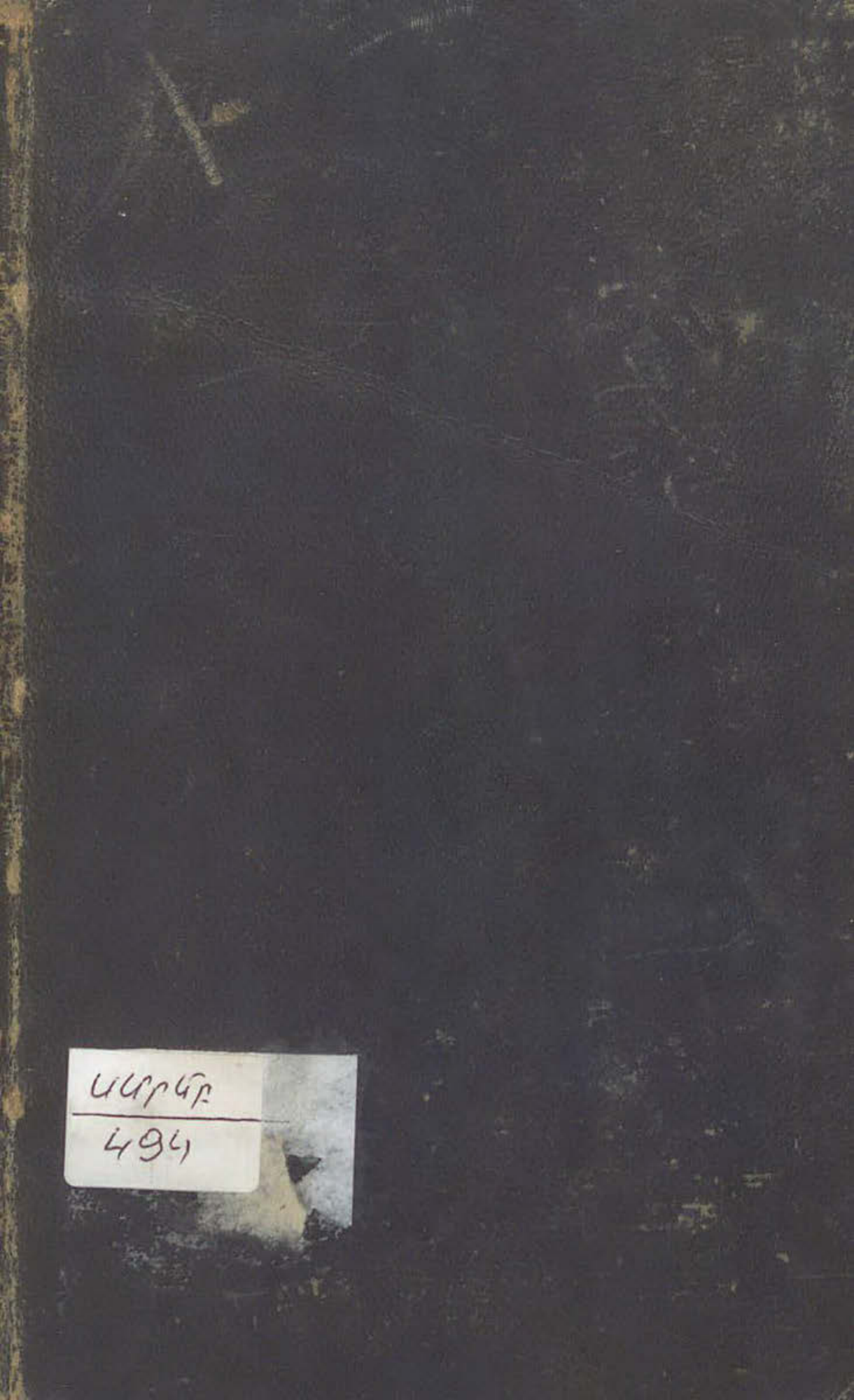
ԱՄՐԳԲ
494

I 4
37 a

I 4/37 a

Անբիծ
494
Վ 8.

ԸՕՏՈՒԱԾՈՑՈՒՆՉ

ԳԻՐՔ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԵՒՐԱՅԱԿԱՆ ԵՒ ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳԻՐՆԵՐԷՆ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Մ. ՅՕՀԱՆՆՈՒ

1857

ՀՀ ԳԱԱ Գրադարան
ՀՍՍՌ Արվ ՍՍՌ
Կ. Մ. Ա. ԱՐՎԵՍՏԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎԱՆ

Կ 498
494-2009
(Կ 853-50)

ՑԱՆԿ

ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆԱՑ

ԳԻՐՔ	ՈՒՆԻ	ԳԼՈՒԽ		ԹՂԹ	ԵՐԵՍ
ԾՆՆԴՈՑ	»	»	50	»	1
ԵԼԻՑ	»	»	40	»	65
ԳԵՒՏԱՑԻՈՑ	»	»	27	»	119
ԹՈՒՈՑ	»	»	36	»	159
ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ	»	»	34	»	213
ՑԵՍՈՒԱՑ	»	»	24	»	261
ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ	»	»	21	»	293
ՀՌՈՒԹԱՑ	»	»	4	»	325
Ա· ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ	»	»	31	»	330
Բ· ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ	»	»	24	»	373
Գ· ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ	»	»	22	»	409
Դ· ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ	»	»	25	»	452
Ա· ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ	»	»	29	»	492
Բ· ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ	»	»	36	»	530
ԵԶՐԱՍԱՑ	»	»	10	»	576
ՆԵԵՄԻԱՑ	»	»	15	»	589
ԵՍԹԵՐԱՑ	»	»	10	»	608
ՑՈՒԱՑ	»	»	42	»	619
ՍԱՂՄՈՍԱՑ	»	»	150	»	651
ԱՒԱԿԱՑ	»	»	51	»	733
ՅՈՎՀՈՎՈՂԻ	»	»	12	»	761
ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ	»	»	8	»	771
ՄԱՐԳԱՐԻՒԹԻՒՆ					
ԵՍԱՑԵԱՑ	»	»	66	»	776
ԵՐԵՄԻԱՑ	»	»	52	»	841
ՈՂԲՔ ԵՐԵՄԻԱՑ	»	»	5	»	915
ԵԶԵԿԻԷԼԻ	»	»	48	»	921
ԴԱՆԻԷԼԻ	»	»	12	»	988
ՈՎՍԵԱՑ	»	»	14	»	1009
ՅՈՎԵԼԵԱՑ	»	»	3	»	1019
ԱՄՈՎՍԱՑ	»	»	9	»	1023
ԱԲԴԻՈՒ	»	»	1	»	1030
ՅՈՎՆԱՆ ՈՒ	»	»	4	»	1032
ՄԻՔԻԱ Ց	»	»	7	»	1034
ՆԱՒՈՒՄԱՑ	»	»	3	»	1040
ԱՄԲԱԿՈՒՄԱՑ	»	»	3	»	1043
ՍՈՓՈՆԻԱՑ	»	»	3	»	1046
ԱՆԳԵԱՑ	»	»	2	»	1049
ԶԱՔԱՐԻԱՑ	»	»	14	»	1051
ՄԱՂԱՔԻԱՑ	»	»	4	»	1062

ԱԻԵՏԱՐԱՆ	ասնի	գլուխ		էջ տող	երես
ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ	»	»	28	»	1069
ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ	»	»	16	»	1110
ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ	»	»	24	»	1137
ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ	»	»	21	»	1182
ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՑ	»	»	28	»	1216
ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ					
ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՑԵՑԻՍ	»	»	16	»	1259
ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ Ա	»	»	16	»	1277
ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ Բ	»	»	13	»	1295
ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍ	»	»	6	»	1307
ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍ	»	»	6	»	1313
ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԵՑԻՍ	»	»	4	»	1319
ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ	»	»	4	»	1323
ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ Ա	»	»	5	»	1327
ՔՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ Բ	»	»	3	»	1351
ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ Ա	»	»	6	»	1334
ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ Բ	»	»	4	»	1359
ԱՌ ՏԻՏՈՍ	»	»	3	»	1342
ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ	»	»	1	»	1345
ԱՌ ԵԲՐԱՑԵՑԻՍ	»	»	13	»	1346
ԹՈՒՂԹ					
ՅԱԿՈԲՈՒ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ	»	»	5	»	1359
ՊԵՏՐՈՍԻ Ա ԸՆԴՀԱՆՐԱ	»	»	5	»	1364
ՊԵՏՐՈՍԻ Բ ԸՆԴՀԱՆՐԱ	»	»	3	»	1369
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ Ա ԸՆԴՀԱՆՐԱ	»	»	5	»	1372
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ Բ	»	»	1	»	1377
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ Գ	»	»	1	»	1378
ՅՈՒԴԱՅԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ	»	»	1	»	1379
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ	»	»	22	»	1380

Ծ Ա Ն Ո Ւ Ց Ո Ւ Մ

Ա. Ա՛ս Թարգմանութեանս մէջ տեղ տեղ բանին խմաստը բացատրելու համար բառեր աւելցուած են, որոնց բնագրին մէջ չգտնուիլը խմացը՛ նելու համար՝ նոտր գրով պահուած են։

Բ. Ե՛Հ ՈՎԱՅ անունը Եբրայեցերէնին մէջ Ձշմարիտ Աստուծոյ յատուկ անունը ըլլալով՝ թէև շատ անգամ ՏԻՐ Թարգմանած ենք, բայց երբեմն ալ յարմար տեսեցինք նոյն անունը պահել սոս Թարգմանութեանս մէջ, մանաւանդ ուր որ հեթանոսներու բերնով կը գրուածէր։

ԳԻՐՔ ԾՆՆԴՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Սկիզբն Աստուած երկինքը
2 ու երկիրը ստեղծեց: Ու երկիր
րը անձև ու պարապ էր. և ան-
դունդին վրայ խաւար կար. և
Աստուծոյ Հոգին ջուրերուն վրայ
3 կը շարժէր: Եւ Աստուած ըսաւ.
4 Լոյս ըլլայ. ու լոյս եղաւ: Եւ
Աստուած տեսաւ լոյսը որ բարի
է. ու Աստուած լոյսը խաւարէն
5 զատեց: Եւ Աստուած լոյսին ա-
նունը՝ Ցորեկ, ու խաւարին ա-
նունը՝ Գիշեր դրաւ. և իրիկուն
ու առաւօտ ըլլալով՝ առաջին օրը
եղաւ:

6 Եւ Աստուած ըսաւ. Ջուր-
րուն մէջտեղը հաստատութիւն
ըլլայ, որ ջուրերը ջուրերէն զա-
7 տէ: Եւ Աստուած հաստատու-
թիւնը շրաւ, ու հաստատու-
թեան տակը եղած ջուրերը՝ հաս-
տատութիւնէն վրայ եղած ջու-
րերէն զատեց. ու այնպէս եղաւ:
8 Եւ Աստուած հաստատութիւնը՝ Երկինք կոչեց. և իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով՝ երկրորդ օրը եղաւ:

9 Եւ Աստուած ըսաւ. Երկնքին տակը եղած ջուրերը մէկ տեղ ժողվուին, ու ցամաքը երեւնայ. և այնպէս եղաւ: Եւ Աստուած ցամաքին անունը՝ Երկիր դրաւ, ու ջուրերուն ժողովքը՝ Ծովեր կոչեց. և Աստուած տեսաւ որ բարի են: Ու ըսաւ Աստուած. Երկիրը կանանչ խոտ բուսցնէ, սերմ տուող խոտ, և իր տեսակին պէս պտուղ տուող պտղաբեր ծառ, որ իր մէջը իր սերմը ունենայ երկրի վրայ. ու այնպէս եղաւ: Ու երկիրը կա- 12 նանչ խոտ, իր տեսակին պէս սերմ տուող խոտ, և իր տեսակին պէս սերմ ունեցող պտղաբեր ծառ հանեց. ու Աստուած տեսաւ որ բարի են: Եւ իրիկուն 13 ու առաւօտ ըլլալով՝ երրորդ օրը եղաւ:

Եւ ըսաւ Աստուած. Երկնից 14 հաստատութեանը մէջ լուսաւորներ ըլլան, որ ցորեկը գիշերէն զատեն. և նշաններուն ու տուեալներուն, և օրերուն, ու տարիներուն համար ըլլան. Ու երկնից 15 հաստատութեանը մէջ լուսաւորներ ըլլան, որ երկրի վրայ լոյս տան. ու այնպէս եղաւ: Եւ Աստուած երկու մեծ լու- 16 սաւորները շրաւ. մեծ լուսաւորը ցորեկին իշխելու համար, ու պզտիկ լուսաւորը գիշերին իշխելու համար. աստղերն ալ շրաւ: Եւ 17 Աստուած երկնից հաստատութեանը մէջ դրաւ զանոնք, որ երկրի վրայ լոյս տան, Եւ ցորեկին ու գիշերին իշխեն, և լոյսը խաւարէն զատեն. ու Աստուած տեսաւ որ բարի են: Եւ իրիկուն 19 ու առաւօտ ըլլալով՝ չորրորդ օրը եղաւ:

Եւ ըսաւ Աստուած. Ջուր- 20 րը կենդանասեռ շունչ ունեցող սողուններ հանեն. և թռչուններըը երկրի վրայ՝ երկնից հաստատութեանը երեսը թռչին: Եւ 21 Աստուած ստեղծեց մեծամեծ կէտերը, և ամէն սողացող շնչաւոր կենդանին՝ որ ջուրերը հանեցին

անոնց առանկին պէս, ու ամէն
Թռչուն թռչնիկը իր առանկին
պէս. և Աստուած առաւ որ
22 բարի են։ Ու Աստուած օրհնեց
զանոնք՝ ըսելով. Աճեցէք ու շատ-
ցէք, և ծովերուն մէջ եղած ջու-
րերը լեցուցէք. Թռչուններն ալ
23 երկրի վրայ շատնան։ Ու իրիկուն
ու առաւօտ ըլլալով հինգերորդ
օրը եղաւ։
24 Եւ ըսաւ Աստուած. Երկիրը
թող հանէ շնչաւոր կենդանի՝ իր
առանկին պէս, անասուններ, սո-
ղուններ ու երկրի գազաններ՝ ի-
րենց առանկին պէս. և այնպէս
25 եղաւ։ Ու Աստուած՝ երկրի գա-
զաններըը իրենց առանկին պէս,
և ընտանի անասուններըը իրենց
առանկին պէս, ու գետնի ամէն
սողուններըը իրենց առանկին պէս
ըրաւ. և Աստուած առաւ որ
բարի են։
26 Եւ ըսաւ Աստուած. Մեր պատ-
կերին ու մեր նմանութեանը պէս
մարդ ընենք, և ծովու ձուկե-
րուն, ու երկինքի թռչուննե-
րուն, և անասուններուն, ու բո-
լոր երկրին, ու երկրի վրայ սող-
ցող բոլոր սողուններուն թող իշ-
27 խէ։ Եւ Աստուած իր պատկերովը
առաջեց մարդը. Աստուծոյ պատ-
կերովը առաջեց զանիկայ. արու
28 և էգ առաջեց զանոնք։ Ու Աստ-
ուած օրհնեց զանոնք, և Աստ-
ուած անոնց ըսաւ. Աճեցէք ու
շատցէք, ու երկիրը լեցուցէք, և
անոր տիրեցէք, ու ծովու ձուկ-
երուն, ու երկինքի թռչուննե-
րուն, և երկրի վրայ սողացող ա-
մէն կենդանիներուն իշխեցէք։
29 Եւ ըսաւ Աստուած. Ահա ձեզի
տուի բոլոր երկրի վրայ եղած ա-
մէն սերմ ունեցող խոտը, ու ա-
մէն ծառը՝ որուն մէջ սերմ տուող
ծառի պտուղ կայ. ձեզի կերա-
30 կուր պիտի ըլլայ. Ու երկրի բոլոր
գազաններուն, ու երկինքի բոլոր
թռչուններուն, և երկրի վրայ
կենդանութիւն շունչ ունեցող
բոլոր սողուններուն՝ ամէն կա-
նանչ խոտը կերակուրի համար
պոռի. ու այնպէս եղաւ։
Եւ Աստուած իր ամէն ըրածը 31
տեսաւ, և ահա շատ բարի էր։
Եւ իրիկուն ու առաւօտ ըլլալով
վեցերորդ օրը եղաւ։

ԳԼ. Բ

Այսպէս կատարուեցաւ երկինքը ու 1
երկիրը՝ և անոնց ամէն զարդերը։
Եւ Աստուած իր ըրած գործքե- 2
րը եօթներորդ օրը լմընցուց, ու
եօթներորդ օրը հանգստացաւ իր
ըրած բոլոր գործքերէն։ Եւ օրհ- 3
նեց Աստուած եօթներորդ օրը,
ու սրբեց զանիկայ, ինչու որ ա-
նոր մէջ հանգստացաւ իր ամէն
գործքերէն՝ որ Աստուած առեղ-
ծեց ու ըրաւ։
Ասանք են երկինքի 4
ծնունդները՝ անոնց առեղծուած
առնը, այն օրը որ Տէր Աստուած
երկիրը ու երկինքը ըրաւ, Ու 5
դաշտին բոլոր բոյսերը դեռ երկ-
րի վրայ չեղած, և դաշտին բո-
լոր խոտը դեռ չբուսած. ինչու
որ Տէր Աստուած երկրի վրայ
անձրեւ չէր բերած, ու
գետինը գործելու մարդ չկար.
Հապա երկրէն շոգի կ'ելլէր, ու 6
գետնի բոլոր երեսը կը ջրէր։ Եւ 7
Տէր Աստուած գետնի հողէն շի-
նեց մարդը, և անոր քիթին ծա-
կերէն կենդանութեան շունչ
փչեց, ու մարդը կենդանի հոգի
եղաւ։
Եւ Տէր Աստուած արեւելքին 8
կողմը Եդեմի մէջ պարտէզ արն-
կեց, ու իր շինած մարդը հան
դրաւ։ Եւ Տէր Աստուած գետ- 9
նէն՝ տեսնելու հաճելի և ուտե-
լու աղէկ ամէն ծառը, ու պար-
տէզին մէջտեղը կենաց ծառը,
և բարին ու չարը գիտնալուն
ծառն ալ բուսցուց։ Եւ պարտէ- 10
զը ջրելու համար Եդեմէն գետ մը
կ'ելլէր, ու անկէ չորս գլուխ կը
բաժնուէր։ Մէկուն անունը Փի- 11
սան է. ասիկա Եւիլատի բոլոր
երկիրը կը պարտի, ուր որ ոսկի
կայ. Եւ ան երկրին ոսկին աղեխ- 12
է. սուտակ ու եղինճոտքար կայ

13 հան։ Ու երկրորդ գետին անուն
նը Գեհոն է. ասիկա Քուշի բո
14 լոր երկիրը կը պտըտի։ Ու եր
րորդ գետին անունը Տիգրիս է.
ասիկա Ասորեստանի արևելեան
կողմը կ՚երթայ։ Եւ չորրորդ գե
15 տը Եփրատ է։ Եւ Տէր Աս
ուած առաւ մարդը, ու Եդէմի
պարտէզին մէջը դրաւ, որ զանի
16 կայ գործէ ու պահէ։ Եւ Տէր
Աստուած պատուիրեց մարդուն՝
ըսելով. Պարտէզին ամէն ծառէն
17 համարձակ կեր. Բայց բարիի ու
չարի գիտութեան ծառէն մի
ուտեր. քանզի անկէ կերած օրդ՝
անշուշտ պիտի մեռնիս։
18 Եւ Տէր Աստուած ըսաւ. Ա
ղէկ չէ որ Ադամը մինակ ըլլայ.
անոր օգնական մը ընեմ իրեն
19 յարմար։ Եւ Տէր Աստուած
դաշտին բոլոր գազաններըը ու
երկինքին բոլոր թռչուններըը հո
ղէն շինեց, և Ադամին առջեը
բերաւ, որ տեսնէ թէ անոնց
ինչ անուն կը դնէ. և Ադամ
ինչ անուն որ դրաւ շնչաւոր
կենդանիին, ան եղաւ անոր ա
20 նը։ Եւ Ադամ բոլոր անասուն
ներուն, ու երկինքի թռչուննե
րուն, և դաշտի բոլոր գազան
ներուն անուններ դրաւ. բայց
Ադամին՝ իրեն յարմար օգնական
21 մը չգտնուեցաւ։ Եւ Տէր Աս
ուած խորունկ քուն մը բերաւ
Ադամին վրայ, ու անիկայ քնա
ցաւ. և անոր կողին ոսկորներէն
մէկը առաւ, ու անոր տեղը միս
22 լեցուց. Եւ Տէր Աստուած Ադա
մէն առած կողին ոսկորը կնիկ
շինեց, ու զանիկայ Ադամին բե
23 րաւ։ Եւ Ադամ ըսաւ. Հիմա ա
սիկայ ոսկորէս ոսկոր, ու մար
մինէս մարմին է. ասիկայ Կնիկ
կոչուի. քանզի իր երիկէն առ
24 նուեցաւ։ Անոր համար երիկը
պիտի ձգէ իր հայրը ու իր մայ
րը, և իր կնկանը պիտի յարի.
25 ու մէկ մարմին պիտի ըլլան։ Եւ
Ադամ ու իր կնիկը երկուքն ալ
մերկ էին, ու չէին ամչնար։

ԳԼ. Գ

1 Եւ Տէր Աստուծոյ ըրած դաշ
տի բոլոր գազաններէն աւելի խո
րամանկ էր օձը. ու կնկանը ը
սաւ. Իրաւ Աստուած ըսա՞ծ թէ
Պարտէզին ամէն ծառէն պիտի
2 չուտէք։ Եւ կնիկը օձին ըսաւ.
Պարտէզին ծառերուն պտուղէն
կ՚ուտենք. Բայց պարտէզին մէջ
3 տեղը եղած ծառին պտուղէն՝
Աստուած ըսաւ. Անկէ մի՛ ու
տեր, և անոր մի դպչիք, որ չմեռ
նիք։ Եւ օձը կնկանը ըսաւ. Ձէ
4 թէ անշուշտ պիտի մեռնիք.
5 Հապա Աստուած գիտէ թէ՝ ան
օրը որ անկէ ուտէք, աչքերնիդ
պիտի բացուի, և աստուածներ
րու պէս պիտի ըլլաք՝ բարին ու
չարը գիտնալով։

6 Եւ կնիկը տեսնելով որ ծա
ռը աղէկ էր կերակուրի համար,
և հաճելի աչքերուն, ու փափա
քելի՝ խմաստուն ընելու համար,
առաւ անոր պտուղէն ու կերաւ,
և իրեն հետ իր երկանն ալ տուա
7 ւ, և անիկայ կերաւ։ Ու անոնց
երկուքին աչքերը բացուեցան,
ու մերկ ըլլալնին գիտցան. և
թզենիի տերեւներ կարկըցին, ու
իրենց ծածկոցներ ըրին։ Եւ օր
8 ուան զով առեներ պարտէզին մէջ
պտըտող Տէր Աստուծոյ ձայնը
լսեցին. և Ադամ ու իր կնիկը
Տէր Աստուծոյ երեսէն պարտէ
զին ծառերուն մէջը պահուեցան։
9 Եւ Տէր Աստուած Ադամը կան
չեց, ու ըսաւ անոր. Ո՞ւր ես։
10 Եւ անիկայ ըսաւ. Պարտէզին
մէջ քու ձայնդ լսեցի, ու վախ
ցայ. ինչու որ մերկ էի, ու պահ
ուեցայ։ Եւ Աստուած ըսաւ. Ո՞վ
11 պատմեց քեզի քու մերկ ըլլա
լդ. արդեօք կերա՞ր ան ծառէն՝
որուն համար քեզի պատուիրե
ցի որ անկէ չուտես։ Եւ Ադամ
12 ըսաւ. Ան կնիկը՝ որ ինծի հետ
ընկերացուցիր, ան ինծի առաւ
ծառէն, ու ես կերայ։ Եւ Տէր
13 Աստուած ըսաւ կնկանը. Ի՞նչ է
ասքու ըրածդ. և կնիկը ըսաւ.

Օձը իս խաբեց, ու ես կերայ։
14 Եւ Տէր Աստուած օձին ըսաւ. Ա՛ր ընդ-
ուդ հասար՝ ամէն անա-
սունեներէն և դաշտին ամէն գա-
զանեներէն անիծեալ ըլլաս. վա-
րիդ վրայ քալես, ու կենդդ
15 բոլոր օրերը հող ուտես։ Եւ
քու կնկան ու կնկանը միջտեղը, և
քու սերունդիդ ու անոր սերուն-
դին միջտեղը թշնամութիւն դի-
ու գնեմ. ան քու գլուխդ պի-
ու կոխկռտէ, և դուն անոր գար-
16 շապարը պիտի խայթես։ Եւ կնկան
հասը ըսաւ. Քու յղութիւնդ
յաւելը խիստ պիտի շատցնեմ.
ցաւով զաւակ ծնանիս, ու եր-
կանդ հետզհետէ ըլլաս, ու անոր
17 կայ քու վրադ իշխես։ Եւ Ադա-
մին ըսաւ. Որովհետև դուն քու
կնկանդ խօսքը մտիկ ըրիր, և ան
ծառէն կերար, որուն համար
պատուիրեցի քեզի՝ ըսելով, Ա-
ուտես անկէ, երկիրը քու պատ-
ճառովդ անիծեալ ըլլայ. կենա-
դրէդ բոլոր օրերուն մէջ նեղու-
18 թիւնով ուտես անկէ. Եւ փուշ
ու տատասկ բուսցընէ քեզի, և
19 դաշտին խոտը ուտես։ Երեսիդ
քրտինքովը ուտես հաց, մին-
չեւ հող դառնայդ, քանզի
անկէ առեւտուր. ինչու որ հող
էիր դուն, ու հողի պիտի դառնաս։
20 Եւ Ադամ իր կնկանը անունը՝
Եւայ դրաւ. ինչու որ ամէն կեն-
դանեներուն մայ-
21 րը անիկայ էր։ Եւ Տէր Աստուած
Ադամին ու անոր կնկանը կաշիէ
հանդերձներ շինեց, ու անոնց
22 հագցուց։ Եւ Տէր Աստուած ը-
սաւ. Ահա Ադամ մեզմէ մէկուն
պէս եղաւ՝ բարին ու չարը գի-
նալու. և հիմա չըլլայ որ իր
ձեռքը երկնցընէ, ու կենաց ծա-
ռէն ալ առնէ, և ուտէ ու յա-
23 ւիտեան ապրի. Ուստի Տէր Աս-
տուած եդեմի պարտէզէն դուրս
ըրաւ զանիկայ, որ երկիրը գոր-
ծէ, ուսկից որ առնուեցաւ։
24 Այսպէս վռնտեց Ադամը, ու
եդեմի պարտէզին արեւելեան
կողմէն քերովբէները, ու ամէն
կողմ գարձող բոցեղէն տուրը
դրաւ, կենաց ծառին ճամբան
պահելու համար։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Ադամ գիտցաւ իր Եւայ
կնիկը, ու ան յղացաւ, ու կա-
յինը ծնաւ. և ըսաւ. Արդ ըս-
տացայ Տէրոջմէն։ Եւ գարձեալ
2 անոր Հաբէլ եղբայրը ծնաւ. և
Հաբէլ ոչխարներուս հովիւ եղաւ,
բայց Կայէն երկիրը կը գործեր։
3 Ու եղաւ որ ժամանակէ մը ետ-
քը՝ Կայէն երկրի պտուղէն Տէ-
րոջը ընծայ բերաւ։ Եւ Հաբէլ՝
4 ինքն ալ իր ոչխարներուն առջի-
նեկներէն, ու անոնց պարարտնե-
րէն բերաւ. և Տէրը Հաբէլին՝
5 ու անոր ընծային նայեցաւ. Բայց
Կայէնին՝ ու անոր ընծային չնայե-
ցաւ. ուստի Կայէն խիստ բար-
կացաւ, ու երեսը կախեց։ Եւ
6 Տէրը Կայէնին ըսաւ. Ինչու բար-
կացար, ու ինչու երեսդ կախե-
ցիր. Թէ որ աղէկ ընես, ընդու-
7 նելի չըլլար. և Թէ որ աղէկ չը-
նես, մեղքը դրանը քով պառ-
կած է. և անիկայ քեզի պիտի
հետամտի, ու դուն անոր պիտի
իշխես։
8 Եւ Կայէն իր Հաբէլ եղբօրը
հետ խօսեցաւ. ու եղաւ որ երբ
անոնք դաշտն էին, Կայէն իր Հա-
բէլ եղբօրը վրայ ելաւ, ու ըս-
պանեց զանիկայ։ Եւ Տէրը Կա-
9 յինին ըսաւ. Ո՞ւր է քու եղբայ-
րդ Հաբէլը։ Եւ անիկայ ըսաւ.
Չեմ գիտեր. միթէ ես իմ եղ-
բօրս պահապանն եմ։ Եւ Տէրը
10 ըսաւ. Ի՞նչ ըրիր. քու եղբօրդ
արիւնին ձայնը գետնէն ինծի կը
բողոքէ։ Եւ հիմա դուն անիծեալ
11 ես երկրէն, որ իր բերանը բա-
ցաւ եղբօրդ արիւնը քու ձեռ-
քէդ ընդունելու։ Երբոր երկի-
12 րը գործես, այսուհետև իր ար-
դիւնքը չտայ քեզի. երկրի մէջ
աստանդական ու թափառական
ըլլաս։ Եւ Կայէն ըսաւ Տէրոջը.
13 Իմ պատիժս կրելու կարողութիւ-
14 նես աւելի մեծ է։ Ահա դուս այս

օր երկրին երեսէն վռնտեցիր, ու ես քու երեսէդ պիտի պահուիմ, ու երկրի մէջ աստանգական ու թափառական պիտի ըլլամ. և պիտի ըլլայ որ՝ ով որ զիս գտնէ, զիս պիտի մեռցնէ: Եւ Տէրը ըսաւ անոր, Ընդհակառակն ով որ Կայէնը սպաննէ, անկէ եօթնիւն պատիկ վրէժ առնուի: Եւ Տէրը նշան մը դրաւ Կայէնին որ զանիկայ գտնող մէկը չսպաննէ զանիկայ:

16 Եւ Կայէն Տէրոջը առջևէն ելաւ, ու Եդէմի արևելեան կողմը՝ Նայիդ երկիրը բնակեցաւ: 17 Եւ Կայէն իր կնիկը գիտցաւ, ու յղիացաւ, ու Ենոքը ծնաւ, և քաղաք մը կը շինէր ան ատենը, ու քաղաքին անունը իր որդւոյն անունովը պէս Ենոք դրաւ: 18 Ու Ենոքէ ծնաւ Գայիրադը, և Գայիրադէ ծնաւ Մայիելը, ու Մայիելէ ծնաւ Մաթուսայելը, և Մաթուսայելէ ծնաւ Լամեքը: 19 Եւ Լամեք իրեն երկու կնիկ առաւ. մէկուն անունը Ադա, ու մէկալին անունը Սիլլա էր: 20 Եւ Ադա ծնաւ Յաբէլը, որ վրանատնակ հովիւներուն հայրն էր: 21 Ու անոր եղբօրը անունը Յուբալ էր, որ բոլոր քնարահարներուն ու սրնգահարներուն հայրն էր: 22 Եւ Սիլլան ալ ծնաւ Թուբէլկայենը, որ վարպետ պղնձագործ ու երկաթագործ էր. և Թուբէլկայենին քոյրը Նաամա էր: 23 Եւ Լամեք իր կնիկներուն Ադային ու Սիլլային ըսաւ. Ձայնս լսեցէք՝ ով Լամեքի կնիկներ, ականջ դրէք իմ խօսքիս. ինչու որ ես մարդ մը սպաննեցի ինծի վէրք, ու երիտասարդ մը՝ ինծի հարուածք: 24 Թէ որ Կայէնին համար եօթնեպատիկ վրէժ առնուի, Լամեքին համար եօթանասունեօթը եօթը անգամ:

25 Եւ Ադամ դարձեալ իր կնիկը գիտցաւ, ու անիկայ որդի մը ծնաւ, և անոր անունը Սէթ դրաւ. քանզի ըսաւ. Աստուած ինծի կայէնին մեռցուցած Հաբէլին տեղը ուրիշ սերմունդ մը տուաւ: 26 Եւ Սէթի ալ որդի մը ծնաւ, ու անոր անունը՝ Ենոսէս դրաւ. ան ատենը սկսուեցաւ Տէրոջը անունը կանչել:

ԳԼ. Ե

1 Ա՛յս է Ադամին ազգաբանութեան գիրքը. Ին օրը որ Աստուած մարդը ստեղծեց, Աստուծոյ պատկերովը ըրաւ զանիկայ. 2 Արու և էգ ստեղծեց զանոնք, և օրհնեց զանոնք, ու անոնց ստեղծուած օրը անոնց անունը ադամ դրաւ:

3 Եւ Ադամ հարիւր երեսուն տարի ապրեցաւ, և իր նմանութեամբը՝ իր պատկերին պէս որդի ծնաւ, և անոր անունը Սէթ դրաւ: 4 Եւ Ադամին օրերը՝ Սէթը ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր տարի եղաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ: 5 Եւ Ադամին կեանքը բոլոր օրերը՝ որ ապրեցաւ, ինը հարիւր երեսուն տարի եղաւ. ու մեռաւ:

6 Եւ Սէթ հարիւր հինգ տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Ենոսը: 7 Եւ Սէթ՝ Ենոսը ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր եօթը տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ: 8 Եւ Սէթին բոլոր օրերը՝ որ հարիւր տասներկու տարի եղաւ. ու մեռաւ:

9 Ու Ենոս հիսունն տարի ապրեցաւ, և Կայնանը ծնաւ: 10 Ու Ենոս՝ Կայնանը ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր տասնհինգ տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ: 11 Ու Ենոսին բոլոր օրերը՝ որ հարիւր հինգ տարի եղաւ, ու մեռաւ:

12 Եւ Կայնան եօթանասուն տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Մաղալիելը: 13 Եւ Կայնան՝ Մաղալիելը ծնանելէն ետքը՝ ութը հարիւր քառասուն տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ: 14 Եւ Կայնանին բոլոր օրերը՝ որ հարիւր տասը տարի եղաւ, ու մեռաւ:

15 Եւ Մաղաղիել վաթսուն-
հինգ տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ
16 Յարեդը։ Եւ Մաղաղիել՝ Յարե-
դը ծնանելէն ետքը՝ ութը հա-
րիւր երեսուն տարի ապրեցաւ, և
տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։
17 Եւ Մաղաղիելին բոլոր օրերը ու-
թը հարիւր ինսունուհինգ տա-
րի եղաւ, ու մեռաւ։
18 Եւ Յարեդ հարիւր վաթսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ, ու
19 ծնաւ Ենովքը։ Եւ Յարեդ՝ Ե-
նովքը ծնանելէն ետքը՝ ութը
հարիւր տարի ապրեցաւ, և տղ-
20 քաներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ
Յարեդին բոլոր օրերը հինը հա-
րիւր վաթսունուերկու տարի ե-
ղաւ, ու մեռաւ։
21 Ու Ենովք վաթսունուհինգ
տարի ապրեցաւ, և ծնաւ Մա-
22 թուսաղան։ Ու Ենովք՝ Մաթու-
սաղան ծնանելէն ետքը՝ իրեք հա-
րիւր տարի Աստուծոյ հետ քա-
23 լեց, և տղաքներ ու աղջիկներ
ծնաւ։ Ու Ենովքին բոլոր օրե-
րը իրեք հարիւր վաթսունուհինգ
24 տարի եղաւ։ Ու Ենովք Աստու-
ծոյ հետ քալեց, և չէր գտնուեր,
ինչու որ Աստուած առաւ զա-
նիկայ։
25 Եւ Մաթուսաղայ հարիւր ութ-
սունուեօթը տարի ապրեցաւ,
26 ու ծնաւ Ղամէքը։ Եւ Մաթու-
սաղայ՝ Ղամէքը ծնանելէն ետ-
քը՝ եօթը հարիւր ութսունու-
երկու տարի ապրեցաւ, և տղաք-
27 ներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ
Մաթուսաղային բոլոր օրերը ի-
նը հարիւր վաթսունուեօթը տա-
րի եղաւ, ու մեռաւ։
28 Եւ Ղամէք հարիւր ութսուն-
ուերկու տարի ապրեցաւ, ու որ-
29 դի մը ծնաւ։ Եւ անոր անունը
Նոյ դրաւ՝ ըսելով. Այսիկայ մեզ
պիտի հանգստացընէ մեր գործ-
քերէն ու մեր ձեռքերուն աշխա-
տութենէն՝ որ Տէրոջը անիծած
երկրին պատճառուաւ է։
30 Եւ Ղամէք՝ Նոյը ծնանելէն ետ-
քը՝ հինգ հարիւր ինսունուհինգ
տարի ապրեցաւ, և տղաքներ ու
աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Ղամէքին
բոլոր օրերը եօթը հարիւր եօ-
թանասունուեօթը տարի եղաւ։
ու մեռաւ։
31
32 Եւ Նոյ հինգ հարիւր տարե-
կան եղաւ, և Նոյ ծնաւ Սէմը,
Քամը ու Յաբեթը։

ԳԼ. Զ

1 Եւ եղաւ որ երբ մարդիկ երկ-
րի վրայ շատնալ սկսեցին, ու ի-
2 րենց աղջիկներ ծնան, Աստու-
ծոյ որդիքը մարդոց աղջիկներուն
գեղեցիկ ըլլալը տեսնելով ամէն
իրենց ընտրածներէն իրենց կիներ
3 կ՚առնէին։ Եւ Տէրը ըսաւ. Իմ
Հոգիս միշտ մարդու վրայ պիտի
չմնայ. վասն զի անիկայ մարմին
է. բայց անոր օրերը հարիւր
4 քսան տարի ըլլայ։ Այն օրերը երկ-
րի մէջ հսկաներ կային. և անկէ
ետքն ալ երբոր Աստուծոյ որդիք-
ը մարդոց աղջիկներուն կը մտնէին,
որոնք անոնց զաւակներ կը
ծնանէին, ասոնք՝ ի վաղուց հե-
տէ զօրաւոր ու անուանի մարդիկ
5 էին։ Եւ Տէրը երբոր տեսաւ որ
մարդոց չարութիւնը երկրի վրայ
կը շատնար, և անոնց սրտին խոր-
հուրդներուն բոլոր դաղափար-
ները միայն չար էին ամէն օր,
6 Տէրը երկրի վրայ մարդը ստեղ-
ծելուն զղջաց, ու իր սրտին մէջ
7 տրտմեցաւ. Եւ Տէրը ըսաւ. Երկ-
րին վրայէն չնջեմ մարդը՝ որ ըս-
տեղծեցի, մարդէն մինչև անա-
սունները, և սողունները, ու եր-
կինքին թռչունները. ինչու որ
զանոնք ստեղծելուս կը զղջամ։
8 Բայց Նոյ Տէրոջը աչքին շնորհք
գտաւ։
9 Ա՛ր Նոյին պատմութիւնը. Նոյ իր դարուն մարդոց մէջ ար-
դար ու կատարեալ մարդ մըն
էր. Նոյ Աստուծոյ հետ քալեց։
10 Եւ Նոյ ծնաւ իրեք որդի, Սէմը՝
11 Քամը ու Յաբեթը։ Եւ երկիրը
Աստուծոյ առջևը ապականեց-
աւ, ու երկիրը անիրաւութեամբ լեցուեցաւ։
12 Եւ Աստուած երկրի վրայ նայեցաւ, և

ԳԼ. Ե

Ե ՏԻՐԸ բառ Նոյին. Դուն 1
քո բոլոր առնտրով տապանը մը-
տիր. ինչու որ առ դարուս Ինչ-
դողջ մէջ քեզ իմ առջեւս ար-
դար տեսայ: Ամէն մաքուր անա- 2
սունեներէն քեզի եօթնեական հատ
առնես՝ արու և էգ. իսկ անմա-
քուր անասուններէն երկերկու
հատ՝ արու և էգ: Երկինքի 3
թռչուններէն ալ եօթնեական
հատ առնէս՝ արու և էգ, բոլոր
երկրի վրայ անոնց սերունդը ազ-
պահելու համար: Ինչու որ եօ- 4
թը օրէն ետքը՝ երկրի վրայ քա-
ռասուն օր ու քառասուն գիշեր անձ-
րեւ պիտի բերեմ, և ամէն էս-
կը՝ որ բուի, երկրին վրայէն պի-
տի ջնջեմ: Եւ Նոյ՝ Տէրոջը բոլոր 5
հրեն պատուիրածին պէս ըրաւ:
Եւ ջրհեղեղը երկրի վրայ եղած 6
ատենը՝ Նոյ վեց հարիւր տարե-
կան էր: Եւ Նոյ ու իր որդիքը, 7
և իր կնիկը ու իր որդւոցը կնիկ-
ները իր հետը՝ ջրհեղեղին յա-
րուն պատճառաւ տապանը մը-
տան: Մաքուր անասուններէն, 8
ու անմաքուր անասուններէն, և
թռչուններէն, ու երկրի վրայ ա-
մէն սողացողներէն զոյգ զոյգ ա- 9
րու և էգ տապանին մէջ Նոյին
գացին, ինչպէս որ Աստուած
Նոյին պատուիրած էր: Եւ եղաւ 10
որ եօթը օրէն ետքը՝ ջրհեղեղին
ջուրերը երկրի վրայ եկան: Նոյին 11
կենացը վեց հարիւրերորդ տա-
րին՝ երկրորդ ամիսը՝ ամսուն տաս-
նուեօթներորդ օրը՝ նոյն օրը մեծ
անդունդին բոլոր աղբիւրները
ճեղքուեցան, ու երկինքը պատու-
հանները բացուեցան. Ու երկրի 12
վրայ քառասուն օր ու քառասուն
գիշեր անձրեւ եկաւ: Ճիշդ նոյն 13
օրը Նոյ, և Նոյին որդիները՝ Սեմ
ու Քամ և Յաբեթ, և Նոյին
կնիկը, ու անոր որդւոցը իրեք
կնիկները անոնց հետ տապանը
մտան. Անոնք, ու բոլոր գազան- 14
ները իրենց տեսակին պէս, և
բոլոր շոգոնի անասուններըը ի-

աձան ապականած էր, ինչու որ
երկրի վրայ ամէն մարմին իր ճամ-
բան ապականեր էր: Եւ Աստ- 13
ուած բառ Նոյին, Բոլոր մար-
մինին վերջը հասած է իմ առ-
ջեւս. ինչու որ երկիրը անոնց մի-
ջոցով անիրաւութեամբ լեցուե-
ցաւ, և ահա ես զանոնք երկրին
հետ պիտի աւրեմ: Արդ՝ դուն 14
քեզի խիժաբեր փայտէ տապան
մը շինէ, տապանին մէջ խուցեր
շինէ, և դանիկայ ներսէն ու դուրս
արտաքինով ծեփէ: Եւ տա ձե- 15
ւով շինես անիկայ. Տապանին
երկայնութիւնը հրեք հարիւր
կանգուն, լայնութիւնը յիսուն
կանգուն, և բարձրութիւնը եր-
եսուն կանգուն ըլլայ: Տապանին 16
լուսամուտ շինես, ու զանիկայ
մէկ կանգունի չափով վերնայնես
վերէն, և տապանին դուռը ձգ
կողմէն դնես. նեքթնատուներով,
միջնատուներով ու վերնատուներով
շինես անիկայ: Եւ ես ահա երկ- 17
րի վրայ ջրհեղեղ պիտի բերեմ,
երկինքին տակը կենդանութիւն ու-
նեցող բոլոր մարմինը
կորսընցնելուս համար. երկրի վը-
րայ ինչ որ կայ՝ պիտի սատկի:
Բայց քեզի հետ իմ ուխտս պի- 18
տի հաստատեմ, ու տապանը պի-
տի մտնես, դուն ու քու որդի-
քդ, և կնիկդ ու որդւոցդ կը-
նիկները քու հետդ: Եւ ամէն 19
անասուններէն՝ ամէն մարմիններէն՝
ամէնէն երկերկու հատ տապանը
բերես, որ քեզի հետ ազջ մնան.
արու և էգ ըլլան անոնք: Թռչու- 20
նեներէն իրենց տեսակին պէս,
և ընտանի անասուններէն իրենց
տեսակին պէս, երկրի բոլոր սո-
զուններէն իրենց տեսակին պէս,
ամէնէն երկերկու հատ քեզի պի-
տի գան՝ ազջ մնալու համար: Եւ 21
դուն առ քեզի ամէն ուտելիք-
ներէն որ կ'ուտուի, ու քեզի
մտիր, որ քեզի ու անոնց ու- 22
տելիք ըլլայ: Եւ բրաւ Նոյ՝ Ա-
ստուծոյ իրեն բոլոր պատուիրա-
ծին պէս, այնպէս ըրաւ:

բնից առաքին պէս , ու երկրի վրայ սողացող բոլոր սողունները իրենց առաքին պէս , և բոլոր թռչունները իրենց առաքին պէս , ամէն առակ թռուռդ
15 թռչուն , կենդանութեան շունչ ունեցող ամէն մարմինէն երկու-կու հատ Նոյին քով տապանը մը-
16 տան : Եւ փոպոնը մտնողները ա-րու և էգ մտան ամէն մարմինէն , ինչպէս որ Աստուած անոր պատուիրեր էր . և Տէրը անոր ե-
17 տևէն փոպոնը գոցեց : Ու երկրի վրայ քառասուն օր ջրհեղեղ եղաւ , և ջուրերը շատցան , ու տապանը վերցուցին , և անիկայ երկրէն
18 բարձրացաւ : Եւ ջուրերը զօրացան , ու խիստ շատցան երկրի վրայ , ու տապանը ջուրերուն ե-
19 րեսին վրայ կը պտրտէր : Եւ ջուրերը երկրի վրայ խիստ շատ զօրացան , ու բոլոր երկինքին տակ եղող ամէն բարձր լեռները
20 ծածկուեցան : Ջուրերը տասնհինգ կանգուն վեր բարձրացան ,
21 և լեռները ծածկուեցան : Ու երկրի վրայ շարժող ամէն մարմին՝ թռչուն , անասուն , գազան , և երկրի վրայ սողացող ամէն սողուն , և ամէն
22 մարդ մեռաւ : Ցամաքի վրայ եղող ամէնը՝ որ քթերին ծակերը կենդանութեան շունչ ունէր ,
23 ամէնն ալ մեռաւ : Ու երկրի երեսին վրայ եղող ամէն էակը ջնջուեցաւ , մարդէն մինչև անասունը , սողունէն մինչև երկինքի թռչունը . անոնք երկրէն ջնջուեցան , ու մնաց Նոյ միայն և իրեն հետ տապանին մէջ եղողները :
24 Եւ ջուրերը երկրի վրայ հարիւր հիսուն օր բարձրացած մնացին :

ԳԼ . Ը

1 Եւ Աստուած յիշեց Նոյը ու անոր հետ տապանին մէջ եղած բոլոր գազանները ու բոլոր անասունները , և Աստուած երկրի վրայ հով մը բերաւ , ու ջուրերը նուազեցան :
2 Նաև անդունդին աղբիւրները , ու երկինքին պատուհանները գոցուեցան , և երկինքէն անձրևը կտրեցաւ : Ու 3 երթալով ջուրերը երկրին վրայէն կը քաշուէին , ու հարիւր հիսուն օրէն ետքը ջուրերը քիչցան : Եւ 4 եօթներորդ ամիսը՝ ամսուն տասնուեօթներորդ օրը՝ տապանը Արարատ լեռներուն վրայ նստաւ : Եւ ջուրերը երթալով կը քիչ- 5 նային մինչև տասներորդ ամիսը . և տասներորդ ամսուն առաջին օրը՝ լեռներուն գլուխները երեւցան :

Ու եղաւ որ քառասուն օրէն 6 ետքը , Նոյ իր շինած տապանին պատուհանը բացաւ . Եւ ա- 7 րձակեց , որ անդին ու դին կը պարաէր՝ մինչև երկրին վրայէն ջուրերուն ցամքիլը : Ապա- 8 նին ալ արձակեց , որ տեսնէ թէ արդեօք երկրին վրայէն ջուրերը քիչցած են . Բայց ազաւնին իր 9 ոտքին թաթը դնելու տեղ չգըտաւ , ու դէպ ՚ի անոր՝ տապանը դարձաւ . ինչու որ բոլոր երկրին երեսը ջուրեր կային . ան ա- ւնը իր ձեռքը երկնցուց ու առաւ զանիկայ , և իր քովը տապանին մէջ բերաւ : Ու եօթը 10 օր ալ սպասեց , և նորէն ազաւնին տապանէն արձակեց : Ու ի- 11 րիկուան դէմ ազաւնին անոր եկաւ , և ահա իր բերանը ձիթենիի փրցուած տերև մը կար . ուստի Նոյ գիտցաւ որ ջուրերը երկրին վրայէն քիչցած են : Եւ 12 եօթը օր ալ սպասեց , ու նորէն ազաւնին արձակեց , որ ալ անոր չդարձաւ :

Եւ եղաւ որ Նոյին վեցհարիւր 13 հարիւր ու մէկ տարին՝ առաջին ամսուն առաջին օրը՝ ջուրերը երկրին վրայէն ցամքեցան . և Նոյ տապանին ծածկոցը վերցուց ու նայեցաւ , և ահա երկրին երեսը ցամքեր էր : Ու երկրորդ ամիսը՝ 14 ամսուն քառասուներորդ օրը երկիրը չորցաւ :

Եւ Աստուած խօսեցաւ Նո- 15 յին , ու ըսաւ . Տապանէն դուրս 16

ելիը, դուն ու քոյ կինիկդ և քոյ որդիքդ և քոյ որդւոյդ
17 կինիկներըդ քեզի հետ։ Քոյ հետդ եղող ամէն կենդանեին ամէն մարմինէն՝ թէ թռչուններըդ, թէ անասուններըդ, և թէ երկրի վրայ սողացող բոլոր սողուններըդ քոյ հետդ հանէ, որ երկրի վրայ բազմանան, ու երկրի վրայ աճին ու
18 շատնան։ Եւ Նոյ ու իր որդիքը և իր կինիկը ու իր որդւոյը կինիկներըը
19 իր հետը ելան. Ամէն անասուն, ամէն սողուն ու ամէն թռչուն՝ երկրի վրայ ամէն շարժողներըը իրենց տեսակին պէս տապանէն ելան։
20 Եւ Նոյ սեղան մը շինեց Տէրոջը, ու ամէն մաքուր անասունէն և ամէն մաքուր թռչուներէն առաւ, ու սեղանին վրայ ողջակէզներ մատուց։ Եւ Տէրը ա
21 նուշ հոտը հոտուբուսց, և Տէրը իր սրտին մէջ բսաւ. Ալ սակի հան մարդուն համար նորէն երկիրը պիտի չանիծեմ, թէ և մարդուն սրտին խորհուրդը իր մանկութենէն չար է, ոչ ալ նորէն պիտի չարդեմ ամէն կենդանի
22 մարմինը, ինչպէս որ ըրի։ Քանի որ երկիրը կը մնայ, սերմ ու հունձք, ցուրտ ու տաքութիւն, ամառ ու ձմեռ, և գոլորշի ու գիշեր պիտի չդադարին։

ԳԼ. Թ

1 Եւ Աստուած օրհնեց Նոյը՝ ու անոր որդիները, և բսաւ ա
2 նոնց. Աճեցէք ու շատցէք, ու երկիրը լեցուցէք. Եւ ձեր վախը ու երկիւղը երկրի բոլոր գազանները վրայ, ու երկինքի բոլոր թռչուններուն վրայ պիտի ըլլայ, անոնք երկրի վրայ բոլոր շարժողներուն հետ, ու ծովու բոլոր ձուկերուն հետ ձեր ձեռքը տրուած են։ Ամէն շարժուն կեն
3 դանին ձեզի կերակուր ըլլայ. ա մէնը ձեզի բանջարի պէս տուի։
4 Բայց միսը ողջ թիւնովը՝ այսինքն
5 *ըն անոր արիւնովը չուտէք։ Եւ անշուշտ ձեր կեանցը համար՝ արիւնիդ պիտի խնդրեմ. ա մէն գազանեն ձեռքէն ու մարդուն ձեռքէն պիտի խնդրեմ մարդուն կեանքը եղբօրը ձեռքէն պիտի խնդրեմ։
6 Ով որ մարդու արիւն կը թափէ, իր արիւնն ալ մարդէ պիտի թափուի. ինչու որ Աստուած իր պատկերին պէս առեղծեց մարդը։
7 Դուք աճեցէք ու շատցէք, երկրի վրայ բազմացէք ու անոր մէջ շատցէք։
8 Եւ Աստուած խօսեցաւ Նոյի ու անոր որդւոյը անոր հետ՝
9 ըսելով. Եւ ես ահա ձեզի հետ՝ ու ձեզմէ ետքը ձեր սերունդին հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ,
10 և ձեզի հետ եղող ամէն շնչաւոր կենդանիին հետ, թէ թռչունին, թէ անասունին, և թէ ձեզի հետ եղող երկրի ամէն գազանին հետ, տապանէն ելածներուն ամենուն հետ, ու երկրի բոլոր անասուններուն հետ։
11 Եւ ձեզի հետ իմ ուխտս պիտի հաստատեմ, որ մէյմըն ալ ամէն մարմին չջհեղեղին ջուրերէն չկորսուի. ոչ ալ նորէն ջհեղեղ ըլլայ երկիրը աւերելու համար։
12 Եւ ըսաւ Աստուած. Իմ ու ձեր մէջը, և ձեզի հետ եղող ամէն շնչաւոր կենդանիին մէջը՝ յաւիտենական գաղութս համար ըրած ուխտիս նշանը սա է.
13 Իմ աղեղս ամպին մէջ պիտի դնեմ, և ան պիտի ըլլայ իմ ու երկրի մէջ ուղղած ուխտին նշանը։
14 Եւ պիտի ըլլայ որ երբոր երկրի վրայ ամպ բերեմ, աղեղը ամպին մէջ պիտի տեսնուի.
15 Եւ իմ ու ձեր մէջտեղը, ու ամէն մարմինէն ամէն շնչաւոր կենդանիին մէջտեղը եղած իմ ուխտս պիտի յիշեմ. և մէյմըն ալ ամէն մարմինը կորսընցնելու համար՝ ջուրը հեղեղ պիտի չըլլայ։
16 Եւ աղեղը ամպին մէջ պիտի ըլլայ, ու անոր պիտի նայիմ, որ Աստուծոյ՝ ու երկրի վրայ եղող ամէն մարմինէն բոլոր կենդանի անասունին մէջտեղը եղած յաւիտե

17 Նահան ուխտը յիշեմ։ Եւ Աստուած Նոյին ըսաւ. Ա՛ս է ան ուխտին նշանը՝ որ ես հաստատեմ իմ ու երկրի վրայ եւ ղող ամէն մարմինին միջեռղը։
18 Եւ Նոյին որդիքը՝ որոնք տապանէն ելան, Սէմ, Քամ ու Յաբեթ էին. եւ Քամ՝ Քանանու
19 հայրն էր. Ա՛ս իրեքը Նոյի որդիքն էին, եւ ասոնցմէ բոլոր երկիրը տարածուեցաւ։
20 Եւ Նոյ սկսաւ երկիրը գործել, ու այգի տնկեց. Եւ գինին խմեց, ու գինովցաւ, եւ իր
22 վրանին մէջը մերկացաւ։ Ու Քանանու հայրը Քամ՝ իր հօրը մերկութիւնը տեսաւ, ու դուրս ելաւ իր երկու եղբայրներուն պատմելու։
23 Սէմ ու Յաբեթ հանդերձ առին, եւ իրենց երկուքին ուսերուն վրայ դրին, ու ետ ետ երթալով իրենց հօրը մերկութիւնը ծածկեցին. եւ իրենց երեսը ետեւնուն դարձած ըլլալով իրենց
24 հօրը մերկութիւնը չտեսան։ Եւ Նոյ իր գինիէն արթնցնալով իր պզտիկ տղուն իրեն ըրածը իմացաւ. Ու ըսաւ. Անիծեալ ըլլայ
25 Քանանը. ծառայից ծառայ ըլլայ իր եղբայրներուն։ Դարձ ըսաւ. Օրհնեալ ըլլայ Սէմին Տէր Աստուածը, եւ Քանան անոր
27 ծառան ըլլայ։ Աստուած թող ընդարձակէ Յաբեթը, ու Սէմին վրանները բնակի, եւ Քանան անոր ծառան ըլլայ։
28 Ու Նոյ ջրհեղեղէն ետքը երեք հարիւր յիսուն տարի ապրեցաւ։ Եւ Նոյին բոլոր օրերը
29 ինը հարիւր յիսուն տարի եղաւ. ու մեռաւ։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ Նոյի որդոցը՝ Սէմին, Քամին ու Յաբեթին ծնունդները սասիք են. ու ջրհեղեղէն ետքը անոնց որդիներ ծնան։
2 Յաբեթին որդիքը՝ Գոմեր, Մագոգ, Մադայ, Յաւան, Թո-
3 բել, Մոսոք ու Թիրաս էին։ Եւ Գոմերին որդիքը՝ Ասքանաս, Րիփաթ ու Թորգոմա էին։
4 Եւ Յաւանին որդիքը՝ Եղիսայ, Թարսիս, Կիտացիք ու Դոդանացիք էին։
5 Ազգաց կղզիները իրենց երկիրներովը՝ ամէն մէկը իր լեզուին պէս՝ ազգերուն մէջ իրենց տոհմերուն ասդնդակ բաժնուեցան։
6 Եւ Քամին որդիքը՝ Քուշ, Մեսրայիմ, Փուտ ու Քանան էին։
7 Եւ Քուշին որդիքը՝ Սաբա, Եւիլա, Սաբաթա, Ռեգմա ու Սեբեթաքա էին։ Եւ Ռեգմային որդիքը՝ Սաբա ու Դեդան էին։
8 Եւ Քուշ ծնաւ Նեբրովթը. ա-
9 սիկայ սկսաւ երկրի վրայ զօրաւոր ըլլալ։ Ասիկայ Տէրոջը առջեւը զօրաւոր որսորդ էր. ա-նոր համար կ'ըսուի. Տէրոջը առջեւը Նեբրովթին պէս զօրաւոր որսորդ։ Եւ իր թագաւորութեան
10 սկիզբը Բաբիլոն եւ Արեք ու Աքադ եւ Քալանէ էր՝ Սենաար երկրին մէջ։ Ան երկրէն Ասորեստան գնաց, ու Նինուէն, եւ Ռոբովթ քաղաքը ու Քալան շինեց,
12 Նինուէին ու Քալային մէջտեղը Ռեսենն ալ. մեծ քաղաք մըն էր։ Եւ Աստ-
13 լիմ ծնաւ Ղաբաթիմներուն, Անամիմներուն, Ղաբաթիմներուն, Նեփթուքիմներուն,
14 Պաթրուսիմներուն, Կասլուքիմներուն, (ասոնցմէ որ Փղշտացիք եղան,) ու Կափթորացիներուն ալ։ Եւ Քանան ծնաւ իր անդրանիկը Սիդոնը, նաեւ
16 Քեթը, Յեբուսացին, Ամովրհացին, Գերգեսացին, Խեւացին,
17 Արուկեցին, Ասինացին, Արուադացին, Սամարացին եւ Ամաթացին. ու ետքը Քանանացւոց ցեղերը տարածուեցան։ Եւ Քա-
19 նանացւոց սահմանը՝ Սիդոնէն Գերարա անցնելով մինչեւ Գազա, Սոդոմ ու Գոմոր, ու Ադմա, ու Սեբոյիմէն մինչեւ Ղասա է։ Քա-
20 մին որդիքը՝ իրենց տոհմերովը, իրենց լեզուներովը, իրենց երկիրը՝ ներսն ու ազգերուն մէջ տանք են։

Եւ Յաբեթին մեծ եղբօրը
21 Սէմին ալ որ Եբերին բոլոր որդ-

ազգը հայրն էր, որ էին ծնան։
22 Սեմին որդիքը՝ Եղամ, Ասուր,
Արփաքսադ, Ղուդ ու Արամ։
23 Եւ Արամին որդիքը՝ Հուս,
24 Հուլ, Գաթեր ու Մաշ էին։ Եւ
Արփաքսադ ծնաւ Սաղան, և
25 Սաղայ ծնաւ Եբերը։ Ու Եբերին
երկու որդի ծնաւ. մէկուն ա-
նունը Փաղէկ էր. քանզի երկիրը
անոր օրերը բաժնուեցաւ. և ա-
նոր եղբօրը անունը Յեկտան էր։
26 Ու Յեկտան ծնաւ Եղմադադը,
27 Սաղաւէը, Ասարմաթը, Յարաքը,
28 Ադորամը, Ուզալը, Դէկղան,
29 Գէբաղը, Աբիմայէլը, Սաբան,
Ոփիրը, Եւիլան ու Յոբաբը. ա-
մէն սոքա Յեկտանին որդիքն է-
30 ին։ Եւ սոցա բնակութիւնը է-
ղաւ Մեսային մինչև Սաֆեր՝ ա-
31 րեւելեան լեռը։ Սեմին որդիքը
իրենց տոհմերովը, իրենց լեզու-
ներովը, իրենց երկիրներուն մէջ
32 իրենց ազգերովը սոքա են։ Նոյն
որդոցը տոհմերը՝ իրենց ծնունդ-
ներուն ու ազգերուն համեմատ
սոքա են. և Ջրհեղեղէն ետքը
ազգերը սոցանցմէ տարածուեցան
երկրի վրայ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ բոլոր երկրին լեզուն մէկ՝
2 ու խօսուածքը մէկ էր։ Ու է-
ղաւ որ երբ արեւելքէն կը շար-
3 ին, Սենաար երկրին մէջ դաշտ
մը գտան, ու հոն բնակեցան։ Եւ
իրարու ըսին. Եկէք պատեներ
չինենք, ու զանոնք կրակով է-
փենք։ Եւ պատեները անոնց քա-
րի տեղ եղաւ, ու ձիւթը անոնց
4 ցեխի տեղ եղաւ։ Եւ ըսին. Ե-
կէք մեզի քաղաք մը ու աշտարակ
մը շինենք, որ անոր գլուխը մինչ
չև երկինքը հասնի, և մեզի ա-
նուն առնանք, որ չըլլայ թէ բո-
5 լոր երկրի վրայ ցրուինք։ Եւ Տէ-
րը՝ մարդոց որդիներուն շինած
քաղաքը ու աշտարակը տեսնել
6 եաւ իջաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ահա
ասոնք մէկ ժողովուրդ մըն են,
ու ամենուն լեզուն մէկ է. և ա-
յսկայ շինելու սկսեցին, ու հիմա
ինչ որ չինել կը խորհին, անոնց
7 մէ պիտի չպակսեցնէ։ Եկէք իջ-
նենք, և անոնց լեզուն հոն խառ-
նակենք, որ ամէն մէկը իր ընկե-
րին լեզուն չհասկընայ։ Եւ Տէրը
8 անկէ բոլոր երկրին երեսը ցրուեց
զանոնք, ու քաղաքը շինելէն դադ-
րեցան։ Անոր համար անոր ա-
9 նունը Բաբէլան կոչուեցաւ. ին-
չու որ Տէրը հոն բոլոր երկրին
լեզուն խառնակեց, և Տէրը ան-
կէ բոլոր երկրին երեսը ցրուեց
զանոնք։

Սեմին ծնունդները սոսկ են. 10
Սեմը հարիւր տարեկան էր,
երբոր ծնաւ Արփաքսադը ջրհեղ-
եղէն երկու տարի ետքը։ Եւ Սեմ՝ 11
Արփաքսադը ծնանելէն ետքը՝
հինգ հարիւր տարի ապրեցաւ,
և տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։
Եւ Արփաքսադ երեսուհինգ 12
տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Սա-
ղան։ Եւ Արփաքսադ՝ Սաղան 13
ծնանելէն ետքը՝ չորս հարիւր ե-
րեք տարի ապրեցաւ, և տղաք-
ներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ 14
Սաղայ երեսուն տարի ապրեցաւ,
ու ծնաւ Եբերը։ Եւ Սաղայ՝ Ե- 15
բերը ծնանելէն ետքը՝ չորս հա-
րիւր երեք տարի ապրեցաւ, և
տղաքներ ու աղջիկներ ծնաւ։
Ու Եբեր երեսունչորս տարի 16
ապրեցաւ, և ծնաւ Փաղէկը։ Ու 17
Եբեր՝ Փաղէկը ծնանելէն ետքը՝
չորս հարիւր երեսուն տարի ապ-
րեցաւ, և տղաքներ ու աղջիկ-
ներ ծնաւ։ Եւ Փաղէկ երեսուն 18
տարի ապրեցաւ, ու ծնաւ Ռա-
գաւը։ Եւ Փաղէկ՝ Ռագաւը 19
ծնանելէն ետքը՝ երկու հարիւր
ինը տարի ապրեցաւ, և տղաք-
ներ ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ 20
Ռագաւ երեսուներկու տարի
ապրեցաւ, ու ծնաւ Սերուգը։
Եւ Ռագաւ՝ Սերուգը ծնանելէն 21
ետքը՝ երկու հարիւր եօթը տա-
րի ապրեցաւ, և տղաքներ ու
աղջիկներ ծնաւ։ Եւ Սերուգ 22
երեսուն տարի ապրեցաւ, ու ծը-
նաւ Նաքովրը։ Եւ Սերուգ՝ Նա- 23
քովրը ծնանելէն ետքը՝ երկու

հարիւր տարի տպրեցաւ, և մե-
24 ռաւնեց ու աղջիկներ ծնաւ։ Եւ
Նաքովր քառասնից տարի տպ-
25 րեցաւ, ու ծնաւ Թարան։ Եւ
Նաքովր Թարան ծնանելէն ետ-
քը՝ հարիւր տասնեւհինգ տարի
տպրեցաւ, և տղաքներ ու աղ-
26 ջիկներ ծնաւ։ Եւ Թարայ եօ-
թանասուն տարի տպրեցաւ, ու
ծնաւ Աբրամը՝ Նաքովրը և Ա-
ռանը։

27 Եւ Թարային ծնունդներըը ա-
նոնք են. Թարայ ծնաւ Աբրա-
մը, Նաքովրը ու Առանը. և Ա-
28 ռան ծնաւ Ղոմրը։ Եւ Առան
մեռաւ իր հօրը Թարային առ-
ջեւը՝ իր ծննդեան երկրին՝ Քաղ-
29 դեացւոց Ուր *աղա*էին մէջ։ Եւ
Աբրամ ու Նաքովր իրենց կիւկ-
ներ առին. Աբրամին կնոջը ա-
նունը Սարայ էր, և Նաքովրին
կնոջը անունը Մեղքա՝ Առանին
աղջիկը, որ Առան Մեղքայէն ու
30 Յեսքայէն հայրն էր։ Եւ Սարայ
31 ամուլ էր, ոչ չէր ծնանիր։ Եւ
Թարայ իր որդին Աբրամը՝ ու իր
Թոռը Առանին որդին Ղոմրը՝ և
իր որդւոյն Աբրամին կնիկը իր
հարսը Սարան առաւ, ու անոնց
հետ Քաղդեացւոց Ուր *աղա*էն
ելաւ դէպ՚ի Քանանաց երկիրը
երթալու համար. ու եկան մին-
չեւ Խառանը, և հոն բնակեցան։
32 Ու Թարային օրերը երկու հա-
րիւր հինգ տարի եղան. և Թա-
րայ Խառանին մէջ մեռաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ Տէրը ըսաւ Աբրամին.
Քու երկրէդ, և քու ազգականե-
րէդ, ու քու հօրդ տունէն դէպ
ան երկիրը՝ որ ես քեզի պիտի ցու-
2 ցնեմ. Եւ քեզ մեծ ազգ պիտի
ընեմ, ու քեզ պիտի օրհնեմ, և
քու անունդ պիտի մեծցնեմ.
ու դուն օրհնեալ պիտի ըլլաս։
3 Եւ քեզ օրհնողները պիտի օրհ-
նեմ, ու քեզ անիծողները պիտի
անիծեմ. ու երկրի բոլոր ազգե-
4 րը քեզմով պիտի օրհնուին։ Եւ
Աբրամ գնաց՝ ինչպէս որ Տէրը
անոր ըսեր էր. Ղոմրն ալ անոր
հետը գնաց. ու Աբրամ հօթա-
նասունհինգ տարեկան էր երբ
որ Խառանէն ելաւ։ Եւ Աբրամ 5
իր կնիկը Սարան, ու իր եղբօր-
որդին Ղոմրը, և իրենց բոլոր
ստացուածքը, և Խառանին մէջ
իրենց ստացած հոգիները առնե-
լով, ելան որ Քանանաց երկիրը
երթան. և Քանանաց երկիրը ե-
կան։ Ու Աբրամ անց երկրին մին- 6
չեւ Սիւքեմին տեղը՝ մինչեւ Մօրէի
կաղնիին անցաւ. և այն ատեներ Քա-
նանացիները կային այն երկրին
մէջ։ Եւ Տէրը երեւցաւ Աբրա- 7
մին, ու ըսաւ. Քու սերունդիդ
պիտի տամ այս երկիրը։ Եւ հոն
սեղան շինեց Տէրոջը՝ որ իրեն ե-
րեւցաւ։ Եւ անկէ դէպ՚ի Բե- 8
թէլին արեւելեան կողմը հեղուկ
լեռը չուեց, ու իր վրանը բա-
ցաւ, Բեթէլը արեւմտեան կողմը՝
ու Գայիին արեւելեան կողմը ո-
նիկա։ և հոն Տէրոջը սեղան
շինեց, ու Տէրոջը անունը կան-
չեց։ Եւ Աբրամ միշտ դէպ՚ի 9
հարաւ կը չուէր։

Ու այն երկրին մէջ սով եղաւ. 10
և Աբրամ Եգիպտոս իջաւ հոն
պանդխտանալու համար. ինչու-
որ այն երկրին մէջ սաստիկ
էր։ Ու եղաւ որ՝ երբ Եգիպտոս 11
մտնելու մօտեցաւ, իր կնոջը Սա-
րային ըսաւ. Ահա գիտեմ որ
դուն գեղեցիկ տեսքով կնիկ մըն
ես. Եւ պիտի ըլլայ որ երբ Ե- 12
գիպտացիք քեզ տեսնեն, պիտի
ըսեն. Այրկայ անոր կնիկն է.
ու զիս պիտի մեռցնեն, բայց
քեզ ազատ թողուն. Ընդհակ ըսէ՝ 13
ըսէ թէ դուն իմ քոյրս ես. որ-
պէս զի քու պատճառովդ ինծի
աղէկ ըլլայ, ու քու պատճառո-
վով իմ անձս ապրի։ Եւ եղաւ 14
որ՝ երբ Աբրամ Եգիպտոս մը-
տաւ, Եգիպտացիք տեսան կնի-
կը, որ շատ գեղեցիկ էր։ Փա- 15
րաւոնին իշխաններն ալ տեսան,
ու գովեցին զանիկայ Փարաւո-
նին առջեւը. և կնիկը Փարաւո-
նին տունը առնուեցաւ։ Եւ ա- 16

նար համար Աբրամին պատիւ ը-
նա, ու անիկայ ոչխարներ, ու
արջառներ, և էշեր, ու ծառա-
ներ, և աղախիններ, ու էգ է-
17 շեր և ուղտեր ունեցաւ։ Եւ
Տէրը մեծ հարուածներով պար-
կաւ Փարաւոնը ու անոր տունը՝
Աբրամին կնոջը Սարային համար։
18 Եւ Փարաւոն կանչեց Աբրամը,
ու ըսաւ. Ա՛ս ինչ է որ ինծի ը-
րիր. ինչո՞ւ ինծի չյայտնեցիր թէ
19 տիկնայ քու կինիդ է. Ինչո՞ւ հա-
մարձակ՝ Տիկնայ քոյրս է՝ ըսիր. և
էն ես զայն որ անիկայ ինծի կինիկ
պիտի առնէի. բայց հիմա ահա
20 կինիդ՝ առ ու գնա։ Եւ Փարաւ-
ոն իր մարդոցը պատուիրեց ա-
նոր համար. ու զանիկայ իր կը-
նիկովը ու իր բոլոր ստացուածք-
քովը խրկեցին։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ել Աբրամ իր կնիկովը ու իր
բոլոր ունեցածներովը Եգիպտա-
կէն գնաց ի Հարաւ, հետը
կողմը եղաւ, ու Ղովտն ալ իր հե-
2 տը։ Եւ Աբրամ շատ հարուստ
էր անասուններով, արծաթով
3 ու ոսկիով։ Եւ իր ուղէւ ինչուան
ներովը գնաց հարաւային կողմէն
մինչև Բեթէլ, այն տեղը՝ ուր
էր առաջ իր վրանը, Բեթէլին
4 ու Գայիին միջտեղը. Այն տե-
նին տեղը՝ որ հոն առաջ ըրեր
էր. և Աբրամ հոն Տէրոջը անուա-
նը կանչեց։
5 Եւ Աբրամին հետ գացող
Ղովտն ալ՝ ոչխարներ, ու արջառ-
6 ներ, ու վրաններ ունէր։ Եւ այն
երկիրը բաւական չէր անոնց՝ որ
միասին բնակին. ինչու որ անոնց
ստացուածքը շատ ըլլալով՝ չէին
7 կրնար միասին բնակիլ։ Եւ Աբ-
րամին անասուններուն հովիւնե-
րուն՝ ու Ղովտին անասուններուն
հովիւներուն միջտեղը վէճ կար.
և այն ատենը Քանանացիներն ու
Փերեզացիները կը բնակէին այն
8 երկրին մէջ։ Եւ Աբրամ ըսաւ
Ղովտին. Կ՛աղաչեմ քեզի, իմ ու
քու միջտեղդ՝ և իմ հովիւնե-
րուս ու քու հովիւներուդ մէջ
տեղը վէճ չըլլայ. ինչու որ մենք
եղբայր ենք. Բոլոր երկիրը քու 9
առջեւդ չի՞. կ՛աղաչեմ՝ զատ-
ուէ ինծմէ. թէ որ դուն ձախ
կողմը երթաս, ես ալ կողմը կ՛եր-
թամ, և թէ որ ալ կողմը երթաս,
ես ձախ կողմը կ՛երթամ։ Եւ 10
Ղովտ իր աչքերը վեր վերցուց,
ու Յորդանանայ ամէն կողմը նա-
յեցաւ՝ որ ամէն տեղ ջրառատ
էր. Տէրը Սոդոմը ու Գոմորը
կործանցնելէն առաջ մինչև Սո-
գովրը Տէրոջը դրախտին պէս՝
Եգիպտոսի երկրին պէս էր։ Եւ 11
Ղովտ Յորդանանայ բոլոր կողմը
ընտրեց իրեն, ու Ղովտ դէպ՝ ի
արևելք չոեցաւ. և իրարմէ զատ-
ուեցան. Աբրամ Քանանայ երկ- 12
րին մէջ բնակեցաւ. Ղովտն ալ
դաշտի քաղաքներուն մէջ բնա-
կեցաւ, ու իր վրանը Սոդոմի
քով բացաւ։ Եւ Սոդոմի մարդ- 13
կերը խիստ չար ու մեղաւոր էին
Տէրոջը առջեւը։
Եւ Տէրը Աբրամին ըսաւ՝ 14
Ղովտը անկէ զատուելէն ետքը.
Հիմա աչքերդ վեր վերցուր,
ու քու եղած տեղէդ դէպ՝ ի
հիւսիս ու հարաւ, և դէպ՝ ի
արևելք ու արևմուտք նայէ. Որ- 15
չափ որ տա բոլոր երկիրը՝ որ կը
տեսնես, քեզի ու քու սերունդիդ
միշտ պիտի տամ յաւիտեան։ Եւ 16
քու սերունդդ երկրի փոշիին
պէս անթիւ պիտի ընեմ. այնպէս
որ՝ եթէ մէկը երկրի փոշին կրնա
նայ համրել, քու սերունդդ ալ
համրուի։ Ելիր, տար երկիրը պր- 17
տուկ անոր երկայնութիւնը ու
լայնութիւնը հաճութեամբ. քանզի
անիկայ քեզի պիտի տամ։ Եւ 18
Աբրամ վերցուց իր վրանը, ու
եկաւ և բնակեցաւ Մամբրէի կաղ-
նիներուն մէջ, որ Քեբրոնին մէջն
է, և հոն սեղան շինեց Տէրոջը։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ու եղաւ որ՝ Ամեսափեի Ամրա-
փհալ Թագաւորին, Եղասարի Ա-
րիոքայ Թագաւորին, Եղամի Քո-

դաշտացանը Թագաւորին, և Գե-
ղեմի Թագաւորին Ժա-
2 մանակները. Ամանք Սոդոմի Բա-
բա Թագաւորին հետ, և Գամո-
րի Բարսա Թագաւորին հետ,
Ադմայի Սենաբ Թագաւորին
հետ, և Սեբոյիմի Սեմեբեր Թա-
գաւորին հետ, ու Բաղայի (այ-
սինքն Սիգովրի) Թագաւորին
3 հետ պատերազմեցան: Ամենց ու-
մինք ժողովեցան Սիդիմ ձորին
4 մէջ, որ է Աղի ծով: Տասներ-
կու տարի Քոդողոգոմորին ծա-
ռայեալ էին, ու երեքտաս-
ներորդ տարին ապստամբ է-
5 ղան: Եւ չորեքտասաներորդ տա-
րին Քոդողոգոմոր ու իր հետը
եղող Թագաւորները եկան, ու
Աստարովթ Կառնայիմի մէջ է-
ղող Ռափայիմները, ու Համի
մէջ Զուզեցիները, և Շաւէ
6 Կարիաթեմի մէջ Էմիմները, Եւ
Քուրէացիները իրենց Սէիր լեռա-
նը վրայ՝ մինչև անապատին մէջ
7 եղող Էլփառանը դարձին: Եւ
դարձան, ու եկան Էնմասեփաթ՝
այսինքն Կադես, և Ամաղեկաց-
ւոց բոլոր նահանգը, ու Ամո-
րհացիներուն մէջ բնակող Ազո-
8 հասինեներն ալ զարկին: Եւ Սո-
դոմի Թագաւորը, ու Գոմորի
Թագաւորը, և Ադմայի Թագա-
ւորը, ու Սեբոյիմի Թագաւորը,
և Բաղայի (այսինքն Սիգովրի)
Թագաւորը ելլելով, Սիդիմ ձո-
րին մէջ անոնց հետ պատերազ-
9 մելու շարուեցան, Այսինքն Ե-
դոմի Քոդողոգոմոր Թագաւորին
հետ, և Գայիմի Թագգաղ Թա-
գաւորին հետ, ու Սենաարի Ա-
մարփաղ Թագաւորին հետ, և
Ելլասարի Արիովք Թագաւորին
հետ, Ասոնք չորս Թագաւորը ան-
10 հինգին հետ: Եւ Սիդիմ ձորը
նաւթի հոսերով լեցուն էր. և
Սոդոմին ու Գոմորին Թագաւոր-
ները փախան, և հոն ինկան, ու
11 մնացածները լեռը փախան: Եւ
անոնք Սոդոմին ու Գոմորին ամէն
բարիքը, ու անոնց բոլոր պաշար-
12 ները առին ու գացին: Եւ Սո-
դոմի մէջ բնակող Աբրամին հե-
ղբօրորդին Ղովտը՝ ու անոր բոլոր
բարիքը առին ու գացին:

Եւ փախստական մը եկաւ, ու 13
ԱՒ ԲԱՆԵՐԸ ԵԲՐԱՅԵՑԻ Աբրամին
պատմեց. և անիկայ Էսքոլին ու
Անեռին եղբօրը Ամորհացի Մամ-
բրէին կաշինեներուն մէջ կը բնա-
կէր. ինչու որ ասոնք Աբրամին
հետ դաշնակից էին: Եւ Աբրամ 14
երբոր իր եղբօրը գերի առնուի-
լը լսեց, իր ասոնք մէջ ծնածնե-
րը՝ իրենք հարիւր տասնուեօթը
հոգի սպառազինեց, ու անոնց
ետևէն հինաւ մինչև Դան: Եւ 15
ինքը ու իր ծառաները գիշերով
գունդ գունդ անոնց վրայ յար-
ձակեցան, ու զարկին անոնք, և
քշեցին անոնք մինչև Քովան, որ
Դամասկոսի հիւսիսային կողմն է:
Եւ բոլոր բարիքը դարձ բերաւ, և 16
իր եղբայրը Ղովտն ալ, ու անոր
բարիքը, և կիներն ու ժողո-
վուրդն ալ դարձ բերաւ:

Եւ ինքը՝ Քոդողոգոմորը ու 17
անոր հետ եղող Թագաւորները
զարնելէն ու դառնալէն ետքը,
Սոդոմի Թագաւորը զանիկայ դի-
մաւորելու ելաւ դեպ ի Շաւէ
ձորը՝ (այսինքն Թագաւորի ձորը):
Եւ Սաղէմի Թագաւորը Մելքի- 18
սեդեկ հաց ու գինի հանեց, ու
անիկայ Բարձրեալ Աստուծոյ քա-
հանան էր: Եւ օրհնեց զանիկայ, 19
ու ըսաւ. Օրհնեալ ըլլայ Ա-
բրամ երկինքէ ու երկրի տէրը է-
ղող Բարձրեալ Աստուծմէն: Եւ 20
օրհնեալ ըլլայ Բարձրեալ Աս-
տուածը՝ որ քու թշնամիներդ քու
ձեռքդ մատնեց: Եւ անիկայ ա-
մէնէն տասանորդ տուաւ անոր:

Եւ Սոդոմի Թագաւորը ըսաւ 21
Աբրամին. Արդիւնքը ինծի տուր,
ու բարիքը դուն քեզի առ: Եւ 22
Աբրամ ըսաւ Սոդոմի Թագաւո-
րին. Երկինքէ ու երկրի տէրը է-
ղող Բարձրեալ Տէր Աստուծոյ
վերցուցի իմ ձեռքս, Որ գերձա- 23
նէն մինչև կօշիկին կապը քան
մը չառնեմ՝ ինչ որ քուկդ է, որ
չըլլայ թէ՝ Աբրամը ես հարըս-

24 ասացի ըսես. Բայց՝ ի տղայքնե-
րեն կեսածէն, ու ինձի հետ
եկող մարդոցը՝ այսինքն Անեղին,
ու Եսքոլին, ու Մամբրէին բա-
ժիններէն. թող անոնք իրենց բա-
ժինը առնեն։

ԳԼ. ԻԵ

1 Ա՛յ բանեցին եղաքը՝ սեպելքի
մէջ Տէրոջը խօսքը Աբրամին է-
ղաւ, ըսելով. Մի՛ վախնար՝ ով
Աբրամ, ես քեզի պաշտպան եմ,
ո՛ք քու վարձքդ խիստ շատ պի-
2 ի ըլլայ։ Եւ Աբրամ ըսաւ. Ո՛վ
Տէր Եհովայ՝ ինձի ի՛նչ պիտի
տաս, քանի որ առանց զաւակի
կը մնամ, և իմ տանս տիրացուն
3 Դամասկացի Եղիազարն է։ Դարձ-
եալ Աբրամ. որովհետև ինձի
սերունդ չտուիր, ահա իմ տանս
ծառան ինձի ժառանգ կ'ըլլայ։
4 Եւ ահա Տէրոջը խօսքը անոր է-
ղաւ՝ ըսելով. Անիկայ քեզի ժա-
ռանգ պիտի չըլլայ, բայց ան
պիտի ըլլայ քու ծառանգդ՝ որ
5 քու մէջքէդ պիտի ելլէ։ Եւ
դուրս հանեց զանիկայ, ու ըսաւ.
Երկինք դէպ՝ ի երկինքը նայէ,
ու աստղերը համրէ, թէ որ զա-
նոնք համրելու կարող ես. և ը-
սաւ անոր. Քու սերունդդ ա-
6 նանկ պիտի ըլլայ։ Եւ անիկայ
հաւատաց Տէրոջը, որ անոր ար-
դարութիւն ընծայ սեպեց։
7 Եւ ըսաւ անոր. Ես եմ Տէրը՝
որ քեզ Քաղդէացւոց Ուր *ա-
ղաքէն հանեցի՝ ատ երկիրը քեզի
ժառանգութիւն տալու համար։
8 Եւ անիկայ ըսաւ. Ո՛վ Տէր Ե-
հովայ՝ ի՛նչպէս գիտնամ թէ ես
9 անիկայ պիտի ժառանգեմ։ Եւ
ըսաւ անոր. Ինձի իրեք տարե-
կան երինջ մը, ու իրեք տարեկան
այծ մը, և իրեք տարեկան խոյ
մը, ու տատրակ մը, և աղաւնիի
10 ձագ մը առ։ Եւ անիկայ բոլոր
ատոնք իրեն առաւ, ու ատոնց
մէջտեղէն կտրեց, և ամէն մէկ
կտորը իր մասին հետ դիմացի դի-
մաց դրաւ. բայց թռչունները
11 չկտրեց։ Ու երբոր գիսաւոր վայ

դիշատիչ թռչունները իջան,
Աբրամ վռնտեց զանոնք։ Ու 12
երբոր արեւը մտնելը կը մտնէր,
Աբրամին վրայ խոր առեղծ մը
իյնաւ. և ահա ահռելի վայ մեծ մը
թռթիռան տակաւ մը իյնաւ։
Եւ Տէրը ըսաւ Աբրամին. Գիտցիր 13
գիտցիր որ քու սերունդդ իրենը
չեղած երկրի մէջ պանդխտաց
պիտի ըլլան, և ծառայութիւն
պիտի ընեն. ու հոն չորս հարիւր
տարի պիտի չարչարուին զանոնք։
Բայց ան ազգը՝ որուն պիտի ծա- 14
ռայեն, ես պիտի դատեմ. և ան-
կէ ետքը շատ առատաձեռնով պի-
տի ելլեն։ Եւ դուն խաղաղու- 15
թեամբ քու հայրերուդ պիտի
երթաս. ալեկ մը ծերացած պի-
տի թաղուիս։ Եւ անոնք չորրորդ 16
դարուն մէջ հոս պիտի դառնան.
ինչու որ Ամորհացւոց անօրէնու-
թիւնը դեռ լեցուած չէ։ Եւ 17
եղաւ որ երբ արեւը մտաւ, ու խաւար եղաւ, ահա
մխած հնոց մը, ու վառած ջահ
մը ան կտրուածներուն միջեւէն անց-
աւ։ Ան նոյն օրը Տէրը Ա- 18
բրամին հետ ուխտ մը կրաւ՝ ըսե-
լով. Քու սերունդիդ տուի ա-
երկիրը՝ Եգիպտոսի գետէն մին-
չեւ մեծ գետը՝ այսինքն Եփրատ
գետը. Կինեցիները, և Կենեզա- 19
ցիները, ու Կեդմոնացիները, Եւ 20
Քետացիները, ու Փերեզացիներ-
ը, և Ռափայիմները, Եւ Ամո- 21
հացիները, ու Քանանացիները, և Գերգեսացիները ու Յեբուսա-
ցիները։

ԳԼ. Իզ

Ա՛ Աբրամին կինիկը Սարայ 1
չէր ծնանէր անոր. ու մէկ Ե-
գիպտացի աղախին մը ունէր, ո-
րուն անունը Հագար էր։ Եւ 2
Սարայ ըսաւ Աբրամին. Ահա
հիմա Տէրը արգիլեց զիս ծնա-
նելէն. ուրեմն աղախինիս մտիր,
գուցէ անկէ զաւակ առնեմ։
Եւ Աբրամ Սարային խօսքը մր- 3
տիկ ըրաւ։ Եւ Աբրամին կինիկը
Սարայ՝ իր Եգիպտացի աղախինը

Հագարը առաւ, Աբրամ քա-
նաեաւ երկրին մէջ տասը տարի
բնակելէն ետքը, և զանիկայ իր
երկանը Աբրամին առաւ՝ անար
4 կնիկ ըլլալու։ Ան ալ մտաւ Հա-
գարին, որ յղացաւ. և երբ իր
յղի ըլլալը իմացաւ, իր սիկինը
իր աչքին առջևը անարգուեցաւ։
5 Եւ Սարայ ըսաւ Աբրամին, Ին-
ձի եղած անիրաւութիւնը քու
վրադ ըլլայ. ես իմ աղախինս
գիրկդ տուի, ու անիկայ երբոր
իմացաւ իր յղի ըլլալը, ես անար
աչքին առջևը անարգուեցայ.
Տէրը իմ ու քու միջտեղդ դա-
տաստան ընէ։ 6 Եւ Աբրամ ըսաւ
Սարայիին. Ահա աղախինդ քու
ձեռքդ է, քու աչքերուդ հա-
ճոյ երեւցածին պէս ըրէ անար. ու
երբոր Սարայ նեղեց զանիկայ,
անոր երեսէն փախաւ Հագարը։
7 Եւ Տէրոջը հրեշտակը գտաւ զա-
նիկայ անապատին մէջ ջուրի ազ-
բիւրի մը քով Սուրի ճանապար-
հին մէջ եղած աղբիւրին քովը.
8 Եւ ըսաւ. Ով Սարայիին աղախի-
նը Հագար, ուսկից կու գաս, և
ո՞ր կ'երթաս։ Եւ անիկայ ըսաւ.
Իմ Սարայ տիկինիս երեսէն կը
9 փախչիմ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը
ըսաւ անոր. Դարձիր քու տիկի-
նիդ, ու անոր ձեռքին տակը հլ-
10 նցանիդ եղիր։ Եւ Տէրոջը հրեշ-
տակը ըսաւ անոր. Քու սերունդդ
շատ խիստ պիտի շատցընեմ, ա-
նոնիկ որ շատութենէն չհամրուի։
11 Եւ Տէրոջը հրեշտակը ըսաւ ա-
նոր. Ահա դուն յղի ես, ու որ-
դի պիտի ծնանիս, և անոր ա-
նունը Իսմայէլ դնես. ինչու որ
Տէրը քու տառապանքդ լսեց։
12 Եւ անիկայ վայրենի մարդ մը
պիտի ըլլայ. անոր ձեռքը ամէ-
նուն վրայ, ու ամէնուն ձեռքն ալ անոր վրայ պիտի ըլլայ. և ա-
նիկայ իր բոլոր եղբայրներուն առ-
13 ջևը պիտի բնակի։ Եւ անիկայ
իր հետը խօսող Տէրոջը անունը
կանչեց, ըսելով. Դուն իմ տես-
քիս ջէջ երեցած Աստուածն ես.
քանզի ըսաւ. Արդեօք այդ ետ
հոս՝ իմ տեսիլքիս ետքը։ Անոր 14
համար ան ջրհորին անունը Լա-
հայրոյի Ջրհոր դրաւ. ահա անի-
կայ Կադեսին ու Բարադին մէջ-
տեղն է։ Եւ Հագար որդի մը 15
ծնաւ Աբրամին։ Եւ Աբրամ
Հագարին իրեն ծնած որդւոյն
անունը՝ Իսմայէլ դրաւ։ Եւ Ա- 16
բրամ ութսունվեց տարեկան էր,
երբոր Հագար Իսմայէլը ծնաւ
Աբրամին։

ԳԼ. ԺԷ

Եւ երբ Աբրամ իննսունու- 1
ներկու տարեկան էր, Տէրը Աբրա-
մին երեւցաւ, ու ըսաւ անոր. Ես
եմ Ամենակարող Աստուածը.
իմ առջևս քալէ, ու կատարեա՛լ
եղիր։ Եւ իմ ու քու միջտեղդ 2
իմ ուխտս պիտի դնեմ, ու խիստ
պիտի շատցընեմ քեզ։ Եւ Աբ- 3
րամ իր երեսին վրայ ինկաւ, ու
Աստուած անոր հետ խօսելով
ըսաւ. Ահա իմ ուխտս քեզի 4
հետ է, և ազգերու բազմութեան
հայր պիտի ըլլաս. Ու այսուհե- 5
տև քու անունդ Աբրամ չըը-
ուի, հապա քու անունդ Աբրա-
համ ըլլայ. ինչու որ քեզ ազգե-
րու բազմութեան հայր ըրի։ Եւ 6
քեզ խիստ պիտի աճեցընեմ, ու
քեզ ազգեր պիտի ընեմ. ու թա-
գաւորներ պիտի ելլեն ան-
ձէ։ Եւ իմ ու քու միջտեղդ՝ ու քեզ 7
ու քեզմէ ետքը քու սերունդիդ մէջ
անոր իրենց ազգերուն մէջ իմ
ուխտս պիտի հաստատեմ՝ յաւի-
տենական ուխտ մը, որ քեզի ու
քեզմէ ետքը քու սերունդիդ
Աստուած ըլլամ։ Եւ պիտի տամ 8
քեզի ու քեզմէ ետքը քու սե-
րունդիդ յաւիտենական ժառան-
գութեան համար այն երկիրը՝ ու-
ր որ պանդխտիս եղար, բոլոր Քա-
նահան երկիրը. ու անոնց Աս-
տուած պիտի ըլլամ։ Եւ Աստուած 9
ըսաւ Աբրահամին. Ըսաւ դուն՝
ու քեզմէ ետքը քու սերունդդ
իրենց ազգերուն մէջ պահէք իմ
ուխտս։ Ա՛ս է իմ ու ձեր մէջտե- 10
ղը, և քեզմէ ետքը քու սերուն-

դեղ մէջտեղը էղած իմ ուխտս՝
որ պիտի պահէք. Ձեզմէ ամէն
11 արուն թլփատուի. Ձեր անթլփատութեան մարմինը թլփատէք,
ու ասիկայ իմ ու ձեր մէջտեղը
12 էղած ուխտին նշանը ըլլայ: Եւ
ձեր ազգերուն մէջ ամէն ութ
օրուան արու ղուշխինիդ՝ կամ
տունը ծնածը, կամ քու ուրուն
դեղ չեղող բոլոր օտարականնե-
րուն տակով ծախու առնուա-
13 ծը՝ թլփատուի: Քու տունդ ծը-
նածը, և տակովդ ծախու առ-
նուածը անշուշտ պիտի թլփատուի. և իմ ուխտս ձեր մարմինին
մէջ յաւիտենական ուխտ մը ըլ-
14 լայ: Եւ անթլփատ արուն՝ որուն
անթլփատութեան մարմինը թլփատուած չէ, ան անձը իր ժո-
ղովուրդէն պիտի կտրուի. անի-
15 կայ իմ ուխտս անպզտած է: Եւ
Աստուած ըսաւ Աբրահամին.
Քու կնոջդ Սարայէն անունը՝ Սա-
րայ մի կանչեր, հապա անոր ա-
16 նունը Սարրա ըլլայ: Ու զանիկայ
պիտի օրհնեմ, նաև անկէ որդի
մը պիտի տամ քեզի. ու պիտի
օրհնեմ զանիկայ, ու ազգերու
մայր պիտի ըլլայ. ժողովուրդնե-
րու թագաւորներ պիտի ելլեն
17 անկէ: Եւ Աբրահամ երեսի վը-
րայ իյնաւ, ու խնդաց, ու իր
սրտին մէջ ըսաւ. Հարիւր տա-
րեկան մարդուն զաւակ պիտի
ըլլայ արդեօք. և Սարրա՝ որ
18 իննսուն տարեկան է, պիտի ծը-
նանի: Ու Աբրահամ ըսաւ Ա-
ստուծոյ. Թող Իսմայէլը ապրի
19 քու առջեդ: Եւ Աստուած ը-
սաւ. Այո՛ քա կնիկդ Սարրան
որդի պիտի ծնանի քեզի, ու ա-
նոր անունը՝ Իսահակ պիտի դը-
նեւս. և անոր հետ, ու անկէ ետ-
քը անոր սերունդին հետ իմ ու-
խտս պիտի հաստատեմ յաւիտե-
20 նական ուխտ մը: Եւ Իսմայէլին
համար ալ լսեցի քեզի. ահա օրհ-
նեցի զանիկայ, ու պիտի աճեցը-
նեմ զանիկայ, ու խիստ պիտի
շատցնեմ. անիկայ տասներկու
իշխան պիտի ծնանի, և մեծ ազգ
21 մը պիտի ընեմ անիկայ: Բայց
զուարճ տարի սա ատեն՝ Սարրային
քեզի ծնանիլը Իսահակին հետ
իմ ուխտս պիտի հաստատեմ:
22 Եւ անոր հետ խօսիլը լմնց-
նաց, ու Աստուած Աբրահա-
մին քովէն վեր ելաւ: Եւ Աբրահամ
23 Աբրահամ իր որդին Իսմայէլը,
ու բոլոր իր տունը ծնածներըը,
և բոլոր տակով ծախու առ-
նուածներըը՝ Աբրահամին թնաան-
եացը մէջ գտնուած ամէն ա-
րուն, ու նոյն օրը անոնց անթլ-
փատութեան մարմինը թլփատեց,
ինչպէս որ Աստուած անոր ըսեր
էր: Եւ Աբրահամ թնտասնեւ-
24 տարեկան էր՝ երբոր իր անթլփա-
տութեան մարմինը թլփատուե-
ցաւ: Եւ իր որդին Իսմայէլը
25 տասներեք տարեկան էր՝ երբոր
իր անթլփատութեան մարմինը
թլփատուեցաւ: Նոյն օրը թլ-
26 փատուեցաւ Աբրահամ, ու իր
որդին Իսմայէլը: Եւ իր տունը
27 բոլոր մարդիկը՝ թէ իր տունը ծը-
նած և թէ օտարականներէն ը-
տակով ծախու առնուած՝ իրեն
հետ թլփատուեցան:

ԳԼ. ԻԸ

1 Եւ Տէրը երեցաւ անոր Մամ-
բրէի կաղնիներուն մէջը: Ու անի-
կայ օրուան տաք ատենը վրանին
դուռը նստեր էր, Եւ իր աչքե-
2 րը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա
իրեն մարդիկ կայներ էին իրեն
մօտ. ու երբոր աներաւ զանոնք՝
վրանին դռնէն վազից զանոնք
դիմաւորելու, ու մինչև գետի-
նը ծռեցաւ խոնարհութիւն ըրաւ,
3 Եւ ըսաւ. Տէր իմ՝ հիմա թէ
որ շնորհք գտայ քու առջեդ,
կ'աղաչեմ քեզի՝ քու ծառայիդ
4 բնակարանէն մի անցնիր. Կ'աղա-
չեմ ձեզի՝ քիչ մը ջուր բերուի,
ու ոտքերնիդ լուացէք, ու ծա-
ռին տակը հանգստացէք. Եւ
5 պատառ մը հաց բերեմ, ու սրբ-
տերնիդ զօրացուցէք, ետքը ան-
ցէք. քանզի ասոր համար ձեր
ծառային քովը եկաք: Եւ անոնք

քսին. Ինչպէս որ ըսիր, անանկ
6 ըրէ։ Եւ Աբրահամ արտորալով դէպ՚ի վրանը Սարրային գնաց,
ու ըսաւ. Շուտով իրեք գրիւ
բարակ ալիւր շաղէ, ու շօթիեր
7 չինէ։ Եւ Աբրահամ վազեց որ
ջառնեխուն, ու մատղաշ և ազնիկ
որթ մը առաւ, ու պատանիին
մը տուաւ, ան ալ շուտով պատ-
8 րաստեց զանիկայ։ Եւ կովի՚ ու
կաթ՝ ու իր պատրաստած որթը
առաւ, և անոնց առջեը դրաւ.
ու ինքը ծառին տակը անոնց քո-
վը կայնեցաւ, ու անոնք կերան։
9 Եւ ըսին իրեն. Ո՞ւր է քու Սար-
րա կնիկդ. ու ինքը ըսաւ. Ահա
10 վրանին մէջն է։ Եւ Տէրը ըսաւ.
Գալ տարի անշուշտ քեզի պիտի
գառնամ. և ահա քու կնիկդ
Սարրա որդի մը պիտի ունենայ.
և Սարրա ետիկ կ՚ընէր վրանին
դրանը մէջ որ Անոր հետեւն էր։
11 Եւ Աբրահամ ու Սարրա ծերա-
ցած էին, ու օրերնին անցուցած.
Ե Սարրային պակաս էր կանանց
12 օրէնքին մէջ ըլլալը։ Եւ Սարրա
իր մտքին մէջ խնդաց՝ ըսելով.
Ես պառաւելէս ետքը զաւակու-
թիւն պիտի ունենամ, տէրս ալ
13 ծերացած ըլլալով։ Եւ Տէրը ը-
սաւ Աբրահամին. Սարրան ինչու
խնդաց, ըսելով. Միթէ ես իրա-
ւրնէ պիտի ծնանիմ, որ պառ-
14 ւեր եմ. Տէրոջը առջեը գժուա-
րին բան մը կա՞յ արդեօք. ահա
ժամանակին՝ գալ տա-
րի քեզի պիտի գառնամ, ու
Սարրան որդի մը պիտի ունենայ։
15 Եւ Սարրան ուրացաւ ու ըսաւ.
Չխնդացի. ինչու որ վախցաւ։
Եւ Անիկայ ըսաւ. Չէ, խնդա-
ցիր։
16 Եւ մարդիկը հոնկէ անկէ, ու
երեսնին դէպ՚ի Սոդոմ շինկե-
ցին. և Աբրահամ գանոնք յու-
զարկելու համար հետերնին գը-
17 նաց։ Եւ Տէրը ըսաւ. Միթէ
Աբրահամէն պահեմ ինչ որ ընե-
18 լու եմ. Որովհետեւ Աբրահամ
անշուշտ մեծ ու զօրաւոր ազգ
մը պիտի ըլլայ, ու երկրի բոլոր
ազգերը անով պիտի օրհնուին։
19 Քանզի գիտեմ զանիկայ, որ իր
որդւոցը ու իրմէ ետքը իր տա-
նը պիտի պատուիրէ, և անոնք
արդարութիւն ու իրաւունք ընե-
լու համար՝ Տէրոջը ճամբան պի-
տի պահեն. որպէս զի Տէրը Աբ-
րահամին վրայ բերէ ինչ որ խօ-
սեցաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ. Որովհե-
20 տեւ Սոդոմին ու Գոմորին աղա-
ղակը շատցաւ, և անոնց մեղքը
խիստ ծանրացաւ, Հիմա պիտի
21 իջնեմ տեսնելու՝ թէ բոլորովին
ինծի եկած ազաղակի՞ն պէս ը-
րին. և թէ որ չէ, գիտնամ։ Եւ
22 անոնք մարդիկը անկէ եղան, ու գնա-
ցին Սոդոմ. և Աբրահամ տակաւին Տէրոջը առջեը կայներ
էր։
23 Եւ Աբրահամ մօտեցաւ, ու ը-
սաւ. Արդեօք ամբարշտին հետ
արդարն ալ պիտի կոտրընցընես.
24 Գուցէ ան քաղաքին մէջը հիսուն
արդար ըլլան. արդեօք անոր մէ-
ջը եղած հիսուն արդարին համար
չհանգստեցով պիտի կոտրընցընես ան
տեղը. Քանի լեցի քիչ մակն
25 բան ընելը՝ որ արդարը ամբա-
րշտին հետ մեռցընես, ու ար-
դարը ամբարշտի պես ըլլայ. քա-
նի լեցի քեզ. միթէ բոլոր երկրին
Դատաւորը արդարութիւն պի-
տի չընէ։ Եւ Տէրը ըսաւ. Թէ
26 որ Սոդոմին մէջ հիսուն արդար
գտնեմ՝ քաղաքին մէջը, անոնց
համար բոլոր տեղը պիտի խնա-
յեմ։ Եւ Աբրահամ պատասխան
27 տուաւ ու ըսաւ. Ահա հիմա՝
ես որ հող ու մոխիր եմ, Տէրո-
ջը հետ խօսելու սկսեցի. Գուցէ
28 հիսունէն հինգ պակաս
ըլլայ, ան հինգին համար բոլոր
քաղաքը պիտի կոտրընցընես։ Եւ
Անիկայ ըսաւ. Թէ որ հոն քա-
ռասունհինգ գտնեմ, չեմ կոտրն-
ցըներ։ Եւ դարձեալ խօսեցաւ
29 անոր՝ ու ըսաւ. Գուցէ հոն քա-
ռասն գտնուի։ Եւ Անիկայ ըսաւ.
Քառասունին համար ալ չեմ ը-
ներ։ Եւ Ինքը ըսաւ. Ո՛հ, Տէրը
30 չբարկանայ, ու խօսիմ. Գուցէ

հան եղաւն գանալ։ Եւ Տէրը
ասաւ, Թէ որ հան եղաւն գըտ-
31 նեմ, չեմ ընդը։ Եւ Խոսը ասաւ,
Ահա հիմա Տէրոջը հետ խօսե-
լու սկսեցի. գուցե հան քսան
գանալ։ Եւ Աբիւայ ասաւ. Չը-
աներն համար ալ չեմ կորընցը-
32 ներ։ Եւ Խոսը ասաւ. Ո՛հ, Տէրը
չըարկանայ, ու վիճակ աս ան-
գամ խօսիմ. գուցե հան տասը
գտնալ։ Եւ Աբիւայ ասաւ. Տաս-
նին համար ալ չեմ կորընցըներ։
33 Եւ Տէրը Աբրահամին հետ խօ-
սելը լըրընցուցածին պէս գնաց.
Աբրահամ ալ իր տեղը դարձաւ։

ԳԼ. Ժ ԹՈՒ

1 Եւ ան երկու հրեշտակներըը
Սոդոմ եկան. ու
Ղոտ Սոդոմին դուռը նստեր
էր. և Ղոտ տեսնելով՝ զանոնք
դիմաւորելու ելաւ, ու իր երե-
սը մինչև գետինը ծռելով խո-
2 նարհութիւն ըրաւ. Ու ասաւ.
Ադէ իմ տէրերս կ'ազաչեմ, ձեր
ծառային տունը դարձէք, և գի-
շերը հոն կեցէք, ու ոտքերնիդ
լուացէք. ու առտու անոց կանուխ
ելէք ու ձեր ճամբան գացէք։ Եւ
3 անոնք ըսին, Չէ՛ գիշերը փողո-
ցը կը կենանք. Եւ շատ բռնա-
դատեց զանոնք, ու անոր դար-
ձան, և անոր տունը մտան. ու
անոնց խնճոյք ըրաւ, և բազմոց
եփեց, ու կերան։
4 Բայց անոնց պառկելէն առաջ
քաղաքին մարդիկը՝ այսինքն Սո-
դոմացիք՝ երիտասարդներէն մին-
չև ծերերը՝ առհասարակ բոլոր
ժողովուրդը տունը պատեցին.
5 Եւ Ղոտը կանչեցին՝ ու անոր
ըսին. Ո՞ւր են ան մարդիկը՝ որ
աս գիշեր քեզի եկան. անոնք
դուրս հանէ մեզի, ու գիտնանք
6 անոնք։ Եւ Ղոտ գնաւն դուռ-
ը ետևնին փակեց, ու իր ետևէն
7 դուռը գոցեց, Եւ ըսաւ. Ե՛ղ-
բայրներս՝ կ'ազաչեմ ձեզի՝ չարու-
8 թիւն մի ընէք։ Ահա հիմա երկու աղջիկ ունիմ, որ երկրի մարդ
չեն գիտեր, անոնք հիմա ձեզի
դուրս հանեմ, ու ձեր աչքին
առջևը ազէկ եղածը ըրէք ա-
նոնց. բայց միայն աս մարդոցը
բան մը մի ընէք. քանզի անոր
համար իմ յարկիս շուքին տակը
մտան։ Եւ անոնք ըսին. Մէկդի 9
կեցիր. ու ըսին ալ. Ասիկայ պան-
դխտութեան եկաւ, ու դատաս-
տան ընել կ'ուզէ. հիմա քեզի ա-
նոնցմէ գէշ կ'ընենք։ Եւ սաստիկ
բռնադատեցին մարդը՝ այսինքն
Ղոտը, ու դուռը կոտրելու մօ-
տեցան։ Բայց ան մարդիկը ձեռ- 10
քերնին երկընցուցին, ու Ղոտը
տանը մէջ քովերնին առին, ու
դուռը գոցեցին. Եւ տանը դու- 11
ռը կոյրնած մարդիկը կուրու-
թեամբ զարկին՝ պզտիկէն մինչև
մեծը. անանկ որ դուռը գտնել
չէն կրցան։
Եւ մարդիկը ըսին Ղոտին. 12
Հոս ուրիշ ով ունիս. փեսաներդ
ու որդիներդ և աղջիկներդ, ու
քաղաքին մէջ ինչ որ ունիս աս
տեղէն հանէ. Ինչու որ մենք աս 13
տեղը պիտի կորընցընենք. քան-
զի անոնց աղաղակը Տէրոջը առ-
ջևը մեծ եղաւ. ու Տէրը մեզ
խրկեց անոնք կորընցընելու.
Եւ Ղոտը ելաւ, ու իր աղջիկ- 14
ներըը առնող փեսաներուն խօսե-
ցաւ, ու ըսաւ. Ելէք ու աս տե-
ղէն գացէք, ինչու որ Տէրը պի-
տի կորընցընէ աս քաղաքը. բայց
իր փեսաներուն ծաղր ընող մը
երևցաւ։
Եւ առտու եղածին պէս՝ հր- 15
րեշտակներըը արագացուցին Ղոտ-
ը՝ ըսելով. Ելէր՝ կինիդ ու հոս
գտնուած երկու աղջիկդ տա՛ր,
որ քաղաքին անօրէնութեանը
մէջ չկորսուիս։ Եւ երբոր ան- 16
կայ կը տատանար, ան մարդիկը
բռնեցին անոր ձեռքէն՝ ու անոր
կնկանը ձեռքէն և անոր աղջիկ-
ներուն ձեռքերէն՝ Տէրոջը անոր
ողորմելովը, ու հանեցին անդիկայ,
և քաղաքին դուրսի դին դրին։
Ու եղաւ որ երբ զանոնք դուրս 17
հանեցին, ըսին. Անձդ ա-
զատելու համար փախիր. մի՛դ

մի նայիր, և բոլոր դաշտին մէջ
մի կայնիր. լեռը փախիր, չըլլայ
18 որ կորսուիս: Եւ Ղովտ ըսաւ ա-
նոնց. Ըհ՝ տէր իմ՝ հնարհք ըրէ.
19 Ահա հիմա ծառայդ քու առջեդ
հնարհք գտաւ, ու իմ անձս ա-
պառնալով ինծի մեծ երախտիք ը-
րիր. և ես չեմ կրնար լեռը փախ-
չիլ, չըլլայ որ չարիք հասնի ինծի
20 ու մեռնիմ: Ահա աս քաղաքը՝
որ հոն փախչելու մօտ է, ու ան
պզտիկ է. հնարհք ըրէ՝ հոն փախ-
չիմ, (չէ որ անիկայ պզտիկ է,)
21 և իմ անձս ողջ մնայ: Ու ըսաւ
անոր. Ահա աս բանիս մէջն ալ
քու աղաչանքդ ընդունեցի, որ
աս քաղաքը չկործանցնեմ՝ որուն
22 համար խօսեցար: Շո՛ւտ ըրէ հոն
փախիր. քանզի դուն մինչև որ
հոն չհասնիս, ես բան մը չեմ
կրնար ընել. անոր համար ան քա-
ղաքին անունը Սեղովը դրաւ:
23 Արեւը երկրի վրայ կը ծագէր,
24 երբոր Ղովտ Սեղովը մտաւ: Ան
ատենը Տէրը Սոդոմին ու Գոմո-
բին վրայ ծծումբ ու կրակ տե-
ղաց Տէրոջը կողմանէ՝ երկինքէն,
25 Եւ ան քաղաքները, ու բոլոր
դաշտը, և ան քաղաքներուն բո-
լոր բնակիչները ու երկրի վրայ
26 բուսածը կործանցուց: Ու Ղովտ-
ին կնիկը հետեւեցաւ, ու աղ
սիւն եղաւ:
27 Եւ Աբրահամ առտուընց կա-
նուխ ելլելով՝ տէրոջը առջեը կայ-
28 նած տեղը եկաւ. Եւ Սոդոմին
ու Գոմորին ու բոլոր դաշտի երկ-
րին վրայ նայելով՝ տեսաւ որ ա-
հա ան երկրէն հնոցի ծուխին պէս
մուխ կ'ելլէր:
29 Այսպէս եղաւ՝ որ երբոր Աստ-
ուած ան դաշտին քաղաքները կը
կորսնցնէր, Աստուած Աբրա-
համը միտքը բերաւ, ու երբոր
Ղովտին բնակած քաղաքները կը
կործանցնէր, ան կործանումին
մէջտեղէն Ղովտը հանեց:
30 Եւ Ղովտը Սեղովէն ելաւ,
ու լեռը բնակեցաւ, և իր երկու
աղջիկները իր հետը. քանզի որ
Սեղովին մէջ բնակիլը կը վախ-
նար, ու մէկ այրի մը մէջ բնա-
կեցաւ՝ ինքը ու իր երկու աղջիկ-
ները: Եւ մեծ աղջիկը պզտիկին 31
ըսաւ. Մեր հայրը ծեր է, ու
երկրին մէջ մէկը չկայ՝ որ ամէն
երկրին սովորութիւնը պէս մեզ
մտնէ: Եկո՛ւր մեր հօրը գինի 32
խմցնենք, ու իր հետը պառկինք, ու մեր հօրմէն սերունդ
պահենք: Եւ ան գիշերը իրենց 33
հօրը գինի խմցուցին, ու մեծ
աղջիկը մտաւ, ու իր հօրը հետ
պառկեցաւ. և Ղովտը չիմացաւ
անոր պառկիլը ու ելլելը: Ու ե- 34
ղաւ որ հետեւեալ օրը մեծ աղ-
ջիկը պզտիկին ըսաւ. ահա երէկ
գիշեր հօրս հետ պառկեցայ. աս
գիշեր ալ անոր գինի խմցնենք,
և մտիր ու իր հետը պառկէ, ու
մեր հօրմէն սերունդ պահենք:
Եւ ան գիշերն ալ իրենց հօրը 35
գինի խմցուցին, և պզտիկ աղ-
ջիկը ելաւ, ու անոր հետ պառ-
կեցաւ. և Ղովտը անոր պառկիլ-
լը ու ելլելը չիմացաւ: Այսպէս 36
Ղովտին երկու աղջիկները իրենց
հօրմէն յղի մնացին: Եւ մեծը 37
որդի մը ծնաւ, ու անուր անու-
նը Մովաբ դրաւ. ասիկա Մովա-
բացւոց հայրն է մինչև այսօր:
Եւ պզտիկն ալ որդի մը ծնաւ, 38
ու անուր անունը Բէնհամմի դը-
րաւ. ասիկա Ամմոնացւոց հայ-
րն է մինչև այսօր:

ԳԼ. Ի

Ե՛ւ Աբրահամ անկէ դեպ՚ի 1
հարաւային երկիրը շարժեց, և կա-
պեսին ու Սուրին մէջտեղը բնա-
կեցաւ, ու Գերարայի մէջ պան-
դոխտ եղաւ: Եւ Աբրահամ իր 2
կնոջը Սարրային համար՝ Ասիկա
իմ քոյրս է ըսաւ. և Գերարա-
յին թագաւորը Աբիմելէք՝ հարկ
խրկեց, ու առաւ Սարրան:
Բայց Աստուած եկաւ Աբի- 3
մելէքին գիշերը երազի մէջ ու
ըսաւ անոր. Ահա սա կինանդը
համար՝ որ դուն առիր, պիտի
մեռնիս. քանզի որ անիկայ էրկ-
ունի է: Բայց Աբիմելէք անոր մօ- 4

ուցած չէր. և ըսաւ. Ո՛վ Տէր՝ ապրած ազգ ալ պիտի մեռցընե՞ս։
5 Ինքը ինծի՝ Անիկա իմ քոյրս է չըսա՞ւ. և ա՛ս ալ՝ Անիկա իմ եղբայրս է ըսաւ. ես ա՛ս բանը ուղիղ սրտով ու մաքուր ձեռքով ըրի։ Եւ Աստուած անոր ըսաւ երազի մէջ. Ես ալ գիտցայ որ ա՛ս բանը ուղիղ սրտով ըրիր, ու քիզ ալ ինծի դէմ մեղք գործելէն ես պահեցի. անոր համար քիզ չթողուցի որ անոր մօտենաս։
7 Հիմա հիմա կնիկը իր ըկանը դարձո՛ւր. քանզի անիկայ մարգարէ է, և քիզի համար աղօթք կ՚ընէ՝ որ ապրիս. և թէ որ դուն անիկայ ետ չտաս, գիտցիր որ անշուշտ պիտի մեռնիս, դուն և ամէն քու կիներդ։
8 Առաւօտուընուն կանուխ ելաւ Աբիմելէք, ու կանչեց իր բոլոր ծառաները, և բոլոր ա՛ս բաները անոնց պատմեց. ու մարդիկ կը շատ վախցան։
9 Եւ Աբիմելէք կանչեց Աբրահամը, ու ըսաւ անոր. Ի՞նչ ըրիր մեզի. ու ես քիզի ի՞նչ յանցանք ըրի, որ իմ վրաս ու թագաւորութենա վրայ մեծ մեղք մը բերիր. չգործելու գործեր գործեցիր ինծի։
10 Ա՛լ. Եւ Աբիմելէք ըսաւ Աբրահամին. Ի՞նչ տեսար որ ա՛ս բանը ըրիր։
11 Եւ Աբրահամ ըսաւ. Ես կարծեցի որ իրաւցընէ աս տեղ Աստուծոյ վախը չկայ, ու կնկանս համար զիս կը մեռցընեն։
12 Եւ ասկէ՛ս ալ իրաւցընէ իմ քոյրս է. հօրս աղջիկն է, բայց մօրս աղջիկը չըլլալով՝ իմ կնիկս եղաւ։
13 Ու երբոր Աստուած զիս իմ հօրս տուներէն օտարութեան հանեց, ըսի անոր. Ինծի ընելու շնորհքդ աս ըլայ. ո՛ր որ երթալու ըլլանք, հոն ինծի համար ըսէ թէ՝ Իմ եղբայրս է։
14 Եւ Աբիմելէք՝ ոչխարներ, ու արջառներ, և ծառաներ ու աղախիններ առաւ, և Աբրահամին տուաւ. անոր կնիկը Սարրան ալ անոր հետ տուաւ։
15 Եւ Աբիմելէք ըսաւ. Ահա իմ երկիրս քու առջեւդ է. ո՛ր որ կ՚ուզես՝ բնակէ։
16 Եւ Սարրային ըսաւ. Ահա եղբօրդ հազար կտոր արծաթ տուի. ահա ան քեզի աչքերու ծածկոց ըլայ, բոլոր քեզի հետ եղողներուն առջեւ՝ և ամէնուն։ Այսպէս անիկայ յանդիմանուեցաւ։
17 Եւ Աբրահամ աղօթք ըրաւ Աստուծոյ. և Աստուած բժշկեց Աբիմելէքը, ու անոր կնիկը և անոր աղախինները, ու կը ծնանէին։
18 Քանզի Տէրը Աբրահամին կնոջը Սարրային համար՝ Աբիմելէքին ընտանեացը բոլոր արգանդները գլուխին գոցեր էր։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ Տէրը իր բառին պէս Սարրային այցելութիւն ըրաւ. և իր գործածին պէս ըրաւ Սարրային։ Եւ Սարրա յղացաւ, ու
2 որդի մը ծնաւ Աբրահամին իր ծերութեան առեն, ան ժամանակին՝ որ Աստուած բսեր էր անոր։ Եւ Աբրահամ՝ իրեն
3 ծնած՝ որուն Սարրային իրեն ծնած իր որդուն անունը՝ Իսահակ դրաւ։ Եւ Աբրահամ թլփատեց
4 իր որդին Իսահակը՝ երբոր ութ օրուան եղաւ, ինչպէս որ Աստուած իրեն պատուիրեր էր։ Եւ
5 Աբրահամ հարիւր տարեկան էր, երբոր իր որդին Իսահակ ծնաւ իրեն։ Եւ Սարրա ըսաւ. Աստուած ինծի խնդութիւն պատրաստեց. ամէն ըսողը ինծի հետ պիտի խնդայ։
7 Դարձեալ ըսաւ. Աբրահամին ո՞վ կ՚ըսէր, որ Սարրան ծոցէն պիտի որդի տանեցնեն. քանզի իր ծերութեան առեն իրեն որդի ծնայ։
8 Եւ տղան մեծցաւ, ու կաթէն կըտրեցաւ. և Աբրահամ մեծ խրնճոյք ըրաւ Իսահակին կաթէն կտրուած օրը։

9 Եւ Սարրա տեսնելով որ Եգիպտացի Հագարին որդին՝ որ Հագարը Աբրահամին ծնաւ, ծաղր կ՚ընէ, Ըսաւ Աբրահամին.
10 Վռնտէ աս աղախինը ու անոր որդին. ինչու որ աս աղախինին որդին՝ իմ որդուս Իսահակին

11 հետ ժառանգ պիտի չըլլայ։ Եւ
ասս բանը Աբրահամին շատ դըժ-
ուար երեցաւ՝ իր որդւոյն պատ-
12 ճառելը։ Եւ Աստուած ըսաւ
Աբրահամին. Տղան համար, ու
աղախնիդ համար՝ ասիկա քեզի
դժուար չերեւնայ. Սարա-
յին քեզի ըսած բոլոր խօսքը
մտիկ ըրէ. քանզի Իսահակով
քեզի սերունդ պիտի կոչուի։
13 Եւ աղախնին որդին ալ ազգ մը
պիտի ընեմ, ինչու որ անիկայ
14 քու սերունդդ է։ Ու Աբրա-
համ առաւօտեան կանուխ երա՛,
և հաց ու ափիկ մը ջուր առաւ,
ու Հագարին տուաւ՝ անոր ու-
սին վրայ դնելով, և տղան ալ
տուաւ, ու խրկեց անիկայ. և գը-
նաց անիկայ ու Բերսաբէէի ա-
նապատին մէջ անդին անդին կը
15 պարտէր։ Եւ ափիկէն ջուրը հա-
րաւ, ու մոգառնեբաւն մէկուն
16 տակը ձգեց տղան։ Եւ նստաւ
կէգի մը չափ հեռու դնաց, ու
դիմացը նստաւ. ինչու որ ըսաւ.
Տղան մեռնիլը չտեսնեմ. և դի-
մացը նստելով իր ձայնը վերցուց
17 ու լացաւ։ Եւ Աստուած ար-
դան ձայնը լսեց. ու Աստուծոյ
հրեշտակը երկինքէն կանչեց Հա-
գարը, ու անոր ըսաւ. Հագար քե-
զի ի՞նչ եղաւ. մի վախնար. ինչու
որ Աստուած լսեց տղուն ձայնը՝
18 անոր եղած տեղէն։ Ելիր, ար-
դան վերցուր, ու ձեռքիդ օգ-
նէ անոր. ինչու որ մեծ ազգ մը
19 պիտի ընեմ անիկայ։ Եւ Աստ-
ուած Հագարին աչքերը բացաւ,
ու ջրհոր մը տեսաւ. և գնաց
ու ափիկը ջրով լեցուց, ու տղուն
20 խմցուց։ Եւ Աստուած տղուն
հետ էր, որ մեծցաւ, ու անա-
պատը բնակեցաւ, և աղեղնա-
21 ւոր եղաւ։ Ու Փառանի անա-
պատին մէջ բնակեցաւ, և մայրը
անոր կնիկ մը առաւ Եգիպտոսի
երկրէն։

22 Ու եղաւ որ անատոնը Աբի-
մելէք և իր զօրապետը Փիքոլ
խօսեցան Աբրահամին ըսելով.
Աստուած քեզի հետ է ամէն
բանի մէջ ինչ որ գործես. Եւ 23
հիմա հոս ինծի երդուեա՛ ըսե Ա-
ստուծով, որ ինծի, ու իմ զաւա-
կիս, և իմ սերունդիս հետ նենգ
գործելուն պիտի չվարուես. հա-
պա իմ քեզի ըրած բարութիւնիս
պէս պիտի ընես ինծի, ու այն երկ-
րի՝ որուն մէջ բնակեր ես։ Եւ 24
Աբրահամ ըսաւ. Ես երդուելիք-
նեմ։ Ու Աբրահամ յանդիմանեց 25
Աբիմելէքը ջրհորի մը համար՝ որն
որ Աբիմելէքին ծառաները բռա-
նութեամբ առած էին։ Եւ Ա- 26
բիմելէք ըսաւ. Ատ բանը ով ը-
նելը չեմ գիտեր. և դուն ալ ինձ
տեղեկութիւն չտուիր, ու ես ալ լսած
չէի, բայց միայն այսօր։ Եւ Աբ- 27
րահամ ոչխարներ ու արջառներ
առաւ, ու Աբիմելէքին տուաւ,
ու երկուքնին ալ ուխտ ըրին։
Եւ Աբրահամ ոչխարներէն եօ- 28
թը հատ էգ գառներ զատ դը-
րաւ։ Ու Աբիմելէք ըսաւ Աբ- 29
րահամին. Ի՞նչ պիտի ըլլան ատ
եօթը էգ գառները՝ որ դուն
զատ դրիր։ Եւ անիկայ ըսաւ. 30
Ատ եօթը էգ գառները իմ ձեռ-
քէս առնես, որ անոնք ինծի վը-
կայութիւն ըլլան՝ թէ ատ հորը ես
փորեր եմ։ Անոր համար ատ տե- 31
ղին անունը Բերսաբէէ կոչեց.
ինչու որ երկուքնին ալ հոն եր-
դում ըրին։ Եւ Բերսաբէէի մէջ 32
ուխտ ըրին. անատոնը ելաւ Ա-
բիմելէք ու անոր զօրապետը
Փիքոլ, և Փղշտացւոց երկիրը
դարձան։

Եւ Աբրահամ ծառեր անկէց 33
Բերսաբէէի մէջ. ու հոն յաւէ-
տենական Աստուծոյ Եհովային
անունը կանչեց։ Եւ Աբրահամ 34
շատ օրեր պանդխտութիւն ըրաւ
Փղշտացւոց երկրին մէջ։

ԳԼ. ԻԲ

Ու եղաւ որ ատ բաներէն ետ- 1
քը Աստուած փորձեց Աբրահա-
մը, ու ըսաւ անոր. Ով Աբրա-
համ. և անիկայ ըսաւ. Ահա հոս
եմ։ Եւ անիկայ ըսաւ. Հի- 2
մա քու սիրած միակնածին որդիդ

Իսահակը մա՛, ու Մօրիայի եր-
կիրը գնա՛, և հոն զանիկայ ող-
ջակէզ ըրէ լեռներուն մէկուն
վրայ՝ որն որ ես քեզի պիտի ը-
3 սեմ: Եւ Աբրահամ առաւօտուն
կանուխ եղաւ, ու իր էշուն հա-
մուրը դրաւ, և իր հետը երիս
ծառայ, ու իր Իսահակ որդին
առաւ. և ողջակէզի համար փայտ
ճղքեց, ու ելաւ գնաց ան տե-
4 ղը՝ որ Աստուած իրեն ըսաւ:
Ու երրորդ օրը Աբրահամ իր
աչքերը վեր վերցուց, ու հե-
5 ռուէն տեսաւ ան տեղը: Եւ Աբ-
րահամ ըսաւ իր ծառաներուն.
Դո՛ք էշուն հետ հոս մնացէք, և
ես ու տղան մինչև հոն երթանք,
ու երկրպագութիւն ընենք, և
6 նորէն ձեզի դառնանք: Ու Աբ-
րահամ ողջակէզին փայտերը ա-
ռաւ, ու իր որդւոյն Իսահակին
վրայ դրաւ, և ինքը իր ձեռքը
առաւ հուրը ու դանակը, ու
-ղ-ջ-ը-ն- -հ-ա-ւ-ա-ղ գացին: Եւ
Իսահակ իր հօրը Աբրահամին
խօսեցաւ ու ըսաւ. Հայր իմ. և
անիկայ ըսաւ. Ահա ես հոս եմ՝
որդիս: Եւ անիկայ ըսաւ. Ահա
կրակը ու փայտը, բայց ողջա-
8 կէզ ըլլալու գառը ո՞ւր է: Եւ
Աբրահամ ըսաւ. Աստուած ի-
րեն ողջակէզ ըլլալու գառը պի-
տի պատրաստէ, որդեակ իմ:
Այսպէս երկուքը միասին գա-
9 ցին: Ու երբոր ան տեղը՝ որ Աս-
տուած անոր ըսեր էր, և Աբրա-
համ հոն սեղան շինեց, ու փայ-
տերը շարեց, և իր որդին Իսա-
հակը կապեց, ու զանիկայ սեզա-
10 նին փայտերուն վրայ դրաւ: Եւ
Աբրահամ իր ձեռքը երկնցուց,
11 ու դանակը առաւ որ իր որդին
մորթէ: Եւ Տէրոջը հրեշտակը
երկինքէն անոր կանչեց, ու ը-
սաւ, Աբրահա՛մ, Աբրահա՛մ, և
անիկայ ըսաւ. Ահա ես հոս եմ:
12 Եւ ըսաւ. Տղուն ձեռք մի դպչ-
ցընես, և անոր բան մը մի ընես,
քանզի հիմա գիտցայ որ Աս-
տուծմէ կը վախնաս. որովհետև
քու մէկհատիկ որդիդ ինծմէ
չխնայեցիր: Եւ Աբրահամ իր աչ- 13
քերը վեր վերցուց՝ ու նայեցաւ,
և ահա էր հուրը խիտ մացառնե-
րուն մէջը եղջիւրներէն բռա-
ռած խոյ մը կար. ու Աբրա-
համ գնաց, ու խոյը առաւ, և
զանիկայ իր որդւոյն տեղը ողջա-
կէզ մատուց: Եւ Աբրահամ ան 14
տեղին անունը Եհովիրէ կոչեց,
որ մինչև այսօր կ'ըսուի, Տէրը
լեռանը մէջ պիտի երևնայ: Եւ 15
Տէրոջը հրեշտակը երկրորդ ան-
գամ երկինքէն Աբրահամը կան-
չեց, Ու ըսաւ. Իմ անձիս վրայ 16
երդում ըրի՝ կ'ըսէ Տէրը, որով-
հետև ասա բանը ըրիր, ու ինծի
համար քու մէկհատիկ որդւոյդ
չխնայեցիր, Քեզ օրհնելով պի- 17
տի օրհնեմ, ու քու սերունդդ
երկինքի աստղերուն, ու ծովե-
զերքը եղող աւազին պէս խիստ
պիտի շատցընեմ. և քու սերուն-
դդ իր թշնամիներուն քաղաք-
ները պիտի ժառանգէն. Ու երկ- 18
րի բոլոր ազգերը քու սերուն-
դովդ պիտի օրհնուին, որովհե-
տև իմ ձայնիս ականջ դրիր:
Այսպէս Աբրահամ իր ծառանե- 19
րուն դարձաւ, ու եղան ու մէկտեղ
Բէերսաբէէ գացին. և Աբրահամ
Բէերսաբէէի մէջ կը բնակէր:
Ու եղաւ որ ասոնք բաներէն ետ- 20
քը Աբրահամին պատմուեցաւ՝
ըսելով. Ահա Մէղքան՝ ինքն ալ
որդիներ ծնաւ քու եղբօրդ Նա-
քայիրին. Առջինեկ որդին Հու- 21
ս, և անոր եղբայրը Բառզ, ու
Արամին հայրը կամուէլը, Եւ 22
Քազադը, ու Ասաւը, և Փաղ-
դասը, ու Յէդլափը, և Բաթուե-
լը: Եւ Բաթուէլ ծնաւ Ռեբե- 23
կան. ասոնք ութ որդիները Մէղ-
քան ծնաւ Աբրահամին եղբօրը
Նաքայիրին: Եւ անոր հարճը՝ ո- 24
րուն անունը Ռէումա էր, անիկ-
կայ ալ ծնաւ Տեբաքը, և Գաա-
մը, ու Թահաքաը, և Մաաքան:

ԳԼ. ԻԳ

Եւ Սարրա հարիւր քսանեւ- 1
եօթը տարի ապրեցաւ. այսքան

էջան Սարրայեին կենացը տարինէր
2 րը։ Եւ Սարրա մեռաւ Կարիաթարբայի մէջ, որ է Քեբրոն՝ Քանահաս երկրին մէջ. ու Աբրահամ Սարրայեին համար սուգ ընելու
3 ու ազաւաս ելաւ։ Եւ Աբրահամ իր մեռելին քովէն ելաւ, ու Քեթին որդիներուն հետ խօսե-
4 ցաւ, ըսելով. Ես ձեր մէջը օտարական ու պանդխտեան եմ. ձեր մէջը ինձի գերեզմանի տասուսուածք տուէք, որ իմ երեսս առ-
5 ջեն մեռելս թաղեմ։ Եւ Քեթին որդիները պատասխան տուին Աբրահամին, ու անոր ըսին.
6 Տէր իմ՝ մեզի ըսէ մեզի, գուն մեր մէջը իշխան Աստուծոյ ես. մեր ամենէն ընտիր գերեզմանին մէջը թաղէ քու մեռելդ. քու մեռելդ թաղելս համար՝ մեզմէ մէկը չպնայէր իր գերեզմանը քե-
7 զի տալս։ Եւ Աբրահամ ելաւ, ու խնամարհութիւն ըրաւ անոնց երկրին ժողովուրդին՝ Քեթին որդի-
8 ներուն. Եւ անոնց զրուցեց՝ ըսելով. Թէ որ կը հաճիք՝ որ ես իմ երեսս առջևէն մեռելս թաղեմ, ինձի մտիկ ըրէք. և ինձի համար Սահառին որդւոյն Եփրոնին հետ
9 խօսեցէք, որ իր արտին ծայրը եղած Մաքփելայի այրը ինձի տայ. անկիսայ ձեր մէջը ինձի գերեզմանի տասուսուածք ըլլալս հա-
10 մար լման գնով տայ։ Եւ Եփրոն՝ Քեթին որդւոյը մէջ կը նստէր։ Եւ Քեթացի Եփրոնը պատասխան տուաւ Աբրահամին՝ երբոր իր քաղաքին դուռը մտնող բոլոր Քեթին որդիներուը կը լսէին, ու ը-
11 սաւ. Չէ, աչեր իմ, ինձի մտիկ ըրէ. արտը քեզի կու տամ, և հոն եղած այրն ալ քեզի կու տամ. իմ ժողովուրդիս որդւոյը առջևը ան քեզի տուի. թաղէ
12 քու մեռելդ։ Եւ Աբրահամ ան երկրին ժողովուրդին առջևը խո-
13 նարհութիւն ըրաւ, Ու Եփրոնին խօսեցաւ, երբոր ան երկրին ժողովուրդը կը լսէին, ու ըսաւ. Բայց թէ որ ան ինձի պիտի տաս, կ'աղաչեմ քեզի՝ ինձի մտիկ ըրէ. ես արտին տուակը տամ, առ ինձմէ, ու ես իմ մեռելս հոն թաղեմ։ Ու Եփրոն պատասխան
14 տուաւ Աբրահամին՝ ու անոր ը-
15 սաւ. Տէր իմ՝ լսէ ինձի. գեաթը չորս հարիւր սիկղ արծաթով կ'արժէ, իմ ու քու մէջտեղդ ան ինչ է. ուրեմն թաղէ քու մեռելդ։ Եւ Աբրահամ Եփրոնին
16 մտիկ ըրաւ. ու Աբրահամ կշռեց արծաթը, ոնց որ Եփրոնին, ինչպէս որ անիկայ Քեթին որդւոյը առջևը խօսել էր, այսինքն՝ չորս հարիւր սիկղ արծաթ՝ վաճառականներուն մէջ անցած
17 գնով։ Ու Եփրոնին արտը՝ որ Մաքփելայի մէջ Մամբրէին դիմացն է, արտը՝ ու հոն եղած այրը, ու անոր բոլորտիքի սահմաններուն մէջ եղած արտին մէ-
18 ջի բոլոր ծառերը՝ Աբրահամին սեպհականութիւն ըլլալու համար հաստատուեցաւ, անոր քաղաքին դռներէն մտնող բոլոր Քեթին որդւոյը առջևը։ Եւ անկէ ետքը
19 Աբրահամ իր կնիկը Սարրան թաղեց Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփելայի արտին այրին մէջը՝ որ է Քեբրոն Քանահաս երկրին մէջ։ Եւ արտը, ու հոն
20 եղած այրը՝ Քեթին որդիներէն Աբրահամին գերեզմանի սեպհականութիւն ըլլալու համար հաստատուեցաւ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ Աբրահամ օրերը անցած ու ծերացած էր. ու Տէրը ամէն բանի մէջ օրհնեց Աբրահամը։ Եւ Աբրահամ՝ ծառայ
2 մանը երկից ծառային՝ որ իր բոլոր ունեցածին վերակացուն էր. կ'աղաչեմ քեզի ձեռքդ իմ երանքս տակը դիր. Եւ քեզ կ'երդ-
3 մընցնեմ Տէրոջմով, որ երկինքին Աստուածը ու երկրին Աստուածն է, որ իմ որդւոյս կնիկ չառնես Քանանացւոց աղջիկներէն, որոնց մէջը որ ես կը բնակիմ.
4 Հապա իմ երկիրս ու իմ ազգա-կաններուս երթաս, ու իմ որդ-

ւոյս Լսահակին անվէ կնիկ առ-
5 նես։ Եւ ծառան ըսաւ անոր.
Գաց կնիկը իմ հետևէս աս եր-
կիրը գալ չուզէ, կ'ըլլայ որ քա-
րգիրդ ան երկիրը դարձընեմ՝
6 ուակից որ գուն ելար։ Եւ Աբ-
րահամ ըսաւ անոր. Զգուշացիր
որ իմ որդիս հոն չդարձընես։
7 Երկնից Տէր Աստուածը՝ որ զիս
իմ հօրս տունէն, ու իմ ծննդ
երկրէս հանեց, և որ խօսեցաւ
ինծի, ու երդում ըրաւ ինծի,
ըսելով. Ա՛ս երկիրը քու սերունդ
դիրդ պիտի տամ, անիկայ իր հր-
բեշտակը քու առջեդ պիտի խրկէ
կէ, ու գուն անկէ իմ որդուս
8 կնիկ պիտի առնես։ Եւ թէ որ
կնիկը քու հետդ գալ չուզէ,
աս իմ երդումէս գուն անպարտ
կ'ըլլաս. միայն թէ իմ որդիս հոն
9 չդարձընես։ Եւ ծառան իր տի-
րոջը Աբրահամին ազատացը տա-
կը դրաւ իր ձեռքը, ու աս բա-
նին համար երդում ըրաւ անոր։
10 Եւ ծառան իր տիրոջը ուղ-
տերէն տասը ուղտ առաւ ու գը-
նաց. քանի իր տիրոջը բոլոր բա-
րիքները իր ձեռքն էր. և ելաւ
ու գնաց՝ Միջագետը Նաբովրին
11 քաղաքը գնաց։ Եւ քաղաքին
դուրսի դին ուղտերը նստեցուց
ջրհորի մը քով իրիկուան դէմ՝
կնիկները ջուր քաշելու ելած
12 ատենը. Եւ ըսաւ. Ով Տէր՝ իմ
տիրոջս Աբրահամին Աստուա-
ծը, կ'ազաչեմ քեզի յաջողէ ին-
ձի այսօր, և իմ տիրոջս Աբրա-
13 համին բարեբարութիւն ըրէ. Ա-
հա ես ջրի աղբիւրին քովը կը
կայնիմ. և աս քաղաքին բնակչաց
աղջիկները ջուր հանելու
14 կ'ելլեն։ Եւ ըլլայ թէ երբոր աղ-
ջիկին ըսեմ. Շնորհք ըրէ ինծի
իրիկնամուտ որ խմեմ. ու ա-
նիկայ ըսէ թէ՝ խմէ, ու քու
ուղտերուդ ալ խմցնեմ, անի-
կայ ըլլայ քու ծառայիդ
Հսահակի համար առնծանած. և ասով
պիտանամ՝ որ իմ տիրոջս բարե-
րարութիւն ըրիր։
15 Ու եղաւ որ տակաւին իր խօս-
քը չվերջացուցած, ահա Աբրա-
համին եղբօրը Նաբովրին կնոջը
Մեղքային որդւոյն Բաթուելին
ծնած Ռեբեկան ելաւ, իր ու-
սին վրայ սափոր մը ունենալով։
16 Եւ աղջիկը խիստ գեղեցիկ տես-
քով կոյս մըն էր, ու երկիր մարդ
մը ձանիկայ չէր գիտեր. և անի-
կայ իջաւ աղբիւրը, ու իր սա-
փորը լեցուց ու կը դառնար։ Եւ
17 ծառան ձանիկայ դիմաւորելու
վազեց, ու ըսաւ. Շնորհք ըրէ՝
քու սափորէդ ինծի փիչ մը ջուր
խմցնես։ Եւ անիկայ ըսաւ. Խմէ՝
18 տէր իմ. ու շուտով սափորը իր
ձեռքին վրայ իջեցուց, և խմցուց
անոր։ Ու երբոր անոր խմցուց լը-
19 մընցուց, ըսաւ. Ուղտերուդ ալ
ջուր քաշեմ, մինչև որ ամէնքը
խմեն։ Եւ շուտով սափորը ա-
20 ւազանին մէջը պարպեց, ու նո-
րէն հորը վազեց ջուր քաշելա-
և անոր բոլոր ուղտերուն հա-
մար ջուր քաշեց։ Եւ մարդը
21 զարմանալով անոր վրայ լուռ կը
մնար, մտածելով թէ արդեօք
Տէրը անոր ճամբան յաջողեց,
թէ չէ։ Ու երբոր ուղտերը խը-
22 մելը լմընցուցին, մարդը կէս
սիկղ ոսկիէ օղակ մը, և անոր
ձեռքերուն համար տասը սիկղ
ոսկիէ երկու ապարանջան հանեց,
ու ասոր պոռաց. Ու ըսաւ. Դուն
23 որմէն աղջիկն ես, կ'ազաչեմ ը-
սէ ինծի. քու հօրդ տունը մեզի
համար գիշերը կեցնելու տեղ
կա՞յ։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր. Ես
24 Մեղքային որդւոյն Բաթուելին
աղջիկն եմ, որն որ Մէլքա Նա-
քովրին ծնաւ։ Դարձեալ ըսաւ անոր.
25 Ունինք շատ յարդ ու ճարակ ու-
նինք, և գիշերը կեցնելու տեղ
ալ։ Ու մարդը խոնարհեցաւ, ու
26 Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ.
Եւ ըսաւ. Օրհնեալ ըլլայ իմ
27 տիրոջս Աբրահամին Տէր Աստ-
ուածը, որ իմ տէրս իր ողոր-
մութիւնէն ու իր ճշմարտութիւ-
նէն չզրկեց. քանի որ ես ճամ-
բուն մէջն էի, Տէրը զիս իմ
տիրոջս եղբայրներուն տունը ա-

28 առ Նոքա ըսին. Եւ աղջիկը վա-
զից, ու աս բաները իր մօրը
տունը պատմից։
29 Եւ Ռեբեկան եղբայր մը ու-
նէր Լաբան անուն. ու Լա-
բան դուրս վազից դէպ ի աղ-
30 բիւրը մարդուն քովը. Նէ որ
տեսնելով օղակը, և իր քրոջը
ձեռքերուն վրայի ապրանքնե-
րը, ու լսելով իր քրոջը Ռե-
բեկային խօսքերը, որ կ'ըսէր
Թէ Ան մարդը ասանկ խօսե-
ցաւ ինծի, մարդուն եկաւ. և
ահա անիկայ ուղտերուն քովը
31 աղբիւրին մօտ կայնէր էր։ Ու
ըսաւ անոր. Եկո՛ւր օրհնեալ
Տէրոջը, ինչու դուրսը կայնիր
ես. քանզի տունը պատրաստե-
ցի, և ուղտերուն համար տեղ
32 մը։ Ու մարդը տունը եկաւ. ու
ուղտերը քակից, և ուղտերուն
յարդ ու ճարակ և անոր ոտքե-
րը ու անոր հետ եղող մարդոցը
ոտքերը լուալու ջուր տուաւ։
33 Եւ անոր առջեւը կերակուր դրե-
ցաւ. բայց անիկայ ըսաւ.
Մինչեւ որ իմ խօսքերս չպատմեմ,
չեմ ուտեր. և Լաբան ըսաւ.
34 Ըսէ՛։ Ու անիկայ ըսաւ. Ես
35 Աբրահամին ծառան եմ. Եւ
Տէրը մեծապէս օրհնեց իմ տե-
րը, ու մեծ մարդ մը եղաւ. և
անոր հօտեր, ու արջառներ, և
արծաթ, ու ոսկի, և ծառա-
ներ, ու աղախիններ, և ուղտեր
36 ու էշեր տուաւ։ Եւ իմ տիրոջս
կինիկը Սարրան իր պառաւութեան
առներ որդի մը ծնաւ իմ տիրո-
ջս, որ բոլոր իր ունեցածը ա-
37 նոր տուաւ։ Եւ իմ տէրս ինծի
երդում ընել տուաւ՝ ըսելով.
Չըլլայ որ իմ որդուս կնիկ առ-
նես Քանաանացւոց աղջիկներէն,
որոնց երկիրը որ ես կը բնակիմ.
38 Հապա իմ հօրս տունը ու իմ
ազգատոհմիս երթաս, ու իմ
39 որդուս կնիկ առնես։ Եւ ես
իմ տիրոջս ըսի. Գուցէ կինիկը
40 իմ հետևիս չգայ։ Եւ անիկայ ին-
ծի ըսաւ. Տէրը՝ որուն առջեւը
ես կը քալեմ, իր հրեշտակը քե-
զի հետ պիտի խրկէ, ու քու ճամ-
բադ պիտի յաջողէ, և իմ որդ-
ւոյս իմ ազգատոհմիս ու իմ հօ-
րս տունէն կնիկ պիտի առնես։
41 Այն ատեն անպատիժ պիտի ըլլաս իմ երդու-
մէս անոր պիտի ըլլաս, երբոր
իմ ազգատոհմիս երթալով, քե-
զի չտան, անպատիժ պիտի ըլ-
42 լաս երդումէս անոր պիտի ըլլաս։
Եւ աղբիւրը եկայ այսօր, ու
ըսի. Ո՛վ Տէր՝ իմ տիրոջս Աբրա-
համին Աստուածը, Թէ որ հի-
մա աս իմ երթալուս ճամբան
դուն կը յաջողես, Ահա ես կա-
43 յնիմ աղբիւրին քովը կը կայնիմ.
և ըլլայ որ աղջիկը ջուր քաշե-
լու գայ, և ես անոր ըսեմ Թէ՝
Շնորհք ըրէ, ինծի քու սափո-
րիդ քիչ մը ջուր խմցուր, Եւ
44 անիկայ ինծի՝ Դուն ալ խմէ, և
ուղտերուդ համար ալ ջուր քա-
շեմ ըսէ, Թող անիկայ ըլլայ Տէ-
րոջը սահմանած կինիկը իմ տիրո-
ջս որդւոյն համար։ Եւ իմ սրբ-
45 տիս մէջը տակաւին խօսքը չլմնե-
ցուցած, ահա Ռեբեկան կ'ելլէր
սափորը իր ուսին վրայ առնե-
լով. և աղբիւրը կ'իջաւ, ու ջուր
քաշեց. և ըսի անոր. Շնորհք
ըրէ՝ ինծի ջուր խմցուր։ Եւ ա-
46 նիկայ շուտով սափորը իր ուսէն
վար առաւ, ու ըսաւ. Խմէ՛, և
ուղտերուդ ալ խմցնեմ. ուստի
ես խմեցի, ու ուղտերուն ալ
խմցուց։ Եւ հարցուցի անոր՝ ու
47 ըսի. Դուն որմէն աղջիկն ես.
և անիկայ ըսաւ. Ներքոյի Նա-
քորին ծնած որդուն Բաթուէ-
լին աղջիկն եմ. անպատիժ օղա-
կը դրի քիմիս, ու ապրանքնե-
րը անոր ձեռքերուն վրայ դրի։
48 Եւ խոնարհեցայ, ու Տէրոջը
երկրպագութիւն ըրի, և իմ տի-
րոջս Աբրահամին Տէրը Աստուա-
ծը օրհնեցի, որ իմ տիրոջս եղ-
բօրը աղջիկը իր որդիին առնե-
լու համար՝ ինծ ուղիղ ճամբան
առաջնորդեց։ Եւ հիմա Թէ որ
49 իմ տիրոջս չնորհք ու ճշմարտու-
թիւն պիտի ընէք, ինծի պատ-
մեցէք, և Թէ չէ՝ դարձեալ ինծի ը-

ասէք, որ էս ալ կողմը կամ ձախ
50 կողմը գառնամ: Լաբան ու Բեթուէլ պատասխան տուին ու ըսին. Ա՛ս բանը Տէրոջմէն է, մենք քեզի գէշ կամ աղէկ չենք
51 կրնար ըսել: Ահա Ռեբեկան քու առջեդ է, առ ու գնա, և Տէրոջը բաժին պէս թող քու
52 տիրոջդ որդւոյն կնիկ ըլլայ: Ու եղաւ որ Աբրահամին ծառան անոնց խօսքերը լսեց, մինչև գետինը խոնարհելով երկրպա-
53 գուեցաւ Տէրոջը: Եւ ծառան արծաթեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր և հանդերձներ հանեց, ու Ռեբեկային տուաւ, և անոր եղբօրը ու մօրը պատ-
54 ուական ընծաներ տուաւ: Եւ կերան ու խմեցին՝ ինքը ու իր հետը եղող մարդիկները, ու գիշերը հոն մնացին. և առաւօտուն երբ էտնի, ու ինքը ըսաւ. Զիս իմ
55 տիրոջս խրկեցէք: Եւ ազգականը եղբայրը ու մայրը ըսին. Թող աղջիկը քանի մը օր՝ գոնե տասը օր մնայ քովը կենայ, ո՛ետքը երթայ: Եւ ինքը ըսաւ ա-
56 նոնց. Զիս մի պզտիկէք, ինչու որ Տէրը իմ ճամբաս յաջողեց. թո՛ղ տուէք գնամ որ տիրոջս երթամ:
57 Եւ անոնք ըսին. Աղջիկը կանչենք ու անոր բերանը փնտռենք:
58 Եւ կանչեցին Ռեբեկան, ու ըսին անոր. Ա՛ս մարդուն հետ կ'երթա՞ս. և անիկա՝ Կ'երթամ:
59 ըսաւ: Ու խրկեց քոյրը Ռեբեկան ու անոր դայեակը, և Աբրահամին ծառան ու անոր մար-
60 դիկը խրկեցին: Եւ օրհնեցին Ռեբեկան, ու ըսին անոր. Դուն մեր քոյրն էս, հազարաւոր բիւրեր ըլլաս, և քու սերունդդ իր թշնամիներուն քա-
61 պանները ժառանգէ: Եւ Ռեբեկան ու իր աղախիններն ելան և ուղտերը հեծան, ու ան մարդուն հետևէն գացին: Եւ ծառան առաւ Ռեբեկան ու գնաց:
62 Եւ Իսահակ Լահայրոյի ջրհորին գալած կու գար. ինչու որ անիկա հարաւային երկիրը կը
բնակէր: Եւ Իսահակ իրիկուան 63
դէմ դաշտը ելեր էր ազօթք ընելու, ու իր աչքերը վերցուց ու նայեցաւ, և ահա ուղտեր կու գային: Եւ Ռեբեկա իր աչքերը 64
վերցուց, ու երբոր Իսահակը տեսաւ, ուղտէն վար իջաւ. Եւ 65
ըսաւ ծառային. Դաշտին մէջ գէպ ի մեզ եկող մարդը ո՞վ է. և ծառան ըսաւ. Իմ տէրս է. ու ինքը քօղը առաւ ու ծածկուեցաւ: Եւ ծառան իր բոլոր բան 66
ները պատմեց Իսահակին: Եւ 67
Իսահակ զանիկա իր մօրը Սարրայի վրանը տարաւ, ու առաւ Ռեբեկան, որ իր կնիկը եղաւ, և ինքը սիրեց զանիկա: Ու Իսահակ մխիթարեցաւ իր մօրը վրայով:

ԳԼ. ԻԶ

Եւ Աբրահամ նորէն կնիկ մը 1
առաւ, ու անոր անունը Քետուրա էր: Եւ անիկա Զեմրանը, ու 2
Յեկսանը, և Մադանը, ու Մադիանը, և Յեսբոկը ու Սուհէն ծնաւ անոր: Եւ Յեկսան ծնաւ 3
Սաբան ու Դետանը. և Դետանին որդիքը Ասուրիմ, ու Լատուսիմ և Լոմմիմ էին: Եւ 4
Մադիանին որդիքը՝ Գեփա, ու Ափեր, և Ենոք, ու Աբիդա և Եղդաա էին. ասոնք ամէնը Քետուրային որդիներն էին:

Եւ Աբրահամ իր բոլոր ունե- 5
ցածը Իսահակին տուաւ. Բայց 6
Աբրահամին հարճերուն որդւոցը Աբրահամ պարգևներ տուաւ, և իր կենդանութեանը առնոր՝ զանոնք իր որդւոյն Իսահակին քովէն դէպ ի արևելք՝ արևելեան երկիրը խրկեց:

Եւ Աբրահամին կեանքը տա- 7
րիներուն օրերը՝ որ ինքը ապրեցաւ, հարիւր եօթանասունհինգ տարի էր: Եւ Աբրահամ 8
ազէկ ծերութեամբ ծերացած ու իր օրերը լեցուած՝ ուսանեցաւ իր հոգին, ու մեռաւ, և իր ժողովրդին խառնուեցաւ: Եւ 9
իր որդիքը՝ Իսահակ ու Իսմայէլ

թաղեցին զանիկայ Մաքփելայի այրին մէջը, որ Քեռասցի Սահառին որդւոյն Եփրոնին արտին
10 մէջ Մամբրէին դիմացն է. Որ ան արտը Աբրահամ՝ Քետին որդիներէն ծախու առած էր. հոն թաղեցաւ Աբրահամ, և իր կնիկը Սարրան։
11 Ու եղաւ որ Աբրահամին մեռնելէն ետքը՝ Աստուած օրհնեց անոր որդին Իսահակը. և Իսահակ Լահայրոյի Ջհոդրին քովը բնակեցաւ։
12 Եւ ասոնք են Աբրահամի որդւոյն Իսմայելին ծնունդները, որ զանիկայ Սարրային Եգիպտացի աղախինը Հագարը ծնաւ Աբ-
13 րահամին։ Եւ Իսմայելին որդւոցը անուններն ասոնք են՝ իրենց անուններովը ու իրենց ծննդեանովը. Իսմայելին անդրանիկը՝ Նաբէօթ, ետքը Կեդար, Ադ-
14 բեէլ, Մաբսամ, Մասմա, Դու-
15 մա, Մասա, Քոդադ, Թեմա,
16 Յետուր, Նափէս ու Կեդմա։ Ասոնք են Իսմայելին որդիքը. և իրենց վրանները ու իրենց գեղերովը իրենց անուններն ասոնք են. իրենց ազգերուն համեմատ
17 տասներկու իշխաններ էին։ Եւ Իսմայելին կենացը օրերը հարիւր երեսունեւօթը տարի էղան. և իր հոգին աւանդելով՝ մեռաւ, ու իր ժողովուրդին խառնուեցաւ։
18 Եւ Խաւայէլոյէ բնակեցան Եւիլայէն մինչև Սուր, որ Եգիպտոսի դիմացը Ասորեստան երթալու ճամբուն մէջտեղն է. բոլոր իր եղբայրներուն առջեւը բնակեցաւ։
19 Եւ Աբրահամին որդւոյն Իսահակին ծննդեանները ասոնք են.
20 Աբրահամ ծնաւ Իսահակ։ Եւ Իսահակ քառասուն տարեկան էր, երբոր Ռեբեկային Ասորի Բաթուելին աղջիկը՝ Ասորի Լաբանին քոյրը Ռեբեկան իրեն կնիկ
21 առաւ։ Եւ Իսահակ աղաչեց Տէրոջը իր կնկանը համար՝ ամուլ ըլլալուն պատճառաւ. և Տէրը անոր աղաչանքը ընդունեց, ու անոր կնիկը Ռեբեկան յղացաւ։
22 Եւ զաւակները անոր ծրգանդին մէջը կը կռուէին, ու ըսաւ. Թէ որ այսպէս է, ինչո՞ւ եղաւ ինծի ասիկայ. և Տէրոջը հարցնելու գնաց։
23 Ու Տէրը ըսաւ անոր. Երկու ազգ կան արգանդիդ մէջը, և քու որովայնիդ երկու ժողովուրդ պիտի զատուին. ու ժողովուրդին մէկը՝ մէկալէն զօրաւոր պիտի ըլլայ, և մեծը պիտի ծառայէ պզտիկին։
24 Ու երբոր անոր ծննդեանը օրերը լեցուեցան, ահա երկուորեակ էին անոր արգանդին մէջը։
25 Եւ առջինը եղաւ կարմրագոյն, բոլոր մարմինը մազոտ վերարկուի պէս էր. ու անոր անունը Եսաւ դրին։
26 Եւ անկէ ետքը անոր եղբայրը եղաւ, ու անոր ձեռքը Եսաւին գարշապարէն բռնած էր, և անոր անունը Յակոբ դրին. ու անոնց ծնած ատենը Իսահակ վաթսուն տարեկան էր։
27 Եւ մանկուանքը մեծցան. ու Եսաւ գաշտի մարդ՝ վարպետ որսորդ եղաւ. իսկ Յակոբ հանդարտ բարքով մարդ էր ու վրաններու մէջ կը բնակէր։
28 Եւ Իսահակ կը սիրէր Եսաւը, ինչու որ անոր որսէն կ'ուտէր. բայց Ռեբեկան Յակոբը կը սիրէր։
29 Օր մը երբոր Յակոբ ապուր կ'եփէր, Եսաւ գաշտէն եկաւ և անօթութենէ կը մարէր.
30 Ու Եսաւ Յակոբին ըսաւ. Շնորհք ըրէ՝ սա շիկամանէն սաւր որ ուտեմ, քանզի կը մարիմ. անոր համար անոր անունը Եդոմ կոչուեցաւ։
31 Եւ Յակոբ ըսաւ. Ծախէ ինծի այսօր քու անդրանկութիւնդ։
32 Եսաւ ըսաւ. Ահա մեռնելու կը մօտենամ, և անդրանկութիւնն ինծի ի՞նչ օգուտ կայ։
33 Եւ Յակոբ ըսաւ. Այսօր ինծի երդո՛ւմ ըրէ. և անիկայ երդում ըրաւ անոր, ու իր անդրանկութիւնը ծախեց Յակոբին։
34 Ան ատեն Յակոբ հաց ու ոսպի ապուր տուաւ Եսաւին. և անիկայ կե-

բաւ ու խմէց , ու էլաւ գնաց . այսպէս Եսաւ էր անպրանկու- թիւնը անարգեց :

ԳԼ· Իզ

1 Ու երկրին մէջ սով եղաւ , առջի սովէն զատ՝ որ Աբրահա- մին օրերը եղեր էր . և Իսահակ Գերարա գնաց՝ փղշտացւոց Աբի-
2 մելէք թագաւորին : Եւ Տէրը ե- րևցաւ անոր , ու ըսաւ . Եգիպ- տոս մի իջներ , բնակէ ան երկ-
3 րին մէջ՝ որն որ քեզի պիտի ը- սեմ. Պանդխտիտ եղիր աս երկ- րին մէջ , ու ես քեզի հետ պիտի ըլլամ , և քեզ պիտի օրհնեմ. ին- չու որ բոլոր աս երկիրներըը քե- զի ու քու սերունդիդ պիտի տամ , ու քու հօրդ Աբրահամին երդումն պիտի հաստա-
4 տեմ. Եւ քու սերունդդ երկին- քի աստղերուն չափ պիտի շատ- ցընեմ , և բոլոր աս երկիրներըը քու սերունդիդ պիտի տամ . ու երկրի բոլոր ազգերը քու սերուն-
5 դովդ պիտի օրհնուին . ինչու որ Աբրահամ իմ ձայնիս ականջ դը- րաւ , և իմ հրամաններս ու պատ- ուիրանքներս , իմ իրաւունքներս ու օրէնքներս պահեց :
6 Եւ Իսահակ բնակեցաւ Գե-
7 րարայի մէջ : Ու ան տեղին մար- դիկը հարցուցին անոր՝ իր կնկա- նը համար . և անիկայ ըսաւ . Իմ քոյրս է . քանզի իմ կնիկս է՝ ը- սելու վախցաւ . չըլլայ որ՝ ըսած , աս տեղին մարդիկը զիս սպան- նեն Ռեբեկային համար . ինչու- որ անիկայ տեսքով գեղեցիկ էր :
8 Ու եղաւ որ երբ հոն շատ ա- տեն կեցաւ , փղշտացւոց թագա- ւորը Աբիմելէք պատուհանէն նայեցաւ ու տեսաւ , և ահա Ի- սահակ իր կնկանը Ռեբեկային
9 հետ կը խաղար : Եւ Աբիմելէք կանչեց Իսահակը ու ըսաւ . Ահա իրաւցնէ անիկայ քու կնիկդ է . և ինչպէս անիկայ իմ քոյրս է՝ ըսիր . ու Իսահակ ըսաւ անոր . Քանզի ըսի թէ՝ Չըլլայ որ անոր
10 պատճառովը սպանեմ : Եւ Աբի- մելէք ըսաւ . Ի՞նչ է ասիքու մը- զի ըրածդ . քիչ մնաց որ ժողո- վուրդեն մէկը քու կնկանդ հետ պառկէր , ու մեր վրայ յանցանք պիտի բերէիր : Եւ Աբիմելէք 11 էր բոլոր ժողովուրդին պատուի- րեց՝ ըսելով . Ո՛վ որ աս մար- դուն , կամ անոր կնկանը դպչելու ըլլայ , անշուշտ պիտի պատնուի :
Եւ Իսահակ ան երկրին մէջ 12 ցանեց , ու ան տարին հարիւրա- պատիկ արդիւնք քաղեց . և Տէրը օրհնեց զանիկայ : Ու մարդը 13 բարձրացաւ , ու երթալով մեծ- ցաւ . անանկ որ խիստ մեծ ե- ղաւ : Եւ ունեցաւ ոչխարներ , ու 14 արջառներ , և շատ ծառաներ . ու փղշտացիք նախանձեցան ա- նոր : Եւ իր հօրը Աբրահամին 15 օրերը՝ իր հօրը ծառաներուն փո- րած բոլոր ջրհորները փղշտացիք գոցեցին , ու հողով լեցուցին զա- նոնք : Եւ Աբիմելէք ըսաւ Իսա- 16 հակին . Գնա մեզմէ . ինչու որ մեզմէ շատ աւելի զօրաւոր ե- ղար : Եւ Իսահակ գնաց անկից 17 ու իր վրանը Գերարայի ձո- րին մէջ բացաւ , ու հոն բնակե- ցաւ :
Եւ Իսահակ նորէն փորեց ան 18 ջրհորները , որոնք իր հօրը Աբ- րահամին օրերը փորեր էին , ու Աբրահամին մեռնելէն ետքը՝ փղշտացիք գոցեր էին , և իր հօ- րը գրած անուններուն պէս ա- նոնց անուններ դրաւ : Ու Իսա- 19 հակին ծառաները ան ձորին մէ- ջը փորեցին , ու հոն վազուն ջու- րի հոր գտան : Եւ Գերարային 20 հովիւները Իսահակին հովիւնե- րուն հետ կը կռուէին՝ ըսելով . Ջուրը մերն է . անոր համար ան հորին անունը Էսեք դրաւ . ին- չու որ անոր հետ կռուեցան : Եւ 21 ուրիշ հոր մը փորեցին , ու անոր համար ալ կռուեցան . և անոր անունը Սիդնա դրաւ : Ու ան- 22 կից եկաւ , և ուրիշ հոր մը փո- րեց . և անոր համար չկռուե- ցան . և անոր անունը Ռոբովթ դրաւ՝ ըսելով . Քանզի հիմա Տէ-

լը մէջ ընդարձակեց, ու երկրի
մէջ պտղաբեր պիտի ըլլանք։
23 Եւ անկից Բէերսաբէէ գնաց։
24 Ու այն գիշերը Տէրը երեւցաւ
անոր՝ ու ըսաւ. Ես քու հօրդ
Աբրահամին Աստուածն եմ. մի
վախնար, ինչու որ ես քու հետդ
եմ, ու իմ ծառային Աբրահա-
մին համար քեզ պիտի օրհնեմ,
25 ու քու սերունդդ պիտի շատցը-
նեմ։ Եւ հոն սեղան մը շինեց,
ու Տէրոջը անունը կանչեց, ու
հոն իր վրանը բացաւ. ու Իսա-
հակին ծառաներուն հոր մը փորե-
ցին ան տեղ։
26 Եւ Աբիմելէք, ու իր բարե-
կամը Ախոզաթ, ու իր զորապե-
տը Փիքոլ՝ Գերարայէն անոր
27 գացին։ Եւ Իսահակ ըսաւ ա-
նոնց. Ի՞նչ պատճառաւ ինծի
եկաք. որովհետեւ դուք ատեցիք,
28 ու ձեզմէ վռնտեցիք։ Եւ
անոնք ըսին. Մտածեցինք ան-
պէս որ Տէրը քեզի հետ է, ու ըսինք.
Հիմա մեր մէջը՝ այսինքն մեր ու
քու մէջտեղ երդում մը ըլայ,
29 և քեզի հետ ուխտ ընենք, Որ
մեզի գերշութիւն չընես, ինչպէս
որ մենք քեզի բան մը չըրինք,
միայն թէ քեզի աղեկութիւն ը-
րինք, ու քեզ խաղաղութեամբ
յետ արձակեցինք։ Դուն հիմա Տէ-
30 րոջը օրհնեալն ես։ Եւ ինքը ա-
նոնց խնջոյք ըրաւ, ու անոնք կե-
31 րան ու խմեցին։ Եւ առտուն
կանուխ եղան, ու իրարու երդ-
ում ըրին. և Իսահակ յետ դար-
կից զանոնք, ու անոնք խաղա-
32 ղութեամբ իրմէն գացին։ Ու
եղաւ որ նոյն օրը Իսահակին
ծառաները եկան, և անոր պատ-
մեցին իրենց փորած հորին հա-
մար, ու անոր ըսին. Ջուր
33 գտանք։ Եւ ինքը անոր անունը
Սաբէէ դրաւ. անոր համար
մինչև այսօր ան քաղաքին ա-
նունը Բէերսաբէէ է։
34 Ու Եսաւ քառասուն տարեկան
էր՝ երբոր իրեն կին առաւ Ու-
սագի Բէէրիին աղջիկը Յուդի-
թը, ու Բասեմաթ Եղիմին աղջի-
կը Բասեմաթը։ Եւ սոցա Իսա- 35
հակին ու Ռեբեկային սրտին ցաւ
եղան։

ԳԼ. ԻԷ

Ու եղաւ որ երբ Իսահակ 1
ծերացաւ, ու իր աչքերը տեսնե-
լու զօրութիւնէն ուրացան, իր
մեծ որդին Եսաւը կանչեց, ու ը-
սաւ անոր. Որդեակ իմ. և ան-
կայ ըսաւ. Ահա հոս եմ։ Եւ Ի- 2
սահակ ըսաւ. Ահա հիմա ծերացեր
եմ, ու մեռնելուս օրը չեմ գի-
տեր. Եւ հիմա զէնքերդ՝ կա- 3
պարճդ ու աղեղդ առ, և դաշ-
տը ելլեր, ու ինծի որս մը որսա.
Եւ իմ սիրածիս պէս ինծի խոր- 4
ովեր ըսէ, ու ինծի բերր որ
առնեմ, որպէս զի մեռնելէս ա-
ռաջ իմ հոգիս քեզ օրհնէ։ Եւ 5
Ռեբեկան լսեց՝ երբոր Իսահակ
իր որդւոյն Եսաւին կը զրուցէր.
ու Եսաւ դաշտը գնաց որս մը
որսալու բերելու։
Եւ Ռեբեկա իր որդւոյն Յա- 6
կոբին զրուցեց՝ ըսելով. Ահա հա
լսեցի երբոր քու հայրդ քու ե-
ղբօրդ Եսաւին ըսաւ ու ըսաւ.
Ինծի որս բեր, ու ինծի համար 7
խորտիկներ ըսէ, որ ուտեմ, ու
մեռնելէս առաջ քեզ Տէրոջը
առջեւը օրհնեմ։ Եւ հիմա որդ- 8
եակ իմ՝ ինչ որ ես քեզի պատ-
ուիրեմ, իմ խօսքս մտիկ ըսէ.
Հիմա գնա՛ ի հօտը գնա՛, ու ան- 9
կից ինծի երկու ապուր ուլ բեր
այնտեղէն, և զանոնք քու հօրդ
համար խորտիկներ ընեմ՝ իր սի-
րածին պէս. Ու հօրդ տանի՝ որ ու- 10
տէ, որպէս զի իր մեռնելէն ա-
ռաջ քեզ օրհնէ։ Ու Յակոբ ը- 11
սաւ իր մօրը Ռեբեկային. Ահա
իմ եղբայրս Եսաւ մազոտ մարդ
մըն է, ու ես լերկ մարդ մըն եմ.
Գուցէ հայրս զիս էր յեղուղը շո- 12
շափէ, ու ես իր աչքին խաբող
մը պէս երեւնամ. և իմ վրաս ա-
նէծք բերեմ, ու չի թէ օրհնու-
թիւն։ Եւ իր մայրը ըսաւ անոր. 13
Որդեակ իմ՝ քեզի չարաչ անէծ-
քը իմ վրաս ըլլայ. միայն թէ

դաւն իմ խօսքս մարիկ ըսէ, ու
14 գնա ինձի բեր պաոնով: Եւ անի-
նիկայ գնաց, ու առաւ, և իր
մօրը բերաւ. ու մայրը անոր հա-
մը սիրածին պէս խորտիկները ը-
15 րաւ: Եւ Ռեբեկա իր մեծ որդ-
ւոյն Եսաւին տունիս հանդերձ-
նները առաւ՝ որոնք տանը մէջ իր
քովն էին, ու իր պզտիկ որդւոյն
16 Յակոբին հագցուց: Եւ այծի
ուլերուն մորթերը անոր ձեռ-
քերուն ու անոր լերկ պարանո-
17 յին վրայ դրաւ. Եւ իր ըրած
խորտիկները ու հացը իր որդւոյն
Յակոբին ձեռքը տուաւ:
18 Եւ անիկայ իր հօրը եկաւ,
ու ըսաւ. Ո՛վ հայր իմ. և անի-
կայ ըսաւ. Ահա հոս եմ. ով ես
19 դուն որդեակ իմ: Ու Յակոբ իր
հօրը ըսաւ. Ես քու անդրանիկ
որդիդ Եսաւն եմ. ինձի ըսած
ձիդ պէս ըրի. ելնէ՛ք բուն՝ նըս-
նաւ, և իմ որսէս կեր՝ որ քու
20 հոգիդ ինձ օրհնէ: Եւ Իսահակ
ըսաւ իր որդւոյն. Ի՞նչպէս այդ-
չափ շուտով գտար՝ որդեակ իմ.
ու անիկայ ըսաւ. Քանզի Տէրը
քու Աստուածդ իմ առջևս բե-
21 րաւ: Եւ Իսահակ ըսաւ Յակո-
բին. Մօտ եկուր որ քեզ շօշա-
փեմ՝ որդեակ իմ, թէ արդ-
եօք դուն իմ որդիս Եսաւն ես,
22 թէ չէ: Եւ Յակոբ իր հօրը Ի-
սահակին մօտեցաւ, որ էր շօշ-
փուռը շօշափեց զանիկայ, ու ը-
սաւ. Ձայնը Յակոբին ձայնն է,
բայց ձեռքերը Եսաւին ձեռք-
23 երն է: Այսպէս չճանչցաւ զա-
նիկայ, ինչու որ անոր ձեռքերը
իր եղբօրը Եսաւին ձեռքերուն
պէս մազոտ էին. և օրհնեց զա-
24 նիկայ. Ու ըսաւ. Դուն ես իմ
որդիս Եսաւը. Եւ անիկայ ը-
25 սաւ. Ես եմ: Եւ ինքը ըսաւ.
Մօտ բեր ինձի, ու իմ որսէս
որսին ուտեմ, որ իմ հոգիս քեզ
օրհնէ. և մօտեցուց անոր, ու
կերաւ. և գինի բերաւ անոր,
26 ու խմեց: Եւ անոր հայրը Իսա-
հակ ըսաւ անոր. Ձիմա մօտե-
ցիր, ու ինձ համբուրէ որդեակ
իմ: Եւ անիկայ մօտեցաւ, ու 27
համբուրեց զանիկայ. և անոր
հանդերձին հոտը հոտուռուց,
ու օրհնեց զանիկայ, ու ըսաւ.
Ահա իմ որդւոյս հոտը՝ Տէրոջը
օրհնած արտին հոտին պէս է:
Աստուած տայ քեզի երկ- 28
նքի ցօղէն, ու երկրի պարար-
աութիւնէն, և յորինի ու գինիի
առատութիւն. Թող Ժողովուրդ- 29
ները քեզի ծառայեն, և ազգե-
րը քեզի խոնարհութիւն ընեն.
քու եղբայրներուդ տէրը եղիր,
և քու մօրդ որդիքը քեզի խո-
նարհութիւն ընեն. քեզ անիծո-
ղը անիծեալ ըլլայ, ու քեզ օրհ-
նողը՝ օրհնեալ:
Եւ եղաւ որ երբ Իսահակ 30
դադրեցաւ Յակոբը օրհնելէն,
ու հազիւ թէ Յակոբ իր հօրը
Իսահակին առջևէն ելեր էր, ա-
նոր եղբայրը Եսաւ որսէն եկաւ:
Եւ անիկայ ալ խորտիկներ ըրաւ, 31
ու իր հօրը բերաւ, և իր հօրը
ըսաւ. Թող իմ հայրս ելլէ,
ու իր որդւոյն որսէն ուտէ, որ
քու հոգիդ ինձ օրհնէ: Եւ անոր 32
հայրը Իսահակ ըսաւ անոր. Դուն
ով ես. և անիկայ ըսաւ. Ես
քու որդիդ քու անդրանիկդ Ե-
սաւն եմ: Ու Իսահակ խիստ շատ 33
սոսկաձկեցաւ, ու ըսաւ. Ան որ-
ը բռնող՝ ու ինձի բերողը ով
էր, որ ես քու գալէդ առաջ
ամէնէն կերայ, և օրհնեցի զա-
նիկայ. ալ անշուշտ անիկայ օրհ-
նեալ պիտի ըլլայ: Երբոր Եսաւ 34
իր հօրը խօսքերը լսեց, խիստ
մեծ ու դառն աղաղակով լա-
ցաւ, և իր հօրը ըսաւ. Ո՛վ հայ
ալ օրհնէ՝ ով հայր իմ: Եւ անի- 35
կայ ըսաւ. Քու եղբայրդ եկաւ
նենգութեամբ՝ ու քու օրհնու-
թիւնդ առաւ: Եւ ինքը ըսաւ. 36
Անոր անունը Յակոբ կոչուե-
լուն համար է որ աս երկու ան-
գամ իմ խորթեց. իմ անդրանկու-
թեան իրաւունքս առաւ, և ա-
հա հիմա օրհնութիւնս ալ ա-
ռաւ: Դարձ ըսաւ. Ինձի համար
օրհնութիւն մը չմնացե՞ր: Եւ 37

Իսահակ պատասխան տուաւ ու
ըսաւ Եսաւին. Ահա զանիկայ
քեզի տէր ըրի, և անոր բոլոր
եղբայրները իրեն ծառանելը լը-
ցուցի, ու զանիկայ ցորե-
նով ու գինիով հաստատեցի. ալ
հիմա քեզի ի՞նչ ընեմ՝ որդեակ
38 իմ: Եւ Եսաւ իր հօրը ըսաւ.
Ո՛վ հայր իմ՝ քու օրհնութիւնդ
միայն մէկ մըն է. իմ՝ ինծ ալ օրհ-
նէ՝ ով հայր իմ. ու Եսաւ իր
39 ձայնը վերցուց, ու լացաւ: Եւ
իր հայրը Իսահակ պատասխան
տուաւ, ու ըսաւ անոր. Ահա
քու բնակութիւնդ երկրի պա-
տարտութենէն, ու վերէն երկ-
40 նքի ցօղէն ըլլայ. Եւ քու սրե-
րով պիտի ապրիս, ու եղբօրդ ծառա-
յութիւն ընես. և ըլլայ որ ան-
իկ զաւուած առնես՝ անոր լու-
ծը քու պարանոցիդ կոտրես:
41 Ու Եսաւ առիթ Յակոբը ան
օրհնութիւնը համար՝ որով իր
հայրը օրհնեց զանիկայ. ու Եսաւ
իր սրտին մէջ ըսաւ. Իմ հօրս
սուգին օրերը մօտ են, անոնք-
նը իմ եղբայրս Յակոբը կը սպա-
42 նեմ: Եւ Ռեբեկային պատ-
մուեցաւ իր մեծ որդւոյն Եսա-
ւին խօսքերը. ու իր պզտիկ որ-
դին Յակոբը կանչել տուաւ, ու
ըսաւ անոր. Ահա քու եղբայրդ
Եսաւ քեզ սպանցնել խորհելով
քու վրայովդ ինքզինքը կը մխի-
43 թարէ: Եւ հիմա որդեակ իմ՝
իմ խօսքս մտիկ ըրէ, ու ելլիր
դեպ ի խառան իմ Լաբան եղ-
44 բօրս փախիր. Եւ անոր քովը ա-
ռէն մը կեցիր, մինչև եղբօրդ
45 բարկութիւնը անցնիլը. Մինչև
որ եղբօրդ բարկութիւնը քեզմէ
անցնի, ու քու անոր ըրածդ
մոռնայ. ետքը քեզ անկից բե-
րել կուտամ. ինչու՞ ձեր երկու-
քէն ալ մէկ օրուան մէջ զըր-
կուիմ:
46 Եւ Ռեբեկա ըսաւ Իսահա-
կին. Քեռին աղջիկներուն պատ-
ճառուաւ հոգիս զզուեր եմ.
եթէ որ Յակոբ ասոր երկրին աղ-
ջիկներէն՝ ասանց պէս՝ Քեռին
աղջիկներէն կնիկ առնէ, ալ ասո
կեանքս ինչ պէտք է ինծի:

ԳԼ. ԻՀ

1 Եւ Իսահակ կանչեց Յակոբը,
ու օրհնեց անիկայ, և անոր պատ-
ուիրեց ու ըսաւ. Քանանու ազ-
2 ջիկներէն կնիկ չառնես: Ելլիր
դեպ ի Միջագետք քու մօրդ հօրը
Բաթուէլին տունը գնա, և ան-
կից՝ քու մօրդ եղբօրը Լաբանին
3 աղջիկներէն քեզի կնիկ առ. Եւ
Ամենակալող Աստուածը քեզ
օրհնէ, ու քեզ աճեցնէ, և քեզ
շատցնէ. ու շատ ժողովուրդ-
ներու հայր ըլլաս: Եւ քեզի Ա-
4 բրահամին օրհնութիւնը տայ, քե-
զի՝ ու քեզի հետ քու սերունդ-
դիդ. որպէս զի ժառանգես քու
պանդխտացած երկիրդ՝ որն որ
Աստուած Աբրահամին տուաւ:
5 Եւ Իսահակ խրկեց Յակոբը, և
անիկայ գնաց դեպ ի Միջագետք՝
Ասորի Բաթուէլի որդւոյն Լա-
բանին, որ Յակոբին ու Եսաւին
մօրը Ռեբեկային եղբայրն էր:
6 Եւ Եսաւ տեսնելով որ Իսա-
հակ օրհնեց Յակոբը, ու խրկեց
զանիկայ դեպ ի Միջագետք՝ ան-
կից երեն կնիկ առնելու համար,
և որ զանիկայ օրհնած ատենը
պատուիրեց անոր՝ ըսելով. Քա-
նանու աղջիկներէն քեզի կնիկ
7 չառնես, Եւ որ Յակոբ հնազան-
դեցաւ իր հօրը ու իր մօրը, ու
Միջագետք գնաց. Նաև Եսաւ
8 տեսնելով որ Քանանու աղջիկ-
ները իր հօրը Իսահակին հաճելի
չեն, Անոնցմէ Եսաւ Իսմայելին
9 գնաց, և իր կիներէն՝ ի
զատ՝ Աբրահամին որդւոյն Իս-
մայելին աղջիկը Նաբեովթին քոյ-
րը Մահելեթը իրեն կնիկ առաւ:
10 Եւ Յակոբ Բերսաբեէն ելաւ
ու դեպ ի Խառան գնաց. Եւ
11 տեղ մը հասաւ, ու գիշերը հան-
դիպաց, ինչու որ արեւը մտրը մը-
տած էր. և ան տեղէն քարերէն
առաւ, ու իր գլխուն տակը դը-
րաւ, և ան տեղը պառկեցաւ:
12 Եւ երազ մը տեսաւ, և ահա

ԳԼ· ԻԹ

1 Եւ Յակոբ հասեալ էրաւ, ու
արևելեան ժողովրդոց երկիրը
2 եկաւ: Եւ նայեցաւ, ու ահա
դաշտին մէջ հոտ մը կար, և ա-
հա հոն անոր քովը ոչխարներու
երեք հօտ պառկեր էր. ինչու որ
ան հորէն կը խմցընէին հօտերը.
ու հորին բերանը մեծ քար մը
3 կար: Եւ բոլոր հօտերը հոն կը
ժողովէին. ու հովիւները հորին
բերնէն քարը միկդի կը գլորե-
ցընէին, ու հօտերը կը խմցը-
նէին, և քարը նորէն իր տեղը
հորին բերանը կը դնէին: Եւ
4 Յակոբ ըսաւ անոնց. Ո՛վ եղբայր-
ներս՝ ուրկից էք գոք. և անոնք
ըսին. Մենք Խառանէն ենք: Ու
5 ըսաւ անոնց. Նաբովրին որդին
Լաբանը կը ճանչնա՞ք. և անոնք
ըսին. Կը ճանչնանք: Եւ ըսաւ
6 անոնց. Ողջ առո՞ղջ է. և անոնք
ըսին. Ողջ է, և ահա անոր Ռա-
քել աղջիկը ոչխարներուն հետ
գայ: Եւ անիկայ ըսաւ. Ահա
7 տակաւին լրիվուան ըլլալու շատ
տեղն կայ, և հօտերուն ժողով-
ելու տաներ չէ. ոչխարները խմց-
ցուցէք, ու գացէք արածեցէք:
8 Եւ անոնք ըսին. Մենք չենք կրը-
նար, մինչև որ բոլոր հօտերը միկ-
տեղ ժողվուին. ու երբոր հորին
բերնի քարը միկդի գլորցընեն,
9 անոնց ոչխարները կը խմցը-
նենք: Եւ երբոր տակաւին անոնց
հետ կը խօսէր, Ռաքէլ իր հօ-
րը ոչխարներուն հետ եկաւ. ին-
չու որ անիկայ էր անոնց հովիւ-
10 ը: Ու եղաւ որ երբ Յակոբ իր
մօրեղբօրը Լաբանին Ռաքէլ աղ-
ջիկը, ու իր մօրեղբօրը Լաբա-
նին ոչխարները տեսաւ, անտա-
ներ Յակոբ մօտեցաւ, և քարը
հորին բերնէն գլորեց, ու իր
մօրեղբօրը Լաբանին ոչխարները
11 խմցուց: Եւ Յակոբ համբուրեց
Ռաքէլը, ու ձայնը վերցընելով
12 լացաւ: Եւ Յակոբ պատմեց Ռա-
քելին թէ ինքը անոր հօրը ազ-
գականը՝ ու Ռեբեկային որդին է.

աղեղնաւոր մը երկրի վրայ դրե-
ւած էր, որուն գլուխը երկինք
13 կը հասնէր, և ահա Աստուծոյ հրեշտակները անկից կ'ելլէ-
ին ու կ'իջնէին: Եւ ահա Տէրը
կայնեցաւ անոր վրայ, ու ըսաւ.
Ես եմ Եհովան՝ քու հօրդ Աբ-
րահամին Աստուածը, ու Իսա-
կին Աստուածը. ան երկիրը՝
որուն վրայ դուն կը պառկիս,
քեզի՝ ու քու սերունդիդ պիտի
14 տամ: Եւ քու սերունդդ երկրի
աւազին չափ պիտի ըլլայ,
ու դէպ ՚ի արեւմուտք ու արե-
ւելք, և դէպ ՚ի հիւսիս ու հա-
րաւ պիտի տարածուիս. ու երկրի
բոլոր ազգերը քեզմով ու քու
15 սերունդովդ պիտի օրհնուին: Եւ
ահա ես քեզի հետ եմ, ու ամէն
տեղ որ երթաս՝ քեզ պիտի պա-
հեմ, ու քեզ ան երկիրը պիտի
դարձընեմ. քանի մինչև որ իմ
քեզի զրուցածս չընեմ, քեզ պի-
16 տի չթողում: Եւ Յակոբ արթնե-
ցաւ իր քունէն ու ըսաւ. Ի-
րաւցնէ Տէրը ան տեղ է եղեր,
17 ու ես չգիտցայ: Եւ վախցաւ ու
ըսաւ. Ի՛նչ ահաւոր է ան տե-
ղը. ան ուրիշ բան չէ՝ բայց մի-
այն Աստուծոյ տունը, ու ան է
18 երկնքին դուռը: Եւ Յակոբ
առաւօտուն կանուխ եղաւ, ու
իր գլուխն տակը դրած քարը
առաւ, և զանիկայ արձան կանգ-
նեցուց, ու անոր գլուխը եղ
19 թափեց. Եւ ան տեղին անունը
Բեթէլ դրաւ. բայց առաջ ան
20 քաղաքին անունը Լուզ էր: Եւ
Յակոբ ուխտ ըրաւ ու ըսաւ. Թէ
որ Աստուած ինծի հետ ըլլայ,
ու ան երթալու ճամբուս մէջը
ինծ պահէ, և ինծի ուտելու
հաց, ու հագնելու հանդերձ
21 տայ, Եւ իմ հօրս տունը խաղա-
ղութեամբ դառնամ, Տէրը ինծ
22 համար Աստուած ըլլայ. Եւ ան քա-
րը՝ որ ես արձան կանգնե-
ցի, Աստուծոյ տունը ըլլայ. և
ան ամէնէն՝ որ ինծի պիտի տաս,
քեզի տասանորդ տամ:

ան ալ վազեց ու իր հօրը պատ-
13 մեց։ Ու երբոր Լաբան իր քրոջ
որդւոյն Յակոբին վրայով լսեց,
զանիկայ գիմաւորելու վազեց, և
գրկեց ու համբուրեց զանիկայ,
ու իր տունը տարաւ. և անիկայ
պատմեց Լաբանին՝ բոլոր այս բա-
14 ները։ Եւ Լաբան ըսաւ անոր.
Իրաւցընէ դուն իմ ոսկորս ու
մսերիս կայ. և անոր հետ լման
ամիս մը կեցաւ։
15 Եւ Լաբան ըսաւ Յակոբին.
Դուն իմ եղբայրս ըլլալուդ հա-
մար ինծի ձրի պիտի ծառայես.
ըսէ ինծի՝ ի՛նչ ըլայ քու վարձ-
16 քդ։ Եւ Լաբան երկու աղջիկ
ունէր. մեծին անունը Լիա՝ ու
17 պզտիկին անունը Ռաքէլ էր։ Եւ
Լիային աչքերը սկար էին՝ բայց
Ռաքէլ գեղքով ու տեսքով գե-
18 ղեցիկ էր։ Եւ Յակոբ սիրեց Ռա-
քէլը, ու ըսաւ. Քու պզտիկ
աղջկանդ Ռաքէլին համար եօթը
19 տարի քեզի կը ծառայեմ։ Եւ
Լաբան ըսաւ. Անիկա քեզի տա-
լը աւելի մարդու մը տալէն ա-
20 զիկ է. բնակէ ինծի հետ։ Եւ
Յակոբ Ռաքէլին համար եօթը
տարի ծառայեց. ու զանիկայ սի-
րելնէն պատճառաւ՝ իրեն քա-
նի մը օրի չափ երեցաւ։
21 Եւ Յակոբ ըսաւ Լաբանին.
Իմ կնիկս տուր. ինչու որ օրե-
րս լեցուած են, որ ես անոր
22 մտնեմ։ Եւ Լաբան ան տեղին
բոլոր մարդիկը ժողվեց, ու խըն-
23 չոյք բրաւ։ Ու եղաւ որ իրի-
կունը իր Լիա աղջիկը առաւ,
և անոր բերաւ. ու անիկայ ա-
24 նոր մտաւ։ Եւ Լաբան իր աղա-
խինը Զելփան՝ իր աղջկանը Լիա-
25 յին աղախին տուաւ։ Ու երբոր
առաւօտ եղաւ, ահա անիկայ Լի-
ան էր. ու Յակոբ Լաբանին ը-
սաւ. Ի՞նչ է սա քու ինծի ը-
րածդ. ես քեզի Ռաքէլին հա-
մար չծառայեցի՞. ուստի ինչո՞ւ
26 ինծի խաբեցիր։ Եւ Լաբան ըսաւ.
Մեր երկրին մէջ սովոր բան
չըլլար, պզտիկը մեծէն առաջ
27 տալ։ Լմընցո՛ւր սորա հարսնիքին
շաբաթը, և ինծի եօթը տարի
ալ ծառայելուդ համար՝ ան ալ
քեզի տամ։ Եւ Յակոբ անանկ 28
ըրաւ, ու Լիային շաբաթը լը-
մընցուց. և Լաբան իր Ռաքէլ
աղջիկը անոր կնիկ ընտրոտ տը-
ւաւ։ Ու Լաբան իր Բազղա ա- 29
զախինը՝ իր աղջկանը Ռաքելին
աղախին տուաւ։ Եւ Յակոբ Ռա- 30
քէլին ալ մտաւ, ու Ռաքէլը Լի-
այեն աւելի սիրեց. և Լաբանին
եօթը տարի ալ ծառայեց։
Եւ Տէրը երբոր Լիային տես- 31
ւի ըլլալը տեսաւ, անոր արգան-
դը բացաւ. բայց Ռաքէլ ամուլ
էր։ Եւ Լիա յղացաւ, ու որդի 32
մը ծնաւ, և անոր անունը Ռու-
բէն դրաւ. քանզի ըսաւ. Տէրը
իմ տառապանքիս նայելուն հա-
մար, ասկէ հետև երկիս զիս պի-
տի սիրէ։ Եւ նորէն յղացաւ, 33
ու որդի մը ծնաւ, ու ըսաւ.
Որովհետև Տէրը իմ տեսնել ըլլա-
լս լսեց, անոր համար ինծի տա
որդին ալ տուաւ. ու անոր ա-
նունը Շմաւոն դրաւ։ Եւ դար- 34
ձեալ յղացաւ, ու որդի մը ծը-
նաւ, ու ըսաւ. Հիմա տա անգա-
մին երկիս ինծի հետ պիտի մտ-
ւորի. քանզի երեք որդի ծնայ
իրեն. անոր համար անոր անու-
նը Ղևի դրաւ։ Եւ միւսն ալ 35
յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ, և
ըսաւ. Այս անգամ պիտի գոհա-
նամ Տէրոջմէն. անոր համար՝ ա-
նոր անունը Յուդա դրաւ. ու
դադրեցաւ ծնանելէն։

ԳԼ. Լ

Եւ երբ Ռաքէլ տեսաւ որ ին- 1
քը Յակոբին զաւակներ չծնաւ,
Ռաքէլ իր քրոջը նախանձեցաւ,
ու Յակոբին ըսաւ. Ինծի պա-
տանիներ տուր, եթէ ոչ՝ կը մե-
ռնիմ։ Եւ Յակոբին բարկութիւնը 2
բորբոքեցաւ Ռաքելին դէմ, ու
ըսաւ. Միթէ ես Աստուծոյ տեղն
եմ, որ արգանդի պտուղը քեզ-
մէ արգիլեց։ Եւ անիկայ ըսաւ. 3
Ահա իմ աղախինս Բազդա՝ անոր
մտիր. ու անիկայ իմ ծունկերուս

վոյ ծնանի, և ես ալ անկե որ-
4 դիներ սաանամ: Ու իր Բաղղա
աղախինը՝ անոր կնիկ ըլլալ-
տուաւ, և Յակոբ անոր մուտ:
5 Ու Բաղղա յղացաւ, ու Յակո-
6 բին որդի մը ծնաւ: Եւ Ռաքէլ
ըսաւ. Աստուած ինծի դատաս-
տան բրաւ, ու իմ ձայնս ալ լը-
սեց, և ինծի որդի մը տուաւ.
անոր համար անոր անունը Դան
7 դրաւ: Եւ Ռաքէլին աղախինը
Բաղղա դարձեալ յղացաւ, ու
Յակոբին երկրորդ որդի մը ծը-
8 նաւ: Եւ Ռաքէլ ըսաւ. Իմ քը-
րոջս հետ մեծ ըմբշամարտութիւ-
նով մարտնչեցայ, և յաղթեցի.
ու անոր անունը Նեփթաղիմ
դրաւ:
9 Երբոր Լիա տեսաւ որ ինքը
ծնանելէն դադրեցաւ, իր աղա-
խինը Զելփան առաւ, ու Յակո-
բին կնիկ ըլլալու տուաւ զանկ-
10 կաց: Եւ Լիային աղախինը Զել-
փա՝ Յակոբին որդի մը ծնաւ:
11 Եւ Լիա ըսաւ. Բաղդս յաջողե-
ցաւ. ու անոր անունը Գադ դր-
12 րաւ: Եւ Լիային աղախինը Զել-
փա՝ երկրորդ որդի մը ծնաւ Յա-
13 կոբին: Եւ Լիան ըսաւ. Երջա-
նկելի եմ ես, ինչու որ աղջիկնե-
րը ինծի երանի պիտի ըսեն. ու
անոր անունը Ասեր դրաւ:
14 Եւ Ռուբէն գնաց ցորենի հըն-
ձոց օրերը, ու արտին մէջ մանր
բազմներ գտաւ, ու իր մօրը
Լիային բերաւ. ու Ռաքէլ ը-
սաւ Լիային. Կ'աղաչեմ՝ տուր
ինծի որդւոյդ մանրագոմներէն:
15 Եւ անիկայ ըսաւ անոր. Իմ է-
րկիս առնելդ քիչ եկաւ որ իմ
որդւոյս մանրագոմներն ալ պիտի
առնես. և Ռաքէլ ըսաւ. Ուստի
քու որդւոյդ մանրագոմներուն
համար առ քիչ քեզի հետ պառ-
16 կի: Եւ իրիկուանը երբոր Յակոբ
դաշտէն կու գար, Լիան զանիկայ
դիմաւորելու ելաւ, ու ըսաւ.
Ինծի պիտի մտնես. քանզի իրաւ
ձրիէ վարձքով առի քեզ իմ որդ-
ւոյս մանրագոմներուն. և ան գի-
17 շեր անոր հետ պառկեցաւ: Եւ
Աստուած լսեց Լիային. ու յղա-
ցաւ, ու Յակոբին հինգերորդ
որդի ծնաւ: Եւ Լիան ըսաւ. 18
Աստուած ինծի վարձք տուաւ,
որովհետև աղախինս իմ էրկանս
տուի. և անոր անունը Իսաքար
դրաւ: Եւ Լիան նորէն յղացաւ, 19
ու Յակոբին վեցերորդ որդի ծը-
նաւ: Եւ Լիան ըսաւ. Աստուած 20
ինծի բարի պարգեւ մը պարգե-
ւեց. ատ անգամին էրկիս հետ
պիտի բնակի. ինչու որ իրեն վեց որդի ծնայ. ու անոր
անունը Զաբուղոն դրաւ: Եւ 21
անկէ հետև աղջիկ մը ծնաւ, ու
անոր անունը Դինա դրաւ:
Եւ Աստուած յիշեց Ռաքէլը, 22
ու Աստուած լսեց անոր, և ա-
նոր արգանդը բացաւ. Ու յղա- 23
ցաւ, ու որդի մը ծնաւ. և ը-
սաւ. Աստուած իմ նախատինքս
վերցուց. Եւ անոր անունը Յով- 24
սէփ դրաւ, ու ըսաւ. Տէրը ին-
ձի ուրիշ որդի մըն ալ պիտի ա-
ւելցնէ:
Ու եղաւ որ երբ Ռաքէլ Յով- 25
սէփը ծնաւ, Յակոբ ըսաւ Լա-
բանին. Թող տուր ինձ որ իմ
տեղս ու իմ երկիրս երթամ. Իմ 26
կիներուս ու աղաքներս՝ որոնց
համար քեզի ծառայեցի, տուր
ինծի որ երթամ. ինչու որ քեզի
ըրած ծառայութիւնս դուն գի-
տես: Եւ Լաբան ըսաւ անոր. 27
Թէ որ քու առջեւդ շնորհք գը-
տայ՝ կ'աղաչեմ քեզի, հետ-
քննէ փորձով գիտցայ որ Տէրը
քեզի համար իս օրհնեց: Եւ ը- 28
սաւ. Քու վարձքդ ինծի իմնա-
ցուր, ու պիտի վճարեմ: Եւ ա- 29
նիկայ ըսաւ անոր. Դուն գիտես
որ ես ինչպէս ծառայեցի քեզի,
ու քու անասուններդ ինչպէս
եղեն իմ քովս. Ինչու որ իմ գա- 30
լես առաջ քիչ էր քու ունեցածդ
և իրաւ շատցաւ, ու Տէրը քեզ
օրհնեց իմ գալուս. և հիմա ես
ալ իմ տունս համար երբ պիտի
աշխատիմ: Ու անիկայ ըսաւ, 31
Քեզի ինչ տամ: Եւ Յակոբ ը-
սաւ. Ինծի բան մը մի տար, թէ

որ աս բանը ինձի ընես , նայէն քու հօտերդ կ'արածեմ, ու կը
32 պահեմ: Այսօր քու բոլոր հօտերուդ մէջէն անցնեմ, անկից ամէն պիտակ ու խայտախարիւս ոչխարը , և ամէն սև ոչխարը , ու խայտախարիւս և պիտակ այծերը զատնիք , ու իմ վարձքս ա-
33 նոնք ըլլան: Եւ ասկէ ետև իմ արդարութիւնս քու առջեդ պիտի յայտնուի , երբոր իմ վարձքիս հոգ տանիս . իմ քովս գտնուած ամէն պիտակ ու խայտախարիւս չեղած այծը , ու սև չեղած ոչխարը՝ գողցած անպատի:
34 Եւ Լաբան բսաւ . Թող քու ը-
35 սածիդ պէս ըլլայ : Ու ան օրը զատեց բոլորախայտ ու խայտախարիւս նոխազները , և բոլոր պիտակ ու խայտախարիւս էգ այծերը , և ամէն ճերմակ ունեցողը , ու բոլոր սև ոչխարները , և իր
36 որդիներուն ձեռքը տուաւ . Եւ իր ու Յակոբին մէջտեղը երեք օրուան ճամբայի միջոց դրաւ . և Յակոբ Լաբանին մնացած հօտերը կ'արածէր :
37 Ու Յակոբ իրեն գոլար կաղամախի և նուշի ու սօսիի գաւազաններ առաւ , և անոնց կեղևները մէջ մէջ հանեց , անոնք որ գաւազաններուն մէջը եղած
38 ճերմակը կ'երեւնար : Եւ իր կեղևած գաւազանները ջուր խրճ ցրնելու աւազաններուն մէջը դրաւ , որ երբ հօտերը ջուր խմելու գան , ան գաւազաններէն ոչ խարնելուն առջև ըլլան , և ա-
39 նոնք՝ խմելու եկած ատենին տաքնան : Ու ոչխարները գաւազաններուն առջև տաքնալով բոլորախայտ , պիտակ և խայտա-
40 խարիւս գոհին կը ծնանէին : Եւ Յակոբ կը զատէր գառները , ու հօտերուն երեսը՝ Լաբանին հօտերուն մէջ եղած բոլորախայտ ու ամէն սև ոչխարներուն կը գարձընէր . և իր հօտերը զատ դրաւ , ու զանոնք Լաբանին հօ-
41 տերուն քովը չդրաւ : Եւ երբոր զօրաւոր ոչխարները կը տաքնա-

յին , Յակոբ ան գաւազանները ոչխարներուն աչքին առջև՝ ա-ւազաններուն մէջը կը դնէր , որ գաւազաններուն առջև տաքնան : Բայց տկար ոչխարներուն 42 չէր դներ . այսպէս տկարները Լաբանինը՝ ու զօրաւորները Յակոբինը կ'ըլլային : Եւ մարդը խիստ 43 հարստացաւ , ու շատ հօտեր , և աղախիններ , ու ծառաներ , և ուղտեր ու էշեր ունեցաւ :

ԳԼ· ԼԱ

Եւ լսեց Լաբանին որդւոցը 1 զրուցածները , որ կ'ըսէին . Յակոբ՝ մեր հօրը բոլոր ունեցածը առաւ , ու բոլոր աս փառքը մեր հօրը առացուածքէն առացաւ : Եւ Յակոբ Լաբանին երեսը տե- 2 սաւ , և ահա իրեն երէկուան ու մէկալ օրուան պէս չէր : Եւ Տէ- 3 րը բսաւ Յակոբին . Քու հայրերուդ երկիրը , ու քու ազգականներուդ գարձիր , ու ես քեզի հետ պիտի ըլլամ :

Եւ Յակոբ դէնը խրկեց , ու 4 Ռաքելը և Լիան դաշտը իր հօտերուն քովը կանչել տուաւ , Ու բսաւ անոնց . Ես ձեր հօրը 5 երեսը կը տեսնեմ , որ ինծի երէկուան ու մէկալ օրուան պէս չէ . բայց իմ հօրս Աստուածը ինծի հետ եղաւ : Եւ դուք գիտէք 6 որ ես իմ բոլոր զօրութեամբս ձեր հօրը ծառայեցի . Իսկ ձեր 7 հայրը իս խաբեց , ու իմ վարձքս տասը անգամ փոխեց . բայց Աստուած չհամոզուց զանիկայ , որ ինծի վնաս մը բնէ : Ասիկա էր 8 որ անդիկայ այսպէս բսաւ . Քու վարձքդ պիտակները ըլլան , անասունը բոլոր ոչխարները պիտակ կը ծնանէին . և էթէ որ այսպէս բսաւ . Քու վարձքդ բոլորախայտները ըլլան , անասունը բոլոր ոչխարները բոլորախայտ կը ծնանէին : Այսպէս Աստուած ձեր 9 հօրը հօտերը առաւ , ու ինծի տուաւ : Եւ եղաւ որ հօտերուն 10 ջերմնացած ատենը , աչքերս վերցուցի , ու երազի մէջ աեսայ ,

և ահա հօտերուն հետ գտաւ
Ռաքէլ զոքանչը ու խոյերը՝
մինչեւ ալ խաթաղարիս ։ պիւ-
11 սակ ու գոշշախաչ էին ։ Եւ
Յաւուժոյ հրեշտակը բաւ ինծի
երազի մէջ. Ովի Յակոբ ։ ու ես
12 ըսի . Ահա հոս եմ ։ Եւ ըսաւ .
Ամա աչքերդ վեր վերցուր ։ ու
հօտերուն հետ գտածդ արուները
նայէ . ամէնքը խոյ
սաղարիս ։ պիսակու գոշշախաչ
են . ինչու որ Լաբանին բոլոր
13 ըրածներդը տեսայ ։ Ես եմ
Բեթէլին Աստուածը , որ հոն
օծեցիր , և հոն ինծի ուխտ
ըրիր . հիմա էլի գնա այս երկ-
րէն , ու քու ծննդեանդ երկիրը
դարձիր ։
14 Եւ Ռաքէլը ու Լիան պատաս-
խան տուին ու ըսին անոր . Տա-
կուբեն մեր հօրը տունը մեզի հա-
մար բաժին ու ժառանգութիւն
15 կո՞ղ ։ Ինչո՞ւ օտարականներ չանգ-
ուեցուներ անոր . քանզի մեզ ծա-
խեց , ու մեր առաքն ալ բոլորո-
16 վին կերաւ ։ Ինչու որ բոլոր հա-
րստութիւնը՝ որ Աստուած մեր
հօրմէն վերցուց , մերն է ու մեր
զաւակներունն է . և հիմա ինչ
որ Աստուած քեզի ըսաւ , ըրէ ։
17 Ոտաի Յակոբ եղաւ , ու իր
որդիները ու կիներները ուղտե-
18 րուն վրայ հեծցուց . Եւ իր բո-
լոր անասուններուն , ու իր բոլոր
ստացուածքը՝ որ ինքը աստ-
ցաւ , իր ստացած անասուններուն
պատք Միջագետքին մէջ ստացաւ ,
Ճամբայ հանուց Քանանու երկի-
րը գնալ՝ի իր Իսահակ հօրը ներ-
19 քեւը ։ Եւ Լաբան իր խաշինքը
ասրակատ բներլու գացեր էր .
ու Ռաքէլ իր հօրը կուռքերը
20 գողցաւ ։ Եւ Յակոբ՝ Ասորի Լա-
բանին գաղտուկ փախաւ . ինչու
որ իր փախչելը չգիտցուց անոր ։
21 Այսպէս անիկայ իր բոլոր ունե-
ցածովը փախաւ , ու ելաւ ու
Գետէն անցաւ , և իր երեսը
դնաց՝ի Գաղաադ լեռը շինակից ։
22 Ու երրորդ օրը Յակոբին փախ-
23 չելը Լաբանին պատմեցուցաւ ։ Եւ
անիկայ իր եղբայրները հետը
առնելով , անոր ետևէն ութ
օրաւան ճամբայ գնաց , ու անոր
հասաւ Գաղաադ լեռը ։ Եւ
24 Աստուած գիշերուան երազի մէջ
Ասորի Լաբանին եկաւ , ու ը-
սաւ անոր . Զգոյշ կեցիր որ Յա-
կոբին ազնիկ կամ գէշ չըսուցես ։
25 Ետաի Լաբան հասաւ Յակոբին .
և Յակոբ իր վրաները լեռը կանգ-
ներ էր , ու Լաբան իր եղբայր-
ներուն հետ Գաղաադ լեռը ի-
ջաւ ։
26 Եւ Լաբան ըսաւ Յակոբին .
Ի՞նչ է աս քու ըրածդ որ ինձ-
մէ գաղտուկ փախար , և իմ աղ-
ջիկներս սրով առնուած գերինե-
րու պէս վարեցիր ։ Ինչու փախ-
27 չելդ գաղտուկ պահեցիր , և ինձ-
մէ փախար , ու ինծի չհաղոր-
դեցիր , որ ես քեզ ուրախութեամբ
ու երգերով , թմբուկներով ու
քնարներով խրկեի ։ Եւ չհաղոր-
28 դեցիր ալ՝ որ իմ որդիներս ու աղ-
ջիկներս համբուրեի . հիմա ա-
նմտութեամբ ըրիր ։ Ձե-
29 ղի չարիք բնելու զօրութիւն ու-
նիմ ձեռքիս մէջը . բայց ձեր հօ-
րը Աստուածը երէկ գիշեր ինծի
խօսեցաւ՝ ըսելով . Զգոյշ կեցիր
որ Յակոբին ազնիկ կամ գէշ չը-
30 ըսուցես ։ Եւ հիմա՝ թէպետև
քու հօրդ տունը շատ փափաքե-
լով հասար գացիր , բայց ինչու
իմ աստուածներս գողցար ։ Եւ
31 Յակոբ պատասխան տուաւ , ու
ըսաւ Լաբանին . Գողնուի էրի-
նոս պատճառը ան էր որ վախ-
ցայ , քանզի ըսի . Զգուշ որ քու
աղջիկներդ բռնութեամբ ինծմէ
առնես . Բայց քու աստուածներ-
32 դըդ որուն քովը որ գտնես , մի
անիկայ չապրի . մեր եղբայրնե-
րուն առջեւը քննէ ու նայէ , թէ
որ իմ քովս քու մէկ բանդ գտնէս՝
առ . քանզի Յակոբ չէր գիտեր
որ Ռաքէլը գողցեր էր զանոնք ։
Եւ Լաբան Յակոբին վրաները ու 33
Լիային վրանը և երկու աղախին-
ներուն վրանը մտաւ , բայց չգը-
տաւ . ետքը Լիային վրանէն ել

լաւ , ու Յակոբին վրանը մտաւ ։
34 Եւ Յակոբ առաւ հաւքերը , ու զանոնք ուզի պատուհին մէջը դրաւ , ու վրան նստաւ . և Լաբան բոլոր վրանը փնտռեց ,
35 բայց չգտաւ ։ Եւ անիկայ իր հօրը ըսաւ . Իմ տիրոջս աչքերուն ծանր չերեւնայ , որ քու առջեւդ չեմ կրնար ոտք ելլել . ինչու որ կանանց սովորութիւնը ինձի եմ ։ Այսպէս փնտռեց , բայց կուռքերը չգտաւ ։
36 Եւ Յակոբ բարկացաւ ու Լաբանին հետ կռիւ վճռեր . և Յակոբ պատասխան առաւ՝ ու ըսաւ Լաբանին . Ի՞նչ է իմ յանցանքս , ի՞նչ է իմ մեղքս , որ ասպռւեիտով հետևիս ինկար ։
37 Որովհետև իմ բոլոր կարասիքս խառնեցիր , քու տանդ ամէն կարասիքէն ինչ որ գտար , հոս իմ եղբայրներուս ու քու եղբայրներուդ առջեւը դիր , որ երկուքնուս մէջտեղը դատաստան կընեն ։
38 Լման քսան տարի է որ քեզի հետ եմ . ոչխարներդ ու այծերդ ձագ չձգեցին . և քու
39 հօտիդ խոյերը չհեծայ . գողցածը դէրէն փոխառուածը չբերի քեզի . վնասը ես կը քաշէի . ցորեկը գողցուածը ու գիշերը գողցուածը իմ ձեռքես կը պահանջես ։
40 Ջինը ։ Այսպէս էի . ցորեկը տարբ ու գիշերը ցրտրտը կը մնայի վրս , և աչքերս քունս կը
41 փախչէր ։ Այսպէս եղայ քսան տարի քու տանդ մէջ . քու երկու աղջիկներուդ համար տասնչորս տարի ծառայեցի քեզի , և հօտերուդ համար վեց տարի ծառայեցի , և իմ վարձքս տասը ան-
42 գամ փոխեցիր ։ Թէ որ իմ հօրս Աստուածը Աբրահամին Աստուածը , և Իսահակին Երկիւղը ինձի հետ չըլլար , իրաւցնէ պիտի հիմա դատարկ կը հրկիզիր զիս . Աստուած իմ տառապանքս ու իմ ձեռքս աշխատութիւնը տեսաւ , ու երեկ գիշեր յանդիմանեց ։
43 Եւ Լաբան պատասխան առաւ , ու ըսաւ Յակոբին . Ա-
աղջիկները իմ աղջիկներս են , և ասոր որդիները իմ որդիներս են , և ասոր հօտերը իմ հօտերս են , և ամէնը որ կը տեսնես , իմս են . և ինչ ընեմ այսօր աս իմ աղջիկներուս ու իրենց ծնած զաւակներուն ։ Ուստի հիմա 44 եկիր , հա ու դանն ուխտ ընենք , որ իմ ու քու մէջտեղդ վկայութեան համար ըլլայ ։ Եւ Յակոբ 45 քար մը առաւ , ու արձան կանգնեց զանիկայ ։ Եւ Յակոբ իր եղ- 46 բայրներուն ըսաւ . Քարեր ժողվեցէք . և անոնք քարեր առին՝ ու դէզ մը ըրին , և հոն դէզին վրայ հաց կերան ։ Ու Լաբան ա- 47 նոր անունը՝ Եգեկար սահատութա դրաւ , բայց Յակոբ անոր անունը Գաղատ դրաւ ։ Եւ 48 Լաբան ըսաւ . Այ դէզը իմ ու քու մէջտեղդ վկայ մընի է այսօր , անոր համար անոր անունը Գաղատ կոչուեցաւ . Եւ Մասիա ալ 49 էսո-էյաս . քանզի ըսաւ . Մենք իրարմէ պատուած ատենիս , իմ ու քու մէջտեղդ Տէրը դիտէ ։ Թէ որ իմ աղջիկներս վշտացնես , և կամ թէ որ իմ աղջիկներս առնես , հետերնիս մէկը չկայ . ա- 50 հա իմ ու քու մէջտեղդ վկայ Աստուած է ։ Եւ Լաբան ըսաւ 51 Յակոբին . Ահա այս դէզը , և ահա իմ ու քու մէջտեղդ իմ կանգնած արձանս . Այ դէզը վե- 52 կայ՝ ու այս արձանը վկայ է , որ այս դէզին չանցնիմ քեզի չարութեան , և դուն այս դէզին ու այս արձանին չանցնիս ինձի չարութեան համար ։ Աբրահամին 53 Աստուածը , և Նաբովրին աստուածը , անոնց հայրերուն աստուածը մեր մէջը դատաւոր ըլլան ։ Եւ Յակոբ իր հօրը Իսահակին Երկիւղովը երդուեցաւ ։
Եւ Յակոբ զոհեր մատուց լե- 54 ռան վրայ , ու իր եղբայրները հաց ուտելու հրաւիրեց . և հաց կերան , ու գիշերը լեռը մնացին ։
Եւ Լաբան առաւօտեան կանուխ 55 ելաւ , ու իր որդիները ու իր աղ-

Ջհինները համբուրեց ու օրհնեց զանոնք. և Լաբան գնաց ու իր տեղը դարձաւ։

ԳԼ. ԼԲ

1 Եւ Յակոբ իր ճամբան դնաց ու Աստուծոյ հրեշտակներ 2 ըլլան պատահեցան։ Եւ Յակոբ երբոր տեսաւ զանոնք՝ ըսաւ. Ա՛ս Աստուծոյ բանակին է. և անոնց տեղին անունը Մանայիմ դրաւ։

3 Եւ Յակոբ իր առջևէն պատգամաւորներ խրկեց իր եղբօրը Եսաւին դէպ՝ ի Սէիր երկիրը՝ 4 Եդոմի գաւառը. Եւ պատուիրեց անոնց՝ ըսելով. Իմ տիրոջս Եսաւին ասանկ ըսէք. Քու ծառայ Յակոբը ասանկ կ՚ըսէ. Լաբանին քովը պանդխտեցի ըլլի, ու մինչև հիմա ուշացայ. Եւ 5 ունիմ արջառներ ու էշեր, հօտեր ու ծառաներ և աղախիններ. և խրկեցի իմ տիրոջս իմացնելու, որ քու առջիդ շնորհք գտնեմ։ Եւ պատգամաւորները 6 դարձան Յակոբին ու ըսին. Քու եղբօրդ Եսաւին գացինք, ու նոյնիսկ ալ հոգս հարիւր մարդով քեզ դիմաւորելու կու գայ։

7 Եւ Յակոբ խիստ վախցաւ ու խռովեցաւ. և իր հետը եղած ժողովուրդը, ու հօտերը, և արջառները, ու ուղտերը երկու 8 խումբի բաժնեց. Ու ըսաւ. Թէ որ Եսաւ մէկ խումբին հասնի, ու զանիկա ջարդէ, մնացած 9 խումբը կ՚ազատի։ Եւ Յակոբ ըսաւ. Ո՛վ իմ հօրս Աբրահամին Աստուածը, ու իմ հօրս Իսահակին Աստուածը, ով Տէր՝ որ ըսիր ինծի. Քու երկիրդ ու քու հայրենիքդ դարձիր, ու քեզի բարիք 10 ընեմ. Աւրժանի չեմ ան ամէն ողորմածութիւններուն և ամէն հաւատարմութեանը, որ դուն քու ծառայիդ ցուցուցիր. Ինչու որ իմ գաւազանովս անցայ սա Յորդանանին, և հիմա երկու խումբ 11 ի՛ւր եղայ։ Կ՚ազատէ՛ քեզի, ազատէ՛ զիս իմ եղբօրս Եսաւին ձեռքէն. Ինչու որ ես անկէ կը վախնամ, որ չըլլայ թէ գայ ու զարնէ զիս, ու մայրը զաւակներովը։ Եւ դուն ըսիր թէ՝ Ընշաւշա 12 քեզի բարիք պիտի ընեմ, ու քու սերունդդ ծովի աւազին չափ պիտի բնեմ, որ շատութենէն չհամրուի։

Եւ ան գիշերը հոն կեցաւ. 13 ու իր ձեռքը գտնուածէն իր եղբօրը Եսաւին համար ընծաներ պատրաստեց, Երկու հարիւր այծ 14 և քսան նոխազ, երկու հարիւր էգ աշխար և քսան խոյ, Երսուն 15 ծիծ տուող ուղտ իրենց ձագերովը, քառասուն կով ու տասը ցուլ, քսան էգ էշ և տասը ա՛ռանակ։ Եւ ամէն մէկ հօտը զատ 16 զատ իր ծառաներուն ձեռքը յանձնեց, ու ըսաւ իր ծառաներուն. Առջևս անցէք, ու հօտերը իրարմէ քիչ մը հեռու թող ըլլան։ Եւ առջևէն գացողին 17 պատուիրեց՝ ըսելով. Երբոր իմ եղբայրս Եսաւ քեզի պատահի, ու քեզի հարցնէ, ըսելով թէ՝ Դուն որո՞ւն ես, և ո՞ւր կ՚երթաս, և ա՛ռ քու առջևդ եղածները որո՞ւն են. Ընծաներ ըսէ որ 18 Քու ծառայիդ Յակոբինն է. իմ տիրոջս Եսաւին խրկած ընծան է. և ահա ինքն ալ հետևնիս է։ Եւ այսպէս երկրորդին, ու եր- 19 րորդին, և հօտերուն հետևէն բոլոր գացողներուն պատուիրեց՝ ըսելով. Ա՛ս խօսքին պէս զրուցէք Եսաւին երբոր զանիկա գտնէք. Եւ ահա քու ծառայ Յա- 20 կոբն ալ հետևնիս է՝ ըսէք. քանի որ ըսաւ. Անոնց գոցած ընծաներով անոր երեսը կը հաճեցնեմ, և անկէ յետը անոր երեսը կը տեսնեմ. գուցէ զիս ընդունի։ Այսպէս ընծաները անոր 21 առջևէն գացին. և ինքը ան գիշերը հոն ճամբու բանակին մէջ։ Եւ 22 ան գիշերը երաւ, ու իր երկու կիներուն, և իր երկու աղախիններուն, և իր տասնմէկ որդիներուն առաւ, և Յաբոկին անցքին անցաւ։ Եւ առաւ զանոնք, 23

ու վաակին անցուց, և իր բոլոր
ունեցածը անցուց։
24 Եւ Յակոբ մնաց միայն, ու
մարդ մը կը գօտեմարտէր անոր
25 հետ մինչև արշալոյս. Եւ երբ
տեսաւ որ իր ուժը անոր չհա-
սաւ, անոր զատին ամրակռկին
դպաւ, և անոր հետ գօտեմար-
տած ատենը՝ Յակոբին զատին ա-
26 մրակռկիլը իմացաւ։ Եւ անիկայ
ըսաւ. Թող տուր ինծի, ինչու որ
արշալոյսը կը բացուի. և Յակոբ ը-
27 սաւ. Չեմ թողուր քեզ՝ մինչև
որ ինծի չօրհնես։ Եւ անիկայ ը-
սաւ անոր. Ի՞նչ է անունդ. ան
28 ալ ըսաւ. Յակոբ է։ Եւ անիկայ
ըսաւ. Ալ մի՛մըն ալ քու անուն-
դդ Յակոբ չըսուի, հապա Ի-
սրայէլ ըսուի. ինչու որ Աստու-
ծոյ հետ ու մարդոց հետ մար-
29 տնչեցար, և յաղթեցիր։ Եւ
Յակոբ հարցուց ու ըսաւ. Շը-
նորհք ըրէ՝ անունդ ըսէ ինծի։
Եւ անիկայ ըսաւ. Ինչա՞ համ ա-
նունս կը հարցնես. և հոն օրհ-
30 նեց զանիկայ։ Եւ Յակոբ ան
տեղին անունը Փանուէլ դրաւ.
քանզի ըսաւ. Դէմ առ դէմ
տեսայ զԱստուած, ու իմ անձս
31 ազատեցաւ։
Եւ փանուէլէն անցած ին պէս՝
արեւը անոր վրայ ծագեցաւ. ու
32 իր զատին վրայ կը կաղար։ Անոր
համար Իսրայէլի որդիքը զատին
վրայի թմչած ջլերը չեն ուտեր
մինչև այսօր. ինչու որ Յակոբին
զատին թմչած ջլերին դպաւ։

ԳԼ. ԼԳ

1 Ես Յակոբ իր աչքերը վեր
վերցուց՝ ու նայեցաւ, և ահա
Եսաւ կու գար՝ ու անոր հետը
չորս հարիւր հոգի ալ. և իր զա-
ւակները Լիային՝ ու Ռաքելին՝
ու երկու աղախիններուն բաժ-
2 նեց։ Եւ աղախիններուն իրենց զա-
ւակներովը առջի կը դրաւ, և Լի-
ան իր զաւակներովը ետեւը, և
Ռաքելը ու Յովսէփ ամենուն ե-
3 տեւը։ Եւ ինքը անոնց առջեւը
անցաւ, ու մինչև իր եղբօրը մօ-
տենալուն, գետնին հաստատ ե-
օթը անգամ խոնարհութիւն ը-
րաւ։ Ու Եսաւ վազելով 4
եղբօրմէն, ու գրկից զանի-
կայ, և անոր պարանոցին վրայ
իյնալու, ու համբուրից, և լա-
յին։ Ու Եսաւ իր աչքերը վեր 5
վերցուց, ու տեսաւ կիներուն
ու զաւակներուն, և ըսաւ. Ասոնք
քու կիներդ ին եղեն, և անիկայ ը-
սաւ. Աստուծոյ քու ծառային
պարգեւած զաւակներն են։ Անոնք 6
առնոր աղախիններուն ու անոնց
զաւակներուն մօտեցան, ու խոնար-
հութիւն ըրին։ Եւ Լիան ալ ու 7
իր զաւակներուն մօտեցան, ու խո-
նարհութիւն ըրին. և ետքը Յով-
սէփ ու Ռաքել մօտեցան, ու
խոնարհութիւն ըրին։ Ու Եսաւ 8
ըսաւ. Ա՛ս քու բոլոր խումբդ
ինչ պիտի ըլլայ, որուն ես պա-
տահեցայ. և Յակոբ ըսաւ. Իմ
տիրոջս առջեւը շնորհք գտնելս
համար է։ Ու Եսաւ ըսաւ. Ես 9
շատ ունիմ՝ եղբայր իմ, քու կինդ
քեզի ըլլայ։ Եւ Յակոբ ըսաւ. 10
Չէ, կ'աղաչեմ քեզի թէ որ հիմա
քու առջեւդ շնորհք գտայ, իմ
ձեռքէս ընծաս ընդունէ. ինչու
քու երեսդ՝ Աստուծոյ երեսը
տեսնելուս պէս տեսայ, և ինծի
համակեցար։ Շնորհք ըրէ, քեզի 11
բերուած ընծաս առ. քանզի
Աստուած ողորմեցաւ ինծի, և
քանզի ես ամէն բան ունիմ. և
առիթով անոր, ու ան ալ ըն-
դունեց։ Եւ անիկայ ըսաւ. Եւ- 12
լինք երթանք. ու ես քու առ-
ջեւդ կ'երթամ։ Եւ Յակոբ ըսաւ 13
անոր. Իմ տէրս գիտէ որ զա-
ւակները մատաղաշ են, ու հետս
եղած հօտերը ու արջառները
ձագերով են. և թէ որ մէկ օր
մը բռնութեամբ վարեն զանոնք,
բոլոր հօտերը պիտի մեռնին։ Ու- 14
րեմն թող իմ տէրս իր ծառային
առջեւը անցնի. ու ես կամաց կա-
մաց առջեւս եղած անասուննե-
րուն ոտքովը ու տղաքներուն
ոտքովը կ'երթամ, մինչև որ իմ
տիրոջս Սէիր հասնիմ։ Եւ Եսաւ 15

ըսաւ. Արդ՝ իմ հետս եղող ժո-
ղովուրդն քու քովդ ձգեմ, և
անիկայ ըսաւ. Ի՞նչ պէտք է.
Թող իմ աչքոյս առջեւը շնորհք
գտնեմ։
16 Ան յատկէս եռաւ ան օրը իր
ճամբան դարձաւ դէպ ի Սէիր։
17 Եւ Յակոբ Սոկքոթի հասաւ,
ու իրեն տուն մը շինեց, և իր
հօտերուն փարախներ շինեց. ա-
նոր համար ան տեղին անունը
Սոկքոթի ըսուեցաւ։
18 Եւ Յակոբ Պադան-Ասէն դար-
ձած ատենը՝ Սիքեմացւոց Սա-
ղեմ քաղաքը եկաւ, որ Քանա-
նու երկրին մէջն է, և քաղա-
19 քին առջեւը բանակեցաւ։ Եւ իր
վրանը կանգնած պատին կող-
ուածքը Սիքեմին հօրը Եմմորին
որդիներէն ծախու առաւ հար-
20 իւր կտոր առակի։ Եւ հոն սե-
ղան մը շինեց, ու անունը Էլէլո-
հէ Իսրայէլ դրաւ։

ԳԼ. ԼԴ

1 Ու Լիայէն Յակոբին ծնած
աղջիկը Դինա՝ ան երկրին աղ-
2 ջիկները տեսնելու ելաւ։ Ու ան
երկրին իշխանը Խեւացի Եմմորին
որդին Սիքեմը տեսաւ զանի-
կայ, և առաւ ու պառկեցաւ
անոր հետ, ու պղծեց զանիկայ։
3 Եւ անոր հոգին Յակոբին Դինա
աղջիկանը յարեցաւ, ու սիրեց
աղջիկը, և աղջիկին քաղցրա-
4 բեւեռեց։ Ու Սիքեմ
իր հօրը Եմմորին ըսուցից՝ ըսե-
լով. Առ աղջիկը ինծի կնիկ տուր։
5 Եւ Յակոբ լսեց որ անիկայ իր
Դինա աղջիկը պղծեց. բայց իր
որդիները իր հօտերուն հետ
դաշտն էին, ու մինչեւ անոնց
գալը Յակոբ լուռ կեցաւ։
6 Եւ Սիքեմին հայրը Եմմոր գը-
նաց Յակոբին, որ անոր հետ խո-
7 սի։ Եւ Յակոբին որդիները լը-
սածնուն պէս դաշտէն եկան. և
մարդիկը դժուարացան, ու խիստ
բարկացան. ինչու որ Յակոբին
աղջկանը հետ պառկելով՝ Իս-
րայէլին մէջ անպատուութիւն ը-
րած էր, որ ասանկ ըլլալու չէր։ 8
Եմմոր խօսեցաւ անոնց հետ՝ ըս-
ելով. Իմ Սիքեմ որդւոյս հոգին
ձեր աղջկանը սիրահարեցաւ.
կ'ազաչեմ ձեզի, զանիկայ անոր
կնութեան տուէք. Եւ միմեանց 9
խնամութիւն ըրէք. ձեր աղջիկ-
ները մեզի տուէք, ու մեր աղ-
ջիկները ձեզի առէք. Եւ մեզի 10
հետ բնակեցէք. ու աս երկիրը
ձեր առջեւը պիտի ըլլայ. անոր
մէջ բնակեցէք ու առուծախ ը-
րէք, և անոր մէջ կալուածներ
ունայնէք։ Ու Սիքեմ բսաւ աղ- 11
կանը հօրը, ու անոր եղբայրնե-
րուն. Թող ձեր առջեւը շնորհք
գտնեմ, և ինչ որ ինծի ըսէք,
կու տամ։ Խնդրելիքը ինծմէ խիստ 12
շատ օժիտ ու ընծայ, ու ինծի
ըսածնուդ պէս պիտի տամ. մէ-
այն թէ աղջիկը ինծի առէք՝
կնիկ ըլլալու համար։ Եւ Յակո- 13
բին որդիքը խաբեութեամբ պա-
տասխան տուին Սիքեմին ու ա-
նոր հօրը Եմմորին, ու ըսին,
(քանզի անիկայ իրենց Դինա
քոյրը պղծեց։) Եւ ըսին անոնց. 14
Մենք սա բանը չենք կրնար ընել,
որ մեր քոյրը անթլփատ մարդու
մը տանք. ինչու որ սա մեզի ա-
մօթ բան մըն է. Բայց միայն ա- 15
սով կը հաճինք ձեզի, թէ որ
ձեզմէ ամէն արուն թլփատուե-
լով՝ մեզի պէս ըլլաք. Անառնենք 16
մեր աղջիկները ձեզի կու տանք,
և ձեր աղջիկները մեզի կ'առ-
նենք, ու ձեզի հետ կը բնակինք,
ու ձեզի հետ մէկ ժողովուրդ
կ'ըլլանք։ Բայց թէ որ մեզի մը- 17
ախկ չընեք լալ՝ հլիւթատուելու, ան-
առնենք մենք մեր աղջիկը կ'առ-
նենք ու կ'երթանք։ Եւ անոնց 18
խօսքը հաճելի եղաւ Եմմորին, ու
Եմմորի որդւոյն Սիքեմին։ Եւ 19
ան պատասխին առ բանը ընելու
չուշցուց, քանզի Յակոբին աղջ-
կանը սիրած էր, և իր հօրը
տանը մէջ հռչակաւոր ամենէն
պատուականն էր անիկայ։
Ու Եմմոր և անոր որդին Սի- 20
քեմ իրենց քաղաքին դուռը և-

կան, ու իրենց քաղաքին մարգա-
21 յը հետ խօսեցան ըսելով. Ա-
մարդիկը խաղաղասիրութեամբ կը
վարուին մեզի հետ, ուստի թող
թո երկիրին մէջ բնակին, ու ա-
նոր մէջ առուտուր ընեն. ին-
չու որ ահա երկիրը ընդարձակ
է անոնց առջեւը. էնք՝ անոնց
աղջիկները մեզի կնութեան առ-
նենք, և մեր աղջիկները անոնց
22 տանք: Բայց ան մարդիկը մեզի
հետ բնակելու, մէկ ժողովուրդ
ըլլալու համար միայն այս բա-
ներով կը հաճին մեզի, որ անոնց
23 արուն թլփատուի: Անոնց հօ-
տերը, ու անոնց սեպհականքը,
և ամէն անասունները մերը չէ՞ն
ըլլար. միայն թէ մենք անոնց
հաճինք, որ մեզի հետ բնակին:
24 Ու Եմմորին և անոր որդւոյն
Սիքեմին մասին բոլոր ան ամէնը՝
որ անոր քաղաքին դռնէն դուրս
կ'ելլէին. և ամէն արու՝ որ ա-
նոր քաղաքին դռնէն դուրս կ'ել-
լէր, թլփատուեցաւ:
25 Ու եղաւ որ երրորդ օրը ե-
րբոր անոնք ցաւին մէջն էին,
Յակոբին երկու որդիքը Շմաւոն
ու Ղեւի՝ Դինային եղբայրները՝
ամէն մէկը իր սուրը առաւ, և
համարձակ քաղաքը մտան, ու
26 արանեցին ամէն արուն. Ու Ե-
մմորը և անոր որդին Սիքեմը
սուրի բերնէ անցուցին, և Սի-
քեմին տունէն տարին Դինան,
27 ու դուրս եկան: Եւ Յակոբին
որդիքը սպանուածներուն վրայ
եկան, ու քաղաքը կողոպտեցին,
իրենց քոյրը պղծելնուն համար.
28 Անոնց հօտերը, ու անոնց արջառ-
ները, ու էշերը, և քաղաքին մէջ
եղածը, ու դաշտին մէջ եղածը
29 առին. Եւ անոնց բոլոր առոյ-
ւածքը ու անոնց բոլոր տղաք-
ները ու կիներուն գերի առին,
և տուներուն մէջ բոլոր գըտ-
30 նուածը կողոպտեցին: Եւ Յա-
կոբ ըսաւ Շմաւոնին ու Ղեւիին.
Չ'ինս ու երկրին բնակիչները՝ Քա-
նանացւոց ու Փերեզացւոց մէջը
ատելի ընելով՝ ինծի փորձանքի
մէջ ձգեցիք. և ինծի հետ քիչ
մարդիկ ըլլալով՝ անոնք իմ վրաս
պիտի հաւաքուին, ու ինծի պիտի
զարնեն, և ես ու իմ տունս պի-
տի կորսուինք: 31 Ու անոնք ըսին.
Հապա մեր քոյրը բռնի պէս գոր-
ծածել պիտք էր անոր:

ԳԼ. ԼԵ

Ու Աստուած ըսաւ Յակո- 1
բին. Ելիր՝ վեր դէպ ի Բեթէլ
գնա, ու հոն բնակէ, և հոն ա-
նոն մը շինէ Աստուծոյ՝ որ քեզի
երեցաւ, քու եղբօրդ Եսաւին ե-
րեսէն փախած ատենդ: Եւ Յա- 2
կոբ իր ընտանիքին ու բոլոր ի-
րեն հետ եղողներուն ըսաւ. Հեր
մէջը եղող օտար աստուածները
վերցուցէք, ու մաքրուեցէք, և
հանդերձներդ փոխեցէք. Ու ել- 3
էլով գնա՛ ի Բեթէլ վեր երթ-
թանք, ու հոն ես մը շինեմ
Աստուծոյ, որ իմ նեղութեանս
օրը ինծի լսեց, ու իմ գացած
ճամբուս մէջ ինծի հետ էր: Եւ 4
իրենց ձեռքը եղած բոլոր օտար
աստուածները, ու իրենց ականջ-
ները եղած օղերը Յակոբին տու-
ին. և Յակոբ թաղեց զանոնք
Սիքեմի մօտ եղած բեւեհնիին
տակը: Ու ճամբայ ելան. և ի- 5
րենց բոլորտիքը եղած քաղաքնե-
րուն վրայ Աստուծոյ վախը ին-
կաւ, ու Յակոբին պատուոյը ե-
տևէն չեկան: Եւ Յակոբ գա- 6
ղնաւ Լուզ՝ որ Քանանացւոց երկրին մէջ է՝ այսինքն Բեթէլը եկաւ, ինքը ու
իր հետը եղող բոլոր ժողովուր-
դը: Եւ հոն ես մը շինեց, ու 7
անն անուն տուաւ Էլ Բեթէլ
դրաւ, քանզի իր եղբօրը երեսէն
փախած ատենը՝ Աստուած հոն
իրեն երեցեր էր:
Եւ Դեբորան դայեակը մե- 8
ռաւ, ու Բեթէլին վա-
րի կողմը կաղնիին տակը թաղ-
ուեցաւ, ու անոր անունը Լաղն
պահուտ դրուեցաւ:
Եւ Աստուած նորէն երեցաւ 9
Յակոբին երբոր անիկայ Պադ-

գեաձն գարձեր էր, ու օրհնեց
10 զանիկայ։ Եւ Աստուած բսաւ
անոր. Քու անունդ Յակոբ է.
ալ Յակոբ պիտի ալ քու անունդ Յա-
կոբ չըսուի, հապա Իսրայէլ ըլ-
ըայ քու անունդ. ու անոր անուն
11 նը Իսրայէլ դրաւ։ Եւ Աստ-
ուած բսաւ անոր. Ես Ամենա-
կարող Աստուած եմ. աճիր ու
շատնայ. բեզմէ ազգ՝ ու ազգե-
րու բազմութիւն ըլլայ, և քու
երանգէդ թագաւորներ ելլեն։
12 Ու ան երկիրը որ Աբրահամին
և Իսահակին տուի, քեզի պիտի
տամ. ու քեզմէ ետքը քու սե-
րունդիդ պիտի տամ ան երկիրը։
13 Եւ Աստուած ան տեղը ելաւ որ
անոր հետ խօսեցաւ, անոր քա-
14 ղին վրը եղաւ։ Ու Յակոբ քա-
րէ սիւնան մը կանգնեց ան տե-
ղը՝ ուր որ Աստուած իր հետը
խօսեցաւ. և անոր վրան թափե-
ցաւ նաեւ մատաղ, ու անոր վը-
15 րան եղ թափեց։ Եւ Յակոբ ան
տեղին անունը՝ ուր որ Աստուած
իր հետը խօսեցաւ, Բեթէլ դը-
րաւ։
16 Ու Բեթէլէն ճամբայ ելան,
ու դեռ Եփրաթա չհասած քիչ
մը ճամբայ մնացած՝ Ռաքել ծը-
նաւ, և ծնած ատենը շատ գըժ-
17 ուարութիւն քաշեց։ Ու երբ
որ էրը իր ծնանելուն շատ գըժ-
ուարութիւն կը քաշէր, ծնա-
ցիչը բսաւ անոր. Մի վախնար.
ինչու որ ասկէ ալ քեզի որդի է։
18 Եւ երբ որ էրը անոր հոգին
կ՚ելլէր, (քանզի մեռաւ,) անոր
անունը Բենոնի դրաւ. բայց ա-
նոր հայրը՝ Բենիամին կոչեց զա-
19 նիկայ։ Եւ Ռաքել մեռաւ, ու
թաղուեցաւ Եփրաթային ճամ-
20 բան՝ որ Բեթղեհէմ է։ Եւ Յա-
կոբ անոր գերեզմանին վրայ սիւ-
ան մը կանգնեց, որ մինչև այ-
սօր Ռաքելին գերեզմանին սիւ-
21 նն է։
Ու Իսրայէլ ճամբայ ելաւ, և
22 իր վրան Եդերի աշտարակին
մէկալ կողմը կանգնեց։ Ու երբ
որ էրսոր Իսրայէլ ան երկիրը կը
բնակէր, Ռուբէն գնաց՝ ու իր
հօրը Բաղղա հարճին հետ պառ-
կեցաւ. և Իսրայէլը լսեց այս։
Ասիկա՝ Յակոբին որդիքը եղան։ 23
Լիայէն որդիքը՝ Յակոբին անդրանիկը Ռուբէն,
Շմաւոն, Դևի, Յուդա, Իսա-
քար ու Զաբուղոն. Ռաքելին որ- 24
դիքը՝ Յովսէփ ու Բենիամին. Եւ 25
Ռաքելին բազդա աղախինին որ-
դիքը՝ Դան ու Նեփթաղիմ։ Եւ 26
Լիային Զելփա աղախինին որ-
դիքը՝ Գադ ու Ասէր։ Ասոնք են
Յակոբին որդիքը, որոնք Մի-
գեաի մէջ ծնան անոր։
Եւ Յակոբ եկաւ իր հօրը Ի- 27
սահակին դէպ՝ ի Մամբրէ Ար-
բայի քաղաքը՝ այսինքն Հեբրոն,
ուր որ Աբրահամ ու Իսահակ
պանդխտեալ բնակեցան։
Եւ Իսահակին օրերը հարիւր 28
ութսուն տարի եղաւ։ Եւ Իսա- 29
հակ ծերացած ու օրերը լեցուած՝
աւանդեց հոգին ու մեռաւ, և
իր ժողովուրդին խառնուեցաւ.
ու անոր որդիքը Եսաւ ու Յա-
կոբ թաղեցին զանիկայ։

ԳԼ. ԼԶ

Եւ ասոնք են Եսաւին ծը- 1
նունդները՝ որ է Եդոմ։ Եսաւ 2
իրեն կիներէն առաւ Քանանա-
ցի Իլիեաբեն, Քետացի Եղոնին
աղջիկը Ադա ան, ու Խեւացի Սի-
բէոնին աղջկանը Անայիին աղ-
ջիկը Ողիբաման, Եւ Իսմայէլին 3
աղջիկը՝ Նաբեոթին քոյրը Բա-
սեմաթը։ Եւ Ադա ծնաւ Ե- 4
սաւին Եղիփազը, ու Բասեմաթ
ծնաւ Ռագուէլը։ Եւ Ողիբաման 5
ծնաւ Յեուսը ու Յեղոմը և
Կորխը. ասոնք են Եսաւին որդի-
քը՝ որ ծնան իրեն Քանանա-
երկրին մէջ։
Ու Եսաւ առաւ իր կիներն 6
ու աղջիկները և աղջ իներն ու
իր տունը բոլոր մարդիկը՝ և իր
հօտերը ու իր բոլոր անասուն-
ները՝ և իր բոլոր ստացուածքը
որ Քանանա երկրին մէջ ստա-
ցաւ, և իր եղբօրը Յակոբին հե-

7 բնաչէն ո՛րէդ երկիր մը գնաց, ին-
չու որ իրենց առաջնաւածքը շատ
բլլալուն համար՝ չէին կրնար մէկ-
ասդ բնակիլ. և իրենց հօտե-
րուն պատճառովը՝ իրենց գան-
գրնաւոթեամբ բնակած երկի-
8 րը բաւական չէր իրենց: Ու Ե-
սաւ Սէիր լեռը բնակեցաւ. Ե-
սաւը Եդոմն է:
9 Եւ Սէիր լեռը հզող Եդոմ-
ացւոց հօրը Եսաւին ծնունդ-
10 ները սոյնն են: Եսաւի որդւոց
անուններուն սոյնն են. Ես-
ւին կնկանը Ադդայի որդին Ե-
լիփազ, ու Եսաւին կնկանը Բա-
11 սեմաթին որդին Ռագուէլ: Եւ
Եղիփազին որդիքը՝ Թեմանն, Օ-
մար, Սեփօ, և Գոթոմ ու Կենէզ
12 էին: Եւ Թամնա՝ Եսաւին որդ-
ւոյն Եղիփազին հարճն էր, որ
Եղիփազին Ամազեկը ծնաւ. Ե-
սաւին կնկանը Ադդային որդիքը
13 սոյնն էին: Եւ Ռագուէլին որ-
դիքը սոյնն են. Նահաթ, Զա-
րա, Սամմա ու Մզզա. սոյնք
էին Եսաւին կնկանը Բասեմա-
14 թին որդիքը: Ու Եսաւին կնկա-
նը Սեբէգօնի աղջկանը Անայի
աղջկանը Ողիբամային որդիքը ա-
սոյնն են. և ծնաւ Եսաւին՝ Յեու-
սը, ու Յեղղոմը և Կորխը:
15 Եսաւի որդւոցմէ հզող իշխան-
ները սոյնն են. Եսաւին անդ-
րանկանը Եղիփազին որդիքը՝ Թե-
մանն իշխան, Օմար իշխան, Սե-
16 փօ իշխան, Կենէզ իշխան, Կորխ
իշխան, Գոթոմ իշխան, Ամա-
զեկ իշխան. Եդոմի երկրին մէջ
Եղիփազէն հզող իշխանները ա-
սոյնք էն. սոյնք Ադդայի որդիքն
17 էին: Ու Եսաւին որդւոյն Ռա-
գուէլին որդիքը սոյնն են. Նա-
հաթ իշխան, Զարա իշխան,
Սամմա իշխան, Մզզա իշխան.
Եդոմի երկրին մէջ Ռագուէլէն
հզող իշխանները սոյնք էն. Ե-
սաւին կնկանը Բասեմաթին որ-
18 դիքը սոյնք էին: Ու Եսաւին
կնկանը Ողիբամային որդիքը ա-
սոյնք են. Յեուս իշխան, Յեղ-
զոմ իշխան, Կորխ իշխան. Եսա-
ւին կնոջմէն՝ Անայի աղջիկը
եղող Ողիբամայէն ծնած իշխան-
ները սոյնք էին: Սոյնք են Ե- 19
սաւին՝ այսինքն Եդոմին որդի-
ները, և սոյնք են անոնց իշխան-
ները:
Եւ սոյն երկրին մէջ բնակող 20
Քսուհի Սէիրին որդիքը սոյնք
են. Ղոտան, և Սոբաղ, ու Սե-
բեգօն, և Անա, Ու Դիսոն, ու 21
Եսեր և Դիսան. սոյնք էին Քս-
ուհեցւոց իշխանները Սէիրի որդի-
քը Եդոմի երկրին մէջ: Եւ Ղո- 22
տանին որդիքը՝ Քսուհ ու Հեմամ
էին, ու Ղոտանին քոյրը Թամ-
նա: Եւ Սոբաղին որդիքը սոյնք 23
են. Գաղաման, ու Մանաթաթի,
և Գեբաղ, Սեփօ ու Օնամ: Եւ 24
Սեբեգօնին որդիքը սոյնք են.
Այիա ու Անա. սա սա Անան
է, որ իր հօրը Սեբեգօնին էշե-
րը արածած ատենը՝ անապատին
մէջ չերմահնութիւնը գտաւ: Եւ Ա- 25
նայի որդիքը սոյնք են. Դիսոն,
ու Անայի աղջիկը Ողիբամա:
Եւ Դիսոնին որդիքը սոյնք են. 26
Ամազան, ու Եսբան, և Յեթ-
րան ու Քառան: Եսերին որդի- 27
քը սոյնք են. Բաղղան, ու Զա-
ւան և Ական: Դիսանին որ- 28
դիքը սոյնք են. Հուս ու Արան:
Քսուհեցւոց իշխանները սոյնք են. 29
Ղոտան իշխան, Սոբաղ իշխան,
Սեբեգօն իշխան, Անա իշխան, 30
Դիսոն իշխան, Եսեր իշխան,
Դիսան իշխան. սոյնք են Քս-
ուհեցւոց իշխանները Սէիրի երկ-
րին մէջ իրենց իշխանութեանը
գաւառներուն համեմատ:
Եւ սոյնք են այն թագաւոր- 31
ները՝ որ Եդոմի երկրին մէջ
թագաւորեցին, Իսրայէլի որդ-
ւոցը վրայ թագաւոր մը թագա-
ւորելէն առաջ: Եւ Բէլային որ- 32
դին Բաղան թագաւորեց Եդո-
մի մէջ, ու անոր քաղաքին ա-
նունը Դինհաբա էր: Եւ Բա- 33
ղան մեռաւ, ու անոր տեղը
Բոսրացի Զարային որդին Յո-
բաբը թագաւորեց: Եւ Յոբաբ 34
ը մեռաւ, ու անոր տեղը

թեհմանացւոց երկրէն Հուսա-
35 մը թագաւորեց : Եւ Հուսամը
մեռաւ , ու անոր տեղը Բադա-
դին որդին Ադադը թագաւո-
րեց , որ Մովաբի դաշտին մէջ
Մադիանացիները կոտորեց . և
անոր քաղաքին անունը Աւիթ
36 էր : Եւ Ադադը մեռաւ , ու ա-
նոր տեղը Մասրեկացի Սամղան
37 թագաւորեց : Եւ Սամղան մե-
ռաւ , ու անոր տեղը Գետին քա-
ղաքէն Ռոհոբովթէն եղող Սաւուղը
38 թագաւորեց : Եւ Սաւուղը մե-
ռաւ , ու անոր տեղը Աքբորին
որդին Բաալհանանը թագաւո-
39 րեց : Եւ Աքբորին որդին Բա-
ալհանանը մեռաւ , ու անոր տե-
ղը Ադադը թագաւորեց . և ա-
նոր քաղաքին անունը Փաղով էր .
ու անոր կնկանը անունը Մեհա-
բեհէլ էր , որ Մէզահաբին աղջկա-
նը Մատրեդին աղջիկն էր :
40 Եւ երկոց ահմեքաւն ու երկոց
տեղեքաւն համեմատ երկոց ա-
նուններովը՝ Եաւէդն եղած իշ-
խաններուն անուններն ասոնք են.
Թամնա իշխան , Գաղաւա իշխան ,
41 Յեթեթ իշխան , Ողիբամա իշ-
խան , Էլա իշխան , Փինոն իշ-
42 խան , Կենեզ իշխան , Թեման
43 իշխան , Մարզար իշխան , Մա
գեդիել իշխան , Իրամ իշխան :
Ասոնք են Եդոմի իշխանները
երկոց բնակութեանը համեմատ՝
երկոց սեպհականութեան երկրին
մէջ . սա է Եսաւ Եդոմացւոց
հայրը :

ԳԼ . ԼԲ

1 Եւ Յակոբ իր հօրը պան-
դխտացած երկրին՝ Քանաան-
2 երկրին մէջ բնակեցաւ : Սոսկ
են Յակոբին ծնունդները . Յով-
սեփ տասնեւօթը տարեկան էր ,
երբոր իր եղբայրներուն հետ հօ-
տերը կ՚արածէր , և պատանի ըլ-
լալով՝ իր հօրը կնիկներուն Բաղ-
զային որդիներուն հետ ու Զէլ-
փային որդիներուն հետ էր , և
Յովսեփ անոնց չար լուրը անոնց
3 հօրը կը բերէր : Եւ Իսրայէլ իր
բոլոր որդիներէն աւելի կը սի-
րէր Յովսեփը . ծերուն որ իր ծե-
րութեանը որդին էր անկից . և
բազմագոյն պատմուճան մը շի-
նեց անոր : Եւ անոր եղբայրները 4
տեսնելով որ իրենց հայրը կը սի-
րէ զանոնք իր բոլոր եղբայրնե-
րէն աւելի , ատեցին զանոնք ,
ու խաղաղաբեմ չէին կրնար
խօսիլ անոր հետ :
Եւ Յովսեփ երազ մը տեսաւ , 5
ու իր եղբայրներուն պատմեց .
և անոնք աւելի ատեցին զանի-
կայ : Ու ըսաւ անոնց . Կ՚աղա- 6
չեմ ձեզի , մտիկ բերէք սա իմ տե-
սած երազս . Ահա մենք դաշտին 7
մէջ սրտեներ կը կապէինք , և ա-
հա իմ սրտես ելաւ , ու շիտակ
կանգնեցաւ . և ահա ձեր սրտե-
րը անոր բոլորտիքը կայնեցան ,
ու իմ սրտիս երկրպագութիւն
ըրին : Եւ անոր եղբայրները ը- 8
սին անոր . Թագաւորելո՞վ կամ
պիտի թագաւորե՞ս , կամ իշա-
խելով մեր վրայ պիտի տիրե՞ս . և
անոր երազներուն ու խօսքերուն
համար աւելի ատեցին զանիկայ :
Եւ ուրիշ երազ մըն ալ տեսաւ , 9
ու զանիկայ իր եղբայրներուն
պատմեց , ու ըսաւ . Ահա երազ
մըն ալ տեսայ , և ահա արեւը
ու լուսինը՝ ու տասնեւմէկ աստ-
ղեր ինծի երկրպագութիւն ըրին :
Եւ իր հօրը ու իր եղբայրնե- 10
րուն պատմեց , և իր հայրը յան-
դիմանեց զանիկայ , ու ըսաւ ա-
նոր . Ի՞նչ է սա քու տեսած ե-
րազդ . միթէ ես ու քու մայրդ
և քու եղբայրներդ իրաւցնէ
պիտի գանք՝ մինչև գետինը քե-
զի խոնարհութիւն ընելու : Ու 11
եղբայրները նախանձեցան անոր .
բայց հայրը իր գործը պահեց սա
խօսքը :
Եւ անոր եղբայրները գացին՝ 12
որ իրենց հօրը հօտերը Սիքեմի
մէջ արածեն : Եւ Իսրայէլ ըսաւ 13
Յովսեփին . Քու եղբայրներդ
Սիքեմի մէջ չէն արածեր ո՞ւ-
խոբէիը . եկիր ես քեզ անոնց
խրկեմ , ու անիկայ ըսաւ . Ահա

14 Եւ Հոս էմ։ Եւ ըսաւ անոր. Գը-
նա՝ նայէ՛ թէ քու եղբայրներդ
ողջ առողջ են, և հօտերը ողջ
են, ու ինծի լուր մը բեր. այս-
պէս Եփրեմ զանիկայ Քեբրոնի
15 հովիտէն. և ան ալ Սիւքեմ է-
կաւ։ Ու մարդ մը գտաւ զանի-
կայ, որ դաշտին մէջը ման գա-
լիս կը պտըտէր, և ան մարդը
զը հարցուց անոր ըսելով. Ի՞նչ
16 կը փնտռես։ Եւ անիկայ ըսաւ.
Իմ եղբայրներս կը փնտռեմ. կ'ա-
զաչես՝ ըսէ ինծի, անոնք ո՞ր
17 կ'արածեն։ Եւ ան մարդը ըսաւ.
Ասկէ գնան. քանզի լսեցի որ Դո-
թայիմ կըսէին։ Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն ետևէն
գնաց, ու զանոնք Դոթայիմ
18 յիմի մէջ գտաւ։ Եւ երբ զա-
նիկայ հեռուէն տեսան, գէթ
ինքը անոնց չմօտեցած, զանի-
կայ մեռցնելու միաբանեցան.
19 Ու իրարու ըսին. Ահա ան է
20 երազ տեսնողը կու գայ. Ըռասի
հիմա եկէք մեռցնենք զանի-
կայ, ու գուբի մը մէջ նետենք,
ու ըսենք թէ՝ Չար գազան մը
կերաւ զանիկայ. և տեսնենք թէ
անոր երազները ինչ պիտի ըլլան։
21 Ու Ռուբէն լսածին պէս՝ անոնց
ձեռքէն ազատեց զանիկայ, ըսե-
22 լով. Չմեռցնենք զանիկայ։ Եւ
Ռուբէն ըսաւ անոնց. Արիւն մի
թափէք, բայց զանիկայ ան գու-
բը նետեցէք՝ որ անապատին մէջն
է, և անոր ձեռք մի զարնէք.
ասիկա՝ ըսեր՝ որ կամենայ ազատել
զանիկայ անոնց ձեռքէն՝ իր հո-
գը գարձընելու համար։
23 Ու երբ որ Յովսէփ իր եղ-
բայրներուն քովը եկած էին պէս՝
մերկացուցին Յովսէփը իր պատ-
մուճանէն, այսինքն՝ իր վրայի
24 բազմագոյն պատմուճանէն. Եւ
առին զանիկայ, ու գուբը նե-
տեցին. և գուբը դատարկ էր,
25 ջուր չկար։ Եւ նստան հաց
ուտելու. ու իրենց աչքերը վեր-
ցուցին ու տեսան, և ահա Իս-
մայելացոց մէկ կարաւանը կու-
գար Գաղաադէն, որ իրենց ուղ-
տերը համեմներով, և բալասա-
նով, ու զմուռսով բեռնաւորած՝
Եգիպտոս տանելու կ'երթային։
26 Եւ Յուդա ըսաւ իր եղբայրնե-
րուն. Ի՞նչ օգուտ կ'ըլայ՝ թէ
որ մեր եղբայրը մեռցնենք, ու
27 անոր արիւնը ծածկենք. Եկէք
Իսմայելացիներուն ծախենք ա-
նիկայ, և մեր ձեռքը անոր չը
դպըչի. ինչու որ անիկայ մեր
եղբայրը ու մեր մարմինն է. և
28 անոր եղբայրները հաճեցան։ Ու
երբոր Այդիանացի վաճառականնե-
րը կ'անցնէին, Յովսէփը գու-
բէն քաշեցին ու գուբա հանեցին
էր եղբայրները, և Իսմայելացինե-
րուն ծախեցին Յովսէփը քսան
կտոր արծաթի. անոնք ալ Յովսէ-
փը Եգիպտոս տարին։ Եւ Ռուբէն
29 դէպ ի գուբը դարձաւ, և ահա
Յովսէփը գուբին մէջը չէր. ու իր
30 հանդերձները պատռեց։ Եւ դար-
ձաւ իր եղբայրներուն ու ըսաւ.
Տղան չկայ. ու ես ո՞ր երթամ։
31 Եւ առին Յովսէփին պատմու-
ճանը, ու այծեղջն նոխազ մը
մորթեցին, և պատմուճանը ա-
րիւնը թաթխեցին։ Ու իրենց
32 բազմագոյն պատմուճանը, ու ի-
րենց հօրը տարին, ու ըսին. Ա-
գտանք մենք. դիտցիր հիմա թէ
ասիկա քու որդւոյդ պատմուճանն
է՝ թէ չէ։ Եւ անիկայ ճանչցաւ
33 ան, ու ըսաւ. Իմ որդւոյս պատ-
մուճանն է, չար գազան մը կե-
րած է զանիկայ. Յովսէփը ան-
շուշտ փառաւորեցաւ։ Եւ Յա-
34 կոբ պատռեց իր հանդերձները,
ու քուրձ հագաւ իր մէջքին վը-
րայ, և իր որդւոյն համար շատ
օրեր սուգ բռնաւ։ Ու իր բոլոր
35 որդիները ու իր բոլոր ազգիկնե-
րը գինքը մխիթարելու եկան.
բայց ինքը մխիթարուիլ չէր ու-
զեր. ու ըսաւ. Ես սուգով պի-
տի իջնեմ գերեզմանը՝ իմ որդ-
ւոյս քովը։ Ըսկսաւ անոր հայ-
րը լացաւ անոր համար։ Եւ Ար-
36 գհանացիները ծախեցին զանիկայ
Եգիպտոսի մէջ Փարաւոնի նեղբի-
նիին Պետափրես գահճապետին։

ԳԼ. ԼԸ.

1 Եւ եղաւ որ անոասներ՝ Յաբ-
դա իր եղբայրներուն քովին ի-
ջաւ, ու Ղադամայի մէկու մը
քով գնաց, որուն անունը Լրտա
2 էր։ Եւ Յուդան Շուա անուն-
նով Քանանացիի մը աղջիկը ա-
ռաւ, ու առաւ զանիկայ, և մը-
3 տաւ անոր։ Եւ ան իկայ յղացաւ,
ու որդի մը ծնաւ. և անոր ա-
4 նունը Էր գրաւ։ Ու նորէն յղա-
ցաւ, ու որդի մը ծնաւ. և ա-
5 նոր անունը Օնան գրաւ։ Եւ
դարձեալ որդի մըն ալ ծնաւ,
ու անոր անունը Սելօմ գրաւ.
և երբոր զանիկայ ծնաւ՝ Յոպպա
Քեզիբի մէջ էր։
6 Եւ Յուդա իր առջինեկ տղան
Էրին կնիկ մը առաւ, որուն ա-
7 նունն էր Թամար։ Եւ Յուդային
առջինեկը Էր շար էր Տէրոջը
ա ոջկը, ու Տէրը մեռցուց զա-
8 նիկայ։ Եւ Յուդան ըսաւ Օնա-
նին. Մտիր քու եղբօրդ կնկա-
նը, ու առդրութեան իրաւունք
քը կատարէ անոր, և քու եղ-
9 բօրդ սերմանդ հանէ։ Եւ Օնան
գիտցաւ որ սերմանդը իրենը ոչ-
ոի չըլլայ, անոր համար երբոր
իր եղբօրը կնկանը կը մտնէր,
Երկիր գետինը կը թափէր՝ որ իր
10 եղբօրը սերմանդ չտայ։ Եւ ան
ըրած բանը Տէրոջը առջին դէշ
երեցաւ, ու զանիկայ ալ մեռ-
11 ցուց։ Եւ Յուդա իր Թամար
հարսին ըսաւ. Այրիացի նստէ
քու հօրդ տունը՝ մինչև որ իմ
Սելօմ որդիս մեծնայ. քանզի ը-
սաւ. Ըլլայ որ ան ալ իր եղ-
բայրներուն պէս մեռնի. և Թա-
մար գնաց ու իր հօրը տունը
նստաւ։
12 Եւ շատ օրերէն հետը մեռաւ
Շուայեին աղջիկը՝ Յուդայեին կը-
նիկը. և Յուդա մխիթարուե-
ցաւ, ու Թամնա գնաց իր հօտե-
րը ածողներուն՝ Թիմնա
ու իր բարեկամը Ադոլամացի Ի-
13 րասը։ Եւ պատմուեցաւ Թամա-
րին՝ ըսելով. Ահա քու սկեսրայ-
րդ գնաց Թամնա կենալ իր
ոչխարները ածելու։
14 Ան ալ իր այրեւարութեան հան-
դերձները հանեց իր վրայէն, ու
քօղով մը ծածկուեցաւ ու պըր-
կաւցաւ, և Թամնայեին ճամբուն
մէջը եղող Ենայիմի դուռը նըս-
տաւ. քանզի տեսաւ որ Սելօմը
մեծցաւ, ու իրեն անոր կնիկ ը-
լալու չտրուեցաւ։
15 Երբոր Յու-
դան տեսաւ զանիկայ, բոզ կար-
ծեց, Թիչտու որ իր երեսը ծած-
կեր էր։
16 Եւ ճամբան անոր դար-
ձաւ ու ըսաւ. Շնորհք ըրէ, քե-
զի մտնեմ. քանզի չէր գիտեր
Թէ անիկայ իր հարսն է։ Եւ ա-
նիկայ ըսաւ. Ինծի մտնելու հա-
մար ի՞նչ կու տաս Թէ։
17 Ան ալ
ըսաւ. Ես ղէղէ ոչխարի ուլ մը կը
խրկեմ հօտերէն. և անիկայ ը-
սաւ. Գրաւ մը կու տաս մինչև
խրկելդ։ Եւ Յուդան ըսաւ. Ի՞նչ
18 գրաւ տամ քեզի. ու անիկայ
ըսաւ. Քու մատանիդ ու ժապա-
ւէնդ և ձեռքիդ գաւազանը
պո՛ռ. ան ալ առաւ անոր, ու
մտաւ անոր. և Թամար անկէ
յղի մնաց։ Եւ հետ գնաց, 19
ու իր վրայէն քօղը հանեց, ու
իր այրեւարութեան հանդերձնե-
րը հագաւ։ Եւ Յուդա իր բա- 20
րեկամին Ադոլամացիին ձեռքովը
ոչխարին ուլը խրկեց, որ կնիկանը
ձեռքէն գրաւը առնէ. բայց չը-
գտաւ զանիկայ։ Եւ ան տեղի 21
մարդոցը հարցուց՝ ըսելով. Ճամ-
բուն վրայ Ենայիմի մէջ հղած
բոզը ո՞ր է. և անոնք ըսին. Հոս
բոզ չկար։ Եւ դարձաւ Յուդա- 22
յին, ու ըսաւ. Զգտայ զանի-
կայ, և ան տեղի մարդիկն ալ
ըսին Թէ՝ Հոս բոզ չկար։ Եւ 23
Յուդան ըսաւ. Իրեն թող ըլ-
լայ, որ խայտառակ չըլլանք. ա-
հա ես ուղարկեցի այս ուլը խրկելով, ու դուն
չգտար զանիկայ։ Եւ եղաւ որ 24
երեք ամիսէն հետը Յուդային
պատմեցին՝ ըսելով. Քու հար-
սդ Թամար պոռնկացաւ, նաև
ահա պոռնկութենէն յղի մնաց.
և Յուդան ըսաւ. Հանեցէք զա-

25 նիկայ, ու պրսի՝ Երբոր զանի-
կայ գաս կը հանդիպին, գըռնէրը
իր ախոռապետին խրկէց՝ ըսելով.
Ես աս բանեռուն ախրօշմէն չկրնամ. նաև ըսաւ. Շնորհք ըրէ՝
գիտցիր թէ աս մեռաւոնին ու ժա-
պաւէնը ես գաւազանը պատճառ է։
26 Ես Յովգան ճանչցաւ ու ըսաւ.
Արդիկայ հնարէ արդար է. ինչու-
որ զանիկայ իմ արդէօք Սկլօմին
չտուի, և մէյնէն ալ նորէն չգիտ-
ցաւ զանիկայ։
27 Ու եղաւ որ անոր ծնած աուե-
նը՝ ահա անոր արգանդին մէջ եր-
28 կուորեակ էին։ Ես եղաւ որ երբ
կը ծնանէր, ձէռը ձեռքը երկրնց-
ցուց. և մանկաբարձը առաւ՝
ու անոր ձեռքին վրայ կարմիր
դերձան կապէց՝ ըսելով. Աս ա-
29 ռաջ ելաւ։ Ես անիկայ իր ձեռքը
ետ քաշածին պէս՝ ահա անոր եղ-
բայրը ելաւ, և ճանճաբոյծը ըսաւ.
Ինչու ցանկը պատռեցիր. ա՛ս
պատառումը քու վրադ լլլայ.
անոր համար անոր անունը փա-
30 րէս դրուեցաւ։ Ու ետքը՝ ձեռ-
քին վրայ կարմիր դերձան ունե-
ցող եղբայրը ելաւ, և անոր ա-
նունը Զարա դրուեցաւ։

ԳԼ. ԼԹ

1 Ու Յովսէփը Եգիպտոս իջ-
ցուցին. և փարաւոնի նեղբիւ-
նին՝ Եգիպտացի Պետափրէս պա-
ճառաւոր ծառաս առաւ զանիկայ
Լանմէլացիներուն ձեռքէն, ո-
րոնք զանիկայ հոն իջցուցին։
2 Ես Տէրը Յովսէփին հետն էր,
ու անիկայ յաջողակ մարդ մլնի
էր. ու իր Եգիպտացի տիրոջը
3 տունն էր անիկայ։ Ես անոր տե-
րը տեսաւ որ Տէրը անոր հետն
է. քանդի ինչ որ ընէր, Տէրը կը
4 յաջողեր անոր ձեռքովը։ Ես
Յովսէփ շնորհք գտաւ անոր աս-
կէսը, ու կը ծառայէր անոր, որ
իր տունը վրայ վերակացու ըրաւ
զանիկայ, և իր բոլոր ունեցածը
5 անոր ձեռքը յանձնեց։ Ու եղաւ
որ զանիկայ իր տունը ու իր բոլոր
ունեցածին վրայ վերակացու ը-
րած ժամանակէն՝ Տէրը Եգիպ-
տացիին տունը օրհնեց Յովսէփին
համար. և Թէ տանը մէջ և Թէ
դաշտին մէջ անոր բոլոր ունեց-
ածին վրայ Տէրոջը օրհնութիւնը
եղաւ։ 6 Ես իր բոլոր ունեցածը
Յովսէփին ձեռքը թողուց. ու
ինչ որ ունէր՝ չէր գիտեր, իր կե-
րած հացին զատ։ Ես Յովսէփ
գեղեցիկ էր երեսով՝ ու գեղեցիկ
տեսքով։

Ես եղաւ որ աս բաներէն ետ- 7
քը՝ անոր տիրոջը կնիկը աչք տնկ-
եց Յովսէփին վրայ, ու ըսաւ
Պառկիր հետս։ Բայց անիկայ 8
չհաճեցաւ, ու իր տիրոջը կնկա-
նը ըսաւ. Ահա իմ տէրս տանը
մէջ իմ քովս ինչ որ կայ՝ չգիտեր,
և իր բոլոր ունեցածը իմ ձեռքս
յանձնեց. Այս տանը մէջ ինծմէ 9
մեծը չկայ, ու բան մը ինծմէ
չպահեցուց, քեզմէ՝ ի զատ. ինչու-
որ դուն անոր կնիկն ես. ուրեմն
ես ի՞նչպէս այս մեծ չարութիւնը
ընեմ, ու Աստուծոյ դէմ մեղանչ-
եմ։ Ես քանի որ անիկայ օրէ օր 10
Յովսէփին կը պատգիր, անիկայ
մտիկ չէր ըներ անոր՝ որ հետը
պառկի կամ հետը ըլլայ։ Ու է- 11
ղաւ որ օր մը իր գործին համար
տունն եկաւ, և հոն տանը մէջ
տանը մարդիկներէն մէկը չկար։
Ու Եփինէը բռնեց անոր հանդերձ 12
ներէն՝ ըսելով. Պառկիր հետս.
և անիկայ իր հանդերձը անոր
ձեռքը թողուց, ու փախած
դուրս ելաւ։ Ու երբոր տեսաւ՝ 13
որ անիկայ իր հանդերձը թողուց,
ու դուրս փախաւ, իր տունը մար- 14
դիկը կանչեց, և զրուցեց անոնց՝
ըսելով. Նայեցէք, մեզի Եբրայե-
ցի մը բերաւ՝ մեզ խայտառակ
ընելու համար. անիկայ ինծի է-
կաւ՝ ինծի հետ պառկելու հա-
մար, ու ես բարձր ձայնով պո-
ռացի. Ու երբոր լսեց իմ բարձր 15
ձայնով պոռալը, իր հանդերձը
քովս թողուց, և փախած դուրս
ելաւ։ Ու մինչև որ անոր տէրը 16
տունն եկաւ, անոր հանդերձը իր
քովը պահեց։ Ես խօսեցաւ անոր 17

աս խօսքերուն պէս՝ ըսելով. Ան
Երբայեցի ծառան՝ որ դուն մեզի
բերիր, իս խայտառակ ընելու
18 համար եկաւ ինծի։ Ու երբոր
իմ ձայնս վերցուցի ու պոռացի,
իր հանդերձը քովս թողուց, ու
դուրս փախաւ։
19 Եւ եղաւ որ երբ անոր տէրը
լսեց իր կնկանը խօսքերը՝ որ ը-
րուցեց իրեն՝ ըսելով. Քու ծա-
ռադ ինծի այսպէս ըրաւ, իր
20 բարկութիւնը բորբոքեցաւ։ Եւ
Յովսէփին տէրը առաւ զանիկայ
ու բանտը գրաւ, ան տեղը՝ ուր
որ Թագաւորին բանտարկեալնե-
րը կապուած էին. և հոն բան-
21 տին մէջ մնաց։ Բայց Տէրը Յով-
սէփին հետ էր ու ողորմութիւն
ցուցուց անոր, և բանտապետին
առջևը շնորհք գտնել տուաւ
22 անոր։ Ու բանտապետը Յովսէ-
փին ձեռքը յանձնեց բանտին
մէջը եղած բոլոր բանտարկեալ-
ները, և հոն ամէն գործը տես-
23 նողը անիկայ էր։ Բանտապետը՝
անոր ձեռքը եղած մէկ բանին
չէր նայեր, ինչու որ Տէրը անոր
հետ էր, ու անոր ամէն ըրած-
նիերը Տէրը կը յաջողէր։

ԳԼ. Խ

1 Ու եղաւ որ ասոնք բաներէն ետ-
քը՝ Եգիպտոսի Թագաւորին մա-
տակարարը ու հացագործը իրենց
տիրոջը Եգիպտոսի Թագաւորին
2 դէմ յանցանք գործեցին։ Եւ
Փարաւոն բարկացաւ իր երկու
նեղբայրներուն՝ պետին մատակա-
րարապետին ու հացագործապե-
3 տին. Եւ զանոնք գահճապետին
տանը բանտին մէջ բանտարկեց՝
ուր որ Յովսէփը բանտարկուած
4 էր։ Եւ գահճապետը Յովսէփին
ապսպրեց անոնց համար, ու ա-
նիկայ կը ծառայէր անոնց. և ա-
նոնք առեն մը բանտը մնացին։
5 Ու Եգիպտոսի Թագաւորին
մատակարարը ու հացագործը՝ ո-
րոնք բանտին մէջ կապուած էին,
երկուքն ալ մէկ գիշեր՝ մէկմէկ ե-
րազ տեսան, ամէն մէկուն երա-
զին նշանակութիւնը պէս։ Եւ 6
Յովսէփ առաւօտուն անոնց եկաւ,
ու տեսաւ զանոնք որ խռովեր է-
ին։ Ու իր տիրոջը տունը իր հետը 7
բանտարկուած փարաւոնին նեղ-
քիներուն հարցուց՝ ըսելով.
Ինչո՞ւ համար ձեր երեսները տըր-
տում են այսօր։ Եւ անոնք ըսին 8
անոր. Երազ տեսանք, ու զա-
նիկայ մեկնող չկայ. և Յովսէփ
բսաւ անոնց. Չէ՞ որ Աստուծոյ
կը վերաբերի անոնց մեկնութիւ-
նը. ազէ պատմեցէք ինծի։
Եւ մատակարարապետը իր ե- 9
րազը պատմեց Յովսէփին, ու ը-
սաւ անոր. Երազիս մէջ տեսայ
որ առջևս որթ մը կար. Եւ որ- 10
թին վրայ երեք ուռ կային. և
ան բողբոջելուն պէս՝ ծաղիկ բա-
ցաւ, ու անոր ողկոյզները խա-
ղող հասցուցին. Եւ փարաւո- 11
նին գաւաթը ձեռքս էր. ու
խաղողները առի, և փարաւո-
նին գաւաթին մէջ ճմլեցի, ու
գաւաթը փարաւոնին ձեռքը
տուի։ Եւ Յովսէփ անոր ըսաւ. 12
Այսու մեկնութիւնը սա է. երեք
ուռը՝ երեք օր է. Երեք օրէն 13
հետը փարաւոն քեզ պիտի յի-
շէ, ու քեզ նորէն քու պաշտօ-
նիդ պիտի դարձնէ, և փարաւո-
նին գաւաթը անոր ձեռքը
պիտի տաս՝ անոր մատակարարը
եղած ատենդ առջի սովորութիւնը
պէս։ Բայց քեզի բարիք եղած 14
ատենդ՝ իս միտդ բե՛ր, և կ՚ա-
զաչեմ քեզ՝ ինծի բարեբարե-
թիւն ըրէ, և զիս փարաւոնին
առջևը յիշեցուր զիս սա տունէն
դուրս հանէ. Քանզի իրաւցնէ 15
գողցուեցայ Եբրայեցւոց երկրէն.
և հոս ալ բան մը չըրի որ իս
սա գուբը նետուին։
Երբոր հացագործապետը տե- 16
սաւ որ ազէկ մեկնութիւն տու-
աւ, ըսաւ Յովսէփին. Իս ալ ե-
րազիս մէջ տեսայ՝ որ գլխուս
վրայ երեք ձերմակ սակաւ ու-
նէի. Եւ ամենուն վրայի սակա- 17
ռին մէջ հացագործի շինած փա-
րաւոնին ամէն կերակուրներէն

հաղ. ու թռչուններըը կ'ուտէին զանոնք գլուխս վրայի սակառէն։
18 Եւ Յովսէփ պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Ասոր մեկնութիւնը ատ է. Երեք սակառը երեք օր է.
19 Երեք օրէն Փարաւոն քու գլուխդ պիտի վերցնէ քու դիւթդ, ու քեզ ծառի մը պիտի կախէ. և թռչուններըը վրադ քու մարմինդ պիտի ուտեն։
20 Ու եղաւ որ երրորդ օրը՝ Փարաւոնին ծննդեանը օրն էր, և իր բոլոր ծառաներուն խնջոյք ըրաւ. և իր ծառաներուն մէջը իր գլուխը բարձրացուց ու գինուորապետին գլուխը։
21 Գինուորապետը իր պաշտօնին, և անիկայ գաւաթը Փարաւոնին ձեռքը տուաւ. Բայց հացագործապետը կախել տուաւ,
22 ինչպէս որ Յովսէփ մեկներ էր անոնց։ Եւ մոռցաւ զանիկայ։

ԳԼ. ԽԱ

1 Ու եղաւ որ լման երկու տարիէն ետքը՝ Փարաւոն երազին մէջ սեսաւ՝ որ գետին եզերքը
2 կայներ էր։ Եւ ահա գետէն գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ մարմնով եօթը կովեր ելան, ու մարգագետնին վրայ կ'արածէին։
3 Եւ ահա անոնց ետևէն գետէն ուրիշ եօթը կովեր ելան զազիր տեսքով ու նիհար մարմնով, ու ՀԷլ երիվարներուն քովը՝ գետին եզերքը կայնեցան.
4 Եւ զազիր տեսքով ու նիհար մարմնով երիվարները՝ կերան ան գեղեցիկ տեսքով ու պարարտ երիվարները։ Եօթը Փարաւոն արթնցաւ։
5 Թրնցաւ։ Եւ քնացաւ, ու երկրորդ անգամ երազին մէջը տեսաւ՝ որ մէկ ծղօտի վրայ եօթը պարարտ ու ազէկ հասկեր կ'ելլէին։
6 Եւ ահա անոնց ետևէն եօթը նիհար ու խորշակահար
7 հասկեր կը բուսանէին. Եւ ան եօթը նիհար հասկերը կը կլեփլին եօթը պարարտ ու լիցուն հասկերը։ Եւ Փարաւոն արթնցաւ, և ահա երազ էր։
8 Ու եղաւ որ առտուընդ անոր հոգին նեղացաւ, ու կանչել տուաւ Եգիպտոսի բոլոր մոգերը, և ան ազգի բոլոր իմաստուններըը. ու Փարաւոն պատմեց անոնց իր երազները, բայց մեկը չկար՝ որ զանոնք Փարաւոնին մեկնէ։
9 Անառնէր մատարարապետը ըսաւ Փարաւոնին՝ ըսելով. Այսօր ես իմ յանցանքներս կը յիշեմ։
10 Փարաւոն բարկացաւ իր ծառաներուն, ու զիս դահճապետին տունը բանտը դրաւ, զիս՝ ու հացագործապետը.
11 Եւ մենք անիկայ մէկ գիշեր երազ տեսանք, ամէն մէկս իր երազին նշանակութեանը պէս երազ տեսանք։
12 Եւ հոն մեզի հետ դահճապետին ծառան՝ Եբրայեցի պատանի մը կար, ու անոր պատմեցինք, և անիկայ մեկնեց մեզի մեր երազները. ամէն մէկը՝ իր երազին պէս մեկնեց։
13 Ու ինչպէս որ անիկայ մեզի մեկնեց, անանկ եղաւ. զիս իմ պաշտօնիս դարձուց, ու զանիկայ կախեց։
14 Անառնէր Փարաւոն խրկեց ու կանչեց Յովսէփը, և շուտով բանտէն հանեցին զանիկայ. և սափրուեցաւ, ու իր հանդերձները փոխեց, ու Փարաւոնին կուգար։
15 Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին. Երազ տեսայ, ու զանիկայ մեկնող մը չկայ. և քեզի համար լսեցի որ կ'ըսեն, Թէ լսած երազդ կը մեկնես։
16 Եւ Յովսէփ պատասխան տուաւ Փարաւոնին՝ ու ըսաւ. Չէ Թէ ես. Աստուած պիտի տայ խաղաղութեան պատասխան Փարաւոնին։
17 Եւ Փարաւոն ըսաւ Յովսէփին. Երազիս մէջ տեսայ որ գետին եզերքը կայներ էի.
18 Եւ ահա գետէն եօթը երիվարներ ելան՝ պարարտ մարմնով ու գեղեցիկ տեսքով, և մարգագետնին վրայ կ'արածուէին։
19 Եւ ահա ա-

նոյց էսուէն ուրիշ էօմը էրինջ
ներ էրան՝ նիհար ու խիտ պա-
զիլ ուէրով և վախտ մարմնով,
որ անոնց պէս պազիր բնաւ չեմ-
ած Եգիպտոսի բոլոր էրկրին
20 մէջ։ Եւ նիհար ու պազիր էրինջ
ները կերան ան առջի էօմը պա-
21 րարտ էրինջներըն։ Ու անոնց վո-
րը մտնելէն էտքը՝ չէր գիտցուեր
թէ անոնք անոնց վորը մտան.
հապա անոնց ուէրը առջինին
պէս պազիր էր։ Էտքը արթնա-
22 ցայ Եւ դարձեալ երազիս մէջ
ուէրայ՝ որ ահա մէկ ծղօտի վոյ
էօմը լէցուն ու ազէկ հասկեր
23 կ՚ելլէին. Եւ ահա անոնց էտև-
էն էօմը բարակ, նիհար ու խոր-
շակահար հասկեր կը բուսանէին.
24 Եւ նիհար հասկերը կլլեցին ան
էօմը ազէկ հասկերը։ Ու պատ-
մեցի մոգերուն, բայց մէկը չկար
որ ինծի մեկնէ։
25 Եւ Յովսէփ ըսաւ Փարաւո-
նին. Մէկ է Փարաւոնին երազը.
Աստուած իր ընելիքը յայտնեց
26 Փարաւոնին։ Էօմը ազէկ էրինջ-
ները՝ էօմը տարի են, և էօմը
ազէկ հասկերը՝ էօմը տարի են.
27 երազը մէկ է։ Եւ անոնց էտև-
էն ելած էօմը նիհար ու պազիր
էրինջներըն՝ էօմը տարի է, և
էօմը պարապ ու խորշակահար
հասկերը՝ էօմը տարուան սովը
28 է։ Փարաւոնին ըսուցած խօսքս
ան է. Աստուած իր ընելիքը
29 Փարաւոնին ցուցուցեր է։ Ահա
բոլոր Եգիպտոսի էրկրին մէջ էօ-
մը տարի մեծ առատութիւն
30 պիտի գայ. Եւ անոնց էտևէն
էօմը տարի սաստիկ պիտի գայ, ու
Եգիպտոսի էրկրին մէջ բոլոր ա-
ռատութիւնը պիտի մոռցուի.
և սովը պիտի սպառէ էրկիրը.
31 Ու էրկրին մէջ առատութիւնը
պիտի չգիտցուի՝ անկէ էտքը
գալու սովին պատճառուրը. ին-
չու որ խիստ սաստիկ պիտի ըլ-
32 լայ։ Եւ երազը էրկու անգամ
Փարաւոնին կրկնուելուն պատ-
ճառը ան է որ՝ ան բանը Ա-
ստուծմէ հաստատուելու է, և
Աստուած շուտով պիտի ընէ
ան։ Ուստի հիմա թող Փարա- 33
ւոնը հանճարեղ ու իմաստուն
մարդ մը գտնէ, ու զանիկայ Ե-
գիպտոսի էրկրին վրայ կեցընէ։
Թող Փարաւոն ասոնդ ընէ, ու 34
էրկրին վրայ գործակալներ դնէ,
ու Եգիպտոսի էրկրին արտիք-
նելէն առատութեան էօմը տա-
րիներուն մէջ հինգէն մէկը առ-
նէ։ Եւ ան գալու ազէկ տարի- 35
ներուն բոլոր պաշարը ժողվեն,
ու Փարաւոնին ձեռքին տակը
ցորեն դիզեն, և քաղաքներուն
մէջ պաշար պահեն։ Ու Եգիպ- 36
տոսի էրկրին մէջ ըլլալու էօմը
տարուան սովին գէմ աս պաշա-
րը էրկրին համար պահուի, որ
էրկիրը սովէն չկորսուի։
Եւ աս բանը Փարաւոնին աչ- 37
քին՝ ու անոր բոլոր ծառաներ-
ուն աչքին ազէկ երեցաւ։ Եւ 38
Փարաւոն ըսաւ իր ծառաներուն.
Կրնա՞նք գտնել ասոր պէս մէկը՝
որ իր ներսիդին Աստուծոյ Հո-
գին ունի։ Եւ Փարաւոն ըսաւ 39
Յովսեփին. Որովհետև Աստուած
աս ամէնը քեզի ցուցուց, քեզի
պէս հանճարեղ ու խիտնասուն
չկայ։ Դուն իմ տանս վրայ կե- 40
ցիր, և իմ բոլոր ժողովուրդս
քու բերանդ նային. Ես միայն
աթոռով քեզմէ մեծ ըլլամ։ Եւ 41
Փարաւոն ըսաւ Յովսեփին. Ահա
քեզ Եգիպտոսի բոլոր էրկրին
վրայ կեցուցի։ Եւ Փարաւոն իր 42
ձեռքէն մատնին հանեց, ու Յով-
սեփին ձեռքը դրաւ, և անոր
բեհեզէ հանդերձներ հագցուց,
ու անոր պարանոցը ոսկի ման-
եակ անցուց։ Եւ զանիկայ իր 43
երկրորդ կառքը հեծցուց. ու
կը պոռային անոր առջևէն.
Ծնրադրութիւն ըրէք. և Եգիպ-
տոսի բոլոր էրկրին վրայ կեցուց
զանիկայ։ Եւ Փարաւոն ըսաւ 44
Յովսեփին. Ես Փարաւոն եմ, և
առանց քեզի բնաւ մէկը իր ձեռ-
քը կամ իր ոտքը չվերցընէ Ե-
գիպտոսի բոլոր էրկրին մէջ։ Ու 45
Փարաւոն Յովսեփին անունը Փր-

ամիսիամիանէ դրաւ, և Աբեղ քաղաքին Պետափրեայ քահանային աղջիկը Ասենէթը՝ անոր կնիկ ըլլալու տուաւ. ու Յովսէփ Եգիպտոսի երկիրը պարտեալ էր:

46 Եւ Յովսէփ Եգիպտոսի փարաւոնին թագաւորին առջեւը եղած ատեներ երեսուն տարեկան էր: Եւ Յովսէփ փարաւոնին առջեւէն ելաւ, ու Եգիպտոսի բոլոր երկիրը պարտեցաւ: 47 Եւ առատութեան օրհը տարիներուն մէջ երկիրը խիստ շատ արդիւնք տուաւ: 48 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղած օրհը տարիներուն բոլոր պաշարը ժողվեց, ու քաղաքներուն մէջ դրաւ պաշարը. ամէն քաղաքին բոլորտիքը եղած արտերուն պաշարը՝ նոյն *աղաւթին 49 մէջը դրաւ: Եւ Յովսէփ ծովի աւազին չափ խիստ շատ ցորեն դիզեց, անանկ որ հաշիւ չգաղտուեն համար՝ չափելը ձգեց:

50 Եւ սովին տարիները գալէն առաջ Յովսէփին երկու որդի ծնաւ, որ Աբեղ քաղաքին Պետափրեայ քահանային աղջիկը Ասենէթը ծնաւ անոր: 51 Եւ Յովսէփ առջինեկին անունը Մանասէ դրաւ. քանզի ըսաւ. Աստուած ինծի մոռցուց իմ բոլոր վիշտերս, ու իմ հօրս բոլոր տունը: 52 Եւ երկրորդին անունը Եփրեմ դրաւ. քանզի ըսաւ. Աստուած իմ տառապանացս երկրին մէջ ածելցուց զիս:

53 Ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղած առատութեան օրհը տարին անցաւ: 54 Եւ Յովսէփին ըսածին պէս՝ սովին օրհը տարին գալ սկսաւ. և բոլոր երկիրներուն մէջ սով եղաւ, բայց Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ հաց կար: 55 Ու երբոր Եգիպտոսի բոլոր երկիրը անօթեցաւ, ժողովուրդը հացի համար փարաւոնին աղաղակեց. և փարաւոն ըսաւ բոլոր Եգիպտացիներուն. Յովսէփին գացէք. ինչ որ ձեզի ըսէ, ա՛ն 56 ըրէք: Ու երկրին բոլոր երեսին վրայ սով եղաւ. և Յովսէփ բացաւ բոլոր շտեմարանները, ու Եգիպտացիներուն պաշար ծախեց. և սովը սաստկացաւ Եգիպտոսի երկրին մէջ: Ու բոլոր աշխարհ Եգիպտոս կու գային՝ Յովսէփէն պաշար ծախու առնելու. 57 ինչու որ ամէն երկրի մէջ սովը սաստկացաւ:

ԳԼ. ԽԲ

1 Եւ Յակոբ երբ լսեցաւ Եգիպտոսի մէջ պաշար ըլլալը, Յակոբ ըսաւ իր որդիներուն. Ինչո՞ւ միկտիկու կը նայիք: 2 Եւ ըսաւ. Ահա լսեցի որ Եգիպտոսի մէջ պաշար կայ. հոն իջէք՝ ու անկէ մեզի համար ծախու առէք, որ ապրինք ու չմեռնինք: 3 Եւ Յովսէփին տասը եղբայրները Եգիպտոս իջան ցորեն ծախու առնելու: 4 Բայց Յակոբ Յովսէփին եղբայրը Բենիամինը՝ անոր եղբայրներուն հետ չղրկեց, քանզի ըսաւ. Զրկոյ որ փորձանք մը պատահի անոր:

5 Եւ Իսրայէլին որդիները հոն գացողներուն հետ պաշար ծախու առնելու եկան, քանզի Քանաան երկրին մէջ սով կար: 6 Ու Յովսէփ ան երկրին իշխանն էր. և ինքը երկրին բոլոր ժողովուրդին պաշար կը ծախէր. ու Յովսէփին եղբայրները եկան, ու իրենց երեսները մինչև գետինը խոնարհեցուցին ըլլին անոր: 7 Եւ Յովսէփ իր եղբայրները տեսածին պէս՝ ճանչցաւ զանոնք, բայց ինքզինքը անոնց չճանչցուց, ու անոնց հետ խոստութեամբ խօսեցաւ, և անոնց ըսաւ. Ուրկից եկաք. և անոնք ըսին. Քանաանէ երկրէն կերակուր ծախու առնելու եկած ենք: 8 Եւ Յովսէփ իր եղբայրները ճանչցաւ, բայց անոնք զինքը չճանչցան: 9 Եւ Յովսէփ անոնց վրայով իր տեսած երազները միտքը բերաւ, ու ըսաւ անոնց. Դուք լրտես էք. երկրին տկարութիւնը տեսնելու եկած էք: 10 Եւ ըսին անոր. Ձէ,

տէր իմ, հապա քու ծառաներդ կ'երթակուբ ծախու առնելու է-
11 կանք: Մենք ամէնքս մէկ մարդու մը որդիներ ենք, մենք շիտակ
մարդիկ ենք. ծառաներդ ըսուս-
12 ներ չեն: Եւ անիկայ բսաւ ա-
նոնց. Չէ, հապա երկրին ակա-
նատեսները տեսնելու եկած էք:
13 Եւ անոնք ըսին. Մենք քու ծա-
ռաներդ չանասուն երկրին մէջ
մէկ մարդու մը որդիքը ըլլալով
տասներկու եղբայրներ ենք. և
ահա ամենէն պզտիկը այսօր մեր
հօրը քովն է, ու մէկալը չկայ:
14 Եւ Յովսէփ բսաւ անոնց. Ա՛ս է
որ ձեզի զսուցի՝ ըսելով, Թէ
15 դուք լրտեսներ էք. Ասով պիտի
փորձուիք. Փարաւոնին կենացը
համար՝ դուք տակէ պիտի չել-
լէք, թէ որ ձեր պզտիկ եղբայ-
16 րը հոս չգայ: Ձեզմէ մէկը ձեր
եղբայրը բերելու խրկեցէք, ու
դուք բանտը գրաւիք, որ ձեր
խօսքերը փորձուին, թէ ուղիղ
ձեր մէջը ճշմարտութիւն կայ,
և թէ չէ, փարաւոնին կենացը
17 համար՝ դուք լրտեսներ էք: Եւ
իրեք օր բանտը դրաւ զանոնք:
18 Եւ երրորդ օրը Յովսէփ բսաւ
անոնց. Ասանկ ըրէք որ ողջ մը-
նաք. ինչո՞ւ որ ես Աստուծմէ կը
19 վախնամ: Թէ որ դուք շիտակ
մարդիկ էք, ձեր եղբայրներէն
մէկը ձեր բանտարկուած տանը
մէջ արգիլուի. և դուք գացէք,
ձեր տանը անօթութիւնը հա-
20 մար պաշար տարէք. Ու ձեր
պզտիկ եղբայրը բնձի բերէք, որ
ձեր խօսքերը շիտակ ելլեն, ու
21 չմեռնիք: Եւ անանկ ըրին: Ու
մէկզմէկու ըսին. Իրաւցընէ մեր
եղբօրը վրայով յանցաւոր ենք.
ինչու որ մենք տեսանք անոր հո-
գիին նեղութիւնը՝ երբոր ինքը
մեզի աղաչէց, ու մենք չլսինք.
անոր համար այս նեղութիւնը վը-
22 րանիս եկաւ: Եւ Ռուբէն պա-
տասխան տուաւ անոնց՝ ըսելով.
Ես ձեզի չզսուցի՛, ըսելով թէ,
Տղուն դէմ մեղք մի գործէք.
ու դուք մտիկ չըրիք. և ահա
հիմա անոր արիւնը մեզմէ կը
պահանջուի: Եւ անոնք չէին դի-
23 տեր որ Յովսէփ կը հասկնար,
ինչու որ թարգմանով կը խօսէր
իրենց հետ: Եւ անոնցմէ դուս-
24 ուեցաւ ու լացաւ, և նորէն ա-
նոնց դարձաւ, ու խօսեցաւ ա-
նոնց հետ. և անոնցմէ Շմաւոնը
առաւ, ու անոնց աչքին առջևը
կապեց զանիկայ:
Եւ Յովսէփ հրամայեց որ 25
անոնց ամանները ցորենով լե-
ցընեն, ու ամէն մէկուն սակը
իր քուրձին մէջը դնեն, և անոնց
ճամբու պաշար տան: Ու տասնի
ըրաւ անոնց: Եւ անոնք իրենց է- 26
շերտն վրայ բեռցուցին ցորենը,
ու անկէ գացին: Եւ անոնցմէ 27
մէկը՝ իջևանին մէջ իր իշուն կեր
տալու համար իր քուրձը բացա-
ծին պէս՝ իր սակը տեսաւ, որ
ահա իր քուրձին բերանն էր: Ու 28
իր եղբայրներուն ըսաւ. Իմ ը-
սակս եւս տրուեցաւ, և ահա
հոս իմ քուրձիս մէջն է. ու ա-
նոնց սիրտը խառնեցաւ, ու վախ-
նալով իրարու ըսին. Ի՞նչ է ա՛ս
որ Աստուած մեզի ըրաւ:
Ու եկան Քանանու երկիրը Յա- 29
կոբին հօրը Յակոբին, և բոլոր ի-
րենց պատահածները պատմե-
ցին անոր՝ ըսելով. Ան երկրին 30
տէրը եղող մարդը մեզի խստու-
թեամբ խօսեցաւ, ու մեզ երկիրը
լրտեսներու տեղ դրաւ: Եւ 31
ըսինք անոր. Մենք շիտակ մարդիկ
ենք. լրտեսներ չենք. Մենք՝ մեր 32
հօրը որդիքը՝ տասներկու եղ-
բայրներ ենք. մէկը չկայ, և ա-
հիմա պզտիկը Քանանու երկրին
մէջ մեր հօրը քովն է այսօր:
Եւ այն երկրին տէրը եղող մար- 33
դը ըսաւ մեզի. Ձեր շիտակ մարդիկ
ըլլալը ասկէ պիտի գամ. ձեր
եղբայրներուն մէկը իմ քովս ձը-
գեցէք, և ձեր ընտանեացը ա-
նօթութիւնը համար պաշար ա-
ռէք, ու գացէք. Եւ ձեր պզտի- 34
կին եղբայրը բնձի բերէք, որ
պիտի գամ՝ թէ դուք լրտեսներ
չէք, հապա շիտակ մարդիկ էք.

այսպէս ձեր եղբայրը ձեզի կու-
տամ, ու աս երկրին մէջ առու-
35 ուր ըրէք։ Ու եղաւ որ իրենց
քուրձերը պարպած առնելին,
ահա ամէն մէկուն առակին ծրա-
րը իր քուրձին մէջն էր. և ի
բնէ ու իրենց հայրն ալ առակին
ծրարները տեսան՝ վախ-
36 ցան։ Եւ անոնց հայրը Յակոբ
ըսաւ անոնց. Ինծի անարգի թողա-
ցիք. Յովսէփը չկայ, Շմաւոնը
չկայ, Բենիամինն ալ պիտի առ-
նէք. ասոնց ամէնը իմ գլխուս
37 եկաւ։ Եւ Ռուբէն խօսեցաւ իր
հօրը՝ ու ըսաւ. Թէ որ ես զա-
նիկայ քեզի չբերեմ, իմ երկու
որդիներս մեռցուր. զանիկայ իմ
ձեռքս յանձնէ, ու ես քեզի էս
38 կը բերեմ անիկայ։ Բայց Յակոբ
ըսաւ. Իմ որդիս ձեզի հետ չերկ-
թար. ինչու որ անոր եղբայրը
մեռած է, ու անիկայ մինակ մը-
նաց. և թէ որ ձեր երթալուս
ճամբուն մէջ անոր փորձանք մը
պատահելու ըլլայ, իմ ճերմակ
մազերս տրտմութիւնով գերեզ-
մանը պիտի իջեցնէք։

ԳԼ. ԽԳ

1 Եւ սովը սաստկացաւ երկրին
2 մէջ։ Ու եղաւ որ երբ Եգիպտա-
ցին բերած պաշարնին կերան
հատցուցին, հայրերնին ըսաւ ա-
նոնց. Գացէք նորէն մեզի քիչ
3 մը ուտելիք ծախու առէք։ Եւ
Յուդան պատասխան անոր ըսաւ.
Ան մարդը մեզի հաստատ վկա-
յութեամբ խօսեցաւ՝ ըսաւ. Թէ
որ ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլ-
լայ, իմ երեսս պիտի չտեսնէք։
4 Թէ որ մեր եղբայրը մեզի հետ
խրկես, կ'իջնենք ու քեզի ուտե-
5 լիք ծախու կ'առնենք. Բայց թէ
որ չխրկես, չենք իջներ. ինչու
որ ան մարդը ըսաւ մեզի. Թէ
որ ձեր եղբայրը հետերնիդ չըլ-
լայ, իմ երեսս պիտի չտեսնէք։
6 Եւ Իսրայէլը ըսաւ. Ինչո՞ւ հա-
մար չարութիւն ըրիք ինծի՝ ան
մարդուն իմացնելով թէ ուրիշ
7 եղբայր ունիք։ Եւ անոնք ըսին.
Ան մարդը մեզի համար ու մեր
ազգականներուն համար ճշդիւ
հարցուց՝ ըսելով. Ձեր հայրը
տակաւին ողջ է, ո՞րիշ եղբայր
ունիք. և մենք ասոնց խօսքերուն
համեմատ պատասխան տուինք
անոր. արդեօք մենք կրնայինք
գիտնալ, որ անիկայ պիտի ըսէ
թէ՝ Ձեր եղբայրը իջեցուցէք։
8 Եւ Յուդան իր հօրը Իսրայէլին
ըսաւ. Տղան ինծի հետ խրկէ,
ու ելլենք երթանք, որ ազէ մը-
նանք ու չմեռնինք, մենք ալ
դուն ալ՝ և մեր ընտանիքնիս ալ։
9 Ես երաշխաւոր կ'ըլլամ անոր հա-
մար. զանիկայ իմ ձեռքս պա-
հանջէ. թէ որ անիկայ քեզի չբե-
րեմ, ու քու առջեւդ չկայնեց-
ընեմ, յաւիտեան քեզի յանցա-
ւոր ըլլամ։ Քանզի թէ որ չյա-
10 պաղեինք, մինչեւ հիմա երկրորդ
անգամ դարձած կ'ըլլայինք։ Եւ
11 անոնց հայրը Իսրայէլ ըսաւ ա-
նոնց. Եթէ այդպէս է, հիմա ա՛ս
ըրէք. Ձեր ամանները մէջը
երկրին ամենէն ազնիկ պտուղնե-
րէն առէք, ու մարդուն ընծայ
տարէք, քիչ մը բալասան, և քիչ
մը մեղր, հաճունեներ, ու զմուռս,
փըստուղ ու նուշ։ Եւ ձեռքերը
12 նոր կրկնապատիկ առակ առէք,
ու ձեր քուրձերուն բերանը ե-
զած առակը՝ որ ետ բերուեցաւ,
ձեռքերնիդ առած էս առէք.
13 գուցէ սխալմունք եղած էր. Եղ-
բայրնիդ ալ առէք, ու ելէք նո-
րէն ան մարդուն գացէք. Եւ
14 Ամենակարող Աստուածը ձեզի
շնորհք գտնել տայ ան մարդուն
առջեւը, որ ձեր միւկալ եղբայրը
ու Բենիամինը ձեզի դարձնէ.
և ես թէ որ անպատակ մնամ
եմ, թող անպատակ մնամ։
15 Եւ մարդիկը առին ասոր ընծա-
ները, ու ձեռքերնին կրկնապա-
տիկ առակ առին, նաեւ Բենիա-
մինը, ու ելան Եգիպտոս իջան,
և Յովսէփին առջեւը կայնեցան։
16 Եւ երբ Յովսէփ Բենիամինը ա-
նոնց հետ տեսաւ, իր տանը վե-
րակացուին ըսաւ. Տունն տար ու

մարդիկը, ու պատարա կենդա-
նիներ մորթէ, և պատրաստէ.
ինչու որ ան մարդիկը կէսօրին
17 ինծի հետ պիտի ճաշէն։ Եւ ան
մարդը Յովսեփին բաժին պէս
ըրաւ, ու ան մարդը Յովսեփին
18 առունը տարաւ մարդիկը։ Եւ
մարդիկը վախցան Յովսեփին առ-
նր տարուելնուն համար, ու ը-
սին. Ասկի անդամին մեր քով-
ձերուն մէջը դարձած առակին
համար կը տարուինք, որ վրա-
նիս յարձակի, ու մեր վրայ կո-
նայ, մեզ ծառաներ առնէ՝ ու
19 մեր էշերը։ Եւ Յովսեփին տանը
վերակացուն եզաւ մարդուն մօ-
տեցան, ու տանը դրանը մէջ
20 խօսեցան անոր, ու ըսին. Ո՛հ
տէր, առիջ առաջ կերթանք
21 ծախու առնելու իմանք։ Եւ ե-
ղաւ որ երբ իջևանը եկանք, ու
մեր քովքերը բացինք, ահա ա-
մէն մէկուն առակը իր քո-
ձին բերանն էր, մեր առակը լը-
ման կշռովքով. և զանիկայ մեր
22 ձեռքովը նոր բերինք. Ու ձեռ-
քերնուս մէջ ուրիշ առակ բե-
րինք՝ կերակուր ծախու առնե-
լու համար. չենք գիտեր թէ ով
դրաւ մեր առակը մեր քովքե-
23 րուն մէջ։ Եւ անոնիկայ ըսաւ.
Խաղաղութիւն ձեզի, մի վախ-
նաք. ձեր Աստուածը և ձեր
հօրը Աստուածը ձեզի գանձ
առաւ ձեր քովքերուն մէջ.
ես առի ձեր առակը։ Եւ Շմա-
ւոնը դուրս հանեց անոնց։
24 Ու ան մարդը Յովսեփին առ-
նր տարաւ մարդիկը, և ջուր
առաւ անոնց, ու իրենց ոտքերը
լուացին, ու անոնց էշերուն կեր
25 տուաւ։ Եւ անոնք ընծանուերը
պատրաստեցին մինչև Յովսեփին
կէսօրուան գալը. քանզի լսնե-
ցան որ հոնկէ հաց պիտի
26 ուտեն։ Եւ երբ Յովսեփ տունը
եկաւ, իրենց ձեռքը եղած ըն-
ծաները տունը մտուցին տանը
մէջ, ու մինչև գետինը խոնարհ
27 անոր խոնարհութիւն ըրին։ Եւ
անոնց աղջութիւնը հարցուց՝ ը-
սելով. Ան ձեր ծեր հայրը՝ ո-
րուն վրայով խօսեցաք ինծի, ա-
28 ղէկ է. տակաւին ողջ է։ Եւ ը-
սին. Քու ծառադ մեր հայրը
աղէկ է, տակաւին ողջ է, և
ծունկ ու խոնարհութիւն ը-
րին։ Եւ իր աչքերը վերցուց, 29
ու իր մօրը որդին՝ իր եղբայրը
Բենիամինը տեսաւ, և ըսաւ.
Ան է ձեր պզտիկ եղբայրը, ո-
րուն վրայով խօսեցաք ինծի. ու
ըսաւ Բէնիոփնին. Աստուած ո-
ղորմի քեզի՝ որդեակ իմ։ Եւ 30
Յովսեփ շուտով եղաւ. քանզի
իր աղիքը գալարեցան իր եղբօ-
րը վրայ, և լալու պէղ կը փընտ-
ռէր. ու ներսի սենեակը մտաւ,
ու հոն լացաւ։ Եւ լուացք իր է- 31
րեսը, ու դուրս եկաւ. և զսպեց
ինքզինքը, ու ըսաւ. Հաց բե-
րէք։ Եւ իրեն զատ, ու անոնց 32
զատ, և իրեն հետ ուտող Եգիպ-
տացիներուն զատ գրին. քանզի
Եգիպտացիները Եբրայեցոց հետ
հաց չեն կրնար ուտել, ինչու
որ Եգիպտացիներուն գզուելի
էր։ Եւ նստան անոր առջևը, 33
անդրանիկը իր անդրանկութեան
պէս, և պզտիկը իր պզտիկու-
թեանը պէս. և մարդիկը իրա-
րու նայելով կը զարմանային։ Եւ 34
անիկայ իր առջևէն բաժիններ
խրկեց անոնց. բայց Բենիամինին
բաժինը միքանիերուն բաժինէն
հինգ անգամ աւելի էր. և խմե-
ցին, ու անոր հետ մեկտեղ զե-
արթացան։

ԳԼ. ԽԴ

Եւ իր տանը վերակացուին 1
հրաման ըրաւ, ըսելով. Ա-
մարդոց քովքերը տանել կրցած-
նուն չափ ուտելիք լեցուր, ու
ամէն մէկուն առակը իր քով-
ձին բերանը դիր։ Եւ ա՛ռջինին 2
պզտիկին քովքին բերանը իմ
գաւաթս՝ արծաթ գաւաթը՝ ու
իր պաշարին առակը դիր։ Ու-
անիկայ Յովսեփին ըսած խօսքին
պէս ըրաւ։

Եւ առաւօտուն լուացած 3

պես մարդիկը խրկուեցան, ի
4 բնէ՝ ու երկնց էշերը: Անոնք
քաղաքէն ելլելով դէռ չհեռա-
ցած, Յովսէփ իր տանը վերա-
կացուին ըսաւ. Ելիր՝ ան մար-
գոյը հառնէին վազէ, ու անոնց
հասիր, և ըսէ անոնց. Ինչո՞ւ
բարիին փոխարէն չար հատուա-
5 ցիք. Ա՞ն չէ որուն մէջէն
իմ տէրս կը խմէ, ու անով կը
հմայէ. սասկ ընելով դէշա-
6 թիւն ըրիք: Եւ անիկայ հասաւ
անոնց, և ըսաւ անոնց ա՛նոյն
7 խօսքերը: Եւ ըսին անոր, Ինչո՞ւ
իմ տէրս սասկ խօսքեր կը պատ-
ցէ. քա՛ւ լեցի՝ որ քու ծառա-
8 ներդ սասկ բան մը ընեն: Ահա
մեր քովերնուն բերանը գտած
սասկնիս Քանանա՛ւ երկրէն քե-
զի հա բերինք. ուրեմն ինչպէս
քու տիրոջդ սա՛նէն արծաթ
9 կամ ոսկի պիտի գողնանք: Քու
ծառաներուդ որուն քովը որ
գտնուի, թո՛ղ անիկայ մեռնի,
ու մենք ալ իմ տիրոջս ծառա-
10 ներ ըլլանք: Եւ անիկայ ըսաւ.
Հիմա ձիշդ ձեր ըսածին պէս
թո՛ղ ըլլայ. որուն քովը որ գըտ-
նուի, ան ինձի ծառայ ըլլայ,
11 ու դուք անպարա՛ ըլլաք: Ուսա՛ի
ամէն մէկը սրտա՛պով իր քուրձը
գետինը իջեցուց, ու ամէն մէկը
12 իր քուրձը բացաւ: Եւ անիկայ
մեծէն սկսաւ փնտռել, ու մին-
չև պզտիկը նայեցաւ. և գտա-
ւ Բենիամինին քուրձին մէջ
գտնուեցաւ:
13 Անոնք իրենց հանդերձնե-
րը պատռեցին. և ամէն մէկը իր
էշը բեռցուց, ու քաղաքը դար-
14 ձան: Եւ Յուդա ու անոր եղ-
բայրները Յովսէփին տունը է-
կան, և անիկայ տակաւին հոն
էր, ու անոր առջևը գետինը
15 ինկան: Եւ Յովսէփ ըսաւ անոնց.
Ա՞ս ինչ բան է որ ըրիք. չէք
գիտեր որ ինձի պէս մարդ մը
16 անշուշտ կը հմայէ: Եւ Յուդան
ըսաւ. Իմ տիրոջս ի՞նչ ըսենք,
ի՞նչ խօսինք, կամ ինչպէս ար-
դարացընենք ինքզինքնիս. Ա՛ս-
ուած քու ծառաներուդ յան-
ցանքը բռնեց. ահա մենք մեր
տիրոջը ծառաներ ենք, մենք ալ՝
անիկայ ալ՝ որուն քովը գտա-
ծը գտնուեցաւ: Եւ անիկայ ը-
17 սաւ. Քա՛ւ լեցի՝ որ ես այդպէս
ընեմ. հապա ան մարդը՝ որուն
քովը գտածը գտնուեցաւ, ա-
նիկայ ինձի ծառայ ըլլայ, ու
դուք խաղաղութեամբ ձեր հօրը
ելէք:
18 Անատոնը Յուդան մօտեցաւ
անոր՝ ու ըսաւ. Ո՛հ տէր իմ,
ընդհ՛նք ըրէ՝ թո՛ղ քու ծառադ
խօսք մը խօսի իմ տիրոջս ականջ-
ներուն, ու ծառայիդ վրայ քու
բարկութիւնդ չբորբոքի. ինչու-
որ դուն փարաւոնին պէս ես:
19 Իմ տէրս իր ծառաներուն հար-
ցուց՝ ըսելով. Հայր, կամ եղ-
բայր ունի՞ք: Եւ մենք ըսինք մեր
20 տիրոջը, Թէ ձեր հայր մը ա-
նի՛նք, և թէ անիկայ էր ծերու-
թեան պատճառ ծնած պզտիկ որդի
մը ունի, ու անոր եղբայրը մե-
ռած է, և միայն անիկայ իր
մօրմէն մնաց, ու անոր հայրը կը
սիրէ զանիկայ: Եւ քու ծառա-
21 ներուդ ըսիր. Ինձի իջեցուցէք
անիկայ, որ տեսնեմ: Եւ իմ տի-
22 րոջս ըսինք. Տղան իր հայրը չը-
կրնար ձգել. քանզի թէ որ իր
հայրը ձգելու ըլլայ, անիկայ պի-
տի մեռնի: Եւ քու ծառանե-
23 րուդ ըսիր. Թէ որ ձեր պզտիկ
եղբայրը ձեզի հետ չիջնէ, իմ
երեսս մէյմըն ալ պիտի չտեսնէք:
24 Ու երբոր քու ծառայիդ իմ հօ-
րըս եկանք, իմ տիրոջս խօսքերը
պատմեցինք անոր: Եւ մեր հայ-
25 րը ըսաւ. Գացէք նորէն, ո՛ր-
չի քիչ մը կերակուր ծախա՛ռ
ուէք: Եւ մենք ըսինք. Չենք
26 կրնար իջնել. Թէ որ մեր պզտ-
տիկ եղբայրը մեր հետը ըլլայ,
անատոնը կ՚իջնենք. ինչու որ պի-
տի չկրնանք տեսնել ան մարդուն
երեսը, Թէ որ մեր պզտիկ եղ-
բայրը մեր հետը չըլլայ: Եւ
27 քու ծառադ իմ հայրս ըսաւ մե-
զի. Դուք գիտէք որ իմ կնիկս

28 երկու որդի ծնաւ ինձի. եւ մեկը քովէս եկաւ, ու ես ըսի. Անշուշտ գաղանէ մը փառաւուած է, ու մինչեւ հիմա զինքը չտեսայ: 29 Եւ թէ որ ասկէց ալ քովէս առնէք, ու անոր փորձանք մը պատահի, իմ ճերմակ մազերս տրտմութիւնով գերեզմանը պիտի իջեցնէք: 30 Ուստի հիմա՝ երբոր քու ծառայիդ իմ հօրս երթամ, ու տղան մեր հետը չըլլայ, անոր հոգին տղուն հոգիին հետ կապուած ըլլալով, 31 երբոր տեսնէ թէ տղան չկ՚ըլլայ, պիտի մեռնի. եւ ծառաներդ՝ քու ծառայիդ մեր հօրը ճերմակ մազերը տրտմութիւնով գերեզմանը պիտի իջեցնեն: 32 Ինչու որ ծառադ՝ տղուն համար իմ հօրս երաշխաւոր եղայ՝ ըսելով. Թէ որ ես անոր քովէն չբերեմ, իմ հօրս յանցաւոր ըլլամ: 33 Ուստի հիմա կ՚աղաչեմ քեզի, տղուն տեղը՝ ծառադ իմ տիրոջս ծառայ մը նայ, ու տղան իր եղբայրներուն 34 հետ երթայ. Քանզի թէ որ տղան իմ հետս չըլլայ, ինչպէս երթամ իմ հօրս. չըլլայ որ իմ հօրս գալու փորձանքը տեսնեմ:

ԳԼ. ԽԵ

1 Ե՛ւ Յովսէփ չկրցաւ զսպել ինքզինքը բոլոր իր քովը կայնողներուն առջեւը, ու պոռաց. Քովէս դուրս հանեցէք բոլոր մարդիկը. եւ երբ Յովսէփ ինքզինքը իր եղբայրներուն ճանչցուց, քովը մարդ մը չկեցաւ: 2 Եւ ձայնը վերցնելով լացաւ. ու Եգիպտացիք լսեցին, ու փարաւոնին տունն ալ լսեց: 3 Եւ Յովսէփ ըսաւ իր եղբայրներուն. Ես Յովսէփն եմ. իմ հայրս տակաւին ողջ է. ու եղբայրները չէին կրնար պատասխան տալ անոր. ինչու որ անոր առջեւը սոսկացած մնացին: 4 Եւ Յովսէփ ըսաւ իր եղբայրներուն. Մտէք մօտս ինծի. անոնք ալ մօտ եկան. ու ըսաւ. Ես ձեր եղբայրը Յովսէփն եմ, որ Եգիպտոս պարուհէցուք ծախեցիք: 5 Ուստի հիմա զիս հոս ծախելնուդ համար մի վշտանաք, ու ձեզի ծանր չերեւնայ. ինչու որ Աստուած խրկեց զիս ձեր առջեւէն՝ կեանք պահելու համար: 6 Քանզի երկրիս վրայ սովին երկրորդ տարին է աս. եւ տակաւին հինգ տարի կայ՝ որ ոչ վարուցան, ոչ ալ հունձք պիտի ըլլայ: 7 Եւ Աստուած զիս ձեր առջեւէն խրկեց՝ որ երկրի վրայ ձեզի սերունդ պահէ, ու մեծ ազատութիւնով ձեզ ապրեցնէ: 8 Եւ հիմա զիս հոս խրկողը դուք չէք, հապա Աստուած է, ու զիս փարաւոնին հայր՝ ու իր բոլոր տանը տէր՝ ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին իշխան դրաւ: 9 Շուտ տաք իմ հօրս երթաք, ու ըսէք անոր. Այսպէս կ՚ըսէ քու Յովսէփ որդիդ. Աստուած բոլոր Եգիպտոսին տէր դրաւ զիս. շուտ՝ հոս իջիր իմ քովս. 10 Եւ Գեսեմ երկրին մէջ պիտի բնակիս, որ ինծի մօտ ըլլաս, դուն ու քու որդիդ՝ և քու որդւոցդ որդիքդ՝ և հօտերդ՝ ու արջառներդ՝ և քու բոլոր ունեցածդ. 11 Եւ հոն քեզ պիտի սնուցանեմ, ինչու որ տակաւին հինգ տարի սով կայ. չըլլայ որ դուն՝ ու քու տունդ՝ և քու բոլոր ունեցածդ չքաւորութիւն քաշէք: 12 Եւ ահա ձեր աչքերը ու իմ եղբօրս Բենիամինին աչքերը կը տեսնեն՝ որ ձեզի խօսողը իմ բերանս է: 13 Ու Եգիպտոսի մէջ իմ ունեցած բոլոր փառքս, ու ձեր բոլոր տեսածը պատմեցէք իմ հօրս. և շուտով իմ հայրս հոս իջեցուցէք: 14 Եւ իր եղբօրը Բենիամինին պարանոցին վրայ ինկաւ՝ ու լացաւ. Բենիամին ալ անոր պարանոցին վրայ լացաւ: 15 Եւ իր բոլոր եղբայրները համբուրեց, ու անոնց վրայ լացաւ. և անկէ ետքը իր եղբայրները խօսեցան:

16 Եւ այս լուրը փարաւոնին տան մէջ լսուեցաւ՝ թէ Յովսէփին

եղբայրներդը եկեր են, և փարա-
ւոնին ու անոր ծառաներուն հա-
17 ճելի եղաւ։ Եւ փարաւոն ըսաւ
Յովսեփին. Քու եղբայրներդ-
դըսէ. Ա՛ս ըրէք. ձեր անասուն-
ները բեռցուցէք, ու Քանահաս
18 երկիրը գացէք. Եւ ձեր հայրը՝
ու ձեր ընտանիքները առէք, ու
ինծի եկէք. և Եգիպտոսի երկ-
րին աղէկ *ԷԼԸ ձեզի տամ, ու
երկրին պտղաբերութենէն ուտէք։
19 Եւ քեզի հրաման եղաւ. սա ը-
րէք. Ձեր տղաքներուն համար
ու ձեր կիներուն համար Ե-
գիպտոսի երկրէն կառքեր ա-
ռէք ձեզի, և ձեր հայրը բերէք՝
20 ու եկէք։ Եւ ձեր կարասիքին
մի նայիք. ինչ որ բոլոր Եգիպ-
տոսի երկրին բարիքը ձերն է։
21 Եւ Իսրայէլին որդիները անանկ
ըրին. և Յովսէփ անոնց կառքեր
տուաւ փարաւոնին խօսքին պէս,
ու ճամբու համար պաշար տուաւ
22 ատ անոնց։ Անոնց ամէն մէկուն
զոյգ զոյգ փոխելու հանդերձներ
տուաւ, բայց Բենիամինին երեք
հարիւր *ԱՐԾԱԹ՝ ու հինգ
ձեռք փոխելու հանդերձ տուա-
23 ւ։ Եւ իր հօրը սորը պէս բա-
ներ երկիրց. սորը հէշ Եգիպտա-
ցի բարիքներով բեռցած՝ և սո-
րը հգ հէշ ցորեն՝ ու հացով և
ուտելիքներով բեռցած՝ իր հօրը
24 ճամբորդութեան համար։ Ա՛յ-
պէս իր եղբայրները երկրէց, ու
գացին. և ըսաւ անոնց. Ճամ
բուն մէջ չվռտիք։
25 Եւ անոնք Եգիպտոսէն եկան,
ու գէպ՝ ի Քանահաս երկիրը ե-
26 րնց հօրը Յակոբին գացին. Եւ
անոր պատմեցին՝ ըսելով. Յով-
սէփը տակաւին ողջ է, ու Ե-
գիպտոսի բոլոր երկրին իշխանը
անիկա է։ Եւ Յակոբին սիրտը
մարեցաւ, քանզի անոնց չհաւա-
27 տաց։ Եւ անոր պատմեցին Յով-
սէփին բոլոր խօսքերը որ իրենց
ըսեր էր, ու երբոր տեսաւ Յով-
սէփին երկած կառքերը զինքը
առնելու համար, անոնց հօրը
28 Յակոբին հոգին ողջնցաւ։ Եւ

Իսրայէլ ըսաւ. Բաւական է, իմ
որդիս Յովսէփը տակաւին ողջ
է. երթամ ու մեռնելէս առաջ
տեսնեմ անիկա։

ԳԼ. ԽԶ

1 Եւ Իսրայէլ իր բոլոր ունեցա-
ծովը ճամբայ ելաւ, ու Բեերսա-
բէէ եկաւ. և իր հօրը Իսահա-
կին Աստուծոյն զոհեր մատուց։
2 Ու Աստուած գիշերատեսութեան մէջ
քի մէջ խօսեցաւ Իսրայէլին՝ ու
ըսաւ. Յակո՛բ Յակո՛բ. և անիկ
կայ ըսաւ. Ահա՛ ես հոս էմ։ Եւ
3 ըսաւ անոր. Ես եմ Աստուած՝
քու հօրդ Աստուածը. Եգիպ-
տոս իջնելու մի վախնար. ինչու-
որ հոն մեծ ազգ մը պիտի քնեմ
քեզ. Ես քեզի հետ Եգիպտոս
4 պիտի իջնեմ, նաև քեզ անշուշտ
պիտի հանեմ, ու Յովսէփ պիտի
դնէ իր ձեռքը քու աչքերուդ
վրայ։ Եւ Յակոբ ելաւ Բեերսա-
5 բէէն. ու Իսրայէլին որդիները
տարին իրենց հայրը Յակոբը՝ ու
իրենց տղաքները և իրենց կիներ-
ները ան կառքերով, որոնք որ
փարաւոն իրեց զանիկայ առ-
նելու համար։ Եւ առին իրենց
6 անասուններնին ու իրենց ստաց-
ուածքը՝ որ Քանահաս երկրին
մէջ ստացեր էին, ու Եգիպտոս
եկան՝ Յակոբը ու անոր բոլոր սե-
րունդը իրեն հետ. Իր որդիները
7 ու իր որդւոցը որդիները իր հե-
տը՝ իր աղջիկները ու իր որդւո-
ցը աղջիկները՝ և իր բոլոր սե-
րունդը իր հետը Եգիպտոս բե-
րաւ։

8 Եւ ասոնք են Իսրայէլի որդ-
ւոցը անուններնին որ Եգիպտոս է-
կան. Յակոբ ու անոր որդիքը.
Յակոբին անդրանիկը Ռուբէն.
9 Եւ Ռուբէնին որդիքը՝ Ենովք.
ու Փաղղուս, և Եսրոն ու Քար-
մի։ Եւ Շմուէլին որդիքը՝ Յա-
10 մուէլ, ու Յամին, ու Ոհադ, ու
Յաքին, և Սահառ, ու Քանա-
նացի կնկանը որդին Սաուղ։
11 Եւ Ղեւիին որդիքը՝ Գերսան, Կա-
12 հաթ ու Մերարի։ Եւ Յուդային

որդիքը՝ Էր, ու Օնան, և Սե-
լոմ, ու Փարեզ և Զարա. բայց
Էր ու Օնան Քանանու երկրին
մէջ մեռան. և Փարեսին որդի-
քը՝ Եսրոն ու Համուլ: Եւ Ի-
սաքարին որդիքը՝ Թողա, ու
Փուա, և Յասուբ ու Սամրօն:
Եւ Զաբուղոնին որդիքը՝ Սա-
րեդ, ու Եղօն և Յաղել: Ասոնք
են Լիային որդիքը, որոնք Մի-
ջագետքին մէջ ծնաւ Յակոբին,
ու անոր Դինա աղջիկը. անոր
բոլոր որդիներըը ու աղջիկներըը
հասուներեքը հոգի էին: Եւ
Գադին որդիքը՝ Սափոն, ու Ան-
գի, Սունի, և Եսբօն, Երի, ու
Արոդի և Արելի: Եւ Աշերին
որդիքը՝ Յեմնա, ու Յեսուա, և
Յեսուի, ու Բարիա, և անոնց
քոյրը Սարա. և Բարիային որ-
դիքը՝ Հաբեր ու Մելքիել: Ա-
սոնք են Զեղփային որդիքը՝ որն
որ Լաբան իր Լիա աղջկանը
տուաւ. և անոնց ծնաւ սոսնք
Յակոբին՝ տասներեքից հոգի: Յա-
կոբին կնկանը Ռաքելին որդիքը՝
Յովսեփ ու Բենիամին: Եւ Յով-
սեփին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ
Մանասէն ու Եփրեմը ծնան, ո-
րոնք Ասէթ քահանաին քոյրը Ա-
սանեթը ծնաւ անոր: Եւ Բեն-
ամինին որդիքը՝ Բալա, ու Բե-
քեր, և Ասբել, Գերա, ու Նէե-
ման, Էհի, ու Ռոսե, Մոսփիմ,
և Ոփիմ ու Արդ: Ասոնք են
Ռաքելին որդիքը՝ որոնք ծնան
Յակոբին, ամէնը տասներչորս
հոգի: Եւ Դանին որդիքը՝ Հու-
սիմ: Եւ Նեփթալիմին որդիքը՝
Յասիել, ու Գունի, և Յասեր
ու Սիլլեմ: Ասոնք են Բաղղային
որդիքը՝ որն որ Լաբան իր Ռա-
քել աղջկանը տուաւ. ու անի-
կայ Յակոբին տասներ ծնաւ, որ
ամէնը եօթը հոգի էին: Յակո-
բին հետ Եգիպտոս եկող բոլոր
հոգիները, որ անոր ազգանքէն ե-
լած էին, Յակոբին որդւոցը կը-
նիկներէն զատ՝ ամէնը վաթսու-
նուէից հոգի էին: Եւ Յովսեփին
որդիքը՝ որ Եգիպտոսի մէջ անոր
ծնան, երկու հոգի էին. Եգիպ-
տոս գացող Յակոբին տունը բո-
լոր հոգիները եօթանասուն էին:

Եւ անիկայ Յուդան իր առջե- 28
ւէն խրկեց Յովսեփին, որ Գո-
սեմը ցուցնէ իրեն. և անոնք
Գոսեմի երկիրը եկան: Եւ Յով- 29
սեփ իր կառքը պատրաստեց, ու
իր հայրը Իսրայէլը դիմաւորելու
համար Գոսեմը ելաւ. և երբ
անոր դէմը ելաւ, անոր պարա-
նոցին վրայ ինկաւ, ու երկար մը ա-
ւէն անոր պարանոցին վրայ լա-
ցաւ: Եւ Իսրայէլը ըսաւ Յովսե- 30
փին. Հիմա քու երեսդ տեսնե-
լէս ետքը թող մեռնիմ, ինչու-
որ տակաւին ողջ ես: Եւ Յով- 31
սեփ իր եղբայրներուն ու իր հօ-
րը տունը ըսաւ. Ելլեմ, և փա-
րաւոնին պատմեմ, ու ըսեմ ա-
նոր. Իմ եղբայրներս ու իմ հօրս
տունները՝ որ Քանանու երկրին
մէջն էին, ինծի եկան. Եւ ան 32
մարդիկը հովիւներ են. ինչու որ
խաշանց տէր են. և իրենց հօտե-
րը, ու իրենց արջառները և ի-
րենց բոլոր ունեցածը բերին: Եւ 33
երբոր որ ձեր փարաւոն ձեզ կան-
չէ, ու ըսէ թէ՝ Ո՞նչ է արհեստ-
ներդ. Ըսէք. Քու ծառաներդ մեր 34
մանկութենէն մինչև հիմա՝ մենք
ալ, մեր հայրերն ալ խաշանց տէր
ենք. որ Գոսեմի երկրին մէջ բը-
նակիք. ինչու որ ամէն հովիւ Ե-
գիպտացւոց առջեւը գարշելի է:

ԳԼ. ԽԷ

Ե՛ Յովսեփ եկաւ ու պատ- 1
մեց փարաւոնին ու ըսաւ. Իմ
հայրս ու եղբայրներս, և անոնց
հօտերը ու արջառները, և անոնց
բոլոր ունեցածը եկան Քանանու
երկրէն, և ահա Գոսեմի երկրին
են: Եւ իր եղբայրներուն մէջէն 2
հինգ մարդ առաւ, ու զանոնք
փարաւոնին առջեւը ներկայա-
ցուց: Եւ փարաւոն ըսաւ անոր 3
եղբայրներուն. Ո՞նչ է ձեր ար-
հեստը. և անոնք փարաւոնին ը-
սին. Քու ծառաներդ հովիւներ

ունք, մինք ալ՝ մեր հայրերն ալ։
4 Նաև ըսին փարաւոնին. Ա՛ս
երկրին մէջ պանդխտանալու ե-
կանք, վասն զի Քանաան երկրին
մէջ սովը սաստկանալուն համար,
քու ծառաներուդ հօտերուն ար-
ածելիք չկայ, ուստի հիմա չնորհք
ըրէ՝ ծառաներդ Գեսեմի երկրին
5 մէջ բնակինք։ Եւ փարաւոն խօ-
սեցաւ Յովսեփին՝ ըսելով. Քու
հայրդ ու եղբայրներդ քեզի ե-
6 կան. Եգիպտոսի երկիրը առ-
ջևդ է. քու հայրդ ու եղբայր-
ներդ երկրին ամենէն ազնիւ տեղը
բնակեցո՛ւր. Գեսեմի երկրին մէջ
թող բնակին. և թէ որ անոնց
մէջը ճարպիկ մարդիկ ըլլալը գի-
տես, զանոնք իմ հօտերուս վրա-
յայ վերակացո՛ւ ըրէ։
7 Եւ Յովսէփ իր հայրը Յակո-
բը բերաւ, ու փարաւոնին առ-
ջևը հանեց. և Յակոբ օրհնեց
8 փարաւոնը։ Եւ փարաւոն ըսաւ
Յակոբին. Քու կենացդ տարի-
9 ներուն օրերը որչափ են։ Եւ Յա-
կոբ ըսաւ փարաւոնին. Իմ պան-
դխտութեանս տարիներուն օ-
րերը հարիւր երեսուն տարի է.
իմ կենացս տարիներուն օրերը
քիչ ու ցաւով եղան, ու իմ
հայրերուս պանդխտութեան օ-
րերուն մէջ եղած իրենց կենացը
տարիներուն օրերուն չհասան։
10 Եւ Յակոբ օրհնեց փարաւոնը,
ու դուրս ելաւ փարաւոնին առ-
ջևէն։
11 Եւ Յովսէփ Եգիպտոսի երկ-
րին ամենէն ազնիւ կողմը՝ Ռամ-
սեսի երկրին մէջ բնակեցուց իր
հայրը ու եղբայրները, և անոնց
կալուածք տուաւ, ինչպէս որ
12 փարաւոն հրամայեր էր։ Եւ Յով-
սէփ իր հայրը ու եղբայրները և
իր հօրը բոլոր տունը անոնց ըն-
տանիքներուն համեմատ հացով
կը մնուցանէր։
13 Եւ բոլոր երկրին մէջ հաց չը-
կար, ինչու որ սովը խիստ սաստ-
կացաւ, ու Եգիպտոսի երկիրը
և Քանաանի երկիրը սովին պատ-
14 ճառովը նուաղեցան։ Եւ Յով-

սէփ պաշար ծախու առնողնե-
րէն՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ ու
Քանաանի երկրին մէջ գտնուած
բոլոր արծաթը ժողվեց, և Յով-
սէփ փարաւոնին տունը տարաւ
արծաթը։ 15 Ու երբոր Եգիպտոսի
երկրին՝ ու Քանաանի երկրին մէջ
արծաթը հատաւ, բոլոր Եգիպտա-
ցիները եկան Յովսեփին՝ ու ը-
սին. Մեզի հաց տուր. քանզի
արծաթ չըլլալուն համար ինչո՞ւ
մեռնինք քու առջևդ։ 16 Եւ Յով-
սէփ ըսաւ. Ձեր անասուններդը
բերէք, և թէ որ արծաթ չկայ,
ձեր անասուններուն փոխարէն
տամ ձեզի։ 17 Եւ անոնք իրենց ա-
նասուններդը Յովսեփին բերին,
և Յովսէփ հաց տուաւ անոնց՝
ձիերուն փոխարէն, ու ոչխար-
ներուն փոխարէն, և արջառնե-
րուն փոխարէն, ու էշերուն փո-
խարէն. և ան տարին զանոնք
հացով կերակրեց՝ իրենց բոլոր
անասուններուն փոխարէն։
18 Ու երբոր լմնցաւ ան տարին, և
հետևեալ տարին եկան անոր՝ ու
ըսին. Մեր տիրոջմէն չենք պա-
հեր որ արծաթը հատաւ, և մեր
անասուններն ալ մեր տիրոջը ե-
կաւ. ալ բան մը չենաց մեր տի-
րոջը առջևը, բայց մեր անձերը
ու երկիրը. 19 Ինչո՞ւ համար քու աչ-
քիդ առջևը մեռնինք, մինք՝ ու
մեր երկիրը. մե՛զ՝ ու մեր երկիրը
հացով ծախո՛ւ առ, և մինք մեր
երկիրովը փարաւոնին ծառանանք
ըլլանք. և սերմ տուր՝ որ
ապրինք ու չմեռնինք, և երկիրը
ամայի չըլլայ։ 20 Եւ Յովսէփ բո-
լոր Եգիպտոսի երկիրը փարաւո-
նին համար ծախու առաւ. քան-
զի Եգիպտացւոց վրայ սովը սաս-
տիկ ըլլալուն համար՝ անոնց ա-
մէն մէկը իր արտը ծախեց, ու
երկիրը փարաւոնին եղաւ։ 21 Եւ
Եգիպտոսի սահմանին մէկ ծայրէն
մինչև մէկալ ծայրը՝ ժողովուրդը
քաղաքէ քաղաք փոխադրեց։ 22 Մի-
այն քահանաներուն երկիրը ծախու
չառաւ, ինչու որ քահանաները փա-
րաւոնէն նպաստ բաժին ունէ-

ԳԼ. ԽԸ

Եւ եղաւ որ առ բանեցուցին հաս- 1
քը Յակոբայ զասուեցաւ. Ասէ
քաւ հայրդ հիւանդ է. և առին
կայ իր երկու որդիքը Մանասէն
ու Եփրեմը իր հետը առաւ: Եւ 2
Յակոբին պատմուեցաւ ու ըս-
ուեցաւ. Ահա քու որդիդ Յով-
սէփը քեզի կու գայ. և Իսրայէլ
ուժացաւ՝ ու անկողինին վրայ
նստաւ: Եւ Յակոբ ըսաւ Յով- 3
սէփին. Ամենակարող Աստուա-
ծը Քանաանու երկիրը Լուզին մէջ
երեւցաւ ինծի, ու օրհնեց զիս.
Եւ ըսաւ ինծի. Ահա քեզ պի- 4
տի աճեցընեմ, ու շատցընեմ, և
քեզ շատ ժողովուրդներու հայր
պիտի ընեմ. և աս երկիրը քեզ-
մէ ետքը քու սերունդիդ յաւի-
տենական կալուածք ըլլալու պի-
տի տամ: Եւ հիմա քու երկու 5
որդիքդ՝ որ ծնան քեզի Եգիպտա-
ցի երկրին մէջ քեզի Եգիպտոս
գալէս առաջ, իմ են. Եփրեմը
ու Մանասէն՝ Ռուբենին ու Շը-
մաւոնին պէս իմ պիտի ըլլան:
Եւ անոնցմէ ետքը քու ծնած 6
որդիքդ՝ քովդի ըլլան. ու իրենց
ժառանգութեանը մէջ իրենց ե-
բայրներուն անուններովը կան-
չուին: Եւ ես երբոր Միջագետէն 7
կու գայի, Քանաանու երկրին մէջ
ան ճամբան վրայ՝ որ տակաւին
Եփրաթա երթալու քիչ մը տեղ
կայ, Ռաքելը մեռաւ իմ քովս.
ու զանիկայ հոն Եփրաթային՝ ա-
սիկա Բեթղեհեմին ճամբուն մէջ
թաղեցի:

Եւ Իսրայէլ տեսաւ Յովսէ- 8
փին որդիները՝ ու ըսաւ. Ո՞վ են
սոքա: Եւ Յովսէփ ըսաւ իր հօ- 9
րը. Իմ որդիներս են՝ որ Աստ-
ուած հոս ինծի տուաւ. և անիկ-
կայ ըսաւ. Շնորհք ըրէ՝ ինծի
բեր զանոնք, որ օրհնեմ: Ու Իս- 10
րայէլին աչքերը ծերութենէն
ծանրացած էին, անոնք որ չէր
կրնար տեսնել. և զանոնք մօտե-
ցուց անոր, ու անիկայ համբու-
րեց զանոնք, և գրկեց: Ու Իս- 11

ին, ու կ'ուտէին իրենց բաժինը,
որ փարաւոն կու տար անոնց.
անոր համար իրենց երկիրը չծա-
խեցին: Եւ Յովսէփ ըսաւ ժողո- 23
վուրդին. Ահա այսօր ձեզի ու
ձեր երկիրը փարաւոնին հասար. արդ՝ ձեզի սերմ
հոս պահ, ու սերմանեցէք երկի- 24
րը. Եւ եղիէ արդիւնքին հինգ
դէն մէկը փարաւոնին պիտի
տաք, ու շորս մասը ձերը պիտի
ըլլայ, որ արտին սերմ՝ ու ձեզի
և ձեր տանը մէջ եղողներուն՝
ու ձեր տղաքներուն ուտելիք ըլ-
լայ: Եւ ըսին. Մեզ ապրեցու- 25
ցիր. թող մեր տիրոջը առջեւը
շնորհք գտնենք, ու փարաւոնին
ծառաներ ըլլանք: Եւ Յովսէփ 26
աս օրէնքը հաստատեց Եգիպտա-
ցի երկրին մէջ մինչեւ այսօր՝ որ
հինգէն մէկը փարաւոնին ըլլայ.
բաց ի քուրմերուն երկրէն՝ որ
փարաւոնինը չեղաւ:

Եւ Իսրայէլ կը բնակէր Եգիպ- 27
տոսի երկրին մէջ Գեսեմի երկի-
րը. ու հոն կալուածք առացան,
և աճեցան ու խիստ շատցան:

Եւ Յակոբ Եգիպտոսի երկ- 28
րին մէջ տասնեւեօթը տարի ապ-
րեցաւ. ու Յակոբին կեանցը
տարիներուն օրերը հարիւր քառա-
սունեւեօթը տարի եղաւ: Ու 29
երբոր Իսրայէլին մեռնելու օ-
րերը մօտեցաւ, կանչեց իր Յով-
սէփ որդին, ու ըսաւ անոր. Թէ
որ հիմա քու առջեւդ շնորհք գը-
տայ, կ'աղաչեմ քեզի՝ ձեռքդ
իմ երանքիս տակը դիր, և ինծի
մարդասիրութիւն ու ճշմարտու-
թիւն ըրէ. կ'աղաչեմ քեզի՝ իս
Եգիպտոսի մէջ մի թաղեր. Հա- 30
պա իմ հայրերուս հետ պառկիմ,
ու դուն իս Եգիպտոսէն հանես,
և իս անոնց գերեզմանը թաղես:
Եւ անիկա ըսաւ. Իս քու ըսա- 31
ծիդ պէս պիտի ընեմ: Եւ ինքը
ըսաւ. Ինծի երդում ըրէ. և ա-
նիկայ երդում ըսաւ անոր: Եւ
Իսրայէլ անկողինին գլուխն վը-
րայ երկրպագութիւն ըսաւ:

բայել ըսաւ Յակոբին. Ես չեմ յուսար որ քու երեսդ տեսնեմ, և ահա Աստուած ինծի քու սերունդդ ալ ցուցուց։ Եւ Յակոբ հանեց զանոնք անոր ծունկերէն, և իր երեսը մինչև գետինը խոնարհեցուցին ըսաւ։ Եւ Յակոբ առաւ անոնց երկուքն ալ Եփրեմը իր աջ ձեռքովը Իսրայելին ձախ կողմը, և Մանասէն իր ձախ ձեռքովը Իսրայելին աջ կողմը, ու մօտեցուց անոր։ Եւ Իսրայել իր աջ ձեռքը երկնցուց, ու Եփրեմին գլուխն վրայ դրաւ, որ պզտիկն էր, ու իր ձախ ձեռքը Մանասէին գլուխն վրայ, անիկայ խորհրդով իր ձեռքերը փոխեց, քանի որ Մանասէն անդրանիկն էր։ Եւ օրհնեց զՅակոբ ու ըսաւ. Ան Աստուածը որուն առջեւը իմ հայրերս Աբրահամը ու Իսահակը քալեցին, ան Աստուածը՝ որ ծնած աեւնէս մինչև այսօր իս կերակրեց, Ան Հրեշտակը՝ որ իս ամէն չարիքներէն ազատեց, օրհնէ առ տղաքներդը, և իմ անուանս՝ ու իմ հայրերուս Աբրահամին և Իսահակին անունը անոնց վրայ կանչուի, ու երկրին մէջ առատը խիստ շատնան։ Եւ Յակոբի երբ տեսաւ որ հայրը իր աջ ձեռքը Եփրեմին գլուխն վրայ դրաւ, իրեն հաճելի չեղաւ. և իր հօրը ձեռքը բռնեց՝ որ զանիկայ Եփրեմին գլուխէն վերցնէ Մանասէին գլուխն վրայ փոխադրէ։ Եւ Յակոբ ըսաւ իր հօրը. Ո՛չ այդպէս հայր իմ. քանի որ անդրանիկը աս է. քու աջ ձեռքդ անոր գլուխն վրայ դիր։ Եւ իր հայրը չուզեց՝ ու ըսաւ. Գիտեմ որդեակ իմ, գիտեմ. ասիկայ ալ ժողովուրդ պիտի ըլլայ, և ասիկայ ալ մեծ պիտի ըլլայ. բայց անոր պզտիկ եղբայրը անկե աւելի մեծ պիտի ըլլայ, ու անոր սերունդը խիստ մեծ ազգ պիտի ըլլայ։ Եւ անօրը օրհնեց զանոնք ու ըսաւ, Իսրայելը ձեզմով օրհնէ, ու Աստուած քեզ Եփրեմին պէս և Մանասէին պէս ընէ։ Ասկէ ետքը Եփրեմը Մանասէին առաջ դրաւ։

Եւ Իսրայել ըսաւ Յովսեփին. Ահա ես կը մեռնիմ, և Աստուած ձեզի հետ պիտի ըլլայ, ու ձեզ ձեր հայրերուն երկիրը պիտի դարձընէ։ Եւ ես քու եղբայրներդ մէկ բաժին աւելի տուի քեզի, որ ան Ամորհացիներուն ձեռքէն իմ սրովս ու աղեղովս առի։

ԳԼ. ԽԹ

Եւ Յակոբ կանչեց իր որդիները ու ըսաւ. Ժողովուեցէք, որ ձեզի պատմեմ ձեզի վերջին օրերը ձեր գլուխն գալիքը։

Ժողովուեցէք՝ ու ականջ տուէք, ով Յակոբին որդիներ, ու ձեր հօրը Իսրայելին մտիկ ըրէք։

Ռուբէն, իմ անդրանիկս՝ իմ ոյժս ու իմ զօրութեանս կոպը, յարդութեան կատարելութիւնը ու զօրութեան կատարելութիւնը դուն էս։ Ջուրի պէս եռացիր, առաջին պիտի չըլլաս. քանի որ քու հօրդ անկողինը ելար, անուանիր պղծեցիր ա՛. դէկայ։ (Իմ անկողինս ելաւ։)

Շմաւոնը ու Ղեւին եղբայրներ են. զէնքերնին անիրաւութեան դործիքներ են։ Իմ հոգիս անոնց խորհուրդներուն չմտնէ, իմ պատիւս անոնց ժողովին հետ չմիանայ. քանի որ իրենց բարկութեամբը մարդ սպաննեցին, և իրենց կամապաշտութեամբը ցուլ ջլել կարեցին։ Անիծեալ ըլլայ անոնց բարկութիւնը, քանի որ խիստ էր, ու անոնց սրտմտութիւնը, քանի որ սաստիկ էր. զանոնք Յակոբին մէջ պիտի բաժնեմ, ու զանոնք Իսրայելին մէջ պիտի ցրուեմ։

Ո՛վ Յուդա՝ քու եղբայրներդ քեզ պիտի գովեն. քու ձեռքդ քու թշնամիներուդ պարանոցին վրայ ըլլայ. քու հօրդ որդիները քեզի երկրպագութիւն ընեն։ Յուդան առիւծի ձագ է. որդ.

եակ իմ՝ կաղապատէն ելար։ Առ-
իւծի պէս ծռեցաւ ու պառկեցաւ, իբրեւ
առիւծի պէս պառկեցաւ, զանի-
10 կայ ով պիտի արթնցնէ։ Հշ-
խողութիւնը Յուդայէն պիտի
չպակսի, ոչ ալ անոր ոտքերուն
միջէն օրէնսդիրը, մինչեւ որ
Սիլովը գայ, ու ժողովուրդները
11 անոր պիտի հնազանդին։ Իր յա-
տոնակը արմէնի պիտի կապէ, ու
իր էգ իշուն ձագը աղեկ արմէնի, իր պատմուճանը գի-
նիով պիտի լուայ, ու իր հան-
12 դերձը խաղողի արիւնով։ Իր աչ-
քերը գինիէն կարմիր՝ ու իր ակ-
ռանները կաթէն ճերմակ պիտի
ըլլայ։
13 Զաբուղոնը ծովին եզերքը պի-
տի բնակի, ու անիկայ նաւերուն
հանգիստը պիտի ըլլայ, և անոր
սահմանը մինչեւ Սիդոն պիտի
հասնի։
14 Իսաքարը ուժեղ էշ մըն է,
որ գոմերուն մէջտեղը կը պառ-
15 կի, եւ տեսնելով որ հանգստու-
թիւնը ազէկ էր, ու երկիրը՝ որ
գեղեցիկ էր, իր ուսը բեռցնել-
լու խոնարհեցուց, ու հարկատու
ծառայ եղաւ։
16 Դանը իր ժողովուրդը պիտի
դատէ, Իսրայէլի ցեղերէն մէ-
17 կուն պէս։ Դանը ճամբու վրայ
օձ մը պիտի ըլլայ, ու ճամբու
վրայ իժ մը, որ ձիուն գարշա-
պարը կը խածնէ, անոնկ որ հե-
տեւը եւռը կ'իյնայ։
18 Ո՛վ Տէր՝ քու փրկութեանդ
սպասեցի։
19 Գադին՝ գունդ մը վրան պի-
տի յարձակի, բայց վերջապէս
ինքը պիտի յարձակի։
20 Ասերին հացը պարարտ պիտի
ըլլայ, ու ինքը թագաւորի հա-
մադամ կերակուրները պիտի տայ։
21 Նեփթաղիմը գեղեցիկ խօսքեր
ուսուց ազատ խոզաւած եղջերու
մըն է։
22 Յովսէփը պտղաւոր ոստ մըն
է, աղբիւրի քով փնդոստած պըտ-
23 ղաբեր ոստ մը՝ որոնց բողբո-
ջները պատի վրայ կ'ելլեն։ Աղեղ-
նաւորները վշտացուցին զանի-
կայ, ու նետաձիգ եղան անոր,
ու ատելին զանիկայ։ Բայց ա- 24
նոր աղեղը զօրաւոր մնաց, և իր
ձեռացը բազուկները ուժգնոյն,
Յակոբին հզօր Աբբոյէն ձեռ-
քերովը։ Իսրայէլին վէմը եղող
հովիւը անկէ է։ Աբիւյ քու հօ- 25
րըդ Աստուծմէն է՝ որ քեզի պի-
տի օգնէ, և Ամենակարողէն՝ որ
քեզ պիտի օրհնէ, վերէն՝ երկին-
քին օրհնութիւններովը, ու վա-
րը պառկող խորութեան օրհ-
նութիւններովը, ծիծերուն ու
արգանդին օրհնութիւններովը։
Քու հօրդ օրհնութիւնները՝ իմ 26
նախնեացս օրհնութիւններէն՝
մինչեւ յաւիտենական բլուրնե-
րուն գագաթը զօրացան. Յով-
սեփին գլուխը վրայ պիտի ըլլան,
և անոր գագաթին վրայ՝ որ իր
եղբայրներէն զատուած է։
Բենիամինը փառաւոր գայլ 27
պիտի ըլլայ. առաւոտուն ուսը
պիտի ուտէ, և գիշերը կաղապա-
ծը պիտի բաժնէ։
Ամէն ասոնք Իսրայէլի տաս- 28
ներկու ցեղերն են. և սա է՝ որ
անոնց հայրը խօսեցաւ անոնց,
ու օրհնեց զանոնք. ամէն մէկուն
օրհնութիւնը պէս օրհնեց զա-
նոնք։ Եւ պատուիրեց անոնց, ու 29
ըսաւ. Ես իմ ժողովուրդիս պի-
տի խառնուիմ. իմ հայրերուս
հետ ան սպրին մէջ թաղեցէք զիս,
որ Քետացի Եփրոնին արտին մէ-
ջեն է. Ան սպրին մէջ որ Քա- 30
նանու երկիրը Մամբրէին դիմա-
ցը եղող Մաքփելայի արտին մէ-
ջեն է, զոր Աբրահամ արտին
հետ մեկտեղ գերեզմանի կալ-
ուածքի համար՝ Քետացի Եփրո-
նէն ծախու առաւ։ Աբրահամ 31
մը՝ ու անոր կինը Սարան հոն
թաղեցին. Իսահակը՝ ու անոր
կինը Ռեբեկան հոն թաղեցին.
ես ալ Լիան հոն թաղեցի։ Ան 32
արտը ու հոն եղած սպրը Քետին
որդիներէն ծախու առնուեցաւ։
Եւ Յակոբ երբ լմընցուց իր որդ- 33
ւոցը պատուէրը տալը, իր ոտքե-

րը անկողնին մէջ ժողվեց, ու հոգին ետուն, և իր ժողովուրդին խառնուեցաւ։

ԳԼ. Ծ

1 Ե Յակոբ իր հօրը երեսին վրայ լնկաւ, ու լացաւ անոր վրայ, և համբուրեց զանիկայ։
2 Եւ Յովսէփ իր բժիշկ ծառաներուն հրամայեց որ իր հայրը պնդանեն, և բժիշկները զմռսեցին Իսրայէլը։ Եւ անոր քառասուն օրը լմընցաւ, (ինչու որ զմռսուածներուն օրերը ասանկ կը լմընան,) և Եգիպտացիք անոր համար եօթանասուն օր սուգ ըրին։ Եւ երբ անոր սուգին օրերը անցան, Յովսէփ զուսցեց փարաւոնի տանը՝ ըսելով. Թէ որ հիմա ձեր աչքը շնորհք գտայ, խնդրեմ ձեզի՝ փարաւոնին ականջին զրուցեցէք ու ըսէք. Իմ հայրս ինծի երդում ընել տուաւ՝ ըսելով. Ահա ես կը մեռնիմ. իմ գերեզմանիս մէջը՝ որ ես ինծի հատար Քանանու երկրին մէջ փորեցի, իս հոն թաղես. և հիմա շնորհք ըրէ՝ իմ հայրս թաղելու ելլեմ, ու նորէն գամ։ Եւ փարաւոն ըսաւ. Ելլէ՛, ու թաղէ՛ քու հայրդ՝ ինչպէս որ անիկայ քեզի երդում ընել տուաւ։
7 Եւ Յովսէփ իր հայրը թաղելու ելաւ. և փարաւոնին բոլոր ծառաները՝ անոր տանը ծերերը՝ ու Եգիպտոսի երկրին բոլոր ծերը անոր հետ ելան. Նաև Յովսեփին բոլոր տունը՝ ու անոր եղբայրները՝ և անոր հօրը տունը. միայն իրենց ոչխարները, ու իրենց հօտերը, և իրենց արջառները Գեսեմի երկրին մէջ թողուցին։ Եւ անոր հետ կառքեր ու ձիաւորներ ելան, ու շատ մեծ բանակ մը եղաւ։ Եւ երբ Առադին կալը՝ որ Յորդանանու մէկալ կողմն է, հոն մեծ ու խիստ սաստիկ լացով մը ողբացին, և իր հօրը համար եօթը օր սուգ ըրաւ։ Եւ ան երկրին մէկ բնակող Քանանացիները երբոր տեսան Առադին կալին մէջ սուգին հանդիսը, ըսին. Ա՛ս մեծ սուգ մը ըլլալու է Եգիպտացիներուն. անոր համար անոր անունը Աբելմիսրայիմ դրին, որ Յորդանանու մէկալ կողմն է։ Եւ անոր որդիքը ըրին անոր՝ ինչպէս որ պատուիրեր էր։ Եւ անոր որդիքը Քանանու երկիրը տարին զանիկայ, ու Մաղեդեին զանիկայ Մամբրէին դիմացը եղող Մաքփելայի արտին այրին մէջը, որ Աբրահամ գերեզմանի կալուածքի համար ծախու առաւ արտին հետ մէկտեղ Եփրոնէն։ Եւ Յովսէփ իր հայրը թաղելէն ետև՝ Եգիպտոս դարձաւ, ինքը՝ ու իր եղբայրները՝ և անոր ամէնը՝ որ իրեն հետ իր հայրը թաղելու եկան։
15 Եւ Յովսեփին եղբայրները տեսնելով որ իրենց հայրը մեռաւ, ըսին Յովսէփին. Գուցէ Յովսէփ ոխ պահելով պիտի հատուցանէ մեզի այն ամէն չարիքը՝ որն որ ըրինք իրեն։ Եւ Յովսեփին պատգամատու իրիկացին՝ ըսելով. Քու հայրդ մեռնելէն առաջ պատուիրեց ըսելով՝ ու ըսաւ. Յովսեփին ասանկ ըսէք. Հիմա շնորհք ըրէ՝ քու եղբայրներուդ յանցանքը ու անոնց մեղքը նեղ, (ինչու որ քեզի չարութիւն ըրին.) և հիմա կ՚աղաչենք քեզի՝ քու հօրդ Աստուծոյն ծառաներուն յանցանքը նեղ։ Եւ Յովսէփ լացաւ՝ երբոր անոնք խօսեցան իրեն։ Ու անոր եղբայրները ալ գացին, և անոր առջևը իյնան, ու ըսին. Ահա մենք քու ծառաներդ ենք։ Եւ Յովսէփ բսաւ անոնց. Մի վախնաք. միթէ ես Աստուծոյ տեղն եմ։ Եւ թէպէտ դուք ինծի դէմ չարութիւն խորհեցաք, բայց Աստուած ան ազեկի դարձուցին, (անանկ որ՝ ան օրուան եղածին պէս՝ շատ ժողովուրդ ապրեցընէ։ Եւ հիմա մի վախնաք, ես ձեզ՝ ու ձեր բնտանիքնեը պիտի կերակրեմ։ Այսպէս

մխիթարեց զանոնք քաղցրա-
թեամբ խօսելով։
22 Եւ Յովսէփ եգիպտոս բնա-
կեցաւ, ինքը՝ և իր հօրը տու-
նը. և Յովսէփ հարիւր տասը
23 տարիապրեցաւ։ Եւ Յովսէփ
Եփրեմին որդիները՝ մինչև եր-
րորդ սերունդը տեսաւ, և Մա-
նասէին որդւոյն Մաքիրին որդի-
ները ալ Յովսէփին ծունկերուն
վրայ ծնան։
24 Եւ Յովսէփ իր եղբայրներուն
ըսաւ. Ահա՛ ես կը մեռնիմ, ու
Աստուած անշուշտ ձեզի այցե-
լութիւն պիտի ընէ, ու ձեզ աս
երկրէն պիտի հանէ դէպ՚ի այն
երկիրը՝ որուն համար ինքը եր-
դում ըրաւ Աբրահամին՝ Իսա-
հակին ու Յակոբին։ Եւ Յովսէփ 25
Իսրայէլի որդւոցը երդում ընել
տուաւ՝ ըսելով. Աստուած ան-
շուշտ ձեզի այցելութիւն պիտի
ընէ, ու իմ ոսկորներս ասկից
հանեք։ Եւ Յովսէփ հարիւր աս- 26
ը տարեկան ըլլալով մեռաւ.
ու զմռսեցին զանիկայ, և տա-
պանի մը մէջ դրին եգիպտոսի
մէջ։

ԴԻՐՔ ԵԼՔԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ա՛ւ եգիպտոս գացող Իսրա-
յէլի որդւոցը անուններըը ասոնք
են, ամէն մէկը իր տունովը Յա-
2 կոբին հետ գնաց. Ռուբէն, Շը-
3 մեաւն, Ղեւի ու Յուդա, Իսա-
քար, Զաբուղոն և Բենիամին,
4 Դան ու Նեփթաղիմ, Գադ ու
5 Ասեր։ Եւ Յակոբին երանքեն
ելած բոլոր հոգիները եօթանաս-
ուն հոգի էին. Յովսէփին ալ
6 եգիպտոս էր։ Եւ Յովսէփ ու
անոր բոլոր եղբայրները և բոլոր
7 ան ազգը մեռան։ Եւ Իսրայէլի
որդիքը աճեցան ու բազմացան
և շատցան ու խիստ զօրացան.
և ան երկիրը անոնցմով լեցուե-
ցաւ։
8 Արդ՝ եգիպտոսի վրայ մէկ
նոր թագաւոր մը ելաւ, որ Յով-
9 սէփը չէր ճանչնար։ Եւ անիկայ
ըսաւ իր ժողովուրդին. Ահա Իս-
րայէլի որդւոցը ժողովուրդը մեզ-
10 մէ շատ ու զօրաւոր են. Եկէք
խնամտութիւն բանեցընենք ա-
նոնց դէմ, որ չըլլայ թէ շատ-
նան, ու երբոր պատերազմ պա-
տահելու ըլլայ, անոնք ալ մեր
թշնամիներուն հետ մէկ ըլլան,
ու մեզի դէմ պատերազմին, և
աս երկրէն ելլեն։ Անոր համար 11
գործավարներ դրին անոնց վրայ,
որ չարչարեն զանոնք իրենց ծա-
նրը գործքերովը. և փարաւոնին
շտեմարանի քաղաքներ՝ Փիթօմը
ու Ռամսէսը շինեցին։ Եւ որչափ 12
կը չարչարէին զանոնք, այնչափ
ալ աւելի կը շատնային ու կ՚ա-
ճէին. և անոնք Իսրայէլի որդ-
ւոցմէն ձանձրացան։ Եւ եգիպ- 13
տացիք բռնութեամբ կը ծառա-
յեցընէին Իսրայէլի որդիները։
Եւ անոնց կեանքը ծանր գոր- 14
ծով կաւով ու աղիւսներով և
դաշտին ամէն գործովը կը դառ-
նացընէին. ինչ ծառայութիւն
որ անոնց ընել տային՝ բռնու-
թեամբ էր։
Եւ եգիպտոսի թագաւորը 15
խօսեցաւ Եբրայեցւոց մանկա-
բարձներուն, որոնց մէկուն ա-
նունը Սեփրա՝ ու մէկալին ա-
նունը Փուա էր, ու ըսաւ. Եր- 16
բոյկի կնիկներուն ազգքը ա-
ռած աստենիդ՝ նստարանները

վայ նայիք, Թէ որ ազայ Ի՛ մեռ-
ցընէք անիկայ, և Թէ որ աղջիկ
17 Ի՛ Թող ազջ ինայ: Բայց մանկա-
բարձներըը Աստուծմէ վախցան,
ու Եգիպտոսի Թագաւորին ի-
րենց բանին պէս չըրին. հապա
18 արուներըը ազջ կը Թողուին: Եւ
Եգիպտոսի Թագաւորը կանչեց
մանկաբարձներըը, ու ըսաւ ա-
նոնց. Ինչո՞ւ ասա բանը ըրիք, ու
19 արուներըը ազջ Թողուցիք: Եւ
մանկաբարձներըը ըսին Փարաւո-
նին. Քանզի Եբրայեցի կիներըը
Եգիպտացի կիներուն պէս
չեն, Թուխ որ առոյգ են, մանկ
կաբարձը անոնց չգացած՝ կը ծը-
20 նանին: Անոր համար Աստուած
մանկաբարձներուն բարիք ըրաւ.
և ժողովուրդը շատցաւ, ու խիստ
21 զօրացաւ: Եւ եղաւ որ մանկա-
բարձներըը Աստուծմէ վախնալ-
նուն համար, անոնց տուներ շի-
22 նեց: Եւ Փարաւոն իր բոլոր ժո-
ղովուրդին հրամայեց՝ ըսելով.
Ամէն ծնած արան գետը նետե-
ցէք, և ամէն աղջիկը ազջ Թո-
ղուցէք:

ԳԼ. Բ

1 Ու Ղևիին տունէն մէկը գը-
նաց, ու Ղևիին Ցի աղջիկը Ցին
2 առաւ: Եւ կինիկը յղացաւ, ու
որդի մը ծնաւ. և անոր գեղե-
ցիկ ըլլալը տեսնելով՝ իրիք ա-
3 միս պահեց զանիկայ: Եւ երբ
ալ չէր կրնար պահել անիկայ,
պրտուղէն տապանակ մը առաւ
անոր համար, և կպրտով ու ձիւ-
Թով ծեփեց ան, և արան մէջը
դրաւ, ու գետին եղերքը եղած
4 շամբին մէջ ձգեց: Եւ անոր քոյ-
րը հեռու կայնեցաւ, որ տեսնէ
Թէ ինչ պիտի պատահի անոր:
5 Եւ Փարաւոնին աղջիկը գետը
լուացուելու, և անոր ա-
զախիներըը գետին եղերքը կը
պտըտէին. և երբ անիկայ շամ-
բին մէջտեղը տապանակը տե-
սաւ, իր աղախինը իրկեց, որ
6 բերաւ անիկայ. Եւ երբոր բա-
ցաւ, արան տեսաւ, և ահա
արան կու լար. և խղճայ անոր
վրայ, ու ըսաւ. Ասիկայ Եբրա-
յեցւոց ազջիկներէն է: 7 Եաքը ա-
նոր քոյրը ըսաւ Փարաւոնին
աղջկանը. Երթամ ու քեզի Եբ-
րայեցիներէն ծիծ տուող կնիկ
մը կանչեմ, որ արան անուցանէ
քեզի համար: 8 Եւ Փարաւոնին
աղջիկը ըսաւ անոր. Գնա՛. և աղ-
ջիկը գնաց, ու արանն մայրը կան-
չեց: 9 Եւ Փարաւոնին աղջիկը ը-
սաւ անոր. Առ ասա արան՝ որ ը-
նուցանես ինծի համար, ու ես
քու վարձքդ կու տամ. և կնիկը
առաւ արան ու սնուց անիկայ:
10 Երբոր արան մեծցաւ, Փարաւո-
նին աղջկանը բերաւ զանիկայ,
ու անոր որդին եղաւ. և անոր
անունը Մովսէս դրաւ, ու ը-
սաւ. Քանզի ջուրէն հանեցի զա-
նիկայ:

11 Եւ ան օրերը երբոր Մովսէս
մեծցաւ, իր եղբայրներուն ելաւ,
ու անոնց ծանր գործքերուն նա-
յեցաւ. և տեսաւ Եգիպտացի
մը՝ որ իր եղբայրներէն Եբրայե-
ցիին մեկը կը ծեծէր: 12 Եւ երբ
անդին ատին նայելով՝ տեսաւ
որ մեկը չկայ, մեռցուց Եգիպ-
տացին, ու աւազին մէջը թա-
ղեց զանիկայ: 13 Եւ հետևեալ օրը
ելաւ, և ահա երկու Եբրայեցի
մարդիկ կը կռուէին իրարու
հետ. և ըսաւ անոր՝ որ իրա-
ւունք չունէր. Ինչո՞ւ քու ընկե-
րիդ կը զարնես: 14 Եւ անիկայ ը-
սաւ. Ո՞վ քեզ մեր վրայ իշխան
ու դատաւոր դրաւ. Իմ ալ մեռ-
ցընելս միտք ունիս, ինչպէս որ
Եգիպտացին մեռցուցիր: Եւ
Մովսէս վախցաւ՝ ու ըսաւ. Ան-
շուշտ ասիկա իմացուած է:
15 Եւ երբ Փարաւոն լսեց ասիկա
նը, Մովսէսը մեռցընել կ'ուզէր.
բայց Մովսէս Փարաւոնին երե-
սէն վախաւ, ու Մադիամու ե-
կիրը բնակեցաւ. և հոն մը քով
նստաւ: 16 Եւ Մադիամու քահանային
եօթը աղջիկ ունէր. ու անոնք
եկան՝ և ջուր քաշեցին, ու իրենց
հօրը հօտը խմցընելու համար ա-

17 աղաւնիները լեցուցին։ Եւ հովիւները եկան՝ ու վրնտեցին զանոնք. և Մովսէս եկաւ՝ ու օգնեց անոնց, և անոնց հօտին ջուր
18 խմցուց։ Եւ երբ անոնք իրենց հօրը Ռագուէլին եկան, անիկայ ըսաւ. Այսօր ի՞նչ պատճառով շուտ եկաք։ Եւ ըսին. Մեկ Եգիպտացի մը մեզ հովիւներուն ձեռքին ազատեց, և մեզի ալ շատ ջուր քաշեց, ու հօտին խմց-
20 ուց։ Ան ալ ըսաւ իր աղջիկներուն. Եւ ո՞ւր է անիկայ. ինչո՞ւ ան մարդը այդպես թող տուիք. կանչեցէք անիկայ՝ որ
21 հաց ուտէ։ Եւ Մովսէս համեցաւ ան մարդուն հետ բնակիլ, ու անիկայ իր Սեպփօրա աղջիկը
22 կը Մովսէսին տուաւ։ Եւ Ինիւը որդի մը ծնաւ, և անիկայ անոր անունը Գերսամ դրաւ. քանզի ըսաւ. Պանդուխտ եղայ օտար երկրի մէջ։

23 Եւ եղաւ որ շատ օրերէն հետը Եգիպտոսի թագաւորը մեռաւ, և Իսրայէլի որդիքը ծառայութեան պատճառաւ հառաչեցին ու աղաղակեցին. և ծառայութեան համար անոնց ա-
24 ղաղակը Աստուծոյ հասաւ։ Եւ Աստուած անոնց հեծեծմունքը լսեց. ու Աստուած յիշեց իր ուխտը՝ որ Աբրահամին, Իսահակին ու Յակոբին հետ ըրեր էր։
25 Եւ Աստուած նայեցաւ Իսրայէլի որդոցը վրայ, ու Աստուած գիտցաւ անոնց վիճակը։

ԳԼ. Գ

1 Իսկ Մովսէս՝ Մադիամու քահանային իր Յեթրո անուներուն հօտը կ'արածէր. ու հօտը անապատին ետին քշելով՝ Աստուծոյ լեռը Հո-
2 րեբ եկաւ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը կրակի բոցով մորենիին մէջէն երևցաւ անոր. և անիկայ տեսաւ որ ահա մորենին կրակով կը վառէր, բայց մորենին չէր
3 սպառեր։ Եւ Մովսէս ըսաւ. Հիմա դառնամ ու սա մեծ տեսարանը տեսնեմ՝ թէ ինչո՞ւ համար մորենին չայրիր։ Եւ երբ Տէրը 4
տեսաւ որ տեսնելու դարձաւ, Աստուած մորենիին միջէն կանչեց անոր՝ ու ըսաւ. Մովսէ՛ս Մովսէս. և անիկայ ըսաւ. Ահա հոս եմ։ Եւ Աստուած ը- 5
սաւ. Հոս մի մօտենար. կօշիկներդ հանէ՛ քու ոտքերէդ. ինչո՞ւ որ ան տեղը՝ որուն վրայ դուն կայնած կաս, սուրբ երկիր է։ Դարձ- 6
եալ ըսաւ անոր. Ես եմ քու հօրդ Աստուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին Աստուածը. և Մովսէս իր երեսը պահեց. ինչո՞ւ որ Աստուծմէ նայիլը վախցաւ։

Եւ Տէրը ըսաւ. Եգիպտոսի 7
մէջ եղող ժողովրդիս չարչարանքը յիրաւի տեսայ. և գոչածնուն վերաբերեալ պատճառաւ ա-նոնց Հէրոտոսի ազատելը լսեցի. ինչո՞ւ որ անոնց տեղատիւնը գիտեմ. Եւ ես անոնք Եգիպ- 8
տացւոց ձեռքէն ազատելս, ու զանոնք ան երկրէն մեկ ազէկ ու լայնատարածակ երկիրը մը՝ կաթ ու մեղր բղխող երկիրը մը՝ Քանանացւոց ու Քետացւոց և Ամորհացւոց ու Փերեզացւոց և Խեւացւոց ու Յեբուսացւոց տեղը հանելս իմայ։ Եւ ահա հիմա 9
Իսրայէլի որդւոցը աղաղակը ինծի հասած է. ու Եգիպտացիներուն անոնց ըրած հարստահարութիւնն ալ տեսայ։ Ուստի և- 10
կո՛ւր հիմա՝ քեզ փարաւոնին խրկեմ, և իմ ժողովրդիս Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հանես։
Եւ Մովսէս ըսաւ Աստուծոյ. Ես 11
ո՞վ եմ՝ որ փարաւոնին երթամ, ու Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հանեմ։ Եւ ըսաւ. Անշուշտ ես 12
քեզի հետ պիտի ըլլամ. և սա ըլլայ քեզի նշան՝ որ ես քեզ խրկեր եմ. երբոր ժողովուրդը Եգիպտոսէն հանես, սա լեռանը վրայ պիտի պաշտէք զԱստուած։

Եւ Մովսէս ըսաւ Աստուծոյ. 13
Ահա ես կ'երթամ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու կ'ըսեմ անոնց. Ձեր հայրերուն Աստուածը ինծի ձեզի խրը-

կեց, և երբեմն լսեն ինձի, թէ ի՞նչ է անոր անունը, ի՞նչ բան եմ անոնց։
14 Եւ Աստուած ըսաւ Մովսէսին. Ես եմ ՈՐ ԷՆ։ Եւ ըսաւ. Այսպէս պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոց.
15 ԵՈՎԱ Ի ՈՐ ԷՆ Իրիկեց ձեզի։ Եւ դարձեալ Աստուած ըսաւ Մովսէսին. Ասանկ պիտի ըսես Իսրայէլի որդւոցը. Ձեր հայրերուն ԵՀՈՎԱ Աստուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին Աստուածը իս ձեզի Իրկեց. իմ անունս յաւիտեան սա է, և ազգէ ազգ
16 իմ յիշատակս սա է։ Գնա՛ Իսրայէլի ծերերը միկտեղ ժողվէ, ու ըսէ անոնց. Ձեր հայրերուն ԵՀՈՎԱ Աստուածը՝ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին Աստուածը երեւցաւ ինծի՝ ըսելով. Անդարձ այցելութիւն ըրի ձեզի, ու Եգիպտոսի մէջ ձեր քաշածը
17 պէսոյ. Եւ ըսի որ ձեզ Եգիպտոսի չարչարանքէն դէպ ի՛ քանանացւոց ու Քետացւոց ու Ամորհացւոց ու Փերիզացւոց և Խեւացւոց ու Յեբուսացւոց երկիրը՝ կաթ ու մեղր բղխող երկիրը հանեմ։
18 Եւ անոնք քու ձայնիդ միտք պիտի ընեն. և դուն՝ ու Իսրայէլի ծերերը Եգիպտոսի թագաւորին պիտի մտնէք, ու ըսէք անոր. Եբրայեցւոց Աստուածը ԵՀՈՎԱՆ մեզի հանդիպեցաւ. և հիմա կ՚աղաչենք՝ իրեք օրուան ճամբայ երթանք դէպ ի՛ անապատը, որ մեր ԵՀՈՎԱ Աստուածոյն զոհ մատուցանենք։
19 Եւ ես գիտեմ որ Եգիպտոսի թագաւորը պիտի չերթաղ ձեզ որ երթաք, ոչ ալ զօրաւոր ձեռքով։
20 Եւ ես ձեռքս պիտի երկնցընեմ, ու պիտի զարնեմ Եգիպտոսը իմ ամէն հրաշքներովս՝ որ անոր մէջը պիտի ընեմ. և անկէ ետքը ձեզ
21 պիտի թողու որ երթաք։ Եւ սա ժողովուրդին շնորհք պիտի տամ Եգիպտացւոց առջեւը. ու երբոր երթաք, դատարկ պիտի
22 չերթաք. Հապա ամէն կնիկ իր դրացիէն՝ ու իր տանը մէջ բնակող կնիկէն արծաթեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր ու հանդերձներ պիտի խնդրէ, և անոնք ձեր որդիներուն ու աղջիկներուն վրայ պիտի դնէք. ու Եգիպտոսը պիտի կողոպտէք։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Մովսէս պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Բայց ահա անոնք չեն հաւատար, ոչ ալ իմ ձայնիս միտք պիտի ընեն. քանզի պիտի ըսեն թէ՝ Տէրը քեզի չերեւցաւ։
2 Եւ Տէրը ըսաւ անոր. Ա՛ռ քու ձեռքիդ՝ ինչ է.
3 և անիկայ ըսաւ. Գաւազան։ Եւ ըսաւ անոր. Գետինը ձգէ՛ ան. և անիկայ գետինը ձգեց, ու օձ եղաւ. և Մովսէս անոր առջեւէն փախաւ։
4 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ձեռքդ երկնցո՛ւր՝ ու պոչէն բռնէ. և անիկայ իր ձեռքը երկրցուց ու զանիկայ բռնեց, և գաւազան եղաւ իր ձեռքին մէջ. Որ հաւատան՝ թէ իրենց
5 հայրերուն Տէր Աստուածը՝ Աբրահամին Աստուածը՝ Իսահակին Աստուածը ու Յակոբին Աստուածը երեւցաւ քեզի։
6 Եւ Տէրը դարձեալ ըսաւ անոր. Հիմա քու ձեռքդ ծոցդ դիր. ու անիկայ իր ձեռքը ծոցը դրաւ. և երբոր դուրս հանեց, ահա իր ձեռքը ձիւնի պէս ճերմակ բորսա եղաւ։
7 Եւ Տէրը ըսաւ. Ձեռքդ նորէն ծոցդ դիր. և անիկայ նորէն իր ձեռքը ծոցը դրաւ, և երբոր դուրս հանեց, ահա նորէն իր բնական մարմնին պէս եղաւ։
8 Եւ ըլլայ որ եթէ քեզի չհաւատան, ու առջի նշանին ձայնին միտք չընեն, հապա նշանին ձայնին պիտի հաւատան։
9 Իսկ թէ որ սա երկու նշաններուն ալ չհաւատան, ու քու ձայնիդ ալ միտք չընեն, գետին կ՚առնես ան, ու ցամաքի վրայ պիտի ըլլայ։

10 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը. Ո՛հ, Տէր իմ, ես ճարտասանօտ չեմ, ոչ երէկուընէ ու միկալ օրուընէն, ոչ ալ ծառային հետ խօսելէդ ետեւ. հապա ես ծանր
11 բերնօտ ու ծանրալեզու եմ: Եւ Տէրը ըսաւ անոր. Ո՞վ տուաւ մարդուն բերան, կամ ո՞վ ըսաւ համրը կամ խուլը՝ կամ աչք ու նեցուղը կամ կոյրը. չէ՞ որ ես Տէրս
12 էր: Ուստի գնա հիմա, ու ես քու բերնիդ հետ պիտի ըլլամ, և քեզի պիտի սորվեցնեմ ինչ
13 որ պիտի խօսիս: Եւ անիկայ ըսաւ. Ո՛հ, Տէր իմ, կ՚աղաչեմ՝ ա՛ս պատգամը որու ձեռքովը որ
14 կրնաս կ՚ուղես՝ խրկէ: Եւ Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ Մովսէսին դէմ, ու ըսաւ. Ղեւտացի Ահարոնը քու եղբայրդ չէ՞. ես գիտեմ որ անիկայ ճարտասանօտ է. նաեւ ահա անիկայ քեզ դիմաւորելու պիտի ելլէ, և քեզ տեսածին պէս իր սրտին մէջ
15 պիտի ուրախանայ: Եւ դուն խօսէ անոր, ու անոր բերանը խօսքը դիր. և ես քու բերնիդ ու անոր բերնին հետ պիտի ըլլամ, ու ձեզի պիտի սորվեցնեմ
16 ինչ որ պիտի ընէք: Եւ քու տեղդ անիկայ Թոզ խօսի ժողովուրդին. և անիկայ քեզի բերնի տեղ ըլլայ, ու դուն անոր
17 Աստուծոյ տեղ ըլլաս: Եւ սա գաւազանը ձեռքդ առ, որ ա՛նով նշանները ընես:
18 Եւ Մովսէս գնաց, ու իր Ցեթրո անեղբին դարձաւ, ու ըսաւ անոր. Հիմա երթամ, ու Եգիպտոսի մէջ եղող եղբայրներուս դառնամ, և նայիմ Թէ տակաւին ողջ են անոնք. ու Ցեթրո
19 ըսաւ Մովսէսին. Գնա՛ խաղաղութեամբ: Եւ Տէրը Մադիամին մէջ ըսաւ Մովսէսին. Գնա՝ Եգիպտոս դարձիր. ինչու որ քու կեանքդ փնտռողը բոլոր մարդիկը մեռան: Եւ Մովսէս իր
20 կնիկը ու իր որդիները առաւ, և իշուն վրայ հեծցուց զանոնք, ու Եգիպտոսի երկիրը դարձաւ. և Մովսէս Աստուծոյ գաւազանը իր ձեռքը առաւ: Եւ Տէրը
21 ըսաւ Մովսէսին. Երբոր դառնաս Եգիպտոս երթաս, նայէ որ փառաւորութիւն առջեւը բոլոր հրաշքները ընես, որոնք քու ձեռքդէդ դրի. և ես անոր սիրտը պինդ պիտի շինացընեմ, ու ժողովուրդը պիտի չթողու: Եւ ըսես փարաո
22 ւոնին. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Իսրայէլը իմ որդիս՝ իմ անդրանիկս է: Եւ քեզի կ՚ըսեմ. Իմ որդիս
23 Թոզ տուր՝ որ ինծի պաշտէ. բայց Թէ որ անիկայ Թոզ տալ չուզես, ահա ես քու որդիդ՝ հանուանդ քու անդրանիկդ կը սպանեմ:
24 Եւ եղաւ որ ճամբան ինձած տեղը՝ Տէրը անոր պատահեցաւ, և ուզեց սպանել զանիկայ:
25 Ուստի Սեպփօրան տաբ քար մը առաւ, ու իր որդւոյն անթլփատութիւնը թլփատեց, և անոր սրբերուն ձգեց, ու ըսաւ. Իրաւցնէ դուն ինծի արիւնոտ երիկ մըն ես:
26 Այսպէս Թոզ տուաւ զանիկայ. անոնոնէնը Թլփատութեանը համար Սեպփօրան ըսաւ, Արիւնոտ երիկ մըն ես:
27 Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին. Գնա՛ անապատը Մովսէսը դիմաւորելու. և անիկայ գնաց, ու Աստուծոյ լեռանը վրայ պատահեցաւ անոր, և համբուրեց զանիկայ:
28 Եւ Մովսէս պատմեց Ահարոնին Տէրոջը բոլոր խօսքերը՝ որ խրկեց զինքը, և բոլոր նշաններէն՝ որ իրեն պատուիրեց:
29 Եւ Մովսէս ու Ահարոն գացին, ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ծերերը ժողվեցին:
30 Եւ Ահարոն՝ Տէրոջը Մովսէսին ըսած բոլոր խօսքերը զոր ըսեց անոնց, ու ժողովուրդին առջեւը նշանները ըրաւ:
31 Եւ ժողովուրդը հաւատաց. և երբոր լսեցին Թէ Տէրը այցելութիւն ըրած է Իսրայէլի որդւոցը, և Թէ անոնց տառապանքնէնտեսութիւնն ըրած է, խոնարհեցան ու երկրպագութիւն ըրին:

ԳԼ. Ե

1 Ա՛յնժամ եղբարքն Մովսէսի ու Ահարոնի փախուստին մնան՝ ու ըսին. Իսրայէլին Եհովայ Աստուածը այսպէս ի՛ըսէ. Իմ ժողովուրդս թո՛ղ տուր՝ որ անապատին մէջ 2 ինծի տօնախմբութի՛ւն ընէն։ Եւ Փարաւոն ըսաւ. Եհովան ո՞վ է, որ անոր խօսքը մտիկ ընելով Իսրայէլը թո՛ղ տամ. Եհովան չեմ ճանչնար, և Իսրայէլն ալ 3 չե՛մ թողուր։ Եւ անոնք ըսին. Եբրայեցւոց Աստուածը մեզի հանդիպեցաւ. հրամմէ տուր որ երեք օրուան ճամբայ անապատը երթանք, ու մեր Եհովայ Աստուծոյն զոհ մատուցանենք, որ չըլլայ թէ ժանտախտով կամ սրով 4 յանկարծ մեզի դէմ ելլէ։ Եւ Եգիպտոսի թագաւորը բսաւ անոնց. Ո՛վ Մովսէս ու Ահարո՛ն՝ ինչո՞ւ ժողովուրդը իրենց գործքերէն կա՛ր թողուք. գացէ՛ք աշխատութեանցնիդ։ 5 Եւ Փարաւոն ըսաւ. Ա՛հա հիմա երկրին ժողովուրդը շատ է, ու դուք կը հանգստացընէք զանոնք իրենց գործքերէն։ 6 Եւ Փարաւոն ան օրը ժողովուրդին գործավարներուն ու անոնց վերակացուներուն հրա- 7 մայեց՝ ըսելով. Երեկաւան ու մէկալ օրուան պէս՝ ալ մի՛տքնին ալ ժողովուրդին յարդ մի՛ տաք աղիւս շինելու համար. թո՛ղ իրենք երթան ու իրենց յարդ 8 ժողվեն։ Եւ աղիւսներուն թիւը՝ որ անոնք առաջ կը շինէին, անոնց վրայ դրէ՛ք, անիկ մի՛ պակսեցընէ՛ք. ինչու որ ծոյլ են, ա՛ն ատոր համար կը գոռան՝ ըսելով. Երթանք՝ մեր Աստուծոյն 9 զոհ մատուցանենք։ Թո՛ղ գործը աս մարդոցը վրայ ծանրանայ, որ անով աշխատին, ու փուճ 10 խօսքերու մտիկ չընեն։ Եւ ժողովուրդին գործավարները ու վերակացուները ելան, և ժողովուրդին խօսեցան՝ ըսելով. Փարաւոնը ասանկ կ՚ըսէ. Ես ձեզի 11 յարդ չե՛մ տար. Դուք գացէ՛ք՝ ձեզի յարդ առէ՛ք՝ ուր տեղ որ կրնաք գտնել. բայց ձեր գործէն բան մը պիտի չպակսի։ 12 Այսպէս ժողովուրդը եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ցրուեցան՝ յարդի տեղ խոպան ժողվելու համար։ 13 Եւ գործավարները կը սպասէին՝ ըսելով. Ձեր օրական գործը լմնցուցէ՛ք, ինչպէս երբ որ յարդ ունէիք։ 14 Փարաւոնին գործավարները Իսրայէլի որդւոցը վրայ իրենց դրած վերակացուները ծեծեցին, ու ըսին. Ձեր վրայ գրուած աղիւսներուն սակը երէկ ու այսօր ինչո՞ւ չլմնցուցիք առջինին պէս։ 15 Եւ Իսրայէլի որդւոցը վերակացուները եկան՝ ու Փարաւոնին բողոքելով՝ ըսելով. Ինչո՞ւ քու ծառաներուդ ասանկ կ՚ընես։ 16 Քու ծառաներուդ յարդ չեն տար, ու մեզի կ՚ըսեն թէ՝ Աղիւսներ շինեցէ՛ք. և ահա՛ քու ծառաներդ ծեծ կ՚ուտեն, ու քու ցանքը քու ժողովուրդիդն է։ 17 Եւ անիկայ ըսաւ. Ծոյլ էք դուք՝ ծոյլ. անոր համար կ՚ըսէք թէ՝ Երթանք՝ Տէրոջը զոհ մատուցանենք։ 18 Գացէ՛ք հիմա քրտնեցէ՛ք, ու ձեզի յարդ պիտի չտրուի, բայց աղիւսներուն տա- կը պիտի տաք։ 19 Եւ Իսրայէլի որդւոցը վերակացուները ինքզինքնին փորձանքի մէջ տեսան, երբոր ըսուեցաւ թէ՝ Ամէն օրուան ձեր վրայ դրուած աղիւսներուն թիւէն չպակսեցընէ՛ք։ 20 Եւ Փարաւոնէն դուրս եկած ատեննին՝ հանդիպեցան Մովսէսին ու Ահարոնին, որ դիմաւորելու կը սպասէին։ 21 Եւ ըսին անոնց. Տէրը ձեզի նայի ու դատէ, ինչու որ դարշելի ըրիք մեր հոտը փարաւոնին աչքը, ու անոր ծառաներուն աչքը, մեզ սպանելու համար անոնց ձեռքը սուր տալով։

22 Եւ Մովսէս Տէրոջը դարձաւ՝ ու ըսաւ. Ո՛վ Տէր, ինչո՞ւ ա՛ս ժողովուրդը փորձանքի մէջ ձգեցիր, և ի՛նչու խրկեցիր.

23 Վասն զի քանի որ քո անուանդ վերջ փարաւոնին պատգամել և կենդանի եմ, անիկայ առ ժողովուրդը դէմ փոքմանքի մէջ ձգեց. ու դուն բնաւ չիրկեցիր քո ժողովուրդը։

ԳԼ. Զ

1 Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին. Փարաւոնին ինչ ընելիքս հիմա պիտի տեսնես. որ հզօր ձեռքով պիտի թողու զանոնք, ու հզօր ձեռքով պիտի վռնտէ զանոնք 2 իր երկրէն։ Եւ Աստուած խօսեցաւ Մովսէսին ու բսաւ անոր. 3 Ես եմ Եհովան. Եւ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին Ամենակարող Աստուծոյ անուանով երեւցայ. բայց իմ Եհովայ անունովս անոնց չյայտնուեցայ։ 4 Նաեւ անոնց հետ իմ ուխտս հաստատեցի, որ անոնց տամ Քանանա երկիրը, անոնց օտարութեան երկիրը՝ ուր որ պանդխտացան։ 5 Եւ լսեցի ալ Իսրայէլի որդւոցը հառաչանքը, որ Եգիպտացիները ծառայեցուցին. ու իմ ուխտս յիշեցի։ 6 Անոր համար Իսրայէլի որդւոցը ըսէ. Ես եմ Եհովան. և ես ձեզ Եգիպտացւոց ծանր գործքերուն տակէն պիտի հանեմ, ու ձեզ ազատեմ անոնց ծառայութենէն պիտի զաւեմ, և ձեզ երկնցած բազուկով ու մեծ դատաստաններով 7 պիտի փրկեմ. Եւ ձեզ ինծի ժողովուրդ պիտի առնեմ. ու ձեզ պիտի Աստուած պիտի ըլլամ. և պիտի գիտնաք որ ես Եհովա Եգիպտացւոց ծանր գործքերուն տակէն հանող Տէրը՝ ձեր Աստուածդ 8 ըլլ եմ։ Եւ ձեզ ան երկիրը պիտի տանիմ, որուն որ Աբրահամին՝ Իսահակին ու Յակոբին տալու երդում ըրի, ու ան ձեզի ժառանգութիւն ընելու պիտի տամ. ես եմ Տէրը։ 9 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը տուն ըսաւ. բայց անոնք հոգիի նեղութենէն ու գործին ծանրութենէն մտիկ չըրին Մովսէսին։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 10 ըսելով. Մտիր խօսէ Եգիպտոսի 11 Փարաւոն Թագաւորին որ Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն արձակէ։ Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջ 12 առջեւը՝ ըսելով. Ահա Իսրայէլի որդիքը մտիկ չըրին, հապա Փարաւոնը ինծի ի՞նչպէս մտիկ պիտի ընէ. որ ես ծանրալեզու եմ։ Եւ Տէրը խօսեցաւ 13 Մովսէսին ու Ահարոնին, ու հրամայեց առաջ անոնց՝ որ Իսրայէլի որդւոցը ու Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին երթան, Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսի երկրէն հանելա հարկ։

Անոնց հայրերուն տուներուն 14 գլխաւորները սանիք են. Իսրայէլին անդրանիկին Ռուբէնին որդիքը՝ Հնոքայ, Փաղուա, Եսրոն և Քարմի. սանիք են Ռուբէնին տոհմերը։ Եւ Շմաւոնին 15 որդիքը՝ Յամուէլ, Յամին, Ոհադ, Յաքին, Սահաւ, և Քանանացի կնկանը որդին Սաւուղ. սանիք են Շմաւոնին տոհմերը։ Եւ Ղեւիին որդւոցը անուններուն 16 իրենց ծնունդներուն համեմատ սանիք են. Գերսոն, Կահաթ և Մերարի։ Եւ Ղեւիին կենացը սակաւ ինչերը հարիւր հիսուներեք տարի եղան։ Գերսոնին որդիքը 17 իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Ղոբնի ու Սիմէի էին։ Եւ կահաթ 18 Թին որդիքը՝ Ամրամ, Իսհառ, Քեբրոն ու Ոզիէլ։ Եւ կահաթ Թին կենացը սակաւ ինչերը հարիւր երեսունուերեք տարի եղան։ Եւ 19 Մերարիին որդիքը՝ Մոողի ու Մուսի. Ղեւիին տոհմերը իրենց ծնունդներուն համեմատ սանիք են։ Եւ Ամրամ իր հօրաքրոջը Յո- 20 քաբեդը իրեն կնիկ առաւ, որ ծնաւ իրեն Ահարոնը ու Մովսէսը։ Եւ Ամրամին կենացը սակաւ ինչերը հարիւր երեսունուեօթը տարի եղան։ Եւ Իսհառին որդիք- 21 քը՝ Կորհ, Նեփեկ և Զիքրի։ Եւ Ոզիէլին որդիքը՝ Միսայէլ, 22 Եղիսափան և Սիթրի։ Եւ Ահարոն 23 Էղիսաբեթ Ամինադաբայ քրոջը Նաասոնին քոյրը առաւ կին. անոր համար Նադաբ, Աբիհու, Եղիազար և Իթամար ծնան։

գաբին աղջիկը՝ կնացաւնին քոյրը Եղիսաբեթը, և ծնաւ իրեն Նադաբը ու Աբիհուդը, Եղիա-
24 զարը ու Իթամարը: Եւ կորխին որդիքը Ասիր, Եղկանա և Աբիասափ. սոքանք են կորխեցւոց տոհ-
25 մերը: Եւ Ահարոնին որդին Եղիազարը փութիէլին աղջիկներէն իրեն կնիկ առաւ. և ծնաւ իրեն Փենհէսը. սոքանք են Ղեւտացւոց հայրերուն գլխաւորները իրենց տոհմերուն համեմատ:
26 Սոքանք են ան Ահարոնը ու Մովսէսը՝ որոնց ըսաւ Տէրը. Իսրայէլի որդիքը իրենց զօրքերովը
27 Եգիպտոսի երկրէն հանեցէք: Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն հանելու համար՝ Եգիպտոսի փարաւոնին խօսողները սոքանք են. սա Մովսէսը ու Ահարոնը:
28 Եւ ան օրը որ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ Եգիպտոսի երկրին մէջ
29 Ա՛նաւոնը Տէրը Մովսէսին ըսաւ ցեց ըսելով. Ես եմ Եհովան. ամէն ինչ որ քեզի կ՚ըսեմ, Եգիպտոսի փարաւոնին խօսէ:
30 Եւ Մովսէս Տէրոջը առջեւը ըսաւ. Ահա ես ծանրալեզու եմ, ու փարաւոն ինչպես մտիկ պիտի ընէ ինծի:

ԳԼ. Է

1 Ա՛յնժամ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Նայէ, քեզ փարաւոնին աստուած ըրի, ու քու եղբայրդ Ահարոնը քու մարգարէդ ըլլայ.
2 Դուն խօսիս ան ամէնը՝ որ քեզի կը հրամայեմ, և քու եղբայրդ Ահարոնը թող խօսի փարաւոնին՝ որ Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն արձակէ:
3 Եւ ես փարաւոնին սիրտը պիտի պինդցնեմ, ու իմ նշաններս և հրաշքներս Եգիպտոսի երկրին մէջ պիտի շատցընեմ:
4 Եւ փարաւոն ձեզի մտիկ պիտի չընէ, ու ես իմ ձեռքս պիտի դնեմ, և իմ զօրքերս՝ իմ ժողովուրդս Իսրայէլի որդիքը մեծ դատաստաններով պիտի հանեմ
Եգիպտոսի երկրէն: Եւ երբոր
5 իմ ձեռքս Եգիպտոսի վրայ երկնցընեմ՝ ու Իսրայէլի որդիքը անոնց մէջէն հանեմ, պիտի գիտնան Եգիպտացիք՝ թէ ես եմ Տէրը: Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէ-
6 րոջը իրենց պատուիրածին պէս ըրին. անանկ ըրին: Եւ Մովսէս
7 ութսուն տարեկան էր, ու Ահարոն ութսունմէկ տարեկան էր, երբոր փարաւոնին հետ խօսեցան:

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
8 ու Ահարոնին՝ ըսելով. Երբոր
9 փարաւոն ձեզի խօսի՝ ու ըսէ. Ձեզի համար հրաշք ցուցուցէք, անոնքը Ահարոնին ըսես թէ՝ Գաւազանդ առ, ու փարաւոնին առջեւը նետէ. և անիկայ վիշապ պիտի ըլլայ:
10 Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան փարաւոնին՝ ու Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին. և Ահարոն իր գաւազանը նետեց փարաւոնին առջեւը՝ ու անոր ծառաներուն առջեւը, և վիշապ եղաւ:
11 Եւ փարաւոն ալ իմաստունները ու կախարդները կանչեց. և Եգիպտոսի մոգերը՝ անոնք ալ իրենց կախարդութիւնովը նոյնպէս ըրին. և
12 մէկը իր գաւազանը նետեց, ու անոնք վիշապներ եղան. բայց Ահարոնին գաւազանը անոնց գաւազաններուն կլլեց:
13 Եւ փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու անոնց մտիկ չըրաւ, ինչպես որ Տէրը ըսեր էր:

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին.
14 փարաւոնին սիրտը խստացաւ. ժողովուրդը արձակել չուզէր:
15 Առաւօտուն փարաւոնին դնա. ահա անիկայ գետ կ՚ելլէ. ու դուն գետին եզերքը ան-նոր դիմացը կայնէ, և ան ձեռքդ առած գաւազանը ձեռքդ առ,
16 ու ըսէ անոր. Եբրայեցւոց Ե-հովայ Աստուածը իս քեզի խրկեց՝ ըսելով. Արձակէ իմ ժողովուրդս՝ որ ինծի պաշտօն անասպանին մէջ. և ահա մինչև հիմա մտիկ չըրիր:
17 Այսպէս կ՚ըսէ Տէ-

ը. Ասել գիտաս թէ ես եմ Տէրը. Ահա ես իմ ձեռքս եղած գաւազանով գետին մէջի ջուրը պիտի զարնեմ, ու արիւն 18 պիտի գառնան. Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը պիտի մեռնին, ու գետը պիտի հոտի. և Եգիպտացիք պիտի զզուին գետէն ջուր խմելու։

19 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ըսէ Ահարոնին. Գաւազանդ առ, ու ձեռքդ երկնցուր Եգիպտոսցւոց ջուրերուն վրայ, անոնց առուներուն վրայ, անոնց գետերուն վրայ, ու անոնց լճակներուն վրայ, և անոնց բոլոր ջրակուտակներուն վրայ՝ որ արիւն ըլլան. ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փայտէ 20 ու քարէ անոթներուն մէջի ջուրը արիւն ըլլան։ Եւ Մովսէս ու Ահարոն Տէրոջը պատուիրածին պէս ըրին. և գաւազանը վերցուց, ու փարաւոնին աչքերուն և անոր ծառայներուն աչքերը գետին մէջի ջուրերուն զարկաւ, և գետին մէջի բոլոր ջուրերը 21 արիւն դարձան։ Եւ գետին մէջ եղած ձուկերը մեռան, ու գետը հոտեցաւ, և Եգիպտացիք չկրցան գետէն ջուր խմել. ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ 22 արիւն կար։ Եւ Եգիպտոսի մոգերն ալ իրենց կախարդութիւնովը նոյնպէս ըրին. և փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ, ու Տէրոջը ըսածին պէս՝ անոնց մտիկ 23 չըրաւ։ Եւ փարաւոն դարձաւ՝ ու իր տունը եկաւ, ու աս ալ 24 անոր սրտին չդպաւ։ Եւ բոլոր Եգիպտացիք գետին քովերը փորեցին խմելու ջուր. հինգ որ գետին ջուրէն չկրցին 25 նայ խմել։ Եւ Տէրը գետը զարնելէն եօթը օրը լմընցաւ։

ԳԼ. Ը

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Փարաւոնին մտիր, ու ըսէ անոր, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Արձակէ իմ ժողովուրդս որ պաշտեն զիս։ 2 Եւ թէ որ դուն արձակել չու-

զես, ահա ես քու բոլոր սահմանդ
ներդ գորտերով պիտի զարնեմ։
3 Եւ գետը շատ գորտեր պիտի հանէ, ու անոնք պիտի ելլեն, ու քու տանդ և անկողինդ սենեակիդ՝ ու անկողինդիդ և քու ծառաներուդ տուներուն և քու ժողովուրդիդ՝ ու քու թմբիրներուդ և խմորի տաշտերուդ մէջ պիտի մտնեն։ 4 Եւ գորտերը քու վրադ և ժողովուրդիդ վրայ՝ ու բոլոր ծառաներուդ վրայ պիտի ելլեն։

5 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, Ահարոնին ըսէ, Առուներուն վրայ՝ գետերուն վրայ՝ ու լճակներուն վրայ ձեռքդ երկնցուր քու գաւազանովդ, ու Եգիպտոսի երկրին վրայ գորտեր հանէ։ 6 Եւ Ահարոն երկնցուց իր ձեռքը Եգիպտոսի ջուրերուն վրայ, և գորտերը ելան՝ ու Եգիպտոսի երկիրը ծածկեցին։ 7 Եւ մոգերն ալ իրենց կախարդութիւնովը նոյնպէս ըրին, ու Եգիպտոսի երկրին վրայ գորտեր հանեցին։

8 Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը՝ և ըսաւ, Աղաչեցէք Տէրոջը՝ որ հեռացնէ ինձմէ ու իմ ժողովուրդիս վերցնէ գորտերը, ու ժողովուրդը պիտի արձակեմ որ Տէրոջը զոհ մատուցանեն։ 9 Եւ Մովսէս ըսաւ փարաւոնին, Ժամանակ մը որոշէ ինձի, թէ երբ քեզի համար ու ծառաներուդ համար՝ և ժողովուրդիդ համար աղաչեմ, որ քեզմէ ու քու տուներէդ գորտերը կտրուին, ու միայն գետին մէջը մնան։ 10 Եւ ան նոյնպէս ըսաւ. Վաղը։ Եւ ինքը ըսաւ, Քու խօսքիդ պէս ըլլայ, որ գիտնաս թէ՝ ինծի նման Եհովայ Աստուծոյն պէս ոչինչ կայ։ 11 Եւ գորտերը քեզմէ՝ ու քու տուներէդ և քու ծառաներէդ՝ ու քու ժողովուրդէդ պիտի վերնան. միայն գետին մէջը պիտի մնան։ 12 Եւ Մովսէս ու Ահարոն՝ փարաւոնին քովէն ելան. ու Մովսէս Տէրոջը աղաղակեց ան գորտերուն համար՝ որ փարաւոնին վրայ բե-

13 մեր էր: Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ
ծին պէս ըլլաս. ու տատնեցին
գիւղերէն և ապտակերէն գորտերը
14 մեռան: Եւ դիզ դիզ ժողվեցին
զանոնք, ու երկիրը հոտեցաւ:
15 Բայց երբոր փարաւոն հանգըս-
տութիւն ըլլալը տեսաւ, իր սիր-
տը խստացուց, ու անոնց մտիկ
չըրաւ՝ Տէրոջը բսածին պէս:
16 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ըլ-
սէ Ահարոնին. Ձող գետափնդ
երկրագնէր, ու երկրի հողին զարկ,
որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին վը-
17 րայ մուճ ըլլայ: Եւ անանկ ը-
րին. քանզի Ահարոն իր գաւա-
զանովը իր ձեռքը երկրագնդ,
ու երկրի հողին զարկաւ, և մար-
դոց վրայ ու անասուններուն վը-
րայ մուճ եղաւ. Եգիպտոսի բո-
լոր երկրին վրայ երկրին բոլոր
18 հողը մուճ եղաւ: Եւ Մոգերն
ալ իրենց կախարդութիւններովը
այնպէս ըրին՝ որ մուճեր հանեն,
բայց չկրցան. այսպէս մարդոց
ու անասուններուն վրայ մուճ է-
19 ղաւ: Եւ մոգերը ըսին փարա-
ւոնին. Ա՛ս Աստուծոյ մատն է.
և փարաւոնին սիրտը կարծրա-
ցաւ, ու անոնց մտիկ չըրաւ՝ Տէ-
րոջը բսածին պէս:
20 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին.
Առտուանց կանուխ կելլէր, ու
փարաւոնին առջևը կայնէ. (ա-
հա անկից դէպ ի ջուրը կ'ելլէ.) և ըսէ անոր. Տէրը այսպէս
կ'ըսէ. Արձակէ իմ ժողովուրդս
21 որ պիտ պաշտեն. Հապա թէ որ
իմ ժողովուրդս չարձակես, ահա
ես քու վրադ՝ ու քու ծառանե-
րուդ վրայ՝ և քու ժողովուրդիդ
վրայ՝ ու քու տուներուդ վրայ
չանճաճանճ պիտի խրկեմ, և Ե-
գիպտացւոց տուները չանճաճանճ
ճով պիտի լեցուին, նաև այն գե-
տինը՝ որուն վրայ անոնք կը քա-
22 լեն: Եւ այն օրը իմ ժողովուրդս
զիս բնակած Գեսեմի երկիրը պի-
տի պահեմ, ու հոն չանճաճանճ
պիտի չըլլայ. որ գիտնաս թէ
երկրին մէջտեղը ես եմ Տէրը:
23 Եւ իմ ժողովուրդիս ու քու ժո-
ղովուրդիդ մէջ խորտակ մը պի-
տի դնեմ. վաղը սա նշանը պիտի
ըլլայ: Եւ Տէրը այնպէս ըրաւ.
24 ու փարաւոնին տունը՝ և տնայ
ծառաներուն տուներուն ու Ե-
գիպտոսի բոլոր երկրին վրայ շատ
չանճաճանճ եկաւ. ու չանճաճան-
ճին պատճառովը երկիրը աւերը-
ւեցաւ:
25 Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէ-
սը ու Ահարոնը՝ և ըսաւ. Գացէք
ձեր Աստուծոյն զոհ մատուցէք
այս երկրին մէջ: Եւ Մովսէս ը-
26 սաւ. Արժան չէ ասանկ ընել.
հնչտւ որ Եգիպտացւոց գարշելի
սեպհականները Տէրոջը մեր Ա-
ստուծոյն զոհ պիտի մատուցա-
նենք. Թէ որ Եգիպտացւոց գար-
շելի սեպհականները իրենց աչքին
առջևը զոհ մատուցանելա ըլ-
լանք, պիտի չքարկածեն մեզ:
27 Մենք իրեք օրուան ճամբայ պի-
տի երթանք անապատին մէջ, ու
զոհ պիտի մատուցանենք մեր Տէր
Աստուծոյն, ինչպէս որ ինքը մե-
զի պատուիրէ: Եւ փարաւոն ը-
28 սաւ. Ես ձեզ թող կուտամ որ
երթաք անապատին մէջ ձեր Ե-
հովայ Աստուծոյն զոհ մատու-
ցանէք, միայն թէ շատ հեռու
չերթաք. ինծի համար ապաչէ-
ցէք: Եւ Մովսէս ըսաւ. Ահա
29 ես քու քովէդ կ'ելլեմ ու Տէրո-
ջը կ'ապաչեմ՝ որ վաղը փարաւո-
նէն՝ անոր ծառաներէն՝ ու անոր
ժողովուրդէն չանճաճանճը եր-
թայ. բայց փարաւոն մէնթին ալ
չեղ չխաբէ՝ ժողովուրդը թող
չտալով Տէրոջը զոհ մատուցանե-
լու:
30 Եւ Մովսէս փարաւոնին քո-
վէն ելաւ, ու Տէրոջը ապաչեց:
31 Եւ Տէրը Մովսէսին խօսքին պէս
ըրաւ, ու փարաւոնէն անոր ծա-
ռաներէն և անոր ժողովուրդէն
չանճաճանճը վերցուց. մէկ հատ
մըն ալ չմնաց:
32 Եւ փարաւոն այն անգամին ալ իր սիրտը խստա-
ցուց, ու ժողովուրդը չարձակ-
կեց:

ԳԼ. Թ

1 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Փարաւոնին մօտը՝ ու խօսէ ա-
նոր. Երբայեցւոց Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Արձակէ իմ
ժողովուրդս՝ որ ինծի պաշտեն։
2 Բայց թէ որ դուն ուրացակիլ
ըսես, ու տակաւին պինդ բռնես
3 նոսա զանոնք. Ահա Տէրոջը ձեռ-
քը դաշտին մէջ եղած քու հօ-
տերուդ վրայ ըլլալով, ձիերուն՝
էշերուն՝ ուղտերուն՝ արջառնե-
րուն ու ոչխարներուն վրայ սաս-
տիկ կառապած մը պիտի ըլլայ։
4 Եւ Տէրը Իսրայէլի հօտերուն ու
Եգիպտոսի հօտերուն միջեւերը
պիտի զատէ. և Իսրայէլի որդ-
ւոցը մէկ անասունը պիտի չմեռ-
5 նի։ Եւ Տէրը ժամանակ որոշեց՝
ըսելով. Վաղը Տէրը աս բանը
6 պիտի ընէ երկրին վրայ։ Եւ հե-
ւեւեալ օրը Տէրը աս բանը ը-
ըսաւ, ու Եգիպտացւոց բոլոր հօ-
տերը մեռան. բայց Իսրայէլի
որդւոցը հօտերէն մէկը չմեռաւ։
7 Եւ փարաւոն խրկեց, ու
ահա Իսրայէլի հօտերէն մէկին ալ
մեռած չէր. և փարաւոնին սիր-
տը խստացաւ, ու ժողովուրդը
չարձակեց։
8 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու
Ահարոնին. Առէք ձեզի ձեռ-
քերնիդ լեցուն հնոցի մխիրը, և
Մովսէս դէպ՝ ի երկինքը ցանէ
9 ան՝ փարաւոնին առջեւը։ Ու Ե-
գիպտոսի բոլոր երկրին մէջ փո-
շի պիտի ըլլայ, ու Եգիպտոսի
բոլոր երկրին մէջ մարդոց ու ա-
նասուններուն վրայ խաղաւարտ-
ներ հանող ուռկեցիներ պիտի ըլ-
10 լայ։ Եւ հնոցի մխիրը առին,
ու փարաւոնին առջեւը կայնե-
ցան. և Մովսէս դէպ՝ ի երկինք
քը ցանեց ան, ու մարդոց և ա-
նասուններուն վրայ խաղաւարտ-
ներ հանող ուռկեցիներ եղաւ։
11 Եւ մոգերը ուռկեցիներուն պատ-
ճառով չկրցան կայնիլ Մովսէ-
սին առջեւը, ինչու որ ուռկեց-
ները մոգերուն վրայ ալ՝ ու բո-
լոր Եգիպտացւոց վրայ ալ եղաւ։
12 Եւ Տէրը կարծրացուց փարաւոնին սիրտը, ու անոնց մտիկ չը-
րաւ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
ըսեր էր։
13 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ա-
ուսանց կանուխ ելիր, ու փա-
րաւոնին առջեւը կայնէ, ու ա-
նոր ըսէ. Երբայեցւոց Տէր Աս-
տուածը ասանկ կ՚ըսէ. Արձակէ
իմ ժողովուրդս՝ որ ինծի պաշտեն։
14 Քանզի ատ անգամ իմ բոլոր հար-
ուածներս պիտի խրկեմ քու վը-
րադ՝ և քու ծառաներուդ՝ ու
քու ժողովուրդիդ վրայ. որ
դիտնաս թէ բոլոր երկրի մէջ
15 ինծի պէս ոչինչ չկայ։ Քանզի հի-
մա իմ ձեռքս պիտի երկնցնեմ՝
որ քեզ ու քու ժողովուրդդ
ժանտախտով զարնեմ, ու երկ-
րէն պիտի կտրուիս։ Եւ ասոր
16 համար քեզ վերցուցի՝ որ իմ զօ-
րութիւնս քեզմով ցուցընեմ, ու
բոլոր երկրի մէջ իմ անունս պատ-
մուի։ Դուն տակաւին իմ ժողո-
17 վուրդիս դէմ կ՚ինամուիլ՝ պիտի
չարձակես զանոնք։ Ահա ես վա-
18 ղը աս ատեն խիստ սաստիկ կար-
կուտ պիտի տեղամ, որ անոր
պէս Եգիպտոսի մէջ եղած չէ՝
անոր հաստատուած օրէն մինչեւ
հիմա։ Եւ հիմա խրկէ՛, ու
19 ժողվէ քու հօտերդ՝ ու ինչ որ
ունիս դաշտին մէջ. մարդ ամէն
մարդ ու անասուն որ դաշտին
մէջ գտնուի ու տանը ժողո-
վուած չըլլայ, անոնց վրայ կար-
կուտ պիտի իջնէ, ու պիտի մեռ-
նին։ Փարաւոնին ծառաներէն
20 ով որ Տէրոջը խօսքէն կը վախ-
նար՝ իր ծառաները ու հօտերը
տուներու մէջ ժողվեց. Եւ ով
21 որ Տէրոջը խօսքին ուշադրու-
թիւն չըրաւ, իր ծառաները ու
իր հօտերը դաշտին մէջ թողուց։
22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ձեռ ձեռքդ դէպ՝ ի երկին-
քը երկընցուր, ու Եգիպտոսի
բոլոր երկրին մէջ մարդոց ու
անասուններուն վրայ՝ և Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ եղած սպաս-

բուն բոլոր խաղին վրայ կարկուտ
23 պիտի գայ : Եւ Մովսէս իր գաւազանը դէպ ՚ի երկինքը երկընցուց , ու Տէրը որոտում և կարկուտ խրկեց , ու երկրին վրայ կրակ կը վազէր . ու Տէրը Եգիպտոսի երկրին վրայ կարկուտ տե-
24 ղաց : Եւ կարկուտ՝ ու կարկուտին միջտեղը խառնուած կրակ եկաւ , անանկ սաստիկ էր որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ ազգ ըլլալէն հետէ անոր պէս
25 եղած չէր : Եւ կարկուտը Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ դաշտը եղածին ամէնը՝ մարդէն մինչև անասուն զարկաւ . և կարկուտը դաշտին բոլոր խոտը զարկաւ , ու դաշտին բոլոր ծառերը կոտ-
26 րեց : Միայն Գեսեմի երկրին մէջ ուր որ Իսրայէլի որդիքը էին , կարկուտ չեղաւ :
27 Եւ փարաւոն խրկեց , ու կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը՝ և ըսաւ անոնց . Ես անգամ մեղանչեցի . Եհովան արդար է , և ես ու իմ ժողովուրդս չանցաւոր
28 ենք : Աղաչեցէք Տէրոջը՝ որ Աստուծոյ որոտումները ու կարկուտը դադրին , ու ձեզ պիտի արձակեմ , և ալ պիտի չկենաք :
29 Եւ Մովսէս ըսաւ անոր . Քաղաքէն դուրս երթալնուս պէս՝ իմ ձեռքերս Տէրոջը պիտի երկընցընեմ , ու որոտումները պիտի դադրին , և ալ կարկուտ պիտի չըլլայ . որ գիտնաս թէ երկրը
30 կիսը Տէրոջն է : Բայց ես գիտեմ որ դուն ու քու ծառաներդ տակաւին Տէր Աստուծմէն չէք վախնար :
31 Եւ քմանը ու գարին զարնուեցան . ինչու որ գարին հասած էր , ու քմանը ծաղկի գացած :
32 Բայց ցորենը ու հաճարը չզարնուեցան . ինչու որ ուշ կը բուսնին :
33 Եւ Մովսէս փարաւոնին քովէն քաղաքէն դուրս երթաւ , ու իր ձեռքերը Տէրոջը երկընցուց . և որոտումները ու կարկուտը դադրեցաւ , ու երկրին վրայ անձրեւ
չհամեցաւ : Եւ փարաւոն երբոր 34
անձրեւին ու կարկուտին և որոտումին դադրիլը տեսաւ , նորէն մեղանչեց , ու սիրտը խստացուց՝ ինքը ու իր ծառաները : Այս- 35
պէս փարաւոնին սիրտը կարծրացաւ , ու Իսրայէլի որդիքը չարձակեց , ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը ըսեր էր :

ԳԼ. Ժ

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . 1
Մարի փարաւոնին . ինչու որ ես անոր սիրտը՝ ու անոր ծառաներուն սիրտը խստացուցի , որ ատ իմ նշաններս ցուցընեմ անոնց մէջը . Եւ որ պատմես քու որդիիդ՝ 2
ու քու որդւոյդ որդիին ականջները՝ ինչ որ ըրի Եգիպտացւոց մէջ , և իմ նշաններս որ անոնց մէջ ցուցուցի , որ գիտնաք թէ ես եմ Տէրը :
Եւ Մովսէս ու Ահարոն մտան 3
փարաւոնին , ու ըսին անոր . Եբրայեցւոց Եհովայ Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Մինչև ե՞րբ պիտի չկամիս խոնարհիլ իմ առջեւս , արձակէ իմ ժողովուրդս որ ինծի պաշտեն : Վասն զի թէ որ իմ 4
ժողովուրդս արձակել չուզես , ահա վաղը քու սահմաններուդ վրայ մարախներ պիտի խրկեմ .
ու երկրին երեսը պիտի ծած- 5
կեն , և գետինը պիտի չկրնայ տեսնել երկիրը . ու կարկուտէն ազատած ձեզի մնացածը՝ պիտի ուտեն , և արտին մէջ բուսած ձեր բոլոր ծառերը պիտի ուտեն :
Եւ քու տուներդ՝ ու քու բոլոր 6
ծառաներուդ տուները՝ և ամէն Եգիպտացւոց տուները պիտի լեցուին . որ ո՛չ քու հայրերդ՝ ո՛չ ալ քու հայրերուդ հայրերը տեսած են՝ երկնից երկրի վրայ եղած օրէն մինչև այսօր : Եւ դարձաւ ու փարաւոնին քովէն դուրս եկաւ :
Եւ փարաւոնին ծառաները ը- 7
սին անոր . Մինչև ե՞րբ սա Մարդը մեզի որոգայթ պիտի ըլլայ . արձակէ մարդիկը որ երթան Եհովայ Աստուածը պաշտեն . տակաւին

չէ՛ն գիտեր որ Եգիպտոսը աւերը-
8 ւեցաւ։ Եւ Մովսէսը ու Ահա-
րոնը փարաւոնին դարձուցին. և
անոնք ըսաւ անոնց. Գացէ՛ք
պաշտեցէ՛ք ձեր Եհովայ Աստուա-
ծը. բայց որո՛նք են գացողները։
9 Եւ Մովսես ըսաւ. Մեր ման-
կահնդութեամբը ու մեր ծերութեամբը
պիտի երթանք, մեր որդիքնե՛րովը
ու մեր աղջիկնե՛րովը, մեր հօ-
տերովը ու մեր արջառնե՛րովը պի-
տի երթանք. քանզի մեզ պիտի
10 պահեցնէք Տէրոջը։ Եւ ըսաւ ա-
նոնց. Տէրը անանկ ձեր հետը ըլ-
լայ, ինչպէս որ ես ձեզ ու ձեր
որդիքնե՛րը կ'արձակեմ. զգուշա-
ցէ՛ք, քանզի չարիք կայ ձեր առ-
11 ջևը։ Ո՛չ այդպէս. հիմա գուք
երիկ մարդիկնե՛րդ գացէ՛ք ու Տէ-
րը պաշտեցէ՛ք, ինչու որ գուք ա-
նիկայ կ'ուզէիք։ Եւ փարաւոնին
առջևէն վռնտուեցան։
12 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Եր-
կընցո՛ւր քու ձեռքդ Եգիպտոսի
երկրին վրայ մարախնե՛րուն հա-
մար, որ Եգիպտոսի երկրին վրայ
ելլեն, և երկրին բոլոր խոտը՝ կար-
կտաւէն բոլոր մնացածը ուտեն։
13 Եւ Մովսես երկընցուց իր գա-
ւազանը Եգիպտոսի երկրին վրայ.
ու Տէրը բոլոր այն օրը ու բոլոր
գիշերը երկրին վրայ արևելեան
հով փչել տուաւ. և երբ առ-
տու եղաւ՝ արևելեան հովը մա-
14 րախները բերաւ։ Եւ մարախնե-
րը Եգիպտոսի բոլոր երկրին վր-
րայ եկան, ու Եգիպտոսի բոլոր
սահմաններուն վրայ իջան. խիստ
սաստիկ էին. անոնցմէ առաջ ա-
նանկ մարախ չեղաւ, անոնցմէ
ետքն ալ անանկ պիտի չըլլայ։
15 Եւ բոլոր երկրին երեսը ծածկե-
ցին, ու երկիրը մթընցաւ, ու
երկրին բոլոր խոտը՝ և կարկու-
տէն մնացած ծառերուն ամէն
պտուղները կերան. ու Եգիպտո-
սի բոլոր երկրին մէջ եղած ծա-
ռերուն վրայ և արտին խոտե-
րուն վրայ բնաւ կանանչեղէն չը-
մնաց։
16 Ասոր փարաւոն շուտով կան-
չեց Մովսէսը ու Ահարոնը, և ը-
սաւ. Ձեր Տէր Աստուծոյն ու
ձեզի դէմ մեղանչեցի. Եւ հիմա 17
շնո՛րհք ըրէք՝ միայն սա անգամ
նե՛րեցէք իմ յանցանքս, ու ձեր
Տէր Աստուծոյն աղաչեցէ՛ք որ
իմ վրայէս միայն սա մահը վեր-
ցնէ։ Եւ անիկայ փարաւոնին 18
քովէն դուրս ելաւ, ու Տէրոջը
աղաչեց։ Եւ Տէրը խիստ սաս- 19
տիկ արևմտեան հով մը խրկեց,
որ մարախները վերցուց, ու կար-
միր ծովը քշեց զանոնք. Եգիպ-
տոսի բոլոր սահմաններուն մէջ
մէկ մարախ մը չմնաց։ Բայց Տէ- 20
րը կարծրացուց փարաւոնին սիր-
տը, ու անիկայ Իսրայէլի որդի-
քը չարձակեց։
Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. 21
Ձեռքդ դէպ՚ի երկինքը երկընց-
ո՛ւր, որ Եգիպտոսի երկրին վը-
րայ խաւար ըլլայ, շօշափելի
խաւար մը ըլլայ։ Եւ Մովսես 22
իր ձեռքը դէպ՚ի երկինքը եր-
կընցուց, ու Եգիպտոսի բոլոր
երկրին մէջ թանձր խաւար եղաւ
երեք օր. Մէկզմէկ չէին տեսներ, 23
և երեք օր մէկը իր տեղէն չելաւ.
բայց Իսրայէլի բոլոր որդիքը ի-
րենց բնակութեանցը մէջ լոյս
ունէին։
Եւ փարաւոն կանչեց Մովսէ- 24
սը ու ըսաւ. Գացէ՛ք պաշտեցէ՛ք
Եհովան. միայն ձեր հօտերը ու
ձեր արջառները մնան. ձեր ըն-
տանեկութիւնն ալ ձեզի հետ թող
երթան։ Եւ Մովսես ըսաւ. 25
Պէտք է որ դուն մեր ձեռքը պա-
հեր ու պզկակեզներ ալ տաս, որ
մեր Տէր Աստուծոյն մատուցա-
նենք։ Եւ մեր հօտերն ալ մեր 26
հետը պիտի երթան՝ անոնցմէ մէկ
կճղակ մը չմնալով. ինչու որ մեր
Տէր Աստուածը պաշտելու հա-
մար անոնցմէ պատրաստ առնել,
ու մենք մինչև որ հոն չերթանք,
չենք գիտեր թէ ինչով պիտի
պաշտենք Տէրը։ Եւ Տէրը կարծ- 27
րացուց փարաւոնին սիրտը, որ
չուզեց արձակել զանոնք։ Եւ 28
փարաւոն ըսաւ անոր. Գնա՛

գնա՛, զգա՛շաբեթիւն ըրէ քու անձիդ, մի՛ըներ ալ իմ երեսս շուռ նե՛ս, քանզի ան օրը որ իմ երեսս
29 տեսնես, պիտի մեռնիս։ Եւ Մովսէս ըսաւ. Աղէկ ըսիր. մի՛ըներ ալ քու երեսդ պիտի չտեսնեմ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Յե Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Փարաւոնին վրայ ու Եգիպտոսի վրայ հարուած մըն ալ պիտի բերեմ, անկէ ետեւ ձեզ ասկէ պիտի արձակէ. և երբոր ձեզ արձակէ, ձեզ ասկէ բոլորովին դուրս
2 պիտի ընէ։ Հիմա խօսէ ժողովուրդին ականջներուն, ու ամէն մարդ իր դրացիէն և ամէն կնիկ իր դրացիէն արծաթեղէն զարդեր ու ոսկեղէն զարդեր խընդրեն։
3 Եւ Տէրը շնորհք տուաւ ժողովուրդին Եգիպտացւոց առջեւը. Մովսէս ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ փարաւոնին ծառաներուն առջեւը՝ ու ժողովուրդին առջեւը խիստ մեծ մարդ մըն էր։
4 Եւ Մովսէս ըսաւ. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ես կէս գիշերին Եգիպտոսի մէջտեղը պիտի ելլեմ.
5 ու Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջնեկը պիտի մեռնի, իր աթոռին վրայ նստող փարաւոնին առջնեկէն մինչեւ ալաց բերնին ետեւը եղող աղախնին առջնեկը՝ և բոլոր անասուններուն առջնեկը։
6 Նիկը։ Ու Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մեծ ալաղակ պիտի ըլլայ, անանկ որ անոր պէս ո՛չ եղած է, ո՛չ ալ նորէն պիտի ըլ-
7 լայ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը դէմ մարդէն մինչեւ անասուն՝ շուն մըն ալ պիտի չշարժէ իր լեզուն. որ գիտնաք թէ Տէրը Եգիպտացւոց ու Իսրայէլի մէջտեղը տար-
8 բերութիւն կ՚ընէ։ Եւ ան բոլոր քու ծառաներդ ինծի պիտի իջնեն, ու ինծի խոնարհութիւն ընեն՝ ըսելով. Դուն ու բոլոր քեզի հետեւող ժողովուրդը ելէք. ու անկէ ետքը պիտի ելլեմ։ Եւ Մովսէս սաստիկ բարկութիւնով փարաւոնին քովէն դուրս ելաւ։

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Փա- 9
րաւոն ձեզի մեկ պիտի չլսէ, որ իմ հրաշքներս շատցնեմ Ե-
գիպտոսի երկրին մէջ։ Եւ Մով- 10
սէս ու Ահարոն սա ամէն հրաշքները փարաւոնին առջեւը բերին. և Տէրը կարծրացուց փարաւոնին սիրտը, ու Իսրայէլի որդիքը իր երկրէն չարձակեց։

ԳԼ. ԺԲ

Յե Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին 1
ու Ահարոնին Եգիպտոսի երկրին մէջ ըսելով. Ա՛ս ամիսը ձեզի ա- 2
միսներուն սկիզբը ըլլայ. ձեզի տարուան ամիսներուն առաջինը ըլլայ։ Իսրայէլի բոլոր ժողովքին 3
դուռերնէ՝ ըսելով. Ա՛ս ամսուն տասնին՝ ամէն մէկը իրեն գառնուկ մը առնէ՝ էրէնց հայրերուն տունը համեմատ, այինքն՝ տան գլուխ մէկմէկ գառնուկ։ Եւ թէ 4
որ մէկ տունը մէկ գառնուկին քիչ կու գայ, ան Մարդը իր տունը քովը եղած դրացիին հետ՝ հոգիներուն համրանքին համեմատ առնէ. գառնուկին վրայով՝ ա-
մէն մէկուն իր կերածին չափ հաշիւ ընէք։ Ձեր գառնուկը ան- 5
բասո՝ արու՝ մէկ տարեկան ըլլայ. ոչխարներէն կամ այծերէն առնէք ան։ Եւ մինչեւ տա ամսուն 6
հոգեբաժանութիւնդ պահէք ան. ու Իսրայէլի ժողովքին բոլոր բազմութիւնը մրմէն անիկայ՝ իրիկուան դէմ։ Եւ արիւ- 7
նէն առնեն՝ ու տուներուն երկու կողմի գրանդասը ու վերի սեմին վրայ քսեն, ուր որ զանիկայ պիտի ուտեն։ Եւ միսը ան գի- 8
շերը ուտեն. զանիկայ կրակի վրայ խորոված՝ բաղարջով ու լեղի խառնելով պիտի ուտեն. Ան- 9
կէ՝ հում կամ ջուրի մէջ եփած չուտէք, բայց կրակի վրայ խորոված, անոր գլուխը ոտքերովը ու փորոտիքովը միասին ուտեք։ Եւ 10
անկէ բան մը չմնայ մինչեւ առաւօտ. ու անկէ ինչ որ առաւօտուան կը մնայ, կրակով այրէք։ Եւ այսպէս պիտի ուտէք ան. 11

Չեր գոմիսերը մէջբերնիդ՝ ու
ձեր կօշիկներըը ոտքերնիդ՝ և ձեր
գաւազանը ձեռքերնիդ ըլլալով.
դանդիայ պատրաստ ուտէք. Տէ-
12 րոջը զատկին է ան: Եւ ան գի-
շերը Եգիպտոսի երկրին պիտի
անցնիմ, ու Եգիպտոսի երկրին
մէջ ամէն առջինեկը՝ մարդէն մին-
չեւ անասուն պիտի զարնեմ. և
Եգիպտոսի բոլոր աստուածնե-
րուն վրայ դատաստան պիտի կա-
13 տարեմ. ես եմ Տէրը: Եւ արիւ-
նը ձեր եղած տուներուն վրայ
նշանի համար ըլլայ, ու երբոր
արիւնը տեսնեմ՝ ձեր վրայէն պի-
տի անցնիմ. և հարուածը ձեր
վրայ պիտի չգայ Ջէ կորսընցը-
նելու, երբ որ Եգիպտոսի երկի-
14 րը զարնեմ: Եւ ան օրը ձեզի յի-
շատակի համար ըլլայ, և զանի-
կայ Տէրոջը տօն պահէք. ձեր
սերունդին մէջ յաւիտենական
15 կանոնով մը տօն պահէք ան: Եօ-
թը օր բաղարջ ուտէք. նոյն իսկ
առաջին օրը ձեր տուներէն թա-
ղէք խմորը. ինչու որ առջի օ-
րէն մինչեւ եօթնեկորդ օրը ով
որ խմորեղ հաց ուտէ, ան ան-
ձը Իսրայէլէն պիտի կորսուի:
16 Եւ առաջին օրը սուրբ ժողով
մը ըլլայ, եօթնեկորդ օրն ալ ձե-
զի սուրբ ժողով մը ըլլայ. ան
օրերը բնաւ գործ մը չգործուի,
բայց ամէն մէկուն ուտելիքը, ան
17 միայն պատրաստէք: Եւ բաղարջ-
ները պահէք. քանզի ան
նոյն օրուանը մէջ ձեր զօրքերը
Եգիպտոսի երկրէն հանեցի. ու-
ստի ձեր սերունդին մէջ յաւիտե-
նական կանոնով մը ան օրը պա-
18 հէք: Առաջին ամսուն չորեքտա-
սանեկորդ օրուան իրիկուընէն մին-
չեւ ամսուն քսանումեկերորդ օր-
ուան իրիկուընը՝ բաղարջ պիտի ու-
19 տէք: Եօթը օր տունէրնիդ խմոր
չգտնուի. քանզի ով որ խմորեղ
հաց ուտէ, ան անձը Իսրայէլի
ժողովքէն պիտի կորսուի, թէ
օտարական ըլլայ և թէ երկրին
20 բնակը: Խմորեղ բան մը պիտի
չուտէք. ձեր բոլոր բնակու-
թեանցը մէջ բաղարջ ուտէք:

Եւ Մովսէս կանչեց Իսրայէլի 21
բոլոր ծերերը, ու ըսաւ անոնց.
Չեր ընտանեացը համեմատ ըն-
տրեցէք, ու առէք ձեզի ՀՅՂՒ
գառն, ու զատկին համար մոր-
թեցէք: Եւ զոպայի վուռնջ մը 22
առէք, ու կնդրկին մէջ եղած ար-
իւնին թաթխեցէք, և դրանը վե-
րայի սեմին՝ ու երկու քովի դր-
անդեացը վրայ՝ կնդրկին մէջ եղած
արիւնէն քսեցէք, և մինչեւ առ-
տու ձեզմէ մէկը իր տանը դռնէն
դուրս չելլէ: Քանզի Տէրը Եգիպ- 23
տացիները զարնելու պիտի անց-
նի, և երբ դրանը վրայի սեմին՝
ու երկու կողմի դրանդեացը վե-
րայ արիւնը տեսնէ, Տէրը ան
դրանը վրայէն պիտի անցնի, և
պիտի չթողու աւտակիչը՝ որ ձեր
տուները մտնէ Ջէ զարնելու հա-
մար: Եւ ան բանը քեզի ու քու 24
որդւոցդ կանոն ըլլալու համար
պահէք յաւիտեան: Եւ ըլլայ թէ 25
երբոր ան երկիրը գաք՝ որն որ
Տէրը ձեզի պիտի տայ իր բա-
ժնին պէս, ան պաշտօնը պահէք:
Եւ ըլլայ թէ երբոր ձեր որդիքը 26
ձեզի ըսեն թէ՝ Ան պաշտօնով
ի՞նչ ըսել կ՚ուզէք. Ըսէք որ, Ա- 27
նիկայ Տէրոջը զատկին զոհն է,
որ անիկայ Եգիպտոսի մէջ Իս-
րայէլի որդւոցը տուները ջար-
դեին անցաւ՝ երբոր Եգիպտացի-
ները զարկաւ, ու մեր տուները
ազատեց: Եւ ժողովուրդը խո-
նարհեցաւ ու երկրպագութիւն
բրաւ: Եւ Իսրայէլի որդիքը գա- 28
գին, ու Տէրոջը Մովսէսին ու
Ահարոնին պատուիրածին պէս
ըրին, անանկ ըրին:

Եւ եղաւ որ կէս գիշերին 29
Տէրը Եգիպտոսի երկրին մէջ
ամէն առջինեկը զարկաւ, իր ա-
թոռը նստող Փարաւոնին առ-
ջինեկէն մինչեւ բանտի մէջ եղած
գերիին առջինեկը՝ և ամէն անա-
սունին առջինեկը: Եւ ան գի- 30
շերը Փարաւոն՝ ու անոր
բոլոր ծառաները՝ և բոլոր Ե-
գիպտացիք, ու Եգիպտոսի մէջ

մեծ ազգակ մը եղաւ. քանզի տուն մը չկար՝ որ անոր մէջ մեռեալ չըլլար:

31 Եւ գիշերով կանչեց Մովսէսը ու Ահարոնը՝ և ըսաւ. Ելէք, ու ելէք իմ ժողովուրդիս մէջէն դուք ալ և Իսրայէլի որդիքն ալ, ու գացէք պաշտեցէք Եհովան՝
32 ինչպէս որ ըսէք. Նաև ձեր հօտերը ու ձեր արջառները առէք՝ ինչպէս որ ըսէք, ու գացէք. և
33 իս ալ օրհնեցէք: Եւ Եգիպտացիք բռնագաւեցին ժողովուրդը՝ որ շուտով ան երկրէն գաղթ ընեն զանոնք. քանզի ըսին.
34 Ամենքս ալ կը մեռնինք: Եւ ժողովուրդը իրենց զանգուածը դեռ չխմորած՝ իրենց խմորի տաշտերը իրենց լանջերուն փաթթած ուսերնուն վրայ վերցուցին:
35 Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովսէսին խօսքին պէս ըրին, ու Եգիպտացիներէն արծաթեղէն զարդեր և ոսկեղէն զարդեր ու
36 հանդերձներ խնդրեցին: Եւ Տէրը ժողովուրդին շնորհք տուաւ Եգիպտացւոց առջևը, անոնք որ եգիպտոցէ անոնց խնդրածը տուին. ու անոնք կողոպտեցին Եգիպտացիները:
37 Եւ Իսրայէլի որդիքը Ռամեսէն դէպ՝ ի Սոկքովթ չուեցին, բնտանեքներէն զատ՝ վեց հարիւր հազարի չափ հետևակ էրիկ մարդ
38 կին էին: Եւ անոնց հետ խառնիճաղանճ բազմութիւն ալ ելաւ. և ոչխարները ու արջառները մեր մեկ խառատ մեծ հօտ էին:
39 Եւ Եգիպտոսէն իրենց հանած գանգուածէն անխմոր շօթիներ եփեցին, քանզի խմորուել չէր. քանզի Եգիպտոսէն վռնտուեցան, ու չէին կրնար ուշանալ, ու իրենց պաշար ալ չէին պատրաստած:
40 Եւ Եգիպտոսի մէջ Իսրայէլի որդւոցը բնակած ժամանակը չորս հարիւր երեսուն տարի էր:
41 Եւ եղաւ որ չորս հարիւր երեսուն տարին վերջը՝ ան նոյն օրը Տէրոջը բոլոր զօրքերը Եգիպտոսի երկրէն ելան:
42 Ասիկա Տէրոջը համար պահելու գիշեր մըն է, քանզի որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեց. ասոր համար Իսրայէլի բոլոր որդիներէն իրենց սերունդներուն մէջ պահելու է:
43 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին ու Ահարոնին. Ասիկա զատկին կանոնն է. բնաւ մէկ օտարական մը անկէ պիտի չուտէ.
44 բայց ամէն մարդուն տասակով ծախած ստրուկ՝ երբոր զանիկայ թլփատես, ան տունը կրնայ ուտել անկէ:
45 Օտարական ու վարձկան ծառան անկէ պիտի չուտէ:
46 Մէկ տան մէջ պիտի ուտուի ան. տունէն դուրս չհանես ան միսէն. ու անոր մէկ ոսկորը պիտի չկոտրէք:
47 Իսրայէլի բոլոր ժողովքը զայն ընեն:
48 Եւ երբ օտարական մը քու քովդ պանդխտանալու գայ, ու Տէրոջը զատիկ ընելու ըլլայ, անոր ամէն արուն թլփատուի, և ան տունը անոր մօտենայ, ու ինքը երկրին բնակիչին պէս ըլլայ. քանզի անթլփատ մէկը բնաւ անկէ պիտի չուտէ:
49 Երկրացիին ու ձեր մէջը բնակող օտարականին մէկ օրէնք ըլլայ:
50 Եւ Իսրայէլի բոլոր որդիքը՝ Տէրոջը Մովսէսին ու Ահարոնին պատուիրածին պէս ըրին. անոնք ըրին:
51 Եւ եղաւ որ՝ ան նոյն օրը Տէրը Եգիպտոսի երկրէն հանեց Իսրայէլի որդիքը իրենց զօրքերովը:

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով.
2 Սրբէ ինծի ամէն անդրանիկը՝ որ պղպանգ կը բանայ Իսրայէլի որդւոցը մէջ, մարդէն ալ՝ անասունէն ալ. ան ինծի է:
3 Եւ Մովսէս ըսաւ ժողովուրդին. Յիշեցէք աս օրը որ Եգիպտոսէն՝ ծառայութեան տունէն ելաք. ինչու որ Տէրը ձեզ ասկից զօրաւոր ձեռքով հանեց. և խմոր հաց պիտի չուտուի:
4 Դուք այսօր ելաք, Ապիպ ամսուն մէջ:

5 Եւ ըսաց որ երբ Տէրը տանէր զայն քեզ Քանանացւոց ու Քետացւոց ու Ամորհացւոց ու Խեւսացւոց ու Ցեբուսացւոց երկիրը՝ որն որ քեզի տալու համար քու հայրերուդ երդում ըրաւ, ան երկիրը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ, սա ամսուն մէջ պիտի 6 կատարես սա պաշտօնը։ Եօթը օր բաղարջ պիտի ուտես, և եօթնեւրորդ օրը մօն ըլլայ Տէ- 7 րոջը։ Ան եօթը օրերուն մէջ բաղարջ պիտի ուտուի. ու քովդ խմորեալ հաց պիտի չտեսնուի. ոչ ալ քու քովդ խմոր պիտի տեսնուի քու բոլոր սահմաններդ 8 մէջ։ Եւ ան օրը քու որդւոյդ պիտի պատմես՝ ըսելով. Ա- նոր համար է՝ որ Տէրը ըրաւ ինծի, երբոր ես Եգիպտոսէն 9 ելայ։ Եւ սա պիտի քեզի նշանի համար պիտի ըլլայ ձեռքիդ վրայ, ու քու աչքերուդ մէջ- տեղը յիշատակի համար, որ Տէրոջը օրէնքը քու բերնիդ մէջ ըլլայ. ինչու որ Տէրը քեզ զո- րաւոր ձեռքով հանեց Եգիպտա- 10 ցիէն։ Ուստի դուն սա կանոնը տարիէ տարի իր տեղին պիտի 11 պահես։ Եւ ըլլայ որ՝ երբ Տէրը քեզ Քանանացւոց երկիրը տանի՝ ինչպէս որ քեզի ու քու հայրե- րուդ երդում ըրաւ, ու զանիկայ 12 քեզի տայ, Ան ամէնը՝ որ ար- գանդ կը բանայ, Տէրոջը համար պիտի զատես. և քու ունեցած անասուններդ ամէն առջինեկ ա- րուներըը Տէրոջը պիտի ըլլայ։ 13 Եւ իշուն ամէն առջինեկը ոչ- խարով մը փրկես. և եթէ որ չը- փրկես, անոր վիզը պիտի կտրես. ու քու որդւոյդ մէջ մարդոց ա- մէն անդրանիկը պիտի փրկես։ 14 Եւ ըլլայ որ երբ քու որդի օր մը քեզի հարցընէ ըսելով. Ի՞նչ է սա. անոր պիտի բսես թէ՝ Տէ- րը մեզ Եգիպտոսէն՝ ծառայու- թեան տունէն զօրաւոր ձեռքով 15 հանեց. Եւ եղաւ որ երբ փարա- ւոն խստացաւ՝ ու մեզ արձակել չուզեց, Տէրը Եգիպտոսի երկրին մէջ ամէն առջինեկը՝ մարդու առջինեկէն մինչև անասունի առ- ջինեկը մեռցուց. անոր համար ես ամէն արդանդ բացող արու- Տէրոջը զոհ կ՚ընեմ, ու իմ որդ- ւոցս ամէն առջինեկը կը փրկեմ։ 16 Եւ սա իկայ քու ձեռքիդ վրայ նշանի համար՝ ու աչքերուդ մէջ- տեղը ճակատնոցի համար ըլլայ. ինչու որ Տէրը մեզ Եգիպտոսէն զօրաւոր ձեռքով հանեց։

17 Եւ եղաւ որ երբ փարաւոն ժողովուրդը արձակեց, Աստ- ուած զանոնք Փղշտացւոց երկ- րին ճամբային չտարաւ, թէև ան ճամբան մօտ էր. քանզի Աստ- ուած ըսաւ. Գուցայ որ ժողո- վուրդը զղջայ երբոր պատերազմ մը տեսնէ, ու Եգիպտոս դառ- նայ։ 18 Հապա Աստուած ժողովուր- դը կարմիր ծովուն անապատին ճամբային պտըտցուց. ու Իսրա- էլի որդիքը գունդ գունդ Եգ- իպտոսի երկրէն ելան։ 19 Եւ Մով- սէս՝ Յովսեփին ոսկորները իր հետը առաւ. ինչու որ անիկայ Իսրայէլի որդւոցը հաստատ եր- դում ընել տուաւ՝ ըսելով. Ա- շուշտ Աստուած ձեզի այցելու- թիւն պիտի բնէ, ու իմ ոսկոր- ներս տակէ հետերնիդ հանեցէք։

20 Եւ Սոկքովթէն չուեցին, ու Եթամին մէջ անապատին ծայրը իջևան բռնին։ 21 Եւ Տէրը անոնց առջևէն կ՚երթար ցորեկը ամպի սիւնով՝ անոնց ճամբայ ցուցնե- լու համար, ու գիշերը կրակի սիւնով՝ անոնց լոյս տալու հա- մար, որ ցորեկ ու գիշեր երթան։ 22 Ցորեկը ամպի սիւնը՝ ու գիշերը կրակի սիւնը՝ ժողովուրդին առ- ջևէն չպակսեցուց։

ԳԼ. ԺԴ.

1 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսի ու- մեն՝ ըսելով. 2 Խօսէ Իսրայէլի որդ- ւոցը՝ որ դառնան ու փխիրօ- թիէն առջևը՝ Մագդոլին ու ծո- վին մէջտեղը բանակ դնեն. բե- զեփոնին առջևն՝ անոր դիմացը ծովին քովը բանակ դրէք։ 3 Եւ

փարաւոն Իսրայէլի որդւոցը հա-
մար պիտի քակ Թէ՝ Երկրին մէջ
մնացած են, անապատը անոնց
4 բոլորտիքը պատէք: Եւ փարա-
ւոնին սիրտը պիտի կարծրացը-
նեմ, ու անոնց հետևէն պիտի խը-
նայ, ու ես փարաւոնին վրայ՝ և
անոր բոլոր զօրքերուն վրայ պիտի
փառաւորուիմ, ու Եգիպտացիք
պիտի գիտնան Թէ ես եմ Տէրը:
Եւ անոնք այնպէս ըրին:
5 Եւ պատմուեցաւ Եգիպտոսի
Թագաւորին Թէ ժողովուրդը
փախաւ, և փարաւոնին ու անոր
ծառայներուն սիրտը ժողովուր-
դին դէմ դարձաւ՝ ու ըսին,
Մենք ինչո՞ւ ըրինք այս բանը, որ
Իսրայէլը մեզի ծառայութիւն
6 ընելէն Թող տուինք: Եւ իր
կառքը պատրաստեց, ու իր ժո-
7 ղովուրդը իր հետը առաւ: Եւ
վեց հարիւր ընտիր կառքեր՝ ու
Եգիպտոսի բոլոր կառքերը՝ և
անոնց ամէն մէկուն վրայ ոստի-
8 կաններ առաւ: Եւ Տէրը Եգիպ-
տոսի փարաւոն Թագաւորին սիր-
տը կարծրացուց, ու անիկայ Իս-
րայէլի որդւոցը հետևէն ինկաւ,
և Իսրայէլի որդիքը բարձր ձեռ-
9 քով ելան: Բայց Եգիպտացիք
անոնց հետևէն ինկան, փարաւո-
նին ամէն ձիերը ու կառքերը՝ և
անոր ձիաւորներն ու զօրքերը,
և հասան անոնց՝ որ բանակած
էին ծովին մօտ Փիհիրոթին քո-
վը՝ Բէելզեփոնին առջին:
10 Եւ երբ փարաւոն մօտեցաւ,
Իսրայէլի որդիքը իրենց աչքերը
վերցուցին, և ահա Եգիպտացիք
իրենց հետևէն կու գային, ու
խիստ վախցան. և Իսրայէլի որ-
11 դիքը աղաղակեցին Տէրոջը: Եւ
ըսին Մովսէսին. Եգիպտոսի մէջ
դերեզմաններ չըլլալնուն համար
մեզ անապատին մէջ մեռնելու
բերիր. ինչ է սա մեզի ըրածդ
որ մեզ Եգիպտոսէն հանեցիր:
12 Ա՛ս չէր ան խօսքը՝ որ քեզի ըս-
կսեցինք Եգիպտոսին մէջ ըսե-
լով. Թող տուր մեզ՝ որ Եգիպ-
տացւոց ծառայութիւն ընենք.
քանզի աւելի աղէկ է մեզի Ե-
գիպտացւոց ծառայութիւն ը-
նել, քան Թէ անապատին մէջ
մեռնիլ: Եւ Մովսէս ըսաւ ժո-
13 ղովուրդին. Մի վախնաք, կայնե-
ցէք, ու տեսէք Տէրոջը փրկու-
թիւնը՝ որ այսօր պիտի ընէ ձե-
զի, ինչպէս որ տեսաք ձեր տե-
սած Եգիպտացիները՝ մէյմըն ալ
պիտի չտեսնէք յաւիտեան:
14 Տէրը ձեզի համար պիտի պատերազմի,
ու դուք լռեցէք:
15 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին.
Ինչո՞ւ ինծի կ'աղաղակես. ըսէ
Իսրայէլի որդւոցը՝ որ չուեն,
16 Եւ դուն գաւազանդ վերցո՛ր,
ու ձեռքդ ծովուն վրայ երկնցո՛ր,
ու ձեղքէ ան, և Իսրա-
յէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցա-
մաքով երթան:
17 Եւ ես ահա Ե-
գիպտացւոց սիրտը պիտի կարծ-
րացնեմ, ու անոնց հետևէն պի-
տի երթան, և ես փարաւոնին
ու անոր բոլոր զօրքերուն վրայ՝
անոր կառքերուն ու անոր ձիա-
ւորներուն վրայ պիտի փառա-
ւորուիմ:
18 Եւ երբոր ես փարա-
ւոնին ու անոր կառքերուն և ա-
նոր ձիաւորներուն վրայ փառա-
ւորուիմ, Եգիպտացիք պիտի
գիտնան Թէ ես եմ Տէրը:
19 Եւ Աստուծոյ հրեշտակը՝ որ
Իսրայէլի բանակին առջևէն կ'եր-
թար, երթալ, ու անոնց հետևը
գնաց. և ամպի սիւնը երթալ անոնց
առջևէն՝ ու անոնց հետևն կայնե-
ցաւ: Եւ Եգիպտացւոց բանակին
20 ու Իսրայէլի բանակին մէջտեղը ե-
կաւ՝ ու Եգիպտացւոց համար
խաւար եղաւ, բայց Իսրայէլացւոց
գիշերը լոյս կու տար. և բոլոր
գիշերը իրարու չմօտեցան:
21 Եւ Մովսէս իր ձեռքը ծովուն
վրայ երկնցուց, ու Տէրը սաս-
տիկ արևելեան հովով գարձուց
ծովը բոլոր գիշերը, և ծովը ցա-
մաք ըրաւ, ու ջուրերը ձեղքը-
ւեցան:
22 Եւ Իսրայէլի որդիքը
ծովուն մէջէն ցամաքով քալե-
ցին, ու ջուրերը անոնց աջ կողմէն
ու ձախ կողմէն պարիսպ եղան:

23 Եւ Եգիպտացիք անոնց հետեւէն իյնան, ու փարաւոնին բոլոր ձիերը՝ կառքերը ու ձիաւորները անոնց հետեւէն ծովուն մէջ
24 տեղը գային։ Եւ եղաւ որ առաւօտեան պահուն Տէրը Եգիպտացւոց բանակին նայեցաւ կրակի ու ամպի սիւնէն, ու Եգիպտացւոց բանակը խառնա-
25 խեւան մէջ ձգեց. Եւ անոնց կառքերուն անիւները հանեց, որ դժուարութեամբ առաջ կ'երթային, անոնք որ Եգիպտացիք ըսին. Փախչինք Իսրայէլին երեսէն, լինչու որ ահա Եհովան անոնց համար Եգիպտացւոց հետ կը պատերազմի։
26 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ձեռքդ ծովուն վրայ երկինցուր, որ ջուրերը Եգիպտացւոց վրայ՝ անոնց կառքերուն ու անոնց ձի-
27 աւորներուն վրայ դառնայ։ Եւ Մովսէս իր ձեռքը ծովուն վրայ երկինցուց, և առաւօտեան դէմ ծովը իր տեղը դարձաւ, ու Եգիպտացիք անոր դիմացէն փախան. և Տէրը թօթափեց Եգիպ-
28 տացիները ծովուն մէջ։ Եւ ջուրերը դարձան՝ ու ծածկեցին փարաւոնին կառքերը ու ձիաւորները և բոլոր զօրքերը՝ որոնք անոնց հետեւէն ծովուն մէջ մտան. ու
29 անոնցմէ մէկն ալ չմնաց։ Բայց Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով կ'երթային, և ջուրերը անոնց աջ կողմէն ու ձախ կող-
30 մէն անոնց պարիսպ էին։ Եւ Տէրը այն օրը Եգիպտացւոց ձեռքէն ազատեց Իսրայէլը. ու Իսրայէլ մեռած տեսաւ Եգիպտա-
31 ցիները ծովուն եղերքը։ Եւ Իսրայէլ տեսաւ այն մեծ գործը՝ որն որ Տէրը բրաւ Եգիպտացւոց վրայ. ու ժողովուրդը վախցաւ Տէրոջմէն, ու հաւատացին Տէրոջը և անոր ծառային Մովսէսին։

ԳԼ. ԺԵ

1 Այնառենը Մովսէս և Իսրայէլի որդիքը այս երգը երգեցին Տիրոջը, և խօսեցան ըսելով.

Պիտի երգեմ Տէրոջը, լինչու որ փառքով փառաւորուած է. ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց։
2 Տէրն է իմ զօրութիւնս ու իմ պատմութիւնս, և իմ փրկութիւնս եղաւ. անիկայ է իմ Աստուածս, ու պիտի փառաւորեմ զանիկայ. իմ հօրս Աստուածն է, ու պիտի
3 բարձրացնեմ զանիկայ։ Տէրը հզօր պատերազմող է. անոր անունը ԵՀՈՎԱՅ է։
4 Փարաւոնին կառքերը ու անոր զօրքերը ծովը նետեց. և անոր ընտիր սպիտանիները կարմիր ծովուն մէջ
5 ընկղմեցան։ Անդունդները ծածկեցին զանոնք. քարի պէս խորտնկեցան։
6 Քու աջ ձեռքդ՝ ով Տէր, փառաւորեալ է զօրութեամբ. քու աջ ձեռքդ՝ ով Տէր, խորտակեց թշնամին։ Եւ
7 քու փառատր մեծութեամբդ քեզի դէմ կեցողները կործանեցիր. քու բարկութիւնդ խրկեցիր, որ զանոնք յարդի պէս կերաւ։ Եւ
8 քու շունչիդ փչելովդ ջուրերը ժողվուեցան. հեղեղները դէզի պէս կայնեցան. ծովուն մէջ-
9 տեղը անդունդները պաղեցան։ Թշնամին ըսաւ. Պիտի հալածեմ, պիտի հասնիմ, աւարը պիտի բաժնեմ. իմ անձս անոնցմէ պիտի կշտանայ. իմ սուրս պիտի քաշեմ, իմ ձեռքս անոնց պիտի
10 սրբէ։ Քու հովդ փչեցիր, ծովը զանոնք ծածկեց. զօրաւոր ջուրերուն մէջ կապարի պէս ընկղմեցան։
11 Ո՛վ Տէր՝ աստուածներուն մէջ քեզի պէս ո՞վ կայ. սրբութեան մէջ փառաւորեալ, օրհնութեան մէջ պատշաճելի, հրաշքներ ընող՝ ո՞վ կայ քեզի նը-
12 ման։ Քու աջ ձեռքդ երկրացու-
13 ցիը, երկիրը զանոնք կլլեց։ Քու ողորմութեամբդ առաջնորդեցիր այս ժողովուրդին՝ որ գնաւ փրկեցիր. քու զօրութեամբդ տա-
14 րիր զանոնք քու սուրբ բնակութեանդ։ Ժողովուրդները պիտի լսեն, ու սարսափին. Փղշտացւոց երկիրին բնակիչներուն ցաւ բռնեց։
15 Աղաստենը Եդոմի իշխան-

նեբը պիտի տագնապին. Մովաբին ղօրաւորները պիտի դողան. Քանանաւ բոլոր բնակիչները պի-
16 տի հալին: Անոնց վրայ վախ ու դող պիտի իյնայ. քու բազուկով մեծութենէն քար պիտի կտրին, մինչեւ որ անցնի քու ժողովուրդդ՝ ով Տէր, մինչեւ որ անցնի ան ժողովուրդը՝ որ դուն
17 առացար: Պիտի բերես զանոնք, ու քու ժառանգութեան լեռը պիտի անկես զանոնք, ով Տէր, ան տեղը՝ որ քու բնակութեան համար շինեցիր. ով Տէր, ան սրբարանին մէջ՝ որ քու
18 ձեռքերդ շինեցին: Տէրը պիտի թագաւորէ յաւիտեան յաւիտենից:

19 Քանզի փարաւոնին ձիերը իր կառքերովը ու ձիաւորներովը ծովը մտան, և Տէրը ծովուն վրայ բերը անոնց վրայ դարձուց, բայց Իսրայէլի որդիքը ծովուն մէջէն ցամաքով գացին:

20 Եւ Ահարոնին քոյրը Մարիամ մարգարէն թմբուկը իր ձեռքը առաւ, ու բոլոր կիներները թմբուկներով ու պարերով անոր ե-
21 տևէն ելան: Եւ Մարիամ պատասխան տուաւ անոնց. Երգեցէք Տէրոջը՝ ինչու որ փառաւորեալ է. ձին ու անոր հեծեալը ծովը նետեց:

22 Եւ Մովսէս կարմիր ծովէն մղեց Իսրայէլը, ու Սուրի անապատը ելան. և երեք օրուան մղոն գացին անապատին մէջ, ու ջուր չգտան: 23 Ու երբոր Մարայ եկան, չկրցին Մարայի ջուրը խմել Մարայէն ըլլալուն համար, ինչու որ դառն էին. անոր համար անոր
24 անունը Մարայ կոչուեցաւ: Եւ ժողովուրդը տրտնջեց Մովսէսին դէմ՝ ըսելով. Ի՞նչ խմենք: Եւ
25 անիկայ Տէրոջը աղաղակեց, ու Տէրը անոր փայտ մը ցուցուց, որն որ ջուրերը անուշցուց: Հոն անոնց կանոն ու պատասխան դրաւ, և հոն փորձեց զանոնք,
26 Եւ ըսաւ, Թէ որ Տէրոջը քու Աստուծոյդ ձայնին ուշադրութեամբ մտիկ ընես, ու ինչ որ անոր առջեւն շիտակ է՝ ընես, և անոր պատուիրանքներուն ականջ դնես, ու անոր բոլոր կանոնները պահես, ան ախտերուն մէկը քու վրադ պիտի չբերեմ, որոնք Եգիպտացւոց վրայ բերի. ինչու որ ես եմ Տէրը՝ որ քեզ կը բժշկեմ:

27 Եւ եկան Եղիմ, ու հոն տասներկու ջուրի աղբիւրներ ու յիսնհատասն արմաւենիներ կային. և հոն ջուրերուն քովը բանակ դրին:

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ հեռացին Եղիմէն, ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովը եկան Սին անապատը՝ որ Եղիմին ու Սինայիին մէջտեղն է, անոնց Եգիպտոսի երկրէն ելլելուն երկրորդ ամսուն տասնուհինգերորդ օրը: 2 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովը անապատին մէջ Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ տրտնջեց ըսին. 3 Եւ Իսրայէլի որդիքը ըսին անոնց. Երանի թէ Տէրոջը ձեռքովը մեռած ըլլայինք Եգիպտոսի երկրին մէջ, երբոր միսի կամանէրուն քովը նստած էինք, ու կուշտ հաց կ'ուտէինք. քանզի մեզ ան անապատը հանեցիք, որ բոլոր ան ժողովը սովամահ ընէք:

4 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ահա ես ձեզի երկինքէն հաց պիտի տեղամ, և ժողովուրդը պիտի ելլէ՝ ու օրէ օր ժողվէ ամէն մէկ օրուան պէտք եղածը, որ փորձեմ զանոնք՝ թէ իմ օրէնքիս համաձայն պիտի քալեն՝ թէ չէ: 5 Եւ ըլլայ որ վեցերորդ օրը բերածնին պատրաստեն, և անիկայ ամէն օրուան ժողվածներնէնուն կրկինը ըլլայ:

6 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ըսին Իսրայէլի բոլոր որդւոցը. Ա՛ռ իրիկուն պիտի գիտնաք որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանողը Տէրն է: 7 Եւ առաւօտուն պիտի տեսնէք Տէրոջը փառքը, ինչու

որ Տէրոջը դէմ ձեր ըրած արբ-
առնելը ինքը լսէց. և մենք ոչ
ենք՝ որ մեզի դէմ կը տրտնջէք։
8 Եւ Մովսէս ըսաւ. Երբոր Տէրը
ձեզի իրիկունը ուտելու միս, ու
առաւօտուն կշտանալու չափ հաց
տայ, պէտք գիտնաք որ Տէրը լսած
է ձեր դէմ ըրած տրտունջնիդ.
և մենք ոչ ենք. ձեր տրտունջը
մեզի դէմ չէ, հապա Տէրոջը դէմ։
9 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին.
Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողով-
քին ըսէ. Տէրոջը առջեւը մօտե-
ցէք. ինչու որ ձեր տրտունջը
լսէց։
10 Եւ եղաւ որ երբ Ահարոն Իս-
րայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքին
կը խօսէր, անոնք դէպ՚ի անա-
պատը նայեցան, և ահա Տէրոջը
փառքը ամպին մէջ երեցաւ։
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ը-
12 սելով. Իսրայէլի որդւոցը արբ-
առնելը լսեցի. խօսք անոնց՝ ըսե-
լով. Իրիկուան դէմ միս պիտի
ուտէք, ու առաւօտնուն հացով
պիտի կշտանաք. և պիտի գիտ-
նաք թէ ես եմ Եհովայ ձեր
Աստուածը։
13 Եւ եղաւ որ իրիկունը լորա-
մներ գիշեր եկան, ու բանակը
ծածկեցին. և առաւօտնուն բա-
14 նակին բոլորտիքը ցօղ իջաւ։ Ու
երբոր իջած ցօղը վերցաւ, ահա
անապատին երեսին վրայ մանր
կլոր բան մը կար՝ եղեամի պէս
15 մանր գետնին վրայ։ Ու երբոր
Իսրայէլի որդիքը տեսան, իրա-
րու ըսին. Ի՞նչ է սա. քանզի
ինչ ըլլալը չգիտցին դիտէր. ու Մով-
սէս ըսաւ անոնց. Ան է այն հացը՝
որ Տէրը ձեզի ուտելու տուաւ։
16 Տէրոջը պատուիրած բանը սա
է. Ժողվեցէք անկէ՝ ամէն մէ-
կերնիդ իր կերածին չափ. ամէն
մէկերնիդ իր վրանին մէջ եղող-
ներուն համար՝ ձեր հոգիներուն
համրանքին նայելով՝ մարդ գը-
17 լուխ մէկմէկ օմէր առնէք։ Եւ
Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին.
և որը շատ՝ ու որը քիչ ժողվեց։
18 Եւ երբ օմէրով կը չափէին, շատ
ունեցողները չաւելցաւ, ու քիչ
ունեցողները չպակսեցաւ. ամէն
մէկը իր կերածին չափ ժողվեց։
19 Եւ Մովսէս ըսաւ անոնց. Մէկը
անկէ մինչև առաւօտ չպահէ։
20 Բայց մարդիկ չլսին Մովսէսին, հապա ոմանք թողուցին անկէ մինչև առաւօտ, և որդնոտեցաւ ու հոտեցաւ. և Մովսէս բարկացաւ անոնց։ Եւ ամէն առաւօտ կը ժողվէին անկէ ամէն մէկը իր կերածին չափ. ու արեւը տաքցածին պէս կը հալէր։
22 Եւ եղաւ որ վեցերորդ օրը կրկնապատիկ ուտելիք՝ այսինքն ամէն մէկուն համար երկու օմէր ժողվեցին. և ժողովքին բոլոր իշխանները եկան՝ ու պատմեցին Մովսէսին։ 23 Եւ անոնց ըսաւ. Ա-նոնց. Ան է Տէրոջը ըսածը. Վաղը հանգստութեան սուրբ շաբաթն է Տէրոջը. ինչ որ պիտի եփէք՝ եփեցէք, և ինչ որ պիտի եռացնէք՝ եռացուցէք, ու ինչ որ կ՚աւելնայ՝ ձեզի համար առաւաւտեան թողուցէք։ 24 Եւ անոնք առաւաւտեան թողուցին՝ Մովսէսին հրամայածին պէս. և ոչ հոտեցաւ, ոչ ալ անոր մէջը որդ եղաւ։ 25 Եւ Մովսէս ըսաւ. Այսօր կերէք ան. ինչու որ այսօր շաբաթ է Տէրոջը. այսօր դաշտին մէջ անկէ պիտի չգտնէք։ 26 Վեց օր պիտի ժողվէք անկից. բայց եօթներորդ օրը՝ որ շաբաթ է, պիտի չգտնուի։ 27 Եւ եղաւ որ եօթներորդ օրը ժողովուրդէն ոմանք ժողվելու ելան, ու չգտան։ 28 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Մինչև երբ չէք ուզեր պահել իմ պատուիրանքներս ու օրէնքներս։ 29 Նայեցէք որ Տէրը տուաւ ձեզի շաբաթը, անոր համար վեցերորդ օրը ինքը ձեզի երկու օրուան հաց կու տայ. ամէն մէկերնիդ իր տեղը քաշուեցէք. մէկը իր տեղէն չելլէ եօթներորդ օրը։ 30 Եւ ժողովուրդը հանգստացաւ եօթներորդ օրը։
31 Եւ Իսրայէլի որդիքը անոր անունը Ման դրին. ու ան գինձի

ակրմի պէս ձեռնամ՝ ու անոր համը մեղրամ չինուածք գաթայի պէս էր։
32 Եւ Մովսէս ըսաւ. Տէրոջը հրամայած բանը սա է. Առիք օմէր մը լեցուցէք՝ որ ձեր ազգերուն մէջ պահուի. որ անոնք տեսնեն ան հացը՝ որն որ ձեզի կերցուցի անապատին մէջ երբ որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի։ Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնի. Սափոր մը առ, ու անոր մէջը օմէր մը լեցուն մանանայէն դիր. և անիկայ ձեր ազգերուն մէջ պահուելու համար Տէրոջը առջևը դիր։ Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեց, անոնկ ալ Ահարան վկայութեան առջևը դրաւ զանիկայ՝ որ պահուի։ Եւ Իսրայէլի որդիքը քառասուն տարի կերան մանանայ, մինչև որ չէն երկիր եկան. մանանան կերան՝ մինչև որ Քանանու երկրին սահմանը եկան։ Եւ օմէրը ասպուին տասնեկորդ մասն է։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը Տէրոջը խօսքին պէս իրենց դնացքին համեմատ Սին անապատէն չաւկցին, և Ռափիդիմի մէջ բանակ դրին. ու ժողովուրդին համար խմելու ջուր չկար։ Եւ ժողովուրդը Մովսէսին հետ վիճեցաւ ու ըսաւ. Մեզի ջուր տուր, որ խմենք. և Մովսէս ըսաւ անոնց. Ինչու՞ ինծի հետ կը վիճիք. ինչու՞ Տէրը կը փորձէք։ Եւ ժողովուրդը հոն ջուրի համար ծարաւեցաւ. ու ժողովուրդը Մովսէսին դէմ մրմունջ ըսաւ ու ըսաւ. Ինչու՞ համար մեզ Եգիպտոսէն հանեցիր, որ մեզ ու մեր որդիները և մեր հօտերը ծարաւութեամբ մեռցնես։
4 Եւ Մովսէս Տէրոջը աղաղակեց ըսելով. Ի՞նչ ընեմ սա ժողովուրդին. պրկիմ պառաւաս
5 են իս քարկոծելու։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ժողովուրդին առջևը անցիր, ու Իսրայէլի ծերերէն քու հետդ առ, և քու գաւազանդ՝ որով գետը զարկիր, ձեռդդ առ՝ ու գնա։ Ահա Քո- 6
րէբին մէջ ժայռին վրայ՝ հոն քու առջևդ կը կայնիմ, և ժայռին զարկ, ու անկէ ջուր պիտի ելլէ, և ժողովուրդը պիտի խմէ։ Եւ Մովսէս անանկ ըսաւ Իսրայէլի ծերերուն առջևը։ Եւ ան տե- 7
ղին անունը Մասսա ու Մերիբա դրաւ. ինչու որ Իսրայէլի որդիքը հոն վիճեցան, և Տէրը փորձեցին՝ ըսելով. Արդեօք Տէրը մեր մէջն է՝ թէ չէ։
Ամաղեկ Ռափիդիմի մէջ Իսրայէլին հետ պատերազմեցաւ։ Եւ Մով- 8 9
սէս ըսաւ Յեսուին. Մեզի մարդիկ ընտրէ, ու Ամաղեկին հետ պատերազմելու ելլէ. վաղը ես բլուրին գլուխը պիտի կայնիմ՝ Աստուծոյ գաւազանը ձեռքս ունենալով։ Եւ Յեսու՝ Մովսէսին ը- 10
սածին պէս ըրաւ, ու Ամաղեկին հետ պատերազմեցաւ. և Մովսէսը՝ Ահարոնը ու Ովրը՝ բլուրին գլուխը ելան։ Եւ կ'ըլլար որ՝ 11
երբոր Մովսէս իր ձեռքերը վեր կը վերցնէր, Իսրայէլը կը յաղթէր, ու երբոր իր ձեռքերը վար կ'իջեցնէր, Ամաղեկը կը յաղթէր։ Եւ Մովսէսին ձեռքերը 12
ծանրացաւուն՝ քար մը առին ու անոր տակը դրին, և ինքը անոր վրան նստաւ. ու Ահարոնը և Ովրը՝ մէկը մէկ կողմէն ու մէկալը միւս կողմէն՝ անոր ձեռքերը վեր բռնեցին, ու մինչև արեգակին մայրը մտնելը անոր ձեռքերը հաստատուն մնացին։
Եւ Յեսու սուրի բերնէ անցուց 13
Ամաղեկը ու անոր ժողովուրդը։
Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Աս- 14
կայ յիշատակի համար գիրքի մէջ գրէ, ու Յեսուին խնդրէ՝ որ Ամաղեկին յիշատակը երկինքին տակէն բոլորովին պիտի չնջեմ։
Եւ Մովսէս սեղան մը շինեց, ու 15
անոր անունը Եհովահնիսի դրաւ,

16 Ու բսաւ. Քանզի Տէրը երդուաւ
բրաւ ընելու Ամաղեկին
պատերազմի Ամաղեկին
դէմ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Եւ Մովսէսին անեղբը՝ Մադի-
ամաւ քահանային Յոթրոյ ունկն ան ա-
մէնը որ Աստուած բրաւ Մով-
սէսին ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին, և թէ Տէրը եգիպտացւոց
2 հանեց Իսրայէլը։ Եւ Մովսէսին
անեղբը Յոթրոյ առաւ Մովսէսին կնիկը Սեպփորան, անիկայ հետ
3 իրկեցէն հաքը։ Եւ անոր երկու
որդիքը՝ որոնց մէկուն անունը
Գերսամ էր, ըսելու որ ինքը բանը
էր. Օտար երկրի մէջ պան-
4 դուխտ եմ։ Եւ մէկալին անունը
Եղիազար էր, ըսելու որ Ըսաւ
Իմ հօրս Աստուածը իմ օգնա-
կանս էր, ու իս փարաւոնին սու-
5 րէն ազատեց։ Եւ Մովսէսին ա-
նեղբը Յոթրոր՝ անոր որդիներովը
ու անոր կնիկովը եկաւ Մովսէ-
սին դէպ՚ի անապատը՝ ուր որ ա-
նիկայ բանակ դրեր էր Աստու-
6 ծոյ լեռանը քովը։ Եւ իմացուց
Մովսէսին ըսելով. Ես քու անե-
ղբդ Յոթրոր քեզի կու գամ, նաև
քու կնիկդ իր երկու որդիքը իր
7 հետը առնելով։ Եւ Մովսէս
իր անեղբը դիմաւորելու ելաւ, և
անոր խոնարհութիւն ըրաւ, ու
համբուրեց զանիկայ. և իրարու
ողջոյնները հարցուցին ու վրա-
8 նր մտան։ Եւ Մովսէս իր անե-
ղբին պատմեց ան ամէնը՝ որ Տէրը
բրաւ փարաւոնին ու եգիպտա-
ցիներուն՝ Իսրայէլին համար, և
ճամբան մէջ բոլոր իրենց քաշած
աշխատութիւնը, ու Տէրոջը զա-
9 նոնք ազատելը։ Եւ Յոթրոր ու-
րախացաւ բոլոր բարութիւննե-
րուն համար՝ որ Տէրը բրաւ Իս-
րայէլին, փրկելով զանոնք եգիպ-
10 տացւոց ձեռքէն։ Եւ Յոթրոր ը-
սաւ. Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ որ
ազատեց ձեզ եգիպտացւոց ձեռ-
քէն՝ ու փարաւոնին ձեռքէն.
Ինչու որ ազատեց ժողովուրդը
եգիպտացւոց ձեռքէն տակէն։
11 Հիմա գիտեմ որ Եհովան բոլոր
աստուածներէն մեծ է. քանզի
ինչ բանի մէջ որ կը հպարտա-
նային, անոնցմէ վեր էր։
12 Եւ Մովսէսին անեղբը Յոթրոր ող-
ջակէզ ու զոհեր բերաւ Աստու-
ծոյ. և Ահարոն ու Իսրայէլի բո-
լոր ծերերը Մովսէսին անեղբովը
հետ Աստուծոյ առջեւը հաց ու-
տելու եկան։
13 Եւ եղաւ որ հետեւեալ օրը
Մովսէս ժողովուրդը դատելու
նստաւ, ու ժողովուրդը առա-
ւօտէն մինչեւ իրիկուն Մովսէսին
քովը կայնեցաւ։ 14 Եւ Մովսէսին
անեղբը երբոր տեսաւ ինչ որ կ՚ը-
ներ Մովսէս ժողովուրդին, ը-
սաւ. Ի՞նչ է աս բանը՝ որ դուն
կ՚ընես ժողովուրդին. ինչո՞ւ դուն
միայակ կը նստիս, ու բոլոր ժո-
ղովուրդը առաւօտէն մինչեւ ի-
րիկուն քու քովդ կը կայնի։ 15 Եւ
Մովսէս բսաւ իր անեղբին. Քան-
զի ժողովուրդը կու գայ ինծի՝
Աստուծմէ դատաստան հարցնե-
լու։ 16 Երբոր անոնք բան մը ունե-
նան՝ ինծի կու գան, և ես անոնց
մէջտեղը դատաստան կ՚ընեմ, ու
Աստուծոյ կանոնները ու օրէնք-
ները անոնց կը գիտցնեմ։ 17 Եւ
Մովսէսին անեղբը բսաւ անոր.
Չես բսածդ ալիկ բան չէ։ 18 Ի-
րաւցնէ դուն պիտի մաշիս,
դուն ալ ո՛ր քու հետդ եղած աս
ժողովուրդն ալ. ինչու որ աս
բանը քեզի շատ ծանր է, դուն
միայակ չես կրնար ընել աս։ 19 Հի-
մա մտիկ ըրէ իմ խօսքս, ես քե-
զի խրատ տամ, ու Աստուած
քեզի հետ պիտի ըլլայ. ժողո-
վուրդին համար Աստուծոյ առ-
ջեւը դուն գնա, որ դատերը դուն
Աստուծոյ նեղկայցնես. 20 Եւ
անոնց օրէնքներն ու օրէնքները, և գիտցուր անոնց
իրենց քալելու ճամբան՝ ու իրենց
ընելիք գործը։ 21 Ու աս դուն բո-
լոր ժողովուրդին կարող մարդիկ՝
Աստուծմէ վախցող՝ ճշմարտա-
սէր ու ագահութիւնը ատող

մարդիկ ընտրէ, ու առնէ հաղարապետներ՝ հարիւրապետներ՝ հնգեապետներ ու տասնապետներ
22 դիր անոնց վրայ. որ ամէն առէն Թոզ անոնք դատեն ժողովուրդը. և ամէն մեծ բանը քեզի ներկայացընեն, ու ամէն պզտիկ բանը անոնք դատեն. այսպէս քեզի օգնեսլ՝ բռ վրայդ բեռը
23 կը թեթևցընեն: Թէ որ սա բանը ընես, ու Աստուած ալ քեզի առնի պատուիրէ, անատենը կրնաս կ'ելլաս դիմանալու, և բոլոր սա ժողովուրդն ալ խաղաղութեամբ իրենց տեղը կ'երթան:
24 Եւ Մովսէս իր աներոջն խօսքը մտիկ ըրաւ, ու անոր ամէն բանը
25 ըրաւ: Եւ Մովսէս բոլոր Իսրայէլէն կարող մարդիկ ընտրեց, ու զանոնք ժողովուրդին վրայ դրաւ՝ պետեր՝ հազարապետներ՝ հարիւրապետներ՝ հնգեապետներ ու տասնապետներ կարգեց:
26 Եւ ամէն առէն անոնք կը դատէին ժողովուրդը. դժուարին բանը Մովսէսին կը ներկայացընէին, ու ամէն պզտիկ բանը
27 իրենք կը դատէին: Եւ Մովսէս իր աներոջը ճամբայ հանեց, ու անիկայ իր երկիրը գնաց:

ԳԼ. ԺԹ.

1 Երրորդ ամսուն մէջ Իսրայէլի որդւոցը Եգիպտոսի երկրէն ելլելէն ետքը, նոյն օրը Սինայի
2 անապատը եկան: Քանի որ Որեփիմէն հաւէյին, ու Սինայի անապատը եկան, ու անապատին մէջ բանակ դրին. և Իսրայէլ հոն լեռանը դիմացը բանակ դրաւ: Եւ Մովսէս Աստուծոյ ելաւ. ու Տէրը լեռնէն կանչեց զանիկայ՝ ըսելով. Յակոբին տանը ասանկ բսես, և Իսրայէլի
4 որդւոցը խնայցնես. Դուք տեսաք ինչ որ ըրի Եգիպտացւոց. և ինչպէս ձեզ արծիւի թեւերուն վրայ վերցուցի՝ ու քովս բերի:
5 Եւ հիմա թէ որ իրաւցընէ իմ ձայնիս հնազանդիք՝ ու իմ ուխտս պահէք, դուք ինձի անգնահան ժողովուրդ պիտի ըլլաք ամէն աղգերէն. ինչու որ բոլոր երկիրը իմս է: Եւ դուք ինձի 6
ծի քահանայութեան թագաւորութիւն՝ ու սուրբ աղգ մը պիտի ըլլաք. Իսրայէլի որդւոցը զրուցելու խօսքերդ սոսկ են:
Եւ Մովսէս եկաւ ու ժողո- 7
վուրդին ծերերը կանչեց, և Տէրոջը իրեն պատուիրած սա բոլոր խօսքերը անոնց առջևը դրաւ:
Եւ բոլոր ժողովուրդը միաբերան 8
պատասխանեցին ու ըսին. Տէրոջը բոլոր բանծնելը պիտի ընենք: Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը դարձուց:
Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին. 9
Ահա ես քեզի կու գամ թանձր ամպի մը մէջ, որ ժողովուրդը լսէ երբոր ես քեզի հետ խօսիմ, ու նաև յաւիտեան քեզի հաւատայ: Եւ Մովսէս ժողովուրդին խօսքերը Տէրոջը պատմեց: Եւ Տէրը բսաւ Մովսէսին. 10
Գնա՛ ժողովուրդին, և զանոնք սրբէ այսօր ու վաղը, և թող իրենց հանդերը լուան, ու երրորդ 11
օրուան համար պատրաստ ըլլան. քանի երրորդ օրը Տէրը բոլոր ժողովուրդին աչքին առջևը Սինայ լեռանը վրայ պիտի իջնէ: Եւ դուն ժողովուրդին բոլորտի- 12
քը սահման դնէս՝ ըսելով. Ինքզինքնիդ լեռը ելլելէն՝ կամ անոր ծայրին դպչելէն զգուշացուցէք. ով որ լեռանը դպչի, անշուշտ պիտի մեռցուի: Ան ձեռք 13
պիտի չդպչի. քանի դպչողը անպատճառ պիտի քարկոծուի, կամ նետով զարնուի. թէ անասուն ըլլայ և թէ մարդ՝ պիտի չապրի. երբոր փողին ձայնը երկար հնչուի, անոնք լեռը պիտի ելլեն:
Եւ Մովսէս լեռնէն դէպ ի 14
ժողովուրդը իջաւ, ու սրբեց ժողովուրդը. և անոնք իրենց հագները լուացին: Եւ անիկա բսաւ 15
ժողովուրդին. Երրորդ օրուան համար պատրաստ եղէք. կնկան չմօտենաք:

16 Եւ եղաւ որ երրորդ օրը առաւոտուան պառաւիներ ու կայծակներ կ'ըլլային, և Մանձր ամպ մը կար լեռանը վրայ, ու խիստ սաստիկ փողի ձայն մը, և բանակին մէջ եղած բոլոր ժողո-
17 վուրդը դարհուրեցաւ։ Եւ Մովսէս՝ բանակէն Աստուծոյ առջև հանեց ժողովուրդը. ու անոնք լեռանը տակը կայնեցան։
18 Եւ Սինայ լեռը բոլորովին կը մխար, ինչու որ Տէրը անոր վրայ կրակով իջաւ. ու անոր մուխը հնոցի մուխի պէս կ'ելլէր, և բոլոր լեռը սաստիկ կը դողար։
19 Եւ քանի որ փողին ձայնը կը սաստկանար, Մովսէս խօսեցաւ, ու Աստուած ձայնով մը անոր
20 պատասխան տուաւ։ Եւ Տէրը Սինայ լեռանը վրայ՝ լեռանը գլուխը իջաւ. ու Տէրը կանչեց Մովսէսը լեռանը գլուխը, և
21 Մովսէս ելաւ։ Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Իջի՛ ժողովուրդին պատուիրէ, որ չըլլայ թէ Տէրը տեսնելա համար սահմանէն անցնին, ու անոնցմէ շատերը կոր-
22 սուին։ Եւ Տէրոջը մօտեցող քահանաներն ալ պրծուին, որ չըլլայ թէ Տէրը անոնց վրայ յարձակի։
23 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը. Ժողովուրդը չկրնար ելլել Սինայ լեռը, ինչու որ դուն մեզի խօսեցար՝ ըսելով. Սահման դիր լեռանը, ու անիկայ սրբէ։
24 Եւ Տէրը ըսաւ անոր. Գնա՛ վար իջի՛, ու Ահարոնին հետ մէկտեղ ելլէ. բայց քահանաները ու ժողովուրդը Տէրոջը ելլելա համար՝ սահմանին չանցնին, որ չըլլայ թէ
25 անոնց վրայ յարձակի։ Ու Մովսէս ժողովուրդին իջաւ, և անոնց խօսեցաւ անոնց։

ԳԼ. Ի

1 Եւ Աստուած ասա բոլոր խօսքերը զրուցեց՝ ըսելով.
2 Ես եմ Եհովան քու Աստուածդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն ծառայութեան տունէն հանեցի։
3 Իմ առջեւս ուրիշ աստուածներ չունենաս։
4 Դուն քեզի կուռք չշինես, ո՛չ ալ վերը երկինքի մէջ կամ վարը երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի ջուրերուն մէջ եղած բանէրուն մէկ նմանութիւնը։ Անոնց
5 երկրպագութիւն չընես, ու զանոնք չպաշտես. ինչու որ ես քու Տէր Աստուածդ նախանձոտ Աստուած եմ՝ որ կը հատուցանեմ հայրերուն անօրէնութիւնը որդւոցը վրայ՝ մինչև անոնց երրորդ ու չորրորդ ազգը՝ որ կ'ատեն զիս. Եւ կ'ողորմիմ անոնց մինչև
6 հազար ազգը՝ որ կը սիրեն զիս ու իմ պատուիրանքներս կը պահեն։
7 Տէրոջը քու Աստուածդ անունը պարապ տեղը բերնուդ չառնես. ինչու որ Տէրը՝ իր անունը պարապ տեղը բերնուն առնողը՝ անմեղ պիտի չսեպէ։
8 Հանգստութեան օրը միտքդ բեր՝ անիկայ սուրբ պահելու համար։
9 Վեց օր պիտի աշխատիս, ու բոլոր գործդ ընես.
10 Բայց եօթներորդ օրը՝ Տէրոջը քու Աստուածդ հանգստութեան օրն է. ան օրը գործ մը պիտի չընես, ո՛չ դուն՝ ո՛չ քու որդիդ՝ ո՛չ քու աղջիկդ՝ ո՛չ քու ծառադ ու աղախինդ՝ ո՛չ քու անասուններդ՝ ո՛չ ալ տանդ մէջ եղած օտարականդ. Քանզի Տէրը
11 վեց օրուան մէջ երկինքը ու երկիրը՝ ծովը ու բոլոր անոնց մէջ եղածները, և եօթներորդ օրը հանգստացաւ. անոր համար Տէրը օրհնեց հանգստութեան օրը՝ ու սրբեց զանիկայ։
12 Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ, որ քու օրերդ երկար ըլլան այն երկրին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ կու տայ քեզի։
13 Սպանութիւն մի ըներ։
14 Շնութիւն մի ըներ։
15 Գողութիւն մի ըներ։
16 Քու դրացիդի դէմ սուտ վկայութիւն մի ըներ։
17 Քու դրացիդի տանը մի ցանկար, քու դրացիդի կնկանը՝ կամ անոր ծառայինը՝ կամ անոր ազա-

խինին՝ կամ անոր եղբն՝ կամ ա-
նոր իշուն՝ և քու դրացիդ ա-
մենևին մէկ բանին մի՛ ցանկար։
18 Եւ բոզը Ժողովուրդը կը առ-
նէին պատուհանէրը՝ ու կայծակ-
նէրը՝ և փողին ձայնը՝ ու լեռա-
նը մխալը։ Եւ երբ Ժողովուրդը
առաւ, եւս քաշուեցաւ ու հե-
19 ռու կայնեցաւ։ Եւ ըսին Մով-
սէսին, Դուն խօսէ մեզի հետ,
ու մենք կ՚ընենք. բայց Աստ-
ուած թող չխօսի մեզի հետ՝ որ
20 չմեռնինք։ Եւ Մովսէս ըսաւ
Ժողովուրդին. Մի վախնաք. ին-
չու որ Աստուած ձեզ փորձելու
եկաւ. անանկ որ անոր վախը
ձեր առջևը ըլլայ, որ չմեղան-
21 չէք։ Եւ Ժողովուրդը հեռու
կայնեցաւ, ու Մովսէս մօտեցաւ
ան թանձր խաւարին՝ ուր որ
Աստուած էր։
22 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին.
Ասանկ պիտի ըսես Իսրայէլի
որդւոցը. Դուք տեսաք որ ձեզի
23 հետ երկինքէն խօսեցայ. Ինծի
դառ արծաթի աստուածներ չը-
շինէք, ոչ ալ ոսկի աստուածներ
24 շինէք ձեզի։ Ինծի հողէ սեղան
մը շինեա, ու անոր վրայ քու ող-
ջակիզներդ ու խաղաղութեան
զոհերդ՝ քու ոչխարներդ ու տա-
ջառներդ մատուցանեա. Ամէն
տեղ՝ ուր որ իմ անունս յիշել
կու տամ, քեզի պիտի գամ, ու
25 քեզ պիտի օրհնեմ։ Եւ եթէ որ
ինծի քարէ սեղան շինելու ըլ-
լաս, տաշած քարէ չշինեա. ո-
րովհետև եթէ անոր վրայ երկ-
աթի գործիք վերցնես, կը պղծ-
26 ես անիկայ։ Եւ աստիճաններով
չելլես իմ սեղանս, որ քու մեր-
կութիւնդ չերեւնայ անոր վրայ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ անոնց առջևը դնելու
2 դատաստաններդ ասոնք են. Եթէ
որ Եբրայեցի ծառայ մը ծախու
առնես, անիկայ վեց տա-
րի պիտի ծառայէ, և եօթներ-
որդ տարին ձրի ազատ պիտի
3 ելլէ։ Եթէ որ մինակ մտաւ, մի-
նակ պիտի ելլէ. Եթէ որ կնիկ
ունէր, կնիկին ալ իր հետը պիտի
ելլէ։ Եթէ որ իր տէրը կնիկ 4
նէ տուաւ, ու անիկայ իրեն որ-
դիներ կամ աղջիկներ ծնաց է,
կնիկը ու անոր ծոցերը տիրոջը
պիտի ըլլան, ու ինքը մինակ պի-
տի ելլէ։ Հապա եթէ որ ծառան 5
յայտնի ըսէր Եթէ, Ես կը
սիրեմ իմ տէրս՝ իմ կնիկս՝ ու իմ
զաւակներս, չեմ ուզեր որ ելլեմ
ազատ ըլլամ. Անոնոր տէրը անոր 6
ականջը դատաւորներուն պիտի տա-
նի զանիկայ, և դրանը՝ կամ գը-
րանդեացը մօտեցընէ. ու անոր
ականջը տէրը անոր սիրտը հերիւնով
պիտի ծակէ, և անիկայ յաւի-
տեան ծառայ պիտի ըլլայ անոր։
Եւ եթէ որ մէկը իր աղջիկը 7
աղախին ըլլալու համար ծախէ,
անիկայ ծառաներուն ելլելուն
պէս պիտի չելլէ։ Եթէ որ անիկայ 8
հաճելի չերեւնայ իր տիրոջը աչ-
քին՝ որ զանիկայ իրեն նշաներ
էր, թող փրկել տայ զանիկայ.
Բայց զանիկայ օտար ազգի ծա-
խելու կարող չըլլայ, ինչու որ
խարէութիւն ըրաւ անոր։ Եւ 9
եթէ որ զանիկայ իր որդւոյն նշա-
նած է, աղջկանց օրէնքին համե-
մատ պիտի ընէ անոր։ Եթէ որ 10
իրեն ուրիշ կին առնէ, անոր ու-
տելիքը՝ հանդերձը ու միւթաւո-
րութիւնը պիտի չպակսի։ Եւ եթէ 11
որ անոր սա երեք բանը չընէ,
անառանը անիկայ առանց սակի
ձրի պիտի ելլէայ։
Արդ զարնող մեռցընողը՝ ան- 12
շուշտ պիտի մեռցուի։ Իսկ եթէ 13
որ դարանամուտ չեղաւ, հապա
ղանիկայ Աստուած մատնեց անոր
ձեռքը, քեզի տեղ մը պիտի սահ-
մանեմ, որ անիկայ հոն փախչի։
Բայց եթէ որ մէկը իր դրացին 14
սիւ ունենայ, և զանիկայ նենգ-
ութեամբ մեռցընէ, իմ սեղա-
նէս ալ պիտի առնես զանիկայ՝
որ մեռնի։ Եւ իր հայրը կամ 15
մայրը զարնողը անշուշտ պիտի
մեռցուի։
Եւ մարդ գողցողը՝ եթէ զանի- 16

կայ ծախած ըլլայ, և Թէ իր
ձեռքը գտնուի, անշուշտ պիտի
մեռցուի։
17 Եւ իր հայրը կամ մայրը անի-
ծոցը՝ անշուշտ պիտի մեռցուի։
18 Եւ Թէ որ մարդիկ իրարու
հետ վէճ ընեն, ու մէկը մէկա-
լին քարով կամ բռունցքով զար-
նէ, ու անիկայ չմեռնի, հարա-
19 անկողինը պառկի, Թէ որ ոտքին
ելլէ, ու դուրսի պարտքի, զարնո-
ղը անպատիժ ըլլայ, միայն անոր
կորընչացուցած ժամանակին աշ-
խէյը հատուցանէ, ու բոլորովին
առողջացնել ընդունի։
20 Եւ Թէ որ մէկը դաւազանով
իր ծառան՝ կամ իր աղախինը
զարնէ, ու անիկայ իր ձեռքին
տակը մեռնի, անշուշտ անկէ
21 վրէժ պիտի առնուի։ Բայց Թէ
որ օր մը կամ երկու օր ապրի,
անկէ վրէժ չառնուի։ Ինչու որ
անիկայ իր սեպհականն է։
22 Եւ Թէ որ մարդիկ կռուին,
ու յղի կնկան մը զարնելով՝ անոր
ապտն անցընել տան, և ոչինչ
վնաս մը չըլլայ, անիկայ անշուշտ
ան կնիկին երկանը իր վրայ դը-
րած տուժը պիտի տայ, դատա-
ւորներուն պատասխանին պէս հա-
23 տուցանելով։ Բայց Թէ որ վնաս
մը ըլլայ, անձի տէղ՝ անձ պիտի
24 տաս, Աչքի տէղ՝ աչք, ակռայի
տէղ՝ ակռայ, ձեռքի տէղ՝ ձեռք,
25 ոտքի տէղ՝ ոտք, խարանի տէղ՝
խարան, վէրքի տէղ՝ վէրք, հար-
ուածի տէղ՝ հարուած։
26 Եւ Թէ որ մէկը իր ծառային
աչքը կամ իր աղախինին աչքը
զարնէ ու կուրցնէ, զանիկայ իր
աչքին փոխարէն ազատ պիտի
27 արձակէ։ Եւ Թէ որ իր ծառա-
յին ակռան՝ կամ իր աղախինին
ակռան Թափէ, զանիկայ իր ակ-
ռային փոխարէն ազատ պիտի
արձակէ։
28 Եւ Թէ որ եզ մը իր եղջիւ-
րովը մարդ մը կամ կնիկ մը զար-
նէ մեռցնէ, եզը անշուշտ պի-
տի քարկոծուի, ու անոր միսը
պիտի չուտուի, բայց եզին տէրը
անպատիժ ըլլայ։ 29 Հապա Թէ որ
եզը երեկուընէ ի վեր մէկալ օրուը-
նէ զարնող է, և անոր տիրոջն
ալ զգուշացած է, ու զանիկայ
պահած չէ, Թէ որ մարդ մը կամ
կնիկ մը մեռցնելու ըլլայ, եզը
պիտի քարկոծուի, ու անոր տէ-
րըն ալ պիտի մեռցուի։ 30 Թէ որ
փրկանք մը ձգուի անոր վրայ,
անիկայ իր անձին ազատութեա-
նը համար՝ ինչ որ իր վրան ձըգ-
ուի պիտի վճարէ։ 31 Թէ աղջիկ մը՝
և Թէ աղջիկ մը զարնելու ըլլայ
էդ ը, ան գատաստանին պէս ըլլայ
անոր։ 32 Թէ որ եզը ծառայ մը
կամ ազախին մը զարնէ, անոնց
տիրոջը երեսուն սիկղ արծաթ պի-
տի տայ, ու եզը պիտի քարկոծ-
ուի։
33 Եւ Թէ որ մէկը փոս մը բա-
նայ, կամ մէկը փոս մը փորէ՝ ու
չծածկէ, և հոն եզ մը կամ էշ
մը ինկնալու ըլլայ, 34 անոր փոսին
տէրը պիտի հատուցանէ, ու անոնց տի-
րոջը տակ պիտի տայ, և մեռա-
ծը իրը պիտի ըլլայ։
35 Եւ Թէ որ մէկու մը եզը իր
դրացիին եզը զարնէ մեռցնէ,
ողջ եզը պիտի ծախեն, ու անոր
տակը բաժնեն, և մեռածն ալ
բաժնեն։ 36 Հապա Թէ որ եզին է-
րեկուընէ ի վեր մէկալ օրուընէ
զարնող ըլլալը գիտցուած ըլլա-
լով, անոր տէրը զանիկայ պահած
չէ, անշուշտ եզին տէրը եզ պի-
տի հատուցանէ, ու մեռածը ի-
րը պիտի ըլլայ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Թէ որ մէկը արջառ մը կամ
ոչխար մը գողնայ՝ ու մորթէ
կամ ծախէ զանիկայ, մէկ արջա-
ռին տեղը հինգ արջառ՝ ու մէկ
ոչխարին տեղը չորս ոչխար պի-
տի հատուցանէ։ 2 Թէ որ գող մը
պատն ծակելու վրայ գտնուի, ու
զարնուի մեռնի, անոր համար
արիւն չթափուի։ 3 Թէ որ անոր
վրայ արեւը ծագեր է, անոր հա-
մար արիւն պիտի թափուի. անի-
կայ լման կրնար հատուցանել։

Թէ որ բան մըն ալ չունենայ, 4 անասունը իր գողցած բանին հատ-
մար կրնար ծախուիլ: Թէ որ գողցածը իր ձեռքը ողջ գտնուի, Թէ եզ ըլլայ՝ Թէ էշ և Թէ ոչխար, կրկինը պիտի հատուցանէ: 5 Թէ որ մէկը արտ մը կամ այգի մը վնասա տայ, Թող տալով իր անասունը ուրիշի մը արտին մէջ արածելու, իր արտին ամենէն աղէկ արդիւնէն՝ ու իր այգիին ամենէն աղէկ բերէն պիտի 6 հատուցանէ: Թէ որ կրակ ցանէ՝ ու ցանկին փուշերուն վակշի, և դիզուած սրանները կամ չընհնձուած ցորենը՝ կամ արտը այրի, կրակը վառողը այրածին արժէքը լման պիտի հատուցանէ: 7 Թէ որ մէկը իր դրացիին տասկ կամ ամանեղէն տայ պահելու համար, և ան մարդուն տունէն գողցուի, Թէ որ գողը գտնուի, անիկայ կրկինը պիտի հատուցա- 8 նէ. Թէ որ գողը չգտնուի, տանուտէրը դատաւորներուն պիտի տարուի, իր ձեռքը իր դրացիին առացուածքին չդպցընելը պոռ- 9 գնելու համար: Ամէն կերպ անիրաւութեան համար, Թէ եզի՝ Թէ էշու՝ Թէ ոչխարի և Թէ հանդերձի համար, Ինչ ամէն կերպ կորսուած բանի համար՝ որուն որ ձէնը կը հասնուի Թէ ըսէ է, երկու կողմին գաղը դատաւորները առջին տարուի, ու դատաւորները որու վրայ վճռելու ըլլան, անիկայ իր դրացիին կրկինը պիտի հատուցանէ: 10 Թէ որ մէկը իր դրացիին էշ մը՝ կամ եզ մը՝ կամ ոչխար մը՝ կամ ինչ և իցէ անասուն մը պահելու համար տայ, ու անիկայ մեռնի՝ կամ վնասի՝ կամ Թշնամին առնէ տանի ու տեսող մը 11 չըլլայ, Անապէնը երկու կողմին մէջ տէրտէրը երդումը ըլլայ՝ իր դրացիին առացուածքին ձեռք չդպցընելուն համար, ու անոր տէրը պիտի ընդունի երդումը, 12 և ինքը պիտի չհատուցանէ: Եւ Թէ որ իրաւցընէ իր քովէն գողցուեր է, ինքը անոր տիրոջը պիտի հատուցանէ: 13 Թէ որ գազանէ փառատուած է, Թող բերէ անիկայ՝ վկայութիւն ընելու համար. ու փառատուածին գինը պիտի չհատուցանէ:

Եւ Թէ որ մէկը իր դրացիէն 14 անասուն փոխ առնէ, ու անիկայ վնասուելա կամ մեռնելա ըլլայ՝ անոր տէրը հետը չըլլալով, ինքը անշուշտ պիտի հատուցանէ. Բայց 15 Թէ որ անոր տէրը հետն էր, պիտի չհատուցանէ. Թէ որ վարձքով առնուած էր, վարձքին տեղը սեպուի:

Եւ Թէ որ մէկը չնշանուած 16 աղջիկ մը խաբէ, ու անոր հետ պառկի, անշուշտ անոր օժիտը ինքը տալով՝ զանիկայ իրեն կնիկ պիտի բնէ: Թէ որ անոր հայրը 17 ամենևին չուզէ անոր տալ, անիկայ կրցաբուն օժիտին չափ ըստակ պիտի տայ:

Կախարդ կնիկը պիտի չապրեցընէք: 18

Ով որ անասունի հետ պառկի, 19 անշուշտ պիտի մեռցուի:

Ումոյն Տէրոջմէն զատ՝ ուրիշ աստուածներուն զոհ ընողը 20 բզտրտուելի պիտի կորսուի:

Եւ օտարականը մի չարչարէք, 21 ու զանիկայ մի նեղէք. Ինչու որ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք: Որևէարելի ու 22 որբը մի չարչարէք: Թէ որ զանոնք չարչարէք ինչ և իցէ կերպով մը, ու անոնք ինձի բողոքելու ըլլան, անշուշտ պիտի լսեմ անոնց աղաղակը. Եւ իմ բարկու- 24 թիւնս պիտի բորբոքի, ու ձեզ սրով պիտի մեռցընեմ. և ձեր կիներդերը այրեւարի՝ ու ձեր տղաքներդը որբ պիտի ըլլան:

Թէ որ իմ ժողովուրդիս քու 25 քովդ եղած աղքատ մէկու մը փոխ տասկ տաս, վաշխ առնողի մը պէս մի ըլլար անոր. ու անոր վրան վաշխ մի դնեք: Թէ որ 26 քու դրացիդ հանդերձը գրաւ առնես, արևը մտնը չմտած՝ իրեն դարձընես. Ինչու որ ան 27

է միայն անոր ծածկոցը, իր մարմինին հանգչեցն է ան. ինչո՞ւ պիտի պառկի. և պիտի ըլլայ որ երբոր ինծի աղազակէ, պիտի լսեմ, քանզի ես ողորմած եմ։

28 Դատաւորները մի հայհոյեր, և քու ժողովուրդիդ իշխանը մի անիծեր։

29 Քու սրմանիքներուդ ու հեզանիմներուդ երախայրիները մի ուշացըներ, քու որդւոցդ անդրանիկները ինծի պիտի տաս։ Քու եզնիդ ու աշխարիդ ալ սոսկ պիտի ընես. եօթը օր մորը հետ պիտի ըլլայ, ութերորդ օրը՝ ան ինծի պիտի տաս։

31 Եւ դուք ինծի սուրբ մարդիկ պիտի ըլլաք. և դաշտին մէջ գազանէրէն վատ առուածին միսը պիտի չուտէք. շուներուն պիտի նետէք ան։

ԳԼ. ԻԳ

1 Սուտ լեր պիտի չառարածես. անօրէնի հետ ձեռքդ պիտի չդնես անիրաւ վկայ ըլլալով։ 2 Չառիմին ընելու համար՝ բազմութեանը պիտի չհետեւիս. ու դատաստանի մէջ էրեսոռնիչը ծռելու համար շառիրուն հետեւիս հառնորելով՝ խօսք պիտի չխօսիս։ 3 Աղքատին աչառութիւն պիտի չընես իր դատին մէջ։

4 Թէ որ քու թշնամիդ մոլորուած եզնին կամ իշուն հանդիպիս, անշուշտ իրեն պիտի դարձընես անկից։ 5 Թէ որ քեզ ատողին էշը բեռի տակ ինկած տեսնես, ու զանկից ազատելէն հրաժարիս, անշուշտ անկից պիտի ազատես։

6 Քու աղքատիդ դատին մէջ անոր իրաւունքը պիտի չծռես։ 7 Սուտ խօսքէն հեռու կեցիր. և անմեղը ու արդարը մի մեռցըներ. քանզի որ ես չարը պիտի չարդարացընեմ։

8 Եւ կաշառ պիտի չառնես. քանզի որ կաշառը աչքը բաց մարդիկը կը կուրցընէ, և արդարներուն խօսքերը կը խանգարէ։

9 Եւ օտարականը մի նեղեր. քանզի որ դուք օտարականին սիրտը գիտէք. որովհետեւ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք։

10 Եւ քու երկիրդ վեց տարի պիտի սերմանես, ու անոր արդիւնքը ժողվես. 11 բայց եօթներորդ տարին անդորձ ձգես ու թողուսան, որ քու ժողովուրդիդ աղքատները ուտեն, և անոնցմէ մնացածը գազանին անտառները ուտեն. քու այգիդ ու ձիթատունդ ալ սոսկ պիտի ընես։

12 Վեց օր քու գործդ գործէ, ու եօթներորդ օրը հանգստացիր. որ քու եզդ ու էշդ հանգստանայ, և քու աղախնիդ որդին ու օտարականը շունչ առնէ։ 13 Եւ բոլոր ձեզի ըսածներս պիտի պահէք, և ուրիշ աստուածներուն անունը պիտի չյիշէք. ձեր բերնէն անգամ չլսուի։

14 Տարին երեք անգամ ինծի տօն պահէ։ 15 Բաղարջակերաց տօնը պահէ. քեզի պատուիրածս պէս եօթը օր անխմոր հաց պիտի ուտես Աբիւ ամսուն մէջ սահմանուած ժամանակին. քանզի որ ան ամսուն մէջ Եգիպտոսէն ելար. և բնաւ մէկը յերեսս դատարկ չերեւնայ իմ առջեւս. 16 և արտին մէջ ցանելու աշխատութենդ երախայրի պտուղը հնձելու տօնը՝ ու տարուայն վերջը ժողվելու տօնը պիտի պահէս, երբոր արտէն քու աշխատութենդ կը ժողվես։ 17 Տարին երեք անգամ քու առջեւդ կը ժողվես Տէր Եհովային առջեւը պիտի երեւնան։

18 Իմ զոհիս արիւնը խմորեալ հացով պիտի չմատուցանես, ու իմ տօնիս ճարպը մինչեւ առտու պիտի չմնայ։ 19 Քու երկրիդ առջի երախայրիները քու Տէր Աստուծոյդ տունը պիտի տանիս։

Ուլը իր մօրը կաթին մէջ պիտի չեփես։

20 Ահա քու առջեւդ հրեշտակ մը կը խրկեմ, որ քեզ ճամբուն մէջ պահպանէ, ու իմ

պատրաստած տեղս տանի քեզ։
21 Անկէ ղպուշացիը, ու անոր խօս-
քը մոխիկ ըրէ, անոր անհնազանդ-
մի ըլլար, ինչու որ անիկայ ձեր
յանցանքը պիտի չներէ, քանզի
22 իմ անունս անոր վրայ է։ Բայց
եթէ որ ուշադրութեամբ անոր
խօսքը մոխիկ ընես, ու իմ բոլոր
բանս ընես, անառակներ քու
թշնամիներուդ թշնամի պիտի
ըլլամ, ու քու հակառակորդնե-
23 րուդ՝ հակառակորդ։ Քանզի իմ
հրեշտակս քու առջեւդ պիտի
երթայ, ու քեզ Ամորհացւոց՝
ու Քետացւոց՝ ու Փերեզացւոց՝
ու Քանանացւոց՝ Խեւացւոց՝ ու
Յեբուսացւոց պիտի տանի, ու
24 ես պիտի չարդեմ զանոնք։ Ա-
նոնց աստուածներուն երկրպա-
գութիւն կամ ծառայութիւն
պիտի չընես, ու անոնց ըրածին
պէս պիտի չընես. հապա բոլո-
րովին պիտի կործանես զանոնք,
ու անոնց կուռքերը բոլորովին
25 կտրտես։ Եւ ձեր Տէր Աստուա-
ծը պիտի պաշտէք, ու ինքը ձեր
հացը ու ջուրը պիտի օրհնէ. և
ձեր մէջէն հիւանդութիւնը պի-
26 տի վերցնեմ։ Քու երկրիդ մէջ
վիժող ու ամուլ պիտի չըլլայ.
քու օրերուդ թիւը պիտի լեցը-
27 նեմ։ Իմ երկիւղս քու առջեւդ
պիտի խրկեմ, և պիտի կորսնց-
ընեմ ան բոլոր ժողովուրդը՝ ո-
րուն որ դուն կ'երթաս, ու քու
բոլոր թշնամիներուդ կռնակը
28 քեզի պիտի դարձնեմ։ Եւ քու
առջեւդ իշամեղուն պիտի խրը-
կեմ, որ Խեւացիները՝ Քանանա-
ցիները ու Քետացիները քու
29 առջեւդ վռնտէ։ Անոնք քու
առջեւդ մէկ տարւան մէջ պի-
տի չվռնտեմ, որ չըլլայ թէ եր-
կիրը ամայի ըլլայ, ու քու վը-
րադ գաշտին գազանները շատ-
30 նան։ Անոնք քու առջեւդ կա-
մաց կամաց պիտի վռնտեմ, մին-
չեւ որ դուն բազմանաս ու եր-
31 կիրը ժառանգես։ Եւ քու սահ-
մանիներդ Կարմիր ծովէն մինչեւ
Փղշտացւոց ծովը՝ ու անապա-
տէն մինչեւ Եփրատ գետը պիտի
դնեմ. ինչու որ ան երկրին բը-
նակիչները քու ձեռքդ պիտի
տամ. ու զանոնք քու առջեւդ
պիտի վռնտես։ Անոնց հետ ու ա- 32
նոնց աստուածներուն հետ ուխտ
պիտի չընես։ Քու երկրիդ մէջ 33
պիտի չբնակին, որ քեզի մեղք
գործել չտան ինծի դէմ. ինչու որ
եթէ անոնց աստուածները պաշ-
տես, անշուշտ ան քեզի որո-
գայթ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. ԻԴ

Ու ըսաւ Մովսէսին. Տէրոջը 1
ելիր՝ դուն ու Ահարոնը՝ Նադաբ
ու Աբիհուդը՝ և Իսրայէլի ծերե-
րէն եօթանասուն հոգի, ու հե-
ռուէն երկրպագութիւն ըրէք։
Եւ միայն Մովսէսը մօտենայ Տէ- 2
րոջը, ու անոնք չմօտենան, ո՛չ
ալ ժողովուրդը անոր հետ ելլէ։
Եւ Մովսէս եկաւ, ու Տէրո- 3
ջը բոլոր խօսքերը և բոլոր դա-
տաստանները պատմեց ժողովուր-
դին. և բոլոր ժողովուրդը միա-
ձայն պատասխան տուին ու ը-
սին. Տէրոջը ըսուցած բոլոր խօս-
քերը պիտի ընենք։ Եւ Մովսէս 4
Տէրոջը բոլոր խօսքերը գրեց, ու
առաւօտուն կանուխ ելաւ, ու
լեռանը տակը սեղան մը շինեց.
ու Իսրայէլին տասներկու ցեղե-
րուն համեմատ տասներկու ար-
ձան կանգնեց։ Եւ Իսրայէլի որդ- 5
եցւոյն պատանիները խրկեց, ու
ողջակէզներ մատուցին և խաղա-
ղութեան զոհերու համար զուա-
րակներ զոհեցին Տէրոջը։ Եւ 6
Մովսէս արիւնին կէսը առաւ,
ու կնիքերու մէջ դրաւ. և ա-
րիւնին կէսը սեղանին վրայ սրսո-
կեց։ Եւ առաւ ուխտին գիրքը 7
ու ժողովուրդին ականջներուն
կարդաց. և անոնք ըսին. Տէրո-
ջը բոլոր ըսածը պիտի ընենք, ու
անոր պիտի հնազանդինք։ Եւ 8
Մովսէս առաւ արիւնը, ու ժո-
ղովուրդին վրայ սրսկեց, ու ը-
սաւ. Ահա բոլոր այս խօսքերուն
համեմատ Տէրոջը ձեզի հետ ը-

բած ուխտին արիւնը։
9 Անոնք Մովսէս ու Ահարոն՝ Նադաբ ու Աբիհու՝ և Իսրայէլի ծերերէն եօթանասուն հոգի
10 ելան։ Եւ Իսրայէլի Աստուածը տեսան, ու անոր ոտքերուն տակը աղիւսով յատակածի պէս շափիւզայ՝ և պայծառութեամբ
11 բուն երկինքին պէս էր։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը ընտրեալներուն վրայ իր ձեռքը չերկընցուց. և Աստուած տեսան, ու կերան և խմեցին։
12 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Լեռը երթի, ու հոն կայ նէ, և պիտի տամ քեզի քարէ տախտակներըն ու իմ գրած օրէնքս և պատուիրանքներս՝ որ
13 անոնց սորվեցընես։ Եւ Մովսէս ու անոր պաշտօնեան Յեսուն ելան, և Մովսէս Աստուծոյ լեռը
14 երթաւ. Եւ ըսաւ ծերերուն. Դուք հոս մեզի սպասեցէք, մինչև որ ձեզի դառնանք. և ահա Ահարոնը ու Ովրը ձեր հետն են. թէ որ մէկը գործ մը ունենայ՝ թող անոնց երթայ։
15 Եւ Մովսէս լեռը երթաւ, ու
16 ամպը պատեց լեռը։ Եւ Տէրոջ փառքը Սինայ լեռանը վրայ հանգչեցաւ, ու ամպը պատեց զանիկայ վեց օր. և եօթներորդ օրը Տէրը ամպին մէջէն կանչեց
17 Մովսէսը։ Եւ Տէրոջը փառաց տեսիլքը լեռանը գագաթին վրայ մեծաղ կրակի պէս էր Իսրա-
18 էլի որդւոցը առջեւը։ Եւ Մովսէս ամպին մէջ մտաւ, ու լեռը երթաւ, և Մովսէս քառասուն օր ու քառասուն գիշեր լեռը կեցաւ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով. Ջրասիկ Իսրայէլի
2 որդւոցը՝ որ ինծի ընծայ բերեն. ամէն յօժար կամքը պտղող մարդէն պիտի առնէք իմ ընծաս։
3 Եւ ձեր առնելիք ընծան ասոնք են. ոսկի՝ և արծաթ՝ ու
4 պղինձ, Եւ կապուտակ՝ ու ծիրանեգոյն՝ և կրկնակի կարմիր՝ ու
բատակ քսան՝ և այծի մազ, Եւ 5
կարմիր ներկուած խոյի մորթեր՝ ու թխհաշի մորթեր՝ և Սատիմի փայտեր, Լոյսի համար եղ՝ օծ- 6
ման եղի համար ու անուշահոտ խունկի համար համեմներ, Եւ 7
ղնդկաքարեր՝ ու երեսակին ու կրծկամասնակին վրայ դամուելու քարեր։
Եւ ինծի սրբարան մը շինեն՝ 8
որ իրենց մէջը բնակիմ։ Խորանին 9
օրինակը և անոր բոլոր կարասիքին օրինակը՝ բոլոր քեզի ցուցացածիս պէս ձիշդ անանկ պիտի շինէք։
Եւ Սատիմի փայտէ տապա- 10
նակ մը շինեն. անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու կէս՝ և անոր բարձրութիւնը մէկ կանգուն ու կէս բոլոր։ Եւ անոր վրայ մաքուր 11
պիտի պատես, ներսէն ու դուրսէն պիտի պատես ան. և անոր վրան բոլորտիքը՝ ոսկի շրջանակ մը պիտի շինես։ Եւ անոր հա- 12
մար չորս ոսկի օղակ պիտի ձուլես, ու անոր չորս անկիւնները դնես զանոնք, որ անոր մէկ կողմը երկու օղակ՝ ու մէկալ կողմը երկու օղակ ըլլայ։ Եւ Սատիմի 13
փայտէ ձողեր պիտի շինես, ու զանոնք ոսկիով պիտի պատես։ Եւ ձողերը տապանակին քովերը 14
հղած օղակներուն պիտի անցընես, որ տապանակը անոնցմով վերցուի։ Ձողերը տապանակին 15
օղակներուն մէջը պիտի մնան. անոնք պիտի չհանուին։ Եւ տա- 16
պանակին մէջ դնես վկայութիւնը՝ որն որ քեզի պիտի տամ։
Եւ զուտ ոսկիէ քաւութիւն 17
մը պիտի շինես, անոր երկայնութիւնը երկու կանգուն ու կէս՝ և անոր լայնութիւնը մէկ կանգուն ու կէս։ Եւ ան- 18
կիւէ երկու քերովբէներ պիտի շինես քաւութիւնին երկու ծայրին վրայ, կաւածոյ պիտի շինես զանոնք, Եւ մէկ քերովբէն մէկ 19
ծայրին՝ ու մէկալ քերովբէն մէ-

կալ ծայրէն պիտի շինես. քե-
րովբէները քառաթեւներն՝ անոր
երկու ծայրերուն վրայ պիտի
20 շինես: Եւ քերովբէները թեւե-
րնին վերէն տարածելով՝ իրենց
թեւերովը քաւութիւնը պիտի
ծածկեն. և անոնց երեսները ի-
րարու պիտի նային. քերովբէնե-
րուն երեսները դէպ ի քաւու-
21 թիւնը պիտի ըլլայ: Եւ քաւու-
թիւնը տապանակին վրայ պիտի
դնես. և քեզի տալու վկայու-
թիւնա՝ տապանակին մէջ պիտի
22 դնես: Եւ հոն ես քեզի պիտի
հանդիպիմ. ու քաւութեանը վը-
րայէն՝ վկայութեան տապանա-
կին վրան եղած երկու քերովբէ-
ներուն մէջտեղէն՝ Իսրայէլի որդ-
ւոցը համար բոլոր քեզի պատ-
ուիրելու բանիերուս վրայով պիտի
խօսիմ քեզի հետ:
23 Եւ Սաւիմի փայտէ սեղան մը
պիտի շինես. անոր երկայնու-
թիւնը երկու կանգուն՝ և անոր
լայնութիւնը մէկ կանգուն՝ ու
անոր բարձրութիւնը մէկ կան-
24 գուն ու կէս պիխ ըլլայ: Եւ ա-
նիկայ զուտ ոսկիով պիտի պա-
տես. ու անոր բոլորտիքը ոսկի
25 շրջանակ մը պիտի շինես: Եւ ա-
նոր չորս մատնաչափ ապառուած
մը պիտի շինես. ու ապառուա-
ծին բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը
26 պիտի շինես: Եւ անոր չորս ա-
կի օղակ պիտի շինես. ու անոր
չորս անկիւնը՝ չորս ոտքին քովը
27 պիտի դնես օղակները: Օղակ-
ները ապառուածին քովը պիտի
ըլլան, որ սեղանը վերցնելու
համար՝ ձողերուն տեղեր ըլլան.
28 Եւ ձողերը Սաւիմի փայտէ պի-
տի շինես, ու պատնէք ոսկիով
պիտի պատես. և սեղանը անոնց
29 միով պիտի վերցուի: Եւ անոր
սկուտեղները՝ ու անոր խնկա-
մանները՝ և բաժակները ու գա-
ւաթները պիտի շինես, որ ա-
նոնցմով թաթիերս նուէը պիտի
մատուցուի. պատնէք զուտ ո-
30 սկիե պիտի շինես: Եւ սեղանին
վրան առաջաւորութեան հացը
պիտի դնես միշտ իմ առջեւս:
Եւ զուտ ոսկիե աշտանակ մը 31
պիտի շինես. կռատած պիտի շի-
նուի աշտանակը, ոտ անոր բունը՝
ճիւղերը՝ սկահակները՝ գնդակ-
ները ու ծաղկինները իրմէն պիտի
ըլլան: Եւ անոր քովէրէն վեց 32
ճիւղեր պիտի ելլեն. աշտանակին
մէկ քովէն իրեք ճիւղ՝ և աշտա-
նակին մէկալ քովէն իրեք ճիւղ
պիտի ելլեն. Մէկ ճիւղին վրայ 33
նշաձեւ իրեք սկահակ պիտի ըլլայ՝
գնդակով ու ծաղիկով. և մէկալ
ճիւղին վրայ նշաձեւ իրեք սկա-
հակ՝ գնդակով ու ծաղիկով. աշ-
տանակէն ելած վեց ճիւղերը ա-
տանկ պիտի ըլլան: Եւ աշտանա- 34
կին վրայ չորս նշաձեւ սկահակ
պիտի ըլլայ իրենց գնդակներովը
ու ծաղիկներովը: Եւ աշտանա- 35
կէն ելած վեց ճիւղերուն՝ երկու
ճիւղին տակը իրմէն մէկ գնդակ՝
ու երկու ճիւղին տակը իրմէն
մէկ գնդակ՝ և երկու ճիւղին տա-
կը իրմէն մէկ գնդակ պիտի ը-
լայ: Անոնց գնդակներն ու ճիւ- 36
ղերը իրմէն պիտի ըլլան. ամէնը
մէկ կտոր՝ զուտ ոսկիե կռատած
պիտի ըլլայ: Եւ անոր եօթը ճր- 37
րագները պիտի շինես. ու անոր
ճրագները վառուած ատենը լը-
սր առջեւէն տան: Եւ անոր ո- 38
նելիները ու անոր բաղմակալնե-
րը զուտ ոսկիե պիտի ըլլան: Ա- 39
նիկայ՝ բոլոր առ գործիքներով
տալանդ մը զուտ ոսկիե պիտի
շինուի: Եւ նայէ որ լեռը քեզի 40
ցուցուած օրինակին պէս շինես
պահես:

ԳԼ. Ի.Զ

Եւ պիտի շինես խորանը տասը 1
վարագուրներով՝ մանուած բա-
րակ բեհեզէ ու կապուտակէ և
ծիրանեգոյնէ ու կրկնակի կար-
միրէ. վարպետի գործ շինես զա-
նոնք քերովբէներով: Մէկ վարա- 2
գուրին երկայնութիւնը քսանու-
ութը կանգուն՝ և մէկ վարագու-
րին լայնութիւնը չորս կանգուն
պիտի ըլլայ. բոլոր վարագուրնե-

բան չափը մէկ պիտի ըլլայ։
3 Հինգ վարագուրները իրարու
պիտի կցուին, և հինգ վա-
րագուրները իրարու պիտի կըց-
4 ուին։ Եւ կցուածքին ծայրի մէկ
վարագուրին եզերքին վրայ կա-
պուտակեայ օղակներ պիտի շի-
նես. մէկալ կցուածքին ծայրի
վարագուրին եզերքն ալ՝ անանկ
5 պիտի ընես։ Մէկ վարագուրին
վրան հիսուն օղակ պիտի շինես,
և մէկալ կցուածքին վրան եզած
վարագուրին ծայրն ալ հիսուն
օղակ պիտի շինես. օղակները
6 դիմացէ դիմաց պիտի ըլլան։ Եւ
հիսուն կարմրաձև ոսկի ճար-
մանդներ պիտի շինես, ու վա-
րագուրները ճարմանդներով պի-
տի կռճկես, և մէկ խորան պի-
տի ըլլայ։
7 Եւ խորանին վրան ծածկոց ըլ-
լալու համար այծի մազէ վարա-
գուրներ պիտի շինես. տասնու-
մէկ վարագուր պիտի ընես ա-
8 նոնք։ Մէկ վարագուրին երկայ-
նութիւնը երեսուն կանգուն՝ և
մէկ վարագուրին լայնութիւնը
չորս կանգուն պիտի ըլլայ. տասն-
ումէկ վարագուրներուն չափը
9 մէկ պիտի ըլլայ։ Եւ հինգ վա-
րագուրները զատ՝ ու վեց վարա-
գուրները զատ պիտի կցես, և
վեցերորդ վարագուրը խորանին
առջեւի կողմէն երկպատիկ պիտի
10 ընես։ Եւ կցուածքին ծայրը ե-
զած մէկ վարագուրին եզերքին
վրայ հիսուն օղակ՝ ու մէկալ
կցուածքին ծայրը եզած վարա-
գուրին եզերքին վրայ հիսուն օ-
11 ղակ պիտի շինես։ Եւ պղնձէ հի-
սուն կարմրաձև ճարմանդներ պի-
տի շինես, ու ճարմանդները օ-
ղակներուն պիտի անցընես, և
վրանը պիտի կռճկես, ու մէկ պի-
12 տի ըլլայ։ Եւ վրանին վարագու-
րներէն աւելորդ մնացածը՝ այսինքն
վարագուրին աւելցած կէսը՝ խո-
րանին հետեւէն կախուած պիտի
13 մնայ։ Եւ վրանին վարագուրնե-
րուն երկայնութենէն մէկ կան-
գուն մէկ կողմէն՝ ու մէկ կան-
գուն մէկալ կողմէն աւելցածը՝
խորանին քովերը կախուած պի-
տի մնայ՝ զանիկայ մէկ կողմէն ու
մէկալ կողմէն ծածկելու համար։
14 Եւ վրանին համար կարմիր ներ-
կուած խոյի մորթերէն ծածկոց
մը, ու անոր վրայէն թխհաշի մոր-
թերէն ծածկոց մը պիտի շինես։
15 Եւ խորանին տախտակները
Սաւիմի փայտէ պիտի շինես որ
կանգնած մնան։ 16 Մէկ տախտակին
երկայնութիւնը տասը կանգուն
և մէկ տախտակին լայնութիւնը
մէկ ու կէս կանգուն պիտի ըլլայ։
17 Ամէն մէկ տախտակը երկերկու
ապուցիկ ծայրեր պիտի ունենայ
մէկզմէկու քով. խորանին բոլոր
տախտակներուն տասնակ պիտի
18 ընես։ Եւ խորանին տախտակնե-
րը պիտի շինես. հիսէ՛ն հարաւ՝
հարաւային կողմը քսան տախ-
տակ պիտի ընես։ 19 Եւ քսան տախ-
տակներուն տակը քառասուն ար-
ծաթի խարիսխ պիտի շինես. մէկ
տախտակին տակը իր երկու ա-
պուցիկ ծայրը անցընելու համար
երկու խարիսխ՝ և մէկալ տախ-
տակին տակը իր երկու ծայրը
անցընելու համար երկու խարիսխ
պիտի ըլլայ։ 20 Եւ խորանին մէ-
կալ կողմին համար հիւսիսային
կողմը՝ քսան տախտակ, 21 և ա-
նոնց քառասուն արծաթի խարիսխ-
ները, մէկ տախտակին տակը
երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախ-
տակին տակը երկու խարիսխ պիտի
ընես։ 22 Եւ խորանին եւսի կող-
մին համար արեւմտեան կողմը վեց
տախտակ պիտի շինես։ 23 Եւ խո-
րանին անկիւնները համար՝ ե-
ւսի կողմը երկու տախտակ պի-
տի շինես։ 24 Եւ վարէն պիտի կըց-
ուին, ու վերէն մէկ օղակով
կցուած մէկ պիտի ըլլան. եր-
կուքն ալ տասնակ պիտի ըլլայ, ա-
նոնք երկու անկիւնները հա-
մար պիտի ըլլան։ 25 Եւ այսպէս՝ ա-
նոնք ութը տախտակ պիտի ըլ-
լան, ու անոնց արծաթի խարիսխ-
ները տասնուվեց խարիսխ պիտի
ըլլայ. մէկ տախտակին տակը եր-

կու խորխոն՝ ու մէկալ սախառա-
կին տակը երկու խորխոն պէտ
26 ըլլայ : Եւ Սառվիի փայտէ նիւ-
թէը պիտի շինես , խորանին մէկ
քովի սախառակներուն համար
27 հինգ հատ՝ եւ խորանին մէկալ
քովի սախառակներուն համար
հինգ հատ՝ ու գէպ ի արեւմուտք
խորանին հետեւի կողմի սախառակ-
ներուն համար հինգ հատ պէտ-
28 պիտի ըլլայ : Եւ միջատեղի նիգը ,
այսինքն՝ սախառակներուն միջտե-
ղը եղածը՝ մէկ ծայրէն մէկալ
29 ծայրը պիտի անցնի : Եւ սախ-
սառակները ակռով պիտի պատես ,
ու անոնց օղակները՝ այսինքն նի-
գերուն տեղերը ոսկիէ պիտի
շինես , և նիգերը ակռով պիտի
պատես :

30 Եւ պիտի կանգնես խորանը
իր ձեւին համեմատ , ինչպէս որ
լեռանը վրայ քեզի ցուցուեցաւ :

31 Եւ կապուտակէ՝ ու ծիրանե-
գոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու
մանուածք բարակ բեմանէ վարա-
գոյր մը պիտի շինես , անիկայ
վարպետի գործ քերովբէներով
32 պիտի շինուի : Եւ անիկայ Սա-
ռվիի փայտէ չորս ոսկեսապատ սիւ-
ներու վրայ պիտի դնես , անոնց
ճանկերը ոսկի պիտի ըլլան , ո-
չորս արծաթի խարխիներու վրայ
33 պիտի ըլլան : Եւ վարագոյրը ճոպ-
աններուն վար պիտի կախես ,
ու հոն վարագոյրին ներսի կող-
մը վկայութեան տապանակը պի-
տի բերես . և վարագոյրը ձեզի
պիտի բաժնէ սրբութիւնին՝ ու
սրբութեանց սրբութիւնին մէջ
34 տեղը : Եւ քաւութիւնը վկայու-
թեան տապանակին վրայ՝ սրբու-
թեանց սրբութիւնին մէջ պիտի
35 դնես : Եւ վարագոյրին դուրսի
դին սեղանը , ու սեղանին դիմաց
գիր խորանին հարաւային կողմը՝
աշտանակը պիտի դնես , ու սե-
ղանը հիւսիսային կողմը պիտի
դնես :

36 Եւ վրանին դրանը համար կա-
պուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և
կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած
բարակ բեմանէ՝ նկարագործ գոր-
ծուն վարագոյր մը պիտի շինես :
Եւ դրան վարագոյրին համար Սա- 37
ռվիի չորս սիւն պիտի շի-
նես , ու զանոնք ոսկիով պիտի
պատես . և անոնց ճանկերը ո-
սկիէ պիտի ըլլան . ու անոնց հա-
մար պղնձէ հինգ խարխիներ
ձուլես :

ԳԼ . ԻԵ

Եւ զոհի սեղանը Սառվիի փայ- 1
տէ պիտի շինես , երկայնութիւ-
նը հինգ կանգուն՝ ու լայնութիւ-
նը հինգ կանգուն . սեղանը քա-
ռակուսի պիտի ըլլայ , և անոր
բարձրութիւնը երեք կանգուն
պէտ ըլլայ : Եւ անոր եղջիւրնե- 2
րը անոր չորս անկիւններուն վը-
րայ պիտի շինես , անոր եղջիւր-
ները իրմէն պիտի ըլլան , ու զա-
նոնք պղնձով պիտի պատես :
Եւ անոր մսխիրը ժողվելու հա- 3
մար անոր ջամբարները՝ ու անոր
խառիները՝ և անոր կոնքերը՝ ու
անոր մսահանները՝ ու անոր կը-
տակի ամանները պիտի շինես .
անոր բոլոր գործիքները պղնձէ
պիտի շինես : Եւ անոր ցանցա- 4
կերպ կաւակարայ մը պիտի շինես
պղնձէ . ու ցանցին վրայ չորս
պղնձէ օղակ պիտի շինես՝ անոր
չորս անկիւնները վրայ : Եւ 5
պիտի դնես անիկայ սեղանին շըր-
ջանակին տակը՝ ներքեւէն , որ
ցանցը գրեթէ սեղանին մէջտե-
ղը ըլլայ : Եւ սեղանին համար 6
ձողեր պիտի շինես . ձողերը Սա-
ռվիի փայտէ պիտի ըլլան . ու
զանոնք պղնձով պիտի պատես :
Եւ անոր ձողերը օղակներուն պե- 7
տի անցուին . ու ձողերը սեղա-
նին երկու քովերը պիտի ըլլան
անիկայ վերցնելու համար : Սնի- 8
կայ սախառակներէ՝ մէջը դատարկ
պիտի շինես . ինչ-որ քեզի ցու-
ցուած է պէտ՝ անանկ պիտի շի-
նեն անիկայ :

Եւ խորանին սրահը պիտի շի- 9
նես . հարաւային կողմին համար՝
սրահին վարագոյրները մանուած

բաթակ բիամանե ըլլալով՝ մէկ քո-
վի երկայնութիւնը հարիւր կանգ-
10 ուն պիտի ըլլայ։ Եւ անոր քո-
ւան սիւները ու անոնց բոլոր
խարխանները պղնձէ, և սիւնե-
րուն ճանկերը և անոնց կապերը
11 արծաթէ պիտի ըլլան։ Եւ նոյն
պէս հիւսիսային կողմին համար
երկայնութիւնը նայելով՝ վարագոյրները հարիւր կան-
գուն երկայն պիտի ըլլան, ու ա-
նոր քսան սիւները և անոնց քո-
ւան խարխանները պղնձէ, սիւ-
ներուն ճանկերը ու անոնց կա-
12 պերը արծաթէ պիտի ըլլան։ Եւ
արեւմտեան կողմին համար լայ-
նութիւնը նայելով՝ վարագոյրները հիսուն կանգուն
պիտի ըլլան, անոնց սիւները տա-
սը՝ ու անոնց խարխանները տա-
13 սը պիտի ըլլան։ Եւ արեւելեան
կողմին համար՝ անոր լայնութիւնը արեւելեան կողմէն
հիսուն կանգուն պիտի ըլլայ։
14 Եւ դրանը մէկ թեւին վարագոյրները տասնհինգ կանգուն պի-
տի ըլլան, անոնց սիւները երեք
և անոնց խարխանները երեք։
15 Եւ մէկալ թեւին վարագոյրները տասնհինգ կանգուն պիտի ը-
լլան, անոնց սիւները երեք և
16 անոնց խարխանները երեք։ Եւ
սրահին դրանը համար՝ կտաւ-
տակէ՝ ու ծիրանագոյնէ՝ և կրկ-
նակի կարմիրով՝ ու մանուած բա-
բաթակ բիամանէ՝ քսան կանգուն երկա-
րութեամբ վարագոյր մը պիտի ընենս.
անոնց սիւները չորս՝ ու անոնց
խարխանները չորս պիտի ըլլան։
17 Սրահին բոլորտիքը եղած բոլոր
սիւները արծաթէ կապերով՝ ու
անոնց ճանկերը արծաթէ՝ և ա-
նոնց խարխանները պղնձէ պիտի
18 ըլլան։ Սրահին երկայնութիւնը
հարիւր կանգուն՝ ու լայնութիւ-
նը ամէն տեղ հիսուն՝ և բարձ-
րութիւնը հինգ կանգուն. վա-
րագոյրները մանուած բաբաթակ բի-
ամանէ պիտի ըլլան, ու անոնց
19 խարխանները պղնձէ պիտի ըլլան։
Խորանին բոլոր գործիքները իր
ամէն պաշտօնին համար՝ և անոր
բոլոր ցիցերը՝ ու սրահին բոլոր
ցիցերը պղնձէ պիտի ըլլան։

20 Եւ դուն պիտի պատուիրես
Իսրայէլի որդւոցը՝ որ քեզի ձէ-
ծուած մաքուր ձէթ բերեն լոյսի
համար, որ կանթեղները միշտ
վառին։ Ահարոնը ու անոր որդի-
21 ները ժողովքի խորանին մէջ՝ վե-
կայութեանը առջեւի վարագոյրին դուրսի դին՝ իրիկուընէ մին-
չեւ առաւօտ Տէրոջը առջեւը ան
կանոնով կարգադրեն, սահման ա-
նոնց յաւիտենական կանոն ըլլայ
իրենց ազգերուն մէջ Իսրայէլի
որդւոցը կողմանէ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Եւ դուն քեզի մօտեցուր քո
եղբօրդ Ահարոնը՝ ու անոր որ-
դիները իր հետը՝ Իսրայէլի որդ-
ւոցը մէջէն, որ ինծի քահանայ-
ութիւն ընեն, Ահարոնը և Ահա-
րոնին որդիները Նադաբը ու Ա-
բիհուդը՝ Եղիազարը ու Իթամա-
րը։ 2 Եւ քու եղբօրդ Ահարոնին
սուրբ պզեսանելի պիտի շինես
պատուոյ ու փառաց համար։
3 Եւ դուն բոլոր խելօքները՝ որ-
մէ ես խելացութիւնով լե-
ցուցի, որ Ահարոնին պզեսանե-
լը շինեն՝ անիկայ օրհնելու հա-
մար՝ որ ինծի քահանայութիւն
ընէ։ 4 Եւ անոնց շինելու պզե-
նելը ասոնք են. լանջապանակ՝
ու եփուդ՝ և պատմուճան՝ ու
նկարագործ շապիկ՝ խոյր՝ և գօ-
տի, և սուրբ պզեսանելի շինեն
քու եղբօրդ Ահարոնին՝ ու անոր
որդիներուն, որ ինծի քահանայ-
ութիւն ընեն։

5 Եւ անոնք պիտի առնեն ոս-
կին՝ ու կապուտակը՝ և ծիրանե-
գոյնը՝ ու կրկնակի կարմիրը՝ և
բաբաթակ բիամանը. 6 Եւ սակի ընեն՝
կապուտակէ՝ ու ծիրանագոյնէ՝
կրկնակի կարմիրէ՝ և մանուած
բաբաթակ բիամանէ՝ վարպետի գործ
պիտի շինեն եփուդը։ 7 Անոր երկ-
կու ուսերը երկու կցուած ծայ-

բեր պիսի ունենան, որ Եփոդը
8 միացած ըլլայ: Եւ Եփոդին վայ
եղած ժապաւէնը՝ անոր շինուածքին պէս նոյն բանէն պիտի
ըլլայ. ոսկիէ՝ կապուտակէ՝ ու
ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կար-
միրէ՝ ու մանուած բարակ քի-
9 նէ պիտի ըլլայ: Եւ երկու ե-
ղընգնաքարերը պիտի առնես, ու
անոնց վրան Իսրայէլի որդւոցը
10 անուններըը պիտի փորագրես:
Անոնց անուններուն վեցը մէկ
քարին վրայ՝ և մնացած վեց ա-
նուններըը մէկալ քարին վրայ՝ ա-
նոնց ծնունդներուն համեմատ
11 պիտի փորագրուի. Ան երկու քա-
րերուն վրայ Իսրայէլի որդւոցը
անուններըը ակունք բանալի գոր-
ծով՝ պիտի փորագրած
նուն պէս պիտի փորագրես. ա-
կի խոշերուն մէջ պիտի դամես
12 անոնք: Եւ երկու քարերը Եփո-
ուին ուսերուն վրայ պիտի դնես,
որ Իսրայէլի որդւոցը յիշատակի
քարեր ըլլան. ու Ահարոնը անոնց
անուններըը յիշատակի համար
իր երկու ուսերուն վրայ պիտի
13 կրէ Տէրոջը առջեւը: Եւ ոսկիէ
14 ճարմանդներ պիտի շինես. Եւ
պատ ոսկիէ հիւսուած եղերքի
երկու շղթաներ պիտի շինես, ու
հիւսուած շղթաներըը ճարմանդ-
ներուն պիտի անցընես:
15 Եւ դատաստանի լանջապան-
կը վարպետի գործ պիտի շինես.
անոր պէս պիտի շինես. ոսկիէ՝ կապու-
տակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնա-
կի կարմիրէ՝ ու մանուած բա-
16 րակ քիմանէ պիտի շինես: Քա-
ռանկիւն ու երկու քի ծալուած
պիտի ըլլայ. անոր երկայնու-
թիւնը մէկ թիղ՝ ու անոր լայ-
նութիւնը մէկ թիղ պիտի ըլլայ:
17 Եւ անոր մէջ ակունքներու գա-
նուածքին համեմատ՝ չորս կարգ
քարեր պիտի դամես. առ կարգը՝
սպտղեան, տպազեան ու զմրուխտ՝
առաջին կարգը պիտի ըլլայ:
18 Եւ երկրորդ կարգը պիտի ըլլայ
կարկեհան, շափիւղայ ու անգա-
մանդ. Եւ երրորդ կարգը պիտի 19
ըլլայ գռճազմ, ակատ ու մեղ-
սիկ. Եւ չորրորդ կարգը պիտի 20
ըլլայ ոսկեքար՝ եղընգնաքար ու
յասպիս. ասոնք ոսկի խոշերուն
մէջ գամուած պիտի ըլլան: Եւ 21
քարերը Իսրայէլի որդւոցը ա-
նուններուն պէս տասներկու պի-
տի ըլլան, անոնց անուններուն
համեմատ՝ ամէն մէկը իր անու-
նովը տասներկու ցեղին համե-
մատ՝ կնիքի փորագրուելի գործով
էորագրուած պիտի ըլլան: Եւ 22
լանջապանակին վրան զուտ ոսկիէ
հիւսուած եղերքի շղթաներ պի-
տի շինես: Եւ լանջապանակին 23
վրան երկու ոսկի օղակներ պիտի
շինես, ու ան երկու օղակներըը
լանջապանակին երկու ծայրերուն
վրայ պիտի դնես: Եւ ան երկու 24
հիւսուած ոսկի շղթաներըը լան-
ջապանակին ծայրը եղած երկու
օղակներուն պիտի անցընես: Եւ 25
երկու հիւսուած շղթաներուն
ձիւալ երկու ծայրերըը՝ ան երկու
ճարմանդներուն պիտի անցընես,
ու զանոնք Եփոդին առջեւի կող-
մէն ուսերուն վրայ պիտի դնես:
Եւ երկու ոսկի օղակներ ալ պի- 26
տի շինես, ու զանոնք լանջապա-
նակին ներքեւ կողմէն՝ Եփոդին
կցուած եղերքին երկու ծայրերը
պիտի դնես: Եւ երկու 27
ոսկի օղակներ պիտի շինես, ու
զանոնք Եփոդին երկու ուսե-
րուն վարէն՝ անոր առջեւի կողմի
կցուածքին մօտ՝ Եփոդին ժա-
պաւէնին վրայէն պիտի անցընես:
Եւ լանջապանակը իր օղակներէն՝ 28
կապուտակէ ընդոծիք լարով Ե-
փոդին օղակներուն կապեն, որ
Եփոդին ժապաւէնին վրայ ըլ-
լայ, ու լանջապանակը Եփոդին
վրայէն չշարժուի: Եւ Ահարոնը 29
երբոր արբանեակը մտնէ, Իսրայէ-
լի որդւոցը անուններըը Տէրոջը
առջեւը յիշատակի համար՝ միշտ
իր սրտին վրայ եղած դատաս-
տանի լանջապանակին վրայ պի-
տի կրէ: Եւ դատաստանի լան- 30
ջապանակին վրայ Ուրիմը ու Թա-

միմը պիտի դնեա . և Ահարոնին որդիքն վրայ պիտի ըլլան , երբոր անիկայ տէրոջը առջևը երթայ . ու Ահարոն տէրոջը առջևը միշտ իր որդիքն վրայ պիտի կրէ Իսրայէլի որդւոցը դատաստանը :

31 Եւ եփուդին պատմուճանը բոլորովին կապուտակէ պիտի շինեա : Եւ անոր մէջտեղը գլուխ անցընելու ձեղքուածք մը պիտի ըլլայ . ձեղքուածքին բոլորտիքը գործի ձեղքուածքին պէս հիւսուած եզերք ունենայ՝ որ չպատռի : Եւ անոր քղանցքներուն վրայ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ նուռեր պիտի շինեա քղանցքներուն բոլորտիքը , ու անոնց մէջտեղը շուրջանակի ոսկի զանգակ ներ : Պատմուճանին քղանցքին վրայ շուրջանակի ոսկի զանգակ մը ու նուռ մը՝ ոսկի զանգակ մը ու նուռ մը պիտի ըլլայ : Եւ պաշտօնի համար՝ անիկայ Ահարոնին վրան պիտի ըլլայ , ու տէրոջը առջև սրբարանը մտած ու ելած ատենը՝ անոր ձայնը պիտի լսուի որ չմեռնի :

36 Եւ զուտ ոսկիէ թիթեղ մը պիտի շինեա , ու անոր վրան կնիքի փորագրածներուն պէս ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ փորագրես : 37 Եւ կապուտակ ժապաւէնի մը անցընես անոր՝ որ խոյրին վրայ դրուի . և խոյրին վրան՝ անոր առջևի կողմը ըլլայ : 38 Եւ անիկայ Ահարոնին ճակտին վրայ պիտի ըլլայ , որ Իսրայէլի որդւոցը նուիրած բոլոր սուրբ ընծաներուն անօրէնութիւնը Ահարոնը կրէ . ու միշտ իր ճակտին վրայ պիտի ըլլայ , որ անոնք ընդունելի ըլլան տէրոջը առջևը :

39 Եւ շապիկը բարակ քէտանէ նկարէն հիւսես , ու խոյրը բարակ քէտանէ պիտի շինեա , և գօտին նկարագործ պիտի շինեա :

40 Եւ Ահարոնին որդւոցը շապիկներ պիտի շինեա , ու անոնց գօտիներ պիտի շինեա . և պատուոյ ու փառաց համար անոնց գլխարկներ պիտի շինեա : 41 Եւ զանոնք քու եղբօրդ Ահարոնին՝ ու իր հետը իր որդւոցը պիտի հագցընես , ու անոնք պիտի օծես , և պիտի օրհնես , ու սրբես անոնք՝ որ ինծի քահանայութիւն ընեն : 42 Եւ անոնց կտաւէ անդրաւարտիքներ պիտի շինեա իրենց մերկութիւնը ծածկելու համար . անոնց մէջքէն մինչև ծունկերնին պիտի հասնին : 43 Եւ անոնք Ահարոնին ու անոր որդւոցը վրայ պիտի ըլլան՝ երբոր ժողովքի խորանը մտնեն , կամ երբոր սեղանին մօտենան սրբարանին մէջ պաշտելու համար , որ չըլլայ թէ անօրէնութիւն կրեն ու մեռնին . ասիկայ յաւիտենական կանոն մը ըլլայ իրեն՝ ու իրմէ ետքը իր սերունդին :

ԳԼ . ԻԹ

1 Ա եա՛ է որ անոնց պիտի ընես՝ զանոնք սրբելու համար , որ ինծի քահանայ ըլլան . առջևնէրէն զուարակ մը ու երկու անարատ խոյ պիտի առնես , 2 անխմոր հաց՝ ու եղով շաղուած անխմոր շօթէր՝ և եղով օծուած անխմոր լաւաշներ առնես . ասոնք ցորենի բարակ ալիւրէն պիտի շինես . 3 եւ սակաւի մը մէջ պիտի դնես , ու անոնք սակաւին մէջ , և զուարակը ու երկու խոյերը պիտի մօտեցընես : 4 Եւ Ահարոնը ու անոր որդիները ժողովքի խորանին դրանը պիտի մօտեցընես , ու անոնք ջուր պիտի լուան : 5 Եւ պզեստները պիտի առնես , ու շապիկը՝ և եփուդին պատմուճանը՝ ու եփուդը և լանջապանակը Ահարոնին պիտի հագցընես , ու եփուդին ժապաւէնովը պիտի գօտեպնդես զանիկայ : 6 Եւ խոյրը անոր գլխուն պիտի դնես , ու խոյրին վրայ սուրբ պսակը պիտի դնես : 7 Եւ օծման եղը պիտի առնես , ու անոր գլխուն վրայ թափելով՝ պիտի օծես զանիկայ : 8 Եւ անոր որդիները պիտի մօտեցը-

նեա ։ ու անոնց շապիկները պիտի
9 հագցընեա ։ եւ գօտիներով պիտի
գօտեպնդես զանոնք (այդինդէն Ա-
հարոնը ու անոր որդիները ։) ու
անոնց գլուխը սպասքոշներ պիտի
փաթթեա ։ ու քահանայութիւնը
անոնցը ըլլայ յաւիտենական կա-
նոնով ։ Այսպէս պիտի օրհնեա
Ահարոնը ու անոր որդիները ։
10 Եւ զուարակը ժողովքի խո-
րանին առջեը պիտի մօտեցը-
նեա ։ ու Ահարոն և անոր որդի-
ները իրենց ձեռքը զուարակին
11 գլուխն վրայ պիտի դնեն ։ Եւ
ժողովքի խորանին դրանը առ-
ջեը զուարակը պիտի մորթեա
12 ։ Եւ զուարակին արիւնէն
առնես պիտի առնես ։ ու մա-
տովդ սեղանին եղջիւրներուն
վրան պիտի դնեա ։ և ճաշած բո-
լոր արիւնը սեղանին տակովը
13 պիտի թափեա ։ Եւ փորոտիքը
ծածկող ամէն ճարպը՝ ու լեա-
ծքին վրան եղած ճարպանիվ և
երկու երիկամունքը՝ ու անոնց
վրան եղած ճարպը պիտի ծու-
խնեա ։ և սեղանին վրայ պիտի
14 այրեա ։ Բայց զուարակին միսը՝
ու անոր մորթը՝ և անոր աղբը
բանակին դուրսի դին կրակով
պիտի այրեա ։ ան մեղքի պատա-
րագ է ։
15 Եւ խոյերուն մէկը պիտի առ-
նես ։ և Ահարոն ու անոր որդիքը
իրենց ձեռքերը խոյին գլուխն
16 վրայ պիտի դնեն ։ Եւ ան խոյը
պիտի մորթեա ։ ու անոր արիւնը
պիտի առնես ։ և սեղանին վրայ
17 շուրջանակի պիտի սրսկեա ։ Եւ
խոյը կտոր կտոր պիտի բնեա ։ ու
անոր փորոտիքը և անոր ոտքերը
պիտի լուա ։ ու գանոնք անոր
կտորներուն և գլուխն վրայ պի-
18 տի դնեա ։ Եւ բոլոր խոյը պիտի
այրեա սեղանին վրայ ։ ան ող-
ջակէզ է Տէրոջը ։ անուշահոտ
պատարագ մըն է Տէրոջը ։
19 Եւ մէկալ խոյը պիտի առնես ։
ու Ահարոն և անոր որդիքը իր
քենց ձեռքերը խոյին գլուխն վր-
20 րայ պիտի դնեն ։ Եւ խոյը պի-
տի մորթես ։ ու անոր արիւնէն
պիտի առնես ։ և Ահարոնին աջ
ականջին ըլլիակին վրայ ու անոր
որդւոցը աջ ականջներուն ըլլիա-
կին վրայ՝ և անոնց աջ ձեռքին
մեծ մատին վրայ՝ ու անոնց աջ
ոտքին մեծ մատին վրայ պիտի
դնեա ։ և ճաշած արիւնը սեղա-
նին վրայ շուրջանակի պիտի սրսը-
կեա ։ Եւ սեղանին վրայ եղած 21
արիւնէն՝ ու օծման եղէն պիտի
առնես ։ և Ահարոնին վրայ ու
անոր զգեստներուն վրայ՝ և ա-
նոր հետ իր որդւոցը վրայ՝ ու
իր որդւոցը զգեստներուն վրայ
պիտի սրսկես ։ և անիկայ՝ ու անոր
զգեստները՝ և անոր հետ իր որ-
դիները՝ ու իր որդւոցը զգեստ-
ները սուրբ պիտի ըլլան ։ Եւ 22
խոյին պիտի առնես ճարպը՝ ու
դմակը՝ և փորոտիքը ծածկող
ճարպը՝ և լեարդին վրայի թա-
ղանթը՝ ու երկու երիկամունքը՝
և անոնց վրայ եղած ճարպը ու
աջ զիստը ։ (նկատե որ աս ոչխարին
օրհնուելիան խոյն է ։) Եւ Տէրո- 23
ջը առջեը եղած անխմոր հացի
սպասէն մէկ պատ հացի՝ ու
մէկ եղեամ հացի շօշի՝ և մէկ լա-
ւաշ պիտի առնես ։ Եւ ամէնը Ա- 24
հարոնին ձեռքը՝ ու անոր որդ-
ւոցը ձեռքը պիտի դնես ։ և զա-
նոնք Տէրոջը առջեը երերցընե-
լու բնծայ մատուցանես ։ Եւ ա- 25
նոնց ձեռքէն առնես զանոնք ։
ու սեղանին վրայի ողջակիզին
վրայ այրես Տէրոջը առջեը ա-
նուշ հոտի համար ։ ասիկայ պա-
տարագ մըն է Տէրոջը ։ Եւ Ահա- 26
րոնին ոչխարուն օրհնուելուն հա-
մար պատրաստուած խոյէն եր-
բուժը պիտի առնես ։ ու զանիկ
կայ Տէրոջը առջեը երերցընելու
բնծայ մատուցանես ։ և ան քո
բաժինդ ըլլայ ։ Եւ Ահարոնին 27
համար ու անոր որդւոցը համար
եղած ոչխարին օրհնուելիան խո-
յէն երերցընելու կրծուծը ու
բարձրացընելու վիսաը պիտի սրբ-
բես ։ Եւ սահմանեալ յաւիտենական 28
կանոնով Ահարոնին ու անոր որդ-

ասոյը պիտի ըլլայ՝ Իսրայէլի որդ-
ոցը կազմանէ. ինչու որ սա
բարձրացընելու ընծայ է. և պի-
տի ըլլայ բարձրացընելու ընծայ՝
Իսրայէլի որդւոցմէն իրենց խա-
զաղաթեան զոհերէն Եհոն իրենց
բարձրացընելու ընծան դէպ՚ի
Տէրոջը։

29 Եւ Ահարոնին ու որդիքը զիւտա-
նէրը իրմէն եղբը իր որդւոցը
պիտի ըլլան, որ անունցնիլ օծ-
ուին, ու անունցնիլ օրհնուին։
30 Եւ անիկայ որ իր որդւոցմէ իր
տեղը քահանայ ըլլալով՝ պաշ-
տօն կատարելու համար Ժողով-
քի խորանը՝ որբանիը պիտի
մտնէ, զանոնք ելօքը օր պիտի
31 հագնի։ Եւ Ահարոնի օրհնու-
թեան խոյը պիտի առնես՝ ու ա-
նոր միսը սուրբ տեղ մը եփես.
32 Եւ Ահարան ու անոր որդիքը Ժո-
ղովքի խորանին դրանը քով պի-
տի ուտեն խոյին միսը՝ ու ամաք-
33 ուին մէջի հացը։ Եւ անոնք պի-
տի ուտեն այն բաներըը՝ որ իրենց
օրհնուելուն ու սրբուելուն հա-
մար անունցնով քաւութիւն ե-
ղաւ, և օտարական մը անոնց
պիտի չուտէ. ինչու որ անոնք
34 սուրբ են։ Եւ թէ որ օրհնու-
թեան միսէն ու հացէն մինչև
առաւօտ մնայ, սա ասէլցածը
կրակով պիտի այրես. անիկայ
պիտի չուտուի, ինչու որ սուրբ է։
35 Եւ Ահարոնին ու անոր որդ-
ոցը ասանկ պիտի ընես, բոլոր
քեզի ըսածիս պէս. եօթը
36 նոնց օրհնութիւնը։ Եւ օրը մէկ
զատարակ մեղքի պատարագ ընես
քաւութեան համար, ու սեղա-
նին համար քաւութիւն ընելու
առնես պիտի մաքրես զանիկայ,
և սուրբ ընելու համար պիտի
37 օծես զանիկայ։ Եւ սեղանին համար
եօթը օր քաւութիւն պիտի ը-
նես, ու սուրբ ընես ան. և սե-
դանը սամնասուրբ պիտի ըլլայ.
ինչ որ սեղանին դպչի սուրբ պի-
տի ըլլայ։
38 Եւ սեղանին վրայ ընելու ը-
նդ

առաջ է. միշտ առէն օր մէկ տա-
րեկան էրկու գառինք. Առկ գա- 39
ռը առաւօտուն պիտի մատուցա-
նես, ու մէկալ գառը իրիկուան
դէմ մատուցանես։ Եւ մէկ գա- 40
ռին հետ մէկ հիմնէի քառորդ
ձեթաւած ձէթով շաղուած մէկ
տասնորդ բարակ ալիւր, և թա-
փելու նուէրին համար մէկ հի-
մնէի քառորդ մը գինի մատուցա-
նէս։ Եւ մէկալ գառը իրիկուան 41
դէմ պիտի զոհես. ու առաւօտեան
հացի ընծային պէս՝ և անոր թա-
փելու նուէրին պէս պիտի ընես
անոր. սա՝ անուշահոտ պատա-
րագ մըն է Տէրոջը։ Ասիկայ ձեր 42
ազգերուն մէջ միշտնիւաւոր ող-
ջակէզ պիտի ըլլայ Տէրոջը առ-
ջևը Ժողովքի խորանին դրանը
քով, ուր որ քեզի պիտի հանդի-
պիմ՝ քեզի հետ խօսելու։ Եւ 43
հոն Իսրայէլի որդւոցը պիտի հան-
դիպիմ, ու խորանը իմ փառքով
սուրբ պիտի ըլլայ։ Եւ Ժողով- 44
քի խորանը ու սեղանը պիտի
սրբեմ. Ահարոնը ու անոր որդի-
ներն ալ պիտի սրբեմ, որ ինծի
քահանայութիւն ընեն։ Եւ Իս- 45
րայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնա-
կիմ, ու անոնց Աստուած պիտի
ըլլամ. Եւ պիտի գիտնան թէ 46
անոնց Տէր Աստուածը ես եմ,
որ անոնց մէջը բնակելու համար՝
Եգիպտոսի երկրէն հանեցի զա-
նոնք. ես եմ անոնց Տէր Աս-
ուածը։

ԳԼ. Լ

Եւ խունկ ծխելու սեղան մը 1
պիտի շինես. Սատիմի փայտէ պի-
տի շինես անիկայ. Անոր երկայ- 2
նութիւնը կանգուն մը՝ ու անոր
լայնութիւնը կանգուն մը՝ քա-
ռակուսի պիտի ըլլայ, և անոր
բարձրութիւնը երկու կանգուն.
անոր եղջիւրները իրմէն պիտի
ըլլան։ Եւ անոր վրան՝ ու անոր 3
բոլորը շուրջանակի՝ և անոր եղ-
ջիւրները ղուա ոսկիով պիտի պա-
տես. ու շուրջանակի ոսկի պսակ
մը պիտի շինես անոր։ Եւ երկու 4

ոսկի օղակներ պիտի շինես ա-
նոր։ պսակին տակէն անոր եր-
կու քամիները երկու կողմերէն պի-
տի շինես, որ ան՝ անոնցմով վեր-
ցուելու համար ձողերուն անցնե-
5 լո՞ տեղերը ըլլան։ Եւ ձողերը
Սատիմի փայտէ պիտի շինես, ու
6 անոնք ոսկիով պատես. Եւ անոնց
կայ պիտի դնես վկայաթիւանոր
վրայի քաւութիւնին առջևը՝ վե-
կայութեան տապանակին քովը
եղած վարագուրին առջևը, ուր
որ ես քեզի պիտի հանդիպիմ։
7 Եւ Ահարոն անոր վրայ անու-
շահոտ խունկ պիտի ծխէ. առին
առաւօտ ճրագները շինած ա-
8 տենը խունկ պիտի ծխէ։ Եւ Ա-
հարոն իրիկուան դէմ ճրագները
վառած ատենը խունկ պիտի ծխէ,
խ, որ Տէրոջը առջևը միշտնկ-
նաւոր խունկ ըլլայ ձեր ազգե-
9 րուն մէջ։ Անոր վրան օտար
խունկ, կամ ողջակէզ, կամ հա-
ցի ընծայ պիտի չմատուցանէք.
ոչ ալ անոր վրան նուէր պիտի
10 թափէք։ Եւ Ահարոն տարին
անգամ մը անոր եղջիւրներուն
վրայ քաւութիւն պիտի ընէ. ա-
նիկայ քաւութիւնները ազգի
պատարագին արիւնովը անոր վը-
րայ քաւութիւն պիտի ընէ տա-
րին անգամ մը ձեր ազգերուն
մէջ. սակայն սրբութիւն է Տէ-
րոջը։
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
12 ըսելով. Երբոր Իսրայէլի որդի-
ներուն գումարը առնելու ըլլաս՝ ի-
րենց թուելուն նայելով, անոնք
նէ անունց համար իրենց հոգիներուն
փրկանքը պիտի տայ Տէրոջը՝ զա-
նոնք համրած ատենդ, որ անոնց
մէջը հարուած չըլլայ՝ երբոր զա-
13 նոնք համրես։ Անոնք ասիկա պիտի
տան. Ամէն մէկը՝ որ կ՚անցնի կը
համրուի, սրբարանին սիկղին հա-
մեմատ՝ կէս սիկղ արծաթ պիտի
տայ. սիկղը քսան կերաս է.
Տէրոջը ընծան կէս սիկղ պիտի
14 ըլլայ։ Ամէն քսան տարեկանէն
վեր եղողը՝ որ կ՚անցնի կը համ-
րուի, տա ընծան Տէրոջը պիտի
տայ։ Երբոր ձեր հոգիներուն 15
քաւութիւն ընելու համար Տէ-
րոջը ընծայ տան, կէս սիկղէն
աղ հարուստը աւելի՝ ու աղ-
քատը պակաս պիտի տայ։ Եւ 16
Իսրայէլի որդւոցմէ քաւութեան
արծաթը պիտի առնես, ու ժո-
ղովքի խորանին պաշտօնին պիտի
տաս, որ Տէրոջը առջևը յիշո-
տակ ըլլայ Իսրայէլի որդւոցը՝
ձեր հոգիներուն քաւութիւն ը-
նելու համար։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 17
ըսելով. Նաև պղինձէ աւազան մը 18
պիտի շինես լուացման համար,
ու անոր խարիսխն ալ պղինձէ
ըլլայ. և ժողովքի խորանին ու
սեղանին մէջտեղը պիտի դնես
ան, ու անոր մէջը ջուր պիտի
լեցընես։ Եւ Ահարոն ու անոր 19
որդիքը իրենց ձեռքերը ու ոտ-
քերը պիտի լուան անկից։ Եր- 20
բոր անոնք ժողովքի խորանը մտ-
նելու ըլլան, կամ երբոր սեղա-
նին մօտենալու ըլլան՝ պաշտօն
կատարելու՝ և կրակով Տէրոջը
ողջակէզ մատուցանելու համար, ջը-
րով պիտի լուացուին՝ որ չմեռ-
նին. Այսպէս իրենց ձեռքերը 21
ու ոտքերը պիտի լուան՝ որ չմեռ-
նին. և ասիկայ իրենց յաւիտե-
նական կանոն պիտի ըլլայ, Թէ
իրեն և Թէ իր սերունդին իրենց
ազգերուն մէջ։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 22
ըսելով. Առ քեզի պատուական 23
հաւնիներ, զուտ զմուռս հինգ
հարիւր սիկղ, և անոր կէսին չափ
այսինքն երկու հարիւր յիսուն
սիկղ անուշահոտ կինամոն, ու եր-
կու հարիւր յիսուն սիկղ անու-
շահոտ խունկեղէգն, Եւ հինգ 24
հարիւր սիկղ կասիայ՝ սրբարա-
նին սիկղին համեմատ, ու մէկ
հիմէն ձէթ. Եւ սուրբ օծման 25
եղ պիտի շինես ան՝ խառագործի
արհեստով բաղադրուած. անոր
կայ սուրբ օծման եղ պիտի ըլլայ։
Եւ անով պիտի օծես ժողովքի 26
խորանը, ու վկայութեան տա-
պանակը. Եւ սեղանը ու անոր 27

ամէն անօթները, և աշտանակը
ու անոր գործիքները, և խունկ
28 կին սեղանը, Եւ ողջակէզին սե-
ղանը իր ամէն գործիքներուն
հետ միկոսով, և աւազանը ու
29 անոր խարխափը։ Եւ պիտի սրբե-
բնես անոնք, որ ամենասուրբ ըլ-
լան. ինչ որ անոնց դպչի սուրբ
30 պիտի ըլլայ։ Եւ Ահարոնը ու
անոր որդիքը պիտի օծես, ու
սուրբ պիտի բնես անոնք, որ ին-
31 ձի քահանայութիւն ընեն։ Եւ
Իսրայէլի որդւոցը պիտի ըսես
ցեղ ցեղ ըսելով. Ասիկայ ինձի սուրբ
32 օծման եղ պիտի ըլլայ ձեր ազ-
գերուն մէջ։ Մարդու մարմինի
վրայ պիտի չմսխուի ան, և ա-
նոր բաղադրութեանը պէս անոր
նմանը պիտի չշինէք. սա սուրբ
է, ու ձեզի սուրբ պիտի ըլլայ։
33 Ո՛վ որ անոր նմանը շինէ, կամ
ով որ անկէ օտարականի վրայ
դնէ, իր ժողովուրդէն պիտի
կտրուի։
34 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին.
Առ քեզի անուշահոտ համեմներ,
պտիճ սաւտլեան ու եղունգն և
քաղբան, սա անուշահոտ համեմ-
ները մաքուր կնդրուկով. ամէնը
հաւասար կշռով պիտի ըլլան.
35 Եւ անոնք խունկագործի արհես-
տով իրար խառնուած անուշա-
հոտ բաղադրութիւն մը պիտի
36 շինես մաքուր ու սուրբ։ Եւ ան-
կէ փէշմը պիտի ծեծես շատ բա-
րակ, ու ժողովքի խորանին մէջ
վկայութեանը առջեւը դնես, ուր
որ ես քեզի պիտի հանդիպիմ.
37 անիկայ ձեզի ամենասուրբ պիտի
ըլլայ։ Եւ ան քու շինելու ա-
նուշահոտ բաղադրութեանդ պէս
հետսովը դուք ձեզի համար պի-
տի չշինէք. ան ձեզի սուրբ պի-
8 տի ըլլայ Տէրոջը համար։ Ո՛վ որ
հոտուտելու համար անոր նմանը
շինելու ըլլայ, իր ժողովուրդէն
պիտի կտրուի։

ԳԼ. ԼՆ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-
2 սին՝ ըսելով. Ահա Ցուդայի ցե-
ղէն Ուվրի որդւոյն Ուրիին որդին
Բեսաղէլը անուանով կանչեցի.
3 Եւ Աստուծոյ Հոգիովը խելա-
գութիւնով ու հանճարով և գի-
տութիւնով ու ամէն ձեռագործ
արուեստի համար լեցուցի անիկայ,
4 Որ վարպետի գործեր հնարելով՝
ոսկիով ու արծաթով և պղինձով
5 գործէ. Եւ գաւազան համար քա-
րեր բանելով՝ ու փայտեր քանդա-
կելով՝ ամէն կերպ արհեստը բա-
նի։ Եւ ահա Դանի ցեղէն Ախի-
6 սամայեին որդին Ոողիաբը տուի
անոր հետ. ու ամէն խելագարներու
սրտին մէջ իմաստութիւնը դրի,
որ բոլոր քեզի պատուիրածս ը-
նեն. Ժողովքի խորանը՝ և վկա-
7 յութեան տապանակը ու անոր
վրայ եղած քաւութիւնը՝ և խո-
րանին բոլոր կահոսիները, Եւ
8 սեղանը ու անոր անօթները՝ և
մաքուր աշտանակը իր բոլոր գոր-
ծիքներովը՝ և խունկին սեղանը,
9 Եւ ողջակէզին սեղանը իր բոլոր
գործիքներովը՝ և աւազանը ու
10 անոր խարխափը, Եւ պաշտօնին
զգեստները՝ ու Ահարոն քահա-
նային սուրբ զգեստները՝ և անոր
որդւոցը զգեստները՝ քահանա-
11 յութիւն ընելու համար, Եւ օծ-
ման եղը՝ ու սրբարանին համար
անուշահոտ խունկը՝ բոլոր քեզի
պատուիրածիս պէս պիտի ընեն։
12 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
ու ըսաւ, Զ բուչ նաև Իսրայէ-
13 լի որդւոցը՝ ըսելով. Անշուշտ իմ
շաբաթներս պիտի պահէք. ին-
չու որ սա նշան մըն է իմ ու ձեր
մէջտեղը ձեր սերունդներուն մէջ, որ
գիտնաք թէ ես Տէրը եմ որ զձեզ սուրբ
14 Տէրը ես եմ։ Ուստի շաբաթը
պիտի պահէք. ինչու որ ան ձե-
զի սուրբ է. ամէն ով որ զանի-
կայ պղծէ՝ անշուշտ պիտի մեռ-
նի. քանի ով որ ան օրը գործ
մը գործէ, ան անձը իր ժողո-
վուրդին մէջէն պիտի կտրուի։
15 Վեց օր գործ պիտի գործուի, բայց
եօթներորդ օրը հանգըս-
տութեան շաբաթը սուրբ պիտի
ըլլայ Տէրոջը. ով որ շաբաթ օրը

գործ մը գործէ, անշուշտ պիտի
16 մեռցնէ։ Անոր համար Իսրայէլի
որդիքը պիտի պահեն շաբաթը,
որ շաբաթը իրենց ազգերուն
մէջ յաւիտենական ուխտ մը ը-
17 նեն։ Անիկա յաւիտենական նըշան մըն է իմ ու Իսրայէլի որդւոց մէջ։ Քանզի Տէրը վեց օրուան մէջ առեղծեց երկինքը ու երկիրը, և ևօթներորդ օրը դադարեցաւ ու հանգստացաւ։

18 Եւ երբոր Սինայ լեռանը վրայ Մովսէսին հետ խօսիլը լըմընցուց, վկայութեան երկու տախտակները տուաւ անոր, Աստուծոյ մատովը գրուած՝ քարէ տախտակներ։

ԳԼ. ԼԲ

1 Եւ ժողովուրդը տեսնելով որ Մովսէսը ուշացաւ լեռնէն իջնելու, ժողովուրդը Ահարոնին քովը ժողվուեցան՝ ու ըսին անոր. Ելիր, մեզի առաջնածնները շինէ որ մեր առջևէն երթան, քանզի ան Մովսէսը՝ մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանող մարդը, չենք
2 գիտեր թէ ինչ եղաւ անոր։ Եւ Ահարոն ըսաւ անոնց. Ձեր կիներնիկրնէն, ձեր տղաքնէրնէն և ձեր աղջիկներնէն ականջները կտրած ոսկի օղերը հանեցէք, ու
3 բերէք ինծի։ Եւ բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջները կտրած ոսկի օղերը հանեցին՝ ու Ահա-
4 րոնին բերին։ Եւ անիկա առաւ անոնց ձեռքէն, ու տիպով մը շինեց, և ձուլածոյ որմի մը ը-
5 րաւ։ Եւ ըսին. Ի՛վ Իսրայէլ, ասոնք են քու աստուածներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցին։ Եւ երբ Ահարոն տեսաւ այդ՝ անոր առջևը սեղան մը շինեց, և Ահարոն հրատարակել տուաւ՝ ըսելով. Վաղը տօն է
6 Տէրոջը։ Եւ հետևեալ առաւօտուն կանուխ էլան, ու ողջկէզներ մատուցին, և խաղաղութեան զոհեր բերին. և ժողովուրդը ուտելու ու խմելու նստան, ու խաղալու էլան։

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Գը- 7
նա՛ իջիր, քանզի որ անօրինեցաւ քու ժողովուրդդ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր. Անոնք շու- 8
տով խոտորեցան ան ճամբայէն՝ որն որ իրենց պատուիրեցի. Իրենց ձուլածոյ որմի շինեցին, և անոր երկրպագութիւն ըրին, ու անոր զոհեր մատուցին, ու ըսին. Ի՛վ Իսրայէլ, ասոնք են քու աստուածներդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցին։ Եւ Տէրը ըսաւ 9
Մովսէսին. Ես տեսայ այս ժողովուրդը, և ահա այս խստասրտանոց ժողովուրդ մըն է։ Ուստի 10
հիմա թող տուր իս՝ որ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ բորբոքի, ու փճացնեմ զանոնք. և քեզ մեծ ազգ մը ընեմ։ Եւ Մովսէս 11
իր Տէր Աստուծոյն առջևը աղաչեց, ու ըսաւ. Ի՛վ Տէր, ինչո՞ւ քու բարկութիւնդ բորբոքի քու ժողովուրդիդ վրայ, որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր մեծ զօրութիւնով ու զօրաւոր ձեռքով. Ինչո՞ւ համար Եգիպտացիք 12
խօսին ու ըսեն թէ՝ Չարութեան համար հանեց զանոնք՝ որ լեռներուն մէջը մեռցնէ, ու զանոնք երկրի երեսէն փճացնէ. դարձիր քու սաստիկ բարկութենդ, ու զղջացիր աս չարիքը քու ժողովուրդիդ վրայ բերելէդ։ Յիշէ 13
քու ծառաներդ Աբրահամը՝ Իսահակը ու Իսրայէլը, որոնց դուն քու անձովդ երդում ըրիր, ու ըսիր անոնց. Ձեր սերունդը երկնքին աստղերուն պէս պիտի շատցնեմ, և բոլոր աս երկիրը՝ որուն վրայով խօսեցայ, ձեր սերունդին պիտի տամ, ու ան պիտի ժառանգեն յաւիտեան։ Եւ 14
Տէրը զղջաց ան չարիքին համար՝ որ ըսեր էր թէ իր ժողովուրդին պիտի ընէ։

Եւ Մովսէս դարձաւ ու լեռնէն իջաւ, ու վկայութեան երկու տախտակները իր ձեռքն էին. տախտակները իրենց երկու կողմերն էին գրուած, անոնք մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն

16 պրաւած էին։ Եւ տախտակները Աստուծոյ գործքն էին, ու տախ-
տակներուն վրայ փորագրուած
17 գիրը Աստուծոյ գրածն էր։ Ու
երբոր Յեսու պատացող ժողո-
վուրդին ձայնը լսեց, ըսաւ Մով-
սէսին. Բանակին մէջ պատերազ-
18 մի ձայն կայ։ Եւ անիկա ըսաւ.
Ան յաղթողներուն աղաղակի ձայն
չէ, ոչ ալ յաղթուածներուն ա-
ղաղակի ձայն է. հապա խաղը
19 ձայն կը լսեմ ես։ Եւ եղաւ որ
բանակին մօտեցաւ՝ որ֊ը ու-
պար բռնողները տեսաւ պէս,
Մովսէսին բարկութիւնը բորբո-
քեցաւ, ու տախտակները իր
ձեռքէն նետեց, ու լեռանը վա-
20 րի դին կոտրատեց զանոնք։ Եւ
անոնց հնացած որձը առաւ, ու
կրակով այրեց, ու մանրեց փոշի
ըրաւ, և ջուրին վրայ ցանեց, ու
Իսրայէլի որդւոցը խմցուց։
21 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին.
Ան ժողովուրդը ի՛նչ ըրաւ քեզ,
որ անոնց վրայ այսչափ մեծ
22 մեղք մը բերիր։ Եւ Ահարոն
ըսաւ. Թող իմ տիրոջս բարկու-
թիւնը չբորբոքի. դուն գիտես
ան ժողովուրդը՝ որ չարին հակա-
23 միտուած են։ Եւ ինծի ըսին թէ՝
Մեզի աստուածներ շինէ որ մեր
առջևէն երթան. ինչու որ ան
Մովսէսը՝ մեզ Եգիպտոսի երկ-
րէն հանող մարդը՝ չենք գիտեր
24 թէ անոր ինչ եղաւ։ Եւ ես ը-
սի անոնց. Ո՛վ որ ոսկի ունի, թող
հանէ. ու բերին ինծի. և կրա-
կը ձգեցի ան, ու ասա որձը ե-
լաւ։
25 Եւ երբոր Մովսէս ժողովուր-
դին անառակութիւնը տեսաւ,
(քանզի Ահարոն թող տուեր էր
զանոնք անառակութիւն ընելու
երևոյթ թշնամիներուն մէջը խայ-
26 տառակ բլլալու համար.) Ան-
տեղը Մովսէս բանակին դուռը
կայնեցաւ, ու ըսաւ. Ո՛վ որ Տէ-
րոջը կողմն է, թող ինծի գայ.
և Ղեւիին բոլոր որդիքը անոր
27 քովը ժողովեցան։ Եւ ըսաւ ա-
նոնց. Իսրայէլին Տէր Աստուա-
ծը ասանկ կ'ըսէ. Ամէն մարդ իր
սուրը թող իր մէջքը դնէ, ու
բանակին մէջ դառնէ դուռ ա-
նէն դառնան, և ամէն մարդ իր
եղբայրը՝ ու ամէն մարդ իր ըն-
կերը՝ և ամէն մարդ իր գրացին
սպաննէ։ Եւ Ղեւիին որդիքը 28
Մովսէսին խօսքին պէս ըրին. ու
ան օրը ժողովուրդին իրեք հա-
զար մարդու չափ ինկան։ Քանի 29
մի Մովսէս ըսեր էր թէ՝ Այսօր
ձեռքդ ամէն մէկը իր որդւոյն
վրայ՝ ու իր եղբօրը վրայ ինքզին-
քը Տէրոջը նուիրէ, որ ձեր վը-
րայ օրհնութիւն տայ այսօր։
Եւ եղաւ որ հետևեալ օրը Մով- 30
սէս ըսաւ ժողովուրդին. Դուք
մեծ մեղք գործեցիք. ու հիմա
Տէրոջը պիտի ելլեմ, գուցէ քա-
ւութիւն մը ընեմ ձեր մեղքին
համար։ Եւ Մովսէս դարձաւ Տէ- 31
րոջը՝ ու ըսաւ. Ա՛հ, ան ժողո-
վուրդը մեծ մեղք գործեց, և
ինձի ոսկիէ աստուածներ շինե-
ցին։ Բայց հիմա թէ որ անոնց 32
մեղքերը կը ներես՝ ներէ, եթէ
ոչ՝ կ'աղաչեմ ա֊ր֊է֊ ինծի գր-
ուած գիրքէդ։ Եւ Տէրը ըսաւ 33
Մովսէսին. Ո՛վ որ ինծի մեղա-
նչեց, անիկա իմ գիրքէս պիտի
ա֊ր֊ե֊մ։ Ուստի հիմա գնա, ժո- 34
ղովուրդը ան տեղը տար, որուն
քեզի ըսի. ահա իմ հրեշտակս
քու առջևէդ պիտի երթայ.
բայց այցելութեան ընելու օրս՝
անոնց մեղքը իրենց վրայ պիտի
բերեմ։ Եւ Տէրը զարկաւ ժողո- 35
վուրդը, Ահարոնին շինած որձը
շինելնուն համար։

ԳԼ. ԼԹ

Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ե- 1
լիր ասկէ գնա՝ դուն ու ժողովուրդն
ալ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանե-
ցիր, դէպի այն երկիրը՝ որուն
համար երդում ըրի Աբրահամին,
Իսահակին ու Յակոբին՝ ըսելով.
Քու սերունդիդ պիտի տամ ան։
Եւ քու առջևէդ հրեշտակ մը 2
պիտի խրկեմ, ու Քանանացին,
Ամորհացին, Քետացին, Փերեզա-

ցին՝ Խեւացին ու Ցեբուսացին
3 պիտի վռնտեմ։ Կամ ու մեղք բղխող երկիրը պիտի էլլէ։ Ինչու որ ես ձեր հետը պիտի չելլեմ, քանզի դուն խստապարանոց ժողովուրդ մըն ես, չըլլայ որ քեզ ճամբուն մէջ բնաջինջ ընեմ։
4 Ու երբոր ժողովուրդը աս չար խօսքը լսեց, սուգ ըրաւ, և մէ-
5 կը իր զարդը իր վրան չդրաւ. Ին չու որ Տէրը ըսած էր Մովսէսին. Ըսի Իսրայէլի որդւոցը. Դուք խստապարանոց ժողովուրդ մըն էք. մէկ րոպէ մը ձեր մէջը ելլելու ըլլամ, ձեզ բնաջինջ պիտի ընեմ. ուստի հիմա ձեր վրայէն զարդերնիդ վերցուցէք,
6 որ ձեզի ընելիքս գիտնամ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց զարդերը Հորեբ լեռանը քովը։
7 Եւ Մովսէս առաւ խորանը, ու բանակին դուրսի դին՝ բա նակէն հեռու կանգնեց ան, և անոր անունը՝ Ժողովքի խորան դրաւ. և ամէ որ Տէրը կը խնդրէր, բանակին դուրսի դին ե զած ժողովքի խորանը կ'երթար։
8 Ու երբոր Մովսէս խորանը կ'երթար, բոլոր ժողովուրդը կ'ելլէր, ու ամէն մէկը իր վրանին դուռը կը կայնէր, ու Մովսէսին ետևէն կը նայէր, մինչև որ ա-
9 նիկայ խորանը մտնէր։ Եւ Մովսէս խորանը մտած ին պէս՝ ամպի սիւնը կ'իջնէր, ու խորանին դուռը կը կայնէր, և Տէրը Մովսէսին հետ կը խօսէր։
10 Եւ բոլոր ժողովուրդը կը տեսնէր որ ամպի սիւնը խորանին դուռը կը կայնի, ու բոլոր ժողովուրդը կ'ելլէր՝ և ամէն մէկը իր վրանին դուռը երկրպագութիւն կ'ընէր։
11 Եւ Տէրը կը խօսէր Մովսէսին հետ դէմ առ դէմ, ինչպէս որ մարդ մը իր բարեկամին հետ կը խօսի. ու Մովսէս նորէն բանակը կը դառնար, բայց անոր ծառան Դաւէի որդին Յեհուս պատանին՝ խորանէն չէր հեռանար։
12 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը. Նայէ դուն կ'ըսես ինծի. Հանէ ատ ժողովուրդը. ու դուն ինծի չգիտցուցիր թէ ում պիտի խրկես, ու ըսիր. Քեզ անունովդ կը ճանչնամ, ու նաև իմ առջևս շնորհք գտար։
13 Ուստի հիմա կ'աղաչեմ, թէ որ քու առջևդ շնորհք գտայ, ինծի ցուցուր ասկէն քու ճամբադ՝ որ ճանչնամ քեզ, անոնկ որ՝ քու առջևդ շնորհք գտնեմ. ու միտքդ բեր որ աս ազգը քու ժողովուրդդ է։
14 Եւ անիկայ ըսաւ. Իմ ներկայութիւնս կ՚եր թայ հետդ պիտի երթայ, ու քեզ պիտի հանգստացընեմ։
15 Եւ Մովսէս ըսաւ անոր. Թէ որ քու ներկայութիւնդ հետդ չերթայ, մեզ աս տեղէն մի հաներ։
16 Քանի ինչով պիտի գիտցուի թէ ես ու քու ժողովուրդդ քու առջևդ շնորհք գտանք. չէ որ քու մեզի հետ երթալովդ. այսպէս ես ու քու ժողովուրդդ երկրի երեսին վրայ եղած բոլոր ժողովուրդներէն պիտի զատուինք։
17 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ա յս բանն ալ պիտի ընեմ՝ որ դուն ըսիր, ինչու որ իմ առջևս շնորհք գտար, ու ես քեզ անունովդ կը ճանչնամ։
18 Եւ անիկայ ըսաւ. Կ'աղաչեմ՝ քու փառքդ ցուցուր ինծի։
19 Եւ Տէրը ըսաւ. Իմ բոլոր բարութիւնս քու առջևդ պիտի անցընեմ, ու Տէրոջը անունը քու առջևդ պիտի կարդամ, և որուն որ պիտի ողորմիմ՝ ողորմիմ՝ ու որուն վրայ որ պիտի գըթամ՝ կը գթամ։
20 Ու ըսաւ. Դուն իմ երեսս չես կրնար տեսնել. ինչու որ մարդ չկրնար իս տեսնել ու ապրիլ։
21 Եւ Տէրը ը-
սաւ. Ահա քովս տեղ մը կայ, ու ժայռին վրայ կայնէ.
22 Եւ երբ որ իմ փառքս անցնելու ըլ-
լայ, քեզ ժայռին խառնէին մէջը դնեմ, ու քեզ իմ ձեռքովս ծած-
կեմ, մինչև որ ես անցնիմ.
23 Եւ քը իմ ձեռքս պիտի վերցընեմ, ու իմ հետս պիտի տեսնես, բայց իմ երեսս պիտի չտեսնուի։

ԳԼ. ԼԴ

1 Եւ Տէրը բաւ Մովսէսին. Քեզի երկու քարէ տախտակներ կոփէ առջիներուընէս, ու ան տախտակներուն վրայ պիտի գրեմ առջի տախտակներուն վրայի խօսքերը՝ որ անոնք դուն կոտրեր 2 տեցիր։ Եւ առաւօտեան համար պատրաստ եղիր, ու առաւօտուն Սինայ լեռը ելլիր, և հոն լեռան 3 ներ գլուխը առջեւս կայնէ։ Ու մէկը պիտի չելլէ քեզի հետ, և մէկը պիտի չտեսնուի բոլոր լեռանը վրայ, ոչ ալ առ լեռանը առջեւը ոչխար կամ արջառ պիտի արածուի։

4 Եւ առջիներուն պէս երկու քարէ տախտակներ կոփեց. ու Մովսէս առաւօտուն կանուխ ելաւ, ու Տէրոջը իրեն պատուիրածին պէս Սինայ լեռը գնաց, և երկու քարէ տախտակները իր 5 ձեռքը առաւ։ Եւ Տէրը ամպով իջաւ, ու հոն անոր քովը կեցաւ. 6 ու Տէրոջը անունը կանչեց։ Եւ Տէրը անոր առջեւէն անցաւ, ու կանչեց. Տէր՝ Տէր Աստուած՝ ողորմած ու բարեբար՝ երկայնամիտ ու առատ ողորմութիւնով 7 ու ճշմարտութիւնով, հազարներուն ողորմութիւնը ընող, անօրէնութիւնը՝ յանցանքը ու մեղքը ներող, բայց յանցաւորը ամենեւին անպատիժ չթողուլը. հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ՝ ու որդւոցը որդիներուն վրայ՝ մինչեւ երրորդ ու չորրորդ աղգը հատուցանելով։ 8 Եւ Մովսէս անմոպարհալով մինչեւ գետինը խոնարհեցաւ ու երկրը- 9 պագութիւն ըրաւ, ու բաւ. Ո՛վ Տէր՝ թէ որ հիմա քու առջեւդ շնորհք գտայ, կ՚աղաչեմ՝ Տէր իմ Տէրս մեր հետը երթայ. ինչու որ ասիկայ խստապարանոց ազգ մըն է, և ներսէ մեր անօրէնութիւնը ու մեր մեղքերը, և մեզ քու ժառանգութիւնդ ըրէ։ 10 Եւ Տէրը բաւ. Ահա ես ուխտ մը կ՚ընեմ. քու բոլոր ժողովուրդիդ առջեւը անանկ սքանչելիք ներ պիտի ընեմ, որ բոլոր երկրի վրայ ու բոլոր ազգաց մէջ չեղան. և բոլոր ժողովուրդը՝ ուր որ մէջն ես դուն, պիտի տեսնեն Տէրոջը գործը. քանզի հիանալի է ան բանը՝ որ քեզի պիտի 11 ընեմ։ Միտդ պահէ ինչ որ ես քեզի կը պատուիրեմ այսօր. ահա պիտի վռնտեմ քու առջեւէդ Ամորհացին ու Քանանացին՝ և Փերեզացին՝ ու Փերեզացին՝ և Խեւացին ու Յեբուսացին։ 12 Զգուշացիր քու անձիդ, չըլլայ որ քու երթալու երկրիդ բնակիչները հետ ուխտ ընես, չըլլայ որ անոնք քու մէջտեղդ որոգայթ ըլլայ. 13 հապա անոնց բագիները պիտի կործանեցէք, ու անոնց կուռքերը պիտի փշրեք, և անոնց անտառները պիտի կտրտեցէք։ 14 Ինչու որ ուրիշ աստուծոյ երկրպագութիւն պիտի չընես. քանզի Եհովան Նախանձոտ կը կոչուի, Նախանձոտ Աստուած է։ 15 Զգուշացիր որ ան երկրին բնակիչները հետ ուխտ ընես, և անոնք իրենց աստուածներուն ետեւէն երթալով պոռնկութիւն ըրած ատեննին՝ ու իրենց աստուածներուն զոհ ըրած ատեննին՝ քեզ կանչեն, ու դուն անոնց զոհէն ուտես։ 16 Եւ եղեսցի որ անոնց աղջիկներէն քու որդիներուդ կին առնես, ու անոնց աղջիկները իրենց աստուածներուն ետեւէն երթալով՝ պոռնկութիւն ըրած ատեննին՝ քու որդիներդ ալ պոռնկութիւն ընել տան՝ իրենց աստուածներուն ետեւէն։ 17 Ձուլեալ աստուած ներ պիտի չընես։

Բաղարջակերաց ծոմը պիտի 18 պահես. Ապիւռ ամսուն որոշ ժամանակին մէջ քեզի պատուիրածս պէս՝ եօթը օր բաղարջ պիտի ուտես. ինչու որ Ապիւռ ամսուն մէջ Եգիպտոսէն ելար։

Ամէն ծոցը արուածը բացողը 19 իմն է. և քու անասուններուդ մէջ ամէն արու առջինեկը՝ Ե՛

արջառ ըլլայ և թէ ոչխար , իմա
20 է : Բայց իշուն առջինեկը գառ-
նուկով պիտի փրկես . և թէ որ
չես փրկեր , անոնք անոր վիզը
պիտի կոտրես : Քու որդւոցդ ա-
մէն առջինեկը պիտի փրկես . ու
մէկը իմ առջեւս ձեռնունայն չե-
րեւնայ :
21 Վեց օր պիտի գործես , ու
եօթներորդ օրը հանգստանաս .
թէկ վարուցան ընելու և թէկ հըն-
ձելու առներ պիտի հանգստա-
նաս :
22 Եւ շաբաթներուն պոչինդ ցո-
րեկին հասնիքին երախայրիներուն
ծոմը , ու տարուան վերջը՝ ժո-
ղովքուս ժողվելու ծոմը պիտի
բռնես :
23 Ձեր ամէն արու զաւակը տա-
րին իրեք անգամ Իսրայէլի Ա-
ռաջնայն Եհովայ Տէրոջը առջեւը
24 պիտի երեւնայ : Ինչու որ քու
առջեւէդ ազգերը պիտի վռնդեմ ,
և քու սահմաններդ պիտի
ընդարձակեմ . ու տարին իրեք
անգամ քու Տէր Աստուծդ պ-
առջեւը երեւնալու երթած առենդ՝
մէկը քու երկրիդ պիտի չցանկայ :
25 Իմ զոհերս խմորեալ հացով
պիտի չեռւիրես , ու զատկի ո-
նին զոհը մինչեւ առաւօտ պիտի
26 չմնայ : Քու երկրիդ երախայրիք
նեերուն առջինեկը քու Տէր Աս-
տուծդ տուներ պիտի բերես :
Ուլը իր մօրը կաթին մէջ պի-
տի չեփես :
27 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին .
Գրէ աս խօսքերը , ինչու որ աս
խօսքերուն համեմատ քեզի հետ
ու Իսրայէլին հետ ուխտ ըրի :
28 Եւ անկէց հոն կեցաւ Տէրոջը
հետ քառասուն օր ու քառասուն
գիշեր . հաց կերաւ՝ ոչ ալ
ջուր խմեց . և առաջուանեքուն
վրայ ուխտին խօսքերը գրեց՝
այսինքն տասը պատուիրանքները :
29 Եւ եղաւ որ երբ Մովսէս Սի-
նայ լեռնէն իջաւ , վկայութեան
երկու տախտակները Մովսէսին
ձեռքն էր լեռնէն իջած առենը ,
ու Մովսէս իր երեսին մորթը լու-
սափայլ ըլլալը չէր գիտեր՝ երբոր
30 Տէրոջ հետ խօսեցաւ : Եւ Ա-
հարոն ու Իսրայէլի բոլոր որ-
դիքը անոր Մովսէսը , և ահա
անոր երեսին մորթը լուսափայլ
էր , ու անոր մօտենալու վախ-
ցան : Եւ Մովսէս կանչեց անոնք ,
31 ու Ահարոն և ժողովքին բոլոր
իշխաններուն դարձան անոր , ու
Մովսէս խօսեցաւ անոնց հետ :
32 Եւ անկէ հետը Իսրայէլի բոլոր
որդիքը մօտեցան , ու պատուի-
րեց անոնց ամէն ինչ որ Տէրը
խօսեր էր իրեն Սինայ լե-
ռը : Եւ Մովսէս դադրեցնելու
33 հետ խօսիլը լմնցնելէն՝ իր երեսը
քօղ դրաւ : Բայց Մովսէս Տէ-
34 րոջը առջեւը՝ անոր հետ խօսելու
մտած առենը՝ մինչեւ դուրս ել-
լելը քօղը կը վերցնէր . հոգը
դուրս կ'ելլէր ու իրեն պատուի-
րածը Իսրայէլի որդւոցը կը խո-
սէր : Եւ Իսրայէլի որդիքը Մով-
35 սէսին երեսը կը տեսնէին , որ
Մովսէսին երեսին մորթը լուսա-
փայլ էր . ու Մովսէս իր երեսը
քօղով կը ծածկէր՝ մինչեւ Անոր
հետ խօսելու մտնելը :

ԳԼ . ԼԵ

Եւ Մովսէս ժողվեց Իսրայէլի 1
որդւոցը բոլոր ժողովքը , ու ը-
սաւ անոնց . Ասոնք են այն բաները
որ Տէրը պատուիրեց որ ա-
նոնք ընէք : Վեց օր գործ պիտի 2
գործուի , բայց եօթներորդ օրը
սուրբ պիտի ըլլայ ձեզի՝ այսինքն
հանգստութեան շաբաթի Տէրո-
ջը . ան օրը գործ գործողը պիտի
մեռցուի . Շաբաթ օրը ձեր բո- 3
լոր բնակարաններուն մէջ կրակ
պիտի չվառէք :
Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէ- 4
լի որդւոցը բոլոր ժողովքին ը-
սելով . Տէրոջը պատուիրած բա-
նը սա է . Ձեր մէջէն ընծայ ա- 5
ռէք Տէրոջը . ով որ պատրաստ կը
չգտնուի՝ թող անիկա Տէրոջը
ընծան բերէ , ոսկի ու արծաթ
և պղինձ , Ու կապուտակ՝ և ծի- 6
րանագոյն՝ ու կրկնակի կարմիր՝

և բաղակ քմման՝ ու այծի մազ,
7 Եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթիք՝ ու թիհաշի մորթիք՝ և
8 Սաաիմի փայտեր, Ու լոյսի հա-մար եղ՝ և օծման եղի համար ու անուշահոտ խունկի համար
9 համեմելոյ, Եւ եղինջնաքարերի՝ ու եփուածին համար և լանջապան-կին համար գամուելու քարեր:
10 Եւ ձեր մէջը ամէն արուեստաւոր իմաս-տուն եղանկերը գան, ու Տէրոջը բոլոր պատուիրած բա-
11 ները շինեն, Խորանը՝ անոր վրա-նը՝ ու անոր ծածկոցը՝ անոր ճարմանդները՝ ու անոր տախ-տակներըը՝ անոր նիգերը՝ անոր սիւները՝ և անոր խարխանները,
12 Տապանակը՝ ու անոր ձողերը՝ քաւութիւնը՝ ու ծածկող վա-
13 րագուրը, Սեղանը՝ ու անոր նի-գերը՝ ու անոր բոլոր անօթները՝
14 և առաջաւորութեան հացը, Եւ լոյսի աշտանակը՝ ու անոր գոր-ծիքները՝ և անոր ճրագները՝ ու
15 լոյսի եղը, Եւ խունկին սեղանը՝ ու անոր ձողերը՝ ու օծման եղը՝ և անուշահոտ խունկը՝ ու խո-
16 րանին դրանը վարագուրը, Ող-ջակիզին սեղանը՝ ու անոր պղնձէ ցանցաձեւ կաճարան՝ անոր ձողերը՝ ու անոր բոլոր գործիք-ները՝ աւազանը ու անոր խա-
17 րիսխը, Սրահին վարագուրները՝ անոր սիւները ու խարխանները՝ և սրահին դրանը վարագուրը,
18 Խորանին ցիցերը՝ ու սրահին ցի-ցերը՝ ու անոնց չուանները,
19 Պաշտօնին զգեստները՝ սրբարա-նին մէջ պաշտելու համար, և Ահարոն քահանային սուրբ զգեստները՝ ու անոր որդւոցը զգեստները, որ քահանայութիւն
20 ընեն: Եւ Իսրայէլի որդւոց բոլոր ժողովուրդը Մովսէսի առջեւէն գա-
21 յին: Եւ ամէն յօժարասիրտ հոգի՝ ու ամէն բոլոր հոգիով կամեցողը եկան, ու ժողովքի խորանին գործին համար՝ և ա-նոր բոլոր պաշտօնին համար՝ ու սուրբ զգեստներուն համար՝ Տէ-
22 րոջը ընծան բերին: Եւ եկան երիկ մարդիկ ու կիներ՝ ոչափ որ սրտով կամեցող կային, ո-ճապանդեակ և օղեր ու մատան-ներ և լանջապեղ կամարներ՝ ա-մէն առեակ ոսկի զարդեր բե-րին, ամէն ընծայ բերողը՝ ոսկի
23 ընծայ Էերաւ Տէրոջը: Եւ ան ա-մէնը՝ որուն քովը կը գտնուէր կապուտակ՝ ու ծիրանեգոյն՝ և կրկնակի կարմիր՝ ու բաղակ քը-մման՝ և այծի մազ՝ ու կարմիր ներկուած խոյի մորթիք՝ և թի-
24 հաշի մորթիք, բերին: Ամէն արծաթի ու պղինձ ընծայ առնողը՝ Տէրոջը ընծան բերաւ, և որուն քով որ պաշտօնին համար գործին ծիրան Սաաիմի փայտեր կը գտնուէր՝ բերաւ: Եւ ամէն որուն
25 իմաստուն եղող կիներուն իրենց ձեռքերովը մանեցին, ու իրենց մանած կապուտակը՝ ծիրանեգոյ-նը՝ կրկնակի կարմիրը ու բաղակ
26 քմմանը բերին: Եւ բոլոր որուն վրտիտաղ և յօժարակամութիւն ու-նեցող կիներըը այծի մազ մանե-
27 ցին: Եւ իշխանները՝ եղինջնաքա-րեր, ու եփուածին և լանջապա-նակին համար գամուելու քարեր բերին, Նաև ըսպի համար՝ ու
28 օծման եղի համար՝ և անուշա-հոտ խունկի համար՝ համեմելոյ ու եղ: Իսրայէլի որդիքը յօժա-
29 րակամ ընծայ բերին Տէրոջը, ա-մէն մարդ ու կինիկ՝ որոնք յօժա-րութիւն ունէին բերելու ամէն հէրոյ գործի համար՝ որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը պատուիրեց որ շինուի:
30 Եւ Մովսէս ըսաւ Իսրայէլի որդւոցը՝ Ահա Տէրը Յուդայի ցեղէն Ուրիի որդւոյն Բեսաղէլեղը անուանով կան-
31 չեց, Ու Աստուծոյ Հոգիովը լե-ցուցած զանիկայ՝ հանճարով՝ և գիտութիւնով՝ ու ամէն հէրոյ ճարտարութիւնով լեցուց զանի-
32 կայ, Որ վարպետի գործեր հը-նարելով՝ ոսկիի ու արծաթի և պղինձի վրայ բանի, Եւ գոհելու
33 համար քարեր բանի, ու ամէն

Հերոյ վարպետի գործ ընելու հա-
34 մար վայտեր քանդակէ : Եւ ա-
նոր սրտին մէջ ազդեցընելու նը-
րոդուխոնը գրաւ , անոյն ալ
ու Դանի ցեղէն Ահիսամայեն
35 որդւոյն Ոզիաբենն ալ : Սրտի
խմաստութիւնով լեցուց զանոնք ,
որ ամէն տեսակ գործ գործող
և հնարքներ հնարող քանդակա-
գործի ու արուեստաւորի գոր-
ծը , նաև կապուտակի ու ծիրա-
նեգոյնի և կրկնակի կարմիրի և
բարակ քթանեի վրայ նկարագրու-
ծոզի և ասպայնանկի գործը ընեն :

ԳԼ. Լ.Ջ

1 Ընտաւներ Բեսաղիլ ու Ո-
զիաբ և ամէն սրտով խմաստուն
եղողը՝ որոնց որ Տէրը խմաստու-
թիւն ու հանճար տուաւ արբա-
նութիւն պաշտօնին ամէն Հերոյ
գործքերը ընել գիտնալու հա-
մար , Տէրոջը բոլոր պատուիրա-
2 ծին պէս գործեցին : Եւ Մովսէս
կանչեց Բեսաղիլը ու Ոզիաբը
և ամէն սրտով խմաստուն եղողը՝
որուն սրտին մէջ Տէրը խմաստու-
թիւն դրաւ , այսինքն ան ամէնը՝
որուն սիրտը կը փափաքէր բա-
նելու համար գործի մօտենալու :
3 Եւ անոնք առին Մովսէսէն բոլոր
ընծաները՝ որ Իսրայէլի որդիքը
բերին սրբարանին պաշտօնին գոր-
ծը անոնցով ընելու համար : Ու
անոնք առակաւին ամէն առտու
կամաւոր ընծաներ կը բերէին
անոր :
4 Եւ սրբարանին ամէն գործը
բանող բոլոր խմաստուն մարդիկ
կը՝ ամէն մէկը իր բռած գործէն
5 եկան . Եւ խօսեցան Մովսէսին՝
ըսելով . Ժողովուրդը աւելի կը
բերէ՝ քան որչափ պէտք էր Տէ-
րոջը շինելու պատուիրած բա-
6 ներուն գործին համար : Եւ
Մովսէս պատուիրեց քարոզ կար-
գալ բանակին մէջ՝ ըսելով . Ա՛լ
այ մարդ՝ այ ալ կնիկ գործ մը
գործեն սրբարանին ընծայելու հա-
մար : Այսպէս ժողովուրդը ե-
7 ծայ բերելէն դադրեցան : Եւ
ան նիւթերը՝ բոլոր գործը շի-
նելու համար բաւական էր և
բենց , ու աւելի ալ :
8 Եւ խոհանին գործը բանողնե-
րէն բոլոր սրտով խմաստուն ե-
ղողները՝ մանուածած բարակ քթա-
նէն ու կապուտակէն և ծիրա-
նեգոյնէն ու կրկնակի կարմիրէն
տասը վարագոյր շինեցին . զա-
նոնք վարպետի գործ քերովբէ-
ներով շինեցին . Մէկ վարագու- 9
րին երկայնութիւնը քսանուու-
թը կանգուն՝ ու մէկ վարագու-
րին լայնութիւնը չորս կանգուն
էր . ամէն վարագուրներուն չա-
փը մէկ էր : Եւ հինգ վարագու- 10
րը իրարու կցեց , ու ՚ի՛նգ
վարագուրն ալ իրարու կցեց : Եւ 11
կցուածքին ծայրի մէկ վարագու-
րին եղերքին վրայ կապուտակէ օ-
ղակներ շինեց . մէկալ կցուածքին
ծայրի վարագուրին եղերքն ալ
անանկ ըրաւ : Մէկ վարագուրին 12
վրան հիսուն օղակ շինեց , և մէ-
կալ կցուածքին վրան եղած վա-
րագուրին ծայրն ալ հիսուն օղակ
շինեց . օղակները դիմացի դիմաց
էին : Եւ հիսուն հատ կարմաձև 13
ականի ճարմանդներ շինեց . ու
վարագուրները ճարմանդներով
իրարու հետ կռկռեց , անանկ որ
խորանը մէկ եղաւ :
Եւ խոհանին վրայի վրանին հա- 14
մար այծի մազէ վարագուրներ
շինեց . տասնումէկ վա-
րագուր շինեց : Մէկ վարագու- 15
րին երկայնութիւնը երեսուն կան-
գուն՝ ու մէկ վարագուրին լայ-
նութիւնը չորս կանգուն ըլլալ՝ տասնումէկ վարագուրին չա-
փը մէկ էր : Եւ հինգ վարագուր- 16
ները զատ՝ ու վեց վարագուրները
զատ կցեց : Եւ կցուածքին ծայրի 17
վարագուրին եղերքին վրայ հի-
սուն օղակ՝ ու մէկալ կցուածքին
ծայրի վարագուրին եղերքին վր-
րայ հիսուն օղակ շինեց : Եւ հի- 18
սուն հատ կարմաձև պղինձ ճար-
մանդներ շինեց , որ վրանը կռճ-
կէ , ու մէկ ըլլայ : Եւ վրանին 19
համար կարմիր ներկուած խոյի

մորեքրէ ծածկոց մը՝ ու անոր վրայէն կէհհաշի մորեքրէ ծածկոց մը շինեց։
20 Եւ խորանին համար Սաոխմի փայտէ կանգնած տախտակները
21 շինեց։ Մէկ տախտակին երկայնութիւնը տասը կանգուն՝ եւ մէկ տախտակին լայնութիւնը
22 մէկ ու կէս կանգուն էր։ Ամէն մէկ տախտակ իրարու քով երկու ագռոցիկ ծայր ունէր. խորանին բոլոր տախտակներուն
23 ասանկ ըրաւ։ Եւ խորանին տախտակները ասանդ շինեց. դէպ՚ի հարաւ՝ անոր հարաւային կողմին համար քսան տախտակ։
24 Եւ քսան տախտակներուն տակը՝ քառասուն արծաթի խարիսխ, այսինքն մէկ տախտակին տակը իր երկու ծայրը անջնելու համար երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին տակը իր երկու ծայրը անջնելու համար երկու խարիսխ
25 շինեց։ Եւ խորանին մէկալ կողմին համար՝ դէպ՚ի հիւսիս քսան
26 տախտակ շինեց. ու անոնց քառասուն արծաթի խարիսխ, մէկ տախտակին տակը երկու խարիսխ՝ ու մէկալ տախտակին տակը երկու խարիսխ շինեց։
27 Եւ խորանին հետի կողմին համար դէպ՚ի արեւմուտք՝ վեց տախտակ շինեց.
28 Եւ խորանին հետի կողմի անկիւնները համար՝
29 երկու տախտակ շինեց. Եւ ատոնք վարէն կը միանային, ու վերէն ալ մէկ օղակով մէկտեղ կը միանային. երկուքին ալ երկու անկիւնները ասանկ ըրաւ։
30 Ասպէս ութը տախտակ էին. ու անոնց արծաթի խարիսխները տասնեւվեց խարիսխ էին, ամէն մէկ տախտակին տակը երկերկու
31 խարիսխ ըլլալով։ Եւ Սաոխմի փայտէ նիգեր շինեց. խորանին մէկ քովի տախտակներուն հա-
32 մար հինգ՝ ու խորանին մէկալ քովի տախտակներուն համար հինգ նիգ՝ եւ խորանին դէպ՚ի արեւմուտք եղած հետի կողմի տախտակներուն համար հինգ
33 նիգ։ Եւ մէջտեղի նիգը անանի շինեց, որ տախտակներուն մէջտեղէն մէկ ծայրէն մինչեւ մէկալ
34 ծայրը անցնի։ Եւ տախտակները ոսկիով պատեց, ու անոնց օղակները որոնց մէջէն նիգերը անցնին շինեց՝ նիգերուն ալ ոսկիով պատեց։
35 Եւ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ եւ կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուածք բարակ բեհեզէ վարագոյրը, վարպետի գործքերովը հիւսելով շինեց անոնց։
36 Եւ Սաոխմի չորս սիւն շինեց անոր. ու ոսկիով պատեց զանոնք. անոնց ճանկերը ոսկի էին. եւ անոնց չորս արծաթի խարիսխ ձուլեց։
37 Եւ խորանին դրան համար կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ եւ կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուածք բարակ բեհեզէ նկարագործ դրան վարագոյր մը շինեց. Եւ անոր հինգ սիւները՝ ու անոնց ճանկերը՝ շինեց. եւ անոնց խոյակները՝ ու անոնց կապերը ոսկիով պատեց. եւ անոնց հինգ խարիսխները պղինձէ էին։
38

ԳԼ. ԼԵ

1 Եւ Բեսաղէլ Սաոխմի փայտէ շինեց տապանակը. անոր երկայնութիւնը երկուք ու կէս կանգուն՝ ու անոր լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգուն էր։ Եւ
2 ներսէն ու դուրսէն զուտ ոսկիով պատեց անիկայ. եւ անոր բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը շինեց։ Եւ անոր չորս անկիւնները
3 համար չորս ոսկի օղակներ ձուլեց, այսինքն՝ անոր մէկ կողմին երկու օղակ ու մէկալ կողմին երկու օղակ։ Եւ
4 Սաոխմի փայտէ ձողեր շինեց, ու զանոնք ոսկիով պատեց։ Եւ
5 ձողերը տապանակին քովերը եղած օղակներուն անցուց, որ անոնով տապանակը վերցնեն։
6 Եւ քաւութիւնը զուտ ոսկի շինեց. անոր երկայնութիւնը երկուք ու կէս կանգուն՝ ու անոր

լայնութիւնը մէկ ու կէս կանգ
7 դուն էր : Եւ երկու ասիլէ քե-
րովբէները չունէր . զանոնք կռա-
ծոյ չունէր քառասնիւնին երկու
8 ծայրերէն . Մէկ քերովբէն մէկ
քովի ծայրէն՝ ու մէկալ քերով-
բէն մէկալ քովի ծայրէն էլլուվ,
քերովբէներըը քառասնիւնին եր-
9 կու ծայրերէն չունէր : Եւ քերով-
բէներըը էրէնց թևերը վերէն տա-
րածելով՝ իրենց թևերովը քա-
ռասնիւնը կը ծածկէին , ու ա-
նոնց երեսները իրարու ԷՀ նայէ-
ին . քերովբէներուն երեսները
քառասնիւնին վրայ էին :
10 Եւ սեղանը Սաաիմի վրայէ
չունէր . անոր երկայնութիւնը եր-
կու կանգուն , ու լայնութիւնը
մէկ կանգուն , և բարձրութիւ-
11 նը մէկ ու կէս կանգուն էր : Եւ
զուտ ոսկիով պատէց ան . ու ա-
նոր բոլորտիքը ոսկի շրջանակ մը
12 չունէր : Եւ անոր բոլորտիքն ալ
հորս մմանուշաի ապառաւած մը՝
ու ապառաւածին բոլորտիքը ոս-
13 կի շրջանակ մը չունէր : Եւ հորս
ոսկի օղակ ձուլէց անոր համար ,
ու օղակները անոր հորս ոտքե-
րուն քովը հորս անկիւնները դը-
14 րաւ : Օղակները ապառաւածին
քովը ըլլալով՝ սեղանը վերցնե-
լու համար ձողերուն տեղւանք
15 քրն էին : Եւ սեղանը վերցնե-
լու համար ձողերը Սաաիմի վրայ-
աէ չունէր , ու զանոնք ոսկիով
16 պատէց : Եւ սեղանին վրայ եղած
ամօմներնը , անոր ափսեներնը՝
ու խնկամաններնը՝ և նուէր մա-
տուցանելու գաւաթներնը ու բա-
ժակներնը զուտ ոսկիէ չունէր :
17 Եւ աշտանակը զուտ ոսկիէ
չունէր . կռացոյ չունէր աշտանա-
կը . անոր բունը՝ ու ճիւղերը՝ ա-
նոր ախոռներնը՝ գնդակներնը՝ ու
18 ծաղիկներնը իրմէն էին : Եւ անոր
քովերէն վեց ճիւղեր կ'ելլէին .
աշտանակին մէկ քովէն երեք
ճիւղ՝ ու աշտանակին մէկալ քո-
19 վէն երեք ճիւղ . Մէկ ճիւղին
վրայ նշաձև երեք ախոռակ՝ գնդակով ու ծաղիկով , ա-
շտանակէն ելած վեց ճիւղերը ա-
նոնք էին : Եւ աշտանակին վրայ 20
գնդակներով ու ծաղիկներով հորս
նշաձև ախոռակ կոյին : Եւ ան- 21
կէ ելած վեց ճիւղերուն նայե-
լով՝ երկու ճիւղին տակը իրմէն
գնդակ մը՝ ու երկու ճիւղին տա-
կը իրմէն գնդակ մը՝ և երկու
ճիւղին տակը իրմէն գնդակ մը
կոյին : Անոնց գնդակներըը ու 22
ճիւղերը իրմէն էին . ամէնը մէկ՝
զուտ ոսկիէ կռացոյ էին : Եւ 23
անոր լօմբը ճրագներըը՝ և սնե-
լիներըը՝ ու անոր բազմակոնիներըը
զուտ ոսկիէ չունէր : Զանիկայ իր 24
բոլոր գործիքներովը մէկ տա-
ղանդ զուտ ոսկիէ չունէր :
Խոռնկի սեղանը Սաաիմի վրայ- 25
աէ չունէր . անոր երկայնութիւնը
կանգուն մը՝ ու անոր լայնութիւ-
նը կանգուն մը՝ քառակուսի ըլ-
լալով , և անոր բարձրութիւնը
երկու կանգուն էր . անոր եղ-
ջիւրներըը իրմէն էին : Եւ անոր 26
վրան՝ ու շուրջանակի քովերը՝ և
անոր եղջիւրներըը զուտ ոսկիով
պատէց . և բոլորտիքը ոսկի շրջա-
նակ մը չունէր անոր : Եւ անոր հա- 27
մար՝ անոր շրջանակին տակէն՝ ա-
նոր երկու քովերը երկու կողմէն
երկու ոսկի օղակներ չունէր , որ
անոնք ձողերուն տեղւանքերը ըլ-
լալով՝ անոնցմով վերցուի : Եւ 28
ձողերը Սաաիմի վրայէ չունէր ,
ու զանոնք ոսկիով պատէց : Եւ 29
անոր օծման եղը՝ ու մաքուր ա-
նուշահոտ խունկը չունէր իւզա-
գործի արհեստով :

ԳԼ. ԼԸ

Եւ ողջակէզի սեղանը Սաաի- 1
մի վրայէ չունէր . անոր երկայ-
նութիւնը հինգ կանգուն՝ ու ա-
նոր լայնութիւնը հինգ կանգուն՝
քառակուսի էր , և անոր բարձ-
րութիւնը երեք կանգուն : Եւ 2
անոր եղջիւրներըը հորս անկիւն-
ներուն վրայ չունէր . անոր եղ-
ջիւրները իրմէն էին . ու պղնձ-

3 ձով պատուց ան: Եւ սեղանին բո-
լոր գործիքները՝ այսինքն թասերը-
ները՝ և թիակները՝ ու կնիքները՝
և մսահանները՝ ու կրակի տաշե-
ղները՝ շինեց՝ ամէն բոլոր գոր-
4 ծիքները պղնձէ շինեց: Եւ սե-
զանին համար՝ ամէն շրջանակին
տակէն գրեթէ մէջտեղը պղնձէ
ցանցակերպ կռակատոյ մը շի-
5 նեց: Եւ պղնձէ կռակատոյին չորս
անկիւնները չորս օղակներ ձու-
լեց ձողերուն տեղը ըլլալու հա-
6 մար: Եւ ձողերը Սաւթիմի փայ-
տէ շինեց, ու զանոնք պղնձով
7 պատուց: Եւ ձողերը սեղանին
քովերը եղած օղակներուն տե-
ղացը, որ անիկայ անոնցմով վեր-
ցնուի՝ զանիկայ տախտակներով
շինեց՝ ոչ մէջը դատարկ:
8 Եւ պղնձէ աւազանը ու անոր
պղնձէ խարխոյը՝ ժողովրդի խո-
րանին դուռը խումբերով ժող-
վուող կիներէն հայելիները
շինեց:
9 Եւ պատը շինեց. հարաւային
կողմին համար՝ պատին վարա-
գոյրները մանուածէ բարակ քո-
թոնէ ըլլալով՝ հարիւր կանգուն
10 էին. Անոնց սիւներն քսան՝ ու
անոնց պղնձէ խարխոյներն քսան
էին. սիւներուն ճանկերը ու անոնց
կապերը արծաթ էին:
11 Եւ հիւսիսային կողմին համար՝
վարագոյրները հարիւր կանգուն,
անոնց քսան սիւներն ու անոնց
քսան խարխոյներն պղնձէ էին,
սիւներուն ճանկերը ու անոնց
12 կապերը արծաթ էին: Եւ արև-
մտեան կողմին համար՝ վարա-
գոյրներ յիսուն կանգուն էին.
անոնց սիւներն տասը՝ ու անոնց
խարխոյներն տասը էին. սիւնե-
րուն ճանկերը ու անոնց կապե-
13 րը արծաթ էին: Եւ արևելեան
կողմին համար՝ վարագոյրները յի-
14 սուն կանգուն էին: Դրանը մէկ
կողմին վարագոյրներ տասնու-
հինգ կանգուն՝ անոնց սիւներն
երեք՝ ու անոնց խարխոյներն ե-
15 րեք էին. Եւ մէկալ կողմին հա-
մար ալ՝ այսինքն սրահին դրանը
մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն վա-
րագոյրներ տասնուհինգ կան-
գուն, անոնց սիւներն երեք՝ ու
անոնց խարխոյներն երեք էին:
16 Սրահին բոլոր վարագոյրները
շրջանակի մանուածէ բարակ
17 քոթոնէ էին: Եւ սիւներուն խա-
րխոյները պղնձէ՝ սիւներուն ճան-
կերը ու անոնց կապերը արծա-
թէ՝ և անոնց խոյակներն արծա-
թապատ՝ ու սրահին բոլոր սիւ-
ներն ալ արծաթի կապերով էին:
18 Եւ սրահին դրանը վարագոյրը
նկարագործ էր, կապուտակէ՝ ու
ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմի-
րէ՝ ու մանուածէ բարակ քոթոնէ.
երկայնութիւնը քսան կանգուն՝
և լայնութիւնը հինգ կանգուն էր՝
հինգ կանգուն էր:
19 Եւ անոնց սիւներն չորս՝ ու ա-
նոնց պղնձէ խարխոյներն չորս
էին, անոնց ճանկերը արծաթէ՝
և անոնց խոյակներն արծաթա-
պատ՝ ու կապերը արծաթէ էին:
20 Եւ խորանին ու շրջանակի
սրահին բոլոր գիկերը պղնձէ
էին:
21 Արդեօք է խորանին՝ այսինքն
վկայութեան խորանին հաշիւը,
որ Մովսէսին պատուիրեցին պէտ՝
Ղեւտացւոց պաշտօնեին համար Ա-
հարոն քահանային որդւոյն Իթա-
մարին ձեռքովը հաշուեցաւ: Եւ
22 Յուդայի ցեղէն Ովրի որդւոյն
Ուրիին որդին Բեսաղիէլը բոլո-
ւան ամէնը՝ որ Տէրը Մովսէսին
պատուիրեց: Եւ վարպետ քան-
23 դակագործը՝ և կապուտակով ու
ծիրանեգոյնով և կրկնակի կար-
միրով ու բարակ քոթոնով նկա-
րագործողը՝ Դանի ցեղէն Ախի-
սամոքի որդին Ողիսաբը անոր
հետ էր:
24 Ա շինուածքին համար գոր-
ծածուած բոլոր ոսկին՝ այսինքն՝
որ գործածուեցաւ բոլոր շինուածքին
նուիրուած ոսկին՝ որ գործուեցաւ
սիկղին համեմատ՝ քսանուերկու տա-
զանդ ու եօթը հարիւր կտուն
սիկղ էր: Եւ ժողովքին հաս-
25

ըռուղնեբուն արծաթը՝ որբ ար-
նին սիկղին համեմատ՝ հարիւր
տասղանդ ու հարիւր եօթը հար-
իւր եօթանասունուհինգ սիկղ
26 լը։ Քսան տարեկանէն վեր համ-
րուելու անցնողնեբին ամէն մէ-
կը պէգա մը՝ այինդն որբ արանին
սիկղին համեմատ՝ կէս սիկղ ը-
նոր, վեց հարիւր իրեք հազար
հինգ հարիւր յիսուն մարդէ ըլ-
27 լալով։ Եւ որբ արանին խարիսխ-
նեբը՝ ու վարագուբին խարիսխ-
նեբը ձուլելու համար՝ հարիւր
տասղանդ արծաթ գնաց, մէկ
խարիսխը մէկ տասղանդ ըլլալով՝
հարիւր տասղանդէն հարիւր խա-
28 րիսխ եղաւ։ Եւ հազար եօթը
հարիւր եօթանասունուհինգ սիկղ
արծաթովն սիւնեբուն ճանկերը շի-
նեց, ու անոնց խոյակնեբը պա-
29 տեց, և զանոնք կապեց։ Եւ նուի-
րած պղինձը եօթանասուն տա-
ղանդ ու երկու հազար չորս հա-
30 րիւր սիկղ էր։ Եւ անով Ժողով-
քի խորանին դրանը խարիսխնեբը՝
ու պղնձէ սեղանը՝ և անոր պր-
ղնձէ կաճակաման՝ ու սեղանին բո-
31 լոր գործիքնեբը, Եւ շուրջանակի
սրահին խարիսխնեբը՝ ու սրահին
դրանը խարիսխնեբը՝ և խորանին
բոլոր ցիցերը՝ ու շուրջանակի
սրահին բոլոր ցիցերը շինեց։

ԳԼ. ԼԹ

1 Ան. կապուտակէ՝ ու ծիրանէ-
գոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ շի-
նեցին պաշտօնի հանդերձները՝
որ սրբարանին մէջ պաշտօն կատա-
րելու համար, և Ահարոնին հա-
մար սուրբ պղեստներ շինեցին,
Տէրոջը Մովսէսին պատուիրա-
ծին պէս։

2 Ան. եփուդը շինեց ոսկիէ՝ կա-
պուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և
կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուած
3 բարակ բմանէ։ Եւ ոսկին բա-
րակ թիթեղուելնեբուն ծեծեցին,
և թելերը կտրեցին, որ կապու-
տակին՝ ծիրանեգոյնին՝ և կրկնա-
կի կարմիրին՝ ու բարակ բմանին
հետ վարպետութեամբ գործեն։

4 կռճկուղ վականեր շինեցին ա-
նոր՝ այինդն եփոդին, որ երկու
5 ծայրէն կը կռճկուէր։ Եւ եփո-
ղին վրայ եղած ժապաւէնը նոյն
նիւթէն էր՝ անոր գործքին հա-
մեմատ, ոսկիէ՝ կապուտակէ՝ ու
ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կար-
միրէ՝ ու մանուած բարակ բմա-
նէ էր, Տէրոջը Մովսէսին պատ-
ուիրածին պէս։

6 Եւ ոսկի խորշերու մէջ եղնգ-
նաքարերը գամեցին, ո՛ անունց
վրայ Իսրայէլի որդւոցը անուն-
ները կնիքի փորագրելու պէս փո-
րագրեցին։ 7 Եւ զանոնք եփուդին
ուսերուն վրայ դրաւ, որ յիշա-
տակի քարեր ըլլան Իսրայէլի որդ-
ւոցը, Տէրոջը Մովսէսին պատ-
ուիրածին պէս։

8 Եւ լանջապանակը ճարտարու-
թեամբ եփուդին գործին պէս
ոսկիէ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանե-
գոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու
մանուած բարակ բմանէ շինեց։
9 Քառակուսի ու երկուքի ծալ-
ուած շինեցին լանջապանակը։
մէկ թիզ երկայնութեամբ ու
մէկ թիզ լայնութեամբ՝ երկու-
քի ծալուած էր։ 10 Եւ անոր վը-
րան չորս կարգ քարեր գամեցին։
ա՛ կարգը՝ սարդիոն, տոպազիոն
ու զմրուխտ՝ առաջին կարգն էր։
11 Եւ երկրորդ կարգը՝ կարկեհան,
շափիւղայ ու անդամանդ էր։ 12 Եւ
երրորդ կարգն էր՝ գոճռայլ, ա-
կատ ու մեղեսիկ։ 13 Եւ չորրորդ
կարգն էր՝ ոսկեքար, եղնգնաքար
ու յասպիս։ Ասոնք ոսկի խորշե-
րու մէջ գամուած էին։ 14 Եւ քա-
րերը՝ Իսրայէլի որդւոցը անուն-
ներուն համեմատ՝ անունց անուն-
ներուն պէս տասներկուք էին։
ամէն մէկուն անուներ տասներ-
կու ցեղերուն համեմատ՝ կնիք
փորագրողի գործով փորագրու-
ած էր։ 15 Եւ լանջապանակին վը-
րայ զուտ ոսկիէ հիւսած եղեր-
քի շղթաներ շինեցին։ 16 Եւ եր-
կու ոսկի ճարմանդ ու երկու ո-
սկի օղակ շինեցին, և երկու օ-
ղակները լանջապանակին երկու

17 ծայրերը դրին։ Եւ լանջապանակին ծայրերը եղած երկու օղակներուն անցուցին երկու ոսկիէ
18 հիւսած շղթաները։ Եւ երկու շղթաներուն միւս երկու ծայրերը՝ երկու ճարմանդներուն անցուցին, ու ասոնք եփուդին ուսերուն վրայ՝ առջեւի կողմը դրին։
19 Եւ ուրիշ երկու ոսկի օղակներ ալ շինեցին, և պանդխանջապանակին ներսի կողմէն եփուդին կցուած եզրերուն երկու
20 ծայրերը դրին։ Եւ ուրիշ երկու ոսկի օղակներ շինեցին, ու զանոնք եփուդին երկու ուսերուն վարէն՝ անոր առջեւի կողմի կցուածքին մօտ՝ եփուդին ժապաւէնին վրայէն անցուցին։
21 Եւ լանջապանակը իր օղակներէն՝ կապուտակէ ղէնուածքով եփուդին ժապաւէնին վրայ պիտի կապուի, որ եփուդին ժապաւէնին վրայ ըլլայ, ու լանջապանակը եփուդին վրայէն չզաւռնայ, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս։
22 Եւ եփուդին պատմուճանը ամայնանկի գործով բոլորովին
23 կապուտակէ շինեց։ Եւ պատմուճանին միջտեղը գլուխ ձեղքուածքին պէս ձեղքուածք մը կար, ու ձեղքուածքին բոլորտիքը հիւսուածք եզերք ունէր՝
24 որ չպատռուի։ Եւ պատմուճանին ներքեւի եզերքներուն վրայ՝ կապուտակէ՝ ու ծիրանեգոյնէ՝ և կրկնակի կարմիրէ՝ ու մանուածք բո-
25 րած վէրանէ նուռեր շինեցին։ Եւ զուտ ոսկիէ զանգակներ շինեցին, ու զանգակները նուռերուն միջտեղը՝ պատմուճանին եզերքներուն վրայ շուրջանակի
26 կի նուռերուն միջը դրին։ Պատմուճանին եզերքներուն վրայ շուրջանակի զանգակ մը ու նուռ մը՝ զանգակ մը ու նուռ մը՝ պաշտօնին համար, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս։
27 Եւ Ահարոնին ու անոր որդւոցը համար՝ բարակ քէմանէ ա-
մայնանկի գործ շապիկներ շինեցին։
28 Եւ խոյրը բարակ քէմանէ՝ ու հանդերձի ապարօշնները բարակ քէմանէ՝ ու կտաւէղէն անդրաւարտիքները մանուածք բարակ քէմանէ,
29 Եւ գօտին մանուածք բարակ քէմանէ՝ կապուտակի՝ ծիրանեգոյնէ և կրկնակի կարմիրէ՝ նկարագործ ղէնէգին, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս։
30 Եւ սուրբ պսակին թիթեղը զուտ ոսկիէ շինեցին, ու անոր վրան կնիք փորագրելու պէս՝ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ գրեցին։
31 Եւ անոր կապուտակ ժապաւէնին մը անցուցին, որ վերէն խոյրին վրայ դրուի, Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս։
32 Ասոր խորանին այսինքն ժողովքի վրանին բոլոր գործը լմնցաւ, և Իսրայէլի որդիները Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս ըրին, անանկ ըրին։
33 Եւ բերին Մովսէսին վրանը ու անոր բոլոր գործիքները՝ անոր ճարմանդները՝ անոր տախտակները՝ անոր նիգերը՝ և անոր սիւներն ու խարխիսները,
34 Եւ կարմիր ներկուած խոյի մորթերն ծածկոց՝ ու մէկհատի մորթերէն եղած ծածկոց՝ և ծածկոցին վարագոյրը,
35 Վկայութեան տապանակը ու անոր ձողերը՝ և քաւութիւնը,
36 Սեղանը ու անոր բոլոր անօթները՝ և առաջաւորութեան հացը,
37 Զուտ ոսկիէ մաքուր մանեակը իր շարքերովը՝ այսինքն կարգաւ դրուած շարքերովը՝ ու իր բոլոր գործիքներովը՝ և լոյսին եղը,
38 Եւ ոսկի սեղանը՝ ու օծման եղը՝ և անուշահոտ խունկը՝ ու խորանին դրանը վարագուրը,
39 Պղնձէ սեղանը՝ ու անոր պղնձէ կաղապարան՝ անոր ձողերը և անոր բոլոր գործիքները՝ աւազանը ու անոր խարխիսը,
40 Սրահին վարագոյրները՝ անոր սիւները ու խարխիսները՝ և սրահին դրանը վարագուրը՝ անոր չուանները ու ցիցերը՝ և խորանին այսինքն ժողովքի վրանին պաշտօ-

նին համար էղած բոլոր կարա-
41 սիքը, Սրբարանին մէջ պաշտե-
լու համար՝ պաշտօնին հանդերձ-
նէրը, ու Ահարան քահանային
աւրը զգեստներըը, ու անոր որդ-
ւոցը զգեստներըը, որ քահանայ-
42 յութիւն ընեն։ Ան ամէնուն
պէս՝ որ Տէրը Մովսէսին պատ-
ուիրեց, անանկ ըրին Իսրայէլի
որդիքը ամէն գործը։
43 Եւ Մովսէս բոլոր շինուած-
քին նայեցաւ, և ահա Տէրոջը
պատուիրածին պէս ըրին ան,
անանկ ըրին. և Մովսէս օրհնեց
զանոնք։

ԳԼ. Խ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-
2 սին՝ ըսելով. Ա՛ռաջին ամսուն ա-
ռաջին օրը պիտի կանգնես խո-
րանը՝ այինքն ժողովքի վրանը։
3 Եւ անոր մէջը պիտի դնես վը-
կայութեան տապանակը, ու վա-
րագուրովը ծածկես տապանակը։
4 Եւ սեղանը նէքա պիտի բերես.
ու անոր վրայ շարուելու հայերը
շարես, և աշտանակը պիտի բե-
րես, ու անոր ճրագներըը վա-
5 ռես։ Եւ վկայութեան տապա-
նակին առջևը պիտի դնես խունկ
կին սակի սեղանը, ու խորանին
6 դրանը վարագուրը դնես։ Եւ
խորանին՝ այինքն ժողովքի վրա-
նին դրանը առջևը՝ ողջակիզի
7 սեղանը պիտի դնես։ Եւ ժո-
ղովքի վրանին ու սեղանին մէջ-
տեղը պիտի դնես աւազանը, ու
8 անոր մէջը ջուր դնես։ Եւ շուր-
ջանակի սրահը պիտի կանգնես,
ու սրահին դրանը վարագուրը
9 դնես։ Եւ օծման ևղը պիտի
առնես, ու խորանը և անոր մէջը
եղած ամէն բաներըը օծես, և
անոնց ու անոր ամէն անօթ-
նէրը պիտի սրբես, որ սուրբ
10 ըլլայ։ Եւ ողջակիզի սեղանը՝ ու
անոր բոլոր գործիքներըը պիտի
օծես, ու սեղանը սրբես, և սե-
ղանը ամէնասուրբ պիտի ըլլայ։
11 Եւ աւազանը ու անոր խոփիքը
պիտի օծես, ու սրբես զանոնք։
12 Եւ Ահարոնը ու անոր որդիքը
ժողովքի խորանին դրանը պիտի
մօտեցընես, ու ջուրով լուա։
13 Եւ Ահարոնին պիտի հագցնես սուրբ զգեստներըը,
ու օծես անոնց, և սրբես անոնց,
որ ինծի քահանայութիւն
ընեն։ Եւ անոր որդիքն ալ պիտի
մօտեցընես, ու անոնց շապիկներ
հագցնես։ Եւ անոնց հայրը օծա-
15 ծիլ պէս՝ պիտի օծես զանոնք,
որ ինծի քահանայութիւն ը-
նեն. և անոնց օծութիւնը իրենց
ազգերուն մէջ յաւիտենական
քահանայութեան համար պիտի
ըլլայ։
16 Եւ Մովսէս՝ Տէրոջը իրեն բո-
լոր պատուիրածին պէս ըրաւ.
անանկ ըրաւ։ Եւ եղաւ որ երկ-
17 րորդ տարին՝ առաջին ամսուն ա-
ռաջին օրը խորանը կանգնուե-
ցաւ։ Եւ Մովսէս կանգնեց խո-
18 րանը, ու անոր խարխանները
դրաւ, և անոր տախտակներըը
կանգնեց, ու անոր նիգերըը ան-
ցուց, ու սիւներըը կանգնեց։ Եւ
19 խորանին վրայ տարածեց վրանը,
ու վերէն վրանին ծածկոցը անոր
վրայ դրաւ՝ ինչպէս որ Տէրը
Մովսէսին պատուիրեր էր։ Եւ
20 վկայութիւնը առաւ՝ ու տապա-
նակին մէջը դրաւ, և ձողերը տա-
պանակին վրայ անցուց, ու վե-
րէն տապանակին վրայ քաւու-
թիւնը դրաւ։ Եւ տապանակը
21 խորանին մէջը բերաւ, ու ծած-
կող վարագուրը դրաւ, և վե-
կայութեան տապանակը ծած-
կեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին
պատուիրեր էր։ Եւ ժողովքի
22 վրանին մէջ՝ խորանին հիւսիսա-
յին կողմը՝ վարագուրին դուրսի
դին դրաւ սեղանը. Եւ անոր
23 վրայ շարուելու հացերը շարեց
Տէրոջը առջևը, ինչպէս որ Տէրը
Մովսէսին պատուիրեր էր։ Եւ
24 ժողովքի վրանին մէջ՝ սեղանին
դիմացը խորանին հարաւային
կողմը դրաւ աշտանակը։ Եւ
25 Տէրոջը առջևը ճրագներըը վա-
ռեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին

26 պատուիրեր էր։ Եւ Ժողովքի
վրանին մէջ վարագուրին առ-
27 ջեւը դրաւ տակի անդամը. եւ ա-
ռաջ վրայ անուշահոտ խունկ ծը-
խեց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէ-
28 սին պատուիրեր էր։ Եւ խորա-
նին դրանը վարագուրը դրաւ։
29 Եւ խորանին՝ այսինքն Ժողովքի
վրանին դրանը քով ողջակէզին
անդամը դրաւ, ու անոր վրայ
ողջակէզը ու հացի ընծան մա-
ատուց, ինչպէս որ Տէրը Մովսէ-
30 սին պատուիրեր էր։ Եւ Ժողով-
քի վրանին ու անդանին միջտեղը
դրաւ աւազանը, ու անոր մէջը
լուացուելու համար ջուր դրաւ։
31 Եւ Մովսէս ու Ահարոն ու անոր
որդիքը իրենց ձեռքերը ու ոտ-
32 քերը անկէ կը լուային. Ժողով-
քի վրանը մտած ատեննին, ու
անդանին մօտենալու ատեննին կը
լուացուէին, ինչպէս որ Տէրը
33 Մովսէսին պատուիրեր էր։ Եւ
խորանին ու անդանին բոլորտիքը
սրահը կանգնեց, ու սրահին դը-
բանը վարագուրը դրաւ։ Այս-
պէս Մովսէս բոլոր գործը լմնց-
ուց։

34 Եւ ամպ մը ծածկեց Ժողով-
քի վրանը, ու Տէրոջը փառքը
35 լեցուց խորանը։ Եւ Մովսէս չէր
կրնար մտնել Ժողովքի վրանը.
ինչու որ ամպը անոր վրայ կը
կենար, ու Տէրոջը փառքը լե-
ցուցեր էր խորանը։ Եւ Իսրայէ-
36 լի որդիքը իրենց բոլոր ճամբոր-
դութիւնքը մէջ՝ երբոր ամպը
խորանին վրայէն վերնար, անոնք
37 կը շարժէին. եւ թէ որ ամ-
պը չվերնար, մինչեւ անոր վեր-
38 նալու օրը չէին շարժեր։ Քանզի
ցորեկը Տէրոջը ամպը խորանին
վրայ էր, ու գիշերը անոր վրայ
կրակ կար, Իսրայէլի բոլոր ժո-
ղովուրդին առջեւ իրենց ամէն
ճամբորդութիւնքը մէջ։

ԳԻՐՔ ԴԱՏԱՑԻՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Տէրը կանչեց Մովսէսը,
ու Ժողովքի խորանէն խօսեցաւ
2 անոր՝ ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի
որդւոցը, ու ըսէ անոնց. Թէ որ
ձեզմէ մէկը անասուններէն ըն-
ծայ մատուցանելու ըլլայ Տէրո-
ջը, ձեր ընծան արջառներէն
կամ հօտերէն պիտի մատուցա-
նէք։
3 Թէ որ անոր ընծան արջառ-
ներէն ողջակէզ է, արու անա-
պատ պիտի մատուցանէ. ու Ժո-
ղովքի խորանին դրանը քով պի-
տի մատուցանէ զայն Տէրոջը ա-
ջևը ընդունելի ըլլալու համար։
4 Եւ իր ձեռքը ողջակէզին գլ-
խուն վրայ պիտի դնէ, ու ան
իրեն քաւութիւն ընելու համար
ընդունելի պիտի ըլլայ։ 5
5 Ցուլը պիտի մորթէ Տէրոջը ա-
ջևը. ու Ահարոնին որդիքը քա-
հանաները՝ արիւնը պիտի մօտե-
ցընեն, ու Ժողովքի խորանին
դրանը քով եզած սեղանին վրայ
շուրջանակի պիտի սրսկեն ար-
իւնը։ Եւ ողջակէզին մորթը պի- 6
տի հանէ, ու կտոր կտոր պիտի
ընէ ողջակէզը։ Եւ Ահարոն քա- 7
հանային որդիքը սեղանին վրայ
կրակ պիտի դնեն, ու կրակին վը-
րայ փայտեր շարեն. Եւ Ահա- 8
րոնին որդիքը քահանաները՝ ա-
զանը եզած կրակին վրայի փայ-
տերուն վրայ պիտի շարեն կտոր-
ները՝ գլուխը ու ճարպը. Բայց 9
անոր փորոտիքը ու ոտքերը ջուրի

պիսի լուայ, և քահանան պիսի այրէ ամէնը սեղանին վրայ՝ Տէրոջը ողջակէզ ու անուշահոտ պատարագ ըլլալու համար։

10 Եւ թէ որ անոր ողջակէզին ընծան հօտէրէն՝ այինքն ոչխարներէն կամ այծերէն է, արու անբասիր պիսի մատուցանէ։ Եւ պիսի մորթէ անիկայ Տէրոջը առջեւը սեղանին հիւսիսային կողմը, ու Ահարոնին որդիքը քահանաները՝ սեղանին վրայ շուրջանակի
12 պիսի սրսկեն անոր արիւնը։ Եւ կտոր կտոր պիսի բնէ ան՝ գլխովը ու ճարպովը, և քահանան սեղանը եղած կրակին վրայի փայտերուն վրայ պիսի շարէ անոնք։
13 Եւ փորոտիքը ու ոտքերը ջրով պիսի լուայ, ու քահանան ամէնը պիսի բերէ՝ ու սեղանին վրայ այրէ, ասիկայ ողջակէզ ու անուշահոտ պատարագ մըն է Տէրոջը։

14 Եւ թէ որ ողջակէզին համար Տէրոջը հաւուցանելու ընծան թռչունէրէն է, անատուները անիկայ իր ընծան տատրակներէն կամ աղաւնիի ձագերէն պիսի մատուցանէ։
15 Եւ քահանան սեղանը պիսի բերէ ան՝ ու անոր գլուխը փրցնէ, և սեղանին վրայ պիսի այրէ, ու անոր արիւնը սեղանին դէն քամուի։
16 Եւ անոր կանաքը ու աղիքը պիսի զատէ, և սեղանին արեւելեան կողմը եղած մոխրանոցը
17 նետէ։ Եւ զանիկայ թեւերէն պիսի պատռէ՝ առանց զատելու, ու քահանան պիսի այրէ զանիկայ սեղանին վրայ՝ կրակին վրայի փայտերուն վրայ, ան՝ ողջակէզ ու անուշահոտ պատարագ մըն է Տէրոջը։

ԳԼ. Բ

1 Ու երբոր մէկը հացի ընծայ մատուցանելու ըլլայ Տէրոջը, անոր ընծան բարակ ալիւրէ պիսի ըլլայ, ու անոր վրան եղ պիսի թափէ, և կնդրուկ դնէ վրան։
2 Եւ Ահարոնին որդւոցը քահանաներուն պիսի բերէ ան, ու քահանան անկէ իր ձեռքը լեցուն անոր բարակ ալիւրէն ու եղէն պիսի առնէ բոլոր կնդրուկին հետ միասին, և քահանան յիշատակի համար սեղանին վրայ այրէ՝ Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու համար։ Եւ հացի ընծային մնացածը՝ Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիսի ըլլայ, ասիկայ ամենասուրբ պատարագ մըն է Տէրոջը։ 3

Եւ թէ որ թոնիրի մէջ եփած հացի ընծայ մատուցանելու ըլլաս, բարակ ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր շօթեր՝ կամ եղով օծուած անխմոր բաւաշներ պիսի ըլլայ։ 4

Եւ թէ որ քու ընծադ տապակի վրայ եփած հացի ընծայ է, բարակ ալիւրէ եղով շաղուած անխմոր պիսի ըլլայ։ Կտոր կտոր պիսի կտրատես ան, ու վրան եղ թափես, ասիկայ հացի ընծայ է։ 5 6

Եւ թէ որ քու ընծադ սաճի վրայ եփած ընծայ է, բարակ ալիւրէ եղով պիսի շինուի։ Եւ ասոնցմէ շինուած ընծան Տէրոջը պիսի բերես, ու քահանային մօտեցնէ ան։ Եւ քահանան հացի ընծայէն անոր յիշատակը պիսի առնէ, ու սեղանին վրայ այրէ՝ Տէրոջը անուշահոտ պատարագ ըլլալու։ Եւ հացի ընծայէն մնացածը Ահարոնին ու անոր որդւոցը պիսի ըլլայ, ասիկայ ամենասուրբ պատարագ մըն է Տէրոջը։ 7 8 9 10

Հացի ընծան՝ որ դուք Տէրոջը պիսի մատուցանէք, բնաւ խմորեալ պիսի չշինուի, քանզի որ պատարագի համար ամէնևին խմոր կամ մեղր պիսի չայրէք Տէրոջը։ Անոնք իբրև երախայրիք պտուղի ընծայ մատուցանէք Տէրոջը, բայց սեղանին վրայ պիսի չմատուցուին անուշահոտութեան համար։ Եւ քու ամէն հացի ընծայիդ աղ պիսի դնես, ու քու հացի ընծայիդ քու Աստուծոյդ 11 12 13

ուխտին սրը պակաս չընելու, քա-
ամէն ընծայելէ ազ ալ մնաս-
ցանելու։
14 Եւ թէ որ առջի պատուհնեքուն
ընծան մնասուցանելու ըլլաս Տէ-
րոջը, առջի պատուհնեքուն ըն-
ծային համար՝ կլակով բռնուած
թաթմ հասկերէն ձեծուած ցո-
15 րեն մնասուցանելու. Եւ անոր վը-
րան եղ պիտի թափելու, ու կրնե-
րուկ դնելու վրան, ասիկայ հացի
16 ընծայ է։ Եւ քահանան անոր
ձեծուած ցորենէն ու անոր ե-
ղէնն՝ անոր բոլոր կնդրուկովը ա-
նար յիշատակը պիտի այրէ՝ Տէ-
րոջը պատարագ ըլլալու համար։

ԳԼ. Գ

1 Ու թէ որ անոր ընծան խա-
ղաղաբեռան զոհ է, եթէ որ ա-
ջառնելէն կը մնասուցանէ, թէ
արու ըլլայ և թէ էգ, Տէրոջը
առջևը անարատ պիտի մնաս-
2 ցանէ ան։ Եւ իր ձեռքը իր ըն-
ծայած անասունին գլխուն վրայ
պիտի դնէ, ու ժողովքի խորա-
նին դուռը մորթէ ան. և Ահա-
րոնին որդիքը քահանաներէն ա-
ղանին վրայ շուրջանակի պիտի
3 սրսկեն արիւնը։ Եւ խաղաղա-
բեռան զոհէն պատարագ պիտի
մնասուցանէ Տէրոջը, այսինքն փո-
րոտիքը ծածկող ճարպը՝ ու փո-
րոտիքին վրայ եղած բոլոր ճար-
4 պը, Եւ երկու երիկամունքը՝ ու
կռշտին վրայ եղած անոնց վը-
րայի ճարպը՝ և լեարդին թա-
ղանթը երիկամունքներուն մէկ-
5 տեղ պիտի վրցընէ. Եւ Ահա-
րոնին որդիքը՝ սեղանը եղած կը-
րակին վրայի փայտերուն վրայ
ողջակէզին հետ պիտի այրեն ա-
նանք, Տէրոջը անուշահոտ պա-
տարագ ըլլալու համար։
6 Եւ թէ որ խաղաղաբեռան զո-
հի համար Տէրոջը ոչխարէ ընծան
ընծայէ ան՝ թէ արու
ըլլայ և թէ էգ՝ անարատ պիտի
7 մնասուցանէ ան։ Թէ որ անիկայ
իր ընծային համար գառն մնա-
սուցանէ, Տէրոջը առջևը պիտի
բերէ ան, Եւ ձեռքը իր ընծա- 8
յին գլխուն վրայ պիտի դնէ,
ու ժողովքի խորանին առջևը
մորթէ ան. և Ահարոնին որդիքը
սեղանին վրայ շուրջանակի պիտի
սրսկեն արիւնը։ Եւ խաղա- 9
ղաբեռան զոհէն պատարագ պի-
տի մնասուցանէ Տէրոջը, այսինքն
անոր ճարպը ու բոլոր գմակը
ամէնն վրցընելով, և փորոտիքը
ծածկող ճարպը՝ ու փորոտիքին
վրայ եղած բոլոր ճարպը, Եւ 10
երկու երիկամունքը՝ ու կռշտին
վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝
և լեարդին թաղանթը երիկա-
մունքներուն մէկտեղ պիտի վրը-
ցընէ։ Եւ քահանան սեղանին 11
վրայ պիտի այրէ սոնք՝ Տէրոջը
պատարագ ըլլալու համար։
Եւ թէ որ անոր ընծան այծ 12
է, Տէրոջը առջևը պիտի բերէ
ան. Եւ իր ձեռքը անոր գլխուն 13
վրայ պիտի դնէ, ու ժողովքի
խորանին առջևը մորթէ ան. և
Ահարոնին որդիքը սեղանին վրայ
շուրջանակի պիտի սրսկեն անոր
արիւնը։ Եւ անկէց իր ընծա- 14
յէն պատարագ պիտի մնասու-
ցանէ Տէրոջը, այսինքն փորոտի-
քը ծածկող ճարպը՝ ու փորոտի-
քին վրայ եղած բոլոր ճարպը,
Եւ երկու երիկամունքը՝ ու կռշ- 15
տին վրայ եղած անոնց վրայի
ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը
երիկամունքներուն մէկտեղ պիտի
վրցընէ. Եւ քահանան սեղանին 16
վրայ պիտի այրէ անանք, անուշ-
հոտ պատարագ ըլլալու համար.
ամէն ճարպը Տէրոջն է։ Յաւէ- 17
ժական մէկ ձեր բոլոր բնա-
կարաններուն մէջ, յաւիտենական
կանոն ըլլայ, որ ոչ ճարպ ուտէք՝
ոչ ալ արիւն։

ԳԼ. Դ

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդի-
ներուն՝ ու ըսէ. Թէ որ անձ մը ա-
խտամոլ մեղանչէ, ու Տէրոջը
բոլոր ապրիլած բաներուն մէկը
ընէ, թէ որ օծուած քահանան 3

ժողովուրդը յանցաւոր ընելու մեղք մը գործելու ըլլայ, իր գործած մեղքին համար արջառ նվիրէն անարատ զաւակ մը մեղքի պատարագ մատուցանէ տէրոջ 4 ը. Եւ ժողովքի խորանին դուռը՝ տէրոջը առջևը պիտի բերէ զաւակը, ու իր ձեռքը զաւակին գլուխն վրայ դնէ, և տէրոջը առջևը մորթէ զաւակը։ 5 Եւ օծուած քահանան զաւակին արիւնէն պիտի առնէ՝ ու ժողովքի խորանը բերէ։ 6 Եւ քահանան իր մատը արիւնը պիտի թաթխէ, ու տէրոջը առջևը՝ սրբարանին վարագուրին առջևը եօթը անգամ սրսկէ արիւնէն։ 7 Եւ քահանան արիւնէն *էն մը պիտի դնէ տէրոջը առջևը անուշահոտ խունկի սեղանին եղջիւրները վրայ, որ ժողովքի խորանին մէջն է, ու զաւակին ճարպ բոլոր արիւնը՝ ժողովքի խորանին դրանը քով եղած ողջակիզի սեղանին յատակը թափէ։ 8 Եւ մեղքի պատարագ եղած զաւակին բոլոր ճարպը՝ պոչին փորոքը ծածկող ճարպը՝ ու փորոքին վրայ եղած բոլոր ճարպը անկէ պիտի վերցնէ, 9 Եւ երկու երիկամունքը՝ ու կռնակին վրայ եղած անոնց վրայի ճարպը՝ և լեարդին վրայի թաղանթը երիկամունքներովը միասին պիտի վերցնէ, 10 խաղաղութեան զոհին արջառէն վերցուելուն պէս, և քահանան ողջակիզի սեղանին վրայ պիտի այրէ անոնք։ 11 Եւ զաւակին մորթը՝ ու անոր բոլոր միսը՝ գլուխը ու ոտքերովը՝ և անոր փորոքը ու 12 պղտը, Այսինքն բոլոր զաւակը բանակին դուրսի դին մաքուր տեղ մը՝ մոխիր թափուած տեղը պիտի հանէ, և փայտերու վրայ կրակով այրէ ան. մոխիր թափուած տեղը պիտի այրուի։

13 Եւ թէ որ Իսրայէլին բոլոր ժողովքը անգիտութեամբ սխալին, ու տէրոջը բոլոր արգիլած բաներէն մէկը ընելով յանցաւոր ըլլան, եւ որ իմացուի անոնց մեղքին, ժողովքը մեղքի պատարագի համար արջառ նվիրէն զաւակ մը պիտի մատուցանեն, ու ժողովքի խորանին առջևը բերէ անիկայ։ 15 Եւ ժողովքին ծերերը իրենց ձեռքերը զաւակին գլուխն վրայ պիտի դնեն տէրոջը առջևը, ու զաւակը տէրոջը առջևը պիտի մորթուի։ 16 Եւ օծուած քահանան զաւակին արիւնէն ժողովքի խորանը պիտի բերէ։ 17 Եւ քահանան իր մատը արիւնը պիտի թաթխէ, ու տէրոջը առջևը՝ վարագուրին առջևն եօթը անգամ պիտի սրսկէ։ 18 Եւ արիւնէն *էն մը ժողովքի խորանին մէջ տէրոջը առջևը եղած սեղանին եղջիւրներուն վրայ պիտի դնէ, ու ճաշած բոլոր արիւնը՝ ժողովքի խորանին դրանը քով եղած ողջակիզի սեղանին յատակը թափէ։ 19 անոր բոլոր ճարպը պիտի վերցնէ անկէ, ու սեղանին վրայ այրէ։ 20 Եւ մեղքի պատարագ եղած զաւակին ինչպէս որ ըրաւ, ասոր զաւակին ալ անանկ պիտի ընէ, ու քահանան անոնց համար քաւութիւն ընէ, ու անոնց թողութիւն ըլլայ։ 21 Եւ զաւակին դուրս պիտի հանէ զաւակը, ու ինչպէս որ առջի զաւակը այրեց, ասոր ալ անանկ պիտի այրէ, ժողովքին համար մեղքի պատարագ մըն է ասիկա։

22 Երբոր իշխան մը մեղք գործէ ըլլայ, ու իր Տէր Աստուծոյն արգիլած բաներէն մէկը ակամայից ընելով՝ յանցաւոր ըլլայ, 23 թէ որ իր ըրած մեղքը իրեն ծանուցուի, իրեն համար այծեմէն արու անարատ նոխազ մը ընծայ պիտի բերէ, 24 Եւ իր ձեռքը նոխազին գլուխն վրայ պիտի դնէ, ու զանիկայ տէրոջը առջևը ողջակիզին մորթուելու տեղը մորթէ, մեղքի պատարագ մըն է ասիկա։ 25 Եւ քահանան մեղքի պատարագին արիւնէն իր մատովը պիտի առնէ, ու ողջակիզի

ուղանին ողջ ի բնէ բուն վայ պիտի դնէ , և անոր ճաշած արիւնը ողջակէզ ուղանին յատակը
26 թափէ : Եւ անոր բոլոր ձարպը՝ խաղաղութեան պահին ձարպին պէս՝ ուղանին վրայ պիտի այրէ , ու քահանան անոր մեղքին համար քաւութիւն ընէ , և թողութիւն ըլլայ անոր :
27 Եւ թէ որ երկրին ժողովուրդէն մէկը սխալմամբ ուզանէ՝ ու Տէրոջը արգիլած բաներէն մէկը ընելով՝ յանցաւոր ըլլայ ,
28 թէ որ իր ըրած մեղքը իրեն ծանուցուի , իր ըրած մեղքին համար իր ընծան այծէրէն արու էգ այծ մը պիտի բերէ :
29 Եւ իր ձեռքը մեղքի պատարագին գլուխն վրայ պիտի դնէ , ու մեղքի պատարագ Եղած անասունը ողջակիզութեան Տրբութիւնը
30 ուղը մորթէ : Եւ քահանան իր մատովը անոր արիւնէն պիտի առնէ , ու ողջակէզի ուղանին եղջիւրներուն վրան դնէ , և ճաշած բոլոր արիւնը ուղանին
31 յատակը թափէ : Եւ անոր բոլոր ձարպը՝ խաղաղութեան զոհին ձարպը վերցուելուն պէս պիտի վերցնէ , ու քահանան պիտի այրէ անիկայ ուզանին վրայ ա-նոյշ հոտի համար Տէրոջը առ-ջևը . և քահանան անոր համար քաւութիւն ընէ , ու անոր թո-
32 ղութիւն պիտի ըլլայ : Եւ թէ որ մեղքի պատարագի համար գառն մատուցանելու ըլլայ , ան-
33 արու էգ մը պիտի բերէ . Եւ իր ձեռքը մեղքի պատարագին գլուխն վրայ պիտի դնէ , ու ող-ջակիզութեան մորթուելու տեղը մեղքի պատարագի համար մոր-
34 թէ ան : Եւ քահանան իր մատովը մեղքի պատարագին արիւնէն պիտի առնէ , ու ողջակիզի ուզանին եղջիւրներուն վրան դնէ , և ճաշած բոլոր արիւնը ու-
35 զանին յատակը թափէ : Եւ խաղաղութեան զոհէն գառն ձարպը վերցուելուն պէս՝ անոր բոլոր ձարպը պիտի վերցնէ , ու քա-

հանան ուզանին վրայ պիտի այրէ ան՝ Տէրոջը պատարագներուն հետ . և քահանան անոր ըրած մեղքին համար քաւութիւն ընէ , ու թողութիւն ըլլայ անոր :

ԳԼ. Ե

1 Եւ թէ որ անձ մը մեղանչէ , ու երդումի ձայնը լսելով՝ վկայ ըլլայ , կամ բանը տեսած ըլլայ կամ գիտցած , թէ որ չհմայը-նէ , յանցանքը ինքը պիտի կրէ :
2 Կամ անձ մը անմաքուր բանի մը՝ կամ անմաքուր գազանի մը դիին՝ կամ անմաքուր անասունի մը դի-ին՝ կամ անմաքուր սողունի մը դիին դպչելու ըլլայ , թէպետև չգիտնալով , անիկայ անմաքուր ու
3 յանցաւոր պիտի եղողի : Կամ մարդու անմաքրութեան՝ որ և իսկ պիղծ ընող անմաքրութեան դպչելու ըլլայ չգիտնալով , ինքը ան գիտցած ատենը՝ յանցաւոր պիտի ըլլայ :
4 Կամ անձ մը՝ չարիք կամ բարիք ընելու համար էր բերնովը զգուշ ելլով՝ երդում ը-նելու ըլլայ , ինչպէս որ մարդիկ երդումով կը զգուշին , թէ որ չգիտնալով ըլլայ , ինքը ան գիտցած ատենը ասոնց մէկուն մէջ
5 յանցաւոր պիտի ըլլայ : Եւ թէ որ ան բաներէն մէկուն մէջ յան-ցաւոր ըլլայ , անոր համար իր մեղք գործելը խոստովանի .
6 Եւ իր ըրած մեղքին համար իր յան-ցանքին պատարագը՝ հօտէրէն էգ մը , այսինքն էգ գառնուկ մը՝ կամ այծէրէն էգ ուլ մը մեղքի պատարագի համար պիտի բերէ Տէրոջը . ու քահանան քաւու-թիւն ընէ անոր՝ իր մեղքին համար
7 Եւ թէ որ ոչխար կամ այծ բերելու կարող չէ , իր ըրած յանցանքին համար երկու տատ-րակ կամ աղաւնիի երկու ձագեր պիտի բերէ Տէրոջը . մէկը մեղ-քի պատարագ , և մէկալը ողջա-
8 կէզ ըլլալու համար : Եւ քահա-նայնին պիտի բերէ զանոնք , ու անիկայ նախ պիտի մատուցանէ մէկը՝ որ մեղքի պատարագ է ,

և անոր գլուխը իր վիզէն չըլ-
9 տելով՝ փըշընէ. եւ մեղքի պա-
տարագին արիւնէն սեղանին չի
քառը պիտի տրակէ, ու մնացած
արիւնը սեղանին յատակը պիտի
քամուի. ասիկայ մեղքի պա-
10 տարագ է. Եւ միկալը բոո օրի-
նի ալջախէզ պիտի ընէ. ու քա-
հանան անոր քաւութիւն ընէ
իր ըրած մեղքին համար, և ա-
նոր թողութիւն ըլլայ:
11 Եւ թէ որ երկու տատրակ
կամ աղաւնիի երկու ձագեր բե-
րելու կարող չըլլայ, անոանկը
մեղք գործողը իր ընծային հա-
մար ալիւրի մէ տասնեկորդ մա-
սը բարակ ալիւր պիտի բերէ
մեղքի պատարագի համար. ոչ
անոր վրայ եղ պիտի դնէ՝ ոչ ալ
վրան կնդրուկ դնէ. ինչու որ
12 մեղքի պատարագ է ան: Եւ քա-
հանային պիտի բերէ ան, ու քա-
հանան անկէ իր ձեռքը լեցուն
անոր յիշատակին համար առնէ,
ու սեղանին վրայ այրէ Տէրոջը
պատարագներուն հետ. մեղքի
13 պատարագ է ան: Եւ քահանան
քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝
ան բանէրուն մէկուն մէջ ըրած
մեղքին համար, ու անոր թողու-
թիւն ըլլայ. և ճաշածը հացի պէս քահանային պիտի ըլ-
լայ:
14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
15 ըսելով. Թէ որ անձ մը յանցանք
մը ընէ՝ ու սխալմամբ Տէրոջը
սուրբ բաներուն մէջ մեղք գոր-
ծէ, իր յանցանքի պատարագին
համար արբանեակին սիկղլին հա-
մեմատ՝ քա արժէքցուցածիդ չափ
սիկղլ արծաթով հօտերէն անա-
րատ խոյ մը պիտի բերէ Տէրո-
16 ջը: Եւ սուրբ բաներուն մէջ իր
ըրած վնասը պիտի հատուցանէ,
ու անոր վրան հինգերորդ մաս
մըն ալ աւելցընէ, և քահանա-
յին տայ ան. ու քահանան յան-
ցանքի պատարագին խոյովը քա-
ւութիւն ընէ անոր, և թողու-
թիւն ըլլայ անոր:
17 Եւ թէ որ անձ մը մեղանչէ,
ու Տէրոջը բոլոր արգիլած բա-
ներէն մէկը ընէ, թէ և անգի-
տութեամբ, անիկայ յանցաւոր
է, ու իր անօրէնութիւնը պիտի
կրէ: Եւ քա արժէքցուցածիդ 18
պէս՝ յանցանքի պատարագին հա-
մար հօտերէն անարատ խոյ մը
պիտի բերէ քահանային. ու քա-
հանան անոր համար քաւութիւն
պիտի ընէ՝ անոր անգիտութեամբ
սխալելուն համար. և անոր թո-
ղութիւն պիտի ըլլայ: Ա՛յ՝ յան- 19
ցանքի պատարագ է. անիկայ
անշուշտ յանցաւոր եղած է Տէ-
րոջը առջեւը:

ԳԼ. Ջ

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 1
ըսելով. Թէ որ անձ մը մեղան- 2
չէ, ու Տէրոջը դէմ յանցանք մը
ընէ, և իր դրացիին սուտ խօսք աւանդի մը համար՝ կամ
իր ձեռքը յանձնուած բանի մը
համար՝ և կամ յափշտակուած
բանի մը համար, կամ իր դրա-
ցիին խարդախութիւն ընելը
ըլլայ, կամ կորսուած բան մը 3
գտնէ, և ուրանալով՝ սուտ ան-
որ երդում ընէ, բոլոր ատ բա-
ներուն մէկուն մէջ որ մարդ կըը-
նայ ընել, մեղանչելու ըլլայ: Ան- 4
տեղը մեղք գործելուն ու յան-
ցաւոր ըլլալուն համար՝ բռնու-
թեամբ յափշտակած բանը՝ կամ
խարդախութեամբ առած բանը՝
կամ իրեն յանձնուած աւանդը
կամ գտած կորսուած իր պիտի
տայ. կամ ամէն բան որուն հա- 5
մար սուտ երդում ըրած
է, անիկայ լման պիտի հատու-
ցանէ, ու անոր վրայ հինգերորդ
մաս մը աւելցընէ, և իր յանցան-
քի պատարագին օրը՝ որու որ
կը վերաբերի՝ անոր պիտի տայ:
Եւ իր յանցանքի պատարագը Տէ- 6
րոջը պիտի բերէ, այսինքն՝ հօտե-
րէն անարատ խոյ մը՝ քա ար-
ժէքցուցածիդ համեմատ, քահա-
նային պիտի բերէ յանցանքի պա-
տարագի համար: Եւ քահանան 7
անոր համար քաւութիւն պիտի

քանե Տէրոջը առջևը. և ինչ բա-
նի համար որ յանցանք ըրած է,
քաղաքին պիտի ըլլայ անոր:
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
9 ըսելով. Պատուիրէ Ահարոնին
ու անոր որդւոցը և ըսէ. Ող-
ջակիզին օրէնքը սա է. ողջակէ-
զը բոլոր գիշերը մինչև առաւ-
աւզանը եղած կրակին վրայ պի-
տի ըլլայ, ու սեղանին կրակը
ներս անոր մէջ վառած պիտի մը-
10 նայ: Եւ քահանան իր քէմանէ
պատմուճանը պիտի հագնի, ու
իր քէմանէ վարտիքը մարմինին
վրայէն հագնի, և կրակով այ-
րուած ողջակիզին մոխիրը սե-
զանին վրայէն պիտի վերցնէ,
11 ու սեզանին քովը դնէ: Եւ իր
զգեստները պիտի հանէ, և ու-
րիշ զգեստներ հագնի, ու մոխի-
րը բանակէն դուրս մաքուր տեղ
12 մը պիտի հանէ: Եւ սեզանին
վրայի կրակը անոր մէջ ներս վա-
ռած պիտի ըլլայ, ոչ պիտի չը-
մարի. և քահանան ամէն առ-
աւտ անոր վրայ փայտեր այրէ,
ու անոր վրան ողջակիզը շարէ,
և անոր վրան խաղաղաբերման
զոհերուն ճարպը պիտի այրէ:
13 Կրակը՝ սեզանին վրայ միշտ վա-
ռած պիտի ըլլայ, ոչ պիտի չը-
մարի:
14 Եւ հացի ընծային օրէնքը սա
է. Ահարոնին որդիքը պիտի մա-
տուցանեն անիկայ Տէրոջը առ-
15 ջևը՝ սեզանին առջևն: Եւ իր
ձեռքը լեցուն անկէ՝ այնհետև հա-
ցի ընծային բարակ ալիւրէն ու
անոր եղէն՝ և հացի ընծային վը-
րայ եղած բոլոր կնդրուկը պի-
տի վերցնէ, և անոր յիշատակը
սեզանին վրայ անոյշ հոտի հա-
16 մար այրէ Տէրոջը: Եւ անկէ մը-
նացածը Ահարոնը ու անոր որ-
դիքը պիտի ուտեն. անխմոր հա-
ցով ըֆնուելով՝ սուրբ տեղը պի-
տի ուտուի ան. ժողովքի խորա-
17 նին սրահին մէջ ուտեն ան: Խը-
մորով պիտի չեփուի. իմ պատա-
րագներէս անոնց տուի ան՝ իրենց
բաժին ըլլալու. ասիկայ մեղքի
ու յանցանքի պատարագներու
պէս ամենասուրբ է: Ահարոնի 18
որդւոցը բոլոր արուները պիտի
ուտեն ան. Տէրոջը պատարագ-
ներէն՝ ձեր ազգերուն մէջ յաւի-
տենական կանոն ըլլայ սա. ամէն
անոնց դպչողը սուրբ ըլլայ:
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 19
ըսելով. Ահարոնին ու անոր որդ- 20
ւոցը օծուելու օրը՝ Տէրոջը մա-
տուցանելու զոհերնին սա է. ար-
դուին տասնորդով մասը բարակ
ալիւր ամէն օր հացի ընծայի հա-
մար պիտի տատրուծուի, կէսը ա-
ռաւաւտուն՝ ու կէսը իրիկունը:
Տապակի մէջ էֆէլո հոմոր՝ և- 21
զով պիտի շինուի. տապակած պի-
տի բերես ան, և հացի ընծային
եփած կտորտանքները անոյշ հո-
տի համար Տէրոջը պիտի մատու-
ցանես: Եւ իր որդիներէն իր տե- 22
ղը օծուելու քահանան պիտի
մատուցանէ ան. ասիկայ Տէրոջը
յաւիտենական կանոն ըլլալով
բոլորովին պիտի այրուի: Եւ քա- 23
հանային ամէն հացի ընծան բո-
լորովին պիտի այրուի, պիտի
չուտուի:
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 24
ըսելով. Խօսէ Ահարոնին ու ա- 25
նոր որդւոցը և ըսէ. Մեղքի պա-
տարագին օրէնքը սա է. Ողջա-
կիզին մորթուած տեղը պիտի
մորթուի մեղքի պատարագը Տէ-
րոջը առջևը. սա ամենասուրբ
է: Մեղքի պատարագը մատու- 26
ցանող քահանան պիտի ուտէ
ան. սուրբ տեղը՝ ժողովքի խո-
րանին սրահը պիտի ուտուի.
Ինչ որ անոր միսին դպչի՝ սուրբ 27
պիտի ըլլայ. և թէ որ անոր ա-
րիւնէն հանդերձի մը վրայ ցամ-
քի, սուրբ տեղը պիտի լուա-
ցուի՝ որուն վրայ ցամքի էր: Եւ 28
հողէ ամանը՝ որուն մէջ եռա-
ցուցած է ան միսը, պիտի կոտ-
րուի. ու թէ որ պղնձէ ամանի
մէջ եռացուցած ըլլայ, պիտի
շիուի՝ ու ջրով լուացուի: Քա- 29
հանայից բոլոր արուները պիտի
ուտեն անիկայ. սա ամենասուրբ

30 է։ Եւ ամէն մեղքի պատասխա-
նը՝ որուն արիւնէն ժողովքի խո-
րանը կը բերուի սուրբ տեղին
մէջ քաւութիւն ընելու համար,
պիտի չուտուի, կրակով պիտի
այրուի։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Եւ յանցանքի պատարագին
օրէնքը սա է, սա ամենասուրբ
2 է. Ողջակէզը մորթած տեղը
նին յանցանքի պատարագը պի-
տի մորթեն, և անոր արիւնը
սեղանին վրայ շուրջանակի պի-
3 տի սրսկէ. Եւ անկէ բոլոր ճար-
պը՝ այլինդն գմակը ու փորոտիքը
ծածկող ճարպը պիտի մատու-
4 ցանէ. Եւ երիկամունքը՝ ու կռշտին վրայ եղած անոնց
վրայի ճարպը՝ և լեարդին վրայի
թաղանթը՝ երիկամունքներով
5 միասին պիտի փրցնէ. Եւ քա-
հանան սեղանին վրայ պիտի այ-
րէ առանց՝ Տէրոջը պատարագ ըլ-
լալու, ասիկայ յանցանքի պա-
6 տարագ է։ Քահանայից ամէն
արուն պիտի ուտէ այն, սուրբ
տեղը պիտի ուտուի, խմիչէ ա-
7 ռնուսուրբ է։ Մեղքի պատա-
րագը ինչպէս որ Ի՛ԸԼԼԱՅ, յան-
ցանքի պատարագն ալ անանկ ըլ-
լայ. անոնց օրէնքը մէկ է. ա-
նով քաւութիւն ընող քահանա-
8 յին պիտի ըլլայ ան։ Եւ քահա-
նայ մը որ մէկուն ողջակէզը կը
մատուցանէ, ան քահանան իր
մատուցած ողջակէզին մորթը ի-
9 րեն պիտի առնէ։ Եւ բոլոր թո-
նիրի մէջ եփուած՝ ու բոլոր սա-
ղի մէջ և տապակի վրայ շինուած
հացի ընծան, զանիկայ մատու-
ցանող քահանային պիտի ըլլայ։
10 Եւ ամէն եղով շաղուած՝ կամ
առանց եղի հացի ընծան՝ Ահա-
րոնին բոլոր որդւոցը պիտի ը-
լայ. ամէն մէկուն իրաւունքը հաւա-
սար պիտի ըլլայ։
11 Եւ Տէրոջը մատուցանելու խա-
դաղաւթեան զոհին օրէնքը սա
12 է. Թէ որ շնորհակալութեան
համար մատուցանէ ան, անա-
ռունը շնորհակալութեան զոհին
հետ եղով շաղուած անխմոր շո-
քեր՝ ու եղով օծուած անխմոր
լաւաշներ՝ և բարակ ալիւրէ ե-
ղով շաղուած՝ տապկած շօքեր
պիտի մատուցանէ։ Շնորհակա- 13
լութեան համար եղած խաղա-
դաղութեան զոհին շօքերէն զատ՝
խմորեալ հացէ ընծայ մը պիտի
մատուցանէ։ Եւ անկէ՝ այլինդն 14
ամէն ընծաներէն մէկ հատ բարձ-
րացնելու ընծայ պիտի մատու-
ցանէ Տէրոջը. և անիկայ խա-
դաղաւթեան զոհին արիւնը սրսկ-
ող քահանային պիտի ըլլայ։ Եւ 15
շնորհակալութեան համար՝ խա-
դաղաւթեան զոհին միսը մատուց-
ուած օրը պիտի ուտուի. անկէ
մինչև առաւօտ պիտի չմնայ։ Եւ 16
թէ որ իր ընծան ուխտի համար
է կամ կամաւոր զոհ է, զոհը մա-
տուցած օրը պիտի ուտուի, ու
մնացածը հետևեալ օրը պիտի
ուտուի. Եւ զոհին միսէն երրորդ 17
օրուան մնացածը կրակով պիտի
այրուի։ Եւ թէ որ երրորդ օրը 18
իր խաղաղաւթեան զոհին միսէն
ուտուելու ըլլայ, ընդունելի պի-
տի չըլլայ, ո՛չ ալ անիկայ մա-
տուցանողին կը պիտի սեպուի.
պղծաթիւն պիտի ըլլայ, ու ան-
կէ ուտող անձը՝ իր անօրէնութ-
եանը պիտի կրէ։ Եւ ամէն պէ- 19
սակ անմաքուր բանի դպած միսը
պիտի չուտուի, կրակով պիտի
այրուի. սակայն ամէն մաքուր
եղողը պիտի ուտէ խաղաղաբէնան
զոհին միսէն։ Բայց ան անձը՝ որ 20
իր անմաքրութիւնը իր վրան ու-
նենալով, Տէրոջը խաղաղաւթեան
զոհէն միս ուտէ, ան անձը իր
ժողովուրդէն պիտի կորսուի։ Եւ 21
ամէն պէսակ անմաքուր բանի մը՝
թէ մարդու անմաքրութեան՝ թէ
անմաքուր անասունի՝ և թէ ա-
մէն կերպ անմաքուր պիղծ բանի
մը դպչող անձը՝ թէ որ Տէրոջը
խաղաղաւթեան զոհին միսէն ու-
տելու ըլլայ, ան անձը իր ժողո-
վուրդէն պիտի կորսուի։
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 22

25 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը
ու ըսէ. Բնաւ արկանի կամ ոչ-
խարի կամ այծի ձագպ պիտի չու-
24 տէք։ Եւ մեռած անասունին
ճարպը՝ ու փառատուածին ճար-
պը՝ ամէն գործի մէջ պիտի գոր-
ծածուի, բայց անկէ բնաւ պի-
25 տի չուտէք։ Քանզի ով որ Տէ-
րոջը պատարագ մատուցանելու ա-
նասունին ճարպէն ուտելու ըլ-
լայ, ան ուտող անձը իր ժողո-
26 վուրդէն պիտի կտրուի։ Եւ ձեր
ամէն բնակարանները մէջ բը-
նաւ արիւն պիտի չուտէք, թէ
թռչունի ըլլայ և թէ անասու-
27 նի։ Ամէն անձ որ ինչ և իցէ
արիւն ուտէ, ան անձը իր ժո-
ղովուրդէն պիտի կտրուի։
28 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
29 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝
ու ըսէ. Իր խաղաղութեան զո-
հը Տէրոջը մատուցանողը՝ իր խա-
ղաղութեան զոհէն ընծայ մը
30 պիտի բերէ Տէրոջը։ Տէրոջը պա-
տարագը իր ձեռքովը պիտի բե-
րէ. երբուածով ճարպը պիտի բե-
րէ, որ երբուածը երերցնելու
ընծայի համար երերցուի Տէրոջը
31 առջեւը։ Եւ քահանան ճարպը
պիտի այրէ սեղանին վրայ. բայց
երբուածը Ահարոնին ու անոր
32 որդւոցը պիտի ըլլայ։ Եւ ձեր
խաղաղութեան զոհերէն աջ զնա-
ռը քահանային պիտի տաք՝ բարձ
33 բացընելու ընծայի համար։ Ահա-
րոնի որդւոցմէն՝ խաղաղութեան
զոհին արիւնը ու ճարպը՝ ով որ
մատուցանէ, աջ զնառը անոր բա-
34 ժինը պիտի ըլլայ։ Քանզի անոնց
խաղաղութեան զոհերէն երերը-
ցընելու երբուածը և բարձրաց-
նելու զնառը Իսրայէլի որդւոցմէն
առի, և անոնք յաւիտենական կա-
նոնով Իսրայէլի որդւոցմէն Ահա-
րոն քահանային ու անոր որդւո-
35 ցը առի։ Ասիկայ Տէրոջը պա-
տարագներէն Ահարոնին և անոր
որդւոցը օծման իրաւունքի հա-
մար պրոբէյաս, զանոնք Տէրոջը
քահանայութիւնն ընելու մօտե-
36 ցուցած օրը, որ զանոնք օծած
օրը Տէրը հրամայեց որ Իսրայէլի
որդւոցմէն իրենց ցեղերուն մէջ
յաւիտենական կանոնով անոնց
տուի։
Ողջակէզին՝ հացի ընծային՝ և 37
մեղքի պատարագին՝ և յանցան-
քի պատարագին՝ ու օրհնու-
թիւնները՝ և խաղաղութեան
զոհին օրէնքը սա է, որ Տէրը 38
պատուիրեց Մովսէսին Սինայ լե-
ռը, ան օրը՝ որ Իսրայէլի որդ-
ւոցը պատուիրեց իրենց ընծանե-
րը Տէրոջը մատուցանելու Սինա-
յի անապատին մէջ։

ԳԼ. Ը

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-
2 սին՝ ըսելով. Առ Ահարոնը ու
անոր որդիքը իր հետը, և զգեստ-
ները՝ ու օծման եղը՝ և մեղքի
պատարագին զուարակը՝ ու երկու
խոյերը՝ և անխմոր հացին սակա-
ւը. Եւ ժողովէ բոլոր ժողովքը 3
մկկաւէզ ժողովքի խորանին դու-
ռը։ Եւ Մովսէս Տէրոջը իրեն 4
պատուիրածին պէս ըրաւ. ու
ժողովքը մկկաւէզ ժողովարա-
ժողովքի խորանին դուռը։ Եւ 5
Մովսէս ըսաւ ժողովքին. Ա՛ս է
բանը որ Տէրը պատուիրեց ընե-
լու։ Եւ Մովսէս մօտեցուց Ա- 6
հարոնը ու անոր որդիքը, և զա-
նոնք ջրով լուաց. Եւ անոր հագ- 7
ցուց շապիկը, ու անոր մէջքը
կապեց գօտին, և պատմուճանը
հագցուց անոր, ու եփուդը ա-
նոր վրայ դրաւ, ու եփուդին
ժապաւէնովը փաթթեց, ու ա-
նով գօտևորեց զանիկայ։ Եւ 8
լանջապանակը անոր վրայ դրաւ,
ու լանջապանակին մէջ Ուրիմը
ու Թումիմը դրաւ. Եւ խոյրը 9
անոր գլուխը դրաւ, ու խոյրին
վրայ՝ անոր առջեւի կողմէն ոսկի
թիթեղը՝ պսակին սուրբ պատկը
դրաւ, Տէրոջը Մովսէսին պատ-
ուիրածին պէս։
Եւ Մովսէս օծման եղը ա- 10
ռաւ, ու խորանը և բոլոր անոր
մէջին եղածները օծեց, ու սրբեց
անոնք. Եւ անկէ սեղանին վրայ 11

արակեց հօմը անգամ. և սեղա-
նը ու անոր բոլոր գործիքները
և աւազանը ու անոր խարխափը
օծեց, զանոնք սրբելու համար։
12 Եւ օծման ձէթէն Ահարոնին գլխ-
խուն վրայ լծակելով՝ անոյշ
13 սրբելու համար օծեց։ Եւ Մով-
սէս մօտեցուց Ահարոնին որդի-
ները՝ ու անոնց շապիկներ հագ-
ցուց, և մէկ գօտի կա-
պեց, ու անոնց գլխարկ ապարօշ-
ներ վրանին դրաւ, ՏԷրոջը Մովսէ-
սին պատուիրածին պէս։
14 Եւ մեղքի պատարագին զառ-
բակը մօտեցուց. և Ահարոն ու
անոր որդիները իրենց ձեռքերը
մեղքի պատարագ ըլլալու զառ-
15 բակին գլխուն վրայ դրին։ Եւ
մորթեց ալ։ և Մովսէս ա-
րիւնը առաւ, ու իր մատովը սե-
ղանին եղջիւրներուն վրայ դնելով
շուրջանակի, մաքրեց սեղանը, ու
արիւնը սեղանին յատակը թա-
փեց, և անոր վրայ քաւութիւն ը-
16 նելու համար՝ սրբեց անոնք։ Եւ փո-
րտաիքին վրան եղած բոլոր ճարպը՝
և լեարդին թաղանթը՝ ու երկու
երիկամունքը՝ և անոնց ճարպը
առաւ, ու Մովսէս սեղանին վը-
17 րայ այրեց անոնք։ Բայց զառ-
բակը՝ այսինքն անոր մորթը և
միսը՝ ու անոր աղբը բանակին
դուրսի դին կրակով այրեց, ՏԷ-
րոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս։
18 Եւ ողջակիզին խոյը մօտեցուց,
և Ահարոնը ու անոր որդիները ի-
րենց ձեռքերը խոյին գլխուն
19 վրայ դրին։ Եւ մորթեց ալ։ Եւ Մովսէս շուրջանակի սեղանին
20 վրայ արիւնը, Եւ խոյը
կտոր կտոր բրաւ, ու Մովսէս
այրեց գլուխը և կտորները ու
21 ճարպը, Եւ փորտաիքը ու ոտքե-
րը ջրով լուաց, և Մովսէս բոլոր
խոյը սեղանին վրայ այրեց, ա-
նիկա ողջակէզ ու անուշահոտ
պատարագ մըն էր ՏԷրոջը, ինչ-
պէս որ ՏԷրը Մովսէսին պատ-
ուիրեց։
22 Եւ մօտեցուց մէկալ խոյը,
այսինքն օրհնութեան խոյը. և
Ահարոն ու անոր որդիները իրենց
ձեռքերը խոյին գլխուն վրայ
դրին. Եւ մորթեց ալ։ ու 23
Մովսէս անոր արիւնէն առաւ,
և Ահարոնին ականջին ըլլա-
կին վրայ՝ ու անոր ալ ձեռքին
մեծ մատին վրայ՝ և անոր ալ
ոտքին մեծ մատին վրայ դրաւ։
Եւ Ահարոնին որդիքը մօտեցուց, 24
ու Մովսէս ան արիւնէն անոնց
ալ ականջնեբուն ըլլակներուն
վրայ՝ և անոնց ալ ձեռքերնուն
մեծ մատերուն վրայ՝ ու անոնց
ալ ոտքերուն մեծ մատերուն
վրայ դրաւ. և Մովսէս սեղանին
վրայ շուրջանակի արակց ցաց
արիւնը։ Եւ ճարպը՝ գմակը՝ ու 25
փորտաիքին վրան եղած բոլոր
ճարպը՝ և լեարդին թաղանթը՝
ու երկու երիկամունքը՝ և անոնց
ճարպը՝ ու ալ ձախը առաւ.
Եւ ՏԷրոջը առջևը եղած անխմ- 26
մոր հացի սակաւէն անխմոր շօթ
մը՝ եղով հացի շօթ մը ու լա-
ւաշ մը առաւ, և ճարպերուն
վրայ ու ալ ձախին վրայ դրաւ։ Եւ 27
ամէնը Ահարոնին ու անոր որդւոցը
ձեռքը դնելով՝ զանոնք ՏԷրոջը
առջևը երերցնելու բնծայ մը-
տուց։ Եւ Մովսէս անոնց ձեռքէն 28
առաւ զանոնք, ու սեղանը եղած
ողջակիզին վրայ այրեց. ասոնք
օրհնութեան համար անուշահոտ
պատարագ էին ՏԷրոջը։ Եւ Մով- 29
սէս երբուածը առաւ, ու ՏԷրոջը
առջևը երերցնելու բնծայ մը-
տուց. ասիկայ օրհնութեան խո-
յէն Մովսէսին բաժինը եղաւ,
ՏԷրոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս։ Եւ Մովսէս օծման եղէն 30
ու սեղանին վրան եղած արիւնէն
առնելով՝ Ահարոնին վրայ ու ա-
նոր հանդերձներուն վրայ՝ և ա-
նոր հետ անոր որդւոցը վրայ ու
անոր որդւոցը հանդերձներուն
վրայ սրակց. և Ահարոնը ու ա-
նոր հանդերձները՝ և անոր հետ
անոր որդիքը ու անոր որդւոցը
հանդերձները սրբեց։
Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին 31

ու անոր որդւոցը։ Միսը ժո-
ղովքի խորանին դրանը քով է-
ացուցէք, և հան օրհնութեան
սակառին մէկ հայկումը կերէք
զանիկայ, ինչպէս որ ինծի պա-
տուիրեցաւ ըսելով թէ՝ Ահա-
րոնը ու անոր որդիքը պիտի ու-
32 տեն զանիկը։ Եւ միևնոյն ու հա-
ցէն ուտեցածը կրակով այրեցէք։
33 Եւ եօթը օր ժողովքի խորանին
դռնէն դուրս մի ելլէք, մինչև
ձեր օրհնութեան օրերուն վեր-
ջին օրը. ինչու որ ձեր օրհնու-
34 թիւնը եօթը օրը կ'ըլլայ։ Ա-
օրուան եղածին պէս՝ ձեզի հա-
մար քաւութիւն ընելու՝ Տէրը
35 հրաման բրաւ ասանկ ընել։ Ա-
ոի ցորեկը ու գիշերը եօթը օր
Ժողովքի խորանին դրանը քով
պիտի նստիք, ու Տէրոջը պահ-
պանութիւնը պիտի ընէք՝ որ չը-
36 մեռնիք. քանզի ասանկ պատուի-
րած է ինծի Տէրոջմէն։ Եւ
Ահարոն ու անոր որդիքը Տէրոջը
Մովսէսին ձեռքովը պատուիրած
ամէն բաներըը ըրին։

ԳԼ. Թ.

1 Եւ եղաւ որ ութերորդ օրը
Մովսէս կանչեց Ահարոնը ու ա-
նոր որդիքը և Իսրայէլի ծերերը.
2 Եւ բսաւ Ահարոնին. Առ քեզի
մատղի պատարագի համար զա-
րակ մը, ու աղջամէղի համար խոյ
մը. անուք անարատ ըլլան. և
3 Տէրոջը առջևը մատուցէք։ Եւ
Իսրայէլի որդւոցը պիտի խօսիս՝
բսելով. Մատղի պատարագի հա-
մար այծեքին նոխազ մը՝ և ոչ-
խարակի համար զարակ մը ու
պատուական մը առէք. մէկ տարե-
4 կան՝ անարատ ըլլան։ Նաև խա-
դաղութեան զոհերուն համար
Տէրոջը առջևը զոհելու արջառ
մը ու խոյ մը՝ ու եղով շաղախած
հացի ընծայ պիտի առնէք. ինչու
որ այսօր Տէրը ձեզի պիտի ե-
5 րեւնայ։ Եւ Մովսէսին պատուի-
րածը ժողովքի խորանին առ-
ջևը բերին. ու բոլոր ժողովքը
մօտեցան՝ ու Տէրոջը առջևը կայ-
նեցան։ Եւ Մովսէս բսաւ. Ա-
6 յն Տէրոջը պատուիրած բանը,
ատ ըրէք, ու Տէրոջը փառքը ձե-
զի պիտի երեւնայ։ Եւ Մովսէս
7 բսաւ Ահարոնին. Մեզանին մո-
տեցիր, ու քու մեղքի պատա-
րագդ և ողջակէզդ ըրէ, և քեզի
համար ու ժողովուրդին համար
քաւութիւն ըրէ. և ժողովուր-
դին ընծան մատուցանելով՝ ա-
նոնց համար քաւութիւն ըրէ՝
Տէրոջը պատուիրածին պէս։
8 Ասոր Ահարոնը մեզանին մո-
տեցաւ, և իրեն համար եղած
մեղքի պատարագին զարակը
մորթեց։ Եւ Ահարոնին որդիքը
9 արիւնը մօտեցուցին անոր. ու
անիկայ իր մատը արիւնը թաթ-
խեց, ու մեզանին եղջիւրներուն
վրայ դրաւ. և ճաշած արիւնը
մեզանին յատակը թափեց. Բայց
10 մեղքի պատարագին՝ ճարպը ու
երիկամներնիերը և լեարդին թա-
ղանթը մեզանին վրայ այրեց,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պա-
տուիրեր էր։ Եւ միսը ու մորթը
11 բանակին դուրսի դին կրակով
այրեց։ Եւ ողջակէզը մորթեց.
12 ու Ահարոնին որդիքը արիւնը ա-
նոր բերին, և մեզանին վրայ
շուրջանակի սրսկեց ան։ Եւ ող-
13 ջակէզը կտրտելովը ու գլուխը
անոր բերին, և մեզանին վրայ
այրեց։ Եւ փորոտիքը ու սրբե-
14 րը լուաց, ու մեզանին վրայ
ողջակէզին վրայ այրեց։
15 Եւ ժողովուրդին ընծան մո-
տեցուց, ու ժողովուրդին համար
մեղքի պատարագ ընդունած նոխա-
զը առաւ, և մորթեց անիկայ,
ու մեղքի պատարագ ըրաւ առ-
ջինին պէս։ Եւ ողջակէզը մօտե-
16 ցուց, ու բսաւ օրինի մատուց։
17 Եւ հացի ընծան մօտեցուց, ու
անկե ձեռքը լեցուց՝ և մեզանին
վրայ այրեց, առաւտեան ողջակէ-
զին ի զատ։ Եւ ժողովուրդին
18 խաղաղութեան զոհ ընդունած ար-
ջառը ու խոյը մորթեց. և Ահա-
րոնին որդիքը արիւնը անոր բե-
րին, ու մեզանին վրայ շուրջա-

19 նակի սրսկեց ան։ Եւ արջառէն՝ ճարպերը, ու խոյէն՝ դմակը և
էորոխէը ծածկազ ճարմը, ու ե-
րիկամունքները ու լեարդին թա-
20 զանիքը էերէն. Եւ ճարպերը եր-
բուծներուն վրայ դրին, ու ճար-
21 պերը սեղանին վրայ այրեց։ Եւ
Ահարան՝ երբուծները ու ամ
ար տէրջը աւջլը երեցընելու-
ընծայ մատուց, Մովսէսին պատ-
ուիրածին պէս։
22 Եւ Ահարան իր ձեռքերը ժո-
ղովուրդին վրայ վերցուց, ու
օրհնեց զանոնք. և մեղքի պա-
տարագը ու ողջակէզը և խաղա-
ղութեան զոհերը մատուցանելէն
23 ետքը՝ իջաւ։ Եւ Մովսէս ու Ա-
հարան ժողովքի խորանը մտան,
և անկէ ելլելով ժողովուրդը օրհ-
նեցին. և Տէրոջը փառքը բոլոր
24 ժողովուրդին երեւցաւ։ Եւ Տէ-
րոջը աւջլէն կրակ ելաւ, ու
սեղանին վրայ եղած ողջակէզը
և ճարպերը այրեց. և բոլոր ժո-
ղովուրդը տեսնելով՝ աղաղակե-
ցին, ու երեսնուն վրայ ինկան։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ Ահարոնին որդիքը Նա-
դաբ ու Աբիհուդ՝ ամէն մէկը իր
բուրվառը առաւ, ու անոնց մէ-
ջը կրակ դրին, և վրան խունկ
դրին, ու Տէրոջը առջևը օտար
2 կրակ մատուցին, որ Ինծը պատ-
ուիրած չէր անոնց։ Եւ Տէրոջը
աւջևէն կրակ ելաւ, ու ատա-
կեց զանոնք, և Տէրոջը առջևը
3 մեռան։ Անոնցմէ Մովսէս ը-
սաւ Ահարոնին. Ա՛ս է որ Տէրը
խօսեցաւ՝ ըսելով. Ինծի մօտե-
ցողներուն մէջ սուրբ պիտի սեպ-
ուիմ, ու բոլոր ժողովուրդին
աչքերը պիտի փառաւորուիմ. և
4 Ահարոն լուռ կեցաւ։ Եւ Մով-
սէս կանչեց Ահարոնին հօրեղ-
բօրը Ոզիելին որդիքը Միսայէլը
ու Եղիսափանը, և ըսաւ անոնց.
Մօտեցէք, ձեր եղբայրները սրբ-
բարանին առջևէն բանակին
5 դուրսի դին վերցուցէք։ Եւ ա-
նոնք մօտեցան, ու Մովսէսին ը-
սածին պէս՝ զանոնք իրենց շա-
պիկներովը բանակէն դուրս վեր-
ցուցին։
6 Եւ Մովսէս ըսաւ Ահարոնին՝
ու անոր որդւոցը Եղիազարին և
Իթամարին. Գլուխնիդ մի բա-
նար, ու հանդերձնիդ մի պատ-
ռէք, որ չմեռնիք, և բոլոր ժո-
ղովուրդին վրայ բարկութիւն
չգայ. բայց ձեր եղբայրները Իս-
րայէլի բոլոր տունը՝ Տէրոջը ը-
րած այրումին վրայ թող լան։
7 Եւ դուք ժողովքի խորանին դուռ-
նէն դուրս մի ելլէք, որ չմեռ-
նիք. ինչու որ Տէրոջը օծման ե-
ղը վրանիդ է. և անոնք Մովսէ-
սին ըսածին պէս ըրին։
8 Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարոնին՝
ըսելով.
9 Երբոր ժողովքի խորա-
նը մտնէք՝ թէ դուն և թէ քու
որդիդ քեզի հետ, գինի կամ
օղի չխմէք, որ չմեռնիք. ասիկայ
ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենա-
կան կանոն ըլլայ,
10 Որ սուրբին
ու անսուրբին մէջտեղը, և ան-
մաքուրին ու մաքուրին մէջտեղը
տարբերութիւն ընէք.
11 Եւ որ
Իսրայէլի որդւոցը սովրեցընէք
բոլոր կանոնները, որ Տէրը Մով-
սէսին ձեռքովը ըսուցած է ա-
նոնց։
12 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ահարո-
նին՝ ու անոր մնացած որդւոցը
Եղիազարին ու Իթամարին. Տէ-
րոջը պատարագներէն ասկացած
հացի ընծան առէք, ու սեղանին
քովը բաղարջ կերէք. ինչու որ
անիկայ ամենասուրբ է։
13 Սուրբ
տեղը կերէք անիկայ. ինչու որ
Տէրոջը պատարագներէն քու ի-
րաւունքդ ու քու որդւոցդ իրա-
ւունքն է. քանզի ինծի տասնակ
պատուիրուած է։
14 Եւ երբուծը ու բարձրացընելու
կիսաը՝ դուն ու քու որդիդ և
քու աղջիկներդ քու հետդ մի-
քաթ տեղ մը պիտի ուտէք. ին-
չու որ Իսրայէլի որդւոցը խաղա-
ղութեան զոհերէն քու իրաւունք-
դիդ ու քու որդւոցդ իրաւուն-
քին համար տրուած են։
15 Բարձ-

բայընելու զիստը ու երեցընելու երբուծը Ճաթպին պատաբաժակնելովը Տէրոջը առջևը երեցընելու համար պիտի բերին, և Տէրոջը պատուիրածին պես քահդ ու քեղի հետ քու որդւոդ պիտի ըլլայ յաւիտենական կանոնով:

16 Եւ Մովսես մեղքի պատարագին նոխազը զգուշութեամբ փընտռեց, և ահա այրուած էր. ուստի Ահարոնին մնացած որդի-
17 ներուն՝ Եղիազարին ու Իթամարին բարկացաւ՝ ըսելով. Ինչ-
18 ո՞ւ մեղքի պատարագը սուրբ տեղը չկերաք, քանզի սա ամենասուրբ է, ու Տէրը ձեզի որ Ժողովքին անօրէնութիւնը վերցընէք՝ որ Տէրոջը առջևը անոնց համար քաւութիւն ընէք:
18 Ահա անոր արիւնը սրբատանին մէջը չբերուեցաւ. դուք իմ պատուիրածիս պէս անպատճառ սուրբ տեղը ուտելու էիք ան:
19 Եւ Ահարոն բսաւ Մովսեսին. Ահա այսօր իրենց մեղքի պատարագը ու ողջակէզը Տէրոջը առջևը մատուցին, ու դէմս ասանկ բաներ եկաւ. և ըէ որ այսօր մեղքի պատարագը ուտելս ըլլայի, Տէրոջը առջևը հաճոյ
20 պիտի ըլլա՞ր արդեօք: Եւ երբ Մովսէս լսեց, հաւնեցաւ:

ԳԼ. ԺԱՆ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին՝ ըսելով անոնց.
2 Խօսեցէք Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէք. Երկրի վրայ եղած բոլոր անասուններէն ձեր ուտելու ա-
3 նասուններըը ասոնք են. Ամէն բաժնուած կճղակ ունեցող ու պրծացող անասունը պիտի ու-
4 տէք: Բայց պրծացողէն կամ կճղակաբաշխ եղածէն՝ ասոնք պիտի չուտէք, ուղտը, ինչու որ անիկայ թէ և կ՚պրծայ, բայց կճղակաբաշխ չէ, անիկայ ձեզի
5 անմաքուր ըլլայ: Եւ ճագարը, ինչու որ անիկայ կ՚պրծայ, բայց կճղակաբաշխ չէ, անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ: Եւ նապաստակը, որ թէ և կ՚պրծայ, բայց կըճղակաբաշխ չէ, անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ: Եւ խոզը, որ թէ և անիկայ բաժնուած կճղակ ունի, բայց չպրծանար, անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ: Ասոնց մի-
8 սէն պիտի չուտէք, ու դիէնին չդպչիք, ձեզի անմաքուր են:
9 Ջուրերուն մէջ բոլոր եղածներէն ասոնք պիտի ուտէք. ջուրերու մէջ՝ ծովերու մէջ և գետերու մէջ ամէն թև ու թեփ ունեցողը պիտի ուտէք:
10 Եւ ծովերու մէջ ու գետերու մէջ եղած բոլոր անթև ու անթեփ եղածները՝ ջուրերուն բոլոր սեռ ունեցողներէն և ջուրերուն մէջ եղած շունչ ունեցող բոլոր կենդանիներէն՝ պիղծ ըլլան ձեզի:
11 Անոնք ձեզի պիղծ պիտի ըլլան, անոնց միսէն պիտի չուտէք, և անոնց դիէրէն պիտի զզուիք:
12 Ջուրերուն մէջ եղած բոլոր անթև ու անթեփ եղածները՝ ձեզի պիղծ ըլլան:
13 Եւ Թռչուններուն մէջ ասոնք պիղծ պիտի սեպէք, պիտի չուտուին, պիղծ են. արծիւը և պռոշաձը՝ ու գետափնը,
14 ցինը՝ ու անդղը իր տեսակին պէս,
15 Եւ ամէն ագռաւը իր տեսակին պէս,
16 Եւ կայլամը՝ ու բուն և կկուն՝ ու բազէն իր տեսակին պէս,
17 Եւ հաւպաստիրը՝ ու հոդաղ մաղը՝ և քաջահաւը,
18 Ու կարապը՝ և հաւտուտը՝ ու ան-
19 դը, Եւ արագիլը՝ ու քարարիդը իր տեսակին պէս, և յոպապը՝ ու չղջիկը:
20 Բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող Թռչուղ սեռ ունը ձեզի պիղծ ըլլայ: Սակայն ասոնք պիտի ու-
21 տէք, Բոլոր չորս ոտքի վրայ քալող Թռչուղ սեռ ունեցողներէն՝ երկրի վրայ ցատկելու համար ոտքերուն վրայ ազդր ունեցողները:
22 Անոնցմէ ասոնք պիտի ուտէք. մարախը իր տեսակին պէս, ու գոմբիը իր տեսակին պէս, և

խաբագուբը՝ իր տեսակին պէս, ու ջորեակը՝ իր տեսակին պէս։
23 Բայց ճագոյծ բոլոր չորս ոտքով
Թռչող սեռուներ ձեզի պիղծ ըլ-
24 լայ։ Եւ ասոնցմով դուք անա-
քուր պիտի ըլլաք. ամէն անոնց դիակնուն դպչողը մինչեւ իրիկուն
25 անմաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ ա-
մէն անոնց դիակը վերցնողը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու մինչեւ իրիկուն անմաքուր պիտի
26 ըլլայ։ Բոլոր անասուններէն՝ որոնք կճղակ ունին՝ բայց բաժնուած չէ, և չեն որոճար, անմաքուր են ձեզի. ով որ անոնց դիերուն դպչի՝ անմաքուր պիտի ըլլայ։
27 Եւ բոլոր չորս ոտքի վրայ քա-
լող անասուններէն՝ թաթերնուն վրայ քալողները ամէնը անմաքուր ըլլայ ձեզի. ամէն անոնց դիակնուն դպչողը մինչեւ իրիկուն
28 անմաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ ա-
նոնց դիակը վերցնողը իր լաթերը պիտի լուայ, ու մինչեւ իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ. ա-
նոնք անմաքուր են ձեզի։
29 Եւ երկրի վրայ սողացող ա-
զնուներէն՝ մկնիկ անմաքուր ըլլան ձեզի. ագիւր՝ ու մուկը՝ և տեսակը իր տեսակին
30 պէս, Եւ մկնաքիսը՝ ու գեռնա-
ւիծը՝ և կաշտիան՝ ու մողէ-
31 սը՝ և խլուրդը։ Բոլոր սողացող-
ներուն մէջ ձեզի անմաքուր են. ամէն ա-
նոնց մեռածին դպչողը՝ մինչեւ իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ։
32 Եւ անոնց մեռածը ինչ բանի
վրայ որ իյնայ, թէ փայտէ առան-
ձլայ՝ կամ հանդերձ՝ կամ մորթ՝ կամ քուրձ՝ ինչ առտակ գործածական առան որ ըլլայ, անմաքուր պիտի ըլլայ. ջուրը պիտի ձգուի ան, ու մինչեւ իրիկուն անմաքուր ըլլայ, և ետքը մա-
33 քուր սեպուի։ Եւ սանոյ մէկը՝
որ հողէ անօթին մէջ իյնալու ըլ-
լայ, ամէն անոր մէջի եղածը անմաքուր պիտի ըլլայ, ու ան
34 ամանը պիտի կոտրիք։ Ամէն ու-
տելու կերակուրը՝ որուն վրայ ջուր կայ, ու ասոնց պէսը ըմպելի հեղուած բոլոր հեղուկը անմաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ ամէն բան՝ ո-
35 րուն վրայ սանոյ դին կ'իյնայ, անմաքուր պիտի ըլլայ. Ի՛նչ թո-
նիր ըլլայ և թէ վառարան՝ պի-
պի աւրուի. սանիք անմաքուր են, ու անմաքուր պիտի սեպ-
ուին ձեզի։ Բայց աղբիւրը կամ
36 հորը՝ ուր որ ժողուած ջուր կայ, մնքուր պիտի ըլլայ. սակայն ա-
նոնց դիակնուն դպչողը անմաքուր ըլլայ։ Եւ թէ որ անոնց դին՝ ցան-
37 ուելու սերմի մը վրայ իյնայ, մա-
քուր պիտի ըլլայ ան։ Բայց թէ
38 որ սերմին վրայ ջուր դրուած ըլ-
լայ՝ ու անոր վրան անոնց դին կ-
նայ, ան ձեզի անմաքուր պիտի ըլլայ։
Եւ թէ որ ձեր ուտելու կենդ-
39 անիներէն մեկը մեռնի, անոր
դիին դպչողը մինչեւ իրիկուն ան-
մաքուր պիտի ըլլայ։ Եւ անոր
40 դիէն ուտողը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու մինչեւ իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ. և անոր դին վերցնողը իր հանդերձները պիտի լուայ, ու մինչեւ իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
Եւ երկրի վրայ սողացող ամէն
41 սողունը պիղծ է. պիտի չուտուի
ան։ Երկրի վրայ բոլոր սողացող
42 սողուներէն ամէն իր փորին վրայ քալողը՝ կամ ամէն չորս ոտքի վրայ պալտողը՝ և կամ ամէն բազմոտանի եղջերները պիտի չուտուի. ինչու որ պիղծ են։ Բնաւ
43 սողացող սողունով մի անձերնիդ
մի պղծէք, ոչ ալ անոնցմով պղծուելով անձերնիդ անմաքուր ը-
նէք. Ինչու որ ես եմ ձեր Տէր
44 Աստուածը, ուստի պրեցէք ան-
ձերնիդ՝ ու սուրբ եղէք. ինչու որ ես սուրբ եմ. ու բնաւ երկրի վրայ մէկ սողացող սողունով մի
45 անձերնիդ մի պղծէք։ Քանզի ես եմ Եհովան՝ որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի որ ձեզի Աստուած ըլլամ, ուստի սուրբ

եղիք, ինչու որ ես սուրբ եմ։
46 Ձորթասանիներեսն և թըս-
չունիներեսն ու ջուրերուն մէջ
շարժող բոլոր շնչաւոր կենդա-
նիներեսն և երկրի վրայ սող-
ցող ամէն կենդանիներեսն օրէն-
47 քը աս է. Որ անմաքուրին ու
մաքուրին մէջտեղը և ուտուելու
անուտուելին ու չուտուելու անու-
տուելին մէջտեղը տարբերութիւն
ընէք։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-
2 սին՝ ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդ-
ւոցը՝ ու ըսէ. Թէ որ կնիկ մը
սերմ առնէ՝ ու արու զաւակ
ծնանելու ըլլայ, եօթը օր ան-
մաքուր պիտի ըլլայ. իր դաշտա-
նին համար զաւուելու օրերուն
համեմատ անմաքուր պիտի ըլ-
3 լայ։ Ու ութերորդ օրը պղուն
անթլփատութեան մարմինը պի-
4 տի թլփատուի։ Ու անիկայ իր
մաքրուելուն արիւնովը երեսուն-
երիք օր պիտի նստի. ու մին-
չև իր մաքրուելու օրերուն լը-
մընուելը՝ բնաւ սուրբ բանի մը
պիտի չդպչի, ո՛չ ալ սրբարանը
5 մտնէ։ Բայց թէ որ անիկայ աղ-
ջիկ ծնանելու ըլլայ, երկու շա-
բաթ անմաքուր պիտի ըլլայ իր
դաշտանին ժամանակին պէս, և
վաթսունեւվեց օր իր մաքրուե-
լուն արիւնովը պիտի նստի։
6 Ու երբ ազգ կամ աղջիկ
զաւկի համար իր մաքրուելու օ-
րերը լմընայ, ժողովքի խորա-
նին դուռը սղջակէղի համար մէկ
տարեկան գառն ու մէկ պա-
տարագի համար աղաւնիի ձագ
մը՝ կամ տատրակ մը պիտի բերէ
7 քահանային։ Որ պիտի մատու-
ցանէ զանիկայ Տէրոջը առջևը՝
ու քաւութիւն ընէ անոր հա-
մար, և անիկայ իր արիւնը աղ-
բիւրին պիտի մաքրուի։ Ա՛յս
կամ էգ զաւակ ծնանողին օրէնք
8 քը աս է։ Ու թէ որ գառն
բերելու կարող չէ, երկու տատ-
րակ կամ աղաւնիի երկու ձագ
առնէ, մէկը ողջակէզի՝ ու մէ-
կալը մեղքի պատարագի համար,
և քահանան քաւութիւն ընէ ա-
նոր համար, ու անիկայ մաքրուի։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
2 ու Ահարոնին՝ ըսելով. Մարդու
մը մարմինին մորթին մէջ ուռեց՝
կամ բոս կամ պզպզաք ըլլալով՝
անոր մարմինին մորթին մէջ բո-
րոտութեան պատին պէս նշան մը
երեւնալու ըլլայ, անոնք անիկ-
կայ Ահարոն քահանային կամ ա-
նոր որդւոցը քահանաներեսն մէ-
կուն պիտի բերուի։ Ու քահա- 3
նան պիտի նայի մարմինին մոր-
թին մէջ եղած պատին նշանին.
ու թէ որ պատին մէջի մա-
զերը ճերմակի դառնալով՝ պա-
տը մարմինին մորթէն խորունկ
երեւնայ, բորոտութեան պատ
է ան. և քահանան պիտի նայի
անոր՝ ու պիտի ծանուցանէ անոր
անմաքուր ըլլալը։ Ըսպա թէ որ 4
անոր մարմինին մորթին մէջ պզ-
պզաք ճերմակ է՝ ու մորթէն խո-
րունկ չերեւնար, և մազն ալ ճեր-
մակի դարձած չէ, անոնք քա-
հանան եօթը օր դադուած պիտի
պահէ պատակիրը։ Ու քահանան 5
եօթներորդ օրը պիտի նայի ա-
նոր, ու թէ որ պատը դեռ կը
կենայ, ու մորթին մէջ տարած-
ուած չէ, անոնք քահանան եօ-
թը օր ալ դադուած պիտի պահէ
անիկայ։ Ու քահանան եօթնե- 6
րորդ օրը նորէն պիտի նայի անոր,
ու թէ որ պատը շատցած ըլլայ, ու
մորթին մէջ տարածուած չըլլայ,
քահանան պիտի ծանուցանէ ա-
նոր մաքուր ըլլալը, պզպզաք
քոս մըն է. և անիկայ իր լաթե-
րը պիտի լուայ, ու մաքուր ըլ-
լայ։ Բայց թէ որ իր մաքրուե- 7
լուն համար քահանային նայ-
ուելէն ետքը՝ քոսը մորթին մէջ
տարածուի, քահանան նորէն պի-
տի նայի անոր։ Ու քահանային 8
նայած ատենը՝ թէ որ քոսը մոր-
թին մէջ տարածուած է, անոն-

տունը քահանան անոր անմաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ , ըսելու
9 համար է : Երբոր մարդու մը վրայ բորոտութեան ախտը ըլլայ , անիկայ
10 քահանային պիտի տարուի . եւ քահանան պիտի նայի . եւ թէ որ մարմնին մէջ ճերմակ ուռեցք կայ՝ ու ճերմակին դարձեր է մազը եւ ուռեցքին մէջը աղի միսի
11 նշան կայ , Առիկայ անոր մարմնին մորթին մէջ հինցած բորոտութիւն է . եւ քահանան անոր անմաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ , զոցած չպահէ զանիկայ . ինչու որ անմաքուր է :
12 Եւ թէ որ բորոտութիւնը մորթին մէջ տարածուի է , ու ախտակրին բոլոր մորթը գլխէն մինչեւ ոտքը , այսինքն՝ քահանային աչքերուն բոլոր տեսած տեղը
13 բորոտութիւնը պատեր է , եւ քահանան տեսնէ որ բորոտութիւնը անոր բոլոր մարմինը պատած է , անատնէ ախտակրին մաքուր ըլլալը ծանուցանէ . ամբողջ բոլորովին ճերմակի դարձած ,
14 անիկայ մաքուր է : Բայց երբոր անոր վրայ աղի միս տեսնուի , անիկայ անմաքուր պիտի ըլլայ :
15 Եւ քահանան պիտի տեսնէ աղի միսը , և անոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ . աղի միսը անմաքուր
16 է . բորոտութիւն է : Իսկ թէ որ աղի միսը փոխուի նորէն՝ ու ճերմակի դառնալու ըլլայ , անատնէ քահանային պիտի գայ .
17 Եւ քահանան պիտի տեսնէ անիկայ , ու թէ որ ախտը ճերմակի դարձեր է , անատնէ քահանան ախտակրին մաքուր ըլլալը ծանուցանէ . անիկայ մաքուր է :
18 Եւ թէ որ մարմինին մորթին մէջ պալար ըլլայ՝ ու առողջանայ ,
19 Եւ պալարին տեղը ճերմակ ուռեցք՝ կամ բիշ մը կարմրցած ճերմակ պաղպաջ ըլլայ , քահանային պիտի ցուցուի ան : Եւ
20 երբ քահանան տեսնէ որ մորթէն ցած կ'երեւնայ , և մազը ճերմակի դարձած է , քահանան անոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ , անիկայ պալարէ եղած բորոտութեան ախտ է : Եւ թէ որ
21 քահանան տեսնէ որ ճերմակ մազ չկայ անոր մէջ , ու մորթէն ցած չէ՝ բայց շատցած է , անատնէր քահանան եօթը օր զոցած պիտի պահէ զանիկայ :
22 Եւ թէ որ մորթին մէջ տարածուած է , անատնէր քահանան անոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ . ախտ է ան :
23 Բայց թէ որ պաղպաջը իր տեղը կը կենայ՝ ու չէ տարածուեր , պալարին սպին է . և քահանան անոր մաքուր ըլլալը պիտի ծանուցանէ :
24 Իսկ թէ որ մարմինին մորթին մէջ կրակի այրած ըլլայ , ու այրածին նշանը բիշ մը կարմրցած ճերմակ՝ կամ բոլորովին ճերմակ
25 պաղպաջ ըլլայ , քահանան անոր նայած տեղը , թէ որ պաղպաջին մէջ մազը ճերմակի դարձած է , ու մորթէն խորունկ կ'երեւնայ , անիկայ այրածէն առաջ եկած բորոտութիւն է . և քահանան անոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ . անիկայ բորոտութեան
26 ախտ է : Բայց թէ որ քահանային նայած տեղը՝ պաղպաջին մէջ մազը ճերմակ չէ , ու մորթէն խորունկ չէ , հապա շատցած է , անատնէր քահանան եօթը օր զոցած պիտի պահէ զանիկայ :
27 Եւ եօթներորդ օրը քահանան պիտի նայի անոր . թէ որ մորթին մէջ տարածուած է , քահանան անոր անմաքուր ըլլալը ծանուցանէ . անիկայ բորոտութեան ախտ է :
28 Եւ թէ որ պաղպաջը իր տեղը կը կենայ՝ ու մորթին մէջ տարածուած չէ , հապա շատցած է , անիկայ այրածին ուռեցքն է . և քահանան անոր մաքուր ըլլալը ծանուցանէ . ինչու որ այրածին սպին է :
29 Եւ թէ որ մարդու մը կամ կնկան մը գլուխը կամ մօրուքը ախտ մը ըլլայ ,
30 քահանան պիտի տեսնէ ախտը . և թէ որ մորթէն խորունկ երեւնայ , ու անոր մէջը

բաղակ դեղին մազ ըլլայ, անա-
ռնը քահանան անոր անմաքուր
ըլլալը պիտի ծանուցանէ. անի-
կայ գանգրաթիւն է, դրախի կամ
31 մօրուքի բորոտութիւն է: Եւ
թէ որ քահանան գանգրաթեան
ախտը տեսնէ՝ որ մորթէն խո-
րունկ չերեւնար, ու անոր մէջը
սեւ մազ չկայ, անառնը քահա-
նան գանգրաթեամբ սխտացածը
եօթը օր գոցուած պիտի պա-
32 հէ: Եւ եօթներորդ օրը քահա-
նան սխտակրին պիտի նայի, ու
թէ որ գանգրաթիւնը տարած-
ուած չէ, և անոր մէջ դեղին
մազ չկայ, ու գանգրաթիւնը մոր-
33 թէն խորունկ չերեւնար, Անի-
կայ պիտի ածիլուի, բայց գան-
գրաթիւնը պիտի չածիլէ. և քա-
հանան եօթը օր ալ գոցուած
պիտի պահէ գանգրաթիւն ունե-
34 ցողը: Եւ եօթներորդ օրը քա-
հանան գանգրաթիւն ունեցողին
պիտի նայի. և թէ որ գանգրա-
թիւնը մորթին մէջ տարածուած
չէ, ու մորթէն խորունկ չերեւ-
նար, անառնը քահանան անոր
մաքուր ըլլալը ծանուցանէ. և
անիկայ իր լաթերը պիտի լուայ,
35 ու մաքուր ըլլայ: Բայց թէ որ
իր մաքրութենէն ետքը գանգրա-
36 թիւնը մորթին մէջ տարածուի, Ան-
առնը քահանան պիտի նայի ա-
նոր. և թէ որ գանգրաթիւնը
մորթին մէջ տարածուած է, ան-
առնը քահանան՝ ալ դեղին մազ
պիտի չփնտռէ. անիկայ անմա-
37 քուր է: Բայց թէ որ ժահանան
տեսնէ որ գանգրաթիւնը կը կե-
նայ, և անոր մէջ սեւ մազ բու-
սեր է, գանգրաթիւնը բժշկուած
է. անիկայ մաքուր է, ու քա-
հանան անոր մաքուր ըլլալը ծա-
նուցանէ:

38 Եւ թէ որ մարդ մը կամ կնիկ
մը՝ իր մարմնին մորթին մէջ
պղպջակներ՝ այսինքն ձերմակ
39 պղպջակներ ունենայ, Անառ-
նը քահանան պիտի նայի. և թէ
որ անոնց մարմնականն մորթին
մէջին պղպջակները շատցած ձեր-
մակ ըլլան, անիկայ մորթին մէջ
դոյացած պիսակ է. անիկայ մա-
քուր է:

Եւ թէ որ մարդու մը գլուխն 40
մազը թափելով ըլլայ, անիկայ
հնտակ է՝ բայց մաքուր է: Եւ 41
թէ որ անոր երեսին կողմին գլ-
խուն մազերը թափած ըլլայ, անի-
կայ ճակ է՝ բայց մաքուր է: Հա- 42
պա թէ որ հնտութեան կամ ճե-
ղութեան մէջ քիչ մը կարմրցած
ճերմակ վէրք մը ըլլայ, ան՝ անոր
հնտութեանը կամ ճեղութեանը
մէջ դոյացած բորոտութիւն է:
Անառնը քահանան պիտի նայի 43
անոր. և թէ որ անոր հնտու-
թեանը կամ ճեղութեանը մէջ՝
վէրքին ուռկեցքը քիչ մը կարմր-
ցած ճերմակ ըլլայ՝ մարմնոյն
մորթին մէջ եղած բորոտութեան
երեւոյթին պէս, Ան մարդը բո- 44
րոտ է, անմաքուր է. քահանան
անպատճառ անոր անմաքուր ը-
լլալը պիտի ծանուցանէ. անոր
ախտը իր գլուխն է:

Եւ ախտ ունեցող բորոտին 45
հանդերձը պատռուած պիտի ը-
լլայ, և անոր գլուխը մերկ, ու
անոր շրմունքները ծածկուած
պիտի ըլլայ, և ձայն պիտի տայ
թէ՝ Անմաքուր էյ՝ անմաքուր:
Ախտը իր վրան եղած բոլոր օ- 46
րերը անմաքուր պիտի ուզուի.
անիկայ անմաքուր է, մինակ պի-
տի նստի. անոր բնակութիւնը
բանակէն դուրս պիտի ըլլայ:

Եւ ան հանդերձը՝ որուն մէջը 47
բորոտութեան ախտ կայ, թէ
բուրդէ հանդերձ ըլլայ՝ և թէ
քէմանէ հանդերձ, Քէմանէ կամ 48
բրդեղէնի ատէնի կամ թե-
լադնի մէջ՝ կամ մորթի մէջ և
կամ մորթէ շինուած ամէն բա-
նի մէջ, Այսինքն թէ որ հան- 49
դերձի կամ մորթի մէջ՝ կամ ա-
տէնի կամ թելադնի մէջ՝ կամ
մորթէ շինուած ամէն իրի բա-
նի մէջ քիչ մը կանաչ կամ կար-
մրցած նշան ըլլայ, բորոտութեան
ախտ է, ու քահանային պիտի
ցուցուի: Եւ քահանան պիտի 50

նայի ախտին՝ ու եօթը օր գոց-
ուած պիտի պահէ պըշկիած բա-
51 նը։ Եւ եօթներորդ օրը պըշ-
կած բանին պիտի նայի. թէ որ
ախտին նշանը տարածուած է
հանդերձի մը մէջ կամ առէջի
կամ թելանի մէջ կամ մորթի
մէջ և կամ գործածուելու հա-
մար մորթէ շինուած ամէն բա-
նի մէջ, ան ախտը բորբոքած
բորոտութիւն է, անմաքուր է։
52 Ուստի անիկայ պիտի այրէ բըր-
դեղէն կամ քթանեղէն հանդեր-
ձը՝ կամ առէջը կամ թելանը,
կամ ամէն կերպ մորթէ շինուած
բանը՝ որուն մէջ ան ախտը կայ.
ինչու որ բորբոքած բորոտու-
թիւն է ան, կրակի մէջ պիտի
53 այրուի։ Եւ թէ որ քահանան
անոնք որ ախտին նշանը հան-
դերձին մէջ կամ առէջին կամ
թելանին մէջ կամ ամէն իւրոյ
մորթէ շինուած բանին մէջ տա-
54 րածուած չէ, Ա՛նուանները քահա-
նան պիտի հրամայէ որ ան պըր-
կըշկուած բանը լուան, ու քա-
հանան նորէն եօթը օր գոցուած
55 պիտի պահէ ան։ Եւ պըշկուած
բանը լուացուելէն ետքը՝ թէ որ
քահանան անոնք որ ախտի նը-
շանը իր գոյնը չէ փոխեր, ու
ախտը տարածուած ալ չէ, ա-
նիկայ անմաքուր է. կրակի մէջ
պիտի այրես ան, անոր տակը
56 կամ վրան փտութիւն կայ։ Եւ
թէ որ քահանան անոնք որ ա-
նոր լուացուելէն ետքը՝ ախտին
նշանը շատցած է, անոնք ան
ուրեքոցած մասը՝ հանդերձին կամ
մորթին՝ կամ առէջին և կամ
57 թելանին պիտի պատռէ։ Եւ
թէ որ ան հանդերձին մէջ կամ
առէջին կամ թելանին մէջ կամ
ամէն իւրոյ մորթէ շինուած բա-
նին մէջ նորէն երեւնալու ըլլայ,
անիկայ տարածուած բորոտու-
թիւն է. ախտին նշանը վրան ու-
նեցող բանը կրակի մէջ պիտի
58 այրես։ Եւ ան հանդերձը՝ կամ
առէջը կամ թելանը՝ կամ ամէն
իւրոյ մորթէ շինուած բանը՝ որ
լուացուելէն ետքը ախտը անոնք
գացած է, նորէն պիտի լուաց-
ուի, ու մաքուր ըլլայ։ Բայց եթէ 59
կամ քթանեղէն հանդերձի մէջ կամ
առէջի կամ թելանի մէջ կամ
մորթէ շինուած ամէն իւրոյ բա-
նի մէջ երեւցած բորոտութեան
ախտին օրէնքը սա է, անոր մա-
քուր կամ անմաքուր ըլլալուը ցու-
նուցանելու համար։

ԳԼ. ԺԴ

Ե՛ւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին 1
ըսելով. Բորոտին օրէնքը սա է 2
իր մաքրուելու օրը. Անիկայ քա-
հանային պիտի տարուի. Եւ քա- 3
հանան բանակէն դուրս պիտի
ելլէ, ու քահանան պիտի նայի.
ու թէ որ բորոտին բորոտու-
թեան ախտը բժշկուած է, Ա- 4
ռաւնը քահանան պիտի հրամա-
յէ՝ որ մաքրուելու համար ին-
մոր երկու ողջ և մաքուր թըռ-
չուն՝ ու եղեւնափայտ ու կրկին-
կիի կարմիր և զոպայ առնուի։
Եւ քահանան պիտի հրամայէ՝ որ 5
թռչունին մէկը հողէ ամանի մը
մէջ կենդանի ջուրի վրայ մոր-
թուի։ Եւ ողջ թռչունը՝ ու եղ- 6
եւնափայտը՝ և կրկինակի կարմի-
րը ու զոպան պիտի առնէ, և
ասոնք ողջ թռչունին հետ կեն-
դանի ջուրին վրայ մորթուած
թռչունին արիւնը մէջ պիտի
թաթխէ. Եւ բորոտութենէն 7
մաքրուելու համար վրայ եօթը
անգամ պոկէ, ու մաքրէ անոր
կայ. և ողջ թռչունը գետ՝ ի
դաշտը արձակէ։ Եւ մաքրուե- 8
լու համար իր հանդերձները պի-
տի լուայ, ու իր բոլոր մազերը
ածիլէ, և ջուրով պիտի լուացուի,
ու մաքրուի. և անկէ ետեւ բանա-
կը պիտի մտնէ, ու եօթը օր իր
վրանին դուրսի դին պիտի կենայ։
Եւ եօթներորդ օրը իր բոլոր մա- 9
զերը ածիլէ, իր գլուխը ու մօ-
րուքը և յօներիքը՝ այսինքն իր բո-
լոր մազերը ածիլէ, և իր հագուստները
պիտի լուայ, ու իր մարմինը ջու-
րով լուայ, ու մաքուր ըլլայ։

10 Եւ ութերորդ օրը կրկնա-
նատառ ոչխար առնէ՝ ու մէկ տա-
րեկան մէկ անարատ էգ գառն՝
և հոգի ընծայի համար եղով
շաղուած լրիք տասանորդ բա-
րակ ալիւր՝ ու մէկ ճաշակ եղ
11 պիտի առնէ։ Եւ մաքրող քա-
հանան՝ մաքրուելու մարդը ա-
նոնցմով Տէրոջը առջեւը ժողով-
քի խորանին դուռը պիտի կայ-
12 նեցնէ։ Եւ քահանան առնու գա-
ռին մէկը պիտի առնէ՝ ու մե-
ւեցընէ յանցանքի պատարագի
համար. ու եղին ճաշակը պէտ
առնէ, և զանոնք Տէրոջը առ-
ջեւը երերցնելու ընծայ պիտի
13 ընէ։ Եւ գառը պիտի մորթէ
մեղքի պատարագին ու ոչխար-
ին մորթուած առեղը, տարբ
առեղը պէտ հորինէ. ինչու որ
յանցանքի պատարագը՝ մեղքի
պատարագին պէս քահանայինն
14 է, ամենայն առնետարբ է։ Եւ
քահանան յանցանքի պատարա-
գին արիւնէն պիտի առնէ, ու
քահանան մաքրուելու մարդուն
ականջին լրիմակին վրայ՝ և
անոր ականջին ձեռքին մեծ մատին
15 վրայ՝ ու անոր ոտքին մեծ մա-
տին վրայ պիտի դնէ։ Եւ
քահանան եղին ճաշակէն էն մը
եղ պիտի առնէ, ու իր ձախ
16 ձեռքին մէջը թաթխէ։ Եւ քա-
հանան ոսկ մատը իր ձախ ձեռ-
քին մէջը եղած եղին պիտի
թաթխէ, ու իր մատովը Տէրո-
ջը առջեւը եօթը անգամ պրակէ
17 ան եղէն։ Եւ քահանան իր ձեռ-
քին մէջը մնացած եղէն մաք-
րուելու մարդուն ոսկ ականջին
լրիմակին վրայ՝ ու անոր ոսկ ձեռ-
քին մեծ մատին վրայ՝ և անոր
ոսկ ոտքին մեծ մատին վրայ՝ յան-
ցանքի պատարագի արիւնին վը-
18 րան պիտի դնէ։ Եւ քահանան
իր ձեռքին մէջ մնացած եղը մաք-
րուելու մարդուն գլխուն վրայ
պիտի դնէ, ու անոր համար քա-
ւութիւն պիտի ընէ Տէրոջը առ-
19 ջեւը։ Ետքը քահանան մեղքի
պատարագը պիտի մատուցանէ,
և իր անմաքրութենէն մարդուն
մաքրուելու համար քաւութիւն
ընէ, ու անկէ ետև ողջակէզը
մորթէ։ Եւ քահանան ողջակէզը 20
ու հոգի ընծան սեղանին վրայ
պիտի մատուցանէ, ու անոր հա-
մար քաւութիւն ընէ, և անիկայ
պիտի մաքրուի։

Եւ թէ որ անիկայ աղքատ ըլ- 21
լայ, ու այնչափին իր կարողու-
թիւնը չհասնի, անասունը անոր
քաւութիւն ընելուս համար և-
րերցնելու յանցանքի պատարա-
գի գառնուկ մը՝ և հոգի ընծա-
յի համար եղով շաղուած տա-
սանորդ մը բարակ ալիւր ու ճա-
շակ մը եղ պիտի առնէ, Եւ եր- 22
կու տատրակ՝ կամ աղաւնիի ե-
կու ձագ՝ որը որ գտնէ, և մէկը
մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ող-
ջակէզ ըլլայ։ Եւ ութերորդ օրը 23
իր մաքրուելուն համար զանոնք
քահանային պիտի բերէ ժողով-
քի խորանին դուռը Տէրոջը առ-
ջեւը։ Եւ քահանան պիտի առ- 24
նէ յանցանքի պատարագին գառ-
նուկը ու եղին ճաշակը, և զա-
նոնք Տէրոջը առջեւը երերցնե-
լու ընծայ մատուցանէ։ Եւ յան- 25
ցանքի պատարագին գառնուկը
պիտի մորթէ, ու քահանան յան-
ցանքի պատարագին արիւնէն պի-
տի առնէ, ու մաքրուելու մար-
դուն ոսկ ականջին լրիմակին վը-
րայ՝ և անոր ոսկ ձեռքին մեծ մա-
տին վրայ՝ ու անոր ոսկ ոտքին
մեծ մատին վրայ դնէ ան։ Եւ 26
քահանան եղէն իր ձախ ձեռքին
մէջը պիտի թաթխէ։ Եւ քահա- 27
նան իր ոսկ մատովը իր ձախ ձեռ-
քին մէջ եղած եղէն Տէրոջը առ-
ջեւը եօթը անգամ պիտի պրակէ։
Եւ քահանան իր ձեռքին մէջ 28
եղած եղէն մաքրուելու մարդուն
ոսկ ականջին լրիմակին վրայ՝ ու
անոր ոսկ ձեռքին մեծ մատին վը-
րայ՝ և անոր ոսկ ոտքին մեծ մա-
տին վրայ՝ յանցանքի պատարա-
գին արիւնը եղած տեղին վրայ
պիտի դնէ։ Եւ քահանան իր 29
ձեռքին մէջ մնացած եղը մաք-

բաւելու մարդուն գլխուն վրայ պիսի դնէ՝ Տէրոջը առջեւը ա-
նար համար քաւութիւն ընելով։
30 Եւ առաքնեկերէն կամ ազատնիի ձագերէն մէկը՝ ոյր որ գանէ ,
31 Այսինքն որուն որ իր ձեռքը հասնի , մէկը մեղքի պատարա-
գի համար՝ եւ մէկալը ողջակէզի համար՝ հայի ընծային հետ մէկ-
տեղ պիսի մատուցանէ . եւ քա-
հանան մաքրութիւնը մարդուն հա-
մար քաւութիւն ընէ Տէրոջը
32 առջեւը ։ Բորոտութեան սիսա-
ռունեցողին՝ ու իր մաքրութեան
համար պէտք եղած պարբառովին
նը հոգալու կարողութիւն չու-
նեցողին օրէնքը սա է ։
33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
34 ու Ահարոնին՝ ըսելով . Երբոր
մտնէք Քանանու երկիրը՝ որ
ձեզի տացուածք ըլլալու պիսի
տամ . եւ ձեր տացուածքը ե-
ղած երկրին մէկ տանը մէջ բո-
րոտութեան հարուածը տալու
35 ըլլամ՝ Ան տանը տէրը պիսի
գայ , ու խնդրէնէ քահանային՝
ըսելով . Ինծի կ'երեւնայ որ տա-
36 նուս մէջը սիսա կայ ։ Եւ քահանան
պիսի հրամայէ որ տունը պար-
պեն , գուցէ ինքը տեսնելու երթա-
յած , որպէս զի տանը մէջ եղած
բաներէն մէկը անմաքուր չըլլայ .
ու անկէ ետեւ քահանան տունը
37 տեսնելու պիսի երթայ , Եւ սի-
սային նշաններուն պիսի նայի , ու
թէ որ պղընձիայ տանը պատե-
րուն վրայ քիչ մը կանանչայտ
կամ կարմրայտ փոս տեղուտներ
կայ , ու անոնք պատին երեսէն
38 խորունկ կ'երեւնան , Ան տանէն
քահանան տունէն պիսի ելլէ
տանը դուռը , և եօթը օր տու-
39 նը պիսի գոցէ ։ Ու եօթնեւրորդ
օրը քահանան նորէն պիսի գայ
ու նայի , և թէ որ սիսան տանը
պատերուն վրայ տարածուած է ,
40 Ան տանէնը քահանան պիսի հրա-
մայէ՝ որ պղընձիայ քարերը հա-
նեն , և քաղաքէն դուրս անմա-
41 քուր տեղ մը նետեն դանոնք ։ Եւ
տունը ներսէն շուրջանակի քե-
րել պիսի տայ , ու անոնց քերած
հողը քաղաքէն դուրս դին ան-
մաքուր տեղ մը պիսի թափեն ։
42 Եւ ուրիշ քարեր պիսի առնեն՝ ու
ան քարերուն տեղը պիսի դը-
նեն , և ուրիշ հող պիսի առ-
նեն , ու տունը ծեփեն ։ Եւ
43 թէ որ քարերը հանելէն ետ-
քը՝ ու տունը քերելէն և ծեփե-
լէն ետքը՝ սիսան նորէն գայ՝ ու
տանը մէջ երեւան ելլէ , Ան
44 նը քահանան պիսի գայ ու նա-
յի . և թէ որ սիսան տանը մէջ
տարածուած է , տանը մէջ բոր-
բոքած բորոտութիւն կայ . ան-
մաքուր է ան ։ Եւ տունը՝ այսին-
45 քն անոր քարերը ու փայտերը՝
ու տանը բոլոր ծեփուածքը
պղընձեն , և քաղաքէն դուրս դին
անմաքուր տեղ մը հանեն ։ Եւ
46 ով որ ան տունը մտնէ անոր բո-
լոր գոցուած օրերը , մինչեւ իրի-
կուն անմաքուր պիսի ըլլայ ։ Եւ
47 ան տունը պառկողը իր հան-
դերձները պիսի լուայ , ու ան
տանը մէջ հաց ուտողը իր հան-
դերձները պիսի լուայ ։ Եւ թէ
48 որ քահանան գայ՝ ու նայի որ
տունը ծեփուելէն ետքը՝ սիսան
տանը մէջ տարածուած չէ , ան-
տունը քահանան ան տանը մա-
քուր ըլլալը ծանուցանէ . ինչու
որ սիսան բժշկուած է ։ Եւ տա-
49 նը մաքրութեանը համար՝ երկու
թռչուն՝ ու եղեւնափայտ՝ և կրկի-
նակի կարմիր ու զոպայ պիսի առ-
նէ ։ Եւ պիսի մորթէ թռչունին
50 մէկը հողէ ամանի մը մէջ կէն-
դանի ջուրի վրայ ։ Եւ եղեւնա-
51 փայտը՝ ու զոպան՝ և կրկինակի
կարմիրը ու ողջ թռչունը պիսի
առնէ , ու զանոնք մորթուած
թռչունին արեանը և ան կէն-
դանի ջուրին մէջ պիսի թաթ-
խէ , ու եօթը անգամ տանը վը-
րայ սրսկէ ։ Եւ թռչունին սրբե-
52 նալը ու ան կէնդանի ջրով և ան
ողջ թռչունով ու եղեւնափայ-
տով և զոպայով ու կրկինակի կար-
միրով պիսի մաքրէ տունը ։ Եւ
53 ողջ թռչունը քաղաքին դուրսի

դին դեպ ՚ի դաշտը պիտի արձակի, ու տանը համար քաւութիւն ընէ, և պիտի մաքրուի։
54 Բոլոր բորոտութեան պատին
55 ու գանգրութեան, Եւ հանդերձի
56 կամ տան մը բորոտութեան, Եւ
ուռեցքի ու քոսի և պազպազի
57 օրինքը տա՛ Մէն Բէն Ղը որ տառն անմաքուր ըլլալը՝ ու որ տառն անոր մաքրութիւնը ուսուցնելու համար՝ բորոտութեան օրինքը տա՛։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
2 ու Ահարոնին՝ ըսելով. Խօսեցէք Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէք անոնց. Երբոր մարդու մը մարմնին ծորում ըլլայ, անոր ծորումը
3 մը անմաքուր է։ Եւ իր ծորութեան ժամանակը իր անմաքրութիւնը ասա պիտի ըլլայ. Ըլլ որ իր մարմինէն իր ծորումը վազէ, կամ իր մարմինը իր ծորմանէն դոցուի, ասա է իր անմաքրութիւնը։
4 Ամէն անկողին՝ որուն վրայ ծորում ունեցողը կը պառկի, անմաքուր է. և ամէն բան՝ որուն վրայ անկոյտ նստի, անմաքուր
5 պիտի ըլլայ։ Եւ անոր անկողինին դպչողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
6 Եւ ծորում ունեցողին նստած բանին վրայ նստողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և մինչև
7 իրիկուն անմաքուր ըլլայ։ Եւ ծորում ունեցողին մարմինին դպչողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
8 Եւ ծորում ունեցողը մարդու մը վրայ թքնելու ըլլայ, անոր իր հանդերձները պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և մինչև իրիկուն անմաքուր
9 ըլլայ։ Եւ ամէն թամի՝ որուն վրայ ծորում ունեցողը կը հեծնի, անմաքուր պիտի ըլլայ։
10 Եւ ամէն անոր տակը եղած բանին դպչողը՝ մինչև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ, ու զանոնք վերցնողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ, և ինքը ջրով լուացուի, ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
11 Եւ ծորում ունեցողը՝ իր ձեռքը ջուրը չխոթած՝ որուն որ դպչելու ըլլայ, անոր իր հանդերձները պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
12 Եւ ծորում ունեցողին դպած հողէ անօթը պիտի կոտրուի, ու ամէն փայտէ անօթ՝ ջուրը պիտի խոթուի։
13 Եւ երբ ծորում ունեցողը իր ծորումէն մաքրուի, իր մաքրութեան համար եօթը օր պիտի համրէ իրեն, և իր հանդերձները լուայ, ու իր մարմինը կենդանի ջուրի մէջ լուայ, և մաքուր պիտի ըլլայ։
14 Եւ ութերորդ օրը՝ երկու տատրակ կամ աղաւնիի երկու ձագ պիտի առնէ իրեն, ու Տէրոջը առջևը ժողովքի խորանին դուռը գայ, և անոնք քահանային տայ։
15 Եւ քահանան ա՛նոնց մէկը մեղքի պատարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պիտի ընէ, և քահանան Տէրոջը առջևը քաւութիւն ընէ անոր՝ իր ծորումին համար։
16 Եւ թէ որ մարդու մը զուգաւորութեան սերմը իրմէն ելլելու ըլլայ, իր բոլոր մարմինը ջրով պիտի լուայ, ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
17 Եւ ամէն հանդերձ ու ամէն մորթ՝ որուն վրայ զուգաւորութեան սերմ կայ, ջրով պիտի լուացուի, ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլայ։
18 Եւ երբ մարդ մը կնկան հետ զուգաւորելու համար պառկի, անոնք երկուքն ալ ջրով պիտի լուացուին, ու մինչև իրիկուն անմաքուր ըլլան։
19 Եւ թէ որ կնիկ մը ծորում ունենայ՝ ո՛ւնոր մարմնոյն ծորումը արիւն է, եօթը օր պառաւած պիտի կենայ. և ա-

մէն անոր դպչողը մինչեւ իրի-
20 կուն անմաքուր ըլլայ : Եւ անոր
զատուած առնը ինչ բանի վը-
րայ որ պառկի , ան բանը անմա-
քուր պիտի ըլլայ , և ինչ բանի
վրայ որ նստի , ան բանը անմա-
21 քուր պիտի ըլլայ : Եւ ամէն ա-
նոր անկողինին դպչողը իր հան-
դերձանքը պիտի լուայ , ու ինքը
ջրով լուացուի , և մինչեւ իրի-
22 կուն անմաքուր ըլլայ : Եւ ով
որ դպչի բանի մը՝ որուն վրայ
անիկայ նստաւ , իր հանգերձանք-
րը պիտի լուայ , ու ինքը ջրով
լուացուի , և մինչեւ իրիկուն ան-
23 մաքուր ըլլայ : Եւ անոր անկողի-
նին դպչողը՝ կամ մկ բանի մը՝
որուն վրայ անիկայ կը նստի , մին-
չեւ իրիկուն անմաքուր պիտի ըլ-
24 լայ : Եւ թէ որ մարդ մը անոր
հետ պառկի , անանկ որ անոր
պղծութիւնը իրեն դպչի , ան
վարդը եօթը օր անմաքուր պի-
տի ըլլայ , և ամէն անկողին՝ ո-
րուն վրայ անիկայ պառկի՝ ան-
մաքուր ըլլայ :
25 Եւ կինկ մը՝ թէ որ դաշտա-
նին առնը չհիւանդ , իր արիւնին
ծորումը շատ օրեր վազէ , կամ
իր դաշտանէն աւելի վազէ , ը-
ըլլայ , իր անմաքրութեանը ծո-
րումին բոլոր օրերը՝ իր դաշտա-
նին օրերուն պէս պիտի ըլլայ .
26 անիկայ անմաքուր է : Անոր ծո-
րումին բոլոր օրերը՝ ամէն անկո-
ղին՝ որուն վրայ անիկայ կը պառ-
կի , իր դաշտանին անկողինին պէս
պիտի ըլլայ իրեն , և ինչ բանի
վրայ որ կը նստի , իր դաշտանին
անմաքրութեանը պէս անմաքուր
27 պիտի ըլլայ : Եւ ամէն անոնց
դպչողը անմաքուր պիտի ըլլայ ,
ու իր հանգերձանքը պիտի լուայ ,
և ինքը ջրով լուացուի , ու մին-
28 չեւ իրիկուն անմաքուր ըլլայ : Եւ
թէ որ իր ծորումին մաքրուի ,
անասունը եօթը օր պիտի համ-
րէ իրեն , ու անկէ ետև մաքուր
29 ըլլայ : Եւ ութերորդ օրը՝ երկու
տատրակ կամ աղաւնիի երկու
ձագ պիտի առնէ իրեն , ու ժո-
ղովքի խորանին դուռը քահա-
նային պիտի բերէ անոնք : Եւ 30
քահանան՝ մէկը մեղքի պատա-
րագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պիտի
ընէ . և քահանան Տէրոջը առ-
ջեւը քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝
իր անմաքրութեանը ծորումին
համար :
Ա Յսպէս Իսրայէլի որդիքը ի 31
բենց անմաքրութենէն պիտի զգ-
ուշացնէք , որ իրենց մէջը ե-
կած իմ խորանս պղծելով՝ իրենց
անմաքրութեանը պատճառով
չմեռնին : Ծորում ունեցողին՝ և 32
իրմէ զատ արտաքութեան սերմը
ելլելով անմաքուր եղողին , Ու 33
իր դաշտանովը հիւանդ եղող
կնկանը՝ և ծորում ունեցող մար-
դուն կամ կնկանը՝ ու անմաքուր
կնկան հետ պառկող մարդուն
օրէնքը սա է :

ԳԼ. Ժ.Զ

Ե Տէրը խօսեցաւ Մովսէ- 1
սին , Ահարոնին երկու որդւոցը
մեռնելէն ետքը , որոնք Տէրոջը
առջեւը օթար ելոյ մատուցին ու
մեռան . Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէ- 2
սին . խօսէ քու եղբօրդ Ահարո-
նին որ ամէն առեն սուրբ տեղը՝
վարագուրին ներսի դին՝ տապա-
նակին վրայ եղած քաւութիւնին
առջեւը չմտնէ , որ չմեռնի . ին-
չու որ ամպի մէջ պիտի երեւնամ
քաւութիւնին վրայ : Ահարոնը 3
ասա թանէրով պիտի մտնէ սրբա-
րանը . մեղքի պատարագի հա-
մար զաւակով մը , և ողջակէ-
զի համար խոյով մը : Կտաւէ 4
սուրբ շապիկ պիտի հագնի , և
իր մարմնոյն վրայէն կտաւէ վար-
ակը ունենայ , ու իր մէջքը կը-
տաւէ գօտի կապէ , և իր գլու-
խը կտաւէ խոյր դնէ . սոնք
սուրբ զգեստներ են , ասոնք իր
մարմինը ջրով պիտի լուայ , ու
զանոնք հագնի : Եւ Իսրայէլի 5
որդւոցը ժողովքէն մեղքի պա-
տարագի համար այծերէն երկու
նոխազ՝ ու ողջակէզի համար մէկ
խոյ մը պիտի առնէ : Եւ Ահա- 6

ման իր մեղքի պատարագին զբաղարակը պիտի մատուցանէ, և իրեն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի ընէ։ 7 Եւ երբ կառնէ նոխազը պիտի առնէ, ու Տէրոջը առջևը ժողովքի խորանին դուռը կեցընէ։ 8 Ահարոն ան երկու նոխազներուն վրայ վիճակներ պիտի ձգէ, մէկ վիճակը Տէրոջը համար՝ ու մէկալ վիճակը ազատ արձակութեամբ նոխազին համար։ 9 Եւ Ահարոն պիտի մօտեցընէ անոնոխազը՝ որուն վրայ Տէրոջը վիճակը եկաւ, ու մեղքի պատարագ ընէ զանիկայ։ 10 Եւ անոնոխազը՝ որուն վրայ ազատ արձակութեամբ վիճակը եկաւ, Տէրոջը առջևը ողջ պիտի կայնեցընէ՝ որ անով քաւութիւն ընէ, ու ազատ արձակութեամբ հազար դէպ ի անապատը թողէ։

11 Եւ Ահարոն իր մեղքի պատարագին զբաղարակը պիտի մատուցանէ, և իրեն համար ու իր տանը համար քաւութիւն պիտի ընէ, և իր մեղքի պատարագին զբաղարակը մորթէ։ 12 Եւ Տէրոջը առջևը եղած սեղանին վրայէն բուրվառը լեցուն կրակի կոյտեր պիտի առնէ, ու բարակ ծեծուած անուշահոտ խունկէն իր ձեռքերը լեցնէ, ու վարագուրին ներսի դին բերէ։ 13 Եւ խունկը կրակին վրայ պիտի դնէ Տէրոջը առջևը, ու խունկին մուխը վկայութեան վրայի քաւութիւնը պիտի ծածկէ, որ չմեռնի։ 14 Եւ զբաղարակէն արիւնէն պիտի առնէ, և իր մատովը քաւութիւնին վրայ արևելեան կողմը սրսկէ, և իր մատովը արիւնէն քաւութիւնին առջևը եօթը անգամ սրսկէ։

15 Եւ ժողովուրդին համար մեղքի պատարագ ըլլալու նոխազը պիտի մորթէ, ու անոր արիւնը վարագուրին ներսի դին պիտի բերէ, և զբաղարակին արիւնովը ըրածին պէս ընէ անոր արիւնովը, այսինքն՝ քաւութիւնին վրայ ու քաւութիւնին առջևը սրսկէ։ 16 Եւ սրբարանին համար քաւութիւն պիտի ընէ՝ Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւնեներէն ու անոնց բոլոր մեղքերուն համար։ Ժողովքին խորանին ալ նոյնպէս պիտի ընէ անոնց անմաքրութիւնեներուն մէջ կը կենայ։ 17 Եւ սրբարանը քաւութիւն ընելու մտած ատենը՝ մինչև որ իրեն համար ու իր տանը համար և Իսրայէլի բոլոր ժողովքին համար քաւութիւն ընէ ու դուրս ելլէ, ժողովքի խորանին մէջ մարդ մը պիտի չըլլայ։ 18 Եւ երբ Տէրոջը առջևը եղած սեղանը պիտի ելլայ, ու անոր համար քաւութիւն ընէ, և զբաղարակին արիւնէն ու նոխազին արիւնէն առնէ, և սեղանին եղջիւրներուն վրայ շուրջանակի դնէ։ 19 Եւ արիւնէն իր մատովը եօթը անգամ անոր վրայ պիտի սրսկէ, ու Իսրայէլի որդւոցը անմաքրութիւնեներէն մաքրէ, ու սուրբ ընէ զան։

20 Եւ սրբարանին՝ ու ժողովքի խորանին՝ և սեղանին համար քաւութիւն ընելը լմընցընելէն ետքը, ողջ նոխազը պիտի մօտեցընէ։ 21 Եւ Ահարոն իր երկու ձեռքերը ողջ նոխազին գլուխը վրայ պիտի դնէ, ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր անօրէնութիւնները և անոնց բոլոր յանցանքները և բոլոր մեղքերը պիտի խոստովանի անոր վրայ, և զանոնք նոխազին գլուխը վրայ դնելով՝ յատկացած մարդու մը ձեռքով անապատը թողու։ 22 Եւ նոխազը անոնց բոլոր անօրէնութիւնները իր վրան առած՝ անբնակ երկիր մը պիտի տանի, և նոխազը անապատին մէջ թող տայ նոխազը։

23 Եւ Ահարոն ժողովքի խորանը պիտի մտնէ, ու սրբարանը մտնելու ժամանակին հագած կտաւէ հանդերձները հանէ, և զանոնք հոն դնէ։ 24 Եւ սուրբ տեղը իր մարմինը ջրով պիտի լուայ, ու իր հանդերձները հագնի, և ել-

է իր ազգակիցը ու ժողովուրդին ազգակիցը մատուցանէ , ու իրեն համար և ժողովուրդին հա-
25 մար քաւութիւն ընէ : Եւ մեղքի պատարագին ճարպը անդանին վրայ պիտի այրէ :
26 Եւ նախագը ապատ արձակէ տանողը՝ իր հանդերձները պիտի լուայ , ու իր մարմինը ջուր լուայ , և ետքը բանակը մտնէ :
27 Եւ ան մեղքի պատարագին զատարակը ու մեղքի պատարագին նախագը՝ որոնց արիւնը քաւութիւն ընելու համար սուրբ տեղը բերուեցաւ , բանակէն դուրս պիտի հանեն , և անոնց մորթելը ու անոնց միսերը և
28 անոնց աղբը կրակով այրեն : Եւ զանոնք այրողը իր հանդերձները պիտի լուայ , ու մարմինը ջուր լուայ , ու ետքը բանակը մտնէ :
29 Եւ սա ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ , որ եօթներորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն տասներորդ օրը ձեր անձերը պիտի խոնարհեցնէք , ու բնաւ գործ մը չգործէք , թէ՛ երկրացին և թէ ձեր մէջը գտնուող օտարականը :
30 Քանզի ան օրը քահանան ձեզի քաւութիւն պիտի ընէ ձեզ մաքրելու համար , որ ձեր բոլոր մեղքերուն մաքրուիք Տէրոջը առ-
31 ջեւ : Ան ձեզի հանգստութեան շաբաթ պիտի ըլլայ , և յաւիտենական կանոնով մը պիտի խո-
32 նարհեցնէք ձեր անձերը : Եւ իր հօրը տեղը քահանայութիւնը ընելու համար օծուած ու օրհնուած քահանան քաւութիւնը պիտի ընէ , և հագնի կտաւէ հանդերձները՝ այինքն սուրբ
33 հանդերձները : Եւ ամէնասուրբ տեղին համար քաւութիւն պիտի ընէ , և ժողովքի խորանին համար ու սեղանին համար քաւութիւն ընէ , և քահանաներուն ու ժողովքին բոլոր ժողովուրդին համար քաւութիւն ը-
34 նէ : Եւ ասիկայ ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ՝ Իսրայէլի որդւոցը համար իրենց բոլոր մեղքերուն քաւութիւն ընելու տարին անգամ մը : Եւ անոնք Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ըրաւ :

ԳԼ. ԺԷ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով , Խօսէ Ահարոնին ու անոր որդւոցը և Իսրայէլի բոլոր որդւոցը , ու ըսէ անոնց . Այս է որ Տէրը պատուիրեց՝ ըսելով ,
3 Իսրայէլի տունէն ով որ արջառ մը կամ ոչխար մը և կամ այծ մը բանակին մէջ մորթէ , կամ բանակէն դուրս մորթէ ,
4 Եւ Տէրոջը խորանին առջեւը Տէրոջը զոհ մատուցանելու համար՝ ժողովքի խորանին դուռը չբերէ , արիւնուտ պիտի սեպուի անոնք մարդը , անիկայ արիւն թափած է , ու ան մարդը իր ժողովուրդին մէջէն
5 պիտի կտրուի : Որպէս զի Իսրայէլի որդիքը ան զոհերը որ հիմա դաշտի մէջ կը մորթեն , Տէրոջը բերեն , այսինքն՝ ժողովքի խորանին դուռը քահանային բերեն , և խաղաղութեան զոհերու համար զանոնք Տէրոջը մատուցանեն :
6 Եւ քահանան պիտի արեան արիւնը ժողովքի խորանին դուռը՝ Տէրոջը սեղանին վրայ , ու ճարպը անոյշ հոտի համար այրէ Տէրոջը առջեւը :
7 Եւ իրենց զոհերը ալ պիտի չմորթեն գեւերուն՝ որոնց հետեւին էրեւոտով պոռնկութիւն ըրին . ասիկայ անոնց յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ իրենց ազգերուն մէջ :
8 Եւ պիտի ըսես անոնց . Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ
9 մարդ մը ողջակէզ կամ զոհ մատուցանելու ըլլայ , Եւ զանիկայ Տէրոջը մատուցանելու համար ժողովքի խորանին դուռը չբերէ , ան մարդը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կտրուի :
10 Եւ Իսրայէլի տունէն կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականներէն մէկ մարդ մը ինչ և իցէ արիւն ուտելու ըլլայ , եմ երես

ան արիւն ուտող անձին վրայ պիտի մնայի, ու զանիկայ իր ժողովուրդին մէջէն կորսընցը-
11 նեմ. Ընչու որ մարմինին կեանքը արիւնին մէջն է. և ես ձեզի տուի ան, որ սեղանին վրայ ձեր հոգիներուն համար քաւութիւն ընէք. քանզի հոգիին համար քաւութիւն ը-
12 նողը արիւնն է: Անոր համար Իսրայէլի որդւոցը ըսի. Ձեզմէ մէկը արիւն պիտի չուտէ, ձեր մէջը պանդխտացած օտարականն ալ արիւն չուտէ: Եւ Իսրայէլի
13 որդւոցմէ՝ կամ ձեր մէջը պանդխտացած օտարականէն մէկը՝ ուտելու վայրենի անասունի կամ թռչունի որս որսալու ըլլայ, անոր արիւնը պիտի թափէ,
14 ու հողով ծածկէ զան: Ընչու որ ամէն մարմինին կեանքն անոր իր արիւնն է, անիկայ է բուն կեդրոնութիւնը. ուստի Իսրայէլի որդւոցը ըսի. Բնաւ մարմնի մը արիւնը պիտի չուտէք, քանզի ամէն մարմինին կեդրոնութիւնը իր արիւնն է, ով որ
15 ուտէ զան պիտի կտրուի: Եւ երկրացինէրէն կամ օտարականներէն՝ դի կամ վտառուած ուտող ամէն մարդ՝ իր լոմերը պիտի լուայ, ու ինքը ջրով լուացուի, և մինչև իրիկուն ան-
16 մաքուր ըլլայ, ու եթէ մաքուր ըլլայ. Բայց թէ որ չլուայ զանոնք, և իր մարմինը չլուայ, անոնուներ իր անօրէնութիւնը պիտի կրէ:

ԳԼ. ԺԸ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ անոնց. Ես եմ Եհո-
3 վայ ձեր Աստուածը: Ըստ ձեր քնացած Եգիպտոսի երկրին ը-րածին պէս՝ պիտի չընէք. և Քանանու երկրին ըրածին պէս՝ ուր որ ձեզ պիտի առնեմ, պիտի չընէք, ու անոնց կա-նոններուն համեմատ պիտի չը-
4 գտնէք: Իմ դատաստաններս պիտի ընէք, և իմ կանոններս պահէք, որ անոնցմով քալէք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը:
5 Ուստի իմ կանոններս ու իմ դատաստաններս պիտի պահէք, որ զանոնք կատարող մարդը անոնցմով պիտի ապրի. ես եմ Տէրը:
6 Քնաւ մէկը իր մօտ ազգակա-նին պիտի չմօտենայ՝ անոր մերկութիւնը բանալու համար. ես եմ Տէրը:
7 Քու հօրդ մերկութիւնը կամ քու մօրդ մերկութիւնը պիտի չբանաս. անիկայ քու մայրդ է, անոր մերկութիւնը պիտի չբանաս:
8 Քու հօրդ կնկան մերկութիւնը պիտի չբանաս. ան քու հօրդ մերկութիւնն է:
9 Քու հօրդ աղջիկը կամ քու մօրդ աղջիկը քու բոլորդ մերկութիւնը՝ թէ տանը մէջ ծնած ըլլայ՝ թէ դուրսը ծնած, անոնց մերկութիւնը պիտի չբանաս:
10 Քու որդւոյդ աղջիկը կամ քու աղջիկիդ աղջիկը մերկութիւնը՝ անոնց մերկութիւնը պիտի չբանաս. ինչու որ անոնց մերկութիւնը քուկդ է:
11 Քու հօրդ կնկանը աղջիկին մերկութիւնը՝ քու հօրմէդ ծնած քու քոյրդ ըլլալով՝ անոր մերկութիւնը պիտի չբանաս:
12 Քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը պիտի չբանաս. անիկայ քու հօրդ ազգականն է:
13 Քու մօրդ քրոջը մերկութիւնը պիտի չբանաս. ինչու որ անիկայ քու մօրդ ազգականն է:
14 Քու հօրդ եղբօրը մերկութիւնը պիտի չբանաս, անոր կնկանը չմօտենաս. անիկայ քու հօրաքրոջդ է համարուի:
15 Քու հարսիդ մերկութիւնը պիտի չբանաս. անիկայ քու որդւոյդ կնիկն է, անոր մերկութիւնը չբանաս:
16 Քու եղբօրդ կնկանը մերկութիւնը պիտի չբանաս. ան քու եղբօրդ մերկութիւնն է:
17 Կնկան մը ու անոր աղջկանը մերկութիւնը պիտի չբանաս. և անոր որդւոյն աղջկիկը կամ անոր աղջկանը աղջիկը պիտի չառնես՝ անոնց մերկութիւնը բանալու համար, ա-

նոյնք անոր ազգականներն էն, ան-
18 օրհնութիւն է ան: Եւ կինիկ մը
իր քրոջը հետ պիտի չառնես ա-
նիկայ իր կենդանութեան առե-
նը վշտացընելու համար՝ մին-
չեւ մեռելութիւնը բանալով:
19 Եւ իր անմաքրութեան առե-
նը զատուած կնկան մը պիտի չը-
մտանես՝ անոր մերկութիւնը բա-
20 նալու: Եւ զազգատութեան
համար՝ քու գրացիդ կնկանը
հետ պիտի չպառկիս, անոր հետ
21 պղծուելով: Քու սերմնդիդ
Մողոքին համար էրաէ անցընե-
լու պիտի չթողուս, և քու Ա-
ստուածդ անունը չպղծես. ես
22 եմ Տէրը: Եւ արուի հետ՝ կնկան
հետ պառկելու պէս պիտի չը-
23 պառկիս. պղծութիւն է ան: Եւ
բնաւ անասունի մը հետ պիտի
չպղտգատրիս, անոր հետ պղծ-
ծուելով. ու բնաւ կինկ մը անա-
սունի մը առջեւ պիտի չկայնի՝
անոր հետ զազգատրելու. խառ-
նակութիւն է ան:
24 Ասոնց մէկովն ալ բնաւ չպղծ-
ծուիք. ինչու որ բոլոր ասոնց-
մով պղծուեցան ան ազգերը՝ որ
ձեր առջեւէն պիտի վռնտեմ:
25 Եւ ան երկիրը պղծուելով՝ անոր
անօրհնութիւնը անոր վրայ պի-
տի հասցնեմ, ու ան երկիրը
իր բնակիչները պիտի փսխէ:
26 Ուստի դուք իմ կանոններս ու
դատաստաններս պիտի պահէք,
ու աս պղծութիւններէն մէկն
ալ պիտի չընէք, ո՛չ երկրացին,
ո՛չ ալ ձեր մէջը պանդխտացող
27 օտարականը. Քանզի ձեզմէ ա-
ռաջ ան երկրին մարդիկը աս բո-
լոր պղծութիւնները ըրին, ու
28 ան երկիրը պղծուեցաւ: Որպէս
զի որ չըլլայ թէ ան եր-
կիրը ձեզ ալ դուրս փսխէ՝ ան
պղծած առնելով, ինչպէս որ
ձեզմէ առաջ եղած ազգերը փըս-
29 խեց: Քանզի ով որ աս ամէն
պղծութիւններէն մէկը ընելու
ըլլայ, ան ընող անձինքը իրենց
ժողովուրդին մէջէն պիտի կոր-
30 սուին: Ուստի իմ հրամաններս
պիտի պահէք, որ ձեզմէ առաջ
գործուած պիղծ սովորութիւն-
ներէն ձեզ չընէք, ու անոնցմով
չպղծուիք. ես եմ Տէրը ձեր Աս-
տուածը:

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոց
2 բոլոր ժողովքին՝ ու ըսէ անոնց.
Դուք սո՛ւրբ եղէք. ինչու որ ես
ձեր Եհովայ Աստուածը սո՛ւրբ
եմ:
3 Ձեր ամէն մէկը իր մօրմէն ու
իր հօրմէն պիտի վախնայ. և իմ
շաբաթներս պիտի պահէք. ես
եմ Տէրը ձեր Աստուածը:
4 Կուռքերուն եւեւէն մի՛ խոտո-
րիք, և ձեզի ձուլածոյ աստուած-
ներ մի՛ շինէք. ես եմ Տէրը ձեր
Աստուածը:
5 Եւ թէ որ խաղաղութեան պոհ
մատուցանէք Տէրոջը, անանկ մա-
տուցէք՝ որ ընդունելի ըլլայ:
6 Ձեր մատուցած օրէնքիդ՝ և հե-
տևեւալ օրն ալ պիտի ուտուի,
ու երրորդ օրուան մնացածը կը-
րակով պիտի այրուի: Եւ թէ որ
7 անկէ երրորդ օրը ուտուելու ը-
լլայ, ան պիղծ է, պիտի չընդ-
8 դունուի: Եւ ուտողը իր անօրհնութիւնը պիտի կրէ,
ինչու որ Տէրոջը սուրբը բանը
պղծեց, ու ան անձը իր ժողո-
վուրդէն պիտի կտրուի:
9 Եւ ձեր երկրին հունձքը հնձ-
ելու ատենիդ՝ քու արտիդ ե-
զերքը լման պիտի չհնձես, ու
քու հունձքիդ խնամած հասկերը
10 պիտի չժողվես: Եւ քու այգիդ
ճռաքաղ պիտի չընես, այնինչ
այգիդ մէջ մնացած ողկոյզները
պիտի չքաղես. զանոնք աղքա-
տին ու օտարականին համար պի-
տի թողուս. ես եմ Տէրը ձեր
Աստուածը:
11 Գողութիւն մի՛ ընէք. սուտ
մի՛ ըսէք, և մէկզմէկ մի՛ խա-
12 բէք: Եւ իմ անուանով սուտ ա-
նուն երդում մի՛ ընէք, ու ձեր
Աստուծոյն անունը մի՛ պղծէք,

13 եւ եմ Տէրը։ Քու դրացիիդ զբաղանք մի ըներ, եւ յափշտակութիւն մի ըներ. քեզի վարձքով բանուորին օրավուան վարձքը մինչ պիտի չմնայ։

14 Խուլին մի հայհոյեր, ու կոյրին առջեւը գայթակղութիւն մի դներ, հապա քու Աստուածդ վախցիր. ես եմ Տէրը։

15 Դատաստանի մէջ անիրաւութիւն մի ընեք. աղքատին ա չառութիւն մի ըներ, ու մեծը մի շողոքորթեր. քու դրացիդ արդարութիւնով դատէ։

16 Քու ժողովուրդիդ մէջը չպտտիս, քու ընկերիդ արիւնը մնալու պատճառ չըլլաս. ես եմ Տէրը։

17 Եղբայրդ քու սրտիդ մէջը պահ չառնես. քու դրացիդ անպատճառ պիտի յանդիմանես, որ անոր համար մեղք չկրես։

18 Վրէժ պիտի չառնես, ու քու ժողովուրդիդ որդւոցը ոխ պիտի չպահես, հապա քու ընկերըդ քու անձիդ պէս պիտի սիրես. ես եմ Տէրը։

19 Իմ կանոնները պիտի պահէք. քու անասունիդ մէկ տեսակը ուրիշ տեսակին հետ զուգաւորել պիտի չտաս. քու սրտիդ մէջ գանազան սերմ պիտի չցանես, ու երկու նիւթէ գործուած այլայլատառն հանդերձ պիտի չհագնիս։

20 Եւ թէ որ մէկը կնկան մը հետ պառկելով՝ զուգաւորութիւն ընէ, ու անիկայ մէկու մը ծախու առած աղախինն է՝ ու փրկուած չէ, ոչ ալ անոր ազատութիւն տրուած, անոնք պիտի պատժուին, անոնք պիտի չմեռնին. ինչու որ ան ինքը ազատ չէր։ 21 Եւ Յոդէը իր յանցանքին պատարագը Տէրոջը պիտի բերէ ժողովքի խորանին դուռը, խոյ մը յանցանքի պատարագի համար։ 22 Եւ քահանան յանցանքի պատարագին խոյովը Տէրոջը առջեւը քաւութիւն պիտի ընէ անոր՝ իր ըրած մեղքին համար. եւ անոր ըրած մեղքը պիտի ներուի իրեն։

23 Ու երբոր ան երկիրը մտնէք, ու ամէն տեսակ ծառեր անկէք՝ պտուղը ուտելու համար, անտեսնելը անոր պտուղը չթլփատուածի պէս անմաքուր պիտի սեպէք. ան ձեզի երեք տարի չթլփատուածի պէս սեպուելով՝ պիտի չուտուի։ 24 Եւ չորրորդ տարին անոր բոլոր պտուղը Տէրը փառաւորելու համար՝ սուրբ պիտի ըլլայ։ 25 Եւ հինգերորդ տարին անոր պտուղը պիտի ուտէք, որ իր արդիւնքը ձեզի համար աւելցընէ. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։ 26 Մսին արիւնովը պիտի չուտէք. պիտի չհմայէք, ու գուշակութիւն պիտի չընէք։ 27 Ձեր գլխերուն եղերքի մազերը պիտի չկարէք, ու քու մօրուքիդ եղերքը պիտի չաւրես։ 28 Եւ մէկու մը ոգւոյն համար ձեր մարմնին վրայ կարացներ պիտի չընէք, ու ձեր վրան դիլի նշան չընէք. ես եմ Տէրը։

29 Աղջիկդ պոռնիկ ընելով՝ մի պղծեր, որ երկիրը պոռնկութեան մէջ չիյնայ, ու երկիրը չարութիւնով չլեցուի։

30 Իմ շաբաթներս պիտի պահէք, ու իմ սրբարանէս վախնաք. ես եմ Տէրը։ 31 Վհուկներուն մի հետեւիք, ու հմայողներուն բան մի հարցընէք, որ անոնցմով չպղծուիք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

32 Մազը ճերմակածին առջեւը պիտի ելլէք, ու ծերը պատուէ, ու քու Աստուածդ վախցիր, ես եմ Տէրը։

33 Եւ թէ որ օտարական մը ձեր երկրին մէջ ձեր քովը պանդխտանալու գայ, չնեղէք զանիկայ։ 34 Ձեր քովը պանդխտացող օտարականը՝ ձեր երկրին բնակիչին պէս ըլլայ ձեզի, ու քու անձիդ պէս պիտի սիրես անիկայ. ինչու որ դուք ալ Եգիպտոսի երկրին մէջ օտարական էիք. ես եմ

Տէրը ձեր Աստուածը։
35 Դատաստանի մէջ անկիրառու-
թիւն պիտի չընէք. կանդուռի
մէջ՝ կշիռքի մէջ ու չափի մէջ
36 ալ։ Ճիշդ կշիռքեր ըլլան՝ ճիշդ
էֆայ քարերը ըլլան՝ ճիշդ ար-
դուն ըլլան ու հիմինը ըլլան պէս-
պէս ըլլայ. ձեզ Եգիպտոսի երկ-
րէն հանող Տէրը ձեր Աստուա-
37 ծը ես եմ։ Ուստի իմ բոլոր կա-
նոնները ու իմ բոլոր դատաս-
տանները պիտի պահէք, ու պէս-
պէս ընէք անոնք. ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Ի

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-
2 սին՝ ըսելով. Դուն Իսրայէլի
որդւոցը պիտի ըսես. Իսրայէլի
որդւոցմէն ու Իսրայէլի մէջ
պանդխտացող օտարականներէն
ով որ իր սերմանդէն Մողքին
տայ, անշուշտ պիտի մեռցուի.
ան երկրին ժողովուրդը քարե-
րով պիտի քարկոծէն անոր։
3 Ես ալ իմ երեսս ան մարդուն
վրայ պիտի անկեմ, ու զանիկայ
իր ժողովուրդին մէջէն կտրած
ջնջեմ, ինչու որ անոր սեր-
մանդէն Մողքին տուած է՝ իմ
սրբարանս պղծելու ու իմ սուրբ
4 անունս անարգելու համար։ Ես
թէ որ ան մարդը իր սերմանդէն
Մողքին տուած ատեներ՝ ան
երկրին ժողովուրդը չտեսնելու
5 դալով՝ անոր չմեռցնէն, Ան-
ատեներս ես իմ երեսս պիտի արն-
կեմ ան մարդուն վրայ՝ ու ա-
նոր բնտանիքին վրայ, ու անոր
կոչ՝ ու Մողքին հետ պոռնկու-
թիւն ընելու համար ան մար-
դուն ետևէն բոլոր գացող-
ները՝ իրենց ժողովուրդին մէ-
6 ջէն պիտի կտրած ջնջեմ։ Ես
վհուկներուն ու հմայողներուն
ետևէն երթալու դարձող մար-
դուն վրայ ալ երեսս պիտի արն-
կեմ, ու անոր իր ժողովուրդ-
7 դին մէջէն կտրած ջնջեմ։ Ուս-
տի սրբեցէք ձեր անձերը, ու
սուրբ եղէք. ինչու որ ես եմ
8 Տէրը ձեր Աստուածը։ Ես իմ
կանոնները պահեցէք, ու ը-
րէք զանոնք. ես եմ Տէրը որ
ձեզ կը սրբեմ։
9 Ով որ իր հայրը կամ իր մայրը
անիծէ, անշուշտ պիտի մեռ-
ցուի. անիկայ իր հայրը կամ
իր մայրը անիծեց, անոր արիւնը
իր վրայ ըլլայ։ 10 Ես ով որ ուրիշ
մարդու մը կինամը հետ շնու-
թիւն ընէ, իր դրացիին կինամը
հետ շնութիւն ընողը անշուշտ
պիտի մեռցուի. շնացողն ալ շնա-
ցեալն ալ պիտի մեռցուին։ 11 Ես ով
որ իր հօրը կինամը հետ պառ-
կի, իր հօրը ամօթը բա-
ցած է. անշուշտ երկուքն ալ
պիտի մեռցուին. անոնց արիւնը
իրենց վրայ ըլլայ։ 12 Ես թէ որ
մարդ մը իր հարսին հետ պառ-
կի, անշուշտ երկուքն ալ պիտի
մեռցուին. խառնակութիւն ը-
րին. անոնց արիւնը իրենց վրայ
ըլլայ։ 13 Ես թէ որ մարդ մը՝ կնի-
կան հետ պառկելու պէս արուի
հետ պառկի, երկուքնին ալ պղծ-
ութիւն ըրին. անշուշտ պիտի
մեռցուին. անոնց արիւնը իրենց
վրայ ըլլայ։ 14 Ես թէ որ մարդ մը՝
կնիկ մը ու անոր մայրը առնէ,
անօրէնութիւն է. ան ալ՝ անոնք
ալ կրակով պիտի այրուին, որ
ձեր մէջը անօրէնութիւն չըլլայ։
15 Ես թէ որ մարդ մը անասունի
հետ պառկի, անշուշտ պիտի
մեռցուի, ու անասունը պիտի
սպաննէք։ 16 Ես թէ որ կնիկ մը որ
և իցէ անասունի հետ զուգաւո-
րելու համար անոր մօտենայ,
կնիկին ալ անասունն ալ պիտի
սպաննես. անոնք անշուշտ պիտի
մեռցուին. անոնց արիւնը իրենց
վրայ ըլլայ։ 17 Ես թէ որ մարդ մը
իր քոյրը առնէ՝ իր հօրը աղջիկը
կամ իր մօրը աղջիկը, ու անոր
ամօթը տեսնէ, ու ան-
ջիկն ալ անոր ամօթը տես-
նէ, շարունութիւն է. անոնք իրենց
ժողովուրդին աչքին առջեւը պի-
տի կտրուին. անիկայ իր քրոջը
ամօթը բացաւ. իր ան-
րէնութիւնը պիտի կրէ։ 18 Ես թէ

որ մարդ մը իր դաշտանին մէջ
եղող կնիկան մը հետ պառկի
ու անոր մերկութիւնը բանայ,
իրեր անոր աղբիւրը բացաւ, ան
ինքն ալ իր արեանը աղբիւրը
բացաւ. երկուքին ալ իրենց ժո-
ղովուրդին մէջէն պիտի կոր-
19 սուին: Եւ քու մօրդ քրոջը կամ
քու հօրդ քրոջը մերկութիւնը
պիտի չբանաս. վասն զի մէկ
մկը իր ազգականին մերկու-
թիւնը բանալու ըլլայ, երկոքին
ալ իրենց անօրէնութիւնը պիտի
20 կրեն: Եւ թէ որ մարդ մը իր
հօրեղբօրը կնկանը հետ պառ-
կի, իր հօրեղբօրը մերկութի-
նը բացաւ. անոնք իրենց մեղքը
պիտի կրեն. անպաւակ պիտի
21 մեռնին: Եւ թէ որ մարդ մը իր
եղբօրը կնիկը առնէ, պղծու-
թիւն է ան. անիկայ իր եղբօրը
մերկութիւնը կը բանայ. անպա-
ւակ պիտի ըլլան:

22 Ուստի իմ բոլոր կանոնները և
իմ բոլոր դատաստանները պիտի
պահէք, ու ընէք անոնք, որ ան
երկիրը՝ ուր որ ձեզ պիտի տանիմ
հոն բնակելու, դուրս չխոսէ
23 ձեզ: Եւ պիտի չքալէք ան ազ-
գերուն սովորութիւններովը՝ ո-
րոնք ձեր առջևէն պիտի վռնդեմ.
քանզի ասոնք ամէն բաները
ըրին անոնք, ու ես զզուեցայ ա-
24 նոնցմէ. Եւ ըսի ձեզի. Անոնց
երկիրը դուք պիտի ժառանգէք,
ու ես անիկայ ձեզի պիտի տամ
ժառանգութիւն ըլլալու, երկիր մը՝
որ կաթ ու մեղր կը բղխէ. ես
եմ Տէրը ձեր Աստուածը՝ որ
ձեզ ազգերէն զատեցի ձեզ:
25 Ուստի մաքուր ու անմաքուր ա-
նասունները միջտեղը՝ և ան-
մաքուր ու մաքուր թռչուննե-
րուն միջտեղը տարբերութիւն
պիտի ընէք. և ձեր անձերը
չպղծէք անասուններով կամ
թռչուններով կամ գետնի վը-
րայի բոլոր սողուններով՝ որոնք
26 ես զատկեցի ձեզի իբրև անմա-
քուր: Եւ դուք սուրբ պիտի
ըլլաք ինծի. վասն զի ես Տէրս
սուրբ եմ, ու ձեզ ժողովուրդ ազգե-
րէն զատեցի՝ որ իմն ըլլաք:

27 Կին կամ հմայող եղողը՝ թէ երիկ մարդ ըլլայ և թէ կնիկ՝ անշուշտ պիտի մեռցուի. քարե-
րով քարկածեն զանոնք, անոնց
արիւնը իրենց վրայ ըլլայ:

ԳԼ. ԻԱ

1 Յետ Տէրը ըսաւ Մովսէսին, խօ-
սէ Ահարոնին որդւոցը քահանա-
ներուն, ու ըսէ անոնց. Քահա-
նայ մը՝ մեկուն հոգիով համար
անմաքուր պիտի չըլլայ իր ժողո-
վուրդին մէջը. Բայց միայն իր 2
մօտ ազգականին համար, այսինքն՝
իր մօրը ու իր հօրը և իր որդ-
ւոյն ու իր աղջկանը և իր եղբօ-
րը համար, Եւ իր կոյս քրոջը 3
համար որ մօտ է իրեն՝ ու երկան
տրուած չէ, կրնայ անմաքուր ը-
լլալ: Անիկայ իր ժողովուրդին 4
մէջը գլխաւոր մարդ ըլլալով՝ ան-
մաքուր պիտի չըլլայ՝ ինքզինք-
ը պղծելով: Անոնք գլուխնին 5
փետուրել՝ կնճռակ պիտի չընեն,
և իրենց մօրուքին եղերքը պիտի
չածիլեն, ու իրենց մարմինին վրայ
կտրածներ պիտի չընեն. Սուրբ 6
պիտի ըլլան իրենց Աստուծոյն.
և իրենց Աստուծոյն անունը չը-
պղծեն. վասն զի Տէրոջը պատա-
րագները ու իրենց Աստուծոյն
հացը անոնք կը մատուցանեն.
ուստի սուրբ պիտի ըլլան: Պոռ- 7
նիկ կամ պղծուած կնիկ պիտի
չառնեն, և իր երիկէն արձակ-
ուած կնիկ մը չառնեն. վասն զի
Տէրոջը սուրբ է իր Աստու-
ծոյն: Ուստի պիտի սրբես անի- 8
կայ. վասն զի քու Աստուծոյդ
հացը անիկայ կը մատուցանէ.
անիկայ սուրբ պիտի ըլլայ քե-
զի. քանզի ես Տէրս՝ որ ձեզ կը
սրբեմ, սուրբ եմ: Եւ թէ որ 9
քահանայի մը աղջիկը պոռնկու-
թիւն ընելով պղծուելու ըլլայ,
իր հայրը կը պղծէ. անիկայ կը-
րակով պիտի այրուի:

Եւ իր եղբայրներէն մեծ եղող 10
քահանան՝ որուն գլխուն վրայ

օձման եղը թափուած է, ու
զգեստները հագնելու օրհնուած,
իր գլուխը պիտի չբանայ, և իր
11 լաթերը պիտի չպատռէ, Եւ մե-
ռած մարդու մը քով պիտի չերթայ, ոչ ալ իր հօրը կամ իր մօ-
րը համար անմաքուր պիտի ըլ-
12 լայ. Եւ սրբարանէն դուրս պի-
տի չելլէ, ու իր Աստուծոյն սրբարանը չպղծէ. ինչու որ իր
Աստուծոյն օձման եղեւն պսակը
13 իր վրան է. Ես եմ Տէրը: Եւ ա-
նիկայ կոյս մը իրեն կնիկ պիտի
14 առնէ. Որբևարի՝ կամ արձակ-
ուած՝ կամ պղծուած՝ ինչ բոզ
պիտի չառնէ. հապա կնիկ ըլլա-
լու համար իր ժողովուրդէն կոյս
15 մը առնէ. Որ իր սերմը չպղծէ
իր ժողովուրդին մէջը. ինչու որ
ես էմ Տէրը՝ որ կը սրբեմ զանիկայ:

16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 ըսելով. Խօսէ Ահարոնին ու ըսէ.
Քու սերունդիդ իրենց ազգերուն
մէջ ով որ իր վրան արատ մը
ունի, թող չմօտենայ իր Աստու-
18 ծոյն հացը մատուցանելու. Ինչու
որ բնաւ արատ ունեցող մարդ
մը պիտի չմօտենայ. կոյր մար-
դը՝ կաղը՝ կամ կարճունչը կամ
իր անդամներուն մէջ աւելորդ բան
19 մը ունեցողը, կամ ոտքը կոտ-
րած՝ կամ ձեռքը կոտրած մար-
20 դը, կամ ամպամտողը՝ կամ թը-
զուկը կամ իր աչքին մէջ բիծ
ունեցողը՝ կամ քոսոտը՝ կամ որ-
21 քիւնաւը՝ կամ փշամանկը. Ահա-
րոն քահանային սերունդին ա-
րատ մը ունեցող մարդը՝ Տէրոջը
պատարագները մատուցանելու
պիտի չմօտենայ. Հանդէպ արատա-
ւոր ըլլալով՝ իր Աստուծոյն հա-
ցը մատուցանելու պիտի չմօտե-
22 նայ: Անիկա իր Աստուծոյն հա-
ցը պիտի ուտէ, թէ ամենա-
սուրբ բաներէն և թէ սուրբ
23 բաներէն. Միայն վարագուրին
մէջը պիտի չմտնէ, և սեղանին
չմօտենայ, ինչու որ արատ ունի,
ու իմ սուրբ բաներս չպղծէ.
քանզի անոնք սրբող Տէրը ես
եմ: Եւ Մովսէս խօսեցաւ Ահա- 24
րոնին՝ ու անոր որդ-
ոցը՝ և Իսրայէլի բոլոր որդիներ-
ուն:

ԳԼ. ԻԲ

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 1
ըսելով. Խօսէ Ահարոնին ու ա- 2
նոր որդոցը՝ որ Իսրայէլի որդո-
ցը նուիրուած սուրբ բաներէն
զգոյշ կենան, և իմ սուրբ անուա-
նս չպղծեն ան բաներով որ ինծի
կը սրբեն. Ես եմ Տէրը: Ըսէ ա- 3
նոնց. Ձեր բոլոր սերունդներէն ձեր
ազգերուն մէջ ով որ իր անմաքր-
ութիւնը իր վրան ունենալով
մօտենայ ան սուրբ բաներուն որ
Իսրայէլի որդիքը կը սրբեն Տէ-
րոջը, ան անձը իմ առջևէս պի-
տի կտրուի. Ես եմ Տէրը: Ով 4
որ Ահարոնին ցեղէն բորոտ ըլ-
լայ, կամ ծորում ունենայ, սուրբ
բաներէն պիտի չուտէ՝ մինչև իր
մաքրուիլը. և ով որ մեռելէ պղծ-
ուած բանի մը դպչի, կամ
մարդ մը՝ որուն զուգաւորու-
թիւան սերմը իրմէն ելած է,
կամ ով որ դպչի որ և իցէ սա- 5
ղտնի մը՝ որով կրնայ անմաքուր
ըլլալ, կամ մարդու մը՝ որմէն
կրնայ անմաքուր ըլլալ, որ և իցէ
անմաքրութիւն որ անիկայ ու-
նենայ. Ամեն դպչող մարդը մին- 6
չև իրիկուն անմաքուր պիտի ըլ-
լայ, և սուրբ բաներէն պիտի
չուտէ, հապա իր մարմինը ջրով
պիտի լուայ. Եւ երբ արեգակը 7
մարը մտնէ, մաքուր պիտի ըլ-
լայ, ու ետքը սուրբ բաներէն
ուտէ. ինչու որ ան իր հացն է:
Անիկայ մեռած կամ գազանա- 8
բեկ պիտի չուտէ, որ անով չը-
պղծուի. Ես եմ Տէրը: Եւ իմ 9
կարգադրութիւնս պիտի պահեն,
որ անոր համար մեղք չկրեն, ու
ան պղծելնուն համար չմեռնին.
Ես եմ Տէրը՝ որ զանոնք կը սրբ-
եմ:

Բնաւ օտարական մը սուրբ 10
բանէ պիտի չուտէ. քահանային
հիւրը կամ վարձկանը սուրբ բա-

11 Ձէ պիտի չուտէ ։ Բայց քահանային իր առակօսը ծախու առած անձը՝ ու իր տունը ծնածը՝ անոնք պիտի ուտէ , անոնք անոր կրնան պիտի ուտեն ։ Թէ որ 12 քահանային աղջիկը օտարականի մը հետ ամուսնանայ , անիկայ նուիրուած սուրբ բաներէն պիտի չուտէ ։ Բայց թէ որ քահանային աղջիկը այրի կամ 13 արձակուած ըլլայ՝ ու զաւակ չունենայ , և իր հօրը տունը դառնայ , անոնք իր աղջկան մանկութեան ժամանակին պէս՝ իր հօրը հացէն պիտի ուտէ , սակայն բնաւ օտարական մը անկէ պիտի չուտէ ։ 14 Եւ թէ որ մարդ մը անգիտութեամբ սուրբ բաներէ մէն ուտէ , անոր վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի աւելցնէ , ու սուրբ բաները տայ քահանային պիտի 15 տայ ։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը Տէրոջը մատուցած սուրբ բաները 16 պիտի չպղծեն , Որ իրենց սուրբ բաները ուտելով՝ յանցանագործութիւնը իրենց վրայ չբերեն , ինչու որ ես եմ Տէրը՝ որ զանոնք կը սրբեմ ։

17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 18 ըսելով . Խօսէ Ահարոնին՝ ու անոր որդւոցը՝ և Իսրայէլի բոլոր որդւոցը , ու ըսէ անոնց , Իսրայէլի տունէն՝ կամ Իսրայէլի մէջ բնակող օտարականներէն՝ ազգակից մը որ Տէրոջը անունց մատուցածը՝ իրենց բոլոր ուխտերուն և բոլոր կամաւոր ընծաներուն համար , իր ողջ մատուցանող 19 ամէն մարդը , Ա՛լ չուտներէն՝ ոչխարներէն՝ կամ այծերէն՝ անարատ արու պիտի մատուցանէ , որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ ։ 20 Բնաւ արատ մը ունեցողը պիտի չմատուցանէք . ինչու որ ձեզի հա- 21 մար ընդունելի չըլլար ։ Եւ ուխտ կատարելու համար՝ կամ կամաւոր ընծայի համար՝ ոչ որ արջառներէն կամ ոչխարներէն Տէրոջը խաղաղութեան զոհ մատուցանելու ըլլայ , անարատ պիտի ըլլայ ան , որ ընդունուի . բնաւ արատ պիտի չըլլայ անոր վրայ ։ 22 Կոյր՝ կամ ջիղ ի ոչնչը կտրած՝ կամ կտրուած՝ կամ խաղաւարտ ունեցող՝ կամ քոսոտ՝ կամ ոլքախտոտ եղածներէն Տէրոջը պիտի չմատուցանէք , ոչ ալ սանդիսի Տէրոջը պատարագի համար սեղանին վրայ պիտի դնէք ։ Բայց անդամ 23 ներուն մէջ աւելորդութիւն կամ պակասութիւն ունեցող զուարակը՝ կամ ոչխարը՝ կամաւոր ընծայի համար մատուցանես . սակայն ուխտի համար պիտի չընդունուի ան ։ Իր ամորձիները ճմլուածը՝ 24 կամ ճզմուածը՝ կամ փրցուածը՝ կամ կտրուածը՝ պիտի չմատուցանէք Տէրոջը , և ձեր երկրին մէջ պիտի չընէք սա բաները ։ Եւ 25 օտարականի մը ձեռքէն ալ՝ ամէն սանդիսի ձեր Աստուծոյն պատարագ պիտի չմատուցանէք . ինչու որ անոնց մէջ խեղութիւն ու արատ կայ , անոնք ձեզի համար ընդունելի պիտի չըլլան ։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 26 ըսելով . Երբոր զուարակ կամ 27 ոչխար կամ այծ ծնանի , եօթը օր իր մօրը քով պիտի մնայ . և ութերորդ օրը՝ ու անկէ հետը Տէրոջը ընդունելի պիտի ըլլայ պատարագի ընծայի համար ։ Եւ 28 կովը կամ ոչխարը իր ձագովը մէկտեղ մէկ օրուան մէջ պիտի չմորթէք ։

Եւ երբոր գոհութեան զոհ մա- 29 տուցանէք Տէրոջը , անանկ պիտի մատուցանէք , որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ . Նոյն օրը պիտի 30 ուտուի անկից . անկէ մինչև առաւօտ պիտի չթողուք . ես եմ Տէրը ։

Ուստի իմ պատուիրանքներս 31 պիտի պահէք , և պիտի ընէք անոնք . ես եմ Տէրը ։ Եւ իմ սուրբ 32 անունս պիտի չպղծէք , որ ես սրբուիմ Իսրայէլի որդւոց մէջը . ես եմ Տէրը որ ձեզ կը սրբեմ , Որ ձեզի Աստուած ըլլալու հա- 33 մար՝ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի . ես եմ Տէրը ։

ԳԼ. ԻԳ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով. 2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ անոնց. Տէրոջը մօտենալը՝ որ դուք սուրբ ժողով պիտի կոչէք, իմ ժամերս սոանք են. 3 վեց օր գործ գործուի, բայց եօթներորդ օրը հանգստութեան շաբաթը ըլլայ՝ սուրբ ժողով է. բնաւ գործ պիտի չգործէք. Տէրոջը շաբաթը պիտի ըլայ ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ։

4 Տէրոջը ժամերը՝ որ իրենց ատենին համեմատ սուրբ ժողովներ պիտի քարոզէք, սոանք են։ 5 Առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ՝ Տէրոջը զատիկն է. 6 եւ նոյն ամսուն հնգետասաներորդ օրը բազարջակերաց ժոն է Տէրոջը. եօթը օր բազարջ պիտի ուտէք։ 7 Առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ունենաք. բնաւ ծառայութեան գործ պիտի չգործէք։ 8 եւ եօթը օր պատարագ պիտի մատուցանէք Տէրոջը. եօթներորդ օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ. բնաւ ծառայութեան գործ պիտի չգործէք։

9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 10 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ անոնց. Երբոր մտնէք այն երկիրը՝ որ ձեզի կուտամ, ու անոր հունձքը հնձէք, ձեր հունձքին երախայրի որոյն քահանային պիտի բերէք. 11 ան ալ Տէրոջը առջեւը երերցնելով՝ պիտի մատուցանէ որոյն, որ ձեզի համար ընդունելի ըլլայ. քահանան շաբաթին հետեւեալ օրը 12 պիտի մատուցանէ ան։ Եւ որոյն մատուցած օրերնիդ՝ ողջակիզի համար մէկ տարեկան անարատ գառ մը պիտի մատուցանէք Տէրոջը. 13 եւ անոր հացի ընծան՝ ձուլ շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր պիտի ըլլայ. ոսխայ անուշահոտ պատարագի համար է Տէրոջը. եւ անոր թափելու նուէրը հիմնէին չորրորդ մասը գինի պիտի ըլլայ։ 14 Եւ մինչեւ ան օրը՝ որ ձեր Աստուծոյն ընծան կը մատուցանէք, հայ՝ կամ բոհրած ցորեն՝ կամ թարմ հասկեր պիտի չուտէք. ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակարանները մէջ ասոյ հետեւեալ կանոն պիտի ըլլայ։

15 Եւ շաբաթին հետեւեալ օրէն՝ որ գուք նուիրման որոյն բերիք, լման եօթը շաբաթ պիտի համրէք ձեզի. 16 մինչեւ եօթներորդ շաբաթին հետեւեալ օրը յիսուն օր պիտի համրէք, և նոր հացի ընծայ մատուցանէք Տէրոջը։ 17 Ձեր բնակարաններէն երկրացընելու ընծայի համար՝ երկու հաց պիտի բերէք, որ անոնք երկու տասանորդ բարակ ալիւրէ ըլլալով՝ խմորեալ եփած պիտի ըլլան. ասոնք երախայրի են Տէրոջը։ 18 Եւ հացին հետ՝ մէկ տարեկան եօթը անարատ գառինք՝ և արջառներէն մէկ զուարակ մը՝ ու երկու խոյ պիտի մատուցանէք Տէրոջը. ասոնք հացի ընծաներուն ու թափելու նուէրներուն հետ ողջակէզ ու անուշահոտ պատարագ պիտի ըլլան Տէրոջը։ 19 Եւ մեղքի պատարագի համար այծեքէն մէկ նոխազ՝ և խաղաղութեան զոհի համար մէկ տարեկան երկու գառինք պիտի մատուցանէք։ 20 Եւ քահանան երախայրի հացին հետ երերցնելու ընծայի համար՝ երկու գառները պիտի մատուցանէ Տէրոջը առջեւը. անոնք սուրբ պիտի ըլլան Տէրոջը, և քահանային ըլլան։ 21 Եւ այն նոյն օրը պիտի քարոզէք որ ձեզի սուրբ ժողով ըլլայ. բնաւ ծառայութեան գործ պիտի չգործէք. սա՝ ձեզի յաւիտենական կանոն ըլլայ ձեր բոլոր բնակարաններուն մէջը ձեր ազգերուն մէջ։

22 Եւ երբոր ձեր երկրին հունձքը հնձէք, հնձած առենդ արտին եղերքը լման պիտի չհնձէս, ու հունձքիդ մնացած հասկերը չժողվես. զանոնք աղքատին ու

օտարականին պիտի թողուս, ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
24 ասելով. Խօսէ Իսրայէլի որդիներուն ու ըսէ. Եօթնեերորդ ամսուն մէկ՝ ամսուն առաջին օրը ձեզի հանգստութեան օր՝ փող հնչեցնելուն յիշատակը՝ սուրբ
25 ժողով պիտի ըլլայ։ Բնաւ ծառայութեան գործ պիտի չգործէք, հապա պատարագ մատուցանէք Տէրոջը։
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
27 ըսելով. Նաեւ այս եօթնեերորդ ամսուն տասնեերորդ օրը քաւութեան օրը ըլլալով՝ սուրբ ժողով ըլլայ ձեզի. եւ պիտի խոնարհեցնէք ձեր հոգիները, ու պատարագ մատուցանէք Տէրոջը։
28 Եւ այն օրը բնաւ գործ պիտի չգործէք. քանի որ Տէրոջը ձեր Աստուածին առջեւը ձեզի համար քաւութիւն ընելու՝ օր քաւու-
29 թեան է։ Քանի՞ որ որ նոյն օրը չխոնարհի իր ժողովուրդին
30 մէջէն պիտի կորսուի. Եւ որ որ նոյն օրը գործ մը գործէ, այն անձը իր ժողովուրդին մէջէն
31 պիտի կորսընցնեմ։ Բնաւ գործ մը պիտի չգործէք. յաւիտեան ձեր ազգերուն մէջ ձեր բոլոր բնակութեանց մէջ յաւիտենա-
32 կան կանոն ըլլայ։ Աս ձեզի հանգստութեան շաբաթ պիտի ըլլայ, եւ ձեր հոգիները պիտի խոնարհեցնէք, ամսուն իննեերորդ օրուան իրիկունը ձեր շաբաթը պիտի պահէք՝ մէկ իրիկունէն մինչեւ մէկալ իրիկունը։
33 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
34 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդիներուն՝ ու ըսէ. Աս եօթնեերորդ ամսուն հնգետասաներորդ օրը՝ եօթը օր տաղաւարահարաց տօն է
35 Տէրոջը։ Առաջին օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ. բնաւ ծառայութեան գործ պիտի չգործէք.
36 եօթը օր պատարագ պիտի մատուցանէք Տէրոջը. Ե ութերորդ օրը սուրբ ժողով պիտի ըլլայ ձեզի, եւ պատարագ մատուցանէք Տէրոջը. ժողովական է։ բնաւ ծառայութեան գործ պիտի չգործէք։
37 Տէրոջը պատարագ՝ ողջակէզ ու հացի ընծայ՝ զոհ՝ եւ թափելու նուէրներ՝ ամէն օրուան պէտք եղածը մատուցանելու համար ձեր սուրբ ժողով կոչելու Տէրոջը տօներըն
38 աստիք են, Տէրոջը շաբաթներէն զատ՝ եւ ձեր ընծաներէն զատ՝ ու ձեր բոլոր ուխտերէն զատ՝ եւ ձեր բոլոր Տէրոջը տալու կամաւոր ընծաներէն զատ։ Նաեւ եօթ-
39 նեերորդ ամսուն հնգետասաներորդ օրը՝ երկրի արդիւնքը ժողված աւարնիդ՝ եօթը օր տօն պիտի պահէք Տէրոջը. առաջին օրը շաբաթ եւ ութերորդ օրը շաբաթ պէտք է։ Եւ առա-
40 ջին օրը ձեզի գեղեցիկ ծառերու պտուղ, արմաւենիի ոստեր՝ ու աբեւաթախիտ ծառերու ոստեր՝ եւ ձորին ուռիներու ոստեր պիտի առնէք, ու Տէրոջը ձեր Աստուծոյն առջեւը եօթը օր ուրախանաք։ Եւ աս տօնը տարին եօթը
41 օր պիտի պահէք Տէրոջը. ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանոն ըլլայ աս, եօթնեերորդ ամսուն մէջ պիտի ընէք զայն։ Եօ-
42 թը օր տաղաւարներու մէջ պիտի բնակիք. Իսրայէլի բոլոր բնակիները տաղաւարներու մէջ բնակին.
43 որպէս զի ձեր ազգերը գիտնան՝ թէ Իսրայէլի որդիները Եգիպտոսի երկրէն հանած առնելնուս՝ տաղաւարներու մէջ բնակեցուցի զանոնք. ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
44 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդիներուն պատմեց Տէրոջը տօներըը։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով. Պատուիրէ Իսրայէլի որդիներուն՝ որ ձեթեղած մաքուր ձիթի բերեն քեզի լոյսի համար, որ միշտ ճրագ վառի։
3 Ժողովքի խորանին մէջ վկայութեանը վարագոյրին դուրսի կողմն Ահարան միշտ պիտի պատրաստէ զայն՝ ի

բիկսբունկ մինչև առաւտ Տէրոջը առջևը վառելու համար, ասիկայ ձեր ազգերուն մէջ յաւիտենական կանոն կանոն ըլլայ։ Ճրագները մաքուր աշտանակին վրայ Տէրոջը առջևը միշտ պիտի պատրաստէ։

5 Եւ բարակ ալևւր պիտի առնես, ու անով տասնւերկու հօրթ եփես, ամէն մէկ հօրթը երկու տասնորդէն պիտի ըլլայ։ 6 Եւ զանոնք Տէրոջը առջևը մաքուր սեղանին վրայ՝ երկու կարգով պիտի դնես, ամէն մէկ կարգը վէց վէց 7 հատ ըլլայ։ Եւ անոնց կարգին վրայ զուտ կնդրուկ պիտի դնես, որ հացին վրայ պատարագի յիշատակ ըլլայ Տէրոջը։ 8 Շաբաթ ըլլայ Տէրոջը առջևը զանիկայ պիտի կարգադրէ։ Եւ անիկայ Ականջներուն ու անոր որդւոցը պիտի ըլլայ, ու սուրբ տեղը ուտեն զանիկայ, քանի որ ան՝ Տէրոջը պատարագներէն յաւիտենական կանոնով ամենասուրբ է անոր։

10 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Իսրայէլացի կնկան մը որդին եղաւ, որուն հայրը Եգիպտացի էր. ու ան Իսրայէլացի կնկանը որդին՝ Իսրայէլացի մարդու մը հետ բանակին մէջ կռուեցաւ. 11 Եւ ան Իսրայէլացի կնկանը որդին հայհոյեց Տէրոջը անունը՝ ու անիծեց. և Մովսէսին բերին անիկայ. ու անոր մօրը անունը Սաղումիթ էր, Դանի ցեղէն՝ Դաբրիին աղջիկը։ 12 Եւ բանտարկեցին զանիկայ, մինչև որ Տէրոջը հրամանը յայտնուի։ 13 Նոյն իրենց։ Եւ Տէրը խօսեցաւ 14 Մովսէսին՝ ըսելով. Ան հայհոյող մարդը բանակէն դուրս հանէ, և բոլոր լսողները ձեռքերը անոր գլխուն վրայ դնեն, ու բոլոր ժողովքը քարկոծեն 15 զանիկայ։ Եւ պիտի խօսիս Իսրայէլի որդւոցը՝ ըսելով. Ո՛վ որ իր Աստուածը կ՚անիծէ, իր մեղքը պիտի կրէ։ 16 Եւ Տէրոջը անունը հայհոյողը անշուշտ պիտի մեռցուի. բոլոր ժողովքը անշուշտ պիտի քարկոծեն զանիկայ, թէ օտարական ըլլայ՝ և թէ երկրացի. Տէրոջը անունը հայհոյողը պիտի մեռցուի։

17 Եւ ան որ մարդ մը կըսպաննէ, անշուշտ պիտի մեռցուի։ 18 Եւ ան որ անասուն մը կը մեռցնէ, անասունի տեղ անասուն պիտի հատուցանէ. 19 Եւ թէ որ մարդ մը իր դրացիին խեղաթիւրանք պատճառ ըլլայ, իր ըրածին պէս պիտի ընեն իրեն. 20 Ջիկման տեղ՝ ջիկման, աչքի տեղ՝ աչք, ակռայի տեղ՝ ակռայ, ինչպէս որ անիկայ մարդու մը խեղաթիւրանք պատճառեր է, անոնք ալ պիտի ըլլայ իրեն։ 21 Եւ անասուն մեռցնողը՝ պիտի հատուցանէ ան. բայց մարդ մեռցնողը՝ պիտի մեռցուի։ 22 Թէ օտարականին համար՝ և թէ երկրացիին համար՝ ձեր օրէնքը մէկ պիտի ըլլայ. ինչու որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։

23 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ ան անիծող մարդը բանակէն դուրս հանեն, և քարկոծեն զանիկայ. ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսէսին պատուիրածին պէս ըրին։

ԳԼ. ԻԵ

1 Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին 2 Սինայ լեռը՝ ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ ա նոնց. Երբոր ան երկիրը մտնէք՝ որն որ ես ձեզի պիտի տամ, ան երկիրը հանգստութեան շաբաթ մը պահէ Տէրոջը։ 3 Վէց տարի քու արտդ պիտի ցանես, և քու այգիդ վէց տարի յօտես, ու անոր արդիւնքը ժողվես. 4 Բայց եօթներորդ տարին երկրին համար հանգստութեան շաբաթ, այսինքն՝ Տէրոջը համար շաբաթ ըլլայ. քու արտդ պիտի չցանես, և քու այգիդ չյօտես. 5 Քու ամէն բնկերմէ բուսածը պիտի չհնձես, և քու չյօտած այգիդ խաղողները չժողվես. հանգըս-

տաւթեան տարի ըլլայ ան երկ-
6 րին։ Եւ երկրին շաբաթը ձեզի
կերակուր պիտի ըլլայ, քեզի եւ
քու ծառայիդ եւ քու աղախ-
նիդ ու քու վարձկանիդ՝ եւ քու
քովդ պանդխտացած օտարակա-
7 նիդ։ Եւ քու անասուններուդ
ու քու երկրիդ մէջ եղած կեն-
դանիներուն կերակուր ըլլայ ա-
նոր բոլոր արդիւնքը։
8 Եւ դուն քեզի տարիներու եօ-
թը շաբաթ պիտի համրես, այ-
սինքն եօթը անգամ եօթը տարի.
ու տարիներուն եօթը շաբաթ-
ներուն ժամանակը՝ քառասունե-
րեք տարի պիտի ըլլան քեզի։
9 Եւ եօթներորդ ամսուն տասնե-
րորդ օրը ազդարարութեան փո-
ղը պիտի հնչեցընես, քառա-
սունեան օրը ձեր բոլոր երկրին
10 մէջ պիտի հնչեցընէք փողը։ Եւ
հինսուներորդ տարին պիտի սըր-
բէք, ու երկրի վրայ անոր բոլոր
բնակիչներուն համար ազատու-
թիւն քարոզ կարդալ տաք. ա-
սիկայ ձեզի Յոբելեան պտէի ըլլայ.
եւ ձեզմէ ամէն մէկը իր տոհ-
ունածքին պիտի դառնայ, ու ձեզ-
մէ ամէն մէկը իր ազգատոհմին
11 դառնայ։ Որ հինսուներորդ տարին
Յոբելեան տարի ըլլայ ձեզի. ոչ
պիտի ցանէք, ոչ ալ ինքիմէ բու-
սածը պիտի հնձէք, եւ ձեր չհո-
ւած այգիէն պիտի չժողվէք.
12 Յինչու որ Յոբելեան պտի է, ան
ձեզի սուրբ պիտի ըլլայ. արտէն
անոր արդիւնքը պիտի ուտէք։
13 Այս Յոբելեան տարին՝ ձեզմէ
ամէն մէկը իր տոհացուածքին
պիտի դառնայ։
14 Եւ թէ որ քու դրացիդ բան
մը ծախելու ըլլաս, կամ քու
դրացիդ ձեռքէն ծախու առ-
նելու ըլլաս, ձեզմէ մէկը իր
ընկերին անիրաւութիւն պիտի
15 չընէ. Յոբելեան պտիէն ետքը
եղած տարիներուն հաշիւովը ծա-
խու պիտի առնես քու դրացի-
դդ, անիկայ ալ արդիւնքին տա-
րիներուն հաշիւովը պիտի ծախէ
16 քեզի։ Տարիներուն շատութեա-
նը նայելով՝ պիտի աւելցընես
անոր գինը, և տարիներուն քի-
չութեանը նայելով՝ պիտի պակ-
սեցընես անոր գինը. ինչու որ
անիկայ արդիւնքին հաշիւովը կը
ծախէ քեզի։ 17 Եւ ձեզմէ մէկը իր
ընկերին անիրաւութիւն պիտի
չընէ, ու քու Աստուծմէդ պիտի
վախնաս. ինչու որ ես եմ Տէրը
ձեր Աստուածը։
18 Եւ իմ կանոններս պիտի ընէք, ու
իմ դատաստաններս պահէք՝
և ընէք անոնք. ու ան երկրին
մէջ ապահովութեամբ պիտի բը-
նակիք։ 19 Եւ երկիրը իր արդիւնքը
պիտի տայ, ու միչեւ կշտանալ-
նիդ պիտի ուտէք. և անոր մէջ
ապահովութեամբ պիտի բնա-
կիք։ 20 Եւ թէ որ ըսէք թէ՝ Եօթ-
ներորդ տարին ի՞նչ պիտի ու-
նինք. ահա պիտի չցանենք ու
մեր արդիւնքը պիտի չժող-
վենք. 21 Ապա ես վճռեցուրդ տարին
ձեր վրայ պիտի խրկեմ իմ օրհ-
նութիւնս, և իրիք տարուան
արդիւնք պիտի տայ։ 22 Եւ ութե-
րորդ տարին պիտի ցանէք, ու
հին արդիւնքէն պիտի ուտէք
միչեւ իննեւորդ տարին. միչեւ
անոր արդիւնքին հասնիլը՝ հինէն
պիտի ուտէք։
23 Եւ երկիրը պիտի չծախուի
միանգամընդմիս. ինչու որ երկիրը
իմն է, ու դուք իմ քովս պան-
դուխտներ ու հիւրեր էք։ 24 Եւ
ձեր կալուածքին բոլոր երկրին
մէջ փրկանք պիտի տաք երկրին
համար։ 25 Թէ որ քու եղբայրդ
աղքատանայ՝ և իր տոհացուած-
քին մէկ մասը ծախէ, ու թէ որ
անոր մօտ ազգականը անոր գայ,
անիկայ իր եղբօրը ծախածը պի-
տի փրկէ։ 26 Եւ թէ որ մարդը չըր-
կող մը չունի, ու ինքիմէ կա-
րողանայ ան փրկելու, 27 Անասու-
նը իր ծախելէն հաշիւ ընէ տա-
րիներըը, և աւելցածը էտ տայ
ան մարդուն՝ որուն ծախած էր,
ու իր տոհացուածքին դառնայ։
28 Բայց թէ որ անոր էտ տալու կա-
րող չէ, անասունը իր ծախած

բանը ծախու առնողին ձեռքը պիտի մնայ մինչեւ Յոբելեան տարին , եւ Յոբելեան պարգեւ պիտի ելլէ , ու ծախողը իր առաջուանքին պիտի դառնայ :

29 Եւ թէ որ մէկը պարսպաւոր քաղաքի մէջ բնակելու տուն մը ծախէ , զանիկայ ծախելէն մինչեւ լման տարի մը կրնայ փրկել ան . անոր փրկանքը մէկ տարւան մէջ պիտի ըլլայ : 30 Եւ թէ որ բոլոր տարուան ըմբենալուն անիկայ չփրկուի , անառանը պարսպաւոր քաղաքին մէջ եղած տունը՝ միշտ ծախու առնողին պիտի մնայ իր ազգերուն մէջ . Յոբելեան պարգեւ ան պոռնը պիտի չդառնայ : 31 Բայց բոլորտիքը պարսպաւոր չեղած գիւղաքաղաքներուն տուները՝ երկրին արտերուն պէս պիտի սեպուին . անոնք կրնան փրկուիլ , ու Յոբելեան պարգեւ պիտի դառնան : 32 Իսկ Ղեւտացւոց քաղաքներուն մէջ իրենց կալուածքի քաղաքներուն տուները , Ղեւտացիները միշտ կրնան փրկել : 33 Եւ թէ որ մէկը՝ Ղեւտացիներէն ծախու առնելու ըլլայ , անառանը իր կալուածքը եղած քաղաքին մէջի ծախուած տունը Յոբելեան պարգեւ պիտի դառնայ . ինչու որ Իսրայէլի որդւոցը մէջ Ղեւտացւոց քաղաքներուն տուները իրենց կալուածքն է : 34 Բայց իրենց արուարձաններուն արտերը պիտի չծախուին , ինչու որ անոնց յաւիտենական կալուածքն է ան :

35 Եւ թէ որ քու եղբայրդ քու քովդ աղքատանայ՝ ու անոր ձեռքը տկարանայ , անոր պիտի օգնես օտարականի ու պանդուխտի պէս , որ քու քովդ ապրի : 36 Անկէ վաշխ ու տոկոսիք պիտի չառնես , հապա քու Աստուածմէդ վախնաս , որ եղբայրդ քու քովդ ապրի : 37 Քու տոկոդ վաշխով պիտի չտաս անոր , եւ քու կերակուրդ տոկոսիքով չտաս : 38 Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը , որ ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի՝ Քանանու երկիրը ձեզի տալու համար , եւ ձեզի Աստուած ըլլալու համար :

39 Եւ թէ որ եղբայրդ քու քովդ աղքատանայ , ու ինքզինքը քեզի ծախէ , անիկայ ծառայի մը պէս պիտի չդործածես . 40 Անիկայ քու քովդ վարձկանի կամ պանդուխտի պէս պիտի ըլլայ , ու ծառայէ քեզի մինչեւ Յոբելեան տարին . 41 եւ անոնկէնը քու քովդէդ պիտի ելլէ , ինքն ալ ու իր որդիքին ալ իր հետը , եւ իր ազգատոհմին դառնայ , ու իր հայրերուն կալուածքին դառնայ : 42 Քանզի անոնք իմ ծառաներս են՝ որ Եգիպտոսի երկրէն հանեցի . անոնք ծառայի ծախուելուն պէս պիտի չծախուին : 43 Խստութեամբ պիտի չիշխես անոր վրայ , հապա քու Աստուածմէդ վախնաս : 44 Ունենալու ծառայ ու աղախինդ՝ ձեր բոլորտիքը եղած ազգերէն ըլլան . ծառայ ու աղախին անոնցմէ կրնաք ծախու առնել : 45 Նաեւ ձեր քովը բնակող օտարականներուն զաւակներէն , կամ անոնցմէ եւ կամ ձեր քովը եղող անոնց ընտանիքներէն՝ որ ձեր երկիրը ծնած են , կրնաք ծախու առնել , որ ձեր տասնորդածքը ըլլան . 46 եւ ձեզմէ հետը ձեր որդւոցը ժառանգութեան տասնորդածք ըլլալու համար թողուք զանոնք , որ միշտ ձեր ծառաները ըլլան . բայց ձեր եղբայրներուն Իսրայէլի որդւոցը համար՝ իրարու վրայ խստութեամբ պիտի չիշխեք :

47 Եւ թէ որ քու քովդ եղած օտարականը կամ պանդուխտը հարստանայ , ու անոր քովը բնակող քու եղբայրդ ազքատանայ , եւ քու քովդ պանդխտացած օտարականին , կամ անոր օտարականին ընտանեւորը վճռ ազգականին ինքզինքը ծախելու ըլլայ , 48 ինքզինքը ծախելէն ետքը՝ անիկայ կրնայ փրկուիլ . իր եղբայրներէն մէկը կրնայ փրկել զանիկայ , 49 Անոր հօրեղբօրորդին

փրկէ զանխկայ, կամ իր ազգա-
տահմին մէջ իր մօտ ազգականնե-
րէն մէկը փրկէ զանխկայ. կամ
թէ որ կարողանայ, ինքզինքը
50 թող փրկէ: Եւ անխկայ՝ ծախու
առնողին հետ՝ ինքզինքը անոր
ծախած տարիէն մինչև Յոբել-
եան տարին հաշիւ պիտի ընէ,
և իր փրկուելուն առակը տարի-
ներուն հաշիւովը ըլլայ. անոր
ձեռնադիը վարձկանի ժամանակին
51 պէս հաշուուի. թէ որ տակաւին
շատ տարի կայ, անոնց նայելով՝
իր ծախուած գինէն իր փրկան-
52 քը պիտի տայ. Եւ թէ որ Յո-
բելեան տարին քիչ տարի մնա-
ցեր է, ինքը հաշիւ պիտի ընէ,
ու իր տարիներուն համեմատ իր
53 փրկանքը տայ: Ինքը անոր քով
տարեկան վարձկանի պէս պիտի
սպասի. ու ան ալ խստութեամբ
չիշխէ անոր վրայ քու աչքիդ:
54 Եւ թէ որ ասո կերպովս չիրկուի,
Յոբելեան տարին՝ ինքն ալ ու իր
որդիքն ալ իր հետը պիտի ելլեն.
55 Ինչու որ Իսրայէլի որդիքը իմ
ծառաներս են. Եգիպտոսի երկ-
րէն իմ հանած ծառաներս են
անոնք. ես եմ Տէրը ձեր Աստ-
ուածը:

ԳԼ. Ի.Զ

1 Դուք ձեզի չաստուածներ ու
կուռքեր պիտի չշինէք, և ձեզի
արձաններ պիտի չկանգնէք, և
ձեր երկրին մէջ պատկերաւոր կո-
թող պիտի չդնէք՝ անոր երկրպա-
գութիւն ընելու համար. ինչու
որ ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը:
2 Իմ շաբաթներս պիտի պահէք,
ու իմ սրբարանս յարգէք. ես
եմ Տէրը:
3 Թէ որ իմ կանոններուս քա-
լէք, և իմ պատուիրանքներս պա-
հէք՝ ու զանոնք՝ ի գործ դնէք,
4 Ես ալ ձեզի անձրևը առէնին պի-
տի տամ, և երկիրը իր արդիւն-
քը պիտի տայ, ու դաշտին ծա-
ռերը իրենց պտուղը պիտի տան.
5 Եւ ձեր կալը մինչև այգեկութը
պիտի հասնի, ու այգեկութը
մինչև ցանելու ժամանակը հաս-
նի, և ձեր հացը կուշտ պիտի
ուտէք, ու ձեր երկրին մէջ ա-
պահովութեամբ բնակիք: 6
Խաղաղութիւն պիտի տամ երկ-
րին, ու հանգիստ պիտի պառկիք,
և վախցնող մը պիտի չըլլայ.
ու երկրէն չար գազանները պիտի
հատցնեմ, և ձեր երկրին տակ
պիտի չանցնի: Եւ ձեր թշնամի- 7
ները պիտի հալածէք, ու անոնք
ալ պիտի իյնան ձեր առջևը:
Եւ ձեզմէ հինգ հոգին՝ հարիւ- 8
րաւորը պիտի հալածէ, և ձեզ-
մէ հարիւր հոգին՝ բիւրաւորը
պիտի հալածէ, ու ձեր թշնա-
միները սրով պիտի իյնան ձեր
առջևը: Եւ ձեզի պիտի նայիմ, 9
ու ձեզ աճեցընեմ և շատցընեմ,
ու ձեզի հետ իմ ուխտս հաս-
տատեմ: Եւ հին պաշարը պիտի 10
ուտէք, ու նորին առջև ընելա-
համար հինը դուրս պիտի հա-
նէք: Եւ իմ խորանս ձեր մէջը 11
պիտի դնեմ, ու իմ հոգիս ձեզ-
մէ պիտի չզզուի. Եւ ձեր մէջը 12
պիտի քալեմ, ու ձեզի Աստուած
ըլլամ, և դուք ինծի ժողովուրդ
պիտի ըլլաք: Ես եմ Տէրը ձեր 13
Աստուածը, որ ձեզ Եգիպտացւոց
երկրէն հանեցի, որ անոնց
ծառայ չըլլաք, ու ձեր լուծին
կապերը խորտակեցի, և ձեզ
բարձրագլուխ քալեցուցի:
Բայց թէ որ ինծի մտիկ չը- 14
նէք, ու ասո բոլոր պատուիրանք-
ներս չկատարիք: Եւ իմ կանոն- 15
ներս անարգէք, ու ձեր հոգին
իմ դատաստաններէս զզուի, ա
նաեւ որ՝ իմ բոլոր պատուիրանք-
ներս չընէք, և իմ ուխտս ա-
րհչէք, ես ալ ձեզի ասո պիտի ը- 16
նեմ, այսինքն՝ ձեր վրայ աչք
վճռացընող և սիրտ մաշեցընող
վախը՝ ծիւրախտ ախտը՝ ու հը-
բատագնապ տենդը պիտի խըր-
կեմ, և ձեր սերմը պարապ տե-
ղը պիտի սերմանէք. ինչու որ
ձեր թշնամիները պիտի ուտեն
ան. Եւ իմ երեսս ձեր վրայ պի- 17
տի տնկեմ, ու ձեր թշնամինե-

բուն առջեւը պիտի ապաննուիք ,
ձեզ սատղնեըը պիտի իշխեն ձեր
վրայ , ու ձեզ հալածող մը չէ-
18 զած առնեը՝ պիտի փախչիք : Եւ
թէ որ առանցմով ալ ինծի մոիկ
չընդիք , անասունը ձեր մեղք-
բուն համար ձեզ եօթնապատիկ
19 ալ պիտի պատժեմ : Եւ ձեր զօ-
րութեանը հպարտութիւնը պի-
տի խորտակեմ , ու ձեր երկինքը
երկաթի պէս՝ եւ ձեր երկիրը պղ-
20 ընձի պէս պիտի ընեմ : Եւ ձեր
յոյժ պարապ աեղը պիտի հատ-
նի , ու ձեր երկիրը իր արդիւն-
քը պիտի չտայ , եւ երկրին ծա-
ռերը իրենց պտուղը չտան :
21 Եւ թէ որ դուք ինծի հետ հա-
կառակ երթաք՝ ու չուզիք ինծի
մոիկ ընել , անասունը ձեր մեղ-
քերուն համեմատ եօթնապատիկ
22 հարուածք պիտի աւելցնեմ ձեր
վրայ : Եւ ձեր վրայ դաշտի գա-
զանները պիտի խրկեմ , ու ձեզ
անզաւակ պիտի ընեն , ու ձեր
անասունները ջարդեն , եւ ձեզ
պիտի քիչցընեն , ու ձեր ճամ-
բաները անապատ պիտի դառ-
23 նան : Եւ թէ որ առանցմով ալ
չխրատուիք ինծմէ , ու ինծի հետ
24 հակառակ երթաք , Ես նաեւ ձեզի հետ հակառակ պի-
տի երթամ , եւ ես ալ ձեր մեղ-
քերուն համար եօթնապատիկ պի-
25 տի պատժեմ ձեզ : Եւ ձեր վրայ
ուխտս վրէժը առնող սուրը պի-
տի խրկեմ , ու ձեր քաղաքնե-
րուն մէջ պիտի ժողվուիք , եւ
ձեր մէջը ժանտախտ պիտի խրկեմ , ու թշնամիին ձեռքը պի-
26 տի մատնուիք : Ձեր հացին յա-
պը կտրած ատենս , տասը կը-
նիկ մէկ թոնիրի մէջ պիտի ե-
փեն ձեր հացը , եւ ձեր հացը
կշռով պիտի տրուի ձեզի , ու
պիտի ուտէք , եւ չկշտանաք :
27 Եւ թէ որ առանցմով ալ ինծի
մոիկ չընդիք , հապա հակառակ
28 երթաք ինծի հետ , Ես նաեւ
ես ալ ձեզի հետ հակառակ պի-
տի երթամ բարկութեամբ , եւ
ձեր մեղքերուն համար եօթնա-
պատիկ պիտի պատժեմ ձեզ : Եւ 29
ձեր տղաքնեըուն միսը պիտի ու-
տէք , ու ձեր աղջիկնեըուն մի-
սը ուտէք : Եւ ձեր բարձր տեղ- 30
ուանքը պիտի աւերեմ , ու ձեր
արեգական կուռքերը կտրըտ-
տեմ , եւ ձեր դիեըը ձեր կուռ-
քերուն դիեըուն վրայ պիտի
դնեմ , ու իմ հոգիս ձեզմէ պի-
տի զզուի : Եւ ձեր քաղաքնե- 31
րը աւերակ՝ ու ձեր սուրբ տե-
ղերը ամայի պիտի ընեմ , եւ ձեր
անոյշ հոտը պիտի չհոտուրտամ :
Եւ ան երկիրը ամայի պիտի ը- 32
նեմ , որ հոն բնակող ձեր թշնա-
միները զարմանան անոր վրայ :
Եւ ձեզ ազգերու մէջ պիտի ցրը- 33
ուեմ , ու ձեր եաեւէն սուր պիտի
քաշեմ , եւ ձեր երկիրը ամայի
պիտի ըլլայ , ու ձեր քաղաքնեըը
աւերակ : Ասնասունը երկիրը իր 34
ամայութեանը բոլոր օրերը՝ իր
շաբաթնեըը պիտի վայելէ , երբ
որ դուք ձեր թշնամիներուն
երկիրը ըլլաք , երկիրը անասունը
հանգիստ ըլլալով՝ իր շաբաթնե-
րը պիտի վայելէ . Իր ամայու- 35
թեանը բոլոր օրերը պիտի հան-
գրստանայ , քանի ձեր շաբաթ-
նեըուն մէջ չէր հանգստանար ,
երբոր անոր վրայ կը բնակէիք :
Եւ ձեզմէ ողջ մնացածնեըուն 36
սրտին՝ դողդոջ պիտի բերեմ իր
բնոց թշնամեացը երկիրնեըուն
մէջ , ու հովին քշուած տերեւին
ձայնը պիտի հալածէ զանոնք , եւ
սուրի բերնէն խոյնէ պէս՝ պի-
տի փախչին անոնք , ու հալա-
ծող մը չեղած ատենը պիտի խ-
նան : Եւ հալածող մը չեղած ա- 37
տենը՝ սուրի երեսէ խոյնէ պէս
իրարու վրայ պիտի իյնան , եւ
պիտի չկրնաք ձեր թշնամիներուն
առջեւը կայնիլ : Եւ ազգերուն 38
մէջ պիտի կորսուիք , ու ձեր
թշնամիներուն երկիրը ձեզ պի-
տի ուտէ : Եւ ձեզմէ մնացածնե- 39
րը իրենց անօրէնութիւնովը պի-
տի հալին ձեր թշնամեացը եր-
կիրներուն մէջ . նաեւ իրենց հայ-
րը անօրէնութիւններովը մէկ-

առղ պիտի հալին։
40 Եւ թէ որ խոստովանին իրենց անօրէնութիւնը ու հայրերնուն անօրէնութիւնը՝ ինծի դէմ գործած իրենց յանցանքներովը, և թէ իրենց ինծի հետ հակառակ
41 երթալը, ու նաև իմ անունց հետ հակառակ երթալս, ու զանոնք իրենց թշնամիներուն երկիրը բերելս. թէ որ անոնք անոնց անթլփատ սիրտը խոնարհի, և իրենց անօրէնութեանը պատիժը յօժարութեամբ ընդունին,
42 Անոնք պիտի յիշեմ Յակոբին հետ ըրած ուխտս, նաև Իսահակին հետ ըրած ուխտս, և Աբրահամին հետ ըրած ուխտս ալ պիտի յիշեմ, ու ան երկիրն ալ պիտի յիշեմ։
43 Եւ ետքէն՝ ան երկիրը պիտի ձգուի անոնցմէ, ու իր շաբաթները պիտի վայելէ, քանի որ ան անոնցմէ ամայի մնայ. և անոնք իրենց անօրէնութեանը պատիժը յօժարութեամբ պիտի ընդունին, քանզի իմ դատաստաններս անարգեցին, ու անոնց հոգիները
44 իմ կանոններէս զզուեցան։ Այսու ամենայնիւ երբոր իրենց թշնամիներուն երկիրը ըլլան, անոնք պիտի չարհրժեմ, և զանոնք բոլորովին կոտրտելու՝ ու անոնց հետ ըրած ուխտս չնկնելու համար պիտի չզզուիմ անոնցմէ. քանզի
45 որ ես եմ Տէրը անոնց Աստուածը. Բայց անոնց համար պիտի յիշեմ իրենց նախնեացը ուխտը, որոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի՝ ազգաց աչքը անոնց Աստուած ըլլալու համար. ես եմ Տէրը։
46 Ասոնք են այն կանոնները և դատաստանները ու օրէնքները՝ որ Տէրը տուաւ իր ու Իսրայէլի որդւոցը մէջ Սինայ լեռը Մովսէսին ձեռքովը։

ԳԼ. ԻԵ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ անոնց. Երբոր մէկը ուխտ ընելու ըլլայ, անձանց գէնը՝ քու արժէքդ ցածիդ պէս՝ Տէրոջը պիտի ըլլայ։ Եւ քու կորսլու պիտի ըլլայ. Քանի տարեկանէն մինչև վաթսուն տարեկան եղող արուին կորսլու դիտը սրբատանին սիկղին համեմատ՝ յիսուն սիկղ արծաթ պիտի ըլլայ. Եւ թէ որ էգ է, քու կորսլու դիտը երեսուն սիկղ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ հինգ տարեկանէն մինչև քսան տարեկան է, անասունը արուին համար քու կորսլու դիտը քսան սիկղ՝ ու էգին համար տասը սիկղ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ մէկ ամսականէն մինչև հինգ տարեկան ըլլայ, անասունը արուին համար կորսլու դիտը՝ հինգ սիկղ արծաթ, ու էգին համար կորսլու դիտը՝ երեք սիկղ արծաթ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ վաթսուն տարեկանէն վեր ըլլայ, արուին համար քու կորսլու դիտը տասնուհինգ սիկղ՝ ու էգին համար տասը սիկղ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ քու կորսլու դիտդ անոր կարողութիւնը չհասնի, անիկայ քահանային առջևը պիտի կեցնէ, ու անոր դիտը քահանան կորսլ. քահանան ուխտ ընողին կարողութիւնը նայելով՝ անոր դին պիտի կորսլ։
9 Եւ թէ որ էր ոխիտ՝ Տէրոջը զոհ մնատուցանելու անասուններէն է, անոնցմէ ինչ որ Տէրոջը տայ, սուրբ պիտի ըլլայ. Ինքը պիտի չփոխէ ան, և աղէկը գեշին հետ՝ կամ գեշը աղէկին հետ չփոխէ. և թէ որ անասունը անասունի հետ փոխելու ըլլայ, անասունը ան ընծայուածը ու անոր փոխանակը սուրբ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ էր ոխիտ՝ Տէրոջը զոհ չմնատուցանելու անմաքուր անասուններէն ըլլայ, անասունը քահանային առջևը պիտի հանեն անասունը. Ու քահանան անոր աղէկութեանը կամ գեշութեանը նայելով՝ գին պիտի կըսէ. քահանան ինչ գին որ կըսէ

13 ըէ , անանկ Թող ըլլայ : Իսկ Թէ
որ դանիկայ փրկէլու ըլլայ , ան
առնէը քա կտրած գնայդ վրայ
հինգերորդ մաս մը պիտի աւէլ
ցընէ :
14 Ու երբոր մարդ մը իր տունը
Տէրոջը սուրբ ըլլալու համար
ընծայէ , անառնէը քահանան ա
նոր ազէկութիւնը կամ գէշու
թիւնը նայելով՝ գին պիտի կըտ
րէ . քահանան անոր ինչ գին որ
15 կտրէ , անանկ պիտի կենայ : Եւ
Թէ որ ընծայողը իր տունը փրը
կելու ըլլայ , քա կտրած գնայդ
վրայ հինգերորդ մաս մը պիտի
աւելցընէ , ու պոռնը անորը պի
տի ըլլայ :
16 Եւ Թէ որ մարդ մը իր կալ
ուածքին արտէն ընծայելու ը
լայ Տէրոջը , անառնէը քա կըտ
րած գինդ անոր սերմին համե
մատ պիտի ըլլայ . մէկ քա գա
բիի սերմի համար՝ յիսուն սիկղ
17 արծաթ ըլլայ : Թէ որ իր արտը
Յոբելեան տարիէն ընծայէ , քա
կտրած գնայդ պէս պիտի կենայ :
18 Եւ Թէ որ իր արտը Յոբելեան
պաբէն ետքը ընծայէ , քահանան
անոր հետ առակը մինչեւ Յոբել
եան տարիին միացած տարինե
րուն նայելով՝ հաշիւ պիտի ընէ ,
ու քա կտրած գինէդ վար պի
19 տի իջցընէ . Իսկ Թէ որ արտը
ընծայողը փրկելու ըլլայ զանի
կայ , անառնէը քա կտրած գը
նայդ առակին վրայ հինգերորդ
մաս մը աւելցընէ , ու ան արտը
20 պիտի հաստատուի անոր : Եւ
Թէ որ արտը չփրկէ , կամ արտը
մէկ ուրիշի մը ծախած ըլլայ ,
21 ալ նորէն պիտի չփրկուի ան . Հա
պա արտը՝ երբ որ Յոբելեան պա
էին մէջ դաշնայ , նուիրուած
արտի պէս սուրբ պիտի ըլլայ Տէ
րոջը . անոր կալուածքը քահա
նայինը պիտի ըլլայ :
22 Եւ Թէ որ Ջէնէ Տէրոջը ընծա
յէ իր ծախու առած արտը , որ
23 իր կալուածքին արտէն չէ , Ան
առնէը քահանան անոր հետ քա
կտրած գնայդ հաշիւը ընէ մին
չեւ Յոբելեան տարին , և ան օրը
քա կտրած գինդ սուրբ բանի
պէս պիտի տայ Տէրոջը : Յոբել 24
եան տարին՝ արտը ծախողին՝ այ
սինքն արուն որ կը վերաբերի գե
նի կալուածքը , անոր պիտի դառ
նայ : Եւ քա բոլոր կտրած գի 25
ներդ սրբարանին սիկղին համե
մատ պիտի ըլլան . սիկղը քսան
կերաս ըլլայ :
Սիսյն Թէ անասունները 26
առջինէկը՝ առջի ծնած ըլլալուն
համար Տէրոջը ըլլալով , մէկը
պիտի չընծայէ ան . Թէ արջա
ըլլայ՝ և Թէ ոչխար , Տէրոջն է :
Եւ Թէ որ անմաքուր անասուն 27
նէրէն է , քա կտրած գնայդ հա
մեմատ պիտի փրկէ ան , ու անոր
վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցը
նէ . և Թէ որ չփրկուի , քա
կտրած գնովդ Թող ծախուի :
Բայց մարդու մը իր բոլոր ու 28
նեցած մարդոցմէն և անասուն
նէրէն ու իր կալուածքին արտէն
Տէրոջը նուիրածը պիտի չծախ
ուի ու չփրկուի . ամէն նուէը
ամէնասուրբ է Տէրոջը : Մար 29
դոցմէ նուիրուած նուէը մը բը
նաւ պիտի չփրկուի , հապա ան
շուշտ պիտի մեռցուի :
Եւ երկրին բոլոր տասանորդը՝ 30
ըէ՛ երկրին հունտերէն ը ըէ ծա
ռերուն պտուղէն՝ Տէրոջն է .
անիկայ սուրբ է Տէրոջը : Եւ Թէ 31
որ մարդ մը իր տասանորդներէն
փրկել ուզէ , անոր վրայ հինգե
րորդ մաս մը պիտի աւելցընէ :
Եւ արջառներուն ու ոչխարնե 32
րուն ամէն տասանորդը՝ գաւա
զանին տակէն ամէն անցնողին
տասներորդը՝ սուրբ պիտի ըլլայ
Տէրոջը : Ան չէ կրնար մէջ 33
տեղը տարբերութիւն պիտի դը
նէ , ու չփոխէ ան . և Թէ որ փո
խելու ըլլայ , անասունը ան ալ՝
անոր փոխանակին ալ սուրբ պի
տի ըլլայ , պիտի չփրկուի :
Տէրոջը՝ Իսրայէլի որդւոցը հա 34
մար Սինայ լեռը Մովսէսին պատ
ուիրած պատուիրանները ա
նոնք են :

ԳԻՐՔ ԹՈՒՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ Սինայի անապատը ժողովքի խրանին մէջը՝ անոնց Եգիպտոսի երկրէն ելլելնուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն առաջին օրը՝
2 ըսելով. Առէք Իսրայէլի որդւոց բոլոր ժողովքին գումարը, իրենց ազգատոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ ամէն մէկ արուն իրենց անուններուն
3 թուով գլխովին։ Դուն ու Ահարոնը՝ Իսրայէլի մէջ բոլոր պատերազմելու կարող եղողները քան տարեկանէն վեր անոնց գունդերուն համեմատ պիտի
4 համրէք։ Եւ ձեր հետը ամէն ցեղէն մէկմէկ մարդ պիտի ըլլայ, անոնց ամէն մէկը իր հօրը տանը իշխանը ըլլայ։
5 Եւ ձեզի հետ կենալու մարդոց անուններուն տունէն են. Ռուբենէն՝ Սեդիւրին որդին Եղիսուր,
6 Շմաւունէն՝ Սուրիսադդայ
7 յին որդին Սաղամիէլը, Յուդայէն՝ Ամինադաբին որդին Նաասոն,
8 տնը, Իսաքարէն՝ Սոգարին որ-
9 դին Նաթանայէլը, Զաբուղոնէն՝
10 Քեղոնին որդին Եղիաբը, Յովսեփի որդւոցմէ Եփրեմէն՝ Ամիուդին որդին Եղիսաման, Մանասէէն՝ Փադասուրին որդին Գա-
11 մալիէլը, Բենիամինէն՝ Գեդէօ-
12 նիին որդին Աբիդանը, Դանէն՝ Ամիսադայիին որդին Աքիեզերը,
13 Աշերէն՝ Եքրանին որդին Փա-
14 գիէլը, Գադէն՝ Դագուէլին որ-
15 դին Եղիասաֆը, Նեփթաղիմէն՝
16 Էնանին որդին Աքիրէն։ Ասոնք էին ժողովքին ելեւէջները՝ իրենց հարցը ցեղերուն իշխանները, Իսրայէլի հազարապետները։
17 Եւ Մովսէս ու Ահարոն առին
18 զիրենք անուններովը յիշատակ մարդիկը տարին, եւ երկրորդ ամսուն առաջին օրը բոլոր ժողովքը ժողվեցին, որոնք իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր ամէն մէկ համրուողները իրենց անուններուն թուովը արձանագրեցան։ Տէրը Մովսէսին հրաման որ պատուիրեց, անիկայ Սինայի անապատին մէջ անոնք համրեց գանոնք։
19
20 Եւ Իսրայէլի անդրանիկ որդւոյն Ռուբենին որդիքը իրենց ազգատոհմովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն իրենց
21 անուններուն թուովը, Ռուբենին ցեղէն համրուածները քառասունեւվեց հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
22 Շմաւունի որդիքը իրենց ազգատոհմովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ ամէն մէկ արուն իրենց
23 անուններուն թուովը, Շմաւունին ցեղէն համրուածները յիսունեւնուն հազար երկու հարիւր հոգի էին։
24 Գադի որդիքը իրենց ազգատոհմովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ իրենց անուններուն թուովը,
25 Գադին ցեղէն համրուածները քառասունեւհինգ հազար վեց հարիւր հոգի էին։
26 Յուդայի որդիքը իրենց ազգատոհմովը՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քան տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ իրենց անուններուն թու-

27 վը՝ Յուդայեն ցեղէն համրուածները եօթանասունուչորս հազար վեց հարիւր հոգի էին։
28 Իսաքարի որդիքը իրենց ազգաձեւով՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ իրենց անուններուն թուովը
29 վը՝ Իսաքարեն ցեղէն համրուածները յիսունուչորս հազար չորս հարիւր հոգի էին։
30 Զաբուղոնի որդիքը իրենց ազգաձեւով՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ իրենց անուններուն թուովը
31 վը՝ Զաբուղոնեն ցեղէն համրուածները յիսունեօթը հազար չորս հարիւր հոգի էին։
32 Յովսեփի որդւոցմէ Եփրեմի որդիքը իրենց ազգաձեւով՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ իրենց անուններուն թուովը
33 վը՝ Եփրեմեն ցեղէն համրուածները քառասուն հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
34 Մանասէի որդիքը իրենց ազգաձեւով՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ իրենց անուններուն թուովը
35 վը՝ Մանասէեն ցեղէն համրուածները երեսունեւերկու հազար երկու հարիւր հոգի էին։
36 Բենիամինի որդիքը իրենց ազգաձեւով՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ իրենց անուններուն թուովը
37 վը՝ Բենիամինեն ցեղէն համրուածները երեսունեւհինգ հազար չորս հարիւր հոգի էին։
38 Դանի որդիքը իրենց ազգաձեւով՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ իրենց անուններուն թուովը
39 վը՝ Դանեն ցեղէն համրուածները վաթսունեւերկու հազար եօթը հարիւր հոգի էին։
40 Ասերի որդիքը իրենց ազգաձեւով՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ իրենց անուններուն թուովը՝
41 Ասերեն ցեղէն համրուածները քառասունեմեկ հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
42 Նեփթաղիմի որդիքը իրենց ազգաձեւով՝ իրենց տոհմերուն ու իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները՝ իրենց անուններուն թուովը
43 վը՝ Նեփթաղիմեն ցեղէն համրուածները յիսունուերեք հազար չորս հարիւր հոգի էին։
44 Ասոնք են ան համրուածները, որ Մովսէսը ու Իսրայէլի իշխաններէն համրեցին. ան իւրաքանչիւրը տուներուն մարդիկ էին, ամէն մէկը իր հայրերուն տանը կողմէն։
45 Այսպէս Իսրայէլի որդւոցը ամէնը իրենց հարցը տուներուն համեմատ՝ Իսրայէլի մէջ քանի տարեկանէն վեր բոլոր պատերազմելու կարող եղողները համրուեցան.
46 եւ բոլոր համրուածները վեց հարիւր իրեք հազար հինգ հարիւր յիսուն հոգի էին։
47 Բայց Ղեւտացիները իրենց հայրերուն ցեղովը տանց հետ չհամրուեցան.
48 Քանզի Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով.
49 Այն Ղեւտացւոց ցեղը պիտի չհամրես, ու Իսրայէլի որդւոցը հետ անոնց գումարը պիտի չառնես.
50 Բայց դուն Ղեւտացիները վկայութեան խորանին՝ ու անոր բոլոր կարասիներուն՝ ու անոր բոլոր բաներուն վրայ կացուցանես. անոնք պիտի վերցնեն խորանը ու ա-

նոր բոլոր կարասիները, և անոր
տպատուրաթիւնը անոնք պիտի
ընեն. ու խորանին բոլորտիքը
51 անոնք պիտի բանակին: Եւ խո-
րանին շուրջը տանին՝ Ղևտա-
ցիները վար պիտի առնեն ան,
ու խորանին իջևան ընելու տե-
նը՝ Ղևտացիները պիտի կանգ-
նեն ան. և անոր մօտեցող օտա-
րականը պիտի մեռցուի:
52 Եւ Իսրայէլի որդիքը իրենց
գունդերովը ամէն մէկը իր բա-
նակին քովը՝ ու ամէն մէկը իր
53 դրօշակին քովը իջևան պիտի ը-
նեն: Բայց Ղևտացիները վկայ-
ութեան խորանին բոլորտիքը պի-
տի բանակին, որ Իսրայէլի որդ-
ւոցը ժողովքին վրայ բարկու-
թիւն չգայ. ու Ղևտացիները
վկայութեան խորանին պահպա-
54 նութիւնը պիտի ընեն: Եւ Իս-
րայէլի որդիքը Տէրոջը Մովսե-
սին ամէն պատուիրածին պէս
ըրին. անանկ ըրին:

ԳԼ. Բ

1 Ետ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
2 ու Ահարոնին՝ ըսելով. Իսրայէլ
որդւոցը ամէն մէկը իր դրօշա-
կին քովը իրենց հայրերուն տա-
նը նշանով իջևան պիտի ը-
նեն. ժողովքի խորանին դիմացը
շուրջանակի իջևան ընեն:
3 Եւ առջևի կողմը դէպ 'ի ա-
րևելք իջևան ընողները՝ Յու-
դայի բանակին զօրքերը ըլլան
իրենց գունդերուն կարգովը. և
Ամինադաբին որդին Նաասոնը
Յուդայի որդւոցը իշխան պիտի
4 ըլլայ: (Եւ անոր համրուած զօր-
քը եօթանասունհինգ հազար
5 վեց հարիւր հոգի էին:) Եւ ա-
նոր քովը իջևան ընողները Իս-
քարի ցեղը պիտի ըլլայ. և Սո-
գարին որդին Նաթանայէլը Իս-
քարի որդւոցը իշխան պիտի ը-
6 լայ: (Եւ անոր համրուած զօրքը
յիսունչորս հազար չորս հա-
7 րիւր հոգի էին:) Եւ Զաբու-
ղոնի ցեղը. և Քեղոնին որդին
Եղիաբը Զաբուղոնի որդւոցը ի-
8 շխան պիտի ըլլայ: (Եւ անոր համ-
րուած զօրքը յիսունեօթը հա-
զար չորս հարիւր հոգի էին:) Ցու-
9 դայի բանակին մէջ համրուածնե-
րուն ամէնը իրենց գունդերուն
համեմատ՝ հարիւր ութսունվեց
հազար չորս հարիւր հոգի էին:)
Առնք առջևէն պիտի չուեն:
Հարաւային կողմը՝ Ռուբէնի 10
բանակին դրօշակը պիտի ըլլայ՝
իրենց գունդերուն կարգովը. և
Ռուբէնի որդւոցը իշխան՝ Սե-
ուրին որդին Եղիսուրը պիտի ը-
լայ: (Եւ անոր համրուած զօրքը 11
քառասունվեց հազար հինգ հա-
րիւր հոգի էին:) Եւ անոր քովը 12
իջևան ընողները՝ Շմաւունի ցեղը
պիտի ըլլայ. ու Շմաւունի որդւ-
ոցը իշխան՝ Սուրիսադայիի որդին
Սալամիէլը պիտի ըլլայ: (Եւ ա- 13
նոր համրուած զօրքը յիսունու-
թը հազար իրնք հարիւր հոգի
էին:) Ու եօթը Գադի ցեղը. և 14
Գադի որդւոցը իշխան՝ Ռագուե-
լին որդին Եղիասափը պիտի ըլլայ:
(Եւ անոր համրուած զօրքը քա- 15
ռասունհինգ հազար վեց հարիւր
յիսուն հոգի էին:) Ռուբէնի բա- 16
նակին մէջ համրուածներուն ա-
մէնը իրենց գունդերուն համե-
մատ՝ հարիւր յիսունմէկ հա-
զար չորս հարիւր յիսուն հոգի
էին:) Եւ երկրորդ առնք պիտի
չուեն:
Եօթը Ղևտացւոց բանակին 17
հետ՝ բանակներուն մէջտեղը ժո-
ղովքի խորանը պիտի չուէ. ա-
մէն մարդ իր տեղը իրենց դրօ-
շակներուն քովը իջևան ըրած-
նուն պէս պիտի չուեն:
Ելբրայիմի կողմը՝ Եփրեմի 18
բանակին դրօշակը պիտի ըլլայ՝
իրենց գունդերուն կարգովը. ու
Եփրեմի որդւոցը իշխան՝ Ամիու-
դին որդին Եղիսաման պիտի ը-
լայ: (Եւ անոր համրուած զօրքը 19
քառասուն հազար հինգ հարիւր
հոգի էին:) Եւ անոր քովը Մա- 20
նասէի ցեղը. ու Մանասէի որդ-
ւոցը իշխան՝ Փադասուրին որ-
դին Գամալիէլը պիտի ըլլայ:

21 (Եւ անոր համբուած զօրքը եր-
սուէլիկու հազար երկու հա-
22 րիւր հոգի էին։) Ու Եփէտը Բէնիա-
մինի ցեղը. և Բէնիամինի որդ-
ւոցը իշխան՝ Գէդէոնիին որդին
23 Աբիդանը պիտի ըլլայ։ (Եւ ա-
նոր համբուած զօրքը երսունու-
հինգ հազար չորս հարիւր հոգի
24 էին։) Եփրեմի բանակին մէջ
համբուածներուն ամէնը իրենց
գունդերուն համեմատ՝ հարիւր
ութը հազար հարիւր հոգի էին։)
Եւ երրորդ ասանք պիտի չուէն։
25 Հիւսիսային կողմը՝ Դանի բա-
նակին գրօշակը պիտի ըլլայ՝ ի
բենց գունդերուն կարգովը. և
Դանի որդւոցը իշխան՝ Ամիսա-
դայիի որդին Աքիէզերը պիտի
26 ըլլայ։ (Եւ անոր համբուած զօր-
քը վաթսունուերկու հազար հօ-
27 ի հարիւր հոգի էին։) Եւ անոր
քովը իջևան ընողները Աշերի
ցեղը պիտի ըլլայ. ու Աշերի որդ-
ւոցը իշխան՝ Եքրանին որդին
28 Փագիէլը պիտի ըլլայ։ (Եւ անոր
համբուած զօրքը քառասունումէկ
հազար հինգ հարիւր հոգի էին։)
29 Ու Եփէտը Նեփթաղիմի ցեղը. ու
Նեփթաղիմի որդւոցը իշխան՝ Ե-
նանին որդին Աքիրէն պիտի ըլ-
30 լայ։ (Եւ անոր համբուած զօրքը
յիսունուերկու հազար չորս հա-
31 րիւր հոգի էին։) Դանի բանակին
մէջ համբուածներուն ամէնը՝
հարիւր յիսունուեօթը հազար
վեց հարիւր հոգի էին։) Ասանք
իրենց գրօշակներուն ա՛ջ
ու ձախ պիտի չուէն։
32 Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց հայ-
րերուն տուներուն համբուած-
ները ասանք են. բանակներուն
մէջ համբուածներուն ամէնը իւ
րեններուն գունդերուն կարգովը՝ վեց
հարիւր իրեք հազար հինգ հա-
33 րիւր յիսուն հոգի էին։ Բայց
Ղեւտացիները չհամբուեցան Իս-
րայէլի որդւոցը հետ, ինչպէս
որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր
34 էր։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրո-
ջը Մովսէսին բոլոր պատուիրա-
ծին պէս ըրին. այսպէս իրենց
դրօշակներուն իջևան ըրին, ու
այսպէս անոնք ամէն մէկ իրեն-
ց տոհմերուն կարգովը և ի-
րենց հայրերուն տուներովը չուե-
ցին։

ԳԼ. Գ

1 Եւ Ահարոնին ու Մովսէսին
ազգաբանութիւնը սա է, Տէրո-
ջը Մովսէսին հետ Սինայ լեռա-
2 նը վրայ խօսած օրը։ Եւ Ահա-
րոնին որդւոցը անուններըը սանք
են. անդրանիկը Նադաբ և Ա-
բիուդ, Եղիազար ու Իթամար։
3 Սանք էին Ահարոնին որդւոցը
քահանաներուն անուններըը՝ որ
օծուած օրհնուած էին քահա-
նայութիւն ընելու։
4 Եւ Նադաբ ու Աբիուդ Սինայի անապատին
մէջ Տէրոջը առջևը օտար կրակ
մատուցած ատեննին՝ մեռան Տէ-
րոջը առջևը, ու անոնք որդի
չունէին. և Եղիազար ու Իթա-
մար իրենց հօրը Ահարոնին առ-
ջևը քահանայութիւն ըրին։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
6 ըսելով. Ղեւիին ցեղը մօտեցո՛ր,
ու զանոնք Ահարոն քահանա-
յին առջևը կայնեցո՛ր որ անոր
7 սպասաւորութիւն ընեն։ Եւ
անոր պահպանութիւնը՝ ու բո-
լոր ժողովքին պահպանութիւնը
ժողովքի խորանին առջևը պի-
տի պահեն խորանին պաշտօնը ը-
8 նելով։ Եւ ժողովքի խորանին
բոլոր կարասիներըը՝ ու Իսրայէլի
որդւոցը պահպանութիւնը պի-
տի պահեն՝ խորանին պաշտօնը
9 ընելով։ Եւ Ահարոնին ու անոր
որդւոցը պիտի տաս Ղեւտացինե-
րը. ասանք Իսրայէլի որդւոցմէն
բոլորովին անոր տրուած են։
10 Եւ Ահարոնը ու անոր որդիներըը իւ
րենց քահանայական պաշտօնը կա-
տարելու պիտի կարգես. և մե-
ռնցող օտարականը պիտի մեռ-
ցնես։
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
12 ըսելով. Եւ ես ահա Իսրայէլի
որդւոցը մէջէն Ղեւտացիներըը ա-
ռի, Իսրայէլի որդւոցը մէջ ա-

մէն Տօրը ապրանդը բացող առ-
ջնեկին ուղը. ուստի Ղևտա-
13 յինեները իմ պիտի ըլլան։ Քան-
զի ամէն առջնեկը իմ է. երբոր
Եգիպտոսի երկրին մէջ բոլոր
առջնեկները զարկի, Իսրայէլի
մէջ բոլոր առջնեկները մարդէն
մինչև անասուն սրբեցի ինծի.
անոնք իմ պիտի ըլլան. ես եմ
Տէրը։
14 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
Սինայի անապատին մէջ ըսելով.
15 Հաշիւ ղևիին որդիքը իրենց
հարցը տուներուն և իրենց ազ-
գատոհմերուն նայելով. մէկ ամ
սականէն վեր եղող ամէն արուն
16 պիտի համրես։ Եւ Մովսես Տէ-
րոջը խօսքին համեմատ համրեց
զանոնք՝ ինչպես որ իրեն պատ-
17 ուիրուեցաւ։ Եւ ղևիին որդի-
քը իրենց անուններովը սոյնք
էին. Գերսան և Կահաթ ու Մե-
18 րարի։ Եւ Գերսանի որդւոցը ա-
նուններըը իրենց տոհմերովը ա-
19 նոնք են. Ղոբենի ու Սեմեի։ Եւ
Կահաթին որդիքը իրենց տոհմե-
րովը՝ Ամրամ և Յսհար, Քեբ-
20 րան ու Ոզիել էին։ Եւ Մերա-
րիին որդիքը իրենց տոհմերովը՝
Մոզի ու Մուսի էին. ղևտացւոց
ասոնք տոհմերը իրենց հարցը տու-
ներուն համեմատ՝ սոյնք են։
21 Գերսանէն՝ Ղոբենեանց տոհմը
և Սեմեեանց տոհմը եղաւ. Գեր-
սանեանց տոհմերը սոյնք են։
22 Անոնցմէ համրուածները՝ մէկ
ամսականէն վեր եղող բոլոր ա-
րուներուն թուովն համեմատ
համրուածները՝ եօթը հազար
23 հինգ հարիւր հոգի էին։ Գեր-
սանեանց տոհմերը խոթանին ե-
տևի կողմը գէպ՝ ի արևմուտք
24 իջևան պիտի ընեն։ Եւ Գերսա-
նեանց հօրը տանը իշխանը՝ Լա-
էլի որդին Եղիասաբը պիտի ըլ-
25 լայ։ Եւ ժողովքի խորանին մէջ
Գերսանին որդւոցը պահպանու-
թիւնը յանձնուած բաներըը ա-
ոսոհ էն. խորանը՝ ու վրանը՝ ա-
նոր ծածկոցը՝ և ժողովքի խորա-
26 նին դրանը վարագուրը. խոր-
նին և սեղանին բոլորտիքը եղած
սրահին վարագուրները, և սրա-
հին դրանը վարագուրը, և ա-
նոր ամէն գործին համար եղած
հնարանները։
Եւ Կահաթին Ամրամեանց 27
տոհմը՝ ու Յսհարեանց տոհմը՝
և Քեբրոնեանց տոհմը՝ ու Ոզիե-
լեանց տոհմը եղաւ. Կահա-
թեանց տոհմերը սոյնք են. Մէկ 28
ամսականէն վեր եղող բոլոր ա-
րուներըը իրենց թուովն համե-
մատ՝ ութը հազար վեց հարիւր
հոգի էին, որ սրբարանին պահ-
պանութիւնը կ՚ընէին։ Կահաթին 29
որդւոցը տոհմերը խորանին հա-
րաւային կողմը իջևան պիտի ը-
նեն։ Եւ Կահաթեանց տոհմերուն 30
հօրը տանը իշխանը՝ Ոզիելի որ-
դին Եղիսափանն էր։ Եւ անոնց 31
պահպանութիւնը յանձնուած բա-
ներըը սոսոհ էն. տապանակը՝ ու
սեղանները՝ և աշտանակը՝ ու սեղաններըը՝ և
որբարանին գործիքներըը՝ որոնց-
մով պաշտօն կ՚ընեն, և վարա-
գուրը՝ ու անոր վերաբերեալ ա-
մէն բաներըը։ Եւ Ղևտացւոց իշ- 32
խանները իշխանը՝ Ահարոն քա-
հանային որդին Եղիազարը պիտի
ըլլայ, որ սրբարանին պահպա-
նութիւնը քննելուն վրայ վի-
րակացու պիտի ըլլայ։
Մերարիին՝ Մաղեանց տոհմը 33
և Մուսեանց տոհմը եղաւ. ա-
նոնք են Մերարիին տոհմերը։ Եւ 34
անոնց համրուածներըը մէկ ամ
սականէն վեր եղող բոլոր արա-
ներըը իրենց թուովն համեմատ՝
վեց հազար երկու հարիւր հոգի
էին։ Եւ Մերարեանց տոհմերուն 35
հօրը տանը իշխանը՝ Աբիքայիլն
որդին Սուրիէլն էր. սոսոհ խո-
րանին հիւսիսային կողմը իջևան
պիտի ընեն։ Եւ Մերարիին որդ- 36
ւոցը պահպանութիւնը յանձ-
նուած բաներըը սոսոհ էն. խորա-
նին տախտակներըը՝ ու անոր նի-
գերը՝ և սիւներըը՝ ու խարխո-
ներըը՝ և անոր բոլոր գործիքնե-
րըը՝ ու անոր վերաբերեալ ամէն

37 բանեըը, եւ շուրջանակի սրա-
հին սիւներըը՝ անոնց խարխիներ-
ըը՝ ու ցիցերը՝ ու անոնց շուան-
ներըը։
38 Եւ խորանին առջեւի կողմը՝
այինքն ժողովքի խորանին առ-
ջեւը դէպ՝ ի արեւելք իջեան ըն-
նու Խարդիւէ՝ Մովսէս ու Ահա-
րան եւ անոր որդիքը պիտի ըլ-
լան, որ սրբարանին պահպանու-
թիւնը Իսրայէլի որդւոցը պահ-
պանութիւնը համար պահպա-
նեն. ու մօտեցող օտարականը
39 պիտի մեռցուի։ Ղեւտացւոց բո-
լոր համրուածներըը՝ որոնք իրենց
տոհմերովը Տէրոջը խօսքին հա-
մեմատ՝ Մովսէս ու Ահարան համ-
բեցին, մէկ ամսականէն վեր ե-
ղող բոլոր արուներըը քսանուեր-
կու հազար էին։
40 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Իս-
րայէլի որդւոցը մէկ ամսականէն
վեր բոլոր առջինեկ արուներըը
համրէ, ու անոնց անուններուն
41 թիւը ա՛ռ։ Եւ Իսրայէլի որդւո-
ցը բոլոր առջինեկներուն փոխա-
րէն՝ Ղեւտացիներըը պիտի առնես
ինծի համար. ես եմ Տէրը. ու
Ղեւտացւոց անասուններըը՝ Իսրա-
յէլի որդւոցը անասուններուն
42 բոլոր առջինեկներուն տեղը։ Եւ
Մովսէս համրեց Իսրայէլի որդ-
ւոցը բոլոր առջինեկներըը՝ ինչ-
պէս որ Տէրը իրեն պատուիրեց։
43 Եւ բոլոր առջինեկ արուներըը ի-
րենց անուններուն թուոյն հա-
մեմատ՝ մէկ ամսականէն վեր
համրուողներըը քսանուերկու հա-
զար երկու հարիւր եօթանասուն
ութերք հոգի էին։
44 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
45 ըսելով. Իսրայէլի որդւոցը մէջ
ամէն առջինեկներուն տեղը՝ Ղե-
ւտացիներըը, և անոնց անասուննե-
րուն տեղը՝ Ղեւտացւոց անասուն-
ները ա՛ռ, որ Ղեւտացիներըը իմ
46 ըլլան. ես եմ Տէրը։ Եւ Ղեւտաց-
ւոց ՒԳ-էն աւելցած՝ Իսրայէլի
որդւոցը երկու հարիւր եօթանա-
սունութերք առջինեկներուն վրը-
47 կանք ընդունելու համար՝ Մարդ գը-
լուխ հինգ սիկղ պիտի առնես.
սրբարանին սիկղին համեմատ պի-
տի առնես. մէկ սիկղը քսան կե-
րատ է։ Եւ անոնց մէջ աւելցած 48
ներուն փրկանքին առակը՝ Ահա-
րոնին ու անոր որդւոցը տաս։
Եւ Մովսէս Ղեւտացիներով 49
փրկուածներուն աւելցածներէն
փրկանքին առակը առաւ։ Իսրա- 50
յէլի որդւոցը առջինեկներէն
սրբարանին սիկղին համեմատ՝
հազար իրեք հարիւր վաթսունե-
ւհինգ արծաթ առաւ։ Եւ 51
Մովսէս՝ Տէրոջը խօսքին պէս
փրկուածներուն առակը Ահարո-
նին ու անոր որդւոցը տուաւ,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատ-
ուիրեր էր։

ԳԼ. Դ

Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին 1
ու Ահարոնին՝ ըսելով. Ղեւիի որ- 2
դւոցը մէջէն կահաթին որդւոցը
գումարը ա՛ռ՝ իրենց տոհմերուն
ու իրենց հայրերը տուներուն հա-
մեմատ. երեսուն տարեկանէն վեր 3
մինչեւ յիսուն տարեկանը՝ ժողով-
քի խորանին մէջ ծառայութիւն
ընելու համար գունդին մէջ ա-
մէն մտնողը համրէ։ Ժողովքի 4
խորանին մէջ կահաթին որդւոցը
պաշտօնը՝ ամենասուրբ բաներըը
պիտի ըլլան։ Եւ երբոր բանակը 5
չուելու ըլլայ, Ահարոնը ու ա-
նոր որդիքը պիտի գան, ու ծած-
կոցին վարագուրը իջեցընեն, և
անով վկայութեան տապանակը
ծածկեն։ Եւ թխհաշի մորթերէ 6
ծածկոցը անոր վրայ պիտի դը-
նեն, ու անոր վրայ բոլորովին
կապուտակ ըսթի մը տարածեն,
և անոր ձողերը պիտի անցընեն։
Եւ առաջաւորութեան սեղանին 7
վրայ կապուտակ ըսթի մը պիտի
տարածեն, ու անոր վրայ սկու-
առներըը՝ և իրենկամաններըը՝ ու
գաւաթներըը՝ և թափելու նուէր
մատուցանելու բաժակներըը պի-
տի դնեն, ու հանապազօրեայ
հացերը անոր վրայ պիտի ըլլան.
Եւ անոնց վրայ կրկնակի կարմիր 8

քէ լաթ մը պիտի տարածեն, ու
թէհաշի մորթէրէ ծածկոցով
ծածկեն ան. և անոր ձողերը
9 պիտի անցընեն։ Եւ կապուտակ
լաթ մը պիտի առնեն, ու ծած-
կեն լոյսի աշտանակը և անոր
ճրագները՝ ու անոր աւնելիները՝
և բազմակալները՝ ու անոր բոլոր
եղի ամանները՝ որոնցմով կը ծա-
10 ռայեն անոր. Եւ զանիկայ իր
ամէն գործիքներովը թէհաշի
մորթէրէ ծածկոցի մը մէջ պիտի
դնեն, ու լծակի մը վրայ պիտի
11 դնեն ան։ Եւ ոսկի սեղանին վը-
րայ կապուտակ լաթ մը պիտի
տարածեն, ու թէհաշի մորթե-
րէ ծածկոցով մը ծածկեն ան.
և անոր ձողերը պիտի անցընեն։
12 Եւ որբատանին պաշտօնին գոր-
ծածուած բոլոր գործիքները պի-
տի առնեն, ու կապուտակ լաթի
մը մէջ վաթթեն, և թէհաշի
մորթէրէ ծածկոցով պիտի ծած-
կեն զանիկայ, ու լծակի մը վը-
13 րայ դնեն։ Եւ ոչխէնէի սեղա-
նէն մոխիրները հանելով՝ անոր
վրայ ծիրանեգոյն լաթ տարա-
14 ծեն, Եւ անոր վրայ պաշտօնին
համար գործածուած անոր բո-
լոր գործիքները՝ այսինքն կրակի
ամանները՝ մսահանները՝ ու թէ-
ակներըը՝ և կնիքները՝ (սեղանին
բոլոր գործիքները) ան լոխէն
վրայ պիտի դնեն, ու անոր վրայ
թէհաշի մորթէրէ ծածկոց մը
տարածեն. և անոր ձողերը ան-
15 ցընեն։ Եւ Ահարոն ու անոր որ-
դիքը բանակին չուած ատենը՝
որբատանը ու որբատանին բոլոր
կարասիները ծածկելը լմընցը-
նեն. ու ետքը Կահաթին որդի-
քը գանոնք վերցնելու գան.
բայց սուրբ բաներուն պիտի չը-
դպչին՝ որ չմեռնին. Կահաթին
որդւոցը բեռնելը ատոնք պիտի
ըլլան ժողովքի խորանին մէջ։
16 Եւ Ահարոն քահանային որ-
դին Եղիազարը լոյսի եղին՝ ու
անուշահոտ խունկին և հանա-
պազօրեայ հացի ընծային՝ ու օծ-
ման եղին վրայ վերակացու պի-
տի ըլլայ. և բոլոր խորանին ու
անոր մէջի ամէն բաներուն՝ սրբը-
բարանին ու անոր կարասիներ-
ուն վրայ վերակացու ըլլայ։
17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
18 ու Ահարոնին՝ ըսելով. Վտասց-
ոց մէջէն Կահաթեանց տոհմե-
րուն ցեղը մի կորընչցընէք. Բայց
19 անոնց ասանկ ըրէք՝ որ ամենա-
սուրբ բաներուն մօտեցած ա-
տենին ողջ մնան ու չմեռնին.
Ահարոնը ու իր որդիքը պիտի
գան, ու անոնց ամէն մէկուն իր
պաշտօնը ու իր բեռը որոշեն։
20 Ու երբոր սուրբ բաները կը ծած-
կեն, անոնք սեանելու համար
ներս պիտի չմտնեն՝ որ չմեռնին։
21 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
22 ըսելով. Նաև Գերսոնի որդւոցը
գումարը սո՝ իրենց հարցը սու-
նեբուն ու իրենց տոհմերուն հա-
մեմատ. Երեսուն տարեկանէն վեր
23 մինչև հիսուն տարեկանը՝ ժողով-
քի խորանին մէջ ծառայութիւն
ընելու համար՝ գունդին մէջ ա-
մէն մտնողները պիտի հաշիս։
24 Գերսոնեանց տոհմերուն ծառա-
յելու ու բեռ վերցնելու պաշ-
տօնը սա է. Անոնք պիտի վեր-
25 ցընեն խորանին վարագուրները՝
ու ժողովքի խորանը՝ անոր ծած-
կոցը՝ ու անոր վրայի թէհաշի
ծածկոցը՝ և ժողովքի խորանին
դրանը վարագուրը. Եւ խոպա-
26 նները ու սեղանին բոլորտիքը եղած
պահին վարագուրները՝ ու որա-
հը մտնելու դրանը վարագուրը՝
ու անոնց չուանները՝ և անոնց
պաշտօնին բոլոր գործիքները ինչ-
որ ի՛ւրեանց ընեն. ու ասոնց հարկա-
ւոր եղած բոլոր ոպասուա-
թիւնները պիտի ընեն։ Գերսո-
27 նեանց որդւոցը բոլոր պաշտօնը՝
իրենց ամէն բեռներուն ու ի-
րենց ամէն պաշտօններուն հա-
մար՝ Ահարոնին ու անոր որդւոց
հրամանովը պիտի ըլլայ. և ա-
նոնց բոլոր բեռները անոնց պահ-
պանութեան յանձնէք։ Գերսո-
28 նեանց որդւոցը տոհմերուն պաշ-
տօնը սա պիտի ըլլայ ժողովքի

խորանին մէջ. և անոնց պահպա-
նութիւնը Ահարոն քահանային
որդւոյն Լիմանարիին ձեռքին տա-
կը պիտի ըլլայ:
29 Մերարիի որդիքն ալ պիտի
համրես, իրենց տոհմերուն ու
իրենց հարցը տուներուն համե-
30 մատ. երեսուն տարեկանէն վեր
մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողով-
քի խորանին ծառայութիւնը ը-
նելու համար գունդին մէջ եկող
31 մնողները համրես: Եւ ժողով-
քի խորանին մէջ անոնց ամէն
պաշտօններուն համեմատ՝ անոնց
բեռնելու պահպանութիւնը սա
է. խորանին տախտակները, ու
անոր նիգերը՝ և անոր սիւները՝
32 ու խարիսխները, Եւ շրջակա-
կի պահին սիւնները ու անոնց
խարիսխները և ցիցերը ու շօա-
նները՝ անոնց ամէն գործիքներու-
վը և անոնց ամէն պաշտօնները.
անոնց բեռնելու պահպանու-
33 թիւնը գործիքները անուններու-
վը պիտի յանձնէք անոնց: Ա-
յս է Մերարիի որդւոցը տոհմերուն
պաշտօնը ժողովքի խորանին մէջ
իրենց բոլոր պաշտօններուն հա-
մեմատ՝ Ահարոն քահանային որդ-
ւոյն Լիմանարիին ձեռքին տակը:
34 Եւ Մովսէս ու Ահարոն և ժո-
ղովքին իշխանները համրեցին
Կահաթեանց որդիները անոնց
տոհմերուն ու անոնց հարցը տու-
35 ներուն համեմատ, երեսուն տա-
րեկանէն վեր մինչև յիսուն տա-
րեկանը՝ ժողովքի խորանին մէջ
ծառայութիւն ընելու համար
36 գունդին մէջ եղող ամէն մնողները. Ո-
անոնց համրուածները իրենց տո-
հմերովը երկու հազար եօթը հա-
37 րիւր յիսուն հոգի էին: Ասոնք են
ժողովքի խորանին բոլոր ծառա-
յութիւնը ընող Կահաթեանց
տոհմերուն համրուածները, որ
Մովսէս ու Ահարոն համրեցին,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռ-
քովը պատուիրեր էր:
38 Եւ Գերսոնի որդւոցը համրը-
ւածները իրենց տոհմերուն ու ի-
րենց հարցը տուներուն համե-
մատ, երեսուն տարեկանէն վեր 39
մինչև յիսուն տարեկանը՝ ժողով-
քի խորանին մէջ ծառայութիւն
ընելու համար գունդին մէջ ե-
կողները համրես. Եւ 40
անոնց համրուածները իրենց տո-
հմերուն ու իրենց հարցը տունե-
րուն համեմատ՝ երկու հազար
վեց հարիւր երեսուն հոգի էին:
Ասոնք են Գերսոնի 41
մէջ բոլոր ծառայութիւն ընող
գերսոնի որդւոցը տոհմերին համ-
րուածները, որ Մովսէս ու Ահա-
րոն համրեցին՝ Տէրոջը պատուի-
րածին պէս:
Եւ Մերարիի որդւոցը տոհմե- 42
րուն համրուածները իրենց տո-
հմերուն ու իրենց հարցը տունե-
րուն համեմատ, երեսուն տարե- 43
կանէն վեր մինչև յիսուն տարե-
կանը՝ ժողովքի խորանին մէջ
ծառայութիւն ընելու համար
գունդին մէջ ամէն մնողները
համրուածները, Եւ անոնց հարիւր- 44
ւածները իրենց տոհմերովը՝ իրեք
հազար երկու հարիւր հոգի է-
էին: Ասոնք են Մերարիի որդւո- 45
ցը տոհմերուն համրուածները,
որ Մովսէս ու Ահարոն համրե-
ցին, ինչպէս որ Տէրը պատուի-
րեր էր Մովսէսին ձեռքովը:
Ղեւտացւոց բոլոր համրուած- 46
նելը՝ որ Մովսէս ու Ահարոն և
Իսրայէլի իշխանները համրեցին
իրենց տոհմերուն ու իրենց հար-
ցը տուներուն համեմատ, Եր- 47
սուն տարեկանէն վեր մինչև
յիսուն տարեկանը՝ ժողովքի խո-
րանին մէջ պաշտօնը ու բեռ
կրելու ծառայութիւնը ընելու-
ամէն մնողները, Այսինքն ա- 48
նոնց համրուածները ութը հա-
զար հինգ հարիւր ութսուն հոգի
էին: Անոնք Տէրոջը պատուի- 49
ծին պէս համրուեցան Մովսէսին
ձեռքովը, ամէն մէկը իր պաշ-
տօնին ու իր բեռին նայելով.
այսպէս համրուեցան անոնք, ինչ-
պէս որ Տէրը պատուիրեց Մով-
սէսին:

ԳԼ. Ե

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
2 ըսելով. Հրամայէ որդւոց Իսրայէլի որդւոցը՝ որ բանակէն դուրս ձգեն ամէն բորոտը՝ և ամէն ծորում ունեցողը՝ ու մեռելէ մը ամէն անմաքուր եղողը.
3 Արուն ալ էգն ալ դուրս ձգեցէք, բանակէն դուրս պիտի ձգէք անոնք, որ չպղծեն իրենց բանակները՝ որոնց մէջտեղը ես
4 կը բնակիմ: Եւ Իսրայէլի որդիքը այնպես ըրին, ու բանակէն դուրս ձգեցին զանոնք. ինչպես որ Տէրը Մովսէսին խօսեցաւ, անանկ ըրին Իսրայէլի որդիքը:
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
6 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը. Երբոր մարդ մը կամ կնիկ մը՝ մարդու գործած մեղքերէն մէկը գործելով՝ Տէրոջը դէմ մեղանչէ, ու աս անձը յանցա-
7 ւոր ըլլայ՝ Անառնէնը իր ըրած մեղքը պիտի խոստովանի, և ա նիկայ իր ըրած վնասը լման պիտի հատուցանէ, ու անոր վրայ հինգերորդ մաս մը աւելցնէ, ու զանիկայ վնասը քաշո-
8 ղին պիտի տայ: Եւ թէ որ ան վնաս փոխող մարդուն մէկ ազգականն ալ չըլլայ, որուն աս վնասը հատուցուի, անոր՝ նէ՝ էղած վնասը Տէրոջը հատուցուելով՝ քահանային պիտի ըլլայ, բայց՝ ի քաւութիւն իրեն, որով ան չանցաւոր մարդուն համար քաւութիւն պիտի ըլլայ:
9 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր սուրբ բաներուն ամէն ընծան որ կը բերուին քահանային, անոր
10 պիտի ըլլայ: Եւ ամէն մէկուն սուրբ բաները անոր պիտի ըլլան, ամէն մարդ ինչ որ տայ քահանային, անոր ըլլայ:
11 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
12 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ անոնց. Թէ որ մարդու մը կնիկը խոտորի՝ ու անոր
13 անհաւատարմութիւն ընէ, Եւ մէկը անոր հետ պառկելով՝ զա-
դաւոքի, ու անոր էրիկը աչառած չըլլալով՝ բանը գաղտուկ մնայ, և անոր պղծուած ատենը՝ ականատես մը չըլլայ, ու կնիկը չբռնուի, Եւ էրկանը վրայ նախանձ
14 ձաւորութեան ոգի գալով՝ իր կնկանը պղծուելուն համար նախանձի. կամ կնիկը պղծուած չըլլալով՝ էրկանը վրայ նախանձաւորութեան ոգի գայ՝ ու նախանձի, Անառնէնը ան մարդը իր կը
15 նիկը քահանային պիտի բերէ, և անոր ընծային համար՝ գարիի ալիւրէն սրդումն տասնէորդ բաժինը պիտի բերէ. ձէթ պիտի չդնէ անոր վրան՝ ոչ ալ կընդրուկ դնէ վրան. ինչու որ նախանձաւորութեան ընծայ մըն է ան. յիշատակի ընծայ՝ որ մեղքը
16 կը յիշատակէ: Եւ քահանան կնիկը պիտի մօտեցնէ, ու Տէրոջը առջեւը կայնեցնէ: Եւ քա-
17 հանան հողէ անօթով սուրբ ջուր պիտի առնէ, ու քահանան խոռոչին յատակը եղած հողէն պիտի առնէ, և ջուրին մէջը դնէ:
18 Եւ քահանան Տէրոջը առջեւը պիտի կայնեցնէ կնիկը, ու կընկանը գլուխը բանայ, և յիշատակի ընծան՝ այսինքն նախանձաւորութեան ընծան անոր ձեռքը պիտի տայ, ու անէծքին ջուրը քահանան իր ձեռքը պիտի ունենայ. Եւ քահանան
19 անոր երդում ընել պիտի տայ, ու ըսէ կնկանը. Թէ որ մարդ մը քեզի հետ չպառկեցաւ, և թէ որ դուն երկանդ անհաւատարմութիւն ընելով չպղծուեցար, անէծքին աս լերդ ջուրը քեզի վնաս մը չընէ. Բայց թէ
20 որ դուն երկանդ անհաւատարմութիւն ընելով՝ պղծուեցար, և դուն երկիկդ զատ ուրիշ մարդ մը քեզի հետ պառկեցաւ, (Ան-
21 առնէնը քահանան կնկանը անէծքի երդում ընել պիտի տայ, և քահանան կնկանը պիտի ըսէ.) Տէրը քեզ դուն ժողովուրդիդ մէջտեղը՝ անէծքի ու երդումի համար պիտի դնէ, երբոր Տէրը

քոռ պիտագ փոխցընէ՝ ու քոռ
22 փորդ ուռեցընէ . Եւ աս անէծ-
քին ջուրը քոռ աղիքներուդ մէջ
պիտի երթայ , որ որ փորդ ու-
ռեցընէ , ու որ զիտագ փոխըց-
նէ . և կնիկը պիտի ըսէ . Ամէն՝
23 ամէն : Եւ քահանան աս ա-
նէծքները գիրքի մը մէջ պիտի
գրէ , ու ան լեղի ջրովը պիտի
24 աւրէ : Եւ անէծքին լեղի ջուրը
ան կնկանը պիտի խմցընէ . ու
անէծքին լեղի ջուրը անոր ներսի
գին պիտի երթայ՝ լեղի ըլլա-
25 համար : Եւ քահանան կնկանը
ձեռքէն նախանձաւորութեան
ընծան պիտի առնէ , ու ընծան
առջեւը երերցընէ ընծան , և սե-
26 զանին մօտեցընէ ան : Եւ քա-
հանան ընծայէն՝ իր ձեռքը լե-
ցուն պիտի առնէ յիշատակի
համար , ու սեզանին վրայ պիտի
այրէ ան , ու ետքը ան ջուրը
27 կնկանը պիտի խմցընէ : Եւ ջու-
րը անոր խմցընելէն առ՝ թէ
որ անիկայ պղծուած է , ու իր
էրկանը անհաւատարմութիւն ը-
րած է , անէծքին ջուրը լեղի
ըլլալով՝ երբոր մտնէ անոր նե-
րսի գին , անոր փորը պիտի ու-
ռենայ , ու անոր զիտագը փոխ ,
և կնիկը իր ժողովուրդին մէջը
28 անիծեալ պիտի ըլլայ : Իսկ թէ
որ կնիկը պղծուած չըլլալով՝
մաքուր է , միասս պիտի չկրէ ,
29 ու զաւակ պիտի ծնանի : Նա-
խանձաւորութեան օրէնքը աս
է , երբոր կնիկ մը իր էրկանը
անհաւատարմութիւն ընելով՝
30 պղծուի , կամ երբոր մարդու մը
վրայ նախանձաւորութեան ոգի
գայ՝ ու իր կնկանը վրայ նա-
խանձի , Տէրոջը առջեւը պիտի
կացնէ կնիկը , և քահանան
կատարէ աս բոլոր օրէնքը անոր
31 վրայ . Եւ ան մարդը ազատ պի-
տի ըլլայ յանցանքէն , և կնիկը իր
յանցանքին պատիժը պիտի կրէ :

ԳԼ . Զ

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
2 ըսելով , Խօսի Իսրայէլի որդւոց

ը՝ ու ըսէ անոնց . Թէ որ մարդ
մը կամ կնիկ մը ինքզինքը Տէրո-
ջը նուիրելու համար ուխտաւորի
3 մեծ ուխտ ընելու ըլլայ , գինի-
էն և օղիէն պիտի զգուշանայ .
գինիի քացախ կամ օղիի քացախ
պիտի չխմէ , և խաղողի օշարակ
չխմէ , ու խաղող կամ չամիչ պի-
տի չուտէ : Ինքզինքը նուիրելուն
4 բոլոր օրերը՝ որմէն եղած բան մը
պիտի չուտէ , կուտերէն մինչև
5 կեղևը : Ինքզինքը նուիրելու ու-
խտին բոլոր օրերը՝ իր գլխուն
մազերէն չէպցընէ . մինչև ինք-
զինքը Տէրոջը նուիրած օրերուն
լմընցնալը՝ ինքը սուրբ պիտի ը-
լայ , և իր գլխու մազերուն
6 վարսքը թող սայ որ աճի : Ինք-
զինքը Տէրոջը նուիրած բոլոր օ-
րերը՝ մեռած մարմնի մը պիտի
7 չմօտենայ . Իր հօրը համար կամ
մօրը համար՝ իր եղբօրը կամ իր
քրոջը համար՝ ինքզինքը պիտի
չպղծէ , երբոր անոնք մեռնին .
ինչու որ իր Աստուծոյն ուխտը
8 իր գլխուն վրան է : Ինքզինքը
նուիրելուն բոլոր օրերը ինքը
9 սուրբ է Տէրոջը : Եւ թէ որ իր
քովը յանկարծ մարդ մը մեռնի ,
ու իր նուիրած գլուխը պղծուի ,
իր մաքրուելու օրը իր գլուխը
պիտի աճիլէ . եօթներորդ օրը
10 աճիլէ ան . Եւ ութերորդ օրը
ժողովքի խորանին դուռը երկու
տատրակ կամ աղաւնիի երկու
ձագ պիտի բերէ քահանային :
11 Եւ քահանան մէկը մեղքի պա-
տարագ՝ ու մէկալը ողջակէզ պի-
տի մատուցանէ , և մեռելին պատ-
ճառած եղած մեղքին համար
քաւութիւն պիտի ընէ անոր .
ու նոյն օրը պիտի սրբէ անոր
12 գլուխը : Եւ իր ուխտին օրերը
Տէրոջը պիտի նուիրէ , ու յան-
ցանքի պատարագի համար մէկ
տարեկան գառնուկ մը պիտի
բերէ . և առջի օրերը պիտի չը-
համրուին , ինչու որ իր ուխտը
պղծուեցաւ :

13 Եւ ուխտաւորին օրէնքը աս
է , Երբոր ինքզինքը նուիրելուն

օրերը լմննայ, անիկայ ժողովքի
խորանին դուռը պիտի բերուի.
14 Եւ իր զոհը Տէրոջը պիտի մատուցանէ, մէկ տարեկան անա-
պատ արու գառնուկ մը ողջակէ-
զի համար, ու մէկ տարեկան ա-
ռնապատ էգ գառնուկ մը մեղքի
պատարագի համար, և մէկ ա-
ռնապատ խոյ մը խաղաղութեան
15 զոհի համար. Եւ սակաւ մը իւ-
ղակ ալիւրի եղով շաղուած ան-
խմոր շօթիէր, ու եղով օծուած
անխմոր լաւաշներ, և անոնց հա-
մի ընծան ու թափելու նուէրը
16 պիտի մատուցանէ: Եւ քահանան
անոր մեղքի պատարագը ու ա-
նոր ողջակէզը Տէրոջը սուրբը
մատչելով՝ պիտի մատուցանէ
17 նէ: Եւ խոյը՝ խաղաղութեան
զոհ պիտի մատուցանէ Տէրոջը՝
անխմոր հացին տակառովը. ու
քահանան անոր հացի ընծան ու
թափելու նուէրը պիտի մատու-
18 ցանէ: Եւ ուխտաւորը իր նուի-
րած գլուխը պիտի տանի ժո-
ղովքի խորանին դուռը, ու իր
նուիրած գլուխն ալ պիտի
առնէ՝ և խաղաղութեան զոհին
տակը եղած կրակին մէջը դնէ:
19 Եւ քահանան խոյէն եփած թե-
ւը, և տակառէն՝ մէկ անխմոր
շօթի ու մէկ անխմոր լաւաշ պի-
տի առնէ, և ուխտաւորին ձեռ-
քերուն վրայ դնէ՝ մաղերը ա-
20 ծիւռելէն առթը. Եւ քահանան
երերցնելու ընծայ պիտի մա-
տուցանէ զանոնք Տէրոջը առ-
ջեւը. սանր երերցնելու երբու-
ծով՝ ու բարձրացնելու զոհ-
ով՝ քահանային համար սուրբ
էն, և անկէ ետև ուխտաւորը
21 պիտի խմէ: Ուխտաւորի
մը ու անոր նուիրուելուն հա-
մար Տէրոջը խոստացած իր ըն-
ծային օրէնքը սա է, իր ձեռքը
հասածէն՝ ի զատ. անիկայ իր
բուռն խոստմունքը իր նուիրուե-
լուն օրէնքովը պիտի կատարէ:
22 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
23 ըսելով. խօսէ Ահարոնին ու ա-
նոր որդւոցը՝ և ըսէ. Այսպէս
պիտի օրհնէք Իսրայէլի որդիքը՝
ըսելով անոնց. Տէրը օրհնէ քեզ, 24
և պահէ քեզ. Տէրը պայծառա- 25
ցընէ իր երեսը քու վրադ, ու
ողորմի քեզի. Տէրը իր երեսը 26
քու վրադ վերցընէ, և խաղա-
ղութիւն տայ քեզի: Եւ իմ ա- 27
նունս Իսրայէլի որդւոցը վրայ
պիտի դնեն, ու ես պիտի օրհ-
նեմ զանոնք:

ԳԼ. Ե

Եւ եղաւ որ՝ այն օրը որ Մով- 1
սէս լմընցուց խորանը կանգնե-
լը, և զանիկայ ու անոր բոլոր
անօթները օծեց ու սրբեց, և
սեղանը ու անոր բոլոր գոր-
ծիքները օծեց, ու զանոնք սրբ-
եց, Նահապետները Իսրայէլի իշխան- 2
ները՝ իրենց հայրերուն տանը
գլուխները՝ ծողովուրդին համրը-
ւողները վրայ վերակացու եղող
տեղերուն իշխանները ընծաներ
տուին: Եւ բերին իրենց ընծա- 3
նները Տէրոջը առջեւը, վեց ծած-
կուած սայլեր՝ և տասներկու
եզներ. ամէն երկու իշխաններուն
մէկ սայլ, և ամէն մէկը մէյմէկ
եզ. և մօտեցուցին զանոնք խո-
րանին առջեւը: Եւ Տէրը խօսե- 4
ցաւ Մովսէսին՝ ըսելով. Ընդուն- 5
մէ սոնց՝ ու ծառայութեան տուր
տանոնք՝ ամէն մէկուն իր պաշտօ-
նին նայելով, որ ժողովքի խո-
րանին պաշտօնին մէջ գործած-
ուին: Եւ Մովսէս առաւ սայլե- 6
րը ու եզները, ու զանոնք Ղե-
ւտացւոց տուաւ: Երկու սայլը 7
ու չորս եզը Գերսոնի որդւոցը
տուաւ՝ անոնց պաշտօնին նայե-
լով. Եւ չորս սայլը ու ութը ե- 8
զը Մերարիի որդւոցը տուաւ,
Ահարոն քահանային որդւոյն Ի-
թամարին վերակացութեամբը ե-
զած անոնց պաշտօնին նայելով:
Բայց Կահաթի որդւոցը չը- 9
տուաւ. վասնզի սրբարանին
պաշտօնը անոնց վրայ ըլլալով,
իրենց ուսերովը պիտի վերցը-
նէին:
Եւ սեղանին օծուած օրը՝ ա- 10

նոր նաւելման հանդէսին համար իշխանները ընծաներ առնին, և իշխանները իրենց ընծաները սե-
11 ղանին առջևը մատուցին։ Եւ Տէրը բոլոր Մովսէսին։ Սեղանին նաւելման հանդէսին համար՝ ա-
մէն մէկ իշխան մէյմէկ օր իրենց ընծաները մատուցանեն։
12 Եւ առաջին օրը իր ընծան մատուցանողը՝ Յուդայի ցեղին Էլիաբը Ամինադաբին որդին
13 Նաասոնն էր։ Եւ ան էր անոր ընծան. արծաթանին սկիղին հա-
մեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղ մէկ արծաթի ամանէ, եօթա-
նասուն սիկղ մէկ արծաթի կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բա-
14 րակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ մէկ խնկամանի նման
15 կով լեցուն, Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ ու մէկ տարեկան մէկ գառն
16 ողջակէզի համար, Այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի հա-
17 մար, Եւ խաղաղաբեմեան զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառներ։ Ամինադաբին որդւոյն Նաասոնին ընծան ան էր։
18 Երկրորդ օրը մատուցանողը՝ Իսաքարի իշխանը Սոգդարին որ-
19 դին Նաթանայէլն էր։ Անոր մատուցած ընծան ան էր. արծաթանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղ մէկ արծաթի ամանէ, եօթանասուն սիկղ մէկ արծաթի կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւրով,
20 Տասը ոսկիէ մէկ խնկամանի
21 նման կով լեցուն, Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ
22 գառն ողջակէզի համար, Այ-
23 ծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար, Եւ խաղաղաբեմեան զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառներ։ Սոգդարին որդւոյն Նաթանայէլին ընծան ան էր։

Երրորդ օրը Զաբուղոնացոց իշխանը Քելոնին որդին Եղիաբ էր։ Անոր ընծան ան էր. արծաթանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղ մէկ արծաթի ամանէ, եօթանասուն սիկղ մէկ արծաթի կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ մէկ խնկամանի նման կով, Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան գառներ մէկ մէկ ողջակէզի համար, Այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար, Եւ խաղաղաբեմեան զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառներ։ Քելոնին որդւոյն Եղիաբին ընծան ան էր։
Չորրորդ օրը Ռուբենի որդւոց իշխանը Սեդէուրին որդին Եղիսուր էր։ Անոր ընծան ան էր. արծաթանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղ մէկ արծաթի ամանէ, եօթանասուն սիկղ մէկ արծաթի կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ մէկ խնկամանի նման կով, Մէկ զուարակ՝ մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան գառներ մէկ մէկ ողջակէզի համար, Այծերէն մէկ նոխազ մեղքի պատարագի համար, Եւ խաղաղաբեմեան զոհի համար երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տարեկան գառներ։ Սեդէուրին որդւոյն Եղիսուրին ընծան ան էր։
Հինգերորդ օրը Շիմէոնի որդւոց իշխանը Սուրիսադայիի որդին Սաղամիէլն էր։ Անոր ընծան ան էր. արծաթանին սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն սիկղ մէկ արծաթի ամանէ, եօթանասուն սիկղ մէկ արծաթի կոնք, երկուքն ալ լեցուն էին հացի ընծայի համար եղով շաղուած բարակ ալիւրով, Տասը ոսկիէ մէկ խնկամանի

39 խառնիով լեցուն, Մէկ զաւարակ՝
մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ
40 գառն ողջակէզի համար, Ա-
ժելբէնն մէկ նոխազ մեղքի պա-
41 տարագի համար, Եւ խաղաղա-
բեմեան զոհի համար երկու ա-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և
հինգ հատ մէկ տարեկան գա-
ռնիք. Սուրիադացին որդւոյն
Սաղամիէլին ընծան այս էր:
42 Վեցերորդ օրը Ղաթուանդ
Գադի որդւոց իշխանը Դադուէ-
43 լին որդին Եղիասաֆ էր: Անոր
ընծան այս էր. արծաթանին սկե-
ղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղէ մէկ արծաթի սկուտեղ,
եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթի
կանք, երկուքն ալ լեցուն էին
հացի ընծայի համար եղով շա-
44 ղուած բարակ ալիւրով, Տասը
ոսկիէ մէկ խնկամանն խառն-
45 կով լեցուն, Մէկ զաւարակ՝ մէկ
խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ գառն
46 ողջակէզի համար, Ա ժելբէնն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի հա-
47 մար, Եւ խաղաղաբեմեան զոհի
համար երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝
հինգ նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ
տարեկան գառնիք. Գադուէ-
լին որդւոյն Եղիասաֆին ընծան
այս էր:
48 Եօթներորդ օրը Ափրայիմի որդւոց իշխանը Ամիհու-
49 դին որդին Եղիսաման էր: Անոր
ընծան այս էր. արծաթանին սիկ-
ղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղէ մէկ արծաթի սկուտեղ,
եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթի
կանք, երկուքն ալ լեցուն էին
հացի ընծայի համար եղով շա-
50 ղուած բարակ ալիւրով, Տասը
ոսկիէ մէկ խնկամանն խառն-
51 կով լեցուն, Մէկ զաւարակ՝ մէկ
խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ գառն
52 ողջակէզի համար, Ա ժելբէնն մէկ
նոխազ մեղքի պատարագի հա-
53 մար, Եւ խաղաղաբեմեան զոհի հա-
մար երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ
նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տա-
րեկան գառնիք. Ամիհուդին որդ-
ւոյն Եղիսամային ընծան այս էր:

Ութերորդ օրը Ղաթուանդ 54
Մանասէի որդւոց իշխանը Փա-
դասուրին որդին Գամալիէլն էր:
Անոր ընծան այս էր. արծաթանին 55
սիկղին համեմատ՝ հարիւր եր-
եսուն սիկղէ մէկ արծաթի սկու-
տեղ, եօթանասուն սիկղէ մէկ
արծաթի կանք, երկուքն ալ լե-
ցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով,
Տասը ոսկիէ մէկ խնկամանն 56
խառնիով լեցուն, Մէկ զաւարակ՝ 57
մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ
գառն ողջակէզի համար, Ա- 58
ժելբէնն մէկ նոխազ մեղքի պա-
տարագի համար, Եւ խաղաղա- 59
բեմեան զոհի համար երկու ա-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և
հինգ հատ մէկ տարեկան գա-
ռնիք. Փադասուրին որդւոյն
Գամալիէլին ընծան այս էր:
Իններորդ օրը Ղաթուանդ 60
Բենիամինի որդւոց իշխանը Գի-
դէոնիին որդին Աբիդանն էր:
Անոր ընծան այս էր. արծաթանին 61
սիկղին համեմատ՝ հարիւր երեսուն
սիկղէ մէկ արծաթի սկուտեղ,
եօթանասուն սիկղէ մէկ արծաթի
կանք, երկուքն ալ լեցուն էին հա-
ցի ընծայի համար եղով շաղուած
բարակ ալիւրով, Տասը ոսկի- 62
էիկ մէկ խնկամանն խառնիով լե-
ցուն, Մէկ զաւարակ՝ մէկ խոյ՝ 63
և մէկ տարեկան մէկ գառն ողջա-
կէզի համար, Ա ժելբէնն մէկ նո- 64
խազ մեղքի պատարագի համար,
Եւ խաղաղաբեմեան զոհի համար 65
երկու արջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ
նոխազ՝ և հինգ հատ մէկ տա-
րեկան գառնիք. Գիդէոնիին որդ-
ւոյն Աբիդանին ընծան այս էր:
Տասներորդ օրը Ղաթուանդ 66
Դանի որդւոց իշխանը Ամիհա-
զային որդին Աքիեզերն էր:
Անոր ընծան այս էր. արծաթանին 67
սիկղին համեմատ՝ հարիւր եր-
եսուն սիկղէ մէկ արծաթի սկու-
տեղ, եօթանասուն սիկղէ մէկ
արծաթի կանք, երկուքն ալ լե-
ցուն էին հացի ընծայի համար
եղով շաղուած բարակ ալիւրով,

68 Տասը սինդ ոսկիե մէկ խնկաման
69 խառնուած լեցուն, Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ
70 գառն ողջակէզի համար, Այծեր-
քն մէկ նոխազ մեղքի պատ-
71 արագի համար, Եւ խաղաղու-
թեան զոհի համար երկու ար-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և
հինգ հատ մէկ տարեկան գա-
ռներ. Ամիադոսին որդւոյն Ա-
քիեզերին ընծան սա էր:
72 Աշտասանեկորդ օրը Նափո-
ղիմցոց՝ Ասերի որդւոց իշխանը
Եգրանին որդին փագիէլն էր:
73 Անոր ընծան սա էր. արծաթեայն
սկիղն համեմատ՝ հարիւր եր-
կու սկիղ մէկ արծաթի ակու-
առ, եօթանասուն սկիղ մէկ
արծաթի կոնք, երկուքն ալ լե-
ցուն էին հացի ընծայի համար
եղած շաղուած բարակ ալիւրով,
74 Տասը սինդ ոսկիե մէկ խնկաման
75 խառնուած լեցուն, Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ
76 գառն ողջակէզի համար, Այծե-
րէն մէկ նոխազ մեղքի պատա-
77 րագի համար, Եւ խաղաղու-
թեան զոհի համար երկու ար-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և
հինգ հատ մէկ տարեկան գա-
ռներ. Եգրանին որդւոյն Փա-
գիէլին ընծան սա էր:
78 Երկոտասանեկորդ օրը Նափո-
ղիմցոց՝ Դեմիաղոմի որդւոց իշ-
խանը Ենանին որդին Ախիրէն
79 էր: Անոր ընծան սա էր. արծա-
թեայն սկիղն համեմատ՝ հարիւր
երեսուն սկիղ մէկ ածաթի ակու-
առ, եօթանասուն սկիղ մէկ
արծաթի կոնք, երկուքն ալ լե-
ցուն էին հացի ընծայի համար
եղած շաղուած բարակ ալիւրով,
80 Տասը սինդ ոսկիե մէկ խնկաման
81 խառնուած լեցուն, Մէկ զուարակ՝
մէկ խոյ՝ և մէկ տարեկան մէկ
82 գառն ողջակէզի համար, Այծե-
րէն մէկ նոխազ մեղքի պատ-
83 արագի համար, Եւ խաղաղու-
թեան զոհի համար երկու ար-
ջառ՝ հինգ խոյ՝ հինգ նոխազ՝ և
հինգ հատ մէկ տարեկան գա-
ռներ. Ենանին որդւոյն Ախիրէ-
ին ընծան սա էր:
84 Սկզբնեն օծուած օրը՝ անոր
նուիրման համար խա-
դայէլի իշխաններէն նուիրուած ըն-
ծաները սոսկ էին, տասնական
արծաթի սկուառվ՝ տասնական
արծաթի կոնք, ու տասնական
ոսկի խնկաման,
85 Ամէն մէկ ար-
ծաթի սկուառվը հարիւր երեսուն
սինդ՝ և ամէն մէկ կոնքը եօթա-
նասուն սինդ էր. սա ամանեղ-
ցուն բոլոր արծաթը երկու հա-
զար չորս հարիւր սինդ էր, սըր-
բարանին սիկղին համեմատ.
86 Տաս-
ուերկու ոսկի խնկաման խառն-
կով լեցուն, ամէն մէկ խնկաման-
ը սրբարանին սիկղին համեմատ՝
տասնական սինդ ըւսլուվ. խրնկա-
մանեղցուն բոլոր ոսկին հարիւր
քսան սինդ էր. Ողջակէզի համար
87 բոլոր արջառները տասներկու
զուարակ, խոյերը տասներկու,
մէկ տարեկան գառները տաս-
ներկու էին, իրենց հացի ընծա-
յովը. և մեղքի պատարագի հա-
մար այծերէն նոխազները տաս-
ներկու. Եւ խաղաղութեան զո-
88 հի համար բոլոր արջառները քը-
սանեւչորս զուարակ էին, խոյե-
րը վաթսուն, նոխազները վաթ-
սուն, և մէկ տարեկան գառները
վաթսուն էին: Ասոնք էր սե-
զանին նուիրման համար՝ ա-
նոր օծուելէն ետքը:
89 Եւ երբոր Մովսէս ժողովքի
խորանը կը մտնէր Անոր հետ
խօսելու, անատուռը իրեն խօսե-
ղին ձայնը՝ վկայութեան տապա-
նակին վրայ եղած քառութեւնեն
վարդին՝ երկու քերովբէներուն
մէջտեղէն կը լսէր, ու ինքը Ա-
նոր հետ կը խօսէր:

ԳԼ. Ը

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
2 ըսելով. Խօսէ Ահարոնին՝ ու ըսէ
անոր. Երբոր ճրագները վառես,
եօթը ճրագները աշտանակին
առջեւի կողմն լոյս պիտի տան:
3 Եւ Ահարոն անանկ ըրաւ. անոր

ձրագները աշտանակին առջեւ կողմը վառէց, ինչպէս որ Տէրը
4 Մովսէսին պատուիրեց։ Եւ աշտանակին շինուքը սասեակ էր, կը-
ռածց սակիս էր. անոր բունէն մինչեւ անոր ծաղիկները կա-
ծց էր. Տէրոջը Մովսէսին ցու-
ցուցած գաղափարին պէս՝ աշ-
տանակ շինեց աշտանակը։
5 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
6 ըսելով. Իսրայէլի որդւոցը մէ-
ջէն Ղեւտացիները առ, ու մաք-
7 րէ անոնք։ Եւ անոնք մաքրելու
համար սասեակ պիտի ընես ա-
նոնց. մաքրութեան ջուր սրսկես
անոնց վրայ, ու անոնք իրենց բո-
լոր մարմիններըը թող ածիլեն, և
իրենց հանդերձները լուան՝ ու
8 մաքրուին։ Եւթը զուարակ մը
թող առնեն ու անոր հացի ընծ-
ային համար եղով շաղուած
բարակ ալիւր. դուն ալ ուրիշ
զուարակ մը պիտի առնես մեղ-
9 քի պատարագի համար։ Ու Ղե-
ւտացիները ժողովքի խորանին
առջեւը պիտի մօտեցնես. և
Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողով-
10 քը ժողվես։ Ու Ղեւտացիները
Տէրոջը առջեւը պիտի մօտեցը-
նես, ու Իսրայէլի որդիքը իրենց
ձեռքերը Ղեւտացւոց վրայ դնեն։
11 Եւ Ահարոն Իսրայէլի որդւոցը
կողմէն Ղեւտացիները Տէրոջը առ-
ջեւը ընծայ պիտի մատուցանէ.
և անոնք Տէրոջը պաշտօնը կա-
12 տարելու համար ըլլան։ Ու Ղե-
ւտացիք իրենց ձեռքերը զուա-
րակներուն գլխուն վրայ պիտի
դնեն, ու Ղեւտացւոց քաւու-
թիւն բնելու համար՝ մէկ ը-
րուէն մեղքի պատարագ՝ ու մէ-
կալը ողջակէզ պիտի մատուցա-
13 նես Տէրոջը։ Եւ Ղեւտացիները
Ահարոնին ու անոր որդւոցը առ-
ջեւ պիտի կացնես, ու պաշ-
տնեայ ընծայ մատուցանես Տէրո-
14 ջը։ Այսպէս պիտի զատես Ղե-
ւտացիները Իսրայէլի որդւոցը մէ-
ջէն, ու Ղեւտացիները իմ պի-
15 տի ըլլան։ Եւ անկէ ետեւ Ղե-
ւտացիները ժողովքի խորանին
գործը ընելու պիտի մտնեն։ Այս-
պէս պիտի մաքրես անոնք, և
ընծայ մատուցանես անոնք. Քան-
16 զի անոնք բոլորովին ինծի տը-
ւած են Իսրայէլի որդւոցը մէ-
ջէն. Իսրայէլի որդւոցը մէջ ա-
ռաջին բոլոր արգանդը բացող բոլոր առ-
նէկներուն տեղը ինծի առի ա-
նոնք։ Ինչու որ Իսրայէլի որդւո-
17 ցը բոլոր առջինեկները թէ մարդ-
ու և թէ անասունի, իմն են.
Եգիպտացւոց երկրին մէջ բոլոր առ-
ջինեկը զարկած օրէս՝ զանոնք
որեւցի ինծի համար։ Եւ Իսրա-
18 էլի որդւոցը բոլոր առջինեկնե-
րուն տեղը Ղեւտացիները առի։
19 Եւ Իսրայէլի որդւոցը մէջէն Ղե-
ւտացիները բոլորովին Ահարոնին
ու անոր որդւոցը տուի, որ ժո-
ղովքի խորանին մէջը Իսրայէլի
որդւոցը պաշտօնը ընեն, և Իս-
րայէլի որդւոց համար քաւու-
թիւն ընեն, որ Իսրայէլի որդւո-
ցը վրայ հարուած չըլլայ՝ երբոր
Իսրայէլի որդիքը սրբարանին մօ-
տենան։
20 Եւ Մովսէս ու Ահարոն և Իս-
րայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը՝
Ղեւտացւոց վրայով Տէրոջը Մով-
սէսին բոլոր պատուիրածին պէս
ըրին Ղեւտացիներուն. Իսրայէլի
որդիքը անոնց համար քաւու-
թիւն ընին։ Ու Ղեւտացիները մաքրուեցան, և
իրենց հանդերձները լուացին,
և Ահարոն ընծայ մատուց զա-
նոնք Տէրոջը առջեւը. ու Ահա-
րոն անոնց համար քաւութիւն
ըրաւ՝ որ զանոնք մաքրէ։ Եւ ան-
22 կէ ետեւ Ղեւտացիները ժողովքի
խորանին մէջ մտան Ահարոնին
ու անոր որդւոցը առջեւը իրենց
պաշտօնը ընելու համար. Ղե-
ւտացւոց վրայով Տէրոջը Մովսէ-
սին պատուիրածին պէս, անոնց
ըրին անոնց։
23 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
24 ըսելով. Ղեւտացւոց համար
ըսուց. Քսանհինգ տարեկանէն
վեր եղողները՝ ժողովքի խորա-
նին պաշտօնը ընելու գունդին
25 մէջ պիտի մտնեն. Եւ հինգ

տաբեկան ըլլալեն ետքը՝ պաշտօնեին գաւնդէն պիտի դադարին,
26 ու ալ ծառայելու չեն. Սակայն Ժողովքի խորանին մէջ պահպանութիւնը պահելու պիտի օգնեն իրենց եղբայրներուն, և ծառայութիւն պիտի չընեն. ասանկ պիտի ընես Ղեւտացիներուն՝ իրենց պահպանութիւնեներուն համար:

ԳԼ. Թ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին Սինայի անապատին մէջ՝ անոնց Եգիպտոսի երկրէն ելլելնուն երկրորդ տարին առջի ամսուն մէջ
2 ըսելով. Իսրայէլի որդիքը իր ըրաշած ժամանակին Զատիկը պահեն:
3 Ա՛ս ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ պիտի ընէք անոնք իր որոշած ժամանակին. անոր բոլոր կանոնին ու անոր բոլոր սովորութիւններուն համեմատ պիտի ընէք անոնք:
4 Եւ Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդւոցը՝ որ զատիկը ընեն:
5 Եւ անոնք առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ՝ զատիկը ըրին Սինայի անապատին մէջ. Տէրոջը Մովսէսին բոլոր պատուիրածին պէս՝ Իսրայէլի որդիքը անանկ ըրին:
6 Եւ կային անոնք՝ որ մարդու մեռելէ պղծուած ըլլալով, անօրը չկրցան զատիկը ընել. և անօրը Մովսէսին ու Ահարոնին առջևը եկան.
7 Եւ անոնք մարդիկը ըսին անոր. Մենք մարդու մեռած մարմինէ պղծուած ենք. ինչու՞ համար Իսրայէլի որդւոցը մէջ Տէրոջը պատուիրած ժամանակին մատուցան նվէրնուէրը:
8 Եւ Մովսէս բսաւ անոնց. Կեցէք՝ նայիմ Տէրը ինչ կը պատուիրէ ձեր վրայով:
9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
10 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը՝ ու ըսէ. Թէ որ ձեզմէ կամ ձեր սերունդէն մէկը մեռած մարմինէ մը պղծուի, կամ հեռաւոր ճամբորդութեան մէջ ըլլայ, անիկա ալ զատիկը պիտի ընէ Տէրոջը. Երկրորդ ամսուն 11
չորեքտասաներորդ օրը իրիկուան դէմ պիտի ընեն ան. բաղարջով ու լեղի խառնելով պիտի ուտեն ան. Անկէ մինչև առաւօտ բան 12
մը պիտի չթողուն, և ոսկոր մը չկոտրեն. զատիկին բոլոր կանոնները համեմատ պիտի ընեն ան: Բայց թէ որ մարդը եւ 13
ղջ՝ ու ճամբորդութեան մէջ չհղած մարդը զատիկը ընելը դադար ընէ, ան անձը իր ժողովուրդին մէջէն պիտի կտրուի. քանի որ Տէրոջը պատարագը իր որոշուած ժամանակին չմատուցց. ան մարդը իր մեղքը պիտի կրէ:
Եւ թէ որ օտարական մը ձեր 14
մէջը պանդխտանայ, ու զատիկը ընելու ըլլայ Տէրոջը, զատիկին կանոնին և անոր սովորութեանը համեմատ պիտի ընէ ան. թէ օտարականին՝ և թէ երկրին բնակիչին համար մէկ կանոն պիտի ունենաք:
Եւ ան օրը՝ որ խորանը կանգնեցաւ, վկայութեան վրանին 15
վրայօրէ ամպը պատեց խորանը. ու իրիկունէ մինչև առաւօտ խորանին վրայ կրակի երեւոյթով կը կենար: Միշտ ասանկ էր. ցո- 16
րեկը ամպը կը ծածկէր ան, և գիշերը կրակին երեւոյթը: Երբ 17
երբոր ամպը խորանէն կը վերնար, անկէ ետև Իսրայէլի որդիքը կը շարժէին. և ուր որ ամպը կը կենար, հոն Իսրայէլի որդիքը իջևան կ'ընէին: Տէրոջը հրամա- 18
նով Իսրայէլի որդիքը կը շարժէին, և Տէրոջը հրամանով իջևան կ'ընէին. ամպը խորանին վրայ որչափ ատեն որ կը կենար, անոնք իրենց վրաններուն մէջ կը մնային: Եւ երբոր ամպը շատ օրեր 19
խորանին վրայ մնար, Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը պահպանութիւնը կը պահէին, ու չէին շարժեր:
Դարձեալ ալ երբոր ամպը խոտ- 20
նին վրայ քիչ օր կենար. Տէ-

բոլոր հրամանքին համաձայն Աստուծոյ
21 հաճութեան կը շահէին։ Նոյնպէս
ալ երբոր ամբոխը իրարու վրայ
կ՚իյնար, ու Տէրոջը հրամանքին
22 համաձայն կը շահէին։ Կամ երկու օր՝ կամ մէկ ա-
միս՝ և կամ մէկ տարի՝ որ ամպը
խորանին վրայ կեցած ըլլար,
Իսրայէլի որդիքը իջևան կ՚ընէ-
ին, ու չէին շահեր. բայց երբոր
23 վերնար, կը շահէին։ Տէրոջը հր-
ամանքին համաձայն իջևան կ՚ը-
նէին, և Տէրոջը հրամանքին հա-
ճութեան կը շահէին. Մովսէսին ձեռ-
քովը պրոյած Տէրոջը հրամանքին
համաձայն՝ Տէրոջը պահպանու-
թիւնը կը պահէին։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-
2 սին՝ ըսելով. Քեզի երկու հատ
արծաթէ փող շինէ. կռածով
պիտի շինես անոնք, որ ժողով-
քը կանչելու համար՝ ու բա-
նակներուն շահելուն համար զոր-
3 ծածես։ Եւ երբոր զանոնք հնչե-
ցընեն, բոլոր ժողովքը քովդ
պիտի ժողովուին ժողովքի խո-
4 րանին դուռը։ Եւ թէ որ մէ-
կին մէկը հնչեցընեն, իշխանները
ըլ՚ Իսրայէլին հազարապետները
5 քովդ պիտի ժողովուին։ Եւ եր-
բոր արշաւարան թողուն հարաւային կողմը իջևան ը-
նող բանակները պիտի շահին։
6 Ու երբոր երկրորդ անգամ աղ-
աղակ թողուն հիւսիսային կողմը իջևան ընող
բանակները պիտի շահին. անոնց
շահելուն համար աղաղակ թո-
7 ղուն պիտի հնչեցընեն։ Եւ երբ ժողովուրդը ժողվելու
ըլլաք՝ փող պիտի հնչեցընէք,
8 բայց աղաղակ թողուն պիտի չը-
նէք։ Եւ փողերը հնչեցընողները՝
Ահարոնին որդիքը քահանաները
պիտի ըլլան. և ասիկա ձեր ազ-
գերուն մէջ յաւիտենական կա-
նոն ըլլայ ձեզի։ Եւ թէ որ պա- 9
տերազմելու երթաք՝ ձեր երկրին
մէջ ձեզի հակառակ եղողը
ճնշելուն համար աղաղակ
թողուն պիտի ընէք. ու պի-
տի յիշուի ձեր Աստուած
առջևը, և ձեր թշնամինե-
րէն ազատուիք։ Եւ ձեր ուրա- 10
խութեան օրերուն՝ ու ձեր տո-
ներուն՝ և ձեր ամսագլուխնե-
րուն մէջ փողերը պիտի հնչեցը-
նէք ձեր ողջակէզներուն վրայ,
ու ձեր խաղաղութեան զոհերուն
վրայ, որ ձեզի յիշատակի համար
ըլլան ձեր Աստուծոյն առջևը.
ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը։
Եւ եղաւ որ երկրորդ տարին 11
երկրորդ ամսուն քսաներորդ օրը՝
վկայութեան խորանին վրայէն
ամպը վեր ելաւ։ Եւ Իսրայէլի 12
որդիքը իրենց գնացքին համա-
ձայն շահելին Սինայի անապա-
տէն. ու ամպը Փառանի անա-
պատին մէջ կեցաւ։ Եւ առաջ 13
Մովսէսին ձեռքովը պրոյած Տէ-
րոջը հրամանքին պէս շահելին։ Եւ 14
առաջ Յուդայի որդւոցը բանա-
կին դրօշակը շահէց իրենց գունդ-
գունդ կարգովը. ու անոր գունդ-
ին վրայ Ամինադաբին որդին
Նաասոնն էր։ Եւ Իսաքարի որդ- 15
ւոցը ցեղին գունդին վրայ Սո-
գարին որդին Նաթանայէլն էր։
Եւ Զաբուղոնի որդւոցը ցեղին 16
գունդին վրայ Քելոնին որդին
Եղիաբն էր։ Եւ խորանը վար ի- 17
ջեցաւին. ու խորանը վերցնող
Գերսոնի որդիքը և Մերարիի որ-
դիքը շահէցին։ Եւ Ռուբենի բա- 18
նակին դրօշակը շահէց իրենց
գունդ գունդ կարգովը. ու անոր
գունդին վրայ Սեդիւրին որդին
Եղիսուրն էր։ Եւ Շմեւոնի որդ- 19
ւոցը ցեղին գունդին վրայ Սե-
լումիէլ Սուրիսադային որդին Սաղամիէլն էր։
Եւ Գադի որդւոցը ցեղին գունդ- 20
ին վրայ Դագուէլին որդին Ե-
լիսասաֆն էր։ Եւ որբատանը վեր 21
ցընող Կահաթացիները շահէցին.
ու խորանը կը կանգնուէր մինչև
անոնց գալը։ Եւ Եփրեմի որդ- 22

ւացը բանակին դրօշակը շուէց իւրնց գունդերուն կարգովը ։ ու անոր գունդին վրայ Ամիու-
23 դին որդին Եղիսաման էր ։ Եւ Մանասէի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Փադատսուրին որդին
24 Գամալիէլն էր ։ Եւ Բենիամինի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Գեդէոնիին որդին Աբիդանն էր ։
25 Եւ Դանի որդւոցը բանակին դրօշակը՝ իրնց գունդերուն կարգովը բոլոր բանակներուն ետեւէն շուէց ։ ու անոր գունդին վրայ Ամմադային որդին Աքիեզերն էր ։
26 Եւ Ասերի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Եքրանին որդին Փագիէլն էր ։ Եւ Նեփթաղիմի որդւոցը ցեղին գունդին վրայ Ենան
28 նին որդին Աքիրէն էր ։ Ասիկա էր Իսրայէլի որդւոցը շուէրուն կարգը իրնց գունդերուն համեմատ՝ երբոր կը շուէին ։
29 Եւ Մովսէս իր աներոջը՝ այսինքն Մադիանացի Ռագուէլին որդւոյն Յոթորին ըսաւ ։ Մենք կը շուենք այն տեղը՝ որուն Տէրը ըսաւ թէ ։ Զեզի պիտի տամ. մեզի հետ եկո՛ ։ ու բարիք պիտի ընենք քեզի ։ ինչպէս որ Տէրը Իսրայէլին բարիք խոստացաւ ։
30 Եւ անիկա ըսաւ անոր ։ Չեմ երթար, այլ իմ երկիրս ու իմ ազ-
31 գականերուս պիտի երթամ ։ Եւ ինքը ըսաւ ։ Չնորհք ըրէ՛ մեզի մի լքաներ ։ քանզի անապատին մէջ մեր իջեւան ընելու տեղերը գիտես ու մեզի աչալոյս կ՚ըլ-
32 լաս ։ Եւ եթէ որ մեզի հետ երթաս ըլլաս ։ ինչ բարութիւն որ Տէրը մեզի ընէ ։ մենք ալ քեզի նոյն բարութիւնը կ՚ընենք ։
33 Եւ անոնք Տէրոջը լեռնէն իրենք օրուան ճամբայ շուէցին ։ ու Տէրոջը ուխտին տապանակը իրենք օրուան ճամբայով անոնց առջեւէն կ՚երթար՝ անոնց հանգըստանալու տեղ գտնելու հա-
34 մար ։ Եւ երբ բանակէն կը շուէին ։ Տէրոջը ամպը ցորեկը անոնց վրան էր ։
35 Եւ տապանակին շուելու ատե-

նը՝ Մովսէս կ՚ըսէր ։ Ելի՛ր հո՛ Տէր ։ ու քու թշնամիներդ թող ցրուին ։ ու քեզ ատողները առջեւդ փախչին ։ Եւ անոր կենա-
36 լու ատենը՝ ինքը կ՚ըսէր ։ Ո՛վ Տէր՝ Իսրայէլին հազարաւորներուն ու բիւրաւորներուն դարձիր ։

ԳԼ. ԺԱ

Եւ Ժողովուրդը չարաչար սկը-
1 սաւ կ՚ընէր Տէրոջը առջեւը ։ ու Տէրը լսեց ։ և իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ ։ ու անոնց մէջ Տէրոջը կրակը վառեցաւ ։ և բանակին ծայրերը եղծանեց կոթողցաւ ։ Եւ Ժողովուրդը աղաղա-
2 կեց Մովսէսին ։ ու Մովսէս աղօթեց Տէրոջը ։ և կրակը դադարեցաւ ։ Եւ ան տեղին անունը Տա-
3 բերա դրաւ ։ Տէրոջը կրակը անոնց մէջ այրեցաւն համար ։ Եւ
4 անոնց մէջի խառնիճաղանճ բազմութիւնը շատ ցանկացան ։ ու Իսրայէլի որդիքն ալ դարձան լացին ։ և ըսին ։ Ո՞վ մեզի ուտելու միս պիտի տայ ։ Եգիպտոսի
5 մէջ մեր ձրի կերած ձուկերը՝ վարունգները ու սեխերը և պրասները ու սոխերը և խոտորնակները միտքերնիս կուգան ։ Եւ հիմա
6 մեր անձը չորցաւ ։ մանանայէն զատ ուրիշ բան մը չկայ աչքերնուս առջեւը ։ Եւ մանանան դին-
7 ձի սերմի պէս՝ ու անոր գոյնը սուտակի գոյնի պէս էր ։ Ժողո-
8 վուրդը կը պտըտէր ու կը ժողվէր ան ։ և աղացքի մէջ կ՚աղայէին ։ կամ անկանի մէջ կը ձեւձեւին ։ և պատրաստելու մէջ կ՚եփէին ։ ու անոկ շօռիկ կը շինէին ։ և անոր համը եղան պամանեղու համին պէս էր ։ Եւ գիշերը
9 երբոր բանակին վրայ ցօղ կ՚իջնէր ։ մանանան ալ անոր վրայ կ՚իջնէր ։

Աստուածը Մովսէս լսեց որ Ժո-
10 ղովուրդը իրենց տոհմերուանէն ամէն մէկը իր վրանին դուռը կուլան ։ և Տէրոջը բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ ։ ու Մովսէսին ալ գէշ երեցաւ ։ Բայց

11 Եւ Մովսէս ըսաւ Տէրոջը. Ինչո՞ւ
համար ծառադ չսլաշաիցիր, ու
ինչո՞ւ համար աչքիդ շնորհք չգը-
տայ, որ սա բոլոր ժողովուրդին
12 բեռը իմ վրաս կը դնես։ Մի՞թէ
ես եմ յղացեր սա բոլոր ժողո-
վուրդը, կամ ես եմ ծներ ա-
նոնք, որ ինծի ը՛ըսես. Գոգեակի
մը կալծնկեր զայն գիրկդ առնե-
լուն պէս անոնք պիտիդ ծռե, ո-
պա՛ր մինչև այն երկիրը՝ որն որ ա-
նոնց հայրերուն ուխտե՝ երդում
13 ըրիր։ Ես ուրկից միս պիտի ու-
նենամ, որ սա բոլոր ժողովուր-
դին տամ. քանզի իմ բողոքելս
կուգան ու ը՛ըսեն. Միս տուր
14 մեզի որ ուտենք։ Ես միայնակ
չեմ կրնար կրել սա բոլոր ժողո-
վուրդը. ինչու որ սա ինծի շատ
15 ծանր է։ Եւ թէ որ ինծի տանիկ
պիտի ընես, ը՛ազաչեմ մեռցնես
իս, թէ որ շնորհք գտայ քու
աչքիդ, որ իմ չարիքս չտեսնեմ։
16 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Ին-
ծի Իսրայէլին ծերերէն եօթա-
նասուն հոգի ժողվէ, որոնք որ
դուն գիտես թէ ժողովուրդին
ծերերը ու գլխաւորներն են. և
զանոնք ժողովքի խորանը բեր,
17 ու հոն քեզի հետ կայնին։ Եւ
ես հոն պիտի իջնեմ՝ ու խօսիմ
քեզի հետ. և քու վրադ եղած
Հոգիէն պիտի առնեմ, ու ա-
նոնց վրայ պիտի դնեմ, որ ժո-
ղովուրդին բեռը վերցնեն քե-
զի հետ, ու դուն միայնակ չվերցը-
18 նես։ Եւ ըսէ ժողովուրդին.
Վաղուան համար սրբուեցէք, ու
միս պիտի ուտէք. ինչու որ Տէ-
րոջը ականջներուն լսելի՛ ըսե-
լով. Ո՞վ մեզի միս պիտի կերցը-
նէ, քանզի Եգիպտոսի մէջ ապրե՛կ
կ՛ապրէինք. ուստի Տէրը ձեզի
միս պիտի տայ, ու դուք պիտի
19 ուտէք։ Դուք չէ թէ մէկ մէկ
օր պիտի ուտէք, և ո՛չ երկու
օր՝ ո՛չ հինգ օր՝ ո՛չ տասը օր՝ ո՛չ
20 ալ քսան օր. Լման մէկ ամիս
մինչև քթերնէդ դուրս գալը
պիտի ուտէք, անանկ որ զզուիք.
որովհետև ձեր մէջտեղը եղող
Տէրը արհամարհեցիք, և անոր
առջևը լացի՛ք ըսելով. Ինչո՞ւ
մենք Եգիպտոսէն ելանք։
21 Եւ Մովսէս ըսաւ. Ան ժողո-
վուրդը՝ որուն մէջ կը գտնուիմ,
վեց հարիւր հազար հետևակ հո-
գի են, ու դուն ըսիր. Ես անոնց
միս պիտի տամ՝ որ լման մէկ ա-
միս ուտեն։ 22 Անոնց բաւական
ըլլալու համար՝ միթէ ոչխարներ ոչ-
խարներէն ու արջառներ մըթ-
թուին. կամ անոնց բաւական
ըլլալու համար՝ ծովուն բոլոր
ձուկերը մէկտեղ հաւաքուին։
23 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Մի՞
թէ ակար է Տէրոջը ձեռքը. հի-
մա կը տեսնես թէ քեզի ըսածիս
պէս պիտի ըլլայ՝ թէ չէ։ 24 Եւ
Մովսէս ելաւ, ու Տէրոջը խօսքե-
րը ժողովուրդին պատմեց. և ժո-
ղովուրդին ծերերէն եօթանաս-
նոց հոգի ժողվեց, ու զանոնք
խորանին բոլորտիքը կայնեցուց։
25 Եւ Տէրը ամպի մը մէջ իջաւ, ու
անոր հետ խօսեցաւ, և անոր
վրայ եղած Հոգիէն առաւ, ու
այն եօթանասուն ծերերուն վը-
րայ դրաւ. և եղաւ որ Հոգին
անոնց վրայ հանգչեցաւ մարգա-
րէութիւն ըրին, բայց անկէ ե-
տև չըրին։ 26 Եւ երկու հոգի բա-
նակին մէջ մնացին, մէկուն ա-
նունը Եղդատ էր ու մէկալին ա-
նունը Մոդատ. և Հոգին հանգ-
չեցաւ անոնց վրայ. ու անոնք
այն գրուածներէն էին, բայց խո-
րանը ելած չէին. և բանակին
մէջ մարգարէութիւն կ՛ընէին։
27 Եւ պատանի մը վազեց ու պատ-
մեց Մովսէսին և ըսաւ. Եղդատը
ու Մոդատը մարգարէութիւն
կ՛ընեն բանակին մէջ։ 28 Եւ Նա-
ւէին որդին Յեհուսէ՝ Մովսէսին
ընտրեալ ծառան պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ. Տէր իմ Մովսէս՝
արգիլէ զանոնք։ 29 Եւ Մովսէս ը-
սաւ անոր. Ինծի համար կը նա-
խանձիս. հրանի թէ՝ Տէրոջը
բոլոր ժողովուրդը մարգարէնար
ըլլային, և Տէրը իր Հոգին ա-
նոնց վրայ դնէր։ 30 Եւ Մովսէս

բանակը քաշուեցաւ, ինքը ու Իսրայէլի ծերերը։

51 Եւ Տէրոջմէն հով մը եկաւ, ու ծովէն կաղկին լորտամարգին նեը բերաւ, ու բանակին վրայ մէկ օրուան ճամբայ մէկ կողմէն՝ և մէկ օրուան ճամբայ մէկալ կողմէն՝ բանակին բոլորտիքը տապածեց, երկրի երեսին վրայէն երկու կանգուն չափ բարձր։

52 Եւ ժողովուրդը ան բոլոր օրը՝ ու բոլոր գիշերը՝ և հետևեալ բոլոր օրը եկելով՝ լորտամարգին նեը ժողվեցին. քիչ ժողվողը տասը քոռ ժողվեց. և իրենց համար բանակին բոլորտիքը տա-

53 նուտու վռնչին պանդոխ։ Եւ երբոր դեռ միսը իրենց ակռանեերուն վրան էր, տակաւին չծամուած՝ Տէրոջը բարկութիւնը ժողովուրդին վրայ բորբոքեցաւ. ու Տէրը խիստ մեծ հարուածով զարկաւ

54 ժողովուրդը։ Եւ ան տեղին անունը Կիբրոթ Համթաւա դրաւ. ինչու որ հոն թաղեցին

55 ցանկացող ժողովուրդը։ Եւ Կիբրոթ Համթաւայէն Ասերոթի հուեց ժողովուրդը, ու Ասերոթի մէջ ձնացին։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ Մարիամ ու Ահարոն՝ Մովսէսին դէմ խօսեցան՝ անոր առած Եթովպացի կնիկը համար, քանզի անիկայ Եթովպացի կնիկ

2 առեր էր։ Ու ըսին. Միթէ Տէրը միայն Մովսէսին ձեռքովը խօսեցաւ. չէ որ մեր ձեռքովն ալ

3 խօսեցաւ. և Տէրը լսեց։ Եւ Մովսէս շատ հեզ մարդ մըն էր՝ երկրի վրայ եղած բոլոր մարդոցմէ աւելի։ Եւ իսկոյն Տէրը

4 ըսաւ Մովսէսին և Ահարոնին ու Մարիամին. Դուք իրեքդ ալ ժողովքի խորանը ելէք. և իրեք-

5 նին ալ ելան։ Եւ Տէրը ամպին սիւնակը իջաւ, ու խորանին դուռը կայնեցաւ. և Ահարոնը ու Մարիամը կանչեց, ու անոնք ե-

6 կան ալ ելան։ Եւ ըսաւ ա-նոնց. Լսեցէք իմ խօսքս մանկիկ ը-

րէք. Թէ որ ձեզմէ մէկը մարգարէ ըլլայ, ես Տէրս ինքզինքս տեսիլքի մէջ կը ճանչցնեմ ա-նոր, հոգ երազի մէջ կը խօսիմ անոր հետ։ Իմ ծառաս Մովսէսը 7 անանկ չէ, որ իմ բոլոր տանս մէջ հաւատարիմ է. Անոր հետ 8 բերան առ բերան յայտնապէս կը խօսիմ, և ոչ թէ առակով. ու անիկա Տէրոջը կերպարանքը կը տեսնէ. ուստի իմ ծառայիս Մովսէսին դէմ խօսելու ինչու չվախցաք։ Եւ Տէրոջը բարկու- 9 թիւնը անոնց վրայ բորբոքեցաւ. ու Ինքը գնաց։ Եւ ամպը վերա- 10 ցաւ խորանէն, ու ահա Մարիամ ձիւնի պէս բորոտ եղաւ. և Ահարոն Մարիամին նայեցաւ, և ահա անիկայ բորոտ էր։ Եւ Ա- 11 հարոն ըսաւ Մովսէսին. Ո՛հ, տէր իմ, կ՚աղաչեմ, վրանիս մեղք մի դներ. քանզի յիմարութիւն ըրինք, ու մեղք գործեցինք. Թող չլինի ան մեռած պղոն՝ 12 որ իր մօրը արգանդէն ելած ա-ռենը անոր մսակիսը կէսը ապա-ռաւած է։ Եւ Մովսէս աղաղա- 13 կեց Տէրոջը՝ ըսելով. Կը խնդրեմ քեզմէ, ով Աստուած, բըժշկէ անիկայ։ Եւ Տէրը ըսաւ 14 Մովսէսին. Թէ որ անոր հայրը մի-այն անոր երեսը թքնելա ըլլար, եօթը օր պիտի չամչնար. Թող անիկայ եօթը օր բանակէն դուրս գոցուած պահուի, ու անկէ ետև ընդունուի։ Եւ Մարիամ բանա- 15 կէն դուրս եօթը օր գոցուած մնաց. ու ժողովուրդը չհուեց մինչև Մարիամին ընդունուիլը։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ ետքը ժողովուրդը Ասերոթէն հուեցին, ու փառանի անապատը իջևան ըրին։ Եւ Տէ- 2 րը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով. 3 Մարդիկ խրկէ որ լրտեսեն Քա-նահան երկիրը, որ Իսրայէլի որդւոցը պիտի տամ. անոնց իշ-խան եղողներէն՝ մէկական մարդ իր հայրերուն ցեղին կողմէն պիտի խրկէք։ Եւ Մովսէս Տէրոջը 4

հրամանեին համեմատ խրկեց զանոնք փառաւոր անապատին. բոլոր այն մարդիկը Լեւտացիէն որոշուցը գլխաւորներն էին, որոնց անուններըը սոսկ են. Ռուբենի ցեղէն՝ Յազբուխի որդին Սամմուայ, Շմաւոնի ցեղէն՝ Քոռհի որդին Սափատը, Յուդայի ցեղէն՝ Յեփոնէհի որդին Քաղէբը, Իսաքարի ցեղէն՝ Յոսէփի որդին Իգաղը, Եփրեմի ցեղէն՝ Նաւէհի որդին Օսէան, Բենիամինի ցեղէն՝ Ասբասուի որդին Փաղտիէլ, Մանասէի ցեղէն՝ Սուդիի որդին Գեդդիէլը, Յոսեփի որդիներէն՝ այսինքն Մանասէի ցեղէն՝ Սուսիի որդին Գադդիէլ, Դանի ցեղէն՝ Գամալիէլի որդին Ամիէլը, Ասերի ցեղէն՝ Միքայէլին որդին Սաթուրը, Նեփթաղիմի ցեղէն՝ Վափսիի որդին Նաբին, Գադի ցեղէն՝ Մաքքիի որդին Գուէլը։

Սոսկ են այն մարդոցը անուանները՝ որ Մովսէս խրկեց երկիրը լրտեսելու, և Մովսէս Նաւէհի որդուոյն Օսէայի անունը Յեհոսուա դրաւ։ Եւ Մովսէս խրկեց զանոնք Քանանու երկիրը լրտեսելու, ու բսաւ անոնց. Ա՛ս հարաւային կողմէն դէպ՚ի վեր երթալ՝ լեռը երթաք. Եւ այն երկրին ինչպէս ըլլալը՝ ու հոն բնակող ժողովուրդին զօրաւոր կամ տկար, քիչ կամ շատ ըլլալը տեսէք. Եւ այն երկիրը՝ ուր որ անոնք կը բնակին՝ ինչպէս է, աղէկ է՝ թէ գէշ. և ինչպէս են այն քաղաքները՝ ուր որ անոնք կը բնակին. վրանե՞րի՝ բաղխացած են՝ թէ պարսպաւոր են. Եւ երկիրը ինչպէս է, պարա՞ր է՝ թէ անտէր. մէջը ծառեր կա՞ն՝ թէ չէ։ Եւ ժրի եղէք, ու այն երկրին պտուղէն առէք։ Եւ այն օրերը խաղողին նոր եղած օրերն էր։ Եւ երթան՝ ու այն երկիրը լրտեսեցին Սինն անապատէն մինչև Հեբրոն՝ դէպ՚ի Լեմաթ երթալու Բոսրը։ Եւ հարաւային կողմէն ելան, ու հասան Հեբրոն. Ենակին որդիքը Ահիմանը՝ Սեսին և Թալմին. ու Հեբրոն Եգիպտոսի Տոյանեա քաղաքէն եօթը տարի առաջ շինուած էր։ Եւ մինչև Եսքողի ձորը եկան, ու անկէ խաղողի ողկոյզ մը կտրեցին ուռովը մէկ տեղ, և երկու հոգի լծակով վերցուցին անկից. և նռնւոյներէն ու թուզերէն ալ քաղեցին։ Իսրայէլի որդուոցը անկէ կտրած ողկուզին համար՝ այն տեղին անունը Եսքողի ձոր դրուեցաւ։ Եւ քառասուն օրէն եկան երկիրը լրտեսելէն դարձան. Եւ գալով հասան Մովսէսին ու Ահարոնին և Իսրայէլի որդուոցը բոլոր ժողովրդեան՝ Փառանի անապատը Կադէսը. և անոնց ու բոլոր ժողովրդեան լուր բերին. և երկրին պտուղը ցուցուցին անոնց։ Եւ պատմեցին անոր՝ ու ըսին. Մեզ խրկած երկիրդ գացինք, իրաւցնէ կաթ ու մեղր կը բղխէ այն, և անոր պտուղը սա է։ Բայց այն երկրին մէջ բնակող ժողովուրդը զօրաւոր է, և քաղաքները պարսպաւոր ու խիստ մեծ են. և հոն Ենակին որդիքը տեսանք։ Ամաղեկացիք այն երկրին հարաւային կողմը կը բնակին. ու Քետացիք և Յեբուսացիք ու Ամորհացիք լեռներըը կը բնակին, և Քանանացիք ծովուն քովը ու Յորդանանու եզերքը կը բնակին։ Եւ Քաղէբ՝ ժողովուրդը Մովսէսին առջեւը լռեցուց, ու ըսաւ. Ելլե՛նք, ու ժառանգե՛նք այն. քանզի մենք անշուշտ կարող ենք անոր տիրելու։ Բայց անոր հետ ելլող մարդիկը ըսին. Մենք այն ժողովուրդին վրայ ելլելու կարող չենք, ինչու որ անոնք մեզմէ զօրաւոր են։ Եւ լրտեսած երկրին համար դէշ լուր բերին Իսրայէլի որդուոցը՝ ըսելով. Այն երկիրը՝ որուն միջնորդներն անցանք՝ զանիկայ լրտեսելու համար, իր բնակիչները ուտող երկիր մըն է, և անոր մէ-

ջի բոլոր ժողովուրդը՝ որ մենք տեսանք, յաղթահասակ մարդիկ
34 են։ Եւ հնձ տեսանք հսկաներըը, եղնակին որդիքը ոչ հսկաներէն էն, անոնք որ մենք մեր աչքին մարախի պէս եւ նոյնպէս ալ անոնց աչքին եւ նոյնպէս էինք։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Եւ բոլոր ժողովրդը ձայնը վերցնելով՝ աղաղակեց, եւ ժողո-
2 վուրդը լացաւ այն գիշերը։ Եւ Իսրայէլի բոլոր որդիքը տրտնջեցին Մովսէսին ու Ահարոնին դէմ. ու բոլոր ժողովրդը բսաւ անոնց. Երանի թէ՝ եգիպտոսի երկրին մէջ մեռած ըլլայինք, երանի թէ՝ այս անապատիս մէջ մեռած ըլ-
3 լայինք։ Եւ ինչո՞ւ համար Տէրը մեզ այս երկիրը բերաւ, որ սրով իյնանք, եւ մեր կիներն ու մեր որդիքը յափշտակուին. աղեկ չըլլար մեզի որ եգիպտոս դառ-
4 նանք։ Եւ իրարու բսին. Մեկ ուրիշ մեկ զօրապետ մը ընտրենք, ու եգիպտոս դառնանք։
5 Եւ Մովսէս ու Ահարոն իրենց երեսին վրայ ինկան Իսրայէլի որդւոց բոլոր ժողովուած ժողովքին առ-
6 ջեւ։ Եւ երկիրը լրտեսողներէն՝ Նաւէին որդին Յեսուն՝ ու Յեփոնէին որդին Քաղէբը իրենց
7 հանդերձները պատռեցին. Եւ Իսրայէլի որդւոց բոլոր ժողովքին խոսեցան՝ բսելով. Անիկա երկիրը՝ որուն մէջտեղէն անցանք՝ զանիկայ լրտեսելու համար, խիստ
8 բարի երկիր մըն է։ Թէ որ Տէրը մեզի հաճի, մեզ ան երկիրը պիտի տանի, ու ան մեզի պիտի տայ, որ կաթ ու մեղր բղխող
9 երկիր մըն է։ Միայն թէ Տէրոջը դէմ ապստամբ մի ըլլաք. եւ ան երկրին ժողովուրդէն մի վախնաք, քանզի անոնք մեր կերակուր են. անոնց պաշտպանութիւնը գացած է իրենց վրայէն, ու Տէրը մեզի հետ է. անոնցմէ
10 մի վախնաք։ Եւ բոլոր ժողովրդը բսին թէ՝ Քարկոծենք տանք. բայց Տէրոջը փառքը ժողովքին խորանին մէջ բոլոր Իսրայէլի որդւոցը երեւցաւ։ 11
Տէրը բսաւ Մովսէսին. Ո՞ւր ժողովուրդը մինչեւ երբ զիս պիտի արհամարհէ, ու իրենց մէջը բոլոր հրաշքներուս ալ մինչեւ երբ պիտի չհաւատան ինձի։ 12
Ես անոնք ժանտախտով պիտի զարնեմ, ու կորսնցնեմ անոնք, եւ քեզ անոնցմէ մեծ ու զօրաւոր ազգ մը պիտի ընեմ։ Եւ Մովսէս 13
բսաւ Տէրոջը. Ընտանեաց եգիպտացիք պիտի լսեն, քանզի դուն քու կարողութեամբդ ասոր ժողովուրդը անոնց մէջէն հանեցիր. Եւ 14
անոնք պիտի պատմեն ասոր երկրին բնակիչներուն, զանոնք արդէն լսած են որ դուն այդ Տէր, ասոր ժողովուրդին մէջտեղն ես, որ դուն այդ Տէր, դէմ առ դէմ կը տեսնես, եւ որ քու ամպդ անոնց վրայ կը կայնի, եւ որ ցորեկը ամպի սիւնով՝ ու գիշերը կրակի սիւնով կը քալես անոնց առջեւէն։ Հիմա թէ որ ասոր ժողո- 15
վուրդը մեկ մարդու մը պէս մեռցնելու ըլլաս, քու համբաւդ լսող ազգերը պիտի խօսին՝ բսելով. Տէրը ասոր ժողովուրդը իրենց 16
երդումով խոստացած երկիրը տանելու կարող չըլլալուն համար, անապատին մէջ մեռցուց զանոնք։ Եւ հիմա թող իմ Տէ- 17
րոջս կարողութիւնը մեծ ըլլայ, ինչպէս որ խոսեցար՝ բսելով. Տէ- 18
րը երկայնամիտ է, ու առատ ողորմութիւնով, անօրէնութիւնը ու յանցանքը ներող. բայց չանցնողը ամենեւին անպատիժ չձողնելը, հայրերուն անօրէնութիւնը որդիներուն վրայ՝ մինչեւ երրորդ ու չորրորդ ազգը հասցնելով. Կ'ազաչեմ՝ քու մեծ ո- 19
ղորմութեանդ համեմատ ներէ ասոր ժողովուրդին անօրէնութիւնը, ինչպէս որ ներեցիր ասոր ժողովուրդին եգիպտոսէն մինչեւ հոս։ Եւ Տէրը բսաւ. Քու խոս- 20
քիդ պէս ներեցի. Բայց կեն- 21
դանի եմ ես, որ բոլոր երկիրը Տէրոջը փառքովը պիտի լեցուի,

22 Որ բոլոր այն մարդիկը որ Եգիպտոսին մէջ ու անապատին մէջ իմ փառքս ու իմ ըրած հրաշքներս տեսան, և մինչև հիմա իս տասը անգամ փորձեցին, ու իմ
23 խօսքս մտիկ չըրին, Պիտի չտեսնեն այն երկիրը՝ որն որ իրենց հայրերուն պաշտօն երդում ըրի, իս արհամարհողներուն մէկն ալ
24 պիտի չտեսնէ այն. Բայց ծառաս Քաղէբը ուրիշ միտք ունեցաւ, ու ինծի բոլոր սրտով հնազանդեցաւ, ես ալ անիկայ իր գացած երկիրը պիտի առնեմ. և անոր սերունդը
25 պիտի ժառանգէ այն: Եւ Ամաղեկացիք ու Քանանացիք ձորերուն մէջ կը նստին. վաղը դարձէք, և դէպ՚ի անապատս Կարմիր ծովուն ճամբան չուեցէք:
26 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
27 ու Ահարոնին՝ ըսելով. Մինչև երբ աս չար ժողովքին ինծի դէմ արածները հառաչեմ. ես լսեցի Իսրայէլի որդւոցը մըրմունջը՝ որ ինծի դէմ կը արտասանեն
28 ըսելնին. Իրաւ անոնց. Ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէրը, որ ինչպէս դուք իմ ականջներուս խօսեցաք, անանկ ալ պիտի ընեմ
29 ձեզի. Ձեր դիակը աս անապատս մէջ պիտի իյնան. և ձեր բոլոր հաշիւին համեմատ՝ ձեզմէ ամէն հաւրուածները քանի տասնեակներէն վեր եղողները՝ դուք ալ որ ինծի դէմ արտասանեցիք,
30 Անշուշտ պիտի չմտնէք այն երկիրը՝ որուն մէջ ձեզ բնակեցնելու երդում ըրի, բայց՝ ի Յեփոնեին որդին Քաղէբէն՝ ու
31 Նաւէին որդին Յեսուէն: Բայց ձեր որդիքը՝ որոնց համար որ դուք ըսիք Թէ պիտի յափշտակուին, անոնք պիտի մտնեմ, և ձեր չհաւնած երկիրը անոնք
32 պիտի տեսնեն: Բայց ձեր դիակը աս անապատս մէջ պիտի իյնան:
33 Եւ ձեր որդիքը անապատս մէջ քառասուն տարի պիտի մնայնին, ու ձեր պոռնկութիւնները կրնեն, մինչև որ ձեր դիակը անապատին մէջ ապառին: Ինչպէս որ երկիրը
34 քառասուն օրուան մէջ լրտեսեցիք, անանկ ալ այն օրերուն թիւին համեմատ՝ տարին մէկ օրուան տեղը մէկմէկ տարի պիտի քաշէք քառասուն տարի պիտի կրնէք ձեր անօրէնութիւնները, ու իմ ձեռքէս հեռացնալս ձանձնաք: Ես Տէրս ըսի. Ես
35 ինծի դէմ ժողվուած բոլոր աս չար ժողովքին անշուշտ պիտի ընեմ աս բանը. անոնք աս անապատին մէջ պիտի ապառին, ու հոն մեռնին: Եւ այն մարդիկը՝
36 որ Մովսէս խրկեց այն երկիրը լրտեսելու, որոնք դարձան ու երկրին վրայով գէշ լուր հանելով՝ բոլոր ժողովքը անոր դէմ արտասնելու դրդռեցին, Այն մարդ-
37 կերը որ այն երկրին վրայով գէշ լուր հանեցին՝ հարուածով մեռան Տէրոջը առջեւը: Բայց Նաւէին որդին Յեսուէն և Յեփոնեին
38 որդին Քաղէբը՝ որ երկիրը լրտեսելու գացող մարդիկներէն էին, ողջ մնացին: Եւ Մովսէս աս
39 խօսքերը Իսրայէլի բոլոր որդւոցը պատմեց, ու ժողովուրդը մեծապէս լացաւ: Եւ առտուանց կա-
40 նուխ լեռանը գլուխը ելան՝ ըսելով. Ահա մենք պատրաստ ենք, և Տէրոջը ըսած տեղը պիտի երթանք. քանի որ մեղք գործեցինք: Եւ
41 Մովսէս ըսաւ. Ինչու հիմա Տէրոջը հրամանին դուրս կ՚երթէք. աս բանը պիտի չյաջողի: Մի
42 երթէք, (քանի Տէրը ձեր մէջը չէ,) չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջեւը կոտրտուիք. Ինչու
43 որ Ամաղեկացիք ու Քանանացիք հոն առջեւնիդ են, և սրով պիտի իյնաք, դուք Տէրոջմէն ետ դարձաւծ համար՝ Տէրը ձեզի հետ պիտի չըլլայ: Բայց անոնք յամառեցան թիւին երթալով՝ լեռանը գլուխը երթան. սակայն Տէրոջը ուխտին տապանակը ու Մովսէսը բանակին մէջէն չշարժուեցան: Անոնք
45 առնը այն լեռանը վրայ բնակող Ամաղեկացիք ու Քանանացիք իջան, և զարկին անոնք, ու հալածեցին մինչև Հորմա:

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով. 2 Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը, ու ըսէ անոնց. Երբոր մտնէք ձեր բնակութեան երկիրը՝ 3 որ ձեզի պիտի տամ, եւ Տէրոջը անուշ հոտ նուիրելու համար՝ արջառներէն կամ հօտերէն պատարագ պիտի մատուցանէք Տէրոջը, սղջակէզ՝ կամ ուխտ կատարելու գոհ՝ թէ կամաւոր ընծայի համար, և թէ ձեր հանդիսաւոր ժողովներուն մէջ, 4 Անատնէը իր գոհը Տէրոջը մատուցանողը՝ հացի ընծայի համար հինգերորդ մասը եղով շաղուած մէկ տասանորդ բարակ ալիւր պիտի մատուցանէ։ 5 Ու գինակիցին կամ գոհին հետ՝ մէկ գառի համար՝ հինգերորդ մասը եղով շաղուած մէկ տասանորդ բարակ ալիւր պիտի պատրաստես։ 6 Եւ ոչխար պիտի ընես. կամ խոյի մը համար՝ հինգերորդ մասը եղով շաղուած երկու տասանորդ բարակ ալիւր հացի ընծայ պիտի ընես. 7 Եւ թափելու նուէրի համար հինգերորդ մասը գինի՝ անուշ հոտի համար Տէրոջը պիտի մատուցանես։ 8 Եւ երբոր սղջակէզի համար՝ կամ ուխտ կատարելու գոհի համար՝ կամ խաղաղութեան գոհի համար զառապակ մը մատուցանես Տէրոջը. 9 Անատնէը զառապակին հետ կէս հինգերորդ եղով շաղուած երեք տասանորդ բարակ ալիւր պիտի մատուցանես. 10 Եւ թափելու նուէրի համար կէս հինգերորդ գինի պիտի մատուցանես. ասիկա Տէրոջը անուշահոտ պատրաստ մըն է։ 11 Այսպէս մէկ զառապակի կամ խոյի համար՝ կամ ոչխարի կամ այծի համար ասանկ պիտի ըլլայ։ 12 Ձեր պատրաստելու թիւովն՝ նայելով՝ անանց թիւովն համեմատ ամէն մէկուն անանկ պիտի ընէք։ 13 Երկրին ամէն բնակիչը ասանկերը անանկ պիտի ընէ, Տէրոջը անուշահոտ պատրաստ մատուցանելու համար։ 14 Եւ թէ որ ձեր քովը պանդխտացած օտարական՝ կամ ձեր մէջը բնակուած՝ Տէրոջը անուշահոտ պատրաստ ընելու ըլլայ, ձեր ըրածին պէս անիկայ ալ ընելու պիտի ընէ։ 15 Ո՛վ ժողովք՝ ձեզի համար և ձեր մէջ պանդխտացած օտարականին համար մէկ կանոն պիտի ըլլայ. ձեր ցեղերուն մէջ յաւիտենական կանոնով՝ Տէրոջը առջեւ ինչպէս դուք, անանկ պիտի ըլլայ օտարականն ալ։ 16 Ձեզի համար և ձեր քովը պանդխտացած օտարականին համար՝ մէկ օրէնք ու մէկ սովորութիւն պիտի ըլլայ։

17 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսելով. 18 Խօսէ Իսրայէլի որդւոց՝ ու ըսէ անոնց. Երբոր ան երկիրը մտնէք՝ ուր որ ձեզ պիտի առնեմ, 19 Եւ ըլլայ որ երբ ան երկրին հացէն ուտէք, բարձրացնելու ընծայ պիտի մատուցանէք Տէրոջը։ 20 Ձեր առջի խմորէն շօթի մը բարձրացնելու ընծայ պիտի մատուցանէք. կալի բարձրացնելու ընծան ինչպէս որ կ՚ընէք, ասանկ պիտի բարձրացնէք։ 21 Ձեր առջի խմորէն բարձրացնելու ընծայ պիտի մատուցանէք Տէրոջը՝ ձեր ազգերուն մէջ։

22 Իսկ թէ որ սխալէք ու չընէք ասոնց բոլոր պատուիրանքներէն՝ որ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին, 23 Հա՛ն ամէնը՝ որ Տէրը ձեզի պատուիրեց Մովսէսին ձեռքովը՝ այն օրէն՝ ի վեր՝ որ Տէրը պատուիրեց ձեր սերունդներուն մէջ յաւիտեան. 24 Եւ ըլլայ որ՝ եթէ ժողովրդը սխալմամբ չանգանաք մը ընէ, անուշահոտ բոլոր ժողովրդը՝ Տէրոջը անուշահոտ սղջակէզի համար՝ մէկ զառապակ մը պիտի մատուցանէ բուն օրինի հացի ընծայով ու թափելու նուէրով, և մեղքի պատարագի համար այծեր՝ մէկ նոխազ։ 25 Եւ քահանան քաւութիւն պիտի ընէ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժողովրդին համար, ու թողութիւն պիտի ըլլայ անոնց, ինչու որ սխալմունք էր,

և անունք իրենց սեռերուն հա-
մար իրենց ընծան Տէրոջը պա-
տարագ բերին , ու նաև իրենց
մեղքի պատարագը Տէրոջը առ-
26 ջև ը . Ու ասոր Իսրայէլի որդւոցը
բոլոր ժողովքին ու անոնց մէջը
պանդխտացած օտարականներուն
համար քաւութիւն պիտի ըլլայ , քանդի
բոլոր ժողովուրդը սխալման մէջ
էր :
27 Եւ թէ որ անձ մը սխալմամբ
մեղք գործէ , անասունը մեղքի
պատարագի համար մէկ տարե-
կան էգ այծ մը պիտի բերէ .
28 Եւ քահանան քաւութիւն պիտի
ընէ սխալմամբ մեղք գործող
անձին համար , երբոր Տէրոջը
առջևը մեղք գործէ , անոր հա-
մար քաւութիւն պիտի ընէ , ու
29 անոր թողութիւն ըլլայ : Սխալ-
մամբ մեղք գործողին համար՝
թէ Իսրայէլի որդւոց մէջի բնա-
կիլն համար՝ և թէ անոնց մէջը
պանդխտացած օտարականին հա-
մար , մէկ օրէնք պիտի ունենաք :
30 Բայց ան անձը որ յանդգնու-
թեամբ բան մը կ՚ընէ , թէ երկ-
րին բնակը ըլլայ՝ և թէ օտա-
րական , անիկայ Տէրը կը նախա-
տէ . ան անձը իր ժողովուրդին
31 մէջէն պիտի կտրուի : Տէրոջը
խօսքը արհամարհելուն ու անոր
պատուիրանքը զանց ընելուն հա-
մար՝ ան անձը անշուշտ պիտի
կտրուի , անոր անօրէնութիւնը
իր վրան պիտի ըլլայ :
32 Եւ երբ Իսրայէլի որդիքը
անապատին էին , մարդ մը գը-
տան՝ որ շաբաթի օրը փայտ կը
33 ժողվէր : Եւ անոնք որ փայտ
ժողվելը գտան զանիկայ ,
Մովսէսին ու Ահարոնին և բո-
լոր ժողովքին առջևը բերին :
34 Եւ բանտարկեցին զանիկայ , ին-
չու որ անոր ինչ ընելը չէին
35 որոշուած : Եւ Տէրը ը-
սաւ Մովսէսին , Ան մարդը ան-
պատճառ պիտի մեռցուի , բո-
լոր ժողովքը բանակէն դուրս
քարկոծէն պա-
36 նիկայ : Եւ բոլոր ժողովքը Տէ-
րոջը Մովսէսին պատուիրածին
պէս՝ բանակէն դուրս հանեցին
զանիկայ , և քարերով քարկոծե-
ցին , ու մեռաւ :

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 37
ըսելով . Խօսէ Իսրայէլի որդւոցը 38
ու բէ անոնց , որ իրենց ծոպերը
շինեն իրենց հանդերձներուն քո-
ղերուն վրայ՝ իրենց ազգե-
րուն մէջ . ու քղանցքի ծոպե-
րուն վրայ կապոյտ ժապաւէն մը
դնեն . Եւ ան ձեզի ծոպ պիտի 39
ըլլայ , որ դուք տեսնէք ան՝ ու
Տէրոջը բոլոր պատուիրանքները
միաբերնիկ բերէք , և ընէք ա-
նոնք . ու ձեր սրտերուն և
ձեր աչքերուն ցանկութիւնը չհե-
տեւիք՝ որոնց ետևէն դուք կը
մեղանչիք . Անոնք որ միաբերնիկ 40
բերէք՝ ու ընէք իմ բոլոր պա-
տուիրանքներս , ու սուրբ ըլլաք
ձեր Աստուծոյն առջևը : Ես 41
եմ ձեր Տէր Աստուածը , որ
ձեզի Աստուած ըլլալու համար՝
ձեզ Եգիպտոսի երկրէն հանե-
ցի . Ես եմ Եհովայ՝ ձեր Աս-
տուածը :

ԳԼ. Ժ.Զ

Եւ Կղէվի որդւոյն Կահաթի 1
որդւոյն Ամհառնի որդւոյն Կո-
հէթ՝ և Ռուբէնի որդւոցմէ Եղի-
աբին որդիքը Դաթանը ու Աբի-
րոնը՝ և Փաղէթին որդին Օնը
եղան , Եւ Իսրայէլի որդւոցմէ 2
երկու հարիւր յիսուն հոգի ժո-
ղովքի խորհրդական գլուխները
նէր՝ ու անուանի մարդիկներ էին.
Ասոնք ժողովեցան Մովսէսին առ-
ջևը եկան , Եւ Մովսէսին ու Ա- 3
հարոնին վրայ ժողովուեցան , ու
բսին անոնց . Ալ հերիք է ըրած-
նիդ . ինչու որ բոլոր ժողովքը
ամէնքն ալ սուրբ են , և Տէրը
անոնց մէջն է . և ինչու Տէրոջը
ժողովուրդին վրայ դուք ձեզ կը
բարձրացնէք : Եւ երբ Մովսես 4
ասոր լսեց , իր երեսին վրայ ին-
կաւ . Ու խօսեցաւ Կորխին և 5
անոր բոլոր ժողովքին՝ ըսե-
լով . Վաղը Տէրը պիտի ցուցնէ

թէ սրն է իրը , և սրն է տուր-
րը , ու պանիկայ իրէն պիտի մո-
ռանայնէ . և սրն որ ինքը ընտ-
րած է , իրէն պիտի մնռանայնէ :
6 Ա՛ս բրէք . Աւէր ձեզի բուր-
վառանելը , դուն ով կոբի՝ և քու
7 բոլոր Ժողովդդ . Եւ վաղը ա-
ռնոնց մէջը կրակ դրէք , ու Տէ-
րոջը առջևը անոնց վրայ խունկ
դրէք . և սաբբը անիկայ ընտ-
րած , սրն որ Տէրը կ'ընտրէ . ալ հերիք
է բռածնիդ՝ ով Ղևիի որդիքը :
8 Եւ Մովսէս բառ կորխոն . Լսե-
9 ցէք՝ ով Ղևիի որդիքը . Պզտիկ
բան կ'երևնայ ձեզի՝ որ Իս-
րայէլին Աստուածը ձեզ իրէն
մնռանայնելու համար՝ Իսրայէլի
Ժողովրդեն զատուց ձեզ , որ Տէ-
րոջը խորանին պաշտօնը ընէք ,
և Ժողովրդին առջևը կայնիք՝ ա-
ռնոնց պաշտաօնավարելով ընելու .
10 Եւ քիչ ու քիչ հետ քու բոլոր
եղբայրներդդ Ղևիի որդիքը էրեն
մնռանայուց , ու դուք քահանայա-
11 թիւն ալ կը փնտռէք : Ուրեմն
դուն ու քու բոլոր Ժողովդդ
Տէրոջը դէմ Ժողովուելոք . և
Ահարոնը ով է՝ որ անոր դէմ
12 դուք արտուղ կ'ընէք : Եւ Մով-
սէս Եղիաբին որդիքը Դաթանը
ու Աբիրոնը կանչելու համար
Խրդ խրկեց . և անոնք ըսին .
13 Չենք երթար . Մեզ անապատին
մէջ մեռցնելու համար՝ կաթ
ու մեղր բղխող երկիր մը մեզ հա-
նելդ քիչ բան է , որ նաև մեր
14 վրայ իշխան ըլլալ կ'ուզես : Եւ
մեզ կաթ ու մեղր բղխող երկիր
մը չառաբիր , ոչ ալ մեզի արտ
ու այգիի ժառանգութիւն տր-
ուիր . միթէ սա մարդոցը աչքերը
պիտի հանես . մենք չենք երթար :
15 Եւ Մովսէս խիստ բարկացաւ ,
ու բառ Տէրոջը . Մի նայիր ա-
ռնոնց ընծանոնելուն . անոնցմէ հշ
մին ալ չառի , և անոնց մէկուն ա-
16 նիրաւութիւն չըրի : Եւ Մովսէս
բառ կորխոն . Վաղը դուն ու
քու բոլոր Ժողովդդ Տէրոջը առ-
ջևը Ներկայանաք , դուն և ա-
17 ռնոք՝ ու Ահարոնը . Եւ առէք
ամէն մէկդնիդ ձեր բուրվառ-
նելը , ու անոց մէջը խունկ դը-
րէք , և ամէն մէկը իր բուրվա-
ռը տանէլով այնպէս երկու հա-
րիւր յիսուն բուրվառնելը , և
դուն ալ ու Ահարոնը ամէն մէ-
կնիդ ձեր բուրվառնելը Տէ-
րոջը առջևը մօտեցուցէք : Եւ 18
ամէն մէկը իր բուրվառը առնե-
լով՝ անոնց մէջը կրակ դրին , ու
անոնց վրայ խունկ դրին , և Ժո-
ղովքի խորանին դուռը կայնե-
ցան Մովսէսին ու Ահարոնին
հետ : Եւ կորխը անոնց դէմ 19
Ժողովքի խորանին դուռը Ժող-
վից բոլոր Ժողովքը , ու Տէրոջը
փառքը բոլոր Ժողովքին երև-
ցաւ :
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին 20
ու Ահարոնին ըսելով . Ա՛ս Ժո- 21
ղովքին մէջէն զատուեցէք , որ
շատով կոտրնցընեմ զանոնք :
Բայց անոնք երեսնուն վրայ ին- 22
կան՝ ու ըսին . Ո՛վ Աստուած՝ բո-
լոր մարդոց հոգիներուն Աստ-
ուածը , մէկ մարդուն մեղանչե-
լովը բոլոր Ժողովքին վրայ պի-
տի գայ քու բարկութիւնդ :
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 23
ըսելով . Խօսէ Ժողովքին՝ ու 24
ըսէ . Կորխին՝ Դաթանին ու Ա-
բիրոնին բնակութիւնը բոլորքա-
քէն հեռացէք : Եւ Մովսէս ե- 25
լաւ , ու Դաթանին և Աբիրոնին
գնաց , և Իսրայէլի ծերերը ա-
նոր ետևէն գացին : Եւ խօսե- 26
ցաւ Ժողովքին՝ ըսելով . Ա-
հա մարդոցը վրաննե րուն քովէն
հեռացէք , ու անոնց մէկ
բանին մի դպչիք , որ անոնց բո-
լոր մեղքերովը չկորսուիք : Ա՛յս- 27
պէս անոնք Կորխին Դաթանին
ու Աբիրոնին բնակութիւնը բո-
լորովիրէն հեռացան . և Դաթա-
նը ու Աբիրոնը և անոնց կիներ-
ները՝ ու անոնց որդիքը և բնտա-
նիքը՝ իրենց վրաննե րուն դուռը
եկան կայնեցան : Եւ Մովսէս ը- 28
սաւ . Ասով պիտի գիտնաք թէ
Տէրն է իս խրկողը բոլոր սա
գործերը ընելու , և չէ թէ ես

29 ինձմէ բան մը ըսէ։ Ան ալ՝ Թէ
որ առնէ ամէն մարգու մեռնե-
լուն պէս մեռնին, և Թէ որ ա-
մէն մարգու պատահածը առնց
ալ պատահի, Տէրը իս իրկած
30 չէ։ Բայց Թէ որ Տէրը հրաշք
մը ընէ, և երկիրը իր բերանը
բանայ, ու զանոնք և անոնց բո-
լոր ունեցածը կլլէ, ու անոնք
ողջ ողջ դժոխքը իջնեն, անտ-
անոնք պիտի գիտնաք որ աս մարդ-
31 կերը Տէրը անարգեցին։ Եւ
եղաւ որ աս բոլոր խօսքերը խօ-
սիլը լմընցուցած պէս, անոնց
32 տակի գետինը պատուեցաւ. Եւ
երկիրը իր բերանը բացաւ, ու
զանոնք և անոնց տուներն ու
կորխին ունեցած բոլոր մարդիկ-
կը և բոլոր անոնց իրերը կլլեց։
33 Եւ անոնք ու բոլոր անոնց ու-
նեցածը ողջ ողջ դժոխքը իջան.
և երկիրը ծածկեց զանոնք, ու
ժողովքին մէջէն կորսուեցան։
34 Եւ անոնց՝ բոլորովին եղած բո-
լոր Իսրայէլը անոնց ձայնէն փա-
խան. քանզի ըսին. Չըլլայ որ
35 երկիրը մեզ ալ կլլէ։ Եւ Տէրոջ
մէն կրակ եկաւ, ու խունկ մա-
ուցանող երկու հարիւր հոգին
հատին պատուեց։
36 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
37 ըսելով. Խօսէ Ահարան քահա-
նային որդւոյն Եղիազարին՝ որ
բուրվառները ան պղտումին մէ-
ջէն վերցնէ. և դուն անոնց ջեղ-
եցած կրակը անդին ցրուէ. քան-
38 զի անոնք սուրբ եղան։ Այս մե-
ղանց հոգիներուն դէմ մեղք
գործողներուն բուրվառներէն
թիթեղները շինեն՝ սեղանը պա-
տելու համար. ինչու որ անոնք
Տէրոջը առջև մատուցեցեր՝
սուրբ եղած են. և Իսրայէլի
39 որդւոցը նշան պիտի ըլլան։ Ու-
Եղիազար քահանան ան պղտուած
մարդոցը մատուցած պղինձէ բուր-
վառները առաւ. և զանոնք սե-
ղանը պատելու համար թիթեղ-
40 ներ շինեցին. (Իսրայէլի որդ-
ոցը յիշատակ ըլլալու համար,
որ Ահարոնի սերունդէն չեղող
օտար մէկը՝ Տէրոջը առջևը
խունկ մատուցանելու չմօտենայ,
և Կորխին պէս ու անոր ժողով-
քին պէս չըլլայ.) ինչպէս որ
Տէրը ըսաւ անոր՝ Մովսէսին
ձեռքովը։

41 Եւ հետևեալ օրը Իսրայէլի
որդւոցը բոլոր ժողովքը Մովսէ-
սին դէմ ու Ահարոնին դէմ մրմ-
նչել ըսին՝ ըսելով. Դուք Տէ-
րոջը ժողովուրդը մեռուցիք։
42 Եւ եղաւ որ երբ ժողովքը Մով-
սէսին ու Ահարոնին դէմ ժող-
վուած էին, դէպ՝ ի ժողովքի
խորանը նայեցան, և ահա ամպը
ծածկեց ան, ու Տէրոջը փառքը
երեցաւ։ 43 Եւ Մովսէս ու Ահա-
րոն ժողովքի խորանին առջևը
եկան։ 44 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մով-
սէսին՝ ըսելով. 45 Ա՛ս ժողովքին
մէջէն ելէք, որ շատով սպառեմ
զանոնք. և առաջ երեսնուն վը-
րայ ինկան։ 46 Եւ Մովսէս ըսաւ
Ահարոնին. Բռնիլա մը առ,
ու մէջը սեղանին վրայէն կրակ
դիր, և վրան խունկ դիր, ու
շատով ժողովքը գնա, ու անոնց
համար քաւութիւն ըրէ, ինչու
որ Տէրոջմէն բարկութիւն եկաւ.
ժանտախտը սկսաւ։ 47 Եւ Ահարոն
Մովսէսին ըսածին պէս՝ բռնիլը
առաւ, ու ժողովքին մէջը
վազեց, և ահա ժանտախտը ար-
կրսած էր ժողովուրդին մէջը, և
վրան խունկ դրաւ, ու ժող-
վուրդին համար քաւութիւն ը-
րաւ։ 48 Եւ մեռելներուն ու ողջ-
ներուն մէջտեղը կայնեցաւ, ու ժան-
տախտը դադրեցաւ։ 49 Եւ ժան-
տախտէն մեռածները տասնու-
չորս հազար եօթը հարիւր հո-
գի էին, կորխի բանին համար
մեռածներէն զատ։ 50 Եւ Ահարոն
դարձաւ Մովսէսին՝ ժողովքի խո-
րանին դուռը, ու ժանտախտը
դադրեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին
2 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդ-
ոցը, ու անոնցմէ իւրաքանչ-

առնեսցեն համի մատ մէյմէկ գա-
ւազան՝ այսինքն իրենց հարցը
առնեսցեն բոլոր իշխաններէն
ուսուսէրիս գաւազան առ. ա-
մէն մարդուն անունը իր գաւա-
3 ղնին վրայ գրէ: Եւ Ահարոնին ա-
նունը Ղեւիին գաւազանին վրայ
գրես. քանզի մէկ գաւազան
4 մէկ պետի ըլլայ. Եւ զանոնք ժողովքի խորանը՝ վկա-
յութեանն առջեւը դնես, ուր
5 որ ձեզի հանդիպիմ: Եւ
պիտի ըլլայ որ՝ իմ ընտրած մար-
դուս գաւազանը պիտի ծաղկի.
ու պիտի դադրեցնեմ ինծի Ի-
սրայէլի որդւոցը տրտունջը՝ որոնք
6 կը տրտնջեն ձեր վրայով: Եւ
Մովսէս խօսեցաւ Իսրայէլի որդ-
ւոցը. ու անոնց բոլոր իշխաննե-
րը իրենց հարցը առնեցրին հա-
մեմատ՝ ուսուսէրիս գաւազան
տուին անոր, ամէն մէկ իշխանին
համար մէյմէկ գաւազան. և
Ահարոնին գաւազանը անոնց
7 գաւազաններուն մէջն էր: Եւ
Մովսէս գաւազանները Տէրոջը
առջեւը դրաւ՝ վկայութեան խո-
8 րանին մէջ: Եւ եղաւ որ հե-
տեւեալ օրը Մովսէս վկայու-
թեան խորանը մտաւ. և ա-
հա Ղեւիի տանը կողմէն ծաղկե-
ցաւ Ահարոնին գաւազանը ծաղկե-
ցաւ, ու ծլեցաւ, և ծաղիկ բա-
9 ցաւ, ու նուշեր հասցուց: Եւ
Մովսէս բոլոր գաւազանները Տէ-
րոջը առջեւէն դուրս հանեց Ի-
սրայէլի բոլոր որդւոցը առջեւը.
ու անոնք տեսան, և ամէն մէկը
10 իր գաւազանը առաւ: Եւ Տէրը
ըսաւ Մովսէսին. Ահարոնին գա-
ւազանը վկայութեանն առջեւը
ետ գարձուր, որ տղտտամբնե-
րուն նշան ըլլալու համար պահ-
ուի. ու անոնց տրտունջը ինծմէ
11 վերցնես, որ չմեռնին: Եւ Մով-
սէս Տէրոջը իրեն պատուիրածին
12 պէս ըրաւ, անանկ ըրաւ: Եւ
Իսրայէլի որդիքը խօսեցան Մով-
սէսին ըսելով. Ահա կը մեռնինք,
կը կորսուինք. մենք ամէնքս կը
կորսուինք. Ամէն ոք որ Տէրոջը 13
խորանին մօտենայ՝ կը մեռնի. ա-
մէնքս ալ պիտի մեռնինք:

ԳԼ. ԺԸ

Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին. 1
Դուն՝ ու քեզի հետ քու որդիքդ՝
և քու հօրդ տունը՝ սրբարանին
անօրէնութիւնը պիտի կրէք. և
դուն ու քեզի հետ քու որդիքդ
ձեր քահանայութեանը անօրէ-
նութիւնը պիտի կրէք: Եւ քու 2
հօրդ ցեղէն՝ այսինքն Ղեւիին ցե-
ղէն եղող քու եղբայրներդ մո-
տեցնես, որ քեզի հետ միանան,
ու քեզի սպասաւորութիւն ընեն.
և դուն ու քեզի հետ քու որ-
դիքդ վկայութեան խորանին առ-
ջեւը պիտի ըլլաք: Եւ քու պահ- 3
պանութիւնդ ու բոլոր խորանին
պահպանութիւնը պիտի պահեն.
միայն թէ սրբարանին անօթնե-
րուն ու սեղանին չմօտենան, որ
չ՛ անանք մեռնին՝ չ՛ ալ դուք:
Եւ անոնք ձեզի հետ պիտի միա- 4
նան, ու ժողովքի խորանին պահ-
պանութիւնը պիտի պահեն՝ խո-
րանին ամէն պաշտօնին նայելով.
և օտար մէկը պիտի չմօտենայ
ձեզի: Եւ սրբարանին պահպա- 5
նութիւնը ու սեղանին պահպա-
նութիւնը պիտի պահէք, որ ալ
Իսրայէլի որդւոցը վրայ բարկու-
թիւն չըլլայ: Եւ ահա ես Իսրա- 6
յէլի որդւոցը մէջէն ձեր եղբայր-
ներդը Ղեւտացիներդը առի. անոնք
ձեզի Տէրոջը համար պարգեւ տրու-
ած են, որ ժողովքի խորանին
պաշտօնը ընեն: Եւ դուն ու քե- 7
զի հետ քու որդիքդ սեղանին բո-
լոր բաներուն համար և վարա-
գոյրին մէջը եղած բաներուն հա-
մար ձեր քահանայութիւնը պի-
տի պահէք, ու պաշտօնը կատա-
րէք. ձեր քահանայութիւնը ձե-
ղի պարգեւի պաշտօն տուի, և
մօտեցող օտարականը պիտի մեռ-
ցուի:

Եւ Տէրը խօսեցաւ Ահարո- 8
նին. Եւ ես ահա Իսրայէլի որդ-
ւոցը բոլոր առաջը բաներէն իմ

ընծանեբուս պահպանութիւնը քեզի տուի. եւ անոնք օծման իւղուն հաւատքի համար քեզի եւ քու որդւոյդ տուի յաւիտենական կա-
9 նոնով: Անոնք քուկդ պիտի ըլլան ամենասուրբ բաներէն որ չեն պղծուիր. անոնց ամէն հոգի ընծանեբուն անոնց ամէն մեղքի պատասխանեբուն եւ անոնց ամէն
յանցանքի պատասխանեբուն բոլոր ընծանեբը՝ որ ինծի պիտի հասուցանեն, ամենասուրբ են քեզի ու քու որդւոյդ համար:
10 Ամենասուրբ տեղն մէջ պիտի ուտես զան. ամէն արու պիտի ուտէ զան. անիկայ սուրբ պիտի
11 ըլլայ քեզի: Ա՛ս ալ քուկդ պիտի ըլլայ. անոնց պարգեւներնեբուն բարձրացընելու ընծան, եւ Իսրայէլի որդւոց բոլոր երկրպագեբու ընծանեբը. քեզի՝ եւ քեզի հետ քու որդւոյդ՝ ու քու աղջկերնեբուդ տուի անոնք յաւիտենական կանոնով, քու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղողը անկէ պիտի
12 ուտէ: Ամենէն ազնիւ եղիւղն եւ ամենէն ազնիւ գինիին ու ցորենին բոլոր երախայրիներնեբը՝ որ Տէրոջը պիտի մատուցանեն, քեզի
13 տուի: Անոնց երկրին մէջ եղած ամէն բերբեր երախայրիներնեբը՝ որ Տէրոջը պիտի բերուին, քուկդ պիտի ըլլան. քու տանդ մէջ ամէն մաքուր եղողը անկէ պիտի ու-
14 տէ: Իսրայէլի մէջ ամէն նուիրուած բանը քուկդ պիտի ըլլայ:
15 Ամէն մայրիկի ամէն արգանդ բացողը որ Տէրոջը կ'ընծայեն, թէ՛ մարդ ըլլայ եւ թէ անասուն՝ քուկդ պիտի ըլլայ. միայն թէ մարդուն առջինեկը անշուշտ պիտի փրկես. եւ անմաքուր անասունին առջինեկն ալ պիտի փրը-
16 կես: Ու երբոր փրկուելու պղծը մէկ ամսուան ըլլան, արծաթին սիկղին համեմատ՝ հինգ սիկղ արծաթի դնով պիտի փրը-
17 կես. *ինդը քան կերպաս է: Բայց կովին առջինեկը՝ եւ ոչխարին առջինեկը՝ կամ այծին առջինեկը պիտի չփրկես, անոնք սուրբ են. անոնց արիւնը սեղանին վրայ պիտի սրսկես, ու անոնց ճարպը պիտի այրես անուշահոտ պատրաստ ընծայ Տէրոջը. Եւ անոնց 18 միսը քուկդ պիտի ըլլայ, երբ ցընծալու երբուածը ու աջ կիսաը քուկդ ըլլալուն պէս: Սուրբ բա- 19 նեբէն ամէն բարձրացընելու ընծաներըն՝ որ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը կը մատուցանեն, քեզի եւ քեզի հետ քու որդիներուդ ու աղջկերնեբուդ տուի՝ յաւիտենական կանոնով. անիկայ Տէրոջը առջեւը քեզի՝ եւ քեզի հետ քու սերմանդ դիր՝ աղի ուխտ մընն է յաւիտեան: Եւ Տէրը ըսաւ Ահարոնին. 20 Անոնց երկրին մէջ դուն ժառանգութիւն պիտի չունենաս, ու անոնց մէջտեղը բաժին չունենաս. Իսրայէլի որդւոց քու բաժինդ ու ժառանգութիւնդ ես եմ:
Եւ ահա Իսրայէլի բոլոր ա- 21 ռաջնորդը Ղեւիի որդւոյը տուի ժառանգութիւնան համար՝ իրենց պաշտօնին փոխարէն, ժողովքի խորանին պաշտօնը ընելնուն համար: Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ ալ 22 ժողովքի խորանին պիտի չմօտենան, որ մեղք չկրեն ու չմեռնին: Եւ ժողովքի խորանին պաշ- 23 տօնը Ղեւացիք պիտի ընեն, ու իրենց անօրէնութիւնը իրենք պիտի կրեն. ասիկայ ձեր սերունդներուն մէջ յաւիտենական կանոն պիտի ըլլայ, որ անոնք Իսրայէլի որդւոց մէջ ժառանգութիւն չունենան: Քանզի Իսրայէլի որդւոյը 24 ստացուածքը՝ որնք Տէրոջը կ'ընծայեն, Ղեւացւոց ժառանգութիւն տուի. ասոր պատճառով անոնց համար ըսի որ՝ Իսրայէլի որդւոց մէջ ժառանգութիւն չունենան:
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 25
ըսելով. Ա՛յսպէս խօսք Ղեւացւոց՝ ու ըսէ անոնց. Երբոր Իսրայէլի որդւոցմէն առառնուածքը առնէք՝ որն որ անոնց կողմանէ ձեզի ժառանգութիւն համար տուի, անոնցմէ բերէք

Նոքա՝ին տաճկաբարդ մասր բարձ-
բացընելու ընծայ պիտի մատու-
27 ցանիք Տէրոջը։ Եւ առ ձեր բարձ-
բացընելու ընծան՝ կալի ցորենի
պէս և հնձանի բերքի պէս պիտի
28 սեպուի ձեզի։ Այսպէս Իսրա-
յէլի որդւոցմէ ձեր առած բո-
լոր տասանորդներէն դուք ալ
բարձրացընելու ընծայ պիտի մա-
տուցանիք Տէրոջը. և անոնցմէ՝
Տէրոջը բարձրացընելու ընծան
Ահարան քահանային պիտի տաք։
29 Բոլոր ձեզի եղած ընծաներէն՝
Տէրոջը ամէն բարձրացընելու ըն-
ծան՝ բոլորովին անոր ամենալա-
ւէն՝ անոր սուրբ մասէն պիտի
30 մատուցանիք։ Ըսա պիտի ը-
սես անոնց. Երբոր անոր ամե-
նալաւէն մատուցանիք, անոնա-
նը հացոցիը կալի արդիւնքի պէս
ու հնձանի արդիւնքի պէս սե-
31 ւի Ղեւտացիներուն։ Եւ ամէն
տեղ պիտի ուտէք ան, դուք ու
ձեր ընտանիքներդ. վասն զի ժո-
ղովքի խորանին մէջ ձեր ընդ-
ծ պաշտօնին փոխարէն՝ ձեր
32 վարձքն է ան։ Եւ անկէ ամենա-
լաւը մատուցանելէն ետքը՝ անոր
համար մեղք պիտի չկրէք, ու
Իսրայէլի որդւոցը սուրբ բաներ-
րը չպղծէք, որ չմեռնիք։

ԳԼ. ԺՈՒ.

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէ-
2 սին ու Ահարոնին՝ ըսելով. Ա-
յս է օրէնքին կանոնը՝ որ Տէրը պատ-
ուիրեց՝ ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի
որդւոցը՝ որ քեզի կարմիր երինջ
մը բերեն անարատ ու անբիծ՝
որուն վրայ լուծ դրուած չըլլայ։
3 Եւ Եղիազար քահանային պիտի
տաք անիկայ, որ բանակէն դուրս
հանէ, ու իր առջեւը մորթեն ա-
4 նիկայ։ Եւ Եղիազար քահանան
իր մատովը անոր արիւնէն պիտի
առնէ, ու դէպ՝ ի ժողովքի խո-
րանին առջեւի կողմը եօթը ան-
գամ պիտի սրսկէ անոր արիւ-
5 նէն։ Երբը իր աչքին առջեւը
պիտի այրեն երինջը. անոր մորթը
ու միսը և անոր արիւնը ա-
մէն

բովը մէկտեղ պիտի այրեն։ Եւ 6
քահանան պիտի առնէ եղեւնին
փայտ՝ զոպայ ու կրկնակի կար-
միր, և երինջին այրուած կրակին
մէջը պիտի նետէ։ Եւ քահանան 7
իր հանդերձները ու իր մարմինը
ջուրով պիտի լուայ, ու ետքը բա-
նակը մտնէ. և քահանան մինչեւ
իրիկուն անմաքուր պիտի ըլլայ։
Եւ զանիկայ այրողը իր հանդերձ- 8
ները ու իր մարմինը ջուրով պիտի
լուայ, և մինչեւ իրիկուն անմա-
քուր ըլլայ։ Եւ մաքուր մարդ 9
մը երինջին մոխիրը պիտի ժողո-
վէ, ու բանակին դուրսի դին
մաքուր տեղ մը դնէ. և Իսրա-
յէլի որդւոցը ժողովքին համար
պիտի պահուի, ջուրով համար
մաքրութեան ջուր ըլլալու։ Եւ 10
երինջին մոխիրը ժողվողը իր հան-
դերձները պիտի լուայ, ու մին-
չեւ իրիկուն անմաքուր ըլլայ. և
ամէկոյ Իսրայէլի որդւոցը ու ա-
նոնց մէջ պանդխտացող օտարա-
կանին համար՝ յաւիտենական կա-
նոն պիտի ըլլայ։

Ո՛վ որ մեռած մարդու մը մար- 11
մնին դպչի, եօթը օր անմաքուր
պիտի ըլլայ։ Անիկայ անով զին- 12
քը մաքրել պիտի այդ երրորդ օ-
րը՝ և եօթնեւորդ օրը, և այսպէս
մաքուր ըլլայ. բայց թէ որ չը-
մաքրուի երրորդ օրը ու եօթնե-
րորդ օրը՝ մաքուր պիտի չըլլայ։
Ո՛վ որ մեռած մարդու մը մար- 13
մնին դպչի՝ ու ինքզինքը չմաք-
րէ, Տէրոջը խորանը կը պղծէ.
և ան անձը Իսրայէլէն պիտի կոր-
սուի. անոր վրայ մաքրութեան
ջուրը չսրսկուելուն համար՝ անիկ
անմաքուր է. իր անմաքրու- 14
թիւնը տակաւին իր վրան է։ Վրա-
նի մէջ մեռնող մարդուն համար
օրէնքը սա է. ան վրանին մէջ
ամէն մտնողը՝ և ան վրանին մէջ
ամէն եղողը՝ եօթը օր անմաքուր
պիտի ըլլայ։ Եւ ամէն բաց ամա- 15
նը որ իր վրան կապուած խուփ
չունի, անմաքուր պիտի ըլլայ։
Եւ ով որ դաշտի վրայ սրբ- 16
ով սպանուածի մը՝ կամ իր

հովը մեռածի մը՝ կամ մարդու
ակռայի մը՝ և կամ գերեզմանի
մը, հօմը օր անմաքուր պիտի
17 ըլլայ։ Եւ անմաքուր եղողին հա-
մար՝ ան մեղայ մարքրութեան հա-
մար այրուած էրինջին մնխրէն
առնելով՝ ամանի մը մէջ վրան
18 կենդանի ջուր դնեն. Եւ մաքուր
մարդ մը զոպայ պիտի առնէ, ու
ան ջուրը խոխէ, և վրանէն վը-
րայ՝ ու բոլոր ամանները վրայ՝
և հոն եղած մարդոց վրայ՝ ու
ակռայի մը կամ սպանուածի մը
կամ մեռածի մը և կամ գերեզ-
մանի մը դպչողին վրայ պիտի
19 սրսկէ։ Եւ մաքուր հարդը պիտի
սրսկէ անմաքուրին վրայ երրորդ
օրը՝ ու եօթնեփորդ օրը. և եօթ-
նեփորդ օրը զանիկայ պիտի մաք-
րէ, ան ալ իր հանգերձները պի-
տի լուայ, ու ջրով լուացուի, և
20 իրիկունը մաքուր ըլլայ։ Բայց
ան մարդը՝ որ անմաքուր ըլլա-
լով չմաքրուի, ան անձը ժողով-
քին մէջէն պիտի կտրուի. ինչու-
որ Տէրոջը սրբարանը պղծեց. ա-
նոր վրայ մաքրութեան ջուրը չը-
սրսկուեցաւ, անիկայ անմաքուր
21 է։ Եւ յաւիտենական կանոն մը
ըլլայ անոնց, որ մաքրութեան
ջուրը սրսկողը իր լոգիքը պիտի
լուայ, ու մաքրութեան ջուրին
դպչողը մինչև իրիկուն անմա-
22 քուր պիտի ըլլայ։ Եւ անմաքուր
անձը ինչ բանի որ դպչի, ան ալ
անմաքուր պիտի ըլլայ. ու անոր
դպչող մարդը մինչև իրիկուն ան-
մաքուր պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Ի

1 Եւ Իսրայէլի որդւոցը բոլոր
ժողովքը Սէն անապատը հասան
առջի ամսուն, ու ժողովուրդը
Կադեսի մէջ իջևան ըրաւ. և
Մարիամ հոն վախճանեցաւ, ու
հոն թաղուեցաւ։

2 Եւ ժողովքին ջուր չը-
կար, ու Մովսէսին և Ահարոնին
3 վրայ հաւաքուեցան։ Եւ ժողո-
վուրդը Մովսէսին հետ վիճելով՝
խօսեցան ու ըսին, Երանի թէ
մենք ալ մեռնէինք՝ երբոր մեր
եղբայրները մեռան Տէրոջը առ-
ջև. Եւ ինչու Տէրոջը ժողո- 4
վուրդը առ անապատը բերիք, որ
մենք ու մեր անասունները հոս
մեռնինք։ Եւ ինչու մեզ Եգիպ- 5
տէն հանեցիք՝ մեզ առ պիղծ տե-
ղը բերելու համար. հոս ոչ սերմ
ցանելու տեղ է, ոչ ալ թզենիներ
ու այգիներ և նռնենիներ
ու. խմելու ջուր անգամ չկայ։
Եւ Մովսէս ու Ահարոն ժողով- 6
քին առջևէն էնէլէ՛ ժողովքի
խորանին դուռը գացին, ու ի-
րենց երեսին վրայ ինկան. և Տէ-
րոջը փառքը անոնց երևցաւ։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 7
ըսելով. Գաւազանը առ, ու ժո- 8
ղովքը ժողվէ, դուն ու քա-
ղեցայդ Ահարոնը, և անոնց
աչքերուն առջևը խօսեցէք ա-
պառաժին, ու իր ջուրը պիտի
տայ. և դուն ապառաժէն ջուր
պիտի հանես անոնց, ու ժողով-
քին և անոնց անասուններուն
խմցընես։ Եւ Մովսէս առաւ 9
գաւազանը Տէրոջը առջևէն, ինչ-
պէս որ իրեն պատուիրեց։ Եւ 10
Մովսէս ու Ահարոն ժողովքը
ապառաժին առջևը ժողվեցին.
և ըսաւ անոնց. Լսեցէք հիմա՛ ով
ապստամբներ, ձեզի սա ապա-
ռաժէն ջուր հանենք։ Եւ Մով- 11
սէս իր ձեռքը վերցուց, ու գա-
ւազանը երկու անգամ ապառա-
ժին զարկաւ. և առատօրէն
ջուր ելաւ. և ժողովքը ու ա-
նոնց անասունները խմեցին։

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին 12
ու Ահարոնին. Քանի հետ
չհաւատացիք Իսրայէլի որդւոցը
աչքերուն առջևը իս փառաւո-
րելու, անոր համար սա ժողո-
վուրդը դուք պիտի չառնիք այն
երկիրը՝ որն որ անոնց տուի։ Մե- 13
րիպայի ջուրը սա է. վրան վի
Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը դեմ
վիճեցան. և ինքը փառաւորուե-
ցաւ անոնց մէջ։

Եւ Մովսէս Կադեսէն դե- 14
պանները Եդոմի թագա-

ասրմին՝ ոս ըսաս . Ա յսպէս կ՚ը-
սէ քա՛ տղայդդ Իսրայէլ . Մե-
զի պատահած բոլոր նեղութիւ-
15 նը գիտես . Ինչպէս մեր հայրերը
Եգիպտոս իջան , և բնակեցանք
Եգիպտոսի մէջ շատ տարի . և
Եգիպտացիք չարչարեցին մեզ ու
16 մեր հայրերը : Եւ երբ մենք տե-
ղը աղաղակեցինք , լսեց մեր
ձայնը . և հրեշտակ մը խրկեց ,
ու մեզ Եգիպտոսէն հանեց . և
ահա մենք քա՛ տա՛հմանիք ծայրի
17 կապէս քաղաքին մէջն ենք . Շը-
նո՛րհք ըրէ՝ անցնինք քա՛ երկիդդ .
պատերէն ու այգիներէն պիտի
չանցնինք , և ո՛ս հորերուդ ջու-
րը պիտի չխմենք . արքունական
ճամբայէն պիտի երթանք , մի
կամ ձախ կողմը պիտի չխոտո-
րինք՝ մինչև որ քա՛ տահմանդդ
18 անցնինք : Եւ Եդովմ ըսաւ ան-
որ . Իմ երկիրս պիտի չանցնիս , հա-
պա թէ չէ՝ սրով քա՛ դէմդ կ՚ելլ-
19 չեմ : Եւ Իսրայէլի որդիքը ըսին
անոր . Մենք մեծ ճամբայէն կ՚անց-
նինք , և թէ որ ես ու իմ անա-
սուններս քա՛ ջուրդդ խմենք ,
անոր գինը կը հատուցանեմ . ա-
ռանց ուրիշ բան մը ընելու իմ
20 ոտքերովս կ՚անցնիմ : Եւ անիկայ
ըսաւ . Պիտի չանցնիս . և Եդովմ
մեծ բազմութիւնով ու հզօր
21 ձեռքով անոնց դէմը ելաւ : Այ-
պէս Եդովմ իր տահմանէն Իսրա-
յէլին ճամբայ տալ չուզեց . ուս-
ի Իսրայէլը դարձաւ անկէ :
22 Եւ կադեսէն չուեցին , ու Իս-
րայէլի որդւոցը բոլոր ժողովքը
23 Հոր լեռը եկան : Եւ Տէրը Իս-
ւեցաւ Մովսէսին ու Ահարոնին
Հոր լեռը՝ Եդովմի երկրին տահ-
24 մանին քովը՝ ըսելով . Ահարոնը
իր ժողովուրդին պիտի խառ-
նուի . քանզի Մերիպայի ջուրին
քովը՝ իմ հրամանիս դէմ ապըս-
տամբութիւն ընելնուդ համար՝
պիտի չմտնէ այն երկիրը՝ որն որ
25 Իսրայէլի որդւոցը տուի : Ահա-
րոնը ու անոր որդին Եղիազարը
առ , ու Հոր լեռը հանէ զա-
26 նոնք . Եւ Ահարոնը իր զգեստ-
ները մերկացնէ , ու անոր որդ-
ւոյն Եղիազարին հագցնէ զա-
նոնք . Հիչտ որ Ահարոն իր ծո-
ղովուրդին պիտի խառնուի , ու
հոն պիտի մեռնի : Եւ Մովսէս Տէրոջը 27
պատուիրածին պէս ըրաւ . ու
բոլոր ժողովքին աչքին առջև
Հոր լեռը եկան : Եւ Մովսէս 28
մերկացուց Ահարոնը իր զգեստ-
ները , ու անոր որդւոյն Եղիա-
զարին հագցուց զանոնք . և Ա-
հարոն հոն լեռան գլուխը մե-
ռաւ . ու Մովսէս և Եղիազար
լեռնէն իջան : Եւ երբ բոլոր ժո- 29
ղովքը տեսան որ Ահարոնը մե-
ռաւ , Իսրայէլի բոլոր տունը Ա-
հարոնին համար երեսուն օր լա-
յին :

ԳԼ· ԻԱ

Եւ հարաւային կողմը բնակող 1
Ա րադի Քանանացի թագաւորը
լսելով որ Իսրայէլը Աթարիմի
ճամբայէն կու գայ , Իսրայէլին
հետ պատերազմեցաւ , և անոնց-
մէ գերիներ առաւ : Եւ Իսրա- 2
յէլ ուխտ ըրաւ Տէրոջը ու ը-
սաւ . Թէ որ այս ժողովուրդը իմ
ձեռքս մատնես , անոնց քաղաք-
ները բոլորովին պիտի կոտորենք-
նեմ : Եւ Տէրը Իսրայէլին ձայնը 3
լսեց , ու Քանանացիները անոր
յանձնեց . և Իսրայէլը բո-
լորովին կոտորեցուց զանոնք ու
անոնց քաղաքները , և անուն
դրին անոր տեղը Հորմա կոչուած :
Ու Եդովմի երկրին բոլորտի- 4
քէն անցնելով՝ Հոր լեռնէն
կարմիր ծովուն ճամբան չուե-
ցին . ու ճամբուն մէջ ժողովուր-
դին սիրտը նեղացաւ : Եւ ժողո- 5
վուրդը Աստուծոյ դէմ ու Մով-
սէսին դէմ խօսեցան՝ ըսելով . Ին-
չո՛ւ մեզ Եգիպտոսէն հանեցիք՝
որ անապատին մէջ մեռնինք .
քանզի հաց չկայ , ջուր չկայ . և
աս հնչին հացէն մեր սիրտը զզ-
ուած է : Եւ Տէրը ժողովուրդին 6
վրայ կիզող օձեր խրկեց , ու խա-
ծին ժողովուրդը . անոնք որ՝ Իս-
րայէլէն շատ ժողովուրդ մեռաւ ;

7 Եւ ժողովուրդը Մովսէսին ելան, ու ըսին. Տէրոջը դէմ ու քեզի դէմ խօսելնիս մեղանչեցինք, աղօթք ըրէ Տէրոջը՝ որ մեր վրայէն օձերը վերցնէ. և Մովսէս ժողովուրդին համար աղաչեց։
8 Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին. Փո՛ղի կիզող օձ մը շինէ, ու զանիկայ ձողի մը վրայ դիր. և ըլլայ թէ մէկ որ խածնուի, անոր նայ
9 յի՛ ու ապրի։ Եւ Մովսէս պղընձէ օձ մը շինեց, ու զանիկայ ձողի մը վրայ դրաւ. և եղաւ որ՝ օձ մը երբոր մարդ մը խածնէր, անիկայ պղընձէ օձին նայած ծին պէս՝ կ՚առողջանար։
10 Եւ Իսրայէլի որդիքը չուեցին
11 ու Ովոթի մէջ իջևան ըրին։ Եւ Ովոթէն չուեցին՝ ու Իյէաբարիմի մէջ դէպ՚ի արևելեան կողմը Մովաբին դիմացի անապատին
12 մէջ իջևան ըրին։ Անկէ ալ չուեցին և Զարեդ ձորին մէջ իջևան ըրին։
13 Անկէ չուեցին՝ ու իջևան ըրին Առնոնին մէկալ կողմը՝ անապատին մէջ՝ որ Ամորհացւոց սահմանէն կ՚ելլէ. ինչու որ Առնոն՝ Մովաբացւոց սահման է, Մովաբացւոց ու Ամորհացւոց
14 մէջտեղը։ Անոր համար Տէրոջը պատերազմներուն գրքին մէջ կ՚ըսուի.

Սուփային մէջ Վահեբը՝ ու
15 Առնոնին գետերը, Եւ Արին կեցած տեղը վայրէջ՝ ու Մովաբին սահմանը կայացող գետերուն յորձանքը։
16 Եւ անկէ Ջրհորը էյան. սա այն Ջրհորն է՝ որուն համար Տէրը ըսեր էր Մովսէսին. ժողովուրդը ժողովէ, ու ես անոնց
17 Ջուր պիտի տամ։ Այնատենը Իսրայէլը սա երգը երգեց.

Ով հոր՝ բղխէ, երգեցէք ա-
18 նոր. Հորը՝ իշխանները փորեցին, ժողովուրդին ազնուականները Օրենսդրին հրամանովը, իրենց գաւազաններովը փորեցին ան։
19 Եւ անապատէն դէպ՚ի Մաթթանա, ու Մաթթանայէն դէպ՚ի Նաալիէլ, ու Նաալիէլէն դէպ՚ի Բամոթ, Եւ Բամոթէն Մովաբի
20 դաշտին մէջ դէպ՚ի Եսիմոնը նայող փսգայէին գագաթը եղած հալվաը լուեցին։
21 Եւ Իսրայէլ դեսպաններ խրկեց Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին՝ ըսելով.
22 Քու երկրէդ անցնինք. արտի կամ այգիի մէջ չենք մտներ, հորի ջուրն ալ չենք խմեր. միայն քու սահմանէդ անցնելնիս՝ արքունական ճամբայէն կ՚երթանք։
23 Եւ Սեհոն իր սահմանէն Իսրայէլին անցնելու չտուաւ. հապա Սեհոն իր բոլոր ժողովուրդը ժողվեց, և դէպ՚ի անապատ Իսրայէլին դէմ ելաւ, ու Յասսա եկաւ, և Իսրայէլին հետ պատերազմեցաւ։
24 Եւ Իսրայէլ սուրի բերնէ անցուց զանիկայ, ու տիրեց անոր երկրին, Առնոնէն մինչև Յաբոկը՝ մինչև Ամմոնի որդւոցը երէից. ինչու որ Ամմոնի որդւոցը սահմանը դժուարին էր։ Եւ
25 Իսրայէլ սա բոլոր քաղաքները առաւ. ու Իսրայէլ Ամորհացւոց բոլոր քաղաքներուն մէջ բնակեցաւ, Եսբոնին մէջ՝ ու անոր բոլոր գիւղերուն մէջ. Քանզի
26 Եսբոնը Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին քաղաքն էր. ինչու որ անիկայ Մովաբին առջի թագաւորին հետ պատերազմեցավ, անոր ձեռքէն անոր բոլոր երկիրը մինչև Առնոն առած էր։ Անոր
27 համար առակ խօսողները կ՚ըսեն.

Եսբոն եկէք. թող Սեհոնին քաղաքը շինուի ու պատրաստուի. Վասն զի Եսբոնէն կրակ
28 ելաւ, ու Սեհոնին քաղաքէն բոց. Մովաբին Արը այրեց, ու Առնոնին բարձր տեղերուն տէրերը։
29 Վա՛յ քեզ՝ Մովաբ, ով Քամոսի ժողովուրդը կորսուեցար, իր աղջիկները ու աղջիկները Ամորհացւոց Սեհոն թագաւորին գերութեան տուաւ. Զա-
30 նոնք նետ արձակեցինք. Եսբոնը կորսուեցաւ մինչև Դեբոնը, և կորընչացուցինք զանոնք մինչև

Մելքսեդեկին քահանայ Աստուծոյ Վերնոյն։
51 Աբրահամ Իսրայէլ Ամբրհայ-
32 ոյ երկիրը բնակեցաւ։ Եւ Մոր-
սէս Յարդ իրկեց Յաղիրը լրտե-
սելու, ու անոր գեղերը առնէ,
և հան եղած Ամորհայիները վռ-
ընտեցին։
33 Եւ դարձան ու Բասանի ճամ-
բան եկան. և Բասանի Ովգ թա-
գաւորը՝ ինքը ու իր բոլոր ժո-
ղովուրդը անոնց դէմ Եդրայիին
34 մէջ պատերազմի եկան։ Եւ Տէրը
ըսաւ Մովսէսին. Անկէ մի վախ-
նար. քանզի քու ձեռքդ մատ-
նեցի զանիկայ, ու անոր բոլոր
ժողովուրդը, և անոր երկիրը.
և դուն Եսեբոնին մէջ բնակող
Ամորհացւոյ Սեհոն թագաւորին
ըրածիդ պէս պիտի ընես անոր։
35 Այսպէս զայրին անիկայ, և ա-
նոր որդիքը, ու անոր բոլոր ժո-
ղովուրդը, մինակ որ՝ մէկին ալ
չմնաց. և անոր երկիրին տիրե-
ցին։

ԳԼ. ԻԲ

1 Ու Իսրայէլ որդիքը շար-
ժեցին, ու Մովաբի դաշտերուն
մէջ Յորդանանու մէկալ կողմը
Երիքովի դէմացը իջևան ըրին։
2 Եւ Սեպփորին որդին Բաղակը
տեսաւ ան ամէնը՝ որ Իսրայէլ
3 ըրաւ Ամորհացւոյ։ Եւ Մովաբ
խիստ վախցաւ ժողովուրդին,
ինչու որ շատ էին. ու Մո-
վաբ Իսրայէլի որդւոցը երեսէն
4 տագնապի մէջ էր։ Եւ Մովաբ
Մադիամու ծերերուն ըսաւ.
Հիմա ան ժողովուրդը պիտի
լզին մեր բոլորտիքը եղած ամ-
ենը, ինչպէս որ արջառը դաշտին
խոտը կը լզէ։ Եւ Սեպփորին որ-
դին Բաղակ՝ Մովաբին թագա-
5 ւորն էր ան առենը։ Եւ Բէորի
որդւոյն Բաղաամին գեղացիները
իրկեց Փաթուրա՝ որ (որ
անոր ժողովուրդին որդւոցը երկ-
րին Գետին եզերքն էր.) զանի-
կայ կանչելու ու ըսելու. Ահա
Եգիպտոսէն ժողովուրդ մը ե-
լաւ, ահա երկրի երեսը ծած-
կեց. և իմ դիմացս կը նստի.
6 Ըստի հիմա կ'աղաչեմ՝ ինծի
համար անիծէ ան ժողո-
վուրդը. քանզի անկից ինծի
զօրաւոր է. գուցէ կարող ըլլամ
անկից զարնելու, ու երկրէն վռ-
ընտեմ զանիկայ, վասն զի գի-
տեմ որ քու օրհնածդ օրհնեալ
է, և քու անիծածդ՝ անիծեալ։
7 Եւ Մովաբին ծերերը ու Մա-
դիամին ծերերը իրենց ձեռքե-
րուն մէջ հմայութեան վարձ-
քերով գացին. և Բաղաամին
եկան, ու Բաղակին խօսքերը
ըսին անոր։ 8 Եւ անկից ըսաւ
անոնց. Այ գիշեր հոս մնացէք.
և Տէրը ինչ որ ինծի խօսքե-
րլայ, անոր համեմատ պատաս-
խան պիտի տամ ձեզի. ու Մո-
վաբին իշխանները Բաղաամին
քովը մնացին։ 9 Եւ Աստուած Բա-
ղաամին եկաւ, ու ըսաւ. Ո՞վ
են ատ քու քովդ եղած մարդի-
կը։ 10 Եւ Բաղաամ ըսաւ Աստու-
ծոյ. Մովաբին Թագաւորը Սեպ-
փորին Բաղակը ասոնք
իրկեց՝ ըսելով. 11 Ահա եգիպտա-
ցին ժողովուրդը մը եկաւ, ու
երկրին երեսը ծածկեց. հիմա
եկուր՝ անիծէ զանիկայ ինծի
համար, որ գուցէ կարող ըլլամ
անոր յաղթելու ու զանիկայ վռ-
ընտելու։ 12 Եւ Աստուած ըսաւ
Բաղաամին. Անոնց հետ չեր-
թար. ժողովուրդը չանիծես.
վասն զի անկից օրհնեալ է։ 13 Եւ
Բաղաամ առաւօտուն եղաւ, ու
ըսաւ Բաղակին իշխաններուն.
Դուք ձեր երկիրը գացէք. ին-
չու որ Տէրը իս չթողուր ձեզի
հետ երթալու։ 14 Եւ Մովաբին
իշխանները եկան, ու Բաղակին
եկան՝ և ըսին. Բաղաամը մեզի
հետ գալ չուզեց։
15 Եւ Բաղակ դարձեալ ան ա-
զնիներէն աւելի շատ և աւելի
պատուական իշխաններ իրկեց։
16 Եւ անոնք Բաղաամին եկան՝ ու
ըսին անոր. Սեպփորին որդին
Բաղակը ասանկ կ'ըսէ. Կ'աղա-
չեմ՝ ինծի գալուն մի հրաժա-

17 ըեր . Քանզի քեզի շատ պատիւ պիտի ընեմ , և ինձի ինչ որ ըսես՝ պիտի ընեմ . ուստի կ՚ա-
18 դաչեմ եկուր՝ անիծէ ասա ժողո-վուրդը ինծի համար : Եւ Բա-լաամ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ Բաղակին ծառաներուն .
19 Թէ որ Բաղակ իր տունովը լե-ցուն արծաթ ու ոսկի տայ ինձի , իմ Տէր Աստուծոյս խօսքէն չեմ կրնար անցնիլ , պզտիկ կամ
20 մեծ բան մը ընելու : Եւ հիմա կ՚աղաչեմ՝ ասա գիշեր դուք ալ հոս կեցէք , որ գիտնամ թէ Տէ-րը ուրիշ ինչ պիտի ըսէ ինծի :
21 Եւ Աստուած գիշերը Բաղաա-մին եկաւ՝ ու ըսաւ անոր . Թէ որ մարդիկը քեզ կանչելու գան , ելլէ՝ անոնց հետ գնա . բայց ինչ որ քեզի խօսիմ , ան պիտի ընես :
22 Եւ Բաղաամ առաւօտուն ե-լաւ , ու իր իշուն հասկար դը-րաւ , և Մոաբի իշխաններուն
23 հետ գնաց : Ու երբոր կ՚երթար , Աստուծոյ բարկութիւնը բորբո-քեցաւ , ու Տէրոջ հրեշտակը ճամբուն վրայ կայնեցաւ իբրև անոր Թշնամի մը . և անիկայ իր իշուն վրայ հեծած էր , ու անոր երկու ծառաները իր հետն էին :
24 Եւ երբ աեսաւ Տէրոջ հրեշտա-կը , որ ճամբուն վրայ կայնած էր , ու իր ձեռքը մերկ սուր մը ունէր , ու երբ ճամբայէն գար-ձաւ և արտը մտաւ . ու Բա-լաամ էշը ծեծեց՝ որ իր ճամբան
25 դարձնէ դանիկայ : Եւ Տէրոջ հրեշտակը այդ ինկերուն նեղ ճամ-բուն մէջ կայնեցաւ , որոր ոչ մէկ կողմէն պատ՝ ու մէկալ կողմէն
26 պատ կար : Եւ երբոր էշը Տէ-րոջ հրեշտակը տեսաւ , պատին քովը խոժռեցաւ , և Բաղաամ մին ապրը պատին քովը ճնշեց . ան ալ նորէն ծեծեց զանիկայ :
27 Եւ Տէրոջ հրեշտակը առաջ գը-նաց , ու նեղ տեղ մը կայնեցաւ , ուր աջ կամ ձախ կողմը խոտո-րելու ճամբայ չկար : Եւ երբոր էշը Տէրոջ հրեշտակը տեսաւ ,
Բաղաամին տակը նստաւ , ու Բա-լաամին բարկութիւնը բորբոքե-ցաւ , և գաւազանով ծեծեց է-շը : Եւ Տէրը էշուն բերանը բա-
28 ցաւ , ու անիկայ Բաղաամին ը-սաւ . Ի՞նչ ըրի քեզի՝ որ այսպէս
29 իրեք անգամ իս ծեծեցիր : Եւ Բաղաամ ըսաւ էշուն . Իս ծաղր ընելուդ համար , երանի թէ ձեռքս սուր մը ըլլար , որ հիմա քեզ մեռցնէի :
30 Եւ էշը ըսաւ Բաղաամին . Ես ան քու էշդ չեմ , որուն վրայ կը հեծնէիր քու մանկութենդ մինչև այսօր . քեզի սովոր ընել իմ սովորու-թիւնս էր . ու անիկայ ըսաւ .
31 Չէ : Աստուծոյ Տէրը բացաւ Բա-լաամին աչքերը , ու երբ տեսաւ որ Տէրոջ հրեշտակը ճամբուն վրայ կայնած էր , և իր ձեռքը մերկ սուր մը ունէր , իր երեսին վրայ խնկաւ ու երկրպագութիւն
32 ըրաւ : Եւ Տէրոջ հրեշտակը ը-սաւ անոր . Ինչու՞ սանկ իրեք անգամ քու էշդ ծեծեցիր . ահա ես քեզի հակառակութիւն ընելու ելայ , վասն զի ճամբադ ու-
33 ղիղ չէ իմ առջեւս . Եւ էշը իս տեսաւ , ու սա իրեք անգամ է որ իմ առջեւէս մէկդի քաշուե-ցաւ . թէ որ անիկայ իմ առ-ջեւէս մէկդի չքաշուեր , հիմա ես քեզ անշուշտ մեռցուցեր էի , ու զանիկայ ողջ թողուցեր էի :
34 Եւ Բաղաամ ըսաւ Տէրոջ հրե-շտակին . Մեղք գործեցի՝ չը-գիտնալով որ ճամբուն վրայ ինծի դէմ կայներ էիր . ուստի թէ որ քեզի անհաճոյ կ՚երեւնայ ես
35 երթալս , հոս դառնամ : Եւ Տէ-րոջ հրեշտակը ըսաւ Բաղաա-մին . Գնա սա մարդոցը հետ , բայց ան խօսքը որ քեզի պիտի ըսուցեմ , ան միայն խօսիս . և Բաղաամ գնաց Բաղակին իշխան-ներուն հետ :
36 Եւ Բաղակ երբոր լսեց որ Բա-լաամը կու գայ , ընդիկայ գիմա-ւորելու ելաւ իր սահմանը Հառն Գէրէն քովի Մոաբացւոց մէկ քաղաքը՝ որ սահմանին

37 ծայրն է : Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին. Քեզ կանչելու համար չէի՞ գացի. ինչո՞ւ չեկար ինձի. արդեօք քեզի պատիւ ընելու կա-
38 րողութիւն չունի՞մ: Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին. Ահա ես քեզի եկայ. բայց ես բնաւ զօրութիւն ունի՞մ բան մը ըսելու. Առաւած իմ բերանս ինչ խօսք
39 որ դնէ, ան պիտի խօսիմ: Եւ Բաղաամ՝ Բաղակին հետ գնաց.
40 ու Կարիաթ Հուսոթը եկան: Եւ Բաղակ՝ արջառներ ու ոչխարներ մորթեց, ու Բաղաամին և անոր հետ եղող իշխաններուն խրկեց:
41 Ու երբոր առաւօտ եղաւ, Բաղակ առաւ Բաղաամը, և Բահաղին բարձր տեղատունքը հանեց զանիկայ, ու անկէ Ժողովուրդին ծայրը տեսաւ:

ԳԼ. ԻԳ

1 Ու Բաղաամ ըսաւ Բաղակին. Հոս ինձի եօթը սեղան շինէ, ու հոս ինձի եօթը զուարակ և եօթը խոյ պատրաստէ:
2 Եւ Բաղակ՝ Բաղաամին ըսածին պէս ըրաւ. և Բաղակ ու Բաղաամ ամէն մէկ սեղանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու մէյմէկ խոյ
3 մատուցին: Եւ Բաղաամ ըսաւ Բաղակին. Դուն քու ողջակէզիդ քովը կայնէ, ու ես երթամ, գուցէ Տէրը իմ դիմացս ելլէ. և ինչ որ ինձի ցուցնէ, քեզի պիտի բերեմ. ու բարձր տեղ մը
4 եկաւ: Եւ Առաւած Բաղաամին հանդիպեցաւ. ու Բաղաամ ըսաւ անոր. Եօթը սեղան պատրաստեցի, ու ամէն մէկ սեղանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու մէյմէկ
5 խոյ մատուցի: Եւ Տէրը Բաղաամին բերանը խօսք դրաւ, ու ըսաւ. Դարձիր Բաղակին, և
6 ասանկ խօսէ: Եւ դարձաւ անոր, և ահա անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր՝ Մոաբին բոլոր իշխանները
7 ալ անոր հետն էին. Եւ Բաղակ ըսաւ անոր. Տէրը ինչ խօսեցաւ: Եւ անիկայ իր առակը սկսաւ՝ ու ըսաւ.

Մոաբին թագաւորը Բաղակ զիս Արամէն Արևելեան լեռներէն բերաւ, ըսելով. Եկո՛ր Յակոբը անիծէ՛ ինձի, եկո՛ր Իսրայէլը նզովէ՛: Առաւածոյ չանիծածը ի՞նչպէս անիծեմ, կամ Տէրոջը հայհոյածը ի՞նչպէս նզովեմ. Վասն զի լեռներուն գլխէն 9 առայ անիկայ, և բլուրներէն կը նայիմ անոր. ահա աս ժողովուրդը զատ պիտի բնակի, ու ազգերուն հետ պիտի չհաշուի: Յակոբին փոշին ո՞վ կրնայ համրել, և Իսրայէլին քառորդը ո՞վ կրնայ հաշուել. Թող իմ անձս արդարներուն մահովը մեռնի, ու իմ վախճանս անոնց վախճանին պէս ըլլայ: 10

Եւ Բաղակ ըսաւ Բաղաամին. 11 Ա՛խ ի՞նչ ըրիր ինձի. ես քեզ բերի իմ թշնամիներս անիծելու, և ահա դուն բոլորովին օրհնեցիր: Եւ անիկայ պատասխան 12 տուաւ՝ ու ըսաւ. Ինչ որ Տէրը իմ բերանս դնէ, ան խօսելս հոգ տանելս չէ՞մ:

Եւ Բաղակ Դուքն ըսաւ անոր. 13 Կ՛ազաչեմ՝ ինձի հետ ուրիշ տեղ մը եկո՛ր, որ անտեղ տեսնես անկէ. անոնց միայն մէկ ծայրը տեսնես, և անոնց ամէնը պիտի չտեսնես. ու անկէ անիծէ ա- նոնք ինձի համար: Եւ տարաւ 14 զանիկայ Սոփիմին պտոյտը՝ Փասգային գլուխը, ու եօթը սեղան շինեց, և ամէն մէկ սեղանին վրայ մէյմէկ զուարակ ու մէյ- մէկ խոյ մատուցց: Եւ ըսաւ 15 Բաղակին. Դուն հոս քու ողջակէզիդ քովը կայնէ. ու ես հոն Տէրը դիմաւորեմ: Եւ Տէրը Բա- 16 զաամին դիմացը ելաւ. և անոր բերանը խօսք դրաւ՝ ու ըսաւ. Բաղակին դարձիր՝ ու ասանկ ը- սէ: Եւ երբոր եկաւ անոր, ա- 17 հա անիկայ իր ողջակէզին քովը կայներ էր. Մոաբին իշխանները ալ անոր հետն էին. և Բաղակ ըսաւ անոր. Տէրը ի՞նչ խօսե- ցաւ: Եւ անիկայ իր առակը 18 սկսաւ՝ ու ըսաւ.

Ելիր ո՛վ Բաղակ, ու լո՛ւր, ո՛վ Սիպփորին որդի՛ ինձի մօտիկ ը-

ԳԼ. ԻԴ

1 Երբոր Բազաամ տեսաւ որ
Տէրը կը հաճի Իսրայէլը օրհնել,
մեկալ անգամներուն պէս հմայք-
ներ փնտռելու չգնաց. այլ իր
երեսը դէպ՝ ի անապատը դար-
ձուց: 2 Ու Բազաամ իր աչքերը
վերցնելով՝ տեսաւ որ Իսրայէ-
լը իր ցեղերուն կարգովը դաչէն
մէջ բանակած է. ու Աստուծոյ
Հոգին անոր վրայ եկաւ. 3 ու իր
առակը սկսելով՝ ըսաւ.

Բէովրին որդւոյն Բազաամին
խօսքը՝ ու աչքը բաց մարդուն
խօսքը, 4 Աստուծոյ խօսքերը լսող,
ու Ամենակարողին տեսիլքը տես-
նող, փռանալու պէս գետնին
կոզ՝ ու աչքերը բաց եղողին խօս-
քը ասե է: 5 Ո՛վ Յակոբ՝ քու վր-
րանները, ու ով Իսրայէ՛լ, քու
խորանները ի՜նչ գեղեցիկ են.
6 Ձորերու պէս տարածուելան,
գետեր քով եղող պարտէզնե-
րու պէս, Տէրոջը տնկած հա-
ւուէի ծառերուն ու ջուրին ե-
զերքը եղող եղեւիններուն պէս
են: 7 Անոր դոյլերէն ջուր պիտի
վազէ. ու անոր սերմը առատ
ջուրերու մէջ պիտի ըլլայ. անոր
Թագաւորը Ագագէն աւելի պի-
տի բարձրանայ, ու Թագաւո-
րութիւնը տձի՛ չ՚անիկայ: 8 Եգիպ-
տացին հանողը՝ Աստուած է.
մէնղջերուն պէս ուժ ունի. իրեն
թշնամի եղող ազգերը պիտի ու-
տէ. անոնց ոսկորները պիտի կո-
տրըտէ, ու զանոնք իր նետերովը
պիտի զարնէ. 9 Առիւծի պէս նըս-
տաւ պառկեցաւ, ու մատակ ա-
ռիւծի պէս. զանիկայ ո՞վ պիտի
արթընցնէ: Քեզ օրհնողները՝
օրհնեալ ըլլան, ու քեզ անիծող-
ները՝ անիծեալ:

10 Անտառները Բաղակ շատ սրտ-
ցնցաւ Բազաամին, ու ձեռքերը
իրարու զարկաւ. և Բաղակ ը-
սաւ Բազաամին. Ես քեզ կան-
չեցի որ իմ թշնամիներուս անիծ
տաս, և ահա առիթ անգամ
է որ անոնց օրհնութիւն տուիր:

19 քե: Աստուած մարդ չէ՝ որ
սուտ խօսի, ո՛չ ալ մարդու որ-
դի՝ որ զղջայ. ինքը ըսաւ, ու
պիտի չընէ՞, կամ ինքը խօսե-
ցաւ, ու տեղը պիտի չբերէ:
20 Ահա հրաման առի օրհնելու, և
ինքը օրհնեց, ու ես չեմ կրնար
21 ետ դարձնել: Յակոբին վրայ
անօրէնութիւն մը չտեսնեց, ո՛չ
ալ Իսրայէլին վրայ անզգամու-
թիւն տեսաւ. անոր Տէր Աստ-
ուածը իր հետն է. և անոր մէ-
ջը թագաւորի ցնծութիւնն ձայն
22 կայ: Զանոնք Եգիպտոսէն հա-
նողը՝ Աստուած է. անիկայ մի-
23 եղջերուի պէս ուժ ունի: Քան-
զի Յակոբին դէմ կախարդու-
թիւն չըլլար, ու Իսրայէլին դէմ
դիւթութիւն չտանիր. ու Յա-
կոբին ու Իսրայէլին վրայով ա-
ռաջին հասկնալու պիտի ըսուի
թէ, Աստուած ինչը ըրաւ:
24 Ահա ան ժողովուրդը մատակ
առիւծի պէս պիտի ելլէ, ու
առիւծի պէս պիտի բարձրանայ.
ու պիտի չպառկի՝ մինչև որ ո-
որ չուտէ, ու մեռածներուն ա-
րիւնը չխմէ:

25 Եւ Բազակ ըսաւ Բազաամին.
Ո՛չ անիծք ուրեք անուն՝ ո՛չ ալ
26 օրհնութիւն: Ու Բազաամ պա-
տասխան տալով՝ Բազակին ը-
սաւ. Միթէ ես քեզի չխօսեցայ՞
ըսելով. Ինչ որ Տէրը խօսի՝ ան
պիտի ընեմ:

27 Եւ Բազակ ըսաւ Բազաամին.
Եկո՛ւր՝ մեկ ուրիշ տեղ մը տա-
նիմ քեզ. գուցէ Աստուած հա-
ճի, որ անկէ անիծես զանոնք
28 ինծի համար: Ու տարի Բազակ
տարաւ Բազաամը փոգորին գա-
գաթը, որ դէպ՝ ի Եսիմոն կը
29 նայի: Ու Բազաամ ըսաւ Բազա-
կին. Ինծի համար եօթը սեղան շի-
նէ, ու հոս ինծի եօթը զուռ-
բակ ու եօթը խոյ պատրաստէ:
30 Եւ Բազակ՝ Բազաամին ըսածին
պէս ըրաւ. ու ամէն մէկ սեղա-
նին վրայ մէկմէկ զուռբակ ու
մէկմէկ խոյ մատուցց:

11 Ռւսաի գուն հիմա քու ուղդ
փախիր . քեզի շատ պատիւ
ընեմ՝ ըսի , բայց ահա Տէրը
12 քեզ պատիւէ զրկեց : Եւ
Բաղաամ ըսաւ Բաղակին . Ես
քու խրկած դեսպաններուդ ալ
13 չխօսեցայ՝ ըսելով . Բաղակը թէ
որ ինծի իր տունեղը լեցուն ար-
ծաթ ու ոսկի տայ , ես Տէրոջը
խօսքէն չեմ կրնար անցնիլ , որ
ինքիմիս աղէկ կամ գէշ բան
մը ընեմ . Տէրը ինչ որ ըսէ , ան
14 պիտի խօսիմ : Եւ ահա ես հիմա
իմ հայրենիքս կ՚երթամ . եկէք ,
քեզի հասկցնեմ թէ ասա ժո-
ղովուրդը հետի օրերը ինչ պիտի
15 ընէ քու ժողովուրդիդ : Անա-
տնեղը իր առակը սկսելով՝ ըսաւ .
Բէովրի որդւոյն Բաղաամին
խօսքը՝ ու աչքը բաց մարդուն
16 խօսքը , Աստուծոյ խօսքերը լսող՝
և Բարձրեալին գիտութիւնը գի-
տցող , ու Ամենակարողին տեսիլքը
տեսնող , և ինկնալու ատեն գե-
ղեցիկ ինկող՝ ու աչքը բաց եղո-
17 ղին խօսքը ասէ : Ջանիկայ պի-
տի տեսնեմ , բայց հիմա չէ .
զանիկայ պիտի դիտեմ , բայց մօ-
տերս չէ . Յակոբէն մէկ աստղ
մը պիտի ծագի , ու Իսրայէլէն
իշխանութեան գաւազան մը պի-
տի ելլէ , և Մոաբի իշխանները
պիտի զարնէ , ու Սէթին բոլոր
որդիները բնաջինջ պիտի ընէ :
18 Ղաւ Եդոմը պիտի նուաճի .
Սէիրն ալ իր թշնամիներէն պի-
տի նուաճի . բայց Իսրայէլը քա-
19 ջութիւն պիտի ընէ : Եւ Յակո-
բէն ելլուղը պիտի իշխէ , ու քա-
ղաքին մէջ մնացողը պիտի կոր-
սընցընէ :
20 Եաքը Ամաղեկին նայեցաւ ,
ու իր առակը սկսելով՝ ըսաւ .
Ամաղեկը ազգերուն գլուխն
է . բայց վերջը բոլորովին պիտի
կորսուի :
21 Ու Կենեցիին նայեցաւ , և իր
առակը սկսելով՝ ըսաւ .
Յիրոխ քու նստած տեղդ
անառիկ է , ու քու բոյնդ ապա-
22 ռաժի վրայ դրիր ես . Բայց կե-
նեցին պիտի աւրուի , մինչև որ
Ասուրը քեզ գերի տանի :
23 Եաքը իր առակը սկսելով՝
ըսաւ .
Ափսո , երբոր Աստուած ասը
բանեցը ընէ , ո՞վ պիտի մնայ :
24 Ու նաև Կիտացւոց եղերքնե-
րէն նաւեր պիտի գան , և Ասու-
րը պիտի չարչարեն , ու Եբերը
չարչարեն . բայց անոնք ալ բոլո-
րովին պիտի կորսուին :
25 Եաքը Բաղաամ ելաւ գնաց , ու
իր տեղը դարձաւ . և Բա-
ղակն ալ իր ճամբան գնաց :

ԳԼ . ԻԵ

1 Ու Իսրայէլը Սատիմի մէջ բը-
նակեցաւ , ու ժողովուրդը Մո-
վաբին աղջիկներուն հետ սկսաւ
պոռնկութիւն ընել : 2 Ու անոնք
ժողովուրդը հրաւիրեցին իրենց
աստուածներուն զոհերուն , ու
ժողովուրդը ղոհերէն ուտելով՝
անոնց աստուածներուն երկրպա-
գութիւն բրին : 3 Եւ Իսրայէլը
Բէելփողերին յարեցաւ , ուստի
Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի
վրայ բորբոքեցաւ : 4 Եւ Տէրը Մով-
սէսին ըսաւ . Ժողովուրդին բո-
լոր իշխաններըը առ , ու զանոնք
Տէրոջը առջևը արևին դէմ կա-
խէ , որ Տէրոջը սաստիկ բարկու-
թիւնը Իսրայէլէն դառնայ : 5 Եւ
Մովսէս Իսրայէլի դատաւորնե-
րուն ըսաւ . Մեռցուցէք ամէն
մէկերնիդ ձեր մարդիկներըը՝ որ
Բէելփողերին յարեցան : 6 Եւ ահա
Իսրայէլի որդւոցմէ մէկը եկաւ ,
ու իր եղբայրներուն մէկ Մադի-
անացի կնիկ մը բերաւ՝ Մովսէ-
սին աչքին առջևը , ու Իսրայէ-
լի որդւոյը բոլոր ժողովրդին առ-
ջևը , երբոր անոնք ժողովրդի խա-
րանին դրանը քովը կու լային :
7 Եւ Ահարոն քահանայի որդւոյն
Եղիազարին որդին Փենեհէս աս
Բանը տեսնելով՝ ժողովրդին մէջէն
ելաւ , ու ձեռքը գեղարդ մը ա-
ռաւ , 8 Եւ Իսրայէլացի մարդուն
հետևէն անդնակը մտաւ , ու եր-
կուքն ալ՝ այսինքն Իսրայէլացի

մարդը և կնիկը մոբէն խոցէց ։
ու հարուածը Իսրայէլի որդւոց
9 մէ դադրեցաւ ։ Ու հարուածէն
մեռածներըը քսանուչորս հազար
հոգի էին ։
10 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
11 ըսելով. Ասրոն քահանայի որդ-
ւոյն Եղիազարին որդին Փենհէհ-
սը՝ իմ բարկութիւնս Իսրայէլի
որդւոցմէ դարձուց, որովհետև
անիկայ ինծի համար նախանձ
ունեցաւ անոնց մէջը, այնպէս՝
ես իմ նախանձովս Իսրայէլի որ-
12 դիքը բնաջինջ չըրի ։ Ասոր հա-
մար բսէ՝ Ահա ես անոր կու-
տամ իմ խաղաղութիւնս ուխտս.
13 Եւ անոր՝ ու անկէ ետքը անոր
սերունդին յաւիտենական քա-
հանայութիւնս ուխտ մը ըլլայ.
որովհետև իր Աստուծոյն նա-
խանձը ունեցաւ, ու Իսրայէլի
որդւոցը համար քաւութիւն ը-
14 րաւ ։ Եւ Մադիանացի կնկանը
հետ զարնուած Իսրայէլացի մար-
դուն անունը՝ Զամբրի էր՝ Սա-
լումին տղան, որ Շմաւունեանց մէկ
15 տոհմին իշխանն էր ։ Ու զարնու-
ած Մադիանացի կնկանը անուն
նը Քոզբի էր, որ Մադիամա-
ցիներուն մէջ ազգատոհմի իշխան եղող
Սուրին աղջիկն էր ։
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
17 ըսելով. Մադիանացւոց թշնա-
մութիւն ըրէք, ու անոնք զար-
18 կէք. Քանզի անոնք իրենց ըրած
նենգութիւնովը ձեզի թշնա-
մութիւն ըրին Փոգովրի գոր-
ծին մէջ ու իրենց քրոջը գոր-
ծին մէջ՝ այսինքն Մադիանացի
իշխանին աղջկանը Քազբիին, որ
հարուածին օրը զարնուեցաւ
Փոգովրին համար ։

ԳԼ. Ի.Զ

1 Ու հարուածէն ետքը՝ Տէրը
Մովսէսին և Ասարոնի որդւոյն
Եղիազար քահանային խօսեցաւ
2 ըսելով. Իսրայէլի որդւոցը բո-
լոր ժողովրին գումարը առէք,
անոնց հարցը տուներնուն համե-
մատ, քսան տարեկանէն վեր ե-
ղողներըը՝ այսինքն Իսրայէլի մէջ
բոլոր պատերազմելու կարող ե-
ղողներըը համրեցէք ։ Ուստի Մով- 3
սէս ու Եղիազար քահանան՝ Մո-
վաբի դաշտերուն մէջ՝ Երիքովի
դիմացը Յորդանանեան մօտ՝ անոնց
հետ խօսեցան՝ ըսելով. Քսան 4
տարեկանէն վեր եղողներըը համ-
րեցէ՛ք, ինչպէս որ Տէրը Մովսէ-
սին ու Եգիպտոսի երկրէն ելած
Իսրայէլի որդւոցը հրամայեց ։
Ռուբէն՝ Իսրայէլին անդրա- 5
նիկը. Ռուբէնի որդիքը. Ե-
նովքէն՝ Ենովքեանց տոհմը,
Փաղղուսէն՝ Փաղղուսեանց տոհ- 6
մը, Եսրոնէն՝ Եսրոնեանց տոհմը,
Քարմիէն՝ Քարմեանց տոհմը յա-
ռաջ եկաւ ։ Ռուբենեանց տոհմե- 7
րը սոսկ էն. ու անոնց համ-
րուածներըը՝ քառասունեւերեք հա-
զար եօթը հարիւր հոգի հոգի
էին ։ Եւ Փաղղուսին որդին՝ Ե- 8
լիաբ էր ։ Ու Եղիաբին որդիքը՝ 9
Նամուէլ, Դաթան ու Աբիրան
էին. սա Դաթանը ու Աբիրոնը
ժողովքի խորհրդականներ էին,
որ ապստամբեցան Մովսէսի եւ
Ասարոնի դէմ հե-
ցող կորխին ժողովքին մէջը՝
Մովսէսին ու Ասարոնին դէմ կե-
ցան ։ Եւ երկիրը իր բերանը բա- 10
ցաւ՝ կլլեց զանոնք ու Կորխը
ալ, այն ժողովքին մեռած ատե-
նը՝ երբոր կրակը այն երկու հա-
րիւր յիսուն մարդիկները կեբաւ.
ու անոնք աշխոյժ օրինակ եղան ։
Բայց Կորխին որդիքը չմեռան ։ 11
Շմաւունի որդիքը իրենց տոհ- 12
մերովը. Յամուէլէն՝ Յամուէ-
լեանց տոհմը, Յամինէն՝ Յամի-
նեանց տոհմը, Յաքինէն՝ Յաքի-
նեանց տոհմը, Զարայէն՝ Զարա- 13
եանց տոհմը, Սաուղէն՝ Սաու-
ղեանց տոհմը յառաջ եկաւ ։ Շմա- 14
ւունեանց տոհմերը սոսկ էն, քսա-
նուերկու հազար երկու հա-
րիւր հոգի ։
Գադի որդիքը իրենց տոհմե- 15
րովը. Սափոնէն՝ Սափոնեանց
տոհմը, Ագգիէն՝ Ագգեանց տոհ-
մը, Սունիէն՝ Սունեանց տոհմը,
Ազնիէն՝ Ազնեանց տոհմը, Ե- 16

17 բնէն՝ Էրեանց տոհմը, Աբօդի-
էն՝ Աբօդեանց տոհմը, Աբելի-
էն՝ Աբելեանց տոհմը յառաջ է-
18 կաւ։ Գազի որդւոցը տոհմերը
սոյնք են, ու անոնց համրուած-
ները՝ քառասուն հազար հինգ հա-
րիւր հոգի էին։
19 Յուդայի որդիքը՝ Էր ու Օ-
նան էին, բայց Էրը ու Օնանը
Քանանոս երկրին մէջ մեռան։
20 Եւ Յուդայի որդիքը իրենց տո-
հմերովը սոսկ էին. Սելոմէն՝ Սե-
լոմեանց տոհմը, Փարեսէն՝ Փա-
րեսեանց տոհմը, Զարայէն՝ Զա-
21 րայեանց տոհմը յառաջ եկաւ։ Ու
Փարեսին որդիքը սոսկ էին.
Եսրոնէն՝ Եսրոնեանց տոհմը,
Համուլէն՝ Համուլեանց տոհմը
22 յառաջ եկաւ։ Յուդայի տոհմերը
սոյնք են, անոնց համրուածնե-
րը՝ լսմանասունուվեց հազար
հինգ հարիւր հոգի էին։
23 Իսաքարի որդիքը իրենց տո-
հմերովը. Թոլայէն՝ Թոլայեանց
տոհմը, Փուայէն՝ Փուայեանց
24 տոհմը, Յասուբէն՝ Յասուբեանց
տոհմը, Սամրոնէն՝ Սամրոնեանց
25 տոհմը յառաջ եկաւ։ Իսաքարի
տոհմերը սոյնք են, անոնց համ-
րուածները՝ վեհասունուչորս հա-
զար հինգ հարիւր հոգի էին։
26 Զաբուղոնի որդիքը՝ իրենց
տոհմերովը. Սարեդէն՝ Սարե-
դեանց տոհմը, Եղոնէն՝ Եղո-
նեանց տոհմը, Յաղելէն՝ Յաղե-
27 լեանց տոհմը յառաջ եկաւ։ Զա-
բուղոնի տոհմերը սոյնք են, ու
նոնց համրուածները՝ վեհասուն
հազար հինգ հարիւր հոգի էին։
28 Յոսեփի որդիքը իրենց տո-
հմերովը՝ Մանասէն ու Եփրեմի
29 էին։ Մանասէի որդիքը. Մա-
քիրէն՝ Մաքիրեանց տոհմը յառաջ
եկաւ. ու Մաքիր ծնաւ Գաղա-
ադը, ու Գաղաադէն՝ Գաղաա-
30 դեանց տոհմը յառաջ եկաւ։ Գա-
ղաադին որդիքը սոյնք են. Իե-
զերէն՝ Իեզերեանց տոհմը, Վե-
31 ղեկէն՝ Վեղեկեանց տոհմը, Ու
Ասրիելէն՝ Ասրիելեանց տոհմը,
ու Սեքեմէն՝ Սեքեմեանց տոհ-
մը, Ու Սեմիդայէն՝ Սեմիդա- 32
եանց տոհմը, ու Ոփերէն՝ Ոփե-
րեանց տոհմը յառաջ եկաւ։ Ու 33
Ոփերին որդին Սալպաադը ըր-
նաւ տղաքներ չունեցաւ, միայն
աղջիկներ ունեցաւ. ու Սալ-
պաադին աղջիկներուն անուն-
ները՝ Մաալա, Նոա, Եգղա,
Մեղքա ու Թերսա էին։ Մանա- 34
սէի տոհմերը սոյնք են. ու ա-
նոնց համրուածները չհաշուելու
կու հազար եօթը հարիւր հոգի
էին։
Եփրեմի որդիքը իրենց տո- 35
հմերովը սոյնք են. Սուտալա-
յէն՝ Սուտալայեանց տոհմը, Բա-
քերէն՝ Բաքերեանց տոհմը, Թա-
նէն՝ Թաանեանց տոհմը յառաջ է-
կաւ։ Ու Սուտալային որդիքը ա- 36
սոյնք են. Էրանէն՝ Էրանեանց
տոհմը յառաջ եկաւ։ Եփրեմի 37
որդւոցը տոհմերը սոյնք են. ա-
նոնց համրուածները հարիւրհու-
կու հազար հինգ հարիւր հոգի
էին։ Յոսեփի որդիքը իրենց
տոհմերովը սոյնք են։
Բենիամինի որդիքը իրենց 38
տոհմերովը. Բաղայէն՝ Բաղա-
եանց տոհմը, Ասբելէն՝ Ասբել-
եանց տոհմը, Ակիրամէն՝ Ակի-
րամեանց տոհմը, Սուփամէն՝ 39
Սուփամեանց տոհմը, Ոփիմէն՝ Ո-
փիմեանց տոհմը յառաջ եկաւ։
Ու Բաղային որդիքը՝ Արդ ու 40
Նեեման էին. Արդեէն՝ Արդ-
եանց տոհմը, Նեեմանէն՝ Նեե-
մանեանց տոհմը յառաջ եկաւ։
Բենիամինի որդիքը իրենց տո- 41
հմերովը սոյնք են. ու անոնց համ-
րուածները՝ քառասունհինգ հա-
զար վեց հարիւր հոգի էին։
Դանի որդիքը իրենց տոհմե- 42
րովը սոյնք են. Սուհամէն՝ Սու-
համեանց տոհմը յառաջ եկաւ.
Դանի տոհմերը՝ իրենց տոհմե-
րովը սոյնք են։ Սուհամեանց բո- 43
լոր տոհմերուն համրուածները՝
վեհասունուչորս հազար չորս հա-
րիւր հոգի էին։
Աշերի որդիքը իրենց տոհմե- 44
րովը. Յեսնայէն՝ Յեսնայեանց

ատմը, Յեսուհէն՝ Յեսուհեանց
ատմը, Բարիայէն՝ Բարիայեանց
45 ատմը։ Բարիայի որդւոցմէ. Փա-
ռեթէն՝ Փաղեթեանց ատմը,
Մեղքիելէն՝ Մեղքիելեանց ատ-
46 մը յոթսուն էն։ Ու Աբերին աղ-
47 կանը անունը՝ Սարա էր։ Աբերի
որդւոցը ատմերը ասոնք են. ա-
նոնց համրուածները՝ յիսունեակ
բեր հազար չորս հարիւր հոգի
էին։
48 Նեփթաղիմի որդիքը իրենց
ատմերովը. Յասիելէն՝ Յասիե-
լեանց ատմը, Գունիէն՝ Գու-
49 նեանց ատմը, Յասերէն՝ Յասե-
րեանց ատմը, Սիլեմէն՝ Սիլե-
50 մեանց ատմը յոթսուն էն։ Նեփ-
թաղիմի ատմերը՝ իրենց ատ-
մերովը ասոնք են. ու անոնց
համրուածները՝ քառասունուհինգ
հազար չորս հարիւր հոգի էին։
51 Ասէր Իսրայէլի որդւոցը գու-
մարը. վեց հարիւր ու մէկ հա-
զար եօթը հարիւր երեսուն։
52 Ե՛ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
53 բսելով. Ան երկիրը ժառանգու-
թեան համար ասոնց բաժնուի՝
իրենց անուններուն թուոյն հա-
54 մեմատ։ Շատուր եղողին՝ ժա-
ռանգութիւնը շատ տաս, ու
քիչուր եղողին՝ ժառանգութիւ-
նը քիչ տաս. ամէն մէկուն իր
համրանքին համեմատ ժառան-
55 գութիւն տուր։ Բայց երկիրը
վիճակով բաժնուի, ու իրենց
նահապետաց ցեղերուն անուն-
ներուն համեմատ ժառանգեն։
56 Շատուրն ու քիչուրի մէջ ժա-
ռանգութիւնը վիճակով բաժ-
նուի։
57 Ու Ղեւտացւոց համրուածնե-
րը իրենց ատմերովը ասոնք են.
Գերսոնէն՝ Գերսոնեանց ատմը,
Կահաթէն՝ Կահաթեանց ատմը,
Մերարիէն՝ Մերարեանց ատմը
58 յոթսուն էն։ Ղեւտացւոց ատմե-
րը ասոնք են. Ղեբրոնեանց ատ-
մը, Քեբրոնեանց ատմը, Մո-
ղեանց ատմը, Մուսեանց ատ-
մը, ու Կորհեանց ատմը։ Ե՛
59 Կահաթ ծնաւ Ամրամը։ Ու Ամ-

րամին կնկանը անունը Յոքաբեդ
էր, Ղեւիին աղջիկը, որուն Եգիպտոսի մէջ ծնաւ
Ղեւիին. ու անոնք Ամրամին ծնաւ Ահարոնը ու Մովսէսը և
անոնց քոյրը Մարիամը։ Ե՛ Ա- 60
հարոնին՝ Նադաբը և Աբիհուդը,
Եղիազարը ու Իթամարը ծնան։
Բայց Նադաբ ու Աբիհուդ՝ Տէ- 61
րոջը առջեւը օտար կրակ մատու-
ցած ատեննին մեռան։ Արդ՝ ա- 62
նոնցմէ համրուածները՝ այսինքն
մէկ ամսականէն վեր եղող բոլոր
արուները քառասունեակ հազար
հոգի էին. քանզի անոնք Իսրա-
յէլի որդւոցը հետ չհամրուե-
ցան, Իսրայէլի որդւոցը մէջ ա-
նոնց ժառանգութիւն չտրուե-
լուն համար։
Մովաբի դաշտերուն մէջ՝ Ե- 63
րիքովի դիմաց Յորդանանու մօտ՝
Իսրայէլի որդիքը հաշիւի անցը-
նեց Մովսէսին ու Եղիազար քա-
հանային համրածնները ասոնք են։
Ե՛ ասոնց մէջը բնաւ մէկ մարդ 64
մը չկար Իսրայէլի որդւոցը Տէրոջ
համրուածներէն՝ որոնք որ Մով-
սէս ու Ահարոն քահանան Սինա-
յի անապատին մէջ համրեցին։
Քանզի Տէրը անոնց համար ըսեր 65
էր որ՝ Անշուշտ անապատին մէջ
պիտի մեռնին. ուստի անոնցմէ
մարդ մը չմնաց. բայց՝ ի Յեփո-
նեան Քալէբէն ու Նաւեան Յե-
սուէն։

ԳԼ. ԻԷ

Ու Յովսեփի որդւոյն Մանա- 1
սէին ատմերէն՝ Մանասէի որդ-
ւոյն Մաքիրի որդւոյն Գաղաադի
որդւոյն Փիւերի որդւոյն Սալպա-
ադին աղջիկները մօտեցան. ու
աղջիկներուն անուններըը ասոնք
են. Մաալա, Նոա, Եգղա,
Մեղքա ու Թերսա. Ասոնք Մով- 2
սէսին և Եղիազար քահանային
ու իշխաններուն և բոլոր ժո-
ղովրդին առջեւը կայնեցան ժո-
ղովրդի խորանին դուռը, ու ը-
սին. Մեր հայրը անապատին մէջ 3
մեռաւ. ու անիկա Տէրոջը դէմ

ժողովուած կորխի ժողովքին մէջը
չէր · բայց անիկայ իր մեղքովը
մեռաւ , ու ազգքնեք չունէր :
4 Ինչո՞ւ համար մեր հօրը անունը
իր տոհմին մէջէն վերնայ՝ ազգ
չունենալուն համար . մեզի կա-
լուածք տուէք մեր հօրը եղբայ-
5 րը մէջ : Ու Մովսէս անոնց դա-
6 տը Տէրոջը առջեւը դրաւ : Եւ
Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ ըսե-
7 լով . Սալպհադին աղջիկները
շիտակ խօսեցան , անպատճառ
անոնց ժառանգութիւն կալ-
ուածք տաս իրենց հօրը եղբայրը
մէջ , ու անոնց հօրը ժառան-
գութիւնը իրենց վերայ դարձը-
8 նես . Եւ Իսրայէլի որդւոցը խո-
սիր՝ ու ըսէս . Թէ որ մարդ մը
մեռնի , ու ազգ չունենայ , ա-
նոր ժառանգութիւնը իր աղջ-
9 կանը վերայ դարձընէք . Եւ թէ
որ անիկայ աղջիկ ալ չունենայ ,
անառնէք անոր ժառանգութիւ-
10 նը իր եղբայրներուն տաք . Եւ
թէ որ եղբայրներ ալ չունենայ ,
անառնէք անոր ժառանգութիւ-
նը իր հօրեղբայրներուն տաք .
11 Ու թէ որ հօրեղբայրներ ալ չու-
նենայ , անոր ժառանգութիւնը՝
իր տոհմին մէջ իր ամենէն մօտ
ազգականին տաք , ու ան ըլլայ
անոր ժառանգը . և ասիկայ՝ Իս-
րայէլի որդւոցը դատաստանի կա-
նոն ըլլայ , ինչպէս որ Տէրը Մով-
սէսին պատուիրեց :
12 Եւաբը Տէրը Մովսէսին ըսաւ .
Ա՛ Աբարիմի լեռը ելլէր , ու
տես ան երկիրը , որն որ Իսրա-
13 յէլի որդւոցը պիտի տամ . Եւ
ան տեսնելէդ ետքը , դուն ալ
քու ժողովուրդիդ պիտի խառ-
նուիս , ինչպէս որ քու եղբայրդ
14 Ահարոնը խառնուեցաւ . Ըրավ-
հետեւ դուք իմ հրամանիս դէմ
ապստամբութիւն ըրիք Սին ա-
նապատին մէջ ժողովքին հակա-
ռակութիւն ըրած ատենը , ու
անոնց առջեւը ջուրին վերայ
չհաստատեցիք ան չարին քովը : (Ա՛ ե կա-
դեսի Մերիպայի ջուրը՝ Սին
անապատին մէջ :)

Եւ Մովսէս խօսեցաւ Տէրոջը 15
ու ըսաւ . Տէրը բոլոր մարդոց 16
հոգիներուն Աստուածը՝ ատ ժո-
ղովուրդիս վերայ մարդ մը կեցը-
նէ , որ անիկայ անոնց առջեւէն 17
ելլէ ու մտնէ , ու զանոնք հանէ
ու մտցընէ . որպէս զի Տէրոջը
ժողովուրդը անհովիւ ոչխարներու
պէս չըլլայ :
Եւ Տէրը ըսաւ Մովսէսին . 18
Ա՛ քեզի Նաւէին որդին Յե-
սուն՝ որուն վերայ Հոգի կայ , ու
անոր վերայ ձեռքդ դիր . Եւ զա- 19
նիկայ Եղիազար քահանային ու
բոլոր ժողովքին առջեւը կացնե-
ցուր . և անոնց աչքին առջեւը
անոր պատուէր տուր . Ու քու 20
փառքէդ անոր վերայ դիր , որպէս
զի Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո-
ղովուրդը՝ անոր հնազանդութիւն
ընեն : Եւ անիկայ Եղիազար քա- 21
հանային առջեւը պիտի կայնի ,
ու Տէրոջը առջեւը Ուրիմին իրա-
ւունքովը անոր պիտի հարցնէ .
անոր խօսքովը պիտի ելլեն , ու
անոր խօսքովը մտնեն , ինքը՝ և
իրեն հետ Իսրայէլի որդիքը ու
բոլոր ժողովուրդը : Եւ Մովսէս ա- 22
նոնց ըրաւ , ինչպէս որ Տէրը
անոր հրամայեր էր . առաւ Յե-
սուն , ու զանիկայ Եղիազար քա-
հանային ու բոլոր ժողովքին առ-
ջեւը կացնեցուց : Եւ իր ձեռքը 23
րը անոր վերայ դնելով՝ անոր
պատուէր տուաւ , ինչպէս որ
Տէրը Մովսէսին ձեռքովը խօսեր
էր :

ԳԼ· ԻԸ

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 1
ըսելով . Պատուիրէ Իսրայէլի որդ- 2
ւոցը ու անոնց ըսէ . Իմ անուա-
շահոտ պատարագներուս ընծայ-
ուած հացը՝ որոշուած ատենին
ինծի մատուցանելու զգուշա-
թիւն ընէք : Ու անոնց ըսես . Ա- 3
նոնք են ան պատարագները՝ որ
Տէրոջը պիտի մատուցանէք . Օրը
երկու հատ մէկ տարեկան անա-
պատ գառներ միշտկընաւոր ող-
ջակիզի համար . Մէկ գառը՝ առ- 4

տուանց մասուցանել, ու մկկալ գառը՝ իրիկուան դէմ մատուցա-
5 նել։ Եւ մկ սպտուին տասնե-
րորդ մասը բարակ ալիւրով՝ հա-
ցի ընծայ ընէ, որ շաղուած պի-
պի ելլայ հիմնի մը քառորդ ձեզ-
6 ուած եղով։ Ասիկայ Սինայ լե-
ռանը վրայ սահմանուած մշտա-
մնջենաւոր ողջակէզ է, Տէրո-
7 ջը անուշահոտ պատարագ ըլլա-
լու համար։ Ու անոր թափելու
նուէրը ամէն մկ գառին հա-
մար՝ հիմնի մը չորրորդ մասը
ըլլայ, օղին առջը սեղին մէջ
թափելու նուէր ընէս Տէրոջը։
8 Եւ մկկալ գառը՝ իրիկուան դէմ
մատուցանես, ու առաւտան հա-
ցի ընծային ու անոր թափելու
նուէրին պէս ընես, Տէրոջը ա-
նուշահոտ պատարագ ելլալու։
9 Բայց շաբաթ օրը՝ մկ տասե-
կան երկու անարատ գառներ՝
ու եղով շաղուած երկու տասա-
նորդ բարակ ալիւր հացի ընծա-
յի համար, ու անոր թափելու
10 նուէրը պիպի տապուանէ։ Ասի-
կայ մշտնջենաւոր ողջակէզին ու
անոր թափելու նուէրին՝ի զատ,
ամէն շաբաթ օրուան ողջակէզը
պիպի ելլայ։
11 Եւ ձեր ամսագլխնեաւն մկ Տէրոջը ողջակէզ մատուցա-
նէք, երկու զաւակ՝ մկ խոյ՝
12 ու եօթը հատ մկ տարեկան ա-
նարատ գառներ. Եւ ամէն մկ
զաւակին համար՝ եղով շաղ-
ուած իրիք տասնորդ բարակ
ալիւր հացի ընծայ, և մկ խո-
յին համար՝ եղով շաղուած եր-
13 կու տասնորդ բարակ ալիւր
հացի ընծայ, Ու ամէն մկ գա-
ռին համար՝ եղով շաղուած մկ-
մկ տասնորդ բարակ ալիւր
հացի ընծայ Նպատուանէ։ Տէրո-
ջը ողջակէզ ու անուշահոտ պա-
14 տարագ ելլալու։ Եւ անոնց թա-
փելու նուէրները՝ ամէն մկ զա-
ւակին համար կէս հիմնէն, ու մկ
խոյին համար՝ հիմնին երրորդ
մասը, և ամէն մկ գառին հա-
մար՝ հիմնին չորրորդ մասը գի-
նի պիտի ըլլայ, ասիկայ՝ տարեշր
ամիսներուն համար՝ ամէն ամիս
15 նպատուհելու ողջակէզին է։ Եւ
մշտնջենաւոր ողջակէզին՝ի զատ՝
մէղքի պատարագի համար՝ այ-
ծեքերէն նախատ մը իր թափելու
նուէրովը մկկուղ մատուցուի
Տէրոջը։
16 Եւ առաջին ամսուն չորեքտաս-
17 ներորդ օրը՝ զատիկ է Տէրոջը։
Ու ան ամսուն հնգետասաներորդ
օրը տօն է, եօթը օր բաղարջ
18 ուտուի։ Առաջին օրը՝ սուրբ ժո-
ղով պիպի ելլայ, բնաւ ծառայա-
կան գործ մը չընէք։ Եւ Տէրո-
19 ջը պատարագ ու ողջակէզ մա-
տուցանէք, երկու զաւակ՝ մկ
խոյ՝ ու եօթը հատ մկ տարե-
կան գառներ, անոնք անարատ
ըլլան ձեզի։ Եւ անոնց հացի ըն-
20 ծան՝ եղով շաղուած բարակ ա-
լիւր ելլայ, ամէն մկ զաւակին
համար՝ իրիք տասնորդ,
ու մկ խոյին համար՝ երկու տա-
սանորդ մատուցանէք։ Եօթը
21 գառներէն՝ ամէն մկ գառին
համար՝ մկմկ տասնորդ մա-
տուցանէք։ Եւ ձեզի քառո-
22 թիւն ընելու համար՝ այծերէն
մկ նախատ մէղքի պատարագ
նպատուհանէ։ Ասոնք՝ մշտնջենա-
23 ւոր ողջակէզ եղող առաւտուան ող-
ջակէզինէն՝ի զատ պիտի մա-
տուցանէք։ Ան եօթը օրերուն
24 ամէն մկ օրը՝ առանց պէս Տէրո-
ջը անուշահոտ պատարագ ընէք։
մշտնջենաւոր ողջակէզին՝ի զատ՝
ասիկայ ու ասոր թափելու նուէ-
րը պիտի մատուցուի։ Եւ եօթ-
25 նեքորդ օրը՝ սուրբ ժողով պի-
տի ըլլայ ձեզի, ընաւ ծառայա-
կան գործ մը պիտի չընէք։
26 Եւ երախայրիներուն օրը՝ եր-
բոր ձեր շաբաթներուն պօնէն
մկ Տէրոջը նոր հացի ընծայ կը
մատուցանէք, սուրբ ժողով ըլ-
լայ ձեզի, ընաւ ծառայական
գործ մը չընէք։ Ու Տէրոջը ա-
27 նուշահոտ ողջակէզի համար՝ եր-
կու զաւակ, մկ խոյ ու մկ
տարեկան եօթը հատ գառներ

28 մատուցանէք. Եւ անոնց հացի
ընծան՝ ամէն մէկ զաւակին հա-
մար իրեք առանոր, ու մէկ
խոյին համար երկու առանոր,
29 Եօթը գառներէն՝ ամէն մէկ գա-
ռին համար մէյմէկ առանոր
եղով շաղուած բարակ ալիւր
30 Տէրոջ ընծան. Ե՛ ձեզի քաւու-
թիւն ընելու համար՝ այծերէն
31 մէկ նախատ Տէրոջ. Մշտնջ-
ենաւոր ողջակէզին ու անոր
հացի ընծային՝ ի զատ, ասոնք
ալ իրենց ըմպելիքը նուիրեցէք
մատուցանէք. Ե՛ անարատ ըլ-
լան ձեզի:

ԳԼ. ԻԹ

1 Ե՛ եօթներորդ ամսուն մէջ
ամսուն առաջին օրը՝ առիթ ժո-
ղով ըլլայ ձեզի. բնաւ ծառա-
յական գործ մը չընէք. փող
2 հնչեցնելու օր ըլլայ ձեզի: Եւ
Տէրոջը անուշահոտ ողջակէզի հա-
մար՝ մէկ զառապակ, մէկ խոյ,
ու եօթը հատ մէկ տարեկան
անարատ գառներ մատուցանէք.
3 Եւ անոնց հացի ընծան՝ մէկ
զառապակին համար՝ իրեք առաս-
նորդ, ու մէկ խոյին համար՝ եր-
4 կու առանորդ. Եւ եօթը գառ-
ներէն՝ ամէն մէկ գառին համար՝
մէյմէկ առանորդ եղով շաղ-
5 ուած բարակ ալիւր ըլլայ. Եւ
ձեզի քաւութիւն ընելու համար՝
այծերէն մէկ նախատ մեղքի պա-
6 տարագ Տէրոջ: Ասոնք՝ Տէ-
րոջը անուշահոտ պատարագ Տ-
էրոջ. ամսամուտի ողջակէ-
զը ու անոր հացի ընծան, և մշ-
տնջենաւոր ողջակէզը ու անոր
հացի ընծան, և ամանց թափելու
նուէրները իրենց կանոնովը Տ-
էրոջ անուշահոտութեան՝ ի զատ:
7 Եւ ա՛ւ եօթներորդ ամսուն
տասներորդ օրը՝ առիթ ժողով
ըլլայ ձեզի. ու ձեր անձերը պի-
տի խոնարհեցնէք, ո՛ եւ է գործ
8 մը չընէք: Եւ Տէրոջը ա-
նուշահոտ ողջակէզի համար՝ մէկ
զառապակ, մէկ խոյ, ու եօթը
հատ մէկ տարեկան գառներ մա-
տուցանէք. անոնք ձեզի անա-
րատ ըլլան. Եւ անոնց հացի ընծան՝ 9
ամէն մէկ զառապակին հա-
մար իրեք առանորդ, ու մէկ
խոյին համար երկու առանորդ,
Եօթը գառներէն՝ ամէն մէկ գա- 10
ռին համար՝ մէյմէկ առանորդ
եղով շաղուած բարակ ալիւր
ըլլայ. Ու այծերէն մէկ նախատ 11
մեղքի պատարագ Տէրոջ. բաց՝ ի քաւութեան օրը Տէր-
ոջ մեղքի պատարագէն, ու
միշտնջենաւոր ողջակէզին և անոր
հացի ընծային, ու անոնց թա-
փելու նուէրներին:
Եւ եօթներորդ ամսուն հնգե- 12
տասներորդ օրը՝ առիթ ժողով
ըլլայ ձեզի. բնաւ ծառայական
գործ մը չընէք. ու եօթը օր Տէ-
րոջը տօն պահէք: Եւ Տէրոջը 13
ողջակէզ ո՛ւ անուշահոտ պատա-
րագի համար՝ տասներեք զառա-
պակ, երկու խոյ, ո՛ւ մէկ տա-
րեկան տասներորդ գառներ մա-
տուցանէք. անոնք անարատ պի-
տի ըլլան. Եւ անոնց հացի ըն- 14
ծան՝ տասներեք զառապակներէն
ամէն մէկ զառապակին համար՝ ի-
րեք առանորդ, ու երկու խո-
յերէն ամէն մէկ խոյին համար՝
երկու առանորդ, Եւ տասնե- 15
տասներորդ գառներէն ամէն մէկ գառին
համար՝ մէյմէկ առանորդ եղով
շաղուած բարակ ալիւր ըլլայ.
Ու այծերէն մէկ նախատ 16
մեղքի պատարագ Տէրոջ, բաց՝ ի
միշտնջենաւոր ողջակէզին՝ ու ա-
նոր հացի ընծային և թափելու
նուէրին:
Եւ երկրորդ օրը՝ տասներկու 17
զառապակ, երկու խոյ, ո՛ւ մէկ
տարեկան տասներորդ անարատ
գառներ Տէրոջ. Եւ անոնց 18
հացի ընծան՝ ու թափելու նուէր-
ները՝ զառապակներուն, խոյերուն
ու գառներուն համար՝ իրենց
թուոյն համեմատ՝ ըստ օրինի պէ-
պէ ըլլան. Ու այծերէն մէկ նա- 19
խատ՝ մեղքի պատարագ Տէրոջ, բաց՝ ի միշտնջենաւոր ող-
ջակէզին՝ և անոր հացի ընծային

ու Թափիլը նուէրնէրէն։
20 Եւ երրորդ օրը՝ տասնեւմէկ
զաւրակ, երկու խոյ, ո՛ւ մէկ
տարեկան տասնեւչորս անարատ
21 գառնէր Տիրոջմանէ։ Եւ անոնց
հացի ընծան՝ ու Թափիլը նուէր-
նէրը՝ զաւրակիներուն, խոյերուն
ու գառնէրուն համար, իրենց
Թուոյն համեմատ՝ ըստ օրինի
22 պիտի ըլլան։ Ու մէկ նոխազ՝
մեղքի պատարագ Տիրոջմանէ,
բայց ՚ի մշանջենաւոր ողջակէզին,
և անոր հացի ընծայէն ու Թա-
փիլը նուէրնէրն։
23 Եւ չորրորդ օրը՝ տասը զաւ-
րակ, երկու խոյ ու մէկ տարե-
կան տասնեւչորս անարատ գառ-
24 նէր Տիրոջմանէ։ Անոնց հացի
ընծան՝ ու Թափիլը նուէրնէրը՝
զաւրակիներուն, խոյերուն ու
գառնէրուն համար, իրենց Թո-
ւոյն համեմատ՝ ըստ օրինի պիտի
25 ըլլան։ Ու այծէրէն մէկ նոխազ՝
մեղքի պատարագ Տիրոջմանէ,
բայց ՚ի մշանջենաւոր ողջակէզին,
և անոր հացի ընծայէն ու Թա-
փիլը նուէրնէրն։
26 Եւ հինգերորդ օրը՝ ինը զաւ-
րակ, երկու խոյ, ո՛ւ մէկ տարե-
կան տասնեւչորս անարատ գառ-
27 նէր Տիրոջմանէ։ Եւ անոնց հա-
ցի ընծան՝ ու Թափիլը նուէր-
նէրը՝ զաւրակիներուն, խոյերուն
ու գառնէրուն համար, իրենց
Թուոյն համեմատ՝ ըստ օրինի
28 պիտի ըլլան։ Ու մէկ նոխազ՝
մեղքի պատարագ Տիրոջմանէ,
բայց ՚ի մշանջենաւոր ողջակէզին,
և անոր հացի ընծայէն ու Թա-
փիլը նուէրնէրն։
29 Եւ վեցերորդ օրը՝ ութը զաւ-
րակ, երկու խոյ, ո՛ւ մէկ տարե-
կան տասնեւչորս անարատ գառ-
30 նէր Տիրոջմանէ։ Եւ անոնց հա-
ցի ընծան՝ ու Թափիլը նուէր-
նէրը՝ զաւրակիներուն, խոյերուն
ու գառնէրուն համար, իրենց
Թուոյն համեմատ՝ ըստ օրինի
31 պիտի ըլլան։ Ու մէկ նոխազ՝ մեղ-
քի պատարագ Տիրոջմանէ, բայց
՚ի մշանջենաւոր ողջակէզին, և
անոր հացի ընծայէն, ու Թափիլ-
լը նուէրնէրէն։
Եւ եօթներորդ օրը՝ եօթը 32
զաւրակ, երկու խոյ, ո՛ւ մէկ
տարեկան տասնեւչորս անարատ
գառնէր Տիրոջմանէ։ Եւ անոնց 33
հացի ընծան՝ ու Թափիլը նուէր-
նէրը՝ զաւրակիներուն, խոյերուն
ու գառնէրուն համար, իրենց
Թուոյն համեմատ՝ ըստ օրինի
պիտի ըլլան։ Ու մէկ նոխազ՝ մեղ- 34
քի պատարագ Տիրոջմանէ, բայց
՚ի մշանջենաւոր ողջակէզին, և
անոր հացի ընծայէն, ու Թափիլ-
լը նուէրնէրէն։
Ութերորդ օրը՝ ձեզի ժողո- 35
ւրդական գործ մը ընէք։ Ե՛ւ 36
Տէրոջը՝ ողջակէզ ո՛ւ անուշահոտ
պատարագի համար՝ մէկ զաւ-
րակ, մէկ խոյ, ո՛ւ մէկ տարե-
կան եօթը անարատ գառնէր
մասուցանէք։ Եւ անոնց հացի 37
ընծան՝ ու Թափիլը նուէրնէրը՝
զաւրակիին, խոյին ու գառնէ-
րուն համար, իրենց Թուոյն հա-
մեմատ՝ ըստ օրինի պիտի ըլլան։
Ու մէկ նոխազ՝ մեղքի պատա- 38
րագ Տիրոջմանէ, բայց ՚ի մշտընջ-
ենաւոր ողջակէզին, և անոր
հացի ընծայէն, ու Թափիլը
նուէրնէրն։
Ձեր ուներուն մէջ տուած պի- 39
տի մատուցանէք Տէրոջը։ Ձեր
ուխտերուն, ու ձեր կամաւոր
ընծաներուն ողջակէզներուն, հա-
ցի ընծաներուն, Թափիլը նուէր-
նէրուն ու խաղաղութեան զոհե-
րուն ՚ի զատ։
Եւ Մովսէս՝ Իսրայէլի որդի- 40
ներուն պատուիրեց ան ամէնը՝ որ Տէ-
րը Մովսէսին պատուիրեր էր։

ԳԼ. Լ

Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդի- 1
ներուն ցեղերուն խօսեցաւ՝ ըսելով. Տէրոջը պատուի-
րած հրամանը ասե՛ է. Թէ որ 2
մէկ մարդ մը Տէրոջը ուխտ ընէ,
կամ երդում ընելով իր անձը կա-
պելու ըլլայ, իր խօսքը պարապ

չհանէ , բոլոր իր բերմնէն եղա-
ծին պէս ընէ ։
3 Եւ թէ որ մէկ կնիկ մը Տէ-
ռոջը ուխտ ընէ , ու իր մանկու-
թեան առնը՝ իր հօրը տանը
4 մէջ ջինւէը կապելու ըլլայ , Ե-
ւնոր հայրը՝ անոր ուխտը ու ան-
ձին վրայ կապած կապը լսէ ,
և անոր հայրը բան մը չըսէ ա-
նոր , անառնը անոր բոլոր ու-խ-
տերը պիտի հաստատութիւն , ու
անձին վրայ կապած բոլոր կա-
պերն ալ պիտի հաստատութիւն ։
5 Բայց թէ որ անոր հայրը՝ իր
լսած օրը զանիկայ արգիլէ , ա-
նոատնը անոր բոլոր ուխտերը ,
ու անձին վրայ կապած կապերը
անոր ընէ պիտի ըլլան , և Տէրը ա-
նոր Թողութիւն պիտի տայ , քան-
զի անոր հայրը զանիկայ արգիլեց ։
6 Եւ թէ որ կարգաւորէն առը
ուխտ ընէ , կամ իր շրթունքնե-
րէն իր անձը կապող խօսք մը ել-
7 լէ , ու անոր էրիկը լսէ , և լը-
սած օրը անոր բան մը չըսէ , ան-
առնը անոր ուխտերը պիտի
հաստատութիւն , ու իր անձին վը-
րայ կապած կապերն ալ պիտի
8 հաստատութիւն ։ Բայց թէ որ ա-
նոր էրիկը՝ իր լսած օրը զանի-
կայ արգիլէ , անառնը անոր
վրայ եղած ուխտը , ու շրթունք-
նէրէն եղած խօսքը՝ որով իր ան-
ձը կապեր էր , անխափան կ՚ըլլան ,
և Տէրը անոր Թողութիւն պիտի
տայ ։
9 Բայց այրեւսրի կամ արձակ-
ուածի մը ուխտը՝ ո՞ր իր անձին
վրայ կապած ինչ և իցէ կապը՝
10 իր վրայ հաստատ պիտի մնայ ։ Ե-
թէ որ անիծոյ՝ իր էրիկոջը տա-
նը մէջ ուխտ ըրած էր , կամ ել
գումով իր անձին վրայ կապ կա-
11 պեր էր , Ու անոր էրիկը լսելով՝
բան մը բոլոր չէր անոր , և զանի-
կայ արգիլած չէր , անառնը անոր
բոլոր ուխտերը պիտի հաստատ
ուին , ու իր անձին վրայ կապած
կապերը հաստատ պիտի մնան ։
12 Բայց թէ որ անոր էրիկը՝ իր լսած
օրը զանոնք խափանեց , անոր խո-
սքերէն ուխտ ընելու ու իր անձը կապելու
համար՝ անոր բերնէն ելած բոլոր
խօսքերը անվաւեր պիտի ըլլան ,
ինքն անոր էրիկը խափանեց զա-
նոնք , և Տէրը անոր Թողութիւն
պիտի տայ ։ Ինչուան մը ամէն ուխտ՝ 15
ու անձը խոնարհեցնելու համար
ըրած կապող երդումը՝ անոր է-
րիկը կրնայ հաստատել , ու անոր
էրիկը կրնայ խափանել ։ Եւ թէ 14
որ անոր էրիկը օրէ օր անոր բան
մը չըսէ , անառնը անոր ամէն
ուխտերը՝ ու վրան եղած կապե-
րը կը հաստատէ , իր լսած օրը
անոր բան մը չըսելուն համար՝
զանոնք հաստատած կ՚ըլլայ ։ Բայց 15
թէ որ լսած օրէն ետքը՝ մէկ կեր-
պով մը խափանէ զանոնք , անա-
ռնը ինքը պիտի կրէ անոր ա-
նօրէնութիւնը ։
Էրկան մը ու անոր կնկանը 16
մէջ , Ե հօր մը ու մանկութեան
առնը իր հօրը տունը Բնակող
աղջկանը մէջ պատահելու հանգե-
լորը առնք էն , որոնք Տէրը
Մովսէսին պատուիրեց ։

ԳԼ. ԼԱ

Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 1
ըսելով , Մադիանացիներէն Իս- 2
րայէլի որդւոց վրէժը առնելս ,
ու ետքը քու ժողովուրդիդ
հաւաքուիս ։ Եւ Մովսէս ժողո- 3
վուրդին խօսեցաւ՝ ու ըսաւ ,
Ձեզմէ մարդիկներ պատրաս-
տուին պատերազմի համար , ու
Մադիամու վրայ երթան , որ
Մադիամէն Տէրոջը վրէժը առ-
նեն ։ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն 4
ամէն մէկէն հազարական մարդ
պատերազմի խրկեք ։ Եւ Իսրա- 5
յէլի հազարապետներէն ամէն մէկ
ցեղէն հազարական մարդ ժո-
ղովեցաւ , այսինքն՝ տասներկու
հազար հոգի պատերազմի համար
պատրաստուած ։ Եւ Մովսէս պա- 6
տերազմի խրկեց զանոնք , ամէն
մէն ցեղէն հազարական մարդ , ու
անոնց հետ Եղիազար քահանա-
յին որդին Փենեհէսը պատե-
րազմի իրիկից , պատն ձեռքն էին

ուրբ անօթներըը, ու ապրարա-
7 րեղենն փողերը: Եւ Մադիա-
նացւոց գէմ պատերազմելոյն,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրա-
մայեր էր, ու անոնց բոլոր էրիկ
8 մարդիկներըը մեռցուցին. Եւ ա-
նոնց սպանուածներեն զատ Մա-
գիամն Թագաւորներն ալ՝ Եւեն,
Րակեմը, Սուրը, Ուրը եւ Ռեբէն՝
Մադիամու հինգ Թագաւորնե-
րըը սպաննեցին, ու Բէովրի որ-
դին Բաղաամը սրով մեռցուցին:
9 Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Մադիա-
նացւոց կիներըը ու տղաքներըը
գերի առին, ու անոնց բոլոր ա-
ներուններըը, և հօտերը, ու ըս-
10 տացուածքը Թալէցին: Եւ ա-
նոնց բնակած բոլոր քաղաքներըը
ու բոլոր բերդերըը կրակով այրե-
11 ցին: Եւ բոլոր աւարը ու բոլոր
կողոպուտը առին՝ մարդէ մինչեւ
12 անասուն: Եւ գերիներըը ու կո-
ղոպուտը եւ աւարը Մովսէսին՝
Եղիազար քահանային՝ ու Իսրա-
յէլի որդւոցը ժողովքին՝ բանա-
կը բերին, որ Երիքովի դէմ հոլշ
Յորդանանու մօտ Մաբաի գաշ-
տերուն մէջն էր:
13 Եւ Մովսէս ու Եղիազար քա-
հանան՝ եւ ժողովքին բոլոր իշ-
խաններըը բանակէն գուրս ելան
14 գանոնք դիմաւորելու: Եւ Մով-
սէս՝ պատերազմէն գարձող զօ-
րքոյ իշխաններուն, հազարապետ-
ներուն ու հարիւրապետներուն
15 պրպոցեցաւ, Եւ Մովսէս անոնց
ըսաւ. Ա՞րդեօք բոլոր կիներըը
16 ողջ Թողուցիք: Ա՛նա Բաղաա-
մին խրատովը առանք պատճառ ե-
ղան, որ Իսրայէլի որդիքը Տէրո-
ջը գէմ մեղանչեցին Փողովրի
գործին մէջ, և Տէրոջը ժողով-
քին վրայ ան հարուածը եկաւ:
17 Ուստի հիմա տղաքներէնն ամէն
արուն մեռցուցէք, ու բոլոր կը-
նիկներըը՝ որ էրիկ մարդ գիտցած
են արուի հետ պառկելով՝ մեռ-
18 ցուցէք: Եւ կիներէնն՝ ան բոլոր
մանկահասակ աղջիկները՝ որ էրիկ
մարդ գիտցած չեն արուի հետ
պառկելով՝ ձեզի ողջ Թողուցէք:
Եւ գուք հօթը օր բանակին 19
դուրսը մնայէք. ով որ մարդ
մեռցուցեր է, ու ով որ մեռա-
ծի դպեր է, երրորդ օրը՝ ու
հօթներորդ օրը Թող մաքրուի՝
Թէ գուք և Թէ ձեր գերիները:
Եւ ամէն հանդերձը՝ ու ամէն 20
մորթէ ընտուած ամանը՝ և այծի
մազէ շինուած ամէն բանը՝ ու
ամէն փայտեղէն ամանը մաքրե-
ցէք:
Եւ Եղիազար քահանան՝ պա- 21
տերազմի գացող զօրքերուն ը-
սաւ. Ահա ասիկայ է այն օրէն-
քին կանոնը, որ Տէրը Մովսէ-
սին հրամայեց: Միայն ոսկին, 22
արծաթը, պղինձը, երկաթը, ա-
ղագը ու կապարը, Ամէն կրակը 23
մտնելու բանը՝ կրակէ անցընեք,
ու մաքուր պիտի ըլլայ. բայց
մաքրութեան ջրով մաքրուի. ա-
կայն կրակը չմտնելու բանը՝ ջու-
րէ անցընեք: Ու հօթներորդ օ- 24
րը՝ ձեր հանդերձները լուաք՝ և
մաքուր ըլլաք, ու հոգը բանա-
կին մէջ մտնեք:
Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝ 25
ըսելով. Դուն՝ Եղիազար քահա- 26
նային ու ժողովքին նահապետու-
թեանց իշխաններուն հետ՝ ա-
նոնց հաշուած կողոպուտին գումարը սուր,
մարդէ մինչեւ անասուն, Եւ ան 27
կողոպուտը՝ պատերազմի գացող
պատերազմողներուն ու բոլոր
ժողովքին հաւասարապէս բաժ-
նեա: Եւ պատերազմի գացող 28
պատերազմողներէն Տէրոջը հասը
առնես. հինգ հարիւրէն մէկը՝
Թէ մարդիկներէն, Թէ արջառ-
ներէն, Թէ էշերէն և Թէ ոչ-
խարներէն: Ան հասը անոնց կէս 29
բաժիներէն պիտի առնես, ու Ե-
զիազար քահանային տաս՝ իբրև
Տէրոջը բնծայ: Եւ Իսրայէլի որդ- 30
ւոցը կէս բաժիներէն՝ հիսուներէն մէ-
կը առնես, Թէ մարդիկներէն,
Թէ արջառներէն, Թէ էշերէն,
Թէ ոչխարներէն, Ա՛յ ամէն ա-
նասուններէն, ու անոնք Տէրոջը
խորանին պահապանութիւնը ընող
Ղեւտացիներուն տաս: Եւ Մով- 31

ահա ու Եղիազար քահանան՝ Տէրոջը Մովսէսին հրամայածին պէս
32 բրին։ Եւ կողոպուտը՝ այնդհան պատերազմող զօրքին առած աւարին գումարը սա էր. վեց հարիւր հազար ոչխար,
33 Հօմանասունեւհինգ հազար
34 հազար արջառ, ու վեհասունե-
35 մէկ հազար էշ. Եւ մարդիկին-
բէն՝ երիկ մարդու անկողին չը-
գիտցող կնիկներեան ամէնը՝ եր-
սունեւերկու հազար հոգի էին։
36 Եւ պատերազմի գացողներուն
կէս բաժինը սա էր. ոչ-
խարներուն թիւը՝ իրիք հարիւր
հազարեւհօթը հազար հինգ հար-
37 իւր էր. ու ոչխարներէն՝ Տէրո-
ջը հասը՝ վեց հարիւր հօմանա-
38 սունեհինգ հոգւոյ. Եւ արջա-
ները հերսունեվեց հազար ըլլալով՝
անոնցմէ Տէրոջը հասը՝ հօմա-
39 նասունեհինգ արջառ եղաւ. ու
էշերը՝ հերսուն հազար հինգ
հարիւր ըլլալով՝ անոնցմէ Տէրոջը
հասը՝ վեհասունեմէկ էշ եղաւ.
40 Եւ մարդիկները՝ տասնեվեց հա-
զար հոգի ըլլալով, անոնցմէ Տե-
րոջը հասը՝ հերսունեհոգի
էղաւ։
41 Եւ Մովսէս Տէրոջը նուիր-
ուած հասը Եղիազար քահանային
տուաւ, ինչպէս որ Տէրը Մով-
սէսին հրամայեր էր։
42 Եւ Իսրայէլի որդւոցը կէս
բաժինէն ալ՝ որն որ Մովսէս
պատերազմողներէն զատեր էր՝
43 Տէրոջը հասը սա՛սա՛։ Եւ ժողով-
քին կէս բաժինը՝ իրիք հարիւր
հերսունեհօթը հազար հինգ հար-
44 իւր ոչխար, Երսունեվեց հա-
45 զար արջառ, Երսուն հազար
46 հինգ հարիւր էշ, ու տասնեվեց
47 հազար հոգի էր։ Եւ Մովսէս՝
Իսրայէլի որդւոցը կէս բաժի-
նէն՝ թէ մարդկին, թէ անասու-
նէն՝ յիսուներէն մէկը առնելով,
Տէրոջը խորանին պահապանեվթե-
ղը ընող Ղեւտացիներուն տուաւ,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին հրա-
մայեր էր։
48 Եւ զօրքին հազարապետներուն
վերակացուները՝ այսինքն հազար
պետերը ու հարիւրապետ-
ները Մովսէսին մօտեցան։ Ու Մով- 49
սէսին ըսին. Քու ծառաներդ-
մեր ձեռքին տակը եղող պատե-
րազմողներուն գումարը առինք,
ու մեզմէ մարդ մը պակաս չէ։
Ուստի ամէն մէկիմնիս հինչ որ 50
գտանք՝ Տէրոջը ընծայ բերինք,
ականի զարդեր, շղթաներ, ապա-
րանջաններ, մատնիներ, օղեր ու
բանջապեղ կամարներ, որ Տէրոջը
առջեւը մեր հոգիներուն քաւու-
թիւն ընենք։ Եւ Մովսէս ու Ե- 51
զիազար քահանան անոնցմէ ոսկին
առին, ամէնն ալ բանուած բա-
ներ էին։ Եւ հազարապետներէն 52
ու հարիւրապետներէն Տէրոջը
մատուցուած ընծային բոլոր ոս-
կին՝ տասնեվեց հազար հօթը
հարիւր չիւսուն սիկղ էր։ Պա- 53
տերազմողներուն ամէն մէկը ի-
րեն համար կողոպտած աւեր էր։
Եւ Մովսէս ու Եղիազար քահա- 54
նան՝ հազարապետներէն ու հար-
իւրապետներէն ոսկին առին, և
ժողովքի խորանը բերին, որ Տե-
րոջը առջեւը Իսրայէլի որդւոցը
յիշատակը ըլլայ։

ԳԼ. ԼԲ

Եւ Ռուբենի որդիքը ու Գա- 1
դի որդիքը խիստ շատ անասուն-
ներ ունէին. ուստի Յազերի եր-
կիրը ու Գաղասադի երկիրը տես-
նելով՝ որ ահա ան տեղը անա-
սուն պահելու յարմար տեղ մըն է,
Գադի որդիքը ու Ռուբենի որ- 2
դիքը գացին, ու Մովսէսին, Ե-
զիազար քահանային, և ժողով-
քի իշխաններուն հետ խօսելով՝
ըսին. Աստարովթը, Դիբոնը, Յա- 3
զերը, Նեմրան, Եսեբոնը, Եղե-
ալէն, Սեբաման, Նաբաւը ու
Բէոնը, Այսինքն՝ Տէրոջը Իսրա- 4
յէլի ժողովքին առջեւը զարկած
երկիրը՝ անասուն պահելու յարմար
երկիր մըն է, ու քու ծառաներդ
անասուններ ունին. Եւ ըսին, 5
Թէ որ մենք քու առջեւդ շնորհք
գտանք, սա երկիրը քու ծառա-

Նեռաւդ կալուածքի համար տըր-
ուի. մեղ Յորդանանէն մի՛ ան-
ցընէր։
6 Եւ Մովսէս Գադի որդւոցը՝ ու Ռուբենի որդւոցը ըսաւ. Ձեր եղբայրներըը պատերազմի երթան, ու դուք աս ուղղ նըս-
7 տիք։ Եւ ինչո՞ւ համար Իսրայէլի որդւոցը սիրտը կը թուլցընէք, որ չանցնին ան երկիրը՝ որն որ Տէրը անոնց տուած է։
8 Ձեր հայրերն ալ ասանկ ըրին, երբոր զանոնք Կադէս բառնեցի-
9 նէն խրկեցի երկիրը լրտեսելու համար։ Քանի անոնք մինչև Եշքոլի ձորը երթան, ու երկիրը տեսան, և Իսրայէլի որդւոցը սիրտը թուլցուցին, որ չմտնեն ան երկիրը՝ որն որ Տէրը անոնց
10 տուեր էր։ Եւ նոյն օրը Տէրը՛ջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ,
11 ու երդում ընելով՝ ըսաւ. Եգիպտոսէն ելած մարդիկներըը՝ քսան տարեկանէն վեր եղողներըը՝ ըս-
ըր սրտով ինծի չհնազանդելնուն համար, բնաւ սիրտ չտանենն ան երկիրը, որուն համար Աբ-
րահամին, Իսահակին ու Յակո-
12 բին երդում ըրի պատ. Բայց՝ ի կենէզեան Յեփոնէի որդին Քա-
ղէբէն, ու Նաւէի որդին Յե-
սուէն, որոնք կատարելապէս Տէ-
13 րոջը հետամնդ եղան։ Եւ Տէրը՛ջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զանոնք քառասուն տարի անապատին մէջ պըտտցուց, մինչև որ Տէրոջը առջևը չարութիւն ընող ազգը բո-
14 լորովին ոչնչացաւ։ Եւ ահա դուք ձեր հայրերուն տեղը եք՝ մեղաւոր մարդոց զաւակ-
ներու պէս, որ Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը Իսրայէլին վրայ
15 նորէն աւելցնէք։ Վասն զի թէ որ դուք անկէ խոտորիք, ան ալ նորէն աս ամբողջ ժողովուրդը անապատին մէջ պիտի ձգէ, ու դուք աս բոլոր ժողովուրդին կորստեան պատճառ պիտի ըլլաք։
16 Եւ անոնք մօտեցան անոր՝ ու ըսին, Մենք աս տեղս մեր ան-
ասունե՛նուն համար փարախներ, ու մեր քնտանեացը համար քա-
ղաքներ շինենք. Բայց մենք պէն- 17
քերնիս առնենք, ու շուտով Իս-
րայէլի որդւոցը առջևէն երթանք, մինչև որ զանոնք իրենց տեղերը տանինք. և մեր քնտա-
նիքը պարսպաւոր քաղաքներու մէջ քնակին, երկրին քնակչացը պատճառաւ։ Ո՛ մինչև որ Իս- 18
րայէլի որդւոց ամէն մէկը իր ժառանգութիւնը չժառանգէ, մենք մեր տուները չդառնանք։
Իսկ մենք Յորդանանէն անդին 19
կողմը անոնց հետ ժառանգու-
թիւն պիտի չառնենք, ինչու որ մեր ժառանգութիւնը՝ Յորդա-
նանէն այդին կողմը դէպ՛ի արևելք ինկած է։
Եւ Մովսէս ըսաւ անոնց. Եթէ 20
որ աս բանը ընէք, ու Տէրոջը առջևը պատերազմի համար վառեալ պէնք առնէք, Եւ Տէ- 21
րոջը առջևը՝ դուք ամէնքդ ալ պէնքերով Յորդանանէն անցնիք, մինչև որ անիկա իր թշնամինե-
րը իր առջևէն վռընտէ, Եւ ան 22
երկիրը Տէրոջը առջևը նուաճի, անկէ ետև երթաք ու դառնաք, Տէրոջը առջևը՝ ու Իսրայէլին առջևը անմեղ պիտի ըլլաք. և աս երկիրը Տէրոջը առջևը ձեզի կալուածք պիտի ըլլայ։ Բայց եթէ 23
որ այսպէս չընէք, ահա՛ Տէրոջը դէմ մեղք գործեցիք. ու գիտցէք որ ձեր մեղքը ձեզ պիտի գտնէ։ Ձեր քնտանեացը համար 24
քաղաքներ, ու ձեր հօտերուն համար փարախներ շինեցէք, ու ձեր բերնէն ելածը ըրէք։
Եւ Գադի որդիքը՝ ու Ռու- 25
բենի որդիքը Յեսուայի Մովսէսին՝ ըսելով. Ծառաներդ՝ մեր տիրոջը պատուիրածին պէս պի-
տի ընեն։ Մեր զաւակներըը, 26
մեր կիներըը, մեր հօտերը ու մեր բոլոր անասուններըը՝ հոս Գա-
ղաադի քաղաքներուն մէջ ըլնան. Բայց ծառաներդ՝ մեր տիրոջը 27
ըսածին պէս, ամէնքս ալ գունդ գունդ պատրաստուինք, ու Տէ-

բովը առջևէն անցնէինք պատերազմի համար։
28 Ընտանեաց Մովսէս՝ Եղիազար քահանային, ու Նաւէի որդւոյն Յեսուէին, և Իսրայէլի որդւոց ցեղերուն նահապետաց էն իշխանութեան տո պատուէրը տուաւ
29 անոնց վրայով։ Եւ Մովսէս ըսաւ անոնց, Թէ որ Գադի որդիքը՝ ու Ռուբէնի որդիքը՝ Տէրոջը առջևը ամէնքն ալ պատերազմի համար պատրաստուած՝ ձէզի հետ Յորդանանէն անցնին, ու ան երկիրը ձեր առջևը նուաճի, ան աստնը Գադացոց երկիրը տո
30 նուց կալուածք տաք։ Բայց թէ որ պատրաստուած ձէզի հետ չանցնին, անոնց կալուածքը ձէզի հետ Քանանաց երկրին մէջ ըլլայ։
31 Լաւ Գադի որդիքը և Ռուբէնի որդիքը պատասխան տուին՝ ու ըսին. Տէրը քու ծառաներուդ ինչպէս որ պատուիրեց, անանկ
32 պիտի ընենք։ Մենք զինուորներս առած՝ Տէրոջը առջևէն Քանանացոց երկիրը պիտի անցնինք, բայց մեր ժառանգութեան կալուածքը Յորդանանու սոգիի կողմը
33 ըլլայ։ Ուստի Մովսէս անոնց՝ այսինքն Գադի որդւոցը, ու Ռուբէնի որդւոցը, և Յովսեփեան Մանասէին կէս ցեղին տուաւ Ամորհացւոց Սհհոն թագաւորին թագաւորութիւնը, ու Բասանի Ովգ թագաւորին թագաւորութիւնը, երկիրը իր քաղաքներովը՝ ու երկրին քաղաքներուն բովտիքը եղած սահմաններովը։
34 Եւ Գադի որդիքը պատրաստուր քաղաքներ շինեցին, այսինքն Դիբոնը, Աստրովթը ու Աղոհ-
35 րը, Եւ Աստրօթ սովիանը, Յա-
36 զերը, ու Յոգբեհան, Եւ Բէթ-Նամրան ու Բէթհարանը, և հօտերու փարախներ ալ շինեցին։
37 Ռուբէնի որդիքն ալ Եսբոնը, Եղեաղէն ու Կարիաթեմը
38 շինեցին։ Ու Նեբաւը և Բէհէլմէոնը, որ սասնց անուններուը փոխեցին, ու Սիբաման. ու իրենց շինած քաղաքներուն իրենց տուած անուններուը դրին։
39 Եւ Մանասէան Մաքիրին որդիքը գացին, ու առին զանիկայ, և անոր մէջը բնակող Ամորհացիները վռնտեցին։ Եւ Մովսէս՝ Գաղաադը
40 տուաւ Մանասէան Մաքիրին, որ հոն բնակեցաւ։ Ու Մանասէան Յայիրը գնաց անոնց գիւղաքաղաքներուը առաւ, ու զանոնք Հաւօթ Յայիր անուանեց։
42 Եւ Նոբահը գնաց, ու Կանաթը ու անոր գիւղերը առաւ. և զանոնք իր անունովը՝ Նոբահ կոչեց։

ԳԼ. ԼԳ

1 Մովսէսին ու Ազարայէլին քահանային Եղիազարայ երկրէն իրենց ըսրքերովը հասած Իսրայէլի որդւոցը թիւնին առնելը տուիր էն։
2 Եւ Մովսէս՝ Տէրոջը հրամանովը ան նոց թիւնին հաշուուեցաւ՝ ան նոց գնաց քներուը գրեց, ու անոնց գնաց քներուն համեմատ՝ անոնց թիւնին առնելը տուիր էն։
3 Առաջին ամսուն մէջ՝ այսինքն առաջին ամսուն հնգետասանեորդ օրը՝ Պասեհէն չուեցին. զաւակին հետևեալ օրը Իսրայէլի որդիքը բարձր ձեռքով ելան բոլոր Եգիպտացւոց աչքերուն առջևը.
4 ու Եգիպտացիք իրենց ծոծրակը կը թաղէին, քանզի Տէրը անոնց բոլոր անդրանիկները ջարդեց. և Տէրը անոնց աստուածներուն վրայ դատաստան բրաւ։
5 Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Ռամեսէն չուեցին՝ Սոկքովթի իջևան ըրին։
6 Ու Սոկքովթէն չուեցին՝ անապատին ծայրը եղած Եթամը իջևան ըրին։
7 Եւ Եթամէն չուեցին՝ դէպ՝ի Փիհահիրոթի դարձան, որ Բէհեզեփոնին դիմացն է, ու Մագդոլին առջևը իջևան ըրին։
8 Եւ Փիհահիրոթէն առջևէն չուեցին, ու ծովուն մէջէն անցնելով՝ անապատը եկան, և Եթամի անապատին մէջ երեք օրուան ճամբ

բայ քալելով՝ Մեռայ ինձեան ըրին։
9 Եւ Մեռայեն չաւելով Եղիմը եկան, ու Եղիմի մէջ տասուերկու ջուրի աղբիւր՝ ու եօթանասուն արմաւենի կային, ու հոն ինձեան ըրին։
10 Եւ Եղիմեն չաւելով՝ կարմիր ծովուն քովը ինձեան ըրին։
11 Եւ կարմիր ծովեն չաւելով՝ Սինի անապատը ինձեան ըրին։
12 Եւ Սինի անապատեն չաւելով՝ Դաւիկա ինձեան ըրին։
13 Եւ Դաւիկայեն չաւելով՝ Եղեսը ինձեան ըրին։
14 Ու Եղեսեն չաւելով՝ Ռաւիդիմը ինձեան ըրին, ու հոն ժողովուրդին համար խմելու ջուր չկար։
15 Եւ Ռաւիդիմեն չաւելով՝ Սինոյի անապատը ինձեան ըրին։
16 Ու Սինոյի անապատեն չաւելով՝ Կիբրոթ Համթաւան ինձեան ըրին։
17 Եւ Կիբրոթ Համթաւայեն չաւելով՝ Ասերովթը ինձեան ըրին։
18 Ու Ասերովթեն չաւելով՝ Ռաթմանի ինձեան ըրին։
19 Եւ Ռամմանայեն չաւելով՝ Ռիմոնի փարեզը ինձեան ըրին։
20 Ու Ռիմոնի փարեզեն չաւելով՝ Լեբնան ինձեան ըրին։
21 Եւ Լեբնայեն չաւելով՝ Ռիսսան ինձեան ըրին։
22 Ու Ռիսսայեն չաւելով՝ Կեհելաթան ինձեան ըրին։
23 Եւ Կեհելաթայեն չաւելով՝ Սափար լեռը ինձեան ըրին։
24 Ու Սափար լեռնեն չաւելով՝ Քարադան ինձեան ըրին։
25 Եւ Քարադայեն չաւելով՝ Մաքելոթը ինձեան ըրին։
26 Ու Մաքելոթեն չաւելով՝ Թահաթը ինձեան ըրին։
27 Եւ Թահաթեն չաւելով՝ Թարան ինձեան ըրին։
28 Ու Թարայեն չաւելով՝ Մաթեկան ինձեան ըրին։
29 Եւ Մաթեկայեն չաւելով՝ Հասմոնան ինձեան ըրին։
30 Ու Հասմոնայեն չաւելով՝ Մոսերոթը ինձեան ըրին։
31 Եւ Մոսերոթեն չաւելով՝ Բանէ յականը ինձեան ըրին։
32 Ու Բանէ յականեն չաւելով՝ Գադգադ լեռը ինձեան ըրին։
33 Եւ Գադգադ լեռնեն չաւելով՝ Եօթբաթան ինձեան ըրին։
34 Ու Եօթբաթայեն չաւելով՝ Եբրոնան ինձեան ըրին։
35 Ու Եբրոնայեն չաւելով՝ Գասիոն գաբերը ինձեան ըրին։
36 Եւ Գասիոն գաբերեն չաւելով՝ Սինի անապատը՝ այսինքն Կադէսը ինձեան ըրին։
37 Եւ Կադէսեն չաւելով՝ Հոլը լեռը ինձեան ըրին, որ Եդոմի երկրին ծայրն է։
38 Ու Ահարան քահանան Տէրոջը հրամանովը Հոլը լեռը ելաւ, և հոն մեռաւ, քառասնեհինգերորդ տարին Եգիպտացւոց երկրէն ելլելուն պրպտացը հինգերորդ ամսուն առաջին օրը։
39 Եւ Ահարոն Հոլը լեռանը վրայ մեռած աատնը՝ հարիւր քառասուերկու տարեկան էր։
40 Եւ Քանանու երկրին հարաւայն կողմը բնակող Արադի Քանանացի թագաւորը՝ Իսրայէլի պրպտացը գալը լսեց։
41 Եւ Հոլը լեռնեն չաւելով՝ Սելմոնան ինձեան ըրին։
42 Ու Սելմոնայեն չաւելով՝ Փունոնը ինձեան ըրին։
43 Ու Փունոնեն չաւելով՝ Ովոթը ինձեան ըրին։
44 Եւ Ովոթեն չաւելով՝ Մովաբի սահմանին մէջ եղող Իյէ աբարիմը ինձեան ըրին։
45 Եւ Իյէ աբարիմեն չաւելով՝ Դիբոն գադը ինձեան ըրին։
46 Ու Դիբոն գադեն չաւելով՝ Գելմոն դեբլաթէմը ինձեան ըրին։
47 Ու Գելմոն դեբլաթէմեն չաւելով՝ Նաբաւին առջեը՝ Աբարիմի լեռնէրը ինձեան ըրին։
48 Եւ Աբարիմի լեռնէրեն չաւելով՝ Երիքովի դէմացը՝ Յորդանան մօտ՝ Մովաբի գաշտերուն մէջ ինձեան ըրին։ Ու հոն անոնք 49 Յորդանանու մօտ Մովաբի գաշտերուն մէջ ինձեան ըրին, Բեթ-

թեսիմեթէն մինչև Աբելսատիմ։
50 Եւ Տէրը Մովաբի դաշտե-
րուն մէջ՝ Երիքովի դիմացը Յոր-
դանանոյ մօտ՝ խօսեցաւ Մովսե-
51 սին՝ ըսելով. Իսրայէլի որդւոց
խօսէ, ու անոնց ըսէ. Երբոր
Յորդանանէն կանանցուց եր-
52 կիրը անցնիք. Ան երկրին բոլոր
բնակիչները ձեր առջևէն վռնտ-
ուէք, ու անոնց բոլոր պատկե-
րաւոր Էլոհիները՝ և բոլոր թափ-
ծոյ կառքերը կործանէք, ու
անոնց բոլոր բարձր սեղները փըլ-
53 ցնէք։ Եւ ան երկիրը ձեր ի-
շխանութեանը տակը անցընելով՝
անոր մէջը բնակիք. քանզի ան
երկիրը ձեզի տուի որ ժառան-
54 գէք։ Եւ ան երկիրը վիճակով
ժառանգէք ձեր տոհմերուն հա-
մեմատ. շատաւոր եղողին ժա-
ռանգութիւնը շատ պիտի տաք,
ու քիչաւոր եղողին ժառանգու-
թիւնը քիչ պիտի տաք. մեկ տե-
ղի մը վիճակը որու որ ելլէ, ա-
նոր ըլլայ Էլէոազարէ. ձեր հարցը
ցեղերուն համեմատ ժառանգէք։
55 Բայց թէ որ ան երկրին բնակիչ-
ները ձեր առջևէն չվռնտէք,
անոնցմէ որ մնան թողուցածնիդ՝ ձեր աչքերուն փուշ
եր, ու ձեր կողերուն տատասկ
ներ պիտի ըլլան. ու ձեր բնա-
կած երկրին մէջ՝ ձեզի թշնա-
56 մութիւն պիտի ընեն։ Եւ պիտի
ըլլայ որ՝ ինչ որ անոնց ընելու
մտածէր էի, ձեզի ընեմ։

ԳԼ. ԼԴ

1 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսե-
սին՝ ըսելով. Իսրայէլի որդւոց
պատուիրէ, ու անոնց ըսէ.
2 Երբոր դուք Քանանա երկիրը
մտնէք, ձեզի ժառանգութիւն
իյնալու երկիրը ան պիտի ըլլայ,
Քանանա երկիրը իր սահմաննե-
3 րովը. Եւ ձեր հարաւային սահ-
մանը՝ Սինի անապատէն մինչև
Եդոմի ըլլայ, և ձեր հարաւա-
յին սահմանը արևելքին՝ Ադի
4 ծովուն ծայրէն սկսի. Ու ձեր
հարաւային սահմանը Ակրաբիմի
գառ՝ ի վեր պարաւելով՝ մինչև
Սինի հասնի, ու անկէ ելլելով
կադես բառնեայինի հարաւային
կողմը երթայ, ու Ասար ադդա-
րին ելլելով՝ Ասմոնը հասնի.
5 Եւ Ասմոնէն մինչև Եգիպտոց
ձորը պարաւելով՝ ծովուն
մէջ ըլլայ սահմանը։
6 Իսկ ձեր արևմտեան սահմանը
մեծ ծովը ըլլայ. ձեզի արևմը-
տեան սահման ան ըլլայ։
7 Եւ ձեր հիւսիսային կողմի
սահմանը ասա ըլլայ. մեծ ծովէն
մինչև Հովը լեռը նշանակէք.
8 Հովը լեռնէն մինչև Եմաթը նը-
շանակէք, ու անկէ սահմանը
մինչև Սեդադը հասնի. Եւ ան
9 սահմանը մինչև Զեփրոնը ելլէ,
ու Ասար Էնանի մէջ լմընայ.
ձեր հիւսիսային սահմանը ասա
ըլլայ։
10 Եւ ձեր արևելեան սահմա-
նին համար, Ասար Էնանէն մին-
չև Սեփամ նշանակէք. Ու ասա
11 սահմանը Ռիբլեն արևելեան
կողմէն Այինէն արևելեան
կողմէն Սեփամէն Ռիբղա իջնէ.
ու ասա սահմանը արևելից կողմէն
իջնելով՝ մինչև Քենեռեթի ծո-
վուն եզերքը հասնի. Եւ ասա
12 սահմանը Յորդանան իջնէ, ու
Ադի ծովուն մէջ վերջանայ։ Ա-
յս երկիրը՝ իր շրջակայ սահմաննե-
րովը ձեզի ըլլայ։
13 Եւ Մովսէս Իսրայէլի որդւոց
պատուիրեց, ու ըսաւ. Սիկայ
է ան երկիրը՝ որ դուք վիճակով
պիտի ժառանգէք, ինչպէս որ
Տէրը հրամայեց Էնէ ու կէս ցեղի
տալու անկից. Քանզի Ռուբե-
14 նի որդւոց ցեղը՝ իրենց հարցը
առնելուն համեմատ, ու Գադի
որդւոց ցեղը իրենց հարցը առ-
նելուն համեմատ, և Մանասէին
կէս ցեղը՝ իրենց ժառանգու-
թիւնը առին։ Այս երկուք ու
15 կէս ցեղը իրենց ժառանգու-
թիւնը առին Երիքովին դիմացը՝
Յորդանանոյ ստիլի կողմը՝ դէպ
՝ի արևելք։
16 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝

17 ըսէլով. Ասոնք են ան մարդոցը
անուններըը՝ որոնք երկիրը ժա-
ռանգութեան համար ձեզի պիտի
բաժնեն. Եղիազար քահանան
18 ու Եսայէին որդին Յեսուն. Եւ
ամէն ցեղէն ալ մէկմէկ իշխան
առնէք, ան երկիրը ժառանգու-
19 թեան բաժնելու: Եւ ան մար-
դոցը անուններըը ասոնք են. Յու-
դայի ցեղէն՝ Յեփոնէին որդին
20 Քաղէբը. Շմաւոնի որդւոցը ցե-
ղէն՝ Ամիհուդին որդին Սամուէ-
21 լը. Բենիամինի ցեղէն՝ Քասլո-
22 նին որդին Եղիդադը. Դանի որդ-
ւոցը ցեղէն իշխան՝ Եգղիին որ-
23 դին Բակկին. Յովսեփի որդւոց-
մէ՝ Մանասէի որդւոցը ցեղէն
իշխան՝ Եփոտին որդին Անիէլը,
24 Եւ Եփրեմի որդւոցը ցեղէն իշ-
խան՝ Սափտանին որդին Կա-
25 մուէլը. Եւ Զաբուղոնի որդւո-
ւոցը ցեղէն իշխան՝ Փաղոնակի
26 որդին Եղիսափանը. Եւ Իսաքա-
րի որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Ո-զա-
27 նին որդին Փաղտիէլը. Եւ Աշե-
րի որդւոցը ցեղէն իշխան՝ Սե-
28 լոմիին որդին Աքիուդը. Եւ
Նեփթաղիմի որդւոցը ցեղէն իշ-
խան՝ Ամիհուդին որդին Փագա-
29 իէլը: Ասոնք են ան Տէրէինէրէ՝
որոնց Տէրը հրամայեց, որ Քա-
նանաց երկրին մէջ Իսրայէլի որդ-
ւոցը ժառանգութիւն բաժնեն:

ԳԼ. ԼԵ

1 Եւ Տէրը Մովսէսի դաշտե-
րուն մէջ՝ երիքովի դիմացը Յոր-
դանանաց մօտ՝ խօսեցաւ Մով-
2 սէսին՝ ըսելով. Պատուիրէ Իս-
րայէլի որդւոցը, որ իրենց ժա-
ռանգութեան կալուածքէն Ղե-
տացւոց բնակելու քաղաքնե-
րուն. նաեւ քաղաքներուն բոլոր-
ակը եղած արուարձաններըը Ղե-
3 տացւոց պիտի տաք: Եւ քաղաք-
ներըը բնակութեան համար ըլլան
անոնց, ու արուարձաններըը՝ ա-
նոնց արջառներուն, հօտերուն
ու բոլոր անասուններուն համար
4 ըլլան: Եւ Ղեւտացւոց տալու քա-
ղաքներուն պարսպէին դուրս շուր-
ջանակի հազարական կանգուն չո-
5 փաչափ հեռաւորութիւն: Եւ դուրսէն
քաղաքին դուրսը՝ արեւելեան
կողմէն երկու հազար կանգուն,
հարաւային կողմէն՝ երկու հա-
զար կանգուն, արեւմտեան կող-
մէն՝ երկու հազար կանգուն, ու
հիւսիսային կողմէն՝ երկու հա-
զար կանգուն չափէք. և քա-
ղաքը մէջտեղը պիտի ըլլայ. ա-
նոնց քաղաքներուն արուարձան-
6 ները ասոնք ըլլան: Եւ ձեր Ղե-
տացւոց տալու քաղաքներէն՝ վե-
ցը ապաստանի քաղաք ըլլալու
պիտի տաք, որ սպանողը հոն փախ-
չի. ու ասոնցմէ զատ՝ քառասուն
ու երկու քաղաք պիտի տաք: Ղե-
7 տացւոց տալու քաղաքներուն ա-
մէնը՝ քառասուներկու քաղաք
ըլլայ. զանոնք իրենց արուար-
ձաններովը պիտի տաք: Եւ ան քա-
8 ղաքները՝ որ Իսրայէլի որդւոցը կա-
լուածքէն պիտի տաք, շատու-
էղողէն շատ՝ ու քիչէ քիչ էղողէն
քիչ առնէք. ամէն մէկը իր ա-
ռած ժառանգութեանը չափո-
վը՝ իր քաղաքներէն Ղեւտացւոց
պիտի տայ:

9 Եւ Տէրը խօսեցաւ Մովսէսին՝
10 ըսելով. Իսրայէլի որդւոցը խօ-
սիս ու անոնց ըսես. Երբոր Յոր-
դանանէն Քանանաց երկիրը անց-
նիք, Ձեզի քաղաքներ պիտի
11 որոնք ապաստանի քաղաքներ ըլ-
լան ձեզի, որ սխալմամբ մարդ
զարնող սպանողը հոն փախչի:
12 Եւ ան քաղաքները ձեզի ապաս-
տանարան ըլլան՝ արիւն վրէժխնդ-
րիր եղողէն. ու սպանողը դա-
տաստանի համար ժողովրդին առ-
13 ջեւը չերթայ՝ մինչեւ: Եւ ձեր
տալու քաղաքներէն վեցը ձեզի
14 ապաստանի քաղաք ըլլայ: Քա-
ղաքներըը իրարէ՝ Յորդանանաց
մակի կողմը տաք, ու քաղաք-
ներըը իրարէ՝ Քանանաց երկ-
րին մէջ տաք. Ա անոնք ապաս-
15 տանի քաղաքներ ըլլան: Այս վեց
քաղաքներըը Իսրայէլի որդւոցը
ու օտարականին և ձեր մէջը

քնակող պանդուխտին ապաստա-
նարան ըլլան. և ամէն որ որ
խաղմամբ մարդ մեռցնէ, հան
վախչէ։
16 Իսկ թէ որ Ղարդ Ղը երկաթէ
գործիքով մէկը զարնէ մեռցը-
նէ, անիկայ մարդասպան է. մար-
դասպանը անպատճառ պիտի
17 մեռցուի։ Կամ թէ որ մահա-
ռիթի բռնաքարով մը մէկու մը
զարնէ, որ մեռնի, անիկայ մար-
դասպան է. մարդասպանը ան-
18 պատճառ պիտի մեռցուի։ Կամ
թէ որ ձեռքով գործածուելու
փայտէղէն մահաւիթի գործիքով
մը զարնէ, որ մեռնի, անիկայ
մարդասպան է. մարդասպանը
19 անպատճառ պիտի մեռցուի։ Ար-
եան վրէժխնդիրը պիտի մեռց-
նէ մարդասպանը. երբոր անոր
հանդիպի՝ ինք մեռցնէ զանի-
20 կայ։ Կամ թէ որ թշնամու-
թեամբ հրէ մէկը, ու նէնգու-
թեամբ վրան բան Ղը նետելով՝
21 զանիկայ մեռցնելու ըլլայ, կամ
թէ թշնամութեան պատճառու՝
ձեռքովը զարնէ անոր՝ որ մեռ-
նի, զարնողը անպատճառ մեռ-
ցուի. անիկայ մարդասպան է.
արեան վրէժխնդիրը երբոր մար-
դասպանին հանդիպի, զանիկայ
մեռցնէ։
22 Բայց թէ որ յանկարծ ու ա-
ռանց թշնամութեան հրէ, կամ
թէ առանց նէնգութեան անոր
23 վրայ մէկ գործիք մը նետէ, կամ
թէ առանց տեսնելու, անոր վը-
րայ քնչ ու քար մը ձգէ, որ մեռնի, և անիկայ
անոր թշնամին չէր, ու անոր չա-
24 րիքը չէր ուզեր, Ընդհանուր ժո-
ղովը պատիժները ու արեան վը-
րէժխնդիրին միջև՝ այս օրէնք-
ներուս համեմատ դատաստան ը-
25 նէ, Ու ժողովը պիտի ազատէ
սպանողը արեան վրէժխնդիրին
ձեռքէն, ու ժողովը զանիկայ
նորէն իր ապաստնած ապաստա-
նի քաղաքը դարձնէ, ու անի-
կայ հոն պիտի բնակի, մինչև որ
սուրբ եղով օծուած քահանայա-
պետը մեռնի։ Բայց թէ որ ը-
պանողը՝ իր ապաստնած ապաս-
տանի քաղաքին սահմանէն դուրս
ելլէ, Ու արեան վրէժխնդիրը՝
զանիկայ իր ապաստանի քաղա-
քին սահմանէն դուրս գտնէ, և
արեան վրէժխնդիրը սպանողը
մեռցնելու ըլլայ, մահապարտ
չըլլար։ Վասնզի անիկայ իր ա-
պաստանի քաղաքը նստելու էր,
մինչև որ քահանայապետը մեռ-
նէր. բայց քահանայապետին մեռ-
նելէն ետքը՝ սպանողը իր կալ-
ուածքին երկիրը դառնայ։ Ա-
նոնք ձեզի դատաստանի կանոն
ներ ըլլան ձեր ազգերուն մէջ
ո՛ ձեր բոլոր բնակութեանցը մէջ։
Ո՛վ որ մարդ կը մեռցնէ, ը-
պանողը վկայութեամբ բերնով
մեռցուի. բայց մարդ մը մեռ-
ցնելու համար, Ղոյն մէկ վկային
վկայութիւնը բաւական չըլլայ։ Ե-
մահապարտ սպանողին կենացը
համար փրկանք չառնէք. քանզի
անիկայ անպատճառ մեռցուելու
է։ Ու սպաստանի քաղաքը վախ-
չողին համար փրկանք չառնէք,
որպէս զի անիկայ իր քաղաքը
դառնայ նստի՝ քահանայապետին
մահէն առաջ։ Ուստի ձեր բնա-
կած երկիրը չպղծէք. քանզի ա-
րիւնը կը պղծէ երկիրը. ու անոր
մէջը թափուած արիւնին համար՝
երկրին ուրիշ բանով մը քաւու-
թիւն չըլլար, բայց եթէ անիկայ
թափողին արիւնովը։ Ուրեմն ձեր
բնակած երկիրը չպղծէք, որուն
մէջտեղը ես պիտի բնակիմ. քան-
զի ես Տէրս կը բնակիմ Իսրայէ-
լի որդւոց մէջը։

ԳԼ. ԼՋ

1 Ու Յովսէփի որդւոցը տոհմե-
րէն՝ Մանասէի որդւոյն Մաքիրի
որդւոյն Գաղաադին որդւոցը
տոհմին իշխանները մօտեցան, ու
Մովսէսին առջևը՝ և Իսրայէլի
որդւոցը նահապետութեանց իշ-
խանները առջևը խօսեցան,
2 Ու ըսին. Տէրը մեր տիրոջը հր-
ամայեց, որ երկիրը Իսրայէլի

որդւոցը վճռակով ժառանգութիւն ասյ. ու Տէրը մեր ախտը չը հրամայեց, որ մեր եղբօրը Սալպատին ժառանգութիւնը՝ 3 անոր աղջկ. կենդանեն ասյ. Արդ՝ թէ որ անանք Խոպայելի որդիէ ցեղն մը որդւոցը կնիկ ըլլան, անանց ժառանգութիւնը մեր հայրերուն ժառանգութենէն պիտի վերնայ. ու որ չեղի մարդոց որ ինի ըլլան, ան ցեղին ժառանգութիւնը պիտի խառնեսի, ու մեր ժառանգութեանը վճռա- 4 կէն պիտի վերնայ: Եւ Խոպայելի որդւոցը Յոբելեան պարէն, անանց ժառանգութիւնը՝ իրենց երկիղ ներուն ցեղին ժառանգութեանը պիտի խառնեսի. ու սա ՀԵՐՈՎ անանց ժառանգութիւնը՝ մեր հայրերուն ցեղին ժառանգութենէն պիտի վերնայ:

5 Եւ Մովսէս՝ Տէրոջը հրամանաւը Խոպայելի որդւոցը պատուիրեց ու բսաս. Յովսեփի որդւոց ցեղը շիտակ կը խօսի: 6 Սալպատին աղջկ. կենդանեն վրայով Տէրոջը հրամայած ու բսած խօսքը սա է. Անանք՝ որանց որ կը հաճին, թող անանց կնիկ ըլլան, միայն թէ իրենց հօրը ցեղին 7 եղբայրներուն կնիկ ըլլան. Որպէս զի Խոպայելի որդւոցը ժառանգութիւնը մեկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի. քանզի Խոպայելի որդւոցը ամէնքն ալ իրենց հայրերուն ցեղին ժառանգութիւնը պիտի յարին: Եւ ամէն աղ- 8 ջիկ՝ որ Խոպայելի որդւոցը ցեղերուն մէջ մեկ կալուածքի մը ժառանգ կ'ըլլայ, իր հօրը ցեղին եղբայր մեկու մը կնիկ ըլլայ, որ Խոպայելի որդւոցը ամէն մեկը իր հայրերուն ժառանգութիւնը ժառանգէ. Եւ ժառանգութիւնը՝ 9 մեկ ցեղէ ուրիշ ցեղ չանցնի. բայց Խոպայելի որդւոցը ցեղերուն ամէն մեկը իր ժառանգութեանը յարի:

Եւ Տէրը Մովսէսին հնչպէս 10 որ հրամայեց, Սալպատին աղջկ. կենդանեները արաւ: Քանզի 11 Սալպատին աղջկ. կենդանեները՝ Մահլան, Թերսան, Եգլան, Մեղքան ու Նոան՝ իրենց հօրեղբօրորդւոցը հետ կարգուեցան: Այսպէս՝ Յովսեփեան Մանասէին 12 որդւոցը տոհմերն եղան կնիկ եղան, ու անանց ժառանգութիւնը՝ իրենց հօրը ցեղին և ազգատոհմին մէջ մնաց:

Ասանք են ան պատուիրանք- 13 ները ու դատաստանները, որ Տէրը Մովսէսի գաշտերուն մէջ Երիքովի դիմացը Յորդանանու մօտ՝ Մովսէսին ձեռքովը Խոպայելի որդւոցը պատուիրեց:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ ՕՐԻՆԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ասոնք են ան խօսքերը՝ որ Մովսէս բոլոր Խոպայելին ղրկեց Յորդանանու ասդիի կողմը՝ անապատին մէջ ու Սուփին դիմացի դաշտը՝ Փառանի, Տոփէլի, Ղաբանի, Ասերովթի ու Տի- 2 զահաբի միջտեղն է: (Քսորէբեն մինչև Կադէս բառնեայ՝ տասնուվեց օր է՝ Սէիր լեռանը ճամբայով:) Արդ՝ քառասնեքորդ 3 տարին տասնուհինգերորդ ամսուն առաջին օրը՝ Մովսէս Խոպայելի որդւոցը ղրկեց ինչ որ Տէրը անոր պատուիրեր էր անանց համար, Եսբոնի մէջ բնակող Ա- 4 մորհացւոց Սեհոն թագաւորը՝

և Առաքելքի ու Եգիպտի միջ
բնակող Բասանի Ովգ թագաւո-
5 րը պատնեշէին հարը. Յորդանա-
նաւ ապիի կողմը Մովաբի երկ-
րին մէջ Մովսէս սկսաւ սա օրէն-
քը յայտնել, ըսելով.
6 Մեր Տէր Աստուածը Քորէ-
բի վրայ մեզի խօսեցաւ ու ը-
սաւ. Ա՛ր լեռը կեցաղիդ հերիք
7 է. Դարձէք՝ շուելիք, ու գա-
ցէք Ամորհացւոց լեռը, և անոր
ամէն շրջակայ տեղերը, գաշտե-
րը, լեռները, ու հովիտները, և
հարաւային կողմը, ու ծովեզերք-
քը, Քանանացւոց երկիրը, ու
Լիբանանը, մինչև մեծ գետը՝
8 որ Եփրատ գետն է: Ահա ես
երկիրը ձեր առջեւը դրի. գա-
ցէք ու ժառանգեցէք այն երկի-
րը, որ Տէրը ձեր հայրերուն՝
Աբրահամին, Իսահակին ու Յա-
կոբին երդուաւ որ տայ ա-
նոնց ու անոնցմէ հարը անոնց
զաւակներուն:
9 Եւ այսօրէն ես ձեզի խօսե-
ցայ՝ ու ըսի. Ես միայնակ չեմ
10 կրնար ձեզ տանիլ. Ձեր Տէր
Աստուածը ձեզ շատցուց, և
ահա դուք այսօր երկինքի աստ-
11 ղերուն չափ շատ եք: Ձեր հայ-
րերուն Տէր Աստուածը ձեր ե-
զածէն հազարապատիկ աւելցը-
նէ ձեզ, ու ձեզի բաժնին պէս
12 ձեզ օրհնէ: Ես միայնակ ինչպէս
կրնամ ձեր նեղութիւնը՝ ձեր բե-
ռը ու հակառակութիւնը կրել:
13 Դուք ձեր ցեղերէն իմաստուն
ու հանճարեղ և անուանի մար-
դիկներ տուէք, ու ես անոնք
ձեր վրայ իշխաններ կեցընեմ:
14 Իսկ դուք ինծի պատասխան
տուիք, ու ըսիք թէ՝ Ա՛ս բանդ
15 խօսիլ ընելը ապիկ է: Ուստի
ես ձեր ցեղերուն երեւելիները՝
իմաստուն ու անուանի մարդիկ-
ները առի, և զանոնք ձեր վրայ
իշխաններ կարգեցի, այսինքն ձեր
ցեղերուն համեմատ հազարա-
պետներ, հարիւրապետներ, յիս-
նապետներ, տասնապետներ, ու
տասիկաններ:

Եւ ան ատենը ձեր դատաւոր 16
ներուն պատուիրեցի՝ ըսելով.
Ձեր եղբայրներուն դատերը մի-
ակի ըսէք, ու ամէն մարդուն
դատը թէ իր եղբօրը հետ ըլլայ
և թէ օտարականի հետ, արդա-
րութեամբ դատեցէք. Դատաս- 17
տանի մէջ աչառութիւն չընէք.
պզտիկին մեծի պէս մտիկ ընէք,
բնաւ մարդու մը երեսէ չքաշ-
ուիք. քանզի դատաստանը Աս-
տուծոյ է. ու ձեզի դժուար ե-
լած դատը ինծի խրկեցէք,
որ անիկայ մտիկ ընեմ: Եւ ան 18
ատենը ձեր ամէն բնեալ բան-
երը ձեզի պատուիրեցի:
Եւ մեր Քորէբէն շուեցինք, ու 19
տեսանք որ մեր Տէր Աստուածը
մեզի պատուիրեր էր, Ամորհաց-
ւոց լեռանը ճամբով՝ ան ձեր
տեսած բոլոր մեծ ու ահագին ա-
նապատէն անցանք, ու մինչև Կա-
դէս բառնեայ եկանք: Եւ ձեզի 20
ըսի. Դուք Ամորհացւոց լեռը
եկաք, որն որ մեր Տէր Աստուա-
ծը մեզի կու տայ: Նայէ, քա- 21
նի Տէր Աստուածդ երկիրը քու առ-
ջեւդ դրաւ. ուրեմն ելլէ՝ ժա-
ռանգէ ինչպէս որ քու
հայրերուդ Տէր Աստուածը քե-
զի ըսաւ. մի վախնար ու մի զար-
հուրիր:
Եւ դուք ամէնդ իմ քովս ե- 22
կաք, ու ինծի ըսիք. Մեզմէ ա-
ռաջ մարդիկներ խրկենք, որ եր-
կիրը լրտեսեն մեզի համար, ու
մեզի գան պատմեն թէ ինչ ճամ-
բով հոն պիտի ելլենք, ու ինչ
քաղաքներու մէջ պիտի մտնենք:
Եւ ես խօսքը ինծի հաճոյ 23
թուեցաւ, ձեզմէ տասներկու
մարդ առի, ամէն մէկ ցեղէն
մէկմէկ մարդ: Եւ անոնք գացին՝ 24
լեռը եկան, ու մինչև Եշքոլի
ձորը հասան, ու ան երեսէը լրտ-
եսեցին: Եւ ան երկրին պատ- 25
ղէն ձեռքերնին առնելով՝ մեզի
բերին, ու մեզի պատասխան ըսե-
լով. Աղեկ է ան երկիրը՝ որ մեր
Տէր Աստուածը մեզի կու տայ:
Բայց դուք չուզեցիք ելլել, ու 26

ձեր Տէր Աստուծոյն հրամանին
27 դէմ դրիք. Եւ ձեր վրանները
մէջ տրտնջելով՝ ըսիք. Տէրը մեզ
առնելն համար՝ Եգիպտոսի երկրէն մեզ դուրս հանեց, որ մեզ
Ամորհացւոց ձեռքը մատնէ, ու
28 մեզ կորսնցնէ։ Ո՛ւր պիտի երթանք. մեր եղբայրները մեր սիրտերը թուլցուցին, որովհետև ըսին. Ան ազգը մեզմէ մեծ ու բարձրահասակ է. քաղաքները մեծ, ու մինչև երկինքը պարսպաւոր են. ու հոն նաև Ենա-
29 կին որդիքը տեսանք։ Եւ ձեզի ըսի. Մի զարհուրիք, ու անոնց
30 մէ մի վախնաք. Ձեր Տէր Աստուածը՝ որ ձեր առջևէն կ'երթայ, անիկայ ձեզի համար պիտի պատերազմի, ինչպէս որ Եգիպտոսի մէջ ձեր աչքերուն առջևը
31 ձեզի ըրաւ։ Ու անապատին մէջն ալ տեսար որ, ինչպէս մարդ մը իր զաւակը կը տանի, քու Տէր Աստուածդ ալ՝ քու բոլոր քալած ճամբաներուդ մէջը՝ մինչև
32 ատ տեղ գալդ քեզ անոնք տա-
33 րաւ։ Եւ սոսկ ալ ձեր Տէր Աստուծոյն չհաւատացիք, Որ անկայ ճամբուն մէջ ձեր առջևէն կ'երթար՝ ձեզի ինկանելուս տեղ փնտռելու համար, գիշերը կրակի մէջ երթալու ճամբանիդ ձեզի ցուցնելով, ու ցորեկն ալ
34 ամպի մէջ։ Եւ Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը լսելով՝ բարկացաւ,
35 ու երդում ընելով՝ ըսաւ. Ա-
մարդ իրեներէն ատ աներէն ազգէն
բնաւ մարդ մը պիտի չտեսնէ ան
բարի երկիրը՝ որն որ ձեր հայ-
36 րերուն տալու երդում րրի. Բայց
միայն Յեփոնեին որդին Քաղէբը պիտի տեսնէ ան. ու անոր կոխած երկիրը՝ իրեն ու իր որդւոցը պիտի տամ. որովհետև ան
37 նիկայ կատարելապէս Տէրոջը հե-
38 տևեցաւ։ Ձեզի համար Տէրը բնաւ ալ բարկացաւ՝ ու ըսաւ.
Դուն ալ հոն պիտի չմտնես. Այլ քու սպասաւորդ Ղաւէի որդին Յեսուն՝ անիկայ հոն պիտի մտնէ, զօրացուր անիկայ. վասն զի
39 ան էրիէլը՝ անիկայ պիտի ժառանգ դնէ Իսրայէլին։ Եւ ան ձեր պզտիկ տղաքը՝ որոնց համար կ'ըսիք Թէ աւար պիտի ըլլան, ու ան ձեր որդիները՝ որ այսօր աղէկը ու դէշը չեն ճանչնար, անոնք պիտի մտնեն հոն. անոնց պիտի տամ ան երիէրը, ու անոնք պիտի ժառանգեն ան։ Բայց դուք
40 ետ դարձէք, ու կարմիր ծովուն ճամբայէն՝ դէպ'ի անապատը երթեցէք։

Եօթը դուք պատասխան տուիք, ու ինծի ըսիք. Մենք Տէրոջը առջևը մեղք գործեցինք, մենք պիտի ելլենք պատերազմինք, ինչպէս որ մեր Տէր Աստուածը մեզի պատուիրեց. ու այն մէկին մկկերնիդ իր պատերազմական զէնքերը առնելով՝ պատրաստութիւն տեսաք լեռը ելլելու։
Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Անոնց ըսէ. Մի ելլէք՝ ու մի պատերազմիք, քանզի ես ձեր մէջը չեմ. չըլլայ որ ձեր թշնամիներուն առջևը չարդուիք։ Եւ ես ալ ձեզի խօսեցայ, բայց դուք մտիկ չըրիք, հապա Տէրոջը հրամանին գէմ դրիք, և յամառութիւն ընելով՝ լեռը ելաք։ Ու ան լեռնային ալ վրայ բնակող Ամորհացիները մեզ դառնելու պէս ձեր գէմը ելլելով՝ ձեզ հալածեցին, ու Սէիրի մէջ ձեզ ջարդին մինչև Հորմա։ Եւ դառնալով Տէրոջը առջևը լացիք, սակայն Տէրը ձեր ձայնը չլսեց, ու ձեզի ականջ չդրաւ։ Եւ կադեսի մէջ շատ օրեր կեցաք, որչափ օրեր որ հոն կեցաք։

ԳԼ. Բ

Յետոյ դարձանք ու կարմիր ծովուն ճամբայէն՝ դէպ'ի անապատը տանող ճամբան, ինչպէս որ Տէրը ինծի ըսեր էր. ու շատ օրեր Սէիր լեռանը բոլորտիքը պտտեցանք։ Եւ Տէրը ինծի խօսեցաւ՝ ու ըսաւ. Ձեզ հերիք է
3 ատ լեռանը բոլորտիքը պտտելը. հիւսիսային կողմը դարձ

4 ձէք։ Եւ ժողովուրդին պատուիրեց ու ըսե՛, Դուք հիմա Սէիր բնակող ձեր եղբարցը Եսաւի որդւոցը սահմանին միտ անցնիք, անոնք ձեզմէ պիտի վախնան, բայց դուք մեծապէս զգուշացէք։ 5 Անոնց հետ մի ձեռկուիք, քանզի ես ձեզի անոնց երկրէն մէկ ոտնաթաթ տեղ մըն ալ տալու չեմ, որովհետեւ Սէիր լեռը՝ Եսաւին ժառանգութիւն տուեր եմ։ 6 Կերակուրը արծաթով ծախու առնէք անոնցմէ՝ ու ուտէք, և ջուրն ալ արծաթով ծախու առնէք անոնցմէ՝ ու խմէք։ 7 Քանզի քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքիդ ամէն գործքերուն մէջ օրհնեց քեզ. անիկայ գիտէ որ դուն ասա մեծ անապատին մէջ կը պտըտիս. քու Տէր Աստուածդ քու հետդ էր, ու բանի մը պակասութիւն չքաշեցիր։

8 Ուստի մենք մեր եղբայրներուն՝ Եսաւի որդւոցը քովէն՝ որ բնակէին Սէիր կը բնակէին, դաշտի ճամբայէն՝ Եղիմէն ու Գաբիրէն անցանք, ու անդէն դառնալով՝ Մովաբի անապատին ճամբայէն անցանք։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Մովաբացւոց թշնամութիւն մի ընէր, ու անոնց հետ պատերազմ մի ընէր, քանզի անոնց երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու չեմ. որովհետեւ Արը՝ Ղովտի որդւոցը 10 ժառանգութիւն տուի։ (Ան առջի առաջուց Էմիմներըը կը բնակէին, որոնք մեծ ու շատ ու Ենակիմներուն պէս էր. 11 կայտհասակ ազգ մըն էին. Անոնք ալ Ենակիմներուն պէս հրեղանիք կը սեպուէին, ու Մովաբացիք անոնց Էմիմ կը կանչէին։ 12 Եւ Սէիրը՝ առաջուց Քոռեացիք կը բնակէին, բայց Եսաւ որդիքը զանոնք վռնտելով՝ ու իրենց առջեւէն զանոնք չարդելով՝ անոնց տեղը բնակեցան. ինչպէս որ Իսրայէլացիք երթին իրենց ժառանգութեանը երկրին, որ որ Տէրը անոնց տուաւ։) Հիմա 13 ելէք Զարեդ ձորէն անցէք, ու մենք Զարեդ ձորէն անցանք։

Ու որ պատուած օրերը՝ կադէս 14 բառնեայէն Եղեղէն մինչեւ Զարեդ ձորէն անցնելնիս՝ երեսուն ութ տարի եղաւ. մինչեւ որ բանակին մէջէն պատերազմող մարդոց ան բոլոր ազգը հատաւ, ինչպէս որ Տէրը անոնց երդում ըրեր էր։ Եւ ալ անոնք 15 բանակին մէջէն բնաջինջ ընելու համար՝ Տէրոջը ձեռքը անոնց վրայ էր, մինչեւ որ անոնք հատան։ Ու երբոր բոլոր պատերազմող մարդիկներըը ժողովուրդին մէջէն մեռան ու հատան, 16 Տէրը խնդի խօսեցաւ՝ ըսելով. 17 Դուն այսօր Մովաբին սահմանը 18 Արն պիտի անցնիս. Ու 19 Ամմոնի որդւոցը սահմանին մի մօտենաս. անոնց հետ մի ձեռկուիր, քանզի Ամմոնի որդւոցը երկրէն քեզի ժառանգութիւն տալու չեմ. որովհետեւ անիկայ Ղովտի որդւոցը ժառանգութիւն տուի։ (Ան ալ 20 հսկաներու երկիր կը սեպուէր. առաջուց ան տեղը հսկաներ կը բնակէին. ու Ամմոնացիք անոնց Զամզումիմ կը կանչէին, Որոնք 21 Ենակիմներուն պէս մեծ, ու շատ ու երկայնահասակ ազգ մըն էին. բայց Տէրը զանոնք բնաջինջ ըրաւ անոնց առջեւէն, որ վռնտեցին զանոնք, և անոնց տեղը բնակեցան. Ինչպէս որ 22 Սէիր բնակող Եսաւ որդւոցը համար ալ ըրաւ, երբոր Քոռեացիները բնաջինջ ըրաւ անոնց առջեւէն. և զանոնք վռնտեցին, ու անոնց տեղը բնակեցան մինչեւ այս օրս։ Եւ Աւացիները՝ որ 23 մինչեւ Գազա գիւղաքաղաքներու մէջ կը բնակէին, զանոնք ալ Կափթորացիք ջարդեցին, ու անոնց տեղը բնակեցան։) Ելէք, չուեցէք, ու Ար- 24 նան ձորէն անցէք. ահա Եսեբոնի Սիհոն

նը ու անոր երկիրը քու ձեռքդ տուի. սկսի անիկայ ժառանգելու, ու անոր հետ պատերազմիլ
25 ըլլիս: Այսօր քու անուանիդ վախը ու սոսկումը բոլոր երկիրներուն տակը եղող ազգերուն վրայ պիտի սկսիմ դնել, անոնք որ քու համբառդ լսելնին քու երեսիդ դողան ու տագնապին:
26 Ես կադեմոթի անապատեն ես-
բոնի Սիհոն Թագաւորին խաղաղութեան խօսքերով դեսպան-
27 ներ խրկեցի՝ ըսելով. Անցնիմ քու երկիրդ. միայ ճամբայէն պիտի երթամ, ոչ աջ կամ ձախ
28 կողմը չեմ խոտորիր: Կերակուրը ինծի ծախիկ՝ որ ուտեմ, ու ջուրն ալ ինծի ծախիկ տուր՝ որ խմեմ. միայն թէ ոտքերովս
29 անցնիմ. (ինչպես որ Սէիրը բնակող Եսաւի որդիքը՝ ու Արը բնակող Մոաբացիք ինծի ըրին, մինչև որ ես Յորդանանէն անցնեմ դէպ՚ի այն երկիրը, որն որ
30 մեր Տէր Աստուածը մեզի պիտի տայ: Բայց Եսբոնի Սիհոն Թագաւորը չուզեց որ մենք անկէ անցնինք, ինչու որ քու Տէր Աստուածդ անոր հոգին խստացուցեր էր, ու սիրտը կարծրացուցեր էր, որ զանիկայ քու ձեռքդ տայ, ինչպէս որ այսօր կ՚ը
31 պեսնես: Ես Տէրը ինծի ըսաւ. Ահա Սիհոնը ու անոր երկիրը սկսայ քու ձեռքդ տալու. սկսի անոր տիրելու, որ անոր երկիրը ժառանգես.
32 Ուստի Սիհոն՝ ինքը իր բոլոր ժողովուրդովը՝ Յասայի մէջ մեր
33 դէմ ելաւ, որ մեզի հետ պատերազմի: Եւ մեր Տէր Աստուածը զանիկայ մեր ձեռքը մատնեց, ու մենք անիկայ՝ և անոր որդիքը՝ ու անոր բոլոր ժողո-
34 վուրդը զարկինք. Ես նոյն ատենը անոր բոլոր քաղաքները առինք, ու անոր բոլոր քաղաքներուն մէջը եղած երիկ մարդիկները, կիներուն ու ազգաբնակը կոտորեցինք, անանկ մէկ մըն
35 ալ ողջ չմնացինք. Միայն

անասուններն ու առած քաղաքներուն աւարները մեզի առինք:
36 Առնոն ձորին եղերքը եղած Արոէրէն՝ ու ձորին մէջը եղած քաղաքէն մինչև Գաղաադը՝ բնաւ մեզի դէմ դնող քաղաք մը չեղաւ. մեր Տէր Աստուածը ամէնն ալ մեր ձեռքը մատնեց:
37 Միայն Ամմոնի որդւոցը երկրին, ու բոլոր Յաբոկ ձորին կողմերուն, և լեռնային քաղաքներուն, ու մեր Տէր Աստուածոյն բոլոր մեզի արգիլած տեղերուն չմօտեցար:

ԳԼ. Գ

1 Յետոյ դարձանք՝ Բասանի ճամբան ելանք, ու Բասանի Ովգ Թագաւորը ինքը իր բոլոր ժողովուրդովը՝ Եդրայիի մէջ մեր դէմ ելաւ պատերազմելու համար:
2 Ես Տէրը ինծի ըսաւ. Անկե մի վախնար, վասն զի անիկայ ու անոր բոլոր ժողովուրդը ու երկիրը քու ձեռքդ կու տամ, ու անոր ալ՝ Եսբոնի մէջ բնակող Ամօրհացւոց Սիհոն Թագաւորին
3 ըրածիդ պէս ըրէ: Ես մեր Տէր Աստուածը՝ Բասանի Ովգ Թագաւորն ալ ու անոր բոլոր ժողովուրդը մեր ձեռքը տուաւ. և մենք անանկ չարչարեցինք զանոնք, որ անոնցմէ մէկ մըն ալ ողջ չմնաց:
4 Ես նոյն ատենը՝ անոր բոլոր քաղաքները առինք. ոչ քաղաք մըն ալ չմնաց, որ անոնցմէ առած չըլլանք. վաթսուն քաղաք՝ Արգոբի գաւառը՝ Բասանի մէջ Ովգին Թագաւորութիւնը:
5 Ասոնց ամէնն ալ՝ բարձր պարիսպներով, դռներով ու դռնախաւերով ամրացած քաղաքներ էին. անպարիսպ քաղաքներէն՚ի զատ՝ որոնք խիստ շատ էին:
6 Ես զանոնք բնաջինջ ըրինք, ինչպէս որ Եսբոնի Սիհոն Թագաւորը ըրինք, ամէն քաղաքներուն մէջ՝ մարդ իմնելը, կիներուն ու ազգաբնակը կոտորեցնելով.
7 Սակայն բոլոր անասուններն ու քաղաքներուն աւարները մեզի առինք:
8 Ես ան ատեն ժամանա-

կին՝ Յորդանանու անդիի կողմը
եղող Ամօրհացւոց երկու թագա-
ւորութեան ձեռքէն առնելք եր-
կիրը Աւետեաց ձորէն մինչև Հեր-
9 մոն լեռը : Սիդոնացիք Հերմո-
նին՝ Սարիոն կ'ըսէին . բայց Ա-
մորհացիք զանիկայ Սանիր կը
10 կոչէին : Բոլոր դաշտի քաղաք-
ները՝ բոլոր Գաղաադը՝ ու բոլոր
Բասանը՝ մինչև Սելքա ու Եդ-
րայի՝ Բասանի մէջ եղած Ովգին
թագաւորութեանը քաղաքները
11 ասիկա : Քանզի հակառակ մը-
նացորդէն՝ միայն Բասանի Ովգ
թագաւորը մնացեր էր . ահա ա-
նոր մահիճը՝ որ երկաթէ մահիճ
մըն է , Ամմոնի որդւոցը Ռաբ-
բայեն մէջը կ'ըլլայ է . երկայնու-
թիւնը ինը կանգուն է , ու լայ-
նութիւնը չորս կանգուն է , մար-
դու կանգունով :
12 Եւ նոյն ժամանակին մէջ՝ ա-
մէն առած երկիրը՝ Առնոն ձո-
րին վրայ եղող Արոերկն մինչև
Գաղաադ լեռանը կէսը՝ իր քա-
ղաքներովը՝ Ռուբենեանց ու Գա-
13 դեանց տուի . Ու Գաղաադին
մնացածը՝ ու բոլոր Բասանը՝ այս-
ինքն Ովգին թագաւորութիւնը՝
ես բոլոր Արգովբի գաւառը՝
բոլոր Բասանին հետ՝ որ հսկայից
երկիր կ'ըսուէր , Մանասէի կէս
14 ցեղին տուի : Ե՞ Մանասէան
Յայիրը բոլոր Արգովբի գաւա-
ռը առաւ՝ մինչև Գեսուրացւոց ու Մաքաթացւոց սահմանը , ու
անունք իր անուամբ մինչև այսօր
Բասան Հաւօթ Յայիր կոչէց :
15 Ա յոպէս՝ Գաղաադը Մաքիրին
16 տուի : Եւ Գաղաադէն մինչև
Առնոն ձորը՝ (այսինքն ձորին
մէջտեղը՝ որ սահմանն է ,) ու
մինչև Ամմոնի որդւոցը սահմա-
նը էզած Յաբոկ ձորը՝ Ռուբե-
17 նեանց ու Գադեանց տուի , Դաշ-
տը Յորդանանու սահմանովը՝
Քենեռեթէն մինչև դաշտային
ծովը՝ այսինքն մինչև Աղի ծովը ,
արևելեան կողմը եղած Աս-
դոթի փսգայեն տակը :
18 Եւ անոնք ձեզի պատուի-
լեցի , ու ըսի . Ձեր Տէր Աս-
ուածը աս երկիրը ձեզի ժառան-
գութիւն տուաւ . ուրեմն դուք
ամէնքդ որ կորովնաւոր էք , զէն-
քերնիդ առէք , ու Իսրայէլի որդ-
ւոցը՝ ձեր եղբայրներուն առջևը
անցէք . Բայց ձեր կիներնիդը՝ ձեր 19
որդիները ու ձեր անասուներնիդը ,
(որովհետև ձեր անասուններնիդուն
շատ ըլլալը գիտեմ ,) ձեզ ինան
ձեր քաղաքներուն մէջ՝ որոնք ես
ձեզի տուի , Մինչև որ Տէրը ձեր 20
եղբայրներն ալ ձեզի պես հան-
գըստացնէ , ու մինչև որ անոնք
ալ ժառանգեն այն երկիրը՝ որն
որ ձեր Տէր Աստուածը Յորդա-
նանու անդիի կողմը անոնց պի-
տի տայ . ու եղբը ձեզմէ ամէն
մէկը դառնայ իր ժառանգու-
թիւնը՝ որն որ ես ձեզի տուի :
Անասունը Յեսուին պատուի- 21
լեցի՝ ըսելով . Քու աչքերդ տե-
սան ինչ որ ձեր Տէր Աստուածը
այս երկու թագաւորներուն ը-
րաւ . անանկ ալ պիտի ընէ Տէրը
այն ամէն թագաւորութիւննե-
րուն , որոնց վրայ դուն պիտի
երթաս . Անոնցմէ չվախնաք . 22
վասն զի ձեր Տէր Աստուածը
ինքը կը պատերազմի ձեզի հա-
մար : Եւ անասունը Տէրոջը աղա- 23
չեցի , ու ըսի . Ո՛վ Տէր Եհովայ , 24
դուն սկսեցիր քու մեծութիւնդ
ու քու զօրաւոր ձեռքդ քու
ծառայիդ ցուցընելու . վասն զի
երկինքին մէջ կամ երկրի վրայ
ո՞վ է այն աստուածը , որ քու
գործերուդ ու քու զօրու-
թեանդ պես գործ մը ընէր
կարող ըլլայ : Ընդունք ըսե՛ 25
անցնիմ , ու Յորդանանու մէկալ
կողմի բարի երկիրը , այն բարի
լեռը ու Լիբանանը տեսնեմ :
Բայց Տէրը ձեր պատճառովը 26
ինծի սրտցաւեցաւ՝ իմ խնդիրքս չընդ-
դունեց . ու Տէրը ինծի ըսաւ .
Ալ հերիք է քեզի . մէյմըն ալ 27
աս բանը ինծի չպրսպես . Փսգ-
գային գագաթը ելլէ , ու դեպ
՚ի արևմուտք , հիւսիս , հարաւ
ու արևելք աչքերդ վերցուր ,

ու քու աչքերովդ դիտէ՝ քանզի
դուն ես Յորդանանէն պիտի չանց-
28 նես։ Ու Յեսուին պատուէր տա-
ւավ՝ անիկայ զօրացուր ու անոր
սիրտ տուր. քանզի անիկայ պի-
տի անցնի աս ժողովուրդին առ-
ջևը, և քու դիտելու երկիրդ
անիկայ պիտի ժառանգեցնէ ա-
29 նոնց։ Ու ասաի մենք հովիտին մէջը՝
Բեթփեգովրի դիմացը նստանք։

ԳԼ. Դ

1 ԵՒհա հիմա ան Իսրայէլ՝ իմ
քեզի սովրեցուցած կանոնները
ու դատաստանները մտիկ ըրէ,
որ պահած ընելով ողջ մնաք, ու
մտնէք ժառանգէք այն երկիրը՝
որ ձեր Հայրերուն Տէր Աս-
2 ուածը ձեզի կու տայ։ Ձեզի պա-
տուիրած խօսքիս վրայ բան մը
չաւելցնէք, ու անկէ բան մը
չպակսեցնէք, այլ ձեր Տէր Աս-
ուածոյն պատուիրանքները պա-
հէք, որոնք ես ձեզի կը պատ-
3 ուիրեմ։ Ձեր աչքերը տեսան
ինչ որ Տէրը Բեղփեգովրին ը-
րաւ. վասն զի քու Տէր Աս-
ուածդ՝ Բեղփեգովրին ետևէն
գացող բոլոր մարդիկները ձեր
4 մէջէն կորսընցուց։ Բայց դուք
որ ձեր Տէր Աստուածոյն յարե-
ցաք, ամէնդ այսօր ողջ էք։
5 Ահա ձեզի կանոններ ու դա-
տաստաններ սովրեցուցի, ինչպէս
որ իմ Տէր Աստուածս ինծի պա-
տուիրեց, որ զանոնք՝ ի գործ
դնէք այն երկրին մէջ, ուր որ
պիտի մտնէք ժառանգելու հա-
6 մար։ Ուստի դուք անոնք պա-
հեցէք ու ըրէք. վասն զի ձեր
իմաստութիւնը ու հանճարը աս
պիտի ըլլայ ազգաց առջևը, ո-
րոնք աս բոլոր կանոնները լսե-
լով՝ պիտի ըսեն. Իրաւցնէ աս
մեծ ազգը՝ իմաստուն ու հան-
7 ճարեղ ժողովուրդ մըն է։ Քանի
մը ազգը այնչափ մեծ է, որ
իր աստուածները իրեն մօտ ըլ-
լան, ինչպէս որ մեր Եհովայ
Աստուածը մեղի մօտ է ամէն
բանի մէջ՝ որ անկէ կը խընդ-
8 րենք։ Ու ո՞ր ազգը այնչափ մեծ
է՝ որ իմ այսօր ձեր առջևը դրած
աս բոլոր օրէնքին նման՝ արդար
կանոններ ու դատաստաններ ու-
նենայ։ Միայն քեզ ազէկ նայէ, 9
ու քու հոգւոյդ շատ զգուշա-
թիւն ըրէ, որ չըլլայ թէ աչք-
րուդ տեսած բաները մոռնաս,
և չըլլայ թէ՝ կենացդ բոլոր օրե-
րուն մէջ քու սրտէդ ելլեն. այլ
անոնք քու որդիներուդ, ու որդ-
ւոցդ որդիներուն սորվեցնես։
Այն օրը՝ որ դուն Խորեբը քու 10
Տէր Աստուածդ առջևը կեցեր
էիր, Տէրը ինծի բսաւ. ժողո-
վուրդը ինծի ժողվէ, ու իմ խօս-
քերս լսել պիտի տամ անոնց,
որպէս զի սորվին ինծմէ վախնալ
իր՝ օրշաւ օրերը որ երկրի վրայ
պիտի ապրին, ու իրենց որդիներ-
ուն ալ սորվեցընեն։ Եւ դուք 11
մօտենալով՝ լեռանը տակը կայ-
նեցաք, ու լեռը՝ խաւարով, ամ-
պով ու մառախուղով ծածկուած,
մինչև երկինքը կրակով կը բոր-
բոքէր։ Եւ Տէրը կրակին մէջէն 12
ձեզի խօսեցաւ. դուք անոր խօս-
քերուն ձայնը լսեցիք. ու նմա-
նութիւն մը չտեսաք, բայց միայն
ձայն լսեցիք։ Եւ իր ուխտը՝ ոս- 13
որ պատուիրանքները ձեզի իմա-
ցուց, ու պատուիրեց որ անոնք
ընէք. և գանոնք երկու հատ
քարէ տախտակներու վրայ գը-
րեց։ Եւ անասունը Տէրը ինծի 14
պատուիրեց, որ ձեզի կանոններ
ու դատաստաններ սորվեցընեմ,
որ զանոնք՝ ի գործ դնէք այն երկ-
րին մէջ, ուր որ պիտի մտնէք
ժառանգելու համար։
Ուրեմն ձեր հոգիներուն ազէկ 15
զգուշութիւն ըրէք. որովհետև
այն օրը՝ որ Տէրը Խորէբ լեռը
կրակին մէջէն ձեզի խօսեցաւ,
բնաւ նմանութիւն մը չտեսաք։
Չըլլայ որ անօրինէք՝ ու ձեզի 16
կուռք մը նման ոտ և իցէ բանի
պատկերը՝ թէ արուի և թէ էգի
նմանութիւնը, կամ երկրի վրայ 17
եղող անասունի մը նմանութիւ-
նը, նման օդին մէջ թռչող թևա-

ւոր Թուխանի մը նմանութիւնը,
18 կամ երկրի վրայ սողացող սղուներ մը նմանութիւնը, կամ երկրին տակը չորքոտանի մկնդեղ ձուկի
19 մը նմանութիւնը չունէք։ Նաև չըլլայ որ՝ աչքերդ երկինքը վերցընելով, ու արևը կամ լուսինը կամ աստղերը, ու երկինքին բոլոր զարդը տեսնելով՝ խաբուիս, ու անոնց երկրպագութիւն ընես, և անոնք պաշտես, որոնք Տէր Աստուածդ զանոնք բոլոր երկինքին տակը եղող ազգերուն համար կարգաւորեց։
20 Բայց Տէրը ձեզ առաւ, ու ձեզ երկաթի հնոցէն՝ Եգիպտոսէն հանեց, որ իրեն ժառանգաւոր ըլլաք, ինչպէս որ այսօր եղած է։
21 Ու Տէրը ձեր պատճառաւ բարկացաւ, երդում ըրաւ, որ Յորդանանէն չանցնիմ, ու չըմտնեմ այն բարի երկիրը՝ որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի կու-
22 տայ ժառանգելու համար։ Ուրեմն՝ ես այս երկրին մէջ պիտի մեռնիմ, ու Յորդանանէն պիտի չանցնիմ, բայց դուք պիտի անցնիք, ու այն բարի երկիրը պիտի ժա-
23 ռանգէք։ Զգոյշ կեցէք, չըլլայ որ՝ ձեր Տէր Աստուածին ձեզի հետ ըրած ուխտը մոռնաք, ու ձեզի կուռք մը՝ կամ որ և իցէ բանի մը նմանութիւնը շինէք, որն որ քու Տէր Աստուածդ քի-
24 չի արգիլեց։ Քանզի քու Տէր Աստուածդ մաշող կրակ է, ու նիկայ նախանձոտ Աստուած է։
25 Երբոր դուք որդիներ՝ ու որդւոց որդիներ ծնանելու ըլլաք, և այն երկրին մէջ շատ ատեն նստած ըլլաք, ու այն առնէք թէ որ անօրինէք, և կուռք մը՝ կամ որ և իցէ բանի նմանութիւնը շինէք, ու ձեր Տէր Աստուածին առջեւը չարութիւն ընէք՝ ու զա-
26 նիկայ բարկացընէք։ Այսօր երկինքը ու երկիրը ձեզի վկայ կը բռնեմ, որ դուք անպատճառ շուտով պիտի կորսուիք այն երկրէն, որն որ Յորդանանէն անց-

նելով՝ պիտի ժառանգէք, այն տեղը կեանքերնիդ երկար պիտի չըլլայ, այլ բոլորովին բնաջինջ պիտի ըլլաք։ Ու Տէրը ձեզ ազ- 27
գերուն մէջը պիտի ցրուէ, ու նուա տակաւութիւ պիտի մնաք այն ազգերուն մէջը, ուր որ Տէրը ձեզ պիտի քշէ։ Ու հոն մար- 28
դու ձեռքով շինուած քարէ ու փայտէ աստուածներու պիտի պաշտէք, որոնք չեն կրնար՝ չեն կրնան՝ ու չեն կրնար հատուցանել։ Ու հոն քու Տէր Աստ- 29
ուածդ պիտի փնտրուես, ու թէ որ զանիկայ բոլոր սրտովդ և բոլոր հոգիովդ փնտուելու ըլլաս, պիտի գտնես։ Երբոր քու վրադ 30
նեղութիւն գայ, ու այս բոլոր բաները վերջին օրերը քեզի պատահին, թէ որ քու Տէր Աստուածդ դառնաս, ու անոր խօսքը մտիկ ընես, (քու Տէր 31
Աստուածդ՝ ողորմած Աստուած ըլլալուն համար,) քեզ պիտի չըթողու, ու քեզ չկործանցընէ, ու նաև քու հայրերուդ երդում ըրած ուխտը պիտի չմոռնայ։
Արդ՝ քիչ առաջ եղած առ- 32
ջի օրերուն համար, այսինքն Աստուած մարդը երկրի վրայ ստեղծած օրէն՝ ի վեր՝ երկինքին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը հարցուր, թէ այդչափ մեծ բան մը եղած է, ու ասոր պէս բան մը լսուած է։ Արդեօք մէկ 33
ազգ մը՝ կրակին մէջէն խօսող Աստուծոյն ձայնը՝ քու լսածիդ պէս լսեր ու ողջ մնացեր է, կամ թէ 34
Աստուած՝ գնաց ազգը ազգի մը մէջէն իրեն առնելու համար՝ փորձերով, հրաշքներով, զարմանալի գործերով, պատերազմով, զօրաւոր ձեռքով, ու բարձր բազուկով, և մեծ ահաւելութիւններով գալ ուզեր է, ինչպէս որ ձեր Տէր Աստուածը Եգիպտոսի մէջ ձեզի համար ամ բոլոր բաները ըրաւ ձեր աչքերուն առջեւը։ Ա՛խ՝ այդ քեզի ցոյց 35
ուելու, որ գիտնաս թէ Եհովան՝ նա՛ է Աստուած է,

36 անկէ ուրիշ Աստուած չկայ։ Քեզ
խրատելս համար՝ իր ձայնը եր-
կինքէն լսել տուաւ քեզի. ու
երկրի վրայ իր մեծ կրակը քե-
զի ցուցուց. ու անոր խօսքերը
37 կրակին մէջէն լսեցիր։ Եւ քա-
հայրերդ սիրելուն համար՝ ա-
նոնցմէ ետքը անոնց սերմունդը
ընտրեց, ու իր ներկայութեամ-
բը մեծ զօրութիւնով քեզ Ե-
38 գիպտոսէն հանեց. Որպէս զի
քեզմէ մեծ ու զօրաւոր ազգերը
քու առջեւդ վռնտէ, ու քեզ
անոնց երկիրը քեզի ժա-
ռանգութիւն տալու, ինչպէս
39 որ այսօր կ՚ընես։ Եւ այ-
սօր գիտցիր, ու սրտիդ մէջը
դիր, որ վերը երկինքին մէջ ու
վարը երկրիս վրայ Եհովան ինքը
Աստուած է, ուրիշ մը չը-
40 կայ։ Անոր օրէնքները ու
պատուիրանքները պահես, որոնք
ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ,
որ քեզի ու քեզմէ ետքը քու
որդոյդ ալեկ ըլլայ, ու նաև
քու օրերդ երկար ըլլան ան երկ-
րին վրայ՝ որն որ քու Տէր Աս-
տուածդ քեզի կու տայ միշտնիշտ
պէս։
41 Այնուհետեւ Մովսէս Յորդանա-
նոյ ապին կողմը դէպ՚ի արև-
42 ելք՝ երեք քաղաք զատեց. Որ-
պէս զի երթևեռնէ ու մեկալ օր-
ուընէ առերեսութիւն չունեցող,
ու անպատուութեամբ իր դրացին
մեռցնող մարդասպանը հոն
փախչի, ու այս քաղաքներուն մէ-
կուն մէջ փախչելով՝ ազատ ըլլայ։
43 Ռուբենեանց համար՝ դաշտային
երկրի վրայ՝ անապատին մէջ Բո-
սորը, և Գադեանց համար՝ Գա-
զաադին մէջ Ռամոթը, ու Մա-
նասեանց համար՝ Բասանին մէջ
Գովլանը քաղաքը։
44 Ասիկայ է այն օրէնքը որ Մով-
սէս Իսրայէլի որդւոց առջեւը
45 դրաւ։ Եւ ասոնք են այն վկա-
յութիւնները, կանոնները և դա-
տաստանները, որոնք որ Մովսէս
Իսրայէլի որդւոցը խօսեցաւ՝ ա-
նոնց Եգիպտոսէն ելած ատեն,
Յորդանանայ ապին կողմը՝ Բեթ-
փեգովրին դիմացի հովիտին մէջ
Եսբոնի մէջ բնակող Ամորհաց-
ւոց Սեհոն թագաւորին երկրին
մէջը՝ որ Մովսէս ու Իսրայէլի որ-
դիքը զարկին՝ երբոր Եգիպտոսէն
ելած ատեննը, Եւ անոր եր-
կիրը՝ ու Բասանի Ովգ թագա-
ւորին երկիրը՝ այսինքն Յորդանա-
նոյ ապին արևելեան կողմը Բե-
նհոդ Ամորհացւոց երկու թա-
գաւորներուն երկիրները, Առնոն
ձորին եղերքը եղող Արոերէն
մինչև Սիւոն լեռը՝ որ Հերմոն
կ՚ըսուի, ու Յորդանանայ ապին
Արևելեան կողմը եղած բոլոր
դաշտը՝ մինչև Ասեդովթի վտա-
կային ներքեւը դաշտի ծովուն
քովը ժառանգելնին։

ԳԼ. Ե

Եւ Մովսէս բոլոր Իսրայէլը 1
կանչեց, ու անոնց ըսաւ. Լսէ
՛ով Իսրայէլ ատ կանոնները ու
դատաստանները՝ որոնք ես այսօր
ձեր ականջներուն կը խօսիմ.
սորվիցէք անոնք և զգուշա-
թեամբ՚ի գործ դրէք։ Մեր Տէր 2
Աստուածը Քորեբի վրայ մեզի
հետ ուխտ ըրաւ։ Տէրը ատ ուխ-
տը մեր հայրերուն հետ չըրաւ, 3
հապա մեզի հետ, որ մենք ա-
մենքս այսօր հոս ողջ ենք։ Տէրը 4
լեռանը վրայ կրակին մէջէն ձե-
րի հետ դէմ առ դէմ խօսեցաւ.
(Ա՝ես անատնը՝ Տէրոջը ու ձեր 5
մէջը կայնեցայ, որ Տէրոջը խօս-
քերը ձեզի պատմեմ. վասն զի
դուք կրակէն վախնալով՝ լեռը
չելաք.) և ըսաւ.
Ես եմ Եհովայ քու Աստու- 6
ծըդ՝ որ քեզ Եգիպտոսի երկրէն՝
ծառայութեան տունէն հանեցի։
Իմ առջեւս ուրիշ աստուած- 7
ներ չունենաս։
Դուն քեզի կուռք չշինես, ոչ 8
ալ վերը երկինքի մէջ կամ վարը
երկրի վրայ՝ կամ երկրին տակի
ջուրերուն մէջ եղած բանէրուն
մէկ նմանութիւնը. Անոնց եր- 9
կրպագութիւն չընես, ու զա-

նանք չպաշտեմ, ինչու որ ես քու
Տէր Աստուածդ՝ նախանձոտ
Աստուած եմ, որ կը հատուցա-
նեմ հայրերուն անօրէնութիւնը
որդւոց վրայ՝ մինչև անոնց եր-
րորդ ու չորրորդ ազգը՝ որ կ'ա-
10 տեն զիս, Եւ կ'ողորմիմ անոնց
մինչև հազարը ազգը՝ որ կը սի-
րեն զիս, ու իմ պատուիրանք-
ներս կը պահեն։
11 Տէրոջը քու Աստուծոյդ անու-
նը պարապ տեղը բերանդ չառ-
նես, ինչու որ Տէրը՝ իր անունը
պարապ տեղը բերան առնողը՝
անմեղ պիտի չհամրէ։
12 Հանգստութեան օրը զգու-
շութիւն ըրէ սուրբ պահելու,
ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ
13 քեզի պատուիրեց։ Վեց օր պի-
տի աշխատիս, ու բոլոր գործերդ
14 ընես. Բայց եօթներորդ օրը՝ Տե-
րոջը քու Աստուծոյդ հանգըս-
տութեան օրն է. ան օրը գործ
մը պիտի չգործես, ոչ դուն՝ ոչ
քու որդիդ՝ ոչ քու աղջիկդ՝
ոչ քու ծառադ ու աղախինդ՝
ոչ քու եզդ ու էշդ՝ ոչ քու ա-
մէն անասունդ, ոչ ալ քու տա-
նդդ մէջ եղած օտարականդ, որ
քու ծառադ ու աղախինդ ալ
15 քեզի պէս հանգստանայ. Եւ
միտքդ բերես, որ դուն Եգիպ-
տոսի երկրին մէջ ծառայ էիր,
ու քու Տէր Աստուածդ զօրա-
ւոր ձեռքով ու բարձր բազու-
կով քեզ անկէ հանեց. անոր հա-
մար քու Տէր Աստուածդ քեզի
պատուիրեց՝ որ հանգստութեան
օրը պահես։
16 Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ,
ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ
քեզի պատուիրեց, որ քու օրե-
րդ երկար ըլլան, ու քեզի ա-
զէկ ըլլայ ան երկրին վրայ, որն
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
կու տայ։
17 Սպանութիւն մի ընէր։
18 Ու շնութիւն մի ընէր։
19 Եւ գողութիւն մի ընէր։
20 Ու քու դրացիիդ դէմ սուտ
վկայութիւն մի ընէր։
Եւ քու դրացիիդ կնկանը մի՛ 21
ցանկար. քու դրացիիդ տունը՝
կամ անոր արտին՝ կամ անոր ծա-
ռային՝ կամ անոր աղախինին՝
կամ անոր եզին՝ կամ անոր էշուն՝
և քու դրացիիդ ամենևին մէկ
բանին մի՛ ցանկար։
Տէրը սա խօսքերը լեռանը 22
վրայ, կրակին՝ ամպին ու մառա-
խուղին մէջէն բարձր ձայնով ձեր
բոլոր ժողովքին ըսաւ ու, բիչ բան չաւելցուց. ու երկու
հատ քարէ տախտակի վրայ դրեց
զանոնք, ու ինծի տուաւ։ Իսկ 23
լեռանը վառած ատենը՝ երբոր
խաւարին մէջէն ան ձայնը լսե-
ցիք, իմ քովս եկաք գլուխ-
նիդ ձեր ցեղերուն բոլոր գլե-
խաւորները և ձեր ծերերը, ու
ըսիք. Ահա մեր Տէր Աստուա- 24
ծը՝ իր փառքը ու մեծութիւնը
մեզի ցուցուց, ու անոր ձայնը
կրակին մէջէն լսեցինք. այսօր
տեսանք որ Աստուած մարդու
հետ խօսեցաւ, ու մարդը ողջ
մնաց։ Եւ հիմա մենք ինչու մեռ- 25
նինք. (քանզի սա մեծ կրակը
մեզ պիտի ուտէ.) թէ որ մենք
մեր Տէր Աստուծոյն ձայնը մէ-
մին ալ լսելու ըլլանք, պիտի մեռ-
նինք։ Վասն զի բոլոր մարմինէն 26
ո՞վ է որ կրակի մէջէն խօսող կեն-
դանի Աստուծոյն ձայնը մեզի
պէս լսէց, ու ողջ մնաց։ Դուն 27
մօտեցիր, և մեր Տէր Աստուծոյն
բոլոր լսելու խօսքերը լսէ, ու մեր
Տէր Աստուածը քեզի հետ ինչ
որ խօսի, դուն մեզի լսէ. մենք
մտիկ կ'ընենք ու կը կատարենք։
Եւ Տէրը ձեր խօսքերուն ձայնը 28
լսէց, երբոր դուք ինծի կը խօ-
սէիք, ու Տէրը ինծի ըսաւ. Ա-
ժողովուրդին քեզի ըսած խօս-
քերուն ձայնը լսեցի, անոնց ա-
մէն բանը շնորհակ է։ Երանի՛ 29
թէ անոնց սիրտն ալ անանկ ըլ-
լար, որ ինծմէ վախնալով՝ իմ
բոլոր պատուիրանքներս միշտ
պահէին, որ իրենց աղէկ ըլլար
ու իրենց որդւոցն ալ յաւիտեան։
Գնա՛ անոնց ըսէ. Դուք ձեր վը- 30

31 բաններդը դարձէք։ Բայց դուն
հոս իմ հետս կեցիր, ու բոլոր ա-
նոնց ապրիլեցընելս պատուիրանք-
նէրդ, կատարնէրդ ու դատաս-
տանները քեզի բսեմ, որ պահոն
կատարեն ան երկրին մէջը՝ որն
որ ես անոնց կու տամ ժառան-
գութեան համար։
32 Արդ՝ զգոյշ եղիք ձեր Տէր
Աստուծոյն ձեզի պատուիրածին
պէս ընելու, ու ա՛լ դէն կամ
33 ձախ դէն չխոտորիք։ Ձեր Տէր
Աստուծոյն ձեզի պատուիրած
բոլոր ճամբանեերուն մէջը քալէք,
որ ապրիք, ու ձեզի աղէկ ըլայ,
և ձեր ժառանգելու երկրին մէջ
երկայնակեաց ըլլաք։

ԳԼ. Զ

1 ԵՒ ասոնք են ան պատուի-
րանքները, կանոնները ու դա-
տաստանները, որ ձեր Տէր Աս-
տուածը հնձի պատուիրեց ձեզի
սորվեցընելու համար, որ ձեր
մնելու ու ժառանգելու երկ-
րին մէջ՝ ի գործ դնէք պահոն։
2 Որպէս դի քու Տէր Աստուածդ
վախնաս, ու անոր ամէն կանոն-
նէրը ու պատուիրանքները՝ որ ես
քեզի կը պատուիրեմ, քու կե-
նացդ բոլոր օրերուն մէջ պահես,
թէ դուն, թէ քու որդիդ և
թէ քու որդւոյդ որդին, որ
3 քու օրերդ երկար ըլլան։ Արդ՝
ով Իսրայէլ, մտիկ ըրէ, ու ըղ-
դուշութիւն ըրէ պահոն կատա-
րելու, որ քեզի աղէկ ըլայ, և
կամ ու մեղը բազմազ երկրին վը-
րայ խիստ շատնաս, ինչպէս որ
քու հայրերուդ Տէր Աստուա-
ծը քեզի խոստացաւ։
4 Ո՛վ Իսրայէլ, մտիկ ըրէ. մեր
Տէր Աստուածը մի միայն Տէր
5 է։ Ու քու Տէր Աստուածդ բո-
լոր սրտովդ, բոլոր հոգիովդ
ու բոլոր զօրութիւնովդ սիրես։
6 Եւ ա՛ս խօսքերը՝ որ ես այսօր
քեզի պատուիրեցի, քու սրտիդ
7 մէջը ըլլան. Ու անոնք քու որդ-
ւոցդ կրկին և կրկին անգամ սոր-
վեցընես, և թէ տանդ մէջ նըս-
տած ատենդ, թէ ճամբայ գա-
ցած ատենդ, և թէ պառկելու
ու ելլելու ատենդ անոնց վրա-
յով խօսիս։ Եւ զանոնք նշանի 8
համար ձեռքիդ վրայ կապես, ու
ճակատնոցի համար աչքերուդ
միջտեղը ըլլան. Դուռ անոնք քու 9
տունեդրուդ դրանդեացը վրայ՝ և
դռներուդ վրայ գրես։
Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ 10
քեզ տանի ան երկիրը՝ որուն հա-
մար քու հայրերուդ՝ Աբրահա-
մին, Իսահակին ու Յակոբին եր-
դում ըրաւ, որ քեզի մեծ ու
գեղեցիկ քաղաքներ տայ, որոնք
դուն շինած չես, Եւ ամէն բա- 11
րիքներով լցուած տուներ, որոնք
դուն լեցուցած չես, ու փոր-
ուած ջրհորներ, որոնք դուն փո-
րած չես, այգիներ ու ձիթենի-
ներ, որոնք դուն տնկած չես.
ու երբոր ուտես ու կշտանաս,
Զգոյշ կեցիր, որ չըլլայ թէ քեզ 12
Եգիպտոսի երկրին՝ ծառայու-
թեան տունէն հանող Տէրը մո-
նանաս։ Քու Տէր Աստուածդ 13
վախնաս, ու ղանիկայ պաշտես,
և անոր անունովը երդում ընես։
Օտար աստուածներուն՝ ձեր բո- 14
լորտիքը եղող ժողովրդոց աստ-
ուածներուն երթաս չերթաք.
(Վասն զի քու Տէր Աստուածդ 15
որ քու մէջտեղդ է, նախանձոտ
Աստուած է.) չըլլայ որ քու
Տէր Աստուածդ բարկութիւնը
քու վրադ բորբոքի, ու քեզ երկ-
րի երեսէն բնաջինջ ընէ։
Ձեր Տէր Աստուածը չփոր- 16
ձէք, ինչպէս որ Մասսայի մէջ
փորձեցիք։ Ձեր Տէր Աստուածոյն 17
պատուիրանքները, ու ձեզի պատ-
ուիրած վկայութիւնները ու կա-
նոնները դրդուշութեամբ պահէք։
Եւ Տէրոջը առջեւը ինչ որ ուղիղ 18
ու հաճելի է, ան ընես, որ
քեզի աղէկ ըլայ, ու մտնես ժա-
ռանգես ան բարի երկիրը՝ որն որ
Տէրը քու հայրերուդ երդում ը-
րաւ Էէրի պատ։ Եւ քու ամէն 19
թշնամիներդ քու առջեւէդ հա-
լածես, ինչպէս որ Տէրը ըսաւ։

20 Եւ երբոր վազը քու որդիդ քեզի
հարցընէ՝ ու ըսէ թէ՝ Ի՞նչ պիտի
ըլլան այն վկայութիւնները՝ կա-
նոնները ու դատաստանները, ո-
րոնք որ մեր Տէր Աստուածը ձե-
21 զի պատուիրեց, Անոնք քու
որդւոյդ պիտի ըսես. Մենք Ե-
գիպտոսի մէջ փարաւոնին ծա-
ռայ էինք, և Տէրը զօրաւոր
ձեռքով մեզ Եգիպտոսէն հանեց.
22 Նաև Տէրը մեր աչքերուն առ-
ջեւը՝ Եգիպտոսի վրայ, փարաւո-
նին վրայ ու անոր բոլոր տանը
վրայ՝ մեծ ու սոսկալի նշաններ
23 ու հրաշքներ ըրաւ. Եւ մեզ ան-
կէ հանեց, որ մեզ տանի, ու մեր
հայրերուն երդում խոստացած
24 երկիրը տայ մեզի: Եւ Տէրը
մեզի պատուիրեց, որ աս բոլոր
կանոնները՝ ի գործ դնենք, ու
մեր Տէր Աստուածէն վախնանք,
որ մեզի աղէկ ըլլայ միշտ, ու
ողջ մնանք՝ ինչպէս որ էնք այսօր:
25 Եւ մեր Տէր Աստուածին
առջեւը՝ աս բոլոր պատուիրանք-
ները զգուշութեամբ կատարենք,
ինչպէս որ ինքը մեզի պատուի-
րեց, ան մեզի արդարութիւն պի-
տի ունենայ:

ԳԼ. Ը

1 Երբոր քու Տէր Աստուածդ
տանի քեզ այն երկիրը, ուր որ
պիտի մտնես ժառանգելու հա-
մար, ու քու առջեւէդ շատ ազ-
գեր հալածէ, այսինքն՝ Քետացի-
ները, Գերգեսացիները, Ամո-
հացիները, Քանանացիները, Փե-
րեզացիները, Խեւացիները ու Յե-
բուսացիները, աս եօթը ազգե-
րը՝ որոնք քեզմէ մեծ ու զօրաւոր
2 են, Ու երբոր քու Տէր Աստ-
ուածդ զանոնք քու ձեռքդ տայ,
զանոնք պիտի զարնես, ու բոլո-
վին կոտրընջցնես. անոնց հետ
ուխտ չընես, ու անոնց չողոր-
3 միս. Ո՛չ ալ անոնց հետ խնամու-
թիւն ընես. քու աղջիկդ անոր
տղուն չտաս, ու անոր աղջիկը
4 քու տղուդ չառնես. Վասն զի
քու տղաքներդ իմ ծառայութե-
նէս պիտի դարձընեն օտար աս-
տուածներուը պաշտելու. ու Տէր-
ջը բարկութիւնը ձեր վրայ բոր-
բոքելով՝ ձեզ շուտով պիտի կոր-
նչընջնէ: Սակայն անոնց տաներ 5
բրէք. Անոնց սեղանները կործա-
նեցէք, անոնց սիւներուը խոր-
տակեցէք, անոնց անտառները
կտրեցէք, ու անոնց քանդակ-
ուած կուռքերը կրակով այրե-
ցէք: Քանզի դուն քու Տէր Ա- 6
ստուածդ սուրբ ժողովուրդն ես.
Ե քու Տէր Աստուածդ երկրի
երեսին վրայ եղող բոլոր ազգե-
րուն մէջէն քեզ ընտրեց, որ դուն
անոր սեպհական ժողովուրդը ըլ-
լաս: Տէրը որ ձեզ սիրեց ու 7
ընտրեց, ամէն ազգերէն շատ-
ուր ըլլալնուդ համար չէ, քանզի
դուք ամէն ազգերէն քիչուր էիք.
Այլ Տէրը ձեզ սիրելուն համար, 8
ու ձեր հայրերուն երդումը պահելուն համար, Տէրը ձեզ
զօրաւոր ձեռքով ծառայութեան
տունէն հանեց, և Եգիպտոսի
փարաւոնի թագաւորին ձեռ-
քէն ազատեց: Արդ՝ գիտցիր որ 9
քու Տէր Աստուածդ՝ ինքն է
Աստուածը, հաւատարիմ Աս-
ուածը, որ զինքը սիրողներուն
ու իր պատուիրանքներուը պահող-
ներուն մինչեւ հազար ազգը
ուխտ ու ողորմութիւն կը պա-
հէ. Եւ զինքը ատողներուն ալ՝ 10
իրենց երեսին դէմ պատիժը կա-
տայ, ու զանոնք կը կորսընցնէ.
զինքը ատողին պապիծ չուշայը-
ներ, անոր երեսը կուտայ: Ու- 11
րեմն պահէ դուն ան պատուի-
րանքները, կանոնները ու դա-
տաստանները՝ որոնք ես այսօր
քեզի կը պատուիրեմ՝ որ ընես:
Ասոր համար թէ որ աս դատաստան- 12
ները լսելով՝ անոնք պահես ու
ի գործ դնես, քու Տէր Աս-
ուածդ ալ քեզի համար՝ քու
հայրերուդ երդում բրած ուխ-
տը ու ողորմութիւնը պիտի պա-
հէ. Դուն քեզ պիտի սիրէ, և 13
քեզ օրհնէ, ու քեզ պիտի շատ-
ցընէ. և քու պտղաբերիդ պտու-

պը , քառ երկրիդ պատուղը , քառ
յորենդ , քառ գինիդ , քառ եղդ ,
կովուտդ ծնունդը , ու ոչխար-
ներուդ հօտերը պիտի օրհնէ ան
երկրին վրայ՝ որ Տէրը քառ
հայրերուդ երդում ըրաւ քեզի
14 տալու : Դուն ամէն ազգերէն
աւելի օրհնեալ պիտի ըլլաս , ու
ձեր մէջը՝ և ձեր անասուններուն
մէջը՝ ոչ ոք պակսին և ոչ ո-
պերին ամուլ պիտի չգտնուի :
15 Եւ Տէրը ամէն հիւանդութիւն
ները քեզմէ պիտի վերցնէ , ու
ան եգիպտացւոց պիղծ ցաւերը՝
որոնք դուն գիտես , բնաւ քառ
վրադ պիտի չբերէ , այլ անոնք քառ
բոլոր թշնամիներուդ վրայ պիտի
16 խրկէ : Եւ դուն պիտի ապառնա
ան բոլոր ազգերը , որոնք որ քառ
Տէր Աստուածդ քառ ձեռքդ պի-
տի տայ , ու քառ աչքդ անոնց
չխնայէ , ու անոնց աստուածնե-
րը չպաշտես , վասն զի ան քեզի
17 որոգայթ պիտի ըլլայ : Թէ որ
սրտիդ մէջը ըսես Թէ՝ Ան ազ-
գերը ինծմէ շատ են , ես ի՞նչպէս կրնամ անոնք հալածել :
18 Անոնցմէ մի վախնար , այլ միշտ
յիշէ ինչ որ քառ Տէր Աստուածդ
ըրաւ Փարաւոնին՝ ու բոլոր Ե-
19 գիպտացիներուն , Ան մեծամեծ
փորձերը՝ որոնց դուն ականատես
եղար , ան նշանները , ու հրաշք-
ները , ան զօրաւոր ձեռքը , ու
բարձր բազուկը , որովհետև քառ
Տէր Աստուածդ քեզ հանեց . քառ
Տէր Աստուածդ անանկ պիտի
ընէ ան բոլոր ազգերուն , որոնց-
20 մէ դուն կը վախնաս : Ու նաև
քառ Տէր Աստուածդ անոնց վրայ
իշամեղու պիտի խրկէ , որ մնա-
ցածներն ու քառ երեսէդ պահ-
21 ուռտոնները կորսուին : Ո՛րէ՛ն
անոնց երեսէն մի վախնար . քանի
պի քառ Տէր Աստուածդ՝ ան ը-
նդառաջ ու ահարկու Աստուածը
22 ձեր մէջն է : Եւ քառ Տէր Աս-
տուածդ ան ազգերը քառ առ-
ջևէդ կամաց կամաց ընաջինջ
պիտի ընէ . դանանք չես կրնար
մէկէն հատցնել , որ չըլլայ Թէ
գազանին գազանները վրադ շատ-
նան : Եւ քառ Տէր Աստուածդ 23
զանոնք քառ ձեռքդ պիտի մատ-
նէ , ու զանոնք մեծ կոտորածու-
մով պիտի կոտորանէ , մինչև որ
ամէնքը բնաջինջ ըլլան : Նաև ա- 24
նոնց թագաւորները քառ ձեռքդ
պիտի տայ , և անոնց անունները
երկինքին տակէն պիտի աջնջես . ու
քառ մէկը պիտի չկրնայ քեզի
դէմ կենալ , մինչև որ զանոնք
կորընչացնես : Անոնց աստուած- 25
ներուն քանդակուած կուռքերը
կրակով պիտի այրես . ու անոնց վրայ
եղած ոսկին ու արծաթին աչք
անկէ՛ , անոնք քեզի չառնես , որ
անոնցմով որոգայթի չբռնուիս .
վասն զի անոնք քառ Տէր Աստու-
ծոյդ առջևը գարշելի են . Ա՛րդ՝ 26
գարշելի բան մը տունդ մի տա-
նէր , որ դուն ալ անոր պէս
նզոված չըլլաս . անկէ բոլորովին
զզուիս , ու զանիկայ արհամար-
հես , վասն զի նզոված է ան :

ԳԼ . Ը

Ամէն պատուիրանքները՝ որ ես 1
այսօր կը պատուիրեմ ձեզի՝ զգոյշ
եղէք որ ընէք , որպէս զի ապ-
րիք , ու շատնաք , ու մտնէք ժա-
ռանգէք ան երկիրը՝ որ Տէ-
րը ձեր հայրերուն երդումով
խոստացաւ : Ու միտքդ պահէ 2
ան բոլոր ճամբան , որ քառ Տէր
Աստուածդ աս քառասուն տա-
րին քեզ անապատին մէջ պարտ-
ցուց , քեզ խոնարհեցնելու՝ փոր-
ձելու ու սրտիդ մէջինը իմանա-
լու համար , Թէ արդեօք դուն
անոր պատուիրանքները պիտի
պահէս , Թէ չէ : Եւ Տէրը քեզ 3
խոնարհեցուց , սովեցուց , և
մանանայով կերակրեց , որն որ
ոչ դուն կը ճանչնայիր , և ոչ
քառ հայրերդ , քեզի իմացընելու
համար՝ Թէ ոչ միայն հացով կ՚ապ-
րի մարդ , հապա մարդը Տէրոջ
բերնէն ելած ամէն խօսքովը
կ՚ապրի : Ա՛ռ քառասուն տարին 4
քառ վրայիդ լմնցրդ չհինցան ,
ու ոտքդ չտուռնցան :

5 Եւ սրտիդ մէջը դիտցիս որ
ինչպէս մարդ մը կը խրատէ իր
որդին, քու Տէր Աստուածդ ալ
6 քեզ անոնկ կը խրատէ։ Ուրեմն
քու Տէր Աստուածդ պատուի-
րանքները պահէս, որ անոր ճամ-
բաներուն մէջը քալես, ու անկէ
7 վախնաս։ Քանզի քու Տէր Ա-
ստուածդ մէկ աղէկ երկիր մը կը
տանի քեզ, անոնկ երկիր մը՝ ուր
գետակներէ ու լեռներէ բղխող
ջուրերով՝ աղբիւրներով ու խո-
8 րունկ ջուրերով լեցուն է. Անոնկ
երկիր մը՝ ուր ցորեն, գարիով,
այգիներով, թզենիներով ևնռ-
ներնիներով լեցուն է. իւղ տուող
ձիթենիներու ու մեղրի երկիր.
9 Անոնկ երկիր մը՝ որ հոն կուշտ
հաց պիտի ուտես, ու անոր մէջ
բնաւ բան մը պիտի չպակսի քե-
զի. երկիր մը որուն քարերը եր-
կաթ է, ու անոր լեռներէն պղ-
ղինձ պիտի հանես։
10 Ուստի երբոր ուտես ու կըշ-
տանաս, քու Տէր Աստուածդ
օրհնես, ան աղէկ երկիրը քեզի
11 տալուն համար։ Քու անձիդ
զգուշանալիւն ըլլ, չըլլայ որ
քու Տէր Աստուածդ մոռնաս,
ու չպահես անոր պատուիրանք-
ները, դատաստաններըը ու կա-
նոններըը, որոնք ես այսօր քեզի
12 կը պատուիրեմ։ Ու երբոր ու-
տես ու կշտանաս, և գեղեցիկ
տուներ շինես, ու բնակիս անոնց
13 մէջը, Ու երբոր արջառներդ և
հօտերդ շատնան, ու ոսկիդ շատնայ, և
քու ամէն ունեցածդ շատնայ,
14 Չըլլայ որ սիրտդ հպարտա-
նայ, և քու Տէր Աստուածդ
մոռնաս, ան որ Եգիպտացւոց
երկրէն՝ ծառայութեան տունէն
15 քեզ հանեց, Եւ ան մեծ ու ա-
հագին, և կիզող օձերով ու կա-
րիճներով լեցուն, չոր ու ան-
ջուր անապատին մէջ քեզ պըղ-
տոցուց, ու քեզի ապառաժ
16 քարէն ջուր հանեց. Եւ անա-
պատին մէջ քու հայրերուդ չը-
ճանչցած մանանայովը քեզ կէ-
բակրեց, որ քեզ խոնարհեցընէ
ու փորձէ, և վերջը քեզի բարիք
ընէ. Եւ սրտիդ մէջը չըսես թէ՝ 17
Ա հարստութիւնը իմ կարողու-
թեամբս ու իմ ձեռքիս ուժովը
վաստկեցայ. Հապա քու Տէր 18
Աստուածդ յիշես. քանզի հա-
րստութիւն ստանալու համար
քեզի ուժ տուողը ան է, որ քու
հայրերուդ իր երդումով բրած
ուխտը հաստատէ, ինչպէս որ
այսօր կը պէսնէս։
Եւ թէ որ քու Տէր Աս- 19
տուածդ մոռնալով՝ ուրիշ աստ-
ուածներու ետևէ երթաս, զա-
նոնք պաշտես, ու անոնց եր-
կրպագութիւն ընես, ես այսօր
ձեզի կը վկայեմ, որ դուք բոլո-
րովին պիտի կորսուիք Ան ազ- 20
գերուն պէս՝ որ Տէրը ձեր առ-
ջևէն պիտի կորսընցընէ, անոնկ
պիտի կորսուիք. ինչու որ ձեր
Տէր Աստուծոյն խօսքը մտիկ
չըրիք։

ԳԼ. Թ

Լսէ՛ Իսրայէլ՝ մտիկ ըրէ. Դուն 1
այսօր Յորդանանէն կ՚անցնիս, որ
երթաս քեզմէ մեծ ու զօրաւոր
ազգեր, ու մինչև երկինքը պա-
րսպատուր մեծ քաղաքներ ժա-
ռանգես, Ան մեծ ու երկայնա- 2
հասակ ազգը՝ Ենակիմներուն որ-
դիքը որոնք դուն կը ճանչնաս,
ու նաև լսեր ես թէ՝ Ենակին
որդւոցը ո՞վ կրնայ դէմ դնել։
Արդ՝ դուն այսօր գիտցիր, 3
որ քու Տէր Աստուածդ ինքը
քու առջևդ կ՚անցնի իբրև մե-
ծազ կրակ մը, ու զանոնք պիտի
կորսընցընէ, և քու առջևէդ զա-
նոնք պիտի ոչնչացընէ. և դուն
անոնք պիտի հալածես, ու շու-
տով կորսընցընես, ինչպէս որ
Տէրը քեզի ըսաւ։ Երբոր քա- 4
Տէր Աստուածդ զանոնք քու առ-
ջևէդ հալածէ, սրտիդ մէջը չը-
սես թէ՝ Տէրը իմ արդարու-
թեանս համար զիս առ երկիրը
բերաւ՝ որ ժառանգեմ. քանզի
Տէրը աս ազգերը իրենց անօրէ-

նուիրեանը համար քու առջեդ
5 կը վերնաի ։ Ձէ թէ քու ար-
դարութեանդ ու սրտիդ ուղ-
ղութեանը համար կը մտնես ա-
նոնց երկիրը ժառանգելու , այլ
քու Տէր Աստուածդ անոնց ազգե-
րուն անօրէնութեանը համար՝
զանոնք քու առջեդ կը վերն-
ակ , որ հաստատէ անոր խօսքը՝
որուն համար քու հայրերուդ՝
Աբրահամին , Իսահակին ու Յա-
6 կոբին երդում ըրաւ ։ Ուստի
գիտցիր որ՝ քու արդարու-
թեանդ համար չէ որ քու Տէր
Աստուածդ աս բարի երկիրը
քեզի ժառանգել կու տայ ,
քանզի դուն խոստացանոց ժո-
ղովուրդ մըն ես ։
7 Միտդ պահէ ու մի մոռնար ,
որ դուն քու Տէր Աստուածդ
անապատին մէջ բարկացուցիր ։
Եգիպտոսի երկրէն ելած օրէդ՝
մինչև հոս եկած օրդ Տէրոջը
8 անհնազանդ եղար ։ Քորէբի մէջ
ալ Տէրը բարկացուցիք , և Տէրը
ձեզ կորնչցնելու համար՝ ձեզի
9 բարկացաւ ։ Երբոր ես լեռը ե-
լայ , որ քարէղէն տախտակները
առնեմ՝ այսինքն՝ Տէրոջը ձեզի
հետ ըրած ուխտին տախտակնե-
րը , քառասուն օր ու քառասուն
գիշեր լեռը կեցայ , ոչ հաց կե-
10 րայ և ոչ ջուր խմեցի ։ Անատե-
նը Տէրը տուաւ ինծի Աստուծոյ
մատովը գրուած երկու քարէղէն
տախտակները , ու անոնց վրայ
գրուած էին բոլոր այն խօսքերը ,
որոնք Ժողովքին օրը լեռանը վը-
րայ կրակին մէջէն Տէրը ձեզի ը-
11 րաւցեր ։ Ապրդ՝ քառասուն օրէն ու
քառասուն գիշերէն ետքը՝ Տէրը
երկու քարէղէն տախտակները՝
այսինքն ուխտին տախտակները
12 ինծի տուաւ ։ Եւ Տէրը ինծի ը-
սաւ , Ելի՛ , ու շուտով ամէն վայր
իջիր , քանզի քու Եգիպտոսէն հա-
նած ժողովուրդդ անօրէնութիւն
ընելով՝ իմ պատուիրած ճամբա-
յէս շուտով խոտորեցան , իրենց
13 ձուլածոյ կուռք շինեցին ։ Ու
նաև Տէրը ինծի հետ խօսելով՝
ըսաւ , Ես աս ժողովուրդին նա-
յեցայ , և ահա խստասրտութեանց
ժողովուրդ մըն է ան , Թող տուր 14
ինծի՝ որ զանոնք կորսընցնեմ ,
ու անոնց անունը երկինքին տա-
կէն բնաջինջ ընեմ . և քեզ ա-
նոնցմէ զօրաւոր ու բազմաթիւ
ազգ մը պիտի ընեմ ։
Անատենը ես դարձայ , լեռ- 15
նէն վար իջայ , ու լեռը կրակով
կ՚այրէր , և ուխտին երկու տախ-
տակները երկու ձեռքերուս վը-
րան էր ։ Եւ տեսայ ու հասայ ու- 16
րացայ՝ ձեր Տէր Աստուածոյն դէմ
մեղք գործելով՝ ձեզի ձուլածոյ
որձ շիներ էիք , Տէրոջը ձեզի
պատուիրած ճամբայէն շուտով
խոտորեր էիք , Անատենը ան եր- 17
կու տախտակները բռնեցի , ու
իմ երկու ձեռքերուս վրայէն
վար նետեցի , և ձեր աչքե-
րուն առջեը զանոնք կոտրտե-
ցի ։ Եւ տեսը առջինին պէս Ա- 18
ռաջոյ առջեը ազաչեցի քառ-
սուն օր ու քառասուն գիշեր . ոչ
հաց կերայ՝ ոչ ալ ջուր խմեցի ,
ձեր գործած բոլոր մեղքին հա-
մար , վասն զի Տէրոջը առջեը
չարութիւն ընելով՝ զանիկայ բար-
կացուցեր էիք . Ու ես վախցայ 19
այն սաստկալի բարկութենէն՝ որով
Տէրը ձեր վրայ բարկացաւ ձեզ
կորսընցնելու համար . սակայն
Տէրը այն անգամին ալ ինծի լը-
սեց ։ Եւ Տէրը Ահարոնին խիստ 20
բարկացաւ , անոնկ որ զանիկայ
սպառ կորսընցնէր . ու նոյն ա-
տենը Ահարոնին համար ալ ա-
ղօթք ըրի ։ Եւ ձեր ըրած մեղ- 21
քը՝ այսինքն որթը առի , ու զա-
նիկայ կրակով այրեցի . հոքը զա-
նիկայ ծեծելով՝ լաւ մը փշրեցի ,
մինչև որ մանր փոշի եղաւ . և
ան փոշին լեռնէն իջնող առուին
մէջը նետեցի ։
Նաև Տաբէրայի , Մասսայի ու 22
Կիբրոթ Հաթթաւայի մէջ Տէրը
բարկացուցիք ։ Ու երբոր Տէրը 23
ձեզ Կադէս բառնեայնէն խրկեց ,
և ՅԷՒԻ ըսաւ , Ելլէք , ու իմ
ձեզի տուած երկիրս ժառան-

գիցէք, անառակնը ձեր Տէր Աստուծոյն հրամանին անհնազանդ
գտնիւն լսիք, ու անոր չհաւատալով՝ անոր խօսքը մոռիկ
24 լսիք։ Ձեզ ճանչցած օրէս՝ ի վեր՝ Տէրոջը անհնազանդ եք։
25 Ասոր ես քառասուն օր ու քառասուն գիշեր որ աղաչեցի,
Տէրոջը առջեւը աղաչեցի, որովհետեւ Տէրը ըսած էր ձեզ կոր-
26 նչնցնել։ Ես Տէրոջը աղաչեցի՝ ըսի, Ո՛վ Տէր Եհովայ, մի
կորնչնցնէր քու ժողովուրդդ ու ժառանգութիւնդ՝ որն որ քու
մեծութեամբդ ազատեցիր, ու զօրաւոր ձեռքով եգիպտոսէն
27 հանեցիր։ Քու ծառաներդ՝ Աբրահամը, Իսահակը ու Յակոբը
յիշէ, և աս ժողովուրդին խըստութեանը, անօրինութեանը ու
28 մեղքին մի նայիր։ Զըլլայ որ՝ անոր երկիրը ուրկից որ մեզ հա-
նեցիր, անոր բնակիչները ըսեն թէ՝ Տէրը կարող չըլլալով զան-
տոնոնքը առնելու անոր երկիրը՝ որ անոնց խոստացեր էր, կամ՝ զանոնք
առելով, հանեց զանոնք որ անա-
29 պատին մէջ մեռցընէ։ Որովհե-
տեւ անոնք քու ժողովուրդդ ու
ժառանգութիւնդ են, որոնք
դուն քու մեծ զօրութեամդդ ու
բարձր բազուկովդ եգիպտոսէն
հանեցիր։

ԳԼ. Ժ.

1 Ընդհանուր Տէրը ինծի ըսաւ,
Քեզի առջինները պէս երկու
հատ քարէ տախտակներ կոփէ,
ու լեռը ինծի ելլիր, ու նաև
քեզի մէկ փայտէ տապանակ մը
2 շինէ։ Եւ տախտակներուն վրայ՝
որ կոտրած առջի տախտակ-
ներուն վրայ խօսքերը գիտէի
գրեմ, ու զանոնք տապանակին
3 մէջը դնես։ Ես ալ սատիմի
փայտէ տապանակ մը շինեցի, ու
առջինին պէս երկու հատ քարէ
տախտակներ կոփեցի, ու ան եր-
4 կու տախտակներըը ձեռքս առնե-
ցի վեր լեռը ելայ։ Եւ տախտակնե-
րուն վրայ՝ առջի գրուածքին
պէս՝ ան տասը խօսքերը գրեց,
որոնք Տէրը ձեզի լեռան վրայ
կրակին մէջէն խօսեցաւ ժողով-
քին օրը, և Տէրը զանոնք ինծի
տուաւ։ Ինկէ գառնալով լեռ- 5
նէն վար իջայ, ու տախտակնե-
րը՝ շինած տապանակիս մէջը
գրի, որ ան տեղը կենան, ինչ-
պէս որ Տէրը ինծի պատուիրեց։
Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Բէերոթ 6
բանէ յականեն Մոսերա հաս-
ցին, հոն մեռաւ Ահարոնը, ու
հոն թաղուեցաւ, և անոր տեղն
Եղիազարը անոր տեղը քահանայ
եղաւ։ Ինկէ գադգադ, ու 7
գադգադէն ջուրի առուներու
երկիրը՝ եաբոթան հասնելու
Աննաունը Տէրը Ղևիին ցեղը 8
զատեց, որ Տէրոջը ուխտին տա-
պանակը կրէ, Տէրոջը առջեւը
կենայ՝ որ անոր ծառայութիւն
ընէ, ու անոր անունովը օրհնէ
մինչեւ ատ օրս։ Ան պատճառաւ 9
Ղևիին իր եղբարցը հետ բաժին
ու ժառանգութիւն չունի, անոր
ժառանգութիւնը Տէրն է, ինչ-
պէս որ քու Տէր Աստուածդ ա-
նոր ըսաւ։
Եւ ես առջի օրերուն համե- 10
մատ քառասուն օր ու քառասուն
գիշեր լեռանը վրայ կեցայ, ու
Տէրը ատ անգամին ալ ինծի մը-
տիկ ընելով՝ հաւնեց քեզ կորսնց-
ընել։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ, 11
Ելիր՝ ու ժողովուրդին առջեւէն
գնա՛, որ մտնեն ու ժառանգեն
ան երկիրը՝ որն որ անոնց հայ-
րերուն երդում ըրի անոնց տա-
լու համար։
Ու հիմա ով Իսրայէլ, Տէրը 12
քու Աստուածդ քեզմէ ի՞նչ
կը պահանջէ, միայն թէ քու
Տէր Աստուածդմէդ վախնաս, անոր
ամէն ճամբաներուն մէջը քա-
լես, և անկից սիրես, ու նաև
քու բոլոր սրտովդ ու բոլոր հո-
գիովդ քու Տէր Աստուածդ
պաշտես, Եւ Տէրոջը պատուի- 13
րանքները ու կանոնները պահես,
որոնք ես այսօր քեզի կը պատ-
ուիրեմ, որ քեզի աղեկ ըլլայ։

14 Ահա երկինքը ու երկնից երկինքը, դաշտը երկիրը ու բոլոր անոր
մէջը եղածը՝ քու Տէր Աստուածդ
15 ծայդ է Հէրոբէրի։ Միայն թէ Տէրը քու հայրերուդ հաւնեցաւ,
ու զանոնք սիրեց. և անոնցմէ հոքը անոնց զաւակները՝ այսինքն
ձեզ բնաբիջ բոլոր ազգերուն մէջ
ինչպէս որ այսօր է պէտք։
16 Ուստի ձեր սրտերուն անթլփատութիւնը թլփատեցէք, ու ձեր
պարանոցներնիդ ալ մի խստացնէք.
17 Քանզի ձեր Տէր Աստուածը՝ աստուածներուն Աստուածը ու
տէրերուն Տէրն է, մեծ՝ հզօր ու
ահեղ Աստուած մըն է, որ ա-
չառութիւն չընդներ ու կաշառք
18 չառնէր. Անիկայ որբին ու որ-
բևարիին իրաւունք կ՚ընէ, պան-
դուխտը կը սիրէ, ու անոր հաց
19 ու հանգերձ կու տայ։ Ուրեմն
պանդուխտը սիրեցէք. քանզի
դուք ալ Եգիպտացւոց երկրին մէջ
20 պանդուխտ էիք։ Քու Տէր Աս-
տուածդմէդ վախնաս, ու պաշտես,
պաշտես, և անոր յարես, ու ա-
21 նոր անուանով երդնուս։ Քու
պարծանքդ անիկայ է, և քու
Աստուածդ անիկայ է, որ քե-
զի համար այս մեծ ու սքանչելի
բաները գործեց, որոնք դուն քու
22 աչքերովդ տեսար։ Քու հայրե-
րդդ եօթանասուն հոգի էին՝ ե-
գիպտոս իջան, ու հիմա
քու Տէր Աստուածդ՝ քեզ եր-
կինքի աստղերուն պէս շատցուց։

ԳԼ. Ժ.Ա

1 Ուրեմն դուն քու Տէր Աս-
տուածդ սիրես, ու միշտ անոր
պատուիրած բաները, կանոննե-
րը, դատաստանները ու պատ-
2 ուիրանքները պահես։ Եւ այսօր
գիտցէք, որ ձեր որդւոցը չէ խօ
խօսիս, որոնք չեն գի-
տեր, ու չտեսան ձեր Տէր Աս-
տուածդին խրատը, անոր մեծու-
3 թիւնը, զօրաւոր ձեռքը ու բար-
ձր բազուկը, Եգիպտոսի մէջ
Եգիպտացւոց փարաւոն թագա-
ւորին՝ ու անոր բոլոր երկրին վը-
4 րայ ըրած նշանները ու գործքե-
րը. Եւ ինչ որ ըրաւ Եգիպտոսց
ւոց զօրքերուն, ձիերուն ու կառ-
քերուն. ու երբոր անոնք ձեր
եսեւէն հետան, ինչպէս Տէրը
կարմիր ծովուն ջուրերը անոնց
վրայ դարձուց, ու զանոնք կոր-
սընցուց մինչև այս օրս. Եւ ինչ
5 որ ըրաւ ձեզի անապատին մէջ
մինչև ձեր հոս գալը. Ու ինչ որ
6 Ռուբենեան Եղիաբին որդւոցը՝
Դաթանին ու Աբիրոնին ըրաւ.
ինչպէս երկիրը իր բերանը բա-
ցաւ, ու զանոնք իրենց ընտանիք-
ներովը՝ իրենց վրաններովը՝ ու ի-
րենց ամէն տապարաձքովը՝ բո-
լոր Իսրայէլին մէջէն կլլեց։ Սա-
7 կայն Տէրոջը ըրած բոլոր մեծ
գործքերը աչուընուդ ձեր աչքերն
են։ Ուրեմն պահեցէք ան ամէն
8 պատուիրանքները՝ որ ես այսօր
ձեզի կը պատուիրեմ, որպէս զի
զօրանաք՝ ու մտնէք ժառանգէք
ան երկիրը, ուր որ կ՚երթաք զա-
նիկայ ժառանգելու. Եւ ձեր օ-
9 րերը երկար ըլլան ան երկրին վը-
րայ, որն որ Տէրը ձեր հայրե-
րուն երդում ըրաւ՝ անոնց և ա-
նոնց սերունդին տալու, անանձ
երկիր մը՝ որ կաթ ու մեղր կը
բղխէ։

Քանզի ան երկիրը՝ ուր որ 10
դուք կերթաք մտնէք անիկայ ժա-
ռանգելու համար, Եգիպտոսի
երկրին պէս չէ՝ ուսկից որ ելաք.
որ հոն երբոր սերմ կը ցանէիր,
բանջարի պարտէզի պէս ոտքովդ
անոր ջուր կու տայիր. Այլ ձեր 11
մտնելու ու ժառանգելու երկի-
րը՝ լեռներու ու հովիտներու եր-
կիր մըն է, երկինքի անձրեւին ջը-
րովը կը ջրուի. Անանձ երկիր 12
մըն է, որն որ քու Տէր Աս-
տուածդ կը դարմանէ. քու Տէր
Աստուածդոյ աչքը՝ տարւոյն ըս-
կիզբէն մինչև վերջը միշտ անոր
վրայ է։ Ուստի թէ որ ուշադ- 13
րութեամբ մտիկ ընէք իմ բոլոր
պատուիրանքներս, որ այսօր ձե-
զի կը պատուիրեմ, ու ձեր Տէր
Աստուածը սիրէք, և զանիկայ

ձեր բոլոր սրտովը ու բոլոր հո-
14 գիովը պաշտէք, Աստուծոյ ձեր
Տէրոջ անձրեւը՝ առջի ու վերջի
անձրեւը՝ իրենց առէնին պիտի
տամ, և քու ցորենդ, քու գինիդ
15 ու քու եղդ պիտի ժողվես։ Ու
նաեւ քու արտիդ մէջ խոտ պիտի
տամ անասուններուդ համար, որ
16 ուտես ու կշտանաս։ Զգոյ անձե-
րուն որ դուշութիւն ըրէք, չըլլայ
որ ձեր սիրտը խաբուի, ու դուք
դիպուկ ճամբայէն խոտորելով՝ օ-
տար աստուածներըը պաշտէք, ու
անոնց երկրպագութիւն ընէք,
17 Եւ Տէրը ձեզի դէմ սաստիկ բար-
կանալով՝ երկինքը գոցէ, որ անձ-
րեւ չըլլայ, ու երկիրը իր պտու-
ղը չտայ, և Տէրոջմէ ձեզի տուած
բարի երկրէն շուտով կորսուիք։
18 Ա՛ս իմ խօսքերս ձեր սրտին
ու հոգիին մէջ դրէք, ու զանոնք
նշանի համար ձեր ձեռքերուն
վրայ կապեցէք, ու ճակատնոցի
համար ձեր աչքերուն մէջտեղը
19 ըլլան, Եւ զանոնք ձեր տղոցը
սորվեցընէք, ու տունը նստած
առնիդ, ճամբան քալած առե-
ղդ, և պառկելու ու ելլելու ա-
20 տենդ՝ անոնք խօսիս։ Եւ զանոնք
քու տանդ դրանդեացը վրայ ու
21 դռներուդ վրայ գրես, Որպէս
զի ան երկրին վրայ՝ որ Տէրը
ձեր հայրերուն երդում ըրաւ ա-
նոնց տալու, ձեր օրերը ու ձեր
որդւոցը օրերը շատանան, իբրև
երկինքի օրերը երկրի վրայ։
22 Քանզի թէ որ աս իմ ձեզի
պատուիրած բոլոր պատուիրանք-
ները զգուշութեամբ պահէք՝ ու
կատարէք, և ձեր Տէրը Աս-
տուածը սիրէք, ու անոր բոլոր
ճամբաներուն մէջը քալէք, և ա-
23 նոր յարիք, Տէրն ալ աս ամէն
ազգերը ձեր առջևէն պիտի վը-
ռնտէ, և դուք՝ ձեզմէ մեծ ու
զօրաւոր ազգերու վրայ պիտի
24 տիրէք։ Ձեր ոտքին ամէն կոխած
տեղը՝ ձերը պիտի ըլլայ, ձեր
սահմանը՝ անապատէն ու Լիբա-
նանէն՝ գետէն՝ այսինքն Եփրատ
գետէն մինչև արեւմտեան ծովը
պիտի ըլլայ։ Ու ձեզի մէկը պի- 25
տի չկարենայ ձեզի դէմ դնել, և
ձեր Տէր Աստուածը՝ ձեր ամէն
կոխած երկրին վրայ՝ ձեզմէ վախ
մը ու սոսկում մը պիտի բերէ,
ինչպէս որ ձեզի ըսաւ։
Ահա ես այսօր ձեր առջևը 26
օրհնութիւն ու անէծք կը դնեմ,
Օրհնութիւնը՝ թէ որ հնազան- 27
դութիւն ընէք ձեր Տէր Աս-
տուծոյն պատուիրանքներուն, ո-
րոնք ես այսօր ձեզի կը պատ-
ուիրեմ, Եւ անէծքը՝ թէ որ ձեր 28
Տէր Աստուծոյն պատուիրանք-
ներուն չհնազանդիք, ու խոտո-
րիք ան ճամբայէն՝ որ ես այսօր
ձեզի կը պատուիրեմ, ու ձեր չը-
ճանչցած օտար աստուածներուն
եաւէն երթաք։ Ուստի երբոր 29
քու Տէր Աստուածդ քեզ տանի
ան երկիրը, ուր որ պիտի մտնես
ու ժառանգես, օրհնութիւնը՝
Գարիզիմ լեռանը վրայ, ու ա-
նէծքը՝ Գեբաղ լեռանը վրայ
տաս, Ահա տանք Յորդանանու 30
անդիի կողմը արեւմտեան ճամ-
բուն վրայ՝ Մօրեի կաղնիներուն
մօտ՝ Գաղգաղային դիմացի հովի-
տին մէջ բնակող Քանանացւոց
երկրին մէջն են։ Որովհետև դուք 31
Յորդանանէն պիտի անցնիք, որ
մտնէք ու ժառանգէք ան երկի-
րը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը
ձեզի պիտի տայ, ու զանիկայ
պիտի ժառանգէք, և անոր մէջ
պիտի բնակիք։ Ուրեմն զգուշա- 32
թեամբ՝ ի գործ դրէք ան ամէն
կանոնները ու դատաստաններըը՝
որոնք ես այսօր ձեր առջևը կը
դնեմ։

ԳԼ. ԺԲ

Ասոնք են ան կանոնները ու 1
դատաստանները՝ որոնք դուք պա-
հելու ու ընելու էք ան երկրին
վրայ, որն որ ձեր հայրերուն Տէր
Աստուածը ձեզի պիտի տայ ժա-
ռանգելու համար, որչափ ժամա-
նակ որ երկրի վրայ ապրիք։ Ան- 2
բոլոր տեղերնին՝ ուր որ ձեր
յաղթելու ազգերը՝ բարձր լեռ-

նեբու վրայ, բլբընեբու վրայ ու ամէն ուրուանկից ծառեբուտակ՝ իրենց սատուածներըը պաշտուբ էն, բալորովին կործանեք։
3 Եւ անոնց սեզաններըը փըշրեք, և անոնց արձաններըը կոտրբռբաք. անոնց անտառներըը կրբակով այրեք, ու անոնց սատուածներուն կուռքերըը կտոր կրբատոր ընեք, և անոնց անուններըը ան ուրկէն սընհայրնեք։
4 Խո ձեր Տէր Աստուածին պաշ-
5 պէս պիտի չընեք. Հապա դուք պիտի փնտռեք ան տեղը՝ որն որ ձեր Տէր Աստուածը՝ ձեր ամէն ցեղերուն մէջէն պիտի ընտրէ իր անուանը բնակուելուան համար,
6 ու հոն պիտի երթաք. Եւ ձեր ողջակէզներըը, ձեր զոհերըը, ձեր տասանորդներըը, ձեր բարձրացընելու ընծաներըը, ձեր ուխտերըը, ձեր կամաւոր ընծաներըը՝ ու ձեր արջառներուն ու սխաբներուն առաջինեներըը հոն տանիք.
7 Եւ հոն ձեր Տէր Աստուածին առջեւը ուտէք, և ձեր Տէր Աստուածը ձեզ օրհնելուն համար՝ ձեր ամէն ձեռք զարկած բաներուն մէջ ուրախանաք՝ դուք և ձեր ընտանիքը։
8 Մի՛ ընէք ան ամէներուն հասկացած, որ մենք այսօր աս տեղս կ՚ընենք, այսինքն՝ ամէն մարդ իր աչքերուն հաճոյ եղածին պէս.
9 Քանզի մինչև հիմա չհասաք ան հանգստութեանը ու ժառանգութեանը՝ որ ձեր Տէր Աս-
10 տուածը ձեզի պիտի տայ։ Բայց դուք Յորդանանէն պիտի անցնիք, ու պիտի բնակիք ան երկրին մէջ որ ձեր Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութեան պիտի տայ. ու ձեր բոլոր շրջակայ թշնամիներէն ձեզ պիտի հանգըստացընէ, ու ապահովութեամբ
11 պիտի բնակիք. Եւ ան տեղը՝ որ ձեր Տէր Աստուածը պիտի ընտրէ իր անուանը բնակուելուան համար, բոլոր ձեզի պատուիրածներս հոն տանիք, ձեր ողջակէզներըը՝ ձեր զոհերըը՝ ձեր տասանորդներըը՝ ձեր բարձրացընելու ընծաներըը՝ ու ձեր բոլոր ուխտերուն ընտիր ընծաներըը, որ Տէրոջը պիտի ուխտէք. Եւ ձեր Տէր
12 Աստուածոյն առջեւը ուրախութիւն ընէք, թէ դուք՝ թէ ձեր տղաքներըը ու աղջիկներըը, ձեր ծառաներըը ու աղախիններըը, և թէ ձեր դռներըը եղող Ղեւտացին. վասն զի անոր բաժին ու ժառանգութիւն չունի։
13 Զգոյշ կեցիր, չըլլայ որ ամէն
14 տեսած տեղդ քու ողջակէզներդ մատուցանես. Այլ քու ողջակէզներդ ան տեղը մատուցանես, որն որ Տէրը քու ցեղերուդ մէկուն մէջ պիտի ընտրէ, ու հոն իմ բոլոր պատուիրած բաներս կատարես։ Սակայն քու ամէն քա-
15 զաքներուդ մէջ սրտիդ ուզածին պէս անասուններ մորթես ու միս ուտես, ո՛րչափ որ քու Տէր Աստուածդ քեզի օրհնութիւն տուեր է. ու զանիկայ մաքուր ու անմաքուր Յարդը՝ այծեամի ու եղջերուի պէս ուտեն։
16 Բայց արիւնը չուտէք. զանիկայ ջուրի պէս գետինը թափէք։
17 Ցորենիդ, գինիիդ ու ձիթիդ տասանորդներըը, արջառներուդ ու հօտերուդ առջինեներըը, բոլոր ուխտ ըրած ուխտերդ, և կամաւոր ու բարձրացընելու ընծաներդ քու դռներուդ մէջ պիտի չկրնաս ուտել։
18 Այլ անոնք քու Տէր Աստուածդդ առջեւը՝ Տէր Աստուածդդ ընտրած տեղը ուտես, թէ դուն՝ թէ քու որդիդ ու աղջիկդ, թէ ծառադ ու աղախինդ, և թէ քու դռներդդ եղող Ղեւտացին. և քու Տէր Աստուածդդ առջեւը քու բոլոր ձեռք զարկած բաներուդ վրայ ուրախանաս։
19 Զգոյշ կեցիր, չըլլայ որ Ղեւտացին անտես ընես, քանի որ ողջ ես քու երկրիդ վրայ։
20 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդդ քեզի ըսածին պէս քու սահմանդ մեծցընէ, ու սիրտդ միս

ուսել ուղելով՝ Միա ուսումն ը-
անս, որպէս բոլոր ցանկութիւն-
21 ներ պէս միա ուսուս: Թէ որ քեզ-
մէ հեռուս ըլլայ ան տեղը՝ որ
քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտ-
րէ իր անունը հոն դնելու հա-
մար, քեզի պատուիրածիս պէս
քու արջառներէդդ ու ոչխարնե-
րէդ մորթես, որոնք Տէրը քեզի
պիտի տայ, ու քու որպէս բո-
լոր ցանկութիւնդը պէս քու քա-
22 զաքներուդ մէջ ուտես: Եւ այծ-
եամը ու եղջերուն ինչպէս որ
կ՚ուտուի, անոնք ալ անանկ ու-
տես. մաքուր ու անմաքուր հոգ-
23 ը անխտրաբար ուտեն: Բայց
ազէկ զգուշացիր, որ արիւնը
չուտես. վասն զի արիւնը՝ ոգին
է, ու ոգին մսին հետ չուտես:
24 Անիկայ չուտես, այլ ջուրի պէս
25 պիտիը թափես: Անիկայ մի
ուտեր, որ քեզի՝ ու քեզմէ ետ-
քը քու որդւոցդ աղէկ ըլլայ,
Տէրոջը առջեւը ուղիղ սեպուածը
26 ընելովդ: Բայց քու նուիրելու
բաներդդ՝ և ուխտերդ առնես,
ու Տէրոջը ընտրած տեղը եր-
27 թաս: Եւ քու ողջակէզներդդ՝ մի-
սը ու արիւնը՝ քու Տէր Աստու-
ծոյդ սեղանին վրայ մատուցա-
նես. բայց քու զոհերուդ արիւ-
նը՝ քու Տէր Աստուծոյդ սեղա-
նին վրայ թափուի, ու մսը ու-
28 տես: Ջգոյշ եղիր հնազանդելու ան
բոլոր խօսքերուն՝ որոնք քեզի
պատուիրեցի, որպէս որ քու Տէր
Աստուծոյդ առջեւը աղէկ ու
հաճոյ եղածը ընելովդ՝ քեզի ու
քեզմէ ետքը քու որդւոցդ յա-
29 ւիտեան աղէկ ըլլայ:
Երբոր քու Տէր Աստուածդ
քու առջեւէդ կտրէ այն ազգե-
րը, որոնց երկիրը դուն ժառան-
գելու պիտի երթաս, ու երբոր
անոնք ժառանգես ու անոնց երկ-
30 րին մէջ բնակիս, Ջգոյշ կեցիր,
չըլլայ որ անոնց քու առջեւէդ
բնաջինջ ըլլալէն ետքը՝ անոնց հե-
ւեւելով որոգայթի մէջ իյնաս,
և չըլլայ որ անոնց աստուածնե-
րուն վրայով հարցուփորձ ընես,
ըսելով. Ա՛ս ազգերը ի՛նչպէս կ-
ընոց աստուածներուը կը պաշտե-
ին, ես ալ այնպէս ընեմ: Դուն
31 քու Տէր Աստուածդ անանկ չը-
նես, քանզի անոնք՝ Տէրոջը ատե-
լի եղած բոլոր գարշելի բաներըը
իրենց աստուածներուն կ՚ընեին.
որովհետեւ անոնք իրենց աստ-
ուածներուն պատ- ընելը- համար
մինչեւ անգամ իրենց տղաքներըը
ու աղջիկներըը կրակով կ՚այրէին:
32 Ես քեզի ինչ որ կը պատուիրեմ,
զգուշացիր ան ընելու. անոր վը-
րայ բան մը չաւելցընես, ու ան-
կէ բան մը չպակսցընես:

ԳԼ. ԺԳ

1 Թէ որ ձեր մէջէն մէկ մար-
գարէ մը կամ երազատես մը ել-
լէ, ու ձեզի նշան մը կամ հր-
2 թաշք մը տայ, Եւ ձեզի ըսած
նշանը կամ հրաշքը կատարուի,
ու ձեզի ըսէ թէ՝ Երթանք օտար
աստուածներըը պաշտենք, որոնք
3 դուք չէք ճանչցած, Ան մարգա-
րէին կամ երազատեսին խօսքը
մտիկ մի ընէք. քանզի ձեր Տէր
Աստուածը ձեզ կը փորձէ, որ
հասկընայ թէ արդեօք դուք ձեր
Տէր Աստուածը ձեր բոլոր սրբ-
ութեամբ ու բոլոր հոգիովը կը սի-
4 րէք: Ձեր Տէր Աստուածին հե-
ւեւող ըլլաք, ու անկէ վախնաք,
անոր պատուիրանքներըը պահէք,
ու անոր խօսքին հնազանդուիք
ընէք, զանիկայ պաշտէք, ու ա-
նոր յարիք: Եւ ան մարգարէն
5 կամ երազատեսը պիտի սպան-
ուի, վասն զի ձեզ Եգիպտոսի երկրէն
հանող՝ ու ձեզ ծառայութեան
տունէն ազատող ձեր Տէր Աս-
տուածին դէմ ապստամբութիւն
խօսեցաւ, որ ձեզ խոտորեցընէ
ան ճամբայէն՝ որ ձեր Տէր Աստ-
ուածը ձեզի պատուիրեց որ ա-
նոր մէջ քալէք. այսպէս չարու-
թիւնը ձեր մէջէն վերցընէք:
6 Թէ որ քու մօրդ տղան՝ քու
եղբայրդ, կամ քու տղադ, կամ
աղջիկդ, կամ ծոցիդ կնիկը, և

կամ քու թարեկամդ՝ որ քու անձիդ պես ինծի՛ է, քեզ մղլոցը-
նել ուզելով՝ ծածկաբար ըսէ. Երթանք՝ ու օտար աստուածնե-
րը պաշտենք, որոնք ո՛չ դուն ճանչցար՝ ո՛չ ալ քու հայրերդ.
7 Ձեր բոլորտիքը եղող ազգաց աս-
տուածներէն՝ թէ ձեզի մօտ ըլ-
լան և թէ ձեզմէ հեռու, երկ-
րիս ծկ ծայրէն մինչև ծկ ծայ-
8 րը, Անոր հաւանաբեմեն չտա-
ս, ո՛չ ալ անոր մտիկ ընես, քու աչ-
քըդ անոր չխնայէ, ո՛չ ալ անոր
վրայ գութ ունենալով՝ պահես
9 անոնց. Այլ անշուշտ մեռցը-
նես, ու գանոնց մեռցնելու հա-
մար՝ նախ քու ձեռքդ անոր վր-
րայ ըլլայ, ու ետքը բոլոր ժող-
10 վուրդին ձեռքը. Քարկոծ քար-
կոծես անոնց, որ մեռնի, քան-
զի ուզեց քեզ ապստամբեցնել
քու Տէր Աստուածդմէդ, որ քեզ
11 Եգիպտոսի երկրէն ծառայու-
թեան տանեն հանեց։ Եւ բոլոր
Իսրայէլը լսելով՝ վախնայ, ու
մէյմին ալ ձեր մէջը ասոր պէս
չարաբեմութիւն մը չընեն։
12 Թէ որ քու Տէր Աստուածդ-
բնակութեան համար քեզի տու-
ած քաղաքներուն մէկուն վրա-
13 յով լսես, որ կ՚ըսեն թէ՝ Ձեր
մէջէն քանի մը չար մարդիկներ
ելան, ու իրենց քաղաքին բնա-
կիչները ապստամբեցուցին, ըսե-
լով. Երթանք՝ ձեր չճանչցած օ-
տար աստուածները պաշտենք,
14 Ան ատենը ատկէ մը քննես, ու
հարցաքննես և երբոր ատենես որ ըսուածդ բանը ճշմա-
րիտ ու սուրբ է, և ան գարշելի
15 բանը ձեր մէջը եղած է, Ան-
քաղաքին բնակիչները անպատ-
ճառ սուրի բերնէ անցընես, թէ՛
ան և թէ՛ անոր մէջը եղած բո-
լոր բաները նեղութեամբ. անասուն-
ներն ալ սուրի բերնէ անցընես.
16 Եւ անոր բոլոր աւարը անոր հր-
րապարակին մէջը ժողվես, ու
ան քաղաքը և անոր բոլոր աւա-
րը քու Տէր Աստուածդմէդ համար
ըսկրակով կրակով այրես, ու ա-
նիկայ յաւիտեան աւերակ ըլլայ,
մէյմին ալ չշինուի։ Եւ ան նզո- 17
ւածէն ձեռքիդ մէջը բան մը չը-
փակչի, որպէս զի Տէրը իր սաս-
տիկ բարկութենէն դառնայ, քե-
զի ողորմութիւն ու գթութիւն
ընէ, և քեզ շատցնէ, ինչպէս
որ քու հայրերուդ երդում ը-
րաւ, թէ որ դուն քու Տէր Ա- 18
ստուածդդ ձայնին հնազանդու-
թիւն ընելով՝ անոր բոլոր պատ-
ուիրանքներըը պահես, որոնք ես
այսօր քեզի կը պատուիրեմ, ու
Տէր Աստուածդդ առջեւը ուղիղ
եղածը ընես։

ԳԼ. ԺԴ

Որդիք էք դուք ձեր Տէր Ա- 1
ստուծոյն որդիքն էք, մեռեալի հա-
մար՝ ձեր մարմնոյն վրայ կտրած-
ներ չընէք, ու ձեր աչքերուն
մէջտեղն մազերը չածիլէք։ Քան- 2
զի դուն քու Տէր Աստուածդդ
սուրբ ժողովուրդն ես. և Տէրը
երկրի վրայ եղած բոլոր ժող-
ովուրդներուն մէջէն քեզ ընտրեց՝
որ իրեն անպհական ժողովուրդ
ըլլաս։ Բնաւ պիղծ բան մը չա- 3
ճես։

Ասոնք են ձեր ուտելու անաս- 4
ունները. Արջառը, ոչխարը ու
այծը, Եղջերուն, այծեամը, գա-
մէշը, խարբուզը, այծքաղը, յա-
մայրը ու անապատը։ Եւ շորքո- 6
ոտանիներուն մէջ ամէն կճղակա-
բաշխ ու սրածայղ անասուններ-
րը ուտէք։ Բայց սրածայղներէն 7
կամ կճղակաբաշխ եղողներէն ա-
մէնք չուտէք. ուղտը, նապաստա-
կը ու ճապարը. քանզի անոնք
կ՚ապէտ և կ՚սրածան, բայց կըճ
ղակաբաշխ չեն. անոնք ձեզի ան-
մաքուր ըլլան։ Եւ խոզը՝ որ թէ 8
և անիկայ կճղակաբաշխ է, բայց
չսրածար. անիկայ ձեզի անմա-
քուր ըլլայ։ Անոնց միսը չու-
տէք, ու անոնց դիերուն չդպչիք։
Ջուրերուն մէջ բոլոր եղած 9
ներկին ասոնք ուտէք. ամէն թե-
ւ ու թեփ ունեցողը ուտէք. Բայց 10
ամէն թեւ ու թեփ չունեցողը

չուառէք, անիկայ ձեզի անմաքուր ըլլայ։
11 Ամէն մաքուր թռչունը ու-
12 տէք։ Եւ ձեր չուտելիք խոշտան-
դերը սոսկալի են. արծիւը եւ պատ-
13 կառը ու գետասթռչունը, Եւ ցիները
ու անգղը եւ ուրուրը իր տեսա-
14 կին պէս, Ու ամէն ագռաւը իր
15 տեսակին պէս, Եւ ջայլամը ու
բուն եւ կկուն ու բազէն իր տե-
16 սակին պէս, Եւ հասպասիրը
17 ու քայլահաւը եւ կարապը, Եւ
հաւալուսը ու սև անգղը եւ հո-
18 ղամագը, Եւ արագիլը ու քա-
րադրը իր տեսակին պէս, եւ յո-
19 պոպը ու չղջիկը։ Եւ ամէն թռչո-
ղող սեռնունները ձեզի անմաքուր
ըլլան. անոնք պիտի չուտուին։
20 Ամէն մաքուր թռչուններէն ու-
տէք։
21 Ինքիմէ մեռածը բնաւ չու-
տէք. պանդխտին որ դուռներդ ե-
ղող պանդուխտին տաս, որ ու-
տէ, կամ օտարազգիի մը ծա-
խես. քանզի դուն քու Տէր Ա-
ստուծոյդ սուրբ ժողովրդին ես։
Ուլը իր մօրը կաթին մէջ չե-
փես։
22 Տարիէ տարի քու ցանած սեր-
միդ արդիւնքէն՝ արտէն ելած ա-
մէն արմաւիքնեղէն անպատճառ
23 տասնորդ տաս։ Եւ քու ցորե-
նիդ, գինիիդ ու եղիդ տասա-
նորդը, ու արջառներուդ և ոչ-
խարներուդ առջինեկները քու
Տէր Աստուծոյդ առջեւը ուտես,
ան տեղը՝ որ ինքը իր անուանը
բնակութիւնը համար պիտի ընտ-
րէ. որպէս զի միշտ քու Տէր
24 Աստուծմէդ վախնալ սորվիս։ Ու
թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ
քեզ օրհնելուն համար՝ ճամբան
քեզմէ հեռու իյնայ, և ան տեղը՝
որ քու Տէր Աստուածդ պիտի
ընտրէ իր անունը հոն դնելու
համար, քեզմէ հեռու ըլլալով
կարող չըլլաս զանոնք հոն տանել
25 լու, Ան առնը զանոնք առակ
ընես, ու առակը ծրարելով ձեռ-
քըդ առնես, և քու Տէր Ա-
ստուածոյդ ընտրելու տեղը եր-
թաս, Ու ան առակը՝ արծիւ 26
բոլոր ցանկացած բաներուն, ար-
ջառներու կամ ոչխարներու,
գինիի կամ օղիի, ու սրտիդ ա-
մէն ուզած բաներուն տաս. և հոն
քու Տէր Աստուածոյդ առջեւը
ուտես ու ուրախանաս, դուն
ու քու ընտանիքդ. Ու քու 27
դուներդ եղող Ղեւտացին ալ
պանց չընես. քանզի անիկայ
քեզի հետ բաժին ու ժառանգ
դուխիւն չունի։
Ամէն երեք տարուն վերջը ան 28
նոյն տարուն արմաւիքնեղէնէն բո-
լոր տասանորդը հանես, և զա-
նիկայ քու քաղաքներուդ մէջը
պահես. Ու Ղեւտացին՝ որ քեզի 29
հետ բաժին ու ժառանգութիւն
չունի, և դուներդ եղող օտարա-
կանը, որբը ու այրեաւորին գան,
և ուտեն կշտանան. որպէս զի
քու Տէր Աստուածդ քեզ օրհ-
նէ քու ձեռքիդ ըրած ամէն
գործերուն մէջ։

ԳԼ. ԺԵ

Ամէն եօթնեկրորդ տարին թո- 1
ղութիւն ընես։ Ու թողութեան 2
կանոնը սա է. Ամէն պարտատէր՝
որ իր դրացիին բան մը փոխ
տուած է, անիկայ պիտի թո-
ղու. իր դրացիէն կամ եղբօր-
մէն պիտի չպահանջէ ան. վասն
զի Թողութիւն քարոզուած է
Տէրոջը։ Օտարազգիէն պիտի 3
պահանջես, բայց քու եղբօրմէդ
առնելիքդ պիտի թողուս. Մին- 4
չև որ քու մէջդ աղքատ չգըտ-
նուի. վասն զի Տէրը անշուշտ
քեզ պիտի օրհնէ ան երկրին
մէջ, որն որ քու Տէր Աստուածդ
քեզի ժառանգութիւն պիտի
տայ որ անոր տիրես։ Միայն թէ 5
որ քու Տէր Աստուածոյդ ըսօրինի
ամէն կերպով հնազանդիս, ու
սա բոլոր պատուիրանքներուն որ
ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ,
զգուշութեամբ՝ ի գործ դնես,
Քու Տէր Աստուածդ ալ քեզի 6
բսածին պէս՝ քեզ պիտի օրհնէ,
և դուն շատ ազգերու փոխ պի-

սի տաս, բայց դուն վախ պիտի
չառնես, դուն շատ ապգևթաս
վրայ պիտի տիրես, բայց անոնք
քեզմե քու վրադ պիտի հաիրեն։
7 Քու Տէր Աստուծոյդ քեզի
տուած երկրին մէջ՝ քու քաղաք-
ներուդ մէկուն մէջ՝ թէ որ եզ-
բայրներուդ մէկը աղքատ ըլլայ,
խտտտպտուիթիւն չընես, ու ազ-
8 քատ եղբօրդ՝ ձեռքդ չգոցես. Հա-
պա անոր ձեռքդ պիտի
բանաս անոր, ու անոր կարօտու-
թիւնը բաւական ըլլալու չափ
9 անոր վախ տաս։ Զգոյշ կեցիր,
չըլլայ որ սրտիդ մէջէն չար խոր-
հուրդ մը անցընես, ու ըսես՝
բարդ տարին՝ թողութեան տա-
րին մօտ է՝ ըսելով, աղքատ եղ-
բօրդ վրայ անգութ աչքով նա-
յիս, ու անոր ոչինչ չտաս. և ան
ալ քեզի դէմ Տէրոջը աղաղա-
կէ, ու դուն մեղքի տէր ըլլաս։
10 Անպատճառ անոր պիտի տաս,
ու անոր տալու ատենդ բնաւ
սիրտդ չնեղի. վասն զի քու Տէր
Աստուածդ ասոր պատճառու քու
ամէն գործերուդ ու ամէն ձեռք
զարկած բաներուդ մէջ քեզ
11 պիտի օրհնէ։ Որովհետև երկրին
մէջէն աղքատ պակաս պիտի
չըլլայ, անոր համար քեզի կը
պատուիրեմ՝ ու կ՚ըսեմ. Քու
երկրիդ մէջ եղած աղքատ ու
չքաւոր եղբօրդ՝ ձեռքդ բաց
ըլլայ։
12 Եթէ քու եղբայրներդ
Եբրայեցի մարդ մը կամ կնիկ մը
քեզի ծախուի, անիկայ վեց տա-
րի քեզի ծառայութիւն պիտի
ընէ, ու եօթներորդ տարին՝ ըլ-
13 նիկայ քու քովիդ ազատ պիտի
արձակես։ Եւ քու քովիդ ազատ
14 արձակելու ատենդ՝ զանիկայ
պարապ չարձակես. Քու ոչխար-
ներդ, քու կալդ և քու հնձ-
ձանիդ անպատճառ պարգև տաս
անոր. քու Տէր Աստուածդ ինչ-
15 պէս որ քեզ օրհնեց, անոնդ պի-
տի տաս անոր։ Եւ միտքդ բե-
րես որ դուն ալ Եգիպտացի երկ-
րին մէջ ծառայ եղար, ու քու
Տէր Աստուածդ քեզ անդէ ազա-
տեց. ասոր պատճառով այսօր քե-
զի կը պատուիրեմ ասոնք։
Բայց թէ որ քեզ և քու տունդ 16
սիրելուն համար, ու անոնց քու
քովդ հանգիստ ըլլալուն հա-
մար, քովդ չելլէ՝ ըսէ,
Ան անատնը հերիւն մը առ- 17
նես, ու անոր ականջը դրանը
վրայ ծակես, և անիկայ քեզի
յաւիտեան ծառայ ըլլայ. աղա-
խինիդ ալ այսպէս ընես։ Չանի- 18
կայ քու քովիդ ազատ արձա-
կելդ՝ դժուար չերեւնայ քեզի.
վասն զի քեզի վեց տարի ծառա-
յութիւն ըրաւ, ու վարձկանի
մը վարձքին կրկնապատիկ արժէ-
քը ունի. ու քու Տէր Աստուածդ
ամէն գործերուդ մէջ քեզ պի-
տի օրհնէ։
Քու արջառներդ ու հօտե- 19
րդ ծնած ամէն արու առջի-
ներկները քու Տէր Աստուածդ
պիտի նուիրես. արջառներուդ
առջինեկներովը չգործես, ու
առջինեկ ոչխարներուդ բուրդը
չխուզես։ Տարին տարի քու Տէր 20
Աստուածդ առջեր՝ Տէրոջը ընտ-
րած տեղը պիտի ուտես զանոնք,
դուն ու քու ընտանեկդ։ Բայց 21
թէ որ անոնք արատաւոր ըլլան,
կաղ կամ կոյր ըլլան, չոմ ինչ և
իցէ ոտքին գէշ արատ մը ունե-
նան, զանոնք քու Տէր Աստու-
ծոյդ չզոհես. Անոնկը՝ քու քա- 22
ղաքներուդ մէջ պիտի ուտես.
մաքուր ու անմաքուր եղջերուին
անխտրաբար ոտքէն այծեամի ու
եղջերուի պէս։ Միայն անոր ա- 23
րիւնը չուտես. Ջուրի պէս գե-
տինը թափես ան։

ԳԼ. Ժ.Զ

Ադիկ ամուն զգուշութիւ- 1
նով ընես, որ պատուիրեմ քեզի
Տէր Աստուածդ. վասն զի քու
Տէր Աստուածդ Ադիկ ամսուն
մէջ գիշերով հանեց քեզ Եգիպ-
տացիէն։ Զատիկին համար՝ քու 2
Տէր Աստուածդ ոչխարներէ ու
արջառներէ մսիմեաս, անոնց տեղը

որ Տէրը պիտի բնարէ իր անուանը բնակութեան համար։
3 Անոր հետ խնդրակատարութեամբ մտէք, եօթը օր նեղութեան անխնայ հաց պիտի ուտէք անոր հետ. վասն զի Եգիպտոսի երկրին մէջ դուք ալ պանդուխտ էիք, որ քանի մը տարուան մէջ՝ եօթը օրերուն մէջ՝ Եգիպտոսի երկրին եղած օրդ միտքդ բերես։ 4 Եւ քու բոլոր սահմանիդ մէջ եօթը օր բնաւ խմոր չերեւնայ, ու առջի օրուան երեկուընէն մնացած միսէդ մինչեւ առաւօտ չմնայ։ 5 Քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ բնաւ կարող չըլլաս զոհիկը մորթելու, 6 հապա միայն անոր տեղը որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անուանը բնակութեան համար, հոն պիտի մորթես զոհիկը իրիկուան դէմ՝ արեւը մտած ատեներնին, Եգիպտոսէն ելած ժամանակդ։ 7 Եւ քու Տէր Աստուածդ ընտրած տեղը անիկայ եփես ու ուտես, և առաւօտուն դառնաս՝ տանիդ երթաս։ 8 Վեց օր բազմիլ ուտես, ու եօթներորդ օրը՝ քու Տէր Աստուածդ համար ժողովարանութեան օր ըլլայ, և գործ մը չընես։
9 Դուն քեզի եօթը շաբաթ համրես, ու սա եօթը շաբաթը՝ հունձքերուն մէջը մանգաղ դրած առնելդ պիտի սկսիս համրել։ 10 Եւ քու Տէր Աստուածդ շաբաթներուն ժողովը ընես՝ քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած օրհնութեանը համեմատ՝ ձեռքիդ եկած կամաւոր ընծան պիտի տաս, Եւ ան տեղը՝ որ քու Տէր Աստուածդ պիտի ընտրէ իր անուանը բնակութեան համար, հոն քու Տէր Աստուածդ առջեւը ուրախութիւն ընես, դուն ու քու որդիդ և աղջիկդ, քու ծառայ ու աղախինդ, ու քու քաղաքներդ եղող Ղեւտացին, և ձեր մէջը գտնուած օտարականը, 12 որբը ու այրին։ Ու Եգիպտոսի մէջ ծառայ ըլլալդ միտքդ բերելով՝ այս կանոնները դուն շարժութեամբ՝ ի գործ դնես։
13 Քու կալիդ ու հնձանիդ բերքը* ժողվելէն եաքը՝ եօթը օր տաղաւարահարայ ժողովը պահես։ 14 Եւ ժողովիդ մէջը ուրախութիւն ընես, դուն ու քու որդիդ և աղջիկդ, քու ծառայ ու աղախինդ, և քաղաքներդ եղող Ղեւտացին, օտարականը, որբը ու այրին։ 15 Քու Տէր Աստուածդ քու բոլոր բերքերդ ու ձեռքիդ բոլոր գործերը օրհնելուն համար, Տէրոջը ընտրած տեղը՝ քու Տէր Աստուածդ եօթը օր ուրախութիւն ընես։ 16 Տարին երեք անգամ այսինքն բաղարջակերաց ժողովին, շաբաթներու ժողովին ու տաղաւարահարայ ժողովին՝ քու ամէն արուներդ քու Տէր Աստուածդ առջեւը պիտի երեւնան ան տեղը՝ որ ինքը պիտի ընտրէ. ու Ցիրը Տէրոջը առջեւը յերեսդ պարապ չերեւնայ։ 17 Ամէն մէկը՝ քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած օրհնութեանը համեմատ, ձեռքէն եկածին չափ պիտի բերէ։
18 Քու Տէր Աստուածդ քեզի տուած ամէն քաղաքներդ մէջ, քու ցեղերուդ համեմատ՝ քեզի դատաւորներ ու ոստիկաններ կարգես, ու անոնք արդար դատաստանով ժողովուրդը դատեն։ 19 Իրաւունքը շդարձնես, աչառութիւն չընես ու կաշառք շառնես. վասն զի կաշառքը իմաստուններուն աչքը կը կուրցնէ, ու արդարներուն խօսքը սուտ կը հանէ։ 20 Արդարութեան՝ արդարութեան դուն հետեւողը ըլլաս, որ ապրիս, և քու Տէր Աստուածդ քեզի տալու երկիրը ժառանգես։
21 Քու Տէր Աստուածդ համար շինելու սեղանիդ քովը՝ ինչ և իցէ ծառէ անտառ չանկնես քեզի, 22 ուսկից որ քու Տէր Աստուածդ կը ցաւի։

ԳԼ. ԺԻ

1 Աբրամ մը Լոտ ինչ և իջե պա-
տառեթիւն մը ունեցող արջառը
կամ ոչխարը՝ քու Տէր Աստու-
ծոդ զոհ չմատուցանես . վասն
զի սա բանը՝ քու Տէր Աստու-
ծոդ առջևը պիղծ է :
2 Թէ որ քու Տէր Աստուծոդ
քիզի տուած քաղաքներուն մէ-
կուն մէջ՝ ձեզմէ անանկ մարդ
մը կամ կնիկ մը գտնուի , որ
քու Տէր Աստուծոդ աչքերը
չարութիւն ընելով՝ ու անոր
3 ուխտը չպահելով , Լմ հրամանիս
դէմ՝ երթայ ուրիշ աստուած-
ներու , արեգակին՝ կամ լուսնին՝
և կամ երկնից որ և իցէ զար-
դերուն ծառայութիւն ու եր-
4 կրպագութիւն ընէ . Եւ սա
բանը քիզի պատմուի , ու դուն
լսելէդ ետքը ազէկ մը քննու-
թիւն ընես , և ահա բանը ճըշ-
մարիտ ու սուրբ է , որ Իսրայէ-
լի մէջ անանկ պղծութիւն մը
5 եղած է . Անոնոնք սա չարու-
թիւնը ընող մարդը կամ կնիկը
դուռները հանես , և սա մարդը
կամ կնիկը քարկոծով քարկածես ,
6 ու մեռնի : Եւ ան մեռնողին՝
երկու կամ երեք վկայի բերնովը
մեռնի , մէկ վկայի բերնովը չը-
7 մեռնի : Զանիկայ մեռցնելու
համար , առաջ վկաներուն ձեռ-
քը անոր վրայ պիտի բռնայ , ու
անկէ ետքը բոլոր ժողովուրդին
ձեռքը , սա կերպով չարութիւ-
նը ձեր մէջէն վերցնես :
8 Երբոր գանագան տեսակ ա-
րիւնհեղութիւններու , դատե-
լու կամ վէրքերու վրայով քու
քաղաքներուդ մէջ եղած վէճե-
րուն վճռատատութիւնը խոտո
դժուար երևնայ քիզի , ան ա-
տեներ երթես , և քու Տէր Ա-
ստուծոդ ընտրած տեղը երթաս ,
9 Ու Ղեւտացի քահանաներուն և
ան ժամանակի դատաւորին մօ-
տենալով՝ խորհուրդ հարցնես ,
ու անոնք դատաստանին վճիռը
10 քիզի պիտի բսեն . Եւ պիտի
ընես ան վճռոյն համեմատ՝ որ
Տէրոջը ընտրած տեղը քիզի կը-
սեն , ու ինչ որ քիզի ասրվեցը-
նեն , ղդուշութեամբ՝ ի դործ
դնես . Անանց քիզի ասրվեցուցած 11
օրէնքը՝ ու քիզի ըսուցած դա-
տաստանը պիտի կատարես .
անանց քիզի յայտնած խօսքէն
չխոտորիս , ոչ աջ դին և ոչ ձախ
դին : Բայց թէ որ մէկ մարդ մը 12
հպարտութիւն ընելով՝ քու Տէր
Աստուածդ պաշտելուս կեցող
քահանային՝ կամ դատաւորին
խօսքը մտիկ չընէ , ան մարդը
պիտի մեռնի , ու չարութիւնը
Իսրայէլէն վերցնես : Եւ բոլոր 13
ժողովուրդը լսելով՝ վախնայ , ու
մէյմըն ալ հպարտութիւն չընէ :
Երբոր քու Տէր Աստուածդ 14
քիզի տուած երկիրը մտնես , ու
անոր տիրելով՝ հոն բնակիս , ու
ըսես . Իմ բոլորտիքս եղող ամէն
ազգերուն պէս ես ալ իմ վրաս
թագաւոր մը դնեմ . Ան- 15
պատճառ քու Տէր Աստուածդ
ընտրած մարդը վրադ թագա-
ւոր դնես . քու եղբայրնե-
րէդ մէկը վրադ թագաւոր
դնես . քու եղբայրդ չեղող օտա-
րականը դնելու կարող չըլլաս :
Սակայն չըլլայ որ անիկայ իրեն 16
համար ձիեր շատցնէ . ոչ ալ
շատ ձիեր ժողվելու համար՝ ժո-
ղովուրդը Եգիպտոս դարձնէ .
որովհետև Տէրը ձեզի ըսաւ որ՝
Ալևմէն ալ ան ճամբան չդառ-
նաք : Ու նաև անիկայ իրեն կը 17
նիմինեք չշատցնէ , որ սիրտը չը-
խոտորի , ու իրեն համար խիստ
շատ արծաթ ու ոսկի չժողվէ :
Եւ իր թագաւորութեանը աթո- 18
ռին վրայ նստած ին պես , սա օ-
րինաց գիրքին օրինակը՝ Ղևտացի
քահանաներուն քովը եղած օրէ-
նսդիրն՝ իրեն համար մէկ գիրքի
մը մէջ գրէ : Եւ անիկայ իր քո- 19
վը ձգայ , ու իր կենացը բոլոր
օրերուն մէջ կարդայ . որպէս զի
իր Տէր Աստուածմէն վախնալ սոր-
վի , և սա օրէնքին բոլոր խօսքե-
րը , ու սա կանոնները զգուշա-

20 Թէեամբ՝ ի գործ գնէ. Որ իր սիրտը իր եղբայրնե-
րուն վրայ չհպարտանայ, ու առ պատուի-
րանքներէն աջ գին կամ ձախ գին չխոտորի, որ իր թագաւո-
րութիւնը վրայ՝ երկար կեանք մը վայելէ Իսրայէլի մէջ, Թէ
ինքը և Թէ իր սերնեերը:

ԳԼ. ԺԸ

1 Ղեւտացի քահանաներէն՝ Ղե-
ւիին բոլոր ցեղը Իսրայէլին հետ
բաժին ու ժառանգութիւն չու-
նենան. Տէրոջը պատարագներէն
2 ու անոր ժառանգութիւնը ու-
տեն: Ան որպ անոնք իրենց
եղբայրներուն մէջ ժառանգու-
թիւն չունենան. անոնց ժա-
ռանգութիւնը Տէրը ինքն է,
ինչպէս որ անոնց ըսաւ:
3 Եւ աս պիտի ըլլայ քահանա-
յից իրաւունքը ժողովուրդին
կողմէն՝ երբոր զոհ կը մատու-
ցանեն, Թէ արջառ ըլլայ ան՝
և Թէ ոչխար. Թէեը, ծնօտներըը
ու քաղլրիքը քահանային պիտի
4 տան: Քու ցորենիդ, գինիիդ
ու ձէթիդ երախայրիներըը, ու
նաև ոչխարներուդ առջի բուր-
5 գը՝ անոր պիտի տաս. Ան որ
քու Տէր Աստուածդ՝ քու բոլոր
ցեղերուդ մէջէն ընտրեց
րէց, որ Տէրոջը անուանով ծա-
ռայութիւն ընելու կենայ, ինքը
ու իր որդիքը:
6 Ու երբոր Ղեւտացի մը քու
քաղաքներուդ մէկէն՝ ուրկէ՝
բոլոր Իսրայէլին մէջ իր պան-
դխտացած տեղէն գայ՝ ու իր
սրտին փափաքովը Տէրոջը ընտ-
7 րած տեղը գայ, Անոնոր հոն
Տէրոջը անունովը կեցող բոլոր իր
Ղեւտացի եղբայրներուն պէս՝ իր
Տէր Աստուծոյն անունովը ծա-
8 ռայութիւն ընէ. Ու մկրտիւ-
թեան հետ հաւասար բաժին պի-
տի ուտէ, ամէն ինչոն իր հայ-
րենական ծառայութիւնը գի-
նեցին զատ:
9 Երբոր քու Տէր Աստուածոյդ
քեզի տուած երկիրը մտնես,
ան ազգերուն գարշելի գործքե-
րուն պէս չսորվիս: Ձեր 10
մէջը չգտնուի անանկ մարդ մը,
որ իր տղան կամ աղջիկը կրա-
կէ անցընէ, հմայ բաղդ նայի,
հմայ գուշակութիւն, կամ հմա-
յութիւն և կամ դիւթութիւն
ընէ, Ղաւ կախարդ, կամ վո- 11
հուկ, կամ նշանագէտ, կամ մե-
ռելահարց չէիոնի: Վասն որ 12
ով որ աս բաները կ'ընէ՝ Տէրոջը
աւելը գարշելի է, ու աս գար-
շելի բաներուն համար՝ քու Տէր
Աստուածդ քու առջեւդ կը հա-
լածէ զանոնք: Քու Տէր Աստու- 13
ծոյդ առջեւը կատարեալ ըլլաս:
Վասն որ ան ազգերը՝ որոնց 14
դուն պիտի սիրես, գուշակիչ-
ներուն ու բաղդ նայողներուն մը-
սիկ կ'ընեն. բայց քու Տէր Աս-
տուածդ քեզի այսպէս ընելու
հրաման չտուաւ:
Քու Տէր Աստուածդ քու 15
եղբայրներուդ մէջէն ինծի պէս
մարգարէ մը պիտի հանէ քեզի,
անոր մսիկ լսէք. Ինչպէս որ 16
Քորէբ էիոնը ժողովին օրը՝
քու Տէր Աստուածդէդ խնդրե-
ցիր՝ ըսելով. Իմ Տէր Աստու-
ծոյս ձայնը մէյմըն ալ չլսեմ, ու
աս մեծ կրակը մէյմըն ալ չտես-
նեմ, որ չմեռնիմ: Եւ Տէրը ին- 17
ծի ըսաւ, Ըսած խօսքերնին շի-
տակ է. Քեզի պէս մարգարէ մը 18
պիտի հանեմ անոնց՝ իրենց եղ-
բայրներուն մէջէն, և իմ խօս-
քերս անոր բերանը պիտի դը-
նեմ, ու ինչ որ անոր պատուի-
րեմ, անոնց պիտի պատգէ: Եւ 19
ով որ մսիկ չընէ իմ խօսքերս,
որ անիկայ իմ անունովս պիտի
խօսի, ան մարդէն ես վրէժ պի-
տի խնդրեմ:
Իսկ Թէ որ մարգարէ մը յան- 20
դգնի իմ չպատուիրած խօսքս
իմ անունովս պատգէ, կամ օ-
տար աստուածներու անունով
բան մը պատգէ, ան մարգա-
րէն պիտի մեռնի: Եւ Թէ որ 21
դուն քու սրտիդ մէջ ըսես Թէ՝
Տէրոջը չխօսած բանը ինչպէս

22 գիտանալ՝ Թէ որ մէկ մարգարէ
մը Տէրոջը անուամբը բան մը
ըսէ, ու ան բանը իրօք չկատա-
րուի, Տէրոջը չըսած խօսքը ան
է, ան մարգարէն յանդգնու-
թեամբ ըրաւ զայն, ու անկէ
չվախնաս։

ԳԼ. ԺԹ

1 Այրը որ քու Տէր Աստուածդ
բնակիլ ընէ ան ազգերը՝ որոնց
երկիրը քու Տէր Աստուածդ քե-
զի պիտի տայ, և դուն անոնք
վռնտելով՝ անոնց քաղաքներուն
2 ու տուներուն մէջ բնակիս, Քե-
զի իրեք քաղաք զատես քու երկ-
րիդ մէջ՝ որ քու Տէր Աս-
տուածդ քեզի կու տայ ժառան-
3 գելու։ Քեզի ճամբայ պատրաս-
տես, և քու Տէր Աստուածդ
քեզի ժառանգութեան համար
տուած քու երկրիդ սահմանը՝ ի-
րեքի բաժնես, որպէս զի ամէն
մարդասպան հոն փախչի։
4 Եւ հոն փախչելու ու ողջ մը-
նալու մարդասպանին կանոնը ա-
յս է. Ան Խարէբ որ երկուքնէ ու
մէկալ օրնէնք թշնամութիւն
չունենալով՝ անգիտութեամբ իր
5 դրացին մեռցնէ. Ձոր օրինակ՝
Թէ որ մէկը իր դրացիին հետ
անտառը երթայ փայտ կտրելու
համար, ու իր ձեռքովը տապա-
րը փայտ կտրելու վերցուցած ա-
ռնէր՝ երկաթը կոմիէն դուրս
չամիկելով դրացիին հանգիպի,
և զանիկայ մեռցնէ. անիկայ ա-
րուարձանքներէն մէկուն մէջ փախ-
6 չի, որ ապրի, Ըրլայ որ արեան
վրէժխնդիրը՝ սիրտը այրելուն հե-
տևէ՝ մարդասպանին եռանդէն խ-
նայ, և ճամբան հեռու ըլլալով՝
անոր հասնի ու զանիկայ մեռց-
նէ, Թէպէտ և մեռնելու արժա-
նի չէր, որովհետև երկուքնէ
ու մէկալ օրնէնք անոր դէմ
7 թշնամութիւն չունէր։ Ասոր հա-
մար ես քեզի կը պատուիրեմ ու
կ'ըսեմ, որ քեզի իրեք քաղաք
զատես։
8 Եւ Թէ որ քու Տէր Աս-
տուածդ քու հայրերուդ երդում
ըրածին պէս՝ քու սահմանիդ
ընդարձակի, ու քու հայրերուդ
խոստացած բոլոր երկիրները քե-
զի տայ, Թէ որ պահես ու կա- 9
տարես այս բոլոր պատուիրանք-
ները՝ որ ես այսօր քեզի կը պատ-
ուիրեմ, և քու Տէր Աստուածդ
սիրես, ու միշտ անոր ճամբանե-
րուն մէջը քալես, անտուներդ ա-
յս իրեք քաղաքին վրայ ուրիշ իրեք
քաղաք ալ աւելցնես. Որպէս 10
զի քու երկրիդ մէջը՝ որն որ քու
Տէր Աստուածդ քեզի ժառան-
գութիւն պիտի տայ, անմեղ ա-
րիւն չթափուի, ու դուն արեան
պարտական չըլլաս։
Բայց Թէ որ մէկ մարդ մը իր 11
դրացիին ոխ ունենալով՝ անոր
դարանամուտ ըլլայ, ու անոր
դէմ ելլելով՝ անիկայ զարնէ մեռ-
ցնէ, ու էութը ատ քաղաքներուն
մէկուն մէջ փախչելու ըլլայ, Ան 12
աւերնը իր քաղաքին ծերերը խրկէ
իրկէն, ու զանիկայ անկէ առ-
նեն, և արեան վրէժխնդրին ձեռ-
քը տան, որ մեռնի։ Քու աչ- 13
քերդ անոր չխնայէ. ու Իսրայէ-
լին մէջէն անմեղ արիւնը վերցը-
նես, որ քեզի աղէկ ըլլայ։
Քու կալուածքիդ մէջը՝ որն որ 14
քու Տէր Աստուածդ քեզի ժա-
ռանգութիւն տուած երկրին
մէջ պիտի ժառանգես, չըլլայ որ
փոխես քու դրացիիդ սահմանը՝
որ հոս նախահայրերդ հաստատած-
ցին։
Մէկ մարդու մը որ և իցէ ա- 15
նօրէնութիւնը ու մեղքին հա-
մար՝ որով կրնայ յանցաւոր ըլլալ,
մէկ վկայ մը բաւական չեղ-
ուի. երկու կամ իրեք վկաներու
բերնով հաստատուի ան բան։
Թէ որ մէկ մարդու դէմ սուտ 16
վկայ մը ելլէ, ու անոր վրայով
անօրէնութեան մը համար վկա-
յէ, Անատեները ան երկու մար- 17
դիկը՝ որոնց մէջ այս հակառակու-
թիւնը կայ, Տէրոջը առջևը՝ հո-
ան ժամանակին քահանաներուն
ու դատաւորներուն առջևը կայ-

18 նին. Եւ դատաւորները ապիկ մը քննեն. և թէ որ ան վկան սուտ վկայ ըլլալով՝ իր եղբօրը դէմ
19 սուտ վկայութիւն ըրեր է, Ան առնեք՝ ինչպէս որ անկէ իր եղբօրը ընել խորհեցաւ, նոյնը ըրէք անոր, ու չարը ձեր մէ-
20 ջէն վերցուցէք. Եւ ուրիշները ալ լսելով՝ վախնան, ու մէյմէն ալ ձեր մէջը անանկ գէշ բան
21 մը չընեն: Քու աչքդ չխնայէ. անձի տէզ՝ անձ, աչքի տէզ՝ աչք, ականջի տէզ՝ ականջ, ձեռքի տէզ՝ ձեռք, ու ոտքի տէզ՝ ոտք պիտի փրծի:

ԳԼ. Ի

1 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմելու ելլես, ու ձիեր և կառքեր ու քեզմէ շատ աւելի ժողովուրդ տեսնես, անոնցմէ չվախնաս. վասն զի քեզ Եգիպտացւոց երկրէն հանող քու Տէրը
2 Աստուածդ քու հետդ է: Ու երբոր պատերազմի մօտենաս, քահանան մօտենալով՝ ժողովուրդին
3 դին պիտի խօսի, Ու անոնց ըսէ. Ով Իսրայէլ՝ մօրկ ըլլ. այսօր դուք ձեր թշնամիներուն դէմ պատերազմելու կը մօտենաք. սրտերնիդ չհեուանայ, մի վախնաք, մի զարհուրիք, ու ա-
4 նոնց երեսէն մի դողաք. Վասն զի ձեր Տէրը Աստուածը ձեզի հետ կ'երթայ, ձեզի համար ձեր թշնամիներուն դէմ պատերազմելու, և ձեզ ազատելու:
5 Անտառները սափիկանները ժողովուրդին խօսելով՝ պիտի ըսեն, Ով որ նոր տուն շիներ է, ու անոր նաւակատիքը չէ ըրեր, երթայ իր տունը դառնայ, չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի, և ուրիշ մէկը նաւակատիքը ընէ.
6 Եւ ով որ այգի տնկեր է, ու անոր պտուղէն դեռ չէ կերած, երթայ իր տունը դառնայ, չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի, ու անոր առջի պտուղը ու-
7 րիշ մարդ մը ուտէ: Եւ ով որ կնկան մը նշանուած է, ու զանիկայ չէ առած, երթայ իր տունը դառնայ, չըլլայ որ պատերազմին մէջը մեռնի, ու ուրիշ մէկ մարդ մը առնէ:
8 Եւ սափիկանները իրենց խօսքը շարունակելով՝ պիտի ըսեն ժողովուրդին. Ո՛վ որ վախկոտ ու թուլասիրտ է, թող երթայ իր տունը դառնայ, չըլլայ որ իր եղբայրներուն սիրտն ալ իր սրտին պէս թուլցնէ:
9 Ու երբոր սափիկանները՝ ժողովուրդին առջևը իրենց խօսքը լմընցնեն, ժողովուրդին վրայ զօրապետներ կարգեն:
10 Երբոր մէկ քաղաքի մը կը մօտենաս՝ անոր հետ պատերազմելու համար, զանիկայ խաղաղութեան հրաւիրէ:
11 Թէ որ քեզի խաղաղութեան պատասխան տալու ըլլայ, ու դռները քեզի բանայ, մէջը գտնուած բոլոր ժողովուրդը քեզի հարկառու ըլլան, ու քեզի ծառայութիւն ընեն:
12 Բայց թէ որ քեզի հետ խաղաղութիւն ընել չուզէ, ու պատերազմ ընէ, անոնը անիկայ պաշարես.
13 Ու երբոր քու Տէր Աստուածդ քու ձեռքդ մատնէ զանիկայ, անոր բոլոր արուները սուրի բերնէ անցնել տաս.
14 Բայց կիներնիերը, տղաքներնիը ու անասուններնիը՝ և ինչ որ կայ ան քաղաքին մէջը, անոր բոլոր աւարը քեզի համար առնես. և քու Տէր Աստուածդ քեզի մատնած քու թշնամիներուդ աւարը ուտես:
15 Ահա՛ անանկ պիտի ընես քեզմէ հեռու եղող ամէն քաղաքներուն, որ ասոնց պզտիքաղաքներէն չեն:
16 Սակայն քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն տուած ասոնց պզտիքաղաքներուն մէջ բնաւ շունչ ունեցող մը ողջ չպահես.
17 վասն զի Հետտացիները, Ամորհացիները, Քանանացիները, Փերեզացիները, Խեւացիները, ու Յեբուսացիները բոլորովին պիտի կորսնցնես, ինչպէս որ քու Տէր Աստուածդ քեզի պատուիրեց,

18 Ոչխէս ալ ձեղի չտրվեցրնեն իբրեւ
նոց բոլոր գործերնիդ համեմատ ընել, ինչպէս որ անոնք
իրենց աստուածներուն կ՚ընեն,
սա դուք Տիրոջը ձեր Աստուծոյն առջեւը մեղք չգործէք:
19 Երբոր մէկ քաղաքի մը դէմ
պատերազմիս, ու զանիկայ առնելու համար՝ երկար ժամանակ պաշարելու ըլլաս, անոր ծառերուն տապար չպիտիս, ու պատնէշ չհանես, ինչու որ անոնցմէ պիտի ուտես, ուրեմն անոնք չկարես, քանզի դաշտին ծառը մարդ է որ քու երեսէդ պաշարման մէջ մտնէ:
20 Բայց այն ծառերը՝ որոնք կը ճանչնաս թէ ուտելու պատուղ չեն բերեր, անոնք ապականէ ու կտրէս, և քեզի հետ պատերազմող քաղաքին դիմացը՝ անոնցմով պատնէշներ շինես, մինչեւ որ անիկայ նուաճի:

ԳԼ. ԻՆ

1 Թէ որ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի ժառանգութիւն տուած երկրին մէջ գաշտի վրայ ինկած ո՛ մեռցուած մարդ մը գտնուի, ու անիկայ զարնողը
2 չգիտցուի, Աստուածը քու ծերերդ ու դատաւորներդ ելլեն, և մեռցուած մարդուն եղած տեղէն մինչեւ շրջակայ քաղաքները չափեն,
3 ու մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին ծերերը՝ արջառներէն շգործածուած ո՛ լուծի տակ
4 չմտած երինջ մը առնեն, և ան քաղաքին ծերերը՝ երինջը ձկնէ չհերկուած ու չցանուած ապառաժ ձոր մը իջեցնեն, ու ան ձորին մէջ երինջին վիզը կտրեն:
5 Եւ Ղեւիին որդիքը քահանաները մօտենան, վասն զի քու Տէր Աստուածդ զանոնք ընտրեց իրեն ծառայելու համար, և Տիրոջը անունովը օրհնելու համար, և ամէն վէճ ու ամէն վէրք անոնց խօսքովը պիտի դատուի:
6 Եւ ան մեռցուածին մօտ եղող քաղաքին բոլոր ծերերը՝ ձորին մէջ վիրը կտրած երինջին վրայ
7 ձեռքերնին լուան, և պատասխան առնեն ու ըսեն, Մեր ձեռքերը չեթափեցին այս արիւնը, ու մեր աչքերը չտեսան:
8 Ով Տէր, քու ժողովուրդդ՝ որ դուն փրկեցիր, ու անմեղ արիւնը քու ժողովուրդդ մէ ետեր, այսպէս անոր արիւնը համար քառեւթիռն ալ մի ըլլայ անոնց:
9 Ինչ դուն Տիրոջը առջեւը ուղիղ եղածը ընելով անմեղ արիւնը քէզմէ վերցնես:
10 Երբոր քու թշնամիներուդ դէմ պատերազմի ելլես, և քու Տէր Աստուածդ զանոնք քու ձեռքդ տայ, ու անոնցմէ գերիներ առնես,
11 և գերիներուն մէջէն գեղեցիկ տեսքով կնիկ մը տեսնես, ու զանիկայ սիրելով քեզի կնիկ առնելու ըլլաս,
12 Զանիկայ քու տունդ առնես, և անիկայ իր գլուխը ածիլէ, ու իր եղունգները կտրէ,
13 Եւ իր վրայէն գերութեան հանի, ու քու տունդ նստի, և ամբողջ ամիս մը իր հօրը ու մօրը համար լայ, ու անկէ ետև անոր մտնես, և դուն անոր էրիկը ըլլաս, ու ան ալ քու կնիկդ ըլլայ:
14 Թէ որ անկէ գոհ չըլլաս, անիկայ ազատ պիտի արձակես, բայց սակայն չծախես, ոչ ալ ծառայեցնես, որովհետեւ լկեցիր զանիկայ:
15 Թէ որ մէկ մարդ մը երկու կնիկ ունենայ, ու մէկը սիրելի և մէկալը առելի ըլլայ, ու սիրելին ալ և առելին ալ անոր զաւակներ ծնանին, և թէ որ անդրանիկ զաւակը առելի կնիկին ծնած է,
16 Իր տասցուածքը որդւոցը բաժնելու օրը՝ կարող չըլլայ սիրելին զաւակը անդրանիկ նստցնելու, ու առելիին ծնած անդրանիկը երեսէ ձգելու.
17 Հապա առելիին զաւակը անդրանիկ ճանչնալով՝ բոլոր իր ձեռքը գտնուածէն երկու բաժին տայ անոր, վասն զի իր զօրութեան սկիզբը անիկայ է, անդրանկութիւնն իրաւունքը անոր կը վերաբերի:

18 Թէ որ մէկ մարդ մը՝ անպատ-
ու անհնազանդ տղայ մը ունե-
նայ, որ իր հօրը ու իր մօրը խօս-
քը բնաւ մտիկ չընէր, ու երբոր
զանիկայ խրատեն, անոնց չհնա-
19 զանդիր. Անոնք անոր հայրը
ու մայրը զանիկայ բռնելով,
քաղաքին ծերերուն, ու անոր
էհոխծ տեղին դուռը հանեն.
20 եւ քաղաքին ծերերուն ըսեն.
Ա՛ս մեր տղան անպատ ու ան-
հնազանդ է, մեր խօսքը մտիկ
չընէր, պիկրամոլ ու գինեմոլ է.
21 Անոնք անոր քաղաքին բոլոր
մարդիկները՝ քարերով քարկո-
ծեն զանիկայ, որ մեռնի. ու
չարութիւնը ձեր մէջէն վերցը-
նես. և բոլոր Իսրայէլը լսելով
վախնան:
22 Երբոր մէկ մարդ մը մահու
արժանի մեղք մը գործէ, և զա-
նիկայ մեռցնելու համար ծա-
23 ռէ մը կախես, Անոր մարմինը
ծառին վրայ գիշերը չմնայ, հա-
պա նայն օրը անպատճառ թա-
ղես անիկայ. վասն զի կախուա-
ծը Աստուծոյ անիծածն է. ու
չպղծես այն երկիրը՝ որն որ քու
Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ
ժառանգելու համար:

ԳԼ. ԻԲ

1 Երբոր տեսնես որ եղբօրդ
եզը կամ ոչխարը իր ճամբայէն
խոտորած է, անտես անտես չը-
նես. անպատճառ զանոնք քու
2 եղբօրդ պիտի դարձընես: Բայց
թէ որ քու եղբայրդ քեզի մօտ
չէ, կամ զանիկայ չես ճանչնար,
անասունը քու տունդ առնես
այն, ու մինչև քու եղբօրդ զա-
նիկայ փնտռելը՝ քու քովդ թող
կենայ. հոգը զանիկայ անոր
3 դարձընես: Անոր իշուն ալ ա-
սանկ ընես, զգեստին ալ ասանկ
ընես. նաև եղբօրդ ամէն կոր-
ուած բանը՝ որ գուն կը գըտ-
նես, ասանկ ընես. չըլլայ որ
զանոնք անտես ընես:
4 Երբոր տեսնես որ եղբօրդ էշը
կամ եզը ճամբուն վրայ ինկեր
է, անոնք անտես չընելով ան-
պատճառ անոր հետը վերցընես:
5 Կնկան մը վրայ երիկ մարդ ու
հագուստ չըլլայ, ու երիկ մարդ
կնկան հանդուստ չհագնի.
քանզի ով որ ասանք կ'ընէ, քու
Տէր Աստուածդ ատելը պիղծ է:
6 Թէ որ ճամբուան ծառի մը
վրայ կամ գետնի վրայ՝ ձագե-
րով կամ հաւկիթներով թռչու-
նի մը բոյն հանդիպի քու ա-
չեդ, ու մայրը ձագերուն կամ
հաւկիթներուն վրայ նստած ըլ-
լայ, մայրը իր ձագերովը մէկ-
տեղ չառնես. Անպատճառ մայ-
7 րը արձակես, ու ձագերը քեզի
առնես. որպէս զի աղէկ ըլլայ
քեզի, ու կեանքդ երկայն ըլլայ:
8 Նոր տուն շինած առնդ՝ տա-
նիքիդ շուրջ հողէ շրջանակ մը շի-
նես, որ չըլլայ թէ մէկը անկէ
վար իյնայ, ու քու տունդ ա-
րեան պատասխան ընես:
9 Այգիդ մէջ այլ և այլ սեր-
մեր չցանես, որ ցանած սերմիդ
արդիւնքը ու այգիդ բերքը չը-
պղծուի: Եզ մը ու էշ մը մէկ
տեղ երկիր հերկելու չպարծանաս:
11 Բուրդով ու քմմանով գոր-
ծուած պլաչխան հագնելդ
չհագնիս:
12 Հագած հանդերձիդ չորս ծայ-
րը ծոպեր շինես:
13 Թէ որ մէկ մարդ մը կնիկ
առնէ, ու անոր մօտենալէն ետ-
քը զանիկայ ատէ, 14 եւ անոր վրայ
զրպարտութեան խօսքեր գրելով
անոր անունը գէշ հանէ, ու
ըսէ. Ես սա կնիկը առի, բայց
երբոր անոր մօտենայի, անոր վրայ
կուսութիւն չգտայ. 15 Անոնք
աղջկանը հայրը ու մայրը՝ աղջ-
կանը կուսութեան նշանը առ-
նեն, և գաւազ հանեն քաղաքին
ծերերուն առջեւը. 16 Ու աղջկան
հայրը ծերերուն պիտի ըսէ. Իմ
աղջիկս սա մարդուն կնիկ առի,
ու ատելով զանիկայ, 17 Ահա անոր
վրայ զրպարտութեան խօսքեր
կը գրէ, ըսելով թէ՝ Ես քու
աղջկանդ վրայ կուսութիւն չգը-

տոց , բայց ահա իմ՝ աղջկանս
կատարեան նշանը . և լսեը
քաղաքին ծերերուն առջեը պի-
18 տի փառէն : Եաբը ան քաղաքին
ծերերը ան մարդը առնեն , ու
19 զանիկայ պատժեն , Եւ Իսրայէլա-
յի կոյս աղջկան անունը առերեսն
հանոյ՝ անկէ հարիւր սիկղ ար-
ծաթ առնեն , ու աղջկանը
հօրը տան . և անիկայ անոր
կնիկը ըլլայ . ու իր բոլոր կեն-
սը մէջ կարող չըլլայ զանիկայ ար-
20 ձակելու : Բայց թէ որ ատ բանը
ատպէ է , ու աղջկանը վրայ կա-
21 տարեալ չէ գտնուիր , Անատե-
նը աղջիկը իր հօրը տանը դա-
ռը հանեն , ու անոր քաղաքին
մարդիկներէը քարերով քարկոծեն
զանիկայ , որ մեռնի . որովհետեւ
Իսրայէլի մէջ անպատուութիւն ը-
նեելով՝ իր հօրը տունը պատնեշ-
թիւն ըրեր է . ատ կերպով չա-
րութիւնը ձեր մէջէն վերցուիեա :
22 Թէ որ մէկը՝ երիկ ունեցող
կնկան մը հետ պատահած գըտ-
նուի , անատնէը երկուքն ալ
մեռնին , թէ՛ ան կնկանը հետ
պատկող մարդը՝ և թէ ան կնի-
կը . ու Իսրայէլէն չարութիւնը
վերցուիեա :
23 Թէ որ մէկ կոյս աղջիկ մը
մարդու մը նշանած ըլլայ , ու
մէկ մարդ մը քաղաքի մէջ գըտ-
նելով զանիկայ՝ անոր հետը պատ-
24 կի , Երկուքն ալ ան քաղաքին
դուռը հանէք , ու զանոնք քա-
րերով քարկոծէք , որ մեռնին .
աղջիկը՝ քանզի քաղաքին մէջ
գոռոզնալով չհանչցուեաւ , և
մարդը՝ քանզի իր դրացիին կնի-
կը լսկեց . ու չարութիւնը ձեր
մէջէն վերցուիեա :
25 Բայց թէ որ մէկ մարդ մը
նշանած աղջիկ մը դաշտի մէջ
գտնէ , ու զանիկայ բռնադատե-
լով անոր հետ պատկի , անատե-
նը անոր հետ պատկող մարդը
26 միայն մեռնի : Եւ աղջիկին բան
մը չընեես . աղջիկը մահու ա-
ժանի յանցանք մը չունի . վասն
զի ինչպես որ մէկը իր դրացիին
վրայ կը յարձակի , ու զանիկայ
կը մեռցնէ , ատ դիպուածն ալ
այնպէս է : Վանդի դաշտի մէջ 27
գտաւ զանիկայ . ու թէ և նը-
շանած աղջիկը կանչուըտուեց ,
բայց ինքը ապատող մը չկար :
Թէ որ մէկ մարդ մը չնշա- 28
նուած կոյս աղջիկ մը գտնէ , և
զանիկայ բռնադատելով՝ անոր
հետ պատկի , ու բանը իմաց-
ուի . Անատնէը անոր հետ պատ- 29
կող մարդը՝ աղջկանը հօրը հիսուն
սիկղ արծաթ պիտի տայ , ու ա-
նիկայ իր կնիկը ըլլայ . որովհետեւ
լսկեց զանիկայ , իր բոլոր կենսագը
մէջ զանիկայ արձակելու կարող
չըլլայ :
Ըլլայ որ մէկ մարդ մը իր 30
հօրը կնիկը առնէ , ու իր հօրը
քղանցքը բանայ :

ԳԼ· ԻԳ·

Ներքինին ճղմուած կամ կըտ- 1
րուած հարդը՝ Տէրոջը ժողովքը
չմտնէ : Պառնկոպդին Տէրոջը ժո- 2
ղովքը չմտնէ . ու անոր ըստահ՝
մինչև տասնեերորդ աղգը՝ Տէրո-
ջը ժողովքը չմտնէ :
Ամմոնացին ու Մոաբացին Տէ- 3
րոջը ժողովքը չմտնէ . ու մինչև
անոնց տասնեերորդ աղգը՝ ա-
նոնց ըստահ Տէրոջը ժողովքը
չմտնէ յաւիտեան . Վանդի երբ 4
որ դուք Եգիպտացւոյն ելաք , ճամ-
բուն մէջ հացով ու ջրով ձեզ չը-
դիմաւորեցին . ու Մեսոպոտամիոյ
Փեթսուրցի Բէովրի որ-
դին Բաղաամը վարձքով բերել
տուին , որ քեզ անիծէ . Բայց 5
քու Տէր Աստուածդ չուզեց Բա-
ղաամին մտիկ ընել . Հապա քու
Տէր Աստուածդ անէծքը քեզի
օրհնութիւն դարձուց , որովհե-
տև քու Տէր Աստուածդ քեզ
սիրեց : Քու բոլոր կենսագդ մէջ 6
անոնց խաղաղութիւնը ու աղե-
կութիւնը չխնդրես յաւիտեան :
Ըլլայ որ Եդոմացին ա- 7
տես . քանզի անիկայ քու եղ-
բայրդ է : Եգիպտացին ալ չա-
տես . քանզի անոր երկրին մէջ

8 պանդուխտ էիր։ Առնց ծնած զաւակինէրուն երրորդ սերունդը՝ Տէրոջը ժողովքը թող մտնէ։
9 Երբոր Թշնամիներուդ դէմ բանակով կ՚երթաս, ամէն չար
10 բանէն զգուշանաս։ Թէ որ ձեր մէջը մէկ մարդ մը՝ երազախոտ ձեռնհաս պատճառուած մարդ մը չէ, թող բանակէն դուրս ելլէ,
11 ու բանակին մէջը չմտնէ. Եւ իրիկուան դէմ ջուր լուացուի, ու արեւը մտածին պէս՝ բանակին մէջը մտնէ։ Նաեւ բանակէն դուրս մէկ տեղ մը ունենաս, որ
13 հոն դուրս ելլես։ Ու զինքերուդ մէջը շեյ մը ունենաս, որ երբոր դուրսը նստելու ըլլաս, անով փորես, ու դառնաս՝ քու յետ
14 լուածդ ծածկես։ Քանզի քու Տէր Աստուածդ՝ քեզ ազատելու համար, ու քու թշնամիներդ քու ձեռքդ մատնելու համար՝ քու բանակիդ մէջը կը քալէ. ուստի քու բանակդ մարդու լրլայ, որ անվայել քու վրադ ապերախտութիւն մը տեսնելով՝ քեզմէ հետ չդառնայ։
15 Ծառայ մը՝ որ տիրոջմէն փախչելէն քու քովդ ապաստանելը է,
16 իր տիրոջը ձեռքը չմատնես. Թող քեզի հետ բնակի իր հաւնած տեղը՝ քու քաղաքներուդ մէկուն մէջ՝ ուր որ ինքը կ՚ուզէ. Ան զանիկայ չնեղես։
17 Իսրայելի աղջիկներէն բնաւ չըլլայ, ու Իսրայելի տղայմէն
18 իգացեալ չըլլայ։ Ոչ ես իջէ ուխտի համար՝ բոլոր վարձքը կամ շունի գինը քու Տէր Աստուածդ տունը չտանիս. քանզի քու Տէր Աստուածդ տունը երկուքն ալ ատած են։
19 Առակը կամ ուռելիքը, ես կամ որ ես իջէ բանը՝ որ շահով կրնայ տրուիլ, քու եղբօրդ շահ
20 հոլ չտանս. Օտարականէն շահ առնես, բայց քու եղբօրմէդ շահ չառնես, որ քու Տէր Աստուածդ քու ամէն ձեռք զարկած գործերուդ մէջ քեզ օրհնէ ան երկրին վրայ, ուր որ պիտի մտնես անիկայ ժառանգելու համար։
21 Երբոր քու Տէր Աստուածդ ուխտ մը ընես, աւանց ուշացընելու կատարես. քանզի քու Տէր Աստուածդ անպատճառ անիկայ քեզմէ պիտի պահանջէ, ու մեղք մէկ պիտի ըլլաս։
22 Բայց թէ որ ուխտ չընես, ան քեզի մեղք չըլլար։
23 Ինչ որ բերնովդ կը խոստանաս, ու քու կամքդ քու Տէր Աստուածդ կ՚ուխտես, քու շրմունքներովդ ելածը զգուշութեամբ կատարես։
24 Երբոր քու դրացիդ այգին կը մտնես, ուզածիդ չափ խաղող ուտես ու կշտանաս, բայց ամանիդ մէջը չդնես։
25 Երբոր քու դրացիդ հունձքին մէջը կը մտնես, ձեռքովդ հասկերը փրցնես, բայց դրացիդ հունձքին մանգաղ չպարնես։

ԳԼ. ԻԴ

1 Թէ որ մէկը կնիկ մը առնէ՝ ու անոր էրիկը ըլլայ, և անոր վրայ անպատեհութեան բան մը գտնելուն համար, անիկայ իր աչքին հաճոյ չըլլայ, ամառանոր արձակման թուղթ մը գրէ, ու անոր ձեռքը տայ, և իր տունէն ճամբէ։
2 Ու երբոր անիկայ անոր տունէն ելլելով, երթայ ուրիշ էրկան մը կնիկ ըլլայ,
3 թէ որ եաբի էրկին ալ զանիկայ ատելով, արձակման թուղթ մը գրէ, ու անոր ձեռքը տալով՝ իր տունէն ճամբէ, կամ թէ որ անոր հետ կարգուած եաբի էրկինը մեռնի,
4 Առջի էրկինը՝ որ զանիկայ ճամբեր էր, կարող չըլլայ զանիկայ դարձեալ իրեն կնիկ առնելու, անոր պղծուելէն ետքը. քանզի Տէրոջը առջևը պղծութիւն է ատ բանը, և այսպէս դուն մեղքով չերկցնես այն երկիրը, որն որ քու Տէր Աստուածդ քեզի ժառանգութիւն կու տայ։
5 Նոր ամուսնացած մարդը պա-

նաև պաշտօն մը չտրուի. ասոր
մը իր տանը մէջ ապատ ժողովա-
տի, ու իր առած կնիկը ուրա-
խացընէ։
6 Զըլլայ որ Տէրդ Ս. ազօրիքը
կամ անոր վերի քարը դրաւ առ-
նէ. քանզի իր ընկերին կեանքը
դրաւ առած կ'ըլլայ։
7 Թէ որ մարդ մը գտնուի, որ
իր եղբայրնակցեան, այսինքն Իսրա-
յէլի որդւոցը մէկը գողնալով
զանիկայ ծառայեցուցեր է կամ
ծախեր է, ան գողը մեռ-
նի. ու ձեր մէջէն չարաժիւնը
վերցընես։
8 Բորոտութեան պատճին համար
զգուշանալն ըսէք, Ղեւտացի
քահանաներուն բոլոր ձեզի ար-
վեստացած բաներէը ճշդիւ պահե-
լու ու ընելու. ինչ որ անոնց
պատուիրեր եմ, զգուշանալուդ
9 համար գործ դնէք։ Միտքդ բեր ինչ
որ քու Տէր Աստուածդ Մարիամ-
միան րրաւ Եգիպտոսէն ելլած ատենիդ։
10 Երբոր քու դրացիդ մէկ բան
մը փախ տաս, գրաւ առնելու
համար անոր տունը չմտնես.
11 Դուրսը կայնիս, ու փոխ առնող
մարդը դրաւը քեզի դուրս բե-
12 րէ։ Եւ թէ որ ան մարդը աղ-
քատ է, անոր գրաւովը չպառ-
13 կիս. Արեւը մտածին պէս անդ
պատճառ անոր դրաւը ետ տուս,
որ անկոյս իր հանգիստովը պառ-
կի, ու քեզ օրհնէ. և քու Տէր
Աստուածդ առջեւը աս բանը քե-
զի արդարութիւն սեպուի։
14 Աղքատ ու կարօտ վարձկա-
նին դրկանք չընես, ըլլ՛ քու եղ-
բայրնակիդ, և թէ քու երկրիդ
մէջ քու քաղաքներդ գտնուող
15 օտարականներէն ըլլայ։ Ցոյն օ-
րը արեւը չմտած՝ անոր վարձքը
հատուցանես, քանզի անկոյս ազ-
քատ է, ու անոր հոգւոյն միտքը
անոր վրայ է. չըլլայ որ քեզի հա-
մար Տէրոջը բողոքէ, ու մեղքի
տէր ըլլաս։
16 Տղայ յանցանքին համար՝ հայրե-
րը չմեռցուին, ու հայրերուն
յանցանքին համար տղաքը չմեռ-
ցուին. ամէն մարդ իր յանցան-
քին համար պիտի մեռցուի։
Օտարականին ու որբին իրա- 17
ւունքը չծռեցնես. ու այրեւարիին
հանդերձը գրաւ չառնես։ Եւ 18
միտքդ բեր, որ դուն Եգիպտա-
ցի մէջ ծառայ եիր, ու քու Տէր
Աստուածդ քեզ անկէ ազատեց.
անոր համար ես քեզի կը պատ-
ուիրեմ որ ասա բանը ընես։
Երբոր քու արտիդ մէջ հունձ 19
քրդ հնձես, ու արտին մէջը մէկ
որդ մը մոռցած ըլլաս, զանիկայ
առնելու համար ետ դառնաս.
անկոյս օտարականին, որբին ու
այրեւարիին ժող ըլլայ, որպէս զի
քու Տէր Աստուածդ քու ձեռ-
քերուդ ամէն գործքին մէջ քեզ
օրհնէ։ Զիթենիդ թօթվելէդ ետ 20
քրդ՝ վրան ճիւղերը սանդ սան
չքննատես. անկոյս օտարականին,
որբին ու այրեւարիին ժող ըլլայ։
Եւ այգիդ խաղողները ժողվե- 21
լէդ ետքը՝ ձեռքդ չընես. անկ-
կոյս օտարականին, որբին ու այ-
րեւարիին ժող ըլլայ։ Եւ միտ- 22
քդ բեր՝ որ Եգիպտոսի երկրին
մէջ ծառայ եիր. անոր համար
ես քեզի կը պատուիրեմ որ ասա
բանը ընես։

ԳԼ. ԻԶ

Երբոր մարդոյ մէջ վէճ մը 1
ըլլայ, և դատաստանի երթան,
դատաւորները անոնց դատը մտիկ
ընելով՝ իրաւունք ունեցողը ար-
դարացընեն, ու յանցաւորը դա-
տապարտեն։ Եւ յանցաւոր եղը- 2
ղը՝ թէ որ ծեծի արժանի է, դա-
տաւորը գետինկայ պառկեցընէ,
ու անոր յանցանքին համեմատ իր
առջեւը ծեծել տայ զանիկայ
թուով. քառասունէն աւելի զար- 3
նել չտայ, չըլլայ որ ասկէ աւելի
զարնելովը, եղբայրդ քու աչքիդ
առջեւը անարգուի։
Կալի մէջ աշխատող եզնին գու- 4
ռը չկապես։
Երբոր եղբարք միասին բնա- 5
կին, ու անոնց մէկը առանց զա-

կի մեռնի, մեռնողին կնիկը օ-
տար մարդու հետ չկարգուի,
ոտգրը անոր մօտենայ, և զանի-
կայ իրեն կնիկ առնէ, ու ոտգ-
րութեան պարտաւորութիւնը ա-
6 նոր հատուցանէ. Եւ անոր ծը-
նած առջինեկ տղան՝ մեռնողը
հզբօրը անուանովը կանչուի, որ
չջլայ թէ անոր անունը ի սրա-
7 յելէն չնջուի: Եւ թէ որ այն
մարդը իր հարսը առնել չուզէ,
անսանունը հարսը դուռը ելլէ ծե-
րերուն ու ըսէ. Իմ ոտգրս Ի-
սրայէլի մէջ իր հզբօրը անունը
հատատաելէն կը հրաժարի, ոտգ-
րութեան պարտաւորութիւնը
8 ինծի հատուցանել չուզեր: Ան-
ատենը անոր քաղաքին ծերերը
զանիկայ պիտի կանչեն, ու անոր
խօսին. և թէ որ անիկայ հաս-
տատ կենալով՝ ըսէ թէ, Ա-
9 կայ չեմ ուզեր առնել, Անատե-
նը հարսը անոր պիտի մօտենայ
ծերերուն առջեը՝ և անոր ոտ-
քէն կօշիկը հանէ, ու անոր ե-
րեսը թքնէ, և խօսելով պիտի
ըսէ. Իր հզբօրը տունը շինել
չուզող մարդուն ասանկ կ'ըլլայ:
10 Եւ անոր անունը Իսրայէլի մէջ
կօշիկը հանուած մարդուն տու-
նը կոչուի:
11 Երբոր երկու մարդիկ իրարու
հետ կռիւ ձեռկռնեն, և մէկուն
կնիկը՝ զարնողին ձեռքէն իր ե-
րիկը ազատելու համար՝ մօտե-
նայ, ու ձեռքը երկընցնելով ա-
12 նոր ամօթոյքը բռնէ, Անատե-
նը անոր ձեռքը կտրես. և քու
աչքդ բնաւ անոր չխնայէ:
13 Ա՝ պարկի մէջ ուռկան ուռկան
մեծ ու պզտիկ կշիռներ քարեր
14 չըլլայ: Տանդ մէջ ուռկան ուռկան
մեծ ու պզտիկ արդուներ չըլլայ:
15 Քու կշռոքդ քարը լման ու ար-
դար ըլլայ, քու արդուդ լման ու
արդար ըլլայ, որ քու օրերդ եր-
կար ըլլան այն երկրին վրայ, որն
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
16 կու տայ: Քանզի ամէն ան քա-
նները ըներդը, ամէն անիրաւու-
թիւն ընողը՝ քու Տէր Աստու-
ծոյդ առջեը պիղծ է:
17 Եգիպտոսէն ելած ատենդ՝ Ա-
մաղեկին քեզի ըրածը
18 մտքդ պահէ. Ճամբան մէջ
ինչպէս քեզ դիմաւորեց, և քա-
նի հեւհեւդ էիդ բոլոր ականները
կտրեց, երբոր դուն աշխատած
ու յոգնած էիր, ու Աստուծմէ
19 չվախցար: Ուստի երբոր քու Տէր
Աստուածդ՝ քու բոլոր շրջակայ
թշնամիներէդ քեզ հանգստացու-
նէ այն երկրին մէջ, որն որ քու
Տէր Աստուածդ քեզի ժառան-
գութիւն կու տայ որ անոր տի-
րես, անատենը Ամաղեկին յիշա-
տակը երկինքի տակէն բոլորովին
վերցնես, չըլլայ որ մոռնաս:

ԳԼ. ԻԶ

1 Երբոր մտնես այն երկիրը, որն
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
ժառանգութիւն կու տայ, և
զանիկայ ժառանգես, ու հոն բը-
նակիս, Անատենը երկրին ամէն
2 պտուղներուն երախայրիներէն
պիտի առնես, որոնք քու Տէր
Աստուածդ քեզի տուած երկ-
րէն ժողվեր ես, ու մէկ կողովի
մը մէջ դնելով երթաս այն տեղը՝
որ քու Տէր Աստուածդ պիտի
ընտրէ իր անունը հոն դնելու
համար. Եւ այն օրերը եղող քա-
3 հանային երթաս ըսես. Ես այ-
սօր քու Տէր Աստուածդ առջեը
կը խոստովանիմ՝ որ ես մտայ այն
երկիրը, որուն համար Տէրը մեր
հայրերուն երդում ըրեր էր մեզ
4 տալու: Եւթը քահանան կո-
ղովը քու ձեռքէդ առնելով՝ զա-
նիկայ քու Տէր Աստուածդ ա-
նգանին առջեը պիտի դնէ. Եւ
5 դուն պատասխան ասելով՝ քու
Տէր Աստուածդ առջեը ըսես.
Իմ հայրս Թափառական Ասո-
րի մը ըլլալով, Եգիպտոս իջաւ, ու
հոն քիչուց հոգիով պանդխ-
տութիւն ընելով՝ մեկ մեծ, զո-
րաւոր ու շատուսոյ ազգ մը ե-
6 ղաւ. Ու Եգիպտացիք մեզ չար-
չարեցին, մեզ նեղեցին, և
մեր վրայ ծանր ծառայութիւն

7 Ձեր դրին, ու մենք մեր հայրե-
րուն Տէր Աստուծոյն ապաշակե-
ցինք. և Տէրը մեր ձայնը լսե-
լով՝ մեր նեղութիւնը, աշխա-
տութիւնը ու մեզի եղած զրկան-
8 քը տեսաւ. Եւ Տէրը զօրաւոր
ձեռքով ու բարձր բազուկով,
մեծ ահարկութիւններով. նշան-
ներով ու հրաշքներով մեզ Ե-
9 գիպտոսէն հանեց. Եւ մեզ աս
տեղը բերաւ, ու մեզի աս երկի-
րը՝ կաթ ու մեղր բղխող երկիրը
10 տուաւ: Եւ արդ ահա Տէր, բնճի
տուած երկրիդ պտուղներուն ե-
րախայրիները բերի: Ու ա-
նոնք քու Տէր Աստուծոյդ առ-
ջեւը դնելով՝ Տէր Աստուծոյդ
առջեւը երկրպագութիւն ընես.
11 Եւ քու Տէր Աստուծոյդ քեզի
ու քու տանդ տուած բոլոր բա-
րիքներուն ուրախութիւն ընես,
դուն ալ Ղեւտացին ալ և ձեր
մէջը եղող օտարականն ալ:
12 Երբորդ տարին՝ տասանորդի
տարի ըլլալով, երբոր դուն քու
արդիւնքներուդ բոլոր տասա-
նորդները պատես լմընցնես, ա-
նոնք Ղեւտացիին, օտարականին,
որբին ու այրիին տաս, որ
անոնք ալ քու քաղաքներուդ մէ-
13 ջ ուտեն կշտանան: Անոնք
քու Տէր Աստուծոյդ առջեւը
ըսես. Սուրբ եղած բանը բոլո-
րովին տունէս հանեցի, և քու
բոլոր հրամայած պատուիրանք-
ներուդ համեմատ՝ զանիկայ Ղե-
ւտացիին, օտարականին, որբին
ու այրիին տուի. քու պատ-
14 ուիրանքներուդ չանցայ չըքի, ու ըն-
Նո չմոռցայ. Սուգիս օրերուն
մէջ անկէ չկերայ, ու անմաքուր
բանի մը չդործածեցի, և անկէ
մեռելի համար չտուի. իմ Տէր
Աստուծոյս խօսքը մտիկ ըրի,
բնճի ինչ որ պատուիրեցիր, ա-
15 նոր համեմատ ըրի. Նայէ երկինքէն
քու սուրբ բնակարանէդ, և
օրհնէ քու Իսրայէլ ժողովուրդդ,
ու այն երկիրը՝ որ տուիր մեզի,
ինչպէս որ մեր հայրերուն երդ-
ուեցար՝ կաթ ու մեղր կը բղխէ:

16 Այսօր քու Տէր Աստուածդ
քեզի կը պատուիրէ, որ այս կա-
նոնները ու դատաստանները՝ ի
գործ դնես. ուստի բոլոր սրտով
ու բոլոր հոգիովդ պահես
17 ու կատարես զանոնք: Դուն այ-
սօր Տէրոջը խօսք կուտաս, որ
անիկա քեզի Աստուած ըլլայ,
ու դուն անոր ճամբաներուն մէ-
ջը քալես, և անոր կանոնները,
պատուիրանքները ու դատաս-
տանները պահես, ու խօսքը մտի-
18 կ ընես. Տէրն ալ այսօր քեզի
խօսք կուտայ, որ դուն իրեն
ուրախական ժողովուրդ ըլլաս, ինչ-
պէս որ քեզի ըսաւ, որ անոր բո-
լոր պատուիրանքները պահես.
19 Եւ բոլոր իր ստեղծած ազգերէն
գերազանց ընէ քեզ, գովութիւ-
նով՝ համբաւով ու փառքով,
որ սուրբ ժողովուրդ մը ըլլաս
քու Տէր Աստուածդ՝ իր ըսածին
պէս:

ԳԼ. ԻԷ

1 Ու Մովսէս Իսրայէլի ծերու-
թեան հետ՝ ժողովուրդին պատ-
ուիրեցավ, ըսաւ. Պահեցէք ան
բոլոր պատուիրանքները՝ որոնք
ես այսօր ձեզի կը պատուիրեմ:
2 Ու Յորդանանէն քու Տէր Ա-
ստուածդ քեզի տուած երկիրը
անցած օրդ՝ քեզի մեծ քարեր
կանգնես, ու զանոնք կիրով ծե-
փես. Եւ աս օրէնքիս բոլոր խօս-
3 քերը անոնց վրայ գրես, երբոր
անցնիս ու մտնես այն երկիրը՝ որն
որ քու Տէր Աստուածդ քեզի
կուտայ, երկիրը՝ որ կաթ ու
մեղր կը բղխէ, ինչպէս որ քու
հայրերուդ Տէր Աստուածը քե-
զի ըսաւ: Ուստի երբոր Յորդա-
4 նանէն անցնիս, այս օրուան քեզի
պատուիրածիս պէս՝ այս քարերը
Գերզիմ լեռան վրայ կանգնես,
ու զանոնք կիրով ծեփես: Եւ
5 հոն քու Տէր Աստուածդ մեկ սե-
ղան մը շինես, քարէ քարով սե-
ղան մը, անոնց վրայ երկաթ
չդպցնես. Սակայն քու Տէր Ա-
6

առածդդ անգանը ամբողջ քարկ-
րե՛ չլինես, ու անոր վրայ քա-
Տէր Աստուածդդ ողջակէզներ մա-
7 տուցանես։ Եւ խաղաղաբեմեան
զոհեր մատուցանելով՝ հոն ու-
տես, ու քա՛ Տէր Աստուածդդ
8 առջեւը ուրախանաս։ Եւ ա՛ս օ-
րէնքիս բոլոր խօսքերը քարկրած
վրայ խիտա պարզ կերպով մէ՛ գրե-
ես։

9 Եւ Մովսէս Դեւտացի քահա-
նաներուն հետ բոլոր Իսրայէլին
խօսելով՝ ըսաւ. Լո՛ւ Իսրայէլ,
լա՛ւ կեցիր ու մտի՛կ ըրէ. Դուն
այսօր քա՛ Տէր Աստուածդդ ժո-
10 ղովուրդը եղար։ Ուստի քա՛
Տէր Աստուածդդ խօսքը մտի՛կ ը-
նելով՝ ի գործ դնես անոր պատ-
ուիրանքները ու կանոնները, ո-
րոնք ես այսօր քեզի կը պատ-
ուիրեմ։

11 Եւ նոյն օրը Մովսէս ժողո-
վուրդին պատուիրելով՝ ըսաւ.
12 Երբոր Յորդանանէն անցնիք, ժո-
ղովուրդը օրհնելու համար Գա-
րիզիմ լեռան վրայ տասնը ցե՛ղ
կացնին. Շմաւոն, Դեւի, Յու-
դա, Իսաքար, Յովսէփ ու Բե-
13 նիամին. Եւ անէծքի համար Գե-
բաղ լեռան վրայ տասնը ցե՛ղ
կացնին. Ռուբէն, Գադ, Ասեր,
Զաբուղոն, Դան ու Նեփթաղիմ։
14 Ու Դեւտացիք Իսրայէլի բոլոր
մարդոցը հետ խօսելով՝ բարձր
ձայնով պիտի ըսեն.

15 Անիծեա՛լ ըլլայ այն մարդը՝
որ որմեւորուածի ձեւացած ու
Տէրոջը առջեւը պիղծ եղած
ուռուցած փորագործ կամ ձուլածոյ
կուռք կը շինէ, ու դաղտուկ
տեղ մը կը դնէ. Եւ բոլոր ժողո-
վուրդը պատասխան տալով՝ Ա-
մէն պիտի ըսէ։

16 Անիծեա՛լ ըլլայ այն՝ որ իր հո-
րը կամ մօրը դէմ հայհոյութիւն
կ՚ընէ. Եւ բոլոր ժողովուրդը Ա-
մէն պիտի ըսէ։

17 Անիծեա՛լ ըլլայ այն՝ որ իր
դրացիին սահմանը կը փոխէ. Եւ
բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի
ըսէ։

18 Անիծեա՛լ ըլլայ այն՝ որ կոյրը
իր ճամբայէն կը խոտորեցնէ. Եւ
բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի
ըսէ։

19 Անիծեա՛լ ըլլայ այն՝ որ պան-
դուխտին, որբին ու այրեւարիին
իրաւունքը կը ծռէ. Եւ բոլոր ժո-
ղովուրդը Ամէն պիտի ըսէ։

20 Անիծեա՛լ ըլլայ այն՝ որ իր հօ-
րը կնկանը հետ կը պառկի, քան-
զի իր հօրը քրանցքը կը բանայ.
Եւ բոլոր ժողովուրդը Ամէն պի-
տի ըսէ։

21 Անիծեա՛լ ըլլայ այն՝ որ ա՛ն և
իջ անասունի հետ կը պառկի.
Եւ բոլոր ժողովուրդը Ամէն պի-
տի ըսէ։

22 Անիծեա՛լ ըլլայ այն՝ որ իր հօ-
րը աղջիկը կամ իր մօրը աղջի-
կը եղող իր քրոջը հետ կը պառ-
կի. Եւ բոլոր ժողովուրդը Ամէն
պիտի ըսէ։

23 Անիծեա՛լ ըլլայ այն՝ որ իր պ-
քանչին հետ կը պառկի. Եւ բոլոր
ժողովուրդը Ամէն պիտի ըսէ։

24 Անիծեա՛լ ըլլայ այն՝ որ իր դը-
րացին գաղտուկ կը մեռցնէ. Եւ
բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի
ըսէ։

25 Անիծեա՛լ ըլլայ այն՝ որ անմեղ
մարդը մեռցնելու համար կա-
շառք կ՚առնէ. Եւ բոլոր ժողո-
վուրդը Ամէն պիտի ըսէ։

26 Անիծեա՛լ ըլլայ այն՝ որ այս օ-
րէնքիս ամէն խօսքերուն մէջը
չհաստատ՝ որ զանոնք կատարէ. Եւ
բոլոր ժողովուրդը Ամէն պիտի
ըսէ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Ու թէ որ քա՛ Տէր Աստու-
ծոյդ խօսքը ուշադրութեամբ
մտի՛կ ընելով՝ զգուշութեամբ՝ ի
գործ դնես անոր բոլոր պատ-
ուիրանքները՝ որոնք ես այսօր քե-
զի կը պատուիրեմ, քա՛ Տէր
Աստուածդդ երկրին բոլոր ազ-
գերէն գերազանց պիտի բնէ քեզ։
2 Եւ թէ որ քա՛ Տէր Աստուածդդ
խօսքին հնազանդիս՝ այս բոլոր
օրհնութիւնները քա՛ վրայ պա-

5 լամ՝ քեզի պիտի հատնին։ Քա-
ղաքի մէջ օրհնեալ, ու դաշտի
4 մէջ օրհնեալ պիտի ըլլաս։ Քու
արտադրիդ պտուղը, քու երկրիդ
պտուղը, քու անասուններուդ
պտուղը, կովերուդ ծնունդը ու
աղիարմակներուդ հօտերը օրհնեալ
5 պիտի ըլլան։ Քու կողովդ ու
մաշտոց օրհնեալ պիտի ըլլան։
6 Մտած ատենդ օրհնեալ, ու ե-
լած ատենդ օրհնեալ պիտի ըլ-
7 լաս։ Տէրը քու առջեւդ չար-
դիւ պիտի ոտքդ քու վրադ ելլող
թշնամիներդդ։ անոնք քեզի դէմ
մէկ ճամբով պիտի ելլեն, ու քու
առջեւդ եօթը ճամբով պիտի
8 փախչին։ Տէրը քու շտեմարան-
ներուդ ու ամէն ձեռք զարնե-
լու բաներուդ օրհնութիւն պի-
տի իյնէ. ու քու Տէր Աստու-
ծոյդ քեզի տուած երկրին մէջ
9 քեզ պիտի օրհնէ։ Թէ որ քու
Տէր Աստուծոյդ հրամանները
պահելով՝ անոր ճամբաներուն
մէջը քալես, Տէրը քեզի ե-
դոմ րլած ինչպէս որ քեզ իրեն
տուր Ժողովրդդ պիտի հաստա-
10 տէ։ Ու երկրիս ամէն Ժողովուրդ-
ները պիտի տեսնեն որ Տէրոջը
անունը քու վրադ կը կոչուի,
11 ու քեզմէ պիտի վախնան։ Ու
Տէրը բարիքներով քեզ պիտի լե-
ցընէ, քու արտադրիդ պտուղը,
քու անասուններուդ պտուղը ու
քու երկրիդ պտուղը շատցընելով
այն երկրին վրայ, որն որ Տէրը
քու հայրերուդ երդում բրաւ
12 քեզի տալու։ Տէրը իր բարու-
թիւնը դանձ՝ այսինքն երկինքը
քեզի պիտի բանայ, որ քու երկ-
րիդ անձրեւը ատենովը տայ, ու
քու ձեռքիդ ամէն գործը օրհ-
նէ. ու դուն շատ ազգերու փոխ
պիտի տաս, բայց դուն փոխ պի-
13 տի չառնես։ Տէրը ձեզ գլուխ ը-
րած պիտի ընէ քեզ, ու
չի թէ պոչ, դուն միշտ վրայ
պիտի ելլես, ու բնաւ վար պի-
տի չիյնաս, թէ որ քու Տէր Ա-
ստուծոյդ պատուիրանքներուը մը-
տիկ ընելով՝ պահես ու կատա-
րես, որոնք ես այսօր քեզի կը
պատուիրեմ, Ե- օտար աստ- 14
ուածներուն հետեւին երթալու
համար, ու անոնց ծառայութիւն
ընելու համար, այլ կողմը կամ
ձախ կողմը չխոտորիս ան բոլոր
խօսքերէն, որոնք ես այսօր քեզի
կը պատուիրեմ։

Բայց թէ որ քու Տէր Աս- 15
տուծոյդ խօսքին չհնազանդիս,
և չպահես ու չընես անոր բոլոր
պատուիրանքներն ու կանոնները՝
որոնք ես այսօր քեզի կը պա-
տուիրեմ, անատնեը ա՛ս ամէն
անէծքները քու վրադ գալով՝
քեզի պիտի հասնին։ Քաղաքի 16
մէջ անիծեալ, ու դաշտի մէջ ա-
նիծեալ պիտի ըլլաս։ Քու կո- 17
ղովդ ու մաշտոց անիծեալ պիտի
ըլլայ։ Քու արտադրիդ պտուղը, 18
երկրիդ պտուղը, կովերուդ ծը-
նունդը ու աղիարմակներուդ հօտե-
րը անիծեալ պիտի ըլլան։ Քու 19
մտած ատենդ անիծեալ՝ ու քու
ելած ատենդ անիծեալ պիտի
ըլլաս։ Ե- Տէրը քու ամէն ձեռք 20
զարկած գործիդ մէջը՝ անէծք,
տագնապանք ու յանդիմանու-
թիւն պիտի խրկէ քեզի՝ քու չար
գործերուդ՝ ու զիս ձգելուդ
համար, մինչեւ որ շուտով բնա-
ջինջ ըլլաս ու կորսուիս։ Տէրը 21
քեզի ժանտախտը պիտի փակցը-
նէ, մինչեւ որ քեզ հասցընէ ան
երկրին վրայէն, ուր որ դուն կը
մտնես անոր տիրանալու։
Ե- Տէրը քեզ պիտի զարնէ ծխ- 22
տախտ ախտով, հրատապնոպ
ատենդով, չերմով, ու այրող տա-
քութիւնով, սրով, խորշակահա-
րութեամբ ու ալմաչաց գալու-
կով. և սոնդ պիտի հալածեն
քեզ, մինչեւ որ կորսուիս։ Ե- 23
գլուխդ վրայի երկինքը պղինձ,
ու տակդ եղած երկիրը՝ երկա-
թ պիտի ըլլայ։ Տէրը անձրեւի 24
տեղ՝ հող ու փոշի պիտի տայ
քու երկրիդ. ո- երկինքէն քու
վրադ պիտի իջնէն, մինչեւ որ
դուն բնաջինջ ըլլաս։ Տէրը քու 25
թշնամիներուդ առջեւը քեզ չար-

դնել պիտի տայ. անանց դէմ մէկ
ճամբով պիտի ելլէս, և անանց
առջևէն եօթը ճամբով պիտի
փախչիս. ու երկրի բոլոր թա-
գաւորութեանց մէջը թափառա-
26 կան պիտի ըլլաս. Եւ քու մար-
միդ՝ երկինքին բոլոր թռչուն-
ներուն ու երկրի գազաններուն
կերակուր պիտի ըլլայ. և ոչոք
27 վռնտող մը պիտի չըլլայ: Տէրը
Եգիպտոսի պալատներով, թման-
ջով, քաոսութեամբ ու նոքով
պիտի զարնէ քեզ, որ անոնց-
28 մէ չկարենաս բժշկուիլ: Տէրը՝
ապշութիւնով, կուրութիւնով
ու սրտագոյզով պիտի զարնէ
29 քեզ. Եւ ինչպէս որ կոյրը
խաւարի մէջ ձեռքովը կը խար-
խափի, դուն ալ կէս օրուան
առեներ անանկ պիտի խարխա-
փես. ու գործերուդ մէջ բա-
րեբաղդութիւն պիտի չունե-
նաս. և միշտ զրկանք ու չարչա-
րանութիւն պիտի քաշես. ու
30 ձեղ ապատող պիտի չըլլայ: Դուն
կնկան մը պիտի նշանաւոր, ուրիշ
հետ ուրիշը պիտի պառկի. տուն
պիտի շինես, ու անոր մէջը դուն
պիտի չբնակիս. այգի պիտի տընկես,
ու անոր խաղողը պիտի չը-
31 ժողվես. Քու եզդ քու աչքիդ
առջևը պիտի մորթուի, բայց
դուն անկէ պիտի չուտես. քու
էշդ քու առջևէդ պիտի յա-
փշտակուի, ու քեզի էս պիտի
չդարձի. Ոչխարդ քու թշնամի-
ներուդ պիտի մատնուին, ու
ոչոք քեզի ապատող պիտի
32 չըլլայ: Քու տղաքներդ ու աղ-
ջիկներդ մէկ ուրիշ ժողովուրդի
մը պիտի տրուին, և աչքերդ
պիտի առնեն, ու բոլոր օրը ա-
նոնց համար ոռնիցած խրօսո-
ղութեամբ պիտի նայուին. և ձեռ-
33 քերդ պիտի չհասնի օգնելու: Քու
երկրիդ արդիւնքը ու քու բոլոր
աշխատութիւնդ քեզի անծանօթ
եղած ժողովուրդ մը պիտի ու-
տէ. և դուն ամէն օր միայն
զրկանք ու ճնշում պիտի քաշես.
34 Եւ աչքերուդ առած բաներէն

պիտի խենդևնաս: Տէրը քու 35
ծունկերդ ու սրունքներդ՝ ո-
րոքիդ թաղիէն մինչև գլուխդ
գազաթը դէշ պալարներով պի-
տի զարնէ, ու պիտի չկրնաս բը-
ժշկութիւն գտնել: Տէրը պի- 36
տի տանի քեզ և քու վրադ դը-
րած թագաւորդ անանկ ազգի
մը՝ որ ո՛չ դուն ճանչցած ես, ո՛չ
ալ քու հայրերդ. և հոն օտար
աստուածներու՝ փայտի ու քարի
ծառայութիւն պիտի ընես: Եւ 37
դուն զարմանքի, ու առակի, և
հասակի ենթակայ պիտի ըլլաս
ան բոլոր ժողովուրդներուն մէ-
ջը, ուր որ Տէրը քեզ պիտի տա-
նի: Աւրտիդ մէջը շատ սերմ պի- 38
տի ցանես, ու քիչ ուրէնոռ
պիտի ժողվես. քանզի մարախը
ները պիտի ուտէն զանիկայ:
Այգիներ պիտի տնկես, ու 39
դարմանես, բայց գինին պիտի
չխմես, ու խաղողը պիտի չժո-
ղվես. քանզի անիկայ որդերը պի-
տի ուտեն: Քու ամէն սահմանի 40
ներուդ մէջ ձիթենիներ պիտի
ունենաս, բայց ևղով պիտի չօ-
ծուիս. քանզի քու ձիթենիներդ
իրենց պտուղը պիտի թափեն:
Տղաքներ ու աղջիկներ պիտի 41
ծնանիս, բայց քովդ պիտի չըլ-
լան. քանզի անոնք գերութեան
պիտի երթան: Բոլոր ծառերդ 42
ու երկրիդ պտուղները՝ խառնիճ
պիտի ուտէ: Քեզ մէջը եղող 43
օտարականը՝ քեզմէ գերազանց
պիտի ըլլայ, և շատ պիտի բարձ-
րանայ, ու դուն շատ վար պի-
տի իջնես. Անիկայ քեզի վախ 44
պիտի տայ, բայց դուն անոր
վախ պիտի շտաս. անիկայ գլուխ
պիտի ըլլայ, բայց դուն պոչ պի-
տի ըլլաս: Եւ սա բոլոր անէծք- 45
ները քու վրադ պիտի գան,
քեզ պիտի հալածեն, ու քեզի
պիտի հասնին, մինչև որ դուն
բնաջինջ ըլլաս. որովհետև քու
Տէր Աստուածդ խօսքին հնա-
զանդութիւն չըրիր, և քեզի
հրամայած պատուիրանքները ու
կանոնները չպահեցիր. Եւ անոնք 46

քու վրադ ու քու սերունդիդ
վրայ նշան ու հրաշք պիտի ըլլան
47 յաւիտեան։ Որովհետեւ դուն
ամէն բաներն առաւօտեան հա-
մար՝ ուրախութեամբ և յօժար
սրտով քու Տէր Աստուծոյդ ծա-
48 ռայութիւն չըրիր, Անոր հա-
մար դուն անօթութիւնով, ծա-
րաւով, մերկութիւնով, ու ամէն
բանի կարօտութիւնով ծառա-
յութիւն պիտի ընես քու թըշ-
նամիներուդ, որոնք Տէրը քու
վրադ պիտի խրկէ. և քու պա-
րանոցիդ վրայ երկաթէ լուծ
պիտի դնէ, մինչեւ որ բնաջինջ
49 ընէ քեզ։ Տէրը քու վրադ հե-
ռուէն երկրիս ծայրէն արծիւի
թռչելուն պէս մէկ ազգ մը պի-
տի բերէ, անանկ ազգ մը որուն
լեզուն դուն չես հասկընար,
50 պիտակերես ազգ մը, որ ծերոց
պատիւ պիտի չընէ, ու տղայոց
51 վրայ գութ պիտի չունենայ. Եւ
անիկայ քու անասուններուդ պը-
տուղը՝ ու երկրիդ պտուղը պի-
տի ուտէ, մինչեւ որ դուն բնա-
ջինջ ըլլաս. որովհետեւ քեզի՝ յա-
րին, գինի, եղ, կովերուդ ծը-
նունդները ու ոչխարներուդ հօ-
տերը պիտի չթողու, մինչեւ որ
52 քեզ բնաջինջ ընէ. Եւ անիկայ
քու բոլոր քաղաքներուդ մէջ
քեզ պիտի պաշարէ, մինչեւ որ
կործանին քու բարձր ու ամուր
պարիսպները, որոնց դուն ապա-
ւիներ ես՝ քու բոլոր երկրիդ
մէջ. և քեզ պիտի պաշարէ քու
ամէն քաղաքներուդ մէջ՝ քու
բոլոր երկրիդ մէջ, որն որ քու
Տէր Աստուածդ քեզի կու տայ.
53 Ու պաշարման ատենը՝ և քու
թշնամիդ քեզ նեղը ձգած ատե-
նը՝ քու որովայնիդ պտուղը՝ քու
Տէր Աստուածդ քեզի ուտած
քու ազաքներուդ և աղջիկներ-
54 ուդ միսը պիտի ուտես։ Ձեր
մէջը քնքուշ ու խիստ փափուկ
մարդը՝ իր եղբօրը ու իր ծոցի
կնկանը՝ և իր ազէ մնացած
որդւոցը ծուռ աչքով պիտի
55 նայի. Որպէս զի իր ուտելու

որդւոցը միսէն անոնց մէկուն
չտայ. քանզի պաշարման ատենը՝
ու քու թշնամիդ ամէն քաղաք-
ներուդ մէջ քեզ նեղը ձգած ա-
տենը՝ ոչինչ բան մը պիտի չմնայ
անոր։ Ձեր մէջը խիստ քնքուշ 56
ու փափուկ եղող կինիկը՝ որ իր
փափկութենէն ու քնքուշ ըլլա-
լէն՝ ոտքը գետնի վրայ կոխելու
ախորժած չէր, իր ծոցի էրկանը,
իր որդւոյն, իր աղջկանը, Եւ իր 57
ոտքերուն միջատներէն ելլող ազա-
ռնիկներն, ու իր ծնած զաւակնե-
րուն ծուռ աչքով պիտի նայի.
քանզի պաշարման ատենը՝ ու
քու թշնամիդ քու քաղաքնե-
րուդ մէջ քեզ նեղը ձգած ա-
տենը՝ ամէն բաներն պակսելուն
համար՝ գաղտնի ծածկաբար պի-
տի ուտէ։

Թէ որ դուն աս գրքին մէջ 58
գրուած՝ աս օրէնքին ամէն խօս-
քերը զգուշութեամբ չկատա-
րես, և սա՝ ՓԱՌ ԵՒ ԱՀԱԿԱՆ
ԱՍՏՈՒԾՈՅԴ պատուական ու
ահաւոր անունէն չվախնաս. Տէրն 59
ալ՝ անասելոյ հարուածներով, մե-
ծ ու երկարատեւ հարուածներով
զքեզ ու երկայն հիւանդութիւն-
ներով պիտի զարնէ քեզ և քու
սերունդդ. Ու Եգիպտոսի բո- 60
լոր հիւանդութիւնները՝ որոնցմէ
դուն կը վախնաս, քու վրադ
պիտի դարձնէ, ու անոնք քեզի
պիտի փակչին։ Նաեւ աս օրէնսդ 61
գրքին մէջը չգրուած ամէն հի-
ւանդութիւնը՝ ու ամէն հարուա-
ծը՝ Տէրը քու վրադ պիտի բերէ,
մինչեւ որ դուն բնաջինջ ըլլաս։
Եւ քու Տէր Աստուածդ խօս- 62
քին հնազանդութիւն չընելուդ
համար, դուք որ՝ շատութեան
կողմանէ երկինքի աստղերուն
պէս էիք, խիստ սակաւաթիւ
պիտի մնաք. Եւ ինչպէս որ Տէրը 63
ձեզի ազէկութիւն ընելով ու
ձեզ շատցընելով՝ ձեր վրայ ու-
րախացաւ, անանկ ալ ձեզ կոր-
սընցընելով ու բնաջինջ ընելով՝
ձեր վրայ պիտի ուրախանայ, և
պիտի չնչուիք այն երկրին վրա,

յին, մեր որ հիմա կ'երթամք զա-
64 նիկայ ժառանգելու։ Եւ Տէրը
երկիրս մէկ ծայրէն մինչեւ մե-
կալ ծայրը՝ բոլոր ժողովուրդ-
ներուն մէջ պիտի ցրուէ քեզ,
ու հոն ծառայեցիր պիտի
բնեւս օտար աստուածներու՝ փայ-
տի ու քարի, որոնք ո՛չ դուն
ճանչցեր էիր՝ ո՛չ ալ քու հայ-
65 րերդ։ Եւ ան ազգերուն մէջը
հանգստութիւն պիտի չգտնես,
ու ոտքիդ թաթին հանգչելու
տեղ պիտի չըլլայ. և հոն Տէրը
քեզի դողացող սիրտ, աչքի
նեուզում, ու հոգիի տրտմու-
66 թիւն պիտի տայ։ Եւ քու կեանքդ
քու առջեւդ կախման մէջ
պիտի ըլլայ, ու գիշեր ցորեկ
պիտի վախնաս, և քու կեանքիդ
67 վրայ ապահով պիտի չըլլաս։ Ա-
սորիդ առտուգարէն, և աչքե-
րուդ տեսած բաներէն, առա-
ւօտուն պիտի ըսես. Երանի՛ թէ
իրիկուն ըլլար, ու իրիկուն ալ
պիտի ըսես. Երանի՛ թէ առտու
68 ըլլար։ Եւ Տէրը նաւերով Ե-
գիպտոս պիտի դարձընէ քեզ
ան ճամբայով, որուն համար
քեզի ըսի թէ՝ անիկայ ա՛լ
ալ պիտի չտեսնես. և հոն ծա-
ռաներ ու աղախիններ ըլլալու
պիտի ծախուիս ձեր թշնամի-
ներուն. և ծախող առնող պիտի
չըլլայ։

ԳԼ. ԻԹ.

1 Ա՛նոնք են ան ուխտին խօս-
քերը, որ Տէրը Մովսէսին
հրամայեց Իսրայէլի որդւոցը
հետ ընելու Մովաբի երկրին
մէջ, անոնց հետ Քորէբի վրայ
ըրած ուխտէն զատ։
2 Ուստի Մովսէս բոլոր Իսրա-
էլը կանչեցուց՝ անոնց ըսաւ.
Դուք տեսաք ան ամէնը՝ որ Տէրը
ձեր աչքերուն առջեւ Եգիպտո-
սի երկրին մէջ ըրաւ փարաւոնին,
և անոր բոլոր ծառաներուն,
3 ու անոր բոլոր երկրին. Այն-
ան մեծ փորձառութիւնները, նը-
շանները ու մեծ հրաշքները,
որոնք դուն քու աչքերովդ տե-
սար։ Եւ Տէրը մինչեւ այսօր չը- 4
տուաւ ձեզի անանկ սիրտ մը՝ որ
իմանաք, և ո՛չ աչքեր՝ որ տես-
նեք, ո՛չ ալ ականջներ՝ որ լսէք։
Ու ես քառասուն տարի անապա- 5
տին մէջ ձեզ պարուցուցի. ձեր
վրայի լաթերը չհինցան, ու ան-
քերուդ կօշիկները չմաշեցան.
Հաց չկերաք ու գինի կամ օղի 6
չխմեցիք, որ գիտնաք թէ ես
ձեր Տէր Աստուածն եմ։ Ու երբ 7
որ ասոր տեղը եկաք՝ Եսեբոնի Սի-
հոն թագաւորը և Բասանի Ովգ
թագաւորը մեր առջեւը ելան
մեղի հետ պատերազմելու, ու
մենք զարկինք անոնք. Եւ անոնց 8
երկիրը առինք, ու ըռնեւոնց Գադէա-
ցիներուն, Գադէացիներուն ու Մանա-
սէի կէս ցեղին ժառանգութիւն
տուինք։ Ուստի ուխտին խօս- 9
քերը պահեցէք ու կատարեցէք, որ
ձեր ամէն գործերուն մէջ յաջո-
ղութիւն գտնէք։
Ա՛սօր դուք ամէնդ ձեր 10
Տէր Աստուծոյն առջեւը կը կայ-
նիք. ձեր ցեղերուն իշխանները,
ձեր ծերերը, ձեր սահմանակալները
ու բոլոր Իսրայէլի մարդիկները,
Ձեր տղաքներդ, ձեր կիներդ, 11
և քու բանակիդ մէջը եղող օ-
տարականդ, քու փայտ կտրողէդ
մինչեւ քու ջրկիրդ։ Որ քու Տէր 12
Աստուծոյդ ուխտին ու անոր եր-
դումին մէջ մտնես, որն որ այսօր
քու Տէր Աստուածդ քեզի հետ
կ'ընէ։ Որպէս զի քեզ այսօր ի- 13
րեն ժողովուրդ հաստատէ, և
ինքը քեզի Աստուած ըլլայ, ինչ-
պէս որ քեզի ըսաւ, ու ինչպէս որ
քու հայրերուդ՝ Աբրահամին,
Իսահակին ու Յակոբին երդում
ըրաւ։ Ու ես ան ուխտը և ան 14
երդումը միայակ ձեզի հետ չեմ
ըներ, Հապա այսօր մեզի հետ 15
մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը հոս
կայնողներուն հետը, և այսօր
մեզի հետ հոս չեղողներուն հետն
ալ. Քանզի դուք գիտէք, թէ 16
ինչպէս բնակեցանք Եգիպտոսի
երկրին մէջ, և ինչպէս անցանք

ան ազգերուն մէջէն՝ որ գոք
17 անցաք։ Եւ անոնց քովը եղած
անոնց գարշելի բաներէրը, և ա-
նոնց վրայէն՝ քարէ՝ արծաթէ ու
18 ականի կուռքերը տեսաք։ Ձըր-
ւայ որ ձեր մէջը երիկ մարդ
կամ կնիկ մարդ, կամ ազգա-
տոհմ, կամ ցեղ մը գտնուի, որ
իր սիրտը այսօր մեր Տէր Ա-
ստուծմէն խոտորեցընելով, երթայ
ան ազգաց աստուածները ծա-
ռայութիւն ընէ, չըլլայ որ ձեր
մէջը թոյն ու դառնութիւն բու-
19 սնող արմատ մը գտնուի։ Եւ ըլլ-
ալ որ մկրը առ անէծքին խօս-
քերը լսելով՝ սրտին մէջը իրեն
օրհնութիւն տալով՝ ըսէ. Թէ
և իմ սրտիս յամառութեանը
մէջ քալեմ, ինձի խաղաղութիւն
կ'ըլլայ, և այսպէս անիկայ իր
ծարաւութեանը վրայ գինովու-
20 թիւն առնէցնէ. Տէրը պիտի
չհաճի անոր խնայելու, հապա
անառնէրը Տէրոջը բարկութիւնը
ու նախանձը ան մարդուն վրայ
պիտի բորբոքի, և առ գրքին
մէջը գրուած ամէն անէծքը
անոր վրայ պիտի իջնէ, ու
Տէրը անոր անունը երկինքին
21 տակէն բնաջինջ պիտի ընէ. Եւ
Տէրը առ օրինաց գրքին մէջը
գրուած ուխտին ամէն անէծք-
ներուն համեմատ անոր վրայ չա-
րիք հասցընելու համար՝ զանիկայ
Իսրայելին բոլոր ցեղերէն պիտի
22 զատէ, Եւ պիտի ըսէ յետագայ
ազգը՝ այսինքն ձեզմէ հետքը ել-
լող զաւակները՝ ու հեռու
երկրէ եկող օտարականը, երբոր
անոնք ան երկրին հարուածնե-
րը, ու անոր հիւանդութիւնները
23 տեսնեն. որպէսզի Տէրը զանիկայ պի-
տի ներէ. Որ երբոր ծծումբ, աղ
ու այրած ըլլալով, հոն բան մը
չցանուիր, ու սրտուղմը չբերէր,
և խոտ մը չբուսնիր, Սոդոմին,
Գոմորին, Ադմային ու Սեբոյիմ
տեղերուն տեղի տուին, որոնք Տէրը
իր բարկութեամբը ու սրտմտու-
24 թեամբը բնաջինջ ըրաւ. Եւ հե-

ամէն ազգերը պիտի ըսեն. Ին-
չո՞ւ համար Տէրը աս երկրին
այսպէս ըրաւ. աս մեծ սրտմ-
տութեան ու բարկութեան պատ-
ճառը ինչ է։ Եւ անոնց պիտի 25
ըսեն. Պատճառը աս է՝ անոնք
մերժեցին իրենց հարցը Տէր Ա-
ստուծոյն ուխտը, որն որ անոնց
հետ ըրեր էր՝ զանոնք Եգիպտա-
ցէն հանած առնէնը, Եւ գացին 26
ուրիշ աստուածներու ծառայե-
ցին, ու անոնց երկրպագութիւն
ըրին, անանկ աստուածներու՝ որ
իրենք բնաւ չէին ճանչցած, և
որ Տէրը որոշած չէր անոնց։
Ասոր Տէրոջը բարկութիւնը ան 27
երկրին դէմ բորբոքեցաւ, որ
աս գրքին մէջը գրուած ամէն
անէծքները անոր վրայ բերէ.
Եւ Տէրը բարկութեամբ՝ սրտմ- 28
տութեամբ ու մեծ պայրտութեամբ
զանոնք իրենց երկրէն արմատա-
բի խլելով՝ մեկ ուրիշ երկիրը մը
նետուց, ինչպէս որ այսօր կ'երե-
ւի։ Ծածուկ բաները մեր Տէր 29
Աստուծոյն կը վերաբերին, բայց
յայտնուած բաները՝ մեզի ու
մեր որդւոցը պարտական են յաւի-
տեան, որ աս օրէնքիս ամէն
խօսքերը կատարենք։

ԳԼ. Լ

Ու երբոր աս բոլոր ցա- 1
ցած բաները՝ թէ անէծքը և թէ
օրհնութիւնը քու վրադ գան,
ու դուն անոնք քու սրտիդ մէջը
նետէն հիշես ան բոլոր ազգե-
րուն մէջը, ուր որ քու Տէր Ա-
ստուածդ քեզ պիտի վռընտէ,
Եւ դուն քու Տէր Աստուածդ 2
գառնաս, և բոլոր սրտովդ ու
բոլոր հոգիովդ անոր խօսքին
հնազանդիս, թէ դուն և թէ
քու որդիդ, ինչպէս որ ես
այսօր քեզի պատուիրեմ, Քու 3
Տէր Աստուածդ ալ քեզ դերու-
թիւնէն դարձընելով՝ պիտի ողոր-
մի քեզի, ու նորէն պիտի ժո-
ղովէ քեզ ան ամէն ազգերէն, ո-
րոնց մէջը քու Տէր Աստուածդ
քեզ ցրուեր էր։ Թէ որ մինչև 4

երկինքին ծայրը վռընտուած ալ
ըլլաս՝ քու Տէր Աստուածդ քեզ
անկէ պիտի ժողվէ, ու անկէ
3 պիտի առնէ քեզ։ Եւ քու Տէր
Աստուածդ քու հայրերուդ ժա-
ռանգած երկիրը պիտի դարձը-
նէ քեզ, ու զանիկայ պիտի ժա-
ռանգես, և քեզի աղէկութիւն
ընելով՝ քու հայրերէդ աւելի
6 պիտի շատցընէ քեզ։ Եւ քու
Տէր Աստուածդ քու սիրտդ և
քու զգեցող սիրտը պիտի թլէ
փատէ, որպէս զի քու Տէր Աս-
տուածդ բոլոր սրտովդ ու բոլոր
հոգիովդ սիրես, որ ապրիս։
7 Եւ քու Տէր Աստուածդ՝ ան բո-
լոր անէծքները քու թշնամինե-
րուդ վրայ, քեզ ատողներուն ու
հալածողներուն վրայ պիտի դար-
8 ձընէ։ Եւ դուն պիտի դառնաս,
ու Տէրոջը խօսքին հնազանդիս,
ու կատարես անոր բոլոր պատ-
ուիրանքները՝ որոնք ես այսօր
9 քեզի կը պատուիրեմ։ Եւ քու
Տէր Աստուածդ քու ձեռացդ
բոլոր գործերը՝ որովայնիդ պը-
տուղը՝ անասուններուդ պտու-
ղը, ու երկրիդ պտուղը շատցը-
նելով՝ քեզի յաջողութիւն պի-
տի տայ, քանզի Տէրը ազէկու-
թիւն ընելով նորէն պիտի ու-
րախանայ քու վրադ, ինչպէս որ
քու հայրերուդ վրայ ուրախա-
10 ցաւ, երբոր դուն քու Տէր Ա-
ստուածդ խօսքին հնազանդիս,
ու աս օրինաց գրքին մէջը գը-
րուած անոր պատուիրանքները
ու կանոնները պահես, և բոլոր
սրտովդ ու բոլոր հոգիովդ քու
Տէր Աստուածդ դառնաս։
11 Քանզի աս պատուիրանքը որ
ես այսօր քեզի կը պատուիրեմ,
քեզի անհնարանալի չէ, ու քեզմէ
12 հեռու ալ չէ։ Անիկայ երկինքը
չէ, որ բանս թէ, Մեզի համար
անոր պիտի ելլէ երկինքը, և անի-
կայ մեզի պիտի բերէ, որ լսենք
13 ու ընենք։ Եւ անիկայ ծովուն
անդին կողմն ալ չէ, որ բանս
թէ, Մեզի համար ծովուն անդ-
նի կողմը անոր պիտի անցնի, ու
զանիկայ մեզի պիտի բերէ, որ
լսենք ու ընենք։ Քանզի աս խօս- 14
քը քեզի շատ մօտ է, քու բե-
րնիդ ու սրտիդ մէջն է, որ դուն
անիկայ կատարես։
Նայէ, ես այսօր՝ կեանքը ու 15
բարին, մահը ու չարը քու առ-
ջեւդ դրի։ Որովհետեւ ես այսօր 16
քեզի կը պատուիրեմ, որ քու
Տէր Աստուածդ սիրես, անոր
ճամբաներուն մէջը քալես, ու
անոր պատուիրանքները, կանո-
նները ու դատաստանները պա-
հես, որ ապրիս ու շատնաս, և
քու Տէր Աստուածդ քեզ օրհնէ
այն երկրին մէջը, ուր որ կ'եր-
թաս ժառանգելու համար։ Բայց 17
թէ որ քու սիրտդ դառնայ, ու
հնազանդութիւն չընես, հապա
մոլորելով՝ ուրիշ աստուածներու
երկրպագութիւն ընես, ու զա-
նոնք պաշտես, Ձեզի այսօր կը 18
ծանուցանեմ, որ անշուշտ պի-
տի կորսուիք, ու երկար կեանք
պիտի չունենաք այն երկրին վրայ,
ուր որ մտնելու ու անիկայ ժա-
ռանգելու համար՝ Յորդանանէն
կ'անցնիք։ Այսօր երկինքը ու 19
երկիրը վկայ կը բռնեմ ձեզի,
որ կեանքը ու մահը, օրհնու-
թիւնը ու անէծքը ձեր առջեւ
դրի, ուրեմն կեանքը ընտրէ՛ որ
ապրիս դուն և քու սերունդդ,
քու Տէր Աստուածդ սիրելով, 20
անոր խօսքին հնազանդութիւն
ընես, ու անոր յարես, (վասն
զի քու կեանքդ ու օրերուդ եր-
կայնութիւնը ան է,) որ դուն
բնակիս ան երկրին վրայ, որն որ
Տէրը քու հայրերուդ՝ Աբրահա-
մին, Իսահակին ու Յակոբին եր-
դում ըրաւ անոնց տալու։

ԳԼՈՒԽ Լ.Ա

Եւ Մովսէս գնաց բոլոր Իս- 1
րայէլին ըսուցած այս խօսքերը։
Ու անոնց ըսաւ, Ես այսօր հա- 2
րիւր քսան տարեկան եմ. ալ ել-
լելու ու մտնելու կարողութիւն
չունիմ. և Տէրը ինծի ըսաւ,
Դուն այս Յորդանանէն պիտի

3 հանցնիս. քու Տէր Աստուածդ
ինքը քու առջեւդ պիտի անցնի,
ու աս ազգերը քու առջեւէդ
ինքը պիտի կորնչցնէ, և դուն
անոնց ժառանգելանը պիտի
տիրես. ու Տէրոջը բսածին պէս՝
Յեսուն պիտի անցնի քու առ-
4 ջեւդ։ Եւ Տէրը անոնց այնպէս
պիտի ընէ, ինչպէս որ Ամորհա-
ւոց Սիհոն ու Ովգ թագաւոր-
ներուն՝ և անոնց երկիրն ըրաւ,
5 զանոնք բնաջինջ ընելով. Եւ Տէ-
րը անոնք ձեր ձեռքը պիտի
տայ, ու իմ ձեզի բսածիս պէս պիտի ընէք անոնց։
6 Ըժամցէք, ու քաջ եղէք, մի՛
վախնաք, ու անոնց երեսէն մի՛
զարհուրիք. քանզի քու Տէր Ա-
ստուածդ ինքը քու հետդ կ'եր-
թայ. անիկայ քեզ չթողուր, ու
քեզ չլսեր չձգեր։
7 Եւ Մովսէս՝ Յեսուն կանչեց,
ու բոլոր Իսրայէլին առջեւը անոր
ըսաւ. Ըժամցիր, ու քաջ եղիր.
քանզի աս ժողովուրդը դուն
պիտի տանիս այն երկիրը, որն որ
Տէրը անոնց հայրերուն երդում
ըրաւ անոնց տալու. ու զանիկ-
կայ դուն պիտի ժառանգեցնես
8 անոնց։ Եւ քու առջեւդ պուտ-
ղը՝ նայն ինքն Տէրն է, անիկայ
քու հետդ պիտի ըլլայ, անիկայ
քեզ պիտի չթողու, ու քեզ ե-
րեսէ պիտի չձգէ. մի՛ վախնաք,
ու մի՛ զարհուրիր։
9 Ապա՝ Մովսէս աս օրէնքը
գրեց, և զանիկայ Տէրոջը ուխ-
տին տապանակը վերցնող Ղե-
ւտացի քահանաներուն, ու Իսրա-
յէլի բոլոր ծերերուն տուաւ.
10 Եւ Մովսէս անոնց պատուիրե-
լով ըսաւ. Ամէն եօթնեւթուղ տա-
րին՝ թողութեան տարւոյն տուե-
նը՝ տաղաւարահարաց տօնին,
11 երբոր բոլոր Իսրայէլը կու գայ
քու Տէր Աստուածդ առջեւը ե-
րեւնալու՝ անոր ընտրած տեղը,
անստանը բոլոր Իսրայէլին առ-
ջեւը աս օրէնքը պիտի կարդաք,
12 որ լսեն։ Ժողվեցէք ժողովուր-
դը, երիկնեները՝ կիներնեը՝ ազաք-
նեը՝ ու քաղաքներդ եղող օտա-
րականդ, որ լսեն, և ապրելով՝
ձեր Տէր Աստուծմէն վախնան,
ու աս օրէնքիս բոլոր խօսքերը
պահեն ու կատարեն. Եւ անոնց 13
չգիտցող տղաքնեը լսելով, ձեր
Տէր Աստուծմէն վախնալ սո-
վրին, բոլոր այն օրերուն մէջը,
որչափ որ պիտի ապրիք այն
երկրին վրայ, որն որ Յոր-
դանանէն կ'անցնիք
նիք։
Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ. 14
Ահա մեռնելու օրերդ մօտեցաւ.
Յեսուն կանչէ, ու Ժողովքի խո-
րանին մէջը ներկայացէք, որ ա-
նոր պատուէր տամ։ Ապա Մով-
սէս ու Յեսու գացին Ժողովքի
խորանին մէջը ներկայացան։ Եւ 15
Տէրը ամպի սիւնով խորանին
մէջը երեցաւ, ու ամպի սիւնը
խորանին դրանը վրայ կայնեցաւ։
Եւ Տէրը Մովսէսին ըսաւ. Ահա 16
դուն քու հայրերուդ հետ պիտի
ննջես, ու աս ժողովուրդը պիտի
ելլէ, ու իր գացած երկրին օտար
աստուածներուն հանէն երթա-
լով՝ անոր մէջ շնութիւն պիտի
ընէ, և զիս պիտի թողու, ու
իրեն հետ ըրած ուխտս պիտի
խափանէ։ Եւ այն օրը իմ բար- 17
կութիւնս անոնց վրայ բորբոքե-
լով՝ զանոնք պիտի մերժեմ, ու
երեսս անոնցմէ պիտի ծածկեմ,
ու բնաջինջ պիտի ըլլան. և շատ
չարիքներ ու նեղութիւններ հան-
դիպելով՝ այն օրը պիտի ը-
սեն. Արդ Աստուածը մեր մէջը
չըլլալուն համար չէ որ մենք աս
չարիքները կը կրենք։ Եւ այն օրը՝ 18
ես իմ երեսս բոլորովին պիտի
ծածկեմ՝ անոնց ըրած բոլոր չա-
րութիւնը համար, որովհետև
ուրիշ աստուածներու դարձան։
Ապա հիմա աս երգը գրեցէք, 19
ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցու-
ցէք, զանիկայ անոնց բերանը
դնելով, որպէս զի աս երգը Ի-
սրայէլի որդւոցը մէջ վկայ
յութիւն համար ըլլայ։ Քանզի 20
անոնք պիտի տանիմ այն երկ
րը՝ ուր

մեղք բղխող երկիրը, որուն համար ես անոնց հայրերուն երդուեմ ըսի, և անոնք պիտի ուտեն ու կշտանան և գիմեն, ու Եհովէ ուրիշ աստուածներու դառնալով և անոնց ծառայութիւն ընծայով, զիս պիտի սրդողցնեն, ու իմ ուխտս պիտի խափանեն։ 21 Իսկ երբոր անոնք շատ չարչքինեբու ու նեղութիւններու հանդիպին, սա երգը անոնց առջեւ վկայութիւն պիտի ըլայ. որովհետեւ անոնց զաւակներուն բերնեն պիտի չմոռցուի. վասն զի գիտեմ անոնց խորհուրդը՝ որ այսօր կ՚ընեն, քանի որ դեռ իմ երդումով խոստացած երկիրս 22 տարած չեմ զանոնք։ Ուստի Մովսէս նոյն օրը սա երգը գրեց, ու Իսրայէլի որդւոցը սորվեցուց անոնց։

23 Եւ Տէրէ Նաւէի որդւոյն Յեսուայի պատուիրեալ բաս. Զօրացիր ու քաջ եղիր. քանզի Իսրայէլի որդիքը դուն պիտի տանիս սա երկիրը, որուն համար անոնց երդում բրի. ու ես քու հետդ պիտի ըլլամ։

24 Ու երբոր Մովսէս սա օրէնքիս բոլոր խօսքերը մէկ գրքի 25 մը մէջ գրեց լմընցուց, Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող Ղեւտացիներուն պատուիրեց Մով- 26 սէս ու բաս. Սա օրէնքիս գիրքը առէք, ու զանիկայ ձեր Տէր Աստուծոյն ուխտի տապանակին քովը դրէք, որ հոն քեզի դէմ 27 վկայութեան համար ըլլայ. Քանզի ես քու ապստամբութիւնդ, ու քու պարանոցիդ խստութիւնդ գիտեմ. ահա այսօր որ առկայ եմ ես ձեզի հետ տղէ եմ" դաբ Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն կ՚ընէք, ալ որչափ աւելի 28 իմ մեռնելէս ետքը։ Ձեր ցեղերուն բոլոր ծերերը՝ ու ձեր սահմանակները իմ առջեւս ժողվեցէք, որ անոնց սա խօսքերը ըղսցեմ, որ լսեն. և երկինքը ու երկիրը վկայ բռնեմ անոնց։ 29 Քանզի գիտեմ որ իմ մեռնելէս ետքը՝ դուք անշուշտ անօրինութիւն պիտի ընէք, ու իմ ձեզի պատուիրած ճամբայէս պիտի խոտորիք. ու ետքի օրերը չարիքներ պիտի հանդիպին ձեզի. ու բոլհեան Տէրոջը առջեւը չարութիւն պիտի ընէք, ու ձեր ձեռքերուն գործերովը զանիկայ պիտի սրդողցնէք։ 30 Ուստի Մովսէս աեւ սա երգին խօսքերը Իսրայէլի բոլոր ժողովին ականջներուն ամբողջ ըսաց։

ԳԼ. ԼՐ

1 Ով երկինք՝ ականջ դրէք, որ խօսիմ. ու երկիրը իմ բերնիս խօսքերը լսող մնայ։ 2 Իմ խրատս սպաս անձրեւի պէս պիտի կաթի, իմ խօսքս ցօղի պէս պիտի իջնէ։ անձրեւի պէս կաթանչելէնի վրայ, ու առատ անձրեւներու պէս խոտի վրայ. 3 Քանզի Տէրոջը անուանը պիտի կանչեմ. մեր Աստուծոյն պատիւ տուէք։ 4 Աստուած գործը կատարեալ է. քանզի անոր ամէն ճամբաները իրաւունք են. Աստուած հաւատարիմ է, ու անիրաւութիւն չունի. անիկայ արդար ու ուղիղ է։ 5 Անոնք ապականեցան. իրենց ատրաստ՝ անոր որդւոցը չէ. ամբիկայ մեկ խոտորած ու ծռած ազգ մըն է։ 6 Տէրոջը բրած հատուցումիդ տակաւին կ՚ապրիս, ով յիմար ու անմիտ ժողովուրդ. անիկայ քու Հայրդ չէ՞ որ քեզ առաջաւ, քեզ առեղծեց, ու քեզ հաստատեց։ 7 Հին օրերը միտդ բեր, անցած գարերուն տարիները մտածէ. քու հօրդ հարցուր, ու Թող քեզի պատմէ. քու ծերերուդ հարցուր, ու Թող քեզի ըսեն. 8 Երբոր Բարձրեալը ազգերուն ժառանգութիւնը բաժնեց, ու Ադամի որդիքը տարածեց, ազգերուն սահմանները Իսրայէլի որդւոց Թուոյը դրաւ։ 9 Քանզի Տէրոջը բաժինը իր ժողովուրդն է, ու իր ժառանգութեան վիճակը Յակոբն է։ 10 Զանիկայ անապատի երկրի մէջ, անկոխ

ա՛ ահագին անապատի մէջ զբ-
աւե՛ւ զանիկայ պաշտպանելոյ՝ ինք-
նաւոր՝ ա՛ իր աչքին բիբին պէս
11 պահելոյ։ Ինչպէս որ արծիւը իր
բոյները կը զրգռէ՝ կը շարժի իր
ձագերուն վրայ՝ իր թեւերը կը
տարածէ՝ զանոնք վրան կ՚առ-
նէ՝ ա՛ թեւերուն կը վերցնէ՝
12 Անանկ ալ Տէրը միայն զանիկայ
պտըտցուց՝ ու անոր հետը օտար
13 աստուած չկար։ Զանիկայ երկ-
րիս բարձր տեղերուն վրայ հա-
նեց՝ որ արտերուն պտուղը ու-
տէ՝ ու անոր՝ վէմէն մեղր՝ ու
ապառաժ վէմէն եղ ծծել տու-
14 ւ։ Անոր՝ կովերու խոզ՝ ու ոչ-
խարներու կովի կիրտոտ՝ գառ-
ներու՝ ու Բասանի խոյերու՝ և
նոխազներու ճարպով՝ ու ցորե-
նի բնաւոր ալիւրով՝ և խաղողին
15 արիւնը՝ գինի խմեցիր։ Ու Յա-
բոյեցաւ գիրնալով սրացաւ՝ (գիր-
ցար՝ հաստըցար՝ եղ կապկիր։)
ու իր Արարիչ Աստուածը ձա-
ղեց՝ և իր փրկութեան վէմը
16 արհամարհեց։ Օտար աստուած-
ներով անոր նախանձը գրգռեցին՝
ու գարշելի բաներով զանիկայ
17 սրտմտեցուցին։ Դեւերուն զոհ մո-
ատուցին՝ և ոչ Աստուծոյ՝ իրենց
չգիացած աստուածներուն՝ նոր՝
ու մօտերս եղողներուն՝ որ ձեր
18 հայրերը անոնցմէ չվախցան։ Քո-
քեզ ծնողը վէմը մոռցար՝
ու քեզ սնուցող Աստուածը
մոռցար։ Եւ Տէրը
19 տեսնելով զրգռեցաւ՝ որովհե-
տև իր տղաքները ու աղջիկ-
20 ները բնաւ ըրին պղտզոտցին։ Ու
ըսաւ՝ Անոնցմէ երեսս ծածկեմ՝
ու տեսնեմ թէ անոնց վերջը ինչ
պիտի ըլլայ՝ վասն զի անոնք ծուռ
սերունդ մըն են՝ անհաւատ որդիներ
21 են։ Անոնք չաստուածներով իմ
նախանձս գրգռեցին՝ ու իրենց
սնոտի բաներով զիս սրտմտե-
ցուցին։ Ես ալ անոնցմով ժողովուրդ
չեմ մը անոնց նախանձը պիտի
գրգռեմ՝ ու անմիտ ազգով մը
22 զանոնք պիտի սրտմտցնեմ։ Քանի
մի իմ բարկութիւնէս կրակ վա-
ռեցաւ՝ ու դժոխքին մինչև ներ-
քին տեղը վառեցաւ՝ երկիրը
և անոր արմտիքը պիտի
ուտէ՝ ու լեռներուն հիմերը պի-
տի բռնկցընէ։ Անոնց վրայ չա- 23
րիքներ պիտի դիզեմ՝ իմ նետե-
րըս անոնց վրայ նետելով պիտի
հատցընեմ։ Անօթութենէ պիտի 24
մաշին՝ ու հրատապ տենդ-
ով՝ և դառն ժանտախտով պի-
տի հատնին՝ ու անոնց վրայ գա-
զաններուն ակռան ղրկեմ՝ ու գետ-
նի վրայ սողացողներուն թոյնը
պիտի խրկեմ։ Դուրսէն սուրը՝ ու 25
ներսէն վախը՝ երիտասարդները
ու կոյս աղջիկները՝ կաթնկիր
տղաքները՝ ու ալեւոր ծերերը պի-
տի չպարգեւեմ։ Ըսի որ՝ զանոնք 26
երէսէս ամէն կողմը ցրուեմ՝ անոնց
յիշատակը մարդոց մէջէն վերց-
նեմ՝ Միայն թէ թշնամիին բար- 27
կութենէն վախցայ՝ չըլլայ որ ա-
նոնց հակառակորդները տգիտա-
նան՝ չըլլայ որ ըսեն՝ թէ Ու-
րուր բանը մեր ձեռքն է՝ և ոչ թէ Տէրը։ Քան- 28
զի անոնք խորհրդակորոյս ազգ մըն
են՝ ու անոնց մէջ խնամաուութիւն
չկայ։ Երանի թէ իմաստուն ըլլա- 29
յին՝ ու սա բանը հասկրնային՝
և իրենց վախճանը մտածէին։
Մէկ մարդ մը հազարը ինչպէս 30
կը հալածէր՝ ու երկու մարդ
տասը հազարը ինչպէս կրնար
փախցընել՝ թէ որ անոնց վէմը
զանոնք չծախեր՝ ու Տէրը զա-
նոնք չմատնէր։ Քանզի անոնց վէ- 31
մը մեր վէմին պէս չէ՝ ու մեր
թշնամիներն ալ դատաւոր
ըլլան։ Ինչու որ անոնց որթը Սո- 32
դոմի որթէն է՝ ու Գոմորի որ-
տէն է՝ անոնց խաղողները թու-
նաւոր խաղողներ են՝ ու անոնց
ողկոյզները դառն են։ Անոնց գի- 33
նին՝ վիշապներուն բարկութիւնը՝
ու խիստ մահաբեր թոյն է։
Աթիկայ իմ բանս պահուած՝ ու 34
իմ շտեմարաններուս մէջ կրնք-
ուած չէ արդեօք։ Իմն է վրէժ- 35
խնդրութիւնը ու հատուցումը՝
անոնց ատեն սահմանուած ժամա-

նակին պիտի գլորի, ինչու որ ա-
նանց կտրատեան օրը մօտ է, ու ա-
նանց գլուխն գալիքները պատրաստ
56 են: Քանզի Տէրը իր ժողովուրդը
պիտի դատէ, ու իր ծառանե-
րուն վրայ պիտի գթայ, երբ
հետև պիտի տեսնէ անոնց ակա-
նութիւնը, երբոր գացած ու
37 ձգուած չկայ, եւ պիտի ըսէ,
Ո՞ւր են անոնց աստուածները,
ան վէմը, որուն վրայ իրենց յոյ-
38 սը դրեր էին. Անոնց զոհերուն
ճարպը ուտողները, ու թափե-
լու նուէրներուն գինին խմողները
թող ելլեն ու ձեզի օգնեն,
39 և ձեզի պաշտպան ըլլան: Հիմա
նայեցէք, որ միայն ԵՍ ԵՄ, ու
ինծմէ ուրիշ Աստուած չկայ.
Ես կը մեռցնեմ, ու ես կ'ապ-
րեցնեմ. ես կը զարնեմ, ու ես
կը բժշկեմ, ու իմ ձեռքէս ապա-
40 տող մը չկայ: Քանզի ձեռքս եր-
կինքը վերցնելով՝ կ'ըսեմ. Ես
41 յաւիտեան կենդանի եմ. Թէ
որ փայլակի պէս սուրս սրեմ,
ու ձեռքս դատաստանի երկրին տալ
նեմ, իմ թշնամիներուս վրէժ
խնդրեմ պիտի տամ, և
ինձ ատողներուս հատուցում կ-
42 նեմ: Սպանուածներուն ու գե-
րիներուն արիւնէն՝ թշնամիոց
խշխաններուն գլուխէն՝ իմ նե-
տերս արիւնով պիտի արբեցնեմ,
ու իմ սուրս միս պիտի ուտէ:
43 Ո՛վ ազգեր՝ անոր ժողովուր-
դին ուրախակից եղէք, քանզի
իր ծառաներուն արիւնն վրէժը
պիտի խնդրէ. իր թշնամիներէն
վրէժ պիտի առնէ, և իր երկրին
ու ժողովուրդին քաւութիւն պի-
տի ընէ:
44 Ուստի Մովսէս՝ նահանգ Ջե-
սուէին հետը եկաւ, ու ան եր-
գին բոլոր խօսքերը ժողովուր-
45 դին ականջներուն զուրցեց: Ու
երբոր Մովսէս ան ամէն խօսքե-
րը բոլոր Իսրայէլին զուրցեց լը-
46 մընցուց, Անոնց ըսաւ. Ձեր
սրտին մէջը դրէք ան ամէն խօս-
քերը՝ որոնք այսօր ձեզի վկայու-
թիւն բերին, որ անոնք ձեր որ-
ղիքը պատուիրէք որ ան օրէնքին
ամէն խօսքերը պահեն ու կատա-
րեն: Քանզի սուտակ ձեզի պա- 47
րապ բան մը չէ, որովհետև ձեր
կեանքն է, ու ան բանով երկայ-
նակեաց պիտի ըլլաք ան երկրին
վրայ, որուն համար Յորդանա-
նէն կ'անցնիք՝ անիկայ ժառան-
գելու:
Եւ Տէրը նոյն օրը խօսեցաւ 48
Մովսէսին՝ ըսելով. Ատ Աբա- 49
րիմ լեռը ելլէ՝ Մովաբի երկրին
մէջը եղող Երիքովին դիմացի նա-
բաւ լեռը, ու տես Քանանա եր-
կիրը, որն որ Իսրայէլի որդւոց
կալուածք պիտի տամ. Ես դուն 50
ան քաւ եղած լեռանդ վրայ մե-
ռիր, ու քու ժողովուրդիդ խառ-
նուիր, ինչպէս որ քու եղբօրդ
Ահարան Հոր լեռանը վրայ մե-
ռաւ, ու իր ժողովուրդին խառ-
նուեցաւ. Որովհետև Իսրայէլի 51
որդւոց մէջ Սին անապատը՝ Կա-
դեսի Հակառախութեան ջուրե-
րուն վրայ՝ ինձի անհաւատանք ե-
ղաք. քանզի Իսրայէլի որդւոց
մէջ ինձ չփառաւորեցիք: Բայց 52
ան երկիրը հեռուէն պիտի տես-
նես, բայց դուն հոն պիտի չը-
մտնես, ան երկիրը՝ որ ես Իսրա-
յէլի որդւոց կու տամ:

ԳԼ. ԼԳ

Եւ ա՛ս է ան օրհնութիւնը՝ 1
որով Աստուծոյ մարդը Մովսէս
իր մեռնելէն առաջ Իսրայէլի որ-
դիները օրհնեց. Ու ըսաւ. 2
Տէրը Սինայէն եկաւ, ու Սեի-
րէն անոնց երեցաւ, Ե փառաւ
լեռնէն վայելեցաւ, ու բիւրա-
ւոր սուրբերով եկաւ. անոր ա-
ձեռքին՝ օրինաց կրակը էր ա-
նոնց: Այո, անիկայ ժողովուր- 3
դները կը սիրէ. բոլոր սուրբերը
քու ձեռքդ են, ու անոնք քու
խօսքերդ ընդունելու համար,
քու ոտքերուդ քովը կը նստին,
Մովսէս մեզի տուաւ օրէնքը, 4
Յակոբին ժողովրդին ժառանգու-
թիւնը: Ու երբոր ժողովուրդին 5
գլխաւորները Իսրայէլի ցեղերուն

հետ միևնոյն ժողովուրդն, ինչ-
քան Իսրայէլի միջ իշխան եղաւ։
6 Ռուբէնը թող ապրի ու չը-
մեռնի, և անոր ժողովրդը
շատանայ ըլլան։
7 Եւ Յուդային համար ատ բա-
նը ըսաւ. Ո՛վ Տէր՝ Յուդային
ձայնը լսէ, ու զանիկայ իր ժո-
ղովուրդին տար. անոր ձեռքերը
իրեն բաւական ըլլան, և ա-
նոր թշնամեացը դէմ օգնական
եղիր։
8 Ու Ղեւիին համար ըսաւ. Քու
Թումմիմդ ու Ուրիմդ քու սուրբ
մարդուդ ըլլայ, որ զանիկայ Մա-
սային մէջ փորձեցիր, ու Մերիբ-
պայի ջուրին վրայ անոր հետ վէ-
9 ճեցար։ Ան որ իր հօրը ու մօրը
համար՝ զանիկայ չտեսայ՝ ըսաւ,
և իր եղբայրները չճանչցաւ, ու
իր որդիքը չգիտցաւ. քանզի ա-
նոնք քու խօսքիդ պահ տուին
ըրին, ու քու ուխտդ պահեցին։
10 Քու դատաստաններդ Յակոբին,
ու քու օրէնքդ Իսրայէլին անոնք
պիտի սորվեցնեն. քու առջի-
դ խունկ պիտի մատուցանեն, ու
քու ամբանիդ վրայ ողջակէզ։
11 Ո՛վ Տէր՝ անոր զօրութիւնը օրհ-
նէ, ու անոր ձեռքին գործը ըն-
դունէ. անոր վրայ հարուածներուն,
ու անոր հակառակներուն մէջը
կոտրէ, որ ատենն ալ չկրկնեն։
12 Բենիամինին համար ըսաւ.
Տէրոջը սիրելին անոր քովը ապա-
հովութեամբ բնակի. Ամբողջ
միշտ զանիկայ պահպանէ, ու
անոր ուսերուն մէջը բնակի։
13 Ու Յովսէփին համար ըսաւ.
Անոր երկիրը Տէրոջմէն օրհնեալ
ըլլայ, երկինքին ընտիր պարգե-
14 ներովը, ցօղովը, ու վարը պառ-
կող անդունդներովը, Եւ արե-
գակէն յառաջ եկած ընտիր բեր-
քերովը, ու ամիսներուն ընտիր
15 արգիւնքներովը, Եւ հին լեռներ-
ուն ընտիր պատուականներովը, ու
միշտնջենաւոր բլուրներուն ընտիր
16 պարգևներովը, Եւ երկրին ու ա-
նոր առատութեանը ընտիր պար-
գևներովը, ու մորենիին միջը բը-
նակողին բարեհաճութեամբը. ա-
ռոն Յովսէփին գլխուն վրայ, իր
եղբայրացը միջ երևելի եղողին գա-
գաթին վրայ թող գայ։ Անի- 17
կայ իր ցուլին առջինեկին պէս
գեղեցկութիւն ունի. ու իր եղ-
ջիւրները միեղջիւրի եղջիւրնե-
րուն նման են. անոնցմով պիտի
դարնէ ժողովուրդները միասին
երկրին ծայրերը. ասոնք են Եփ-
րեմին բիւրաւորները, ու Ա-
նասէին հազարաւորները։
Եւ Զաբուղոնին համար ը- 18
սաւ. Ուրախացիր Ով Զաբուղո՛ն
քու ելած առնիդ, ու դուն Ով
Իսաքա՛ր քու վրաններուդ մէջը։
Ժողովուրդները լեռը հրաւիրե- 19
լով՝ հոն արդարութեան զոհեր
պիտի մատուցանեն. քանզի ա-
նոնք ծովերուն առատութիւնը
ու աւազին ծածուկ գանձերը
պիտի ծծեն։
Ու Գադին համար ըսաւ. Գա- 20
դը ընդարձակողը օրհնեալ ըլ-
լայ. մատակ առիւծի պէս կը
նստի, ու թեւեր և գլուխներ կը
վտառատէ. Եւ անիկայ երէցին ա- 21
ռաջին մասը իրեն յարմար ա-
ռաւ. քանզի հոն օրէնսդրին
փոխած բաժինին մէջը պահուե-
ցաւ, և ժողովուրդին գլխաւոր-
ներովը գալով՝ Տէրոջը արդարու-
թիւնը ու անոր դատաստան-
ները Իսրայէլի հետ՝ ի գործ
դրաւ։
Եւ Դանին համար ըսաւ. Դա- 22
նը առիւծի ձագ է. անիկայ Բա-
սանէն պիտի ցատկէ։
Ու Նեփթաղիմին համար ը- 23
սաւ. Նեփթաղիմը Աստուծոյ չը-
նորհքովը կշտացած, և Տէրոջը
օրհնութիւնովը լցուած, արև-
մուտքը ու հարաւը պիտի ժա-
ռանգէ։
Ու Ասերին համար ըսաւ. 24
Ասերը որդւոցմէ օրհնեալ. իր
եղբայրներուն հաճոյ ըլլայ, ու
ոտքը ձէթի մէջ թաթխէ։ Քա- 25
կոշիկներդ երկաթէ ու պղնձէ
ըլլան, և քու ուժդ քու օր-
րուդ չափ ըլլայ։ Իսրայէլի 26

Աստուածդն պէս չկայ . ոնիկայ քեզի օգնութիւն ընելու համար , իր մեծ վայելչութեամբը երկինքներու ու ամպերու
27 վրայ կը նստի : Յաւիտենական Աստուածը հէնի ապաւէնն է , ու անոր յաւիտենական բազուկները հէնի պաշտպան են . քանի մը թշնամիները քու առջեւէդ պիտի վռնտէ , ու ըսէ՝ կոտ-
28 րէ՛ , պիտի ըսէ : Եւ Իսրայէլը ապահովութեամբ առանձին պիտի բնակի . Յակոբին աղբիւրը ցորենի ու գինիի երկրին մէջ պիտի ըլլայ , ու անոր երկինքէն
29 ցօղ պիտի կաթի : Երանի քեզ՝ ով Իսրայէլ . ո՞ր ժողովուրդը քեզի պէս Տէրոջը ձեռքովը փրկուած է . վահան դէ քու օգնութիւնդ տապարը՝ ու յաղթութեանդ սուրը անիկայ է . քու թշնամիներդ քեզի պիտի խոնարհին , ու անոնց բարձր տեղատեղերը պիտի կոխես :

ԳԼ . ԼԴ

1 Եւ Մովսես Մովաբի դաշտերէն Նաբաւ լեռանը վրայ Երիքովին դիմացի Փասգային գագաթը ելաւ . և Տէրը անոր ցոյց բոլոր Գաղաադը երկիրը
2 մինչեւ Դանը , Նաեւ բոլոր Նեփթաղիմը , ու Եփրեմի և Մանասէի երկիրը , ու Յուդայի բոլոր երկիրը մինչեւ արեւմտեան ծովը ,
3 Եւ Հարաւային կողմը , ու Երիքովի հովիտին դաշտը , Սոովարեւենայ քաղաքը մինչեւ Սիգովը : Եւ Տէրը անոր ըսաւ . Ա՛յս է այն երկիրը՝ որուն համար Աբրահամին , Իսահակին ու Յակոբին երդում ըրի՝ ըսելով . Քու սերունդիդ պիտի տամ անիկայ . ահա՛ քու աչքերուդ յանձնեցի , բայց դուն հոն պիտի չանցնիս :
5 Ուստի Տէրոջը ծառան Մովսէս հոն Մովաբի երկրին մէջ Տէրոջը բանին պէս՝ մեռաւ .
6 Եւ զանիկայ Բեթփէորին դիմացը՝ Մովաբին երկրին ձորի մը մէջ թաղեց . ու մինչեւ այս օրս անոր գերեզմանը մարդ մը չգիտցաւ :
7 Եւ Մովսէս իր մեռած ատենը հարիւր քսան տարեկան էր . ա՛նոր աչքերը չմթնցան , ու ա՛նոր այժը չդնաց :
8 Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովաբի դաշտերուն մէջ Մովսէսին համար երեսուն օր լացին , ու Մովսէսին համար ատիի լացին օրերը լմնցան :
9 Եւ Նաւեի որդին Յեսուն իմաստութեան հոգիով լցուեցաւ , որովհետեւ Մովսէս իր ձեռքերը անոր վրայ դրեր էր , ու Իսրայէլի որդիքը անոր հնազանդութիւն ըրին , և Տէրը ինչ որ Մովսէսին պատուիրեր էր , անանկ ըրին :
10 Եւ անկէ ետեւ Տէրոջը երես առ երես ճանչցած Մովսէսին պէս՝ Իսրայէլի մէջ մարգարէ մը չելաւ ,
11 Ան բոլոր նշաններով ու հրաշքներով , որ Տէրը խրկեց զանիկայ Եգիպտոսի երկրին մէջ ընելու Փարաւոնին՝ ու անոր ամէն ծառաներուն և անոր բոլոր երկրին ,
12 Ու ան բոլոր զօրաւոր ձեռքով և բոլոր մեծ սոսկումով՝ որ Մովսէս ըրաւ բոլոր Իսրայէլին աչքին առջեւ :

ԳԻՐՔ ՅԵՇՈՒԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տեղաջը ծառային Մովսէսին մեռնելէն ետքը՝ Տէրը Մովսէսին սպասաւորին Նաւեի որդւոյն Յեսուայ հետ խօսելով՝ ըսելով՝
2 Իմ ծառաս Մովսէս մեռաւ. հիմա ել ու անցիր սա Յորդանանէն՝ դուն և սա բոլոր ժողովուրդը՝ այն երկիրը, որ ես
3 Իսրայէլի որդւոցը կուտամ։ Ձեր ոտքին բոլոր կոխած տեղերը ձեզի պիտի տամ, ինչպէս որ Մովսէսի բսի. Ընդարձակն ու սա
4 Լիբանանէն մինչև մեծ գետը՝ Եփրատ գետը, Քետացւոց բոլոր երկիրը՝ մինչև մեծ ծովը արեւմտեան կողմը՝ ձեր սահմանը ըլլայ։ Քու կենացդ բոլոր
5 օրերուն մէջ մարդ մը կրնայ քեզի դէմ դնել. ինչպէս որ Մովսէսին հետ եի, քեզի հետ ալ ա նանկ պիտի ըլլամ, քեզ պիտի չթողում, ու քեզ անտես պիտի
6 չընեմ։ Զօրացիր, ու քաջասիրտ եղիր. քանզի սա ժողովուրդին դուն պիտի բաժնես այն երկիրը, որուն համար մանց հայրերուն երդում եղի թէ մանց տա-
7 լու։ Միայն թէ զօրացիր ու խիստ քաջ եղիր, որ իմ ծառաս Մովսէսին բոլոր քեզի պատուիրած օրէնքը պահես ու բնես. անկէ աջ կամ ձախ կողմը չխոտորիս, որ քու ամէն երթալու տեղդ յաջողութիւն ունենաս։
8 Այս օրէնսդրոյ գիրքը քու բերնիդ չպատռիս, հապա գիշեր ցորեկ ա նոր վրայ մտածես, որ բոլոր ա նոր մէջի գրուածները պահես ու կատարես. քանզի այն ատենը քու գործերդ առաջ կը տանիս, և այն ատենը յաջողութիւն կը գտնես։
9 Նէա՛ ես քեզի կը պատուիրեմ, զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր. մի վախնար ու մի զարհուրիր. քանզի քու Տէր Աստուածդ քու հետդ է։

10 Անկէ ետքը Յեսու՝ ժողովուրդին սահմանեալներուն պատուիրեալ՝ ըսաւ.
11 Բանակին միջէն անցէք, ու ժողովուրդին ապսպրեալ՝ ըսէք. Ձեզի պաշար պատրաստեցէք. քանզի երեք օրէն ու սա դուք սա Յորդանանէն պիտի անցնիք, որ երթաք ժառանգէք այն երկիրը, որն որ Տէր Աստուածը ձեզի ժառանգութիւն կու տայ։
12 Եւ Ռուբինեանց ու Գադեանց և Մանասէի կէս ցեղին՝ Յեսու խօսեցաւ ու ըսաւ.
13 Խոհեցէք այն խօսքը, որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի պատուիրեց՝ ըսելով. Ձեր Տէր Աստուածը ձեզ հանգստացուց, ու սա երկիրը ձեզի տուաւ։
14 Ձեր կիներդ, ձեր տղաքնիդ և ձեր անասուններդ Յորդանանէն այն կողմը բնակին. բայց դուք ամէնդ որ ուժով կարիճներ էք՝ ապատ պիտի անցնիք ձեր եղբայրներուն առջեւ՝ անոնց օգնութիւն ընէք.
15 մինչև որ Տէրը ձեր եղբայրներուն ալ ձեզի պէս հանգստացնէ, և ա նոնք ալ ժառանգեն այն երկիրը, որն որ ձեր Տէր Աստուածը ա նոնց կու տայ. ու էք ձեր ժառանգութեան երկիրը դառնաք, և ժառանգէք զանիկայ, որն որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի տուաւ Յորդանանէն արեւելք կողմը։
16 Եւ անոնք Յեսուին պատասխան տուին ու ըսին. Քու ամէն պատուիրածներդ պիտի ընենք, և ուր որ մեզ խրկես, պիտի երթանք։
17 Ինչպէս որ Մովսէսին հնազանդութիւն կ'ընեինք, անանկ ալ քեզի հնազանդութիւն պիտի

ընենք, միայն թէ քու Տէր Աստուածդ քու հետդ ըլլայ, ինչպէս որ Մովսէսին հետն էր։
18 Ամէն մարդ՝ որ քու հրամանիդ դէմ դնէ, և ամէն ինչ որ անոր պատուիրես, քու խօսքիդ մէկիկ չընէ, պիտի մեռցուի. միայն թէ զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր։

ԳԼ. Բ

1 Նէ Նաւէի որդին Յեսուն՝ Սատիմէն երկու մարդ խրկեց՝ ծածկաբար երկիրը լրտեսելու համար, ու անոնց ըսաւ. Գացէք՝ ան երկիրը ու Երիքովը տեսէք. և անոնք գացին, ու Րահաբ անուն պոռնիկ կնկան մը տունը մտան, և հոն ննջացին։
2 Անատունը Երիքովի թագաւորին լուր տրուեցաւ՝ ըսելով. Ահա այս գիշեր երկիրը լրտեսելու հասան՝ Իսրայէլի որդւոցմէ մարդիկ։
3 Նէր եկեր են հոս։ Ու Երիքովի թագաւորը Րահաբին մարդ խրկեց՝ ըսելով. Քեզի եկող ու տունդ մտնող մարդիկներդ դուրս հանէ, քանզի անոնք ան բոլոր
4 երկիրը լրտեսելու եկեր են։ Եւ կինիկը ան երկու մարդը առաւ պահեց, ու ըսաւ. Իրաւ ան մարդիկներդը ինծի եկան, բայց
5 ուսկից ըլլալնին չգիտցայ. Ու դռնեպահն գոցուելու առեն մութն՝ ան մարդիկներդը դուրս եկան. և ան մարդիկներուն ետևէ երթալը չեմ գիտեր. շուտով անոնց հասէք, որ անոնց հասնիք։
6 Նէր։ Իսկ ինքը տանիքը հանելով զանոնք պահեր էր քմանի եղէգներուն մէջը՝ որ տանիքին
7 վրայ դիզուած ունէր։ Ու մարդիկը՝ Յորդանանու ճամբով մինչև անցքերը անոնց հետևեցան, և անոնց հետևէն ինկող նէրը՝ դուրս ելլելէն ետքը դուռը գոցեցին։
8 Ու երբոր անոնք դեռ չէին քնացած, կինիկը տանիքին վրայ
9 անոնց քովը ելաւ, Եւ մարդիկներուն ըսաւ. Ես գիտեմ որ Տէրը աս երկիրը ձեզի տուաւ, ու ձեր վախը մեր վրայ ինկաւ, և ձեր պատճառաւ աս երկրին բոլոր բնակիչները հալեցան. Քանզի մենք լսեցինք թէ ինչպէս Տէրը՝ ձեր Եգիպտոսէն ելած առնէր՝ Կարմիր ծովուն ջուրերը ձեր առջևէն ցամքեցուց, նաև ինչ որ դուք երկու Յորդանանու անդիի կողմը Բեհովր Ամորհացւոց երկու թագաւորներուն Սեհոնին ու Ովգին՝ որոնք բնակչինք երկրի։
10 Ասոր աս բաները լսածնուս պէս՝ սիրտերնիս հալեցաւ, ու ձեր երեսէն վախնալնուս համար՝ մէկուն վրայ հոգինպակու թիւն չմնաց. նաց. քանզի ձեր Եհովայ Աստուածը՝ վերը երկինքին մէջ ու վարը երկրի վրայ Աստուած ան նիկայ է։ Հիմա ի՛սպաշեմ, Տէ-
12 րովնիդ երդում ըրէք ինծի, որ ես ձեզի ողորմութիւն ընեցուս հասմար, դուք ալ իմ հօրս տանը ողորմութիւն ընէք. և ինծի ճշմարիտ նշան մը տուէք,
13 Որ իմ հայրս, մայրս, եղբայրներս, քոյրերս ու բոլոր անոնց վերաբերեալները ողջ պիտի թողուք, և մեր անձը մահուանէ պիտի աղատէք։ Ու ան մարդիկը անոր
14 ըսին. Թէ որ աս մեր բանը չըլայտնէք, ձեր տեղը մեր անձինքը մեռնին. ու երբոր Տէրը աս երկիրը մեզի տայ, քեզի ողորմութիւն ու հաւատարմութիւն պիտի ընենք։ Եւոբը զանոնք մէկ
15 շուտով մը պատուհանէն վար կիջուցած. (քանզի իր տունը բերդին պարսպին վրայ էր, ու ինքը պարսպին վրայ կը բնակէր.)
16 Եւ անոնց ըսաւ. Լեռը գացէք, չըլայտ որ հալածողները ձեզի հանդիպին, ու հոն իրեք օր պահուտեցէք, մինչև որ հալածողները ետ դառնան, անկէ ետև ձեր ճամբան գացէք։ Եւ ան մարդիկը անոր ըսին. Ահա մենք աս
17 մեզի ընելիք տուած երդումիդ աս
18 նշդովը անպարտ կ՚ըլլանք. Երբոր մենք աս երկիրը մտնենք, աս կարմիր գծածանէ շուանը ան պա-

տուհանին վրայ կապես, ուսկից
որ մեզ ինկեցուցիր. և քու հայ-
րդ, մայրդ, եղբայրներդ, ու
քու հօրդ բոլոր տունը՝ քու քո
19 վրդ աս տանը մէջ ժողվես. Ու
անոնցմէ ոմն որ քու տանդ դրա-
նէն գուրս ելլէ, անոր արիւնը
իր գլխուն վրայ ըլլայ, մենք ան-
պարտ ենք. բայց քու քովդ աս
տանը մէջ բոլոր եղողներուն թէ
որ ձեռք մը դպչի, անոնց արիւ-
20 նը մեր գլխուն վրայ ըլլայ: Ես
թէ որ աս մեր բանը չիմա՛ ըս
յայտնես, անատուներ քու մեզի
ընել տուած երդումդ անպարտ
21 կ՚ըլլանք: Ու ինք ըսաւ. Ձեր
խօսքերուն պէս՝ անանկ թող ըլ-
լայ. և թողուց զանոնք, ու ա-
նոնք գացին. և ան կարմիր շռա-
նոր պատուհանին վրայ կապեց:
22 Ես անոնք անկէ լեռնակողմը
գացին, ու հոն իրիկը օր նստան,
մինչև որ հալածողները ետ դար-
ձան. ու հալածողները ճամ-
ուն ամէն ճամբու մէջ փնտռեցին,
23 բայց չգտան: Անոնք ան եր-
կու մարդիկը ետ դառնալով՝ լեռ-
նէն վար իջան, և անցնելով՝
Նաւէի որդւոյն Յեսուին գա-
ցին, ու իրենց պատահած բոլոր
24 բաները անոր պատմեցին. Ես
Յեսուին ըսին. Իրաւցնէ Տէրը
ան բոլոր երկիրը մեր ձեռքը
տուաւ. ու ան երկրին բոլոր
բնակիչները մեր երեսէն հալե-
ցան:

ԳԼ· Գ·

1 Ու Յեսու առտուանց կա-
նուխ եղաւ, և ինքը ու բոլոր
Իսրայէլի որդիքը Սատիմէն չուե-
ցին, ու մինչև Յորդանան եկան,
և անցնելէն առաջ հոն իջևան
2 ըրին: Ու իրիք օրէն եղաւ՝ ո-
տիկաններուն բանակին մէջէն ան-
ցան. Ես ժողովուրդին պատուի-
րելով՝ ըսին, Երբոր ձեր Տէր
Աստուծոյն ուխտին տապանակը
տեսնէք, ու Ղեւտացի քահանանե-
րը՝ որ զանիկայ կը տանին, գուք
ալ ձեր տեղերէն ելլէք, ու անոր
եւեւէն գացէք. Բայց ձեր ու ա-
նոր միջտեղը երկու հազար կան-
գուն չափ միջոց պիտի ըլլայ.
անոր չմօտենաք, որ երթալնուս
ճամբանիդ գիտնաք. քանզի առ-
կէ առաջ ան ճամբայէն անցած
չէք: Ես Յեսու ժողովուրդին
ըսաւ. Սրբեցէք ձեր անձերը.
քանզի Տէրը վաղը ձեր մէջը
հրաշքներ պիտի ընէ: Անկէ
եւեւ Յեսու քահանաներուն խօ-
սեցաւ՝ ըսելով. Ուխտին տապա-
նակը վերցուցէք, ու ժողովուր-
դին առջևը անցէք: Ուստի ա-
նոնք ուխտին տապանակը վեր-
ցուցին, ու ժողովուրդին առ-
ջևէն գացին:

Ես Տէրը ըսաւ Յեսուին, 7
Այսօր պիտի սկսիմ բոլոր Իս-
րայէլին աչքին առջևը քեզ մե-
ծցնելս, որ գիտնան թէ ինչ-
պէս որ Մովսէսին հետ էի, քե-
զի հետ ալ այնպէս պիտի ըլլամ:
Հիմա դուն ուխտին տապանա- 8
կը վերցնող քահանաներուն պա-
տուիրեցով՝ ըսէս. Երբոր Յոր-
դանանու ջուրին եղերքը հաս-
նիք, Յորդանանու մէջը կայնե-
ցէք:

Ու Յեսու Իսրայէլի որդւոցը 9
ըսաւ. Հոս մօտեցէք, և ձեր
Տէր Աստուծոյն խօսքերը մօտիկ
ըսէք: Ու Յեսու ըսաւ. Ասով 10
պիտի գիտնաք, որ կենդանի
Աստուածը ձեր մէջն է, ու ձեր
առջևէն՝ Քանանացիները, Հե-
տացիները, Խևացիները, Փերե-
զացիները, Գերգեսացիները, Ա-
մորհացիները ու Յեբուսացիներ-
ը բոլորովին պիտի վռնտէ.
Ահա բոլոր երկրին Տէրոջը ու- 11
խտին տապանակը ձեր առջևը
պիտի անցնի Յորդանանու մէջ.
Եւ հիմա գուք Իսրայէլի ցեղե- 12
րէն տասներկու մարդ առէք՝
ամէն ցեղէն մէկ մարդ. Ու 13
երբոր բոլոր երկրին Տէրոջը
տապանակը վերցնող քա-
հանաներուն ոտքերը Յորդանանու
ջուրին մէջը մտնեն, Յորդանա-
նու ջուրը պիտի կտրի, ու վե-

բէն ինչնագ ջաբը կարկառակա-
ած մը պէս պիտի կայնի։
14 Ու երբոր ժողովուրդը Յոր-
դանանէն անցնելու համար ի-
րենց վրանները չուեցին, ու-
րն սուրբ տապանակը վերցնող քա-
հանաները ժողովուրդին առջևէն
15 կ՚երթային. Ու տապանակը վեր-
ցնողները մինչև Յորդանան
հասնելով՝ տապանակը վերցնող
քահանաներուն ոտքերը
ջուրին եղերքը մտաւ ածին պէս՝
(ինչու որ հունձքի բոլոր ժամա-
նակը՝ Յորդանանա ջուրը առա-
ատանալով՝ իր բոլոր եղերքները
16 կը կոխէ։) Անոնք վերէն
ինչնագ ջաբը կայնեցան, ու Սար-
համանին քովը եղող Ադամ քա-
ղաքէն շատ հեռու կարկառա-
կայած մը պէս բարձրացաւ. ու
դաշտի ծովը՝ այսինքն Աղի ծովը
ինչնագը լմընցաւ կտրեցաւ. և
ժողովուրդը Երիքովի դիմացը
17 անցաւ։ Ու Տէրոջը ուխտին տա-
պանակը վերցնող քահանաները՝
Յորդանանա մէջը ցամաքի վրայ
հաստատ կայնեցան. ու բոլոր
Իսրայէլը ցամաքով անցաւ, մին-
չև որ բոլոր ժողովուրդին Յոր-
դանանէն անցնիլը լմընցաւ։

ԳԼ. Դ

1 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին
Յորդանանէն անցնիլը լմընցաւ,
Տէրը խօսեցաւ Յեսուին՝ ու ը-
2 սաւ. Ժողովուրդէն տասներ-
կու մարդ առէք, ամէն ցեղէն
3 մէկմէկ մարդ. Ու անոնց պատ-
ուիրեցէք՝ ըսէք. Ասկէ՝ Յորդա-
նանա մէջէն՝ քահանային ոտքե-
րուն կոխած տեղէն՝ ձեզի տաս-
ներկու քար վերցուցէք, և գա-
նոնք ձեր հետ տարէք, ու գը-
րէք այն տեղը՝ ուր որ դուք գի-
4 շերը հանգչելու էք։ Եւ Յեսու
Իսրայէլի որդւոցմէ իր պատրաստ
տասներկու մարդիկը կանչեց,
5 ամէն ցեղէն մէկմէկ մարդ. Ու
Յեսու անոնց ըսաւ. Յորդանա-
նա մէջը՝ ձեր Տէր Աստուծոյն
տապանակին առջևը անցէք, ու
Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն թիւ-
ուանը՝ ամէն մէկերնիդ ձեր ու-
սերուն վրայ մէկմէկ քար վեր-
ցուցէք դնէք. Որ ասիկայ՝ ձեր 6
մէջը նշան ըլլայ. ու երբոր վաղը
ձեր որդիքը հարցնելու
ըլլան՝ ու ըսեն ձեզի՝ Ա քարերը
ինչ պիտի ըլլան ձեզի. Անոնց 7
ըսէք. Քանզի Տէրոջը ուխտի
տապանակին առջևէն՝ Յորդա-
նանա ջուրերը կտրուեցան. երբ-
որ անիկայ Յորդանանէն կ՚անց-
նէր՝ Յորդանանա ջուրը կտր-
ուեցաւ. ու ա քարերը Իսրայէլի
որդւոց մէջը յիշատակի համար
պիտի ըլլան յաւիտեան։ Եւ Իս- 8
րայէլի որդիքը Յեսուին պատ-
ուիրածին պէս ըրին. ու Յորդա-
նանա մէջէն տասներկու քար
առին՝ Իսրայէլի որդւոցը ցեղե-
րուն թուովը, ինչպէս որ Տէրը
Յեսուին հրամայեր էր, և գա-
նոնք իրենց հետ իրենց տեղը
տարին, ու հոն դրին։ Եւ Յե- 9
սու ութ տասներկու քարեր
ալ կանգնեց Յորդանանա մէջը,
ուխտին տապանակը վերցնող
քահանաներուն ոտքերուն կեցած
տեղը, ու մինչև այս օրս հոն են։
Եւ տապանակը վերցնող քահա- 10
նաները Յորդանանա մէջը կայ-
նեցան, մինչև որ Յեսու լմընց-
ուց ան բոլոր խօսքը, որն որ
Տէրը Յեսուին պատուիրեր էր՝ ժո-
ղովուրդին ըսելու, ինչպէս որ
Մովսէս Յեսուին պատուիրեր
էր. և ժողովուրդը պատրաստ
անցաւ։ Ու երբոր բոլոր ժողո- 11
վուրդին անցնիլը լմընցաւ, ան-
ատեն Տէրոջը տապանակը ու
քահանաները ժողովուրդին առ-
ջևը անցան։
Եւ Ռուբէնի որդիքը ու Գա- 12
դի որդիքը և Մանասէի կէս
ցեղը պատրաստուելով՝ Իսրայէլի
որդւոցը առջևը անցան, ինչպէս
որ Մովսէս անոնց ըսեր էր. Գա- 13
ռասուն հազարի չափ պատրաս-
տուած զօրք Տէրոջը առջևը՝
պատերազմի համար Երիքովի
դաշտը անցան։

14 Եւ յայն օրը Տէրը՝ բոլոր Իսրայէլին աչքերուն առջեւը Յեսուն մեծցուց, ու անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ՝ Մովսէսին վախցածներուն պէս անկէ կը վախնային։
15 Յետոյ Տէրը խօսեցաւ Յեսուին
16 ըսելով՝ Վկայութեան տապանակը վերցնող քահանաներուն հրամայէ ըսելով որ Յորդանանէն
17 ելլեն։ Յեսու՝ քահանաներուն հրամայեց, ու ըսաւ. Յորդանանէն ելէք։ Ու երբոր Տէրոջը ուխտին տապանակը վերցնող քահանաները Յորդանանի մէջէն եկան, և քահանաներուն թաթերը ցամաքի վրայ կոխեցին, Յորդանանու ջուրը իր տեղը դարձաւ, ու առջի պէս իր բոլոր եզերքներուն վրայ բարձր։
19 Եւ առաջին ամսուն տասներորդ օրը՝ ժողովուրդը Յորդանանէն դուրս ելլելով, Գաղգաղայի մէջ Երիքովի արեւելեան կողմը
20 իջևան ըրին։ Եւ այն տասներկու քարերը՝ որ Յորդանանէն առնուած էին, Յեսու Գաղգաղայի
21 մէջ կանգնեց. Եւ Իսրայէլի որդիներուն խօսեցաւ, ըսելով. Վաղը՝ երբ որ ձեր որդիքը իրենց հայրերուն հարցնելու ըլլան՝ ու ըսեն երբ՝ Ասոնք քարերը ինչ են.
22 Ձեր որդիքը խնայընէք՝ ըսելով. Իսրայէլը այս Յորդանանէն ցամաքով անցաւ. Որովհետև ձեր
23 Տէր Աստուածը ձեր առջեւէն Յորդանանու ջուրերը ցամքեցուց՝ մինչև որ դուք անցաք, ինչպես որ ձեր Տէր Աստուածը Կարմիր ծովուն մէջէն ալ ըրաւ, որն որ ցամքեցուց մեր առջեւէն
24 մինչև որ անցանք. Որպէս զի երկրիս բոլոր ազգերը գիտնան՝ որ Տէրոջը ձեռքը զօրաւոր է, և դուք ձեր Տէր Աստուածէն միշտ վախնաք։

ԳԼ. Ե

1 Ու երբոր լսեցին Ամորհացւոց բոլոր թագաւորները, որոնք Յորդանանու արեւմտեան կողմը կը բնակէին, ու Քանանացւոց բոլոր թագաւորները, որոնք ծովեզերքին քովը կը բնակէին, թէ Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն մինչև անոնց անցնիլը Յորդանանու ջուրերը ցամքեցուցեր է, անոնց սիրտը հալեցաւ, ու Իսրայէլի որդւոցը երեսէն անոնց վրայ հոգի չմնաց։
2 Այնառնիկ Տէրը Յեսուին ըսաւ. Քեզի սուր գանակներ շինէ, ու դարձեալ Իսրայէլի որդիքը նորէն թլփատէ։
3 Եւ Յեսու իրեն սուր գանակներ շինեց, ու Գիբեաթ Ահղոթի լեռան վրայ Իսրայէլի որդիքը թլփատեց։
4 Ասիկա է պատճառը, որուն համար Յեսու զանոնք թլփատեց. Եգիպտացիներէն ելած բոլոր ժողովուրդին արուները՝ այն պատերազմող մարդիկը Եգիպտոսէն ելլելէն ետքը՝ անապատին մէջ ճամբան մեռան։
5 Որ բոլոր ելած ժողովուրդը թլփատուած էր. բայց Եգիպտոսէն ելլելէն ետքը՝ անապատին մէջ ճամբան ծնած բոլոր ժողովուրդը չթլփատեցին։
6 Քանզի Իսրայէլի որդիքը քառասուն տարի անապատին մէջ պտըտեցան, մինչև որ Տէրոջը խօսքին հնազանդած թիւն չքնող բոլոր այր՝ պատերազմական մարդիկը սպառեցան. որովհետև Տէրը անոնց երդում բրաւ որ բնաւ անոնց չցուցնէ այն երկիրը՝ այն կաթ ու մեղր բղխող երկիրը, որն որ Տէրը անոնց հայրերուն երդում բրեր էր մեզի տալու։
7 Անոնց տեղը անոնց զաւակները հանեց, ու զանոնք թլփատեց Յեսու. քանզի անթլփատ էին, որովհետև ճամբան մէջ թլփատած չէին զանոնք։
8 Ու երբոր բոլոր ժողովուրդին թլփատելը լմընցաւ, բանակին մէջ իրենց տեղը նստան, մինչև որ ոտքերնին առողջացան։
9 Այնառնիկ Տէրը Յեսուին ըսաւ. Այսօր Եգիպտոսի նախատինքը ձեր վրայէն վերցուցի. ուստի այն տեղին անունը՝ մինչև այս օրս Գաղգաղա կոչուեցաւ։

10 Եւ Իսրայէլի որդիքը գաղգա-
ղային մէջ բանակեցան. ու ամ-
սուն չորեքտասաներորդ օրը ի-
րիկուան դէմ՝ Երիքովի դաշտե-
11 րուն մէջը զատիկը ըրին։ Եւ զատ-
կին հետեւեալ օրը անոնք երկրին
պտուղէն բաղարջ կերան, ու
նոյն օրը բսխրած ցորեն ալ կե-
րան։
12 Եւ հետեւեալ օրը երբոր անոնք
երկրին պտուղէն կերան, մանա-
նան դադարեցաւ. ու անկէ ետ-
քը Իսրայէլի որդւոցը համար՝
ալ մանանայ չեղաւ գտնուեր. և
անոնք տարին Քանանաց երկրին պը-
տուղէն կերան։
13 Ու երբոր Յեսու Երիքովի մօտ
էր, աչքերը վերցնելով տեսաւ
որ՝ ահա իր դիմացը մէկ մարդ
մը կայներ էր, և անոր ձեռքը
մերկ սուր մը կար. ու Յեսու
անոր մօտենալով՝ անոր ըսաւ.
Մեզմէ ես, թէ մեր թշնամինե-
14 րէն ես. Եւ անիկայ ըսաւ. Չէ,
այլ ես Տէրոջը զօրավարն եմ, ես
հիմա եկայ։ Եւ Յեսու երկրի
վրայ գետինը խնկաւ ու երկրը-
պագութիւն ըրաւ, և անոր ը-
սաւ. Իմ տէրս իր ծառային ին-
15 կը հրամայէ։ Ու Տէրոջը զօրա-
վարը Յեսուին ըսաւ. Քու ոտքերդ
կօշիկներդ հանէ. քանզի կայնած
տեղդ սուրբ է. և Յեսու այնպէս ըրաւ։

ԳԼ. Զ

1 Ու Երիքովը Իսրայէլի որդւոց
պատճառաւը ամուր կերպով մը փակուած էր. ելլող ու
2 մտնող չկար։ Եւ Տէրը Յեսուին
ըսաւ. Դարձ, Երիքովը ու անոր
թագաւորը՝ և զօրաւոր կռիւնե-
3 րը քու ձեռքդ տուի։ Ուստի
դուն պատերազմական մարդիկ
ները քաղաքին բոլորտիքը գնա-
ցէք մէկ անգամ քաղաքին բո-
լորտիքը պտըտիք. վեց օր ասանկ
4 ընէք։ Եւ տասնեակին առջեւ
էքը՝ հօթը քահանայ հօթը Յօբե-
լեան փողերը առնեն. ու հօթ-
ներորդ օրը քաղաքին բոլորտիքը
հօթը անգամ պտըտիք, և քա-
հանաներն փողերը հնչեցնեն.
5 ու երբոր Յօբելեան եղջիւրը ու-
ժով հնչեցնեն, և դուք
փողերուն ձայնը լսէք, բոլոր ժո-
ղովուրդը մեծ աղաղակ մը հա-
նէ. և քաղաքին պարիսպները
վար պիտի իյնան, ու ժողովուր-
դին ամէն մէկը շիտակ առաջ
երթալով՝ պիտի մտնէ։
6 Եւ Դաւէի որդին Յեսուն քա-
հանաները կանչեց, ու անոնց ը-
սաւ. Ուխտին տապանակը վեր-
ցուցէք, ու Տէրոջը տապանակին
առջեւէն հօթը քահանայ հօթը
7 Յօբելեան փողեր առնեն։ Ժողո-
վուրդին ըսաւ. Անցէք, ու
քաղաքին բոլորտիքը պտըտեցէք,
և պահապանները Տէրոջը տապանա-
կին առջեւը անցնին։
8 Ու երբոր Յեսու ժողովուրդին պատուի-
րեց, հօթը քահանաները որ հօ-
թը Յօբելեան փողերը առնէին,
Տէրոջը առջեւը անցնելով՝ փողե-
րը հնչեցուցին, ու Տէրոջը ուխ-
տին տապանակը անոնց ետեւէն
կ'երթար։
9 Եւ պահապանները՝ փողերը հրն-
չեցնող քահանաներուն առջեւէն
կ'երթային, բայց վերջապահները՝
տապանակին ետեւէն. ու քահանա-
ները փողերը հնչեցնելով կ'եր-
թային։
10 Եւ Յեսու ժողովուրդին
պատուիրելով՝ ըսաւ. Բնաւ ա-
ղաղակ մի հանէք, և ձայներնիդ
չլսուի, ու ձեր բերնէն խօսք մը
չելլէ, մինչեւ այն օրը որ ես ձե-
զի ըսեմ, թէ Աղաղակ հանե-
ցէք. այն ատենը աղաղակեցէք։
11 Ուստի Տէրոջը տապանակը քա-
ղաքին բոլորտիքը մէկ անգամ
պտըտեցուց ետեւ՝ բանակը դար-
ձան, ու գիշերը բանակին մէջը
մնացին։
12 Եւ Յեսու առտուընց կանուխ
ելաւ, ու քահանաները Տէրոջը
13 տապանակը վերցուցին։ Եւ հօ-
թը Յօբելեան փողերը կրող հօ-
թը քահանաները Տէրոջը տապա-
նակին առջեւէն կ'երթային՝ փո-
ղերը հնչեցնելով, ու զինուոր-

ներբը անոնց առջևէն կ'երթային, ու վերջապահները Տէրոջը տապանակին ետևէն. և փահանաները փողերը հնչեցընելով կ'երթային:
14 Երկրորդ օրն ալ քաղաքին բոլոր մարդիկը մէկ անգամ պտրտելով՝ բանակը դարձան. վեց օր այնպես ըրին: 15 Բ եւ եօթներորդ օրը կանուխ եղան՝ արշալուսին ծագած առնուն, ու քաղաքին բոլորտիքը եօթը անգամ պտրտեցան նոյն կերպով. միայն թէ այն օրը՝ քաղաքին բոլորտիքը եօթը անգամ պտրտեցան: 16 Բ եւ եօթներորդ անգամին երբոր քահանաները փողերը հնչեցուցին, Յեսու Ժողովուրդին ըսաւ. Աղաղակեցէք, քանզի Տէրը ձեզ քաղաքը ձեր ձեռքը տուաւ: 17 Եւ քաղաքը ու բոլոր անոր մէջը եղածը՝ Տէրոջմէ նզոված ըլլան. միայն Ռահաբ պոռնիկը մեր իրկած լրտեսները պահելուն համար՝ ողջ մնայ, թէ ինքը և թէ իրեն հետ տանը մէջ բոլոր եղողները: 18 Բայց դուք ամէն կերպով զգուշանաք նզովածէն, չըլլայ որ նզովածէն առնելով՝ դուք ալ նզոված ըլլաք, ու Իսրայէլի բանակը նզովքի մէջ ձգելով, զանիկայ նեղութեան հանդիպցընէք: 19 Եւ բոլոր արծաթը ու ոսկին և պղինձէ ու երկաթէ մանելները՝ Տէրոջը համար սուրբ ըլլան. Տէրոջը գանձը մտնէն:
20 Ուստի Ժողովուրդը աղաղակեց, որովհետև փողերը հնչուեցան. ու երբոր Ժողովուրդը փողերուն ձայնը լսեց, ու Ժողովուրդը բարձրաձայն աղաղակեց, պարիսպները վար իյնան. և Ժողովուրդին ամէն մէկը շիտակ առաջ քաղաքը մտնելով՝ քաղաքը առին. 21 Բ բոլոր քաղաքին մէջը եղողը՝ այր և կին, երիտասարդ և ծեր, արջառ, ոչխար ու էշ, սուրի բերնէ անցընելով կոտորեցուցին: 22 Եւ Յեսու այն երկիրը լրտեսող երկու մարդոցը ըսաւ. Ան պոռնիկ կնկանը տունը գացէք, ու ինչպէս որ անոր երդում

ըրիք, կնիկը ու անոր ամէն ունեցածը անկէ դուրս հանեցէք:
Ուստի այն լրտես երիտասարդները գացին, ու Ռահաբը և անոր հայրը ու մայրը ու եղբայրները՝ և անոր ամէն ունեցածը դուրս հանեցին, ու անոր բոլոր ազգատոհմն ալ դուրս հանեցին, և դնոնք Իսրայէլի բանակին դուրսը կեցուցին: 24 Բ քաղաքը՝ և բոլոր անոր մէջը եղածը կրակով այրեցին. միայն արծաթը ու ոսկին, և պղինձէ ու երկաթէ առմնելները՝ Տէրոջը տանը գանձին մէջը դրին: 25 Այսպէս Յեսու ողջ պահեց Ռահաբ պոռնիկը՝ ու անոր հօրը տունը՝ և անոր ամէն ունեցածը, ու անիկայ Իսրայէլի մէջ բնակեցաւ մինչև այսօր, քանզի անիկայ պահեց այն լրտեսները՝ որոնք Յեսու իրկեր էր Երիքովը լրտեսելու համար:
26 Եւ այն առեն Յեսու երդում ընելով՝ ըսաւ. Տէրոջը առջևը անիծեալ ըլլայ այն մարդը՝ որ ելլէ ու աս Երիքով քաղաքը շինէ. իր անդրանիկովը անոր հիմերը դնէ, ու անոր դռներն ալ իր պզտիկ տղովը կանգնէ:
27 Եւ Տէրը Յեսուին հետ էր, ու անոր համբաւը բոլոր երկրին մէջ տարածուեցաւ:

ԳԼ. Ի

1 Բայց Իսրայէլի որդիները նզովքի վրայով յանցանք գործեցին. քանզի Յուդայի ցեղէն Զարայի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին Ախարը՝ նզովածէն առաւ, ու Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի որդւոցը վրայ բորբոքեցաւ:
2 Եւ Յեսու Երիքովէն մարդիկ նեղ իրկեց դէպ ի Գայի, որ Բեթաւենին մօտ է, ու Բեթէլէն արեւելեան կողմն է, և խօսեցաւ անոնց ըսելով. Երթ ու ան երկիրը լրտեսեցէք. և ան մարդիկը երթան, ու Գային լրտեսեցին: 3 Եւ Յեսուին դարձան, ու անոր ըսին. Բոլոր ժողովուրդը չերթայ,

ինչ երկու կամ իրիք հազար մարդու չափ էլնեն, ու գայլն զարնեն. բոլոր ժողովուրդը հան տանելով մի յոդնեցրներ. քանզի
4 անունք քիչ որ էն: Ուստի ժողովուրդն իրիք հազարի չափ մարդ հան էլան. բայց գայլի մարդուցը
5 առջևն վախան. Եւ գայլի մարդիկը՝ անունցմէ երեսուներկու մարդու չափ զարկին. քանզի վանունք դրանը առջևէն մինչև Սեբարիմը հալածեցին, ու զառ՝ի վայրին վրայ զանունք զարկին. ուստի ժողովուրդին սիրտը հալեցաւ ու ջուրի պէս եղաւ:
6 Եւ Յեսու իր հանգերձները պատառելով՝ Տէրոջը տապանակին առջևը երեսին վրայ գետինը ինկաւ մինչև իրիկուն, թէ ինքը և Թէ Իսրայէլի ծերերը, ու ի բունց գլուխն վրայ հող ցանեցին:
7 Եւ Յեսու ըսաւ. Ո՛հ, Տէր Եհովայ, ինչո՞ւ համար աս ժողովուրդը Յորդանանու ապին կողմ անցուցիր, որ մեզ Ամորհայոց ձեռքը մատնես, ու մեզ կորընչացնես. երանի Թէ Յորդանանու անդին կողմը գոհ ըլլար
8 լավ մնայինք: Ո՛հ Տէր, Իսրայէլը իր թշնամիներուն առջևը կըդնակ դարձընելէն ետև՝ ալ ես
9 ի՞նչ ըսեմ. Որովհետև Քանանացիները ու երկրին բոլոր բնակիչները լսելով՝ մեզ պիտի պաշարեն, ու մեր անունը երկրիս վրայէն բոլորովին պիտի վերցնեն. ան ատենը քու մեծ անունդ ի՞նչ պիտի ընես:
10 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ. Ոտքի վրայ եղիր. ինչո՞ւ համար այսպես երեսիդ վրայ ինկեր ես.
11 Իսրայէլը մեղք գործեց, և իմ անոնց հրամայած ուխտս զանց ըրին. քանզի նվիրածէն առին, ու գողցեր ինն, և սուտ ալ ըրին, և բունց կապրանքներուն մէջը դրին. Ուստի Իսրայէլի որդիքը պիտի չկրնան իրենց թշնամիներուն առջևը կենալ. իրենց թշնամիներուն առջևը կդնակ պիտի դարձընեն, քանզի նզոված էղան. և ալ ձեր հետը պիտի չըլլամ, թէ որ դուք նզովածը ձեր մէջէն բնաջինջ չընէք: Ելէք ժողովուրդը սրբէ, ու ըսէ. Վաղուան համար սրբըուեցէք. քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ո՛վ Իսրայէլ՝ ձեր մէջը նզոված կայ. մինչև որ նզովածը ձեր մէջէն չվերցընէք, քու թշնամիներուդ առջևը պիտի չկրնաս կենալ:
14 Ուստի առտուանց ձեր ցեղերով մօտենաք, ու Տէրը որ ցեղը վիճակով բռնելու ըլլայ, անիկայ իր ազգատոհմներովը մօտենայ, և Տէրը որ ազգատոհմը բռնելու ըլլայ, անիկայ իր տուներովը մօտենայ. ու Տէրը որ տունը բռնելու ըլլայ, անիկայ իր մարդիկներովը մօտենայ. Եւ ով որ նզովածով
15 բռնուի, կրակով պիտի այրուի, թէ ինքը և թէ իր ամէն ունեցածը. քանզի Տէրոջը ուխտը զանց ըրաւ, ու Իսրայէլի մէջ անպատմութիւն ըրաւ:
16 Ուստի Յեսու առտուանց կանուխ եղաւ, ու Իսրայէլը իր ցեղերովը մօտեցուց, և Յուդայի ցեղը բռնուեցաւ. Ու Յուդայի
17 ազգատոհմները մօտեցընելուն, Զարհեանց ազգատոհմը բռնուեցաւ. ու Զարհեանց տունը մարդիկներովը մօտեցընելուն, Զաբդին բռնուեցաւ. Եւ
18 նոր տունը մարդիկներովը մօտեցընելուն, Յուդայի ցեղէն Զաբդի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Քարմիին որդին Ախարը բռնուեցաւ: Ան ատենը Յեսու Ա-
19 քանին ըսաւ. Ո՛րդիս, հիմա Իսրայէլի Տէր Աստուածին փառք տուր, ու քու Դէպ անոր խոստովանէ, և քու ըրածդ հիմա ինծի յայտնէ, ինծմէ մի պահեր: Ու Ախարը պատասխան
20 տուաւ Յեսուին, և ըսաւ. Իրաւունք ես Իսրայէլի Տէր Աստուածին դէմ մեղք գործեցի, ու ասանկ ասանկ բան մը ըրի.
21 Ասիկայն աւարին մէջը մէկ ոսկւոր բանուած Բաբելոնի վերա-

կու մը, ու երկու հարիւր սիկղ արծաթի, և չիտուն սիկղի ծանրութեամբ մէկ ոսկի լեզու մը առաց, ու անոնց ցանկալով ա-
22 ռի. և ահա անոնք իմ վրանիս մէջ հազին տակը պահուած էն, ու արծաթը անոր տակն է: Ու-
23 ղարկեցի Յեհուս զանոնք վրանին մէջէն առնելով՝ Յեհուին ու բոլոր Իսրայելի պղտզոց բերին, և զանոնք Տէրոջը առջեւը դրին:
24 Անոնցմէ Յեհու ու իրեն հետ եղող բոլոր Իսրայէլը՝ Զոպայեան Աքարը, ու անոր արծաթը, և վրանիկուն, ու ոսկի լեզուն, և անոր տղաքը, աղջիկներըն, արջառները, էշերը, ոչխարները, վրանը ու անոր ամէն բանը առին, և զանոնք Աքովրի ձորը
25 հանեցին: Ու Յեհու ըսաւ. Ինչ չափ հասնող դուն մեզ նեղեցիր. Տէրը այսօր քեզ պիտի նեղէ. ուստի բոլոր Իսրայէլը զանիկայ քարերով քարկոծեցին, ու զանոնք քարերով քարկոծելէն ետեւ՝
26 կրակով այրեցին: Եւքը անոր վրայ մէկ մեծ քարակոյտ մը դիզեցին, որ ի հինայ մինչեւ ասօր: Ու Տէրը իր սաստիկ բարկութենէն դադրեցաւ. ասոր պատճառաւ ան տեղին անունը Աքովրի ձոր ըսուեցաւ մինչեւ ասօր:

ԳԼ. Ը.

1 Յե Տէրը Յեհուին ըսաւ. Սկսէ վախնալ, ու մի զարհուրիր. բոլոր պատերազմող մարդիկները հետդ առ, ու ելլէր դէպ ի Գայի գնա. Ահա Գայիի թագաւորը ու անոր ժողովուրդը՝ և անոր քաղաքը ու անոր երկիրը քու
2 ձեռքդ տուի. Եւ Երիքովին ու անոր թագաւորին ըրածիդ պէս, Գայիին ու անոր թագաւորին ալ բնաս. միայն թէ անոր աւարը ու անասուները ձեզի առնէք:

Քաղաքին հաւի կողմէն դարան դնէք պատերազմելու: Ուստի Յեհու 3
ու բոլոր պատերազմող մարդիկները ոտք ելան, որ Գայիի վրայ երթան. և Յեհու երեսուն հազար զօրաւոր մարդ ընտրեց, ու զանոնք գիշերով խրկեց. Եւ ա- 4
նոնց պատուիրելով՝ ըսաւ. Դուք կ՚ըսէք, դուք քաղաքին հաւէն՝ ան քաղաքին համար դարանի մէջ պիտի նստիք. քաղաքէն շատ մի հեռանաք, և ամէնքիդ պատրաստ ըլլաք. Ու ես իմ 5
հետս եղող բոլոր ժողովուրդով քաղաքին պիտի մօտենամ. ու երբոր անոնք առջի անգամին պէս մեզի դէմ ելլեն, անոնց առջեւէն պիտի փախչինք. Ու անոնք 6
մեր հաւէն պիտի ելլեն, մինչեւ որ զանոնք քաղաքէն դառնք. որովհետեւ անոնք պիտի ըսեն թէ, Մեր առջեւէն փախան առջի անգամին պէս. ու մենք անոնց առջեւէն պիտի փախչինք: Ան ատենը դուք դարանէն ել- 7
լէք, ու քաղաքը առնէք. քանզի ձեր Տէր Աստուածը զանիկայ ձեր ձեռքը պիտի տայ: Ու երբ- 8
որ քաղաքը առնէք, քաղաքը կրակով այրէք. Տէրոջը ըսածին պէս ընէք. ահա ձեզի պատուիրեցի: Եւ Յեհու զանոնք խրկեց, 9
ու անոնք գացին դարանը նըստան՝ Բեթէլի ու Գայիի մէջտեղը, Գայիի արեւմտեան կողմէն. և Յեհու ան գիշերը ժողովուրդին մէջը մնաց:

Ու Յեհու առաւօտուան կանուխ 10
ելաւ՝ ու ժողովուրդը աշքէ անցուց, ու ինքը Իսրայէլի ծերերուն հետ՝ ժողովուրդին առջեւէն գնաց դէպ ի Գայի գնաց. Եւ 11
իր հետը եղող բոլոր պատերազմական մարդիկները ալ ելան, ու մօտենալով՝ քաղաքին առջեւը գացին, ու Գայիի հիւսիսային կողմը բանակեցան. և անոնց ու Գայիի մէջտեղը մէկ ձոր մը կար: Եւ հինգ հազարի չափ մարդ ա- 12
ռաւ, ու զանոնք դարանի մէջ Նաւոտցւոց Բեթէլի ու Գայիի մէջ

առը՝ քաղաքին արեւմտեան կող-
15 մը : Ու Ժողովուրդը քաղաքին
հիւսիսային կողմը դրաւ բոլոր
բանակը , ու քաղաքին արեւմ-
տեան կողմը դարանը . և Յեսու-
ան դիշերը ձորին մէջը գնաց :
14 Ու երբոր Գայիի թագաւորը
տեսնէր այս , քաղաքին մարդ-
կութիւնովը շուտով ու կանուխ
գործ եղաւ , որ ինքը ու իր բո-
լոր Ժողովուրդը՝ որոշ ժամանա-
կով մը գաշտի վրայ Իսրայէլի
դէմ պատերազմին , ու չէր գի-
տեր որ քաղաքին հետը իրեն
համար դարան պատրաստած էր :
15 Եւ Յեսու ու բոլոր Իսրայէլը
անոնց առջեւը զիրենք պարտուա-
ծի պէս ցուցնելով՝ անապատին
16 ճամբան փախան : Ու քաղաքին
մէջը եղող բոլոր Ժողովուրդը
Ժողովեցաւ որ զանոնք հալա-
ծէն , ու Յեսուին հետէն իյնա-
17 լով՝ քաղաքէն զատուեցան : Եւ
Գայիի ու Բեթէլի մէջ մարդ չը-
մնաց՝ որ Իսրայէլին հետէն չելլէ .
ուստի քաղաքը բաց թողուցին ,
ու Իսրայէլին հետէն իյնան :
18 Եւ Տէրը Յեսուին ըսաւ .
Ձեռքդ եղած նիզակը դէպ՚ի
Գայի երկնցուր . քանզի զանի-
կայ քու ձեռքդ պիտի տամ .
և Յեսու ձեռքը եղած նի-
զակը դէպ՚ի քաղաքը երկնե-
19 ցուց : Ու դարանակալները շու-
տով իրենց տեղէն ելան , և ա-
նիկայ իր ձեռքը երկնցուցածին
պէս , վազելին քաղաքը մտան ,
ու առին անիկայ , և շուտով մը
քաղաքը կրակով բռնկեցուցին :
20 Ու Գայիի բնակիչները հետևնին
դարձան ու տեսան որ՝ ահա քաղա-
քին ծուխը մինչև երկինքը կ՚ելլէր . և անոնք հոս կամ հոն փախ-
չելու կարողութիւն չունէին . ու անապատը փախչող Ժողո-
վուրդն ալ՝ իր հետևէն իյնկողնե-
21 րուն վրայ դարձաւ : Եւ Յեսու
ու բոլոր Իսրայէլը երբոր տեսան
որ դարանակալները քաղաքը ա-
ռին , ու քաղաքին ծուխը վեր
կ՚ելլէր , իրենք ալ հոս դարձան ,
ու Գայիի մարդիկներուն զարկին :
Միւսներն ալ քաղաքին անոնց 22
դէմը ելան . ուստի մէկ կողմանէ
ասոնք՝ ու մէկալ կողմանէ ալ
անոնք ըլլալով , Գայիի հարդիւ-
ները Իսրայէլացւոց մէջտեղը մը-
նացին , ու զանոնք զարկին՝ մին-
չև որ անոնցմէ մարդ մը ողջ չը-
մնաց ու չազատեցաւ : Եւ Գայիի 23
թագաւորը ողջ բռնեցին , ու
զանիկայ Յեսուին բերին :
Ու երբոր Իսրայէլացիք՝ Գայիի 24
բոլոր բնակիչները՝ դիրենք հալա-
ծողները դաշտին ու անապատին
մէջ չարդեցին , ու անոնց ամէնքն
ալ սուրի բերնէ իյնալով՝ հա-
տան , բոլոր Իսրայէլացիք Գայի
դարձան , ու զանիկայ սուրի բեր-
նէ անցուցին : Եւ ան օրը իննսած- 25
նեւուն ամէնը՝ թէ էրիկ մարդ
և թէ կնիկ մարդ , տասներկու
հազար էր , այսինքն՝ Գայիի բո-
լոր մարդիկները : Ու Յեսու նիզ- 26
զակով երկնցուցած ձեռքը հա
չքաշեց , մինչև որ Գայիի բոլոր
բնակիչները բնաջինջ ըրաւ : Բայց 27
Իսրայէլացիք՝ անասուններն ու
քաղաքին աւարը իրենց առին ,
Տէրոջը Յեսուին հրամայած խօս-
քին համեմատ : Եւ Յեսու՝ Գա- 28
յիին այրեց , ու զանիկայ մշտնջ-
ենաւոր աւերակներու դէպ բ-
րաւ մինչև այսօր . Եւ Գայիի 29
թագաւորը ծառի մը կախեց
մինչև իրիկուն . ու արեւը մըտ-
նելուն՝ Յեսու հրամայեց որ ա-
նոր մեռած մարմինը ծառէն
վար իջեցնեն . և զանիկայ քա-
ղաքին դրանը առջեւը նետեցին ,
ու անոր վրայ մէկ մեծ քարա-
կոյտ մը դիզեցին , որ նէ հինայ
մինչև այսօր :
Այնատենը Յեսու՝ Իսրայէլի 30
Տէր Աստուծոյն սեղան մը շի-
նեց Գերզամ լեռան վրայ , Ինչ- 31
պէս որ Տէրոջը ծառան Մովսէս
Իսրայէլի որդւոցը պատուիրեր
էր . ու Մովսէսին օրինաց գրք-
քին մէջը գրուածին պէս՝ Յե-
սու սեղանը ամբողջ քարերէ
շինեց , որոնց վրայ երկաթ չէր

պատած . և անոր վրայ Տէրոջը սրբ-
ջակիցները ու խորհրդատուները ան-
32 հետ մտաւ ցին : Եւ հան ան քա-
րերուն վրայ գրեց Մովսէսին
օրինաց գրքին օրինակը , որն որ
Իսրայէլի որդւոցը առջեւը գրեց :
33 Ու բոլոր Իսրայէլը՝ և անոնց ծե-
րերը՝ ու սահմանակալները՝ և դա-
տաւորները՝ տապանակին մէկ
կողմէն ու մէկալ կողմէն՝ Տէրոջը
սխրան տապանակը վերցրնող
Ղեւտացի քահանաներուն առջե-
ւէն կ՚երթային , թէ օտարական-
ները և թէ բնակիները . անոնց
կէսը Գարիզին լեռանը կողմը՝
ու կէսն ալ Գեբալ լեռանը կող-
մը դնելու էին . ինչպէս որ Տէրոջը
ծառան Մովսէս պատուիրեր էր ,
որ առաջ Իսրայէլի ժողովուրդը
34 օրհնեն : Եւ անկէ ետև օրէնքին
բոլոր խօսքերը կարդաց , թէ
օրհնութիւնները և թէ անէծք-
ները , ինչ որ գրուած էր օրէ-
35 նաց գրքին մէջը : Մովսէսին բո-
լոր պատուիրածներէն բնաւ խօսք
մը չմնաց , որ զանիկայ Յեսու
Իսրայէլի բոլոր ժողովքին՝ և
անոնց կիներուն ու տղաքնե-
րուն՝ և անոնց մէջը պտրտող
օտարականին առջեւը չկարդայ :

ԳԼ. Թ

1 Ու երբոր Յորդանանու ա-
կռի կողմը եղող բոլոր Թագա-
ւորները՝ որոնք լեռան վրայ ,
դաշտի վրայ , ու մեծ ծովեզ-
բոլոր եղերքը՝ մինչև Լիբանա-
նին դիմացը իր բնակիները , այսինքն
Քետացիք , Ամորհացիք , Քանա-
նացիք , Փերեզացիք , Խեւացիք ,
ու Յեբուսացիք ա՛ս բաները լսե-
2 ցին , Միաբանութեամբ ժող-
վուեցան՝ որ Յեսուին ու Իսրա-
յէլին դէմ պատերազմին :
3 Բայց Գաբաւոնի բնակիները
երբոր լսեցին ինչ որ Յեսու Ե-
րիքովին ու Գայիին ըներ էր ,
4 իրենք ալ վարպետութիւն մը բա-
նեցուցին , գացին պաշարուներ
պատրաստեցին , ու իրենց էշե-
րուն վրայ հին քուրձեր , ու հին
պատռած ու կարկըտած գինիի
տիկեր դրին , Եւ իրենց ոտքե- 5
րուն կօշիկները հինցած ու կար-
կըտած էին , ու վրանին ալ հին
լաթեր ուներին . և բոլոր իրենց
պաշար ուրած հացը՝ չորցած ու
մկլած էր . Ու բանակը գացին 6
Յեսուին՝ Գաղգաղայի մէջ , և
անոր ու Իսրայէլի մարդկանց ըսին . Մենք հեռու երկրէ կու
գանք , ուստի հիմա մեզի հետ
դաշնակցութիւն ըրէք : Ան ա- 7
նոնք Խեւացիներուն ըսին . Գուցէ դուք
մեր մէջը կը բնակիք , ու ձեզի
հետ ինչպէս դաշնակցութիւն
ընենք : Բայց անոնք Յեսուին ը- 8
սին . Մենք քու ծառաներդ ենք .
և Յեսու անոնց ըսաւ . Դուք
ո՞վ էք , և ուրկից կու գաք . Ու- 9
նոր ըսին . Քու ծառաներդ
խիստ հեռու երկրէ եկած են՝
քու Եհովայ Աստուծոյդ անուա-
նը համար . քանզի անոր համբա-
ւը՝ ու Եգիպտոսի մէջ բոլոր ը-
րածներէը լսեցինք . Ու նաև Յոր- 10
դանանու անդիի կողմը Բաշ-
նող Ամորհացւոց երկու Թագա-
ւորներուն՝ Եսբոնի Սիհոն Թա-
գաւորին ու Աստարովթի Բաշանի Ովգ Թագաւորին գէմ
բոլոր ըրած բաները լսեցինք . Եւ 11
մեր ծերերը ու մեր երկրին բո-
լոր բնակիչները մեզի խօսեցան՝
ու ըսին . Ձեռքերնիդ ճամբու
համար պաշար առէք , և ե-
նանց դիմաւորելու գացէք , ու
անոնց ըսէք . Մենք ձեր ծառա-
ներն ենք . հիմա մեզի հետ դաշ-
նակցութիւն ըրէք : Ան օրը՝ որ 12
մենք եկանք ձեզի գալու համար ,
աս պաշարին հացերնիս մեր տու-
ներէն տաք առինք . և ահա հի-
մա չորցած ու մկլած են . Եւ 13
աս գինիի տիկերը նոր էին , երբ
որ լեցուցինք , բայց ահա պատ-
ռած են . ու աս մեր հանդերձ-
ները և կօշիկները՝ ճամբուն խիստ
երկայնութենէն համար հինցան :
Ու անոնց պաշարին նայեցան՝ ան 14
մարդիկները ընդունեցին , ու Տէ-

15 լսէք ձեզի հարցուցին։ Եւ Յեսու ա-
նոնց հետ խաղաղութիւն ըրաւ,
ու անոնց ապրեցընէ. և ժողովքին իշխան-
ներն ալ անոնց երդում ըրին։
16 Ու անոնց հետ գաշնակցու-
թիւն ընելէն երկու օր ետքը լը-
սեցին որ անոնք իրենց դրացի-
ներն են, ու իրենց մէջը կը բը-
17 նակին։ Եւ Իսրայէլի որդիքը
շարժուելով՝ երրորդ օրը անոնց քա-
ղաքները մտան, ու անոնց քա-
ղաքները Գաբաւան, Կեփիրա,
Բեերովթ և Կարիաթարիմ էին։
18 Ու Իսրայէլի որդիքը զանոնք չը-
զարկին. քանզի ժողովքին իշ-
խանները՝ Իսրայէլի Տէր Աստու-
ծոյն անունովը անոնց երդում
ըրեր էին. բայց բոլոր ժողովքը
իշխաններուն դէմ տրտնջացին։
19 Եւ ամէն իշխանները բոլոր
ժողովքին ըսին. Մենք Իսրայէ-
լի Տէր Աստուծոյն անունովը ա-
նոնց երդում ըրինք, ու հիմա
20 չենք կրնար անոնց դպչիլ։ Անոնց
այսպէս ընենք. զանոնք ողջ թո-
ղուենք, որ մեր վրայ բարկու-
թիւն չգայ՝ անոնց երդում ը-
21 նելնուս համար։ Ու ասոնք իշխան-
ները անոնց ըսին. թող ողջ մը-
նան. բայց բոլոր ժողովքին փայ-
տահատներ ու ջրկիրներ ըլլան,
ե փայտախոզորներ ու ջրկիրներ ե-
ղան, ինչպէս որ իշխանները ա-
նոնց ըսին։
22 Եւ Յեսու զանոնք կանչեց,
ու անոնց խօսեցաւ՝ ըսելով. Ին-
չո՞ւ համար մեզ խաբեցիք ու ը-
սիք թէ՝ Ձեզմէ շատ հեռու
ենք, ու դուք մեր մէջը կը բնա-
23 կիք. Ուրեմն դուք հիմա անիծ-
եալ էք, ու իմ Աստուծոյս տա-
նը համար՝ ձեզմէ ծառայ, փայ-
տահատ ու ջրկիր չպակսի։
24 Եւ անոնք Յեսուին պատասխան
տուին՝ ու ըսին. Քանզի քու ծա-
ռաներդ տեղեկութիւն ունեցան, որ
քու Եհովայ Աստուածդ իր ծա-
ռային Մովսէսին հրամայեր է
որ բոլոր երկիրը ձեզի տալու,
ու որ երկրին բոլոր բնակիչները
ձեր առջևէն բնաջինջ ընելու,
ուստի մենք ձեր պատճառաւ
մեր անձերուն համար շատ վախ-
ցանք, ու այս բանը ըրինք։ 25
Եւ ահա հիմա քու ձեռքդ ենք. քե-
զի ինչ որ հաճոյ ու արդար կ'ե-
րեւնայ, այն ըրէ մեզի։ Այսպէս ալ 26
նոնց ընել, և զանոնք
Իսրայէլի որդւոցը ձեռքէն ազա-
տեց, ու զանոնք չսպանեցին։ Եւ 27
Յեսու նոյն օրը՝ վկայահատաս ու
ջրկիր ըրաւ զանոնք ժողովքին ու
Տէրոջը սեղանին համար, որ
Տէրոջը ընտրելու տեղը ծառայէն
մինչև այս օրս։

ԳԼ. Ժ

Ու երբոր Երուսաղէմի Ադո- 1
նիսեդեկ թագաւորը լսեց, թէ
Յեսու Գայիին առաւ, ու զանի-
կայ բոլորովին կործանեց. և ի-
նչ ինչ որ Երիքովին ու անոր թա-
գաւորին ըրաւ, Գայիին ու ա-
նոր թագաւորին ալ այնպէս ը-
րաւ. և թէ Գաբաւանի բնա-
կիչները Իսրայէլացւոց հետ հաշ-
տութիւն ըրին, ու անոնց մէջը
ապրեցին, Հասա վախցան խիստ ու 2
էր ծովեզերքը. քանզի Գաբաւո-
նը՝ թագաւորանիստ քաղաքի մը
պէս՝ մեծ քաղաք մըն էր. ու ա-
նիկայ Գայիէն մեծ էր, և անոր
բոլոր մարդիկները զօրաւոր էին։
Ասոր համար Երուսաղէմի Ա- 3
դոնիսեդեկ թագաւորը՝ Հեբրո-
նի Հոհամ թագաւորին, Յերի-
մոթի Փիրամ թագաւորին, ու
Լաբիսի Յափիէ թագաւորին, ու
Եգլոնի Դաբիր թագաւորին
հարդ խրկից՝ ըսելով. Ելեք 4
ինծի և
ինծի օգնութիւն ըրէք
որ Գաբաւանը զարնենք. քանզի
Յեսուին հետ ու Իսրայէլի որդ-
ւոցը հետ հաշտութիւն ըրաւ։
Ուստի Ամորհացւոց հինգ թա- 5
գաւորները՝ Երուսաղէմի թագա-
ւորը, Հեբրոնի թագաւորը, Յե-
րիմոթի թագաւորը, Լաբիսի
թագաւորը ու Եգլոնի թագա-
ւորը ժողվուեցան, և իրենք ու
իրենց բոլոր բանակները ելան,

և Գաբաւոնին քովը բանակ դը-
րին , ու անոր դէմ պատերազմ
ըրին :
6 Եւ Գաբաւոնի բնակիչները՝
Գազգազայի մէջ բանակը Յե-
սուին մօտ իրկեցին՝ ըսելով .
Քու ծառաներէդ ձեռք մի քա-
շեր , շուտով մեզի նէ , մեզ ապա-
հէ , ու մեզի օգնութիւն ըրէ .
քանզի լեռնաբնակ Ամորհաց-
ւոց բոլոր թագաւորները մեր
7 վրայ ժողովեցան : Եւ Յեսու՝
ինքը ու իրեն հետ բոլոր պատե-
րազմական մարդիկը՝ և զօրքին
բոլոր զօրաւորները Գազգազա-
8 յէն ելան : Ու Տէրը Յեսուին
ըսաւ . Անոնցմէ մի վախնար .
քանզի զանոնք քու ձեռքդ տուի ,
բնաւ անոնցմէ մէկը պիտի չը-
կարենայ քու առջեւդ կայնիլ :
9 Եւ Յեսու՝ Գազգազայէն բոլոր
գիշերը քալելով՝ յանկարծակի ա-
10 նոնց վրայ հասաւ : Ու Տէրը խը-
ռովեցուց զանոնք Իսրայէլին առ-
ջեւը , և զանոնք Գաբաւոնի մօտ
մեծ կոտորածով մը կոտրեց , ու
զանոնք Բեթհորոն ելլելու ճամ-
բան վրայ հալածեց , և զանոնք
մինչեւ Ազեկա ու Մակեդա զար-
11 կաւ : Ու երբոր անոնք Իսրայէ-
լին առջեւէն կը փախչէին , ու Բե-
թհորոնէն վար կ՚իջնէին , Տէրը
անոնց վրայ երկինքէն խոշոր-ի
մեծ քարեր նետեց մինչեւ Ազե-
կա , ու մեռան . կարկտանին քա-
րերէն մեռնողները՝ Իսրայէլի որդ-
ւոցը սրով մեռցուցածներէն շատ
էին :
12 Այնառիներ Յեսու Տէրոջը հետ
խօսեցաւ , այն օրը՝ որ Տէրը Ա-
մորհացիները Իսրայէլի որդւոց
ձեռքը տուաւ , ու Իսրայէլին
առջեւը ըսաւ . Արեւ , դուն Գա-
բաւոնին դիմացը կայնէ . Լուս-
նին , դուն ալ Այեղոնի ձորին
13 դիմացը կայնէ : Ու արեւը կայնե-
ցաւ , և լուսինը իր տեղը մնաց ,
մինչեւ որ ժողովուրդը իր թշնա-
միներէն վրէժ առաւ : Արդեօք
ասիկա Ուղղութեան գրքին մէջը
գրուած չէ՞ . ուստի արեւը եր-
կինքին մէջտեղը կայնեցաւ , ու
լման մէկ օրի մը չափ մնաներ
չծագողաց : Անոր պէս օր մը չե- 14
ղաւ , ոչ առաջ ու ոչ ետքը , որ
Տէրը մարդու ձայնը լսեց . քան-
զի Տէրը Իսրայէլի համար պա-
տերազմեցաւ :
Եօթը Յեսու ու անոր հետ 15
բոլոր Իսրայէլը՝ Գազգազա բա-
նակը դարձան : Եւ հինգ թա- 16
գաւորները փախան , ու Մակե-
դա այրի մը մէջ պահուեցան :
Եւ Յեսուին պատմուեցաւ՝ քսե- 17
լով . Ան հինգ թագաւորները
Մակեդա այրի մը մէջ պահուած
գտնուեցան : Եւ Յեսու ըսաւ . 18
Այրին բերանը մեծ քարեր դը-
ցընկէք , ու անոր վրայ մարդիկ-
ներ դրէք՝ որ պահպանուելիւն
ընեն . Բայց դուք մի կայնիք , 19
ձեր թշնամիները հալածեցէք ,
ու անոնց հետեւիններնին զարկէք ,
և անոնց թոյլ մի տաք որ իրենց
քաղաքները մտնեն . քանզի ձեր
Տէր Աստուածը զանոնք ձեր
ձեռքը մատնեց : Ու երբոր Յե- 20
սու Իսրայէլի որդւոցը հետ զա-
նոնք խիստ մեծ կոտորածով մը
կոտրեց , ու զանոնք հաւցուց լը-
մընցուց , և անոնց փախուստին-
ները պարսպապատ քաղաքները
մէջ մտան , Բոլոր ժողովուրդը 21
խաղաղութեամբ Մակեդա բա-
նակը Յեսուին դարձաւ , ու Ի-
սրայէլի որդւոցը դէմ բնաւ մէկը
իր լեզուն չշարժեց :
Անոնցմէ Յեսու ըսաւ . Ա- 22
րին բերանը բացէք , ու այրէն
ան հինգ թագաւորները հանե-
ցէք ինձի բէրբէ : Եւ այնպէս ը- 23
րին , ու այրէն ան հինգ թագա-
ւորները այսինքն՝ Երուսաղէմի
թագաւորը , Քեբրոնի թագա-
ւորը , Յերիմոթի թագաւորը ,
Լաքիսի թագաւորը , ու Եգղոնի
թագաւորը հանեցին անոր մօ-
րէն : Ու երբոր անոնց թագաւորնե- 24
րը Յեսուին առջեւը հանեցին ,
Յեսու Իսրայէլի բոլոր մարդիկ-
ները կանչեց , ու իրեն հետ գա-
ցող պատերազմողաց զլխաւոր

ներուն բաւ. Մօտեցէք, ու
ձեր սաքերը աս Թագաւորութեան
պարանոցներուն վրայ դրէք. և
անոնք մօտեցան, ու իրենց սա-
քերը անոնց պարանոցներուն վը-
25 րայ դրին: Եւ Յեսու անոնց ը-
սաւ. Մի վախնաք ու մի զար-
հուրիք, ուժովցէք և քաջասիրտ
եղէք. քանզի Տէրը ասանկ պի-
տի ընէ ձեր ամէն թշնամիներ-
ուն, որոնց հետ որ դուք պի-
26 տի պատերազմիք: Եւ անկէ ե-
տև Յեսու զանոնք զարկաւ մեռ-
ցուց, ու զանոնք հինգ ծառէ
կախեց. և ծառերուն վրայ մին-
չև իրիկուն կախուած մնացին:
27 Ու արևը մտնելուն՝ Յեսու հր-
ամայեց, ու զանոնք ծառերուն
վրայէն իջեցուցին, և իրենց պահ-
ուած այրին մէջը նետեցին, ա-
նոնք, ու այրին բերանը մեծ քա-
րեր դրին, որ ի՛նչ ինչան մինչև այ-
սօր:
28 Եւ Յեսու նոյն օրը Մակե-
դան ալ առաւ, ու զանիկայ սու-
րի բերնէ անցուց, և անոր Թա-
գաւորը, ու անոր մէջ գտնուած
բոլոր հոգիները կոտորեցուց. և
մէկը ազէ չմնացուց, ու Մակե-
դայի Թագաւորին ալ անանկ ը-
սաւ, ինչպէս որ Երիքովի Թագա-
ւորին ըրած էր:
29 Եւ Իսրայէլը՝ Մակեդայէն Լբ-
նա անցան, ու Լբնային դէմ
30 պատերազմեցան. Եւ Տէրը զա-
նիկայ ալ անոր Թագաւորովը՝
Իսրայէլին ձեռքը մատնեց, և
զանիկայ ու անոր մէջ գտնուած
բոլոր հոգիները սուրի բերնէ
անցուցին, ոչ մէկը ազէ չմնաց-
ցին. և անոր Թագաւորին ա-
նանկ ըրին, ինչպէս որ Երիքովի
Թագաւորին ըրած էին:
31 Եւ Իսրայէլը՝ Լբնայէն Լաքիս
անցան, և անոր քովը բանակե-
լով, անոր դէմ պատերազմեցան.
32 Եւ Տէրը՝ Լաքիսը Իսրայէլին
ձեռքը մատնեց, և զանիկայ երկ-
րորդ օրը առնելով, զանիկայ ու
անոր մէջ գտնուած բոլոր հոգի-
ները սուրի բերնէ անցուցին,
ինչպէս որ Լբնային ըրած էին:
Ադոռամին գաւերի հօրամ 33
Թագաւորը Լաքիսին օգնութիւն
բնելու եկաւ. և Յեսու զանիկայ
ու անոր ժողովուրդը կոտրեց,
անանկ որ՝ անոնցմէ մէկը ազէ չը-
մնաց:
Եւ Լաքիսը Յեսու և իրեն հետ բո- 34
լոր Իսրայէլը՝ Լաքիսէն Եգղոն
անցան, և անոր քովը բանակե-
լով, անոր դէմ պատերազմ ըրին.
Եւ զանիկայ նոյն օրը առնելով՝ 35
սուրի բերնէ անցուցին, ու Յե-
սու նոյն օրը՝ անոր մէջ գտնուած
բոլոր հոգիները կոտորեցուց, ինչ-
պէս որ Լաքիսին ըրած էր:
Եւ Եգղոն Յեսու ու իրեն հետ բո- 36
լոր Իսրայէլը՝ Եբդոնէն Քեբրան
եկան, ու անոր դէմ պատերազմ
ըրին. Եւ զանիկայ առնելէն ետ- 37
քը՝ սուրի բերնէ անցուցին զա-
նիկայ ու անոր Թագաւորը, և
անոր բոլոր քաղաքները, ու ա-
նոր մէջ գտնուած բոլոր հոգի-
ները. և մէկը ազէ չմնացուցին,
ինչպէս որ Եբդոնին ըրին. այս-
պէս զանիկայ ու անոր մէջ գտ-
նուած բոլոր հոգիները կոտորե-
ցուց:
Եւ Քեբրան Յեսու և իրեն հետ բո- 38
լոր Իսրայէլը՝ Դաբիր դարձան,
ու անոր հետ պատերազմեցան.
Եւ զանիկայ ու անոր Թագաւո- 39
րը և անոր բոլոր քաղաքները ա-
ռին, ու զանոնք սուրի բերնէ
անցուցին. և անոր մէջ գտնուած
բոլոր հոգիները կոտորեցուցին,
ոչ մէկը ազէ չմնացուցին. ինչպէս
որ Քեբրոնին ըրաւ, և ինչպէս
որ Լբնային ու անոր Թագաւո-
րին ըրաւ, անանկ ալ Դաբիրին
ու անոր Թագաւորին ըրաւ:
Եւ Յեսու բոլոր լեռնային, 40
հարաւային, դաշտային, ու լեռ-
նեցուն ատակ եղած երկիրները
և անոնց բոլոր Թագաւորները
զարկաւ, ոչ մէկը ազէ չմնացուց,
հապա ամէն շնչաւորը մեռցուց,
ինչպէս որ Իսրայէլին Տէր Աս-

41 աւածը պատուիրեր էր։ Եւ Յեհու կոչէս բառնեայէն մինչեւ
Գազա, ու բոլոր Գոսոմի երկիրը մինչեւ Գաբաւան զանոնք զար-
42 կաւ։ Եւ սա բոլոր Թագաւորները ու անոնց երկիրը Յեհու
մէկէն առաւ. քանզի Տէրոջ Իսրայէլին համար՝ Իսրայէլի Տէր Աստուած
43 ձը պատերազմ կ՚ընէր։ Եւ Յեհու ու իրեն հետ բոլոր Իսրա-
էլ՝ Գազդազա բանակը դարձան։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ Հասորի Ցաբին Թագաւորը երբոր սա բաները լսեց, Մադոնի Յոբաբ Թագաւորին, և
Սամրոնի Թագաւորին ու Աքսափի Թագաւորին, Եւ հիւսիսային լեռներէը, ու Քինեռեթի հարաւային դաշտը ու հովիտը և
արեւմտեան կողմը՝ Դովրի դաշտերուն մէջը եղող Թագաւորներուն՝ Քանանացիներուն, Ամորհայիներուն, Փերեզացիներուն ու լեռնաբնակ Յեբուսացիներուն, և Հերմոնին տակը
Մասփայի երկիրը եղող Խեւացիներուն Տաղտ իրենց։ Ու սոքա ամենք իրենց բոլոր բանակներովը
ու շատ ժողովուրդով ելան, որ ծովուն եղերքը եղող աւազին
չափ բազմաթիւ էին. և հեծեր-
նէն խիստ շատ ձիեր ու կառքեր
5 ունէին։ Եւ սա բոլոր Թագաւորները միաբանելով՝ մէկտեղ գացին Մաւծոի Ջուրին քովը բանակեցան, որ Իսրայէլին հետ
պատերազմին։
6 Եւ Տէրը Յեհուին ըսաւ. Անոնց երեսէն մի վախնար. քանզի վաղը սա ատենս՝ ես անոնց
ամէնը Իսրայէլին առջեւը կոտրեալ պիտի մատնեմ. անոնց
ձիերուն ջիղերը պիտի կտրես,
ու անոնց կառքերն ալ կրակով
7 պիտես։ Ուստի Յեհու և իրեն հետ բոլոր պատերազմական ժողովուրդը՝ յանկարծակի Մաւծոնի Ջուրին քովը անոնց դէմ եր-
թալով վրանին յարձակեցան։ Եւ 8
Տէրը զանոնք Իսրայէլին ձեռքը
տուաւ, ու զանոնք զարկին, և
մինչեւ մեծ Սիդոնը ու Մասրեփոթ մայիմը, և մինչեւ Մասփայի հովիտը դէպ ի արեւելք հալածեցին, ու զանոնք զարկին՝
մինչեւ որ անոնցմէ մէկը չազատեցաւ։ Եւ Յեհու անոնց այն- 9
պէս ըրաւ, ինչպէս որ Տէրը ի
բերն ըսեր էր. անոնց ձիերուն
ջիղերը կտրեց, ու անոնց կառքերը կրակով այրեց։
Եւ նոյն ատենը Յեհու դար- 10
ձաւ՝ Հասորը առաւ, ու անոր
Թագաւորը սրով մեռցուց. քանզի Հասորը առաջուց սա բոլոր
Թագաւորութիւններուն գլուխն էր։ Եւ անոր մէջ գտնուած բո- 11
լոր հոգիները սուրի բերնէ անցուցին, ու բնաջինջ ըրին. ըստեղ մէկ շնչաւոր մը չձգեցաւ, ու
Հասորը կրակով այրեց։ Ուստի 12
Յեհու սա Թագաւորներուն բոլոր քաղաքները՝ ու անոնց բոլոր
Թագաւորները առաւ, և զանոնք սուրի բերնէ անցընելով՝
բնաջինջ ըրաւ, ինչպէս որ Տէրոջը ծառան Մովսէս պատուիրեր էր։ Բայց Իսրայէլ չայրեց 13
ան քաղաքները՝ որոնք իրենց հողաբլուրներուն վրայ կը կենային, բայց միայն Հասորը՝ որն որ Յեհուն
այրեց։ Եւ սա քաղաքներուն բո- 14
լոր աւարը ու անասուները՝ Իսրայէլ որպէսզի իրենց առին.
բայց բոլոր մարդիկները սուրի բերնէ անցուցին, մինչեւ որ զանոնք բնաջինջ ըրին, ու բնաւ
մէկ շնչաւոր մը չմնացուցին։ Ինչ- 15
պէս որ Տէրը իր Մովսէս ծառային պատուիրեր էր, անանկ ալ
Մովսէս Յեհուին պատուիրեց,
ու Յեհուն ալ այնպէս ըրաւ. Ո՛
չինչ որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր, բնաւ անոնց մէկը
զանց չըրաւ։
Ուստի Յեհու ան բոլոր եր- 16
կիրը առաւ, լեռնականը, ու
բոլոր հարաւային կողմը, և բոլոր Գոսոմի երկիրը, հովիտը ու

դաշտը, և Իսրայէլի լեռը ու ա-
17 նոր հովիտը, Սիխէմը եղող փա-
լակ լեռնէն մինչև Հերմոն լե-
ռանը տակը Լիբանանու հով-
տին մէջը եղող բառադպագը,
և անոնց բոլոր թագաւորները
բռնեց, ու զանոնք զարկաւ մեռ-
18 ցուց։ Շատ օր բոլոր թա-
գաւորներուն հետ շատ օրեր
19 պատերազմ ըրաւ։ Գաբաւոնի
մէջ բնակող Խեւացիներէն՝ ի
զատ՝ Իսրայէլի որդւոցը հետ
հաշտութիւն ընող քաղաք մը
չկար, ամէնն ալ պատերազմով
20 առին։ Քանզի անոնց սրտին
կարծրանալը, ու պատերազմով
Իսրայէլին դէմ գնալնին Տէրոջ-
մէն եղաւ, որ անոնց ողորմու-
թիւն չըլլալով՝ զանոնք կորսնց-
ցնէ ու բնաջինջ ընէ, ինչպէս
որ Տէրը Մովսէսին պատուի-
րեր էր։
21 Եւ անաւունը Յեսու գնաց՝
ու լեռնեցին՝ Քեբրոնէն, Դա-
բիրէն, Անաբէն ու Յուդայի
բոլոր լեռնեցին, և Իսրայէլի
բոլոր լեռնեցին Ենակիմները
կտրեց։ Յեսու զանոնք իրենց
քաղաքներովը մեկտեղ կորսնց-
22 ուց։ Եւ Իսրայէլի որդւոցը
երկրին մէջ՝ Ենակիմներէն ձեր
չմնաց, բայց միայն Գազայի, Գե-
թի ու Ազոտոսի մէջ մնացին։
23 Ու Յեսու բոլոր երկիրը ա-
ռաւ, ինչպէս որ Տէրը Մովսէ-
սին պատուիրեր էր, և Յեսու
զանիկայ Իսրայէլին ժառանգու-
թիւն տուաւ, անոնց ցեղերուն
բաժնելնուն համեմատ։ Ու եր-
կիրը պատերազմէն հանգստա-
ցաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ասոնք են այն երկրին թագա-
ւորները՝ որ Իսրայէլի որդիքը
զանոնք զարկին, ու անոնց եր-
կիրնին առին, Յորդանանէ
անդին կողմը դէպ ի արևելք,
Առնոն ձորէն մինչև Հերմոն
լեռը՝ արևելեան կողմին բոլոր
2 դաշտավը, Եսբոնի մէջ բնակող

Ամորհացւոց Սիհոն թագաւորը,
որ անիկա՝ Առնոն ձորին եզեր-
քը եղող Արոերէն, և ձորին
մէջտեղէն, ու գաղաադէն կէ-
սէն մինչև Ամմոնի որդւոցը սահ-
մանը եղած Յաբոկ ձորը, նաև 5
դաշտին, արևելեան կողմէն մին-
չև Քինեռեթի ծովը, ու արև-
ելեան կողմէն Բեթհեսիմոթի ճամ-
բան, ու հարաւային կողմէն Ա-
սեդոթի փոգային տակը՝ մին-
չև դաշտի ծովը՝ այսինքն մինչև
Աղի ծովը կը տիրէր։ Ու հակա- 4
ներեան Բասանի Ոգ
թագաւորին սահմանը, որ անի-
կայ Աստարովթի ու Եդրայիի
մէջ կը բնակէր, Եւ կը տիրէր 5
Հերմոն լեռանը, ու Սալքայի և
բոլոր Բասանի մինչև Գեսուրա-
ցւոց ու Մաքաթացւոց սահմա-
նը, ու մինչև Գաղաադին կէսը,
որ Հեսբոնի Սիհոն թագաւորին
սահմանն էր։ Մովսէս Տէրոջը ծա- 6
ռան Մովսէս Իսրայէլի որդւոցը
հետ զարկաւ, ու Մովսէս Երիներեը
Տէրոջը ծառան Մովսէս Ռու-
բինեանց, Գադեանց ու Մանա-
սէի կէս ցեղին ժառանգութիւն
տուաւ։

Եւ ասոնք են երկրին թագա- 7
ւորները, որ Յեսու ու Իսրայէ-
լի որդիքը զարկին Յորդանանէ
արևմտեան կողմը դէպ ի արև-
մուտք, Լիբանանու հովտին մէ-
ջը եղող Բաալգադէն մինչև
Քալակ լեռը, որ Սէիրը կ՚ելլէ,
և Յեսու անոնց Երիներեը Իսրա-
յէլի ցեղերուն ժառանգութիւն
տուաւ իրենց վիճակներուն հա-
մեմատ։ Լեռներուն, ու հովիտ- 8
ներուն, և դաշտերուն մէջը, ու
լեռներուն ստորոտները, և ա-
նապատը, ու հարաւային կողմը
Քետացիները, Ամորհացիները,
Քանանացիները, Փե-
րեզացիները, Խեւացիները ու Յե-
բուսացիները։ Երիքովի թագա- 9
ւորը մէկ. Բեթէլի քովը եղող 10
Գայիի թագաւորը մէկ. Երու-
սաղէմի թագաւորը մէկ. Քեբ- 11
րոնի թագաւորը մէկ. Յերմու-

Թի Թագաւորը մէկ · Լաբիսի
12 Թագաւորը մէկ · Էգղոնի Թա-
գաւորը մէկ · Գազերի Թագա-
13 ւորը մէկ · Դաբիրի Թագաւորը
մէկ · Գադերի Թագաւորը մէկ ·
14 Հորմայի Թագաւորը մէկ · Ա րա-
15 դի Թագաւորը մէկ · Լեբնայի
Թագաւորը մէկ · Ոդոլամի Թա-
16 գաւորը մէկ · Մակեդայի Թա-
գաւորը մէկ · Բեթելի Թագա-
17 ւորը մէկ · Թափուայի Թագա-
ւորը մէկ · Ոփերի Թագաւորը
18 մէկ · Ափեկի Թագաւորը մէկ ·
19 Լասարոնի Թագաւորը մէկ · Մա-
դոնի Թագաւորը մէկ · Հասորի
20 Թագաւորը մէկ · Սամրոն մա-
ռոնի Թագաւորը մէկ · Ա քսա-
21 փի Թագաւորը մէկ · Թանաքի
Թագաւորը մէկ · Մակեդդոյի
22 Թագաւորը մէկ · կադեսի Թա-
գաւորը մէկ · կարմելոս եղած
23 Յեկնեամի Թագաւորը մէկ · Դոռ-
րի դաւառին մէջը Դորի Թա-
գաւորը մէկ · Գաղգաղայի Գո-
24 յիմի Թագաւորը մէկ · Թերսայի
Թագաւորը մէկ · ամ Թագաւոր-
ներուն ամէնը երեսուներկու էին ։

ԳԼ· ԻԳ

1 Եւ երբոր Յեսու ծերացաւ ու
տարիքը առաւ , Տէրը անոր ը-
սաւ · Դուն ծերացար ու տարի-
քդ առիր · և պահուին խիստ շատ
2 երկիր մնաց ժառանգելու : Սոնա-
ցած երկիրը ասիկայ է · փղշտա-
ցւոց ամէն սահմանները , ու բո-
3 լոր Գեսուրը , Եգիպտոսին դի-
մացը հղուղ Սիհորէն մինչև Ե-
կրոնացւոյն հիւսիսային կողմը ,
փղշտացւոց հինգ նախատարա-
թիներուն , ացխեան Գազացւոց ,
Աշդոդացւոց , Ասկաղոնացւոց ,
Գեթացւոց , ու Ա կկարոնացւոց ,
4 նաև Աւացւոց երեսը · Հարա-
ւային կողմէն՝ Քանանացւոց բո-
լոր երկիրը՝ ու Մեոնացւոց Մ է-
արան , մինչև Ափեկը՝ ու մինչև
5 Ամորհացւոց սահմանը · Եւ Գա-
բղացւոց երկիրը՝ ու արևելեան
կողմէն բոլոր Լիբանանը , Հեր-
մոն լեռնան տակը հղուղ Բաաղ-
գադէն մինչև Եմաթի մուտքը ,
Բոլոր լեռնաբնակները՝ Լիբա- 6
նանէն մինչև Մասրեփոթ մա-
յիմը , բոլոր Սիդոնացիները · զա-
նոնք Իսրայէլի որդւոցը առջևէն
ես պիտի վռնտեմ · միայն թէ
դուն Իսրայէլին ժառանգութիւն
բաժնէ՝ ան երեքը , ինչպէս որ
քեզի պատուիրեցի ։

Եւ հիմա սա երկիրը ժառան- 7
գութիւն բաժնէ՝ ինչ ցեղին , ու
Մանասէի կէս ցեղին · Քանդի 8
Ռուբենեանք ու Գադեանք անոր
դէս ետքն հետ առին իրենց ժա-
ռանգութիւնը , որն որ Մովսէս
Յորդանանեայ անդին կողմը դէպ
ի արևելք անոնց տուաւ , Տէ-
րոջը ծառային Մովսէսին տուա-
ծին պէս · Առնան ձորին եզերք 9
քին վրայ եղող Արոերէն , ու
ձորին մէջը եղող քաղաքէն՝ Մ է-
դաբային բոլոր գաշտաւը՝ մինչև
Դեբոն · Ու Եսեբոնի մէջ բո- 10
ղոր թագաւորող՝ Ամորհացւոց Սիհոն
Թագաւորին բոլոր քաղաքները՝
մինչև Ամմոնի որդւոցը սահմա-
նը · Եւ Գաղաադը՝ ու Գեսուրա- 11
ցւոց ու Մաքաթացւոց սահմա-
նը՝ և բոլոր Հերմոն լեռը՝ ու
բոլոր Բասանը մինչև Սելքա ·
Բասանի մէջ Ովգին բոլոր Թա- 12
գաւորութիւնը՝ որ Աստարովթի
ու Եդրայիի մէջ կը Թագաւո-
րէր · Ե հսկաներուն մնացորդէն
անիկայ մնացեր էր · բայց Մով-
սէս զանոնք զարկաւ ու վռնտե-
ց ։ Եւ Իսրայէլի որդիքը՝ Գե- 13
սուրացիները ու Մաքաթացիները
չվռնտեցին · և Գեսուրացի-
ները ու Մաքաթացիները՝ մինչև
այսօր Իսրայէլի մէջ բնակեցան ։
Միայն Ղեւիի ցեղին ժառանգու- 14
թիւն չտուաւ · անոր ժառան-
գութիւնը՝ Իսրայէլի Տէր Ա-
ստուծոյն Հրեայական պատարագ-
ներն են , ինչպէս որ անոր ըսեր
էր ։

Եւ Մաքսէս Ռուբենի որդւո- 15
ցը ցեղին՝ անոնց ազգատոհմին-
բան համեմատ ։

16 տուաւ. Ու անոնց սահմանը ա-
ւիյայ եղաւ. Առնան ձորին և
զէլքային վրայ եղող Աբեերէն՝ ու
ձորին մէջը եղող քաղաքէն, Մե-
դաբայի քովը եղած բոլոր դաշ-
17 տը, Եսերոնը ու անոր բոլոր
դաշտային քաղաքները, Դիբո-
նը, Բամոթ բահաղը ու Բեթ-
18 բեհմոթը, Ե Յասան, ու կա-
19 դեմոթը, ու Մեփաաթը, Ե-
կարիաթեմը, ու Սեբաման, և
Սարեթ սահառը Եմոկ լեռան
20 վրայ, Ու Բեթփեգովը, և Ա-
սեդովթ փասգան, ու Բեթեսի-
21 մոթը, Ե դաշտին ամէն քա-
ղաքները, ու Եսերոնի մէջ Թա-
գաւորոյ Սեհոնի Թագաւորին
բոլոր Թագաւորու-
թիւնը, որ զանիկայ ու Մագիա-
նու իշխանները՝ Եւին, Րոկոմը,
Սուրը, Ուրը ու Ռոբէն, ան
երկրին մէջը բնակող Սեհոնին
նախատրնները՝ Մովսէս զարկաւ:
22 Ե Լարայէլի որդիքը՝ Բեաղամ
Բաղաամ հարցուկին ալ սրով
մեռցուցին Ջէալ սպանուածնե-
23 րուն հետ: Ու Ռուբէնի որդո-
ցը սահմանը՝ Յորդանանը և
անոր սահմանը եղաւ. Ռուբէնի
որդոցը սպգատոհմիկներուն ժա-
ռանգութիւնը ասիկայ է, ա-
քաղաքները ու անոնց գեղերը:
24 Ե Մովսէս Գադի ցեղին՝
Գադի որդոցը՝ իրենց սպգա-
տոհմիկներուն համեմատ ժառան-
25 գութիւնը ասիկայ է. Յազերը ու
բոլոր Գաղաադի քաղաքները,
և Ամմոնի որդոցը երկրին կէսը՝
մինչև Արոերը, որ Րաբբային
26 դիմացն է: Ու Եսեբոնէն մինչև
Ռամաթ Մասպեի Բամաղիմը՝ ու Բաա-
ղնիմ, և Մանայիմէն մինչև Դա-
27 բիրի սահմանը: Ու հովիտի մէջ՝
Բեթարամը ու Բեթնամրան,
Սոկքոթիմը ու Սափոնը՝ Եսեբոնի
Սեհոնի Թագաւորին Թագաւորու-
թիւնէն մնացորդը, Յորդանանը
ու անոր սահմանը, մինչև Քին-
նեռեթի ծովուն եղերքը՝ Յորդա-
նանայ անդիի կողմը դէպ՝ ի ա-
րևելք: Գադի որդոցը ժառան- 28
գութիւնը իրենց սպգատոհմիկ-
ներուն համեմատ ասիկայ է, ա-
քաղաքները ու անոնց գեղերը:
Ե Մովսէս՝ Մանասէի կէս 29
ցեղին ալ ժառանգութիւն տուաւ,
որ Մանասէի որդոցը կէս ցեղին
եղաւ՝ իրենց սպգատոհմիկներուն
համեմատ: Ու անոնց սահմանը 30
ասիկայ եղաւ. Մանայիմէն Բա-
սանի ամբ Թագաւորին բոլոր
Թագաւորութիւնը՝ բոլոր Բա-
սանը, ու Բասանի մէջ եղող
Յայիրի բոլոր գիւղաքաղաքները՝
վեցտասն քաղաք: Ու Գաղաա- 31
դին կէսը՝ և Աստարովթը ու
Եդրայիի, Բասանի մէջ Ովգին
Թագաւորութեանը քաղաքները
Մանասէան Մաքիրին որդոցը
եղաւ, այսինքն Մաքիրի որդոցը
կէսին՝ իրենց սպգատոհմիկներուն
համեմատ:
Ասոնք էն ան տպաւորները, որ 32
Մովսէս՝ Մովաբի դաշտերուն
մէջ՝ Երիքովի դիմացը Յորդանա-
նայ անդիի կողմը գէպ՝ ի արև-
ելք ժառանգութիւն տուաւ:
Բայց Մովսէս Ղեւիի ցեղին ժա- 33
ռանգութիւն չտուաւ. անոնց
ժառանգութիւնը Լարայէլին Տէր
Աստուածն է, ինչպէս որ անոնց
բսաւ:

ԳԼ. ԺԴ

Ու Քանանայ երկրին մէջ՝ Լա- 1
րայէլի որդոցը ժառանգած փե-
ղերը ասոնք էն, որ Եղիազար
քահանան, և Հեսուան Յեսուն,
ու Լարայէլի որդոցը ցեղերուն
նահապետութեան իշխանները
ժառանգեցուցին անոնց: Ինն ու 2
կէս ցեղերուն վիճակով փրո-
ցաւ՝ անոնց ժառանգութիւնը,
ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին ձեռ-
քովը հրամայեր էր: Քանզի Մով- 3
սէս երկուք ու կէս ցեղերուն
Յորդանանայ անդիի կողմը ժա-
ռանգութիւն տուեր էր. բայց
անոնց մէջը Ղեւտացիներուն ժա-
ռանգութիւն տուած չէր. Որով- 4
հետև Յովսեփի որդիքը երկու

ցեղ էին, Մանասէ ու Եփրեմ. ու Ղեւտացւոց բաժին չտուին, բայց միայն քաղաքներ՝ բնակելու համար, ու արուարձաններն ալ՝ անոնց խաշանցը եւ ստացուածոց համար։

5 Ինչպէս որ Տէրը Մովսէսին պատուիրեր էր, Իսրայէլի որդիքը այնպէս ըրին, ու երկիրը բաժնեցին։

6 Եւ Յուդայի որդիքը Գաղգաղայի մէջ Յեսուին մօտեցան, ու Կենեզեան Յեփոնեին որդին Քաղէբը անոր ըսաւ. Դուն գիտես այն խօսքը՝ որ Տէրը Կադէս բառնեայի մէջ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին հետ խօսեցաւ՝ ինծի ու քեզի համար։

7 Երբոր Տէրոջը ծառան Մովսէս զիս Կադէս բառնեայէն իրկեց երկիրը լրտեսելու համար, ես քառասուն տարեկան էի. ու պատա՛ս մէջը եղածին պէս անոր լաւ բերի. Սակայն իմ հետս եղող եղբայրներս ժողովուրդին սիրտը թուլցուցին. բայց ես իմ բոլոր սրտով իմ Տէր Աստուծոյս հետամնեցայ։

9 Եւ նոյն օրը Մովսէս երդում ըրաւ՝ ըսելով. Անշո՛ւշտ քու ոտքիդ կոխած երկիրը՝ անպատճառ քեզի ու քու որդւոցդ յաւիտեան ժառանգութիւն պիտի ըլլայ. որովհետեւ իմ Տէր Աստուծոյս քու բոլոր սրտովդ հետամնեցար։

10 Հապա՛ Տէրը իր բառէն պէս՝ ահա քառասունհինգ տարին իմ կեանքս պահեց, այն ժամանակէն՝ ի վեր՝ որ Տէրը այս խօսքը Մովսէսին ըսաւ, քանի որ Իսրայէլը անապատին մէջ կը պտրտէր. եւ ահա ես այսօր ութսունհինգ

11 տարեկան եմ. Եւ այսօր տակաւին ուժով եմ, ինչպէս որ էի Մովսէսին դիս խրկած օրը. ան ատենի զօրութիւնս հիմակուան զօրութիւնս ալ ատենակ է, պատերազմելու, եւ ելլելու ու մտնելու կարմանէ։

12 Ուստի հիմա ինծի տուր ան լեռը, որուն համար Տէրը ան օրը խօսեցաւ. քանզի դուն ան օրը լսեցիր որ Ենակիմներըը հոն էը բնակին, ու մեծ պարսպաւոր քաղաքներ ունին. գուցէ Տէրը իմ հետս ըլլայ, ու ես զանոնք վռնտեմ, ինչպէս որ Տէրը խոսեցաւ։

13 Եւ Յեսու զանիկայ օրհնեց, ու Յեփոնեան Քաղէբին Քեբրոնը ժառանգութիւն տուաւ։ Ասոր 14 համար Քեբրոնը՝ Կենեզեան Յեփոնեի որդւոյն Քաղէբին ժառանգութիւնը եղաւ մինչեւ այսօր, որովհետեւ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն բոլոր սրտով հետամնեցաւ։ Ու Քեբրոնին 15 առաջուց Կարիաթ արբա էր. ոա ան Ադամ՝ Ենակիմներուն մէջ մեծ մարդ մըն էր։

Ու երկիրը պատերազմէն հանգստացաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ Յուդայի որդւոցը ցեղին վիճակը իրենց տոհմերուն համաձայն՝ մինչեւ Եդոմայեցւոց տահմանը կը հասնէր. հարաւային կողմէն Սին անապատը հոնոյ հարաւային ծայրն էր։

2 Եւ անոնց հարաւային տահմանը աս եղաւ. Աղի ծովուն ծայրէն՝ այսինքն հարաւակողմը նայող ծոցէն սկսելով, 3 ու հարաւային կողմէն՝ Ակրաբիմի դառնալով՝ Սինը կ՚անցնի, ու հարաւային կողմէն Կադէս բառնեայ հասնելով՝ Եսրոնը կ՚անցնի. Եւ Ադդարը հասնելով՝ Կարկային բոլորտիքը կը պտտի. Եսրը Ասեմոնէն անցնելով՝ Եգիպտոսի հեղեղատը կ՚ելլէ, ու աս տահմանը ծովուն մէջ կը վերջանայ. Ձեր հարաւային տահմանը աս է։ 4

Եւ արեւելեան տահմանը՝ Աղի 5 ծովը է, մինչեւ Յորդանանու ծայրը։

Ու հիւսիսային կողմի տահմանը՝ Յորդանանու ծայրը հասնող ծոցէն է սկսած. Եւ աս տահմանը մինչեւ 6 Բեթհագղա կը հասնի, ու Բե-

թատրաքային հիւսիսային կողմէն
կը պատսի. և ասոնց սահմանը մինչ
չեւ Ռաբելնեան Բաանին վէմը
7 կ'երթայ. Եւ բոլոր ասոնց սահմանը Ա-
քաւիմի ձորէն Դաբիրը կ'երթայ,
ու հիւսիսային կողմէն Գադգա-
ղա կը գառնայ, որ ան ձորին
հարաւակողմը երդոյ Էդոմմինի
պառ՝ ի վերին դիմացն է. և ասոնց
սահմանը Ենսամիւսի Ջուրէն
ի՛անցնի, ու Ռոգիելի աղբիւրը
8 կը վերջանայ. Եւ ասոնց սահմանը
Ենոմի որդւոյն ձորը՝ հարաւա-
յին կողմէն Յեբուսին այսինքն
Երուսաղէմին քովը կ'երթայ. ետ-
քը ասոնց սահմանը մինչև ան լե-
ռանը գլուխը կ'երթայ, որ արև-
մտեան կողմէն Ենոմի ձորին
դիմացն է, ու հիւսիսային կող-
մէն Ռափայեայ ձորին ծայրն է.
9 Եւ ասոնց սահմանը լեռանը գլուխն
մինչև Նափթոայի Ջուրին աղ-
բիւրը կը հասնի, ու Եփրոն լե-
ռանը քաղաքները կ'երթայ. ետքը
ասոնց սահմանը մինչև Բաալա՝ այս-
ինքն Կարիաթարիմը կը հասնի.
10 Եւ ասոնց սահմանը Բաալայէն դէպ
՝ի արևմուտք՝ Սէիր լեռը կը պը-
տսի, ու հիւսիսային կողմէն
Յարիմ լեռանը քովէն կ'անցնի,
որ անկէց Քեսաղօն է. անկէ
Բեթսամիւս կ'իջնէ, ու Թամնա
11 կ'անցնի. Եւ ասոնց սահմանը Ակ-
կարոնի քովը կ'երթայ դէպ՝ ի հիւ-
սիս, ու ասոնց սահմանը Սաքարօնը
հասնելով՝ Բաալա լեռնէն կ'անց-
նի, ու Յաբնէլը կ'երթայ. և ասոնց
սահմանը ծովեզրն մէջ կը վերջա-
նայ:
12 Ու արևմտեան սահմանը՝ մե-
ծ ծովեզրն է: Յուդայի որդւոց
սահմանը շուրջանակի իրենց
սահմանաւն համեմատ ասիկայ է:
13 Եւ Յեփոնեան Քաղէբին՝ Յու-
դայի որդւոց մէջ Ենաակի հօրը
Արբային քաղաքը՝ այսինքն Հեբ-
րոնը բաժին առաւ, ինչպէս որ
Տէրը Յեսուայի հրամայեր էր:
14 Եւ Քաղէբ անկէ՝ Ենաակին իրեք
որդիները՝ Սեսին ու Ախիմանը
և Թոլմին Ենաակին որդիքը վռ-
նտեց. 15 Ու անկէ Դաբիրի բը-
նակչացը վրայ գնաց. (ու Դա-
բիրին անունը առաջուց Կա-
րիաթ սեփեր էր.) 16 Եւ Քաղէբ
ըսաւ. Ո՛վ որ Կարիաթ սեփերը
զարնէ՝ ու առնէ, իմ Աքսա աղ-
ջիկս անոր կնութեան պիտի տամ:
17 Եւ Քաղէբին եղբօրը կենէզին
որդին Գոթնիէլը առաւ զանի-
կայ. ու Քաղէբ իր Աքսա աղ-
ջիկը անոր կնութեան տուաւ:
18 Ու երբոր անոր կ'երթար, զանի-
կայ յորդորեց որ իր հօրմէն մէկ
ագարակ մը ուզէ. և էշուն վրա-
յէն վար իջաւ. ու Քաղէբ անոր
ըսաւ. Ի՞նչ եղաւ քեզի. 19 Եւ ա-
ղջիկը ըսաւ. Ինձի օրհնութիւն
տուր. որովհետև ինձի հարա-
ւային երկիր մը տուիր, ինձի
Ջուրի աղբիւրներ ալ տուր. ու-
ստի անոր՝ վերի աղբիւրները ու
վարի աղբիւրները տուաւ:
20 Յուդայի որդւոցը ցեղին ժա-
ռանգութիւնը՝ իրենց տոհմե-
րուն համեմատ ասիկայ է:
21 Ու Եդոմի սահմանին քովը՝
հարաւային կողմը՝ Յուդայի որդ-
ւոցը ցեղին վերջին քաղաքները
ասոնք են. Կաբսահէլ, Եդեր,
Յագուր, Կինա, Դիմոնա, Ա-
դադա, Կադես, Հասոր, Յեթ-
նան, Զիփ, Տելեմ, Բեաղովթ,
Հասոր ադամդա, Կարիոթ, Ես-
րոն որ է Հասոր, Ամամ, Սեմա,
Մոլադա, Ասէր գադգա, Եսէ-
մոն, Բեղփափեղէթ, Ասէր սուալ,
Բերսաբէէ, Բաղիոթիա, Բաա-
ղա, Իյիմ, Ասէմ, Էլթոլադ,
Քեսիլ, Հորմա, Սիկլակ, Մադ-
մաննա, Սանսաննա, Լաբաոթի,
Սելեմ, Ասիր, ու Ոլեմոն. ամէ-
նը քսանեւերկու քաղաք է, ու ա-
նոնց գեղերը:
Դաշտավայրի մէջ՝ Եսթա-
ւուղ, Սորաա, Ասնա, Զանոյ,
Ենգաննիմ, Թափուա, Ենայիմ,
Յերմութ, Ադոլամ, Սոքով, Ա-
զեկա, Սարգարիմ, Ադիթայիմ,
և Գադերա, (ու Գադերոթայիմ.)
տասնեւչորս քաղաք ու
անոնց գեղերը: Սենենան, Ադա-

38 սա, Մագդաղդադ, Դազաան,
39 Մասխա, Յեկմոսիէլ, Լաքխա,
40 Բաղհամի, Եդգան, Քաբբօն,
41 Լամաա, Փիմելս, Գադեբօմ,
Ռեհգագան, Նասամա, ու Մա-
կեգա. սասնաւելոց քաղաք եւ ա-
42 նոնց գեղերը. Լեբնա, Եմեր,
43 Ասան, Յեմիմա, Աշնա, Նե-
44 սիբ, Կեիլա, Աքեզիբ, եւ Մա-
րեսա, ինը քաղաք ու անոնց գե-
45 ղերը. Ակկարան՝ իր գիւղաքա-
46 ղաքներովը ու գեղերովը. Ակ-
կարոնէն մինչեւ ծովը, Աեւգով-
ղիին քովի բոլոր տաղաւնէրը՝ ի
47 բնոյ գեղերովը. Աեւգովղի՝ իր
գիւղաքաղաքներովը ու գեղեր-
վը. Գազա՝ իր գիւղաքաղաքնե-
րովը ու գեղերովը, մինչեւ Ե-
գիպտոսի հեղեղատը ու մինչեւ
մեծ ծովը՝ իր սահմաններովը.
48 Եւ լեռնականի վրայ՝ Սամիր,
49 Յաղիր, Սաբով, Դաննա, Կա-
րիաթ սաննա՝ այսինքն Դապիր,
50 Անաբ, Եսթեմով, Անիմ,
51 Գոսոմ, Քօղոն, ու Գեղոն. տաս-
նուերկու քաղաք ու անոնց գեղե-
52 րը. Երիբ, Դումա, Եսան,
53 Յանում, Բեթթափուա, Ափե-
54 կա, Քամինաա, Կարիաթ արբա՝
այսինքն Քեբրոն, ու Սիո-
ռը, ինը քաղաք եւ անոնց գե-
55 ղերը. Մաոն, Կարմելոս, Զիփ,
56 Յեուտա, Յեզրաէլ, Յեկդաամ,
57 Զանոյ, Կային, Գաբաա, ու
Թամնա. տասը քաղաք ու անոնց
58 գեղերը. Հղուղ, Բեթսուր,
59 Գեդովր, Մաարաթ, Բեթա-
նոթի, ու Եղթեկոն. վեց քաղաք
60 ու անոնց գեղերը. Կարիաթ բա-
ղ՝ այսինքն Կարիաթարիմ ու
Ռաբբա. երկու քաղաք ու անոնց
գեղերը.
61 Անապատին մէջ՝ Բեթարա-
62 բա, Մագդին, Ազբաբա, Նե-
բանն, Աղի քաղաքը, ու Ենգադ-
դի. վեց քաղաք ու անոնց գե-
ղերը.
63 Բայց Յեբուսի որդիքը կա-
րող չեղան Երուսաղէմի մէջ
բնակող Յերուսացիները վռնդե-
ւելու, ուստի Յերուսացիները
Յուդայի որդւոցը հետ Երու-
սաղէմի մէջ կը բնակին մինչեւ
այսօր.

ԳԼ. Ժ.Զ

Ե Յովսեփի որդւոցը վիճակ 1
կը ասկէ երթալ. անոնց սահմանը՝
Երիքովին էյմոյէ Յորդանանէն
Երիքովի ջուրին արեւելեան կող-
մէն անապատը կ'երթայ, որ
Երիքովէն լեռնակողմը Բեթէլը
կ'ելլէ, ու Բեթէլէն Լուզը կ'ել- 2
լէ, և Աբքի սահմանին
նէն կ'անցնի, ու արեւմտեան կող- 3
մէն Յեփղետիի սահմանը կ'իջ-
նէ, մինչեւ վարի Բեթհորոնին սահ-
մանը՝ ու մինչեւ Գազերը, և ծո-
վուն մէջ կը վերջանայ: Եւ Յով- 4
սեփին որդիքը՝ Մանասէն ու Եփ-
րեմը՝ ժառանգութիւն առին:
Ու Եփրեմի որդւոցը սահման- 5
նը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ
ա եղաւ. այսինքն՝ անոնց ժա-
ռանգութեան սահմանը՝ արե-
ւելեան կողմէն Ատարոթ ադարը
եղաւ, մինչեւ վերի Բեթհորոնը.
Եւ ա սահմանը հիւսիսային կող- 6
մէն դէպ ի Մաքմեթաթը ծովը
կ'ելլէ, ու ա սահմանը արեւե-
լեան կողմէն մինչեւ Թանեթսի-
լովը կը պտտի, ու հոսքը արե-
ւելեան կողմէն Յանոհէն կը մըտ-
նէ, Եւ Յանոհէն Ատարովրը 7
ու Նաարան կ'իջնէ, ու Երիքո-
վին քովէն անցնելով՝ Յորդանա-
նը կ'ելլէ. Եւ ա սահմանը Թա- 8
փուախէն կողմը հեղեղատը կ'ել-
լայ արեւմտեան կողմէն, ու ծո-
վուն մէջ կը վերջանայ: Եփրեմի
որդւոցը ցեղին ժառանգութի-
նը՝ իրենց տոհմերուն համե-
մատիկայ է. Նաեւ Եփրեմի որդ- 9
ւոցը համար զատուած քաղաք-
ները՝ Մանասէի որդւոցը ժա-
ռանգութեանը մէջ է. բոլոր
քաղաքներըը իրենց գեղերովը:
Եւ անոնք՝ Գազերի մէջ բնա- 10
կող Քանանացիները չվռնդե-
ցին. ու Քանանացիները մինչեւ
այսօր Եփրեմի մէջ բնակելով
հարկատու ծառաներ եղան:

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ ասիյայ եղաւ Մանասէի
ցեղին վիճակը. քանզի անիկայ
Յովսեփին անդրանիկն էր. Մա-
նասէին անդրանիկը Մաքիր՝ Գա-
ղաադին հայրը՝ պատերազմող
մարդ մը ըլլալուն համար, Գա-
ղաադը ու Բասանը անոր ե-
2 ղաւ: Եւ Մանասէին միւս որ-
դիքն ալ՝ Աբիեզերին որդիքը,
Ղեղէքին որդիքը, Ասրիէլին որ-
դիքը, Սիւքեմին որդիքը, Ոփե-
րին որդիքը, ու Սեմիդային որ-
դիքը՝ իրենց տոհմերուն համե-
մատ Յոսեփեան Մանասէին արու
զաւակներըը իրենց տոհմերուն
3 համեմատ տոհմք էին: Եւ Մա-
նասէի որդւոյն Մաքիրի որդւոյն
Գաղաադի որդւոյն Ոփերին որ-
դին Սալպաադը տղաքներ չու-
նէր, բայց միայն աղջիկներ, ու
անոր աղջիկներուն անուններըը
տոհմք են. Մաալա, Ղոա, Էգ-
4 ղա, Մէղքա ու Թերսա: Ասոնք՝
Եղիազար քահանային առջևը,
Նաւեան Յեսուին առջևը, ու
իշխաններուն առջևը ներկայա-
նալով՝ ըսին. Տէրը Մովսէսին
հրամայեց որ մեր եղբարցը մէջ
մեզի ժառանգութիւն տուաւ:
Եւ Յեսու Տէրոջը հրամանաւը՝
անոնց հօրը եղբարցը մէջ՝ անոնց
5 ժառանգութիւն տուաւ: Եւ
Մանասէին՝ Յորդանանու անդին
կողմը եղող Գաղաադի ու Բա-
սանի երկիրէն՝ զատ՝ տասը բա-
6 ժին ինկաւ. Քանզի Մանասէին
աղջիկներըը անոր տղոցը մէջ
ժառանգութիւն առին. ու Գա-
ղաադ ուրիկըը՝ Մանասէին միւս
որդւոցը եղաւ:
7 Եւ Մանասէին տոհմանը ա-
հից եղաւ, Ասերէն՝ Մելքիէլը,
որ Սիւքեմի գիմնոյն
է, ու այ տոհմանը ալ կողմը
պատնեշով՝ մինչև Թափուայի
ազբիւրին հովիտը բնակողներուն
8 կը հասնի: Թափուայի երկիրը
Մանասէին եղաւ, ու Մանասէի
տոհմանին մէջը եղող Թափուա
քաղաքը՝ Եփրեմին որդւոցը եղաւ:
9 Եւ այս տոհմանը՝ Կանայ հեղե-
ղասը կ'իջնէ, հեղեղասին հա-
րաւային կողմէն: Մանասէի քա-
ղաքներուն մէջը տոհմք Եփրեմին
քաղաքներն են. և Մանասէին
տոհմանը՝ հեղեղասին հիւսիսա-
յին կողմն է, ու ծովուն մէջ կը
վերջանայ: Հարաւայինն կողմը՝
10 Եփրեմին, ու հիւսիսայինն կողմը՝
Մանասէին ըլլալով, անոնց տոհ-
մանը ծովը եղաւ. և հիւսիսայինն
կողմէն՝ Ասերին, ու արևելեան
կողմէն՝ Իսաքարին հետ կը մի-
նան: Եւ Իսաքարին ու Ասերին
11 տոհմանէրուն մէջը՝ Բեթսանը ու
անոր գիւղաքաղաքներըը, և Յիբ-
ղաամը ու անոր գիւղաքաղաքնե-
րըը, և Դովրին բնակիչներըը, ու
անոր գիւղաքաղաքներըը, ու Էն-
դովրին բնակիչներըը, ու անոր
գիւղաքաղաքներըը, և Թանաքին
բնակիչներըը, ու անոր գիւղաքա-
ղաքներըը, Մակեդովին բնակիչ-
ներըը, ու անոր գիւղաքաղաքնե-
րըը, սա երեք գաւառըը Մա-
նասէին եղաւ: Եւ Մանասէին
12 որդիքը չկրցան սա քաղաքնե-
րուն բնակիչներըը դուրս վռնտել.
ու Քանանացիներըը կամակորու-
թեամբ ան երկրին մէջ բնակե-
ցան: Ու Իսրայէլի որդիքը երբ
13 բոլո ուժովցան, հարկատու ըրին
Քանանացիներըը, բայց զանոնք
չվռնտեցին:
Եւ Յովսեփի որդիքը Յեսուին
14 հետ խօսեցան, ու ըսին. Ինչո՞ւ
համար ինծի դիր մէկ վիճակ մը
ու մէկ բաժին մը ժառանգու-
թիւն տուիր, ու ես բազմաթիւ
ժողովուրդ մըն եմ. քանզի Աս-
ուած մինչև հիմա զիս օրհնեց:
15 Եւ Յեսու անոնց ըսաւ. Թէ որ
դուն բազմաթիւ ժողովուրդ ես,
անտառը ելլէ, ու զանիկայ կըտ-
րէ, և Փերեզացւոց ու Իափայ-
նոց երկրին մէջը քեզի տե՛ղ ըրէ,
որովհետև Եփրեմի լեռը քեզի
16 նեղ կու գայ: Եւ Յովսեփի որ-
դիքը ըսին. Լեռը մեզի բաւա-

կան չէ. ու հավիտի երկրին մէջ՝ Բեթաանի մէջ, ու անոր դիրքաքաշներուն մէջ, և Յեղբայրների հովիտին մէջ բնակող բոլոր Քանանացիները երկաթէ կառքեր ունին։ 17 Ու Յեսու Յովսէփի տանը՝ այսինքն Եփրեմին ու Մանասէին հետ խօսելով, ըսաւ. Դուն բազմամարդ ժողովուրդ ես, ու շատ ուժ ունիս. քեզի միայն 18 մէկ վիճակ մը չբլլայ, Լեռը քուկդ ըլլայ. և որովհետև անիկայ անտառ է, զանիկայ կարէ, ու մինչև ծայրը քուկդ ըլլայ. քանզի դուն Քանանացիները անկէ պիտի վռնտես, թէև անոնք երկաթէ կառքեր ունենան ու զօրաւոր ըլլան։

ԳԼ. ԺԸ

1 Ու Իսրայէլի որդւոց բոլոր ժողովքը Սիլովի մէջ ժողովուեցան, և հոն ժողովի խորանը կանգնեցուին, ու երկիրը անոնց առջեւը նուաճեցաւ։
2 Իսկ Իսրայէլի որդւոց մէջ եօթը ցեղ մնացեր էր, որոնք իրենց ժառանգութիւնը առած 3 չէին։ Ու Յեսու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ. Մինչև երբ անհոգութիւն պիտի ընէք, ու պիտի չերթաք ժառանգելու այն երկիրը, որ ձեր Հայրերուն Տէր 4 Աստուածը ձեզի տուաւ։ Ձեզմէ երեք ցեղեր իրենք մարդ ընտրեցէք, ու զանոնք խրկեմ, որ երթան ու երկրին մէջը պտրտին, ու զանիկայ իրենց ժառանգութիւնը համեմատ գրեն, ու ետ 5 դառնան։ Ու զանիկայ եօթը մասերու պիտի բաժնեն. Յուդան իր սահմաններին մէջը՝ հարաւային կողմը կենայ, ու Յովսէփին տունը իրենց սահմաններուն մէջը՝ հիւսիսային կողմը պիտի կենան։ 6 Ու դուք երկիրը եօթը բաժին գրեցէք, ու հոս բերէք ինծի, և ես ձեզի Տէր Աստուծոյն առջեւը հոս ձեզի համար 7 վիճակ ձգեմ։ Քանզի Ղեւտացիները ձեր մէջը բաժին չունին, որովհետև անոնց ժառանգութիւնը Տէրոջը քահանայութիւնն է. և Գադը, ու Ռուբենը, և Մանասէին կէս ցեղը Յորդանանէ անդին կողմը դէպ՝ ի արեւելք՝ իրենց ժառանգութիւնները առեր է, որոնք Տէրոջը ծառան Մովսէս անոնց տուաւ։

8 Եւ անոնք մարդիկները երթան գային, ու Յեսու անոնք երկիրը գրելու պատուիրեցաւ ըսելով. Գացէք, և անոնք երկրին մէջը պտրտելով՝ զանիկայ գրեցէք. ետքը ինծի դարձէք, որ հոս Սիլովի մէջ Տէրոջը առջեւը ձեզի 9 համար վիճակ ձգեմ։ Ու անոնք մարդիկները գացին, ու անոնք երկրին մէջը պտրտեցան, և զանիկայ իր քաղաքներուն համեմատ եօթը բաժին ընելով գիրքի մը վրայ գրեցին, ու Սիլովի բանակը հետևցան Յեսուին։ 10 Ու Յեսու Սիլովի մէջ Տէրոջը առջեւը՝ անոնց համար վիճակ ձգեց. ու Յեսու հոն երկիրը բաժնեց Իսրայէլի որդւոցը՝ իրենց բաժիններուն համեմատ։

11 Ու նախ Բենիամինի որդւոցը ցեղին վիճակը ելաւ իրենց ազգերուն համեմատ. ու իրենց վիճակին սահմանը՝ Յուդայի որդւոցը ու Յովսէփի որդւոցը մէջ անցաւ ելաւ։ 12 Ու անոնց հիւսիսային կողմի սահմանը՝ Յորդանանէն եղաւ. ու սա սահմանը հիւսիսային կողմին՝ Երիքովին քովէն կ'ելլէ, և դէպ՝ ի արեւմուտք՝ լեռը վեր կ'ելլէ, ու Բեթաւանի անապատին մէջ կը վերջանայ. 13 Ու սահմանը՝ անկէ Ելեւզ Լուզին կ'անցնի, Լուզին՝ այսինքն Բեթելին հարաւային կողմէն. ետքը սա սահմանը՝ Աթարոթ Ադդարը կ'իջնէ, որ վարի Բեթորոնին հարաւային կողմը եղող լեռանը քովէն է. 14 Ու սա սահմանը արեւմուտքի ծայրը հանելով՝ դէպ՝ ի հարաւ կը գառնայ՝ հարաւային կողմին՝ Բեթորոնին դիմացի լեռնէն, ու կը վերջանայ Կարիաթբաալի մէջ՝ որ է Կարիաթիարիմ, Յուդայի որդւոց քա-

զաքը : Աբևմաեան ծայրը ասի-
15 կայ է : Եւ հարաւային կողմը՝ Կարիաթարիմի ծայրէն սկսեալ՝ ա-
սահմանը գնայ՝ ի արևմուտք կ՚երթայ , ու Դափթալայի ջրհոսին
16 ազբիւրը կ՚երթայ : Եւ ան սահմա-
նը՝ Ռափայնայ հովիտին մէջը՝ հիւսիսային կողմը Եբուսի որդւոյն ձորին դիմացի լեռները
երթերը կ՚իջնէ , ու Յերուսին քովէն գնայ՝ ի հարաւ Ենոմի
ձորէն իջնելով՝ Ռափգէլի ազբիւ-
17 րը կ՚իջնէ : Եւ հիւսիսային կող-
մէն նշան կարելով՝ Ենամիւռը կ՚երթայ , ու անկէ Էդոմիմի գառ-
՚ի վերեւն դիմացը եղող Գալիլով
թը կ՚երթայ , և Ռուբինեան Բաա-
18 նին վրայ կ՚իջնէ : Եւթը Աբա-
բայեն դիմացի կողմէն գնայ՝ ի հիւսիս անցնելով՝ Աբարա կ՚իջ-
19 նէ : Եւթը ան սահմանը գնայ՝ ի հիւսիս՝ Բեթագղային քովէն կ՚անցնի , ու ան սահմանը՝ Աղի
ծովուն հիւսիսային ծոցը՝ ո՝ Յոր-
դանանուս հարաւային ծայրը կը վերջանայ : Հարաւային սահմա-
20 նը ասկայ է : Եւ արևելեան
կողմի սահմանը Յորդանանն է : Բենիամինի որդւոցը ժառանգու-
թիւնը շրջակայքի իր սահման-
ներովը անոնց սահմանուն համ-
ման ասկայ է :

21 Եւ ան են Բենիամինի որդ-
ւոցը ցեղին քաղաքները՝ իրենց սահմանուն համաձայն . Երիքով ,
22 Բեթագղա , Եմեկկասիս , Բեթա-
23 բա , Սեմարիմ , Բեթել , Ա-
24 ւիմ , Փարա , Եփրա , Քեփարա-
մմոնա , Հոփնի ու Գաբա . տաս-
ւերիս քաղաք և անոնց գեղ-
25 րը : Գաբաւոն , Ռամա , Բե-
26 րոթ , Մասփա , Քեփիրա , Մոսա ,
27 Ռեկեմ , Յերփեէլ , Թարալա ,
28 Սելա , Էլէփ , Յերուս , այսինքն
Երուսաղէմ , Գաբաաթ ո՝ կա-
րիաթ . տասնուչորս քաղաք և
անոնց գեղերը : Բենիամինի որդ-
ւոցը ժառանգութիւնը իրենց սահմանուն համաձայն՝ ասկայ է :

ԳԼ. ԺԹ

Ա ևրկրորդ վիճակը Շմաւո- 1
նին եկաւ , Շմաւոնի որդւոցը ցե-
ղին՝ իրենց սահմանուն համաձայն , ու անոնց ժառանգութիւնը՝ Յու-
դայի որդւոցը ժառանգութեան
մէջը եղաւ : Եւ իրենց ժառան- 2
գութեանը մէջ ան քաղաքները ու-
նեցան . Բեերսաբէէ , Սաբէէ , Մո-
լադա , Ասար սուալ , Բալա , 3
Ասեմ , Էլթեւզագ , Բաթուէլ , 4
Հորմա , Սիկեղակ , Բեթմարքա- 5
բովէթ , Ասար սուսա , Բեթլա- 6
բաովթ , և Սարուհէն , տասուե-
րեք քաղաք ու անոնց գեղերը :
Աշէն , Ռիմմոն , Եթէր , և Ա- 7
սան , չորս քաղաք ու անոնց գե-
ղերը : Եւ ան քաղաքներուն բո- 8
լորտիքը եղած բոլոր գեղերը՝ մին-
չև Բաաղաթ բէէրը , ո՝ հարա-
ւային Ռաման : Շմաւոնի որդւո-
ցը ցեղին ժառանգութիւնը իր-
րենց սահմանուն համաձայն՝ ասի-
կայ է : Շմաւոնի որդւոցը ժա- 9
ռանգութիւնը՝ Յուդայի որդւո-
ցը բաժինէն եղաւ . քանզի Յու-
դայի որդւոցը բաժինը շատ էր
իրենց , անոր համար Շմաւոնի
որդիքը անոնց ժառանգութեա-
նը մէջ ժառանգութիւն առին :

Ո ևրրորդ վիճակը՝ Զաբու- 10
ղոնի որդւոցը եկաւ՝ իրենց տոհ-
մերուն համաձայն . և անոնց ժա-
ռանգութեանը սահմանը մինչև
Սարիդը եղաւ . Ո՛ւ անոնց սահ- 11
մանը՝ դէպ ՚ի ծովը ու Մարալան
կ՚երթայ , և Դաբասեթը կը հաս-
նի , ու Յեկնեամի դիմացը եղող
ձորը կը հասնի , Եւ Սարիդէն՝ 12
դէպ ՚ի արևելեան կողմը՝ Քաս-
լովթ Թաբօրին սահմանը կը
դառնայ , ու Դաբարաթէն ել-
լելով՝ Յափիէն վրը կ՚երթայ , Եւ 13
անկէ դէպ ՚ի արևելք անցնելով՝
արևելեան կողմէն Գեթքոփերը ,
Իմտասինը կ՚անցնի , ու Ռիմմո
մեթօարը Ե՛ւ Նէաան կ՚երթայ . Եւ- 14
թը ան սահմանը՝ հիւսիսային կող-
մէն Ենամթոնը կը պտըտի , ու
Յեփթայելի ձորին մէջ կը վեր-

15 Ջանոյ, եւ Կաստամ, ու Նասղէլ, և Սամբօն, ու Յագելա, և
Բէթէհէմ. տասուերկու քաղաք
16 ու անոնց գեղերը: Զաբուղոնի
որդւոցը ժառանգութիւնը ի-
րենց տոհմերուն համեմատ ասի-
կայ է, ան քաղաքները ու անոնց
գեղերը:
17 Զորրորդ վիճակը Իսաքարին
եղաւ, Իսաքարի որդւոցը իրենց
18 տոհմերուն համեմատ. Ու անոնց
սահմանը ասիկայ եղաւ. Յեզրա-
յէլ, ու Քասուղոթ, և Սունամ,
19 Ու Ափրեմ, և Սիան, ու Ա-
20 նարէթ, Եւ Ռաբբիթ, ու Կի-
21 սիօն, ու Աբէս, Եւ Ռամաթ ու
Ենգաննիմ, և Ենթադդա, ու
22 Բէթփասես. Եւ ան սահմանը՝
Թաբօրը, Սահիման ու Բէթսա-
միսը կը հասնի, ու անոնց սահ-
մանը Յորդանանու մէջ կը վերջ-
անայ. տասներկու քաղաք ու
23 անոնց գեղերը: Իսաքարի որդւո-
ցը ցեղին ժառանգութիւնը ի-
րենց տոհմերուն համեմատ՝ ասի-
կայ է, ան քաղաքները ու անոնց
գեղերը:
24 Եւ հինգերորդ վիճակը Ասե-
րի որդւոցը ցեղին եղաւ՝ իրենց
25 տոհմերուն համեմատ: Ու անոնց
սահմանը ասիկայ եղաւ. Փել-
կաթ, ու Ալի, և Բետէն, ու
26 Աքսափ, Եւ Ալամելէք, ու Ա-
միադ, և Փասող. ու արեւմուտ-
եան կողմէն մինչև Կարմելոսը
27 և Սիհոր լիբնաթը կը հասնի. Ու
արեւելեան կողմէն դէպ ի Բէթ-
դագոն կը դառնայ, ու հիւսի-
սային կողմէն՝ Զաբուղոնի ձոր, Իֆ-
թայէլի ձորը, Բէթամէկը ու
Նէիէլը կը հասնի, և ձախ կող-
28 մէն՝ Քաբօղը կ'ելլէ, Ռէհոբը,
նը, և Համմոնը, ու Հանան
29 կանան, մինչև մեծ Սիդոնը. Եւ
դարձը ան սահմանը Ռամա կը դառ-
նայ, մինչև Տիւրոս՝ ամուր քա-
ղաքը, և ան սահմանը Հոսան
դառնալով՝ ծովեզերքի մէջ Աքզիբ
վիճակին մէջը կը վերջա-
30 նայ. Ումմա, և Աֆեկ, ու
Րոսոբ, քսան ու երկու քաղաքներ
ու անոնց գեղերը: Ասերի որդ- 31
ւոցը ցեղին ժառանգութիւնը
իրենց տոհմերուն համեմատ՝ ա-
սիկայ է, ան քաղաքները ու ա-
նոնց գեղերը:
Վեցերորդ վիճակը՝ Նեփթա- 32
ղիմի որդւոցը եղաւ, այսինքն՝
Նեփթաղիմի որդւոցը՝ իրենց տոհ-
մերուն համեմատ: Ու անոնց 33
սահմանը ասիկայ եղաւ. Հելէ-
փեն ու Ալոնէն մինչև Սաանան-
նիմ, ու Ադամի Նագէբը, և
Յաբնէելը ու մինչև Լակում, ու
ասոնցը Յորդանանու մէջ կը
վերջանայ: Եւ ան սահմանը՝ ա- 34
րեւմտեան կողմէն Ազնոթ Թա-
բօրը կը դառնայ, ու անկէ Հու-
կոկը կ'ելլէ, և հարաւային կող-
մէն մինչև Զաբուղոնը կը հաս-
նի, ու արեւմտեան կողմէն՝ մին-
չև Ասերը, և արեւելեան կողմէն՝
մինչև Յուդան ու Յորդանանը
կը հասնի. Եւ պարսպաւոր քա- 35
ղաքները՝ Սիդիմ, Սէր, Համաթ,
Ռեկկաթ, Քինեռեթ, Ադամա, 36
Ռամա, Հասոր, Կադէս, Եդ- 37
րայի, Ենհասոր, Յարօն, Մակ- 38
դալիէլ, Հորեմ, Բէթանաթ ու
Բէթսամիս. տասնուինը քաղաք
և անոնց գեղերն են: Նեփթաղի- 39
մի որդւոցը ցեղին ժառանգու-
թիւնը իրենց տոհմերուն համե-
մատ ասիկայ է, ան քաղաքները
ու անոնց գեղերը:
Եօթներորդ վիճակը Դանի 40
որդւոցը ցեղին եղաւ՝ իրենց տոհ-
մերուն համեմատ: Եւ անոնց ժա- 41
ռանգութեան սահմանը ասիկայ
եղաւ. Սորաա, ու Եսթաւուղ,
և Իրսեմես, Ու Սաղաբին, և 42
Այեղոն ու Յեթլա, Եւ Ելօն, 43
ու Թամնաթա, և Ակկարոն, Ու 44
Ելթեկէ, և Գաբաթոն ու Բա-
ղաղի, Ու Եհուդ, և Բանէ բա- 45
րակ, ու Գեթրիմոն, Եւ Ափար- 46
կօն ու Ռակկոն, Յոպպէին դի-
մացը եղած սահմանովը մերձակայ:
Եւ Դանի որդւոցը սահմանը՝ ի- 47
րենց պէսի եղաւ. ուստի Դանի
որդիքը ելան, ու Լեսեմի
հետ պատերազմեցան, և զանգ-

կայ առնելէն ետքը՝ առաքի բնակ-
նէ անցուցին, ու անիկայ ժա-
ռանգելով՝ անոր մէջը բնակե-
ցան, և Լեհէմը՝ իրենց հօրը
Դանէին անունովը՝ Դան կոչեցին։
48 Դանի որդւոցը ցեղին ժառան-
գութիւնը իրենց ահմանուն հա-
մեմատ ասիկայ է, ան քաղաքնե-
րը ու անոնց գիւղերը։
49 Ու երկիրը իր ահմաններովը
բաժնելէն լմնցնելէն ետքը, Ի-
սրայէլ որդիքը՝ Նաւեան Յե-
սուէին իրենց մէջը ժառանգու-
50 թիւն տուին. Տէրոջը հրամանա-
ւը՝ անոր ուզած քաղաքը թոյլ
նալէ ապահ իրեն տուին՝ Եփ-
րեմի լեռանը վրայ, ու անիկայ
քաղաքը շինեց, և անոր մէջ
բնակեցաւ։
51 Ասոնք են ան ժառանգու-
թիւնները՝ որ Եղիազար քահա-
նան, և Նաւեան Յեսուն, ու
Իսրայէլի որդւոցը ցեղերուն նա-
հապետները՝ Սիլովի մէջ Տէրոջը
առջեւը՝ ժողովքի խորանին դը-
րանը քովը վիճակով բաժնեցին.
ու երկիրը բաժնելը լմնցուցին։

ԳԼ. Ի

1 Ու Տէրը խօսեցաւ Յեսուին
2 ըսելով. Խօսէ Իսրայէլի որդւո-
ցը, ու ըսէ. Մօտեցէք ձեզի-
ան իմ ձեղի բռած ապաստանի
քաղաքներուս ձեղի համար պատշ-
3 ցեք. Որպէս զի սխալմամբ ու
անգիտութեամբ մարդ զարնող
ապանողը հոն փախչի. ու անոնք
ձեղի ապաստանարան ըլլան ա-
4 րեան վրէժխնդիր եղողէն. Եւ
անգիտութեամբ սպաննողը ան քա-
ղաքներուն մէկուն մէջը թող
փախչի, ու քաղաքին դուռը կայ-
նի, և ան քաղաքին ծերերուն
իր իրաւունքը խօսի, որ ընեն,
ու անոնք զանիկայ քաղաքին մէ-
ջը իրենց քովը առնելով՝ անոր
մէկ տեղ մը տան, որ իրենց հետ
5 բնակի։ Ու երբոր արեան վրէժ-
խնդիրը անոր հետեւէն գայ,
ապահովը անոր ձեռքը չտան.
քանզի անիկայ իր դրացին ան-
գիտութեամբ սպաննեց, և առաջուց անոր դէմ թշնամու-
թիւն մը չունէր։ Եւ անիկայ ան 6
քաղաքին մէջը պիտի բնակի,
մինչեւ որ դատաստանի համար
ժողովքին առջեւը կայնի, ու մին-
չեւ որ ան օրերը եղող քահանա-
յապետը մեռնի. ետքը ապահով-
ը թող դառնայ, իր քաղաքը ու
իր տունը երթայ, այսինքն ան
քաղաքը՝ ուրկից որ փախչեր էր։
Ուստի Գալիլեայի մէջ կապ- 7
ար զատեցին՝ Նեփթաղիմի լեռ-
նակողմը, Սիքեմը՝ Եփրեմի լեռ-
նակողմը, և Կարիաթ արբան՝
այսինքն Քեբրոնը՝ Յուդայի լեռ-
նակողմը։ Ու Երիքովի դիմաց 8
Յորդանանէ անդին կողմը դէպ
ի արեւելք՝ Ռուբենի ցեղէն ան-
ապատին դաշտին մէջ Բասերը,
և Գադի ցեղէն Գաղաադայ մէջ՝
Ռամոթը, ու Մանասէի ցեղէն՝
Բասանի մէջ՝ Գովլանը տուին։
Բոլոր Իսրայէլի որդւոցը համար՝ 9
ու անոնց մէջը բնակող օտարա-
կանին համար որոշուած քաղաք-
ները ասոնք էին. որպէս զի ամէն
մէկ որ սխալմամբ մարդ սպան-
նէ, հոն փախչի, ու արեան վրէ-
ժխնդիրին ձեռքովը չմեռնի,
մինչեւ որ դատաստանի համար ժո-
ղովքին առջեւը կայնի։

ԳԼ. ԻԱ

Ու Ղեւտացւոց նահապետնե- 1
րը՝ Եղիազար քահանային, Նա-
ւեան Յեսուին և Իսրայէլի որդ-
ւոցը ցեղերուն նահապետներուն
մօտեցան, Ու Քանանա երկրին 2
Սիլովի մէջ խօսեցան անոնց ը-
սելով. Տէրը Մովսէսին ձեռքո-
վը հրամայեց՝ որ մեզի բնակե-
լու համար քաղաքներ, ու մեր ան-
ասուններուն համար՝ անոնց ար-
ուարձաններովը տրուին։ Ու Իսրա- 3
յէլի որդիքը Տէրոջը հրամանա-
ւը՝ իրենց ժառանգութիւննե-
րէն՝ ան քաղաքներն ու անոնց ար-
ուարձանները Ղեւտացւոց տուին։
Եւ առաջին վիճակը կաղա- 4
թեանց ազգատոհմներուն ելաւ.

ու Ղևտացիներին Ահարոն քա-
հանայի որդուցը՝ վիճակով տաս-
ուիւրեք քաղաք էլաւ , Յուդայի
ցեղէն , Շմաւոնի ցեղէն ու Բե-
5 նիամինի ցեղէն : Եւ կահաթին
մնաց որդուցը՝ Եփրեմի ցեղին
ազգատոհմներէն , ու Դանի ցե-
ղէն , և Մանասէի կէս ցեղէն՝
վիճակով տասը քաղաք պրո-եյաս :
6 Ու Գերսոնի որդուցը՝ Իսաքարի
ցեղին ազգատոհմներէն , և Ա-
սերի ցեղէն , ու Նեփթաղիմի
ցեղէն , և Բասանի մէջ եղող
Մանասէի կէս ցեղէն՝ վիճակով
տասուիւրեք քաղաք պրո-եյաս :
7 Մերարիի որդուցը՝ իրենց տոհ-
մերուն համեմատ՝ Ռուբենի ցե-
ղէն , Գադի ցեղէն , ու Զաբու-
ղոնի ցեղէն՝ տասուերկու քաղաք
8 պրո-եյաս : Ու Իսրայէլի որդիքը՝
ս՚ս քաղաքները ու անոնց ա-
րուարձանները՝ վիճակով Ղևտա-
ցւոց տուին , ինչպէս որ Տէրը
պատուիրեր էր Մովսէսին ձեռ-
քով :
9 Եւ Յուդայի որդուցը ցեղէն ,
ու Շմաւոնի որդուցը ցեղէն՝ ս՚ս
իրենց անուններով յիշուած քա-
10 ղաքները տուին . Ու Ահարոնի
որդուցը եղան , որոնք Ղևիի
որդուցմէ եղող Կահաթեանց ազ-
գատոհմներէն էին . քանզի առա-
11 ջին վիճակը անոնցն էր : Եւ ա-
նոնց՝ Յուդայի լեռանը վրայ՝ Ե-
նակի հօրը Արբայէն քաղաքը՝
այսինքն Քեբրոնը տուին , անոր
12 շրջակայ արուարձանները . Եւ
քաղաքին պատրանկները ու գե-
ղերը՝ Յեփոնեան Քաղեբին կա-
13 լուածք տուին : Ուստի Ահարոն
քահանայի որդուցը՝ ապաւինող
համար ապաստանի քաղաք ըլլա-
լու որոշուած Քեբրոնը տուին իր
արուարձաններովը , նաև Լիբ-
14 նան իր արուարձաններովը , Եւ
Յաթիրը՝ իր արուարձաններովը ,
ու Եսթեմոան՝ իր արուարձան-
15 ներովը , Եւ Քոլոնը՝ իր արուար-
ձաններովը , ու Դաբիրը՝ իր ար-
16 ուարձաններովը , Եւ Այինը՝ իր
արուարձաններովը , ու Յեւտան՝
իր արուարձաններովը , և Բեթ-
շամիսը՝ իր արուարձաններովը .
աս երկու ցեղէն ինը քաղաք
պոր-ին : Ու Բենիամինի ցեղէն՝ 17
Գաբաւոնը իր արուարձաններո-
վը , Գաբան՝ իր արուարձանն-
ներովը , Անաթովթը՝ իր արուար- 18
ձաններովը , ու Գաղմոնը՝ իր ար-
ուարձաններովը . չորս քաղաք
պոր-ին : Ահարոնի որդուցը քա- 19
հանաներուն բոլոր քաղաքները
ատասուիւրեք քաղաք էին՝ ու ա-
նոնց արուարձանները :
Եւ կահաթի որդուցմէ մնաց 20
եան Ղևտացի կահաթեանց ազ-
գատոհմներն ալ՝ Եփրեմի ցեղէն
վիճակով քաղաքներ տուին . Ու 21
անոնց՝ Եփրեմի լեռնակողմը՝ ա-
պաւինողի համար ապաստանի քա-
ղաք ըլլալու որոշուած Սիւքեմը
տուին իր արուարձաններովը .
Գազեր՝ իր արուարձան- 22
ներովը , և Կաբսեմը՝ իր արուար-
ձաններովը , ու Բեթհորոնը՝ իր
արուարձաններովը . չորս քաղաք
պոր-ին : Եւ Դանի ցեղէն՝ Եղթե- 23
կէն՝ իր արուարձաններովը , Գա-
բաթոնը՝ իր արուարձաններովը՝
Այղոնը՝ իր արուարձաններովը , 24
ու Գեթրեմմոնը՝ իր արուարձան-
ներովը . չորս քաղաք պոր-ին : Եւ 25
Մանասէի կէս ցեղէն՝ Թանաքը՝
իր արուարձաններովը , ու Գեթ-
րեմմոնը՝ իր արուարձաններովը .
երկու քաղաք պոր-ին : Կահաթի 26
որդուցը մնացած ազգատոհմնե-
րուն բոլոր քաղաքները տասն
էին , և անոնց արուարձանները :
Ու Ղևտացւոց ազգատոհմնե- 27
րէն եղող Գերսոնի որդուցը՝ Մա-
նասէի կէս ցեղէն ապաւինողի հա-
մար ապաստանի քաղաք ըլլալու
որոշուած Բասանի մէջ Գովղանը՝
իր արուարձաններովը . նաև Բե-
եսթարան՝ իր արուարձաններովը .
երկու քաղաք պոր-ին : Եւ Իսա- 28
քարի ցեղէն՝ Կեղոնը՝ իր ար-
ուարձաններովը , Դաբարաթը՝
իր արուարձաններովը , Յարմու- 29
թը՝ իր արուարձաններովը , Էն-
գանիմը՝ իր արուարձաններովը ,

30 չորս քաղաք փոխին: Եւ Աստի
ցեղին Մասաղը՝ իր արուարձաններովը, Աբդոնը՝ իր արուար-
31 ձաններովը, Քեղկաթը՝ իր արուարձաններովը, և Բասրը՝ իր
արուարձաններովը. չորս քաղաք
32 փոխին: Ու Նեփթաղիմի ցեղին՝ սպանողին համար ապաստանի
քաղաք Ղեւտացւոց որոշուած Գա-
լիլեայի մէջ Կադեսը՝ իր արուարձաններովը, Նաև Համոթդովրը՝
իր արուարձաններովը, ու Կարթանը՝ իր արուարձաններովը. Ի-
33 րեք քաղաք փոխին: Գերսոնեանց
բոլոր քաղաքները՝ անոնց ազգա-
տոհմիներուն համեմատ տասուերեք քաղաք էին՝ ու անոնց ար-
ուարձանները:
34 Եւ մնացած Ղեւտացիներուն՝ այսինքն Մերարիի որդւոցը ազ-
գատոհմներուն՝ Զաբուղոնի ցե-
ղին՝ Յեկնամը՝ իր արուարձան-
35 ներովը, Կարթան՝ իր արուար-
ձաններովը, Դեմնան՝ իր ար-
ուարձաններովը, ու Նաալոլը՝
իր արուարձաններովը. չորս քա-
36 ղաք փոխին: Եւ Ռուբէնի ցե-
ղին՝ Բասորը՝ իր արուարձանն-
երովը, ու Յասան՝ իր արուար-
37 ձաններովը, Կադեմոթը՝ իր ար-
ուարձաններովը, ու Մեփհաաթ
իր՝ իր արուարձաններովը. չորս
38 քաղաք փոխին: Եւ Գադի ցե-
ղին՝ սպանողին համար ապաս-
տանի քաղաք Ղեւտացւոց որոշուած
Գաղաադի մէջ Ռամոթը՝ իր ար-
ուարձաններովը, Նաև Մահանայ-
39 մը՝ իր արուարձաններովը, Եսե-
բոնը՝ իր արուարձաններովը, ու
Յազերը՝ իր արուարձաններովը.
40 ամէնը չորս քաղաք փոխին: Ղե-
ւտացւոց ազգատոհմներուն մնացած
Մերարիի որդւոցը բոլոր քաղաք-
ները՝ իրենց տոհմերուն համե-
մատ իրենց վիճակովը՝ տասուերկու
41 կու քաղաք եղաւ: Իսրայէլի որդ-
ւոցը կալուածքներուն մէջ Ղե-
ւտացւոց բոլոր քաղաքները՝ քառ-
ասուեւութը քաղաք էին, ու ա-
42 նոնց արուարձանները: Այս քա-
ղաքներուն ամէն մէկը՝ իր բոլոր
ծիքը արուարձաններ ունէր, այս
քաղաքներուն ամէնն ալ այնպէս
էր:

43 Եւ Տէրը Իսրայէլին տուաւ
ան բոլոր երկիրը, որուն որ անոնց
հայրերուն տալու երդում ըրեր
էր. և զանիկայ ժառանգեցին,
44 ու անոր մէջ բնակեցան: Եւ
Տէրը զանոնք ամէն կողմէն հան-
գըստացուց, ինչպէս որ անոնց
հայրերուն երդում ըրեր էր. ու
անոնց բոլոր թշնամիներէն ըր-
նաւ մէկը չկրցաւ անոնց դէմ
դնել. Տանէ Տէրը անոնց ամէն
թշնամիները անոնց ձեռքը տուաւ:
45 Եւ Տէրը Իսրայէլի տանը
համար ըրած բարի խօսքէրը ո-
ղջունցեր էր, անոնցմէ բան մը
չպակսեցաւ. ամէն ալ կատարուեցաւ:

ԳԼՈՒԽ ԻԲ

1 Յետոյ Յեսու էրեն կանչեց
Ռուբէնեանները, Գադեանները
ու Մանասէին կէս ցեղը, Եւ ա-
2 նոնց ըսաւ. Տէրոջը ծառան Մով-
սէս ինչ որ ձեզի հրամայեր էր,
դուք անոնցամէնն ալ պահեցիք,
ու իմ խօսքս մտիկ ըրիք ամէն
բանի մէջ որ ձեզի պատուիրե-
3 ցի: Այսչափ շատ օրեր՝ մինչև
այս օրս ձեր եղբայրները չմո-
ռցաք, և ձեր Տէր Աստուծոյն
պատուիրանքները ամբողջ պա-
հեցիք: Ու հիմա ձեր Տէր Աս-
4 ուածը ձեր եղբայրներուն հան-
գըստացուց, ինչպէս որ անոնց
ըսաւ, ուստի հիմա դարձէք,
ձեր վրանները ու ձեր կալուա-
ծոց երկիրը գացէք, որն որ Տէ-
րոջը ծառան Մովսէս Յորդա-
նանէ անդին կողմը ձեզի տուա-
5 ւ: Միայն լաւ ուշիկ զգուշա-
նալ ընէք՝ ի գործ դնելու այն
պատուիրանքը ու օրէնքը, որն
որ Տէրոջը ծառան Մովսէս ձեզի
պատուիրեց, որ ձեր Տէր Աս-
ուածը սիրէք, և անոր ամէն
ճամբաներուն մէջը քալէք, ու
անոր պատուիրանքները պահէք,
և անոր յարիք, ու ձեր բոլոր

ոտռովը և բոլոր հոգիովը զանի-
6 կայ պաշտէք։ Ու Յեհու օրհնեց
զանոնք, և ասձակեց. ու անոնք
7 իրենց վրանները գացին։ (Եւ
Մանասէի կէս ցեղին՝ Մովսէս
Հալոոժ+ տուեր էր Բասանի
մէջ, ու դո՛ս կէսին՝ Յեհու ա-
նոնց եղբայրներուն հետ՝ Յոր-
դանանէ ասդիի կողմը տուաւ
դեղ՝ ի արեւմուտս։) Ու երբոր
Յեհու զանոնք իրենց վրանները
8 խրկեց, զանոնք օրհնեց, Եւ ա-
նոնց խօսեցաւ՝ ըսելով. Շատ
հարստութիւնով ու խիստ շատ
անասուններով, արծաթով, ոս-
կիով, պղինձով, երկաթով ու
խիստ շատ հանգերձներով ձեր
վրանները դարձէք, ո՛ւ ձեր թըշ-
նամեաց աւարը ձեր եղբայրնե-
րուն հետ բաժնեցէք։
9 Ռուբէնի Ռուբէնի որդիքը՝ Գա-
դի որդիքը ու Մանասէին կէս
ցեղը՝ Քանանու երկիրը Սէղովի
մէջ Իսրայէլի որդւոցմէ զատուե-
ցան գացին, որ իրենց ժառան-
գութեան երկիրը՝ այսինքն Գա-
զատու երկիրը երթան, որն որ
Մովսէսին ձեռքովը Տէրոջմէ
հրամանատուր առեր էին։
10 Ու երբոր Յորդանանու մօտ
ազգատանքը եկան, ան կողմը՝ որ
Քանանու երկրին մէջն է, Ռու-
բէնի որդիքը՝ Գադի որդիքը ու
Մանասէին կէս ցեղը՝ հոն Յորդա-
նանու քովը մեկ սեղան մը շինե-
11 ցին, երեւցած մեծ սեղան մը։ Ու
Իսրայէլի որդիքը լսեցին որ՝ ահա
Ռուբէնի որդիքը՝ Գադի որդիքը
և Մանասէին կէս ցեղը՝ Քանա-
նու երկրին կողմը Յորդանանու
մօտ՝ ուր որ Իսրայէլի որդիքը
անցեր էին, սեղան մը շիներ են։
12 Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը լսե-
ցին, Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ժո-
ղովքը Սէղովի մէջ ժողվուեցան,
որ անոնց վրայ երթան պատե-
13 րազմելու համար։ Եւ Իսրայէլի
որդիքը՝ Ռուբէնեանց՝ Գադեանց
ու Մանասէի կէս ցեղին՝ Գաղա-
ադու երկիրը խրկեցին Եղիազա-
բին որդին փենհէս քահանան,
14 Եւ անոր հետ տասը իշխան,
այսինքն՝ Իսրայէլի ամէն ցեղե-
րուն նահապետութենէն մէյմէկ իշ-
խան, որոնց ամէն մէկը Իսրայէ-
լին հազարաւորներուն նահապե-
տութեանց իշխանութեան էին։ Եւ
15 անոնք Գաղաադու երկիրը գա-
ցին Ռուբէնի որդւոցը՝ Գադի
որդւոցը ու Մանասէի կէս ցե-
ղին, և անոնց հետ խօսեցան՝
ըսելով. Տէրոջը բոլոր ժողովքը
16 այսպէս կ՚ըսէ. Ա՛ի՞նչ մեղք
է, որ դուք Իսրայէլի Աստու-
ծոյն դէմ գործեցիք՝ այսօր Տէ-
րոջմէ խոտորելով, և այսօր Տէ-
րոջը դէմ ապստամբութիւն ընե-
լու համար՝ ձեզի սեղան շինե-
ցիք։ Միթէ Փոգովրի անօրէ-
17 նութիւնը պզտիկ բան մըն է
մեզի, որ անկէ՝ մինչև աս օրս
չմաքրուեցանք, ու Տէրոջը ժո-
ղովքին վրայ ան հարուածը ե-
կաւ. Եւ դուք այսօր Տէրոջմէ
18 խոտորեցաք. ուստի թէ որ դուք
այսօր Տէրոջմէ ապստամբիք, ան
ալ վաղը Իսրայէլի բոլոր ժողով-
քին վրայ պիտի բարկանայ։ Սա-
19 կայն թէ որ ձեր կալուածոց եր-
կիրը անմաքուր ՚ի հարկէ՛, Տէ-
րոջը կալուածոց երկիրը անցէք,
ուր որ Տէրոջը խորանը կանգնած
է, ու մեր մէջը ժառանգութիւն
առէք. և մեր Տէր Աստուծոյն
սեղանէն ՚ի զատ ձեզի սեղան շի-
նելով՝ Տէրոջը ապստամբ մի ըլ-
ցաք, ու մեզմէ ալ մի ապստամ-
բիք։ Երբոր Զարայեան Ա-քարը
20 նզովածէն առնելով՝ մեղք գոր-
ծեց, միթէ Տէրոջը բարկութիւ-
նը Իսրայէլի բոլոր ժողովքին վը-
րայ չեկաւ. ու ան մարդը իր
անօրէնութեանը մէջ մինակ չը-
մեռաւ։
Եւ Ռուբէնի որդիքը՝ Գադի 21
որդիքը ու Մանասէի կէս ցեղը
պատասխան տուին, ու Իսրայէ-
լի հազարապետներուն ըսին, Աս- 22
տուածներուն Եհովայ Աստուա-
ծը, աստուածներուն Եհովայ
Աստուածը ինքը գիտէ, ու Իս-
րայէլն ալ թող գիտնայ. թէ որ

ա՛ս բանը ապաստարանութեան հա-
մար՝ կամ՝ Տէրոջը դէմ յանցանք
գործելու համար ըլլի՛ս , մեզ
23 այսօր չսպրեցընէ . թէ որ մեզի
սեղան շինեցինք Տէրոջմէ ետ
դառնալու համար , կամ՝ անոր
վրայ ողջակէզ ու հացի ընծայ
մատուցանելու համար , և կամ՝
անոր վրայ խաղաղութեան զո-
հեր բնելու համար , Տէրը ինքը
24 քննութիւն ընէ : Այլ մենք ա-
սիկայ մեր վախուն շինեցինք ,
մտածելով որ գուցէ վաղը ձեր
որդիքը մեր որդւոցը խօսին՝ ու
ըսեն թէ՝ Դուք Իսրայէլի Տէր
25 Աստուծմէն հետ բ՛նչ ունիք , Ո՛վ
Ռուբենեանք ու Գադեանք , Տէ-
րը՝ մեր ու ձեր մէջը Յորդանա-
նը սահման գրաւ , դուք Տէրոջ-
մէ բնաւ բաժին չունիք . և ա՛ս
կերպով ձեր որդիքը մեր որդւոց-
մէ Տէրոջը երկիւղը վերցընեն ,
26 Ա՛ս պատճառաւ ըսինք . Հիմա
մեզի մեկ սեղան մը շինենք , բայց
չէ՛ թէ ողջակէզի համար , ո՛չ ալ
27 զոհի համար , Այլ՝ որպէս զի
անիկայ մեր ու ձեր մէջը՝ և
մեզմէ ետքը մեր սերունդներուն
մէջը վկայութիւն ըլլայ , որ մեր
ողջակէզներովը , մեր պատարագ-
ներովը ու մեր խաղաղութեան
զոհերովը՝ Տէրոջը ծառայութիւ-
նը՝ Անոր առջեւը ընենք , ու վա-
ղը ձեր որդիքը մեր որդւոցը չը-
ա՛ն թէ՝ Դուք Տէրոջմէ բաժին
28 չունիք : Ու ըսինք , թէ որ մեզի
կամ մեր սերունդին վաղը ա՛ս
բանը ըսելու ըլլան , պիտի ըսինք
թէ՝ Տեսէք Տէրոջը սեղանին օ-
րինակը՝ որն որ մեր հայրերը շի-
նեցին , չէ թէ ողջակէզի համար
կամ զոհի համար , հապա մեր
ու ձեր մէջը վկայութիւն մը ըլ-
29 լալու համար : Վա՛ռ լինի՛ որ
մենք Տէրոջմէ ապստամբինք , ու
այսօր Տէրոջմէ ետ դառնալով ,
ողջակէզի համար , հացի ընծայի
համար և զոհի համար սեղան
շինենք՝
Ու երբոր փենեհէս քահանան 30
և անոր հետ եղող ժողովքին իշ-
խանները , ու Իսրայէլին հազա-
րապետները՝ Ռուբենի որդւոցը ,
Գադի որդւոցը ու Մանասէի որ-
դւոցը ըսած խօսքերը լսեցին , ի-
րենց հաճոյ եղաւ . Ու Եղիա- 31
զարին որդին փենեհէս քահա-
նան՝ Ռուբենի որդւոցը , Գադի
որդւոցը ու Մանասէի որդւոցը
ըսաւ . Այսօր գիտցանք որ Տէ-
րը մեր մէջն է , որովհետև դուք
Տէրոջը դէմ ա՛ս յանցանքը չը-
գործեցիք , և Իսրայէլի որդիքը
Տէրոջը ձեռքէն ազատեցիք :
Այսպէս Եղիազարին որդին 32
փենեհէս քահանան և իշխանները՝
Ռուբենի որդւոցը ու Գադի
որդւոցը քովէն Գաղաադ երկրին՝
Քանանու երկիրը Իսրայէլի
որդւոցը դարձան , և անոնց լուր
բերին : Ու ա՛ս խօսքը՝ Իսրայէլի 33
որդւոցը հաճոյ երեցաւ , և Իս-
րայէլի որդիքը զԱստուած օրհ-
նեցին , ու Ռուբենի որդւոցը և
Գադի որդւոցը բնակած երկիրը
կործանելու համար՝ անոնց վրայ
երթալու պատերազմին՝ չըսին :
Եւ Ռուբենի որդիքը ու Գադի 34
որդիքը՝ ան սեզանին անունը
Վկայութիւն դրին . որովհետև
ըսին . Անիկայ մեր մէջը վկայ է ,
որ Տէր Աստուածը Եհովան է :

ԳԼ. ԻԳ

Ու շատ օրերէն ետքը՝ որ Տէ- 1
րը հանգստացուցեր էր Իսրայէլը
անոր բոլորտիքը եղած ամէն թըշ-
նամիներէն , Յեսու ծերացած ու
տարիքը առած էր : Եւ Յեսու 2
կանչեց բոլոր Իսրայէլը՝ անոր
ծերերը , իշխանները , գլխաւոր-
ները ու սովիկանները , և անոնց
ըսաւ , Ես ծերացայ ու տարիքս 3
առի . Եւ դուք տեսաք ան ամէ-
նը , որ ձեր Տէր Աստուածը ձեր
առջեւը ըրաւ այս բոլոր ազգե-
րուն , քանզի ձեր Տէր Աստուա-
ծը ինքը ձեզի համար պատե-
րազմ ըրաւ : Նայեցէ՛ք , ես ձեզի՝ 4
ան ազգացած բոլոր ազգերը մի-

ձակով ժառանգութիւն բաժ-
նեցի ձեր ցեղերուն համեմատ ,
Յորդանանէն՝ իմ կտրած բոլոր
ազգերովս մինչև մեծ
5 ծովը դէպ ի արեւմուտք : Եւ ձեր
Տէր Աստուածը ինքը ձեր առ-
ջեւէն պիտի հալածէ զանոնք , ու
պիտի վռնտէ , և անոնց երկիրը
դուք պիտի ժառանգէք , ինչ-
պէս որ ձեր Տէր Աստուածը
6 ձեզի ըսաւ : Ուստի խիստ ժիր
եղէք , որ Մովսէսին օրինաց գրոց-
քին մէջը գրուած բոլոր բանե-
րը զգուշութեամբ ի գործ դրու-
նէք , ու անկէ ալ կողմը կամ
7 ձախ կողմը չխոտորիք . Որպէս
զի ձեր քովը մնացած ասոնց ազգե-
րուն հետ չխառնուիք , ու անոնց
աստուածներուն անուններուը չը-
յիշէք , և անոնցմով երդում չը-
նէք , ու անոնց երկրպագութիւն
8 չընէք . Հապա ձեր Տէր Աստու-
ծոյն յարիք , ինչպէս որ մինչև
9 ասօր ըրիք : Եւ Տէրը ձեր առ-
ջեւէն մեծ ու զօրաւոր ազգեր
վռնտեց , ու մինչև ասօր բը-
նաւ մէկը չկրցաւ ձեզի դէմ դր-
10 նել : Ձեզմէ մէկը՝ հազա-
րը պիտի հալածէ . քանզի ձեր
Տէր Աստուածը ինքը ձեզի հա-
մար կը պատերազմի , ինչպէս որ
11 ձեզի ըսաւ : Ուստի ձեր անձերուն ազէկ
զգուշութիւն ընէք , որ ձեր Տէր
12 Աստուածը սիրէք : Բայց թէ որ
անկէ դառնալու ըլլաք , ու ձեր
քովը մնացած ասոնց ազգերուն մը-
նացորդին յարիք , և անոնց հետ
խնամութիւն ընէք , ու դուք ա-
նոնց հետ խառնուիք , և անոնք
13 ալ ձեզի հետ , Սա՛տկ գիտցէք
որ՝ ձեր Տէր Աստուածը մէյմըն
ալ ասոնց ազգերը ձեր առջեւէն պի-
տի չվռնտէ . հապա անոնք ձե-
զի որոգայթ ու գայթակղութիւն
պիտի ըլլան , և ձեր կողերուն
խթաններ , ու ձեր աչքերուն
փուշեր , մինչև որ բնաջինջ ըլ-
լաք ասոր բարի երկրին վրայէն ,
որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձե-
14 զի տուաւ : Եւ ահա ես այսօր
ամէն երկրին ճամբան կ՚երթամ ,
ու դուք ձեր բոլոր սրտովը ու
բոլոր հոգիովը գիտնաք որ ձեր
Տէր Աստուածը ձեզի համար որ-
չափ բարի խօսքեր որ ըսաւ , ա-
նոնցմէ բան մը չպակսեցաւ , ա-
նոնց ամէնն ալ ձեր վրայ կատա-
րուեցաւ , անոնցմէ բնաւ մէկ
խօսք մը գետինը չինկաւ : Ու 15
ինչպէս որ ձեր Տէր Աստուածին
ձեզի համար ըրած ամէն բարի
խօսքերը ձեր վրայ կատարուե-
ցաւ , նոյնպէս ալ Տէրը ամէն
չար խօսքերը ձեր վրայ պիտի
բերէ , մինչև որ բնաջինջ ընէ
ձեզ աս բարի երկրին վրայէն ,
որն որ ձեր Տէր Աստուածը ձե- 16
զի տուաւ : Թէ որ ձեր Տէր Աս-
տուածին ձեզի պատուիրած ուխ-
տը զանց ընէք , ու երթաք օտար
աստուածներուը պաշտէք , և ա-
նոնց երկրպագութիւն ընէք , Տէ-
րոջը բարկութիւնը ձեր վրայ պի-
տի բորբոքի , ու ան ձեզի տուած
բարի երկրին վրայէն շուտով պի-
տի կորսուիք :

ԳԼ. ԻԴ

Եւ Յեսու Իսրայէլին ամէն 1
ցեղերը Սիւքեմի մէջ ժողվեց ,
ու Իսրայէլի ծերերը , իշխաններ-
րը , դատաւորները և սահիան-
ները կանչեց , ու անոնք Աստու-
ծոյ առջեւը կայնեցան : Եւ Յե- 2
սու բոլոր ժողովուրդին ըսաւ ,
Իսրայէլին Տէր Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ , Առաջ ձեր հայրերը՝
Աբրահամին հայրը ու Նաքովրին
հայրը Թարան՝ Գետին անդին
կողմը բնակեցան , և օտար աս-
տուածներու պաշտեցին : Ու ես 3
ձեր հայրը Աբրահամը՝ Գետին
անդին կողմէն առի , ու զանա-
կան Քանանու բոլոր երկրին մէ-
ջը պտըտցուցի , և անոր սերունդը
շատցուցի , ու Իսահակը ա-
նոր տուի . Եւ Իսահակին՝ Յա- 4
կոբը ու Եսաւը տուի . ու Եսա-
ւին Սէիր լեռը ժառանգութիւն
տուի , և Յակոբը ու անոր որդի-
քը Եգիպտոս իջան : Եւ Մովսէս 5

սը ու Ահարոնը խրկեսլավ Եգիպտոսը զարկի, (ինչպէս որ անոր մէջը ըսի,) եւ զբը ձեզ հանեցի։
6 Ու սուտ ես ձեր հայրերը Եգիպտոսէն հանեցի, և գուք ծովը եկաք. ու Եգիպտացիները կառքերով ու ձիաւորներով մինչև Կարմիր ծովը ձեր հայրերուն ե-
7 տևէն իջան։ Ան ատենը անոնք Տէրոջը աղաղակեցին, և անիկայ ձեր ու Եգիպտացւոց մէջտեղը խաւար ձգեց, ու ծովը անոնց վրայ բերելով՝ զանոնք ծածկեց. և ձեր աչքերը՝ Եգիպտոսի մէջ ըրած բաներս տեսան. ու շատ ժամանակ անապատին մէջը բը-
8 նակեցաք։ Եւ զբը ձեզ բերի Յորդանանեան անդիի կողմը բնակող Ամօրհացւոց երկիրը. ու ձեզի հետ պատերազմ ըրին. և զանոնք ձեր ձեռքը տուի, ու ա-նոնց երկիրը ժառանգեցիք. և զանոնք ձեր առջևէն բնաջինջ
9 ըրի։ Եւ զբը Մովաբի Թագաւորը՝ Սեպփորեան Բաղաքը եկաւ, ու Իսրայէլին դէմ պատերազմ ը-բաւ, և Տղդ խրկեց Բէորեան Բաղաամը կանչելու, որ ձեզ
10 նզովէ. Բայց չուզեցի Բաղաամին մտիկ ընել. ու անիկայ ձեզ բազմապիսի օրհնեց, և անոր ձեռ-
11 քէն ձեզ ազատեցի։ Եւ զբը Յորդանանէն անցնելով՝ Երիքովը եկաք, ու Երիքովի բնակիչները, Ամօրհացիները, Փերեզացիները, Քանանացիները, Քետացիները, Գերգեսացիները, Խևացիները ու Յեբուսացիները ձեզի դէմ պատերազմ ըրին, ու զանոնք ձեր
12 ձեռքը տուի. Եւ ձեր առջևէն իշամեղուները խրկեցի, որ զանոնք՝ այսինքն Ամօրհացւոց երկու Թագաւորները ձեր առջևէն վռ-ընեցին, ոչ քու սրովդ և ոչ
13 քու աղեղովդ Հրեղինտեան. Ու ձեզի մէկ երկիր մը տուի, որ դուք անոր մէջը չաշխատեցաք, և քաղաքներ՝ որ դուք չշինեցիք, ու անոնց մէջը կը բնակիք. և կ'ուտէք ան այգիներէն ու ձիթենիներէն, որ դուք չտնկեցիք։

Ուստի հիմա դուք Տէրոջմէն 14
վախցէք, և անոր հաւատարմութեամբ ու ճշմարտութեամբ ծառայութիւն ըրէք, և ան աստուածները՝ որոնց ձեր հայրերը գետէն անդին կողմը ու Եգիպտոսի մէջ ծառայութիւն ըրին, մէկդի ձգեցէք, և Տէրը պաշտեցէք։ Բայց թէ որ Տէրոջը ծա- 15
ռայութիւն ընելը՝ ձեզի հաճոյ չերեւնար, ձեզի ընտրեցէք այսօր թէ ո՛վ պիտի պաշտէք, գետէն անդին կողմը ձեր հայրերուն պաշտած աստուածները, թէ Ամօրհացւոց աստուածները որ դուք անոնց երկրին մէջը կը բնակիք. բայց ես ու իմ տունս Եհովան պիտի պաշտենք։

Եւ ժողովուրդը պատասխան 16
տուաւ՝ ու ըսաւ. Հնար լինի, որ մենք Եհովան թողունք և ուրիշ աստուածներ պաշտենք. Քանզի 17
Եհովան Աստուածը, որ մեզ ու մեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն՝ ծառայութեան տունէն հանեց, և մեր աչքերուն առջևը այս մեծ նշանները ըրաւ, ու մեզ պահեց մեր ամէն գացած ճամբուն մէջը՝ և ամէն ազգերուն մէջը, որ-
տոնց մէջէն որ անցանք։ Ու Եհո- 18
վան բոլոր ազգերը՝ ու այս երկրին մէջ բնակող Ամօրհացիները մեր առջևէն վռնեց. մենք ալ Եհովան պիտի պաշտենք, որովհետև մեր Աստուածը ինքն է։

Եւ Յեսու ժողովուրդին ը- 19
սաւ. Դուք չէք կրնար Եհովան պաշտել. քանզի անիկայ սուրբ Աստուած է. ու անիկայ նա-խանձոտ Աստուած ըլլալով՝ ձեր յանցանքներդ ու մեղքերը չնե-
րէ։ Քանզի երբոր Եհովան թո- 20
ղուք՝ ու օտար աստուածներ պաշտէք, ան առներ պիտի դառնայ, ու ձեզի բարիք ընելուն տեղը ձեզ չարչարելով բնաջինջ պիտի ընէ։

Եւ ժողովուրդը Յեսուին ը- 21
սաւ. Չէ, հապա մենք Եհովան պիտի պաշտենք։

22 Ու Յեսու ժողովուրդին բա-
սաւ. Դուք ձեր անձանցը վկայ
էք, որ դուք ձեզի Եհովան ընտ-
րեցիք՝ զանիկայ պաշտելու հա-
մար. (ու անոնք ըսին. Վկայ
23 ենք.) Ուրեմն հիմա ձեր մէջը ե-
ղած օտար աստուածները վեր-
ցուցէք, և ձեր սիրտը Իսրայէլի
24 Տէր Աստուծոյն դարձուցէք: Ու
ժողովուրդը Յեսուին ըսաւ.
Մենք մեր Տէր Աստուածը պի-
տի պաշտենք, ու անոր խօսքը
մտիկ ընենք:
25 Եւ նոյն օրը Յեսու ժողովուր-
դին հետ ուխտ ըրաւ, ու Սիւ-
քեմի մէջ անոր կանոն ու դա-
26 տաստան դրաւ: Եւ Յեսու այս
խօսքերը՝ Աստուծոյ օրինաց գրք-
քին մէջը գրեց, ու մէկ մեծ քար
մը առաւ, և զանիկայ Տէրոջը
սրբարանին մէջը եղած բևեռին
27 տակը կանգնեց: Ու Յեսու
բոլոր ժողովուրդին ըսաւ. Ահա
այս քարը մեզի վկայ ըլլայ. քան-
զի ասիկայ Տէրոջը մեզի հետ խո-
սած բոլոր խօսքերը լսեց. ուս-
տի ասիկայ ձեզի վկայ ըլլայ, որ
չըլլայ թէ ձեր Աստուածը ու-
28 րանաք: Եւթը Յեսու ժողովուր-
դը արձակեց, ո՛ր ամէն մարդ իր
ժառանգութեանը գնայ:

29 Եւ այս բաներէն ետքը՝ Տէրո-
ջը ծառան Նաւեան Յեսուն մե-
ռաւ, հարիւր տասը տարեկան
ըլլալով: Ու զանիկայ իր ժառան-
30 գութեանը սահմանին մէջը՝ Գա-
աս լեռանը հիւսիսային կողմը՝
Եփրեմի լեռը՝ Թամնաթ սարա-
յին մէջը թաղեցին:
31 Եւ Յեսուին բոլոր օրերուն
մէջը, ու Յեսուէն ետքը ողջ մը-
նացողՆերուն, և Իսրայէլի համար Տէրո-
ջը ըրած ամէն գործքերը գիտ-
ցող ծերերուն բոլոր օրերուն մէ-
ջը՝ Իսրայէլը Տէրոջը ծառայե-
ցին ըրաւ:
32 Եւ Յովսեփին ոսկորները՝ որ
Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսէն
հաներ էին, Սիւքեմի մէջ թա-
ղեցին՝ ագարակին այն մասին մէջ,
որն որ Յակոբ՝ Սիւքեմի հօրը Ե-
մորին որդիներէն հարիւր կտոր
արծաթի ծախու առեր էր, ու
անիկայ Յովսեփի որդւոցը ժա-
ռանգութիւնը եղաւ:
33 Ահարոնի որդին Եղիազարն
ալ մեռաւ, ու զանիկայ՝ Եփրե-
մի լեռը՝ անոր որդւոյն Փենհէ-
սին տրուած բլուրին վրայ թա-
ղեցին:

ԳԻՐՔ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յետ Յեսուին մեռնելէն ետ-
քը՝ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը
հարցուցին, ու ըսին. Մեզի հա-
մար՝ Քանանացւոց վրայ առաջ
ո՞վ ելլէ՝ անոնց հետ պատերազ-
2 մելու: Եւ Տէրը ըսաւ. Յու-
դան թող ելլէ. ահա երկիրը ա-
3 նոր ձեռքը տուի: Եւ Յուդա՝
իր եղբօրը Շմաւունին ըսաւ. Ին-
ծի հետ իմ վիճակս ելլէ, ու
Քանանացւոց հետ պատերազմինք, և ես ալ քեզի հետ քու վիճակդ երթամ. ու Շմաւուն անոր հետը գնաց:
4 Եւ Յուդա ելաւ, ու Տէրը՝ Քանանացիները ու Փերեզացիները անոնց ձեռքը տուաւ. ու անոնցմէ Բեզեկի մէջ տասը հազար մարդ կոտորեցին:
5 Եւ Բեզեկի մէջ Ադոնիբեզեկը գտնելով՝ անոր հետ պատերազմեցան, ու Քանանացիները և Փերեզացիները զարկին:
6 Եւ Ա-

դանիբեղեկը փախաւ. բայց ա-
նոնք անոր հետևէն իյնալով՝ զա-
նեկայ բռնեցին, ու անոր ձեռ-
քերուն ու ոտքերուն մեծ մա-
7 տերը կոխեցին: Եւ Դանիբեղեկ
բսաւ. Չեռքերնուն ու ոտքեր-
նուն մեծ մատերը կտրած եօ-
թանասուն թագաւորներ՝ իմ ա-
ղանիս տակը խնոյծ ճղռանդներս
կը ժողվեին. ես ինչպէս որ ըրի,
Աստուած ալ ինծի այնպէս հա-
տուցում բրաւ: Եւ զանիկայ Ե-
րուսաղէմ տարին, ու հոն մեռաւ:
8 Եւ Յուդայի որդիքը Երու-
սաղէմի հետ պատերազմ ընելով
զանիկայ առին, ու սուրի բերա-
նէ անցընելով՝ քաղաքը կրակով
այրեցին:
9 Անկէ ետև Յուդայի որդիքը
վար իջան, որ լեռնակողմը՝ ու
հարաւային կողմը՝ ու դաշտի մէջ
բնակող Քանանացւոց դէմ պա-
10 տերազմին: Եւ Յուդա՝ Քեբրո-
նի մէջ բնակող Քանանացինե-
րուն վրայ գնաց. (ու Քեբրո-
նին անունը առաջուց Կարիաթ
արբա էր.) և անոնք Աքսին,
Ախիմանը ու Թալմին զարկին:
11 Եւ անկէ Դաբիրի բնակիչոցը վը-
րայ գնաց. (ու Դաբիրին անու-
նը առաջուց Կարիաթ սեփեր
12 էր.) Եւ Քաղեբ բսաւ. Ո՛վ որ
Կարիաթ սեփերը զարնէ ու առ-
նէ, իմ աղջիկս Աքսան անոր
13 կնութեան պիտի տամ: Ութոմ
Քաղեբին պզտիկ եղբօրը Կենե-
զին որդին Գոթնիէլը ջուխտա-
առաւ զանիկայ. և Քաղեբ իր
աղջիկը Աքսան անոր կնութեան
14 առաւ: Եւ երբոր աղջիկը անոր
կ՚երթար, զանիկայ յորդորեց որ
իր հօրմէն ագարակ մը ուզէ.
և էշէն վար իջաւ. ու Քաղեբ
բսաւ անոր. Ի՞նչ ես ուզես:
15 Եւ աղջիկը անոր բսաւ. Ինծի
օրհնութիւն տուր. որովհետև
ինծի հարաւային երկիր մը տուիր
ինծի ջուրի աղբիւրներ ալ տուր:
Ութոմ Քաղեբ վերի աղբիւրնե-
րը ու վարի աղբիւրները տուաւ
անոր:
Եւ Մոսեսին անեղջը կնոջ 16
ցին որդիքը՝ Յուդայի որդւոցը
հետ Արմաւենեաց քաղաքէն՝ Ա-
րադի հարաւային կողմը եղող
Յուդայի անապատը երթան, ու
գոյին ժողովուրդին հետ բնա-
կեցան:
Եւ Յուդա իր եղբօրը Շմա- 17
ւոնին հետ գնաց, ու Սեփաթի
մէջ բնակող Քանանացիները զար-
կին, և զանիկայ նզովեցին, ու
անոնց քաղաքին անունը Հորմա կո-
չեցին: Եւթը Յուդայ անոր՝ Գա- 18
զան ու անոր սահմանը, և Ա-
սկաղոնը ու անոր սահմանը, և
Ակկարոնը ու անոր սահմանը ա-
ռին: Եւ Տէրը Յուդային հետն 19
էր, ու անիկայ լեռնանը տիրեց.
բայց հովիտներուն բնակիչները
չկրցան վռնտել, քանզի անոնք
երկաթէ կառքեր ունէին: Ու- 20
Քեբրոնը Քաղեբին տուին, ինչ-
պէս որ Մովսէս բսեր էր. ու ան-
կէ Ենակին երեք որդիները վռ-
ռնտեց:
Եւ Բենիամինի որդիքը՝ Երու- 21
սաղէմի մէջ բնակող Յեբուսա-
ցիները չվռնտեցին. ու Յեբու-
սացիք Բենիամինի որդւոցը հետ
Երուսաղէմի մէջ բնակեցան մին-
չև առ օրս:
Եւ Յովսեփին տունն ալ Բե- 22
թէլի վրայ եկան. ու Տէրը անոնց
հետն էր: Եւ Յովսեփին տունը՝ 23
Բեթէլը լրտեսեցին. (ու ան-
քաղաքին անունը առաջուց Լուզ
էր.) Եւ պահապանները մարդ 24
մը տեսան որ ան քաղաքէն կ՚ել-
լէր, ու անոր բսին. Շնորհք բեր,
քաղաքը մտնելու կողմը մեզի
ցուցուր, ու քեզի ողորմութիւն
կ՚ընենք: Եւ անիկայ՝ քաղաքը 25
մտնելու կողմը ցուցուց անոնց.
ու քաղաքը սուրի բերանէ անցու-
ցին, բայց ան մարդը և անոր բոլոր
ազգատոհմը թող տուին. Ու ան 26
մարդը Քետացւոց երկիրը գնաց,
և հոն մէկ քաղաք մը շինեց, ու
անոր անունը Լուզ կոչեց. Ա-
մինչև առ օրս անոր անունը սա է:
Ութ Մանասէն Բեթսանը և ա- 27

նոր գիւղաքաղաքներըը, Թամնաքը ու անոր գիւղաքաղաքներըը, Գամզի բնակիչներըը և անոր գիւղաքաղաքներըը, Յեբղաամի բնակիչներըը ու անոր գիւղաքաղաքներըը, Մակեդոմի բնակիչներըը ու անոր գիւղաքաղաքներըը չզարձաւ. և Քանաանացիք կամակրութեամբ աս երկրին մէջ բնակեցան։ 28 Ու երբոր Իսրայէլը ուժգնացաւ, Քանաանացիներըը հարկատու ըրաւ, բայց զանոնք բոլորովին չվռնտեց։

29 Եփրեմն ալ՝ Գազերի մէջ բնակող Քանաանացիներըը չվռնտեց, ու Քանաանացիք անոր հետ Գազերի մէջ բնակեցան։

30 Զաբուղոնը՝ Կեդրոնի բնակիչներըը և Նաաղոլի բնակիչներըը չվռնտեց, ու Քանաանացիք անոնց մէջը բնակելով, հարկատու եղան։

31 Ասերը՝ Ակքոյի բնակիչներըը, ու Սիդոնի, Աքզաբի, Աքզիբի, Եղբայի, Աֆեկի ու Րոսոբի 32 բնակիչներըը չվռնտեց. Հապա Ասերեանք՝ այն երկրին բնակող Քանաանացւոց մէջը բնակեցան, որովհետև զանոնք չվռնտեցին։

33 Նեփթաղիմը՝ Բեթսամիսի բնակիչներըը ու Բեթանաթի բնակիչներըը չվռնտեց, հապա այն երկրին բնակող Քանաանացւոց մէջը բնակեցաւ. և Բեթսամիսին ու Բեթանաթին բնակիչներըը անոր հարկատու եղան։

34 Եւ Ամորհացիք՝ Դանի որդիները լեռան վրայ նեղը ձգեցին, քանզի անոնց թող չտուին որ 35 հովիտները իջնեն։ Ու Ամորհացիք կամակորութեամբ Հարես լեռը, Այալոնի ու Սաղաբինի մէջ բնակեցան. բայց երբոր Յովսեփեան տանը ձեռքը ուժգնացաւ, 36 անոնք հարկատու եղան։ Եւ Ամորհացւոց սահմանը՝ Ակրաբիմի ելքէն՝ Վէմէն ի վեր էր։

ԳԼ. Բ

1 Ա Եւ Տէրոջը հրեշտակը Գաղգաղայէն Բոքիմը ելաւ, ու ըսաւ. Ձեզ Եգիպտոսէն հանեցի, և ձեզ ան երկիրը բերի, որուն համար ձեր հայրերուն երդում ըրի. ու ըսի որ՝ Ձեզի հետ ըրած ուխտս յաւիտեան պիտի չաւլեմ. 2 Եւ ասիկա երկիրին բնակչացը հետ դաշնակցութիւն մի՛ ընէք, անոնց սեղանները փըլցուցէք. բայց դուք իմ խօսքիս հնազանդութիւն չըրիք. ինչո՞ւ համար աս բանը ըրիք։ 3 Ես ալ ըսի. Զանոնք ձեր առջևէն պիտի չվռնտեմ, հապա անոնք ձեզի թշնամի, ու անոնց աստուածները ալ ձեզի որոգայթ պիտի ըլլան։ 4 Ու երբոր Տէրոջը հրեշտակը՝ բոլոր Իսրայէլի որդւոցը աս խօսքերը բսաւ, ժողովուրդը ձայնը վերցնելով՝ լացաւ։ 5 Եւ ան տեղին անունը Բոքիմ կոչեցին. ու հոն Տէրոջը զոհ մատուցին։

6 Ու երբոր Յեսու ժողովուրդը արձակեց, Իսրայէլի որդիքը՝ ամէն մէկը իր կալուածքը գնաց, երկիրը ժառանգելու համար։ 7 Եւ ժողովուրդը՝ Յեսուին բոլոր օրերուն մէջ, ու Յեսուէն ետքը ողջ մնացողները, և Իսրայէլի համար Տէրոջը բրած ամէն մեծ գործերը տեսնող ծերերուն բոլոր օրերուն մէջ Տէրոջը ծառայեցին։ 8 Եւ Տէրոջը ծառան Յեսու Նաւեան՝ հարիւր տասը տարեկան մեռաւ. 9 Ու զանիկայ իր ժառանգութեանը սահմանին մէջ Գաաս լեռանը հիւսիսային կողմը՝ Եփրեմի լեռը Թամնաթ Հարեսին մէջը թաղեցին։ 10 Եւ ան դարուն բոլոր մարդիկներըը իրենց հայրերուն խառնուեցան. ու ա նոնցմէ ետքը մեկ ուրիշ սերունդ մը եղաւ, որ Տէրը ու Իսրայէլի համար անոր բրած գործքերը չճանչցան։

11 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրին, ու Բահաղիմը պաշտեցին. 12 Եւ թողուցին իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը, որ զիրենք Եգիպտոսի երկրէն հանած էր, ու օտար աստուածներու ետևէ գացին, այսինքն իրենց

բոլորտիքը եղող ազգաց դանդ մը
ատելացնելուն, ու անոնց ալ
կըրոպագութիւն ըլլին, և Տէրը
15 պրպտացին։ Եւ Տէրը թո-
ղացին, և Բահազը ու Ատտա-
14 րոթները պաշտեցին։ Եւ Տէրոջը
բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բոր-
բոքեցաւ, ու զանոնք կողոպտիչ
ներուն ձեռքը մատնեց, ու զա-
նոնք կողոպտեցին. և զանոնք
շրջակայ թշնամիներուն ծախեց,
ու ալ չեմին կրնար իրենց թըշ-
15 նամիաց առջևը կայնիլ։ Ո՛ւր որ
երթային, Տէրոջը ձեռքը անոնց
վրայ էր չարիք ընելու համար,
ինչպէս որ Տէրը խօսեր էր, և
ինչպէս որ անոնց երդում ըրեր
էր. ու խիստ մեծ նեղութեան
մէջ կային։
16 Եւ Տէրը դատաւորներ հա-
նեց, որոնք կողոպտիչներուն ձեռ-
17 քէն ազատեցին զանոնք։ Սակայն
իրենց դատաւորներուն ալ մտիկ
չըրին, ու օտար աստուածներու
հետևէ էրթալով պոռնկութիւն ը-
րին, ու անոնց երկրպագութիւն
ըրին. շուտով խոտորեցան այն
ճամբայէն որուն մէջը իրենց հայ-
րերը կը քալէին Տէրոջը հրամանք
ներուն հնազանդելով. բայց ա-
18 նոնք այնպէս չըրին։ Ու երբոր
Տէրը անոնց դատաւորներ կը հա-
նէր, Տէրը դատաւորին հետը
ըլլալով՝ դատաւորին բոլոր օրե-
րը՝ զանոնք իրենց թշնամիներուն
ձեռքէն կ'ազատէր. քանզի ա-
նոնց նեղութիւն տեսնելուն ու
չարչարողներուն երեսէն՝ ա-
նոնց հեծութիւններուն համար
19 Տէրը կը զղջար։ Ու երբոր ան
դատաւորը մեռնէր, կը դառնա-
յին նորէն օտար աստուածնե-
րու հետևէ կ'երթային, զանոնք
կը պաշտէին, և անոնց երկրը-
պագութիւն կ'ընէին, ու իրենց
հայրերէն աւելի անօրէնութիւն
կ'ընէին. իրենց չար գործերէն,
ու իրենց ծուռ ճամբայէն չէին
20 դառնար։ Ուստի Տէրոջը բար-
կութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբո-
քելով՝ ըսաւ. Որովհետև ա-
զգը՝ իրենց հայրերուն պատ-
ուիրած ուխտս զանց ընելով՝ իմ
ձայնիս հնազանդութիւն չըրին,
էս ալ այսուհետև անոնց ա- 21
ջևէն բնաւ մէկը պիտի չվռնը-
ուեմ ան ազգերէն, որոնք Յեսու
իր մեռած ատեննը թողուց, Որ- 22
պէս զի անոնցմով Իսրայէլը փոր-
ձեմ, թէ արդեօք իրենց հայրե-
րուն պէս զգուշութիւն պիտի
ընեն Տէրոջը ճամբան քալելու,
թէ չէ։ Ուստի Տէրը ան ազգե- 23
րը թողուց առաւ, և շուտով չվռ-
նըուեցաւ, ու զանոնք Յեսուին
ձեռքը չմատնեց։

ԳԼ. Գ

Եւ ասոնք են ան ազգերը՝ ո- 1
րոնք Տէրը թողուց առաւ, որ ա-
նոնցմով Իսրայէլը՝ այսինքն Քա-
նանացւոց բոլոր պատերազմները
ամէն չգիտցողները փորձէ. (Մի- 2
այն ասոր համար՝ որ Իսրայէլի
սերունդը՝ մանաւանդ ա-
ռաջուց չգիտցողները պատե-
րազմ տեսնին ու գիտնան.) Փի- 3
ղշտացւոց հինգ նախարարու-
թիւնները, և բոլոր Քանանացի-
ները, ու Սիդոնացիները, Լի-
բանան լեռը բնակող Խևացիներ-
ը, Բաալհերմոն լեռնէն մինչև
Եմաթի մուտքը։ Անոնցմով պի- 4
տի փորձէր Իսրայէլը, որ գիտ-
նայ թէ արդեօք պիտի հնազան-
դին Տէրոջը պատուիրանքներուն,
որոնք Մովսէսին ձեռքովը անոնց
հայրերուն հրամայեր էր։
Եւ Իսրայէլի սերունդը՝ Քանա- 5
նացւոց, Քետացւոց, Ամորհա-
ւոց, Փերեզացւոց, Խևացւոց ու
Յեբուսացւոց մէջը բնակելնուն,
Եւ անոնց աղջիկները իրենց կը- 6
նիկ առին, ու իրենց աղջիկները
ալ անոնց որդոցը տուին, և անոնց
աստուածները պաշտեցին։ Ու 7
Իսրայէլի սերունդը՝ Տէրոջը աչքին
չարութիւն ըրին, և իրենց Տէր
Աստուածը մոռնալով՝ Բահա-
ղիմը ու Աստարովթը պաշտեցին։
Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրա- 8
յէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զա-

նոյնք Միջագետի Քուսարսաթեմ թագաւորին ձեռքը մատնեց. և Իսրայէլի որդիքը ութը տարի ծառայեցին Քուսարսաթեմին:

9 Եւ երբ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին, ու Տէրը Իսրայէլի որդուոյը փրկիչ մը հանեց, Քաղեբին պզտիկ եղբօրը Կենազին որդին Գոթոնիէլը, որ 10 զանոնք ազատեց: Եւ Տէրոջը Հոգին անոր վրայ ըլլալով՝ Իսրայէլի մէջ դատաւորութիւն կ՚ընէր. ու երբոր պատերազմի ելաւ, Տէրը՝ Միջագետի Քուսարսաթեմ թագաւորը անոր ձեռքը տուաւ. և անոր ձեռքը Քուսարսաթեմին դէմ զօրացաւ: 11 Ու երկիրը քառասուն տարի հանդստացաւ. և Կենազեան Գոթոնիէլը մեռաւ:

12 Ու Իսրայէլի որդիքը նորէն Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրին. և Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընելնուն համար՝ Տէրը Մովաբի Եգլոն թագաւորը Իսրա- 13 յէլին դէմ ուժովցուց. Եւ անիկայ՝ Ամմոնի ու Ամաղեկի որդիքը իր քովը ժողվեց, և գնաց Իսրայէլը զարկաւ, ու Երմաւենէ- 14 ացոց քաղաքին տիրեց: Եւ Իսրայէլի որդիքը Մովաբի Եգլոն թագաւորին ծառայութիւնը ըրին:

15 Ու Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին. և Տէրը անոնց մէկ փրկիչ մը հանեց, Բենիամինեան Գերայի որդին Ահուդը՝ որ ա- հեկազործ էր. ու Իսրայէլի որդիքը անոր ձեռքովը՝ Մովաբի Եգլոն թագաւորին ընծայ խրը- 16 կեցին: Եւ Ահուդ մէկ կանգնաչափ երկայնութեամբ երկայրի սուր մը շինեց իրեն, ու զանիկայ լանջերուն տակէն իր ա- 17 զդրին վրայ կապեց: Եւ ընծան Մովաբի Եգլոն թագաւորին տարաւ. (ու Եգլոն խիստ 18 գեր մարդ մըն էր.) Ու երբոր ընծան տուաւ լմընցուց, ընծան կրող մարդիկները հետ խրկեց: 19 Եւ ինքը Գազգազայի մօտ եղած քարահանքէն հետ դարձաւ, ու ըսաւ. Ո՛վ թագաւոր՝ քեզի մէկ ծածուկ խօսք մը ունիմ. և անիկայ ըսաւ. Լո՛ւռ կեցիր. ու բոլոր անոր քովը եղողները դուրս ելան: Եւ Ահուդ անոր 20 քովը մտաւ. ու անիկայ նրստաւ իր իրեն յատկացեալ ամառնային վերնատունը մէջ. և Ահուդ անոր ըսաւ. Քեզի Աստուծոյ կողմանէ մէկ խօսք մը ունիմ. ու անիկայ աթոռին վրայէն ելաւ: Եւ Ահուդ իր ձախ 21 ձեռքը երկընցնելով՝ սուրը իր ազդրին վրայէն քաշեց, ու անոր փորը խոթեց, Այնպէս որ՝ 22 երկաթին հետևէն կոթն ալ ներս մտաւ. ու գիրուցը երկաթը բռնեց, անանկ որ՝ սուրը անոր փորէն չկրցաւ հանել, ու աղբը դուրս ելաւ: Եւ Ահուդ սրահը 23 ելաւ, ու վերնատունը դռնակները անոր վրայէն գոցեց՝ ու կղպեց. Եւ ինքը ելաւ գնաց: Ու անոր 24 ծառանները գալին նայեցան՝ որ ահա վերնատունը դռնակները կղպուած էին. ու ըսին. Անկասկած անոնք պարկեշտութիւն իրենց ակին մէջը հարկաւորութեան գացած է: Եւ անոնք սպասե- 25 ցին, մինչեւ որ ամչցան. բայց ահա վերնատունը դռնակները չէր բանար. ու բանալին առին բացին. և ահա իրենց տէրը գետնի վրայ ինկած մեռած էր: Ու 26 քանի որ անոնք կը տարակուսէին, Ահուդ փախաւ, և քարահանքէն անցնելով՝ ազէ առազէ Սէիրա հասաւ:

Ու երբոր հասաւ, Եփրեմի 27 լեռանը վրայ փող հնչեցուց. և Իսրայէլի որդիքը անոր հետ անլեռնէն վար իջան, ու ինքը անոնց առջեւէն երթալով: Եւ ա- 28 նոնց ըսաւ. Իմ հետևէս եկէք. քանզի Տէրը ձեր թշնամիները՝ Մովաբացիքը ձեր ձեռքը տուաւ. ուստի անոր հետևէն իջան, և Մովաբին ազատները՝ Յորդանանու անցքերը բռնեցին, ու մարդ մը անցնել չտուին որ մարդ մը անցնի: Եւ 29

ան ժամանակը Մովաբէն՝ ասոր հալապի չափ մարդ կոտրեցին , որոնց մէկէն ալ չազատեցաւ ու զօրաւոր մարդիկներ էին . և մէկը չկրցաւ փախչիլ : 30 Ու ան օրը Մովաբ՝ Իսրայէլին ձեռքին տակը նուաճեցաւ , ու երկիրը ան տասն տարի հանգստացաւ :

31 ԵՒ անկէ ետև՝ Անաթին որդին Սամեգարը եղաւ , ու եղներու խթանով մը փղշտացիներէն վեց հարիւր մարդ կոտրեց . և ասիկայ ալ Իսրայէլը ազատեց :

ԳԼ. Դ

1 ԵՒ Աւոդին մեռնելէն ետքը՝ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը առջեւը նորէն չարութիւն ըրին : 2 Ու Տէրը մատնեց զանոնք Քանանացւոց Յաբին թագաւորին ձեռքը , որ Հասորի մէջ կը թագաւորէր . և անոր զօրապետը Սիսարան էր , ու ազգաց Աղիսոթին մէջը կը բնակէր : 3 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը աղաղակեցին . քանզի անիկայ ինը հարիւր երկաթէ կառքեր ունէր . որ անիկայ քանի տարի Իսրայէլի որդիքը սաստիկ նեղէց :

4 Եւ անատնը Դեբօրա մարգարէուհին՝ Ղապիդովթի կինիկը՝ Իսրայէլի մէջ գատաւորութիւն 5 կ՚ընէր : Ու անիկայ Եփրեմի լեռանը վրայ՝ Ռամայի ու Բեթէլի մէջտեղը՝ Դեբօրայի արմաւենիին տակը կը բնակէր . և Իսրայէլի որդիքը գատաստանի համար անոր կ՚երթային : 6 Ու Դեբօրա մարդ խրկեց , և Ղեդեմաղիմի կադեսէն Աբինոամի որդին Բարակը կանչեց , ու անոր ըսաւ . Իսրայէլի Տէր Աստուածը չէ՞ր չհրամայեր՝ ըսելո՝ գնա՝ Թաբօր լեռը երթալ , ու Ղեդեմաղիմի որդւոցմէ և Զաբուղոնի որդւոցմէ քու հետդ տասը հազար մարդ առ , 7 Ու ես՝ Յաբինին զօրապետը Սիսարան , և անոր կառքերը ու զօրաց բազմութիւնը քու դիմացդ պիտի հանեմ Կիսոն հեղեղատին քովը , ու զանիկայ քու ձեռքդ պիտի մատնեմ : 8 Բարակ անոր ըսաւ . Թէ որ դուն ալ իմ հետս երթաս , կ՚երթամ . բայց թէ որ իմ հետս չերթաս , չեմ երթար : 9 Եւ անիկայ ըսաւ . Անշուշտ ես քու հետդ պիտի երթամ . բայց քու երթալդ Ճամբուդ մէջ գուն փառք մը չես առներ , քանզի Տէրը Սիսարան մէկ կնկան մը ձեռքը պիտի մատնէ : Ու Դեբօրա երաւ Բարակին հետը Կադէս գնաց : 10 Եւ Բարակ՝ Զաբուղոնը ու Ղեդեմաղիմը Կադեսի մէջ ժողվեց , և տասը հազար մարդով երաւ . Դեբօրան ալ անոր հետը երաւ :

(11 Ու Մովսեսին անեղբօրը Յոթրոբաբին որդիները կինեցի՝ կինեցիներէն զատուեր էր , ու իր վրաններ կադեսի մօտ՝ Նաւանիմի կաղնիին քովը կանգներ էր :)

12 Ան առնեն Սիսարային իմացուցին , որ Աբինոամի որդին Բարակը Թաբօր լեռը ելեր է : 13 Եւ Սիսարա իր բոլոր կառքերը՝ ինը հարիւր երկաթէ կառքերը , ու իր հետը եղող բոլոր զօրքը՝ ազգաց Աղիսոթին կիսան հեղեղատը ժողվեց :

14 Եւ Դեբօրա ըսաւ Բարակին . Ոտ՚ելլէ , քանզի Տէրը այսօր Սիսարան քու ձեռքդ մատնեց . միթէ Տէրը քու առջեւդ չելաւ : Ու Բարակ Թաբօր լեռնէն իջաւ , և իր հետը տասը հազար մարդ կար : 15 Ու Տէրը՝ Սիսարան , և բոլոր կառքերը , ու բոլոր բանակը՝ Բարակին առջեւը սուրի բերնով խռովեցուց . և Սիսարա կառքէն վար իջաւ , ու ոտքով փախաւ : 16 Եւ Բարակ՝ կառքերը ու բանակը մինչեւ ազգաց Աղիսոթը հալածեց , ու Սիսարային բոլոր բանակը սուրի բերնով ինկաւ , ու մարդ մը չմնաց :

17 Եւ Սիսարա ոտքով՝ Կինեցի Քաբերին կնկանը Յայելին վրանը փախաւ , քանզի Հասորի Յաբին թագաւորին՝ ու Կինեցի Քա-

բերին տանը մեջտեղը խաղաղա-
18 թիւն կար : Ուստի Յայէլ մի-
ստան դիմաւորելու ելաւ , ու ա-
նոր բաւ . Տէր իմ՝ դարձիր , ին-
ձի դարձիր , մի վախնար : Ուստի
անիկայ դէպ ի վրանը անոր դար-
ձաւ , և ինչը գանիկայ մէկ լա-
19 թալ մը ծածկեց : Ու անիկայ
հինգանը բաւ . Շնորհք ըրէ՝ ին-
ձի քիչ մը ջուր տուր որ խմեմ ,
քանզի ծարաւած եմ : Ան ալ կա-
թին տիկը բացաւ , ու անոր
խմցուց . եւքը գանիկայ ծած-
20 կեց : Եւ անիկայ հինգանը բաւ ,
Վրանին դուռը կեցիր , ու թէ
որ մարդ մը գայ , քեզի հարցը-
նէ՝ ու բսէ թէ՝ Ա՛ս տեղը մարդ
21 կա՞յ , Չկայ բսես : Ու Քաբերին
հինգիկը Յայէլ վրանին մէկ ցիցը
առաւ , և ուռն ալ ձեռքը բըռ-
նելով՝ կամացուկ մը անոր քովը
գնաց , ու ցիցը անոր ծամերուը
մխելով՝ մինչև գետինը գամեց ,
և անիկայ յոգնած ըլլալուն հա-
մար խորտնկ քնոյ մէջ եր . այս-
22 պէս մեռաւ : Եւ ահա Բարակը՝
Սիսարային հառեցն կը վազէր . և
Յայէլ գանիկայ դիմաւորելու ե-
լաւ , ու անոր բաւ . Եկիր , քո
փընտռած մարդդ քեզի ցուցը-
նեմ : ու անիկայ հետ նեբա
մտաւ , և ահա Սիսարան մեռած
պառկեր եր , ու ցիցը անոր ծա-
մերերին մէջն եր :
23 Եւ Աստուած ան օրը Քանա-
նացւոց Յաբին թագաւորը Իս-
րայէլի որդւոց առջեր կորստը-
24 տաբ : Ու Քանանացւոց
Յաբին թագաւորին դէմ Իսրա-
յէլի որդւոց ձեռքը օրէ օր կը
զօրանար , մինչև որ Քանանաց-
ւոց Յաբին թագաւորը բնաջինջ
ըրին :

ԳԼ . Ե

1 Եւ ան օրը Դեբօրան ու Ա-
բինոամի որդին Բարակը՝ երգե-
ցին ու բսին .
2 Իսրայէլի զօրավարացը առաջ
նորգ ելան , ու ժողովուրդին յօ-
ժարակամ անձնանուէր ըլլալուն
համար՝ Տէրը օրհնեցէք : Ո՛վ 3
թագաւորներ՝ մտիկ ըրէք , ով
նախարարներ՝ ականջ դրէք . ես
Տէրոջը պիտի երգեմ , Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն սաղմոս պիտի
բանամ : Ո՛վ Տէր՝ երբոր դուն Սէ- 4
իրէն ելար , ու Եդոմի դաշտէն
հուսկին , երկիրը շարժեցաւ , եր-
կինքը անձրև աւազաց , ամպերն
ալ ջուր կաթեցուցին : Տէրոջը 5
երեսէն լեռները հալեցան . Իս-
րայէլի Տէր Աստուծոյն երեսէն
Սինան ալ հալեցաւ : Անաթի որ 6
դարձան Սամեգարին օրերը՝ Յայէ-
լին օրերը՝ մեծ ճամբաները ան-
կոխ էին , ու ճանապարհորդները
խոտորնակ ճամբաներէ կ՚երթա-
յին : Իսրայէլի մէջ զօրավարները 7
չմնացին , չմնացին , մինչև որ ես
Դեբօրա ելայ , մինչև որ ելայ
Իսրայէլի մէջ մայր ըլլալու : Նոր 8
աստուածներ ընտրեցին . անա-
ւենը էրեսնոյ գտնելուն մէջ պա-
տերազմ եղաւ . արդեօք Իսրայէ-
լի քառասուն հազար զօրքին մէ-
ջէ վահան կամ նիզակ երեցա՞ւ :
Իմ սիրտս Իսրայէլի իշխանները 9
բուն վայ է , ով ժողովուրդին
անձնանուէր եղողները . Տէրը
օրհնեցէք : Ձերմակ էշերու վրայ 10
հեծնողներ , գատաստանին առեա-
նը նստողներ , ու ճամբու վրայ
պտըտողներ՝ զրուցեցէք , Աղեղ 11
նետողներուն ձայնէն ջուր հանե-
լու տեղերուն մէջ . հոն Տէրոջը
արդարութիւնները , ու Իսրայէ-
լի մէջ անոր զօրավարացը արդա-
րութիւնները պատմեն . անատա-
նը Տէրոջը ժողովուրդը դռները
իջան : Արթնցիր , արթնցիր ով 12
Դեբօրա , արթնցիր , արթնցիր ,
ու երգ բսէ . ով Բարակ՝ ելիր .
ով Աբինոամի որդի՝ քու գերու-
թիւնդ գերի բռնէ : Անատանը 13
փախստականները ժողովուրդին
զօրաւորներուն վրայ յարձակե-
ցան . Տէրը ինծի հետ զօրաւոր-
նեցաւ գէմ իշա : Եփրեմի արմ- 14
մատէն եղողները՝ Ամաղեկին վը-
րայ եկան . Բենիամինը քու հետ-
եւդ քու ժողովուրդիդ մէջ էին .

Մոքիրէն իշխաններէ, ու Զաբուղոնէն գրչի գրչէ բռնողներ ի-
15 նէն։ Եւ Խաբարի զօրավարներըն Դեբօրային հետ, ու Խաբարն ալ Բարակին պէս՝ իր ապերասը հո-
վիտը խրկուեցաւ. Ռուբենի ահմինեանն մէջը մեծ յուզմունք
16 կար. Ինչո՞ւ համար վառարանե-
նաց մէջը նստար, որ հօտերուն մայելը լսես։ Ռուբենի ահմի-
նեանն մէջը մեծ տարակուսանք
17 կար։ Գաղաադը Յորդանանու անդին կողմը կը բնակէր, ու Դանը ինչո՞ւ համար նաւերու մէջ պանդուխտ մնաց։ Ասերը ծո-
վեզրէն եզերքը կը նստէր, ու իր նաւահանգիստներուն քովը կը
18 բնակէր։ Զաբուղոնը ու Նեփ-
թաղիմը այնպէս ժողովուրդ մըն է, որ դաշտին բարձր տեղանքը՝ կենդանի մահուան վտանգի մէջ կը
19 դնէ։ Թագաւորները եկան, պա-
տերազմ ըրին, անաւոնը Քանա-
նացւոց թագաւորները Մակեդ-
դովի ջուրին քովը՝ Թանաքի մէջ պատերազմ ըրին, առակ չշահե-
20 ցան։ Երկինքէն պատերազմ ը-
րին. աստղերը իրենց շրջանին-
քէն՝ Սիսարային դէմ պատերազմ
21 ըրին։ Կիսան հեղեղատը՝ ան հին հեղեղատը՝ Կիսան հեղեղատը զա-
նոնք քշեց տարաւ։ Ո՛վ իմ անձս՝
22 անոնց զօրաթիւնը կոխեցիր։ Ա-
ռաւոնը ձիերուն սմբակներըն՝ առ-
տիկ վազելնուն համար կատ կը-
ռար եղան, զօրաւորներուն վազ-
23 ցելնելը։ Տէրոզը հրեշտակը ը-
ռաւ. Մարոզը նզովեցէք, անոր բնակիչներըն առտիկ նզովեցէք. քանզի Տէրոջը օգնութեան՝ զօ-
րաւոր Լընտիներուն դէմ՝ Տէրո-
24 ջը օգնութեան չերթան։ Կենեցի Քաբերին կնիկը Յայէլ՝ կնիկներ-
ուն մէջը օրհնեալ ըլլայ, վրաննե-
րուն մէջ բնակող կնիկներէն աւելի օրհնեալ
25 ըլլայ։ Սիսարան ջուր ուզեց, կաթ տուաւ, իշխանաց ամանով
26 վը կոգի մատուց։ Անիկայ իր ձեռքը ցիցին, ու իր աջ ձեռքը՝ հիւսան ուռին երկրպագուց, և
Սիսարային զարնելով գլուխը ճեղքեց, ու ծակը անոր ծամելը-
քը մեխելով խոցեց։ Անիկայ ծռ-
27 ուեցաւ, յայէլին առքերուն մէջը ինկաւ փռուեցաւ. առքերուն մէջը ծռուեցաւ ինկաւ, ուր որ ծռուեցաւ, հոն մեռած ինկաւ։
Սիսարային մայրը պատուհանէն 28
նայեցաւ, ու վանդակին ետեւէն կանչվըռտեց. ինչո՞ւ համար ա-
նոր կառքը կ'ուշանայ գալու. ինչո՞ւ անոր կառքերուն քայլերը
ետ կը մնան։ Անոր խնամուուն 29
ախկիմներըը անոր պատասխան տու-
ին. ինքն ալ իր խօսքերուն պա-
տասխանը իրեն կը տար. Ան- 30
շուշտ անոնք աւար գտան, ղա-
նիկայ բաժնելու վրայ են. ամէն
կարիճի համար՝ մէկ կամ երկու
աղջիկ, Իսկ Սիսարային համար՝
գոյնզգոյն աւար մը, գոյնզգոյն
նկարազարդ աւար մը, երկու
կողմը բանուած ու գոյնզգոյն
վիշապներ աւար ասոր պէսէ ըն-
ան։ Ո՛վ Տէր՝ քու բոլոր թշնա- 31
միներդ այսպէս կորսուին. իսկ
զՆիկայ սիրողները, իր զօրու-
թեամբը ելլող արեւուն պէս ըլ-
ան։

Ու երկիրը քառասուն տարի հանգստացաւ։

ԳԼ. Ջ

Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը 1
առջեւը չարութիւն ըրին. ու Տէ-
րը զանոնք եօթը տարի Մադի-
անացւոց ձեռքը մատնեց։ Եւ 2
Մադիանացւոց ձեռքը Իսրայէլի
վրայ ուժգնցաւ. ու Իսրայէլի որ-
դիքը Մադիանացւոց պատճառ-
ը՝ իրենց համար լեռներու մէջ
խոռոչներ, քարայրներ և պատ-
նէշներ շինեցին։ Ու երբոր Ի- 3
սրայէլացիք սերմ կը ցանէին, Մա-
դիանացիք անոնց վրայ կ'ելլէին.
և Ամաղեկացիք ու արեւելքի բը-
նակիչներն ալ կ'ելլէին. Եւ անոնց 4
դէմ բանակ կազմելով գետնին
բերքը կ'ապրեին մինչեւ Գազա,
ու Իսրայէլին ապրուստ մը չեն
թողուր, ոչ ոչխար, ոչ արջառ

3 և ո՛չ ևշ, զանգի անունք իրենց
հօտերուվը ու վրաններուվը կ՚ելլե-
ին, և մարախի պէս բազմու-
թեամբ կու գային. թէ անունք
և թէ անոնց ուղտերը չէին
համրուելր. ու Իսրայէլ երկիրը
կու գային զանիկայ աւերելու հա-
6 մար: Եւ Իսրայէլը Մադիանաց-
ւոց պատճառաւ բնաւ աղքատա-
ցաւ. Ու Իսրայէլի որդիքը Տէ-
րոջը աղաղակեցին:
7 Ու երբոր Իսրայէլի որդիքը
Տէրոջը աղաղակեցին Մադիանաց-
8 ւոց պատճառաւ, Տէրը Իսրա-
յէլի որդւոցը մէկ մարգարէ մը
իրկեց. ու անոնիկայ ըսաւ անոնց.
Իսրայէլին Տէր Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ. Ես ձեզ Եգիպտոսէն
հանեցի, ու ձեզ ծառայութեան
9 տուներէն դուրս բերի, Եւ ձեզ
Եգիպտացւոց ձեռքէն, ու բոլոր
ձեզի նեղութիւն տուողներուն
ձեռքէն ազատեցի, և զանոնք
ձեր առջևէն վռնտելով՝ անոնց
10 երկիրը ձեզի տուի. Ու ձեզի ը-
սի. Ես եմ ձեր Եհովայ Աստ-
ուածը. մի վախնաք Ամորհայ-
ւոց աստուածներէն, որոնց երկ-
րին մէջ կը բնակիք. բայց դուք
իմ ձայնս մսիկ չըրիք:
11 Եւ Տէրոջը հրեշտակը եկաւ,
ու Աբիեզերեան Յովասին բևեհ-
նիին տակը նստաւ, որ Եփրայիմ
մէջն էր. ու անոր որդին Գե-
դէոնը հնձանին մէջ ցորեն կը
ծեծէր՝ Մադիանացւոց երեսէն
12 փախչելնուս համար: Եւ Տէրո-
ջը հրեշտակը անոր երևցաւ, ու
ըսաւ. Ո՛վ զօրաւոր կարիճ, Տէ-
13 րը քու հետդ է: Եւ Գեդէոն
անոր ըսաւ. Ո՛հ՝ Տէր իմ, թէ որ
Տէրը մեր հետն է, ինչու համար
ատ բոլոր բաները մեր գլուխը
եկաւ. և ո՞ր են անոր ամէն հր-
թաչքները, որոնք մեր հայրերը
մեզի կը պատմէին՝ ըսելով թէ՝
Տէրը մեզ Եգիպտոսէն հանեց.
բայց հիմա Տէրը մեզ երեսէ ձը-
դեց, ու մեզ Մադիանացւոց
14 ձեռքը մատնեց: Եւ Տէրը անոր
նայեցաւ, ու ըսաւ. Ատ քու զօ-
րութիւնովդ գնա՛, որ Իսրայէլը
Մադիանացւոց ձեռքէն ազա-
տես. չէ որ ես քեզ իրկեցի: Ու
15 անիկայ անոր ըսաւ. Ո՛հ՝ Տէր
իմ, Իսրայէլը ինչո՞վ ազատեմ.
ահա իմ ազգատոհմս Մանասէի
չեղէն պիտի աղքատն է, ու ես
իմ հօրս տանը պիտի պզտիկն եմ:
16 Եւ Տէրը անոր ըսաւ. Ես ան-
շուշտ քու հետդ պիտի ըլլամ,
ու Մադիանը մէկ մարդու մը
պէս պիտի պարնես: Եւ անիկայ
17 անոր ըսաւ. Կ՚աղաչեմ. թէ որ
ես քու աչքիդ առջևը շնորհք
գտայ, ինծի նշան մը ցուցուր,
որ քիփաո ընդ ինծի հետ խօսող
դուն ես: Կ՚աղաչեմ որ աս-
18 կէ չերթաս, մինչև որ ես քեզի
գամ, իմ ընծան բերեմ, ու քու
առջևդ դնեմ: Եւ անիկայ ը-
սաւ. Ես կը սպասեմ, մինչև որ
դուն դառնաս: Ու Գեդէոն
19 ներս մտաւ, այծեքրէն ուլ մը և
մէկ արգու ալիւրէ բաղարջ շը-
թեր պատրաստեց. միսը սակա-
ռի մը մէջ դրաւ, ու արգանակին
ալ պատկի մը մէջ դրաւ, և ա-
նոր առջևը հանեց բևեհնիին
տակը՝ ու անոր մատուց: Եւ Աս-
20 տուծոյ հրեշտակը անոր ըսաւ.
Միսը ու բաղարջ շօթեները առ,
ատ վէմին վրայ դիր, ու արգա-
նակը թափէ: Եւ անիկայ անանկ
ըրաւ: Եւքը Տէրոջը հրեշտակը
21 իր ձեռքի գաւազանին ծայրը եր-
կընցուց, ու միսին և բաղարջ
շօթերուն դպաւ. ու վէմէն կը-
րակ ելլելով՝ միսը և բաղարջ շո-
թերը այրեց. ու Տէրոջը հրեշ-
տակը անոր աչքերուն առջևէն
գնաց: Եւ Գեդէոն տեսաւ որ
22 անիկայ Տէրոջը հրեշտակն է. ու
Գեդէոն ըսաւ. Ո՛հ՝ Տէր Եհովայ,
որ Տէրոջը հրեշտակը երես առ
երես տեսայ: Բայց Տէրը ա-
23 նոր ըսաւ. Խաղաղութիւն ըլլայ
քեզի. մի վախնար, պիտի չը-
մեռնիս:
Եւ Գեդէոն հոն Տէրոջը սե-
24 ղան մը շինեց, ու անոր անունը
Եհովաշալոմ կոչեց, որ մինչև ա-

օրն՝ Աբիմելեքեանց Եփրայիմ մէջ
ը կեցած է։
25 Եւ ան դիշերը Տէրը անոր ե-
ւաւ ու ըսաւ. Կոտրտէ հօրդ զուարակը՝ ու
եօթը տարեկան երկրորդ զուա-
րակը առ, և քու հօրդ ունե-
ցած Բահաղի սեղանը փլուր,
26 ու քովի անտառն ալ կտրէ. Եւ
աս ապառաժ բարին գլուխը՝ օ-
րինաւոր կերպով քու Տէր Ա-
ստուծոդ սեղան մը շինէ, ու երկ-
րորդ զուարակը առ, և քու
կտրած անտառիդ փայտերովը
27 ողջակէզ ըրէ։ Ու Գեդէօն իր
ծառաներէն տասը մարդ առաւ,
և Տէրոջը իրեն ըսածին պէս ը-
րաւ, ու իր հօրը առնէն, և
քաղաքին մարդիկներէն վախնա-
լով աս բանը ցորեկը ընելու՝ դի-
շերը ըրաւ։
28 Ու երբոր քաղաքին մարդիկ-
ները առաւօտուն կանուխ ելան,
ահաւասիկ Բահաղին սեղանը փլ-
ած, և անոր քովի անտառը
կտրած, ու երկրորդ զուարակը՝
շինուած սեղանին վրայ՝ ողջա-
29 կէզ եղած էր։ Ուստի իրարու
ըսին. Ա՛ս բանը ո՞վ ըրաւ. և
ատկէ մը փնտրտելին ու քննե-
ցին, ու ըսուեցաւ թէ՝ Ա՛ս բա-
նը Յոաեսին որդին Գեդէօնը ը-
30 րաւ։ Եւ քաղաքին մարդիկները
Յոաեսին ըսին. Որդիդ դուրս
հանէ՝ որ մեռնի, քանզի Բահա-
ղին սեղանը փլուցիր, ու անոր
31 քովի անտառը կտրեր է։ Եւ Յո-
աեսն իր վրան եկող բոլոր մար-
դիկներուն ըսաւ. Միթէ Բա-
հաղին իրաւունքը դո՞ւք պիտի
պաշտպանէք, կամ թէ զանիկայ
դո՞ւք պիտի ազատէք. ով որ ա-
նոր իրաւունքը պաշտպանէ, թող
մեռցուի մինչև առաւօտ. թէ որ
անիկայ աստուած է, թող ինքը
իր իրաւունքը պաշտպանէ անոր
դէմ, իր սեղանը փլցնելուն հա-
32 մար։ Եւ նոյն օրը զանիկայ Յե-
րոբաաղ անուանեց. քանզի ը-
սաւ. Թող Բահաղ իր իրաւունքը
պաշտպանէ անոր դէմ, իր սե-
ղանը փլցնելուն համար։

Եւ բոլոր Մադիանացիները, 33
Ամաղեկացիները ու արևելքի
բնակիչները միասին ժողովե-
ցան, ու Յորդանանէն անցնելով՝
Յեզրայելի հովիտին մէջ բանա-
կեցան։ Եւ Տէրոջը Հոգին Գե- 34
դէօնին վրայ հանդչեցաւ, ու ա-
նիկայ փող հնչեցուց, և Աբիե-
զերեանք անոր ետևէն ժողովե-
ցան։ Ու բոլոր Մանասէին տասա- 35
գամաւորները խրկեց, ան ալ ա-
նոր ետևէն ժողովեցաւ. և Ա-
սերին, Զաբուղոնին ու Նեփ-
թաղիմին ալ պատգամաւորներ
խրկեց, ու անոնք դուրս ել անոնք
դիմաւորելու։
Եւ Գեդէօն Աստուծոյ ըսաւ. 36
Թէ որ ըսածիդ պէս Իսրայէլը
իմ ձեռքս ազատելու ես, Ահա՛ 37
ես կաղին մէջը բուրդի գզաթ
մը կը դնեմ, թէ որ միայն գզ-
զաթին վրայ ցօղ՝ ու բոլոր գետ-
նին վրայ չորութիւն ըլլայ, ան-
ատենը պիտի գիտնամ՝ որ ըսա-
ծիդ պէս Իսրայէլը իմ ձեռքս
պիտի ազատես։ Եւ այնպէս ե- 38
ղաւ. վասն զի առաւօտուն կա-
նուխ ելաւ, ու գզաթը քամեց,
և գզաթէն ցօղը հանեց, որ կոնք
մը լեցուն ջուր եղաւ։ Անոտեր 39
նը Գեդէօն Աստուծոյ ըսաւ.
Քու բարկութիւնդ իմ վրաս չը-
բորբոքի, ու միայն աս անգամ
ալ խօսիմ. միայն աս անգամ գզ-
զաթովը փորձեմ. հիմա միայն
գզաթին վրայ չորութիւն, ու
բոլոր գետնին վրայ ցօղ ըլլայ։
Եւ ան գիշերը Աստուած այն- 40
պէս ըրաւ. միայն գզաթին վը-
րայ չորութիւն՝ ու բոլոր գետ-
նին վրայ ցօղ եղաւ։

ԳԼ. Է

Ե՛ւ Յերոբաաղ՝ այսինքն Գե- 1
դէօնը ու անոր հետ եղող բոլոր
ժողովուրդը կանուխ ելան, Հա-
րօդի աղբիւրին քովը բանակե-
ցան, ու Մադիանու բանակը ա-
նոր հիւսիսային կողմը՝ գետ՝ ի
Մօրէի բլուրը՝ հովիտին մէջն էր։
Եւ Տէրը ըսաւ Գեդէօնին. Ու 2

հետ եղալ ժողովուրդը շատ է. 3 էհ ո՜ւղէր Մադիամը անոնց ձեռքը տալ. չզլայ որ Իսրայէլը ինձի դէմ պարծենայ ու ըսէ թէ՝ Իմ ձեռքս զիս ազատեց։ Ուստի հիմա քարոզ կարդալ տաս, որ ժողովուրդը լսէ, ու ըսես. Ո՛վ որ վախնալիս ու երկչոտ է՝ թող դառնայ, և շուտով գաղտ ապրեռնէն երթայ. ու ժողովուրդէն քառասունհինգ հազար հոգի ետ դարձան, ու տասը հազար մնացին։ 4 Եւ Տէրը ըսաւ Գեդէոնին. Ժողովուրդը տակաւին շատ է. ջուրին քովը իջեցուր զանոնք, ու հոն քեզի համար զանոնք փորձեմ. և որուն համար քեզի ըսեմ թէ՝ Ասիկայ քու հետդ երթայ, անիկայ քու հետդ թող երթայ, ու որուն համար քեզի ըսեմ թէ՝ Ասիկայ քու հետդ չերթայ, անիկայ թող չերթայ։ 5 Ուստի ժողովուրդը ջուրին քովը իջեցուց. և Տէրը Գեդէոնին ըսաւ. Ո՛վ որ շունի լափելուն պէս ջուրը լեզուովը լափէ, անիկայ զատ կացնեցընես, ու՛մ որ խմելու համար իր ծունկերուն վրայ ծռի, անիկայ ալ ըսպա 6 կայնեցընես։ Եւ ձեռքը բերանը պանելով լափողներուն թիւը՝ երկու հարիւր մարդ էր. և բոլոր մնացած ժողովուրդը իրենց ծունկերուն վրայ ծռելով խմելու համար։ 7 Եւ Տէրը Գեդէոնին ըսաւ. Ձեն իրենց հարիւր մարդիվնով՝ որոնք ջուրը լափեցին, ձեզ պիտի ազատեմ, և Մադիամը քու ձեռքդ պիտի մատնեմ. ու բոլոր ճայթած ժողովուրդը՝ ա 8 մէն մարդ իր աղը երթայ։ Ուստի ժողովուրդը՝ իրենց ձեռքը պաշար առին և իրենց փողերն ալ։ Եւ Գեդէոն Իսրայէլի բոլոր մարդիկները՝ ամէն մէկը իր վրանը խրկեց, բայց ան իրենց հարիւր մարդը իր քովը պահեց. ու Մադիամու բանակը՝ անոր տակը՝ հովիտին մէջն էր։

9 Եւ նոյն գիշերը Տէրը անոր ըսաւ. Ո՛ւր երթ, ու ասիկ բանակը իջիր. քանզի զանիկայ քու ձեռքդ մատնեցի։ 10 Եւ եթէ որ դուն իջնելուս կը վախնաս, նախ՝ դուն քու ծառադ Փուրային հետ բանակը իջիր. 11 և պիտի լսես թէ անոնք ինչ կը խօսին, անկէետև քու ձեռքերդ պիտի ուժգնանան, որ բանակը իջնես։ Ուստի ինքը և իր ծառան Փուրա՝ բանակին մէջի զինեալներուն ծայրը իջան։ 12 Ու Մադիամը, և Ամաղեկը, ու բոլոր արևելցիները՝ մարախներուն պէս բազմութեամբ հովիտին մէջ պառկեր էին, և անոնց ուղտերը անհամար էին, ու ծովեզրի ղեղերը եղած աւազին չափ շատ էին։ 13 Եւ Գեդէոն հոն երթալով՝ լսեց որ մէկ մարդ մը իր ընկերին երազ կը պատմէր, ու ի՛ըսէր. Ես երազ մը տեսայ. և ահա մէկ գարնիղէն հաց մը գէպ՚ի Մադիամու բանակը կը գլորուէր, և վրանի մը հասնելով՝ զանիկայ զարկաւ, որ ինկաւ. ու գլխիվար գարձուց, և վրանը ինկաւ։ 14 Ուստի ընկերը պատասխան տուաւ, և ըսաւ. Ասիկայ ուրիշ բան չէ, բայց միայն Իսրայէլացի Յոաշի որդւոյն Գեդէոնին սուրը. Աստուած՝ Մադիամը ու բոլոր բանակը անոր ձեռքը մատներ է։

15 Եւ երբոր Գեդէոն երազին պատմութիւնը ու անոր մեկնութիւնը լսեց, Տէրոջը երկրպագութիւն բրաւ, և Իսրայէլին բանակը դարձաւ, ու բաւ. Ո՛ւր երթ, քանզի Տէրը Մադիամու բանակը ձեր ձեռքը տուեր է։ 16 Եւ ան իրեք հարիւր մարդը իրեք գունդի բաժնեցաւ՝ ամէնուն ձեռքը փողեր ու պարապ սափորներ տուաւ, և սափորներուն մէջն ալ ջահեր դրաւ. 17 Ու անոնց ըսաւ. Ինծի նայեցէք՝ և անոնք ըրէք. ու երբոր բանակին եղերքը հասնիմ, ես ինչպէս որ ընեմ, դուք ալ այնպէս ըրէք։ 18 Ու երբոր ես ու բոլոր իմ հետս եղողները՝ փողը հնչեցնենք, ան ատենը դուք ալ բոլոր

բանակին չորս կողմը փողերը հնչեցուցէք, և ըսէք. Տէրոջը ու-
19 գեղեցնին սո՛ւրը։ Եւ Գեդէօն ու անոր հետ եղող հարիւր մարդը՝ կէս գիշերուան պահուն քա-
կիզը՝ երբոր պահապանները նոր դրած էին, բանակին եզերքը հասան, և փողերը հնչեցընելով՝
ձեռքերնուն մէջը եղած սափոր-
20 ները կատարեցին։ Ան ատենը ի-րենք գաւազանն ալ փողերը հնչեցուցին, ու սափորները կատարեցին, ու ձախ ձեռքով՝ չահերը, և աջ ձեռքով՝ փողերը բռնելով հնչեցընելու համար, կը պոռա-
յին ու՝ Ը՛սեբէին. Տէրոջը ու Գե-
21 դեօնին սո՛ւրը։ Եւ ամէն մարդ բանակին բոլորտիքը՝ իր տեղը կայներ էր. ու բոլոր բանակը վազելով և աղաղակելով կը
22 փախչէին։ Ու երբոր ան երեք հարիւր մարդը էրեղոյ փողերը հնչեցուցին, Տէրը բոլոր բանա-կին մէջ ամէն մարդուն սուրը իր ընկերին վրայ դարձուց. և զօրքը մինչև Բեթսեսատա՝ դէպ
ի Սարերան, ու մինչև Աբէլմա-ուլային սահմանը, և Տաբեթը փախաւ։
23 Ու Իսրայէլացիք՝ Նեփթաղի-մէն, Ասերէն և բոլոր Մանասէ-էն ժողովեցան, ու Մադիանաց-
24 ւոց հետևէն ինկան։ Եւ Գեդէօն Եփրեմի բոլոր լեռնակողմը պատգամաւորներ խրկեց, ըսելով. Վա-դիանացիներուն դիմաւորելու իջէք, և անոնց առջևէն ջուրերը բռնեցէք մինչև Բեթբարա, նաև Յորդանանը։ Ու ամբողջ Եփրեմի բո-լոր մարդիկները ժողվուեցան, ու ջուրերը բռնեցին մինչև Բեթ-
25 բարա, նաև Յորդանանը։ Եւ Մադիանաց երկու իշխանները Օրէբը ու Զէբը բռնեցին. Օ-րէբը՝ Օրէբի վէմին քովը մեռ-ցուցին, ու Զէբը՝ Զէբի հնձա-նին քովը մեռցուցին. և Մադի-անայներուն հալածեցին, ու Օ-րէբին և Զէբին գլուխները Գե-դեօնին բերին Յորդանանուն ան-դին կողմէն։

ԳԼ. Ը

Ու Եփրեմացիք անոր ըսին. 1
Այ մեզի ըրած բանդ ի՞նչ պիտի ըլլայ, որ Մադիանաց դէմ պա-տերազմելու գացիր, և մեզ չը-կանչեցիր. ու անոր հետ սաստիկ վէճ ըրին։ Եւ անոնց ը- 2
սաւ. Ես հիմա ձեզի պէս ի՞նչ բան ըրի. Եփրեմին ճռաքաղա-ղիները՝ Աբիեզերի այգեկուռիէն լաւագոյն չէ՞ որ։ Աստուած 3
Մադիանաց իշխանները՝ Օրէբը ու Զէբը ձեր ձեռքը տուաւ. ես ձեզի պէս ի՞նչ բան կրցայ ընել։ Այ խօսքը լսածին պէս՝ անոնց սիրտը հանդարտեցաւ։

Եւ Գեդէօն Յորդանան 4
կաւ, ու ինքը և իր հետը եղող երեք հարիւր մարդիկը անցան. յոգնած և նուաղած էին, բայց ետևնէն կը հալածէին։ Ու Սո- 5
քոթի մարդիկներուն ըսաւ. Շնորհք ըրէք, հաւէս հետը ժողովուրդին հացի նկատակներ տուէք, քանզի նուաղած են, ու ես Մադիանաց թագաւորներ Զէբեհին ու Սալմունային հետ-ևէն Ինկէր կը հալածեմ։ Եւ Սո- 6
քոթի իշխանները ըսին. Մի՞թէ Զէբեհին ու Սալմունային ձեռքը արդէն քու ձեռքիդ մէջն է, որ մենք քու զօրքիդ հաց տանք։ Ու 7
Գեդէօն ըսաւ. Ուրեմն երբոր Տէրը Զէբեհն ու Սալմունան իմ ձեռքս տայ, ձեր մարմինները անապատին փուշերովը ու տա-տասիներովը պիտի ծեծեմ։ Եւ 8
անկէ փառաւէլ գնաց, ու անոնց ալ այնպէս խօսաւ. բայց Փառաւ-ելի մարդիկները՝ Սոքոթի մար-դիներուն տուած պատասխա-նին պէս՝ պատասխան տուին։
Ու Փառաւելի մարդիկներուն ալ 9
խօսեցաւ. ըսելով. Երբոր խա-ղաղութեամբ դառնամ, սա աշ-տարակը պիտի փլցնեմ։

Եւ Զէբեհ ու Սալմունա, և 10
անոնց հետ անոնց բանակը, որ-ոնց երեք բիւրեղի չափ բոլոր բանակէն մնացած էր՝ ամէնը

ամառուհինգ հազարի չափ մարդ
կարկարի մէջ էին. ու ինկած
մեռածները՝ տարիւք քսան հա-
զար սուսերամարկ մարդիկներ է-
11 ին: Եւ Գեդէօն հնչեցի ու
Յոգբեհայի արեւելեան կողմէն
վրանաբնակներուն ճամբովը է-
լաւ, ու բանակը զարկաւ. քան-
զի բանակը անհոգ կը կենար:
12 Եւ Զեբեհէն ու Սալմանան փա-
խան. ու Գեդէօն անոնց ետեւէն
հետապնդեց՝ Մադիամու երկու թա-
գաւորները՝ Զեբեհէն ու Սալմա-
նան բռնեց, ու բոլոր բանակը
ահկնաւվայր ըրաւ:
13 Եւ Յովասին որդին Գեդէօնը՝
արեւը չեզած պատերազմէն ետ
14 դարձաւ. Ու Սոկքովթի մար-
դիկներէն երիտասարդ մը բռնե-
ցաւ, և անոր հարցուց. ու ա-
նիկայ՝ Սոկքովթի իշխաններուն
ու ծերերը՝ եօթանասուներեք օրը
15 մարդ գրեց՝ պռոշ անոր: Եւ
Գեդէօն Սոկքովթի բնակիչնե-
րուն եկաւ, ու ըսաւ. Ահա Զե-
բեհէն ու Սալմանան՝ որոնց հա-
մար պիտ նախատուիք՝ ըսելով.
Մինչ Զեբեհէն ու Սալմանա-
յին ձեռքը արդէն քու ձեռ-
քիդ մէջն է, որ մենք քու
նեղուած մարդիկներուդ հաց
16 տանք: Ու ասոր քաղաքին ծերերը
առաւ, և անապատէն փուշեր
ու տատասկներ՝ և ա-
նոնցմով Սոկքովթի մարդիկները
17 պատժեց: Ու փանուէլի աշտա-
րակը փլուց, և քաղաքին մար-
դիկները կոտրեց:
18 Ու Զեբեհէն և Սալմանային
ըսաւ. Թաբովր մէջ մեռցուցած
մարդիկներնիդ ինչպիսի մարդիկ-
ներ էին: Ու անոնք ըսին. Ինչ-
պէս դուն, անոնք ալ այն-
պէս էին. ամէն մէկը թագաւո-
19 րի որդու կը նմանէր: Եւ անոնց
ըսաւ. Անոնք իմ եղբայրնե-
րըս՝ մօրս տղաքներն էին. կեն-
դանի է Տէրը, թէ որ դուք զա-
նոնք ողջ թողուիք, ես ձեզ չեի
20 մեռցներ: Ու իր անդրանիկ որ-
դուն՝ Յեթեռին ըսաւ. Ելլէ, ա-
նոնք մեռցիր: Բայց պատանին
իր սուրը չքաշեց. քանզի ման-
կահասակ էր՝ վախցաւ: Ու ա- 21
րի Զեբեհ ու Սալմանա ըսին.
Դուն ելլէ որ մեզ զարնես. քան-
զի մարդուս ուժը իր հասակին
համեմատ կ'ըլլայ. և Գեդէօն
ոտք ելաւ, ու Զեբեհէն և Սալ-
մանան մեռցուց. ու անոնց ուղ-
տերուն պարանոցին վրայ եղած
մահիկները առաւ:
Եւ Իսրայէլի մարդիկները Գե- 22
դէօնին ըսին. Մեր վրայ իշխա-
ցիր, դուն ու քու որդիդ և
քու որդւոյդ որդին. որովհետև
մեզ Մադիամու ձեռքէն ազա-
տեցիր: Ու Գեդէօն անոնց ըսաւ. 23
Ես ձեր վրայ չեմ իշխաց-
ներ, ոչ ալ իմ որդիս ձեր վրայ պիտի
իշխացնէ. ձեր իշխացողը
Տէրը ըլլայ:
Եւտքը Գեդէօն անոնց ըսաւ. 24
Ձեզմէ բան մը պիտի խնդրեմ.
ամէն մարդ իր աւարին օղերը
ինծի տայ. (քանզի անոնք Իս-
մայէլացի ըլլալով՝ ոսկիէ օղեր
ունէին:) Ու անոնք ըսին. Խոտոր 25
պատով կու տանք. ու ասիկ ըսաւ
մը փռեցին, ու ամէն մարդ իր
աւարին օղերը հոն ձգեց: Եւ 26
ան իր ուզած ոսկի օղերուն կը-
շիռը՝ հազար եօթը հարիւր
սիկղ ոսկի եղաւ. մանիկներէն,
դիմեաներէն, ու Մադիամու թա-
գաւորներուն վրայի ծիրանի պատ-
մուճաններէն, և ուղտե-
րուն պարանոցին վրայ եղած մա-
նեակներէն՝ ի զատ: Ու Գեդէօն 27
անոնցմով եփոտ մը շինեց, և
իր Եփրա քաղաքին մէջը դրաւ.
ու բոլոր Իսրայէլը հոն անոր ե-
տեւէն էրկրպագեց. և
Գեդէօնին ու անոր տանը որ-
պէսի եղաւ:
Ա Իսրայէլ Մադիամ Իսրայէ- 28
լի որդւոց առջեւը նուաճեցաւ.
և այնուհետև չկրցաւ գլուխ վեր-
ցընել. ու Գեդէօնին օրերը՝ ե-
կիրը քառասուն տարի հանգստա-
ցաւ:
Եւ Յովասին որդին Յերոբա- 29

ազը գնաց, ու իր տանը մէջ նըս-
30 տաւ: Եւ Գեդէօն եօթանասուն
ազգ ունէր իր երանքէն ելած.
31 քանզի շատ կիներ ունէր: Ու
Սիւքեմի մէջ ունեցած հարճն
ալ անոր ազգ մը ծնաւ, և ա-
նոր անունը Աբիմելէք դրաւ:
32 Ու Յովաթին որդին Գեդէօն՝ բա-
րի ծերութեամբ մեռաւ, և Ա-
բիեզերեանց Եփրայիմին մէջը՝ իր
հօրը Յովասին գերեզմանը թա-
ղուեցաւ:
33 Եւ Գեդէօն մեռածին պես՝
Իսրայէլի որդիքը դարձան ու
Բահաղիմին եաւէն էրեւելք պո-
ռնկեցան, ու Բահաղ բէրիթը
34 իրենց աստուած ըրին: Եւ Իս-
րայէլի որդիքը չյիշեցին իրենց
Տէր Աստուածը, որ ղերնէք ա-
զատեր էր իրենց բոլոբակէրը և-
զած ամէն թշնամիներուն ձեռ-
35 քէն: Ու Յերոբաաղին (այսինքն
Գեդէօնին) տանը՝ անոր Իսրա-
յէլին ըրած բոլոր բարութիւնը
համեմատ, դիմաթիւն չըրին:

ԳԼ. Թ

1 Ու Յերոբաաղին տղան Աբի-
մելէք՝ Սիւքեմ իր մօրը եղբայր-
ներուն գնաց, և անոնց հետ ու
իր մօրը հօրը բոլոր ազգատոհ-
մին հետ խօսեցաւ, բսելով.
2 Շնորհք ըրէք՝ Սիւքեմի բոլոր
բնակիչներուն ականջներուն ըս-
ուքէք թէ՝ Ձեզի որը աղէկ է.
Յերոբաաղին բոլոր որդւոցը՝ եօ-
թանասուն մարդոց ձեր վրայ
թագաւորիլը, թէ մէկ մարդուն
ձեր վրայ թագաւորիլը. և մտ-
քերնիդ բերէք, որ ես ձեր ա-
3 կորը ու ձեր մարմինն եմ: Ու տան
իր մօրը եղբայրները՝ անոր վրա-
յով ամէն աս խօսքերը Սիւքեմի
բոլոր բնակիչներուն ականջնե-
րուն ըսած ատենին, ու անոնց սիրտը Ա-
բիմելէքին դարձաւ, քանզի բսին
թէ՝ Անոնց մեր եղբայրն է:
4 Եւ Բահաղ բէրիթին տաճարէն
եօթանասուն կտոր արծաթ տա-
ւին անոր, ու Աբիմելէք՝ անոնց
մով դատապարտելու ու սրիկայ
մարդիկներ վարձքով բռնեց, և
անոր եաւէն գացին: Ու երբ
բայի մէջ իր հօրը տունը մտաւ,
և իր եղբայրները Յերոբաաղին
որդիքը՝ եօթանասուն հոգին մէկ
քարի մը վրայ սպաննեց. բայց
Յերոբաաղին պզտիկ տղան Յո-
վաթամը՝ պահտեւելով ողջ մնաց:
6 Եւթը բոլոր Սիւքեմի բնակիչնե-
րը, և Մելօնին բոլոր տունը՝
միասուղ ժողովուեան, ու գա-
ցին Սիւքեմի մէջ արձանին կաղնի-
ին քովը Աբիմելէքը թագաւոր
ընին:
7 Ու երբոր ասոր բանը Յովաթա-
մին իմացուցին, անիկայ գնաց
Գարիզին լեռան գլուխը կայնե-
ցաւ, և ձայնը վերցնելով պո-
ռաց՝ ու անոնց բսաւ. Ա՛լ Սիւ-
քեմի բնակիչներ՝ ինձի մտիկ ը-
րէք, և Աստուած ձեզի մտիկ
ընէ: Ծառերը գացին՝ որ իրենց
համար թագաւոր մը օծեն.
ու ձիթենիին բսին. Մեր վրայ
թագաւորդ եղիր: Բայց ձիթենին
անոնց բսաւ. Իմ պարարտու-
թիւնս թողում, որ ինծմով
Աստուած ու մարդիկներըը կը
պատուեն, ու երթամ ծառե-
րուն վրայ իշխանն ըլլամ: Եւ ծա-
ռերը թզենիին բսին. Դուն ե-
կուր մեր վրայ թագաւոր եղիր:
Եւ թզենին անոնց բսաւ. Իմ
քաղցրութիւնս ու աղէկ պտու-
ղըս թողում, ու երթամ ծառե-
րուն վրայ իշխանն ըլլամ: Ան
ատենը ծառերը որթին բսին.
Դուն եկուր մեր վրայ թագաւոր
եղիր: Որթն ալ անոնց բսաւ.
Չքաղցրութիւնս ու մարդիկներըը ո-
րոնցմով պինիս թողում, ու
երթամ ծառերուն վրայ իշխանն
ըլլամ: Աստուածներ ամէն ծառե-
րը դժնիկին բսին. Դուն եկուր
մեր վրայ թագաւոր եղիր: Եւ
դժնիկը ծառերուն բսաւ. Թէ
որ դուք իրաւութեամբ ինձ ձեր վ-
րայ թագաւոր կ'օծէք, եկէք
իմ հովանիիս տակը ծառնաք, եթէ
ոչ՝ դժնիկին կրակ թող ելլէ,
ու Լիբանանու եղևիններըը ոչ-

16 րէ ։ Եւ հիմա թէ որ դուք՝ Աբի-
մելէքը թագաւոր ընելով՝ ճըշ-
մարտութեամբ ու արդարու-
թեամբ վարուեցաք , և թէ որ
Յերոբաալին ու անոր տանը բա-
րութիւն ըրիք , և թէ որ անոր
դործքերուն համեմատ անոր հա-
17 տուցում ըրիք ։ (Քանզի իմ հայ-
րս ձեզի համար պատերազմ ը-
րաւ , ու իր անձը վտանգի մէջ
դրաւ , և ձեզ Մադիամու ձեռ-
18 քէն ազատեց ։ Իսկ դուք այսօր
իմ հօրս տանը դէմ ոտք ելաք ,
ու անոր որդիքը՝ եօթանասուն
մարդ մէկ քարի մը վրայ սպան-
նեցիք , ու անոր աղախնին որ-
դւոյն Աբիմելէքը՝ ձեր եղբայրը
ըլլալուն համար՝ Սիքեմի բնակ-
չայրը վրայ թագաւոր ըրիք ։)
19 Ուստի թէ որ այսօր Յերոբաա-
ղին ու անոր տանը վրայով ճըշ-
մարտութեամբ ու արդարու-
թեամբ վարուեցաք՝ Աբիմելէ-
քին վրայ ուրախացէք , ան ալ
20 ձեր վրայ թող ուրախանայ ։ Ա-
պա թէ ոչ՝ թող Աբիմելէքէն
կրակ ելլէ , և Սիքեմի բնակիչ-
ները ու Մելլոյ տունը այրէ ։ և
Սիքեմի բնակիչներէն ու Մելլո-
ի տունէն կրակ ելլէ , և Աբի-
21 մելէքը այրէ ։ Ետքը Յովաթամ
փախաւ ազատեցաւ , ու Բէեր
գնաց , և իր Աբիմելէք եղբօրմէն
վախնալուն համար՝ հոն բնակեցաւ ։
22 Եւ Աբիմելէք Իսրայէլի վրայ
23 իրէք տարի թագաւորեց ։ Ու
Աստուած Աբիմելէքին և Սի-
քեմի բնակիչներուն մէջ չար ո-
գի մը խրկեց , ու Սիքեմի բը-
նակիչները՝ Աբիմելէքին հաւնէն
24 դուխով վարուեցան ։ Որպէս-
զի Յերոբաալին եօթանասուն
որդւոյը եղած անիրաւութիւնը
պայ՝ և անոնց նախատած արիւնը
անոնց եղբօրը Աբիմելէքին վրայ
հասնի , որ զանոնք սպաննելու էր ,
ու Սիքեմի բնակիչներուն վրայ՝ ո-
րոնք անոր ձեռքերը աւժանդա-
կեր էին իր եղբայրները սպան-
25 նելու ։ Ուստի Սիքեմի բնակիչ-
ները՝ լեռներուն գլուխները ա-
նոր դարաններ պատրաստեցին ,
և ճամբան իրենց քովէն ամէն
անցնողները կը թալէին , ու ա-
ՅԱՆԸ Աբիմելէքին իմացուցին ։
26 Եւ Աբէդի որդին Գաաղը ու
անոր եղբայրները եկան՝ Սիքեմի
մէջ մտան , և Սիքեմի բնակիչ-
27 ները անոր ապաւինեցան ։ Ու
դաշտը ելլելով՝ իրենց այգինե-
րուն խաղողները քաղեցին , և
կոխելով ուրախութիւն ըրին , ու
իրենց աստուածոյն տունը մտնե-
լով՝ կերան ու խմեցին , և Աբի-
մելէքը անիծեցին ։
28 Ու Աբէդ
եան Գաաղը ըսաւ , Աբիմելէքը
ո՞վ է , և Սիքեմը ո՞վ է՝ որ մենք
անոր ծառայ ըլլանք , անիկայ
Յերոբաալին տղան չէ՞ , ու Զե-
բուղը անոր վոխանորդը չէ՞ ։
Սիքեմի հօրը՝ Եմմորին մարդիկ-
ներուն ծառայութիւն ըրէք , ու
մենք ինչո՞ւ համար անոր պիտի
ծառայենք ։ Երանի թէ այս ժո-
29 ղովուրդը իմ ձեռքիս տակը անց-
նէր , ու ես Աբիմելէքը վերցը-
նէի , և Աբիմելէքին ըսաւ , Զօր-
քերդ շատցուր , ու ելլէ ։
30 Եւ քաղաքին իշխանը Զեբուղ՝
երբոր Աբէդեան Գաաղին խօս-
քերը լսեց , խիստ բարկացաւ ։
31 Եւ ծածուկ կերպով մը Աբիմե-
լէքին պատգամաւորներ խրկից ,
ըսելով ։ Ահա Աբէդեան Գաաղ
ը ու իր եղբայրները Սիքեմ
եկան , և ահա անոնք քեզի դէմ
քաղաքը սոսր կը հանեն ։
32 Ուստի
հիմա դուն գիշերով ելլէր , ու
դաշտը դարանի մէջ նստիլ քու
հետդ եղող ժողովուրդով ։ Եւ
33 առաւօտուն արևը ծագածին
պէս՝ կանուխկէն ելլէր , ու ե-
կուր քաղաքին վրայ յարձակիլ ։
և ահա անիկայ , ու անոր հետ
եղող ժողովուրդը քեզի դէմ պիտի
ելլեն , անոնուն ձեռքդ ե-
կածը ըրէս անոր ։
34 Ուստի Աբիմելէք և անոր հե-
տը եղող բոլոր ժողովուրդը գի-
շերով ելան , ու չորս դունդի
բաժնուելով Սիքեմի դէմ դա-
րանի մէջ նստան ։ Եւ Աբէդեան
35

Գաւազը եղաւ, ու քաղաքին դը-
րանը առջին կայնեցաւ. և Աբի-
մելէք՝ իր հետը եղող ժողովուրդ-
դով գաթաննէրէն դուրս եղաւ։
36 Ու Գաւազ ան ժողովուրդը տես-
նելով՝ Զեբուղին ըսաւ. Ահա
լեռներուն գլուխէն ժողովուրդ
կ'իջնէ։ Ու Զեբուղ անոր ըսաւ.
Լեռներուն շուքը քեզի մարդոց
37 պէս կ'երեւնայ։ Եւ Գաւազ դարձ-
եալ խօսեցաւ, ու ըսաւ. Ահա
երկրին բարձր տեղատնէրէն
ժողովուրդ կ'իջնէ. և մէկ գունդ
մին ալ Մէօնենիմի կաղնիին ճամ-
38 բովը կու գայ։ Ու Զեբուղ ա-
նոր ըսաւ. Ո՞ւր է ան քու բե-
րանդ, որով կ'ըսէիր թէ՝ Աբի-
մելէքը ո՞վ է՝ որ մենք անոր ծա-
ռայութիւն ընենք. քու վար
զարկած ժողովուրդդ ատիկայ
չէ. հիմա ելլէր ու անոր հետ պա-
39 տերազմ ըրէ։ Ուստի Գաւազ՝
Սիքեմի բնակիչները առջևէն ել
լելով՝ Աբիմելէքի հետ պատե-
40 րազմ ըրաւ։ Եւ Աբիմելէք զա-
նոնիկայ հալածեց, ու անոնիկայ ա-
նոր առջևէն փախաւ. ու մինչև
դրանը առջին շատերը մեռած
41 ինկան։ Եւ Աբիմելէք Արումա-
յի մէջ նստաւ, ու Զեբուղ՝
Գաւազը և անոր եղբայրները վռ-
ընտեց, որ Հեյմէն ալ Սիքեմի
42 մէջ չբնակին։ Եւ հետևեալ օ-
րը՝ ժողովուրդը դաշտը ելաւ.
ու երբոր Աբիմելէք իմացաւ,
43 Իր ժողովուրդը առաւ՝ իրեք
գունդի բաժնեց, և դաշտին մէ-
ջը գաթաննաներուն եղաւ. ու երբ
տեսաւ որ ժողովուրդը քաղա-
քէն դուրս կ'ելլէ, անոնց վրայ
յարձակելով՝ զանոնք զարկաւ։
44 Եւ Աբիմելէք ու անոր հետ ե-
ղող գունդը յարձակելով՝ քա-
ղաքին դրանը առջին կայնեցան.
ու երկու գունդերը բոլոր դաշ-
տի մէջ եղողներուն վրայ յար-
45 ձակելով՝ զանոնք զարկին։ Եւ
Աբիմելէք ան բոլոր օրը քաղա-
քին հետ պատերազմեցաւ, ու
քաղաքը առաւ, և մէջը եղող
մարդիկները կոտրեց, ու քաղա-
քը վրաւց, և հոն աղ ցանեց։
Ու Սիքեմի աշտարակին բո- 46
լոր բնակիչները երբոր ասիկա
լսեցին, Բերիթի առաւաձոյն տա-
նը բերդը մտան։ Եւ Աբիմելէ- 47
քին խնացուցին թէ՝ Սիքեմի
աշտարակին բոլոր բնակիչները
ժողված են։ Անոնոնէր Աբի- 48
մելէք՝ իր հետը եղող բոլոր ժո-
ղովուրդով Սելմոն լեռը ելաւ.
ու Աբիմելէք տապարը ձեռքը
առնելով՝ ծառի ոստ մը կըտ-
րեց, ու ուսին վերցուց իր ու-
սին վրայ դրաւ, և իր հետը ե-
ղող ժողովուրդին ըսաւ. Ահա
տեսաք ինչ որ ես ըրի, շուտով
դուք ալ ինծի պէս ըրէք։ Ուս- 49
տի ժողովուրդին ամէնն ալ մէյ-
մէկ ոստ կտրեցին, ու Աբիմելէ-
քին ետևէն գացին, և ոստերը
բերդին քովը դրին, ու անոնց
մով բերդը կրակով այրեցին.
այսպէս Սիքեմի աշտարակին
բոլոր մարդիկներն ալ՝ որոնք հա-
զարի չափ երկիկ ու կնիկ մարդիկ
էին, մեռան։
Եւ Աբիմելէք Թեբես գնաց, 50
ու Թեբեսը պաշարեց, ու զա-
նիկայ առաւ։ Եւ քաղաքին մէջ 51
տեղը մէկ ամուր աշտարակ մը
կար, ու քաղաքին բոլոր բնակիչ-
ները՝ թէ երկիկ և թէ կնիկ մարդ-
կինները հոն փախան, դուռը
նէրսէն գոցեցին, ու աշտարա-
կին տանիքը ելան։ Եւ Աբիմե- 52
լէք մինչև աշտարակը գնաց, ու
անոր հետ պատերազմ ըրաւ, և
աշտարակին դրանը մօտեցաւ՝ որ
զանիկայ կրակով այրէ։ Ու կը- 53
նիկ մը Աբիմելէքին գլխուն վը-
րայ երկանաքարի կտոր մը նե-
տեց, և անոր գագաթը կոտրեց։
Ու անիկայ շուտով իր պէնքերը 54
կրող երիտասարդը կանչեց և ա-
նոր ըսաւ. Սուրդ քաշէ, ու վրս
մեռցուր, չըլլայ որ ինծի համար
ըսեն թէ՝ Զանիկայ մէկ կնիկ մը
մեռցուց։ Եւ երիտասարդը զա-
նիկայ սրով խոցեց, ու մեռաւ։
Ու Իսրայէլ մարդիկները՝ Աբի- 55
մելէքին մեռնիլը տեսնելով, ա-

մէն մարդ իր աեղը գնաց։
56 Այսպէս Աստուած Աբիմելէքին գըտ-
խոը դարձուց այն չա-
րութիւնը, որն որ անիկայ իր
հօրը ըրեր էր, իր եօթանասուն
57 եղբայրները սպանելով։ Եւ Սիւ-
քեմի մարդոցը բոլոր չարութիւ-
նը՝ Աստուած անոնց գլուխը
դարձուց, ու Յերոբաաղի որդ-
ւոյն Յովաթամին անէծքը անոնց
վրայ եկաւ։

ԳԼ. Ժ

1 Ու Աբիմելէքէն ետքը՝ Իսա-
քարեան Դոդոյի որդւոյն փու-
այի որդին Թովղան ելաւ՝ Իսրա-
յէլը ազատելու համար. ու ա-
նիկայ Եփրեմի լեռը՝ Սամիրի մէջ
2 կը բնակէր։ Եւ Իսրայէլի մէջ
քառասուերկու տարի դատաւորու-
թիւն ըրաւ. ու մեռաւ, և Սա-
միրի մէջ թաղուեցաւ։
3 Ու անկէ ետև Գաղաադացի
Յայիրը ելաւ, և Իսրայէլի մէջ
քառասներկու տարի դատաւո-
4 րութիւն ըրաւ։ Ու անիկայ եր-
ասուն որդի ունէր, որոնք էշուն
ասանակի վրայ կը հեծնէին. և
անոնք Գաղաադի երկրին մէջ
երասուն քաղաք ունէին, որոնք
մինչև աս օրս Յայիրի գիւղա-
5 քաղաքները կ'ըսուին։ Եւ Յա-
յիրը մեռաւ, ու Կամոնի մէջ
թաղուեցաւ։
6 Եւ Իսրայէլի որդիքը նորէն
Տէրոջը աչքին չարութիւն ը-
րին, ու Բահաղիմի և Աստարով-
թի, ու Ասորւոց աստուածնե-
րը, և Սիդոնի աստուածնե-
րը, ու Մոաբի աստուածնե-
րը, և Ամմոնի որդւոցը աստուածնե-
րը, ու Փղշտացւոց աստուածնե-
րը պաշտեցին. և Տէրը թողուցին,
ու անոր ծառայութիւն չըրին։
7 Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրա-
յէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զա-
նոնք Փղշտացւոց ձեռքը՝ ու Ամ-
8 մոնի որդւոց ձեռքը մատնեց։ Եւ
անոնք այն տարին մինչև տաս-
նուութը տարի Իսրայէլի որդի-
քը նեղեցին ու հարստահարե-
ցին, այսինքն բոլոր Իսրայէլի որ-
դիքը, որոնք Յորդանանու անդի
կողմը՝ Գաղաադու մէջ Ամո-
հացւոց երկրին մէջը էին։
9 Նաև Ամմոնի որդիքը Յորդա-
նանէն անցան, որ Յուդայի հետ,
Բենիամինի հետ, ու Եփրեմի
տանը հետ ալ պատերազմ ընեն.
ու Իսրայէլը խիստ մեծ նեղու-
թեան մէջ էր։
10 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը
աղաղակեցին, ու ըսին. Քեզի
դէմ մեղք գործեցինք. քանզի
մեր Աստուածը թողուցինք, ու
Բահաղիմը պաշտեցինք։ Եւ Տէ-
11 րը Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ. Չէ՞
որ Յեղիպտոսցիներէն,
Ամորհացիներէն, Ամմոնի
որդւոցմէն, ու Փղշտացիներէն.
12 Նաև Սիդոնացիները, Ա-
մաղեկացիները, ու Մաոնացիներ-
ը ձեզ նեղեցին, ու դուք ինձի
աղաղակեցիք, ես ձեզ անոնց
ձեռքէն ազատեցի։ Բայց դուք
13 զիս թողուցիք, ու ուրիշ աս-
տուածներու ծառայեցիք. ե-
րբեք անոր համար ես ալ ձեզ
պիտի չազատեմ։ Գացէք
14 ձեր ընտրած աստուածներուն ա-
ղաղակեցէք. ձեր նեղութեան ա-
տենը՝ թող անոնք ձեզ ազատեն։
15 Եւ Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը ը-
սին. Մեղք գործեցինք. քու աչ-
քիդ առջևը ինչ որ հաճելի է,
ան ըրէ մեզի. բայց միայն կ'ա-
զատենք, ազատէ մեզ այսօր։
16 Ուստի իրենց մէջէն օտար աստ-
ուածները վերցուցին, ու Տէրո-
ջը ծառայեցին. և Ա-
նոր սիրտը իսկաև Իսրայէլի նե-
ղութեանը համար։
17 Եւ Ամմոնի որդիքը ժողովե-
ցան, ու Գաղաադու մէջ բա-
նակեցան. Իսրայէլի որդիքն ալ
ժողովուեցան, ու Մասպայի մէջ
բանակեցան։ Եւ ժողովուրդը
18 ու Գաղաադու իշխանները իրա-
րու ըսին. Ո՛վ որ Ամմոնի որդ-
ւոցը հետ պատերազմ ընելու
սկսի, անիկայ Գաղաադու բոլոր
բնակիչներուն գլուխ ըլլայ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ Գազաւադացի Յեփթայէն զօրաւոր ու կորիւնի մարդ մըն էր, ու անիկա պառնիկ կնկան մը զաւակ էր. ու Յեփթայէն
2 հայրը Գազաւադ էր։ Եւ Գազաւադին կնիկը անոր զաւակներ ծնաւ, ու երբոր կնկանը զաւակները մեծցան, Յեփթայէն վռնտեցին, ու անոր ըսին. Դուն մեր հօրը տանը մէջ ժառանգութիւն պիտի չունենաս, քանզի դուն օտար կնկան մը զաւակ
3 ես։ Ու Յեփթայ իր եղբայրներէն փախչելով՝ Տոբի երկրին մէջ բնակեցաւ. և Յեփթայէին քովը սրիկայ մարդիկներ ժողվուեցան, ու անոր հետ կը պտրտէին։

4 Եւ եղաւ որ՝ առնէ մը ետքը Ամմոնի որդիքը Իսրայէլի
5 հետ պատերազմ բռնին։ Ու երբոր Ամմոնի որդիքը Իսրայէլի հետ պատերազմ կ՚ընէին, Գազաւադայ ծերերը գացին որ Յեփթայէն Տոբի երկրէն առնեն։
6 Եւ Յեփթայէին ըսին. Եկո՛ր մեզի զօրագլուխ եղիր, որ Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմ
7 ընենք։ Ու Յեփթայէն Գազաւադայ ծերերուն ըսաւ. Ա՛հա դուք ինծի ատեցիք, և իմ հօրս տունէն ինծի վռնտեցիք, ու հիմա որ նեղութեան մէջ եր, ինչո՞ւ
8 համար ինծի եկաք։ Եւ Գազաւադայ ծերերը Յեփթայէին ըսին. Անոր համար քեզի դարձեր ենք, որ մեզի հետ երթաս, ու Ամմոնի որդւոցը դէմ պատերազմ ընես, և մեզի Գաղաադայ բոլոր բնակիչները գլուխ ըլլաս։ Ու Յեփ-
9 թայ Գազաւադայ ծերերուն ըսաւ. Թէ որ դուք ինծի դարձեր էք Ամմոնի որդւոցը դէմ պատերազմ ընելու համար, ու Տէրը զանոնք իմ ձեռքս մատնէ,
10 ես ձեզի գլուխ ըլլա՞մ։ Եւ Գազաւադայ ծերերը Յեփթայէին ըսին. Տէրը մեր մէջը վկայ ըլլայ, որ բսածիդ պէս պիտի ընենք։
11 Ու Յեփթայ Գազաւադայ ծերերուն հետ գնաց, և ժողովուրդը զանիկայ իրենց վրայ գլուխ ու զօրապետ դրին. ու Յեփթայ Մասփայի մէջ Տէրոջը առջեւ իր բոլոր խօսքերը դատեց։

12 Եւ Յեփթայ՝ Ամմոնի որդւոցը մարդիկ դրկեց, ըսելով. Դուն ինծի հետ ի՞նչ բան ունիս, որ ինծի եկար՝ իմ երկրիս մէջը պատերազմ ընելու համար։ 13 Եւ Ամմոնի որդւոցը մարդիկը Յեփթայէին պատգամաւորներուն խրկեց. Որովհետեւ Իսրայէլը Եգիպտոսէն ելած ատենը՝ Առնոնէն մինչեւ Յաբոկը ու մինչեւ Յորդանան իմ երկիրս առաւ. հիմա զանիկայ խաղաղութեամբ ետ դարձուր։ 14 Ու Յեփթայ Ամմոնի որդւոցը մարդիկը նորէն պատգամաւորներ խրկեց, 15 ըսաւ. Յեփթայէն այսպէս կ՚ըսէ. Իսրայէլը Մոաբի երկիրը ու Ամմոնի որդւոց երկիրը չառաւ. 16 Քանզի Եգիպտոսէն ելած ատենը՝ Իսրայէլը մինչեւ կարմիր ծովը անապատէն գնաց, ու Կադէսը հասաւ. 17 Եւ Իսրայէլ Եդոմի թագաւորին պատգամներ խրկեց՝ ըսելով. Ընդհարձակ ըրէ, քու երկրէդ անցնեմ. բայց Եդոմի թագաւորը մտիկ չըրաւ. անոնց ալ Մոաբի թագաւորին խրկեց, ան ալ հաղ չուզաւ. ու Իսրայէլը Կադէսի մէջ մնաց։ 18 Եւ անապատին մէջէն գնաց, ու Եդոմի երկրին ու Մոաբի երկրին բոլորտիքը պտրտեցաւ, և Մոաբի երկրին արեւելեան կողմէն երթալով՝ Առնոնին անդիի կողմը բանակեցաւ. բայց Մոաբի սահմանին մէջը չմտաւ, քանզի Առնոնը Մոաբին սահմանը էր։ 19 Ու Իսրայէլ պատգամներ խրկեց Ամօրհացւոց Սիհոն թագաւորին (որ Եսեբոնի թագաւորն էր,) և Իսրայէլ անոր ըսաւ. Ընդհարձակ ըրէ, քու երկրէդ անցնեմ, որ իմ տեղս երթամ։ 20 Բայց Սիհոն Իսրայէլին հրաման չուզաւ որ

իր սահմանէն անցնէ. ու Սիհոն
իր բոլոր ժողովուրդը ժողվեց,
և Յասայի մէջ բանակեցաւ. ու
անիկա Իսրայէլի դէմ պատե-
21 բազմ ըրաւ։ Եւ Իսրայէլի Տէր
Աստուածը՝ Սիհոնը ու անոր բո-
լոր ժողովուրդը Իսրայէլին ձեռ-
քը մատնեց, ու զանոնք զարկին,
և Իսրայէլ ան երկրին մէջը բը-
նակող Ամօրհացւոց բոլոր երկի-
22 րը առաւ։ Ու Իսրայէլ Ամօր-
հացւոց բոլոր սահմանը՝ Առնո-
նէն մինչև Յաբոկը, ու անապա-
տէն մինչև Յորդանանը ժառան-
23 գեց։ Ուստի հիմա որ Իսրայէլի
Տէր Աստուածը՝ Ամօրհացիները
իր Իսրայէլ ժողովուրդին առ-
ջևէն վռնտեր է, դո՞ւն պիտի
24 ժառանգես ան երկիրը։ Քու աս-
տուծոդ Քամոսին քեզի ժա-
ռանգեցնելիքն աստուածը դուն չե՞ս
ժառանգեր. մենք ալ՝ մեր Եհո-
վայ Աստուծոյն մեր առջևէն վռ-
նտեցած ազգերուն երկիրը կը ժա-
25 ռանգենք։ Եւ հիմա դուն Մո-
վաբի թագաւորին՝ Սեպփորիան
Բաղակին աւելի զօրաւո՞ր ես.
միթէ անիկա բնաւ Իսրայէլի
հետ ձեծկռտեցա՞ւ, կամ անոնց
26 հետ պատերազմ ըրա՞ւ։ Իսրայե-
լը՝ Եսբոնի ու անոր գեղերուն
մէջը, Արոերի ու անոր գեղե-
րուն մէջը, և Առնոնի եղերքին
վրայ եղող բոլոր քաղաքներուն
մէջը՝ երեք հարիւր տարի է որ
կը բնակին. և ինչո՞ւ համար զա-
նոնք այնքան առնելի մէջ չազա-
27 տեցիք։ Ուստի ես քեզի դէմ
չանցանք մը չեմ ըրած, և դուն
ինծի հետ պատերազմ ընելով՝
ինծի չարութիւն կ՚ընես. այսօր
Իսրայէլի պզուց ու Ամմոնի ազ-
գուց մէջը Դատաւոր եղող Տէրը
28 թող դատաստան ընէ։ Բայց Ամ-
մոնի որդւոց թագաւորը՝ Յեփ-
թայեին խրկած խօսքերը մոռիկ
չըրաւ։

29 Աստուծոյ Յեփթայեին վրայ
Տէրոջը Հոգին եկաւ. ու անի-
կայ Գաղաադէն ու Մանասէին
անցաւ, և Գաղաադայ Մասփայէն
Ամմոնի որդւոյը վրայ
գնաց։ Եւ Յեփթայե Տէրոջը 30
ուխտ ըրաւ՝ ու ըսաւ. Թէ որ
Ամմոնի որդիքը բոլորովին իմ
ձեռքս մատնես, Ու Ամմոնի որդ- 31
ւոցմէ խաղաղութեամբ եկած դառ-
նամ, անասունը իմ ասնս դուռնէն
ինծի դիմաւորելու ելլողը Տէրոջը
համար ըլլայ, ու զանիկայ ողջա-
կէզ մատուցանեմ։ Եւ Յեփթա- 32
յե Ամմոնի որդւոյը վրայ գնաց,
որ անոնց հետ պատերազմի բնէ.
ու Տէրը անոր ձեռքը մատնեց
զանոնք։ Եւ Արոերէն մինչև Մին- 33
նիթ՝ քսան քաղաք, ու մինչև
Աբէլքերամիմ ասատիկ կատորա-
ծով չարդեց զանոնք. ու Ամմոնի
որդիքը՝ Իսրայէլի որդւոյ առ-
ջևը նուաճեցան։

Եւ Յեփթայե Մասփա իր 34
տունը եկաւ. ու ահա անոր ազ-
ջիկը թմբուկներով և պարբերու-
նելով զանիկայ դիմաւորելու կ՚ելլ-
էր. և անիկայ անոր միակ հատիկ
զաւակն էր, ու անկէ՝ ի զատ
ազայ կամ աղջիկ չունէր։ Եւ 35
Յեփթայե երբոր զանիկայ տե-
սաւ, իր լաթերը պատռեց, ու
ըսաւ. Ո՛հ՝ աղջիկս, դուն զիս
բոլորովին նեղուն ընիր, և դուն
ինծի համ նեղիչներուս մէկը եղար.
քանզի ես բերանս բացի Տէրոջը,
ու չեմ կրնար ետ դարձընել։ Եւ 36
աղջիկը անոր ըսաւ. Ո՛վ հայր
իմ, իե որ Տէրոջը բերանդ բա-
ցիր, բերնիդ ելածը ըսի ինծի,
քանզի Տէրը քու թշնամիներէդ
Ամմոնի որդւոցմէն քեզի համար
վրէժխնդրութիւն ըրաւ։ Եւ իր 37
հօրը ըսաւ. Միայն ասիկա
ըսի ինծի, Զիս երկու ամիս
թող տուր, որ լեռներուն վրայ
երթամ ու իջնեմ. ու ես՝ իմ ըն-
կերներուս հետ կուսութիւնս վը-
րայ բամ։ Եւ անիկայ ըսաւ. 38
Գնա՛. ու զանիկայ երկու ամիս
թող տուաւ, և անիկայ իր ըն-
կերներուն գնաց, ու լեռներուն
վրայ իր կուսութիւնը լացաւ։
Եւ երկու ամիսը լմընցուցին ետ, 39

քը՝ իր հօրը դարձաւ. ու անիկայ իր ըրած ուխտը անով կատարեց. և անիկայ երկիր մարդ չձանչցաւ։
Ու Իսրայէլի մէջ սովորութիւն
40 եղաւ, Որ աւեն աւեն Իսրայէլի աղջիկները երթան, ու Գաղաադացի Յեփթայէին աղջկանը համար՝ տարին չորս օր լան։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ու Եփրեմի մարդիկները ժողվուեցան, և դէպ ի հիւսիսային կողմը անցան, ու Յեփթայէին ըսին. Ինչու՞ համար՝ Ամմոնի որդւոցը հետ պատերազմելու գացած ատենդ մեզ չկանչեցիր, որ քու հետդ երթայինք. հիմա մենք ալ՝ քու տունդ քու վրադ
2 կրակով պիտի այրենք։ Եւ Յեփթայէ անոնց ըսաւ. Ես ու իմ ժողովուրդս՝ Ամմոնի որդւոցը հետ մեծ կռիւներ ունեցանք, և ձեզ կանչեցի, բայց դուք զիս անոնց ձեռքէն չազատեցիք։
3 Ես ալ՝ երբոր տեսայ որ դուք զիս չէք ազատեր, հոգիս ձեռքիս մէջը դնելով՝ Ամմոնի որդւոցը վրայ գացի, ու Տէրը զանոնք իմ ձեռքս մատնեց. և ինչու՞ համար դուք այսօր ինծի դէմ պատերազմ ընելու եկաք։
4 Ու Յեփթայէ Գաղաադացիները բոլոր մարդիկները ժողվելով՝ Եփրեմի հետ պատերազմ ըրաւ. և Գաղաադացիները Եփրեմացիները զարկին, քանզի ըսեր էին թէ՝ Դուք Գաղաադացիք՝ Եփրեմին մէջը ու Մանասէին մէջը՝ Եփրե-
5 մի փախստականներն էք։ Եւ Գաղաադացիք Եփրեմին առջևէն Յորդանանը անցքերը բռնեցին. ու երբոր Եփրեմի փախստական մը՝ թող տուէք անցնիմ՝ ըսեր, Գաղաադու մարդիկները անոր կ'ըսէին. Եփրեմացի՞ ես, ու անի-
6 կայ՝ Չէ կ'ըսեր. Եւ անոնք ա՛նոր կ'ըսէին. Ուրիւն՝ Շիպոլեթ կ'ըսէր. (քանզի չէր կրնար շիտակ արտասանել.) ուստի ա-

նիկայ կը բռնէին, և Յորդանանա անցքերուն մէջը կը սպաննէին. ու այն ատենը Եփրեմէն քառասունևերկու հազար մարդ ինկաւ։
Եւ Յեփթայէ Իսրայէլի մէջ 7
վեց տարի դատաւորութիւն ըրաւ. ու Գաղաադացի Յեփթայէն մեռաւ, և Գաղաադու քաղաքներուն մէկին մէջը թաղուեցաւ։
Ու անկէ ետև Իսրայէլի մէջ 8
Բեթղեհեմացի Աբեսանը դատաւորութիւն ըրաւ։ Եւ անոր 9
կայ երեսուն ազգ ունէր, ու երեսուն աղջիկ՝ որոնք դուրս տուաւ, ու դուրսէն ալ իր որդւոցը երեսուն աղջիկ ներս առաւ. ու ինքը Իսրայէլի մէջ եօթը տարի դատաւորութիւն ըրաւ։ Եւ Ա- 10
բեսանը մեռաւ, ու Բեթղեհեմի մէջ թաղուեցաւ։
Եւ անկէ ետև Զաբուղոնացի 11
Եղովնը Իսրայէլի դատաւոր եղաւ. ու Իսրայէլի մէջ տասը տարի դատաւորութիւն ըրաւ։
Եւ Զաբուղոնացի Եղովնը մե- 12
ռաւ, ու Զաբուղոնի երկիրը՝ Այեղոնի մէջ թաղուեցաւ։
Եւ անկէ ետև Փարաթոնացի 13
Հէղղելին որդին Աբդոնը Իսրայէլի դատաւոր եղաւ։ Ու անի- 14
կայ քառասուն ազգ ու երեսուն թոռ ունէր, որոնք եօթանասուն աւանակներու վրայ կը հեծնէին. և ինքը Իսրայէլի մէջ ութը տարի դատաւորութիւն ըրաւ։
Ու Փարաթոնացի Հէղղելին որ- 15
դին Աբդոնը մեռաւ, և Ամաղեկացւոց լեռանը վրայ՝ Եփրեմի երկիրը՝ Փարաթոնի մէջ թաղուեցաւ։

ԳԼ. ԺԳ

Իսրայէլի որդիքը նորէն 1
Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրին. ու Տէրը զանոնք քառասուն տարի Փղշտացւոց ձեռքը մատնեց։
Եւ Դանի ցեղէն՝ Մանոահ ա- 2
նունով Սարաայի մարդ մը կար, ու անոր կինը ամուլ էր, և

3 պաւակ չէր ծնանէր։ Ու Տէրոջը հրեշտակը աս կնկանը երեցաւ, և անոր ըսաւ. Ահա դուն հիմա ամուլ կաս, ու չես ծնանիր. բայց պիտի յղանաս, ու որդի մը ծը-
4 նանիս։ Ուստի հիմա զգոյշ կեցիր, չըլլայ որ գինի կամ օղի խմես, ոչ ալ անմաքուր բան մը
5 ուտես. Քանզի ահա դուն պիտի յղանաս, և որդի մը ծնանիս, ու անոր գլուխն վրայ ածելի պիտի չելլէ. քանզի ան մանուկն իր մօրը արգանդէն Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ. և անիկայ Իսրայէլը Փղշտացւոց ձեռքէն ազատելու պիտի սկսի։
6 Ու կնիկը գնաց, և իր էրկանը պատմեց ըսելով. Աստուծոյ մարդ մը ինծի եկաւ, ու անոր գէմքը՝ Աստուծոյ հրեշտակի գէմքին պէս խիստ ահարկու էր. և անոր ուր-
7 կից ըլլալը չհարցուցի, ոչ ալ ա-նիկայ իս անուանը ինծի զրուցեց.
7 Ու ինծի ըսաւ. Ահա դուն պիտի յղանաս, ու որդի մը ծնանիս, և հիմա գինի ու օղի չխըմես, ու անմաքուր բան մը չուտես. քանզի ան տղան՝ իր մօրը արգանդէն մինչև իր մահուանն օրը՝ Աստուծոյ ուխտաւորը պիտի ըլլայ։
8 Եւ Մանոահ Տէրոջը աղաչեցաւ՝ ըսաւ. Ի՛ աղաչեմ՝ ով Տէր, ան Աստուծոյ մարդը՝ որ դուն ղրկեցիր, նորէն մեզի գայ, ու մեզի սորվեցնէ թէ ան ծնանե-
9 ցաւ տղուն ինչ ընենք։ Եւ Աստուած Մանոահին ձայնը լսեց. ու Աստուծոյ հրեշտակը նորէն կնկանը եկաւ, երբոր անիկայ արտին մէջը նստեր էր. ու անոր էրկիկը Մանոահ անոր հետը չէր։
10 Եւ կնիկը շուտով վազեց, ու իր էրկանը պատմեց, և անոր ըսաւ. Ահա այն օրը ինծի եկող մարդը
11 նորէն երեւցաւ։ Ու Մանոահ եղաւ՝ իր կնկանը հետևէն գնաց, և անի մարդուն քովը մօտեցաւ, ու անոր ըսաւ. Կնկանը հետ խօսող մարդը դուն էս. ու
12 անիկայ ըսաւ. Ես եմ։ Եւ Մանոահ ըսաւ. Քու ըսածդ ըլլայ, տղուն պէտք եղածը ինչ է, ու ինչ ընե։ Եւ Տէրոջը 13
հրեշտակը Մանոահին ըսաւ. Կնկանիկը ամէն ըսածէս թող զգուշանայ, Որմէն եկած բան մը 14
չուտէ, և գինի ու օղի չխմէ, և անմաքուր բան մը չուտէ, ու իմ ամէն պատուիրածս պահէ։
Եւ Մանոահ՝ Տէրոջը հրեշտա- 15
կին ըսաւ. Կ՚աղաչեմ, քիչ մը մեր քովը նստի, ու այծեքին ուլ մը պատրաստենք ու քու առջեւդ դնենք։ Եւ Տէրոջը հրեշտա- 16
կը Մանոահին ըսաւ. Եթէ քու քովդ նստիմ ալ, քու հացէդ պիտի չուտեմ. բայց թէ որ ողջակէզ պիտի ընես, զանիկայ Տէրոջը ընծայէ. քանզի Մանոահ չգիտցաւ թէ անիկայ Տէրոջը հրեշտակն է։ Եւ Մանոահ՝ Տէրո- 17
ջը հրեշտակին ըսաւ. Անունդ ինչ է, որպէս զի երբոր խօսքդ կատարուի, քեզ պատուենք։ Ու 18
Տէրոջը հրեշտակը անոր ըսաւ. Իմ անունս ինչու՞ առանկ կը հարցնես, որովհետև անիկայ սքանչելի է։ Եւ Մանոահ ուլը ու 19
հացի ընծան առաւ, և մեկ քարի մը վրայ Տէրոջը ընծայեց. ու հրեշտակը Մանոահին և անոր կնկանը աչքերուն առջեւը հրաշք մը ըրաւ. Վասնզի երբոր բոցը 20
սեղանէն դէպ՚ի երկինքը վեր կ՚ելլէր, Տէրոջը հրեշտակն ալ սեղանին բոցովը վեր եղաւ, և Մանոահ ու իր կնկիկը կը նայէին, ու երեսի վրայ գետինը իյնացան։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը ա- 21
յլեւս ալ Մանոահին ու անոր կնկանը չերեւցաւ. ան ատենը Մանոահ հասկըցաւ որ անիկայ Տէրոջը հրեշտակն է։ Ու Մանոահ 22
իր կնկանը ըսաւ. Անշուշտ պիտի մեռնինք, քանզի Աստուած տեսանք։ Եւ կնիկը անոր ըսաւ. 23
Թէ որ Տէրը մեզ մեռցնել ու-զէր, մեր ձեռքէն ողջակէզը ու հացի ընծան չէր ընդունիր, ու ասոնց բոլոր բաները մեզի չէր ցու-

ցըներ , և առ միջոցս մէջը ա-
ռանկ խօսէը մեղի լսել չէը տար :
24 Ու կնիկը յղի մը ծնաւ , և
անոր անունը Սամփսան կոչեց .
ա՛ տղան մեծցաւ , և Տէրը զա-
25 նիկայ օրհնեց : Ու Տէրոջը Հո-
գին Սարասայի ու Եսթաւաւղի
մէջ՝ Դանի բանակին մէջը սկսաւ
անոր վրայ գալ :

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ Սամփսան Թամնաթա ի-
ջաւ , ու Թամնաթայի մէջ փղշ-
տացւոց աղջիկներէն կնիկ մը
2 տեսաւ . Եւ նորէն իր պապը և
մայրը գնաց ու ըսաւ . Թամնաթայի մէջ
Փղշտացւոց աղջիկներէն կնիկ մը
տեսայ , ու հիմա զանիկայ ինծի
3 կնիկ առէք : Եւ անոր հայրը ու
մայրը անոր ըսին . Միթէ քու
եղբարցդ աղջիկներուն մէջը ,
ու իմ բոլոր ժողովրդիս մէջը
կնիկ չկայ՝ որ դուն անթլփատ
Փղշտացիներէն կնիկ առնելու
պիտի երթաս . բայց Սամփսան
իր հօրը ըսաւ . Զանիկայ ինծի
առ , քանզի իմ աչքերուս անի-
4 կայ հաճելի է : Եւ անոր հայրը
ու մայրը չէին գիտեր որ ա՛ս բա-
նը Տէրոջմէն է . քանզի անիկայ
Փղշտացիներէն մէկ առիթ մը
կը փնտռէր . ու ա՛ն ատենը Փ-
ղշտացիները Իսրայէլ վրայ կ՚ի-
շխէին :
5 Եւ Սամփսան իր հօրը ու մօրը
հետ Թամնաթա իջաւ . ու մին-
չև Թամնաթային այգիները հա-
սան . և ահա առիւծի կորիւն
մը մռնչելով անոր դէմը եկաւ :
6 Ու Տէրոջը Հոգին անոր վրայ
գալով՝ ուլ մը ձեղքելու պէս
զանիկայ ձեղքեց , ու ձեռքին
մէջ բան մը չկար . և բայց բա-
նը իր հօրը ու մօրը չպատմեց :
7 Եւ իջաւ՝ ու կնիկոջ հետ խօսե-
ցաւ . և կնիկը Սամփսանին աչ-
քերուն հաճելի եղաւ :
8 Ու ժամանակ մը ետքը՝ երբ
որ դարձաւ կնիկը առնելու , ա-
ւիւծին դիակը տեսնելու համար՝
իր ճամբայէն խոտորեցաւ . և ա-
հա առիւծին դիակին մէջը՝ մեղրա-
9 նեռ դունդ ու մեղր կար . Ու
զանիկայ ձեռքը առաւ , և ու-
տելով կ՚երթար . ու իր հօրը ու
մօրը գնաց , և անոնց ալ առաւ ,
ու կերան . բայց անոնց չըսաւ թէ
մեղրը առիւծին դիակէն հանեց :
10 Եւ անոր հայրը՝ ան կնկանը
քովը իջաւ . ու Սամփսան հոն խրն-
ջույք մը ըրաւ . քանզի երիտասարդ-
ները այսպէս կ՚ընէին : Ու երբոր
11 զանիկայ տեսան , երեսուն ընկեր
բերին , որ անոր հետը ըլլան :
12 Եւ Սամփսան անոնց ըսաւ .
Հիմա ձեզի մէկ հանելուկ մը
պիտի ըսեմ . թէ որ զանիկայ
ա՛ն իննօրեայ հնծի օրերուն մէջ
ինձի բացատրէք ու գտնէք , Ես
ալ ձեզի երեսուն սաւան ու ե-
րեսուն ձեռք փոխելու հանդերձ
կու տամ . Բայց թէ որ չկարենաք
13 պատիժայ ինձի բացատրել , ա՛ն ա-
տենը դուք ինձի երեսուն սաւան
ու երեսուն ձեռք փոխելու հան-
դերձ տաք . և անոր ըսին . Ը-
հանելուկդ մեզի ըսէ որ լսենք :
14 Ու անոնց ըսաւ . Կերակրէն կերա-
կուր ելաւ , ու հզօրէն անուշ
ելաւ : Եւ անոնք ա՛ս հանելուկը
երեք օրուան մէջ չկրցան բա-
ցատրել : Ու եօթներորդ օրը՝
15 Սամփսանին կնկանը ըսին . Հրա-
կէդ խաբէ որ հանելուկը մեզի
բացատրէ , որ չըլլայ թէ քեզ
ու քու հօրդ տունը կրակով ա-
յրենք . մեզ թալանելու համար կան-
չեցիք . անո՞նկ չէ : Եւ Սամփսա-
16 նին կնիկը անոր քովը լալով՝ ը-
սաւ . Անշուշտ դուն ինծ ատե-
ցիր ու ինծ չսիրեցիր . իմ ժողո-
վուրդիս որդւոցը մէկ հանելուկ
մը ըսիր , ու ինծի չբացատրեցիր :
Եւ անոր ըսաւ . Ահա
իմ հօրս ու մօրս չբացատրեցի , ու
քեզի պիտի յայտնեմ : Եւ երեսուն
17 իննօրեայ հնծի օրուան մէջ ա-
նոր քովը լացաւ . ու Սամփսան
եօթներորդ օրը անոր բացատ-
րեց . քանզի երեսն նեղութիւն
կու տար . անիկայ ալ իր ժողո-

ժողովին որդւոցը բացատրեց հա-
18 ղեղքը։ Եւ քաղաքին մարդիկ
ղեղը լսելով՝ օրը՝ արեւը մըտ-
նելէն առաջ անոր ըսին. Ինչէն
ունիս՝ ու առիւծէն զօրաւոր
ի՞նչ կայ։ Եւ անիկայ ըսաւ ա-
նոնց. Թէ որ դուք իմ երինջովս
չհերկէիք, իմ հանելուկս չէիք
19 կրնար գտնել։ Ու Տէրոջը Հոգին
անոր վրայ եկաւ, և անիկայ
Աշկաղոն իջաւ, ու անոնցմէ եր-
սուն մարդ մեռցուց, և անոնց
հանդերձները առաւ, ու հանե-
լուկը բացատրողներուն տուաւ,
և սաստիկ բարկանալով իր հօրը
20 տունը եկաւ։ Ու Սամփսոնին կը-
նիկը՝ անոր բարեկամը եղող ըն-
կերին տրուեցաւ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ եղաւ որ ժամանակէ մը
հարը՝ ցորենի հնձոց օրերը՝ Սամի-
սոն այծերէն ուլ մը առաւ, ու
իր կնկանը այցելութիւն գնաց,
ու ըսաւ. Ներքին սենեակին մէջ
կնկանս քովը մտնեմ. բայց կրն-
2 կանը հայրը զանիկայ չթողուց
որ մտնէ։ Եւ անոր հայրը ըսաւ.
Իրաւցնէ կարծելի որ դուն զա-
նիկայ բաղցրութիւն առիր, ու
զանիկայ քոյ բարեկամիդ տուի.
ահա անոր պզտիկ քոյրը անկէ
գեղեցիկ է, հիմա անոր տեղը
3 անիկայ քեզի ըլլայ։ Եւ Սամի-
սոն անոնց ըսաւ. Ես անգամ
Փղշտացւոցմէ անպարտ պիտի
ըլլամ, թէ որ անոնց չարութիւն
4 մը ընեմ։ Ու Սամփսոն գնաց և-
րեք հարիւր աղուէս բռնեց, և
ջահեր առաւ, ու պոչ պոչի դարձուց, ու երկու
պոչերուն մէջտեղը ջահ մը դը-
5 րաւ ետեւէն։ Եւ ջահերը կրա-
կով բռնկցնելէն յետը՝ զանոնք
Փղշտացւոց հունձքերուն մէջը
ձգեց, ու դիզուած և չկորուած
հունձքերը ու ձիթենիներուն այրեց։
6 Եւ Փղշտացիք ըսին. Ա՛ս բանը
ո՞վ ըրաւ։ Ու ըսին. Թամնացիին
փեսան Սամփսոնը, քանզի անոր
կնիկը առաւ, և անոր բարեկա-
մին տուաւ։ Ու Փղշտացիք եկան,
և կնիկը ու անոր հայրը կրակով
այրեցին։ Յետ Սամփսոն անոնց 7
ըսաւ. Ես և դուք այսպէս ը-
լլինք, բայց ես վրէժ պիտի առ-
նեմ ձեզմէ, ու ետքը պիտի դա-
դարիմ։ Եւ զանոնք՝ սրունքէն 8
մինչև երակները մեծ հարուածով
մը զարկաւ. ու ինքը՝ Եաւէմ ա-
պառաժին խոռոչը բնակեցաւ։

Եւ Փղշտացիք եկան, ու Յու- 9
դայի մէջ բանակեցան, ու Լե-
քիի մէջ տարածուեցան։ Եւ 10
Յուդայեանք ըսին. Ինչո՞ւ հա-
մար մեր վրայ եկաք։ Անոնք ալ
ըսին. Սամփսոնը կապելու ե-
կանք, որ մեզի ըրածին պէս՝ մենք
ալ անոր ընենք։ Ու Յուդայէն 11
երեք հազար մարդ Եաւէմ ապա-
ռաժին խոռոչը իջան, և Սամի-
սոնին ըսին. Չես գիտեր որ
Փղշտացիք մեր վրայ կիշխեն.
ինչո՞ւ համար ասանկ բանը մեզի ը-
րիր։ Ու անիկայ անոնց ըսաւ.
Անոնք ինծի ինչպէս որ ըրին,
ես ալ անոնց այնպէս ըրի։ Եւ ա- 12
նոնք ըսին. Մենք իջանք որ քեզ
կապենք, ու Փղշտացւոց ձեռքը
տանք։ Եւ Սամփսոն անոնց ըսաւ.
Երդմնէ՛ք ինծի, որ դուք զիս պիտի չմեռցնէք։ Եւ անոնք 13
անոր հետ խօսեցան ու ըսին.
Չէ՛, բայց հիմա քեզ պիտի կա-
պենք, ու անոնց ձեռքը տանք,
և քեզ պիտի չմեռցնենք. ու
զանիկայ երկու նոր շարանով
կապեցին, և ապառաժէն դուրս
հանեցին։

Երբոր անիկայ մինչև Լեքի 14
եկաւ, Փղշտացիք աղաղակելով՝
զանիկայ դիմաւորեցին. և Տէ-
րոջը Հոգին անոր վրայ գալով՝
անոր թևերուն վրայ եղող շա-
րանները՝ կրակով այրած քիմանի
պէս եղան, ու կապերը ձեռքե-
րէն թափուեցան։ Եւ մէկ իշու 15
ծնօտ մը գտաւ՝ որ դեռ չորց-
ած չէր, ու ձեռքը երկնցուց
զանիկայ առաւ, և անով հազար
մարդ մեռցուց։ Ու Սամփսոն 16

ըսաւ. Լշաւ ծնօտով զէզ զէզ
յգիւղ պանդ. Լշաւ ծնօտով հա-
17 զար մարդ մեռցուցի: Ու երբոր
իր խօսքը լմընցուց, ծնօտը ձեռ-
քէն նետուեց, և ան ուղիղ ա-
նուշը՝ Ռամաթ Լեքի կոչեց:
18 Եւ խիստ շատ ծարաւելով՝
Տէրոջը աղաղակեց՝ ու ըսաւ.
Դուն քու ծառայիդ ձեռքովը
առիր այդ մեծ փրկութիւնը, և
հիմա ծարաւովս մեռնիմ, ու
անթլփատներուն ձեռքը իյնամ:
19 Եւ Ատուած Լէքիին մէջ է-
զած փոսը բացաւ, ու անկէ
ջուր ելաւ. և Սամփսոն խմեց,
ու ոգին իրեն դարձաւ, և ապ-
րեցաւ. անոր համար անոր ա-
նուանը՝ Ենգօրէ բսուեցաւ, որ
Լէքիին մէջն է մինչև այս օրս:
20 Ու անոր փղշտացւոց օրերը
Իսրայէլի մէջ քսան տարի դա-
տաւորութիւն ըրաւ:

ԳԼ. ԺԶ

1 Երբ Սամփսոն Գազա գնաց,
ու հոն պոռնիկ կնիկ մը տեսաւ,
2 և անոր մտաւ: Ու Գազացւոց
բսուեցաւ թէ՝ Սամփսոնը հոս է-
կեր է: Եւ պաշարեցին ու բո-
լոր գիշերը անոր դարանակալե-
ցան քաղաքին դրանը քովը, ու
բոլոր գիշերը լռեցան՝ և ը-
սին. Առաւօտուն կանուխ զա-
3 նիկայ կը մեռցնենք: Ու Սամի-
սոն մինչև կէս գիշերը քնացաւ,
և կէս գիշերուան ելաւ, ու քա-
ղաքին դրանը փեղկերը ելկու
ամբողջը բռնեց, և զանոնք նի-
գոլը մկաուղ վրցուց, ու կըզ-
նակը առնելով՝ զանոնք Քեբրո-
նին դիմացի լեռանը գլուխը հա-
նեց:
4 Եւ անկէ ետքը՝ Սորեկ հե-
ղեզտոնին Եղերբը Բնաւոդ մէկ կը-
նիկ մը սիրեց, ու անոր անունը
5 Դալիլա էր: Եւ փղշտացւոց նա-
խատրնեները կնոջը քովը ելան,
ու անոր ըսին. Զանիկայ խաբէ,
ու տես հասկըցիր, թէ անոր
մեծ զօրութիւնը ինչէն է, և
թէ ինչով կրնանք անոր յաղթել,
որ զանիկայ կապենք ու հնազան-
դեցընենք. և մենք քեզի ամէն
մէկէրնիս հազար հարիւր ար-
ծաթեայ կու տանք: 6 Ու Դալիլա
Սամփսոնին ըսաւ. Կ'աղաչեմ,
յայտնէ ինծի, թէ քու մեծ զո-
րութիւնդ ինչէն է, և քեզ կը-
նազանդեցընելու համար ինչ բա-
նով կապել պէտք է: 7 Ու Սամի-
սոն անոր ըսաւ. Թէ որ զիս եօ-
թը հատ չորցած թարմ ջլիվ-
ով կապեն, կը տկարանամ, և
ուրիշ մարդոց պէս կ'ըլ-
լամ: 8 Ու փղշտացւոց նախաթաղ
ները անոր եօթը հատ չորցած
թարմ ջլիվը բերին. ու զանիկայ
անոնցմով կապեց: 9 Եւ անոր ներ-
քին սենեակին մէջը դարանա-
կալներ նստեր էին: Ու ինքը ա-
նոր ըսաւ. Ո՛վ Սամփսոն՝ փղշ-
տացիք քու վրադ հոս գան. ան-
սուտները անիկայ ջլիվները՝ կրակի հո-
տէն բրդած խծուծէ լարի մը
պէս փրցուց, ու անոր ուժը չը-
հասկըցուեցաւ: 10 Եւ Դալիլա ը-
սաւ Սամփսոնին. Ահա դիս խա-
բեցիր, ու ինծի սուտ զրուցե-
ցիր. հիմա կ'աղաչեմ՝ յայտնէ
ինծի, թէ ինչով կը կապուիս:
Եւ անոր ըսաւ. Թէ որ զիս նոր 11
ու չգործածուած չուաններով
ապէկ մը կապեն, անուաններ կը
տկարանամ, և ուրիշ մարդոց մէ-
կուն պէս կ'ըլլամ: 12 Ու Դալիլա
նոր չուաններ առաւ, և անոնց-
մով զանիկայ կապեց, ու անոր ը-
սաւ. Ո՛վ Սամփսոն՝ փղշտացիք
քու վրադ հոս գան. (և դարա-
նակալները ներքին սենեակին մէ-
ջը նստեր էին.) անուաններ զա-
նոնք իր թևերէն մկի գործածի
մը պէս փրցուց: Ու Դալիլա ը- 13
սաւ Սամփսոնին. Մինչև հիմա
դիս խաբեցիր, և ինծի սուտ
զրուցիր. ըսէ ինծի թէ ին-
չով կը կապուիս: Ու անոր ա-
նոր ըսաւ. Թէ որ գլուխս եօթը
բաժին մազերը ազդով հիւսես:
Եւ անոր այնպէս ըրաւ, ու գոր- 14
ծարանին ցիցովը ամրցուց, ու
անոր ըսաւ, Ո՛վ Սամփսոն՝ փը-

ղբշտացիք քու վրադ ֆոռ գան։ Եւ անիկայ քուն-
էն արթընցաւ, ու ոտացին ցկէսը ազատը մէկտէղ
15 քաշէց պորտս։ Աստուածը Դաւիթ-
ա անար բաւ, Քու սիրտդ իմ հետս չէ, ու ի՞նչպէս կ'ըսես թէ՝ Քէզ կը սիրեմ. հիմա սա իրիք անգամ է որ գլխս խաբէցիր, ու ինձի չզըսացեցիր թէ քու մեծ
16 զօրութիւնդ ինչէն է։ Եւ որովհետեւ ամէն օր իր խօսքերովը անար նեղութիւն կու տար, ու զանիկայ կը բռնադատէր, ա-
նանկ որ անար սիրտը մինչեւ մահ-
17 ուան ապխճանը նեղացաւ, Բոլոր իր որդին մէկի եղածը անար զըսացեց, ու բաւ անար. Իմ գլխուս վրայ ածելի չէ եղած, քանզի իմ մօրս արգանդէն ես Աստուծոյ ուխտաւոր եմ. Թէ որ ածիլուիմ, իմ ուժս ինձմէ կ'երթայ ու կը տկարանամ, եւ
18 ամէն մարդոց պէս կ'ըլլամ։ Ու երբոր Դալիլա տեսաւ որ անիկայ բոլոր իր սրտին մէկի եղածը իրեն զըսացեց, փղշտացւոց նախարարները կանչել տուաւ, ու ըսաւ. Ա՛ս անգամ եկէք, քանզի բոլոր իր սրտին մէկի եղածը ինձի զըսացեց։ Աստուածը փղշտացւոց նախարարները անար քովը եկան, ու արծաթն ալ հե-
19 տերնին բերին։ Եւ Դալիլա զանիկայ իր ծունկերուն վրայ քնացուց, ու մարդ մը կանչեց, և անար գլխուն եօթը բաժին մազերը ածիլել տուաւ, ու սկսաւ զանիկայ նեղել, և անար ուժը
20 իրմէն գնաց։ Ու ինքը ըսաւ. Ո՛վ Սամփսոն՝ փղշտացիք քու վրադ ֆոռ գան. և անիկայ քունէն արթընցավ՝ ըսաւ. Ելնեմ, ու առջի անգամներուն պէս ինքզինքիս ազատեմ. և անիկայ չէր գիտեր որ
21 Տէրը իրմէ գացեր է։ Ու փղշտացիք զանիկայ բռնեցին, և անար աչքերը փորեցին, ու զանիկայ Գազա իջեցուցին, և ոսկեկապերով կապեցին. ու բանտին մէջը աղօրիքի քար կը գարձնէր։

Եւ անար գլխուն մազը ածիլուելէն հաքը՝ բուսնիլ սկսաւ։ 22
Ու փղշտացւոց նախարարները ժողովեցան, որ իրենց աստուծոյն Դագոնին մեծ զոհ մատուցանեն և ուրախութիւն ընեն. ու ըսին. Մեր աստուածը՝ մեր ձեռքը մատնեց մեր թշնամին Սամփսոնը։ Ու ժողովուրդը զա- 24
նիկայ տեսնելով՝ իրենց աստուածը գովեցին. քանզի ըսին. Մեր աստուածը մեր ձեռքը մատնեց մեր թշնամին, մեր երկիրը աւերողը և մեր մեռելները շատցնողը։ Ու երբոր անոնց սիրտը 25
ուրախ էր, ըսին. Սամփսոնը կանչեցէք որ մեր առջեւը խաղայ։ Ուստի Սամփսոնը բանտէն կանչեցին, ու անոնց առջեւը խաղայ. և զանիկայ սիւներուն մէջտեղը կայնեցուցին։ Ու Սամփսոն՝ իր 26
ձեռքին բռնող պատանիին ը-
սաւ. Թո՛ղ տուր իս, որ առ տուները վերցնող սիւներըը բռնեմ, ու անոնց վրայ կռթնիմ։ Եւ տուները 27
երիկ ու կիսիկ մարդիկներով լեցուն էր. ու փղշտացւոց բոլոր նախարարները հոն էին. և առ-
նէրին վրայ իրեք հազարի չափ մարդիկներ ու կիսիկներ կային, որոնք Սամփսոնին խաղալը կը դիտէին։ Եւ Սամփսոն Տէրոջը 28
աղաղակելով՝ ըսաւ. Ո՛վ Տէր Եհովայ, կ'աղաչեմ՝ զիս յիշէ. ով Աստուած, միայն սա անգամ ալ զիս ուժովցուր, որ փղշտացիներէն իմ երկու աչքերուս վրէժը մէկէն առնեմ։ Ու Սամփսոն՝ 29
ան տուները վերցնող երկու միջին սիւները՝ մէկը աջ ձեռքովը ու մէկալը ձախ ձեռքովը բռնելով՝ անանց վրայ կռթնեցաւ. Եւ 30
Սամփսոն ըսաւ. Իմ անձս փղշտացիներուն հետը մեռնի. ու բոլոր ուժովը ծռեցաւ. և տուները նախարարներուն ու մէջը եղող բոլոր ժողովուրդին վրայ իյնալու. և իր մեռած առնոր մեռցուցածները՝ իր կենդանութեան առնոր մեռցուցածներէն աւելի էին։ Ու անոր եղ- 31

բայնեըը և բոլոր հօրը տունը իջան, ու զանիկայ վերցուցին. և հանեցին իր հօրը Մանուէին գերեզմանը Թազէյին զանիկայ Սարաայի ու Եսիաւուդի միջտեղը: Եւ անիկայ Իսրայէլի մէջ քանի տարի դատաւորութիւն ը- րաւ:

ԳԼ. ԺԼ

1 Ու Եփրեմի լեռնէն Միքա
2 անուն մարդ մը կար: Եւ ա- նիկայ իր մօրը ըսաւ. Քեզմէ առնուած ան հարար հարիւր հ- պար արծաթը՝ որուն համար ա- նէիք տուիր, ու իմ առջեւս զրուցեցիր, ահա ան արծաթը իմ քովս է, զանիկայ ես առի. ու մայրը անոր ըսաւ. Որդեակ իմ,
3 Տէրը քեզ օրհնէ: Եւ անիկայ՝ հարար հարիւր հպար արծաթը իր մօրը դարձուց. բայց անոր մայ- րը ըսաւ. Ես ան արծաթը իմ ձեռքէս բոլորովին Տէրոջը նուի- րեցի իմ որդւոս համար, անով քանդակած ու թափծու կուռք շինելս համար. ուստի հիմա զա-
4 նիկայ քեզի կու տամ: Իսկ Մի- քա ան արծաթը իր մօրը դար- ձուց. և մայրը երկու հարիւր հպար արծաթ առաւ, ու անոնք ոսկերչին տուաւ. ան ալ անոնց- մով քանդակած ու թափծու կուռք շինեց. և անոնք Միքայէլին
5 տունը դրուեցան: Ու այս մարդ Միքա՝ աստուածներու տուն մը ունեցաւ, ու եփուդ և թե- րափիմ շինեց, ու իր որդոյը մի- կը օրհնեց, որ իրեն քահանայ ե-
6 ղաւ: Ան օրերը Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար. ամէն մարդ իր աչքին համեմատ եղածը կ'ընէր:
7 Եւ Յուդայի ազգատոհմէն՝ ու Յուդայի Բեթղեհեմէն մէկ պատանի մը կար, և անիկայ Ղե- ւացի էր, ու հոն կը բնակէր
8 պանդխտի պէս: Եւ այս մարդ Յուդայի Բեթղեհեմէ քաղա- քէն երաւ, որ պատշաճ գտած տեղը պանդխտութիւն քնէ, ու ճամրորդութիւն ընելով՝ մինչեւ
Եփրեմի լեռը ու մինչեւ Միքա- յին տունը հասաւ: Եւ Միքա ա- 9
նոր ըսաւ. Որտեղից կու գաս: Ու անիկայ անոր ըսաւ. Ես Ղեւտա- ցի եմ, ու Յուդայի Բեթղեհե- մէն հու գամ, և պատշաճ գտած տեղը պանդխտութիւն կ'երթամ:
Ու Միքա անոր ըսաւ. Իմ քովս 10
բնակէ, և հայր ու քահա- նայ եղիր. և ես քեզի տասուե տարի տասը հպար արծաթ, ձեւոք մը զոլեղ հանդերձ, ու քու ուտելիքդ կու տամ: Եւ Ղեւտա- ցին հոն գնաց: Ու Ղեւտացին 11
ան մարդուն հետը բնակիլը հա- ւանութիւն տուաւ. և այս պա- տանին անոր որդւոցը մէկուն պէս եղաւ անոր: Ու Միքա՝ Ղե- 12
ւտացին օրհնեց. և պատանին ա- նոր քահանան եղաւ. ու Միքա- յին տունը կը բնակէր: Եւ Մի- 13
քա ըսաւ. Հիմա ալէկ գիտեմ որ Տէրը ինձի բարիք պիտի ը- նէ, քանզի այս Ղեւտացին իմ քա- հանան եղաւ:

ԳԼ. ԺԸ

Ան օրերը Իսրայէլի մէջ թա- 1
գաւոր չկար, ու ան օրերը Դա- նի ցեղը իրեն ժառանգութիւն մը կը փնտռէր՝ բնակիլ հա- մար, քանզի մինչեւ ան օրը՝ Իս- րայէլի ցեղերուն մէջը՝ անոր բա- ժանման ժառանգութիւն ինկած չէր: Եւ Դանի որդիքը իրենց 2
ազգատոհմէն հինգ հոգի մարդիկ իրենց ամէնէն՝ Սարայէն ու Եսիա- ւուդէն հինգ զօրաւոր մարդ խրկեցին, որ երկիրը լրտեսեն ու քննեն. և անոնց ըսին. Գացէք երկիրը քննեցէք, ու անոնք Եփ- րեմի լեռը մինչեւ Միքայէլին տու- նը հասան, և գիշերը հոն հանգչեցին:
Ու երբոր անոնք Միքայէլին տունը 3
քովը հին, Ղեւտացի պատանիին ձայնը ճանչցան, և հոն դարձան, ու ըսին. Ո՞վ քեզ հոս բերաւ, և դուն հոս ինչ կ'ընես, ու ինչ համար հոս կեցեր ես: Եւ 4
անիկայ բսաւ անոնց. Միքան ինձի ասանկ ասանկ ըրաւ, ու վար

վարձքով բռնեց, որ անոր քա-
5 հանայ ըլլար։ Եւ անոր ըսին.
Ահա Աստուծոյ հարցնէ՛ր, որ
պիտանանք թէ ոչ ըսկսնք մեր գա-
ցած ճամբան մեզի պիտի յաջո-
6 ղի։ Ու քահանան անոնց ըսաւ.
խաղաղութեամբ գացէ՛ք. ձեր
երթալնիդ Տէրոջը առ-
ջեւը հաճելի է։
7 Անոնք ան հինգ մարդիկը
գացին Լայիսը մտան, և անոր
մէջը բնակող ժողովուրդը տե-
սան՝ որ Սիդոնացւոց պէս անհո-
գութեամբ հանգիստ ու ապա-
հով կը բնակէին. և ան երկրին
մէջը ինծա ոեւէ մը չկար՝ որ
իշխէր անոնց վրայ. ու Սիդո-
նիներէն հեռու ըլլալով՝ բնաւ
մէկ մարդու մը հետ գործ չու-
8 նէին։ Եւ ան հինգ հարիւր Սա-
րոնա ու Եսթաւուղ գացած ի-
րենց եղբայրներուն. և անոնց
եղբայրները անոնց ըսին. Դուք
9 ինչ ըրի՞ք։ Ու անոնք ըսին. Ե-
լէ՛ք, անոնց վրայ երթանք. քան-
զի մենք երկիրը տեսանք, և ա-
հա շատ ազէկ է. ու դուք թմլլ
կը կենաք. երթալու ոչ երկիրը
ժառանգելու համար հոն մտնէ-
10 լու անհոգութիւն մի ընէ՛ք։ Երբ
հոն մտնէք, մէկ անհոգ ժո-
ղովուրդի մը ու շատ ընդարձակ
երկրի մը մէջ պիտի մտնէք, որ
Աստուած զանիկայ ձեր ձեռքը
տուեր է. ու անանկ տեղ մըն
է՝ որ հոն երկրի վրայ եղող բա-
ներուն մէկը պակաս չէ։
11 Եւ Դանի ազգատոհմէն, ան-
կէ՝ այսինքն Սարեացէն ու Եսթա-
աւուղէն վեց հարիւր զինուո-
12 ղեալ մարդիկ գացին։ Ու երթ-
ալով Կարիաթարիմը բանա-
կեցան. անոր համար ան տեղը
մինչեւ այս օրս Մահանեդան կ՚ը-
ուի. ահա անիկայ Կարիաթարիմ
13 մըն է։ Եւ անկէ Եփրե-
մի լեռը անցան, ու մինչեւ Մի-
14 քայեան տունը հասան։ Եւ Լայի-
սի երկիրը լրտեսելու գացող ան
հինգ մարդը պատասխան տա-
լով՝ իրենց եղբարցը ըսին. Գի-
տէք որ այս տուներուն մէջը՝ ե-
փոդ, թերափիմ, և քանդա-
կած ու ձուլածոյ կուռք կայ.
ու հիմա ձեր ընելը բանը գիտ-
ցէ՛ք։ Ասոնք անոնք դէպ՚ի 15
հոն դառնալով՝ ան Ղեւտացի պա-
տանիին տունը՝ Միքայեան տունը
մտան, ու անոր ողջոյնները հար-
ցուցին։ Եւ Դանի որ զօ- 16
զած ան վեց հարիւր զինուո-
եալ մարդիկը դրանը բերանը
կայնեցան։ Ու երկիրը լրտես- 17
ելու գացող ան հինգ մարդիկը
հոն մտան, և քանդակած
կուռքը, եփոդը, թերափիմը
ու ձուլածոյ կուռքը առին. և
քահանան ան վեց հարիւր զին-
ուորներուն հետ դրանը բերանը կայնած էր։ Ու 18
երբոր անոնք Միքայեան տունը
մտան, և քանդակած կուռքը,
եփոդը, թերափիմը ու ձուլ-
ածոյ կուռքը առին, քահանան
անոնց ըսաւ. Դուք ի՞նչ կ՚ընէք։
Ու անոնք ըսին անոր. Լռէ՛ւ կե- 19
ցիր, ձեռքդ բերանիդ վրայ դիր,
ու մեր հետը երթա՛ւ, և մեզի
հայր ու քահանայ եղի՛ր. քեզի՝
մէկ մարդու մը տանը քահանայ
ըլլալը աղէկ է, թէ Իսրայէլի
մէկ ցեղին ու մէկ ազգատոհմին
քահանայ ըլլալը։ Եւ քահանան 20
սրտին մէջը ուրախանալով՝ եփոդ-
ը, թերափիմը և քանդակած
կուռքը առաւ, ու ժողովուրդին մէջը մտաւ։ Եւ անոնք դար- 21
ձան գացին, ու բեռնափքիները և
անասուններն ու թանկագին կա-
րասիները իրենց առջեւը դրին։
Երբոր անոնք Միքայեան տու- 22
նէն հեռացան, Միքայեան տունը
մօտ եղող տուներուն մարդիկը
ժողովուեցան, ու Դանի որդոց
ետեւէն հասան. Եւ Դանի որդոց 23
ետեւէն կանչելու սկսին, որոնք ե-
րեսնին դարձուցին՝ ու Միքայեան
ըսին. Քեզի ի՞նչ եղաւ՝ որ ասանկ
բազմութիւնով կու գաս։ Եւ ա- 24
նիկայ ըսաւ. Իմ շինած աստ-
ուածներս՝ ու քահանան առիք
գացիք, և ասկէ ետեւ ինծի ի՞նչ

կը մնայ, ու ինծի ինչու համար
25 կ'ըսէք թէ փեղի ինչ եղաւ։ Եւ
Դանի որդիքը անոր ըսին. Մեր
մէջը քու ձայնդ չլսուի. չըլլայ
որ բարկասիրտ մարդիկներըը ձեր
վրայ յարձակին, ու քու կեանքդ
26 կորընչցընես։ Ու Դանի որդիքը
իրենց ձեռքան գացին. և Միքա
տեսնելով որ անոնք իրմէն զօրա-
ւոր էն, դարձաւ իր տունը դը-
նաց։
27 Ու անոնք Միքայէն շինածնե-
րը՝ և անոր քահանան առին, ու
Լայիսի վրայ՝ հանդիստ և ան-
հոգ կեցող ժողովուրդի մը վրայ
գացին, ու զանոնք սուրի բերնէ
անցընելով՝ քաղաքը կրակով այ-
28 րեցին։ Եւ անոնք Սիդոնէն հե-
ռու ըլլալնուն, ու մարդու մը
հետ գործ չունենալնուն համար,
պատահ ալսատղ մը չկար. և ան
հաղաքը Բեթրոբի հովիտին մէջն
էր. ու քաղաքը շինեցին, և ա-
29 նոր մէջը բնակեցան։ Ու քաղա-
քին անունը՝ իրենց հօրը Իսրա-
յէլեան Դանին անունովը՝ Դան
կոչեցին. բայց քաղաքին անունը
30 առաջուց Լայիս էր։ Եւ Դա-
նի որդիքը՝ քանդակած կուռքը
կանգնեցին իրենց. ու Մանասէի
որդւոյն Գերսոնին որդին Յոնա-
թան, ինքը ու իր որդիքը՝ մին-
չև երկրին գերութեան օրը՝ Դա-
31 նի ցեղին քահանաներն էին։ Ու-
ոն անոնք Միքայէն շինած կուռ-
քը իրենց պահեցին, որչափ ժա-
մանակ որ Աստուծոյ տունը Սի-
ղովի մէջ էր։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ եղաւ որ՝ (ան օրերը որ
Իսրայէլի մէջ թագաւոր չկար,)
Եփրեմի լեռանը կողմերը բնա-
կող մէկ պանդուխտ Ղեւտացի
մը կար. ու անիկայ՝ Յուդայի
Բեթղեհեմէն մէկ հարճ մը ա-
2 ռաւ իրեն։ Եւ անոր հարճը շը-
նաթիւն ընելով՝ անկէ իր հօրը
տունը՝ Յուդայի Բեթղեհեմը գը-
նաց, ու չորս ամիսի չափ հոն
կեցաւ։ Եւ երիկը եկաւ անոր և
3 ուզեն գնաց, որ քաղցրութեամբ
խօսի անոր հետ՝ ու զանիկայ դա
բերէ. և իր հետը առեր էր իր
ծառան՝ ու երկու էշ. ու ինքը
զանիկայ իր հօրը տունը տարաւ.
և աղջկան հայրը երբոր զանի-
կայ տեսաւ, ուրախութեամբ
զանիկայ գիմաւորեց։ Ու աղ-
4 կան հայրը անոր ունեցը՝ զանի-
կայ ներս առաւ. և իրեք օր ա-
նոր հետը նստաւ. կերան խմե-
ցին ու գիշերները հոն մնա-
ցին։

Եւ չորրորդ օրը՝ երբոր առա-
5 ւօտուն կանուխ եկան, մնիկայ
ոտք եկաւ որ երթայ, բայց աղջ-
կան հայրը իր փեսային ըսաւ.
Կառ մը հաց կեր, որ սիրտդ ու-
ժգնայ, ու ետքը կ'երթաք։ Եւ
6 նստան, ու երկուքը միասին կե-
րան և խմեցին. ու աղջկան հայ-
րը ան մարդուն ըսաւ. Կ'աղա-
չեմ, ան գիշեր ալ հոս կեցիր,
ու սիրտդ զուարճանայ։ Եւ ան
7 մարդը ելաւ որ երթայ, բայց ա-
նոր անեկը զանիկայ բունադատե-
ցուն համար, դարձաւ գիշերը
հոն մնաց։ Ու հինգերորդ օրը՝
8 առաւօտուն կանուխ ելաւ որ
երթայ. և աղջկան հայրը ըսաւ.
Կ'աղաչեմ, սիրտդ ուժգնցը.
և ուշացան մինչև կէս օրը անց-
նելը, ու երկուքը ճաշ կերան։
Ու ան մարդը ելաւ, ինքը՝ իր
9 հարճը ու իր ծառան՝ ճամբայ
երթալու համար. բայց անոր ա-
նեկը՝ աղջկան հայրը ըսաւ անոր.
Ահա օրը իրիկուն ըլլալու վրայ
է. կ'աղաչեմ, գիշերը հո՛ն մնա-
ցէք. ահա օրը կ'իջնէ, գիշերը
հոս կեցիր, ու սիրտդ զուարճա-
նայ. և վաղը կանուխ ճամբայ
ելէք՝ ու ձեր վրանը գացէք։ Եւ 10
ան մարդը գիշերը մնալ չուզեց,
ու ելաւ գնաց, ու մինչև Յե-
բուսացի՝ այսինքն Երուսաղէմին
դիմացը եկաւ, և իր հետը եր-
կու համեստած էշ ունէր, ու իր
հարճն ալ իր հետն էր։

Ու երբոր Յերուսին մօտեցան, 11

օրը շատ անցած ըլլալուն համար, ծառան իր տիրոջը ըսաւ. Եկէ՛ք ան Յեբուսացւոց քաղաքը խոտորինք, ու գիշերը հոն
12 մնանք: Բայց տէրը անոր ըսաւ. Իսրայէլի որդւոցմէ չեզող օտար ազգինէրուն քաղաքը չխոտորինք. հապա մինչև Գաբաա անցնինք:
13 Եւ իր ծառային ըսաւ. Եկէ՛ք ան տեղերուն մէկուն մօտենանք, ու գիշերը Գաբաայի կամ Ռամայի
14 մէջ մնանք: Եւ անցան գացին. ու երբոր Բենիամինի Գաբաային մօտեցան, արևը մտաւ:
15 Եւ հոն դարձան, որ Գաբաա մտնեն՝ ու գիշերը հոն մնան. և գնաց քաղաքին հրապարակին մէջը նստաւ. ու մարդ մը չկար որ զանոնք իր տունը առնէ՝ գիշերը անցընելու համար:
16 Եւ ահա իրիկուընը արտէն մէկ ծեր մարդ մը կու գար՝ իր գործէն պառնալով. ու անիկայ Եփրայիմի լեռնէն էր, և Գաբաայի մէջ պանդխտացեր էր, ու ան տեղին բնակիչները՝ Բենիամինեանք էին:
17 Ու երբոր աչքերը վերցուց, և ճամբորդ մարդը քաղաքին հրապարակին մէջը տեսաւ, ծեր մարդը ըսաւ. Ո՞ւր կ՚երթաս, և ուսկից կու գաս:
18 Ու անիկայ ըսաւ. Մենք Յուդայի Բեթլեհեմէն մինչև Եփրայիմի լեռանը կողմերը կ՚անցնինք. հոս ան տեղացի եմ, ու մինչև Յուդայի Բեթլեհեմը գացի, և հիմա Տէրոջը տունը կ՚երթամ. ու ով իր տունը ընդունող մարդ մը չկայ.
19 Նաղ մարդ մը չկայ. Բայց մեր էշերուն համար յարդ ու ճարակ կայ. և ինծի համար, քու աղախիդ համար, ու քու ծառայիդ հետ եղող մանչուն համար հաց ու գինի ունիմ. բնաւ մեզ
20 բան մը պակաս չէ: Եւ ան ծեր մարդը ըսաւ. Խաղաղութիւն քեզի. քու ամէն պակասութիւնդ հոգը իմ վրաս ըլլայ. բայց գիշերը հրապարակին մէջ մի՛ մնար:
21 Ու զանիկայ իր տունը տարաւ, և էշերուն կեր տուաւ. ու ա-

նոնք ոտքերնին լուալէն ետքը, կերան և խմեցին:
22 Ու երբոր անոնց սիրտը կը զուարճանար, ահա քաղաքին բը-նակիչներէն չար մարդիկներ՝ տան չորս կողմը պաշարեցին, ու դուռը ձեռք առին. և տանը տիրոջը՝ ան ծեր մարդուն հետ խօսելցան ու ըսին. Տանդ եկող մարդը հանէ, որ զանիկայ գիտնանք:
23 Եւ ան տանուտէր մարդը անոնց ելաւ, ու անոնց ըսաւ. Ձի՛, եղբայրնե՛ր, կ՚աղաչեմ, գեշութիւն մի՛ ընէք. ան մարդը իմ տունս մնանելէն ետքը, ան անպատմութիւնը մի՛ ընէք:
24 Ահա իմ կոյս աղջիկս, ու ան Լեւտացւոյն հարճը հիմա ձեզի հանեմ, և զանոնք ընկճեցէք, ու ձեր ուզածը ըրէք անոնց, և ան մարդուն՝ ան անպատմութեան գործը մի՛ ընէք:
25 Բայց ան մարդիկները ձայնին անսալ ըսին. ուստի ան մարդը՝ իր հարճը բռնեց դուրս հանեց անոնց. և անոնք զանիկայ գիտցան, ու բոլոր գիշերը զանիկայ լկտիցին մինչև առաւօտ. ու երբոր արշալոյսը ծագեցաւ, զանիկայ թող տուին որ երթայ:
26 Եւ ան կինիկը առաւօտեան դէմ գնաց, ու իրկաւան մարդուն տանը դրանը առջևը, ուր որ իր տէրը հոն հիներ, մինչև որ լուսցաւ, հոն ինկաւ:
27 Եւ անոր տէրը առաւօտուն ելաւ, տանը դռներուը բացաւ, որ երթայ իր ճամբան երթայ. և ահա կինիկը իր հարճը տանը դրանը առջին ինկեր էր, և ձեռքերը սեմին վրայ էր:
28 Ու անոր ը-սաւ. Ելիր երթանք. բայց պատասխան տուող չկար: Ան առնելով զանիկայ իր էշուն վրայ դրաւ, ու մարդը երաւ իր տեղը գնաց:
29 Եւ երբոր իր տունը հասաւ, դանակ մը առաւ, ու իր հարճը բռնեց և զանիկայ ոսկորները ոսկորին տասներկու կտորի բաժնեց, ու Իսրայէլին ամէն սահմաններուը խրկեց:
30 Եւ ամէն տես նողները կ՚ըսէին թէ՝ Իսրայէլ

պրկուցը Եգիպտոսի երկրին եւ
լած օրէն մինչեւ աս օրս՝ առանկ
բան մը ուշ եղեր է, ուշ ալ ան-
նաւեր է. ասոր վրայ մտածեցէք,
խորհուրդ ըրէք ու խօսեցէք։

ԳԼ. Ի

1 Նաւանը բոլոր Իսրայէլի ար-
դիքը եկան, ու ժողովքը՝ մէկ
մարդու մը պէս Դանէն մինչեւ
Բէերսաբէէ՝ Գաղաադու երկիրը՝
Մասիայի մէջ Տէրոջը առջեւը
2 ժողվուեցան։ Ու բոլոր ժողովուր-
դին՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն
դլխաւոր մարդիկներըը՝ շքա հա-
րիւր հազար առաք քաշող հետե-
ւակ զօրք ըլլալով՝ Աստուծոյ ժո-
ղովուրդին ժողովքին մէջը ներ-
3 կայացան։ Ու Բենիամինի որդի-
քը լսեցին որ Իսրայէլի որդիքը
Մասիա եկեր էն։ Ու Իսրայէլի
որդիքը ըսին. Մեղի պատմեցէք,
թէ աս շարաթհուները ինչպէս ե-
4 ղաւ։ Ու ան Կ'ատացի մարդը՝
Աստուծոյ կնկանը երիկը պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ. Ես
ու իմ հարճս Բենիամինի Գա-
բաայի կողմը՝ որ գիշերը հան-
5 ծնանք. Ու Գաբաային բնակիչ-
ները ինծի դէմ ոտք եկան, ու
գիշերով իմ եղած առունս պա-
շարեցին, ու զիս մեռցնել կ'ու-
զէին, ու իմ հարճս լուկցին, ու
6 մեռաւ. Ես ալ իմ հարճս առի,
ու զանիկայ կոտոր կոտոր ըրի, ու
Իսրայէլի ժառանգութեանը բո-
լոր երկիրը խրկեցի. քանզի ա-
նանկ Իսրայէլի մէջ մեծ չարագործ
7 ու անպատուութիւն ըրին։ Ահա
դուք ամէնդ ալ Իսրայէլի որ-
դիք էք, հոս ձեր մէջը խօսեցէք
8 ու խորհուրդ ըրէք։ Ու բոլոր
ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս
ոտք եղաւ, ու ըսաւ. Վրեմ
չենք մեկը իր վրանը պիտի երթ-
թայ, ու չենք մեկը իր տունը
9 չդառնայ։ Ու հիմա Գաբաային
ընելու բանիս համար ասիկայ է. Ան-
10 նոր վրայ վիճակով երթանք. Ու
Իսրայէլին ամէն ցեղերէն հա-
րիւրէն տասը, ու հազարէն հա-
րիւր, ու տասը հազարէն հա-
զար մարդ առնենք, որ ժողո-
վուրդին պաշար տանին. անոնք
ալ Բենիամինի Գաբաան մտնե-
լով, անոր Բնաւլոզը Իսրայէլի
մէջ ըրած բոլոր անպատուութիւ-
նը վրեժխնդիր հասուցանեն։ Ու 11
ան քաղաքին վրայ էրիւլոս հա-
մար՝ Իսրայէլի բոլոր մարդիկներըը՝
մէկ մարդու մը պէս՝ միաբանու-
թեամբ ժողվուեցան։

Ու Իսրայէլի ցեղերը՝ Բենիա- 12
մինին բոլոր ցեղին մարդիկներ
խրկեցին, ու ըսին. Այս ինչ չա-
րութիւն է որ ձեր մէջը եղաւ։
Ու հիմա Գաբաայի մէջ եղող 13
ան չար մարդիկները տուէք, որ
պանդնք մեռցնենք, ու չարու-
թիւնը Իսրայէլէն վերցնենք։
Բայց Բենիամինեանք իրենց եղ-
բայրը՝ Իսրայէլի որդւոց խօսքը
մարիկ ընել չուզեցին. Ու Բենի- 14
ամինի որդիքը՝ Իսրայէլի որդ-
ւոց դէմ պատերազմ ընելու
համար՝ իրենց քաղաքներէն Գա-
բաայի մէջ ժողվուեցան։ Ու ան 15
օրը իրենց քաղաքներէն եկող Բե-
նիամինի որդիքը համրուեցան.
ու քանուածէ հարիւր տասը քա-
շող մարդ գիպուածեցաւ, բայց ի
Գաբաայի բնակիչներէն որոնք
եօթը հարիւր ընտիր մարդիկ
համրուեցան։ Այս բոլոր ժողո- 16
վուրդին մէջը եօթը հարիւր ընտ-
րուած ահեկատարմ մարդիկներ
կային, որոնց ամէնն ալ պարսա-
տիկով մազի վրայ քար կը նետե-
ին առանց վրիպելու։ Ու Իսրա- 17
յէլի մարդիկներն ալ համրուե-
ցան. ու Բենիամինեն՝ զատ՝
չորս հարիւր հազար առաք քաշող
մարդ գիպուածեցաւ. ասոնք ամէնն
ալ պատերազմող մարդիկներ
էին։

Ու գացին՝ Բեթէլը եկան, ու 18
Իսրայէլի որդիքը Աստուծոյ հար-
ցուցին ու ըսին. Բենիամինի հետ
պատերազմելու համար՝ ո՞վ մեզ
առաջնորդ ըլլայ. ու Տէրը
ըսաւ. Յուդան առաջնորդ ըլ-
լայ։ Ու Իսրայէլի որդիքը առաւ- 19

ւօտուն եղան, և Գաբաոնին դի-
մացը բանակեցան։ 20 Ու Իսրայե-
լացիք Բենիամինի հետ պատե-
րազմ բնելու եղան. և Իսրայել-
ցիք Գաբաոնի քովը անոնց դեմ
շարուեցան պատերազմի համար։
21 Ու Բենիամինի որդիքը Գաբաո-
նէն եկան, և այն օրը Իսրայելէն
քառասուերկու հազար մարդ դե-
22 ռիները փռեցին։ Ու ժողովուրդը՝
այսինքն Իսրայելացիք նորէն ու-
ժեցան, և պատին պատերազմե-
լու համար շարուեցան նոյն տե-
ղը, ուր որ առջի օրը շարուեր
23 էին։ (Ու Իսրայէլի որդիքը ե-
լան, և Տէրոջը առջևը մինչև
իրիկուն լացին, ու Տէրոջը հար-
ցընելով՝ ըսին. Մեր եղբօրը
Բենիամինեան հետ պատերազմե-
լու համար նորէն երթանք։ Եւ
24 Տէրը ըսաւ. Անոր դէմ երթաք։) Ու
երկրորդ օրը՝ Իսրայէլի որդիքը
Բենիամինի որդւոցը մօտեցան։
25 Ու երկրորդ օրը՝ Բենիամինեանք
Գաբաոնէն անոնց դէմ եկան պա-
տերազմելու համար, և Իսրայե-
լի որդւոցմէ նորէն տասնուութը
հազար մարդ գետինը փռեցին.
ասոնց ամէնն ալ սուր քաշող
մարդիկներ էին։
26 Անոնք բոլոր Իսրայէլի որ-
դիքը՝ այսինքն բոլոր ժողովուր-
դը եկան Բեթէլը գացին, ու
հոն Տէրոջը առջևը նստան լա-
ցին, և այն օրը մինչև իրիկուն
ծոմ պահեցին, ու Տէրոջը առ-
ջևը ողջակէզներ և խաղաղու-
27 թեան զոհեր մատուցին։ Ու Իս-
րայէլի որդիքը Տէրոջը հարցու-
ցին. (ու անոր օրերը Աստուծոյ
28 ուխտին տապանակը հոն էր. Եւ
անոր օրերը՝ Ահարոնի որդի Փի-
նեհէսը կը կայնէր.) ու ըսին.
Մեր եղբօրը Բենիամինեան որդ-
ւոցը հետ պատերազմելու հա-
մար նորէն մէյմէն ալ երթանք, թէ
հետ քաշուինք։ Եւ Տէրը բսաւ.
Երթաք. քանի վաղը զանոնք ձեր
ձեռքը պիտի մատնեմ։
29 Ու Իսրայէլացիք Գաբաոնին
բոլորտիքը դարանակալներ դրին։
Եւ Իսրայէլի որդիքը հրկրորդ օրը՝ 30
Բենիամինի որդւոցը վրայ գա-
յին, ու մէկալ անգամներուն
պէս Գաբաոնին դիմացը շարուե-
ցան։ Անոնք Բենիամինի որ- 31
դիքը ժողովուրդին դէմ դուրս եկան,
և քաղաքէն զատուեցան, ու
առջի անգամներուն պէս սկսան
ժողովուրդը զարնել, ու հրսու-
նի շատ Իսրայէլացի մեռցուին
ան ճամբաներուն մէջը՝ որոնց
մէկը Բեթէլ կ'երթար, ու մէկա-
լը դաշտի Գաբաոն։ Եւ Բենի- 32
ամինի որդիքը ըսին. Անոնք առնք
մեր առջևը առջի անգամներուն
պէս կը կոտորեն։ Ու Իսրայէլի
որդիքը ըսին. Փախչինք՝ ու զա-
նոնք քաղաքէն դուրս ճամբանե-
րը հանենք։ Եւ Իսրայէլին բոլոր 33
մարդիկները իրենց տեղէն ե-
լան, ու Բահաղթամարին առջևը
շարուեցան։ Եւ Իսրայէլին դա-
րանակալները յանկարծ իրենց
տեղէն Գաբաոնի դաշտին դուրս
եկան։ Ու Գաբաոնին առջևը՝ 34
բոլոր Իսրայէլէն տասը հազար
ընտրուած մարդ եկան, և պա-
տերազմը տաժանելի էր. ու անոնք
չէին գիտեր որ իրենց վրայ հա-
րիւր հասած է։ Ու Տէրը Իսրայե- 35
լին առջևը Բենիամինը զարնեց.
ու այն օրը Իսրայէլի որդիքը Բե-
նիամինեն քառասունհինգ հազար
հարիւր մարդ կտրեցին. անոնց
ամէնն ալ սուր քաշող մարդիկներ
էին։ Եւ Բենիամինի որդիքը ի- 36
րենց յաղթուելը տեսան. քանի
մի Իսրայէլացիք Գաբաոնին դա-
րանակալները դրած դարանակալնե-
րուն ապաւինելով՝ Բենիամինե-
անց տեղ տուին։ Եւ դարանա- 37
կալները շուտ մտան Գաբաոնին վրայ
յարձակեցան, ու դարանակալ-
ները բոլոր քաղաքը սուրի բերնէ
անցուցին։ Ու Իսրայէլացիք դա- 38
րանակալներուն հետ՝ ժամանակ
մը որոշեր էին, որ քաղաքէն մեծ
կրակով ծուխ հանեն։ Անոնք 39
նոր Իսրայէլի մարդիկը պատերազ-

մին մէջը փախուստ ցուցցին, ու Բենիամինեանք սկսան լա-
բայէցիները զարնել, ու երե-
սուն մարդու չափ մեռցուցին,
քանզի ըսին թէ՝ Անտարակոյս
անոնք մեր առջեւը առնի պա-
տերազմին պէս կը կտրտուին։
40 Բայց երբոր քաղաքէն՝ կրակին
ծուխը սիւնի պէս բարձրանալ
սկսաւ, Բենիամինեանք ետեւնին
դառնալով՝ նայեցան որ քաղա-
քին հրդեհը երկինքը կ'ելլէր։
41 Ու երբոր Իսրայէլացիները նորէն
ետ դարձան, Բենիամինեանք ապ-
շեցան մնացին, քանզի տեսան որ
չարիքը իրենց վրայ հասեր էր։
42 Ուստի անոնք Իսրայէլացւոց առ-
ջեւէն դէպ՝ ի անապատին ճամ-
բան դարձան, բայց պատերազ-
մը անոնց հասաւ, ու քաղաքնե-
րէն ելլողները զանոնք իրենց մէ-
43 ջը մեռցուցին։ Այսպէս Բենիա-
մինեանները պաշարեցին, զանոնք
հալածեցին, ու զանոնք դիւրա-
թեամբ մինչեւ Գաբաային դի-
մացը՝ արեւելեան կողմէն՝ զար-
44 կին։ Եւ Բենիամինէն տասնա-
ուերկու հազար մարդ իննկաւ, ա-
նոնց ամէնն ալ զօրաւոր մարդիկ
45 ներ էին։ Ու ճողոպրողները դար-
ձան դէպ՝ ի անապատը Ռեմմոնի
վէմը փախան, անոնցմէ՝ ճամ-
բաներուն մէջը հինգ հազար
մարդ ձեռքերնին ըրին, և զանոնք
մինչեւ Գեդոմը հալածելով՝ ա-
նոնցմէ երկու հազար մարդ զար-
46 կին։ Ու Բենիամինէն՝ ան օրը
բոլոր իննկածները քսանուհինգ
հազար սուր քաշող մարդ էր,
47 անոնց ամէնն ալ զօրաւոր մար-
դիներ էին։ Եւ վեց հարիւր
մարդ դարձան, ու անապատը՝
Ռեմմոնի վէմը փախան, ու Ռե-
մմոնի վէմը չորս ամիս կեցան։
48 Եւ Իսրայէլացիք Բենիամինի որդ-
ւոցը դառնալով, զանոնք սուրի
բերնէն անցուցին, քաղաքներուն
մէջի մարդիկներէն մինչեւ անա-
սունները, ու ինչ որ գտնուե-
ցաւ, ու բոլոր գտնուած քա-
ղաքներն ալ կրակով այրեցին։

ԳԼ. ԻՆ

1 Իսրայէլի մարդիկները Մա-
փսի մէջ երդում՝ ըրեր էին, ու
ըսեր էին թէ՝ Ոեւէ մէկ
մարդ մը իր աղջիկը Բենիամինին
կնիկ ըլլալու չտայ։ 2 Եւ ժողո-
վուրդը Բեթէլ երթալով՝ հոն
Աստուծոյ առջեւը մինչեւ ի-
րիկուն նստան, ու ձայներնին
վերցնելով՝ մեծ լացով մը լա-
յին, 3 եւ ըսին. Ո՛վ Իսրայէլին
Տէր Աստուածը, ինչու հասնար
սա բանը Իսրայէլի մէջ պատա-
հեցաւ, որ այսօր Իսրայէլէն ցեղ
մը պակսի։ 4 Ու հետեւեալ օրը
ժողովուրդը կանուխ ելաւ, և
հոն սեղան մը շինեցին, ու ողջա-
կէզներ և խաղաղութեան զոհեր
մատուցին։

5 Ու Իսրայէլի որդիքը ըսին.
Իսրայէլին ամէն ցեղերէն՝ ժողո-
վուրդին հետ Տէրոջը առջեւը
չելլողը ո՞վ է. քանզի Տէրոջը առ-
ջեւը Մասփա չելլող մարդուն հա-
մար մեծ երդում՝ ըրեր էին, ըսե-
լով թէ՝ Անշուշտ անպատճառ
պիտի մեռնի։ 6 Ան տառապե-
ցեալ որդիքը՝ իրենց եղբօրը Բե-
նիամինին համար ցաւելով ըսին.
Այսօր Իսրայէլէն մէկ ցեղ մը
բնաջինջ եղաւ։ 7 Ա՛ս մնացածնե-
րուն ի՞նչ ընենք, որ անոնց կնիկ
տալ առնինք, քանզի մենք Տէրոջը
անուամբը երդում՝ ըրինք՝ որ մեր
աղջիկներէն անոնց կնիկ չտանք։
8 Ու ըսին. Իսրայէլի ցեղերէն ո՞վ
է որ Տէրոջը առջեւը Մասփա
չելլաւ. և ահա Գաղաադայ Յա-
բիսէն՝ բնաւ մարդ մը եկած չէր
բանակը ու ժողովը։ 9 Ու ժողո-
վուրդը աչքէ անցուցին, և ահա
անոնց մէջը Գաղաադայ Յաբիսի
բնակիչներէն մարդ մը չգտնուե-
ցաւ։ 10 Ուստի ժողովը՝ հոնտ
զօրաւորներէն հոն տասներկու
հազար մարդ խրկեցին, ու անոնց
պատուիրելով՝ ըսին. Գացէք, և
Գաղաադայ Յաբիսին բնակիչնե-
րը սուրի բերնէ անցուցէք, կնիկ-
ներն ալ ու ազգքնին ալ։ 11 Եւ

ձեւ ընելու բանը առէ. Ամէն
էրիկ մարդը՝ ու էրիկ մարդու
անկողինը գիտցող ամէն կինիկը
12 կոտրընցուցէք: Եւ Գաղաատի
Յաբխի բնակիչներուն մէջը ջոր
հարիւր կոյտ աղջիկներ գտան,
որ անոնք արուի հետ պառկած
չէին, ու էրիկ մարդ չէին գի-
տեր, և զանոնք Քանանու երկ-
րին մէջ Սելովի բանակը բերին:
13 Ու բոլոր ժողովքը խոր-
կով՝ Ռեմոնի վէմը եղող Բենիա-
մինի որդւոցը խօսեցան, և զա-
նոնք խաղաղութեան հրաւիրե-
14 ցին: Ու անոնք Բենիամի-
նեանք դարձան, և անոնց ան
կինիկները տուին, որ Գաղաատ
Յաբխի կինիկներէն ողջ թողու-
ցեր էին, բայց անոնց բաւական
15 չէգան: Եւ ժողովուրդը Բենիա-
մինի համար ցաւեցաւ, քանզի
Տէրը Իսրայէլի ցեղերուն մէջ
խռամատութիւն ըրաւ:
16 Ու ժողովքին ծերերը ըսին,
Կնացածնեղուն ի՞նչ ընենք՝ կը-
նիկներ պաշտ համար, որովհետև
Բենիամինի չէղին կինիկները կոր-
17 ուեցան: Եւ ըսին, Ողջ մնացող
Բենիամինեանց ժառանգութիւն
Նող ճայ, որ Իսրայէլէն ցեղ մը
18 բնաջինջ չըլլայ: Ու մենք անոնց
մեր աղջիկներէն կինիկ չենք կըր-
նար տալ, քանզի Իսրայէլի որ-
դիքը երդում ընելով ըսին թէ՝
Բենիամինի կինիկ տուողը անի-
19 ծած ըլլայ: Եւ ըսին, Ահա տա-
րին տօնը Տէրոջը ուրնախմու-
թիւն կ'ըլլայ Սիլովի մէջ, ան
փեղէ՝ որ Բեթէլի հիւսիսային
կողմը, ու Բեթէլէն Սիւքեմը
ելլող ճամբուն արեւելեան կող-
մը, և Ղեբոնային հարաւային
կողմը կ'ինայ: 20 Ու Բենիամինի
որդւոցը պատուիրելով՝ ըսին,
Գացէք՝ այգիներուն մէջը պահ-
ուեցէք, 21 Ու երբոր տեսնէք որ
Սիլովի աղջիկները պար բռնե-
լով խաղալու ելլէք են, անտե-
ղը այգիներէն ելէք, և ամէն մէ-
կերնիդ Սիլովի աղջիկներէն ձե-
ղի մեծամէկ կինիկ յափշտակեցէք,
ու Բենիամինի երկիրը գացէք: 22 Եւ
թէ որ անոնց հայրերը կամ եղ-
բայրները մեղի գալով՝ գանգատ
ընեն, անոնց կ'ըսենք թէ՝ Սէր
սիրոյն համար շնորհք ըրէք ա-
նոնց, քանզի մենք պատերազմին
մէջը անոնց ամէնուն մեծամէկ կը-
նիկ չգտանք եղինք, ու հիմա դուք
չտուիք անոնց, որ յանցաւոր ըլ-
լաք: 23 Եւ Բենիամինի որդիքը ա-
նանկ ըսին, ու իրենց թիւովն
չափ՝ պար բռնողներէն կինիկներ
յափշտակելով՝ առին ու գացին
իրենց ժառանգութիւնը դար-
ձան, ու քաղաքները շինեցին, և
անոնց մէջը բնակեցան: 24 Ու ան-
տեղը Իսրայէլի որդիքը՝ անկէ
ամէն մարդ իր ցեղին ու իր աղ-
գատոհմին գնաց, և ամէն մարդ
անկէ իր ժառանգութիւնը ե-
լաւ: 25 Ան օրերը Իսրայէլի մէջ
թագաւոր չկար, ամէն մարդ իր
աչքին հաճելի եղածը կ'ընէր:

ԴԻՐՔ ԴԱՏԱՒՈՐՆԵՐՈՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Դատաւորաց կառավարու-
թեան օրերը՝ երկրին վրայ սով
եղաւ, և Յուդայի Բեթլեհեմին
մէկ մարդ մը՝ իր կնիկովը ու եր-
կու որդիներովը Մովաբի երկիրը
պանդխտանալու գնաց: 2 Եւ ան
մարդուն անունը՝ Եղիմելէք, ու
կնկանը անունը՝ Նոեմի, ու եր-

կու որդուցը անուանեցը՝ Մաա-
լան ու Քեղիան էին. անունք Եփ-
րաթացի էին՝ Յուդայի Բեթլե-
հեմէն, և Մաարի երկիրը գա-
3 յին, ու հան բնակեցան: Եւ Նո-
եմիին երկիրը Ելիմելէք մեռաւ,
ու անիկայ իր երկու որդիներուն
4 մնաց. Որոնք իրենց Մոաբացի
կիներ առին. մէկուն անու-
նը՝ Որփա, ու մէկալին անունը՝
Հռութ էր. և անոնք հան տա-
5 սը տարիի չափ նստան: Ու Մա-
ալոնը և Քեղիոնը երկուքն ալ
մեռան, և կինիկը՝ իր երկու որ-
դուցմէն ու երկրէն զատիկ մնաց:
6 Եւ անիկայ իր երկու հարսե-
րովը ելաւ, որ Մոաբի երկրէն
դառնայ. քանզի Մոաբի երկ-
րին մէջը լսեր էր որ Տէրը իր ժո-
ղովուրդին այցելութիւն բերեր է՝
7 անոնց հաց տալով: Ու անիկայ
իր եղած տեղէն իր երկու հար-
սերաւն հետը ելաւ. և Յուդա-
յի երկիրը դառնալու համար
8 ճամբայ դրաւ: Ու Նոեմի իր երկու հարսերուն ը-
սաւ. Գացէք, և ամէն մէկերնիդ
իմ մօրը տունը դառնայ.
ու Տէրը ձեզի ողորմութիւն ը-
նէ, ինչպէս որ դուք մեռածնե-
9 րուն ու ինծի ըրիք. Տէրը ձեզի
տայ, որ ամէն մէկերնիդ իր ե-
կանը տունը հանգստութիւն գըտ-
նէ. ու դուներք համբուրեց. և
անոնք ձայնները վերցնելով՝ լա-
10 յին. Ու անոր ըսին. Մենք ան-
պատճառ քու հետդ քու ժո-
11 ղովուրդիդ կը գառնանք: Բայց
Նոեմի ըսաւ. Ա՛վ իմ աղջիկներս՝
ետ գարձէք. ինչու՞ համար իմ
հետս պիտի երթաք. միթէ իմ
արգանդիս մէջը ուրիշ տղաքներ
12 կան, որ ձեզի երիկ ըլլան: Ե՛տ
գարձէք իմ աղջիկներս, ու գա-
ցէք. քանզի ես պառաւեր եմ,
ու նորէն պիտի չկրնամ. թէ
որ յոյս ունիմ բանալով՝ սա գիշեր
կարգուելու ըլլայի, ու տղաքներ
13 ալ ծնանէի, Դուք՝ միենուն անոնց
մեծնալը պիտի սպասէիք, Ե՞
գուք ասոր համար պիտի չկար-
գուէիք՝ ու ասո՞նկ պիտի մնա-
յիք. չէ՝ աղջիկներս, քանզի ձե-
զի համար շատ կը ցաւիմ. որով-
հետև Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս
ծանրացաւ: Ու անոնք նորէն ձայ- 14
նները վերցնելով՝ լացին: Եւ
Որփա իր կեսուրը համբուրեց,
բայց Հռութ անկէ չզատուե-
ցաւ: Սակայն Նոեմի ըսաւ. Ահա 15
քոյրդ նէրսի՝ իր ժողովուրդին ու
իր աստուածներուն գարձաւ.
դուն ալ նէրսիի հետևէն մի գար-
ձիր: Եւ Հռութ ըսաւ. Իմ վը- 16
րաս մի խնդար՝ որ քեզ թողում,
ու քեզմէ հեռանամ. քանզի ուր
որ երթաս, հոն պիտի երթամ, և
ուր որ մնաս, հոն պիտի մնամ. քու
ժողովուրդդ՝ իմ ժողովուրդս ըլ-
լայ, ու քու աստուածդ՝ իմ աստ-
ուածս ըլլայ. Ո՛ւր որ մեռնիս, 17
ես ալ հոն պիտի մեռնիմ, ու հոն
թաղուիմ. Տէրը ինծի այսպէս՝
ու ասկէ աւելի ընէ, թէ որ միս
քեզմէ՝ մահուանէ ուրիշ բան մը
զատէ: Երբոր Նոեմի տեսաւ որ 18
անիկայ միտքը գրեր է իր հետը
գալու, ալ չհօսկցաւ անոր:
Ու երկուքը Բեթղեհէմ գացին. 19
մինչև որ Բեթղեհէմ հասան, ու
երբոր Բեթղեհէմ մտան,ամէն
պատճառովը բոլոր քաղաքը շար-
ժեցաւ, ու կ՚ըսէին. Արդեօք
Նոեմին ասիկա է: Եւ անիկայ 20
անոնց ըսաւ. Զիս Նոեմի մի
կանչէք, զիս Մարա կանչեցէք.
քանզի Ամենակարողը դառնու-
թեամբ լեցուց զիս. Ես լեցան 21
գացի, ու Տէրը զիս պարապ գար-
ձուց. ինչու՞ զիս Նոեմի կը կան-
չէք. քանզի Տէրը ինծի դէմ վե-
կացութեան տեսաւ, ու Ամենա-
կարողը զիս չարացուց: Այսպէս 22
պէս Նոեմի իր հարսին Մոաբացի Հռութին հետ՝ Մոաբի
երկրէն ետ գարձաւ. ու գարնան
հնձոց սկիզբը Բեթղեհէմ հասան:

ԳԼ. Բ

Եւ Նոեմին իր երկանը կող- 1
մանէ մէկ ազգական մը ունէր,
անիկայ Ելիմելէքին ազգատոհմէն

էր, ու շատ հարուստ մարդ մըն էր, և անոր անունը Բոաս էր։
2 Ու Մովաբացի Հռութը Նոեմիին ըսաւ. Արտերը երթամ, և որուն աչքին առջեւը ողորմութիւն գտնելս ըլլամ, անոր ետեւէն երթամ, ո՛ հարսիկը ժողովեմ։ Եւ անոր ըսաւ անոր.
3 Գնա՛ աղջիկս։ Ու անոր գընաց, և արտի մը մէջ հնձողներուն հետեւեցաւ հասկ կը ժողվէր. ու այնպէս պատահեցաւ՝ որ անիկա Եղիմելեքին ազգատոհմէն եղող Բոոսին արտին մէջը գըտնուեցաւ։
4 Եւ ահա Բոաս Բեթղեհեմէն եկաւ, ու հնձողներուն ըսաւ. Տէրը ձեր հետը ըլլայ։ Եւ անոնք ըսին. Տէրը քեզ օրհնէ։
5 Ու Բոաս հնձողներուն վրայ կեցող իր մանչուն ըսաւ. Ասոր ազգ
6 կինը որմէն է։ Եւ հնձողներուն վերակացու մանչը պատասխանեց ու ըսաւ. Մովաբի երկրէն դարձող Մովաբացի աղջիկն է.
7 եւ ըսաւ. Կ՚ազաչեմ, որանիսկաւ մէջը հընձողներուն հետեւին հասկ քաղեմ ու ժողվեմ. ու անիկայ առաւոտուընէ կանուխ եկաւ, ու մինչեւ հիմա կեցաւ, գոյն ԼԲ հիմա քիչ մը տունը նստաւ։
8 Եւ Բոաս ըսաւ Հռութին. Մարիկ լսէ՛ աղջիկս. հասկ ժողվելու համար՝ ուրիշին արտը չերթաս, ու աստ տեղէն ալ չհեռանաս, հոպա հոս իմ աղջիկներուդ
9 կանց քովը կենաս. Քու աչքերդ անոնց հնձած արտին վրայ ըլլան, ու անոնց հետեւիս գնաս. ահա մանչուկներուն ապտակեր եմ որ քեզի չդպչին. ու երբոր ծարաւիս, անոնցմէ քովը գնաս, ու մանչուկներուն քաշած ջուրէն խմես։
10 Եւ աղջիկը երեսի վրայ իյնալով, ու գետնին երկրպագութիւն ընելով՝ անոր ըսաւ. Ինչո՞ւ է որ ես քու աչքերուդ առջեւը շնորհք կը գտնեմ, ու դուն ինծի հետ ծանօթութիւն կ՚ընես. որովհետեւ ես մէկ օտար կինիկ մըն եմ։
11 Եւ Բոաս պատասխանեց ու ըսաւ, ու անոր ըսաւ. Քու էրկանդ մեռնելէն ետքը՝ դուն քու կեսուրիդ ինչ որ ըրիր, բոլորն ալ պատմեցին ինծի, և թէ ինչպէս քու հայրդ ու մայրդ և ծննդեան երկիրդ թողուցիր, ու եկար այն ժողովուրդին որն որ առաջուց չէիր ճանչնար։
12 Քու գործերդ վարձքիդ տէրը հատուցամ ընէ, և քու վարձքդ Իսրայէլի Տէր Աստուծմէն կատարեալ առատապէս տրուի. քանի դուն եկար որ անոր թեւերուն տակը ապաստանարան մը գտնես։ Ու անիկայ ըսաւ. Ո՛վ
13 տէր իմ, քու աչքերուդ առջեւը շնորհք գտնեմ. քանզի դուն զիս մխիթարեցիր, ու քու աղախնիդ քաղցրութեամբ խօսեցար, թէպէտ և ես քու աղախիններուդ մէկուն պէս ալ չեմ։ Եւ
14 Բոաս կերակուրի առեն անոր ըսաւ. Հոս եկուր, ու հացէն կեր, և պատառդ քացախին մէջը թաթխէ։ Ան ալ նստաւ հնձողներուն քովը նստաւ. ու ան նոր բոնած ցորեն տուաւ. ան ալ կերաւ կշտացաւ, և ետևցածը պահեց։ Ու երբոր հասկ ժողվելու եղաւ, Բոաս իր մանչերուն
15 պատուիրեց՝ ըսաւ. Թող որ նեղութեան մէջէն ալ ժողվէ, ու զանիկայ մի ամչցնէք. Եւ խոսք
16 ձերէն ալ անոր համար գետինը ձգեցէք, ու թող առէք որ ժողվէ, և զանիկայ մի յանդիմանէք։
17 Ու անիկայ մինչեւ իրիկուն ան տրտին մէջը ճաղատ հասկեր ժողվեց. ու երբոր ժողվածը ձեռեց, մէկ ոյգ ալ չափ գարի եղաւ։ Եւ զանիկայ առաւ, ու
18 քաղաքը մտաւ. և կեսուրը ան նոր ժողվածը տեսաւ. ու Հռութ հանեց ան իր կշտացածէն ետևցածը անոր տուաւ։

Եւ կեսուրը անոր ըսաւ. Այ-
19 սօր ուրկից հասկ ժողվեցիր, և ո՞ւր բանեցար. քեզի ճանչնալութիւն ընողը օրհնեալ ըլլայ։ Ընտանեկանը անիկայ իր կեսուրին ի-

մայուց թէ որուն քովը բաներ է, ու ըսաւ. Ան մարդը՝ որուն քովը ես այսօր բանեցայ, Բոաս
20 կը կոչուի։ Եւ Նաեմի իր հարսին ըսաւ. Անիկա Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլայ, որ կենդանեներէն ու մեռածներէն իր ողորմութիւնը չկարեց. և Նաեմի անոր ըսաւ. Ան մարդը մեր ազգականմէն է. անիկայ մօտ ազգա-
21 կան է մեզի։ Ու Մաղաբացի Հռութը ըսաւ. Անիկայ նաև ինծի ըսաւ թէ, Իմ մանչերուս քովէն շտապուիս, մինչև որ անոնք
22 իմ բոլոր հունձքս լմնցընեն։ Եւ Նաեմի իր հարսին Հռութին ըսաւ. Աղէկ է՝ աղջիկս, որ դուն անոր աղջիկներուն հետ ելլես, ու քեզ ուրիշ արտի մը մէջ չբռնեն։
23 Եւ անիկայ Բոասին աղջկներուն շտապուեցաւ. ու մինչև գարիին հնձոցը և ցորենին հնձոցը լմնցնելը՝ հասկ ժողվեց, ու իր կեսուրին քովը կը բնակէր։

ԳԼ. Գ

1 Եւ անոր կեսուրը Նաեմին ա-
նար ըսաւ. Աղջիկս, քեզի հան-
դրաստութիւն չխնամեմ, որ քե-
2 զի աղէկ ըլլայ։ Հիմա Բոասը մեր ազգականը չէ՞, որ դուն անոր աղջկներուն քովը կեցար. ահա անիկայ աս գիշեր կալին մէջը
3 գարիին կը հսկէ։ Եւ դուն լուացուէ, ու ձեղ օծուէ, և քամիրդ հագիր, ու կալը իջիր. և մինչև որ ուտելը ու խմելը չվերջընէ, ան մարդուն մի յայտնուիր։
4 Ու երբոր քնանայ, անոր պառկած տեղը իմացիր, և գնա ա-նոր ոտքերուն կողմէն ծածկոցը բաց՝ ու պառկէ, և անիկայ քեզի պիտի իմացընէ թէ ինչ ընե-
5 լը ես։ Ու Հռութ անոր ըսաւ. Ամէն ինծի ապագրածներդ պիտի ընեմ։
6 Եւ կալը իջաւ, ու կեսուրին ամէն ապագրածին պէս ըրաւ։
7 Եւ Բոաս ուտելէն, խմելէն, ու սիրտը զուարճանալէն ետքը գիտ-ցաւ հասկին եղերքը պառկե-

լու գնաց. և Հռութ ալ կամաց-ուկ մը գնաց, ու անոր ոտքե-րուն կողմէն ծածկոցը բացաւ, և պառկեցաւ։ Ու կէս գիշերուն 8 մարդը վախցաւ, ու ծռելով պէտք որ՝ ահա իր առջեւուն քո-վը կնիկ մը պառկեր էր։ Եւ 9 ըսաւ. Դուն ո՞վ ես։ Ու անիկայ ըսաւ. Ես քու աղախինդ Հռութն եմ. և քու թեւդդ քու աղախնդ վրայ տարածէ. քանզի դուն մօտ ազգականս ես։ Ան ալ ըսաւ. Դուն Տէրոջմէ օրհ- 10 նեալ ըլլաս՝ աղջիկս. քու ետքի աղեկութիւնդ առջինէն մեծ է. որովհետև աղքատ կամ հա-րուստ երիտասարդներուն ետև չէդ գացիր։ Եւ հիմա ո՛վ աղ- 11 ջիկս՝ մի վախնար, դուն ինծի ինչ որ ըսես, քեզի պիտի ընեմ. քանզի իմ բաղաքիս բոլոր ժող-վուրդը գիտէ որ դուն առաքի-նի կնիկ մըն ես։ Ու հիմա իրաւ- 12 ցնէ ես ես ազգականդ եմ. բայց ինծմէ մօտ ուրիշ ազգա-կան ալ կայ։ Աս գիշեր հո՛ն կե- 13 ցիր, ու եթէ որ անիկայ առա-ւօտուն իր ազգականութիւնը պարտաւորութիւնը քեզի հա-ւատցանել ուզէ, աղէկ, թող հաւատցանէ. բայց եթէ որ անի-կայ ազգականութեան պարտա-ւորութիւնը քեզի հաւատցանել չուզէ, անաւանդ ես կը հաւատ-ցանեմ, կենդանի է Տէրը. մին-չև առաւօտ հո՛ն պառկէ։

Ու առտի մինչև առաւօտ անոր 14 ոտքերուն քովը պառկեցաւ, ու յուրիշ մարդիկ գէտ չեղին կրնար մեկզմեկ ճանչնալ, երբ. և Բոաս ըսաւ. Մարդ չգիտցայ որ կալին մէջը կնիկ մտեր է։ Դարձ ըսաւ. Վրայի 15 ծածկոցդ բեր, ու զանիկայ բռնէ։ Եւ Հռութ զանիկայ բռնեց. ու անոր վեց չափ գարի չափեց, ու անոր վրայ բեռնա-ւորեց. և անիկայ քաղաքը գը-նաց։ Ու Հռութ իր կեսուրին 16 գարձաւ, որ անոր ըսաւ. Ո՛վ աղջիկս՝ ինծոր ես. ու անիկայ

անոր պատճէն ինչ որ ան մարդը
17 ըսաւ իրեն. Եւ ըսաւ. Ինծի առ
վէց չափ գարին առաւ, ըսե-
լով. Քանի կեսարքիդ պարապ չերթ-
18 ցաս: Եւ Նոեմի ըսաւ. Աղջիկ
կրնա՞ս նստիլ, մինչեւ որ գիտնաս
թէ ան գործը ինչպէս պիտի լը-
մընցնայ. քանդի ան մարդը մինչեւ
որ ան գործը այսօր չվերնցնէ,
չհանգստանար:

ԳԼ. Դ

1 Եւ Բոոս դուռը ելաւ, ու
հոն նստաւ. և ահա ան Բոոսին
ըսած ազգականը կ՚անցնէր. ու
Բոոս անուանով կանչեց զանիկայ,
ու ըսաւ. Եկո՛ւր հոս նստէ. և ան-
նիկայ դարձաւ ու նստաւ:
2 Ան առնը անիկայ քաղաքին ծե-
րակներն ասաղ մարդ առաւ, ու
անոնց ըսաւ. Հոս տեղ նստէք.
3 ցո՛ւք. և անոնք նստան: Ետքը
ան ազգականին ըսաւ. Մովաբի
երկրին գարձող Նոեմին՝ մեր եղ-
բօրը Ելիմելեքին արտին բաժ-
4 նը ծախելու վրայ է. Ըս ես
մտածեցի որ քեզի իմացնեմ,
ու ըսեմ. Ձանիկայ առ նստողնե-
րուն առջեւը ու իմ ժողովուրդ-
դիս ծերերուն առջեւը ծախու
առ. Եթէ որ ազգականութեան
իրաւունքով զանիկայ ծախու
առնել կ՚ուզես, ծախու առ.
բայց եթէ որ ծախու առնել չես
ուզեր, ինծի իմացո՛ւր որ գիտ-
նամ. քանդի քեզմէ՝ ի զատ ազ-
գականութեան իրաւունքը կա-
տարելու մէկը չկայ, ու քեզմէ
ետքը ես եմ: Եւ անիկայ ըսաւ.
Ես ազգականութեան իրաւուն-
5 քը կը կատարեմ: Ու Բոոս ըսաւ.
Դուն Նոեմիին ձեռքէն արտը
ծախու առած օրդ՝ մեռնողին
կնիկին՝ Մախլոնի Հռութէն ալ ծախու առնելու ես, որ մեռ-
նողին անունը պահես իր ժա-
ռանգութեանը մէջ:
6 Եւ ազգականը ըսաւ. Ես իմ
ազգականութեանս իրաւունքը
չեմ կրնար կատարել, չըլլայ որ
իմ ժառանգութիւնս ապեմ.
իմ առնելս ազգականութեան
իրաւունքը գո՛ւն կատարէ. քան-
զի ես չեմ կրնար կատարել: (Ու
7 Իսրայէլի մէջ առաջուց այս սո՛վո-
րութի՛ւնը կար փրկելու ու ծա-
խու առնելու գործքերուն մէջ
ամէն բան հաստատելու համար.
մարդը իր կօշիկը կը հանէր, ու
իր ընկերին կու տար. և ասիկայ
Իսրայէլի մէջ վկայութիւն կ՚ըլ-
լար:) Ըստի ազգականը Բոոսին 8
ըսաւ. Դո՛ւն ծախու առ. ու իր
կօշիկը հանեց:

Եւ Բոոս ծերերուն ու բոլոր 9
ժողովուրդին ըսաւ. Դուք այսօր
վկայ էք, որ ես Ելիմելեքին բո-
լոր առացուածքը, ու Քէլիոնին
և Մաղղոնին բոլոր առացուածքը
Նոեմիին ձեռքէն ծախու առի.
10 Ու Մաղղոնին կնիկը՝ Մախլա-
նի Հռութն ալ ինծի կնիկ ա-
ռի, որ մեռնողին անունը տա-
հեմ իր ժառանգութեանը մէջ,
ու մեռնողին անունը իր եղբայր-
ներէն ու իր բնակարանին դռ-
նէն չվերնայ. դուք այս բանիս հա-
մար այսօր վկայ էք: Ազգականը 11
դուռը եղող բոլոր ժողովուրդը
ու ծերերը ըսին. Վկայ ենք.
Տէրը քու տունդ մտնող կնիկը
Ռաքելին ու Լիայեին պես ընէ,
որ անոնց երկուքը Իսրայէլին
տունը շինեցին. և դուն Եփրա-
թայի մէջ ուժովցիր, ու Բեթ-
լեհէմի մէջ անուն վաստակէ:
12 Ու քու տունդ Փարեսին տանը պես ըլլայ, որն որ Թամարը Ղե-
նաս Յուդային, այն սերունդով՝
որ Տէրը պիտի տայ քեզի այս նա-
րահասակ կնիկէն:

Եւ Բոոս Հռութը առաւ, որ 13
իրեն կնիկ եղաւ, ու անոր մը-
տաւ. և Տէրոջը ողորմութիւ-
րը յղացաւ, ու որդի մը ծնաւ:
Եւ կնիկները Նոեմիին ըսին. 14
Օրհնեալ ըլլայ Տէրը, որ այսօր
քեզ առանց մնա՛ ազգականի չը-
թողուց, որ անոր անունը Իսրա-
յէլի մէջ յիշուի. Ու անիկայ 15
քու հոգւոյդ միխիթարութիւնը՝
և ծերութեանդ դաւազանը ըլ-

լայ՝ քանզի զանիկայ՝ քեզ սիրոյ հարցդ ձեռս, որ քեզի հօրը
16 սրտիէ ազկ է: Ու նայմի՝ որ զան առաւ, իր գիրկը դրաւ, և
17 անոր գոյնական եղաւ: Եւ գրոյ կինիկնելը անոր անուն դրին, ըսելով. Դաւիթին սրտի մը ձեռնաւ, և անոր անունը Ովբէդ կոչեցին. ասիկայ Դաւիթին հօրը Յեսսէին հայրն էր:

Ու Փարէսին ծնունդներէն ա- 18
նոնք են. Փարէս ծնաւ Եսրոնը,
Ու Եսրոն ծնաւ Արամը, և Ա- 19
մինադաբ ծնաւ Ամինադաբը, Ու Ա- 20
մինադաբ ծնաւ Նաասոնը, և
Նասոն ծնաւ Սալմոնը, Ու 21
Սալմոն ծնաւ Բոոզը, և Բոոզ
ծնաւ Ովբէդը, Ու Ովբէդ ծը- 22
նաւ Յեսսէին, և Յեսսէ ծնաւ
Դաւիթը:

ՌՈՒԹԻՆ ԳԻՐՔ

ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու Եփրեմի լեռնէն Ա-
րիմաթեմ ասիլիմէն Եղիա-
նա անուանով Եփրաթացի մը կար,
որ Սաւիլի սրտէն ի ծայրի սրտէն Եղեսա սրտէն Յերոբաամին
2 սրտին էր: Եւ անիկայ երկու կնիկ ունէր. մէկուն անունը՝ Աննա, ու մէկալին անունը՝ Փեննաննա էր. ու Փեննաննան զաւակներ ունէր, բայց Աննան զաւակ
3 չունէր: Եւ այն մարդը տարուէ տարի իր քաղաքէն կ'ելլէր, որ Սեղովի մէջ զօրութեանց Տէրոջը երկրպագութիւն ու զոհ մատուցանէ. և հոն Հեղիին երկու որդիքը՝ Ովնի ու Փենեհէս՝ Տէրոջը
4 քահանայութեան էին: Ու Եղիանա իր զոհ մատուցած օրը՝ իր կընկանը Փեննաննային և անոր տղաքներուն ու աղջիկներուն մէյմէկ
5 բաժին տուաւ. Հոկ Աննայինն կրկին բաժին տուաւ, քանզի ու նիկայ Աննան կը սիրէր. բայց Տէրը անոր արգանդը գոցեր էր:
6 Ու անոր նախանձարդը Փեննաննա զանիկայ կսկծցընելու համար խիստ վշտացուց, որովհետև Տէրը անոր արգանդը գոցեր էր:
7 Եւ տարուէ տարի Տէրոջը տունը երթած ատենը՝ Եղիանան այնպէս կ'ընէր. Փեննաննա ալ նոյնպէս Աննան կը վշտացընէր, ու անիկայ կուլար, և չէր ուտեր:
8 Ու Եղիկը Եղկանան անոր ըսաւ. Աննա՝ ինչո՞ւ կուլաս, և ինչո՞ւ չես ուտեր, ու ինչո՞ւ համար սիրտդ այդպէս արտուժ է. մի թէ ես քեզի տասը որդիէ լաւ չեմ:

9 Եւ Աննա Սեղովի մէջ ուտելէն ու խմելէն ետքը՝ որ ելաւ. (ու Հեղի քահանան Տէրոջը տաճարին սեմնոյը քովը աթոռի մը վրայ նստեր էր.) Եւ սրտմտելով
10 հոգւով Տէրոջը աղօթք ըրաւ՝ ու խիստ շատ լացաւ: Եւ
11 ուխտ բնելով՝ ըսաւ. Ո՛վ Տէր զօրութեանց, թէ որ քու աղախնոյդ նեղութիւնը նայիս, ու զիս յիշես, և քու աղախինդ չմոռնալով՝ քու աղախնոյդ սրտին զաւակ մը տաս, զանիկայ Տէրոջը պիտի նուիրեմ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջը, ու անոր գլխուն վրայ ածելի պիտի չելլէ:
12 Ու երբոր անիկայ Տէրոջը առջեւը

իր աղօթքը շատացաց , Հեզի ա-
15 նոր բերնին կը նայէր : Եւ Աննա իր սրտին մէջէն կը խօսէր . միայն անոր շրմունքները կը շարժէին , բայց ձայնը չէր լսեր . անոր համար Հեզի զանիկայ գի-
14 նովի կարծեց : Եւ Հեզի անոր ըսաւ . Մինչեւ երբ պիտի թմրիս պիտի ընես . քու գինիդ հրա-
15 ժարէ : Եւ Աննա պատասխանի տուաւ՝ ու ըսաւ . Ո՛վ տէր իմ , այդպէս չէ , ես վշտացած սրտով կինի մըն եմ , և գինի կամ օղի չեմ խմած . սակայն Տէրոջը առ-
16 ջև իմ սիրտս բացի : Քու աղախինդ չար կնիկ մը մի կարծեր . քանզի իմ վշտացս ու նեղութեանս շատութենէն համար մին-
17 չև հիմա խօսեցայ : Անոնոնէնը Հեզի պատասխանի տուաւ՝ ու ըսաւ . Գնա՛ խաղաղութեամբ , և Իսրայէլին Աստուածը քու խնդրուածդդ տէնէ՝ որ ինչ որ ան-
18 կէ խնդրեցիր : Ու անիկայ ըսաւ . Քու աղախինդ իմ՛ք քու աչքդ շնորհք գտնէ . և կինիկը իր ճամբան գնաց , ու կերաւ , ու երբ ալ մէյմին ալ չտրտմեցաւ :
19 Եւ անոնք առաւօտուն կանուխ կեցան , ու Տէրոջը առջեւը երկրպագութիւն ըրին , և Ռամա գարձան՝ ու իրենց տունը գա-
20 յին : Ու Եղկանա իր Աննա կընկերացը մօտեցաւ . և Տէրը զանիկայ յիշեց : Ու Աննա յղացաւ . և ժամանակը հասնելնուն՝ ազայ մը ծնաւ , ու անոր անունը Սա-
21 մուէլ կոչեց՝ ըսելով . Քանզի զանիկայ Տէրոջմէն խնդրեցի :
22 Եւ անոր երիկը Եղկանան իր բոլոր ընտանիքովը Սեղեմ երա , որ Տէրոջը առջեւը տարեկան պահը մատուցանէ , ու իր ուխտը հատու-
23 ցանէ : Բայց Աննա չդնաց , քանզի իր երիկը ըսաւ . Մինչեւ ազան կամէ կորսիլը հանեմ , յետոյ զանիկայ կը տանիմ , որ Տէրոջը առջեւը երեւնայ , ու միշտ հոն կե-
25 նայ : Եւ երիկը Եղկանան անոր ըսաւ . Աչքիդ գովելի եղիր ըրէ . մինչեւ որ զանիկայ կորսնցնես , միայն Տէրը իր խօսքը հաստատէ . ուստի կինիկը նստաւ , ու մինչեւ իր տղան կամէն կորսնցնէր զանիկայ կը մեծցնէր :
24 Եւ զանիկայ կամէն կորսնցնելէն պէտ իր հետը առաւ , ու իրեք զատարակով , մէկ ոչխարով , և մէկ ամէկ գինիով՝ զանիկայ Տէրոջը տաճարը տարաւ , որ Սիլովի մէջ էր . ու տղան շատ պզտիկ էր : Եւ մէկ զատարակը
25 մորթեցին , ու տղան Հեզիին տարին : Եւ Աննան ըսաւ . Ո՛վ
26 տէր իմ , քու անձդ կենդանի է . ես ան կինին եմ , որ հոս քու քովդ կայնեցայ Տէրոջը աղօթք ընելու համար . Ես սա տղուն
27 համար աղօթք ըրի , ու Տէրը իմ խնդրուածքս ինծի տուաւ , ինչ որ անկէ խնդրեցի :
28 Հիմա ես ալ զանիկայ Տէրոջը փոխ կուտամ . անիկայ իր բոլոր կենսագրութեան մէջ Տէրոջը փոխ տրուած ըլլայ . ու անիկայ հոն Տէրոջը երկրպագութիւն ըրաւ :

ԳԼ. Բ

1 Եւ Աննա աղօթք ըրաւ , ու ըսաւ . Իմ սիրտս Տէրոջմով ուրախացաւ . իմ եղջիւրս Տէրոջմով բարձրացաւ . բերանս իմ թշնամիներուս վրայ բացուեցաւ . քանզի քու փրկութիւնովդ ուրախացայ :
2 Տէրոջը պէս սուրբ չկայ . քանզի քենէդ ուրիշը չկայ . ու մեր Աստուծոյն պէս վէմ չկայ :
3 Ալ առիթ հոս հպարտութիւնով մի պարծենաք , ու ձեր բերնէն ամբարտաւանութիւն չելլէ . քանզի Տէրը գիտութեան Աստուածն է , ու անիկայ ամենուն գործերը կը կշռէ :
4 Զօրաւորներուն աղեղները կոտրեցան , ու տկարները ուժ հագան :
5 Կուշտ եղողները հացի համար վարձկան եղան , և անօթիի եղողները հաց ունին . ոտ ծնած եղաւ . մինչեւ որ մեռելը եօթը ծնաւ , ու շատ զաւակ ունեցողը՝ տկարացաւ :
6

ղը, գերեզմանը իմնցընողը ու
7 վեր հանողը՝ Տէրն է։ Աղբատա-
ցընողը, ու հարստացընողը, տա-
ցընողը ու բարձրացընողը՝ Տէրն
8 է։ Անիկայ աղքատը փոշիէն կը
վերցնէ, ու կարօտը աղբիւռէն
կը հանէ, որ իշխաններուն հետ
նստեցընէ, ու փառաց աթոռը
անոնց ժառանգեցնէ. քանզի
երկրին հիմերը Տէրոջն է, ու
9 աշխարհս անոնց վրայ հաստա-
տեց։ Անիկայ իր սուրբերուն
ոտքերը կը պահէ, ու չարագործ-
ները մութին մէջը պիտի կոր-
սուին, քանզի մարդը իր ուժովը
10 յաղթող չըլլար։ Տէրոջը դէմ
հակառակորդները պիտի կտոր-
ուին. երկինքէն անոնց վրայ պիտի
որոտայ. Տէրը երկրին ծայրերը
պիտի դատէ, և իր թագաւորին
ուժ պիտի տայ, ու իր օծեալին
եղջիւրը պիտի բարձրացընէ։
11 Ու Եղկանա գնաց իր տունը
գնաց, և Սամուէլ մանուկը Հե-
ղի քահանային առջևը Տէրոջը
12 ծառայութիւն կ'ընէր։ Ու Հե-
ղիին որդիքը շատ մարդկներէ ըլ-
13 լալով՝ Տէրը չէին ճանչնար։ Եւ
քահանային սովորութիւնը սա
էր, որ երբոր ժողովուրդէն մէկը
զոհ մատուցանէր, միսին եփած
ատեն՝ քահանային սպասաւորը
ձեռքը երեք ժանի մսահան մը ա-
14 ռած կու գար. Ու զանիկայ
կաճոյին, կամ սանին, կամ է-
փարանին, կամ պատկին մէջը
կը խոթէր, ու մսահանը ինչ որ
հանէր քլլար, քահանան զանի-
կայ իրեն կ'առնէր։ Անանք Սե-
ղեմի մէջ՝ բոլոր հան եկող Իսրա-
յէլացիներուն այսպէս կ'ընէին։
15 Դեռ ճարպը այրելէն առաջ՝ քա-
հանային սպասաւորը կու գար,
ու զոհ ընող մարդուն կ'ըսէր.
Քահանային համար խորովելու
մէս տուր. քանզի անիկայ քեզմէ
եփած մսս չառնէր. այլ հում
16 միս կ'ուզէ։ Եւ ան մարդը երբ-
որ ըսէր թէ՝ Թող հիմա ճարպը
այրեն, ու ետքը սրտով ուզածին
չափ առ. անատենը կ'ըսէր. Ընդ
հիմա տուր. եթէ ոչ՝ բռնի կ'առ-
նեմ։ Այսպէս ան երիտասարդ- 17
ներուն մեղքը Տէրոջը առջևը
շատ մեծ էր. քանզի մարդիկները
Տէրոջը զոհը կ'արհամարհէին։
Եւ Սամուէլ մանուկը՝ քթա- 18
նէ եփուած հագած՝ Տէրոջը առ-
ջևը ծառայութիւն կ'ընէր։ Ու 19
անոր մայրը ջեղէ պզտիկ պատ-
մուճան կը շինէր անոր, ու տա-
րուէ տարի երբոր իր երկանը
հետ տարեկան զոհը ընծայե կ'ե-
լեր, անոր կը տանէր։ Եւ Հեղի 20
Եղկանան ու անոր կնիկը օրհնե-
լով՝ ըսաւ. Տէրը քեզի սա կնի-
կէն զաւակներ տայ, Տէրոջը ա-
րուած փոխին տեղը. ու անոնք
իրենց տեղը գացին։ Եւ Տէրը 21
այցելութիւն ըրաւ Աննային, որ
յղացաւ, ու իրեք աղայ ու եր-
կու աղջիկ ծնաւ. Սամուէլ մա-
նուկին ալ Տէրոջը առջևը մեծ-
ցաւ։

Եւ Հեղի խիստ ծերացեր էր, 22
ու անոր որդիքը ինչ որ կ'ընէին
բոլոր Իսրայէլին, և ինչպէս ա-
նանք ժողովքի խորանին առջևը
խառնակուած ժողովուրդին հետ
կը պառկէին, ամէնն ալ կը լսէր։ Եւ անոնց ըսաւ. 23
Ինչո՞ւ համար ասանկ բաներ կ'ը-
նէք. քանզի ես սա բոլոր ժողո-
վուրդին բերնէն ձեզի համար
դէշ խօսքեր կը լսեմ. Մի՛ ընէք՝ 24
աղաքս, քանզի աղէկ չէն ան լու-
րերը որ ես կը լսեմ. դուք Տէ-
րոջը ժողովուրդը կը մոլորցընէք։
Թէ որ մարդ մը՝ մարդու դէմ 25
մեղք գործէ, անոր դատաստա-
նը Աստուած կը կտրէ. բայց թէ
որ մարդ մը Տէրոջը դէմ մեղք
գործէ, անոր համար ով աղա-
չանք պիտի ընէ։ Սակայն անոնք
իրենց հօրը խօսքը մտիկ չէին ը-
ներ. քանզի Տէրը զանոնք մեռ-
ցընել կ'ուզէր։ Ու Սամուէլ մա- 26
նուկը օրէ օր կը մեծնար, և
Տէրոջը ու մարդոց հաճոյ էր։

Եւ Աստուծոյ մէկ մարդը Հե- 27
ղիին եկաւ, ու անոր ըսաւ. Տէ-
րը այսպէս կ'ըսէ. Չոս հօրդ

ման՝ յայտնապէս երեւցայ, եր-
բոր անոնք եգիպտոսի մէջ փա-
28 րաւոնին առջեւ ծառայ էին. Ու
Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն զանի-
կայ ինծի քահանայ ընտրելուի, որ
իմ սեղաններուս վրայ պահ մա-
ռւցանէ, խունկ ծխէ, ու իմ
առջեւս եփուռ հագնի. և Իս-
րայէլի որդւոցը բոլոր պատա-
րաշները քու հօրդ տանը տուի.
29 Ու իմ առջեւս պատրաստած
զոհերս ու ընծաներս ինչո՞ւ կ'ան-
արգէք, և քու որդիներդ ինծմէ
աւելի կը փառաւորես, որ իմ
ժողովուրդիս Իսրայէլին ընտիր
30 զոհերովը ձեզ գիրցընէք: Ասոր
համար Իսրայէլին Տէր Աստուա-
ծը այսպէս կ'ըսէ. Ես ըսի որ՝ քու տունդ ու քու
հօրդ տունը յաւիտեան իմ առ-
ջեւս պաշտաին. բայց հիմա Տէրը
կ'ըսէ. Վրաս լեցի. քանզի ես զիս
փառաւորողները պիտի փառա-
ւորեմ. ու զիս արհամարհողները
31 պիտի անարգուին: Ահա օրերը
պիտի գան, որ քու թեւդ ու քու
հօրդ տանը թեւը պիտի կտրեմ,
որ քու տանդ մէջ ծեր չգըտ-
32 նուի: Ես Իսրայէլը ամէն ան-
տակ բարեվիճակն վայելած տան-
նը, դուն բնակարանի դժբաղ-
դութիւն պիտի տեսնես, ու քու
տանդ մէջ բնաւ ծեր պիտի
33 չգտնուի: Ես քու սէրուռնիէդ
հայուածքէդ մարդը որ իմ սեղանէս
չեմ կտրեր, քու աչքերդ նուա-
ղեցընելու ու քու սիրտդ վշտա-
ցընելու համար պիտի հայ. և
քու տանդ բոլոր զաւակները նե-
րիսաարդութիւն մէջ պիտի
34 մեռնին: Ու քու երկու որդւոցդ Ովնիին ու Փենեհեսին գը-
լուխը գալիքը՝ քեզի նշան ըլլայ,
այսինքն երկուքին ալ մէկ օր-
35 ուան մէջ պիտի մեռնին: Ես ինծի
մէկ հաւատարիմ քահանայ մը
պիտի հանեմ, որ բոլոր իմ սրտիս
ու հոգւոյս մէջի եղածը կա-
տարէ, և անոր մէկ հաւատա-
րիմ տուն մը պիտի շինեմ. ու
միշտ իմ օծեալիս առջեւը պիտի
պտըտի: Ես քու տունդի մէն որ 36
մնայ, կուգը մը արծաթի հատիկ՝
ու նկատակ մը հացի հատիկ՝ պի-
տի գայ անոր երկրպագութիւն
ընէ, ու ըսէ. Կ'աղաչեմ, զիս
մէկ քահանայական պաշտօնի մը
վրայ դիր, որ պատառ մը հաց
ուտեմ:

ԳԼ. Գ

Ես Սամուէլ մանուկը Հէղ- 1
լիի առջեւը Տէրոջը ծառայութիւն
կ'ընէր. և այն օրերը Տէրոջը խօս-
քը հազուագիւտ էր, ու յայտնի
տեսիլք չկար: Ու օր մը Հէղլի 2
իր տեղը պառկեր էր. (և անոր
աչքերը սկսեր էին ծանրանալ,
ու չէր կրնար տեսնել.) Ես Աս- 3
տուծոյ կանթեղը տակաւին մա-
րած չէր, ու Սամուէլ Տէրոջը
տաճարին մէջը կը քնանար, ուր
որ Աստուծոյ տապանակը կար:
Ես Տէրը կանչեց Սամուէլը. ու 4
անիկայ՝ Հոս եմ, ըսաւ. Ես Հէ- 5
ղլիին վազելով՝ ըսաւ. Ահա հոս
եմ. ինչու որ զիս կանչեցիր: Ու
անիկայ ըսաւ. Ես չկանչեցի.
դարձիր պառկէ: Ան ալ դար-
ձաւ պառկեցաւ: Ես Տէրը դէ- 6
ռին ալ՝ Ո՛վ Սամուէլ, կանչեց.
ու Սամուէլ եղաւ Հէղլիին գնաց,
ու ըսաւ. Ահա հոս եմ. ինչու
որ զիս կանչեցիր: Ու անիկայ ը-
սաւ. Ո՛րդեակ իմ՝ ես չկանչե-
ցի. դարձիր պառկէ: Ես Սա- 7
մուէլ տակաւին Տէրոջը չէր
ճանչնար, ու Տէրոջը խօսքը
դեռ անոր յայտնուած չէր: Ես 8
երրորդ անգամ Տէրը կան-
չեց, Ո՛վ Սամուէլ. ու Սմոռէլ
եղաւ Հէղլիին գնաց, ու ըսաւ.
Ահա հոս եմ. ինչու որ զիս կան-
չեցիր: Ես Հէղլի խնայեաւ որ մա-
նուկը կանչողը Տէրն է. Ու Հէ- 9
ղլի Սամուէլին ըսաւ. Գնա՛ պառ-
կէ, ու թէ որ միւսին ալ քեզ
կանչէ, ըսէ. Ո՛վ Տէր՝ խօսէ,
քանզի քու ծառադ մտիկ կ'ընէ:
Ու Սամուէլ գնաց իր տեղը
պառկեցաւ: Ես Տէրը եկաւ 10
կայնեցաւ, ու առջի անգամներ

բան պէս՝ Սամուէլ Սամուէլ կանչեց. ու Սամուէլ ըսաւ. խօսէ՛ Տէ՛ր, քանզի քու ծառադ մը
11 ականկ կ՚ընէ: Ա՛նսաւեր Տէրը Սամուէլին ըսաւ. Ահա՛ ես կատարելի մէջ անանկ բան մը պիտի ընեմ, որ զանիկայ ամէն լսողին երկու
12 ականջները պիտի խօսին: Ա՛ն օրը հինգին վրայ պիտի կատարեմ ամէն բան որ անոր մասին խօսեր եմ. պիտի սկսիմ,
13 ու պիտի վերջցնեմ: Եւ իրեն հանգուցեր եմ որ անոր տունը պիտի դատեմ միշտ յաւիտեան, իր գիտցած անօրէնութեանը համար. քանզի անոր որդիքը իրենց վրայ անէծք կը բերեին, ու անի-
14 կայ չարաղաղեցուցեր զանոնք: Ա՛ ուստի երդուայ Հեղիին տունը հանգիստ երթալ մինչ որ հինգին տունը անօրէնութիւնը՝ պահքով ու ընծայութիւնով յաւիտեան քա-
15 ւութիւն չգտնայ: Եւ Սամուէլ մինչև առաւօտ պառկեցաւ, ու հորը Տէրոջը տունը դռները բացաւ. և Սամուէլ վախցաւ ան տեսիլքը Հե-
16 ղիին պատմելու: Բայց Հեղի՝ Սամուէլը կանչեց, ու ըսաւ. Ո՛րդեակ իմ Սամուէլ, ու անի-
17 կայ ըսաւ. Ա՛հա հոս եմ: Եւ անիկայ ըսաւ. Քեզի ըսած խօսքը ի՞նչ է. խնդրեմ մի պահեր. Աստուած քեզի այսպէս՝ ու ա-
18 նկէ աւելի ընէ, եթէ որ քեզի պատահած բոլոր խօսքերէն մէկ խօսք մը ինծմէ պահես: Եւ Սամուէլ բոլոր խօսքերը անոր պատմեց, ոչինչ չպահեց: Ու Հեղի ըսաւ. Ա՛նիկայ Տէրն է. իր աչքերուն հաճոյ երեցածը թող ընէ:
19 Եւ Սամուէլ մեծցաւ. ու Տէրը անոր հետ էր, և իր ըսած խօսքերէն մէկը գետինը չձգեց:
20 Ու Դանէն մինչև Բերսաբէէ բոլոր Իսրայէլը իմացաւ, որ Սամուէլ հաստատուած է Տէրոջը
21 մարգարէ իրապէս: Եւ Տէրը Սիլովի մէջ նորէն երեցաւ. քանզի Տէրը Սիլովի մէջ Սամուէլին կը յայտներ Տէրոջը խօսքովը: Ու բոլոր Իսրայէլի մէջ Սամուէլին խօսքը կը տարածուէր:

ԳԼ. Դ

Եւ Իսրայէլ պատերազմով փը- 1
ղշտացիները դիմառնելու ելաւ, ու Աբենեզերի մէջ բանակեցաւ. ու Փղշտացիք ալ Ափեկի մէջ բանակեցան: Եւ Փղշտացիք Իս- 2
րայէլին դիմացը շարուեցան. ու պատերազմը տարածուեցաւ. և Իսրայէլը յաղթուեցաւ Փղշտացւոց առջեւ, որոնք պատերազմին մէջը հորս հարյուր մարդու չափ կտաւրեցին: Ու Ժողովուրդը բանակը դա- 3
ձաւ, և Իսրայէլի ծերերը ըսին. Ինչո՞ւ համար Տէրը Փղշտացւոց առջեւ կտաւրեց մեզ այսօր. Տէրոջը ուխտին տապանակը Սիլովէն մեր քովը առնենք, ու մեր մէջը գտնուի, որ մեզ ազատէ մեր թշնամիներուն ձեռքէն: Ու տան Ժողովուրդը Խարդխներ 4
խրկից դէպ ի Սիլով, և քերովբէներուն մէջը նստող զօրաց Տէրոջը ուխտին տապանակը անկէ վերցուցին. ու Հեղիին երկու որդիքը Ովնի ու Փենէհէս՝ հոն Աստուծոյ ուխտին տապանակին հետ էին: Ու երբ 5
որ Տէրոջը ուխտին տապանակը բանակին մէջը մտաւ, բոլոր Իսրայէլը մեծ ձայնով մը ազաղակից, ու գետինը ձայն տուաւ: Եւ Փղշտացիք ան ազաղակի ձայ- 6
նը լսելով՝ ըսին. Եբրայեցւոց բանակին մէջ սա բարձրաձայն ազաղակը ի՞նչ պիտի ըլլայ. ու իմացան որ Տէրոջը տապանակը բանակ եկեր է: Եւ Փղշտացիք 7
վախցան, քանզի ըսին. Աստուած բանակին մէջը եկաւ. ու նաեւ ըսին. վա՛յ մեզի. քանզի մինչև հիմա առանկ բան եղած չէ. վա՛յ մեզի, աս զօրաւոր 8
Աստուածներուն ձեռքէն ով մեզ պիտի ազատէ. սոնք են Աստուածները են, որ Եգիպտացիները ամէն հարուածներով զար-

9 կին անասպատին մէջ։ Ուժգնեք
ու կոպիճ հզեք՝ որ փղշտացիք
չըլլայ որ Երբայեցւոց ծառայ
ըլլաք, ինչպէս որ անոնք Ձեզի
ծառայ էգան. ուստի կոպիճ հ-
զեք՝ և անոնց հետ պատերազմե-
10 ցէք։ Ու երբոր փղշտացիք պա-
տերազմեցան, Իսրայէլը յաղ-
թեցաւ, և ամէն մարդ իր
վրանը փախաւ, ու շատ մեծ
կոտորած եղաւ, և Իսրայէլէն
երեսուն հազար հետեւակ զօրք
11 ինկաւ. Նաև Աստուծոյ տապա-
նակը առնուեցաւ. և Հեղիին
երկու որդիքը՝ Ովնին ու Փենե-
հես մեռան։
12 Եւ Բենիամինեան մարդ մը
բանակէն վազելով՝ նայն օրը Սի-
ղովը հասաւ, ու իր շորերը
պատռեր էր, և իր գլխուն վը-
13 րայ հող դրեր էր։ Ու երբոր հա-
հասաւ, ահա Հեղի աթոռով մը
ճամբուն քովը նստած՝ կը սպա-
սէր. քանզի Աստուծոյ տապա-
նակին համար սիրտը կը դողար։
Ու երբոր այն մարդը քաղաքը
մտնելով՝ այս բանը պատմեց, բո-
14 լոր քաղաքը ազաղակեց։ Եւ Հե-
ղի այն ազաղակին ձայնը լսելով՝
ըսաւ. Այս աղմկին ձայնը ինչ
պիսի բանի է։ Ու այն մարդը շու-
տով վազեց հասաւ, ու Եղիի բա-
15 նեցաւ պատմեց։ Եւ Հե-
ղի ինսնաւնուտ թէ տասնհինգ էր,
ու աչքերը այնպէս սկսեցած
16 էին, որ չէր կրնար տեսնել։ Եւ
այն մարդը Հեղիին ըսաւ. Ես օր-
քէն մէկէն հոգը հս եմ, և պա-
տերազմէն այսօր փախայ. ու ա-
նիկա ըսաւ. Որդեակ՝ ինչ կ-
17 ղաւ։ Եւ լուր բերողը պատաս-
խան տուաւ, ու ըսաւ. Իսրայէ-
լը Փղշտացւոց առջեւէն փախաւ,
ու ժողովրդին մէջը մեծ կո-
տորած եղաւ, և քու երկու որ-
դիքդ՝ Ովնին ու Փենեհես մե-
18 ռան, ու Աստուծոյ տապանակը
կը առնուեցաւ։ Ու երբոր անիկ
Աստուծոյ տապանակը յի-
շեց, Հեղի աթոռէն կռնակի
վրայ ինկաւ դրանը քովը, և վի-
զին ողնաշարը կտրեցաւ, ու մե-
ռաւ. քանզի ծեր ու ծանրացած
մարդ մըն էր. և քսան տարի դա-
տաւորութիւն ըրած էր։
19 Ու անոր հարսը՝ Փենեհեսին
կնիկը՝ յղի ու ծնանելու մօտ ըլ-
լալով, երբոր Աստուծոյ տապա-
նակին առնուելուն և իր անե-
րոջը ու էրկանը մեռնելուն լու-
րը լսեց, ծռնկ չբերավ՝ ծնաւ.
քանզի ցաւերը անոր վրայ կո-
20 խեցին։ Ու երբոր կը մեռնէր, քո-
վը կայնող կիներուն անոր ը-
սին. Մի վախնար, ինչու որ քա-
ծնած զաւակ է. բայց անիկա պա-
տասխան չտուաւ, ու ուշադրու-
21 թիւն չըրաւ։ Եւ զաւակն անուանը
Իքաբովգ կոչեց, ըսելով. Իսրայէ-
լէն փառքը վերցաւ. (քանզի Աս-
տուծոյ տապանակը առնուեցաւ,
և անոր անեկրը ու էրկիկը հետ։)
22 Անոր համար ըսաւ. Աստուծոյ
տապանակը առնուելուն համար՝
Իսրայէլէն փառքը վերցաւ։

ԳԼ. Ե

1 Եւ փղշտացիք Աստուծոյ տա-
պանակը առին, ու զանիկայ Ա-
բենեզերէն Ազովտոս տարին։ Եւ
2 փղշտացիք Աստուծոյ տապանա-
կը առին, ու զանիկայ Դագոնի
տաճարը տարին, և Դագոնին քով
ը դրին։ Ու հետեւեալ օրը Ազ-
3 զովտոսցիք առաւօտուն կանուխ
երթալով, տեսան որ Դագոնը Տէ-
րոջը տապանակին առջեւ երեսի
վրայ գետնին ինկեր էր. ու ա-
նոնք Դագոնը վերցուցին իր տե-
ղը դրին։ Եւ հետեւեալ օրը դար-
4 ձեալ առաւօտուն կանուխ երթ-
երթալով, տեսան որ Դագոնը Տէ-
րոջը տապանակին առջեւ երեսի
վրայ գետնին ինկեր էր, և Դագոնին
գլուխը ու ձեռքերուն երկու ա-
կողմերը կտրած՝ ան անոնց վրայ է-
նած էր, և միայն Դագոնին մարմ-
նին մնացեր էր։ (Ուստի մինչեւ
5 Դագոնի քուրմերը ու Դագոնի
տաճարը բոլոր Ազովտոսի մէջ
այս օրս Ազովտոս եղող Դագոնի

6 սեմին վրայ չէն կախեր։) Անկէ
հետև Տէրոջը ձեռքը Ազեքսաց-
ոց վրայ ծանրացաւ, ու զանոնք
կործնեցուց, և զոնոնք Ազեքս-
սի ու անոր սահմաններուն մէջը
Թանչքի ուռեցքներով զարկաւ։
7 Եւ Ազեքսոսի բնակիչները ա-
սանկ ըլլալը տեսնելով, ըսին,
Իսրայելի Աստուծոյն տապանա-
կը մեր քովը չկենայ, քանզի ա-
նոր ձեռքը մեր վրայ՝ ու մեր
Աստուծոյն Դագոնին վրայ ծան-
8 րացաւ։ Եւ մարդ խրկեցին, ու
փղշտացւոց բոլոր նախարարները
իրենց քովը ժողվեցին, ու ըսին,
Իսրայելի Աստուծոյն տապանա-
կը ի՞նչ ընենք, ու ըսին, Իսրա-
յելի Աստուծոյն տապանակը Գէ-
թը փոխադրուի։ Ու Իսրայելի
Աստուծոյն տապանակը Գէթը վա-
9 խադրեցին։ Եւ ղրկելէն հետո վա-
խադրելէն ետքը, Տէրոջը ձեռ-
քը ան քաղաքին վրայ բլլալով՝
մեծ խռովութիւն եղաւ, ու քա-
ղաքին մարդիկը պզտիկէն մինչև
մեծը զարկաւ, և անոնց վրայ
Թանչքի ուռեցքներ ելլեցան։
10 Եւ Աստուծոյ տապանակը Ակ-
կարոն խրկեցին, ու երբոր Ա-
ստուծոյ տապանակը Ակկարոն մը-
տաւ, Ակկարոնացիք կանչելա-
ւելով ըսին, Իսրայելի Աստու-
ծոյն տապանակը մեզի բերին՝ որ
մեզ ու մեր ժողովուրդը սպան-
11 նեն։ Եւ մարդ խրկելով՝ փղշ-
տացւոց բոլոր նախարարները ժո-
ղվեցին, ու ըսին, Իսրայելի Աս-
տուծոյն տապանակը Թող տաք
երթայ, և իր տեղը դառնայ,
որ մեզ ու մեր ժողովուրդը չսպ-
անեն։ Քանզի բոլոր քաղաքին
մէջը մահաբեր սոսկում մը կար,
ու հոն Աստուծոյ ձեռքը խիստ
12 ծանրացեր էր։ Եւ չմեռած մար-
դիկները՝ Թանչքի ուռեցքներով
պատուհասուեցան, ու քաղաքին աղա-
ղակը երկինքը ելաւ։

ԳԼ. Զ

1 Եւ Տէրոջը տապանակը փղշ-
տացւոց երկրին մէջը եօթը ամիս
2 մնաց։ Ու փղշտացիք Երէից քուր-
մերը ու բաղդ նայողները կան-
չեցին՝ ու ըսին, Եհովայի տա-
պանակին ի՞նչ ընենք. մեզի իմա-
ցուցէք թէ զանիկայ ինչո՞վ իր
տեղը խրկենք։ Անոնք ալ ըսին,
3 Թէ որ Իսրայելի Աստուծոյն տա-
պանակը խրկէք, զանիկայ պա-
րապ չխրկէք. հապա անպատ-
ճառ յանցանքի պատարագ տուէք
անոր. անոնով կը բժշկուիք,
ու ձեզի յայտնի կ՚ըլլայ Թէ ինչ
չար համար անոր ձեռքը ձեր
վրայէն չվերցաւ։ Եւ անոնք ը-
4 սին. Անոր ի՞նչ տեսակ պատա-
րագ մատուցանենք։ Ու անոնք
ըսին. Փղշտացւոց նախարարնե-
րուն թիւովը հինգ ոսկեղէն
Թանչքի ուռեցքներ՝ ու հինգ
ոսկի մուկ ընծայ ԿՈՒՅՍ։ քանզի
ձեր ամենուն վրայ՝ և ձեր նա-
խարարներուն վրայ՝ մի և նոյն
հարուածը եղաւ։ Եւ հիմա ձեր
5 Թանչքի ուռեցքներուն պատ-
կերները, ու ձեր երկիրը աւերող
մուկերուն պատկերները շինե-
ցէք, ու Իսրայելի Աստուծոյն
փառք տուէք. կարելի է որ իր
ձեռքը՝ ձեր վրայէն, ձեր աստ-
ուածներուն վրայէն ու ձեր երկ-
րին վրայէն վերցնէ։ Եւ ինչու
6 համար ձեր սիրտերը կը խստաց-
ընէք, ինչպես որ Եգիպտացիք
ու փարաւոն իրենց սիրտերը խըս-
տացուցին. չէ որ Աստուած անոնց
մէջը հրաշալի գործքեր ընելէն
ետքը՝ զանոնք Թող տուին որ
երթան։ Հիմա մէկ նոր սայլ մը
7 շինեցէք, ու երկու հատ կամէն-
տու երինջ առէք, որ անոնց վրայ
բնաւ լուծ դրուած չըլլայ, ու
երինջները սայլին լծեցէք, և ա-
նոնց ձագերը անոնց ետևէն տունն
դարձուցէք։ Ու Եհովային տա-
8 պանակը առէք, և զանիկայ սայ-
լին վրայ դրէք, ու ան ոսկեղէն
պատկերները՝ որ դուք յանցան-
քի համար անոր բնծայ պիտի
տաք, պզտիկ արկղով մը անոր
մէկ կողմը դրէք, ու զանիկայ
ետ խրկեցէք որ երթայ, Եւ 9

նայեցիք, թէ ոչ իբր սահմանին ձամբով Ռեհաամիտը եկէք, առ
մեծ չարիքը մեզի ընողը անիկայ է. ապա թէ ոչ՝ դիտանիք որ
անոր ձեռքը բնաւ մեզի դպած չէ, հապա առ բանը դիպուածով
պատահեր է մեզի:
10 Եւ անոնք մարդիկներըը այսպէս ը-
րին, երկու հատ կամէնաւոր երինջ
առին, ու զանոնք սայլին լծեցին,
և անոնց ձագերը տան մէջ գո-
11 ցեցին: Ու Տէրոջը տապանակը,
և ոսկի մուկերուն, ու իրենց
թանչքի առեւծքնեերու պատկերը
12 նեռան պզտիկ արկղը սայլին վրայ
դրին: Ու երինջները շիտակ
Ռեհաամիտի ճամբան բռնեցին,
ու մեծ ճամբայէն բառաչելով
կ՚երթային, և աջ կամ ձախ կողմ
մը չխոտորեցան, ու Փղշտացւոց
նախարարները մինչև Ռեհաամիտին սահմանը անոնց ետևէն
13 գացին: Եւ Ռեհաամիտացիք հո-
վիտին մէջը ցորեն հունձք կը
հնձէին, ու իրենց աչքերը վեր-
ցնելով տապանակը տեսան, ու
տեսնելնուն համար ուրախացան:
14 Եւ սայլը Ռեհաամիտացի Յե-
սուէին արտը մտաւ, ու հոն կայ-
նեցաւ. և հոն մեկ մեծ քար մը
կար, ու սայլին փայտերը ճեղ-
քեցին, և ան երինջները Տէրոջը
15 ողջակէզ մատուցին: Ու Ղեւտա-
ցիք՝ Տէրոջը տապանակը, և ա-
նոր հետ եղող ոսկի պատկերնե-
րուն պզտիկ արկղը վար իջեցու-
ցին, ու ան մեծ քարին վրայ դը-
րին. և ան օրը Ռեհաամիտի
մարդիկը Տէրոջը ողջակէզներ ու
16 զոհեր մատուցին: Ու Փղշտաց-
ւոց հինգ նախարարները աս բա-
ները տեսնելնուն հետը՝ նոյն օրը
17 Ասկաղոն դարձան: Եւ ան ոս-
կեղէն թանչքի առեւծքնեերը՝ որ
Փղշտացիք յանցանքի համար Տէ-
րոջը ընծայ տուին, ասոնք էին.
Մեկ հատ մը՝ Ազոտոսի հա-
մար, մեկ հատ մը՝ Գազայի հա-
մար, մեկ հատ մը՝ Ասկաղոնի
համար, մեկ հատ մը՝ Գեթի հա-
մար, ու մեկ հատ մը՝ Ասկարո-
նի համար: Եւ ոսկի մուկերը՝ 18
Փղշտացւոց հինգ նախարարու-
թիւնները բոլոր քաղաքներուն
թուովն էին, պարսպատոր քա-
ղաքէն մինչև անպարիսպ գիւղը,
ու մինչև ան մեծ քարը՝ որուն
վրայ Տէրոջը տապանակը դրուե-
ցաւ, ու մինչև աս օրս ան դաշտը
Ռեհաամիտացի Յեսուէին արտին
մէջը կը կենայ:
Եւ Տէրը Ռեհաամիտին մարդ 19
դիւնները զարկաւ, քանզի անոնք
Տէրոջը տապանակին մէջը նայե-
ցան, ու ժողովուրդէն յիսուն
հազար եօթանասուն մարդ զար-
կաւ. և Տէրը ժողովուրդին մէջ
մեծ կոտորած ընելուն հա-
մար, ժողովուրդը սուգ բռնեց:
Ու Ռեհաամիտի մարդիկը ըսին. 20
Ա՛ռաջը Տէր Աստուծոյն առջևը
ով կրնայ կայնիլ, ու մեր քովէն
որո՞ն երթայ: Եւ կարիաթարիմի 21
բնակիչներուն պատգամաւորներ
խրկեցին՝ ըսելով. Փղշտացիք Տէ-
րոջը տապանակը եւս բերին, իջէք
ի՛նք, ու զանիկայ ձեր քովը հա-
նեցէք:

ԳԼ. Ի

Եւ կարիաթարիմի մարդիկը 1
գացին, ու Տէրոջը տապանակը
առնէ հանեցին, և զանիկայ տա-
բին Աբինադաբին տունը՝ որ բլ-
րաբին վրայ էր, ու անոր որդին
Եղիազարը պահպանելու Տէրոջը
տապանակին պահպանութիւնը
ընէ: Եւ տապանակը Կարիաթա- 2
րիմի մէջ դրուած օրէն հարը
շատ օրեր անցաւ, ու քսան տա-
րի եղաւ, և Իսրայէլի բոլոր
տունը Տէրոջը ետևէն հառաչե-
ցին:
Ասատնոր Սամուէլ Իսրայէլի 3
բոլոր տունը խօսեցաւ՝ ըսելով.
Թէ որ դուք ձեր բոլոր սրտով
Տէրոջը դարձեր էք, ձեր մէջէն
օտար աստուածները ու Աստա-
րովթները վերցուցէք, և ձեր սիր-
տերը Տէրոջը պատրաստեցէք, ու
միայն զանիկայ պաշտեցէք, ու
անիկայ Փղշտացւոց ձեռքէն ձեզ

4 պիտի ազատէ։ Եւ Իսրայէլի որ-
դիքը Բահաղիմը ու Աստարով-
թը վերցուցին, ու միայն Տէրոջը
5 ծառայութիւն ըրին։ Եւ Սա-
մուէլ ըսաւ. Բոլոր Իսրայէլը
Մասփային մէջ ժողվեցէք, ու ձէ-
ղի համար Տէրոջը աղօթք ընեմ։
6 Եւ Մասփային մէջ ժողվուեցան,
ու ջուր քաշեցին, և Տէրոջը առ-
ջեւը թափեցին. ու ան օրը ծոմ
բռնեցին, և հոն ըսին. Տէրոջը
դէմ մեղք գործեցինք։ Եւ Սա-
մուէլ Մասփայի մէջ Իսրայէլի
որդւոցը դատաւորութիւն ըրաւ։
7 Ու երբոր փղշտացիք լսեցին
որ Իսրայէլի որդիքը Մասփայի
մէջ ժողվուեր էին, փղշտացւոց
նախարարներըը Իսրայէլին դէմ
ելան. ու Իսրայէլի որդիքը ա՛ս
լսելով, փղշտացւոց երեսէն վախ-
8 ցան։ Եւ Իսրայէլի որդիքը Սա-
մուէլին ըսին. Անդադար մեր
Տէր Աստուծմէն ազաղակէ մեզի
համար, որ մեզ փղշտացւոց ձեռ-
9 քէն ազատէ։ Ու Սամուէլ մէկ
կաթնկէր գառնուկ մը առաւ,
ու զանիկայ բոլորովին ողջակէզ
ըրաւ Տէրոջը. և Սամուէլ Իսրա-
յէլի համար Տէրոջը աղաղակե-
լով աղօթք ըրաւ, ու Տէրը անոր
պատասխան տուաւ։
10 Ու երբոր Սամուէլ ողջակէզը
կը մատուցանէր, փղշտացիք մօ-
տեցան՝ որ Իսրայէլի դէմ պա-
տերազմ ընեն. և Տէրը նոյն օրը
փղշտացւոց վրայ մեծ ձայնով մը
որոտաց, ու զանոնք խառնակեց,
ու Իսրայէլին առջեւը պարտուե-
11 ցան։ Եւ Իսրայէլի մարդիկը
Մասփայէն ելլելով՝ փղշտացիներ-
րը հալածեցին, ու մինչև Բեթ-
քարի տակը զանոնք կոտրեցին։
12 Ան առեւնը Սամուէլ մէկ քար մը
առաւ, և Մասփային ու Սենէն
մէջտեղը կանգնեց, ու անոր ա-
նունը Աբենեզէր կոչեց, ըսե-
լով. Տէրը մինչև աս տեղս մե-
13 զի օգնեց։ Եւ փղշտացիք կոտո-
րելու եղան, ու մէյմըն ալ Իսրա-
յէլի սահմանին մէջ չմտան. և
Սամուէլին բոլոր օրերը՝ Տէրոջը
ձեռքը փղշտացւոց վրայ էր։ Ու 14
փղշտացիք Իսրայէլին որջան քա-
ղաքներ որ առեր էին, Ակիտո-
նէն մինչև Գեթը, էրէքրն ալ Ի-
սրայէլին ետ տուին. ու Իս-
րայէլ անոնց սահմաններըը փրգե-
ցուցաւ ձեռքէն ազատեց. և Իս-
րայէլ ու Ամորհացւոց միջեւ ղը
խաղաղութիւն կար։
Եւ Սամուէլ իր կենացը բոլոր 15
օրերուն մէջ Իսրայէլը դատեց։
Ու տարուէ տարի Բեթէլը, Գաղ- 16
գաղան ու Մասփան կ'երթար
կը պտըտէր, և բոլոր ան տե-
ղերուն Իսրայէլը կը դատէր։
Ու անկէ Ռամա կը դառնար. 17
քանզի իր տունը հոն էր. և հոն
կը դատէր Իսրայէլը, ու հոն
Տէրոջը սեղան շինեց։

ԳԼ. Ը

Ու երբոր Սամուէլ ծերացաւ, 1
իր որդիները Իսրայէլի վրայ դա-
տաւոր դրաւ։ Եւ իր անդրանիկ 2
որդւոյն անունը Յոէլ, ու երկ-
րորդին անունը Աբիա էր, ո՛ր
Բեերսաբեէի մէջ դատաւորու-
թիւն կ'ընէին։ Եւ անոր որդիքը 3
անոր ճամբաներուն մէջը չգնա-
ցին, հապա ագահութեան ե-
տեւէ խնամով կաշառք կ'առնէ-
ին, և իրաւունքը կը ծռէին։
Ու Իսրայէլի ամէն ծերերը ժող- 4
վուեցան, ու Ռամա Սամուէլին
գացին, Եւ անոր ըսին. Ահա 5
դուն ծերացեր ես, ու քու որ-
դիդ քու ճամբաներուդ մէջը
չեն գտներ, ուստի հիմա մեր վը-
րայ թագաւոր մը դիր, որ ամէն
ազգերուն պէս՝ մեզ կառավարէ։
Ու ա՛ս բանը Սամուէլին առջեւը 6
դէշ երեցաւ, որ ըսին թէ՝ Ա-
ղի մեզ թագաւոր մը տուր, որ
մեզ կառավարէ. ու Սամուէլ
Տէրոջը աղօթք ըրաւ։ Եւ Տէրը 7
Սամուէլին ըսաւ. Ժողովուրդին
ըսածը մտիկ ըրէ, քանզի անոնք
քեզ չեն մերժեր, այլ ինձ կը
մերժեն, որ անոնց վրայ չթա-
գաւորեմ։ Ճանկը եգիպտացին 8

հանած օրէս մինչև աս օրս՝ ինչ
որ ըրին՝ ինծ թագ տալով, և աս
բիշ առաուածնելու ծառայու-
թիւն ընելով, նոյնը քեզի ալ կ'ը-
9 նեն։ Ու հիմա դուն անանց խօս-
քը մարիկ ըրէ, բայց անանց յայտ-
նի վկայութիւն ընես, ու անանց
վայ իշխելու թագաւորին վար-
մունքը անանց խնայընես։
10 Եւ Սամուէլ Տէրոջը բոլոր խօս-
քերը՝ իրմէն թագաւոր ուզող
11 ժողովուրդին զրուցեց։ Ու ըսաւ.
Ձեր վրայ իշխելու թագաւորին
վարմունքը ասիկայ պիտի ըլլայ.
Ձեր աղջիկը պիտի առնէ, ու
կառնա+ իրեն համար՝ իր կառք-
րուն ու ձիերուն վրայ պիտի
պնէ. և իր կառքերուն առջևէն
12 պիտի վազեն։ Ու իրեն հազարա-
պետներ ու յիսնապետներ պիտի
ընէ, և իր արտերը պիտի հեր-
կէն, ու հունձքերը հնձէն, և
իր պատերազմական գէնքերը ու
կառքերուն գործիքները շինէն։
13 Եւ ձեր աղջիկները պիտի առ-
նէ, որ խունկ գործ, խոհարար ու
14 հացի փուռ ըլլան։ Եւ ձեր ըն-
տիր արտերը, այգիները ու ձի-
թենիները առնելով՝ իր ծառա-
15 ներուն պիտի տայ։ Եւ ձեր հունձ
քերուն ու ձեր այգիներուն տա-
սանորդը պիտի առնէ, ու զանա-
զան իր ներքինիներուն ու ծա-
16 ռաներուն պիտի տայ։ Եւ ձեր
ծառաները ու ազախիները, ու
ձեր պիտոյ ամենէ գոտիները,
և ձեր էշերը պիտի առնէ, ու
իր ծառայութեանը գործածէ։
17 Ձեր հօտերուն տասանորդը պի-
տի առնէ, ու դուք անոր ծա-
18 ռաներ պիտի ըլլաք։ Ան օրը
դուք ձեր ընտրած թագաւորին
պատճառուը պիտի ազաղակիք.
բայց Տէրը ան օրը ձեզի պա-
տասխան պիտի չտայ։
19 Սակայն ժողովուրդը Սամուէ-
լին խօսքը մտիկ ընել չուզեցաւ՝
ըսին. Ջէ, անպատճառ մեր վրայ
20 թագաւոր մը ըլլայ, Ու մենք
ալ բոլոր ազգերուն պէս ըլլանք,
և մեր թագաւորը մեզ կառա-
վարէ, անիկայ մեր առջևէն ել-
լէ, ու մեր պատերազմները
մեջ առաջնորդութիւն ընէ։ 21
Սամուէլ ժողովուրդին բոլոր խօս-
քերը լսեց, ու զանոնք Տէրոջը
ականջներուն զրուցեց։ Եւ Տէ- 22
րը Սամուէլին ըսաւ. Անոնց
խօսքը մտիկ ըրէ, ու անոնց վրայ
թագաւոր մը դիր։ Անոնցմէ
Սամուէլ Իսրայէլի մարդիկներուն
ըսաւ. Թող ամէն մարդ իր քա-
ղաքը երթայ։

ԳԼ. Թ

Ու Բենիամինի որդւոցմէ կիս 1
անուն զօրաւոր մարդ մը կար,
ու անիկայ Բենիամինեան Ա-
փիայի որդւոյն Բեքորաթի որդ-
ւոյն Սերօրի որդւոյն Աբիելին
որդին էր։ Եւ անիկայ որդի մը 2
ունէր, որուն անունը Սաուղ
էր. անիկայ կորովի ու գեղեցիկ
էր, ու Իսրայէլի որդւոց մէջ
անկէ գեղեցիկ մարդ չկար. բո-
լոր ժողովուրդէն՝ ուսէն վեր՝
երկայն էր։

Եւ Սաուղին հօրը կիսին էշ- 3
երը կորսուեցան, ու Կիսը իր
որդւոյն Սաուղին ըսաւ. Մա-
նէրուն մէկը հետդ առ, ու երթ
գտնա էշերը փնտռէ։ Ան ալ 4
Եփրեմի լեռնէն անցաւ, և Սա-
ղիսա երկրին ալ անցնելով,
նոնա+ չգտան. ետքը Սաղիմի երկ-
րէն անցան, ու հոն ալ չէին. ան-
կէ Բենիամինեանց երկիրը անց-
նելով, հոն ալ նոնա+ չգտան։
Ու երբոր անոնք Սուփի երկիրը 5
հասան, Սաուղ իր հետը եղող
մանչուն ըսաւ. Եկուր դառ-
նանք, չըլլայ որ իմ հայրս էշե-
րուն հոգը թողու, ու մեզի հա-
մար հոգայ։ Բայց անիկայ անոր 6
ըսաւ. Ա՛հա աս քաղաքին մէջը
Աստուծոյ մարդը կայ, ու ա-
նիկայ պատուաւոր մարդ մըն է.
անոր ամէն բանը անշուշտ կը
կատարուի. հիմա հոն երթանք,
գուցէ մեր երթալու ճամբան
մեզի խնայընէ։ Եւ Սաուղ իր 7
մանչուն ըսաւ. Բայց թէ որ եր-

Թ ասել ըլլանք , ան մարդուն ի՞նչ
տանինք . քանզի մեր ամանեղէն
հացը պակսեցաւ , ու Առաւծոյ
մարդուն տանելու ընծայ մը չու-
8 նինք . քովերնիս ի՞նչ ունինք : Եւ
մանչը նայեցաւ Սաւուղին պատաս-
խան տուաւ՝ ու ըսաւ . Ահա իմ
քովս մէկ սիկղին չորրորդ մասը
արծաթ կայ , զանիկայ Առաւ-
ծոյ մարդուն կրնամ տալ , որ մեր
9 ճամբան մեզի խնայընէ : (Առա-
ջուց Իսրայէլի մէջ մէկ մարդ
մը երբոր Առաւծոյ հարցընե-
լու կ՚երթար , այսպէս կ՚ըսէր .
Եկէ՛ք տեսանողին երթանք . քան-
զի այսօր մարգարէ ըսուածը ա-
ռաջուց տեսանող կ՚ըսուէր :)
10 Եւ Սաւուղ իր մանչուն ըսաւ .
Աղէկ ըսիր , եկէ՛ք երթանք . ու
Առաւծոյ մարդուն բնակած
11 քաղաքը գացին : Ու երբոր ա-
ռնոնք զառ՚ի վերէն գէպ՚ի քա-
ղաքը կ՚ելլէին , քանի մը աղջիկ-
ներ գտան , որ ջուր հանելու
ելլելու էին , ու անոնց ըսին . Տե-
12 սանողը հո՛ն է . Եւ աղջիկները ա-
նոնց պատասխան տուին ու ը-
սին . Հա՛ է . ահա քու առջեդ
է . հիմա շո՛ւտ ըրէ , քանզի ժո-
ղովուրդը այսօր բարձր տեղւոյն
վրայ զոհ ընելուն համար , անի-
13 կայ այսօր քաղաքը կու գա . Քա-
ղաքը մտնելնուդ պէս՝ զանիկայ
հո՛ն կը գտնէք , քանի որ անիկայ
բարձր տեղը ելած չէ՝ կերակուր
ուտելու համար . քանզի մինչև
անոր գալը՝ ժողովուրդը կերա-
կուր չուտեր . որովհետև անիկայ
կ՚օրհնէ զոհը , ետքը անկէ հոգը
հրաւիրուածները կ՚ուտեն . հիմա
ելէ՛ք . քանզի հիմա կը գտնէք
14 զանիկայ : Եւ անոնք քաղաքը ե-
լան , ու երբոր անոնք քաղաքին
մէջը կը մտնէին , ահա Սամուէլ
բարձր տեղը երթալով՝ անոնց
դէմը ելաւ :
15 Եւ Սաւուղին գալէն օր մը
առաջ՝ Տէրը Սամուէլին յայտ-
16 ներ էր , ու ըսեր էր թէ՝ Վաղը
ասո ասենս Բենիամինի երկրէն
քեզի մէկ մարդ մը պիտի խըր-
կեմ , և զանիկայ իմ ժողովուրդիս իշխան օ-
ծէս , որ անիկայ իմ ժողովուրդս
Փղշտացւոց ձեռքէն ազատէ .
քանզի ժողովուրդիս աղաղակը
նայեցայ , որովհետև անոր ազա-
դակը հասաւ : Ու երբոր 17
Սամուէլ Սաւուղը տեսաւ , Տէրը
անոր ըսաւ . Ահա այս է քեզի ը-
սած մարդս . ասիկայ իմ ժողո-
վուրդիս վրայ պիտի իշխէ : Եւ 18
Սաւուղ դրանը մէջտեղը Սամուէ-
լին մօտեցաւ , ու ըսաւ . Տե՛ս-
նողին տունը ո՞ր է , կ՚աղաչեմ
ինձի ցո՛ւցէք : Եւ Սամուէլ պա- 19
տասխան տուաւ Սաւուղին ու
ըսաւ . Տեսանողը ես եմ , իմ առ-
ջեւս բարձր տեղը ելլէք , քանզի
այսօր ինձի հետ կերակուր պի-
տի ուտէք . և վաղը քեզ կը խըր-
կեմ , ու բոլոր սրտիդ մէջի եղա-
ծը քեզի կը պատմեմ : Եւ քսա- 20
կին խրէք օրուընէ՛ն վեր կոր-
ուած էշերուդ համար մի՛ հո-
գար . քանզի անոնք գտնուած են .
ու Իսրայէլի բոլոր փափաքը որո՞ն
է . քեզի ու քու հօրդ բոլոր տու-
նը չէ՞ : Եւ Սաւուղ պատասխան 21
տուաւ ու ըսաւ . Ես Իսրայէլի
ցեղերուն գլխատ պզտիկին Բենի-
ամինեան չեմ , ու իմ ազգատոհմս
Բենիամինի ցեղին բոլոր ազգա-
տոհմերուն պզտիկը չէ . ուս-
տի ինչու համար ինձի տատնկ
խօսք ըսուցիկիր : Եւ Սամուէլ 22
առաւ Սաւուղը ու անոր մանչը ,
ու զանոնք Եղրաւորին պատը
տարաւ , և զանոնք կաշնակալնե-
րուն գլուխը նստեցուց , որոնք
երեսուն մարդու չափ էին : Ու 23
Սամուէլ խոհարարին ըսաւ . Բեր
ան բաժինը , որն որ քեզի տուի ,
ու քեզի պատուիրեցի որ զանի-
կայ քովդ պահես : Եւ խոհարա- 24
րը՝ սպրդը վրայի ճոռը վերցընե-
լով , զանիկայ Սաւուղին առջեւը
դրաւ : Եւ Սամուէլ ըսաւ . Ա՛հա
տասիկ մնացածը . զանիկայ առ-
ջեդ դիր ու կե՛ր , քանզի երբոր
ըսի որ ժողովուրդը հրաւիրեմ ,
ան վայրկեանէն՝ ի վեր անիկայ

քեզի համար պահուած է . ու
ան օրը Սաուղ՝ Սամուելին հետ
25 կերաւ : Եւ բարձր տեղէն քա-
ղաքը իջան . ու Սամուէլ իր տունը
տանիքին վրայ Սաուղին հետ
26 խօսեցաւ : Եւ առաւօտուն կա-
նուխ եղան , ու լուսացածին պէս՝
Սամուէլ Սաուղը տանիքը կան-
չեց , ու ըսաւ . Ելիր ու քեզ պիտի
ղրկեմ : Եւ Սաուղ ելաւ , ու ին-
քը և Սամուէլը միասին դուրս ե-
27 լան : Երբոր անոնք քաղաքին ծայ-
րը կ՚իջնէին , Սամուէլ ըսաւ Սա-
ուղին . Պատուիրէ ըսէ , որ մեր
առջեւը անցնի . (և անիկայ ան-
ցաւ .) ու հիմա դուն հո՛ս կե-
ցիր , որ Աստուծոյ պատգամը
քեզի իմացընեմ :

ԳԼ . Ժ

1 Եւ Սամուէլ եղին շիշը ա-
ռաւ , ու անոր գլխուն վրայ թա-
փեց , և զանիկայ համբուրեց ,
ու ըսաւ . Չէ որ Տէրը քեզ իր
ժառանգութեանը վրայ իշխան
2 օծեց : Այսօր ինծմէ գացած ա-
տենդ՝ Բենիամինի սահմանը՝ Սել-
սահի մէջ Րաքելին գերեզմանին
քովը երկու մարդ պիտի գտնես ,
ու քեզի պիտի ըսեն . Գտանուե-
ցան ան էշերը՝ որոնք փնտուելու
գացած էիր . և ահա քու հայրդ
էշերուն հոգը թողուց , ու ձեզի
համար կը հոգայ , ու կ՚ըսէ . Տը-
3 ղաս համար ի՞նչ ընեմ : Ուստի
րսոր անկէ անդին երթաս , և
Թաբօրի կաղնին հասնիս , հոն
իրենք մարդ քեզի պիտի հանդի-
պին , որոնց մէկը իրեք ուլ , մէկը
իրեք հատ նկատակ ու մէկն ալ
տիկ մը պիտի տանելով՝ Աստու-
4 ծոյ կ՚երթան դէպ ի Բեթէլ : Ու
քու ողջութիւնդ հարցընելով ,
քեզի երկու հատ պիտի տան .
դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի
5 առնես : Անկէ ետքը Աստուծոյ
բլուրը պիտի երթաս , ուր որ
Փղշտացւոց բերդապահ զօրքը
կը գտնուի . ու երբոր հոն քաղաքը
մտնես , բարձր տեղէն իջնող
մարգարէից դասուն մը պիտի
հանդիպիս , որոնք իրենց առջեւն
ասիլ , թմբուկ , սրինգ ու քնա-
նար նուագելով՝ մարգարէութիւն
պիտի ընեն : Եւ քու վրադ Տէ- 6
րոջը Հոգին պիտի գայ , ու ա-
նոնց հետ մարգարէութիւն պի-
տի ընես , և դուն պիտի փոխ-
ուիս , ուրիշ մարդ մը պիտի ըլ-
լաս : Ու երբոր այս նշանները քու 7
վրադ գան , ձեռքդ եկածը ը-
նես . քանզի Աստուած քու հետդ
է : Եւ ինծմէ առաջ Գաղգալա 8
իջնես . և ահա ես քեզի պիտի
իջնեմ , ողջակէզներ ու խաղա-
ղութեան զոհեր մատուցանելու
համար . և դուն եօթը օր սպա-
սես , մինչև որ ես քեզի գամ , ու
քու ընելու գործդ քեզի իմացը-
նեմ :

Ու երբոր անիկայ իր կռնակը 9
դարձուց՝ Սամուէլին քովէն եր-
թալու համար , Աստուած անոր
մէկ ուրիշ սիրտ մը տուաւ . և
նոյն օրը այս բոլոր նշանները կա-
տարուեցան : Ու երբոր հոն ըր- 10
լորը եկան , ահա մարգարէից
դասուն մը անոր առջեւը ելաւ . և
անոր վրայ Աստուծոյ Հոգին
եկաւ , ու անոնց մէջը մարգարէ-
ութիւն ըրաւ : Եւ ամէն անոնք 11
որ զանիկայ առաջուց կը ճանչ-
նային , երբոր տեսան որ անիկայ
մարգարէներուն հետը մարգա-
րէութիւն կ՚ընէ , ժողովուրդը
իրարու ըսին . Աս ի՞նչ բան է՝
որ Կիսին որդւոյն հանդիպեր է .
միթէ Սաուղն ալ մարգարէնե-
րուն մէջն է : Եւ ան տեղն մար- 12
դիկներուն մէկը պատասխան
տուաւ ու ըսաւ . Հապա անոնց
հայրը ո՞վ է : Անոր համար ա-
սիկայ մէկ առակ մը եղաւ . մի-
թէ Սաուղն ալ մարգարէներուն
մէջն է : Ու երբոր մարգարէու- 13
թիւն ընելը լմընցուց , բարձր
տեղը եկաւ :

Եւ Սաուղին հօրեղբայրը՝ ա- 14
նոր ու անոր մանչուն ըսաւ . Ո՞ւր
գացիք : Ու անիկայ ըսաւ . Էշե-
րը փնտուելու , բայց երբոր տե-
սանք որ չկան , Սամուէլին գա-

15 ցինք: Եւ Սաւուղին հօրեղբայրը ըսաւ. Սամուէլը ձեզի ի՞նչ
16 պատմեց, պատմի՛ նիզակ: Ու Սաւուղ իր հօրեղբօրը ըսաւ. Իշխան գտնուիլը մեզի յայտնապէս խնացուց: Բայց Թագաւորութեան վրայով Սամուէլին ըսած խօսքը անոր չյայտնեց:
17 Եւ Սամուէլ ժողովուրդը Մասփային մէջ Տէրոջը առջեւը
18 ժողվեց: Ու Իսրայէլի որդւոցը ըսաւ. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ես Իսրայէլը Եգիպտոսէն հանեցի, ու ձեզ Եգիպտացւոց ձեռքէն և ձեզի նեղութիւն տուող բոլոր Թագաւորութեանց ձեռքէն ազատեցի:
19 Ու դուք այսօր ձեր Աստուածը մերժեցիք, որ ձեր ամէն չարիքներէն ու նեղութիւններէն ձեզ ազատեց, ու անոր ըսիք. Անպատճառ մեր վրայ մէկ Թագաւոր մը դիր: Ուրեմն հիմա ձեր ցեղերովը ու հազարապետներովը
20 Տէրոջը առջեւը կայնեցէք: Ու երբոր Սամուէլ Իսրայէլին ամէն ցեղերը մօտեցուց, վիճակը Բենիամինի ցեղին եղաւ: Եւ Բենիամինի ցեղը ազգատոհմներովը մօտեցուց, ու վիճակը Մատրիին ազգատոհմին եղաւ. հետը Կիսի որդւոյն Սաւուղին եղաւ. բայց երբոր զանիկա փնտռեցին, անի-
22 կայ չգտնուեցաւ: Եւ նորէն Տէրոջը հարցուցին, Թէ Արդեօք ան մարդը հոս կու գայ, ու Տէրը ըսաւ. Ահա անիկայ կահաւոր տեղերուն մէջտեղը պահ-
23 ուած է: Եւ վազելով՝ զանիկայ անկէ առին, ու ժողովուրդին մէջտեղը կայնեցաւ. և բոլոր ժողովուրդէն ուսէն վեր՝ երկայն
24 էր: Ու Սամուէլ բոլոր ժողովուրդին ըսաւ. Տէրոջը ընտրած մարդը տեսա՞ք, որ բոլոր ժողովուրդին մէջը անոր պէս չկայ. և բոլոր ժողովուրդը աղաղակեց՝
25 ու ըսաւ. Կեցցէ արքայ: Եւ Սամուէլ Թագաւորութեան կանոնները ժողովուրդին պատմեց, ու գիրքի մը մէջ գրեց, ու Տէրոջը առջեւը դրաւ. և Սամուէլ բոլոր ժողովուրդը արձակեց, որ ամէն մարդ իր տունը
26 երթայ: Սաւուղն ալ Գաբաատ իր տունը գնաց, ու խել մը զօրաւոր մարդիկներ անոր հետը գացին, որոնց սիրտը Աստուած դրդեց: Բայց չար մարդիկներէն
27 ըսին. Ասիկա մեզ ի՞նչպէս պիտի ազատէ. ուստի զանիկա քամահրեցին, ու անոր ընծայ մը չտարին. բայց անիկա լռեա կեցաւ:

ԳԼՈՒԽ ԺԱ

1 Եւ Ամմոնացի Նաասը եկաւ, ու Գաղաատացի Յաբէսի դէմ բանակեցաւ. և Յաբէսի բոլոր բնակիչները Նաասին ըսին. Մեզի հետ դաշնակցութիւն ըրէ, ու քեզի ծառայենք: Բայց Ամ-
2 մոնացի Նաասը անոնց ըսաւ. Ձեզի հետ ան պայմանով դաշնակցութիւն կ'ընեմ, որ ձեր ամենուն աջ կողմի աչքը փորեմ, ու ամբողջ Իսրայէլին վրայ նախատինք դնեմ: Եւ Յաբէսի
3 ծերերը անոր ըսին. Մեզի եօթը օր ժամանակ տուր, որ Իսրայէլին բոլոր սահմաններուն պատգամաւորներ խրկենք, ու թէ որ մեզ ազատող չըլլայ, ան ատենը քեզի անձնատուր կ'ըլլանք:
4 Ուստի պատգամաւորները Սաւուղին Գաբաան գացին, և ժողովուրդին ականջներուն ան խօսքերը պատմեցին. ու բոլոր ժողովուրդը ձայնները վերցնելով լացին: Եւ ահա Սաւուղ արտէն
5 կու գար իր եզներուն ետեւէն. ու Սաւուղ ըսաւ. Ժողովուրդին ի՞նչ եղաւ որ կու լան. ու Յաբէսի բնակիչներուն խօսքերը անոր պատմեցին: Եւ ան խօսքերը որ
6 լսեց, Աստուծոյ Հոգին Սաւուղին վրայ եկաւ, ու անոր բարկութիւնը խիստ բորբոքեցաւ:
7 Եւ զոյգ մը եզ առաւ, ու զանոնք կտոր կտոր բրաւ, ու պատգամաւորներուն ձեռքովը Իսրայէլին բոլոր սահմաններուն խրկե-

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ Սամուէլ բոլոր Իսրայէլին ըսաւ. Ահա ձեր ըսածին ամէն որ ըրուցիք, ես ձեր խօսքը մսիկ ըրի, ու ձեր վրայ Թագաւոր դրի: 2 Եւ ահա հիմա ձեր առջեւէն Թագաւորը կ'երթայ. բայց ես ծերացայ, ու մազերս ճերմկցան. և ահա իմ որդիքս ձեզի հետ են. ու ես իմ մանկութենէս մինչև այս օրս ձեր առջեւը քալեցի: 3 Ահա ես հոս եմ. Տէրոջը առջեւը ու անոր օծեալին առջեւը ինծի համար յայտնապէս ըրուցէք, թէ ես որո՞ն եզը առի, ու որո՞ն էշը առի, որո՞ն զրկանք կամ անիրաւութիւն ըրի, ու որո՞ն ձեռքէն կաշառք առի, և անոր իմ աչքերս պոկեցի. ու ես ձեզի հա դարձընեմ: 4 Եւ ըսին. Մեզի զրկանք կամ անիրաւութիւն ըրած չես, ու բնաւ մարդու ձեռքէ բան մը առած չես: 5 Եւ ան ներկայ ըսաւ անոնց. Այսօր Տէրը ու անոր օծեալը ձեզի վկայ ըլլան, որ դուք իմ ձեռքիս մէջ բան մը չգտաք: Եւ անոնք ըսին. Վկայ ըլլան: 6 Ան առներ Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ. Մովսէսը ու Ահարոնը ընտրողը, և ձեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն հանողը Տէրն է: 7 Ու հիմա առէք եկէք, և ձեզի հետ Տէրոջը առջեւը քննեմ ան բոլոր արդարութիւններուն՝ որ Տէրը ձեզի ու ձեր հայրերուն ըրաւ: 8 Երբոր Յակոբ Եգիպտոս գնաց, հոն ձեր հայրերը Տէրոջը աղաղակեցին, և Տէրը Մովսէսը ու Ահարոնը խրկեց, որոնք ձեր հայրերը Եգիպտոսէն դուրս հանեցին, ու զանոնք ա՛ս տեղս բնակեցուցին: 9 Բայց անոնք իրենց Տէր Աստուածը մոռցան. անիկա ալ զանոնք Հասորի զօրապետին Սիսարայի ձեռքը՝ ու Փղշտացւոց ձեռքը՝ և Մովաբի Թագաւորին ձեռքը մատնեց, ու անոնց հետ պատերազմ

կեց՝ ըսելով. Ո՛վ որ Սաւուղին եւեւէն ու Սամուէլին եւեւէն չգայ, անոր եղինքնաւն այսպէս պիտի ըլլայ: Եւ ժողովուրդին ամէն Տէրոջը վախը ինկաւ, ու ամէնքը մէկ մարդու մը պէս էր: 8 Եւ Սաւուղ Բենիամինի մէջ հաշիկ զանուեր, ու Իսրայէլի որդիքը իրեք հարիւր հազար, և Յուդայի մարդիկը երեսուն հազար եղին: 9 Ու եկող պատգամաւորներուն ըսին. Գաղաադու Յաբէսի բնակիչներուն այսպէս ըսէք. Վաղը երբոր արեւը տաքնայ՝ ձեզի ազատութիւն պիտի ըլլայ: Ուստի երբոր պատգամաւորները գացին, և Յաբէսի բնակիչներուն ան բանը իմացուցին, 10 անոնք ուրախացան: Ու Յաբէսի բնակիչները ըսին Ամմոնացիներուն. Վաղը ձեզի անձնատուր կ'ըլլանք, ու ձեր աչքերուն ինչ որ հաճելի ըլլայ, ան ըրէք մեզի: 11 Եւ հետեւեալ օրը Սաւուղ ժողովուրդը երեք դասակ բաժնեց, ու առաւօտեան պահուն բանակին մէջը մտան, ու մինչեւ որ օրը տաքցաւ, Ամմոնացիները ջարդեցին. և մնացածները այնպէս ցրուեցան՝ որ անոնցմէ երկու հատ մէկտեղ չմնաց:

12 Ան առներ ժողովուրդը Սամուէլին ըսաւ. Սաւուղը մեր վրայ Թագաւոր պիտի ըլլայ՝ ըսողը ո՞վ է. ան մարդիկները տուէք որ մեռցնենք: 13 Ու Սաւուղ ըսաւ. Այսօր մարդ մը չմեռցուի, քանզի այսօր Տէրը Իսրայէլին համար փրկութիւն ըրաւ: 14 Եւ Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ. Եկէք Գաղգաղա երթանք, ու հոն Թագաւորութիւնը նորէն 15 հաստատենք: Ուստի բոլոր ժողովուրդը Գաղգաղա գացին, ու հոն Գաղգաղայի մէջ Տէրոջը առջեւը Սաւուղը Թագաւոր ըրին, և հոն Տէրոջը առջեւը խաղաղութեան զոհեր մատուցին. ու Սաւուղ և բոլոր Իսրայէլի մարդիկը հոն մեծ ուրախութիւն ըրին:

10 ըրին։ Եւ Տէրոջը աղաղակեցաւ
ըսին. Մենք մեղք գործեցինք.
քանզի Տէրը թողացինք, և
Բահաղիմին ու Աստարովթին
ծառայութիւն ըրինք. և հիմա
մեզ մեր թշնամիներուն ձեռքէն
ազատէ, ու քեզի ծառայութիւն
11 պիտի ընենք։ Ուստի Տէրը Յե-
րոբաաղը, Բեդանը, Յեփթայէն
ու Սամուէլը խրկեց, և ձեր
չորջակայ թշնամիներուն ձեռքէն
ձեզ ազատեց. ու ապահով-
12 ութեամբ բնակեցաք։ Ու երբոր
տեսաք որ Ամմոնացւոց թագա-
ւորը դաս ձեր վրայ կու գայ,
ինծի ըսիք. Ոչ, անպատճառ
մեր վրայ թագաւոր մը ըլայ.
թէպէտ և ձեր թագաւորը ձեր
13 Տէր Աստուածն էր։ Եւ հիմա
ահա ան թագաւորը, որն որ
ընտրեցիք ու ուզեցիք. ահա Տէ-
րը ձեր վրայ թագաւոր մը դը-
14 րաւ։ Թէ որ Տէրոջմէ վախնաք,
ու անոր ծառայութիւն ընէք,
և անոր խօսքին հնազանդ ըլլաք,
ու Տէրոջը պատուիրանքին դէմ
չկենաք, անառանը թէ դուք և
թէ ձեր թագաւորը՝ որ ձեր վե-
րայ կը թագաւորէ, ձեր Տէր
Աստուծոյն ետևէն պիտի եր-
15 թաք։ Բայց թէ որ Տէրոջը խօս-
քին հնազանդութիւն չընէք, ու
Տէրոջը հրամանին դէմ կենաք,
անառանը Տէրոջը ձեռքը ձեր
վրայ ու ձեր հայրերուն վրայ
16 պիտի ըլայ։ Եւ հիմա կայնեցէք
ու տեսէք ան մեծ բանը՝ որ Տէ-
րը ձեր աչքերուն առջեւ պիտի
17 ընէ։ Այսօր ցորենի հունձքի
ժամանակ չէ. ես Տէրոջը պիտի
աղաղակեմ, և անիկա որոտաւմ
ու անձրեւ պիտի խրկէ, որ հաս-
կընաք ու տեսնէք թէ՝ դուք Տէ-
րոջը առջեւ մեծ չարութիւն ը-
րիք՝ ձեզի թագաւոր մը ուզելով։
18 Ան առնէր Սամուէլ Տէրոջը
աղաղակեց, ու Տէրը նոյն օրը
որոտաւմ ու անձրեւ տուաւ. և
բոլոր ժողովուրդը Տէրոջմէն ու
19 Սամուէլէն խիստ վախցաւ։ Ու
բոլոր ժողովուրդը Սամուէլին ը-
սաւ. Քու Տէր Աստուածդ աղ-
ղեմք ըրէ քու ծառաներուդ հա-
մար՝ որ չմեռնինք. քանզի մեր
ամէն մեղքերուն վրայ ա՛ս չա-
րութիւնն ալ աւելցուցինք՝ որ
մեզի թագաւոր ուզեցինք։ Եւ 20
Սամուէլ ժողովուրդին ըսաւ.
Մի վախնաք. դուք ինչ ա՛ս բո-
լոր չարութիւնը ըրիք, սակայն
Տէրոջմէ մի խոտորիք, ու բոլոր
սրտովիդ Տէրոջը ծառայութիւն
ըրէք. Եւ ան՚ի՛նչ մի խոտորիք. 21
քանզի պղտիզ բաներու ետևէ գա-
ցած կ՚ըլլա՛ք, որ անոնք չեն օգ-
նած մը ընելու՝ ու չեն ազա-
տելու կարող չեն. ինչու որ ա-
նոնք պղտիզ են։ Քանզի Տէրը 22
իր մեծ անունին համար՝ իր ժո-
ղովուրդը չմոռնար. որովհետև
Տէրը ուզեց ձեզ իրեն ժողովուրդ
ընել։ Բայց ես, քա՛ւ լիցի՝ որ Տէ- 23
րոջը դէմ մեղք գործեմ, ձեզի
համար աղօթք ընելէն ետ կենա-
լով. հապա ես ձեզի ազնիւ ու
շիտակ ճամբան պիտի ցուցնեմ։
Միայն թէ Տէրոջմէն վախ- 24
ցէք, և ճշմարտութեամբ ու բո-
լոր սրտովիդ անոր ծառայու-
թիւն ըրէք. քանզի տեսաք որ
անիկա ձեզի համար ինչ մեծ
բաներ ըրաւ։ Իսկ թէ որ չա- 25
րութիւն ընէք՝ շարունակէք, թէ՛
դուք և թէ՛ ձեր թագաւորը պի-
տի կորսուիք։

ԳԼ. ԺԳ

Հրեղ ան բառերը եղաւ, Սա- 1
ուղ մէկ տարուան թագաւոր
էր. ու երբոր Իսրայէլի վրայ
երկու տարի թագաւորութիւն
ըրաւ, Սաուղ Իսրայէլէն իրեք 2
հազար մարդ ընտրեց իրեն հա-
մար, երկու հազարը Սաուղին
հետ Մաքմաս ու Բեթէլի լեռն
էին, և հազարն ալ Յովնաթա-
նին հետ Բենիամինի Գաբաան
էր. ու մնացած ժողովուրդը՝ ա-
մէն մարդ իր վրաները խրկեց։
Եւ Յովնաթան Գաբայի մէջ 3
եղող փղշտացւոց պահապան ղօր-
քին զարկաւ, ու փղշտացիք

քեցին։ Ան առնը Սաւուղ բո-
լոր երկրին մէջ փող հնչեցնել
տուաւ, ըսելով. Եբրայեցիներդ
4 լսեն։ Եւ բոլոր Իսրայէլը
լսեց որ Սաւուղ փղշտացւոց պա-
հապան զօրքերը ջարկաւ, և Իս-
րայէլ փղշտացւոց առջևը առե-
լի եղաւ. ու ժողովուրդը Գաղ-
գաղային մէջ Սաւուղին քովը ժո-
5 ղովեցան։ Եւ փղշտացիք ալ ժո-
ղովեցան, որ Իսրայէլի դէմ պա-
տերազմ ընեն. և անոնք երեսուն
հազար կառք՝ ու վեց հազար ձիա-
ւոր ունէին, և ժողովուրդը ծո-
վեզրը եղողջ աւազին չափ
շատ էր. ու եկան և բնթաւանին
արևելեան կողմը Մաքմասի մէջ
6 բանակեցան։ Ու Իսրայէլի մար-
դիկերը զրկունք նեղուելնին մէջ
տեսան. և ժողովուրդը խիստ
շփոթած ըլլալով՝ այրերու, թա-
փերու, ժայռերու, աշտարակ-
ներու ու փոսերու մէջ պահուե-
7 ցան։ Ու Եբրայեցիք Յորդանա-
նէն գագի ու Գաղաադի երկի-
րը անցան. բայց Սաւուղ դեռ
Գաղգաղային մէջ էր. ու բոլոր
ժողովուրդը դողդողալ անոր ե-
տևէն կ՚երթային։

8 Եւ անիկայ Սամուէլին որո-
շած ժամանակին չափ եօթը օր
սպասեց. բայց Սամուէլ Գաղ-
գաղա չգալուն համար՝ ժողովուր-
9 դը անոր քովէն ցրուելու։ Ու
Սաւուղ ըսաւ. Ողջակէզը և խա-
զաղութեան զոհը հիմայ մօտ բե-
րէք. ու ինքը ողջակէզը մատուց։
10 Ու երբոր անիկայ ողջակէզը մա-
տուցանելը լմնցուց, ան ատենը
Սամուէլ եկաւ. և Սաւուղ ե-
լաւ զանիկայ դիմաւորելու ու
11 բարևելու։ Ու Սամուէլ ըսաւ.
Ի՞նչ ըրիր։ Եւ Սաւուղ ըսաւ.
Տեսայ որ ժողովուրդը իմ քովէս
կը ցրուի, ու դուն ժամուն որոշած
օրերուդ մէջ չեկար, ու փղշտ-
ացիք Մաքմասի մէջ ժողովուած
12 էն, Ու ըսի. Փղշտացիք հիմա
իմ վրաս՝ Գաղգաղա պիտի իջ-
նեն, ու ես Տէրոջը առջևը ա-
ղօթք ըրած չեմ. ուստի հանուր-
ձակաբթիւն ընելով ողջակէզը մա-
տուցի։ Ու Սամուէլ ըսաւ Սա- 13
ւուղին. Յիմարաբթիւն ըրիր, որ
քու Տէր Աստուծոյդ քեզի պատ-
ուիրած պատուիրանքնիդ չպա-
հեցիր. քանզի հիմա Տէրը քու
թագաւորութիւնդ Իսրայէլի վե-
րայ մինչև յաւիտեան պիտի հաս-
տատեր. Բայց հիմա քու թա- 14
գաւորութիւնդ հաստատ պիտի
չըլլայ։ Տէրը իրեն համար՝ իր
սրտին հաճելուտ մարդ մը կը
փնտռէ, որն որ Տէրը իշխան պի-
տի կարգէ իր ժողովուրդին վե-
րայ. քանզի դուն Տէրոջը քեզի
պատուիրած հրամանը չպահեցիր։

Եւթը Սամուէլ եկաւ, ու 15
Գաղգաղային Բենիամինի Գա-
բաան գնաց։ Եւ Սաւուղ իր քո-
վը գտնուող ժողովուրդը համ-
րեց, ու վեց հարիւր չափ մարդ
էին։ Ու Սաւուղ և անոր որդին 16
Յոնաթան ու անոնց հետ գտ-
նուող մարդիկներդ՝ Բենիամինի
Գաբաան կը նստէին. ու փղշ-
տացւոց բանակը Մաքմասի մէջ
էր։

Եւ փղշտացւոց բանակէն ե- 17
րեք գունդ ասպատակ ելաւ.
գունդին մէկը՝ դէպ՝ի Եփրայի
ճամբան՝ Սաւուղի երկիրը գար-
ձաւ. Եւ գունդին մէկը դէպ 18
՝ի Բեթհորոնի ճամբան գարձաւ.
ու մէկալ գունդը դէպ՝ի անա-
պատը գարձաւ, ու Սեբոյիմի
հովիտը նայող սահմանին ճամ-
բան բռնեց։

Եւ Իսրայէլի բոլոր երկրին 19
մէջ մէկ դարբին մը չէր գըտ-
նուեր. քանզի փղշտացիք ըսեր
էին թէ՝ Գուցէ որ Եբրայեցիք
սուր կամ նիզակ շինեն։ Ու բո- 20
լոր Իսրայէլացիք՝ ամէն մէկը իր
բրիչը, խաչը, տապարը ու բա-
հը շինելու համար, փղշտաց-
ւոց երթէին կ՚իջնէին։ Բայց բը- 21
րիչներուն, խոփերուն, եռաժա-
նի գործիքներուն ու տապարնե-
րուն համար, և խճճանները ու-
րելու համար խարտոցներ ունե-
ին։ Ուստի անանկ եղաւ որ պա- 22

տեբաղմին օրը՝ Սաւուղին ու Յովնաթանին հետ եղող բոլոր ժողովուրդին ձեռքը սուր կամ նիզակ չէր գտնուեր. միայն Սաւուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին քովը կը գտնուէր:

23 Ու փղշտացւոց պահապան զօրքը Մաքմասի կիրճը ելան:

ԳԼ. ԺԴ

1 Ետ եղաւ որ՝ մէկ օր մը Սաւուղին որդին Յովնաթանը իր պէնքերը կրող մանչուն ըսաւ. Եկուր, անդիի կողմը փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնինք. բայց իր հօրը չհամարձակ: 2 Ու Սաւուղ Գաբաային ծայրը՝ Մագրոնի մէջ եղող նռնենիին տակը կը նստէր. և անոր հետ եղող ժողովուրդը վեց հարիւր մարդու չափ էր: 3 Ու Ահիայի որդւոյն Փենհեսի որդւոյն Ի-քաբովթին եղբօրը Ա-քիտոբէլին որդին Ա-քիման՝ Սիլովի մէջ Տէրոջը քահանան էր, որ եփուտ կը հագնէր. ու ժողովուրդը Յովնաթանին եր- 4 թալը չէր գիտեր: Եւ ան կիրճերուն մէջը, ուրկից որ Յովնաթան փղշտացւոց պահապան զօրքին անցնիլ կ'ուզէր, մէկ կողմնէ մէկ քարաժայռ մը՝ ու մէկալ կողմնէն մէկ քարաժայռ մը կար, որուն մէկուն անունը Բոզէ՝ ու մէկալին անունը Սե- 5 նա էր: Այս քարաժայռերուն մէկը՝ հիւսիսային կողմը՝ Մաքմասին դիմացն էր, ու մէկալը հարաւային կողմը՝ Գաբաային 6 դիմացն էր: Եւ Յովնաթան իր պէնքերը կրող մանչուն ըսաւ. Եկուր առ անթլփատներուն պահապան զօրքին անցնինք, գուցէ Տէրը մեր ձեռքերը բան մը ընէ. քանզի շատ ժողովով կամ քիչ ժողովով ազատելու կողմէ արգելք մը չկայ Տէրոջը առջեւը: 7 Ու իր պէնքերը կրողը անոր ըսաւ. Բոլոր քու սրտիդ մէջը եղածը ըրէ. առաջ գնա. ես քեզի հետ ինծի փոխ ուղածիդ 8 պէս: Եւ Յովնաթան ըսաւ. Ահա մենք անոնց մարդիկներուն անցնինք, ու անոնց երեւնանք. 9 Թէ որ մեզի այսպէս ըսեն. Կայ- նեցէք՝ մինչեւ որ մենք ձեզի գանք, անտառները մեր տեղը կայնինք, ու անոնց չելլենք: 10 Բայց թէ որ այսպէս ըսեն. Մեզի ելէք, անոնք ելլենք. քանզի Տէրը զանոնք մեր ձեռքը տուած է, ու ասիկայ մեզի նշան ըլլայ: 11 Ու երբոր երկուքին մէկտեղ փղշտացւոց պահապան զօրքին երեցան, փղշտացիք ըսին. Ահա Եբրայեցիք իրենց պահուըռած ծակերէն դուրս կ'ելլեն: 12 Եւ պահապան զօրքերը Յովնաթանին ու անոր պէնքերը կրողին պատասխան տուին ու ըսին. Մեզի ելէք, ու ձեզի մէկ բան մը խնայընենք. և Յովնաթան իր պէնքերը կրողին ըսաւ. Իմ ետեւէս ելլէք. քանզի Տէրը զանոնք Իսրայէլին ձեռքը կու տայ: 13 Ու Յովնաթան ձեռքերովը ու ոտքերովը ելաւ, և անոր պէնքերը կրողն ալ անոր ետեւէն. ու Յովնաթանին առջեւը ինկան, անոր պէնքերը կրողն ալ անոր ետեւէն կը մեռցընէր: 14 Եւ Յովնաթան ու անոր պէնքերը կրողը առաջին կոտորածին մէջ՝ քանի մարդու չափ մեռցուցին կէս լծակալի չափ պեռանի վրայ: 15 Ու բանակին մէջը՝ դաշտին մէջը՝ ու բոլոր ժողովուրդին մէջը խռովութիւն եղաւ. պահապան զօրքերը ու աւարառուներն ալ դողդողացան, ու երկիրը դողաց, անանկ որ անոնց վրայ Աստուծոյ դողմանէ վախ մը ինկաւ:

16 Եւ Բենիամինի Գաբաայեն Սաւուղին դիտերը տեսան որ՝ ահա ան բազմութիւնը ուժ շիթ- թուելուեան մէջ է, ու երթալով կը ցրուի: 17 Եւ Սաւուղ իր հետ եղող ժողովուրդին ըսաւ. Հիմա անցուցէք, ու նայեցէք որ մեզմէ ով գացեր է. ուստի անանք աչքէ անցուցին, և ահա Յովնաթանը ու անոր պէնքերը կրողը չկար: 18 Անտեսնը Սաւուղ Ա-քիա

ային բառ. Աստուծոյ առագաստակը մօտեցնէք, քանզի ան առնու Աստուծոյ առագաստակը խո-
19 րհելի որդուոյը հետն էր: Ու երբոր Սաուղ քահանային հետ կը խօսէր, փղշտացւոց բանակին մէջի ամբոխը երթալով կը շատնար. և Սաուղ բուռ քահանա-
20 յին. Ձեռքդ քաշէ: Ու Սաուղ և իր հետը եղող բոլոր ժողովուրդը միասին ժողվուեցան, ու մինչև պատերազմին գնալը գացին. և ահա սուրն մարդ իր ընկերին վրայ դարձուցեր էր, ու շատ մեծ խռովութիւն մը
21 կար: Եւ անոնք Եբրայեցիները որ առաջուց փղշտացւոց հետ էին, ու շրջակայ երկիրներէն անոնց հետ բանակը եկեր էին, անոնք ալ Սաուղին ու Յոնաթանին հետ ե-
22 ղող Իսրայէլին հետ միացան: Ու Եփրեմի լեռան վրայ պահուըտած Իսրայէլի բոլոր մարդիկներըն փղշտացւոց փախչելը լսելով, անոնք ալ անոնց հետևէն պատե-
23 րազմին մէջը մտան: Եւ այն օրը Տէրը ազատեց Իսրայէլը. ու պատերազմը Բեթաւենը անցաւ:
24 Եւ այն օրը Իսրայէլի մարդիկ նեղը ածուեցան. քանզի Սաուղ ժողովուրդին երդում բռնել տուեր էր՝ ըսելով. Ո՛վ որ մինչև իրիկուն հաց ուտէ՝ անիծեալ ըլլայ. որպէս զի իմ թշնամիներս վրէժ առնեմ. ու բոլոր ժողովուրդը բնաւ հաց չտրաւ:
25 Եւ բոլոր ժողովուրդը մեղ անտառ մը մտաւ, ու գետնի երեսին
26 վրայ մեղր կար: Ու երբոր ժողովուրդը անտառը մտաւ, տեսաւ որ մեղր կը վազէր. բայց ձեռքը բերնին մօտեցընող չկար. քանզի ժողովուրդը երդումէն վախցաւ:
27 Եւ Յոնաթան չլսեց, երբոր իր հայրը ժողովուրդին երդում բռնել տուաւ, ուստի իր ձեռքին գաւազանին ծայրը երկնցուց, ու զանիկայ մեղրին խորխորին մէջը խրեց, ու իր ձեռքը բերանը տանելով, աչքերը բաց-
28 ուեցան: Ան առնէր ժողովուրդէն մեկը պատասխան առաւ ու բսաւ. Քու հայրդ ժողովուրդին մեծ երդում բռնել տուաւ՝ ըսելով. Այսօր հաց ուտող մարդը անիծեալ ըլլայ: Եւ ժողովուրդը նուաղած էր: Ու Յոնաթան ը- 29
սաւ. Իմ հայրս ժողովուրդը նեղութեան մէջ ձգեց. նայեցէք, աս մեղրէն քիչ մը ուտելուս պէս աչքերս բացուեցան. Աւ ա՛ղչափ 30
աւելի թէ որ ժողովուրդը այսօր իր թշնամիներէն գտած աւարը կշտանալով ուտէր. քանզի հիմա փղշտացւոց մէջ աւելի մեծ կոտորած կ'ըլլար:
Եւ ան օրը անոնք՝ փղշտացի- 31
ները Մաքմանէն մինչև Այիղոնը զարկին. ու ժողովուրդը խիստ նուաղեցաւ: Եւ ժողովուրդը ա- 32
ւարին վրայ իյնալու. ու ոչխարները, արջառները, և արմերը առին, ու գետնի վրայ մորթեցին. ու ժողովուրդը արիւնովը կերաւ: Եւ Սաուղին իմացուցին 33
ու ըսին. Ահա ժողովուրդը Տէրոջը դէմ կը մեղանչէ, քանզի արիւնով կ'ուտէ: Եւ անիկայ ըսաւ. Անօրինութիւն ըրիք. հիմա իմծի մեկ մեծ քար մը գլորեցէք: Ու Սաուղ ըսաւ. Ժո- 34
ղովուրդին մէջը ցրուեցէք, և անոնց ըսէք. Ամէն մարդ իր արջառը ու իր ոչխարը իմծի մօտեցընէ, ու հոս մորթէ և ուտէ, ու արիւնով ուտելով Տէրոջը դէմ մեղք չգործէ: Ուստի բոլոր ժողովուրդը՝ ամէն մարդ իր ձեռքովը ան գիշերը իր արջառը մօտեցուց, ու հոն մորթեց: Եւ 35
Սաուղ Տէրոջը սեղան շինեց. սա էր Տէրոջը համար Սաուղին շինած առջի սեղանը:
Եւ Սաուղ ըսաւ. Գիշերով 36
փղշտացւոց հետևէն իջնենք, ու մինչև որ առաւօտը ծագէ՝ զանոնք թալնենք, ու անոնցմէ մարդ մը չմոռնանք. և անոնք ըսին. Քու աչքերուդ ինչ որ հաճոյ է՝ ան ըրէ: Ու քահանան ըսաւ. Հոս Աստուծոյ քովը մօտենանք:
Եւ Սաուղ Աստուծոյ հարցուց՝ 37

ընէրվ. փղշտացւոց հառիչն լինի
նմա. զանոնք խորտկելին ձեռքը
պիտի ուտի։ Բայց ան օրը պա-
38 տասխան չտուաւ անոր։ Ան-
անոնք Սաւուղ ըսաւ. Հոս մօ-
տեցէք՝ ժողովուրդին բոլոր իշ-
խանները, և հասկըցէք ու տես-
սէք ևս այսօր աս մեղքը որմէնն
39 է։ Քանզի Իսրայէլը ազատող
Տէրը կենդանի է որ՝ թէ որ իմ
որդւոյս Յովնաթանէնն ալ ըլ-
լայ, անպատճառ պիտի մեռնի.
ու բոլոր ժողովուրդին մէջը ա-
նոր պատասխան տուողմը չկար։
40 Անառնէնը անիկայ բոլոր Իսրա-
յէլին ըսաւ. Դուք միկ կողմը
կայնեցէք, ու ես և իմ որդիս
Յովնաթանը միւս կողմը կայ-
նինք. ու ժողովուրդը Սաւուղին
ըսաւ. Աչքիդ հաճոյ երևա-
41 ցածը ըրէ։ Եւ Սաւուղ Իսրա-
յէլի Տէր Աստուծոյն ըսաւ.
Ճշմարտութիւնը յայտնէ. և
Յովնաթանը ու Սաւուղը վիճա-
հով բռնուեցան, ու ժողովուրդը
42 ազատ մնաց։ Եւ Սաւուղ ըսաւ.
Իմ վրաս՝ ու իմ որդւոյս Յովնա-
թանին վրայ վիճակ ձգեցէք. ու
43 Յովնաթանը բռնուեցաւ։ Եւ
Սաւուղ Յովնաթանին ըսաւ.
Ինծի իմացուր թէ ի՛նչ ըրիր.
ու Յովնաթան անոր իմացուց ու
ըսաւ. Ձեռքիս ցառատանին ծայ-
րովը քիչ մը մեղր կերայ եմ. ու
44 ահա ես պիտի մեռնիմ։ Եւ Սա-
ւուղ ըսաւ. Աստուած ինծի այս-
պէս ու աւելի բնէ՝ որ ան-
շուշտ պիտի մեռնիս. Յովնա-
45 թան։ Բայց ժողովուրդը Սա-
ւուղին ըսաւ. Յովնաթա՞նը պի-
տի մեռնի, ան որ այսօր Իսրա-
յէլի մէջ սա մեծ փրկութիւնը
ըրաւ. քա՛ւ լեցի, կենդանի է Տէ-
րը որ անոր գլխուն մէկ մազը պէ-
տիմը պիտի չինայ. քանզի այսօր
Աստուծով յաղթութիւն ըրաւ։
Ա՛յսպէս ժողովուրդը Յովնա-
թանը ազատեց, ու անիկայ չը-
46 մեռաւ։ Եւ Սաւուղ փղշտացի-
ներէն ետ դարձաւ, ու փղշտա-
ցիք իրենց տեղը գացին։

Ա՛ռաջ Սաւուղ սկսաւ Իսրա- 47
յէլի վրայ թագաւորել. ու բո-
լոր շրջակայ թշնամիներուն հետ՝
այսինքն Մոաբին հետ, և Ամմո-
նի որդւոցը հետ, Եդոմի հետ,
Սուբայի թագաւորներուն հետ,
ու փղշտացւոց հետ պատերազմ
ըրաւ. և ո՛ր կողմը որ դարձաւ,
յաղթութիւն ըրաւ։ Ու զօրք 48
ժողվելով Ամաղեկը զարկաւ, և
ազատեց Իսրայէլը իր կողոպտիչ
ներքուն ձեռքէն։

Ու Սաւուղին որդիքը՝ Յովնա- 49
թան, Յեհուի ու Մեղքիսուէ
էին. և անոր երկու աղջիկներ-
ուն անունները՝ ա՛յնչինն անու-
նը՝ Մերովը, ու պզտիկին անու-
նը Մեղքոլ էր։ Եւ Սաւուղին 50
կնկանը անունը Ա՛քինոամ էր՝
Ա՛քիմաասին աղջիկը, ու անոր
զօրավարին անունը Աբեներ էր՝
Սաւուղին հօրեղբօրը Ներին որ-
դին։ Եւ կիս՝ Սաւուղին հայրն 51
էր, ու Աբենեռին հայրը Ներ՝
Աբիելին որդին էր։

Եւ Սաւուղին բոլոր օրերը՝ 52
փղշտացւոց դէմ սաստիկ պատե-
րազմ կար. ու Սաւուղ ամէն ան-
առած զօրաւոր մարդը և ամէն
ուժի տէր եղողը իր քովը կը
ժողվէր։

ԳԼ. ԺԵ

Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաւուղին. 1
Տէրը զիս՝ իր Իսրայէլ ժողովուր-
դին վրայ քեզ թագաւոր օծելու
խրկեց. ու հիմա Տէրոջը խօսքե-
րուն ձայնը մտիկ ըրէ։ Զօրաց 2
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ամաղեկին
բան մը որ Իսրայէլին ըրաւ. անոր
ճամբան դնելուն՝ Եգիպտոսէն ելած
ատենը՝ ճամբուն մէջ անոր դէմ
դնելով։ Հիմա գնա՛, ու Ամա- 3
ղեկը զարկ, և անոր բոլոր ու-
նեցածը նզովածի պէս բնաջինջ
ըրէ, ու անոր չխնայես. և երիկ
մնդպէն մինչև կնիկ մնդպը, ու
ոտքէն մինչև կամնակը, ար-
ջառէն մինչև ոչխարը, և ուղ-
տէն մինչև էշը մեռցնես։

Ա՛ռաջ Սաւուղ ժողովուրդը 4

կանչէց, ու Տէրոջմի մէջ զանոնք
հաստիչ, ոչ երկու հարիւր հա-
զար հետեւակ զօրք էին, ու Յու-
5 դայանք ալ ասոր հազար։ Եւ
Սաւուղ մինչեւ Ամաղեկացւոց մէկ
քաղաքը գնաց, ու հեղեղատին
6 մէջը դարանակալ եղաւ։ Եւ Սա-
ւուղ Կինեցիներուն ըսաւ. Գա-
ցէք, զատուեցէք, ու Ամաղե-
կացւոց մէջէն իջէք, չըլլայ որ
ձեզ անոնց հետ մէկտեղ զար-
նեմ. քանզի դուք բոլոր Իսրայէ-
լի որդւոցը ազգմունիւն ըրիք,
անոնց Եգիպտոսէն ելած ատե-
նը։ Ուստի Կինեցիները Ամաղե-
7 կացւոց մէջէն գոտուեցան։ Եւ
Սաւուղ Եւ իլայէն մինչեւ Եգիպ-
տոսին դիմացի Սուրը Ամաղէկը
8 զարկաւ. Ու Ամաղէկին Թագա-
ւորը Ագագը ողջ բռնեց, ու
բոլոր ժողովուրդը սուրի բերա-
9 նով ջարդեց։ Բայց Սաւուղ ժո-
ղովուրդին հետ՝ Ագագը, և ոչ
խարնեղաւն ու արջառներուն ա-
ղէկները ու գերիները, և գառնե-
րը, ու ամէն պատուական բա-
ները խնայեցին, և չուզեցին զա-
նոնք ջարդել. հապա բոլոր ան-
արդ ու անպիտան անասունները
ջարդեցին։
10 Եւ Տէրոջը խօսքը Սամուէլին
11 եղաւ, ըսելով. Սաւուղը Թա-
գաւոր ընելուս զղջացի, քանզի
ինծմէ ետ դարձաւ, ու իմ խօս-
քերս չկատարեց։ Եւ Սամուէլ
տրտմեցաւ, ու բոլոր գիշերը Տէ-
12 րոջմէ աղաղակեց։ Ու Սամուէլ
առաւօտուն կանուխ եղաւ, որ
երթայ Սաւուղը դիմաւորէ. և
Սամուէլին խնդրուեցին՝ ու ըսին.
Սաւուղը Կարմեղոս եկաւ, և
ահա իրեն համար յաղթաթիւեան
նշան կանգնեց, ու անկէ դառնա-
լով անցաւ, ու Գաղգաղա իջաւ։
13 Եւ Սամուէլ Սաւուղին քովը
գնաց. ու Սաւուղ անոր ըսաւ.
Դուն Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաս.
14 Տէրոջը խօսքը կատարեցի։ Եւ
Սամուէլ ըսաւ. Հապա ա՛ս ոչ-
խարներուն ձայնը ինծի պիտի ըլ-
լայ՝ որ իմ ականջներս կը գայ, ու
արջառներուն ձայնը որ ես կը
լսեմ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ. Զա- 15
նոնք Ամաղեկացիներէն բերին.
քանզի ժողովուրդը պիտի ազէկ
ոչխարներուն ու արջառներուն ալ
խնայեցին, որ զանոնք քու Տէր
Աստուծոյդ զոհ մատուցանեն.
մնացեալները ջարդեցինք։
Անատանէլ Սամուէլ ըսաւ Սա- 16
ւուղին. Կեցիր որ քեզի պատ-
միմ հինչ որ Տէրը աս գիշեր ինծի
խօսեցաւ։ Անիկա ալ անոր ըսաւ.
Խօսէ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ Սա- 17
ւուղին. Ահա դուն որ քու աչ-
քերուդ պզտիկ կ'երեւնայիր, Իս-
րայէլի որդւոցը ցեղերուն գլուխ
եղար, ու Տէրը քեզ Իսրայէլի
վրայ Թագաւոր օծեց. Եւ Տէ- 18
րը քեզ ճամբայ մը խրկեց՝
ըսելով. Գնա՛, ու այն մեղաւոր
Ամաղեկացիները նզովածի պէս
ջարդէ, և անոնց դէմ պատե-
րազմ ըրէ, մինչեւ որ զանոնք ը-
նաչքնէ ընես. Ինչո՛ւ 19
համար Տէրոջը ձայնին հնազան-
դեցաւ չըրիր, ու աւարին վը-
րայ իյնալով՝ Տէրոջը աչքը չա-
րութիւն ըրիր։ Եւ Սաւուղ ը- 20
սաւ Սամուէլին. Ահա ես Տէրո-
ջը ձայնին հնազանդեցայ ճամբան որ Տէրը զիս ղրկեց, ան Ամաղեկի Թագաւորը Ագագը բե-
րի, ու Ամաղեկը նզովածի պէս
բնաջինջ ըրի։ Սակայն ժողովուրդը 21
զան աւարէն ոչխարներ ու
արջառներ առաւ, նզովածներէն
պիտի ազէկներըն՝ որ պատա-
գաղային մէջ քու Տէր Աստու-
ծոյդ զոհ ընեն։ Եւ Սամուէլ ը- 22
սաւ. Միթէ Տէրոջը ազնիւ ող-
ջակէզներն ու զոհերը՝ Տէրոջը
ձայնին հնազանդութիւն ընելու
չափ հաճոյ է. ահա հնազանդո-
ւթիւնը՝ զոհէն, ու խոնա-
նելը՝ խոյերուն ճարպէն ազէկ
է. Քանզի ապստամբութիւնը 23
կախարդութեան մեղքին պէս,
ու կամակորութիւնը կռապաշ-
տութեան պէս է. որովհետեւ
դուն Տէրոջը խօսքը մերժեցիր,

անիկայ ալ քեզ մերժեց՝ որ թա-
գաւոր չըլլաս։
24 Եւ Սաւուղ ըսաւ Սամուէ-
լին. Մեղք գործեցի, որ Տէրոջը
հրամանը ու քու խօսքերդ զանց
ըրի. քանզի ժողովուրդէն վախ-
նալուս համար, անոնց խօսքը
25 մտիկ ըրի։ Ու հիմա կ՚աղաչեմ,
իմ յանցանքս ներէ, և իմ հետս
դարձիր, որ Տէրոջը երկրպագու-
26 թիւն ընեմ։ Եւ Սամուէլ ըսաւ
Սաւուղին. Ես քու հետդ չեմ
դառնար. քանզի դուն Տէրոջը
խօսքը մերժեցիր, Տէրն ալ քեզ
մերժեց՝ որ Իսրայէլի վրայ թա-
27 գաւոր չըլլաս։ Ու Սամուէլ
դարձաւ որ Սաւուղին փոխէն եր-
թայ. բայց անիկայ՝ անոր վե-
րարկուին ծայրէն բռնեց, որ
28 պատռեցաւ։ Անոնոր Սամուէ-
լ անոր ըսաւ. Տէրը այսօր քու
վրայէդ Իսրայէլին թագաւորու-
թիւնը պատռեց, ու զանիկայ
քեզմէ աղէկ եղող ընկերիդ
29 տուաւ։ Եւ Իսրայէլին Ապաւէ-
նը առաւ չըրուցեր, ու չղջար.
քանզի անիկայ մարդ չէ՝ որ
30 ղջայ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ. Մեղք
գործեցի. կ՚աղաչեմ, հիմա իմ
ժողովուրդիս ծերերուն առջեւ՝
ու Իսրայէլին առջեւը պա-
տուէ, և իմ հետս դարձիր, որ
քու Տէր Աստուծոդ երկրպա-
31 գութիւն ընեմ։ Ու Սամուէլ
Սաւուղին ետեւէն գարձաւ, և
Սաւուղ Տէրոջը երկրպագութիւն
ըրաւ։
32 Եւ ըսաւ Սամուէլ. Ամա-
ղեկին թագաւորը Ագագը բերէք
ինձի։ ու Ագագ քնքշութեամբ
անոր մօտեցաւ, և Ագագ ը-
սաւ. Անշուշտ մահուան դառ-
33 նութիւնը անցած է։ Բայց Սա-
մուէլ ըսաւ. Ինչպէս որ քու
սուրդ կիներուդը անպատակ թո-
ղուց, նոյնպէս ալ քու մայրդ կը-
նիկներուն մէջը անպատակ պիտի
ըլլայ։ Ու Սամուէլ Գողգոթայի մէջ
Տէրոջը առջեւը կտոր կտոր ըրաւ
Ագագը։
34 Եւ Սամուէլ Ռամա գնաց,
ու Սաւուղ իր տունը՝ Սաւուղին
գաբաան ելաւ։ Եւ Սամուէլ 35
մինչեւ իր մահուան օրը՝ միմիայն
ալ Սաւուղը չտեսաւ. քանզի
Սամուէլ Սաւուղին համար սուգ
կ՚ընէր. և Տէրը Սաւուղը Իսրա-
յէլի վրայ թագաւոր ընելուն
ղջաց։

ԳԼ. Ժ.Ջ

1 Եւ Տէրը Սամուէլին ըսաւ. Մինչեւ երբ Սաւուղին համար սուգ կ՚ընես. որովհետեւ ես զա-նիկայ մերժեցի, որ Իսրայէլի վրայ չթագաւորէ. եղջիւրդ ե-ղիւղ լեցո՛ւր, ու եկո՛ւր քեզ Բեթ-լեհեմացի Յեսսէին խրկեմ. քան-զի անոր որդւոցը մէկը ինծի թա-գաւոր ընտրեցի։ 2
Ու Սամուէլ ըսաւ. Ի՞նչպէս երթամ. թէ որ Սաւուղը լսէ, զիս կը մեռցնէ. և Տէրը ըսաւ. Հետդ մէկ ե-ղիմնդ մը առ, ու ըսէ թէ՝ Տէրոջը զոհ ընելու եկայ. Եւ Յես- 3
սէն զոհին հրաւիրէ. ու քու ը-նելդ բանդ ես քեզի կը հասկը-ցընեմ. և ինծի խփածդ օծես ան մարդը՝ որ քեզի պիտի ըսեմ։
Ու Սամուէլ Տէրոջը ըսածը 4
ըրաւ. ու Բեթլեհեմ գնաց։ Եւ քաղաքին ծերերը դողդողով զա-նիկայ դիմաւորելուն, ու ըսին. Արդեօք խաղաղութեամբ եկար։
Եւ անիկայ ըսաւ. Խաղաղու- 5
թեամբ. Տէրոջը զոհ ընելու ե-կայ, սրբուեցէ՛ք ու իմ հետս զո-հի եկէք. և Յեսսէն ու անոր որդիները սրբել տուաւ, և ա-նոնք զոհի հրաւիրեց։ Ու եղբօր 6
անոնք եկան, Եղիաբը տեսնե-լով՝ ըսաւ. Իրաւ որ Տէրոջը օծ-եալը իր առջեւն է։ Բայց Տէրը 7
Սամուէլին ըսաւ. Անոր երես-ցիր ու հասակին երկայնութեա-նը մի նայիր. քանզի ես զանի-կայ անարդեցի. որովհետեւ մարդ-կան նայելը չըլլար. քանզի մարդ-կը՝ երեսցածին կը նայի, բայց Տէրը սրտին կը նայի։ Եւ Յես- 8
սէն Աբինադաբը կանչեց, ու զանիկայ Սամուէլին առջեւէն ան-

ցուց, և Սահուէլ ըսաւ. Տէրը
9 ասիկայ ալ չընտրեց։ Ու Յեսսէ
Սամաան անցուց. և Սահուէլ ը-
սաւ. Տէրը ասիկայ ալ չընտրեց։
10 Ու Յեսսէ Յեսսէի եօթը տղ-
ները իր առջեւէն անց-
ուց. Սամուէլ Յեսսէին ըսաւ.
11 Տէրը ասոնցմէ ոեւէը չընտրեց։ Եւ
Սամուէլ Յեսսէին ըսաւ. Տղայ-
ներդ այդչափ են։ Ու անիկայ
ըսաւ. Տակաւին պիտի պզտիկը
մնայ, և ահա անիկայ ոչխարնե-
րը կ'արածէ։ Ու Սամուէլ Յես-
սէին ըսաւ. Մարդ խրկէ ու զա-
նիկայ բերել տուր. քանզի մին-
չեւ որ անիկայ հոս չգայ, մենք
12 սեղան պիտի չնստինք։ Ուստի
մարդ խրկեց, ու զանիկայ բերել
տուաւ. և անիկայ կարմիր էր,
ու աղուոր աչքեր ունէր, ու
գեղեցիկ ալ գեղեցիկ էր։ Ան ա-
տենը Տէրը ըսաւ. Եղիր, ասի-
13 կայ օծէ. քանզի ասիկայ է։ Եւ
Սամուէլ եղջիւրը առաւ,
ու զանիկայ իր եղբայրներուն մէջ օ-
ծեց. ու ան օրէն յետքը Տէրոջը
Հոգին Դաւիթին վրայ եկաւ,
ու Սամուէլ ելաւ Ռամա գնաց։
14 Եւ Տէրոջը Հոգին Սաւուղէն
հեռացաւ, ու Տէրոջմէ կողմանէ
չար ոգի մը անոր նեղութիւն
15 կու տար։ Եւ Սաւուղին ծառա-
ները անոր ըսին. Ահա Աստու-
ծոյ կողմանէ չար ոգի մը քեզի
16 նեղութիւն կու տայ. Մեր տէրը
իր առջեւը եղող ծառաներուն
պատճ՝ որ ապէկ քնարահար մը
գտնուին, ու երբոր Աստուծոյ
կողմանէ ան չար ոգին քու վ-
րադ գայ, անիկայ իր ձեռքով
նուագը պարտի, ու դուն հանգըս-
17 տանաս։ Եւ Սաւուղ իր ծառա-
ներուն ըսաւ. Հիմա լսեցէք ինձի
ապէկ քնարահար մը գտէք, ու
18 զանիկայ բերէք ինծի։ Եւ ծա-
ռաներուն մէկը պատասխան տա-
ւաւ ու ըսաւ. Ահա Բեթղեհե-
մացի Յեսսէին մէկ տղան տե-
սայ, որ քնար զարնելը գիտէ,
ու անիկայ զօրաւոր, պատերազ-
մող, ճարտասան, ու գեղեցիկ
տեսքով մարդ է, և Տէրը ա-
նոր հետ է։ Ու Սաւուղ Յես- 19
սէին պատգամաւորներ խրկեց
ու ըսաւ. Ուղարկեսցես քովը
դանուղ ոտքդ Դաւիթը ինծի
խրկէ։ Եւ Յեսսէ էշի մը հաց, 20
ամիկ մը գինի, ու ոչխարին ուլ
մը առնելով՝ իշու վրայ բեռնա-
ւորեց, ու զանոնք իր տղուն Դա-
ւիթին ձեռքովը Սաւուղին խրկ-
եց։ Եւ Դաւիթ Սաւուղին և 21
կաւ, ու անոր առջեւը կայնեցաւ։
Եւ Սաւուղ զանիկայ շատ սի-
րեց, ու Դաւիթ անոր կապար-
ճակիրը եղաւ։ Եւ Սաւուղ Յես- 22
սէին մարդ խրկեց ըսելով. Դա-
ւիթը թող իմ առջեւս կայնի.
քանզի անիկայ իմ առջեւս շա-
նորհք գտաւ։ Եւ երբոր Աս- 23
տուծմէ չար ոգին Սաւուղին վը-
րայ կու գար, Դաւիթ քնարը
կ'առնէր, ու իր ձեռքովը կը
զարնէր. և Սաւուղ կը հանգըս-
տանար ու կը զատարձանար, և
չար ոգին անոր վրայէն կ'ելլէր։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ Փղշտացիք իրենց զօրքերը
ժողվեցին պատերազմելու հա-
մար, ու Յուդայի Սոքովին մէջ
ժողվուեցան. և Սոքովի ու Ա-
զեկայի մէջտեղը Ափեսդամմիմը
բանակեցան։ Եւ Սաւուղ ու Իս- 2
րայէլի մարդիկը ժողվուեցան,
ու Էլայի հովիտին մէջը բանա-
կեցան. և Փղշտացւոց դէմ պա-
տերազմ բնելու համար կարգա-
շարուեցան։ Ու Փղշտացիք մէկ 3
կողմանէ մէկ լեռան մը վրայ
կայներ էին, ու Իսրայէլացիք մէ-
կալ կողմանէ մէկ լեռան մը վ-
րայ կայներ էին. ու հովիտը ա-
նոնց մէջն էր։ Եւ Փղշտացւոց 4
բանակէն Գողիաթ անուամբ
մէկ կանգուն ու մէկ թիկ բարձ-
րութեամբ Գէթացի մարտիկ
մը ելաւ. Անոր գլուխը պղնձէ 5
սաղաւարտ կար, ու հինգ հազ-
արի մը հագեր էր. ու անոր
պղնձէ զրահին ծանրութիւնը
հինգ հարիւր սիկղ էր։ Եւ սա- 6

քերուն վրայէն պղինձէ առնա-
պանիներ, ու աւազը մէջ պղինձէ
7 գեղարդ մը ունէր: Անոր նիզա-
կին բունը ոստայնանկաց գլանին
պէս էր, ու նիզակին ծիկը վեց
հարիւր սիկղ երկաթէ էր. և ա-
նոր վահանը կրողը անոր առ-
8 ջևէն կ'երթար: Անիկա եկաւ
կանգնեցաւ, ու Իսրայէլի գունդ-
երուն կանչելով՝ անոնց ըսաւ.
Ինչո՞ւ համար ելլէ եկէք պատե-
րազմ բնելու էլեր էք, ու գունդ
գերուվ շարուեր էք. միթէ ես
Փղշտացի չեմ, ու դուք Սաուղի
ծառաներըը չէք. ձեր մէջէն
մարդ մը ընտրեցէք, որ իջնէ ին-
9 ձի հէաս ինձմէ. թէ որ կա-
րող ըլայ հետս ճակատե-
լու, ու զիս սպաննէ, ան ատե-
նը մենք ձեզի ծառայ ըլլանք.
բայց թէ որ ես յաղթեմ, ու զա-
նիկայ սպաննեմ, ան ատենը
դուք մեզի ծառայ ըլլաք, ու
10 մեզի ծառայութիւն ընէք: Ես
ան Փղշտացին ըսաւ. Ես այսօր
Իսրայէլի գունդերը նախատեմ.
ինձի մէկ մարդ մը տուէք, որ
11 իրարու հետ ճակատինք: Ու եր-
բոր Սաուղ ու բոլոր Իսրայէլը
Փղշտացիին այս խօսքերը լսեցին,
զարհուրեցան, ու խիստ վախ-
ցան:

12 Եւ Դաւիթ՝ Եփրաթացի այ-
սմէնին Յեսսէի Բեթղեհեմացի
Յեսսէ անուն մարդու մը որ
դի էր. անիկա ութը որդի ու-
նէր, ու անիկայ Սաուղին օրե-
րը մարդոց մէջ ծեր մարդ կը
13 նկատուէր: Եւ Յեսսէին իրեք
մեծ որդիները իր ետևէն ելլելով՝
Սաուղին հասէն պատերազմի
գացեր էին. և պատերազմի գա-
ցող իրեք որդւոցը անուններըը՝
անդրանիկը Եղիաբ, ու երկրոր-
դը Աբինադաբ, և երրորդը Շա-
14 մմա էր. Ու Դաւիթ անոր պիտա
պզտիկն էր. և իրեք մեծերը Սա-
15 ուղին հասէն գացին. Բայց
Դաւիթ՝ Սաուղին քովէն ելլե-
լով՝ Բեթղեհեմ դարձեր էր, որ
16 իր հօրը ոչխարները արածէ: Եւ
ան Փղշտացին քառասուն օր առ-
տու ու իրիկուն կը մօտենար,
ու պանոտ ինքնամբոխելեան հրա-
հրելով կը կենար:

17 Եւ Յեսսէ իր որդւոյն Դաւիթ
ին ըսաւ. Քու եղբարդ հա-
մար սա միկ արգաւ բոհրած ցորե-
նը՝ ու սա տասը հացը սա, բա-
նակը վազէ եղբարդդ տո՛ր: Եւ
18 սա տասը պըտիկ պանիրը անոնց
հազարապետին տար, ու նայէ որ
եղբայրներդ ողջ առողջ են, ու
անոնցմէ նշան առ: Եւ Սաուղ
19 ու անոնք ու բոլոր Իսրայէլի
մարդիկները՝ Եղացի հովիտին մէ-
ջը՝ Փղշտացւոց հետ պատերազմ
կ'ընէին:

20 Եւ Դաւիթ առաւօտուն կա-
նուխ ելաւ, ոչխարները պահա-
պան հովիւին թողուց, ու ան բա-
ներըը առաւ գնաց, ինչպէս որ
Յեսսէ իրեն պատուիրեր էր. ու
երբոր կառքերուն տեղը հասաւ,
զօրքերը կարգաւ կը շարուէին,
ու պատերազմի համար բարձր
ձայնով կ'աղաղակէին. Քանզի 21
Իսրայէլը ու Փղշտացիք՝ զօրք զօր-
քի դէմ դունդեր շարեր էին:
Եւ Դաւիթ իր վրայէն ամանին- 22
րը վար առնելով՝ ամանիներուն պա-
հապանին ձեռքը յանձնեց, և
դէպ՝ի գունդը վազեց, ու գը-
նաց իր եղբայրներուն ողջունե-
ր հարցուց: Ու երբոր անիկայ 23
անոնց հետ կը խօսէր, ահա ան
Փղշտացի ախոյեանը Գողիաթ ա-
նուանով՝ որ Գէթի Հաղուքէն էր,
Փղշտացւոց գունդերէն ելաւ,
և ան առջի խօսքերուն պէս
զրուցեց. ու Դաւիթ լսեց: Եւ 24
Իսրայէլի բոլոր մարդիկները եր-
բոր ան մարդը տեսան, անոր է-
րեսէն փախան, ու զարհուրե-
ցան: Եւ Իսրայէլի մարդիկները 25
ըսին. Ա՞ս ելլող մարդը տեսա՞ք,
որ Իսրայէլը նախատելու կ'ելլէ.
ով որ զանիկայ սպաննէ, թա-
գաւորը մեծ հարստութիւնով
պիտի հարստացնէ զանիկայ, ու
իր աղջիկը անոր պիտի տայ, և
անոր հօրը տունը Իսրայէլի մէջ

26 ազատ պիտի ընէ։ Ու Դաւիթ իր քովը եղող մարդիկներուն հետ խօսեցաւ՝ ու ըսաւ. Ան փղշտացին մեռցընող՝ և Իսրայէլէն նախատինքը վերցընող մարդուն ինչ պիտի ըլլայ. քանզի ան անթլփատ փղշտացին ո՞վ է՝ որ կենդանի Աստուծոյն զօրքերը
27 նախատէ։ Ու ժողովուրդը նոյն խօսքերը զուցի՛ց անոր՝ ու ըսաւ. Ջանիկայ մեռցընող մարդուն պիտի ըլլայ։
28 Եւ անոր մեծ եղբայրը Եղիաբ՝ երբոր լսեց անոր խօսիլը անոնց դիմելուն հետ, սաստիկ բարկութեամբ Դաւիթին որդիացաւ Եղիաբ, ու ըսաւ. Դուն ինչո՞ւ հոս եկար, և ան քիչ ոչխարներուն անապատին մէջը որո՞ն ձգեցիր. ես քու հպարտութիւնդ ու սրտիդ չարութիւնը գիտեմ. անապատակոյս դուն պատերազմը
29 տեսնելու իջեր ես։ Եւ Դաւիթ ըսաւ. Հիմա ի՞նչ ըրի. սա խօսք
30 չէ՞։ Ու անոր քովէն մէկ ուրիշ մարդու մը դարձաւ, և նոյն խօսքերը զուցի՛ց, ու ժողովուրդն ալ առջի խօսքերուն պէս պատասխան առին անոր։
31 Եւ Դաւիթին ըսած խօսքերը լսուեցան, ու երբոր Սաուղին առջևը պատմեցին, Սաուղ իր կո՛չը բերել տուաւ զանիկայ։
32 Եւ Դաւիթ Սաուղին ըսաւ. Անոր պատճառուրը բնաւ մէկ մարդու մը սիրտը չկասկի. քու ծառադ պիտի երթայ, ու ան
33 փղշտացիին հետ ձեծկռտի։ Եւ Սաուղ Դաւիթին ըսաւ. Դուն չես կրնար ան փղշտացիին վրայ երթալ, ու անոր հետ ձեծկռտիլ, քանզի դուն մանուկ ես, ու անիկայ իր մանկութենէն՝ ի վեր պատերազմող մարդ մըն է։
34 Եւ Դաւիթ ըսաւ Սաուղին, Քու ծառադ երբոր իր հօրը ոչխարները կ՚արածէր, ու առիւծ կամ արջ կու գար, և հօտէրէն
35 ոչխար կը առնէր, Ես անոր ետևէն երթալով՝ զանիկայ կը զարնէի, ու անոր բերնէն կ՚ազատէի. ու երբոր անիկայ իմ վրաս յարձակէր, զանիկայ մօրուքէն կը բռնէի, կը զարնէի ու կը մեռցընէի։ Քու ծառադ ու
36 առիւծ ալ մեռցուցած է՝ որչափ ալ. ու սա անթլփատ փղշտացին ալ անոնց մէկուն պէս պիտի ըլլայ. քանզի կենդանի Աստուծոյն զօրքերը նախատեց։
37 Եւ Դաւիթ ըսաւ. Առիւծին ու արջին ձեռքէն զիս ազատող Տէրը՝ սա փղշտացիին ձեռքէն ալ պիտի ազատէ։ Եւ Սաուղ Դաւիթին ըսաւ. Գնա՛, ու Տէրը քու հետդ ըլլայ։
38 Եւ Սաուղ իր զէնքերը Դաւիթին հագցուց, ու անոր գլխուն մէկ պղնձէ սաղաւարտ մը դրաւ, ու անոր զրահ ալ հագցուց։
39 Եւ Դաւիթ զէնքերուն վրայէն Սաուղին սուրը մէջքը կապեց, ու սկսաւ քալել, քանզի սորված չէր. ու Դաւիթ Սաուղին ըսաւ. Անոնցմով չեմ կրնար քալել, քանզի սորված չեմ. ուստի Դաւիթ զանոնք իր վրայէն հանեց։
40 Եւ իր ցուպը ձեռքը առաւ, ու հովիւական իրեն համար հինգ հատ գետախաղ քար ընտրեց, ու զանոնք իր հովուական ամանին՝ այսինքն մսխտակին մէջը դրաւ, ու պարսը ձեռքը բռնելով
41 փղշտացիին մօտեցաւ։ Եւ փղշտացին ալ եկաւ՝ ու Դաւիթին մօտեցաւ, և անոր վահանը վերցընող մարդը անոր առջևն էր։
42 Ու երբոր փղշտացին նայեցաւ՝ ու Դաւիթը տեսաւ, զանիկայ արհամարհեց. քանզի անիկայ կարմիր գունով ու գեղեցիկ դէմքով պատանի մըն էր։
43 Եւ փղշտացին ըսաւ Դաւիթին. Միթէ ես շո՞ւն եմ՝ որ իմ վրաս ցուպով կու գաս. ու փղշտացին իր աստուածներովը Դաւիթը նզովեց։
44 Եւ փղշտացին ըսաւ Դաւիթին. Ինծի՛ եկուր, ու քու մարմինդ երկինքի թռչուններուն ու դաշտի գազաններուն տամ։
45 Եւ Դաւիթ ըսաւ փղշտացիին. Դուն ինծի պատ, նիզակով ու գեղար-

դավ կռւգաս, բայց ես զօրու-
թեամբ Տէրոջ քոյ Նախատած
Իսրայէլի զօրքերուն Առաւծոյն
46 անուամբը քեզի կռւգամ։ Այ-
սօր Տէրը քեզ իմ ձեռքս պիտի
մատնէ, ու ես քեզ պիտի մեռ-
ցնեմ, ու վրադ գլուխդ պի-
տի առնեմ. և փղշտացւոց բա-
նակին գիակունքը այսօր երկին-
քի թռչնեանց ու երկրի գա-
զանեանց պիտի տամ. որպէս
զի բոլոր երկիրը գիտնայ՝ որ Ի-
47 սրայէլի Աստուած կայ։ Ես-
սա բոլոր ժողովքը գիտնան՝ որ
Տէրը սրով ու նիզակով չազա-
տեր. քանզի պատերազմը Տե-
ռոջն է, ու անիկայ ձեզ մեր
48 ձեռքը պիտի մատնէ։ Ու եղեր
փղշտացին ելաւ, ու եկաւ Դա-
ւիթին մօտեցաւ, Դաւիթն ալ
շուտով պատերազմի տողերէն
վազեց փղշտացին դիմաւորելու։
49 Եւ Դաւիթ իր ձեռքը իր մա-
խաղին մէջը խոթեց, ու անիկ
քար մը առաւ, և պնդիկայ պար-
տաւ նետեց, ու փղշտացին ճա-
կատը զարկաւ. և քարը անոր
ճակատին մէջը մտաւ. ու անի-
կայ երեսի վրայ գետինը ինկաւ։
50 Այսպէս Դաւիթ պարտաւ ու
քարով փղշտացին յաղթեց. և
զարկաւ փղշտացին, ու մեռցուց
զանիկայ. բայց Դաւիթին ձեռ-
51 քը սուր չկար։ Եւ Դաւիթ վա-
զելով փղշտացին վրան կայնե-
ցաւ, ու անոր սուրը առաւ,
պատեանէն հանեց, ու զանիկայ
մեռցնելէն ետքը, գլուխը ա-
նով կտրեց։ Եւ փղշտացիք ի-
րենց զօրաւոր մարդուն մեռնե-
52 լը տեսնելով՝ փախան։ Ան-
ոնք Իսրայէլի ու Յուդայի մար-
դիկները ելան, և աղաղակեն-
նալ մինչև հովիտը՝ ու մինչև
Ակկարոնի դռնները՝ փղշտացինե-
րը հալածեցին. և փղշտացւոց
մեռցուածները Սահարիմի ճամ-
բան վրայ, ու մինչև Գէթը ու
53 Ակկարոնը ինկան։ Եւ Իսրայէլի
որդիքը փղշտացիները հալածե-
լէն ետ դարձան, ու անոնց բա-
նակը կողոպտեցին։ Եւ Դաւիթ 54
փղշտացիին գլուխը առաւ, ու
զանիկայ Երուսաղէմ տարաւ.
բայց անոր զինքերը իր վրանին
մէջը դրաւ։

Ու երբոր Սաուղ Դաւիթը 55
տեսաւ, որ փղշտացիին դէմ ե-
լեր է, էր զօրավարին Աբենեռ-
ին ըսաւ. Ով Աբենեռ, ա-
պառանին որմէն ազգ է։ Ու
Աբենեռ ըսաւ. Կենդանի է
քո անձդ, ով թագաւոր, որ
չեմ գիտեր։ Եւ թագաւորը ը- 56
սաւ. Հարցուր թէ՝ ա պատա-
նին որմէն ազգ է։ Ու երբոր 57
Դաւիթ փղշտացին մեռցնելէն
ետ դարձաւ, Աբենեռը առաւ
զանիկայ, ու Սաուղին առջևը
տարաւ. ու փղշտացիին գլուխը
անոր ձեռքն էր։ Եւ Սաուղ 58
ըսաւ անոր. Որմէն ազգ ես
դուն՝ պատանի։ Ու Դաւիթ ը-
սաւ. Քու ծառայիդ Բեթղեհե-
մացի Յեսսէին ազգն եմ։

ԳԼ. ԺԸ

Ու երբոր Սաուղին հետ խո- 1
սելը լմնցուց, Յովնաթանին հո-
գին Դաւիթին սրտին հետ կապ-
ուեցաւ. ու Յովնաթան իր ան-
ձին պես սիրեց զանիկայ։ Եւ 2
նոյն օրը Սաուղ զանիկայ ա-
ռաւ, ու թող չտուաւ որ իր
հօրը տունը դառնայ։ Եւ Յով- 3
նաթան Դաւիթին հետ ուխտ ը-
րաւ, քանզի իր անձին պես կը
սիրեր զանիկայ։ Ու Յովնաթան 4
իր վրայի վերարկուն հանեց, և
զանիկայ ու իր զինքերը, մինչև
իր սուրը, իր աղեղը ու իր գօ-
տին՝ Դաւիթին տուաւ։ Եւ Դա- 5
ւիթ ամէն տեղ կ'երթար, ուր
որ Սաուղ զանիկայ կը խրկեր.
ու խելամտութեամբ կը վարուէր.
և Սաուղ զանիկայ պատերազ-
մական մարդիկներուն վրայ կե-
ցուց, ու բոլոր ժողովուրդին ու
Սաուղին ծառաներուն ալ հա-
ճոյ եղաւ։

Ու երբոր Դաւիթ՝ փղշտացին 6
մեռցնելէն կը դառնար, ու զոհ-

ՓԵՏՐ կաւ դայլն, Իսրայէլի բոլոր քաղաքներէն հինիկները եղբելով՝ ու զայն բռնելով, Թմբուկներով, ուրախութեամբ ու ծընծղաներով՝ Սաւուղ թագաւորը 7 դիմաւորելու ելան։ Եւ զայն բռնող հինիկները պատասխան տալով կ՚երգէին ու կ՚ըսէին. Սաւուղ իր հազարաւորները զարկաւ, ու Դաւիթ իր բիւրաւորները։ 8 Նեղը։ Եւ Սաւուղ խիստ բարկացաւ, ու սա խօսքին համար դժուարացաւ, ու ըսաւ. Բիւրաւորները Դաւիթին տուին, ու հազարաւորները ինծի տուին. ու հիմա թագաւորութենէ ուրիշ՝ ի՞նչ պակաս ճայ անոր։ Եւ 9 ան օրէն՝ ի վեր՝ Սաւուղ ծուռ աչքով կը նայէր Դաւիթին։

Ու հետեւեալ օրը Սաւուղին 10 վրայ Աստուծմէ չար ոգի եկաւ, ու տանը մէջ մարգարէութիւն ըրաւ. և Դաւիթ ուրիշ անգամներու պէս իր ձեռքովը գործ կը գործեր, ու Սաւուղին ձեռքը նիզակ կար։ Եւ Սաւուղ նիզակը 11 նետեց՝ ըսելով. Դաւիթը պատին վրայ պիտի գամեմ. բայց Դաւիթ անոր երեսէն երկու անգամ մի կողմ քաշուեցաւ։ Ու 12 Սաւուղ Դաւիթին երեսէն կը վախնար, քանզի Տէրը անոր հետն էր, բայց Սաւուղէն հեռացեր էր։ Եւ Սաւուղ զանիկայ 13 իր քովէն հեռացուց, ու զանիկայ հազարապետ ըրաւ. ու անիկայ ժողովուրդին առջեւը կ՚ելլէր կը մտնէր։ Եւ Դաւիթ իր ամէն 14 ճամբաներուն մէջը խնամառատ կ՚ընթանար, Տէրը անոր հետն էր։ Եւ Սաւուղ 15 անոր այնքան խնամառութեամբ վարուելը տեսնելով, անոր երեսէն կը վախնար։ Ու բոլոր Իսրայէլ 16 և Յուդան Դաւիթը կը սիրէին, քանզի անոնց առջեւը կ՚ելլէր կը մտնէր։

Եւ Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ. 17 Ահա իմ մեծ աղջիկ Մերաբը քեզի կնիկ պիտի տամ, միայն թէ դուն ինծի զօրաւոր մէկ մը եղիր, ու Տէրոջը պատերազմները պատերազմէ. քանզի Սաւուղ ըսաւ. Անոր վրայ իմ ձեռքս չդպչի, այլ Փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ ըլլայ։ Եւ Դաւիթ 18 Սաւուղին ըսաւ. Ես ո՞վ եմ, ու իմ կեանքս կամ իմ հօրս տոհմը Իսրայէլի մէջ ի՞նչ է՝ որ թագաւորին փեսայ ըլլամ։ Եւ 19 Սաւուղին աղջիկը Մերաբը՝ Դաւիթին տրուելու առնէր՝ Մաուղացի Եդրիելին տրուեցաւ։

Ու Սաւուղին Մեղքոլ աղջիկը 20 կը կրկ սիրէր Դաւիթը. ու երբոր Սաւուղին իմացուցին, սա բանը անոր աչքերուն հաճոյ եկաւ։ Եւ Սաւուղ ըսաւ. Ես 21 զանիկայ անոր տամ՝ որ անոր ուղղակի ըլլայ, ու Փղշտացւոց ձեռքը անոր վրայ ըլլայ։ Ուստի Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ. Կրնաս այսօր երկրորդ փեսայ ելլել։ Եւ 22 Սաւուղ իր ծառաներուն հրամայեց, որ Դաւիթին հետ ծածկաբար խօսին, ու ըսէն. Ահա թագաւորը քեզի հաւներ է, ու անոր բոլոր ծառաները քեզ կը սիրեն. ուստի հիմա թագաւորին փեսայ եղիր։ Եւ Սաւուղին 23 ծառաները սա խօսքերը Դաւիթին ականջներուն զրուցեցին. ու Դաւիթ ըսաւ. Թագաւորի փեսայ ըլլալը ձեր աչքին պզտիկ բան կ՚երեւնայ. քանզիես ազքատ ու անշան մարդ մըն եմ։ Եւ Սաւուղին ծառաները 24 իմացուցին՝ ու ըսին. Դաւիթ այսպէս խօսեցաւ։ Եւ Սաւուղ ը- 25 սաւ. Դաւիթին այսպէս ըսէք. Թագաւորը ոչինչ օժիտ չուզեր, բայց միայն Փղշտացւոց հարիւր անթլփատութիւնը, որպէս զի թագաւորին թշնամիներէն վրէժ առնուի. (ու Սաւուղ կը խորհէր Դաւիթը Փղշտացւոց ձեռքը մատնել։) Ու երբոր անոր 26 ծառաները սա խօսքերը Դաւիթին իմացուցին, սա բանը Դաւիթին աչքերուն ազեկ երեցաւ որ թագաւորին փեսայ ըլլայ։ Ուստի օրերը լմննալէն առաջ 27

Դաւիթ եկաւ, ու իր մարդիկն ե-
րան գնաց, և փղշտացիներն
երկու հարիւր մարդ սպանուց.
ու Դաւիթ անոնց անթլփատու-
թիւնները բերաւ, ու զանոնք
լման թագաւորին տուին, որ
թագաւորին փեսայ ըլլայ: Ու
Սաւուղ իր Միքալ աղջիկը կը-
28 նիկ տուաւ անոր: Եւ Սաւուղ
երբոր տեսաւ ու հասկըցաւ որ
Տէրը Դաւիթին հետն է, ու
Սաւուղին Միքալ աղջիկը ա-
29 նիկայ կը սիրէ, Սաւուղ՝ ալ
աւելի վախցաւ Դաւիթէն. և
Սաւուղ շարունակ Դաւիթին
30 թշնամի ինքն կ'ըլլար: Ու փղշ-
տացւոց իշխանները երան, և ա-
նոնց ելլելէն ետքը՝ Դաւիթ՝ Սա-
ւուղին ամէն ծառաներէն աւե-
լի յաջողութեամբ կը վարուէր.
ու անոր անունը շատ հռչակա-
ւոր եղաւ:

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ Սաւուղ իր որդւոյն Յով-
նաթանին ու իր ամէն ծառաներ-
ուն ըսաւ որ Դաւիթը մեռցը-
2 նեն: Բայց Սաւուղին որդին
Յովնաթան՝ Դաւիթը շատ կը
սիրէր. ու Յովնաթան Դաւիթին
իմացուց ու ըսաւ. Իմ հայրս
Սաւուղ քեզ մեռցնել կ'ուզէ.
ուրեմն հիմա մինչև առաւ-
պզտիկ կենաս, ու մէկ ծածուկ
3 տեղ մը նստէ ու պահուէ. Ու
ես ելլեմ, և քու նստած արտիդ
մէջը հօրս քովը կայնիմ, ու քե-
զի համար իմ հօրս հետ խօսիմ,
և ինչ որ իմանամ, քեզի պատ-
4 մեմ: Ու Յովնաթան Դաւիթին
վրայով աղէկ խօսեցաւ ըսուցից իր
հօրը Սաւուղին, և անոր ըսաւ.
Ո՛վ թագաւոր՝ քու ծառայիդ
Դաւիթին դէմ մեղք մի գոր-
ծեր. քանզի անիկայ քեզի դէմ
մեղք մը չըրաւ, ու անոր գործ-
5 քերը քեզի շատ աղէկ են: Ին-
չու որ իր հոգին ձեռքին մէջը
դրաւ, ու փղշտացին զարկաւ.
և Տէրը բոլոր Իսրայէլին մէկ
մեծ փրկութիւն մը ընծայեց.
դուն տեսար ու ուրախացար.
և ինչո՞ւ համար Դաւիթը ա-
նարդար պատճառի մեռցնելով՝
անմեղ արիւնի մեղք պիտի մըտ-
նես: Եւ Սաւուղ Յովնաթանին 6
խօսքը մտիկ ըրաւ, ու Սաւուղ
երդում ըրաւ՝ ըսելով. Տէրը կեն-
դանի է որ անիկայ պիտի չմեռ-
ցուի: Եւ Յովնաթան Դաւիթը 7
կանչեց, ու Յովնաթան անոր բո-
լոր խօսքերը անոր պատմեց. և
Յովնաթան Դաւիթը Սաւուղին
տարաւ, ու անիկայ առջևին
պէս անոր առջևը կը կայնէր:
Եւ նորէն պատերազմ եղաւ. 8
ու Դաւիթ ելաւ փղշտացւոց
հետ պատերազմ ըրաւ, ու անոնց
մէջը մեկ մեծ կոտորած մը ը-
րաւ, և անոնք անոր առջևէն
փախան: Ու Սաւուղին վրայ Տէ- 9
րոջմէ չար ոգի եկաւ, և անի-
կայ իր տունը կը նստէր, ու նի-
զակը իր ձեռքն էր. Դաւիթն
ալ իր ձեռքովը նուագ պարանը կը
զարնէր: Եւ Սաւուղ ուզեց որ 10
Դաւիթը նիզակով զարնէ, ու
պատին վրայ գամէ. բայց անիկայ
Սաւուղին երեսէն մեկդի քաշ-
ուեցաւ, և Սաւուղ նիզակը պա-
տին զարկաւ. ու Դաւիթ փա-
խաւ, և այն գիշերը ազատեցաւ:
Բայց Սաւուղ Դաւիթին տունը 11
մարդիկներ խրկեց, որ զանիկայ
պահպանեն, ու առաւօտուն մեռ-
ցնեն: Սակայն Դաւիթին կնիկ-
կը Միքալ անոր իմացուց՝ ու
ըսաւ. Թէ որ այս գիշեր քու
անձդ չազատցնես, վաղը քեզ
պիտի մեռցնեն: Ուստի Միք- 12
քալ Դաւիթը պատուհանէն վար
իջեցուց. և անիկայ գնաց փա-
խաւ ու ազատեցաւ: Ու Միք- 13
քալ մեկ արձան մը առաւ, և
զանիկայ անկողնին մէջը դրաւ,
ու անոր գլուխն ուխտը այծի մա-
ղէ բարձ մը դրաւ, և զանիկայ
ծածկոցով մը ծածկեց: Ու երբ 14
որ Սաւուղ մարդիկները խրկեց
Դաւիթը բռնելու համար, անի-
կայ ըսաւ. Հիւանդ է: Եւ Սա- 15
ւուղ նորէն մարդիկները խրկեց

Դաւիթը առնելու համար , ու
բաւ . Ջանիկայ անկողնովը ին-
16 ձի բերէք , որ մեռցընեմ : Ու-
ոմ ան մարդիկները եկան . և
ահա անկողնին մէջը մէկ արձան
մը կար , ու գլուխն ոսկը այծի
17 մազէ բարձ մը : Ես Սաուղ
Միղքոլին ըսաւ . Ջիս ինչու
համար այսպէս խաբեցիր , ու
իմ թշնամիս թող տուիր , ու ա-
զատեցաւ : Ու Միղքոլ Սաուղ-
ին ըսաւ . Անիկայ ինծի ըսաւ .
Թող տուր զիս որ երթամ . ին-
չու մեռցընեմ քեզ :
18 Ան յոգնս փախաւ Դաւիթ ու
ազատեցաւ , և Ռամա գնաց Սա-
մուէլին քովը , ու անոր պատմեց
ան ամէնը որ Սաուղ ըսեր էր
իրեն : Եարք անիկայ Սամու-
էլին հետ գնաց , ու Նայոթի
19 մէջ բնակեցան : Ես Սաուղին
խնացուցին ու ըսին . Ահա Դա-
ւիթը Ռամայի Նայոթին մէջն
20 է : Անոնց Սաուղ մարդիկ
ղրկեց որ Դաւիթը բռնեն ,
ու անոնք մարգարէութիւն ընող
մարգարէներուն ժողովը՝ և ա-
նոնց վրայ կեցող Սամուէլը երբ
որ տեսան , Աստուծոյ Հոգին
Սաուղին խրկած մարդիկներուն
21 վրայ եկաւ , ու անոնք ալ մար-
գարէութիւն ըսին : Ու երբոր
Սաուղին խնացուցին , ուրիշ
մարդիկներ խրկեց , և անոնք ալ
մարգարէութիւն ըսին : Ու Սա-
ուղ նորէն երրորդ անգամ մար-
դիկներ խրկեց , և անոնք ալ
22 մարգարէութիւն ըսին : Անո-
ւոնք ինքն ալ Ռամա գնաց , ու
մինչև Սեկքոլի մեծ ջրհորը գա-
լով , հարցուց ու ըսաւ . Սամու-
էլը ու Դաւիթը ո՞ւր են : Ես
հարցուին Քէնը ըսաւ . Ահա անոնք
23 Ռամայի Նայոթին են : Ու ան
Ռամայի Նայոթը գնաց . և ա-
նոր վրայ ալ Աստուծոյ Հոգին
եկաւ , ու մինչև Ռամայի Նա-
ւոթը հասնիլը՝ ճամբան երթա-
24 լով մարգարէութիւն կ'ընէր : Ես
անիկայ ալ իր լաթերը հանեց ,
ու Սամուէլին առջեւը անիկայ
ալ մարգարէութիւն կ'ընէր , և
ան բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը
մերկ ինկաւ գետինը . անոր հա-
մար կ'ըսեն թէ՝ Սաուղն ալ
մարգարէներուն մէջն է :

ԳԼ . Ի

1 Ես Դաւիթ Ռամայի Նայո-
թէն փախաւ , ու գնաց Յովնա-
թանին առջեւը բաւ . Ես ի՞նչ
ըրեր եմ , յանցանքս ի՞նչ է , ու
ի՞նչ մեղք գործեր եմ քու հօրդ
առջեւը , որ անիկայ զիս մեռց-
նել կ'ուզէ : Ես Յոնաթան բաւ
2 անոր . Հաս ինչի , դուն պիտի
չմեռնիս . ահա իմ հայրս մեծ
կամ պզտիկ բան մը չընէր՝ ա-
ռանց ինծի յայտնելու . ու իմ
հայրս ինչու համար սա բանը
ինծմէ պիտի պահէ . առանկ
բան չկայ : Ես Դաւիթ երդում
3 ալ բրաւ , ու բաւ . Քու հայրդ
աղէկ գիտէ որ ես քու առջեւդ
շնորհք գտեր եմ . անոր համար
կ'ըսէ թէ՝ Յովնաթան սա բանը
չգիտնայ , չըլլայ որ վշտանայ .
բայց կենդանի է Տէրը , ու կեն-
դանի է քու անձդ , որ իմ ու
մահուան մէջտեղը միայն մէկ
քայլ մը մնացեր է : Ես Յովնա-
4 թան բաւ Դաւիթին . Սրտիդ
ուզած բանը ինծի բսէ , ու ես
քեզի ընեմ : Ես Դաւիթ բաւ
5 Յովնաթանին . Ահա վաղը ամսա-
գլուխ է , ու պէտք է որ ես
նստաւորին հետ կերակուր ու-
տելու համար աղջանը նստիմ .
տակայն զիս թող տուր , որ մին-
չև երրորդ օրուան իրիկունը
պաշտին մէջը պահտիմ . թէ որ
6 քու հայրդ զիս փնտռելու ըլ-
լայ , բսէ որ , Դաւիթ ինծի
շատ ազաչեց որ արագութեամբ իր
քաղաքը Բեթղեհեմ երթայ .
քանզի հոն իր բոլոր ազգատոհ-
մին տարեկան զոհը կ'ընէյ : Թէ
7 որ այսպէս բսէ , Ազեկ . քու ծա-
ռային խաղաղութիւն է . բայց
թէ որ խիստ բարկանայ , գիտ-
ցիր որ անիկայ պատչեր է իրեն
չարութիւն ընելու : Ես ծառա-
8

Ահ տալմանէթիէն ըրէ . քանզի գան քու ծառայիդ հետ Տէրոջը անունովը ուխտ ըրիր . ու թէ որ իմ վրաս մէկ յանցանք մը կայ , դուն մեռցուր զիս . ինչո՞ւ հա- 9 մար զիս քու հօրդ տանիս : Եւ Յովնաթանն ըսաւ . Վար լիցի , որ ես ասոնդ պիտնալով թէ իմ հօրս կողմանէ քեզի հասնար չա- րիք որոշուած է , քեզի չիմացը- 10 նեմ : Ու Դաւիթ ըսաւ Յովնա- թանին . Ո՞ւր թէ որ քու հայրդ քեզի խոտուելութեամբ պա- տասխան տայ , ինծի ո՞վ պիտի 11 իմացընէ : Եւ Յովնաթան ըսաւ Դաւիթին . Եկո՛ւր դաշտը էլ- լինք . ու երկուքնին դաշտը ե- լան :

12 Եւ Յովնաթան ըսաւ Դաւի- թին . կենդանի է Իսրայէլին Տէր Աստուածը . թէ որ վաղը ասա ա- ւունս կամ մէկալ օր իմ հայրս քննելով տեսնեմ թէ՝ Դաւիթին համար աղեկութիւն մը կայ , և ես այն ատենը մարդ չղրկեմ ու 13 քեզի չյայտնեմ , Տէրը Յովնա- թանին այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ . բայց թէ որ իմ հայրս քե- զի չարութիւն մը բնել ուզէ , ականիյայ ալ քեզի պիտի յայտնեմ , ու քեզ պիտի արձակեմ , որ խա- ղաղութեամբ երթաս , ու Տէրը քու հետդ ըլլայ , ինչպէս որ իմ 14 հօրս հետ էր : Եւ ոչ միայն իմ կենդանութեանս ատենը դուն ինծի Տէրոջը ողորմութիւնը ը- 15 նես՝ որ ես չմեռնիմ , Մանա- ւանդ քու ողորմութիւնդ իմ տունէս յաւիտեան չկտրես , ոչ ալ այն ատենը՝ երբոր Տէրը Դա- ւիթին բոլոր թշնամիներէն երկ- 16 րիս վրայէն վերցնէ : Եւ Յով- նաթան Դաւիթին տանը հետ դաշնակցութիւն ըրաւ , ու ըսաւ . Տէրը Դաւիթին թշնամիներէն 17 վրէժ առնէ : Ու Յովնաթան Դա- ւիթին նորէն երդում բնել տու- աւ՝ զանիկայ սիրելուն համար . քանզի զանիկայ իր անձին պէս 18 կը սիրէր : Եւ Յովնաթան անոր ըսաւ , Վաղը ամսագլուխ է , ու դուն պիտի փնտռուիս . քանզի քու աեղդ պարապ պիտի ինայ : 19 Ու երրորդ օրը շատով իջնես , և գաս այն տեղը՝ ուր որ գործին օրը պահուեցար , ու Եգիլ քա- րին քովը նստիս : Ու ես անոր 20 քովը նշանի մը նետելու պէս՝ իրեք նետ պիտի նետեմ : Եւ ա- 21 հա մանչը պիտի խրկեմ՝ ըսելով Գնա՛ նետերը գտիր . ու թէ որ մանչուն ըսեմ . Ահա նետերը քեզմէ ապրին են , պատրաստ սա . այն առնը գաս . քանզի քեզի խաղաղութիւն է , և Տէրը կեն- դանի է որ բան մը չկայ : Բայց 22 թէ որ մանչուն այսպէս ըսեմ . Ահա նետերը քեզմէ անդին է . այն պատճառը երթաս . քանզի Տէրը քեզ կը խրկէ : Ու ան խօս- 23 քիս համար՝ որ ես ու դուն խօ- սեցանք՝ ահա Տէրը իմ ու քու մէջդ յաւիտեան վկայ ըլլայ :

Ասաի Դաւիթ դաշտին մէջը 24 պահուեցաւ . և ամսագլուխը հասնելով՝ թագաւորը կերակուր առնելու համար սեղան նստաւ : Եւ թագաւորը իր սովորութեան 25 պէս իր աթոռը՝ պատին կրո- ղութեան աթոռը նստաւ . ու Յով- նաթան ոտք եղաւ , և Աբենեղը քովը Աւենիրի նստաւ , ու Դա- ւիթին տեղը պարապ մնաց : Եւ 26 Սաուղ ան օրը բան մը չխօսե- ցաւ . քանզի ըսաւ . Անոր բան մը պատահեր է . անկիսայ մաքուր չէ . անշուշտ մաքուր պիտի չըլլայ : Ու հետեւեալ օրը՝ ամ- 27 սան երկրորդ օրն ալ Դաւիթին տեղը պարապ էր . ուստի Սա- ւուղ իր որդւոյն Յովնաթանին ըսաւ . Յեսսէին որդին ինչո՞ւ համար երէկ ու այսօր ուղտանը չէկաւ : Եւ Յովնաթան Սաուու- 28 ղին պատասխան տուաւ . Դա- ւիթ ինծի շատ աղաչեց որ Բեթ- լեհեմ երթայ , Ու ըսաւ . Շատ 29 նմանք ըրէ , զիս խրկէ . քանզի ան քաղաքին մէջը մեր ազգա- տութիւնը զոհ կ՚ընէ . ու իմ եղ- բայրս ինծի պատուիրած է . և թէ որ քու աչքերուդ առջեւը

շնորհք գտեր եմ, կ՚ապաչեմ՝ պահ
եղիր առ որ երթամ, ու եղբ
բոյրներս տեսանեմ, ու պատճա
ռաւ խոստովին անդամը չե-
30 կաւ։ Եւ Յաւուրին բարեւելի-
նը բարբառեցաւ Յովնաթանին
գիմ, ու ասոր ըսաւ. Ո՛վ տղա-
տամբ ու չար զաւակ. ես չեմ
գիտեր որ դուն Յեսսէին որդին
ընտրեցիր քեզ ու մայրդ խայտա-
31 ռակելու համար. Քանդի քանի
որ Յեսսէին որդին երկրիս վրայ
ողջ է, դուն պիտի չհաստատ-
ուիս, ո՛չ ալ քու թագաւորու-
թիւնդ. ուստի հիմա հարդ իրը-
կէ, ու գանիկայ ինծի բերէք, քանդ
զի անիկայ մահու արժանի է։
32 Եւ Յովնաթան իր հօրը Սաւու-
ղին պատասխան առաւ ու ը-
սաւ. Ընչո՞ւ համար պիտի մեռ-
33 նի. ինչ՞ կրնէ ըսել։ Եւ
Սաւուղ նետակը նետեց անոր,
որ գանիկայ զարնէ. ան ատենը
Յովնաթան իմացաւ որ իր հօրը
որոշեր է Դաւիթը մեռցընել։
34 Ու Յովնաթան սաստիկ բարկու-
թեամբ սեղանէն եղաւ, ու ամ
սուն երկրորդ օրը կերակուր չը-
կերաւ. քանդի Դաւիթին համար
սիրտը կտրեցաւ, որովհետեւ իր
հայրը զանիկայ անարգեց։
35 Եւ Յովնաթան առաւօտուն
դաշտը եղաւ, ինչպէս որ Դաւի-
թին հետ ժամնակ որոշեր էր,
ու իր հետը պզտիկ մանչ մը կար։
36 Եւ իր մանչուն ըսաւ. Վազէ,
ու ասա իմ նետերս նետերս գը-
տիր. ու մանչուն վազած ատենը՝
անիկայ նետը անկէ անդին նետեց։
37 Ու երբոր մանչը Յովնաթանին նե-
տած նետին տեղը գնաց, Յով-
նաթան մանչուն ետեւէն կանչե-
լով ըսաւ. Ահա նետը քեզմէ անդ
38 գին է։ Եւ Յովնաթան մանչուն
ետեւէն կանչեց, Շուտ ըրէ, ար-
տպցիր մի կենար։ Ու Յովնա-
թանին մանչը նետերը ժողվեց,
39 իր տիրոջը եկաւ։ Բայց մանչը
բան մը չէր գիտեր. ասոր բանը
միայն Յովնաթանը ու Դաւիթը
40 գիտէին։ Եւ Յովնաթան իր զէն-
ծիքները իր մանչուն տուաւ, ու
անոր ըսաւ. Գնա՝ քաղաքը տար։
41 Եւ մանչը գացած պէս Դա-
ւիթ հարաւային կողմէն եղաւ,
ու երեսի վրայ գետինը խնկաւ,
ու երեք անգամ երկրպագու-
թիւն ըրաւ, և միմիկ համ-
բուրեցին, ու իրարու վրայ լա-
յին, մինչեւ որ Դաւիթը շատ
դուրս լացաւ։ Եւ Յովնաթան 42
Դաւիթին ըսաւ. Գնա՛ խաղա-
ղութեամբ, ինչպէս որ երկու-
քնիս ալ Տէրոջը անունովը երդում
ըրինք ու ըսինք. Տէրը իմ ու քու
մէջդ՝ և իմ սերունդիս ու քու
սերունդիդ մէջը վկայ ըլլայ մին-
չեւ յաւիտեան։ Եւ Դաւիթ ե- 43
լաւ գնաց. Յովնաթան ալ քա-
ղաքը մտաւ։

ԳԼ. ԻԱ՝

Ու Դաւիթ Նոբ գնաց Ա- 1
հիմելէք քահանային. և Ա-
հիմելէք զարհուրելով Դաւիթը դի-
մաւորեց, ու անոր ըսաւ. Ընչո՞ւ
համար միայնակ ես, ու հետդ մարդ
չկայ։ Եւ Դաւիթ Ա-հիմելէք 2
քահանային ըսաւ. Թագաւորը
ինծի բան մը հրամայեց, ու ին-
ծի ըսաւ. Մարդ մը չգիտնայ
ան բանը՝ որուն համար որ քեզ
կը խրկեմ, ու ինչ որ քեզի հրա-
մայեցի, ու ես մանչերուն մէջ
մէկ տեղ որոշեր եմ։ Հիմա ինչ 3
կայ ձեռքիդ տակը՝ ինծի հինգ
հաց տուր, կամ ինչ որ կը գըտ-
նուի։ Եւ քահանան Դաւիթին 4
պատասխան տուաւ ու ըսաւ.
Ձեռքիս տակը հասարակ հաց
չկայ, միայն սուրբ հաց կայ.
եթէ որ մանչերը գոնէ կիներէն
զգուշացած են Ի՛նձ ոսոխն։ Եւ 5
Դաւիթ քահանային պատասխան
տուաւ՝ ու անոր ըսաւ. Իրա-
ւընէ կիներէնը մեզմէ հեռու
են իմ ճամբայ ելած օրէս, այս
ինդն երեկուընէ սա միկալ օր-
ւընէ. և մանչերուն անօթները
մաքուր են, և սա ալ հասարակ
հաց կրնայ սեպուիլ, մանաւանդ
որ այսօր անօթներուն մէջը ո-

6 էին հայ կը տրաւործուի։ Ցետ
ոմն քահանան սուրբ հայը տուաւ
անոր. քանզի հոն ուրիշ հայ չը-
կար, բայց միայն տաճարական
Մելան հայը, որ Տէրոջը տեղին
կը վերցնէր, ու վերցուած օրը
7 տաք հայ կը դնէր։ Եւ ան օ-
րը Սաւուղին ծառանելէն ետկը
հոն Տէրոջը տեղը արդիւնած
էր, ու անոր անունը Եդոմացի-
ի Դոէկ էր. անոր Սաւու-
8 ղին հովիւներուն գլուխն էր։ Եւ
Դաւիթ Աքիմելեքին ըսաւ. Ա-
ւելոր քու ձեռքիդ տակը նիզակ
մը կամ սուր մը չկայ. քանզի
թագաւորին գործը սոխոպոսական
ըլլալուն համար՝ իմ սուրս ու
9 զէնքերս հետս չառի։ Եւ քա-
հանան ըսաւ. Ահա փղշտացի
Գողիաթին սուրը՝ որ զանիկայ
Ելայի հովիտին մէջը մեռուցիր,
անիկայ եփուդին ետեւը լաթի
մը մէջ փաթթուած կը կենայ.
եթէ որ կ'ուզես զանիկայ առնել,
առ. քանզի հոս անկէ ուրիշ
չկայ. ու Դաւիթ ըսաւ. Անոր
նմանը չկայ. զանիկայ ինծի տուր։
10 Եւ ան օրը Դաւիթ եղաւ, ու
Սաւուղին երեսէն փախաւ, և
Գեթի Ականուս Թագաւորին գը-
11 նաց։ Ու Ականուսին ծառանելը
անոր ըսին. Երկրին Թագաւորը՝
Դաւիթը ասիկա չէ. ասոր հա-
մար չէը որ պարը բառնալերը պա-
տասխան տալով կ'երգէին ու կ'ը-
սէին. Սաւուղ իր հազարաւոր-
ները զարկաւ, ու Դաւիթ իր
12 բիւրաւորները։ Եւ Դաւիթ ա-
խոյսերը իր սրտին մէջը դրաւ,
ու Գեթի Թագաւորին Ականու-
13 սին երեսէն շատ վախցաւ։ Եւ
անոնց առջեւը իր դէմքը փոխե-
լով՝ անոնց ձեռքին տակը ցնորք
խնդ ձեւացուց. դռնեպահ փեղ
կեռաւ վրայ նշանները կը գծէր,
ու լսծառնքներուը մօրուքին վրայ
14 կը վազցնէր։ Եւ Ականուս իր
ծառանելուն ըսաւ. Ահա ան
մարդուն խնդ ըլլալը տեսաք,
զանիկայ ինչու համար ինծի բե-
15 րիք։ Միթէ ես խնդ եւրաւ կա-
րօտ եմ, որ ասիկայ իմ առջեւս
բերիք խենթեւթիւն ընելու հա-
մար, ասիկայ իմ տունս մտնէ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Եւ Դաւիթ անկէ գնաց, ու
ազատուեցաւ Ադոզամի քարայ-
րը հասաւ. ու իր եղբայրնե-
րը և իր հօրը բոլոր տունը լսե-
ցին, ու հոն անոր իջան։ Եւ բո-
2 լոր նեղութիւն մէջ եղող, պարտք
ունեցող՝ ու սիրտը վիրաւորուած
մարդիկները անոր քովը ժողովուե-
ցան, և անիկայ անոնց վրայ ղե-
րադլուխ եղաւ. ու անոր քովը
չորս հարիւր չափ մարդ եղան։
3 Եւ Դաւիթ անկէ Մոաբի
Մասեան գնաց, ու Մոաբի Թա-
գաւորին ըսաւ. Կ'աղաչեմ, իմ
հայրս ու մայրս ձեր քովը կե-
նան, մինչեւ որ գիտնամ՝ Թէ
Աստուած ինծի ինչ պիտի ընէ։
4 Ու զանոնք Մոաբի Թագաւորին
առջեւը բերել տուաւ. և անոնք
անոր քովը բնակեցան, որչափ
ժամանակ որ Դաւիթ բերդին
մէջը կեցաւ։
5 Եւ Գադ մարգարէն Դաւի-
թին ըսաւ. Բերդին մէջը մի
նստիր. երթը Յուդայի երկիրը
գնա։ Ու Դաւիթ գնաց Հարե-
թի անտառը մտաւ։
6 Եւ Սաւուղ լսեց որ Դաւիթ
ու անոր հետ եղող մարդիկները
գտնուեր են. ու Սաւուղ Գա-
բաայի մէջ Ռամայի ծառին տա-
կը նստեր էր, ու նիզակը իր
ձեռքն էր, և իր ամէն ծառա-
ներն ալ իր բոլորտիքը կայներ
էին։ Ու Սաւուղ իր քովը կայ-
7 նող ծառաներուն ըսաւ. Ո՛վ ու-
դիք Բենիամինի՝ միթէ բոլոր
ձեռնէ արդիւն ամէնքնուդ
ալ արտեր ու այգիներ պիտի
տայ, ամէնքնիդ ալ հազարա-
պետներ ու հարիւրապետներ պի-
տի ընէ, Որ ամէնդ ինծի դէմ
8 միաբաներ էք, ու ձեռնէ արդ-
ւսյն իմ որդուս հետ դրած դաշ-
նակցութիւնը իմ ականջիս բաղդ
մը չկայ, և ձեր մէջը մարդ մը

չկայ՝ որ ինձի համար ցաւի, ու ինձի յայտնէ, քանզի իմ արդիւնք իմ ծառաս ինձի դէմ ոտք հանեց, որ գաթանամուտ ըլլայ, ինչպէս որ այսօր կը տեսնէք։

9 Եւ Սաուղին ծառաներուն վրայ հարցուցած Եզովմայեցի Դովէկը պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Ցեսսէի որդին տեսայ, որ Նոբ եկաւ Աքիտոբի որդին Աքիմելէքին. 10 անոր համար Տէրոջը հարցուց, ու անոր պաշար տուաւ, և ան նոր փղշտացի Գողիաթին սուրը տուաւ։

11 Ան առնը թագաւորը դարձ խրկից, ու Աքիտոբի որդին Աքիմելէք քահանան, ու անոր հօրը բոլոր տունը՝ Նոբի մէջ եղող քահանաները կանչեց. ու ամէնքն ալ թագաւորին եկան։

12 Եւ Սաուղ ըսաւ. Ո՛վ որդի Աքիտոբայ՝ մարիկ լսէ. ու ան ներկայ ըսաւ. Ահա հոս եմ՝ տէր իմ։ 13 Եւ Սաուղ անոր ըսաւ. Ինչո՞ւ համար դուն ու Ցեսսէի որդին ինձի դէմ միաբանեցաք, ու դուն անոր հաց ու սուր տուիր, և անոր համար Աստուծոյ հարցուցիր, որ անիկա ելլէ ինձի գաթանամուտ ըլլայ, ինչպէս որ այսօր կ՚երեւայ։

14 Եւ Աքիմելէք պատասխան տուաւ թագաւորին՝ ու ըսաւ. Քու բոլոր ծառաներուդ մէջը ո՞վ հաւատարիմ է Դաւիթին պէս, որ թագաւորի փեսայ, քու առաջնիդ վերակացու, ու քու տանդ 15 մէջ պատուաւոր է։ Միթէ այսօր սկսայ անոր համար Աստուծոյ հարցնելու. քա՛ւ լեսի. թագաւորը իր ծառային վրայ, ոչ իմ հօրս բոլոր տանը վրայ ասանկ բան մը չդնէ. քանզի քու ծառադ ասոնց բոլոր բաներէն ալրդ. աիկ կամ մեծ բան մը չէր գիտեր։ 16 Եւ թագաւորը ըսաւ. Ո՛վ, Աքիմելէք՝ անպատճառ պիտի մեռնիս, դուն և քու հօրդ բոլոր տունը։ 17 Ու թագաւորը իր քովը կայնող առբիանց գունդին ըսաւ. Դարձէք՝ Տէրոջը քահանաները մեռցուցէք, քանզի անոնց ձեռքն ալ Դաւիթին հետ է, որովհետև անոք փախչիլը գիտնալով՝ ինձի չյայտնեցին. բայց թագաւորին ծառաները չուզեցին իրենց ձեռքը երկնցընել՝ Տէրոջը քահանաները զարնելու։ Եւ թագաւորը Դոէգին 18 ըսաւ. Դուն դարձիր, ու քահանաները զարկ։ Ու Եզովմայեցի Դովէկը դարձաւ, և քահանաները զարկաւ, ու ան օրը անիկայ ամաուհասիդ մարդ մեռցուց, որ քսան և փառ կը հագնէին։ Եւ քահանաներուն 19 Նոբ քաղաքը սուրի բերնէն անցուց. երիկ մարդն մինչև կը նիկ մարդը, ոտքայն մինչև կաթիներ մանուկը, ու մինչև արջառը, էշը ու ոչխարը սուրի բերնէն անցոյց։

Եւ Աքիտոբեան Աքիմելէքին 20 մէկ որդին՝ որուն անունը Աբիաթար էր, ազատեցաւ, ու փախաւ Դաւիթին ետեւէն Կէղէայ։ Եւ Աբիաթար Դաւիթին 21 պատմեց՝ թէ Սաուղ Տէրոջը քահանաները մեռցուց։ Եւ Դա- 22 ւիթ Աբիաթարին ըսաւ. Էս ան օրը գիտէի որ Եզովմայեցի Դովէկը հոն գտնուելով՝ անշուշտ Սաուղին պիտի պատմէ. քու հօրդ տանը բոլոր մարդկութեան մահուանը ես պատճառ եղայ։ Իմ քովս նստէ, մի վախնար, 23 քանզի իմ հոգիս փնտռողը՝ քու հոգիդ ալ կը փնտռէ. բայց դուն իմ քովս ապահով ես։

ԳԼ. ԻԳ

Եւ Դաւիթին լսնցուցին, ը- 1 սելով. Ահա փղշտացիք Կէիլայի հետ պատերազմ կ՚ընեն, ու կալերը կը կողոպտեն։ Եւ Դա- 2 ւիթ Տէրոջը հարցուց՝ ու ըսաւ, Երթամ աս փղշտացիներուն զարնեմ։ Եւ Տէրը Դաւիթին ըսաւ. Գնա՛ փղշտացիները զարկ, ու Կէիլան ազատէ։ Եւ Դաւիթին 3

մարգիկները անոր ըսին. Ահա մենք հոս Յուդայի մէջ կը վախնանք. ալ որչափ աւելի թէ որ Կէիլա երթանք Փղշտացւոց
4 գունդերուն դէմ: Ու Դաւիթ նորէն միմիքն ալ Տէրոջը հարցուց. և Տէրը անոր պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Երթ՝ Կէիլա իջիր. քանդի ես փղշտացի-
5 ները քու ձեռքդ կու տամ: Եւ Դաւիթ իր մարդիկներովը Կէիլա գնաց, ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրաւ, ու անոնց անասունները առաւ, և զանոնք մեծ հարուածով մը զարկաւ. ու Դաւիթ Կէիլային բնակիչնե-
6 րը ազատեց: Եւ Աբիմելէքին որդին Աբիաթարը Դաւիթին քովը Կէիլա փախած ատենը՝ եփուդը ձեռքը բռնած իջաւ:
7 Ու երբոր Սաուղին իմացուցին, թէ Դաւիթ Կէիլա մտեր է, Սաուղ ըսաւ. Աստուած իմ ձեռքս մատներ է զանիկայ. քանզի դռներ ու նիգեր ունեցող քաղաքի մը մէջ մտեր գոց-
8 ուելու է: Եւ Սաուղ բոլոր ժողովուրդը պատերազմի կանչեց, որ Կէիլա իջնէ, ու Դաւիթը և անոր մարդիկները պաշարէ: Իսկ
9 Դաւիթ իմացաւ որ Սաուղ իրեն համար դաւադրութիւն մը կը հնարէ, ու Աբիաթար քահանային ըսաւ. Եփուդը մօտեցուր:
10 Եւ Դաւիթ ըսաւ. Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի՝ քու ծառադ ստոյգ լսեց որ Սաուղ Կէիլայի վրայ գալ կ՚ուզէ, որ
11 քաղաքը իմ պատճառովս ուրչ: Արդեօք Կէիլայի բնակիչները զիս անոր ձեռքը պիտի մատնեն, ու ծառայիդ լսածին պէս՝ Սաուղը հոս պիտի իջնէ. ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, կ՚աղաչեմ՝ ծառայիդ յայտնէ: Եւ Տէրը ըսաւ. Պիտի իջնէ:
12 Ու Դաւիթ ըսաւ. Կէիլայի բնակիչները՝ զիս ու իմ մարդիկներս Սաուղին ձեռքը պիտի մատնեն: Եւ Տէրը ըսաւ. Պի-
13 տի մատնեն: Ուստի Դաւիթ ու անոր մարդիկները՝ վեց հարիւր մարդու չափ եղան՝ Կէիլայէն դուրս ելան, և ուր որ կրնային երթալ՝ կ՚երթային. ու երբոր Դաւիթին Կէիլայէն ելլելը Սաուղին իմացուցին, հոն երթալէն ետ կեցաւ:

Եւ Դաւիթ անապատին մէջ 14
ամուր տեղեր կը նստէր. ու Զիփի անապատին մէջ լեռան մը վրայ նստաւ: Եւ Սաուղ ամէն օր զանիկայ կը փնտռէր. բայց Աստուած անոր ձեռքը չմատնեց զանիկայ: Ու Դաւիթ 15
տեսաւ որ Սաուղ իր անձը փնտռելու ելեր է. և Դաւիթ Զիփի անապատը՝ անտառի մը մէջ էր:

Ու Սաուղին որդին Յովնա- 16
թան երաւ՝ անտառը գնաց Դաւիթին, ու անոր ձեռքը Աստուծմով զօրացուց. Եւ անոր ը- 17
սաւ. Մի վախնար. քանզի իմ հօրս Սաուղին ձեռքը քեզ պիտի չգտնէ, ու դուն Իսրայէլի վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս, ու ես քու երկրորդդ պիտի ըլլամ. և ասիկա իմ հայրս Սաուղն ալ գիտէ: Ու երկուքնին Տէրոջ 18
առջեւ ուխտ ըրին. և Դաւիթ անտառին մէջը մնաց, բայց Յովնաթան իր տունը գնաց:

Ու Զիփացիք՝ Գաբաա ելան 19
Սաուղին, ու ըսին, Ահա Դաւիթ մեր քովը՝ ամուր տեղերը անտառին մէջ եփուդ բլուրին վրայ՝ Եսիմոնի հարաւային կողմը պահուած է: Հիմա ով 20
թագաւոր, ինչպէս որ քու անձդ իջնելու կը փափաքի, իջիր, ու զանիկայ թագաւորին ձեռքը մատնելը մեզի մնայ: Ու Սաուղ 21
ըսաւ. Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաք, որ ինծի ցաւակից եղաք: Երթեք պատրաստեցէք, ու աւելի ապէկ 22
գիտցէք, և անոր որբին կոխած տեղը պիտի տեսնէք ու ասկէ. Ե՞ր ով զանիկայ հոն տեսեր է. քանզի ինծի ըսած են թէ՝ անիկայ շատ խորամանկ է: Ուստի նա- 23
յեցէք, ու անոր բոլոր պահուկ

քու առջեւանքը խնայէք, եւ այսպէս առաջելով ինծի դարձէք, եւ ձեզի հետ երթամ. ու թէ որ անիկայ ան երկրին մէջն է, զանիկայ Յուդայի բոլոր հազարապետերուն մէջը ապէկ մը պիտի
24 փնտռեմ: Ու անոնք ըսան, եւ Սաւուղին ապրելէն ջիւ դայլն, ու Դաւիթ իր մարդիկներովը Մաոնի անապատը գաշտին մէջ Եսիմոնի հարաւային կողմը նըս-
25 տէր էր: Եւ Սաւուղ իր մարդիկներովը պանդխայ փնտռելու գնաց. ու երբոր Դաւիթին ը մսցուցին, վէմը իջաւ, եւ Մաոնի անապատին մէջ նստաւ. ու Սաւուղ լսեց, ու Դաւիթին եւ
26 ան ալ Մաոնի անապատը վազեց: Եւ Սաւուղ լեռանը ան կողմէն կ'երթար, Դաւիթն ալ իր մարդիկներովը լեռանը ան կողմէն կ'երթար. ու Դաւիթ կը փութար որ Սաւուղէն երթայն փախչի. բայց Սաւուղ ու իր մարդիկները Դաւիթին ու անոր մարդիկներուն չորս կողմը պա-
27 տեցին, որ զանոնք բռնեն: Եւ լաբեր մը եկաւ Սաւուղին, ու ըսաւ. Շուտով եկուր. քանի մը փղշտացիք երկիրը կոխեցին:
28 Ուստի Սաւուղ Դաւիթը հալածելէն դարձաւ գնաց, որ փղշտացւոց դէմ դնէ. անոր համար ան տեղին անունը Սէլա մահլեկոթ կոչեցաւ:

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ Դաւիթ անկէ երթաւ, ու Եղեդդիի ամրոց տեղերը
2 նստաւ: Ու երբոր Սաւուղ փղշտացիներէն ետ դարձաւ, ան նոր իմացուցին ու ըսին. Ահա Դաւիթ Եղեդդիի անապատին
3 մէջն է: Եւ Սաւուղ բոլոր Իսրայէլէն իրեք հազար ընտրուած մարդիկներ առաւ, ու գնաց որ Դաւիթը ու անոր մարդիկները վրնտռէ այծեմանց ժայռերուն
4 վրայ: Եւ ճամբուն վրայ եղող ոչխարներուն փարախներուն եկաւ, ու հոն մէկ քարայր մը կար, ու Սաւուղ հարկաւորութեան համար ներս մտաւ. եւ Դաւիթ իր մարդիկներովը քարայրին ներսի դին նստեր էր: Ու Դաւիթին
5 մարդիկները անոր ըսին. Ահա Տէրոջը քեզի ըսած օրը ասիկայ է, թէ Քու թշնամիդ քու ձեռքդ պիտի մատնեմ, եւ քու աչքերուդ հաճոյ երեւցածը ըրէ անոր: Ու Դաւիթ երթաւ, եւ Սաւուղին վերարկուին ծայրը գաղտուկ կտրեց: Բայց անկէ ետքը
6 Դաւիթին սիրտը խղճաց, Սաւուղին վերարկուին ծայրը կտրելուն վրայ: Ու իր մարդիկներուն
7 ըսաւ. Աստուած չընէ որ Տէրոջը օծեալին իմ տիրոջս ասանկ բան ընեմ, ձեռքս անոր վրայ երկնցնելով. քանզի անիկայ Տէրոջը
8 օծեալն է: Եւ Դաւիթ սաստեց քերով իր մարդիկները ղրկեց, ու զանոնք չթողուց, որ Սաւուղին վրայ յարձակին: Եւ Սաւուղ քարայրէն դուրս երթաւ, ու իր ճամբան գնաց:

Անկէ ետեւ Դաւիթն ալ քա-
9 րայրէն դուրս երթաւ, ու Սաւուղին ետեւէն կանչելով ըսաւ. Ո՛վ Տէր իմ թագաւոր: Ու երբոր Սաւուղ ետեւն նայեցաւ, Դաւիթ երեսը գետինը ծռելով՝ երկրպագութիւն ըրաւ: Եւ Դաւիթ
10 ըսաւ Սաւուղին. Ինչու համար մարդոց խօսքը միտիկ կ'ընես, որ ձեղի կ'ըսեն թէ՝ Ահա Դաւիթ քեզի չարութիւն ընելու կը ջնայ: Ահա այսօր քու աչքերդ
11 կը տեսնեն, որ Տէրը այսօր քարայրին մէջը քեզ իմ ձեռքս մատնեց. ու ըսին որ քեզ մեռցնեմ. բայց ես քեզի խնայեցի, ու ըսի. Ես իմ ձեռքս իմ տիրոջս չեմ երկնցներ. քանզի ան
12 Տէրոջը օծեալն է: Ու տես հայր իմ՝ տես, քու վերարկուիդ ծայրը իմ ձեռքս մէջն է. ու ես քու վերարկուիդ ծայրը կտրելով՝ քեզ չսպանեցի, ասկէ հասկցիր ու տես, որ իմ ձեռքս մէջը չարութիւն ու անօրէնութիւն չկայ, ու քեզի չմեղացայ

մը չեմ ըրած. բայց դուն ինս
13 ժեռցընելս կ'աշխատիս: Տէրը
գտատոման ընէ իմ ու քու մէ-
ջըդ, ու Տէրը իմ վրէժս քեզմէ
առնէ. բայց իմ ձեռքս քու վը-
14 րադ չերկայ: Ինչպէս որ հին ա-
ռակը կ'ըսէ. Ամբարիշտներէն ա-
նօրէնութիւն կ'ելլէ. բայց իմ
15 ձեռքս քու վրադ չերկայ: Իսրա-
յէլի Թագաւորը որուն հետևին
ելեր է, և դուն որուն հետևին
Իդիէր կը հալածես. ժեռած շան
մը հետևէ, լաւի մը հետևէ էլար:
16 Ցեսսէի Տէրը դատաւոր ըլլայ,
և իմ ու քու մէջդ դատաստան
ընէ. և տեսնէ ու պաշտպանէ
ինս, և քու ձեռքէդ ազատէ:
17 Ու երբոր Դաւիթ աս խօսքե-
րը Սաուղին խօսիլը լմընցուց,
Սաուղ ըսաւ. Ըրդեօք իմ Դա-
ւիթ, տակիկայ քու ձայնդ է.
և Սաուղ իր ձայնը վերցուց,
18 ու լացաւ. Ու Դաւիթին ըսաւ.
Դուն ինծմէ արդար ես. քանզի
դուն ինծի բարիք հատուցիր,
բայց ես քեզի չարիք հատուցի:
19 Ու դուն այսօր քու ինծի ըրած
աղէկութիւնդ յայտնեցիր. որով-
հետև Տէրը զիս քու ձեռքդ
մատնեց, ու դուն զիս չժեռցը-
20 ցիր: Վասն զի մէկ մարդ մը
իր թշնամին գտնելու ըլլայ, զը-
նիկայ հեզ կու տայ որ խաղա-
ղութեամբ երթայ. ուստի այ-
սօր քու ինծի ըրածիդ փոխա-
րէն Տէրը քեզի բարիք հատու-
21 ցանէ: Եւ հիմա դիտեմ որ դուն
անշուշտ թագաւոր պիտի ըլլաս.
ու Իսրայէլին թագաւորութիւնը
քու ձեռքիդ մէջը պիտի հաս-
22 տատուի: Հիմա Տէրոջմով ինծի
երդում ըրէ՛ թէ ինծմէ ետքը
իմ սերունդս պիտի չկորնչես,
ու իմ հօրս տունէն իմ անունս
23 բնաջինջ պիտի չընես: Եւ Դա-
ւիթ Սաուղին երդում ըրաւ:
Եղբայր Սաուղ իր տունը գը-
նաց. ու Դաւիթ իր մարդիկնե-
րովը ամուր տեղը ելաւ:

ԳԼ. ԻԵ

Եւ Սամուէլ մեռաւ. ու բո- 1
լոր Իսրայէլը ժողովուեցան, ու
անոր համար սուգ ըրին. ու զա-
նիկայ Ռամայի մէջ իր տունը
թաղեցին: Եւ Դաւիթ ելաւ փա-
ռանի անապատը իջաւ:

Եւ Մաոնի մէջ մարդ մը կար, 2
ու անոր գործը Կարմէղոսի մէջ
էր. և անիկայ խիստ մեծ մարդ
էր, ու իրեք հազար ոչխար և
հազար այծ ունէր. ու իր ոչ-
խարները ասպակաւոր ընելու հա-
մար Կարմէղոսի մէջ կը գտնու-
էր: Եւ անն մարդուն անունը 3
Նաբաղ էր, ու անոր կնկանը ա-
նունը Աբիգէա. և կնիկը խո-
հեմամիտ ու գեղեցկադէմ էր.
բայց էրիկը խստասրտոտ ու չա-
րագործ էր. ու անիկայ Քաղե-
բեան էր:

Եւ Դաւիթ անապատին մէջ 4
լսեց որ Նաբաղ իր ոչխարները
ասպակաւոր կ'ընէ: Ու Դաւիթ 5
տասը մանչ խրկեց, և Դաւիթ
մանչերուն ըսաւ. Կարմէղոս ե-
լէք, ու Նաբաղին գացէք, և
իմ անունովս անոր ողջոյնները
հարցուցէք. Ու անոր այսպէս 6
ըսէք. Ո՛ղջ կեցիր. քեզի և քու
տանդ ու քու բոլոր տուգ-
ուածքիդ խաղաղութիւն ըլլայ:
Եւ հիմա լսեցի որ ոչխարներդ 7
ասպակաւոր կ'ընես. քու հովիւ-
ներդ մեր հետ էին, անոնց վը-
նաս մը չտուինք, ու անոնք Կար-
մէղոսի մէջ ոչխարի տեղն որ կե-
ցան, անոնց մէկ բանը չկորսուե-
ցաւ: Քու մանչերուդ հարցուր, 8
ու քեզի կըսեն. ուստի այս
մանչերը քու աչքերուդ առջևը
շնորհք կրնան, քանզի բա-
րի օր կեցինք. շնորհք ըրէ, քու
ծառայներուդ ու քու որդւոյդ
Դաւիթին ձեռքիդ եկածը տուր:
Եւ Դաւիթին մանչերը գացին, 9
ու ատ բոլոր խօսքերուն համե-
մատ Դաւիթին անունովը Նա-
բաղին ըսուցին, ու կացնեցան:
Եւ Նաբաղ Դաւիթին ծառաներ 10

բուն պատասխան տուաւ , ու ը-
սաւ . Դաւիթը ալ է , ու Յեսսէի որդին ալ է . աս օրերս ի-
բենց տէրերուն երեսին փախշող
11 ծառաները շատցեր են : Ես իմ հոգս , ջանս ու ապրակառք ը-
նակներուս համար մորմած անա-
ւաներս առնեմ՝ ու անո՞նց մոր-
դիներուն տամ , որոնց ուսկից
12 ըլլալը չեմ գիտեր : Եւ Դաւի-
թին մանչերը իրենց ձամբան
դաշան , ու գացին աս բոլոր
13 խօսքերը անոր պատմելուն : Եւ
Դաւիթ իր մարդիներուն ըսաւ ,
Ամէն մարդ իր սուրը մէջքը կա-
պէ . ու ամէն մարդ իր սուրը
մէջքը կապեց . և Դաւիթն ալ
իր սուրը մէջքը կապեց , ու Դա-
ւիթին հետեւէն շուրջ հարիւր
հազար մարդ ելաւ , ու երկու հա-
րիւր մարդ հոն կարասիներուն
քովը մնացին :
14 Եւ ծառաներուն մէկը Նա-
բալին կնկանը Աբիգեայիլ խոս-
ցաւ՝ ու ըսաւ . Ահա Դաւիթ
անապատէն մարդիներ խրկեց
մեր տէրը օրհնելու համար , իսկ
անիկայ խառնիխուռն անոնց
15 հետ : Բայց այն մարդիները մե-
ղի հետ շատ աղեկ էին , ու մե-
ղի վնաս մը չտուին , և գաշտի
մէջ որչափ առեն որ անոնց հետ
պտրտեցանք , մեզմէ բան մը
16 չիորտուեցաւ : Անոնք մեզի պա-
րիսպ էին , թէ գիշերը և թէ
ցորեկը , որչափ առեն որ անոնց
քովը ոչխարները կ'արածէինք :
17 Ու հիմա գիտցիր ու տես՝ թէ
ինչ պիտի ընես . քանի մը ա-
րուեստ վրայ և անոր բոլոր տանը
վրայ չարիքը հատած է . որովհե-
տև անիկայ այնպէս չար մարդ
մըն է , որ անոր հետ մարդ չկըր-
նար խօսիլ :
18 Եւ Աբիգեա շուտով երկու
հարիւր հաց , ու երկու սիկ գի-
նի , և հինգ եփած ոչխար , ու
հինգ դրիւ բոհրած ցորեն , հա-
րիւր ողկոյզ չամիչ , ու երկու
հարիւր շարոց թուզ առաւ , ու
19 զանոնք էշերու վրայ դրաւ : Եւ
իր ծառաներուն ըսաւ . Առջե՛ւ
անցէք . ահա ես ձեր հետեւէն կու-
գամ . բայց իր երկանը Նաբալին
չիմացուց : Ու երբոր կիսիկը իշու 20
վրայ հեծած՝ լեռանը դոց տե-
ղէն կ'իջնէր , ահա Դաւիթ ու
անոր մարդիկները անոր առջեը
կ'իջնէին , ու անիկայ անոնց հան-
դիպեցաւ : Եւ Դաւիթ ըսեր էր , 21
Ընթեան անապատին մէջ ես մոր-
դուն բոլոր ունեցած բաները
պարապ տեղը պահեր եմ , ու ա-
նոր բոլոր ունեցածէն բան մը
չկորսուեցաւ . և անիկայ ինծի
աղեկութեան փոխարէն գիշե-
ցիներն ըսաւ : Առաւած Դաւի- 22
թին թշնամիներուն այսպէս՝ ու
ասկէ աւելի ընէ , թէ որ մինչեւ
վաղը առաւտ անոր մարդիկնե-
րէն մէկ երիկ մարդ մը ողջ մնա-
ղաւ :
Ու Աբիգեա՝ Դաւիթը տեսա- 23
ծին պէս՝ շուտով իշուն վրայէն
իջաւ , և Դաւիթին առջեը երե-
սի վրայ իյնալով , մինչեւ գետինը
երկրպագութիւն ըսաւ : Ու ա- 24
նոր ոտքը իյնալու ու ըսաւ . Ո՛վ
տէր իմ , յանցանքը իմ վրաս ըլ-
լայ . բայց հրամայեցուր որ քու
աղախնիդ քու առջեդ խօսի , և
քու աղախնոյդ խօսքերը մտիկ
ըրէ : Կ'աղաչեմ՝ որ իմ տէրս 25
աս չար մարդուն Նաբալին հա-
մար իր սրտին մէջ բան մը չդնէ .
քանզի իր անուանը պէս՝ ինքն
ալ անոնակ է , անոր անունը Նա-
բալ է , ու անդգամութիւնը իր
հետն է . բայց ես քու աղախնիդ
իմ տիրոջս խրկած մանչերը չտե-
սայ : Եւ հիմա , ով տէր իմ , Տէ- 26
րը կենդանի է , ու քու հոգիդ
ալ կենդանի է , որ Տէրը քեզ
չթողուց որ արիւն մտնես , ու
քու վրէժդ քու ձեռքդով առ-
նես . և հիմա քու թշնամիներդ
ու իմ տիրոջս գիշութիւն ուզող-
ները՝ Նաբալին պէս ըլլան : Ու 27
հիմա աս ընծան որ քու աղա-
խինիդ իմ տիրոջս բերաւ , թող
իմ տիրոջս հետեւին եկող մանչե-
րուն տրուի : Կ'աղաչեմ՝ քու ա- 28

զախիմիդ յանցանքը նեղէ. քանզի Տէրը իմ ախթօջս անպատճառ հաստատ տուն պիտի շինէ. ո՛չ թողնեմ իմ աչքս Տէրոջը պատերազմելուդ պատերազմեցար, ու քու օրերուդ մէջը քու վրադ չա- 29 րութիւն մը չգտնուեցաւ։ Բայց թէ և քեզ հալածելու՝ ու քու հոգիդ փնտռելու համար մէկ մարդ մը ոտք ելած է, իմ ախթօջս հոգին քու Տէր Աստուծոյդ առվնը՝ կենդանց ծրարին մէջը ծրարած պիտի ըլլայ. բայց Անիկայ քու թշնամիներուդ հոգիները՝ պարսատիկի մէջէն ելած փորի պէս պիտի 30 նետէ։ Ու երբոր Տէրը բոլոր քեզի համար բարի ազդկութիւն ները իմ ախթօջս ընէ, ու քեզ Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնէ, 31 Աքիկայ քեզի գայթակղութիւն մը ու իմ ախթօջս սրտին խիղճ մը չըլլայ, թէ առանց պատճառի արիւն թափեցիր, կամ թէ իմ անձս իր վրէժը ինքը առաւ. ու երբոր Տէրը իմ ախթօջս բարութիւն ընէ, քու աղախինդ միտդ բերես։

32 Եւ Դաւիթ ըսաւ Աբիգեայլին. Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը, որ այսօր քեզ 33 խրկեց ինծի դիմաւորելու. Ու քու խոհեմութիւնդ օրհնեալ ըլլայ, և դուն ալ օրհնեալ ըլլաս, որ այսօր ինծ արդիլեցիր որ արիւն չհանեմ, ու իմ վրէժս 34 ձեռքս չառնեմ։ Բայց Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ որ ինծ արգիլեց քեզի չարութիւն ընելէն, կենդանի է, թէ որ դուն շուտով չգայիր՝ ու առջևս չելլիր, մինչև վաղը առաւոտ Նաբալին 35 մէկ երիկ մարդը չէր մնար։ Եւ Դաւիթ անոր բերած ընծաները ձեռքէն առաւ, ու անոր ըսաւ. Խաղաղութեամբ տունդ դնա. ահա խօսքդ մտիկ ըրի, ու քու խնդիրքդ ընդունեցի։

36 Եւ Աբիգեա Նաբալին գնաց, ու ահա անիկայ իր տանը մէջ թագաւորական կոչնակի պէս կոչնակ կ՚ընէր, և Նաբալին սիրտը գինովցած էր, ու անիկայ շատ պինդ կերեր էր. ուստի կինիկը մինչև առաւօտեան լոյսը պզտիկ կամ մեծ բան մը չպատմեց անոր։ 37 Եւ առաւօտուն երբոր Նաբալ գինի պինդ կերեր պատուցաւ, ան ատենը անոր կինիկը այս բաները անոր պատմեց. ու անոր սիրտը իր ներսի դէն մեռաւ, ու քարի պէս եղաւ։ Եւ տասը օրի չափ 38 անցնելէն ետև, Տէրը զարկաւ Նաբալը, որ մեռաւ։

Ու Դաւիթ Նաբալին մեռնելը լսելով՝ ըսաւ. Օրհնեալ է Տէրը, որ Նաբալին ձեռքէն խլածիս նախատինքիս պատասխանը ինքը դատեց, ու իր ծառան չարութենէ ետ պահեց. և Տէրը Նաբալին չարութիւնը անոր գլխուն դարձուց։ Ու Դաւիթ մարդ 39 խրկեց՝ և Աբիգեայլին խօսեցաւ, որ զանիկայ իրեն կինիկ առնէ։ Ու Դաւիթին ծառաները Կարմէղոս գացին Աբիգեայլին, ու անոր հետ խօսեցան ու ըսին. Դաւիթ մեզ քեզի խրկեց, որ քեզ իրեն կինիկ առնէ։ Եւ անիկայ 41 կայ եղաւ, ու երեսի վրայ մինչև գետինը երկրպագութիւն ըրաւ, ու ըսաւ. Ահա քու աղախինդ իմ ախթօջս ծառաներուն ոտքերը լուալու համար ծառկութիւն ըլլայ։ Եւ Աբիգեա 42 շուտով ոտք եղաւ, ու իրեն տասը աղջկներով հետ էշը հեծաւ, ու Դաւիթին պատգամաւորներուն երեսէն գնաց, և անոր կինիկը եղաւ։

Ու Դաւիթ Յեզրաելէն ալ 43 Աբինաամը առաւ. ու ասոնք երկուքն ալ անոր կինիկները եղան։ Բայց Սաւուղ իր Միղքող 44 աղջիկը՝ որ Դաւիթին կինին էր՝ Գադղիմացի Լայիսի որդւոյն Փալտիէլին տուաւ։

ԳԼ. ԻԶ

1 Եւ Զիփացիք Գաբաա գացին Սաւուղին, ու ըսին. Ահա Դաւիթ Եսիմոնի դիմացը Եք-

զայն բլուրին վրայ պահուկեր է։
2 Ու Սաուղ եկաւ Չիփի անապատը իր եւ Իսրայէլին իրեք հազար ընտրուած մարդիկներով, որ Չիփի անապատին մէջ Դաւիթը փնտռէ։ 3 Եւ Սաուղ Եսիմնի դիմացը Եքեզայի բլուրը ճամբուն վրայ բանակեցաւ։ Դաւիթն ալ անապատին մէջը նստեր էր. ու երբոր տեսաւ որ Սաուղ իր եւեւէն անապատը կուգայ, 4 Դաւիթ լսուաներ խրկեց, ու Սաուղին ատոր գալը իմացաւ։

5 Ու Դաւիթ գաղտուկ եկաւ, ու Սաուղին բանակ դրած տեղը եկաւ. ու Դաւիթ՝ Սաուղին ու անոր զօրավարին՝ Ներներ որդի Աբենեղին պառկած տեղը տեսաւ. բայց Սաուղ կառքերուն մէջտեղը պառկեր էր, ու ժողովուրդը անոր բոլորտիքը բանակ էին։ 6 Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ, ու Քեսոյի Աբիմելեքին, ու Յովաբին եղբօրը Շարուհեան Աբեսային ըսաւ. Ո՛վ ինծի հետ Սաուղին քովը բանակը կիջնէ։ Ու Աբեսա ըսաւ. Ես քեզի հետ կիջնեմ։ 7 Եւ Դաւիթ Աբեսային հետ գիշերով ժողովուրդին մէջը մտաւ, եւ ահա Սաուղ կառքերուն մէջ տեղը պառկեր կը քնանար. անոր նիզակը գլխուն քովը գետինը ցցուած էր, ու Աբենեղը ու ժողովուրդը անոր բոլորտիքը 8 պառկեր էին։ Եւ Աբեսա Դաւիթին ըսաւ. Առաւած այսօր քու թշնամիդ քու ձեռքդ մատնեց. ու հիմա թող տուր որ նիզակով մէկ անգամին գետինը ցցեմ զանիկայ, ու չկրկնեմ հարուածը։ Բայց Դաւիթ Աբեսային 9 ըսաւ. Զանիկայ մի սպաններ. քանզի Տէրոջը օծեալին ո՞վ կրնայ ձեռք երկընցրնել ու անմեղ 10 ըլլալ։ Եւ Դաւիթ ըսաւ. Տէրը կենդանի է որ զանիկայ Տէրը պիտի զարնէ, կամ անոր աւուրը պիտի գայ ու մեռնի, կամ թէ պատերազմի մէջ պիտի մտնէ ու մեռնի։ Աստուած չընէ որ Տէրոջը օծեալին դէմ ձեռք երկընցնեմ. միայն թէ հիմա անոր գլխուն քովի նիզակը ու ջուրին կուժը առ, ու երթանք։ 11 Եւ Դաւիթ Սաուղին գլխուն քովէն նիզակը ու ջուրին կուժը առաւ, ու գացին. և աներեսող չկար, և մտցող չկար ու արթընցող չկար. որովհետեւ ամէնքը կը քնանային. քանզի Տէրոջը կողմանէ ա- նանց վրայ խորունկ քուն մը հիներ էր։

12 Եւ Դաւիթ միւս կողմը անցաւ, ու լեռանը գլխուն վրայ՝ հեռուանց կայնեցաւ, ու անոնց մէջը մեծ միջոց կար։ 13 Եւ Դաւիթ ժողովուրդին ու Ներներ որդի Աբենեղին կանչելով ըսաւ. Ո՛վ Աբենեղ, պատասխան չես տար. ու Աբենեղ պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Դուն ո՞վ ես, որ թագաւորին կը կանչես։ 14 Եւ Դաւիթ Աբենեղին ըսաւ. Դուն երիկ մարդ չե՞ս. ու Իսրայէլին մէջ քեզի պէս ո՞վ կայ. ու ինչո՞ւ համար քու տիրոջդ թագաւորին պահպանութիւն չըրիր. քանզի ժողովուրդէն մէկը՝ քու տիրդ թագաւորը մեռցընելու եկաւ։ 15 Ատ քու ըրած բանդ աղէկ չէ. կենդանի է Տէրը՝ որ դուք մեռնելու արժանի էք. քանզի Տէրոջը օծեալին՝ ձեր տիրոջը պահպանութիւն չըրիք. ու հիմա նայէ, թագաւորին նիզակը ու անոր գլխուն քովի ջուրին կուժը ո՞ր է։ 16 Ան առնելը Սաուղ Դաւիթին ձայնը ճանչցաւ՝ ու ըսաւ. Ո՞վ է քու ձայնդ իմ Դաւիթ՝ տղիկայ քո՞ւ ձայնդ է. ու Դաւիթ ըսաւ. Ո՛վ տէր իմ թագաւոր, իմ ձայնս է. 17 Ու ըսաւ. Իմ տէրս ինչո՞ւ համար այդպէս իր ծառային եւեւէն կուգայ. ես ի՞նչ բան եղայ, ու ձեռքիս մէջը ի՞նչ չարութիւն կայ։ 18 Եւ հիմա իմ տէրս թագաւորը իր ծառային խօսքերը լսի. եթէ որ Տէրը քեզ իմ վրաս ատ հանեց, թող պատ մը ընդունի. բայց եթէ որ մարդոց 19

արդիքը ոսկ հանէին, անանք Տէրոջը առջեւը անիծեւոյ ըլլան. քանզի վա՛յ այսօր վը բնակեցին որ Տէրոջը ժառանգութեանը հետ չմիանան, ու ԻՆՁ ըսին. գնա՛ օտար աստուածներու ծա-
20 ռայութիւն ըրէ: Եւ հիմա Տէրոջը առջեւը իմ արիւնս գետինը չիյնայ. քանզի Իսրայէլին թագաւորը ելաւ մի՛ փնտռելու եղաւ, ինչպէս որ մէկ մարդ մը լեռներու վրայ կաքաւ մը եւ
21 ա՛ռ կ'իյնայ: Ու Սաւուղ ըսաւ. Մեղք գործեցի. դարձիր՝ որդեակ իմ Դաւիթ. իմ հոգիս այսօր քու աչքերուդ պատուական եղնաւ-
22 ցուն համար՝ քանի մէյմին ալ չապրելիւն պիտի չընեմ. ահա յիմարութիւն ըրի, ու մեծապէս
23 սխալեցայ: Եւ Դաւիթ պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ահա թագաւորին նիզակը. մանչերուն մէկը թող գայ՝ ու զանիկայ առնէ: Եւ Տէրը ամէն մարդուն իր արդարութիւնը ու իր հաւատարմութիւնը փոխարինէր հատուցանէ. որովհետեւ Տէրը քեզ այսօր իմ ձեռքս տուաւ, բայց ես Տէրոջը օծեալին ձեռքս ե-
24 կեցնելու չուզեցի: Եւ ահա ինչպէս որ քու հոգիդ այսօր իմ աչքերուս պատուական եղեցաւ, իմ հոգիս ալ Տէրոջը առջեւը այնպէս պատուական եղնայ, ու զիս ամէն նեղութենէ ազատէ:
25 Եւ Սաւուղ Դաւիթին ըսաւ. Ո՛րդեակ իմ Դաւիթ, օրհնեա՛լ ըլլաս. քու գործերուդ մէջ յաջողութիւն պիտի գտնես, ու նաեւ յաղթող պիտի ըլլաս: Եւ Դաւիթ իր ճամբան գնաց, ու Սաւուղ իր տեղը դարձաւ:

ԳԼ. ԻԵ

1 Ու Դաւիթ իր սրտին մէջը ըսաւ. Վերջապէս մէկ օր մը Սաւուղին ձեռքովը պիտի կորսուիմ. հնձի՛ փղշտացւոց երկիրը փախչելէն աղէկը չկայ, որ Սաւուղ ինծմէ յոյսը կտրէ, ու զիս ամէն մէկտեղ Իսրայէլի բոլոր սահմաններուն մէջ չփնտռէ. այսպէս անոր ձեռքէն կ'ազատիմ: Ու Դաւիթ՝ իր հետը եղող 2
վեց հարիւր մարդով ելաւ, ու Գեթի թագաւորին Մաւոքի որդւոյն Ա՛նքուսին քովը գնաց: Եւ 3
Դաւիթ ինքը ու իր մարդիկները՝ իւրաքանչիւր մարդ իր ա՛նովը, Դաւիթ ալ իր երկու կիներովը՝ Յեզրաելացի Ա՛քինոամին հետ ու Կարմելացի Նաբալին կիներովը Աբիգեայիլին հետ՝ Ա՛նքուսին քովը Գեթի մէջ բնակեցան: Ու երբոր Սաւուղին 4
մնացուցին, թէ Դաւիթ Գեթ փախեր է, մէյմին ալ զանիկայ չփնտռեց:

Եւ Դաւիթ Ա՛նքուսին ըսաւ. 5
Կ'աղաչեմ, թէ որ քու աչքերդ շնորհք գտայ, պի՛ւզաբաղաքին տեղն ինծի տա՛ղ մը տուր, որ հոն նստիմ. քանզի քու ծառադ ինչո՞ւ համար քեզի հետ թագաւորանիստ քաղաքին մէջը նստի: Եւ ան օրը Ա՛նքուս Սի- 6
կեղակը տուաւ անոր. ան պատճառով Սիկեղակը մինչեւ ա՛ս օրս Յուդայի թագաւորներուն է. զաւ: Ու փղշտացւոց երկրին 7
մէջը Դաւիթին նստած օրերուն թիւը՝ մէկ տարի ու չորս ամիս եղաւ:

Եւ Դաւիթ ու անոր մարդիկը 8
ելան, ու Գեսուրացւոց, Գազէրացւոց ու Ամաղեկացւոց վրայ յարձակեցան. քանզի անոնք շատոնցմէ՛ ի վեր ան երկրին մէջ կը բնակէին, Սուրէն մինչեւ Եգիպտոսի երկիրը: Եւ Դաւիթ ան եր- 9
կիրը զարկաւ, ու ամենևին էրիկ մարդ մը ողջ չմողաց, ու ոչխարները ու արջառները ու էշերը ու ուղտերը ու հանդերձները առաւ, ու դարձաւ Ա՛նքուսին եկաւ: Ու Ա՛նքուս ըսաւ. Ա՛յսօր ո՞ր կողմը յարձակեցաք, ու Դաւիթ ըսաւ. Յուդայի հարաւային կողմը, Յերամեելացւոց հարաւային կողմը, ու Կենեացւոց հարաւային կողմը: 10

11 Եւ Դաւիթ մէկ երիկ կամ կիսիկ մարդ մը ազէ չհաղորդ, որ Գէթթը ըլլար բնաւ. քանզի ըսաւ. Զըլայ որ մեզի համար պատահին ու ըսեն թէ՝ Դաւիթ այսպէս ըսաւ: Ու անոր սովորութիւնը սահմանի էր, քանի որ փղշտացւոց
12 երկրին մէջը կը նստէր: Եւ Ան-քաւ Դաւիթին հաւատալով՝ ըսաւ. Ա՛ւ Տէրէ՛ իր ժողովուրդին Իսրայէլին քովը ինքզինքը խիստ ատելի ընելուն համար, ինձի յաւիտեան ծառայ պիտի ըլլայ:

ԳԼ. ԻԸ

1 Ու ան օրերը փղշտացիք իրենց զօրքերը ժողվեցին, որ երթան Իսրայէլին հետ պատերազմին. և Ա՛նքուս Դաւիթին ըսաւ. Գիտցած ըլլաս որ դուն քու ծառայիդ հետ մարդիներուդ իմ հետս
2 բանակը պիտի ելլես: Ու Դաւիթ Ա՛նքուսին ըսաւ. Ուրեմն ծառայիդ ընելը գործը պիտի տեսնես. և Ա՛նքուս Դաւիթին ըսաւ. Անոր համար քեզ միշտ ինձի անձնապահ պիտի ընեմ:
3 Իսկ Սամուէլ մեռած էր. և բոլոր Իսրայէլը անոր համար սուգ ըրեր էին, ու զանիկայ իր քաղաքը՝ Ռամայի մէջ թաղեր էին: Սաուղ ալ վհուկները ու նշանագէտները երկրէն վերցուց.
4 քիր էր: Եւ փղշտացիք ժողվուեցան, ու եկան Սունեմի մէջ բանակեցան. Սաուղն ալ բոլոր Իսրայէլը ժողվեց, ու Գելբուէի
5 մէջ բանակեցան: Եւ Սաուղ փղշտացւոց բանակը տեսնելով՝ վախցաւ, ու սիրտը շատ դո-
6 ղաց: Եւ Սաուղ Տէրոջը հարցուց, բայց Տէրը՝ թէ երազնե-րով՝ թէ Ուրիմով և թէ մարգարէներով՝ անոր պատասխան
7 չտուաւ: Ա՛նատնը Սաուղ իր ծառաներուն ըսաւ. Ինձի մէկ վհուկ կնիկ մը փնտռեցէք՝ որ երթամ անոր հարցնեմ: Եւ ծառաները անոր ըսին. Ահա Ենդո-

դոյի մէջ մէկ վհուկ կնիկ մը կայ:
8 Ու Սաուղ՝ իր հանգերձները փոխելով, ուրիշ հանգերձներ հագաւ, և իրեն հետ եզող երկու մարդոմը գնաց, ու գիշերով ան կնիկանը քովը հասան: Եւ Սաուղ ըսաւ. Շնարհք ըրէ, ինձի վհուկի ոգւով դիտելուն բրէ, ու քեզի ըսելս
9 Տէրը ինձի վէր հանէ: Եւ կնիկը անոր ըսաւ. Ահա դուն Սաուղին ըրած բանը գիտես, թէ ինչպես անկից վհուկները ու նշանագէտները երկրէն բնաջինջ ըրաւ. ուրեմն ինչու դուն մեռցը նելու համար իմ անձիս որոգայթ կը պատրաստես:
10 Եւ Սաուղ Տէրովնով երդում ըրաւ անոր՝ ու ըսաւ. Տէրը կենդանի է որ՝ ան բանին քեզի մէկ վնաս մը պիտի չպատահի:
11 Ա՛նատնը կնիկը ըսաւ. Քեզի ո՞վ վեր հանեմ. ու անիկայ ըսաւ. Սամուէլը հանէ ինձի:
12 Եւ կնիկը Սամուէլը տեսնելով, մեծ ձայնով մը պոռաց. ու կնիկը Սաուղին խօսեցաւ ու ըսաւ. Ինչո՞ւ ինծի խաբեցիր. քանի դուն Սաուղն ես:
13 Եւ թագաւորը անոր ըսաւ. Մի վախնար. բայց ի՞նչ տեսար: Ու կնիկը Սաուղին ըսաւ. Գետնէն ելլող աստուածներ տեսայ:
14 Եւ Սաուղ անոր ըսաւ. Անոր կերպարանքը ինչպէս է: Ու կնիկը ըսաւ. Ահա մէկ ծեր մարդ մը կ՚ելլէ, ու վերարկու մը հագած է: Եւ Սաուղ հասկըցաւ որ Սամուէլն է, ու երեսը գետինը ծռելով՝ անոր երկրպագութիւն ըրաւ:
15 Եւ Սամուէլ ըսաւ Սաուղին. Ինչո՞ւ համար ինձի նեղութիւն տուիր, ու զիս վեր հանեցիր: Եւ Սաուղ ըսաւ. Ես մեծ նեղութեան մէջ եմ, որովհետև Փղշտացիք ինձի հետ պատերազմ կ՚ընեն, ու Աստուած ինծմէ հեռացաւ, և ինձի՝ թէ մարգարէներու միջոցով և թէ երազներով պատաս-

հան չտար , անոր համար քեզ
կանչեցի , որ ինծի իմացընես թէ
16 *ինչ ընեմ : Եւ Սամուէլ ըսաւ .*
Ինչու համար ինծի կը հարցը-
նես , հիմա որ Տէրը քեզմէ հե-
ռացաւ՝ ու քեզի թշնամի է-
17 *ղաւ . Եւ Տէրը իմ բերնովս ըրա-*
ցածին պէս ըրաւ , ու Տէրը
քու ձեռքէդ թագաւորութիւնը
պատառեց , և քու ընկե-
18 *րիդ Դաւիթին տուաւ : Քանզի*
դուն Տէրոջը խօսքը մոխիր չը-
րիր , ու Ամաղեկին վրայ՝ անոր
ասոնիկ բարկութիւնը՝ ի գործ
չդրիր , անոր համար այսօր Տէ-
19 *րը քեզի ասա բանը ըրաւ : Եւ*
Տէրը՝ քեզի հետ Իսրայէլն ալ
փղշտացւոց ձեռքը պիտի մատ-
նէ . ու վաղը դուն ու քու որ-
դիդ իմ քովս պիտի ըլլաք . և
Տէրը Իսրայէլին բանակն ալ
փղշտացւոց ձեռքը պիտի մատ-
նէ :
20 *Անառաւներ Սաուղ շուտով*
իյնաւ , ու պատի վրայ փռաւ-
ցաւ , և Սամուէլին խօսքերէն
շատ վախցաւ , ու ամենևին վը-
րան ուժ չունաց . քանզի բոլոր օ-
րը ու բոլոր գիշերը հաց կերած
21 *չէր : Եւ կինիկը Սաուղին քովը*
գնաց , ու անոր չափազանց տա-
կուժը առնելով՝ անոր ըսաւ .
Ահա քու աղախնիդ քու խօսքդ
մոխիր ըրաւ . և իմ հոգիս ձեռ-
քիս մէջը դնելով , ինծի ըսած
խօսքերուդ հնազանդութիւն ը-
22 *րի : Եւ հիմա կ՚աղաչեմ , դուն*
ալ քու աղախնիդ խօսքը մոխիր
ըրէ , ու քու առջեւդ պատառ
մը հաց դնեմ՝ ու կեր , որ ուժ
առնես , քանզի ճամբայ պիտի
23 *երթաս : Բայց անիկայ չուզեց ,*
ու Ձեմ ուտեր , ըսաւ . սակայն
երբոր իր ծառաներէն ալ կինիկն
ալ զանիկայ բռնադատեցին , ա-
նոնց խօսքը մոխիր ըրաւ . ու գետ-
նէն ելնելով՝ անկողինին վրայ նըս-
24 *տաւ : Եւ կինիկը էր տանը մէջ*
մեծցած արմի մը ունէր . շու-
տով զանիկայ մորթեց , ու ալիւր
առաւ շաղեց , և անով բաղարջ
հացեր եփեց . ու Սաուղին առ- 25
ջևը և անոր ծառաներուն առ-
ջևը դրաւ , ու կերան , ու ելան
նոյն գիշերը գացին :

ԳԼ· ԻԹ

1 Եւ Փղշտացիք իրենց բոլոր
բանակները Ափեկի մէջ ժողվե-
ցին . ու Իսրայէլացիք Յեզրայէլի
մէջ եղող աղբիւրին քովը բանա-
2 *կեցան : Եւ Փղշտացւոց նախա-*
րապետները հարիւրապետներ-
քովը ու հազարապետներովը կ՚անց-
նէին . և Դաւիթ ու իր մարդիկ-
ները անոնց ետևէն Աքիսին
3 *հետ կ՚անցնէին : Ու Փղշտացւոց*
իշխանները ըսին . Ա՛ս եբրայեցի-
ները ի՞նչ պիտի ըլլան : Եւ ան-
քա՝ Փղշտացւոց իշխանները
ըսաւ . Ասիկա Իսրայէլի Թագա-
ւորին Սաուղին ծառան Դաւիթը չէ , որ այսչափ օրերէ՝ կամ
մանաւանդ այսչափ տարիներէ
ի վեր՝ իմ քովս է . ու ինծի հետ
եղած օրէն մինչև սա օր՝ անոր
վրայ ամենևին մէկ յանցանք մը
4 *չգտայ : Եւ Փղշտացւոց իշխան-*
ները անոր արդ ալ եցան , ու Փղշ-
տացւոց իշխանները անոր ըսին .
Ա՛ս մարդը հետ խրկէ . ու երթայ
իր տեղը , ուր որ զանիկայ դը-
րիր . ու մեր հետը պատերազմի
մէջ չիջնէ . չըլլայ որ պատերազ-
մին մէջ մեզի թշնամի ըլ-
նէ . քանզի անիկայ ինչո՞վ պիտի
հաշտուի իր տիրոջը հետ , չէ որ
5 *սա մարդոցը գլխովները : Ասի-*
կայ ան Դաւիթը չէ , որուն հա-
մար ինիներէն պար բռնելով ու պա-
տասխան տալով կ՚ըսէին . Սաուղ
իր հազարապետներն ալ զարկաւ , ու
6 *Դաւիթ իր բիւրապետները : Եւ*
Աքիսու Դաւիթը կանչեց , ու
անոր ըսաւ . Տէրը կենդանի է
որ դուն շիտակ մարդ մըն ես ,
և իմ հետս բանակին մէջը մըտ-
նելդ ու ելլելդ՝ իմ աչքիս աղեկ
կ՚երևնայ . քանզի ինծի հետ ըն-
կած օրէն մինչև սա օր՝ քու վրադ
չարութիւն մը չգտայ . բայց
դուն նախարարներուն աչքին չ-

7 զէկ չես երևնար. Ասաի հիմա
դարձիր և խաղաղութեամբ գը-
նա՛, ու փղշտացւոց նախարար-
ներուն աչքին գէշ երևցածը մի՛
8 ըներ: Եւ Դաւիթ Աներսեին ը-
սաւ. Բայց ես ի՞նչ ըրի. ու
քու առջեդ կացնած օրէս մին-
չեւ աս օրս՝ ծառայիդ վրայ ի՞նչ
գտար, որ ես չերթամ՝ ու իմ
տիրոջս թագաւորին թշնամին-
րուն հետ պատերազմ չընեմ:
9 Եւ Աներսես պատասխան առաւ,
ու Դաւիթին ըսաւ. Գիտեմ որ
դուն իմ աչքերուս՝ Աստուծոյ
հրեշտակին պէս աղէկ կ'երև-
նաս. բայց փղշտացւոց իշխան-
ները ըսին թէ՝ Անիկայ մեր հե-
10 տը պատերազմի չելլէ: Ասաի
առաւօտուն կանուխ ելլիր՝ դուն
ու քու տիրոջդ ծառաները ո-
րոնք քու հետդ եկան. առաւօ-
տուն կանուխ ելլէք՝ ու լուսցա-
11 ծին պէս գացէք: Եւ Դաւիթ
ինքը ու իր մարդիկները առա-
ւօտուն կանուխ ելան որ ելլ-
թան, ու փղշտացւոց երկիրը
դառնան, իսկ փղշտացիք Յեզ-
րայէլ ելան:

ԳԼ. Լ

1 Ու երբոր Դաւիթ ու իր մար-
դիկները երրորդ օրը Սիկղակ
մտան, ահա Ամաղեկացիք հա-
րաւային երկրին ու Սիկղակին
վրայ յարձակեր էին. և Սիկղ-
ակը զարնելով՝ զանիկայ կրա-
2 կով այրեր էին. Ու հոն եղած
կիներուն գերի առեր էին. ոչը-
ունէն մինչև մեծը՝ մարդ մը
չէին մեռցուցեր, հապա գանոնք
իրենց հետը առնելով՝ ճամբա-
3 նին գացեր էին: Ու երբոր Դա-
ւիթ ու իր մարդիկները քաղա-
քը հասան, ահա անիկայ կրա-
կով այրուած էր. ու իրենց կը-
նիկները, տղաքնին ու աղջիկ-
4 ները գերի առնուած էին: Ասա-
ի Դաւիթ ու իր հետը եղող
ժողովուրդը ձայնները վերցու-
ցին ու լացին, մինչև որ անոնց
5 վրայ ուժ չմնաց լալու: Եւ Դա-
ւիթին երկու կիներն ալ գերի
առնուած էին: Եզրա-
յէլացի Աքինոամը ու Կարմե-
լացի Նաբալին կինը Աբիգեան
6 Դաւիթ մեծ տագնապի մէջ էր.
քանզի ժողովուրդը զանիկայ քա-
րկոծել կ'ուզէր. որովհետև բոլոր
ժողովուրդին անձին մէկուն տիր-
ալը կը կսկծար իր տղոցը ու աղ-
ջիկներուն համար. բայց Դաւիթ
իր Տէր Աստուծմով զօրացաւ:
7 Եւ Դաւիթ՝ Աբիմելեքի որդւոյն
Աբիաթար քահանային ըսաւ. Ե-
փոդը մօտեցուր ինծի. ու Ա-
բիաթար եփոդը Դաւիթին մո-
տեցուց: Եւ Դաւիթ Տէրոջը
8 հարցուց ու ըսաւ. Ա՞ս գունդին
հետևէն իյնամ. անոնց կը հաս-
նի՞մ. ու Տէրը ըսաւ անոր. Ե-
տևէն իյնիր. քանզի անշուշտ
պիտի հասնիս, ու ամէն բանը
պիտի ազատես:
9 Եւ Դաւիթ՝ ինքը ու իր հե-
տը եղող վեց հարիւր մարդիկնե-
րը գացին, ու մինչև Բսոր հե-
ղեղատը եկան, ու հոն մնացող-
ները հոն կայնեցան: Եւ Դաւիթ
10 չորս հարիւր մարդով ընթացաւ
հալածեց. (ասկայն երկու հարիւր
մարդիկը շատ յոգնած ըլլալնուն
համար՝ Բսոր հեղեղատին ա-
դեղի կողմը մնացին, ու չկրցան
անցնիլ:) Ու գաշտին մէջ Եգիպ-
11 տացի մարդ մը գտան, և զանի-
կայ Դաւիթին բերին. ու անոր
հաց տուին, ու կերաւ, ու անոր
ջուր խմցուցին. Եւ անոր քիչ մը
12 չոր թուզ՝ ու երկու ողկոյզ չա-
միչ տուին, որ կերաւ ու ոգին
վրան եկաւ. քանզի երեք օր ու
երեք գիշեր հաց չէր կերած ու
ջուր չէր խմած: Եւ Դաւիթ ա-
13 նոր ըսաւ. Դուն որմէ՞ն մարդն
ես, ու ուսկի՞ց ես: Եւ անիկայ
ըսաւ. Ես Եգիպտացի պատանի
մըն եմ, ես Ամաղեկացի մարդու
մը ծառայ. ու հիմա երեք օր է
որ հիւանդ ըլլալուս համար,
իմ տէրս զիս հոս թողուց. Մենք 14
Քերեթի հարաւային կողմը՝ Յու-
դայի կողմերը՝ ու Քաղեբի հա-

բաւոյին կաղմերը յարձակիլ
ցանք, ու Սիկիլակը կրակով այ-
15 րեցինք։ Եւ Դաւիթ անոր ը-
սաւ. Չխա՞ն դուռդին կրնաս
իջեցընել։ Ու անիկայ ըսաւ.
Դուն ինծի Աստուծով երդուէ՛
երթ որ զիս սպաի չմեռցընես,
ու զիս իմ ախթովս ձեռքը սպաի
չտաս, ես ալ քեզ ան դուռդին
կ'իջեցընեմ։
16 Եւ զանիկայ հան իջեցուց, ու
ահա անոնք բոլոր գետնին երե-
սին վրայ ցրուած էին, կ'ուտէ-
ին ու կը խմէին, և փղշտացւոց
երկրէն ու Յուդայի երկրէն ա-
ռած ան բոլոր մեծ աւարին հա-
17 մար ուրախութիւն կ'ընէին։ Եւ
Դաւիթ արշալոյսին մինչև հե-
տևեալ օրուան իրիկունը զա-
նոնք զարկաւ, ու անոնցմէ մարդ
չազատեցաւ, բայց միայն չորս
հարիւր երիտասարդներ՝ որոնք
ուղտերու վրայ հեծած ու փա-
18 խան։ Եւ Դաւիթ Ամաղէկացւոց
ասած բոլոր բաները ազատ-
ցուց, ու Դաւիթ իր երկու կիներ-
19 նեն ալ ազատեց։ Եւ իրենց մէկ
բանը պակաս չէր պզտիկէն մին-
չև մեծը, թէ տղայ, թէ աղ-
ջիկ, և թէ աւար՝ ինչ որ անոնք
առեր տարեր էին, Դաւիթ ա-
20 մէնն ալ հետ բերաւ։ Ու Դաւիթ
բոլոր ոչխարները ու արջառները
առաւ, և զանոնք իրենց հօտե-
րուն առջևէն կը տանէին, ու
կ'ըսէին. Դաւիթին աւարը ասի-
կա՛յ է։
21 Եւ Դաւիթ ան երկու հար-
իւր մարդիկներուն եկաւ, որոնք
շատ յոգնած լլալնուն համար
չէին կրցեր Դաւիթին հետևիլ
երթալ, ու զանոնք Բսոր հե-
ղեղատը նստեցուցեր էր. և ա-
նոնք ելան Դաւիթը ու անոր
հետ եղող ժողովուրդը դիմա-
ւորելու. ու Դաւիթ երբոր ժո-
ղովուրդին մօտեցաւ, անոնց ող-
22 ջուխթիւնը հարցուց։ Եւ Դաւի-
թին հետը գացող մարդիկներէն
բոլոր չար ու անպիտան մարդիկ-
ները պատասխան տուին ու ը-
սին. Անոնք մեր հետը չգալնուն
համար, մենք ալ անոնց մեր ա-
պառած աւարին չենք տար. ա-
մէն մարդ միայն իր կնիկը ու
աղաքնները առնէ՝ ու երթայ։
Բայց Դաւիթ ան ոնց ըսաւ. Ա՛յ- 23
պէս մի ընէք՝ եղբայրնե՛ր. ո-
րովհետև Տէրը մեզի առաւ ա-
սիկայ, և ինքը մեզ պահեց, ու
մեր վրայ հկաղ գունդը մեր ձեռ-
քը մատնեց. Եւ ա՛ս բանիս մէջ 24
ով ձեզի մեկի կ'ընէ. քանի կա-
րտաբնեալն բաժինը՝ պատերազմի գացողնե-
րուն բաժինին հետ հաւասար
պիտի բլլայ. հաւասարապէս պի-
տի բաժնեն։ Եւ ան օրէն՝ ի վեր 25
ասկից Իսրայէլի մէջ կանոն ու
օրէնք դրաւ, որ ի՛նչպէս մինչև
ա՛ս օրս։
Եւ Դաւիթ Սիկիլակ հկաւ, 26
ու ան աւարէն Յուդայի ծերոց՝
իր բարեկամներուն խրկեց՝ ըսե-
լով. Ա՛հա ձեզի՝ Տէրոջը թշնա-
միներուն աւարէն ընծայ ի՛ր ի՛ր-
նիկ. Այսինքն՝ Բեթէլի մէջ եղող 27
նեբաւն, Հարաւային Ռամոթին
մէջ եղողներուն, Յաթիրի մէջ
եղողներուն, Արոերի մէջ եղող 28
նեբաւն, Սեփա Մոլիի մէջ եղող-
նեբաւն, Եսթեմոայի մէջ եղողնե-
բաւն, Րաթալի մէջ եղողներուն, 29
Յերամեելացւոց քաղաքներուն մէջ
եղողներուն, Կենեցւոց քաղաք-
նեբաւն մէջ եղողներուն, Հոր- 30
մայի մէջ եղողներուն, Քոռաշա-
նայի մէջ եղողներուն, Աթաքի
մէջ եղողներուն, Քեբրոնի մէջ 31
եղողներուն, և ան ամէն տե՛ղե-
րը՝ ուր որ Դաւիթ իր մարդիկ-
ներովը պտտած էր։

ԳԼ. ԼԱ

Ու փղշտացիք Իսրայէլի հետ 1
պատերազմ կ'ընէին. և Իսրայէ-
լի մարդիկները՝ փղշտացւոց առ-
ջևէն փախան, ու Գեղբուէ լե-
ռանը վրայ վիրաւորուած իյ-
կան։ Եւ փղշտացիք Սաուղին 2
ու անոր որդւոցը հետևեցան հա-
սան, ու փղշտացիք Սաուղին

արդեքը Յովնաթանը, Աբիմա-
գաբը ու Մելքիսուէն զարկին։
3 Եւ պատերազմը Սաուղին վրայ
սաստկացաւ, ու աղեղնաւորնե-
րը զանիկայ գտան, ու աղեղնա-
4 որներէն սաստիկ վիրաւորուե-
ցաւ։ Եւ Սաուղ իր կապարճա-
կիրին ըսաւ. Սուր քաշէ,
ու անով զիս խոցէ. չըլլայ որ ան
անթլփատներըգան ու զիս խա-
ղցնեն, և զիս ծաղր ընեն. բայց
կապարճակիրը շատ վախցեր. քանզի
շատ վախցաւ։ Եւ Սաուղ սու-
րը առաւ, ու անոր վրայ ին-
5 կաւ։ Եւ անոր կապարճակիրը
Սաուղին մեռնիլը տեսնելով՝
ան ալ իր սուրին վրայ ինկաւ,
6 ու անոր հետ մեռաւ։ Եւ Սա-
ուղ ու անոր երեք որդիքը, ու
կապարճակիրը և անոր բոլոր մար-
դիկներընոյն օրը միասին մեռան։
7 Ու հովիտին անդիի կողմը՝ և
Յորդանանու անդիի կողմը եղող
Իսրայելմարդիկներըն Իսրայէլց-
ւոց փախչիլը ու Սաուղին և ա-
նոր որդւոցը մեռնիլը տեսնելով,
քաղաքներըը լքռզին ու
փախան. և Փղշտացիք եկան,
ու անոնց մէջը բնակեցան։

8 Եւ հետեւեալ օրը Փղշտացիք
եկան, որ մեռելներըը մերկացը-
նեն, ու Սաուղը և անոր երեք
որդիներըը Գելբուէ լեռան վրայ
ինկած գտան։ 9 Անոնք անոր
գլուխը կտրեցին, ու անոր զրահ
ներըը հանեցին, և Փղշտաց-
ւոց երկրին շուրջ կողմը՝ իրենց
կռատունները ու ժողովուր-
դին՝ աս բաներուն աւետիսը տա-
լու համար Տէրտ խրկեցին։ 10 Եւ
անոր զինքերը Աստարովեթին տա-
նը դրին, ու անոր մարմինը Բեթ-
սանի պարիսպին կախեցին։

11 Եւ Գաղաատացւոց Յաբեսի բնա-
կիչները լսելով լսեցին ինչ որ
Փղշտացիք Սաուղին ըրած էին,
12 բոլոր ուժգին մարդիկներ-
ը ոտք եղան, ու բոլոր գիշե-
րը գացին, ու Բեթսանի պարիս-
պէն Սաուղին մարմինը ու անոր
որդւոցը մարմիններըը առին, և
գանոնք Յաբես բերին, ու հոն
գանոնք այրեցին. 13 Եւ անոնց ա-
կռնիներըը առին, ու Յաբեսի մէջ
ծառին տակը թաղեցին, ու եօ-
թը օր ծոմ պահեցին։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ
ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Եւ Սաուղին մեռնելէն ետ-
քը՝ երբոր Դաւիթ Ամաղեկացի-
ներըը զարնելէն դարձեր էր, ու
երկու օր Սիկղաղի մէջ նստեր
2 էր, երրորդ օրը՝ ահա բանակէն
Սաուղին քովէն մէկը եկաւ,
որուն հանգերձներըը պատռած
էին, ու գլուխն վրայ հող կար.
և անիկայ Դաւիթին քովը գա-
լով՝ գետինը ինկաւ ու երկրը
պագութիւն ըրաւ։ 3 Եւ Դաւիթ
ըսաւ անոր. Ուրկից կու գաս։
Եւ անիկայ ըսաւ անոր. Ես Իս-
րայէլի բանակէն փախայ։ 4 Եւ
Դաւիթ ըսաւ անոր. Բանը ինչ-
պէս եղաւ, պատմէ ինծի։ Ու ա-
նիկայ ըսաւ. Ժողովուրդը պատե-
րազմէն փախաւ, ու ժողովուր-
դէն շատ մարդիկ ինկան մեռան,
նաեւ Սաուղը ու անոր որդին

5 Յովնաթանը մեռաւ։ Եւ Դաւիթ
իրեն լաւ բերող պատանիին ը-
ռաւ. Սաւուղին ու անոր որդւոյն
Յովնաթանին մեռնիլը ուսկից գի-
6 աւ։ Ու անոր լաւ բերող պատա-
նին ըսաւ. Դիտցած ով գիտես
լեռան վրայ գտնուելոյս, և ահա
Սաւուղ իր նիզակին վրայ կռթը
նեց էր, ու կառքերը և ձիաւորնե-
7 րը անոր վրայ կը հասնէին։ Ան-
ուենը ետևը գառնալով՝ զիս տե-
սաւ, ու զիս կանչեց. ես ալ
8 ըսի. Ահա հոս եմ։ Եւ անիկայ
ինծի ըսաւ. Դուն ով ես։ Ես
ալ անոր ըսի. Ամաղեկացի
9 եմ։ Ու անիկայ ինծի ըսաւ. Կ'ա-
զաչեմ՝ իմ վրաս եկիր՝ ու զիս
մեռցնես. քանզի վրաս թմրու-
թիւն մը եկաւ, բայց տակաւին
10 հոգիս վրաս է։ Անուենը անոր
վրայ եկայ, ու զանիկայ մեռցու-
ցի. քանզի ես հասկըցայ որ ա-
նիկայ իյնալէն ետքը պիտի չապ-
րի. ու անոր գլխուն վրայի թա-
գը՝ և անոր թևին վրայ եղած
ապարանջանը առի, ու զանոնք
11 հոս իմ տիրոջս բերի։ Անուենը
Դաւիթ իր հանդերձները բռնե-
ց պատռեց, նոյնպէս ալ անոր
հետը եղող բոլոր մարդիկները։
12 Եւ անոնք Սաւուղին համար, ու
անոր որդւոյն Յովնաթանին հա-
մար, և Տէրոջը ժողովուրդին
համար, ու Իսրայէլի տանը հա-
մար սուգ բռնեցին ու լացին,
ու մինչև իրիկուն ծոմ բռնեցին
անոնց որոյ իյնալուն համար։
13 Եւ Դաւիթ իրեն լաւ բերող
պատանիին ըսաւ. Դուն ո՞ր
տեղացի ես։ Ու անիկայ ըսաւ.
Ես մեկ պանդխտա Ամաղեկա-
14 յի մը զաւակ եմ։ Եւ Դաւիթ
անոր ըսաւ. Ի՞նչպէս չվախցար
ձեռքդ երկրնցընելու՝ ու Տէրոջը
15 օծեալը մեռցնելու։ Եւ Դաւիթ
մանչերուն մեկը կանչեց, ու ըսաւ.
Մօտեցիր՝ ոտիկայ մեռցնէ. և
16 զանիկայ զարկաւ, որ մեռաւ։ Ու
Դաւիթ անոր ըսաւ. Քու արիւնդ
քու գլխուդ ըլլայ, քանզի քու
բերանդ քեզի համար վկայու-
թիւն տուաւ, ըսելով. Տէրոջը
օծեալը ես մեռցուցի։

17 Եւ Դաւիթ՝ Սաւուղին վրայ
ու անոր որդւոյն Յովնաթանին
18 վրայ սա ողբը ըսաւ։ Ու պատուի-
րեց որ Աղեղը Յուդայի որդւոցը
սորվեցընեն. ահա անիկայ Ուղ-
ղաբերեան գրքին մէջը գրուած է։
19 Ով Իսրայէլին փառքը, քու
բարձր տեղերուդ վրայ վիրաւո-
ւուած ինկաւ. զօրաւորները ինչ-
պէս ինկան։ Գէթի մէջ մի պատ-
20 մէք. Ասկաղոնի ճամբաներուն
մէջը աւետա՛ մի ասէք. չըլլայ որ
Փղշտացւոց աղջիկները ուրախա-
նան. չըլլայ որ անթլփատներուն
աղջիկները յաղթականը ընեն։
21 Ով Գիլբոաեի լեռները, ձեր
վրայ օդ գոյ և անձրեւ,
ու երախայրի ընծաներուս անդաս-
տաններ չգտնուին. քանզի զօրա-
ւորներուն վահանը հոն ձգուե-
ցաւ. Սաւուղին վահանը ևործէս
ին եղով չէր օծուած։ Վիրաւո-
22 ւորուածներուն արիւնէն ու զո-
րաւորներուն ճարպէն՝ Յովնա-
թանին աղեղը ետ չդարձաւ,
ու Սաւուղին սուրը պարապ չդ-
23 արձաւ։ Սաւուղ ու Յովնա-
թան՝ իրենց կենդանութեան ա-
տենը շատ սիրելի ու հաճելի ը-
լլալով, իրենց մահուան ժամա-
նակն ալ իրարմէ չզատուեցան,
արծիւներէն աւելի թեթեւա-
շարժ ու առիւծներէն աւելի զօ-
րաւոր էին։ Ով Իսրայէլի աղ-
24 ջիկները, լացէք Սաւուղին հա-
մար, որ ձեզի վայելուչ կարմիր
նեց կը հագցնէր, ու ձեր հան-
դերձներուն վրայ ոսկի զարդեր
կը դնէր։ Պատերազմին մէջը զո-
25 րաւորները ինչպէս ինկան. ով
Յովնաթան՝ քու բարձր տեղե-
րուդ վրայ մեռցուեցար։ Քեզի
26 համար շատ կը տառապիմ, ով եղ-
բայր իմ Յովնաթան. դուն ինձ
ի խիստ սիրելի էիր, քու սէրդ
ինծի զարմանալի էր. կանանց
սէրէն աւելի էր։ Զօրաւորները
27 ինչպէս ինկան, ու պատերազմի
գէնքերը կորսուեցան։

ԳԼ. Բ

1 Եւ ասէ Տէր Դաւթի Տէրոջը հարցուց ու ըսաւ. Յուդայի քաղաքներուն մէկը երթամ: Եւ Տէրը անոր ըսաւ. Ելլէ: Ու Դաւիթ ըսաւ. Ո՞ր երթամ: Եւ
2 Տէրը ըսաւ. Հեբրոն: Եւ Դաւիթ իր երկու կիներովը՝ այսինքն Յեզրաելացի Աբինոամը ու Կարմելացի Նաբաղին կիներկը Աբիգեան իր հետը առնելով հան ե-
3 լաւ: Եւ Դաւիթ՝ իր հետը եղող մարդիկներն ալ՝ ամէն մէկը իր ընտանիքովը տարաւ. ու Հեբրոնի քաղաքներուն մէջը բնակե-
4 ցան: Եւ Յուդայի մարդիկները եկան, ու հան Դաւիթը Յուդայի տանը վրայ թագաւոր օծելու: Եւ Դաւթին պատմեցին ու ըսին իրեն՝ Գաղաադու Յաբեսի բնակիչները Սաւուղը թաղե-
5 ցին: Եւ Դաւիթ Գաղաադու Յաբեսի բնակիչներուն պատգամաւորներ խրկեց, ու անոնց ըսաւ. Դուք Տէրոջմէն օրհնեալ ըլլաք, որ ձեր ողորմը Սաւուղին՝ ա՛ս աղերսութիւնը ըրիք, ու զա-
6 նիկայ թաղեցիք: Եւ հիմա Տէրը ձեզի ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն ընէ. ու ա՛ս բանը ը-
7 նելնուդ համար, ես ալ ձեզի ա՛ս աղեկութեան փոխարէնը պիտի հատուցանեմ: Եւ հիմա ձեր ձեռքը ուժեղնայ, ու զօրաւոր կարծնէք եղէք. քանզի ձեր տէրը Սաւուղը մեռաւ, և Յուդայի տունը ալ իրենց վրայ թագաւոր օծեցին:
8 Իսկ Սաւուղին զօրավարը Ներեան Աբենեղրը՝ Սաւուղին որդին Յեբուսթէն առաւ, ու զա-
9 նիկայ Մանայիմը անցուց, եւ զանիկայ՝ Գաղաադու վրայ, Ասուրիի վրայ, Յեզրաելի վրայ, Եփրեմի վրայ, Բենիամինի վրայ, ու բոլոր Իսրայէլին վրայ թա-
10 գաւոր ըրաւ: Երբոր Սաւուղին որդին Յեբուսթէն՝ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, քառասուն տարեկան էր, ու երկու տարի թագաւորութիւն ըրաւ. միայն Յուդայի տունը Դաւթին հպատակ եղաւ: Եւ Յուդայի տանը
11 վրայ Հեբրոնի մէջ Դաւթին թագաւորութիւն ըրած ժամանակը՝ եօթը տարի ու վեց ամիս էր:
12 Ու Ներեան Աբենեղրը և Սաւուղին որդւոյն Յեբուսթէին ծառաները՝ Մանայիմէն Գաբաւոնը
13 եկան: Եւ Շարուհեայի որդին Յովաբը ու Դաւթին ծառաները Հեբրոնէն եկան, ու Գաբաւոնի աւազանին քովը անոնց հանդիպեցան. և առնք աւազանին մէկ կողմը՝ ու անոնք աւազանին
14 միւսալ կողմը նստան: Եւ Աբեներ Յովաբին ըսաւ. Թող կրտսիճները ելլեն՝ ու մեր առջեւը խաղան: Եւ Յովաբ ըսաւ. Թող ելլեն:
15 Ուստի անոնք թուով ելան, ու Բենիամինէն ու Սաւուղին որդւոյն Յեբուսթէին կողմէն տասներկու հոգի, և Դաւթին ծառաներէն տասներկու հոգի անցան.
16 Ու ամէն մէկը իր ընկերին գլխէն բռնեց, և իր սրը իր ընկերին կողը խոթեց, ու միասին անկան. ուստի անոր անունը Քեղգաթ առուրիմ կոչուեցաւ, որ Գաբաւոնի մէջ է:
17 Եւ ա՛ն օրը խիստ տաժանակ պատերազմ եղաւ, ու Աբենեղր և Իսրայէլի մարդիկներուն հետ՝ Դաւթին ծառաներուն առջեւը յաղթուեցաւ:
18 Եւ Շարուհեայի երեք որդիքը՝ Յովաբ, Աբեսա ու Ասայէլ հոն էին. ու Ասայէլ դաշտի այծեամի մը պէս ոտքով թեթեւ էր:
19 Եւ Ասայէլ Աբեներ հալածեց, ու Աբեներ աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ:
20 Եւ Աբեներ ետեւը դարձաւ՝ ու ըսաւ. Ասահէլ՝ դո՞ւն ես: Ու անիկայ ըսաւ. Ես եմ:
21 Եւ Աբեներ անոր ըսաւ. Քու աջ կամ ձախ կողմդ խոտորէ, ու կորձնեբուն մէկը բռնէ, ու անոր զէնքերը քեզի առ. բայց Ասայէլ անոր ետեւէն դառնալ չուզեց:

22 Եւ Աբենեզր նայեցաւ մէկ մարդ ալ
Ասայելին քովը. եւ անոնց գալը
ճամբուն վրայ պատմեցին անոր
զանոնք որոնց համար գացեր էին.
23 ըսելով. Մեր տէրոջը ուղղութիւնը
յաջողեցաւ. Բայց անիկա՝ անոր
երթալէն դադրեցուց զանոնք։ Ու Ա-
բենեզր նեղակից եղաւ ծայրահե-
տ անակնկալ զարհուրանքով, ու
նեղացողը անոր կռնակէն էր. և
հոն ինկաւ ու նայեցաւ տեղը մեռաւ.
և ամէն որ Ասայելին ինկած ու մե-
ռած տեղը կու գար, կանչ կ՚ա-
24 նէր։ Եւ Յովաբ ու Աբեսա Ա-
բենեզրին եղեռնէն ինկած կը հե-
տապնդէին գանիայ. ու երբոր ա-
նոնք Գիբայի դիմացը Գաբաւոնի
անապատին ճամբան եղող Ամմա-
յի բլուրը եկան, արեւը մտաւ։
25 Եւ Բենիամինի որդիքը Աբեն-
նեզրին եղեռնէն ժողովուեցան,
դառնալ մը եղան, ու մէկ բլու-
26 րի մը գլուխը կայնեցան։ Եւ
Աբենեզր՝ Յովաբին պատգամ
ղրկեց. Միթէ սուրը անդադար
պիտի ուտէ. չես գիտեր որ ու-
րար վերջը դառն կ՚ըլլայ. մինչեւ
երբ ժողովուրդին պիտի չհրա-
մայես, որ իրենց եղբայրներէն
27 հալածելէն դադրեցնեն։ Ու
Յովաբ ըսաւ. Կենդանի է Աս-
տուած, թէ որ դուն դրացած
չըլլայիր, ժողովուրդին առջեն ալ
առտուընէ՝ իւրաքանչիւրը իր եղբայրներէն
հալածելէն դադրեցնելու էին պիտի դառնար։
28 Անոնցմէ Յովաբ փող հնչե-
ցուց, ու բոլոր ժողովուրդը կանգ
առաւ, ու ալ Իսրայէլին հետեւե-
լընկան, ու մէկտեղ ալ պատե-
29 րազմ չըրին։ Եւ Աբենեզր ու
անոր մարդիկները այն բոլոր գի-
շերը գաշտին միջէն երթալով՝
Յորդանանէն անցան, ու բոլոր
Բեթրոնը քալելով՝ Մանայիմը
30 հասան։ Եւ Յովաբ Աբենեզրէն
դարձաւ, ու բոլոր ժողովուրդը
ժողվեց. և Դաւիթին ծառանե-
րէն տասնեւիններ մարդ ու Ասա-
31 հէլը կը պակսէին. Բայց Դաւի-
թին ծառաները՝ Բենիամինէն
ու Աբենեզրին մարդիկներէն ի-
րենք հարիւր վաթսուն մարդ ըլ-
լային, որոնք մեռան։ Եւ Ասայելը 32
վերցուցին, ու զանիկայ Բեթլե-
հեմի մէջ իր հօրը գերեզմանը
թաղեցին։ Ու Յովաբ և անոր
բոլոր մարդիկները բոլոր գիշերը
քալեցին, ու արշալոյսին Քեբ-
րոն հասան։

Գ.Ա. Գ

Եւ Սաուղին տանը ու Դա- 1
ւիթին տանը մէջ երկայն պատե-
րազմ եղաւ, ու Դաւիթ երթա-
լով կը զօրանար, բայց Սաու-
ղին տունը երթալով կը տկարա-
նար։

Եւ Քեբրոնի մէջ Դաւիթին 2
որդիներ ծնան. ու անոր անդ-
րանիկը՝ Յեզրաելացի Աքինո-
ամն ծնած Ամնոն էր, Եւ անոր 3
երկրորդը՝ Կարմէլացի Նաբալին
կնիկէն Աբիգեայէն ծնած Քի-
լաբն էր, ու երրորդը՝ Գեսուրի
Թագաւորին Թալմիին աղջկանը
Մաաքային որդին Աբիսաղոմն էր,
Եւ չորրորդը՝ Ագգիթին որդին 4
Ադոնիան էր, ու հինգերորդը՝
Աբիտալին որդին Սափատիան
էր, Ու վեցերորդը՝ Դաւիթին 5
կնիկէն Եգղայէն ծնած՝ Յեթ-
րաամն էր. Քեբրոնի մէջ Դաւի-
թին տունը ծնան։

Եւ Սաուղին տանը ու Դա- 6
ւիթին տանը մէջ քանի որ պա-
տերազմ կար, Աբենեզրը Սաու-
ղին տանը թիւրեանն էր։ Եւ Սա- 7
ուղ մէկ հարճ մը ունէր, որուն
անունը Ռեսափա էր, ու Այհա-
յին աղջիկն էր։ Ու Յեբոսթէ
Աբենեզրին ըսաւ. Իմ հօրս հար-
ճին հետ մտար։ Եւ Աբեն- 8
նեզր Յեբոսթէին խօսքերուն հա-
մար խիստ բարկացաւ, ու ը-
սաւ. Միթէ հիմա շան գլուխ եմ
որ Յուդային դէմ՝ քու հօրդ Սա-
ուղին տունը, անոր եղբայրնե-
րուն ու բարեկամներուն այսօր
ողորմութիւն ըրի, ու քեզ Դա-
ւիթին ձեռքը չմատնեցի, և
դուն այսօր ասոր կնկանը համար
իս կը մեղադրես։ Աստուած Ա- 9

բննեսբին այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ, մէկ որ Դաւիթին չընեմ
ինչ որ Տէրը անոր խոստացաւ։ Ասկէ յետոյ անոր բաւ։ Ա-
10 յսինքն Մագաւորդեցիները Սաւուղին առնէն վերցնեմ,
ու Դաւիթին ամօրը Իսրայէլի վրայ և Յուդայի վրայ հաստա-
տեմ՝ Դանէն մինչև Բէերսաբէէ։
11 Ու Յէհոռոնէ մեռնելն ալ չկրցաւ Աբենեզերին պատասխան տալ,
անկէ վախնալուն համար։
12 Եւ Աբենեզեր իր կողմանէ Դա-
ւիթին պատգամաւորներ խրկեց ըսելով։ Ան երկիրը պիտի ես,
ու ըսաւ։ Ինծի հետ դաշնակ-
ցութիւն բրէ, և ահա իմ ձեռ-
քս քեզի հետ պիտի ըլլայ՝ բո-
լոր Իսրայէլը քեզի դարձնելու
13 համար։ Ու անոր ըսաւ։ Ա-
ղէկ, ես քեզի հետ դաշնակցու-
թիւն կ'ընեմ. բայց քեզմէ բան
մը կը պահանջեմ, որ իմ երեսս
տեսնելու եկած ատենդ՝ թէ որ
Սաւուղին աղջիկը Միքդոլը բե-
ր մի չերեսս, իմ երեսս շուտիկ։
14 Եւ Դաւիթ՝ Սաւուղին որդւոյն
Յեբոսթէթին դեսպաններ խրկեց՝
ըսելով։ Իմ կնիկս Միքդոլը բե-
ր մի տուր, որուն որ փեղշտացւոց
հարիւր անթլփատութիւններով
15 տուի։ Ու Յեբոսթէթ մարդ խրկե-
կեց, ու զանիկայ անոր երկիրէն
Լայիսեան փաղտիելէն առաւ։
16 Եւ անոր երկիրը լալով մինչև Բա-
հուրիմ անոր կանէն գնաց։ Ու
Աբենեզեր անոր ըսաւ։ Գնա՛ դարձիր, ու անիկայ դարձաւ։
17 Եւ Աբենեզեր Իսրայէլի ծե-
րերուն հետ խօսեցաւ ու ըսաւ։
Երէկ ու միկալ օր կ'ուզէիք որ
Դաւիթ ձեր վրայ թագաւոր ըլ-
18 լայ։ Ուրեմն հիմա ըրէք։ քանզի
Տէրը Դաւիթին համար խոս-
տացաւ ըսելով։ Իմ ժողովուրդս Իս-
րայէլը՝ փղշտացւոց ձեռքէն ու
անոր բոլոր թշնամիներուն ձեռ-
քէն՝ իմ ծառայ Դաւիթին ձեռ-
19 քովը պիտի ազատեմ։ Եւ Աբեն-
եզեր նոյն խօսքերը Բենիամինին
ալ պատմեց. անկէ ետքը Աբեն-
եզեր Քեբրոն գնաց՝ որ Իսրայէ-
լի ու Բենիամինի բոլոր տանը
հաճոյ եղածը Դաւիթին ալ պատմէ։ Ու Աբենեզեր Քեբրոն 20
եկաւ Դաւիթին, իր հետը քսան
մարդ առնելով։ Եւ Դաւիթ՝
Աբենեզերին ու անոր հետ եղող
մարդիկներուն խնճոյք ըրաւ։
Ու Աբենեզեր Դաւիթին ըսաւ. 21
Ելլեմ երթամ, և բոլոր Իսրայէ-
լը իմ տիրոջս թագաւորին քովը
ժողվեմ՝ որ քեզի հետ դաշնակցու-
թիւն ընեն, ու դուն սրտիդ ա-
նցնէն ատածին պէս թագաւորու-
թիւն ընես։ Եւ Դաւիթ Աբենե-
զերը խրկեց, որ խաղաղութեամբ
գնաց։
Եւ ահա Դաւիթին ծառանե- 22
րը ու Յովաբը ասպատակութեան
հետ գարձան, ու իրենց հետը
խիստ շատ աւար բերին. բայց
Աբենեզեր Դաւիթին քովը Քե-
բրոնի մէջ չէր. քանզի Դաւիթ
զանիկայ խրկեր էր, ու անիկայ
խաղաղութեամբ գացեր էր։ Ու 23
երբոր Յովաբ և անոր հետ ե-
ղող բոլոր զօրքը եկան, Յովա-
բին պատմեցին ու ըսին. Ներ-
կաներ Աբենեզերը թագաւորին ե-
կաւ. ան ալ զանիկայ խրկեց, ու
խաղաղութեամբ գնաց։ Անոնք 24
անոր Յովաբ թագաւորին գը-
նաց ու ըսաւ. Ի՞նչ ըրիր. ահա
Աբենեզերը քեզի եկեր է. ինչու
համար զանիկայ թողլ տուեր ես,
ու ան ալ գացեր է. Դուն չես 25
գիտեր որ Ներեան Աբենեզերը
քեզ խաբելու, քու ելլելդ ու
մտնելդ գիտնալու, ու քու ամէն գործդ իմանալու
համար եկաւ։ Եւ Յովաբ Դա- 26
ւիթին քովէն ելաւ, ու Աբեն-
եզերին հետևէն պատգամաւորներ
խրկեց. ու զանիկայ Սիրային ջրհորէն դարձուցին. և Դա-
ւիթ չէր գիտեր։ Ու երբոր Ա- 27
բենեզեր Քեբրոն դարձաւ, Յո-
վաբ զանիկայ դրանը ներսի կո-
ղմէն՝ անոր հետ ծածուկ խո-
սակցութիւն բնելու համար, ու
զանիկայ հոն՝ իր եղբօրը Ասա-
հէլին արիւնը համար՝ անոնց

ամէն զօրիւք, ու անկից մեռաւ։

28 Եւ անկէ հաւ Դաւիթ լը-
սէց, ու ըսաւ. Ես ու իմ թա-
գաւորութիւնս՝ Ներսէս Աբէն-
ներին սրինգէն յաւիտեան անվ-
29 պարտ ենք Տէրոջը առջեւը. Յո-
վաբին դլխուն վրայ, ու անոր
հօրը բոլոր տունը վրայ հասնի.
ու Յովաբին տեսնէն՝ ոբիմնա-
կամ, բորոտ, ցուպի կռթնող,
սրով ինկող ու հացի կարօտ պա-
30 կաս չըլլայ։ Այսպէս Յովաբ ու
անոր եղբայրը Աբեսա՝ Աբէն-
ներին մեռցուցին, քանի անիկայ
անոնց եղբայրը Ասայէլը պատե-
րազմի ժամանակ Գաբաւոնի մէջ
մեռցուցեր էր։

31 Եւ Դաւիթ Յովաբին ու ա-
նոր հետ եղող բոլոր ժողովուր-
դին ըսաւ. Հանդերձներդ պատռ-
ուեցէք, ու քուրձեր հագէք, և
Աբէններին առջեւէն լացէք։ Ու
Դաւիթ Թագաւորը դագաղին
32 հետեւէն գնաց։ Եւ Աբէններին
Քեբրոնի մէջ թաղեցին. ու Թա-
գաւորը ձայնը վերցուց՝ ու Ա-
բէններին գերեզմանին վրայ լա-
ցաւ. բոլոր ժողովուրդն ալ
լացաւ։

33 Եւ Թագաւորը Աբէններին
համար ողբաց ու ըսաւ. Միթէ
Աբէններ այնպէս մեռաւ, ինչ-
պէս որ անզգամ մարդ մը կը
34 մեռնի։ Քու ձեռքերդ կապ-
ուած չէին, ու ոտքերդ կապան-
քի մէջ դրուած չէին. անօրէն-
ներուն առջեւը ինկողի մը պէս
ինկար։ Ու բոլոր ժողովուրդը
35 նորէն անոր վրայ լացաւ։ Եւ
քանի որ ցորեկ էր, բոլոր ժող-
ովուրդը եկաւ, որ Դաւիթին հաց
կերցնեն. բայց Դաւիթ եր-
դումբ ըսաւ ու ըսաւ. Աստուած
ինծի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ը-
նէ, թէ որ արեւը մինչեւին ա-
ռաջ հաց կամ ուրիշ բան մը ճա-
36 շակեմ։ Եւ բոլոր ժողովուրդը
ուշադրութիւն ըրաւ, ու ա-
նոնք իրենց աչքին հաճոյ եղեցաւ,
ինչպէս որ Թագաւորին ամէն ը-
37 նածը բոլոր ժողովուրդին աչքե-
րուն հաճոյ կ՚երեւնար։ Եւ ան
օրը բոլոր ժողովուրդը ու բոլոր
Իսրայէլը հասկըցաւ որ Ներսէս
Աբէններին մեռցնելը Թագա-
ւորէն չէր։ Եւ Թագաւորը իր
38 ծառաներուն ըսաւ. Չէք գի-
տեր որ այսօր Իսրայէլի մէջ մէկ
մեծ զօրավար մը ինկաւ. ու ես
39 այսօր ակար եմ, թէպէտ և Թա-
գաւոր օծուեցայ. ու սա մարդ-
կինները՝ Շարուհեայի որդիքը
ինծմէ խիստ են. Տէրը հատուց-
ցանէ չարութիւնն ընողին՝ անոր
չարութեանը համեմատ։

ԳԼ. Դ

1 Ես Սաուղին որդին Յեբոս-
բէն երբոր Աբէններին Քեբրո-
նի մէջ մեռնիլը լսեց, ձեռքերը
թուլցան, ու բոլոր Իսրայէլը
տարակուսեցաւ։ Եւ Սաուղին
2 որդին երկու գնդապետ ունէր,
մէկուն անունը Բաանա՝ ու մէ-
կալին անունը Ռեքաբ էր. ա-
նոնք Բենիամինի ցեղէն Բէերո-
թացի Ռեմմոնին որդիքն էին.
(քանի Բէերոթը ալ Բենիամինը
հանից փաղաքը կը սեպուէր, Ու 3
Բէերոթացիները Գեթթայիմ փա-
խան, և հոն մինչեւ օս օրս պան-
դուխտ պէս բնակեցան։) Ու 4
Սաուղին որդին Յովնաթանը
ոտքերը կաղ տղայ մը ունէր, ո՛
երբոր Սաուղին ու Յովնաթա-
նին մահուան լուրը Յեզրէելէն
եկաւ, անիկայ հինգ տարեկան
էր. և անոր դայեակը զանիկայ
առաւ ու փախաւ. ու երբոր
փախչելու կը վռնդար, փղան
ինկաւ կաղ եղաւ. և անոր ա-
նունը Մեմբիբոսթէ էր։ Ու Բէ- 5
րոթացի Ռեմմոնին որդիքը Ռե-
քաբ ու Բաանա գացին, ու յո-
րկուան տաք տանէր Յեբոսբա-
թէին տունը մտան, և անիկայ
կէսօրուան տանէր պառկեր կը
քնանար. Ու անոնք մինչեւ տա- 6
նը մէկտեղը մտան, իբր ցո-
րեն պիտի առնէին, և զանիկայ
անակուսեին զարկին, ու Ռեքաբ

և անոր եղբայրը Բաանա անէն
7 փախան։ Ան կերթայ տունը մը-
տան, ու երբոր անկայ նեբքին
սենեակը իր անկողնին մէջ կը
քնանայ, զանիկայ զարկին ու-
ցուցին, և անոր գլուխը կարէ-
ցին, ու գլուխը առնելով՝ բո-
լոր գիշերը դաշտին ճամբովը
8 գացին։ Եւ Յեբոսթեէին գլու-
խը Քեբրոն տարին Դաւիթին,
ու թագաւորին ըսին. Ահա քու
թշնամիդ՝ քու կեանքդ փնտը-
ռող Սաւուղին որդւոյն Յեբոս-
թէին գլուխը. և Տէրը Սաւու-
ղէն՝ ու անոր սերունդէն այսօր
վրէժխնդրութիւն տուաւ մեր
9 թագաւոր տիրոջը։ Եւ Դաւիթ՝
Բէրսաբեացի Ռեմմոնի որդւոյը՝
Ռեքաբին ու անոր եղբօրը Բա-
անայինն պատասխան տուաւ, ու
անոնց ըսաւ. Իմ հոգիս ամէն
նեղութենէ ազատող Տէրը կեն-
10 դանի է, Որ ան որ ինծի պատ-
մող ու ըսաւ թէ՝ Սաւուղը մե-
ռաւ, կարծելով թէ աւետիս
տուող մը պիտի երևնայ Խնձէ,
զանիկայ բռնեցի, ու Սիկեղակի
մէջ զանիկայ մեռցուցի, և անոր
տուած աւետիսին վարձքը ա-
11 ղաւ. Որչափ աւելի նոյն վտիտ-
ները չէ՞ որ մարդիկներ-
սուն, որոնք ալդպէս մարդ մը
իր տանը մէջ իր անկողնին վը-
րայ մեռցուցին, և հիմա անոր
արիւնը անշուշտ ձեր ձեռքէն
պիտի պահանջեմ, ու ձեզ երկ-
12 րիս վրայէն պիտի վերցնեմ։ Ընդ
առնոր Դաւիթ իր մանչերուն
հրամայեց, ու զանոնք մեռցու-
ցին, և անոնց ձեռքերը ու ոտ-
քերը կտրեցին, ու Քեբրոնի ա-
ւազանին վրայ կախեցին։ Իսկ
Յեբոսթեէին գլուխը առին, ու
Քեբրոնի մէջ Աբենների գե-
բեզմանը թաղեցին։

ԳԼ. Ե

1 Եւ Իսրայէլին բոլոր ցեղերը
Քեբրոն եկան Դաւիթին, ու ը-
նոր ըսին. Ահա մենք քու ո-
2 կրդ ու քու մարմինդ ենք։ Եւ
առաջ ալ երբոր Սաւուղ
մեր վրայ թագաւոր էր, Իսրա-
յէլը դուրս հանողը ու ներս բե-
րողը դուն էիր. և Տէրը քեզի
ըսաւ. Իմ ժողովուրդս Իսրայէլը
դուն հովուեա, ու Իսրայէլի վը-
րայ իշխան ըլլաս։ Եւ Իսրայէլի 3
բոլոր ծերերը Քեբրոն եկան Դա-
գաւարին, ու Դաւիթ թագաւո-
րը Քեբրոնի մէջ Տէրոջը առջև ը-
նծաց հետ գաշնակցութիւն ը-
րաւ, ու անոնք Դաւիթը Իսրա-
յէլի վրայ թագաւոր օծեցին։
Եւ Դաւիթ երեսուն տարեկան 4
էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու
քառասուն տարի թագաւորու-
թիւն ըրաւ։ Քեբրոնի մէջ Յու- 5
դայի վրայ եօթը տարի ու վեց
ամիս թագաւորութիւն ըրաւ,
ու Երուսաղէմի մէջ բոլոր Իս-
րայէլի ու Յուդայի վրայ երեսուն
և երկու տարի թագաւորութիւն
ըրաւ։
Եւ թագաւորը իր մարդիկնե- 6
րովը Երուսաղէմ գնաց՝ ան եր-
կրին բնակող Յեբուսացիներուն
վրայ. ու Դաւիթին խօսեցան ը-
սելով. Թէ որ կոյրերը ու կաղե-
րը շրջցընես, հոս պիտի չմըտ-
նես. կարծելով թէ՝ Դաւիթ հոն
պիտի չկրնար հոն մտնել։ Բայց Դաւիթ ա- 7
ռաւ Սիովնին բերդը, (որ Դա-
ւիթին քաղաքը կ՚ըսուի։) Եւ 8
Դաւիթ ան օրը ըսաւ. Ո՛վ որ
Յեբուսացիները զարնէ, ու ջը-
րանցքը հասնելով Դաւիթին ա-
ռաւել հզոր կաղերը ու կոյրերը
ատելի են հոգւոյս. անոր համար կ՚ըսուի.
կոյրը ու կաղը տունը չմտնէ։
Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջը 9
նստաւ, ու զանիկայ Դաւիթին
քաղաքը անուանեց. և Դաւիթ
անոր շուրջ կողմը Մելոնէն դէպ
ի ներս շէնցուց։ Ու Դա- 10
ւիթ երթալով կը մեծնար, ու
զօրաց Տէր Աստուածը անոր
հետն էր։
Եւ Տիւրոսի թագաւորը Քի- 11
րամ՝ Դաւիթին դեսպաններ խրկեց, նաև եղևնափայտեր ու

Հիւսեր ու սրմնադիրներ՝ որոնք
12 Դաւիթին տուն շինէին։ Ան-
տեսնելով Դաւիթ իմացաւ որ Տէրը
զինքը Իսրայէլի վրայ թագաւոր
հաստատեց, ու իր ժողովուր-
դին Իսրայէլին համար՝ իր թա-
13 գաւորութիւնը բարձրացուց։ Եւ
Դաւիթ՝ Քեբրանէն գալէն ետ-
քը՝ երեսունմէն ուրիշ հարճեր
ու կիներ ալ առաւ. ու Դա-
ւիթին ուրիշ տղաքներ ու աղ-
14 ջիկներ ալ ծնան։ Ու երուսաղէ-
մի մէջ անոր ծնած տղոցը ա-
նուններըն ասոնք են. Սամուա,
Սոբաբ, Նաթան, Սողոմոն,
15 Յեբուար, Եղիսուա, Նափեկ,
16 Յափիէ, Եղիսամա, Եղիադա ու
Եղիփաղէտ։
17 Եւ Փղշտացիք Դաւիթին Իս-
րայէլի վրայ թագաւոր օծուիլը
լսելով, բոլոր Փղշտացիք ոտք ե-
լան որ Դաւիթը փնտռեն. երբոր
Դաւիթ ասիկա լսեց, բերդը
18 իջաւ։ Ու Փղշտացիք եկան՝ և
Ռափայիմայ հովիտին մէջը տարա-
19 ծուեցան։ Ու Դաւիթ Տէրոջը
հարցուց ու ըսաւ. Փղշտացւոց
դէմ երթամ, զանոնք իմ ձեռքս
պիտի մատնես։ Եւ Տէրը Դաւի-
թին ըսաւ. Երթիր, քանզի Փղշ-
տացիները անշուշտ քու ձեռքդ
20 պիտի մատնեմ։ Անոնք Դա-
ւիթ Բահաղփարասիմը գնաց. ու
Դաւիթ զանոնք հոն զարկաւ, ու
ըսաւ. Տէրը իմ թշնամիներս իմ
ձեռքովս պատռեց, ինչպէս որ
ջուրերը բռնկիչ կը պատռեն.
անոր համար այն տեղին անունը
21 Բահաղփարասիմ ըսուեցաւ։ Եւ
փղշտացիք հոն իրենց կուռքերը
թողուցին, ու Դաւիթ և իր
մարդիկները զանոնք առին։
22 Ու Փղշտացիք նորէն մէկտեղ
ալ եկան, և Ռափայիմայ հովիտին
23 մէջը տարածուեցան։ Ու երբոր
Դաւիթ Տէրոջը հարցուց, անոր
ըսաւ. Ընդդէմ. հապա դէպ ի ա-
նոնց հասիր կողմէ գաւնաղով՝
խնկենիներուն կողմէն անոնց վը-
24 րայ երթաս. Ու երբոր խնկենի-
ներուն գլուխը քալուածքի մը
ձայն լսես, այն ատենը շարժիր,
քանզի այն ատենը Տէրը քու առ-
ջեւդ պիտի ելլէ Փղշտացւոց
բանակը զարնելու համար։ Եւ 25
Դաւիթ այնպէս ըրաւ, ինչպէս
որ Տէրը իրեն հրամայեց, ու
Գաբայէն մինչև Գազերը Փղշ-
տացիները զարկաւ։

ԳԼ. Ը

Եւ Դաւիթ նորէն Իսրայէլի 1
բոլոր ընտրեալ մարդիկները
ժողվեց, որոնք երեսուն հազար
հոգի էին։ Ու Դաւիթ իր հետը 2
եղող բոլոր ժողովուրդով ելաւ,
և Յուդայի Բահաղը գնաց, որ
անկէ Աստուծոյ տապանակը վեր
հանէ, որ անոր վրայ քերովբէից
մէջ նստող զօրութեանց Տէրոջը
անունը կոչուած է։ Եւ Աստու- 3
ծոյ տապանակը մէկ նոր սայլի
մը վրայ դրին, ու գաբեկայ բլու-
րայի Աբինադաբին տունէն վեր
ցուցին. ու Աբինադաբին որդի-
քը՝ Ոզա ու Ախիով՝ սայլը կը վարէին։ Եւ գաբեկայ 4
Աստուծոյ տապանակին հետ բլու-
րայի Աբինադաբին տունէն հա-
նեցին. ու Ախիով տապանակին
առջևէն կ՚երթար։ Եւ Դաւիթ 5
ու Իսրայէլի բոլոր տունը՝ մայր
փայտէ չինուած ամէն տեսակ
նուագարաններով, քնարներով,
տաւիղներով, թմբուկներով, դա-
փերով ու ծնծղաներով՝ Տէրոջը
առջևը կը խաղային։
Ու երբոր Նաքոնին կալը հա- 6
սան, Ոզա իր ձեռքը Աստուծոյ
տապանակին երկնցուց, ու զա-
նիկայ բռնեց, քանզի եզնները
զանիկայ ծռելու էին։ Եւ Տէրո- 7
ջը բարկութիւնը բորբոքեցաւ
Ոզային դէմ, ու Աստուած զա-
նիկայ հոն սա յանցանքին հա-
մար զարկաւ. և նոյն տեղը Աս-
տուծոյ տապանակին քովը մե-
ռաւ։ Ու Դաւիթ տրտմեցաւ, 8
քանզի Տէրը հարուածով Ոզան
զարկաւ. ու այն տեղին անունը՝
մինչև այս օրս Փարէս Ոզա ը-
ստացաւ։ Եւ Դաւիթ այն օրը 9

Տէրոջմէն վախցաւ ու ըսաւ. Տէրոջը տապանակը ի՞նչպէս թող
10 պիտի մտնէ ինծի։ Եւ Դաւիթ Տէրոջը տապանակը իր քովը Դաւիթին քաղաքը չտարից տանիլ, ու Դաւիթ զանիկայ Գեթացի Աբդեդոմին տունը խոստոյց։
11 Եւ Տէրոջը տապանակը Գեթացի Աբդեդոմին տունը երեք ամիս մնաց. ու Տէրը Աբդեդոմը ու անոր բոլոր տունը օրհնեց։
12 Եւ Դաւիթի թագաւորին պատմեցին ու ըսին. Աստուծոյ տապանակին համար Տէրը Աբդեդոմին տունը ու անոր ամէն ունեցածը օրհնեց։ Եւ Դաւիթ գընաց, ու Աստուծոյ տապանակը Աբդեդոմին տունէն ուրախութեամբ Դաւիթին քաղաքը հանեց։ Ու երբոր Տէրոջը տապանակը վերցնողները վեց քայլ առաջ գացին, արջառներ ու պատ-
14 րաստ պահուածներ զոհեց։ Եւ Դաւիթ Տէրոջը առջեւը բոլոր ուժովը կը խաղար, ու Դաւիթ
15 քաման հագեր էր։ Եւ Դաւիթ ու Իսրայէլի բոլոր տունը՝ Տէրոջը տապանակը ուրախութեամբ ու փողերու ձայնով
16 բարձ կը տանէին։ Ու երբոր Տէրոջը տապանակը Դաւիթին քաղաքը եկաւ, Սաուղին աղջիկը Միքդոլ պատուհանէն նայելով՝ տեսաւ որ Դաւիթ Թագաւորը Տէրոջը առջեւը յամրկրտելով կը խաղայ, ու զանիկայ իր սրտին մէ-
17 ջը անարգեց։ Եւ Տէրոջը տապանակը բերին, ու զանիկայ իր տեղը դրին ան վրանին մէջը, որն որ Դաւիթ անոր համար կանգներ էր. և Դաւիթ Տէրոջը առջեւը ողջակէզներ ու խաղաղութեան
18 զոհեր մատուց։ Ու Դաւիթ երբոր ողջակէզներուն ու խաղաղութեան զոհերը մատուցանելը լմընցուց, զօրաց Տէրոջը անուամբ
19 իւր ժողովուրդը օրհնեց։ Եւ Իսրայէլին բոլոր բազմութեանը՝ եր-կուքին մարդէն մինչև կնիկ մարդը, բոլոր ժողովուրդին ամէն մէկուն մէկ նկանակ, կաթ մը միս ու
կարկանդակ մը բաշխեց, ու բոլոր ժողովուրդը ամէն մէկը իր տունը գնաց։
20 Եւ Դաւիթ անկէ դարձաւ իր տունը օրհնելու համար, ու Սաուղին աղջիկը Միքդոլ՝ Դաւիթը դիմաւորելու ելաւ, ու ըսաւ. Իսրայէլի թագաւորը այսօր ի՜նչ փառաւոր էր, որ անկայ այսօր իր ծառաներուն աղախիններուն առջեւը ինքզինքը մերկացուց, ինչպէս որ սրիկաներէն մէկը ինքզինքը կը մերկացնէ։ Եւ Դաւիթ Միքդոլին
21 բսաւ. Եա՛ն Տէրոջը առջեւը խաղացի, որ զիս քու հօրմէդ ու անոր բոլոր տունէն աւելի ընտրեց, ու զիս Տէրոջը ժողովուրդին Իսրայէլին վրայ իշխան կարգաւ. այո՛, ես եա՛ն Տէրոջը առջեւը կը խաղամ։
22 Դարձեալ զիս այսպէս աւելի անարգ ընելով՝ իմ աչքերուս առջեւը նուաստ պիտի երեւամ. խակ ան քու ըսած աղախիններուդ առջեւը պիտի փառաւորեմ։
23 Եւ Սաուղին աղջիկը Միքդոլ մինչև իր մահուան օրը զաւակ չծնաւ։

ԳԼ. Ե

1 Ու երբոր Թագաւորը իր տունը նստաւ, ու Տէրը զանիկայ իր բոլորտիքը եղած ամէն թշնամիներէն ապահովեր հանգստացուց,
2 Թագաւորը Նաթան մարգարէին ըսաւ. Ահա ես եղեւնափայտէ ընտիր տան մը մէջ կը բնակիմ, ու Աստուծոյ տապանակը վրանի մէջ կեցեր է։ Եւ Նաթան ըսաւ
3 Թագաւորին. Գնա՝ բոլոր սրտիդ մէջը եղածը ըրէ, քանզի Տէրը քու հետդ է։
4 Ու նոյն գիշերը Տէրոջը խօսքը Նաթանին եղաւ՝ ըսելով.
5 Գնա՛ իմ ծառայիս Դաւիթին ըսէ. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դո՞ւն ինծի բնակելու համար տուն պիտի շինես։
6 Որովհետև Իսրայէլը որ դիրը Եգիպտոսէն հանած օրէս մինչև այս օրը տան մէջ չբնակեցայ, այլ վրաններով ու խորան

7 Նեբոզ պաշտեցայ։ Իսրայէլի բո-
լոր պղծութիւնը հետ գնաց տեղ որ
պաշտեցայ, միթէ բան մը խո-
սեցաւ Իսրայէլի իշխաններէն
մէկուն հետ, որոնց իմ Ժողո-
վուրդս Իսրայէլը հավաքելու հրա-
ման տուեր էի, ու ըսի թէ՝ Ինչ
8 տուն մը չշինէք։ Եւ հիմա իմ
ծառաներս Դաւիթին տասնակ ը-
նէս. Ջրտաց Տէրը այսպէս կ'ը-
սէ. Ես քեզ փարախէն ոչխար-
ներուն հետևէն առի, որ իմ Ի-
սրայէլ Ժողովուրդիս վրայ առաջ-
9 նորդ ըլլաս. Եւ ուր որ կ'երթա-
յիր, քու հետդ էի. և քու առ-
ջևէդ բոլոր թշնամիներդ կտրե-
ցի. ու երկրիս վրայ եղող մե՛ծ
անուանը պէս քու անունդ
10 մեծցուցի։ Եւ իմ Ժողովուրդիս
Իսրայէլին ալ մէկ տեղ մը պիտի
պատրաստեմ, ու զանիկայ պիտի տնկեմ. ու իր տեղը պիտի բնակի,
ալ պիտի չշարժի. և անիրաւու-
թեան որդիքը առջիներուն պէս՝ մէյ-
մըն ալ պիտի չնեղչեն զանիկայ,
11 Ինչպէս որ իմ Ժողովուրդիս Ի-
սրայէլին վրայ դատաւորներ դրած
օրերս՝ ի վեր էղա՛ ու քեզ քու
ամէն թշնամիներդ պիտի հան-
գըստացնեմ։ Եւ Տէրը քեզի
կ'իմացընէ, որ Տէրը քեզի տուն
12 պիտի շինէ։ Երբոր քու օրերդ
լեցուին, ու դուն քու հայրե-
րուդ հետ քնանաս, քեզմէ ետ-
քը՝ քու երանգիդ ելլող զաւակդ
պիտի բարձրացընեմ, ու անոր
թագաւորութիւնը պիտի հաս-
տատեմ։ Անիկայ իմ անուանս
13 տուն պիտի շինէ, ու անոր թա-
գաւորութեան աթոռը յաւի-
14 տեան պիտի կանգնեմ. Ես անոր
հայր պիտի ըլլամ, ու անիկայ
ինծի որդի պիտի ըլլայ. Թէ որ
անիկայ անիրաւութիւն ընէ, ես
զանիկայ մարդոց գաւազանով
ու մարդոց որդիներուն հար-
ուածներովը պիտի պատժեմ.
15 Բայց իմ ողորմութիւնս անկէ
պիտի չվերցընեմ, ինչպէս որ Սա-
ւուղէն վերցուցի, ու զանիկայ
քու առջևէդ վռնտեցի։ Եւ 16
քու տունդ ու քու թագաւո-
րութիւնդ քու առջևդ յաւի-
տեան ապահով պիտի ըլլան, քու
աթոռդ յաւիտեան հաստատ պի-
տի մնայ։ Ե՛ Նաթան ատ բոլոր 17
խօսքերը ու ատ բոլոր տեսիլքը
ի քան միջնէ Դաւիթին զրուցեց։

Եւ Դաւիթ թագաւորը գը- 18
նաց, Տէրոջը առջևը նստաւ, ու
ըսաւ. Ո՛վ Տէր Եհովայ, ևս ո՞վ
եմ, ու իմ տունս ի՞նչ է, որ
զիս մինչև հոս բերիր. Սակայն 19
ասիկայ ալ քու աչքերուդ պզտի-
կութիւն եղնցաւ, ով Տէր Եհովայ,
ու քու ծառային տանը վրայով
հեռաւոր ժամանակի համար ալ
խօսեցար. մարդոց սովորութի-
ւնը ասիկա՞ է արդեօք, ով Տէր
Եհովայ։ Եւ Դաւիթ նորէն մէյ- 20
մըն ալ քեզի ի՞նչ ըսէ. քանի-
զի դուն՝ ով Տէր Եհովայ, քու
ծառադ կը ճանչնաս։ Ա՛ս բոլոր 21
մե՛ծ բաներըը քու խօսքիդ հա-
մար՝ ու քու սրտիդ պէս ըրիր,
որ ծառայիդ գիտցընես։ Ա՛սոր 22
համար մե՛ծ եղեցար, ով Տէր
Աստուած. քանի քեզի պէս ո՛ր-
ևէ մէկը չկայ, ու քեզմէ զատ
Աստուած չկայ, մեր ականջնե-
րովը բոլոր լսածնիսիս համե-
մատ։ Եւ ո՞ր ազգը երկրիս վը- 23
րայ քու Ժողովուրդիդ Իսրայե-
լին պէս է, որուն համար նոյն
ինքն Աստուած եկաւ զանիկայ
փրկելու, իրեն ժողովուրդ ընե-
լու, ու իրեն Ձեզ անուն վաստ-
կելու, և քու երկրիդ մէջ ա՛ս
մե՛ծ ու սոսկալի բաներըը ընելու,
քեզի համար եգիպտոսէն ազա-
տած Ժողովուրդիդ առջևէն՝ ազ-
գերը ու անոնց աստուածներըը
վռնտելով։ Եւ քու Ժողովուրդդ 24
Իսրայէլը յաւիտեան քեզի Ժողո-
վուրդ հաստատեցիր, ու դուն
ով Տէր՝ անոնց Աստուած եղար։
Եւ հիմա ով Տէր Աստուած, 25
քու ծառայիդ համար ու անոր
տանը համար ըրած խօսքդ յա-
ւիտեան հաստատէ, ու ըրածիդ
պէս ըրէ, Եւ քու անուդ յա- 26

ւխառան մեծ ճանչցաւ, ու ը-
ռեն թէ՝ Ջօրաթհամից Տէրը՝ Ի-
րայէլին վրայ Աստուած է. ու
քու ծառայիդ Դաւիթին առնը
քու առջեւդ հաստատ ըլայ։
27 Քանզի դուն՝ ով Տէր զօրու-
թհանից Աստուած Իսրայէլի, քու
ծառայիդ յայտնեցիր ու ըսիր.
Քեզի տուն պիտի շինեմ. ասոր
համար քու ծառադ իր սրտին
մէջ համարձակութիւն գտաւ աս
28 աղօթքը քեզի ընելու։ Եւ հի-
մա ով Տէր Եհովայ, դուն Աս-
ուածը դուն ես, ու քու խօս-
քերդ ճշմարիտ են, և քու ծա-
ռայիդ ասանկ աղեկութիւնը խօս-
29 տացար։ Ուստի հիմա կամք ըրէ
քու ծառայիդ տունը օրհնելու,
որ յաւիտեան քու առջեւդ ըլ-
լայ. քանզի ով Տէր Եհովայ,
դուն գուժեցիր, ու քու օրհնու-
թհամբդ՝ ծառայիդ տունը յա-
ւիտեան օրհնեալ պիտի ըլայ։

ԳԼ. Ը.

1 Ա՚նկէ ետև Դաւիթ փղշտա-
ցիները զարկաւ, ու զանոնք
նուաձեց, և Դաւիթ փղշտաց-
ւոց ձեռքէն Մեթեգհամման ա-
2 ռաւ. Նաև Մոաբը զարկաւ,
ու գետնին պառկեցնելով զա-
նոնք լարով չափեց. երկու լա-
րով մեռցնելու չափեց, ու ՄԷ
ամբողջ լարով ապրեցնելու. ու
Մոաբացիք Դաւիթին հարկա-
3 ռու ծառաներ եղան։ Եւ Դա-
ւիթ՝ Սուբայի թագաւորը Ռա-
բի որդին Ադրազարը զարկաւ,
երբոր Եփրատ գետին վրայ իր ի-
4 թհանութիւնը հաստատելու կ՚եր-
թար։ Ու Դաւիթ անկէ հազար
եօթը հարիւր ձիաւոր՝ ու քսան
հազար հետևակ զօրք բռնեց.
և Դաւիթ բոլոր կառքի ձիերուն
ջիղերը կարեց, ու անոնցմէ մի-
այն հարիւր ձի իրեն համար պա-
5 հեց։ Եւ Դամասկոսի Ասորիներ-
ը՝ Սուբայի թագաւորին Ադրա-
զարին օգնութհիւն ընելու եկան.
ու Դաւիթ Ասորիներէն քսան
ութերկու հազար մարդ զարկաւ։
6 Եւ Դաւիթ Դամասկոսի Ասո-
ւոց մէջ բերդապահ զօրքեր դը-
րաւ. ու Ասորիները Դաւիթին
հարկառու ծառայ եղան. ու
Դաւիթ ուր որ կ՚երթար, Տէրը
7 անոր յաջողութհիւն կու տար։ Եւ
Դաւիթ՝ Ադրազարին ծառանե-
րուն ոսկիէ վահանները առաւ,
ու զանոնք Երուսաղէմ բերաւ։
8 Եւ Ադրազարին քաղաքներէն՝
Բեթահէն ու Բերոթհայէն՝ Դա-
ւիթ թագաւորը խիստ շատ պղ-
ընձ առաւ։
9 Ու Եմաթի թագաւորը Թո-
ւու՝ երբոր լսեց որ Դաւիթ՝ Ադ-
րազարին բոլոր զօրքերը ջարդեր
է, Թովու իր որդին Յովրամը
10 Դաւիթ թագաւորին խրկեց, որ
անոր բարև ընէ ու զանիկայ
օրհնէ, Ադրազարին դէմ պա-
տերազմ ընելուն ու զանիկայ պար-
տեցնելուն համար. (քանզի Ադրա-
զարը Թովուին հետ պատերազմ
ներ կ՚ընէր։) Ու Յովրամին ձեռ-
քը արծաթէ անօթներ, ոսկիէ
անօթներ ու պղնձէ անօթներ
կային։ Դաւիթ թագաւորը զա-
11 նոնք ալ Տէրոջը նուիրեց, ինչ-
ու նուիրած արծաթին ու ոսկիին
հետ, որոնք բոլոր իր յաղթած
ազգերէն առեր էր. Ասորիներէն,
12 Մոաբէն, Ամմոնի որդիներէն,
Փղշտացիներէն, Ամաղէկէն, և
Սուբայի թագաւորին՝ Ռաբի
որդուն Ադրազարին ուսերէն։
13 Ու Դաւիթ՝ երբոր Աղի ձորին
մէջ տասներկու հազար Ասո-
րիները կոտորեց ու ետ դարձաւ,
գործ անուն վաստակեցաւ։ Ու ե-
14 դոմի մէջ բերդապահ զօրքեր
դրաւ. բոլոր Եդոմի երկրին մէջ
բերդապահ զօրքեր դրաւ. և բո-
լոր Եդոմացիք Դաւիթին ծա-
ռայ եղան. ու Դաւիթ ուր որ
կ՚երթար, Տէրը անոր յաջողա-
թհիւն կու տար։
15 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին
վրայ թագաւորութհիւն բրաւ,
ու Դաւիթ իր բոլոր ժողովուր-
դին իրաւունք ու արդարութհիւն
16 կ՚ընէր։ Եւ Շարուհեայի որդին

Յօաբը զօրքերուն վրայ էր. ու
Աքիղուդի որդին Յովսափատը
17 ժիշտաակաց գրիչ էր. Եւ Աքի-
մաղեի որդին Սադովկը ու Աբի-
աթարի որդին Աքիմելեքը քա-
հանաներ էին. ու Սարայիան ա-
18 ռենագրիչ էր. Եւ Յոյիադայի
որդին Բանեան Քերեթհիներուն
ու Փելեթհիներուն վրայ էր. ու
Դաւիթին որդիքը նախարարներ
էին:

ԳԼ. Թ

1 Եւ Դաւիթ ըսաւ. Ամբողջ
Սաւուղին տունէն մնացած մարդ
մը կա՞յ, որ Յովնաթանին սիրոյն
համար անոր բարեբարութիւն
2 ընեմ: Ու Սաւուղին տունէն
Սիբա անունով ծառայ մը կար,
ու զանիկայ Դաւիթին կանչեցին.
և թագաւորը անոր ըսաւ. Սի-
բան դուն ես. ու անիկայ ըսաւ.
3 Ծառադ եմ: Ու թագաւորը ը-
սաւ. Սաւուղին տունէն մնացած
մարդ մը չկա՞յ, որ անոր Աստու-
ծոյ պարգեւութիւնը ընեմ: Եւ
Սիբան ըսաւ թագաւորին. Յով-
նաթանէն տղաքը կաղ ոտքի մը
4 մնաց: Ու թագաւորը անոր ը-
սաւ. Ո՞ւր է: Եւ Սիբա
ըսաւ թագաւորին. Ահա անիկայ
Լադաբարի մէջ Ամիելի որդւոյն
5 Մաքիրին տունն է: Եւ Դաւիթ
թագաւորը հարց խրկեց, ու զա-
նիկայ Լադաբարէն Ամիելի որդ-
ւոյն Մաքիրին տունէն առաւ:
6 Եւ Սաւուղին որդւոյն Յովնա-
թանին որդին Մեմփիբոսթէն ե-
րբ Դաւիթին եկաւ, երեսի վը-
րայ ինկաւ ու երկրպագութիւն
ըրաւ: Եւ Դաւիթ ըսաւ. Ո՛վ
Մեմփիբոսթէ. ու անիկայ ը-
7 սաւ. Ահա քու ծառադ: Եւ
Դաւիթ անոր ըսաւ. Մի վախ-
նար. քանզի քու հօրդ Յովնա-
թանին սիրոյն համար քեզի անշուշտ
բարեբարութիւն պիտի ընեմ,
ու քու հօրդ Սաւուղին բոլոր
արտերը քու վրադ պիտի դար-
ձընեմ. ու դուն միշտ իմ ա-
8 ղանս հաց պիտի ուտես: Եւ ա-
նիկայ երկրպագութիւն ըրաւ ու
ըսաւ. Քու ծառադ ո՞վ է, որ
ինծի պէս մեռած շան մը վրայ
նայիցար: Ետկ թագաւորը՝ Սա- 9
ւուղին մանչը Սիբան կանչեց,
ու անոր ըսաւ. Սաւուղին ու ա-
նոր տանը բոլոր առացուածքը՝
քու տիրոջդ որդւոյն տուի: Եւ 10
գուն ու քու որդիքդ ու ծառա-
ներդ՝ անոր համար երկիրը գոր-
ծէք, ու անոր պտուղը իրեն բե-
րեն, որ քու տիրոջդ որդին ու-
տելու հաց ունենայ. և քու տի-
րոջդ որդին Մեմփիբոսթէն միշտ
իմ սեղանս հաց պիտի ուտէ: Ու-
Սիբա տասնուհինգ որդի ու քսա-
սան ծառայ ունէր: Եւ Սիբա 11
ըսաւ թագաւորին. Իմ թագա-
ւոր տէրս քու ծառայիդ ինչ որ
հրամայէց, քու ծառադ այնպէս
պիտի ընէ: Բայց Մեմփիբոսթէն
(ըսաւ Դաւիթ,) թագաւորին որդ-
ւոցը մէկուն պէս՝ իմ սեղանս
հաց պիտի ուտէ: Ու Մեմփիբ- 12
բոսթէ մէկ պզտիկ ազգ մը ու-
նէր, ու անոր անունը Միքա էր.
և Սիբային տունը բոլոր բնա-
կանները՝ Մեմփիբոսթէին ծառա-
ներն էին: Ու Մեմփիբոսթէ Ե- 13
րուսաղէմի մէջ բնակեցաւ. քան-
զի միշտ թագաւորին սեղանը
հաց կ'ուտէր. ու անիկայ իր եր-
կու ոտքերովը կաղ էր:

ԳԼ. Ժ

Եւ անկէ ետև Ամմոնի որդ- 1
ւոց թագաւորը մեռաւ. ու ա-
նոր որդին Անանը անոր տեղը
թագաւոր եղաւ: Եւ Դաւիթ 2
ըսաւ. Դատաի որդւոյն Անանին
մարդասիրութիւն ընեմ, ինչպէս
որ անոր հայրը ինծի մարդասի-
րութիւն ըրաւ. ու Դաւիթ իր
ծառաներէն անոր խրկեց, որ զա-
նիկայ իր հօրը վրայով մխիթա-
րեն. ու Դաւիթին ծառաները
Ամմոնի որդւոց երկիրը գացին:
Եւ Ամմոնի որդւոց իշխանները՝ 3
իրենց տիրոջը Անանին ըսին. Մի-
թէ Դաւիթ քու հօրդ քու ա-
ջիդ պատուելնիդ համար քեզի

մխիթարիչներ խրկից ։ Հ՚ որ Դաւիթ իր ծառաներէն քեզի խրկից , որ քաղաքը աչքէ անցընեն ու լրտեսեն , որ էաւէր զանիկայ կոր-
4 ծանէ ։ Եւ Անան Դաւիթին ծառաներէն առաւ , ու անոնց մօրթաքին կէսը ածիլել տուաւ , ու անոնց հանդերձներուն ալ կէսը մինչեւ նստոց տեղը կտրել տուաւ ,
5 և անոնք խրկից զանոնք ։ Ու երբոր այս բանը Դաւիթին պատմուեցաւ , զանոնք դիմաւորելու խրկից , քանզի այն մարդիկները շատ անարգուեր էին , ու ըսաւ թագաւորը բուսաւ ։ Երիքովին մինչ նստիք՝ մինչեւ որ մօրուքնիդ աճի , ու էաւէր դարձէք ։
6 Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով որ Դաւիթին հետ աւրուեցան , Ամմոնի որդիքը Հադէր խրկեցին , ու Բեթրոսովի Արամները և Սուբայի Արամները քրանան հազար հետեւակ , ու Մաադայի թագաւորէն հազար մարդ , և Իստովէն տասներկու հազար մարդ վարձքով բռնեցին ։
7 Ու երբոր Դաւիթ այս լսեց , Յովաբը ու բոլոր զօրաւոր զօրքերը
8 խրկից ։ Եւ Ամմոնի որդիքը ելան , ու քաղաքին դրանը առջեւ կարգաւ պատերազմի շարուեցան , բայց Սուբայի և Րոոբի Արամները , ու Իստովէն ու Մաաքան դաշտի մէջ զատ կայներ
9 էին ։ Եւ Յովաբ երբոր տեսաւ որ պատերազմը առջեւէն ու ետեւէն իր վրայ կը հասնի , Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն ընտրեց , ու Ասուրացի
10 դէմ պատերազմի շարեց ։ Եւ մնացած զօրքը՝ իր եղբօրը Աբեսային յանձնեց , որ Ամմոնի որդիներուն դիմացը շարի ։ Ու ըսաւ ,
11 Թէ որ Ասորիները ինծի յաղթել զլանան , ինձի օգնական հասնիս , և թէ որ Ամմոնի որդիքը քեզ յաղթել զլանան , ես քեզի
12 օգնական ըլլամ ։ Քաջ կառչիր և մեր ժողովուրդին համար և մեր Աստուծոյ քաղաքներուն համար ուժով պատերազմինք , ու Տէրը իր աչքին հաճոյ եւ լաւացածը թող ընէ ։
13 Եւ Յովաբ իր հետը եղող զօրքով Ասորիներուն մօտեցաւ , որ ան նոնց դէմ պատերազմ ընէ , ու անոնք անոր առջեւէն փախան ։
14 Եւ Ամմոնի որդիքը Ասորւոց փախչիլը տեսնելով , անոնք ալ Աբեսային առջեւէն փախան , ու քաղաքը մտան ։ Եւ Յովաբ Ամմոնի որդիներէն դարձաւ , ու Երուսաղէմ եկաւ ։
15 Երբոր Ասորիները տեսան որ Իսրայէլին առջեւը կտրուեցան , միասին ժողովուեցան ։
16 Ու Ադրազար Հադէր խրկից , և Գետէն միկալ կողմը եղող Արամիները առաք հանուեց , ու Խլամ՚ եկան , և անոնց առջեւէն Ադրազարին զօրապետը Սոբաքը Հ՚էրքաւ ։ Ու երբոր Դաւիթին
17 պատմուեցաւ , անիկայ բոլոր Իսրայէլը ժողվելով , Յորդանանէն անցաւ , ու Խլամ հասաւ ։ և Ասորիները Դաւիթին դիմացը պատրաստուելով շարուեցան , ու
18 նոր հետ պատերազմ ըրին ։ Եւ Ասորիները Իսրայէլին առջեւէն փախան , ու Դաւիթ՝ Ասորիներէն եօթը հարիւր կառք ու քառասուն հազար ձիաւոր կոտրեց , ու անոնց զօրապետը Սոբաքը զարկաւ , որ հոն մեռաւ ։
19 Եւ Ադրազարին հպատակ եղող բոլոր թագաւորները երբոր տեսան որ Իսրայէլին առջեւը յաղթուեցան , Իսրայէլին հետ հաշտուեցան ու անոր ծառայ եղան ։ և Ասորիները անկէ ետքը Ամմոնի որդւոցը օգնելու վախցան ։

ԳԼ ։ ԺԱ

1 Ու հետեւեալ տարին՝ թագաւորներուն պատերազմի ելլելու ատենը , Դաւիթ՝ Յովաբը ու անոր հետ իր ծառաները ու բոլոր Իսրայէլը խրկից , որոնք Ամմոնացիները կոտրեցին , ու Րաբբան պաշարեցին , բայց Դաւիթ Երուսաղէմ կը նստէր ։ Ու Դաւիթ 2

օր Տը իրիկուան գէմ Դաւիթ իր
անկողինէն ելլելով՝ պալատին
տանիքին վրայ կը պարտէր, և
տանիքին վրայէն մէկ կնիկ մը
տեսաւ որ կը լուացուէր, ու ան
կնիկը տեսքով խիստ գեղեցիկ
3 էր։ Եւ Դաւիթ մարդ իրկից,
ու ան կնիկը հարցուց։ ու Ցնէը ըսաւ. Ասիկայ Ուրիա
ցի Ուբիային կինիկը՝ Եղիամին
4 աղջիկը Բեթսաբէն է։ Եւ Դա-
ւիթ պատգամաւորներ իրկից,
ու զանիկայ առաւ, ու երբոր
Ինէնը անոր եկաւ, Դաւիթ անոր
հետ պառկեցաւ. ու անիկայ իր
անմաքրութենէն պէտ նոր մաք-
րուած էր, եաթը Ինէնը իր տու-
5 նը գնաց։ Եւ կնիկը յղացաւ,
ու Դաւիթին մարդ իրկից՝ ըսե-
6 լով. Ես յղի եմ։ Եւ Դաւիթ՝
Յովաբին Հրեային իրկից, թե Ե-
աս. Ուրիան Ուբիան ինծի
իրկէ։ Յովաբն ալ Ուբիան Դա-
7 ւիթին իրկից։ Ու երբոր Ուբի-
ան անոր եկաւ, Դաւիթ Յովա-
բին ողջոյնները ու ժողովին ող-
ջոյնները ու պատերազմին վի-
8 ճակը հարցուց։ Եւ Դաւիթ Ու-
բիային ըսաւ. Տուն իջիր, ու
ոտքերդ լուա։ Եւ Ուբիա՝ թա-
գաւորին պալատէն ելածին պէս,
անոր ետևէն թագաւորին պար-
9 գև գնաց։ Բայց Ուբիա իր ամ-
բողջ բոլոր ծառաներուն հետ՝
պալատին գուռը պառկեցաւ,
10 ու իր տունը չիջաւ։ Եւ Դաւի-
թին պատմեցին ու ըսին թէ՝ Ու-
բիան իր տունը չիջաւ։ Եւ Դա-
ւիթ Ուբիային ըսաւ. Դուն
ճամբայէ չէս եկեր, ինչո՞ւ հա-
11 մար քու տունդ չես իջներ։ Եւ
Ուբիա ըսաւ Դաւիթին. Տապա-
նակը ու Իսրայէլը ու Յուդան
վրաններու մէջ կը նստին, և իմ
տէրս Յովաբը ու իմ տիրոջս ծա-
ռաներըը բաց դաշտի մէջ կը բա-
նակին, ու ես ուտելու ու խմե-
լու և կնկանս հետ պառկելու
համար իմ տունս երթամ. դուն
կենդանի ես, ու քու հոգիդ կեն-
դանի՝ որ ես այս բանը չեմ
ըներ։ Եւ Դաւիթ Ուբիային ը- 12
սաւ. Այսօր ալ հոս մնացիր,
ու վաղը քեզ իրկեմ։ Եւ Ուբիա
այն օրը ու հետևեալ օրը Երու-
սաղէմի մէջ մնաց։ Եւ Դաւիթ 13
հրաւիրեց զանիկայ, որ անոր առ-
ջևը կերաւ խմեց. ու Դաւիթ
զանիկայ գինովցուց. իսկ Ուրիա
իրիկունը ելաւ՝ ու իր տիրոջը
ծառաներուն քովը իր անկողի-
նին մէջ պառկեցաւ. բայց իր
տունը չիջաւ։ Եւ առաւօտուն՝ 14
Դաւիթ նամակ մը գրեց Յովա-
բին, և Ուբիային ձեռքովը իրը-
կից։ Ու նամակին մէջը գրեց 15
ու ըսաւ. Ուրիան խիստ առա-
ջիկ պատերազմին դիմացը դը-
րէք, ու գուք ետ քաշուեցէք, որ
զարնուի ու մեռնի։ Ու երբոր Յո- 16
վաբ քաղաքը պահպանեց, Ուրիան
անանկ տեղ մը գրաւ՝ որ հան
զօրաւոր մարդիկներ գտնուիլը
գիտէր։ Եւ քաղաքին մարդիկ 17
ները ելան, ու Յովաբին հետ
պատերազմ ըրին. և ժողովին՝
Դաւիթին ծառաներէն ինկան,
ու Հրեացի Ուրիան ալ մեռաւ։
Եւ Յովաբ պապիսմարդ Տը իրը- 18
կից, ու պատերազմին բոլոր պա-
րագաները Դաւիթին խնդրեց։
Եւ պատգամաւորին պատուիրե- 19
լով՝ ըսաւ. Պատերազմին բոլոր
դիպուածները թագաւորին պատ-
մելէդ ետքը, թէ որ թագաւո- 20
րին բարկութիւնը ելլէ, ու քե-
զի ըսէ թէ՝ Ինչո՞ւ պատերազմե-
լու համար քաղաքին մօտեցաք.
չէիք գիտեր որ պարսպէն նետ
կը նետեն. Երոբաաղին որդին 21
Աբիմելէքը ո՞վ մեռցուց. չէ՞ որ
մէկ կնիկ մը պարսպին վրայէն
երկաքարի կտոր մը նետեց ա-
նոր վրայ, որ անիկայ Թեբեսի
մէջ մեռաւ. պարսպին ինչո՞ւ մօ-
տեցաք. ան ատենը դուն ըսես.
Քու ծառադ Հրեացի Ուրիան
ալ մեռաւ։ Եւ պատգամաւորը 22
գնաց, ու Յովաբին բոլոր իրին
պատմութիւնը Դաւիթին պատ-
մեց։ Եւ պատգամաւորը Դաւի- 23
թին ըսաւ. Այն մարդիկները մեր

վայ ուժովյան, ու մեղմ դէմ
դաշտը ելան. բայց մենք մինչև
քաղաքին դուռը հալածեցինք
24 զանոնք. Եւ ազեղնաւորները պա-
րսպին վրայէն քու ծառանե-
րուդ նետեր նետեցին, ու մա-
գաւորին ծառաներէն մէկ քա-
նիները մեռան, և քու ծառագ
Ռեհաբի Ռբիման ալ մեռաւ:
25 Ան առներ Դաւիթ պատգամա-
ւորին ըսաւ. Յոաբին այսպէս ը-
սաւ. Ա՛ս բանը քու աչքերուդ
դէշ չերեւնայ. քանզի սուրը եր-
բեմն սոսկայ կ՚ուտէ ու երբեմն
անոկայ. քաղաքին վայ պատե-
րազմը առումկացուր, և զանոկայ
վրչնուր. ու դուն ալ քաջալերէ
26 զանոկայ: Եւ Ռբիմային կնիկը
իր երկանը Ռբիմային մեռնիլը
լսելով՝ իր երկանը համար սուգ
27 ըրաւ: Ու երբոր սուգը ան-
ցաւ, Դաւիթ խրկեց, ու
զանոկայ իր տունը առաւ. և
անոկայ անոր կնիկը եղաւ. ու
անոր որդի մը ծնաւ: Բայց Դա-
ւիթին ասը ըրած բանը՝ Տէրոջը
աչքերուն դէշ երեւցաւ:

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ Տէրը Նաթանը Դաւի-
թին խրկեց. ու անոր եկաւ,
ու անոր ըսաւ. Մէկ քաղաքի
մը մէջ երկու մարդ կար, մէկը
հարուստ ու մէկալը աղքատ:
2 Հարուստը խիստ շատ հօտեր ու
3 ոչխարներ ունէր. Բայց աղքա-
տը ուրիշ բան մը չունէր, միայն
մէկ էգ գառնուկ մը, որ ծա-
խու առեր էր, ու կը սնուցա-
նէր. և գառնուկը անոր հետ ու
անոր զաւակը հետ մէկտեղ մեծ-
ցաւ. անոր պատառէն կ՚ուտէր,
ու անոր գաւաթէն կը խմէր,
և անոր ծոցը կը պառկէր, ու
4 անոր՝ աղջկան մը պէս էր: Եւ
ճամբորդ մը եկաւ ան հարուստ
մարդուն, ան ալ խնայեցաւ իր
հօտերէն ու ոչխարներէն առ-
նելու, ու իրեն եկող ճամբոր-
դին Ներաւոր պատրաստելու, Ը-
նայ ան աղքատ մարդուն էգ
գառնուկը առաւ, ու զանիկայ
իրեն եկող մարդուն համար պատ-
րաստեց:
Անոնաւներ Դաւիթին բարկու- 5
թիւնը ան մարդուն դէմ սաս-
տիկ բորբոքեցաւ, ու Նաթանին
ըսաւ. Տէրը կենդանի է որ՝ ա-
յդ բանը ընող մարդը մեռնելու ար-
ժանի է: Եւ ան գառնուկը չը- 6
րեքպատիկ պիտի հատուցանէ,
քանզի այս բանը ըրաւ ու գութ
չունեցաւ: Ան առներ Նաթան՝ 7
Դաւիթին ըսաւ. Ան մարդը
դուն ես. Իսրայէլին Տէր Աս-
տուածը այսպէս կ՚ըսէ. Քեզ Ի-
սրայէլի վրայ ես թագաւոր օծե-
ցի, ու քեզ Սաուղին ձեռքէն
ես ազատեցի. Եւ սիրոջդ տու- 8
ներ քեզի՝ ու սիրոջդ կիներուը
քու ծոցդ տուի, և Իսրայէլի
ու Յուդայի տունը քեզի տուի.
ու թէ այդ քիչ Ներաւոր, քեզի
աւելցնէի աւելի բաներ կու տայի:
Եւ ինչո՞ւ համար Տէրոջը խօսքը 9
անարգեցիր, անոր աչքերուն
առջեւը չարութիւն ընելով. Ու-
րիային Ռբիման սրով մեռցուցիր,
ու անոր կնիկը քեզի կնիկ առիր,
ու զանիկայ Ամմոնի որդւոց սր-
րով մեռցուցիր: Եւ հիմա սէր 10
անարգելուդ համար, ու Ռեաս-
ցի Ռբիմային կնիկը քեզի կնիկ
առնելուդ համար, քու տունէդ
սուրը յաւիտեան պակաս պիտի
չըլլայ: Եւ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. 11
Ահա ես քու տունէդ՝ քեզի դէմ
չարիք մը պիտի հանեմ. ու քու
աչքերուդ առջեւը քու կիներուդ
պիտի առնեմ, և քու ընկերոջդ
պիտի տամ. ու անի-
կայ ան արեգակին առջեւը քու
կիներուդ հետ պիտի պառկի:
Քանզի դուն ծածկաբար ըրիր. 12
բայց ես ան բանը բոլոր Իսրայէ-
լին առջեւը՝ ու արեգակին առ-
ջեւը պիտի ընեմ: Եւ Դաւիթ՝ 13
Նաթանին ըսաւ. Տէրոջը դէմ
մեղք գործեցի. ու Նաթան Դա-
ւիթին ըսաւ. Տէրն ալ քու մեղ-
քըդ ներեց. պիտի չմեռնիս:
Բայց որովհետև ան բանով Տէ- 14

ըմջը թշնամիներուն հայհոյա-
թիւն ընելու առիթ տուիր. ա-
նոր համար աս քեզի ծնած ըր-
դան անշուշտ պիտի մեռնի։
15 Ու Նաթան իր տունը գնաց։
Եւ Տէրը զարկաւ ան մանուկը՝
որն որ Ուրիային կնիկը Դաւիթին ծներ էր, ու սաստիկ հի-
16 ւանդացաւ։ Եւ Դաւիթ՝ մա-
նուկին համար Աստուծոյ աղա-
չեց, ու Դաւիթ ծոմ պահեց,
ու գնաց բոլոր գիշերը գետնի
17 վրայ պառկեցաւ։ Եւ անոր տա-
նը ծերերը անոր քովը գացին,
որ զանիկայ գետնէն վերցնեն,
բայց անիկայ չուզեց, ու անոնց
18 հետ հաց չկերաւ։ Ու եօթնե-
րորդ օրը մանուկը մեռաւ. և
Դաւիթին ծառաները՝ մանուկին
մեռնիլը անոր իմացընելու վախ-
ցան, քանզի ըսին. Ահա քանի
որ մանուկը ողջ էր, անոր ըսու-
ցեալինք, ու անիկայ մեր խօսքը
մտիկ չըրաւ. և ի՞նչպէս անոր
ըսենք թէ Մանուկը մեռաւ, որ
19 գէշ բան մը ընէ։ Բայց Դաւիթ
իր ծառաներուն շշուկնին տեսնե-
լով՝ իմացաւ որ մանուկը մեռեր
է. ու Դաւիթ իր ծառաներուն
ըսաւ. Մանուկը մեռա՞ւ. ու ա-
20 նոնք ըսին. Մեռաւ։ Ան առե-
նը Դաւիթ գետնէն ելաւ, լո-
ացուեցաւ, օծուեցաւ, հան-
դերձները փոխեց, ու Տէրոջը
տունը մտնելով՝ երկրպագու-
թիւն ըրաւ. հաքը իր տունը
դարձաւ, և ուզեց, ու անոր
առջևը հաց դրին, ու կերաւ։
21 Եւ ծառաները անոր ըսին. Ա-
րած բանդ ինչ պիտի ըլլայ.
քանի որ մանուկը ողջ էր, անոր
համար ծոմ պահեցիր ու լացիր.
իսկ մանուկը մեռածին պէս՝ ե-
22 լար հաց կերար։ Եւ Դաւիթ ը-
սաւ. Քանի որ մանուկը ողջ
էր, ծոմ պահեցի ու լացի. քան-
զի ըսի. Ո՞վ գիտէ, գուցէ Աստ-
ուած ինծի ողորմի, ու մանուկը
23 կեանքէն ապրի։ Բայց հիմա ա-
նիկայ մեռած է, ինչո՞ւ համար
ծոմ պահեմ. միթէ ես կրնամ
զանիկայ ետ դարձընել. ես անոր
պիտի երթամ, բայց անիկայ ին-
ծի պիտի չդառնայ։ Եւ Դաւիթ 24
իր կնիկը Բեթսաբէն մխիթարեց,
ու անոր քովը մտաւ, և անոր
հետ պառկեցաւ. ու անիկայ որ-
դի մը ծնաւ. ու անոր անունը
Սողոմոն դրաւ. և Տէրը զանիկայ
սիրեց։ Ու Նաթան մարգարէին 25
ձեռքովը պատգամ խրկեց. և ա-
նոր անունը՝ Տէրոջը համար Ե-
դիդիա կոչեց։

Ու Յովաբ Ամմոնի որդւոցը 26
Ռաբբայեն դէմ պատերազմ ը-
րաւ, ու թագաւորանիստ քա-
ղաքը առաւ։ Եւ Յովաբ՝ Դա- 27
ւիթին պատգամաւորներ խրկե-
կեց, ու ըսաւ. Ռաբբայի դէմ
պատերազմ բռնի, ու ջուրերուն
քաղաքը առի. Եւ հիմա ձեռ- 28
նամ ժողովուրդը ժողվէ, ու
քաղաքին դիմացը բանակ դիր,
և զանիկայ առ. չըլլայ որ քա-
ղաքը ես առնեմ, ու անոր վրայ
իմ անունս դրուի։ Անոնք Դա- 29
ւիթ բոլոր ժողովուրդը ժողվեց,
ու Ռաբբա գնաց, և անոր դէմ
պատերազմելով՝ զանիկայ ա-
ռաւ. Ու անոնց թագաւորին 30
գլուխէն թագը առաւ, որ տա-
ղանդ մը ոսկիի ծանրութիւն ու-
նէր պատուական քարերով պը-
ծրծուած. և անիկայ Դաւիթին
գլուխը դրաւեցաւ. ու Դաւիթ
քաղաքէն խիստ շատ աւար ա-
ռաւ։ Եւ անոր մէջը եղած ժո- 31
ղովուրդը հանեց, ու զանոնք ը-
րգոյնեղաւ ու երկաթէ կայծոյ-
ցներու ու երկաթէ տապարնե-
րու տակ դրաւ. և զանոնք
ագիւռի վառարանէն անցուց. ու Ամ-
մոնի որդւոցը բոլոր քաղաքնե-
րուն այսպէս ըրաւ. ու Դաւիթ
բոլոր ժողովուրդով Երուսաղէմ
դարձաւ։

ԳԼ. ԺԲ

Ու անկէ ետքը՝ Դաւիթին 1
որդւոյն Աբիսողոմին մէկ գեղ-
ցիկ քոյրը կար, որուն անունը
Թամար էր, ու զանիկայ Դաւիթ

2 Թէն որդին Աւիմաղը սիրեց։ Եւ
Աւիման՝ իր բոլոր թամարին ա-
խոյն համար հիւանդանալու չափ
նեղացաւ. քանզի անկիկայ կոյս
ազգիկ ըլլալուն համար, անոր
բան մը ընելը Աւիմանին աչքե-
3 րուն գժուար կ'երեւնար։ Եւ
Աւիման՝ Յովնադաբ անուանով բա-
րեկամ մը ունէր, որ անկիկայ
Դաւիթին եղբօրը Սամաային որ-
դին էր. ու Յովնադաբ խիստ
4 խորագէտ մարդ մըն էր։ Եւ ա-
նոր ըսաւ. Ո՛վ թագաւորի որ-
զայ, դուն ինչո՞ համար այդ-
պէս օրէ օր կը հալիս. պատմէ-
ինծի չէ՞ն յայտներ։ Ու Աւիման
անոր ըսաւ. Ես իմ եղբօրս Ա-
բիսողոմին քրոջը թամարին սի-
5 րահարած եմ։ Եւ Յովնադաբ
անոր ըսաւ. Անկողնիդ մէջը
պառկէ, ու քեզ հիւանդ ձեւա-
ցուր. ու երբոր քու հայրդ քեզ
տեսնելու գայ, անոր ըսէ. Կ'ա-
ղաչեմ՝ որ իմ քոյրս թամարը ին-
ծի գայ, ու ինծի հաց կերցը-
նէ, ու իմ աչքերուս առջեւը
կերակուր շինէ, որ տեսնեմ, ու
6 անոր ձեռքէն առնեմ։ Եւ Ա-
ւիման պառկեցաւ, ու ինքզինք հի-
ւանդ ձեւացուց, ու երբոր թա-
գաւորը զանիկայ տեսնելու ե-
կաւ, Աւիման՝ թագաւորին ըսաւ.
Կ'աղաչեմ, իմ քոյրս թամարը
թող գայ, ու իմ աչքերուս առ-
ջեւը երկու բլիթ շինէ, ու անոր
7 ձեռքէն առնեմ։ Եւ Դաւիթ
թամարին տղէն խրկեց առնը՝ ը-
սելով. Աւիման եղբօրդ տունը գը-
նա՛, ու անոր կերակուր շինէ։
8 Եւ թամար իր եղբօրը Աւիմա-
նին տունը գնաց. ու անկիկայ
պառկած էր. և ալիւրին խմորը
առաւ շաղեց, ու անոր աչքերուն առջեւը բլիթներ շինեց, ու
9 եփեց. Եւ տապակը առաւ, ու
անոր առջեւը պարպեց. բայց ա-
նիկայ ուտել չուզեց. ու Աւի-
նան ըսաւ. Քովէս ամէն մարդը
դուրս հանեցէք. ու ամէն մարդ
10 անոր քովէն դուրս ելան։ Եւ
Աւիման՝ թամարին ըսաւ. Կերա-
կուրը ննեակը ներս բեր, որ
ձեռքէդ ուտեմ։ Ու թամար
շինած բլիթները առաւ, ու իր
եղբօրը Աւիմանին ննեակը տա-
րաւ. Եւ անոր մօտեցաց, որ 11
ուտէ։ Իսկ Աւիման զանիկայ բռնե
նեց ու անոր ըսաւ. Եկո՛ր քոյ- 12
րիս՝ հնձի հետ պառկէ։ Եւ ա-
նիկայ ըսաւ անոր. Չէ՛, եղբայ-
րիս՝ զիս մի բռնադատեր. քանի-
զի Իսրայէլի մէջ այդպէս բան
չըլլար. աս անպատմութիւնը մի
ըներ։ Ու ես իմ նախատինքս 13
ո՞ր տանիմ. դուն ալ Իսրայէլի
մէջ անպատկառներուն մէկուն պէս
պիտի ըլլաս. և հիմա կ'աղաչեմ՝
թագաւորին խօսէ, ու անիկայ
զիս քեզմէ չմերժիլը։ Բայց Ա- 14
նոն անոր խօսքը մտիկ ընել չու-
զեց. հապա անկէ զօրաւոր ըլ-
լալով, զանիկայ բռնադատեց,
ու անոր հետ պառկեցաւ։ Ու 15
Աւիման զանիկայ խիստ շատ
ատեց. անոնիկ որ՝ ունեցած ա-
տելութիւնը՝ առջի ունեցած սի-
րէն աւելի մեծ էր. և Աւիման
անոր ըսաւ. Էլ դնա՛։ Ու անի- 16
կայ անոր ըսաւ. Ասիկայ ընէր ատ
բանը, զիս վռնտելուդ չարու-
թիւնը՝ միւսկալ ինծի բռնածէդ ա-
ւելի մեծ է. բայց Աւիման անոր
մտիկ ընել չուզեց։ Եւ իրեն ծա- 17
ռայութիւն ընող ծանչը կանչեց
ու ըսաւ. Ասիկայ քովէս դուրս
հանէ, ու եաւէն դուռը կղպէ։
(Եւ աղջիկան վրայ բազմազոյն 18
պատմուճան մը կար. քանզի թա-
գաւորին կոյս աղջիկները ա-
նոնկ պատմուճան կը հագնէին։)
Ու անոր ծառան զանիկայ դուրս
հանեց, ու եաւէն դուռը կղպե-
ց։ Եւ թամար մոխիր առաւ, 19
ու իր գլխուն վրայ շաղեց, ու իր
վրայի բազմազոյն պատմուճանը
պատռեց, և ձեռքը իր գլխուն
վրայ դրաւ, ու լալով գնաց։
Եւ անոր եղբայրը Աբիսողոմ ա- 20
նոր ըսաւ. Միթէ եղբայրդ Ա-
նոնը քեզի հետ եղաւ. ու հիմա
քոյրս լռեա՛ եղբայրիկ. ան քու եղ-
բայրդ է, ասիկայ սիրտդ մի դը-

նէր. և Թամար՝ իր եղբօրը Ա-
բիսողոմին տունը անմխիթար կը
21 նստէր։ Ու Դաւիթ Թագաւորը
ասս ամէն բաներէն լսելով, խիստ
22 բարկացաւ։ Եւ Աբիսողոմ Ամ-
նոնին հետ ոչէկ կամ գէշ խօսք
մը չխօսեցաւ. քանզի Աբիսո-
ղոմ Ամնոնը կ'ատէր իր քոյրը
Թամարը լկելուն համար։
23 Ու երկու տարի անցնելէն ետ-
քը, երբոր Աբիսողոմին ոչխար-
ներըն Եփրեմի մօտ եղած Բաա-
ղասորին մէջ ապահասուր կ'ընե-
ին, Աբիսողոմ՝ Թագաւորին բո-
24 լոր որդիները հրաւիրեց։ Եւ Ա-
բիսողոմ՝ Թագաւորին գնաց ու
ասոր ըսաւ. Ահա քու ծառայիդ
ոչխարները ապահասուր կ'ընեն.
հիմայ ըսէ, Թագաւորը ու ա-
նոր ծառաները՝ քու ծառայիդ
25 հետ երթան։ Եւ Թագաւորը
Աբիսողոմին ըսաւ. Չէ, որդիս,
ամէնքս չերթանք, որ քու վրադ
ծանրաբեռնուն չըլլանք. ու զանի-
կայ ասիկից. բայց Դաւիթ եր-
թալ չուզեց, ու զանիկայ օրհ-
26 նեց։ Եւ Աբիսողոմ ըսաւ. եթէ
ոչ՝ գոնէ իմ եղբայրս Ամնոնը մեր
հետը գայ. ու Թագաւորը ա-
նոր ըսաւ. Անիկայ ինչո՞ւ քու
27 հետդ երթայ։ Բայց Աբիսողոմ
զանիկայ ստիպելուն համար՝ Ամ
նոնը ու Թագաւորին բոլոր որ-
28 դիները անոր հետը խրկեց։ Եւ
Աբիսողոմ իր մանչերուն պատ-
ուիրեց ու ըսաւ. Դիտեցէք, եր-
բոր Ամնոնին սիրտը գինիէն
զուարճանայ, ու ես ձեզի Ամ
նոնը զարկէք ըսեմ, զանիկայ
մեռցուցէք. մի վախնաք. չէ որ
ես ձեզի հրամայեցի. քաջասիրտ
29 ու զօրաւոր կարծեցէք եղէք։ Եւ
Աբիսողոմին մանչերը՝ Աբիսող-
մին պատուիրածին պէս ըրին Ամ
նոնին. ու Թագաւորին բոլոր որ-
դիները ոտք ելան, և ամէն մէկը
իր ջորին հեծնելով՝ փախան։
30 Ու անոնք դեռ ճամբան ըլլա-
լով, Դաւիթին լուր բերին ու
ըսին. Աբիսողոմ՝ Թագաւորին
բոլոր որդիները մեռցուց, ու ա-
նոնցմէ մէկը չմնաց։ Եւ Թագա- 31
ւորը ոտք ելաւ, իր հանդերձնե-
րը պատռեց, ու գետինը պառ-
կեցաւ. ու անոր բոլոր ծառա-
ները հանդերձներնին պատռած ա-
յնոր քովերուն կը կայնէին։ Ու 32
Դաւիթին եղբօրը Սամայեին որ-
դին Յովնադաբը պատասխան
տուաւ ու ըսաւ. Իմ տէրս չը-
կարծէ որ բոլոր երիտասարդնե-
րը՝ Թագաւորին որդիները մեռ-
ցուցին. քանզի միայն Ամնոնը
մեռած է. վասն զի ասս բանը
Աբիսողոմին բերնեն որոշուած
էր, անոր քոյրը Թամարը լկած
օրէն՝ ի վեր։ Ու հիմա իմ Թա- 33
գաւոր տէրս իր սրտին մէջ ասս
բանը չդնէ, կարծելով թէ՝ Թա-
գաւորին բոլոր որդիքը մեռան,
քանզի միայն Ամնոնը մեռած
է։ Եւ Աբիսողոմ փախաւ։ Ու 34
երբոր Դաւիթին պատանին դէտը
աչքերը վերցուց նայեցաւ, ու
տեսաւ որ իր ետևէն լեռանը քո-
ղէն խիստ շատ ժողովուրդ կու-
գար։ Անատենը Յովնադաբ՝ 35
Թագաւորին ըսաւ. Ահա Թա-
գաւորին որդիքը կու գան. ծա-
ռայիդ խօսքը եղաւ։ Եւ անիկայ 36
իր խօսքը լմընցուցածին պէս,
ահա Թագաւորին որդիքը եկան,
ու ձայնները վերցուցին ու լա-
յին. և Թագաւորն ալ ու անոր
բոլոր ծառաները մեծ լացով մը
լացին։ Իսկ Աբիսողոմ փախաւ, 37
ու գնաւ երթալ Թագաւորին՝ Ամ-
մուդի որդւոյն Թողմիին գնաց.
բայց Դաւիթ ամէն օր իր որդ-
ւոյն համար սուգ կ'ընէր։ Եւ 38
Աբիսողոմ փախաւ, ու գնաւ երթալ
գնաց, ու հոն երեք տարի մնաց։
Եւ Դաւիթ Թագաւորը Աբիսո- 39
ղոմին ելլելու կը փափաքէր. քան-
զի մեռնող Ամնոնին վրայով մը-
խիթարուած էր։

ԳԼ. ԺԴ

Եւ Շարուհեայի որդին Յո- 1
վաբը իմացաւ որ Թագաւորին
սիրտը Աբիսողոմին վրայ է։ Ու 2
Յովաբ Թեկուէ Հարդ խրկեց,

և անկէ խելացի կնիկ մը բերել առաւ, ու անոր բսաւ. Կ'ազաչեմ, քեզ ոգաւոր ձևացնես, ու սուգի հանդերձներ հագիր, և զով մի օծուիր, ու մեռելի մը համար շատոնցմէ սուգ բռնող 3 կնկան մը պէս եղիր. եւ Թագաւորին մօիր, ու անոր աս կերպով խօսէ. և Յովաբ անոր բերանը խօսքերը դրաւ: Ու ան 4 Թեկուացի կնիկը՝ Թագաւորին մնաւ խօսելու համար, ու երբ որ վրայ գնաւոր՝ անոր երկրպագութիւն ըրաւ, ու ըսաւ. Ո՛վ Թագաւոր՝ օգնէ ինծի: 5 Եւ Թագաւորը անոր բսաւ. Քեզի ի՞նչ եղաւ: Ու կնիկը ըսաւ. Ո՛հ, ես մէկ որբևարի կնիկ մըն 6 եմ, ու իմ երկու մեռած է. Եւ քու աղախինդ երկու որդի ունէր. ու երկուքը դաշտի մէջ իրարու հետ ձեռկաբեցան. և ան նոնց մէջը հաշտեցնող մը չըլլալուն համար, մէկը մէկալը զարկաւ, ու զանիկայ մեռուցաւ: Եւ 7 ահա բոլոր ազգատոհմը՝ քու աղախինդ դէմ ոտք եղան, ու ըսին. Իր եղբայրը մեռցնողը տուր, որ զանիկայ մեռցնենք՝ իր մեռուցած եղբօրը կենացը համար, ու ժառանգն ալ կորսընցնենք. և ինծի մնացած կայծը պիտի մարեն, երկրիս վրայ էրկանս անունը ու մնացորդը 8 դը չպահելով: Եւ Թագաւորը կնկանը ըսաւ. Տուն դնա, ու ես քեզի համար կը պատուիրեմ: 9 Ու Թեկուացի կնիկը Թագաւորին ըսաւ. Ո՛վ տէր իմ Թագաւոր՝ մեղքը իմ վրաս ու իմ հօրս տանը վրայ ըլլայ, բայց Թագաւորը ու անոր աթոռը անպատրաստ ըլլայ: 10 Եւ Թագաւորը ըսաւ. Թէ որ քեզի բան մը ըսող ըլլայ, անիկայ ինծի բեր, ու 11 մէյմըն ալ քեզի չդպչիր: Եւ ան նիկայ ըսաւ. Թագաւորը հնարք ընէ, իր Տէր Աստուածը յիշէ, ու չթողու որ արեան վրէժխնդիրները շատնան ապականելու, որ իմ որդիս մեռցնեն: Եւ ան նիկայ ըսաւ. Տէրը կենդանի է որ քու որդւոյդ գլխէն մազ մը գետնը պիտի չինայ: Ան տան 12 նը կնիկը ըսաւ. Թո՛ղ քու աղախինդ իմ ավրոջս Թագաւորին մէկ խօսք մը զրուցէ. ու ան նի կայ՝ Զրուցէ ըսաւ: Եւ կնիկը 13 ըսաւ. Ասորեստանի Աստուծոյ ժողովրդին վրայ իշնալու համար այդպէս բան կը մտածես. որովհետև Թագաւորը քանի որ իր աքսորածը հետ չդարձնէ, ան խօսքերը խօսելով յանցաւորի պէս կ'ըլլայ. Քանզի մենք ի հարկէ 14 պիտի մեռնինք, ու գետինը Թափած ջուրին կը նմանինք, որ չեյնէն ալ մէկտեղ չժողվուիր. և Աստուած չէ հարդուն հոգին չառնէր, հապա միջոցներ կը հնարէ, որ աքսորուածը՝ իրմէ աքսորուած չմնայ: Ու հիմա ես 15 անոր համար իմ Թագաւորս տիրոջս ան խօսքը ըսելու եկայ. քանզի ժողովուրդը զիս վախցուց. ու քու աղախինդ ըսաւ. Հիմա Թագաւորին հետ խօսիմ, գուցէ Թագաւորը իր աղախինին խօսքը կատարէ. Որովհետև 16 Թագաւորը մտիկ ընելով՝ իր աղախինը պիտի ազատէ ան մարդուն ձեռքէն, որ զիս ու իմ որդիս միասին Աստուծոյ ժառանգութենէն ջնջել կ'ուզէ: Եւ 17 քու աղախինդ ըսաւ. Իմ Թագաւոր տիրոջս խօսքը միխիթարութիւն պիտի ըլլայ. քանզի իմ Թագաւոր տէրս՝ Աստուծոյ հրեշտակի մը պէս է, ոտ բարին ու չարը կը հասկընայ. և քու Տէր Աստուածդ քու հետդ է: Ու Թագաւորը պատասխան տուաւ, ու կնկանը ըսաւ. Չծածկես հարցընելու բանս ինծմէ մի պահեր: Ու կնիկը ըսաւ. Իմ Թագաւոր տէրս Թող գրուցէ: Եւ 19 Թագաւորը ըսաւ. Արդեօք աս ամէն բանիս մէջ Յովաբին ձեռքը քեզի հետ է. ու կնիկը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ո՛վ տէր իմ Թագաւոր, քու անձդ կենդանի է որ, իմ Թագաւոր

միջոց բաց բոլոր խօսքերէն՝ բնաւ մէկը ալ դէն կամ ձախ դէն չկրնար խոտորիլ. քանզի քու ծառադ Յովաբն է՝ որ ինծի պատուիրեց, ու ահա բոլոր խօսքերը քու աղախնիդ բերանը դնեցի՝ անոնք ձեր դարձնելու համար՝ քու ծառադ Յովաբը ահա բանը բերաւ, ու իմ տէրս Ասաուծոյ հրեշտակին մը պէս խնամառնէ՝ բոլոր երկրիս վրայ եղած բանները դիտնալու։

21 Եւ Թագաւորը Յովաբին ըսաւ. Ահա հիմա ահա բանը քրիս, գնա՝ Աբիսողոմ պատանին ետ դարձոր։ 22 Ան առանը Յովաբ երեսի վրայ գետինը ինկաւ, ու անոր երկրպագութիւն ըրաւ, ու օրհնեց Թագաւորը. և Յովաբ ըսաւ. Քու ծառադ այսօր գիտցաւ որ քու աչքերուդ առջեւը շնորհք գտայ, ով տէր իմ Թագաւոր, քանզի Թագաւորը իր ծառային խօսքը կատարեց։ 23 Ու Յովաբ եղաւ՝ Գեսուր գնաց, ու Աբիսողոմը Երուսաղէմ դարձոյց։ 24 Եւ Թագաւորը ըսաւ. Թող իր տունը դառնայ, ու իմ երեսս չտեսնէ։ Եւ Աբիսողոմ իր տունը դարձաւ, ու Թագաւորին երեսը չտեսաւ։

25 Եւ բոլոր Իսրայէլին մէջ Աբիսողոմին պէս գեղեցիկ ու գովելի մարդ մը չկար. անիկայ տրին թաթիէն մինչեւ գլխուն գագաթը արատ մը չունէր։ 26 Գլուխը սրատ մը չունէր։ Ու երբոր իր մազերը կը կտրէր, (որովհետեւ տարին անգամ մը մազերը կը կտրէր, քանզի իր վրայ ծանրացեր կ՚ըլլար,) իր գլխուն մազերը կը կշռէր, ու Թագաւորական կշռքով երկու հարիւր սիկղ ֆոր։ 27 Եւ Աբիսողոմին երեք տղայ, ու Թամար անուն մէկ աղջիկ մը ծնաւ, ու անիկայ խիստ գեղեցիկ կնիկ մըն էր։

28 Եւ Աբիսողոմ երկու տարի Երուսաղէմի մէջ բնակեր երկու տարի ատեն, ու Թագաւորին երեսը չտեսաւ։ 29 Եւ Աբիսողոմ Յովաբին խրկեց, որ զանիկայ Թագաւորին խրկէ. բայց անիկայ չուզեց անոր երթալ։ Ու նորէն երկրորդ անգամ խրկեց, ու անիկայ երթալ չուզեց։ 30 Ան առանը Աբիսողոմ իր ծառաներուն ըսաւ. Տեսէք Յովաբին արտը՝ որ իմ արտիս մօտն է, ու անիկայ հոն գարի ունի, գացէք՝ զանիկայ կրակով այրեցէք։ Եւ Աբիսողոմին ծառաները ան արտը կրակով այրեցին։ 31 Ու Յովաբ եղաւ՝ Աբիսողոմին տունը գնաց, ու անոր ըսաւ. Ինչո՞ւ համար քու ծառաներդ իմ արտս կրակով այրեցին։ 32 Ու Աբիսողոմ Յովաբին ըսաւ. Ահա քեզի խրկեի՝ ու ըսի. Հոս եկուր, քեզ Թագաւորին խրկեմ, որ ըսէ թէ՝ Գեսուրէն ինչո՞ւ եկայ, իմ հոն ըլլալս ինծի աւելի ապրելի էր. և հիմա Թագաւորին երեսը առնեմ. ու թէ որ իմ վրաս չարութիւն մը կայ, թող զիս մեռցնէ։ 33 Եւ Յովաբ Թագաւորին գնաց, ու ան բանը անոր իմացուց. և անիկայ Աբիսողոմը կանչեց, ու Թագաւորին քովը գնաց, և Թագաւորին առջեւը երեսի վրայ խոնարհ, ու Թագաւորին երեսը առնելով Աբիսողոմը համբուրեց։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ետ անկէ եղաւ՝ Աբիսողոմ իրեն համար կառքեր, ձիեր ու իր առջեւէն վազող հիսուն հոգի մարդ պատրաստեց։ 2 Եւ Աբիսողոմ կանուխ կ՚ելլէր, ու դրանը ճամբուն մէկ կողմը կը կայնէր. և Աբիսողոմ ամէն գատ առնելոյ՝ ու գատաստանի համար Թագաւորին եկող մարդը կը կանչէր ու կ՚ըսէր. Դուն որ քաղաքէն ես. ու երբոր անիկայ՝ Իսրայէլի ցեղերուն մէկէն եմ կ՚ըսէր, Աբիսողոմ անոր 3 ըսէր. Նայէ, քու գատդ բանաւոր ու ուղիղ է, բայց Թագաւորին կողմանէ քեզի մտիկ ընող

4 հկայ։ Եւ Աբիսագամ կ'ըսէր. Եւ
թանի թէ վնա աս երկիրս վասն
դատաւոր դնէին, ու ամէն վէճ
կամ գաս ունեցող մարդը ինձի
գար, և անոր իրաւունք ընէի։
5 Ու երբոր մէկ մարդ մը մօտենար
անոր երկրպագութիւն բնելու,
անիկայ ձեռքը կ'երկընցնէր, զա-
նիկայ կը բռնէր ու կը համբու-
6 րէր։ Եւ Աբիսագամ՝ գատաստա-
նի համար Թագաւորին եկող բո-
լոր Իսրայէլին այսպես ընելով,
Իսրայէլի մարդիկներուն սիրտը
իրեն գրաւեց։
7 Ու քառասուն տարին լմննա-
լէն ետքը՝ Աբիսագամ ըսաւ Թա-
գաւորին. Շնորհք ըրէ, երթամ,
ու Տէրոջը ըրած ուխտս
8 Քեբրոնի մէջ կատարեմ. Քանի-
նի ծառադ երբոր Ասորւոց Գե-
սուրը կը բնակէի, ուխտ ըրի
ու ըսի. Եթէ որ Տէրը զիս Երու-
սաղէմ դարձնէ, Տէրոջը ծա-
9 ռայութիւն ընեմ։ Եւ Թագա-
ւորը անոր ըսաւ. Գնա՛ խաղա-
ղութեամբ։ Ու անիկայ երթա-
10 Քեբրոն գնաց։ Եւ Աբիսագամ
Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն լրտես-
ներ խրկեց, ու ըսաւ. Փողին
ձայնը լսելնուդ պէս՝ Աբիսագամ
Քեբրոնի մէջ Թագաւոր եղաւ,
11 ըսէք։ Ու Աբիսագամին հետ՝ Ե-
րուսաղէմէն երկու հարիւր մարդ
գնաց հրաւիրուած. անոնք միա-
միտութեամբ գացին, ու ամենևին
12 բան մը չգիտէին գրուածէ։ Եւ
Աբիսագամ զոհերը ըրած ատենը՝
Դաւիթին խորհրդակիցը Գիղո-
նացի Աքիտոփելը իր Գիղոն քա-
ղաքէն կանչել տուաւ. և գա-
ւանութիւնը զօրացաւ, ու
ժողովուրդը երթալով կը շատ-
նար Աբիսագամին քովը։
13 Եւ Դաւիթին լուրեր մը ե-
կաւ ու ըսաւ. Իսրայէլի մարդ-
կութիւնը սիրտը Աբիսագամին
14 հետ մէկ եղաւ։ Ան ատենը Դա-
ւիթ՝ Երուսաղէմի մէջ իր հետը
եղող բոլոր ծառաներուն ըսաւ.
Ելէք փախչինք. քանզի Աբիսա-
գամին երեսէն մեզի ազատութիւն
չկայ. շուտ ըրէք՝ գացէք, չըլլայ
որ անիկայ շուտով մեզի հասնի,
ու մեր վրայ չարիք հասցընէ,
ու քաղաքը սուրի բերնէ անցը-
նէ։ Եւ Թագաւորին ծառաները 15
Թագաւորին ըսին. Ահա՛ ամէն
Թագաւորը ինչ որ տեսնայ հա-
մարի, ահա՛ քու ծառաներդ պատ-
րաստ են։
Ու Թագաւորը և անոր եաե- 16
էն անոր բոլոր տունը ելաւ,
ու Թագաւորը իր հարճերէն տա-
սը կնիկ Թողուց, որ տունը մէջ
պահպանութիւն ընեն։ Եւ Թա- 17
գաւորը ու անոր եաեէն բոլոր
ժողովուրդը ելաւ, ու անոնք
հեռու տեղ մը կայնեցան։ Եւ 18
անոր բոլոր ծառաները ու բոլոր
Քերեթհիներն և բոլոր Փելեթհի-
ներն անոր քովէն կ'անցնէին, ու
անոր հետը Գէթէն եկած բոլոր
Գէթացիները՝ վեց հարիւր մարդ
Թագաւորին առջևէն կ'անցնէին։
Եւ Թագաւորը Գէթացի Եթ- 19
թիին ըսաւ. Ինչո՞ւ համար դուն
ալ մեզի հետ պիտի երթաս.
դարձիր, ու Թագաւորին հետը
նստիր. քանզի դուն օտարական
ես, ու նաև եզած տեղդ պան-
դխտ ես։ Դուն երէկ եկար, 20
ու այսօր ես քեզ տեղէդ խռով-
տեմ, որ ինձի հետ երթաս. ա-
հա՛ ես կ'երթամ, ուր որ պիտի
երթամ. դուն դարձիր, ու քու
եղբայրներդ ալ դարձուր. ողոր-
մութիւնը ու ճշմարտութիւնը
քու հետդ ըլլայ։ Ու Եթթի Թա- 21
գաւորին պատասխան տուաւ,
ու ըսաւ. Տէրը կենդանի է, ու
իմ Թագաւոր տէրս ալ կենդանի
է, որ իմ Թագաւոր տէրս ուր որ
ըլլայ, թէ մահուան մէջ և թէ
կենդանութեան մէջ՝ քու ծա-
ռադ ալ հոն պիտի ըլլայ։ Եւ Դա- 22
ւիթ՝ Եթթիին ըսաւ. Ո՛րէ՜ն ե-
կուր անցիր. ու Գէթացի Եթ-
թիին իր հետը եղող բոլոր մար-
դիկներովը ու բոլոր ընտանիքնե-
րովը անցաւ։ Եւ բոլոր երկիրը 23
մեծ ձայնով կու լար. ու բոլոր
ժողովուրդը կ'անցնէր. և Թա-

գաւարը կեդրան հեղեղատէն կ՚անցնէր, ու բոլոր ժողովուրդը դէպ՚ի անապատին Ճամբան կ՚անցնէին։

24 Եւ ահա Սադովկին ալ՝ ու ա-
նոր հետ բոլոր Ղեւտացիները Ա-
ստուծոյ ուխտին տապանակը կը
տանէին. և Աստուծոյ տապա-
նակը կայնեցուցին, ու մինչև որ
բոլոր ժողովուրդը քաղաքէն ե-
լաւ լմննցաւ, Աբիաթար ալ
25 կը մատուցանէր։ Եւ Թագաւո-
րը Սադովկին ըսաւ. Աստուծոյ
տապանակը քաղաքը դարձուր,
թէ որ Տէրոջը աչքերը շնորհք
գտնեմ, ան ատենը զիս եւս պի-
տի դարձընէ, ու զանիկայ ու
անոր բնակարանը ինծի պիտի
26 ցուցընէ. Բայց թէ որ ինծի
այսպէս ըսէ. Քեզմէ չեմ հա-
ճիր. ահա ես հոստեր եմ. իր աչ-
քին հաճոյ եղեցածին պէս թող
27 ընէ ինծի։ Եւ Թագաւորը Սա-
դովկ քահանայիին ըսաւ. Դուն
Տեսանող չէ՞ս. խաղաղութեամբ
քաղաքը դարձիր, ու քու որ-
դիդ Աքիմաասը՝ ու Աբիաթա-
րին որդին Յովնաթանը՝ ձեր
երկու որդիները ձեզմէ հետ։
28 Ահա ես անապատին դաշտե-
րուն մէջ պիտի սպասեմ, մինչև
29 որ ձեզմէ լուր մը առնեմ։ Եւ
Սադովկ ու Աբիաթար՝ Աստու-
ծոյ տապանակը Երուսաղէմ դար-
ձուցին, ու անոնք հոն մնացին։
30 Եւ Դաւիթ Ձիթենեաց լեռ-
նէն վեր կ՚ելլէր, ու ելլելով կու
լար. և գլուխը ծածկած էր, ու
անբիկայ բոկոտն կը քալէր. և
անոր հետ եղող բոլոր ժողո-
վուրդն ալ՝ ամէնքը իրենց գլուխը
ծածկած էին, ու լալով կ՚ելլէ-
31 ին։ Եւ Դաւիթին պատմեցին ու
ըսին. Աքիտոփէլը Աբիսողոմին
հետ դաւաճանութիւն ընծղնե-
րուն մէջն է։ Ու Դաւիթ ը-
սաւ. Ով Տէր՝ կ՚աղաչեմ, Ա-
քիտոփէլին խորհուրդը խափա-
32 նէ։ Ու երբոր Դաւիթ ան բլ-
լուրը հասաւ, ուր որ Աստու-
ծոյ երկրպագութիւն ըրաւ, ա-
հա Արաքացի Քուսին Հուդէյ-
եները պատռած ու գլուխն վայ
հող դրած՝ զանիկայ դիմաւորեց։
33 Եւ Դաւիթ անոր ըսաւ. Թէ որ
իմ հետս գաս, ինծի բեռ մը կ՚ըլ-
34 լաս. Բայց թէ որ քաղաքը դար-
ձնաս, ու Աբիսողոմին ըսես որ,
Ո՛վ թագաւոր՝ ես քու ծառադ
պիտի ըլլամ. առաջուց քու հօրդ
ծառան էի, ու հիմա քու ծա-
ռադ եմ. ան ատենը Աքիտո-
փէլին խորհուրդը ինծի համար
կրնաս ցրուել։ Եւ ահա Սադովկ
35 ու Աբիաթար քահանաները հոն
քեզի հետ են. ու թագաւորին
տունէն ինչ որ լսես, Սադովկ
ու Աբիաթար քահանաներուն
պատմես։ Ահա հոն անոնց հետ
36 կու որդիները՝ Սադովկին որդին
Աքիմաասը ու Աբիաթարին որ-
դին Յովնաթանը՝ իրենց հետն
են. ու ամէն բան խոսքերնիդ
անոնց ձեռքով ինծի իմացընէք։
37 Եւ Դաւիթին բարեկամը Քու-
սի՝ քաղաքը մտաւ. ու Աբիսո-
ղոմն ալ Երուսաղէմ մտաւ։

ԳԼ. Ժ.Զ

1 Ու երբոր Դաւիթ Ընտանը գը-
լուխէն քիչ մը անցեր էր, ահա
Սիմիբոսթեին ծառան Սիբա
զանիկայ դիմաւորեց, էշուը երկու
հաշ ուխնաւոր, որոնց վրայ
երկու հարիւր հաց, հարիւր աղ-
կոյղ չամիչ, ու հարիւր ամառ-
նային պտուղ, ու ափկ մը գինի
բեռնաւորուած էր։ Եւ Թագաւո-
2 րը Սիբային ըսաւ. Ասոնք ինչ
պիտի ընես։ Ու Սիբան ըսաւ.
Էշերը Թագաւորին տանը հա-
մար է, որ անոնց վրայ հեծնեն.
և հացը ու ամառնային պտուղ-
ները մանչերուն համար է, որ
ուտեն. ու գինին ալ՝ անապա-
տին մէջը նուաղածներուն հա-
մար է, որ խմեն։ Եւ Թագաւո-
3 րը ըսաւ. Հապա քու տիրոջդ
որդին ո՞ւր է։ Ու Սիբա Թագա-
ւորին ըսաւ. Ես ահա անիկայ Ե-
րուսաղէմ կը նստի. քանզի ըսաւ
Թէ՝ Այսօր Իսրայէլի տունը իմ

հօրս Թագաւորութիւնը ինձի
4 պիտի դարձընէ : Ան առնը Թա-
գաւորը Սիբայէն բսաւ . Ահա
Սիմիիբոսթէին ամէն ունեցա-
ծը քեզի ըլլայ : Ու Սիբա ը-
սաւ . Ա՛վ տէր իմ Թագաւոր՝
հնազհակալ եմ . Թոյլ քսաւ ա-
ՀԼպ հնազհ գտնեմ :
5 Եւ Դաւիթ Թագաւորը մին-
չեւ Բահուրիմը եկաւ . և ահա
անկէ՝ Սաւուղին տանը ազգա-
տոհմէն Գեբայի որդին Սեմէի
անուանով մարդ մը ելաւ , ու ել-
6 լելով կ՚անիծէր , Եւ Դաւիթին՝
ու Դաւիթ Թագաւորին բոլոր
ծառաներուն քար կը նետէր .
ու բոլոր ժողովուրդը , ու բոլոր
զօրաւոր մարդիկները Թաֆ-
աչ դիէն ու ձախ դիէն Կերթային .
7 Եւ Սեմէի անոր անէծք տուած
առնը՝ այսպէս կ՚բսէր . Ելիր ,
ելիր մէ արիւնահեղ մարդ , մէ
8 անօրէն մարդ , Տէրը Սաւուղին
տանը բոլոր արիւնը քու վրադ
դարձուց , որ անոր տեղը Թա-
գաւոր եղար . ու Տէրը Թագա-
ւորութիւնը քու որդւոյդ Աբի-
սողոմին ձեռքը տուաւ . և ահա
քու չարիքդ քեզի հասաւ . քան-
զի դուն արիւնահեղ մարդ մըն
9 ես : Եւ Շարուհեայի որդին Ա-
բեսսան՝ Թագաւորին բսաւ . Այս
մեռած շունը ինչու՞ համար իմ
տիրոջս Թագաւորին անէծք ասյ .
Թոյլ տուր անցնիմ , ու անոր գը-
10 լուխը առնեմ : Բայց Թագա-
ւորը բսաւ . Ո՛վ Շարուհեայի
որդիք , դուք ինձի հետ ինչ
բան ունիք . Թոյլ տուէք որ այս-
պէս անէծք ասյ . քանզի Տէրը
բսաւ անոր . Դաւիթը անիծէ .
ու ով կրնայ բսել , Թէ ինչու՞
11 համար այդպէս ըրիր : Եւ Դա-
ւիթ՝ Աբեսսային ու իր բոլոր
ծառաներուն բսաւ . Ահա իմ
բանիս եղող որդիս իմ հոգիս
կը փնտռէ , ա՛լ ասոր Բենիա-
մինեանը . Թոյլ տուէք զանի-
կայ , որ անիծէ . քանզի Տէրը
12 բսաւ անոր : Գուցէ Տէրը իմ
նեղութեանս նայի , ու ասօրուան
անոր տուած անէծքին տեղը՝
Տէրը ինձի բարիք հատուցանէ :
13 Եւ Դաւիթ իր մարդիկներուն
հետ ճամբան կ՚երթար , ու Սե-
մէի դիմացէն լեռանը քովէն կ՚եր-
թար , և անէծք տալով՝ քարեր
նետելով՝ ու հող ցանելով կ՚եր-
թար : Եւ Թագաւորը ու անոր
14 հետ եղող բոլոր ժողովուրդը
յոգնած եկան , ու հոն հանգչե-
ցան :
15 Եւ Աբիսողոմ ու բոլոր ժող-
ովուրդը՝ Իսրայէլի մարդիկը Ե-
րուսաղէմ մտան . ու Աքիտո-
փէլ անոր հետն էր : Ու երբոր
16 Դաւիթին բարեկամը Արքայի
Քուսին Արխուղամին քովը գը-
նաց , Քուսի բսաւ Արխուղամին .
կեցցէ արքայ , կեցցէ արքայ : Եւ
17 Արխուղամ՝ Քուսիին բսաւ . Բա-
րեկամիդ վրայ ունեցած սէրդ
ասիկա՞յ է . ինչու՞ բարեկամիդ
հետ չգացիր : Եւ Քուսի բսաւ
18 Արխուղամին . Չէ . հապա Տէ-
րոջը ու աս ժողովուրդին և Իս-
րայէլի բոլոր մարդիկներուն ընտ-
րածը ով որ ըլլայ , ես անոր
պիտի ըլլամ , ու անոր հետ պի-
տի նստիմ : Ինչպէս ալ ես որուն
19 ծառայութիւն պիտի բնեմ , ա-
նոր որդւոյն չէ . ինչպէս որ քու
հօրդ առջեւը ծառայեցի , անանկ
ալ քու առջեւդ պիտի ըլլամ :
20 Եւ Աբիսողոմ բսաւ Աքիտո-
փէլին . Խորհուրդ ըրէք՝ Թէ ինչ
ընելու ենք : Ու Աքիտոփէլ ը-
21 սաւ Աբիսողոմին . Քու հօրդ
հարճերուն մէմը , որոնք անիկայ
տանը պահպանելու Թիւնը ընելու
համար Թողուց . ու երբոր բոլոր
Իսրայէլը լսէ որ դուն քու հօրդ
առեւլի եղար , ան ատեն բոլոր
քեզի հետ եղողներուն ձեռքերը
պիտի ուժանայ : Ուստի տանի-
22 քին վրայ Աբիսողոմին համար
վրան կանգնեցին . և Աբիսողոմ
բոլոր Իսրայէլին աչքերուն առ-
ջեւը իր հօրը հարճերուն մտաւ :
23 Ու այն օրերը Աքիտոփէլին տա-
ւած խորհուրդը այնպէս էր , ինչ-
պէս որ մէկը Աստուծոյ խօսքը

հարցընէր. Աբիաթարեն ամէն
խորհուրդը՝ թէ Դաւիթին քա-
ւը և թէ Աբիաթարին քաւը այն-
պէս էր։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ Աբիաթարէ բառ Աբի-
ոզամին. Ահա առաւերկու
հազար մարդ ընտրեմ ու ելլեմ,
և առ գիշեր Դաւիթին եաւէն
2 էյնամ։ Ու անկայ քանի ոյ յոգ-
նած ու ձեռքերը թուլցած է, ու
նոր վրայ հասնեմ, ու վախցընեմ
զանիկայ, որ անոր հետ եղող
ժողովուրդը փախչի. ու միայն
3 թագաւորը զարնեմ։ Ա յպէս
բոլոր ժողովուրդը քեզի պիտի
դարձընեմ. քանզի քու փնտռած
մարդդ ՅԵՒՏ անձնէրով ամէնը
ձեռքդ անցած կը սեպուի, ու
բոլոր ժողովուրդը խաղաղու-
4 թիւն մէջ կ՚ըլլայ։ Եւ առ խօս-
քը Աբիաթարին աչքին, ու Իս-
րայէլ բոլոր ծերակուտն աչքին
հաճոյ եղաւ։
5 Եւ Աբիաթար բառ. Ահա
Արքաքացի Քուսին ալ կանչեցէք,
որ անոր խորհուրդն ալ լսենք։
6 Ու երբոր Քուսի՝ Աբիաթարին
քովը եկաւ, Աբիաթար անոր
հետ խօսեցաւ ու բառ. Աբի-
աթարէլը առանկ բան մը բառ,
որպէսզի անոր խօսքը լսե՞նք թէ
7 չէ, դուն խօսէ։ Եւ Քուսի՝ Ա-
բիաթարին բառ. Աբիաթարէլին
տուած խորհուրդը առ անգամ
8 աղէկ չէ։ Եւ Քուսի բառ.
Դուն գիտես որ քու հայրդ ու
անոր մարդիկները զօրաւոր են,
ու սրտերնին այրած է, գաշտի
մէջ ձագերը կորընցուցած արջ
պէս. և քու հայրդ պատե-
րազմիլ մարդ մըն է, ու գիշերը
9 ժողովուրդին հետ չիլնար։ Եւ
հիմա անկայ կամ փոսի մը մէջ
կամ ուրիշ տեղ մը պահուած է,
ու թէ որ առջի անգամ առնգամ
իյնալա ըլլան, ամէն լսողը պի-
տի բսէ թէ՝ Աբիաթարին հետե-
ւէն գացող ժողովուրդը կոտ-
10 բուեր է. Ան առիւծը առիւծի
պէս սիրտ ունեցող զօրաւոր մար-
դը անգամ բալդոմին պիտի թնդե-
նայ. քանզի բոլոր Իսրայէլը գի-
տէ որ քու հայրդ զօրաւոր է,
ու անոր հետ եղողները ուժի
տէր մարդիկներ են։ Ըստ պատ- 11
ճառաւ ես քեզի խորհուրդ կու-
տամ՝ որ բոլոր Իսրայէլը Դանէն
մինչև Բերսաբէէ՝ ծովեզերքը ե-
զող աւազին պէս բազմա թիւով
քու քովդ ժողվուին. դուն ալ
անձամբ անոնց մէջը պատերազմի
երթաս։ Եւ այսպէս անոր վրայ 12
երթանք՝ անկայ ուր տեղ որ
գտնուի, ու անոր վրայ հասնինք՝
ինչպէս որ ցօղը գետնի վրայ
կ՚իջնէ, և զանիկայ ու անոր
հետ եղող մարդկինէրէն մէկը
ողջ չթողունք։ Եւ թէ որ քա- 13
ղաքի մը մէջ դոցուի, ան քաղա-
քը՝ բոլոր Իսրայէլը չուանները
առնի, ու զանիկայ մինչև հեղե-
զառը քաշենք, այնպէս որ՝ հոն
մէկ պզտիկ քար մը անգամ չըմ-
նայ։ Եւ Աբիաթար ու բոլոր 14
Իսրայէլի մարդիկները բսին. Ա-
րքաքացի Քուսիին խորհուրդը Ա-
քիաթարէլին խորհուրդէն աղէկ
է։ Քանզի Տէրը Աբիաթարէլին
աղէկ խորհուրդը ջուրէ ըս-
ման տուեր էր, որ Տէրը Աբի-
ոզամին վրայ չարիք հասցընէ։
Եւ Քուսի Սադոկի ու Աբի- 15
աթարէլը՝ Աբիաթարին ու Իս-
րայէլի ծերակուտն այս ինչ խոր-
հուրդը տուաւ, ես ալ այս ինչ
խորհուրդը տուի. Ահիա շուտով 16
Տարդ խրկեցէք, ու Դաւիթին ը-
մայտցէք՝ ու բսէք. Գիշերը ան-
ապատին գաշտերուն մէջ մի կե-
նար, հապա շուտով անցիր. չըլ-
լայ որ թագաւորը ու անոր հետ
եղող բոլոր ժողովուրդը յան-
կարծ զարնուին։ Եւ Յովնաթան 17
ու Աբիմաաս Ռոգելի աղբիւ-
րին քովը կայներ էին. քանզի
չէին կրնար քաղաքը մտնել ու
երեւնալ, և աղախինը գնաց ու
անոնց պատմեց. և անոնք գա-
յին ու Դաւիթ թագաւորին ը-

18 մացառին : Եւ մանչ մը ուսաւ զանոնք , ու Աբիսողոմին պատմեց , բայց անոնք երկուքը մէկ տեղ շուտով գացին , ու Բահուրիմը մէկ մարդու մը տունն մտան . և անիկայ իր գուբին մէջը ջրհոր մը ունէր . ու անոնք
19 հոն իջան : Եւ կինիկը մէկ ծածկոց մը առաւ , ջրհորին բերնին վրայ փռեց , ու անոր վրայ ձաւար տարածեց , ու բան չհասկրցուեցաւ : Եւ Աբիսողոմին ծառաները անկինկը մտան տունը , ու ըսին , Աքիմաասը ու Յովնաթանը հոս են : Եւ կինիկը
20 անոնց ըսաւ , Ջուրին անդին կողմը անցան : Ու անոնք փնտռտեցին ու չգտան , ու Երուսաղէմ գարձան : Եւ անոնց երբ
21 հեռացան , անոնք ջրհորէն ելան , ու գացին Գուբին հաղաւորին խնդացուցին , և Գուբին ըսին , Ելէք , ու շուտով ջուրէն անցէք , քանզի Աքիտոփէլը ձեզի հասմար տանեկ խորհուրդ մը ըրաւ :
22 Եւ Գուբին ու անոր հետ եղող բոլոր ժողովուրդը ելան՝ ու Յորդանանէն անցան , ու մինչև առաւօտեան լոյսը Յորդանանէն չանցած մնաց մէկ մը չմնաց :
23 Եւ Աքիտոփէլ երբոր տեսաւ որ իր խորհուրդը չհաստատուեցաւ , իր էշուն հասմար գրաւ , ու ելաւ իր քաղաքը ու իր տունը գնաց , և իր տանը համար պատուէրը տուաւ , ու ինքզինքը խեղդեց ու մեռաւ , և իր հօրը գերեզմանը թաղուեցաւ :
24 Եւ Գուբին Մանայիմը հասաւ : Աբիսողոմն ալ բոլոր Իսրայէլի մարդիկներուն հետ Յորդանանէն անցաւ :
25 Եւ Աբիսողոմ՝ Յովաբին տեղը՝ Ամասային գրաւ զօրքին վրայ . ու Ամասա Յիթրա անուանած Իսրայէլացի մը սրդի էր , որ անիկայ Յովաբին մօրը Շարուհեային քոյրը՝ Նաասին աղջիկը Աբիգեան
26 առեր էր : Եւ Իսրայէլը Աբիսողոմին հետ՝ Գաղաադա երկրին մէջ բանակեցաւ :

Ու երբոր Գուբին Մանայիմը 27
եկաւ , Ամմոնի սրդւոցը Նաբբայէն Շաասի սրդին Սոբին , ու Լոդաբարէն Ամիէլի սրդին Մաքիրը , և Յովգելիմէն Գաղաադացի Բերզիլլին Անիասիմներ , 28
կնիքներ , Տաղէ ամաններ , ցորեն , գարի , ալիւր , ու բոխրած ցորէն , ու բակլայ , և ոսպ , ու բոխրած սիսեռ , Ու մեղր , և կարագ , ու 29
ոչխարներ , և կովու պանիր , Գուբին ու անոր հետ եղող ժողովուրդին բերին որ ուտեն , քանզի ըսին , Ժողովուրդը անապատին մէջ անօթի , յոգնած ու ծարաւած է :

ԳԼ . ԺԸ

Եւ Գուբին իր հետ եղող 1
զօրքը համրեց , ու անոնց վրայ հազարապետներ ու հարիւրապետներ դրաւ : Եւ Գուբին 2
զօրքին երրորդ մասը՝ Յովաբին ձեռքը , ու երրորդ մասը՝ Յովաբին եղբօրը Շարուհեան Աբիսողոմին ձեռքը , ու երրորդ մասը՝ Գէթացի Եթթիին ձեռքը յանձնեց . և Թագաւորը ժողովուրդին ըսաւ . Անպատճառ ես ալ ձեզի հետ պիտի ելլեմ : Բայց ժողովուրդը ըսաւ . Մի՛ ելլեր . քանզի թէ որ մենք փախչելու ըլլանք , անոնք մեզի համար հոգ չեն ըներ , ու թէ և կէսերնիս մեռնի , անոնք զմեզի պատիկ բանի մը տեղ չեն դներ . բայց դուն մեր մասը հազարին չափ ես , ու հիմա ալ կէսը ան է որ , դուն մեզի քաղաքին օգնութիւն ընես : Եւ 4
Թագաւորը անոնց ըսաւ . Ձեր աչքերուն համար եղածը պիտի ընեմ . ու Թագաւորը դրանը քով կայնեցաւ , և բոլոր զօրքը հարիւրներով ու հազարներով կ՚ելլէին : Ու Թագաւորը Յովաբին և Աբիսողոմին ու Եթթիին պատուիրելով ըսաւ , Ինծի համար Աբիսողոմ պատանիին հանդիստ տեսէք : Ու երբոր Թագաւորը Աբիսողոմին համար բոլոր զօրավարներուն պատուիրեց , բոլոր զօրքերը լսեցին :

6 Եւ զօրքը դաշտը ելաւ Իս-
րայէլին դէմ դնելու համար, ու
պատերազմը Եփրեմի անտառին
7 մէջը եղաւ։ Եւ հոն Իսրայէլին
զօրքերը Դաւիթին ծառայելուն
առջեւը յաղթուեցան, ու հոն
այն օրը մեծ կոտորած եղաւ,
8 ու քսան հազար մարդ ինկաւ։ Եւ
հոն պատերազմը բոլոր երկրին
վրայ տարածուցաւ, ու այն օրը
անտառը՝ սուրին կորցածէն ա-
9 ւելի ժողովուրդ կորցուց։ Եւ
Աբիսողամ՝ Դաւիթին ծառայ
ներուն հանդիպեցաւ. ու Աբի-
սողամ կորիւն վրայ հեծեր էր, և
կորիւն մէկ մեծ բեւեհիսի մը ճա-
ռատերուն տակը մտաւ, ու անոր
գլուխը բեւեհիսին բռնուեցաւ,
ու երկինքի ու երկրի մէջ կա-
խուած մնաց, և կորիւն տակէն
10 անցաւ գնաց։ Ու մէկ մարդ մը
պատմեց Յովաբին ըսելով,
մէկ, ու ըսաւ. Ահա Աբիսողամը
բեւեհիսի մը կախուած տեսայ։
11 Եւ Յովաբ իրեն լաւ բերող
մարդուն ըսաւ. Որովհետեւ ը-
նդհայ տեսար, ինչո՞ւ համար զա-
նիկայ հոն գետինը չզարկիր, ան
առնէր քեզի՝ տասը արծաթի
12 ու մէկ գօտի մը կու տայի։ Եւ
այն մարդը Յովաբին ըսաւ. Թէ
որ իմ ափս հազար արծաթի կշռե-
լով ալ արծաթ դրուէր, թա-
գաւորին որդուն ձեռքս չէի
երկնցներ, քանզի մենք լսե-
ցինք, երբոր թագաւորը քեզի
ու Աբեսային ու Եթթիին պա-
տուիրեց՝ ըսելով. Ամէն մէկիդ-
նիդ Աբիսողամ պատանիին հոգ
13 տարէք. Եթէ ոչ՝ պատրաստ սերը
իմ կեանքս վտանգի մէջ պիտի
դնէի, քանզի բնաւ բան մը թա-
գաւորէն գաղտուկ չմնար, ու
դուն ալ ինձի դէմ պիտի կեցած
14 կ՚էիր։ Եւ Յովաբ ըսաւ. Ես քա-
ռասնչորս ժամուան չեմ
սպասեր, ու իր ձեռքը իրեք
նետ առաւ, ու անոնցմով Աբի-
սողամին սիրտը խոցեց, որ ան-
կոյ տակաւին բեւեհիսին վրայ
15 ողջ էր։ Եւ Յովաբին զինակիր-
նեերը տասը մանչ հոգի կողմը
պաշարելով Աբիսողամը զարկին,
ու զանիկայ մեռցուցին։ Եւ Յո- 16
վաբ փող հնչեցուց, ու զօրքը
Իսրայէլը հալածելէն ետ դար-
ձաւ, քանզի Յովաբ զօրքը զսպ-
եց։ Ու Աբիսողամը առին, և 17
զանիկայ անտառին մէջը մէկ մեծ
փոսի մը մէջ նետեցին, ու անոր
վրան խիստ մեծ քարակոյտ մը
դիզեցին. և բոլոր Իսրայէլը փա-
խաւ՝ ամէն մէկը իր վրանը։

Եւ Աբիսողամ իր կենդանու- 18
թեան առնը մէկ արձան մը ա-
ռեր էր, ու զանիկայ իրեն հա-
մար Թագաւորի հովիտին մէջը
կանգներ էր, քանզի ԹԷ՝ Որդի
չունիմ որ իմ անուանս յիշատա-
կը պահէ. ու այն արձանը իր ա-
նունովը կոչեր էր, որ անիկայ
մինչեւ այս օրս Աբիսողամին ար-
ձանը կ՚ըսուի։

Եւ Սադոկին որդին Ախի- 19
մաս ըսաւ. Հիմա վազեմ, ու
թագաւորին աւետիս առնեմ, որ
Տէրը անոր իրաւունք ըրաւ, ու
ղանիկայ իր թշնամիներուն ձեռ-
քէն ազատեց։ Ու Յովաբ անոր 20
ըսաւ. Դուն այսօր աւետիս պա-
նելու մարդ չես. դուն մէկ ու-
րիշ օր մը աւետիս առնես, բայց
այսօր աւետիս մի առներ, քան-
զի թագաւորին որդին մեռաւ։
Եւ Յովաբ Քուսիին ըսաւ. Գնա 21
նայ տեսածդ թագաւորին պատ-
մէ. ու Քուսի Յովաբին երկրպա-
գութիւն ըրաւ, և վազելով
գնաց։ Ու Սադոկին որդին Ա- 22
խիմաաս նորէն Յովաբին ըսաւ.
Ինչ և իցէ հրամայեր տես՝ որ ես
ալ Քուսիին հետեւիմ վազեմ։ Ու
Յովաբ ըսաւ. Ինչո՞ւ վազես՝ որ
դիս, որովհետեւ աւետիս մը չու-
նիս առնելու։ Եւ անիկայ ըսաւ. 23
Ինչ և իցէ վազեմ։ ու անոր ըսաւ.
վազէ։ Եւ Ախիմաաս դաշտին
ճամբովը վազեց, ու Քուսիին
անցաւ։ Եւ Դաւիթ երկու դրա- 24
հներուն մէջը կը նստէր. ու դի-
տալը դրանը տանիքին վրայ գետ-
նի պարիսպը գնաց, և աչքերը

վերցնելով առաւ որ՝ ահա մէկ
25 մարդ մը մինակ կը վազէը ։ Ան
առնը գէթը բարձր ձայնով
Թագաւորին խնացուց . ու Թա-
գաւորը ըսաւ . Թէ որ մինակ է ,
անոր բերանը աւետիս կայ ։ Ու
անիկայ կու գայ ու կը մօտե-
26 նայ ։ Եւ գէթը մէկ ուրիշ վա-
զող մարդ մը առաւ . ու գէթը
դռնապանին բարձր ձայնով ը-
սաւ . Ահա մէկ ո՞րէն մարդ մըն
ալ մինակ կը վազէ ։ Եւ Թագա-
ւորը ըսաւ . Ան ալ աւետաւոր
27 է ։ Ու գէթը ըսաւ . Առջինին ըն-
թացքը՝ Սադոկին որդւոյն Ա-
հիմաասին ընթացքին պէս կ'ե-
րեւնայ ինծի ։ Եւ Թագաւորը ը-
սաւ . Անիկայ բարի մարդ է , ու
28 բարի աւետիսով կու գայ ։ Եւ
Ա.քիմաաս պոռալով՝ ըսաւ Թա-
գաւորին . Ողջոյն . ու երեսի վրայ
գետինը խոնարհ երկրպագութիւն
ըրաւ Թագաւորին , ու ըսաւ .
Օրհնեալ ըլլայ քու Տէրը Աս-
ուածդ , որ իմ ախրոյն Թագա-
ւորին դէմ ձեռք վերցնողները
29 տո՞ւ յանձնեց ։ Եւ Թագա-
ւորը ըսաւ . Արիաթամ պահապին
ողջ է ։ Ու Ա.քիմաաս ըսաւ .
Երբոր Յովաբ՝ Թագաւորին ծա-
ռան ու ինձ քու ծառադ խրկե-
կեց , մէկ մեծ խռովութ մը տեսայ ,
30 բայց ինչ ըլլալը չգիտցայ ։ Եւ
Թագաւորը ըսաւ . Դարձիր ու
հոս կայնէ ։ Ու անիկայ դարձաւ
31 ու կայնեցաւ ։ Եւ ահա Քուսին
եկաւ , ու Քուսի ըսաւ . Իմ տի-
րոջս Թագաւորին աւետիս տո՞
պահ , որ բոլոր քու վրադ ելլող-
նեղութեան ձեռքէն Տէրը այսօր տէ՞
ազատեր , ո՞ր քեզի իրաւունք ը-
32 ընե ։ Եւ Թագաւորը Քուսիին
ըսաւ . Արիաթամ պահապին ողջ
է ։ Ան առնը Քուսին ըսաւ .
Իմ տիրոջս Թագաւորին թշնա-
միները՝ ու չարութիւն ընդդէմ
հասար քու վրադ ելլողները՝ ան
33 պահապին պէս ըլլան ։ Եւ Թա-
գաւորը խռովեցաւ , ու գրան
վերնասունը ելաւ , ու լացաւ .
և քալելով՝ այսպէս կ'ըսէր . Ո՛ր-
դեակ իմ Աբիսողոմ , որդեակ
իմ , որդեակ իմ Աբիսողոմ , ե-
րանի թէ քու տեղդ ես մեռ-
նէի . Աբիսողոմ որդեակ իմ , որ-
դեակ իմ ։

ԳԼ . ԺԹ

Ու Յովաբին պատմեցան 1
թէ՝ Ահա Թագաւորը Աբիսողո-
մին համար կու լայ ու սուգ կ'ը-
նէ ։ Եւ ան օրը յաղթութիւնը 2
սուգի դարձաւ բոլոր ղօղբին
առջեւը . քանզի ղօղբը լսեց որ
Թագաւորը իր որդւոյն համար
կը ցաւի ։ Ու ան օրը ղօղբը գո- 3
ղի պէս քաղաքը կը մտնէր , պա-
տերազմէն փախած ու ամչցած
ղօղբի պէս ։ Եւ Թագաւորը իր 4
երեսը ծածկեց , ու Թագաւորը
մեծ ձայնով մը կը կանչէր . Որ-
դեակ իմ Աբիսողոմ , Աբիսողոմ
որդեակ իմ , որդեակ իմ ։

Եւ Յովաբ ներս մտաւ Թա- 5
գաւորին քովը , ու ըսաւ . Այ-
օր քու երեսդ , ու քու ազա-
տներուդ ու աղջիկներուդ կեան-
քը , և քու կնիկներուդ ու հար-
ճերուդ կեանքը ազատող ամէն
ծառաներուդ երեսը՝ այսօր ա-
մօթով ըրիր . Քանզի քեզ առող- 6
ներդ կը սիրես , ու քեզ սիրողնե-
րը կ'ատես . վասն զի այսօր յայտ-
նեցիր որ տո՞ւ իշխաններդ ու ծա-
ռաներդ բանի մը տեղ չես դներ ,
և այսօր աղէկ հասկըցայ որ ,
Թէ որ այսօր Աբիսողոմը ողջ մը-
նար , ու մենք ամէնքս մեռնէինք ,
ան առնը քու աչքերուդ հաճոյ
պիտի երեւնար ։ Եւ հիմա ար- 7
ի՛ր , ու դո՛ւրս եկուր , ու քու
ծառաներուդ հետ քաղցրու-
Թեամբ խօսէ . քանզի Տէրոջմով
երդում կ'ընեմ որ՝ Թէ որ դուն
դուրս չելլես , առ պիշտ քովդ
մարդ մը պիտի չմնայ . ու ասի-
կայ քեզի քու ողջոյնէդ մինչեւ
հիմա գըլխիդ եկած ա-
մէն ձախորդութիւններէն աւե-
լի գէշ կ'ըլլայ ։ Եւ Թագաւորը 8
ելաւ , ու դուռը նստաւ . ան
առնը բոլոր ղօղբին պատմեցին

ու ըսին. Ահա Թագաւորը դուռը նստեր է. ու բոլոր զօրքը Թագաւորին առջեւը կեան. բայց Իսրայէլի մարդիկը իրենց վրանները փախեր էին։

9 Եւ Իսրայէլին ամէն ցեղերուն մէջ բոլոր ժողովուրդը կը վիճէին ու կ'ըսէին. Մեր Թշնամիներուն ձեռքէն մեզ փրկողը Թագաւորն է, ու փղշտացւոց ձեռքէն մեզ ազատողը անիկա է. և հիմա Աբիսողոմին պատճառած 10 ամբը աս երկիրէս փախաւ. Ու Աբիսողոմ՝ որն որ մեր վրայ Թագաւոր օծեցինք, պատերազմի մէջ մեռաւ. և հիմա դուք Թագաւորը դարձնելու վրայով ինչո՞ւ բան մը չէք խօսիր։

11 Ու Դաւիթ Թագաւորը Սադոկի ու Աբիաթար քահանաները Յուդա խրկեց՝ ըսելով. Յուդայի ծերերուն հետ խօսեցէք ու ըսէք. Թագաւորը իր տունը դարձնելու ինչո՞ւ համար կը մնայք. վերջին բոլոր Իսրայէլին խօսքը Թագաւորին հասաւ՝ մինչեւ անոր 12 տունը. Դուք իմ եղբայրներս էք, ոսկորս ու մարմինս էք. ու Թագաւորը իր փո՞նը դարձնելու 13 ինչո՞ւ համար կը մնայք։ Եւ Ամասա ալ ըսէք. Դուն իմ ոսկորս ու մարմինս չե՞ս. Աստուած ինծի այսպէս՝ ու աւելի աւելցնէ, եթէ որ Յովաբին տեղը միշտ իմ 14 առջեւս զօրագլուխ չըլլաս։ Եւ Յուդայի մարդիկներուն սիրտը՝ մէկ մարդու սրտի պէս իրենց դարձուց. ու Թագաւորին պատ֊գամաւորներ խրկեցին՝ ըսելով. Դարձիր, դուն և քու 15 ամէն ծառաներդ։ Ան ատեն Թագաւորը դարձաւ, ու մինչեւ Յորդանան եկաւ. Յուդան ալ մինչեւ Գաղգալա եկաւ, որ Թագաւորը դիմաւորէ, ու Թագաւորը Յորդանանէն անցընէ։

16 Ու Գերային որդին Բաւրսի֊մացի Բենիամինեան Սիմէին ալ֊ պարասով՝ Յուդայի մարդիկներուն հետ Դաւիթ Թագաւորը 17 դիմաւորելու իջաւ։ Եւ անոր հետ Բենիամինէն հազար մարդ կար. ու Սաուղին տանը ծառան Սիբա՝ իր տասնուհինգ որդիներովը և քսան ծառաներովը եկաւ. ու Թագաւորին առջեւը՝ Յորդանանը հասան։ Եւ Թագա 18 ւորին տունը անցընելու համար, ու անոր աչքին հաճոյ եղածը ընելու համար՝ մէկ նաւակ մը անցաւ. ու երբոր Թագաւորը Յորդանանէն անցաւ, Գերային որդին Սիմէին՝ Թագաւորին առջեւը խնկաւ. և Թագաւորին 19 ըսաւ. Իմ տէրս խնդիր չունենայ ինծի համար, ու քու ծառադ յիշողութիւն չընէ, ու Թագաւորը պանիկայ իր սրտին մէջը չդնէ. Քանզի քու 20 ծառադ գիտցայ որ մեղք գործեցի. և ահա այսօր Յովսեփին բոլոր տունէն առաջ ես եկայ, որ իմ Թագաւոր տէրս դիմաւորելու իջնեմ։ Ու Շարուհեայի որ 21 դին Աբեսա պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Միթէ Սիմէի այդ հանար պիտի չմեռնի, որ Տէրոջը օծեալը անիծեց։ Բայց 22 Դաւիթ ըսաւ. Դուք ինծի հետ ի՞նչ բան ունիք՝ որ Շարուհեայի որդիք, որ այսօր ինծի Թշնամութիւն կ'ընէք. միթէ այսօր Իսրայէլէն մարդ մը պիտի մեռնի, որովհետեւ գիտեմ որ ես այսօր Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եմ։ Եւ 23 Թագաւորը Սիմէիին ըսաւ. Պիտի չմեռնիս. ու Թագաւորը անոր երդում ըրաւ։

Եւ Սաուղին որդին Մեմիբ 24 բոսթէն՝ Թագաւորը դիմաւորելու իջաւ, ու անիկայ Թագաւորին գացած օրէն մինչեւ անոր խաղաղութեամբ եկած օրը, ոտքերը չէր սրբեր, ու մօրուքը չէր խնամեր էր, և լաթերը չէր լուացեր էր։ Ու երբոր Թագաւորը դի 25 մաւորելու համար Երուսաղէմ եկաւ, Թագաւորը անոր ըսաւ. Ո՛վ Մեմիբոսթէ, ինչո՞ւ ինծի հետ չգացիր։ Եւ անիկայ ըսաւ. 26 Ո՛վ տէր իմ Թագաւոր, իմ ծա֊

ուս վնս խաբէց , քանզի քու
ծառադ բուռ . Էշը պատրաս-
տեմ , որ վրան հեծնեմ , ու Թա-
գաւորին հետը երթամ . վասն
27 զի ծառադ կաղ է : Եւ անիկայ՝
քու ծառադ՝ իմ Թագաւոր տիրո-
ջըս առջեւը բամբասեց . բայց իմ
Թագաւոր տեր Աստուծոյ հրեշ-
տակին մը պես է . ուստի քու աչ-
քերուդ հաճոյ եւիցածը ըրէ :
28 Քանզի Թէպէտ և իմ հօրս բոլոր
տունը իմ Թագաւոր տիրոջս առ-
ջեւը միայն մեռնելու մարդիկներ
էին , բայց դուն՝ քու ծառադ՝
քու սեղանդ կերակրեր ուսուց-
նելուն կարգը գրիր . ուստի ոչ
տակէ հաւ իրաւունք ունիմ
29 Թագաւորին բողոքելու : Եւ Թա-
գաւորը անոր ըսաւ . Ա՛լ ինչու
քու բաներուդ վրայ կը խօսիս .
ես քեզի ըսի՝ դուն ու Սիբան ար-
30 տերը մէկզմէկդ բաժնեցէք : Ու
Մեմփիբոսթէ ըսաւ Թագաւո-
րին . Թող անիկայ առնէ ալ
տունէն , որովհետեւ իմ Թագաւոր
տէրս խաղաղութեամբ իր տունը
եկաւ :
31 Եւ Գաղաատացի Բերզելլին
Ռոգելլիմէն ինքն ալ , ու Թագա-
ւորին հետ Յորդանանէն ան-
ցաւ , որ զանիկայ Յորդանանէն
32 յետ դարձուկ : Ու Բերզելլի խիստ
ծեր էր , ութսուն տարեկան մարդ
էր՝ եւ Թագաւորը Մանայիմի մէջ կե-
ցաւ , զանիկայ ինքը կերակրեց .
քանզի խիստ մեծ մարդ մըն էր :
33 Ու Թագաւորը Բերզելլին ըսաւ .
Ինծի հետ անցիր , և քեզ իմ
քովս Երուսաղէմի մէջ կերակ-
34 րեմ : Ու Բերզելլի՝ Թագաւորին
ըսաւ . Իմ կենացս տարիներուն
օրերը ո՞շափ պիտի ըլլան՝ որ
Թագաւորին հետ Երուսաղէմ
35 ելլեմ . Էս այսօր ութսուն տարե-
կան եմ . միթէ ազէկը ու գէշը
կրնամ զգալ . միթէ ծառադ
իր կերածին ու խմածին համը
կրնայ առնել . և ա՛լ երգը
խաղ կանչող մարդիկներուն կամ
երիվներուն ձայնը կրնամ լսել .
ու քու ծառադ իմ Թագաւոր
տիրոջս հանար բեռ ըլլայ :
Քու ծառադ՝ Թագաւորին հետ 36
քիչ մը Յորդանանէն պիտի անց-
նի . ու Թագաւորը ինչու ինծի
այսպէս փոխարէնն մը հատուց-
նէ : Թող ծառադ դառնայ , ու 37
իմ քաղաքիս մէջ իմ հօրս ու մօ-
րըս գերեզմանին քովը մեռնիմ .
ահա քու ծառադ Քամհամը իմ
տիրոջս Թագաւորին հետ անցնի .
ու քու աչքերուդ հաճոյ եւիցածը ըրէ
անոր : Եւ Թագաւոր 38
ըսաւ . Թող Քամհամը ինծի
հետ անցնի , ու ես քու աչք-
երուդ հաճոյ եւիցածը պիտի ը-
նեմ անոր . և ինծմէ ինչ որ
խնդրես , քեզի պիտի ընեմ : Ու 39
բոլոր ժողովուրդը Յորդանանէն
անցաւ . Թագաւորն ալ անցաւ :
Եւ Թագաւորը Բերզելլին համ-
բուրեց , ու զանիկայ օրհնեց . ան
ալ իր տեղը դարձաւ : Եւ Թա- 40
գաւորը Գաղգաղա անցաւ , ու
Քամհամն անոր հետ անցաւ .
այսպէս Յուդային բոլոր ժողո-
վուրդը ու Իսրայէլին ալ կէս ժո-
ղովուրդը Թագաւորը անցուցին :
Եւ ահա բոլոր Իսրայէլի մարդ- 41
իկները Թագաւորին եկան , ու
Թագաւորին ըսին . Ինչու համան
մեր եղբայրնիկները՝ Յուդայի մարդ-
իկը քեզ գողցան , ու Թագա-
ւորը՝ և անոր տունը՝ ու անոր
հետ Դաւիթին բոլոր մարդիկները
Յորդանանէն անցուցին : Եւ 42
Յուդայի բոլոր մարդիկը՝ Իսրա-
էլի մարդոցը պատասխան տուե-
ին ու ըսին . Քանզի Թագաւորը
մեզի մօտ ազգական է , ու ա-
նոր համար ինչու այսպէս կը
նեղանաք . միթէ Թագաւորէն
բան մը կերած ենք , կամ մեզ անի-
կայ մեզի պարգեւ մը տուաւ :
Եւ Իսրայէլի մարդիկը Յուդայի 43
մարդոցը պատասխան տուին ու
ըսին . Մենք Թագաւորին քսան
տասը բաժին ունինք , ու Դաւ-
իթին վրայ մենք ձեզմէ ա-
ւելի իրաւունք ունինք . և ինչու
հանար մեզ անարգեցիք , ու մեր

Թագաւորը եւ դարձընելու հա-
մար առաջ մեզմէ խորհուրդ չը-
հարցուցիք. բայց Յուդայի մար-
դիկներուն խօսքը՝ Իսրայէլի մար-
դիկներուն խօսքէն աւելի խիտ
էր:

ԳԼ. Ի

1 Ու Հան Բենհամինի ցեղէն
Բաբրևան Սարէհէ անուն-
նօքին մարդ մը գտնուեցաւ. և
անիկայ փող հնչեցուց՝ ու բաւս.
Մենք Դաւիթին բաժին՝ ու
Յեսսէի որդւոյն քովը ժառան-
գութիւն չունինք. ով Իսրայէլ
ամէն մարդ իր վրանը դարձաւ:
2 Ուստի Իսրայէլի բոլոր մարդիկ-
ները Դաւիթէն ետեւ եկան, ու
Բաբրևան Սարէհէին եւսէն գա-
ցին. բայց Յուդայի մարդիկնե-
րը՝ Յորդանանէն մինչև Երու-
սաղէմ՝ իրենց Թագաւորին յա-
րեցան:
3 Եւ Դաւիթ Երուսաղէմ իր
տունը եկաւ. ու Թագաւորը իր
տանը պահապանութեանը համար
Թողուցած տասը հարճերը ա-
ռաւ, ու զանոնք մէկ տան մը
մէջ պահել տուաւ, և զանոնք
կը կերակրէր. բայց անոնց չմօ-
տեցաւ. և անոնք մինչև իրենց
մեռնելու օրը՝ պահուած մնացին,
ու որբևարիի պէս ապրեցան:
4 Եւ Թագաւորը Ամասայիին
բաւս. Մինչև երեք օր Յուդայի
մարդիկները ինծի կանչէ, ու
5 դուն ալ հոս ներկայ եղիր: Ուս-
տի Ամասայ՝ Յուդան կանչելու
գնաց. ու Դաւիթին դրած ատե-
6 նէն աւելի ուշացաւ: Ան ատե-
նը Դաւիթ՝ Աբեսսայիին բաւս.
Հիմա Բաբրևան Սարէհէն Աբի-
սողոմէն աւելի չարաչարէն պի-
սի ընէ մեզի. ո՛րչափ դուն քու
տիրոջդ ծառաներուը քու հետդ
առ, ու անոր եւսէն ինկիր.
չըլլայ որ իրեն պարսպաւոր քա-
ղաքներ գտնէ, ու մեր աչքերն
7 անցայտ ըլլայ: Աբիսսայ Յոաբ-
բին մարդիկներուը ու Քերեթիներ-
ը ու Փելեթիներուը և բոլոր զո-
րաւորները անոր եւսէն ելան,
ու Բաբրևան Սարէհէն հալածե-
լու համար Երուսաղէմէն ելան:
8 Երբոր անոնք Գաբաւոնի մէջ
եղած մեծ քարին քովն էին, Ա-
մասայ անոնց դիմացը ելաւ. և
Յոաբ իր հագած հանգերձը զո-
ւեցուցած էր, ու անոր վրայէն
սրիչ գօտիով՝ մէջքը սուր մը
կապած էր պատուանդանովը մէկտեղ,
ու երբոր անիկայ կ'երթար, սուրը
պոպէանէն ինկաւ:
9 Եւ Յոաբ
ըսաւ՝ Ամասայիին ըսաւ. Ե՛ղբայ-
րը՝ ողջ ո՞ղջ ես. ու Յոաբ
Ամասային համբուրելու համար՝
աջ ձեռքովը անոր մօրուքէն բռնե-
ց: Եւ Ամասայ՝ Յոաբին ձեռ-
10 քը եղած սուրէն չզգուշացաւ.
ու անով Յոաբ անոր փորը
կոխ զարկիկ, և անոր աղիքնե-
րը գետինը թափուեց, ու անոր
երկու անգամ չզարկաւ. ու ա-
նիկայ մեռաւ: Եւ Յոաբ ու
անոր եղբայրը Աբեսսա՝ Բաբր-
հան Սարէհէին եւսէն ինկան:
11 Ան տունը Յոաբին մնչեբաւ
մէկը անոր քովը կայնեցաւ՝ ու
բաւս. Ո՛վ որ Յոաբը կը սիրէ՝
ու ով որ Դաւիթին կողմէն է,
12 Յոաբին եւսէն երթայ: Եւ Ա-
մասայ ճամբուն վրայ էր արեա-
նը մէջ կը թաւալէր: Ու ան մար-
դը երբոր տեսաւ որ բոլոր ղօր-
քը կայնեցաւ մնաց, Ամասային
ճամբուն վրայէն վերցուց, ու ար-
տի մը մէջ ձգեց, և անոր վրայ
լաթ մը ծածկեց. քանզի տեսաւ
որ ամէն անոր քովը եկողը կանգ
13 կ'առնէ: Ու զանիկայ ճամբուն
վրայէն վերցուցած պէս՝ ամէն
մարդ Յոաբին եւսէն գնաց՝
Բաբրևան Սարէհէն հալածելու
14 համար: (Բայց անիկայ Իսրայէ-
լի բոլոր ցեղերէն մինչև Աբելը
ու Բեթմաաքան անցեր էր բոլոր
Բերայիներուն հետ, որոնք ա-
նոր քովը ժողովուելով՝ անոր ե-
կան գացին էին:) Եւ անոնք
15 եկան, ու Բեթմաաքային Աբե-
լը՝ զանիկայ պաշարեցին, ու քա-
ղաքին առջևը հողաբլուր մը շի-

նէին, որ պատրաստեն մօտ կանգնաւոր. և Յովաբին հետը էղող բոլոր զօրքը պարիսպը վրայ կ'աշխատէին։
16 Ու մէկ իմաստուն կնիկ մը քաղաքէն կանչեց, Լսեցէք, լսեցէք, ըսէք, հնարհ ըրէք, Յովաբին ըսէք, Հոս մօտեցիր որ քեզի
17 հետ խօսիմ։ Եւ Յովաբ անոր մօտեցաւ, ու կնիկը ըսաւ, Յովաբը դուն ես։ Ես անիկայ ըսաւ, Ես եմ։ Ու ինք անոր ըսաւ, Քու աղախնիդ խօսքերը մտիկ ըրէ, ու անիկայ ըսաւ, Ես
18 մտիկ կ'ընեմ։ Եւ ինք խօսեցաւ ու ըսաւ, Հին առնը սովրած բան կ'ըսէին, Թող Աբէլին եւ Դանի խորհուրդ հարցընեն, ու
19 անանկ լրընցընեն։ Ես Իսրայէլի մէջ խաղաղասէր ու հաւատարիմ քաղաք մըն եմ, ու դուն կը ջանաս ազգ անունի քաղաք մը որ Իսրայէլի մէջ մայրաքաղաք մըն է, Տէրոջը ժառանգութիւ-
20 նը ինչու կ'ընես։ Եւ Յովաբ պատասխան տուաւ ու ըսաւ, Քու լեցի, քաւ լեցի, որ ես բնաջինջ ընեմ կամ ազմ,
21 Բանը այդպէս չէ, հապա Եփրեմի լեռնէն Բոքրեան Սբէհ անուն մարդ մը իր ձեռքը Դաւիթ թագաւորին դէմ վերցուց, միմակ անիկայ տուէք, ու ես քաղաքէս կերթամ։ Եւ կնիկը Յովաբին ըսաւ, Ահա անոր գլուխը պատէնին վրայէն քեզի
22 պիտի նետուի։ Ու կնիկը բոլոր ժողովուրդին գնաց իր խոհմտութիւնովը խօսեցաւ. և Բոքրեան Սբէհէին գլուխը կտրեցին, ու Յովաբին նետեցին։ Ան ա՛ ալ անիկայ փող հնչեցուց, ու ամէն մարդ ան քաղաքէն իր վրանները քաշուեցաւ, Յովաբն ալ Երուսաղէմ Թագաւորին դարձաւ։
23 Եւ Յովաբ Իսրայէլի բոլոր զօրքերուն վրայ էր, ու Յովիադայի որդին Բանեան Քերեթհացիներուն ու Փելեթհացիներուն վրայ էր.
24 Եւ Ադորամ հարկերուն վրայ, ու Աբիլուդի որդին Յովսափատ յիշատակագիր էր.
25 Սուսա դպիր էր, ու Սադոկ ու Աբիաթար քահանաներ էին։
26 Եւ Յայիրացի Իրան ալ Դաւիթին նախարար էր։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ Դաւիթին օրերը երեք տարի սով եղաւ, ու Դաւիթ Տէրոջը հարցուց։ Եւ Տէրը ըսաւ, Սաւուղին ու անոր արիւնահեղ տունը հասմայ է, քանզի անիկայ Գաբաւնացիները մեռցուց։
2 Ու Թագաւորը Գաբաւնացիները կանչեց, ու անոնց խօսեցաւ. (և Գաբաւնացիք Իսրայէլի որդւոցմէ չէին, այլ Ամորհացւոց մնացորդէն էին. ու Իսրայէլի որդիքը անոնց երդում ըրեր էին, բայց Սաւուղ Իսրայէլի ու Յուդայի որդւոցը համար նախանձաւորութիւն ընելով, զանոնք ջարդել ուզեր էր։) Եւ Դաւիթ Գաբաւնացիներուն
3 ըսաւ, Ձեզի ինչ ընեմ, ու ինչով քաւութիւն ընեմ, որ Տէրոջը ժառանգութիւնը օրհնէք։
4 Եւ Գաբաւնացիք անոր ըսին, Սաւուղին ու անոր տունին արծաթի կամ ոսկի չունք ուզեր, ու Իսրայէլէն մարդ մը մեռցնել չունք ուզեր։ Եւ անիկայ ըսաւ, Ինչ որ ըսէք, ձեզի պիտի ընեմ։
5 Ու անոնք Թագաւորին ըսին, Ան մարդը որ մեզ ջարդեց, ու մեզ անանկ կտրատնցընել ուզեց, որ ամենևին Իսրայէլի սահմաններուն մէջը չգտնուինք,
6 Անոր որդիներէն մեզի եօթը մարդ տուէք, ու զանոնք Տէրոջը ընտրեալ Սաւուղին Գաբաւային մէջ Տէրոջը հասմայ կախենք։ Եւ Թագաւորը կու տամ ըսաւ։
7 Բայց Թագաւորը Սաւուղին Յովնաթանին որդւոյն Մեմիբոսթեին խնայեց, Սաւուղին որդւոյն Յովնաթանին ու Դաւիթին միջեւերնը եղած Տէրոջը երդումին համար։
8 Բայց Թագա-

ւորը՝ Ադիսային աղջկանը Ռեհաբէամայ կնութեան երկու որդիները, որոնք Սաուղին ծներ էր, այսինքն Ադամնեին ու Մեմիդեամեին, և Սաւուղին աղջկանը Մեղքոլին հինգ որդիները՝ որոնք Սաուղայի Ադրիէլին որդւոյն Եզրիելին ծներ էր, առաւ, Ո՛ զանոնք Գաբաւնացոց ձեռքը տուաւ, ու զանոնք Տէրոջը առջեւ լեռան վրայ կախեցին, ու եօթն ալ միասին մեռան. և զանոնք հընձոց սկիզբը մեռցուցին։

Ո՛ Ադիսային աղջիկը Ռեսփա մէկ քուրձ մը առաւ, ու զանիկայ իրեն համար ապառաժի մը վրայ փռեց, հընձոց սկիզբէն մինչև անոնց վրայ երկինքէն անձրեւ գալը. ու ցորեկը երկինքին թռչունները՝ ու գիշերը անասունները չէր թողուր որ անոնց դպչին։ Եւ Սաւուղին հարցին՝ Ադիսային աղջկանը Ռեսփային ըրածը Դաւիթին պատմեցին։ Ո՛ Դաւիթ գնաց, և Սաւուղին ու անոր որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները առաւ Գաղաադայ Յաբիսի բնակիչներէն, որոնք Բեթսանի հրապարակէն զանոնք գողցեր էին. վասն զի Փղշտացիք զանոնք հոն կախեր էին այն օրը՝ որ Փղշտացիք Գեղբուէի վրայ Սաւուղը մեռցուցեր էին. Եւ Սաւուղին ոսկորները ու անոր որդւոյն Յովնաթանին ոսկորները առին Յաբիսէն, և անոնք Սելայի մէջ անոր հօրը Կիսին գերեզմանը թաղեցին. ու ամեն բաները որ պատուիրած էր ըրին. ու անկէ ետքը Աստուած երկրին համար էաղթ աղօթքը ընդունեց։

Եւ Փղշտացիք նորէն Իսրայէլի հետ պատերազմ ըրին. և Դաւիթ ու իր ծառաները իր հետը իջան, ու Փղշտացւոց հետ պատերազմ ըրին, ու Դաւիթ ուժ կորցուցաւ։ Եւ Յեսբիբենոբը՝ որ Ռափայի որդիներէն էր, ու իրեն Տարիով սիդէի ծանրութեամբ պղնձէ նիզակ մը ունէր, ու սրովը նորա սուր մը կապած էր, ուզեց որ Դաւիթը զարնէ։ Բայց Շարուհեայի որդին Աբեսային անոր օգնութեան հասաւ, ու փղշտացին զարկաւ, ու զանիկայ մեռցուց։ Ան ատենը Դաւիթին մարդիկները անոր երդում ըրին ու ըսին. Ասկէ ետքը դուն մեզի հետ պատերազմի չելլես, որ Իսրայէլին ճրագը չմարես։

Եւ ասկէ ետքը՝ նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ Գովբի մէջ. ան ատենը Ովսատի Սոբքայիը՝ Ռափայի որդւոցմէ էր՝ զոր Սիփհան ժեռցուց։

Եւ նորէն Փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ Գովբի մէջ. ու Բեթղեհեմացի Ելհանան որդին Եղբայրը զարկաւ, որ Գեթացի Գողիաթին էղբայրը զարկաւ, որ ատեր նիզակին բունը սաստկացոց գործին պէս էր։

Եւ նորէն Գեթի մէջ պատերազմ եղաւ. ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար, որ անոր ձեռքերուն մատները ու ոտքերուն մատները վեց վեց հատ ըլլալով՝ քսանուչորս հատ ունէր. անիկայ ալ Ռափայի որդւոցմէ էր։ Եւ անիկայ Իսրայէլը նախատեց. բայց Դաւիթին եղբօրը Սամայային որդին Յովնաթան զանիկայ զարկաւ։ Ասոնք չորսը Գեթի մէջ Ռափային ծներ էին. և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան։

ԳԼ. ԻԲ

Եւ Դաւիթ՝ ան օրը որ Տէրը զանիկայ իր բոլոր թշնամիներուն ձեռքէն ու Սաուղին ձեռքէն ազատեց, ան երգին խօսքերը Տէրոջը խօսեցաւ, Ո՛ ըսաւ. Տէրը իմ վէմս, ամրութիւնս, ու փրկիչս է. Իմ Աստուածս իմ պաշարհոսս է. ես անոր կը յուսամ. անիկայ իմ վահանս, ու իմ փրկու-

թեանա եղջիւրը, իմ աշտարակս, իմ ապաւէնս, ու ապաստիչս է։ Չխոնարհուիմ թենէ գոն կ՚ապաստամ։
4 Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ, ու իմ թշնամիներէս կ՚ապաստիմ։
5 Վտանգի մահուան պիրկները իմ բոլորակս առին, ու անօրէնութեան հեղեղները վրս վախցու-
6 ցին. գերեզմանին լարերը խոնարհացին, ու մահուան որոգայթները իմ առջեւս առին։
7 Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը կանչեցի, ու իմ Աստուծոյս աղաղակեցի. որ իր տաճարէն իմ ձայնս լսեց, ու իմ աղաղակս ա-
8 նոր ականջներուն հասաւ։ Ան առնիը երկիրը սասանեցաւ ու դղրդաց. երկինքին հիմերը շարժեցան ու սասանեցան, քանզի
9 Անիկա բարկացաւ։ Անոր քիթէն ծուխ ելաւ, ու բերնէն մաշող կրակ. անկէ կայծակներ
10 բռնկեցան։ Եւ անիկա երկինքը խոնարհեցուց, ու իջաւ. և ա-նոր ոտքերուն տակը մռայլ
11 կար։ Ան քերովբէի մը վրայ եկաւ, ու թռաւ. և հովին թեւերուն վր-
12 րայ երեւցաւ։ Ան խաւարը, ու մանձր չուրերը, որ երկինքին ամպերը իր բոլորտիքը վարա-
13 գոյր քաշեց։ Անոր առջեւը ե-ղող ճառագայթէն կրակի կայ-
14 ծառներ բռնկեցան։ Տէրը երկինքէն որոտաց, ու Բարձրեալը
15 իր ձայնը ընել տուաւ։ Եւ նետեր խրկեց, ու զանոնք ցրուեց. կայծակներ խրկեց, ու զանոնք
16 խռովեցուց։ Եւ Տէրոջը յանդիմանութենէն, Տէրոջը քիթին շնչոյէն ծովին հուները երեցան, ու աշխարհիս հիմերը յայտնուցան։
17 Բարձրէն խրկեց, ու զիս բռնեց, ե շատ ջուրերէն զիս հանեց։
18 Իմ զօրեղ թշնամիէս ու զիս ատելներէն ազատեց զիս. վասն
19 զի ինծմէ զօրաւոր էին։ Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս ա-ռին, բայց Տէրը ինծի հոսպտարո-
20 Ւեան գաւազան եղաւ. Եւ զիս լայնարձակ տեղ մը հանեց, ու զիս ազատեց. ինչու որ ինծի
21 հաւնեցաւ։ Տէրը իմ արդարութեանս պէս ինծի վարձատրեց. իմ ձեռացս մաքրութեանը համեմատ՝ հատուցում կ՚ընէ ին-
22 ծի. վասն զի Տէրոջը ճամբանե-րը պահեցի, ու իմ Աստուծոյս դէմ ամբարշտութեան չըրի։
23 Վասն զի անոր ամէն դատաստաններըը իմ առջեւս էին. ու անոր օրէնք-
24 ներէն չհեռացայ։ Եւ անոր առջեւը կատարեալ եղայ. ու իմ անօրէնութենէս զգուշացայ։
25 Եւ Տէրը ինծի հատուցում ըրաւ, իմ արդարութեանս համեմատ. իմ չէոցս մաքրութեանը համեմատ, որ անոր աչքերուն առջեւն է։
26 Ողորմածին հետ ողորմած կ՚ըլլաս, կատարեալ մարդուն հետ կատարեալ կ՚ըլլաս։ Մաքուրին
27 հետ մաքուր կ՚ըլլաս, ու ծռո-նին հետ՝ կը ծռիս։ Եւ վշտա-
28 ցած ժողովուրդը դուն կ՚ապաստանս. ու քու աչքերդ ամբարտաւանութեան վրայ է որ դանդա-
29 ցնցնես։ Վասնզի իմ ճրագս դուն հա՛ս, Տէր. ու իմ խա-
30 ւարս Տէրը կը լուսաւորէ։ Վասն զի քեզմով գունդի մը վրայ կը վազեմ, ու իմ Աստուծովս պա-
31 րիսպ կ՚անցնեմ։ Աստուծոյ ճամբան կատարեալ է. Տէրոջը խօսքերը փորձուած են. անիկա ամէն հոգիներուն ապա-
32 պար է։ Վասնզի Տէրոջմէն զատ՝ ո՞վ է Աստուած, կամ ո՞վ Աստուծմէն զատ՝ ո՞վ է վէմ։
33 Իմ զօրաւոր բերդս Աստուած է. ու իմ ճամբաս կատարեալ կ՚ընէ։
34 Իմ ոտքերս եղջերուի պէս կ՚ընէ, ու իմ բարձր տեղերուս վրայ զիս կը կայնեցընէ։
35 Ձեռքերս պատերազմի կը վարժէ. ու իմ բազուկներս պղնձէ աղեղ կը լարեն։
36 Ինծի նաեւ քու փրկութեանդ ասպարը տուիր. ու քու քաղցրութիւնդ զիս մեծցուց։
37 Իմ քայլերս ճամբաս նեղ-քիս լայնցուցիր, ու իմ ոտքերս չսասանեցան։
38 Իմ թշնամիներս հալածեցի, ու զա-

նանք ջարդեցի։ Ու եա չդադրեայ
39 մինչև որ զանոնք հատցուցի։ Եւ
զանոնք հատցուցի, գետինը զար-
կի, որ չկանգնին. անոնք իմ ա-
40 քերուս տակը ինկան։ Ու զա-
օրութեամբ համալ՝ ինծի զօրու-
թիւն հագցուցիր. և իմ վրաս
41 ելլողները տակս ձգեցիր։ Ու
իմ թշնամիներուս կռնակը ինծի
դարձընել տուիր, որ զիս ատող-
42 ները ջարդեմ։ Աղաղակեցին,
բայց ազատող չկար. Տէրոջը ա-
ղաղակեցին, բայց անոնց պատաս-
43 խան չտուաւ։ Ան տանէր զա-
նոնք երկրի փոշիին պէս մանրե-
ցի. զանոնք փողոցներուն ցեխին
44 պէս կոխեցի ու ճմլեցի։ Եւ իմ
ժողովուրդիս կռիւներէն զիս ա-
զատեցիր. ու զիս պահեցիր, որ
ազգերու գլուխ ըլլամ. ու իմ
չգիտցած ժողովուրդս ինծի ծա-
45 ռայէ։ Օտարներըը ինծի խո-
նարհութիւն ըրին. իրենց ականջ
նեղածը լսածնուն պէս՝ ինծի հնա-
46 զանդեցան։ Օտարներըը ուժասպա-
ռեցան, ու իրենց պահուըտած տե-
47 ղերէն դողացին։ Տէրը կենդանի
է, ու իմ վէմս օրհնեալ ըլլայ.
և իմ փրկութեանս վէմը Աստ-
48 ուած բարձր ըլլայ։ Աստուած է
որ իմ վրէժս կը խնդրէ, ու ժո-
ղովուրդները ինծի կը հնազանդ-
49 եցնէ։ Իմ թշնամիներէս զիս
հանելով՝ զիս իմ վրաս եղողնե-
րէն աւելի բարձրացուցիր, ու
բռնաւոր մարդէն ազատեցիր։
50 Ասոր համար քեզ Տէր՝ ազգերուն
մէջը քեզ պիտի գովեմ, ու քու
անուանդ սաղմոս պիտի երգեմ։
51 Իր թագաւորին փրկութիւնները
մեծցընողը՝ ու իր օծեալին՝ Դա-
ւիթին ու անոր սերունդին յաւի-
տեան ողորմութիւն ընողը Ան է։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ Դաւիթին վերջին խօս-
քերը սանկ են։ Յեսսէի որդին
Դաւիթ կ՚ըսէ. Ան մարդը որ
բարձրացաւ, Յակոբայ Աստ-
ծոյն օծեալը, ու Իսրայէլի քա-
ղցրաձայն երգիչը շարադրողը, կ՚ը-
2 սէ. Տէրոջը Հոգին ինծմով խո-
սեցաւ, ու անոր խօսքը իմ լե-
զուիս վրայ էր։ Իսրայէլին Աստ-
3 ուածը ըսաւ, ու Իսրայէլին Վէ-
մը ինծի խօսեցաւ. Իշխող Մարդ-
կոց վրայ իշխողը արդար ըլլայ,
ու Աստուծոյ վախովը իշխէ։ Ան
4 առտուները անիկայ առաւօտեան լոյ-
սին կը նմանի, որ արեւուն ծա-
գած առտնը կ՚երեւայ, անամպ ա-
ռաւօտի մը՝ որ առտնց ամպի է,
ու արեւոտ ճառագայթներէն, որ անձ-
րեւէն հետքը գետինէն կանանչ խո-
տը կը բուսուցնէ։ Թէ և իմ տունս
Աստուծոյ քովը այդպէս չէ, ան-
կայն ինծի հետ յաւիտենական
ուխտ մը ըրաւ, որ ամէն բանի
մէջ պատրաստ ու հաստատ է,
քանզի իմ բոլոր փրկութիւնս ու
իմ բոլոր բաղձանքս ան է. ու-
պիտի չծաղկեցնէ՞ ան։ Բայց բո-
լոր անօրէնները՝ գազրելի փուշերու պէս պիտի ըլլան, քան-
զի անոնք ձեռքով չեն բռնուիր։
Եւ անոնց դպչելու մարդը՝ եր-
կաթը ու նիզակին բունը իրեն
վրնջ պիտի ընէ. ու իրենց հզած
տեղը՝ բոլորովին կրակի մէջ պի-
տի այրին։

Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը 8
անուններըը սանկ են. Յոսէբ
բասեբեթ Թահքեմոնացին, որ
զօրավարներուն գլխաւորն էր.
անիկայ է Ադինօն, որ
ութ հարիւր մարդը
մէկ անգամ
սպաննեց։

Եւ անկէ հետը Ադոքային 9
Դոդոյին որդին Եղիազարը՝ որ
Դաւիթին հետ եղած երեք զօ-
րաւորներուն մէկն էր, երբոր
անոնք պատերազմելու համար
հոն ժողված Փղշտացիները
նախատեցին, ու Իսրայէլի մար-
դիկը փախան, Ասիկայ եղաւ, 10
ու Փղշտացիները զարկաւ, մին-
չև որ ձեռքը յոգնեցաւ, ու
ձեռքը իր սուրին վրայ փակաւ,
և Տէրը այն օրը մեծ փրկութիւն
ըրաւ. ու ժողովուրդը անոր ե-
տևէն դարձաւ, միայն կողոպու-
տը առնելու համար։

11 Եւ անկէ հաքը Աբրահամի Ա-
դէնի որդին Սամման էր, ու փը-
ղշտացիք գաւնդ մը կազմեցին,
ու հոն ոտքով լեցուն ագարակ
մը կար, և ժողովուրդը փղշ-
12 տացւոց առջեւէն փախաւ։ Բայց
անոնցմէ ագարակին մէջտեղը կայ-
նեցաւ, զանոնք պաշտպանեց,
ու փղշտացիները զարկաւ. և
Տէրը մեծ փրկութիւն ըրաւ։
13 Ու հրաւէն զօրավարներուն ի-
րենք ինկան, և հասնելի առին
Ոգոմի քարայրը՝ Դաւիթին
կիան, ու փղշտացւոց մէկ գունդ-
դը Ռափայիմ հովիտին մէջը
14 բանակեր էր։ Եւ ան առեղը
Դաւիթ բերդին մէջն էր, ու
ան առեղը փղշտացիք Բեթլե-
հէմի մէջ բերդապահ զօրք ու-
15 ղարկեր։ Եւ Դաւիթ փափագելով
ըսաւ, Բեթլեհէմին դուռը ե-
գող ջրհորէն ով ինծի ջուր կը
16 խմցնէ։ Ան առեղը սա իրենք զօ-
րաւորները՝ փղշտացւոց բանակը
ճեղքելին անցան, ու Բեթլեհե-
մին դուռը եղող ջրհորէն ջուր
քաշելին, ու առին Դաւիթին
տարին, բայց անիկայ չուզեց
անկէ խմել, հապա զանիկայ Տ-
17 փեղով՝ Տէրոջը դոքեց. Ու ը-
սաւ, Ո՛վ Տէր, քանի լեցի որ ես
սա բանը ընեմ. իրենց կեանքը
վտանգի մէջ դնելով գացող մար-
դիկներուն արիւնը խմե՞մ. ու ան-
կէ խմել չուզեց։ Ասանք էն ան
իրենք զօրաւոր մարդիկներուն ը-
րածներէրը։
18 Եւ Շարուհեան Յովաբին եղ-
բօրը Աբեսա ան իրենք մար-
դոց գլխաւորն էր, ու անիկայ
իր նիզակը իրենք հարիւր մարդոց
վրայ վերցնելով՝ ոպանենց ը-
նոնք, ու անոնց մէջը
19 անուանի էր։ Եւ անիկայ իրենքն
աւելի հանգամա՞նք անոնցմէ հա-
րած, անոնց գլխաւ եղաւ, բայց
ան՞չէ իրենքին ոպէ՞ն չհասաւ։
20 Ու մեծ գործերը գործող Կա-
բսեելեցի զօրաւոր մարդու մը
որդին Յովհոդային որդին Բա-
նեան՝ Մոաբին երկու զօրաւոր
մարդիկներէրը մեռուցած. նաև ձիւ-
նի ժամանակ իջած՝ ու գուբին
մէջը առիւծը մեռուցած։ Ասիկայ 21
եգիպտացի մարդ մըն ալ
մեռուցած, ու Եգիպտացիին ձեռ-
քը մէկ նիզակ մը կար, բայց Բա-
նեա՞ գաւազան մը առած վրայ իջած,
ու Եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը
յափշտակեց, և զանիկայ իր նի-
զակովը մեռուցած։ Յովհոդային որ- 22
դին Բանեան ասա բաները ըրաւ,
ու իրենք զօրաւորներուն մէջը ա-
նո՞ւանի եղաւ. Երասնէն աւելի 23
պատիւ ունէր. բայց ա՞չէ իրե-
նքին ոպէ՞ն հասաւ. ու Դա-
ւիթ զանիկայ իր առեւանին վե-
րակացու դրաւ։

Յովաբին եղբայրը Ասայէլ էր 24
սուենէն էր. Նաև Բեթլեհեմացի
Դոդոյի որդին Եղհանան, Հա- 25
րօդացի Սամմա, Հարօդացի Ե-
ղիկա, Փելոնացի Հեղղես, Թե- 26
կուացի Եկդեսի որդին Իրաս,
Անաթոթացի Աբիեզեր, Ուփա- 27
յի Մեբունոյ, Աքոքացի Սել- 28
մոն, Նետոփաթացի Մաոդայ,
Նետոփաթացի Բաանայի որդին 29
Ելեա, Բենիամինի որդւոցը Գա-
բաայէն՝ Ռիբայի որդին Եթթէ,
Փարաթոնացի Բանեա, Գահասի 30
ձորերէն Ուդդայ, Աբաթաթա- 31
յի Աբիելեան, Բարսումացի Ա-
զմաթէ, Սաղաբինացի Եղիաբա, 32
Յաշէնի որդիներէն՝ Յովնաթան,
Աբարացի Սամմա, Աբարացի Ա- 33
խարի որդին Աքիամ, Մաքաթիի 34
որդւոյն Ահասբայէն որդին Եղի-
փաղէտ, Գէղոնացի Աքիաթիէլի
որդին Եղիամ, Կարմելացի Հես- 35
րէ, Արբացի Փաարայ, Սոբա- 36
յի Նաթանի որդին Իգալ, Գա-
դացի Բանի, Ամմոնացի Սելէկ, 37
Շարուհեան Յովաբին կապարճա-
կիրը Բերոթեմացի Նահարա, Յե- 38
թեթացի Իրա, Յեթեթացի Գա-
րեբ, Հետացի Ուրիա, ամէնը 39
երեսունեւեօթն էին։

ԳԼ. ԻԴ

1 Եւ Տէրոջը բարկութիւնը նո-
րէն Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ,

9 հեին։ Եւ Ադոնիա Յովհելի աղ-
բիւրին մօտ եղող Զոռելեթի քա-
րին քովը՝ ոչխարներ, արջառներ
ու գեր անասուններ մորթեց, և
իր տղոց եղբայրներըը՝ թագա-
ւորին պղխրը, ու Յուդայի բո-
լոր մարդիկներըը՝ թագաւորին ծա-
10 ռաները հրաւիրեց։ Բայց Նա-
թան մարգարէն, ու Բանեան,
և զօրաւորները, ու իր Սողոմոն
եղբայրը չհրաւիրեց։
11 Եւ Նաթան՝ Սողոմոնին մօրը
Բեթսաբէին հետ խօսեցաւ՝ ու
ըսաւ. Ազելիմի որ-
դին Ադոնիան թագաւոր է-
ղաւ, ու մեր Տէրը Դաւիթ չի-
12 մացաւ։ Որովհետև հիմա եկուր քե-
զի խրատ մը տամ, որ քու կեանքդ
ու քու որդւոյդ Սողոմոնին կեան-
13 քը ազատես։ Երթը Դաւիթ թա-
գաւորին քովը գնա՝ ու անոր ը-
սէ. Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ դուն
քու աղախնիդ երդում՝ չըրիր,
ու չըսիր որ՝ Ինծմէ հետը քու որ-
դիդ Սողոմոն թագաւոր պիտի
ըլլայ, և իմ աթոռս անիկայ պիտի
նստի, ու ինչո՞ւ համար Ադոնիան
14 թագաւոր եղաւ։ Ահա դուն
ան տեղը թագաւորին հետ խօ-
սած ատենդ՝ ես ալ ետևէդ կու-
գամ, ու քու խօսքերդ կը լաց-
ցընեմ։
15 Եւ Բեթսաբէ՝ ներքին ան կու
կը մտաւ թագաւորին քովը. և
թագաւորը շատ ծերացած էր.
ու Սունեմացի Աբիսագը թա-
գաւորին պատարագասեղանին կը-
16 նէր։ Եւ Բեթսաբէ գլուխը ծռ-
ուեց, ու թագաւորին երկրպա-
գութիւն ըրաւ։ Ու թագաւորը
17 ըսաւ. Ի՞նչ կ՚ուզես։ Եւ անի-
կայ ըսաւ անոր. Ո՛վ տէր իմ,
դուն քու աղախնիդ՝ քու Տէր
Աստուծոյդ անունովը երդում
ըրիր, ըսելով. Ինծմէ հետը քու
որդիդ Սողոմոն թագաւոր պի-
տի ըլլայ, ու իմ աթոռս ան պի-
18 տի նստի. Եւ ահա հիմա Ադո-
նիան թագաւոր եղած է. ու
դուն չիմացար, ով տէր իմ թա-
19 գաւոր. Եւ անիկայ շատ ա-
ւ
չառներ՝ ու գեր անասուններ՝ ու
ոչխարներ մորթեց, և թագաւո-
րին բոլոր որդիները, ու Աբիա-
թար քահանան, և Յովաբ զօ-
րավարը հրաւիրեց, բայց քու
ծառա Սողոմոնը չհրաւիրեց։
Հիմա ով տէր իմ թագաւոր, բո- 20
լոր Իսրայէլին աչքերը քու վը-
րադ են, որ անոնց խնդրիս
մէջ՝ իմ թագաւոր տիրոջս ամո-
ռը իմէ ետքը ով պիտի նստի.
Եվէ ոչ՝ երբոր իմ թագաւոր 21
տէրս իր հայրերուն հետ քնա-
նայ, ես ու իմ՝ որդի Սողոմոնը
յանցաւոր պիտի սեպուինք։
Ու երբոր անիկայ թագաւո- 22
րին հետ կը խօսէր, Նաթան
մարգարէն եկաւ։ Եւ թագաւո- 23
րին խնդրացին ու ըսին թէ՝ Ա-
հա Նաթան մարգարէն էհա՛ս. ու
անիկայ ներս մտաւ թագաւորին
առջևը, ու երեսը մինչև գետի-
նը ծռելով թագաւորին երկրը-
պագութիւն ըրաւ. Եւ Նաթան 24
ըսաւ. Ո՛վ տէր իմ թագաւոր,
դո՞ւն ըսիր որ՝ Ինծմէ հետը Ա-
դոնիան թագաւոր պիտի ըլլայ,
ու իմ աթոռս անիկայ պիտի նս-
տի. Քանզի անիկայ այսօր ի- 25
ջաւ, և շատ արջառներ, ու գեր
անասուններ, ու ոչխարներ մոր-
թեց. և թագաւորին բոլոր ո-
րդիները, զօրավարները, ու Ա-
բիաթար քահանան հրաւիրեց.
և ահա անոնք անոր առջևը
կ՚ուտեն, կը խմեն ու կ՚ըսեն.
Կեցցէ թագաւոր Ադոնիա։ Բայց 26
ինծ քու ծառադ, ես Սադոկ
քահանան, և Յովիադայի որդին
Բանեան, ու քու ծառադ Սող-
ոմոնը չհրաւիրեց։ Ա՞ս բանը արդ- 27
եօք իմ թագաւոր տիրոջս ձեռ-
քովը եղաւ, ու քու ծառայիդ
չգիտցուցիր թէ քեզմէ ետքը իմ
թագաւոր տիրոջս ամոռը ով
պիտի նստի։
Եւ Դաւիթ թագաւորը պա- 28
տասխան տուաւ ու ըսաւ. Բեթ-
սաբէն ինծի կանչեցէք։ Եւ ա-
նիկայ թագաւորին առջևը ե-
կաւ, ու թագաւորին առջևը

29 կայնեցաւ։ Եւ Թագաւորը եր-
դաւ ըրաւ, ու ըսաւ. Իմ անձս
ամէն նեղութենէ ազատող Տէ-
30 րը կենդանի է որ, Ինչպէս որ
քեզի Խորայելին Տէր Աստուծ-
ը երդաւ ըսի, ու ըսի թէ՝ Ինծ-
ի հոգը քու որդիդ Սողոմոնը
Թագաւոր պիտի ըլլայ, ու իմ
տեղս իմ աթոռիս վրայ անիկայ
պիտի նստի, ահա այսօր այնպէս
31 պիտի ընեմ։ Անատենը Բէթ-
սաբէն երեսը մինչև գետինը
ծռելով՝ Թագաւորին երկրպա-
գութիւն ըրաւ ու ըսաւ. Իմ
տէրս Դաւիթ Թագաւորը յա-
ւիտեան ապրի կենայ։
32 Եւ Դաւիթ Թագաւորը ըսաւ.
Սադովկ քահանան, ու Նաթան
մարգարէն, և Յովհադային որ-
դին Բանեան հինգի կանչեցէք։
Ու անոնք Թագաւորին առջևը
33 եկան։ Եւ Թագաւորը անոնց ը-
սաւ. Ձեր տիրոջը ծառաները
ձեր հետը առէք, ու իմ որդիս
Սողոմոնը իմ Ջրիխս վրայ հեծ-
ցուցէք, ու գանիկայ Գեհոնը ի-
34 ջեցուցէք. Եւ Սադովկ քահա-
նան ու Նաթան մարգարէն հոն
գանիկայ Խորայէլի վրայ Թագա-
ւոր օծեն. ու փող հնչեցուցէք,
ու ըսէք. Կեցցէ Սողոմոն.
35 Եւ անոր ետևէն ելէք, ու անի-
կայ թող գայ ու իմ աթոռս նըս-
տի, և իմ տեղս անիկայ Թագա-
ւոր ըլլայ. քանզի ես հրաման
տուի, որ անիկայ Խորայէլի վրայ
ու Յուդային վրայ իշխան ըլլայ։
36 Ան ատենը Յովհադային որդին
Բանեան՝ Թագաւորին պատաս-
խան տուաւ, ու ըսաւ. Ամէն,
իմ Թագաւոր տիրոջս Տէր Աս-
37 տուածն ալ այդպէս ըսէ։ Ինչպէս
որ Տէրը իմ Թագաւոր տիրոջս
հետն էր, Սողոմոնին հետն ալ
այնպէս ըլլայ, ու անոր աթոռը
իմ տիրոջս Դաւիթ Թագաւորին
38 աթոռէն մեծ ընէ։ Ան ատենը
Սադովկ քահանան, Նաթան մար-
գարէն, ու Յովհադային որդին
Բանեան, և Քերեթհիները ու
Փելեթհիները իջան, ու Սողո-
մոնը Դաւիթ Թագաւորին Ջրիխն
վրայ հեծցուցին, ու զանիկայ Գե-
հոն տարին։ Եւ Սադովկ քահա- 39
նան խորանէն եղջիւրը ա-
ռաւ, ու Սողոմոնը օծեց. և փո-
ղը հնչեցուցին, ու բոլոր ժողո-
վուրդը կ'ըսէր. Կեցցէ Սողո-
մոն։ Եւ բոլոր ժողովուրդը 40
անոր ետևէն կ'ելլէին, ու ժողո-
վուրդը սրինգներ հնչեցընելով
մեծ ուրախութեամբ մը կ'ու-
րախանային. անոնց ձայնէն գետինը կը դղրդէր։
Եւ Ադոնիա ու անոր բոլոր 41
բազմականչները լսեցին. ու ա-
նոնք կերակուրնին ելեր էին. և
Յովաբ փողին ձայնը լսելով՝ ը-
սաւ. Ի՞նչ պիտի ըլլայ աս գը-
ղզրդման ձայնը որ քաղաքին կ'ել-
է։ Երբոր անիկայ տակաւին կը 42
խօսէր, ահա Աբիաթար քահա-
նային որդին Յովնաթան եկաւ.
ու Ադոնիա ըսաւ. Եկուր, քան-
զի դուն քաջ մարդ մըն ես, ու
բարի աւետիս պիտի բերես։ Եւ 43
Յովնաթան պատասխան տուաւ,
ու Ադոնիային ըսաւ. Շ'իմակը
աս է որ՝ մեր Տէրը Դաւիթ Թա-
գաւորը՝ Սողոմոնը Թագաւոր ը-
ռաւ. Ու Թագաւորը՝ Սադովկ 44
քահանան, և Նաթան մարգա-
րէն, ու Յովհադային որդին Բա-
նեան, և Քերեթհիները ու Փելե-
թհիները անոր հետը խրկեց. ու
զանիկայ Թագաւորին Ջրիխն վը-
րայ հեծցուցին. Եւ Սադովկ քա- 45
հանան ու Նաթան մարգարէն
զանիկայ գետնի մէջ Թագաւոր
օծեցին, ու անկէ ուրախութեամբ եկան, ու քաղաքը դղրդեցաւ. Ա ձեր լսած ձայնը աս է։ Դաև Սողոմոն՝ Թագաւորու- 46
թեան աթոռին վրայ նստաւ.
Եւ Թագաւորին ծառաներն ալ 47
մեր տէրը Դաւիթ Թագաւորը
օրհնելու եկան, ու ըսին. Քու
Աստուածդ Սողոմոնին անունը
քու անունէդ աւելի մեծցընէ,
ու անոր աթոռը քու աթոռէդ
աւելի բարձրացընէ։ Եւ Թագա-
ւորը իր անկողնին վրայ երկրը

48 պագութիւն ըրաւ։ Նաեւ Թա-
գաւորը այսպէս ըսաւ. Խորհե-
ցեր Տէր Աստուածը օրհնեալ ըլ-
լայ, որ այսօր իմ աթոռիս վրայ
նստող մը առաւ, ու իմ աչքերս
49 տեսան։ Եւ Ադոնիայեն բոլոր
հրաւիրեալները զարհուրեցան, ու
ելան ու ամէն մէկզմէկ իրենց
50 ճամբան գացին։ Եւ Ադոնիա Սողոմոնէն երկ-
ընչաւ վախցաւ, ու ելաւ գնաց,
ու սեղանին եղջիւրները բռնե-
51 նեց։ Եւ Սողոմոնին պատմեցին
ու ըսին. Ահա Ադոնիան՝ Սող-
ոմոն Թագաւորէն վախցաւ, և
ահա անիկայ սեղանին եղջիւր-
ները բռնեց, ու ըսաւ. Սողոմոն
Թագաւորը այսօր իւրեանց
ընէ որ իր ծառան սրով պիտի
52 չսպաննէ։ Ու Սողոմոն ըսաւ.
Թէ որ անիկայ աստիճան ըլայ,
անոր մէկ մազը գետինը պիտի
չիյնայ, բայց թէ որ անոր վրայ
53 չարութիւն գտնուի, ան առնը
պիտի մեռնի։ Եւ Սողոմոն Թա-
գաւորը հարդ խրկեց, ու զանիկ
կայ սեղանէն վար իջեցուցին։
Եւ անիկայ եկաւ, ու Սողոմոն
Թագաւորին երկրպագութիւն ը-
ըաւ. ու Սողոմոն անոր ըսաւ.
Տունդ գնա։

ԳԼ. Բ

1 Ու երբոր Դաւիթին մեռնե-
լու օրերը մօտեցան, իր որդւոյն
Սողոմոնին պատուէր տուաւ՝ ը-
2 սելով. Ահա ես ամէն երկրին
ճամբան կ'երթամ. խակ դուն ու-
3 ժեղցիր, ու քաջասիրտ եղիր. Եւ
քու Տէր Աստուծոյդ պահպան-
նութիւնը պահէ, որ անոր ճամ-
բաներուն մէջը քալես, ու անոր
կանոնները, պատուիրանքները,
դատաստանները ու վկայութիւն-
ները պահես, ինչպէս որ Մով-
սէսին օրինաց գրքին մէջը գրը-
ուած է. որպէս զի հնչ որ ընես,
և ուր որ երթաս գործ դնես.
4 Զոր թիւնը գտնես. Որպէս զի
Տէրը իր խօսքը հաստատէ, որն
որ ինձի համար խօսեցաւ՝ ըսե-
լով. Թէ որ քու որդիքդ իրենց
ճամբանին ղգուշութիւն ը-
նեն, ու իմ առջեւս բոլոր սրտե-
րով, բոլոր հոգիով ու ճշմարտ-
ութեամբ քալեն, Իսրայելի ա-
թոռին վրայէն քեզմէ մարդ պա-
կաս պիտի չըլլայ։ Եւ դուն գի- 5
տես ինչ որ Յովաբ Սերուհեայի որդին
Յովաբը ինծի ըրաւ, ու ինչ որ
Իսրայելին երկու զօրավարներուն՝
Ներնեայ Աբենեղին ու Յեթեր-
եան Ամասային ըրաւ. քանզի
զանոնք սպաննեց, ու խաղաղու-
թեան առենը պատերազմի ա-
րիւնն թափեց, և իր մէջքի գօ-
տիին ու ոտքի կօշիկներուն վրայ
պատերազմի արիւն դրակեց։ Ու- 6
րեմն դուն քու իմաստութիւնդ
գործ գնես, ու անոր ճերմակ
մազերը խաղաղութեամբ գերեզ-
մանը չիջեցնես։ Բայց Գաղաա- 7
դացի Բերզելիին որդւոցը ողոր-
մութիւն ընես, ու քու սեղա-
նիդ ուտողներուն հետ ըլլան,
քանզի երբոր քու եղբօրդ Աբի-
սողոմին երեսէն վախցայ, ինծի
այնպես մօտեցան։ Եւ ահա Բա- 8
հուրիմցի Բենիամինեան Գերա-
յին որդին Սեմեին քու քովդ է,
ու անիկայ՝ Մանայիմը գացած
օրս՝ ինծի ծանր անէծք տուաւ,
բայց երբոր անիկայ զիս գիմա-
ւորելու համար Յորդանան ի-
ջաւ, Տէրոջմով երդուեցայ ը-
սելով՝ ու ըսի. Քեզ սրով չեմ մեռ-
ցներ։ Եւ հիմա զանիկայ ան- 9
մեղ չհամարիս. քանզի դուն խե-
լացի մարդ ես, ու անոր ինչ ը-
նելիքդ գիտես. և անոր ճերմակ
մազերը արիւնով գերեզմանը ի-
ջեցնես։

Ու Դաւիթ իր հայրերուն հետ 10
քնացաւ, ու Դաւիթի քաղաքին
մէջ թաղուեցաւ։ Եւ Դաւիթին 11
Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն
ըրած օրերը՝ քառասուն տարի էր.
եօթը տարի Քեբրոնի մէջ թա-
գաւորութիւն ըրաւ, ու երեսուն-
երեք տարի Երուսաղէմի մէջ
թագաւորութիւն ըրաւ։

Եւ Սողոմոն իր հօրը Դաւիթ 12

թին ամուսնը նստաւ. ու անոր մատաղսրտութիւնը շատ հաճոյացաւ եղաւ։

13 Եւ Աղգէլի որդին Ադանիան՝ Սողոմոնին մօրը Բերսաբէին գնաց. ու Բերսաբէն անոր ըսաւ. Արդեօք խաղաղութեամբ եկար. ու անիկայ ըսաւ. Խաղաղու-
14 թեամբ. Ես ըսաւ. Քեզի մէկ խօսք մը ունիմ. ու անիկայ ը-
15 սաւ. Խօսէ. Եւ անիկայ ըսաւ. Դուն ալէկ գիտես որ թագաւորութիւնը իմն էր, ու բոլոր Իսրայէլին երեսը իմ վրաս էր, որ թագաւոր ըլլամ. բայց թագաւորութիւնը դարձաւ, ու իմ եղբօրս եղաւ. քանզի անոր Տէրոջմէ եղաւ։
16 Ես հիմա ես քեզմէ մէկ խնդիրք մը կը խնդրեմ, խնդրէ չէ՛ չըսես։ Ու Բերսաբէ ա-
17 նոր ըսաւ. Խօսէ։ Եւ անիկայ ըսաւ. Կ՚աղաչեմ, Սողոմոն թագաւորին ըսէ (քանզի անիկայ քեզի չէ՛ չըսեր,) որ Սունամացի Աբիսագը ինծի կնիկ ասյ։
18 Ու Բերսաբէ ըսաւ. Աղէկ, ես քեզի համար թագաւորին կը խօսիմ։
19 Եւ Բերսաբէ՝ Սողոմոն թագաւորին գնաց, որ Ադոնիային համար անոր հետը խօսի. ու թագաւորը զանիկայ դիմաւորելու համար ոտք հլաւ, ու անոր երկրպագութիւն ըրաւ, ու երբոր իր աթոռը նստաւ, թագաւորին մօրը համար ալ աթոռ դնել տուաւ. և անիկայ անոր
20 ալ կողմը նստաւ. Ու ըսաւ. Ես քեզմէ մէկ պզտիկ խնդրիք մը կը խնդրեմ, խնդրէ չէ՛ չըսես։ Եւ թագաւորը անոր ըսաւ. Խնդրէ մայր իմ. քանզի քեզի
21 չէ՛ պիտի չըսեմ։ Ու անիկայ ըսաւ. Սունամացի Աբիսագը եղբօրդ Ադոնիային կնիկ տուր։
22 Եւ Սողոմոն թագաւորը պատասխան տուաւ, ու իր մօրը ըսաւ. Դուն ինչո՞ւ Ադոնիային համար Սունամացի Աբիսագը կը խնդրես. անոր համար թագաւորութիւնն ալ խնդրէ, (քանզի անիկայ իմ մեծ եղբայրս է,) անոր՝ ու Աբիաթար քահանային և Շարուհեան Յոաբին համար։
23 Ու Սողոմոն թագաւորը Տէրովմով երդում ըրաւ, ու ըսաւ. Աստուած ինծի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ, որ Ադոնիա այս խօսքը իր կենացը դէմ խօսեր է։
24 Եւ հիմա ինչպէս հաստատեցի, ու զիս իմ հօրս Դաւիթին աթոռը նստեցրեցի, և իր ըսածին պէս՝ ինծի տուն շինող Տէրը կենդանի է, որ Ադոնիան այսօր պիտի մեռցնէ։
25 Ու Սողոմոն թագաւորը՝ Յոյհադայի որդին Բանեան խրկեց. ու զարկաւ զանիկայ, որ մեռաւ։
26 Եւ թագաւորը Աբիաթար քահանային ըսաւ. Անաթովթ քու ագարակդ գնա՛. քանզի դուն մեռնելու արժանի ես, բայց այսօր քեզ չեմ մեռցներ. որովհետև իմ հօրս Դաւիթին առջեւը Տէր Եհովային տապանակը վերցուցիր. ու իմ հօրս ամէն քաշած նեղութիւններուն մասնակից եղար։
27 Ու Սողոմոն Աբիաթարը Տէրոջը քահանայութենէն հանեց. որ Սիլովի մէջ Հէլիին տանը համար Տէրոջը բառը խօսքը կատարէ։
28 Եւ այս լուրը Յովաբին հասաւ. (քանզի Յովաբ թէպէտ և Աբիսողոմին հետևող չէր, բայց Ադոնիային հետևող եղաւ.) ու անտանը Յովաբ Տէրոջը խորանը փախաւ, ու սեզանին եղջիւրները բռնեց։
29 Եւ Սողոմոն թագաւորին իմացուցին թէ՝ Յովաբ Տէրոջը խորանը փախաւ, և ահա անիկայ սեզանին քովն է. ու Սողոմոն՝ Յովհադայի որդին Բանեան խրկեց, ու ըսաւ. Գնա՛ անիկայ զարկ։
30 Եւ Բանեա Տէրոջը խորանը Յովաբին գնաց, ու անոր ըսաւ. Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ. Դուրս ելլէ. ու անիկայ ըսաւ. Ոչ, հապա հոս պիտի մեռնիմ. ու Բանեա թագաւորին պատմեց ու ըսաւ. Յովաբ այսպէս ըսաւ, ու ինծի

այսպէս պատասխան առաւ ։
31 Եւ Թագաւորը անոր ըսաւ . Ա-
նոր բառնին պէս ըրէ , ու զանի-
կայ մէռցնէր , և զանիկայ Թագէ-
որ իմ վրայէս , ու իմ հօրս տանը
վրայէն Յովաբին Թափած ան-
32 միզ արիւնը վերցնես ։ Եւ Տէրը
անոր Խափշ արիւնը անոր գլու-
խը դարձընէ , որովհետև անի-
կայ առանց իմ հօրս Դաւիթին
գիտութեանը՝ երկու իրմէ ար-
գար ու աղէկ մարդիկներուն ,
Իսրայէլի սպարապետին՝ Ներ-
եան Աբենեղրին , ու Յուդայի
սպարապետին՝ Յեթերեան Ամ-
ասայիին վրայ յարձակեցաւ , ու
33 զանոնք սրով մեռցուց ։ Ուստի
անոնց արիւնը Յովաբին գլուխը
ու անոր սերունդին գլուխը դառ-
նայ յաւիտեան , բայց Դաւիթ
թին՝ ու անոր սերունդին՝ և ա-
նոր տանը՝ ու անոր աթոռին՝ Տէ-
րոջը կողմանէ յաւիտեան խաղա-
34 ղութիւն ըլլայ ։ Եւ Յովհադայի
որդին Բանեան ելաւ , ու անոր
վրայ յարձակեցաւ , ու զանիկայ
մեռցուց . և անիկայ անապատին
35 մէջ իր տունը թաղուեցաւ ։ Ու
Թագաւորը անոր տեղը զօրքե-
րուն վրայ՝ Յովհադայի որդին
Բանեան դրաւ . ու Թագաւորը
Սադոկ քահանան Աբիաթարին
տեղը դրաւ ։
36 Եւ Թագաւորը հրէշ խրկեց ,
Սեմէին կանչեց , ու անոր ըսաւ .
Քեզի Երուսաղէմի մէջ տուն մը
շինէ , ու հոն նստէ , ու անկէ՝
37 ապրին կամ անդին չելլես . Քան-
զի աղէկ գիտցած որ , Թէ որ ել-
լես , ու կեդրոն հեղեղատը անց-
նես , նոյն օրը անպատճառ պի-
տի մեռնիս . ո՛ր քու արիւնդ
38 քու գլուխդ պիտի ըլլայ ։ Եւ
Սեմէի Թագաւորին ըսաւ . Ա՛ս
խօսքդ բարի է . իմ Թագաւոր
տէրս ինչպէս որ ըսաւ , քու ծա-
ռադ այնպէս պիտի ընէ ։ Ուստի
Սեմէի շատ օրեր Երուսաղէմի
մէջ նստաւ ։
39 Ու իրիք տարիէն ետքը Սեմէ-
իին երկու ծառաները՝ Գէթի
Թագաւորին՝ Մաաքայի որդւոյն
Աքիսայի քովը փախան . ու Սե-
մէիին ըմպացուցին ըսելով . Ա՛հա
քու ծառաներդ Գէթի մէջ են ։
Եւ Սեմէի լսաւ , ու իր էշուն 40
հասկաւ դրաւ , ու իր ծառա-
ները փնտռելու համար Գէթ
գնաց Աքիսայի քովը . և Սեմէի
գնաց՝ ու իր ծառաները Գէթէն
բերաւ ։ Ու երբոր Սեմէիին Ե- 41
րուսաղէմէն Գէթ երթալը ու
դառնալը Սողոմոնին պատմուցին ,
Անոնոնք Թագաւորը հրէշ խրկ- 42
կեց , ու Սեմէին կանչեց , ու ա-
նոր ըսաւ . Չէ որ քեզի Տէրոջ
մով երդում ընել տուի , և քե-
զի վկայութիւն ըրի ու ըսի Թէ ,
Աղէկ գիտցած որ երբոր աղէկ
լսած ու ապրին կամ անդին գա-
յած օրդ՝ անպատճառ պիտի
մեռնիս . ու դուն ինծի Լսած
խօսքս բարի է՝ ըսիր . Ուրեմն 43
ինչու համար Տէրոջը երդումին
ու քեզի տուած պատուէրս
հնազանդութիւն չըրիր ։ Եւ Թա- 44
գաւորը Սեմէիին ըսաւ . Դուն
իմ հօրս Դաւիթին դէմ քու ը-
րած բոլոր չարութիւնդ գիտես ,
որուն քու սիրտդ ալ կը վկայէ .
ուստի Տէրը քու չարութիւնդ
քու գլուխդ պիտի դարձընէ .
Բայց Սողոմոն Թագաւորը օրհ- 45
նեալ , ու Դաւիթին աթոռը Տէ-
րոջը առջևը յաւիտեան հաս-
տատ պիտի ըլլայ ։ Եւ Թագա- 46
ւորը Յովհադայի որդւոյն Բան-
եային հրաման առաւ . ու անի-
կայ ելաւ , ու զարկաւ զանիկայ ,
որ մեռաւ ։ Եւ Թագաւորու-
թիւնը Սողոմոնին ձեռքին մէջ
հաստատուեցաւ ։

ԳԼ . Գ

Ու Սողոմոն Եգիպտոսի փա- 1
րաւոնին Թագաւորին հետ խնա-
մութիւն բռաւ , ու փարաւոնին
աղջիկը առաւ , ու զանիկայ
Դաւիթին քաղաքը բերաւ , մին-
չև որ իր տունը ու Տէրոջը տու-
նը , ու Երուսաղէմին շրջակայ
պարիսպը շինեց լմընցուց ։ Սո- 2

կային ժողովուրդը բարձր ան-
ղերս վրայ զոհ կը մատուցա-
նէր. քանզի մինչև ան օրերը Տե-
լոջը անուանը տունն շինուած
չէր։
5 Եւ Սողոմոն Տէրը կը սիրէր,
ու իր հօրը Դաւիթին կանոննե-
րովը կը քալէր. միայն թէ բար-
ձրը անգերս վրայ զոհ կը մա-
տուցանէր ու խունկ կը ծխէր։
4 Եւ թագաւորը Գաբաոն գը-
նաց, որ հոն զոհ մատուցանէ.
քանզի մեծ բարձր տեղը անի-
կայ էր. Սողոմոն ան սեզանին
վրայ հազար ողջակէզ զոհեց։
5 Ո՞ Գաբաոնի մէջ Տէրը Սողո-
մոնին երեւցաւ գիշերուան երա-
զով. և Աստուած ըսաւ. Հան
6 մը խնդրէ, որ քեզի տամ։ Ու
Սողոմոն ըսաւ. Դուն քու ծա-
ռայիդ իմ հօրս Դաւիթին մեծ
ողորմութիւն ըրիր, ինչպէս որ
անիկայ քու առջեւդ ճշմարտու-
թեամբ, արդարութեամբ և ու-
ղիղ սրտով քեզի հետ քալեց,
ու անոր՝ ան մեծ ողորմութիւնը
պահեցիր, ու իր աթոռը նըս-
տող որդի մը տուիր անոր, ինչ-
7 պէս որ այսօր կ՚երեւայ։ Եւ հի-
մա ով Տէր Աստուած իմ, դուն
քու ծառադ՝ իմ հօրս Դաւի-
թին տեղը թագաւոր ըրիր. բայց
ես պզտիկ տղայ մըն եմ. չեմ գի-
8 ուր մտնել չեմ գիտեր. Ու քու
ծառադ քու ընտրած ժողովուր-
դիդ մէջն է, որ անթիւ ու անհամար ժող-
9 վուրդ մըն է։ Ուստի քու ծա-
ռայիդ խնամուն սիրտ տուր,
որ քու ժողովուրդդ դատէ, ու
բարին ու չարը զատէ. քանզի
ան քու մեծ ժողովուրդդ ո՞վ
10 կրնայ դատել։ Եւ ան խօսքը՝ ա-
կինոն Սողոմոնին ան բանը խնդ-
րելը՝ Տէրոջը աչքերուն հաճոյ
11 եղեւցաւ։ Ու Աստուած անոր ը-
սաւ. Որովհետև ան բանը խնդ-
րեցիր, ու քեզի շատ օրեր չե-
ղանդրեցիր, ու քեզի հարստու-
թիւն չինդրեցիր, ու քու թշնա-
միներուդ հոգին չինդրեցիր,
հապա իրաւունքը խմանալու ի-
մաստութիւն ինդրեցիր. Ահա 12
քու խօսքիդ պէս ըրի. ահա
քեզի իմաստուն ու հանճարեղ
սիրտ տուի, այնպէս որ՝ քեզմէ
առաջ քեզի պէս մէկը եղած
չէ, ու քեզմէ ետքն ալ քու նը-
մանդ պիտի չելլէ։ Նաև քու 13
չինդրածդ ալ քեզի տուի, թէ՛
հարստութիւն և թէ՛ փառք.
այնպէս որ՝ քու կեանքդ բոլոր օ-
րերուն մէջ թագաւորաց մէջ
քեզի պէս մէկը չգտնուի։ Եւ 14
թէ որ իմ ճամբաներուս մէջը
քալես՝ իմ հրամաններս ու պատ-
ուիրանքներս պահելով, ինչպէս
որ քու հայրդ Դաւիթ քալեց,
ան ատեն քու օրերդ պիտի
շատցընեմ։ Ու Սողոմոն արթնը- 15
ցաւ, և ահա երազ էր. ու Ե-
րուսաղէմ գնաց, ու Տէրոջը ուխ-
տին տապանակին առջեւը կայնե-
ցաւ, և ողջակէզներ մատուց,
ու խաղաղութեան զոհեր ըրաւ,
ու իր բոլոր ծառաներուն կա-
շառներ ըրաւ։
Ան ատեն երկու պոռնիկ կը- 16
նիկներ թագաւորին եկան, ու
անոր առջեւը կայնեցան։ Եւ 17
կնիկներէն մէկը ըսաւ. Ո՛վ տէր
իմ, ուշադրէ՛ ինձի. ես ու ան կնի-
կը մէկ տան մը մէջ կը բնակինք.
ու ես ան տանը մէջ տասը քսա-
ւոյ տղայ ծնայ։ Եւ իմ ծնանելուս 18
երրորդ օրը ան կնիկն ալ տղայ
մը ծնաւ. ու մենք միասին էինք.
տանը մէջ մեր հետը օտար մարդ
չկար. հապա տանը մէջ մենք եր-
կուքնիս միայն էինք։ Եւ ան կընի- 19
կանը տղան գիշերով մեռաւ.
քանզի անկայ անոր վրայ պառ-
կեցաւ. Ու կէս գիշերուն երբ, 20
և քու աղախնիդ քնացած ա-
տենը՝ իմ տղաս քովէս առաւ,
ու պանկայ իր ծոցը պառկե-
ցուց, ու իր մեռած տղան իմ
ծոցս պառկեցուց։ Ու երբոր ա- 21
ռաւօտուն եղայ, որ տղաս ծիծ
տամ, ահա անիկայ մեռած էր.
ու առաւօտուն մտադրութեամբ
անոր նայեցայ, և ահա անիկայ

22 իմ ծնած տղա չէր։ Խոկ միւս
հինիկը ըսաւ. Չէ. հապա ողջ է
ղազը իմ տղան է, ու մեռածը
քոյ տղադ է։ Եւ տիկոջ ը-
սաւ. Չէ. հապա մեռածը քոյ
տղադ է, ու ողջ եղազը իմ տղ-
զան է. ու թագաւորին առջեւը
23 այսպէս կը խօսէին։ Ան առնը
թագաւորը ըսաւ. Առիկոջ կ'ը-
սէ՝ իմ տղան ատ ողջ եղազն է,
ու մեռածը քոյ տղադ է. ու
անիկոջ կ'ըսէ՝ Չէ, հապա մե-
ռածը քոյ տղադ է, ու ողջ է-
24 զազը իմ տղան է. Եւ թագաւո-
րը ըսաւ. Ինծի մէկ սուր մը
բերէք. ու թագաւորին առջեւը
25 սուր մը բերին։ Եւ թագաւորը
ըսաւ. Ողջ եղազ տղան կտրեցէք,
երկու կտոր ընէ՛ք. ու կէսը մէ-
կուն, ու կէսն ալ մէկալին տուէ-
26 ք։ Ան առնը ողջ տղուն մոյ-
րը եղազ հինիկը՝ թագաւորին պա-
տասխան տուաւ, ու իր տղուն
վրայ ողջերը գթալուելուն համար,
ասանկ ըսաւ. Ո՛վ տէր իմ, պղծ-
ո՛ւթ ինծի. ողջ տղան անոր տուէ-
ք, ու զանիկոյ մի մեռցընէք։
Բայց միւսը ըսաւ. Ո՛չ ինծի ըլ-
լայ, ո՛չ քեզի. պահիկոյ ձեղքէ-
27 ցէք։ Եւ թագաւորը պատաս-
խան տուաւ, ու ըսաւ. Ողջ
տղան ատ կենդանը տուէք, ու
չըլլայ որ զանիկոյ մեռցընէք.
Տղուն անոր մայրը ասիկոյ է։
28 Եւ բոլոր Իսրայէլը թագաւորին
կատած դատաստանը լսելով՝ թա-
գաւորէն վախցան. քանզի տես-
ան որ անոր վրայ Աստուծոյ
իմաստութիւնը կայ՝ դատաստան
ընելու համար։

Գ.Լ. Դ

1 Եւ Սողոմոն թագաւորը բո-
լոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր
2 էր։ Ու անոր իշխանները ատոնք
էին. Սադոկին որդին Ազարիան
3 քահանայ էր. Սիսային որդիքը
Եղիբորեվը ու Աքիան առենա-
դպիրնեը էին. և Աքիլուդի
որդին Յովսափաթ յիշատակա-
4 գիր էր։ Ու Յովիադային որդին
Բանեան զօրքերուն վրայ էր, և
Սադոկը ու Աբիաթարը քահա-
նաներ էին։ Ու Նաթանի որդին 5
Ազարիան պաշտոյ գործակալնե-
րուն վրայ էր. ու Նաթանի որ-
դին Զաբուդը նախատար ու թա-
գաւորին բարեկամն էր։ Ու Ա- 6
քիսարը տանը հրամնատարն
էր. ու Աբդային որդին Ադոնի-
րամը հարկերուն վրայ էր։
Եւ Սողոմոն բոլոր Իսրայէլի 7
վրայ տասներկու գործակալներ
ունէր, ու անոնք թագաւորը
ու անոր տունը կը կերակրէին.
ու կերակրելը ամէն մէկուն տա-
րին մէկ ամիս կ'իյնար։ Եւ ա- 8
նոնց անուններուը սոսկը են. Ե-
փրեմի լեռան մէջ Բէնհուրը. Մա- 9
քասի, Սաղաբինի, Բեթսամիս-
սի, ու Եղօն բեթհանանի մէջ
Բէնդեկերը. Արաբոթի մէջ 10
Բէնհեսեդը, որուն ի Սոքովը ու
Սափերի բոլոր Հեփերի երկիրը.
Բոլոր Դոսիի դաւառին մէջ Բէ- 11
նաբինադաբը. Սողոմոնին աղ-
ջիկը Տաֆոթը՝ տուր կինին էր.
Թաանաքի ու Մակիդդոյի մէջ, 12
ու Յեզրայելին տակը՝ Սարթա-
նին քովը եղազ բոլոր Բեթսանին
մէջ ու Բեթսանէն մինչեւ Աբել-
մեհոլա, ու մինչեւ Յեկմեամին
անդին կողմը. Աբիսուդի որդին
Բանան. Իսաքարի գաղտադի 13
մէջ Բէնգաբերը. Գաղաադի մէջ
եղազ Մանասեան Յայիրին պա-
ղատաքաղքները, ու Բասանի մէջ
եղազ Արգոբի նահանգը, վեմ-
ատէն մեծ պարսպաւոր ու պղընձ
ձողիկ քաղաքները անոր ի Հե-
րոբերին։ Մանայիմի մէջ Ադ- 14
դոյի որդին Աքինադաբը. Նեփ- 15
թաղիմի մէջ Աքիմաասը. Ասե-
կայ ալ Սողոմոնին աղջիկը Բա-
սեմաթը կինիկ առաւ. Ասերի 16
ու Բեաղոթի մէջ Բուսիի որ-
դին Բանան. Իսաքարի մէջ Փա- 17
լուայի որդին Յովսափաթ. Բե- 18
նիամինի մէջ Եղային որդին Սե-
մեին. Գաղաադի երկիրը՝ ու Ա- 19
մորհացւոց Սեհոն թագաւորին
ու Բասանի Ովգ թագաւորին

երկիրը՝ Ուրիի որդին Գաբելը, ա-
ան երկրին մէջ դէպ մեկ գոր-
ծակալ մը կար։
20 Յազգան ու Խորայելը շատու-
թեան կողմանէ ծովուն ա-
ղեքը եղող աւազին չափ շատ
էին. կ'ուտէին, կը խմէին, ա-
21 ւրախութիւն կ'ընէին։ Եւ Սո-
ղոմոն Եփրատ գետէն մինչև
Փղշտացւոց երկիրը, ու մինչև
Եգիպտոսի սահմանը, բոլոր թա-
գաւորութիւնները վրայ կ'իշ-
խեր. և անոր ընծաները կը բե-
րէին, ու Սողոմոնին ծառայու-
թիւն կ'ընէին՝ անոր կենացը բո-
լոր օրերուն մէջ։
22 Եւ Սողոմոնին մէկ օրուան ռ-
ճիկը ասիկա էր. երեսուն քոռ նա-
շիհ, ու վաթսուն քոռ ալիւր,
23 տասը գեր արջառ, ու քսան ա-
րօտական արջառ, ու հարիւր
ոչխար. բաց ի եղջերուներէն,
այծեամներէն, վիթերէն ու գեր
24 ցուցած թռչուններէն։ Քանզի
անիկայ Գետին բոլոր ապրի կող-
մին՝ Թափսայէն մինչև Գազա՝
Գետին ապրի կողմը եղող բոլոր
թագաւորներուն վրայ կ'իշխեր.
ու իր բոլորտիքը եղողներուն հետ
25 խաղաղութիւն ունէր։ Եւ Սո-
ղոմոնին բոլոր օրերուն մէջ Յու-
դան ու Խորայէլը Դանէն մին-
չև Բերսաբէէ, իւրաքանչիւր
մարդ իր որթին տակը ու իր թզ-
ւենիին տակը ապահովութեամբ
կը նստէր։
26 Եւ Սողոմոն իր կառքի ձիե-
րուն համար՝ քառասուն հազար
ախոռ ունէր, ու տասներկու
27 հազար ձիաւոր։ Եւ ան գործա-
կալները՝ ամէն մէկը իր ամսուն
մէջ՝ Սողոմոն թագաւորը, ու
Սողոմոն թագաւորին սեղանը
եղող ժողովոյներուն կը կերակրէ-
ին՝ մէկ բան մը պակաս չընէլով։
28 Դեռ ձիերուն ու երիվարներուն
համար՝ անոնց եղած տեղը՝ ա-
մէն մէկը իր վրայ դրուած հաց-
կին չափովը գոտի ու յարդ կը
բերէին։
29 Եւ Աստուած Սողոմոնին խ-
մաստութիւն ու խիստ շատ հան-
ճար, և սրտի լայնութիւն տուա-
ւ, ծովուն եղերքը եղող աւա-
զին չափ։ 30 Ու Սողոմոնին իմաս-
տութիւնը՝ բոլոր արեւելքին որդ-
իներուն իմաստութենէն, ու Եգիպտաց-
ւոց բոլոր իմաստութենէն աւելի
էր։ 31 Եւ անիկայ ամէն մարդոցմէ
իմաստուն էր. Եզրահացի Եթա-
նէն, ու Մաւղի որդւոցմէն Ե-
մանէն, Քալքօլէն ու Դարդայէն
իմաստուն էր. ու բոլոր շրջակայ
ազգերուն մէջ անուանի եղաւ։
32 Եւ անիկայ երեք հազար առակ
խօսեցաւ, ու անոր շարադրած
երգերը հազար ու հինգ էին։
33 Եւ անիկայ ծառերուն վրայ խօ-
սեցաւ, Լիբանանի եղեւինէն՝
մինչև պատի վրայ բուսնող զո-
պան. ու նաև անասնոց վրայ,
թռչնոց վրայ, սողունները
րուն վրայ, ու ձուկերուն վրայ
խօսեցաւ։ 34 Եւ ամէն ժողովուր-
դներէն, ու անոր իմաստութիւնը
համբաւեր լսող երկրին բոլոր թա-
գաւորներէն՝ Սողոմոնին իմաս-
տութիւնը մարդ ընդունելու կա-
յին։

ԳԼ. Ե

1 Եւ Տիւրոսի Քիրամ թագա-
ւորը իր ծառանները Սողոմոնին
խրկեց. քանզի լսեր էր որ անոր
օրդը տեղը զանիկայ թագաւոր
օծեր էն. վասն զի Քիրամ միշտ
Դաւիթը կը սիրեր։ 2 Սողոմոն ալ
Քիրամին հրդ խրկեց, ու բսաւ.
3 Դուն գիտես որ իմ հայրս Դա-
ւիթ չկրցաւ իր Տէր Աստուծոյն
անուանը տուն շինել՝ ան պատե-
րազմներուն պատճառաւ՝ որոնք
անոր բոլորտիքը պատեր էին, մին-
չև որ Տէրը զանոնք անոր ոտքին
թաթիերուն տակը դրաւ։ 4 Բայց
հիմա իմ Տէր Աստուածս ամէն
կողմանէ ինծի հանգստութիւն
տուաւ. չկայ հակառակորդ ու ա-
խորժ պատահար մը չկայ։ 5 Եւ
ահա ես կ'ըսեմ որ իմ Տէր Ա-
ստուծոյս անուանը տուն մը շի-
նեմ, ինչպէս որ Տէրը իմ հօրս

Դաւիթին հետ խօսեցաւ՝ ըսելով. Գնա՛ ու ըսէ՛ Իմ ծառաս Դաւիթին
6 ըսած է Տէրը. Դուն պիտի չշինես ինծի համար տունը որ բնակիմ,
7 որովհետեւ ես չեմ բնակած տունի մէջ այն օրէն որ հանեցի զիս
Իսրայէլի որդիները Եգիպտոսէն մինչեւ այսօր, հապա շրջեցայ
8 վրանի մէջ ու խորանի մէջ։ Ամէն տեղ որ շրջեցայ Իսրայէլի
որդիներուն հետ, միթէ Իսրայէլի ցեղերէն մէկուն որ հրամայեցի
իմ ժողովուրդս Իսրայէլ հովուելու, ըսի՞ թէ Ինչո՞ւ չէք շիներ
9 ինծի մայրի տունէ մը։ Հիմա ծառաս Դաւիթին ըսէ՛ Զօրքերու
Տէրը ըսած է. Ես քեզ առի արօտավայրէն, հօտին ետեւէն գալէդ,
որ ըլլաս իմ ժողովուրդիս Իսրայէլի առաջնորդ։
10 Ու քու գացած ամէն տեղերդ քեզի հետ էի, ու քու առջեւէդ
բոլոր թշնամիներդ կորսնցուցի, ու քեզի անունի պէս անուն մը
պիտի շինեմ երկրի վրայ եղող մեծերուն անունին պէս։
11 Ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլի համար տեղ մը պիտի սահմանեմ,
ու զայն պիտի տնկեմ, որ իր տեղը բնակի ու այլեւս չխռովի,
ու անօրէնութեան որդիները այլեւս չնեղեն զայն ինչպէս առաջ
12 ու այն օրէն որ դատաւորներ կարգեցի իմ ժողովուրդիս Իսրայէլի
վրայ։ Ու քեզի հանգստութիւն պիտի տամ բոլոր թշնամիներէդ։
Նաեւ քեզի կ՚ըսէ Տէրը, որ Տէրը քեզի տուն պիտի շինէ։
13 Երբ որ քու օրերդ լրանան ու հանգչիս հարերուդ հետ, քու
յետեւէդ զաւակդ, որ քու փորէդ պիտի ելլէ, պիտի հաստատեմ
14 անոր թագաւորութիւնը։ Ան ինծի համար տուն պիտի շինէ, ու
15 ես անոր գահը յաւիտեան պիտի հաստատեմ։ Ես անոր հայր պիտի
ըլլամ, ու ան ինծի որդի պիտի ըլլայ։ Եթէ ան անօրէնութիւն
գործէ, մարդոց գաւազանով ու մարդոց որդիներուն հարուածներով
16 պիտի խրատեմ զայն։ Բայց իմ ողորմութիւնս անկէ պիտի չհեռացնեմ
ինչպէս հեռացուցի Սօղոմոնէն, որ քու առջեւէդ վերցուցի։
17 Ու քու տունդ ու թագաւորութիւնդ յաւիտեան պիտի հաստատուի
քու առջեւդ, ու քու գահդ յաւիտեան պիտի հաստատուի։
18 Ասոնց բոլորին համեմատ ու այս ամբողջ տեսիլքին համեմատ
Նաթան Դաւիթին խօսեցաւ։

ԳԼ. Ը

Ետքը Դաւիթ Փղշտացիները զարկաւ ու հնազանդեցուց զանոնք,
1 ու Դաւիթ Գեթ ու անոր գիւղերը առաւ Փղշտացիներուն ձեռքէն։
2 Ու Մովաբացիները զարկաւ ու չափով մը սպաննեց զանոնք, ու
զանոնք գետին պառկեցուց պարանով մը չափելով։ Երկու պարանի
չափ մարդ սպաննեց, ու մէկ պարանի չափ ողջ պահեց։ Ու Մովաբացիները
3 Դաւիթի ծառայ եղան, ու ընծաներ բերին։ Դաւիթ Սոբայի
թագաւոր Ադարեզերի որդի Ադադեզերը զարկաւ, երբ որ ան գնաց
4 իր իշխանութիւնը Եփրատ գետին մօտ հաստատելու։ Ու Դաւիթ
անկէ հազար կառք, եօթը հազար ձիաւոր ու քսան հազար հետեւակ
առաւ։ Ու Դաւիթ կառքերուն ձիերուն ամէնուն ջղերը կտրեց,
բայց անոնցմէ հարիւր կառքի համար ձիեր պահեց։
5 Երբ որ Դամասկոսի Սուրիացիները եկան Սոբայի թագաւոր Ադարեզերին
օգնելու, Դաւիթ Սուրիացիներէն քսաներկու հազար մարդ
6 սպաննեց։ Ու Դաւիթ Դամասկոսի Սուրիոյ մէջ պահակներ դրաւ,
ու Սուրիացիները Դաւիթի ծառայ եղան, ու ընծաներ բերին։ Ու
Տէրը Դաւիթին ամէն տեղ որ գնաց կը պահպանէր զայն։
7 Ու Դաւիթ Ադադեզերի ծառաներուն վրայ եղող ոսկիէ վահանները
առաւ ու Երուսաղէմ բերաւ։
8 Ու Դաւիթ Բետա ու Բերոթա, Ադադեզերի քաղաքներէն, շատ
պղինձ առաւ։
9 Երբ որ Եմաթի թագաւոր Թոու լսեց որ Դաւիթ Ադադեզերի
10 բոլոր զօրքը զարկած է, Թոու իր որդի Յորամը Դաւիթ թագաւորին
ղրկեց, որ անոր խաղաղութիւն հարցնէ ու անոր օրհնէ, որովհետեւ
Ադադեզերի դէմ պատերազմած ու զայն զարկած էր, (որովհետեւ
Թոու Ադադեզերի հետ պատերազմ ունէր) ու Յորամ իր ձեռքը
ոսկիէ, արծաթէ ու պղինձէ անօթներ բերաւ։
11 Ասոնք ալ Դաւիթ Տէրոջ սրբացուց արծաթին ու ոսկիին հետ,
որ ազգերէն առած էր, Եդոմացիներէն, Մովաբացիներէն, Որդիներ
Ամմոնի, Փղշտացիներէն ու Ամաղեկացիներէն։
12 Ու Սարուհիի որդի Աբեսա Աղի Ձորը տասնութը հազար Եդոմացի
13 զարկաւ։ Ու Եդոմի մէջ պահակներ դրաւ, ու բոլոր Եդոմացիները
Դաւիթի ծառայ եղան։ Ու Դաւիթ ուր որ գնաց կը պահպանէր զայն։
14 Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորեց, ու Դաւիթ իր ամբողջ
15 ժողովուրդին համար դատաստան ու արդարութիւն կ՚ընէր։ Ու
Սարուհիի որդի Յովաբ զօրքին վրայ էր։ Ու Աքիտոբայի որդի
Սադոկ ու Աբիմելեքի որդի Աբիաթար քահանայ էին, ու Սարայիա
16 դպիր էր։ Ու Յովիադայի որդի Բանայիա Քրեթացիներուն ու Փղեթացիներուն
վրայ էր։ Ու Դաւիթի որդիները առաջնորդներ էին։

ԳԼ. Թ

Ետքը Դաւիթ ըսաւ. Միթէ Սօղոմոնի տունին մէջ մնացած
2 մարդ կա՞յ, որ անոր համար բարութիւն ընեմ Յովնաթանի համար։
Ու Սիբա Սօղոմոնի տունէն ծառայ մը կար, ու զայն Դաւիթի
կանչեցին։ Ու թագաւորը անոր ըսաւ. Դուն Սիբա՞ ես։ Ան ալ
3 ըսաւ. Ծառադ եմ։ Ու թագաւորը ըսաւ. Միթէ Աստուծոյ ողորմութիւնը
ընելու համար Սօղոմոնի տունէն մարդ մը չկա՞յ։ Սիբա
թագաւորին ըսաւ. Յովնաթանի որդի մը կայ, որ ոտքերուն մէկ
4 կողմը կաղ է։ Ու թագաւորը անոր ըսաւ. Ուր է ան։ Սիբա թագաւորին
ըսաւ. Ահա Լիդեբարի մէջ Ամմիէլի որդի Մաքիրի տունն է։
5 Ուստի Դաւիթ թագաւոր զրկեց ու զայն Լիդեբարէն Ամմիէլի որդի
6 Մաքիրի տունէն առաջ բերաւ։ Ու Յովնաթանի որդի Սօղոմոնի
որդի Մեմփիբոսէթ Դաւիթի մօտ եկաւ, ու երեսի վրայ ինկաւ ու
երկրպագութիւն ըրաւ։ Ու Դաւիթ ըսաւ. Մեմփիբոսէթ։ Ան ալ
ըսաւ. Ահա ծառադ։
7 Ու Դաւիթ անոր ըսաւ. Մի՛ վախնար, որովհետեւ անպայման
ողորմութիւն պիտի ընեմ քեզի հետ հօրդ Յովնաթանի համար, ու
քու հօրդ Սօղոմոնի ամէն արտերը պիտի դարձնեմ քեզի, ու դուն
8 միշտ իմ սեղանիս վրայ հաց պիտի ուտես։ Ու ան երկրպագութիւն
ըրաւ ու ըսաւ. Ի՞նչ է ծառադ, որ դուն մեռած շունի պէս
9 նայեցար ինծի։ Ու թագաւորը Սիբա, Սօղոմոնի ծառայ, կանչեց ու
անոր ըսաւ. Ես քու տէրոջդ թոռնուն բոլոր ունեցածը տուի։
10 Ուստի դուն ու քու որդիներդ ու քու ծառաներդ անոր համար հող
մշակեցէք ու բերքը ժողվեցէք, որ քու տէրոջդ թոռնուն հացը
ըլլայ, որ ուտէ։ Ու Մեմփիբոսէթ միշտ իմ սեղանիս վրայ հաց
11 պիտի ուտէ։ Սիբա թագաւորին ըսաւ. Ամէն ինչ որ իմ տէրս թագաւորը
իր ծառային հրամայեց, ծառադ այնպէս պիտի ընէ։ Ու
Մեմփիբոսէթ իմ սեղանիս վրայ թագաւորներուն որդիներուն պէս
12 պիտի ուտէ։ Ու Մեմփիբոսէթ Միքա անուն փոքրիկ որդի մը ունէր։
Ու Սիբայի տունին մէջ եղող բոլոր մարդիկը Մեմփիբոսէթի ծառայ
13 եղան։ Ու Մեմփիբոսէթ Երուսաղէմ բնակեցաւ, որովհետեւ միշտ
թագաւորին սեղանին վրայ հաց կ՚ուտէր։ Ու ան երկու ոտքերուն
ալ կաղ էր։

ԳԼ. Ժ

Ետքը Նաաս Ամմոնացիներուն թագաւորը մեռաւ, ու անոր որդին
2 անոր տեղ թագաւորեց։ Ու Դաւիթ ըսաւ. Նաասի որդի Անովնի
հետ բարութիւն պիտի ընեմ, որովհետեւ անոր հայրը ինծի հետ
բարութիւն ըրաւ։ Ուստի Դաւիթ զրկեց զանոնք անոր հօրը մխիթարելու
համար։ Ու Դաւիթի ծառաները Ամմոնացիներուն երկիրը
3 Անովնի մխիթարելու եկան։ Ու Ամմոնացիներուն իշխանները Անովնի
ըսին. Միթէ Դաւիթ քու աչքերդ հայրդ պատուելու համար
քեզի մխիթարիչներ չզրկեց։ Միթէ Դաւիթի ծառաները քաղաքը
քննելու, քանդելու ու լրտեսելու համար քեզի մօտ չեկա՞ն։
4 Ուստի Անովն Դաւիթի ծառաները բռնեց ու անոնց մօրուքերուն
կէսը սափրեց, ու անոնց հագուստները կէսէն մինչեւ ազդրերը
կտրեց, ու զանոնք արձակեց։
5 Ու Դաւիթի մարդիկ գացին ու Դաւիթի պատմեցին այդ մարդոց
համար։ Ու ան մարդիկ ղրկեց անոնց ընդառաջ, որովհետեւ մարդիկը
շատ կը նախատուէին։ Ու թագաւորը ըսաւ. Մինչեւ որ մօրուքերնիդ
6 նորէն չբուսնի, Երիքով մնացէք ու ետքը դարձէք։ Ու Ամմոնացիները
տեսան որ Դաւիթի աչքին մէջ գարշելի եղան, ուստի Ամմոնացիները
զրկեցին ու Բեթ-Հռովբայի Սուրիացիներէն ու Սուբայի
Սուրիացիներէն քսան հազար հետեւակ առին, ու Մաաքա թագաւորէն
հազար մարդ, ու Տոբ երկրէն տասներկու հազար մարդ։
7 Երբ որ Դաւիթ լսեց, Յովաբն ու զօրքին բոլոր զօրաւորները
8 զրկեց։ Ու Ամմոնացիները դուրս ելան ու դրան մուտքին մէջ
պատերազմի կարգ բռնեցին, ու Սուբայի ու Րոհոբի Սուրիացիները
ու Տոբ ու Մաաքա մարդիկը առանձին դաշտին մէջ էին։
9 Երբ որ Յովաբ տեսաւ որ պատերազմը թէ՛ առջեւէն ու թէ՛ ետեւէն
իր վրան էր, Իսրայէլի ամէն ընտիր մարդերէն ընտրեց ու Սուրիացիներուն
դէմ կարգ բռնեց։
10 Ու զօրքին մնացեալը իր եղբայր Աբեսայի ձեռքը տուաւ, ու
11 Ամմոնացիներուն դէմ կարգ բռնեցին։ Ու ըսաւ. Եթէ Սուրիացիները
ինծի համար զօրաւոր ըլլան, դուն ինծի օգնութեան պիտի գաս,
12 ու եթէ Ամմոնացիները քեզի համար զօրաւոր ըլլան, ես քեզի օգնութեան
պիտի գամ։ Քաջ եղիր ու քաջութեամբ գործենք մեր ժողովուրդին
համար ու մեր Աստուծոյ քաղաքներուն համար, ու Տէրը
13 իր աչքին առջեւ բարի թող ընէ։ Ուստի Յովաբ ու անոր հետ եղող
ժողովուրդը Սուրիացիներուն դէմ պատերազմի մտան, ու անոնք
14 անոնց առջեւէն փախան։ Ու Ամմոնացիները տեսան որ Սուրիացիները
փախան, ուստի անոնք ալ Աբեսայի առջեւէն փախան ու քաղաքը
մտան։ Ուստի Յովաբ Ամմոնացիներուն դարձաւ ու Երուսաղէմ
եկաւ։
15 Երբ որ Սուրիացիները տեսան որ Իսրայէլի առջեւ պարտուեցան,
16 միասին ժողովուեցան։ Ու Ադադեզեր ղրկեց ու Սուրիացիները
հանեց որ գետին միւս կողմը եղող Սուրիացիները բերին, ու անոնք
Քեղամի վրայ եկան։ Ու Սոբաք Ադադեզերի զօրքին իշխանը անոնց
17 առջեւ էր։ Երբ որ Դաւիթի պատմեցին, Իսրայէլ բոլորը հաւաքեց
ու Յորդանանը անցաւ, ու Քեղամ եկաւ։ Ու Սուրիացիները Դաւիթի
դէմ կարգ բռնեցին ու անոր հետ պատերազմեցան։
18 Ու Սուրիացիները Իսրայէլի առջեւէն փախան, ու Դաւիթ Սուրիացիներուն
եօթը հարիւր կառքի մարդերէն ու քառասուն հազար ձիաւորներէն
սպաննեց, ու անոնց զօրավար Սոբաքը զարկաւ, ու ան
19 հոն մեռաւ։ Երբ որ Ադադեզերի ծառայ եղող բոլոր թագաւորները
տեսան որ Իսրայէլի առջեւ պարտուեցան, Իսրայէլի հետ հաշտութիւն
ըրին ու անոնց ծառայ եղան։ Ուստի Սուրիացիները այլեւս
չուզեցին Ամմոնացիներուն օգնել։

դաբանին տանը բոլորտիքը միջոցնեը ձգեց գերաններըս հեծօընելու համար, որ տանը պատին մէջը
7 չմնանեն։ Ու երբոր տունը կը շինուէր, քարահանքին մէջ պատրաստած քարերով կը շինուէր, այնպէս որ տնոր շինուած ատենը՝ մուրճի, կամ տապարի, և ինչ ուրիշ երկաթէ գործիքի մը ձայն չլսուեցաւ տանը մէջ։
8 Մինչեւ կարպին դուռը՝ տանը աջ կողմն էր, ու շրջանակաւոր անդամներով մինչեւ կարպը, ու մինչեւ կարպէն երրորդ կարպը
9 կ՚երթեին։ Եւ տունը շինեց, ու գանիկայ լմնցուց, ու տանը ձեղունը եղևնափայտի տախտակ-
10 ներով գրաւագարդ շինեց։ Եւ բոլոր տանը վրայ սենեակներուն կարգը հինգ կանգուն բարձրութեամբ շինեց, ու եղևնափայտերով տանը կցուած էր։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը Սողոմոնին
12 եղաւ՝ ըսելով. Ինծի որ գուն տա տունը կը շինես, եթէ որ իմ կանոններուս քալես, ու իմ դատաստաններս՝ ի գործ դնես, և իմ բոլոր պատուիրանքներս պահես՝ անոնց մէջը քալելով, ան տունը քու վրադ պիտի հաստատեմ ան խօսքը՝ որ քու հօրդ
13 Դաւիթին խօսեր եմ. Ու Իսրայէլի որդւոցը մէջ պիտի բնակիմ, ու իմ ժողովրդիս Իսրայէլը պիտի չմոռնամ։
14 Եւ Սողոմոն տունը շինեց, ու
15 գանիկայ լմնցուց։ Ու տանը պատերը տնոր ներսի դիէն յատակէն մինչեւ պատերուն վրի ծայրը, եղևնափայտի տախտակներով շինեց, ծածկեց ներսի դիէն փայտով, ու տանը յատակը մեր փայտի տախտակներով պատեց։
16 Եւ տանը հաւի կողմէն քսան կանգուն՝ յատակէն մինչեւ պատին ծայրը, եղևնափայտի տախտակներով շինեց, ու ան ներսի միջոցը դարբիններ՝ այինն սրբութեանց սրբութեան
17 դիէն համար շինեց։ Իսկ տունը՝ այսինքն առջեւի տաճարը քառասուն կանգուն էր։ Եւ տանը 18
մէջ եղած եղևնափայտերուն վրայ դնգակներ ու բացուած ծաղիկներ փորագրուած էր, ան ամենը եղևնափայտէ ըլլալով, ան մէնակին քար մը չէր երեներ։
Եւ դարբիրը նեղքին տանը մէջ 19
պատրաստեց, որ հոն Տէրոջը ուխտին տապանակը դնէ։ Ու 20
դարբիրին երեսը քսան կանգուն երկայն էր, և անոր լայնութիւնը քսան կանգուն, ու բարձրութիւնը քսան կանգուն էր. և զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց. եղևնափայտէ սեղանն ալ պատեց։ Ուստի Սողոմոն տանը 21
ներսի կողմը մաքուր ոսկիով պատեց, ու դարբիրին առջեւը՝ ոսկի շղթաներով ձի ձարտարներ մը անցուց, և զանիկայ ոսկիով պատեց։ Ու բոլոր տունը ոսկիով 22
պատեց առանց տեղ մը ձգելու. և դարբիրին քովի բոլոր սեղանն ալ ոսկիով պատեց։
Եւ դարբիրին մէջը՝ նաժիշ եր 23
կու քերովբէներ շինեց. ու անոնց երկայնութիւնը տասը կանգուն էր։ Եւ քերովբէին մէկ 24
թեւը հինգ կանգուն, ու քերովբէին մէկալ թեւը հինգ կանգուն էր. ձի թեւին ծայրէն մինչեւ ձի՛ւ թեւին ծայրը տասը կանգուն էր։ Ու մէկալ քերովբէնն 25
ալ՝ տասը կանգուն էր. երկու քերովբէներուն չափը ու ձեւը մէկ էր։ Մէկ քերովբէին բարձ- 26
րութիւնը տասը կանգուն էր, ու մէկալ քերովբէնն ալ նոյնչափ էր։ Ու քերովբէները ներ- 27
քին տանը մէջ դրաւ, ու քերովբէները իրենց թեւերը կ՚երկարցնէին. մէկուն թեւը մէկ պատին կը դպչէր, ու մէկալ քերովբէին թեւը մէկալ պատին կը դպչէր. և անոնց ձի՛ւ թեւերը տանը մէջտեղը թեւ թեւի կը դպչէին։ Ու քերովբէները ա- 28
կիով պատեց։
Եւ տանը բոլոր պատերուն վը- 29
րայ՝ քերովբէներ, արմատներու ու բացուած ծաղիկներ քանդա-

կաձև փոքագրեց, թէ նեբոխ կոզ-
30 մը և թէ գուբոխ կոզմը։ Ու
ամէնը նեբոխ ու գուբոխ յատա-
կը ասկիով պատեց։
31 Եւ գոբխին դրանը նամիխ
փեղկիը չունէր, ուրկէ դրանդիք-
նեբով մէկտեղ պոպէն հինգե-
32 րորդ Տաճն էին։ Ու նամիխ շին-
ուած երկու փեղկերուն վրայ՝
քերովբէներ, արմաւենիներ ու
բացուած ծաղիկներ փոքագրեց,
և պանոյ ասկիով պատեց, քե-
րովբէներուն ու արմաւենիներ-
ուն վրայ ալ ասկին տարածե-
լով։
33 Նոյնպէս ալ տաճարին դռներ
ըրաւ, նամիխ դրանդիքներ շի-
նեց, ուրկէ պոպէն չորրորդ Տաճն
34 էին։ Ու դռներ երկու փեղկերը
միայն փայտէ էին, մէկ փեղկը
երկու կտորէ ըլլալով՝ կը ծալ-
ուէր, ու մէկալ փեղկը երկու
կտորէ ըլլալով՝ կը ծալուէր։
35 Եւ անոնց վրայ քերովբէներ,
արմաւենիներ ու բացուած ծա-
ղիկներ փոքագրեց, և դրուագ-
նեուն վրայ յարմարցուած ոս-
կիով պատեց։
36 Ու նեբոխ գաւիթը երեք կարգ
տաշուած քարերով, ու մէկ կարգ
եղևնափայտի հեծաններով շի-
նեց։
37 Տէրոջը տաճը հիմը՝ չորրորդ
տարին Զիւ ամսուն մէջ դրը-
38 ուեցաւ։ Ու մետասաներորդ տա-
րին Բուլ ամսուն այսինքն ուխե-
րորդ ամսուն մէջ՝ տաճը իրեն
վերջացեալ ամէն բաներովը լը-
րնցաւ։ Այսպէս հօմը տա-
րուան մէջ շինեց տասներկու։

ԳԼ. Է

1 Եւ Սողոմոն իր տունը տա-
սներեք տարուան մէջ շինեց, ու
ամէնն ըրնցուց իր բոլոր տունը։
2 Եւ Լիբանանի անտառին
տունն ալ շինեց, երկայնութիւ-
նը հարիւր կանգուն, ու լայնու-
թիւնը յիսուն կանգուն, ու
բարձրութիւնը երեսուն կան-
գուն, չորս կարգ եղևնափայտէ
սիւներու վրայ՝ եղևնափայտէ հե-
ծաններ։ Ու նաև եղևնա- 3
փայտէ յատկ մը շինեց ան գե-
րաններուն վրայ, որոնք քառա-
սունհինգ սիւներու վրայ էին,
ո՛ն ոնոց կարգը տասնհինգ էր։
Եւ իրեք կարգ լուսամուխ դիմաց 4
դիմաց շարուած վանդակաւոր
պատուհաններ կային։ Ու բոլոր 5
դռները ու դրանդիքները քա-
ռակուսի էին, և վանդակաւոր
պատուհանները լուսամուխ դիմաց
դիմաց իրեք կարգ էին։
Եւ սիւներուն սրահը շինեց, 6
երկայնութիւնը յիսուն կանն-
գուն, ու լայնութիւնը երեսուն
կանգուն, ու առջևը սրահ
մը՝ ու անոնց առջևը սիւներ ու
սանդուխ մը կար։ Նաև աթոռ 7
ներ սրահը շինեց, ուր որ դա-
տաստան կ'ընէր, ո՛ն անիկայ ա-
տեանի սրահ կ'ըսուէր, ու անի-
կայ յատակէն մինչև ձեղունը
եղևնափայտով ծածկուած էր։
Եւ իր նստած տունը առջևը 8
սա դործով պէս ուրիշ գաւիթ
մը կար, տունը ու սրահին մէջ-
տեղը, ու փարաւոնին աղջկանը
համար՝ որն որ Սողոմոն իրեն
կնիկ առեր էր, սա սրահին պէս
տուն մը շինեց։ Ասոնց ամէնը՝ 9
նեբոխէն ու գուբոխէն, և հիմէն
մինչև առաստաղը, ու գուբոխ
կողմէն մինչև մեծ գաւիթը,
տաշուած քարերու չափով՝ սղո-
ցած սղնխ քարերով չէնուած
էր։ Հիմն ալ թանկագին քարե- 10
րէ էր, մեծ քարերէ՝ տասը կան-
գուն քարերէ, ու ութը կան-
գուն քարերէ էր։ Ու վերը տա- 11
շուած քարերուն չափովը՝ սղնխ
քար ու եղևնափայտ էր։ Եւ 12
մեծ գաւիթին չորս կողմը՝ ու
Տէրոջը տաճը նեբոխին գաւիթը
և տաճը սրահը՝ իրեք կարգ տա-
շուած քարերով ու մէկ կարգ
եղևնափայտի հեծաններով չէ-
նուած էր։
Եւ Սողոմոն Թագաւորը Խրփ 13
խրկեց, ու Տիւրոսէն Քիրամը

14 բերել տալա. Անիկայ դեղմա-
ղևմի ցեղէն որբևարի հինգան մր
արդի էր, ու անոր հայրը Տի-
բոցի պղնձագործ մըն էր. և
ան Խորդը պղնձէ ամէն տեսակ
գործքերը գործելու մեծ հըմ-
տութիւն, խելամտութիւն ու գի-
տութիւն ունէր. և Սողոմոն
թագաւորին հետ, ու անոր ա-
15 մէն գործը կատարեց: Եւ ասէ-
նոյ՝ պղնձէ երկու սիւն ձուլեց.
մէկ սիւնին երկայնութիւնը տաս-
նուութը կանգուն, ու շրջապա-
տը տասներկու կանգուն էր.
պատէս էր երկրորդ սիւնին ալ:
16 Եւ սիւներուն գլուխը դնելու
համար՝ պղնձէ երկու խոյակ ձու-
լեց. մէկ խոյակին բարձրութիւ-
նը հինգ կանգուն, ու մէկալ
խոյակին բարձրութիւնը հինգ
17 կանգուն էր: Եւ սիւներուն գլ-
լուխը ուղղ խոյակներուն հա-
մար՝ մէկ խոյակին համար եօ-
թը՝ ու մէկալ խոյակին համար
եօթը ցանցակերպ ու շղթայա-
գործ հիւսուած գործեր էին:
18 Այսպէս սիւները շինեց. ու մէկ
ցանցակերպ գործին վրայ շուր-
ջառակի երկու կարգ նռնաձեր շա-
րեց, որ սիւնին գլուխը եղած
խոյակը ծածկեն. մէկալ խոյակին ալ այնպէս ըրաւ:
19 Եւ սրահին մէջի սիւներուն գլու-
խը եղող խոյակները շուշան կան-
20 գուն էին՝ չորս կանգուն: Ու երկու սիւներուն վրայ,
այ խոյակներուն, ու ցանցա-
կերպ գործին մօտ եղող փորին
վրայէն ալ նռնաձեր կար. ու եր-
կու խոյակներուն վրայ կարգով
շարուած երկու հարիւր նռնա-
21 կար: Եւ սիւները տաճարին ըս-
րահին մէջը կանգնեց. ու ա՛ջ
կողմի սիւնը կանգնելով, անոր
անունը Յաքին կոչեց, ու ձախ
կողմի սիւնը կանգնելով, անոր
22 անունը Բոազ կոչեց: Եւ սիւնե-
րուն գլուխն ալ շուշանաձև
գործ էր. այսպէս սիւներուն
23 գործը լրիւցաւ:

Եւ ծովը ձուլածոյ շինեց. ու
մէկ շրթունքէն մինչև մէկալ
շրթունքը տասը կանգուն էր,
ու բոլորաձև էր. և անոր բարձ-
րութիւնը հինգ կանգուն, ու
անոր շրջագաւառը երեսուն կան-
գուն էր: Ու անոր շրթունքին 24
տակը շուրջանակի ամէն կողմէն
գնդակներ շարուած էին. ծո-
վուն բոլորտիքը մէկ կանգունի
մէջ՝ տասնական գնդակներ կար,
ու գնդակները երկու կարգ էին,
որոնք ծովը ձուլած ատեննին
ձուլեր էին: Անիկայ տասներկու 25
կու եզներու վրայ կը կենար.
որոնց երեքը դէպ ի հիւսիս, ե-
րեքը դէպ ի արեւմուտք, երեքը
դէպ ի հարաւ, ու երեքը դէպ
ի արեւելք կը նայէին, ու ծովը
անոնց վրայ էր, և ամենուն ե-
տևի կողմը դէպ ի ներս պա-
հած էր: Ու անոր հաստութիւ- 26
նը չորս մատնաչափ էր, և շրթ-
թունքը գաւաթի շրթունքի պէս
էր, ու վրան շուշանի ծաղիկներ
բնոտաճ էր. երկու հազար մաղ
կ'առնէր:

Եւ պղնձէ տասը տակդիմքերը 27
շինեց. ամէն մէկ տակդիմքին երե-
կայնութիւնը չորս կանգուն, ու
լայնութիւնը չորս կանգուն, ու
բարձրութիւնը երեք կանգուն
էր: Ու տակդիմքներուն այսպէս 28
շինուած էին. անոնք սրահներ
ունէին, և սրահները եղերքնե-
րուն միջև էին: Ու եղերքներուն 29
միջև եղող սրահներուն վրայ՝ առիւծներ,
եզներ ու քերովբէներ կար, ու
եղերքներուն վրայ՝ վերի կողմը
խարխոյներ էր. ու առիւծներուն
ու եզներուն տակը կախուած
գործ էր կար: Եւ ամէն մէկ տակ- 30
նոյքը պղնձէ չորս անիւ ու պղնձէ
առանցքներ ունէր, ու չորս
ոտքերը ուսեր էին անոնց. ու
ամէն կախուած գործին քովը ու-
սերն ունէր ձուլածոյ ուսեր
կար: Եւ անոր բերանը խոյակին 31
մէջէն դէպ ի վեր՝ մէկ կանգուն
էր. ու անոր բերանը խարխոյի
պատկերի պէս բոլորաձև էր, ու

մէկ ու կէս կանգուն էր, և բեր-
նին վրայ ալ քանդակներ ու ապա-
ուաձներ կային, քառակուսի
32 և ան բազրաձև։ Ու սպառուած-
նեըն տակը չորս անիւ կար,
և անիւներուն առանցքները մի-
քենավրին վրայ հագուստուած էր,
ու ամէն մէկ անիւին բարձրու-
թիւնը մէկ ու կէս կանգուն էր։
33 Եւ անիւներուն շինուածքը կառ-
քի անիւներուն շինուածքին պէս
էր, ու անոնց առանցքները, շրջա-
նակները, շառաւիղները ու գան-
34 ակները՝ բոլորը ձուլածոյ էին։ Եւ
ամէն մէկ մեքենավրին չորս ան-
կիւնները վրայ չորս ուս կար,
և ուսերը նոյն խոյ մեքենավրին
35 էին։ Ու մեքենավրին գլուխը՝
կէս կանգուն բարձրութիւնով
բոլորակ մը կար, ու մեքենավրին
գլուխն վրայ եղող եղերքը ու
36 սպառուածնները իրմէ էին։ Ու
եղերքներուն տախտակներուն վը-
րայ ու սպառուածներուն վրայ՝
քերովբէներ, առիւծներ ու ար-
մաւենիներ քանդակուած էր,
ամէն մէկ տեղին չափովրութիւ-
նովը համաձայն, ու անոնց բո-
լորտիքը կախուած պարիսպ կար։
37 Տասը մեքենավրներն ալ այսպէս
ըրաւ, ամենուն ձուլուածքը,
չափը ու ձեւը մէկ էր։
38 Եւ տասը հատ պղնձէ աւա-
զան շինեց, ամէն մէկ աւազանը
քառասուն մետրով կը լեցուէր,
ու ամէն մէկ աւազանը չորս կան-
գուն էր, ու տասը մեքենավրնե-
րուն վրայ մէկմէկ աւազան կար։
39 Եւ հինգ մեքենավրը տանը աջ
կողմը՝ ու հինգ մեքենավրը տանը
ձախ կողմը դրաւ, ու ծովը տա-
նը աջ կողմը՝ հարաւայ դէմ՝ դէպ
՚ի արեւելք դրաւ։
40 Եւ Քիրամ՝ աւազանները,
թիակները ու կնքելները շինեց,
ու Քիրամ կատարեց ան բոլոր
գործերը՝ որ Տէրոջը տանը հա-
մար Սողոմոն թագաւորին կը
41 շինէր. Այսինքն երկու սիւները,
ու սիւներուն գլուխը եղող խոյ-
ակներուն երկու գունաերը, և
սիւներուն գլուխը եղող խոյակ-
ներուն երկու գունաերը ծած-
կելու համար երկու ցանցակերպ
զարդերը, Ու երկու ցանցակերպ 42
զարդերուն չորս հարիւր նռեւ-
րը, այսինքն սիւներուն վրայի
խոյակներուն երկու գունաերը
ծածկելու համար՝ ամէն մէկ ցան-
ցակերպ զարդին վրայ երկու
կարգ նռեւր։ Եւ տասը մեքե- 43
նավրները, ու մեքենավրներուն
վրայի տասը աւազանները, Ու 44
մէկ ծովը, ու ծովին տակի տաս-
ւեղկու եղինները, Եւ կամաններ- 45
ը, ու թիակները, ու կնքելները,
և առ բոլոր կարասիները որ Քի-
րամ Սողոմոն թագաւորին շինեց
Տէրոջը տանը համար, փայլուն
պղնձէ էին, Թագաւորը զանոնք 46
Յորդանանաւ դաշտին մէջ թանձր
հողի մէջ վրայ ձուլել տուաւ Սա-
քովթի ու Սարթանի միջև։
Եւ Սողոմոն առ կարասիները ա- 47
ռանց կշռելու ձգեց. վասն զի
խիստ շատ էին. այնպէս որ պղ-
ընձին կշիռը հասկնալի չէր
գար։
Եւ Սողոմոն՝ Տէրոջը տանը 48
բոլոր կարասիները շինեց, ոսկի
սեղանը, ու վրան ա-
ւաչառութեան հացը դրուե-
լու ոսկի սեղանը, Եւ դարբիներն 49
առջեւի զուտ ոսկիէ աշտանակ-
ները, որոնց հինգը աջ կողմն
էին, ու հինգը ձախ կողմը, և
ոսկիէ ծաղիկները, ու ճրագնե-
րը, ու սնելիները, Եւ զուտ ա- 50
կիէ գաւաթները, բազմակալնե-
րը, կնքելը, խնկամաններն և
բուրվառները, ու ներքին տանը՝
այսինքն սրբութեան սրբութի-
ւնին գունեերուն, ու տանը՝ այ-
սինքն տաճարին գունեերուն ոսկի
ծղնիներն։
Այսպէս Տէրոջը տաճարին հա- 51
մար՝ Սողոմոն թագաւորին բոլոր
շինած գործերը լմննցան, ու Սո-
ղոմոն իր հօրը Դաւիթին նուի-
րած բաները՝ արծաթը ու ոսկին
ու անօթները տարաւ, Տէրոջը
տանը գանձերուն մէջը դրաւ։

ԳԼ. Ը

1 Ըն աաւնը Սողոմն՝ Իսրայէ-
լի ծերերը, ու ցեղերուն բոլոր
իշխանները, Իսրայէլի որդւոց
նահապետները, Սողոմն Երու-
սաղէմ Ժողվեց,
2 որ Տէրոջը ուխտին տապանակը
Դաւիթին քաղաքէն՝ սիոնէն Ա-
ստնեն հանեն։ Ըն Իսրայէլի բոլոր
մարդիկները եօթներորդ ամսուն՝
Աղեմաի ամսուն մէջ՝ տօնին ա-
աւնը՝ Սողոմն Երուսաղէմ Ժո-
3 ղովեցան։ Ու Իսրայէլի բոլոր
ծերերը եկան, ու քահանաները
4 տապանակը վերցուցին։ Ըն Տէ-
րոջը տապանակը, ու Ժողովքի
խորանը, և խորանին մէջը եղած
բոլոր սուրբ անօթները հանե-
ցին, ու զանոնք քահանաները ու
5 Ղեւտացիները հանեցին։ Ըն Սո-
ղոմն Երուսաղէմ Ժողովուած Իսրայէլին բոլոր Ժո-
ղովքը անոր հետ՝ տապանակին
առջեւը ըլլալով, ոչխարներ ու
արջառներ կը զոհէին, այնչափ
շատ որ անհնար ու անհամար
6 էին։ Ըն քահանաները Տէրոջը
ուխտին տապանակը նեղը տարին
իր տեղը՝ տաճարը՝ սրբու-
Երուն սրբութեանը, ո՛ք-
քերով բերնեբերան Երեքերուն տակը դրին։
7 Քանզի քերովբէները տապանա-
կին տեղւոյն վրայ իրենց Երեքը
կը տարածէին, ու քերովբէները
վերեւէն կը ծածկէին տապանակը
8 ու անոր ձողերը։ Ըն ձողերը եր-
կնցուցին, այնպէս որ ձողերուն
ծայրերը սրբութեանէն կ՚երեւնա-
յին դարպասին առջեւը, բայց
դուրսէն չէին երեւնար, ու մին-
9 չեւ օրս հոն են։ Տապանա-
կին մէջը ուրիշ բան չկար, բայց
միայն երկու քարէ տախտակնե-
րը՝ որ Մովսէս Քորեբի մէջ հոն
դրաւ, որուընդմէջ Տէրը Իսրայէլի
որդւոցը հետ՝ անոնց Եգիպտոսի
երկրէն ելած աաւնը ուխտ ը-
10 րաւ։ Ու երբոր քահանաները
սրբութենէն եկան, ամպը ե-
11 ղաւ Տէրոջը տաւնը. Ըն ամպին
պատճառաւ քահանաները չկրնար հոն կենալ, որ Էրէնց պաշ-
տօնը կատարեն. վասն զի Տէրո-
ջը փառքը Տէրոջը տաւնը լեցու-
ցեր էր։

12 Ընտաւնը Սողոմն ըսաւ. Տէ-
րը ըսաւ որ ինքը մառախուղի
մէջ կը բնակի։ 13 Ասի՛ քեզի բնա-
կութեան համար տուն, ու յա-
ւիտեան քու նստելատեղ համար
տեղ շինեցի։ 14 Ըն թագաւորը իր
երեսը դարձուց, ու Իսրայէլի
բոլոր Ժողովքը օրհնեց. ու Ի-
սրայէլի բոլոր Ժողովքը պոռ-
կայներ էին. 15 Ըն ասիկայ ըսաւ.
Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր
Աստուածը, որ իր բերնովը իմ
հօրս Դաւիթին խօսք տուաւ,
ու իր ձեռքովը կատարեց. քան-
զի ըսաւ. 16 Իմ Ժողովուրդս Իսրա-
յէլը Եգիպտոսէն հանած օրէս
՚ի վեր՝ Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն
քնաւ մէկ քաղաք մը չընտրեցի
տուն շինելու համար, որ իմ ա-
նունս հոն ըլլայ. բայց Դաւի-
թը ընտրեցի, որ իմ Ժողովուրդս
դնէ Իսրայէլին վրայ Իշխող
ըլլայ։ 17 Ըն իմ հայրս Դաւիթի միտք
ունէր որ Իսրայէլի Տէր Աստու-
ծոյն անունը տուն մը շինէ.
18 Բայց Տէրը իմ հօրս Դաւիթին
ըսաւ. Որովհետեւ դուն միտք
դրիր, որ իմ անունս տուն շի-
նես, ազէկ ըրիր որ սա բանը
միտք դրիր. 19 Սակայն տունը դուն
պիտի չշինես, հապա քու որ-
դիդ, որ քու բերանէդ պիտի
ելլէ, անիկայ իմ անունս տունը
պիտի շինէ։ 20 Ըն հիմա Տէրը իր
ըսած խօսքը կատարեց, ու ես
իմ հօրս Դաւիթին տեղը յաջո-
ղեցայ, ու Տէրոջը ըսածին պէս՝
Իսրայէլի գահուընդ նստայ, ու Ի-
սրայէլի Տէր Աստուծոյն անունը
դրի՝ սա տունը շինեցի. 21 Ըն հոն
տեղ մը պատրաստեցի տապանա-
կին համար, որուն մէջը Էջոտ է
Տէրոջը ուխտը, որն որ մեր հայ-
րերուն հետ ըրաւ, երբոր զա-
նոնք Եգիպտոսի երկրէն դուրս
հանեց։

22 Եւ Սողոմոն տէրունջ սեղանին առջեւ կայնեցաւ Իսրայէլի բոլոր ժողովրդեան դիմացը, ու ձեռքերը դէպ՚ի երկինքը տարածեց,
23 ու ըսաւ. Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, վերը երկինքը ու վրը երկրի վրայ քեզի պէս Աստուած չկայ, որ քու առջեւդ իրենց բոլոր սրտովը քալող ծառաներուդ հետ ուխտ ու ողորմութիւն կը պահես.
24 մանաւանդ կը պահես Դաւիթ քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրած խոստումնիդ. պահեցիր ու բերնովդ բանդ ձեռքովդ կատարեցիր, ինչպէս որ այսօր
25 կ՚երեւայ: Եւ հիմա ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, պահէ ան խոստումնիդ, որ քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըսիր, ու ըսիր. Իմ առջեւս Իսրայէլի աթոռին վրայ նստող մարդ՝ քեզմէ պակաս պիտի չըլլայ, միայն թէ քու որդիդ իրենց ճամբուն նայիլը ղգուշանան ընեն ու իմ առջեւս քալեն, ինչպէս որ
26 դուն իմ առջեւս քալեցիր: Եւ հիմա ով Աստուած Իսրայէլի, խնդրեմ քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրած խօսքդ հաստատուի:
27 Բայց միթէ Աստուած իրաւ երկրի վրայ պիտի բնակի. ահա երկինքը ու երկնից երկինքը քեզ չեն կրնար պարունակել, ո՛ր կրնայ ան իմ շինած
28 տունս: Սակայն ով Տէր Աստուած իմ, քու ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուածքին նայէ, որ քու ծառայիդ այսօր քու առջեւդ ըրած պաղատանքը ու
29 աղօթքը լսես. որպէս զի աչքերդ գիշեր ցորեկ քու երեսդ բաց ըլլան՝ ան տեղին վրայ՝ որուն համար ըսիր թէ՝ իմ անունս հոն պիտի ըլլայ, այնպէս որ՝ ան աղօթքը որ ծառայիդ ըրած
30 է՝ լսես: Ու երբ քու ծառայիդ ու քու ժողովրդիդ Իսրայէլին ան տեղը ըրած աղօթքնին լսես, այո՛ քու բնակութեան տեղէն երկինքէն լսես ու ներում ընես:

31 Թէ որ մէկը իր ընկերին դէմ մեղանչէ, ու ան ալ երդում ընել տալու համար՝ անոր երդում առնէ, ու երդումը ան տունը քու սեղանիդ առջեւը գայ,
32 Ան առնէր դուն երկինքէն լսես ու կատարես, ու քու ծառաներդ դատես, ու չարագործը դատապարտես, ու անոր ըրածը անոր գլուխը բերես, ու արդարը արդարացնես, ու անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում ընես:

33 Եւ թէ որ քու ժողովրդիդ Իսրայէլը քեզի դէմ մեղանչելնուն համար՝ իրենց թշնամիներուն առջեւը յաղթուելին, ու քեզի դառնան ու քու անունդ փառք տան, ու աս տունս մէջ քեզի աղօթք ու աղաչանք ընեն,
34 Ան առնէր դուն երկինքէն լսես, ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես, ու անոնց հայրերուն տուած երկիրդ՝ զանոնք դարձնես:

35 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար երկինքը գոցուի, ու անձրեւ չգայ, ու անոնք աս տեղս քեզի աղօթք ընեն, ու քու անունդ փառք տան, ու զանոնք նեղելուդ համար՝ իրենց մեղքերէն դառնան,
36 Ան առնէր դուն երկինքէն լսես, ու քու ծառաներդ ու քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը ներես, որ անոնց ուղիղ ճամբան, որուն մէջը պիտի քալեն, ուսուցանես, ու քու ժողովուրդիդ ժառանգութեան տուած երկրիդ վրայ անձրեւ տաս:

37 Թէ որ երկրի վրայ սով, կամ ժանտախտ, կամ խորշակահարութիւն, համ արմաքաղ գալուկ, համ մոլախ, համ թրթուր ըլլայ, կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց բնակած երկրին մէջը նեղեն, համ որ և իցէ հարուած կամ հիւանդութիւն ըլլայ,
38 զրոյց ամէն ժողովուրդիդ Իսրայէլէն

ար և իցէ մարդ՝ աղօթք մը ու
ինդրուածք մը ընելու ըլլայ, ու
իւրաքանչիւր մարդ իր պարին
ախտը ճանչնալով՝ ձեռքերը դէպ
39 ի տա տունը երկինքին։ Ան ա-
տենը դուն երկինքէն՝ քու բնա-
կութեանդ տեղէն լսես, ու նե-
րես, ու ընես, և տուիր մարդու՝
իր բոլոր ճամբայութեանն համեմատ
հատուցում ընես, անոր սիրտը
գիտնալուդ համար, վասն զի բո-
լոր մարդոց սրտերնին միայն
40 միտակ դուն գիտես։ Որպէս զի
քեզմէ վախնան երէնց բոլոր օրե-
րուն մէջը՝ որչափ ժամանակ որ
մեր հայրերուն տուած երկրիդ
վրայ պիտի ապրին։
41 Ու քու ժողովուրդէդ Իսրա-
էլէն չեղող՝ և հեռաւոր երկր
մը քու անուանդ համար և
42 կաղ օտարականն ալ՝ (վասն զի
քու մեծ անուանդ ու զօրաւոր
ձեռքդ ու երկրնցած բազուկդ
պիտի լսեն։) թէ որ գայ ու աս
43 տանս մէջ աղօթք ընէ, Դուն
երկինքէն քու բնակութեանդ
տեղէն լսես, և օտարականին
քեզի ըլած ամէն խնդրուածքը
կատարես, որ երկրիս ամէն ժո-
ղովուրդները քու անուանդ ճանչ-
նան, ու քու ժողովուրդիդ Իս-
րայէլին պէս քեզմէ վախնան, և
գիտնան թէ աս իմ շինած տանս
վրայ քու անուանդ կոչուած է։
44 Երբոր քու ժողովուրդդ իր
թշնամիին դէմ պատերազմի ել-
նայ ան ճամբով՝ որ դուն զին-
ուի խրկես զանոնք, թէ որ անոնք
աս քու ընտրած քաղաքիդ, ու
քու անուանդ համար աս իմ շի-
նած տանս կողմը նայելէ՝ Տէրո-
45 ջ աղօթք ընեն, երկինքէն ա-
նոնց աղօթքը ու խնդրուածքը
լսես, և անոնց իրաւունք ընես։
46 Երբոր քեզի դէմ մեղք գոր
ծեն, (քանզի մեղք չգործող
մարդ չիկայ,) ու անոնց բարկա-
նալով՝ զանոնք թշնամիին ձեռ-
քը մատնես, ու անոնց գերե-
վարները թշնամիին հեռու կամ
ձօտ երկիրը գերի առնէն գա-
նոնք, թէ որ ան իրենց գերու-
թեան երկրին մէջը զղջայ ու գա
ու դառնան, և իրենց գերեվար-
նողներուն երկրին մէջը քեզի աղո-
չեն ու ըսեն, Մեղք գործեցինք,
անօրէնութիւն ու անիրաւու-
թիւն ըրինք։ Եւ իր որ զանոնք
գերի տանող թշնամիներուն եր-
կրին մէջը՝ իրենց բոլոր սրտովը
ու իրենց բոլոր հոգիովը քեզի
դառնան, ու իրենց երկրին՝ որ
իրենց հայրերուն տուիր, և քու
ընտրած քաղաքիդ, ու քու անու-
անդ համար իմ շինած տանս
կողմը նայելով՝ քեզի աղօթք ը-
նեն, Դուն երկինքէն քու բնա-
կութեանդ տեղէն անոնց աղօթ-
քը ու խնդրուածքը լսես, ու ա-
նոնց իրաւունք ընես, Եւ քու
ժողովուրդիդ քեզի դէմ ըրած
մեղքը ու բոլոր յանցանքը ներ-
ես, ու այնպէս ընես՝ որ անոնց
գերեվարներէը անոնց վրայ գը-
թան, և անոնց ողորմութիւն ը-
նեն, Քանզի անոնք քու ժող-
ովուրդդ ու քու ժառանգու-
թիւնդ են, որ զանոնք Եգիպ-
տոսէն՝ երկաթի հնոցին մէջէն
հանեցիր։ Եւ քու ծառայիդ
խնդրուածքին ու քու ժողովուր-
դիդ Իսրայէլին խնդրուածքին՝
քու աչքդ ու ականջդ բաց ըլ-
լայ, որ անոնց քեզի ըրած ամէն
աղաղակը լսես։ Քանզի երկրին
ամէն ժողովուրդներէն դուն զա-
տեցիր անոնք, որ քու ժառան-
գութիւնդ ըլլան, ինչպէս որ
քու ծառայիդ Մովսէսին ձեռ-
քովը խօսեցար, երբոր մեր հայ-
րերը Եգիպտոսէն հանեցիր, ով
Տէր Եհովայ։
Երբոր Սողոմոն աս բոլոր ա-
ղօթքը ու խնդրուածքը Տէրոջը
ըրած լմնցուց, Տէրոջը սեղանին
առջևէն ելաւ, ուր որ ձեռքը
դէպ՝ ի երկինքը երկնցուցած
ծունկ չոքեր էր, Ու ոտքի վրայ
կայնելով, Իսրայէլին բոլոր ժո-
ղովուրդը բարձր ձայնով օրհնեց,
ու ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ Տէրը,
որ իր բոլոր ըսածին համեմատ՝

իր Իսրայէլ ժողովուրդին հան-
պրատուհիւն տուաւ , ու իր
ծառային Մովսէսին ձեռքովը
խօսած ամէն բարի խօսքերէն
բնաւ մէկ խօսք մը պակսիլը չին-
57 կաւ : Մեր Տէր Աստուածը մե-
զի հետ ըլլայ , ինչպէս որ մեր
հայրերուն հետ էր . ու մեզ
չմոռնա , ու մեզ երբեք չձգէ ,
58 Եւ մեր սիրտը իրեն դարձնէ ,
որ իր բոլոր ճամբաներուն մէջը
քալենք , ու պահենք իր պատ-
ուիրանքները , կանոնները ու ի-
րաւունքները , որոնք մեր հայրե-
59 րուն պատուիրեց : Եւ Տէրոջը
առջեւը մատուցած աս պաղա-
տանքի խօսքերս՝ գիշեր ու ցե-
րեկ մեր Տէր Աստուծոյն մօտե-
նան , որ օրէ օր պատահած գոր-
ծքերուն մէջը՝ իր ծառային ու
60 իր Իսրայէլ ժողովուրդին իրա-
ւունք ընէ . Որ երկրիս ամէն
ժողովուրդները գիտնան , թէ
Եհովան ինքն է Աստուածը , և
61 ուրիշ մը չկայ : Ու ձեր սիրտը
մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը ու-
ղիղ ըլլայ , որ աս օրուան պէս՝
անոր կանոններուն մէջ քալէք ,
ու անոր պատուիրանքները պա-
հէք :
62 Եւ թագաւորը ու բոլոր Իս-
րայէլը անոր հետ՝ Տէրոջը առ-
63 ջեւը զոհեր մատուցին : Եւ Սո-
ղոմոն Տէրոջը մատուցած խաղա-
ղութեան զոհին համար՝ քսան
ուերկու հազար արջառ , ու հար-
իւր քսան հազար ոչխար զոհ ը-
րաւ . և թագաւորը ու բոլոր
Իսրայէլի որդիքը Տէրոջը տանը
64 նաւակատիքը ըրին : Ան օրը թա-
գաւորը Տէրոջը տանը առջեւը ե-
զող գաւիթին մէջտեղը սրբեց .
քանզի էշ ալէկոծելը , հացի
ընծաները , ու խաղաղութեան
զոհերուն ճարպերը հոն մատուց .
վասն զի Տէրոջը առջեւի պղնձէ
սեղանը պզտիկ կու գար աս ա-
ջնակերպելը , հացի ընծաները ու
խաղաղութեան զոհերուն ճար-
պերը ընդունելու :
65 Եւ ան ատենը Սողոմոն ու ա-
նոր հետ բոլոր Իսրայէլը՝ մէկ մեծ
ժողով մը՝ Եմաթի մուտքէն մին-
չեւ Եգիպտոսի հեղեղատը՝ մեր
Տէր Աստուծոյն առջեւը եօթը
օր՝ ու եօթը օր եւս՝ տասն-
ուչորս օր ատեն ըրին : 66 Սո-
ղոմոն ութերորդ օրը ժողովուրդը ար-
ձակեց , որոնք թագաւորը օրհ-
նեցին , ու իրենց վրաններըը գա-
ցին , գոհաբերի սրտով մը ուրա-
խանալով ան բոլոր բարիքներուն
համար , որ Տէրը իր Դաւիթ ծա-
ռային ու իր Իսրայէլ ժողովուր-
դին ըրաւ :

ԳԼ. Թ

1 Երբոր Սողոմոն՝ Տէրոջը տունը ,
ու թագաւորական տունը , և իր
սրտին բոլոր ուզած բաները շի-
2 նեց լմընցուց , Տէրը Սողոմոնին
նորէն երեւցաւ , ինչպէս որ Գա-
3 բաւոնի մէջ երեւցեր էր : Եւ Տէ-
րը անոր ըսաւ , Լսած ըրած
աղօթքդ ու պաղատանքդ լսե-
ցի . և աս շինած տունդ սրբե-
ցի , որ իմ անունս յաւիտեան
հոն դնեմ . ու իմ աչքերս ու
սիրտս միշտ հոն պիտի ըլլան :
4 Եւ թէ որ դուն իմ առջեւս՝ քու
հօրդ Դաւիթին քալածին պէս ,
կատարեալ սրտով և ուղղա-
թեամբ քալես , ու բոլոր ինչ
պատուիրածներս ընես , ու իմ
կանոններս ու դատաստաններս
5 պահես , Ան ատենը քու թագա-
ւորութեանդ աթոռը Իսրայէլի
վրայ յաւիտեան պիտի հաստա-
տեմ , ինչպէս որ քու հօրդ Դա-
ւիթին խօսեցայ՝ ըսելով . Իսրա-
յէլի աթոռին վրայ քեզմէ մարդ
պակաս պիտի չըլլայ : 6 Թէ որ
դուք կամ ձեր որդիքը ինծմէ
խոտորիք , ու ձեր առջեւը գը-
րած պատուիրանքներս ու կանոն-
ներս չպահէք , ու երթաք ուրիշ
աստուածներու ծառայութիւն
ընէք , և անոնց երկրպագու-
թիւն ընէք , Ան ատենը Իսրայէ- 7
լը պիտի չնջեմ ան երկրին վրա-
յէն , որն որ իրենց տուի . ու
իմ անուանս համար աս սրբած

տաւնս եւեսէս պիտի ձգեմ. եւ Իսրայէլը բոլոր ազգաց մէջ առակ ու կատակ պիտի ըլլայ։
8 Եւ ասոնց բարձր տաճարը համար՝ ամէն քովէն անցնողը պիտի զարմանայ, ու սուլելով պիտի ըսէ. Տէրը ինչո՞ւ համար աս երկրիս ու աս տաճարս այսպէս ըրաւ։ Եւ
9 պիտի ըսեն. Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստուածը թողուցին, որ անոնց հայրերը Եգիպտոսի երկրէն հաներ էր, ու ուրիշ աստուածներու բռնեցան, և անոնց երկրպագութիւն ու ծառայութիւն ըրին. ասոր պատճառաւ Տէրը անոնց վրայ աս բոլոր չարիքները բերաւ։
10 Եւ Սողոմոն երկու տասնը՝ Տէրոջը տունը ու թագաւորական տունը քանի տարուան մէջ շինելէն ետքը,
11 Տիւրոսի թագաւորը Քիրամ՝ եղեւնափայտով, մայր փայտերով, ու ոսկիով, ամեն ամէն ուզածին համեմատ Սողոմոնին օգնութիւն ընելուն համար, Սողոմոն թագաւորն ալ այն տասնը Քիրամին քանի քաղաք
12 տուաւ Գալիլեայի երկրին մէջ։ Ու Քիրամ Տիւրոսէն եկաւ, որ Սողոմոնին իրեն տուած քաղաքները տեսնէ. և իր աչքերուն հաճոյ չեղան.
13 Ե՛ղբայր, աս ինչ քաղաքներ են՝ որ ինծի տուիր. ու անոնց անունները Քաբօզի երկիր կոչուի մինչեւ աս օրս։
14 Եւ Քիրամ՝ թագաւորին հարիւր քանի տաղանդ ոսկի խրկեց։
15 Ու Սողոմոն թագաւորին դրած հարկին պատճառը աս էր՝ որ Տէրոջը տունը, իր տունը, ու Մելլոնը, ու Երուսաղէմի պարիսպը, Հասորը, Մակեդովը
16 ու Գազերը շինէ։ (Քանի Եգիպտոսի Փարաւոն թագաւորը ելլելով՝ Գազերը առեր, ու զանիկայ կրակով այրեր էր, և անքաղաքին մէջը բնակող Քանանացիները սպաննելով, զանիկայ իր աղջկանը՝ Սողոմոնին կնկանը
17 օժիտ տուեր էր։) Ու Սողոմոն՝ Գազերը ու վերի Բեթորոնը շինեց,
18 Եւ Բաղաղեթը ու թագաւորին անապատին մէջ,
19 Եւ Սողոմոնին բոլոր շահեմարանի քաղաքները, ու կառքերուն քաղաքները, ու ձիաւորներուն քաղաքները, և ան բոլոր շէնքերը, որ Սողոմոն ուզեց շինել Երուսաղէմի մէջ, Լիբանանի մէջ, ու իր տէրութեանը բոլոր երկրին մէջ։
20 Ան բոլոր ժողովուրդները՝ որ Ամորհացիներէն, Քետացիներէն, Բերիզացիներէն, Խեւացիներէն ու Յեբուսացիներէն մնացեր էին, և Իսրայէլի որդւոցմէ չէին,
21 Անոնց անունց զաւակները, որ անոնցմէ ետքը ան երկրին մէջ մնացեր էին, ու Իսրայէլի որդիքը չէին կրցեր զանոնք բնաջինջ ընել, Սողոմոն զանոնք հարկատու ծառայ ըրաւ մինչեւ ցայսօր։ Բայց Սողոմոն Իսրայէլի որդիներէն իրեն ծառայ չընաւ. հապա անոնք էր պատերազմական մարդիկները, իր պաշտաօնեաները, իշխաններները, զօրավարները, ու իր կառքերուն ու ձիաւորներուն վերակացուներն էին։ Սողոմոնին գործքին վրայ
23 հինգ հարիւր չափաւոր իշխաններ կային, որոնք բանեցող ժողովուրդին վրայ կ՚իշխեին։
24 Իսկ Փարաւոնին աղջիկը Դաւիթին քաղաքէն ելաւ, ու գնաց իր տունը՝ որն որ Սողոմոն անոր համար շիներ էր. ան տունը Մելլոնը շինեց։
25 Եւ Սողոմոն տարին իրեք անգամ՝ Տէրոջը համար շինած սեղանին վրայ ողջակէզներ ու խաղաղութեան զոհեր կը մատուցանէր, և Տէրոջը առջեւի սեղանին վրայ խունկ կը ծխեր։
26 Ու Եբեր տունը ըմբնցաց, Սողոմոն թագաւորը Եգեմի երկրին մէջ՝ Կարմիր ծովուն եղերքը՝ Եղեմին քովը եղող Գասիոնգաբերի մէջ նաւեր շինեց։
27 Քիրամ՝ Սողոմոնին ծառաներուն հետ, ծովու ճարտարագործ

մուտ եղող իր նաւատաղ ծառա-
28 ներըն ան նաւերով խրկեց : Ու
անոնք Ոփիր գացին , և անկէ
հոն հարիւր քսան տաղանդ ոսկի
առին , ու Սողոմոն Թագաւորին
բերին :

ԳԼ· Ժ

1 Եւ Սաբայի Թագուհին Սո-
ղոմոնին համբաւը ու Տէրոջը ա-
նունը լսեց , ու եկաւ որ խրդ-
հերն հարցմունքներով զանիկայ
2 փորձէ : Եւ անիկայ Երուսաղէմ
եկաւ խիստ շատ ղօրքով , և
խունկեր՝ ու խիստ շատ ոսկի՝
ու պատուական քարեր բեռցած
ուղտերով . և Սողոմոնին քովը
գնաց , ու բոլոր իր սրտին մէջը
3 եղածը անոր զուցից : Եւ Սո-
ղոմոն անոր բոլոր հարցմունքնե-
րը բացատրեց . ու բնաւ անունկ
մէկ խօսք մը չկար , որ Թագա-
ւորը չհասկընայ ու չբացատրէ
4 անոր : Եւ Սաբայի Թագուհին՝
Սողոմոնին բոլոր իմաստութեա-
5 նը , ու անոր շինած տունը , Եւ
անոր սեղանին կերակուրները ,
ու անոր ծառաներուն բնակա-
րանները , և պատասխաններուն
կացութիւնը , ու անոնց հագուստ-
ները , և անոր մատուռներն ու
Տէրոջը տունը ելլելու ատե-
նը՝ տեսնելով , խելքը գլխէն
6 գնաց . Եւ Թագաւորին ըսաւ .
Ճիշ ճիշդ ու իմաստու-
թեանդ վրայով իմ երկրիս մէջ
լսած խօսքերս ճշմարիտ էն ե-
7 ղեր . Բայց ես ան խօսքերուն
չհաւատացի , մինչև որ անձամբ
եկայ ու իմ աչքերովս տեսայ .
և ահա ինծի՝ ասոր կէսը չպատ-
մուեր . քու իմաստութիւնդ ու
բարգաւաճութիւնդ իմ լսած համ-
8 բաւէս աւելի է : Երանի՛ քու
մարդկիներուդ՝ երանի՛ ատ քու
ծառաներուդ՝ որոնք միշտ քու
առջեւդ կայնելով քու իմաստու-
9 թիւնդ կը լսեն : Ճիշ Եհովայ
Աստուածդ օրհնեալ ըլլայ , որ
քեզի հաճեցաւ , ու քեզ Իսրա-
յէլի աթոռին վրայ դրաւ . Ե-
հովան Իսրայէլը յաւիտեան սի-
րելուն համար , քեզ Թագաւոր
ըրաւ , որ իրաւունք ու արդա-
րութիւն ընես : Եւ Թագաւո- 10
րին՝ հարիւր քսան տաղանդ ո-
սկի , ու խիստ շատ խունկեր , ու
պատուական քարեր տուաւ : Ալ
անկէ ետև այնչափ շատ խունկ
չեկաւ , որչափ որ Սաբայի Թա-
գուհին Սողոմոն Թագաւորին
տուաւ :

Եւ Քիրամին նաւերը՝ որ Ո- 11
փիրէն ոսկի կը բերէին , Ոփիրէն
խիստ շատ արմավկ փայտեր ու
պատուական քարեր ալ բերին :
Եւ Թագաւորը արմավկ փայտէն 12
յենարաններ շինեց՝ Տէրոջը տա-
նը ու Թագաւորական տունը հա-
մար , և քնարներ ու տաւիլներ՝
երգիչներուն համար . ասանկ
արմավկ փայտ բնաւ չեկաւ , ու
չերեւցաւ մինչև յայսօր :

Ու Սողոմոն Թագաւորը Սա- 13
բայի Թագուհիին բոլոր ուզած
ու խնդրած բաները տուաւ , Սո-
ղոմոն Թագաւորը իր առատա-
ձեռնութեամբը անոր տուածէն
ի զատ : Եւ անիկայ իր ծառա-
ներուն հետ դարձաւ իր երկի-
րը գնաց :

Ու մէկ տարուան մէջ Սողո- 14
մոնին եկած ոսկիին կշիռքը՝ վեց
հարիւր վաթսունվեց տաղանդ
ոսկի էր . Ա ռ ա ւ ե լ ը ն ե ր է ն , 15
ու վաճառականներէն , և Ա րա-
բացոց բոլոր Թագաւորներէն ,
ու երկրին նախարարներէն ոս-
կի ի զատ :

Եւ Սողոմոն Թագաւորը կա- 16
ծոյ ոսկիէ երկու հարիւր վահան
շինեց . ո ր մ ի ն մէկ վահանին
համար վեց հարիւր սիկղ ոսկի
գնաց : Կռածոյ ոսկիէ երեք հա- 17
րիւր մատաղ ալ շինեց . ո ր մ ի ն
մէկ մատաղին երեք մնաս ոսկի
գնաց , ու Թագաւորը Լիբանա-
նի անտառին տունը դրաւ զա-
նիկ :

Եւ Թագաւորը փղոսկրէ մեծ 18
աթոռ մը շինեց , ու զուտ ոս-
կիով պատեց զանիկայ . Ա ս ա թ ո ռ 19

ռը վեց ասաիճան ունէր, ու ա-
թոռին վերի ծայրը եաւէն բա-
ցուըած էր, և նաեւ սեղը մէկ
կողմէն ու մէկալ կողմէն յինա-
րանիներ ունէր, ու յինարանիե-
րուն քովը երկու տախտներ կը
20 կայնէին։ Եւ հոն վեց ասաիճան-
ներուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու մէ-
կալ կողմէն աստուերիու տ-
ախտներ կը կայնէին. բոլոր թա-
գաւորութիւններուն մէջ ասանկ
բան մը չհիւսուած չէր։
21 Ու Սողոմոն թագաւորին բո-
լոր խմիլիքի անօթները ոսկի է-
ին, և Լիբանոնի անտառին տա-
նը բոլոր անօթները զուտ ոսկի
էին, արծաթէ չկար. ինչ-որ ա-
նիկայ Սողոմոնի օրերը՝ բանի
22 մը ատեղ չէր սեպուեր։ Վասն
զի թագաւորը ծովու վրայ՝ Քի-
րամին նաւերուն հետ Թարսուս-
ցի նաւեր ունէր. Թարսուսցի
նաւերը երեք տարին մէ՛ մը՝
ոսկով, արծաթով, փղոսկրով,
և կապիկներով, ու սիրամարգ-
ներով բեռնաւորուած կու գա-
յին։
23 Եւ Սողոմոն թագաւորը հա-
րստութեան ու իմաստութեան
կողմանէ՝ երկրի բոլոր թագա-
24 ւորներէն մեծ եղաւ։ Ու բոլոր
երկիրը կը փափաքէր Սողոմոնին
երեսը պէտքերուն, և անոր իմաս-
տութիւնը լսելու, որն որ Աս-
ուած անոր սրտին մէջը դրեր
25 էր։ Ու անոնց ամէնը տարեր
տարի իրենց ընծաները կը բերէ-
ին, այսինքն՝ արծաթէ անօթներ,
ոսկիէ անօթներ, հանգերձներ,
պէնքեր, խաղնիկներ, ձիեր, ու ջո-
րիներ։
26 Եւ Սողոմոն կառքեր ու ձիա-
ւորներ ժողվեց, ու անիկայ հա-
զար չորս հարիւր կառք, ու տաս-
ներկու հազար ձիաւոր ունէ-
ցաւ, ու զանոնք կառքերու քա-
ղաքներուն մէջը, ու երուսաղէ-
մի մէջ թագաւորին քովը ա-
27 ռաջուկց։ Եւ թագաւորը երու-
սաղէմի մէջ արծաթը քարերու
պէս հասարակ բան մը բրաւ, ու է-
զինաթոյրը շատութենէն՝ դաշ-
տի մէջ եղող մոմաթզենիներուն
պէս բրաւ։ Եւ Սողոմոնին ձիե- 28
րը Եգիպտոսէն կու գային, ու
թագաւորին վաճառականներուն
կարաւանը մէկ որոշուած գնով
մը չիերու երամներէն ձեռք
կ'առնէին։ Ու Եգիպտոսէն մէկ 29
կառք մը գուբս եղերուն՝ վեց
հարիւր արծաթով վեր կու գար,
ու մէկ ձին՝ հարիւր յիսուն ար-
ծաթով. ու ՔԷաացւոց բոլոր
թագաւորներուն համար, և Ա-
սորւոց թագաւորներուն համար
ալ՝ անոնց ձեռքովը այնպէս կը
հանէին։

ԳԼ. ԺԱ

Եւ Սողոմոն թագաւորը՝ փա- 1
րաւոնին աղջիկէն զատ շատ
օտարազգի կիներ, այսինքն Մո-
վաբացի, Ամմոնացի, Եդոմա-
կեցի, Սիդոնացի, ու Քեթացի
կիներ սիրեց. Ան ազգերէն՝ ու- 2
րոնց համար Տէրը Իսրայէլի որդ-
ւոցը ըսեր էր. Անոնց քովը մի
մտնէք, ու անոնք ալ ձեր քովը
չմտնեն, որ ձեր սիրտերը իրենց
աստուածներուն չդարձընեն. Սո-
ղոմոն սիրով անոնց յարեցաւ։
Եւ անոր կանայք հարիւր իշ- 3
խանազան կիներ, ու իրեք հար-
րիւր հարճ ունէր. ու անոր կա-
նայքերը անոր սիրտը խոտորցու-
ցին։ Եւ Սողոմոնին ծերութեան 4
ժամանակը՝ անոր կիներուն անոր
սիրտը օտար աստուածներու
դարձուցին, ու անոր սիրտը իր
Տէր Աստուծոյն հետ՝ իր հօրը
Դաւիթին սրտին պէս կատարեալ
չէր։ Եւ Սողոմոն՝ Սիդոնացւոց 5
աստուծոյն Աստարթեթին եաե-
ւէն, ու Ամմոնացւոց գարշելի
Մելքոմին եաեւէն գնաց։ Եւ 6
Սողոմոն՝ Տէրոջը աչքին չարա-
թին բրաւ, ու Տէրոջը եաեւէն՝
իր հօրը Դաւիթին պէս կատար-
եալ սրտով չգնաց։ Ան ատենը 7
Սողոմոն՝ Երուսաղէմին դիմացը
եղող լեռանը վրայ Մովաբաց-
ւոց գարշելի Քամոսին համար

բարձր տեղ մը չկրնար, ու Ամմոնացւոց գարշելի Մոլոքին համար
8 ալ։ Եւ իր բոլոր օտարազգի կանայքին համար ալ այնպէս ըրաւ, որոնք իրենց աստուածներուն խունկ կը ծխէին ու զոհ կը մատուցանէին։
9 Եւ Տէրը Սողոմոնին բարկացաւ, վասն զի անիկայ իր սիրտը խոստացաւ Իսրայէլի Տէր Աստուծմէն, որ երկու անգամ
10 գամ իրեն երեցաւ, ու սա բանին համար պատուիրեց որ ուրիշ աստուածներու եւսէ չերթայ, բայց անիկայ Տէրոջը պատուիրը չպահեց։ Եւ Տէրը Սողոմոնին ըսաւ, Որովհետեւ դուն ասանկ ըրիր, և իմ ուխտս ու քեզի պատուիրած կանոնները չպահեցիր, հոս թագաւորութիւնդ անշուշտ քեզմէ պիտի պատառեմ, ու ծառայիդ պիտի
12 տայի։ Սակայն քու օրերուդ մէջը չեմ ըներ, քու հօրդ Դաւիթին համար. հայց զանիկայ քու որդւոյդ ձեռքէն պիտի պատառեմ։
13 Սակայն բոլոր թագաւորութիւնը պիտի չպատառեմ. հապա իմ ծառայիս Դաւիթին համար, ու իմ ընտրած Երուսաղէմիս համար քու որդւոյդ մէկ ցեղ մը պիտի տամ։
14 Եւ Տէրը Սողոմոնին դէմ մէկ Թշնամի մը հանեց, այսինքն Եդոմին Թագաւորին սերունդէն
15 Եդոմացիի Ադադը. Վասն զի Դաւիթ Եդոմի մէջ եղած ատենը, երբոր Յովաբ զօրագլուխը մեռցնելը Թաղելու հասնելով, ու Եդոմի մէջ բո-
16 լոր արուները մեռցուց. (Որովհետեւ Յովաբ բոլոր Իսրայէլին հետ հոն վեց ամիս նստաւ, մինչեւ որ Եդոմացիներուն բոլոր ա-
17 րուները մեռցուց.) Ան ատենը Ադադ իր հօրը քանի մը Եդոմացի ծառաներուն հետ փախաւ որ Եգիպտոս երթայ. ու Ադադ դեռ պզտիկ տղայ էր։
18 Եւ անոնք Մադիամէն ելան՝ ու Փառան հասան, և Փառանէն մարդիկներ առին, ու Եգիպտոս հասան Եգիպտոսի Փարաւոն Թագաւորին, որ տուն տուն առաւ, ու անոր ուտելիք կտակեց, ու անոր երկիր տուաւ։ Եւ Ադադ՝ Փարաւոնին 19
աչքին մեծ շատ շնորհք գտաւ, ու Փարաւոն իր կնկանը քոյրը՝ Թահփենէս Թագուհիին քոյրը՝ անոր կնիկ տուաւ։ Եւ Թահփենէսին 20
քոյրը Ադադէն որդի մը ծնաւ, որ Գանեբաթ Հազրեցի անուն. ու Թահփենէս զանիկայ Փարաւոնին տունը մէջ մեծցուց. ու Գանեբաթ՝ Փարաւոնին տունը՝ Փարաւոնին որդւոցը մէջն էր։ Ու երբոր Ա- 21
դադ Եգիպտոսի մէջ լսեց, Թէ Դաւիթ իր հայրերուն հետ քնացեր է, ու Յովաբ զօրագլուխը մեռեր է, Ադադ՝ Փարաւոնին ըսաւ. Արձակէ զիս, որ իմ երկիրս երթամ։ Եւ Փարաւոն անոր 22
ըսաւ. Իմ քովս քու ինձդ պակաս է, որ քու երկիրդ երթալ կ'ուզես։ Ու անիկայ ըսաւ. Ո՛չ, բայց անպատճառ արձակէ զիս։

Եւ Աստուած անոր դէմ մէկ 23
ուրիշ Թշնամի մը հանեց, այսինքն Եղիսդայի որդին Ռասոնը, որ իր տիրոջը՝ Սուբայի Ադրազար Թագաւորին քովէն փախեր էր։
Ու անիկայ իր քովը մարդիկներ 24
ժողվեց, և գնդապետ եղաւ, ու երբոր Դաւիթ զանոնք կտրեց, Դամասկոս գացին ու հոն բնակեցան, ու Դամասկոսի մէջ Թագաւորութիւն բռնեցին։ Ու սա Ի- 25
սրայէլին՝ Սողոմոնին բոլոր օրերուն մէջ՝ Հարայէլին Թշնամի եղաւ, Ադադին ըրած չարութենէն զատ, ու Իսրայէլին դէմ Թշնամի կեցաւ, և Ասորւոց վրայ կը Թագաւորէր։

Եւ Սողոմոնին ծառան՝ Սարե- 26
դացին Եփրեմացի Նաբատի որդին Յերոբովամն ալ, որուն մայրը որբևայրի կնիկ մըն էր Սարուա անուամբ, Թագաւորին դէմ ձեռք վերցուց։ Ու Թագաւ- 27

ւորին դէմ ձեռք վերցնելուն պատճառը աս էր. երբոր Սողոմոն Երեմիա շինեց, և իր հօրը Դաւիթին քաղաքին վրայ տե-
28 ղը գոցեց, Յեղոբոամ խիստ ուժով մարդ մը ըլլալով, ու Սողոմոն տեսնելով որ պիտիկայ գործուներ կոմիտէ մըն է, զանիկայ Յովսեփի տանը բոլոր բեռնե-
29 րուն վրայ դրաւ: Եւ եղաւ որ ան ժամանակը Յեղոբոամ Երուսաղէմէն դուրս ելաւ, ու Ահիա մարգարէն անոր հանդիպեցաւ, և անիկայ նոր վերարկու մը հագեր էր, ու դաշտին մէջը ե-
30 կուքերն միայակ էին: Եւ Ահիա անոր վրայի նոր վերարկուն բռնեց, ու զանիկայ տասներկու
31 կտոր պատռեց: Եւ Յեղոբոամին ըսաւ. Տասը կտորը քեզի առ. քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա Սողոմոնին ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի պատռեմ, ու տա-
32 ր քեզի քեզի պիտի տամ: Եւ իմ ծառայիս Դաւիթին համար՝ ու Իսրայէլին բոլոր ցեղերէն ընտրած Երուսաղէմ քաղաքիս հոմար՝ մէկ ցեղ մը անոր ըլլայ.
33 Որովհետև զիս թողուցին, ու Սիդոնացւոց աստուծոյն Աստարովթին, և Մոաբացւոց աստուծոյն Քամոսին, ու Ամմոնի որդւոցը աստուծոյն Մելքոմին երկրպագութիւն ըրին, և իմ ճամբաներուս մէջը չքալեցին, որ իր հօրը Դաւիթին պէս՝ իմ աչքիս ուղիղ եղածը, ու իմ կանոններս ու դատաստաններս
34 ի գործ դնէն: Սակայն անոր ձեռքէն բոլոր թագաւորութիւնը պիտի չառնեմ, ու զանիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ իշխան պիտի թողում, իմ պատուիրանքներս ու կանոններս պահող իմ ընտրած ծառայիս Դա-
35 ւիթին համար: Բայց անոր որդւոյն ձեռքէն թագաւորութիւնը պիտի առնեմ, ու տասը ցե-
36 ղը քեզի պիտի տամ: Եւ անոր որդւոյն մէկ ցեղ մը պիտի տամ, որ իմ ծառայ Դաւիթը իմ առջեւս միշտ մէկ ճրագ մը ունենայ Երուսաղէմ քաղաքին մէջ՝ որն որ ընտրեցի իմ անունս հոն դնելու համար: Ու քեզ պիտի առ-
37 նեմ, և որովհետև բոլոր ուզածին պէս թագաւորութիւն պիտի ընես, ու Իսրայէլի վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս: Եւ թէ որ իմ
38 բոլոր քեզի պատուիրածներուս հնազանդութիւն ընես, ու իմ ճամբաներուս մէջը քալես, և իմ ծառայիս Դաւիթին ըրածին պէս՝ իմ կանոններս ու պատուիրանքներս պահելով՝ իմ աչքիս ուղիղ եղածը ընես, ան ատենը ես քեզի հետ պիտի ըլլամ, ու քեզի հաստատուն տուն պիտի շինեմ, ինչպէս որ Դաւիթին շինեցի, ու
39 Իսրայէլը քեզի պիտի տամ: Եւ Դաւիթին սերունդը այս համար պիտի չտանջուիմ, բայց հիմա միշտ: Ու Սողոմոն Յեղոբո-
40 ամը մեռցնել ուզեց, բայց Յեղոբոամ եղաւ Եգիպտոս փախաւ, ու Եգիպտոսի Սիսակ թագաւորին քովը գնաց, ու մինչև Սողոմոնին մեռնիլը Եգիպտոս մնաց:
41 Եւ Սողոմոնին միւսարգ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածները, ու անոր իմաստութիւնը, ահա Սողոմոնին պատմութիւնները գրքին մէջ գրուած են: Եւ Սո-
42 ղոմոն Երուսաղէմի մէջ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն ըրած օրերը քառասուն տարի եղաւ: Ու Սողոմոն իր հայրերուն
43 հետ քնացաւ, և իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ, ու անոր որդին Ռոբովամ անոր տեղը թագաւոր եղաւ:

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ Ռոբովամ Սիւքեմ գնաց, վասն զի բոլոր Իսրայէլը զանիկայ թագաւոր ընելու համար
2 Սիւքեմ գացեր էր: Ու Նաբատեան Յեղոբոամը՝ որ Սողոմոն թագաւորին երեսէն փախած՝ Եգիպտոս կը բնակէր, դեռ Ե-

գիպտոսի մէջ էր երբոր աս բանը
3 լսեց։ Եւ Դաւիթ խրկեցաւ զանոնք կոչ կանչելու, ու Յերոբոամը և Իսրայէլի բոլոր ժողովքը եկան, ու Ռոբոամին հետ խօսեցան ու ըսին.
4 Քու հայրդ մեր վրայ ծանր լուծ մը դրաւ. դուն հիմա քիչ հօրդ խիստ ծառայութիւնը, ու մեր վրայ դրած ծանր լուծը թեթեւցուր, ու քեզ
5 պիտ ծառայութիւն ընենք։ Եւ անոնց ըսաւ անոնց. Գացէք՝ ու երեք օրէն եաթը նորէն դարձէք. ու ժողովուրդը գնաց։
6 Եւ Ռոբոամ Թագաւորը խորհուրդ հարցուց այն ծերերուն՝ որ իր հօրը Սողոմոնին առջեւը կը կայնէին երբոր անոնք ողջ էր, ու ըսաւ. Դուք ինծի ի՞նչ խորհուրդ կու տաք, որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ։
7 Եւ անոր խօսեցան ու ըսին. Թէ որ դուն այսօր աս ժողովուրդին ծառայ ըլլաս, ու անոնց ծառայութիւն ընես, և անոնց բարի խօսքեր ըսելով պատասխան տաս, ան ատենը անոնք քեզի միշտ ծա-
8 ռայ կ՚ըլլան։ Բայց անիկա ծերերուն իրեն տուած խորհուրդը մերժեց, ու իր առջեւը կայնող աս իր հետը մեծցած երիտասարդներուն խորհուրդ հարցուց.
9 Եւ անոնց ըսաւ. Դուք ի՞նչ խորհուրդ կու տաք, որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ. քանի մը անոնք ինծի խօսեցան, ու ըսին. Քու հօրդ մեր վրայ դրած
10 լուծը թեթեւցուր։ Ու անոր հետ մեծցած երիտասարդները անոր խօսեցան ու ըսին. Քու հայրդ մեր լուծը ծանրացուց, ու դուն մեր վրայէն թեթեւցուր ըսող ժողովուրդին այսպէս խօսիս, ու անոնց այսպէս ըսես. Իմ սրտիկ մատս՝ իմ հօրս մէջքէն հաստ է.
11 Իմ հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դրեր է, բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացընեմ. իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է, բայց ես ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ։

Եւ Յերոբոամ ու բոլոր ժո- 12
ղովուրդը երրորդ օրը Ռոբոամին եկան, ինչպէս որ թագաւորը ըսեր էր թէ՝ Երրորդ օրը նորէն ինծի եկէք։ Եւ թագաւորը ժո- 13
ղովուրդին խստութեամբ պատասխան տուաւ, և ծերերուն իրեն տուած խրատը մերժելով, Երիտասարդներուն խորհուրդին 14
պէս անոնց հետ խօսեցաւ, ու ըսաւ. Իմ հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր է, բայց ես ձեր լուծը աւելի պիտի ծանրացընեմ. իմ հայրս ձեզ խարազաններով խրատեր է, բայց ես ձեզ կարիճներով պիտի խրատեմ։ Եւ 15
թագաւորը ժողովուրդին խօսքը մտիկ չընաւ. վասն զի աս բանը Տէրոջմէն եղաւ, որ Տէրը Սիլոնացի Ահիային ձեռքով Նաբատեան Յերոբոամին ըսած խօսքը հաստատէ։ Ու երբոր բոլոր 16
Իսրայէլը տեսաւ որ թագաւորը իրենց մտիկ չընաւ, ժողովուրդն ալ թագաւորին պատասխան տուին ու ըսին. Մենք Դաւիթին քովը ի՞նչ բաժին ունինք, ու Յեսսէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք. ով Իսրայէլ՝ ձեր վրանները դարձէ՛ք. ով Դաւիթ՝ հիմա դուն քու տունդ հոգա՛. ու Իսրայէլը իրենց վրանները գացին։ Բայց Յուդայի քաղաք- 17
ներուն մէջ բնակող Իսրայէլի որդւոյը վրայ՝ Ռոբոամը թագաւոր եղաւ։ Եւ Ռոբոամ թա- 18
գաւորը երբոր հարկերուն վրայ եղող Ադոռամը խրկեց, բոլոր Իսրայէլը զանիկա քարերով քարկոծեցին, ու մեռաւ։ Եւ Ռո-
բոամ թագաւորը արագութեամբ կառքը հեծաւ, որ Երուսաղէմ փախչի։ Ա՛յսպէս Իսրայէլը Դա- 19
ւիթի տունէն ապստամբեցաւ մինչեւ աս օրս։

Եւ բոլոր Իսրայէլը Յերոբոա- 20
մին դառնալը լսելով՝ խրկեցին, ու զանիկա ժողովքին մէջը կանչեցին, և զանիկա բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրին, ու Յուդայի ցեղէն՝ ի զատ Դա-

ելիմին տանը ուրիշ հետևող մը
21 չկար։ Եւ Որթոզամ Եբուսացին
մնաւ, ու բոլոր Յուդայի տու-
ղին ու Բենիամինի ցեղին հա-
րիւր ութսուն հազար ընտիր պա-
տերազմողներ ժողվեց, որ Ի-
սրայէլի տանը հետ պատերազմին,
ու Թագաւորութիւնը Սողոմոնի
որդւոյն Որթոզամին դարձնեն։
22 Եւ Աստուծոյ մարդուն Սե-
մայիային Աստուծոյ խօսքը ե-
23 ղաւ՝ ըսելով. Սողոմոնի որդւոյն
Յուդայի Որթոզամ Թագաւո-
րին, ու բոլոր Յուդայի տանը,
ու Բենիամինին, և մնացորդ ժո-
24 ղովուրդին խօսէ, ու ըսա. Տէ-
րը այսպէս կ՚ըսէ. Մի՛ ելլէք, ու
Իսրայէլի որդւոց՝ ձեր եղբայր-
ներուն հետ մի՛ պատերազմիք.
ամէն մարդ թող իր տունը
դառնայ. վասն զի ասա բանը ինձ-
մէ եղաւ։ Եւ Տէրոջը խօսքը
մտիկ ըրին, ու Տէրոջը բանին
պէս՝ ետ դարձան։
25 Ու Յերոբոամ Եփրեմի լե-
ռանը վրայ Սիւքեմը շինեց, ու
հոն բնակեցաւ. և անկէ ելաւ,
26 փանուէլը շինեց։ Ու Յերոբո-
ամ իր սրտին մէջը ըսաւ. Հի-
մա Թագաւորութիւնը Դաւի-
27 թին տանը պիտի դառնայ։ Թէ
որ ասա ժողովուրդը Երուսաղէմ
Տէրոջը տաճարը ելլէ զոհ ընելու
համար, ան ատենը ասա ժողո-
վուրդին սիրտը իրենց տիրոջը
Յուդայի Որթոզամ Թագաւորին
պիտի դառնայ, և զիս պիտի
մեռցնեն, ու Յուդայի Որթո-
զամ Թագաւորին պիտի դառ-
28 նան։ Եւ Թագաւորը խորհուրդ
ըսաւ, ու երկու հատ ոսկիէ ոտք
շինեց. ու անոնց ըսաւ. Ան-
կէ ետև ձեզի Երուսաղէմ ելլել
պետք չէ. Մի՛ Իսրայէլ, ահա քու
աստուածներդ՝ որ բերին Եգիպտա-
29 ցի երկրէն հանեցին։ Ու մէկը
Բեթէլի մէջ դրաւ, ու մէկալն
30 ալ Դանի մէջ դրաւ։ Եւ ասա բա-
նը մեղքի պատճառ եղաւ. վասն
զի ժողովուրդը մինչև Դան կ՚եր-
թար ասոր առջևը մէկուն առջևը

երէցփոփոխութիւն ընելու համար։
31 Ու բարձր տեղերու վրայ կուռ-
ատներ շինեց, և ժողովրդին
ցած մարդիկներէն քահանաներ ը-
րաւ, որոնք Ղեւիի որդւոցմէ չէին։
32 Ու Յերոբոամ ութերորդ ամ-
սուն մէջ՝ ամսուն տասնհինգե-
րորդ օրը, Յուդայի մէջ պահ-
ածի տօնին պէս տօն սահմա-
նեց, ու սեղանին վրայ զոհեր մա-
տուց. Բեթէլի մէջ այսպէս ը-
րաւ, ու իր շինած որմէներուն
զոհեր մատուց. և բարձր տե-
ղերուն համար ըրած քահանաները
Բեթէլի մէջ դրաւ։ 33 Ու իր սիրտ-
քին հնարած ամսուն մէջ՝ այսինքն
ութերորդ ամսուն տասնհին-
գերորդ օրը՝ Բեթէլի մէջ իր շի-
նած սեղանին վրայ զոհեր մա-
տուց, ու Իսրայէլի որդւոցը տօն
սահմանեց, ու սեղանին վրայ
զոհեր մատուցանելով՝ խունկ ծը-
խեց։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ու ահա Յերոբոամ խունկ
ծխելու համար սեղանին քով
կը կայնէր, ահա Աստուծոյ մարդ-
մը Տէրոջը խօսքովը Յուդայէն
Բեթէլ եկաւ։ Եւ Տէրոջը խօս-
2 քովը սեղանին կանչեց ու ըսաւ.
Ո՛վ սեղան, ով սեղան, Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ. Ահա Դաւիթին
տանը որդի մը պիտի ծնանի
Յաքսիա անունով, և քու վրադ
խունկ ծխող բարձր սեղերուն
քահանաները՝ քու վրադ պիտի զո-
հէ, ու քու վրադ մարդոց ա-
կռնիներ պիտի այրեն։ 3 Եւ նոյն օ-
րը նշան մը տալով՝ ըսաւ. Տէրո-
ջը խօսեցաւն նշանը ասիկա է. Ահա
սեղանը պիտի պատռի, ու վրա-
յի մոխիրը պիտի թափի։
4 Ու երբոր թագաւորը Աստու-
ծոյ մարդուն Բեթէլի մէջ սե-
ղանին համար կանչած խօսքը
լսեց, Յերոբոամ սեղանին վրա-
յեն ձեռքը երկնցուց, ու ը-
սաւ. Ա՛ս ձերբէք զանիկա. և
անոր վրայ երկնցուցած ձեռքը
չորցաւ, ու զանիկա իրեն դարձ-

5 ձրնեալս կարող չէղաւ։ Եւ Ա-
ռաւծոյ մարդուն Տէրոջը խօսքն
ալ առած նշանին պէս անդամը
պառաւեցաւ, ու մինիքը անդա-
6 նէն թափեցաւ։ Եւ թագաւորը
Առաւծոյ մարդուն պատասխան
տուաւ ու ըսաւ, Քա Տէր Ա-
ռաւծոյդ առջևը աղաչէ, ու ին-
ձի համար աղօթք ըրէ, որ ձեռ-
քըս ինձի դառնայ։ Ան առնը
Առաւծոյ մարդը Տէրոջը առ-
ջևը աղաչեց, և թագաւորին
ձեռքը իրեն դարձաւ, ու առ-
7 ջինին պէս եղաւ։ Եւ թագա-
ւորը Առաւծոյ մարդուն ըսաւ,
Ինձի հետ տունը եկուր, և քիչ
մը կերակուր կեր, ու քեզի պար-
8 գև տամ։ Եւ Առաւծոյ մար-
դը թագաւորին ըսաւ, Թէ որ
ինձի քա տանդ կէսն ալ տաս,
քեզի հետ պիտի չերթամ, ու
աս տեղս հաց պիտի չառնում,
9 ոչ ալ ջուր խմում. Վասն զի Տէ-
րը իր խօսքովը ինձի այսպէս
պատուիրեց ու ըսաւ, Հաց չա-
ռնես, ու ջուր չխմես, ու գա-
10 ցած ճամբայէդ չդառնաս։ Ըս-
տի անիկայ ուրիշ ճամբով դնաց,
ու Բեթէլ գացած ճամբովը չը-
գարձաւ։
11 Եւ Բեթէլի մէջ ծեր մարգա-
րէ մը կը բնակէր, ու անոր որ-
դիքը եկան, ու Առաւծոյ մար-
գուն նոյն օրը Բեթէլի մէջ բո-
լոր բրած գործքերը անոր պատ-
մեցին, և անիկայ թագաւորին
ինչ խօսքեր որ ըրուցեր էր, զա-
նոնք ալ իրենց հօրը պատմեցին։
12 Ու անոնց հայրը անոնց ըսաւ, Ո՞ր
ճամբայէն գնաց։ Եւ անոր որ-
դիքը Յուդայէն եկող Առաւ-
ծոյ մարդուն գացած ճամբան
13 ցուցուցին։ Ու իր որդւոյը ը-
սաւ, Էշը պատրաստեցէք ինձի.
և անոնք անոր համար էշը պատ-
րաստեցին, ու անիկայ վրան հե-
14 ծաւ։ Եւ Առաւծոյ մարգուն
հետևէն գնաց, ու զանիկայ բևեկ-
նիի մը տակ նստած գտաւ, ու
անոր ըսաւ, Յուդայէն եկող
Առաւծոյ մարդը դուն ես, և
անիկայ ըսաւ, Ես եմ։ Ու անոր 15
ըսաւ, Ինձի հետ տունը եկուր,
ու հաց կեր։ Եւ անիկայ ըսաւ, 16
Քեզի հետ չեմ կրնար դառնալ
ու քա փոնդ մտնել, ոչ ալ աս
տեղս քեզի հետ հաց պիտի ու-
տեմ, ու ոչ ջուր խմեմ. Վասն 17
զի Տէրոջը խօսքովը ինձի ըսուե-
ցաւ, Հոն հաց չուտես, ջուր
ալ չխմես, ու գացած ճամբա-
յէդ չդառնաս։ Բայց անիկայ 18
ըսաւ անոր, Ես ալ քեզի պես
մարգարէ եմ, ու մէկ հրեշտակ
մը ինձի հետ Տէրոջը խօսքովը
խօսեցաւ ու ըսաւ, Զանիկայ
քեզի հետ քա տունդ դարձուր
որ հաց ուտէ, ու ջուր խմէ։
Սակայն սուտ ըրուցեց անոր։
Ան տունը անոր հետը դար- 19
ձաւ, և անոր տունը հաց կե-
ր ըսաւ, ու ջուր խմեց։ Ու երբոր 20
անոնք սեղանը նստեր էին, Տէ-
րոջը խօսքը զանիկայ դարձրնող
մարգարէին եղաւ։ Ու անիկայ 21
Յուդայէն եկող Առաւծոյ մար-
գուն կանչելով՝ ըսաւ, Տէրը
այսպէս կ'ըսէ, Ո լսհետև դուն
Տէրոջը խօսքին անհնազանդու-
թիւն ըրիր, ու քա Տէր Առաւ-
ծոյդ քեզի պատուիրած պատ-
ուէրը չպահեցիր, Եւ դարձար, 22
ու հաց կերար ու ջուր խմեցիր
ան տեղը՝ որուն համար քեզի
ըսած էր որ հաց չուտես ու ջուր
չխմես, քա մեռելդ քա հայրե-
րուդ գերեզմանը պիտի չմտնէ։
Եւ հաց ուտելէն ու ջուր խը- 23
մելէն ետքը՝ անիկայ իր համ դար-
ձուցած մարգարէին էշը պատ-
րաստեց, Ան ալ գնաց, ու ճամ- 24
բուն մէջ մէկ առիւծ մը գտաւ
զանիկայ ու մեռուցեց. և անոր
մեռելը ճամբուն վրայ փռուած
մնաց, ու էշը անոր քովը կայ-
ներ էր, առիւծն ալ մեռելին
քովը կայներ էր։ Եւ ահա անոնք 25
քանի մը մարդիկ անցնելով՝ ճամ-
բուն վրայ փռուած մեռելը ու
մեռելին քովը կայնող առիւծը
տեսան, ու գացին ան ծեր մար-
գարէին բնակած քաղաքին մէջը

26 պատմեցին։ Եւ զանիկայ ձամբայէն դարձընող մարդարէն երբոր լսեց, ըսաւ. Անիկայ՝ Տէրոջը խօսքին անհնազանդութիւն ընող Աստուծոյ մարդն է, ու Տէրը զանիկայ առիւծոյ մատնած է, որ զանիկայ պատառէլով մեռցուցեր է, Տէրոջը անոր ըսած խօսքին համե-
27 մատ։ Եւ իր որդւոցը խօսեցաւ ու ըսաւ. Ինծի համար էշը պատրաստեցէք. ու անոնք պատրաս-
28 տեցին։ Եւ գնաց անոր մեռելը գտաւ, որ ճամբուն վրայ փռուած էր, ու էշը ու առիւծը մեռելին քովը կայներ էին. առիւծը մեռելը կերած չէր, ոչ
29 ալ էշը պատառէր էր։ Եւ անմարգարէն Աստուծոյ մարգուն մեռելը վերցուց, ու զանիկայ էշուն վրայ դրաւ, ու զանիկայ դարձուց. և ծեր մարգարէն քաղաքը մտաւ, որ լալով զանիկայ
30 թաղէ. Եւ անոր մեռելը իր գերեզմանին մէջը դրաւ. ու Վա՛յ եղբայր ըՒէՒով, անոր վրայ լա-
31 յին։ Ու զանիկայ թաղելէն ետքը իր որդւոցը խօսեցաւ ու ըսաւ. Երբոր ես մեռնիմ, ինծ Աստուծոյ մարգուն թաղուած գերեզմանին մէջը թաղեցէք. իմ ոսկորներս անոր ոսկորներուն քո-
32 վը դնեցէք. Վասն զի Բեթէլի մէջ եղող սեղանին համար, ու Սամարիայի քաղաքներուն մէջ եղող ամէն բարձր տեղերու կառուցած տներուն համար՝ անոր Տէրոջը խոսքովը կանչած խօսքը անպատճառ պիտի կատարուի։

33 Ա՛ս բանէն ետքը Յերոբոամ իր չար ճամբայէն չդարձաւ. մանաւանդ նորէն ժողովուրդին ցած մարդ ինկնելին բարձր տեղերուն քուրմեր կ՚ընէր. ամէն ուզողը կ՚օրհներ. ու անիկայ բարձր տե-
34 ղերուն քուրմ կ՚ըլլար։ Եւ այս բանը Յերոբոամին տանը մեղք պատճառ եղաւ, նաև անոր երկրիս երեսէն կտրուելուն ու բնաջինջ ըլլալուն։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ա՚ն ատենը Յերոբոամին որ-
2 դին Աբիան հիւանդացաւ։ Ու Յերոբոամ իր կնկանը ըսաւ. Ելէր, կերպարանքդ փոխէ, այնպէս որ Յերոբոամին կնիկը ըլլալդ չգիտցուի, ու Սիլով գնա. ահա Ա՚քիա մարգարէն հոն է. անիկայ էր՝ որ ինծի համար ըսաւ թէ ան ժողովուրդին վրայ թա-
3 գաւոր պիտի ըլլայ. Ու ձեռքդ տասը հաց, և բլիթներ, ու մէկ տափար մեղր առ, ու անոր գնա. անիկայ քեզի պիտի պատմէ թէ որ տղուն պիտի պատահի։ Եւ
4 Յերոբոամին կնիկը այնպէս ըրաւ. ու ելաւ Սիլով գնաց, և Ա՚քիային տունը մտաւ. բայց Ա՚քիային աչքերը ծերութենէն ակատայեր էին, ու չէր կրնար տեսնել։

5 Եւ Տէրը Ա՚քիային ըսաւ. Ա՚հա Յերոբոամին կնիկը՝ իր որդւոյն համար քեզի բան հարցնելու կու գայ. վասն զի անիկայ հիւանդ է. անոր այսպէս ու այսպէս խօսիս. ու անիկայ գալուս առեն անծանօթ կերպարանքով
6 պիտի գայ։ Ու երբոր անիկայ դռներէն ներս կը մտնէր, Ա՚քիա անոր ոտքերուն ձայնը լսածին պէս, ըսաւ. Ո՛վ Յերոբոամին կնիկը՝ ելլէ՛ր, դուն ինչո՞ւ ա-
7 նանկ անծանօթ կերպարանք մըտեր ես. բայց ես քեզի խիստ լուր մը պիտի խրկուեցայ։ Գնա՛, Յերոբոամին ըսէ. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև քեզ ժողովուրդին մէջէն բարձրացուցի, ու քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշ-
8 խան ըրի, Եւ Թագաւորութիւնը Դաւիթի տունէն պատառեցի, ու զանիկայ քեզի տուի. ու դուն իմ պատուիրանքներս պահող, ու իմ առջեւս ուղղութիւն ընելու համար իր բոլոր սրտովը ինծի հնազանդ եղող իմ Դաւիթ ծառայիս պէս չեղար. Մանա-
9 ւանդ բոլոր քեզմէ առաջ եղող

նեբրէն առնլի չարաբթիւն ըրիր ,
ու զիս բարկացնելու համար՝
գացիր քեզի ուրիշ աստուածներ
ու ձուլածոյ կուռքեր շինեցիր ,
10 ու զիս եռիդ դնեցիր : Արդ
համար ահա Յերոբոամին տա-
նը վրայ չարիք պիտի բերեմ , ու
Յերոբոամին ամէն էրիկ մորդիկ-
ները ու նաև խորտակի մէջ գոց-
ուածը ու ձգուածը պիտի կատա-
րեմ և Յերոբոամին տունը պիտի
արեմ , ինչպէս որ ագռը կ՚արեն ,
11 մինչև որ հասնի : Յերոբոամին
քաղաքի մէջ մեռնողը շուները
պիտի ուտեն , ու դաշտի մէջ
մեռնողը երկինքի թռչունները
պիտի ուտեն . քանզի Տէրը խօ-
12 սեցաւ : Եւ դուն ելիր , քա-
ւնէդ գնա . ու քու ոտքերդ
քաղաքին մէջը մտած ատենը
13 տղան պիտի մեռնի . Ու բոլոր
Իսրայէլը լալով զանիկայ պիտի
թաղեն . վասն զի Յերոբոամին
միայն անիկայ գերեզման պիտի
մտնէ , որովհետև Իսրայէլի Տէր
Աստուծոյն առջևը Յերոբոամի
տանը մէջ բարի բան մը
գտաւ անոր վրայ գտնուեցաւ :
14 Եւ Տէրը իրեն համար Իսրայէլի
վրայ մէկ թագաւոր մը պիտի
հանէ , որ անիկայ նայն օրը Յե-
րոբոամին տունը պիտի կատա-
րէ . ու ալ ի՛նչ ճաշ . զրկեմ
հիմա պիտի ֆռռուռի աս բանը :
15 Եւ Տէրը ջուրին մէջ եղող
շարժուն եղէգի պէս՝ Իսրայէլը
պիտի զարնէ , ու Իսրայէլը պի-
տի խլէ աս բարի երկրիս երե-
սէն , զոր անոնց հայրերուն
տուեր էր , ու զանոնք Գետին
անդին կոզմը պիտի ցրուէ , որով-
հետև Տէրը բարկացնելով՝ իրենց
Աստարթէի կուռքեր շինեցին .
16 Եւ Իսրայէլը երեսէ պիտի ձգէ ,
Յերոբոամին ըրած մեղքերուն
համար , ու Իսրայէլին ալ մեղան-
չել տալուն համար :
17 Ան տունը Յերոբոամին կնի-
կը ելաւ գնաց , ու Թիրսա մը-
տաւ , ու անիկայ տանը դռնէն
ներս մտածին պէս , տղան մե-
ռաւ : Եւ զանիկայ Իսրայէլ . 18
ու բոլոր Իսրայէլը անոր վրայ
լացին , Տէրոջը խօսքին համե-
մատ՝ որ իր ծառային Ահիա
մարգարէին ձեռքով խօսեր էր :
Ու Յերոբոամին մնացորդ 19
պատմութիւնը՝ թէ ինչպէս պա-
տերազմ ըրաւ , և թէ ինչպէս
թագաւորեց , ահա Իսրայէլի
թագաւորներուն յիշատակաց
գրքին մէջը գրուած է : Եւ Յե- 20
րոբոամին թագաւորութիւն ը-
րած օրերը քառասուներկու
եղաւ , ու իր հայրերուն հետ քը-
նացաւ , ու անոր տեղը անոր որ-
դին Նադաբը թագաւոր եղաւ :
Եւ Սողոմոնին որդին Ռոբո- 21
վամը Յուդայի մէջ թագաւո-
րեց . Ռոբովամ քառասունմէկ
տարեկան էր երբոր թագաւոր
եղաւ , և տասնեւեօթը տարի
Թագաւորութիւն ըրաւ Երու-
սաղէմի մէջ , այսինքն ան քաղա-
քին մէջ՝ որն որ Տէրը Իսրայէ-
լին ամէն ցեղերուն քովերէն՝ իր
անունը հոն դնելու համար , ու
անոր մայրը Ամմոնացի էր Նաա-
մա անունով : Եւ Յուդայեանք 22
ալ Տէրոջը առջևը չարութիւն
ըրին , ու իրենց ըրած մեղքերով
իրենց հայրերուն բոլոր ըրած
ձէն աւելի զանիկայ բարկացու-
ցին : Եւ անոնք ալ ամէն բարձր 23
բլուրներուն վրայ , ու ամէն կա-
նանչ ծառերուն տակը բարձր
տեղեր , ու արձաններ , և Ա-
տարթիի կուռքեր շինեցին : Ու 24
երկրին մէջ սոդոմական մեղք
ալ գործողներ կային , ու Տէրո-
ջը Իսրայէլի որդւոցը առջևէն
վռնտած ազգերուն բոլոր գար-
շելի բաներուն կ՚ընէին :
Եւ Ռոբովամ թագաւորին 25
հինգերորդ տարին՝ Եգիպտոսի
Սիսակ թագաւորը Երուսաղէմի
վրայ եկաւ . Ու Տէրոջը տունը 26
գանձերը ու թագաւորին տունը
գանձերը առաւ . ամէնն ալ ա-
ռաւ . Սողոմոնին շինած բոլոր
ոսկիէ ասպարներն ալ առաւ :
Եւ Ռոբովամ թագաւորը անոնց 27

տեղը պղնձէ տապարներ չինեց, ու զանոնք Թագաւորական տունը գաւազը պահպանութիւն ընող սարհանգակաց սարիկաններուն
28 ձեռքը յանձնեց։ Ու երբոր Թագաւորը Տէրոջը տունը կ'երթար, սարհանգաւիները զանոնք կը կրելին, ու էտէը զանոնք սարհանգաւիներուն խուցը կը դարձնելին։
29 Եւ Ռոբոամին միացարդ պատմութիւնը, ու անոր ամէն ըրածը՝ անոնք Յուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը
30 գրուած է։ Ու Յերոբոամին և Ռոբոամին միջտեղը միշտ պա-
31 տերազմ կար։ Եւ Ռոբոամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը Թաղուեցաւ. և անոր մայրը Ամմոնացի էր՝ Նաամա անունով, ու անոր տեղը՝ անոր որդին Աբիան Թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ Նաբատեան Յերոբոամին Թագաւորութեանը տասնուութերորդ տարին՝ Աբիա Յուդայի վրայ Թագաւորեց։
2 Անիկայ երուսաղէմի մէջ երկու տարի Թագաւորեցաւ։ Անոր մօրը անունը Մաաքա էր, ա՛ Աբիսողոմին աղջիկն էր։
3 Եւ անիկայ իրմէ առաջ իր հօրը բոլոր մեղքերուն հետևեցաւ, ու անոր սիրտը իր Տէր Աստուծոյն հետ կատարեալ չէր, իր հօրը Դաւիթին պէս։
4 Բայց Դաւիթին սիրոյն համար՝ անոր Տէր Աստուածը երուսաղէմի մէջ անոր մէկ ճրագ մը տուաւ, անկէ առջը անոր որդին հաստատելով, ու երուսաղէմը հաստատելով։ Որովհետև
5 Դաւիթ՝ Տէրոջը աչքին ուղղութիւն ըրաւ, ու իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ բնաւ անոր պատուիրանքներէն չխոտորեցաւ, Ուրիայի բանէն զատ։
6 Եւ Ռոբոամին ու Յերոբոամին միջտեղը պատերազմ կար՝ անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ։
7 Ու Աբիային միացարդ պատմութիւնը, և անոր բոլոր ըրածը՝ անոնք Յուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է, ու Աբիային ու Յերոբոամին միջտեղը պատերազմ կար։
8 Եւ Աբիա իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը Թաղեցին, և անոր տեղը՝ անոր որդին Ասան Թագաւոր եղաւ։
9 Իսրայէլի Յերոբոամ Թագաւորին քսանեքորդ տարին՝ Ասա Յուդայի վրայ Թագաւոր եղաւ,
10 ու երուսաղէմի մէջ քառասուն ումեկ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Մաաքա էր, ա՛ Աբիսողոմին աղջիկն էր։
11 Եւ Ասա իր հօրը Դաւիթին պէս՝ Տէրոջը աչքին ուղղութիւն ըրաւ։
12 Ու սպասնական մեղք գործողները երկրէն վերցուց, և իր հայրերուն շինած բոլոր կուռքերը բնաջինջ ըրաւ։
13 Ու իր մայրը Մաաքան տիկնութենէ հանեց, քանզի անիկայ Աստարտեայի կուռք մը շիներ էր, և Ասա անոր կուռքը կտրեց, ու Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց։
14 Բայց բարձր տեղերը չվերցան, սակայն Ասայի սիրտը իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ Տէրոջը հետ կատարեալ էր։
15 Եւ իր հօրը նուիրած բաներն ու իր նուիրած բաները՝ արծաթը ու ոսկին ու անօթները, Տէրոջը տունը տարաւ։
16 Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բաասա Թագաւորին միջտեղը պատերազմ կար բոլոր օրերուն մէջը։
17 Ու Իսրայէլի Թագաւորը Բաասա Յուդայի դէմ ելաւ, և Ռաման շինեց, որ Յուդայի Ասա Թագաւորին եկողմանեղ ոչ ոք չթողուր։
18 Ասա Տէրոջը տանը գանձերուն մէջը՝ ու Թագաւորական տանը գանձերուն մէջը մնացած բոլոր արծաթը ու ոսկին առաւ, և իր

ծառանեալսն ձեռքը տուաւ, ու Աստ թագաւորը՝ Դամասկոս բնակող Ասորւոց թագաւորին՝ Էղլոնի որդւոյն Տաբեմմոնի որդւոյն Բենհադադին խրկեց զանոնք,
19 ու ըսաւ. Իմ ու քու մէջդ, և իմ հօրս ու քու հօրդ մէջը դաշնակցութիւն կայ. ահա քեզի արծաթ ու ոսկի ընծայ խրկեցի, ազէ՛ Իսրայէլի Բաասա թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ աբէ, որ անիկայ
20 իմ վրայէս ետ քաշուի: Ու Բենհադադ՝ Աստ թագաւորին խօսքը մտիկ ըրաւ. և իր զօրքերուն իշխաններըը Իսրայէլի քաղաքները վրայ խրկեց. ու Իյոնը, Դանը, Աբէլբեթմաաքան, ու բոլոր Քենէրեթը, ու բոլոր Նեփ-
21 թաղիմի երկիրը զարկաւ: Եւ Բաասան ասիքը լսելով, Ռաման շինելէն ետ կեցաւ, ու Թերսայի մէջ նստաւ:
22 Ան ատենը Աստ թագաւորը բոլոր Յուդայի մարդիկներըը կանչեց առանց մէկը ձգելու, որոնք Բաասային շինած ժամայի քարերը ու փայտերը վերցուցին, և Աստ թագաւորը անոնցմով Բենիամինի Գաբաան ու Մասիան շինեց:
23 Եւ Ասային բոլոր միացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր զօրութիւնը, ու բոլոր ըրածը, և անոր շինած քաղաքները՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած են. բայց անիկայ իր ծերութեան առենը ոտքերը ցաւ-
24 ներէր: Ու Աստ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և իր հայրերուն հետ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. ու անոր տեղ՝ անոր որդին Յովսափատ թագաւոր եղաւ:
25 Եւ Յուդայի Աստ թագաւորին երկրորդ տարին՝ Յերոբովամի որդին Նադաբը Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ. ու անիկայ Իսրայէլի վրայ երկու տարի
26 թագաւորութիւն ըրաւ. Եւ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, ու իր հօրը ճամբան մէջ քալեց, ու անոր ըրած մեղքին մէջ որով Իսրայէլին մեղանչել տուաւ:
27 Եւ Իսաքարի տունէն Ախիայի որդին Բաասան անոր դէմ դրաւ Գեթոնի վերցուց, ու Բաասա զանիկայ փղշտացւոց Գաբաթոնին քովը զարկաւ, երբոր Նադաբ բոլոր Իսրայէլի հետ Գաբաթոնը պաշարեր էր. Եւ Յուդայի Ա-
28 սա թագաւորին երրորդ տարին՝ Բաասա մեցաւ զանիկայ, ու անոր տեղը թագաւոր եղաւ. Եւ
29 ինքը թագաւոր եղածին պէս՝ Յերոբովամին բոլոր տունը զարկաւ, ու Տէրոջը խօսքին համեմատ՝ որ իր ծառային Սիլոնացի Ախիա մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր, Յերոբովամէն բնաւ մէկ շնչաւոր մը ողջ չթողուց, ու զանիկայ բնաջինջ ըրաւ. Յերո-
30 բովամին մեղքերուն համար՝ որոնցմով մեղանչեր էր, ու Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր, Իսրայէլին Տէրը Աստուածը բարկացընելով:
31 Եւ Նադաբին մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է:
32 Եւ Ասային ու Իսրայէլի Բաասա թագաւորին մէջ առ առ անդադար բոլոր օրերուն մէջը պատերազմ կար:
33 Յուդայի Աստ թագաւորին երրորդ տարին՝ Ախիայի որդին Բաասան Թերսայի մէջ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, ու քսանևչորս տարի Խոփաո-
34 րոբիէն ըրաւ: Եւ անիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, ու Յերոբովամին ճամբան մէջ քալեց, և անոր մեղքին մէջ որով անիկայ Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր:

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ Բաասային համար՝ Տէրոջը խօսքը Անանիի որդւոյն Յեհուին եղաւ՝ ըսելով. Որովհետև
2 քեզ փոշիէն բարձրացուցի, ու

քեզ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ իշխան դրի, և դուն Յերոբոամին ճամբան գացիր, ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մեղանչել տուիր, ու անոնց մեղքերով զիս բարկացուցիր, Ահա ես 3
բառնամ ու անոր տունը բնաջինջ պիտի ընեմ, և քու տունդ Նաբաատեան Յերոբոամին տունը պէս պիտի ընեմ: Բառասային 4
քաղաքի մէջ մեռնողը շուներըպիտի ուտեն, ու դաշտի մէջ մեռնողը երկինքի թռչուններըպիտի ուտեն:

Եւ Բառասային մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր 5
զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է: Եւ Բառասա իր 6
հայրերուն հետ քնացաւ, ու Թիրսայի մէջ թաղուեցաւ, և անոր տեղը՝ անոր որդին Էլա 7
թագաւոր եղաւ: Դարձ Անանիի որդւոյն Յեհու մարգարէին ձեռքով Տէրոջը խօսքը եղաւ Բառասային ու անոր տանը վրայ՝ ան ամէն չարիքին համար, որ
ինքը Տէրոջը առջեւը բրած էր, զանիկայ իր ձեռքերուն գործքովը բարկացնելով, ու Յերոբոամին տանը պէս ըլլալով. նաև զանիկայ մեռցնելուն համար:

Յուդայի Ասա թագաւորին 8
քառասունվեցերորդ տարին՝ Բառասայի որդին Էլա՝ Թիրսայի մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, ու երկու տարի թագաւորեց: 9
Անիկայ երբոր Թիրսայի մէջ Թիրսայի տանը հազարապետին Արսային տունը խմելու պինամոլը էր, անոր ծառան Զամբրի՝ որ անոր կառքերուն կէսին վրայ իշխան էր, անոր դէմ 10
դուրս ելաւ ու զանիկայ սպաննեց, և անոր տեղը ինքը թագաւոր եղաւ, Յուդայի Ասա թագաւորին քառասունօրինեքերորդ 11
տարին: Եւ երբոր թագաւոր եղաւ, ու իր աթոռը նստաւ, ամբողջ Բառասային բոլոր տունը՝ մէկ անոր ազգականներըը և մէկ բարեկամներըը մեռցուց, ու անոր մէկ էրիկ մարդը ողջ չմնացուց:

Եւ Զամբրի՝ Բառասային բոլոր 12
տունը բնաջինջ ըրաւ, Բառասային վրայով Յեհու մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը ըսած խօսքին համեմատ, Բառասային բոլոր մեղ- 13
քերուն համար, ու անոր որդւոյն Էլային մեղքերուն համար, որոնցմով իրենք մեղանչեցին, և Իսրայէլին մեղանչել տուին, ու իրենց անպատշաճութիւնովը Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին:

Ու Էլային մնացորդ պատմու- 14
թիւնը, և անոր բոլոր բրածը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է:

Յուդայի Ասա թագաւորին քը- 15
սանեւօթներորդ տարին՝ Զամբրի Թիրսայի մէջ եօթը օր թագաւորեց: Բայց ժողովուրդը փղշտացւոց Գաբաթոնին դէմ բանակի էր: Եւ բա- 16
նակին մէջը եղող ժողովուրդը լսելով որ Զամբրի դաւ հիւսեցեր է, ու նաև թագաւորը մեռուցեր է, նոյն օրը բոլոր Իսրայէլը բանակին մէջը Ամրի զօրավարը Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրին: Եւ Ամրի ու ա- 17
նոր հետ բոլոր Իսրայէլը Գաբաթոնէն ելան, ու Թիրսան պաշարեցին: Ու երբոր Զամբրի՝ 18
քաղաքին առնուիլը տեսաւ, թագաւորական տանը նեղոսի կողմը մտաւ, և իր վրայ թագաւորական տունը կրակով այրեց, ու մեռաւ, Իր գործած մեղ- 19
քերուն համար՝ որոնցմով Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ, ու քալեց Յերոբոամին ճամբուն մէջ ու անոր ըրած մեղքին մէջ, որով անիկայ Իսրայէլին մեղանչել տուեր էր:

Եւ Զամբրիին մնացորդ պատ- 20
մութիւնը, ու անոր ըրած դաւաճանութիւնը՝ ահա Իսրայէլի

թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։
21 Ան ատենը Իսրայէլի ժողովուրդը երիւթքի բաժնուեցաւ, ժողովուրդին կէսը Գիւնաթի որդւոյն Թաբնիին հետևէն գնաց, որ զանիկայ թագաւոր դնեն, ու կէսն ալ Ամրիին հետևէն գնաց։
22 Եւ Ամրիին հետևէն գացող ժողովուրդը Գիւնաթեան Թաբնիին հետևէն գացող ժողովուրդէն զօրաւոր գտնուեցաւ, ու Թաբնին մեռաւ, և Ամրիի թագաւոր եղաւ։
23 Յուդայի Ասա թագաւորին երեսունմէկերորդ տարին Ամրի Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ, ու տասներկու տարի Թափսուրսի֊ն ըրաւ. վեց տարի թէրսայի մէջ թագաւորուեցաւ։
24 Ու Սամարիոն երկու տաղանդ արծաթով Սամարիայի լեռը ծախու առաւ, ու լեռանը վրայ *շաղա* շինեց, և շինած քաղաքին անունը՝ անի լեռանը տիրոջը Սամարիոն անունովը՝ Սամարիա կոչեց։
25 Ու Ամրի Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, և բոլոր իրմէ առաջ եղողներէն աւելի չար եղաւ։
26 Նաբատեան Յերոբոամին բոլոր ճամբուն մէջ քալեց, ու անոր մեղքին մէջ որով Իսրայէլին մեղանչել տուաւ, անոնկ որ իրենց ունայնապաշտութիւններովը Իսրայէլին Տէր Աստուածը բարկացուցին։
27 Եւ Ամրիին ըրած գործերուն մնացորդ պատմութիւնը, ու անոր ըրած զօրութիւնը՝ այո՛ Իսրայէլի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։
28 Եւ Ամրի իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու Սամարիոյ մէջ թաղուեցաւ. ու անոր տեղը անոր որդին Աքաաբ թագաւոր եղաւ։
29 Եւ Ամրիի որդին Աքաաբը Յուդայի Ասա թագաւորին երեսունութերորդ տարին Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ. ու Ամրիին որդին Աքաաբը Իսրայէլի վրայ Սամարիոյ մէջ քսանուերկու տարի թագաւորեց։
30 Ու Ամրիին որդին Աքաաբը բոլոր իրմէ առաջ եղողներէն աւելի Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ։
31 Եւ Նաբատեան Յերոբոամին մեղքերուն մէջ քալելը՝ անոր աչքը ոչինչ բան մը ուզելով, Սիդոնացւոց Եթբաալ թագաւորին աղջիկը՝ Յեզաբելը կինի առաւ, և գնաց Բահաղին ծառայութիւն ըրաւ, ու անոր երկրպագութիւն ըրաւ։
32 Եւ Սամարիոյ մէջ իր շինած Բահաղի տանը մէջ Բահաղին սեղան մը կանգնեց։
33 Ու Աքաաբ Աստարտեի կուռք մը շինեց, և Աքաաբ իր ըրած գործերովը իրմէ առաջ եղող Իսրայէլի բոլոր թագաւորներէն աւելի Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց։
34 Անոր օրերը՝ Բեթելացի Յիէլը Երիքովը շինեց, ու իր անդրանիկ տղովը Աբիրամով՝ անոր հիմը դրաւ, և իր պզտիկ տղովը Սեգուբով՝ անոր դռները կանգնեց, Նաւեան Յեսուին ձեռքովը Տէրոջը ըսած խօսքին համեմատ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Ու Գաղաադացի բնակիչներէն Թեզբացի Եղիան Աքաաբին ըսաւ. Իսրայէլին Տէր Աստուածը՝ որուն առջևը կը կենամ, կենդանի է, որ այս տարիներուն մէջը ցօղ ու անձրեւ պիտի չըլլայ, բայց եթէ իմ խօսքովս։
2 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝
3 ըսելով. Ասկէ գնա, ու գէպ ի արեւելք դարձուցուր՝ Յորդանանի դիմացը եղող Քերիթի հեղեղատին քովը պահուիր. Դուն
4 հեղեղատէն կը խմես, ու ագռաւներուն հրամայեր եմ, որ հոն քեզ կերակրեն։
5 Եւ անիկայ գնաց, ու Տէրոջը բանին պէս ըրաւ. ու գնաց Յորդանանին դիմացը եղող Քերիթի հեղեղատին քովը նստաւ։

6 Եւ ագռաւներն առտուընց ան-
նաց հաց ու միս՝ ու իրիկուան
ալ հաց ու միս կը բերէին, ու
անիկայ հեղեղատէն ջուր կը խը-
7 մէր։ Եւ ժամանակէ մը հոգը
հեղեղատը ցամքեցաւ, վասն զի
երկիր վրայ անձրեւ չեկաւ։
8 Ու Տէրոջը խօսքը անոր եղաւ՝
9 ըսելով. Ելլէ՛ Սիդոնացւոց Սա-
րեփթան գնա՛, ու հոն նստէ՛.
ահա հոն մէկ որբևարի կնկան
մը հրամայեր եմ որ քեզ կերակ-
10 րէ։ Եւ անիկայ ելաւ Սարեփ-
թա գնաց, ու քաղաքին դուռը
հասնելով՝ առաւ որ մէկ որ-
բևարի կինկի մը փայտ կը ժող-
վէր, ու զանիկայ կանչեց, ու
ըսաւ. Կ՚աղաչեմ՝ ինծի ամա-
նով քիչ մը ջուր բերր որ խը-
11 մեմ։ Ու երբոր անիկայ բերե-
լու գնաց, եղիա անոր ետևէն
կանչեց, ու ըսաւ. Ձեռքդ պա-
տառ մըն ալ հաց ա՛ր՝ ու ինծի
12 բեր։ Եւ կինկը ըսաւ. Քու Տէր
Աստուածդ կենդանի է որ նը-
կատակ չունիմ, բայց միայն կա-
թսրին մէջը մէկ բուռն չափ ա-
լիւր կայ, ու կուժին մէջն ալ
քիչ մը եղ կայ. և ահա երկու
կտոր փայտ կը ժողվեմ, որ եր-
թամ զանիկայ ինծի ու իմ որ-
դեաս համար եփեմ, ու ուտենք,
13 ու եռ՛ը մեռնինք։ Ու Եղիա ա-
նոր ըսաւ. Մի վախնար. գնա՛
ըսածիդ պէս ըրէ. բայց անկէ
նախ ինծի համար մէկ պզտիկ
հօթի մը շինէ, ու ինծի բեր, և
քեզի ու քու տղուդ համար ետ-
14 քը շինէ. Քանզի Իսրայէլին Տէր
Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Կա-
թսրէն ալիւրը պիտի չհատնի,
ու կուժէն եղը պիտի չպակսի՝
մինչև ան օրը որ Տէրը երկրի
15 վրայ անձրեւ տայ։ Եւ երթ՛ը գը-
նաց, ու Եղիային ըսածին պէս
ըրաւ, ու անիկայ և ինքը ու իր
ընտանիքը խել մը առեն կերան։
16 Կաթսրէն ալիւրը չհատաւ, ու
կուժէն եղը չպակսեցաւ, ինչպէս
որ Տէրը Եղիային ձեռքովը
պատգեր էր։

17 Եւ եղաւ որ ան բաներէն ետ-
քը՝ տանը տիկնոջը տղան հի-
ւանդացաւ, ու անոր հիւան-
դութիւնը շատ ծանր էր, այն-
պէս որ անոր վրայ շունչ չմնաց։
18 Եւ ինկաւ Եղիային բուռ. Մարդ
Աստուծոյ, ինծի հետ ի՛նչ ու-
նիս. միթէ իմ մեղքս յիշեցնե-
լու, ու իմ տղուս մեռցնելու
համար ինծի եկար։ Ու անիկայ
19 անոր ըսաւ. Տղադ ինծի տուր,
ու զանիկայ անոր ծոցէն առաւ,
և իր բնակած վերնատունը հա-
նեց, ու զանիկայ իր անկողնին
մէջը պառկեցուց։ Եւ Տէրոջը
20 աղաղակելով՝ ըսաւ. Ո՛վ Տէր
Աստուած իմ, իրաւ չքնե՞ս ան որ-
բևարի կնկին ալ՝ որուն քովը ես
պանդխտութեամբ կը բնակիմ,
պիտի չարչարես, անոր տղան
մեռցնելով։ Ու տղուն վրայ ե-
21 րեք անգամ երկրնցնելով՝ ու Տէ-
րոջը աղաղակելով, ըսաւ. Ո՛վ
Տէր Աստուած իմ, կ՚աղաչեմ
որ ան տղուն հոգին իր մարմի-
նին դառնայ։ Եւ Տէրը եղիա-
22 յին ձայնը լսեց. ու տղուն հո-
գին իր մարմինին դարձաւ. և
անիկայ կենդանացաւ։ Ու Եղիա
23 տղան առաւ, ու զանիկայ վեր-
նատունէն տունը իջեցուց, և ա-
նոր մօրը տուաւ, ու Եղիա ը-
սաւ. Նայէ՛, տղադ կենդանի է։
24 Եւ կինկը Եղիային ըսաւ. Հի-
մա աստ պիտցայ որ դուն Ա-
աստուծոյ մարդն ես, ու քու բե-
րնիդ մէջ Տէրոջը խօսքը ճշմա-
րիտ է։

ԳԼ. ԺԸ

1 Եւ շատ առեն անցնելէն ետ-
քը՝ Տէրոջը խօսքը երրորդ տա-
րին Եղիային եղաւ՝ ըսելով. Գը-
նա՛ Աքաաբին երեսցիր. ու երկ-
րի վրայ անձրեւ պիտի տամ։
2 Ու Եղիա Աքաաբին երևնալու գը-
նաց. և Սամարիոյի մէջ սաս-
տիկ սով կար։

3 Ու Աքաաբ իր տանը անտե-
սր Աբդիան կանչեց. (ու Աբ-
դիա Տէրոջմէ շատ կը վախնար.

4 Ու երբոր Յեզաբէլ Տէրոջը մարգարէները կարդից, Աբդիա հարիւր մարգարէ առաւ, և զանոնք յիսուն յիսուն քարայրներու մէջ պահեց, ու զանոնք հացով ու ջրով կերակրեց։) Եւ Աքաաբ ըսաւ Աբդիային. Երկու աս երկրիս մէջ եղած բոլոր ջուրի աղբիւրներուն ու բոլոր հեղեզաձոներուն քովերը պտըտիր, գուցէ խոտ գտնենք, և ձիերը ու ջորիները ապրեցնենք, ու բոլոր անասուններ չկորսընցնենք։ Եւ անոնք երկիրը իրենց մէջը բաժնեցին պտըտելու համար. Աքաաբ մէկ ճամբայէ մինակ գնաց, ու Աբդիան մէկ ուրիշ ճամբայէ մինակ գնաց։

7 Ու երբոր Աբդիա ճամբուն մէջն էր, ահա Եղիան անոր դիմացը ելաւ. ու Աբդիա զանիկայ ճանչցածին պէս՝ իր երեսին վրայ ինկաւ ու ըսաւ. Արդեօք 8 իմ տէրս Եղիան դո՞ւն ես։ Ու Եղիա անոր ըսաւ. Ես եմ, գնա՛ քու տիրոջդ ըսէ՛, Ահա Եղիան հոս գայ։ Եւ անիկայ ըսաւ. Ես ի՞նչ մեղք գործեր եմ, որ դուն քու ծառադ Աքաաբին ձեռքը կը մատնես, որ զիս 10 սպանէ։ Քու Տէր Աստուածդ կենդանի է որ՝ մէկ ազգ մը կամ թագաւորութիւն մը չմնայ, ուր որ իմ տէրս քեզ փնտռելու համար մարդ իրկած չըլլայ. ու երբոր Ոչինչ ըսին, ան թագաւորութիւնը կամ ան ազգին երդում բնել տուաւ՝ որ քեզ զը- 11 տած չեն. Եւ հիմա դուն կ'ըսես. Գնա՛ քու տիրոջդ ըսէ՛ Ահա 12 Եղիան հոս գայ։ Ու կրնայ ըլլալ որ ես քու քովէդ երթամ, Տէրոջը Հոգին քեզ իմ չգիտցած տեղը փոխադրէ, ու ես գացած Աքաաբին պատմած ըլլալով՝ երբոր քեզ չգտնէ, զիս պիտի սպաննէ. ու ես քու ծառադ ազգութենէս՝ 13 վեր Տէրոջմէ կը վախնամ։ Իմ ըրածս իմ տիրոջը չպատմուեցաւ, թէ երբոր Յեզաբէլ Տէրոջը մարգարէները սպաննեց, ես Տէրոջը մարգարէներէն հարիւր մարդ՝ յիսուն յիսուն քարայրներու մէջ պահեցի, ու զանոնք հացով ու ջրով կերակրեցի։ Եւ հիմա դուն 14 կ'ըսես. Գնա՛ ու տիրոջդ ըսէ՛, թէ Ահա Եղիան հոս գայ. ու անիկայ զիս պիտի սպաննէ։ Ու 15 Եղիա ըսաւ. Զօրութիւններուն Տէրը որուն առջեւը կը կայնիմ, կենդանի է, որ այսօր անոր պիտի երեւնամ։

Եւ Աբդիա՝ Աքաաբին առջեւը եկաւ, ու անոր պատմեց. ու Աքաաբ՝ Եղիան դիմաւորելու գնաց։ Եւ Աքաաբ՝ Եղիան 16 17 տեսածին պէս, Աքաաբ անոր ըսաւ. Իսրայէլը նեղութեան մէջ ձգողը դո՞ւն ես։ Ու անիկայ ը- 18 սաւ. Իսրայէլը ես չնեղեցի, հապա դուն ու քու հօրդ տունը. քանզի Տէրոջը պատուիրանքները թողուցիք, ու Բահաղիմին եւեթ գացիք։ Եւ հիմա մ'ղրկ 19 իրկէ, ու բոլոր Իսրայէլը և Բահաղին չորս հարիւր յիսուն մարգարէները, ու Յեզաբելին սեղանէն ուտող Աստարթիի չորս հարիւր մարգարէները Կարմէղոս լեռան վրայ իմ քովս ժողվէ։ Եւ 20 Աքաաբ բոլոր Իսրայէլի որդիները հրղրկեց, ու մարգարէները Կարմէղոս լեռը ժողվեց։

Ու Եղիա բոլոր ժողովուրդին 21 մօտեցաւ, ու ըսաւ. Դուք մինչեւ ե՞րբ երկու մտքի վրայ կը կաղաք. Թէ որ Եհովան Աստուած է, անոր եւեթէն գացէք, իսկ թէ որ Բահաղը Աստուած է, անոր եւեթէն գացէք. և ժողովուրդը բնաւ պատասխան մը չտուաւ անոր։ Ու Եղիա ժողո- 22 վուրդին ըսաւ. Տէրոջը մարգարէներէն ես միայն մնացի, և Բահաղին մարգարէները չորս հարիւր յիսուն մարդիկ են։ Ուրեմն մեզի երկու զառապակ տրուի. ու 23 զառապակին մէկը անոնք իրենց համար ընտրեն, ու կտոր կտոր ընեն, և զանիկայ փայտերու վը-

բայց դնեն, բայց կրակ չդնեն, ու մկիկալ զաւարակը եւ պատառատեմ, ու զանիկայ փայտերու վը-
24 բայ դնեմ, բայց կրակ չդնեմ: Եւ դուք ձեր աստուածոյն անունը կանչեցէք, ես ալ Եհովային անունը կանչեմ. ու կրակով պատասխան տուող աստուածը՝ Աստուած անիկայ է. և բոլոր ժողովուրդը պատասխան տուին ու ըսին. Այս խօսքը բարի է:
25 Ու Եղիա՝ Բահաղին մարգարէներուն ըսաւ. Ձեզի զաւրանալնէ առաջ գո՛ք ըրէք. վասն զի դուք շատ եք. ու ձեր աստուածոյն անունը կանչեցէք, բայց
26 կրակ մի՛ դնէք: Եւ անոնք իրենց տրուած զաւարակը առին, ու պատրաստեցին. և առաւօտէն մինչև կէս օրը Բահաղին անունը կանչեցին, ու ըսին. Ո՛վ Բահաղ՝ մեզի պատասխան տուր. բայց ձայն չկար, ու պատասխան տուող չկար. և անոնք իրենց շինած սեղանին քովը կը
27 ցատկըռտէին: Ու երբոր կէս օր եղաւ, Եղիա զանոնք ծաղր ընելով ըսաւ. Բարձր ձայնով կանչեցէք. քանզի անիկայ աստուած է, գուցէ խօսակցութիւն մը ունի, կամ զբաղած է, կամ ճամբայ բոպտութիւն կ՚ընէ, կամ գուցէ քնացած է, ու պէտք է որ ար-
28 թընայ: Եւ անոնք բարձր ձայնով կը պոռային, ու իրենց սովորութիւնը պէս՝ դանակներով ու գեղարդներով իրենց մարմինները կը կտրէին, մինչև որ իրենց
29 վրայէն արիւն կը վազէր: Ու երբոր կէս օրը անցաւ, մինչև երեկոյան զոհին առնելը մարգարէութիւն ըրին. ու ձայն չկար, ու պատասխան տուող չկար, ու մարկ ընող չկար:
30 Ան ատեն Եղիա բոլոր ժողովուրդին ըսաւ. Ինծի մօտեցէք. ու բոլոր ժողովուրդը անոր մօտեցաւ. և անիկայ Տէրոջը փլած
31 սեղանը նորոգեց: Ու Եղիա տասնեւերկու քար առաւ Յակոբին որդւոցը թիւովը, ո-րուն Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով. Քու անունդ Իսրայէլ ըլ-
32 լայ. Եւ այն քարերով Տէրոջը անունը սեղան շինեց, ու սեղանին բոլորտիքը մէկ վտակ մը բաւ, որ երկու գրիւ չափ հունտ կ՚առնէր: Եւ փայտերը
33 շարեց, ու զաւարակը կտոր կտոր ըրաւ, և փայտերուն վրայ դրաւ. Ու ըսաւ. Չորս սափոր
34 լեցուն ջո՛ւր բերէք, և ողջակէզին վրայ ու փայտերուն վրայ թափեցէք. ու ըսաւ. Երկրորդ անգամ անանկ ըրէք, ու երկրորդ անգամ անանկ ըրին. ու ըսաւ. Երրորդ անգամ անանկ ըրէք. ու
35 երրորդ անգամ անանկ ըրին: Եւ ջուրը սեղանին բոլորտիքը քաշեց, ու փոսն ալ ջրով լեցուեցաւ:
36 Եւ Էլիա՝ երբ զոհին ժամուց առնելը Եղիա մարգարէն մօտեցաւ ու ըսաւ. Ո՛վ Եհովայ Աստուած Աբրահամու, Իսահակայ և Իսրայէլի, այսօր գիտցուի որ Իսրայէլի մէջ Աստուած դուն ես, ու ես քու ծառադ եմ, և ասոնց բոլոր բաները քու
37 խօսքովդ ըրի. Լսէ՛ պատասխան տուր՝ ով Տէր, լսէ՛ պատասխան տուր, ու ասոնք ժողովուրդը գիտնայ թէ դուն ես Աստուածը՝ ով Տէր, և թէ անոնց սիրտը ետ դարձընողը դուն ես:
38 Ան ատենը Տէրոջմէ կրակ իջաւ, և ողջակէզը ու փայտերը և քարերը ու հողը այրեց, ու փոսին մէջի ջուրն ալ լափեց:
39 Եւ բոլոր ժողովուրդը ասոնք տեսնելով՝ երեսի վրայ ինկան, ու ըսին. Եհովան է Աստուածը, Եհովան է Աստուածը:
40 Ու Եղիա անոնց ըսաւ. Բահաղին մարգարէները բռնեցէք, ո՛ւ անոնցմէ մարդ մը չազատի. և զանոնք բռնեցին. ու Եղիա զանոնք Կիսոն հովիտը իջեցուց, և հոն զանոնք մեռցուց:
41 Ու Եղիա Աքաաբին ըսաւ. Վե՛ր ելլէ, կե՛ր ու խմէ. վասն

42 զի անձրեւի ոտնաձայն կայ։ Եւ Ա-քաաբ ուտելու ու խմելու ե-
լաւ, ու Եղիա կարմելոս վերանը
գլուխը եղաւ, ու գետինը ծռե-
ցաւ, ու երեսը ծունկերուն մէ-
43 ջը դրաւ, եւ իր ծառային ըսաւ,
Ելիա՛, ու դեպ՚ի ծովակողմը
նայէ. եւ անիկայ ելաւ նայեցաւ,
ու ըսաւ. Բան մը չկայ, ու Եղիա
ըսաւ՝ անգամ՝ նորէն դնա՝ ը-
44 սաւ։ Ու եօթներորդ անգամին
ըսաւ. Ահա ծովէն մարդու ձա-
ռի չափ պզտիկ ամպ մը կ՚ելլէ,
ու անիկայ ըսաւ. Ելիր, Ա-քա-
աբին ըսէ. կառքդ լծէ ու իջիր,
45 որ անձրեւի չարգելուիս։ Ու մին-
չեւ ասդին անդին դառնալը՝ երկ-
նիքը ամպերով մթնցաւ, եւ
հով կոտ, ու մեծ անձրեւ եղաւ։
Ու Ա-քաաբ հեծաւ, Յեզրեելը
46 գնաց։ Եւ Տէրոջը ձեռքը Եղի-
այի հետ եղաւ, ու անիկայ իր
մէջքը պնդեց, ու մինչեւ Յեզրե-
էլին դուռը Ա-քաաբին առջեւէն
վազեց։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Ու Ա-քաաբ՝ Եղիային բոլոր
ըրածը, ու անոր՝ բոլոր մարգա-
լէներուն սրով մեռցնելը Յեզա-
2 բելին պատմեց։ Ու Յեզաբէլ
պատգամաւոր մը խրկեց Եղեա-
յին ըսելով. Աստուածներդ այս-
պէս՝ ու ասկէ առելի ընեն ինծի,
եթէ որ վաղը ատ ատենս քու անձդ
անոնց մէկուն անձին տեղը
չդնեմ։
3 Ու Եղիա ատ բանը տեսնելով
եղաւ իր անձին աղաղակելը
հասնար գնաց, ու Յուդայի Բեր-
սաբէէն մնաւ, ու իր ծառային
4 հոն ձգեց։ Եւ ինքը անապատին
մէջ մէկ օրուան ճամբայ գնաց,
ու գիհիի մը տակ նստաւ, ու
սրտանց մեռնիլ ուզեց, ու ըսաւ.
Ալ հերիք է, ով Տէր, առ իմ
հոգիս. քանզի ես իմ հայրերէս
5 լաւ չեմ։ Ու գիհիի մը տակ
պառկեցաւ քնացաւ. եւ ահա
մէկ հրեշտակ մը անոր դպաւ,
6 ու անոր ըսաւ. Ելիր կեր։ Ու
նայեցաւ, ու ահա գլխուն
քովը մնիխիի տակ եփուած շօթ
մը ու մէկ կուժ ջուր կար. ու
կերաւ խմեց, ու նորէն պառ-
կեցաւ։ Եւ Տէրոջը հրեշտակը 7
գարձաւ երկրորդ անգամ անոր
դպաւ, ու անոր ըսաւ. Ելիր
կեր. քանզի քու երթալու ճամ-
բադ շատ է։ Եւ անիկայ ելաւ, 8
կերաւ ու խմեց, եւ ան կերակու-
րին ուժովը քառասուն օր ու
քառասուն գիշեր գնաց, ո՛ մին-
չեւ Քորէբ Աստուծոյ լեռը հա-
սաւ։
Եւ հոն քարայրը մտաւ, ու 9
գիշերը հոն մնաց, եւ ահա Տէ-
րոջը խօսքը անոր եղաւ՝ ըսելով.
Ո՛վ Եղիա՝ հոս ի՛նչ բան ունիս։
Ու անիկայ ըսաւ. Զօրաց Տէր 10
Աստուծոյ համար մեծ նախանձ-
ձաւորութիւն ունեցայ. քանզի
Իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ
թողուցին, քու սեղանները փըլ-
ցուցին, ու քու մարգարէները
սրով մեռուցին. ու միայակ ես
մնացեր եմ, ու իմ անձս ալ կը
փնտռեն՝ որ զանիկայ վերցնեն։
Ու անոր ըսաւ. Ելիր, ու լեռը 11
Տէրոջը առջեւը կայնէ։ Եւ ահա
Տէրը կ՚անցնէր, ու Տէրոջը առ-
ջեւէն լեռները քակող ու ապա-
ռաժները կոտրող մեծ ու սաստիկ
հով եղաւ. Բայց Տէրը ան հովին
մէջը չէր. ու հովին ետեւէն գետ-
նաշարժ եղաւ. Բայց Տէրը գետ-
նաշարժին մէջը չէր։ Ու գետնա- 12
շարժին ետեւէն կրակ եղաւ. Բայց
Տէրը կրակին մէջը չէր. ու կրա-
կին ետեւէն մեղմ ու բարակ ձայն
մը հնչեց։ Ու Եղիա պատիկայ 13
լսածին պէս՝ իր վերարկուովը ե-
րեսը ծածկեց, ու ելաւ քարայ-
րին բերանը կայնեցաւ. ու ահա
անոր մէկ ձայն մը եկաւ, ու ը-
սաւ. Ո՛վ Եղիա հոս ի՛նչ բան
ունիս։ Ու անիկայ ըսաւ. Զօրաց 14
Տէր Աստուծոյն համար մեծ նա-
խանձաւորութիւն ունեցայ. քան-
զի Իսրայէլի որդիքը քու ուխտդ
թողուցին, քու սեղանները փըլ-
ցուցին, ու քու մարգարէները

արավ մեռցուցին, ու մինակ ես մնացեր եմ, և իմ անձս ալ կը փնտռեն՝ որ զանիկայ վերցընեն։
15 Ու Տէրը անոր ըսաւ. Գնա՝ քու ճամբադ դարձիր, և Դամասկոսի անապատին ճամբուդին երթալով՝ Ազայելը Ասորոց վրայ թագաւոր օծէս.
16 Եւ Նամեսիի որդին Յեուն՝ Իսրայելի վրայ թագաւոր օծէս, ու Աբելմեուլացին Եղոզ Սափատի որդին Եղիսէն՝
17 քու տեղդ մարգարէ օծէս։ Եւ պիտի ըլլայ թէ՝ ով որ Ազայելին սուրէն ազատի, Յեուն պիտի մեռցնէ զանիկայ, ու ով որ Յեուին սուրէն ազատի, Եղիսէն
18 պիտի մեռցնէ զանիկայ. Բայց ես Իսրայէլէն եօթը հազար հոգի պահեցի, այնոնք բոլոր անունք որ Բահաղին առջևը ծունկ չբերած էին, ու զանիկայ բերնով պագած չէին։
19 Եւ անկէ գնաց ու Սափատի որդին Եղիսէն գտաւ, որ արտ կը վարէր, իր առջևը տասներկու զոյգ եզներ ու ինքը երկտասանեերորդին հետն էր, ու Եղիա անոր քովէն անցնելով՝ իր վերարկուն անոր վրայ
20 ձգեց. Ան տասներ եզները լծուածը թողուց, ու Եղիային հասնելով ըսաւ. Հրամմա՝ որ երթամ հայրս ու մայրս համբուրեմ, ու քու հետդ գամ, ու Եղիա անոր ըսաւ. Գնա՝ ետ դարձիր. քանզի ես քեզի ինչ
21 ըրի։ Եւ անոր քովէն դարձաւ, ու եզնեքուն մէկ զոյգը բռնելով մորթեց, ու եզներուն գործիքները եփելով անոնց միսը եփեց. և ժողովուրդին տուաւ, ու կերան. և ինքը ելաւ Եղիային հասաւ գնաց, ու անոր ծառայութիւն կ՚ընէր։

ԳԼ. Ի

1 Ու Ասորոց Բենհադադ թագաւորը իր բոլոր զօրքերը ժողվեց, և իր հետը երեսունեերիս թագաւոր կար, ու ձիերով ու կառքերով ելաւ Սամարիան պատերազմեցաւ, և անոր հետ պատերազմեցաւ։ 2 Ու Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորին դեսպաններ խրկեց քաղաքին մէջը, և անոր 3 ըսաւ. Բենհադադ այսպէս կ՚ըսէ, Քու արծաթդ ու ոսկիդ իմն է, ու քու կիներդ ու զեղցիկ որդիներդ իմն են։ Եւ 4 Իսրայէլի թագաւորը պատասխան տուաւ ու ըսաւ. Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ քու ըսածիդ պէս՝ ես ալ քուկդ եմ ու իմ ամէն ունեցածս ալ։

Ու դեսպանները նորէն եկան 5 ըսին. Բենհադադ այսպէս կ՚ըսէ. Ես քեզի հարկ խրկեցի ու ըսի որ քու արծաթդ, քու ոսկիդ, քու կիներդ ու քու որդիներդ ինծի տաս. Բայց վաղը աս ա- 6 մէնս իմ ծառաներս քեզի պիտի խրկեմ. և քու տունդ, ու քու ծառաներուդ տուներդը ա- զէկ մը աչքէ պիտի անցընեն. և քու աչքերուդ առջևը պատաւական սեպուած բոլոր բաները ձեռքնին պիտի առնեն։ Ան 7 առներ Իսրայէլի թագաւորը երկրին բոլոր ծերերը կանչեց՝ ու ըսաւ. Հիմա գիտցէք ու տեսէք, որ ասիկայ չարութիւն կ՚ուզէ ընել. վասն զի իմ կիներս ու որդիներուս, ու արծաթիս և ոսկիիս համար ինծի հարկ խրկեց, ու ես անոր չէ- 8 զար։ Եւ բոլոր ծերերը ու բոլոր ժողովուրդը անոր ըսին. Անկանջ մի դներ, ու չհաճնաս մի ըլլար։ Անոնկայ ալ Բենհադադին դեսպաններուն ըսաւ. Իմ թագաւոր տիրոջը ըսէք. Ամէն անգամին որ խրկեցիր՝ անոնկայ պիտի բնեմ, բայց աս բանը չեմ կրնար ընել. ու դեսպանները գացին, և նա պատասխանը տարին անոր։

Ու Բենհադադ հարիւր խրկեց 10 անոր՝ ու ըսաւ. Աստուածները ինծի այսպէս՝ ու ասկէ աւելի ընեն, թէ որ Սամարիայի հողը իմ հետևէս եկող բոլոր զօրացո

11 ութեսուն օգաե ։ Եւ Իսրայէլի
Թագաւորը պատասխան տուաւ ,
ու ըսաւ . Անոր այսպէս ըսէք .
Իր զէնքը մէջէդը կապողը՝ պա-
նիր այ մէջէն հանողի պէս չպար-
12 ծի ։ Ու անիկայ իր հետը եկող
Թագաւորնեերուն հետ վռնեե-
րու մէջ կը խմէր , և աս խօսքը
լսածին պէս՝ իր ծառաներուն
ըսաւ , Պաղերազմի՛ շարուեցէք ,
ու քաղաքին դիմացը պաղերազմի
շարուեցան ։
13 Եւ ահա մէկ մարգարէ մը
Իսրայէլի Աքաաբ Թագաւորին
մօտեցաւ՝ ու ըսաւ . Տէրը այս-
պէս կ՚ըսէ . Բոլոր աս մեծ բազ-
մութիւնը տեսա՞ր . ահա ես այս
օր անիկայ քու ձեռքդ պիտի
տամ , որ գիտնաս Թէ Տէրը ես
14 եմ ։ Եւ Աքաաբ ըսաւ . Ո՞րուն
ձեռքովը . ու անիկայ ըսաւ . Տէ-
րը այսպէս կ՚ըսէ . Գաւառաց
իշխանները տնեչերուն ձեռքո-
վը ։ Եւ ըսաւ . Պատերազմը ո՞վ
սկսի . ու անիկայ ըսաւ , Դուն ։
15 Եւ գաւառաց իշխանները տնե-
չերը համրեց . ու երկու հա-
րիւր երեսունևերկու հոգի էին .
և անոնցմէ ետքը բոլոր ժողո-
վուրդը՝ բոլոր Իսրայէլի որդիները
համրեց . ու եօթը հազար հոգի
16 էին ։ Եւ տանք կէսօրին եկան .
բայց Բենհադադ խմած ու անոր
օգնական Թագաւորները՝ որ ե-
րեսունևերկու Թագաւորներուն
վրանները մէջ խմելով կը գիտէ-
17 նային ։ Եւ առաջ գաւառաց իշ-
խանները տնեչերը եկան . ու
Բենհադադ մարդիներ խրկեց , ու
անոր անոր պատմեցին Թէ Սա-
18 մարիայէն մարդիներ եկան ։ Ու
անիկայ ըսաւ . Թէ որ անոնք խա-
զաղութեան համար եկան , զա-
նոնք ո՛ղջ բռնեցէք , ու Թէ
որ պատերազմելու եկան , զա-
19 նոնք ո՛ղջ բռնեցէք ։ Եւ աս
գաւառաց իշխանները տնեչե-
րը՝ ու անոնց հետևէն գացող
զօրքը՝ քաղաքէն դուրս եկան .
20 Եւ ամէն մարդ իր դիմացը եւ-
լողը զարկաւ , ու Ասորիները փա-
խան . և Իսրայէլը զանոնք հալա-
ծեց . ու Ասորեց Բենհադադ Թա-
գաւորը ձիի վրայ հեծած՝ հետ
մը ձիաւորներով ազատեցաւ ։ Եւ 21
Իսրայէլի Թագաւորը ելաւ , ու
ձիերը ու կառքերը զարկաւ , ու
Ասորիները մեծ կոտորածով մը
զարկաւ ։
Եւ մարգարէն Իսրայէլի Թա- 22
գաւորին մօտեցաւ , ու անոր ը-
սաւ . Գնա՛ ուժովցիր , ու գիտ-
ցիր ու տես Թէ ինչ պիտի ընես .
վասն զի եկող տարի Ասորեց
Թագաւորը քու վրադ պիտի
գայ ։
Եւ Ասորեց Թագաւորին ծա- 23
ռաները անոր ըսին . Անոնց աս-
տուածները լեռներու աստուած-
ներ են , անոր համար մեզի յաղ-
թեցին . բայց Թէ որ անոնց հետ
դաշտի մէջ պատերազմինք , ան-
շուշտակայ անոնց կը յաղթենք ։
Ուրեմն աս բանը ըրէ . Թագա- 24
ւորնեերուն ամէն մէկը իր տեղէն
հանէ , ու անոնց տեղը նախապաշ-
ներ դիր . Եւ դուն քեզի կոր- 25
ուսած զօրքին չափ զօրք , ու
ձիերուն չափ ձիեր , ու կառք-
երուն չափ կառքեր պատրաստէ
քեզի , և անոնց հետ դաշտի մէջ
պատերազմինք . անշուշտակայ ան-
նոնց կը յաղթենք . ու անիկայ
անոնց խօսքը մտիկ ընելով՝ այն-
պէս ըրաւ ։ Ու հետևեալ տա- 26
րին՝ Բենհադադ Ասորիները հաւ-
րեց , ու Ափեկ եկաւ Իսրայէլի
հետ պատերազմելու համար ։ Ի- 27
սրայէլի որդիքն ալ հաւրուեցան
ու պատրաստուեցան , ու զանոնք
դիմաւորելու գացին . և Իսրա-
յէլի որդիքը անոնց դիմացը՝
այծերու երկու եռամսեհներու
պէս բանակ կազմեցին . բայց Ա-
սորիները երկիրը լեցուցին ։
Եւ Աստուծոյ մարդը եկաւ , 28
ու Իսրայէլի Թագաւորին հետ
խօսեցաւ՝ ու ըսաւ . Տէրը այս-
պէս կ՚ըսէ . Որովհետև Ասորի-
ները ըսին Թէ՝ Եհովան լեռնե-
րու Աստուած է , ու հովիտնե-
րու Աստուած չէ , ասոր համար

բոլոր ա՛ս մեծ բաղմութիւնը քա-
ձեռքդ պիտի մատնեմ, որ գիտ-
29 նաք թէ ես եմ Տէրը։ Եւ իրա-
րու դէմ եօթը օր բանակեցան,
ու եօթներորդ օրը պատերազմ
եղաւ, և Իսրայէլի որդիքը մէկ
օրուան մէջ՝ Ասորիներէն հարիւր
հազար հետեւակ զօրք զարկին.
30 Ու մնացածները Ափեկ քաղաքը
փախան, և ան մնացած քսանու-
եօթը հազար մարդիկներուն վը-
րայ պարիսպը ինկաւ։ Ու Բե-
նհադադ փախաւ, ու քաղաքին
մէջ՝ աւելի աւելի մտաւ։
31 Եւ անոր ծառաները անոր ը-
սին. Ահա մենք լսեր ենք որ Ի-
սրայէլի տանը թագաւորները ո-
ղորմած թագաւորներ են. հիմա
մէջքերնիս քուրձեր, ու գլուխ-
նիս չուաններ դնենք, և Իսրա-
յէլի թագաւորին ծոյլը ելլենք, գու-
32 յնէ քա՛ անձդ ապրեցնէ։ Ու մէջքերնին քուրձեր,
ու գլուխնին չուաններ կապե-
ցին, և Իսրայէլի թագաւորին
գացին ու ըսին. Քու ծառադ
Բենհադադը կ՚ըսէ. Կ՚աղաչեմ,
թող անձս ապրի։ Ու անիկայ ը-
սաւ. Տակաւին ողջ է. անիկայ
33 իմ եղբայրս է։ Եւ ան մարդիկ-
ները ասիկայ յաջողութիւն սե-
պելով՝ անոր բերնէն առ խօսքը
առածնուն պէս, շուտով պա-
տասխան տուին. Քու եղբայրդ
Բենհադադը հո՛ն է։ Ու անիկայ
ըսաւ. Գացէք զանիկայ բերէք։
Ու երբոր Բենհադադը անոր ե-
կաւ, զանիկայ իր կառքին մէջը
34 առաւ։ Ան ալ անոր ըսաւ. Իմ
հօրս քու հօրմէդ առած քաղաք-
ները կը տամ, ու դուն Դա-
մասկոսի մէջ քեզի համար հրա-
պարակներ ունենաս, ինչպէս որ
իմ հայրս Սամարիայի մէջ ունե-
ցաւ։ Ո՛ անիկայ ըսաւ. Ես ալ
ա՛ս դաշինքով քեզ կ՚արձակեմ.
ուստի անոր հետ դաշնակցութիւն
ըրաւ, ու զանիկայ արձակեց։
35 Եւ մարդարէից որդիներուն
մէկը Տէրոջը խօսքովը իր ընկե-
րին ըսաւ. Հնարէք ըրէ, զիս
զարկ. ու ան մարդը անիկայ
զարնել չուզեց։ Եւ անիկայ ը- 36
սաւ անոր. Տէրոջը խօսքին հնա-
զանդութիւն չընելուդ համար,
ահա իմ քովէս գացածիդ պէս,
քեզ մէկ առիւծ մը պիտի մո-
ցնէ։ Ու անիկայ անոր քովէն
գնաց, ու մէկ առիւծ մը զանի-
կայ գտաւ, ու մեռցուց։ Եւ ան 37
անիկայ մէկ ուրիշ մարդ մը գը-
տաւ, ու ա՛նոր ըսաւ. Հնարէք
ըրէ, զիս զարկ. ու ան մարդը
զանիկայ զարկաւ, ու զարնելով
վիրաւորեց։ Եւ ան մարգարէն 38
գնաց ճամբուն վրայ թագաւո-
րին սպասեց, ու չճանչցուելու
համար աչքերուն վրայ ծածկոց
մը դրաւ։ Ու երբոր թագաւորը 39
անդէ կ՚անցնէր, թագաւորին ա-
զաղակելով ըսաւ. Քու ծառադ
պատերազմին մէջը գնաց, և
ահա մէկ մարդ մը պաղերազդին
դուրս եկելով, ինծի մարդ մը
բերաւ, ու ըսաւ. Ա՛ս մարդը
պահէ. Թէ որ ասիկայ մէկ կեր-
պով մը կորսուէր ըլլայ, քա-
նձդ անոր անձին տեղը պիտի
ըլլայ, կամ տաղանդ մը արծաթ
պիտի վճարես։ Ու երբոր ծա- 40
ռադ ասին անդին գործքով
զբաղեր էի, անիկայ կորաւե-
ցաւ։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը
անոր ըսաւ. Քու դատաստանդ
այդպէս է, ինչպէս որ դուն ո-
րոշեցիր վճռեցիր։ Ու անիկայ 41
շուտով մը ծածկոցը աչքերուն
վրայէն հանեց. ու Իսրայէլի թա-
գաւորը իմացաւ որ անիկայ մար-
գարէներէն մէկն է։ Եւ անիկայ 42
ըսաւ անոր. Տէրը այսպէս կ՚ը-
սէ. Որովհետեւ դուն իմ նզոված
մարդս ո՛ր ձեռքդ աղատ ար-
ձակեցիր, անոր համար քա՛ անձդ
անոր անձին տեղը, ու քա՛ ժո-
ղովուրդդ անոր ժողովուրդին
տեղը պիտի ըլլայ։ Եւ Իսրայէլի 43
թագաւորը սիրտը կտրած ու
նեղացած՝ իր տունը դարձաւ,
ու Սամարիա եկաւ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ առ բաներէն եօթը՝ Յեզ-
բայելի Նաբովթը Սամարիոյ
Աքաաբ Թագաւորին պալատին
քովը Յեզրայելի մէջ այգի մը
2 ունէր։ Եւ Աքաաբ Նաբովթին
հետ խօսեցաւ ու ըսաւ. Քու
այգիդ ինծի տուր, որ ինծի բան-
ջարի պարտէզ ըլլայ, քանզի իմ
տանս մօտ է. և անոր տեղը ան-
կէ աղէկ այգի մը տամ քեզի.
կամ թէ որ կ՚ուզես, անոր գինը
3 տակաւ վճարեմ քեզի։ Եւ Նա-
բովթ՝ Աքաաբին ըսաւ. Տէրը
ինծի չպատկենէ՝ որ իմ հայրերուս
ժառանգութիւնը քեզի տամ։
4 Եւ Աքաաբ՝ Յեզրայելացի
Նաբովթին ըսած խօսքին համար՝
որ ըսած էր՝ Իմ հայրերուս ժա-
ռանգութիւնը քեզի չեմ տար,
սիրտը կատղած ու նեղացած իր
տունը գնաց, և իր անկողնին
վրայ պառկեցաւ, ու երեսը դար-
5 ձուց, ու հաց չկերաւ։ Եւ անոր
կնիկը Յեզաբէլ անոր քովը գը-
նաց՝ ու ըսաւ. Ինչո՞ւ համար
սիրտդ այդպէս նեղացած է, ու
6 հաց չես ուտեր։ Եւ անիկայ ը-
սաւ անոր. Վասն զի Յեզրայե-
լացի Նաբովթին հետ խօսեցայ՝
ու անոր ըսի. Քու այգիդ ինծի
տուր կամ թէ որ կրնաս, անոր տեղը քեզի ուրիշ
այգի մը տամ. բայց անիկայ՝
Իմ այգիս քեզի չեմ տար՝ ըսաւ։
7 Ան ատենը անոր կնիկը Յեզա-
բէլ անոր ըսաւ. Դուն հիմա
Իսրայէլի վրայ այդպէ՞ս Թագա-
ւորութիւն պիտի ընես. ելլէ՛
հաց կեր, ու սիրտդ ուրախ ըլլայ.
Յեզրայելացի Նաբով-
թին այգին ես քեզի տամ։
8 Եւ անիկայ Աքաաբին անու-
նովը նամակներ գրեց, ու կնքեց
անոր կնիքովը կնիքով, և այն նա-
մակները Նաբովթին քաղաքակից
ծերերուն ու ազնուականներուն
9 խրկեց։ Ու նամակներուն մէջը
այսպէս գրեր էր. Ծոմապահու-
թիւն քարոզեցէք, ու Նաբովթը
ժողովուրդին գլուխը նստեցու-
ցէք. Եւ անոր դիմացը երկու 10
անօրէն մարդիկներ նստեցուցէք,
որոնք անոր համար վկայութիւն
ան ու բանն ի՛ր Դուն Աստու-
ծոյ ու Թագաւորին դէմ հայ-
հոյութիւն բրիր. ու զանիկայ
հանեցէք, ու քարկոծեցէք որ
մեռնի։

Եւ անոր քաղաքակիցները՝ ա- 11
նոր քաղաքին մէջը բնակող ծե-
րերը ու ազնուականները՝ Յեզա-
բէլին իրենց ապագրածին պէս
բրին, ինչպէս որ անոր խրկած
նամակներուն մէջը գրուած էր։
Անոնք ծոմապահութիւն քարո- 12
զեցին, և Նաբովթը ժողովուր-
դին գլուխը նստեցուցին։ Ու 13
երկու անօրէն մարդիկներ գա-
յին անոր դիմացը նստան. և
ան անօրէն մարդիկները ժողո-
վուրդին առջեւը Նաբովթին հա-
մար վկայութիւն տուին ու ը-
սին թէ՝ Նաբովթը Աստուծոյ
ու Թագաւորին դէմ հայհոյա-
թիւն ըրաւ. ուստի զանիկայ քա-
ղաքէն դուրս հանեցին, և քա-
րկոծ քարկոծեցին, ու մեռաւ։
Ու Յեզաբէլին լուր խրկեցին՝ ը- 14
սելով. Նաբովթը քարկոծուե-
ցաւ ու մեռաւ։
Ու երբոր Յեզաբէլ Նաբով- 15
թին քարկոծուիլը լսաւ, Յեզաբէլ Աքաաբին ըսաւ.
Ելէր ժառանգէ Յեզրայելացի
Նաբովթին այգին, որ քեզի
քեզի տակաւ ծախել չուզեց. քան-
զի Նաբովթը ողջ չէ, հապա մե-
ռաւ։ Ու երբոր Աքաաբ՝ Նա- 16
բովթին մեռնիլը լսեց, Աքաաբ
ոտք ելաւ որ Յեզրայելացի Նա-
բովթին այգին իջնէ, ու զանի-
կայ ժառանգէ։

Եւ Տէրոջը խօսքը Թեզբացի 17
Եղիային եղաւ՝ ըսելով. Ելէր, 18
Սամարիա բնակող Իսրայէլի Ա-
քաաբ Թագաւորը դիմաւորելու
իջիր, և ահա անիկայ Նաբով-
թին այգին մէջն է, ուր որ իջեր
է զանիկայ ժառանգելու հա-
մար։ Ու անոր խօսէ ու ըսէ. 19

Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մեռցուի՛ր, ու կը ժառանգէս ալ, ու նաև անոր ըսեր. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ա՛ն տեղը՝ որ շուները Նաբովթին արիւնը լափեցին, հո՛ն շուները քու արիւնդ ալ պիտի 20 լափեն։ Ու Ա.քաաբ՝ Եղիային ըսաւ. Ո՛վ իմ թշնամիս, գո՛ւա դուն, ու անիկայ ըսաւ. Գտայ, որովհետեւ դուն քեզ ծախեցիր Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընե- 21 լու համար. Ահա ես քու վրադ չարիք պիտի բերեմ, ու քեզ հալածելով պիտի չնջեմ, և Ա.քաաբին էուլոր երիկ մարդկինները Իսրայէլի մէջ գոցուածը ու ձգուածը պիտի կտրտընցընեմ. 22 Ու քու տունդ՝ Նաբատի որդւոյն Յերոբովամին տունը պէս, ու Ա.քիայի որդւոյն Բաասային տունը պէս պիտի ընեմ, որովհետեւ դուն բարկացուցիր, ու Իսրայէլին 23 մեղք գործել տուիր։ Ու Տէրը Յեզաբելին համար ալ խօսեցաւ ու ըսաւ. Յեզաբէլը՝ Յեզրաելի պարսպին քովը շուները պիտի 24 ուտեն։ Ա.քաաբէն՝ քաղաքի մէջ մեռնողը՝ շուները պիտի ուտեն, ու գաշտի մէջ մեռնողը՝ երկինքի թռչունները պիտի ուտեն։

25 Բայց Ա.քաաբին պէս բնաւ եղած չէր, որ ինքը ծախեց Տէրոջը առջեւը չարութիւն ընելու համար, որուն որ ա- 26 նոր կինիկը Յեզաբէլ գլուխ հա- նեց։ Ու անիկայ կուռքերուն ե- տեւէն երթալով՝ շատ գարշելի ե- ղաւ, ու բոլոր Ամովհայեցոց ըրած- նեները ըրաւ, որոնք Տէրը Իսրայէ- լի որդւոյց առջեւէն վռնտեց։

27 Ու Ա.քաաբ ան խօսքերը լսած ին պէս՝ իր հանդերձները պատռեց, ու մարմնոյն վրայէն քրքջ հագաւ, ու ծոմ պահեց, և քրքջով կը պառկէր, ու կա- 28 մաց կը քալէր։ Ու Տէրոջը խօս- քը Թեզբացի Եղիային եղաւ՝ 29 ըսելով. Կը տեսնես որ Ա.քաաբ իմ առջեւս խոնարհեցաւ հոգիին ընելուն համար՝ անոր օրերուն մէջ ան չարիքը պիտի չբերեմ. անոր որդւոյն օրերը՝ ան չարիքը անոր տանը վրայ պի- տի բերեմ։

ԳԼ. ԻԲ

Ու երեք տարի անցաւ, որ 1 Ասորիներուն ու Իսրայէլին մէջը պատերազմ չեղաւ։ Ու երրորդ 2 տարին Յուդայի Յովսափատ թագաւորը Իսրայէլի թագաւո- րին իջաւ։ Ու Իսրայէլի թագա- 3 ւորը իր ծառաներուն ըսաւ. Գիտէք որ Ռամոթ գաղաադը մերն է, ու մենք դանդիկայ Ասո- ւոց թագաւորին ձեռքէն առ- նելու հոգ չունք տանիր։ Ու 4 Յովսափատին ըսաւ. Ինծի հետ Ռամոթ գաղաադը պատերազ- մելու կ՚երթաս։ Ու Յովսափատ՝ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ. Ես քեզի պէս եմ, իմ ժողովուրդս՝ քու ժողովուրդիդ պէս, ու իմ ձիերս՝ քու ձիերուդ պէս են։

Ու Յովսափատ Իսրայէլի թա- 5 գաւորին ըսաւ. Հիմա Տէրոջը խօսքը փնտռէ։ Ու Իսրայէլի թա- 6 գաւորը մարգարէները ժողվեց, որոնք չորս հարիւր շուրջ մարդ էին, ու անոնց ըսաւ. Ռամոթ գաղաադ վրայ պատերազմելու երթամ, թէ ես կենամ. ու ա- նոնք ըսին. Գնա՛, վասն զի Տէրը պիտի տայ թագաւորին ձեռքը պի- տի տայ։ Ու Յովսափատ ըսաւ. 7 Ա՛ն տեղս Տէրոջը ուրիշ մարգա- րէ մըն ալ չկա՞յ, որ անոր հար- ցընենք։ Ու Իսրայէլի թագաւո- 8 րը Յովսափատին ըսաւ. Կայ մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ, որուն միջո- ցով կրնանք Տէրոջը հարցընել. բայց ես զանիկայ կ՚ատեմ. քան- զի ինձի համար աղէկ մարգա- րէութիւն չըներ, հապա գէշ. ա- նիկայ Յեհոյդայի որդին Միքիան է։ Ու Յովսափատ ըսաւ. Թա- գաւորը այդպէս չըսեր։

Ու Իսրայէլի թագաւորը նե- 9 րքին մը կանչեց, ու ըսաւ. Յե՛մ ըսի որդին Միքիան շուտով հո՛

10 բեր։ Եւ Իսրայէլի Թագաւորը
ու Յուդայի Յովսափատ Թա-
գաւորը Սամարիայի դրանը առ-
ջեւ իւրաքանչիւրն իր աթոռին վրայ
հագած իր թագաւորական զգեստները
նստած՝ իրենց առջեւը մարգարէները
11 կ'ընէին։ Եւ Քանանեայի որդին
Սեդեկիան իրեն երկաթէ եղ-
ջիւրներ շինեց, ու ըսաւ. Տէրը
այսպէս կ'ըսէ. Ասորեստանը ա-
նոնցմով պիտի պատնէշես, մին-
չեւ որ զանոնք բնաջինջ ընես։ Բոլոր
12 մարգարէներն ալ այնպէս կը մար-
գարէանային ու կ'ըսէին. Ռա-
մոթի գաղաադը ելլէ, ու յաջո-
ղութիւն պիտի ունենաս, և Տէ-
րը պիտի մատնէ զայն թագաւորին
ձեռքը։
13 Ու Միքիան կանչելու գացող
մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով.
Ահա այն մարգարէները մէկ
բերնով թագաւորին համար բա-
րութիւն խօսելուն համար. Թող քո
խօսքդ ալ անոնց մէկուն խօսքին
պէս ըլլայ, ու բարութիւն խո-
14 սէ։ Իսկ Միքիա ըսաւ. Տէրը
կենդանի է որ, Տէրը ինծի ինչ
որ ըսէ, ան պիտի խօսիմ։
15 Ու երբոր անիկայ թագաւո-
րին եկաւ, թագաւորը անոր ը-
սաւ. Ո՛վ Միքիա, Ռամոթի
գաղաադը պատերազմելու երթ-
թա՞նք, թէ ետ կեդրանք։ Եւ ա-
նիկայ ըսաւ անոր. Ելլէ, ու
յաջողութիւն պիտի ունենաս,
ու Տէրը պանիկայ թագաւորին
16 ձեռքը պիտի տայ։ Եւ թագա-
ւորը անոր ըսաւ. Մինչեւ քանի՛
անգամ երդմնցնեմ քեզ, որ
Տէրոջը անունովը ճշմարիտը մի
17 այն խօսես ինծի։ Ու անիկայ ը-
սաւ. Բոլոր Իսրայէլը հովիւ չու-
նեցող ոչխարներուն պէս լեռնե-
րու վրայ ցրուած տեսայ. և Տէ-
րը ըսաւ. Տանք տէր չունին.
ամէն մարդ խաղաղութեամբ
18 թող իր տունը դառնայ։ Եւ
Իսրայէլի Թագաւորը Յովսափա-
փատին ըսաւ. Քեզի չսի՞ որ անի-
կայ ինծի համար աղէկ մարգա-
րէութիւն չընէր, հապա գէշ։
19 Ու Միքիա ըսաւ. Ուրեմն Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէ. Տէրը իր ա-
թոռին վրայ նստած տեսայ. ու
երկինքի բոլոր զօրքերը անոր բո-
լորտիքը՝ աջ կողմը ու ձախ կող-
մը կայնած էին։ Եւ Տէրը ըսաւ.
20 Աքաաբը ով կրնայ խաբել, որ
Ռամոթի գաղաադը ելլէ, ու կոր-
սուի. ու մէկը այսպէս՝ ու մէ-
կալը այնպէս ըսաւ։ Ու մէկ ոգի
21 մը ելաւ, և Տէրոջը առջեւը կայ-
նեցաւ, ու ըսաւ. Ես անիկայ
կը խաբեմ։ Ու Տէրը անոր ը-
22 սաւ. Ի՞նչ միջոցով։ Եւ անիկայ
ըսաւ. Ելլեմ, ու անոր բոլոր
մարգարէներուն բերնը սուտ
ոգի ըլլամ. ու Տէրը ան՛որ ըսաւ.
Դուն պիտի խաբես, ու պիտի
յաջողիս. ելլէր ու այնպէս ըրէ։
23 Եւ հիմա ահա Տէրը սա քու
բոլոր մարգարէներուդ բերանը
սուտ ոգի դրեր է. բայց Տէրը
քեզի համար չարիք խօսեցաւ։
24 Ան ատենը Քանանեայի որդին
Սեդեկիան մօտեցաւ, ու Միքի-
այեան ծնօտին զարկաւ, ու ըսաւ.
Տէրոջը Հոգին ի՞նչպէս իմ քո-
վիս ելաւ՝ քեզի հետ խօսելու
համար։ Եւ Միքիա ըսաւ. Դուն
25 ալ պիտի տեսնես՝ ան օրը որ պա-
հուելու համար ներսի սենեակէ սե-
նեակ մտնես։
26 Ու Իսրայէլի Թագաւորը ը-
սաւ. Միքիան առ, ու զանիկայ
Ամոն քաղաքապետին և Թագա-
ւորի որդւոյն Յովասին տար։ Ու
27 ըսէ. Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ.
Ասիկայ բանտը դրէք, ու մինչեւ
որ ես խաղաղութեամբ դառ-
նամ, զանիկայ նեղութեան հա-
ցով ու նեղութեան ջուրով կերակ-
րեցէք։ Եւ Միքիա ըսաւ. Թէ
28 որ խաղաղութեամբ դառնաս,
Տէրը ինծմով խօսած չըլլայ. ու
ըսաւ. Ո՛վ ժողովուրդներ՝ ա-
մէնքդ լսեցէք։
29 Եւ Իսրայէլի Թագաւորը ու
Յուդայի Յովսափատ Թագաւո-
րը Ռամոթի գաղաադը ելան։

30 Ու Իսրայէլի Թագաւորը Յովաս-
փատին ըսաւ. Կերպարանքս պի-
տի փոխեմ, ու պիտի մտնեմ պա-
տերազմի մէջ. բայց դուն քու
հագուստդ հագիր. և Իս-
րայէլի Թագաւորը իր կերպա-
րանքը փոխեց, ու պատերազմին
31 մէջը մտաւ: Եւ Ասորւոց Թա-
գաւորը իր երեսնուերկու կա-
ռավարիչներուն պատուիրեց ու
ըսաւ. Պզտիկի կամ մեծի հետ
մի պատերազմիք, բայց միայն
32 Իսրայէլի Թագաւորին հետ: Ու
երբոր կառավարիչները Յովսա-
փատ տեսան, Իսրայէլի Թագաւո-
րը ասիկայ է՝ ըսելով, անոր վը-
րայ պատերազմելու դարձին. և
33 Յովսափատ աղաղակեց: Ու եր-
բոր կառավարիչները տեսան որ
անիկայ Իսրայէլի Թագաւորը չէ,
34 անկէ ետ դարձան: Եւ մարդուն
մէկը ուժով մը իր աղեղը քա-
շեց, ու Իսրայէլի Թագաւորը
պահին օգնականութեան մէջէն պա-
կաս. ան առներ անիկայ իր կա-
ռավարին ըսաւ. Ձեռքդ դար-
ձուր, ու զիս բանակէն հանէ.
35 քանզի վիրաւորուեցայ: Եւ ան
օրը պատերազմը սաստկացաւ.
ու Թագաւորը Ասորւոց դիմա-
ցը՝ իր կառքին մէջը կեցաւ, և
իրիկուան դէմ մեռաւ. ու վէր-
քին արիւնը կառքին մէջը վա-
36 ղեց: Ու երբոր արեւը կը մըտ-
նէր, բանակին մէջը մեծաձայն
պարսաւցաւ՝ ու ըսաւ. Իւրաքան-
չիւր իր քաղաքը ու ամէն մարդ իր
37 երկիրը դառնայ: Եւ Թագաւորը
մեռաւ, ու Սամարիա բերուե-
ցաւ. ու Թագաւորը Սամարիա-
38 յի մէջ թաղեցին: Եւ կառքը
Սամարիայի աւազանին քովը լա-
ցին, ու շուները անոր արիւնը
լափեցին, անոր զէնքերն ալ հոն
լուացին, ցէրովբէ ըսած խօսքին
համեմատ:

39 Եւ Աքաաբին մնացորդ պատ-
մութիւնը, ու անոր բոլոր ըրած-
ը, և փղածակով շինած առները,
ու բոլոր շինած քաղաքները՝
ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն
յիշատակաց գրքին մէջը գրը-
ուած են: Եւ Աքաաբ իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ, ու անոր
աեղը՝ անոր որդին Ք.ազիան Թա-
գաւոր եղաւ:

Եւ Իսրայէլի Աքաաբ Թագա-
ւորին չորրորդ տարին՝ Յուդայի
վրայ Ասայի որդին Յովսափատ
Թագաւոր եղաւ: Յովսափատ
երեսնուհինգ տարեկան էր՝ երբ
Թագաւոր եղաւ, ու Երու-
սաղէմի մէջ քառասուհինգ տարի
Թագաւորութիւն ըրաւ. և ա-
նոր մօրը անունը Ազուբա էր,
ու Սալհիին աղջիկն էր: Ու ան-
կայ իր հօրը Ասային բոլոր ճամ-
բուն մէջ քալեց. անկէ չխոտո-
րեցաւ, ու Տէրոջը առջեւը ուղ-
ղութիւն ըրաւ: Բայց բարձր
տեղերը չվերցան. ու ժողո-
վուրդը տակաւին բարձր տեղ-
եր վայր զոհեր կը մատուցա-
նէր, ու խունկ կը ծխէր: Եւ
Յովսափատ՝ Իսրայէլի Թագաւո-
րին հետ խաղաղութիւն ըրաւ:

Եւ Յովսափատին մնացորդ
պատմութիւնը՝ և անոր ըրած
քաջութիւնը ու պատերազմելը՝
ահա Յուդայի Թագաւորներուն
յիշատակաց գրքին մէջը գրուած
են: Եւ անիկայ իր հօրը Ասա-
յին ժառանգակէն մնացած՝ սոդո-
մականի մեղք գործողները երկ-
րէն բնաջինջ ըրաւ:

Ան առներ Եդոմի մէջ Թա-
գաւոր չկար. մէկ փոխարքայ մը
կար:

Ու Յովսափատ Թարսիսի նաւ-
եր շինեց, որ Ոփիր երթան ոս-
կիի համար. բայց չգացին. քան-
զի նաւերը Գասիոնգաբերի մէջ
կոտր կոտր եղան: Ան առներ
Աքաաբի որդին Ոքոզիան Յով-
սափատին ըսաւ. Իմ ծառաներս
քու ծառաներուդ հետ նաւե-
րով երթան. բայց Յովսափատ
չհաճեցաւ: Եւ Յովսափատ իր
հարրերուն հետ քնացաւ, ու իր
հայրերուն հետ իր հօրը Դաւի-
թին քաղաքին մէջը թաղուե-
ցաւ, և անոր աեղը՝ անոր որ-

դին Յովաքիմ թագաւոր Հրէաստանի։
52 Յառդոյն Յովահաս թագաւորին տասնուհինգ տարեկան էր Յովաքիմ Իսրայէլի վրայ Ադաբէլ որդին Ոքոզիան թագաւոր Սամարիայի մէջ, ու Իսրայէլի վրայ երկու տարի թագաւորեց։
53 Թիւն ըրաւ։ Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ. ու իր հօրը

ճամբան, և իր մօրը ճամբան, ու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Յերոբոամին ճամբան բռնեց. Ու Բահաղին ծառայութիւն ըրաւ, ու անոր երկրպագութիւն ըրաւ. և իր հօրը բոլոր ըրածին պէս ընդդէմ Իսրայէլի Տէր Աստուածը բարկացուց։ 54

ՀՈՐՈՎԴ ԳԻՐՔ
ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Ադաբէլին մեռնելէն հետքը՝ Մովաբ Իսրայէլի դէմ ապստամբեցաւ։
2 Ու Ոքոզիա՝ Սամարիայի մէջ իր վերնատանը վանդակապատին վար իյնալու, ու հիւանդացաւ. ու պատգամաւորներ խրկեց՝ անոնց ըսելով. Գացէք Ակկարոնի Բահաղ Ջեհոբիկ աստուծոյն հարցուցէք, թէ արդեօք ես հիւանդութենէս պիտի առողջանամ։
3 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Թեզբացի Եղիային ըսաւ, Ելլիր, Սամարիայի թագաւորին պատգամաւորները դիմաւորելու գնա, ու անոնց ըսէ, Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չկայ, որ դուք Ակկարոնի Բահաղ Ջեհոբիկ աստուծոյն հարցնելու կ'երթաք։ Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քանի որ վար պիտի չիջնես, հարկա անշուշտ պիտի մեռնիս։ ու Եղիա գնաց։
5 Եւ պատգամաւորները անոր դարձան. ու Ան ալ անոնց ըսաւ, Ինչո՞ւ համար հետ դարձաք։
6 Եւ անոր ըսին, Մարդ մը ելաւ, ու մեզի ըսաւ, Գացէք ձեզ խրկող թագաւորին դարձէք, ու անոր ըսէք. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Միթէ Իսրայէլի մէջ Աստուած չըլլալնիդ, որ Ակկարոնի Բահաղ Ջեհոբիկ աստուծոյն հարցնելու կը խրկես, անոր համար քու ելած անկողինդէդ վար պիտի չիջնես, հարկա անշուշտ պիտի մեռնիս։
7 Եւ անոնց ըսաւ անոնց, Ձեզ դիմաւորող ու այս խօսքերը ձեզի զրուցող մարդը ի՞նչպէս մարդ էր։ Ու անոր ըսին. Անիկա մազոտ մարդ մըն էր, ու մէջքը մաշկիզէն գօտի մը կապած էր։ Եւ Թեզբացի Եղիան է։
9 Ու անոր՝ հիսուն հարպով մէկ հիսնապետ մը խրկեց. և անիկա Եղիային քովը ելաւ. ու Եղիա լեռան գլուխը նստած էր. և հիսնապետը անոր ըսաւ. Մարդ Աստուծոյ, թագաւորը կ'ըսէ որ վար իջնես։
10 Ու Եղիա պատասխանեց ու հիսնապետին ըսաւ. Թէ որ ես Աստուծոյ մարդն եմ, երկինքէն կրակ իջնէ, և քեզ ու քու հիսունը կրակ ուտէ։ Ու երկինքէն կրակ իջաւ, և զանիկայ

ու անոր չիտան Տէրէը կ'ելլաս։
11 Եւ անոր՝ նորէն չիտան Տէրե-
ով մէկ ուրիշ չիանագիտ մը
խրկեց, ու անիկայ խօսեցաւ՝ ու
անոր ըսաւ. Մարդ Աստուծոյ,
Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Շու-
12 տով վար իջիր։ Ու Եղիա պա-
պատասխան տուաւ՝ ու անոնց ը-
սաւ. Թէ որ ես Աստուծոյ մարդն
եմ, երկինքէն կրակ թող իջնէ,
և քեզ ու քու չիտան Տէրէդ ու-
տէ։ Ու երկինքէն Աստուծոյ
կրակը իջաւ, և զանիկայ ու ա-
նոր չիտան Տէրէը կ'ելլաս։
13 Ու նորէն չիտան Տէրէով մէկ
երրորդ չիանագիտ մը խրկեց, ու
ան երրորդ չիանագիտը վեր ե-
լաւ, ու գնաց Եղիային առջեւը
ծունկ չոքեց, և անոր աղաչեց
ու ըսաւ. Մարդ Աստուծոյ,
Թող իմ հոգիս՝ ու սա չիտան
ծառաներուդ հոգիները քու աչ-
քերուդ առջեւը պատուական
14 սեպուին. Ահա երկինքէն կրակ
իջաւ, ու ան առջի երկու չի-
նապետները և անոնց չիտան
Տէրէիներէն կ'ելլաս, բայց հիմա
իմ հոգիս քու աչքերդ առջեւը
Թող պատուական սեպուի։
15 Ու Տէրոջը հրեշտակը Եղիա-
յին ըսաւ. Անոր հետ իջիր, մի
նար երկնչիր մէ՛ վրանոր. ու ե-
ղիա ելաւ անոր հետ Թագաւո-
16 րին իջաւ։ Եւ անոր ըսաւ. Տէ-
րը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև
Աքքարոնի Բահալ Ձանձիկ աս-
տուծմէն հարցնելու համար
պատգամաւորներ խրկեցիր, երբ
Թէ Իսրայէլի մէջ Աստուած
չկար, որ անոր բան հարցնելիր,
անոր համար ան քու ելած ան-
կողինէդ վար պիտի չիջնես, հա-
պա անշուշտ պիտի մեռնիս։
17 Եւ անիկայ մեռաւ, Տէրոջը
խօսքին համեմատ՝ որ Եղի-
ան խօսեր էր. և որովհետև ա-
նիկայ որդի չունէր, անոր տեղը
Յովրամը Թագաւոր եղաւ. Յու-
դայի Յովսափատեան Յովրամ
Թագաւորին երկրորդ տարին։
18 Եւ Ոքոզիային ըսած գործե-
րուն միացորդ պատմութիւնը՝
ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն
Ժամանակաց գրքին մէջը գրը-
ուած է։

ԳԼ. Բ

1 Ու երբոր Տէրը Եղիան մրրի-
կով երկինք պիտի վերցնէր, Ե-
լիա ու Եղիսէ Գողգողայէն գա-
լին։ 2 Ու Եղիան ըսաւ Եղիսէին.
Դուն հոս նստէ. քանզի Տէրը
ինծ Բեթէլ խրկեց։ Ու Եղիսէն
ըսաւ. Տէրը կենդանի է, ու
քու անձդ կենդանի է, որ ես
քեզ չեմ Թողուր. ու Բեթէլ ի-
ջան։ 3 Եւ Բեթէլի մէջ գտնուող
մարգարէից որդիքը Եղիսէին ե-
լան, ու անոր ըսին. Գիտե՞ս որ
այսօր տէրը քու տէրդ քու գլու-
խէդ պիտի առնէ։ Եւ անիկայ
ըսաւ. Ես ալ գիտեմ. լռեցէք։
4 Ու Եղիա անոր ըսաւ. Ո՛վ
Եղիսէ, դուն հոս նստէ. քանզի
Տէրը ինծ Երիքով խրկեց։ Եւ ա-
նիկայ ըսաւ. Տէրը կենդանի է,
ու քու անձդ կենդանի է, որ
ես քեզ չեմ Թողուր. ու Երի-
քով գացին։ 5 Ու Երիքովի մէջ
գտնուող մարգարէից որդիքը Ե-
լիսէին մօտենան, ու անոր ըսին.
Գիտե՞ս որ այսօր Տէրը քու տէրդ
քու գլուխդ պիտի առնէ։ Եւ
անիկայ ըսաւ. Ես ալ գիտեմ,
լռեցէք։ 6 Ու Եղիա անոր ը-
սաւ. Դուն հոս նստէ. քանզի
Տէրը ինծ Յորդանան խրկեց։ Եւ
անիկայ ըսաւ. Տէրը կենդանի
է, ու քու անձդ կենդանի է, որ
ես քեզ չեմ Թողուր. ու երկու-
նին գացին։ 7 Եւ մարգարէից որ-
դիներէն հիսուն մարդ գացին
դիմացը՝ հեռուանց կայնեցան.
ու անոնք երկուքը Յորդանանի
քովը կայնեցան։ 8 Ու Եղիա իր
վերարկուն առաւ ծալեց, և
Ջուրերուն զարկաւ, ու ջուրը
մէկ ու մէկալ կողմը բաժնուեցան,
ու երկուքին ցամաքով անցան։
9 Ու երբոր անոնք անցան, Եղի-
ան ըսաւ Եղիսէին. Խնդրէ՛ ինչ
ընեմ քեզի, քանի որ քեզմէ վեր-

ցուած չեմ։ Ու Եղիսէն ըսաւ ։ Կու ոգիդ կրկնապատիկը ունե-
10 նամ։ Եւ անիկայ ըսաւ ։ Դըժ-ուար բան խնդրեցիր ։ Բայց թէ որ քեզմէ վերցուելու տեսնա-ես տեսնես ։ քեզի այնպէս ըլ-լայ ։ ապա թէ ոչ՝ չըլլայ ։
11 Ու երբոր անոնք խօսելով կ՚երթային ։ ահա հրեղէն կառք մը և հրեղէն ձիեր երեցան ։ ու զանոնք իրարմէ պատեցին ։ ու Ե-
12 ղիա մրրիկով երկինքը ելաւ ։ Ու Եղիսէ կը տեսնէր ։ ու աղաղա-կեց ։ Հայր իմ, հայր իմ, Իսրա-յէլի կառքը ու անոր ձիաւոր-նե՛րը ։ ու ալ չտեսաւ զանիկայ ։ և իր հանդերձները բռնեց, ու զանոնք երկու կտորի պատռեց ։
13 Ու Եղիսէին վրայէն ինկած վե-րարկուն վերցուց, և դարձաւ Յորդանանի եզերքը կայնեցաւ ։
14 Ու Եղիսէին վրայէն ինկած վե-րարկուն առաւ, ջուրերուն զար-կաւ, և ըսաւ ։ Եղիսէին Տէր Աստուածը ո՞ւր է հիմա ։ ու եր-բոր ջուրերուն զարկաւ, մէկ կող-մը ու մէկալ կողմը բաժնուե-ցան ։ ու Եղիսէն անցաւ ։
15 Ու Երիքովի մարգարէից որ դիքը զանիկայ դիմացէն տեսնե-լով՝ ըսին ։ Եղիսէին ոգին Եղի-սէին վրայ հանգչեցաւ ։ և զանի-կայ դիմաւորելու գացին, ու գետնէն անոր խոնարհութիւն ը-
16 րին ։ Եւ անոր ըսին ։ Ահա քա-ջառողջ հետ կիսուն ծառա-յուր մարդիկներ կան ։ Թող եր-թան՝ ու քու տէրդ փնտռեն ։ կարելի է որ Տէրոջը Հոգին զա-նիկայ վերցուց, ու մէկ լեռան մը վրայ, կամ մէկ ձորի մը մէջ ձգեց ։ ու անիկայ ըսաւ ։ Մի
17 խրկէք ։ Բայց անոնք բռնադա-տեցին զանիկայ, մինչև որ ամօ-ցաւ, ու ըսաւ ։ Խրկեցէք ։ Եւ չիսուն մարդ խրկեցին, որոնք երկու օր փնտռեցին, բայց զա-
18 նիկայ չգտան ։ Ու անոր դար-ձան ։ և անիկայ Երիքով կը նըս-տէր ։ ու անոնց ըսաւ ։ Ես ձեզի չըսի՞ որ՝ Մի երթաք ։

Եւ քաղաքին մարդիկները Ե- 19
ղիսէին ըսին ։ Ահա քաղաքիս բնակութիւնը ազնիւ է, ինչպէս որ տէրը կը տեսնէ ։ բայց ջուրերը գէշ ու երկիրը ան-պտուղ է ։ Եւ անիկայ ըսաւ ։ Ին- 20
ձի մէկ նոր կուժ մը բերէք, ու մէջը աղ դրէք ։ ու անոր բերին ։
Եւ անիկայ ջուրերուն աղբիւրը 21
ելաւ, ու հոն աղ նետեց, ու ը-սաւ ։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ ։ Ա-ռի ջուրերը բժշկեցի ։ մէյմէն ալ ա-նէ մահ ու անպտղութիւն չըլ-լայ ։ Եւ ան ջուրերը բժշկուե- 22
ցան մինչև այս օրս, Եղիսէին ը-սած խօսքին համեմատ ։
Ու անկէ Բեթէլ ելաւ ։ ու 23
երբոր ճամբայէն վեր կ՚ելլէր, քաղաքէն պզտիկ տղաքներ եկան, և զանիկայ ծաղր կ՚ընէին ու կ՚ը-սէին ։ Ելիր հիսակ ։ ելիր կլո-սակ ։ Ու նայեցաւ ետևը ու զա- 23
նոնք տեսաւ ։ և Տէրոջը անուա-նովը զանոնք անիծեց ։ Ու ան-տառէն երկու մայրակ արջ եկան, ու անոնցմէ քառասունեւերկու տղայ պատռեցին ։ Եւ անկէ կար- 25
մէղոս լեռը գնաց, ու անկէ Սա-մարիա դարձաւ ։

Գ.Լ. Գ

Ու Ա քսաներորդին Յովրա- 1
մ՝ Յուդայի Յովսափատ թա-գաւորին տասնեւերկրորդ տա-րին՝ Սամարիայի մէջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր եղաւ ։ ու տաս-ներկու տարի թագաւորեցաւ ։
Եւ անիկայ Տէրոջը աս- 2
կիր չարութիւն բրաւ ։ բայց ոչ իր հօրը ու իր մօրը պէս ։ քան-զի անիկայ իր հօրը շինած Բա-հաղի կուռքը կործանեց ։ Բայց 3
Իսրայէլին մեղանչել տուող Նա-բաթեան Յերոբովամին մեղքե-րուն յարեցաւ ։ անոնցմէ չդար-ձաւ ։
Եւ Մովաբ Մեսա թագաւո- 4
րը հօտեր տէր ըլլալով, Իսրա-յէլի թագաւորին հարիւր հա-զար գառն, ու հարիւր հազար գեղմնաւոր խոյ կու տար ։ Բայց 5

Աբեսաղոմին մեռնելէն ետքը՝ Մովաբի թագաւորը Իսրայէլի թագաւորին դէմ ապստամբեցաւ։
6 Եւ ան օրը Յովրամ թագաւորը Սամարիայէն ելաւ, ու բոլոր
7 Իսրայէլը համրեց։ Ու գնաց, և Յոսափատ Յովսափատ թագաւորին խրկեց՝ ըսելով. Մովաբի թագաւորը ինծի դէմ ապստամբեցաւ. ինծի հետ Մովաբի վրայ պատերազմելու կ՚երթա՞ս։ Ու անիկայ ըսաւ. Կ՚երթամ. ես քեզի պէս եմ, իմ ժողովուրդս քու ժողովուրդիդ պէս, ու ձիերս քու ձիերուդ
8 պէս են։ Եւ անիկայ ըսաւ. Ո՛ր ճամբայէն երթանք։ Ան ալ ըսաւ. Եդոմի անապատին ճամբայէն։
9 Եւ Իսրայէլի թագաւորը՝ Յուդայի թագաւորը ու Եդոմի թագաւորը գացին, ու եօթը օրուան ճամբայ պտըտեցան. և անոնց հետը եղող բանակին ու անասուններուն հաստատ ջուր չիար։
10 Ան ատենը Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ. Ափսո՛ս, Տէրը սա երեք թագաւորները Մովաբին
11 ձեռքը տալու կանչեր է։ Եւ Յովսափատ ըսաւ. Աս տեղս Տէրոջը մարգարէ մը չիա՞, որ անոր միջոցով Տէրոջը հարցնենք։ Ու Իսրայէլի թագաւորին ծառաներէն մէկը պատասխանելով ըսաւ. Եղիսէին ձեռքերուն ջուր լցրնող Սափատ
12 տան Եղիսէն հոս է։ Եւ Յովսափատ ըսաւ. Անոր քովը Տէրոջը խօսքը կայ։ Ու Իսրայէլի թագաւորը և Յովսափատ ու Եդոմի թագաւորը անոր իջան։
13 Ու Եղիսէ Իսրայէլի թագաւորին ըսաւ. Դուն ինծի հետ ի՞նչ բան ունիս. գուն քու հօրդ մարգարէներուն ու քու մօրդ մարգարէներուն գնա։ Եւ Իսրայէլի թագաւորը անոր ըսաւ. Չէ. վասն զի Տէրը սա երեք թագաւորները Մովաբին ձեռքը մատնելու
14 կանչեր է։ Ու Եղիսէն ըսաւ. Զօրաց Տէրը՝ որուն առջեւը կը կայնիմ, կենդանի է որ, եթէ Յուդայի Յովսափատ թագաւորին վրայ համարում չունենայի, քնաւ քու երեսդ պիտի նայէի, ու քեզ պիտի չտեսնէի։
15 Եւ հիմա ինծի մէկ նուագածու մը բերէք, ու երբոր նուագածուն նուագարանը կը զարնէր, անոր վրայ Տէրոջը ձեռքը եղաւ.
16 Ու ըսաւ. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Այս հեղեղատը փոս փոս ըրէք.
17 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Հով պիտի չտեսնէք, ու անձրեւ պիտի չտեսնէք. բայց սա հեղեղատը ջրով պիտի լեցուի, և պիտի խմէք դուք ու ձեր հօտերը
18 ու ձեր անասունները։ Սակայն սակի՛կ այս Տէրոջը աչքին պզտիկ բան մը ըլլալով, Մովաբն ալ ձեր ձեռքը պիտի մատնէ.
19 ամէն պարսպաւոր քաղաքը ու ամէն ընտիր քաղաքը պիտի զարնէք, և ամէն ծառերը կտրէք, ու ամէն ջուրի աղբիւրները գոցէք, ու ամէն ընտիր արտերը քարերով ապականէք։
20 Եւ առաւօտուն զոհը մատուցած առեն, ահա՛ Եդոմի ճամբայէն ջուրերը կուգային. ու երկիրը ջրով լեցուեցաւ։
21 Ու երբոր բոլոր Մովաբացիք լսեցին որ թագաւորները եկեր են իրենց հետ պատերազմելու, ամէն զօսի կապելու կարողութիւն ունեցողները ժողովեցան, ու սահմանագլխին կայնեցան։
22 Եւ առաւօտուն կանուխ եղան, ու արեւուն ճառագայթները ջուրերուն վրայ զարկած ըլլալով, Մովաբացիք դիմացէն ան ջուրերը արիւնի պէս կարմիր տեսան,
23 Ու ըսին. Ասիկա արիւն է. անտարակոյս թագաւորները իրարու հետ կռուեր են, ու մէկզմէկ զարկեր են. հիմա ուրեմն Մովաբացի՛ք, աւարը ձեռքերնիս։
24 Եւ անոնք Իսրայէլի բանակը գացին. ու Իսրայէլացիք ելան Մովաբացիները զարկին, որոնք անոնց երեսէն փախան. ու Իսրայէլացիք Մովաբացիները զարնելով՝ անոնց

25 Երիւրը մտան. Եւ քաղաքնե-
րը կործանեցին, ու ամէն բնակիչ
պատերու մէջ՝ ամէն մարդ իր
քարը նետեց, ու զանոնք լե-
ցուցին, և ամէն չորեքի աղբիւր-
ները գոցեցին, ու ամէն ազնիւ
ծառերը կտրեցին. այնպէս որ՝
միայն Կիր-Հարեսեթին քարերը
թողուցին. ու պարսաւորները
զանիկայ պաշարեցին, ու զար-
26 կին։ Եւ Մովաբին Թագաւորը
երբոր տեսաւ որ պատերազմը
իր վրայ ոստակցաւ, իր հետը
եօթը հարիւր սուսերամերկ զօրք
առաւ, որ մինչև Եդովմի Թա-
գաւորը ձեղքեն անցնին. բայց
27 չկրցան։ Ուստի առաւ իր անդ-
րանիկ որդին՝ որ իր աեղը պիտի
Թագաւորէր, ու զանիկայ պա-
րսպին վրայ ողջակէզ բրաւ. և
Իսրայէլացւոց դէմ մեծ բարկու-
թիւն եղաւ. ու անոր վրայէն
ետ քաշուեցան, ու իրենց երկիր
դարձան։

ԳԼ. Դ

1 Ու մարգարէից որդւոցը կը-
նիկնեբէն մէկ կնիկ մը Եղիսէին
աղաղակելով բրաւ. Քու ծա-
ռադ էրիկս մեռաւ. ու դուն
քու ծառայիդ առուածավախ
ըլլալը գիտես. և պարտատէրը
ելաւ որ իմ երկու որդիներս ի-
2 րեն ծառայ առնէ։ Ու Եղիսէ
անոր բրաւ. Քեզի ինչ ընեմ.
բսէ ինծի, տունը ի՞նչ ունիս։ Եւ
անիկայ բրաւ. Քու աղախինդ
ամանը մէջ աման մը եղէն չի
3 զատ՝ ուրիշ բան մը չունի։ Ու
Եղիսէ ան՞որ բրաւ. Գնա դուրս
անէն քու բոլոր դրացիներդ քե-
զի պարապ ամաններ ուզէ, ու
4 քիչ մի ուզեր. Եւ փոեռդ մտիր
քու վրայիդ ու քու որդւոցդ
վրայէն դուռը գոցէ, և տո-
ւէդ ան բոլոր ամաններուն մէջը
պարպէ. ու լեցուածը վերցուր։
5 Եւ անիկայ անոր քովէն գնաց.
ու իր վրայէն ու իր որդւոցը
վրայէն դուռը գոցեց. անոնք
անոր կը մօտեցընէին, ու ան-
կայ կը լեցընէր։ Ու երբոր ան 6
ամաններէրը լեցուեցան, իր որդ-
ւոյն բրաւ. Ինծի ուրիշ աման
մօտեցուր. ու անիկայ բրաւ ա-
նոր. Ուրիշ աման չկայ. ան ա-
տենը եղը կայնեցաւ։ Եւ Եղիսէ 7
գնաց Աստուծոյ մարդուն պատ-
մեց. ու անիկայ բրաւ. Գնա՛ և
ղը ծախէ, ու պարտքդ վճարէ.
և աւելցածովը դուն ու քու
որդիքդ ապրեցէք։

Ու մէկ օր մը երբոր Եղիսէ 8
Սունամէն կ'անցնէր, հոն մէկ ե-
լեւելի կնիկ մը կար, որ զանիկայ
հոց ուտելու ստիպեց. ու երբ
քանի որ անդ կ'անցնէր, հոց
ուտելու համար հոն կ'իջնէր։
Եւ ան կնիկը իր երկանը բրաւ. 9
Ահա գիտեմ որ ամէնքայ Աստու-
ծոյ մէկ սուրբ մարդն է, որ
միշտ մեր քովէն կ'անցնի. Ասոր 10
մէկ պզտիկ վերնատուն մը շի-
նենք պատրաստ վրայ, ու հոն անոր
համար՝ անկողին, սեղան, աթ
ոռ, ու աշտանակ դնենք, որ
երբոր մեզի գայ՝ հոն իջնէ։ Եւ 11
եղաւ որ մէկ օր մը անիկայ հոն
եկաւ, ու վերնատունը մտաւ,
ու հոն պառկեցաւ. Եւ իր ման 12
չուն Գեհազիին բրաւ. Սունամացի
կնիկը կանչէ. ու զանիկայ կանչ
եց. և անոր առջեւը կայնեցաւ։
Ու անիկայ իր մանչուն բրաւ. 13
Անոր բսէ. ահա դուն մեզի հո-
գատար ես բոլոր աշխատանքը քու
համար. քեզի ինչ ընեմ. թագա-
ւորին կամ զօրավարին բսելիք
մը ունի՞ս. և անիկայ բրաւ. Ես
իմ ժողովուրդիս մէջը կը բնա-
կիմ։ Ու Եղիսէ բրաւ. Անոր 14
ինչ կրնանք ընել. ու Գեհազի ը-
ստաւ. Իրաւցնէ անիկայ զաւակ
չունի, ու անոր երկիրը ծերացեր
է։ Ու Եղիսէ բրաւ. Զանիկայ 15
կանչէ. և զանիկայ կանչեց. ու
դրանը մէջ կայնեցաւ։ Ու Եղիսէ 16
անոր բրաւ. Գալ տարի ատ ա-
տենս՝ դիրիդ որդի մը պիտի ո-
ւենաս։ Եւ անիկայ բրաւ. Չէ՛,
իմ տէր իմ՝ մարդ Աստուծոյ,
քու աղախինդիդ սուտ մի ը-

17 ցեր։ Ու կնիկը յղացաւ, ու հեռանալ տալին նայն առենը որ
դի մը ծնաւ, ինչպես որ Եղիսե
անոր ըսեր էր։
18 Եւ ազան մեծցաւ, ու մէկ օր
մը իր հօրը գնաց հնձողներուն
19 քովը։ Եւ իր հօրը ըսաւ. Գլ-
լո՛խս գլո՛խս. ան ալ մանչուն
20 ըսաւ. Աբիկայ իր մօրը տար։ Ու
զանիկայ վերցուց, ու անոր մօրը
տարաւ. և անիկայ մինչև կէս
օր անոր ծունկերուն վրայ նըս-
21 տաւ, ու մեռաւ։ Եւ կնիկը վեր
ելաւ, ու զանիկայ Աստուծոյ
մարդուն անկողնին մէջը պառ-
կեցուց, ու դուռը գոցեց ու
22 ելաւ։ Եւ իր էրիկը կանչեց՝
ու ըսաւ. Կ՚ազաչեմ ինձի մանչ
էրեքաւն մէկուն հետ երշ մը խրթ-
կի, որ շուտով մինչև Աստուծոյ
մարդուն քովը երթամ, ու էտ
23 գառնամ։ Եւ անիկայ ըսաւ.
Ո՞նչ կայ որ գուն այսօր անոր
պիտի երթաս. ամսագլուխ չէ,
շաբաթ չէ։ Ու անիկայ ըսաւ.
24 Ողջամիտն։ Ու էշը պատրաս-
տել տուաւ, և մանչուն ըսաւ.
Քշէ գնա, ու մինչև որ քեզի
չըսեմ, քշելէն էտ մի կենար ին-
25 ծի համար։ Եւ կարմելոս լեռը
երթալով՝ Աստուծոյ մարդուն
քովը գնաց։ Ու երբոր Աստու-
ծոյ մարդը դիմացեն զանիկայ
տեսաւ, իր մանչուն Գէհազիին
ըսաւ. Ահա Սունեմացի կնիկը
26 հոս գայ. Հիմա վազէ դիմաւորէ
զանիկայ, ու անոր ըսէ. Ողջ ա-
ռո՞ղջ ես. էրիկդ ողջ առո՞ղջ է.
տղան ողջ առո՞ղջ է։ Եւ անիկայ
27 ըսաւ. Ողջ առողջ են։ Ու ինչ
լեռը Աստուծոյ մարդուն եկաւ,
և անոր ոտքերուն փաթթուե-
ցաւ. ու Գէհազի մօտեցաւ որ
զանիկայ էտ քաշէ, բայց Աս-
տուծոյ մարդը ըսաւ. Թող տուր
զանիկայ. քանզի անոր սիրտը
ցաւած է. ու Տէրը ինծմէ պա-
28 հեց, ու ինծի չյայտնեց։ Եւ
ինքը ըսաւ. Էտ իմ ախորժակս ու-
զե՞ի տղեկցի. էտ չըսի՞ ձեզ՝ Ձի խա-
29 մի խաբէք։ Ու անիկայ Գէհազիին
ըսաւ. Մէջքդ գօտի կապէ, և
իմ գաւազանս ձեռքդ առ ու
գնա. և թէ որ մարդու մը հան-
դիպիս, անոր բարեւ մի տար.
ու թէ որ մէկ մարդ մը քեզի
բարեւ տայ, պատասխան մի
տար. և իմ գաւազանս տղուն
երեսին վրայ դիր։ Իսկ տղուն 30
մայրը ըսաւ. Տէրը կենդանի է,
ու քու անձդ կենդանի է, որ
քեզ պիտի չմոռնամ։ Ու Եղի-
սեհ եկաւ անոր ետևէն գնաց։
Բայց Գէհազի անոնց առջևը ան- 31
ցաւ, ու գաւազանը տղուն է-
րեսին վրայ դրաւ. սակայն ոչ
ձայն կար, և ոչ ղպացաւ. ան-
որ զանիկայ դիմաւորելու դար-
ձաւ, և անոր պատմեց՝ ու ը-
սաւ. Տղան չարթնցաւ։ Ու երբ 32
որ Եղիսե տունը մտաւ, ահա
տղան մեռած ու իր անկողնին
վրայ պառկած էր։ Ու ներս 33
մտնելով, երկուքնուն վրայէն
դուռը գոցեց, և Տէրոջը աղօթք
ըրաւ. Ու ելաւ տղուն վրայ 34
պառկեցաւ. և իր բերանը ա-
նոր բերնին վրայ, ու իր աչք-
երը անոր աչքերուն վրայ, ու իր
ափերը անոր ափերուն վրայ
դրաւ, և անոր վրայ կծկեցաւ,
ու տղուն մարմինը տաքցաւ։
Եւ դարձաւ տունը մէջ մէյմը 35
առ կողմը՝ ու մէկմը ան կողմը
պտրտեցաւ, ու ելաւ անոր վրայ
կծկեցաւ. և տղան եօթը ան-
գամ փռնգաց, ու տղան աչքե-
րը բացաւ։ Ան առենը Գէհազին 36
կանչեց՝ ու ըսաւ. Սունեմացի
կնիկը կանչէ. ու զանիկայ կան-
չեց. և անոր ելաւ. ու Եղիսե
անոր ըսաւ. Տղադ առ։ Եւ ի- 37
նքը ներս մտնելով՝ անոր ոտքե-
րը խնկաւ, ու գետնին խոնար-
հեցաւ ըրաւ, և իր տղան առնելով գնաւ ելաւ։
Ու Եղիսե Գաղգալա դար- 38
ձաւ. և սաստիկ սով կար, ու մարգարէից որդիքը ա-
նոր առջևը կը նստէին. ու անդ-
կայ իր մանչուն ըսաւ. Սիր
կամանան իրանին վրայ դիր, և

մարգապետից պզտիկերան ասէր
39 ետէ։ Ու մէկը գաշտը երթաս որ
խոտեր ժողվէ, ու մէկ վայրենի
բոյս մը գտաւ, և անկէ հան-
դերձը լեցուն վայրենի վարունգ
ժողվեց, ու եկաւ՝ դանակը ա-
պուրին կամարային մէջը ման-
40 րեց. քանզի չէին ճանչնար։ Եւ
ան մարգիկներուն առջեւը դը-
րին որ ուտեն. ու երբոր ան ա-
պուրէն կերան, պառալով ըսին.
Կամարային մէջը մահ կայ, ով
մարդ Աստուծոյ, ու չկրցան ու-
41 տել։ Եւ անիկայ ըսաւ. Ալիւր
բերէք. ու զանիկայ կամարային
մէջը նետեց, ու ըսաւ. Ժողո-
վուրդին տուր որ ուտեն։
42 Եւ Բահաղ սաղիսային մարդ
մը եկաւ. ու Աստուծոյ մար-
գուն՝ երախայրիներէն Հինոտաճ
հացեր՝ քսան հատ գարիղէն
հաց, ու Թարմ հասկեր բերաւ
իր պարկովը։ Եւ անիկայ ըսաւ.
Ժողովուրդին տուր որ ուտեն։
43 Եւ անոր ծառան ըսաւ. Ա-
ՓՆչ է որ հարիւր մարդոց առ-
ջեւը դնեմ. բայց անիկայ ըսաւ.
Ժողովուրդին տուր որ ուտեն.
քանզի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Պի-
ւի ուտեն ու պիտի աւելցայ։
44 Եւ անոնց առջեւը դրաւ. ու կե-
րան, և Տէրոջը բանին պէս ա-
ւելցաւ։

ԳԼ. Ե

1 Ու Ասորւոց Թագաւորին
զօրագլուխը Նեեման՝ իր տիրոջը
առջեւը մեծ ու յարգելի մարդ
մըն էր. քանզի Տէրը անոր ձեռ-
քովը Ասորւոց փրկութիւն տուե-
ր էր. ու ան մարդը զօրաւոր
հարիճ մըն էր, բայց բորոտ էր։
2 Եւ Ասորւոց գունդերը ելլելով՝
Իսրայէլի երկրէն մէկ պզտիկ
աղջիկ մը գերի առեր էին. ու
անիկայ Նեեմանին կնկանը քովն
3 էր։ Եւ անիկայ իր տիրուհիին ը-
սաւ. Երանի թէ իմ տէրս Սա-
մարիա եղող մարգարէին առջեւը
ըլլար. ան ատեն զանիկայ իր
բորոտութենէն կը բժշկէր։ Ու 4
Նեեման գնաց իր տիրոջը պատ-
մեց, ու ըսաւ. Իսրայէլի երկ-
րէն եղող աղջիկը այսպէս ու
այնպէս խօսեցաւ։ Եւ Ասորւոց 5
Թագաւորը ըսաւ. Գնա՛ ուրեմն.
ես Իսրայէլի Թագաւորին նամակ
կը խրկեմ։ Ու անիկայ գնաց. և
իր ձեռքը տասը տաղանդ ար-
ծաթ, ու վեց հազար սակի, ու
տասը ձեռք փոխելու հանդերձ
առաւ։ Եւ Իսրայէլի Թագաւո- 6
րին բերաւ նամակը, որ այսպէս
գրուած էր։ Արդ՝ երբոր ա-
նամակը քեզի հասնի, գիտցած
ըլլաս որ իմ ծառաս Նեեմանը
քեզի կը խրկեմ, որ զանիկայ իր
բորոտութենէն բժշկես։ Ու եր- 7
բոր Իսրայէլի Թագաւորը նամա-
կը կարդաց, իր հանդերձները
պատռեց, ու ըսաւ. Միթէ ես
մեռցընելու ու ապրեցընելու ի-
րաղրաւիան ոմանցող Աստուած
եմ, որ ասիկայ ինծի մարդ մը
խրկեր է՝ իր բորոտութենէն
բժշկելու համար. ուստի աղէկ
գիտցէք, ու տեսէք, որ ասիկայ
ինծմէ պատճառ մը կը փնտռէ։
Ու երբոր Աստուծոյ մարդը 8
եղիսէն լսեց՝ որ Իսրայէլի Թա-
գաւորը իր հանդերձները պատ-
ռեր է, Թագաւորին հետ խրր-
կեց՝ ու ըսաւ. Ինչո՞ւ հանդերձ-
ներդ պատռեցիր. թող անիկայ
ինծի գայ, ու գիտնայ թէ Ի-
սրայէլի մէջ մարգարէ կայ։ Եւ 9
Նեեման իր ձիերովը ու կառք-
ովը գնաց, ու եղիսէին տանը
դուռը կայնեցաւ։ Ու Եղիսէն 10
մարդ մը խրկեց անոր ըսելով.
Գնա՛ Յորդանանը մէջ եօթը
անգամ լուացուէ, և մսերնիդ
քեզի կը դառնայ, ու կը մաք-
րուիս։ Ու Նեեման բարկացաւ 11
ու գնաց՝ ըսելով. Ահա՛ ես կ'ը-
սէի որ անիկայ անտարակոյս իմ
քովս պիտի գայ, ու կայնի, և
իր Եհովայ Աստուծոյն անունը
պիտի կանչէ, ու ձեռքը ան
տեղւոյն վրայ պիտի երերցնէ,

12 ու բորոտութիւնը բժշկէ։ Դա-
մասկոսի Աբանա ու փարփար գե-
տերը Իսրայէլին բոլոր ջուրերէն
աղէկ չե՞ն. միթէ չէի կրնար ա-
նոնց մէջը լուացուիլ ու մաք-
րուիլ. և գարձաւ բարկութիւնով
13 գնաց։ Իսկ անոր ծառաները մո-
տեցան, ու անոր խօսեցան ըսելով.
Ո՛վ հայր, Ե՛ր մարգարէն քեզի
մեկ մեծ բան մը ըսէր, պիտի չը-
նէիր. ո՛ր միայն որ անիկայ քեզի
Լուացուէ ու պիտի մաքրուիս՝
14 ըսաւ։ Ան ատենը անիկայ իջաւ,
ու Աստուծոյ մարդուն խօսքին
համեմատ՝ եօթը անգամ Յորդա-
նանի մէջ լուացուեցաւ. ու ա-
նոր մարմինը պզտիկ տղու մը մար-
մինին պէս եղաւ, ու մաքրուեցաւ։
15 Եւ անիկայ իր բոլոր բանա-
կովը Աստուծոյ մարդուն դար-
ձաւ, ու գնաց անոր առջևը
կայնեցաւ, ու ըսաւ. Ահա հի-
մա գիտցայ՝ որ բոլոր երկրի վը-
րայ Աստուած չկայ, բայց միայն
Իսրայէլի մէջ. ուստի հիմա կ՚ա-
ղաչեմ, քու ծառայէդ ընծայ
16 մը ընդունի։ Բայց անիկայ ը-
սաւ. Տէրը՝ որուն առջևը կը
կայնիմ, կենդանի է որ պիտի
չընդունիմ. ու զանիկայ ստի-
պեց՝ որ ընդունի. բայց անիկայ
17 չհաճեցաւ։ Ու Նեեման ըսաւ.
Ուրեմն քու ծառայիդ՝ ա՛ս երէսս
հողէն երկու ջորիի բեռ չտրը-
ո՞ւի. քանզի քու ծառադ մէյմըն
ալ ուրիշ աստուածներու ողջա-
կէզ կամ զոհ պիտի չընէ, բայց
18 միայն Եհովային։ Տէրը սա բա-
նիս համար քու ծառայիդ թո-
ղութիւն տայ, այսինքն երբոր
իմ տէրս Ռեմոնի տունը մտնէ
հոն երկրպագութիւն ընելու հա-
մար, և անոր իմ ձեռքիս վրայ
կռթնելով, ես ալ Ռեմոնի տա-
նը մէջ ծռիմ, սա բանիս՝ այսինքն
Ռեմոնի տանը մէջ իմ ծռելուս
համար, Տէրը քու ծառայիդ թո-
19 ղութիւն տայ։ Ու Եղիսէ անոր
ըսաւ. Գնա՛ խաղաղութեամբ. և
անիկայ անոր քովէն գնաց, ոչ
քիչ մը ճամբայ։

Եւ Աստուծոյ մարդուն Եղի- 20
սէին մանչը գեհազին ըսաւ. Ա՛հա
իմ տէրս սա Ասորի Նեեմանին
խնայեց, ու անոր ձեռքէն՝ ա-
նոր բերածը չառաւ. Տէրը կեն-
դանի է որ ես անոր հետևէն կը
վազեմ, և անկէ բան մը կ՚առ-
նեմ։ Ու գեհազի՝ Նեեմանին ե- 21
տևէն վազեց. ու Նեեման երբոր
տեսաւ որ անիկայ իր հետևէն կը
վազէ, իր կառքէն իջաւ զանի-
կայ դիմաւորելու, ու ըսաւ. Ողջ
չե՞մ է։ Եւ անիկայ ըսաւ. 22
Ողջ եմ է. իմ տէրս զիս
խրկեց ու կ՚ըսէ. Ահա հիմա
Եփրեմի լեռնէն մարգարէից որ-
դիներէն երկու մանչ հիւա՛ր
ձի. շնորհք ըրէ, անոնց համար
տաղանդ մը արծաթ, ու երկու
ձեռք փոխելու հանդերձ տո՛ւր։
Ու Նեեման ըսաւ. Շնորհք ը- 23
րէ՝ երկու տաղանդ առ. և զա-
նիկայ բռնադատեց. ու երկու
պարկի մէջ երկու տաղանդ ար-
ծաթ դրաւ, ու երկու ձեռք
ալ փոխելու հանդերձ ծրարեց.
և իր ծառաներէն երկուքին
տուաւ, որ անոր առջևէն տա-
րին։ Ու երբոր բլուրը եկաւ, 24
անոնց ձեռքէն առաւ, ու տա-
նը մէջ պահեց, և ան մարդիկ-
ները ճամբէց, ու գացին. Եւ 25
ինքը ներս գնաց իր տիրոջը առ-
ջևը կայնեցաւ. ու Եղիսէ անոր
ըսաւ. Ո՛վ Գեհազի՝ ուսկից հո-
գաս. և անիկայ ըսաւ. Ծառադ
մեկ տեղ մը չգնաց։ Ու Եղիսէ 26
անոր ըսաւ. Երբոր ան մարդը
իր կառքէն քեզ դիմաւորելու
դարձաւ, միթէ իմ հոգիս հոն
չգնաց. ո՞ հիմա արծաթ առնե-
լու, և հանդերձներ, ու ձիթե-
նիներ, և այգիներ, ու ոչխար-
ներ, և արջառներ, ու ծառա-
ներ, ու աղախիններ առնելու
առիթն է։ Ուրեմն Նեեմանին 27
բորոտութիւնը քեզի ու քու սե-
րունդիդ միակի յաւիտեան։ Եւ
անիկայ՝ անոր առջևէն ձիւնի
պէս բորոտած եղաւ։

ԳԼ. Զ

1 Եւ մարգարէից պղտիքը ե-
ղեւեին բոլոր. Ահա աս առաջ-
ուբ որ մենք քու առջեւդ կը նըս-
2 տինք, մեղի նեղ է։ Երթանք
ուբեմն մինչեւ Յորդանան. ու
ան առնէն ամէն մէկէնիս մէ-
մէկ գերան առնենք, ու հոն մե-
3 զի բնակելու տեղ շինենք։ Եւ
անիկայ բսաւ. Գայիր։ Ու ա-
նոնցմէ մէկը բսաւ. Հնարիք ը-
րէ, քու ծառաներուդ հետ ե-
կո՛ւր. և անիկայ՝ կու գամ՝ ը-
4 սաւ. Ու անոնց հետ գնաց. և
Յորդանան հասնելով՝ ծառեր
5 կտրեցին։ Ու երբոր մէկը գե-
րան մը կը կտրէր, փասփէն եր-
կաթը ջուրին մէջը ինկաւ. ու-
րմէ անիկայ պոռալով բսաւ.
Ո՛հ, տէր իմ, ան ալ փոխ առ-
6 նուած էր։ Եւ Աստուծոյ մար-
դը բսաւ. Ո՞ւր ինկաւ. ու ա-
նիկայ ան տեղը ցուցուց անոր։
Ու Եղիսէ փայտ մը կտրեց՝ ու
հոն նետուց. ու երկաթը ջուրին
7 երեսը եկաւ։ Եւ անոր բսաւ.
Ձանիկայ վերցո՛ր. ան ալ ձեռ-
քը երկնցուց, ու զանիկայ ա-
ռաւ։

8 Եւ Ասորւոց թագաւորը՝ Իս-
րայէլի դէմ պատերազմ կ՚ընէր.
ու իր ծառաներուն հետ խոր-
հուրդ ըրաւ, ու բսաւ. Ա՛յս
ինչ կամ այն ինչ տեղը բանակ
9 դնեմ։ Եւ Աստուծոյ մարդը
Իսրայէլի թագաւորին հարդ խրբ-
կեց՝ բսելով. Զգո՛ւշացիր, որ
ան տեղէն չանցնիս. վասն զի Ա-
10 սորմենները հոն իջած են։ Ու Իս-
րայէլի թագաւորը Աստուծոյ
մարդուն բսած տեղը հարդ խրբ-
կելով՝ տեղէկացաւ, ու անոնք
11 զգուշացաւ շատ անգամ։ Եւ
ասոր բանին համար Ասորւոց թա-
գաւորին սիրտը նեղանալով՝ իր
ծառաները կանչեց, ու անոնց
բսաւ. Ձեզ յայտներ չինե՞ք, թէ
մեր մէջերնիս ով կայ որ Իսրայէլի
12 թագաւորին լո՞ւր կու տայ։ Ու
ծառաներուն մէկը բսաւ. Ձկայ
անանկ մէկը՝ ով տէր իմ թագա-
ւոր. հապա Իսրայէլի մէջ եղող
Եղիսէ մարգարէն՝ քու պառկելու
ներեակիդ մէջը խօսած խօսքերը
Իսրայէլի թագաւորին կը յայտ-
նէ։ Եւ անոնիկայ բսաւ. Գացէք, 13
ու անոր ուր ըլլալը տեսէք, որ
զանիկայ բռնելու տամ։ Եւ անոր
պատմեցին, ու բսին. Ահա անի-
կայ Դոթայիմի մէջ է։

Ասոնք անոնիկայ՝ ձիեր, ու կառ- 14
քեր, ու բազմաթիւ զօրքեր խրբ-
կեց հոն, որոնք գիշերով գացին,
և քաղաքը պաշարեցին։ Եւ Աս- 15
տուծոյ մարդուն ծառան առաւ-
օտուն կանուխ ելաւ, ու դուրս
գնաց. և ահա զօրքեր, ձիեր ու
կառքեր՝ քաղաքը պաշարեր էին.
ու մանչը անոր բսաւ. Ո՛հ, տէր
իմ, ի՞նչ ընենք։ Ու Եղիսէ ը- 16
սաւ. Մի վախնար. քանզի մեզի
հետ եղողները՝ անոնց հետ ե-
զողներէն շատ ու են։ Ու Եղիսէ 17
աղօթք ըրաւ ու բսաւ. Ո՛վ Տէր՝
ասոր աչքերը բա՛ց որ տեսնէ։
Եւ Տէրը մանչուն աչքերը բա-
ցաւ. ու տեսաւ որ ահա լեռը՝
Եղիսէին չորս կողմը հրեղէն ձի-
երով ու կառքերով լեցուն էր։
Ու երբոր անոնք Եղիսէին քովը 18
իջան, Եղիսէ Տէրոջը աղօթք ը-
րաւ, ու բսաւ. Կ՚աղաչեմ, ա-
ղգը կուրութեամբ զարկի. և
Տէրը զանոնք կուրութեամբ զար-
կաւ՝ Եղիսէին խօսքին համեմատ։
Ան առնէնը Եղիսէ անոնց բսաւ. 19
Ճամբան ասո չէ, ու քաղաքը ա-
սիկայ չէ. եաւէտ ինկէք որ ձեզ
ձեր փնտռած մարդուն տանիմ.
և զանոնք Սամարիա տարաւ։
Ու երբոր Սամարիա եկան, Եղի- 20
սէ բսաւ. Ո՛վ Տէր՝ ասոնց աչ-
քերը բա՛ց որ տեսնեն։ Եւ Տէրը
անոնց աչքերը բացաւ, ու տես-
ան. և ահա Սամարիայի մէջ
էին։

Եւ Իսրայէլի թագաւորը զա- 21
նոնք տեսնելով՝ Եղիսէին բսաւ.
Ո՛վ հայր իմ՝ զարնեմ, զարնեմ։
Եւ անիկայ բսաւ. Մի զարներ. 22
մինչ քու սրովդ ու աղեղովդ

գիրի բռնածնեւդ կը պարնեա ։ անանց առջին հայ ու չաբ գիր , որ ուաւն խանին , ու իրենց տի-
23 րոջը երթան ։ Եւ անանց՝ մէկ մեծ կոչուներ մը ըրաւ ։ ու կերան իրը մէջին , ու զանոնք եա իրկից ։ ու իրենց տիրոջը գացին ։ Ե Ա-
ռաւօտ գուռդերը մէյմէն ալ Իս-
րայէլի երկիրը չեկան ։
24 Եւ անկէ ետքը՝ Առաւօտ Բե-
ռնադատ Մադաւարը իր բոլոր բա-
նակը Ժողվից , ու եկաւ Սամա-
25 րիան պաշարից ։ Եւ Սամարիայի մէջ մեծ սով եղաւ , քանզի զա-
նիկայ պաշարեր էին , այնպէս որ մէկ իշու գլուխը՝ ութսուն արիդ արծաթի , ու մէկ կապիճին չորրորդ մասը տասնեակ արիդ հինգ արիդ արծաթի ծախուէ-
26 ցաւ ։ Ու երբոր Իսրայէլի Թա-
գաւորը պարսպին վրայէն կ'անց-
նէր , մէկ կնիկ մը անոր աղաղա-
կից ու ըսաւ ։ Ո՛վ տէր իմ Թա-
27 գաւոր՝ օգնէ ինձի ։ Եւ անիկայ ըսաւ ։ Թէ որ Տէրը քեզի չօգ-
նէ , ես քեզի ուակից օգնեմ՝ կա-
28 լո՞ն Թէ հնձանէն ։ Ու Թագաւո-
րը անոր ըսաւ ։ Քեզի ի՞նչ եղաւ ։ Եւ անիկայ ըսաւ ։ Ա կնիկը ին-
ձի ըսաւ որ՝ Քու տղադ տուր , ու այսօր զանիկայ ուտենք , և իմ
29 տղաս վաղը ուտենք ։ Ուստի իմ տղաս եփեցինք , և զանիկայ կե-
րանք , ու երկրորդ օրը անոր ըսի ։ Տղադ տուր որ ուտենք ։ բայց
30 անիկայ իր տղան պահից ։ Եւ Թագաւորը ան կնկանը խօսքը լսածին պէս՝ իր հանդերձները պատռեց , ու պարսպին վրայէն անցած ատենը , ժողովուրդը տե-
սաւ որ , ահա նեղսէն՝ անոր մար-
31 մնոյն վրայ քուրձ կար ։ Եւ անի-
կայ ըսաւ , Աստուած ինձի այս պէս՝ ու ասկէ աւելի ընէ , Թէ որ այսօր Սափատեան Եղիսէին
32 գլուխը իր վրայ մնայ ։ Ու Եղի-
սէ իր տունը կը նստէր , ու ծե-
րերը անոր հետ կը նստէին ։ և Թագաւորը իր առջևէն մարդ մը խրկից անոր ։ ու խրկուած մար-
դը դուռ չհասած՝ Եղիսէն ծերե-
րուն ըսաւ ։ Կը տեսնէք որ սա մարդասպանին որդին գլուխս առ-
նելու հարդ խրկից ։ Նայեցէք , ան մարդը եկածին պէս դուռը գոցեցէք , ու զանիկայ գրանը քովը բռնեցէք ։ միթէ անոր տի-
րոջը ոտքերուն ձայնը անոր ե-
տևէն չէ ։ Ու երբոր անոնց հետ 33
կը խօսէր , ահա ան խրկուած մարդը անոր քովը իջաւ , ու ը-
սաւ ։ Ահա սա չարիքը Տէրոջմէն է ։ ալ ասկէ ետև Տէրոջմէ ի՞նչ պիտի յուսամ ։

ԳԼ ։ Ե

Ու Եղիսէ ըսաւ ։ Տէրոջը խօս- 1
քը մտիկ ըրէք ։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ ։ Վաղը սա ատենս Սամա-
րիայի դրանը մէջ՝ մէկ գրիւ բա-
րակ ալիւրը՝ մէկ սիկղ ոչխարի , ու երկու գրիւ գարին՝ մէկ սիկ-
ղի պիտի ծախուի ։ Եւ ան զօրա- 2
պետը՝ որուն ձեռքին վրայ Թա-
գաւորը կը կռթնէր , Աստուծոյ մարդուն պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ ։ Թէ որ Տէրը երկինքը պա-
տուհաններ ալ շինէ , միթէ սոի-
կայ ըլալու բան է ։ Եւ անիկայ ըսաւ ։ Դուն քու աչքերովդ պի-
տի տեսնես , բայց անկէ պիտի չուտես ։

Ու դրանը առջևը չորս բորոտ 3
մարդիկներ կային , և անոնք իրա-
րու ըսին , Ինչո՞ւ հոս նստինք մին-
չև որ մեռնինք ։ Թէ որ ըսենք՝ 4
Թէ քաղաքը մտնենք , քաղաքին մէջ սով կայ , ու հոն պիտի մեռ-
նինք , և Թէ որ հոս մնանք , նոյն-
պէս պիտի մեռնինք ։ ուրեմն ե-
կէք Ասորւոց բանակը դիմենք ։ Թէ որ մեզ ողջ Թողուն՝ կ'ապ-
րինք , ու Թէ որ մեզ մեռցնեն՝ կը մեռնինք ։ Եւ մութ ատեն եղան 5
որ Ասորւոց բանակը երթան ։ ու մինչև Ասորւոց բանակին ծայրը գային ։ և ահա հոն մարդ մը չկար ։ Քանզի Տէրը Ասորւոց բա- 6
նակին մէջը՝ կառքերու ձայն , ու ձիերու ձայն , մէկ մեծ զօրքի մը ձայն լսել տուաւ ։ և իրարու ըսին ։ Ահա Իսրայէլի Թագաւո-

լը՝ Փղեստացւոց Թագաւորնե-
րը ու Եգիպտացւոց Թագաւորնե-
րը վարձքով բռնեց որ մեր վրայ
7 գան։ Ու եղան մեռեալ փախան,
և իրենց վրանները, ու ձիերը,
ու հեշերը, և բանակը եղածին
պէս՝ Թաղուցին, ու իրենց անձը
8 ապրեցընելու համար փախան։ Եւ
աս բոլոր առածները մինչև բանակին
ծայրը գացին, ու մէկ վրան մը
մնալով՝ կերան ու խմեցին. և
անկէ տրծաթ, ու ոսկի, ու հան-
դերձներ վերցուցին, ու գացին
պահեցին. ու ետ դառնալով՝
մէկ ուրիշ վրան մը մտան, և
անկէ ալ վերցուցին, ու գացին
9 պահեցին։ Ետքը իրարու ըսին.
Աղեկ չենք մեր ըրածը. աս օրս
աւետաց օր է, ու մենք լուռ
կեցեր ենք. թէ որ մինչև առա-
ւօտեան լոյսը սպասենք, վըր ան-
օրէնութեանը պատիժը պիտի կը-
բռնենք. ուստի հիմա երթանք,
ու Թագաւորին տունը պատմենք։
10 Եւ գացին քաղաքին դռնապանին
պոռացին, ու անոնց պատմեցին
ու ըսին. Մենք Ասորւոց բանա-
կը մտանք. և ահա հոն մարդ՝
կամ մարդու ձայն չկայ, բայց
միայն ձիերը կապուած, ու հ-
շերը կապուած, ու վրաններն
11 ալ այնպէս։ Երեր են։ Եւ դռնա-
պանները պոռացին, ու Թագա-
ւորին տունը ներսը իմացուցին։
12 Ու Թագաւորը գիշերով ելաւ,
և իր ծառաներուն ըսաւ. Աս-
բինեմնուն մեզի ըրած բանը ես
ձեզի պատմեմ. Գիտնք մեր անօ-
թի ըլլալը՝ բանակէն
ելած են, ու դաշտին մէջը պա-
հուած են՝ ըսելով. Երբոր անոնք
քաղաքէն դուրս ելլեն, զանոնք
ողջ բռնենք, ու քաղաքը մըտ-
13 նենք։ Եւ անոր ծառաներուն
մէկը պատասխան առաւ՝ ու ը-
սաւ. Թող միացած ձիերուն հին-
գը առնեն, որոնք հոս միացած
են. ահա անոնք բոլոր Իսրայէ-
լին բազմութեանը պէս եղան,
[որոնք հոս միացած են. ահա
անոնք բոլոր Իսրայէլին բազմու-
թեանը պէս եղան,] որ հասնե-
լու վրայ է. և հոն իրենք ու
տեսնենք։ Ու երկու կառք ա- 14
ռին իրենց ձիերովը. և Թագա-
ւորը Ասորւոց բանակին ետևէն
իրենց՝ ու ըսաւ. Գացէք նայե-
ցէք։ Ու անոնք մինչև Յորդա- 15
նան՝ անոնց ետևէն գացին. և
ահա բոլոր ճամբան լեցուն էր
հանդերձներով ու ամանեղով՝
որոնք Ասորիները արտարաղած
փախած ատենին ձգեր էին։
Եւ պատգամաւորները ետ դար-
ձան ու Թագաւորին պատմեցին։
Ան ատենը ժողովուրդը ելաւ, 16
ու Ասորւոց բանակը կողոպտեց.
ու Տէրջը իսօսքին համեմատ՝
մէկ գրիւ բարակ ալիւրը՝ մէկ
սիկղ արծաթի, ու երկու գրիւ
գարին մէկ սիկղի ծախուեցաւ։
Եւ Թագաւորը դրանը վերակա- 17
ցու դրաւ ան զօրապետը՝ որուն
ձեռքին վրայ ինքը կը կռթնէր.
ու ժողովուրդը դրանը մէջ վա-
ղնիկայ կոխկրտուեցին, ու մե-
ռաւ, Աստուծոյ մարդուն իսօս-
քին համեմատ՝ որ խօսեր էր,
Թագաւորը անոր քովը իջած
ատենը։ Ու եղաւ՝ ինչպէս որ 18
Աստուծոյ մարդը Թագաւորին
խօսեր էր՝ ըսելով. Վաղը աս ա-
տենս Սամարիայի դրանը մէջ
երկու գրիւ գարին՝ մէկ սիկղ
արծաթի, ու մէկ գրիւ բարակ
ալիւրը՝ մէկ սիկղի պիտի ծա-
խուի. Եւ ան զօրապետը Ա- 19
ստուծոյ մարդուն պատասխան
տուեր ու ըսեր էր. Թէ որ Տէ-
րը երկինքը պատուհաններ ալ
շինէ, միթէ ասիկայ ըլլալո՞ւ բան
է. ու Ասորւոյ Տէրէը ըսեր էր.
Ահա դուն քու աչքերովդ պիտի
տեսնես, բայց անկէ պիտի չու-
տես. Այսպէս եղաւ անոր. քան- 20
զի ժողովուրդը դրանը
մէջ կոխկրտուեցին, ու մեռաւ։

ԳԼ. Ը

Ու Եղիսէ խօսեցաւ ան կնո- 1
կանը, որուն տղան ողջցուցեր
էր, ու ըսաւ. Ելիր դուն քու

քեռանիքովդ գնա՛, և ուր որ կ'ուզես, հոն պանդխտութիւն ըրէ՛. միայն թէ Տէրը սիրէ կանչէց, և ահա կու գայ հօրը տարի առ 2 երկիրս մեր ետեւ։ Ու ան կին կը ելաւ, ու Աստուծոյ մարդուն բանին պէս ըրաւ. և ինքը իր քեռանիքովը գնաց՝ ու փղշտացւոց երկրին մէջ հօրը տարի պանդխտութիւն ըրաւ։

3 Ու հօրը տարին լմընալէն ետքը՝ ան կինիկը փղշտացւոց երկրէն դարձաւ, և իր տանը հետ մարդ ու իր արտին համար թագաւորին բաղաքելու գնաց։

4 Ու թագաւորը Աստուծոյ մարդուն մանչուն Գէհազիին հետ խօսեցաւ՝ ու ըսաւ. Եղիսէին ըրած բոլոր մեծ գործերը ինծի պատ- 5 մէ՛։ Ու երբոր անիկայ թագաւորին կը պատմէր, մէկ կինչ մեռած պղտի ողջընցուց, ահա ան կինիկը՝ որուն տղան ողջընցուցեր էր, իր տանը համար և իր արտին համար թագաւորին կը բաղաքէր. ու Գէհազի ըսաւ. Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ ասիկա ան կինիկը, ու ասիկա ան տղան՝ որ 6 Եղիսէն ողջընցուց։ Եւ թագաւորը կնկանը հարցուց. ու անիկայ անոր պատմեց։ Ու թագաւորը մէկ նեղբինի մը տուաւ անոր, ու ըսաւ. Ամէն ասացուածքը, նաև երկիրը թողած օրէն մինչև հիմա իր արտին բոլոր արգիւնքը իրեն դարձո՛ւր։

7 Ու Եղիսէ Դամասկոս գնաց։ Եւ Ասորւոց Բենհադադ թագաւորը հիւանդացեր էր, ու անոր պատմեցին ու ըսին թէ՝ Աստուծոյ մարդը հոս եկաւ։ Եւ թա- 8 գաւորը Ազայելին ըսաւ. Ձեռքդ ընծայ առ, ու գնա՛ Աստուծոյ մարդուն դիմաւորէ՛, ու անոր միջոցովը Տէրոջը հարցո՛ւր, թէ արդեօք ան հիւանդութենէս պիտի առողջանա՞մ։ 9 Եւ Ազայել ընդիկայ դիմաւորելու գնաց. ու ձեռքը ընծայ առաւ, այսինքն Դամասկոսի բոլոր բարիքներէն քառասուն ուղտ բեռնաւորած, ու գնաց և անոր առջև կայնեցաւ՝ ու ըսաւ. Քո որդիդ Ասորւոց Բենհադադ թագաւորը ղս քեզի խրկեց՝ ըսելով. Արդեօք ան հիւանդութենէս պիտի առողջանա՞մ։ 10 Եղիսէ անոր ըսաւ. Գնա՛ անոր ըսէ. Անշուշտ պիտի առողջանաս. բայց Տէրը ինծի ցուցուց, որ անիկայ անշուշտ պիտի մեռնի։ Եւ աչքերը անշարժացուց 11 կեպտով անկեց, մինչև որ անիկայ ամչցաւ. ու Աստուծոյ մարդը լացաւ։ Եւ Ազայել ըսաւ. Իմ 12 տէրս ինչո՞ւ կու լայ։ Ու անիկայ ըսաւ. Անոր համար որ՝ Իսրայէլի որդւոցը ընելու չարութիւնդ գիտեմ. անոնց ամրոցները կրակով պիտի այրես, ու անոնց կըռիւճներուը սրով պիտի մեռցնես, և անոնց պզտիկ տղաքը գետինը պիտի զարնես, ու յղի կիներնիերը պիտի ձեղքես։ Եւ Ազայել ը- 13 սաւ. Քու ծառադ ի՞նչ շուն է, որ սա մեծ բանները ընէ։ Ու Եղիսէ ըսաւ. Տէրը ինծի ցուցուց, որ դուն Ասորւոց վրայ թագաւոր պիտի ըլլաս։ Եւ ա- 14 նիկայ Եղիսէին քովէն եկաւ, ու իր տիրոջը գնաց. ու անիկայ անոր ըսաւ. Եղիսէն քեզի ի՞նչ ըսաւ. և անիկայ ըսաւ. Ինծի ըսաւ որ՝ անշուշտ պիտի առողջանաս։ Ու հետեւեալ օրը՝ անկ- 15 նայ հաստ լաթ մը առաւ, ջուրը թաթխեց, ու անոր երեսին վրայ փռեց, և անիկայ մեռաւ. ու Ազայել անոր տեղը թագաւոր եղաւ։

Եւ Իսրայէլի թագաւորին Ա- 16 քաաբեան Յովրամին հինգերորդ տարին երբոր Յովսափատ դէ՝ Յուդայի վրայ կը թագաւորէր, Յուդայի Յովսափատ թագաւորին որդին Յովրամը թագաւոր եղաւ. Անիկայ երեսունեւերկու 17 տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ ութը տարի թագաւորեցաւ։ Եւ ան- 18 նը ըրածին պէս՝ Իսրայէլի թա-

պատմնեցաւն Ճամբան բռնեց, քանզի Ա.քաւրէն աղջիկը առոր կինիկ եղաւ, ու առիկայ Տէրոջը
19 առջևը չարութիւն ըրաւ։ Սակայն Տէրը Յուդան կործանցընել չուզեց, իր Դաւիթ ծառային սիրոյն համար, ինչպէս որ անոր խոսք տուեր էր, որ Ի՛ր անոր և Ի՛ր անոր որդւոցը միշտ մէկ ճրագ մը տայ։
20 Առր օրերը՝ Եդոմմայեցիք Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան, ու իրենց վրայ թա-
21 գաւոր մը դրին։ Ու Յովրամ իր բոլոր կառքերը հետը առաւ, ու Սայիր անցաւ, և դիշերով եղաւ, ու իր շուրջ կողմը առնող Եդոմմայեցիներն ու կառքերուն իշխանները զարկաւ, և ժողովուրդը իրենց վրանները փախան։
22 Բայց Եդոմմայեցիք՝ Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչև առ օրս։ Ան առներ Լիբնան ալ ապստամբեցաւ։
23 Եւ Յովրամին մնացորդ պատմութիւնը, ու բոլոր ըրածները՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն մատեանին մէջը գրուած է։
24 Ու Յովրամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ, և անոր որդին Ոքոզիան անոր տեղը թագաւոր եղաւ։
25 Իսրայէլի Ա.քաաբեան Յովրամ թագաւորին երկուտասաներորդ տարին՝ Յուդայի Յովրամ թագաւորին որդին Ոքոզիան
26 թագաւոր եղաւ։ Ոքոզիա քսան ուերկու տարեկան էր, երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ, և անոր մօրը անունը Գոմողիա էր, որ Իսրայէլի Ամրի թագաւորին աղջիկն
27 էր։ Եւ անիկայ Ա.քաաբին տան ճամբուն մէջ քալեց, ու Ա.քաաբին տանը պէս՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ, քանզի Ա.քաաբին տանը փեսան էր։
28 Եւ անիկայ Ա.քաաբեան Յովրամին հետ՝ Ասորւոց Ասպետ Թագաւորին վրայ Ռամոթի գաղաադը գնաց պատերազմելու համար, և Ասորիք Յովրամը վիրաւորեցին։
29 Եւ Յովրամ թագաւորը դարձաւ որ Յեզրայելի մէջ բժշկուի ան վէրքերէն որ Ասորիները անոր տուեր էին Ռամոթի մէջ, Ասորւոց Ասպետ Թագաւորին հետ պատերազմ ըրած ատենը, ու Յուդայի Թագաւորը Յովրամի որդին Ոքոզիան Յեզրայել իջաւ, Ա.քաաբին որդին Յովրամը տեսնելու համար, քանզի անիկայ հիւանդ էր։

ԳԼ. Թ

1 Ու Եղիսէ մարգարէին մարգարէներէն մէկը կանչեց, ու անոր ըսաւ. Գոտիդ մէջդ կապէ, ու սա եղին շիշը ձեռքդ առ, և Ռամոթի գաղաադը գնա։
2 Ու երբոր հոն երթաս, Եհուսաֆաթին որդին Յեհուն գտիր, ու մտնելով՝ զանիկայ իր եղբայրներուն մէջէն վերցուր, և զանիկայ ներքին տեղ մը տար։
3 Ու եղին շիշը առ, և անոր գլխուն թափէ, ու ըսէ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Իսրայէլի վրայ թագաւոր օծեցի։ ու դուռը բանաս ու փախչիս չուշանաս։
4 Եւ ան մանչը՝ ան նոտհատակ մարգարէն՝ Ռամոթի գաղաադը գնաց։
5 Ու երբոր հոն հասաւ, ահա զօրքին իշխանները նստեր էին. և անիկայ ըսաւ. Ո՛վ իշխան, քեզի խոսք մը ունիմ. ու Յեհու ըսաւ. Մեր ամենէն որո՞ն. ու անիկայ ըսաւ. Քեզի՝ ով իշխան։
6 Եւ Յեհու եղաւ՝ ներս մտաւ. ու անիկայ եղը անոր գլխուն թափեց, ու անոր ըսաւ. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Քեզ Տէրոջը ժողովուրդին՝ Իսրայէլին վրայ թագաւոր օծեցի։
7 Եւ քու տիրոջդ Ա.քաաբին տունը պիտի զարնես, որ իմ ծառաներուս՝ մարգարէներուն արիւնին համար, ու Տէրոջը բոլոր ծա-

փանեբան սրիւնին համար, Ցե-
ղաբելին ձեռքէն վրէժ առնեմ։
8 Ու Աբաաբին բոլոր առնելը բը-
նակիլնչ պիտի ըլլայ. և Աբաա-
բին էօլոր երիկ մարդիկներըը, ու
Իսրայելի մէջ գոցաածը ու ձը-
9 գուածը պիտի կոտրտըննեմ. Եւ
Աբաաբին առնելը Նաբաաի որ-
դւոյն Ցերբաաաղին առնելը պէս՝
ու Աբիայի որդւոյն Բառաայլին
10 առնելը պէս պիտի ըլնեմ. Ու Ցե-
ղաբելը՝ Յեղբայրի ագարակին
մէջ շուներըը պիտի ուտեն, ու
պանիկայ մարդ պիտի չըլլայ։ Եւ-
բը գուածը բացաւ, ու փախաւ։
11 Եւ Ցեհու իր ախոյեը ծառա-
նեբան եւաւ. ու անոր ըսին.
Ողջամիտն է. առ անոնոր ին-
ձի քեզի եկաւ։ Եւ անիկայ ա-
նանց բաւ. Դուք ան մարդը, ու
12 անոր խօսքերը գիտէք։ Եւ անոնք
ըսին. Սուտ է. պատմէ մեզի
հիմա. ան ալ բաւ. Անիկայ ին-
ձի այսպէս ու այսպէս խօսեցաւ՝
ըսելով. Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Քեզ Իսրայելի վրայ թագաւոր
13 օծեցի։ Ան առնելը շուտով ա-
մէն մարդ իր հանդերձը առաւ,
ու ասանդուխին գլուխն վրայ՝ ա-
նոր առակը գրին, ու փող հնչե-
ցընելով՝ ըսին. Ցեհուն թագա-
14 ւոր եղաւ։ Այսպէս Նամեռ-
սեան Յովսափատին որդին Ցե-
ուն՝ Յովրամին գէմ գլուխ վեր-
ցուց։ (Իսկ Յովրամ բոլոր Իս-
րայելի հետ Ասորւոց Ազայել
թագաւորին Ռամովթ Գաղաադը
15 գաղաադը կը պահպանէր. Սա-
կայն Յովրամ թագաւորը՝ Ասո-
րւոց Ազայել թագաւորին հետ
պատերազմ ըրած առնելը՝ Աս-
րինեբան առած վէրքերէն ա-
ղողջնալու համար՝ Ցեզրեել
դարձեր էր։) Եւ Ցեհու ըսաւ.
Թէ որ կը հաճիք, փախստական
մը աս քաղաքէս դուրս չելլէ,
որ երթայ աս բանը Ցեզրեելի
մէջ պատմէ։
16 Եւ Ցեհու հեծաւ, ու Ցեզրա-
էլ գնաց. քանզի Յովրամը հոն
պառկած էր. և Յուդայի Ա-
զիա թագաւորը՝ Յովրամը տես-
նելու իջեր էր։ Ու Ցեզրեել 17
լի մէջ աշտարակին վրայ դէմ
մը կայներ էր, որ Ցեհուի գունդ
դին գալը տեսնելով, ըսաւ.
Ես մէկ գունդ մը կը տեսնեմ.
և Յովրամ ըսաւ. Մէկ ձիաւոր
մը առ, ու անոնց դիմացը խրը-
կէ, ու թող ըսէ. Խաղաղութիւն
է։ Եւ ձիաւորը գնաց դիմա- 18
ւորելու գնաց. ու ըսաւ. Թա-
գաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խաղա-
ղութիւն է. ու Ցեհու ըսաւ.
Դուն խաղաղութիւնը ինչ պի-
տի ընես. ետիս անցիր։ Եւ դի-
տը պատմեց ու ըսաւ. Պատգա-
մաւորը մինչև անոնց քովը գը-
նաց, բայց չդարձաւ։ Ու մէկ 19
ուրիշ ձիաւոր մը խրկեց. անի-
կայ ալ անոնց գնաց, ու ըսաւ.
Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Խա-
ղաղութիւն է։ Եւ Ցեհու ըսաւ.
Դուն խաղաղութիւնը ինչ պի-
տի ընես. ետիս անցիր։ Ու դի- 20
տը պատմեց ու ըսաւ. Մինչև ա-
նոնց քովը գնաց, բայց չդարձաւ.
և ան ընթացքը Նամեսեան Ցե-
ուին ընթացքին կը նմանի. քանի
մի կատաղաբար կը քշէ։

Ան առնելը Յովրամ ըսաւ. 21
Կառքը պատրաստէ. ու անոր
կառքը պատրաստեցին. և Յո-
րայելի թագաւորը Յովրամ, ու
Յուդայի թագաւորը Ողքիա՝
ամէն մէկը իր կառքովը Ցեհուն
դիմաւորելու ելան, ու զանիկայ
Ցեզրեելացի Նաբովթին ագա-
րակին մէջը գտան։ Եւ Յովրամ՝ 22
Ցեհուն տեսնելուն պէս՝ ըսաւ.
Ո՛վ Ցեհու՝ խաղաղութիւն է, ու
անիկայ ըսաւ. Ի՞նչպէս խաղա-
ղութիւն ի՛ւլայ, քանի որ քու
մօրդ Ցեզաբելին պոռնկութիւն-
ները ու կախարդութիւնները
կը շատնան։ Եւ Յովրամ ձեռ- 23
քերը դարձուց՝ ու փախաւ,
ու Ողքիային ըսաւ. Ո՛վ Ողք-
ղիա՝ դաւաճանութիւն կայ։ Եւ 24
Ցեհու էր ամէնը ուժով քաշեց,
ու Յովրամը ուսերուն մէջտեղէն
զարկաւ, ու նետը անոր սրտէն

եաւ, և անիկայ իր կառքին մէ-
25 ջը կծկեցաւ։ Ու Յէու իր ղօ-
րագլխին Բադեկարին ըսաւ.
Առիկայ վերցուր, Յեզրայէլցի
Նաբովթին կալուածքի ագարա-
կին մէջը նետէ, քանզի միաբդ
բեր որ երբոր ես ու դուն անոր
հօրը Աքաաբին հետեւէն յիերու-
Վրայ հեծած՝ քովէքովի կ'երթա-
յինք, Տէրը անոր դէմ ասս վճի-
26 ռը ասաւ. Տէրը կ'ըսէ որ՝ Ի-
րաւցընէ երէկ Նաբովթին ա-
րիւնը ու անոր որդւոցը արիւնը
տեսայ, ու քեզի ասս ագարակին
մէջը պիտի հատուցանեմ, կ'ըսէ
Տէրը։ Անոր համար հիմա վեր-
ցուր զանիկայ ասս ագարակին
մէջը նետէ, Տէրոջը բանին հա-
մեմատ։

27 Եւ Յուդայի Ոքոզիա Թա-
գաւորը ասս բանը տեսնելով՝ պար-
տէզի տանը ճամբայէն փախաւ.
ու Յէու անոր հետեւէն խնդալով՝
ըսաւ. Անիկայ ալ կառքին վրայ
զարկէք. ասս Եղա- Յիբղաամի
քովը եղող Գուր բլուրին վրայ.
ու Ոխոզիա Մակիդդով փախաւ,
28 ու հոն մեռաւ։ Եւ անոր ծա-
ռաները զանիկայ կառքով Երու-
սաղէմ տարին, ու զանիկայ Դա-
ւիթի քաղաքը իր դերեզմանին
մէջ՝ իր հայրերուն հետ թաղեցին։
29 Եւ Ոքոզիա՝ Աքաաբի որդ-
ւոյն Յովրամին տասնսաներ-
որդ
տարին՝ Յուդայի վրայ թագա-
ւոր եղեր էր։
30 Եւ Յէու՝ Յեզրայէլ եկաւ,
ու երբոր Յեզաբէլ լսեց, իր աչ-
քերուն ծարոյր դրաւ, և իր
գլուխը զարդարեց, ու պատու-
31 հանէն կը նայէր։ Ու երբոր Յէ-
ու դարպասէն ներս կը մտնէր, անի-
կայ ըսաւ. Միթէ իր տէրը մեռ-
ցընող Զամբրին յաջողութիւն
32 գոյա՞ւ։ Եւ Յէու իր երեսը դէպ
՚ի պատուհանը վերցուց, ու ը-
սաւ. Ո՞վ է հետս ո՞վ կայ, ո՞վ.
ու երկու իրեք ներքինիներ անոր
33 նայեցան։ Ան ատենը ըսաւ.
Զանիկայ վար նետեցէք. ու զա-
նիկայ վար նետեցին. և անոր
արիւնէն պատին ու ձիերուն վրայ
ցամքեց. ու կոխկրտուեց զանի-
կայ։ Եւ ինքը ներս մտաւ, ու 34
կերաւ խմեց, ու ըսաւ. Հիմա
այս անիծած կնկանը հոգ տա-
րէք, ու զանիկայ թաղեցէք.
քանզի թագաւորի աղջիկ է։ Եւ 35
զանիկայ թաղելու գացին. բայց
անոր գագաթէն՝ ու ոտքերէն՝
ու ձեռքերուն թաթխուկէն՝ վ
զատ՝ ուրիշ բան մը չգտան։
Եւ դարձան անոր պատմեցին. 36
ու անիկայ ըսաւ. Ա՛ւ է Տէրոջը
խօսքը՝ որ իր ծառային Թեզբա-
ցի Եղիային ձեռքով խօսեցաւ՝
ըսելով. Յեզաբէլին ժամերնը
Յեզրայէլի ագարակին մէջ շու-
ները պիտի ուտեն. Ու Յեզա- 37
բէլին դիակը՝ Յեզրայէլի ագա-
րակին մէջ՝ արտի երեսի վրայ
եղող աղբի պէս պիտի ըլլայ.
այնպէս որ չըսուի թէ՝ Առիկայ
Յեզաբէլն է։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ Աքաաբ Սամարիայի մէջ
եօթանասուն որդի ունէր. ու
Յէու նամակ մը գրեց, և Սա-
մարիա խրկեց Յեզրայէլի իշխան-
ներուն, ու ծերերուն, և Աքա-
աբին որդւոցը հոգաբարձուներ-
ուն՝ ու ըսաւ. Երբոր ատ նա- 2
մակս ձեզի հասնի, ահա ձեր տի-
րոջը որդիքը ձեր քովն են. ու
կառքեր, ու ձիեր, և պարսպա-
ւոր քաղաք, ու զէնքեր ալ ու-
նիք. Ուրեմն ձեր տիրոջը որդի- 3
ներէն այն որ աղէկ ու յարմար
կը գտնէք, գահին՝ իր հօրը ա-
թոռին վրայ նստեցուցէք, ու
ձեր տիրոջը տանը համար պա-
տերազմ բռնեք։ Ու անոնք խիստ 4
շատ վախցան, ու ըսին. Ահա եր-
կու թագաւորներ չկրցան անոր
առջեւը կայնիլ, ու մենք ի՞նչպէս
պիտի կայնինք։ Եւ պալատին հա- 5
զարապետը, ու քաղաքապետը,
ու ծերերը, և հոգաբարձուներ-
ը՝ Յէուին հետ խրկեցին ու
ըսին. Մենք քու ծառաներդ
ենք, ու մեզի ինչ որ հրամայես,

պիտի ընենք. բնաւ մեկը Թագաւոր պիտի չդնենք. քա-
քեռդ աղեկ երևցածը ըսէ:
6 Եւ անոնց նպատն նամակ մը
գրեց՝ ըսելով. Թէ որ դուք իմ
հետս էք, ու իմ խօսքս մտիկ
կ՚ընէք, ձեր տիրոջը որդուոյը
գլխատելը առէք, ու վաղը աս
առեն ինծի Յեզրաէլ եկէք.
ու Թագաւորին որդիքը հօմա-
նաւուն հոգի էին, ու զանոնք
մեծցընող քաղաքի մեծերուն
7 քովն էին: Եւ նամակը անոնց
հասածին պէս՝ Թագաւորին որ-
դիները բռնեցին, ու հօմանա-
ւուն հոգի մորթեցին, և անոնց
գլխատները կողովներու մէջ դը-
րին, ու անոր խրկեցին Յեզրա-
8 էլ: Եւ լուրը մը եկաւ, ու
անոր պատմեց՝ ըսելով. Թագա-
ւորին որդուոյը գլխատները բե-
րին: Եւ անիկայ ըսաւ. Զա-
նոնք մինչև առտու դրանը քո-
9 վը դրէք երկու դէզ ընէլով: Ա-
ռտուանց դուրս ելաւ կայնե-
ցաւ, և բոլոր ժողովուրդին ը-
սաւ. Դուք արդար էք. ահա ես
իմ տիրոջս դէմ դաւս վերցու-
ցի, ու զանիկայ մեռցուցի.
բայց ասոնք ամէնը ո՞վ մեռցուց:
10 Ա՛հա գիտցէք որ Տէրոջը խօս-
քէն բնաւ մէկ բան գետնը
պիտի չինայ, այն որ Տէրը Ա-
քաաբին տանը համար խօսեցաւ.
ու Տէրը իր ծառային Եղիային
11 ձեռքովը ըսածը ըրաւ: Եւ Յե-
ու՝ Յեզրաէլի մէջ Աքաաբին
տանէն բոլոր մնացածները, ու
անոր բոլոր մեծ նախարարները,
և մտերիմ բարեկամները, ու
քահանան մեռցուց, այնպէս որ
անոր մնացորդ մը չմնաց:
12 Անկէ ետքը ելաւ Սամարիա
գնաց. ու ճամբան վրայ հովիւ-
ներու բեթեակադին հասնելով,
13 Յեհու՝ Յուդայի Ախազիա թա-
գաւորին եղբայրները գտաւ, ու
անոնց ըսաւ. Դուք ո՞վ էք: Եւ
անոնք ըսին. Ախազիային եղբայր-
ներն ենք, ու թագաւորին որ-
դիները՝ ու թագուհին որդի-
ները ողջունելու իջանք: Ան ա- 14
ւնք անիկայ ըսաւ. Առնք ողջ
բռնեցէք. ու զանոնք ողջ բռ-
նեցին, և բեթակադի ջրհորին
քովը մեռցուցին զանոնք, որ
քառասունեւերկու հոգի էին. ու
անոնց մեկը ողջ չմնաց:
Եւ անկէ գնաց. ու իր դիմա- 15
ցը ելող Ռեքաբի որդին Յով-
նադաբը գտաւ, ու անոր բարև
առաւ ու ըսաւ. Ինչպէս որ
իմ սիրտս քու սրտիդ հետ ո-
ղջ է, արդեօք քու սիրտդ ալ
այնպէս ուղիղ է. և Յովնադաբ
ըսաւ. Այ՛ն: – Ուրեմն ձեռքդ
տո՛ւր: Ու անիկայ ձեռքը տուաւ.
ու զանիկայ կառքին մէջ իր
քովը առաւ, Եւ ըսաւ. Ինծի 16
հետ եկո՛ւր, ու Տէրոջը համար
ունեցած նախանձաւորութիւնս
տե՛ս. այսպէս անոր կառքը հե-
ծցուցին զանիկայ: Եւ Սամարիա 17
գնաց, ու Սամարիայի մէջ Ա-
քաաբէն բոլոր մնացածները զար-
կաւ, մինչև որ զանիկայ բնա-
ջինջ ըրաւ, ան խօսքին հաս-
մաո որ Տէրը Եղիային խօսեր
էր:
Եւ Յեհու բոլոր ժողովուրդը 18
ժողվեց, ու անոնց ըսաւ. Ա-
քաաբը Բահաղին քիչ ծառայե-
ցուց. Յեհու անոր շատ
ծառայեցուցին պիտի ընէ: Եւ 19
հիմա Բահաղին բոլոր մարգա-
բէները, բոլոր ծառաները, ու
բոլոր քահանաները ինծի կանչեցէք,
ո՛ մարդ մը պակաս չըլլայ. քան-
զի Բահաղին մեծ զոհ պիտի
ընեմ. ամէն հան չգտնուողը պի-
տի չապրի. սակայն Յեհու խա-
բեութեամբ ըրաւ, որ Բահա-
ղին ծառայեցիներն ընդհանրը բը-
նաջինջ ընէ: Եւ Յեհու ըսաւ. 20
Բահաղին համար ժողովմունք
կարգեցէք. ու ծա-
նուցում ըրին: Եւ Յեհու բոլոր Ի- 21
սրայէլին պատգամաւորներէն խրկեց,
ու Բահաղին բոլոր ծառայե-
ցիները եկան, ու չի-
կաց մարդ չմնաց. և Բահաղին
տունը եկան. ու Բահաղին տու-

նը ծայրէ 'ի ծայր լեցաւեցաւ :
22 Եւ հանգեաձասէին բառ. Բա-
հաղլին բոլոր ծառայութիւն ը-
նդհնեալն պատմեաձանիկը հա-
նէ . ու պատմեաձանիկը հա-
23 նէց անուց : Եւ Յէու ՚ի քա-
բի որգւոյն Յովնադաբին հետ՝
Բահաղլին տաճը մնաւ , ու Բա-
հաղլին ծառայութիւն ընդհնե-
լուն բառ . փնտուեցէք նայ-
ցէք , չըլլայ որ հոս ձեզի հետ
Եհովային ծառանեկէն Դաւիթ գըտ-
նուի , բայց միայն Բահաղլին ծա-
24 ռայութիւն ընդհնեալը : Եւ զո-
հեր ու ողջակէզներ բնեալու մը-
տան , ու Յէու իրեն հանդր
գուրսը ութսուն մարդ կայնե-
ցուց , ու անոնց բառ . Ո՛վ որ
ձեր ձեռքը տուած մարդիկնե-
րէս մէկը ազատէ , իր անձը ա-
նոր անձին տեղը պիտի ըլլայ :
25 Ու երբոր ողջակէզը ըրած լմնե-
ցուց , Յէու տաբհանգաւկնեալուն
ու զօրապետներուն բառ . Գա-
ցէք , տանք մեռցուցէք . մարդ
մը դուրս չելլէ : Ու զանոնք տա-
րէ անցուցին . և տաբհանգաւկնե-
լը ու զօրապետները զանոնք նե-
տեցին . ու եղբը Բահաղլին տա-
26 նը քաղաքը մտան . Եւ Բահա-
ղլին տանը արձանները հանեցին ,
27 ու զանոնք կրակով այրեցին : Եւ
Բահաղլին արձանը կործանեցին ,
ու Բահաղլին տաճը փլուցին ,
ու զանիկայ պատաքնոց ըրին մին-
28 չև աս օրս : Այսպէս Յէու՝ Իս-
րայէլէն բնակիչ ըրաւ Բահա-
29 ղը : Սակայն Յէու՝ Իսրայէլին
մեղանչել տուող Նաբատեան Յե-
րոբովամին մեղքերէն հետ չկրցաւ :
30 Եւ Տէրը Յէուին բառ . Ո-
րովհետեւ դուն իմ աչքերուս
առջեւը ուղիղ եղածը ՚ի գործ
դնելով՝ ամէն բանի , ու Ա-
քաաբին տանը՝ բոլոր իմ սրտիս մէջը
եղածին համեմատ բրիր , քա-
րդիքդ միչեւ չորրորդ սերդ՝
Իսրայէլի աթոռին վրայ պիտի
31 նստին : Բայց Յէու Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն օրէնքին մէջը՝
բոլոր սրտով քալելու ղգուշա-
թիւն չըրաւ , ու Երոբովամին մե-
ղանչել տուող Յերոբովամին մեղ-
քերէն հետ չկրցաւ :
32 Ան օրերը Տէրը սկսաւ Իսրա-
յէլը կտրել . և Ազայէլ Իսրա-
յէլացւոց բոլոր սահմաններուն
33 մէջը զանոնք զարկաւ , Յորդա-
նանէն դէպ 'ի արեւելք բոլոր գա-
զաաստա երկիրը , այսինքն Գադ-
եանները , Ռուբենեանները , ու
Մանասեանները , Արնան ձորին
վրայ եղող Արոերէն մինչեւ Գա-
զաադը ու Բասանը :
34 Եւ Յէուին միացորդ պատմու-
թիւնը , ու ամէն բրածը , ու բո-
լոր զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէ-
լի թագաւորներուն յիշատակաց
գրքին մէջը գրուած է : Եւ
35 Յէու իր հայրերուն հետ քնա-
ցաւ , ու Սամարիայի
մէջ թաղեցին . և անոր որդին
Յովաքազ անոր տեղը թագաւոր
եղաւ : Ու Յէուին Իսրայէլի վը-
36 րայ Սամարիայի մէջ թագաւո-
րութիւն բրած օրերը՝ քառասու-
ներկու տարի էր :

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ Աթալիան Ոքոզիայի մայրը գոհ-
ղնա՝ իր որդւոյն մեռնիլը տես-
նելով , եղաւ բոլոր թագաւորա-
կան սերունդը բնաջինջ ըրաւ :
2 Բայց Յովսաբաթ թագաւորին աղ-
ջիկը՝ Ոքոզիայի քոյրը Յոասբէթ՝
Ոքոզիայի որդին Յովասը ա-
ռաւ , ու թագաւորին սպանե-
նուած որդւոյը մէջէն զողցաւ
զանիկայ՝ ու անոր դայեակը . Եւ
գոհաղնային ելեւէն անկողնեն-
րուն սենեակին մէջը պահեցին
զանիկայ , ու չմեռցուեցաւ : Եւ 3
անիկայ անոր հետ վեց տարի Տէ-
րոջը տանը մէջ պահուեցաւ . ու
Աթալիան վրայ գոհաղնա թագա-
ւորութիւն կ'ընէր :
4 Ու եօթներորդ տարին՝ Յովի-
ադան Տարտ խրկեց , և հարիւ-
րապետները՝ Քարիացիները ու
աւազանակներուը կանչեց , և զա-

նանք իր քովը Տէրոջը տունը բե-
րաւ, ու անոնց հետ ուխտ ը-
րաւ, ու Տէրոջը տունը մէջ ա-
նոնց երդում՝ ընել տուաւ, ու
Թագաւորին որդին անոնց ցու-
5 ցուց։ Եւ անոնց պատուիրե-
լով՝ ըսաւ. Ձեր ընելու բանը
սա է. Ձեր երրորդ մասը՝ որ
շաբաթ օրը պիտի մտնէն, Թա-
գաւորին տանը պահապանութիւն
6 ընէն. ու երրորդ մասը՝ Սուրի
դուռը, ու երրորդ մասն ալ՝
ուրիշանգակաց հաւուն դուռը
ձգէին. և այսպէս տանը պահ-
պանութիւնը ընէք որ մարդ մը
7 չմտնէ։ Ու ձեզմէ երկու դասն
ը՝ այսինքն ան ամէնը որ շա-
բաթ օրը պիտի ելլէն, Թագա-
ւորին բոլորտիքը՝ Տէրոջը տանը
8 պահապանութիւն ընէն։ Եւ ա-
մէն մարդ իր զէնքերը ձեռքը՝
Թագաւորին շուրջ կալմը առ-
նէք. ու կարգերէն ներս մտնողը
սպաննուի. ու Թագաւորին հե-
տը ըլլաք, անոր ելած ու մտած
տեղը։
9 Եւ հարիւրապետները՝ Յովի-
ադա քահանային բոլոր պատ-
ուիրածները ըրին. ու ամէն մէ-
կը իր մարդիկները առաւ, թէ
շաբաթ օրը մտնողները, և թէ
շաբաթ օրը ելլողները, ու Յո-
վիադա քահանային քովը եկան։
10 Եւ քահանան՝ Տէրոջը տունը ե-
ղած Դաւթի Թագաւորին նի-
զակները ու վահանները հարիւ-
11 րապետներուն տուաւ։ Ու պա-
հակները ամէն մարդ իր զէնքը
ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մին-
չեւ ձախ կողմը՝ սեղանին ու տա-
նը քովը՝ Թագաւորին բոլորտի-
12 քը կացնեցան։ Եւ Թագաւորին
որդին հանեց, ու անոր վրայ
թագը ու վկայութիւնը դրաւ,
և զանիկայ Թագաւոր ըրին, ու
օծելին, ու ձեռք զարնելով՝ ը-
սին. Կեցցէ արքայ։
13 Եւ Գոթողիա՝ երբոր վազող
ժողովուրդին ձայնը լսեց, Տէ-
րոջը տունը ժողովուրդին եկաւ.
14 Ու տեսաւ որ անոնց Թագաւորը
բուն սեղանուն մէնին քովը
կայներ էր, և զօրապետները ու
փողերը Թագաւորին քովն էին,
ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ու-
րախանալով՝ փողերը կը հնչեցը-
նէին. ան առնը Գոթողիա իր
հանդերձները պատռեց, ու պո-
ռաց. Դաւաճանութիւն է, դա-
ւաճանութիւն։ Եւ Յովիադա 15
քահանան՝ զօրքերուն վրայ եղող
հարիւրապետներուն հրամայեց,
ու անոնց ըսաւ. Անիկայ կոր-
գերուն միջէն հանեցէք, ու ա-
որ հետևէն գացողը սրով մեռ-
ցուցէք. (քանդի քահանան ը-
սեր էր որ Տէրոջը տանը մէջ
չմեռցուի։) Եւ անոր վրայ ձեռ- 16
քերնին երկինցուցին. ու երբոր
անիկայ Թագաւորական տունը
մտնող ձիերուն ճամբային կ'եր-
թար, հոն մեռցուեցաւ։
Եւ Յովիադա՝ Տէրոջը, ու Թա- 17
գաւորին ու ժողովուրդին մէջ
ուխտը ուխտ ըրաւ, որ Տէրոջը
ժողովուրդը ըլլան, նաև Թա-
գաւորին ու ժողովուրդին մէջ-
տեղը։ Ու երկրին բոլոր ժողո- 18
վուրդը Բահաղին տունը մտան,
և զանիկայ կործանեցին, Ե ա-
նոր սեղաններն ու կուռքերը
լաւ կաւ ըրին, և Բահաղին
քուրմը Մատթանը՝ սեղանե-
րուն առջևը սպաննեցին. ու
քահանան Տէրոջը տանը մէջ
պաշտօնեաներ դրաւ։ Եւ հա- 19
րիւրապետները, Քերեթացիները,
ու Փղեթացիները, ու
երկրին բոլոր ժողովուրդը ա-
ռաւ, և Թագաւորը Տէրոջը տու-
նէն իջեցուցին, ու ուրիշագա-
կաց դրանը ճամբայէն Թագա-
ւորին տունը մտան. և անիկայ
Թագաւորութեան աթոռին վրայ
նստաւ։ Ու երկրին բոլոր ժո- 20
ղովուրդը ուրախացաւ, ու քաղա-
քը հանդարտութեան մէջ էր.
իսկ Գոթողիան՝ Թագաւորական
տանը մէջ սրով մեռցուին։
Յովաս եօթը տարեկան էր, եր- 21
բոր Թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Յետ ելանելոյդ սպրին՝ Յովաս Թագաւոր էղաւ, ու Եբուսաղէմի մէջ քառասուն տա-
2 րի Թագաւորեցաւ։ Եւ Յովաս Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն բե-
3 րաւ ան բոլոր օրերուն մէջ որ Յովհադա քահանան անոր կը
4 սորվեցընէր։ Բայց բարձր տեղ-
5 ուները չվերցան. ժողովուրդը տակաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին, ու խունկ կը ծխէին։
4 Եւ Յովաս՝ քահանաներուն ըսաւ. Տէրոջը տունը բերուած սուրբ բաներուն բոլոր սոակը, հարիւրած մարդոց սոակը, գին կտրուած անձինքներուն ըս-
5 տակը, և ան բոլոր սոակը՝ որ մարդ մը Տէրոջը տունը բերե-
6 լու կամք կ'ընէ, քահանաները՝ ամէն մարդ իրենց ճանչցուներեն առնեն, ու տունը վրած տեղուները իրենք նորոգեն, ուր որ վրած տեղ մը գտնուի։
6 Սակայն Յովաս Թագաւորին քառասունրդ տարին՝ քահանաները տունը վրած տեղուները
7 չնորոգեցին։ Եւ Յովաս Թագաւորը էրեն կանչեց Յովհադա քահանան, ու ինք քահանաները, և անոնց ըսաւ. Տունը վրած տեղուները ինչու չէք նորոգեր, ու հիմա ձեր ճանչցուներէն մի-
8 մի ալ սոակ մի առնէք, հապա զանիկայ տունը վրած տեղերուն համար տուէք։ Եւ քահանաները հաւանեցան Տէրոջը տունը ետեւ մնալ, որ ի-
9 րենք սոակ չառնեն ժողովուրդէն, ոչ ալ տունը վրած տեղուները նորոգեն։ Եւ Յովհադա քահանան մէկ մեծ տուփ մը առաւ, ու անոր վրան ծակ մը ծակեց, ու զանիկայ սեղանին քովը՝ Տէրոջը տունը մտնողներուն ալ կողմը դրաւ. և դուռը պահող քահանաները Տէրոջը տունը բերուած բոլոր սոակը հոն կը դնէին։
10 Ու երբոր կը տեսնէին որ մեծ կին մէջ սոակը շատցեր է, թագաւորին գրագիրը ու մեծ քահանան կ'ելլէին, ու Տէրոջը տունը գտնուած սոակը համրելով՝ կը
11 ծրարէին. Եւ պատրաստուած սոակը՝ Տէրոջը տունը գործին վրայ դրուած բանուորներուն ձեռքը կու տային, որ անոնք Տէրոջը տունը մէջ գործող հիւսներուն,
12 ու շինողներուն, Եւ որմնադիրներուն, ու քարահատներուն վճարեն. նաև Տէրոջը տունը վրած տեղուները նորոգելու համար՝ փայտեր ու տաշուած քարեր ծախու առնեն, և տունը նորոգութեանը համար բոլոր պէտք եղած բաներուն ծախք ընեն։ Բայց Տէրոջը տունը բերուած սոակէն՝ Տէրոջը տունը հա-
13 մար արծաթի գաւաթներ, բազմականեր, կոնքեր, փողեր, ու ոսկի ամաններ, կամ արծաթի ամաններ ամենևին չշինուեցաւ.
14 Քանզի բանուորներուն կու տային զանիկայ, որ անով Տէրոջը տունը նորոգեն։ Եւ որոնց ձեռքը որ կը յանձնէին ան սոակը՝ բանուորներուն տալու համար, անոնցմէ հաշիւ չէին առներ, քանզի անոնք հաւատարմութեամբ կ'աշխատեին։
16 Յանցանքի սոակը ու մեղքի սոակը՝ Տէրոջը տունը չէր մտներ. անիկայ քահանաներուն կ'ըլլար։
17 Ան ատենը Ասորոց Ազայէլ թագաւորը ելաւ՝ Գեթի դէմ պատերազմ ըրաւ, ու զանիկայ առաւ, ետքը Ազայէլ իր երեսը դարձուց, որ Երուսաղէմի վրայ ելլայ։
18 Եւ Յուդայի Թագաւորը Յովաս՝ իր հայրերուն Յուդայի Թագաւորներուն՝ Յովասափատին, ու Յովրամին, և Ոքոզիային նուիրած բոլոր սուրբ բաները, ու իր նուիրածը, և Տէրոջը տունը ու Թագաւորական տունը գտնուած բոլոր ոսկին առաւ, ու Ասորոց Ազայէլ Թագաւորին խրկեց, այսպէս անիկայ Երու-

ապրեմի վրայէն եւ քաշուեցաւ։
19 Եւ Յովասին միացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը՝ ահա Յուդայի թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը
20 գրուած է։ Եւ անոր ծառաները որ ոտք ելան, ու անոր դէմ դաւաճանութիւն ըրին, ու Յովաս զաբդիին Մելքոնի տանը մէջ, որ Սիլլայի ճամբուն վրայ
21 է։ Եւ անոր ծառաները՝ Սաբաթի որդին Յովզաբատ, ու Սոմերի որդին Յովզաբատ՝ զանիկայ զարկին, ու մեռաւ. և զանիկայ իր հայրերուն հետ՝ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին. ու անոր տեղը անոր որդին Ամասիան թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Յուդայի թագաւորին Ոքոզիասի որդւոյն Յովասին քառասունհինգերորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Յեհուի որդին Յովաքազը Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ,
2 ու տասնեւեօթը տարի Խափաւորէց։ Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ, ու Իսրայէլին մեղանչել տուողներուն ետեւէն գնաց, անոնց հետ չհեռացաւ։
3 Եւ Տէրոջը բարկութիւնը Իսրայէլի վրայ բորբոքեցաւ, ու զանոնք՝ շարունակ Ասորւոց Ազայէլ Թագաւորին ձեռքը, ու Ազայէլի որդւոյն Բենհադադին ձեռքը մատնեց։
4 Եւ Յովաքազ Տէրոջը աղօթք ըրաւ, ու Տէրը անոր մտիկ ըրաւ, քանզի տեսաւ Իսրայէլի նեղութիւնը, որով Ասորւոց Թագաւորը զանոնք նեղեց։
5 Եւ Տէրը Իսրայէլին մէկ փրկիչ մը տուաւ, ու Ասորւոց ձեռքին տակէն ելան. և Իսրայէլի որդիքը երկրաւան ու միկալ օրուան պէս իրենց վրանները
6 մէջը կը նստէին։ Բայց Իսրայէլին մեղանչել տուողները՝ Յերոբոամին տունը մեղքերէն հետ չհեռացան, հապա անոնց մէջը քալեցին. ու Աստարովթի կռոնքն ալ Սամարիայի մէջ կը կենար։
7 Վասն Յովաքազին ուրիշ ղօրք չէր թողուց, բայց միայն յիսուն ձիաւոր, տասը կառք, ու տասը հազար հետեւակ զօրք. վասն զի Ասորւոց Թագաւորը զանոնք բնաջինջ ըրեր էր, ու զանոնք կոխուած հողի պէս ըրեր էր։
8 Եւ Յովաքազին միացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը, ու զօրութիւնը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։
9 Եւ Յովաքազ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ Սամարիայի մէջ թաղեցին. և անոր տեղը՝ անոր որդին Յովաս Թագաւոր եղաւ։
10 Յուդայի Յովաս Թագաւորին երեսունեօթներորդ տարին՝ Իսրայէլի վրայ Յովաքազի որդին Յովաս Թագաւոր եղաւ Սամարիայի մէջ, ու տասնուվեց տարի Խափաւորէց։
11 Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ, ու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբաթեան Յերոբոամին բոլոր մեղքերէն հետ չհեռացաւ, հապա անոնց մէջը քալեց։
12 Եւ Յովասին միացորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը, և Յուդայի Ամասիա Թագաւորին հետ պատերազմ ըրածաւնը իր քաջութիւնը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։
13 Ու Յովաս իր հայրերուն հետ քնացաւ, և անոր աթոռը Յերոբոամը նստաւ, ու Յովաս Իսրայէլի Թագաւորներուն հետ՝ Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ։
14 Ու Եղիսէ իր մեռնելու հիւանդութիւնովը հիւանդացաւ. և Իսրայէլի Թագաւորը Յովաս անոր ներքա, ու անոր երեսին վրայ լացաւ ու ըսաւ, Հայր իմ, հայր իմ, Իսրայէլին կառքը՝ ու անոր ձիաւորները։
15 Ու Եղիսէ անոր ըսաւ. Աղեղ մը ու նետեր առ։ Եւ անիկայ աղեղ

16 մը ու նետեր առաւ։ Ու Իսրա-
յելի թագաւորին ըսաւ. Ձեռքդ
ազեղին վրայ հեծցուր. և անի-
կայ ձեռքը հեծցուց. ու Եղիսէ
իր ձեռքերը թագաւորին ձեռ-
17 քերուն վրայ դրաւ։ Ու ըսաւ.
Արևելեան կողմի պատուհանը
բաց. ան ալ բացաւ. ու Եղիսէ
ըսաւ. Նետէ. ան ալ նետեց։
Ան ատենը Եղիսէ ըսաւ. Տէրոջը
փրկութեան նետը, ու Ասորւոց
դէմ փրկութեան նետը. քանզի
Ապեկեայ Ափեկի մէջ պիտի
զարնես՝ մինչև որ հատցընես։
18 Դարձեալ ըսաւ. Նետերը առ. ու
անիկայ առաւ. և Իսրայէլի թա-
գաւորին ըսաւ. Գետինը զարկ.
ու անիկայ երեք անգամ զար-
19 կաւ, ու կեցաւ։ Եւ Աստուա-
ծոյ մարդը անոր բարկանալով
ըսաւ. Թէ որ հինգ կամ վեց
անգամ զարնէիր, ան ատենը Ա-
սորիները պիտի զարնէիր, ու պի-
տի հատցընէիր. բայց հիմա Ա-
սորիները չորս երեք անգամ պի-
տի զարնես։
20 Ու Եղիսէ մեռաւ. և զանի-
կայ թաղեցին։ Ու հետևեալ
տարին՝ Մոաբացւոց գունդերը
21 երկրին վրայ եկան։ Ու երբոր
մարդ մը կը թաղէին, ահա գունդ
մը տեսան, ու մարդը Եղիսէին
գերեզմանը նետեցին. և ան մար-
դը Եղիսէին ոսկորներուն դպաւ
ծին պէս՝ կենդանացաւ, ու իր
ոտքերուն վրայ կայնեցաւ։
22 Եւ Ասորւոց Ազայէլ թագա-
ւորը՝ Յովաքազին բոլոր օրերուն
23 մէջ Իսրայէլը նեղեց։ Բայց Տէ-
րը Աբրահամին, Իսահակին, ու
Յակոբին հետ իր ըրած ուխտին
համար՝ անոնց ողորմեցաւ ու
գթութիւն ըրաւ, և անոնց նա-
յեցաւ. զանոնք կորընչցընել չու-
զեց, ու զանոնք դեռ իր երե-
սէն չձգեց։
24 Եւ Ասորւոց Ազայէլ թագա-
ւորը մեռաւ, ու անոր տեղը՝ ա-
նոր որդին Բենհադադը թագա-
25 ւոր եղաւ։ Եւ Յովաքազի որ-
դին Յովաս՝ Ազայէլի որդւոյն
Բենհադադին ձեռքէն եւս առաւ
ան քաղաքները, որ Ազայէլ ա-
նոր հօրը Յովաքազին ձեռքէն
պատերազմով առեր էր։ Յովաս
զանիկայ երեք անգամ զարկաւ,
ու Իսրայէլին քաղաքները եւս
առաւ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Իսրայէլի թագաւորին Յովա-
քազին Յովասին երկրորդ տա-
րին՝ Յուդայի թագաւորին Յո-
վասին որդին Ամասիան թագա-
ւոր եղաւ։ Անիկայ քսանևհինգ
2 տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր
եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ քը-
սանևմէկ տարի թագաւորեց։ Եւ անոր մօրը ա-
նունը Յովադան էր, ու Երու-
սաղէմցի էր։ Ու Տէրոջը ա-
3 ջիւ իր հօրը Դաւիթին պէս, իր
հօրը Յովասին բոլոր ըրածնե-
րուն համեմատ ըրաւ։ Սակայն
4 բարձր տեղերը չվերցան, ժո-
ղովուրդը տակաւին բարձր տե-
ղերու վրայ պատ կը մատուցա-
նէին, ու խունկ կը ծխէին։ Ու
5 երբոր թագաւորութիւնը անոր
ձեռքին մէջ հաստատուեցաւ՝ իր
ծառաները սպաննեց, որոնք իր
հայրը թագաւորը սպաններ էին։
6 Բայց սպաներուն որդիները չը-
սպաննեց, ինչպէս որ Մովսէսին
օրինաց գրքին մէջը գրուած է,
որ Տէրը պատուիրեց ըսելով.
Տղայ յանցանքին համար՝ հայրերը
չպիտի սպանուին, ու հայրերուն յան-
ցանքին համար՝ տղաքը չպիտի սպա-
նուին. հապա ամէն մարդ իր
յանցանքին համար պիտի մեռ-
7 նի։ Ան սպիտակ Աղի ձորին մէջ
տասը հազար Եդոմացիներ
զարկաւ, ու Վէմը պատերազ-
մով առաւ, և անոր անունը
Յեկթէելէ կոչեց մինչև այս օրս։
8 Ան ատենը Ամասիա Իսրայէ-
լի թագաւորին՝ Յեհուի որդւոյն
Յովաքազի որդւոյն Յովասին գե-
սպաններ խրկեց՝ ըսելով. Եկուր,
9 երես երեսի տեսնուինք։ Եւ Իս-

բայելի Յովաս Թագաւորը Յուդայի Ամասիա Թագաւորին Մարդ
խրկեց ու ըսաւ. Լիբանանի փուշը Լիբանանի եղեւնափայտին պատգամ խրկեց՝ ըսելով. Քու աղջիկդ
իմ տղուս կնիկ առնէ. բայց Լիբանանի մկնը եղող դաշտի գազանը անցաւ, ու փուշը կոխկրտեց: Իրաւ եդոմնացիները զարկիր, ու քու սիրտդ քեզ հպարտացուց. քու փառքովդ գոհ եղիր, ու տունդ նստիր. քանի՞ ինչ համար չարութիւն խնդրես, որ իյնաս դուն ու քեզի հետ Յուդան ալ: Բայց Ամասիա մտիկ չըրաւ: Ուստի Խորայելի Յովաս Թագաւորը ելաւ, և ինքը ու Յուդայի Ամասիա Թագաւորը Բեթսամիսի մէջ բախեցան՝ Յուդայի համար: Եւ Իսրայելին առջեւը յաղթուեցաւ, ու ամէն մարդ իր վրանը փախաւ: Եւ Խորայելի Յովաս Թագաւորը՝ Ոքոզիայի որդւոյն Յովասին որդին Ամասիան՝ Յուդայի Թագաւորը՝ Բեթսամիսի մէջ բռնեց, ու Եռաւաղէմ եկաւ, ու Եփրեմի դռնէն մինչեւ Անկեան դուռը՝ Եռաւաղէմի պարսպին չորս հարիւր կանդուն փլցուց. Եւ ոսկին ու արծաթը՝ ու Տէրոջը տանը մէջ ու Թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած բոլոր անօթները առաւ, և պատանդներ ալ առաւ, ու Սամարիա դարձաւ:

Եւ Յովասին գործերուն մնացորդ պատմութիւնը, ու ա՛նոր զօրութիւնը, և Յուդայի Ամասիա Թագաւորին հետ ըրած պատերազմը՝ անո՛ր Խորայելի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է: Ու Յովաս իր հայրերուն հետ քնացաւ, և Խորայելի Թագաւորներուն հետ Սամարիայի մէջ թաղուեցաւ. ու անոր տեղը՝ անոր որդին Յերոբովամը Թագաւոր եղաւ:

Եւ Յուդայի Թագաւորը՝ Յովասին որդին Ամասիան, Խորայելի Թագաւորին Յովաքազի որդւոյն Յովասին մահէն հետը տասնհինգ տարիապրեցաւ: Ու Ամասիային մնացորդ պատմութիւնը՝ անո՛ր Յուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է: Անոր դէմ Եռաւաղէմի մէջ դաւաճանութիւն եղաւ, ու անիկայ Լաքիս փախաւ. բայց անոր ետեւէն Լաքիսը մարդ խրկեցին, ու զանիկայ հոն մեռցուցին: Եւ զանիկայ ձիերով վերցուցին, ու Եռաւաղէմ իր հայրերուն հետ՝ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ: Եւ բոլոր Յուդայի ժողովուրդը Ազարիան առին, որ տասնեւվեց տարեկան էր, ու զանիկայ իր հօրը Ամասիային տեղը Թագաւոր դրին: Անիկայ ելաթը շինեց, ու Թագաւորը իր հայրերուն հետ քնանալէն ետքը՝ զանիկայ Յուդային ետ դարձուց:

Յուդայի Թագաւորին՝ Յովասի որդւոյն Ամասիային տասնհինգերորդ տարին՝ Խորայելի Յովաս Թագաւորին որդին Յերոբովամը Սամարիայի մէջ Թագաւոր եղաւ, ու քառասնմէկ տարի թագաւորեց: Եւ Տէրոջը առջեւը չարութիւն ըրաւ, ու Խորայելին մեղանչել տուող Նաբաթեան Յերոբովամին բոլոր մեղքերէն ետ չկեցաւ: Անիկայ Խորայելին տասնմէն Եմաթի մուտքէն մինչեւ դաշտի ծովը ետ դարձուց, Խորայելի Տէր Աստուծոյն խօսքին համեմատ, որ իր ծառային Գէթքաթհեփերացի Ամմաթեան Յովնան մարգարէին ձեռքովը խօսեր էր: Քանի Տէրը տեսաւ Խորայելին խիստ տառապանքը, որ ո՛չ գոյացած ու ո՛չ ձգուած կար, ու Խորայէլը օգնական ալ չունէր: Եւ Տէրը չըսաւ որ Խորայելին անունը երկինքին տակէն բնաջինջ ընէ. ուստի Յովասեան Յերոբովամին ձեռքովը զանոնք ազատեց:

1 Թագ. 14. 20
2 Թագ. 15. 1
2 Թագ. 15. 8
2 Թագ. 15. 12
2 Թագ. 15. 13
2 Թագ. 15. 17
2 Թագ. 15. 23
2 Թագ. 15. 27

28 Ու Յերոբոամին մնացորդ պատմութիւնը, և անոր բոլոր
գործը, ու պատերազմնական քա-
ջութիւնը, և Դամասկոսը ու
Եմաթը Յուդային եւս դարձը
նեղը Իսրայէլի մէջ, ահա Իսրա-
յէլի Թագաւորներուն յիշատա-
29 կաց գրքին մէջը գրուած է։ Ու
Յերոբոամ իր հայրերուն՝ Ի-
սրայէլի Թագաւորներուն հետ քը-
նացաւ. և անոր տեղը՝ անոր որ-
դին Նադաբ Թագաւոր ե-
ղաւ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Իսրայէլի Յերոբոամ Թագա-
ւորին քառասուհինգերորդ տարին՝
Յուդայի Ասային Թագաւորին
որդին Աղարիան Թագաւոր ե-
2 ղաւ։ Անիկայ տասնուվեց տա-
րեկան էր՝ երբոր Թագաւոր ե-
ղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յի-
սնուհերիս տարի Թագաւորու-
թիւն ըրաւ. և անոր մօրը ա-
նունը Յեքելիա էր, ու Երուսա-
3 ղէմցի էր։ Եւ անիկայ Տէրոջը
առջևը ուղղութիւն ըրաւ, իր
հօրը Ասային բոլոր ըրածին
4 պէս։ Բայց բարձր տեղերը
չվերցան. ժողովուրդը տակաւին
բարձր տեղերու վրայ զոհ կը
մատուցանէին ու խունկ կը ծը-
5 խէին։ Եւ Տէրը Թագաւորը զար-
կաւ, ու մինչև իր մահուան օրը
բորոտած էր, և զատ տան մը
մէջ կը բնակէր. ու պալատին
վրայ իշխողը՝ Թագաւորին որդին
Յովաթամն էր, ու անիկայ կը
դատէր երկրին ժողովուրդը։
6 Եւ Աղարիային մնացորդ պատ-
մութիւնը, ու անոր բոլոր ըրա-
ծը՝ ահա Յուդայի Թագաւոր-
ներուն յիշատակաց գրքին մէջը
7 գրուած է։ Ու Աղարիա իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ, ու զանի-
կայ իր հայրերուն հետ՝ Դաւի-
թի քաղաքին մէջը թաղեցին. և
անոր տեղը՝ անոր որդին Յով-
թամ Թագաւոր եղաւ։
8 Յուդայի Աղարիա Թագաւո-
րին երեսունեւմէրերորդ տարին՝
Իսրայէլի վրայ՝ Յերոբոամին որ-
դին Զաքարիան Թագաւոր ե-
ղաւ Սամարիայի մէջ, ու վեց ա-
միս Նափսուրէոյ։ Եւ անիկայ իր 9
հայրերուն ըրածին պէս՝ Տէրոջը
առջևը չարութիւն ըրաւ, ու
Իսրայէլին մեղանչել տուող Նա-
բաթեան Յերոբոամին մեղքե-
րէն եւս չկեցաւ։ Ու Յաբէսի որ- 10
դին Սեղղում անոր դէմ դաւա-
դրեցաւ, և զանիկայ ժողովուր-
դին առջևը զարկաւ ու սպան,
ու անոր տեղը ինքը Թագաւոր
եղաւ։
Եւ Զաքարիային մնացորդ 11
պատմութիւնը՝ ահա Իսրայէլի
Թագաւորներուն յիշատակաց
գրքին մէջը գրուած է։ Այսպէս 12
Տէրոջը խօսքն է, որ Յեհուին խօ-
սեր էր ըսելով. Իսրայէլի աթո-
ռին վրայ քու որդիքդ մինչև չոր-
րորդ սերդը պիտի նստին. ու
այնպէս եղաւ։
Յաբէսի որդին Սեղղում՝ Յու- 13
դայի Ոզիա Թագաւորին երեսուն-
մէկերորդ տարին Թագաւոր
եղաւ, ու Սամարիայի մէջ մէկ
ամիս Թագաւորութիւն ըրաւ։
Եւ Գադդիի որդին Մանայեմը 14
Թերսայէն ելաւ, ու Սամարիա
հասաւ, և Սամարիայի մէջ Յա-
բէսի որդին Սեղղումը զարկաւ
մեռցուց, ու անոր տեղը ինքը
Թագաւոր եղաւ։
Ու Սեղղումին մնացորդ պատ- 15
մութիւնը, ու ըրած դաւաճա-
նութիւնը՝ ահա Իսրայէլի Թա-
գաւորներուն յիշատակաց գրքին
մէջը գրուած է։ Այն ատենը Մա- 16
նայեմ՝ Թափսան ու բոլոր անոր
մէջը եղողները, ու անոր սահմա-
նը զարկաւ մինչև Թերսա. և
չբանալնուն համար զարկաւ, ու
հին եղող բոլոր յղի կիներուն բը-
ձեղքեց։
Յուդայի Ազարիա Թագաւո- 17
րին երեսունեւիններորդ տարին՝
Իսրայէլի վրայ Գադդիի որդին
Մանայեմը Թագաւոր եղաւ, ու
Սամարիայի մէջ տասը տարի Նա-
փսուրէոյ։ Եւ անիկայ Տէրոջը առ- 18

ջևը չարութիւն ըրաւ ։ ու իր
բոլոր օրերուն մէջ՝ Իսրայէլին
մեղանչել տուող Նաբատեան Յե-
րոբովամին մեղքերէն եւս չկե-
դաւ ։
19 Ե՚ Աբիեսաանի փեսը Թա-
գաւորը երկրին վրայ եկաւ , ու
Մանայեմ հազար տաղանդ ար-
ծաթ տուաւ փեսային , որ անի-
կայ իրեն օգնական ըլլայ , Թա-
գաւորութիւնը իր ձեռքին մէջ
20 հաստատելու համար ։ Ու Մանա-
յեմ՝ ան արծաթը Ասորեստանի
Թագաւորին տալու համար՝ Իս-
րայէլին բոլոր հարստահարեցին
վրայ հարկ դրաւ , ու ամէն մե-
կէն յիսուներեական սիկղ արծաթ
առաւ ։ Եւ Ասորեստանի Թագա-
ւորը եւս դարձաւ , ու ան երկ-
րին մէջ չկեցաւ ։
21 Ու Մանայեմին միացորդ պատ-
մութիւնը , և անոր ամէն ըրած-
ը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորնե-
րուն յիշատակաց գրքին մէջը
22 գրուած է ։ Ու Մանայեմ իր հայ-
րերուն հետ քնացաւ , և անոր
տեղը՝ անոր որդին Փակեխեան
Թագաւոր եղաւ ։
23 Յուդայի Ազարիա Թագաւո-
րին յիսուներորդ տարին՝ Իսրա-
յէլի վրայ Մանայեմի որդին Փակե-
խեան Թագաւոր եղաւ Սամարիայի
մէջ , ու երկու տարի Թագաւորեց ։
24 Եւ Տէրոջը աչքը չարութիւն
ըրաւ , ու Իսրայէլին մեղանչել
տուող Նաբատեան Յերոբովամին
25 մեղքերէն եւս չկեցաւ ։ Եւ անոր
զօրապետը Ռամմելայի որդին Փա-
կեխ՝ անոր դէմ դրաւ ինը հա-
զար , ու իր հետը Արգաւերը ու
Արիէն , ու գաղաադացիներէն
հիսուն մարդ պատրաստ , և Սամա-
րիայի մէջ՝ Թագաւորին տանը
նեղոսի կողմը զանիկայ զարիւռ
մեռուցաց , ու անոր տեղը Թագաւոր եղաւ ։
26 Եւ Փակեխայեն միացորդ պատ-
մութիւնը , ու անոր բոլոր ըրած-
ը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորնե-
րուն յիշատակաց գրքին մէջը
գրուած է ։

27 Յուդայի Ազարիա Թագաւո-
րին հիսուներեակերորդ տարին՝
Իսրայէլի վրայ Ռամմելայի որդին
Փակեհ Թագաւոր եղաւ Սա-
մարիայի մէջ , ու քսան տարի
Թագաւորեց ։ Եւ Տէրոջը աչքը
չարութիւն ըրաւ , ու Իսրայէլին
մեղանչել տուող Նաբատեան
Յերոբովամին մեղքերէն եւս չե-
կեցաւ ։ Իսրայէլի Փակեհ Թա-
գաւորին օրերը՝ Ասորեստանի
Թագաղաթ վաղասար Թագաւորը
եկաւ , ու Իյոնը , և Աբէլ բեթ-
մաաքան , ու Յանոախը , և Կա-
դեսը , ու Հասորը , և Գաղաա-
դը , ու Գալիլեան , և Նեփթալի-
մի բոլոր երկիրը առաւ , ու ա-
նոնց բնակիչները Ասորեստան գե-
րի տարաւ ։ Ու Եղայի որդին
Ովսէէն Ռամմելայի որդւոյն Փա-
կեխին դէմ դաւաճանութիւն
ըրաւ , և զանիկայ զարկաւ մեռ-
ուցաց , ու անոր տեղը ինքը Թա-
գաւոր եղաւ , Ոզիայի որդւոյն
Յոթամայի քսաներորդ տարին ։

31 Ու Փակեխին միացորդ պատ-
մութիւնը , և անոր բոլոր ըրած-
ը՝ ահա Իսրայէլի Թագաւորնե-
րուն յիշատակաց գրքին մէջը
գրուած է ։

32 Իսրայէլի Թագաւորին՝ Ռամ-
մելայի որդւոյն Փակեհին երկ-
րորդ տարին՝ Յուդայի Թագա-
ւորը Ոզիայի որդին Յոթամ
Թագաւոր եղաւ ։ 33 Անիկայ քսա-
նուհինգ տարեկան էր՝ երբոր
Թագաւոր եղաւ , ու Երուսաղե-
մի մէջ տասնուվեց տարի Թա-
գաւորութիւն ըրաւ ։ և անոր
մօրը անունը Յերուսա էր , ու
Սադոկին աղջիկն էր ։ 34 Եւ անի-
կայ Տէրոջը աչքը ուղղութիւն
ըրաւ ։ իր հօրը Ոզիային բոլոր
ըրածին պէս ըրաւ ։ 35 Բայց բարձր
տեղերը չվերցան , ժողովուր-
դը տակաւին բարձր տեղերու
վրայ պատ կը մատուցանէին , ու
խունկ կը ծխէին ։ Ան կայ Տէրո-
ջը տանը ամենէն բարձր դուռը
շինեց ։

36 Եւ Յոթամայի միացորդ պատ-

մաւթիւնը, ու անոր բոլոր ըրածը՝ անո՛ր Յուդայի Թագաւորութեան յիշատակաց գրքին մէջը
57 գրուած է։ Ան օրերը Տէրը Ասորւոց Ռասին Թագաւորը, ու Ռամմելայի որդին Փակէհն՝ Յուդայի վրայ խրկեցին։
58 Եւ Յովհաս իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ՝ իր տօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. ու անոր տեղը անոր որդին Ա.քազը Թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ռամմելայի որդւոյն Փակէհին տասնեւօթներորդ տարին՝ Յուդայի Թագաւորին Յովհաթամին որդին Ա.քազը Թագաւոր
2 եղաւ։ Ա.քազ քսան տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնեւվեց տարի Թագաւորեցաւ։ Ան իր տօրը Դաւիթին պէս՝ իր Աստուծոյն առջեւը ուղղութիւն
3 չբրաւ. Հապա Իսրայէլի Թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց, ու իր որդին ալ կրակէ անցուց, ան ազգերուն գարշելի սովորութիւններուն համաձայն, որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոյոց
4 առջեւէն վռնտեց։ Եւ բարձր տեղեաւնքը, ու բլուրներուն վրայ, և ամէն կանանչ ծառերուն տակ պոհ կը մատուցանէր, ու խունկ կը ծխէր։
5 Ան առենը Ասորւոց Ռասին Թագաւորը, ու Իսրայէլի Թագաւորը՝ Ռամմելայի որդին Փակէհն՝ Երուսաղէմի վրայ պատերազմելու ելան, ու Ա.քազը պաշարեցին, բայց պատերազմը չյաղթեցին։
6 Ան առենը Ասորւոց Ռասին Թագաւորը Եղեմը Ասորիներուն դարձուց, և Յուդայեանները Եղեմէն վռնտեց, ու Ասորիք Եղեմ եկան, ու հոն բնակեցան
7 մինչեւ աս օրս։ Եւ Ա.քազ Ասորեստանի Թագաւորի փոխարար Թագաւորին դեսպաններ խրկեց՝
ու ըսաւ. Ես քու ծառադ ու որդիդ եմ. եկիր, ու ինծ ազատէ Ասորւոց Թագաւորին ձեռքէն, ու Իսրայէլի Թագաւորին ձեռքէն, որոնք իմ վրաս եկեր են։ Եւ Ա.քազ Տէրոջը տաճարը 8
մէջ, ու Թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած արծաթը ու ոսկին առաւ, և Ասորեստանի Թագաւորին ընծայ խրկեց։
Ու Ասորեստանի Թագաւորը ա- 9
նոր մտիկ ըրաւ. և Ասորեստանի Թագաւորը Դամասկոսի վրայ գընաց, ու զանիկայ առաւ, և անոր բնակիչները Կիրը գերի տարաւ, ու Ռասինը մեռցուց։
Եւ Ա.քազ Թագաւորը Ասո- 10
րեստանի Թագաւորին փոխարար Թագաւորը դիմաւորելու համար՝ Դամասկոս գնաց, ու Դամասկոսի մէջ եղած սեղանը տեսաւ. և Ա.քազ Թագաւորը ան սեղանին օրինակը ու ձեւը՝ անոր բոլոր շինուածքին համեմատ՝ Ուրիա քահանային խրկեց։ Եւ Ու- 11
րիա քահանան Ա.քազ Թագաւորին Դամասկոսէն խրկած օրինակին նման սեղան մը շինեց, մինչեւ Ա.քազ Թագաւորին Դամասկոսէն գալը՝ Ուրիա քահանան այնպէս ըրաւ։ Ու երբոր 12
Թագաւորը Դամասկոսէն եկաւ, Թագաւորը սեղանը տեսաւ. և Թագաւորը սեղանին մօտեցաւ, ու անոր վրան ողջակէզ մատուց, 13
Եւ իր ողջակէզը ու հացի ընծան այրեց, ու նուէրը թափեց, և իր խաղաղութեան զոհին արիւնը ան սեղանին վրայ պաշկեց։ Ու Տէ- 14
րոջը առջեւը եղող պղնձէ սեղանը տանը առջեւէն՝ այսինքն նոր սեղանին ու Տէրոջը տանը մէջտեղէն քաշեց, ու զանիկայ նոր սեղանին բոլը դրաւ դէպ՝ի հիւսիս։ Եւ Ա.քազ Թագաւորը Ու- 15
րիա քահանային հրամայեց՝ ըսելով. Մեծ սեղանին վրայ՝ առտուան ողջակէզը՝ ու իրիկուան հացի ընծան, և Թագաւորին ողջակէզը՝ ու անոր հացի ընծան, ու երկրին բոլոր ժողովուրդին

ազգակիցը՝ եւ անանց հայր ընծայ
ուբ անանց նուէրները մատուցա-
նեա . ու ազգակիցներուն բոլոր
արիւնը , եւ գոհերուն բոլոր ա-
բիւնը անոր վրայ սրսկես . ու
զինձէ սեզանը իմ ըլլայ՝ հան
16 հարցնելու համար : Եւ Ռբիա
քահանան Ա.քաղ Թագաւորին
17 բոլոր հրամայածին պէս ըրաւ : Ռ-
Ա.քաղ Թագաւորը մէքենայնե-
ներուն ազատուածները կոխեց ,
ու աւազանները անանց վրա-
յէն վերցուց , ծովն ալ՝ իր տա-
կը եղող արձէձ եղնիերուն վրա-
յէն իջեցուց , ու զանիկայ քա-
18 րայատակի մը վրայ դրաւ : Եւ
Տէրոջը տանը մէջ շինուած շա-
բաթին ծածկոցը , ու Թագաւո-
րին դուրսի ճամբան՝ Ասրհատա-
նի Թագաւորին պատճառուբ՝
Տէրոջը տունը դարձուց :
19 Եւ Ա.քազին գործերուն մը-
նացորդ պատմութիւնը՝ ահա
Յուդայի Թագաւորներուն յի-
շատակաց գրքին մէջը գրուած
20 է : Եւ Ա.քազ իր հայրերուն հետ
քնացաւ , ու իր հայրերուն հետ
Դաւիթի քաղաքին մէջը Թա-
զուեցաւ . եւ անոր տեղը՝ անոր
որդին Եզեկիան Թագաւոր ե-
ղաւ :

ԳԼ. ԺԶ

1 Յուդայի Ա.քազ Թագաւո-
րին երկոտասաներորդ տարին՝
Իսրայէլի վրայ Էլային որդին Ով-
սէէն Թագաւոր եղաւ Սամարի-
այի մէջ , ու ինը տարի թագա-
2 ւորեց : Եւ Տէրոջը առջեւը չա-
րութիւն գործ , բայց ոչ իրմէ
առաջ եղող Իսրայէլի Թագա-
3 ւորները պէս : Ասոր դէմ ե-
լաւ Ասրհատանի Յաղմանասար
Թագաւորը , եւ Ովսէէ անոր ծա-
ռայ եղաւ , ու անոր հարկ կա-
4 ծառ : Եւ Ասրհատանի Թագա-
ւորը Ովսէէն վրայ նենգութիւն
գտաւ , որովհետեւ անիկա Եգ-
իպտոսի Սուա Թագաւորին
դեսպաններ իրկեր էր , ու Ասր-
հատանի Թագաւորին ամէն տա-
րուան պէս՝ հարկ վճարած չէր ,
անոր համար Ասրհատանի Թա-
գաւորը զանիկայ բռնեց , ու
բանտի մէջ կապեց : Եւ Ասրհա- 5
տանի Թագաւորը բոլոր երկրին
վրայ եկաւ . Սամարիայի վրայ
ալ եկաւ , ու զանիկայ երեք տա-
րի պաշարեց :

Ովսէէին իններորդ տարին՝ Ա- 6
սրհատանի Թագաւորը Սամա-
րիան առաւ , ու Իսրայէլը Ասր-
հատան փոխադրեց , եւ զանոնք
Գոզանի գետին քովը՝ Քազայի
ու Քարաւէի մէջ , ու Մարաց
քաղաքներուն մէջը բնակեցուց :
Քանզի Իսրայէլի որդիքը զերեզ- 7
եգիպտոսի երկրէն՝ եգիպտոսի
փարաւոն Թագաւորին ձեռքէն
ազատէն հանող՝ իրենց Տէր Ա-
ստուծոյն դէմ մեղք գործեցին ,
եւ ուրիշ աստուածներէն վախ-
ցան . Ու Տէրոջը Իսրայէլի որդ- 8
ւոց առջեւէն վռնտած ազգե-
րուն կանոններուն համեմատ ,
եւ Իսրայէլի Թագաւորներուն ը-
րած հաստատութիւնները հա-
լեցին : Ու Իսրայէլի որդիքը և 9
րենց Տէր Աստուծոյն առջեւը
ուղիղ չեղած բաներըը գաղտուկ
ըրին , և իրենց ամէն քաղաքնե-
րուն մէջը՝ պահապանաց աշտա-
րակէն մինչեւ պարսպաւոր քա-
ղաքը՝ իրենց բարձր տեղերը շի-
նեցին : Ու անոնք ամէն բարձր 10
բլուրներուն վրայ , և ամէն կա-
նանչ ծառերու տակ՝ իրենց սր-
ձաններ ու Աստարովթի կուռ-
քեր կանգնեցին . Եւ հոն ամէն 11
բարձր տեղերու վրայ խունկ ծը-
խեցին՝ Տէրոջը անոնց առջեւէն
վռնտած ազգերուն պէս , ու
շար գործեր ըրին , ու Տէրը
բարկացուցին . Եւ կուռքերու 12
ծառայ Թիւն ըրին , որոնց հա-
մար Տէրը անոնց ըսեր էր Թէ՝
Ա՛ս բանը մի՛ ընէք :

Ու Տէրը բոլոր մարգարէներ- 13
ուն ու բոլոր տեսանողներուն
ձեռքովը՝ Իսրայէլին ու Յուդա-
յին վկայութիւն ընելով՝ ըսեր
էր . Ձեր չար ճամբաներէն դար-

ձէք , և իմ պատուիրանքներս
ու կանոնները պահեցէք , ան ա-
մէն օրինքին համեմատ՝ որ
ձեր հայրերուն պատուիրեցի ,
ու իմ ծառաներուս՝ մարգա-
բէներուն ձեռքովը ձեզի խրա-
14 կեցի : Բայց անոնք մոխիկ չըրին ,
հապա իրենց պարանոցը՝ իրենց
Տէր Աստուծոյն չհնազան-
դող իրենց հայրերուն պարանո-
15 ցին պէս խստացուցին . Եւ ա-
նոր կանոնները , ու իրենց հայ-
րերուն հետ անոր բռնած ուխտը ,
և անոր տուած վկայութիւններ-
ը մէկդի ձգեցին , ու սնապաշ-
տութիւնի հաւէտ գացին , ու ըն-
տապաշտ եղան , և իրենց չորս
կողմը գտնուած ազգերուն հե-
տևողէ եղան , որոնց համար Տէ-
ր ը իրենց պատուիրեր էր , որ ա-
16 նոնց պէս չընեն : Բայց իրենց
Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուի-
րանքները թողուցին , և իրենց
համար հատ ձուլածոյ պատկեր
շինեցին , ու Աստարտէի կուռք
շինեցին , ու երկինքին բոլոր
զօրութիւններուն երկրպագու-
թիւն ըրին , և Բահաղին ծա-
17 ռայեցին . Ու իրենց զաւակները
ու աղջիկները կրակէ անցուցին ,
և կախարդութիւն ու հմայու-
թիւն ըրին , և ղրկինք ծախե-
ցին՝ Տէրոջը առջևը չարութիւն
ընելու , ո՛ր գանկայ բարկացը-
18 նելու : Ուստի Տէրը Իսրայէլին
խիստ բարկացաւ , ու զանոնք իր
երեսէն ձգեց . անոնց ոչ ոք մը
չմնաց , բայց միայն Յուդայի
ցեղը :
19 Յուդան ալ իր Տէր Աստու-
ծոյն պատուիրանքները չպահեց ,
հապա Իսրայէլին ըրած կանոն-
20 ներովը քալեց : Եւ Տէրը Իսրա-
յէլին բոլոր սերունդը մերժեց ,
ու զանոնք չարչարեց , և զանոնք
յափշտակողներուն ձեռքը մատ-
նեց , մինչև որ զանոնք իրենց
21 իր երեսէն ձգեց . Քանզի Իսրա-
յէլը Դաւիթի տունէն պատա-
ռեց . անոնք ալ Նաբատեան Յե-
րոբովամը թագաւոր դրին , ու
Յերոբովամ՝ Իսրայէլը Տէրոջը
հետևելէն ետդարձուց , ու անոնց
մեծ մեղք գործել տուաւ : Եւ 22
Իսրայէլի որդիքը Յերոբովամին
բոլոր ըրած մեղքերուն մէջը քա-
լեցին , անոնցմէ հատ չհեռցան ,
մինչև որ Տէրը Իսրայէլը իր առ- 23
ջևէն վերցուց , ինչպէս որ իր
բոլոր ծառաներուն՝ մարգարէ-
ներուն ձեռքովը խօսեր էր :
Այսպէս Իսրայէլը իր երկրէն
Ասորեստան փոխադրուեցաւ մին-
չև այս օրս :
Ու Ասորեստանի թագաւորը՝ 24
Բաբիլոնէն , Քութայէն , Աւա-
յէն , Եմաթէն , ու Սեփարուէ-
մէն Հարդիներ բերաւ , ու Սա-
մարիայի քաղաքներուն մէջը՝ Իս-
րայէլի որդւոց տեղը բնակեցուց ,
և անոնք Սամարիան ժառանգե-
ցին , ու անոր քաղաքներուն մէ-
ջը բնակեցան : Ու երբոր անոնք 25
հոն բնակեցան , Տէրոջմէ
չէին վախնար . ու Տէրը անոնց
մէջը առիւծներ խրկեց , որ զա-
նոնք կը մեռցնէին : Եւ Ասո- 26
րեստանի թագաւորին խօսեցան ,
ու ըսին . Ան ազգերը՝ որ գուն
փոխադրեցիր՝ ու Սամարիայի քա-
ղաքներուն մէջը բնակեցուցիր ,
ան երկրին Աստուծոյն կրօնքը
չեն գիտեր . ու անոնց մէջը առիւծներ խրկեր է , և ա-
հա զանոնք կը մեռցնեն , ան
երկրին Աստուծոյն կրօնքը չգի-
տնալնուն համար : Ան ատենը Ա- 27
սորեստանի թագաւորը հրաման
տուաւ՝ ըսելով . Ձեր անկէ գե-
րի առած քահանաներէն մէկը
հոն տարէք , ու երթան հոն բը-
նակին , ու անոնց ան երկրին
Աստուծոյն կրօնքը թող անոնց
սորվեցնեն : Եւ Սամարիայէն գե- 28
րի առնուած քահանաներէն մէ-
կը գնաց Բեթէլի մէջ բնակեցաւ ,
ու անոնց կը սորվեցնէր թէ
ինչպէս Տէրոջմէ վախնալու էին :
Եւ ամէն մէկ ազգ իր առաւած- 29
ները կը շինէր , ու Սամարա-
ցւոց շինած բարձր տեղերուն
տուները կը գնէր ամէն մէկ ազգ

30 իր բնակած քաղաքին մէջը։ Եւ Բաբելացիք՝ Սպբքամէի բանակեցը
շինեցին, ու Քութացիք՝ Ներգ-
դագը շինեցին, ու Եմաթացիք՝
31 Ասիմաթը շինեցին, Եւ Աւա-
ցիք՝ Նեբազը ու Թարթակը շի-
նեցին, ու Սեփարուիմացիք ի-
րենց ազգքը՝ Սեփարուիմացւոց
առաջաւածնեբուն՝ Ադրամելեքին
ու Անամելեքին համար՝ կրակով
32 կ'այրէին։ Ուսոմ Տէրոջմէ կը
վախնային, ու իրենց պիտա ցած
մարդիկներէն բարձր աստիճան
քահանաներ կ'ընէին, որոնք անոնց
համար բարձր տեղերուն մէջ
33 կ'ընէին։ Անոնք Տէրոջմէ կը վախ-
նային, ու նաեւ իրենց առաջաւած-
նեբուն ծառայութիւն կ'ընէին
անոնք ազգերուն ապաքոզութիւն
նեբովը՝ որոնց մէջէն փոխադ-
բաւած էին։
34 Անոնք մինչեւ այս օրս առջի
սովորութիւններուն պէս կ'ընեն,
ոչ Տէրոջմէ կը վախնան, ու ոչ
իրենց կանոնները ու գաւառա-
նութիւնները կը կատարեն, ոչ ալ
այն օրէնքը ու պատուիրանքը,
որ Տէրը Յակոբին որդւոցը տա-
ւաւ, որուն անունը Իսրայէլ դը-
35 բեր էր։ Եւ Տէրը անոնց հետ
ուխտ բռներ էր, ու անոնց պատ-
ուիրեր էր՝ ըսելով. Ուրիշ աստ-
ուածներէն չվախնաք, ու անոնց
երկրպագութիւն չընէք, ու ա-
նոնց ծառայութիւն չընէք, ու
36 անոնց զոհ չմատուցանէք. Հա-
պա ձեզ Եգիպտոսի երկրէն մեծ
զօրութիւնով ու բարձր բազու-
կով հանող Տէրոջմէն վախնաք,
ու անոր երկրպագութիւն ընէք,
37 ու անոր զոհ մատուցանէք. Եւ
ձեզի համար գրած կանոնները,
դատաստանները, օրէնքը, ու
պատուիրանքը միշտ ղգուշու-
թեամբ ի գործ դնէք, ու ուրիշ
38 աստուածներէն չվախնաք. Ու
ձեզի հետ բռնած ուխտս չմոռնաք,
ու ուրիշ աստուածներէն չվախ-
39 նաք. Հապա ձեր Տէր Աստուծ-
մէն վախնաք. ու անիկայ ձեր
ամէն թշնամիներուն ձեռքէն
ձեզ պիտի ազատէ։ Բայց անոնք 40
հնազանդութիւն չբերին, հապա
իրենց առջի սովորութիւնները
պէս կ'ընէին։ Ա՛ս ազգերն ալ 41
Եհովա Տէրոջմէ կը վախնային,
բայց իրենց կռոցքներուն ալ ծա-
ռայութիւն կ'ընէին. նաեւ ա-
նոնց որդիքը, ու անոնց որդւոց
որդիքը՝ մինչեւ աս օրս իրենց
հայրերուն ըրածին պէս կ'ընեն։

ԳԼ. ԺԸ

Ե Իսրայէլի Թագաւորին՝ Ե- 1
լայի որդւոյն Ովսէէին երրորդ
տարին՝ Յուդայի Ա՛քազ Թագա-
ւորին որդին Եզեկիան Թագա-
ւոր եղաւ։ Քսանհինգ տա- 2
րեկան էր՝ երբոր Թագաւոր ե-
ղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ քա-
սանեւինը տարի Թագաւորու-
թիւն ըրաւ. և անոր մօրը անու-
նը Աբիա էր, ո՛ր Զաքարիային
աղջիկն էր։ Եւ իր հօրը Դաւիթ 3
Թին բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջ
առջեւը ուղղութիւն ըրաւ։ Ա- 4
րիկայ բարձր տեղերը վերց-
նաց, ու արձանները կտրտեց,
և Աստարտեայ կուռքերը կըտ-
րեց, ու Մովսէսին շինած պղնձի
ձկ օձը կտոր կտոր ըրաւ, (քան-
զի մինչեւ ան օրերը Իսրայէլի
որդիքը անոր խունկ կը ծխէին,)
ու զանիկայ Ղեհեման կոչեց։
Անիկայ Իսրայէլ Տէր Աստ- 5
ծոյն ապաւինեցաւ, և անկէ ետ-
քը Յուդայի բոլոր Թագաւոր-
ներուն մէջ անոր նմանը չեղաւ,
ոչ ալ անկէ առաջ եղողներուն
մէջ. Ու Տէրոջը յարեցաւ, և 6
անոր հետեւեցաւ, ու
Տէրոջը Մովսէսին պատուիրած
պատուիրանքները պահեց։ Եւ 7
Տէրը անոր հետն էր. և ուր որ
կ'երթար, յաջողութիւն կը գըտ-
նէր։ Եւ Ասորեստանի Թագա-
ւորին ապստամբեցաւ, ու անոր
ծառայութիւն չըրաւ։ Անիկայ 8
Փղշտացիները զարկաւ մինչեւ Գա-
զա՝ ու անոր սահմանները, պա-
հապանաց աշտարակէն մինչեւ
պարսպաւոր քաղաքը։

9 Եւ եղաւ որ Եղիկիա Թագաւորին չորրորդ տարին, որ Խոսրիկլի Թագաւորին Էլայի որդւոյն Ովսէին եօթներորդ տարին էր, Ասրեսաանի Սաղմանեսար Թագաւորը Սամարիայի վրայ եկաւ, ու զանիկայ պաշարեց. 10 եւ իրենք տարիէն եռաբը զանիկայ առաւ. Սամարիան՝ Եզեկիային վեցերորդ տարին՝ (այսինքն Իսրայէլի Թագաւորին Ովսէին իննեներորդ տարին) առաւ: 11 Եւ Ասրեսաանի Թագաւորը՝ Իսրայէլը Ասրեսաան փոխադրեց, և զանոնք Գոզանի գետին քովը՝ Քաղայի ու Խաբոր քովի մէջ, ու Մարայ քաղաքները: 12 Վասն զի անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին ականջ չդրին, ու անոր ուխտը չպահեցին, և Տէրոջը ծառային Մովսէսին ամէն պատուիրածները մտիկ չըրին, ու՛ի գործ չդրին:

13 Ու Եզեկիա Թագաւորին չորեքտասաներորդ տարին Ասորեստանի Սենեքերիմ Թագաւորը Յուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն վրայ եկաւ, ու զանոնք առաւ: 14 Եւ Յուդայի Եզեկիա Թագաւորը Լաքիսը Խրկեց Ասրեսաանի Թագաւորին՝ ըսելով. Մեղայ. վրայէս եղիր զարձիր. ինչ որ իմ վրաս դնես՝ կը հատուցանեմ: Ու Ասրեսաանի Թագաւորը Յուդայի Եզեկիա Թագաւորին վրայ իրեք հարիւր տաղանդ արծաթ ու երեսուն տաղանդ ոսկի հարկ դրաւ: 15 Ու Եզեկիա՝ Տէրոջը տանը մէջ, և Թագաւորին տանը գանձերուն մէջ գտնուած բոլոր 16 արծաթը տուաւ: Ան ատենը Եզեկիա Տէրոջը տաճարին դռներուն ու դրանդիքներուն ջրայէ ոսկին քակեց, որ ինքը՝ Յուդայի Եզեկիա Թագաւորը զանոնք պատեր էր, ու Ասրեսաանի Թագաւորին տուաւ:

17 Եւ Ասրեսաանի Թագաւորը՝ Տարթանը, Ռաբսարիսը, ու Ռաբսակը շատ զօրքով Լաքիսէն Երուսաղէմ իրկից Եզեկիա Թագաւորին, անոնք ալ եկան Երուսաղէմ ելան, ու հոն հասնելով՝ Թաւիչէի ագարակին ճամբան եզող վերի աւազանին ջրմուղին մօտ կայնեցան, 18 ու Թագաւորը կանչեցին. և Հեղկիայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հաշտարարը, ու Սեբնա տաճնապիրը, ու յիշատակաց գրիչը Ասափի որդին Յովաքը անոնց ելան:

19 Եւ Ռաբսակ անոնց ըսաւ. Եզեկիային ըսէք. Մեծ Թագաւորը՝ Ասրեսաանի Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ի՞նչ է աս յոյսը՝ որուն դուն կ'ապաւինիս. 20 Դուն ըսիր. Պատերազմի համար խորհուրդ ու զօրութիւն ունիմ. բայց շրմունքի խօսքեր են. հիմա որո՞ւն ապաւինելով՝ ինծմէ ապստամբեցար: 21 Ահա դուն ան ջախջախած եղեգի ցուպին՝ Եգիպտոսին ապաւինեցար, որ եթէ անոր մէկ մարդ մը կռթնի, ձեռքը պիտի մտնէ, ու զանիկայ պիտի ծակէ. Եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորը բոլոր իրեն ապաւինողներուն այնպէս է: 22 Բայց թէ որ ինծի ըսէք թէ՝ Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն կ'ապաւինինք, մանիկայ ան չէ՞, որուն բարձր տեղերը ու սեղանները Եզեկիան վերցուց, և Յուդային ու Երուսաղէմին ըսաւ. Միայն աս սեղանին առջեւ երուսաղէմի մէջ երկրպագութիւն ընէք: 23 Ու հիմա իմ՝ տիրոջս Ասրեսաանի Թագաւորին հետ հաշտուեցէք, ու քեզի երկու հազար ձի տամ, թէ որ դուն քու կողմանէդ անոնց վրայ հեծեալներ դնելու կարող ես: 24 Եւ իմ տիրոջս պիտի պզտիկ ծառաներէն մէկ կուսակալին երեսը ինչպես կրնաս դէմ դնել, որ դուն կառքերու ու ձիերու համար Եգիպտոսին կ'ապաւինիս: 25 Հիմա աս երկիրը վրայ այլեւս առանց Եհովայ հրամանի՞ն եկեր եմ՝ զանիկայ աւերելու համար. Եհովան

բաւ. Ան երկրին վրայ երթ, ու դանիկայ աւրէ։
26 Ու Քեղկիայի որդին Եղիակիմ, և Սեբնան, ու Յովաքը Ասափայ գրագիրը, Եզեկիայի դիմ ճեղքած հագած եկան, ու Ռաբսակին բանը անոր պատմեցին։
27 Ռաբսակ ալ անոնց ըսաւ. Միթէ աս խօսքերը խօսելու համար իմ տէրս քեզի ու քեզի դրկեց. չէ որ այն մարդիկներուն ալ՝ որոնք պարսպին վրայ կը նստին, ձեզի հետ իրենց ոտքը ուտելու, ու իրենց միզը խմելու։
28 Եւ Ռաբսակ ոտք ելաւ, ու մեծ ձայնով մը Երբայեցերէն գոռգոռաց, ու խօսեցաւ՝ ըսելով. Մեծ Թագաւորին՝ Ասորեստանի Թագաւորին խօսքը մտիկ ըրէք.
29 Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Եզեկիան ձեզ չխաբէ. քանզի անիկայ չկրնար ձեզ անոր ձեռքէն
30 ազատել. Ու Եզեկիան ձեզ Եհովային չյուսացնէ՝ ըսելով. Եհովան մեզ անշուշտ պիտի ազատէ, ու այս քաղաքը Ասորեստանի Թագաւորին ձեռքը պիտի
31 չտրուի։ Եզեկիային մտիկ մի ընէք. քանզի Ասորեստանի Թագաւորը այսպէս կ'ըսէ. Ինծի հետ հաշտութիւն ըրէք, ու ինծի ելէք. և ամէն մարդ իր որթէն՝ ու ամէն մարդ իր թզենիէն ուտէ, և ամէն մարդ իր
32 ջրհորին ջուրէն խմէ, Մինչև որ ես գամ, ու ձեզ ձեր երկրին պես մէկ երկիր մը՝ ցորենի ու գինիի երկիր մը՝ հացի ու այգիներու երկիր մը՝ ձիթենիներու ու մեղրի երկիր մը տանիմ, որ ապրիք ու չմեռնիք. ու Եզեկիային մտիկ մի ընէք, քանզի ձեզ գլուխ կը հանէ՝ ըսելով. Եհովան մեզ պիտի ազատէ։
33 Միթէ ազգաց աստուածներէն Ասորեստանի Թագաւորին ձեռքէն՝ ամէն մէկը իր երկիրը կըցած ու
34 զատե՞լ։ Եմաթի ու Արփադի աստուածները ո՞ւր են. Սեփարուայիմի, Անայի ու Աւայի աստուածները ո՞ւր են. միթէ անոնք Սամարիան իմ ձեռքէս ազատեցի՞ն.
35 Երկիրներուն ամէն աստուածներէն ո՞ր իր երկիրը իմ ձեռքէս ազատեց, որ Եհովան Երուսաղէմը իմ ձեռքէս ազատէ։
36 Բայց ժողովուրդը լուռ կեցաւ, և անոր պատասխան մը չտուաւ. քանզի Թագաւորը հրամանը ըրեր էր՝ ըսելով. Անոր պատասխան մի տաք։
37 Ու Քեղկիայի որդին Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը, և Սեբնա առենադպիրը, ու Ասափի որդին Յովաքը՝ հանդերձներն պատռած՝ Եզեկիային գացին, ու Ռաբսակին խօսքերը անոր պատմեցին։

ԳԼ. ԺԹ

1 Ու երբոր Եզեկիա Թագաւորը լսեց, իր հանդերձները պատռեց, ու քուրձ հագաւ, և Տէրտնը տաճարը մտաւ. Ու Եղիակիմ՝ պալատին հազարապետը, և Սեբնա առենադպիրը, ու քահանաներուն ծերերը քուրձեր հագած՝ Ամովսի որդւոյն Եսայի մարգարէին խրկեց։ Եւ անոր ը-
3 սին. Եզեկիա այսպէս կ'ըսէ. Այսօր նեղութեան, կշտամբանոց ու նախատանաց օր է. քանզի տղաքը մինչև ծնանելու վայրկեանը հասան, բայց ծնանելու ոյժ չկայ։ Կարելի է որ քու Տէրդ
4 Ասորեստանի Ռաբսակին բոլոր խօսքերը լսէ, որն որ իր տէրը Ասորեստանի Թագաւորը խրկեց՝ կենդանի Աստուածը նախատելու համար, ու քու Տէրդ Աստուածդ ան իր լսած խօսքերուն համար յանդիմանութեան տայ. ուրեմն դուն գտնուող մնացորդին համար աղօթք ըրէ։ Ու Եզեկիա
5 Թագաւորին ծառաները Եսայիին գացին։ Ու Եսայի անոնց ը-
6 սաւ. Ձեր տիրոջը ասանկ ըսէք. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի վախ-

Դաւթ ան լաւ խօսքերէդ , որովհետեւ Աստուածաշունչի Թագաւորին ծառաները զիս հայհոյեցին :
7 Ահա ես անար վրայ մէկ ոգի մը կը խրկեմ , ու մէկ լուր մը լսելով՝ իր երկիրը պիտի դառնայ , ու զանիկայ իր երկրին մէջը սրով պիտի կործանեմ :
8 Եւ Ռափսակ դարձաւ , ու Աստուածաշունչի Թագաւորը գտաւ , որ Լիբնայի հետ կը պատերազմէր : վասն զի լսած էր որ Լաքիշէն չուեր է : Ու Սենեքերիմ Եթովպացւոց Թարակա Թագաւորին համար լսեց , որ կ'ելլէր , Ահա անիկայ քեզի հետ պատերազմելու ելեր է . ու նորէն Եզեկիային դեսպաններ խրկեց՝ ըսելով . Յուդայի Եզեկիա Թագաւորին այսպէս խօսիք ու ըսէք . Ան քու Աստուածդ՝ որուն դուն ապաւիներ էս , թող քեզ չխաբէ՝ ըսելով . Երուսաղէմը Աստուածաշունչի Թագաւորին ձեռքը պիտի չառնուի : Ահա դուն լսեցիր ինչ որ Աստուածաշունչի Թագաւորները բոլոր երկիրներուն ըրին , ու ինչպես զանոնք բոլորովին կործանեցին , ու հիմա դուն պիտի ազատիս : Միթէ իմ հայրերուս կործանած ազգերուն՝ այսինքն Գովզանին , Խառանին , Ռեսեփին , ու Թելասարի մէջ եղող Եդեմի որդւոցը աստուածները զանոնք ազատեցի՞ն : Ո՞ւր է Եմաթի Թագաւորը , ու Արփատի Թագաւորը , ու Սեփարուայիմ քաղաքին , Ենայի , և Աւայի Թագաւորը :
14 Ու Եզեկիա նամակը դեսպաններուն ձեռքէն առաւ , ու զանիկայ կարդաց . և Տէրոջը տունը եւլաւ , ու Եզեկիա Տէրոջը առջեւը բացաւ զանիկայ : Ու Եզեկիա Տէրոջը առջեւը աղօթք ըրաւ , ու ըսաւ . Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի , որ քերովբէներուն մէջը կը նստիս , երկրիս ամէն Թագաւորութիւններուն վրայ Աստուած միայն դուն ես . երկինքը ու երկիրը դուն ստեղծեցիր : Ո՛վ Տէր՝ ականջդ խոնարհեցուր ու լսէ . ով Տէր՝ աչքերդ բաց ու նայէ . և լսէ Սենեքերիմին խօսքերը՝ որ խրկեց կենդանի Աստուածը նախատելու համար : Ո՛վ Տէր , իրաւցնէ Աստուածաշունչի Թագաւորները՝ ազգերը ու անոնց երկիրը աւերեցին , Եւ անոնց աստուածները կրակի տուին . վասն զի անոնք Աստուած չէին , հապա մարդու ձեռագործ՝ փայտ ու քար էին , անոր համար զանոնք կորսնցուցին : Եւ հիմա դուն ով Տէր Աստուած մեր՝ ազատէ մեզ անոր ձեռքէն , որպէս զի երկրիս բոլոր Թագաւորութիւնները գիտնան , որ Տէր Աստուած՝ միայն դուն ես :
20 Ու Ամովսի որդին Եսայի՝ Եզեկիային խրկեց՝ ըսելով , Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Աստուածաշունչի Սենեքերիմ Թագաւորին համար լսեցի ըրած աղօթքդ լսեցի : Անոր վրայով Տէրոջը բուն խօսքը ասէ , Սիօնի կոյս աղջիկը , քեզ անարգեց , քեզ ծաղր ըրաւ . Երուսաղէմի աղջիկը , քու եանէդ գլուխ շարժեց : Դուն ով նախատեցիր ու հայհոյեցիր , ու ո՞ր ձայնդ վերցուցիր . և աչքերդ Իսրայէլի Սուրբին դէմ վեր վերցուցիր : Քու դեսպան ներուդ ձեռքով Տէրը նախատեցիր՝ ըսիր . Իմ կառքերուս շատութիւնովը լեռներուն բարձրութիւնը՝ Լիբանանու քովերը եկայ , ու անոր բարձր եղեւնները և ընտիր մայրիները պիտի կտրեմ . ու անոր վերջին բնակութիւնը անոր պտղատու անտառը պիտի մտնեմ : Ես փորեցի , ու օտար ջուրերը խմեցի , ու պաշարուած ամէն տեղուն բոլոր գետերը ոտքերուս ճամբով ցամքեցուցի : Միթէ լսած չես որ ամիսներ շատոնցմէ ես կատրեցի , ու առջի օրերէն՝ ի վեր ձեւակերպեցի , հիմա հասուցի , որ դուն պարսպաւոր քաղաքները

ձեղիր : Ո՛վ Տէր՝ ականջդ խոնարհեցուր ու լսէ . ով Տէր՝ աչքերդ բաց ու նայէ . և լսէ Սենեքերիմին խօսքերը , որ խրկեց կենդանի Աստուածը նախատելու համար : Ո՛վ Տէր , իրաւցնէ Աստուածաշունչի Թագաւորները՝ ազգերը ու անոնց երկիրը աւերեցին , Եւ անոնց աստուածները կրակի տուին . վասն զի անոնք Աստուած չէին , հապա մարդու ձեռագործ՝ փայտ ու քար էին , անոր համար զանոնք կորսնցուցին : Եւ հիմա դուն ով Տէր Աստուած մեր՝ ազատէ մեզ անոր ձեռքէն , որպէս զի երկրիս բոլոր Թագաւորութիւնները գիտնան , որ Տէր Աստուած՝ միայն դուն ես :
20 Ու Ամովսի որդին Եսայի՝ Եզեկիային խրկեց՝ ըսելով , Իսրայէլի Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ . Աստուածաշունչի Սենեքերիմ Թագաւորին համար լսեցի ըրած աղօթքդ լսեցի : Անոր վրայով Տէրոջը բուն խօսքը ասէ , Սիօնի կոյս աղջիկը , քեզ անարգեց , քեզ ծաղր ըրաւ . Երուսաղէմի աղջիկը , քու եանէդ գլուխ շարժեց : Դուն ով նախատեցիր ու հայհոյեցիր , ու ո՞ր ձայնդ վերցուցիր . և աչքերդ Իսրայէլի Սուրբին դէմ վեր վերցուցիր : Քու դեսպաններուդ ձեռքով Տէրը նախատեցիր՝ ըսիր . Իմ կառքերուս շատութիւնովը լեռներուն բարձրութիւնը՝ Լիբանանու քովերը եկայ , ու անոր բարձր եղեւնները և ընտիր մայրիները պիտի կտրեմ . ու անոր վերջին բնակութիւնը անոր պտղատու անտառը պիտի մտնեմ : Ես փորեցի , ու օտար ջուրերը խմեցի , ու պաշարուած ամէն տեղուն բոլոր գետերը ոտքերուս ճամբով ցամքեցուցի : Միթէ լսած չես որ ամիսներ շատոնցմէ ես կատրեցի , ու առջի օրերէն՝ ի վեր ձեւակերպեցի , հիմա հասուցի , որ դուն պարսպաւոր քաղաքները

աւետարկի հոգակցականքաս դար-
26 ձընեա : Ուստի անունց բնակիչ-
ներուն ձեռքը կարճ ըլլալուն
համար՝ զարհուրեցան ու ամըչ-
ցան , անունք գաշտի խոտի պէս ,
և կանանչ բանջարի պէս , ու
տանիքի խոտի պէս , և դեռ
չհասած ու խորշակէն զարնուած
27 հասնձքի պէս եղան : Բայց ես
քաս բնակաւթիւնդ , ելլելդ ու
մտնելդ , և ինծի ունեցած սրտ-
28 մաութիւնդ գիտեմ : Որովհե-
տև ինծի ունեցած սրտմաու-
թիւնդ , ու քաս ամբարտաւա-
նուելուիւնդ իմ ականջներս է-
լաւ , ես ալ իմ կարթս քաս
քիմդ՝ և իմ սանձս քաս բերանդ
պիտի դնեմ , ու քաս եկած ճամ-
բայէդ քեզ էս պիտի դարձը-
նեմ :
29 Եւ ասիկայ քեզի նշան ըլլայ .
այս տարի ինքիմէ բուսածը , ու
երկրորդ տարին՝ ինկած հատ-
կէն բուսածը պիտի ուտէք . ու
երրորդ տարին՝ ցանեցէք ու հըն-
ձեցէք , և պղինձներ տնկեցէք , ու
30 անոնց պտուղը կերէք : Եւ Յու-
դայի տունը ազատուած մնացոր-
դը վարէն արմատ պիտի արձա-
կէ , ու վերէն պտուղ պիտի տայ :
31 Քանզի Երուսաղէմէն մնացորդ ,
ու Սիոն լեռնէն ազատուած պի-
տի ելլէ . ասիկայ զօրաց Տէրոջը
նախանձը պիտի ընէ :
32 Ասոր համար Ասորեստանի
թագաւորին վրայով՝ Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ . Անիկայ այս քաղաքը
պիտի չմտնէ , ու անոր նետ պի-
տի չձգեր , և անոր առջեւը վա-
հանով պիտի չգայ , ու անոր
դէմ պատնէշ պիտի չկանգնէ .
33 Իր եկած ճամբայէն նա պիտի
դառնայ , ու այս քաղաքը պիտի
34 չմտնէ , կ'ըսէ Տէրը : Եւ այս քա-
ղաքը պիտի պաշտպանեմ , ու
զանիկայ ազատեմ ինծի համար՝
ու իմ ծառայիս Դաւիթին հա-
մար :
35 Ու եղաւ որ այն գիշերը Տէրո-
ջը հրեշտակը ելաւ , և Ասորե-
տանի բանակին մէջը հարիւր
ութսունհինգ հազար հոգի
զարկաւ . ու երբոր առաւօտուն
կանուխ ելան , ահա անոնց
ամէնը մեռած մարմիններ էին :
36 Եւ Ասորեստանի Սենեքերիմ
թագաւորը չուեց գնաց , ու
դարձաւ Նինուէի մէջ նստաւ :
37 Ու երբոր անիկայ իր աստուծոյն
Նեսրոքին տանը մէջ երկրպա-
գութիւն կ'ընէր , անոր որդիքը
Ադրամելէք ու Սարասար զանի-
կայ սրով զարկին , ու Արարատի
երկիրը փախան . և անոր տեղը
անոր որդին Ասրդան թագա-
ւոր եղաւ :

ԳԼ . Ի

1 Ընդ օրերը Եզեկիա մահուան
ատենաձանը հիւանդացաւ : Ու Ա-
մոսի որդին Եսայի մարգարէն
անոր եկաւ , ու անոր ըսաւ .
Տէրը այսպէս կ'ըսէ . Տանդ հա-
մար պատուէր տուր . քանզի
դուն մեռնելու ես , ու պիտի
չապրիս : Եւ անիկայ իր երեսը 2
պատին դարձուց , ու Տէրոջը ա-
ղօթք ըրաւ՝ ըսելով . Ով Տէր՝ 3
կ'աղաչեմ , քաս առջեւդ ճշմար-
տութեամբ ու կատարեալ սրտով
քալելը՝ և քաս աչքիդ առջեւը
բարի եղածը ընդունիս . ու Ե-
զեկիա մեծ լացով մը լացաւ :
Ու Եսայի տակաւին միջինն գա- 4
ւիթէն չելած՝ Տէրոջը խօսքը ա-
նոր եղաւ՝ ըսելով . Դարձիր , ու 5
իմ ժողովուրդիս իշխանին՝ Եզե-
կիային ըսէ . Քաս հօրդ Դաւի-
թին Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ . Քաս աղօթքդ լսեցի , քաս
արցունքը տեսայ . ահա
քեզ պիտի բժշկեմ , ու երրորդ
օրը Տէրոջը տունը պիտի ելլես .
Եւ քաս օրերուդ վրայ տասնու- 6
հինգ տարի պիտի աւելցնեմ ,
ու քեզ ու այս քաղաքը Ասորես-
տանի թագաւորին ձեռքէն պի-
տի ազատեմ , և այս քաղաքին
պաշտպանուելուիւն պիտի ընեմ
ինծի համար՝ ու իմ ծառայիս
Դաւիթին համար : Ու Եսայի 7
ըսաւ , Քանի մը չոր թուզ ա-

ռէք, ու առէն, և վերբեն վասց դրեն, ու ողջացաւ։
8 Ու Եղեկիա՝ Եսայիին ըսաւ. Տէրոջը պիտ բժշկեըսն՝ ու երրորդ օրը Տէրոջը առնը երթալ
9 լաւ նշանը ի՞նչ ըլլայ։ Ու Եսայի ըսաւ. Ասիկայ քեզի Տէրոջմէ նշան ըլլայ՝ թէ Տէրը իր բսած խօսքը պիտի կատարէ, Սաուէրը՝ կամ տասը աստիճան առաջ երթայ, կամ տասը աստիճան ետ դառնայ։
10 Ու Եղեկիա ըսաւ. Սաուէրին տասը աստիճան առաջ երթալը դիւրին է, չէ, հապա տասուերը տասը աստիճան ետ դառնայ։
11 Ու Եսայի մարգարէն Տէրոջը աղաղակեց, ու տասը աստիճան ետ դարձուց տասուերը ան աստիճանները որ Ահազին արեւու ժամացոյցին վրայ իջած էր։
12 Ան առեն Բաբիլոնի Թագաւորը՝ Բաղադանի որդին Մարոդաքեմպադոս բազադանը նամակներ ու բնծաներ խրկեց Եղեկիայեն, քանզի Եղեկիային հիւանդ ըլլալը լսեր էր։
15 Ու Եղեկիա անոնց մասին ըսաւ, և թանկագին բաներըն բոլոր առնը՝ արծաթը, ու ոսկին, ու խառնկերը, և պատուական եղը, ու իր զէնքերըն բոլոր առնը և իր գանձերուն մէջը բոլոր գտնուածը ցուցուց, ու իր տանը մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չհնաց, որ Եղեկիա անոնց չցուցնէ։
14 Ու Եսայի մարգարէն Եղեկիա Թագաւորին եկաւ, ու անոր ըսաւ. Ասոնք մարդիկներըը ի՞նչ ըսին, և ուսկից եկան քեզի. ու Եղեկիա ըսաւ. Հեռու տեղէ՝
15 Բաբիլոնէն եկան։ Եւ անիկայ ըսաւ. Քու տանդ մէջ ի՞նչ տեսան. ու Եղեկիա ըսաւ. Տանս մէջ ինչ որ կայ՝ տեսան, ու գանձերուս մէջ անոնց չցուցցած բան չհնաց։
16 Ան առեն Եսայի Եղեկիային ըսաւ. Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ. Ահա օրեր կու գան՝ որ քու տանդ մէջ ինչ որ կայ, ու քու հայրերդ մինչեւ ատ օրս ինչ որ ժողվեցին, Բաբիլոն պիտի տարուի. մէկ բան մը պիտի չմնայ, կ՚ըսէ Տէրը։ 18
17 Ու քեզմէ ելլելու՝ քու ծնանելիքդ որ դիւնէրդ պիտի առնեն. և ան նանք Բաբիլոնի Թագաւորին պալատին մէջը ներքիսներ պիտի ըլլան։ Ու Եղեկիա՝ Եսայիին ըսաւ. Տէրոջը խօսքը՝ որ դուն ըսիր, բարի է. նաև ըսաւ. Բարի չէ, որովհետև իմ օրերուս մէջ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն պիտի ըլլայ։ 19
Ու Եղեկիային միւսորդ պատմութիւնը, և անոր բոլոր զօրութիւնը, ու շինած աւազանը ու ջրմուղը, և քաղաքը բերած ջուրը՝ ահա Յուդայի Թագաւորներուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած է։ Ու Եղեկիա իր հայրերուն հետ քնացաւ. և անոր տեղը՝ անոր որդին Մանասէն Թագաւոր եղաւ։ 20 21

ԳԼ. ԻԱ

Մանասէ տասներկու տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յիսունհինգ տարի Թագաւորութիւն ըրաւ. ու անոր մօրը անունը Եփսիբայ էր։ Եւ անիկայ՝ Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտած ազգերուն գարշելի գործքերուն պէս՝ Տէրոջը աչքը չարութիւն ըրաւ։ Ու անիկայ իր հօրը Եղեկիային կործանած բարձր տեղւոանները նորէն շինեց, ու Բահաղին սեղաններ կանգնեց, և Աստարթէի կուռք մը շինեց, Իսրայէլի Աքաաբ Թագաւորին ըրածին պէս, ու երկրպագութիւն ըրաւ, և անոնց ծառայութիւն ըրաւ. Ու սեղաններ շինեց Տէրոջը տանը մէջ, որուն համար Տէրը ըսած էր թէ՝ Իմ անունս Երուսաղէմի մէջ պիտի դնեմ։ Եւ Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ երկինքի բոլոր զօրութիւն- 1 2 3 4 5

6 Նեբուն սեզաններ շինեց, ու
իր աղան կրակէ անցուց, և
գազաղուեթիւն ու հմայութիւն
կ'ընէր, և վհուկներ ու նշանա-
գէտներ ունէր. և Տէրոջը առ-
ջեւը շատ չարութիւն ըրաւ, ու
7 զանիկայ բարկացուց: Եւ իր շի-
նած Աստարովթի կուռքը ան
տանը մէջ դրաւ, որուն համար
Տէրը Դաւիթին ու անոր որդ-
ւոյն Սողոմոնին ըսեր էր. Իմ ա-
նունս աս տանը մէջ, ու Իսրա-
էլի բոլոր ցեղերէն իմ ընտրած
Երուսաղէմիս մէջ պիտի դնեմ
8 յաւիտեան. Եւ Իսրայէլին ոտ-
քը մէյմըն ալ պիտի չշարժեմ
աս երկրէն, որն որ անոնց հայ-
րերուն տուի, միայն թէ անոնք
իմ՝ ամէն պատուիրանքներս՝ ու
իմ Մովսէս ծառային անոնց պա-
տուիրած բոլոր օրէնքը զգուշու-
9 թեամբ՝ ի գործ դնեն: Բայց ա-
նոնք մտիկ չըրին, ու Մանասէ
այնպէս մոլորցուց զանոնք, որ
Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առ-
ջեւէն կորընչացուցած ազգերէն ա-
ւելի չարութիւն ըրին:
10 Եւ Տէրը իր ծառաներուն՝
մարգարէներուն ձեռքով խօսե-
11 ցաւ՝ ըսելով. Որովհետեւ Յուդա
յի Մանասէ թագաւորը աս գար-
շելութիւնները ընելով՝ իրմէ առաջ
եղող Ամորհացւոց բոլոր բրած-
նէրէն աւելի չարութիւն ըրաւ,
ու իր կուռքերովը Յուդային ալ
12 մեղք գործել տուաւ, Անոր հա-
մար Իսրայէլին Տէր Աստուածը
այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես Երու-
սաղէմի վրայ՝ ու Յուդայի վրայ
այնպիսի չարիք մը պիտի խրկեմ,
որ ամէն լսողին երկու ականջը
13 պիտի խօսի: Ու Երուսաղէմին
վրայ Սամարիայուն լարը՝ և Ա-
քաաբին տանը գնահակը պիտի
երկընցնեմ. ու Երուսաղէմը
պիտի սրբեմ, ինչպէս որ մէկը ա-
մանը մը կը սրբէ, ու սրբելէն ե-
տեւ երեսն ի վար կը դարձնէ:
14 Եւ իմ ժառանգութեանս մնա-
ցորդը պիտի մերժեմ, ու զա-
նոնք իրենց թշնամիներուն ձեռ-
քը պիտի տամ, ու անոնք իրենց
բոլոր թշնամիներուն աւար ու
յափշտակութիւն պիտի ըլլան.
15 Որովհետեւ իմ առջեւս չարու-
թիւն ըրին, ու իրենց հայրե-
րուն Եգիպտոսէն ելած օրէն
մինչեւ աս օրս զիս բարկացուցին:
16 Նաեւ Մանասէ խիստ շատ ան-
մեղ արիւն թափեց, այնպէս որ
Երուսաղէմը ծայրէ ի ծայր լե-
ցուց. բաց ի ան իր մեղքէն՝ ո-
րով Տէրոջը առջեւը Յուդային
մեղանչեցուն ու չարութիւն ընե-
լուն պատճառ եղաւ:
17 Եւ Մանասէին մնացորդ պատ-
մութիւնը, ու ամէն բրածը, և
անոր գործած մեղքը՝ ահա Յու-
դայի թագաւորներուն յիշատա-
կաց գրքին մէջը գրուած է: Ու
18 Մանասէ իր հայրերուն հետ քը-
նացաւ, և իր տանը պարտէզին
մէջ՝ Ոզայի պարտէզին մէջը թա-
ղուեցաւ. ու անոր տեղը՝ անոր
որդին Ամմոնը թագաւոր եղաւ:
19 Ամմոն քառասներկու տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու
Երուսաղէմի մէջ երկու տարի
թագաւորութիւն ըրաւ. ու ա-
նոր մօրը անունը Մեսոզամիթ էր,
ո՛ Եահբասի Արբասին աղջիկն
20 էր: Եւ անիկայ իր հօրը Մանա-
սէին ըրածին պէս՝ Տէրոջը առ-
ջեւը չարութիւն ըրաւ. Ու իր
21 հօրը քալած բոլոր ճամբուն մէջը
քալեց, և իր հօրը պաշտած
կուռքերը պաշտեց, ու անոնց
22 երկրպագութիւն ըրաւ. Եւ իր
հայրերուն Տէր Աստուածը թո-
ղուց, ու Տէրոջը ճամբուն մէջը
չքալեց:
23 Եւ Ամմոնին ծառաները անոր
դէմ դաւաճանութիւն ըրին, ու
թագաւորը իր տանը մէջ մեռ-
ցուցին: Ու երկրին ժողովուրդը
24 դը՝ Ամմոն թագաւորին դէմ դա-
ւաճանողներուն ամէնը մեռցուցին, ու երկրին ժո-
ղովուրդը անոր որդին Յոսիան՝
անոր տեղը թագաւոր դրին:
25 Եւ Ամմոնին ըրած գործքերուն
մնացորդ պատմութիւնը՝ ահա

Յեփթայի թագաւորնելուն յիշատակաց գրքին մէջը գրուած
26 է։ Ու զանիկայ Ղազայի պարտէզը իր գերեզմանին մէջը թաղեցին. և անոր տեղը՝ անոր որդին Յովաս թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Յովսէս ութը տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեսունմէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Յեհոդդա էր, ո՝ Բաղկամացի Ա-
2 դայիային աղջիկն էր։ Եւ անիկայ Տէրոջը աչքին ուղղութիւն ըրաւ, ու իր օրերը Դաւիթին բոլոր Ճամբան մէջը քալեց. ու աջ կամ ձախ կողմը չխոտորեցաւ։
3 Եւ Յովսէս թագաւորին ութ ուտանեկորդ տարին՝ թագաւորը Մեսուղամի որդուն Եսելիային որդին Սափան գրիչը Տէ-
4 րոջը տունը խրկից՝ ըսելով. Քեզ կիա քահանայապետին գնա, ու անիկայ Տէրոջը տունը բերուած առակը Թող հատնի, որն որ դրան պահապանները ժողովուրդէն ժողվեցին, ու զանիկայ Տէ-
5 րոջը տունը գործին վրայ դրուած բանուորնելուն տան, ու տունը վրան անդուներքը շինելու հատնի՝ Տէրոջը տունը մէջի գործը
6 բանողնելուն տան զանիկայ, Հիւսերուն, շինողնելուն ու որմնադրնելուն. նաև փայտ ու տաշուած քարեր ծախու առնեն՝
7 տունը նորոգելու համար։ Բայց անոնց ձեռքը տրուած առակին հաշիւը չեին հարցներ. քանզի անոնք հաւատարմութեամբ կ'աշ-
8 խատեին։ Եւ Քեղկիա քահանայապետը Սափան գրիչին ը-սաւ. Տէրոջը տունը մէջ օրինաց գիրք մը գտայ. ու Քեղկիա ան գիրքը Սափանին տուաւ. ու
9 զանիկայ կարդաց։ Եւ Սափան գրիչը թագաւորին եկաւ, ու թագաւորին պատասխան բե-րաւ, ու ըսաւ. Քու ծառա-ներդ տանը մէջ գտնուած առա-կը հանեցին, ու Տէրոջը տանը գործին վրայ դրուած բանուորնելուն ձեռքը տուին։ Եւ Սափան 10
գրիչը թագաւորին պատմեց՝ ու ըսաւ. Քեղկիա քահանան ինծի մէկ գիրք մը տուաւ. և Սափան զանիկայ թագաւորին առջեը կարդաց։ Ու թագաւորը օրինաց 11
գրքին խօսքերը լսածին պէս՝ իր հանդերձները պատառեց։ Եւ թա- 12
գաւորը Քեղկիա քահանային, ու Սափանի որդուն Ա-քիկամին, ու Միքիայի որդուն Ա-քոբորին, և Սափան գրիչին, ու թագաւորի ծառային Ասայիային պատուիրեց ու ըսաւ. Գացէք՝ ինծի 13
համար, ու ժողովուրդին համար, ու բոլոր Յուդային համար՝ ատ գտնուած գրքին խօսքերուն վրայով Տէրոջը հարցուցէք. քանզի մեր վրայ Տէրոջը մեծ բարկութիւնը բորբոքեր է. որովհետև մեր հայրերը ատ գրքին խօսքերուն հնազանդութիւն չըրին, ու մեզի համար ամէն պրատած բաները՝ ի գործ չդրին։
Ու Քեղկիա քահանան, և Ա- 14
քիկամը, ու Ա-քոբորը, և Սափանը, ու Ասայիան, Արաամի որդուն Թեկուացի որդուն Սեղղումի հանդերձապահին կինկանը Ողդա մարգարէին գացին. ու անիկայ Երուսաղէմը՝ Մաաեհայի մէջ կը բնակէր. ու անոր հետ խօսեցան։ Եւ անիկայ ըսաւ 15
անոնց. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ձեզ ինծի խրկող մարդուն առնիկ ըսէք. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. 16
Ահա ես աս տեղս ու անոր բնակիչներուն վրայ չարիք պիտի բերեմ, այն-ինչ Յուդայի թագաւորին կարդացած գրքին ամէն խօսքերը. Որովհետև զիս 17
թողցին, և ուրիշ աստուածներու խունկ ծխեցին, որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործերովը զիս բարկացնեն, ուստի աս տեղս վրայ իմ բարկութիւնս պիտի բորբոքի, ու պիտի չմարի։

18 Բայց Տէրոջը հաւրընկերքս համար
ձեզ խրիտ Յուդայի Թագաւո-
րին առանկ ըսէք. Խորհրդի Տէր
Զօրութիւնը այսպէս կ'ըսէ՝ ըսած
19 խօսքերուդ համար. Ահաւասիկ
քու միջոդ կակղացաւ, ու Տէ-
րոջը առջեը խոնարհեցար, երբ-
որ լսեցիր իմ խօսքս, Թէ ա-
ւերիս վրայ ու անոր բնակիչնե-
րուն վրայ աւերում ու անէծք
պիտի ըլլայ, և քու հանդերձ-
ներդ պատռեցիր, ու իմ առջեւս
լացիր. ես ալ լսեցի, կ'ըսէ Տէրը:
20 Ահաւասիկ անոր համար ես քեզ քու
հայրերուդ պիտի խառնեմ, ու
խաղաղութեամբ քու գերեզմա-
նիդ մէջ պիտի ամփոփուիս. և
աս աւերիս վրայ իմ բերելու բո-
լոր չարիքներն քու աչքերդ պի-
սի չտեսնեն: Ու անոնք թագա-
ւորին պատասխան բերին:

ԳԼ. Ի Գ

1 Ե Թագաւորը Խուդ խրկեց,
ու Յուդային ու Երուսաղէմին
բոլոր ծերերը անոր քովը ժո-
2 վեցան: Եւ Թագաւորը, ու
անոր հետ Յուդայի բոլոր մար-
դիկները, ու Երուսաղէմին բոլոր
բնակիչները, ու քահանաները, և
մարգարէները, ու պզտիկէն մին-
չեւ մեծը բոլոր ժողովուրդը Տէ-
րոջը տունը եկան. և Տէրոջը տա-
նը մէջ գտնուած ուխտի գրքին
բոլոր խօսքերը անոնց առջեը
3 կարդաց: Եւ Թագաւորը սիւնին
քովը կայնեցաւ, ու Տէրոջը առ-
ջեը ուխտ ըրաւ, որ ան գրքին
մէջը գրուած ուխտին խօսքերը
հաստատելու համար՝ Տէրոջը ե-
տեւէն երթայ, և անոր պատուի-
րանքները, ու վկայութիւնները,
ու կանոնները բոլոր սրտով ու
բոլոր հոգիով պահէ. և բոլոր
ժողովուրդը ուխտին հաւանե-
4 ցաւ: Ու Թագաւորը
Քեղկիա քահանայապետին, ու
երկրորդ աստիճանի քահանանե-
րուն, և դրան պահապաններուն
հրամայեց, որ Բահաղին համար՝
ու Աստարովթին համար՝ ու եր-
կինքին բոլոր զօրութիւններուն
համար շինուած գործիքները
ամէնը՝ Տէրոջը տաճարէն դուրս
հանեն. ու զանոնք Երուսաղէմէն
դուրս՝ Կեդրոնի դաշտավայրին
մէջ այրեց, ու անոնց մնխերը
Բեթէլ տարաւ: Եւ Յուդայի 5
Թագաւորներն՝ Յուդայի քա-
ղաքներուն մէջ ու Երուսաղէմին
բոլորտիքը բարձր տեղերու վրայ
դրած խունկ ծխող քուրմերը,
և Բահաղին, ո՛ արեգակին, ու
լուսնին, և պաստորիոն կենդա-
նակերպներուն, ու երկինքին բո-
լոր զօրութիւններուն խունկ ծը-
խողները վերցուց. Եւ Աստարով 6
թի կուռքը Տէրոջը տունէն՝ Ե-
րուսաղէմին դուրսը Կեդրոն հե-
ղեղատը հանեց, ու զանիկայ Կեդ-
րոն հեղեղատին մէջը այրեց, ու
ծեծեց փոշի ըրաւ, ու փոշին ժո-
ղովրդեան գերեզմանը
նետուն վրայ ցանեց. Եւ Տէրոջը 7
տանը մէջ գտնուող սոդոմական
մեղքը գործողներուն տուները
փլցուց, ուր որ կիներները Աստա-
րովթին վարագոյրներ կը գործէ-
ին: Ու Յուդայի քաղաքներէն 8
բոլոր քահանաները երուսաղէմ
բերաւ, ու Գաբայէն մինչեւ Բեր-
սաբէէ՝ պղծեց այն բարձր տե-
ղերը, որոնց մէջը քահանանե-
րը խունկ կը ծխէին. և քաղա-
քի իշխանին՝ Յեսուայի դրանը
բերանը՝ քաղաքին դրանը ձախ
կողմը եղող դռներուն բարձր
տեղերանքը փլցուց: Բայց բարձր 9
տեղերուն քահանաները՝ Երու-
սաղէմ եղող Տէրոջը սեղանը չէ-
ին երթար, հապա իրենց եղբայր-
ներուն մէջ բաղարջ կ'ուտէին:
Ու Ենոմին որդւոյն ձորին մէջը 10
եղող Տոփեթը պղծեց, որ մար-
դը իր տղան կամ աղջիկը Մոլո-
քին համար կրակէ չանցնէ: Ու 11
նաև վերցուց Տէրոջը տանը դրա-
նը առջեէն ան ձիերը, որ Յու-
դայի Թագաւորները արեգակին
նուիրեր էին, և անոնք փարու-
իմ եղող Նաթանամելէք ներքինի-
ին սենեակին քովը էին, ու արե

գահան կառքերը կրակով այրեց։
12 Եւ Ա.քաղին վերնատունը տանիքին վրայ՝ Յուդայի Թագաւորնեբուն շինած սեղանները, ու Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ Մանասէին շինած սեղանները՝ Թագաւորը փլցուց, ու անկէ բնաջինջ բրաւ, և անունը հողը
13 կերպան հեղեղատը նետեց։ Ու Երուսաղէմին դիմացը՝ Ապակաղնաձեան լեռան աջ կողմը՝ Իսրայէլի Սողոմոն Թագաւորին Սիդոնացւոց գարշելիին՝ Աստարովթին համար, ու Մոաբացւոց գարշելիին՝ Քամոսին համար ու Ամմոնի որդւոց գարշելիին՝ Մողքոմին համար շինած բարձր տեղատունքը՝ Թագաւորը պղծեց։ Եւ
14 արձանները խորտակեց, ու Աստարովթի կուռքերը կտրատեց, ու անոնց տեղը մարդու ոսկորներով լեցուց։
15 Ու Բեթէլի սեղանն ալ, ու Իսրայէլին մեղանչել տուող Նաբատեան Երոբովամին շինած բարձր տեղը՝ (ան սեղանը ու բարձր տեղն ալ) փլցուց, և բարձր տեղը այրեց ու փոշի դարձուց, ու
16 Աստարովթի կուռքը այրեց։ Եւ Յաւսիա դարձաւ, ու հոն լեռանը վրայի գերեզմանները տեսաւ, և մարդ խրկեց՝ գերեզմաններուն մէջի ոսկորները առաւ, ու սեղանին վրայ այրելով՝ զանիկայ պղծեց, Տէրոջը խօսքին համեմատ, որ առ բանները խօսող Աստուծոյ մարդը բարձր ձայնով խօսեր էր։
17 Եւ Թագաւորը ըսաւ, Ի՞նչ պիտի ըլայ առ կոթողը՝ որ ես կը տեսնեմ։ ու քաղաքին մարդիկը անոր ըսին. Անիկա Աստուծոյ մարդուն գերեզմանն է, որ Յուդայէն եկաւ, ու Բեթէլի սեղանին վրայ առ բաները բրած բանեզդ
18 խօսեցաւ։ Եւ Թագաւորը ըսաւ. Զանիկայ Թողուցէք. անոր ոսկորները մարդ մը տեղէն չշարժէ։ ուստի անոր ոսկորները՝ Սամարիայէն եկող մարգարէին ոս-
19 կորներուն հետ Թող առին։ Ու Յաւսիա՝ Սամարիայի քաղաքնե-

րուն մէջի բոլոր բարձր տեղատունները տունէրն ալ վերցուց, որ Իսրայէլի Թագաւորները գործ շինելով՝ Տէրը բարկացուցեր էին, ու Բեթէլի մէջ բրածին պէս՝ անոնց ալ բրաւ։
20 Հոն գտնուած բարձր տեղերուն բոլոր քուրմերը տեղատունքներուն վրայ մորթեց, ու անոնց վրայ մարդու ոսկորներ այրեց, ետքը Երուսաղէմ դարձաւ։
21 Եւ Թագաւորը բոլոր ժողովուրդին պատուիրեց՝ ըսելով. Ձեր Տէր Աստուծոյն զատիկ ընէք, ինչպէս որ առ ուխտի գրքին մէջը գրուած է։
22 Քանի Իսրայէլը դատող դատաւորնեբուն օրերէն՝ ի վեր՝ և Իսրայէլի Թագաւորնեբուն ու Յուդայի Թագաւորնեբուն բոլոր օրերուն ալ առ զատիկին պէս եղած չէր։ Բայց
23 Յաւսիա Թագաւորին տասնուութերորդ տարին առ զատիկը Տէրոջը եղաւ Երուսաղէմի մէջ։
24 Ու նաև Յաւսիա՝ վհուկները, նշանագէտները, ու Թերափիմ ները, ու կուռքերը, և Յուդայի երկրին մէջ ու Երուսաղէմի մէջ երեւցած բոլոր գարշելիները վերցուց, որ Քեղկիա քահանային Տէրոջը տունը գտած գրքին մէջը գրուած օրէնքին խօսքերը հաստատէ։ Եւ անկէ
25 առաջ անոր նման Թագաւոր մը չեղաւ, որ իր բոլոր սրտովը ու բոլոր հոգիովը՝ ու բոլոր զօրութիւնովը Տէրոջը դառնայ՝ Մովսէսին բոլոր օրէնքին համեմատ, ոչ ալ անկէ ետքը անոր նման եղաւ։ Բայց Տէրը՝ Յուդայի վրայ
26 բորբոքած իր մեծ ու սաստիկ բարկութենէն ետ չդարձաւ՝ անոնց բոլոր չար գործերուն համար, որոնցմով Մանասէ զանիկայ բարկացուցեր էր։ Եւ Տէրը ըսաւ.
27 Յուդան ալ իմ երեսէս պիտի ձգեմ, ինչպէս որ Իսրայէլը ձգեցի, ու պիտի մերժեմ առ քաղաքը՝ իմ ընտրած Երուսաղէմն, ու առ տունը՝ որուն համար ըսի Իմ անունս հոն ըլայ։

28 Եւ Յակոբայեն ձեռացորդ պատ-
մուճիճը, ու անոր բոլոր ըրած
ծը՝ ահա Յուդայի Թագաւորնե-
րուն Ժիշաաակայ գրքին մէջը
29 գրուած է։ Անոր օրերը Եգիպ-
տոսի Թագաւորը փարաւոն Ներ-
քաւով՝ Աստեղաստանի Թագաւո-
րին վրայ Եփրատ գետը ելաւ.
ու Յակոբա Թագաւորը անոր
դէմ ելլելու դնաց. ու անիկայ
Յովհան սեռաձին սպա՝ զանիկայ
30 մեռցուց Մակեդովի մէջ։ Եւ
անոր ծառաները անոր մարմինը
Մակեդովեն կառքով Երուսա-
ղէմ բերին, ու զանիկայ իր գե-
րեզմանին մէջը Թաղեցին. ու
երկրին ժողովուրդը Յովհայեն
որդին Յովաքազը առին ու օծե-
ցին, և զանիկայ իր հօրը տեղը
Թագաւոր դրին։
31 Յովաքազ քսանեւերեք տա-
րեկան էր երբոր Թագաւոր ե-
ղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ երեք
ամիս Թագաւորութիւն ըրաւ.
և անոր մօրը անունը Ամիտաղ
էր, ոե Լիբնայի Երեմիայեն աղ-
32 ջիկն էր։ Եւ անիկայ իր հայրե-
րուն բոլոր ըրածին պէս Տէրո-
ջը առջեը չարութիւն ըրաւ։
33 Ու փարաւոն Ներքաւով զանի-
կայ Երմաթի երկիրը՝ Ռեբղա-
յի մէջ բանտարգել, որ Երու-
սաղէմի մէջ Թագաւորութիւն
չընէ. ու երկրին վրայ՝ հա-
րիւր տաղանդ արծաթ, ու
տաղանդ մը ոսկի հարկ դրաւ։
34 Եւ փարաւոն Ներքաւով Յովա-
քազին որդին Եղիակիմը անոր հօ-
րը Յովհայեն տեղը Թագաւոր
դրաւ, ու անոր անունը փոխեց՝
Յովակիմ կոչեց. բայց Յովաքա-
զը առաւ Եգիպտոս տարաւ. ու
35 անիկայ հոն մեռաւ։ Եւ Յովա-
կիմ ան արծաթը ու ոսկին փա-
րաւոնին տուաւ. բայց երկրին
վրայ հարկ դրաւ, ան արծաթը
փարաւոնին պատուիրածին պէս
տալու համար. ու երկրին ժո-
ղովուրդէն՝ ամէն մարդուն վրայ
դրուած հարկին համեմատ՝ ար-
ծաթը ու ոսկին առաւ, որ փա-
րաւոն Ներքաւոյին տայ։
36 Երբոր Յովակիմը Թագաւոր
եղաւ՝ քսանուհինգ տարեկան էր,
ու Երուսաղէմի մէջ տասնեւմէկ
տարի Թագաւորութիւն ըրաւ.
և անոր մօրը անունը Զաբիդա
էր, ոե Ռումայի Փադայիայեն
աղջիկն էր։ Եւ անիկայ իր հայ-
37 րերուն բոլոր ըրածին պէս՝ Տէ-
րոջը առջեը չարութիւն ըրաւ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Անոր օրերը՝ Բաբելոնի Նա-
բուգոդոնոսոր Թագաւորը ել-
աւ, ու Յովակիմ երեք տարի անոր
ծառայ եղաւ, ու էոէը դար-
ձաւ՝ անոր դէմ ապստամբելով։
2 Եւ Տէրը անոր վրայ Քաղդեա-
ցոց գունդերը, ու Ասորւոց
գունդերը, և Մոաբացւոց գուն-
դերը, ու Ամմոնի որդւոց գուն-
դերը խրկեց. զանոնք Յուդայի
վրայ խրկեց, որ զանիկայ կոր-
ծանեն Տէրոջը խօսքին համեմատ՝
որն որ իր ծառաներուն մարգա-
բէներուն ձեռքովը խօսեր էր։
3 Իրաւցնէ ասիկայ Տէրոջը հրա-
մանովը եղաւ Յուդայեն, որ ը-
նդհանուր իր առջեէն մերժէ՝ Մանա-
սէին ըրած բոլոր մեղքերուն
համար, ու նաև անոր Թափած
անմեղ արիւնին համար. քանզի
Երուսաղէմը անմեղ արիւնով
լեցուց. ու Տէրը չուզեց որ
նեղէ։
4 Եւ Յովակիմին միւսդորդ պատ-
մուճիճը, ու անոր բոլոր ըրած
ը՝ ահա Յուդայի Թագաւոր-
ներուն Ժիշաաակայ գրքին մէջը
գրուած է։ Ու Յովակիմ իր
5 հայրերուն հետ քնացաւ. և ա-
նոր տեղը՝ անոր որդին Յովաքի-
նը Թագաւոր եղաւ։
6 Ու Եգիպտոսի Թագաւորը ան-
կէ ետքը մեկնեցաւ իր երկրէն
ելաւ. քանզի Բաբիղոնի Թագա-
ւորը Եգիպտոսի հեղեղատէն մին-
չեւ Եփրատ գետը՝ Եգիպտոսի
Թագաւորին ամէն ունեցածը ա-
ռեր էր։
7 Յովաքին տասնուութ 8

լեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ իրեք ամիս թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Նեհուշթա էր, որ Երուսաղէմացի էր։ 9 Նահմանին աղջիկն էր։ Եւ անիկայ իր հօրը բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը աչքին չարութիւն ըրաւ։

10 Ան ատենը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառաները Երուսաղէմ եկան, ու քաղաքը պաշարուեցաւ։ 11 Եւ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը քաղաքին վրայ եկաւ, երբոր անոր ծառաները զանիկայ պաշարեր էին։ 12 Ու Յուդայի թագաւորը Յոյաքին՝ իր մօրը ու ծառաներուն և իշխաններուն ու ներքինիներուն հետ՝ Բաբիլոնի թագաւորին ելաւ, ու Բաբիլոնի թագաւորը իր թագաւորութեանը ութերորդ տարին՝ զանիկայ բռնեց։ 13 Եւ անկէ Տէրոջը տանը բոլոր գանձերը, ու թագաւորին տանը գանձերը հանեց, ու կտրատեց ան ամէն ոսկեղէն անօթները, որոնք Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը Տէրոջը տաճարին համար շիներ էր՝ 14 Տէրոջը բանին համեմատ։ Եւ բոլոր Երուսաղէմը, ու ամէն իշխանները, և ամէն զօրաւոր մարդիկները, տասը հազար գերի, ու ամէն հիւսները ու դարբիններուն բշխոց տարաւ, երկրին ժողովրդոցը աղքատներէն՝ ի զատ 15 մնացողը մը չմնաց։ Եւ Յոյաքինը Բաբիլոն փոխադրեց, ու թագաւորին մայրը, ու թագաւորին կիներուն, և անոր ներքինիները, ու երկրին զօրաւորները Երուսաղէմէն Բաբիլոն գերի տարաւ։ 16 Եւ բոլոր զօրաւոր մարդիկը հօմը հազար մարդ, ու հազար հիւս ու դարբին, որոնց ամէնն ալ պատերազմող կորիւ ներ էին, Բաբիլոնի թագաւորը զանոնք Բաբիլոն գերի տարաւ։ 17 Եւ Բաբիլոնի թագաւորը անոր տեղը անոր հօրեղբայրը Մաթանիան թագաւոր դրաւ, ու անոր անունը Սեդեկիայի փոխեց։

18 Սեդեկիա քսանումեկ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնումեկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ամիտաղ էր, որ Լիբնայի Երեմիայեն աղջիկն էր։ 19 Եւ անիկայ Յովակիմին բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը աչքին չարութիւն ըրաւ։ 20 Քանզի Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղէմին ու Յուդային վրայ էր, մինչև որ զանոնք իր երեսէն ձգէ. անոր համար Սեդեկիա՝ Բաբիլոնի թագաւորին ապստամբեցաւ։

ԳԼ. ԻԵ

1 Ու եղաւ որ՝ անոր թագաւորութեան իններորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմի վրայ եկաւ, ու անոր դիմացը բանակեցաւ. և անոր գէմ շուրջանակի պատնէշներ շինեցին։ 2 Ու մինչև Սեդեկիա թագաւորին մեսասներորդ տարին՝ քաղաքը պաշարման մէջ էր։ 3 Եւ ամսուն իններին՝ քաղաքին մէջը սաստիկ սով կար, ու երկրին ժողովուրդը հաց չունէր։ 4 Եւ քաղաքին պարիսպը ճեղքուեցաւ, ու բոլոր պատերազմողները գիշերով՝ թագաւորի պարտէզին քովը եղող երկու պարսպին մէջի դրանը ճամբայէն փախան, ու Քազդեացիք քաղաքին բոլորտիքը կեցեր էին, ու Իսպասորը դաշտին ճամբայէն գնաց։ 5 Եւ Քազդեացւոց զօրքը թագաւորին հետևէն իյնան, ու Երիքովի գաշտերուն մէջը անոր հասան, և անոր բոլոր զօրքը անոր քովէն ցրուեցաւ։ 6 Ու թագաւորը բռնեցին, ու զանիկայ Ռիբղա տարին Բաբիլոնի թագաւորին, և անոր դատաստանը տուան։ 7 Ու Սեդեկիային տղաքը իր աչքերուն առջև մորթեցին,

ու Յեզեկիային աչքերը կուրացուցին, և զինքը շղթաներով կապեցին, ու Բաբիլոն տարին։

8 Եւ Բաբիլոնի թագաւոր՝ Նաբուզարդան թագաւորին տասնեւիններորդ տարին հինգերորդ ամիսը՝ ամսուն եօթներորդ օրը՝ Բաբիլոնի թագաւորին ծառան՝ Նաբուզարդան դահճապետը

9 որ Երուսաղէմ եկաւ, ու Տէրոջը տունը եւ թագաւորին տունը այրեց, ու Երուսաղէմին բոլոր տուները, ու ամէն մեծ տուները կրակով այրեց։ Եւ դահճապետին հետը եղող Քաղդէացւոց բոլոր զօրքերը՝ Երուսաղէմին շրջակայ պարիսպները փլուցուցին։ Ու քաղաքին մնացեալ ժողովուրդին մնացորդը,

11 ու Բաբիլոնի թագաւորին նեցած ժողովուրդին մնացորդը, ու բոլոր վարպետները՝ դահճապետը գերի տարաւ։ Եւ Քաղդէացիք Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ սիւները ու մեքենաները, ու Տէրոջը տանը մէջ եղող պղնձէ ծովը կոտրտրելին, ու անոնց պղինձը Բաբիլոն տարին։

14 Եւ թաղարները, ու թիակները, և բաժակաձևները, ու խնկամանները, ու պաշտօնի համար գործածուած բոլոր

15 պղնձէ անօթները առին։ Եւ դահճապետը ոսկիէ ու արծաթէ բաները՝ ամանները հաներ շինած երկու սիւները, մէկ ծովը, ու մեքենաները, բոլոր այս գործիքները առաւ։

16 Նաեւ Սողոմոնին՝ Տէրոջը տանը համար շինած երկու սիւները, մէկ ծովը, ու մեքենաները. բոլոր այս գործիքներուն

17 պղինձը կշռելու չէր գար։ Մէկ սիւնին բարձրութիւնը տասնուութ կանգուն էր, և անոր վրայ պղնձէ խոյակ կար, ու խոյակին բարձրութիւնը իրեք կանգուն էր, և խոյակին վրայ շուրջանակի ցանցակերպ գործ ու նռնաձեր կային, ամէնն ալ պղնձէ էին, ու մեկալ սիւնն ալ ցանցակերպ գործով այնպէս էր։

18 Եւ դահճապետը առաջնին քահանան Սարայիան՝ ու երկրորդ քահանան Սոփոնիան՝ ու իրեք դռնապանները առաւ։

19 Եւ քաղաքին մէկ նեցերին մը առաւ, որ անիկա պատերազմող մարդիկներուն զօրապետն էր, ու թագաւորին առջեւը կայնողներէն քաղաքին մէջը գտնուած հինգ մարդ, ու երկրին ժողովուրդը զինուորագրելուն գրագիրը՝ զօրքին մեծ գրագիրը, և քաղաքին մէջը գտնուած երկրին ժողովուրդէն վաթսուն մարդ։

20 Ու Նաբուզարդան դահճապետը զանոնք առաւ, ու Բաբիլոնի թագաւորին՝ Ռիբղայ տարաւ։

21 Եւ Բաբիլոնի թագաւորը զանոնք զարկաւ, ու Եմաթի երկրին Ռիբղայի մէջ զանոնք մեռցուց։ Այսպէս Յուդան իր երկրէն գերի տարուեցաւ։

22 Յուդայի երկրին մէջը մնացած ժողովուրդը՝ որ Բաբիլոնի Նաբուզարդան թագաւորը հոն թողուցեր էր, անոնց վրայ Սափանեան Ահիկամին որդին Գոդոզիան կուսակալ դրաւ։

23 Եւ զօրաց բոլոր իշխանները իրենց մարդիկներովը երբոր լսեցին որ Բաբիլոնի թագաւորը Գոդոզիան կուսակալ ըրեր է, Գոդոզիային՝ Մասիա եկան. այսինքն՝ Նաթանիայի որդին Իսմայէլը, Կարեհի որդին Յովհանանը, ու Թանհումեթի որդին Նետոփաթացի Սարայիան, ու Մաքաթիի որդին Յեզոնիան, թէ իրենք և թէ իրենց մարդիկները։

24 Ու Գոդոզիա անոնց՝ ու անոնց մարդիկներուն երդում ըրաւ, ու անոնց բսաւ. Քաղդէացիներուն ծառայութիւն ընելէն մի վախնաք. աս երկրին մէջ բնակեցէք, և Բաբիլոնի թագաւորին ծառայութիւն ըրէք, ու ձեզի աղեկ պիտի ըլայ։

25 Եւ եղաւ որ եօթներորդ ամսուն՝ թագաւորեան սերունդէն եղող Եղիսամային որդուն Նա-

թանեայեին որդին Խանայէլը տա-
որ մնարգով եկաւ, ու Գոմողի-
ան զարկին, ու մեռաւ, նոյն-
պէս ալ անոր հետ Մասիա և-
ղող Հրեանները ու Քաղդեացի-
26 նները: Եւ բոլոր ժողովուրդը
ոգւոիկէն մինչև մեծը՝ ու զօրաց
իշխանները կելան Եգիպտաս գա-
ցին, քանզի Քաղդեացիներէն
վախցան:
27 Ու եղաւ որ Յուդայի Յոսա-
քին Թագաւորին գերութեանը
երաստունեօթնեքսրդ տարին եր-
կոտասաներորդ ամիսը՝ ամսուն
քսանուեօթնեքսրդ օրը, Բաբի-
լոնի Եղմարադաք Թագաւորը՝
իր Թագաւոր եղած տարին, Յու-
դայի Յոյաքին Թագաւորին գե-
լութեր բարձրացուց, ու ղանիէլ
բանտէն հանէց: Եւ անոր հետ 28
քաղցրութեամբ խօսեցաւ, ու
անոր աթոռը՝ Բաբիլոնի մէջ իր
հետ եղող Թագաւորներուն ա-
թոռէն վեր դրաւ: Եւ անոր 29
բանտի հագները փոխեց, ու անի-
կայ իր կենացը բոլոր օրերուն
մէջ միշտ անոր առջեւը հաց
կ'ուտէր: Եւ անոր ռոճիկը մըշ- 30
տաւև ռոճիկ ըլլալով, անոր կե-
նացը բոլոր օրերուն մէջ Թագա-
ւորին կողմէն օրէ օր անոր կը
տրուէր:

ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՐՔ
ՄՆԱՑՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ադամ, Սէթ, Ենոսէ, (2) Կայ-
3 նան, Մաղաղեէլ, Յարէդ, Ե-
նովք, Մաթուսաղայ, Դամէք,
4 Նոյ, Սեմ, Քամ ու Յաբեթ:
5 Յաբեթին որդիքը՝ Գոմէր,
Մագոգ, Մադայ, Յաւան, Թո-
6 բէլ, Մոսոք ու Թիրաս էին: Եւ
Գոմէրին որդիքը՝ Աշքանաս, Րի-
7 փաթ ու Թորգոմա էին: Եւ
Յաւանին որդիքը՝ Եղիսայ, Թարշ-
իս, Կիտացիք ու Դոդացիք
էին:
8 Քամին որդիքը՝ Քուշ, Մեսր,
9 Փուտ ու Քանան էին: Եւ
Քուշին որդիքը՝ Սաբա, Եւիլա,
Սաբթա, Ռեգմա ու Սաբթե-
քա էին: Եւ Ռեգմային որդի-
10 քը՝ Սաբա ու Դեդան էին: Եւ
Քուշ ծնաւ Նեբրովթը, սոսկայ
սկսաւ երկրի վրայ զօրաւոր ըլ-
11 լալ: Եւ Մեսրայիմ ծնաւ Լու-
դացիները, Ենամացիները, Ղա-
բացիները, Նեփթուքացիները,
12 Պաթրուսացիները, ու Քասլու-
քացիները, (ուրկից որ Փղշտա-
ցիք ելան,) ու Կափթորացիները
13 ալ: Եւ Քանան ծնաւ իր անդ-
րանիկը Սիդոնը, Հեթը,
14 Յեբուսացին, Ամորհացին, Գեր-
գեսացին, Խեւացին, Արուկեցին,
15 Ասենացին, Արուադացին, Սա-
16 մարացին ու Ամաթացին:
Սեմին որդիքը՝ Եղամ, Ասուր, 17
Արփաքսադ, Ղուդ, Արամ,
Հուս, Հուլ, Գաթեր ու Մո-
սոք էին: Եւ Արփաքսադ ծնաւ 18
Սաղան, և Սաղայ ծնաւ Եբերը:
Ու Եբերին երկու որդի ծնան, 19
մէկուն անունը Փաղէկ էր, քան-
զի երկիրը անոր օրերը բաժնուե-
ցաւ, և անոր եղբօրը անունը
Յեկտան էր: Ու Յեկտան ծնաւ 20
Եղմոդադը, Սաղաֆը, Ասար-
մաթը, Յարոքը, Ազորամը, Ու- 21

22 զալը, Դևկղան, Գեբալը, Աբի-
23 մելէլը, Սաբան, Ոփիրը, Եւիլան
ու Յոբաբը, ամէն սոքա ցեղ-
ատոհմին որդիքն էին։
24 Սէմ, Արփաքսատ, Սալայ,
25 Եբեր, Փաղեկ, Ռագաւ, (26) Սե-
27 րուգ, Նաքովր, Թարայ, Աբ-
րամ, այսինքն Աբրահամ։
28 Աբրահամին որդիքը՝ Իսահակ
29 ու Իսմայէլ էին։ Անոնց ծնունդ-
ները սոսկք են, Իսմայելին անդ-
րանիկը՝ Նաբեովթ, յետքը Կեդար,
30 Ադբեէլ, Մաբսամ, Մասմա,
Դումա, Մասսէ, Խոդադ, Թե-
31 մա, Յետուր, Նափիս ու Կեդ-
մա. Իսմայելի որդիքը սոսկք էին։
32 Եւ Աբրահամին հարճին՝ Քե-
տուրային որդիքը. անդիկայ ծնաւ
Զեմրանը, Յեկսանը, Մադանը,
Մադիամը, Յեսբակը ու Սուհէն։
Ու Յեկսանին որդիքը՝ Սաբա
33 ու Դեդան էին։ Եւ Մադիա-
նին որդիքը՝ Գեփա, Ափեր, Ե-
նովք, Աբիդա ու Եղդաղա էին.
սոսկք ամէնքը Քետուրային որ-
դիքն էին։
34 Եւ Աբրահամ ծնաւ Իսահա-
կը։ Իսահակին որդիքը՝ Եսաւ
35 ու Իսրայէլ էին։ Եսաւին որ-
դիքը Եղեփազ, Ռագուէլ, Յե-
ուս, Յեղղոմ ու Կորխ էին։
36 Եղեփազին որդիքը՝ Թեման, Օ-
մար, Սեփո, Գոթոմ, Կենէզ,
37 Թամնա ու Ամաղեկ էին։ Ռա-
գուէլին որդիքը՝ Նահաթ, Զա-
38 րա, Սամմա ու Մզզա էին։ Ու
Սէիրին որդիքը՝ Ղոտան, Սոբաղ,
Սեբեգօն, Աննա, Դիսան, Եսեր
39 ու Դիսան էին։ Եւ Ղոտանին որ-
դիքը՝ Քոռէ ու Հեմամ էին, և
40 Թամնա՝ Ղոտանին քոյրն էր։ Սո-
բաղին որդիքը՝ Գաղուսան, Մա-
նաքաթ, Գեբաղ, Սեփո ու Օ-
նամ էին։ Ու Սեբեգօնին որդի-
41 քը՝ Այիա ու Աննա էին։ Աննային
որդին Դիսօն, ու Դիսօնին որդի-
քը՝ Ամրան, Եսբան, Յեղբան ու
42 Քառան էին։ Եսերին որդիքը՝
Բաղդան, Զաուան ու Յաական
էին։ Դիսանին որդիքը՝ Հուս
ու Առան էին։

Եւ սոսկք են ան Թագաւոր- 43
ները՝ որ Եդոմի երկրին մէջ
Թագաւորեցին, Իսրայէլի որդե-
ցը վրայ Թագաւոր մը Թագաւո-
րելէն առաջ. Բեովրի որդին
Բաղան, ու անոր քաղաքին ա-
նունը Դենհաբա էր։ Եւ Բա- 44
ղան մեռաւ, ու անոր տեղը Հօս-
բացի Զարայէն որդին Յոբաբը
Թագաւորեց։ Եւ Յոբաբը մե- 45
ռաւ, ու անոր տեղը Թեմանաց-
ւոց երկրէն Հուսամը Թագաւո-
րեց։ Եւ Հուսամը մեռաւ, ու 46
անոր տեղը Բադադին որդին Ա-
դադը Թագաւորեց, որ Մովա-
բի դաշտին մէջ Մադիամացիները
կատարեց. և անոր քաղաքին
անունը Աւիթ էր։ Եւ Ադադը 47
մեռաւ, ու անոր տեղը Մասրե-
կացի Սամլան Թագաւորեց։ Եւ 48
Սամլան մեռաւ, ու անոր տե-
ղը Գետին քովը Ռոբովթէն Եղդ-
Սաւուղը Թագաւորեց։ Եւ Սա- 49
ւուղը մեռաւ, ու անոր տեղը
Աքթորին որդին Բաալհանանը
Թագաւորեց։ Եւ Բաալհանանը 50
մեռաւ, ու անոր տեղը Ադադը
Թագաւորեց. և անոր քաղաքին
անունը Փոքաւ էր. ու անոր կնո-
ջանը անունը Մեհետաբեէլ էր, որ
Մեզահաբին աղջկանը Մատրե-
թին աղջիկն էր։

Եւ Ադադին մեռնելէն ետքը՝ 51
Եդոմի իշխանները եղան. Թամ-
նա իշխան, Գաղուա իշխան, Յե-
թեթ իշխան, Ողիբամա իշխան, 52
Եղա իշխան, Փինոն իշխան, Կե- 53
նէզ իշխան, Թեման իշխան, Մաք-
զար իշխան, Մագդիէլ իշխան, 54
Իրամ իշխան. Եդոմին իշխան-
ները սոսկք էին։

ԳԼ. Բ

Իսրայէլի որդիքը սոսկք են. 1
Ռուբէն, Շմաւոն, Ղեւի, Յու-
դա, Իսաքար, Զաբուղոն, Դան, 2
Յովսէփ, Բենիամին, Նեփթա-
ղիմ, Գադ ու Ասեր։

Յուդայի որդիքը՝ Էր, Օնան 3
ու Սելովմ էին. ան իրեքը Քա-
նանացի Շուայէն աղջիկէն ծը-

նան անոր, ու Յուդային անգրանիկը Էր՝ Տիրոջը առջեւը չար էր
4 լալուն համար, Տէրը զանիկայ մեռցուց։ Եւ անոր հարսը Թամար՝ փարեսը ու Զարան ծնաւ
5 անոր, Յուդային բոլոր որդիքը հինգ էին։
6 Փարեսին որդիքը՝ Եսրոն ու
7 Համուլ էին։ Եւ Զարային որդիները՝ Զամբրի, Եհման, Եսան, Քալքօլ ու Դարա։ Ամէնը հինգ
8 էին։ Եւ Քարմիին որդին՝ Աքար էր, որ նեղվածով մեղք գործեց,
9 ու Խսրայէլը նեղութեան մէջ
10 ձգեց։ Ու Եհանին որդին՝ Ազարիա էր։ Եւ Եսրոն Արամ ծնաւ Ամինադաբը,
11 ու Ամինադաբ ծնաւ Յուդային որդուոյ իշխանը Նաասոնը, Եւ
12 Նաասոն ծնաւ Սալմոնը, ու
13 Սալմոն ծնաւ Բոոզը, Եւ Բոոս ծնաւ Ովեդը, ու Ովեդ ծնաւ
14 Յեսսէն, Եւ Յեսսէ ծնաւ իր անդրանիկը Եղիաբը, ու երկրորդը Աբինադաբը, ու երրորդը
15 Սամման, Չորրորդը՝ Նաթանայէլը, հինգերորդը՝ Հռադդային,
16 վեցերորդը՝ Ասոմը ու եօթներորդը՝ Դաւիթը։ Եւ անոնց քոյրերը՝ Շարուհեա ու Աբիգեա էին։ Ու Շարուհեային որդիքը
17 երեք էին, Աբեսսա, Յովաբ ու Ասայէլ։ Եւ Աբիգեա ծնաւ Ամեսային, ու Ամեսային հայրը՝ Իսմայէլացի Յեթեր էր։
18 Ու Եսրոնի որդին Քաղէբը՝ Իր կնիկէն Ազուբային Յերիովթը ծնաւ, և սորա որդիքը սոքա էին. Յասեր, Սովաբ ու Արդօն։
19 Ու երբոր Ազուբա մեռաւ, Քաղէբ իրեն Եփրաթ առաւ Եւ
20 բոլը, որ անոր ծնաւ Ովրը։ Եւ Ովր ծնաւ Ուրին, ու Ուրի ծնաւ Բեսաղէլը։
21 Եւ ան ետք Եսրոն՝ Գաղաադայ հօրը Մաքիրին աղջկանը մտաւ, ու զանիկայ առաւ. և ինքը վեհասուն տարեկան էր, ու անիկայ Սեգուբը
ծնաւ անոր։ Եւ Սեգուբ ծնաւ 22
Յայիրը, ու ասիկայ Գաղաադայ երկրին մէջ քառասուներք քաղաք ունէր։ Ու Գեսուրը, ու Արա- 23
մը, Յայիրի գիւղաքաղաքները, Կանաթը ու անոր գիւղերը՝ վեհասուն քաղաք առաւ անոնցմէ. ասոնց ամէնը՝ Գաղաադայ հօրը Մաքիրին որդուոյն էր։ Ու Ես- 24
րոն Քաղէբ եփրաթայի մէջ մեռնելէն ետքը, Եսրոնին կնիկը Աբիան անոր ծնաւ Թեկուէին հայրը Աքուրը։
Ու Եսրոնին անդրանկանը Ես- 25
րաամէլին որդիքը ասոնք էին. Անդրանիկը՝ Հռամ, Բունա, Օրէն, Ասամ ու Աքիա։ Եւ 26
Յերաամէլը մէկ ուրիշ կնիկ մը ունէր, ու անոր անունը Ատարա էր. անիկայ Օնամի մայրը եղաւ։ Ու Յերաամէլին անդրանկա- 27
նը Հռամին որդիքը ասոնք էին. Մաաս, Յամին ու Ակր։ Եւ 28
Օնամի որդիքը՝ Սամմայ ու Յադայ էին։ Եւ Սամմայիին որդիքը՝ Նադաբ ու Աբիսուր էին։ Եւ Աբիսուրին կնկանը անունը 29
Աբիհայիլ էր, որ անոր ծնաւ Աբբանը ու Մոլիդը։ Եւ Նա- 30
դաբին որդիքը՝ Սալադ ու Ափփայիմ էին, ու Սալադ անորդի մեռաւ։ Եւ Ափփայիմին որդին՝ Յե- 31
սի, ու Յեսիին որդին՝ Սեսան, ու Սեսանին որդին Աղլայ էր։ Եւ 32
Սամմայիին եղբօրը՝ Յադային որդիքը, Յեթեր ու Յոնաթան էին, ու Յեթեր անորդի մեռաւ։ Եւ 33
Յոնաթանի որդիքը՝ Փաղեթ ու Զազա էին։ Յերաամէլին որդիքը ասոնք էին։
Եւ Սեսան աղաքներ չունե- 34
ցաւ, բայց միայն աղջիկներ։ Ու Սեսան՝ Յարքա անունով Եգիպտացի ծառայ մը ունէր. Ու Սե- 35
սան իր աղջիկը՝ իր Յարքա ծառային կնիկ տուաւ. որ անոր Եթթէին ծնաւ։ Ու Եթթէի ծնաւ 36
Նաթանը, և Նաթան ծնաւ Զաբադը, Ու Զաբադ ծնաւ 37
Ափղաղը, և Ափղաղ ծնաւ Ովեդը, Ու Ովեդ ծնաւ Յեուն, և 38

39 Յեհու ծնաւ Ազարիան, ու Ա-
զարիա ծնաւ Քեղղեսը, և Քեղ-
40 ղես ծնաւ Եղեասան, ու Եղեա-
սա ծնաւ Սասամէն, և Սասամէ
41 ծնաւ Սեղղեմը, ու Սեղղեմ
ծնաւ Յեկամիան, և Յեկամիա
ծնաւ Եղիսաման։

42 Ու Յերաժելին եղբօրը Քազե-
բին որդիքը, անոր անդրանիկը
Մեսա՝ Զիվի հայրն էր, ու Քե-
բրանի հայրը՝ Մարեսայի որդին
43 էր։ Եւ Քեբրանի որդիքը՝ Կորե,
ու Թաւիւա, և Րսկամ, ու Սե-
44 մա էին։ Ու Սեմա ծնաւ Հռա-
ամը՝ Յարկաամի հայրը, ու Րե-
45 կամ ծնաւ Սամայէն։ Եւ Սամայ-
էին որդին Մաան էր, ու Մա-
46 ոնը՝ Բեթսուրին հայրն էր։ Եւ
Քազեբին հարճը Գեփան ծնաւ
Ահաղը, Մոսան ու Գազեզը, և
47 Ահան ծնաւ Գազեզը։ Ու Յա-
դայիին որդիքը՝ Հռոգեմ, Յո-
վաղեամ, Գեսան, Փաղետ, Գե-
48 փա ու Սագաֆ էին։ Եւ Քազե-
բին հարճը Մաաքան ծնաւ Սե-
49 բերը ու Թարանան, Դաև ծնաւ
Մադմաննայի հայրը Սագաֆը,
ու Մաքաբենայի հայրը ու Գա-
բաայի հայրը Շուսան, և Քազե-
բին աղջիկը՝ Աքսա էր։

50 Եփրաթի անդրանիկը Ովբի
որդւոյն Քազեբին որդիքը ասոնք
էին, Կարիեթարիմի հայրը Սո-
51 բագ, Բեթղեհեմի հայրը՝ Սագ-
ման, Բեթգադերի հայրը՝ Հռե-
52 բի։ Եւ Կարիեթարիմի հօրը
Սոբագեն որդիքը՝ Հարոէ, ու
53 Մանահաթացւոց կէսն էին։ Եւ
Կարիեթարիմի ասհմները՝ Յեթե-
րացիք, Փութեացիք, Սամեթա-
ցիք ու Մասարացիք էին, Սարաա-
ցիք ու Էսթաուղացիք ասոնցմէ
54 եկան։ Սագմանին որդիքը՝ Բեթ-
լեհեմ, Նետոփաթացիք, Ատա-
րոթի, Յովաբին տունը, ու Մա-
նահաթացւոց կէսը, ու Սարացիք
55 էին։ Եւ Գաբեսի մէջ բնակող
դպիրներուն ասհմները Թարգա-
թացիք, Սամեաթացիք, Սուկա-
թացիք, ասոնք՝ Ռեքաբի տանը հօր-
մէն Եմաթէն ելլող Կենեացիք էին։

Գ. Գ

1 Ե Դաւիթին Քեբրոնի մէջ
ծնած որդիքը առնք էին, անդ-
րանիկը Ամնոն՝ Յեզրայելացի Ա-
քինոամէն, երկրորդը Դանիէլ
2 Կարմելացի Աբիգայէն, Եր-
րորդը Աբեսողոմ՝ Գեսուրի Թա-
գաւորին Թալմիին աղջկանը Մա-
աքային որդին, չորրորդը Ադո-
3 նիա՝ Ագգիթին որդին, Հինգե-
րորդը Սափատիա՝ Աբիտաղէն,
վեցերորդը Յեթրամ՝ իր կնիկէն՝
4 Եգգայէն։ Ա՛ վեց անոր ծնան
Քեբրոնի մէջ. և հոն եօթը
տարի ու վեց ամիս թագաւորե-
ցին ու Երուսաղէմի
մէջ երեսուներկու տարի թագա-
ւորեցին քրաս։

5 Ու Երուսաղէմի մէջ ասոնք
ծնան անոր. Սամմուա, Սոբաբ,
Նաթան ու Սողոմոն. ասոնք չորսը՝
Ամիելի աղջիկէն Բեթսաբէէն
6 ծնաւ էին. Եւ Յեբսաար, ու Ե-
7 լիսամա, ու Եղիփազէտ, Եւ
8 Նոքա, ու Նափեկ, և Յաբիէ,
Ու Եղիսամա, ու Եղիադա ու
9 Եղիփազէտ, ասոնք ինն էին։ Ա-
մէնն ալ Դաւիթին որդիներն
էին, հարճերուն որդիներէն, ու
անոնց քրոջմէն՝ Թամարէն՝ ի
10 պատ։ Եւ Սողոմոնին որդին Ռո-
բոամ էր, անոր որդին Աբիա,
անոր որդին Ասա, անոր որդին
Յովսափատ, Անոր որդին Յո-
11 բամ, անոր որդին Ոքոզիա, անոր
12 որդին Յովաս, Անոր որդին Ամա-
զիա, անոր որդին Ազարիա, անոր
13 որդին Յովաթամ, Անոր որդին
Ահազ, անոր որդին Եզեկիա,
14 անոր որդին Մանասէ, Անոր որ-
դին Ամոն, անոր որդին Յոսիա։
15 Եւ Յոսիայէն որդիքը, անդրա-
նիկը Յովհանան, երկրորդը Յոյա-
կիմ, երրորդը Սեդեկիա, չորրոր-
դը Սեդեզամ էր։ Ու Յոյակիմին
16 որդիքը, անոր որդին Յեքոնիա,
անոր որդին Սեդեկիա էր։ Ու Յե-
17 քոնիային որդիքը՝ Ասիր, անոր որ-
դին Սաղաթիէլ, Նաև Մելքիրամ,
18 փադայիա, Սանեսար, Յեկամիա,

Ովամա ու Դոպաբիա էին։
19 Եւ փադայիային որդիքը Ջօրա-
բաբէլ ու Սեմէի էին, ու Ջօրա-
բաբէլին որդիքը՝ Մեսուլամ ու
Անանիա, ու անոնց քոյրը Սա-
20 ղոմիթ էր, Դաւիտ, ու
Որդ, ու Բարաքիա, ու Ասադիա
21 ու Յովաբեսեդ, հինգ էին։ Եւ
Անանիային որդիքը՝ փաղատիա
ու Եսայի էին, Հռափայիային
որդիքը, Որնայի որդիքը, Ո-
դոյային որդիքը, Սեքենիային որ-
22 դիքը։ Ու Սեքենիային որդին՝
Սեմայիա էր, ու Սեմայիային որ-
դիքը՝ Քեատուռ, ու Իգալ, ու
Բեբիա, ու Դաւիտ ու Սաֆատ,
23 վեց էին։ Եւ Նաաբիային որդի-
քը՝ Եղոմենայի, ու Եղելկիա ու
24 Եզրիկամ, երեք էին։ Ու Եղիո-
վենայիին որդիքը՝ Ովդուխա, ու
Եղիասիբ, ու Փաղայիա, ու Ակ-
կուբ, ու Յօհանան, ու Դալա-
յիա ու Անանի, եօթն էին։

ԳԼ. Դ

1 Յուդայի որդիքը՝ Փարես, Ես-
րոն, ու Քարմի, ու Ովր ու Սո-
2 բոյ էին։ Եւ Սոբալին որդին
Ռեայան՝ Յեհաթը ծնաւ, ու Յեհա՝
Աքումային ու Ղաաթը ծնաւ։
Սարաացոց տոհմերը սոսկ են։
3 Ու Ետամի հօրմէն սոսկ եղան,
Յեզրայել, ու Յեսմա ու Յեդ-
բաս, ու անոնց քրոջը անունը Ե-
4 ղելեփօնի էր։ Ու Գեդովրի հայրը
Փանուէլ, ու Ովսայի հայրը Եզեր
էր, սոսկ Բեթղեհեմի հօրը՝
Եփրաթի անդրանիկոջը Ովբին որ-
դիքն էին։
5 Ու Թեկուէի հայրը Ասքուր
երկու կիներ ունէր, Եղաա ու
6 Նաարա։ Եւ Նաարա անոր ծնաւ
Ոքզամը, Ովիրը, Թեմանը ու
Աքսաթարին։ Նաարային որդիքը
7 սոսկ էին։ Ու Եղաային որդի-
քը՝ Սարեթ, Սոհառ ու Եթնան
8 էին։ Եւ Կոզ ծնաւ Էնովբը,
Սօբեբան, ու Հարում որդւոյն
Ախարհելին տոհմերը։
9 Եւ Գաբես՝ իր եղբայրներէն
պատուական էր, ու անոր մայրը
անոր անունը Գաբես դրաւ, ը-
սելով. Զանիկայ տրամբեմամբ
ծնայ։ 10 Եւ Գաբես՝ Իսրայելի Աս-
տուծոյն աղաղակեց, ու ըսաւ.
Երանի թէ ամէն կողմանէ պիս
օրհնես, ու իմ սահմանս մեծցը-
նես, և քու ձեռքդ ինծի հետ
ըլլայ, ու պիս չարչէն ազատես,
որ ինծի տրամբեմիւն չըլլայ։
Եւ Աստուած անոր խնդիրքը կա-
տարեց։
11 Ու Սուհայի եղբայրը Քեղուբ՝
Մաքիրը ծնաւ, որ անիկա Եա-
լմոնի հայրն էր։ 12 Եւ Եսթոն ծը-
նաւ Բեթռափան, ու փասէն,
և Իրնահասին հայրը Թահաան։ Ա-
նոնք Հռեքայի մարդիկներն էին։
13 Ու Կենազի որդիքը՝ Գոթոնիել
ու Սարայիա էին. և Գոթոնիե-
լին որդին Հաթաթ էր։ Ու Մա- 14
անեթայի ծնաւ Եփրան. և Սա-
րայիա ծնաւ Յոաբը՝ Գեքարա-
սիմի հայրը. (Քանզի անոնք ար-
հեստաւորներ էին։) Ու Յեփոն- 15
նէի Քալեբին որդիքը՝ Իրու,
Էլա ու Նաամ էին. ու Էլային
որդին՝ Կենազ էր։ Եւ Յաղելելի 16
որդիքը՝ Զիփ, Զիփա, Թիրիա
ու Ասարէլ։ Ու Եղրայի որդի- 17
քը՝ Յեթեր, Մովսէ, Կոթեր ու
Յաղէն էին. ու սոսոր Ինիէ ծնաւ
Մարիամը, և Սամայի, ու Ես-
թեմովի հայրը Յեսթեան։ Եւ ա- 18
նոր կնոջը Յուդիան ծնաւ Գե-
դովրի հայրը Յարեդը, Սոքոյի
հայրը Քաբերը, ու Զանոյի
հայրը Յեքթիէլը. և Մովսէին
առած փարաւոնի աղջկանը Բիւ-
թիայեն որդիքը սոսկ էին։ Ու 19
անոր կնոջոյն քրոջը՝ Ովդիայի որդիքը՝ Կէիլային հայրը
Գարմին, ու Մաքամացի Եսթե-
մոն էր։ Եւ Սիմոնի որդիքը՝ 20
Ամնոն, Հռինա, Բենհանան ու
Թիլոն էին. ու Յեսոհիի որդի-
քը՝ Զոհեթ ու Բենզոհեթ էին։
Եւ Յուդայի որդւոյն Սելոմին 21
որդիքը՝ Ղեքայի հայրը Էր, ու
Մարեսայի հայրը Ղաագա, և
Ասբեայի տոհմը բեհեզագործնե-
րուն տոհմը սոսկ էին։ Նաև 22

Յոքաքիմը, և Քոռզեբայի մարդիկները, ու Յոքաոը, և Սաբաբը՝ որոնք Մոսաբի մէջ սահմանած ունէին, ու Յասուբիլհէմ, ու Ադդեբարիմ ամէնից
23 կիմ։ Ասոնք բնակութիւնք, և սարաչէվնեբու ու փոթախնեբու մէջ բնակութիւնք էին. Թագաւորին քովը անոր գործքին համար հոն կը բնակէին։
24 Շմաւոնի որդիքը՝ Նամուէլ, Յամին, Յարիբ, Զարա, ու Սաւուղ. Անոր որդին Սեղլում, ա-
25 նոր որդին Միբսամ, անոր որդին
26 Մասմա։ Ու Մասմայի որդիքը, անոր որդին Ամուէլ, անոր որդին
27 Զաքուր, անոր որդին Սեմէի։ Եւ Սեմէի տասնուվեց տղայ ու վեց աղջիկ ունէր, բայց անոր եղբայրները շատ սղաքնեը չունէին, ու անոնց բոլոր տոհմերը Յուդայի որդւոցը չափ չշատցան։
28 Եւ անոնք Բեերսաբեէի, ու Մո-
29 ղադայի, ու Ասըր տուաղի, Եւ Բաղայի, ու Ասեմի, և Թուղա-
30 դի, Ու Բաթուէլի, ու Հորմայի,
31 և Սիկեղակի, Ու Բեթմարքաբոթիի, և Ասըր տուսիմի, ու Բեթբարեէի և Սաքարիմի մէջ բնակեցան. մինչև Դաւիթին թագաւոր եղած տունը տունք
32 էին անոնց քաղաքները, Ու տ-
նոնց գիւղերը։ Նոսա Եթամ, Ային, Ռեմոն, Թոքան ու Աշան.
33 հինգ քաղաք. Եւ տա քաղաք. ներուն բոլոտկերը եղած բոլոր գիւղերը մինչև Բաաղը. անոնց բնակութիւնները ու ազգաբանութիւնները
34 տունք էին։ Ու Մոսոբաբ, և Յամլեք, ու Ամասիայի որդին
35 Յոսա, Եւ Յոէլ, ու Ասիէլի
36 որդւոյն Սարայիայի որդւոյն Յոսաբիայի որդին Յեհուն, Ու Եղովհենայի, ու Զեկեբայ, և Յասուբա, ու Ասայիա, և Ադիէլ
37 ու Յեսիմիէլ, ու Բաներա, Եւ Սեմայիայի որդւոյն Սամարիի որդւոյն Յեդայիայի որդւոյն Սիմրիի որդին Շեմայիայի որդին
38 Զաքան։ Այս անուանեալները յիշատակներնին՝ իրենց տոհմերուն մէջ իշխաններ էին, ու անոնց ազգատոհմութիւնները խիստ շատցան։ Եւ
39 բնոց անասուններուն համար արօտ փնտռելով՝ Գեդորի մուտքը գացին մինչև ձորին արևելեան կողմը։ Եւ առան ու ազիկ
40 արօտ գտան, ու ան երկիրը ընդարձակ էր, և խաղաղութեան ու հանգստութեան մէջ էր. քանզի առաջ Քամին եզրացիները հոն կը բնակէին։ Եւ սա անուն-
41 նեալները գրուածներնին՝ Յուդայի Եզեկիա Թագաւորին օրերը գացին, ու անոնց վրանները և հոն գտնուած բնակարանները զարկին, ու զանոնք բնաջինջ ըրին մինչև սա օրս, և անոնց տեղը բնակեցան. վասն զի հոն իրենց հօտերուն համար արօտ կար։ Ու
42 անոնցմէ՝ այսինքն Շմաւոնի որդիներէն հինգ հարիւր մարդ Սէիր լեռը գացին, իրենց վրայ Յեսոնիի որդիքը՝ Փալատիան, Նեարիան, Հռափայիան ու Ոզիէլը
43 իշխան ունենալով. Եւ Ամաղեկին վախճանական մնացորդները զարկին, ու մինչև սա օրս հոն բնակեցան։

ԳԼ. Ե

1 Ու Իսրայէլին անդրանկանը Ռուբէնին որդիքը. (քանզի անդրանիկը անիկայ էր. բայց իր հօրը անկողինը պղծելուն համար, իր անդրանկութեան իրաւունքը Իսրայէլի որդւոյն Յովսեփին որդւոցը տրուեցաւ. ու ազգաբանութեան մէջ անդրանիկի պէս չգրուեցաւ։ Իսկ Յու-
2 դա իր եղբայրներէն զօրաւոր եղաւ. ու անկէ իշխաններ ելան. բայց անդրանկութեան իրաւունքը Յովսեփինն էր։) Իսրայէլին
3 անդրանկանը Ռուբէնին որդիքը՝ Ենովք, Փալղոս, Եսրոն ու Քարմի էին։ Յովէլին որդիքը՝
4 անոր որդին Սեմայիա, անոր որդին Գոգ, անոր որդին Սեմէի, Անոր
5 որդին Միքա, անոր որդին Ռէհայիա, անոր որդին Բահաղ, Անոր
6 որդին Բեէրա, որն որ Ասորեաց

տանի Թագղաթ փազաատր Թա-
գաւորը գերի տարաւ . անիկայ
7 Ռաբենեանց իշխանն էր : Եւ
անոր եղբայրներէն՝ իրենց տոհմե-
րուն երջոր ազգահամարին մէջ
գրուելուն , անոնց գլխաւորը՝ Յէ-
8 իէլն էր , եւոքը Զաքարիան . Եւ
Յովելի որդւոյն Սեմայի որդւոյն
Ագազին որդին՝ Բաղան , ասի-
կայ Արոէրի մէջ ու անկէ մինչեւ
Նաբաւ , ու Բէհէլոն բնակեցաւ .
9 Եւ արեւելեան կողմէն՝ Եփրատ
գետէն մինչեւ անապատը բնակե-
ցաւ , քանզի անոնց անասուններ-
րը Գաղաադայ երկրին մէջ շատ
10 ցեր էին : Ու Սաւուղին օրերը՝
անոնք պատերազմ ընին Հագա-
րացւոց հետ , որոնք իրենց ձեռ-
քը ինկան , ու Գաղաադայ բո-
լոր արեւելեան կողմերը՝ անոնց
վրանները մէջը բնակեցան :
11 Եւ Գադի որդիքը անոնց դի-
մացը՝ Բասանայ երկրին մէջ բը-
12 նակեցան մինչեւ Սելքա . Գլխա-
ւորը՝ Յովէլ , ու երկրորդը՝ Սա-
փամ , եւոքը Յանոյի , ու Սա-
13 փատ՝ Բասանի մէջ : Եւ անոնց
եղբայրներէը իրենց ազգատոհմ-
ներուն համեմատ , Միքայէլ , Մե-
սուղամ , Սաբէէ , Յովբէ , Յա-
քան , Զիա , ու Եբեր , եօթն
14 հոգի էին : Ասոնք Բուզի որդւոյն
Յագդովի որդւոյն Յեհսայի որդ-
ւոյն Միքայէլի որդւոյն Գաղաա-
դի որդւոյն Յարոայի որդւոյն
Հուբիի որդւոյն Աբիքայէլին որ-
15 դիքն էին . Անոնց ազգատոհմնե-
րուն իշխանը՝ Գունիի որդւոյն
16 Աբդիէլին որդին Ամն էր : Եւ
անոնք Գաղաադայ մէջ , Բասա-
նի ու անոր գիւղաքաղաքներուն
մէջ , ու Սարոնի բոլոր արուար-
ձաններուն մէջ՝ մինչեւ անոնց
17 սահմանները բնակեցան : Ամէն
ասոնք Յուդայի Յոթամ Թա-
գաւորին օրերը , ու Իսրայէլի
Յերոբոամ Թագաւորին օրերը՝
ազգահամարին մէջ գրուեցան :
18 Ռուբենի որդիքը , ու Գադ-
եանք , ու Մանասէի կէս ցեղը՝
քաջասուներէն հարիւր եօթը
հարիւր վեցասուն զօրաւոր , վա-
հան ու սուր կրող , ու աղեղ քա-
շող , պատերազմ սորված , ու պա-
տերազմի ելլող մարդիկներ էին :
19 Եւ անոնք Հագարացւոց , Յե-
տուրացւոց , Նաբդեացւոց , ու
Նոդաբացւոց հետ պատերազմ ը-
րին , Եւ անոնց յաղթեցին , ու
20 Հագարացիք և բոլոր անոնց հետ
եղողները անոնց ձեռքը տուեւ-
ցան , քանզի անոնք պատերազմի
մէջ Աստուծոյ աղաղակեցին , ու
անոնց լաց , վասն զի անոր ապա-
ւինեցան : Եւ անոնց անասուն-
21 ները՝ չիսուն հազար ուղտ , ու
երկու հարիւր չիսուն հազար ոչ-
խար , ու երկու հազար էշ , և
հարիւր հազար մարդ գերի ը-
րին . (Քանզի շատերը մեռած
22 ինկան , ինչու որ սա պատերազմը
Աստուծմէ էր .) ու մինչեւ գե-
րեվարութիւնը՝ անոնց տեղը բնակե-
ցան :

Եւ Մանասէի որդւոյը կէս ցե- 23
ղը ան երկրին մէջ բնակեցան ,
Բասանէն մինչեւ Բահաղհերմոնը ,
Սանիրը , ու Հերմոն լեռը . Հան-
դէ բազմամարդ էին : Եւ անոնց 24
ազգատոհմներուն իշխանները ա-
սոնք էին . Ափեր , Յեսոմ , Եղի-
էլ , Եզրիէլ , Երեմիա , Ովդուիա
ու Յազդիէլ , որոնք զօրաւոր քաջ
ու անուանի մարդիկներ էին , ու
իրենց ազգատոհմներուն իշխան-
ներն էին :

Եւ իրենց հայրերուն Աստու- 25
ծոյն դէմ ապստամբեցան , ու
ան երկրին ազգերը ստուգածնե-
րուն հանդէն էրիուելով պառնակե-
ցան , որ Աստուած զանոնք ա-
նոնց առջեւէն բնաջինջ ըրած էր :
Եւ Իսրայէլին Աստուածը՝ Աս- 26
ղուտաւղի փազղ Թագաւորին հո-
գին՝ ու Ասղեատաղի Թագղաթ
փազասար Թագաւորին հոգին
գրգռեց , ու Ռուբենեանները ,
Գադեանները , ու Մանասէին
կէս ցեղը գերի ըրաւ , և զանոնք
Քաղան , ու Քաբովը , ու Հա-
բան , ու Գոզանի գետը տարաւ
մինչեւ աս օրս :

ԳԼ. Ջ

1 Ղևիի որդիքը՝ Գերսան, Կա-
2 հաթ ու Մերարի էին, եւ Կա-
հաթին որդիքը՝ Ամրամ, Յսա-
հառ, Քեբրան ու Ոզիել էին։
3 Եւ Ամրամին որդիքը՝ Ահարան,
Մովսէս ու Մարիամ էին։ Ու Ա-
հարոնին որդիքը՝ Նադաբ, Աբի-
ուդ, Եղիազար ու Իթամար էին։
4 Եղիազար ծնաւ Փինեհէսը, ո-
5 Փինեհէս ծնաւ Աբիսուայի, եւ
Աբիսուա ծնաւ Բոկկին, ու
6 Բոկկի ծնաւ Ոզին, եւ Ոզի ծը-
նաւ Զարհիան, ու Զարհիա ծը-
7 նաւ Մարիոթը, ո՝ Մարիոթ ծը-
նաւ Ամարիան, և Ամարիա ծը-
8 նաւ Աքիտոբը, ո՝ Աքիտոբ
ծնաւ Սադոկը, ու Սադոկ ծը-
9 նաւ Աքիմաասը, եւ Աքիմաաս
ծնաւ Ազարիան, ու Ազարիա
10 ծնաւ Յօհանանը, եւ Յօհանան
ծնաւ Ազարիան, (ասիկայ էր
որ Սողոմոնին Երուսաղէմը շի-
նած տաճարին մէջ քահանայու-
11 թիւն ըրաւ,) ո՝ Ազարիա ծը-
նաւ Ամարիան, և Ամարիա ծը-
12 նաւ Աքիտոբը, ո՝ Աքիտոբ
ծնաւ Սադոկը, ու Սադոկ ծը-
13 նաւ Սեղղումը, եւ Սեղղում
ծնաւ Քեղկիան, ու Քեղկիա
14 ծնաւ Ազարիան, եւ Ազարիա
ծնաւ Սարայիան, ու Սարայիա
15 ծնաւ Յովսեդեկը։ Եւ Յովսե-
դեկ գերի գնաց, երբոր Տէրը
Յուդան ու Երուսաղէմը Նա-
բուզոդոնոսորին ձեռքովը փո-
խադրեց։
16 Ղևիի որդիքը՝ Գերսան, Կա-
17 հաթ ու Մերարի էին։ Ու Գեր-
սոնին որդուոցը անուններըը սոսկ
18 էին. Ղոբենի ու Սեմեի։ Եւ Կա-
հաթին որդիքը՝ Ամրամ, Յսա-
հառ, Քեբրան ու Ոզիել էին։
19 Մերարիին որդիքը՝ Մոողի ու
Մուսի էին. և սոսկ են Ղե-
ւտացւոց տոհմերը իրենց հայրե-
րուն համեմատ։
20 Գերսոնին որդիէն. անոր որ-
դին Ղոբենի, անոր որդին Յեհի,
21 անոր որդին Զոմմա, Անոր որ-
դին Յովաք, անոր որդին Ադ-
դով, անոր որդին Զարա, անոր
որդին Յաթրի էր։
22 Կահաթին որդիքը. անոր որ-
դին Ամինադաբ, անոր որդին
23 Կորխ, անոր որդին Ասիր, Անոր
որդին Եղկանա, անոր որդին
Աբիասաբ, անոր որդին Ասիր,
24 Անոր որդին Թահաթ, անոր որ-
դին Ուրիել, անոր որդին Ոզիա,
ու անոր որդին Սաուղ էր։ Ու-
25 Եղկանային որդիքը՝ Ամասայի,
Ահիմոթ, ո՝ Եղկանա էին. Եղ-
26 կանային որդիքը. անոր որդին
Սուփի, ու անոր որդին Նահաթ,
27 Անոր որդին Եղիաբ, անոր որ-
դին Յերոհամ, անոր որդին Եղ-
կանա էր։ Ու Սամուէլին որդի-
28 քը, անոր անդրանիկը՝ Յոէլ,
ու երկրորդը՝ Աբիա էր։
29 Մերարիին որդիքը՝ Մոողի. անոր որդին Ղոբենի, անոր որ-
դին Սեմեի, անոր որդին Ոզա,
Անոր որդին Սամաա, անոր որ-
30 դին Անգիա, անոր որդին Աս-
այիա էր։
31 Եւ սոսկ են որ Դաւիթ եր-
գեցողութեան պաշտօնին վրայ
դրաւ Տէրոջը տունը մէջ՝ տա-
պանակին հանգստանալէն ետքը.
32 Ու անոնց պաշտօնը՝ ժողովքի
խորանին առջեւը օրհնութիւն
երգել էր, մինչեւ որ Սողոմոն
Երուսաղէմի մէջ Տէրոջը տունը
շինեց, ու իրենց կարգին համե-
մատ՝ իրենց պաշտօնին վրայ կը
կենային։ Եւ իրենց որդիներուն
33 կեցցնելը սոսկ են. Կահա-
թեանց որդիներէն երգեցող Ե-
մանը՝ Յովելին որդին, որ ան՝
Սամուէլին որդին, Որ ան՝ Եղկա-
34 նային որդին, որ ան՝ Յերոհամին
որդին, որ ան՝ Եղիելին որդին,
որ ան՝ Թովսային որդին, Որ ան՝
35 Սուփիին որդին, որ ան՝ Եղկա-
նային որդին, որ ան՝ Մահաթին
որդին, որ ան՝ Ամասայիին որ-
դին, Որ ան՝ Եղկանային որդին,
36 որ ան՝ Յովելին որդին, որ ան՝
Ազարիային որդին, որ ան՝ Սո-
փոնիային որդին, Որ ան՝ Թահա-
37

Լեմին որդին, որ ան՝ Ասիրին որդին, որ ան՝ Ափհասափին որդին, որ ան՝ Կորհին որդին, Որ ան՝ Խոահաւթին որդին, որ ան՝ Կահաթին որդին, որ ան՝ Ղևիին որդին, որ ան՝ Իսրայէլին որդին էր։ Եւ անոր աչ կողմը կայնողը՝ իր եղբայրը Ասափն էր. ու Ասաւ՝ Բարաքիային որդին, որ ան՝ Սամաային որդին, Որ ան՝ Միքայէլին որդին, որ ան՝ Բասաիային որդին, որ ան՝ Մելքիային որդին, Որ ան՝ Ադայիային որդին, որ ան՝ Եթանին որդին, որ ան՝ Զամմային որդին, որ ան՝ Սեմէիին որդին, Որ ան՝ Յեթթին որդին, որ ան՝ Գերսանին որդին, որ ան՝ Ղևիին որդին էր։ Ու անոնց եղբայրները՝ Մերարիին որդիքը ձախ կողմը էր կայնէին. Եթան՝ Կիսհայիին որդին, որ ան՝ Աբդիին որդին, որ ան՝ Մաղուքի որդին, Որ ան՝ Ասաբիայիին որդին, որ ան՝ Ամասիայիին որդին, որ ան՝ Հեղկիայիին որդին, Որ ան՝ Ամասիին որդին, որ ան՝ Բանիին որդին, որ ան՝ Սամերին որդին, Որ ան՝ Մաողիին որդին, որ ան՝ Մուսիին որդին, որ ան՝ Սերաբիին որդին, որ ան՝ Ղևիին որդին էր։ Ու անոնց եղբայրները՝ Ղևացիք Աստուծոյ տանը խառնանին ամէն ծառայութիւնը հետևրաած էին։

Բայց Ահարոն ու անոր որդիքը՝ ողջակիզի սեղանին վրայ ու խունկի սեղանին վրայ խունկ կը մատուցանէին, որբան[1] Մեսանց որբանիւնին ամէն գործը կատարելով, ու Իսրայէլին համար քաւութիւն ընելով, ան ամենուն համեմատ՝ որ Աստուծոյ ծառան Մովսէս պատուիրած էր։

Եւ Ահարոնին որդիքը սանք էին. Անոր որդին Եղիազար, անոր որդին Փենեհէս, անոր որդին Աբիսուա, Անոր որդին Բոկկի, անոր որդին Ոզի, անոր որդին Զարիա, Անոր որդին Մարիովթ, անոր որդին Ամարիա, անոր որդին Ախիտուբ, Անոր որդին Սադոկ, անոր որդին Աքիմաաս։

Եւ կահաթի տոհմին՝ Ահարոնի որդւոցը բնակութիւններըը ասանք էին, իրենց գեղերովը ու իրենց տոհմականերովը. քանզի անվիճակը անոնց եղաւ։ Եւ Յուդայի երկրին մէջ Քեբրոնը՝ ու անոր շրջակայ արուարձանները անոնց տուին. Բայց ան քաղաքին արտերը ու անոր գեղերը՝ Յեփոնեան Քաղեբին տուին։ Եւ Յուդայի քաղաքներէն Ահարոնի որդւոցը Քեբրոնը տուին (որ ապաստանի *քաղաք էր), ու Լիբնան՝ իր արուարձաններովը, և Յաթիրը ու Եսթեմոան՝ իր արուարձաններովը, Եւ Քիլէնը՝ իր արուարձաններովը, ու Դաբիրը՝ իր արուարձաններովը, Եւ Ասանը՝ իր արուարձաններովը, ու Բեթսամիսը՝ իր արուարձաններովը. Եւ Բենիամինի ցեղէն Գաբաոն՝ իր արուարձաններովը, ու Գաղեմէթը՝ իր արուարձաններովը, և Անաթովթը՝ իր արուարձաններովը. անոնց տոհմերուն ամէն քաղաքները՝ տասներեք քաղաք էին։

Ու ասոնց ցեղին տոհմերէն մնացած կահաթի որդւոցը՝ Մանասէին կէս ցեղէն՝ վիճակով տասը քաղաք պրոէցաս։

Ու Գերսոնի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ՝ Իսաքարի ցեղէն, Ասերի ցեղէն, ու Նեփթաղիմի ցեղէն, ու Բասանի մէջ Բնակող Մանասէի ցեղէն՝ տասներեք քաղաք պրոէցաս։

Մերարիի որդւոցը՝ իրենց տոհմերուն համեմատ Ռուբինի ցեղէն, ու Գադի ցեղէն, և Զաբուղոնի ցեղէն՝ վիճակով տասներկու քաղաք պրոէցաս։

Ու Իսրայէլի որդիքը ասոնք քաղաքները իրենց արուարձանները Ղևացիներուն տուին։ Եւ Յուդայի որդւոցը ցեղէն, ու

Շմաւոնի որդւոցը ցեղէն, ու Բե-
նիամինի որդւոցը ցեղէն՝ վեճա-
կամ՝ ասս անուանով յիշուած քա-
66 զաքներըը տուին։ Եւ կահաթի
որդւոցը հայոց տոհմերուն կալ-
ուածքի քաղաքներըը Եփրեմի ցե-
67 ղէն էր, որ անունց՝ Եփրեմի լե-
ռանըը վրայ Սիւքեմը տուին,
(որ ապաստանի քաղաքներէն էր։)
ու անոր արուարձաններըը, և
Գազերըը՝ իր արուարձաններովը,
68 Ու Յեկմամը՝ իր արուարձանե-
րովը, և Բեթորոնը՝ իր արուար-
69 ձաններովը, Ու Այղոնը՝ իր
արուարձաններովը, և Գեթրեմ-
70 մոնը՝ իր արուարձաններովը։ Ու
Մանասէի կէս ցեղէն Անկըը՝ իր
արուարձաններովը, և Յեբղաամը՝
իր արուարձաններովը՝ կահաթի
որդւոցը մնացած տոհմին փոխն։
71 Գերսոնի որդւոցը՝ Մանասէի
կէս ցեղին տոհմէն՝ Բասանի մէջ
Գողոնը՝ իր արուարձաններովը,
ու Աստարովթը՝ իր արուարձան-
72 ներովը, Եւ Իսաքարի ցեղէն Կա-
դեսը՝ իր արուարձաններովը,
Դաբարաթը՝ իր արուարձաննե-
73 րովը, Ու Ռամոթը՝ իր արու-
արձաններովը, և Անեմը՝ իր ար-
74 ուարձաններովը, Ու Ասէրի ցե-
ղէն Մասաղը՝ իր արուարձաննե-
րովը, և Աբդոնը՝ իր արուար-
75 ձաններովը, Ու Հուկոկը՝ իր ար-
ուարձաններովը, և Րոոբը՝ իր
76 արուարձաններովը, Ու Նեփթա-
ղիմի ցեղէն Գալիլեայի մէջ Կա-
դեսը՝ իր արուարձաններովը, և
Համմոնը՝ իր արուարձաններովը,
ու Կարիաթեմը՝ իր արուարձան-
ներովը փոխն։
77 Եւ մնացածներուն՝ այսինքն
Մերարիի որդւոցը՝ Զաբուղոնի
ցեղէն Րիմոնը՝ իր արուարձան-
ներովը, Թաբօրը՝ իր արուար-
78 ձաններովը, Ու Երիքովի Յորդա-
նանեայ անդիի կողմը՝ Յորդանա-
նեայ արեւելեան կողմը՝ Ռուբենի
ցեղէն՝ անապատի մէջ Բասերը՝
իր արուարձաններովը, ու Յասա-
79 սան՝ իր արուարձաններովը, Եւ
Կադեմոթը՝ իր արուարձաններ-
բովը, ու Մեփաաթը՝ իր արուար-
ձաններովը։ Եւ Գադի ցեղէն՝ 80
Գաղաադի մէջ Ռամոթը՝ իր ար-
ուարձաններովը, ու Մանայիմը՝
իր արուարձաններովը, Ու Եսե- 81
բոնը՝ իր արուարձաններովը, և
Յազերը՝ իր արուարձաններովը
փոխն։

ԳԼ. Ի

1 Եւ Իսաքարի որդիքը՝ Թովղա
ա, ու Փուա, և Յասուբ ու
2 Սամիրոն՝ չորս էին։ Եւ Թովղա-
այի որդիքը՝ Ուզի, ու Հռափայ-
ա, և Յերիէլ, ու Յեմաի, և
Յեբսամ, ու Սամուէլ՝ իրենց
հօրը Թովղայիի տանը իշխաննե-
րը, ու իրենց ազգին մէջ զօրա-
ւոր կարիճներ էին. Գաւիթիին
օրերը՝ անոնց թիւը քսանուերը
հազար վեց հարիւր էր։ Եւ 3
Ուզիին որդիքը՝ Յեզրիա, ու Յե-
զրիայիին որդիքը՝ Միքայէլ, և
Աբդիա, ու Յոէլ ու Յեսիա՝
հինգ էին, Ե ամէնն ալ իշխան-
ներ էին, Ու անոնց հետ՝ անոնց 4
ցեղին ու ազգատոհմին մէջ պա-
տերազմի շարուելու երամներով
հազար զօրք էր. քանզի անոնց
կիներ ու որդիներ շատ ար-
էին։ Եւ անոնց եղբայրներըը Ի- 5
սաքարին բոլոր տոհմերուն մէջ
զօրաւոր կարիճներ ըլլալով՝ ի-
րենց ազգատոհմին համեմատ՝
ամէնը ութսունեւեօթը հազար
էին։
Բենիամինի որդիէ՝ Բաղա, 6
Բաքոր ու Յեդիէլ՝ երեք էին։
Եւ Բաղային որդիքը՝ Եսբօն, Ու 7
զի, Ուզիէլ, Յերիմոթ ու Իրի՝
հինգ ազգատոհմին իշխանները
ու զօրաւոր կարիճներըը՝ հինգ
էին. և անոնց ազգատոհմին
մէջ գրուածներըը՝ քսանուերը
հազար եօթնուերեսուն հոգի
էին։ Ու Բաքորին որդիքը՝ Զա- 8
միրա, Յոաս, Եղիեզեր, Եղի-
ոէնայի, Ամրի, Յերիմոթ, Ա-
բիա, Անաթոթ, ու Գաղեմեթ
էին. ասոնք ամէնը Բաքորին որ-
դիքն էին։ Եւ անոնց ազգատո- 9

մարին մէջ՝ իբրեւ ազգատոհմիւնե-
րուն իշխանութիւնը՝ ո՛ր ըզօրաւոր կըր-
ծէ՞ներ ըլլալով քան հազար եր
10 կաս Հարթաթ հոգի էին։ Եւ Յեդիե-
լի որդին՝ Բազղան, ու Բազղանին
որդիքը՝ Յեուս, Բենիամին, Ա-
ուսիդ, Քանանա, Զեթան, Թար-
11 սիս ու Ախիսահար էին։ Ասոնք ա-
մէնը Յեդիելին որդիքը՝ իրենց տոհ-
միկապետն իշխանութիւնը՝ ո՛ր ըզօրաւոր
կարծէ՞ներ էին, ո՛ր տասնուհինգ
հազար հարիւր պատե-
12 րազմի ելլող մարդիկ էին։ Եւ Սա-
փիմ ու Ուփիմ՝ Իրիի որդիքն էին,
Հուսիմին ալ Ախերին որդին էր։
13 Նեփթալիմի որդիքը՝ Յասի-
էլ, Գունի, Յասեր ու Սեղ-
ղում՝ Բազղային որդիքն էին։
14 Մանասէի որդիքը՝ Ասրիէլ,
որ զանիկայ իր ինիէ ծնաւ, ո՛ր
անոր Ասրիէլ հոմէն՝ Գազատացին
15 Հայրը Մաքիրը ծնաւ։ Եւ Մա-
քիր իրեն կնիկ առաւ Ուփիմին
ու Սուփիմին քոյրը՝ որուն ա-
նունը Մաաքա էր, — ու երկրոր-
դին անունը Սալպաատ էր. և
Սալպաատին աղջիկներ ծնան։
16 Ու Մաքիրին կնիկը Մաաքա որ-
դի մը ծնաւ, և անոր անունը
Փարէս կոչեց. ու անոր եղբօրը
անունը Սարէս էր, և անոր որ-
դիները՝ Ուղամ ու Րակեմ էին։
17 Եւ Ուղամի որդին՝ Բեդան էր.
Մանասէի որդւոյն Մաքիրի որ-
դւոյն Գազատացին որդիքը ասոնք
18 էին։ Ու անոր քոյրը Մաղքեթ
ծնաւ Եսուդը, Աբիեզերը ու
19 Մաալան։ Եւ Սեմիդայի որդիքը՝
Ախեան, Սիքեմ, Ղակհէ ու
Անիամ էին։
20 Ու Եփրեմի որդիքը՝ Սուտա-
ղա, (և անոր որդին Բարադ, ու
անոր որդին Թահաթ, ու անոր
որդին Եղեադա, և անոր որդին
21 Թահաթ, Ու անոր որդին Զա-
բադ, և անոր որդին Սուտաղա)
նաև Եզէր ու Եղեադ էին. ու
զանոնք՝ ան երկրին մէջ ծնած
Գեթացիք մեռցուցին, քանզի
անոնց անասուններուն առնելու
22 իջան։ Եւ անոնց հայրը Եփրեմ՝
շատ օրեր սուգ բռնեց, ու ա-
նոր եղբայրները զանիկայ մխի-
թարելու գացին։ Եւ, անիկայ
23 իր կնկանը մտաւ, ու անիկայ
յղանալով՝ որդի մը ծնաւ, և
անոր անունը Բարիա կոչեց,
վասն զի իր տանը վրայ չարիք
24 եկած էր։ Ու անոր աղջիկը Սե-
էրա էր, ասիկայ վարի ու վերի
Բեթհորոնը, ու Ուզան սէէրան շի-
նեց։ Եւ անոր որդին Հռափէ,
25 ու Հռասեփ, ու անոր որդին
Թաղէ, և անոր որդին Թահան,
26 Անոր որդին Ղասդան, անոր որ-
դին Ամիուդ, անոր որդին Եղի-
27 սամա, Անոր որդին Նաւէ, ո՛ր
28 անոր որդին Յեսուս էր։ Եւ ա-
նոնց կալուածքներն ու բնակու-
թիւնները սասոն էին. Բեթէլը
ու անոր գեղերը, ու արեւելեան
կողմէն Նաարանը, և արեւմտեան
կողմէն Գազէրը ու անոր գեղե-
րը, և Սիւքեմը ու անոր գեղերը,
մինչեւ Գազա ու անոր գեղերը։ Եւ
29 Մանասէի որդւոցը սահմանին-
ներուն քովը Բեթսանը ու անոր
գեղերը, Թանաքը ու անոր գե-
ղերը, Մակեդդովը ու անոր գե-
ղերը, Դովրը ու անոր գեղերը.
Իսրայէլի որդւոյն Յովսեփին որ-
դիքը ասոնց մէջ կը բնակէին։
30 Ասէրի որդիքը՝ Յեմնա, Յե-
սուա, Յեսուի ու Բարիա, և
31 անոնց քոյրը Սարա էր։ Ու Բա-
րիային որդիքը՝ Խաբեր ու Մեղ-
քիել էին, ասիկայ Բարսայիթի
32 հայրն էր։ Ու Խաբեր ծնաւ Յա-
փլեթը, Սոմերը, և Խոթամ-
33 մը, ու անոնց քոյրը Սովան։ Եւ
Յափլեթին որդիքը՝ Փասաք,
Բամհել ու Ասուաթ էին. Յա-
փլեթին որդիքը ասոնք էին։
34 Եւ Սոմերին որդիքը՝ Ախի,
Հռոգա, Յեսա ու Ամրամ էին։
35 Ու անոր եղբօրը Հելեմին որդի-
քը՝ Սոփեա, Յամնաա, Սելէս
36 և Ամաղ էին։ Սոփեային որդի-
քը՝ Սուա, Հարնափար, Սուաղ,
37 Բարի, Յեմրա, Բասար, Ոիզ,
Սամմա, Սալիսա, Յեթրան և
38 Բեերա։ Ու Յեթերին որդիքը՝

Ցեփանէ, փառեա և Ասա էին։
39 Ու Ոզիայի որդիքը՝ Ասահ, Ա-
նիէլ ու Հռոսեա էին։ Ամէնք
ամէնը Աբելի որդիքն էին, ու
իրենց ազգաւոհմիներուն իշխան-
ներն էին, քնարը ու զօրաւոր
կարճնեը, և գլխաւոր իշխան-
ներ էին. ու անոնց ազգահամա-
րին մէջ պատերազմական զօրաց
թիւը քսանեւվեց հազար մարդ
էր։

ԳԼ. Ը

1 Ու Բենիամէն ծնաւ իր անդ-
րանիկը Բաղան, երկրորդը՝ Ա-
2 բէլը, երրորդը՝ Ասբան, Չոր-
րորդը՝ Նոհան, ու հինգերորդը՝
3 Ռափան։ Եւ Բաղային որդիքը՝
4 Ադար, Գերա, Աբիհուդ, Աբի-
5 սուա, Նեհեման, Աքոաք, Գե-
6 րա, Սեփան և Փիրամ էին։ Ու
Աքոաքի որդիքը աստիք էին, Ն
Գաբայի բնակչացը իշխանները ա-
նոնք էին, ու զանոնք Մանահաթ
7 փոխադրեցին. Եւ Նեհեման, ու
Աքիա, ու զանոնք փոխադրողը
Գերա, ասիկայ Ուզան ու Ախի-
8 հուդը ծնաւ։ Եւ Սաարիմ զա-
նոնք Խուշիմէն առաջ՝ Մոաբի
երկրին մէջ ղրկեցին ծնաւ. ոս
անոր կնիկները՝ Հուսիմ ու Բա-
9 արա էին։ Եւ անոր կնիկէն Գո-
դեսէն՝ Զօրաբը, Սոբիան, Մե-
10 սան, Մելքամ, Ցեսուբ, Սե-
քիան ու Մարմեան ծնաւ. սոնք
անոր որդիքը՝ ոս տասնեւմէկ իշ-
11 խաններ էին։ Եւ Հուսիմէն Ա-
բիտուբը ու Եղփաղը ծնաւ։
12 Ու Եղփաղին որդիքը՝ Եբեր,
Միսաամ ու Սամեր, (սա Ոնոն
13 Լիմովը, Ղոմզը՝ ու անոր գեղե-
րը շինեց,) Եւ Բարիա ու Սեմեի
էին. սոնք Այեղոն բնակող տոհ-
մերուն իշխաններն էին. ոս ա-
նոնք վռնտեցին Գեթի բնա-
14 կիչները։ Եւ Ահիով, Սասակ,
15 Ցերիմոթ, Զաբադիա, Արադ,
16 Եդեր, Միքայէլ, Ցեսպա, ու
Յովքա՝ Բարիայի որդիքն էին։
17 Եւ Զաբադիա, Սեսուղամ, Ա-
18 զակի, Վաքեր, Ցեսամարի,
Ցեզղեա և Յոբաբ՝ Եղփաղի
որդիքն էին։ Եւ Յակիմ, Զեք-
19 բի, Զաբդի, Եղիհենայի, Սաղմի,
20 Եղիել, Ադայիա, Բարեա և
21 Սամարաթ՝ Սեմհիի որդիքն էին։
Ու Ցեսպան, Եբեր, Եղիել,
22 (23) Աբդոն, Զեքրի, Հանան, Ա-
24 նանիա, Եղամ, Անթոթիճիա,
Ցեփեդիա ու Փանուէլ Սաղա-
25 կի որդիքն էին։ Եւ Սամսարի,
26 Սամսբիա, Գոթողիա, Ցարա-
27 սիա, Եղիա և Զեքրի՝ Ցեռոա-
մի որդիքն էին։ Ամէնք իրենց
28 տոհմերուն համեմատ՝ նահապետ-
ներ ոս իշխաններ էին, ու Երու-
սաղէմի մէջ կը բնակէին։

Եւ Գաբաւոնի մէջ Գաբաւո-
29 նի հայրը կը բնակէր. ու անոր
կնկանը անունը Մաաքա էր. Եւ
30 անոր անդրանիկ որդին Աբդոն
էր. ետքը Սուր, Կիս, Բաալ,
Նադաբ, Գեդոր, Աքիով ու
31 Զաքար էին։ Եւ Մակելոթ ծը-
32 նաւ Սամաա. ու սոնք ալ իրենց
եղբայրներուն դիմացը Երուսա-
ղէմի մէջ իրենց եղբայրներուն
հետ բնակէցան։

33 Եւ Ներ ծնաւ Կիսը, ու Կիս
ծնաւ Սաուղը, և Սաուղ ծնաւ
Յովնաթանը, Մելքիսուէն, Ա-
բինադաբը ու Եսբաալը։ Եւ Յով-
34 նաթանի որդին Մերիբաալ էր.
ու Մերիբաալ ծնաւ Միքան։ Եւ
35 Միքայէլի որդիքը՝ Փիթօն, Մե-
լեք, Թարէա ու Ախազ էին։ Եւ
36 Ախազ ծնաւ Յովադան, ու Ցո-
վադա ծնաւ Գադեմհեթ, Ալա-
մեթը ու Զամբրին, և Զամբրի
ծնաւ Մոսան. Ու Մոսա ծնաւ
37 Բանեան. անոր որդին Ռափա,
անոր որդին Եղեասա, ու անոր
որդին Եսել էր։ Ու Եսել վեց
38 որդի ունէր, և անոնց անուննե-
րը սոսանք են. Եղրիկամ, Բոքե-
րու, Իսմայէլ, Սաարիա, Ովբդիա
ու Ենան. սոսանք ամէնը՝ Եսելին
որդիքն էին։ Եւ անոր եղբօրը՝
39 Եսեկին որդիքը՝ անդրանիկը Ու-
զամ, երկրորդը Ցեուս, երրորդը
Եղիփաղետ էր։ Եւ Ուզամին որ-
40 դիքը զօրաւոր կարճնեը ոս ա-

ղեղնաւորներք էին. և անոնք շատ
որդիներ ու թոռներ ունէին,
հարիւր չիսունի չափ. ասոնք ա-
մէնը Բենիամինի որդւոցմէ էին:

Գ Լ. Թ

1 Այսպէս բոլոր Իսրայէլացիք
աբձանագրուած էին. և ահա Ի-
բայիլի ու Յուդայի Թագաւո-
րաց գրքին մէջը գրուած էին. և
իրենց անօրէնութեանը համար
Բաբիլոն գերի տարուեցան:
2 Եւ անոնց կարուածքներուն
մէջ անոնց քաղաքներուն մէջ ա-
ռաջ բնակողները՝ Իսրայէլացի-
ներըն, քահանաներըն, Ղեւտա-
ցիներըն և Նաթինայիներըն
3 ասոնք էին: Ու Երուսաղէմի մէջ
Յուդայի որդւոցմէ, Բենիամինի
որդւոցմէ, Եփրեմի ու Մանասէի
4 որդւոցմէ բնակեցան. Յու-
դայի որդւոցմէն Փարեսին որդիներէն՝
Բանիի որդւոյն Իմրիի որդւոյն
Ամրիի որդւոյն Ամիհուդին որդին
5 Ոմրայիին: Եւ Սիղոնացիներէն՝ ա-
նոր անդրանիկը Ասայիա, ու ա-
6 նոր որդիքը: Եւ Զարայի որդւոց-
մէ՝ Յեհիէլ, ու անոնց եղբայրնե-
7 րը՝ վեց հարիւր իննսուն հատ: Ու
Բենիամինի որդւոցմէ՝ Ասանուայի
որդւոյն Ոմդաւայի որդւոյն Մե-
8 սուղամին որդին Սաղլու: Եւ Յե-
րոհամին որդին Յեբնիա, ու Մաք-
բիի որդւոյն Ոզնին որդին Եղա,
ու Յեբնիայի որդւոյն Ռագուէլի
որդւոյն Սափատիայի որդին Մե-
9 սուղամ, Եւ անոնց եղբայրներըն
իրենց ցեղերուն համեմատ՝ ինը
հարիւր չիսունուվեց հատ. ասա
բոլոր մարդիկներըն իրենց տոհմե-
րուն նահապետներն էին:
10 Ու քահանաներէն՝ Յեդայիա,
11 Յոյարիբ, ու Յաքին, Եւ Ա-
զարիա տէր տանը վերակացու՝ Ա-
քիտոբի որդւոյն Մարիովթի որ-
դւոյն Սադոկի որդւոյն Մեսու-
ղամի որդւոյն Փեղդիայեին որդին
12 Ադայիան, ու Մեղբիայի որդ-
ւոյն Փասուրի որդւոյն Յերոհա-
մին որդին Ադայիան, ու Եմմե-
րի որդւոյն Մեսեզաբէլի որդ-
ւոյն Մեսուղամի որդւոյն Եղեզա-
յի որդւոյն Ադիելին որդին Մա-
սէն, Եւ անոնց եղբայրներըն ի- 13
րենց տոհմերուն իշխաններըն՝ հա-
զար եօթը հարիւր վաթսուն զօ-
րաւոր կարիճներ՝ Աստուծոյ տա-
նը գործքին ծառայութեանը մէջ
էին:
Ու Ղեւտացիներէն՝ Սեմայիա 14
որդւոյն Հասուբին որդւոյն Ե-
զրիկամի որդւոյն Ասաբիան որ-
դին Սեմայիա, Եւ Բակբակար, 15
ու Արես, և Գալալ, ու Մաթի
որդւոյն Զեքրիի որդւոյն Ասիփ-
ին որդին Միքա. Եւ Յեդութունի 16
որդւոյն Գալալի որդւոյն
Սեմայիային որդին Աբդիան, ու
Եղկանայի որդւոյն Ասային որ-
դին Բարսաքիան, որ Նետոփաթա-
ցւոց գեղերուն մէջ կը բնակէր:
Ու դռնապաններըն՝ Սեղղում, Ակ- 17
կուբ, Տելմոն, և Ախիման, ու
անոնց եղբայրներըն. ասոնց վերա-
կացուն Սեղղում էր: Մինչև 18
հոս Թագաւորին դուռը էն Հա-
նէին՝ որ արևելեան կողմն է, ա-
նոնք Ղեւի որդւոցը բանակին
դռնապաններն էին: Եւ 19
Կորեի որդւոյն Աբիասափի որ-
դւոյն Կորեին որդին Սեղղու-
մ, ու անոր եղբայրներըն՝ անոր
հօրը տունէն եղող Կորհացիներըն՝
ծառայութեան գործքին վրայ
էին, ու խորանին մուտքերուն
պահապանութիւնը կ'ընէին, և
անոնց հայրերըն Տէրոջը բանակին
մէջ դրան պահապանութիւնը կ'ը-
նէին: Ու Եղիազարի որդին Փի- 20
նեհէսը առաջ անոնց վրայ իշխան
էր, ու Տէրը անոր հետ էր: Մա- 21
սեզամիայի որդին Զաքարիան
ժողովքի խորանին դրանը պա-
հապանն էր: Դռնեքերուն մէջը 22
պահպանութիւն ընելու համար բո-
լոր դռնապան ընտրուածներըն՝
երկու հարիւր տասներկու հոգի
էին, ասոնք իրենց գիւղերուն մէ-
ջը ազգահամարի մէջ գրուեցան,
Դաւիթը ու Սամուէլ տեսանողը
զանոնք իրենց պաշտօնին վրայ
դրին: Եւ անոնք ու անոնց որ- 23

դիքը՝ Տէրօքը տանը՝ այինդան խո-
րանի տանը դռնէրուն քովը վո-
խանակաւ պահպանութիւն ի՛ընէ-
24 յն։ Դռնապաններէն չորս կողմե-
րը կը կայնէին, արեւելեան, ա-
րեւմտեան, հիւսիսային ու հա-
25 րաւային կողմերը։ Եւ գեղերուս
մէջ եղող անոնց եղբայրները ա-
ւետն աւետն կու գային, ու եօթ-
նական օր անոնց հետ ի՛նկնային։
26 Քանզի անդ Լեւտացիներէն՝ ան չորս
գլխաւոր դռնապաններէն միշտ
իրենց պաշտօնին մէջ՝ անոնք
որ տունին վրայ ու Աստուծոյ տանը
27 գանձերուն վրայ էին. ու գիշե-
րը Աստուծոյ տանը բոլորտիքը
կը կենային. քանզի պահպանու-
թիւնը անոնց վրայ էր. և առ-
աւօտ զանիկայ անոնք պիտի
28 բանային։ Ու պաշտօնի անօթ-
ներուն վերակացուներէն էին.
քանզի զանոնք համրանքով
29 դուրս կը հանէին։ Եւ ուրիշ ա-
մանեներուն, ու սրբարանին բո-
լոր գործիքներուն, և նաշիհին,
ու գինիին, ու եղևն, և կնդրու-
կին, ու համեմներուն վերակա-
30 ցուներէն անոնցմէ էին։ Եւ հա-
մեմներուն բալադրութեամբը
եղը շինողներէն՝ քահանայից որդի-
31 ներէն էին։ Ու Լեւտացիներէն՝
Կորհացի Սեղդումին անդրանիկը
Մատաթիան՝ տապակի գործքին
32 վերակացուն էր։ Եւ առաջաւո-
րութեան հացին վերակացուներ-
ը անոնց եղբայրներէն՝ Կահա-
թացւոց որդիներէն էին, որ զա-
նիկայ շաբաթէ շաբաթ պատ-
33 րաստեն։ Ու սոքա՝ այինդան Լե-
ւտացւոց տոհմերուն իշխաններէն՝
երգեցողներ էին, և սենեակնե-
րուն մէջը ի՛նկնային, ու ուրիշ
գործ մը չունէին, քանզի ցորիկ
34 էին։ Այս Լեւտացւոց տոհմերուն
իշխաններէն՝ իրենց ցեղերուն հա-
մեմատ իշխաններ էին, անոնք
Եղուսաղէմի մէջ կը բնակէին։
35 Եւ Գաբաւոնի մէջ Գաբաւո-
նին հայրը՝ Յեհիէլը կը բնակէր,

ու անոր կնկանը անունը Մաա-
քա էր. Եւ անոր անդրանիկ որ- 36
դին Աբդօն էր, հաքը Սուր,
կիս, Բաալ, Ներ, Նադաբ,
Գեդոր, Ախիով, Զաքարիա և 37
Մակելոթ էին։ Ու Մակելոթ ծը- 38
նաւ Սամաամը. ու սոքա ալ ի-
րենց եղբայրներուն դիմացը Ե-
ղուսաղէմի մէջ իրենց եղբայրնե-
րուն հետ բնակէցան։

Եւ Ներ ծնաւ Կիսը, ու Կիս 39
ծնաւ Սաուղը, և Սաուղ ծը-
նաւ Յովնաթանը, Մեղքիսաու-
էն, Աբինադաբը ու Եսբաալը։
Եւ Յովնաթանին որդին Մեր- 40
բաալ էր. ու Մերբաալ ծնաւ
Միքան։ Եւ Միքային որդիքը՝ 41
Փիթօն, Մելէք, Թարէ ու Ախազ
էին։ Եւ Ախազ ծնաւ Յովադան, 42
ու Յովադա ծնաւ Գաղեմմէթը,
Ազմաւէթը ու Զամբրին. և Զամբ-
րի ծնաւ Մոսան. Ու Մոսա ծը- 43
նաւ Բանաան, անոր որդին Ռա-
փայա, անոր որդին Եղեասա,
ու անոր որդին Եսէլ էր։ Ու Ե- 44
սէլ վեց որդի ունէր, և անոնց
անուններն ասոնք են. Եզրիկամ,
Բոքերու, Իսմայէլ, Սաարիա,
Աբդիա ու Անան. Եսէլին որդի-
քը սոսոնք էին։

ԳԼ. Ի

Ու Փղշտացիք Իսրայէլի հետ 1
պատերազմ ըրին. ու Իսրայէլի
մարդիկներէն Փղշտացւոց առջև-
էն փախան, ու գետնաւէ լեռնե-
րը վրայ վիրաւորուած ինկան։
Եւ Փղշտացիք Սաուղին ու ա- 2
նոր որդւոցը հասնէին հասան. ու
Փղշտացիք Սաուղին որդիքը՝
Յովնաթանը, Աբինադաբը ու
Մեղքիսաուէն զարկին։ Եւ պա- 3
տերազմը Սաուղին վրայ սաստ-
կացաւ. ու աղեղնաւորներէն զա-
նիկայ գտան. ու աղեղնաւորնե-
րէն վիրաւորուեցաւ։ Եւ Սա- 4
ուղ իր կապարձակիրին ըսաւ,
Սուրդ քաշէ, ու անով զիս խո-
ցէ. չըլլայ որ սա անթլփատնե-
րը գան, ու զիս ծաղր ընեն,
բայց կապարձակիրը չուզեց,

քանզի շատ վախցաւ։ Եւ Սաւուղ առաքեաց առաքեալս, ու անոր վրայ
5 բնակաւ։ Եւ անոր կապարճակիրը Սաւուղին մեռնիլը տեսնելով՝ ան ալ իր սուրին վրայ բնակաւ ու
6 մեռաւ։ Այսպէս մեռաւ Սաւուղ՝ ու անոր երկու որդիքը, ու նոր բոլոր տունն ալ միասին մեռաւ։

7 Ու հովիտին մէջը եղող բոլոր Իսրայէլը մնորդիները՝ անոնց փախչիլը, և Սաւուղին ու անոր որդւոցը մեռնիլը տեսնելով, իրենց քաղաքները թողուցին փախան. և փղշտացիք եկան, ու անոնց մէջը բնակեցան։

8 Եւ հետեւեալ օրը փղշտացիք եկան՝ որ մեռելները մերկացը-նեն, ու Սաւուղը և անոր որդիները գտնեն սուրէ լեռան վրայ ին-
9 կած գտան. ու զանիկայ մերկացուցին, և անոր գլուխը ու զէնքերը առին, ու փղշտացւոց երկրին չորս կողմ՝ իրենց կուռքերուն ու ժողովուրդին՝ աս բանը յայտնել ուխտեցին։
10 Ետքը իրենց տաճարը դրին, ու անոր գլուխը Դագոնի տաճարը մէջ գամեցին։

11 Եւ Գաղաադու Յաբիսի բոլոր բնակիչները երբոր լսեցին ան ամէնը՝ որ փղշտացիք Սաւուղին
12 ըրած էին, Բոլոր զօրաւոր մարդիկները ոտք եկան, և Սաւուղին մարմինը ու անոր որդւոցը մնմինները վերցուցին, և զանոնք Յաբիս բերին. և անոնց ոսկորները Յաբիսի մէջ բեւեկնիին տակը թաղեցին, ու եօթը օր ծոմ պահեցին։

13 Այսպէս մեռաւ Սաւուղ՝ Տէրոջը դէմ ըրած ապստամբու-թեան մեղքին համար. որովհետեւ Տէրոջը խօսքը չպահեց, ու նաեւ վհուկ փնտռելց բան հար-
14 ցնելու համար, Ու Տէրոջը չհարցուց. ուստի Տէրը զանիկայ մեռցուց, ու թագաւորութիւնը Յեսսէի որդւոյն Դաւիթին դարձուց։

ԳԼ. Ժ.Ա

Յետ բոլոր Իսրայէլը Դաւիթին քովը Քեբրոնի մէջ ժողովուեցան, ու ըսին. Ահա մենք քու ոսկորդ ու քու մարմինդ ենք։ Եւ ասկէ առաջ ալ երբոր Սաւուղը թագաւոր էր, Իսրայէլը դուրս հանողը ու ներս բերողը դուն էիր. ու քու Տէր Աստուածդ քեզի ըսաւ. Իմ ժողովրդս Իսրայէլը դուն պիտի հովուես, ու իմ ժողովրդիս Իսրայէլին վրայ դուն իշխան պիտի ըլլաս։ Եւ Իսրայէլի բոլոր ծերերը Քեբրոն եկան Թագաւորին, ու Դաւիթ Քեբրոնի մէջ Տէրոջը առջեւը անոնց հետ դաշնակցութիւն ըրաւ. ու անոնք Դաւիթը Իսրայէլի վրայ Թագաւոր օծեցին, ինչպէս որ Տէրը Սամուելին ձեռքովը խօսեր էր։

Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլը հետ Երուսաղէմ՝ այսինքն Յեբուսացին երթաւ դնաց. ու հոն՝ անկէ երկրին բնակիչները՝ Յեբուսացիք՝ ներս բերին։ Եւ Յեբուսի բնակիչները Դաւիթին ըսին. Հոս պիտի չմտնես. բայց Դաւիթ առաւ Սիոնին բերդը, (որ Դաւիթին քաղաքը կոչուի։) Ու Դաւիթ ըսաւ. Ով որ Յեբուսացիներուն առաջ զարնէ, անիկայ իշխան ու զօրավար պիտի ըլլայ. և առաջ Զարուհեայի որդին Յոաբը ելաւ, ու անիկայ զօրավար եղաւ։ Եւ Դաւիթ ան բերդին մէջը բնակեցաւ. անոր համար անիկայ՝ Դաւիթին քաղաքը կոչուեցաւ։ Ու Դաւիթ՝ քաղաքը շինեց շուրջանակի՝ այսինքն Մելոնը ու անոր շրջակայ տեղատանքը, ու Յոաբ՝ քաղաքին մնացորդը նորոգեց։ Եւ Դաւիթ երթալով կը մեծնար, ու զօրաց Տէրը անոր հետն էր։

Եւ սոսկը են Դաւիթին գլխաւոր զօրաւորները, որոնք անոր հետ թագաւորութեանը համար անոր օգնութիւն ըրին բոլոր Իսրայէլի հետ՝ որ զանիկայ թագ-

գաւառ հասատառէն, Տէրոջը լսելէն վերջալ ըսած խօսքին հա-
11 մեմատ։ Եւ Դաւիթին զօրաւոր մարդոցը թիւը ասիկա է. Հա-
քեմոնիի որդին Յեհոբաամ՝ զօրավարներուն գլուխը, որ իր նիզակին իրեք հարիւր մարդոց վերայ յարձակեցաւ, ու մէկէն զանոնք մեռցուց։
12 Եւ անկէ հետը՝ Ադքոքացի Դոդոյին որդին Եղիազարը՝ որ
13 իրեք զօրաւորներէն էր։ Անիկայ երբոր Ափեսդամմինի մէջ Դաւիթին հետ էր, փղշտացիք հոն ժողվուեցան պատերազմելու համար. և արտի մը մէկ մասը գայլիով լեցուն էր. ու ժողովուրդը փղշտացւոց երեսէն փախաւ.
14 Իսկ ասոնք արտին մէջտեղը կայնեցան, և զանիկայ ազատեցին, ու փղշտացիները զարկին. և Տէրը մեծ փրկութիւն ըրաւ։
15 Ու երեքն զօրավարներէն իրեքը Ոդողմի քարայրը՝ Դաւիթին քովը վկմը իջան. և փղշտացւոց բանակը Ռափայիմայ հո-
16 վիտին մէջը բանակեր էր։ Եւ ան ատենը Դաւիթ բերդին մէջն էր, ու ան ատենը փղշտացիք Բեթլեհեմի մէջ բերդապահ զօրք
17 ունէին։ Եւ Դաւիթ փափաքելով ըսաւ. Բեթլեհեմին դուռը եղող ջրհորէն ով ինծի ջուր կը
18 խմցնէ։ Ան ատենը ան իրեք մարդիկը՝ փղշտացւոց բանակը ձեղքելին անցան, ու Բեթլեհեմին դուռը եղող ջրհորէն ջուր քաշելին, և առին Դաւիթին տարին. բայց Դաւիթ զանիկայ խըմել չուզեց, հապա զանիկայ Եհովա-
19 վեղով՝ Տէրոջը նուիրեց։ Ու ըսաւ. Իմ Աստուածս չքսըցնէ ինծի՝ որ ես ասանկ բանը ընեմ. միթէ ես ան մարդոց ինկերուն արիւնը իրենց կեանքովը պիտի խմեմ. վասն զի իրենց կեանքին վտանգովը ան ջուրը բերին. ու անկէ խմել չուզեց։ Ասանք են ան իրեք զօրաւոր մարդոցին գործերը։
20 Եւ Յովաբին եղբայրը Աբեսա՝ ան իրեք մարդոց գլխաւորն էր. ու անիկայ իր նիզակը իրեք հարիւր մարդոց վրայ վերցընելով՝ սպաննեց զանոնք. ու անիկայ իրեքին մէջը անուանի էր։
21 Եւ իրեքին երկուքէն աւելի հա-
մարաւ ունենալուն համար, ա-
նոնց գլուխ եղաւ. բայց ա՛ՉԷ իրեքին ապիճանին չհասաւ։
22 Ու մեծ գործեր գործած Կա-
բսէելացի զօրաւոր մարդու մը որդւոյն Յովիադային որդին Բա-
նեան՝ Մոաբին երկու զօրաւոր մարդիկները մեռցուց. նաև ձիւ-
նի ժամանակ իջաւ, ու գուբին մէջը առիւծը մեռցուց։
23 Անիկայ Եգիպտացի մարդը՝ ան հինգ կանգուն բարձր մարդը մեռցուց. ու Եգիպտացիին ձեռքը սոսայեանկաց գլանին պէս նիզակ մը կար. բայց Բանէա ցոզով մը անոր վերայ իջաւ, ու Եգիպտացիին ձեռքէն նիզակը յափշտակեց, և զանիկայ իր նիզակովը մեռցուց։
24 Յովիադային որդին Բանեան ասանք բաները ըրաւ, ու իրեք զօրաւորներէն մէջը անուանի եղաւ։
25 Անիկայ երեսունէն աւելի պատիւ ունեցաւ, բայց ա՛ՉԷ իրեքին ապիճանին չհասաւ. ու Դաւիթ զանիկայ իր առաջնին վերակացու դրաւ։
26 Եւ զօրքերուն զօրաւորները ասոնք էին. Յովաբին եղբայրը Ասայէլ, Բեթլեհեմացի Դոդոյի
27 որդին Եղհանան, Աբրամացի Սամմոթ, Փելոնացի Հեղղես,
28 Թեկուացի Իկկեսի որդին Իրաս,
29 Անաթովթացի Աբիեզեր, Ու-
սացի Սիբբեքի, Աքոքացի Ե-
30 ղի, Ներտոփաթացի Մահարայ,
31 Ներտոփաթացի Բանեայի որդին Ադայ, Բենիամինի որդւոցը Գա-
բաայէն Ուիրոյի որդին Եհիէլ,
32 Փարաթոնացի Բանեա, Գաաշի ձորակէն Հուրայ, Արաբաթացի
33 Աբիէլ, Բահարումացի Ազմաւէթ,
34 Սաղաբիոնացի Եղհաբա, Գեզոնացի Հասեմի որդիներէն Ադա-
բացի Սագէի որդին Յովնադան,

35 Աբաթացի Սաբարի որդին Ա-
36 ամ, Ովեի որդին Եղիփաղ, Մե-
քերաթացի Ովեը, Փելծնացի
37 Ա-քիա, Կարմելացի Ասրէ, Ա-
38 բիայի որդին Նաարայ, Նաթա-
նի եղբայրը Ցովէլ, Ագարայի
39 որդին Մաբար, Ամմնացի Սե-
լեկ, Շարուհեան Ցոաբին կռ-
պարճակիրը Բէերոթացի Նաա-
40 րա, Յեթրեացի Իրաս, Յեթե-
41 րացի Գարեբ, Փհատացի Ուրիա,
42 Աղայիի որդին Զաբատ, Ռու-
բենեանց պետը՝ Ռուբենեան
Սիզայի որդին Ադինա, ու անոր
43 հետը երեսուն հոգի, Մաա-
քայի որդին Անան, Մաթանա-
44 ցի Յովսափատ, Աստարովթացի
Ոզիա, Արոերացի Փովթամի որ-
45 դիքը՝ Սամա ու Յեհիէլ, Սամա-
րիի որդին Յեդիէլ, ու անոր
46 եղբայրը Թիսացի Յովքա, Մա-
հաւացի Եղիէլ, Եղնաամի որդի-
47 քը Յարիբայի և Յոսաւիա, Մո-
վաբացի Յեթեմա, Եղիէլ, Ովե-
բէդ ու Մեսոբացի Յասիէլ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ե՛ւ ասոնք են որ Սիկեղակ
եկան Դաւիթին քովը, երբոր ա-
նիկայ դեռ Կիսեան Սաուղին
երեսէն պահուած էր, ու ասոնք
զօրաւորներէն ըլլալով պատե-
րազմի մէջ օգնութիւն կ՚ընէին։
2 Վաննէի ազեղնաւոր էին, ո՛ պար-
սուի քարերը, ու աղեղով նետե-
րը նետո՛ղ թէ ալ և թէ ձախ
ձեռքերնին կը գործածէին, ա-
նոնք Սաուղին եղբայրներէն Բե-
3 նիամինեանները էին։ Անոնց
գլուխը Ահիեզեր էր, հոքը
Ցոաս՝ Գաբաացի Սամայեին
որդիքը, և Յեզիէլ ու Փաղէտ՝
Ազմաւեթի որդիքը, և Բարաքա,
4 ու Անթոթացի Յեհու, Ու-
երեսունին մէջը զօրաւոր՝ ու եր-
եսունին վրայակացուն Գաբաւոնա-
ցի Իսմայիան, ու Երեմիա, ու
Յազիէլ, և Յոհանան, ու Գա-
5 դերացի Յովզաբատ, Եղուզայ,
ու Յերիմոթ, և Բեաղիա, ու
Սամարիա, և Յարուփացի Սա-
փատիա, Եղկանա, Յեսիա, Ա-
6 զարէել, Յոէզեր, ու Յեսբա-
ամ՝ Կորհացիք, Ու Գեդովր-
7 ցի Յերոամին որդիքը՝ Յովելա
ու Զաբադիա։

Եւ Գադեմանեերէն ալ Դաւի-
8 թին քովը՝ անապատին մէջ բեր-
դը քաշուելուն՝ զօրաւոր, քաջ,
պատերազմական, վահան ու նի-
զակ գործածող մարդիկներ, ա-
նոնց դէմքը առիւծի դէմքի նը
նմանէր, ու լեռներու վրայի այ-
ծեամներուն պէս թեթեւաշարժ
էին։ Առաջինը՝ Եզեր, երկրոր-
9 դը՝ Աբդիա, երրորդը՝ Եղիաբ,
Ասրորդը՝ Մասմանա, հինգե-
10 րորդը՝ Երեմիա, վեցերորդը՝ Եթ-
11 թի, եօթներորդը՝ Եղիէլ, Ո-
12 թերորդը՝ Յոհանան, իններորդը՝
Եղզաբատ, Տասներորդը՝ Երե-
13 միա, մեստասաներորդը՝ Մաքա-
բանայ էր։ Ասոնք Գադի որդ-
14 ւոցմէ՝ զօրքին իշխաններն էին.
պզտիկներեսուն մէկը՝ հարիւրի վե-
րայ, ու մեծերեսուն մէկը՝ հազա-
րի վերայ էր։ Ասոնք են որ ա-
15 ռաջին ամսուն մէջ Յորդանանէն
անցան, երբոր ջուրը իր բոլոր
եզերքները կոխեր էր, և դէպ
՚ի արեւելք ու արեւմուտք բոլոր
հովիտի բնակիչները փախցուցին։
Ու երբոր Դաւիթին քովը՝ 16
Բենիամինի ու Յուդայի որդ-
ւոցմէ ալ եկան։ Եւ Դաւիթ 17
անոնց առջեւը ելաւ, ու պա-
տասխան տուաւ՝ անոնց բանալով.
Թէ որ խաղաղութեամբ ինձի
օգնութիւն բնելու եկեր էք,
իմ սիրտս ձեզի հետ պիտի ըլ-
լայ, բայց թէ որ խաբեութեամբ
ինձ իմ հշնամութեան ձեռքը մատ-
նելու համար էիր էք, (որ իմ
ձեռքերուս մէջ անօրէնութիւն
մը չկայ,) մեր հայրերուն Աս-
ուածը տեսնէ, ու յանդիմանէ։
Եւ իշխանութեան գլուխը Ա- 18
մասայ՝ Հոգեով լեցուեցաւ, ո՛
ըսաւ. Մենք քուկդ ենք,
ով
Դաւիթ, ու քեզի հետ պիտի
ըլլանք, ով Յեսսէի որդի. խա-
ղաղութիւն՝ խաղաղութիւն քե-

պէ , ու քոյ օգնականներուդ
խաղաղութիւն ըլլայ , քանզի քոյ
Աստուածդ քեզի օգնական է :
Ան առնը Դաւիթ զանոնք ընդ-
դունեց , ու զանոնք էր գունդին
իշխաններուն մէջը դրաւ :
19 Ա՛ մանաւէին ալ Դաւիթին անց-
ան , երբոր անիկայ փղշտացւոց հետ՝ Սաւուղի վրայ պատերազմելու գնաց . բայց անոնց օգնութիւն չըրին . քանզի փղշտացւոց նախարարները խորհրդով զանիկայ ետ խրկեցին՝ ըսելով . Ապիսյ մեր գլխատներուն ետևովը իր տիրոջը Սաւուղին
20 պիտի անցնի : Երբոր անիկայ Սիկեղակ կ՚երթար , Մանասէէն Մանասէին հազարապետները՝ Եդնան , Յովզաբադը , Եհդիելը , Միքայէլը , Յովզաբադը , Եղիհուն ու Սաղթին անոր անցան .
21 եւ ասոնք Դաւիթին օգնութիւն ըրին ասպատակներուն դէմ . քանզի ամէնքն ալ զօրաւոր կարճնեղ էին , ու
22 զօրաց իշխաններ եղան . Ինչպէս որ ան առնը օրէ օր Դաւիթին կը գային՝ անոր օգնութիւն ընելու համար , մինչև որ Աստուծոյ բանակին պէս մէկ մեծ բանակ մը եղաւ :
23 Եւ ասոնք են ան սպառազինեալ զօրքերուն համրանքները՝ որոնք Հեբրոն եկան Դաւիթին , որ Տէրոջը խօսքին համեմատ անոր դարձընեն Սաւուղին
24 թագաւորութիւնը . Յուդայի որդւոցմէ՝ վահան ու նիզակ կրող վեց հազար ութը հարիւր
25 սպառազինեալ զօրք . Շմաւունի որդւոցմէ՝ եօթը հազար հարիւր պատերազմական զօրաւոր կըռիւ ընելու .
26 Ղեւիի որդւոցմէ չորս
27 հազար վեց հարիւր . Եւ Ահարոնեանները առաջնորդը Յովհոյադան , ու անոր հետ իրենց հազար եօթը հարիւր հոգի .
28 Եւ զօրաւոր կարճ Սադոկ եւ իւրաքանչիւրը , ու անոր հօրը տունէն քառասունըվեց իշխան .
29 Եւ Սաւուղին եղբայրներէն Բենիամինի որդւոցմէ իրենք հազար հոգի . քանզի մինչև ան առնը՝ անոնց շատը Սաւուղին տանը պահպանութիւնը կ՚ընէին .
30 Եփրեմի որդւոցմէ՝ անոնց աղգաւոհներուն անուանի մարդիկները՝ քսան հազար ութը հարիւր զօրաւոր կարճնեղ .
31 Մանասէին կէս ցեղէն՝ տասնուութը հազար հոգի , որոնք իրենց անուններովը որոշուեցան երթալ՝ ու Դաւիթը թագաւոր դնելու .
32 Եւ Իսաքարի որդւոցմէ՝ երկու հարիւր իմաստուն իշխաններ , որոնք ժամանակներուն հասկնային գիտէին թէ Իսրայէլը ինչ ընելու է . ու անոնց բոլոր եղբայրները անոնց բերանը կը նայէին .
33 Զաբուղոնէն՝ պատերազմի ելլող և ամէն տեսակ պատերազմական գործիքներով պատերազմող հիսուն հազար հոգի , որոնք մէկ սրտով կարգաւ կը շարուէին .
34 Ու Նեփթաղիմէն հազար իշխան , և անոնց հետ երեսուներեօթը հազար վահանաւոր ու նիզակաւոր հոգի .
35 Դանեականներէն՝ քառասունութը հազար վեց հարիւր պատերազմական հոգի .
36 Եւ Ասերէն՝ քառասուն հազար պատերազմի գացող զօրք .
37 Ու Յորդանանէ անդին կողմէն՝ Ռուբենեանները , ու Գադեանները և Մանասէի կէս ցեղէն՝ ամէն տեսակ պատերազմական գործիքներով պատերազմող հարիւր քսան հազար հոգի :
38 Բոլոր սա գունդով շարուող պատերազմական մարդիկները անկեղծ սրտով Քեբրոն եկան՝ Դաւիթը բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դնելու համար . ու Իսրայէլին բոլոր մնացորդն ալ մէկ սրտով էր՝ Դաւիթը թագաւոր ընելու :
39 Եւ հոն Դաւիթին հետ ուտելով ու խմելով՝ երեք օր կեցան . քանզի անոնց եղբայրները անոնց համար պատրաստութիւն տեսեր էին :
40 Եւ անոնց մօտ եղողները ալ՝ մինչև անգամ Իսաքարը , Զաբուղոնը

ու Եբեմաղեմը՝ Եշերսն, ուղ-
տերսվ, Ջարմնելսվ ու Եղմնելսվ
հայց բերբին. Նոսա ուտելիքի հա-
մար շատ ալիս, Հոր Թուզ, շա-
միշ, գինի, եղ, արջառներ ու
ոչխարներ, քանզի Իսրայելի մէջ
ուրախութիւն կար։

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ Դաւիթ հաղարապետներն-
րան ու հարիւրապետներն և
բոլոր իշխաններն հետ խոր-
2 հուրդ ըրաւ։ Ու Դաւիթ բոլոր
Իսրայելի ժողովրին ըսաւ. Թէ
որ ձեզի հաճոյ կ'երևնայ, ու
աս Բանը մեր Տէր Աստուծմէն է,
Իսրայելի բոլոր երկիրներուն մէ-
ջը մնացած մեր եղբայրներուն,
ու անոնց հետ քահանաներուն
ու Ղեւտացիներուն՝ իրենց քա-
ղաքները ու արուարձանները
հարդ խրկենք, որ մեր քովը ժող-
3 վովին. Եւ մեր Աստուծոյն ար-
պանակը մեր քովը փոխադրենք.
քանզի Սաուղին օրերը ղանխ-
4 կայ չհնդրկցինք։ Ու բոլոր ժո-
ղովուրդը այսպէս ընելու հաճու-
թիւն տուաւ. քանզի այս խօսքը
բոլոր ժողովուրդին աչքերուն
5 ուղիղ երևցաւ։ Եւ Դաւիթ՝
Եգիպտոսի Սիհորէն մինչև Եմա-
թի մուտքը բոլոր Իսրայէլը ժող-
վեց, Աստուծոյ տապանակը Կա-
րիաթարիմէն բերելու համար։
6 Ու Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին
հետ՝ Բաալը այսինքն Յուդայի
Կարիաթարիմը երաւ, որ անկէ՝
քերուբներուն մէջ նստող Եհովայ
կոչուած Աստուծոյն տապանա-
7 կը վեր հանէ։ Եւ Աստուծոյ
տապանակը Աբինադաբին տու-
նէն էերսնեւ մի նոր սայլի մը
վրայ դրին, ու Ոզա ու Ախիո
8 ան սայլը կը վարէին։ Եւ Դա-
ւիթ ու բոլոր Իսրայէլը բոլոր
ուժով Աստուծոյ առջևը կը
խաղային օրհնութիւններով, քա-
նարներով, տաւիղներով, Թմբ-
բուկներով, ծնծղաներով ու փո-
ղերով։
9 Ու մինչև Քիդոնին կալը ե-
կան, և Ոզա իր ձեռքը երկնցուց
որ տապանակը բռնէ, քանզի
եզները պռնդոյ ծռեր էին։ Ու 10
Տէրոջը բարկութիւնը Ոզային
դէմ բորբոքեցաւ, և ձեռքը
տապանակին երկնցնելուն հա-
մար՝ զանիկայ զարկաւ, ու անի-
կայ հոն՝ Աստուծոյ առջևը մե-
ռաւ։ Եւ Դաւիթ տրտմեցաւ, 11
քանզի Տէրը հարուածով Ոզան
զարկաւ, ու անոր տեղին անունը՝
Մինչև այս օրս Փարէս Ոզա ըս-
ուեցաւ։ Եւ Դաւիթ այն օրը Աս- 12
տուծմէ վախցաւ, ու ըսաւ. Աս-
տուծոյ տապանակը ի՞նչպէս քո-
վս բերեմ։ Ու Դաւիթ՝ տապա- 13
նակը իր քովը՝ Դաւիթին քաղա-
քը չբերաւ, հապա զանիկայ Գե-
թացի Աբդեդոմին տունը խոտոր-
ցուց։ Եւ Աստուծոյ տապանակը՝ 14
Աբդեդոմին քովը՝ անոր տանը
մէջ երեք ամիս մնաց. ու Տէրը
Աբդեդոմին տունը ու անոր բո-
լոր ստացուածքը օրհնեց։

ԳԼ. ԺԴ

Եւ Տիւրոսի Քիրամ Թագա- 1
ւորը Դաւիթին դեսպաններ խրր-
կեց, ու եղևնափայտեր, որմնա-
դիրներ, ու հիւսներ, որ անոր
տուն շինեն։ Ան տասնեղ Դաւիթ 2
իմացաւ որ Տէրը զինքը Իսրայէլի
վրայ Թագաւոր հաստատեց.
վասն զի իր ժողովուրդին Իսրա-
յէլին համար՝ անոր Թագաւորու-
թիւնը բարձրացաւ։

Եւ Դաւիթ Երուսաղէմի մէջ 3
ուրիշ կիներ ալ առաւ. ու
Դաւիթ ուրիշ տղաքներ ու աղ-
ջիկներ ալ ծնաւ։ Ու Երուսա- 4
ղէմի մէջ անոր ծնած տղոցը ա-
նուանունները սոսիկ են. Սամուա,
Սոբաբ, Նաթան, Սողոմոն, 5
Յեբուսար, Եղիսուա, Եղիփա- 6
ղետ, Նոգա, Նափեկ, Յափիհ,
Եղիսոմա, Բաղիադա, ու Եղի- 7
փաղետ։

Եւ փղշտացիք երբոր լսեցին 8
Դաւիթին բոլոր Իսրայէլի վրայ
Թագաւոր օծուիլը, բոլոր փղ-
շտացիք սար եկան որ Դաւիթը

փնտռեն, երբոր Դաւիթ սա բանը
9 լսէր, անոնց դիմացը ելաւ։ Ու
Փղշտացիք եկան ու Ռափայիմայ
հովիտին մէջը տարածուեցան։
10 Ու Դաւիթ Աստուծոյ հարցուց
ու ըսաւ. Փղշտացւոց դէմ ելլե-
լեմ, ու զանոնք իմ ձեռքս պիտի
մատնեմ։ Եւ Տէրը անոր ըսաւ.
Ելլէր, ու զանոնք քու ձեռքդ
11 պիտի մատնեմ։ Եւ անոնք Բա-
ղփեսատսիմը եկան, ու Դաւիթ
զանոնք հոն զարկաւ. ու Դաւիթ
ըսաւ. Աստուած իմ թշնամինե-
րըս իմ ձեռքովս պատառեց,
ինչպէս ու ջուրերը կը
պատառեն, անոր համար ան տե-
ղւոյն անունը Բաղփեսատսիմ կո-
12 չեցին։ Եւ փղշտացիք հոն իրենց
աստուածները թողուցին, ու
Դաւիթ հրամայեց, ու զանոնք
կրակով այրեցին։
13 Եւ փղշտացիք նորէն մէյմըն
ալ հովիտին մէջը տարածուե-
14 ցան։ Ու Դաւիթ նորէն Աստու-
ծոյ հարցուց. Ու Աստուած անոր
ըսաւ. Անոնց հետևէն չելլես,
հապա անոնց բոլորտիքը պտրտե-
լով՝ թթենիներուն կողմէն ու
15 նոնց վրայ երթաս. Ու երբոր թը-
թենիներուն գլուխը քալեածքի
մը ձայն լսես, ան ատենը պա-
տերազմելու ելլես. քանզի Աս-
տուած քու առջեւդ պիտի ելլէ
Փղշտացւոց բանակը զարնելու
16 համար։ Եւ Դաւիթ այնպէս ը-
ըսաւ, ինչպէս որ Աստուած ի-
րեն հրամայեց. ու Գաբաւոնէն
մինչեւ Գազեր Փղշտացւոց բա-
17 նակը զարկին։ Եւ Դաւիթին ա-
նունը ամէն երկիրներու մէջ տա-
րածուեցաւ. և Տէրը ամէն ազ-
գերուն վրայ անոր վախը ձգեց։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ անիկայ իրեն համար Դա-
ւիթի քաղաքին մէջ տուներ շի-
նեց, ու Աստուծոյ տապանակին
համար տեղ մը պատրաստեց, և
անոր համար վրան մը կանգնեց։
2 Ան ատենը Դաւիթ ըսաւ. Աս-
տուծոյ տապանակը վերցնելը
ոուրիշ ՉԷՒՈՒ ՄԸ օրէնաւոր չէ, բայց
միայն Ղեւտացիները. քանզի
Տէրը զանոնք ընտրեց, որ Աս-
տուծոյ տապանակը վերցնեն,
ու յաւիտեան անոր ծառայու-
թիւն ընեն։
3 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլը
Երուսաղէմի մէջ ժողվեց, որ Տէ-
րոջը տապանակը՝ անոր համար
պատրաստուած տեղը հանէ։ Ու
4 Դաւիթ՝ Ահարոնի որդիները,
ու Ղեւտացիները ժողվեց։ Կա-
5 հաթի որդւոցմէ՝ Ուրիէլ իշխա-
նը, ու անոր եղբայրները հա-
րիւր քսան հոգի. Մերարիի որդ-
6 ւոցմէ՝ Ասայիա իշխանը, ու ա-
նոր եղբայրները երկու հարիւր
քսան հոգի. Գերսոնի որդւոցմէ՝
7 Յոէլ իշխանը, ու անոր եղբայր-
ները հարիւր երեսուն հոգի. Եղի-
8 սափանի որդւոցմէ՝ Սեմայիա իշ-
խանը, ու անոր եղբայրները եր-
կու հարիւր հոգի. Հեբրոնի որդ-
9 ւոցմէ՝ Եղիել իշխանը, ու անոր
եղբայրները ութսուն հոգի. Ոզի-
10 էլի որդւոցմէ՝ Ամինադաբ իշխա-
նը, ու անոր եղբայրները հարիւր
տասներկու հոգի։
11 Եւ Դաւիթ՝ Սադոկ ու Ա-
բիաթար քահանաները, ու Ղե-
ւտացիները՝ Ուրիէլը, Ասայիան,
Յոէլը, Սեմայիան, Եղիելը ու
Ամինադաբը կանչեց. Եւ անոնց
12 ըսաւ. Դուք Ղեւտացւոց տոհմե-
րուն իշխաններն էք. ոուպ դուք
ու ձեր եղբայրները սրբուեցէք,
որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
տապանակը հանէք ան տեղը՝ որ
ես անոր համար պատրաստեր եմ։
13 Վասն զի դուք առջի անգա-
մին հետ չգտնուելնուդ համար,
մեր Տէր Աստուածը մեր մէջը
հարուած ըրաւ. քանզի զանիկայ
կանոնաւոր կերպով չխնդրեցինք։
14 Եւ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն
տապանակը հանելու համար՝ քա-
հանաները, ու Ղեւտացիները սրբ-
բուեցան։ Ու Ղեւտացւոց որդիները՝
15 Աստուծոյ տապանակը ձողերովը
իրենց ուսերուն վրայ վերցու-
ցին, ինչպէս որ Մովսէս Տէրո-

ջը խօսքովը պատուիրեր էր։
16 Եւ Դաւիթ Ղեւտացւոց իշխան-
ներուն պատուիրեց որ իրենց
եղբայրներէն՝ նուագապաններով,
աւետիսներով, քնարներով ու
ձնդզաներով երգեցողները կայ-
նեցընեն, որ ուրախութեան ձայ-
17 ներ վերցընելով հնչեցընեն։ Ու-
ստի Ղեւտացիները՝ Յովելի որ-
դին Եհանը, և անոր եղբայր-
ներէն՝ Բարաքիայի որդին Ասա-
փը, ու անոնց եղբայրներէն՝ Մե-
բարիի որդւոցմէ Կիսեայեն որդին
18 Եթանը կայնեցուցին. Եւ անոնց
հետ երկրորդ դասէն՝ անոնց եղ-
բայրները դռնապաններըը՝ Զաքա-
րիան, Բենը, Յազիելը, Սեմիրա-
մոթը, Յեքիելը, Ունին, Եղիա-
բը, Բանեան, Մասսիան, Մատա-
թիան, Եղիփաղէն, Մաքենիան,
19 Աբդեդոմը ու Յեիելը։ Ասիք՝
Եհան, Ասաֆ ու Եթան երգեցող-
ները՝ պղնձէ ձնդզաներ կը զար-
20 նէին։ Եւ Զաքարիա, Ազիել, Սե-
միրամոթ, Յեքիել, Ունի, Եղի-
աբ, Մատսիա ու Բանեա՝ աւետիս-
ներով Ալամոթի եղանակին վրայ
21 էին։ Եւ Մատսիա, Եղիբազէ,
Մաքենիա, Աբդեդոմ, Յեիել ու
Ազազիա՝ քնարներով Շեմինիթի
22 եղանակով կ՚առաջնորդէին։ Եւ
Քոնոնիա՝ Ղեւտացիներուն երգե-
ցողութեան առաջնորդը ըլլա-
լով, ցանոյ երգելու կը վարժէր,
23 որովհետեւ հանճարեղ էր։ Ու
Բարաքիա ու Եղկանա՝ տապան-
24 կին դռնապաններն էին։ Եւ Սե-
բանիա, ու Յոսաափատ, և Նա-
թանայէլ, ու Ամեսայի, և Զա-
քարիա, ու Բանեա, ու Եղիեզեր
քահանաները՝ Աստուծոյ տապա-
նակին առջեւը փողեր կը հնչեց-
նէին. և Աբդեդոմ ու Յեհա՝
տապանակին դռնապաններն էին։
25 Այսպես Դաւիթ, և Իսրայելի
ծերերը ու հազարապետները՝ Տե-
րոջը ուխտին տապանակը Աբդե-
դոմին տունէն ուրախութեամբ
26 հանելու գացին։ Ու երբոր Աս-
տուած՝ Տէրոջը ուխտին տապա-
նակը վերցնող Ղեւտացիներուն
օգնութիւն ըրաւ, եօթը զառա-
նակ ու եօթը խոյ զոհ ըրին։ Եւ 27
Դաւիթ բեհեզէ պատմուճանի հա-
գեր էր, նոյնպես ալ տապանա-
կը վերցնող բոլոր Ղեւտացիները,
ու երգեցողները, ու երգեցողնե-
րուն երգոց իշխանը Քոնոնիան.
և Դաւիթին վրայ քթանէ եփուտ
հար։ Ու բոլոր Իսրայէլը Տէրոջը 28
ուխտին տապանակը ուրախու-
թեան աղաղակով, փողի ձայնով,
արնգնէներով, ու ձնդզաներով,
տաւիղներ ու քնարներ զարնելով՝
վեր կը հանէին։ Ու երբոր Տէ- 29
րոջը ուխտին տապանակը մինչեւ
Դաւիթին քաղաքը եկաւ, Սա-
ւուղին աղջիկը Միքքոլ պատու-
հանէն նայեցաւ, ու Դաւիթ
թագաւորին կաքաւելը ու խա-
ղալը տեսնելով՝ զանիկայ իր սըր-
տին մէջը անարգեց։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ու Աստուծոյ տապանակը
տարին, ու զանիկայ ան վրանին
մէջը դրին, որն որ Դաւիթ ա-
նոր համար կանգներ էր. և Աս-
տուծոյ առջեւը ողջակէզներ ու
խաղաղութեան զոհեր մատուցին։
2 Եւ Դաւիթ երբոր ողջակէզները
ու խաղաղութեան զոհերը մա-
տուցանելը լմընցուց, Տէրոջը ա-
նունովը ժողովուրդը օրհնեց։ Ու 3
Իսրայէլի բոլոր մարդիկներուն՝
երիկ մարդէն մինչեւ կնիկ մարդը՝
ամէն մէկուն մէկ նկանակ հաց,
կտոր մը միս ու կարկանդակ մը
բաշխեց։
4 Եւ Տէրոջը տապանակին առ-
ջեւը՝ Ղեւտացիներէն պաշտօնա-
ներ դրաւ, Իսրայէլի Տէր Աստ-
ուածը յիշելու՝ օրհնելու ու փա-
ռաւորելու համար. Գլխաւորը 5
Ասաֆն էր, ու անոր երկրորդը
Զաքարիան, Նաև Յեհիելը, Սեմի-
րամոթը, Յեքիելը, Մատսիթի-
ան, Եղիաբը, Բանեան, Աբդե-
դոմը, ու Յեիելը՝ տաւիղներու
ու քնարներու նուագապաններ
էր ըլլալին. բայց Ասաֆ ձնձզա-
ներ կը զարնէր։ 6 Եւ Բանեա ու

Յոսիկէլ քահանային՝ Ատուծոյ
ուխտի տապանակին առջեւը
միշտ փողերը կը հնչեցընէին։
7 Եւ այն նոյն օրը Դաւիթ՝ առ-
ջի անգամ այս յԵհովդայ սաղմոսը
տուաւ Ասափին ու անոր եղ-
բայրներուն ձեռքը, որ Տէրոջը
գոհութիւն տան։
8 Գոհացէք Տէրոջմէ, անոր անու-
նը կանչեցէք, անոր գործերը
ժողովուրդներուն մէջը պատմե-
9 ցէք։ Երգեցէք անոր, սաղմոս
ըսէք անոր, պատմեցէք անոր բո-
10 լոր հրաշքներուն։ Անոր սուրբ ա-
նունովը պարծենցէք. Տէրը խնդ-
րողներուն սիրտը թող ուրախ ըլ-
11 լայ։ Տէրը ու անոր զօրութիւնը
խնդրեցէք, ամէն ժամանակ ա-
12 նոր երեսը փնտռեցէք։ Յիշեցէք
անոր ըրած հրաշքներուն, անոր
նշաններուն, ու բերնին դատաս-
13 տանները, Ո՛վ անոր ծառային
Իսրայէլին սերունդը, ով Յակո-
բին որդիքը՝ անոր ընտրեալներուն.
14 Եհովան ինքն է մեր Աստուածը.
անոր դատաստաններուն բոլոր երկ-
15 րի մէջն են։ Անոր ուխտը յա-
ւիտեան յիշեցէք, անոր պատ-
ուիրած խօսքը մինչեւ հազար
16 ազգ, Ան ուխտը՝ որ Աբրահա-
մին հետ ըրաւ, ու իր երդումը՝
17 որ Իսահակին ըրաւ, Յակոբին
ալ հաստատեց զանիկայ՝ օրէնք
մը ըլլալու, ու Իսրայէլին՝ էբե-
յաւէնական ուխտ մը, ըսե-
18 լով. Քեզի պիտի տամ Քանա-
նու երկիրը՝ ձեր ժառանգու-
19 թեան վիճակը. Երբոր դուք սա-
կաւաթիւ էիք, և քիչ ու
20 պանդուխտ անոր մէջը։ Եւ ա-
նոնք ՉԷ ազգ ուրիշ ազգի գա-
21 յին, ու ՉԷ Թագաւորութենէ
ուրիշ ժողովուրդի։ Անոնց մե-
կուն մը Թող չտուաւ որ զանոնք
նեղէ. Թագաւորներ ալ յանդի-
մանեց անոնց համար, ըսելով.
22 Իմ օծեալներուս մի դպչիք, ու
իմ մարգարէներուս չարութիւն
23 մի ընէք։ Երգեցէք Տէրոջը՝ ով
բոլոր երկիր, օրէ օր անոր փրկ-
24 ութիւնը քարոզեցէք։ Անոր
փառքը ազգերու մէջ պատմե-
ցէք, ու անոր հրաշքները՝ ամէն
ժողովուրդներու մէջ. Քանզի 25
Տէրը մեծ է, ու խիստ գովելի.
անիկայ ամէն աստուածներուն
վրայ ահաւոր է։ Ընչու որ ազգե- 26
րուն ամէն աստուածները կուռ-
քեր են. բայց Եհովան երկինքը
առեղծեց։ Փառք ու վայելուչ 27
թիւն կայ անոր առջեւն, զօրու-
թիւն ու ուրախութիւն անոր
բնակութեանը մէջ։ Տէրոջը տուէ- 28
ք՝ ով ժողովուրդոց տոհմերը, Տէ-
րոջը տուէք փառք ու զօրու-
թիւն։ Տէրոջը տուէք իր ան- 29
ունը փառքը. ընծայ առէք,
ու անոր առջեւը եկէք. սուրբ
հանդէսով Տէրոջը երկրպագու-
թիւն ըրէք։ Ո՛վ բոլոր երկիր՝ ա- 30
նոր երեսէն վախցէք. աշխարհքս
ալ պիտի հաստատուի, ու պի-
տի չսասանի։ Երկինքը թող ու- 31
րախանայ, ու երկիրը ցնծայ,
և ազգերուն մէջ ըսեն թէ՝ Տէ-
րը կը թագաւորէ։ Ծովը իր լե- 32
ռնեակովը թող գոռայ, դաշտը
ու բոլոր անոր մէջը եղողները
թող ուրախանան։ Ան ատենը 33
անտառին ծառերը Տէրոջը առ-
ջեւը ցնծան, քանզի երկիրն դա-
տաստան ընելու կուգայ։ Գո- 34
հացէք Տէրոջմէն, ընչու որ բա-
րի է. ընչու որ անոր ողորմու-
թիւնը յաւիտեան է։ Ու ըսէ ը- 35
սէք. Ո՛վ մեր փրկութեան Աս-
տուածը՝ մեզ փրկէ, ու մեզ ժո-
ղովէ, և մեզ ազգերէն ազատէ,
որ քու սուրբ անունդ գոհու-
թիւն մատուցանենք, ու քու օրհ-
նութիւնովդ պարծենանք։ Օրհ- 36
նեալ ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աս-
տուածը յաւիտեանս յաւիտենից։
Ու բոլոր ժողովուրդը Ամէն ը-
սելով՝ Տէրը օրհնեցին։
Եւ հոն Տէրոջը առխտի տա- 37
պանակին առջեւը՝ Ասափը ու ա-
նոր եղբայրները թողուց, որ շա-
րունակ ամէն օրուան պաշտօնը
կատարեն տապանակին առջեւը։
Եւ Աբդեդոմը ու անոր վեհ- 38
ութիւնը եղբայրները, և Ե-

դիմաւնի որդին Աբդեդոմը և
39 Ուսան՝ դռնապանները էրմո։ Եւ
Սադոկ քահանան ու անոր քա-
հանայ եղբայրները՝ Գաբաւնի
բարձր տեղային վրայ Տէրոջը խո-
40 րանին առջեւը Գաբաւոն։ Որ միշտ
առաւօտ ու իրիկուն ողջակէզի
սեղանին վրայ Տէրոջը ողջակէզ-
ները մատուցանեն, ու Տէրոջը
Իսրայէլին պատուիրած օրէնքին
մէջի ամէն գրուածը՝ ի գործ էր-
41 դեն։ Եւ անոնց հետ Էրմա-
նը, ու Իդիմաւնը, և ուրիշ
ընտրուածները՝ որոնք անուանուած
յիշուելան, որ Տէրոջը գոհու-
թիւն մատուցանեն, քանզի ա-
նոր ողորմութիւնը յաւիտան
42 է։ Եւ անոնց այրենն Էմանին
ու Իդիմաւնին հետ էղող նուա-
գածուներուն փողերը ու ձրնծ-
ղանները պոռան, նաև Աստուծոյ
երգերուն նուագարանները. ու
Իդիմաւնի որդիները դրանը պահ-
43 պանութիւն էրին։ Եւ բոլոր
ժողովուրդը գնաց՝ ամէն մէկը
իր տունը. Դաւիթն ալ իր տու-
նը օրհնելու դարձաւ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Ու երբոր Դաւիթ իր տանը
մէջ բնակեցաւ, Դաւիթ Նաթան
մարգարէին ըսաւ. Ահա ես ե-
ղեւնափայտէ շինուած տան մէջ
կը բնակիմ, բայց Տէրոջը ուխտին
2 տապանակը վրանի տակ է։ Եւ
Նաթան Դաւիթին ըսաւ. Բո-
լոր սրտով մէջդ եղածը բրէ,
քանզի Աստուած քու հետդ է։
3 Ու նոյն գիշերը Աստուծոյ խօս-
քը Նաթանին եղաւ՝ ըսելով.
4 Գնա, իմ ծառայս Դաւիթին
ըսէ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իմ բը-
նակելու տունս դուն պիտի չշի-
5 նես. Քանզի Իսրայէլը Եգիպ-
տոսէն հանած օրէս մինչեւ այս օր-
ուան մէջ չբնակեցայ, հապա վրա-
նէ վրան ու խորանէ խորան պըր-
6 ծուեցայ։ Բոլոր Իսրայէլին հետ
ուրչան տեղ որ պտըտեցայ, միթէ
բան մը խօսեցայ Իսրայէլի դա-
տաւորներուն մէկուն հետ՝ որուն
իմ ժողովուրդս հովուելու հրա-
ման տուի էի, ու ըսի թէ՝
Ինչու համար չէք եղեւնափայ-
տէ տուն մը չշինեցիք։ Եւ հի- 7
մա իմ ծառայիս Դաւիթին ա-
սանկ ըսես. Զօրաց Տէրը այսպէս
կ'ըսէ. Ես քեզ փարախէն ոչխար-
ներուն հետեւէն առի, որ իմ Ի-
սրայէլ ժողովուրդիս առաջնորդ
ըլլաս. Եւ ուր որ կ'երթայիր, 8
քու հետդ էի, և քու առջեւդ
բոլոր թշնամիներդ կտրեցի. ու
քու անունդ երկրի վրայ եղող
մեծերուն անուանը պէս ըրի։ Եւ 9
իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին ալ
մէկ տեղ մը պիտի որոշեմ, ու
զանիկայ պիտի անկնեմ. ու իր տե-
ղը պիտի բնակի, ալ պիտի
շշարժի. և անիրաւութեան որ-
դիքը առջիններուն պէս՝ մէյմըն ալ
պիտի չնեղեն զանիկայ, Ինչպէս 10
որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին
վրայ դատաւորներ դրած օրէս
՝ի վեր էղաւ. ու քու ամէն թըշ-
նամիներդ պիտի նուաճեմ. ու
քեզի կ'իմացընեմ որ Տէրը քեզի
տուն պիտի շինէ։ Ու երբոր քու 11
օրերդ լեցուին, և քու հայրե-
րուդ խառնուիս, քեզմէ ետքը՝
քու սերունդդ՝ քու որդիներէդ
մէկը պիտի բարձրացընեմ, ու ա-
նոր թագաւորութիւնը պիտի
հաստատեմ։ Անիկայ իմ անո՛ւնս 12
պիտի շինէ, ու անոր աթոռը յա-
ւիտան պիտի կանգնեմ. Եւ ա- 13
նոր հայր պիտի ըլլամ, ու անի-
կայ իմ ծառայ պիտի ըլլայ. ու
իմ ողորմութիւնս անկէ պիտի
չվերցընեմ, ինչպէս որ քեզմէ
առաջ եղողէն վերցուցի։ Եւ դա- 14
նիկայ յաւիտան իմ տանս մէջ
ու իմ թագաւորութեանս մէջ
պիտի հաստատեմ. ու անոր ա-
թոռը յաւիտան հաստատ պիտի
ըլլայ։ Եւ Նաթան ասոնց բոլորը 15
խօսքերը ու ասոնց բոլոր տեսիլքը
մի քատ մինչեւ Դաւիթին զրուցեց։
Եւ Դաւիթ թագաւորը գնաց, 16
Տէրոջը առջեւը նստաւ, ու ըսաւ.
Ո՛վ Տէր Աստուած՝ ես ալ եմ,
ու իմ տունս ինչ է, որ զիս մին-

17 չև հոս բերիր։ Սակայն ասիկայ քու աչքերուդ պղտիկ երևցաւ՝ ով Աստուած, ու քու ծառայիդ տանը վրայով հեռաւոր ժամանակի համար խօսեցար, ու ինծի՝ ով Տէր Աստուած՝ բարձր աստի-
18 ճանի մարդու պէս նայեցար։ Եւ քու ծառայիդ վրայ քեզի Դաւիթ ալ աւելի ի՞նչ խօսի, դուն քու ծառադ կը ճանչնաս։
19 Ո՛վ Տէր՝ քու ծառայիդ սիրոյն համար, ու քու սրտիդ ուղիին պէս՝ ասիկա բոլոր մեծ բաները ըրիր, որ ասոնք բոլոր մեծ բաները դիտ-
20 ցընես։ Ո՛վ Տէր՝ քեզի պէս ուրիշ մէկը չկայ, ու քեզմէ զատ Աստուած չկայ, մեր ականջներովը բոլոր լսածներնուս համեմատ։
21 Եւ երկրի վրայ ո՞ր ազգը քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս է, որուն համար Աստուած եկաւ քաւիլ իրեն ժողովուրդ ընելու, որ Եգիպտոսէն ազատած ժողովուրդիդ առջևէն ազգեր վռնտեսով՝ քեզի մեծ ու երևելի անուն ստացար։
22 Եւ քու ժողովուրդդ Իսրայէլը յաւիտեան քեզի ժողովուրդ ըրիր, ու դուն ով Տէր՝ անոնց Աստ-
23 ուած եղար։ Եւ հիմա ով Տէր՝ քու ծառայիդ ու անոր տանը համար ըրած խօսքդ հաստատուն յաւիտեան հաստատեա՛, ու ըսածիդ
24 պէս ըրէ՛, Թող հաստատուի՛, ու քու անունդ յաւիտեան մեծ ճանչցուի՛, ու ըսին՝ Զօրաւոր Տէրը Իսրայէլին Աստուածն է, Աստուած Իսրայէլի, ու քու ծառայիդ Դաւիթին առջևը քու առջևդ հաստատ ըլայ։
25 Քանզի դուն ով Աստուած իմ, քու ծառայիդ յայտնեցիր, որ տունը պիտի շինես, անոր համար քու ծառադ իր սրտին մէջ համարձակութիւն գտաւ քու առջևդ աս աղօթքը ընելու։
26 Եւ հիմա ով Տէր՝ ան Աստուածը դուն ես, ու քու ծառայիդ ա-
27 սիկա խոստացար։ Եւ հիմա կամք ըրէ քու ծառայիդ տունը օրհնելու, որ յաւիտեան քու առջևդ ըլայ, քանզի դուն օրհնեցիր՝ ով Տէր, ու յաւիտեան օրհնեալ է։

ԳԼ. ԺԸ

1 Ընկէ ետև Դաւիթ փղշտացիները զարկաւ, ու զանոնք նուաճեց, և Գէթը ու անոր գեղերը փղշտացւոց ձեռքէն առաւ։ 2 Եւթը Մովաբը զարկաւ, ու Մովաբացիք Դաւիթին հարկատու ծառայեր եղան։ 3 Եւ Դաւիթ՝ Սուբայի Ադրազար թագաւորը Եմաթի կողմերը զարկաւ, երբոր Եփրատ գետին վրայ իր իշխանութիւնը հաստատելու կ՚երթար։ 4 Եւ Դաւիթ անկէ հազար կառք՝ ու եօթը հազար ձիաւոր՝ ու քսան հազար հետևակ զօրք բռնեց, և Դաւիթ բոլոր կառքի ձիերուն ջիլերը կտրեց, ու անոնցմէ միայն հարիւր ձի իրեն համար պահեց։ 5 Եւ Դամասկոսի Ասորիները՝ Սուբայի թագաւորին Ադրազարին օգնութիւն ընելու եկան, ու Դաւիթ Ասորիներէն քսաներկու հազար մարդ զարկաւ։ 6 Եւ Դաւիթ Դամասկոսի Ասորւոց մէջ բերդապահ զօրքեր դրաւ, ու Ասորիները Դաւիթին հարկատու ծառայ եղան, ու Դաւիթ ուր որ կ՚երթար, Տէրը անոր յաջողութիւն կու տար։ 7 Եւ Դաւիթ Ադրազարին ծառաներուն վրայ եղող ոսկի վահաններն առաւ, ու զանոնք Երուսաղէմ բերաւ։ 8 Եւ Ադրազարին քաղաքներէն՝ Տեբահէն ու Քունէն՝ Դաւիթ խիստ շատ պղինձ առաւ, անկէ շինեց Սողոմոն պղինձէ ծովը, ու սիւներն ու պղինձէ գործիքները։ 9 Ու Եմաթի Թագաւորը Թովու՝ երբոր լսեց որ Դաւիթ Սուբայի Ադրազար թագաւորին բոլոր զօրքերը ջարդեր է, 10 իր որդին Ադորամը Դաւիթ Թագաւորին խրկեց, որ անոր բարև ընէ, ու զանիկայ օրհնէ, Ադրազարին դէմ պատերազմ ընելուն ու զանիկայ զարնելուն համար, քանզի Թոու Ադրազարի հետ պատերազմ ունէր։

(քանզի Ադրազարը թոռնուին հետ պատերազմներ կ'ընէր.) ու անոր՝ ամէն պէսպէս ոսկիէ, արծաթէ ու պղնձէ անօթներ խրկեց։
11 Դաւիթ թագաւորը զանոնք ալ Տէրոջը նուիրեց, ան արծաթով ու ոսկիով մէկտեղ՝ որ ամէն ազգերէն եդոմէն, Մովաբէն, Ամմոնի որդիներէն, փղշտացիներէն
12 ու Ամաղեկէն առեր էր։ Եւ Շարուհեայի որդին Աբեսսա Աղի ձորին մէջը տասնուութը հազար եդոմացիներէն զարկաւ։
13 Ու եդոմի մէջ բերդապահ դրաւ, և բոլոր եդոմացիները Դաւիթին ծառայ եղան. ու Դաւիթ ուր որ կ'երթար, Տէրը անոր յաջողութիւն կուտար։
14 Եւ Դաւիթ բոլոր Իսրայէլին վրայ թագաւորութիւն ըրաւ, ու իր բոլոր ժողովուրդին իրաւունք ու արդարութիւն կ'ընէր։
15 Եւ Շարուհեայի որդին Յովաբը զօրքերուն վրայ էր. ու Աքիղուդի որդին Յովսափատը յիշատակագիր էր.
16 Սադովկի որդին Սադովկը ու Աբիաթարի որդին Աբիմելեքը քահանաներ էին. և Սուսան ատենադպիր էր.
17 Նայագովը էր. Ու Յովիադայի որդին Բանեան Քերեթհացիներուն ու Փելեթհացիներուն վրայ էր. և Դաւիթին որդիքը թագաւորին քովը նախարարներ էին։

ԳԼ. ԺԹ

1 Յետ ատենի եւս Ամմոնի որդւոց թագաւորը մեռաւ, ու անոր տեղը անոր որդին թագաւորեց։
2 Եւ Դաւիթ ըսաւ. Նաասի որդւոյն Անոնին մարդասիրութիւն ընեմ, քանզի անոր հայրը ինծի մարդասիրութիւն ըրաւ. ու Դաւիթ դեսպաններ խրկեց, որ զանիկայ իր հօրը վրայով մխիթարեն. ու Դաւիթին ծառաները Ամմոնի որդւոց երկիրը Անոնին գացին՝ զայն
3 նիկայ մխիթարելու համար։ Եւ Ամմոնի որդւոց իշխանները Անոնին ըսին. Միթէ Դաւիթ քու հայրդ քու առջեդ պատուելու համար քեզի մխիթարիչներ խրկեց. միթէ անոր ծառաները աս երկիրը քննելու, տակնուվրայ ընելու, ու լրտեսելու համար չէ՞ն քեզի։ Եւ Անոն՝ Դաւիթին 4
ծառաները բռնեց, ու զանոնք ածիլեց, և անոնց հանդերձները մէջտեղէն կտրեց՝ մինչև նստած տեղը կարել տուաւ, և անոնք խրկեց զանոնք։ Ու գացին՝ ան մարդիկներուն 5
պիտի բան մը ըսեն Դաւիթին պատմեցին. ան ալ զանոնք դիմաւորելու խրկեց. քանզի ան մարդիկները շատ անարգուած էին. ու թագաւորը ըսաւ. Երիքովի մէջ նստեցէք՝ մինչև որ մօրուքնիդ աճի, ու էթը դարձէք։
Եւ Ամմոնի որդիքը տեսնելով 6
որ Դաւիթին հետ աբուշեցան, Անոնը ու Ամմոնի որդիքը հազար տաղանդ արծաթ խրկեցին, որ Միջագետացի Ասբիներէն, ու Մաաքայի Ասրիներէն, ու Սուբայէն՝ վարձքով կառքեր ու ձիաւորներ բռնեն։
Եւ անոնք իրենց վարձքով բերան 7
եւթը հազար կառնեցին հազար կառք, ու Մաաքայի թագաւորը, և անոր զօրքը, որոնք գացին Մեդաբայի առջեւ բանակեցան. Ամմոնի որդիքն ալ իրենց քաղաքներէն ժողովուեցան, ու պատերազմելու գացին։
Ու երբոր Դաւիթ ասոնց լսեց, 8
Յովաբը ու բոլոր զօրաւոր զօրքերը խրկեց։ Եւ Ամմոնի որդիքը 9
ելան, ու քաղաքին դրանը առջեւը կարգաւ պատերազմի շարուեցան. ու օգնութեան եկող թագաւորներուն դաշտի մէջ զատ կայներ էին։ Եւ Յովաբ երբոր 10
տեսաւ որ պատերազմը առջեւէն ու ետեւէն իր վրայ կու հասնի, Իսրայէլի բոլոր ընտրուած մարդիկներէն քնարեց, ու Ասորոց դէմ պատերազմի շարեց. Եւ մնացած զօրքը իր եղբօրը Աբեսսային յանձնեց, ու անոնք Ամմոնի որդւոցը դիմացը շարուե-

12 ցան. Եւ ըսաւ. Թէ որ Ասորիներդ ինձ յաղթեսցէ, ինձ ձի օգնական հանիցես. ու թէ որ Ամմոնի որդիքդ քեզ յաղթեսցեն, ես քեզի օգնական
13 լինիմ պիտի հանեմ. Քաջա՛ սիրտ եղիր, ու մեր ժողովրդին համար և մեր Աստուծոյն քաղաքներուն համար ուժով պատերազմինք. և Տէրը իր աչքին
14 հաճոյ եւեցածը թող ընէ: Ու Յովաբ իր հետը եղող ղօղքով Ասորիներուն մօտեցաւ, որ ա՛նոնց դէմ պատերազմ ընէ. ու անոնք անոր առջեւէն փախան:
15 Եւ Ամմոնի որդիքը Ասորոց փախչիլը տեսնելով, իրենք ալ անոր եղբօրը Աբեսային առջեւէն փախան, ու քաղաքը մտան: Եւ Յովաբ Երուսաղէմ եկաւ:
16 Երբոր Ասորիները տեսան որ իրենք Իսրայէլին առջեւը կոտրուեցան, դեսպաններ խրկեցին, ու Գետէն անդին կողմը եղող Ասորիները ոտք հանեցին. և ա՛նոնց առջեւէն Ադրազարին զօրավարը Սովբաքը իրենց առաջնորդեց:
17 Ասկէ լուր Սողոմոնին տրուեցաւ, ու ինքն բոլոր Իսրայէլը ժողվելով, Յորդանանէն անցաւ, ու անոնց վրայ գնաց, և անոնց դէմ գունդեր շարեց. ու երբոր Դաւիթ Ասորիները պատերազմով դիմաւորելու համար գունդեր շարեց, անոնք անոր
18 հետ պատերազմ ըրին: Եւ Ասորիները Իսրայէլին առջեւէն փախան, ու Դաւիթ Ասորիներէն եօթը հազար կառքի զօրք, ու քառասուն հազար հեւակ զօրք կոտրեց, ու Սոբաք զօրապետին
19 ալ մեռցուց: Եւ Ադրազարին ծառայներն երբոր տեսան որ Իսրայէլին առջեւը յաղթուեցան, Դաւիթին հետ հաշտուելուն ըրին, ու անոր ծառայ եղան. և Ասորիները անկէ ետքը Ամմոնի որդւոյն օգնել չուզեցին:

ԳԼ. Ի

1 Ու հետեւեալ տարին՝ թագաւորներուն պատերազմի ելլելու ա-

առնը, Յովաբ՝ զօրքերուն բոլոր գունդերը հանեց, և Ամմոնի որդւոյը երկիրը աւերեց, ու գնաց Ռաբբան պաշարեց. բայց Դաւիթ Երուսաղէմ կը նստէր. ու Յովաբ Ռաբբան զարկաւ, ու զանիկայ կործանեց: Եւ Դա- 2
ւիթ անոնց թագաւորին թագը անոր գլխուն վրայէն առաւ, ու զանիկայ գտաւ որ տասնեք մը ոսկիի ծանրութիւն ունէր, և անոր վրայ պատուական քարեր կար. ու Դաւիթին գլխուը դրաւեցաւ. և Դաւիթ՝ քաղաքէն խիստ շատ աւար առաւ: Ու ա- 3
նոր մէջը եղած ժողովուրդը հանեց, ու պանոն սղոցներով՝ երկաթէ կամնասայլներով ու տապարներով կտրեց. և Դաւիթ Ամմոնի որդւոյը բոլոր քաղաքներուն այսպէս ըրաւ. ու Դաւիթ բոլոր ժողովուրդով Երուսաղէմ դարձաւ:

Եւ ասկէ ետքը՝ Գազերի մէջ 4
փղշտացւոց հետ պատերազմ եղաւ. ան ատենը Ովսացի Սիբբաքը՝ Ռափայի որդւոյմէ եղող Սեփիան մեռցուց, ու անոնք նուաճեցան:

Եւ նորէն փղշտացւոց հետ 5
պատերազմ եղաւ. ու Յայիրի որդին Եղհանանը՝ Գեթացի Գողղաթեան եղբօրը Ղէեմին զարկաւ, որուն նիզակին բունը ա-ւազանակաց գլանին պէս էր:

Եւ նորէն Գեթի մէջ պատե- 6
րազմ եղաւ. ու մէկ երկայնահասակ մարդ մը կար, որուն մատները վեց վեց ըլլալով՝ քսանուչորս մատ ունէր. անիկայ ալ Ռափայի որդւոյմէ էր: Եւ ա- 7
նիկայ Իսրայէլը նախատեց. բայց Դաւիթին եղբօրը Սամայիին որդին Յովնաթանը զանիկայ զարկաւ: Ասոնք Գեթի մէջ Ռա- 8
փայէն ծներ էին. և Դաւիթին ձեռքովը ու անոր ծառաներուն ձեռքովը ինկան:

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ Սատանան Իսրայէլին դէմ

էլաւ, ու Դաւիթը դրկեց որ
2 Իսրայէլը համրէ։ Եւ Դաւիթ՝ Յովաբին ու ժողովուրդին իշխաններուն ըսաւ. Գացէք Իսրայէլը համրեցէք Բէերսաբէէն մինչև Դան, ու հաշիւը բերէք
3 բերէք որ գիտնամ։ Եւ Յովաբ ըսաւ. Տէրը՝ իր ժողովուրդը որչափ որ է, հարիւրապատիկ աւելցնէ. ալ աչք իմ թագաւոր՝ միթէ անոնց ամէնը իմ տիրոջս ծառաները չէ՞ն. իմ տէրս ինչո՞ւ սա բանը կը փնտռէ. ինչո՞ւ համար սա բանը Իսրայէլին յանցանքի պատճառ ըլլայ։ Բայց եր-
4 բոր թագաւորին խօսքը Յովաբին վրայ ստակացաւ, Յովաբ ելաւ, ու բոլոր Իսրայէլի մէջ պտըտեցաւ, ու Երուսաղէմ է-
5 կաւ։ Եւ Յովաբ ժողովուրդին համրանքին յուցակը Դաւիթին տուաւ, ու Իսրայէլին ամէնը՝ հազար անգամ հազար ու հարիւր հազար սուր քաշող մարդ էր, և Յուդան չորս հարիւր ե-
6 թանասունն հազար սուր քաշող մարդ էր։ Սակայն Ղեւտացիները ու Բենիամինեանները անոնց մէջ չհամրեց. քանզի թագաւորին սա հրամանը Յովաբին զզուելի
7 էր։ Եւ սա բանը Աստուծոյ առջեւը գէշ երեւնալուն համար՝ Ի-
8 սրայէլը զարկաւ։ Ու Դաւիթ Աստուծոյ ըսաւ. Ահա բանը ընելս մեծ մեղք գործեցի. ու հիմա կ՚աղաչեմ՝ քու ծառայիդ մեղքը ներէ, քանզի մեծ յիմարութիւն ըրի։
9 Եւ Տէրը Դաւիթին տեսանողին Գադին խօսեցաւ ու ըսաւ,
10 Գնա՛ ու Դաւիթին խօսէ՝ ըսելով. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ես քեզի երեք բան կ՚առաջարկեմ. անոնցմէ մէկը ընտրէ որ քեզի
11 ընեմ։ Եւ Գադ՝ Դաւիթին եկաւ ու անոր ըսաւ. Տէրը այս-
12 պէս կ՚ըսէ. Ընտրէ քեզի՝ կամ երեք տարուան սով, կամ երեք ամիս քու թշնամիներուդ երեսին փախչես, ու քու թշնամիներուդ սուրը քեզի հասնի, և կամ երեք օր Տէրոջը սուրը՝ այսինքն ժանտախտ երկրին մէջը, ու Տէրոջը հրեշտակը Իսրայէլին բոլոր սահմաններուն մէջը կտորտած ընէ. և հիմա տես, զիս խրկողին ի՛նչ պատասխան տանիմ։ Ու Դաւիթ ըսաւ Գադ- 13
գին. Խիստ մեծ նեղութեան մէջ եմ. հիմա Տէրոջը ձեռքը իյնամ. քանզի անոր գթութիւնը խիստ շատ է. ու մարդու ձեռք չիյնամ։ Եւ Տէրը Իսրայէլին վը- 14
րայ ժանտախտ խրկեց, ու Իսրայէլէն եօթանասուն հազար մարդ իյնաւ։ Եւ Աստուած 15
հրեշտակ մը խրկեց Երուսաղէմ, որ զանիկայ կտրատելնէ, ու երբոր կը կտրատէր՝ Տէրը նայեցաւ, ու սա չարիքին վրայ սիրտը իջաւ, և կտորած ընող հրեշտակին ըսաւ. Հերիք է, ալ ձեռքդ քաշէ. ու Տէրոջը հրեշտակը Յեբուսացի Որնայնին կալին քովը կայներ էր։ Եւ Դա- 16
ւիթ իր աչքերը վերցուց, ու Տէրոջը հրեշտակը տեսաւ, որ երկրին ու երկինքին մէջտեղը կայներ էր, ու ձեռքը մերկ սուր մը կար, որ Երուսաղէմի վրայ երկնցուցեր էր. անատեն Դաւիթ ու ծերերը քրձեր հագած՝ երեսնուն վրայ իյնան։ Եւ 17
Դաւիթ Աստուծոյ ըսաւ. Ահա ես պատուիրեցի որ ժողովուրդը համրեն, ու ես եմ որ մեղանչեցի, ու մեծ չարութիւն ըրի. բայց սա աչխարհները ի՛նչ ըրին. ով Տէր Աստուած իմ՝ քու ձեռքդ իմ վրաս ու իմ հօրս տան վրայ ըլլայ, բայց քու ժողովուրդիդ վրայ չըլլայ զանիկայ բնաջինջ ընելու համար։
Եւ Տէրոջը հրեշտակը Գադին 18
ըսաւ. Դաւիթին ըսէ որ ելլէ, ու Յեբուսացի Որնայնին կալին մէջ Տէրոջը սեղան մը կանգնէ։ Եւ Դաւիթ վեր ելաւ՝ Գադին 19
Տէրոջը անունովը ըսած խօսքին համեմատ։ Ու Որնա դարձաւ, 20
ու հրեշտակը տեսաւ, և իր

ջան որպիքը իր հետը պահուե-
ցան, (քանզի Ռաելա ցոլեն կը
21 ծեծէր:) Ու Դաւիթ Ռաելայեն
եկաւ, և Ռաելա նայեցաւ, ու
Դաւիթը տեսնելով՝ կալեն ե-
լաւ, ու երեսը մինչև գետինը
Դաւիթին երկրպագութիւն ը-
22 րաւ: Ան առնը Դաւիթ Ռա-
նայեին ըսաւ. Ա՛ս կալեն տեղը
ինծի տաը, որ հոն Տէրոջը ա-
զան մը շինեմ, (զանիկայ լեցուն
գնով տուր ինծի,) ու ժողո-
վուրդին վրայէն հարուածը վեր-
23 նայ: Եւ Ռաելա Դաւիթին ը-
սաւ. Ջանիկայ քեզի տա, ու
իմ տէրս թագաւորը իր աչքին
ապիկ երեւցածը թող ընէ. ահա
եղնիները ողջակէզի համար, ու
կառնասայլերը փայտի համար,
ու ցորենը հոգի ընծայի համար
կու տամ, ամէնն ալ կու տամ:
24 Եւ Դաւիթ թագաւորը Ռաեա-
յեին ըսաւ. Չէ, հապա ընդհա-
ւնշաւ լեցուն գնով ծախու
պիտի առնեմ. քանզի քու կող-
մածը Տէրոջը համար պիտի շտա-
նեմ, ոչ ալ ձրի ողջա-
25 կէզ մատուցանեմ: Ու Դաւիթ
ան տեղուընն համար՝ կշեռքով
վեց հարիւր սիկղ ոսկի տուաւ
26 Ռաեայեին: Եւ Դաւիթ հոն Տէ-
րոջը սեղան շինեց, ու անոր վրայ
ողջակէզներ ու խաղաղութեան
զոհեր մատուց, և Տէրոջը աղա-
ղակեց. ու երկինքէն կրակով՝
ողջակէզի սեղանին վրայ անոր
27 պատասխան տուաւ: Եւ Տէրը
հրեշտակին խօսեցաւ, ու անի-
կայ սուրը իր պատեանը դար-
ձուց:
28 Ան առնը Դաւիթ տեսնե-
լով որ Տէրը Յեբուսացի Ռաեա-
յեին կալեն մէջ իրեն պատաս-
խան տուաւ, ան տեղը զոհեր
29 մատուց: Իսկ Մովսէսին՝ անա-
պատին մէջ շինած Տէրոջը խո-
րանը ու ողջակէզի սեղանը՝ ան
առնը Գաբաւոնի բարձր տեղն
30 էր. Բայց Դաւիթ Աստուծոյ
հարցնելու համար՝ չկրցաւ ա-
նոր առջեւը երթալ, քանզի Տէ-
րոջը հրեշտակին սուրեն երեսէն
վախցաւ:

ԳԼ. ԻԲ

1 Եւ Դաւիթ ըսաւ. Ահա-
կայ է Տէր Աստուծոյն տունը, ու
ահա կայ է Իսրայէլի ողջակէզին
սեղանը: Եւ Դաւիթ հրամայեց
2 որ Իսրայէլի երկրին մէջ գըտ-
նուած օտարազգիները ժողվեն.
ու Աստուծոյ տունը շինելու հա-
մար՝ քարահատներ դրաւ, որ
տաշուած քարեր պատրաստեն:
3 Եւ Դաւիթ դրան մեղկերուն
բևեռներուն համար ու շրջա-
նակներուն համար՝ խիստ շատ
երկաթ պատրաստեց, և այնչափ
շատ պղինձ՝ որ կշռելէ դուրս:
4 Ու պատրաստած եղևնափայտին
համարակը չկար. քանզի Սիդո-
նացիք և Տիւրացիք Դաւիթին
շատ եղևնափայտեր կը բերէին:
5 Եւ Դաւիթ ըսաւ. Իմ որդիս
Սողոմոնը փափուկ տղայ մըն է,
ու Տէրոջը շինուելու տունը մեծ՝
բարձր՝ ու անոնի երկիրներուն մէջ
անուանի ու փառաւոր պիտի
ըլլայ. հիմա անոր համար պատ-
րաստութիւն պիտի տեսնեմ. և Դա-
ւիթ իր մեռնելէն առաջ խիստ
շատ պատրաստութիւն տեսաւ:
6 Եաթը իր որդին Սողոմոնը կան-
չեց, ու անոր պատուիրեց որ
Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տուն
շինէ:
7 Ու Դաւիթ Սողոմոնին ըսաւ.
Որդեակ իմ՝ որուն սիրտը ունե-
նայ որ իմ Տէր Աստուծոյս անու-
նուն տուն շինեմ. Բայց Տէ-
8 րոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով.
Դուն շատ արիւն թափեցիր,
ու մեծ պատերազմներ ըրիր.
դուն իմ անուանս տուն պիտի
չշինես, քանզի իմ առջեւս գե-
տինի վրայ շատ արիւն թափեցիր.
9 Ահա քեզի որդի մը պիտի ծնանի.
անիկայ հանգստասիրեան մարդ
պիտի ըլլայ. և զանիկայ իր ա-
մէն շրջակայ թշնամիներէն պիտի
հանգիստ ընեմ. քանզի անոր ա-
նունը Սողոմոն պիտի ըլլայ, ու

անոր օրհրաւն մէջ Իսրայէլին խա-
զաղութիւն ու հանգստութիւն
10 պիտի տար։ Անիկայ իմ անուա-
նըս տուն պիտի շինէ, ու անի-
կայ ինծի որդի պիտի ըլլայ, ու
ես անոր հայր պիտի ըլլամ. և
անոր թագաւորութիւնն ա՛ր-
ու Իսրայէլի մէջ յաւիտեան
11 պիտի հաստատեմ։ Ուրեմն ո՛րդ-
եակ իմ, Տէրը քու հետդ ըլլայ,
ու յաջողութիւն դանես, և քու
Տէր Աստուածդ տուն շինես,
ինչպէս որ քեզի համար խօսե-
12 ցաւ։ Միայն թէ Տէրը քեզի
իմաստութիւն ու հանճար տայ,
և քեզ Իսրայէլի վրայ հաստա-
տէ, որ քու Տէր Աստուածդ
13 օրէնքը պահես։ Ան ատենը յա-
ջողութիւն կը գտնես, երբոր
զգուշութեամբ ՚ի գործ դնես
այն կանոնները ու դատաստան-
ները, որոնք որ Տէրը Մովսէսին
պատուիրեց Իսրայէլի համար,
զօրացիր ու քաջասիրտ եղիր, մի՛
14 վախնար ու մի՛ զարհուրիր։ Եւ
ահա ես իմ նեղութիւններուս
մէջ Տէրոջը տանը համար՝ հա-
րիւր հազար տաղանդ ոսկի, ու
հազար անգամ հազար տաղանդ
արծաթ պատրաստեցի. իսկ պղ-
ինձը ու երկաթը չատութեանէր
համար կշռելի չգար. փայտեր
ու քարեր ալ պատրաստեցի, ու
անոնց վրայ դուն ալ աւելցնես։
15 Եւ դուն քու քովդ խիստ շատ
արուեստաւորներ, քարահատ-
ներ, պինդագիրներ, հիւսեր, ու
ամէն գործքի համար ամէն տե-
սակ վարպետ մարդիկները ունես։
16 Ոսկիին, արծաթին, պղինձին ու
երկաթին համրանքը չկայ. ելիր,
ու սա գործին ձեռք զարկ, ու
Տէրը քու հետդ ըլլայ։
17 Եւ Դաւիթ Իսրայէլի բոլոր
իշխաններուն պատուիրեց, որ իր
որդւոյն Սողոմոնին ձեռնտու ըլ-
18 լան. Ո՞ւ ըսաւ. Ահա՛ ձեր Տէր
Աստուածը ձեր հետն է, և ա-
նիկայ ձեզ ամէն կողմանէ հան-
գըստացուց. որովհետև աս երկ-
րին բնակիչները իմ ձեռքս տուա-
ւ, ու երկիրը Տէրոջը առջևը
ու անոր ժողովուրդին առջևը
նուաճեցաւ։ Ե՛ հիմա ձեր սիր-
19 տը ու ձեր հոգին ձեր Տէր
Աստուածը խնդրելու տուէք,
ու եկէք Տէր Աստուածոյն սրբա-
րանը շինեցէք, որ Տէրոջը ան-
ուան տապանակը ու Աստուծոյ
սուրբ անօթները՝ Տէրոջը ան-
ուանը համար շինուած տունը
տանիք։

ԳԼ. ԻԳ

Ե՛ Դաւիթ ծերացած ու օրե- 1
րը լեցուած ըլլալով, իր որդին
Սողոմոնը Իսրայէլի վրայ թա-
գաւոր դրաւ։ Եւ Իսրայէլի բո- 2
լոր իշխանները, նաև քահանա-
ները, ու Ղեւտացիները ժողվեց։
Ու Ղեւտացիները՝ այսինքն եր- 3
սուն տարեկանէն վեր եղող էրիկ մար-
դիկները մի՛կիկ մի՛կիկ համրուե-
լով, անոնց թիւը երեսունուո-
թը հազար էր։ Ե՛ Դաւիթ ը- 4
սաւ. Աստոնցմէ քսանուչորս հա-
զարը՝ Տէրոջը տանը գործքին
վրայ, ու վեց հազարը՝ վերակա-
ցուներ ու դատաւորներ ըլլան,
Ու չորս հազարը՝ դռնապաններ, 5
ու չորս հազարը՝ օրհնելու հա-
մար շինած նուագարաններովս՝
Տէրոջը օրհնիչները ըլլան։ Եւ 6
Դաւիթ զանոնք բաժնեց, Ղեւիի
որդւոցը Գերսոնին, Կահաթին
ու Մերարիին դասակարգութիւն-
ները որոշելով։

Գերսոնեանները՝ Ղադան ու 7
Սեմէի էին. Ղադանին որդիքը՝ 8
առջինը Յեհիէլ, ետքը Զե-
թամ, ու Յոէլ՝ երեք էին։ Սե- 9
մէիին որդիքը՝ Սողոմոթ, Ազո-
էլ ու Ալան՝ երեք էին. սոոնք
Ղադանին տոհմերուն իշխաններն
էին։ Ե՛ Սեմէիին որդիքը՝ Յեհի, 10
Զիզա, Յեուս ու Բարիա էին.
սոոնք Սեմէիին որդիքը՝ չորս հո-
գի էին։ Եւ առջինը՝ Յեհի, ու 11
երկրորդը՝ Զիզա էր. բայց Յե-
ուս ու Բարիա շատ որդիներ
չունեցողնուն համար, մի՛կ ազ-
գատոհմ համրուեցան։

12 Կահաթի որդիքը՝ Ամրամ, Իսահառ, Վեբրոն ու Ոզիէլ։
13 Եւ Ամրամին որդիքը՝ Ահարոն ու Մովսէս էին. և Ահարոն ինքը՝ ու իր որդիքը յաւիտեան սրբաշուհեան՝ ամենասուրբ բաներու մէջ իրենց սուրբ պաշտօնը կատարելու, Տէրոջը առջեւը խունկ ծխելու, անոր ծառայութիւն ընելու, ու անոր անուանովը յաւիտեան օրհնելու համար։
14 Եւ Աստուծոյ մարդուն՝ Մովսէսին որդիքը՝ Ղեւիի ցեղին հետ
15 համրուեցան։ Մովսէսին որդիքը՝
16 Գերսամ ու Եղիազար էին։ Գերսամին որդիքը՝ առջինը Սուբա-
17 էլ էր. ու Եղիազարին որդիքը՝ առջինը Հռաբիա էր. ու Եղիազար ուրիշ որդիներ չունէր, բայց Հռաբիային որդիքը խիստ շատացան։
18 Իսահառին որդիքը՝ առջինը
19 Նը Սաղոմիթ էր։ Հեբրոնին որդիքը՝ առջինը Յերիա, երկրորդը Ամարիա, երրորդը՝ Յազիէլ, չորրորդը՝ Յեկամամ էր։
20 Ու-զիէլին որդիքը՝ առջինը Միքա, երկրորդը՝ Յեսիա էր։
21 Մերարիի որդիքը՝ Մոողի ու Մուսի էին. Մոողիին որդիքը՝
22 Եղիազար ու կիս էին։ Ու Եղիազար մեռաւ. անոր որդիներ չունէր, հապա միայն աղջիկներ ունէր. ու զանոնք՝ իրենց եղբայրները Կիսին որդիքը առին։
23 Մուսիին որդիքը՝ Մոողի, Եդեր ու Յերիմոթ՝ երեք էին։
24 Անոնք Ղեւիի որդին էին իրենց ազգատոհմներուն համեմատ, ու անուններով մէկիկ մէկիկ համրուած քանի տասներկուներէն վեր՝ Տէրոջը տանը ծառայութիւնը կատարողներուն տասնհինգ
25 տարեկան էին։ Քանի Դաւիթ ըսեր էր. Իսրայէլի Տէր Աստուածը իր ժողովուրդը հանգստացուց, ու յաւիտեան Երուսաղէմի մէջ
26 պիտի բնակի. Ու Ղեւիացիք ալ խորանը ու անոր պաշտօնին ամէն անօթները՝ ալ ոչնչեւս
27 պիտի չիլլեն։ Քանի Դաւիթին վերջին խօսքերովը Ղեւիի որդիները հասան տասնհինգ տարեկան վերէ եղողները համրուելուն։
28 Որովհետեւ անոնց պաշտօնը՝ Տէրոջը տանը ծառայութիւնը մէջ Ահարոնի որդւոցը օգնութիւն ընել, գաւիթներու ու սենեակներու վերակացու ըլլալ, բոլոր սուրբ բաներուը մաքրել, ու Աստուծոյ տանը ծառայութիւնը կատարել էր. Նաեւ առաջաւորութեան
29 հացին, ու հացի ընծայի նաշխիին, և անխմոր լաւաշներուն, ու տապակի մէջ եփած և տապկուած բաներուն, ու բոլոր չափերուն վերակացութիւնը ընել,
30 Եւ ամէն առտու ու իրիկուն Տէրը օրհնելու ու գովելու համար ոտքի վրայ կայնիլ, Ու շա-
31 բաթ օրերը, Ա ամսագլուխները, ու մեծ տօներու մէջ Տէրոջը բոլոր ողջակիզները իրենց թուովը ու իրենց օրէնքովը միշտ
32 Տէրոջը առջեւը մատուցանել, Ու Տէրոջը տանը ծառայութեանը համար ժողովքի խորանին պահպանութիւնը, և սրբարանին պահպանութիւնը, ու իրենց եղբայրներուն՝ Ահարոնի որդւոցը պահպանութիւնը ընել էր։

ԳԼ. ԻԴ

1 Ու Ահարոնի որդւոցը դասակարգութիւնները ասոնք էն. Ահարոնի որդիքը՝ Նադաբ, Աբիուդ, Եղիազար ու Իթամար էին։
2 Եւ Նադաբ ու Աբիուդ իրենց հօրը առջեւը մեռան, ու անոնք որդիներ չունէին. ու Եղիազար ու Իթամար քահանայութեան։
3 Եւ Դաւիթ, ու Եղիազարի որդիներէն Սադոկ, ու Իթամարի որդիներէն Աբիմելէք՝ զանոնք բաժնեցին իրենց համապատասխանութեամբ իրենց պաշտօնին համար։
4 Ու Եղիազարի որդւոցը մէջ գտնուած իշխանները՝ Իթամարի որդւոցը մէջ քան զնոսա աւելի շատ էին. ու զանոնք այսպէս բաժնեցին. Եղիազարի որդւոցը համար տասնեւվեց իշխան՝ իրենց ազգատոհմներուն հա-

մաս, ու Խեթաքայի որդւոցը հա-
մար ուխտը էվոան՝ իրենց ազգա-
տոհմութեան համեմատ։ Եւ ա-
նունք ու անունք վիճակով բաժ-
նուեցան, քանզի ըրբազանին Էշ-
խանենկը ու Աստուծոյ պոնը Էշ-
խանենկը՝ եղեսպարի որդիներէն
ու Խեթաքայի որդիներէն էին։
Ու Վեսպոյենկէն՝ Դեմեանայե-
լի որդին Սեմայիա գրիկը՝ Թա-
գաւորին ու իշխանենքաւն, և
Սադովկ քահանային, ու Աբիա-
թարի որդւոյն Ա-քիմելեքին, և
քահանայից ու Վեսպոյենց նա-
հապետենքաւն առջևը՝ մէկ ազ-
գատոհմ մը եղեսպարէն առնե-
լով, ու մէկ ազգատոհմ մը Խե-
թաքայէն առնելով՝ զանոնք գը-
րեց։
Եւ առաջին վիճակը՝ Յովա-
րիբին ելաւ, երկրորդը՝ Յեդա-
յիային, երրորդը՝ Հարիմին,
չորրորդը՝ Սէորիմին, Հինգե-
րորդը՝ Մելգիային, վեցերորդը՝
Միամինին, եօթներորդը՝ Ակ-
կաւսին, ութերորդը՝ Աբիային,
Իններորդը՝ Յեսուէն, տասնե-
րորդը՝ Սեքենիային, Մեսուղա-
նեղորդը՝ Եղիասիբին, երկոտա-
սաներորդը՝ Յակիմին, Եւկբա-
սաներորդը՝ Ոփփային, չորեքտա-
սաներորդը՝ Յեսբեաբին, Հնգե-
տասաներորդը՝ Բեղգային, վե-
ցերորդը՝ Եմմերին, եօթ-
նեւտասաներորդը՝ Եզիրին, ութ-
նեւտասաներորդը՝ Փեղեթայիային,
քսաներորդը՝ Եզեկիելին, քսան-
ումեկերորդը՝ Յաքիմին, քսան-
ուերկուերորդը՝ Գամուլին, քսա-
նուերեքերորդը՝ Դաղայիային,
քսանուչորեքերորդը՝ Մասպիային։
Ասոնք անոնց կարգադրութիւնը
իրենց պաշտամանցը համար, ու
Տէրոջը տունը մտնելու համար՝
իրենց հօրը Ահարոնի ձեռքովը
իրենց պրոտոյ օրէնքին համե-
մատ, ինչպես որ Իսրայէլին Տէր
Աստուածը անոր պատուիրեր էր։
Ու Վեսիի որդւոցը մնացորդնե-
րը սասոն էին, Ամրամի որդինե-
րէն՝ Սուբայել, Սուբայելին որ-
դիներէն՝ Յադեայիա, Հռաբիայ-
էն՝ այսինքն Հռաւիիային որդի-
րէն առջինը՝ Յեսիա, Իսահառի
որդիներէն՝ Սալոմոթ, Սալոմո-
թին որդիներէն՝ Յեթ, Ու Յեբ-
դոնի որդիներէն առջինը՝ Յե-
լիա, երկրորդը՝ Ամարիա, եր-
րորդը՝ Յազիել, չորրորդը՝ Յեկա-
մամ, Ոզիելի որդիներէն՝ Միքա, Միքայէլին որդիներէն՝ Սամիր, Մի-
քայէլի եղբայրը՝ Յեսիա, Յեսի-
այէլին որդիներէն՝ Զաքարիա։ Մե-
րարիի որդիքը՝ Մողի ու Մուսի
էին, Յազիայի որդին Բենոս, Մե-
րարիի որդիքը Յազիայէն՝ Բենոս,
Սոհամ, Զաքուր ու Եբրի էին։
Մողիին՝ եղեսպարը ծնաւ, ու
անիկայ որդիներ չունէր։ Կիսէն՝
այսինքն Կիսին որդիներէն՝ Յե-
րամել էր։ Մուսիին որդիքը՝ Մող-
ղի, Եդեր ու Յերիմոթ էին։ Վե-
ռացւոց որդիները իրենց տոհմե-
րուն համեմատ՝ տասներք էին։ Եւ
տասից համար ալ իրենց եղբայ-
րը Ահարոնի որդւոյը պէս՝ Դա-
ւիթ թագաւորին, ու Սադովկին
ու Ա-քիմելեքին, և քահանայից
ու Վեսպոյենց տոհմապետենքաւն
առջևը վիճակ ձգեցին, թէ տոհ-
մապետենքաւն և թէ անոնց պըզ-
տիկ եղբայրենքաւն համար։

ԳԼ. ԻԵ

Եւ Դաւիթ ու զօրքին իշխան-
նելը՝ Ասափին, Եդիանին ու Իդի-
թաւնին որդիներէն՝ քնարներով,
տաւիղներով ու ծնծղաներով մար-
գարէութիւն քնարելը որպէսզի
ու պաշտօնին համար, ու իրենց
պաշտօնին համեմատ՝ ասոնց յա-
ղթութիւնը ընող մարդիկնենքաւն
համրանքը ասիկա էր։ Ասափի
որդիներէն՝ Թագաւորին քովը
մարգարէութիւն ընող Ասափին
ձեռքին տակը՝ Ասափին որդիքը
Զաքուր, Յոսէփ, Դեմեանիա
և Ասարելա էին։ Իդիթաւնէն
Իդիթաւնի որդիքը՝ Գադողիա,
Եզրի, Եսայի, Սեմէի, Ասաբիա
ու Մատաթիա՝ վեց էին, ու ա-

ամէն իրենց հօրը Յուդիթ ձեռքին տակին էին, որ քնարով Տիրոջը գոհութիւն ու օրհնութիւն էր ընծայում՝ մարգարէութիւն կը-
4 նէր։ Եւ նրան Եւ նրան որդիքը՝ Բակբիա, Մատաննիա, Ոզիել, Սուբայէլ, Յերիմոթ, Ընանիա, Ընանի, Եղիամա, Վէդոդամէի, Ոսամոմիթիզէր, Յեսբաիասա, Մէզիէլի, Յոթիր ու Մաղիոթի
5 էին։ Ընտոց ամէնը Եւ նրան որդիքն էին, որ Յագաւարէին տանտուն էր՝ Ընտուծոյ խօսքերուն մէջ հոգի իւրը վերցնելու, ու Ընտուծ՝ Եւ նրան տանուտէրը այդ ամէնքից իրեք տղի տուէր էր։
6 Ընտոք ամէնը Ընտուծոյ տանը պաշտօնին համար՝ ձեռնտուութով, տաւիղներով ու քնարներով՝ իրենց հօրը ձեռքին տակը՝ Տիրոջը տանը երգերը Իսրայէլին. Իսկ Ընտոք Յուդիթն ու Եւ նրան Յագաւարէին ձեռքին տակին էին։
7 Եւ անոնց Եւ նրանց Տիրոջը երգերը տարված իրենց հզօրութեան հետ, ամբողջ բոլոր հաւաքական-
8 նութեան ինքը՝ երկու հարիւր ութսունհոգի էր։ Եւ իրենց չափազանց պաշտօնին համար՝ պղպեղը ու մեծը, վարպետը ու աշակերտը՝ մեկ-
9 տեղ վիճակ ձգեցին։ Եւ առաջին վիճակը Ընտոքի որդուոյն Յեմնիթին եկաւ, երկրորդը՝ Գեդոդոիայեան, որ ինքը ու իր եղբայրները ու որդիքը՝ տասնեւ-
10 կու Տէրէ էին. Երրորդը՝ Զաքուրին, որ իր որդիներուն ու
11 եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Չորրորդը՝ Եղրիին, որ իր
12 որդիներուն ու եղբայրներուն տասնեւերկու Տէրէ էր։ Հինգերորդը՝ Նաթանիային, որ իր որ-
13 դիներուն ու եղբայրներուն տասնեւերկու Տէրէ էր։ Վեցերորդը՝ Բակբիային, որ իր որդիներուն
14 ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Եօթներորդը՝ Յեսարելային, որ իր որդիներուն՝ ու
15 եղբայրներուն տասնեւերկու Տէրէ էր։ Ութներորդը՝ Եսայիին, որ
16 իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Իններորդը՝ Մաթանիային, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն տասնեւերկու Տէրէ էր։ Տասներորդը՝
17 Սիմէիին, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Տասնեւմէկերորդը՝
18 Ընտոտոթիային, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Տասնեւերկերորդը՝ Ընտոքիային, որ իր որդիներուն
19 ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Տասներեքերորդը՝ Սուբայէլին, որ իր որդիներուն
20 ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Չորեքտասաներորդը՝ Մատաթիային, որ իր որդիներուն
21 ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Հինգտասաներորդը՝ Յերիմոթին, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Տասնեւվեցերորդը՝ Յեզեկիային, որ իր որդիներուն
22 ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Տասնեւեօթներորդը՝ Ընանիին, որ իր որդիներուն
23 ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Տասնեւութներորդը՝ Ընանիին, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Տասնեւիններորդը՝
24 Եղիաթային, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Քսաներորդը՝
25 Ընանիին, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Քսանեւմէկերորդը՝
26 Մեղեմիին, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Քսանեւերկերորդը՝
27 Ընանիին, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Քսանեւերեքերորդը՝
28 Ընանեմեկիային, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Քսանեւչորսերորդը՝
29 Յեսբաքասային, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Քսանեւհինգերորդը՝ Գեդեմաղեդիին, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Քսանեւվեցերորդը՝ Մաղիոթիին, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։ Քսանեւեօթներորդը՝ Ոսամի
31 Եղեզրին, որ իր որդիներուն ու եղբայրներուն՝ տասնեւերկու Տէրէ էր։

ԳԼ. Ի.Զ

1 Դառնապանութեանն գառակալ-
գութիւնքը սանիք էն։ Ա-
մի որդիքերէն՝ կամքէն որդին
2 Մասեղամիան էր։ Ու Մասեղա-
միայի որդիքը՝ անդրանիկը Զա-
քարիա, երկրորդը՝ Յեդիէլ, եր-
րորդը՝ Զաբադիա, չորրորդը՝
3 Յաթնիէլ, Հինգերորդը՝ Եղամ,
վեցերորդը՝ Յոհանան, եօթնե-
4 րորդը՝ Եղհովենայի էին։ Եւ Ա-
գեգոմի որդիքը՝ անդրանիկը Սե-
մայիա, երկրորդը՝ Յովզաբատ,
երրորդը՝ Յովաք, չորրորդը՝ Սա-
քար, հինգերորդը՝ Նաթանա-
5 յէլ, վեցերորդը՝ Ամիէլ, եօթ-
ներորդը՝ Իսաքար, ութերորդը՝
փեղտէի. քանզի Աստուած զա-
6 նիկայ օրհներ էր։ Ու անոր որդ-
ւոյն Սեմայիայեան որդիներ ծնան,
որոնք իրենց հօրը տանը իշ-
խանութիւնը եղան. քանզի անոնք
7 զօրաւոր կորիճներ էին։ Սե-
մայիայեան որդիքը՝ Ոթնի, Ռա-
փայէլ, Ովեդ, Եղզաբատ, Ա-
քիով, Ելիհայիլ, Եղիուա ու
8 Սամքիա էին։ Անոնք ամէ-
նը՝ Աբգեգոմի որդիներէն էին,
ո՛ իրենք ու իրենց որդիքը և
իրենց եղբայրները՝ ծառայու-
թեան համար զօրաւոր ու կրա-
կիճ մարդիկներ՝ Աբգեգոմէն
9 վաթսունեւերկու էին։ Եւ Մա-
սեղամիան՝ տասնուութը զօրա-
ւոր որդիներ ու եղբայրներ ու-
10 նէր։ Ու Մերարիի որդւոցմէ
Ոզան որդիներ ունէր. գլխա-
ւորը Սամարի էր. քանզի թէ-
պեա և անիկայ անդրանիկ չէր,
բայց անոր հայրը զանիկայ դը-
11 րաւ. Երկրորդը՝ Քեղկիա,
երրորդը՝ Տաբաղիա, չորրորդը՝
Զաքարիա էր. Ոզայեան բոլոր
որդիները ու եղբայրները՝ տաս-
12 ներիք էին։ Դառնապանութեան
գառակալգութիւնքը տունց
պետ էին մինչեւ Մարդիկներուս, որ իրենց եղբայրներուն հետ պահպանութիւն ընելով՝ Տէրոջը տանը մէջ ծառայեն։ Եւ պղտիկը ու մեծը հաւասարապէս վիճակ ձգեցին իրենց ազգատոհմութեանը համեմատ՝ ամէն մէկ գրան համար։ Եւ արեւելեան կողմին վիճակը՝ Սեղեմիայեան էլաւ. եւ որդւոյն՝ խելացի ու խորհրդական Զաքարիային համար վիճակ ձգեցին, ու անոր վիճակը հիւսիսային կողմը էլաւ։ Աբգեդոմին՝ հարաւային կողմը, ու անոր որդւոցը՝ Բեթասուփիմը։ Սուփիմին և Ոսային՝ արեւմտեան կողմը էլաւ՝ Սալեքեթին դրանը քովը՝ վեր ելլող ճամբան վրայ, ու մէկ պահպանութիւնը մէկուն պահպանութեանը դիմացն էր։ Արեւելեան կողմը՝ վեց Ղեւտացի, հիւսիսային կողմը՝ օրը չորս, հարաւային կողմը՝ օրը չորս, ու Ասուփիմի կողմը՝ երկերկուք էին։ Փարպարին կողմը դէպ՝ ի արեւմուտք տանող ճամբան՝ չորս, ո՛ փարպարը՝ երկու դէպ՝ նոյն կողմ։ Կորհի որդիներէն ու Մերարիի որդիներէն եղող դռնապանութեան գաւակներուն տասներկու էին։

Ու Ղեւտացիներէն Աստուծոյ տանը գանձերուն ու նաեւ իսկական գանձերուն վրայ՝ Աքիան էր։ Գերսոնացի Ղադանին ազգատոհմներուն իշխաններէն՝ Գերսոնացի Ղադանին որդիներէն՝ Յեքիէլն էր։ Յեքիէլին որդիքը՝ Զեթամ, ու անոր եղբայրը Յոէլ՝ Տէրոջը տանը գանձերուն վրայ էին։ Ու Ամրամեաններէն, Իսահարեաններէն, Քեբրոնեաններէն ո՛ Ոզիէլեաններէն ասոնք էին. Մոսէսի որդւոյն Գերսոմին որդին Սուբայէլը՝ գանձերուն վերակացու էր։ Եւ անոր եղբայրները Եղիսաբեին որդիէ. անոր որդին Հանաբիա, անոր որդին Եսայի, անոր որդին Յորամ, անոր որդին Զիքրի, ու անոր որդին Սաղոմոթ էր։ Ա՛ Սաղոմոթ ու անոր եղբայրները՝ Դաւիթ թագաւորին, ու առհմից իշխաններուն, ու հարիւրապետներուն ու մարտիկներուն վրայ էին։ Ու պատերազմին մէջ ստացուածները՝ տունը շինելու համար նուիրեցին։ Ու Սամուէլ տեսանողին ու Կիսի որդի Սաւուղին ու Ների որդի Աբենիրին ու Սարուհիի որդի Յովաբին՝ ամէն ինչ որ նուիրեցին, Սաղոմոթին ու անոր եղբայրներուն ձեռքը էր։ Իսահարացիներէն՝ Քոնենիան ու անոր որդիները՝ արտաքին գործոց համար Իսրայէլի վրայ՝ վարիչներ ու դատաւորներ էին։ Ու անոր եղբայրներէն՝ Սեմէի, անոր որդին Սաղաթ, անոր որդին Նաթանիէլ, անոր որդին Քոզիբա, անոր որդին Եթանիա, անոր որդին Եղիասաբ, անոր որդին Ելիհու ու Սամաքիա։ Ու անոր որդին Ազարիէլ, անոր որդին Նաթանիա, անոր որդին Միքայէլ, անոր որդին Բաքքուր, անոր որդին Եդայիա, անոր որդին Սաթու, անոր որդին Եթնի։ Ու Եդիաելեան՝ Մեսելեմիայի որդին Զաքարիա։ Ու Մեսելեմիա ունէր որդիներ ու եղբայրներ՝ տասնուութը հոգի։ Ու Ոբեդեդոմ ունէր որդիներ՝ Սեմէա անդրանիկը, Յովզաբատ երկրորդը, Յովաք երրորդը, Սաքար չորրորդը, Նաթանայէլ հինգերորդը, Ամիէլ վեցերորդը, Իսաքար եօթներորդը, Փեղտէի ութերորդը. քանզի Աստուած զանիկայ օրհներ էր։ Ու անոր որդւոյն Սեմայիայեան որդիներ ծնան, որոնք իրենց հօրը տանը իշխաններ եղան, քանզի անոնք զօրաւոր կորիճներ էին։ Սեմայիային որդիքը՝ Ոթնի, Ռափայէլ, Ովեդ, Եղզաբատ, Աքիով, Ելիհայիլ, Եղիուա ու Սամքիա էին։ Անոնք ամէնը՝ Ոբեդեդոմի որդիներէն էին, ո՛ իրենք ու իրենց որդիքը և իրենց եղբայրները՝ ծառայութեան համար զօրաւոր ու կրակիճ մարդիկներ՝ Ոբեդեդոմէն վաթսունեւերկու էին։ Եւ Մասեղամիան՝ տասնուութը զօրաւոր որդիներ ու եղբայրներ ունէր։ Ու Մերարիի որդւոցմէ Ոզան որդիներ ունէր. գլխաւորը Սամարի էր. քանզի թէպեա և անիկայ անդրանիկ չէր, բայց անոր հայրը զանիկայ դրաւ. Երկրորդը՝ Քեղկիա, երրորդը՝ Տաբաղիա, չորրորդը՝ Զաքարիա էր. Ոզայեան բոլոր որդիները ու եղբայրները՝ տասներիք էին։ Դառնապանութեան գառակալգութիւնքը տունց պետ էին մինչեւ Մարդիկներուս, որ իրենց եղբայրներուն հետ պահպանութիւն ընելով՝ Տէրոջը տանը մէջ ծառայեն։ Եւ պղտիկը ու մեծը հաւասարապէս վիճակ ձգեցին իրենց ազգատոհմութեանը համեմատ՝ ամէն մէկ գրան համար։ Եւ արեւելեան կողմին վիճակը՝ Սեղեմիայեան էլաւ. եւ որդւոյն՝ խելացի ու խորհրդական Զաքարիային համար վիճակ ձգեցին, ու անոր վիճակը հիւսիսային կողմը էլաւ։ Աբգեդոմին՝ հարաւային կողմը, ու անոր որդւոցը՝ Բեթասուփիմը։ Սուփիմին և Ոսային՝ արեւմտեան կողմը էլաւ՝ Սալեքեթին դրանը քովը՝ վեր ելլող ճամբան վրայ, ու մէկ պահպանութիւնը մէկուն պահպանութեանը դիմացն էր։ Արեւելեան կողմը՝ վեց Ղեւտացի, հիւսիսային կողմը՝ օրը չորս, հարաւային կողմը՝ օրը չորս, ու Ասուփիմի կողմը՝ երկերկուք էին։ Փարպարին կողմը դէպ՝ ի արեւմուտք տանող ճամբան՝ չորս, ո՛ փարպարը՝ երկու դէպ՝ նոյն կողմ։ Կորհի որդիներէն ու Մերարիի որդիներէն եղող դռնապանութեան գաւակներուն տասներկու էին։

Ու Ղեւտացիներէն Աստուծոյ տանը գանձերուն ու նաեւ իսկական գանձերուն վրայ՝ Աքիան էր։ Գերսոնացի Ղադանին ազգատոհմներուն իշխաններէն՝ Գերսոնացի Ղադանին որդիներէն՝ Յեքիէլն էր։ Յեքիէլին որդիքը՝ Զեթամ, ու անոր եղբայրը Յոէլ՝ Տէրոջը տանը գանձերուն վրայ էին։ Ու Ամրամեաններէն, Իսահարեաններէն, Քեբրոնեաններէն ո՛ Ոզիէլեաններէն ասոնք էին. Մոսէսի որդւոյն Գերսոմին որդին Սուբայէլը՝ գանձերուն վերակացու էր։ Եւ անոր եղբայրները Եղիսաբեին որդիէ. անոր որդին Հանաբիա, անոր որդին Եսայի, անոր որդին Յորամ, անոր որդին Զիքրի, ու անոր որդին Սաղոմոթ էր։ Ա՛ Սաղոմոթ ու անոր եղբայրները՝ Դաւիթ թագաւորին, ու առհմից իշխաններուն, ու հարիւրապետներուն ու մարտիկներուն վրայ էին։ Ու պատերազմին մէջ ստացուածները՝ տունը շինելու համար նուիրեցին։ Ու Սամուէլ տեսանողին ու Կիսի որդի Սաւուղին ու Ների որդի Աբենիրին ու Սարուհիի որդի Յովաբին՝ ամէն ինչ որ նուիրեցին, Սաղոմոթին ու անոր եղբայրներուն ձեռքը էր։ Իսահարացիներէն՝ Քոնենիան ու անոր որդիները՝ արտաքին գործոց համար Իսրայէլի վրայ՝ վարիչներ ու դատաւորներ էին։ Ու անոր եղբայրներէն՝ Սեմէի, անոր որդին Սաղաթ, անոր որդին Նաթանիէլ, անոր որդին Քոզիբա, անոր որդին Եթանիա, անոր որդին Եղիասաբ, անոր որդին Ելիհու ու Սամաքիա։ Ու անոր որդին Ազարիէլ, անոր որդին Նաթանիա, անոր որդին Միքայէլ, անոր որդին Բաքքուր, անոր որդին Եդայիա, անոր որդին Սաթու, անոր որդին Եթնի։ Ու Եդիաելեան՝ Մեսելեմիայի որդին Զաքարիա։ Ու Մեսելեմիա ունէր որդիներ ու եղբայրներ՝ տասնուութը հոգի։ Ու Ոբեդեդոմ ունէր որդիներ՝ Սեմէա անդրանիկը, Յովզաբատ երկրորդը, Յովաք երրորդը, Սաքար չորրորդը, Նաթանայէլ հինգերորդը, Ամիէլ վեցերորդը, Իսաքար եօթներորդը, Փեղտէի ութերորդը. քանզի Աստուած զանիկայ օրհներ էր։ Ու անոր որդւոյն Սեմայիայեան որդիներ ծնան, որոնք իրենց հօրը տանը իշխաններ եղան, քանզի անոնք զօրաւոր կորիճներ էին։ Սեմայիային որդիքը՝ Ոթնի, Ռափայէլ, Ովեդ, Եղզաբատ, Աքիով, Ելիհայիլ, Եղիուա ու Սամքիա էին։ Անոնք ամէնը՝ Ոբեդեդոմի որդիներէն էին, ո՛ իրենք ու իրենց որդիքը և իրենց եղբայրները՝ ծառայութեան համար զօրաւոր ու կրակիճ մարդիկներ՝ Ոբեդեդոմէն վաթսունեւերկու էին։ Եւ Մասեղամիան՝ տասնուութը զօրաւոր որդիներ ու եղբայրներ ունէր։ Ու Մերարիի որդւոցմէ Ոզան որդիներ ունէր. գլխաւորը Սամարի էր. քանզի թէպեա և անիկայ անդրանիկ չէր, բայց անոր հայրը զանիկայ դրաւ. Երկրորդը՝ Քեղկիա, երրորդը՝ Տաբաղիա, չորրորդը՝ Զաքարիա էր. Ոզայեան բոլոր որդիները ու եղբայրները՝ տասներիք էին։ Դառնապանութեան գառակալգութիւնքը տունց պետ էին մինչեւ Մարդիկներուս, որ իրենց եղբայրներուն հետ պահպանութիւն ընելով՝ Տէրոջը տանը մէջ ծառայեն։

պատրաստութեան, և հարիւրապետութեան, ու զօրաց իշխանութեան նուիրած ամէն առարկայ գանձ-
27 ուն վրայ էին, Որոնք պատերազմին ու առուրէն՝ Տէրոջը տանը շինուելիքին համար նուի-
28 րեր էին. Նաև Սամուէլ մարգարէն, ու Կիսի որդի Սաւուղին, ու Ների որդի Աբենների, և Ջարուհի Յոաբին նուիրած բոլոր նուէրները՝ Սազօմեթին ու անոր եղբայրներուն ձեռքին տակին էր:
29 Իսահարեանների կողմէն՝ գործերուն ու անոր որդիքը՝ արտաքին գործերուն համար՝ Իսրայէլի վրայ տասիկաններ ու գատաւորներ է-
30 ին: Բենիամինեանների կողմէն՝ Ասաբիա ու անոր եղբայրները՝ հազար ութը հարիւր զօրաւոր մարդիկներ՝ Յորգամնամ ազգին կոմսը գէպ՝ ի արեւմուտք՝ Տէրոջը տանին գործերուն համար ու թագաւորին ծառայութեան համար՝ Իսրայէլի
31 վրայ տասիկաններ էին: Բենիամինեանների կողմէն՝ Բենիամինեանների ազգատոհմին իշխանը Յէրիա էր. Դաւիթին թագաւորութեան ատեանները տարին՝ անունը Համրուէցան, ու Գազատացու Յազերի մէջ անանցմէ զօրաւոր
32 կորձեներ գտնուէցան: Նա ու նոր եղբայրները՝ երկու հազար ութը հարիւր զօրաւոր մարդիկ ներ ոտմէրու իշխաններ էին, և Դաւիթ թագաւորը զանոնք Ռուբենեանց, Գադեանց, ու Մանասեանց կէս ցեղին վրայ դրաւ, Աստուծոյ և թագաւորին ամէն գործերուն համար:

ԳԼ. ԻԷ

1 Նաև Իսրայէլի որդւոցմէ իրենց համրանքովը՝ ազգատոհմի նահապետներն, ու հազարապետներն, և հարիւրապետներն, և անոնց տասիկաններն գատաւորները ամէն գործերուն մէջը՝ թագաւորին ծառայողները ընդհանրապէս, և տարւոյն ամէն ամիսներուն մէջը՝ ամէն ամիս մտնող ու ելլողներուն ամէն ամիսկ դասը՝ քսանուչորս հազար հոգի էր: Առաջին ամսուն հա- 2
մար առաջին դասին վրայ Զաբդիելի որդին Յեսբաամն էր. ու անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր: Առաջին ամսուն ա- 3
մէն զօրաւորներուն իշխանը՝ Փարեսին որդիներէն էր: Ու երկ- 4
րորդ ամսուն դասին վրայ՝ Ադոքացի Դոդդան էր, ու Միկղօթ անոր դասին իշխանն էր, ասոր դասն ալ քսանուչորս հազար հոգի էր: Երրորդ ամսուն 5
համար երրորդ զօրապետը՝ Յոյիադային որդին Բանեան մեծ քահանան էր, ու անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր: Այս 6
Բանեան՝ երեսունին զօրաւոր էր, ու երեսունին վրայ էր. և անոր որդին Ամիզաբադը անոր դասին մէջն էր: Չորրորդ ամսուն 7
համար չորրորդ զօրավարը՝ Յոաբին եղբայրը Ասայէլը, ու անոր եղբօրը անոր որդին Զաբադիան էր. և անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր: Հինգերորդ 8
ամսուն համար հինգերորդ զօրապետը՝ Յեզրացի Սամմուհոթն էր, ու անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր: Վեցերորդ ամ- 9
սուն համար վեցերորդ զօրավարը՝ Թեկուացի Իկկէսին որդին Իրան էր, ու անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր: Եօթերորդ 10
ամսուն համար Եփրեմի որդւոցմէ Փելոնացի Հեղղէսն էր, ու անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր: Ութերորդ ամ- 11
սուն համար՝ ութերորդ զօրավարը՝ Զարայեանց Ովսացի Սիբբեքային էր, ու անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր: Իններորդ 12
ամսուն համար իններորդ զօրավարը՝ Բենիամինեանների Անեթովթացի Աբիեզերն էր, և անոր դասը քսանուչորս հազար հոգի էր: Տասներորդ ամսուն 13
համար տասներորդ զօրավարը՝ Զարայեանց Նետոփաթացի Մա-

ապան էր, ու անոր գասը քսան
14 ու չորս հազար ֆոդք էր։ Մեռա-
ւանելովք ամուսն Համար մեռա-
ւաւանելովդ ղօրաւէրը՝ Եփրեմի
որդւոցմէ՝ փառամնացի Բան-
եան էր, և անոր գասը քսան
15 ու չորս հազար ֆոդք էր։ Եկո-
ւաւանելովդ ամուսն Համար էր
կռւաւանելովդ ղօրաւէրը՝ Գամա-
ղիելի սերոնդէն՝ Ղեւաւեմացի
Ալդան էր, ու անոր գասը
քսանուչորս հազար ֆոդք էր։
16 Եւ Իսրայելի ցեղերուն վրայ
պոռնփ էին, Ռաբինի ցեղէն Իշ-
խան՝ Ջէքրիի որդին Եղիազար,
Շմաւոնի ցեղէն՝ Մաաքայի որ-
17 դին Սափատիա, Ղևիի ցեղէն՝
Կամուելի որդին Ասաբիա, Ա-
18 հարոնի տղոցմէ՝ Սադոկ, Յու-
դայի ցեղէն՝ Դաւիթին եղբայր-
ներէն՝ Եղիսւա, Իսաքարի ցեղէն՝
19 Միքայելի որդին Ամրի, Զաբու-
լոնի ցեղէն՝ Աբդիայի որդին Իս-
մայիա, Նեփթաղիմի ցեղէն՝ Եզ-
20 րիելի որդին Յերիմոթ, Եփրե-
մի որդւոցմէ՝ Ազազիայի որդին
Ովսէհ, Մանասէի կէս ցեղին
21 Փադայիայի որդին Յոէլ, Գա-
դաադ եղող Մանասէի կէս ցե-
ղէն՝ Զաքարիայի որդին Յեդդօ,
Բենիամինի ցեղէն՝ Աբնեերի որ-
22 դին Յեասիէլ, Դանի ցեղէն՝ Յե-
րոհամի որդին Ազարիէլ։ Իսրա-
էլի ցեղերուն իշխանները ա-
նոնք էին։
23 Եւ Դաւիթ՝ քանի տարեկա-
նէն վար եղողները չհամրեց,
վասն զի Տէրը ըսեր էր որ Իս-
րայէլը երկինքին աստղերուն չափ
24 պիտի շատցնէ։ Զարուհիայի
որդին Յովաբ սկսաւ համրել,
բայց չվերջացուց, ու անոր համար
Իսրայէլի վրայ բարկութիւն ե-
կաւ, և ան համրուածը Դաւիթ
Թագաւորին յիշատակաց գրքին
մէջ չմտաւ։
25 Ու Թագաւորին գանձերուն
վրայ՝ Ազիէլի որդին Ազմաւթն
էր, և դաշտը ու քաղաքները և
գիւղերը ու աշտարակները եղող
շահմտանութեանց վրայ՝ Ոզիայի
որդին Յովնաթանն էր, 26
ու բանող երկրագործներուն վը-
րայ՝ Քելուբի որդին Եզրին էր,
ու այգիներուն վրայ՝ Արիմաթա- 27
ցի Սեմեին էր, ու այգիներուն
բերքերուն՝ ուռի դինիի շահմտա-
նութեան վրայ՝ Սեփամացի Զաբդին
էր, Եւ դաշտը եղող ձիթենի- 28
ներուն ու մեզամղնիներուն վրայ՝
Գադերացի Բաալհանանն էր, ու
եղի շահմտանութեան վրայ՝ Յո-
վաան էր, Ու Սարոնի մէջ եղող 29
արօտականց արջառներուն վրայ՝
Սարոնացի Սետրան էր, ու հո-
վիտներու մէջ եղող արջառներուն
վրայ՝ Ադղէի որդին Սափատ էր,
Եւ ուղտերուն վրայ՝ Իսմայէլացի 30
Ովբիլ էր, ու էշերուն վրայ՝ Մե-
րոնոթացի Յադդայիան էր, Եւ 31
հօտերուն վրայ՝ Հագարացի Յա-
զիզն էր։ Ասոնք ամէնը՝ Դաւիթ
Թագաւորին ստացուածոցը վե-
րակացուներն էին։
Ու Դաւիթին հօրեղբայրը 32
Յովնաթան խորհրդական էր,
անկիպ խելացի ու գիտուն մարդ
մըն էր, և Հաքմոնիի որդին
Յեքիէլը Թագաւորին որդւոցը
հետ էր, Ու Աքիտոփէլ Թա- 33
գաւորին խորհրդականը, և Ա-
րաքացի Քուսին Թագաւորին
բարեկամն էր, Ու Աքիտոփէլէն 34
ետք՝ Բանեայի որդին Յովիա-
դան, ու Աբիաթարն էին, ու
Թագաւորին զօրագլուխը՝ Յո-
ւաբն էր։

ԳԼ. ԻԸ

Եւ Դաւիթ՝ Իսրայէլին բոլոր 1
իշխանները, ցեղերուն իշխանե-
րը, ու Թագաւորին ծառայու-
թիւն բնող գասերուն իշխաննե-
րը, և հազարապետները, ու հա-
րիւրապետները, և Թագաւորին
ու անոր որդւոցը բոլոր ստաց-
ուածոց ու բնակից վերակացուն-
րը, նեղբերնիները, զօրաւորները,
ու զօրքին բոլոր կորիճները
Երուսաղէմի մէջ ժողվեց։ Եւ 2
Դաւիթ Թագաւորը ոտքի վրայ
կայնեցաւ, ու ըսաւ, Ա՛ի իմ եղ

բոյրներս ու իմ ժողովուրդս՝ ինձ մոխիկ ըրեք. իմ սրտիս մէջը ունեցայ՝ որ Տէրոջը ուխտի տապանակին, ու մեր Աստուծոյն ոտիքը պատուանդանի համար՝ մէկ հանգստեան տուն մը շինեմ, ու շինելու պատրաստութիւն 3 ունայ. Բայց Աստուած ինծի բան. Դուն իմ անուանս տուն պիտի չշինես. քանզի դուն պատերազմի մարդ ես, ու շատ ա- 4 րիւն թափեցիր: Եւ Իսրայէլին Տէր Աստուածը իմ հօրս բոլոր տունէն ինձ ընտրեց, որ յաւիտեան Իսրայէլին վրայ թագաւոր ըլլամ. քանզի առաջնորդը Յուդայէն, ու Յուդայի տունէն՝ իմ հօրս տունը ընտրեց, ու իմ հօրս որդւոցը մէջէն ինծի հաւնեցաւ, որ ինծ բոլոր Իսրայէլի վրայ 5 թագաւոր ընէ: Եւ իմ բոլոր որդիներէս՝ (որովհետեւ Տէրը ինծի շատ որդիներ տուաւ,) իմ որդիս Սողոմոնը ընտրեց, որ Իսրայէլի վրայ՝ Տէրոջը թագաւո- 6 րութեան աթոռը նստի. Ու ինծի ըսաւ. Քու որդիդ Սողոմոն՝ ինքը պիտի շինէ իմ տունս ու իմ սրահներս. քանզի զանիկայ ինծի որդի ընտրեցի, ու ես անոր Հայր 7 պիտի ըլլամ. Եւ անոր թագաւորութիւնը յաւիտեան պիտի հաստատուի, թէ որ առ օրէառն պէս՝ իմ հրամաններս ու դատաստաններս՝ կատարելու մէջ 8 յարատեւէ: Ու հիմա բոլոր Իսրայէլին՝ Տէրոջը ժողովքին առջեւ՝ ու մեր Աստուծոյն լսելովը ՅԵՒԷ Ի՛ԸՒՀ. Ձեր Տէր Աստուծոյն բոլոր պատուիրանքները պահեցէք ու պղտըշտութեամբ որոնեցէք, որ ան բոլոր երկիրը ժառանգէք, ու ձեզմէ ետքը ձեր որդւոցը ժառանգութիւն թող ըլլայ յաւիտեան:

9 Եւ դուն՝ որդեակ իմ Սողոմոն, քու հօրդ Աստուածը ճանչցիր, ու անոր՝ կատարեալ սրտով ու յօժար կամքով ծառայութիւն ը- քե. քանզի Տէրը ամէն սիրտերը կը քննէ, ու ամէն մտայ խորհուրդ- ները կը ճանչնայ. թէ որ զանիկայ փնտռես, պիտի գտնես, և թէ որ զանիկայ թողուս, ան ալ քեզ յաւիտեան պիտի մերժէ: Հիմա 10 նայէ որ Տէրը քեզ ընտրեց՝ իր սրբութեան համար տուն մը շինելու, զօրացիր, ու ա՛ս գործը կատարէ:

Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողո- 11 մոնին՝ սրահին, ու անոր սենեակներուն, և անոր գանձատուներուն, ու անոր վերնատուներուն, և անոր ներքին շտեմարանները նեըուն, ու քաւութեան տանը գաղափարը տուաւ. Եւ Հոգիին 12 ազդեցութեամբը իրեն յայտնուած բոլոր բաները՝ Տէրոջը տանը գաւիթներուն, ու բոլոր թիքը եղող ամէն սենեակներուն, և Աստուծոյ տանը շտեմարաններուն, ու նաւրուած բաներուն գանձատուներուն գաղափարը ո՛ւղարկեց. Ղեւ- քահանայից ու Ղեւտացւոց 13 դասակարգութիւններուն համար, ու Տէրոջը տանը պաշտօնին ամէն գործքին համար, և Տէրոջը տանը ծառայութեանը ամէն անօթներուն համար ոսկւոյ ո՛ւղարկեց. Ոսկւոյ ամէն պաշտօննե- 14 րուն համար ամէն տեսակ անօթներուն կշիռքը, ա՛ս ամէն արծաթեայ անօթներուն, ու ամէն պաշտօնեայ անօթներուն այլ կշիռքը, Եւ ամէն ոսկիէ աշ- 15 տանակներուն, ու անոնց ամէն ոսկիէ ճրագներուն կշիռքը, և ամէն արծաթեայ աշտանակին, ու անոր ճրագներուն, ամէն մէկ աշտանակին գործածութեանը համեմատ՝ կշիռքը ո՛ւղարկեց. Եւ ա- 16 ռաջադրութեան սեղաններուն ամէն մէկ սեղանին համար՝ ոսկի, կիսին կշիռքը, ու արծաթեայ սեղաններուն համար՝ արծաթեայ նշխարը ո՛ւղարկեց. Եւ մաքուր ոսկիէ մսա- 17 հաններուն, ու կնքելուն, և բաժակներուն, ու ոսկիէ տաշտերուն համար՝ ամէն մէկ տաշտին կշիռքը, և արծաթեայ տաշտերուն համար՝ ամէն մէկ տաշտին կշիռքը ո՛ւղարկեց. Ու խունկի 18 սեղանին համար կշռած՝ քու- թը ոսկի, և Երկնից Ի՛ՆԵՐՈՒ տա-

բաժող՝ ու Տէրոջը ուխտին տապանակը ծածկող քերովբէից կառքին գաղափարին համար՝ ասելով՝ Ա՛ս բոլոր բաներըդ աս գաղափարին բոլոր գործքերը՝ Տէրը իր ձեռքին գրովը ինձի յայտնեց՝ ըսաւ։

Եւ Դաւիթ իր որդւոյն Սողոմոնին ըսաւ. Զօրացիր, ու քաջասիրտ եղիր, ու առ գործը կատարէ. մի վախնար, ու մի ղարհուրիր. քանզի Տէր Աստուածը՝ իմ Աստուածս քեզի հետ է. անիկայ քեզ ալիսի չձգէ, ու քեզ երեսէ պիտի չձգէ, մինչև որ Տէրոջը տանը ծառայութեանը բոլոր գործքերը լմնցնես։ Եւ ահա քահանայից ու Ղեւտացւոց դասերը՝ Աստուծոյ տանը բոլոր ծառայութեանը համար են, ու ամէն ծառայութեան համար՝ ամէն գործքի մէջ՝ ամէն յօժարակամ իմաստուններըդ քեզի հետ են, և իշխանները ու բոլոր ժողովուրդը քու ամէն հրամանիդ ընդ նային։

ԳԼ. ԻԹ

Եւ Դաւիթ թագաւորը բոլոր ժողովքին ըսաւ. Իմ որդիս Սողոմոնը՝ որ Աստուած միայն անիկայ ընտրեց, փափուկ տղայ մըն է, ու գործը մեծ է. քանզի ա՛ս պալատը մարդու համար չէ, հապա Տէր Աստուծոյ համար է։ Ես իմ բոլոր կարողութեամբս՝ իմ Աստուածոյս տանը համար՝ ոսկիէ ըլլալու բաներուն համար՝ ոսկի, ու արծաթէ ընելիքներուն համար՝ արծաթ, և պղնձէ ընելիքներուն համար՝ պղինձ, ու երկաթէ ընելիքներուն համար՝ երկաթ, և փայտէ ընելիքներուն համար՝ փայտ, ու եղինձներ, և գամելու էարէր, ու ղարդի համար՝ գոյնզգոյն քարեր, և ամէն տեսակ պատուական քարեր, ու մարմարիոն քարեր առատօրէն պատրաստեցի։ Ու նաև իմ Աստուածոյս տանը վրայ մեծ սէր ունենալուս համար, սրբարանի տանը համար ամէն պատրաստած բաներէս՝ ի գատ, իմ յատուկ գանձս մէջը եղած ոսկին ու արծաթն ալ իմ Աստուծոյս տանը համար տուի, Ոփիրի ոսկիէն՝ երեք հարիւր տաղանդ ոսկի, ու եօթը հարիւր տաղանդ մաքուր արծաթ՝ որ անոնցմով տաներըդուն պատերը պատեն, ոսկիէ ըլլալու բաներուն համար ոսկի, ու արծաթէ ընելիքներուն համար արծաթ, ու արուեստաւորներուն ձեռքովը ըլլալու ամէն տեսակ գործքին համար հարիւրաւոր եղածը պոռ. և այսօր ձեռքդ իր կամքովը Տէրոջը ընծայ տալու ո՞վ կայ։

Անատեն տոհմից իշխանները, ու Իսրայէլի ցեղերուն իշխանները, և հազարապետները, ու հարիւրապետները, և թագաւորին գործքին վերակացուները՝ յօժար կամքը ընծայ բերին, Ու Աստուծոյ տանը գործքին համար՝ հինգ հազար տաղանդ և տասը հազար դրամ՝ ոսկի, ու տասը հազար տաղանդ արծաթ, և տասնուեւթը հազար տաղանդ պղինձ, ու հարիւր հազար տաղանդ երկաթ տուին։ Եւ որուն քովը որ քարեր գտնուեցաւ, Գերսոնացի Յեհիէլին ձեռքովը Տէրոջը տանը գանձին ընծայեցին։ Ու ժողովուրդը՝ անոնց կատարած ընծաներուն համար ուրախացան, քանզի կամաւոր ընծան բոլոր սրտով մատուցին Տէրոջը, ու Դաւիթ թագաւորն ալ խիստ շատ ուրախացաւ։

Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովքին աչքին առջևը Տէրը օրհնեց. ու Դաւիթ ըսաւ. Ո՛վ Տէր՝ մեր հօրը Իսրայէլին Աստուածը, յաւիտենից մինչև յաւիտեան օրհնեալ ես. Ո՛վ Տէր՝ մեծութիւնը, զօրութիւնը, փառքը, յաւիտենականութիւնը ու վայելչութիւնը քուկդ է. քանզի բոլոր երկինքի ու երկրի վրայ եղածը քոնդ է. ո՛վ Տէր՝ թագաւորութիւնը քուկդ է, ու դուն իբրև գլուխ ամէնին բարձրա-

12 ցած էս։ Եւ հարստութիւնը
ու փառքը քեզմէ է, ու ամենուն
իշխանը դուն ես. և զօրութիւ-
նը ու կարողութիւնը քու ձեռ-
քիդ մէջն է. և ամէնը մեծցը-
նելը և ուժովցնելը քու ձեռքդ
13 է։ Եւ հիմա ով մեր Աստ-
ուածը՝ քեզի գոհութիւն կու
տանք, ու քու փառաւոր ա-
14 նունդ կ'օրհնենք։ Բայց ես ո՞վ
եմ, ու իմ ժողովուրդս ո՞վ է,
որ այսպէս կամաւոր ընծայ աս-
ել կարող ըլլանք. քանզի ամէն
բան քեզմէ է, ու քու կիրնեկէդ
15 քեզի տուինք։ Վասն զի մենք
քու առջեւդ՝ մեր բոլոր հայրե-
րուն պէս՝ օտարականներ ու պան-
դուխտներ ենք. երկրի վրայ մեր
օրերը շուքի պէս է, ու միայնա-
16 բան մը չկայ։ Ո՛վ Տէր Աստուած
մեր, քեզի՝ քու սուրբ անուանդ
շինուելու տանը համար ատ մեր
պատրաստած բոլոր ա-
ստուածութիւնը քու ձեռքէդ է,
17 ու ամէնն ալ քուկդ է. Եւ գի-
տեմ՝ ով Աստուած իմ, որ դուն
սիրտերը կը փորձես, և ուղղու-
թիւնը կը սիրես. ասոնց ամէնը
ես ուղիղ սրտով ու յօժար կա-
մօք ընծայ ըրի. ու հիմա հոս
գտնուած ժողովուրդդ ուրա-
խութեամբ տեսայ, որ քեզի կա-
մաւոր ընծայ կը մատուցանեն։
18 Ո՛վ մեր հայրերուն՝ Աբրահամին,
Իսահակին ու Իսրայէլին Տէր Աս-
ուածը, ասիկայ յաւիտեան
քու ժողովուրդիդ սրտին խոր-
հուրդներուն մէջը պահէ, ու
19 անոնց սիրտը քեզի ուղղէ։ Եւ
իմ որդւոյս Սողոմոնին կատար-
եալ սիրտ տուր, որ քու պատ-
ուիրանքներդ ու վկայութիւն-
ներդ ու կանոններդ պահէ, և
ամէնը՝ ի գործ դնէ, ու շինէ
այն պալատը՝ որուն համար պատ-
րաստութիւն տեսար եմ։
20 Եւ Դաւիթ բոլոր ժողովքին
ըսաւ. Հիմա ձեր Տէր Աստուածը
օրհնեցէք. ու բոլոր ժողովքը Ի-
րենց հայրերուն Տէր Աստուածը
օրհնեցին, և ծռեցան՝ Տէրոջը
ու թագաւորին երկրպագութիւն
ըրին։ Ու հետեւեալ օրը զոհեր ու 21
ողջակէզներ մատուցին Տէրոջը.
հազար զատարակ, հազար խոյ,
հազար գառն, անոնց թափելու
նուէրներովը. ու բոլոր Իսրայէլին
համար շատ զոհեր մորթուին։ Եւ 22
ան օրը Տէրոջը առջեւ մեծ ու-
րախութիւնով կերան խմեցին. ու
Դաւիթին որդին Սողոմոնը նորէն
թագաւոր ըրին. Նախնեաց Տէրոջը
համար թագաւոր, ու Սադոկը
քահանայ օծեցին։ Եւ Սողոմոն 23
իր հօրը Դաւիթին տեղը՝ Տէրոջը
աթոռին վրայ թագաւոր նստաւ,
ու յաջողութիւն գտաւ. և բո-
լոր Իսրայէլը անոր հնազանդե-
ցաւ։ Ու ամէն իշխանները ու 24
զօրաւորները, և Դաւիթ թա-
գաւորին բոլոր որդիներն ալ՝ Սո-
ղոմոն թագաւորին հնազանդե-
ցան։ Ու Տէրը՝ բոլոր Իսրայէլին 25
առջեւ՝ Սողոմոնը խիստ մեծցուց,
և անոր այնպէս թագաւորու-
թիւն փառք տուաւ, որ անկէ
առաջ Իսրայէլի վրայ թագաւոր
եղողի մը ամենևին չեղաւ։
Ան յաղթեց Յեսսէի որդին Դա- 26
ւիթ բոլոր Իսրայէլի վրայ թա-
գաւորութիւն ըրաւ. Եւ անոր 27
Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն
ըրած օրերը քառասուն տարի է-
ղաւ. Քեբրոնի մէջ եօթը տարի
թագաւորութիւն ըրաւ, ու Ե-
րուսաղէմի մէջ երեսուներեք
տարի թագաւորութիւն ըրաւ։
Եւ բարի ծերութեամբ մեռաւ, 28
կեանքին մեծութենէն ու փառ-
քէն իր բազմանքը առած. և ա-
նոր աեղը անոր որդին Սողոմոն
թագաւոր եղաւ։ Ու Դաւիթ 29
թագաւորին առաջին ու վերջին
գործերը՝ ահա Սամուէլ տեսանո-
ղին գրքին մէջը, ու Նաթան մար-
գարէին գրքին մէջը. և Գադ տե-
սանողին գրքին մէջը գրուած են,
Հաս անոր բոլոր թագաւորու- 30
թիւնը, ու քաջութիւնները, ու
թէ Իսրայէլին, և թէ ուրիշ երկիր-
ներուն ամէն թագաւորութիւն-
ներուն պատահած դիպուածները։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՐՔ
ՍԱՄՍՈՐԴԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Դաւիթին որդին Սողոմոն իր թագաւորութեանը մէջ զօրացաւ, ու անոր Տէր Աստուածը անոր հետ էր, ու զանի-
2 կայ խիստ մեծցուց։ Եւ Սողոմոն բոլոր Իսրայէլին ազնուակ հազարապետներուն, հարիւրապետներուն, դատաւորներուն, ու բոլոր Իսրայէլին ամէն առհասարակ
3 պետներուն խօսեցաւ։ Եւ Սողոմոն ու բոլոր ժողովքը անոր հետ՝ Գաբաւոնի բարձր տեղը գացին, քանզի Տէրոջը ծառային Մովսէսին՝ անապատին մէջ շինած Աստուծոյ ժողովքի խորա-
4 նը հոն էր. Սիայն Թէ Դաւիթ՝ Աստուծոյ տապանակը Կարիաթարիմէն իր պատրաստած տեղը հասնելը էր, քանզի Երուսաղէմի մէջ անոր վրան մը կանգ-
5 ներ էր. Սակայն Ուվրեան Բեսաղիէլին որդուն Բեսաղիէլին շինած պղնձէ սեղանը՝ հոն Տէրոջը խորանին առջեւն էր. և Սողոմոն ու ժողովքը զանիկայ փնտռե-
6 ցին։ Եւ Սողոմոն հոն Տէրոջը առջեւը ժողովքի խորանին պղնձէ սեղանին քովը եղաւ, ու անոր վրայ հազար աղջակէզ մատուց։
7 Ան գիշերը Աստուած Սողոմոնին երեւցաւ, ու անոր ըսաւ. Խնդրէ, քեզի ինչ տամ։ Եւ Սո-
8 զոմոն Աստուծոյ ըսաւ. Դուն իմ հօրս Դաւիթին մեծ ողորմութիւն ըրիր, ու զիս անոր
9 տեղը թագաւոր ըրիր. Հիմա ով Տէր Աստուած՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրած խոստումնդ հաստատ ըլայ. քանզի դուն զիս՝ երկրիս հողին չափ շատ ժողովուրդի վրայ թագաւոր ըրիր։
10 Հիմա իմաստութիւն ու գիտութիւն տուր, որ առջեւս ելլեմ ու մտնեմ. վասն զի ասիկա քու մեծ ժողովուրդդ ով կրնայ դատել։
11 Աստուած Սողոմոնին ըսաւ. Որովհետեւ քու սրտիդ մէջը ասիկայ եղաւ, ու հարստութիւն, առատութիւնք, փառք, և քու թշնամիներուդ հոգին չխնդրեցիր, ու երկար կեանք ալ չխնդրեցիր, հապա քեզի իմաստութիւն ու գիտութիւն խնդրեցիր, որ դատես իմ ժողովուրդս՝ որուն վրայ քեզ թագաւոր ըրի,
12 իմաստութիւն ու գիտութիւն տրուի քեզի, և հարստութիւն, առատութիւնք ու փառք ալ պիտի տամ քեզի. անանկ որ՝ քեզմէ առաջ եղող թագաւորներուն այնպէս եղած չէ, ու քեզմէ ետքը ենթադրուած ալ այնպէս պիտի չըլլայ։
13 Եւ Սողոմոն Գաբաւոնի բարձր տեղէն՝ ժողովքի խորանին առջեւէն՝ Երուսաղէմ գնաց, ու Իսրայէլի վրայ թագաւորութիւն ըրաւ։
14 Եւ Սողոմոն կառքեր ու ձիաւորներ ժողվեց. ու անիկայ հազար չորս հարիւր կառք՝ ու տասներկու հազար ձիաւոր ունեցաւ, և զանոնք կառքի քաղաքներուն մէջը, ու թագաւորին քովը Երուսաղէմի մէջ տեղաւորեց։
15 Եւ թագաւորը Երուսաղէմի մէջ արծաթը ու ոսկին քարերու պէս ըրաւ, ու եղեւնիփայտը շատութենէն գաշտի մէջ եղող մոլաթզենիներուն պէս ըրաւ։
16 Եւ Սողոմոնին ձիերը Եգիպտոսէն կու գային. ու թագաւորին վաճառականները կա-

բառանը՝ մէկ որոշուած գնով մը
Յիերոս երամակներ ծախու կ'առ-
17 նէին։ Ու եգիպտացին մէկ կառք
մը գոտա կելլեցաւ՝ վեց հարիւր
արծաթով վեր կը հանէին, ու
մէկ ձին՝ հարիւր յիսուն արծա-
թով։ Ու ըստ ձեռքերնին՝ ամէն
գաւառներուն համար, և Ասո-
ւոց բոլոր թագաւորներուն հա-
մար ալ՝ անոնց ձեռքովը այնպես
կը հանէին։

ԳԼ. Բ

1 Ե Սողոմոն միտքը դրաւ որ
Տէրոջը անուանը տաճարը շինէ։
2 Ու Սողոմոն եօթանասուն հա-
զար բեռնակիր՝ ու ութը հա-
զար քարհատ ուխտաւոր
կուտակ ընտրեց, և անոնց վրայ իրեք
հազար վեց հարիւր վերակացու
դրաւ։
3 Ու Սողոմոն Տիւրոսի թագա-
ւորին Քիրամին մարդ խրկեց,
ու ըսաւ. Ինչպէս որ իմ հօրս
Դաւիթին ըրիր, ու անոր եղե-
ւնափայտեր խրկեցիր որ իրեն
բնակելու համար տաճար շինէ,
4 Ահա ես իմ Տէրը Աստուծոյս անու-
անը տաճար կը շինեմ, որ անոր
նուիրուի, անոր առջևը անու-
շահոտ խունկ ծխուի, ու միշտ
առաջաւորութեան հացը դրուի,
և առաւօտ ու իրիկուն, շաբաթ-
ներըը, և ամսագլուխներըը ու մեր
Տէր Աստուծոյն ժողովքին օրերը՝
ողջակէզներ մատուցուին. ասիկայ
Իսրայէլին յաւիտենական պար-
5 տաւորութիւնն է։ Եւ որ տաճա-
նը որ ես կը շինեմ՝ մեծ ըլլայ
է. քանզի մեր Աստուածը՝ ամէն
6 աստուածներէն մեծ է. Ու ա-
նոր տաճարը շինելու ո՞վ կարող է.
քանզի երկինքը, ու երկինից եր-
կինքը չեն կրնար պարունակել
զանիկայ, ուրեմն ես ո՞վ եմ, որ
անոր տաճար շինեմ. միայն թէ ա-
նոր առջևը խունկ ծխելու հա-
7 մար պէտ պիտի պարտաքեմ։ Եւ
հիմա ինծի մէկ իմաստուն մարդ
մը խրկէ, որ ոսկին, արծաթը,
պղինձը, երկաթը, ծիրանեգոյ-
նը, կարմիրը և կապուտակը բա-
նիլ գիտնայ, ու քանդակագոր-
ծութիւն ալ գիտնայ, որ իմ
քովս Հրէաստանի ու Երուսա-
ղէմի մէջ եղող իմ հօրս Դաւի-
թին պատրաստած իմաստուններ-
ուն հետ ըլլայ։ Եւ ինծի Լի- 8
բանանէն եղևնափայտեր, մայր
փայտեր ու ալմուկ փայտեր խրկէ.
քանզի ես գիտեմ որ քու
ծառաներդ Լիբանանէն փայտ
կտրելը գիտեն. և ահա իմ ծա-
ռաներս քու ծառաներուդ հետ
ըլլան, Ու ինծի խիստ շատ փայ- 9
տեր պատրաստեն. քանզի իմ շի-
նելու տաճարս մեծ ու փառաւոր
ըլլալու է։ Եւ ահա ես քու ծա- 10
ռաներուդ՝ փայտ կտրող բան-
ուորներուն՝ քսան հազար քոռ
ծեծուած ցորեն, ու քսան հա-
զար քոռ գարի, ու քսան հա-
զար մաղ գինի, ու քսան հա-
զար ձէթ կուտամ։
Եւ Տիւրոսի Քիրամ թագա- 11
ւորը Սողոմոնին նամակ խրկեց՝
ու ըսաւ. Տէրը իր ժողովուրդը
սիրելուն համար՝ քեզ անոնց
վրայ թագաւոր դրաւ։ Եւ Քի- 12
րամ ըսաւ. Երկինքը ու երկիրը
առնզող Իսրայէլին Տէր Ա-
ստուածը օրհնեալ ըլլայ, որ Դա-
ւիթ թագաւորին իմաստութիւն
ու գիտութիւն տնեցող իմաս-
տուն որդի մը տուաւ, որ անի-
կայ Տէրոջը տաճար, ու իր թագա-
ւորութիւնը տաճար պիտի շինէ։
Եւ հիմա իմ վարպետս Քիրամը 13
կը խրկեմ, որ հանճարեղ ու ի-
մաստուն մարդ մըն է. Անիկայ 14
Դանի աղջիկներէն եղող կնկան
մը որդի է, ու անոր հայրը Տիւ-
րացի է, անիկայ՝ ոսկի, արծաթ,
պղինձ, երկաթ, քարեր, ու փայ-
տեր, նաև ծիրանեգոյնի, կա-
պուտակի, բեհեզի, և կարմիրի
վրայ բանելու կրնայ, ու ա-
մէն տեսակ քանդակը քանդակե-
լու կրնայ յանպատակ է. և քու
իմաստուններուդ հետ, ու քու
հօրդ Դաւիթին՝ իմ տիրոջս ի-

մասամբ ննեբուն հետ՝ իրեն ամէն առաջարկուած բանին հնազանդը
15 կը գտնէ։ Եւ հիմա իմ աչքս իր ըսած ցորենը ու գարին, եղը ու գինին իր ծառանեբուն թո՛ղ
16 խլիկ։ Ու մենք Լիւտանանէն քեզի հարկաւոր եղածին չափ փայտեր կը կտրենք, և զանոնք ծովէն լաստեր չինելով Յոպպէ կը բերենք քեզի, ու դուն զանոնք Երուսաղէմ հանէ։
17 Ու Սողոմոն Իսրայէլի երկրին մէջը եղող բոլոր օտարազգի մարդիկները՝ իր հօրը Դաւիթին համբարելէն ետքը հաշիւը հանեց, և անոնք հարիւր չիսուն հազար վեց
18 հարիւր հոգի գտնուեցան։ Ու անոնցմէ եօթանասուն հազար բեռնակիր, ու լեռը հատնող ութսուն հազար հատնող ու զանոնք բանեցնելու համար՝ իրեք հազար վեց հարիւր վերակացու ըրաւ։

ԳԼ. Գ

1 Եւ Սողոմոն սկսաւ Տէրոջը տունը շինել Երուսաղէմի մէջ՝ Մօրիա լեռանը վրայ՝ ուր որ Տէրը անոր հօրը Դաւիթին երեւցեր էր, ան տեղը՝ որն որ Դաւիթ Յեբուսացի Ոռնայինի կալին մէջ
2 պատրաստեր էր։ Եւ իր թագաւորութեանը չորրորդ տարին՝ երկրորդ ամսուն երկրորդ օրը
3 սկսաւ շինիլ շինել։ Ու Աստուծոյ տունը շինելու համար՝ Սողոմոնին դրած հիմը ասիկայ էր, առջի չափով վեհասուն կանգուն երկայն, ու քսան կանգուն
4 լայն էր։ Եւ դիմացը եղող սրահին երկայնութիւնը՝ տունը լայնութեամբը քսան կանգուն, ու բարձրութիւնը հարիւր քսան կանգուն էր, ու զանիկայ ներսէն
5 մաքուր ոսկիով պատեց։ Եւ մեծ տունը մայր փայտով ծածկեց, ու զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց, ու անոր վրայ արմաւենիներ ու շղթաներ փորագրեց։
6 Եւ շքեղութեան համար՝ տունը պատուական քարերով զարդարեց, ու ոսկին՝ Փարուիմի ոսկի էր։
7 Եւ տունը գերանները, սեմերը, պատերը ու դռները ոսկիով պատեց, ու պատերուն վրայ քերովբէներ քանդակեց։
8 Եւ սրբութեանց սրբութիւնին տունը շինեց, անոր երկայնութիւնը տունը լայնութեանը պէս՝ քսան կանգուն, ու լայնութիւնը քսան կանգուն էր. և զանիկայ վեց հարիւր տաղանդի չափ մաքուր ոսկիով պատեց։
9 Ու բեւեռներուն կշիռքը հիսուն սիկղ ոսկի էր, ու վերնասունները ոսկիով պատեց։
10 Եւ սրբութիւնին տունը մէջ երկու քանդակագործ քերովբէներ շինեց, ու զանոնք ոսկիով պատեց։
11 Եւ քերովբէներուն թեւերը քսան կանգուն երկայնութիւն ունէին. մէկ թեւը հինգ կանգուն էր, ու տունը պատին կը դպչէր, և միւս թեւը հինգ կանգուն էր, ու մէկալ քերովբէին թեւին կը դպչէր։
12 Ա՛յնպէս քերովբէին ալ մէկ թեւը հինգ կանգուն էր, ու տունը պատին կը դպչէր, ու միւս թեւը հինգ կանգուն էր, ու մէկալ քերովբէին թեւին կպուած էր։
13 Ասոնք քերովբէներուն տարածուած թեւերուն երկայնութիւնը՝ քսան կանգուն էր. ու անոնք իրենց ոտքերուն վրայ կայնած էին, ու անոնց երեսը դէպ ի տունը կը նայէր։
14 Եւ վարագոյրը՝ կապուտակէ, ծիրանիէ, կարմիրէ ու բեհեզէ շինեց, ու անոր վրայ քերովբէներ գործեց։
15 Եւ տունը առջևը՝ երեսունհինգ կանգուն երկայնութեամբ երկու սիւն շինեց, ու ամէն մէկուն վրայի խոյակը հինգ կանգուն էր։
16 Եւ գաւիթին մէջը՝ ղեբիռէրուն պէս՝ շղթաներ շինեց, ու սիւներուն վրայ դրաւ. և հարիւր նռան շինեց, ու շղթաներուն անցուց։
17 Եւ սիւները տաճարին առջևը կանգնեց, մէկը աջ կողմէն ու մէկալը ձախ

կողմին. և ալ կողմը եղողին անունը Յաբին, ու ձախ կողմը եղողին անունը Բոոզ կոչեց։

ԳԼ. Դ

1 Ալ պղնձէ սեղան մը շինեց, երկայնութիւնը քսան կանգուն, և լայնութիւնը քսան կանգուն, ու բարձրութիւնը տասը կանգուն։

2 Եւ ձուլածոյ ծովը շինեց, ու մէկ շրմունքէն մինչև մէկալ շրմունքը տասը կանգուն էր, ու բոլորաձև էր, և անոր բարձրութիւնը հինգ կանգուն էր, ու անոր շրջագաւառը երեսուն կանգուն

3 էր. Եւ անոր տակը շուրջանակի ամէն կողմէն եղիներու նմանութիւններ կային. ծովուն բոլորտիքը մէկ կանգունի մէջ տասնական եղիներ էին։ ու եղիները երկու կարգ էին, որոնք ծովը ձուլած ատեննին ձուլելը էին։

4 Անիկայ տասնուերկու եղիներու վրայ կը կենար, որոնց երեքը դէպ 'ի հիւսիս, երեքը դէպ 'ի արեւմուտք, երեքը դէպ 'ի հարաւ, ու երեքը դէպ 'ի արեւելք կը նայէին, ու ծովը անոնց վրայ էր, և ամենուն ետեւի կողմը

5 դէպ 'ի ներս դարձած էր։ Ու անոր թանձրութիւնը չորս մատնաչափ էր, և շրմունքը գաւաթի շրմունքի պէս էր, ու վրան շուշանի ծաղիկներ էին ոսկեծած էր, ու իրեք հազար մար կ'առնէր։

6 Եւ տասը աւազան շինեց, ու հինգը ալ կողմը ու հինգն ալ ձախ կողմը դրաւ՝ լուացման համար. ողջակէզները անոնց մէջը կը լուային, բայց ծովը քահանայից համար էր, որ հոն լուացուին։

7 Եւ տասը ոսկեղէն աշտանակները շինեց իրենց օրինակին համեմատ, ու դրաւ տաճարին մէջը դրաւ. հինգը ալ կողմը ու հինգը ձախ կողմը։

8 Եւ տասը սեղան շինեց, ու դրաւ տաճարին մէջը դրաւ. հինգը ալ կողմը ու հինգը ձախ կողմը. ու հարիւր ոսկեղէն կաթսաներ շինեց։

9 Եւ քահանայից գաւիթը, ու մեծ գաւիթը, և գաւիթին դռները շինեց, ու անոնց փեղկերը պղնձով պատեց։ Եւ ծովը աջ

10 կողմը՝ հարաւայ դէմ դէպ 'ի արեւելք դրաւ։

11 Ու Քիրամ կաթսաները, թիակները ու կնիքները շինեց. և Քիրամ կատարեց այն բոլոր գործքերը՝ որ Սողոմոն Թագաւորին կը շինէր. Այսինքն երկու սիւները,

12 ու գունտերը, ու երկու սիւներուն գլուխը եղող խոյակները, և սիւներուն գլուխը եղող խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար երկու ցանցակերպ

13 զարդերը, Ու երկու ցանցակերպ զարդերուն չորս հարիւր նռնառները, այսինքն՝ սիւներուն վրայի խոյակներուն երկու գունտերը ծածկելու համար՝ ամէն մէկ ցանցակերպ զարդին վրայ երկու կարգ նռնառներ. Եւ մեքենաներ

14 շինեց, ու մեքենաներուն վրայի աւազաններ շինեց. Մէկ

15 ծովը ու անոր տակի տասնուերկու եղիները. Եւ կաթսաները,

16 ու թիակները, ու դուսհանները, և անոնց բոլոր գործքերը՝ Տէրոջը տանը համար Սողոմոն Թագաւորին փայլուն պղնձէ շինեց

17 անոր վարպետը Քիրամ։ Թագաւորը պատնէշ Յորդանանու դաշտին մէջ՝ Թանձր հողի մէջ վրայ ձուլել տուաւ Սոկքոթի ու Սարեդայի մէջտեղը։ Եւ Սողո-

18 մոն այս բոլոր կաթսաները խիստ շատ շինեց. քանդի պղինձը կըշռելու չէր գար։ Ու Սողոմոն Աստուծոյ տանը բոլոր կաթսաները շինեց. նաև խոռնիի ոսկի սեղանը, ու անոնց սեղանները՝ որոնց վրայ աւազանները հացը կը դնուէր. Եւ մաքուր ոսկիէ

20 աշտանակները՝ ու անոնց ճրագները՝ գաբլիին առջեւը վառելու համար ըստ սովորութեան։ Եւ

21 մաքուր ոսկիէ ծաղիկները, ու

22 ճրագները, և մնեղէնները, ու մաքուր ոսկիե բազմակաղնները, տաշտերը, խնկամանները, ու բուրվառները, և տանը դռները՝ այսինքն սրբութեանց սրբութենին ներսի դրանը փեղկերը, և տանը՝ այսինքն տաճարին դրանը փեղկերը ոսկիե էին։

ԳԼ. Ե

1 Ես Սողոմոնին տեղջը տանը հասնելը շնուած բոլոր գործը լմննցաւ, ու Սողոմոն իր հօրը Դաւիթին նուիրած բաները, և արծաթը, ու ոսկին, ու բոլոր անօթները տարաւ, և Աստուծոյ տանը գանձին մէջ դրաւ։

2 Ան ատենը Սողոմոն Իսրայէլի ծերերը, ու ցեղերուն բոլոր իշխանները, Իսրայէլի որդւոց նահապետները՝ Երուսաղէմ մէջ ժողվեց, որ տեղջը ուխտին տապանակը Դաւիթին քաղաքէն՝

3 այսինքն Սիոնէն հանեն։ Եւ Իսրայէլի բոլոր մարդիկները եօթներորդ ամսուն տօնին առներ՝ թագաւորին քովը ժողվուեցան։

4 Ու Իսրայէլի բոլոր ծերերը եկան, ու Ղեւտացիները տապանակը վերցուցին։

5 Եւ տապանակը, ու ժողովքի խորանը, և խորանին մէջը եղած բոլոր սուրբ անօթները հանեցին, զանոնք քահանաներն ու Ղեւտացիները հանեցին։

6 Եւ Սողոմոն թագաւորը ու անոր քովը ժողված Իսրայէլին բոլոր ժողովքը՝ տապանակին առջեւը ըլլալով, ոչխարներ ու արջառներ կը զոհէին, այնչափ շատ՝ որ անհիւ ու անհամար էին։

7 Եւ քահանաները Տէրոջը ուխտին տապանակը նեղոս տարին իր տեղը՝ տանը գաւիթը՝ սրբութենին սրբութեանը, ու քերովբէներուն թեւերուն տակը դրին։

8 Ու քերովբէները տապանակին տեղը՝ վրայ՝ իրենց թեւերը կը տարածէին, և քերովբէները տապանակը ու անոր ձողերը վերէն

9 կը ծածկէին։ Եւ ձողերը երկնցուցին, և ձողերուն ծայրերը տապանակէն դաբիրին առջեւը կ'երեւնային, բայց դուրսէն չէին երեւնար, ու մինչեւ առ օրս հոն է։ Տապանակին մէջը

10 ուրիշ բան չկար, բայց միայն երկու տախտակները, որ Մովսէս Քորէբի մէջ հոն դրաւ, որոնց մով Տէրը Իսրայէլի որդւոցը հետ ուխտ դրաւ, անոնց Եգիպտոսէն ելած ատենը։

11 Ու երբոր քահանաները սուրբ տեղէն ելան, (վասն զի բոլոր հոն գտնուող քահանաները սրբուեր էին, չի թէ իրենց յաջորդական կարգը պահելով։ 12 Ու երգեցող Ղեւտացիները բոլորը՝ Ասափին, Եմանին, Իդիթմունին, և անոնց որդիներուն ու եղբայրներուն հետ՝ բեհեզներ հագած, ծնծղաներով՝ տաւիղներով ու քնարներով՝ սեղանին արեւելեան կողմը կայնեցան, և անոնց հետ հարիւր քսան քահանայ փող կը հնչէցընէին.) 13 Ու երբոր փող հնչեղ ու երգեցողները միաբերան մէկ ձայնով Տէրը կ'օրհնէին ու կը գովէին, և փողերով, ծնծղաներով, ու երգոց գործարաններով ձայնները վերցնելով՝ Տէրը կ'օրհնէին, ըսելով.

Գոհացէ՛ Տէրոջմէն, ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է, այն ատենը Տէրոջը տունը ամպով լեցուեցաւ։ 14 Եւ ամպին պատճառը քահանաները չկրցան կայնիլ հոն պաշտօնը կատարելու, քանզի Տէրոջը փառքը Աստուծոյ տունը լեցուցեր էր։

ԳԼ. Զ

1 Ան ատենը Սողոմոն ըսաւ. Տէրը ըսաւ որ ինքը մառախուղի մէջ կը բնակի։ 2 Բայց ես քեզի բնակութեան համար տուն, ու յաւիտեան քու նստելու համար տեղ շինեցի։ 3 Եւ թագաւորը իր երեսը դարձուց, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը օրհնեց, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքը ոտքի վրայ կայներ էին։ 4 Եւ անիկայ ըսաւ.

Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը, որ իր բերնովը իմ հօրս Դաւիթին խօսք ատաւ, ու իր ձեռքովը կատարեց, քանզի 5 ըսաւ. Իմ ժողովուրդս Եգիպտոսէ երկրէն հանած օրէս՝ ի վեր՝ Իսրայէլի քաղաք մը չընտրեցի տուն շինելու համար, որ իմ անունս հոն ըլլայ, ու մարդ մը չընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրա- 6 յէլին վրայ իշխան ըլլայ. Հապա Երուսաղէմը ընտրեցի, որ իմ անունս հոն ըլլայ, ու Դաւիթը ընտրեցի, որ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ թագաւոր ըլլայ: 7 Եւ իմ հայրս Դաւիթ միտք ուներ որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունովը տուն մը շինէ. 8 Բայց Տէրը իմ հօրս Դաւիթին ըսաւ. Որովհետեւ դուն միտք դրիր որ իմ անունս տուն շինես, աղէկ ըրիր որ այս բանը միտք 9 դրիր. Սակայն տունը դուն պիտի չշինես. հապա քու որդիդ՝ որ քու երանգիդ պիտի ելլէ, անիկայ իմ անունս տուն պիտի 10 շինէ: Եւ հիմա Տէրը իր ըսած խօսքը կատարեց, ու ես իմ հօրս Դաւիթին տեղը յաջորդեցի, ու Տէրոջը ըսածին պէս՝ Իսրայէլի աթոռը նստայ, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունովը՝ այս 11 տունը շինեցի: Եւ հոն դրի տապանակը՝ որուն մէջն է Տէրոջը ուխտը, որն որ Իսրայէլի որդիոց հետ ըրաւ:

12 Ու Տէրոջը սեղանին առջեւը՝ Իսրայէլի բոլոր ժողովքին դիմաց կայնեցաւ, ձեռքերը տարա- 13 ծեց. (Քանզի Սողոմոն պղնձէ նստարան մը շինեցուց՝ զանիկայ դաւիթին մէջտեղը դրեր էր, ա նոր երկայնութիւնը հինգ կանգուն, ու լայնութիւնը հինգ կանգուն, ու բարձրութիւնը երեք կանգուն էր. և ինքը անոր վրայ կայնեցաւ, ու Իսրայէլի բոլոր ժողովքին առջեւը ծունկ չոքեց, ու ձեռքերը դէպ՚ի երկինքը տարածեց.)

14 Եւ ըսաւ. Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, երկինքի մէջ, ու երկրի վրայ քեզի պէս Աստուած չկայ, որ քու առջեւդ երթայ բոլոր սրտովը քալող ծառաներուդ հետ ուխտ ու ողորմութիւն կը 15 պահես. Դուն քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրած խոստմունքդ պահեցիր, ու բերնովդ ըսածդ ձեռքովդ կատարեցիր, ինչպէս այսօր կ՚երեւայ: 16 Եւ հիմա ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, պահէ ան խոստմունքդ, որն որ քու ծառայիդ՝ իմ հօրս Դաւիթին ըրիր, ու ըսիր. Իմ առջեւս Իսրայէլի աթոռին վրայ նստող մարդ՝ քեզմէ պակաս պիտի չելլայ, միայն թէ քու որդիքդ իրենց ճամբաներնուն զգուշութիւն ընեն, ու իմ օրէնքիս մէջը քալեն, ինչպէս որ դուն իմ առջեւս քալեցիր: 17 Եւ հիմա ով Տէր Աստուած Իսրայէլի, թող քու ծառայիդ՝ Դաւիթին ըսած խօսքդ հաստատուի:

18 Բայց միթէ Աստուած իրաւ ցրնկ երկրիս վրայ մարդոց հետ պիտի բնակի. ահա երկինքը ու երկնից երկինքը քեզ չեն կրնար պարունակել. ո՛եր կը մնայ ատ իմ շինած տունս: 19 Սակայն ով Տէր Աստուած իմ, քու ծառայիդ աղօթքին ու խնդրուածքին նայէ, որ քու ծառայիդ այսօր քու առջեւդ բրած պաղատանքը ու աղօթքը լսես. 20 Որպէս զի աս տանը վրայ գիշեր ցորեկ ու դիշեր քու աչքերդ բաց ըլլան, ան տեղուն վրայ՝ որուն համար ըսիր թէ՝ քու անունդ հոն պիտի գտնես, այնպէս որ՝ աս տեղը քու ծառայիդ ըրած աղօթքը լսես: 21 Ու ետքին քու ծառայիդ և քու ժողովուրդիդ Իսրայէլին ատ տեղը ըրած աղօթքնին լսես. այո քու բնակութեան տեղէն՝ երկինքէն լսես, ու լսած ատենդ ներես:

22 Թէ որ մէկը իր ընկերոջմէն գէմ մեղանչէ, ու ան ալ երդում ընել տալու համար՝ անոր երդում ա-

առաջարկէ , ու երդումը աս տուն՝ քա՛ւ անպիտ առնլը դայ ,
23 Ան առնը դուն երկինքէն լսես ու կատարես , ու քա՛ւ ծառանե՛ր դատես , և յանցաւորը դատապարտես , ու անոր ըրածը անո՛ր գլխո՛վը բերես , և արդարը արդարացնես , ու անոր արդարութեանը չափովը անոր հատուցում ընես :
24 Եւ թէ որ քա՛ւ Ժողովուրդդ Իսրայէլը՝ քեզի դէմ մեղանչելնուն համար՝ իրենց թշնամիներուն առնլը յաղթուին , ու քէ՛ն դառնան և քա՛ւ անուանդ փառք տան , ու աս տանս մէջ քա՛ւ առնլոդ աղօթք ու աղաչանք
25 ընեն , Ան առնը դուն երկինքէն լսես , և քա՛ւ Ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը նե՛ղես , ու անոնց՝ և անոնց հայրերուն տուած երկիրդ դարձնես զանոնք :
26 Թէ որ անոնց քեզի դէմ մեղք գործելուն համար երկինքը գոցուի , ու անձրեւ չկայ , ու անոնք աս տեղս քեզի աղօթք ընեն , և քա՛ւ անուանդ փառք տան , ու զանոնք նեղելուդ համար՝ իրենց
27 մեղքերէն դառնան , Ան առնը դուն երկինքէն լսես , և քա՛ւ ծառաներուդ ու քա՛ւ Ժողովուրդիդ Իսրայէլին մեղքը նե՛ղես , որ անոնց սորվեցնես ան աղէկ ճամբան՝ որուն մէջը պիտի քալեն , ու քա՛ւ Ժողովուրդիդ Ժառանգութիւն տուած երկիրդ վրայ անձրեւ տաս :
28 Թէ որ երկրի վրայ սով , կամ Ժանտախտ , կամ խորշակահարութիւն , կամ արմաչաց դալուկ , կամ մարախ , կամ թրթռուց ըլլայ , կամ անոնց թշնամիները զանոնք իրենց բնակած երկրին մէջը նեղեն , կամ ո՛ր և իցէ հարուած
29 կամ հիւանդութիւն ըլլայ , Քու բոլոր Ժողովուրդդ Իսրայէլէն որ և իցէ մարդ՝ աղօթք մը ու խնդրուածք մը ընելու ըլլայ , ու իւրաքանչիւր մարդ իր ախտը ու ցաւը ճանչնալով՝ ձեռքերը դէպ՚ի աս տունը երկնցնէ ,
Ան առնը դուն երկինքէն՝ քա՛ւ 30
բնակութեանդ տեղէն լսես , ու ներես , և ամէն մարդու՝ իր բոլոր ճամբաներուն համեմատ հատուցում ընես , անոր սիրտը գիտնալուդ համար , վասն զի մարդոց որդիներուն սիրտը միայն դուն գիտես , Որպէս զի քեզմէ վախ- 31
նան ու քա՛ւ ճամբաներուդ մէջը քալեն բոլոր էրէնց օրերուն մէջը , որչափ ժամանակ որ մեր հայրերուն տուած երկրիդ վրայ պիտիապրին :
Ու քա՛ւ Ժողովուրդդ Իսրա- 32
յէլէն չեղող՝ և հեռաւոր երկրէ մը քա՛ւ մեծ անուանդ համար՝ և զօրաւոր ձեռքիդ համար՝ ու բարձր բազուկիդ համար եկող օտարականն ալ՝ թէ որ գայ ու աս տանս մէջ աղօթք ընէ , Դուն երկինքէն քա՛ւ բնա- 33
կութեանդ տեղէն լսես , և օտարականին քեզի ըրած ամէն խնդրուածքը կատարես , որ երկրիս ամէն Ժողովուրդները քա՛ւ անուանդ ճանչնան , ու քա՛ւ Ժողովուրդիդ Իսրայէլին պէս քեզմէ վախնան , և գիտնան թէ աս իմ շինած տանս վրայ քա՛ւ անունդ կոչուած է :
Երբոր քա՛ւ Ժողովուրդդ իր 34
թշնամիին դէմ պատերազմի ելլայ ան ճամբով՝ որ դուն պիտի իրկես զանոնք , թէ որ անոնք աս քա՛ւ ընտրած քաղաքիդ , ու քա՛ւ անուանդ համար աս իմ շինած տանս կողմը նայելով՝ քեզի աղօթք ընեն , Երկինքէն անոնց 35
աղօթքը ու խնդրուածքը լսես , և անոնց իրաւունք ընես :
Երբոր քեզի դէմ մեղք գոր- 36
ծեն , (քանի՛ մեղք չգործող մարդ չկայ ,) ու անոնց բարկանալով՝ զանոնք թշնամիին ձեռքը մատնես , ու անոնց գերեվարները հեռու կամ մօտ երկիրը մը գերի տանին զանոնք , Թէ 37
որ ան իրենց գերութեան երկրին մէջը ղեղջի գան ու դառնան , և իրենց գերութեան երկրին մէջը քեզի աղաչեն ու ըսեն ,

Մեղք գործեցինք, անօրէնաբարձան ու անիրաւաբարձան ըրինք,
38 եւ ՚ի ոչ անանք իւրենց գերաբարձան երկրին մէջը՝ ուր որ գերի տարաբարձած են, իւրենց բոլոր սրբութիւնը ու իւրենց բոլոր հագիւնը քեզի դառնան, ու իւրենց երկրին՝ որ իւրենց հայրերուն տուիր, ու քու անուանդ համար իմ շինած տանս կողմը նայելով աղօթք ընեն,
39 դուն, Դաւն երկինքէն քու բնակութեանդ տեղէն անոնց աղօթքը ու խնդրուածքը լսես, ու անոնց իրաւունք բնես, ու քու ժողովրդիդ քեզի դէմ ըրած մեղքը ներես։ Հիմա՛ով Աստուած իմ, աս տեղը հոգոյշ աղօթքին համար քու աչքերդ բաց ըլլան, ու քու ականջներդ մոիկ
41 ըլլեն։ Եւ հիմա՛ով Տէր Աստուած, քու հանգստութեանդ տեղը ելլէ, դուն ու քու զօրաւիգանդ տապանակը. հո՛վ Տէր Աստուած՝ քու քահանաներդ փրկութեան հագնիս, ու քու սիրելիներդ բարութեանով ուրախանան։
42 Դուն՝ հո՛վ Տէր Աստուած՝ քու օծեալիդ երեսը մի՛ անարգեր, հապա քու ծառայիդ Դաւթին ըրած ողորմութիւնները յիշէ։

ԳԼ. Է

1 Ու երբոր Սողոմոն իր աղօթքը լմնցուց, երկինքէն կրակ իջաւ, ու ողջակէզները ու պատարագները ուտեց, ու Տէրոջը փառքը
2 տունը լեցուց։ Եւ քահանաները չկրցան Տէրոջը տունը մտնել, քանի Տէրոջը փառքը Տէրոջը տունը լեցուցեր էր։
3 Ու բոլոր Իսրայէլի որդիները կրակին իջնելը եւ տանը վրայ Տէրոջը փառքին հանդիսէիզը կը տեսնէին, ու երեսի վրայ գետինը իյնալով՝ քարայատակին վրայ երկրպագութիւն ըրին, ու Տէրը օրհնեցին, որ բարի է, որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։
4 Եւ թագաւորը ու բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը առջեւը զոհեր կը մատուցանէին։ Եւ Սողոմոն թագաւորը քսան երկու հազար արջառ, ու հարիւր քսան հազար ոչխար զոհ ըրաւ. այսպէս թագաւորը ու բոլոր ժողովուրդը Աստուծոյ տանը նաւակատիքը ըրին։
6 Քահանաները իրենց պահպանութիւնները կատարելով կը կայնէին, ու Ղեւտացիները՝ Տէրոջը երգոց նուագարանները՝ որոնք Դաւիթ թագաւորը շիներ էր Տէրը գովելու համար, որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է, երբոր Դաւիթ անոնց ձեռքովը Տէրը օրհնեց, ու քահանաները անոնց դիմացը փողերը կը հնչեցնէին, ու բոլոր Իսրայէլը ոտքի վրայ կայներ էր։
7 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տանը առջեւը եղող գաւիթին մէջտեղը սրբեց, քանզի ողջակէզները ու խաղաղութեան զոհերուն ճարպերը հոն մատուց, որովհետեւ Սողոմոնին շինած պղնձէ սեղանը՝ ողջակէզները, ու հացի ընծաները ու ճարպերը չէր կրնար պատռնակել։
8 Եւ ան ատենը Սողոմոն ու անոր հետ բոլոր Իսրայէլը՝ խիստ մեծ ժողով մը՝ Եմաթի մուտքէն մինչեւ Եգիպտոսի հեղեղատը՝ եօթը օր տօն ըրին։
9 Եւ ութերորդ օրը մեծ ժողով ըրին, քանզի եօթը օր սրբանին նաւակատիքը՝ ու եօթը օր տօնը կատարեցին։
10 Ու եօթներորդ ամսուն քսաներեքերորդ օրը՝ ժողովուրդը արձակեց, որոնք իրենց վրանները գացին՝ զուարթ սրտով մը ուրախանալով ան բարիքներուն համար՝ որ Տէրը Դաւթին, Սողոմոնին, ու իր Իսրայէլ ժողովուրդին ըրեր էր։
11 Եւ Սողոմոն Տէրոջը տունը՝ ու թագաւորական տունը լմնցուց, ու Տէրոջը տանը մէջ, ու իր տանը մէջ՝ Սողոմոնին սիրտը ինչ որ շինել ուզեց,ամէնն ալ յաջողեցաւ։
12 Ու Տէրը գիշերով Սողոմոնին երեւցաւ, ու անոր ըսաւ. Քու

աղօթիդ լսեցի, ու աս տեղս
լնարհեցի, որ ինձի տաս
13 ըլլայ։ Թէ որ երկինքը գոցեմ՝
որ անձրեւ չըլլայ, և թէ որ մա-
րախին պատուիրեմ՝ որ երկիրը
ուտէ, կամ թէ որ իմ ժողովուրդս
դէմ մէջը ժանտախտ ղրկեմ,
14 ու իմ անուանով կոչուած ժողո-
վուրդս՝ թէ որ խոնարհին, ու
աղօթք ընեն, ու իմ երեսս խնդրե-
րեն, և իրենց չար ճամբանէրէն
դառնան, ես ալ երկինքէն պի-
տի լսեմ, ու անոնց մեղքը նե-
րեմ, ու անոնց երկիրը պիտի
15 բժշկեմ։ Հիմա աս տեղս ծագու-
ցուածքին իմ աչքերս
բաց՝ ու ականջներս մտիկ ընող
16 պիտի ըլլայ։ Եւ հիմա աս տա-
նը ընտրեցի ու սրբեցի, որ իմ
անունս յաւիտեան հոն ըլլայ.
ու իմ աչքերս ու սիրտս ամէն
17 առեն հոն պիտի ըլլայ։ Եւ թէ
որ գաս իմ առջեւս՝ քու հօրդ
Դաւիթին քալածին պէս քալես,
ու բոլոր քեզի պատուիրածներս
ընես, և իմ հաճոներս ու դա-
18 տաստանները պահես, Ես տաե-
նը քու թագաւորութիւնդ ա-
թոռը պիտի հաստատեմ, ինչ-
պէս որ քու հօրդ Դաւիթին հետ
ուխտ ըրի՝ ըսելով. Քեզմէ Իսրա-
յէլի վրայ իշխող մարդ պակաս
19 պիտի չըլլայ։ Բայց թէ որ դառ-
նաք, ու ձեր առջեւը դրած կա-
նոնները ու պատուիրանքներս թո-
ղուք, ու երթաք ուրիշ աստ-
ուածներու ծառայութիւն ը-
նէք, և անոնց երկրպագութիւն
20 ընէք, Ես տուներ ձեզ արմատա-
խիլ պիտի խլեմ ան երկրին վրա-
յէն՝ որն որ ձեզի տուի, և աս
տաճար՝ որ իմ անուանս համար
սրբեցի, երեսէս պիտի ձգեմ, ու
զանիկայ բոլոր ազգաց մէջ առակ
21 ու խտակ պիտի ընեմ։ Եւ աս
բարձր տաճար համար՝ ամէն ան-
վէն անցնողը պիտի զարմանայ,
ու պիտի ըսէ. Ինչո՞ւ հա-
մար աս երկրիս ու աս տանս
22 այսպէս բրաս։ Եւ պիտի ըսեն.
Վասն զի իրենց Հայրերուն Տէր
Աստուածը թողուցին, որ զա-
նոնք Եգիպտոսի երկրէն հաներ
էր, և ուրիշ աստուածներու
յարեցան, և անոնց երկրպագու-
թիւն ու ծառայութիւն ըրին.
աս պատճառով անոնց վրայ աս
բոլոր չարիքները բերաւ։

ԳԼ. Ը

Ե՛ Սողոմոն Տէրոջը տունը ու 1
իր տունը քսան տարուան մէջ
շինելէն ետքը, Սողոմոն ան քա- 2
ղաքները ալ շինեց, զորս Քիրամ
Սողոմոնին տուեր էր, ու հոն
Իսրայէլի որդիները բնակեցուց։
Եւ Սողոմոն Սուբայի Եմաթը 3
գնաց, ու անոր տիրեց։ Եւ անա- 4
պատին մէջ Թադմորը շինեց, ու
անբոլոր շտեմարանի քաղաքնե-
րը՝ որոնք Եմաթի Էրէրէն մէջ շի-
նեց. Ու վերի Բեթհորոնը և վա- 5
րի Բեթհորոնը՝ պարիսպներով,
դռներով ու նիգերով ամրացած
քաղաքներ շինեց. Նաեւ Բաաղա- 6
թը, ու Սողոմոնին բոլոր շտեմա-
րանի քաղաքները, ու կառք-
րուն բոլոր քաղաքները, ու ձի-
աւորներուն քաղաքները, և ան
բոլոր շինուելիքը՝ որ Սողոմոն ու-
զեց շինել Երուսաղէմի մէջ, Լի-
բանանի մէջ, ու իր տէրութեան
բոլոր երկրին մէջ։

Ան բոլոր ժողովուրդները՝ որ 7
Քետացիներէն, Ամորհացիներէն,
Փերիզացիներէն, Խևացիներէն
ու Յեբուսացիներէն մնացեր
էին, և Իսրայէլի որդոցմէ չէին,
Անոնց անոնց զաւակներն՝ որ 8
անոնցմէ հետը ան երկրին մէջ
մնացեր էին, ու Իսրայէլի որ-
գիքը զանոնք բոլորովին կոտորե-
ցուցած չէին, Սողոմոն զանոնք
հարկառու ըրաւ մինչեւ յայսօր։
Եւ Սողոմոն իր գործքին համար՝ 9
Իսրայէլի որդիներէն ծառաներ
չըրաւ. Հապա անոնք պատերազ-
մական մարդիկներ, ու իր զօրա-
վարներուն իշխաններն, և իր
կառքերուն ու ձիաւորներուն
վրայակացուներն էին։ Եւ Սող- 10
ոմոն թագաւորին գլխաւոր իշ-

խաննեերը երկու հարիւր յիսուն տարդին էին, որոնք ժողովուրդին վրայ կ'իշխեին։

11 Ու Սողոմոն փարաւոնին աղջկան Դաւիթի քաղաքէն՝ անոր համար շինած տունը հանեց. վասն զի ըսաւ. Իմ կինիկս Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթին տունը չեմայր. քանզի որ տեղը տապանակին մասած տեղատունքը սուրբ են։

12 Ան ատեն Սողոմոն օրհնին առջեւը շինած տեղը ողջակիզներ մատուց Տէրոջ

13 ի. Ու Մովսէսին պատուիրածին համեմատ ամէն օրուան պարտաճորդը՝ շաբաթներու, ամսագլուխներու, ու հանդիսաւոր ժողովներուն մէջ՝ տարին երեք անգամ՝ այսինքն բաղարջակերաց տօնին, շաբաթներու տօնին, ու տաղաւարահարաց տօնին կը մատուցանէր։

14 Ու իր հօրը Դաւիթին կանոնովը քահանաներուն դասերը կարգեց պաշտամանացը վրայ, ու Ղեւտացիները կարգեց պահպանութիւնները վրայ՝ ամէն օրուան պարտաճորդին պէս. քահանաներուն առջեւը օրհնելու ու պաշտօնավարելու համար, և դռնապաններն ալ խմբովք՝ ամէն մէկ դուռը դրան. քանզի այսպէս էր Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին

15 հրամանը։ Ու քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն համար, և գանձարանին համար՝ ամէն բանի մէջ թագաւորին հրամանէն

16 դուրս չելան։ Ու Սողոմոնին ամէն գործը՝ Տէրոջ տունը հիմը դրուած օրէն մինչև անոր լմընցնալը պատրաստուած էր։ Այսպէս կատարուեցաւ Տէրոջ տունը։

17 Ան ատեն Սողոմոն Եզիոնգաբէրի երկիրն մէջ՝ ծովեզերքը եղող Կարմիրծովեզերքը ու Եղմէթը գնաց։

18 Ու Քիրամ՝ իր ծառաներուն ձեռքովը նաւեր՝ ու ծովու ճամբան ծանօթ ծառաներ խրկեց անոր. ու Սողոմոնին ծառաներուն հետ Ոփիր գացին, և անկէ հարիւր քսան տաղանդ ոսկի առին, ու Սողոմոն թագաւորին բերին։

ԳԼ. Թ

1 Ու Սաբայի թագուհին Սողոմոնին համբաւը լսեց, ու Սողոմոնը խրճիթին հարցմունքներով փորձելու համար Երուսաղէմ եկաւ խիստ շատ զօրքով, և ուղտեր, ու շատ ոսկի, և պատուական քարեր բեռցած ուղտերով. և Սողոմոնին քովը գընաց, ու բոլոր իր սրտին մէջը եղածին վրայով անոր հետ խօսեցաւ։ 2 Ու Սողոմոն անոր բոլոր հարցմունքները բացատրեց. ու բնաւ անանկ մէկ խօսք մը չկար, որ Սողոմոն չհասկընայ ու չբացատրէ անոր։ 3 Ու Սաբայի թագուհին Սողոմոնին իմաստութիւնը, ու անոր շինած տունը, 4 անոր սեղանին կերակուրները, ու անոր ծառաներուն բնակարանները, և սպասաւորներուն կայուածքը, ու անոնց հագուստները, և անոր մատուռակները, ու անոնց հագուստները, ու Տէրոջ տունը երթալը տեսնելով՝ խելքը գլխէն գնաց. 5 Ու թագաւորին ըսաւ. Քու վիճակիդ ու իմաստութեանդ վրայով իմ երկիրս մէջ լսած խօսքերս ճշմարիտ են եղեր. 6 Բայց ես ան խօսքերուն չհաւատացի, մինչև որ անոնք եկայ, ու իմ աչքերովս տեսայ. և ահա քու իմաստութեանդ շատութեանը կէսը ինծի չպատմեցաւ, դուն գերազանց ես հռչակաւորութեամբ՝ որ ես լսեցի։ 7 Երանի քու մարդիկներուդ, ու երանի այս քու ծառաներուդ՝ որ միշտ քու առջեւդ կայնելով քու իմաստութիւնդ կը լսեն։ 8 Քու Եհովայ Աստուածդ օրհնեալ ըլլայ, որ քեզի հաճեցաւ, ու քեզ իր աթոռին վրայ դրաւ, որ քու Տէր Աստուածդ համար թագաւոր ըլլաս. քու Աստուածդ Իսրայէլը սիրելուն

համար՝ ու զանիկայ յաւիտեան հաստատեալ համար, քեզ անոնց վրայ թագաւոր դրաւ, որ իրաւունք ու արդարութիւն ընես։
9 Եւ թագաւորին՝ Տիրոջ քսան տաղանդ ոսկի, ու խիստ շատ խունկեր, և պատուական քարեր տուաւ. ու Սաբայի թագաւորին Սողոմոն թագաւորին տուած խունկերուն պէս չկար։
10 Եւ Քիրամին ծառաները ու Սողոմոնին ծառաները՝ որոնք Ոփիրէն ոսկի կը բերէին, ալմուկ փայտեր ու պատուական քարեր ալ բերին։ Եւ թագաւորը ալմուկ փայտէն՝ Տիրոջ տանը ու թագաւորական տանը աստիճաններ, ու երգեցողներուն համար՝ քնարներ ու տաւիղներ շինեց. և անոնց պէս՝ անկէ առաջ Յուդայի երկրին մէջը չէր երևցած։
12 Ու Սողոմոն թագաւորը Սաբայի թագուհիին բոլոր ուզած ու խնդրած բաները տուաւ, ան բաներէն՝ ի զատ՝ որ անիկայ թագաւորին բերաւ. և անիկայ իր ծառաներուն հետ գարձաւ իր երկիրը դնաց։
13 Ու մէկ տարուան մէջ Սողոմոնին եկած ոսկիին կշիռը՝ վեց հարիւր վաթսունվեց տաղանդ
14 ոսկի էր, Առաւտուր բնակներուն, ու վաճառականներուն, և Արաբացոց բոլոր թագաւորներուն, ու երկրին նախարարներուն՝ Սողոմոնին բերած ոսկիէն ու արծաթէն ի զատ։
15 Եւ Սողոմոն թագաւորը կռացոյց ոսկիէ երկու հարիւր վահան շինեց. ու ամէն մէկ վահանին համար վեց հարիւր սիկղ կռացոյց
16 ոսկի գնաց։ Կռացոյց ոսկիէ երկու հարիւր հարիւր ատպար ալ շինեց. ու ամէն մէկ ատպարին երկու հարիւր սիկղ ոսկի գնաց. ու թագաւորը Լիբանանի անտառին տունը դրաւ զանոնք։
17 Եւ թագաւորը փղոսկրէ մեծ աթոռ մը շինեց, ու զանիկայ մաքուր ոսկիով պատեց։ Այս աթոռը վեց աստիճան, ու ոսկիէ պատուանդան մը ունէր, որոնք աթոռին կից էին. և նստելու տեղը մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն ձեռնակալներ ունէր, ու առիւծներ ալ երկու առիւծներուն քովը երկու առիւծ կը կայնէին։ Եւ հոն վեց աստիճաններուն վրայ՝ մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն տասներկու առիւծներ կը կայնէին. բնաւ մէկ թագաւորութեան մէջ տակաւին բան մը շինուած չէր։
20 Ու Սողոմոն թագաւորին բոլոր խմելիքի անօթները ոսկի էին, և Լիբանանի անտառին տանը բոլոր անօթները մաքուր ոսկի էին. արծաթէ չկար. Ինչո՞ւ որ անիկայ Սողոմոնին օրերը բանի մը տեղ չէր սեպուեր։
21 Քանզի թագաւորին նաւերը Քիրամին ծառաներուն հետ Թարսիս կ'երթային. Թարսիսի նաւերը երեք տարին անգամ մը՝ ոսկիով, արծաթով, փղոսկրով, կապիկներով ու սիրամարգներով բեռնաւորուած կու գային։
22 Եւ Սողոմոն թագաւորը հարստութեան ու իմաստութեան կողմանէ՝ երկրին բոլոր թագաւորներէն մեծ եղաւ։ Ու երկրի
23 բոլոր թագաւորները կը փափաքէին Սողոմոնին երեսը պաղատիլ, և անոր իմաստութիւնը լսելու, որն որ Աստուած անոր սրտին մէջը դրեր էր։ Ու անոնց ամէնը
24 տարուէ տարի իրենց ընծաները կը բերէին, այսինքն՝ արծաթի անօթներ, ոսկիէ անօթներ, հանդերձներ, զէնքեր, խունկեր, ձիեր ու ջորիներ։
25 Եւ Սողոմոն ձիերու ու կառքերու համար չորս հազար ախոռ ունէր, ու տասներկու հազար ձիաւոր, ու զանոնք կառքերու քաղաքներուն մէջը ու Երուսաղէմի մէջ՝ թագաւորին քովը ուղարկեց։ Ու եփրատ գետէն մինչև
26 Փղշտացւոց երկիրը՝ ու մինչև Եգիպտոսի սահմանը՝ բոլոր թագաւորներուն վրայ կ'իշխէր։ Եւ
27 թագաւորը Երուսաղէմի մէջ՝ արծաթը քարերու պէս հասարակ

քան Ֆը ըրաւ , ու եղեւնափայտը շտաւելենէն դաշտի մէջ եղող մնալթղենիներէն պէս ըրաւ :
28 Եւ Սողոմոնին համար՝ Եգիպտա-
սէն ու ամէն երկիրներէն ձիեր կը հանէին :
29 Եւ Սողոմոնին առաջին ու վեր-
ջին պատմութիւնները միայորդը՝ Նաթան մարգարէին գրքին մէջ , ու Սիլովացի Աքիային մար-
գարէութեանը մէջ , և Ադդով տեսանողին Ներոբոամին վրայով գրած տեսիլքը
30 նեղուն մէջը գրուած են : Ու Սողոմոն բոլոր Իսրայելին վրայ Երուսաղէմի մէջ քառասուն տա-
31 րի թագաւորեց ըրաւ : Եւ Սողոմոն իր հայրերուն հետ քնացաւ , ու զանիկայ իր հօրը Դաւիթին քաղաքին մէջը թա-
ղեցին . և անոր տեղը՝ անոր որդին Ռոբոամը թագաւոր եղաւ :

ԳԼ· Ժ

1 Ու Ռոբոամ Սիւքեմ գը-
նաց . վասն զի բոլոր Իսրայէլը զանիկայ թագաւոր ընելու հա-
2 մար Սիւքեմ գացեր էր : Ու Ներոբոամ որդի Սողոմոնի թագաւորին երեսէն փա-
խած՝ Եգիպտոս կը բնակէր , ան
3 Բանը լսելով՝ Եգիպտոսէն դար-
ձաւ , Եւ Ղրկեցին՝ զանիկայ կանչեցին . ու Ներոբոամը և բոլոր Իսրայէլը եկան , ու Ռո-
բոամին հետ խօսեցան ու ըսին .
4 Քու հայրդ մեր վրայ ծանր լուծ մը դրաւ , ու հիմա քու հօրդ խիստ ծառայութիւնը , ու մեր վրայ դրած ծանր լուծը թեթևց-
ուր , ու քեզի ծառայութիւն
5 ընենք : Եւ անիկայ ըսաւ անոնց . Երեք օրէն եկէք ինծի դարձեք , ու ժողովուրդը գնաց :
6 Եւ Ռոբոամ թագաւորը խոր-
հուրդ հարցուց այն ծերերուն՝ որ իր հօրը Սողոմոնին առջեւը կը կայնէին երբոր անիկայ ողջ էր , ու ըսաւ . Դուք ինծի ի՞նչ խոր-
հուրդ կու տաք , որ աս ժողո-
վուրդին պատասխան տամ : Եւ 7
անոր խօսեցան ու ըսին . Թէ որ աս ժողովուրդին հետ քաղցրու-
թեամբ վարուիս , ու անոնց հա-
ճելի ըլլաս , ու անոնց բարի խօս-
քեր ըսուցես , ան ատեն անոնք միշտ քեզի ծառայ կ՚ըլլան : Բայց 8
անիկայ ծերերուն իրեն տուած խորհուրդը մերժեց , ու իր առ-
ջեւը կայնող ու իր հետ մեծցած երիտասարդներուն խորհուրդ հարցուց . Եւ անոնց ըսաւ . Դուք 9
ի՞նչ խորհուրդ կու տաք , որ աս ժողովուրդին պատասխան տամ . քանզի անոնք ինծի խօսեցան , ու ըսին . Քու հօրդ մեր վրայ դրած լուծը թեթևցուր : Ու ա- 10
նոր հետ մեծցած երիտասարդ-
ները անոր խօսեցան ու ըսին . Քու հայրդ մեր լուծը ծանրա-
ցուց , ու դուն մեր վրայէն թե-
թևցուր ըսող ժողովուրդին այս-
պէս խօսիս , ու անոնց այսպէս բսես . Իմ սրտիկ մատս իմ հօրս մէջքէն հաստ է . Եւ հիմա իմ 11
հայրս ձեր վրայ ծանր լուծ դը-
րեր է , բայց ես ձեր լուծը ա-
ւելի պիտի ծանրացնեմ . իմ հայրս ձեզ խարազանով խրատեր է , բայց ես չէղ կարիճներով պիտի խրատեմ :
Եւ Ներոբոամ ու բոլոր ժո- 12
ղովուրդը երրորդ օրը Ռոբոամին եկան , ինչպէս որ թագաւո-
րը ըսեր էր թէ՝ Երրորդ օրը ինծի դարձէք : Ու թագաւորը 13
անոնց խստութեամբ պատասխան տուաւ . և Ռոբոամ թագաւո-
րը ծերերուն խորհուրդը մեր-
ժելով , Երիտասարդներուն խոր- 14
հուրդին պէս անոնց հետ խօսե-
ցաւ , ու ըսաւ . Իմ հայրս ձեր լուծը ծանրացուցեր է , բայց ես զանիկայ աւելի պիտի ծանրաց-
նեմ . իմ հայրս ձեզ խարազան-
ներով խրատեր է , բայց ես չէղ կարիճներով պիտի խրատեմ : Եւ 15
թագաւորը ժողովուրդին խօսքը մտիկ չընաւ . վասն զի աս բանը Աստուծմէ եղաւ , որ Տէրը Սիլոնացի Աքիային ձեռքով Ներ-

բառեան Յերոբաալեմին ըսած խօսքը հաստատէ։

16 Որ երբոր բոլոր Իսրայելը տեսաւ, որ Թագաւորը լսելոց մը չէրաւ, ժողովուրդն ալ Դաւիթին պատասխան տուին ու ըսին. Ինչ բաժին ունինք, ու Յեսսէի որդւոյն քովը ժառանգութիւն չունինք. ով Իսրայել՝ Թող ամէն մարդ իր վրանը գառնայ. ով Դաւիթ՝ հիմա դուն քու տունդ հոգա։ ու բոլոր Իսրայելը իրենց
17 վրաններուը գացին։ Բայց Յուդայի քաղաքներուն մէջ բնակող Իսրայելի որդւոյը վրայ՝ Ռաբո-
18 ամէն Թագաւորը երբոր հասկնար վրայ եղող Ադոռամը խրկեց, Իսրայելի որդիքը զանիկայ քարերով քարկոծեցին, ու մեռաւ։ Եւ Ռոբոամ Թագաւորը ատոր արագարով կառքը հնծաւ,
19 որ Երուսաղէմ փախչի։ Ասպէս Իսրայելը Դաւիթի տունէն ալ ապստամբեցաւ մինչև այս օրս։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ Ռոբոամ Երուսաղէմ եկաւ, ու Յուդայի ու Բենիամինի տունէն հարիւր ութսուն հազար ընտիր պատերազմողներ ժողվեց, որ Իսրայելի հետ պատերազմ ընեն, ու Թագաւորութիւնը
2 Ռոբոամին դարձընեն։ Բայց Ադոռամայ մարդուն Սեմայիայ-
3 ին Տէրոջը խօսքը եղաւ՝ ըսելով. Սաղմոնի որդւոյն Յուդայի Ռոբոամ Թագաւորին, ու Յուդայի ու Բենիամինի մէջ եղող բոլոր Իսրայելացիներուն խօսիս,
4 ու ըսես. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի երթաք, ու ձեր եղբայրներուն հետ մի՛ պատերազմիք. ամէն մարդ իր տունը դառնայ. վասն զի ասիկա բանը ինծմէ եղաւ։ Եւ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրին, ու Յերոբաալեմին վրայ երթալէն դարձան։

5 Եւ Ռոբոամ Երուսաղէմ բնակեցաւ, ու Յուդայի մէջ պարսպաւոր քաղաքներ շինեց։
6 Բեթղեհեմը, Ետամը, Թեկուայէն,
7 Բեթսուրը, Սոքովը, Ադոլամը,
8 Գեթը, Մարեսան, Զիփը, Ա-
9 դորայիմը, Լաքիսը, Ազեկան,
10 Սարայան, Այեղոնը ու Քեբրոնը շինեց, որոնք Յուդայի ու Բենիամինի մէջ պարսպաւոր քաղաքներ էին։ Եւ պարիսպները ամրացուց, ու անոնց մէջ զօրապետներ, և կերակուրի, ու ելլի, ու
11 գինիի շտեմարաններ, ու ամէն մէկ քաղաքին մէջ վահաններ ու նիզակներ դրաւ. և զանոնք խիստ շատ ամրացուց, ու Յուդան ու Բենիամինը անոր հպատակ էին։
12 Եւ բոլոր Իսրայելի մէջ եղող քահանաները ու Ղեւտացիները իրենց բոլոր սահմանակից տեղը Ժողովուրդեան։ (Քանզի Ղեւ-
14 տացիք իրենց արուարձանները ու կալուածքները թողուցին, և Յուդայի եւ Երուսաղէմ գացին. վասն զի Յերոբաալեմ ու անոր որդիքը զանոնք Տէրոջը քահանայութենէն մերժեցին. Եւ
15 անիկայ բարձր տեղեր շինելու համար, ու դիւաց համար, ու իր շինած ուլիկներուն համար իրեն քահանաներ դրաւ։) Եւ անոնց ետևէն՝ ա-
16 մէն Իսրայելի բոլոր ցեղերուն Տէր Աստուածը պաշտող սիրտ ունեցողները իրենց հայրերուն Տէր Աստուածին զոհ ընելու համար Երուսաղէմ կ'երթային։ Ու Յու-
17 դայի Թագաւորութիւնը զօրացուցին, և Սաղմոնին որդին Ռոբոամը իրենք մարտուան մէջ ու ժողվուցին. քանզի իրենք ալ Դաւիթին ու Սողոմոնին ճամբան վեց քալեցին։

18 Եւ Ռոբոամ՝ Դաւիթի որդւոյն Յերիմոթին աղջիկը Մահելեթը իրեն կնիկ առաւ. նաև Յեսսէի որդւոյն Եղիաբին աղջիկը Աբիքեղը։ Ու անոնէ որ-
19 դիներ ծնաւ անոր. Յեուսը, Սամարիան, ու Զոոմը։ Եւ ան-
20 կէ ետքը Աբիքեղին աղջիկը Մաախան առաւ, որ անոր ծնաւ Աբիան, Եթթին, Զիզան ու

21 Սաղմիքը։ Եւ Աբրահամ՝ Ա-
բիմելեքին ազջիկը Սառքան իր
բոլոր կնիկներուն ու հարճերուն
ուելի կը սիրեր։ (Ուան դի անիկ-
կայ ատենուանէը կնիկի՝ ու վաճ-
առն հարճ առեր էր։ և քանի-
ուանէը ատոց ու վաճառն ազ-
22 ջիկ ծնաւ։) Եւ Աբրահամ՝ Ա-
ստծոյ որդին Աբիան գլուխ դը-
բաւ, այինուն՝ իր եղբայրներուն
վրայ իշխան։ քանդի զանիկայ
23 Աստուած ընելու էր։
Ու խնդրեցան ընելով՝ իր
բոլոր ազգքներէն՝ բոլոր Յուդայի
ու Բենիամինի գաւառներուն
մէջ բոլոր պարապաւոր քաղաք-
ներուն մէջ անգաւորից։ և ա-
նանց առատ ապրուստ կու տար։
ու շատ հինիներ միտուեց։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ա եղբոր Աբրահամին Աստ-
ուածութիւնը հաստատուեցաւ,
ու ինքը զօրացաւ։ Տէրոջը օրէն-
քը Իսրայէլ ալ։
2 Եւ Աբրահամ Աստուածին
հինգերորդ տարին՝ Եգիպտոսի
Սիսակ Թագաւորը Երուսաղէմի
վրայ եկաւ։ (քանդի Տէրոջը դէմ
ապստամբութիւն բրեր էին։)
3 Աղիայ հազար երիս հարիւր
կառքով, ու վաճառն հազար
ձիաւորով էր։ ու անոր հետ
Եգիպտոսէն եկած ժողովուրդը
անհիւ էր, այինուն՝ Լիբիացիք,
Սուկիացիք, ու Եթհովպացիք։
4 Եւ Յուդայի պարապաւոր քա-
ղաքները առաւ, ու մինչև Երու-
5 սաղէմ եկաւ։ Եւ Սեմայիա մար-
գարէն եկաւ Աբրահամին ու Յու-
դայի իշխանները՝ որոնք Սիսա-
կին երեսէն Երուսաղէմ ժողո-
վուեր էին, ու անոնց ըսաւ։ Տէ-
րը այսպէս կ'ըսէ։ Դուք զիս թո-
ղուցիք, ու ես ալ ձեզ Սիսակին
6 ձեռքը կը թողում։ Եւ Իսրայէ-
լի իշխանները ու Թագաւորը
խոնարհեցան՝ ու ըսին։ Տէրը
7 արդար է։ Ու երբոր Տէրը ա-
նանց խոնարհիլը տեսաւ, Տէրոջը
խօսքը Սեմայիային եղաւ՝ ըսե-
լով։ Անոնք խոնարհեցան, որ-
ով չկործանցընեմ զանոնք, հապա
անոնց քիչ մը ազատութիւն պի-
տի տամ։ ու իմ բարկութիւնս
Սիսակին ձեռքովը Երուսաղէմի
վրայ պիտի չհալի։ Սակայն ա- 8
նոր ծառայեր պիտի ըլլան որ իմ
ծառայութիւնս՝ ու երկրի թա-
գաւորութիւնը ծառայութիւնը
ԱՐԲԷՐՈՒԻՆԸ գիտնան։ Ու Ե- 9
գիպտոսի Սիսակ Թագաւորը Ե-
րուսաղէմի վրայ եկաւ, և Տէրո-
ջը տանը գանձերը՝ ու Թագաւո-
րին տանը գանձերը առաւ, ա-
մէնն ալ առաւ։ Սաղմանին ո-
նոր ոսկիէ ասպարներն ալ ա-
ռաւ։ Եւ Աբրահամ Թագաւորը 10
անոնց տեղը պղինձէ ասպարներ
շինեց, ու զանոնք՝ Թագաւորա-
կան տանը դուռը պահպանու-
թիւն ընող առիւծանգակաց ա-
ձիկումներուն ձեռքը յանձնեց։
Ու երբոր Թագաւորը Տէրոջը 11
տանը կ'երթար, առիւծանգակ-
նները կու գային զանոնք կը կրե-
ին, ու էտոր զանոնք առիւծան-
գակներուն խուցը կը դարձնե-
ին։ Ուստի անոր խոնարհելուն 12
համար Տէրոջը բարկութիւնը ան-
կէ դարձաւ, ու ջնջելու բոլոր-
վին չկործանցուց։ Նաև Յուդա-
յի մէջ ազէկ բաներ կային։

Եւ Աբրահամ Թագաւորը Ե- 13
րուսաղէմի մէջ զօրացաւ, ու
Թագաւորութիւն բրաւ, ու եր-
բոր Աբրահամ Թագաւորէն,
քառասունուհինգ տարեկան էր,
ու տասնուեօթը տարի Թագա-
ւորութիւն բրաւ Երուսաղէմի
մէջ, այսինքն այն քաղաքին մէջ
որ Տէրը Իսրայէլի ամէն ցե-
ղերէն ընտրեց՝ իր անունը հոն
դնելու համար, ու անոր մայրը
Ամմինադայի էր Նահաս անուանով։
Եւ անիկայ չարութիւն բրաւ, 14
քանզի իր սիրտը շտղեց որ Տէրը
փնտռէ։ Ու Աբրահամին առա- 15
ջին ու վերջին գործքերը՝ անոնք
Սեմայիա մարգարէին գրքին մէջ
ու Ադով տեսանողին ազգա-

բանութեանը մէջ գրուած են։ Եւ Ռոբովամին ու Յերոբովամին միջեւանը միշտ պատերազմ կար։
16 Ու Ռոբովամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, և Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. ու անոր տեղը՝ անոր որդին Աբիան թագաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Յերոբովամ թագաւորին տասնուութերորդ տարին՝ Յուդայի վրայ Աբիան թագաւորեց։
2 Անիկա երեսուներեք մէջ իրեք տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Միքայիա էր, ո՛ Գաբաասի Ուրիէլին աղջիկն էր. և Աբիային ու Յերոբովամին միջեւանը պատերազմ
3 կար։ Եւ Աբիա զօրաւոր ու պատերազմով զօրքերով՝ չորս հարիւր հազար ընտիր մարդիկ նեթով պատերազմելու պատրաստուեցաւ. Յերոբովամն ալ անոր դիմացը եկաւ՝ ութ հարիւր հազար ընտիր՝ զօրաւոր ու պատերազմող մարդիկներով։
4 Եւ Աբիա՝ Եփրեմի լեռնակողմը Սեմարիմ լեռանը վրայ կայնեցաւ՝ ու ըսաւ. Ա՛վ Յերոբովամ ու բոլոր Իսրայէլ ինծի
5 մտիկ ըրէք. Դուք պիտնալու էիք որ Իսրայէլի Տէր Աստուծը Իսրայէլի վրայ թագաւորելը յաւիտեան Դաւիթին ու անոր որդւոցը տուած է աղի ուխտով։
6 Եւ Դաւիթի որդւոյն Նաբատեանի Յերոբովամը ոտք եղաւ, ու իր տիրոջմէն ապստամբեցաւ։
7 Եւ անոր քովը դատարկականց ու անօրէն մարդիկներ ժողվուեցան, ու Սողոմոնին որդւոյն Ռոբովամին դէմ կեցան. քանզի Ռոբովամ մանկահասակ ու փափկասիրտ
8 բլլալով՝ անոնց դէմ չդրաւ։ Եւ հիմա դուք շատոր բլլալնուդ համար, ու Յերոբովամին ձեզի շինած աստուածներովը՝ ան ոսկիէ ոմիները ձեր քովը բլլալուն համար, Դաւիթին որդւոյը ձեռքը եղող Տէրոջը թագաւորութեանը դէմ կենալ կը մտածէք։ Միթէ դուք Տէրոջը քահանաները՝ Ահարոնի որդիները՝ ու Ղեւտացիները դուրս չըրիք, և ուրիշ երկիրներուն ժողովուրդը պէս ձեզի քուրմեր չըրիք ան բոլոր մարդիկները, որոնք մէկ դատարակով ու եօթը խոյերով կու գային ձեզիներ նուիրելու, որ չաստուածներու քուրմ բլլան։
9
10 Բայց մեր Աստուածը Եհովան է, ու մենք զանիկայ չմոռցանք. և Տէրոջը ծառայութիւն ընող քահանաները Ահարոնի որդիքն են, ու Ղեւտացիները իրենց պաշտօնին վրայ են։
11 Եւ ամէն առտու ու ամէն իրիկուն Տէրոջը ողջակէզներ կը մատուցանեն, ու անուշահոտ խունկ կը ծխեն, ու մաքուր սեղանին վրայ առաջադրութեան հացերը կը շարեն, և ամէն իրիկուն վառելու համար՝ ոսկիէ աշտանակը ու անոր ճրագարանները կը պատրաստեն. քանզի մենք մեր Տէր Աստուծոյն պահպանութիւնը կը պահենք. բայց դուք զանիկայ մերժեցիք։
12 Եւ ահա Աստուած ինքը մեր հետն է՝ մեր իշխանը բլլալու. նաև անոր քահանաները զգեցուցութեան փողերով, որ ձեզի դէմ հնչեցնեն. ո՛րբեղ ով Իսրայէլի որդիք, ձեր հայրերուն Տէր Աստուծոյն հետ մի պատերազմիք. քանզի դուք յաջողութիւն պիտի չգտնէք։
13 Բայց Յերոբովամ դարանալ կացնելը դարձուց, որ անոնց հետևէն գան. ու Իսրայէլացիք Յուդայեանց առջևն էին, ու դարանակալնելը անոնց հետևն էին։
14 Եւ Յուդայեանք դարձան նայեցան որ պատերազմը իրենց առջևէն ու հետևէն եր, ու Տէրոջը աղաղակեցին, և քահանաները փողերը հնչեցուցին.
15 Ու Յուդայի մարդիկը աղաղակ վերցուցին. ու երբոր Յուդայի մարդիկը աղաղակեցին, Աստուած Յերոբովամը ու բոլոր Իսրայէլը

Աբիային ու Յուդային առջևը
16 զարկաւ։ Եւ Իսրայէլի ոդիքը
Յուդային առջևէն փախան. ու
Ասուսած անոնց ձեռքը մատնեց
17 գանոնք։ Եւ Աբիա ու իր ղօղքը
մեծ կոտորած ըրին անոնց մէջը.
ու Իսրայէլէն հինգ հարիւր հա-
զար ընտիր մարդիկ վիրաւորուած
18 ինկան։ Ան առնէր Իսրայէլի որ-
դիքը նուաճեցան, ու Յուդայի
որդիքը իրենց հայրերուն Տէր
Ասուսծոյն ապաւինելնուն հա-
19 մար ոյժ գտան։ Եւ Աբիա Յե-
րոբոամը հալածեց, ու անկէ
քաղաքներ առաւ, այսինքն Բե-
թէլը ու անոր գեղերը, և Յե-
սանան ու անոր գեղերը, ու Եփ-
20 րոնը ու անոր գեղերը։ Եւ Յե-
րոբոամ՝ Աբիային օրերուն մէջ
զինք մէյմէն ալ չկրցաւ ոյժ գըտ-
նել. ու Տէրը զանիկայ զարկաւ,
ու մեռաւ։
21 Եւ Աբիա ուժովցաւ. ու իւ-
րին տասնուչորս կնիկ առաւ.
և քառասունիրկու տղայ ու տասն-
22 ու վեց աղջիկ ծնաւ։ Ու Աբի-
ային մնացորդ պատմութիւնը,
և անոր գործերը ու խօսքերը՝
Ադդով մարգարէին յիշատակա-
րանին մէջը գրուած են։

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ Աբիա իր հայրերուն հետ
քնացաւ, ու զանիկայ Դաւիթի
քաղաքին մէջը թաղեցին. և ա-
նոր տեղը՝ անոր որդին Ասա թա-
գաւոր եղաւ. տասը օրերը՝ եր-
կիրը տասը տարի հանգստու-
2 թիւն գտաւ։ Ու Ասա իր Տէր
Ասուսծոյն առջևը բարի և ա-
3 ղեղ եղածը ըրաւ. Ու օտար ա-
պուաձիներուն սեղանները, ու
բարձր տեղերը վերցուց, և սր-
ձանները կոտրտեց, ու Աստա-
ղիմի կուռքերը կտոր կտոր ը-
4 րաւ. Եւ Յուդային հրամայեց
որ իրենց հայրերուն Տէր Ա-
ստուածը փնտուեն, ու օրէնքը
ու պատուիրանքները կատարեն։
5 Եւ Յուդային ամէն քաղաքնե-
րէն բարձր տեղերուանքը, ու ա-
րեգական կուռքերը վերցուց.
ու իր առջևը թագաւորութիւ-
նը հանգիստ էր։ Եւ անիկայ Յու- 6
դային մէջ պարսպաւոր քաղաքներ
շինեց. քանզի ան տարիներուն մէջ
երկիրը հանգստութիւն կը վայե-
լէր, ու անոր հետ պատերազմ
ընող չկար. վասն զի Տէրը անոր
հանգստութիւն տուաւ։ Եւ Ասա 7
Յուդային բաւ. Ա՛ երկիրը քա-
նի որ մեր իշխանութեանը տակն
է, աս քաղաքները շինենք, ու
պատնէշ պարիսպներով՝ աշտա-
րակներով՝ դռներով ու նիպե-
րով շրջապատենք. քանզի մենք
մեր Տէր Աստուածը փնտուե-
ցինք, ու փնտուելնուս համար՝
ամէն կողմանէ մեզի հանգստու-
թիւն տուաւ։ Եւ պանդխտեցին, ու յաջողութիւն գտան։
Եւ Ասա՝ Յուդային վտհան ու 8
նիզակ կրող երեք հարիւր հա-
զար զօրք, ու Բենիամինէն՝
ասպար կրող ու ղեղ քաշող
երկու հարիւր ութսուն հազար
զօրք ունէր. ասոնք ամէնը զօ-
րաւոր կարծնեալ էին։
Ու Եթովպացի Զարան հա- 9
զար անգամ հազար զօրքով ու
երեք հարիւր կառքով անոնց վը-
րայ եկաւ, ու մինչև Մարեսա
հասաւ։ Եւ Ասա անոր դիմացը 10
ելաւ. ու Մարեսային Սեփաթա
ձորին մէջ պատերազմի շարուե-
ցան։ Եւ Ասա իր Տէր Աստու- 11
ծոյն աղաղակեց, ու բաւ. Ո՛վ
Տէր՝ քու առջևդ տարբերու-
թիւն մը չկայ թէ շատով և թէ
քիչով օգնութիւն ընելու մէջ.
մեզի օգնութիւն ըրէ՝ ով Տէր
Աստուած մեր, որովհետև քեզի
ապաւինեցանք, ու աս բազմու-
թեանս վրայ քու անունովդ ե-
կանք. ով Տէր՝ մեր Աստուածը
դուն ես. մի թողուր որ մարդը
քեզի դէմ զօրանայ։ Եւ Տէրը 12
Եթովպացիները Ասային ու Յու-
դային առջևը զարկաւ. ու Ե-
թովպացիք փախան։ Եւ Ասա 13
ու անոր հետ եղող ժողովուրդը՝
զանոնք մինչև Գերարա հալա-

ձեղին, ու Եմիսղոգիք ինկան, և անոնց վրայ կենդանութիւն չմնաց, քանզի Տէրոջը առջեւը ու անոր բանակին առջեւը խոստակեցան, ու խիստ շատ ուժով 14 առին։ Եւ Գեղբրային բոլոր ազգերը եղջ ամէն քաղաքները պարկին, քանզի անոնց վրայ Տէրոջը վախը ինկաւ, ու ամէն քաղաքները կողոպտեցին, վասն զի անոնց մէջը շատ ուժով կար։ 15 Եւ հօտերուն վրանները ալ զարկին, ու խիստ շատ ոչխար և ուղտ առին, ու Երուսաղէմ դարձան։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ու Ովեդէի որդւոյն Աղբիայէլին վրայ Աստուծոյ Հոգին 2 եկաւ, Եւ Ասայէլ առջեը ելլելով՝ բաւ անոր. Ով Աստ, ու բոլոր Յուդա ու Բենիամին, ինձի՛ մոխիկ ըրէք. Տէրը ձեզի հետ կ՚ըլլայ, քանի որ դուք անոր հետ էք, ու թէ որ զանիկայ փնտռէք, զանիկայ կը գտնէք. բայց թէ որ զանիկայ թողուք, անիկայ ալ ձեզ պիտի թողու։ Եւ 3 Իսրայէլը երկար ժամանակ առանց ճշմարիտ Աստուծոյ, առանց սորվեցնող քահանայի, ու առանց օրէնքի մնացեր էր. 4 Բայց իրենց նեղութեանը մէջ՝ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն դարձան, ու զանիկայ փնտռելով՝ գտան։ Եւ 5 ան առենները երթղղին ու մտողին ապահովութիւն չկար, քանզի երկիրներուն բոլոր բնակիչները մէջ շատ խռովութիւն 6 կ՚ըլլար. Ազգ ազգի հետ, ու քաղաք քաղաքի հետ կը զարնուէր. ինչու որ Աստուած ամէն նեղութիւններով զարհուրելով 7 բերաց զանոնք։ Եւ հիմա դուք զօրացէ՛ք, ու ձեռքերնիդ չմուլնայ, վասն զի ձեր գործին վարձքը կայ։

8 Եւ Ասա ասս խօսքերը՝ ու Ովեդ մարգարէին մարգարէութիւնը լսելով՝ զօրացաւ, և Յուդայի ու Բենիամինի բոլոր երկրին, ու Եփրեմի լեռնէն իր առած քաղաքներէն պղծութիւնները վերցուց, ու Տէրոջը պատրէն առջեւը եղած Տէրոջը սեղանը նորոգեց։ 9 Եւ բոլոր Յուդան ու Բենիամինը, ու Եփրեմէն և Մանասէէն ու Շմաւոնէն անոնց քովը գաղթած օտարականները ժողվեց, քանզի Իսրայէլէն շատ մարդիկ անոր կողմը անցան, տեսնելով որ անոր Տէր Աստուածը անոր հետն է։ 10 Եւ անոնք՝ Ասայէլի թագաւորութեանը տասնհինգերորդ տարւոյն երկրորդ ամիսը Երուսաղէմ ժողվուեցան. 11 Ան օրը իրենց բերած աւարէն Տէրոջը գոհ ըրին, եօթը հարիւր արջառ ու եօթը հազար ոչխար։ Եւ 12 ուխտ ըրին որ իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը բոլոր սրտով ու բոլոր հոգիով խնդրեն։ Եւ ով 13 որ Իսրայէլին Տէր Աստուածը չխնդրէ, թէ պզտիկ և թէ մեծ, թէ երկիւ մարդ և թէ կիւիկ ըլլայ՝ մեռցնեն։ Ու մեծ ձայնով, 14 և ցնծութեամբ, ու փողերով, ու եղջիւրներով՝ Տէրոջը երդում ըրին։ Եւ բոլոր Յուդան 15 ան երդումին վրայ ուրախացան, քանզի իրենց բոլոր սրտովը երդում ըրին, ու իրենց բոլոր կամքովը խնդրելով՝ գտան զանիկայ. ու Տէրը ամէն կողմանէ հանգստացուց զանոնք։

Եւ Ասա թագուհւոյը իր մայրը Մաաքան ալ սիմնութենէ հանեց, վասն զի անիկայ Աստարթէին կուռք շիներ էր. խակ Ասա անոր կուռքը կտրեց ու փշրեց, ու Կեդրոն հեղեղատին մէջը այրեց։ 17 Բայց բարձր տեղերը Իսրայէլէն չվերցան, սակայն Ասայի սիրտը իր կեանքը բոլոր օրերուն մէջ՝ ուղիղ էր։ Եւ 18 իր հօրը նուիրած ու իրը նուիրած բաները՝ արծաթը, ու ոսկին, ու անօթները՝ Աստուծոյ տունը տարաւ։ Ու 19 մինչև Ասայի թագաւորութեանը երեսունհինգերորդ տարին՝ պատերազմ չեղաւ։

ԳԼ. ԺԶ.

1 Ա՛սային թագաւորեաց երեսուներկուերորդ տարին Իոթամայ թագաւորին Յուդայ դէմ եղաւ, ու Ռասին Շինեց, որ Յուդայի Աստ թագաւորին եղող մնացել Հարդ մը շինուած։ 2 Եւ Աստ Տէրոջը առաջ՝ ու թագաւորին տունը գտնձելէն առջեմ ու ոսկի հանեց, ու Դամասկոս բնակող Ասորւոց թագաւորին՝ Բենհադադին խրկեց՝ 3 ըսելով. Իմ ու քու մէջդ, ու իմ Հօրս ու քու Հօրդ մէջը գաշնակցութիւն կայ. ահա քեզի արծաթ ու ոսկի կը խրկեմ. Եկո՛ւր, Իսրայէլի Բասոս թագաւորին հետ ունեցած դաշնակցութիւնդ աբէ, որ անիկայ իմ վրայէս ետ քաշուի։ 4 Ու Բենհադադ Աստ թագաւորին խօսքը մտիկ ըրաւ. և իր զօրագլուխները Իսրայէլի քաղաքներուն վրայ խրկեց. ու Իյօնը, Դանը, Աբելմայիմը, ու Նեփթաղիմի բոլոր շտեմարանի քաղաքները 5 գարկին։ Եւ Բասոս որ բանը լսելով՝ Ռաման շինելէն ետ կեցաւ, ու գործը դադրեցուց։ 6 Ասաի Աստ թագաւորը բոլոր Յուդան առաւ, ու Բասոսային շինած Ռամայի քարերը ու փայտերը վերցուցին, ու անոնցմով Գաբան ու Մասփան շինեց։

7 Եւ ան առենը Անանի տեսանողը Յուդայի Աստ թագաւորին կուգաւ, ու անոր ըսաւ. Որովհետեւ դուն Ասորւոց թագաւորին ապաւինեցար, ու քու Տէր Աստուծոյդ չապաւինեցար, ա՛նոր համար Ասորւոց թագաւորին զօրքը քու ձեռքէդ ազատեցաւ։ 8 Մի՞թէ Եթովպացիք ու Լիբեացիք խիստ շատ կառքերով ու ձիաւորներով՝ բազմաթիւ զօրք չէի՛ն. բայց որովհետեւ դուն Տէրոջը ապաւինեցար, զանոնք քու ձեռքդ մատնեց. 9 Քանզի Տէրոջը աչքերը բոլոր երկիրը կը դիտեն, որ իրեն ուղղ սրտով յարմնկերը ուժովցնէ. դուն այս բանիս մէջ ա՛նգիտութիւն ըրիր. ասկէ հետը պատերազմներ պիտի ունենաս։ 10 Եւ Ասա այն առաջնորդին զրկեցաւ, ու զանիկայ բանտը գրաւ. վասն զի այս բանիս համար խիստ բարկացաւ անոր. ու այն առենը Ասա ժողովուրդէն մէկ քանիներ հարստահարեց։

11 Եւ Ասային առաջինն ու վերջինն պատմութիւնը՝ ահա Յուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին մէջը գրուած է։ 12 Եւ Ասա իր թագաւորութեան երեսունեւմէկերորդ տարին՝ ոտքի ցաւով հիւանդացաւ. ու անոր հիւանդութիւնը ծանրացաւ. և իր հիւանդութեան մէջն ալ Տէրը չխնդրեց, հապա բժիշկները։ 13 Եւ Ասա իր հայրերուն հետ քնացաւ. ու անիկայ իր թագաւորութեան քառասունմէկերորդ տարին մեռաւ։ 14 Զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջ՝ իրեն համար փորած գերեզմանը թաղեցին. և զանիկայ խունկերով ու իւղագործի արուեստին զանազան բաղադրութիւններով լեցուն անկողնին մէ՛ մէջ պառկեցուցին. ու անոր վրայ խիստ շատ խո՛նիւ ծխեցին։

ԳԼ. ԺԷ.

1 Եւ անոր տեղ՝ անոր որդին Յովսափատ թագաւոր եղաւ, ու Իսրայէլի դէմ զօրացաւ։ 2 Եւ Յուդային ամէն պարսպաւոր քաղաքներուն մէջը զօրքեր դրաւ. ու Յուդայի երկրին մէջը ու անոր հօրը Ասային առած Եփրեմի քաղաքներուն մէջը բերդապահ զօրքեր դրաւ։ 3 Եւ Տէրը Յովսափատին հետ էր. քանզի անիկայ իր հօրը Դաւիթին առջի ճամբաներուն մէջը քալեց, ու Բահաղիմը չփնտռեց, 4 հապա իր հօրը Աստուածը փնտռեց, անոր պատուիրանքներուն մէջը քալեց, և չէ թէ Իսրայէլին ըրածին պէս ըրաւ։ 5 Եւ Տէրը թա-

դաւսրութիւնը անոր ձեռքին
մէջը հասատակեց, ու բոլոր Յու-
դան Յովսափատին ընծաներ կու-
տար. և անոր հարստութիւնը
6 ու փառքը շատցաւ. Ու անոր
սիրտը Տէրոջը ճամբաներուն մէ-
ջը բարձրացաւ. և անկից բարձր
տեղերը՝ ու Աստարովթի կուռ-
քերն ալ Յուդայէն վերցուց։
7 Եւ իր թագաւորութեանը եր-
րորդ տարին՝ իր իշխանները՝ Բէն-
Հայիլը, Աբդիան, Զաքարիան,
Նաթանայէլը ու Միքիան խրկեց, որ Յուդայի քաղաքներուն
8 մէջը սորվեցընեն. Եւ անոնց հետ
էին Սեմայիա, Նաթանիա, Զա-
բադիա, Ասայէլ, Սեմիրամոթ,
Յովնաթան, Ադոնիա, Տոբիա
ու Տոբադոնիա Ղեւտացիները.
նաև անոնց հետ՝ Եղիսամա ու
9 Յովրամ քահանաները. Ու Յու-
դայի մէջ կը սորվեցընէին, ու
Տէրոջը օրինաց գիրքը անոնց
հետն էր, և Յուդային ամէն
քաղաքները կը պտրտէին, ու
ժողովուրդին կը սորվեցընէին։
10 Եւ Յուդայի բոլորտիքը եղող
երկիրներուն բոլոր թագաւոր-
թիւններուն վրայ Տէրոջը վախը
ինկաւ, ու Յովսափատին հետ
11 պատերազմ չըրին։ Եւ Փղշտա-
ցիներէն ալ Յովսափատին ըն-
ծաներ ու հարկի արծաթ կը բե-
րէին. և Ասրաբացիներն ալ՝ հօ-
տերէն եօթը հազար եօթը հա-
րիւր խոյ, ու եօթը հազար եօ-
թը հարիւր նոխազ կը բերէին
12 անոր։ Եւ Յովսափատ երթալով
խիստ մեծցաւ, ու Յուդայի մէջ
բերդեր, ու շտեմարանի քաղաք-
13 ներ շինեց։ Եւ անիկայ Յուդայի
քաղաքներուն մէջ շատ գործեր
ունէր, ու Երուսաղէմի մէջ զօ-
րաւոր կտրիճներ ու պատերազ-
14 մող մարդիկներ ունէր։ Եւ սա
էր անոնց թիւը իրենց ազգա-
տոհմներուն համեմատ. Յուդայի
հազարապետներէն՝ Եդնա իշխան,
ու անոր հետ երկու հարիւր ու-
թսուն հազար մարդիկ։ Եւ անկից 16
հետը՝ Յովհանան պետն էր, ու
անոր հետ երկու հարիւր հազար
զօրաւոր կտրիճներ։ Ու Բէնհա- 17
մինէն՝ զօրաւոր կտրիճ Եղիադան,
և անոր հետ երկու հարիւր հա-
զար աղեղնաւոր ու սպառազէն
մարդիկ։ Եւ անկից հետը՝ Յովզա- 18
բադ, ու անոր հետ հարիւր ութ-
սուն հազար սպառազինեալ մարդ-
կի։ Սոյնք էին թագաւորին 19
ծառայութիւն ընծայողները, բաց
ի այն մարդկանցմէն՝ որոնք թա-
գաւորը բոլոր Յուդային պարսպա-
պատ քաղաքներուն մէջը դրաւ։

ԳԼ. ԻԸ

Եւ Յովսափատ խիստ շատ 1
հարստութիւն ու փառք ունե-
ցաւ. և Աքաաբին հետ խնա-
մութիւն ըրաւ։ Ու մէկ քանի 2
տարիէն հետը Սամարիա իջաւ
Աքաաբին. և Աքաաբ անոր՝
ու անոր հետ եղող ժողովուրդին
խիստ շատ ոչխարներ ու արջառ-
ներ մորթեց, ու զանիկայ համո-
զեց որ Ռամոթի գազաադը երթայ։
Եւ Իսրայէլի Աքաաբ թագաւո- 3
րը Յուդայի Յովսափատ թագա-
ւորին ըսաւ. Նոյնի հետ Ռամոթի
գազաադը կ՚երթանա. ու անիկայ
անոր ըսաւ. Ես քեզի պէս եմ,
ու իմ ժողովուրդս քու ժողո-
վուրդիդ պէս է. ու քեզի հետ
պատերազմի կ՚ելլենք։
Եւ Յովսափատ Իսրայէլի թա- 4
գաւորին ըսաւ. Հիմա Տէրոջը
խօսքը փնտռէ։ Ու Իսրայէլի 5
թագաւորը մարգարէներուը ժո-
ղովից, որոնք չորս հարիւր հոգի
էին, ու անոնց ըսաւ. Ռամոթի
գազաադի վրայ պատերազմելու
երթանք, թէ ետ կենամ. ու
անոնք ըսին. Գնա. վասն զի
Աստուած ղանիկայ թագաւորին
ձեռքը պիտի տայ։ Եւ Յովսա- 6
փատ ըսաւ. Ա՛ս աեղս Տէրոջը
ուրիշ մարգարէ մըն ալ չկա՞յ, որ
անոր հարցընենք։ Ու Իսրայէլի 7

թագաւորը Յովսափատին ըսաւ, կայ մէկ ուրիշ մարդ մըն ալ, որուն միջոցովը կրնանք Տէրոջը հարցընել. բայց ես զանիկայ կ'ատեմ, քանզի ինծի համար ա-
ղէկ մարգարէութիւն չընէր, հապա միշտ գէշ. անիկայ Յեհ-
ղայի որդին Միքիան է: Եւ Յով-
սափատ ըսաւ. թագաւորը այդ-
պէս չղսայ:
8 Ու Իսրայէլի թագաւորը ներ-
քինի մը կանչեց, ու ըսաւ. Յեհ-
ղայի որդին Միքիան շուտով հո՛ս
9 բեր: Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Յուդայի Յովսափատ թագա-
ւորը՝ Սամարիայի դրանը առջեւ հրապարակին մէջ՝ ամէն մէկը
թագաւորի զգեստներ հագած՝ իր աթոռին վրայ նստեր էր. ու բո-
լոր մարգարէները անոնց առջեւը
10 մարգարէութիւն կ'ընէին: Եւ Քանաանայի որդին Սեդեկիան ի-
րեն երկաթէ եղջիւրներ շինեց, ու ըսաւ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ասոնցմով պիտի դուրս նետես, մինչեւ որ զանոնք բնաջինջ
11 ընես: Բոլոր մարգարէներն ալ այնպէս կը մարգարէանային ու կ'ըսէին. Ռամոթի գաղաադը երթ, ու յաջողութիւն պիտի ունենաս, և Տէրը ձեռքդ պիտի տայ:
12 Ու Միքիան կանչելու գացող մարդը խօսեցաւ անոր՝ ըսելով. Ահա ամէն մարգարէները մէկ բե-
րան թագաւորին համար բարու-
թիւն խօսեցան. թող քու խօսքդ ալ անոնց մէկուն խօսքին պէս
13 ըլլայ, ու բարութիւն խօսէ: Իսկ Միքիա ըսաւ. Տէրը կենդանի է որ՝ իմ Աստուածս ինծի ինչ որ ըսէ, ան պիտի խօսիմ:
14 Ու երբոր անիկայ թագաւորին եկաւ, թագաւորը անոր ըսաւ. Ով Միքիա՝ Ռամոթի գաղաադը պատերազմելու երթանք, թէ ես կենամ: Եւ անիկայ ըսաւ. Ե-
լէք, ու յաջողութիւն պիտի ու-
նենաք, ու ձեր ձեռքը պիտի
15 տրուին: Եւ թագաւորը անոր ը-
սաւ. Մինչեւ քանի անգամ երդ-
մընցընեմ քեզ, որ Տէրոջը անու-
նովը ճշմարիտը միայն խօսես
հնձի: Ու անիկայ ըսաւ. Բոլոր 16
Իսրայէլը հովիւ չունեցող ոչխար-
ներու պէս՝ լեռներու վրայ ցըր-
ուած տեսայ. և Տէրը ըսաւ. Ասոնք տէր չունին. ամէն մարդ խաղաղութեամբ թող իր տունը դառնայ: Եւ Իսրայէլի թագա- 17
ւորը՝ Յովսափատին ըսաւ. Քե-
զի չըսի՞ որ անիկայ ինծի համար ազէկ մարգարէութիւն չընէր, հապա գէշ: Ու Միխիա ըսաւ. 18
Ուրեմն Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք. Տէրը իր աթոռին վրայ նստած տեսայ, ու երկինքի բոլոր զօրքե-
րը անոր աջ կողմը ու ձախ կող-
մը կայներ էին. Եւ Տէրը ըսաւ. 19
Իսրայէլի Աքաաբ թագաւորը ով կրնայ խաբել, որ Ռամոթի գաղաադը երթայ ու կորսուի. և մէկը այսպէս ու մէկալը այն-
պէս ըսաւ: Ու մէկ ոգի մը ե- 20
լաւ, և Տէրոջը առջեւը կայնե-
ցաւ, ու ըսաւ. Ես անիկայ կը խաբեմ: Եւ Տէրը անոր ըսաւ. Ի՞նչ միջոցով: Ու անիկայ ըսաւ. 21
Ելնեմ, ու անոր բոլոր մարգարէ-
ներուն բերանը սուտ ոգի ըլլամ. և Տէրը անոր ըսաւ. Դուն պիտի խաբես, ու պիտի յաջողիս. ելլէր ու այնպէս ըրէ: Եւ հիմա ահա 22
Տէրը սուտ ըրաւ մարգարէներուդ բերանը սուտ ոգի դրեր է, բայց Տէրը քեզի համար չարիք խօսե-
ցաւ:
Ան ատենը Քանաանայի որդին 23
Սեդեկիան մօտեցաւ, ու Միքի-
այեան ծնօտին զարկաւ, ու ըսաւ. Տէրոջը Հոգին ի՞նչպես քեզմէ ելաւ՝ քեզի հետ խօսելու համար: Եւ Միքիա ըսաւ. Դուն պիտի 24
տեսնես՝ ան օրը որ պահուըտ-
լու համար ներսի ներսի մտնես:
Ու Իսրայէլի թագաւորը ըսաւ. 25
Միքիան առէք, ու զանիկայ Ա-
մոն քաղաքապետին և թագա-
ւորի որդւոյն Յոաասին տարէք,
Ու ըսէք. Թագաւորը այսպէս 26
կ'ըսէ. Այս բանտը դրէք, ու

մինչև որ ես խաղաղութեամբ դառնամ, դանիկայ նեղութեան հայցով ու նեղութեան ջուր կը-
27 բակրնեցիք: Եւ Միքիա ըսաւ. Թէ որ խաղաղութեամբ դառնաս, Տէրը ինծմով խօսած չըլլայ. ու ըսաւ. Ո՛վ ժողովուրդներ՝ ա-
28 մէնքդ ալ լսեցէք: Եւ Իսրայէլի թագաւորը ու Յուդայի Յոսափատ թագաւորը Ռամոթի գաղաադը ելան:
29 Ու Իսրայէլի թագաւորը Յոսափատին ըսաւ. Կերպարանքս պիտի փոխեմ, ու պիտի մտնեմ պատերազմին մէջը. բայց դուն քու հագուստդ հագիր. ու Իսրայէլի թագաւորը իր կերպարանքը փոխեց, ու պատերազմին
30 մէջը մտան: Եւ Ասորւոց թագաւորը իր կառապետներուն պատուիրեց ու ըսաւ. Պզտիկի կամ մեծի հետ մի պատերազմիք, բայց միայն Իսրայէլի թագաւո-
31 րին հետ: Ու երբոր կառապետները Յոսափատը տեսան, ի-նչ բայէլի թագաւորը ասիկայ է՛ ըսելով, անոր վրայ պատերազմելու գացին. և Յոսափատ աղաղակից, ու Տէրը անոր օգնութիւն ըրաւ. և Աստուած զա-
32 նոնք անկէ դարձուց: Ու երբոր կառապետները տեսան որ անիկայ Իսրայէլի թագաւորը չէ,
33 անկէ հետ դարձան: Եւ մարդուն մէկը ուժովմը իր աղեղը քաշեց, ու Իսրայէլի թագաւորը զրահին օդակներուն մէջէն զարկաւ. ան առներ անիկայ իր կառավարին ըսաւ. Ձեռքդ դարձուր, ու զիս բանակէն հանէ. քանդի վի-
34 րաւորեցայ: Եւ ան օրը պատերազմը առաւելցաւ, ու Իսրայէլի թագաւորը մինչև իրիկուն Ասորւոց դիմացը՝ իր կառքին մէջը կեցաւ, ու արեւուն մտած ա-
ռաւնը մեռաւ:

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ Յուդայի Յոսափատ թագաւորը խաղաղութեամբ Երու-
2 սաղէմ իր տունը դարձաւ: Ու

Անանիի որդին Յեհու մարգարէն անոր դիմացը ելաւ, ու Յոսափատ թագաւորին ըսաւ. Պիտք էր որ մեղաւորին օգնէիր, ու Տէրը սատկելը սիրէիր. ահա ասոր համար Տէրոջը բարկութիւն քու վրադ բարկութիւն հայ: Բայց 3
քու վրադ բարի բաներ գտնուեցան. քանդի Աստարթեայի կուռքերը երկրէն բնաջինջ ըրիր, ու քու սիրտդ Աստուած խնդրելու պատրաստեցիր:

Եւ Յոսափատ Երուսաղէմի 4
մէջ կը բնակէր. ու նորէն ելաւ ժողովուրդին մէջը պէրսաբեէն մինչև Եփրեմի լեռը, ու զանոնք իրենց Հայրերուն Տէր Աստուծոյն դարձուց: Ու 5
երկրին մէջ քաղաք քաղաք դատաւորներ դրաւ, Յուդայի ամէն պարսպաւոր քաղաքներուն մէջը:
Եւ դատաւորներուն ըսաւ. Դուք 6
ի-նչ ընէք կ՛ընէք. քանդի ձեր տեսնելը դատաստանը մարդուն չէ՝ բայց Տէրոջը, որ դատաստանի մէջ ձեզի հետ է.
Ու հիմա Տէրոջը վախը ձեր վրայ 7
ըլլայ. զգուշութեամբ բան տեսնէք. քանդի մեր Տէր Աստուծոյն քովը անիրաւութիւն, աչառութիւն, ու կաշառք առնել չկայ:
Եւ Յոսափատ Երուսաղէմի 8
մէջ ալ Ղեւտացիներէն, ու քահանաներէն, ու Իսրայէլի նահապետներէն դրաւ, Տէրոջը իրաւունքին համար, ու դատեբուհամար. ու Երուսաղէմ դարձան: Եւ անոնց պատուէր տու- 9
աւ ու ըսաւ. Այսպէս ընէք. Տէրոջը վախովը, հաւատարմութեամբ ու ուղիղ սրտով: Ու 10
երբոր իրենց քաղաքներուն մէջը բնակող ձեր եղբայրներէն գան մը գոյ ձեր առջեւ՝ Ե՛ւ արեան և արեան մէջառնը, Ե՛ւ օրէնքի ու պատուիրանքի մէջառնը, Ե՛ւ կանոնները ու դատաստանները նոցա մէջառնը, անոնց խրատ տուէք, որ Տէրոջը դէմ յանցանք չգործեն, որպէս զի ձեր վրայ ու ձեր եղբայրներուն վրայ բարկու-

Թիւն չգայ, այսպէս ըսէք որ
11 յանկաւոյ չըլլաք։ Եւ ահա Տէ-
րոջը ամէն գործքին համար՝ Ա-
մաղեկա ձեզ քահանան ձեր վրայ
առաջնորդ է, ու թագաւորին ա-
մէն գործքին համար՝ Յեսուայի
տանը իշխանը Խանայելի որդին
Չաբադիան, ու ձեր առջեւն՝
Վեհապետները տասիկանները են.
գործակիք ու այսպէս ըսէք. և Տէ-
րը բարին հետ ըլլայ։

ԳԼ. Ի

1 Եւ ամէն եաբը Մոաբի որ-
դիքը, ու Ամմոնի որդիքը, ու
անոնց հետ Մանասէացիներէն ալ
Յոսափատայի վրայ պատերազ-
2 մելու եկան։ Ու ետսի գացին,
ու Յոսափատայի պատմեցին ու
ըսին. Հոս վրաց՝ ծովեզրեան ան-
պիսի խումին Ասորւոց մէջէն
մեծ բազմութիւն կու գայ. և
ահա անոնք Ասասոնթամարի
3 (այսինքն Ընդապտիի) մէջ են։ Ու
Յոսափատ վախցաւ, ու Տէրը
փնտռելու նուէր եղաւ. և բո-
լոր Յուդայի մէջ ծոմապահու-
4 թիւն քարոզեց։ Ու Յուդայեանք
ժողովեցան որ Տէրոջմէ օգնու-
թիւն խնդրեն. ու Յուդայի բո-
լոր քաղաքներէն ալ Տէրը խնդ-
5 րելու եկան։ Եւ Յոսափատ՝ Տէ-
րոջը տանը մէջ նոր գաւիթին
առջեւը՝ Յուդայի ու Երուսաղէ-
մի ժողովքին մէջը կայնեցաւ,
6 Ու ըսաւ. Ո՛վ մեր հայրերուն
Տէր Աստուածը, գուն ան Աս-
ուածը չե՞ս որ երկինքը կը բնա-
կիս, ու բոլոր ազգաց Թագաւո-
րութիւններուն վրայ կը տիրես,
և քու ձեռքիդ մէջը անոնակ մէկ
զօրութիւն ու այժ մը կայ, որ
7 բնաւ մէկը չկրնար քեզի դէմ
դնել. Ձե՞ որ գուն ով մեր Աս-
ուածը, ան երկրիս բնակիչները
քու ժողովրդիդ Իսրայէլ առջեւէն վռնտեցիր, ու զանիկայ
յաւիտեան քու սիրելւոյդ Ա-
8 բրահամին սերունդին տուիր։ Եւ
անոնք հոն բնակեցան, ու հոն
քու անուանդ համար քեզի սրբ-
9 բարան մը շինեցին, ու ըսին.
Թէ որ մեր վրայ չարիք՝ սուր՝
դատաստան՝ ժանտախտ՝ կամ սով
գայ, մենք ան տանս առջեւը՝ ու
քու առջեւդ կայնինք, (վասն
զի ան տանս մէջ քու անուանդ
կայ,) ու մեր նեղութեան ա-
տենը քեզի աղաղակենք, ան ա-
տենը լսես, ու ճղճղաս։ Եւ
10 հիմա՝ ահա Ամմոնի ու Մոաբի
որդիքը, ու Սէիր լեռանը բնա-
կիչները՝ որոնց մէջը մտնելա հրա-
մայեր չտուիր Իսրայէլի որդոց
երթալնոյ Եգիպտացւոյն երկրէն,
հապա անոնցմէ խոտորեցան, ու
զանոնք չկործանեցուցին, Ահա ա-
11 նոնք մեզի հատուցում ընծայ
համար՝ կու գան մեզ վռնտելու
քու ժառանգութենէդ, որն որ
մեզի տուիր։ Ո՛վ մեր Աստուա-
12 ծը՝ անոնց դատաստան չե՞ս ընծայ.
քանզի մեր վրայ եկող ան մեծ
բազմութեանը դէմ դնելու զօ-
րութիւն չունինք, ու չենք գի-
տեր ի՞նչ ընելու ենք. հապա մեր
աչքերը քու վրա՛ր են։ Եւ բո-
13 լոր Յուդայեանք իրենց ընտա-
նեքներովը, կիներովը՝ ու որ-
զաբներովը՝ Տէրոջը առջեւը կայ-
ներ էին։

Ան ատենը Ասաբի որդիներէն 14
Զեքարիայի Մաթանիայի որդւոյն
Յեհիելի որդւոյն Բաւանեայի որդւոյն
Չաքարիայի որդւոյն Յասիելին
վրայ Տէրոջը Հոգին եկաւ ժողով-
քին մէջը. Ու անոնց ըսաւ. Ո՛վ 15
բոլոր Յուդա ու Երուսաղէմի բը-
նակիչներ, ու գուն Յոսափատ
Թագաւոր՝ մտիկ ըրէք. Տէրը ձեզի
այսպէս կ՚ըսէ. Դուք մի վախ-
նար, ու ան մեծ բազմութեանը
երեսէն մի զարհուրիք. քանզի
պատերազմը ձերը չէ, հապա
Աստուծոյ է։ Վաղը անոնց վրայ 16
իջէք. ահա անոնք Ասիս զառ-
ի՛ն վերը պիտի ելլեն, ու գտնուիք
հեղձամուխ ձորին՝ Յերուելի ան-
նախապատին առջեւը պիտի գտնէք։
Ան պատերազմին մէջ գուք պիտի 17
չպատերազմիք. գուք երեցէք ու
կայնեցէք, ու Տէրոջը ձեզի ըրած

վրկութիւնը առնէք. ամէն ցռդա ու Եբուսացիի՝ մի վախնաք ու մի զարհուրիք. վաղը անոնց դիմացը ելէք. ու Տէրը ձեզի
18 հետ պիտի ըլլայ: Ան առաջնոյ Յոսաֆատ երեսը դարձուց ու բոլոր Յուդան, ու Եբուսացիի բնակիչները Տէրոջը առջեւը երեսի վրայ ինկան, ու Տէրոջը երկրպագութիւն ըրին:
19 Եւ Կահաթեացոց որդիներէն, ու Կորխեացոց որդիներէն եղող Ղեւտացիները՝ Իսրայէլին Տէր Աստուածը խիստ բարձր ձայնով օրհնելու ելան:
20 Եւ առաւօտուն կանուխ ելան, ու Թեկուէի անապատը գացին. ու անոնց երթալուն առնէն՝ Յոսաֆատ կայնեցաւ, ու ըսաւ. Ով Յուդա ու Երուսաղէմի բնակիչներ՝ լսեցէք ինծի մտիկ ըրէք. Ձեր Տէր Աստուծոյն հաւատացէք, ու ապահով պիտի ըլլաք. անոր մարգարէներուն հաւատացէք, ու յաջողութիւն պի-
21 տի ունենաք: Եւ ժողովուրդին հետ խորհուրդ ըրաւ, ու Տէրոջը երգեցողներ պատճէց, որ զօրքին առջեւէն ելլեն, ու Տէրոջը սուրբ փառքը օրհնեն, ու ըսեն. Գոհացէք Տէրոջմէն, ինչու որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է:
22 Ու երբոր անոնք ցնծութեան երգը ու օրհնութիւնը սկսան, Յուդայի վրայ եկող Ամմոնի ու Մոաբի որդիները, ու Սէիր լեռանը բնակիչները դէմ՝ Տէրը գաթնակալներ հանեց. և անոնք
23 կատրուեցան. Քանզի Ամմոնի ու Մոաբի որդիքը Սէիր լեռանը բնակիչներուն վրայ ելան, որ զանոնք չարգելն ու բնաջինջ ընեն, ու երբոր Սէիրի բնակիչները հատցուցին, մեկզմեկ կոտրե-
24 լու ելան: Եւ Յուդայեանք առնապաստին մէջ եղող դիտանոցը հասնելով, անդ բազմութիւնը նայեցան. և ահա անոնց դիակը գետնի վրայ փռուած կիներ, ու
25 ապառաժած մը չկար: Ան առնը Յոսաֆատ ու անոր ժողովուրդը անոնց աւարը ժողվելու գացին, ու դիակներուն մէջը շատ ապրանք ու պատուական առնեղ գտան, ու իրենց համար կողոպտեցին, մինչեւ որ ալ չկրնան տանիլ. ու աւարը իրենք օր ժողվեցին, վասն զի խիստ շատ էր:
26 Եւ հոդորդ օրը Օրհնութեան հովիտը ժողովեցան. քանզի հոն Տէրը օրհնեցին, անոր համար անոր տեղին անունը Օրհնութեան հովիտ կոչեցին մինչեւ այս
27 օրս: Եւ բոլոր Յուդայի ու Երուսաղէմի մարդիկները ու անոնց առաջնորդը Յոսաֆատ՝ մեծ ուրախութեամբ Երուսաղէմ դարձան. քանզի Տէրը զանոնք իրենց թշնամիներէն ապա-
28 հոված էր: Եւ տաւիղներով, քնարներով ու փողերով Երուսաղէմ Տէրոջը տունը գացին:
29 Ու ամէն երկիրներուն թագաւորութիւնը վրայ Աստուծոյ վախը ինկաւ, երբոր լսեցին որ Տէրը Իսրայէլի թշնամիներուն հետ պատերազմեցաւ:
30 Եւ Յոսաֆատին թագաւորութիւնը խաղաղ էր, ու անոր Աստուածը զանիկայ ամէն կողմանէ հանգստացուց:
31 Եւ Յոսաֆատ Յուդայի վրայ թագաւորութիւն ըրաւ. երեսուհինգ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու քսանհինգ տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորեց. և անոր մօրը անունը Ազուբա էր, ու Սաղէլին աղջիկն էր:
32 Եւ անիկա իր հօրը Ասային ճամբուն մէջ քալեց, ու անկէ չխոտորեցաւ, Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ընելով:
33 Բայց բարձր տեղերը չվերացան. ու ժողովուրդը տակաւին սիրտերնին չէին շտկած իրենց հարցը Աստուածոյն:
34 Եւ Յոսաֆատին միւսոյդ պատմութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝ ահա Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին մէջը յիշուած Անանիի որդւոյն Եհուին պատմութիւնը մէջ դրուած է:

35 Եւ ահաւասիկ եղբայր Յուդայի Յովասափատ Թագաւորը՝ հարուածեցաւ
36 ուրիշ հետ միաբանեցաւ, որ նաւ հետ շինկերութիւն ընէր, որ Թարսիս երթալու նաւեր շինեն, ու Գասիոնգաբերի մէջ նաւեր
37 շինեցին։ Եւ Մարեսացի Դոդիայի որդին Եղիազարը՝ Յովասափատին վրայ մարգարէութիւն ըրաւ, ու ըսաւ. Որովհետեւ դուն Ախազիային հետ ընկերացար, Տէրը քու գործդ ապականեց։ Ու նաւերը խորտակեցան, ու չկրցան Թարսիս երթալ։

ԳԼ. ԻԱ

1 Եւ Յովասափատ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու իր հայրերուն հետ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղուեցաւ. և անոր տեղը՝ նորա որդին Յովրամը Թագաւորեց։
2 Ու անոր եղբայրները՝ Յովասափատի որդիքը՝ Ազարիա, Յեքիէլ, Զաքարիա, Ազարիաս, Միքայէլ ու Սափատիա էին. ասոնք ամէնը Իսրայէլի Թագաւորին Յովասափատին որդիքն էին։
3 Եւ անոնց հայրը՝ արծաթի ու ոսկի ու թանկագին բաներ՝ շատ պարգեւներ տուաւ անոնց, նաեւ Յուդայի մէջ պարսպապատ քաղաքներ. բայց Թագաւորութիւնը Յովրամին տուաւ. քանզի
4 անդրանիկը ան էր։ Ու երբոր Յովրամ իր հօրը Թագաւորութիւնը ամուր ըռնաւ՝ ու զօրացաւ, իր բոլոր եղբայրները, ու Իսրայէլի իշխաններէն մէկ քանիները սրով մեռցուց։
5 Յովրամ երեսունհինգ տարեկան էր՝ երբոր Թագաւորել սկսաւ, ու Երուսաղէմի մէջ ութը տարի Թագաւորութիւն ըրաւ։
6 Եւ անիկայ Աքաաբին տանը բանին պէս՝ Իսրայէլի Թագաւորներուն ճամբուն մէջ քալեց, (քանզի Աքաաբին աղջիկը անոր կինն էր։) ու Տէրոջը աչքին չարութիւն ըրաւ։ Բայց Տէրը
7 Դաւիթին հետ ըրած ուխտին համար, և անոր ու անոր որդիներուն միշտ մէկ ճրագ մը տալու խոստումնալիքին համար՝ Դաւիթին տունը կորընչցնել չուզեց։
8 Անոր օրերը Եդոմցիները Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան, ու իրենց վրայ Թագաւոր մը դրին։
9 Եւ Յովրամ իր իշխաններովը ու բոլոր կառքերովը գնաց, ու գիշերով ելաւ, և իր շուրջ կողմը առնող Եդոմցիները ու կառքերու իշխանները զարկաւ։
10 Բայց Եդոմցիները Յուդայի ձեռքին տակէն ապստամբեցան մինչեւ այս օրս. այն առենը Լիբնան ալ անոր ձեռքին տակէն ապստամբեցաւ. քանզի անիկայ իր հայրերուն Տէր Աստուածը Թողուցեր էր։
11 Անիկայ Յուդայի լեռներուն վրայ բարձր տեղեր ալ շինեց, ու Երուսաղէմի բնակիչները պոռնկութիւն ընել տուաւ, և Յուդան գլխէ հանեց։
12 Ու Եղիա մարգարէէն անոր Թուղթ եկաւ, որ կ'ըսէր. Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետեւ քու հօրդ Յովսափատին ճամբանեերը, ու Յուդայի Ասա Թագաւորին ճամբանեերը չբռնեցիր,
13 Հապա Իսրայէլի Թագաւորներուն ճամբանեերը բռնեցիր, և Յուդայի ու Երուսաղէմի բնակիչները Աքաաբին տանը պոռնկութիւնին նեբաւ պէս՝ պոռնկութիւն ընել տուիր, ու նաեւ քեզմէ աղեկ եղող եղբայրներդ՝ քու հօրդ տղաները մեռցուցիր՝ Ահա
14 Տէրը քու ժողովուրդդ, քու որդիներդ, ու կիներդ, և քու բոլոր ստացուածդ մեծ հարուածով պիտի զարնէ.
15 Ու դուն շատ բաշաւ պիտի հիւանդանաս փորի հիւանդութիւնով, մինչեւ որ փորոքիդ դուրս պիտի թափի ան հիւանդութիւնովը պատճառաւ, որ օրէ օր պիտի աճի։
16 Եւ Տէրը Յովրամին դէմ դրդռեց Փղշտացիները, ու Եթիոպացւոց մօտերը բնակող Ա-

17 բացինեըը. Եւ անունք Յուդայի վեցհարիւր եւթան, ու զանիկայ կողոպտեցին. և Թագաւորին տանը մէջ գտնուած բոլոր առացուածքը, ու անոր որդիները, ու կը նիհինեղեն ալ քշեցին տարին. ու անոր որդիներէն մինակ անոր պզտիկ որդին Յովաքազը մնաց:

18 Եւ աս բոլոր բանէրէն ետքը՝ Տէրը զանիկայ անանկ մէկ փորի հիւանդութեամբ մը պարկաւ,

19 որ անբժշկելի էր: Ու խել մը օրերէն ետքը՝ այսինքն երկու տարիի չափ ժամանակ անցնելէն ետքը՝ իր հիւանդութենէն փորը ինքը դուրս թափեցաւ, ու շատ հիւանդութիւնով մեռաւ: Եւ ժողովուրդը անոր վրայ խոնհիր չձխեցին, ինչպէս որ անոր հայրերուն վրայ ձխեր

20 էին: Անիկայ թագաւոր եղած ատենը՝ երեսունուերկու տարեկան էր, և ութը տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ. և անիկայ մեռաւ՝ առանց մէկու մը անոր վրայ ցաւելուն, ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը թաղեցին, բայց չէ թէ թագաւորաց գերեզմաններուն մէջը:

ԳԼ. ԻԲ

1 Ու Երուսաղէմի բնակիչները՝ անոր տեղը անոր պզտիկ որդին Ոքոզիան թագաւոր ըրին, քանզի Արաբացւոց բանակովը եկող գունդերը բոլոր ասոնք մեծերը մեռցուցեր էին. այսպէս Յուդայի Յովրամ՝ թագաւորին որդին

2 Ոքոզիան թագաւորեց: Ոքոզիա քառասունուերկու տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ մէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Գոթողիա էր, ա-

3 Ամրիին աղջիկն էր: Անիկայ ալ Աքաաբին տանը ճամբանեըուն մէջ քալեց. քանզի անոր մայրը չարութիւն ընելու խորհուրդ

4 կու տար անոր: Ու անիկայ Տէրոջը առջևը չարութիւն ըրաւ Աքաաբին տանը պէս. վասն զի իր հօրը մեռնելէն ետքը՝ անոնք էին իր խորհրդականները՝ իր կործանմանը համար: Եւ անիկայ 5 անոնց խորհրդովը գնաց, ու Աքաաբեան Յովրամին՝ Իսրայէլի Թագաւորին հետ՝ Ասորւոց Ազայէլ Թագաւորին վրայ Ռամովթ գաղաադը պատերազմելու գնաց, ու Ասորիք Յովրամը զարկին: Եւ 6 անիկայ դարձաւ որ Յեզրայէլի մէջ բժշկուի ան վէրքերէն՝ որ Ասորիները անոր տուեր էին Ռամովթի մէջ, Ասորւոց Ազայէլ Թագաւորին հետ պատերազմած ըրած ատենը. ու Յուդայի Թագաւորը Յովրամի որդին Ազարիան Յեզրայէլ իջաւ՝ Աքաաբի որդին Յովրամը տեսնելու, վասն զի անիկայ հիւանդ էր: Եւ Ո- 7 քոզիային կործանումը Աստուծմէ եղաւ, Յովրամին գալը էր Թալովը. վասն զի երբոր անիկայ հոն գնաց, Յովրամին հետ Նամսեան Յեհուն դիմաւորելու ելաւ, որն որ Տէրը օծեր էր՝ Աքաաբին տունը բնաջինջ ընելու համար: Ու երբոր Յեհու Աքա- 8 աբին տանը վրայ Աստուծոյ վճիռը՝ ի գործ կը դնէր, Յուդայի իշխանները, և Ոքոզիային ծառայութիւն ընող Ոքոզիային եղբօրորդիները գտաւ, ու զանոնք մեռցուց. Եւ Ոքոզիան ալ 9 փնտռեց, որ Սամարիայի մէջ պահուած էր, ու զանիկայ բռնեցին, և Յեհուին բերելով՝ մեռցուցին, ու զանիկայ թաղեցին. քանզի ըսին. Անիկայ Տէրը բոլոր սրտով խնդրող Յովսափատայ որդին է: Ու Ոքոզիային տունէն ոեւէ չկար՝ որ թագաւորութիւնը պահելու կարող ըլլայ:

Իսկ Ոքոզիային մայրը Գոթո- 10 ղիա՝ իր որդւոյն մեռնիլը տեսնելով՝ ելաւ, ու Յուդայի տանը բոլոր թագաւորական սերունդը բնաջինջ ըրաւ: Բայց թագա- 11 ւորին աղջիկը Յովսաբէե՝ Ոքոզիային որդին Յովասը առաւ, ու թագաւորին սպանուած որդւոյը մէջէն գողցաւ զանիկայ, և

անոր պայեակին հետ՝ անկողնին
նեղուս ունենալին մէջը դրաւ զա-
նիկայ, ու այսպէս Յովաբամ թա-
գաւորին աղջիկը՝ Յովհադա քա-
հանային կնիկը՝ Ոքոզիային քոյ-
րը ըլլալով՝ Գոթողիային երեսէն
պահեց, որ զանիկայ չմեռցուց:
12 Եւ Յոաշ անոնց հետ վեց տարի
Աստուծոյ տանը մէջ պահուե-
ցաւ. ու երկրին վրայ Գոթողիա
թագաւորութիւն կ'ընէր:

ԳԼ. ԻԳ

1 Ու եօթներորդ տարին՝ Յովի-
ադան աւժոլցաւ, զաշնագրու-
թեամբ իր հետը առնելով հա-
րիւրապետները, Յերոամի որդին
Ազարիան, և Յօհանանի որդին
Իսմայէլը, ու Ովեդի որդին
Ազարիան, և Ադայիայի որդին
Մաասիան, ու Զէքրիի որդին
2 Եղիսափատը: Եւ անոնք Յուդա-
յի մէջ պտըռնցան. ու Յուդա-
յի ամէն քաղաքներէն Ղեւտացի-
ները, ու Իսրայէլի առնմերուն
իշխանները ժողվեցին, ու Երու-
3 սաղէմ եկան: Եւ բոլոր ժողով-
քը՝ Աստուծոյ տանը մէջ թա-
գաւորին հետ դաշնակցութիւն
ըրին. ու Յովէադա անոնց ըսաւ.
Ահա թագաւորին որդին թագա-
ւոր պիտի ըլլայ, ինչպէս որ Տէ-
րը Դաւիթին որդւոցը համար
4 ըսաւ. Ձեր ընելու բանը սա է.
ձեր երրորդ մասը՝ թէ քահա-
նաներէն և թէ Ղեւտացիներէն
շաբաթը մտնողները՝ դռնեբուն
5 պահապանութիւնը ընեն. ու յեր
երրորդ մասը՝ թագաւորին տա-
նը, ու երրորդ մասը՝ հիման
դուռը ըլլան. բայց բոլոր ժո-
ղովուրդը Տէրոջը տանը գաւիթ-
6 ները մէջը հայնի. իսկ Տէրոջը
տունը՝ քահանաներէն ու ծա-
ռայութիւն ընող Ղեւտացիներէն
՝ի զատ՝ ոեւէ մարդ չմտնէ. ա-
նոնք թող մտնեն, քանզի անոնք
սուրբ են. և բոլոր ժողովուրդը
Տէրոջը պահպանութիւնը պա-
7 հեն. Ու Ղեւտացիք ամէն մարդ
իր զէնքը ձեռքը բռնած՝ թա-
գաւորին բոլորտիքը կայնին. ու
տունը մտնողը մեռցուի. և թա-
գաւորին հետը ըլլաք՝ անոր մը-
ատ ու էլատ տանին: Ու Ղե- 8
ւտացիք ու բոլոր Յուդան՝ Յովի-
ադա քահանային բոլոր պատուի-
րածին պէս ըրին. և ամէն մէկը
իր մարդիկները առաւ, թէ շա-
բաթ օրը մտնողները և թէ շա-
բաթ օրը ելլողները. քանզի Յո-
վիադա քահանան դասակարգու-
թիւնները չարձակեց: Եւ Յովի- 9
ադա քահանան Դաւիթ թա-
գաւորին նիզակները, ասպարնե-
րը ու վահանները՝ որոնք Աստու-
ծոյ տանը մէջ էին, հարիւրա-
պետներուն տուաւ. Եւ բոլոր 10
ժողովուրդը ամէն մարդ իր զէն-
քը ձեռքը՝ տանը աջ կողմէն մին-
չեւ ձախ կողմը՝ սեղանին ու տա-
նը քովը՝ թագաւորին բոլորտիքը
կայնեցուց: Եւ թագաւորին որ- 11
դին հանեցին, ու անոր վրայ
դրին թագը ու վկայութիւնը,
ու զանիկայ թագաւոր ըրին. և
Յովիադա ու անոր որդիքը զա-
նիկայ օծեցին, ու ըսին. Կեցցէ
արքայ:

Իսկ Գոթողիա՝ լսելով ժողո- 12
վուրդին ձայնը՝ որ կը վազէին
ու թագաւորը կ'օրհնէին, Տէ-
րոջը տունը ժողովուրդին եկաւ.
Ու սեաւս ալ՝ ահա թագաւորը 13
իր սիւնին քովը արձանին մուտքը
կայնած էր, և զօրապետները ու
փողերը թագաւորին քովն էին,
ու երկրին բոլոր ժողովուրդը ու-
րախանալով՝ փողերը կը հնչեցնէ-
ին, ու երգեցողները երգի նուա-
գարանները առած, ու երաժշտապետ-
ները օրհնութիւնները կ'երգէին.
ան ատեն Գոթողիա իր հան-
դերձները պատռեց, ու ըսաւ.
Դաւաճանութիւն է, դաւաճա-
նութիւն: Եւ Յովիադա քահա- 14
նան զօրքին վրայ եղող հարիւրա-
պետները հանեց, ու անոնց ը-
սաւ. Ընկերայ դուռնեբուն մէջէն
հանեցէք, ու ասոր հետէն գա-
ցողը սրով մեռցուի. (քանզի
քահանան ըսեր էր. Զանիկայ

Տէրոջը տանը մէջ մի մեռցընէք։)
15 Եւ անոր վրայ ձեռքերնին եր-
կընցուցին. ու երբոր անիկայ
Թագաւորական տանը ձիերու
դռնէն ներս կը մտնէր, զանի-
կայ հան մեռցուցին։
16 Եւ Յովիադա իրեն՝ ու բոլոր
ժողովուրդին՝ ու Թագաւորին
միջտեղը դաշնակցութիւն ըրաւ,
որ Տէրոջը ժողովուրդը ըլլան։
17 Եւ բոլոր ժողովուրդը Բահաղին
տանը մտան, ու զանիկայ կոր-
ծանեցին, և անոր սեղաններըը ու
կուռքերը կատր կատր ըրին, ու
Բահաղին քուրմը Մատթանը սե-
ղաններուն առջեւը ոպանեցին։
18 Եւ Յովիադա՝ Ղեւտացի քահա-
նաներուն ձեռքովը Դաւիթին
Տէրոջը տանը վրայ որոշած Տե-
րոջը տանը պաշտօնեաներըը դը-
րաւ, որ Մովսէսին օրինացը մէջ
գրուածին պէս՝ Տէրոջը ողջա-
կէզները մատուցանեն ուրախու-
թեամբ ու երգով, ինչպէս որ
19 Դաւիթ սահմաներ էր։ Եւ դրա-
նապաններըը Տէրոջը տանը դռ-
ներըը կայնեցուց, որպէս զի ինչ
և իցէ կերպով անմաքուր եղող
20 մարդ մը չմտնէ։ Ու անիկայ՝ հա-
րիւրապետներըը, ու ազնուակա-
ներըը, և ժողովուրդին իշխաններ-
ըը, ու երկրին բոլոր ժողովուր-
դը առաւ, ու Թագաւորը Տէ-
րոջը տունէն իջեցուց. և բարձր
դռնէն Թագաւորին տունը մը-
տան, ու Թագաւորը նստեցու-
ցին Թագաւորութեանը աթո-
21 ռին վրայ։ Ու երկրին բոլոր ժո-
ղովուրդը ուրախացաւ, և քա-
ղաքը հանգստութեան մէջ էր.
ու Գոթողիան սրով մեռցուցին։

ԳԼ. Ի Դ

1 Յովաս եօթը տարեկան էր՝
երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Ե-
րուսաղէմի մէջ քառասուն տա-
րի Թագաւորութիւն ըրաւ. ու
անոր մօրը անունը Սաբիա էր,
2 Բէերսաբէէ հաղորդէն։ Եւ Յովաս՝
Յովիադա քահանային բոլոր օ-
րերուն մէջ Տէրոջը առջեւը ուղ-
ղութիւն ըրաւ։ Ու Յովիադա՝ 3
անոր երկու կնիկ առնել տուաւ.
ու աղջիկներ ու աղջիկներ ծը-
նաւ։
Եւ առիկ հարը՝ Յովաս ուզեց 4
որ Տէրոջը տաճարը նորոգի։ Ու 5
քահանաներըը ու Ղեւտացիներըը
ժողվից, և անոնց ըսաւ. Յու-
դայի քաղաքներըը երթք, ու ձեր
Աստուծոյն տունը նորոգելու հա-
մար՝ բոլոր Իսրայէլէն տարեւէ
տարի տասակ ժողվեցէք, ու տա
գործը շուտով ըրէք. բայց Ղե-
ւտացիք շուտով չըրին։ Եւ Թա- 6
գաւորը Յովիադա իշխանը կանչեց
իրեն, ու անոր ըսաւ. Տէրոջը ծա-
ռային Մովսէսին, ու Իսրայէլի
ժողովրդին վկայութեան խորանին
համար պատրաստած տուրքը ին-
ձի համար Ղեւտացիներէն չպա-
հանջեցիր, որ Յուդայէն ու Ե-
րուսաղէմէն բերին։ (Քանզի 7
անօրէն Գոթողիան՝ ու անոր որ-
դիքը՝ Աստուծոյ տունը տեր
էին, ու Տէրոջը տանը բոլոր
տուրքերը՝ Բահաղիմին նուի-
րեր էին։) Եւ Թագաւորը հրա- 8
մայեց, ու մէկ սնտուկ մը շինե-
ցին, ու զանիկայ Տէրոջը տանը
դրանը դուրսի կողմը դրին։ Եւ 9
Յուդայի մէջ ու Երուսաղէմի
մէջ մարդիկ կանչել տուին, որ
Աստուծոյ ծառային Մովսէսին՝
անապատին մէջ Իսրայէլին պա-
տրաստած տուրքը Տէրոջը բերեն։
Եւ բոլոր իշխաններըը ու բոլոր 10
ժողովուրդը ուրախացան, ու բե-
րին սնտուկին մէջը ձգեցին, մին-
չեւ որ անիկայ լեցուեցաւ։ Ու 11
երբոր սնտուկը Ղեւտացոց ձեռ-
քովը Թագաւորին վերակացու-
նեռան կը տարուէր, և անոնք
կը տեսնէին որ առատը շատցեր
է, Թագաւորին դպրագիրը ու
մեծ քահանային վերակացուն կո-
գար, և սնտուկը կը պարպէին,
ու զանիկայ վերցնելով՝ իր տե-
ղը կը դարձնէին. օրէ օր այ-
պէս կ'ընէին, ու շատ առատ ժող-
վեցին։ Եւ Թագաւորը ու Յովի- 12
ադան՝ զանիկայ Տէրոջը տանը

ծառայութեան գործը լինելու
համար կու տային, ու անոնք Տէ-
րոջը առնէր նորոգելու համար՝
վարձքով քարահատներ ու հիւ-
սեր կը բռնէին, ու Տէրոջը տա-
նը ամրացնելու համար՝ երկա-
թագործներուն ու պղնձագործ-
13 ներուն ալ։ Եւ բանե-
ցնողները կ՚աշխատեին, ու նորո-
գութեան գործը անոնց ձեռքը
վը կատարուեցաւ. ու Ասուա-
ծոյ առնը իր ձեւին բերելով՝
14 զանիկայ ամրացուցին։ Ու երբ-
որ Նորոգութիւնը լինցուցին, մնա-
ցած առակը Թագաւորին ու
Յովհադային առջեւը բերին, ու
անոնք՝ Տէրոջը տանը համար ա-
նօթներ, պաշտօնին ու ողջակէզ
ներուն համար ամաններ, ու
խնկամաններ, և ոսկիէ ու
արծաթէ ամաններ շինեցին. ու
Յովհադային բոլոր օրերը՝ Տէրո-
ջը տանը մէջ միշտ ողջակէզներ
կը մատուցանէին։
15 Եւ Յովհադա ծերացած ու
օրերը լեցուած ըլլալով՝ մեռաւ.
16 ու մեռած ատենը՝ հարիւր եր-
սուն տարեկան էր։ Եւ զանիկայ
Դաւիթի քաղաքին մէջը՝ Թա-
գաւորաց հետ թաղեցին. քանի
որ անիկայ Իսրայէլի մէջ Ա-
ստուծոյ ու անոր տանը համար
17 պղեկութիւն ըրեր էր։
Եւ Յովհադային մեռնելէն ետ-
քը՝ Յուդայի իշխանները եկան,
ու Թագաւորին երկրպագութիւն
18 ըրին. ան ատեն Թագաւորը ա-
նոնց մտիկ ըրաւ. Ու իրենց հայ-
րը Տէր Աստուծոյն տունը Թո-
ղուցին, և Աստարովթի կուռ-
քերուն ու չաստուածներուն ծա-
ռայութիւն ըրին. և Յուդայի
ու Երուսաղէմի վրայ բարկու-
թիւն եկաւ՝ իրենց այս յանցան-
19 քին համար։ Սակայն ղրկեց
մարգարէներ իրենց, որ զանոնք
Տէրոջը դարձնեն. ու անոնց
վկայութիւն ըրին, բայց անոնք
20 մտիկ չըրին։
Եւ Յովհադա քահանային որ-
դւոյն Զաքարիային վրայ Ա-
ստուծոյ Հոգին եկաւ, ու անիկ
այ ժողովուրդին մէջը բարձր
տեղ մը կայնեցաւ, ու անոնց ը-
սաւ. Աստուած այսպէս կ՚ըսէ.
Դուք ինչու համար Տէրոջը պա-
տուիրանքները կը խոտորիք.
դուք բնաւ յաջողութիւն պիտի
չգտնէք. քանզի դուք Տէրը մեր-
ժեցիք, ան ալ ձեզ պիտի մեր-
ժէ։ Եւ անոնք՝ անոր դէմ միա- 21
բանեցան, ու զանիկայ Թագա-
ւորին հրամանովը՝ Տէրոջը տանը
գաւիթին մէջ քարերով քարկո-
ծեցին։ Եւ Յովաս Թագաւորը՝ 22
անոր հօրը Յովհադային իրեն ը-
րած բարերարութիւնը չյիշե-
լով՝ անոր որդին մեռցուց. ու
անիկայ՝ մեռած ատենը ըսաւ.
Տէրը տեսնէ, ու դատէ։
Եւ հետևեալ տարին՝ Ասո- 23
ւոյ զօրքը անոր դէմ ելլելով,
Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ
եկան, ու ժողովուրդին բոլոր
իշխանները մեռցուցին, ու ա-
նոնց բոլոր աւարը Դամասկոսի
Թագաւորին խրկեցին։ Ասորւոց 24
զօրքը քիչ մարդիկներով եկաւ,
բայց Տէրը խիստ շատ զօր
զօրքը անոնց ձեռքը մատնեց,
քանզի անոնք իրենց հայրերուն
Տէր Աստուածը թողուցեր էին։
Ա յտպէս Ասորիք Յոասայ գա-
տաստանը՝ ի գործ դրին Յով-
սեան վրայ։ Ու երբոր անոնք գա- 25
ցին անկէ, մեծ հիւանդութիւն
նեղաւ մէջ ձգելով զանիկայ, ա-
նոր ծառաները՝ անոր դէմ գա-
ւաճանութիւն ըրին Յովհադա
քահանային որդւոյը արեանը
համար, ու զանիկայ իր անկողի-
նին մէջը սպաննեցին, ու մե-
ռաւ. ու զանիկայ Դաւիթի քա-
ղաքին մէջը թաղեցին, բայց Թա-
գաւորաց գերեզմաններուն մէջ
չթաղեցին։ Եւ անոր դէմ գա- 26
ւաճանութիւն բնողները տանը
էին. Ամմոնացի կնիկանը Սամ-
թին որդին՝ Զաբադը, ու Մո-
վաբացի կնիկանը Սամգրիթին որ-
դին՝ Յովզաբադը։ Եւ անոր որ- 27
դւոյը համար, ու իր քովը ժող-

վաճ տուրքին շահատրեանը հա-
մար, ու Աստուծոյ տանը նորո-
գութեանը համար՝ ահա թագա-
ւորաց գրքին յիշատակարանին
մէջը գրուած է։ Ու անոր տեղը՝
անոր որդին Ամասիան թագա-
ւոր եղաւ։

ԳԼ. ԻԵ

1 Ամասիա քառասնհինգ տարե-
կան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ,
ու երեսունվեց մէջ քառասնեօթը
տարի Երուսաղէմի մէջ թագաւորութիւն ըրաւ.
և անոր մօրը անունը Յովադան
էր, ո՛ Երուսաղէմացի էր։
2 Եւ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն
ըրաւ, բայց ոչ կատարեալ սըր-
տով։
3 Ու երբոր թագաւորութիւնը
անոր վրայ հաստատուեցաւ՝ իր
ծառաները մեռցուց, որոնք իր
հայրը թագաւորը սպաններ էին.
4 բայց անոնց որդիքը չմեռցուց,
հնչակես որ Մովսէսին օրինաց
գրքին մէջը գրուած է, որ Տէ-
րը պատուիրեց՝ ըսելով. Տղոց
յանցանքին համար հայրերը չմեռ-
ցուին, ու հայրերուն յանցանքին
համար տղաքը չմեռցուին, հա-
պա ամէն մարդ իր յանցանքին
համար պիտի մեռցուի։
5 Եւ Ամասիա Յուդան ժողվեց,
ու անոնց տոհմերուն վրայ հա-
զարապետներ ու հարիւրապետ-
ներ դրաւ՝ բոլոր Յուդայի ու
Բենիամինի մէջ, և զանոնք քան
տարեկանէն վեր համրեց, ու
պատերազմի ելլող և նիզակ ու
վահան կրող իրիք հարիւր հա-
զար ընտիր զօրք գտաւ։ Ու անիկ
կաց հարիւր տաղանդ արծաթով
Իսրայէլէն հարիւր հազար զօրա-
7 ւոր կռիւի վարձքով բռնեց։ Եւ
Աստուծոյ մարդ մը եկաւ անոր՝
ու ըսաւ. Ո՛վ թագաւոր՝ Իսրա-
յէլի զօրքը քեզի հետ չերթայ.
քանզի Տէրը Իսրայէլի հետ՝
այսինքն բոլոր Եփրեմի որդւոցը
8 հետ չէ. Բայց թէ որ գուն երթալ
կ'ուզես՝ անոնք ըրէ, ո՛
պատերազմի համար ուժովցիր,
բայց Աստուած թշնամիին առ-
ջեւը պիտի կործանէ քեզ. քանզի
օգնելու ու կործանելու զօրու-
թիւնը Աստուծոյ ձեռքն է։ Եւ 9
Ամասիա Աստուծոյ մարդուն ը-
սաւ. Հապա ի՞նչպէս ընելու է
ան հարիւր տաղանդը՝ որ ես
Իսրայէլի զօրքին տուի. ու Աս-
տուծոյ մարդը ըսաւ. Տէրը քե-
զի անկէ աւելին կրնայ տալ։
Եւ Ամասիա Եփրեմէն իրեն է- 10
կող գունդերը զատեց, որ իրենց
տեղը երթան, ու անոնք Յուդայի
վրայ խիստ սրտմտեցան, ու տաս-
տիկ բարկութեամբ իրենց տեղը
դարձան։
Եւ Ամասիա ուժովցաւ, ու 11
իր զօրքը հանեց, ու Աղի ձորը
գնաց, և Սէիրի որդւոցմէ տաս-
ը հազարը ջարկաւ, Ու տասը 12
հազարն ալ Յուդայի որդիքը
ողջ գերի առին, և քարաժայ-
ռին գլուխը տարին, ու զանոնք
քարաժայռին գլխէն վար ձգե-
ցին, ու ամէնքն ալ կտոր կտոր
եղան։
Եւ այն զօրքերը՝ որոնք Ամասիա 13
էտ խրկեց, որ իրեն հետ պա-
տերազմի չերթան, Յուդայի քա-
ղաքներուն վրայ յարձակեցան,
Սամարիայէն մինչև Բեթհորան,
ու անոնցմէ իրիք հազար մարդ
մեռցուցին, և շատ աւար առին։
Ու երբոր Ամասիա եդոմացի- 14
ներուն ջարդելէն դարձաւ, Սէ-
իրի որդւոցը աստուածները բե-
րաւ. ու զանոնք կանգնեց, որ
իրեն աստուածները ըլլան. և
անոնց առջեւը երկրպագութիւն
կ'ընէր, ու անոնց խունկ կը
ծխէր։ Ու Տէրոջը բարկութիւ- 15
նը Ամասիային վրայ բորբոքե-
ցաւ, և անոր մէկ մարգարէ մը
խրկեց՝ ըսելով. Դուն ինչու՞
փնտռեցիր ան ժողովուրդին աս-
տուածները՝ որոնք չկրցան իրենց
ժողովուրդը քու ձեռքէդ ազա-
տել։ Ու երբոր անոր հետ կը խո- 16
սէր, Թագաւորը ըսաւ անոր.
Մի՞թէ քեզ թագաւորի խորհուր-
դական դրին. լռէ կեցիր, չըլ-

լայ որ քեզ զարնեն։ Եւ մարդա-
կին լուեց, ու բառ. Աչի գի-
տեմ՝ որ Աստուած որոշեր է
քեզ կորսընցընելու. որովհետեւ
իմ խրատս մոխիկ չընդունիլ՝ ատ
բանը ըսիր։
17 Եւ Յուդայի Ամասիա Թա-
գաւորը խորհուրդ ըրաւ, ու
Իսրայէլի Թագաւորին՝ Յեհուի որ-
դւոյն Յովաքազի որդւոյն Յոա-
սին մարդ խրկեց՝ ըսելով. Եկիր,
18 երես երես տեսնուինք։ Եւ Իս-
րայէլի Յոաս Թագաւորը՝ Յու-
դայի Ամասիա Թագաւորին մարդ
խրկեց ու ըսաւ. Լիբանանի
փուշը՝ Լիբանանի եղեւնափայ-
սին պապգամ խրկեց՝ ըսելով.
Քու աղջիկդ իմ տղուս կնիկ
տուր. բայց Լիբանանի մէջ եղող
գազանի գազանը անցաւ, ու փուշը
19 կոխկրտուեց։ Դուն՝ Ահա եդոմ
մը զարկի՝ ըսիր, ու քու սիրտդ
քեզ բարձրացընելով հպարտա-
յուց. հիմա քու տունդ նստէ.
քանզի ինչո՞ւ համար չարութեան
խառնուիս, որ կիյնաս դուն՝ ու
20 քեզի հետ Յուդան ալ։ Բայց
Ամասիա մոխիկ չընդուներ. քանզի ա-
րիկայ Աստուծմէ եղաւ, որ ձա-
նոնք Եդոմայ Աստուածներուն ձեռ-
քը մատնէ, Եդոմացւոց աս-
տուածները փնտռելնուն համար։
21 Ուստի Իսրայէլի Յոաս Թա-
գաւորը ելաւ. և ինքը ու Յու-
դայի Ամասիա Թագաւորը՝ Յու-
22 դայի Բեթսամիսին մէջ երես
երեսի տեսնուեցան։ Եւ Յուդա՝
Իսրայէլին առջեւը յաղթուե-
ցաւ, ու ամէն մարդ իր վրանը
23 փախաւ։ Եւ Իսրայէլի Յոաս
Թագաւորը՝ Յովաքազի որդւոյն
Յովասին որդին Ամասիան՝ Յու-
դայի Թագաւորը՝ Բեթսամիսի
մէջ բռնեց, ու զանիկայ Երու-
սաղէմ տարաւ. ու Եփրեմի դըռ-
նէն մինչեւ Անկեան դուռը՝ Ե-
24 րուսաղէմի պարսպին չորս հա-
րիւր կանգուն վրայէն քակեց։ Եւ բո-
լոր ոսկին ու արծաթը, և Աս-
տուծոյ տանը մէջ գտնուած՝
Աբդեդոմին քովի բոլոր առան-
ձինները, ու Թագաւորին տանը
գանձերը առաւ, և պատանե-
ներ ալ առաւ, ու Սամարիա դար-
ձաւ։
25 Եւ Յուդայի Թագաւորը Յո-
վասի որդին Ամասիան՝ Իսրայէ-
լի Թագաւորին Յովաքազի որդ-
ւոյն Յովասին մեռնելէն հետը
տասնեւհինգ տարի ապրեցաւ։
26 Ու Ամասիային միւսգործ պատ-
մութիւնը՝ առաջինը ու վերջինը
ահա Յուդայի ու Իսրայէլի Թա-
գաւորներուն գրքին մէջը գր-
ուած չէ։ Եւ Ամասիա երբոր
27 Տէրոջը հետեւելէն խոտորեցաւ,
անոր դէմ Երուսաղէմի մէջ դա-
ւաճանութիւն ըրին. ու անիկ
Լաքիս փախաւ. բայց անոր
ետեւէն Լաքիսը խրկեցին,
և զանիկայ հոն սպաննեցին։ Ու
28 ձիերով վերցուցին, ու զանիկայ
իր հայրերուն հետ՝ Յուդայի
քաղաքին մէջը թաղեցին։

ԳԼ. ԻԶ

1 Եւ բոլոր Յուդայի ժողովուր-
դը Ոզիան առին, որ տասնեւվեց
տարեկան էր, ու զանիկայ իր
հօրը Ամասիայի տեղը Թագա-
ւոր դրին։ Աւիկայ Եղամը շի-
2 նեց, ու Թագաւորը իր հայրե-
րուն հետ քնանալէն ետքը՝ զա-
նիկայ Յուդայի հետ դարձուց։
3 Ոզիա տասնեւվեց տարեկան էր՝
երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Ե-
րուսաղէմի մէջ յիսունուերկու
տարի Թագաւորութիւն ըրաւ.
և անոր մօրը անունը Յեքէլիա
էր, ու Երուսաղէմացի էր։ Եւ
4 անիկայ Տէրոջը աչքին ուղղու-
թիւն ըրաւ, իր հօրը Ամա-
սիային բոլոր ըրածին պէս։
5 Ու Աստուծոյ տեսիլքներուն
հնազատ եղող Զաքարիային օրե-
րը՝ զԱստուած կը խնդրէր.
և Տէրը խնդրած օրերը՝ Աս-
տուած անոր յաջողութիւն կա-
տար։ Ու ելաւ փղշտացւոց հետ
6 պատերազմ ըրաւ. և Գէթի պա-
րիսպը, Յաբնէի պարիսպը, ու
Ազովտոսի պարիսպը փլցուց, և

Աղվաոսի գաւառին մէջ՝ ու
փղշտացւոց ոստիւն Էկրոնեցոյն
7 մէջ քաղաքներ շինեց։ Եւ
Ասուած անոր օգնութիւն ը-
նաւ փղշտացւոց դէմ, ու Գուր
բահաղը բնակող Արաբացւոց
8 դէմ, ու Մաունացւոց դէմ։ Եւ
Ամմոնացիք Ողիային ընծաներ
կուտային, ու անոր անունը
մինչև Եգիպտոսի մուտքը տա-
րածուեցաւ, քանզի անիկայ
9 խիստ ուժովցաւ։ Եւ Ողիա Ե-
րուսաղէմի մէջ՝ Անկեան դրա-
նը վրայ, ու ձորին դրանը վրայ,
և պարսպին դարձուածքին վրայ
աշտարակներ շինեց, ու զանոնք
10 ամրացուց։ Եւ անապատին մէջ
աշտարակներ շինեց, ու շատ
ջրհորներ փորեց. քանզի անիկայ
դաշտի մէջ ու հովիտի մէջ շատ
անասուններ, ու լեռնակողմն
նաև Կարմելոս և՝ երկրա-
գործներ ու այգեգործներ ու-
նէր. քանզի երկրագործութիւ-
11 նը կը սիրէր։ Եւ Ողիա՝ Յեփել
դպրապետին ու Մաասիա տա-
րիքանին ձեռքովը համրուած
թուոյն համեմատ, թագաւորին
իշխաններէն Անանիային ձեռ-
քին տակը՝ գունդով պատերազ-
12 մի ելլող զօրքեր ունէր։ Բոլոր
զօրաւոր կորիճներուն առիմա-
պետութիւնը թիւը՝ երկու հազար
13 վեց հարիւր էր։ Եւ անոնց ձեռ-
քին տակը՝ իրենք հարիւր հօթը
հազար հինգ հարիւր պատերազ-
մող մարդ կար, որոնք մեծ ու-
ժով կը պատերազմէին, ու Թշ-
նամիին դէմ՝ թագաւորին օգ-
14 նութիւն կ՚ընէին։ Եւ Ողիա ան
բոլոր զօրքին համար՝ վահաններ,
նիզակներ, սաղաւարտներ, զրահ-
ներ, աղեղներ, ու քարեքար հա-
15 մար պարաձիգ պատրաստեց։ Ու
անիկայ Երուսաղէմի մէջ՝ ա-
րուեստաւորներուն ձարտարա-
խտութիւնը մեքենաներ շինեց, որ
նետեր ու մեծ քարեր նետե-
լու համար՝ աշտարակներուն
վրայ և անկիւններուն վրայ կե-
նան, ու անոր անունը հեռու
տեղեր տարածուեցաւ. վասն
զի անիկայ զարմանալի օգնու-
թիւններ գտաւ, մինչև որ ու-
ժգնաւ։ Բայց երբոր ուժով- 16
ցաւ, անոր սիրտը հպարտա-
նալով՝ չարութիւն ըրաւ, և
իր Տէր Աստուծոյն դէմ յան-
ցանք գործեց, ու Տէրոջը տա-
ճարը մտաւ, որ խունկի սեղանին
վրայ խունկ ծխէ։ Եւ անոր ե- 17
տևէն Ազարիա քահանան մը-
տաւ, ու անոր հետ Տէրոջը ութ-
սուն քահանաները՝ որոնք զօրա-
ւոր մարդիկ էին. Եւ անոնք Ո- 18
զիա թագաւորին դէմ կեցան,
ու անոր ըսին. Ո՛վ Ողիա՝ քեզի
չի՛ներ որ Տէրոջը խունկ ծխես,
հապա Ահարոնեան քահանանե-
րուն՝ որոնք խունկ ծխելու հա-
մար սրբուած են. պրծարանէն
դուրս ելիր. քանզի յանցանք
գործեցիր. ու աս բանիս համար
Տէր Աստուծմէ պատիւ պիտի
չառնես։ Եւ Ողիա բարկացաւ. 19
ու անոր ձեռքը խունկ ծխելու
համար բուրվառ կար, ու երբոր
քահանաներուն բարկացաւ, քա-
հանաներուն առջևը՝ Տէրոջը տա-
ճարը մէջ խունկի սեղանին քովը՝
անոր ճակատին վրայ բորոտու-
թիւն ելաւ։ Եւ Ազարիա 20
քահանայապետը ու բոլոր քա-
հանաները անոր նայեցան, և
ահա անոր ճակատին վրայ բորո-
տութիւն կար. ու զանիկայ շու-
տով անկէ հանեցին. ու անիկայ
ալ ելլելու պատրաստ. քանզի
Տէրը զանիկայ զարկեր էր։ Եւ 21
Ողիա թագաւորը մինչև իր մահ-
ուան օրը բորոտած էր, ու զատ
տան մը մէջ բորոտած կը նստէր,
վասն զի Տէրոջը տաճարէն
արգիլուեցաւ. ու անոր որդին
Յոթամ՝ թագաւորին տունը
վրայ ըլլալով՝ երկրին ժողովուր-
դը կը դատէր։

Եւ Ողիային միւս պատմու- 22
թիւնը՝ առաջինը ու վերջինը՝
Ամոսի որդին Եսայի մարգարէն
գրեց։ Եւ Ողիա իր հայրերուն 23
հետ քնացաւ, ու զանիկայ իր

Հայրերուն հետ՝ Թագաւորաց գերեզմաններուն դաշտին մէջը Թաղելին. ւ Սան զի ըսին. Անկարելի է, ե անոր արդին Յովաղիամ՝ անոր տեղը Թագաւորեց։

ԳԼ. ԻԹ

1 Յովաղիամ քահանայ մեծ առաքեան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի Թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Յեռուսա էր, ու Սադովկին աղջիկն
2 էր։ Ե իր հօրը Ովհոյին բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն ըրաւ. բայց Տէրոջը տաճարը չմնաւ, ու ժողովուրդը տակաւին ապականած էր։
3 Անիկայ Տէրոջը տունը ամենէն բարձր դուռը շինեց, ու Ովփայի պարիսպին վրայ շատ բանէր շինեց։
4 Ե Յուդայի լեռնակողմը քաղաքներ, ու անտառներու մէջ բերդեր ու աշտարակներ շինեց։
5 Ե անիկայ Ամմոնի որդւոցը Թագաւորին հետ պատերազմ ըրաւ, ու զանոնք յաղթեց. և Ոյն տարին Ամմոնի որդիքը հարիւր տաղանդ արծաթ, ու տասը հազար քոռ ցորեն, և տասը հազար քոռ գարի տուին անոր. այսպէս երկրորդ ու երրորդ տարին ալ
6 Ամմոնի որդիքը բերին անոր։ Ե Յովաղիամ զօրացաւ, վասն զի իր ճամբաներըը իր Տէր Աստուծոյն առջեւը շիտակեց։
7 Ու Յովաղիամին միւսորդ պատմութիւնը, ու անոր բոլոր պատերազմներըը, ու ճամբաներըը՝ ահա Իսրայէլի ու Յուդայի Թագաւորաց գրքին մէջը գրուած
8 են։ Անիկայ Թագաւոր եղած ատեներնէ՝ քահանայ մեծ առաքեան էր, ու տասնուվեց տարի Երուսաղէմի մէջ Թագաւորութիւն ըրաւ։
9 Ե Յովաղիամ իր հայրերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ Դաւիթի քաղաքին մէջը Թաղեցին. և անոր որդին Աքազ՝ անոր տեղը Թագաւորեց։

ԳԼ. ԻԲ

1 Ութսուն տարեկան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնուվեց տարի Թագաւորութիւն ըրաւ, և իր հօրը Դաւիթին պէս՝ Տէրոջը առջեւը ուղղութիւն չըրաւ։
2 Հապա Իսրայէլի Թագաւորաց ճամբաներուն մէջ քալեց, ու Բահաղիմին ձուլածոյ կուռքեր շինեց։ Ե անիկայ Ենոմի որդւոյն ձորին մէջը խունկ կը ծխէր,
3 ու իր որդիները կրակով այրեց, ան ապգեպուն գարշելի սովորութիւններուն համեմատ, որոնք Տէրը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վռնտեց։
4 Ե բարձր տեղերուն, ու բլուրներուն վրայ, և ամէն կանանչ ծառերու տակ զոհ կը մատուցանէր, ու խունկ կը ծխէր։
5 Ե անոր Տէր Աստուծոյ Երուսաղէմի անիկայ Ասորոց Թագաւորին ձեռքը մատնեց, ու զանիկայ զարկին, և անկէ խիստ շատ գերիներ առին, ու Դամասկոս տարին. նաև Իսրայէլի Թագաւորին ձեռքը մատնուելով, որ զանիկայ մեծ հարուածով զարկաւ։
6 Ե Ովմելեայի որդին Փակէհէն՝ մէկ օրուան մէջ Յուդայէն հարիւր քսան հազար ճարտ մեռցուց, որոնց ամէնն ալ զօրաւոր կրակիներ էին, քանզի իրենց հայրերուն Տէր Աստուածը թողացեր էին։ Ու Եփրէմէն՝ Զէքրի
7 անուանած զօրաւոր մարդ մը Թագաւորին որդին Մաասիան, և պալատին հազարապետը Եղրիկամը, ու Թագաւորին մօտաւորդը Եղկանան մեռցուց։
8 Ե Իսրայէլի որդիքը իրենց եղբայրներէն՝ կնիկներ, ու տղաքներ, ու աղջիկներ՝ երկու հարիւր հազար գերի առին. և անոնցմէ շատ աւարներ առին, ու աւարը Սամարիա տարին։
9 Ե հոն Տէրոջը մէկ մարգարէն կար Ովեդ անուանով, որ Սամարիա եկող զօրքին դիմացը

եաւ , ու անոնց ըսաւ . Ահա ձեր հայրերուն Տէր Աստուածը Յուդային վրայ բարկանալուն համար՝ զանոնք ձեր ձեռքը մատնեց , ու մեռցուցիք զանոնք , այնպէսի բարկութեամբ՝ որ մինչեւ
10 երկինքը հասաւ : Եւ հիմա կը մնաք որ Յուդայի ու Երուսաղէմի որդիքը՝ ձեզի ծառաներ ու աղախիններ ընէք . չէ՞ որ ձեր Տէր Աստուծոյն առջեւը միայն
11 դուք յանցաւոր կ՚ըլլաք : Ու հիմա լսեցէք ինծի՝ մարիկ ըրէք , ու եղբայրներէն առէք . քանզի Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը
12 ձեր վրայ է : Ու Եվրեմի որդւոյը իշխաններէն Յօհանանի որդին Ազարիան , Մեսեղեմովթի որդին Բարաքիան , Սեղղումի որդին Եզեկիան , ու Ադլէայի որդին Ամեսային՝ պատերազմէն
13 եկողներուն դէմ կեցան , եւ անոնց ըսին . Գերիներէդ հոս մի բերէք . քանզի դուք մեզ յանցաւոր ընել կ՚ուզէք Տէրոջը առջեւը , ապէսայ ալ մեր մեղքերուն ու մեր յանցանքներուն վրայ աւելցնելով . ինչու որ մեր յանցանքը շատ է , ու Իսրայէլի վրայ սաստիկ
14 բարկութիւն կայ : Ան ատենը պատերազմականները՝ իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին առջեւը Թողուցին գերիները ու աւարը :
15 Եւ իրենց անուններովը յիշուած մարդիկները եղան , ու գերիները առին , ու բոլոր մերկ եղողները աւարէն հագցուցին , անոնց հանդերձներ ու կօշիկներ հագցուցին , զանոնք կերցուցին խմցուցին ու եղով օծեցին , և բոլոր տկարները էշերու վրայ հեծցնելով՝ Երիքովը տարին անոնց եղբայրներուն քովը , ու իրենք Սամարիա գարձան :
16 Ան ատենը Ահաք Թագաւորը Ասորեստանի Թագաւորներուն պատգամ խրկեց , որ իրեն
17 օգնութիւն ընեն . վասն զի Եդոմայեցիք նորէն եկեր էին , ու
Յուդան գարնելով՝ գերիներ տարեր էին : Փղշտացիք ալ՝ դաշտի 18
մէջ ու Յուդայի հարաւային կողմը եղող քաղաքներուն վրայ յարձակելով՝ Բեթսամիսը , Այեղոնը , Գադերոթը , Սոքոն ու անոր գեղերը , և Թամնան ու անոր գեղերը , և Գամզոն ու անոր գեղերը առեր՝ ու հոն բնակեր էին : Վասն զի Տէրը 19
Իսրայէլի Թագաւորին Ահաքին պատճառաւ Յուդան նկուն ըրաւ . որովհետեւ անիկայ Յուդան գլխէ հանեց , ու Տէրոջմէ ապստամբեցաւ : Եւ Ասորեստանի 20
Թագղաթ փաղասար Թագաւորը անոր եկաւ , ու զանիկայ նեղեց . բայց անոր օգնութիւն չըրաւ : Քանզի Թեգլաթ Ահաք՝ Տէրոջը 21
տունէն , ու Թագաւորին և իշխաններուն տունէրէն բաժիններ առաւ , ու Ասորեստանի Թագաւորին տուաւ , բայց անիկայ օգնութիւն չըրաւ անոր :
Եւ իր նեղութեանը մէջ՝ ալ 22
աւելի Տէրոջը դէմ մեղք կը գործէր . ասանկ Նոյդ Ահաք Թագաւորը : Ու անիկայ զոհեր 23
կը մատուցանէր Դամասկոսի աստուածներուն՝ որոնք զինքը զարկեր էին . քանզի ըսաւ . Ասորւոց Թագաւորներուն աստուածները՝ անոնց օգնութիւն ընելուն համար՝ անոնց զոհ մատուցանեմ , որ ինծի օգնութիւն ընեն . բայց անոնք՝ Իրեն ու բոլոր Իսրայէլին աւերմանը պատճառ եղան : Եւ 24
Ահաք Աստուծոյ տանը անօթները ժողվեց , ու զանոնք կտորտուց , և Տէրոջը տանը դռներուն գոցեց , ու Երուսաղէմին ամէն անկիւնները իրեն սեղաններ շինեց : Եւ Յուդայի ամէն քաղաքներուն մէջ բարձր տեղեր շինեց , որ ուրիշ աստուածներու խունկ ծխե , ու իր հայրերուն Տէր Աստուածը սրդոզուց :
Եւ անոր մնացորդ պատմութիւնը , ու բոլոր վարմունքը առաջինը ու վերջինը , ահա Յուդայի ու Իսրայէլի Թագաւորնե-

բան գրքին մէջը գրուած է։
27 Եւ Աբեղ իր հայրերուն հետ
քնացաւ, ու զանիկայ Եբուսա-
ղէմ քաղաքին մէջը Թագէցին.
բայց Իսրայէլի Թագաւորներուն
գերեզմաններուն չտարին, և անոր
որդին Եզեկիան անոր տեղը Թա-
գաւոր եղաւ։

ԳԼ. ԻԹ.

1 Ե֊զեկիա քահանայապետ տարե-
կան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ,
ու Եբուսաղէմի մէջ քսանուինը
տարի Թագաւորութիւն ըրաւ.
և անոր մօրը անունը Աբիա էր,
ո՛ Զաքարիային աղջիկն էր։
2 Եւ անիկայ իր հօրը Դաւիթին
բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առ-
ջեւը ուղղութիւն ըրաւ։
3 Անիկայ իր Թագաւորութեան
առաջին տարուն առաջին
ամիսը՝ Տէրոջը տանը դռները
բացաւ, ու զանոնք նորոգեց։
4 Եւ քահանաներն ու Ղեւտացի-
ները բերել տուաւ, ու զանոնք
արեւելեան հրապարակին մէջ
5 ժողվեց, եւ անոնց ըսաւ. Ինձի
մտիկ ըրէք՝ ով Ղեւտացիներ, հի-
մա սրբուեցէք, ու ձեր հարցը
Տէր Աստուծոյն տունը սրբե-
ցէք, և պղծութիւնը սրբարա-
6 նէն դուրս հանեցէք. Քանզի
մեր հայրերը ապստամբեցան,
ու մեր Տէր Աստուծոյն առջեւը
չարութիւն ըրին, ու զանիկայ
Թողուցին. և իրենց երեսը Տէ-
րոջը խորանէն դարձուցին, ու
7 պնդանարհեցին զանիկայ. Սրահին
դուռները ալ գոցեցին, ճրագները
մարեցին, խունկ չծխեցին, ու
սուրբ տեղը Իսրայէլի Աստուծոյն
8 ողջակէզ չմատուցին։ Անոր հա-
մար Յուդային ու Երուսաղէմին
վրայ Տէրոջը բարկութիւնը ե-
կաւ, ու զանոնք խռովութեան,
սէրտման ու խայտառակութեան
մէջ ձգեց, ինչպէս որ հիմա ձեր
9 աչքերովը կը տեսնէք։ Եւ ա՛ս
պատճառաւ ահա մեր հայրերը
սրով ինկան, ու մեր տղաքները,
և աղջիկները, ու կիներնիս գե-
րութեան մէջ են։ Հիմա իմ սրտիս 10
մէջ դիտի ունիմ, որ Իսրա-
յէլի Տէր Աստուծոյն հետ ուխտ
ընեմ, որպէս զի իր սաստիկ
բարկութիւնը մեզմէ դառնայ։
Արդ՝ որդեակք իմ, անհոգու- 11
թիւն մի՛ ընէք. վասն զի Տէրը
ձեզ ընտրեց, որ իրեն ծառայու-
թիւն ընելու. համար՝ իր առջեւը
կայնիք, իրեն պաշտաւորներ ըլ-
լաք, ու խունկ ծխէք։
Ա՛ն առներն առ եկան Ղեւտա- 12
ցիները՝ Այինդ կահաթի որդ-
ւոցմէ Ամասայիի որդին Մահաթը,
ու Ազարիայի որդին Յոէլը. և
Մերարիի որդւոցմէ՝ Աբդիի որ-
դին Կիսը, ու Յաղէղէլի որդին
Ազարիան. ու Գերսանեացներէն՝
Զամմայի որդին Յոահը, և Յո-
ահի որդին Եդէնը. ու Եղիսա- 13
փանի որդիներէն՝ Սամարի ու
Յէիէլ. և Ասաֆի որդիներէն՝
Զաքարիա ու Մաթթանիա. ու 14
Եմանի որդիներէն՝ Յեքիէլ ու
Սեմէի. և Իդիթունի որդիներէն՝
Սեմայիա ու Ոզիէլ. Եւ իրենց 15
եղբայրները ժողվեցին ու սրբ-
բուեցան. և թագաւորին հրա-
մանովը ու Տէրոջը խօսքովը Տէ-
րոջը տունը մաքրելու գացին։
Եւ քահանաները՝ մաքրելու հա- 16
մար՝ Տէրոջը տունը ներսի կողմը
մտան, ու Տէրոջը տաճարին մէջ
գտնուած բոլոր պղտորութիւնը՝
Տէրոջը տանը գաւիթը հանեցին.
ու Ղեւտացիները զանիկայ վեր-
ցուցին, որ դուրսը՝ Կիդրոն
հեղեղատը տանին։ Եւ առաջին 17
ամսուն առաջին օրը սկսան սրբ-
բել. ու ամսուն ութերորդ օրը՝
Տէրոջը սրահը եկան, ու Տէրոջը
տունը ութ օրուան մէջ սրբեցին.
և առաջին ամսուն տասնեւվե-
ցերորդ օրը լմընցուցին։ Ու Եզե- 18
կիա Թագաւորին քովը գացին,
ու ըսին. Տէրոջը բոլոր տունը,
ու ողջակէզի սեղանը, ու անոր
բոլոր գործիքները, և առաջա-
ւորութեան հացին սեղանը, ու
անոր բոլոր գործիքները մաքրե-
ցինք. Ու նաև պատրաստեցինք 19

ու պրեկինք ան բոլոր ամմունե-
ըը, որունք Աքաղ Թագաւորը
իր Թագաւորութեանը ու իր
անօրէնութեանը առենը պղծեց,
և ահա անունք Տէրոջը սեղանին
առջեւն են։
20 Ու Եղեկիա Թագաւորը կա-
նուխ էլաւ, ու քաղաքին իշ-
խաններըը Ժողվելով՝ Տէրոջը տա-
21 նը գնաց. Եւ էր Թագաւորու-
թեանը, ու պրբաթանին, ու Յու-
դային համար՝ հօմը զատակ,
հօմը խոյ, ու հօմը գառն, ու
մեղքի պատարագ ըլլալու հա-
մար՝ հօմը նոխազ բերին. և ա-
նիկայ Ահարոնի որդւոցը՝ քահա-
նաներուն հրամայեց, որ ցանոնք
Տէրոջը սեղանին վրայ մատու-
22 ցանեն։ Ու զատարկներըը մոր-
թեցին, և քահանաներըը արիւնը
առին, ու սեղանին վրայ սրսկե-
ցին. և խոյերն ալ մորթեցին, ու
արիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին.
և գառներն ալ մորթեցին, ու ա-
րիւնը սեղանին վրայ սրսկեցին։
23 Ու մեղքի պատարագի նոխազնե-
րըը՝ Թագաւորին ու ժողովքին
առջեւը բերին. և անոնք ձեռքերը
24 նոխազներուն վրայ դրին։ Ու քա-
հանաներըը գանոնք մորթեցին,
և անոնց արիւնը սեղանին վրայ
սրսկեցին բոլոր Իսրայէլին քաւու-
թիւն ընելու համար. վասն զի
Թագաւորը ըսեր էր որ՝ ողջա-
կէզը ու մեղքի պատարագը բո-
լոր Իսրայէլին համար մատուցանէին։
25 Ու Ղեւտացիներըը ձնծղաներով,
տաւիղներով ու քնարներով՝ Տէ-
րոջը տանը մէջ կայներցուց, ինչ-
պէս որ Դաւիթ, ու Գադ Ի-
Թագաւորին տեսանողը Գադ,
և Նաթան մարգարէն պատուի-
րեր էին. վասն զի Տէրը իր մար-
գարէներուն ձեռքովը այսպէս
26 հրամայեր էր։ Ու Ղեւտացիներըը՝
Դաւիթին նուագարաններովը՝ և
քահանաներըը փողերով կայնե-
27 ցան։ Ու Եղեկիա հրամայեց որ
ողջակէզը սեղանին վրայ մատու-
ցանեն. ու ողջակէզին սկսած
առենը՝ Տէրոջը օրհնութիւնն ալ
փողերով, ու Իսրայէլի Թագա-
ւորին Դաւիթին նուագարանին-
բովը սկսաւ։ Ու մինչև ողջա- 28
կէզին լմընալը՝ բոլոր ժողովքը
երկրպագութիւն կ'ընէր, երգե-
ցողները օրհնութիւն կ'երգէին,
և փառաւորները վրայէն կը հնչե-
ցնէին։ Ու երբոր ողջակէզ մա- 29
տուցանելը լմընցուցին, Թագա-
ւորը և բոլոր քովը գտնուողնե-
րըը ծռելով՝ երկրպագութիւն
ըրին։ Ու Եղեկիա Թագաւորը 30
ու իշխաններըը Ղեւտացւոց ըսին
որ Տէրոջը օրհնութիւն երգեն՝
Դաւիթին ու Ասաֆ տեսանողին
խօսքերովը. անունք ալ ուրախու-
թեամբ երգեցին, ու խոնարհե-
լով երկրպագութիւն ըրին։
Ու Եղեկիա պատասխան տու- 31
ու, ու ըսաւ. Հիմա ինքզինքնիդ
Տէրոջը նուիրեցիք, մօտեցէք, ու
Տէրոջը տանը զոհեր ու օրհնու-
թեան ընծաներ բերէք։ Եւ ժո-
ղովքը՝ զոհեր ու օրհնութեան
ընծաներ բերաւ. և ամէն յօժա-
րութիւն ունեցողը ողջակէզներ
բերաւ։ Ու ժողովքին բերած 32
ողջակէզներուն թիւը ՟ա էր.
հօմանասունն այնքան, հարիւր
խոյ, ու երկու հարիւր գառն,
ասոնց ամէնը Տէրոջը ողջակէզ
ըլլալու համար էր։ Եւ նուիր- 33
ուածներըը վեց հարիւր արջառ,
ու իրենք հազար ոչխար էին։
Բայց քահանաներըը քիչ ըլլա- 34
լուն համար՝ բոլոր ողջակէզնե-
րուն մորթերը հանելու կարող
չեղան. ու մինչև ՟ա գործին
լմընցնելը, ու մինչև ի՟ա քահա-
նաներն սրբուելը, իրենց Ղե-
ւտացի եղբայրներըը իրենց օրհնու-
թիւն ըրին. քանզի Ղեւտացիք
քահանաներէն աւելի յօժարու- 35
թեամբ սրբուեցան. Ու նաև
ողջակէզներըը խաղաղութեան զո-
հերուն ճարպովը, և ողջակէզնե-
րուն թափելու նուէրներովը մեկ-
ուկ շտա էին։ Այսպես Տէրոջը
տանը պաշտօնը կարգի դրուե- 36
ցաւ։ Ու Եղեկիա և բոլոր ժո-
ղովուրդը ուրախացան որ Աս-

ուած ժողովուրդը այսպէս պատրաստուց, քանզի առ բանը յանկարծ եղաւ։

ԳԼ. Լ

1 Ա՛ւ Եղկիա բոլոր Իսրայէլին և Յուդային Յորդ Իորկեց, ու Եվրնիմին ու Մանասէին ալ նամակներ գրեց, որ Երուսաղէմ Տէրոջը տունը գան, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն զատիկ ընեն։ 2 Եւ թագաւորը ու անոր իշխանները, ու բոլոր ժողովքը Երուսաղէմի մէջ խորհուրդ ըրին, որ զատիկը երկրորդ ամսուն մէջ ընեն, 3 վասն զի անոնք առնը կատարել չէին կրնար, քանի որ բաւական քահանաներ սրբուած չէին, ու ժողովուրդը Երուսաղէմ ժողովուած չէր։ 4 Եւ առ բանը թագաւորին աչքը՝ ու բոլոր ժողովքին աչքը հաճոյ եղեցաւ։ 5 Ու այնպէս որոշեցին, որ բոլոր Իսրայէլի մէջ՝ Բէրսաբէէն մինչև Դան լսուի խրկեն, որ գան ու Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն զատիկ ընեն, քանզի շատ առնէ՝ ի վեր դրած էին։ 6 Եւ սուրհանդակները՝ թագաւորին ու իշխաններուն նամակները՝ բոլոր Իսրայէլին ու Յուդային գացին, ու թագաւորին հրամանին համեմատ ըսին. Ո՛վ Իսրայէլի որդիք՝ Աբրահամին, Իսահակին ու Իսրայէլին Տէր Աստուծոյն դարձէք, ու ան ալ պիտի դառնայ ձեզի, որ Ասորեստանի թագաւորներուն ձեռքէն ազատուած՝ մնացեալ էք։ 7 Եւ ձեր հայրերուն պէս, ու ձեր եղբայրներուն պէս մի ըլլաք, որոնք իրենց հայրերուն Տէր Աստուծմէն ապստամբեցան, ան ալ զանոնք կոծանման մնանէց, ինչպէս որ դուք կը տեսնէք։ 8 Ուրեմն ձեր հայրերուն պէս ձեր պարանոցը մի խստացնէք, հնազանդեցէք Տէրոջը, ու եկէք ա՛նոր սրբարանը՝ որն որ ինքը յաւիտեան սրբած է, ու ձեր Տէր Աստուծոյն ծառայեցէք, որ անոր սաստիկ բարկութիւնը ձեզմէ դառնայ։ 9 Քանզի թէ որ դուք Տէրոջը դառնաք, ձեր եղբայրները ու ձեր որդիքը՝ գերիի առնողներուն երեսին դիմաքարշ պիտի գանուին, և ա՛ս երկիրը պիտի դառնան. ինչու որ ձեր Տէր Աստուածը ողորմած ու գթած է. ու թէ որ անոր դառնաք, ձեզմէ երես պիտի չդարձնէ։

10 Եւ սուրհանդակները Եփրեմի ու Մանասէի երկիրը՝ քաղաքէ քաղաք պտըտելով, մինչև Զաբուղոն հասան. բայց զանոնք ծաղր կ՚ընէին ու կ՚արհամարհէին։ 11 Սակայն Ասերէն ու Մանասէէն ու Զաբուղոնէն ոմանք խոնարհեցան, ու Երուսաղէմ գացին։ 12 Յուդայի վրայ ալ Աստուծոյ ձեռքը կար, որ անոնց մէկ սիրտ տայ, որպէս զի թագաւորին ու իշխաններուն՝ Տէրոջը խօսքին համեմատ պատուիրած բանը կատարեն։

13 Ու Երուսաղէմի մէջ բազմաթիւ ժողովուրդ հաւաքուեցաւ՝ երկրորդ ամսուն մէջ բազարկաւոր ամբոխ մեծ ժողովք մը եղաւ։ 14 Եւ գնան՝ Երուսաղէմի մէջ եղող զոհի սեղանները, ու բոլոր խունկի սեղանները վերցուցին, ու Կեդրոն հեղեղատը նետեցին։ 15 Ու երկրորդ ամսուն չորեքտասաներորդ օրը զատիկը մորթեցին. և քահանաները ու Ղեւտացիները ամչցան ու սրբուեցան, ու Տէրոջը տունը ողջակէզներ բերին։ 16 Եւ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին օրէնքին համեմատ՝ իրենց սովորութիւնը պէս՝ իրենց տեղը կայնեցան. քահանաները Ղեւտացւոց ձեռքէն արիւնը կ՚առնէին ու կը սրսկէին։ 17 Քանզի ժողովքին մէջ շատեր առանձնը չէին. ու բոլոր մնացեալները զատիկ գառը Ղեւտացիները կը մորթէին, որ պանդիսյ Տէրոջը սրբուին։ 18 Վասն

զի ժողովուրդին շատութը՝ այսինքն Եփրեմին, Մանասէին, Յասքարէն ու Զաբուղոնէն Եհովային բոլոն շատութը մեքսար չէին. այսու ամենայնիւ զատիկը կ'ընան, բայց չի թէ գրուածին համեմատ. իսկ Եզեկիա անոնց համար աղօթք ըրաւ՝ ու ըսաւ. Բարեբար Տէրը ատոր համար քաւութիւն ընէ ան բոլոր 19 որոնք սրտերնին ուղղեցին Տէր Աստուածը՝ իրենց հայրերուն Աստուածը փնտռելու, թէ և սրբութեան մաքրութիւնը 20 համեմատ չէր ըլլար: Եւ Տէրը Եզեկիային աղօթքը լսեց, ու ժողովուրդին քաւութիւն տուաւ:

21 Ու Երուսաղէմի մէջ գտնուղ Իսրայէլի որդիքը մեծ ուրախութեամբ՝ եօթը օր բաղարջաւոր կերան. ու Ղեւտացիները և քահանաները ամէն օր բարձրաձայն նուագարանները Տէրոջը հնչեցընելով՝ Տէր 22 րը կ'օրհնէին: Ու Եզեկիա բարեբանութեամբ խօսեցաւ՝ Տէրոջը բարի հանճարը իմացող բոլոր Ղեւտացիներուն. և ուրիշ եօթը օրը խաղաղութեան զոհեր մատուցանելով՝ ու իրենց հայրերուն Տէր Աստուածին գոհութիւն տա- 23 լով կ'ուտէին: Եւ բոլոր ժողովքը խորհուրդ ըրին որ ուրիշ եօթը օր ալ ուրախութեամբ պահեն, ու եօթը օր ալ մեծ ուրախութեան 24 ըրին: Քանզի Յուդայի Եզեկիա թագաւորը՝ ժողովքին հազար ցուլ ու եօթը հազար ոչխար պարգեւեց. իշխաններն ալ ժողովքին հազար ցուլ ու տասը հազար ոչխար պարգեւեցին. ու շատ քահանաներ սրբուեցան:

25 Եւ բոլոր Յուդայի ժողովքը, ու քահանաները, ու Ղեւտացիները, և Իսրայէլէն եկողներուն բոլոր ժողովքը, ու Իսրայէլի երկրէն եկող և Յուդայի մէջ բնակող պանդուխտները ուրա- 26 խացան: Ու Երուսաղէմի մէջ մեծ ուրախութիւն եղաւ, քանզի Իսրայէլի թագաւորին՝ Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին օրերէն՝ ի վեր Երուսաղէմի մէջ ասանկ ուրախութիւն մը եղած չէր:

Անկէ ետքը Ղեւտացի քահա- 27 նաները ելան՝ ու ժողովուրդը օրհնեցին, և անոնց ձայնը լսուեցաւ. ու անոնց աղօթքը՝ Աստուծոյ սուրբ բնակարանը՝ երկինքը հասաւ:

ԳԼ. ԼԱ

Ու երբոր ասիկա ամէնը լմընցաւ, 1 հոն գտնուղ բոլոր Իսրայէլացիք Յուդայի քաղաքները ելան, և բոլոր Յուդայի, Բենիամինի, Եփրեմի ու Մանասէի մէջ եղող արձանները կտոր կտոր ըրին, Աստարովթի կուռքերը կտրեցին, և բարձր տեղերը ու սեղանները փլցուցին, անանկ որ՝ բան մը չմնացուցին. ետքը Իսրայէլի որդիքը՝ ամէն մարդ իր ժառանգութիւնը՝ իրենց քաղաքները դարձան:

Ու Եզեկիա՝ քահանաներուն 2 ու Ղեւտացիներուն դասերը հաստատուց իրենց կարգերուն համեմատ, թէ քահանաներուն և թէ Ղեւտացիներուն, ամէն մէկուն գործքին նայելով, ողջակէզներու և խաղաղութեան զոհերու համար, ու Տէրոջը սրահներուն դռներուն մէջ՝ պաշտելու, գովելու ու օրհնութիւն երգելու համար: Նաև իր տնտեսութենէն՝ 3 ողջակէզներուն համար՝ այսինքն Տէրոջը օրհնաց գրքին մէջը գրուածին պէս՝ առաւօտեան ու երեկոյեան ողջակէզներուն համար, և շաբաթներուն՝ ու ամսագլուխներուն՝ ու հանդիսաւոր տօներուն ողջակէզներուն համար՝ թագաւորին բաժինը ետ ուղէր: Ու Երուսաղէմի մէջ 4 բնակող ժողովուրդին հրամայեց, որ քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն բաժինը տան, որպէս զի անոնք Տէրոջը օրէնքը յափշտակեսցեն: Ու երբոր ատ 5 բանները հրատարակուեցաւ, Իս-

բայելի որդիքը՝ յորմէնին, գինիին, եղին, Մեղբին և բոլոր անգամանաց բնակութեան ելախտայրենիքը առաւել ևս բերին, ու ամէն բանին տաճարդը առաջ
6 տպէս բերին։ Եւ Յուդայի քաղաքներուն մէջը բնակող Իսբայելի ու Յուդայի որդիքը՝ անոնք ալ՝ արքաներուն ու ոչխարներուն տաճարդները, և իրենց Տէր Աստուծոյն նուիրած սուրբ բաներուն տաճարդներ
7 ը բերին, ու դիզեցին։ Անոնք Երրորդ ամսուն մէջ սկսան դիզել, և Եօթներորդ ամսուն մէջ
8 լրցուցին։ Ու Եզեկիա ու իշխաններուն եկան, ու երբոր ան դեղերը տեսան՝ Տէրը ու անոր Իսրայէլ ժողովուրդը օրհնեցին։
9 Ու Եզեկիա ան դեղերուն համար՝ քահանաներուն ու Ղեւտացիներ
10 ուն հարցուց։ Եւ Սադովկի տունէն եղող մեծ քահանան Ազարիան՝ անոր պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Քանի որ ընծաները Տէրոջը տունը բերել սկսան՝ կերանք, կշտացանք, ու խիստ շատ ապրցաւ. վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը օրհնեց. ու ապրցածը սա մեծ դեղերն է։
11 Ու Եզեկիա հրամայեց որ Տէրոջը տանը մէջ շտեմարաններ պատրաստեն, ու պատրաստեցին.
12 Եւ ընծաները, ու տասանորդները, ու սուրբ բաները հաւատարմութեամբ նեղտ տարին. և անոնց վերակացուն Ղեւտացի Քոնոնեան էր, ու անոր եղբայրը Սեմէի՝ անոր փոխանորդն էր։
13 Եւ Յեբիէլ, Ազազիա, Նահաթ, Ասայէլ, Յերիմոթ, Յովզաբատ, Եղիէլ, Յեսմաքիա, Մահաթ ու Բանեա՝ Քոնոնեային ու անոր եղբօրը Սեմէիին ձեռքին տակը Եզեկիա թագաւորին, ու Տէրոջ տանը առաջնորդին Ազարիային հրամանովը վերակացուներ
14 էին։ Եւ արևելեան կողմին դռնապանը՝ Ղեւտացի Յեմնայի որդին Կորեն՝ Տէրոջը բարձրացնելու ընծաները, ու ամենասուրբ բաները բաժնելը բաժնելու համար՝
15 Աստուծոյ կամաւոր ընծաներուն վրայ էր։ Եւ անոր հրամանին տակը՝ քահանայից քաղաքներուն մէջ Եդենին, Սինեհամինին, Յեսուայի, Սեմայիայի, Ամարիայի ու Սեքենիայի յանձնուած էր, իրենց եղբայրներուն՝ մեծին ու պզտիկին դասակարգութեանը
16 նայելով ընծաները բաժնելը։ Նաև ազգահամարին մէջը գրուած իրենք առանձին վեր եղող բոլոր արուներուն՝ որոնք օրէ օր Տէրոջը տունը կը մտնէին իրենց պահպանութիւնները մէջ՝ իրենց դասակարգութեանը համեմատ՝ իրենց ծառայութիւնը խոստովանողներուն համար։
17 Ու նաև ազգահամարին մէջը գրուած քահանաներուն՝ իրենց ազգատոհմներուն համեմատ, ու քսան տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիներուն՝ իրենց պահպանութիւնները ու իրենց դասակարգութիւններուն մէջ.
18 Նաև ազգահամարին մէջը գրուած անոնց ամէն ընտանիքներուն՝ կիներուն, զաւակներուն ու աղջիկներուն, այսինքն՝ անոնց բոլոր ժողովին. քանզի հաւատարմութեամբ կը սրբուէին։
19 Եւ անոնց քաղաքներուն արուարձաններուն մէջը եղող Ահարոնի որդւոցը քահանաներուն համար՝ ամէն քաղաքի մէջ էրէնց անուանեալները յիշուած մարդիկներ կային, որոնք քահանայից բոլոր արուներուն ու Ղեւտացւոց ազգահամարին մէջը բոլոր գրուածներուն բաժին տալ կսային։
20 Ու Եզեկիա բոլոր Յուդայի մէջ այսպէս ըրաւ, և իր Տէր Աստուծոյն առջեւը բարի, ուղիղ ու ճշմարիտ եղածը ըրաւ։
21 Եւ իր ամէն ձեռք զարկած գործը՝ թէ Աստուծոյ տանը ծառայութեանը համար, և թէ օրէնքին ու պատուիրանին համար, իր բոլոր սրտովը իր Աստուածը փնտռելով ըրաւ, ու յաջողեցաւ։

ԳԼ. ԼԲ

1 Այս բաներէն ու առ ձշմար-
տութիւնն էառը՝ Աստուծոյ
Սենեքերիմ Թագաւորը եկաւ ,
ու Յուդայի երկիրը մտնելով ,
պարսպաւոր քաղաքներուն դէմը
բանակեցաւ , ու միտքը դրած
էր որ զանոնք բռնութիւնեամբ ի-
2 րեն առնէ : Ու Եղեկիա տեսնե-
լով որ Սենեքերիմ եկեր է , ու
Երուսաղէմի դէմ պատերազմիլ
3 կ՚ուզէ , Իր իշխաններուն ու զօ-
րաւորներուն հետ խորհուրդ ը-
րաւ , որ քաղաքին դուրս եղող
աղբիւրներուն ջուրերը գոցե ,
և անոնք անոր օգնութիւն ըլլին :
4 Ու խիստ շատ ժողովուրդ ժող-
վուեցաւ , ու բոլոր աղբիւրները
ու երկրին մէջէն անցնող հեղո-
ղատը գոցեցին՝ ըսելով , Ինչու
համար Ասորեստանի Թագաւոր-
ները գան , ու առատ ջուր գըտ-
5 նեն : Ու Եզեկիա զինքը ուժով
ցուց , ևամէն փլած պարիսպ-
ները շինեց , ու աշտարակները
բարձրացուց , ու դուրսէն մեկ
ուրիշ պարիսպ մըն ալ շինեց ,
և Դաւիթի քաղաքին մէջը եղող
Մելոնը նորոգեց , ու շատ նե-
6 տակներ ու ասպարներ շինեց : Ե-
ժողովուրդին վրայ պատերազմի
զօրավարներ դրաւ , ու զանոնք
քաղաքին դրռները հրապարակին
մէջ իր քովը ժողվեց , և անոնց
հետ քաջալերութեամբ խօսեցաւ՝
7 ըսելով , Զօրացէք ու քաջամարտ
եղէք , Ասորեստանի Թագաւորին
երեսէն , ու անոր հետը եղող
բազմութեանը երեսէն մի՛
վախնաք ու մի՛ զարհուրիք , վասն
զի մեզի հետ եղողները՝ անոր
հետ եղողներէն շատ են :
8 Անոր հետ մարմնեղէն բազուկ
կայ , բայց մեզի հետ եղողը՝ մեր
Տէր Աստուածն է , որ պիտի օգ-
նէ մեզի , ու մեր պատերազմնե-
րուն մէջ առաջնորդութիւն պի-
տի ընէ : Եւ ժողովուրդը Յու-
դայի Եզեկիա Թագաւորին խօս-
քերէն միտս առաւ :

9 Ասկէ հետև Ասորեստանի Սե-
նեքերիմ Թագաւորը , երբոր ին-
քը ու իր բոլոր իշխանները Լա-
քիսէ վրայ կէին , իր ծառաները
Երուսաղէմ խրկեց Յուդայի Ե-
զեկիա Թագաւորին , ու Երու-
սաղէմ եղող բոլոր Յուդային՝
ըսելով , Ասորեստանի Սենեքե-
10 րիմ Թագաւորը այսպէս կ՚ըսէ ,
Դուք որո՞ն ապաւինելով՝ Ե-
րուսաղէմ պաշարման մէջ կը
նստիք : Չէ՞ որ Եզեկիան ձեզ
11 գլեխ կը հանէ , որ ձեզ անօթու-
թեամբ ու ծարաւով մեռնելու
մատնէ , ըսելով թէ՝ Մեր Տէր
Աստուածը մեզ Ասորեստանի
Թագաւորին ձեռքէն պիտի ա-
զատէ : Ահաւասիկ նոյն Եզեկիան
12 չէ՞ , որ անոր բարձր տեղերը ու
սեղանները վերցուց , և Յուդայի
ու Երուսաղէմի Բնակիչներուն ը-
սաւ , Միայնակ մէկ սեղանին առ-
ջեւը երկրպագութիւն ըրէք , ու
անոր վրայ խունկ ծխեցէք : Չէք
13 գիտեր թէ երկրիներուն ամէն
ժողովուրդը ինչ ըրի եմ ու իմ
հայրերս . միթէ ան երկրիներուն
ազգաց աստուածները՝ իրենց եր-
կիրները կրցա՞ն իմ ձեռքէս ա-
զատել : Իմ հայրերուս բնաջինջ
14 ըրած ազգերուն բոլոր աստուած-
ներուն մէջ իր ժողովուրդը իմ
ձեռքէս ազատելու կարող է-
ղա՞ , որ ձեր Աստուածը ձեզ
իմ ձեռքէս ազատելու կարող
ըլլայ : Եւ հիմա Եզեկիան ձեզ
15 չխաբէ , ու ձեզ այդպէս գլեխ
չհանէ . անոր մի՛ հաւատաք .
վասն զի ազգի մը կամ Թագա-
ւորութեան մը բնաւ մեկ աս-
տուածը իր ժողովուրդը իմ
ձեռքէս , ու իմ հայրերուս ձեռ-
քէն չկրցաւ ազատել . ո՛ր մնաց
որ ձեր Աստուածը ձեզ իմ ձեռ-
քէս ազատէ : Եւ անոր ծառա-
16 նները Տէր Աստուծոյ դէմ ,
ու անոր ծառային Եզեկիայի դէմ
աւելի խօսքեր ալ ըսին : Եւ Սե-
17 նեքերիմ Իսրայէլի Տէր Աստու-
ծը հայհոյելով ու անոր դէմ խօ-
սելով նամակ գրեց ու ըսաւ ,

Ինչպէս որ երկիւղեցաւն ազգաց
ասասուածներըը իրենց ժողովուրդներըը իմ ձեռքէս չկրցան ազատել, այնպէս ալ Եղեկիայեն Աստուածը իր ժողովուրդը իմ
18 ձեռքէս պիտի չազատէ : Եւ պաթալիոն վրայ եղող Երուսաղեմի ժողովուրդին՝ բարձր ձայնով Եբրայեցերէն պոռացին, զանոնք վախցընելու, ու չիսմաելեան մէջ ձգելու համար, որ քաղաքը
19 առնեն : Ու Երուսաղեմի Աստուծոյն դէմ խօսեցան, իբրև երկրի ժողովրդոց աստուածներուն դէմ, որոնք մարդու ձեռագործ են :
20 Ու Եղեկիա թագաւորը, և Ամոսի որդին Եսայի մարգարէն՝ աս բանիս համար դէպ՚ի երկինքը աղաղակելով՝ աղօթք ըրին :
21 Եւ Տէրը հրեշտակ մը խրկեց, ու Աստուծոյն թագաւորին բանակին մէջը՝ ամէն զօրաւոր կըտրիճը, ու իշխանը, ու զօրապետը զարկաւ. և անիկայ ամօթով իր երկիրը դարձաւ. ու իր աստուծոյն տունը մտաւ. և իր երանելէն եղած որդիք՝ զանիկայ
22 հոն սրով մեռցուցին : Այսպէս Տէրը՝ Եղեկիան ու Երուսաղեմի բնակիչները՝ Ասորեստանի Սենեքերիմ թագաւորին ձեռքէն, և ամէնուն ձեռքէն ազատեց, ու զանոնք ամէն կողմանէ պաշտ-
23 պանեց : Եւ շատերը Տէրոջը բերծ ձաներ կը բերէին Երուսաղեմ, ու Յուդայի Եղեկիա թագաւորին ալ պատուական բաներ. ու անկէ ետքը անիկայ բոլոր ազգերուն առջեւը բարձրացաւ :
24 Ան օրերը Եղեկիա մահուան ատիճանը հիւանդացաւ, ու Տէրոջը աղօթք ըրաւ, և Անիկայ պատասխան տուաւ, ու հրաշք
25 մը ըրաւ անոր : Ու Եղեկիա իր ընդունած բարիքին վրայ ընծաձաղութիւն չմատուց. վասն զի անոր սիրտը հպարտացաւ. ուստի անոր վրայ ու Յուդայի ու Երուսաղեմի վրայ բարկու-
26 թիւն եկաւ : Բայց Եղեկիա իր սրտին հպարտութիւնը համար խոնարհեցաւ, թէ ինքը և թէ Երուսաղեմի բնակիչները, անոր համար Տէրոջը բարկութիւնը Եզեկիայեն օրերը անոնց վրայ չեկաւ :

Ու Եղեկիա խիստ շատ հարըս- 27
տութիւն ու փառք ունեցաւ, և անիկայ իրեն՝ արծաթի, ոսկիի, պատուական քարերու, խունկերու, ասպարներու, ու ամէն տեսակ ցանկալի անօթներու համար գանձարաններ շինեց : Եւ 28
ցորենի, ու գինիի, ու եղի բերքերուն համար շտեմարաններ, և ամէն տեսակ անասուններու համար ախոռներ, ու հօտերու համար փարախներ շինեց : Եւ 29
քաղաքներ շինեց իրեն, ու շատ ոչխարներ ու արջառներ ստացաւ. վասն զի Աստուած խիստ շատ ստացուածք տուաւ անոր : Եւ աս Եղեկիան Գիհոնին վերի 30
ջրանցքը պոչեց, ու զանիկայ դէպ՚ի վար՝ Դաւիթի քաղաքին արեւմտեան կողմը ուղղեց. ու Եղեկիա իր բոլոր գործերուն մէջ յաջողութիւն գտաւ :

Բայց երբոր Բաբիլոնի իշխան- 31
նաց դեսպանները անոր խրկուեցան՝ երկրին մէջը եղած հրաշքը հարցնելու համար, Աստուած զանիկայ թողուց որ փորձէ, ու բոլոր անոր սրտին մէջ եղածը գիտնայ :

Ու Եղեկիայեն մնացորդ պատ- 32
մութիւնը, ու անոր բարեպաշտութիւնը՝ ահա Ամոսի որդւոյն Եսայի մարգարէին մարգարէութեան մէջ՝ և Յուդայի ու Իսրայէլի թագաւորներուն գրքին մէջ գրուած է : Ու Եղեկիա իր 33
հարկերուն հետ քնացաւ, ու զանիկայ Դաւիթի որդւոյը պիտոյ բարձր գերեզմանները մէջը թաղեցին. և բոլոր Յուդան ու Երուսաղեմի բնակիչները պատիւ ըրին անոր՝ իր մահուան առներ. ու անոր տեղը՝ անոր որդին Մանասէն թագաւոր եղաւ :

ԳԼ. ԼԳ

1 Ա՛նասիկ տասնուերկու տարի կան էր՝ երբոր Թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ յիսունու հինգ տարի Թագաւորութիւն
2 ըրաւ։ Եւ անիկայ Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն վատ տաճ ազգերուն գարշելի գործքերուն պէս՝ Տէրոջը առջեւը չա
3 րութիւն ըրաւ։ Ու անիկայ իր հօրը Եզեկիայէն կործանած բարձրը տեղաւանքը նորէն շինեց, ու Բահաղիմին սեղաններ կանգնեց, և Աստարովթի կուռքեր շինեց, ու երկինքին բոլոր զօրութիւնները երկրպագութիւն ը
4 րաւ, և անոնց ծառայութիւն ըրաւ։ Ու տեղաններ շինեց Տէրոջը տանը մէջ, որուն համար Տէրը ըսած էր թէ՝ Իմ անունս յաւիտեան Երուսաղէմի մէջ
5 պիտի ըլլայ։ Ու Տէրոջը տանը երկու գաւիթներուն մէջ երկինքի բոլոր զօրութիւններուն
6 տեղաններ շինեց։ Եւ անիկայ Ենոմմի որդւոյն Ձորին մէջը իր որդիները կրակէ անցուց, ու գուշակութիւն, հմայութիւն և դիւթութիւն կ՚ընէր. և վհուկներ ու նշանագէտներ ունէր. և Տէրոջը առջեւը շատ չարութիւն ըրաւ, ու զանիկայ բար
7 կացուց։ Եւ իր շինած քանդակեալ կուռքը Աստուծոյ տունը դրաւ, որուն համար Աստուած Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սողոմոնին ըսեր էր. Իմ անունս աս տանս մէջ, ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերէն իմ ընտրած Երուսաղէմս մէջ պիտի դնեմ յաւիտեան.
8 Եւ Իսրայէլին ոտքը մէյմըն ալ պիտի չշարժեմ աս երկրէն, որ տուն մէջ ձեր հայրերը հաստատեցի. միայն թէ անոնք զգուշութիւնամբ կ՚գործ դնեն ան բոլոր օրէնքը, կանոնները ու դատաստաններըը՝ որոնք Մովսէսին ձեռքովը անոնց պատուիրե
9 ցի։ Բայց Մանասէ՝ Յուդան ու Երուսաղէմի բնակիչները այնպես մոլորցուց, որ Տէրոջը Իսրայէլի որդւոցը առջեւէն կորսնցուցած ազգերէն աւելի չարութիւն ըրին։ Եւ Տէրը Մանասէին 10 ու անոր ժողովուրդին խօսեցաւ, բայց անոնք մտիկ չ՚ըրին։

Եւ Տէրը անոնց վրայ՝ Աստու 11 ծոյն Թագաւորին զօրագլուխները բերաւ. ու Մանասէն կապերով բռնեցին, և զանիկայ նռնակապերով կապեցին, ու Բաբելոն տարին։ Ու անիկայ իր 12 նեղութեան ատեն՝ իր Տէր Աստուծոյն երեսը խնդրեց, և իր հայրերուն Աստուծոյն առջեւը մեծապէս խոնարհեցաւ, Ու ա 13 նոր աղօթք ըրաւ։ Եւ Տէրը ա նոր աղօթքը ընդունեց, ու աղաչանքը լսեց, ու զանիկայ Երուսաղէմ՝ իր Թագաւորութեանը դարձուց։ Ան ատեն Մանասէ իմացաւ որ Եհովան է Աստուած։ Եւ ասկէ հետը Դաւիթի 14 քաղաքին դուրսը՝ Գիհոնին արեւմտեան կողմը հովտագետին մէջ՝ ու մինչև Ձկանց դրանը բերանը մէկ պարիսպ մը շինեց, Ոփային ալ մէջը առնելով, ու զանիկայ շատ բարձրացուց, և Յուդայի բոլոր պարսպաւոր քաղաքներուն մէջ զօրքի իշխաններ դրաւ։ Ու 15 օտար աստուածները ու կուռքը՝ Տէրոջը տունէն վերցուց, ու Տէրոջը տանը լեռանը վրայ, ու Երուսաղէմի մէջ իր շինած բոլոր սեղաններըը վէրցո՛ց, և քաղաքէն դուրս նետեց։ Ու Տէրոջ 16 ը սեղանը շինեց, և անոր վրայ խաղաղութեան ու շնորհակալութեան զոհեր մատուց, և Յուդային պատուիրեց որ Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն ընեն։ Սակայն ժողովուրդը տա 17 կաւին բարձր տեղերու վրայ զոհ կը մատուցանէին, բայց միայն իրենց Տէր Աստուծոյն։

Եւ Մանասէին մնացորդ պատ 18 մութիւնը, ու իր Աստուծոյն ըրած աղօթքը, ու Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն անունովը անոր խոսող տեսանողներուն խօսքերը՝

ահա Իսրայէլի թագաւորութեան
Յիշատակաց Գրքին մէջը գրուած
19 է։ Ու անոր աղօթքը, և ընդունե-
լութիւնը, ու անոր բոլոր մեղքը ու
յանցանքը, և ան տեղերը՝ ուր
որ իր դարձի գալէն առաջ բարձր
տեղեր շինեց, ու Աստարովթի
կուռքեր ու քանդակած կուռքեր
կանգնեց, ահա Հոզայեին ժամա-
նակագրութեանը մէջ գրուած
20 է։ Եւ Մանասէ իր հայրերուն
հետ քնացաւ. ու զանիկայ իր
տանը մէջ թաղեցին. և անոր
տեղ՝ անոր որդին Ամմոն թա-
գաւոր եղաւ։
21 Ամմոն քսան-եւերկու տարեկան
էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու
Երուսաղէմի մէջ երկու տարի
22 թագաւորութիւն ըրաւ։ Ու Տէ-
րոջը առջևը չարութիւն ըրաւ՝
իր հօրը Մանասէին ըրածին պէս.
և իր հօրը Մանասէին շինած բո-
լոր կուռքերուն՝ Ամմոն զոհ մա-
տուց, ու անոնց ծառայութիւն
23 ըրաւ։ Բայց Տէրոջը առջևը չխո-
նարհեցաւ, ինչպէս որ իր հայրը
Մանասէն խոնարհեր էր. մանա-
ւանդ աս Ամմոն աւելի յանցանք
24 գործեց։ Եւ իր ծառաները դա-
ւաճանութիւն ըրին իրեն դէմ,
ու զանիկայ իր տանը մէջ մեռ-
25 ցուցին։ Ու երկրին ժողովուրդը
Ամմոն թագաւորին դէմ դաւա-
ճանութիւն ընողները ամէնը
մեռցուցին. ու երկրին ժողովուր-
դը անոր որդին Յովսիան՝ անոր
տեղը թագաւոր դրին։

ԳԼ. ԼԴ

1 Յովսիա ութը տարեկան էր՝
երբոր թագաւոր եղաւ, ու Ե-
րուսաղէմի մէջ երեսունումեկ տա-
2 րի թագաւորեց։ Եւ անիկայ Տէ-
րոջը առջևը ուղղութիւն ըրաւ,
ու իր հօրը Դաւիթին ճամբանե-
րուն մէջը քալեց, ու ալ կամ
ձախ կողմը չխոտորեցաւ։
3 Եւ իր թագաւորութեանը
ութերորդ տարին՝ երբոր դեռ
մանուկ էր, իր հօրը
Դաւիթին Աստուածը խնդրել
սկսաւ. ու երկոտասաներորդ
տարին՝ Յուդան ու Երուսաղէ-
մը՝ բարձր տեղերէն, Աստարով-
թի կուռքերէն, և քանդակած
ու ձուլածոյ կուռքերէն մաքրել
սկսաւ։ Եւ Բահաղիմի տեղե- 4
ները անոր առջևը կործանեցին.
ու անոնց վրայի արեգական կուռ-
քերը կոտրտեց. և Աստարովթի
կուռքերը, ու քանդակած ու
ձուլածոյ կուռքերը մանրեց ու
փշրեց, ու անոնց զոհ մատուցա-
նողներուն գերեզմաններուն վը-
րայ ցանեց։ Եւ քուրմերուն ոս- 5
կորները՝ անոնց սեղաններուն
վրայ այրեց. ու Յուդան ու Ե-
րուսաղէմը մաքրեց։ Եւ Մանա- 6
սէի, ու Եփրեմի, ու Շմաւոնի
քաղաքներուն մէջը՝ մինչև Նեփ-
թաղիմ, և անոնց բոլորտիքը ե-
ղած աւերակները նոյն բանը ըրաւ։
Ու սեղանները, և Աստարովթի 7
կուռքերը կործանեց, ու քան-
դակած կուռքերը մանրեց ու
փշրեց, և Իսրայէլի բոլոր երկ-
րին մէջ եղող բոլոր արեգական
կուռքերը կոտրտեց, ու Երու-
սաղէմ դարձաւ։

Եւ իր թագաւորութեանը 8
ութերորդ տարին, երբ-
որ երկիրը ու էր տունը մաքրեց,
Եսելեայի որդին Սափանը, ու
քաղաքին իշխանը Մաասիան,
ու Յովաքազի որդին Յովախը՝
Յիշատակաց գրիչը խրկեց, որ
իր Տէր Աստուծոյն տունը նորո-
գեն։ Եւ անոնք Քեղկիա քահա- 9
նապետին եկան. ու Աստու-
ծոյ տունը բերուած սաակը ա-
րին, որն որ Դռնապանները՝ դրան
պահապանները՝ Մանասէի ու
Եփրեմի ձեռքէն, և Իսրայէլի
բոլոր մնացորդէն, ու բոլոր Յու-
դայէն ու Բենիամինէն, ու Ե-
րուսաղէմի բնակիչներէն ժող-
վեր էին. Եւ Տէրոջը տանը գործ- 10
ին վրայ դրուած բանեցնողներուն
ձեռքը տուին. անոնք ալ Տէրո-
ջը տանը մէջ գործող բանեցո-
ղներուն տուին զանիկայ, տունը
նորոգելու ու շինելու համար,

11 Այնինքն՝ հիւսեբուն ու շինող-
նեբուն տալին, որ Յուդայի Թա-
գաւորութեբուն աւբած տունները
շինելու համար՝ սաշուած քա-
րեր, ու գերանները համար՝
12 փայտեր ծախու առնեն: Եւ ան
մարգիկները գործը հաւատարի-
մութեամբ կը բանէին, ու գործը
առաջ տանելու համար անոնց
վրայ կեցողները՝ Մերարիի որդի-
ներէն՝ Ղևատացի Յեհէթ ու Աբ-
դիան, և Կահաթեանց որդիներ-
էն՝ Զաքարիան ու Մեսուղամ
էին. և ան Ղևատացիները՝ ա-
մէնքն ալ երգոց նուագարանները
13 լաւ ազէկ սորված էին. նաև
բեռնակիրներուն ու ամէն աո-
առակ գործը բանեցնելու վրա-
կացուներն էին, և դպիրները,
ատիկաններն ու դռնապաններն
Ղևատացիներէն էին:
14 Ու երբոր Տէրոջը տունը բե-
րուած սուակը կը հանէին, Քեղ-
կիա քահանան Մովսէսին ձեռ-
քովը պրուած Տէրոջը օրինաց
15 գիրքը գտաւ. Ու Քեղկիա
պատասխան տուաւ, ու Սա-
փանի դպիրին ըսաւ. Տէրոջը
տանը մէջ օրինաց գիրք մը գը-
տայ. ու Քեղկիա ան գիրքը Սա-
16 փանին տուաւ: Եւ Սափան՝
գիրքը Թագաւորին տարաւ, ու
Թագաւորին պատասխան բերաւ
ըսելով. Քու ծառաներդ իրենց
յանձնուած բոլոր գործը կը կա-
17 տարեն. Եւ Տէրոջը տանը մէջ
գտնուած սուակը հանեցին, ու
զանիկայ վերակացուներուն ձեռ-
քը՝ ու գործը բանեցնողներուն
18 ձեռքը տուին: Եւ Սափան դպիր
որ Թագաւորին պատմեց, ու ը-
սաւ. Քեղկիա քահանան ինծի
մէկ գիրք մը տուաւ. ու Սափան
անոր մէջէն Թագաւորին առջևը
19 կարդաց: Ու Թագաւորը օրինաց
խօսքերը լսածին պէս՝ իր հան-
20 դերձները պատռեց: Եւ Թա-
գաւորը՝ Քեղկիային, ու Սափա-
նի որդին Աքիկամին, ու Մի-
քայի որդին Աբդոնին, և Սա-
փան դպիրին, ու Թագաւորի
ծառային՝ Ասայիային պատուի-
րեց, ու ըսաւ. Գացէք հնձի
21 համար, և Իսրայէլի ու Յու-
դայի մնացորդներուն համար՝ ա-
գտնուած գրքին խօսքերուն վը-
րայով Տէրոջմէ հարցուցէք. վասն
զի մեր հայրերը Տէրոջմէ խօսքը
չպահեցնուն համար, և ան գրք-
քին մէջը բոլոր գրուածներուն
հետևելնուն համար, մեր վրայ
թափուած Տէրոջմէ բարկութիւ-
նը մեծ է: Ու Քեղկիա՝ ու Թա- 22
գաւորին մարգիկները՝ Ասբասի
որդւոյն Թեկուաթի որդւոյն Սե-
ղեմի հանդերձապահին կինոջը՝
Ողդա մարգարէին գացին. և ա-
նիկայ Երուսաղէմ՝ Մասեհոյի
մէջ կը բնակէր. ու անոր հետ
այնպէս խօսեցան:
Եւ անիկայ ըսաւ անոնց. Ի- 23
սրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ. Ձեզ հնձի խրկող մար-
դուն ըսէք. Տէրը այսպէս կ'ը- 24
սէ. Ահա ես աս տեղս ու ա-
նոր բնակիչներուն վրայ չարիք
պիտի բերեմ՝ այսինքն ան բոլոր
անէծքները՝ որ Յուդայի Թա-
գաւորին առջևը կարդացուած
գրքին մէջը գրուած է. Որով- 25
հետև զիս թողուցին, և ուրիշ
աստուածներու խունկ ծխեցին,
որ իրենց ձեռքերուն բոլոր գործ-
քերովը զիս բարկացնեն. ուստի
աս տեղս վրայ իմ բարկութիւնս
պիտի թափի, ու պիտի չմարի:
Բայց Տէրոջմէ հարցնելու համար 26
ձեզ խրկող Յուդայի Թագաւո-
րին ասոնկ ըսէք. Իսրայէլի Տէր
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Լսած 27
խօսքերուդ համար, Որովհետև
քու սիրտդ կակղացաւ, ու Ա-
ստուծոյ առջևը խոնարհեցար,
երբոր աս տեղս վրայ՝ ու անոր
բնակիչներուն վրայ անոր ըսած խօս-
քերը լսեցիր, և իմ առջևս խո-
նարհեցար, ու հանդերձներդ
պատռեցիր, ու իմ առջևս լա-
ցիր, ես ալ լսեցի, կ'ըսէ Տէրը:
Ահա ես քեզ քու հայրերուդ 28
պիտի խնամեմ, ու խաղաղա-
թեամբ քու գերեզմանիդ մէջ

պիտի ամբռնաւիս. և սա տեղւոյ վրայ ու անոր բնակիչներուն համար քու աչքերդ պիտի չխնայեն։ Որ անոնք Յազաւորին պատասխան բերին։

29 Եւ Յազաւորը Հոդէ խրկեց, ու Յոնադաբն ու Երեսասպետին 30 բոլոր ժողովը ժողվեց։ Եւ Յազաւորը, ու Յոնադաբն բոլոր մարդիկներովը, ու Երեսասպետին բնակիչները, և քահանաներն ու Ղեւտացիները, ու բոլոր ժողովուրդը՝ մեծէն մինչև պզտիկը Տէրոջը տաճարը եկան. և Տէրոջը տաճարը մէջ գտնուած ուխտի դրքին բոլոր խօսքերը անոնց 31 առջեւ կարդաց։ Որ Յազաւորը իր տեղը սաքի վրայ կայնեցաւ, ու Տէրոջը առջեւը ուխտ դրաւ, որ ան դրքին մէջը գրուած ուխտին խօսքերը կատարելու համար՝ Տէրոջը ետեւէն երթայ, և անոր պատուիրանքները, ու վկայութիւնները, ու կանոնները բոլոր սրտով ու բոլոր 32 հոգիով պահէ։ Ու Երեսասպետին և Բենիամինի մէջ բոլոր գտնուողները կայնեցուց, ու Երեսասպետին բնակիչները Աստուծոյ իրենց հարցը Աստուծոյն ուխ- 33 տին պէս ըրին։ Եւ Յեսիա Իսրայէլի որդւոցը ամէն էրկիրներէն բոլոր գարշութիւնները վերցուց, ու բոլոր Իսրայէլի մէջ գտնուողները՝ իրենց Տէր Աստուծոյն ծառայութիւն ընել տուաւ. անոր հետոյ բոլոր օրերուն մէջ իրենց հայրերուն Տէր Աստուծմէն չխոտորեցան։

ԳԼ. ԼԵ

1 Եւ Յեսիա Երեսասպետին մէջ Տէրոջը զատիկ բրաւ, ու զատիկը առաջին ամսուն չորեքտասան- 2 օրեայ օրը մորթեցին։ Եւ քահանաները իրենց պահպանութիւնները վրայ կայնեցուց, ու զանոնք Տէրոջը տաճարը ծառայու- 3 թիւնը ընելու քաջալերեց։ Եւ բոլոր Իսրայէլին ըսաւ՝ որ Տէրոջը նուիրուած Ղեւտացիները բուն բաւ. Սաբը տապանակը՝ Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթի որդւոյն Սողոմոնին շինած տունը դրէք. ձեր ուսերուն վրայ բեռ չըլլայ. հիմա ձեր Տէր Աստուծոյն ու անոր ժողովուրդին Իսրայէլին ծառայութիւն ըրէք. 4 Եւ ձեր ազգատոհմներովը ու ձեր դասերովը՝ Իսրայէլի թագաւորին Դաւիթին գրածին պէս՝ ու անոր որդւոյն Սողոմոնին գրածին պէս՝ պատրաստուեցէք։ 5 Եւ ձեր եղբայրներուն՝ ժողովուրդին որդւոցը ատենները բաշխուելիքներուն համեմատ, ու Ղեւտացւոց ազգատոհմներուն բաժանուելիքներուն համեմատ՝ սրբարանին մէջը կայնեցէք. Եւ զատիկը մորթեցէք, ու սրբացէք, 6 ու պատրաստուեցէք, որ անոնք Տէրոջը Մովսէսին ձեռքովը բրած խօսքին պէս ընեն։ Եւ Յեսիա 7 բոլոր հոն գտնուող ժողովուրդին որդւոցը՝ հօտերէն երեսուն գառն ու այծի ձագ պարգեւեց, ամէնն ալ զատկի համար, նաև իրեք հարիւր արջառ. ասոնք թագաւորին առուցածքէն էին։ 8 Իշխաններն ալ՝ ժողովուրդին, քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն յօժարութեամբ պարգեւեցին. Աստուծոյ տանը իշխանները՝ Քեղկիա, Զաքարիա ու Յեհիէլ զատկի համար՝ երկու հարիւր վեց հարիւր գառն, ու իրեք հարիւր արջառ քահանաներուն տուին։ 9 Եւ Քոնենիա, ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիա ու Նաթանայէլ, ու Ղեւտացւոց իշխանները՝ Քասբիա, Յեհիէլ և Յովզաբատ՝ զատկի համար՝ Ղեւտացիներուն հինգ հարիւր գառն ու հինգ հարիւր արջառ պարգեւեցին։

10 Եւ պաշտօնը պատրաստուեցաւ, ու թագաւորին հրամայածին պէս՝ քահանաները իրենց կարգին համեմատ, ու Ղեւտացիները իրենց դասերուն համեմատ

11 կայնեցան. Եւ զառիկը կը մոռ-
թէին, ու քահանանէրը անոնց
ձեռքէն արիւնը առնելով կը
սրսկէին. իսկ Ղեւտացիները մոռ-
12 թը կը հանէին, Եւ սպրդակէզ
ընծաները կը զատէին, ու
զանոնք ժողովուրդին որդւոցը
ազգատոհմներուն համեմատ կը
բաժնէին, որ Տէրոջը մատուցա-
նեն՝ Մովսէսին գրքին մէջը գը-
րուածին պէս. արջառներուն
13 ալ ասանկ կ՚ընէին։ Եւ զառիկը
բուռ ամրութեան կրակով խո-
րովելին. բայց նուիրուած բա-
ները կամաներով, սանեօվ ու
տապակներով եփեցին, ու շու-
տով բաժնեցին ղանոնք բոլոր ժո-
14 ղովուրդին որդւոցը։ Եւ իրենց ու
քահանայից համար՝ հետը պատ-
րաստեցին. քանզի Ահարոնի որ-
դիքը՝ քահանաները՝ մինչև գի-
շերը ողջակէզներուը ու ճարպերը
մատուցանելու պըղպջած էին. ու-
ստի Ղեւտացիները իրենց համար
և Ահարոնի որդւոցը քահանա-
ներուն համար պատրաստեցին։
15 Իսկ Աասիի որդիքը երգեցողնե-
րը՝ Դաւիթին, ու Ասափին, ու
Եմանին, և թագաւորական ան-
ուանով Իդիթունին պատուիրա-
ծին համեմատ իրենց տեղը՝ ու
դռնապաններուը ամէն մէկ դու-
ռը Հայնէր էին. պէտք չեղաւ որ
իրենց պաշտօնէն պառաւին. վասն
զի անոնց համար անոնց եղբայր-
ները Ղեւտացիները կը պատրաս-
16 տէին։ Եւ Յովսիա թագաւորին
հրամայածին պէս՝ այն օրը Տէ-
րոջը ամէն պաշտօնը կարգի գը-
րուեցաւ, զառիկը ընելու ու
ողջակէզները Տէրոջը սեղանին
17 վրայ մատուցանելու համար։ Եւ
այն ատենը՝ հոն գտնուող Իսրա-
յէլի որդիքը՝ զատիկը ու բա-
զմաշխատուց տօները եօթը օր ըրին։
18 Եւ Սամուէլ մարգարէին օրերէն
՚ի վեր՝ Իսրայէլի մէջ ասոր պէս
զատիկ մը չեղաւ. ու Յովսիային,
ու քահանաներուն, ու Ղեւտա-
ցիներուն, և բոլոր հոն գտ-
նուող Յուդային, ու Իսրայէլին,
ու Երուսաղէմի բնակիչները ըրած
զատիկին պէս՝ Իսրայէլի բոլոր
թագաւորները ըրած չէին։ Ա- 19
զատիկը Յովսիայի թագաւորու-
թեանը տասնուութերորդ տա-
րին եղաւ։

Ա- ասկէ բաներէն ետքը՝ ու 20
Յովսիային՝ տաճարին կարգադրու-
թիւնը հաստատելէն ետքը, Ե-
գիպտոսի Նեքաւով թագաւորը՝
Եփրատին քովը Քարքամիս քա-
ղաքին դէմ պատերազմելու ե-
լաւ. ու Յովսիա զանոնք դիմա-
ւորելու դնաց։ Իսկ անոնք դես- 21
պանները իրկնց անոր՝ ու ըսաւ.
Ո՛վ Յուդայի թագաւոր՝ դուն
ինձի հետ ի՞նչ գործ ունիս. ես
այսօր քեզի դէմ ելած չեմ, հապա
ինձի հետ պատերազմ ընող
տունը դէմ. ու Աստուած ինձի
հրամայեց որ շուտով ընեմ. իմ
հետս եղող Աստուծմէն մտա կե-
ցիր, որ քեզ չկործանցընէ։ Բայց 22
Յովսիա իր երեսը անկե չդար-
ձուց, հապա անոր հետ պատե-
րազմելու համար իր հագուստը
փոխեց, ու մտիկ չըրաւ Նեքա-
ւովին խօսքը՝ որ Աստուծոյ բե-
րնէն էր, ու Մակեդովի հովիտը
պատերազմելու գնաց։ Եւ աղեղ- 23
նաւորները Յովսիա թագաւորը
նետով զարկին, ու թագաւորը
իր ծառաներուն ըսաւ. Ձիս
վերցուցէք տուէք. վասն զի սաս-
տիկ վիրաւորուեցայ։ Եւ իր ծա- 24
ռաները զանիկայ կառքէն հա-
նեցին, ու իր երկրորդ կառքը
հեծցընելով՝ Երուսաղէմ տա-
րին. և անիկայ մեռաւ, ու իր
հարցը դերեզմանները մէջը թա-
ղուեցաւ. և բոլոր Յուդան ու
Երուսաղէմը Յովսիային վրայ
սուգ ըրին։ Ու Երեմիա՝ Յովսի- 25
ային վրայ ողբ ըսաւ. ու բոլոր
երգեցողները ողբ և կանայք
մինչև այս օրս իրենց ողբե-
րուն մէջ Յովսիան կը յիշեն.
ու զանոնք Իսրայէլի մէջ մնայուցին.
և ահա ողբերուն մէջը գրուած
են։

26 Ու Յովսիային մեռցոյզ պատ-
մութիւնը, ու անոր՝ Տէրոջը օ-
րէնքին մէջ գրուածին համեմատ
27 ըրած բարեգործութիւնը, եւ
անոր առաջին ու վերջին պատ-
մութիւնը՝ ահա Իսրայէլի ու
Յուդայի թագաւորներուն գըր-
քին մէջը գրուած է։

ԳԼ. ԼԶ

1 Ու երկրին ժողովուրդը Յով-
սիային որդին Յովաքազը առին,
և զանիկայ իր հօրը տեղը Երու-
սաղէմի մէջ թագաւոր դրին։
2 Յովաքազ քսանեւերկք տարեկան
էր երբոր թագաւոր եղաւ, ու
Երուսաղէմի մէջ երեք ամիս թա-
3 գաւորութիւն ըրաւ։ Ու Եգիպ-
տոսի թագաւորը զանիկայ Երու-
սաղէմի մէջ Ռիւռէն վար առաւ,
ու երկրին վրայ հարիւր տաղանդ
արծաթ՝ ու մէկ տաղանդ ոսկի
4 հարկ դրաւ։ Ու Եգիպտոսի թա-
գաւորը՝ անոր եղբայրը Եղիա-
կիմը Յուդայի ու Երուսաղէ-
մի վրայ թագաւոր դրաւ, և
անոր անունը Յովակիմի փոխեց,
ու Նեքաւով անոր եղբայրը Յո-
վաքազը առաւ՝ ու Եգիպտոս
տարաւ։
5 Յովակիմ քսանեւհինգ տարե-
կան էր երբոր թագաւոր եղաւ,
ու Երուսաղէմի մէջ տասնեւմէկ
տարի թագաւորութիւն ըրաւ,
և անիկայ իր Տէր Աստուծոյն
6 առջեւը չարութիւն ըրաւ։ Անոր
վրայ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը եկաւ, ու զանիկայ
Բաբիլոն տանելու համար՝ սա-
7 նակապերով կապեց։ Եւ Նա-
բուգոդոնոսոր՝ Տէրոջը տանը ա-
նօթներէն առաւ, ու Բաբիլոն
տարաւ, ու զանոնք Բաբիլոն իր
8 տաճարին մէջը դրաւ։ Եւ Յո-
վակիմին մեռցոյզ պատմութի-
նը, ու անոր ըրած գարշելութիւն-
ները, և անոր վրայ գտնուածը՝
ահա Իսրայէլի ու Յուդայի թա-
գաւորներուն գրքին մէջը գըր-
ուած են. ու անոր տեղը՝ անոր որ-
դին Յովաքինը թագաւոր եղաւ։

Յովաքին տասնուութ տարե- 9
կան էր երբոր թագաւոր եղաւ,
ու Երուսաղէմի մէջ երեք ամիս
ու տասը օր թագաւորեց. և
անիկայ Տէրոջը աչքերը չարու-
թիւն ըրաւ։ Ու հետեւեալ տա- 10
րին՝ Նաբուգոդոնոսոր թագա-
ւորը ղրկեց, ու զանիկայ
Տէրոջը տաճարին պատուական
գանձերովը Բաբիլոն բերել տու-
աւ. և Յուդայի ու Երուսաղէմի
վրայ՝ անոր հօրը եղբայրը Սեդե-
կիան թագաւոր դրաւ։
Սեդեկիա քսանեւմէկ տարե- 11
կան էր երբոր թագաւոր եղաւ,
ու Երուսաղէմի մէջ տասնեւմէկ
տարի թագաւորութիւն ըրաւ։
Եւ անիկայ իր Տէր Աստուծոյն 12
առջեւը չարութիւն ըրաւ. ու
Տէրոջը բերնէն Իրեմիա
մարգարէին առջեւը չխոնարհե-
ցաւ։ Ու նաեւ ազգաժառնչեցաւ 13
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորէն,
որ անոր երդում ընել տուեր
էր Աստուծոյ անունովը, և իր
պարանոցը խստացուց ու իր
սիրտը կարծրացուց՝ որ Իսրայէլի
Տէր Աստուծոյն չդառնայ։ Գլ. 14
հանանելուն բոլոր իշխանները
ու ժողովուրդն ալ՝ ազգերուն
բոլոր գարշելութիւններուն հե-
տեւելով՝ խիստ շատ անօրէնու-
թիւններ ըրին, ու Տէրոջը Ե-
րուսաղէմի մէջ սրբած տունը
պղծեցին։ Եւ անոնց հայրերուն 15
Տէր Աստուածը՝ իր ժողովուրդին
ու իր բնակարանին խնայելուն
համար, իր պատգամաւորներուն
ձեռքովը՝ մեծ վաղորդայնու-
թեամբ կը խրկէր. Բայց 16
անոնք Աստուծոյ խրճած պատգա-
մաւորները կ'անարգէին, անոր
խօսքերը կ'արհամարհէին, ու
անոր մարգարէները ծաղր կ'ընէ-
ին, մինչեւ որ Տէրոջը բարկու-
թիւնը իր ժողովուրդին վրայ
բորբոքեցաւ, անհնարին որ՝ ա-
ժշկութիւն չլինայ։ Եւ անոնց 17
վրայ Քաղդէացւոց թագաւորը
հանեց, անիկայ ալ անոնց երի-
տասարդները անոնց սրբարանին

մէջը սրամ մեռցուց, ու երթաս-
տարձին ու կոխին, ձերին ու
ալեւորին չխնայեց. ամէնն ալ
18 Տէրը անոր ձեռքը մատնեց: Ու
Աստուծոյ տանը բոլոր մեծ ու
պզտիկ անօթները, ու Տէրոջը
տանը գանձերը, և թագաւորին
ու անոր իշխաններուն գանձերը՝
19 ամէնն ալ Բաբելոն տարաւ: Ու
Աստուծոյ տունը այրեցին, ու
Երուսաղէմին պարիսպը վրան-
ցին, ու անոր ամէն պալատները
կրակով այրեցին, ու բոլոր գե-
20 ղեցիկ բաները աւերեցին: Ու
սուրէն փախած մնացորդները՝
Բաբելոն գերի տարաւ ու մին-
չեւ Պարսից թագաւորութեանը
հաստատուիլը, անոր՝ և անոր
21 որդւոցը ծառայեցին. Ար-
դէս վր Երեմիային բերնովը ը-
ստած Տէրոջը խօսքը կատարուի,
մինչեւ որ երկիրը իր շաբաթնե-
րը վայելէ: Իր ամբողջ
օրերը շաբաթ պահեց, մինչեւ
եօթանասուն տարին լրցնուլը:

Ու Պարսից Կիւրոս թագաւո- 22
րին առջի տարին՝ Երեմիային
բերնովը ըսուած Տէրոջը խօսքը
կատարուելու համար, Տէրը Պար-
սից Կիւրոս թագաւորին հոգին
արթընցուց, ու անիկա իր բո-
լոր թագաւորութեանը մէջ հր-
ատարակել տուաւ, ու նաեւ հր-
ովարտակ գրեց՝ ըսելով.

Այսպէս կ'ըսէ Կիւրոս՝ Պար- 23
սից թագաւորը. Երկինքի Եհովա
Աստուածը երկրիս բոլոր թա-
գաւորութիւնները ինծի տուաւ,
ու անիկա ինծի պատուիրեց, որ
Յուդայի Երուսաղէմին մէջ անոր
տուն մը շինեմ: Ձեր մէջը ամէն
անոր բոլոր ժողովուրդէն է, իր
Եհովա Աստուածը իր հետը ըլ-
լայ, ու ելլէ:

ԳԻՐՔ ԵՕՐԱՅԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Այն Պարսից Կիւրոս թագա-
ւորին առջի տարին՝ Երեմիային
բերնովը ըսուած Տէրոջը խօսքը
կատարուելու համար, Տէրը Պար-
սից Կիւրոս թագաւորին հոգին
արթընցուց, ու անիկա իր բո-
լոր թագաւորութեանը մէջ հր-
2 ատարակել տուաւ, ու նաեւ հր-
ովարտակ գրեց՝ ըսելով.

Այսպէս կ'ըսէ Կիւրոս՝ Պար-
սից թագաւորը. Երկինքի Եհովա
Աստուածը երկրիս բոլոր թագա-
ւորութիւնները ինծի տուաւ,
ու անիկա ինծի պատուիրեց, որ
3 Յուդայի Երուսաղէմին մէջ
անոր տուն մը շինեմ: Ձեր մէջը
ամէն որ անոր բոլոր ժողովուրդէն
է, իր Աստուածը իր հետը ըլ-
լայ, ու Յուդայի Երուսաղէմը
ելլէ, և Իսրայելի Եհովայ Աս-
տուածին՝ անի Երուսաղէմի մէջ
եղող Աստուծոյն տունը շինէ:
Ու անոր քաղաքացիներուն որեւէ 4
բոլոր մնացորդները իրենց պան-
դխտութեանը տեղերն արծա-
ֆով, ոսկիով, ապրանքով
ու անասուններով՝ անոր օգնու-
թիւն ընեն, Երուսաղէմի մէջ
եղող Աստուծոյն տանը համար
պրոյաք կամաւոր ընծաներէն ի
զատ:

Ան ատեն Յուդայի ու Բե- 5
նիամինի տոհմերուն իշխանները,
և քահանաները ուՂեւտացիները
ոտք ելան ան բոլոր հոգիները
հետ, որոնց հոգին Աստուած
արթընցուցեր էր, որ ելլեն ու
Երուսաղէմ՝ եղող Տէրոջը տունը

6 չինեն: Եւ անոնց բոլորտիքը կ-
ղղինեցաւն ամէնը բոլոր կամա-
ւորներն ձիավարձանեկեն՝ ի զատ՝ արծաթէ
ամանենեղով, ոսկիով, առացուածք-
քով, ու անասուններով, և պատ-
ուական պարգևներով անոնց
օդնութիւն ըրին:
7 Ու կինգրա Թագաւորը Տէրոջը
տանը անօթները հանեց, որոնք
Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմէն
հանեցեր՝ իր աստուծոյն տունը
8 դրեր էր. Պարսից Կիւրոս Թագա-
ւորը զանոնք Միհրդատ գանձա-
պետին ձեռքովը հանել տուաւ,
ու զանոնք համրանքով Յուդայի
Սանբատար նախապարին յանձնեց:
9 Եւ սա էր անոնց Թիւը. Ե-
տասն ոսկեղէն կնիք, հազար ար-
ծաթեղէն կնիք, քառասնիսը դա-
10 նակ, Երեսուն ոսկեղէն տաշտ, ու
չորս հարիւր տասը արծաթէ
տաշտ՝ երկրորդ կարգէն, և հա-
11 զարաւոր ուրիշ անօթներ: Բո-
լոր ոսկիէ ու արծաթէ ամանենե-
րը հինգ հազար չորս հարիւր
եին: Ասոնց ամէնը Սանբատար՝
Բաբիլոնի գերեմիներէն Երուսա-
ղէմ եղած ատենը հետը հանեց:

ԳԼ. Բ

1 Եւ Բաբիլոնի նաբուգոդո-
նոսոր Թագաւորին Բաբիլոն տա-
րած գերիներէն երազ գաւառի
բնակիչները ատոնք էին, որոնք
Երուսաղէմը ու Յուդան գար-
ձան, ամէն մէկը իր քաղաքը.
2 Որ Զօրաբաբէլին, Յեսուէն,
Նեհեմիային, Սարայիային, Հա-
ղելայեն, Մոռդեքէին, Բաղսամ-
նեն, Մասփարին, Բագաւէին,
Հռհումեն, ու Բաանայեն հետը
եկան: Եւ սա էր Իսրայէլի ժո-
3 ղովուրդին մարդոցը Թիւը. Փա-
րոսի որդիքը՝ երկու հազար հա-
4 րիւր երկու Թագաւորներու: Սա-
փատիայի որդիքը՝ երեք հարիւր
5 երկու Թագաւորներու. Արահի
6 որդիքը՝ երկու հարիւր երկու
տասնհինգ. Փահաթ մովաբի որ-
դիքը՝ Յեսուէ ու Յովաբի որդինե-
րէն՝ երկու հազար ութը հարիւր
տասնեւերկու. Եղամի որդիքը՝ 7
հազար երկու հարիւր չորս-
սուն. Զաթուի որդիքը՝ ինը հա- 8
րիւր քառասունհինգ. Զաքքայի 9
որդիքը՝ երկու հարիւր վաթսուն.
Բանիի որդիքը՝ վեց հարիւր քա- 10
սունեւերկու. Բեբայիի որդիքը՝ 11
վեց հարիւր քառասնիսը. Ազգա- 12
դի որդիքը՝ հազար երկու հա-
րիւր քսանեւերկու. Ադոնիկամի 13
որդիքը՝ վեց հարիւր վաթսու-
նեւվեց. Բագաւեի որդիքը՝ եր- 14
կու հազար չորս հարիւր վեց. Ադինի 15
որդիքը՝ չորս հարիւր հիսունե-
չորս. Ատերի որդիքը Եզեկիայեն 16
ինիսունեւութը. Բեսայի որդի- 17
քը՝ երեք հարիւր քսաներեքը.
Յորայի որդիքը՝ հարիւր տաս- 18
ներկու. Հասումի որդիքը՝ եր- 19
կու հարիւր քսաներեք. Գա- 20
բերի որդիքը՝ ինիսունեւհինգ.
Բեթղեհեմի որդիքը՝ հարիւր 21
քսաներեք. Նետոփայի մարդի- 22
կը՝ հիսունեւվեց. Անաթոթի 23
մարդիկը՝ հարիւր քսաներութը.
Ազմաւեթի որդիքը՝ քառասուն- 24
ներկու. Կարիաթարիմի, Կե- 25
փիրայի ու Բեերոթի որդիքը՝
եօթը հարիւր քառասուներեք.
Ռամայի ու Գաբայի որդիքը՝ վեց 26
հարիւր քսանեւմէկ. Մաքմասի 27
մարդիկը՝ հարիւր քսաներկու.
Բեթէլի ու Գայիի մարդիկը՝ եր- 28
կու հարիւր քսաներեքը. Նա- 29
բաւի որդիքը՝ հիսունեւերկու.
Մագեբիսի որդիքը՝ հարիւր հի- 30
սունեվեց. Միւս Եղամին որդի- 31
քը՝ հազար երկու հարիւր հի-
սունը չորս. Հարիմի որդիքը՝ 32
երեք հարիւր քսան. Ղոմդի. Ա- 33
դիդի ու Ոնովի որդիքը՝ եօթը
հարիւր քսաներկու. Երիքովի 34
որդիքը՝ երեք հարիւր քառա-
սունհինգ. Սենաայի որդիքը՝ երեք 35
հազար վեց հարիւր երեսուն:
Քահանաներէն՝ Յեդուէ տու- 36
նէն՝ Յեդայեայի որդիքը՝ ինը
հարիւր եօթանասունեւերեք.
Եմմերի որդիքը՝ հազար երե- 37
սունեւհինգ. Փասուրի որդիքը՝ հա- 38
զար երեք հարիւր քառասունե-

39 եօթը. Հարիմի որդիքը՝ Հաղաբ առաջնաւ եօթն էին։
40 Ղևտացիներէն՝ Ովզաբիայի որդիներէն՝ Յեսուէ ու Կադմիելի որդիքը՝ եօթանասունչորս էին։
41 Երգեցողներէն՝ Ասաֆի որդիքը՝ հարիւր քառասունվեց էին։
42 Դռնապաններուն որդիքը՝ Սելղումի որդիքը, Ատերի որդիքը, Տելմոնի որդիքը, Ակկուբի որդիքը, Ատիտայի որդիքը, Սոբայի որդիքը՝ ամէնը հարիւր երեսունինն էին։
43 Նաթինայիներէն՝ Սիհայի որդիքը, Ասուփայի որդիքը,
44 Տաբաոթի որդիքը, Կերոսի որդիքը, Սիայի որդիքը, Փադոնի որդիքը,
45 Լաբանայի որդիքը, Ագաբայի որդիքը, Ակկուբի
46 որդիքը, Ագաբի որդիքը, Սալմայի որդիքը, Անանի որդիքը,
47 Գէդդէլի որդիքը, Գաահրի որդիքը,
48 Ռէայիայի որդիքը, Ռասինի որդիքը, Նէկոդայի որդիքը,
49 Գազամի որդիքը, Ողայի որդիքը, Փասէի որդիքը, Բասիի որդիքը,
50 Ասնայի որդիքը, Մաուանիմի որդիքը, Նեփուսիմի որդիքը, Բակբակի որդիքը, Ակուփայի որդիքը,
52 Արսուրի որդիքը, Բասաղոթի որդիքը, Մէհիդայի որդիքը, Արսայի
53 որդիքը, Բարկոսի որդիքը, Սիսարայի որդիքը, Թամայի որդիքը,
54 Նեսիայի որդիքը, Ատիփայի որդիքը
55 Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ Սոտէի որդիքը, Սոփերեթի որդիքը, Փերիդայի որդիքը,
56 Յեղայի որդիքը, Դարկոնի
57 որդիքը, Գէդդէլի որդիքը, Սափատիայի որդիքը, Ատտիլի որդիքը, Փոքրաթ Ասեբայիմի
58 որդիքը, Ամիի որդիքը։ Բոլոր Նաթինայիներուն՝ ու Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ երեք հարիւր իննսունեւերկու էին։
59 Ու Թէղմէղայէն, Թէղարսա, Քերուբէն, Ադդանէն ու Եմմերէն ելլողները ասոնք էին, և իրենց հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը՝ այսինքն Իսրայէլէն ըլլալնին ցուցընելու կա-
60 րող չէզան։ Դալայիայի որդիքը, Տոբիայի որդիքը ու Նեկոդայի որդիքը՝ վեց հարիւր յիսունեւերկու հոգի։ Եւ քա-
61 հանայից որդիներէն՝ Աբայիայի որդիքը, Ակկոսի որդիքը, Բերզելիի որդիքը՝ որ Բերզելիին աղջիկներէն կնիկ առնելով՝ անոնց անունով կոչուեցաւ։ Ասոնք իրենց ազգաբանութեան գիրքը փնտռեցին, բայց չկրցան գտնել, ու անմաքուր սեպուելով՝ քահանայութենէ արգիլուեցան։ Եւ Աթարսաթան անոնց ըսաւ, Մինչև որ Ուրիմով ու Թումմիմով քահանայ մը չելլէ, անոնք ամենասուրբ բաներէն չուտեն։
64 Բոլոր ժողովը միասին՝ քառասունեւերկու հազար երեք հարիւր վաթսուն հոգի էր. Բայց
65 ի՛ նոցանէ ծառաներէն ու աղախիններէն, որոնք եօթը հազար երեք հարիւր եօթանասունեւեօթն էին. ու անոնց մէջը երկու հարիւր այր և կին երգեցողներ կային։ Անոնց ձիերը եօթը հա-
66 րիւր երեսունեւվեց, ջորիները երկու հարիւր քառասունեւհինգ,
67 ուղտերը չորս հարիւր երեսունեւհինգ, ու էշերը վեց հազար եօթը հարիւր քսան էին։
68 Եւ տոհմերու իշխաններէն ոմանք՝ երբոր Երուսաղէմ եղող Տէրոջը տունը գային, Աստուծոյ տունը կանգնուը ընծաներ տային,
69 որ զանիկայ իր տեղը հաստատեն։ Անոնք իրենց կարողութենանը չափ՝ վաթսունեւմէկ հազար դրամ տուին, ու հինգ հազար մնաս արծաթ, ու հարիւր քահանայական պատմուճան տուին գործաւորութեան տունը։
70 Եւ քահանաները, ու Ղեւտացիները, ու ժողովուրդէն ոմանք, երգեցողները, դռնապանները և Նաթինայիները՝ իրենց քաղաքներուն մէջը, ու բոլոր Իսրայէլը իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան։

ԳԼ. Գ

1 Ու երբոր Եհովնադաբայ ամուր հասաւ, Իսրայէլի որդիքը էրթան քաղաքները մէջն էին, ու ժողովուրդը մէկ մարդու մը պէս Երուսաղէմի մէջ ժողովեցան։ 2 Եւ Յեսեդեկեան Յեսուան, ու անոր քահանայ եղբայրները, և Սաղաթիէլեան Զօբաբաբէլը ու անոր եղբայրները էլան, ու Իսրայէլի Աստուծոյն սեղանը շինեցին, որ անոր վրայ ողջակէզները մատուցանեն, ինչպէս որ Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին օրինաց գրքին մէջը 3 գրուած է։ Ու սեղանը իր տեղը շինեցին, վասն զի ան երկիրներուն ժողովուրդներէն կը վախնային. և անոր վրայ Տէրոջը ողջակէզները մատուցին, առաւօտուան ու երեկոյեան ողջակէզ 4 ները։ Եւ տաղաւարահատոյց տօնը գրուածին պէս կատարեցին, ու ամէն օրուան ողջակէզները իրենց թուովը օրէ օր հրամայուած 5 ձին պէս մատուցին։ Եւ անկէ հետը մշտնջենաւոր ողջակէզը, ու ամսագլուխներուն, ու Տէրոջը ամէն սուրբ ժողովներուն նուիրեալներուն մատուցին. նաև ան կամաւոր ընծաները՝ որ ամէն մարդ յօժար սրտով Տէրոջը կը մատուցանէր։ 6 Եհովնադաբայ ամսուն առջի օրէն՝ Տէրոջը ողջակէզները մատուցանելու սկսան, բայց Տէրոջը տաճարին հիմը գրուած չէր։ 7 Եւ քարահատներուն ու հիւսներուն տուակ, ու Սիդոնացւոց և Տիւրացւոց ուտելիք ու խմելիք ու եղ տուին, որ Լիբանանէն ծովով եղեւնափայտեր Յոպպէ բերեն, ինչպէս որ Պարսից Կիւրոս թագաւորը անոնց արտօնութիւն տուեր էր։ 8 Եւ անոնց Երուսաղէմ՝ Աստուծոյ տունը գալուն երկրորդ տարին երկրորդ ամսուն մէջ, Սաղաթիէլեան Զօբաբաբէլը, ու Յեսեդեկեան Յեսուան, և անոնց միւս եղբայրները քահանաները ու Ղեւտացիները, ու գերութենէ բոլոր Երուսաղէմ դարձողները՝ պաճարը կիներ սկսան, և քանի տարեկանէն վեր եղող Ղեւտացիները Տէրոջը տանը գործքին վրայ վերակացու դրին։ 9 Ու Յեսու, Ե նոր որդիքը ու եղբայրները, Կադմիել, ու անոր որդիքը, Յուդայի որդիքը, ու Ենադադի որդիքը, ու անոնց որդիքը ու եղբայրները՝ Ղեւտացիները՝ գործաւորներուն վրայ վերակացու թիւն ընելու էլան մէկ մարդու պէս։

10 Ու երբոր ճարտարապետները Տէրոջը տաճարին հիմը դրին, քահանաները իրենց զգեստները հագած փողերով՝ ու Ղեւտացիները Ասափի որդիքը ծնծղաներով՝ Տէրը օրհնելու համար կայնեցուցին, Իսրայէլի Դաւիթ թագաւորին կարգադրութիւնը համեմատ։ 11 Եւ փոխադարձ կ'երգէին՝ Տէրոջմէ գոհանալով ու անոր շնորհակալութիւն մատուցանելով, ինչու որ բարի է, ինչու որ անոր ողորմութիւնը Իսրայէլի վրայ յաւիտեան է. ու բոլոր ժողովուրդը մեծ աճայն ազդակով՝ Տէրը օրհնեցին, Տէրոջը տանը հիմը գրուելուն համար։

12 Եւ քահանաներէն, ու Ղեւտացիներէն, ու տոհմերու իշխաններէն շատերը՝ որոնք ծեր ըլլալով Տէրոջը առջի տունը տեսած էին, երբոր իրենց աչքին առջեւ այս տանը հիմը գրուէցաւ, մեծ ձայնով լացին, ու շատերը էրթան ուրախութենէն ձայներնին վեր ցրնգելով ազդակեցին։ 13 Ու ժողովուրդը՝ ուրախութեան ազդակին ձայնը ու բաղմութեանը լալուն ձայնը իրարմէ չէր կրնար որոշել. վասն զի բաղմութիւնը մեծ ցնծութենէն ձայնով կ'ազդակէր, ու ձայնը մինչեւ հեռու տեղեր կը լսուէր։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Յուդայի ու Բենիամինի թշնամիները երբոր լսեցին որ

դեպաբեթել եղողները Խթայելի
Տէր Աստուծոյն առաջորը կը շի-
2 նեն, Զօրաբաբելին ու նահա-
պետաներուն ծոռեցան, ու անոնց
ըսին. Մենք ալ ձեզի հետ շի-
նենք. քանզի մենք ալ ձեզի պես
ձեր Աստուածը կը խնդրենք,
ու մեզ հոս բերող Ասարհադոնի
Ասորեստանի թագաւորին օրերէն՝ի
վեր՝ անոր պահ կը մատուցանենք:
3 Բայց Զօրաբաբելը, ու Յեսուն,
ու Խթայելի մեծ նահապետնե-
րը անոնց ըսին. Ձեզի
ու մեզի որ Ղէյրէդ մեր Աստու-
ծոյն տաճն չենինք. հապա Ի-
սրայելի Տէր Աստուծոյն տուներ
միասին մենք պիտի շինենք, ին-
պէս որ Պարսից Թագաւորը՝ կը-
րաս Թագաւորը մեզի հրամայեց:
4 Եւ ան երկրին ժողովրդը՝ Յու-
դայի ժողովրդին ձեռքերը կը
թուլցնէին, ու զանոնք շինե-
5 լէն կը խափանէին: Եւ անոնց
խորհուրդը խափանելու համար՝
վարձքով անոնց դէմ խորհրդա-
կաններ բռնեցին, Պարսից կիւ-
րաս Թագաւորին բոլոր օրերը,
ու մինչև Պարսից Դարեհ Թա-
գաւորին Թագաւորութեանը
6 Ժամանակը: Եւ Ասուերոսին Թա-
գաւորութեան առեն՝ անոր
Թագաւորութեանը սկիզբը՝ Յու-
դայի ու Երուսաղէմի բնակիչնե-
դէմ մեղադրութեան գիր
գրեցին:
7 Եւ Արտաշէսին օրերը՝ Բիշ-
լեղամ, Միթրիդատ, Տաբէէլ,
ու անոնց ուրիշ ընկերները՝ Պար-
սից Արտաշես Թագաւորին գրե-
ցին. ու նամակին գիրը Ասորե-
րէն գրուած էր, ու մեկնուեր-
8 ներ Ասորերէն էր: Հոռեսմ հրա-
մանատարը, ու Սամսայ գրիչը՝
Երուսաղէմի դէմ ատ կերպով
նամակ մը գրեցին Արտաշես
Թագաւորին:
9 Ան ատեն Հոռեսմ հրամա-
նատարը, ու Սամսայ գրիչը, և
անոնց ուրիշ ընկերները՝ Դինա-
ցիք, Աֆարսաթքացիք, Տար-
փաղեցիք, Աֆարսացիք, Արքու-
ցիք, Բաբիլոնացիք, Շուշանա-
ցիք, Դաւեցիք, Եղամացիք, Եւ
10 ուրացած ազգերը՝ որոնք մեծ ու
պատուական Ասենապարը փո-
խադրեց ու Սամարիայի քաղաք-
ներուն մէջը բնակեցուց, ու մե-
կայեներն՝ որ Գետին ապրի կող-
մը կը գտնուին, և այլն: Ա է
11 ան նամակին օրինակը՝ որ Ար-
տաշէս Թագաւորին խրկեցին:
Գետին ապրի կողմը բնակող-
քու ծառաներդ, և այլն: Թա-
12 գաւորիդ յայտնի ըլլայ, որ ձեր
կողմանէ մեզի վեր եկող Հրեան-
երը Երուսաղէմ եկան, ու պա-
րիսպներ կանգնելով, ու հիմեր
ձգելով՝ ան ապստամբ ու անիրա-
ւաքաղաքը կը շինեն: Հիմա Թա-
13 գաւորիդ յայտնի ըլլայ, որ ե-
թէ ան քաղաքը նորէն շինուի,
ու անոր պարիսպները կանգ-
նուին, անոնք հարկ, տուրք ու
մաքս պիտի չտան, և ան պատ-
ճառով Թագաւորներուն վնաս
տուած պիտի ըլլայ: Ու մեր
14 ուռճիկը պալատէն ըլլալուն հա-
մար՝ մեզի չվայելր որ Թագաւո-
րին վնասը տեսնենք, անոր հա-
մար ատ նամակը խրկեցինք, ու
Թագաւորիդ իմացուցինք, Որ
15 քու հայրերուդ յիշատակաց
գրքին մէջը փնտռուի, որ ան
յիշատակաց գրքին մէջը գտնես
ու իմանաս թէ ան քաղաքը ա-
պստամբ՝ և Թագաւորներուն և
գաւառներուն վնասակար քա-
ղաք մը եղած է, և թէ հին ա-
տենէն անոր մէջ դաւաճանու-
թիւն բրած են, ու անոր համար
ատ քաղաքը կործանուեր է: Մենք
16 Թագաւորիդ կ՚իմացնենք՝ որ ե-
թէ ան քաղաքը շինուի, ու ա-
նոր պարիսպները հաստատուին,
ատ պատճառով Գետին ա-
պի կողմը բաժին պիտի չունե-
նաս:
Իսկ Թագաւորը՝ Հոռեսմ հր-
17 բամանատարին, և Սամսայ գրի-
չին, ու Սամարիայի մէջ բնակող
անոնց ընկերներուն, ու
Գետին անպի կողմը եղող ին-

ցանձնեալսն՝ հրամայեալսակ խրկեց առ Յոաբ եր։

18 Ոչձայն, և այլն. մինչև խրկած նամակին՝ իմ առջև յայտնապես կարդացուեցաւ.

19 ու էս հրաման ըրի, ու վիտուէ չգիս, և գտան որ՝ ան քաղաքը հին առնէն ի վեր թագաւորնեալ դէմ դրեր է, ու անոր մէջը ապստամբութիւն ու դաւաճանութիւն եղեր է։ Ու

20 բաւական մէջ զօրաւոր թագաւորներ եղած են, որ բոլոր Գեսրի անդի կողմը եղողներուն վրայ կը տիրեին. ու անոնց՝ հարկ, ուրբր ու մաքս կը տուէր։

21 Հիմա պատուէր տուէք՝ որ ան մարդիկները արդիլեն. ու առ քաղաքը չքիւռի, մինչև որ իմ կողմիցս մէկ հրամանով

22 մը տրուի։ Եւ զդոյշ եղիք որ առ բանիս անհպատութիւն չընէք. չըլլայ որ հարուածները շատնայ, ու թագաւորնեալ վրաս տան։

23 Ու երբոր Աբեսաղէս թագաւորին նամակին օրինակը՝ Հոաբին ու Սամայ գրիչին, և անոնց ընկերներուն առջև կարդացուեցաւ, որոնցմէ Եբուսացիներ գային Հրեաստանի՝ և զանոնք բռնութեամբ վռնդելէն

24 արդիլեցին։ Ան առնէն երբ առ դէմ եղող Աստուծոյ տանը դարձ արդիլուեցաւ, ու մինչև գարձեալ Դաւիթ թագաւորին թագաւորութեանը երկրորդ տարին արդիլուած մնաց։

ԳԼ. Ե

1 Եւ Անգէ մարգարէն, ու Ադդոյի որդին Զաբարիա մարգարէն՝ Իսրայէլի Աստուծոյն անունովը մարգարէութիւն ըրին Յուդայի ու Երուսաղէմի մէջ

2 եղող Հրեաներուն։ Ան առնէն Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլը, ու Յոսեդեկեան Յեսուան եղան, ու Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տանը շինելու սկսան, և Աստուծոյ մարգարէներն անոնց հետը ըլլալով՝ անոնց օգնութիւն կ'ընէին։

3 Ան առեն Եփրատ գետին տէրի կողմի իշխանը Թաթնայն, ու Սաթրաբուզնէն՝ իրենց ընկերներովը անոնց եկան, և այսպէս ըսին. Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ ան տունը շինէք, ու ան պարիսպները կանգնէք։

4 Ան առեն անոնց ըսինք թէ ան շինողներուն անունները ինչ էին։ Բայց Աստուծոյ աչքը

5 Հրեից ծերերուն վրայ էր, ու զանոնք չարգիլեցին, մինչև որ բանը Դարեհին հասնի, ու անկէ ան բանիս համար հրամայական բերել տան։

6 Ա՛ն է ան նամակին օրինակը որ Գեսրի տէրի կողմի իշխանը Թաթնայն, ու Սաթրաբուզնը, ու Գեսրի տէրի կողմը եղող անոնց ընկերները Աֆարսաքացիք՝ Դարեհ թագաւորին խրկեցին.

7 Նամակին մէջը այսպէս գրած էր.

Դարեհ թագաւորին շատ բարև։

8 Թագաւորիդ յայտնի ըլլայ, որ Հրեաստանի գաւառը՝ մեծ Աստուծոյն տունը գացինք, ու անիկայ մեծ քարերով կը շինուի, և անոր պատերուն մէջը փայտեր կը դրուին, ու գործը շատ կը բանուի, ու անոնց ձեռքովը կը յաջողուի։

9 Եւ ան ծերերուն հարցուցինք, ու անոնց այսպէս ըսինք. Ո՞վ ձեզի հրաման տուաւ որ ան տունը շինէք, ու ան պարիսպները կանգնէք։

10 Ու քեզի իմացնելու համար՝ անոնց անունները նաև հարցուցինք, որ անոնց առաջնորդ եղող մարդոց անունները գրենք։

11 Եւ անոնք մեզի այսպէս պատասխան տուին ու ըսին. Մենք երկինքի ու երկրի Աստուծոյն ծառաներն ենք, ու շատ տարիներէ առաջ շինուած տունը կը շինենք, որ մեծ Իսրայէլին մէկ մեծ թագաւորը շինեց ու լմնցուց։

12 Բայց

մէր հայրերը՝ երկինքին Աստուածը բարկացընելնուն համար, զա-
նոնք Բաբիլոնի թագաւորին՝ Քաղդէացի Նաբուգոդոնոսորին
ձեռքը մատնեց. ան ալ աս
տունը աւրեց, ու Ժողովուրդը
13 Բաբիլոն գերի տարաւ: Բայց
Բաբիլոնի Կիւրոս թագաւորին
առջի տարին՝ Կիւրոս թագա-
ւորը աս Աստուծոյ տունը շինե-
14 լու հրաման տուաւ: Եւ Աստու-
ծոյ տանը սպասքէն ու արծաթէ-
ղէն անօթներն ալ՝ որոնք Նա-
բուգոդոնոսոր՝ Երուսաղէմի տա-
ճարէն հանելով՝ Բաբիլոնի տա-
ճարը տարեր էր, Կիւրոս թա-
գաւորը Բաբիլոնի տաճարէն հա-
նեց, ու Սանբասար անուանով մէ-
կու մը յանձնեց, որն որ նախա-
15 յար ըրաւ, ու անոր ըսաւ. Ա ա-
նօթներդ առ, գնա զանոնք Երու-
սաղէմ եղող տաճարը տար. ու
Աստուծոյ տունը իր տեղը շինուի:
16 Ան ատենը Սանբասար եկաւ, ու
Երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տա-
նը հիմը ձգեց. և ան ատենէն
մինչև հիմա կը շինուի, բայց
17 չէ լմընցած: Ու հիմա թէ որ
թագաւորը կը հաճի, հոն Բա-
բիլոն եղող թագաւորին գանձա-
տանը մէջ փնտրտուի, թէ արդ-
եօք Կիւրոս թագաւորը հրաման
ատեր է որ Երուսաղէմի մէջ աս
Աստուծոյ տունը շինուի. ու
թագաւորը աս բանիս վրայով
իր կամքը մեզի հասկըցընէ:

ԳԼ. Զ

1 Ան ատենը Դարեհ թագա-
ւորը հրաման ըրաւ. ու հոն
Բաբիլոնի գիւանին մէջը փնտ-
տըռեցին, ուր որ գանձերը կը
2 պահուէին: Եւ Մարաց գաւա-
ռին մէջը եղող Եկբատանայի
պալատին մէջ տոմս մը գտնուե-
ցաւ, որուն մէջը աս կերպով
գրուած յիշատակարան մը կար:
3 Կիւրոս թագաւորին առջի
տարին, Կիւրոս թագաւորը Ե-
րուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ
տանը համար հրաման տուաւ,
որ ան տունը շինուի, ուր որ
զոհ կը մատուցանեն. և անոր
հիմերը ամուր ըլլան. անոր բար-
ձրութիւնը վաթսուն կանգուն,
ու լայնութիւնը վաթսուն կան-
գուն, Իրիք կարգ մեծ քարերէ, 4
ու մէկ կարգ նոր փայտէ ըլլայ.
ու անոր ծախքը թագաւորին
տունէն տրուի. Եւ Նաբուգոդո- 5
նոսորին Երուսաղէմի տաճարէն
հանած ու Բաբիլոն բերած՝ Ա-
ստուծոյ տանը սպասքէն ու ար-
ծաթէղէն անօթներն ալ հո
տրուին, ու Երուսաղէմ եղող
տաճարը՝ իրենց տեղը տարուին,
ու Աստուծոյ տունը դրուին:
Եւ հիմա՝ Գաւսին անդին կող- 6
մի իշխանը Թաթնայ, Սաթ-
բարուզան, ու Գաւսին անդին
կողմը եղող անոնց ընկերները
Ափարսաքայիք՝ անկէ հոս քաշ-
ուեցէք. Ա՛ս Աստուծոյ տանը 7
գործքը թող տուէք. Հրէից
նահապետը ու Հրէից ծերերը
հո Աստուծոյ տունը թող իր տե-
ղը շինեն: Եւ հս հրամանը կու 8
տամ, որ ընէիք թէ Հրէից ծե-
րերուն ինչ պիտի ընէք հս Ա-
ստուծոյ տանը շինութեանը հա-
մար, այսինքն արքունի գանձէն՝
Գաւսին անդին կողմէն ձոռնաոյժ
հարկէն՝ ան մարդիկներուն ծախ-
քը շուտով տրուի, որ սպգելք
մը չընեն: Եւ անոնց ինչ որ 9
պէտք ըլլայ, թէ զուարակներ,
թէ խոյեր և թէ գառներ՝ եր-
կնից Աստուծոյն ողջակէզներու
համար, նաև ցորեն, աղ, գինի
ու եղ՝ ամէն օր անոնց տրուի
անպակաս, Երուսաղէմի մէջ ե-
ղող քահանաներուն խօսքովը,
Որ երկնից Աստուծոյն անուշա- 10
հոտ զոհեր մատուցանեն, և թա-
գաւորին ու անոր որդւոցը կեան-
քը համար աղօթք ընեն: Ու ես կը 11
հրամայեմ որ՝ ով որ աս խօսքիս
դէմ կենայ, անոր տունէն փայտ
մը քակելով անկէն, ու ան մար-
դը անոր վրայ գամեն. ու աս
բանիս համար անոր տունը աղ- 12
բանոց ըլլայ: Եւ ան Աստուա-

ծը՝ որ իր անունը հոն դրեր է, Թող կոծանէ ամէն թագաւորը, ու ժողովուրդը, որ ձեռք կ'երկընցնէ առ հրամանէս դէմ կենալու, ու Երուսաղէմի մէջ եղող Աստուծոյ տունը աւերելու: Ես Դարեհս առի հրամանը ըրի, Թող շուտով՝ ի գործ դրուի:

13 Ան տունը Գեհոն տոդիի կողմի իշխանը թաթանային, Սաթրաբուզանը, և անոնց ընկերները՝ Դարեհ թագաւորին խրկած հրամանը շուտով կատարե-
14 ցին: Եւ Հրէից ծերերը կը շինէին, ու կը յաջողէին, Անգէ մարգարէին ու Ադդովի որդւոյն Զաքարիային մարգարէութեամբը. ու անոնք՝ Իսրայէլի Աստուծոյն հրամանովը, և Պարսից Կիւրոս, ու Դարեհ, ու Արտաշէս թագաւորին հրամանովը
15 շինեցին լմընցուցին: Եւ աս տունը՝ Ադար ամսուն երրորդ օրը՝ Դարեհ թագաւորին թագաւորութեանը վեցերորդ տարին լմնցաւ:
16 Ու Իսրայէլի որդիքը՝ քահանաները, ու Ղեւտացիները, ու միւս գերութենէ եկողները՝ ուրախութեամբ Աստուծոյ տունը
17 նաւակատիքը ըրին: Եւ Աստուծոյ տունը նաւակատիքին համար՝ հարիւր զուարակ, երկու հարիւր խոյ, չորս հարիւր գառը, ու բոլոր Իսրայէլին ազգին պատարագ ըլլալու համար՝ Իսրայէլ ցեղերուն թուովը՝ այծերէն տասներկու նոխազ մատուցին:
18 Ու Երուսաղէմի մէջ Աստուծոյ պաշտաւորութեանը վրայ՝ քահանաները իրենց կարգերուն մէջ, ու Ղեւտացիները իրենց դասերուն մէջ կայնեցուցին, ինչպէս որ Մովսէսին գիրքին մէջը գրուած է:
19 Ու գերութենէ եկողները՝ առաջին ամսուն չորեքտասաներորդ օրը զատիկը ըրին. Քանզի
20 քահանաները ու Ղեւտացիները մէկ տեղ սրբութեան, ու ամէնքն ալ մաքուր եղան, ու բոլոր գերութենէ եկողներուն համար, և իրենց եղբայրը քահանաներուն համար, ու իրենց համար զատիկը մորթեցին. Ու գերութենէ 21
դարձող Իսրայէլի որդիքը, ու Իսրայէլի Տէր Աստուածը փնտրելու համար անոնց երկրին ազգերուն պղծութենէն զատուեր էին՝ ամէնն ալ կերան: Եւ եօթը օր բաղարջա- 22
կերոց տօնը կատարեցին ուրախութեամբ. վասն զի Տէրը զանոնք ուրախացուց, ու Ասորեստանի թագաւորին սիրտը անոնց դարձուց, որ Աստուծոյ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն տանը գործին մէջ անոնց ձեռքը ուժցնէ:

ԳԼ. Է

Ե աս բաներէն ետքը՝ Պարսից 1
թագաւորին Արտաշէսին թագաւորութեանը առնը՝ Եզրաս Սարայիայի որդին, որ ան Ազարիայի որդին, որ ան Քեղկիայի որդին, Որ ան Սեղղումի որդին, 2
որ ան Սադոկի որդին, որ ան Աքիտոբի որդին, Որ ան Ամարիայի որդին, որ ան Ազարիայի որդին, որ ան Մարիովթի որդին, 3
Որ ան Զարհիայի որդին, որ ան Ոզիի որդին, որ ան Բոկկիի որդին, Որ ան Աբիսուայի որդին, 4
որ ան Փենէհեսի որդին, որ ան Եղիազարի որդին, որ ան մեծ քահանայն Ահարոնին որդին էր, 5
Ան Եզրասը Բաբիլոնէն ելաւ. 6
ու անիկա Իսրայէլի Տէր Աստուծոյն տուած Մովսէսին օրէնքացը արագապիր դպիրն էր. ու իր Տէր Աստուծոյն ձեռքը իր վրայ ըլլալուն համար՝ ամէն խնդրածը թագաւորը անոր կուտար: Եւ Արտաշէս թագաւո- 7
րին եօթներորդ տարին՝ Իսրայէլի որդիներէն, քահանաներէն, ու Ղեւտացիներէն, ու երգեցողներէն, և դռնապաններէն, ու Նաթինայիմներէն ոմանք Երուսաղէմ ելան: Եւ անիկայ հինգե- 8
րորդ ամսուն մէջ՝ թագաւորին եօթներորդ տարին՝ Երուսաղէմ եկաւ. Քանզի առաջին ամսուն 9

առաջին օրը՝ Բաբելոնին ելնելս
սկսաւ, ու Աստուծոյ բարի
ձեռքը անոր վրայ ըլլալով՝ հին
դերդաստանաւն առաջին օրը՝ Ե-
10 րուսաղէմ հասաւ։ Վասն զի Եզ-
րաս իր սիրտը պատրաստած՝ որ
Տէրոջը օրէնքը փնտռէ, ու կա-
տարէ, ու Իսրայէլի մէջ օրէնք
ու դատաստան սորվեցընէ։
11 Եւ սոսկայ է ան նամակին
օրինակը՝ որն որ Արտաշէս Թա-
գաւորը տուաւ Եզրաս քահանա-
յին ու դպիրին, որ Տէրոջը Իս-
րայէլին պատուիրանաց և
օրինաց խօսքերուն դպիրն էր։
12 Թագաւորաց Թագաւորը Ար-
տաշէս՝ Եզրաս քահանային՝ ե-
կեղեցիէ Աստուծոյն օրինացը կա-
15 տարեալ դպրին, և այլն։ Հրա-
ման կու տամ որ՝ իմ Թագաւո-
րութեանս մէջը եղող Իսրայէլի
ժողովուրդէն, ու անոր քահա-
նաներէն, ու Ղեւտացիներէն՝ ա-
մէն իրենց կամքովը Երուսաղէմ
երթալ ուզողները քեզի հետ երթան,
14 զանոնք դուն Թագաւորին ու
անոր եօթը խորհրդականներուն
կողմանէ կը խրկուիս, որ քու
ձեռքդ եղող քու Աստուծոյդ
օրէնքովը Յուդան ու Երուսա-
15 ղէմը քննես, Եւ տանիս ան ար-
ծաթը ու ոսկին, որն որ Թա-
գաւորը ու անոր խորհրդական-
ները՝ իրենց կամքովը ընծայ տու-
ին Իսրայէլի Աստուծոյն՝ որուն
բնակութիւնը Երուսաղէմի մէջ
16 է, Նաև Բաբելոնի բոլոր գա-
ւառին մէջը գտած բոլոր ար-
ծաթդ ու ոսկիդ, որն որ ժողո-
վուրդը ու քահանաները Երու-
սաղէմի մէջ եղող իրենց Աստու-
ծոյն տանը համար կամաւոր
ընծայի պէս պիտի մատուցանեն,
17 Որ ան սահմով անպատճառ՝ զոհ-
ականները, խոյերը, գառները, ու
անոնց հացի ընծաները ու թա-
փելու նուէրները ծախու առ-
նես, ու զանոնք Երուսաղէմ ե-
ղող ձեր Աստուծոյն տանը ա-
18 ղանին վրայ մատուցանես։ Եւ
ինացած արծաթով ու ոսկիով՝
քեզի ու քու եղբայրներուդ հնչ
որ պատշաճ կ'երեւնայ թնել, ձեր
Աստուծոյն կամացը համեմատ
ընէք։ Եւ ան անօթները, որ 19
քու Աստուծոյդ տանը պաշտա-
նեին համար՝ քեզի տրուեցան,
դուն Երուսաղէմի Աստուծոյն
առջեւը պատ յանձնէ։ Եւ ուրիշ 20
հնչ որ քու Աստուծոյդ տանը
համար պէտք ըլլայ, որ քեզի կը
վայրէ տալ, զանիկայ Թագաւո-
րին գանձատունէն տուս։ Ու ես՝ 21
Արտաշէս Թագաւորս՝ ձեզի՝ Գե-
տին անդիի կողմը եղող բոլոր
գանձապետներուդ հրաման կու
տամ, որ Եզրաս քահանան՝ երկ-
նից Աստուծոյն օրինացը դպիրը
հնչ որ ձեզմէ ուզէ, անմիջապէս
տուէք. Մինչեւ հարիւր տաղանդ 22
արծաթի, մինչեւ հարիւր քոր ցո-
րեն, ու մինչեւ հարիւր մար գի-
նի, ու հարիւր մար եղ, ու ա-
ռատնոյ չափը պատրաստ։ Երկնից 23
Աստուածը հնչ որ կը հրամայէ,
շուտով՝ ի գործ դրուի երկնից
Աստուծոյն տանը համար, որ
չըլլայ թէ Թագաւորին ու անոր
որդւոցը Թագաւորութիւնը վր-
րայ բարկութիւն գայ։ Եւ ձեզի 24
յայտնի ըլլայ, որ բոլոր քահա-
նաներէն, Ղեւտացիներէն, եր-
գեցողներէն, դռնապաններէն,
ու Նաթինացիներէն, և աս Ա-
ստուծոյ տանը պաշտաւնեներէն՝
հարկ, տուրք ու մաքս առնելու
հրաման չկայ։ Եւ դուն ալ Եզ- 25
րաս՝ քու Աստուծոյդ իմաստու-
թիւնովդ՝ որ դուն ունիս, գա-
ւառներուն ու իշխանութիւնը դիր, որ
Գետին մէկալ կողմը եղող բոլոր
ժողովուրդը՝ այսինքն քու Ա-
ստուծոյդ օրէնքը ամէն գիտցող-
ները դատեն, ու չգիտցողներուն
սորվեցուցէք։ Եւ ով որ քու Ա- 26
ստուծոյդ օրէնքին համեմատ՝ ու
Թագաւորին օրէնքին համեմատ
չընէ, անպատճառ անոր դատաս-
տանը՝ ի գործ դրուի, կամ մա-
հուամբ, կամ աքսորով, կամ
ստակնոտով, և կամ բանտարկ-
ութեամբ։

27 Մեր հայրերուն Տէր Աստուածը օրհնեալ ըլայ, որ Երուսաղէմի մէջ եղող Տէրոջը տունը վառաւորելու համար՝ այսպէս թագաւորին սրտին մէջ դրած, 28 եւ թագաւորին ու անոր խորհրդականներուն, ու թագաւորին բոլոր զօրաւոր իշխաններուն առջեւ՝ ինծի շնորհք գըտնել տուաւ։ Ես իմ Տէր Աստուծոյս ձեռքը իմ վրաս ըլլալուն համար՝ զօրացայ, ու Իսրայէլէն իշխաններ ժողվեցի, որ ինծի հետ երթան։

ԳԼ. Ը

1 Ե՛ս Աբրաշէս թագաւորին թագաւորութեանը առնուր՝ ինծի հետ Բաբիլոնէն ելլողներուն ասիմնագիտանիքը, ու համրանքը 2 ասոնք են։ Փենէհէսի որդիներէն՝ Գերսան, Իթամարի որդիներէն՝ Դանիէլ, Դաւիթի որդի 3 ներէն՝ Քեատուս։ Սեքենիայի որդիներէն՝ Փարոսի որդիներէն՝ Զաքարիա, ու անոր հետ հարիւր յիսուն էրիկ մարդ համրուեցան։ Փահաթ Մոաբի որդի 4 ներէն՝ Զարհայի որդին Եղհոենայի, ու անոր հետ երկու հարիւր էրիկ մարդ։ Սեքենիայի որդիներէն՝ Յազիէլի որդին, ու 5 անոր հետ երկու հարիւր էրիկ մարդ։ Ադինի որդիներէն՝ Յովնաթանի որդին Աբեդ, ու 6 անոր հետ յիսուն էրիկ մարդ։ Ու Եղամի որդիներէն՝ Գոմողիէլի որդին Եսայի, ու անոր հետ 7 եօթանասուն էրիկ մարդ։ Եւ Սափատիայի որդիներէն՝ Միքայէլի որդին Զաբադիա, ու անոր հետ ուրիշ եօթանասուն էրիկ մարդ։ 8 Յոաբի որդիներէն՝ Յեհիէլի որդին Աբդիա, ու անոր հետ երկու հարիւր տասնուերկու 9 էրիկ մարդ։ Եւ Սաղոմիթի որդիներէն՝ Յոսեփիայէն որդին, ու անոր հետ հարիւր վաթսուն էրիկ 10 մարդ։ Եւ Բեբայիի որդիներէն՝ Զաքարիա որդին Բեբայիի որդին Զաբբա, ու անոր հետ քառասուն 11 եօթը էրիկ մարդ։ Եւ Ազգադի որդիներէն՝ Յոհանան որդին Ակատանի որդին Յոհանան, ու անոր հետ հարիւր տասը էրիկ մարդ։ Եւ Ադոնիկամի որդիներէն՝ վերջիններըն ու թուոնց անուններն ասոնք էին՝ Եղիփաղէտ, Յէհիէլ ու Սեմայիա, և անոնց հետ վաթսուն էրիկ մարդ։ Եւ Բագոէի որդիներէն՝ Ութայի, ու Զաբուդ, ու անոնց հետ եօթանասուն էրիկ մարդ։

Եւ ասոնք՝ Ահտա վաղող գետին եկեղեցը ժողվեցի, ու հոն իրեք օր իջեւան ըրինք. և ժողովուրդը ու քահանաները աչքէ անցուցի, ու հոն Ղեւտացւոց որդիներէն չտեսի չգտայ։ Ան ասոնք եղիազար, Արիէլ, Սեմայիա, Եղնաթան, Յարիբ, Եղնաթան, Նաթան, Զաքարիա ու Մեսուղամ իշխաններըը, ու Յովարիբ ու Եղնաթան իմաստուններըը կանչել տուի։ Եւ զանոնք՝ Քասիփիա ըսուած տեղը եղող Ադգովի իշխանին պատուիրեցի խրկելով, ու Քասիփիա ըսուած տեղը եղող Ադգովին, ու անոր եղբայրը՝ Նաթանայիմներուն զրուցուելու խօսքերը՝ անոնց բերանը դրի, որ մեր Աստուծոյն տանը համար մեզի պաշտօնեաներ բերեն։ Ու մեր Աստուծոյն բարի ձեռքը մեր վրայ ըլլալուն համար, Իսրայէլեան Ղեւիին որդւոյն Մոսղիին որդիներէն մէկ հանճարեղ մարդ մը, այսինքն Սարաբիան ու անոր որդիները ու եղբայրները՝ տասնուութը հոգի բերին մեզի։ Նաեւ Ասապիան, ու անոր հետ Մերարիի որդիներէն Եսային ու անոր եղբայրները, ու անոնց որդիները՝ քսան հոգի։ Ու Նաթանայիմներէն, որ Դաւիթ ու իշխանները Ղեւտացւոց ծառայութեան տուեր էին, ամէնը իրենց անուններով յիշուած՝ երկու հարիւր քսան Նաթանայիմներ։

Եւ հոն Ահտայի գետին քովը ծոմապահութիւն քարոզեցի, որ խոնարհինք մեր Տէր Աստուծոյ

12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

ծոյն առջևը, ու անկէ յաջոյ
ձամբորդութիւն խնդրենք՝ մեզի
ու մեր ընտանեացը և մեր բոլոր
22 ստացուածքին համար. Վասն զի
ձամբան մէջ մեզ թշնամիներէն
պաշտպանելու համար՝ թագա-
ւորէն զօրք ու ձիաւորներ ուղե-
լու ամչցայ. որովհետև թագա-
ւորին ըսեր էինք թէ՝ Մեր Ա-
ստուծոյն ձեռքը բոլոր զանիկայ
փնտռողներուն վրայ է բարու-
թեամբ, ու անոր զօրութիւնը
ու բարկութիւնը ամէն անոնց
վրայ՝ որ զանիկայ կը թողուն:
23 Ուստի ծոմ բռնեցինք, ու աս
բանիս համար՝ մեր Աստուծմէն
օգնութիւն խնդրեցինք. ու անի-
կայ մեր խնդրուածքը ընդու-
նեց:
24 Եւ քահանայից իշխաններէն
տասներկու Շերէբիա, Ասաբիան,
ու անոնց հետ իրենց եղբայրնե-
25 րէն տասը Շերէբ, Եւ արծաթը,
ու ոսկին, ու անօթներըը, նաև
Թագաւորին, ու անոր խորհր-
դականներուն, ու իշխաններ-
ուն, և հոն գտնուող բոլոր
Իսրայէլին՝ մեր Աստուծոյն տա-
ճարը համար տուած ընծաները՝
26 կշռեցի անոնց յանձնեցի: Ու
վեց հարիւր յիսուն տաղանդ
արծաթ, և հարիւր տաղանդ
արծաթէ առաններ, ու հա-
27 րիւր տաղանդ ոսկի, Եւ քսան
ոսկի տաշտ հազարական դրա-
մէ, ու մաքուր ու փայլուն և
ոսկիի պէս պատուական պղնձէ
երկու աման՝ կշռեցի անոնց
28 յանձնեցի, Ու անոնց ըսի. Դուք
Տէրոջը նուիրուած էք, ա՛ն
նօթներն ալ նուիրուած են. և
արծաթը ու ոսկին՝ ձեր հարցը
Տէր Աստուծոյն կամաւոր ընծայ
29 մըն է. Արթուն կացէք, ու պա-
հեցէք, մինչև որ կշռեն Երու-
սաղէմ Տէրոջը տանը սենեակնե-
րուն մէջ քահանայից՝ ու Ղե-
ւտացւոց իշխաններուն, ու Իս-
րայէլ տոհմապետներուն առջևը
30 կշռեցէք: Եւ քահանաները ու Ղե-
ւտացիները՝ արծաթը ու ոսկին ու
անոթները՝ կշռեցին, որ
Երուսաղէմ մեր Աստուծոյն տա-
նը տանին:
31 Եւ առաջին ամսուն երկուտա-
սանեերորդ օրը՝ Ահավայի գետէն
հանեցինք Երուսաղէմ երթալու
համար, ու մեր Աստուծոյն ձեռ-
քը մեր վրայ էր, ու մեզ ճամ-
բան թշնամիին ու դարանակալին
ձեռքէն ազատեց. 32 Ու Երուսա-
ղէմ հասանք, և հոն իրեք օր նս-
տանք: 33 Ու չորրորդ օրը՝ արծա-
թը, ու ոսկին, ու անօթները՝
մեր Աստուծոյն տանը մէջ՝ Ու-
րիա քահանային որդուն Մեր-
մոթին ձեռքով կշռուեցաւ,
որուն հետ էր Փենեհեսի որդին
Եղիազարը. ու անոնց հետ՝ Յե-
սուի որդին Յովզաբադ, ու
Բանուիի որդին Նոադիա Ղե-
ւտացիները կային: 34 Ամէնը թո-
ւով ու կշռով յայնժամ գրուե-
ցաւ:
35 Գերութեան որդիքը՝ որոնք
գերութենէ դարձած էին, Ի-
սրայէլի Աստուծոյն ողջակէզներ
մատուցին, բոլոր Իսրայէլին հա-
մար տասներկու զատարակ, ինն-
սունուվեց խոյ, եօթանասուն-
ուեօթը գառն, ու մեղքի պա-
տարագի համար՝ տասներկու
նոխազ. ասոնց ամէնը Տէրոջը
ողջակէզ մատուցին: 36 Եւ անոնք
թագաւորին հրամանակը՝ Գե-
տին տպիի կողմը եղող՝ թագա-
ւորին փոխանորդներուն ու Իշ-
խաններուն տուին. անոնք ալ
ժողովուրդին ու Աստուծոյ տա-
նը ձեռնտու եղան:

ԳԼ. Թ

1 Ու երբոր աս բաները կատա-
րուեցան, իշխանները ինծի մո-
տեցան, ու ըսին. Իսրայէլի ժո-
ղովուրդը, ու քահանաները, ու
Ղեւտացիները՝ ան երկիրներուն
ժողովուրդներէն չզատուեցան,
Քանանացւոց, Քետացւոց, Փերեզացւոց, Յերուսացւոց

ւոց, Ամմինադաւոց, Մոաբացւոց, Եփոթացւոց ու Ամօրհացւոց պղծութիւններուն պէս ՝ը-
2 նէն. Վասն զի իրենց համար ու իրենց որդւոցը համար՝ անոնց աղջիկները կին առին. և սուրբ սերմնդը ս՚ն երկիրներուն ժողովրդոցը հետ խառնուեցաւ. ու իշխաններուն ու սատրապներուն ս՚ն մեղքը գործելու մէջ առա-
3 ջինները եղան: Եւ ս՚ն բանը լսածիս պէս՝ հանդերձս ու վերարկուս պատռեցի, և գլուխս ու մօրուքիս մազերը փետռեցի,
4 ու ապշած նստայ: Ան ատենը գերութենէ դարձողներուն յանցանքին պատճառաւ՝ Իսրայէլի Աստուծոյն խօսքերէն բոլոր վախցողները իմ քովս ժողովեցան. ու ես մինչև իրի-
կնաւան զոհին ապէնը ապշած
5 նստայ: Եւ իրիկնաւան զոհին ապէնը առաջապանքէս ելայ, ու պատռած հանդերձներովս ու վերարկուովս՝ ծնկան վրայ եկայ, ու ձեռքերս իմ Տէր Աստուծոյս
6 առջևը տարածեցի, Ու ըսի. Ո՛վ Աստուած իմ՝ կ՚ամչնամ, ու իմ երեսս քեզի վերցընելու չեմ հա-մարձակիր, ով Աստուած իմ. վասն զի մեր անօրէնութիւնները մեր գլուխէն վեր բարձրացան, ու մեր յանցանքը մինչև երկինքը
7 եղաւ: Մեր հայրերուն օրերէն՝ի վեր՝ մինչ ես այ յանցանքի մէջ ենք մինչև այս օրս, ու մեր անօրէնութիւններուն համար՝ մենք ու մեր թագաւորները և մեր քահանաները՝ երկիրներու թագաւորներուն ձեռքը՝ սուրի, գերութեան, յափշտակութեան ու ամօթի անուանի տրուեցանք,
8 ինչպէս որ այսօր կ՚երևնայ: Եւ հիմա քիչ մը ատեն մեր Տէր Աստուածմէն ողորմութիւն եղաւ, որ մեզի փրկութիւն շնորհէ, ու իր սրբութեանը տեղին մէջ մեզ հաստատէ, որ մեր Աստուածը մեր աչքերը լուսաւորէ, ու մեր ծառայութեանը մէջ մեզի քիչ մը
9 հանգստութիւն տայ: Վասն զի մենք ծառայ ենք, բայց մեր Աստուածը մեզ երեսէ չձգեց մեր ծառայութեանը մէջ. հապա մեզի հանգստութիւն տալու, ու մեր Աստուծոյն տունը կանգնելու, և անոր աւերակները նորոգելու, ու մեզի Յուդայի մէջ ու Երուսաղէմի մէջ պարսպապատ տեղ մը տալու համար, Պարսից թագաւորներուն առջևը մեզի շնորհք գտնել տուաւ: Եւ հիմա ով Աստուած 10
մեր՝ ասկէ ետքը ի՞նչ ըսենք. քանզի քու պատուիրանքներդ թողուցինք, Որ քու ծառա- 11
ներուդ մարգարէներուն ձեռքովը պատուիրեցիր՝ ըսելով. Ան երկիրը՝ որ պիտի մտնէք զանիկա ժառանգելու համար, գարշելի երկիր մըն է, երկիրներու ապրելուն գարշելի պղծութիւնովը էջոռն. որովհետև զանիկա ծայրէ՚ի ծայր իրենց անմաքրութիւնովը լեցուցեր են: Ուրեմն ձեր աղջիկները անոնց 12
որդւոցը չտաք, ու անոնց աղջիկները ձեր որդւոցը համար չառնէք, և յաւիտեան՝ անոնց խաղաղութիւնը ու երջանկութիւնը չխնդրէք, որպէս զի ուժգնաք, ու ան երկրին բարիքը ուտէք, ու զանիկա ձեր որդւոցը յաւիտենական ժառանգութիւն թողուք: Ու մեր չար գործե- 13
րուն համար, ու մեր մեծ յանցանքին համար՝ ս՚ն բոլոր բաները մեր վրայ գալէն ետքը (թէպէտ և դուն ով Աստուած մեր՝ ձեր հպատաժեցիր մեր մեղքերէն չափ, հապա մեզի այսպէս փրկութիւն տուիր,) պիտի էր 14
որ նորէն քու պատուիրանքներդ զանց ընէինք, և ս՚ն գարշելի ազգերուն հետ խնամութիւն ընէինք. միթէ դուն մեզի պիտի չբարկանայիր, ու մեզի պիտի չսպառէիր, մինչև որ ձեզմէ մնացորդ ու ապաստան մը չմնար: Ո՛վ Տէր Աստուած Իսրայէլի, 15
դուն արդար ես. վասն զի մենք մինչև այս օրս ազատ մնացինք. ահա

մենք մեր յանցանքաւը քոյ առ-
ջեւդ ենք. թէպէտ և աս պատ-
ճառաւ քոյ առջեւդ չենք կըր-
նար կայնիլ։

ԳԼ. Ժ

1 Ու երբոր Եզրաս լալով, ու
Աստուծոյ տանը առջեւը պեան-
նը ինկած ՚ի ժողովքը ու խոս-
տավանութիւնը կ'ընէր, Իսրայե-
լէն խիստ շատ բազմութիւն՝ ե-
րիկ ու կնիկ մարդիկ, ու ժողո-
վեր՝ անոր քովը ժողվուեցան. և
ժողովուրդը խիստ շատ լացաւ։
2 Ու Եղամի սպդիներէն՝ Յեքոնեայ
սպդին Սեքենիան՝ Եզրասին պա-
տասխան առաւ ու ըսաւ. Մենք
մեր Աստուծոյն դէմ մեղք գոր-
ծեցինք, ու երկրին ժողովուրդ-
ներէն օտար կնիկներ առինք.
բայց հիմա աս բանիս մէջն ալ
3 Իսրայէլ համար յոյս կայ։ Եւ
հիմա մեր Աստուծոյն առջեւը
ուխտ ընենք, որ բոլոր կնիկները
ու անոնցմէ ծնածները՝ իմ տի-
րոջս, ու մեր Աստուծոյն հրա-
մանէն վախցողներուն խրատովը
հանենք, և աս Գրոցը օրէնքին
4 համեմատ լծուղ ըլլայ։ Ելիր,
վասն զի աս գործը քեզի կ'իյնայ.
մենք ալ քեզի հետ կ'ըլլանք.
զօրացիր ու ըրէ։
5 Ու Եզրաս ելաւ, և քահա-
նապետ իշխանները՝ Վեւտա-
ցիները, ու բոլոր Իսրայէլին
երդում ընել տուաւ որ աս խօս-
քիս պէս ընեն. և անոնք եր-
6 դում ըրին։ Ու Եզրաս՝ Աստու-
ծոյ տանը առջեւէն ելաւ, ու
Եղիասիբի սպդոյն Յովհանանին
սենեակը գնաց. և հոն մնալով՝
հաց չկերաւ, ու ջուր չխմեց.
վասն զի գերեվարներէ եղածնե-
րուն յանցանքին համար սուգ
7 կը բռնէր։ Եւ Յուդայի ու Ե-
րուսաղէմի մէջ մնացեալ կան-
չել տուին, որ բոլոր գերեվար-
ներէ եղածները Երուսաղէմ ժող-
8 վին։ Ու մինչեւ իրեք օր ամ-
սր չգար՝ իշխանութեան ու ծե-
րակրաց հրամանին համեմատ, ա-
նոր բոլոր առացուածքը նղոված
պիտի ըլլար, ու ինքը գերեվար-
ներէ դասուղներէն ժողովքին պի-
տի զատուէր։ Եւ Յուդայի ու 9
Բենիամինի բոլոր մարդիկները
ան իրեք օրուանը մէջ՝ այսինքն
իններորդ ամսուն քսաներորդ օրը՝
Երուսաղէմի մէջ ժողվուեցան.
և բոլոր ժողովուրդը ան գոր-
ծիս համար՝ ու սաստիկ անձրե-
ւներուն համար՝ դողալով նստան
Աստուծոյ տանը հրապարակին
մէջ։ Ու Եզրաս քահանան ելաւ, 10
ու անոնց ըսաւ. Դուք մեղք
գործեցիք, և օտար կնիկներ
առնելով՝ Իսրայէլին յանցանքը
աւելցուցիք։ Ու հիմա ձեր հայ- 11
րերուն Տէր Աստուծոյն առջեւը
յէր ձեզ խոստովանեցէք, և ա-
նոր հաճոյ եղածը ըրէք, ու երկ-
րիս ժողովուրդներէն ու օտար
կնիկներէն զատուեցէք։
Ան ատենը բոլոր ժողովքը 12
պատասխան տուին, ու բարձր
ձայնով ըսին. Մեր պարտքն է
որ անանկ քու բանիդ պէս ը-
նենք. Բայց ժողովուրդը շատ 13
ասր՝ ու ժամանակը անձրեւոտ
է, ու դուրս տեղ չենք կրնար
կայնիլ. և ասիկայ մէկ օրուան
կամ երկու օրուան գործ չէ.
քանզի շատերնիս աս բանիս
մէջ յանցաւոր ենք։ Հիմա մեր 14
իշխանները բոլոր ժողովքին հա-
մար կայնին, ու մեր քաղաքնե-
րուն մէջը բոլոր օտար կնիկ
առնողները որոշուած ժամա-
նակներու մէջ գան. և ամէն
մէկ քաղաքին ծերերը ու դա-
տաւորները անոնց հետը ըլլան,
մինչեւ որ աս բանիս համար մեր
Աստուծոյն սաստիկ բարկութիւ-
նը մեզմէ դառնայ։
Ասահէլի սպդին Յով- 15
նաթանը, ու Թեկուայի սպդին
Յազիան աս գործիս վրայ կայ-
նեցան, ու Մեսուլամը, ու Վե-
ւտացի Սաբեթհան անոնց օգնու-
թիւն ըրին։ Եւ գերեվարներէ ե- 16
ղածները այնպէս ըրին, ու Եզ-
րաս քահանան, ու քանի մը

տհմտալեանէք իրենց տոհմերուն համեմատ (առիթն ալ էրեց ա-
նունները) բնտրուելուան , ու տասնեքսրդ տարուն առաջին օրը՝
17 ան գործը քննելու նստան . Եւ բոլոր օտար կիսիկ առնող մար-
դիկները գործը առաջին տա-
սուն առաջին օրը լմընցուցին :
18 Ու քահանայից որդիներէն օ-
տար կնիկ առնողներ գտան ։ գըտ-
նուելուան . Յոսեդեկեան Յե-
սուայի որդիներէն ու եղբայրնե-
րէն՝ Մասեհա , Եղիազար , Յարիբ
19 ու Գոդոդիա . Եւ իրենց կիներէն-
րը ազատելու խօսք տուին . ու
յանցաւոր ըլլալով՝ իրենց յան-
ցանքին համար հօտերէն մէկ մէկ
20 խոյ պոռին : Ու Եմմերի որդիներ-
21 րէն՝ Անանի ու Զաբադիա . Ու
Հարիմի որդիներէն՝ Մասեհա ,
Եղիա , Սեմայիա , Յեհիէլ ու
22 Ոզիա . Եւ Փասուրի որդիներէն՝
Եղիոհենայի , Մասեհա , Իսմա-
յէլ , Նաթանայէլ , Յովզաբադ
23 ու Եղեասա . Ու Ղեւտացիներէն՝
Յոզաբադ , Սեմէի , Կողղիա ,
այսինքն Կողղիտա , Փեթայիա ,
24 Յուդա ու Եղիազար . Ու երգե-
ցողներէն՝ Եղիասիբ . ու դռնա-
պաններէն՝ Սելղումէ , Տլեմ ու
25 Ուրի : Ու Իսրայելէն՝ Փարոսի
որդիներէն՝ Ռամիա , Յեզիա ,
Մելքիա , Միամին , Եղիազար ,
26 Մելքիա ու Բանեա . Ու Եղա-
մի որդիներէն՝ Մատանիա , Զա-
քարիա , Յեհիէլ , Աբդի , Յե-
րիմոթ ու Եղիա . Եւ Զաթուի 27
որդիներէն՝ Եղիոհենայ , Եղիա-
սիբ , Մատանիա , Յերիմոթ ,
Զաբադ ու Ազիզա . Եւ Բեբա- 28
յի որդիներէն՝ Յովհանան , Անա-
նիա , Զաբբայ ու Աղղայ . Եւ 29
Բանիի որդիներէն՝ Մեսուղամ ,
Մալուք , Ադայիա , Յասուբ ,
Սսայ ու Ռամոթ . Եւ Փահաթ 30
Մովաբի որդիներէն՝ Եղնա , Փա-
ղէլ , Բանեա , Մասսիա , Սա-
մմանիա , Բեսալէլ , Բանուի ու
Մանասէ . Ու Հարիմի որդիներ- 31
էն՝ Եղիազար , Յեսիա , Մել-
քիա , Սեմայիա , Շեմաւն , Բէնե-
32 ամին , Մաղուք ու Սամարիա .
33 Հասումի որդիներէն՝ Մատ-
թենայ , Մատտաթա , Զաբադ , Ե-
լիփալէտ , Յերեմի , Մանասէ
34 ու Սեմէի . Բանիի որդիներէն՝ 35
Մատտայ , Ամրամ , Ուէլ , Բա-
նեա , Բեդեդիա , Քելուհայ ,
36 Ոսանիա , Մերամոթ , Եղիասիբ ,
37 Մատանիա , Մատթանայ , Յաա-
սու , Բանի , Բինուի , Սեմէի , 38
Սելեմիա , Նաթան , Ադայիա , 39
Մաքնադբայ , Սասայ , Սարայ , 40
Ազարիէլ , Սելեմիա , Սամարիա , 41
Սեղղում , Ամարիա ու Յովսեփ . 42
Նաբաւի որդիներէն՝ Յեհիէլ , 43
Մատտաթիա , Զաբադ , Զեբինա ,
Յադայի , Յովէլ ու Բանեա :
Ասոնք ամէնը օտար կիսիկներ 44
առեր էին , ու անոնցմէ ա-
մէնք՝ զաւակ բերած կիսիկներ
ատէին :

ԳԻՐՔ ՆԵՀԵՄԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ա ՍՏԱՂԱԲՑԻ որդւոյն Նեհեմիա-
յին խօսքերը :
Ու եղաւ որ՝ Քասլեւ ամսուն
մէջ Արտաշէս թագաւորին քսան-
երրորդ տարին՝ երբոր ես Շուշան 2
միրապատարանն էի , Անանի ա-
նուանով եղբայրներէս մէկը , ու
քանի մը Յուդայի մարդիկներ
ինձի եկան . և ատոնց զերուսա-
ղէմ ազատուած ու մնացած հը-

բնականեսան վրայով՝ ու Եբուսա-
3 ղէմին վրայով հարցուցի։ Եւ ին-
ձի ըսին. Գերսաբնէհ աղտա-
ւած մնացածնէրը՝ հոն գաւա-
ռին մէջը՝ մեծ նեղութեան ու
անարգաբեման մէջ են, ու Ե-
րուսաղէմին պարիսպը վրաց, և
անոր դռնէրը կրակով այրուած
են։
4 Ու երբոր ես սա խօսքերը լը-
սեցի, նստայ լացի, ու քանի մը
օր սուգ բռնեցի, և ծոմ պա-
հելով՝ երկինքը Աստուծոյն առ-
5 ջեւ աղօթք ըրի, ու ըսի. Ո՛հ,
Տէր Աստուած երկինքը, որ մեծ
ու ահեղ Աստուած ես, ու բեզ
սիրողներուն և քու պատուի-
րանքներդ պահողներուն ուխտ
6 ու ողորմութիւն կը պահես. կ՚ա-
ղաչեմ, քու ականջներդ թող
մտիկ ընեն, ու աչքերդ բաց ըլ-
լան, որ լսես քու ծառայիդ ա-
ղօթքը, որն որ քու ծառանե-
րուդ Իսրայէլի որդւոցը համար
հիմա ցորեկ ու գիշեր քեզի կը
մատուցանեմ, խոստովանելով
Իսրայէլի որդւոցը մեղքը, որով
քեզի դէմ մեղանչեցինք. քանդի
ես ու՝ և իմ հօրս տունը
7 մեղք գործեցինք։ Չիրաւի մենք
քու առջեւդ անօրէնութիւններ
ըրինք, ու քու ծառայիդ Մով-
սէսին պատուիրեցիր, հրամանքներդ ու դատաստաններդ
8 չպահեցինք։ Սակայն կ՚աղաչեմ՝
յիշէ այն խօսքը, որ քու ծառա-
յիդ Մովսէսին պատուիրեցիր,
ըսելով. Թէ որ յանցանք ընէք,
ես ձեզ ազգերու մէջ պիտի ցրը-
9 ուեմ. Իսկ ըն որ ինձի դար-
նաք, ու իմ պատուիրանքներս
պահէք, ու զանոնք կատարէք,
ձեզմէ ցրուածներդը թէ և եր-
կինքս ծայրը ըլլան, զանոնք անկէ
պիտի ժողվեմ, ու անոնք ը-
րած տեղիս՝ որն որ ընտրեցի իմ
10 անունս հոն դնելու համար։ Եւ
հիմա անոնք՝ քու մեծ ուժովդ
ու զօրաւոր ձեռքովդ ազա-
տած ծառաներդ ու ժողո-
11 վուրդ են։ Ո՛հ Տէր, հիմա
քու ծառայիդ աղօթքը, ու
քու անուանդ վախնալու փափագ
ունեցող ծառաներուդ աղօթքը
քու ականջդ թող լսէ. և այսօր
քու ծառայիդ յաջողութիւն
տուր, ու սա մարդուն առջեւը
ինձի շնորհք գտնել տուր։
Վասն զի ես թագաւորին մատ-
առուակն էի։

ԳԼ. Բ

Ու եղաւ որ Նիսան ամսուն 1
մէջ Արտաշէս թագաւորին քը-
սանեերորդ տարին՝ անոր առջեւը
գինի կար, և գինին առի, ու
թագաւորին տուի. ու անոր
առջեւը բնաւ տրտում երեսով
չէի եղեւցած։ Եւ թագաւորը 2
ինձի ըսաւ. Ընչա՞ երեսդ տըր-
տում է, որովհետեւ հիւանդ
չես. ատիկայ ուրիշ բան չէ,
բայց եթէ սրտի տրտմութիւն.
ու ես խիստ շատ վախցայ։ Ան 3
առնեը թագաւորին ըսի. Թա-
գաւորը յաւիտեան ողջ կենայ.
ինչպէս իմ երեսս տրտում չը-
լայ, որ իմ հարցս գերեզմանները-
ուն տեղը եղող քաղաքը աւե-
րակ՝ ու անոր դռնէրը կրակով
այրած են։ Եւ թագաւորը 4
ինձի ըսաւ. Դուն ինչի՞ բ՚ինչ կը
խնդրես սա բանիս վրայով։ Ան
առնեը երկինքը Աստուծոյն ա-
ղօթք ըրի. Ու թագաւորին ըսի. 5
Թէ որ թագաւորին հաճոյ կ՚ե-
րեւնայ, ու թէ որ քու ծառա-
քու առջեւդ շնորհք գտաւ, զիս
Հրէաստան խրկես իմ հարցս
գերեզմանները-ուն քաղաքը, որ
շինեմ։ Եւ թագաւորը 6
ինձի ըսաւ. (ու թագուհին ա-
նոր քովը նստեր էր.) Քա-
ջամբորդութիւնդ ո՞րչափ առեն
պիտի քշէ, ու երբ պիտի դառ-
նաս. և թագաւորին հաճոյ ե-
րեցաւ որ զիս խրկէ. ես ալ ա-
նոր ժամանակ որոշեցի։ Ու թա- 7
գաւորին ըսի. Թէ որ թագաւո-
րին հաճոյ կ՚երեւնայ, ինձի նա-
մակներ տրուի գետին միւս կող-
մը եղող իշխաններուն, որ զիս

անցրնեն, մինչև որ Էրեսատան
8 երթամ։ Ու մեկ հատակ մը Ա-
սաիլին՝ որ Թագաւորական պար-
տէզին պահապանն է, որպէս-
զի ինծի փայտ տայ, Աստուծոյ
տանը աշտարակին դռներըը, և
քաղաքին պարիսպը, ու մանելու
տունս շինելու համար։ Եւ Թա-
գաւորը պատուիտ ինծի տուաւ,
ինչպէս որ իմ Աստուծոյս բարի
9 ձեռքը իմ վրաս էր։ Ու գնացին առ
իշխանները Բաբելի գետի, ու Թագա-
ւորին նամակները անոնց տուի.
և Թագաւորը իմ հետս զօրա-
պետներ ու ձիաւորներ խրկեց։
10 Ու երբոր Սանաբազատ Որոնա-
ցին, ու Ամմոնացի ծառան Տո-
բիան լսեցին, շատ նեղացան, որ
Իսրայէլի որդւոցը աղէկութիւ-
նը փնտռելու համար մարդ մը
11 եկաւ։ Ու Երուսաղէմ եկայ, և
հոն իրիկը օր մնացի։
12 Ու ես քանի մը մարդոց հետ՝
գիշերով ելայ, ու ինչ որ իմ
Աստուածս սրտիս մէջը դրեր
էր Երուսաղէմին համար ընելու,
ոչինչայ մարդու մը չպատմեցի,
և ինծի հետ իմ հեծած անա-
սունէս՝ ի զատ՝ ուրիշ անասուն
13 մը չկար։ Եւ գիշերով Ձորի
դռնէն՝ վիշապի աղբիւրին առ-
ջևէն Աղբեղ դուռը ելայ, ու
Երուսաղէմին փլած պարիսպնե-
րը ու կրակէն այրած դռներըը
14 պնեցի։ Եւ Աղբիւրի դուռը ու
թագաւորին աւազանը անց-
այ, ու տակս եղող անասունին
15 անցնելու տեղ չկար։ Եւ գիշե-
րով հեղեղատէն վեր ելայ, ու
պարիսպը պնեցի, ու դարձայ,
Ձորի դռնէն մտայ, ու այսպէս
16 նորեն իմ տեղս եկայ։ Եւ ոստի-
կանները իմ ուր երթալս ու ինչ
ընելս չգիտցան, ու Հրեաներուն,
կամ քահանաներուն, կամ ազ-
նուականներուն, կամ ոստիկան-
ներուն, և կամ ուրիշներուն՝ ո-
րոնք գործը կ'ընեին, մինչև հիմա
չպատմեցի։
17 Եսրը անոնց ըսի, Դուք կը
տեսնէք այս թշուառութիւնը՝ ո-
րուն մէջը կը գտնուինք, և թէ
Երուսաղէմը աւերակ,
ու անոր դռները կրակով այ-
րուած են. եկէք Երուսաղէմին
պարիսպը շինենք, որ այսուհետև
նախատինք չըլլանք։ Եւ իմ Ա- 18
ստուծոյս բարի ձեռքը իմ վրաս
ըլլալը, ու Թագաւորին ինծի ը-
սած խօսքերն ալ անոնց պատմե-
ցի. ու անոնք ըսին. Ելլենք շի-
նենք. և իրենց ձեռքերը ու-
ժովցուցին այս բարի գործին
համար։
Բայց Որոնացի Սանաբազատը, 19
ու Ամմոնացի ծառան Տոբիան,
և Արաբացի Գեսամը լսելով՝
մեզ ծաղր ըրին, ու մեզ քամահ-
րելով՝ ըսին. Ա՛ս ձեր ըրած
գործը ինչ պիտի ըլլայ. միթէ
դուք Թագաւորէն ապստամբիլ
կ'ուզէք։ Եւ անոնց պատասխան 20
տուի, ու ըսի. Երկինքը Աս-
տուածը՝ ինքը մեզի յաջողութիւն
պիտի տայ, ու մենք՝ որ անոր
ծառաներն ենք, պիտի ելլենք
ու շինենք, բայց դուք Երուսա-
ղէմի մէջ բաժին, իրաւունք ու
յիշատակ չունիք։

ԳԼ. Գ

Ու մեծ քահանան Եղիասիբ, 1
և անոր քահանայ եղբայրները
ելան, ու Ոչխարաց դուռը շի-
նեցին. անոնք զանիկայ նուիրե-
ցին, և անոր փեղկերը կանգնե-
ցին, ու զանիկայ մինչև Մէային
աշտարակը, մինչև Անանայելի
աշտարակը նուիրեցին։ Եւ անոր 2
քովը՝ Երիքովի մարդիկը շինե-
ցին. ու անոնց քովը՝ Իմրիի որ-
դին Զաքուրը շինեց։ Եւ Ձո- 3
կանց դուռը՝ Սենասայի որդիքը
շինեցին. անոնք զանիկայ շինե-
ցին, ու անոր փեղկերը, փա-
կանքը ու նիգերը անցուցին։
Եւ անոնց քովը՝ Ակկոսի որդ- 4
ւոյն Ուրիայեն որդին Մեսամեղը
նորոգեց. ու անոնց քովը՝ Մաշ-
զեբելի որդւոյն Բարաքիայեն
որդին Մեսուզամը նորոգեց. և

անանց քանը՝ Բաանայի որդին
5 Սադովկը նորոգեց։ Ու անանց
քանը՝ Թեկուացիք նորոգեցին.
բայց անանց մեծերը իրենց Տէ-
րանը գործքին իրենց վիզը չդը-
6 նեցին։ Եւ Հին դուռը՝ Փասէի
որդին Յովհադան ու Բատոդէ-
ացի որդին Մշուզամը նորոգե-
ցին, անանք զամիկայ չինեցին,
ու անոր փեղկերը, փականքը
7 ու նիգերը անցուցին։ Եւ անանց
քանը՝ Գաբաւնացի Մելատեան,
ու Մերանոթացի Յադանը, և
Գաբաւնի ու Մասփայի մարդիկ-
ները չինեցին, մինչև Վէտին ան
կողմը եղող իշխանին աթոռը։
8 Անոր քանը՝ ոսկերիչներէն Հար-
հայիայի որդին Ոզիելը նորոգեց.
ու անոր քանը՝ դեղապտծներէն
որդին Անանիան նորոգեց, ու
Երուսաղէմը՝ մինչև լայն պարիս-
9 պը թողուցին։ Եւ անանց քանը՝
Երուսաղէմի կէս մասին իշխանը՝
Ուրի որդին Հռափայիան նորո-
10 գեց։ Եւ անանց քանը՝ ու իր
տանը դիմացը՝ Հարումափի որ-
դին Յեդայիան նորոգեց, ու ա-
նոր քանը՝ Ասաբնէոյի որդին
11 Վէսոդեսը նորոգեց։ Մէս բա-
ժինը, ու Փուռէոյ որդի աշտարակը՝
Հարիմի որդին Մելքիան, ու
Փասէի մամարի որդին Սասիբը
12 նորոգեցին։ Եւ անոր քանը՝ Ե-
րուսաղէմի կէս մասին իշխանը՝
Ալոհեսի որդին Սեղղումը՝ ինքը
ու իր աղջիկներէն նորոգեցին.
13 Զորի դուռը՝ Անանը, ու Զա-
նոայի բնակիչները նորոգեցին.
անանք զամիկայ չինեցին, ու ա-
նոր փեղկերը, փականքը ու նի-
գերը անցուցին, ու պարիսպէն
հազար կանգուն չինեցին՝ մինչև
14 Աղբիւ դուռը։ Եւ Աղբիւ
դուռը՝ Բեթհաքերեմի կողմանց
իշխանը՝ Ռեքաբի որդին Մել-
քիան նորոգեց, զամիկայ ան չի-
նեց, ու անոր փեղկերը, փական-
15 քը ու նիգերը անցուց։ Եւ Աղ-
բիւրի դուռը՝ Մասփայի կող-
մանց իշխանը՝ Քողոզէի որդին
Սեղլունը նորոգեց, զամիկայ ան
չինեց, ու ծածկեց, և անոր
փեղկերը, փականքը ու նիգերը
անցուց, ու Թոզաւորի պարսպ-
ին մօտ եղող Սիլովամի Աւա-
զանին պարտէզը՝ մինչև Դաւի-
թի քաղաքէն իջնող ասպիճան-
16 ները չինեց։ Անկէ անդր՝ Բեթ-
սուրի կէս մասին իշխանը՝ Ազ-
բուքի որդին Նէեմիան նորոգեց,
մինչև Դաւիթին դէպի զմանեա-
րանն դիմացը, ու մինչև շինած
աւազանը, ու մինչև Բեթհադա-
բարիմը։ Անկէ անդր՝ Ղեւտա-
17 ցիք նորոգեցին. Բանիի որդին
Հռեհումը, անոր քանը՝ Կէիլայի
կէս մասին իշխանը Հասաբիան՝
իր տեղատանքը նորոգեց։ Անկէ
18 անդր անանց եղբայրներէն՝ Կէի-
լայի կէս մասին իշխանը՝ Ենա-
դադի որդին Բաւայիան նորոգեց։
19 Եւ անոր քանը՝ Մասփայի իշխա-
նը Յեսուայի որդին Եզերը՝ մէս
բաժինը նորոգեց, այսինքն պարզ-
պէն զարձուածքը, որ զինապանը
ելլելու ճամբուն դիմացն է։ Ան-
20 կէ անդր՝ մէս բաժինը պարսպին
զարձուածքէն մինչև մեծ քահա-
նայն Եղեասիբին տանը դուռը՝
Զաբբայի որդին Բարուքը փա-
թեթով նորոգեց։ Անկէ անդր՝
21 մէս բաժինը՝ Եղեասիբին տանը դրա-
նէն մինչև Եղեասիբին տանը
ծայրը՝ Ակկոսի ուրիային Ու-
րիայեան որդին Մերեմոթը նորո-
գեց։ Եւ անկէ անդր քահանա-
22 նները՝ դաշտի բնակիչները նորո-
գեցին։ Ու անկէ անդր՝ Բենիա-
23 մինը ու Ասուբը իրենց առեղտուն
առջևը նորոգեցին, անկէ անդր՝
Անանիայի որդւոյն Մասեիային
որդին Ազարիան՝ իր տանը դիմացը
նորոգեց։ Անկէ անդր՝ մէս բա-
24 ժինը՝ Ազարիայի առենէն մինչև
պարսպին զարձուածքը՝ մինչև
անկիւնը, Ենադադի որդին Բա-
նուեին նորոգեց։ Ե՛ Ուզայի որ-
25 դին Փադայը՝ պարսպին զար-
ձուածքին դիմացը, ու բանակ
գաւիթին քովը եղող Թագաւո-
րին վերի պալատին դուռնի աշ-
տարակը՝ Փարոսի

լեն փառասէր սրտին փոգայման չէ-
26 նէ։ Եւ Նահաւանդիւնեցիք՝ ոչնո-
ինդ կը բնակէին, մինչև ա-
բևելեան կողմը եզող Ջուրի
դրանը դիմացը, ու դուրսի աշ-
27 տարակը Նոփգեղէն։ Անկէ եաքը
միւս բաժինը՝ դուրսի մեծ աշ-
տարակին դիմացէն մինչև Ոփե-
ղի պարիսպը՝ Թեկուսացիք նորո-
28 գեցին։ Ձիերու դռնէն վերի քա-
հանաներք՝ նորոգեցին՝ ամէն մարդ
29 իր տանը դիմացը։ Անկէ եաքը՝
Եմմերի որդին Սադովկը՝ իր տա-
նը դիմացը նորոգեց, ու անկէ
եաքը՝ արևելեան դրանը պահա-
պանը՝ Սեքենիայի որդին Սեմա-
30 յիան նորոգեց։ Անկէ եաքը միւս
բաժինը՝ Սելեմիայի որդին Անա-
նեան, ու Սեղեփի վեցերորդ որ-
դին Անանը նորոգեց, անկէ եաքը՝
Բարաքիայի որդին Մեսուզամը՝
իր սենեակին դիմացը նորոգեց։
31 Անկէ եաքը՝ Սարեփի որդին
Մելգիան՝ մինչև Նաթինիմներուն
ներսը ու վաճառականաց տունը
Մափկադի դրանը դիմացը՝ ու
մինչև անկիւնը երկրորդ սեղը
32 նորոգեց։ Եւ անկիւնը երկրորդ
սեղէն մինչև Ոչխարաց դուռը՝
ոսկերիչները ու վաճառականնե-
րը նորոգեցին։

ԳԼ. Դ

1 Ու երբոր Սանաբաղատ լսեց,
որ մենք պարիսպը կը շինենք,
սիրտը նեղացաւ, ու շատ սդա-
ղելով՝ Հրեաները ծաղր ըրաւ։
2 Եւ իր եղբարցը ու Սամարիայի
զօրքին առջեւը խօսեցաւ, ու ը-
սաւ. Ա՛ տկար Հրեաները ի՞նչ
կը շինեն. միթէ թոյլատուիւն
կ՚ըլլայ անոնց. միթէ զոհ պիտի
զոհեն, ու այսօր լմընցնեն. մի-
թէ սրած քարերը փոշիի դէզե-
3 րէն պիտի կենդանացընեն։ Եւ
Ամմոնացի Տուբիան անոր քովն
էր, ու ըսաւ. Թէ որ աղուէս
մին ալ ելլէ անոնց շինածին վրայ,
անոնց քարէ պարիսպը պիտի
փլցընէ։
4 Լսէ մեր Աստուածը՝ ըսի, վասն
զի նախատուեցանք, ու անոնց
նախատինքը իրենց գլխուն դար-
ձուր, ու զանոնք գերութեան
երկրի մէջ աւար ըլլալու մատ-
նէ։ Եւ անոնց անօրէնութիւնը 5
մի ծածկեր, ու քու առջեւդ
անոնց մեղքը չ՚նջուի, քանզի
շինողներուն առջեւը բարկա-
ցուցին։
Եւ պարիսպը շինեցինք, ու 6
բոլոր պարիսպը միւսին կէսը հա-
սաւ, վասն զի ժողովուրդը գոր-
ծելու սիրտ ունէր։
Ու երբոր Սանաբաղատ, ու 7
Տուբիա, և Արաբացիք, ու Ամ-
մոնացիք, ու Ազոտացիք լսեցին,
որ Երուսաղէմին պարիսպներուն
նորոգութիւնը առաջ կ՚երթայ,
ու փլած տեղերն սկսեր են
շինուիլ, շատ սդաղեցան։ Եւ 8
ամէնքը միասին խօսք ըրին, որ
գան Երուսաղէմին դէմ պատե-
րազմ ընեն, ու անոր վնաս տան։
Բայց մենք մեր Աստուծոյն ս 9
պհիմ ըրինք, ու գէշ անոնցմէ
պաշտպանելու համար ցորեկ ու գի-
շեր անոնց դէմ պահապաններ
դրինք։ Եւ Յուդան ըսաւ. Բեռ- 10
նակիրներուն ուժը հատաւ, ու
հողը շատ է. մենք պիտի չկրր-
նանք պարիսպը շինել։ Ու մեր 11
թշնամիներն կ՚ըսեին. Չգիտ-
նան, ու չտեսնեն, մինչև որ
մենք անոնց մէջը մտնենք, ու
զանոնք սպաննենք, և անոնց
գործը խափանենք։ Ու եղաւ որ 12
անոնց քովը բնակող Հրեաները
մեզի եկան, և տասը անգամ
մեզի ըսին ետ՝ Ամէն կողմանէ
ուր որ դառնաք, մեր վրայ պի-
պի յարձակին։
Ուստի տեղ տեղ անոնք՝ պա- 13
րսպին ետեւը, ու բարձր տե-
ղերուն վրայ ժողովուրդը իրենց ազ-
գատոհմներուն համեմատ բաժ-
նելով կայնեցուցի, ու իրենց տա-
բերքով, նիզակներովը ու աղեղ-
ներովը կայնեցուցի։ Եւ նայե- 14
ցայ, ու ելայ, և իշխաններուն
ու ասպիկներուն ու մնացած
ժողովուրդին ըսի. Անոնց երե-

ակն մի՛ վախնար, յիշեցէ՛ք Տէրը՝ որ մեծ ու ահեղ է, և ձեր եղբայրնեբուն, աղաքնեբուն, աղջկնեբուն, կնկնեբուն ու առնեբուն համար պատերազմ ըրէք։

15 Ու երբոր մեր թշնամինեբը լսեցին որ մենք իմացեր ենք, Աստուած անոնց խորհուրդը ցրուեց, ու մենք ամէնքս պարիսպը շինելու դարձանք, ամէն 16 մէկը իր գործին։ Եւ ան օրէն ’ի վեր՝ իմ մանկկինեբուս կէսը կ’աշխատէին, ու կէսն ալ՝ նիզակներ, առագաներ, աղեղներ ու զրահներ կը բռնէին. ու իշխանները Յուդայի բոլոր ազգատոհմեբուն հետեւ կը կայնէին։ 17 Պարիսպը շինողները, ու բեռնակիրները, ու բեռ-ցնողները՝ ամէն մէկ իր մէկ ձեռքովը կը բանէր, ու միւս ձեռքը դէնքը 18 կը բռնէր։ Եւ շինողներուն ա-մէն մէկը՝ իր սուրը մէջքը կապած՝ կը գործէր. ու փողահարը 19 իմ քովս էր։ Եւ ազնուականնեբուն, ու ռասխականնեբուն ու մնացած ժողովուրդին ըսի. Ա՛ս գործը մեծ ու ընդարձակ է, ու մենք պարսպին վրայ ցրուած 20 ենք, Ե՛ր իրարմէ հեռու էն։ Որ-ո՛ւ-ն փողին ձայնը ուր առղ որ լսէք, հոն մեր քովը ժողովուք. մեզի համար մեր Աստուածը պա-21 տերազմ պիտի ընէ։ Ու մենք այսպէս մեր գործը կ’ընէինք. և ժողովուրդին կէսը արշալոյսին ծագած առնէն մինչեւ աստղերուն երեւցած առնը՝ նիզակները 22 բռնած կը կեներ։ Եւ ան ա-ռնը ժողովուրդին ըսի. Ա-մէն մարդ իր ծառային հետ՝ գիշերը Երուսաղէմի մէջ մնայ, որ գիշերը մեզի համար պահապանութիւն ընէ, ու ցորեկը գործ 23 ընէ։ Ու ես, ու իմ եղբայրնեբս, և իմ ծառանեբս, ու իմ հետեւս եկող պահապան մարդիկնեբը՝ ա-մէնեւին մեր հանդերձնեբը չենք հաներ, լուացուելու առնէն ’ի զատ։

ԳԼ. Ե

Եւ ժողովուրդը ու անոնց կիսիկ- 1
նեբը՝ իրենց եղբարցը Հրէանեբուն դէմ մեծ գանգատ ըրին։ Եւ 2
ոմանք կ’ըսէին. Մենք մեր աղաքնեբովը ու աղջկնեբովը շատ ու ենք. ուտելիք ծախու առնենք, ու ուտենք ու ապրինք։ Ոմանք ալ կ’ըսէին, Ս 3
ենք մեր արտերը, այգինեբը, ու տուները գրաւի կը դնենք, որ սովի համար ուտելիք ծախու առնենք։ Եւ ոմանք կ’ըսէին. 4
Թագաւորին հարկ պալս համար՝ մեր արտերուն ու այգինեբուն վրայ ոսկի փոխ առինք։ Ու հի- 5
մա մեր մարմինը՝ մեր եղբայրնեբուն մարմինին պէս է, ու մեր որդիքը՝ անոնց որդոցը պէս. և ահա մենք մեր աղաքնեբը ու աղջկնեբը ծառայութեան կը ծախենք. և արդէն մեր աղջկնեբէն աղախին ըլլալու ծախուածներ կան, ու մեր ձեռքը կարողութիւն չկայ. որովհետեւ մեր արտերը ու այգինեբը ուրիշնեբուն չէ։

Ու երբոր ես անոնց ազաղա- 6
կը՝ ու սա խօսքերը լսեցի, խիստ զգուարեցայ։ Եւ մտքիս մէջ 7
խորհեցայ եւս՝ ազնուականնեբը ու ռասխականնեբը յանդիմանեցի, ու անոնց ըսի. Դուք ամէնքդ ալ ձեր եղբայրնեբէն վաշխ կ’առնէք. ու անոնց դէմ մեծ ժողով ըրի։ Ան 8
ատենը անոնց ըսի. Մենք հեթանոսնեբու ծախուած մեր Հրէայ եղբայրնեբը՝ մեր կարողութեանը չափ ծախու առինք, ու հիմա դուք ձեր եղբայրնեբը կը ծախէք, կամ առնանք մեզի ծախուի՛ն. և անոնք լռեցին, ու չկրցան պատասխան տալ։ Ու ըսի. Ա՛ս ձեր ըրածը 9
աղէկ բան չէ. պէտք չէ որ մեր Աստուծոյն վախովը քալէք, որ մեզի թշնամի եղող ազգերուն նախատինք չըլլանք։ Եւ ալ, ես 10
իմ եղբայրնեբս ու ծառանեբս ալ՝ սոսկ ու ցորէն փոխ տուած ենք անոնց. բայց հիմա սա պարտ-

11 քը ածոնց շնարհենք։ Եւ ձեզի
կ'ազաչեմ, որ այսօր անոնց եւս
դարձընէք անոնց սրտերը, այ-
դ ինելը, ձիմենիները ու տուն-
ները, նաեւ առակին, ցորենին,
դինիին ու ելլոն հարիւրին մկը՝
12 որ անոնցմէ կը պահանջէք։ Եւ
անոնք ըսին. Եւս պիտի դարձը-
նենք, ու անոնցմէ բան մը պի-
տի չպահանջենք. ինչպէս որ
ըսիր, այնպէս պիտի ընենք։ Ան
առնելը քահանաները կանչելի,
ու անոնց երդում ընել տուի,
13 որ առանկ ընեն։ Դաեւ հանդերձ
թօթվելի ու ըսի. Ո՛վ որ աս
բանը չկատարէ, իր տունէն ու
իր վաստակէն՝ Աստուած այս-
պէս թօթվէ, ու այսպէս թօթ-
վուած ու դատարկ ըլլայ։ Եւ
բոլոր ժողովքը՝ Ամէն ըսին, ու
Տէրը օրհնեցին. ու ժողովուրդը
աս բանը կատարեց։
14 Եւ Յուդայի երկրին մէջ ա-
նոնց իշխանը եղած օրէն՝ Աբատ-
շէս Թագաւորին քսանեւերրդ տա-
րին մինչեւ երտաներկուերորդ
տարին՝ տասներկու տարի՝ Թէ
ես ու Թէ իմ եղբայրներս իշխա-
15 նութեան ուռճիկը չուտինք։ Բայց
նախորդ իշ-
խանները ժողովուրդին բեռ կ'ըլ-
լային, ու անոնցմէ հաց ու գինի
կ'առնէին, քառասուն սիկղ ար-
ծաթէն՝ զատ. անոնց ծառա-
ներն ալ ժողովուրդին բռնու-
թիւն կ'ընէին. բայց ես Աս-
տուծմէ վախնալով՝ այնպէս չը-
16 րի։ Ու նաեւ աս պարսպին գոր-
ծին մէջ աշխատեցայ, ու մենք
արտ ձախող չունինք. ու իմ բո-
լոր ծառաներս հոն ժողվուած
17 էին ան գործին համար։ Ու Հը-
րեաներէն, ու ատոմականներէն հա-
րիւր քիսան մարդ, ու շրջակայ
ազգերէն մեզի եկողները իմ սե-
18 ղանէս կ'ուտէին։ Եւ ամէն օր
ուան ձախքս ա՛ս էր. արջառ մը,
ու վեց ընտիր ոչխար. ու ինծի
համար թռչուններ ալ կը պատ-
րաստուէր. ու տասը օրը ան-
գամ մը առատութեամբ ամէն
տեսակ գինիէն կ'եւլէր. այսու
ամենայնիւ իշխանութեան ուռ-
ճիկը չպահանջեցի. վասն զի աս
ժողովուրդին վրայ եղած ծառա-
յութիւնը ծանր էր։ Ո՛վ Աստ- 19
ուած իմ՝ աս ժողովուրդին բո-
լոր ըրածներուս համար զիս
ի բարին յիշէ։

ԳԼ. Զ

Ու երբոր Սանաբաղատ, Տո- 1
բիա, ու Արաբացի Գեսամ, ու
մեր միւս թշնամիները լսեցին,
որ ես պարիսպը շինեցի, ու հոն
վնաս տեղ մը չմնաց, (թէպէտ
և մինչև ան ատենը դռնեփակ
փեղկերը դրած չէի,) Սանաբաղ- 2
ատ ու Գեսամ ինծի մարդ խրկե-
լին՝ ու ըսին. Եկուր, Ովնովի
դաշտին գեղերուն մէջը իրարու
հետ տեսնուինք. բայց անոնք
ինծի չարութիւն ընել կը խոր-
հէին։ Եւ անոնց պատգամաւոր- 3
ներ խրկեցի ու ըսի. Ես մեծ
գործով մը զբաղած եմ, ու չեմ
կրնար իջնել. ինչու համար գոր-
ծը դադրի, երբոր զանիկայ
թողում, ու ձեզի իջնեմ։ Եւ 4
անոնք՝ ինծի չորս անգամ առանկ
խօսքեր խրկեցին. ես ալ անոնց
նոյն պատասխանը տուի։ Ո- 5
րինգերորդ անգամին՝ Սանաբաղ-
ատ նոյն խօսքերով իր մանչը
ինծի խրկեց, ձեռքը մէկ բաց
թուղթով մը՝ որուն մէջը այս- 6
պէս գրուած էր. Ազգաց մէջը
լսուեցաւ, ու Գեսամ կ'ըսէ որ
դուն ու Հրեաները ապստամբիլ
կը խորհիք. դուն անոր համար
կը շինես պարիսպը, որ անոնց
թագաւոր ըլլաս, ինչպէս որ
կ'ըսուի։ Ու նաեւ Երուսաղէմի 7
մէջ մարգարէներ հաստատեցիր,
որ քարոզեն ու քեզի համար
ըսեն, Թէ՝ Ներկայ Հրեաստանի
թագաւոր է. ու հիմա աս խօս-
քերը թագաւորին ականջը պիտի
հասնի. ուրեմն եկուր որ մէկ-
տեղ խորհուրդ ընենք։ Բայց ես 8
անոր հետ խրկեցի՝ ու ըսի.
Բանը քու ըսած խօսքերուդ պէս

չէ՝ հապա առանք գան քա-
9 զաքիդ հետևիցիդ։ (Վասն զի
անանց առիներ մեզ կը վախցընեին
բանալով՝ Թող անանց ձեռքը ան
գործեն Թառնայ՝ որ չիատա-
բուի։ Ու հիմա ո՛չ Տէր՝ իմ ձեռ-
քերս ուժակոր։)
10 Ու ես Մեսոպոտամիոյ գործոյն
Դաղայիայի գործոյն Սեմայիային
առնուլ մտայ՝ և անիկայ գիշեր ժամ
գացած էր՝ ու բսաւ՝ Ելի՛ր
մեկտեղ Աստուծոյ առնենք՝ առ-
նենալին մեջը երթանք՝ ու տաճա-
րին դռները գոցենք՝ վասն զի
քեզ մեռցընելու կու գան՝ ու
անանք գիշերով պիտի գան քեզ
11 մեռցընելու։ Ու ես ըսի՝ Մի-
թե ինծի պէս մարդը կը փախ-
չի՝ և ո՞վ կայ ինծի պէս՝ որ
տաճարը մտնէ ապրելու հա-
12 մար՝ չեմ մտներ։ Ու ահեկ հաս-
կցայ որ զանիկայ Աստուած
խրկած չէր՝ հապա իմ վրաս ա-
մարգարէութիւնը խոսեցաւ՝ վասն զի Տոբիա ու
Սանաբազատ զանիկայ վարձքով
13 բռներ էին։ Ես տար Տոնոր
վարձքով բռներ էին զանիկայ՝
որ ես վախնամ՝ ու առանկ ընե-
լով՝ մեղանչեմ՝ որ զիս բամբա-
սելու՝ ու իմ անուանս առելու
14 պատճառ մը ունենան։ Ո՛վ Աս-
տուած իմ՝ Տոբիան ու Սան-
բաղատը ասոնց իրենց գործոյը
համեմատ՝ ու Նոադիա մար-
գարէուհին՝ ու զիս վախցնող
միւս մարգարէները յիշէ։
15 Ես պարիսպը Էլուլ ամսուն
քառասնիւթերորդ օրը լիսուեա-
16 երիս օրուան մէջ լմընցաւ։ Ու
երբոր մեր ամէն թշնամիները
լսեցին՝ մեր բոլորտիքը եղող ա-
զին ազգերը վախցան ու շատ
ամչցան՝ ու իմացան որ աս գոր-
ծը մեր Աստուծոյն օգնականու-
թեամբը կատարուեցաւ։
17 Ես ան օրերը Յուդայի ազ-
նուականներէն Տոբիային շատ
նամակներ կ՚երթար՝ Տոբիային
18 ալ անոնց կու գար՝ վասն զի
Յուդային շատ մարդկինները ա-
նոր հետ երդումով միաբաներ
էին՝ քանզի անիկայ Արահեայն
Սեքենիային փեսան էր՝ ու ա-
նոր որդին Յօհանանը՝ Բարա-
քիայի որդւոյն Մեսուղամին աղ-
ջիկը առեր էր։ Դարձ իմ առջև 19
անոր ազնիւութիւնները կը գոս-
չեին՝ ու իմ խօսքերս անոր կը
հաղորդնէին։ Ես Տոբիա ինծի նա-
մակներ կը խրկէր վախցընե-
լու համար։

Գ.Ե. Ե

Ու երբոր պարիսպը լմընցաւ՝ 1
դռներուն փեղկերը անցուցի՝
ու դռնապաններ՝ երգիչներ
ու Ղեւտացիներ դասերնուն՝ Ես 2
իմ եղբօրս Անանին՝ ու պատա-
ռին իշխանը Անանիան՝ (որ հա-
ւատարիմ՝ ու շատերէն աւելի
Աստուծմէ վախցող մարդ մին
էր։) Երուսաղէմի վրայ դրի՝
ու անանց ըսի՝ Մինչև որ արեը 3
չտաքնայ՝ Երուսաղէմին դռները
չբացուին՝ և իրենց հերկայա-
թեամբը դռները գոցեն՝ ու նի-
գերը պինդ՝ ու Երուսաղէմի բը-
նակիչներէն պահապաններ կար-
գեն՝ ամէն մէկը իր պահպանու-
թեանը մէջ՝ ու ամէն մէկը իր
առանը դիմացը։
Քաղաքը բնդարձակ ու մեծ 4
էր՝ բայց մէջի ժողովուրդը քիչ
էր՝ ու տուներ շինուած չէր։
Ես իմ Աստուածս իմ սրտիս 5
մէջը դրսի՝ որ ազնուականները
ու ոստիկանները ու ժողովուր-
դը ժողվեմ որ տոհմաբար թուին՝
ու առջի անգամ գերուածներէն հա-
նուածներուն մէկ տոհմաբանու-
թիւնը գտայ՝ ու անոր մէջը այս-
պէս գրուած էր։
Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր 6
թագաւորին տարած գերիներէն
երթալ գալու բնակիչները ա-
նոնք էին՝ որոնք Երուսաղէմ ու
Յուդան դարձան՝ ամէն մէկը իր
քաղաքը՝ Ու Զօրաբաբելին՝ 7
Յեսուէն՝ Ներեմիային՝ Ազարիա-
յին՝ Ռաամիայէն՝ Նահամանիին՝
Մարդքէին՝ Բաղասանին՝ Մա-

փարամէին, Բադուէլին, Եաւամին ու Բաանայէին հետ եկան։
Եւ ասէր Իսրայէլի ժողովուրդին
8 մարգացը Թիւր, Փարսաի որդիքը՝ երկու հազար հարիւր եօ-
9 թանասուն երկու, Սափատիայի որդիքը՝ իրենց հարիւր եօթա-
10 սունհինգ, Աբահի որդիքը՝ վեց հարիւր յիսունհինգ,
11 Փահաթ Մովաբի որդիքը՝ Յեսուի ու Յովաբի որդիներէն՝ երկու
հազար ութը հարիւր տասնե-
12 ութը, Եղամի որդիքը՝ հազար երկու հարիւր յիսունչորս,
13 Զաթուի որդիքը՝ ութը հարիւր
14 քառասունհինգ, Զաքքայի որդիքը՝ եօթը հարիւր վաթսուն,
15 Բանուի որդիքը՝ վեց հարիւր
16 քառասուներկու, Բեբայի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասունմը,
17 Ազգադի որդիքը՝ երկու հազար
18 իրենց հարիւր քառասուներկու, Ադոնիկամի որդիքը՝ վեց հարիւր
19 վաթսունեօթը, Բագուէի որդիքը՝ երկու հազար վաթսունե-
20 ութը, Ադինի որդիքը՝ վեց
21 հարիւր յիսունհինգ, Ատերի որդիքը Եզեկիային ինիսունե-
22 ութը, Հասումի որդիքը՝ իրենց
23 հարիւր քառասունմը, Բեսէյի որդիքը՝ իրենց հարիւր քառասու-
24 հինգ, Արիփի որդիքը՝ հարիւր
25 տասներկու, Գաբաւոնի որդի-
26 քը՝ ինիսունհինգ, Բեթղեհե-
մի ու Ներտոփայի մարդիկը՝ հա-
27 րիւր ութսունութը, Անաթովթի մարդիկը՝ հարիւր քառասու-
28 ութը, Ազմաւեթի տունը մար-
29 դիներէն՝ քառասունեւերկու, Կա-
րիաթարիմի, Քեփիրայի ու Բէ-
րովթի մարդիկը՝ եօթը հարիւր
30 քառասունեւերկու, Ռամայի ու
Գաբայի մարդիկը՝ վեց հարիւր
31 քսանմէկ, Մաքմասի մարդի-
32 կը՝ հարիւր քսաներկու, Բէ-
թէլի ու Գայիի մարդիկը՝ հա-
33 րիւր քսաներեք, Միւս Նաբու-
ի մարդիկը՝ հարիւր հիսուներկու,
34 Միւս Եղամին որդիքը՝ հազար
երկու հարիւր յիսունչորս,
35 Հարիմի որդիքը՝ իրենց հարիւր
քսան, Երիքովի որդիքը՝ իրենց 36
հարիւր քառասունեւհինգ, Ղոմ- 37
դի, Ադիդի ու Ոնովոմի որդի-
քը՝ եօթը հարիւր քսանեւմէկ,
Սենայի որդիքը՝ իրենց հազար 38
իննը հարիւր երեսուն։

Քահանաներէն՝ Յեսուի տու- 39
նէն՝ Յեդայիայի որդիքը՝ իննը
հարիւր եօթանասունեւերկու, Եմ- 40
մերի որդիքը՝ հազար յիսունեւ-
երկու, Փասուրի որդիքը՝ հազար 41
երկու հարիւր քառասունեւեօթը,
Հարիմի որդիքը՝ հազար տասն- 42
ևեօթն էին։

Ղեւտացիներէն՝ Ովդուիայի որ- 43
դիներէն՝ Յեսուի ու Կադմիէլի
որդիքը՝ եօթանասունեւչորս էին։

Երգիչներէն՝ Ասաֆի որդիքը՝ 44
հարիւր քառասունեւութ էին։

Դռնապաններէն՝ Սեղղումի որ- 45
դիքը, Ատերի որդիքը, Տալմոնի
որդիքը, Ակկուբի որդիքը, Ա-
թիտայի որդիքը, Սոբայի որ-
դիքը՝ հարիւր երեսունեւմէկ
էին։

Նաթինեայներէն եկան՝ 46
Սիհայի որդիքը, Ասուփայի որդի-
քը, Տաբաոթի որդիքը, Կեռա- 47
ի որդիքը, Սիայի որդիքը, Փա-
դոնի որդիքը, Լաբանայի որդի- 48
քը, Ագաբայի որդիքը, Սաղա-
մէի որդիքը, Անանի որդիքը, 49
Գեդդէլի որդիքը, Գահարի որ-
դիքը, Ռեայիայի որդիքը, Բա- 50
զիթի որդիքը, Ներեփեսիմի որդիքը, Բասբուկի որդիքը, Հա-
կուփայի որդիքը, Հարհուրի որդիքը, Բազղութի որդիքը, Մե- 51
հիդայի որդիքը, Հարսայի որդիքը, Բարկոսի որդիքը, Սիսարայի 52
որդիքը, Թեմայի որդիքը, Նեսիայի որդիքը, Հատիփայի որդիքը։

Սողոմոնի ծառաներուն որդիքը՝ 53
Սոտայի որդիքը, Սոփերեթի որդիքը, Փերիդայի որդիքը, Յաղլայի որդիքը, Դարկոնի որդիքը, Գեդդէլի որդիքը, 54
Սափատիայի որդիքը, Ատիլի որ- 55
դիքը, Փոքերեթ Սեբայիմի որդիքը, Ամոնի որդիքը։

Նաթինեայներուն ու Սողոմոնի ծառաներուն բոլորը՝ երեք հարիւր իննսուներկու։

Ասոնք ալ անոնք են որ Թել Մելահայէն, Թել Հարսայէն, Քերուբէն, Ադդանէն, Իմմերէն եկան, բայց չկրցան ցուցնել իրենց հայրերուն տունը ու իրենց սերունդը, թէ Իսրայէլէ էին։ Դալայիայի որդիքը, Տոբիայի որդիքը, Նեկոդայի որդիքը՝ վեց հարիւր քառասուներկու։ Քահանաներէն՝ Քովսի որդիքը, Բարզիլայի որդիքը՝ որ Գաղաադացի Բարզիլայի աղջիկներէն մէկուն առաւ կին ու անոնց անունով կոչուեցաւ։ Ասոնք իրենց ազգաբանութիւնը փնտռեցին, բայց չգտան, ուստի քահանայութենէ զրկուեցան։ Թիրշաթան ալ ըսաւ անոնց, որ սուրբ ամենասուրբ բաներէն չուտեն, մինչեւ որ քահանայ մը չկանգնի՝ Ուրիմով ու Թումմիմով։

Ամբողջ ժողովը՝ քառասուներկու հազար երեք հարիւր վաթսուն հոգի էր, բացի իրենց ծառաներէն ու աղախիններէն, որոնք եօթը հազար երեք հարիւր երեսունեւեօթ էին։ Անոնց մէջ ալ կային երկու հարիւր քառասունեւերգիչներ ու երգչուհիներ։ Անոնց ձիերը՝ եօթը հարիւր երեսունեւեօթ, ջորիները՝ երկու հարիւր քառասունեւհինգ, ուղտերը՝ չորս հարիւր երեսունհինգ, էշերը՝ վեց հազար եօթը հարիւր քսան։

Հայրերուն տուներուն գլուխներէն ոմանք, երբ եկան Տէրոյ տունը որ Երուսաղէմի մէջ է, կամաւորաբար տուին Աստուծոյ տունը շինելու համար, որ իր տեղը կանգնեցնեն։ Ըստ իրենց կարողութեան տուին գանձարանին՝ վաթսունմէկ հազար դահեկան ոսկի, հինգ հազար մնա արծաթ ու հարիւր քահանայական զգեստ։

Քահանաները, Ղեւտացիները, ժողովուրդէն ոմանք, երգիչները, դռնապանները ու Նաթինեայները իրենց քաղաքներուն մէջ բնակեցան, ամբողջ Իսրայէլ ալ իրենց քաղաքներուն մէջ։

Եօթներորդ ամսուն, երբ Իսրայէլացիները իրենց քաղաքներուն մէջ էին, ամբողջ ժողովուրդը մէկ մարդու պէս Երուսաղէմ ժողվուեցաւ։ Յովսադակի որդի Յեսուա ու իր եղբայրները՝ քահանաները, Սաղաթիէլի որդի Զորոբաբէլ ու իր եղբայրները սկսան շինել Իսրայէլի Աստուծոյ զոհասեղանը, որպէսզի անոր վրայ ողջակէզներ մատուցանեն, ինչպէս Մովսէս Աստուծոյ մարդուն օրէնքին մէջ գրած է։ Զոհասեղանը իր տեղը կանգնեցուցին, որովհետեւ երկիրներուն ժողովուրդներէն կը վախնային, ու անոր վրայ Տէրոջ ողջակէզները մատուցանեցին, առաւօտուն ու երեկոյ։ Տաղաւարներու տօնը գրուած է, ինչպէս նաեւ ամէն օր ողջակէզներ, Նորալուսնի ու Տէրոջ բոլոր սրբազան տօներուն ողջակէզները, ինչպէս նաեւ ամէն մարդու ազատակամ ընծան՝ որ Տէրոջ կը մատուցանէ։ Եօթներորդ ամսուն առաջին օրէն սկսան Տէրոջ ողջակէզներ մատուցանել, բայց Տէրոջ տաճարին հիմը դեռ չէր դրուած։ Ուստի դրամ տուին քարհատներուն ու ատաղձագործներուն, ինչպէս նաեւ կերակուր, ըմպելիք ու իւղ՝ Սիդոնացիներուն ու Տիւրոսացիներուն, որպէսզի Լիբանանէն մայրի ծառեր Յոպպէի ծովեզերքը բերեն, Պարսից թագաւոր Կորեսի հրամանագրին համաձայն։

Երուսաղէմի Աստուծոյ տունը շինելուն երկրորդ տարին, երկրորդ ամսուն, Սաղաթիէլի որդի Զորոբաբէլ ու Յովսադակի որդի Յեսուա ու իրենց եղբայրները՝ քահանաները, Ղեւտացիները ու բոլոր անոնք որ գերութենէն Երուսաղէմ եկած էին, սկսան շինել Տէրոջ տունը։ Նշանակեցին Ղեւտացիները՝ քսան տարեկանէ վեր, որ Տէրոջ տունը շինելու գործը վարեն։ Յեսուա, անոր որդիները ու եղբայրները, Կադմիէլ ու անոր որդիները, Յուդայի որդիները՝ միասին կանգնեցին Աստուծոյ տունը շինողները վարող, Հենադադի որդիները, անոնց որդիները ու եղբայրները՝ Ղեւտացիները։

Երբ շինարարները Տէրոջ տաճարին հիմը դրին, քահանաները իրենց հանդերձներուն մէջ կեցուցին, փող առած, ու Ղեւտացիները՝ Ասաֆի որդիները, սկսան ծնծղաներ զարնել, որպէսզի Իսրայէլի թագաւոր Դաւիթի կարգադրութեան համաձայն Տէրոջ գովեստները երգեն։ Ամբողջ ժողովուրդը մեծ աղաղակով գոչեց, երբ Տէրոջ գովեստները կ'երգէին, որովհետեւ Տէրոջ տունին հիմը դրուած էր։ Բայց շատեր, քահանաներէն, Ղեւտացիներէն ու ազգերու գլուխներէն, որոնք հին տաճարը տեսած էին, լացին, երբ այս տաճարին հիմը դրուելը տեսան։ Շատեր ալ ուրախութեան աղաղակներ արձակեցին։ Ժողովուրդը չկրցաւ զանազանել ուրախութեան աղաղակները լացի ձայնէն, որովհետեւ ժողովուրդը մեծ աղաղակով գոչեց, ու ձայնը հեռուէն լսուեցաւ։

Երբ Յուդայի ու Բենիամինի թշնամիները լսեցին, որ գերութենէն դարձողները Իսրայէլի Տէր Աստուծոյ տաճարը կը շինեն, Զորոբաբէլի ու հայրերուն տուներուն գլուխներուն մօտեցան ու ըսին անոնց. «Մեզի ալ թողուցէք, որ ձեզի հետ շինենք, որովհետեւ ձեզի պէս մենք ալ ձեր Աստուածը կը փնտռենք ու անոր կը զոհենք Եսարհադոնի՝ Ասորեստանի թագաւորին օրերէն, որ մեզ հոս բերաւ»։ Բայց Զորոբաբէլ, Յեսուա ու Իսրայէլի միւս գլխաւորները պատասխանեցին անոնց. «Ձեզ հետ չէ մեր գործը, որ մեր Աստուծոյ տունը շինենք, որովհետեւ մենք միայնակ պիտի շինենք Իսրայէլի Տէր Աստուծոյ տունը, ինչպէս Պարսից թագաւոր Կորես մեզի հրամայեց»։ Երկրին ժողովուրդները ձեռքերը թուլցուցին Յուդայի ժողովուրդը, ու զանոնք վախցուցին շինելէ, ու կաշառք տուին անոնց, որպէսզի անոնց խորհուրդները ի դերեւ հանեն՝ Պարսից Կորես թագաւորի օրերուն ամբողջ ատենը, մինչեւ Պարսից Դարեհ թագաւորի թագաւորութեան երկրորդ տարին։

Ասուերոսի թագաւորութեան սկիզբը, անոր թագաւորելուն առաջին տարին, Յուդայի ու Երուսաղէմի բնակիչներուն դէմ մեղադրագիր մը գրեցին։ Անոր օրերուն, Արտաքսերքսէսի օրերուն, Բէշղամ, Միթրադատ, Տաբէել ու անոր միւս ընկերները գրեցին Պարսից Արտաքսերքսէս թագաւորին։ Նամակին գրութիւնը արամերէնով գրուած էր ու արամերէնով թարգմանուած։

Հրամանատար Րեհում ու գրագիր Շիմշայ Երուսաղէմի դէմ թագաւորին գրեցին այս նամակը։ Ասոնք ալ անոնք են որ գրեցին՝ դատաւորները, նահանգապետները, Տինեացիները, Արփարսաքացիները, Տրպոլացիները, Արփարսացիները, Արքեւացիները, Բաբելացիները, Սուսանքացիները, Դեհացիները, Ելամացիները, ու միւս ազգերը, որոնք մեծ ու փառաւոր Ասնափար գերի տարաւ ու Սամարիոյ քաղաքներուն մէջ բնակեցուց, ու միւս անոնք որ գետէն այս կողմ կը բնակին, ու այսպէս։ Այս է նամակին օրինակը՝ որ Արտաքսերքսէս թագաւորին ղրկեցին։ Քու ծառաներդ՝ գետէն այս կողմ կը բնակին, ու այսպէս։ Թագաւորին գիտնալ կուգանք, որ քեզմէ մեզի եկող հրեաները Երուսաղէմ եկան, ու ապստամբ ու չար քաղաքը կը շինեն, պարիսպները կը կանգնեցնեն ու հիմերը կը նորոգեն։ Ուստի թագաւորին գիտնալ կուգանք, որ եթէ այս քաղաքը շինուի ու պարիսպները կանգնեցուին, ուրիշ բան չեն ըներ, եթէ ոչ հարկ, տուրք ու մաքս չեն տար, ու թագաւորներուն վնաս կը հասցնեն։ Ուստի, որովհետեւ պալատին հացը կ'ուտենք, անպատշաճ տեսանք թագաւորին անարգանքը տեսնել, ուստի ղրկեցինք ու թագաւորին գիտցուցինք, որպէսզի քու հայրերուդ գրքերուն մէջ փնտռես ու գրքերուն մէջ գտնես ու գիտնաս, որ այս քաղաքը ապստամբ քաղաք է, թագաւորներուն ու նահանգներուն վնաս կը հասցնէ, ու հնուց ի վեր ներսը ապստամբութիւններ կ'ընեն, ուստի այս քաղաքը աւերուեցաւ։ Թագաւորին գիտնալ կուգանք, որ եթէ այս քաղաքը շինուի ու պարիսպները կանգնեցուին, գետէն այս կողմ ոչ մէկ բան պիտի ունենաս։

Թագաւորը պատասխան ղրկեց հրամանատար Րեհումին, գրագիր Շիմշայիին ու անոնց միւս ընկերներուն՝ որ Սամարիոյ մէջ կը բնակին ու գետէն այս կողմ կը բնակին։ Խաղաղութիւն։ Ու այսպէս։ Նամակ որ ղրկեցիք մեզի, ինծի ընթերցուեցաւ։ Ու հրաման տուի, որ փնտռեն ու գտնեն, որ այդ քաղաքը հնուց ի վեր թագաւորներուն դէմ կ'ելլէ, ու ներսը ապստամբութիւններ ու ապստամբութիւններ կ'ընեն, ու որ Երուսաղէմի մէջ հզօր թագաւորներ եղան, որոնք ամբողջ գետէն այս կողմ կը տիրէին, ու հարկ, տուրք ու մաքս կ'առնուին։ Հրաման տուէք, որ այդ մարդիկները արգիլեն, որ այդ քաղաքը չշինուի, մինչեւ որ ես հրաման չտամ։ Զգուշացէք, որ այս բանին մէջ անփութանաք, որպէսզի թագաւորներուն վնաս չհասցուի։

Երբ Արտաքսերքսէս թագաւորին նամակին օրինակը կարդացուեցաւ Րեհումին ու գրագիր Շիմշայիին ու անոնց ընկերներուն առջեւ, անոնք շտապով գացին Երուսաղէմ՝ հրեաներուն ու ուժով ու զէնքով արգիլեցին անոնց։ Այսպէս դադրեցաւ Երուսաղէմի Աստուծոյ տունին շինութիւնը, ու մնաց դադրած Պարսից Դարեհ թագաւորի թագաւորութեան երկրորդ տարին։

Յետոյ մարգարէացին Յովհաննէս ու Զաքարիա, Յովհաննէսի որդի Զաքարիա, Յուդայի ու Երուսաղէմի հրեաներուն, որոնք անոնց մէջ էին, Իսրայէլի Աստուծոյ անունով մարգարէացան անոնց։ Այն ատեն Սաղաթիէլի որդի Զորոբաբէլ ու Յովսադակի որդի Յեսուա ելան ու սկսան շինել Երուսաղէմի Աստուծոյ տունը, ու Աստուծոյ մարգարէները անոնց հետ էին, անոնց օգնելով։

Այն ատեն գետէն այս կողմ նահանգապետ Թաթնայ, Շեթարբոզնայ ու անոնց ընկերները անոր եկան ու ըսին անոր. «Ո՞վ տուաւ ձեզի հրաման այս տունը շինելու ու այս պարիսպները կանգնեցնելու»։ Ու ըսին անոր. «Ի՞նչ են այն մարդոց անունները՝ որ այս շինութիւնը կ'ընեն»։ Բայց Աստուծոյ աչքը հրեաներուն ծերերուն վրայ էր, ու չկրցուցին զանոնք արգիլել, մինչեւ որ գործը Դարեհի հասնի ու անոր նամակին պատասխանը ետ գայ։

Նամակին օրինակը՝ որ Թաթնայ, գետէն այս կողմ նահանգապետը, Շեթարբոզնայ ու անոր ընկերները՝ գետէն այս կողմ եղող Արփարսաքացիները, Դարեհ թագաւորին ղրկեցին։ Նամակին մէջ գրուած էր անոր. «Դարեհ թագաւորին խաղաղութիւն։ Թագաւորին գիտնալ կուգանք, որ Յուդայի նահանգը գացինք, մեծ Աստուծոյ տունը՝ որ մեծ քարերով կը շինուի ու փայտերը պատերուն մէջ կը դրուին, ու այս գործը ուշադրութեամբ կը կատարուի ու յաջողութեամբ կը յառաջանայ անոնց ձեռքով։ Ուստի հարցուցինք այն ծերերուն, ու ըսինք անոնց. «Ո՞վ տուաւ ձեզի հրաման այս տունը շինելու ու այս պարիսպները կանգնեցնելու»։ Նաեւ անոնց անունները հարցուցինք, որպէսզի քեզի գիտցնենք, որպէսզի գրենք այն մարդոց անունները՝ որ անոնց գլուխն էին։ Ու այսպէս պատասխանեցին մեզի՝ ըսելով. «Մենք Երկնքի ու երկրի Աստուծոյ ծառաներն ենք, ու կը շինենք տունը՝ որ հնուց ի վեր շինուած էր, որ Իսրայէլի մեծ ու հզօր թագաւորներէն մէկը շինած ու կանգնեցուցած էր։ Բայց որովհետեւ մեր հայրերը Երկնքի Աստուծոյ բարկութիւնը գրգռեցին, Բաբելացի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը զանոնք տուաւ, Քաղդէացի, որ այս տունը աւերեց ու ժողովուրդը Բաբելոն գերի տարաւ։ Բայց Կորես Բաբելոնի թագաւորութեան առաջին տարին, Կորես թագաւորը հրաման տուաւ, որ այս Աստուծոյ տունը շինուի։ Նաեւ Կորես թագաւորը Աստուծոյ տունին ոսկի ու արծաթ անօթները՝ որ Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմի տաճարէն հանած ու Բաբելոնի տաճարը տարած էր, Կորես թագաւորը Բաբելոնի տաճարէն հանեց, ու Շեշբասար անունով մէկուն տուաւ, զոր նահանգապետ կարգեց, ու անոր ըսաւ. «Այս անօթները առ, գնա՝ Երուսաղէմի տաճարը դիր, ու Աստուծոյ տունը իր տեղը շինուի»։ Այն ատեն այս Շեշբասար եկաւ ու Աստուծոյ տունին հիմերը դրաւ Երուսաղէմի մէջ, ու այն օրէն մինչեւ հիմա շինուելու վրայ է, բայց դեռ չէ աւարտած»։ Հիմա, եթէ թագաւորին հաճոյ է, թագաւորական գանձարանին մէջ փնտռուի՝ որ Բաբելոնէն հանուած է, եթէ Կորես թագաւորը հրաման տուած է, որ այս տունը Երուսաղէմի Աստուծոյ տունը շինուի, ու թագաւորը մեզի ղրկէ իր կամքին համաձայն այս բանին վրայ։

Այն ատեն Դարեհ թագաւորը հրաման տուաւ, որ Բաբելոնի գանձարանին մէջ փնտռեն, ուր արքունի գանձերը կը դրուէին։ Ու Աքմեթայի մէջ, Մարաստանի Ամրոցին մէջ, գտնուեցաւ մէկ մատեան, ու անոր մէջ այսպէս գրուած էր անոր. «Կորես թագաւորի առաջին տարին, Կորես թագաւորը հրաման տուաւ Երուսաղէմի Աստուծոյ տունին վրայ, որ տունը շինուի՝ ուր զոհեր կը մատուցանեն, ու անոր հիմերը ամուր դրուին, անոր բարձրութիւնը վաթսուն կանգուն ըլլայ, ու լայնութիւնը՝ վաթսուն կանգուն, երեք շարք մեծ քարերով ու մէկ շարք նորով, ու ծախքը թագաւորական տունէն տրուի։ Նաեւ Աստուծոյ տունին ոսկի ու արծաթ անօթները՝ որ Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմի տաճարէն հանած ու Բաբելոն տարած էր, ետ դարձուցուին ու Երուսաղէմի տաճարը՝ իր տեղը դրուին, ու Աստուծոյ տունին մէջ դրուին։ Հիմա, Թաթնայ, գետէն այս կողմ նահանգապետ, Շեթարբոզնայ ու անոր ընկերները՝ գետէն այս կողմ եղող Արփարսաքացիները, հեռացէք հոնկէ։ Թողուցէք, որ Աստուծոյ այս տունին շինարարը իր տեղը շինէ։ Ես հրաման կուտամ, որ ինչ որ այս Աստուծոյ տունին շինարարներուն ընելու էք, ուշադրութեամբ ընէք։ Ու ես հրաման կուտամ, որ ինչ որ հրեաներուն ծերերը այս Աստուծոյ տունը շինելու համար կ'ընեն, անոնց տրուի, ու թագաւորին հարկերէն, գետէն այս կողմ եղող տուրքերէն ուշադրութեամբ տրուի անոնց, որպէսզի ձեռնհաս չըլլան։ Ու ինչ որ պէտք է՝ երկնքի Աստուծոյ ողջակէզներուն համար, ցորեն, աղ, գինի ու իւղ, Երուսաղէմի քահանաներուն ըսածին համաձայն, ամէն օր անխափան տրուի անոնց, որպէսզի երկնքի Աստուծոյ հոտաւէտ զոհեր մատուցանեն ու թագաւորին ու անոր որդիներուն կեանքին համար աղօթեն։ Նաեւ հրաման կուտամ, որ ով որ այս հրամանագրին փոխանակ բան մը ընէ, տունէն գերան մը հանուի, ու անոր վրայ գամուի ու տունը անոր համար աւերակ ընուի։ Երուսաղէմի մէջ Անունը բնակեցուցած Աստուած ամէն թագաւոր ու ամէն ազգ ձեռք տայ, որ այս տունը Երուսաղէմի մէջ աւերէ։ Ես Դարեհ հրաման կուտամ, որ ուշադրութեամբ ընուի»։

Այն ատեն գետէն այս կողմ նահանգապետ Թաթնայ, Շեթարբոզնայ ու անոնց ընկերները՝ որ Դարեհ թագաւորը ղրկած էր, ուշադրութեամբ ըրին։ Հրեաներուն ծերերը շինեցին ու յաջողեցուցին մարգարէացին Յովհաննէսի ու Զաքարիայի մարգարէութեամբ։ Շինեցին ու աւարտեցին Իսրայէլի Աստուծոյ հրամանով ու Կորես, Դարեհ ու Պարսից Արտաքսերքսէս թագաւորներուն հրամանով։ Այս տունը Դարեհ թագաւորի թագաւորութեան վեցերորդ տարին, Ադար ամսուն երրորդ օրը աւարտեցաւ։ Ու Իսրայէլի որդիները՝ քահանաները, Ղեւտացիները ու գերութենէն դարձողներուն միւս որդիները ուրախութեամբ նուիրեցին Աստուծոյ այս տունը։ Նուիրելու համար հարիւր ցուլ, երկու հարիւր խոյ, չորս հարիւր գառնուկ ու Իսրայէլի ամբողջ ցեղերուն համար՝ տասներկու նոխազ, Իսրայէլի ցեղերուն թիւին համեմատ։ Ու Մովսէսի գրքին մէջ գրուածին համաձայն քահանաները իրենց դասերուն ու Ղեւտացիները իրենց բաժանմունքներուն մէջ կեցուցին Երուսաղէմի մէջ Աստուծոյ պաշտամունքին համար։

Գերութենէն դարձողները առաջին ամսուն տասնչորսերորդ օրը Զատիկը տօնեցին։ Քահանաները ու Ղեւտացիները մաքրուեցան, բոլորն ալ մաքուր էին, ու գերութենէն դարձողներուն բոլորին, իրենց եղբայրներուն քահանաներուն ու իրենց համար Զատիկի գառները մորթեցին։ Իսրայէլի որդիները՝ որ գերութենէն դարձած էին, ու անոնց հետ ամէն մէկ մարդ՝ որ իրենց հետ միացած էր ու իրենց երկրին ժողովուրդներուն պղծութիւնները հեռացուցած էր, որպէսզի Իսրայէլի Տէր Աստուծոյ դիմեն, կերան։ Ու Անխմոր հացի տօնը եօթը օր ուրախութեամբ տօնեցին, որովհետեւ Տէրը զանոնք ուրախացուցած էր ու Ասորեստանի թագաւորին սիրտը անոնց դարձուցած էր, որպէսզի Իսրայէլի Աստուծոյ տունին շինարարութեան գործին մէջ անոնց ձեռքերը զօրացնէ։

Այս բաներէն ետքը, Պարսից Արտաքսերքսէս թագաւորի օրերուն, Սարայիա, Ազարիա, Եզրաս, Ամարիա, Ահիտուբ, Սադոկ, Սաղում, Քեղկիա, Սեռայիա, Ազարեէլ, Մարայոթ, Ամարիա, Մելքիա, Հատուս, Սեքանիա, Հարիմի որդի Եղիազար, Մարայոթի որդի Զարհիա, Ուզզիի որդի Բոքի, Աբիսուայի որդի Փենեհաս, Եղիազարի որդի Ահարոն գլխաւոր քահանան, ասոնք Բաբելոնէն Երուսաղէմ եկան։ Ասոնք ալ անոնք են որ Իսրայէլի որդիներէն, քահանաներէն, Ղեւտացիներէն, երգիչներէն, դռնապաններէն ու Նաթինեայներէն Երուսաղէմ ու Տաճարը եկան։ Հինգերորդ ամսուն եկան Երուսաղէմ, թագաւորին եօթներորդ տարին։ Առաջին ամսուն առաջին օրը Բաբելոնէն ելլելու սկսան, ու հինգերորդ ամսուն առաջին օրը Երուսաղէմ եկան, որովհետեւ Աստուծոյ բարի ձեռքը անոր վրայ էր։ Որովհետեւ Եզրաս Տէրոջ Օրէնքը ուսումնասիրելու, կատարելու ու Իսրայէլի մէջ կանոններն ու իրաւունքները սորվեցնելու սրտադրեր էր։

Ասոնք ալ անոնք են որ Եզրաս քահանան՝ որ գրագիր էր, Տէրոջ պատուիրանքներուն ու Իսրայէլի կանոններուն գրագիր էր, Իսրայէլի համար տուած էր։

գլխը, փաթաթաթի ասեղայխի որ
60 գլխը, Աճենի սրդխը. Բոլոր
Նաթանայիմներ, ու Սողոմոնի
ծառաներուն սրդխը՝ իրենք հա-
րիւր քսնաւնաւերիս էին։
61 Ու Թեղմեզային, Թեզարատ-
յին, Քեթաբեին, Ադդօնին ու
Եմմերին ելլողները տասը էին,
եւ իրենց հայրերուն տունը ու
իրենց սերունդը՝ այսինքն Իս-
րայելին ըլլալնին ցուցընելու կա-
62 րող չէղան. Դաղայիայի որդխը,
Տուբիայի որդխը, Նեկոդայի
որդխը՝ վեց հարիւր քառասուն
63 ուերիս ոտդ։ Ու քահանաներ-
էն՝ Աբայիայի որդխը, Ակկու-
սի որդխը, Բերզելիի որդխը՝
որ Ինէը Գաղաադացի Բերզելիին
աղջիկներէն կնիկ առնելով՝ ա-
64 նանց անունովը կոչուեցաւ։ Ա-
նոնք իրենց ազգաբանութեան
գիրքը փնտուեցին, բայց չկրցան
գտնել. ու անոնք սերտուե-
լով՝ քահանայութենէ արգիլուե-
65 ցան։ Ու Աթարատացին անոնց
ըսաւ. Մինչեւ որ Ուրիմով ու
Թումիմով քահանայ մը չելլէ,
անոնք ամենասուրբ բաներէն
չուտեն։
66 Բոլոր ժողովքը մէկտեղ՝ քա-
ռասունուերիս հազար իրիք հա-
67 րիւր վաթսուն հոգի էր. Բայ
ի անոնց ծառաներէն ու աղա-
խիներէն, որոնք եօթը հազար
իրիք հարիւր երեսունեւեօթն էին.
ու անոնց մէջը երկու հարիւր
68 գեցուցնեը կային։ Անոնց ձիերը
եօթը հարիւր երեսունեվց, ջո-
րիներնը երկու հարիւր քառասուն
69 ուհինգ, Ուղտերը չորս հարիւր
երեսունեհինգ, ու էշերը վեց
հազար եօթը հարիւր քսան էին։
70 Ու ասիկերուս իշխաններէն ո-
մանք՝ գործին համար ընծայ
տուին. Աթարատացին՝ հազար
դրամ ոսկի, չիուն սկաւառակ,
ու հինգ հարիւր երեսուն քահա-
նայական պատմուճան տուաւ
71 գանձին։ Ու ասիկերուս իշխան-
ներէն ոմանք՝ գործաւորութեան
գանձին քսան հազար դրամ ո-
սկի, ու երկու հազար երկու հա-
րիւր մնաս արծաթի տուին։ Եւ 72
մնացած ժողովուրդին տուածնե-
րը՝ քսան հազար դրամ ոսկի, ու
երկու հազար մնաս արծաթի, ու
վաթսունեւօթը քահանայական
պատմուճան էր։ Եւ քահանա- 73
ները, ու Ղեւտացիները, ու դըռ-
նապաններուն, ու երգեցողները,
ու ժողովուրդին եղողները, ու
Նաթանայիմները, ու բոլոր Իս-
րայէլ՝ իրենց քաղաքներուն մէ-
ջը բնակեցան. ու երբոր եօթնե-
րորդ ամիսը հասաւ, Իսրայէլի
որդիքը իրենց քաղաքներուն մէջն
էին։

ԳԼ. Ը

Եւ բոլոր ժողովուրդը մէկ 1
մարդու մը պէս՝ Ջուրի դրանը
առջեւը եղող հրապարակին մէջը
ժողովեցան, ու Եզրաս դպիրին
ըսին, որ Մովսէսին օրինաց գիր-
քը բերէ, որն որ Տէրը Իսրայէ-
լին պատուիրած էր։ Ու եօթնե- 2
րորդ ամսուն առջի օրը՝ Եզրաս
քահանան օրինաց գիրքը ժողով-
քին առջեւը բերաւ, որ էրիկ ու
կնիկ մարդ իմնալէ, ու ամէն ըն-
կալ ու հասկընալու կարողութիւն
ունեցողներէ բաղկացած էր. Եւ 3
դանիկայ՝ Ջուրի դրանը առջեւը
եղող հրապարակին մէջը առ-
աւօտեան մինչեւ կէս օրը՝ էրիկ ու
կնիկ մարդիմնալուն ու հասկը-
ցողնելուն առջեւը կարդաց. Եւ
բոլոր ժողովուրդը իրենց ականջ-
ները օրինաց գիրքին դրին։
Ու Եզրաս դպիրը յատուկ իրեն 4
համար շինուած փայտէզին քե-
րին վրայ կայնեցաւ. ու անոր
քովը աջ կողմը՝ Մատաթիան,
Սեման, Անայան, Ուրիան,
Քեղկիան ու Մասեիան, և ձախ
կողմը՝ Փադայիան, Միսայէլը,
Մելքիան, Հասում, Հաշբադա-
նան, Զաքարիան ու Մեսուղամը
կայնեցան։ Ու Եզրաս գիրքը բա- 5
ցաւ բոլոր ժողովուրդին աչքե-
րուն առջեւը. վասն զի ինքը բո-

ըը ժողովուրդն բարձր էր, ու դանիկայ բացատին պէս՝ բոլը ժողովուրդը ոտքի վրայ է-
6 լաւ։ Ան առնը Եզրաս՝ Եհովան մեծ Աստուածը օրհնեց, ու բոլոր ժողովուրդը ձեռքերնին վերցուցին, ու Ամէն, Ամէն՝ ըսին, և իրենց երեսին վրայ գետնիը ծռելով՝ Տէրոջը երկրպա-
7 գութիւն ըրին։ Ու Յեսուա, Բանի, Սարաբիա, Յամին, Ակկուբ, Սաբեթա, Ովդիա, Մասիա, Կելիտա, Ազարիա, Յոզաբատ, Անան, Փալայիա, ու Ղեւտացիք՝ օրէնքը ժողովուրդին կը հասկրցընէին, և ժողովուրդը իրենց կարգովը կայներ
8 էին։ Անոնք Աստուծոյ օրէնաց գիրքը յստակ կերպով կարդացին, ու միտքերնիլնը տալով՝ կարդացածնին հասկրցուցին։
9 Ու Նէեմիա Աթերսաթան, ու Եզրաս քահանան ու գրիչը, և ժողովուրդին հասկրցնող Ղեւտացիները՝ բոլոր ժողովուրդին ըսին. Այս օրս՝ ձեր Տէր Աստուծոյն սուրբ օր մըն է, սուգ մի՛ ընէք, ու մի՛ լար. վասն զի բոլոր ժողովուրդը կու լային՝ երբոր օրէնքին խօսքերը կը լսէին։
10 Եւ ա նոնց ըսաւ. Գացէք պարարտ բաներ կերէք, ու անուշ բաներ խմեցէք, ու պատրաստութիւն չունեցողներուն բաժիններ խրկեցէք. քանզի սա օրս՝ մեր Տէրոջը սուրբ օր մըն է, ու մի՛ արամիք. վասն զի Տէրոջը ուրախութիւնը ձեր զօրութիւնն է։
11 Ան առնը Ղեւտացիք բոլոր ժողովուրդը լռեցուցին՝ ըսելով. Լռեցէք, քանզի սրիկայ
12 սուրբ օր է, ու մի՛ արամիք։ Եւ բոլոր ժողովուրդը ուտելու ու խմելու, ու բաժիններ խրկելու, և մեծ ուրախութիւն ընելու գացին. վասն զի իրենց բացատրուած խօսքերը հասկրցան։
15 Ու երկրորդ օրը՝ բոլոր ժողովուրդին տոհմապետները, քահանաները ու Ղեւտացիները՝ Եզրաս գրիչին քովը ժողվուեցան, որ օրէնքին խօսքերը հասկրնան։
14 Եւ օրինաց գրքին մէջը գրուած գտան որ Տէրը Մովսէսին ձեռքովը հրամայեր է, որ Իսրայէլի որդիքը տաղաւարներու մէջ բնակին, Եւ որ իրենց ամէն քաղաքներուն մէջ, ու Երուսաղէմի մէջ հրատարակէն ու քարոզէն ըսելով. Լեռը երթք, ու ձիթենիի ոստեր, Նոճիի ոստեր, ու մրտենիի ոստեր, և արմաւենիի ոստեր, ու տերեւախիտ ծառերու ոստեր բերէք, որ տաղաւարներ շինէք, ինչպէս որ գրուած է։
16 Եւ ժողովուրդը երթալ ու բերաւ. ու ամէն մարդ իր տանիքին վրայ, ու իր գաւիթին մէջը, և Աստուծոյ տանը գաւիթներուն մէջը, ու Ջուրի դրանը հրապարակին մէջը, ու Եփրեմի դրանը հրապարակին մէջը՝ իրենց տաղաւարներ շինեցին։ Ու գերութենէ դարձողները բոլոր ժողովքը՝ տաղաւարներ շինեցին, ու տաղաւարներու մէջ նստան. վասն զի Իսրայէլի որդիքը Նաւեան Յեսուայի օրերէն մինչև ան օրը՝ այնպէս ըրած չէին. ու խիստ մեծ ուրախութիւն եղաւ։
18 Եւ առջի օրէն մինչև վերջի օրը՝ ամէն օր Աստուծոյ օրինաց գիրքը կարդացուեցաւ. ու եօթը օր տօն ըրին. և ութերորդ օրը հանդիսաւոր ժողով եղաւ, ինչպէս որ հրամայուած էր։

ԳԼ. Թ

1 Եւ սա ամսուն քսանուչորսերորդ օրը՝ Իսրայէլի որդիքը՝ ժողովուեցան, քուրձեր հագած ու վրանին հողեր դրած։
2 Իսրայէլի սերունդը բոլոր օտարազգիներէն զատուեցան. ու ԱՒետնոյ առջև կայնելով՝ իրենց մեղքերը ու իրենց հայրերուն անօրէնութիւնները խոստովանեցան։
3 Եւ իրենց տեղը կայնելով՝ օրէնքին չորրորդ մասը՝ իրենց Տէր Աստուծոյն օրինաց գրքէն կարդացին, ու չորրորդ մասը՝ իրենց

Տէր Աստուծոյն խոստովանու-
թիւն ու երկրպագութիւն ըրին։
4 Եւ Յեսուա, Բանի, Կադմիել,
Սաբանիա, Բունի, Սարաբիա,
Բանի ու Քենանի Ղեւտացիները
թեմին վրայ եցան, ու իրենց Տէր
Աստուծոյն բարձր ձայնով աղա-
5 զակեցին։ Եւ Յեսուա, Կադմիել,
Բանի, Ասաբանիա, Սարաբիա,
Ովդիա, Սարանիա ու Փեթա-
հիա Ղեւտացիները ըսին. Ելէք,
ձեր Տէր Աստուածը յաւիտեան
յաւիտենից օրհնեցէք։

Օրհնեալ ըլայ քու փառաւոր
անունդ, ու ամէն օրհնու-
թենէ ու գոհութենէ բարձր ը-
6 լայ։ Դուն միայն դուն Տէր ես.
երկինքը, երկնից երկինքը, և ա-
նոր բոլոր զօրքերը, երկիրը՝ ու
բոլոր անոր վրայ եղածը, ծով-
երը՝ ու բոլոր անոնց մէջը եղածը
դուն աւելցուցիր. և ամենուն
դուն կենդանութիւն կու տաս,
ու երկնից զօրքերը քեզի երկրը-
7 պագութիւն կ'ընեն։ Դուն ես
ան Տէր Աստուածը՝ որ Աբրամը
ընտրեցիր, և զանիկայ Քաղդե-
ացւոց Ուր դաշտէն հանեցիր,
ու անոր անունը Աբրահամ դրիր.
8 եւ անոր սիրտը քու առջեւդ հա-
ւատարիմ գտար, ու անոր հետ
ուխտ ըրիր որ Քանանացւոց, Քե-
տացւոց, Ամորհացւոց, Փերեզաց-
ւոց, Յեբուսացւոց ու Գերգե-
ացւոց երկիրը անոր սերունդին
տաս, ու քու խօսքդ հաստատե-
ցիր. վասն զի արդար ես.
9 Ու Եգիպտոսի մէջ մեր հայրե-
րուն նեղութիւնը նայեցար, ու
Կարմիր ծովուն վրայ անոնց աղա-
10 զակը լսեցիր. Եւ փարաւոնին,
ու անոր բոլոր ծառայներուն, ու
անոր երկրին բոլոր ժողովուր-
դին նշաններ ու հրաշքներ ցու-
ցուցիր. վասն զի գիտցար որ
անոնց վրայ հպարտացան. ու ա-
րուեան տիես քեզի անուն վաստը-
11 կեցար. Եւ ծովը անոնց առջեւը
պատռեցիր, անոնք ալ ծովուն
մէջէն ցամաքով անցան, և զա-
նոնք հալածողները՝ խորունկ
ջուրերու մէջ հեղոյսի քարի
պէս՝ անդունդը նետեցիր։ Եւ 12
ցորեկը ամպի սիւնով, ու գիշերը
անոնց գացած ճամբան լուսաւո-
րելու համար՝ կրակի սիւնով ա-
ռաջնորդեցիր անոնց։

Նաև Սինայ լեռանը վրայ ի- 13
ջար, ու անոնց հետ երկինքէն
խօսեցար. և անոնց ուղիղ դա-
տաստանները, ճշմարիտ օրէնքնե-
ը, ու բարի կանոններ ու պատուի-
րանքներ տուիր. Եւ քու սուրբ 14
շաբաթդ անոնց գիտցուցիր, ու
քու ծառայիդ Մովսէսին ձեռ-
քովը՝ անոնց պատուիրանքներ,
կանոններ ու օրէնքներ հրամա-
յեցիր. Ու երբոր անօթեցան, 15
անոնց երկինքէն հաց տուիր, ու
երբոր ծարաւեցան, անոնց ապա-
ռաժէն ջուր հանեցիր. և անոնց
ըսիր որ մտնեն ու ժառանգեն
ան երկիրը՝ որուն որ անոնց տալու
համար ձեռքդ վերցուցիր։

Բայց անոնք՝ այսինքն մեր 16
հայրերը հպարտացան, ու իրենց
պարանոցը խոստացուցին, և քու
պատուիրանքներուդ հնազան-
դութիւն չըրին. Ու հաւղիլին 17
մտիկ ընել, և անոնց մէջը ըրած
հրաշքներդ չյիշեցին. հապա ի-
րենց պարանոցը խոստացուցին, ու
իրենց ապստամբութեանմէջ ի-
րենց ծառայութիւնը գառնա-
լու գլուխ դրին. բայց դուն նե-
րող՝ ողորմած՝ դթած երկայնա-
միտ և բազումողորմ Աստուած
ըլլալով՝ զանոնք երեսէ չձգե-
ցիր. Այնպէս որ երբոր անոնք 18
իրենց ձուլածոյ որմի շինեցին,
ու վրէդ Եգիպտոսէն հանող Ա-
ստուածդ ասիկայ է՝ ըսելով՝ չէդ
մեծապէս անարգեցին. Դուն քու 19
մեծ ողորմութեանդ զանոնք ան-
ապատին մէջ երեսէ չձգեցիր.
ճամբան անոնց առաջնորդե-
լու համար՝ ցորեկը
ամպի սիւնը, ու գիշերը անոնց
գացած ճամբան լուսաւորելու
համար՝ կրակի սիւնը անոնց
վրայէն չվերցուցիր։ Նաև զա- 20
նոնք խելամտեցնելու համար՝

քան բարի Հոգիդ տուիր, ու անոնց բերնեն քա մանանագ
չպակսեցուցիր, ու ծարաւած ա-
21 ւէներն անոնց ջուր տուիր։ Եւ զանոնք քառասուն տարի անապա-
տին մէջը կերակրեցիր, անոնց քան մը չպակսեցաւ, անոնց հան-
դերձները չմաշեցան, ու անոնց
22 ոտքերը չուռեցան։ Եւ անոնց՝ թագաւորութիւններ ու ժողո-
վուրդներ տուիր, ու անոնց սահմաններ որոշեցիր, ու Սհո-
նին երկիրը՝ այսինքն Եսեբոնի թագաւորին երկիրը, ու Բասանի
Ովգ թագաւորին երկիրը ժա-
23 ռանգեցին։ Եւ անոնց որդիները՝ երկինց աստղերուն չափ շատցու-
ցիր, ու տարիր զանոնք ան եր-
կիրը՝ որն որ անոնց հայրերուն խոստացեր էիր, թէ՝ անոնք հան
պիտի մտնեն ու ժառանգեն։
24 Եւ անոնց որդիքը մտան, ու ան երկիրը ժառանգեցին. և ան եր-
կրին մէջ բնակող Քանանացիները՝ անոնց առջեւը նուաճեցուցիր,
ու զանոնք, ու անոնց թագա-
ւորները, ու երկրին ժողովուրդը՝ անոնց ձեռքը տուիր, որ ուզած-
նուն պէս վարուին անոնց հետ։
25 Եւ պարսպաւոր քաղաքներ, ու պարարտ երկիր մը առին, ու
ամէն բարիքով լեցուն տուներ, փորուած ջրհորներ, այգիներ, ձի-
թենիներ, ու պտղաբեր ծառեր առատօրէն ժառանգեցին. ու
կերան, կշտացան ու գիրցան, և քու մեծամեծ բարիքներովդ ու-
րախացան։
26 Սակայն քեզի անհնազանդու-
թիւն ու ապստամբութիւն ըրին, և քու օրէնքդ հետնին ձգեցին,
ու քու մարգարէներդ ալ մեռ-
ցուցին, որ զանոնք քեզի դար-
ձնելու համար՝ անոնց վկայու-
թիւն կու տային. և ինչ մեծա-
27 պէս անարգեցին։ Եւ զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը
մատնեցիր, որ զանոնք նեղեցին.
ու երբոր իրենց նեղութեան ատենը քեզի աղաղակեցին, դուն
երկինքէն լսեցիր, և քու առատ
ողորմութեանդ համեմատ անոնց
ազատիչներ տուիր, ու ազատե-
ցին զանոնք իրենց թշնամինե-
րուն ձեռքէն։ Բայց երբոր հան- 28
դստութիւն գտան, նորէն քա-
ռջիդ չարութիւն ըրին, ու զա-
նոնք իրենց թշնամիներուն ձեռ-
քը թողուցիր, որ անոնց վրայ
տիրեցին. ու երբոր նորէն քեզի
աղաղակեցին, դուն երկինքէն
լսեցիր, և քու ողորմութեանդ
համեմատ շատ անգամ զանոնք
ազատեցիր։ Ու քու օրէնքիդ 29
դարձնելու համար՝ անոնց վկա-
յութիւն ըրիր, բայց անոնք հը-
պարտացան, ու քու հրամաննե-
րուդ հնազանդութիւն չըրին,
և քու պատուիրանքներուդ դէմ
մեղք գործեցին, (որ զանոնք
պահող մարդը՝ անոնցմով կ'ապ-
րի,) ու իրենց ուսերը չխոնար-
հեցուցին, հապա իրենց պարա-
նոցը խստացուցին, ու հնազան-
դութիւն չըրին։ Եւ շատ տարի- 30
ներ անոնց երկայնմտութիւն ը-
րիր, ու քու Հոգիովդ՝ քու մար-
գարէներուդ ձեռքովը՝ անոնց
վկայութիւն ըրիր. բայց անոնք
մտիկ չըրին. ուստի զանոնք՝ ե-
կեղեցնելուն ժողովուրդը ձեռքը
մատնեցիր։ Սակայն քու առատ 31
ողորմութեամբդ զանոնք բոլորո-
վին չկորսընցուցիր, ու չմերժե-
ցիր. վասն զի դուն ողորմած
ու գթած Աստուած ես։

Եւ հիմա ով Աստուած մեր՝ 32
որ ուխտ ու ողորմութիւն պա-
հող՝ մեծ, զօրաւոր ու ահեղ
Աստուած ես, Ասորեստանի
թագաւորներուն օրերէն մինչև
այս օրս՝ մեզի, մեր թագաւոր-
ներուն, մեր իշխաններուն, մեր
քահանաներուն, մեր մարգարէ-
ներուն, մեր հայրերուն, և քու
բոլոր ժողովուրդիդ ամէն պա-
տահած նեղութիւնները քա-
ռջիդ քիչ չերեւնան։ Սակայն 33
բոլոր մեզի պատահած բաներ-
ուն մէջ դուն արդար ես, քան-
զի դուն ճշմարտութեամբ ըրիր,
բայց մենք անօրէնութիւն ըրինք։

34 Եւ մեր Թագաւորները, իշխան-
ները, քահանաները ու հայրերը՝
քու օրէնքդ չպահեցին, ու քու
պատուիրանքներդ, ու անոնց ը-
րած վկայութիւններդ մտիկ չը-
35 րին։ Եւ անոնք իրենց Թագա-
ւորութեան աեներն, ու անոնց
շատ բարիքներդ տուած աեներդ,
և ան ընդարձակ ու պարարտ
երկրին մէջը՝ որ անոնց տուիր,
քեզի ծառայութիւն չը բրին, ու
իրենց չար գործերէն չդարձան։
36 Ահա մենք այսօր ծառայ ենք,
մանաւանդ ան երկրին մէջ՝ որն
որ մեր հայրերուն տուիր, որ
անոր պտուղները ու բարիքնե-
րը ուտեն, ահա մենք հոն ծա-
37 ռայ ենք։ Եւ ան երիներ շատ
պտուղ կու տայ ան Թագաւոր-
ներուն, որոնք մեր մեղացը հա-
մար մեր վրայ դրիր, ու անոնք
մեր մարմիններն վրայ ու մեր ան-
ասուններուն վրայ՝ իրենց ու զա-
ծին պէս կը սիրեն, ու մենք
38 մեծ նեղութեան մէջ ենք։ Եւ
ասոր ամենուն համար՝ մենք հաս-
տատ ուխտ մը կ՚ընենք ու կը
գրենք, ու մեր իշխանները,
մեր Ղեւտացիները ու մեր քահա-
նաները զանիկայ կը կնքեն։

ԳԼ. Ժ

1 Նէ կնքողները սոսկ էին. Ա-
քաղիայի որդին Նէեմիա Ահար-
2 տաան, Սեդեկիա, Սարայիա,
3 Ազարիա, Երեմիա, Փաշուր,
4 Ամարիա, Մեղքիա, Հաատուս,
5 Սեբանիա, Մալուք, Հարիմ,
6 Մերեմոթ, Աբդիա, Դանիէլ,
7 Կինեթոն, Բարուք, Մեսուլամ,
8 Աբիա, Միամին, Մաազիա, Բել-
գա ու Սեմայիա. ասոնք քահա-
9 նաներն էին։ Ու Ղեւտացիները՝
Ազանիայի որդին Յեսուա, Բա-
նուի, ու Կադմիել, Եւ անոնց եղբայրնե-
10 րը՝ Սեբանիա, Ոդդիա, Կալիւ-
11 տա, Փալայիա, Հանան, Միքիա,
12 Րոհ, Հասբիա, Զաքուր, Սե-
13 րեբիա, Սեբանիա, Ոդդիա,
14 Բանի ու Բանիւնու։ Ժողովուր-

դին իշխաններն՝ Փարոս, Փահաթ
Մովաբ, Եղամ, Զաթու, Բանի, 15
Բունի, Ազգատ, Բեբայի, Ա- 16
դոնիա, Բագոսե, Ադին, Ատեր, 17
Եզեկիա, Ազուր, Ոդդիա, Հա- 18
սում, Բեսէի, Երիմ, Անա- 19
թոթ, Նեբէի, Մագփիաս, Մե- 20
սուղամ, Եզիր, Մասթանեբէ, Սա- 21
դոկ, Յադդուա, Փալտիա, 22
Հանան, Հանանիա, Ոսէէ, Հա- 23
նանիա, Հասուբ, Հալոհես, Պի- 24
ղա, Սոբեկ, Հոհոսէ, Հասաբնա, 25
Մահսիա, Հաքիա, Հանան, Հանան, 26
Մալուք, Հարիմ ու Բահանա։ 27

Եւ մնացած ժողովուրդը՝ քա- 28
հանաները, Ղեւտացիները, դրա-
նապանները, երգիցուհիները, Նա-
թանայիմները, ու երկիրներուն
ժողովուրդներէն Աստուծոյ օ-
րինացը հետ հետը համար բոլոր
զատուողները, իրենց կիներնին,
աղաքներնը ու աղջիկներնը՝ ամէն
ամէն անոնք որ կրնային հասկը-
նալ, իրենց եղբայրներ- 29
բուն հետ միաբանեցան, ու ա-
նէծքով երդում բրին, որ Աս-
տուծոյ ծառային Մովսէսին ձեռ-
քովը տրուած Աստուծոյ օրէն-
քին մէջը քալեն, ու մեր Եհո-
վայ Տէրոջը բոլոր պատուիրանք-
ները, ու դատաստաններն, և
կանոնները պահեն ու կատարեն։
Եւ Յոսէ պոհին որ մեր աղջիկ- 30
ները՝ երկրին ժողովուրդներուն
չառնենք, և անոնց աղջիկները մեր
որդոց չառնենք։ Ու երկրին ժո- 31
ղովուրդներուն շաբաթ օրը ծա-
խելու համար բերած ապրանք-
ները և ամէն տեսակ ուտելիքը՝
շաբաթ օրը կամ սուրբ օրերը՝ ա-
նոնցմէ չառնենք, ու եօթնեերորդ
տարին, ու ամէն պարտքի պա-
հանջմունքը թողունք։ Ու մեզի 32
կանոն դրինք, որ մեր Աստուծոյն
տունը ծառայութեան համար
ամէն տարի մէկ սիկղեղի երրորդ
մասը տանք, Աստուածաշունչ 33
հացին համար, մշտնջենաւոր հա-
ցի ընծային համար, մշտնջենա-
ւոր ողջակէզին համար, շաբաթ-
ներուն համար, ամսագլուխնե-

ԳԼ. ԺԱ

1 Ու Ժողովուրդին իշխանները Երուսաղէմի մէջ բնակեցան. ու մնացած Ժողովուրդը վիճակ ձգեցին, որ մարդն մէկը բերէն Երուսաղէմ սուրբ քաղաքը բնակելու. ու ինը բաժինը ուրիշ քաղաքներու մէջ բնակին։
2 Ու Ժողովուրդը օրհնեց այն մարդիկները՝ որոնք յօժար կամքով իրենց անձը ընծայեցին Երուսաղէմի մէջ բնակելու։
3 Ու Երուսաղէմի մէջ բնակող գլուխն իշխանները սոքա էին. (սակայն Յուդայի քաղաքներուն մէջ՝ Իսրայէլը, քահանաները, Ղեւտացիները, Նաթինայիները, ու Սողոմոնին ծառաներուն որդիքը՝ որոնք մարդ իրենց կալուածքին մէջ՝ իրենց քաղաքներուն մէջը բնակեցան։)
4 Ու Երուսաղէմի մէջ՝ Յուդայի որդիներէն ու Բենիամինի որդիներէն բնակեցան։

Յուդայի որդիներէն՝ Պարեսի որդւոյն Սամաիայի որդւոյն Ազարիայի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Ամարիայի որդւոյն Սափատիայի որդւոյն Մաղալէլի որդիներէն էր,
5 և Մահալէլի որդիներէն էր՝ Նեի որդւոյն Զաքարիայի որդւոյն Յողարիբի որդւոյն Ադայիայի որդւոյն Կողոզէի որդւոյն Բարուքին որդին Մասայիան։
6 Երուսաղէմի մէջ բնակող Փարեսի որդիներուն ամէնը՝ չորս հարիւր վեցասունհինգ զօրաւոր մարդիկ էին։
7 Ու Բենիամինի որդիքը սոքա էին. Եսայիի որդւոյն Իւդիւլի որդւոյն Մասեիայի որդւոյն Կոլոիայի որդւոյն Փադայիայի որդւոյն Յովադի որդւոյն Փեդայեայի որդին Սոլոան։
8 Եւ անոնէ ետքը Գաբբէի, Սելէի, և այլն, ինը հարիւր քառասունհինգ հոգի։
9 Ու անոնց վրայ իշխան՝ Զիքրիի որդին Յոէլն էր. ու Սէնուայի որդին Յուդան՝ քաղաքին վրայ ատենակալ էր։
10 Քահանաներէն՝ Յոյարիբի որդին Յեդայիա,
11 Յաքին, Ազարիա

թուն համար, ամենքու համար, սուրբ բաներու համար, ու խոտակերներուն քաւութիւն ընելու մեզի պատարագներուն համար, ու մեր Աստուծոյն տանը ամէն
34 գործքին համար. (Ու փոյթի ընծայուն համար՝ քահանաներուն, Ղեւտացիներուն ու Ժողովուրդին վիճակ ձգեցինք, որ ընծայի մը Տէր Աստուծոյն սեղանին վրայ վառելու համար, ամէն առտու ամէն՝ որչափ որ գրուած է,
35 ըստ մեր երկրին առաջին պատուիրանը, և ամէն ծառին ամէն առաջին պտուղները տարեէ տարի Տէրոջը տուներ։
36 Ու մեր որդիներուն, ու մեր անասուններուն առջի նեխիները՝ ինչպէս որ օրէնքին մէջ գրուած է, ու մեր արջառներուն ու ոչխարներուն առջի նեխիները մեր Աստուծոյն տունը տանիմք՝ մեր Աստուծոյն տանը
37 պաշտօն կատարող քահանաներուն. Ու մեր խմորներուն, բախայրիներուն, և մեր ընծաները՝ այսինքն ամէն ծառի պտուղը, գինի ու եղ տանիմք քահանաներուն՝ մեր Աստուծոյն տանը սենեակները, ու մեր երկրին առանորդը Ղեւտացիներուն պահ, ու Ղեւտացիները մեր բոլոր երկրագործութեան քաղաքներուն
38 մէջ տասանորդները առնեն։ Ու Ահարոնի որդին քահանան՝ Ղեւտացւոց տասանորդին մէջը՝ Ղեւտացւոց մասնակից ըլլայ, ու Ղեւտացիք՝ տասանորդին տասանորդը մեր Աստուծոյն տունը՝ գանձա-
39 տանը սենեակները տանին. Վասն զի Իսրայէլի որդիքը՝ ու Ղեւիի որդիքը՝ ցորենին ու գինիին ու ձէթին բնծան՝ այն սենեակները պիտի տանին, ուր որ սրբարանին անօթները, ու պաշտօն կատարող քահանաները, ու դռնապաններն ու երգիչները կը կենան. ու մեր Աստուծոյն տանը վրայով անհոգ պիտի չըլլանք։

որդւոյն Մարիոթի որդւոյն Սագովկի որդւոյն Մեսուղամի որդւոյն Քեզկիայեն որդին Սարայիան.
12 Եւ անոնց եղբայրները՝ որ Աթոթայ տանը գործը կը բանեին, ութը հարիւր քառասունեակ էին. ու Մեղքիայի որդւոյն Փաշուրի որդւոյն Յաբարիայի որդւոյն Ամասիի որդւոյն Փաղալիայի որդւոյն
13 Յերոամին որդին Ադայիան, Ութ անոր եղբայրները տոհմապետները՝ երկու հարիւր քառասունեակ էին. ու Եմմերի որդւոյն Մեսեզամոթի որդւոյն Անդրայի որդւոյն Ազարիելին որդին Ամասայեն, Եւ անոնց եղբայրները՝
14 հարիւր քառասուութը զօրաւոր կարիճներ էին. ու անոնց վրայ իշխան՝ Ագեդոլիմի որդին Զաբդիէլն էր:
15 Ու Ղեւտացիներէն Բուննիի որդւոյն Ասաբիայի որդւոյն Եզրիկամի որդւոյն Ասուբին որդին
16 Սեմայիան, Նաև Սաբեթա ու Յոզաբատ՝ որոնք Ղեւտացոց իշխաններէն էին, Աստուծոյ տանը արտաքին գործքին վրայ էին:
17 Եւ Ասաֆի որդւոյն Զաբդիի որդւոյն Միքայի որդին Մատթանիան՝ երգեցողներուն գլխաւորն էր, ու աղօթքներուն օրհնութիւնները նախ անիկայ կը սկսեր երգել. և անոր եղբայրներէն Բակբոկիան՝ երկրորդն էր. ու անկէ ետքը Եդիմաւնի որդւոյն Գալալի որդւոյն Սամմուայեն որդին
18 Աբդան էր: Սուրբ քաղաքին մէջ բնակող բոլոր Ղեւտացիները՝ երկու հարիւր ութսունհինգ էին:
19 Եւ դռնապաններուն՝ Ակկուբ ու Տէղմին, ու անոնց եղբայրները՝ դռներուն պահապանները՝ հարիւր եօթանասունեակու էին:
20 Եւ Իսրայէլին, քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն մնացորդը՝ Յուդայի բոլոր քաղաքներուն մէջ՝ ամէն մարդ իր ժառանգութեան մէջն էր:
21 Բայց Նաթինայիները Ոփելի մէջ կը բնակէին. և Սիհա ու Գիսպա՝ Նաթինայիներուն վրայ էին:
22 Ու Երուսաղէմի մէջ Ղեւտացոց վրայակացուն՝ Միքայի որդւոյն Մատթանիայի որդւոյն Ասաբիայի որդւոյն Բանիին որդին Ուզին էր, Ասաֆի որդիներէն երգեցողներուն՝ որոնք Աստուծոյ տանը գործքին վրայ էին.
23 Վասն զի անոնց համար թագաւորը հրաման տուեր էր, որ երգեցողներուն օրէ օրին առձիկ տրուի:
24 Եւ Յուդայեան Զարայեան որդիներէն Մասիզաբէլի որդին Փեթահիան՝ ժողովուրդին ամէն գործքին մէջը թագաւորին գործակալն էր:
25 Ու Յուդայի որդիներէն գեղերու ու արտերու մէջ բնակելոցն, այսինքն Կարիաթ արբայիին՝ ու անոր գեղերուն մէջը, Դիբոնին՝ ու անոր գեղերուն մէջը, Կաբսաէլին՝ ու անոր գեղերուն մէջը,
26 Յեսուայեն, ու Մօլադայեն, ու Բեթփաղեթին,
27 Եւ Ասէր տաղտկալին, ու Բերսաբէէին՝ ու անոր գեղերուն մէջը,
28 Եւ Սիկեղակին, ու Մեքոնային և անոր գեղերուն մէջը,
29 Ու Եներիմմոնին, Սարայեն, Յերիմութին, Զանովին, Ոգողիմին՝ ու անոնց գեղերուն մէջը,
30 Լաքիսին՝ ու անոր արտերուն մէջը, Ազեկային՝ ու անոր գեղերուն մէջը, ու Բերսաբէէն մինչև Ենոմի ձորը բնակելոցն:
31 Ու Բենիամինի որդիքը՝ Գաբայէն մինչև Մաքմասը, Այիան, ու Բեթէլը՝ ու անոր գեղերուն մէջը,
32 Անաթովթը, Նոբը, Անանիան,
33 Հասորը, Ռաման,
34 Գեթթայիմը, Հադիդը, Սեբոյիմը, Նեբալատը,
35 Ղոդը, Ովնոմը, ու Գեհարաշիմը բնակելոցն:
36 Ու Ղեւտացիներէն Յուդայի ու Բենիամինի մէջ բաժնուած էին:

ԳԼ. Ժ.Բ

1 Եւ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբելին ու Յեսուին հետ ելլող քահանաները ու Ղեւտացիները ասոնք են, Սարայիա, Երմիա,

2 Եղբատ, Ամարիա, Մալուք,
3 Քեսոսուս, Սեբենիա, Հոռիսմ,
4 Մեթամոթ, Ադդոմ, Կանաթոն,
5 Աբիա, Միամին, Մոադիա,
6 Բեղգա, Սեմայիա, Յովարիբ,
7 Յեդայիա, Սալլու, Ամոկ, Քեղկիա, Յեդայիա. Յեսուին օրերը՝ ասոնք էին քահանաներուն իշխաններըը՝ իրենց եղբայրներովը։
8 Ու Ղեւտացիք՝ Յեսու, Բանուի, Կադմիել, Սարաբիա, Յուդա ու Մաթանիա, ասիկայ իր եղբայրներուն հետ օրհնութիւնով վրայ էր։ 9 Եւ անոնց եղբայրներըը Բակբուկիա ու Ունի՝ անոնց դիմացը իրենց կարգին մէջը կը կայնէին։
10 Ու Յեսու ծնաւ Յովակիմը, և Յովակիմ ծնաւ Եղիասիբը, ու Եղիասիբ ծնաւ Յոյիադան, 11 և Յոյիադա ծնաւ Յոնաթանը, ու Յոնաթան ծնաւ Յադդուան։
12 Եւ Յովակիմին օրերըը՝ ատհմապետ քահանաներըը ասոնք էին. Սարայիային՝ Մարայիա, Երեմիայինն՝ Անանիա, 13 Եզրասինն՝ Մեսուղամ, Ամարիայինն՝ Յօհանան, 14 Մալուքինն՝ Յոնաթան, Սեբա- 15 նիայինն՝ Յոսեփ, Հարիմինն՝ Եզ- 16 նի, Մարիոթինն՝ Քեղկայ, Ադդոյինն՝ Զաքարիա, Կանաթոնինն՝ 17 Մեսուղամ, Աբիայինն՝ Զիքրի, Մինիամինինն՝ Մոադիայինն՝ Փաղ- 18 թի, Բեղգայինն՝ Սամուա, Սե- 19 մայիայինն՝ Յոնաթան, Յոյարիբինն՝ Մաթանայ, Յեդայիայինն՝ 20 Ոզի, Սալլուինն՝ Կալլայ, Ամոկինն՝ 21 Եբեր, Քեղկիայինն՝ Ասաբիա, Յեդայիայինն՝ Նաթանայէլ։
22 Եղիասիբին, Յոյիադային, Յոհանանին ու Յադդուային օրերըը՝ Ղեւտացիք այնպէս անոնց տոհմապետներըը գրուեցան. նաեւ քահանաներըը՝ մինչեւ Պարսից Դարեհին թագաւորութիւնը։ 23 Ղեւիի որդւոցը տոհմապետներըը մինչեւ Եղիասիբեան Յոհանանին օրերըը՝ ժամանակագրութեան գրքին մէջ 24 կը գրուեցան։ Ու Ղեւտացւոց իշխաններըը՝ Ասաբիա, Սարաբիա, ու Կադմիելի որդին Յեսուին էին. և անոնց եղբայրներըը առնոց առջեւը նէ Նայնէին դասդասի դէմ, որ Աստուծոյ մարդուն Դաւիթին հրամայածին պէս օրհնութիւն ու գոհութիւն մատուցանէին։ Մաթանիա, Բակբակիա, Աբդիա, Մեսուղամ, Տեղմոն ու Ակկուբ՝ դրան շտեմարաններուն մէջը պահապանութիւն ընող դռնապաններ էին։ 26 Յովսեդեկեան Յեսուին որդւոյն Յովակիմին օրերըը՝ ու Նեհեմիա կառավարիչին, ու Եզրասքահանային ու դպիրին օրերըը՝ առնէ էին։
27 Ու Երուսաղէմի պարսպին նաւակատեաց առնէրը՝ Ղեւտացիներըը փնտռեցին իրենց բոլոր տեղերէն, որ զանոնք Երուսաղէմ բերեն, ու նաւակատիքը՝ ուրախութեամբ, գոհութեամբ, օրհնութիւններով, ծնծղաներով, տաւիղներով ու քնարներով կատարեն։ 28 Ու երգեցողներուն որդիքըը՝ Երուսաղէմին շրջակայ տեղերէն, ու Նետոփաթացւոց գիւղերէն, 29 եւ Գազդաղայի տուներէն, ու Գաբայի դաշտերէն, ու Ազմաւէթին ժողվուեցան. վասն զի երգեցողներըը Երուսաղէմին բոլորտիքը իրենց գիւղեր շիներ էին։ 30 Եւ քահանաներըը ու Ղեւտացիներըը սրբուեցան, ու ժողովուրդը, ու դռներըը, ու պարիսպը սրբեցին։
31 Եւ Յուդայի իշխաններըը պարսպին վրայ հանեցի, ու գոհութիւն երգող երկու մեծ դասկարգեցի. մէկը պարսպին վրայ ա կողմը դէպ 'ի Աղբէյ դուռը ՝ներեաւ. 32 եւ անոր ետեւէն Ովսէիան, ու Յուդայի իշխանութեան կէսը գացին. 33 նաեւ Ազարիան, Եզրասը, Մեսուղամ, 34 Յուդան, Բենիամինը, Սեմայիան ու Երեմիան, 35 եւ քահանայից որդիներէն՝ Սաւիի որդւոյն Զաքուրի որդւոյն Միքիայի որդւոյն Մաթանիայի որդւոյն Սեմայիայի որդւոյն Յով-

նախանձին որդին Զաքարիան ։
36 Ու անոր եղբայրները՝ Սեմայիան ,
Ազարիելը , Միլալան , Գիլալան ,
Մաան , Նաթանայելը , Յուդան ,
ու Անանին՝ Աստուծոյ մարդուն
Դաւիթին երգոց նուագարան-
ները ։ Եւ Եզրաս գրագիրը
37 անոնց առջեւը եղաւ Աղբիւրի դուռը
եւն , ու Դաւիթի քաղաքին
սանդհանները պարսպին սանդ-
ղաձիներէն պարսպին սանդ-
ղաձիներ ելան , Դաւիթի տունը վե-
րայէն՝ դէպ ի արեւելք մինչեւ
Ջուրի դուռը ։
38 Եւ գոհութիւն երգողներուն
մէկալ դասը գիմացին կ՚երթա-
յին , ու ես՝ ժողովուրդին կէսին
հետ պարսպին վրայ՝ Փուռերուն
աշտարակէն մինչեւ լայն պարիս-
39 պը , Ու Եփրեմի դրանը վրայէն ,
և Հին դրանը վրայ , ու Ձկանց
դրանը , և Անանայելի աշտարա-
կին , ու Մէայի աշտարակին վրայ ,
մինչեւ Ոչխարաց դուռը անոնց
եռանդին կ՚երթային ։ ու բանտի դու-
40 ռը կայնեցան ։ Եւ գոհութիւն
երգողներուն երկու դասը Աս-
տուծոյ տանը մէջ կայնեցան ,
նոյնպէս ալ ես ու ատենակապետ-
ներուն կէսը՝ որոնք իմ հետս էին ,
41 Նաեւ քահանաները՝ Եղիակիմ ,
Մաասիա , Մինիամին , Միքիա ,
Եղիոենայի , Զաքարիա ու Անա-
42 նիա՝ փողերով ։ Եւ Մաասիա , Ես-
մայիա , Եղիազար , Ոզի , Յովհա-
նան , Մելգիա , Եղամ ու Եզեր ։
Ան ատենը երգեցողները իրենց
վերակացուին Յեզրիայիին հետ
43 ձայներնին վերցուցին ։ Եւ ան
օրը մեծ զոհեր մատուցին , ու
ուրախութիւն ըրին , վասն զի
Աստուած մեծ ուրախութիւնով
ուրախացուց զանոնք , ու կիները
ու տղաքներն ալ ուրախու-
թիւն ըրին , ու Երուսաղէմին
ուրախութիւնը մինչեւ հեռու
տեղացաւ ։
44 Եւ ան օրը անձեռակներուն
վրայ՝ գանձերուն համար , ընծ-
աներուն համար , երախայրի
պտուղներուն համար , ու ամ-
սանորդներուն համար՝ մարդիկ
նշանակուեցան , որ քաղաքնե-
րուն արտարհներէն քահանայից
ու Ղեւտացւոց օրինաւոր բաժին-
ները հոն ժողվեն , քանզի Յու-
դան կայնող քահանայից ու Ղե-
ւտացւոց վրայ ուրախացաւ ։ Ին 45
շու որ անոնք իրենց Աստուծոյն
հրամանը , ու սրբութեանն հրա-
մանը կը պահէին , նոյնպէս ալ
երգեցողները և դռնապաններն՝
Դաւիթին ու անոր որդւոյն Սա-
ղոմոնին պատուիրածին համե-
մատ ։ Վասն զի առաջ՝ Դաւիթ 46
եւն ու Ասափին օրերը՝ երգե-
ցողներու գլխաւորներ կայ , և
Աստուած օրհնելու ու գոհա-
երգեր ։ Ու բոլոր Իսրայէլը՝ Զո- 47
րաբաբելին օրերը՝ ու Նեեմիա-
յին օրերը՝ երգեցողներուն ու
դռնապաններուն օրէ օր առձիկ
կու տային , ու սուրբ բաները
Ղեւտացւոց կու տային , Ղեւտա-
ցիք ալ՝ Ահարոնի որդւոցը կու
տային ։

ԳԼ· ԺԳ

Ան օրը Մովսէսին գրքին կար- 1
դացուեցաւ , ու ժողովուրդը
լսեց , ու հոն գրուած գտնուե-
ցաւ որ Ամմոնացիք ու Մոաբ-
ացիք՝ Աստուծոյ ժողովքին մէ-
ջը յաւիտեան չմտնեն , Որով- 2
հետեւ անոնք Իսրայէլի որդիները
հացով ու ջրով չդիմաւորե-
ցին , հապա Բաղաամը անոնց
դէմ վարձքով բռնեցին , որ ան-
նեղ անիծէ , բայց մեր Աստուա-
ծը՝ անէծքը օրհնութեան դար-
ձուց ։ Ու երբոր օրինաց խօսքերը 3
լսեցին , բազմ խառնուած ամ-
բոխները Իսրայէլէն զատեցին ։
Բայց մակն առաջ մեր Աստու- 4
ծոյն տանը սենեակներուն վերա-
կացուն՝ Եղիասիբ քահանան՝ Տո-
բիային հետ սերտական եղեր էր ,
Ու անոր մէկ մեծ սենեակ մը 5
շիներ էր անոնց տեղը՝ ուր ա-
ռաջ հացի ընծաները , կնդրու-
կը , ու անօթները , ու Ղեւտացի-
ներուն , երգեցողներուն և դրա-

նապանեներուն համար որոշուած
ցօրենին, գինիին, ու եղին տա-
ւանօրդներըը, ու քահանաներուն
պրոսաֆ ընծաներըը կը գնեին։
6 Եւ սա ամէն բանէրուն առնիը
ես Երուսաղէմի մէջ չէի, վասն
զի Բաբիլոնի Արտաշէս Թագա-
ւորին երկրորդական տա-
րին Թագաւորին գացի։ Ու ժա-
մանակ մը ետքը Թագաւորէն
7 հրաման առի, Ու Երուսաղէմ
գալով՝ Եղիասիբին ըրած չարու-
Թիւնը իմացայ, որ Աստուծոյ
տանը գաւիթին մէջ Տուբիային
8 համար սենեակ մը շինելը էր։ Եւ
շատ դժուարեցայ, ու Տուբիա-
յին բոլոր կահաոյիներըը սենեակէն
9 դուրս նետեցի։ Եւ հրաման ըրի,
ու սենեակներըը մաքրեցին, և
Աստուծոյ տանը անօթներըը, ու
հացի ընծան, և կնդրուկը նո-
10 րէն հոն տարի։ Ու նաև իմա-
ցայ որ Ղեւտացւոց բաժիններըը
տրուած չէին. վասն զի ապաս-
տարաժիւն ընող Ղեւտացիներըը
ու երգեցողներըը՝ ամէնքն ալ ի-
րենց պարապմունքներըը փախեր էին։
11 Անոր համար տասիսաններուն
հետ վիճեցայ, ու ըսի. Աստու-
ծոյ տունը ինչ պատճառաւ ա-
պանի Թողուած է. ու Ղեպաէ-
նէրը ժողվեցի, ու զանոնք իրենց
պաշտօններուն մէջը հաստատե-
12 ցի։ Եւ բոլոր Յուդան ցորենին,
գինիին ու եղին տասանորդ-
ները՝ գանձարանները տարին։
13 Եւ գանձարաններուն վրայ՝ Սե-
ղեմիա քահանան, ու Սադովկ
գրագիրը, ու Ղեւտացիներէն՝ Փա-
գեդիան՝ գանձապետ կարգեցի.
ու անոնց քովը Մաթանիայի որդ-
ւոյն Զաքուրին որդին Անանն
էր. վասն զի անոնք հաւատա-
րիմ կը սեպուէին, ու անոնց
գործը իրենց եղբայրներուն բա-
14 ժին տալ էր։ Ով Աստուած
իմ՝ ասոր համար զիս յիշէ, ու
իմ Աստուծոյս տանը մէջ ու ա-
նոր ծառայութիւններուն մէջ իմ ը-
նած բարեգործութիւններս մի
ջնջեր։

15 Ան օրերը Հրէաստանի մէջ
տեսայ որ՝ շաբաթ օրը խաղող կը
կոխեին, ու ցորեկի արաներ կը
բերէին, ու էշերու վրայ բեռ
կը բեռցնէին. նաև գինի, խա-
ղող, թուզ ու ամէն տեսակ բեռ
փետայ, որ զանոնք շաբաթ օրը
Երուսաղէմ կը բերէին. ու ես
ուսեցուցի ծախած օրերնին՝ ը-
նդոծ չանդիմանեցի։ 16 Եւ հոն բը-
նակող Տիւրացիք՝ ձուկ ու ամէն
փետայ ապրանք կը տանէին, ու
շաբաթ օրը Յուդայի որդիներ-
ուն, ու Երուսաղէմի բնակիչ-
ներուն կը ծախէին։ 17 Եւ Յուդայի
ազնուականներուն հետ վիճեցայ,
ու անոնց ըսի. Ա՛ս ինչ գէշ բան
է որ դուք կ՚ընէք, ու շաբաթ
օրը կը պղծէք։ 18 Ահա ձեր հայ-
րերն ալ այսպէս ըրին, ու մեր
Աստուածը մեր վրայ ու ասա քա-
ղաքին վրայ՝ ասա բոլոր չարիքները
բերաւ. և դուք շաբաթը պղծ-
ելով՝ Իսրայէլին վրայ բարկու-
Թիւնը կ՚աւելցնէք։ 19 Ուստի շա-
բաթին առաջ՝ Երուսաղէմին
դռներին արևը քաշուածին պէս,
հրամայեցի որ դռները գոցուին.
նաև հրամայեցի որ շաբաթը
չանցած՝ չբացուին. ու դռները
իմ մանչերէս կայնեցուցի, որ
շաբաթ օրը ներսը բեռ չմտնէ։
Եւ վաճառականները, ու ամէն 20
փետայ ապրանք ծախողները՝ մէկ
երկու անգամ Երուսաղէմին դուր-
սը անցուցին գիշերը։ Ու ես 21
զանոնք յանդիմանեցի՝ ըսելով.
Դուք ինչու համար պարսպին
քովը գիշերը կ՚անցընէք. Թէ որ
միւսին ալ այդպէս ընէք, ձեռք
վրանիդ կը դնեմ։ Ան առենէն
՝ի վեր՝ միւսին ալ շաբաթ օրը
չեկան։ Ու Ղեւտացիներուն ըսի 22
որ զիրենք սրբեն, ու շաբաթ օրը
սրբելու համար՝ երթան դռները
պահպանեն Թէ՝ն ընէն։ Ով Աս-
տուած իմ՝ ասոր համար ալ զիս
յիշէ, ու քու մեծ ողորմածու-
Թեդ համեմատ ինծի ողորմէ։

Եւ ան օրերը Հրէաներէ տեսայ 23
որ Ազովտացի, Ամմոնացի ու

Մահաբացի կնիկներ առեր էին.
24 Ու անոնց տղաքը Հրեաբէն խօսիլը սկսեկ չգիտնալով՝ կէս մը Ազոտացւոց լեզուն կը խօսէին. նմանապէս ուրիշ ազգերուն
25 լեզուներըը։ Ա՛ս պատճառաւ ա՛նոնց հետ վէճ ըրի, ու զանոնք նզովեցի, և անոնցմէ մէկ քանին ծեծեցի, ու մազերնին փետռեցի, և Աստուծոյ անունովը զանոնք երդմնցուցի, ըսելով. Ձեր աղջիկներըը անոնց տղոցը չտաք, ու անոնց աղջիկներէն ձեր տըղոցը կամ ձեզի ինկ չառնէք։
26 Անոնց պատճառաւըը չէր, որ Իսրայէլի Սողոմոն թագաւորը մեղանչեց. ու թէպէտ և շատ ազգերու մէջ անոր պէս թագաւոր չկար, և իր Աստուծոյն սիրելի էր, ու Աստուած զանիկայ բոլոր Իսրայէլի վրայ թագաւոր դրաւ, սակայն օտարազգի կիներըը անոր ալ մեղանչել տուին։
Եւ հիմա ձեզ թողուլը, որ ասոր 27
բոլոր մեծ չարութիւնը ընէք, ու օտարազգի կիներ առնելով՝ մեր Աստուծոյն դէմ մեղք գործէք։ Եւ մեծ քահանային Եհ- 28
ղիասիբին որդւոյն Յովիադային որդիներէն Ռէնէ՝ Որոնացի Սանաբաղատին փեսան էր, անոր համար զանիկայ քովէս վռնտեցի։
Ո՛վ Աստուած իմ՝ զանոնք յիշէ, 29
քահանայութիւնը, և քահանայից ու Ղեւտացւոց ուխտը պղծելնուն համար։ Այսպէս զա- 30
նոնք բոլոր օտարազգիներէն մաքրեցի, ու քահանաներուն ու Ղեւտացիներուն գործերը հաստատեցի, անոնց ամէն մէկը իր պաշտօնին վրայ դնելով. Նաև որ- 31
շառած ժամանակներուն բերելու փայտի ընծային համար, ու երախայրի պատուիրելուն համար հոգ տար։ Ո՛վ Աստուած իմ, զիս՝ ի բարին յիշէ։

ԳԻՐՔ ԵՍԹԵՐԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու եղաւ որ Աստուերոսին օրերը՝ (այսինքն ան Աստուերոսին՝ որ Հնդկաստանէն մինչև Եթովպիա հարիւր քառասնչորք գաւառի վրայ թագաւորութիւն
2 կընէր,) Ան օրերը, երբոր Աստուերոս թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջ իր թագաւորութիւնը աթոռին վրայ կը
3 նստէր, Իր թագաւորութիւնը երրորդ տարին՝ իր բոլոր իշխանները ու ծառաներուն կոչունք ըրաւ. Ի պարսից ու Մարաց մեծերը, նախարարներըը ու գաւառաց իշխաններըը անոր առ-
4 ջեւն էին։ Ան ատենը շատ օրեր՝ այսինքն հարիւր ութսուն օր՝ իր թագաւորութեանը փառաւոր հարստութիւնը, ու իր մեծութեանը պատուական շքեղութիւնը ցուցուց։
Ու երբոր ան օրերը լմընցաւ, 5
թագաւորը Շուշան մայրաքաղաքին մէջը գտնուող բոլոր ժողովուրդին՝ մեծէն մինչև պզտիկին՝ թագաւորական պալատին պարտէզին դաւիթին մէջը եօթը օր կոչունք ըրաւ։ Ճերմակ բեհեզ, 6
կեղտաւ, ու կապուտակ ճրտփոխունէր՝ բարակ քթանէ և ծիրանեգոյնէ շուաններով՝ ու արծաթեայ օղակներով՝ մարմարիոնեայ սիւներէ վրայ կախուած էին, և պորփիւրէ, ճերմակ մարմարիոնէ, աղաբաստրէ, ու ևս մարմարիոնէ յատակի վրայ՝ ոսկիէ ու արծա-

թէ նոտաբանները լըռուաճ էին։
7 Եւ խմելիքները՝ ակիւե ամանները-
ով, ու աւազակ աւազակ ամաններ-
ով կու տային. ու թագաւորա-
կան գինին առատ էր, ինչպէս
8 որ թագաւորին կը վայլէր։ Ու
խմելիքը կանոնաւոր էր. բռնա-
դատող չկար. վասն զի թագա-
ւորը այսպէս հրամայեր էր իր
տանը բոլոր վերակացուներուն,
որ ամէն մէկուն ուզածին պէս
9 ընեն։ Եւ Վաշթի թագուհին
ալ Ասուերոս թագաւորին պա-
լատին մէջը՝ կիներուն կոչնակ
ըրաւ։
10 Եօթներորդ օրը՝ երբոր թա-
գաւորին սիրտը գինիէն զուար-
թացեր էր, իր առջևը ծառա-
յող եօթը ներքինի՝ Մհոմանին,
Բիզեթա, Հարբոնային, Բիգեթային,
Աբագթային, Զեթարին ու
11 Քարքասին բաւ, որ Վաշ-
թի թագուհին իր արքայական
թագովը՝ թագաւորին առջևը
բերին, որ ժողովուրդները ու
իշխանները անոր գեղեցկութի-
նը տեսնեն. վասն զի անիկայ
12 խիստ գեղեցիկ էր։ Բայց Վաշ-
թի թագուհին ներքինիներուն
ձեռքովը եղած թագաւորին հր-
ամանին համեմատ երթալ չու-
զեց, ու թագաւորը խիստ սրդ-
ուեցաւ ու իր բարկութիւնը բոլ-
որեցաւ։
13 Ան ատենը թագաւորը՝ ժա-
մանակները գիտցող իմաստուն-
ներուն բաւ. (վասն զի թագա-
ւորը՝ ամէն օրէնք ու իրաւունք
գիտցողներուն այսպէս խորհուրդ
14 կը հարցնէր. Եւ Պարսից ու
Մարաց եօթը իշխանները՝ Կար-
շենա, Սեթար, Ադմաթա, Թարս-
իս, Մերես, Մարսենա ու Մե-
մուքան՝ որ անոր մօտն էին, ու
թագաւորին երեսը կը տեսնէին,
ու թագաւորութեան առաջին
15 տոհմերուն էին.) Օրէնք-
քին համեմատ՝ ինչ պէտք է ը-
նել Վաշթի թագուհիին, որով-
հետև Ասուերոս թագաւորին
ներքինիներուն ձեռքովը խրճիթ
հրամանը չկատարեց։
16 Ան ատենը Մեմուքան՝ թագա-
ւորին ու իշխաններուն առջևը
բաւ. Վաշթի թագուհին ոչ մի-
այն թագաւորին գէմ, հապա
բոլոր իշխաններուն գէմ, ու Ա-
սուերոս թագաւորին բոլոր գա-
ւառներուն մէջը եղող բոլոր
ժողովուրդներուն գէմ յանցանք
բրաւ. վասն զի թագուհիին
17 բրածը՝ բոլոր կիներուն մէջը տա-
րածուելով, անոնք իրենց էրիկ-
ները պիտի անարգեն, բանալ
թէ՝ Ասուերոս թագաւորը հրա-
մայեց որ՝ Վաշթի թագուհին
իր առջևը բերեն. բայց անիկայ
չեկաւ։ Եւ ասօրուան օրն՝ թա-
18 գուհիին բրածը լսող Պարսից ու
Մարաց պիկիներուն՝ թագաւորին
բոլոր իշխաններուն այսպէս պի-
տի խօսին. ու խիստ շատ անար-
գանք ու հակառակութիւն պիտի
ըլլայ։ Արդ՝ թէ որ թագաւորին
19 հաճոյ կ'ելլայ, իր կողմանէ հր-
ամայական տարածուի, և Պար-
սից ու Մարաց օրէնքներուն մէջը
գրուի որ ետ չդառնայ. որպէս
զի Վաշթին ջեմէն Ասուերոս
թագաւորին առջևը չգայ. ու
թագաւորը անոր տիկնութիւնը՝
անկէ աղէկ եղող մէկ ուրիշ
կնկան մը տայ։ Ու երբոր թա-
20 գաւորին բրած հրամանը լսուի
իր բոլոր թագաւորութեանը մէջ՝
որ շատ ընդարձակ է, բոլոր
կիներուն՝ մեծէն մինչև պզտի-
կը՝ իրենց էրիկներուն պիտի պա-
տուեն։
Եւ այս խօսքը թագաւորին ու
21 իշխաններուն հաճոյ ելլեցաւ. ու
թագաւորը Մեմուքանին ըսածին
պէս ըրաւ։ Եւ թագաւորին բա-
22 լոր գաւառներուն՝ ամէն մէկ
գաւառին իր գրովը, ու ամէն
մէկ ժողովուրդին իր լեզուովը
նամակներ խրկեց, որ ամէն մարդ
իր տանը մէջ աւելի ըլլայ, ու իր
ժողովուրդին լեզուովը խօսի։

ԳԼ. Բ

1 Ա՛ս բաներէն ետքը՝ երբոր Ասուերոս թագաւորին բարկութիւնը լչաւ, ու անոր դէմ եղած վճռին 2 ձիւը յիշեց։ Եւ թագաւորին ծառայութիւն ընող սպասաւորները ըսին. Թագաւորին համար գեղեցիկ կոյս աղջիկներ փնտրեն։ 3 Ու թագաւորը իր թագաւորութեանը բոլոր գաւառներուն մէջը վերակացուներ դնէ, որ ամէն գեղեցիկ կոյս աղջիկը բնտրեն, ու Շուշան մայրաքաղաքը՝ կանանց տունը՝ թագաւորին ներքինիին՝ կանանց պահապան եղող Հեգէին ձեռքին տակը ժողվեն, ու անոնց մաքրութիւնը համար պէտք եղած 4 բաները տրուի. Եւ թագաւորին աչքին հաճոյ երեւցած աղջիկը՝ Վաշթիին տեղը թագուհի ըլլայ։ Ու ասիկա թագաւորին առջեւը հաճելի եղաւ, ու այնպէս ըրաւ։

5 Շուշան մայրաքաղաքին մէջ Հրէայ մարդ մը կար, որուն անունը Մուրթքէ էր, ու Բենիամինեան Կիսի որդւոյն Սեմէիի 6 որդւոյն Յայիրին որդին էր։ Որկայ Երուսաղէմէն գերի տարուած էր ան գերիներուն հետ՝ որոնք Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին գերի տարած Յուդայի Յեքոնիա թագաւորին 7 հետ տարուեցան։ Եւ անիկայ իր հօրեղբօրը աղջիկը՝ Ադասան այսինքն Եսթերը կը սնուցանէր, վասն զի անիկայ հայր ու մայր չունէր, ու աս աղջիկը խիստ գեղեցիկ դէմք ու խիստ վայելուչ կերպարանք մը ունէր. և անոր հօրը ու մօրը մեռնելէն ետքը՝ Մուրթքէ զանիկայ իբրեւ աղջիկ առեր էր իրեն։

8 Ու երբոր թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը լսուեցաւ, և Շուշան մայրաքաղաքին մէջ Հեգէին ձեռքին տակը շատ աղջիկներ ժողվուեցան, Եսթերն ալ թագաւորին պալատը՝ կանանց պահապան եղող Հեգէին պահպանութեանը յանձնուեցաւ։ 9 Եւ աղջիկը անոր հաճելի եղաւ, ու անոր առջեւը շնորհք գտաւ, և շուտով անոր մաքրութեան համար պէտք եղած բաները, ու անոր ուտելիքը, ու թագաւորին պալատէն՝ անոր տրուելու համար պատրաստուած եօթը ազախինները տուաւ անոր, և զանիկայ իր ազախիններուն հետ՝ կանանց տան ամէնէն աղեկ տեղը փոխադրեց։ 10 Եսթեր իր ազգը ու հայրենիքը չյայտնեց, վասն զի Մուրթքէ անոր պատուիրեր էր որ չյայտնէ։ 11 Մուրթքէ ամէն օր կանանց տունը գտնելիին առջեւը կը պտըտէր, որ Եսթերին առողջութիւնը ու անոր ինչ ըլլալիքը իմանայ։

12 Ու երբոր ամէն մէկ աղջկան կարգը կու գար Ասուերոս թագաւորին քովը երթալու՝ կանանց տեղերուն պէս տասներկու ամիսը լմընցնելէն ետքը, (որովհետեւ անանց մաքրութեան օրերը ասանկ կերպով այսինքն վեց ամիս զմուռսի եղով, ու վեց ամիս անուշահոտ խունկերով, ու կանանց մաքրութեանը վերաբերեալ բաներով կը լմընցնար,) 13 ան ատենը աղջիկը թագաւորին քովը այսպէս կուգար. անիկայ ինչ որ ուզէր, անոր կը տրուէր, որ իր հետ կանանց տունէն՝ թագաւորին պալատը երթայ։ 14 Անիկայ իրիկունը կ'երթար, ու առաւօտուն կանանց մէկալ տունը՝ Շաաշգազին պահապանը եղող թագաւորին ներքինիին Սաաշգազին ձեռքին տակը կը դառնար, անիկայ ալ թագաւորին քովը չէր երթար, բայց միայն թէ որ թագաւորը անոր հաւնէր, ու անիկայ անունով կանչուէր։

15 Եւ թագաւորին քովը երթալու կարգը՝ Մուրթքէին հօրեղբօրը Աբիհէլին աղջկանը՝ Եսթերին գալով, (որն որ Մուրթքէ իրեն աղջիկ բռներ էր,) անիկայ

կանանց պահապանը հզոր Թագաւորին հետ նեղբլնիլին ըսաձէն ի զատ ուրիշ բան չխրնդրեց։ ու Եսթեր բոլոր գինքը անհոգնեցուն առնելը հնարէք գտաւ։ 16 Ու Եսթեր Ասուերոս Թագաւորին քովը անոր Թագաւորական պալատը առնուելուտասներորդ ամիսը, այսինքն Թեբեթի ամսուն մէջ, անոր Թագաւորութեանը եօթներորդ տարին։ 17 Եւ Թագաւորը Եսթերը ամէն կիներէն աւելի սիրեց, ու անիկայ անոր առջիւներէն աւելի սէր ու շնորհք գտաւ. և Թագաւորական Թագը անոր գլխուն դրաւ, ու զանիկայ Վաշտիին տակը Թագուհի ըրաւ։ 18 Եւ Թագաւորը իր բոլոր իշխանները ու ծառաներուն մեծ կոչնական ըրաւ, այսինքն Եսթերի կոչնական. ու գաւառներուն հանգստութիւն շնորհեց, և Թագաւորի վայելուչ պարգևներ առաւ։

19 Ու երբոր երկրորդ անգամ աղջիկներ ժողվեցին, Մուրթքէ Թագաւորին դուռը կը նստէր։ 20 Եսթեր իր հայրներէքը ու իր ազգը յայտնած չէր, ինչպէս որ Մուրթքէ անոր պատուիրեր էր. վասն զի Եսթեր Մուրթքէին բանը կ'ընէր, անոր քովը մեծցած առնին պէս։

21 Ան օրերը՝ երբոր Մուրթքէ Թագաւորին դուռը կը նստէր, դրան պահապաններէն Բիգթան ու Թարէս անուանով Թագաւորին երկու ներքնիները սրդողելով, Ասուերոս Թագաւորին վրայ ձեռք երկընցընել խորհեցան։ 22 Եւ Մուրթքէն ա բանը իմանալով՝ Եսթեր Թագուհիին յայտնեց, ու Եսթեր Մուրթքէին անունովը Թագաւորին պատմեց։ 23 Եւ ա բանը քննուելով ճշմարիտ գտնուեցաւ, ու անոնց երկուքն ալ ծառի վրայ կախուեցան. ու Թագաւորին առջևը ժամանակագրութեան գրքին մէջը գրուեցաւ։

ԳԼ. Գ

1 Ե ա բաներէն ետքը Ա-
ասուերոս Թագաւորը Ագագացի Ամադաթային որդին Համանը մեծցուց, ու զանիկայ բարձրացուց, ու անոր աթոռը իր հետ եղող բոլոր իշխաններուն վրայ կազմը դրաւ։ 2 Եւ Թագաւորին դուռը եղող Թագաւորին բոլոր ծառաները ծնրադրելով երկրպագութիւն կ'ընէին Համանին. վասն զի Թագաւորը անոր համար այսպէս հրամայեր էր. բայց Մուրթքէ ծնրադրութիւն ու երկրպագութիւն չընար։ 3 Եւ Թագաւորին դուռը եղող Թագաւորին ծառաները Մուրթքէին ըսին, Ընչո՞ւ համար դուն Թագաւորին հրամանէն դուրս կ'ելլես։ 4 Ու անոնք ամէն օր անոր կը զրուցէին, ու երբոր անոնց մտիկ չընար, ան առներ Համանին իմացուցին, որ տեսնեն թէ Մուրթքէին բանը մնար պիտի կայանայ. վասն զի անիկայ իր Հրեայ ըլլալը անոնց զրուցեր էր։ 5 Ու երբոր Համան տեսաւ որ Մուրթքէ իրեն ծընրադրութիւն ու երկրպագութիւն չընէր, Համան խիստ բարկացաւ։ 6 Ու մինակ Մուրթքէին ձեռք զարնելը անոր աչքին ցած բան մը երևցաւ. և որովհետև Մուրթքէին ազգը անոր իմացուցեր էին, Համան՝ Մուրթքէին ազգը այսինքն Ասուերոսին բոլոր Թագաւորութեանը մէջ եղող բոլոր Հրեաները կոտորընցընել խորհեցաւ։

Առաջին ամսուն՝ այսինքն Նիսան ամսուն մէջ, Ասուերոս Թագաւորին երկուասաներորդ տարին՝ մինչև երկուասաներորդ տարին՝ այսինքն Ադար ամիսը, օրէ օր՝ ու ամսէ ամիս՝ Համանին առջևը փուր՝ այսինքն վիճակ ձգեցին։ 7

Եւ Համան՝ Ասուերոս Թագաւորին ըսաւ. Քու Թագաւորութեանդ բոլոր գաւառներուն 8

մէջ՝ ժողովուրդներուն մէջը ցրուած ու տարածուած ազգ մը կայ ։ ու անոնց օրէնքները ամէն ժողովուրդներուն օրէնքներէն տարբեր է ։ ու թագաւորին օրէնքները չեն կատարեր ։ ուստի չվայլեր որ թագաւորը անոնց թոյլատուութիւն քնէ ։ 9 Թէ որ թագաւորին հաճոյ կ'ելնէ, հրաման տուի որ զանոնք կորընչցընեն ։ ու ես պաշտօնատարներուն ձեռքը՝ թագաւորին գանձը բերելու համար՝ տասը հազար տաղանդ արծաթ կը կշռեմ հոս պահ ։ 10 Ան ատենը թագաւորը՝ իր ձեռքէն իր մատնին հանեց, ու զանիկայ Հրէից թշնամիին՝ Ադագայի Ամադաթային որդւոյն Համանին տուաւ ։ 11 Եւ թագաւորը Համանին ըսաւ ։ Ան արծաթը քեզի կուտամ, ու ան ազգն ալ, որ քու աչքերուդ հաճոյ երեցածը ըրէս անոնց ։

12 Եւ առաջին ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ թագաւորին գրագիրները կանչուեցան, ու թագաւորին նախարարներուն, ու ամէն գաւառներուն վրայ եղող կուսակալներուն, և ամէն գաւառին ամէն մէկ ժողովուրդին իշխաններուն իրենց գրովը, ու ամէն ժողովուրդին իր լեզուովը՝ Համանին բոլոր հրամայածները գրուեցաւ ։ Արքային թագաւորին անունովը գրուեցաւ, ու թագաւորին մատանիովը կնքուեցաւ ։ 13 Եւ սուրհանդակներու ձեռքով թագաւորին ամէն գաւառները հրովարտակներ խրկուեցաւ, որ մէկ օրուան մէջ՝ երիտասարդ, ծերացած՝ այրիներն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ բոլոր Հրէաները՝ երիտասարդներին մինչև ծերերը, դառ ու զաւակները ու կիներն կատարեն, սպառցընեն, ու կորընչցընեն, և անոնց ստացուածքը իբրև աւար յափշտակեն ։ 14 Հրովարտակին պատուէրը սա էր՝ որ հրամանը ամէն մէկ գաւառին մէջը հրատարակուի, ու ամէն ժողովուրդներուն բացատրուի, որ ան օրուան համար պատրաստ գտնուին ։ 15 Սուրհանդակները թագաւորին հրամանովն սուիսպուէլով՝ ճամբայ ելան, ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջն ալ հրատարակուեցաւ ։ Եւ թագաւորը ու Համանը խմելու նստան ։ Բայց Շուշան քաղաքը շիտակութեան մէջ էր ։

ԳԼ ։ Դ

1 Ու երբոր Մուրթքէ բոլոր եղածները իմացաւ ։ Մուրթքէ իր հանդերձները պատռեց, և քուրձ հագաւ ։ ու վրան մոխիր ցանեց, ու քաղաքին հրապարակը ելլելով՝ մեծ ու ողբալի ձայնով աղաղակեց ։ 2 Ու մինչև թագաւորին դրանը առջևը եկաւ ։ Քանզի քուրձ հագած մարդ մը չէր կրնար թագաւորին դռնէն նորա մտնել ։ 3 Եւ ամէն գաւառներուն մէջ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր ։ Հրէաները մեծ սուգ կ'ունենային ։ ծոմ կը կենային ։ կու լային ու կ'ողբային ։ և շատերը քուրձի ու մոխիրի վրայ կը պառկէին ։

4 Ու Եսթերին աղախինները ու ներքինիները եկան անոր պատմեցին ։ և թագուհին մեծապէս խռովեցաւ ։ ու հանդերձներ խրկեց որ Մուրթքէին հագցընեն, ու անոր վրայէն քուրձը հանեն ։ բայց անիկայ չընդունեց ։ 5 Ու Եսթեր՝ Համաթը կանչեց, որ թագաւորին ներքինիներէն մէկն էր, (որն որ Հագդաւորը անոր պատուաւոր առեր էր ։) ու անոր հրամայեց որ Մուրթքէին հասկընայ՝ թէ ան ինչ պիտի ըլլայ, ու ինչու համար է ։ 6 Եւ Համաթ Մուրթքէին գնաց, որ թագաւորին դրանը առջին եղող քաղաքի հրապարակին մէջն էր ։ 7 Ու Մուրթքէ բոլոր իրեն պատահած բանները անոր յայտնեց, նաև Համանին ասկարիութիւնը

պով Թագաւորին գանձին ար-
ծաթի տալ խառատացը էր Հրէա-
ներուն համար, որ զանոնք կոր-
8 ընցնեն։ Եւ զանոնք կորընցը-
նելու համար՝ Շուշանի մէջ հրա-
տարակուած հրովարտակին օրի-
նակը անոր տուաւ, որ Եսթե-
րին ցուցնէ ու հասկըցնէ, և
անոր պատուիրէ որ Թագաւորին
քովը երթայ, ու զանիկայ ազա-
չէ, ու անոր առջևը իր ազգին
9 համար աղաչանքի խնդրէ։ Եւ
Հաթաք գնաց, ու Մուրթքէին
խօսքերը Եսթերին պատմեց։
10 Ու Եսթեր՝ Հաթաքին հետ
խօսեցաւ, ու հրամայեց որ
11 Մուրթքէին այսպէս պատասխան
տան. Թագաւորին բոլոր ծառա-
ները, ու Թագաւորին գաւառ-
ներուն ժողովուրդները աղէկ
գիտեն որ՝ մէկ երկիկ կամ հինգ
մարդ մը թէ որ չկանչուած՝
Թագաւորին ներքին գաւիթը
մտնէ, զանիկայ մեռցընելու հա-
մար մէկ օրէնք մը կայ, ու ա-
նիկայ միայն կ'ապրի՝ որուն վրայ
Թագաւորը իր ոսկի գաւազանը
կ'երկրնցընէ. և հիմա երեսուն
12 օր է որ ես Թագաւորին քովը
մտնելու կանչուած չեմ։ Ու Ես-
թերին խօսքերը Մուրթքէին
13 պատմեցին։ Եւ Մուրթքէ ըսաւ
որ՝ Եսթերին այսպէս պատասխան
տանին. Դուն մի կարծեր որ
Թագաւորին տունը ընկերէդ՝
բոլոր Հրեաներէն՝ դուն միայն
14 պիտի ազատիս։ Վասն զի ա՛ս
ժամանակիս մէջ թէ որ դուն
լռես, Հրեաներուն մէկ ուրիշ
տեղէն օգնութիւն ու ազատու-
թիւն կու գայ, բայց դուն, ու
քու հօրդ տունը կը կորսուիք.
և ո՞վ գիտէ, գուցէ դուն ասոնց
մէկ ատենի մը համար Թագաւո-
15 րեղար։ Ու Եսթեր ըսաւ որ՝ Մուրթ-
քէին այսպէս պատասխան տա-
16 նին. Գնա՛ դուն Շուշանի մէջ
եղող բոլոր Հրեաները ժողվէ,
ու ինձի համար ծոմ պահեցէք,
գիշեր ցորեկ երեք օր մի ուտէք
ու մի խմէք. նոյնպէս ալ ես
իմ աղախիններովս ծոմ կը պա-
հեմ, ու այնպէս Թագաւորին
առջևը կ'երթամ, թէպէտ և օրէնք
քի դէմ է. ու թէ որ մեռնիմ՝
17 մեռնիմ։ Ան ատենը Մուրթք-
քէ գնաց, ու ըրաւ ան ամենուն
հրամայած՝ որ Եսթեր իրեն պատ-
ուիրեր էր։

ԳԼ. Ե

Ու եղաւ որ՝ երրորդ օրը Ես- 1
թեր իր Թագաւորական զգեստ-
ները հագաւ, ու Թագաւորին
տունը ներքին գաւիթին մէջը՝
Թագաւորին տունը դիմացը
կայնեցաւ. և Թագաւորը՝ Թա-
գաւորական պալատին մէջը՝ պա-
լատին դրանը դիմացը՝ իր Թա-
գաւորական աթոռին վրայ նստեր
էր։ Ու երբոր Թագաւորը Ես- 2
թեր Թագուհին տեսաւ՝ որ գա-
ւիթին մէջը կը կայնէր, Եսթեր
շնորհք գտաւ անոր առջևը, և
Թագաւորը իր ձեռքը եղած
ոսկի գաւազանը՝ Եսթերին եր-
կընցուց, ու Եսթեր մօտեցաւ,
ու գաւազանին ծայրին դպաւ։
Եւ Թագաւորը անոր ըսաւ. Ո՛վ 3
Եսթեր Թագուհի՝ քեզի ի՞նչ ե-
ղաւ, ու ուզածդ ի՞նչ է. մինչև
Թագաւորութեանս կէսը քեզի
տուի։ Ու Եսթեր ըսաւ. Թէ որ 4
Թագաւորը կը հաճի, այսօր Թա-
գաւորը Համանին հետ իրեն ը-
րած կոչունքիս գայ։ Եւ Թագա- 5
ւորը ըսաւ. Շուտով Համանը
կանչեցէք, որ Եսթերին ըսածը
կատարէ. ու Թագաւորը Համան-
նին հետ՝ Եսթերին ըրած կոչուն-
քին գնաց։

Ու երբոր գինի կը խմէին՝ 6
Թագաւորը Եսթերին ըսաւ.
Ի՞նչ է քու խնդիրդ՝ ըլլայ՛,
ու քեզի պիտի տրուի. ի՞նչ է
քու ազաչանքդ. մինչև Թագա-
ւորութեանս կէսը պիտի կատար-
ուի։ Ու Եսթեր պատասխան 7
տուաւ ու ըսաւ. Իմ ազաչանքս
ու խնդիրքս այս է. Թէ որ Թա- 8
գաւորին առջևը շնորհք գտայ,

ու թէ որ Մարդուդը կը հաճի
իմ խնդիրքս տալ ու իմ ազա-
չանքս կատարել , Թող Թա-
գաւորը ու Haman նորէն իրենց
հանդէս ընելու կոչունքիս գան ,
ու ինձը Թագաւորին խօսքին
պէս կ'ընեմ։
9 Եւ Haman այն օրը ուրախ
և ուրախ սրտով դուրս եկաւ .
բայց երբոր Haman Թագա-
ւորին դրանը մէջ Մուրդքէն տե-
սաւ , որ առջի չէր եղեր , ու իր
առջէն չէր շարժեր , Haman-ին
սիրտը շատ նեղացաւ Մուրդքէ-
10 ին վրայ ։ Բայց Haman ինքզինքը
զսպելով՝ իր տունը գնաց , ու
Հոդ խրկեց՝ իր բարեկամներն
ու իր կնիկը Չերեշը կանչել
11 տուաւ ։ Եւ Haman պատմեց
անոնց իր հարստութեանը փառ-
քը , ու իր որդւոցը շատութիւնը ,
և այն ամէն բաները՝ որոնցմով
Թագաւորը զինքը մեծցուցեր էր ,
և թէ ինչպէս իշխանութեան ու
12 ի բարձրացուցեր էր ։ Ու Ha-
man բսաւ . Դուն Եսթեր Թա-
գուհին Թագաւորին հետ ինծմէ
զատ մէկը չհրաւիրեց իր ըրած
կոչունքին , ու վաղուան համար
ալ ես Թագաւորին հետ հրա-
13 ւիրուած ։ Բայց սա ամէնէն բնաւ
գոհ չեմ , քանի որ Հրէայ Մուրդ-
քէն Թագաւորին դուռը նստած
14 կը տեսնեմ։ Եւ անոր կնիկը
Չերեշ , ու անոր բոլոր բարե-
կամները անոր բսին . Քիառն
կանգնեն բարձրութեամբ վեցա
մը Մարդ չինուի , ու վաղը սուս
Թագաւորին բսէ , որ Մուրդքէն
անոր վրայ կախուի . և դուն
Թագաւորին հետ ուրախ սրտով
կոչունքը գնայ ։ Ու սա խօսքը
Haman-ին հաճոյ եղեւցաւ , ու
փայտը պատրաստեց ։

ԳԼ . Զ

1 Այն գիշերը Թագաւորին քու-
նը փախաւ , ու հրամայեց որ
գիտցածներուն պատմող հիշատա-
կաց գիրքը բերեն . ու Թագաւո-
րին առջեը կարդացուեցաւ ։ Ու 2
գրուած գտնուեցաւ որ Մուրդ-
քէ՝ դրանը պահապանութենէն ը-
նդ Թագաւորին երկու Եունուխ-
ներուն Բիգթանային ու Թարեսին
հետը խմնացածը էր , Թէ ա-
նոնք Ահասերոս Թագաւորին վը-
րայ ձեռք երկընցնել ուզեր էին ։
Եւ Թագաւորը բսաւ . Ասոր վա- 3
խարէն ինչ պատիւ կամ մեծու-
թիւն տուեցաւ Մուրդքէին .
ու Թագաւորին ծառայութիւն
ընդ մանչերը բսին . Անոր բան
մը չեղաւ ։ Եւ Թագաւորը բսաւ , 4
Գաւիթը սի կայ , (ու Haman
Թագաւորին պալատին գաւիթ
գաւիթը եկեր էր Թագաւորին
խօսելու , որ Մուրդքէն կախ-
ան վայրին վրայ , որ ինքը անոր
համար պատրաստեր էր ։) Եւ 5
Թագաւորին մանչերը անոր ը-
սին . Ահա Haman գաւիթը կը
սպասէ . ու Թագաւորը բսաւ .
Թող ներս գայ ։
Ու երբոր Haman ներս մտաւ , 6
Թագաւորը անոր բսաւ . Ի՞նչ
ընել պէտք է այն մարդուն , որուն
որ Թագաւորը պատիւ ընել կ'ու-
զէ ։ Եւ Haman իր սրտին մէջը
բսաւ . Թագաւորը ինծմէ ուրիշ
որմն պատիւ ընել պիտի ուզէ ։
Ու Haman բսաւ Թագաւորին , 7
Այն մարդուն համար որուն որ
Թագաւորը պատիւ ընել կ'ուզէ ,
Թագաւորին հագած Թագաւո- 8
րական զգեստը , ու Թագաւորին
հեծած ձին , ու անոր գլխուն
դրուած Թագաւորական Թագը
բերեն . Եւ զգեստը ու ձին Թա- 9
գաւորին խնամատարներէն իշ-
խաններէն մէկուն ձեռքը տրուի .
ու հագցընեն այն մարդուն որուն
որ Թագաւորը պատիւ ընել կ'ու-
զէ . ու ձիին վրայ հեծցընեն , և
քաղաքին հրապարակին մէջէն անդ-
նեն , ու առջեէն կանչեն ու ը-
սեն . Այսպէս պիտի ըլլայ այն
մարդուն , որուն որ Թագաւորը
պատիւ տալ կ'ուզէ ։ Այն առեն 10
Թագաւորը Haman-ին բսաւ .
Շուտով բռնիր պէս զգեստը

ու ձին առ, ու Թագաւորին դուռը նստաց Ա-
րիմաթիացի Յովսէփ աղախին ըլլալ ան-
պակաս ըլլե. քու բաժինդ բնաւ
մէկ բան մը պակաս չըլլայ:
11 Եւ Ահաբ զգեսաը ու ձին
առաւ, ու զգեցուց Մուրթքէին
հագցնելով՝ զանիկայ յիւն վրայ
հեծցուց, և քաղաքին փողոցին
անցուց, ու առջևէն կը կանչէր.
Այսպէս պիտի ըլլայ անոր մար-
դուն, որուն որ Թագաւորը պա-
12 տիւ ուզէ: Եւ Մուրթքէ՝
Թագաւորին դուռը դարձաւ,
բայց Ամանն արագութեամբ գլու-
խը ծածկած՝ շտապով իր տունը
13 քաշուեցաւ: Եւ Ամանն իր կնի-
կանը Զերեսին, ու բոլոր բարե-
կամներուն պատմեց ամէն ինչ որ
իր գլուխը եկած էր. և անոր
իմաստուններն, ու անոր կնիկը
Զերեսն անոր ըսին. Թէ որ
Մուրթքէն (որուն առջև դուն
իյնալու սկսար,) Հրէից ազգէն
է, դուն անոր պիտի չյաղթես.
հապա անոր առջև անշուշտ պի-
14 տի իյնաս: Երբոր անոնք տակա-
ւին անոր հետ կը խօսէին, Թա-
գաւորին ներքինիները հասան,
որ Ամանը շտապով Եսթերին
պատրաստած կոչնականին տանին:

ԳԼ. Է

1 Ա Թագաւորը Ամանին
հետ՝ Եսթեր Թագուհիին քովը
2 կոչնականի գնաց: Ու Թագաւորը
երկրորդ օրն ալ գինի խմելու
առնեը Եսթերին ըսաւ. Ո՛վ Ե-
թեր Թագուհի, ի՞նչ է քու
խնդրանքդ, որ քեզի տրուի
տայ արուի. և ի՞նչ է քու ազա-
չանքդ. մինչև Թագաւորութեա-
նը կէսը պիտի կատարուի:
3 Ո Եսթեր Թագուհին պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ. Թէ
որ քու առջևդ շնորհք գտայ
ով Թագաւոր, ու Թէ որ Թագա-
ւորին հաճոյ կ'ելլէ նայ, խնդրան-
քովս իմ հոգիս՝ ու աղաչանքովս
4 իմ ազգս ինծի արուի. վասն զի
Թէ ես և Թէ իմ ազգս կատրուե-
լու, սպաննելու ու բնաջինջ ըլ-
լալու ծախսեցանք. ու Թէ որ
ծառայ ու աղախին ըլլալու ծախ-
սէինք, բան մը չէի խօսիր.
Թէպէտ և Թշնամին Թագաւո-
րին քաշած վնասը չէր կրնար հա-
տուցանել:
5 Եւ Ահաբէրոս Թագաւորը
խօսեցաւ, ու Եսթեր Թագու-
հիին ըսաւ. Ո՛վ է անիկայ, և
ո՞ր է անիկայ, որ սա բանը ը-
նելու համարձակեցաւ: Ու Ես-
6 թեր ըսաւ. Հակառակորդը ու
Թշնամին սա չար Ամանն է.
ու Ամանն Թագաւորին ու Թա-
գուհիին երեսէն խիստ վախցաւ:
7 Եւ Թագաւորը գինի խմելէն
բարկութեամբ ելաւ, պալատին
պարտէզը գնաց. բայց Ամանն
հոն մնաց, որ իր անձին համար
Եսթեր Թագուհիին աղաչէ.
վասն զի տեսաւ որ իր վրայ չա-
րիքը հասած է Թագաւորէն:
8 Ու Թագաւորը երբոր պալա-
տին պարտէզէն կոչնականին տունը
դարձաւ, Ամանն Եսթե-
րին եղած բազմոցին վրայ ինկած
էր. ու Թագաւորը ըսաւ. Մի-
թէ իմ առնս ուզէ իմ քովս Թա-
գուհին ալ պիտի բռնադատէ.
սա խօսքը Թագաւորին բերնէն
ելածին պէս՝ Ամանին երեսը
ծածկեցին: Ան առնեը Աբբոնա 9
անուն ներքինիներէն մէկը՝
Թագաւորին առջևը ըսաւ. Ա-
հա ան չիւռն կանգնած բարձր
վոյտը, որ Ամանն Թագաւորին
բարեխօսող Մուրթքե-
ին համար պատրաստեց, Ամա-
նին տանը մէջ կը կենայ: Ու
Թագաւորը ըսաւ. Զանիկայ ա-
նոր վրայ կախեցէք: Եւ Ամա- 10
նը Մուրթքէին համար պատրաս-
տած վոյտին վրայ կախեցին:
Ան ատեն Թագաւորին բարկու-
թիւնը իջաւ:

ԳԼ. Ը

1 Ա օրը Ահաբէրոս Թագաւո-
րը՝ Հրէից Թշնամիին Ամանին
տունը Եսթեր Թագուհիին պար-
գևեց. ու Մուրթքէ Թագաւորին

առջևը եկաւ, ւոնն ալ Եսթեր՝ ընդունուիլն յայտնելը էր թէ անիկա
2 կայ լրեն ինչ պէտքն էր։ Եւ թագաւորը առաւ իր մատանին՝ որ Ամանէին հաներ էր, ու զայն իկայ Մուրթքէին տուաւ, ու Եսթեր՝ Ամանէին տանը վրայ դրաւ Մուրթքէն։
3 Ու Եսթեր նորէն թագաւորին առջևը խօսեցաւ, ու անոր ոտքերը իննկաւ, և լալով անոր աղաչեց որ Ագագացի Ամանէին չարաթիւնը՝ ու Երկից գէմ անոր հնարած հնարքը խափանէ։
4 Եւ թագաւորը՝ ոսկի գաւազանը Եսթերին երկընցուց, ու Եսթեր եաւ, ու թագաւորին առջևը կայնեցաւ, Ու ըսաւ, Թէ
5 որ թագաւորին հաճոյ կ'երևնայ, ու ես քու առջեդ շնորհք գըտայ, ու թէ որ ես բանը թագաւորին առջևը ուղիղ կ'երևնայ, ու ես քու աչքերուդ հաճոյ եմ, թող գրուի որ՝ Ագագացի Ամադաթային որդւոյն Համանին հնարքը՝ որով թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը եղող Հրեաները կորընչցնելու համար անոր գրած հրովարտակները խափանուին։
6 Վասն զի իմ ժողովուրդիս վրայ գալու չարիքը ինչպես կրնամ տեսնել, իմ ազգականներուս կորուստը ինչպես կրնամ տեսնել։
7 Եւ Ասուերոս թագաւորը Եսթեր թագուհիին ու Հրեայ Մուրթքէին ըսաւ, Ահա Համանին տունը Եսթերին պարգևեցի, ու զանիկայ փայտի վրայ կախեցին՝ Հրեից վրայ ձեռք երկընցնելուն համար։
8 Եւ դուք Հրեից համար՝ ձեզի հաճոյ երևցածը՝ թագաւորին անունովը գրեցէք, ու թագաւորին մատնիովը կնքեցէք, վասն զի թագաւորին անունովը գրուած՝ ու թագաւորին մատնիովը կնքուած հրովարտակը չխափանուիր։
9 Եւ ան ատենը՝ երրորդ ամսուն՝ այսինքն Սիվան ամսուն քսան ևերքերորդ օրը՝ թագաւորին գրագիրները կանչուեցան, ու Հրեաներուն, ու Հնդկաստանէն մինչև Եթովպիա եղող գաւառներուն՝ հարիւր քսանուեօթը գաւառին նահապարներուն, և կառավարներուն, ու իշխաններուն, ամէն գաւառին իր գրովը, ու ամէն ազգին իր լեզուովը, ու Հրեաներուն իրենց գրովը ու լեզուովը գրուեցաւ, Մուրթքէին բոլոր հրամայածին պէս։ Եւ Ասուերոս թագաւորին անունովը գրեց, ու թագաւորին մատնիովը կնքեց, և ձիերու, նժոյգներու, ու մատակ ձիերու քուռակ ջորիներու վրայ հեծած առբհանգակներով՝ հրովարտակներ խրկեց, Որ
11 թագաւորը՝ ամէն քաղաքներուն Հրեաներուն հրաման տուաւ որ ժողվուին, ու իրենց կեանքը պաշտպանեն, և իրենց վրայ յարձակող ազգին ու գաւառին բոլոր մարդիկներուը, տղաքները ու կիներնին կոտորեն, սրով սպանեն ու կորընչցնեն, և անոնց ունեցածը յափշտակեն
12 մէկ օրուան մէջ՝ Ասուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջը, երկոտասաներորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը։ Հրովարտակին պատճէնը
13 ամէն մէկ գաւառին մէջը հրատարակուի, ու ամէն ժողովուրդներուն յայտնուի, որ Հրեաները նոյն օրը իրենց թշնամիներէն վրէժ առնելու պատրաստ ըլլան։ Սուրհանդակները նժոյգներու ու ջորիներու վրայ հեծան, ու թագաւորին հրամանովը սրտապայլն ճամբայ ելլելու, ու հրովարտակը Շուշան մայրաքաղաքին մէջը հրատարակուեցաւ։
15 Եւ Մուրթքէ երբ թագաւորին առջևէն՝ կապուտակէ ու ճերմակ բեհեզէ թագաւորական պզետով և ոսկիէ մեծ թագով, ու բեհեզէ ու ծիրանի պատմուճանով, և Շուշան քաղաքը

ուրախացաւ ու ցնծութիւն ը-
16 բաւ : Հրեանները՝ լոյս , ուրա-
խութիւն , ցնծութիւն ու պա-
17 տիւ ունեցան : Եւ ամէն գաւառ-
ներու մէջ՝ ու ամէն քաղաքնե-
րու մէջ՝ ուր որ թագաւորին հրամանը ու հրովարտակը կը հասնէր , Հրեանները ուրախութիւն ու ցնծութիւն ունեցան , և կաչառնքի ու ուրախութեան օր ըլլին : ու երկրին ժողովուրդներէն շատերը Հրեայ եղան , վասն զի անոնց վրայ Հրեաներուն վախը ինկաւ :

ԳԼ· Թ

1 Ու երկրորդ ամսուն՝ այսինքն Ադար ամսուն երեքտասաներորդ օրը՝ թագաւորին խօսքը ու հրամանը կատարուելու ժամանակը հասնելով՝ ան օրը որ Հրեից թշնամիները կը յուսային անոնց վրայ տիրել , ներհակը պատահեցաւ . վասն զի Հրեաները իրենց թշնամիներուն
2 վրայ տիրեցին . Ասուերոս թագաւորին բոլոր գաւառներուն մէջ Հրեաները իրենց քաղաքներուն մէջը ժողվուեցան , որ իրենց չարիք ուզողներուն վրայ ձեռք երկրնցընեն , ու ամէնևին մէկը չկրցաւ անոնց դէմ կենալ . վասն զի անոնց վախը ամէն ժողովուրդներուն վրայ ինկեր էր :
3 Եւ գաւառներուն բոլոր իշխանները , ու նահապարներն ու , և կուսակալները , ու թագաւորին գործակալները՝ Հրեաներուն ձեռնտու էին . ինչու որ անոնց վրայ Մուրթքեին վախը ինկեր էր :
4 Վասնզի Մուրթքէ՝ թագաւորին պալատին մէջը մեծ էր , ու անոր համբաւը բոլոր գաւառները տարածուեր էր . վասն զի Մուրթքէ
5 երթալով կը մեծնար : Եւ Հրեաները իրենց բոլոր թշնամիները սրով մեռցուցին , ու խիստ մեծ կոտորած ըրին , ու զիրենք ատողներուն՝ իրենց ուզածին պէս
6 ըրին : Եւ Հրեաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր
մարդ մեռցնելով կորնչեցուցին ,
7 Նաև Փարսանդաթան , Դալփոն ,
8 Ասպաթան , Փորաթան , Ա-
դալիան , Արիդաթան , Փարմաշ-
9 թան , Արիսայիւ , Արիդայիւ ու
10 Վայեզաթան , Հրեից թշնամիին՝ Ամադաթայի որդւոյն Համանին տասը տղաքները մեռցուցին . բայց աւարին ձեռք չերկրնցուցին : Ան օրը Շուշան մայրաքա-
11 ղաքին մէջ մեռցուածներուն հաշիւը թագաւորին առջեւ եկաւ :
12 Եւ թագաւորը Եսթեր թագուհիին ըսաւ . Հրեաները Շուշան մայրաքաղաքին մէջ հինգ հարիւր մարդ , ու Համանին տասը որդիները մեռցուցին . թագաւորին մնացած գաւառներուն մէջը ինչ եղած պիտի ըլլան . հիմա ի՞նչ է խնդրածդ . պիտի տրուի քեզի . ալ ի՞նչ աղաչանք ունիս . պիտի կատարուի :
13 Ու Եսթեր ըսաւ . թէ որ թագաւորը կը հաճի , Շուշանի մէջ եղող Հրեաներուն հրամայուի որ վաղն ալ այս օրինաւ հրովարտակին համեմատ ընեն , ու Համանին տասը որդիները փայտի վրայ կախուին :
14 Եւ թագաւորը ըսաւ որ այնպէս ըլլայ . ու Շուշանի մէջ հրամանը հրատարակուեցաւ , ու Համանին տասը որդիները կախուեցան :
15 Եւ Շուշանի մէջ եղող Հրեաները՝ Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրն ալ ժողվուեցան , ու Շուշանի մէջ իրենք հարիւր մարդ մեռցուցին . բայց աւարին ձեռք չերկրնցուցին :
16 Եւ թագաւորին գաւառներուն մէջը եղող միւս Հրեաները ժողվուեցան , ու իրենց կեանքը պաշտպանելին , և իրենց թշնամիներէն հանգստացան , ու ինկողներուն եօթանասունհինգ հազար մարդ մեռցուցին . բայց աւարին ձեռք չերկրնցուցին : Ասիկա Ադար
17 ամսուն երեքտասաներորդ օրը եղաւ , և անոր չորեքտասաներորդ օրը հանգստացան , ու զանիկայ կոչնչի և ուրախութեան օր

18 ըրին։ Իսկ Շուշանի մէջ եղող Հրէաները՝ ան ամսուն երեքտասաներորդ օրը, ու չորեքտասանը երորդ օրը ժողվուեցան, ու անոր տասնու-հինգերորդ օրը հանգըստացան, և զանիկայ կաշուներէ
19 ու ուրախութեան օր ըրին։ Ուստի գիւղացի Հրէաները՝ անպարիսպ գիւղաքաղաքներու մէջ բնակողները՝ Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրը՝ ուրախութեան, կաշուներէ ու ծնունդ խմբութեան օր կ՚ընեն, ու ան օրը ամէն մարդ իր բարեկամին ընծաներ կը խրկէ։
20 Եւ Մուրթքէ սա բաները գրեց, ու Ասուերոս թագաւորին ամէն գաւառներուն մէջը՝ մօտ ու հեռու եղող Հրէաներուն
21 թուղթեր խրկեց, Պատուիրելով անոնց՝ որ ամէն տարի Ադար ամսուն չորեքտասաներորդ օրը, ու անոր հնգետասաներորդ օրը
22 պահ կատարեն, (Ան օրերուն հանգստացան Հրէաները՝ որ Հրէաները իրենց թշնամիներէն հանգստացան, և ան ամսուն համեմատ՝ որ անոնց տրտմութիւնը ուրախութեան, ու անոնց սուգը բարի օրուան գարձաւ,) զանոնք կաշուներէ ու ուրախութեան օրեր ընեն, որոնց մէջ ամէն մարդ իր բարեկամին ընծաներ, ու աղքատներուն պարգեւներ խրկեն։
23 Եւ Հրէաները խօսք տուին որ ընեն ինչպէս որ սկսած էին ընել, ու ինչպէս որ Մուրթքէ իրենց գրած էր պէս մը ընեն։
24 Վասն զի բոլոր Հրէաներուն թշնամին Ագագացի Ամադաթայի որդին Համանը՝ Հրէաները կորսընցնելով խորհեցաւ ու զանոնք բնաջինջ ընելու ու կորսընցնելու համար՝ փուր այսինքն վիճակ
25 ձգեց։ Բայց երբոր եմնէր թագաւորին առջեւը գնաց, նա գաղտուկ հրամայեց՝ որ Հրէից դէմ Համանին ըրած չար հնարքը անոր գլուխը դառնայ, և զանիկայ ու անոր զաւակները փայտի վրայ կախեն։
26 Անոր համար սա օրերը՝ փուր անուանեն՝ փուրիմ բառէն։ Ու սա պատճառաւ սա թուղթին խօսքերուն համար, ու անոնց սոսկած ու անոնց պատահած բաներուն համար՝ Հրէաները որոշեցին, ու իրենց և իրենց սերունդին, ու բոլոր իրենց հետ միացողներուն կանոն դրին, որ ամէն տարի սա երկու օրը՝ իրենց գրուածին ու ատենին համեմատ՝ անպատճառ պահեն։
28 Եւ սա օրերը՝ ամէն դարերու մէջ, ամէն ազգատոհմի մէջ, ամէն գաւառի մէջ, ու ամէն քաղաքի մէջ յիշուին ու պահուին։ ԵՒ սա փուրիմի օրերը Հրէից մէջէն պակաս չըլլան, ու անոնց յիշատակը իրենց սերունդէն չվերնայ։
29 Եւ Աբիքէլին ազջիկը Եսթեր թագուհին ու Հրէայ Մուրթքէն՝ փուրիմը հաստատութիւն տալու՝ սա երկրորդ նամակը կատարեալ իշխանութեամբ գրեցին։
30 Եւ Ասուերոսին թագաւորութեանը գաւառներուն մէջը եղող բոլոր Հրէաներուն՝ խաղաղութեան ու հաւատարմութեան խօսքերով թուղթեր խրկեցին,
31 Որ սա փուրիմի օրերը իրենց որոշ ժամանակին մէջը հաստատեն, ինչպէս որ Մուրթքէ Հրէան ու Եսթեր թագուհին անոնց պատուիրեցին, ու ինչպէս որ Հրէաները իրենց համար ու իրենց սերունդին համար ծոմապահութեան ու աղօթից վերաբերեալ բաները հաստատեցին։
32 Ու Եսթերին հրամանը՝ սա փուրիմին պահպանութիւնը հաստատեց, ու գրքի մէջ գրուեցաւ։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ Ասուերոս թագաւորը ցամաք երկիրներու վրայ, ու ծովու կղզիներու վրայ հարկ
2 ձգեց։ Եւ անոր քաջութիւնը բոլոր գործերը, ու զօրութիւնը, և Մուրթքէին մեծութիւնը փառքը՝ որով թագաւորը զանի-

կայ մեծցուց, անո՛ր Մարաց ու Պարսից թագաւորութեան ժամանակագրութիւնը գրքին մէջ
3 գրուած է։ Վասն զի Սուրբքը Հրէից՝ Աստուծոյ թագաւորին էրկրպագն էր, ու Հրեականքն մէջը մեծ՝ ու իր ազգայնութեան բաղմութիւնը հաճոյ էր, իր ազգին աղէկութիւնը կը փնտռէր, և իր բոլոր ուրախութիւնը ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ քաղաքը կը խօսէր։

ԴԻՐՔ ՅՈՒԴԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Օսեր էրկրին մէջ Յոբ անունով մարդ մը կար, ու ան մարդը կատարեալ ու արդար և աստուածավախ էր, ու չարութիւնէ հեռու կը քաշուէր։ Եւ ան-
2 նոր եօթը տղայ ու իրեք աղջիկ
3 ծնաւ։ Ու անոր ստացուածքը՝ եօթը հազար ոչխար, ու իրեք հազար ուղտ, և հինգ հարիւր զոյգ եզ, ու հինգ հարիւր մատակ էշ էր. ու խիստ շատ ծառանեք ունէր. և ան մարդը բոլոր արեւելեայներէն մեծ էր։
4 Ու անոր տղաքը կ'երթային, ու ամէն մէկը իր օրը՝ տուներնին հայկերոյթ կ'ընէին, և Յուդ իրկուամ իրեք քոյրերնին կը հրաւիրէին, որ իրենց հետ ուտեն ու
5 խմեն։ Ու երբոր հայկերոյթին օրերը կը լմննար, Յոբ կանչել կու տար զանոնք ու կը սրբէր. և առտուանց կ'երթար՝ անոնց ամենուն համար ողջակէզներ կը մատուցանէր. որովհետև կ'ըսէր Յոբ. Կարելի է որ տղաքս մեղք գործեցին, ու սրտերնուն մէջ Աստուծոյ հայհոյեցին. միշտ այսպէս կ'ընէր Յոբ։
6 Արդ՝ մէկ օր մը Աստուծոյ որդիքը գացին Տէրոջը առջեւը կայնելու. ու Սատանան ալ
7 գնաց անոնց մէջը. Եւ Տէրը ըսաւ Սատանայէն. Ուսկից կու գաս. ու Սատանան պատասխանեց Տէրոջը՝ ու ըսաւ. Երկրի վրայ շրջելէն ու անոր մէջը պտըտելէն։ Եւ Տէրը ըսաւ Սա-
8 տանայէն. Իմ Յոբ ծառայիս ուշադրութիւն ըրիր, որ երկրի վրայ անոր պէս կատարեալ և արդար, աստուածավախ ու չարութենէ հեռու քաշուող մարդ չկայ։ Ու Սատանան պատասխանեց
9 տուաւ Տէրոջը՝ ու ըսաւ. Ի՞մէ Յոբ ձրի՛ կը պաշտէ զԱստուած.
10 Չէ՞ որ դուն անոր՝ ու անոր տան՝ և անոր ամէն ունեցածներուն բոլորտիքը ցանկով պատեցիր, անոր ձեռացը գործքերը օրհնեցիր, ու անոր ստացուածքը երկրի վրայ շատցուր։
11 Բայց հիմա ձեռքդ երկարեցուր, ու անոր ամէն ունեցածին դպչէ, ու պիտի քեզի սրտի հայհոյէ։ Եւ Տէրը ըսաւ
12 Սատանայէն. Ահա անոր ամէն ունեցածը քու ձեռքդ հո՛ պահ. միայն իմ իրեն վրայ ձեռք չերկնցնես։ Ան ժամանակը Սատանան Տէրոջը առջեւէն ելաւ։
13 Ու եղաւ որ օր մը անոր տղաքը ու աղջիկները իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ'ուտէին ու գինի կը խմէին։
14 Ու մէկ պատգամաբեր մը Յոբին՝ ու ըսաւ. Երբոր եզները կը հերկէին, ու մատակ էշերը անոնց քովը կ'արածուէին.
15 Սաբայեցիք յարձակեցան՝ ու զանոնք առին, ու ծառաները սուրի

բերնէ անցուցին. և միայն ես ազատեցայ, ո՛ Էյ որ քեզի
16 պատմեմ: Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, ո՛ւրէշ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ. Երկինքէն Աստուծոյ կրակը ինկաւ, ու հօտերը ու ծառաները այրեց, ու զանոնք ազատեց. ու միայն ես ազատեցայ, ո՛ Էյ որ քեզի պատմեմ:
17 Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, ո՛ւրէշ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ. Քաղդէացիք երեք գունդ դի բաժնուած՝ ուղտերուն վրայ յարձակեցան, և զանոնք առին, ու ծառաները սուրի բերնէ անցուցին. և միայն ես ազատեցայ, ո՛ Էյ որ քեզի պատմեմ:
18 Երբոր անիկայ տակաւին կը խօսէր, ո՛ւրէշ մէկն ալ եկաւ ու ըսաւ. Որ տունն ուղբդ ու ուղջիներդ՝ իրենց մեծ եղբօրը տանը մէջ կ՚ուտէին ու գինի կը
19 խմէին, Ա՛հա անապատէն անդիի կողմէն մեծ հով մը եկաւ, ու տանը չորս կողմը այնպէս զարկաւ, որ ուղտը վրան վրաւ, ու անոնք մեռան. և միայն ես ազատեցայ, ո՛ Էյ որ քեզի պատմեմ:
20 Ան առնեը Յոբ եղաւ, իր պատմուճանը պատռեց, և գլխտուն մազերը կտրեց, ու գետինը իյնալով երկրպագութիւն ըրաւ,
21 Ու ըսաւ. Մօրս արգանդէն մերկ եկայ, ու հոն մերկ պիտի դառնամ. Տէրը տուաւ, ու Տէրը առաւ. օրհնեալ ըլլայ Տէրոջը
22 անունը: Ա՛ս ամենուն մէջ Յոբ չմեղանչեց, ու Աստուծոյ անպատշաճութիւն չտուաւ:

ԳԼ. Բ

1 Նաև ո՛ւրէշ օր մը Աստուծոյ որդիքը գացին Տէրոջը առջեւ կայնելու. ու Սատանան ալ դնաց անոնց մէջը՝ Տէրոջը առջեւ կայնելու:
2 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանայէն. Ուրկից կու գաս. ու Սատանան պատասխան տուաւ Տէրոջը՝ ու ըսաւ. Երկրի վրայ շրջելէն ու անոր մէջը պտըտելէն:
3 Եւ Տէրը Սատանայէն ըսաւ. Իմ Յոբ ծառայիս աղեկ ուշադրութիւն ըրիր, որ երկրի վրայ անոր պէս կատարեալ և արդար, աստուածավախ ու չարութենէ հեռ քաշուող մարդ չկայ, ու անիկայ տակաւին իր կատարելութեան մէջ հաստատ է, թէև դուն ուղեցիր զիս համոզել որ զանիկայ զուր տեղը կորսընցնեմ:
4 Եւ Սատանան պատասխան տուաւ ու Տէրոջը ըսաւ. Մորթի տեղ մորթ՝ նաև մարդս իր բոլոր ստացուածքը՝ իր կեանքին տեղը կու տայ:
5 Բայց հիմա ձեռքդ երկընցուր, ու անոր ոսկորին ու մարմնին դպչիր, ո՛ պիտի պեռնէ թէ ինչպէս քեզի դէմ պիտի հայհոյէ:
6 Եւ Տէրը ըսաւ Սատանային. Ա՛հա անիկայ քու ձեռքդ հո՛ պահ. միայն թէ անոր կեանքը պահէ:
7 Ու Սատանան ելաւ Տէրոջը առջեւէն, ու Յոբը ոտքին թաթիէն մինչեւ գագաթը գէշ պալարներով զարկաւ:
8 Եւ անիկայ խեցիի մը կտոր առաւ, որ անով քերուի, ու մոխիրի մէջ նստաւ:
9 Եւ անոր կինիկը ըսաւ անոր. Դուն տակաւին քու կատարելութեանդ մէջ հաստատ կը կենա՞ս. Աստուծոյ դէմ հայհոյէ ու մեռի: Եւ Յոբ ըսաւ անոր. Դուն
10 անզգամ կնիկան մը պէս կը խօսիս. Աստուծոյ ձեռքէն միայն բարիքը ընդունինք, ու չարիքը չընդունինք: Ա՛ս ամենուն մէջը Յոբ իր շրթունքներովը չմեղանչեց:
11 Եւ Յոբին իրեք բարեկամները՝ Եղիփազ Թեմանացին, Բաղդատ Սոքեցին, ու Սոփար Նաամացին՝ երբոր լսեցին անոր գալիքը եկած բոլոր փորձութիւնները, ամէն մէկը իր տեղէն էլլալով եկան՝ ու մէկտեղ ժողվուեցան, որ երթան ցաւակից ըլլան անոր, ու
12 զանիկայ մխիթարեն: Ու հեռուէն աչքերնին վերցընելով չճանչցան զանիկայ. և ձայներնին վերցուցին ու լացին. ու ամէն մէկը իր պատմուճանը

պատուելով՝ դեպ ’ի երկինքը
13 գլուխնին հող ցանելցին։ Եւ ա-
նոր հետ եօթը օր ու եօթը գի-
շեր գետնի վրայ նստան, ու
մէկը անոր խօսք մը չպատգե-
ցին, քանզի տեսան որ ծոր ցաւը
խիստ սաստիկ էր։

ԳԼ. Գ

1 Ա՚նկէետև Յոբ իր բերանը
2 բացաւ, ու իր օրը անիծեց։ Եւ
3 Յոբ խօսելցաւ ու ըսաւ. Կոր-
սուի՛ այն օրը՝ որ ես ծնայ, ու այն
գիշերը՝ որ ըսին թէ՝ Արու զա-
4 ւակ մը ծնաւ։ Այն օրը խաւար
ըլլայ, ու Աստուած չյիշուի
զանիկայ վերէն, ու երկնք լոյս
5 չծագի անոր վրայ։ Խաւարը ու
մահուան շուքը իրենց սեպհա-
կանեն զանիկայ. ամպը ծածկէ
զանիկայ. օրուան մռմռթիւնը
6 վախցնէ զանիկայ։ Այն գիշերը՝
մառախուղը պաշարէ. անիկայ
տարուան օրերուն հետ չմիաս-
րուի, ու ամիսներուն մէջ չհամ-
7 րուի։ Այո՛ այն գիշերը թող ա-
մայի ըլլայ, ու անոր մէջ ուրա-
8 խութեան ձայն չմտնէ։ Թող
անիծեն զանիկայ՝ օրը անիծող-
ները որոնք պատրաստ են վիշա-
9 պը արթընցնելու։ Անոր գիշե-
րուան աստղերը աղօտանան, լոյս
սպասէ, ու չտեսնէ՛, ու
արշալոյսին ճառագայթները չը-
10 տեսնէ. Վասն զի իմ մօրս արգ-
անդին գոցեցը չգոցեց, ու
աստառպանքը աչքերէս չծած-
11 կեց։ Ինչո՞ւ համար մօրս արգան-
դէն չմեռայ, ու պռսկանէն ե-
12 լած պէս չկորսուեցայ։ Ինչո՞ւ
ծունկերը ընդունեցին զիս, ու
13 ծծեմ՝ Ինչու որ հիմա պառկած
կը հանգչէի ու կը քնանայի. ան
14 ժամանակը հանգստացած կ՚ըլ-
լայի, Երկնից հատար աւերակներ
15 շինող երկրի թագաւորներուն ու
խորհրդականներուն հետ, կամ
ոսկի ունեցող իշխաններուն հետ՝
16 որոնք տուներնին արծաթով կը
լեցնեն. Կամ թէ գաղտուկ վի-
ժածի մը պէս կ՚անհետանայի, ան
երբեք լոյս չտեսած։ Հոն շարերը
17 դադրէ տանջելէն կը դադրին.
ու հոն ուժէ թեւածներըը կը հան-
18 գըստանան։ Նմանապէս բանտ-
արկեալներըը հոն կը հանգչին, ոչ
ալ լսեն բերկրագահանջին
19 ձայնը։ Պզտիկը ու մեծը հոն են.
ծառան ալ իր տիրոջմէն ազատ է։
20 Ինչո՞ւ համար թշուառութեան
մէջ եղողին լոյս՝ ու դառնահո-
գիներուն կեանք տրուի. Որոնք
21 մահուան կը սպասեն, ու անիկա չգայ, ու պահուած գանձե-
րէն աւելի զանիկայ կը փնտռեն.
22 Գերեզմանը գտած ժամանակնին՝
խիստ ուրախ կ՚ըլլան ու կը ցնծան. Անանկ մարդու մը որուն
23 ճամբան գոցուած է, ու Աս-
տուած արգիլեր է զանիկայ ա-
մէն կողմէն։ Որովհետև կեր-
24 կուր ուտելէս առաջ՝ իմ հեծու-
թիւնս կու գայ, ու իմ աղաղակ-
ներս ջուրերու պէս կը հոսին։
25 Վասն զի ինչ բանէ որ շատ կը
վախնայի, ան ինծի հանդիպեցաւ, և ինչ բանէ որ երկիւղ
ունէի, ան ինծի հասաւ։ Ոչ
26 խաղաղութիւն ունիմ, ոչ հան-
գստութիւն, և ոչ հանգստութիւն. բայց թշուառութիւնը
իմ վրաս կու գայ։

ԳԼ. Դ

1 Ա՚ն առնէր Եղիփազ Թեմանա-
ցին՝ պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ. Պիտի դժուարին արդեօք,
2 թէ որ ակնկիր բերվի խօսիլ. բայց
ո՞վ կրնայ զինքը զսպել որ չխօ-
սի։ Ահա դուն շատերուն խրատ
3 տուիր, ու տկար ձեռքերը զո-
րացուցիր։ Քու խօսքերդ ահէ-
4 լու վերայ եղողը հաստատեցին,
ու դուն տկարացած ծունկերը
կազդուրեցիր։ Բայց հիմա որ
5 հոգիդ քեզի պատահեցաւ, ու
դժուարեցար. քեզի դպաւ, ու
բաղձալլին շփոթեցար։ Միթէ
6 աստուածապաշտութիւնդ քու
յոյսդ չէ, ու ճամբանեղուդ ու-

զաթիւնը՝ քան ակնկալութիւնդ։
7 Աղէ միաբգ լեր, որ անմեղը
կորսուեցաւ, և ո՞ր տեղ ար-
8 դարները բնաջինջ եղան։ Ինչպէս
որ տեսայ, անօրէնութիւն հեր-
կաղնիները, և անիրաւութիւն ցա-
9 նողները՝ նոյնը կը հնձեն. Աս-
տուծոյ շունչէն կը կորսուին,
ու անոր բնգացը հովին բնա-
10 ջինջ կ՚ըլլան։ Առիւծ իւ խոփանէ
առիւծին մռնչիւնը՝ և մեծ ա-
ռիւծին ձայնը, ու կորիւնեն-
բուն ակռանները կը կոտրտուին։
11 Առիւծը առանց որսի կը կոր-
սուի, ու մատակ առիւծին կո-
12 րիւնները կը ցրուին։ Եւ ինձի
գաղտուկ կերպով խօսք մը ը-
ստացար, ու անոր շշունջը ա-
13 կանջս հասաւ։ Գիշերուան ահ-
ռիկերեւոյթ պէսպէս խորհուրդ-
ներուն առեղծ՝ երբոր խորունկ
քուն մը մարդոց վրայ կ՚իջնէ,
14 Վրան անուն վախ մը ու դող մը
եկաւ, որ բոլոր ոսկորներս ցնդե-
15 ցուց։ Առջևէս մէկ ոգի մը ան-
ցաւ, ո՛ մազիցաս մազերը փուշ
16 փուշ եղան։ Անիկա կայնեցաւ.
բայց ես չիմացայ զանազանել ա-
նոր կերպարանքը. աչքերուս
առջին երևոյթ մը կար. լուռ-
թիւն եղաւ, ու ձայն մը լսեցի.
17 ո՞ր Ըսէր. Մեռեալ մարդը Աս-
տուծմէ արդար կ՚ըլլայ. մարդը
իր Արարիչէն մաքուր կ՚ըլլայ.
18 Ահա Անիկայ իր ծառաներուն
չհաւատար, ու իր հրեշտակնե-
րուն վրայ ալ պակասութիւն կը
19 գտնէ. Ալ ո՛ր կը մնան անոնք՝
որ կաւեղէն տուներու մէջ կը
բնակին, որոնց հիմը փոշիին մէջն
է, և որոնք ցեցէն առաջ կը
20 ճզմուին։ Առաւօտէն մինչև
երեկոյեան կը ձնշուին, ո՛ ա-
ոանց մէկու մը իմանալուն՝ կը
21 կորսուին յաւիտեան։ Ահա ա-
նոնց վրայ եղած փուռ ութիւնը կը վերցուի, անոնք կը
մեռնին՝ առանց իմաստութիւն ը-
նալու։

ԳԼ. Ե

1 Կանչէ ազաղակէ, քեզի պա-
տասխան տուող մը կա՞յ արդեօք,
ու սուրբերէն որո՞ն պիտի դար-
2 ձնես քու երեսդ։ Այոպէ՛ որ
բարկութիւնը յիմարը կը սպան-
նէ, ու նախանձը անմիտը կը մեռ-
3 ցնէ։ Ես յիմարին արմատանալը
տեսայ, բայց շուտ մը անոր բնա-
4 կութիւնը անիծեցի։ Անոր որ-
դիները ապահովութենէ հեռու
են, անոնք դռանը մէջ կը կոխ-
կրտուին, և ազատող մը չը-
5 գտնուիր։ Անոնց հունձքը՝ ո՛ւսկ
անոր հանձքը, ու փանիկայ փուշ-
երը ցոնկին մէջէն կը յափըշ-
տակէ, ու անոնց ստացուածքը
6 ատրատուն կը կլլէ։ Ո չովհան
չարիքը հողէն չելլեր, ու թըշ-
ուառութիւնը գետնէն չբու-
նիր. Թէպէտ մարդը թշուառու-
7 թեան համար կը ծնանի, ինչպէս
որ կրակին կայծերը վեր կը թռը-
չին։ Իսկ ես Աստուծոյ պիտի
8 դիմէի, ու իմ գործս Աստուծոյ
պիտի յանձնէի, Որ անհաս մեծ
9 բաներ կ՚ընէ, որ ծրտդ չկրնար
քննել, ու հրաշալիքներ
կ՚ընէ, որ հնար չէ համրել զա-
10 նոնք։ Անիկայ երկիրս վրայ անձ-
րև կը տայ, ու դաշտերուն
վրայ ջուրերը կը խրկէ. Եւ ցա-
11 ծերը կը բարձրացնէ, ու սգա-
ւորները ապահովութեան կը հա-
նէ։ Անիկայ խորամանկներուն
12 խորհուրդները կը ցրտէ, որ
ձեռքերնին կատարել չըլլայ իրենց
13 գործերը գլուխ տանելու. Ի-
մաստունները իրենց խորամանկու-
թեանը մէջ կը բռնէ, ու նենգ
գաղտնիքները խորհուրդը շուտով
կը խափանուի։ Ցորեկը՝ մութի
14 կը բախտին, ու կէս օրին գի-
շերուան պէս խարխափելով կ՚
15 երթան։ Բայց աղքատը՝ սուրէն,
անոնց բերնէն, ու հզօրին ձեռ-
քէն կ՚ազատէ։ Այսպէս աղքա-
16 տը յոյս կ՚ունենայ, իսկ անօրէ-
նութիւնը իր բերանը կը գոցէ։
17 Ահա երանելի է այն մարդը՝ որն

որ Աստուած կը խրատէ. ու-
լեւն Ամենակալութիւն յանդիման
18 Նոյեմբեր մէ անապրելը. Մնչա-
որ իւրքը կը վերաբերի ու կը
վարձէ. կը զարնէ, ու իր ձեռ-
19 քերը կը բժշկէն: Վէց նեղու-
թիւններէ քեզ պիտի ազատէ,
ու եօթներորդին՝ քեզի չպիտի
20 պիտի չդպչի: Սովի ժամանակ
քեզ մահուանէ պիտի ազատէ,
ու պատերազմի մէջ սուրին ձեռ-
21 քէն: Լեզուի խարազանէ ազա-
հով պիտի ըլլաս, ու կործանման
գալու առիթը անկէ չվախնաս.
22 Կործանման ու սովի վրայ պիտի
ծիծաղիս, ու երկրի գազաններ-
23 չէն պիտի չվախնաս. Վասնզի
գաշտի քարերուն հետ գաշինք
պիտի ունենաս, ու գաշտի գա-
զաններըդ քու հետդ խաղաղու-
24 թիւն պիտի ըլլան: Ու պի-
տի գիտնաս որ վրանիդ մէջ յա-
ջողութիւն կայ. և քու բնակա-
րանիդ այցելութիւն պիտի ընես,
ու բան մը պակաս պիտի չգըտ-
25 նես: Եւ պիտի գիտնաս որ քու
զաւակներդ շատ ըլլան, ու քու ա-
նուններդ երկրի խոտերուն պէս
26 պիտի ըլլան: Ահեկ մը ծերա-
ցած՝ գերեզմանը պիտի մտնես,
ցորենի խուրձերուն դիզուին պէս՝
որ իր ժամանակին կը դիզուի:
27 Ահա մենք ասիկա քննեցինք,
ասանկ է. մտիկ ըրէ անոր, ու
քու օգտիդ համար գիտցիր զա-
նիկայ:

ԳԼ. Զ

1 Ու Յոբ պատասխան տուաւ
2 ու ըսաւ. Երանի թէ իմ պատճա-
ռելիութիւնս ամէկ կշռուէր, ու
իմ թշուառութիւնս միասին
3 կշռուի քով մէջ դրուէր: Քանզի հի-
մա անիկայ ծովուն աւազէն ծանր
կ'ըլլար. անոր համար իմ խօս-
4 քերս կը հասնին: Ուրեմն
Ամենակալութիւն նետերը իմ նէրս
սիգխա են, որոնց թոյնը իմ հո-
գիս կը ծծէ. Աստուծոյ սոսկա-
լիքները ինծի դէմ պատերազմ-
5 ած են: Մէկը վայրի-
նի հշտ խոտին քովը կը գոչէ.
կամ եզը իր մսուրին քովը կը
բառաչէ: Անհամ բանը առանց 6
աղի կ'ուտուի. հաւկիթի ճերմ-
կութեան մէջը համ կայ արդեօք:
Ան բաները՝ որոնց սիրտս չէր 7
ուզեր դպչիլ, իմ զազրելի կե-
րակուրս եղան: Երանի թէ ու- 8
զածս կատարուէր, ու ասր Ա-
ստուած ան բանը՝ որուն կը սպա-
սեմ. Ու յօժարէր թէ՝ Աստուած 9
ինծ ճնշէլու հաւանէր, ու ձեռ-
քը երկնցնելով վրս կործանէր:
Բայց տակաւին ես մխիթարու- 10
թիւնը պիտի ունենամ, և անո-
ղորմ ցաւին մէջը պիտի ուրա-
խանամ, որ ես Սուրբին խօսքե-
րը չծածկայ: Ո՛չ ժամ ինչ է՝ որ 11
դիմանամ, ու վախճանս ինչ է՝
որ կենդանի երկննցնեմ: Միթէ 12
իմ ոյժս քարերու ոյժ է, կամ
թէ մարմինս պղնձեղէն է. Չէ 13
որ օգնութիւնէ զուրկ եմ, ու
ձեռնհասութիւնը հեռացած է
ինծմէ: Թշուառութեան մէջ է- 14
ղողին՝ իր բարեկամին կարեկցու-
թիւնը պէտք է. բայց անիկայ
Ամենակալութեան վախը մեկդի թո-
ղուց: Իմ եղբայրներս հեղեղ- 15
րու պէս խաբեցին զիս ին-
ծի. ձորերու հեղեղատներուն
պէս՝ որ կ'անցնին. Որոնք սառնո- 16
ւթենէ պղտորած են, երբոր անոնց վրայ
ձիւնը կը դիզուի. Տաքը սկսած 17
ատեն պէս կը ցամքին, իրենց տեղէն կը կորսուին: Կարաւանները իրենց 18
ճամբան կը դարձընեն, բայց դա-
տարկ երթալով՝ կը կորսուին. Թէ- 19
մայի կարաւանները նայեցան.
Սաբայի ճամբորդները անոնց
յուսացան. Ցուսալքուն հասնե- 20
ցին. հոն գացած ատեննին
կատկտեցան: Ցիրաւի ինծի անօ- 21
գուտ եղաք. Իջնուածս տեսին
ահաբեկ ու տակակղեք: Ես ձեզի 22
ըսի՞ որ ինծի բերէք, ու ձեր
ստացուածքէն ինծի պարգև իւ-
րեր. Կամ թէ պես պես Թշնամիին 23
ձեռքէն ազատեցէք, ու բռնա-
կալներուն ձեռքէն պես փրկե-

24 ցեք։ Սրամիջոցեք ինձի՝ ու լուռ
պիտի կենամ. ու հասկըցուցեք
ինձի՝ թէ ինչ բանի մէջ սխալեր
25 եմ։ Ուղիղ խօսքերը սրչափ զօ-
րաւոր են. բայց ձեր յանդիմա-
26 նութիւնը ի՞նչ կը նշանակէ։ Ան-
դեօք խօսքեր յանդիմանել կը
մտածէք. յուսահատին խօսքերը
27 հով են։ Մանաւանդ որբին հա-
մար որոփայթ կը լարէք, ու ձեր
բարեկամին համար հոր կը փո-
28 րէք։ Հիմա համձեցէք ինձի նա-
յելու. թէ որ սուտ կը խօսիմ,
29 յայտնի է ձեզի։ Դարձէք՝ ի՛մ-
ղաչեմ, ու անիրաւութիւն չըլ-
լայ. այո՛ դարձէք. քանդի ատով
30 իմ արդարութիւնս ի՛ց յայտնուի։
Մի՞թէ իմ լեզուիս վրայ անիրա-
ւութիւն կա՞յ. մի՞թէ իմ քիմքս
չար բանները չը կրնայ զանա-
զանել։

ԳԼ. Է

1 Մի՞թէ մարդս երկրի վրայ
պատերազմի ատարբեղ մը չունի.
և անոր օրերը վարձկանի մը օ-
2 րերուն պէս չէ՞ն։ Ինչպէս որ ծա-
ռան իրիւոտան շուքին կը փափաք-
քի, ու վարձկանը իր վարձքին
3 կը սպասէ, Ա՛նանկ ալ ունայնու-
թեան ամիսներ ինձի բաժին
տրուած են, ու թշուառու-
թեան գիշերներ ինձի համար ո-
4 րոշուած են։ Պառկած ատենս
կ՚ըսեմ. Երբ պիտի ելլեմ. ու
գիշերը երբ պիտի անցնի. ու
մինչև արշալոյսը անհանգստու-
5 թեամբ լցուած եմ։ Մարմինս
որդերով ու հողի կոշտերով ծած-
կուած է. մորթս կը ճեղքուի
6 ու կը հալի։ Օրերս ոստոյնաւկին
կերպէն արագ կ՚անցնին, ու կը
սպառին առանց յոյս մը ճլլելու։
7 Յիշէ՛ որ կեանքս հովի պէս է.
աչքս այսուհետև բարիք պիտի
8 չտեսնէ։ Չ՚ես տեսնողին աչքը
զիս՝ նորէն վրս պիտի չտեսնեն.
քու աչքերդ իմ վրաս ի՛նձ նային,
9 ու ես բնաջինջ կ՚ըլլամ։ Ինչպէս
որ ամպը կը ցրուի կ՚երթայ, ա-
նանկ ալ գերեզմանը իջնողը պի-
10 տի չելլէ. Ալ անիկայ իր տունը
պիտի չդառնայ, ու իր բնակա-
րանը ալ զանիկայ պիտի չճանչ-
նայ։ Ուստի ես իմ բերանս պի-
11 տի չզսպեմ. հոգիիս նեղութեամ-
բը պիտի խօսիմ, սրտիս դառ-
նութեամբը պիտի գանգատիմ։
12 Միթէ ես ծո՞վ եմ, կամ կէտ, որ
իմ վրաս պահապաններ կը դնես։
13 Երբոր ես կ՚ըսեմ՝ թէ անկողինս
պիտի մխիթարէ, մահիճս
իմ գանգատներս պիտի պակաս-
14 ցնէ, Չ՚ես երազներով կը վախ-
ցնես, ու ցնորքներով կը զար-
հուրեցնես։ Վասն որոյ աւելի
15 կ՚ընտրեմ խեղդուիլ ու մեռնիլ,
քան թէ իմ ոսկորներս պահ-
պանուիլը։ Ես ձանձրացած եմ,
16 ու չեմ ուզեր որ յաւիտեան ապ-
րիմ. ինծի՛ ես կեցիր, ինչու որ
իմ օրերս ունայնութի՛ւն է։ Մարդ-
17 դը ո՞վ է՝ որ դուն անոր մեծ
բան մը համարիս, ու անոր հա-
մար հոգ տանիս. Եւ առիւն առ-
18 տու զանիկայ դիտես, ու առիւն
վայրկեանի մէջ փորձես։ Մինչև
19 երբ ինծի՛ ես չես կենար, թո՛ւքս
կլլելնա՛ չափ ալ թող չես տար։
Մեղանչեցի, քեզի ի՞նչ ընեմ, ով
20 մարդկունեները Չնեղուիր. ինչո՞ւ հա-
մար զիս քեզի նշան առիր, ու
ես ինծի բեռ եղայ։ Ինչո՞ւ իմ
21 մեղքս չես ներեր, ու իմ անօ-
րէնութիւնս չես վերցներ. ո-
րովհետև հիմա հողին մէջը պի-
տի պառկիմ, ու առաւօտուն
թէ որ զիս փնտռես, պիտի
չգտնուիմ։

ԳԼ. Ը

1 Յետոյ Բաղդատ Սաբեցին
պատասխան տուաւ ու բսաւ.
2 Մինչև երբ այդպէս պիտի խո-
սիս, ու բերնիդ խօսքերը սաս-
3 տիկ հովի պէս պիտի ըլլան։ Մի-
թէ Աստուած գատաստանը կը
խափանէ՞, կամ Ամենակարողը ի-
4 րաւունքը կը խափանէ։ Եթէ
քու որդւոյդ անոր դէմ մեղան-
չեր են, ան ալ իրենց յանցան-
քին մատնած է զանոնք. Եթէ
5

դուն առաւոտները կանուխ զԱ-
տուած վեհարեա, ու Ամենակա-
6 լռգէն շնորհք խնդրեա, եթէ
դուն մաքուր ու հիասկ ըլլաս,
հիմա անշուշտ անիկայ քեզի հա-
մար պիտի արթընցնայ, ու քու
արդարութեանդ բնակարանին
7 յաջողութիւն պիտի տայ. Թէ
և քու սկիզբդ փոքր ըլլայ, բայց
քու վերջդ խիստ պիտի մեծնայ։
8 Հիմա հարցուր առջի ազգերուն,
ու անոնց հայրերը քննեայ ու-
9 շադրութիւն ըրէ. (Ինչու որ
մենք երկուսնիսկ ենք, ու էսա-
մը չենք գիտեր, քանզի մեր կեան-
քը երկրի վրայ սաւերի պէս է.)
10 Ահա անոնք քեզի պիտի սորվե-
ցընեն, քեզի պիտի խօսին, ու
իրենց սրտէն խօսքեր պիտի հա-
11 նեն։ Մթեր պրուտն առանց
ոիզմի կը բուսանի. կնիւնը ա-
12 ռանց ջուրի կ'առճի. Անիկայ դեռ
իր գալարութիւնովը մէջ՝ ո՞ր չը-
կտրուած՝ ամէն խոտէն առաջ
13 կը չորնայ։ Առանկ պիտի ըլլայ
ամէն անոնց ճամբանեերը՝ որ զԱ-
տուած կը մոռնան. ու կեղծա-
14 ւորին յոյսը պիտի կորսուի. Ին-
չու որ անոր յոյսը պիտի կըտ-
րուի, ու անոր վստահութիւնը
սարդի ոստայնին պէս պիտի ըլ-
15 լայ։ Անիկայ իր տանը պիտի
կռթընի, բայց ան՝ հաստատուա-
թիւն պիտի չունենայ. իր յե՞ս-
վը զանիկայ պիտի բռնէ, բայց
16 ան՝ կանգնած պիտի չմնայ։ Ա-
րեւը չծագած դալար է, ու ա-
նոր ճիւղերը՝ իր էրած պարտէ-
17 զին վեր կ'երթայ։ Անոր արմատ-
ները քարակոյտին կը փաթ-
թռնին, ու քարերուն տեղը կը
18 տեսնէ։ Թէ որ ջնէ զանիկայ իր
տեղէն խլէ, ուրեք պիտի ուրա-
նայ զանիկայ՝ ըսելով՝ Ես քեզ
19 չտեսայ։ Ահա անոր ճամբուն ու-
րախութիւնը սա է, ու հո-
ղէն ուրիշները պիտի երթեն։
20 Ահա Աստուած արդար մար-
դը չի՛ թողուր, ոչ ալ չարերուն
21 ձեռնտու կ'ըլլայ, Մինչև որ
քու բերանդ ծիծաղով լեցընէ,
ու շրթունքներդ ուրախութեան
ձայնով։ Քեզ ատողները ամօ- 22
թով պիտի ըլլան, ու ամբարիշ-
ներուն վրանը բնաջինջ պիտի ըլ-
լայ։

ԳԼ. Թ

Ես Յոբ պատասխան տուաւ 1
ու ըսաւ, Իրաւցնէ անանկ ըլ- 2
լալը գիտեմ, ու մարդը ինչպէս
պիտի արդարանայ Աստուծոյ
առջեւը։ Եթէ անոր հետ վիճա- 3
բանիլ ուզէ, հազարին մէկուն
չկրնար անոր պատասխան տալ։
Անիկայ սրտով իմաստուն է ու 4
ժոլ կարող է. ո՞վ անոր դէմ էր
պերթը խաղացուցեր, ու յաջող-
թիւն գտեր է. Անիկայ լեռնե- 5
րը կը տեղափոխէ, ու անոնք չեն
գիտեր, իր բարկութիւնովը զա-
նոնք կը տապալէ։ Երկիրը իր 6
տեղէն կը շարժէ, ու անոր սիւ-
ներըը կը դողան։ Արեւին հրա- 7
ման կ'ընէ, ու անիկայ չծագիր,
ու աստղերը կը կնքէ։ Ինքը մի- 8
նակ երկինքը կը տարածէ, ու
ծովուն ալիքներուն վրայ կը քա-
լէ։ Անիկայ ըրաւ Արջը, Հայ- 9
կը, ու Բազմաստեղը, ու Հարա-
ւին շտեմարանները։ Անիկայ ան- 10
քննելի մեծագործութիւններ,
ու անթիւ հրաշեղծութիւններ կ'ընէ։
Ահա անիկայ քովէս կ'անցնի, ու 11
ես չեմ տեսներ, առաջ կ'անցնի,
ու չեմ իմանար։ Թէ որ յափըշ- 12
տակէ, ո՞վ կրնայ զանիկայ ար-
գիլել, ո՞վ կարող է ըսել անոր՝
Թէ ի՞նչ կ'ընես։ Աստուած իր 13
բարկութիւնը ետ չդարձներ,
ու հպարտ օգնականները անոր
տակը կը խոնարհին։ Ո՛ւր մնայ 14
որ ես անոր պատասխան տամ,
ու անոր դէմ ընտրեմ հոմար խօս-
քերս ընտրեմ. Որովհետեւ ար- 15
դար ալ ըլլամ, պատասխան պի-
տի չտամ, իմ Դատաւորէս չը-
նորհք պիտի խնդրեմ։ Թէ որ 16
ես զանիկայ կանչէի, ու ինծի
պատասխան ալ տար, պիտի չը-
հաւատայի թէ անիկայ իմ ձայնս
լսած է։ Որովհետեւ փոթորիկով 17

զնս ձնչից, ու առանց պատճա-
18 ռի իմ վերքերս աւելցաց։ Ջի՞ս
չմոռաս որ շունչ առնեմ, հա-
պա գառնութեամբ զնս կը լե-
19 ցնէ։ Թէ որ զօրութիւն ունիմ
ուժով, ահա՛ անիկա զօրաւոր է.
իսկ թէ որ դատաստան լինի
համար ամէն վկայութիւն պիտի
20 ասայ։ Թէ որ անձս արդարացը-
նեմ, իմ բերանս զնս կը դատա-
պարտէ. ինչ որ զնս կատարեալ
էրևոյթներ, զնս չանգստացը կը հա-
21 նէ։ Թէ որ զնս կատարեալ էրևոյ-
թներ, իմ անձս չեմ ճանչնար,
22 իմ կեանքս կ՚արհամարհեմ։ Ան-
ոնց մէկ է. անոր համար ըսի թէ՝
Անիկայ արդարը ու ամբարիշտը
23 ինկերէն բնաջինջ կ՚ընէ։ Թէ որ
հարուածը շատացուց մեռցընէ, ու
նիկայ անմեղին պատահածը տես-
24 նէ կու լեանը վրայ կը ծիծաղի։ Եր-
կիրը ամբարշտին ձեռքը արուե-
ցաւ. Անոր դատաւորները կը ծածկէ. եթէ
25 ոչ՝ ով է անիկա։ Արդ՝ իմ օրերս
սուրհանդակէն արագ են. փա-
խան ու բարութիւն չտեսան։
26 Արագագնաց նաւերու պէս՝ որ-
սի վրայ յարձակող արծիւի պէս
27 կ՚անցնին։ Թէ որ ըսեմ՝ Գան-
գատս մոռնամ, երեսս փոխեմ ու
28 ձգեմ՝ ու դառնամ ըլամ, Բոլոր
ցաւերուս երկիւղէս կը վախ-
նամ. գիտեմ որ զնս անմեղ պի-
29 սի չհամարիս։ Ամբարիշտ պի-
սի սեպուիմ. ինչու՞ համար զուր
30 աեղը աշխատիմ։ Թէ որ ձիւնի
ջրով լուացուիմ, ու ձեռքերս
31 մաքրութիւնով սրբեմ, Ան ժա-
մանակը զնս փոսը կ՚ընկղմես. ու
հանդերձս պիտի զզուի ինծմէ։
32 Ինչու որ ինծի պէս մարդ չէ՝ որ
անոր պատասխան տամ, ու մէկ-
33 տեղ դատաստանի երթանք։ Մէջ
տեղ դատաւոր մը չկայ մեր մէ-
ջը, որ կարենայ իր ձեռքը մեր
34 երեսերուն վրայ դնել։ Թող իր
գաւազանը վրայէս վերցընէ, ու
անոր երկիւղը ալ զնս չզարհուր-
35 եցընէ, Ան ատենը պիտի խո-
սիմ, ու անկէ պիտի չվախնամ.
բայց եղած վիճակիս մէջ ես իմ
անձիս պէտը չեմ։

Գ Լ. Ժ

1 Ոգիս կեանքէս ձանձրա-
ցաւ. Հանդարձակ պիտի գանգա-
տիմ, հոգիս դառնութեամբը
2 պիտի խօսիմ. Պիտի ըսեմ Ա-
ստուծոյ. Մի դատապարտեր զնս.
յայտնէ ինծի՝ թէ ինչ բանի
3 համար հետս կը վիճիս։ Քեզի
աղէկ կ՚երևնայ որ ես հարըս-
տահարեմ, ու քու ձեռացդ գոր-
ծը արհամարհեմ, և ամբարիշտ-
ներուն խորհուրդին լոյս տաս։
4 Մեթէ դուն մարմնաւոր աչքեր
ունիս. մարդուն տեսածին պես
5 կը տեսնես։ Մեթէ քու օրերդ
մարդուն օրերուն պէս է. քու
տարիներդ մարդուն օրերուն պես
6 է, Որ դուն իմ յանցանքս փնտր-
7 ես, ու մեղքս քննես։ Գի-
տես որ յանցաւոր չեմ, բայց չը-
կայ մեկը՝ որ քու ձեռքէդ ազա-
տէ ըսես։ Քու ձեռքերդ զնս
8 առիզծեցին, ու իմ բոլոր անդամ-
ներս կազմեցին, ու զնս բնա-
ջինջ կ՚ընես։ Կ՚ազաչեմ յիշէ
9 որ զնս կաւի պէս շինեցիր, ու
զնս հող պիտի դարձընես։ Չէ՞ որ
10 զնս կաթի պէս թափեցիր, ու
պանիրի պէս խտացուցիր։
11 Ջի՞ս մորթով ու մսով հագու-
ցուցիր, ու զնս ոսկրներով ու
ջլերով հիւսեցիր։ Կեանք
12 ու ողորմութիւն շնորհեցիր, և
քու խնամքդ իմ հոգիս պահեց։
13 Ու սակայն սրտիդ մէջ պահեցիր.
գիտեմ որ սոսկը քու միտքդ էն։
14 Եթէ մեղք գործեմ, դուն զնս
կը դիտես, ու իմ անօրէնութի-
նէս անմեղ չես համարիր զնս։
15 Եթէ ամբարշտութիւն ընեմ.
վայ է ինծի, ու արդար ալ ըլ-
լամ՝ գլուխս չեմ կրնար վերց-
նել. անարգանօք լցուած եմ.
հիմա իմ խղճմտանք նա-
յէ։ Ու եւ է հպարտ վրայ է. ու
16 ինծի պէս զնս կ՚որսաս, և զար-
ձեալ իմ վրաս յաղթող կ՚ելլաս։
17 Ինծի դէմ վկաներդ կը նորոգես։

ու քու սրտմտութիւնդ իմ վրաս կը շատցնես. վասնոր
թիւնիդ ու պատերազմ ունիմ:
18 Արդ՝ ինչու համար զիս այգանդէն հանեցիր. երանի՛ ըն հոն
մեռնէի, ու աչք չտեսնէր զիս.
19 Որ չեղած պէս ըլլայի, ու ծոցս այգանդէնդ բերվմանը տարուէի:
20 Իմ օրերս սակաւ[a] չեն, էս կեցիր ինծմէ, ու թող տուր որ
21 քիչ մը հանգչիմ. Ան գնալէս առաջ, ուսկից որ էս պիտի չդառնամ, մութի երկիրը
22 ու մահուան շուքը. Ան խոտոր մութի երկիրը, մահուան շուքին խառնրը, ուր սուղ կարգ չկայ, ու լոյսը խաւարի պէս է:

ԳԼ. ԺԱ

1 Ան առեղը Սոփար Նեեմաթցին պատասխան տուաւ ու ը-
2 սաւ. Այդքան խօսքերուն պատասխան պիտի չտրուի՞, ու լեզուանի մարդը կրնայ իօսուած արդարանալ:
3 Քու պարապ խօսքերդ մարդիկը պիտի լռեցնէ՞ն, ու երբոր դուն ծաղր կ'ընես, պիտի չըլլայ մեկը որ ձեղ
4 ամչցնէ: Ինչու որ դուն ըսիր Թէ՝ Իմ խօսքս մաքուր է, ու քու աչքիդ առջեւը անարատ
5 եմ: Սակայն երանի Թէ Աստուած խօսէր, ու քեզի դէմ իր
6 շրմունքը բանար, Ու քեզի յայտնէր իմաստութեան գաղտնիքը, որ հարիւրապատիկ կրկինն է: Հիմա գիտցիր որ Աստուած քու անօրէնութենդ
7 Ցէն տասը անգամ կ'ընէ: Աստուծոյ գաղտնիքը կրնաս գտնել. Ամենակարողը կատարեալ կերպով
8 նանո իմանալ: Անիկա երկինքի պէս բարձր է. ի՞նչ կրնաս ընել. գժոխքէն խորունկ է. ի՞նչ
9 կրնաս գիտնալ: Անոր չափը երկրէն երկայն՝ ու ծովէն լայն է:
10 Եթէ անիկա վրաս գայ, գոցէ, կամ ժողվէ, ո՞վ անոր արգելք պիտի
11 ըլլայ. Քանզի ինքը ունայն մարդիկը կը ճանչնայ. ու անօրէնութիւնը պիտի չքննէ՞ր: Բայց անմիտ
12 մարդը կը հպարտանայ, ու մարդ վայրենի իշու ձագի պէս կը ծնանի: Թէ որ դուն սիրտդ
13 պատրաստես, ու ձեռքերդ անոր երկրնցրնես; Թէ որ քու ձեռքդ
14 անօրէնութիւն կայ, անիկա հեռացնես, ու մի թողուր որ վրանիդ մէջ անզգամութիւն բնակի:
15 Ան առեղը անշուշտ կրնաս պարզերես ելլալ, հաստատ կ'ըլլաս, ու բան չես վախնար:
16 Քու թշուառութիւնդ պիտի մոռնաս, անցած ջուրերու պէս պիտի յիշես զանիկա:
17 Ու կեանքդ հէս օրուան լոյսէն պայծառ պիտի ըլլայ. Ընչ է խաւարի մէջ է՞, առաւօտան պէս պիտի ըլլաս. Եւ ապահով
18 պիտի ըլլաս, ինչու որ յոյս կայ հէդ. պիտի փորձես, ո՛ապահովութեամբ քնանաս:
19 Եւ պիտի պառկիս, ու վախցնող պիտի չըլլայ. ու շատերը քու երեսդ պիտի փնտռեն:
20 Բայց ամբարիշտներուն աչքերը պիտի նուաղին, ու անոնց ապաստանարան պիտի չգտնուի, ու յոյսնին հոգեվարքի պիտի ըլլայ:

ԳԼ. ԺԲ

1 Ան Յոբ պատասխան տուաւ
2 ու ըսաւ. Արդարև ժողովուրդը դուք էք, ու իմաստութիւնը ձեզի հետ պիտի մեռնի:
3 Էս ալ ձեզի պէս խելք ունիմ. էս ձեզմէ նուազ չեմ. ու ասանկ բաներ ով չգիտեր:
4 Իր բարեկամին ծաղր եղայ հիմա էս, բայց ով որ Աստուծոյ աղաչակէ, Աստուած պատասխան կուտայ անոր. արդար ու կատարեալ մարդը ծաղր կ'ըլլայ:
5 Ոտքը սահելու վրայ եղողը հանգիստ հոգիով դիւրին կարծելացը հասմնասր անգամ ջահ մըն է:
6 Գազերուն վրանները յաջողութիւն մէջ են, ու զԱստուած բարկացնողները ապահով են, որոնց ձեռքը Աստուած առատապէս կը լեցնէ:

7 Բայց աղէ անասունները հարցուր, որ քեզի սորվեցընեն, ու երկինքի թռչունները՝ որ քեզի խնացընեն։ Կամ թէ երկրին
8 զրուցէ, ու անիկայ քեզի պիտի սորվեցընէ. ծովուն ձուկերը անգամ քեզի պիտի պատմեն։ Ա
9 ամէն բաներով ո՞վ չգիտէր, թէ ասիկայ ընողը Տէրոջը ձեռքն է.
10 Որ ամէն ապրողին անձը՝ ու բոլոր մարդկային մարմնոյ հոգին անոր
11 ձեռքն է։ Միթէ ականջը խօսքերը չ՚ըմպշէր, ինչպէս որ քիմքը
12 կերակուրին համը կ՚առնէ։ Իմաստութիւնը ծերերուն քովն է, ու հանճարը՝ օրերուն շատութիւնը
13 Որ մէջ։ Անոր քովն է իմաստութիւնը ու զօրութիւնը. հանճարը ու իմաստութիւնը Անոն է։
14 Ահա Ան կը փլցընէ, ու ալ չ՚ըշինուիր. Ի՛ր որ մէկուն վրայ գո-
15 ց՚է, ալ չ՚ազատուիր։ Ահա Անիկայ ջուրերը կ՚արգիլէ ու կը չորնան, ու զանոնք Թող կու տայ, ու երկիրը տակնուվրայ կ՚ընէն։
16 Զօրութիւնը ու հանճարը անոր հետն են. խաբուողը ու խաբուղը անոն են։ Խորհրդականները
17 կողոպտուած կը պարզացընէ, ու դատաւորները կը յիմարեցընէ։
18 Թագաւորներուն իշխանութիւնը կը քակէ, ու մէջքերնին շուան
19 կը կապէ։ Նախարարները կողոպտուած կը պարզացընէ, ու
20 զօրաւորները կը կործանէ։ Հաւատարիմներուն շրթունքը կը պատանեցընէ, ու ծերերուն
21 խելքը կ՚առնէ։ Աղնուականները վրայ անարգութիւն կը թափէ, ու հզօրներուն գօտին կը
22 Թուլցընէ։ Խորունկ բաները՝ խաւարէն հանելով կը յայտնէ, ու մահուան սաւերը լոյսը կը հանէ։
23 Ազգերը կը շատցընէ, ու զանոնք կը կորսնցընէ. ազգերը ա-
24 ջէն անդին կը տարածէ, ու զանոնք հա կը գարձընէ։ Երկրի ժողովրդոյը առաջնորդներուն խելքը կ՚առնէ, ու ճամբայ չունեցող անապատները մէջ կը մո-
25 լորցընէ զանոնք։ Անոնք առանց լոյսի՝ մութին մէջ խարխափելով կ՚երթան, ու գինովնեցու պէս կը մոլորեցընէ զանոնք։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ահա աս ամէնը իմ աչքս տեսաւ, ականջս լսեց ու իմացաւ։
2 Ձեր գիտցածը ես ալ գիտեմ, ես ձեզմէ նուազ չեմ։
3 Բայց ես Ամենակալողին խօսելու՝ ու իմ իրաւունքներս Աստուծոյ ներկայացնելու կը փափաքիմ։
4 Սակայն դուք սուտ խօսողներ կը հնարէք, ամէնքդ ալ ունայնութեան բժիշկներ էք։
5 Երանի թէ բոլորովին լռեք նայիք, և աս իմաստութիւն պիտի սեպուէր։
6 Հիմա իմ վիճաբանութիւնս մտիկ ըրէք, ու շրթունքներս փաստերուն ականջ դրէք։
7 Աստուծոյ համար անիրաւութիւն կը գործէք, ու անոր համար նենգութիւն կը խօսիք։
8 Միթէ աչառութիւն կ՚ընէք անոր, կամ Աստուծոյ փաստը կը պաշտպանէք։
9 Աղէկ է որ անիկայ ձեզ քննէ. պիտի խաբէքը զանիկայ մարդ խաբելու պէս։
10 Եթէ ծածուկ աչառութիւն ալ ընէք, անշուշտ անիկայ պիտի յանդիմանէ ձեզ։
11 Միթէ անոր փառքը ձեզ չ՚ը վախցընէր, ու անոր ահը ձեր վրայ չ՚իյնար։
12 Ձեր յիշատակութիւնները մոխրի առակներ են, ձեր մարմիններդ կաւէ մարմիններու պէս են։
13 Լռեցէք իմ առջեւս, ու ես խօսիմ. և ինչ որ ըլլայ՝ Թող պատահի ինծի։
14 Ինչու համար մարմինս ակռաներուս մէջը կ՚առնեմ, ու հոգիս ափիս մէջը կը դնեմ։
15 Թէ և անիկայ զիս սպաննէ, ես անոր պիտի յուսամ. մանաւանդ իմ ճամբաներս անոր առջեւ պիտի պաշտպանեմ։
16 Նաև իմ փրկութիւնս անիկայ է, քանի կեղծաւորը բնաւ անոր առջեւ պիտի չգայ։
17 Աղէկ մտիկ ըրէք իմ խօսքս, ու իմ բանիերս ձեր ականջներուն հասնի։
18 Ահա հիմա

ԻՀ գաւս կարգի գրած եմ. գի-
19 տեմ որ պիտի արդարանամ։ Ո՞վ
ինձի հետ պիտի վիճի, քանզի
ես որ հիմա լռելու ըլլամ, պի-
20 տի մեռնիմ։ Միայն ես ու եր-
կու բանը մի ըներ ինձի, ո՛ ան
աներեսը քու երեսդ պիտի չտա-
21 նեմ։ Քեզ քու վայրկ վերց
ցուր, ու քու երկիւդդ պիս չպար-
22 նեցներ։ Ետքը դուն կանչէ,
ու ես պատասխան տամ. կամ
ես խօսիմ, ու դուն ինձի
23 պատասխան տուր։ Որչափ են
իմ անօրէնութիւններս ու մեղ-
քերս. իմ յանցանքս ու մեղքս
24 ինձի ծանօթ ը։ Ինչու՞ համար ե-
րեսդ կը պահես, ու պիս քեզի
25 թշնամի կը սեպես։ Հովն քը-
շուած տերեւի մը դէմ ահաւոր
պիտի ըլլաս, կամ թէ չոր մղեղ
26 մը պիտի հալածես։ Որովհետեւ
դառնութիւան վէմիս կու տաս
ինձի, ու իմ երիտասարդու-
թիւանս անօրէնութիւնները ին-
27 ձի կը ժառանգեցնես, Ոտքերս
կոճղի մէջ կը դնես, ու բոլոր
ճամբաներս կը դիտես, և իմ տա-
քերուս շուրիներուն նշան կը
28 դնես։ Ու անիկայ փտած բանի
պէս՝ ու ցեցին կերուած լաթի
պէս կը մաշի։

ԳԼ. ԺԴ

1 Կնոջէ ծնած մարդը կարճ
կեանք ունի, ու թշուառութիւ-
2 նով լեցուն է։ Ծաղիկի պէս կ'ել-
լէ, ու կը կտրուի, ու շուքի պէս
3 կը փախչի ու չկենար։ Բայց ա-
նոր վրայ ալ աչքերդ կը բանաս,
ու ինձ քու հետդ դատաստանի
4 կը բերես։ Անմաքուրին ով կրնայ
նոյ մաքուր հանել, բնաւ մէկը
5 չէ։ Որովհետեւ անոր օրերը
որոշուած են, անոր ամիսներուն
թիւը քու քովդ է, դուն անոր
սահման դրիր, ու անիկայ չկրը-
6 նար անցնել։ Երեսդ մեկ-
դի դարձուր անկէ, որ անիկայ
հանգչի, մինչեւ որ վարձկանի
7 պէս իր օրը լմընցնէ։ Վասն զի
ես որ ծառը կտրուի, դեռ յոյս
կայ, որ վերստին ծլի, ու շառա-
8 ւիղը պակաս չըլլայ։ Թէ և անոր
արմատը երկրին մէջը ծերացած
ըլլայ, ու անոր բունը հողին մէ-
9 ջը մեռած, Անիկայ ջուրին հո-
տէն կը ծաղկի, ու նոր ճնկուած
ծառի պէս ճիւղեր կ'արձակէ։
10 Բայց մարդը կը մեռնի, ու կ'ել-
լայ. մարդը իր հոգին կ'աւան-
11 դէ, ու ետը ո՞ր տեղ է։ Ինչ-
պէս որ ջուրերը ծովէն կը պակ-
սին, ու գետը կը չորնայ ու կը
12 տամքի, Ասանկ ալ մարդը գետինը
կը պառկի, ու չելլեր. մինչեւ որ
ալ երկինք չըլլայ՝ պիտի չելլեն,
ու իրենց քունէն պիտի չարթնա-
13 նան։ Երանի թէ մինչեւ քու բար-
կութեանդ անցնիլը գերեզմանին
մէջը ծածկէիր ու պահէիր զիս.
ինձի ժամանակ մը որոշէիր, ու
14 ետը զիս միտդ բերէիր։ Թէ որ
մարդը մեռնի, պիտի աշխատայ
արդեօք. պատերազմիս բոլոր օ-
րերը պիտի սպասեմ, մինչեւ որ
15 իմ փոխուելու ՝ուրտս գայ։ Պիտի
կանչես, ու ես քեզի պատասխան
պիտի տամ. քու ձեռքերուդ
16 գործքին պիտի փափաքիս։ Որով-
հետեւ հիմա քայլերս կը համրես,
17 մեղքս չես պնդեր։ Իմ յանցանքս
քսակի մէջ կնքուած է, ու իմ
անօրէնութիւնս վրայ կարեցիր։
18 Իրաւ որ լեռը իյնալով կը կոր-
ծանի, ու ապառաժը իր տեղէն
19 կը փոխադրուի։ Ջուրերը կը մաշ-
շեցընեն քարերը. յորդած ջր-
մանակներն՝ գետնին հողերը կը
քշեն նէ պանդ. դուն ալ մարդ-
20 ուն յոյսը անոնի կը կորսընցը-
նես։ Դուն բոլորովին յաղթող
կ'ըլլաս անոր վրայ, ու անիկայ
կ'երթայ. անոր դէմքը փոխելով՝
21 զանիկայ կը վռընտես։ Անոր
որդիքը պատիւ կ'ունենան, ու
ինքը չգիտնար. անոնք անարգ
կ'ըլլան, ու ինքը անոնց վիճակը
22 չհասկնար։ Միայն թէ իր վրայի
մարմինը ցաւ պիտի քաշէ. ու իր
հոգին պիտի սգայ իր նեղութ-
եան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ա՛ն առեր եղիփազ թէմա-
նացին պատասխան առաւ ու
2 բսաւ. Մխեհ խնառուն մարդը
հոգի պէս խօսքերով պատասխան
պիտի տայ, ու իր փորը արևե-
3 լեան հովով պիտի լեցնէ. Պա-
տառ խօսքերով պիտի վիճաբա-
նի, ու անանկ պատճներով՝ որոնք
4 օգուտ մը չունին: Մանաւանդ
դուն երկիւղը կը խափանես, ու
Աստուծոյ մասուցանելու աղօթ-
5 քը կ'արգիլես: Որովհետև բե-
րանդ քու անօրէնութիւնդ կը
ցուցնէ, ու նենգաւորաց լե-
6 զուն ընտրեցիր: Քու բերանդ
քեզ պիտի դատապարտէ, ու
չէ թէ ես, և քու շրթունքներդ
7 քեզի դէմ պիտի վկայեն: Ա-
ռա՛ջին ծնած մարդը դուն ես, կամ
բլուրներէն առա՞ջ ստեղծուե-
8 ցար: Աստուծոյ գաղտնապատը
ունկնդիր եղա՞ր, և խնառուա-
թիւնը դէպ քեզի պահեցիր:
9 Ի՞նչ գիտես դուն որ մենք չենք
գիտեր, ի՞նչ բան տեղեկութիւն
10 ունիս, որ մենք չունինք: Մե-
ծերնիս ձերմակ մազերով՝ ու
խիստ ծեր մարդիկ ալ կան, ո-
րոնք տարիքով քու հօրմէդ ա-
11 ւելի մեծ են: Մխեհ քիչ կը
թուի քեզի Աստուծոյ մխիթա-
րութիւնները, ու քեզի ըսուած
12 մեղմ խօսքերը: Ինչ սիրտ քե՛զ
կը տանի քեզ, ու աչքերդ ի՞նչ
13 բանի կ'ակնարկեն, Որ հոգիդ
Աստուծոյ դէմ դարձնելով՝
բերնիդ դուռն խօսքեր կը հանես:
14 Մարդը ի՞նչ է՝ որ մաքուր ըլլայ,
ու կնիկէ ծնածը՝ որ արդարա-
15 նայ: Ահա Սրբոցը իր սուր-
բերուն չհաւատար, ու երկինքը
անոր աչքերուն առջևը մաքուր
16 չէ. Որչա՛փ կը ծնայ գարշելի ու
պիղծ մարդը՝ որ անօրէնութիւ-
17 նը ջուրի պէս կը խմէ: Ինձի
իմացընեմ, մտիկ ըրէ ինծի, ու
18 տեսածս պատմեմ դէղէ. Ի՛նչ որ
իմաստունները յայտնեցին, ու
բնաւ չծածկեցին իրենց հայրե-
րէն առաջինին: (Երկիրը անոնց
միայն արուեցաւ, ու անոնց մէջ
չէն օտարական մը չանցաւ:)
20 Ջարդը իր բոլոր օրերուն մէջ
տանջանք կը կրէ, ու բռնաւո-
րին քիչ տարիներ պահուած է:
21 Սոսկալութեան ձայները անոր ականջն
է, խաղաղութեան մէջ անոր վը-
րայ կործանիչը պիտի գայ. Ձեռ-
22 նատար որ մութէն պիտի ելլէ,
ու անիկայ սուրի պահուած է:
23 Հացը ո՛ր է ըսելով թափառա-
կան կը պտըտի, գիտէ որ մութ
օրը պատրաստ է՝ և իր ձեռքն
24 է: Նեղութիւնը ու տառապան-
քը զանիկայ կը վախցընեն, ու
պատերազմի պատրաստուած թա-
գաւորի պէս անոր վրայ յարձակ
կ'ըլլան: Ինչու որ Աստուծոյ
25 դէմ ձեռք վերցուց, ու Ամե-
նակալողին դէմ հպարտացաւ:
26 Անոր վրայ կը յարձակի գոռո-
զութեամբ, ու իր ասպարներուն
թանձր գմբէթներովը: Որովհե-
27 տև իր երեսը ճարպով ծածկեց,
ու երիկամունքները պարարուե-
28 ցուցուց: Եւ անիկայ ա-
ւերակ քաղաքներու մէջ բնակե-
ցաւ, ու կործանելու մօտացած
տուներու մէջ: Անիկայ
29 պիտի չհարստանայ, անոր ստաց-
ուածքները հաստատ պիտի չըլ-
լան, ու անոնց շուռութիւնը երկ-
րի վրայ պիտի չտարածուի:
30 Մութէն պիտի չդառնայ, բոցը
պիտի չորցընէ անոր ճիւղերը, ու
Աստուծոյ բերնին շունչովը պի-
տի սպրնչայ: Թարութիւով ուշայ
31 նուութեան չվստահի, վասն զի ա-
նոր փոխարէնը՝ ունայնութիւն
32 պիտի ըլլայ: Օրերը չկենացած՝
պիտի կատարի, ու ճիւղերը նո-
րէն պիտի չհանանչին. Որովհե-
33 տև իր ազոխը պիտի թափի, ու
ձիթենիի պէս իր ծաղիկները
34 պիտի թօթափի: Ինչու որ կեղ-
ծաւորութեան ժողովը անպտղի
պէս ըլլայ, ու կաշառք առնողնե-
րուն վրանները՝ կրակը պիտի ոչ-
35 նչէ: Անոնք նեղութիւն կը ծը-
ծին ու անօրէնութիւն կը ծը-

Դանիէլ։ ու սրտերնին խորհուրդ
Քիւն կը պատրաստէ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ան Յոբ պատասխան տուաւ
2 ու ըսաւ. Եթէ մանոյ պէս շատ
բաներ լսած եմ. ամէնքդ ալ
3 ձանձրալի մխիթարիչներ էք։
Վերջնակ եք։ Դատարկ խօսքերը
4 ծայր պիտի՞ ունին. կամ ինչ բա-
նէ դրդուած պատասխան կու-
տաս։ Ես ալ ձեզի պէս կրնայի
խօսիլ. եթէ որ ձեր անձը իմ անձս
ձիս տեղը ըլլար, կրնայի ձեզի
դէմ խօսքեր դիզել, ու ձեզի
5 դէմ գլուխս երերցնել։ Այլայլ
իմ բերնովս ձեզ կը զօրացնէի.
ու շրմունքներուս շարժումը ցէր
6 պրոմոՒիթէոնը կը վարատէր։ Թէ
որ խօսիմ՝ ապառնիքիս չի փա-
րատիր, և թէ որ լռեմ, ինչ
7 կը պակսի ինծմէ։ Բայց հիմա
ինս յոգնեցուց. բոլոր տունս ա-
8 մայի ըրիր. դուն ինս խորշանա-
քիւններով ծածկեցիր. ու ասի-
նայ ինծի դէմ վկայութիւն մըն
է. ու իմ նիհարութիւնս ինծի
դէմ ելլելով՝ երեսիս վրայ վկա-
9 յութիւն կ՚ընէ։ Անոր բարկու-
թիւնը ինձ պատռեց, ու ինծի
թշնամի եղաւ. ակռաները իմ
վրաս կճրտցուց. թշնամիս աչք
10 աչքերով ինծի նայեցաւ։ Բե-
րանները վրաս բացին, ու ինձ
նախատելու համար ծնօտներուս
ապտակ զարկին. ինկաւոր վրաս
11 ժողվուեցան։ Աստուած զիս ամ
բարշտին յանձնեց, ու անօրէնն
12 ինծի ձեռքը ձգեց։ Հանգիստ
էի, ու զիս ճղեց, ու վիզէս
բռնելով՝ զիս ջախջախեց, ու զիս
13 իրեն նշան դրաւ։ Անոր աղեղ-
նաւորները իմ բոլորտիքս առին.
երիկամունքներս կը խոցէ, ու
ինծի չխնայեր. լեղիս գետինը
14 կը թափէ։ Կոտորածի վրայ կո-
տորած ընելով՝ զիս կտրեց. իմ
վրաս զօրաւորի մը պէս յարձա-
15 կեցաւ։ Մորթիս վրայ քուրձ
կարկեցի, ու եղջիւրս հողով ազ-
16 տոտեցի։ Երեսս լալէն ուռե-
ցաւ. ու աչքիս թարթիչներուս
վրայ մահուան շուք կայ. թէ և 17
ձեռքերուս մէջը անօրէնութիւն
չկայ, ու աղօթքս մաքուր է։
Ով երկիր՝ իմ արիւնս մի ծած- 18
կեր, ու աղաղակիս տեղ չըլլայ։
Հիմա ալ ահա իմ վկաս երկինք- 19
քին մէջն է, ու փառաբանս
բարձր տեղ տանքն է։ Ջիս ծաղր 20
ընողներըս իմ բարեկամներս են.
աչքերս Աստուծոյ առջեւ ար-
ցունք կը թափեն։ Երանի թէ 21
մարդս կարենար Աստուծոյ հետ
վիճաբանիլ, ինչպէս մարդը իր
ընկերին հետ։ Ինչու որ քիչ տա- 22
րիներ անցնելէն ետքը՝ անանկ
ճամբայ մը պիտի երթամ, ուս-
կից որ ալ պիտի չդառնամ։

ԳԼ. ԺԷ

1 Շունչս կը նուաղի, օրերս կը
մարին, դերեզմանը ինծի՝ սպա-
2 ՚ի է։ Ձի որ ծաղր ընողներ կան
իմ քովս. ու աչքս անոնց վիճ-
3 մունքովը գիշերը կ՚անցընէ։ Ա-
ղէ քու քովդ ինծի երաշխաւոր
մը դիր. ո՞վ կայ որ իմ ձեռքս
4 բռնէ։ Ինչու որ դուն խելացա-
խիւնը անոնց սրտին ծածկեցիր.
անոր համար պիտի չբարձրացը-
5 նես զանոնք։ Ով որ էշ բարե-
կամներըը կողոպտուելու կը մատ-
նէ, անոր տղոցը աչքերը պիտի
6 նուաղին։ Ջիս ժողովուրդին
բան առակ ըրաւ, անոնց առջեւ
7 դէմքս ելլոյ եղայ։ Վասն աչքերս
արտմութենէն շլացաւ, ու մարմ-
նոյս բոլոր անդամներըը շուքի պէս
8 եղան։ Ուղիղները սա բանիս վը-
րայ պիտի զարմանան, և անմեղ-
ները պիտի արթընանան կեղծա-
9 ւորին դէմ։ Ու արդարը հաս-
տատ պիտի կենայ իր ճամբուն
մէջը, և մաքուր ձեռք ունեցո-
ղը երթալով պիտի զօրանայ։
10 Բայց դուք ամէնքդ ալ դարձէք
ու եկէք. ինչու որ ձեր մէջը իմ
11 մտաստան չեմ գտներ։ Իմ օրերս
անցան. իմ դիտաւորութիւններս
ու սրտիս խորհուրդները խափա-
12 նեցան։ Գիշերը ցորեկի փոխուե-

ցաւ, ու լսողը խաւարին մօտե-
13 ցաւ: Ախայն գերեզմանին կը
ապաւինի, որ իմ առնես պիտի ըլ-
լայ. անկողնիս մէջ մութ
14 տեղի: Ապականութեանը ա-
ղաղակեցի. Դուն իմ Հայրս
ես, և որդեբարն Գուռ իմ մայրս
15 ու քոյրս ես: Ու հիմա ո՞ւր է
իմ յոյսս. իմ յոյսս ով պիտի
16 տեսնէ: Գերեզմանին առանձ-
նութիւնը մէջ պիտի իջնէ, եր-
բոր մէկտեղ հողին մէջը հանգըս-
տանանք:

ԳԼ. ԺԸ

1 Ան առնը Բաղդատ Սօֆե-
ցին պատասխան տուաւ՝ ու ը-
2 սաւ. Ե՞րբ սա խօսքերը պիտի
հատցընէք. հասկցէք, ու ան-
3 էտքը խօսինք: Ինչո՞ւ համար ա-
նասնոց պէս համարուինք, ու
4 աչքերնուդ առջին անմաքուր
սեպուինք: (Իր բարկութիւնովը
ղինքը կը պատառէ.) միթէ եր-
կիրը քեզի համար երեսի վրայ
պիտի ձգուի, ու ապառաժը իր
5 տեղէն պիտի փոխադրուի: Ան-
շուշտ ամբարշտին լոյսը պիտի
մարի, ու անոր կրակին բոցը
6 լոյս պիտի չտայ. Անոր վրանին
մէջ լոյսը պիտի խաւարի, ու ա-
նոր ճրագը՝ անոր վրայ պիտի մա-
7 րի: Անոր զօրութեանը քայլերը
նեղութիւն պիտի կրեն, ու ա-
նոր խորհուրդը զանիկայ գետ-
8 նը պիտի գլորէ: Ինչու որ իր
ոտքերովը ուռկանի մէջ պիտի
բռնուի, ու ցանցի վրայ պիտի
9 քալէ: Վարսը անոր գաղշապա-
րը պիտի բռնէ, ու աւարառուն
10 անոր պիտի յաղթէ: Անոր հա-
մար գետնին մէջը թակարթ պահ-
ուած է, ու անոր ճամբուն վրայ
11 որոգայթ: Արհաւիրքը զանիկայ
ամէն կողմէն պիտի պաշարէ, ու
զանիկայ իր ոտքերուն տակին ան-
12 դին պիտի վազցնէ: Անոր զօրու-
թիւնը պիտի անօթևնայ, ու
կորուստը անոր քովը պատրաստ
13 է, Որ անոր մորթին ոյժը պիտի
ուտէ, մահուան առջինեկը պի-
տի ուտէ անոր ոյժը: Անոր վըս- 14
տահութիւնը իր վրանէն պիտի
կարուի, ու անիկայ դէպ՚ի զար-
հուրանաց թագաւորը պիտի քըշ-
ուի: Անոր վրանին մէջը ղբօհո- 15
րուած պիտի բնակի, որ ծծումբ պի-
տի ցանուի: Անոր արմատները 16
տակէն պիտի չորնան, ու վերէն
ճիւղերը պիտի կտրուին: Անոր 17
յիշատակը երկրէն պիտի կոր-
սուի, ու անոր անունը հրապա-
րակներուն մէջը պիտի չզըտ-
նուի: Անիկայ լոյսէն խաւարը 18
պիտի քշուի, ու անիկայ աշխար-
հէն պիտի վռնտուի: Իր ժողո- 19
վուրդին մէջ ո՛չ զաւակ պիտի
ունենայ և ո՛չ թոռ, ու անոր
բնակութիւնները մէջ մէկը պի-
տի չմնայ: Եսթիւնները անոր օր- 20
ուանը վրայ պիտի զարմանան,
ու առաջինները պիտի սոսկան:
Արդարև ամբարշտին բնակա- 21
րանները ասանկ պիտի ըլլան, ու
ՂԱստուած չճանչցողին տեղը ա-
սանկ է:

ԳԼ. ԺԹ

Ե՜ւ Յոբ պատասխան տուաւ 1
ու ըսաւ. Մինչև ե՞րբ հոգիս 2
պիտի վշտացընէք, ու զիս խօս-
քերով պիտի ճնշէք: Արդէն 3
տասը անգամ է որ զիս կը ա-
զդարկէք. չէք ամչնար ու զիս
կ՚ապշեցընէք: Եւ թէ որ իրա- 4
ւի ես սխալեր եմ, իմ սխալ-
մունքս իմ քովս կը մնայ: Թէ որ 5
անպատճառ ամբարտաւանու-
թեամբ խօսիլ կ՚ուզէք ինծի
դէմ, ու ամօթս երեսս զարնել,
Գիտցէք ուրեմն որ ինս Աս- 6
ուած կործանեց, ու իր ցանցը
իմ վրաս դարձուց: Ահա ինծի ե- 7
ղած անիրաւութիւնը համար կ՚ա-
զդակեմ, ու պատասխան տուող
չկայ. կը բողոքեմ, բայց դա-
տաստան չկայ: Անիկայ իմ ճամ- 8
բաս գոցեց, անանկ որ չեմ կրնար
անցնիլ. իմ շաւիղներուս վը-
րայ խաւար դրաւ: Զիս իմ 9

փառքէս մերկացուց, ու գլխէս
10 թագը վերցուց։ Զիս ամէն կողմէն աւերեց, ու ես գացի, ու իմ յոյսս ծառի մը պէս՝ արմատէն խլեց։ Անոր բարկութիւնը
11 իմ վրաս բորբոքեցաւ, ու զիս իր թշնամիներուն կարգը դրաւ։
12 Անոր գունդերը միկտեղ եկան, ու ճամբաներն իմէ դէմ պատրաստեցին, ու վրանիս բոլորտի-
13 քը բանակեցան։ Անիկա իմ եղբայրներս հեռացուց, ու իմ ծանօթներս օտարացան
14 իմէ։ Ազգականներս ձէս մոռցուին, ու իմ ճանչցողներս զիս
15 մոռցան։ Իմ առնս բնակողները ու աղախիններս զիս անծանօթ մէկ մը սեպեցին, ու աչքին առջեւը օտարական եղայ։
16 Ծառա կանչեցի, ու անիկայ պատասխան չտուաւ, թէ և բերնով
17 նեղս անոր աղաչեցի։ Իմ շունչս առեղի եղաւ կնոջս, ու իմ ազգականներս՝ իմ ծոցս ատելի։
18 Տղայ։ Փոքր ատեն ալ չեն կ'ուզեր զիս, ու երբոր կ'ելլեմ, կը
19 բամբասեն զիս։ Բոլոր մտերիմներս բարկանային իմ վրաս, ու իմ սիրածներս իմէ դէմ
20 դարձան։ Ոսկորներս՝ մարմինս ու մորթիս միայն մնացին, ինծի ատակ
21 նեղուս կաշիովը ազատեցայ։ Ո՛վ իմ բարեկամներս՝ գութ ողորմութիւն լինի, ողորմեցէք լինի, քանզի Աստուծոյ ձեռքը
22 դպաւ։ Ինչու՞ Աստուծոյ պէս զիս կը հալածէք, ու մարմինէս չէք կշտանար։
23 Երանի թէ հիմա խօսքերս գրուէր, երանի թէ գիրքի մը մէջ քանդակուէին,
24 Եղկաթէ գրիչով կապարի վրայ, ու քարի վրայ յաւիտեան փորագրուէին։
25 Վասն զի գիտեմ որ իմ Փրկիչս ողջ է, ու անիկայ վերջին ժամանակը պիտի երկրի վրայ
26 երկրի վրայ։ Ու թէ և մարմինս հարը՝ աս ալ ինձմով, բայց իմ մարմնովս Աստուած պիտի
27 տեսնեմ, Որն որ ես ինձի հասնը պիտի տեսնեմ, ու իմ աչքերս պիտի գիտեն զանիկայ, և ոչ ինչ ուրիշներ։ Երիկամունք-
28 ներս իմ ներսիս մէջ կը հողին։ Պէտք էր ըսէիք. Ինչու՞ կը հալածենք զանիկայ, որովհետեւ բանին արմատը իմ վրաս գտաւեցաւ։ Սուրէն վախցէք. ինչու որ
29 բարկութեան պատիժը սուրն է, որ դատաստան կայ։

ԳԼ. Ի

1 Այն ատենը Սոփար Նեամացին
պատասխան տուաւ ու ըսաւ.
2 Ասոր համար իմ կարծիքս ինձի պատասխան տալ կուտայ, ու ասոր համար կ'ուզտայամ։
3 Զիս խայտառակող յանդիմանութիւնը լսեցի, բայց իմ հոգիս ոտնեցոծ խնամատարներէս պատասխան տալ կը տանէ զիս։
4 Դուն ասիկայ գիտե՞ս որ՝ ի յաւիտենից մարդս երկրի վրայ դրուելէն ի վեր,
5 Անզգամին յաղթանակը քիչ ժամանակ կը տեւէ, ու կեղծաւորին ուրախութիւնը մէկ վայրկեանի համար է։
6 Թէ և անոր վսեմութիւնը մինչեւ երկինքը երթայ, ու գլուխը ամպերուն հասնի,
7 Իր աղբին պէս յաւիտեան պիտի կորսուի, ու զինքը տեսնողները պիտի ըսեն. Ո՞ւր է անիկայ։
8 Երազի պէս պիտի թռչի, ու պիտի չգտնուի, ու գիշերուան ցնորքի պէս պիտի փախչի։
9 Զանիկայ տեսնող աչքը՝ ալ պիտի չտեսնէ, ու անոր բնակած տեղը՝ ալ պիտի չնայի անոր։
10 Անոր զաւակները աղքատներէն շնորհք պիտի խնդրեն, ու անոր ձեռքերը իր յափշտակածը նա պիտի տան.
11 Անոր ոսկորները՝ իր երիտասարդութեան եղծերուն պոռիծովը լեցուն է, ու անոր հետ հողին մէջը պիտի պառկի։
12 Թէ որ անկ պղտմութիւնը անոր բերնին մէջ քաղցր է, և թէ որ իր լեզուին տակը կը պահէ զանիկայ,
13 Թէ որ զանիկայ խնայէ ու չձգէ, ու իր քմայքը մէջ պահէ զանիկայ,
14 Բակուրը անոր աղիքներուն մէջ պիտի փոխուի, անոր նեղսի պէս

15 քաղքի լերդ պիտի ըլլայ։ Անիկայ հարցաւորութիւնները կուտաւ, բայց պիտի փախէ զանոնք. ոտ Աստուած անոր փորձին դէմ պիտի հանէ զանոնք։ Անիկայ քարերուն Թոյնը պիտի ծծէ, ոտ զանիկայ իժի լեզուն պիտի սպան- 17 ցընէ։ Անիկայ պիտի չտեսնէ վտակները, մեղրի ու կոգիի հե- 18 զեղնեցուն գետերը։ Իր աշխատանքով վաստկածը էտ պիտի տայ ու պիտի չկրնայ, ու էտ տաւարը իր հարստութիւնը չպիտի պիտի ըլլայ, ու անոր վրայ պիտի 19 չբարեհաճին։ Որովհետեւ աղքատները ճնշեց, ու երեսի վրայ թողուց, ու իր չշինած տունը 20 յափշտակեց. Անշուշտ իր ներսի դին խաղաղութիւն պիտի չզգայ, ու ցանկացածը պիտի 21 չկրնայ ազատել։ Անոր ուտելու բան մը պիտի չմնայ, անոր հարստութիւնը յաջողութիւնը հաստատ 22 պիտի չըլլայ։ Աստուծոյ լեցուն եղած ժամանակին ալ՝ նեղութեան մէջ պիտի ըլլայ. Թշնամութեան մէջ եղողներուն ամէն հարուածը անոր վրայ պի- 23 տի գայ։ Երբոր փորը կշտացընելու վրայ կ'ըլլայ, Աստուած իր սաստիկ բարկութիւնը անոր վրայ պիտի խրկէ, ու անձրեւի պէս անոր վրայ պիտի իջեցնէ՝ կերա- 24 կուր ուտելու ատեներ։ Երկաթէ զէնքերէն պիտի փախած ատեներ՝ պղնձէ աղեղը զանիկայ պիտի 25 խոցէ։ Անոր դէմ արձակուածը՝ մարմինը պիտի ծակտռնցէ, ու փայլուն սուրը անոր մաղձին պիտի ելլէ. անոր վրայ արհաւիրք 26 պիտի գան։ Բոլոր խաւարը անոր գանձերուն տեղ ուրուականը պիտի պահուի. չվիջուած կրակը զանիկայ պիտի լափէ. անոր վրանը մնացողը ապրծանիկ պիտի ըլլայ։ 27 Երկինքը անոր յանցանքը պիտի յայտնէ, երկիրն ալ անոր դէմ 28 պիտի ելլէ։ Անոր տանը եկամուտը պիտի յափշտակուի. աջին բան պիտի անցնի Աստուծոյ բար- 29 կութեան օրը։ Անիկայ է մարդուն մարգուն բաժինը՝ որ Աստուծմէ պիտի առնէ. և ասիկայ է ան ժառանգութիւնը՝ որ Աստուած անոր համար սահմաներ է։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ես Յոբ պատասխան տուաւ 2 ու ըսաւ. խօսքս աղէկ մտիկ ըրէք, ու ասոր ըլլայ ձեր միխիթարութիւնը։ Լռեցէք հանդիպեցէք, 3 ու ես խօսիմ, ու խօսելէս ետքը ծաղր ըրէք։ Մեմէ ես մարդու 4 հետ կը վիճիմ. և ինչու համար հոգիս չտրտմի։ Լռեցէք, 5 ու ապշեցէք, ու բերաննուդ վրայ ձեռք դրէք։ Ա՛ն որ յիշեմ 6 լսի՝ կը զարհուրիմ, ու մարմինս կը սկսի դողալ։ Ամբարիշտները 7 ինչու կ'ապրին, կը ծերանան, ու խիստ կ'ուժեղանան։ Անոնց սե- 8 րունդը հետերնին կը հաստատուի իրենց առջեւը, և անոնց գառակները աչքերնուն առջեւ։ Տուներնին խաղաղութեան մէջ 9 է, ոտ վախէն ազատ. և Աստուծոյ գաւազանը անոնց վրայ չէ։ Անոնց ցուլը կը զուգաւորուի, 10 ու գառարկը չվրիպիր. կովը իր որովը կը ծնանի, ու չվիժիր։ Իրենց պզտիկները ոչխարի հօտի 11 պէս կը հանեն. ու անոնց տղաքը ուրախութենէ կը ցատկռտեն. Թմբուկով ու քնարով 12 յոյն կը վերցընեն, ու սրինգին ձայնովը ուրախ կ'ըլլան։ Անոնք 13 օրերնին զուարճութեամբ կ'անցընեն, ու մէկ վայրկեանի մէջ գերեզմանը կ'իջնեն։ Եւ Աստուծոյ կ'ըսեն. Քաշուէ մեզմէ, 14 ինչու որ քու ճամբաներդ գիտնալ չենք ուզեր. Ամենակարող 15 ի՞նչ է՝ որ անոր ծառայենք. ու մեզի որ անոր աղօթք ընենք, ի՞նչ օգուտ պիտի ունենանք։ Ահա 16 անոնց բարիքը ձեռքերնին չէ. ամբարշտին խորհուրդը հեռու ըլլայ։ Ամբարիշտներուն 17 ճրագը քանի՞ անգամ կը մարի, ու սատակումը անոնց վրայ կու գայ. Աստուած իր բարկու-

ԳԼ. ԻԲ

1 Ան առնը եղբարց Եմանայ-
ցին պատասխան տալով ըսաւ.
2 Միթէ մարդը կրնա՞յ Աստուծոյ
օգտակար ըլլալ. խելացի մարդը
3 միայն իրեն օգուտ կ՚ընէ: Ա՞մ-
նակարողին հաճութիւն մը կ՚ը-
նայ, թէ որ արդար ըլլաս, կամ
4 մէկ շահ մը՝ թէ որ քու ճամբա-
ներդ շիտակ ես: Միթէ քեզմէ վախ-
նալով քեզի հետ վիճաբանութիւն
5 կ՚ընէ. քեզի հետ դատաստանի
կը մտնէ: Չէ՞ որ քու անպա-
6 տճառ մեծ է, ու անօրէնու-
թիւններդ անհամար են: Որովհե-
տև եղբայրներէդ առանց պատ-
ճառի գրաւ առիր, ու մերկերուն
հանդերձները յափշտակեցիր.
7 ծարաւածին ջուր չհամցուցիր.
ու հացը՝ անօթիին խնայեցիր.
8 բայց երիկվը զօրաւորին էր, ու
անոր մէջը պատուաւորը կը բը-
9 նակէր: Որբևարի կնիկները դա-
տարկ խրկեցիր, ու որբերուն
10 թևերը կտրուեցաւ: Անոր համար
քու բոլորտիքդ որոգայթներ
լուրաջ են, ու յանկարծ ահաս
վախը քեզ կը զարհուրեցնէ:
11 Կամ անանկ խաւար մը չէ՞ պա-
տէր է՝ որ չես կրնար տեսնել, ու
ջուրերուն շատութիւնը քեզ կը
12 ծածկէ: Աստուած երկինքին
խոնա բարձր տեղը չէ՞. հիմա
աստղերուն բարձրութիւնները նայէ,
13 որչափ բարձր են: Ու դուն ը-
սիր. Ի՞նչ գիտէ Աստուած. մա-
ռախաւէրին միջէն դատաստա՞ն
14 պիտի ընէ. Ամպերը անոր ա-
ջևը ծածկոցի են, ու չտես-
ներ. և անիկա երկնից կամարին
15 վրայ կը պտտի: Ուշադրու-
թիւն ըրիր այն հին ճամբային,
որ անօրէն մարդիկը պտրաեցան.
16 Որոնք չանկարծակի յափշտակուե-
ցան, ու անոնց հիմերը հեղեղը
17 ընկղմեց: Անոնք կ՚ըսէին Աստ-
ծոյ. Հեռացիր մեզմէ. ու Ա՞մ-
նակարողը մեզի ի՞նչ պիտի ընէ.
18 Թէև անոնց տուները բարեբեխ-
նամ լեցուցեր էր: Ընդդիմութիւն

թիւամբը անոնց ցաւերը կը բաժնէ:
18 Հովին առջևը եղած չարդին
պէս՝ ու մրրկին չափշտակած
19 շիներին պէս կ՚ըլլան: Աստուած
անոր անիրաւութիւնը՝ անոր որ-
դւոյը կը պահէ. անոր փոխա-
րէն պիտի հատուցանէ, ու ան-
20 պիտի գիտնայ: Անոր աչքերը
իր կորուստը պիտի տեսնեն, ու
Ամենակարողին բարկութենէն
21 պիտի խմէ: Անիկայ ի՞նչ զաւա-
ճութիւն պիտի ունենայ իրմէ
ետքը միացած տունէն, որուն
տև իր ամիսներուն թիվը կտ-
22 րած է: Միթէ Աստուծոյ դի-
տութիւն սորվեցնել հնար է,
անոր՝ որ բարձրերը կը գատէ:
23 Մէկը կը մեռնի իր առուգու-
թեանը մէջ, բոլորովին հանգարտ
24 և հանգիստ. Անոր թաղերը ճար-
պով լեցուն են, ու ոսկրներուն
25 ծուծը թարմ է. Ու մէկ ուրիշը
կը մեռնի հոգիի ցաւով, ու ա-
26 ռանց բարիքով կշտանալու. Սա-
ղայն երիտասարդին մկրատը
մէջը կը պառկին, ու որդերը
27 կը ծածկեն զանոնք: Ահա գի-
տեմ ձեր խորհուրդները, ու ին-
ձի գէմ հնարած անիրաւութիւն-
28 ները: Վասնզու ըսիք. Որ է
նախարարին տունը, ու ո՞ր է
անբարեշնութեան բնակած վայ-
29 րը: Չեմբարձնեցաք հնարքնե-
րէն, ու անոնց նշանները չէք
30 հասկրնար: Վասնզու ով հարց
բռնակալի օրուան կը պահպա՞, ու
բարկութեան օրուան կը տար-
31 ո՞: Անոր երեսին գէմ ո՞վ պի-
տի յանդիմանէ անոր ճամբան.
և անոր բրածին փոխարէնը ո՞վ
32 անոր պիտի հատուցանէ: Բայց
ան ալ գերեզմանը պիտի տարուի,
ու տապանին մէջը պիտի մնայ:
33 Ձորին հողն կոշտերը անոր ա-
նուշ պիտի գայ, ու ամէն մարդ
անոր ետևէն պիտի երթայ, իսկ
անոր առջևէն գնացողներուն հա-
34 շիւը չկայ: Ուրեմն ի՞նչպէս փուճ
միխիթարութիւններ կուտաք ին-
ձի, որովհետև ձեր պատաս-
խաններուն մէջ սուտութիւն կայ:

խորհուրդը ինձմէ հեռաւ ըլլայ։
19 Աղջամուղջը պիտի տեւանէն ու
ուրախ ըլլամ, և անմեղները
զանոնք ծաղր պիտի ընեն, ըսե-
20 լով. Մեր թշնամիները կտրուած
չեն, ու անոնց մնացորդը կրակը
21 չկերցուց։ Աղէ Անոր հետ բարե-
կամ եղիր, ու խաղաղութիւն
ունեցիր. ու ասկէ քեզի օգուտ
22 կ'ըլլայ։ Անոր բերնէն օրէնքը ըն-
դունէ, ու անոր խօսքերը սիրտդ
23 դիր։ Թէ որ Ամենակարողին
դառնաս, դուն պիտի հաստատ-
ուիս, անօրէնութիւնը քու վր-
24 րաններէդ հեռացնես. Ու ոսկին
հողին վրայ պիտի դնես, ու Ո-
փիրի ոսկին՝ հեղեղատներուն քա-
25 րերուն վրայ. Եւ Ամենակարո-
ղը քու ոսկիդ ըլլալով, քու զօ-
րութիւնդ արծաթը պիտի ըլ-
26 լայ։ Ինչու որ ան առնէն Ամե-
նակարողին ուրախութիւն պի-
տի ունենաս, ու երեսդ դէպ՚ի
27 Աստուած պիտի վերցնես. Ջա-
նիկայ պիտի աղաչես, ու քեզի
պիտի լսէ. և քու ուխտերդ պի-
28 տի կատարես։ Թէ որ դիտաւո-
րութիւն մը ունենաս, քեզի պի-
տի յաջղի. ու ճամբաներուդ
վրայ լոյս պիտի ճառագայթէ։
29 Երբոր ձիլը ցածնայ, ու դուն
ըսես. Թող բարձրանայ, ան ա-
ռնէն պիտի ազատէ զանիկայ՝ որ
30 աչքերով խոնարհած էր։ Անմեղ
չէզոքն ալ պիտի ազատի, ու
քու ձեռքերուդ մաքրութիւնով
պիտի ազատուի։

ԳԼ. ԻԳ

1 Եւ Յոբ պատասխան տուաւ
2 ու ըսաւ, Այսօր ալ իմ դան-
գատս դառն է, հարուածս հա-
3 ռաչանքէս ծանր է։ Երանի թէ
կարող ըլլայի գտնել զԱնիկայ,
մինչև անոր աթոռը կ'երթայի,
4 իմ գատս անոր առջևը կը տա-
րածէի, ու բերանս փաստերով
5 կը լեցնէի։ Կը գիտնայի թէ ին-
ծի ինչ պատասխան կու տար,
ու կը լսէի ինչ որ ինծի կ'ըսէր։
6 Միթէ ուժին շատութիւնովը ինձ
դէմ հետ պիտի վիճէիր. չէ, հա-
պա ինքը զիս պիտի զօրացընէր։
7 Ուղիղ մարդը հոն կրնայ վիճա-
բանիլ անոր հետ, ու ես յաւի-
տեան իմ Դատաւորէս կ'ազա-
տէի։ Բայց ահա դէպ՚ի արևելք
8 կ'երթամ, ու անիկայ չերևնար,
և դէպ՚ի արևմուտք, ու զա-
9 նիկայ չեմ նշմարեր. Դէպ՚ի հիւ-
սիս կ'երլիամ, ուր որ ինքը կը
գործէ, բայց զանիկայ չեմ կըր-
նար դիտել. հարաւային կողմը
կը պահտի, ու չեմ կրնար տես-
նել ղանիկայ։ Իսկ անիկայ դիտէ
10 իմ ճամբաս. երբոր զիս փորձէ,
ոսկիի պէս պիտի ելլեմ։ Ոտքս
11 անոր քայլերուն վրայ հաստատ-
ուեցաւ. անոր ճամբան պահե-
լով՝ չմոլորեցայ։ Անոր շրթունք-
12 ներուն պատուիրանքներէն չը-
զատուեցայ. անոր բերնին խօս-
քերը իմ պիտոյքէս աւելի պա-
հեցի։ Բայց անիկայ մէկ դիտէ
13 վրայ է, և ո՞վ կրնայ զանիկայ
դարձընել. ու սրտին ուզածը
14 կ'ընէ։ Ուրեմն ինծի համար ան
մնուածը պիտի կատարէ. ու
ասոր պէս շատ բաներ կան ա-
նոր քովը։ Անոր համար անոր
15 ներկայութենէն կը շփոթիմ. ու
երբոր կը մտածեմ, անկէ կը
16 վախնամ։ Ինչու որ Աստուած
սիրտս կը կակուղցընէ, ու Ամե-
17 նակարողը զիս կը շփոթէ։ Որով-
հետև ես խաւարէն չկտրուե-
ցայ, ու մութը առջևէս չծածկեց։

ԳԼ. ԻԴ

1 Ի՞նչպէս Ամենակարողէն պա-
հուած չեն ժամանակները, ու
զանիկայ ճանչցողները անոր օրե-
րը չեն տեսներ։ Շրջերը սահմանե-
2 ներ կը փոխեն, հօտեր կը յափշը-
տակեն, ու պանդխտ կ'արածեն։
3 Որբերուն էշերը կ'առնեն կը տա-
նեն, այրեւարիներուն եզը գրաւ
4 կ'առնեն. Աղքատները ճամբա-
յէն կը մղլորցընեն, ու երկրին
անապատները միասին կը պահտին։
5 Ահա անապատի վայրենի

հշիրեան պէս՝ իրենց գործքին կ'ելլէ
լեն, կանուխ արս փնտռելու կ'եր-
թան. անապատը անոնց ուղղը
6 հաց չուս պայ: Իրենց հեզած
արտը կը հնձեն, ու անիրաւու-
7 թեամբ այգի կ'աւերեն: Գիշերը
առանց հանգիստի կը պահակ-
ցընեն մերկը, ու ցորեան ժամա-
նակին առանց ծածկոցի կը թո-
8 ղուն: Անոնք լեռներուն սաստիկ
անձրեւներէն կը թրջուին, ու ա-
պառանարան մը չունենալնուն
9 համար՝ ժայռերը կը գրկեն: Որբը
ծիծէն կը փրցընեն, ու աղքա-
10 տէն գրաւ կ'առնեն: Մերկերը
առանց հանդերձի կը պտըտցը-
նեն, ու անօթութիւնը անոնց ցորենի
11 խուրձերը կը կրեն, Իրենց պա-
տերուն մէջը եղ հանդիսները՝ ու
հնձանիներուն մէջ գինի կոխող-
12 ները ծարաւ կը մնան: Քաղա-
քին մէջէն մարդիկները կը հե-
ծեն, ու վիրաւորուածներուն հո-
գին կ'աղաղակէ. բայց Աստ-
ուած անոնց ըրածը անպատաս-
13 խան չհամարիր: Անոնք լոյսին
դէմ կեցողներէն են, անոր ճամ-
բաները չեն գիտեր, ու անոր
շաւիղներուն մէջը չեն կենար:
14 Մարդասպանը լուսնալուն պէս՝
կ'ելլէ, աղքատը ու անանկը կը
սպաննէ, ու գիշերը գողի պէս
15 կ'ըլլայ: Շնացողին աչքն ալ խ-
րիսուան մութին կը սպասէ՝ ըսե-
լով. Զիս աչք չտեսնէ, ու ե-
16 րեսին ծածկոց կը դնէ: Մուխ
տներն կը ծակեն ան տուները՝
որոնց վրայ ցորեկուընէ նշան
դրած են, անոնք լոյսը չեն ճանչ-
17 նար. Ինչու որ առաւօտեան լոյսը
մահուան շուքի պէս է անոնց,
որովհետեւ մահուան շուքին կը-
18 կեցնելուն սովրած են: Անի-
կայ ջուրին երեսին վրայ թեթեւ
է, անոնց բաժինը երկրի վը-
րայ անիծեալ է, ու այգիներուն
19 ճամբան չդառնար: Ցորեմիւնը
ու տապուկիւնը՝ ձիւնին ջուրը
կը հատցընեն, ու գերեզմանը՝
20 մեղք գործողները: Որովայնը
ցանկայ պիտի մոռնայ, որդերը
պիտի ուտեն զանիկայ՝ անուշ
բանի պէս. ալ անիկայ պիտի
չյիշուի. ամբարշտութիւնը ծա-
ռի մը պէս պիտի կտրուի:
21 Անիկայ զաւակ չծնանող ամու-
լը կը շարչարէ, ու որբևարիւին
22 ողորմութիւն չընէր: Անիկայ իր
ուժովը զօրաւորներն ալ վար կը
քաշէ. իւր երթալ եղած, մեկուն
23 կեանքը ապահով չէ: Անոնք
անոր ապահովութիւն կու տայ,
որ անոր վստահի, բայց իր աչք-
երը՝ անոնց ճամբաներուն վրայ է:
24 Վիճ մը բարձրացան, ու սչնչ
եղան. ամենուն պէս կտրուելով
ընկղմեցան, ու հասկի գլուխ-
պէս կտրուեցան: Թէ ոյ առանկ
25 չէ, ո՞վ զիս սուտ կը հանէ, և իմ
խօսքս սչնչ ըլլալ կը ցուցընէ:

ԳԼ. ԻԵ

1 Եւ Բաղդատ Սօքեցին պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ. Իշ-
2 խանութիւնը ու վախը Աստ-
ծոնէ է. իր բարձր տեղերուն
մէջ խաղաղութիւն կ'ընէ: Անոր
3 գունդերուն համրանքը կա՞յ արդ-
եօք. ու անոր լոյսը որո՞ւն վրայ
չծագիր: Ուրեմն մարդը ինչպէս
4 պիտի արդարանայ Աստուծոյ
առջեւը, ու կնիկէ ծնածը ինչ-
պէս կրնայ մաքուր ըլլալ: Ահա
5 լուսինն ալ լոյս չտար, ու Աստ-
ղերն աչքին առջեւ տասղերն ալ
մաքուր չեն. Ալ որ՞ւ կը մնայ
6 մարդը՝ որ մէկ որդ մըն է, ու
մարդու որդին՝ որ մէկ ճճի մըն է:

ԳԼ. ԻԶ

1 Ես առնեմ Յոբ պատասխան
տուաւ ու ըսաւ. Տկարին ինչ
2 շատ օգնեցիր, ու այժ
չեղնեցող բազուկը ի՞նչեր զո-
3 րացուցիր: Յիմարին ինչ խրատ
տուիր, ու ի՞նչ շատ իմաստու-
թիւն յուցուցիր: Դուն որո՞ւն
4 ըսիր ա՞ն խօսքերը, ու որո՞ւն
շունչը երբ քեզմէ: Ոգիները
5 վարին կը դողան, նաև ջուրերը
ու անոնց բնակիչները: Գերեզմը
6 բաց է Աստծո առջեւն, ու կորուս-

7 ար անձամբկամ է։ Անիկայ հիւ-
սիսը պարապ տեղին վրայ կը
տարածէ, ու երկիրը աշխարհի վրայ
8 կը կախէ։ Ջուրերը իր մեղ
ամպերուն մէջը կը ծրարէ, ու
անոնց տակին ամպը չպատռիր։
9 Իր աթոռին երեսը կը պահէ,
անոր վրայ իր ամպը կը տարածէ։
10 Ջուրերուն երեսին վրայ ամէն
կողմէն սահմաններ դրաւ, մինչև
11 լոյսին ու խաւարին ծայրը։ Եր-
կինքին սիւներըկը սարսին, ու ա-
րուն յանդիմանութենէն կ՚ապշին։
12 Իր զօրութեամբը ծովը կը խա-
ղաղեցնէ, ու իր գիտութեամ-
բը՝ հպարտութիւնը կը զարնէ։
13 Իր Հոգիովը երկինքը զարդա-
կեց, անոր ձեռքը՝ փախչող վի-
14 շապը ստեղծեց։ Ահա սոքա եզ-
անոր ճամբանկութեան ծայրերը.
բայց անոր վրայով լսածնիս ո՞ր-
չափ քիչ է, և ո՞վ կրնայ իմանալ
անոր զօրութեանը որոտումը։

ԳԼ. ԻԹ

1 Յ Ե Յոբ դարձեալ իր առակը
2 սկսելով՝ ըսաւ. Իմ իրաւունքս
մէկէն գնալ Աստուածը՝ ու հո-
գիս գառնութենէն լեցնել Ա-
3 մենակալողը կենդանի է. քանի
որ շունչս վրաս է, ու ինծի
մէջ Աստուծոյ հոգին կայ,
4 շրթունքներս անիրաւ բան մը
պիտի չխօսին, ու լեզուս նենգ
5 գաղթեան պիտի չխօսի։ Քա՛ւ լե-
ցի ինձ՝ որ ձեզ արդարացնեմ.
մինչև մեռնիլը՝ իմ ազնուութիւնս
6 ձեռքէ պիտի չձգեմ։ Իմ արդա-
րութիւնս հաստատ բռներ եմ,
ու զանիկայ պիտի չմոռնամ, որ
կեանքիս մէջ սիրտս բնաւ պիտի
7 չյանդիմանէ ինձ։ Իմ թշնամիս
ամբարշտի պէս ըլլայ, ու ինծի
8 դեմ եղողը անզգամի պէս։ Քանի
մը կեզծաւորին յոյսը ի՞նչ է,
(թէև հարստութիւնէ դիզած
ըլլայ,) երբոր Աստուած անոր
9 հոգին առնէ. Միթէ Աստուած
անոր ազաղակը պիտի լսէ, երբ
որ անոր վրայ փորձանք գայ։
10 Անիկայ Ամենակալողին վրայ պի-
տի ուրախանայ, ամէն ժամու
նակ Աստուծոյ պիտի աղաղակէ։
11 Աստուծոյ ձեռքին մէջ եղածը
ձեզի պիտի սորվեցնեմ. Ամե-
նակալողին քովը եղածը պիտի
չծածկեմ։ 12 Ահա դուք ամէնքդ
ալ տեսաք, ու ինչո՞ւ այդպէս
բաղդաթափին ունայնացեր կը։ 13 Ա-
կայ է ամբարիշտ մարդուն բա-
ժինը Աստուծոյ առջին, ու բռն-
նաւորներուն՝ Ամենակալողէն
առնելու ժառանգութիւնը։ 14 Ե-
թէ անոր ազգքը շատնայ, սու-
բի համար է, ու անոր սերունդը
հացով պիտի չկշտանայ։ 15 Ա-
նոր մնացորդներըը մահուամբ պի-
տի թաղուին, բայց անոր այրւա-
րիներըը պիտի չլան։ 16 Թէ և հող
պէս արծաթ դիզէ, ու տիզմի
պէս հանդերձներ պատրաստէ.
17 Անիկայ պիտի պատրաստէ, բայց
արդարը պիտի հագնի, ու ան-
մեղը՝ արծաթը պիտի բաժնէ.
18 Իրեն տունը մը կը շինէ ցեցի պէս, ու
այգիի պահապանին շինած
խրճիթին պէս։ 19 Հարուստ կը
պառկի ու չհաւաքուիր. աչքե-
րը կը բանայ ու ոչինչ կ՚ըլլայ։
20 Երեսները ջուրերու պէս անոր
պիտի հասնի. գիշերով փոթորիկ
կը պիտի տանի զանիկայ։
21 Արեւելեան հովը պիտի բշէ զա-
նիկայ, ու ան պիտի երթայ. ու
փոթորիկի պէս զանիկայ իր տե-
ղէն պիտի վերցնէ։ 22 Աստուած
ղը իր ձեռքը անոր դէմ պիտի
նետէ, ու պիտի չխնայէ. ան ալ
անոր ձեռքէն փախչելու պիտի
ջանայ։ 23 Անոր համար ծափ պիտի
զարնեն, ու անոր երկիր տեղէն
անոր դէմ պիտի սուլեն։

ԳԼ. ԻԸ

1 Արդարև արծաթին իր երակը
ունի, ու ոսկին իր պատրաս-
տեղը։ 2 Երկաթը հողէն կ՚առ-
նեն, հանքը կը հալի ո՞ր պղինձ
ինկնի։ 3 Մարդը խաւարին վախ-
ճան կը դնէ, ու ամէն բան կա-
տարելապէս կը քննէ, պիտու ծա-
ծուկ պահուած քարերը՝ ու մա-

4 հաւան առաւելին մէջն էն ։ Իր
բնակած աւելին քովէն վոռ կը
բանայ , առ չկոխած՝ կը կա-
խուին , ու մարգոցմէ հեռու կ՚է-
5 րեան ։ Երկրէն հայ կ՚ելլէ , ու
անոր տակը կրակի նման բանէր
6 կը գտնուին · Անոր քարերը շա-
փիւղանելու տեղ էն , ու հան
7 ակին առատ կայ ։ Յառիչառող
Մովսէսը անոր շատերը չհանեցաւ ,
ու անդրին աչքը գտնելու չտե-
8 սաւ ։ Այրերնէ գազանները հան
ուր կտճած չէին , առիւծը ան-
9 կէ անցած չէ ։ Աբդէլ իր ձեռքը
կ՚երկնցընէ ապառաժներուն ,
ու լեռներըն հիմէն կը տապալէ ·
10 Ապառաժները ձեղքերով անոնց
միջէն վտակներ կ՚անցընէ , ու
ամէն թանկագին բաներըն անոր
11 աչքը կը տեսնէ ։ Գետերը վա-
զելէն կ՚արգիլէ , ու գաղտուկ
12 եղածը երեան կը հանէ ։ Բոլոր
իմաստութիւնը անոր կը գտնուի ,
ու հանճարին տեղը անոր է ։
13 Մարդը անոր յարգը չգիտէ , ու
կենդանեաց երկրին մէջ չգտնուի
14 իր ։ Անդունդը կ՚ըսէ · Անիկայ
իմ մէջս չէ , ու ծովը կ՚ըսէ · Իմ
15 քովս չէ ։ Ջուտ տակիւզ ծախուի
չառնուիր , ու անոր արժէքին
16 համար արծաթ չկշռուիր ։ Ո՛չ
Ոփիրի տակիւզով կը փոխառի , ո՛չ ալ
պատուական եղեգնաքարով ու
17 շափիւղայով ։ Ոսկին ու ակնոցա-
նին չեն կրնար անոր հատուց-
րել , ու զուտ ոսկիէ առմնեղը
անոր փոխուեակ չեն ըլլար ։
18 Բուսաց ու բիւրեղը անոր համը
չեն կշռուիր , ու իմաստութեան
գինը յակինթներու գինէն աւե-
19 լի բարձր է ։ Եթովպիոյ ազա-
տեանին գինը անոր հատուց չը-
պար , ու զուտ ոսկիով չկռես-
20 ուիր ։ Ուրեմն իմաստութիւնը
ուրկից կու գայ , ու հանճարին
21 տեղը ո՞ր է · Որովհետեւ բոլոր
ապրածներուն աչքերէն ծածկու-
ած՝ ու երկինքի թռչուններէն
22 պահուած է ։ Կորուստը ու մա-
հը կ՚ըսեն · Ականջներնիս անոր
23 մէջ սկանջնեղովը լսեր ենք ։ Ա-
նոր ճամբան Աստուած կը հաս-
կընայ , ու անոր տեղը ինքը գի-
տէ · Քանզի մինչեւ երկրի ծայ- 24
րերը կը նայի , ու բոլոր երկնից
տակը եղածը կը տեսնէ ։ Երբոր 25
հովին կշիռ կը գնէր , ու ջուր-
երը չափով կը չափէր , Երբոր 26
անձրեւին օրէնք՝ ու որոտումնե-
րուն փայլակին ճամբայ կ՚որոշէր ,
Ան տեսնեց տեսաւ զանիկայ՝ ու 27
յայտնեց , պատրաստեց զանիկայ՝
ու նաեւ քննեց · Ու մարդուն 28
ըսաւ · Ահա Տէրոջը վախն է իմ-
մաստութիւնը , ու չարութենէ
հեռու քաշուիլը հանճարն է ։

ԳԼ· ԻԹ·

Ես Յոբ նայեցայ իր առակը 1
սկսաւ՝ ըսաւ · Երանի թէ առ 2
ջի ամիսներուն պէս՝ Աստուծոյ
պահած օրերուն պէս ըլլայի ·
Երբոր անոր ճրագը իմ գլխուս 3
վրայ լոյս կու տար , ու ես խա-
ւարի մէջ անոր լուսովը կը քա-
լէի · Երիտասարդութեանս օրե- 4
րը եղածիս պէս՝ երբոր Աստու-
ծոյ մտերմութիւնը իմ վրանիս
մէջն էր · Երբոր Ամենակարողը 5
տակաւին ինծի հետ էր , ու
աղաքս իմ բոլորակիս էին · Եր- 6
բոր իմ ճամբանէս կաթով կը
թրջէի , ու ապառաժէն ինծի
համար ձէթի հեղեղներ կը վա-
զեցնէր · Երբոր դուռնէն քաղաքը 7
կ՚ելլէի , ու հրապարակին
կէսն մէջ կը դնէի · Երիտասարդնե- 8
րը զիս տեսնելով կը պահուէին ,
ու ծերերը ոտք կ՚ելլելին կը կայնէ-
ին · Իշխանները խօսելէն կը դա- 9
դարէին , ու ձեռքերնին իրենց
բերնին վրայ կը դնէին · Ազնուա- 10
կանները ձայներնին կը կտրէ-
ին · անոնց լեզուն իրենց քիմքը
կը փակէր · Ինծի մասին բնաղ 11
ականջը՝ երանի կ՚ըսէր ինծի , ու
ըէ՛ տեսողը աչքը՝ վկայութիւն
կու տար ինծի · Ընչաց որ էի՝ 12
աղաղակող աղքատը , ու որբը ու
օգնականը չունեցողը կ՚ազա-
տէի · Կորուստը վրայ եղողին 13
օրհնութիւնը վրաս կու գար ,

ու արքևաբլին սիրտը կ'ուրախա-
14 ցընէի։ Աղջաւրթիւն կը հագ-
նէի, անիկայ էր իմ հանդերձս.
ու գատաստանիս իւնձի պատմու-
15 ճառէս էր։ Կոյրին աչքեր էի, ու կաղին ոտքեր.
16 Աղքատին հայր էի, ու չգիտ-
ցած գատաստանս կը քննէի։
17 Անիրաւին ժանիքը կը կոտրէի,
ու անոր ակռաներէն որսը կը
18 խլէի. Ու կ'ըսէի. Բոյնիս մէջը
պիտի մեռնիմ, ու օրերս աւե-
19 լի պէս պիտի շատցընեմ։ Ար-
մատս գէպ 'ի ջուրերը կը տա-
րածուէր, ու ցօղը գողը գիշե-
20 րը ասաերուս վրայ էր։ Փառք
իմ վրաս կը նորոգուէր, ու ա-
ղեղս ձեռքիս մէջը կ'ուժգնանար։
21 Մարդիկ լսեցի ինծի կ'ընդիմին ու
կը սպասէին, ու երբոր իմ խոր-
հուրդս կ'ըսէի, լուռ կը կենա-
22 ցային։ Իմ զրուցելէս ետքը ա-
նոնք չէին կրկներ, ու իմ խօսքս
23 անոնց վրայ կը կաթէր։ Անձ-
րեւի սպասէլու պէս՝ ինծի կը սպա-
սէին, ու երքի ունձրեւին ֆոֆոռէ-
լու պէս՝ բերաննին կը բանային։
24 Թէ որ անոնց վրայ խնդայի,
չէին հաւատար, ու երեսիս լոյ-
սը չէին կրնար արհամարհել։
25 Անոնց ճամբանին ընտրելով՝
իշխան կը նստէի, ու իր զօրքին
մէջը եղող թագաւորի մը պէս՝
ու սգաւորներուն մխիթարիչ
մը պէս կը բնակէի։

ԳԼ. Լ

1 Ո՞այց հիմա սարիքով ինծմէ
պզտիկ եղողները ինծ ծաղր կ'ը-
նեն, որոնց հայրերը՝ հօտերուս
շաներուն հետ դնելու չէի հա-
2 ճեր. Դաս անոնց ձեռքերուն
ոյժը ինծի ի՞նչ օգուտ ու-
նէր. անոնց առաւգութիւնը կոր-
3 սուած էր։ Ձքաւորութենէ ու
անօթութենէ նիհարցեր էին,
ու անապատը՝ մթին աւերակ ու
4 վայրի աւերները կը փախչէին։ Ի-
րենց կերակուրին համար՝ մա-
ղասեղները քովի մորեխները կը
քաղէին, ու պիտիի արմատ
5 ներ ծոպէին։ Մարդոց միջէն կը
վռնտուէին, ու անոնց ետևէն՝
գողի էհեղ պոռալու պէս կը պո-
6 ռային։ Սոսկալի ձորերու մէջ
կը բնակէին. հողի ու ապառաժ-
7 ներու ծակտիքներուն մէջը։ Մա-
ղասեղներուն մէջը կը կանչուըս-
տէին. եղինճներուն տակը կը
8 ժողվուէին։ Յիմար ու անեղ-
ծուն մարդոց զաւակներ ըլլալով,
երկրէն կը վռնտուէին։ Ու հի-
9 մա ես անոնց խաղը՝ նաև անոնց
առակը եղեր եմ։ Ինծմէ գար-
10 շելով կը հեռանան ինծմէ, ու
երեսիս թուքը չեն խնայեր։ Ին-
11 ձի որ աղեղը թուլցընելով՝ զիս
նեղեցին, ու իմ առջեւս երեսա-
նակը թող տուին։ Ա՛ջ կողմիս 12
ղակտներ ի՛յերեն. անոնք ոտ-
քերս կը հրեն, ու ինծի դէմ
իրենց կորստեան ճամբաները կը
պատրաստեն։ Անոնք շաւիղներս 13
ի՛սւրեն, վիշտս ի՛սւելցընեն,
ու անոնց դէմ ինծի օգնութիւն
բնաւ մը չկայ։ Լայն խրամատի 14
մը գալո պէս կը յարձակին. ա-
ւերակներուն տակէն ձրաս կը
գիմեն։ Արհաւիրքները իմ վրաս 15
դարձան, ու հովի պէս իմ պա-
տիւս կը հալածեն. ու ապաու-
թիւնս ամպի պէս անցաւ։ Եւ 16
հիմա հոգիս իմ ներսս զիս կը
հալէ. տառապութեան օրերը զիս
պաշարեցին։ Իմ ցաւս գիշերանց 17
ոսկորներս ծակեց. ու ջիղերս
հանգստութիւն չունեցան։ Իր 18
մեծ զօրութեամբը իմ հանդերձս
փոխեց, ու իմ պատմուճանիս
օձիքին պէս պատեց զիս։ Ձիս 19
ցեխին մէջը նետուց, ու ես հողի
ու մոխիրի նմանեցայ։ Ես քեզի 20
կ'աղաղակեմ, ու ինծի պատաս-
խան չես տար, կը կայնիմ, ու
դուն ինծի ուշադրութիւն չես
ըներ։ Դուն ինծի անգութ կ- 21
ըլար. ձեռքիդ զօրութեամբը
ինձնամիի պէս կը վարուիս ինծի
հետ։ Ձիս վերցընելով՝ հովին 22
վրայ կը հեծցընես, ու զիս բա-
ղտութիւն կը հալէցընես։ Մեռայ 23
գիտեմ՝ որ զիս մահուան պիտի

ամենիս , ու ամէն ապրողներուն
24 համար սահմանուած տունը : Ար-
դարև ազաչանքը ոչինչ կ՚օգտէ ,
եթէ որ Աղիկայ ձեռքը երկրին-
նէ , մէջ ալ անոնց ազգակը՝ եր-
25 բոր Աղիկայ կորընչցրնէ : Դրժ-
բաղդութեան մէջ եղողին հա-
մար չեմ լար , ազբատին համար
26 հոգիս չէր նեղանար : Բայց եր-
բոր ես բարիք կը յուսայի , չարիքը
հասաւ . ու երբոր լոյսին կը սպա-
27 սէի , խաւարը եկաւ : Փորտիքս
եռաց ու չհանգչարտեցաւ . թշչ-
ուառութեանս օրերը ինծի հա-
28 նան : Սևցած պարտեցայ , բայց
ոչ արևէն . երկայ ես ժողովքին
29 մէջը աղաղակեցի : Ձագարնե-
րուն եղբայր՝ ու չայլամներուն
30 ընկեր եղայ : Մորթս վրաս սև-
ցաւ , ու ոսկորներս տաքութե-
31 նէն այրեցան : Վանն ալ իմ քըն-
նարս սուգի վոխաուեցաւ , ու
իմ արինգս՝ լալհամներուս ձայնի :

ԳԼ· ԼԱ

1 Աչքերուս հետ ուխտ ըրի ,
ուրնից ի՞նչպէս կոյսի վրայ մը
2 մտածէի : Քանզի վերէն Աստուծ-
մէ ի՞նչ բաժին կ՚ըլլայ Ինծի , ու
բարձր տեղաւանքէն՝ Ամենակա-
լողէն ի՞նչ ժառանգութիւն :
3 Կորուստը ամբարշտին համար
սահմռկոտած չէ , ու տակալի պա-
տիժը անօրէնութիւն գործողնե-
4 րուն համար : Միթէ Աղիկայ
իմ ճամբաներս չըտեսներ , ու ա-
5 մէն քայլերս չըհամրեր : Թէ որ
սուտութեան մէջ քալեցի , կամ
իմ ոտքս նենգութեան արագաց ,
6 Թող կշռեւ զիս արդարութեան
կշիռքով , ու Աստուած իմ ան-
7 մեղութիւնս գիտնայ : Թէ որ
ոտքս ճամբայէն խոտորեցաւ , ու
սիրտս աչքերուս ետևէն գնաց ,
ու ձեռքերուս սպաս մը վա-
8 կաւ , Թող ես սերմանեմ , և ու-
րիշը ուտէ , ու բուսոյցս ար-
9 մատին վրայէն : Թէ որ սիրտս
կնկան մը հետևէ մոլորեցաւ , կամ
Թէ դրսիկին դուռը դարանա-
10 մուտ եղայ , Իմ կինս ուրիշի մը
համար աղօրիքի քար դարձընէ ,
և ուրիշները անոր վրայ ծռին :
11 Քանզի որ սա պղծագործութիւն
է , ու դատաստանելին դատաս-
12 տութիւն . Որովհետև
միեղէն կրակ մըն է , ու բոլոր արդիւնքս
արմատէն կը խլէ : Թէ որ ծա-
13 ռայիս կամ աղախինիս իրաւունք
ընել չուզեցի , երբոր ինծի հետ
վէճ ունեցան . Ես ի՞նչ պիտի ը-
14 նեմ , երբոր Աստուած ելլէ . ու
երբոր քննէ , ի՞նչ պատասխան
պիտի տամ անոր : Զի որ զիս
15 որովայնի մէջ ստեղծողը զանոնք
ալ ստեղծեց . ու մեզ ամենս ալ
արգանդին մէջ ձևակերտողը մէկ
չէ՞ : Թէ որ աղքատին ցանկացա-
16 ծը չտուի , ու որբևայրին աչք-
երը մարեցուցի . Թէ որ պատառս
17 միենակ կերայ , ու անկէ որբեր ալ
չկերան . (Ինչպէս որ երիտասարդ-
18 դութենէս ի վեր՝ հօր պէս մեծ-
ցուցի զանիկայ , ու մօրս արգանդէն անոր խնամք տարի :)
19 Թէ որ հանդերձ չտեսնցող մը
կորսուելու վրայ , կամ ծածկոց
չունեցող չքաւոր մը տեսայ ,
20 Ու Թէ որ անոր երիկամունքը
չօրհնեցին զիս , ու իմ ոչխարնե-
րուս բուրդէն չտաքցաւ . Թէ
21 որ ձեռքս որբին դէմ վերցուցի ,
երբոր տեսայ որ դրանը մէջ ին-
ձի օգնականներ կան , Թող իմ
22 թևս ուսէն իյնայ , ու բազուկս
արմունկէն կոտրուի : Քանզի որ
23 Աստուծոյ դատաստանէն կը վախ-
նայի , ու անոր մեծամտու-
թեանը առջեւը չեմ կրնար դի-
տել : Թէ որ յոյսս ոսկիի վրայ
24 դնեցի , պատ ոսկիին ըսի Թէ՝
Իմ վստահութիւնս դուն ես . Թէ
25 որ ուրախացաւ շատ բանալեն
ու ձեռքս շատ գտնելէն ուրա-
խացայ . Թէ որ արևին նայեցայ՝
26 անոր խիստ փայլելն եղած ա-
տենը . կամ պայծառութեամբ
քալող լուսինին , Ու սիրտս
27 գաղտնի խաբուեցաւ՝ բերանս
ձեռքս պագաւ . (Որ ատ ալ
28 դատաւորը անօրէնութիւն մըն

է, որովհետև վէրքը բնական
Աստուածը ուղղած կ'ըլլայի.)
29 Թէ որ ղմա տապալին Թշուառա-
Թեանը վրայ ուրախացայ, կամ
անոր փորձանքի համար խիղճքս
30 համար խնդացի. (Լեզուս ալ
մեղք գործելու թող չտուի, ա-
նէծքով անոր մեռնիլը ուզելով.)
31 Թէ որ վրանիս մարդիկները չը-
սին. Երբ անոր միսէն չկշռե
32 ման՞ար. (Հիւրը երբէք գիշերը
դուրսը չէր մնար, ճանապարհոր-
33 դին դուռս կը բանայի.) Թէ
որ յանցանքներս Ադամին պէս
ծածկելով, ու անօրէնութիւնս
34 ծոցիս մէջ պահելով. Շատ բազ-
մութենէ վախնալով, ու ազգա-
րուն անարգութիւնը ղմա վախ-
ցընելով, ալ չխօսիմ ու դուրս
35 չելլեմ: Երանի Թէ ինծի ականջ
դնող մը ըլլար. (ահա ան է իմ
փափաքս՝ որ Ամենակարողը ին-
ծի պատասխան տայ.) ու իմ
դատախազս գրուածք մը գրէր.
36 Անշուշտ դանիկայ իմ ուսս վը-
րայ պիտի կրէի, ու պսակի պէս
37 ինծի պիտի կապէի. Քայլերուս
համարները անոր պիտի ցուցնէի.
իշխանի պէս պիտի մօտենայի ա-
38 նոր: Թէ որ իմ երկիրս ինծի
դէմ կը բողոքէ, ու անոր ակօս-
39 ները կուլան. Թէ որ անոր ար-
դիւնքը առանց դրամի կերայ,
կամ անոր տէրերուն հոգին հա-
40 նեցի. Ցորենին տեղը փուշ՝ ու
գարիին տեղը որոմ բուսցընէ:
Յոբին խօսքերը լմընցան:

ԳԼ. ԼԲ

1 Այն ատենը այս իրեք մարդիկը Յոբին պատասխան տալէն դադրեցան. ինչու որ անիկայ իր աչքերուն առջեւը արդար
2 կ'երեւար: Եւ Ռամի ազգատոհմէն Բուզացի Բարաքիէլին որդուն Եղիուաին բարկութիւնը բորբոքեցաւ. անոր բարկութիւնը Յոբին դէմ բորբոքեցաւ, ին-
3 չու որ Աստուծմէ աւելի ինքզինքը կ'արդարացնէր: Դարձեալ իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ անոր իրեք բարեկամներուն դէմ, որովհետև պատասխան չգտան, ու
4 պախարէն Յոբը յանցաւոր հանեցին: Ու Եղիուա Յոբին խօսելուն կ'ընդունգուն սպասեր էր, ո-
5 րովհետև անոնք իրմէ ծեր էին: Բայց երբոր Եղիուա տեսաւ, որ ան իրեք մարդոց բերանը ալ պատասխան չունաց, իր բարկութիւնը բորբոքեցաւ: Ան ատենը
6 Բուզացի Բարաքիէլին որդին Եղիուա պատասխան տալով՝ ըսաւ. Ես տարիքով փոքր եմ, ու դուք շատ ծեր էք, անոր համար եմ կեցայ, ու պիտացած ձեզի
7 յայտնելու վախցայ. Ըսի Թէ. Երկար կեանքը թող խօսի, ու տարիներուն շատութիւնը թող
8 իմաստութիւնը պիտընէ. Բայց մարդուն ներսիդին հոգի կայ, ու Ամենակարողին շունչը անոնց
9 հանճար կու տայ: Երէցները միշտ ծերը իմաստուն չեն, ու ծերերը գատաստան չեն հասկընար:
10 Անոր համար ըսի. Ինծի մտիկ ըրէք, որ ես ալ իմ գիտցածս
11 ցուցնեմ: Ահա ես ձեր խօսքերուն սպասեցի, ձեր փաստերուն ականջ դրի, մինչեւ որ դուք խօսքերը քննեցիք: Ես ձեզի ալեկ
12 ուշադրութիւն ըրի, և ահա ձեզմէ մէկը չկայ, որ Յոբը յանդիմանէ, ու անոր խօսքերուն պատասխան տայ. Զրլլայ որ ըսէք՝
13 Թէ իմաստութիւն գտանք. Աստուած է որ զանիկայ կը յաղթէ, և չէ թէ մարդ: Անիկայ իր խօսքերը ինծի դէմ չդասաւորեց,
14 ես ալ ձեր խօսքերուն համեմատ անոր պատասխան պիտի չտամ:
15 Անոնք ապշեցան, ալ պատասխան չտուին. անոնց խօսքերը
16 հատան. Ու ես սպասեցի. մինչեւ որ ալ բան մը չըսին, հառնե-
17 ցան՝ ու ալ չկրկնեցին: Ես ալ իմ կողմս պատասխան տամ, ես ալ իմ գիտցածս ցուցնեմ.
18 Ինչու որ խօսքերով լեցուն եմ. իմ ներսիս գիս եղած հոգին զիս
19 կը սահցընէ: Ահա որովայնս չբացուած գինիի պէս է. նոր սրկի-

թու պէս՝ պատուելու վրայ է։
20 Չ՚բաւեմ որ շունչ առնեմ, չըր-
թնալնելս բառնամ, ու պատաս-
21 խան տամ։ Ազէ մէկու մը աչա-
ռութիւն չընեմ, ու մարդու մը
22 շողոքորթութիւն չընեմ. Քանզի
չեմ գիտեր շողոքորթութիւն ը-
նելը. ինս Յոհեղծողը շուտով
ինս պիտի վերցընէր։

ԳԼ· ԼԳ·

1 Եհոյց ազէ ով Յոբ՝ իմ խօսքս
մարիկ ըրէ, ու ամէն բաներս
2 բաւ ականջ դիր։ Ահա հիմա
բերանս կը բանամ, ու լեզուս
3 քովս հետ կը խօսի. խօս-
քերս արդար ուղղութեամբ պի-
պիտի ըլլան, ու շրթունքներս
զուտ իմաստութիւն պիտի խո-
4 սին։ Ջ՚ինս Աստուծոյ Հոգին ըս-
տեղծեց, ու Ամենակարողին շունչ
5 չը ինծի կեանք տուաւ։ Թէ որ
կրնաս՝ պատասխան տուր ինծի,
պատրաստուելով՝ դիմացս կաց-
6 նէ։ Ահա ես քու բոլորիդ հա-
մեմատ՝ Աստուծոյ համար ին ինչ-
պէս. ես ալ հողէն առեղծուեցայ։
7 Ահա իմ երկիւղս քեզ պիտի չը-
զարհուրեցնէ, ու իմ ձեռքս
քու վրադ պիտի չծանրանայ։
8 Արդարև ականջներս քսիր, ու խօս-
քերուդ ձայնը լսեցի, որ ըսիր.
9 Ես մաքուր եմ ու առանց յան-
ցանքի, ես անարատ եմ, ու իմ
10 վրաս անօրէնութիւն չկայ։ Ա-
հա Աննիկայ վրաս պատճառներ
կը գտնէ, ինս իրեն թշնամի կը
11 սեպէ, ոտքերս կոճղերու մէջ կը
դնէ, իմ բոլոր շաւիղներս կը դի-
12 տէ։ Ա հա քիչ պատասխան կու-
տամ, որ ասս բանիս մէջ իրա-
ւունք չունիս, ինչու որ Աստ-
13 ուած՝ մարդէն մեծ է։ Ընար
հետ ինչու կը վիճիս, որովհետև
14 Աննիկայ բնաւ իր բոլոր ներգործութեանց
համար պատասխան չտար։ Ցի-
րու Աստուած մէկ անգամ
կամ երկու անգամ կը խօսի,
15 (բայց մարդը ուշադրութիւն չը-
ներ,) Երազի մէջ գիշերուան
տեսիլքի մէջ երբոր խորունկ
քուն մը կ՚իյնայ մարդոց վրայ,
ու անոնք իրենց անկողիններուն
մէջ կը քնանան։ Ան առներ մարդ- 16
կոց ականջները կը բանայ, ու
անոնց խրատը կը կնքէ, Որ մարդ- 17
կը գործէն գարձնէ, ու
մարդէն հպարտութիւնը արգի-
լէ։ Անոր հոգին գերեզմանէն 18
կը պահէ, ու կեանքը որ սրով
չմեռնին։ Նաև մարդը իր անկո- 19
ղինին մէջ ցաւով կը պատժուի,
ու իր ոսկորները տասմիկ
ցաւով։ Ան առներ անոր անձը 20
հացին կը զզուի, ու անոր հոգին
ախորժելի կերակուրին։ Անոր 21
մարմինը այնպէս կը հալի, որ ալ
չերեւնար, ու անոր չերեւցած ո-
կորնները դուրս կ՚ելլեն։ Անոր 22
անձը գերեզմանին կը մօտենայ,
ու անոր կեանքը կոտորածին։ Ե- 23
թէ անոր քովը թարգման պատ-
գամաւոր մը ըլլայ, հազարին մէ-
կը, որ անոր ուղղութիւնը մար-
դուն իմացընէ, Ան առներ ա- 24
նոր ողորմելով պիտի ըսէ, ազա-
տէ զանիկայ որ գերեզմանը չիջ-
նէ, ես քաւութիւն մը գտայ։
Անոր մարմինը՝ ազա- 25
ւելի փափուկ պիտի ըլլայ, ու
անիկայ իր մանկութեան օրերուն
պիտի դառնայ։ Աստուծոյ պի- 26
տի աղաչակ, ու Աստուած զա-
նիկայ պիտի ընդունի, ու Անոր
երեսը ուրախութեամբ պիտի
տեսնէ, քանզի Աննիկայ պիտի
հատուցանէ մարդուն անոր ար-
դարութիւնները համեմատ։ Անի- 27
կայ մարդոց վրայ կը նայի, ու
ըսէ որ ինչ ըսէ, Ես գործեցի,
ու իրաւունքը աւրեցի, ու ան-
կայ ինծի օգտակար չեղաւ։ Ան 28
ապինը անոր հոգին կ՚ազատէ, որ
գերեզմանը չիջնէ, ու անոր
կեանքը լոյսը կը տեսնէ։ Ահա 29
Աստուած ան ամէն բաներս եր-
կու երեք անգամ մարդուն կ՚ը-
նէ, Որ անոր հոգին գերեզմանէն 30
գարձնէ, որ ապրողներուն լոյ-
սովը լուսաւորուի։ Լաւ ով Յոբ՝ 31
ինծի մտիկ ըրէ, լռէ ես խօսիմ։ Թէ որ բանիր ունիս 32

ինձի պատասխան տուր, զուցէ, ինչու որ քեզ արդարացընելու կը
35 *փափաքիմ: Եթէ ոչ՝ ինձի մոխիկ ըսէ, լաւ կեցիր, որ ես քեզի խնամառութիւն ողջկեցընեմ:*

ԳԼ. ԼԴ

1 Ան առնեը Եղիսա իր իսկ-
2 քը շարունակելով՝ ըսաւ, Ո՛վ
խնամառուններ՝ իմ խօսքերս մոխիկ
ըսէք, և դուք ալ գիտուններ՝
3 *ինձի ականջ դրէք: Քանզի ա-*
կանջը խօսքերը կ՚որոշէ, ինչպէս
որ քիմքը կերակուրին համը
4 *կ՚առնէ: Իրաւունքը մեզի ընտ-*
րենք, միջերնիս գիտնանք, թէ
5 *ո՛ր բանը աղեկ է: Որովհետև*
Յոբ ըսաւ, Ես արդար եմ, բայց
Աստուած իմ իրաւունքս մեկդի
6 *ձգեց: Մինչ իմ իրաւունքս սի-*
տի առնեմ, իմ վէրքս մահաբեր
7 *է, թէ և յանցանք չունիմ: Ցո-*
բին պէս մարդ ալ կայ, որ հայ-
հոյութիւնը ջուրի պէս կը խմէ,
8 *Որ անօրէնութիւն գործողներուն*
հետ բնակութիւնամբ կը պտրտի,
ու ամբարիշտ մարդոց հետ կը
9 *քալէ: Ինչու որ ըսաւ, Աստու-*
ծոյ համար ըլլալին մարդուս օ-
10 *գուտ մը չկայ: Ասոր համար*
ինձի մոխիկ ըսէք՝ ալ խնամառուն-
ներ, քանի լեզի որ Աստուծոյ քո-
վը չարութիւն, ու Ամենակարո-
ղին քովը անօրէնութիւն ըլլայ:
11 Որովհետև Անիկայ մարդուն ը-
նթացին համեմատ կը հատուցա-
նէ, ու ամէն մարդուն՝ իր ճամ-
բուն համեմատ գտնել կուտայ:
12 Արդարև Աստուած անօրէնու-
թիւն չընէր, ու Ամենակարողը
13 *գատաստան չծռուեր: Երկիրը ալ*
յանձնեց անոր, ու բոլոր աշ-
14 *խարհը ալ կարգի դրաւ: Թէ*
որ իր սիրտը առանկ ուզէրու ըլ-
լայ, Տէրոջս հոգին ու շունչը
15 *իրեն կը ժողվէ: Ան ապէնէ ամէն*
մարմին մեկտեղ կը մեռնի, ու մարդ-
16 *դը հողի կը դառնայ: Հիմա թէ*
որ ընտրողութիւն ունիս, ասի-
կայ մոխիկ ըսէ, խօսքերուս ձայ-
17 *նին ականջ դիր: Մինչ սրպա-*

րութիւնը աւազը կրնայ խլխլել, կամ խիտ արդար եղողը չանցաւոր կրնաս հանել, Ան որ 18
Թագաւորին կ՚ըսէ, Թէ Եղեռնագործ ես, ու ազնուականնե-
րուն՝ Թէ Չար հարուի ես: Ան 19
որ իշխաններուն աչառութիւն չընէր, ու հարուստը աղքատէն աւելի հինամէր, որովհետև ա-
նոնք ամէնն ալ իր ձեռագործն են: Մէկ վայրկեանի մէջ պիտի 20
մեռնին, ու կէս գիշերուան ա-
տեններ ժողովուրդը խռովութիւնի մէջ լինալով՝ պիտի անցնին, ու
զօրեղները պիտի վերցուին՝ ա-
ռանց ձեռք մը ձեռքը անոնց դնե-
լուն: Ինչու որ Անոր աչքերը 21
մարդուն ճամբաներուն վրայ է, ու անոր ամէն քայլերը կը տես-
նէ: Ո՛չ խաւար կայ, և ոչ մահ- 22
ուան շուք՝ որ անօրէնութիւն
գործողները հոն պահուին: Ին- 23
չու որ մարդուս վրայ երկար քըն-
նութիւն չըներ, երբոր անիկայ
Աստուծոյ առջևը դատաստանի
կ՚երթայ: Անհմանալի հերով զո- 24
րաւորները կը կտրէ, ու անոնց
տեղը ուրիշները կը հաստատէ:
Քանզի անոնց գործքերը գիտէ, 25
ու գիշերով տակնուվրայ
կ՚ընէ, ու կը խորտակուին: Ա- 26
նոնց ամբարիշտ ըլլալուն համար՝
ամէնուն առջևը զանոնք կը զար-
նէ: Որովհետև անոր հետևելէն 27
մեկդի քաշուեցան, ու անոր ճամ-
բաները բնաւ չճանչցան. Անոնք 28
որ աղքատին աղաղակը անոր
հասցուցին, ու անիկայ ղրկեալ-
ներուն աղաղակը լսեց: Թէ որ 29
անիկայ հանգստութիւն տայ,
ով կրնայ նեղութիւն տալ, ու
թէ որ անիկայ երեսը պահէ,
ով կրնայ զանիկայ տեսնել, ո՞ր
ազգի մը և թէ մէկ
մարդու մը: Որպէս զի կեղծաւոր 30
մարդը չթագաւորէ, ու ժողո-
վուրդին որոգայթ չըլլայ: Արդ- 31
արև պէտք է Աստուծոյ ըսել,
Պարէնք կրնայի, ալ չարութիւն չեմ
ըներ. Ցուսացած գտնեմ ինձի ոը- 32
վկայուր, և թէ ամբարշտութիւն

գործեցի՝ ալ չեմ գործեր։ Ար- 33
դեօք քու ուղածիդ պէս պիտի
հատուցանէ, որ հակառակ կը
կ'ելնես. քանզի դուն ընտրեր-
ես՝ ու չէ թէ ես. ուրեմն ինչ 34
որ գիտես՝ խօսէ։ Իմաստուններ-
ը պիտի ըսեն ինծի հետս. (ու
գիտուն մարդը մանկ պիտի ընկ- 35
նի ինծի.) Յոբ խելացութեամբ չը-
գործեց, ու անոր խօսքերը իմաս- 36
տութեամբ չեն։ Իմ փափաքս
ա՛ռ է, որ Յոբ մինչև վերջը փոր-
ձուի, ինչու որ ամբարիշտ մարդ-
ոց պէս պատասխաններ տուաւ։
Քանզի իր մեղքին վրայ ապըս- 37
տամբութիւն կ'աւելցնէ. մէջ-
երնիս ծափ կը զարնէ, ու Ա-
ստուծոյ դէմ իր խօսքերը կը
շատցնէ։

ԳԼ. ԼԵ

Դարձեալ Եղիուս իր խօսքե- 1
րը շարունակելով՝ ըսաւ. Ար- 2
դեօք իրաւունքով ըսել կը կար-
ծես ասիկայ, որ ըսիր թէ՝ Ես
Աստուծմէ աւելի արդար եմ։
Քանզի դուն ըսիր. Քեզի ինչ 3
օգուտ կ'ըլլայ, մեղքէս աւելի
ինչ կը վաստկիմ։ Ահա՛ ես քե- 4
զի պատասխան կու տամ, նաև
քեզի հետ՝ քու բարեկամներուդ։
Երկինքը նայէ ու տես, ամպերը 5
դիտէ, որ անոնք քեզմէ աւելի
բարձր են։ Թէ որ դուն մեղք 6
գործես, Անոր դէմ ինչ բան
կ'ընես, ու երբոր քու անօրէ-
նութիւններդ շատնան, Անոր
ինչ կ'ընես։ Թէ որ արդար ես, 7
Անոր ինչ կու տաս, կամ անկ-
կոյ քու ձեռքէդ ինչ կ'առնէ։
Քու ամբարշտութիւնդ քեզի 8
պէս մարդուն՝ ու արդարու-
թիւնդ մարդու որդիին կը ղջէ։
Անիրաւութիւններուն շատու- 9
թիւնէն կը գոչցնեն, բռնաւոր-
ներուն բազուկին համար կ'աղա-
ղակեն։ Բայց ինչ չըսեր որ՝ Ո՞ւ 10
ստեղծող Աստուածը ուր է, ան
որ գիշերուան մէջ երգեր կու
տայ. Ան որ մեզ երկրի անա- 11
ւնութիւններէն աւելի գիտուն,
երկինքի թռչուններէն աւելի ի-
մաստուն կ'ընէ։ Հոն չարերուն 12
հպարտութիւնը համար կ'ուղա-
ղակեն, բայց Ա՛ստուծ պատաս-
խան չտար։ Արդարև Աստուած 13
ունայնութիւն մտիկ չընէր, ու
Ամենակարողը անոր չնայիր։ Ո- 14
թէ և կ'ըսես, թէ Չանիկայ չես
տեսներ, բայց դատաստան կոյ
անոր առջևը, ու անոր յուսա՛։
Եւ հիմա իր բարկութեամբը ը- 15
րածը բան մը չէ, ու անօրէնու-
թիւնը սաստիկ չիմաց։ Յոբ 16
ի՛ Յոբ իր բերանը զուր տեղը
բանալով, անգիտութեամբ խօս-
քեր կը շատցնէ։

ԳԼ. ԼԶ

Ու Եղիուս շարունակելով՝ ը- 1
սաւ. Քիչ մը համբերէ՛ ինծի, 2
ու ես քեզի յայտնեմ, որ Ա-
ստուծոյ համար ուրիշ խօսելիք
ալ ունիմ։ Գիտութիւնս հեռու 3
էն պիտի առնեմ, ու արդարու-
թիւնը Յաւիտենականին ընծայեմ։ Ի- 4
րաւ չըսիր իմ խօսքերս սուտ չեն.
գիտութեամբ կատարեալ մէկ մը
քու քովդ է։ Ահա Աստուած 5
հզօր է, բայց ինչ չարհնար. Ա-
նիկայ հզօր է իր սրտին զօրա-
թիւնովը։ Անիկայ ամբարիշտը 6
չապրեցընէր, ու նեղեալներուն
իրաւունք կ'ընէ. Արդարներուն 7
վրայէն աչքերը չվերցընէր, ու
զանոնք թագաւորներուն հետ ա-
թոռին վրայ նէ դրեր. զանոնք
յաւիտեան կը նստեցընէ, ու կը
բարձրանան։ Ու անոնք թէ որ 8
շղթայներով կապուած՝ թշուա-
ռութեան կապերուն մէջ բռ-
նուին, Ան տուներ անոնց կը 9
յայտնէ իրենց գործքերը, ու
իրենց յանցանքներուն շատնալը։
Նաև անոնց ականջը կը բանայ, 10
որ խրատ ընդունին, և ձեռնէ կը
պատուիրէ, որ անօրէնութենէ
դառնան։ Թէ որ անոնք հնա- 11
զանդելով՝ անոր ծառայութիւն
ընեն, օրերնին բարութեամբ՝
ու տարիներնին ուրախութեամ-
նով կ'անցընեն։ Բայց թէ որ ա- 12

Ձանք հնազանդութիւն չընեն, 13
առաջ պիտի անցնին, ու առանց
գիտութեան պիտի մեռնին։ Եւ
անոնք որ որսով կեցած եղեր են, 14
իրենց վրայ բարկութիւն կը գի-
զեն. երբոր զանոնք կուտէ, անոր
չեն աղաչեր։ Անոնց անձը 15
Աբիսաստրոսի մէջ պիտի
մեռնի, ու անոնց կեանքը պիտ-
ի երթայ մինչեւ Ադէս։ Աղքատը 16
կ'ազատէ իր իշխանու-
թեան առնէր, ու նեղու-
թեան մէջ անոր ականջը կը բա-
նայ։ Քեզ ալ նեղութենէ պիտի
ազատէր, ու անոնկ բերդ արձակու-
թեան բերէր, ուր որ նեղու-
թիւն չկայ, ու քու սեղանդ ճր-
բաւածը պարարտութեամբ լե-
ցուն պիտի ըլլար։ Բայց ըն որ 17
դուն չարին փառքը պաշտպա-
նեցիր, անոնկ փառքը ու գառուա-
ծներ իրարու հետ կապուած են։
Որովհետեւ բարկութիւն կայ, 18
չըլլայ որ Հոգիս ածով մը քեզ
մերկացնէ, ան առնէր մեծ փըր-
կանքը քեզ չկրնար ազատել։
Ամեհի անիկայ քու Հոգիս- 19
ինդ բանի տեղ կը դնէ. ոչ
ոսկին ու ոչ մեծ գանձերը քեզ
Ձը կրնան հաճոյել։ Մի փափաքիր 20
գիշերին որուն մէջ ժողովուրդ-
ները իրենց տեղէն անհետացիլ
կ'ըլլան։ Զգուշացիր անօրէնու- 21
թեան դառնալէն. ինչու որ դուն
ասիկայ ընտրեցիր աւե-
լի քան տառապութենէն։ Ահա Աստուած 22
իր զօրութեանովը բարձրացեալ
է. ով կրնայ անոր պէս տալ-
գրութիւն։ Անոր ճամբան ով 23
պրցնել։ Անոր գործերուն ձամբան
ով պրսկից անոր. և ով քսա-
նած, թէ Դուն անիրաւութիւն
գործեցիր։ Մինչդեռ պահէ որ 24
մեծցնես անոր գործերը, որն
որ մարդիկներէն կը տեսնուին։
Անոնք մարդ կը տեսնեն պահուն 25
իրարանցումի ատ հետեւելն կը
դիտեն։ Ահա Աստուած մեծ է, 26
ու մենք չենք գիտեր, և անոր
տարիներուն համրանքը անգիտե-
լի է։ Ինչու որ չարութիւնը կա- 27
թիլները կը քաշէ. անոնք իր
գործերուն անձրեւ կը թափին,
Որն որ տակերը վազցնելով 28
մարդոց վրայ առաւօտեն կը կա-
թկցնեն։ Բայց բնաւ մեկը ամ- 29
պերուն տարածութիւնը՝ ու Անոր
վրանին գրգռութիւնը կրնայ հաս-
կընալ։ Ահա անոր վրայ իր 30
լոյսը կը տարածէ, ու ծովուն
խորութիւնը կը ծածկէ։ Ժո- 31
ղովուրդներըը աս բաներով կը
պահէ, ու առաւօտեն կերա-
կուր կուտայ։ Ափսոս կայծա- 32
կը կը ծածկէ, ու անոր հրամանն
կուտայ, թէ ուր պիտի դարնէ։
Անոր շառաչիւնը անոր հասնե- 33
լու կուտայ, խաշինքն ալ ելլ-
ղալ ամէն համար։

ԳԼ. ԼԷ

Այսու համար ալ սիրտս կը 1
դողայ, ու իր տեղէն կ'ելլայ։
Անոր ձայնին որոտումը ու անոր 2
բերնէն ելած շառաչիւնը մեկ
ըրէք։ Երկար երկինքց տակը կը 3
խրկէ զանիկայ, ու անոր լոյսը
մինչեւ երկրին ծայրերը։ Անոր 4
ետեւէն մեկ մեծ ձայն մը կ'ելլէ,
իր վեհափառութեան ձայնովը
կ'որոտայ, ու իր ձայնը լսուելէն
ետեւ շուշաղնիկը պահուք։ Աս- 5
տուած իր ձայնովը սքանչելի
կերպով կ'որոտայ, ու անոնկ մեծ
բաներ կ'ընէ՝ որ մենք չենք կրը-
նար հասկընալ։ Ինչու որ անիկայ 6
կ'ըսէ ձիւնին. Երկրի վրայ եղիր,
նաև աստիճ անձրեւին, ու իր
զօրութեանը աստիճ անձրեւնե-
րուն։ Անիկայ ամէն մարդուն 7
ձեռքը կը կնքէ, որ իր ստեղծած
բոլոր մարդիկները հասկընան։
Գազանները որջերուն կը մտնեն, 8
ու ապրելուն մէջ կը բնակին։
Հարաւէն փոթորիկ կու գայ, 9
ու հիւսիսէն ցուրտ։ Աստծոյ 10
շունչէն սառնամանիք կը տը-
րուի, ու ջուրերուն լայնութիւ-
նը կը նեղուայ։ Նաև պարզա- 11
միտութիւնը մէգը կը փարատէ. անոր
լոյսը ամպը կը ցրուէ։ Անոր խոր- 12
հրդովը ամէն տեղ կը փոխա-
րինուին, որ աշխարհին երեսը

երկրի վայ անոր բոլոր հրաման ը-
13 րածը կատարեն։ Զանոնք կը բևե՛ր
թէ՝ խրատի համար, թէ իր երկրին
հաճար, և թէ հնազանդի համար։
14 Ո՛վ Յոր՝ ա՛ս ըսածս մնի՛կ ըրէ՝
կայնէ՛ ու Աստուծոյ պատչելիք-
15 ներուն վրայով մտածէ։ Գիտես
թէ Աստուած ինչպէս կը կար-
գաւորէ զանոնք, և իր ամպին
16 լոյս կը փայլեցնէ։ Գիտե՞ս ամ-
պերուն հաւասարակշռութիները,
ու խելառութեամբ կատարեալ
17 եղողին պատչելիքները։ Երկիրը
հարաւային հովէն հանգստացա-
ցած ժամանակը, գիտե՞ս ինչ ին-
չու համար քու հանդերձներդ
18 կը տաքնան։ Անոր հետ մէկ-
տեղ տարածելով երկինքը, որ
ամուր է՝ ձուլածու հայելիի պէս։
19 Սորվեցո՛ւր մեզի՝ թէ ինչ պիտի
բանը անոր։ Խնդա՞ որ մեծա-
30 Թեան պատճառով՝ չենք կրնար
Գը խօսիլ կարգաւորել։ Թէ որ ես
խօսեցա՝ ըլլամ, պիտի պատմեի՞
21 Անոր։ Եթէ մէկը ըսուցե՝ ան-
շուշտ պիտի կլուի։ Ու հիմա
այ չեն կրնար նայիլ՝ երբոր եր-
կինքը կը փայլատակէ, բայց հո-
22 վը կ'անցնի, ու զանիկայ կը սրբ-
23 է։ Ահա հիւսիսէն ոսկիի պէս
նայ կու գայ։ Աստուծոյ քովը
ահաւոր փառաւորութիւն կայ։
24 Անհնարին Ամենակարող է, չենք
կրնար հասկընալ զանիկայ. մեծ
է զօրութեամբ՝ պատասխանելով
ու շատ արդարութեամբ, ու ճե-
նա պիտի չկանչեր։ Անոր հա-
մար մարդիկ վախնալու են անկ
է, որուն իմաստութիւնէն բը-
նաւ չեայիր։

ԳԼ. ԼԸ

1 Յ՚ետև առէնը Եհովայ փոթորկի-
կին մէջէն պատասխան տալով
2 Յոբին ըսաւ, Ո՞վ է սա որ
անխոհեմ խօսքերով խորհուրդը
3 կը նսեմացնէ։ Հիմա կորիձի
պէս մէջդ պնգե՛, քեզի հարցը-
նե՛մ, և դուն պիտի ինծի իմ-
4 ացնե՛ս։ Ո՞ւր էիր դուն երբոր
ես երկրին հիմերը կը դնէի. ըսէ՛
հիմ թէ որ իմաստութիւն ու-
5 նիս։ Թէ որ գի՛տես՝ ըսէ՛. Ո՞վ գրաւ անոր չա-
փերը, կամ թէ անոր վայ լարը
6 ձգ քաշեց։ Անոր հիմերը ինչի
վայ հաստատուած են, կամ թէ
անոր անկիւնին քարը ո՞վ գրաւ,
7 Երբոր առաւօտեան աստղերը
միասին վառ արտասուեցին կ'ը-
նէին, ու երբոր Աստուծոյ բոլոր
որդիները ցնծութեամբ կ'աղա-
ղակէին։ Կամ ծովը պատնէշներ
8 էած ժամանակը՝ որ գոցից պա-
նիկայ գոնեերով, Երբոր ամպը
9 անոր հանդերձ դրի, ու մգը
խանձարուրը։ Ես անոր վայ իմ
10 հրամանս հաստատելով՝ անոր
փականք ու գոներ դրի, Ըս ը-
11 սի անոր, Մինչև հոս պիտ ու
անդին չանցնիս, և քու ալիքնե-
րուդ հպարտութիները հոս պա-
դարի։ Կեանքիդ միջը երբեք ա-
12 ռաւօտուն հրաման ըրի՞ր, ար-
շալոյսին իր ծագելու տեղը ցու-
ցուցի՞ր։ Որ երկրին ծայրերը
13 բռնէ, ու չարագործները անկէ
թօթափուին։ Երկիրը նոր ձեւ մը
14 կ'առնէ, կնքուած կաւի պէս,
և ամէն բան հանդերձով պարզ-
րուած պէս կ'երևնայ։ Անկոյն
15 ամբարիշտները կ'արգիլուին իր
լոյսը, ու բարձր բազուկը
կը խորտակի։ Ծովուն աղբիւր-
16 ները մտե՞ր ես, ու անդունդին
ծածուկ տեղերուն պտրտե՞ր
ես։ Մահուան դռնները յայտ-
17 նուե՞ցան քեզի, ու մահուան շա-
քին դռնները տեսա՞ր։ Երկիրին
18 լայնութիւնը խելքդ հասա՞ր.
Թէ որ ամէնը գիտես, պատմէ։
19 Լոյսին բնակարանը ո՞ւր է, ու
20 խաւարին տեղը ո՞ւր է, Որ զա-
նիկայ առնես իր սահմանը տա-
նիս, ու անոր տանը ճամբաները
21 իմանա։ Դուն ան ատենը ծնած
ըլլալո՞ւդ համար, ու քու օրե-
րուդ համրանքը շատ ըլլալո՞ւն
22 համար գիտես։ Ձիւնին շտեմա-
րանները մտե՞ր ես, ու կարկու-
23 տին գանձերը տեսա՞ր ես, Որ ես
կը պահեմ նեղութեան ժամու-

նակին, ու կռնչի ու պատերազ-
24 մի օրուան համար։ Ի՞նչ ճամ-
բով լայը կը բաժնուի, և ինչպէս
արևելեան հովը երկրի վրայ
25 կը տարածուի։ Հնդկինեալուն
համար անյոյս՝ ու պատուհասին
փայլակին համար ճամբայ մի
26 բացաւ, որ անձրև ալ մը երկ-
րին վրայ՝ ուր որ մարդ չկայ,
անապատին վրայ՝ ուր սեղ մկիզ
27 չծնանիր, որ անապատները ու
անչէն տեղերը կշտացնէ, ու
կանանչ խոտին բնձիւղը բուս-
28 ցընէ։ Անձրևը հայր ունի՞. կամ
ով ցօղին կաթիլները ալ ծնաւ։
29 Սառը որուն արգանդէն կ'ելլէ,
ու երկնից հղեամը ալ ծը-
30 նաւ։ Ջուրերը քարի պէս ի՛ր-
կան կը պահուին, ու անդունդին
31 երեսը կը սառի։ Բազմաստղին
կապերը կրնա՞ս կապել, կամ ով
Հայկին կապերը կրնա՞ս քակել։
32 Արտաքոմիը ժամանակին կրնա՞ս
հանել, ու Արջին և իր զաւակ-
33 ները առաջնորդել։ Երկինքին
կանոնները գիտե՞ս, անոր իշխա-
նութիւնը երկրի վրայ կրնա՞ս
34 դնել։ Ձայնդ ամպերուն կրնա՞ս
վերցընել, որ ջուրերուն շատու-
35 թիւնը քեզ ծածկէ։ Կայծակնե-
րը կրնա՞ս խրկել որ երթան, ու
քեզի Ահա պատրաստ ենք՝ ը-
36 սեն։ Երիկամներներուն մէջ
ով իմաստութիւն դրաւ, կամ
37 սրտին ով հանճար տուաւ։ Ո՞վ
կրնայ իմաստութիւնով ամպերը
համրել, ու երկնից սրիկերը սե-
38 ղաւորել, երբոր փոշին իրարու-
ն ջոկուի ձուլածոյ մը կ'ըլլայ, ու
հողին կոշտերը իրարու կը փակ-
39 չին։ Առիւծին համար որս կրը-
նա՞ս որսալ, ու կորիւններուն
ախորժակը կրնա՞ս հշտացընել,
40 երբոր անոնք իրենց այրերուն
մէջ կը նստին, ու գազանի հա-
մար որջերուն մէջ կը կենան։
41 Ո՞վ կը պատրաստէ ագռաւին
իր որսը, երբոր անոր ձագերը
Աստուծոյ կ'ազաղակեն, և ու-
տելիք չունենալուն համար կը
թափառին։

ԳԼ. ԼԹ.

Յայրի այծեամներուն ծնա- 1
նելու ժամանակը դիտե՞ս, եղնիկ-
ներուն ծնանիլը դիտե՞ս։ Ա- 2
նոնց կատարելը ամիսները կըր-
նա՞ս համրել, ու ծնանելու ժա-
մանակնին դիտե՞ս։ Անոնք ծռե- 3
լով ձագերնին կը ծնանին, ու
ցաւերնին կ'անցընեն։ Անոնց ձա- 4
գերը կը զօրանան, դաշտի մէջ
կը մեծնան, կ'երթան, ու նորէն
անոնց չեն գառնար։ Ցիռը ով 5
համարձակ թող առաւ, ու վայ-
րենի իշուն կապերը ով քակեց,
որուն դաշտը տուի տունի հա- 6
մար, ու անապատը՝ անոր քնա-
կութեանը համար։ Անիկա քա- 7
ղաքին աղաղակը ծաղր կ'ընէ,
ու բանեցընողին պոռալը չլսեր։
Անոր պտրտած լեռները իր ա- 8
րօտն է, ու ամէն տեսակ խո-
տերը կը փնտռէ։ Մի՞գուցէ բուն 9
քեզի ծառայելու կը համձի, կամ
քու մսուրիդ քովը գիշերը կը
մնա՞յ։ Արտ վարելու համար մի- 10
եղջերուն կրնա՞ս շտանով կա-
պել, կամ թէ քու հետեւիդ հո-
վիտները կը տափանէ։ Անոր 11
ոյժը շատ ըլլալուն համար՝ անոր
կը վստահի՞ս, ու գործդ անոր
կը յանձնե՞ս։ Կը հաւատա՞ս ա- 12
նոր՝ թէ քու սերմերդ պիտի
բերէ, և քու կալդ ժողվէ։ Ջայ- 13
լամին թևերը ցնծութեամբ կը շար-
ժէ, արդեօք արագիլին թևերուն
ու փետուրներուն հետ նմա՞ն է։ Ա- 14
նիկայ իր հաւկիթները գետինը
կը ձգէ, ու զանոնք հողին վրայ
կը տաքցընէ, ու մոռցը չգիտեր 15
որ ոեխոտ ոտքը կը կոտրէ զա-
նոնք, կամ գաշտի գազանները
անոնցմով կ'ընկնի։ Անիկայ ան- 16
գութ է իր ձագերուն հետը
չեղած ձեւանալու պէս, իր աշխատու-
թիւնը գատարկ երթալուն հոգ
չընէր, Ընչու որ Աստուած իմ 17
մտութիւնէն զուրկ ըրաւ զա-
նիկայ, ու հանճարէն անոր բա-
ժին չտուաւ։ Անիկայ բարձրը 18
երած ժամանակը՝ ձին ու անոր

19 վրայ հեծնողը ծաղը կ'ընկ։ Զիմն դուն այժ տուիր. անոր պարա-
նոցին բաշը դուն հագցուցիր։
20 Ջանիկայ մարախի պէս կրնան
յամիկցընել. անոր վրնջիւնն փա-
21 ռաւոր ձայներ ահաւոր է։ Հովի-
ին մէջ գետինը կը փորէ, ու իր
զօրութեամբը կը զուարճանայ.
սպառազէնը դիմաւորելու կ'ել-
22 լ։ Երկիւղը ծաղը կ'ընկ, բանէ
մը չվախնար, ու սուրին երեսէն
23 ետ չդառնար։ Դէտերը անոր
վրայ կը սուլեն, նաև փայլուն
24 նիզակը ու գեղարդը. կատաղու-
թեամբ ու բարկութեամբ գե-
տինը կը կլլէ, ու փողին ձայնը
լսելուն՝ չկրնար իրեզմնները դադրիլ։
25 Քանի որ փողը կը հնչուի, ագէ
կ'ըսէ. հեռուէն կ'առնէ պատե-
րազմին հոտը. զօրագլուխներուն
պոռուտքը ու ազդարարութիւնը
26 կէ լսէ։ Բազէն քու խելացուածով
նովդ կը թռչի, ու թևերը դէպ
27 ի հարաւ կը բանայ։ Արծիւը
քու հրամանովդ կը բարձրանայ,
ու բոյնը բարձրը կը հաստատէ։
28 Անիկայ ժայռի վրայ՝ ժայռի
գագաթներու վրայ՝ ու ապա-
ահմներու մէջ բնակելով կը կե-
29 նայ. կերակուրը անկէ կը փնտռէ. անոր աչքերը հեռուէն կը
30 տեսնեն։ Անոր ձագերն ալ ա-
րիւն կը ծծեն. և ուր որ դիակ
ըլլայ, անիկայ հոն է։

ԳԼ. Խ

1 Տ. Առաւած Յոբին խօսե-
2 լով՝ ըսաւ. Արդ՝ Ամենակալին
հետ վիճողը բան մը պիտի ոտ-
վիջընէ. Աստուծոյ հետ վիճա-
բանողը թող պատասխան տայ։
3 Ան առնը Յոբ Տէրոջը պատաս-
4 խան տալով՝ ըսաւ. Ահա ես
նուաստ եմ. քեզի ինչ պատաս-
խան տամ. ձեռքս բերնիս վրայ
5 կը դնեմ։ Մէկ անգամ խօսեցայ,
ալ պատասխան պիտի չտամ.
երկու անգամ ալ, բայց պիտի
6 չկրկնեմ։ Ան ժամանակը Ա-
ստուած՝ մրրիկէն Յոբին պատաս-
7 խան տալով՝ ըսաւ. Հիմա կըր-
պէս մէջքդ պնդէ, քեզի
հարցընեմ, ու դուն ինծի իմացու-
8 ցիր։ Կ'ուզուստանես պիտի խափանես, քեզ արդարա-
ցընելու համար զիս յանցաւոր
9 պիտի հանես։ Աստուծոյ պէս
բազուկ ունիս, և ես ձայնովդ
10 կրնաս անոր պէս որոտալ։ Հի-
մա փառաւորութիւնով ու մե-
ծութիւնով զարդարուէ, և պա-
տիւով ու փառքով հագուէ։
11 Բարկութեանդ եռանդը տարա-
ծէ, և ամէն հպարտին նայէ,
12 ու զանիկայ խոնարհեցուր։ Ամէն
հպարտին նայէ, ու զանիկայ
նուաձէ, ու անօրէնները իրենց
տեղը կոխկրտէ։ Անոնց ամէնն
13 ալ հողին մէջը անկուղիթ ըրէ,
երեսները դաղտուկ տեղ պահէ։
14 Ան առնը ես ալ քեզի կը խոս-
տովանիմ, որ աջ ձեռքդ քեզ
15 կրնայ ազատել։ Ահա Բեհեմոթ
որ քեզի հետ ստեղծի, ա-
նիկայ արջառի պէս խոտ կ'ուտէ։
16 Ահա հիմա անոր զօրութիւնը իր
մէջքին է, և այժը փորին մկանե-
րուն մէջ։ Պոչը կ'երերցընէ եղեւ-
17 նի պէս. ազդրերուն ջիղերը հիւս-
ուած են։ Անոր ոսկորները պղնձէ
18 խողովակներ են. անոր ոսկորները
երկաթէ ձողերու պէս են։ Ա-
19 ստուծոյ ճամբաներ գործը անիկայ
է. զանիկայ ստեղծողը իր սուրը
կրնայ անոր մօտեցընել։ Արդա-
20 րև անոր պաշար կը բերեն լե-
ռները, ու որ գաշտի բոլոր գա-
զանները կը խաղան։ Անիկայ
21 հովանաւոր ծառերուն տակը՝
եղէգներուն շուքին՝ ու ճահիճ-
ներուն մէջը կը պառկի։ Հով-
22 նաւոր ծառերը իրենց շուքով
կը ծածկեն զանիկայ. հեղեղատ-
ներուն ուռիները անոր բոլոր-
տիքն են։ Թէ որ գետը առա-
23 տանայ, անիկայ չվախնար. Թէ
և Յորդանանը անոր բերանին
վրայ դիմելու ըլլայ, հանգարտ
կը կենայ։ Աչքերէ անիկայ յայտ-
24 նի կը բռնուի. քիթերը օրո-
պայնները կը ծակէ։

ԳԼ. ԽԱ

1 Լեհաթանը կարթով կրնա՞ քաշել, ու անոր լեզուն լա-
2 րով կրնա՞ քաշել։ Անոր քիթին հուան անցընելով՝ ծնօտը կրնա՞
3 փուշով ծակել։ Միթէ անիկա քեզի շատ աղաչանքներ կ'ընէ,
4 քեզի մեղմ խօսքեր կ'ըսէ։ Անի-
կայ քեզի հետ ուխտ կ'ընէ՞, զա-
նիկայ միշտնիաւոր ծառայի պէս
5 կրնա՞ առնել։ Թռչունի հետ
խաղալո՞ պէս՝ անոր հետ կրնա՞ խաղալ, կամ թէ քու աղախին-
ներուդ համար զանիկայ կրնա՞
6 կապել։ Ընկերները անոր վաճառք հացկերոյթի կրնա՞ն բնել, անի-
կայ վաճառականներուն մէջը կը
7 բաժնուի՞։ Անոր մորթը սլաք-
ներով՝ ու անոր գլուխը ձկնորսի
8 տէգերով կրնա՞ն լեցընել։ Ձեռքդ
անոր վրայ դիր, պատերազմը յի-
շէ, ու նորէն պիտի չընես ըսնի-
9 կայ։ Ահա անոր բռնութեան յոյ-
սը պարապ է, զանիկայ տեսնե-
10 լով ալ վարդ չընկրտուիր։ Ոչկայ
քաջասիրտ մէկը որ զանիկայ գր-
գռելու համարձակի. հապա իմ առջեւս ո՞վ
11 կրնայ կայնիլ։ Ո՞վ ինծի առա-
ջուց տուաւ, որ ես անոր հա-
տուցանեմ. բոլոր երկինքին տա-
12 կը եղածը իմն է։ Անոր անդամ-
ներուն ու զօրութեանը, նաև
գեղեցիկ կարգաւորութեանը վր-
րայով խօսելու պիտի չլռեմ։
13 Անոր հանդերձին երեսը ո՞վ կրը-
նայ բանալ, անոր երկու կղակ-
ներուն մէջը ո՞վ կրնայ մտնել.
14 Անոր երեսին դռները ո՞վ կրնայ
բանալ. ահը անոր ակռաներուն
15 բոլորտիքն է։ Անոր ամուր վա-
հաններովը իր հպարտութիւնն են,
պինդ հնոցաւածի պէս գոց են.
16 Այնպէս քովէքով շարուած են,
որ անոնց մէջը քամի չկրնար մըտ-
17 նել. Իրարու կցուած են, մէկ-
մէկ կը բռնեն, ու բնաւ չեն
18 զատուիր։ Անոր փռնգատալէն
լոյս կը փայլի, ու աչքերը ար-
շալոյսին արեւուն ճառագայթներուն կը
19 նմանին։ Անոր բերնէն վառած
ջահեր կ'ելլեն, ու կրակի կայծեր
կը ցայտեն։ Քիթին ծակերէն 20
շոգի կ'ելլէ՝ եռացող սանի կամ
կաթսայի պէս։ Անոր շունչէն 21
կրակի կայծեր կը բորբոքի, ու
բերնէն բոց կ'ելլէ։ Անոր պա- 22
րանոցին վրայ ոյժ կը բնակի, ու
երկիւղը անոր առջեւէն կը խա-
ղայ։ Անոր միսին ծալքերը 23
իրար փակած են, անոր վրան հա-
տատուելով՝ չեն երերար։ Անոր 24
սիրտը քարի պէս պինդ է, ու
աղօրիքին վարի քարին պէս ա-
մուր է։ Անոր երած ժամանակ 25
կը զօրաւորները կը վախնան, ու
երկիւղէն կը շփոթին։ Անոր վը- 26
րայ յարձակողին սուրը չդիմա-
նար, ո՛չ ալ նիզակը՝ գեղարդը
ու զրահը։ Երկաթը յարդի պէս 27
է անոր առջեւը, ու պղինձը փը-
ուած փայտի պէս։ Աղեղին նե- 28
տը զանիկայ չփախցըներ. պար-
սաքարերը անոր դէմ մղեղի կը
դառնան։ Մահակները շեղերու 29
տեղ կը սեպէ. տէգին ճօճաղը
ծաղր կ'ընէ։ Անոր տակը սրա- 30
ծայր խեցգիի կտորտանք կան.
ցեխին վրայ սուր բաներ կը տա-
բածէ։ Անդունդը սանի մը պէս 31
կ'եռացընէ, ու ծովը ապեզանիի
կաթսային նման կ'ընէ։ Իր ե- 32
տեւէն ճամբան պայծառ կ'երե-
ցընէ. անդունդը ճերմակած մա-
զերու կը նմանի։ Երկրի վրայ ա- 33
նոր նմանը չկայ, որ անանձն ա-
վախ առեղծուած ըլլայ։ Ամէն 34
բարձր բաներու վրայ կը նայի.
բոլոր հպարտութեան որդւոցը
թագաւորն է։

ԳԼ. ԽԲ

Ընդ առէնը Յոբ Տէրոջը պա- 1
տասխան տալով՝ ըսաւ. Գիտեմ 2
որ ամէն բանի կարող ես. ու
քու դիտաւորութիւնդ բնաւ
չարգիլուիր։ Ո՞վ է ասիկայ որ 3
ագիտութեամբ խորհուրդը կը
նսեմացընէ. յիրաւի կը զրուցեի,
բայց չեի հասկընար. ինծի սքան-
չելի բաներ ըլլալով՝ չեի իմա-
նար։ Կ'աղաչէի մտիկ ըրէ՝ որ 4

ես զուսցեմ. քեզի հարցընեմ, ու
5 ինձի տուիկացուր։ Ես քու վրա-
յովդ ականջի լսով լսեր եմի,
բայց հիմա աչքս կը տեսանէ քեզ։
6 Անոր համար էմ ինչս կ'արհա-
մարհեմ, հողի ու մոխիրի վրայ
կը ղղջամ։
7 Արդ՝ Տէրը սա խօսքերը Յո-
բին զուսցելէն ետքը՝ Տէրը Եղի-
փազ Թեմանացիին ըսաւ. Քու
վրադ՝ ու երկու բնկերներուդ
վրայ իմ բարկութիւնս բորբո-
քեցաւ. ինչու որ ինձի համար՝
իմ Յոբ ծառայիս պէս շիտակ
8 չխօսեցաք։ Ասոնի հիմա ձեզի
եօթը զուարակ ու եօթը խոյ
առէք, ու Յոբ ծառայիս երթա-
լով՝ ձեզի համար ողջակէզ մա-
տուցէք, և իմ Յոբ ծառաս ձե-
զի համար աղօթք ընէ, որ ես
ալ անոր աղօթքը ընդունելով՝
չքր անմուռութեանդ պէս չընեմ
ձեզի. ինչու որ իմ առջեւս իմ
Յոբ ծառայիս պէս շիտակ չխո-
սեցաք։
9 Ան ատենը Եղիփազ Թեմա-
նացին, ու Բաղդատ Սօքեցին,
և Սոփար Նաամացին երթալով՝
Տէրոջը իրենց ըսածին պէս ըրին.
և Տէրը Յոբին աղօթքը ընդու-
նեց։
10 Եւ Տէրը գերութենէ ազա-
տեց Յոբը՝ իր բարեկամներուն
համար աղօթք ըրած ատենը.
նաև Տէրը Յոբին բոլոր սաս-
ցառածոյը կրկնապատիկը տու-
աւ։ Եւ անոր բոլոր եղբայրնե- 11
րը՝ ու բոլոր քոյրերը՝ և զանգ-
կայ առաջուց ճանչցողներուն
բոլորն ալ անոր գալով՝ անոր
տանը մէջ հաց կերան անոր հետ,
ու անոր համար ցաւելով՝ Տէրոջը
անոր իրկած բոլոր փորձանքին
համար անոր մխիթարութիւն
տուին. և ամէն մէկը մէկ
մէկ կտոր ոսկի՝ ու մէկմէկ ոսկի
օղ տուին անոր։ Եւ Տէրը Յո- 12
բին վերջը առջինէն աւելի օրհ-
նեց. անանկ որ՝ տասնուչորս հա-
զար ոչխար, ու վեց հազար ուղտ,
և հազար զոյգ եզ, ու հազար մա-
տակ էշ ունեցաւ։ Եւ անոր՝ եօ- 13
թը տղայ ու իրեք աղջիկ եղաւ։
Ու մէկ աղջկան անունը Եմիմա՝ 14
ու երկրորդին անունը Կասիա՝
ու երրորդին անունը Կերեն հա-
պուք դրաւ։ Եւ բոլոր երկրին 15
վրայ Յոբին աղջիկներուն պէս
գեղեցիկ կիներ չէր գտնուեր.
ու Հայրերնին անոնց ժառան-
գութիւն տուաւ իրենց եղբայր-
ներուն մէջը։
Եւ ասկէ ետքը Յոբ հարիւր 16
քառասուն տարի ապրելով՝ տե-
սաւ իր որդիները՝ ու իր որդւոց
որդիները՝ չորս սերունդ ազ-
գը։ Ու Յոբ ծերացած ու օրե- 17
րը լեցուած մեռաւ։

ԳԻՐՔ ՍԱՂՄՈՍԱՑ

ՍԱՂՄՈՍ Ա

1 Երանելի է ան մարդը՝ որ
ամբարիշտներուն խորհուրդին
մէջ չգալէը, ու մեղաւորներուն
ճամբուն մէջ չկենար, և ծաղր
ընողներուն նստած տեղը չնս-
2 տիր. Հապա անոր կամքը Աս-
տուծոյ օրէնքին մէջն է, և ցե-
րեկ ու գիշեր անոր օրէնքին
վրայ կը մտածէ։ Եւ անիկայ 3
ջուրի ճամբաներէը տնկուած ծա-
ռի պէս պիտի ըլլայ, որ իր ժա-
մանակին իր պտուղը կու տայ,
ու անոր տերեւը պիտի չթափի,
և ինչ բան որ ընէ՝ պիտի յաջո-

4 ղև։ Սաղմ. Ամբարիշտներըդ,
Տէր, ամբարիշտներըդ կորուսանեն.
Հապա մնացեալ արդարները կը
5 ցրուեն։ Սելա։ Ասոր համար ամբարիշտ-
ներըդ գատաստանին մէջ պիտի
չկրնան կենալ, ոչ ալ մեղաւոր-
ներըդ արդարոց ժողովքին մէջ։
6 Վասն զի Տէրը կը ճանչնայ ար-
դարներուն ճամբան, բայց ամ-
բարիշտներուն ճամբան պիտի
կորսուի։

ՍԱՂՄ. Բ

1 Ինչո՞ւ հեթանոսները խռո-
վեցան ու ժողովուրդ-
ները պարապ բան կը մտածեն։
2 Երկրի թագաւորները ինքզինք-
նին կը հաստատեն, ու իշխան-
ները միասին խորհուրդ կ՚ընեն
Տէրոջը դէմ, ու անոր Օծեալին
3 դէմ, ըսելով. Կոտրենք անոնց
կապերը, ու մեզմէ ձգենք ա-
4 նոնց լուծը։ Երկինքը բնակողը
անոնց կը ծիծաղի. Տէ-
5 րը ծաղր պիտի ընէ զանոնք։ Ան
առիթը իր բարկութիւնովը պի-
տի խօսի անոնց, և իր սրտմտու-
թիւնովը պիտի խռովեցնէ զա-
6 նոնք, ըսելով. Ես օծեցի իմ թա-
գաւորս իմ սուրբ լեռանս՝ Սիո-
7 նին վրայ։ Հրամանը պիտի պատ-
մեմ. Տէրը ինծի ըսաւ. Դուն
իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ
8 ծնայ. Խնդրէ ինծմէ, ու հե-
թանոսները քեզի ժառանգու-
թիւն պիտի տամ, ու երկրին
9 ծայրերը՝ քեզի տացուածք. Ջա-
նակ երկաթէ գաւազանով պի-
տի կոտրես, բրուտի անօթի պէս
10 պիտի փշրես զանոնք։ Ուստի հի-
մա ով թագաւորներ՝ միտքերնիդ
առէք, երկրի դատաւորներ՝ խր-
11 բատուեցէք։ Երկիւղով Տէրոջը
ծառայեցէք, ու դողալով ուրախ
12 վախցէք։ Որդին համբուրեցէք
որ չբարկանայ, ու ճամբուն մէջ
չկորսուիք, երբոր անոր բարկու-
թիւնը քիչ մը բորբոքի։ Երա-
նի՛ անոնց որ անոր կը
կը յուսան։

ՍԱՂՄ. Գ

Սաղմոս Դաւթի, իր որդւոյն Աբիսաղոմին երեսէն փախած ժամանակը։

1 Ով Տէր, իմ հակառակներս որ-
քա՜ն շատցան. իմ վրաս ելլողնե-
2 րը շատ են։ Շատերը իմ անձիս
համար կ՚ըսեն թէ՝ Անոր փրկու-
թիւն չկայ Աստուծմէն։ (Սելա։)
3 Բայց դուն, Տէր, դուն ես իմ
ապարս, իմ փառքս, ու իմ գլու-
խս բարձրացնողը։ Իմ ձայ-
4 նովս Տէրոջը կանչեցի, ու իր
սուրբ լեռնէն ինծի պատասխա-
նեց։ (Սելա։) Ես պառկեցայ
5 ու քնացայ. արթնցայ, վասն զի
Տէրը զիս պաշտպանեց։ Ես պի-
6 տի չվախնամ բիւրաւոր ժողո-
վուրդներէն որոնք իմ չորս կողմս
պատեցին։ Ելլէ՛ ով Տէր, զիս
7 փրկէ՛ ով իմ Աստուածս, վասն
զի դուն զարկիր իմ բոլոր թըշ-
նամիներուս ականջները փշրեցիր։ Փրկու-
8 թիւնը Տէրոջն է. քու օրհ-
նութիւնդ քու ժողովուրդիդ վրա-
յ է։ (Սելա։)

ՍԱՂՄ. Դ

Գլխաւոր երգեցողին, Նկինոթի վրայ. Սաղմոս Դաւթի։

1 Կանչելու ատենս ինծի պա-
տասխան տուր՝ ով իմ արդարու-
թեանս Աստուածը. Նեղութեան
մէջ զիս ընդարձակեցիր. ողորմէ՛
ինծի, ու լո՛ւր իմ աղօթքս։ Մար-
2 դոց որդիներ՝ մինչև երբ իմ
փառքս ամօթի պիտի դարձնէ՛ք,
և ունայնութիւն պիտի սիրէք,
ո՞ւ սուտութիւն փնտռէք։ (Սելա։)
3 Բայց գիտցէ՛ք որ Տէրը իրեն
նուիրեալ մարդը պահեց. Տէրը
պիտի լսէ իրեն կանչելու ատենս։
4 Դողացէ՛ք ու մեղք մի գործէ՛ք.
խօսեցէ՛ք սրտերնուդ հետ անկո-
ղինեւնիդնուդ վրայ, ու լռեցէ՛ք։
(Սելա։) Արդարութեան զոհեր
մատուցէ՛ք, ու Տէրոջը յու-
սացէ՛ք։ Շատերը կ՚ըսեն թէ՝ Ո՞վ
6

մեզի բարեւթիւն պիտի ցուցընէ. ով Տէր՝ քու երեսիդ լոյսը
7 մեր վրայ ծագէ: Իմ սրտիս ուրախութիւն տուիր՝ անոնց ցորենին ու գինիին առատութեան
8 ժամանակէն աւելի: Խաղաղութեամբ պիտի պառկիմ ու քնանամ, վասն զի դուն միայն ով Տէր՝ զիս ապահովութեամբ կը բնակեցընես:

ՍԱՂՄ. Ե

Գլխաւոր երգեցողին, Նհիլոթի վրայ. Սաղմոս Դաւթի:

1 Ով Տէր՝ ականջ դիր իմ խօսքերուս. միտքդ առ իմ աղաչանքս:
2 Իմ կանչելուս ձայնը մտիկ ըրէ՝ ով իմ Թագաւորս ու Աստուածս, վասն զի ես քեզի կ'աղաչեմ:
3 Ով Տէր՝ առտուընց պիտի լսես իմ ձայնս. առտուընց պատրաստ պիտի ըլլամ քեզի,
4 ու ապասեմ: Վասն զի դուն անօրէնութիւն ուզող Աստուած չես. չարը քու քովդ պիտի չբնակիր:
5 Հպարտները քու աչքերուդ առջեւն պիտի չկենան. բոլոր անօրէնութիւն գործողները կ'ատես.
6 Սուտ խօսողները կը կորսընցընես. Տէրը արիւնահեղ ու նենգաւոր մարդէն կը զզուի:
7 Բայց ես քու ողորմութեանդ շատութիւնովը քու տունդ պիտի մտնեմ. քու վախովդ երկրպագութիւն պիտի ընեմ քու
8 սուրբ տաճարիդ մէջը: Ով Տէր՝ քու արդարութեամբդ ինծի առաջնորդ եղիր թշնամիներուս համար. քու ճամբադ շիտակէ իմ առջեւս.
9 Վասն զի անոնց բերնին մէջ ճշմարտութիւն չկայ. անոնց սիրտերը շար են. անոնց կոկորդը բաց գերեզման է. իրենց լեզուովը նենգաւոր եղան:
10 Ով Աստուած՝ յանցաւոր հանէ զանոնք. իրենց խորհուրդներովը թող ինկան. անոնց մեծ ամբարշտութիւններուն համար հալածէ զանոնք. վասն զի քեզի դէմ ապստամբեցան:
11 Բայց ամէն քեզի յուսացողները թող ուրախ ըլլան. յաւիտեան թող ցնծան. ինչու որ դուն զանոնք կը պաշտպանես. և քու անունդ սիրողները թող քեզմով պարծանան:
12 Վասն զի դուն պիտի օրհնես արդարը՝ ով Տէր. բարի կամեցողութիւնով անոր չորս կողմը պիտի պատես, որպէս թէ վահանով մը:

ՍԱՂՄ. Զ

Գլխաւոր երգեցողին, Նկիւնոթի վրայ, Էմմինիթի վրայ. Սաղմոս Դաւթի:

1 Ով Տէր՝ քու սրտմտութեամդ բողոքիր ինծի, և քու բարկութեամդ պիտի մի խրատեր:
2 Ով Տէր՝ ողորմէ ինծի, վասն զի տկար եմ ես. զիս բժշկէ ով Տէր, վասն զի ոսկորներս կը սարսափին:
3 Իմ անձս ալ խիստ սարսափեցաւ. և դուն ով Տէր՝ մինչեւ երբ:
4 Դարձիր ով Տէր՝ փրկէ իմ անձս. քու ողորմութեանդ համար զիս ազատէ:
5 Վասն զի մահուան մէջ քեզ յիշատակել չկայ. գերեզմանին մէջ ո՞վ քեզի շնորհակալութիւն պիտի ընէ:
6 Հառաչանքս ընկճեցի յոգնեցայ. ամէն գիշեր առատութեամբ կը լուամ իմ անկողինս. արցունքներովս կը թրջեմ իմ մահիճս:
7 Իմ աչքս մաշեցաւ տրտմութենէն. իմ ամէն թշնամիներուս համար հինցաւ:
8 Ինծմէ եղէք ամէնքդ ալ՝ որ անօրէնութիւն կը գործէք. վասն զի Տէրը իմ լալուս ձայնը լսեց.
9 Տէրը իմ աղօթքս լսեց. Տէրը իմ խնդրուածքս պիտի ընդունի:
10 Թող ամչնան ու խիստ զարհուրին իմ ամէն թշնամիներս. եւս դառնան, ու շուտով թող ամչնան:

ՍԱՂՄ. Է

Շիկկայօն Դաւթի. որ երգեց Տէրոջը Բենիամինեան Քուշին խօսքերուն համար:

1 Ով իմ Տէր Աստուածս՝ քե-

պէ կը յառաջ, փրկէ զիս իմ ա-
մէն հալածիչներէս , ու ազատէ
2 զիս , Ըրլայ որ առիւծի պէս
իմ անձս փառասէր , ու պատա-
3 ռէ , և ազատող մը չըլլայ : Ո՛վ
իմ Տէր Աստուածս՝ եթէ որ ա-
նանը ըրի , կամ թէ իմ ձեռքե-
րուս մէջը անօրէնութիւն կայ ,
4 թէ որ բարեկամիս չարութիւն
ըրի , ու յափշտակեցի ըռնիկայ որ
առանց պատճառի իմ թշնամիս
5 էր , թող թշնամին հալածէ իմ
անձս՝ ու հասնի անոր , ու երկրի
վրայ կոխկրտէ իմ կեանքս , և
իմ փառքս հողի վրայ բնակեցը-
6 նէ : (Սէլայ :) Ելլէր ո՛վ Տէր , քու
բարկութեամբդ , իմ թշնամւոցս
կատաղութիւններուն դէմ բարձ-
ը եղիր , և քու հրամայած
դատաստանիդ՝ ինծի համար ար-
7 թնցո՛ր : Եւ ժողովուրդներուն
ժողովը քու շուրս կողմդ պիտի
պատէ . անոնց համար դէպ՚ի
8 բարձրը դարձիր : Տէրը պիտի
դատէ ժողովուրդները . ո՛վ Տէր՝
իմ դատաստանս տես , իմ ունե-
ցած արդարութեանս ու անմե-
9 ղութեանս նայելով : Ամբարիշտ-
ներուն չարութիւնը թող հատ-
նի , բայց դուն արդարը հաստա-
տէ . վասն զի դուն՝ ով արդար
Աստուած , կը քննես սիրտերը
10 ու երիկամունքները : Իմ պաշտ-
պանութիւնս Աստուծմէ է , ան
որ կ՚ապրեցնէ սրտով ուղիղնե-
11 րը : Աստուած արդար դատա-
ւոր է , ու Աստուած ծեղտոտիին
12 ամէն օր բարկացած է . թէ որ
անիկայ չդառնայ , իր սուրը պի-
տի սրէ . աղեղը լարեր ու պատ-
13 րաստեր է . ու մահու գործիք-
ները անոր համար պատրաստեր
է . իր նետերը կրակոտ շիներ է :
14 Ահա անօրէնութեան երկունքը
բռնեց զանիկայ . չարութիւն յղ-
ացաւ ու սուտութիւն ծնաւ :
15 Հոր փորեց ու խորունկցուց ,
բայց իր շինած փոսին մէջը ին-
16 քը պիտի իյնայ . Անոր չարու-
թիւնը իր գլուխը պիտի դառ-
նայ , ու անոր բռնութիւնը իր
գագաթին վրայ պիտի իջնէ :
Գոհութիւն պիտի մատուցանեմ 17
Տէրոջը իր արդարութեանը հա-
մար , ու սաղմոս պիտի երգեմ
Բարձրեալ Տէրոջը անուանը :

ՍԱՂՄ· Ը

Գլխաւոր երգեցողին , Կիթթի-
թի վրայ . Սաղմոս Դաւթի :

Ո՛վ Տէր՝ մեր Տէրը , ի՛նչ փա- 1
ռաւոր է քու անունդ բոլոր երկ-
րի վրայ , որ քու փառքդ երկինք-
ներէն վեր դրիր : Մանկանց ու 2
կաթնակեր տղայոց բերնէն գո-
վութիւն կատարելիր քու թշնա-
միներուդ համար , որ թշնամ-
մին ու վրէժխնդիրը լռեցնես :
Երբոր տեսնեմ երկինքդ՝ քու մա- 3
տերուդ գործը , լուսինը ու
աստղերը՝ որոնք դուն հաստա-
տեցիր , Մարդը ի՛նչ է՝ որ զա- 4
նիկայ կը յիշես , կամ մարդու
որդին , որ անոր այցելութիւն
կ՚ընես : Քիչ մը վար երեր զա- 5
նիկայ հրեշտակներէն . փառքով
ու պատուով պսակեցիր զանի-
կայ : Քու ձեռացդ գործքերուն 6
վրայ կեցուցիր զանիկայ . ամէն
բան անոր ոտքին տակը դրիր :
Բոլոր չխաներները ու արջառնե- 7
րը , նաև վայրենի անասուններնե-
րը , երկինքի թռչուններնը , ու ձո- 8
վուն ձուկերը՝ և ինչ որ ծովու
ճամբաներուն մէջը կը պտըտի :
Ո՛վ Տէր՝ մեր Տէրը , ի՛նչ փա- 9
ռաւոր է քու անունդ բոլոր երկ-
րի վրայ :

ՍԱՂՄ· Թ

Գլխաւոր երգեցողին . Մութ-
լաբպէնի վրայ . Սաղմոս Դաւթի :

Գոհութիւն պիտի մատուցա- 1
նեմ Տէրոջը՝ իմ բոլոր սրտովս ,
քու ամէն սքանչելիքներդ պիտի
պատմեմ : Կ՚ուրախանամ ու 2
ըղձամ քու անունդ
սաղմոս պիտի երգեմ՝ ով Բարձ-
րեալ , Թշնամիներս ետ դառնա-
լու առնենին՝ քու երեսդ պի-

4 ոխ լինան ու հօրսուին. վասն
ղի դառատանս և իրաւունքս
դուն տեսար. ամօսուին վայ
նսատաք իբրև արդարսեան դա-
5 տաւոր: Հեթանոսներդ յանդի-
մանեցիր. ամբարիշտը կորնչաց-
ցիր. անուն անուներդ Ընդհ֊ցիր
6 յաւիտեան յաւիտենից: Թշնա-
միին աւերմանքներդ բոլորո-
վին վերջացան. քաղաքներդ ա-
կեցիր. անուն յիշատակդ իրենց
7 հետ կորսուեցաւ: Բայց Տէրը
յաւիտեան կը մնայ. անիկայ իր
ամօռաը պատրաստեց դատաստա-
8 նի համար: Ինքը պիտի դատէ
աշխարհը արդարսեամբ. ժողով-
րդներուն դատաստան
9 պիտի ընէ ուղղսեամբ: Տը-
նանկին ալ ապաւէն պիտի ըլլայ
Տէրը. ապաւէն նեղսեան ժա-
10 մանակներդ: Եւ անոնք որ քե-
նասնդ գիտեն՝ քեզի պիտի յու-
սան. վասն զի քեզ փնտռողներ-
դ՝ ոչ Տէր, երբեք չձգեցիր:
11 Սաղմոս երգեցէք Տէրոջը՝ որ Սիո-
նը կը բնակի. ժողովրդոց մէջ
պատմեցէք անոր ըրածներդ:
12 Վասն զի արիւան վրէժխնդիրը
յիշեց զանոնք. չմոռցաւ նեղ-
13 եալներուն աղաղակը: Ողորմէ Տէր՝
ողորմէ ինծի, տես իմ թշնամի-
ներէս նրած նեղսեանս, դուն
որ զիս մահուան դռներէն կը
14 վերցնես. Որպէս զի քու ամէն
գովեստներդ պատմեմ Սիօնի
ազջկանց դռներուն մէջ. պիտի
15 ցնծամ քու փրկսեանդ: Հե-
թանոսները իրենց հինած փոսին
մէջը ընկղմեցան. իրենց գաղ-
տուկ լարած որոգայթին մէջը
16 իրենց ոտքը բռնուեցաւ: Տէրը
ճանչցուած է, Ինչպէս որ դատաս-
տան ըրաւ. ամբարիշտը իր ձեռ-
քին գործերովը որոգայթը կ'ի-
17 նայ: (Հիկգայօն. Սելայ:) Ամբա-
րիշտները դժոխքը պիտի դառ-
նան, և ամէն ազգերը՝ որ զԱս-
18 տուած կը մոռնան: Բայց աղ-
քատը պիտի չմոռցուի մինչև
վերջը. անոնց յոյսը յա-
19 ւիտեան պիտի չկորսուի: Ելիր
ով Տէր, մարդը չզօրանայ.
թող հեթանոսները դատուին
քու առջեւդ: Ով Տէր՝ զանոնք 20
վախցուր. թող հեթանոսները
ճանչնան թէ իրենք մարդ են:
(Սելայ:)

ՍԱՂՄ. Ժ

Ով Տէր՝ ինչո՞ւ հեռու կը կե- 1
նաս. նեղսեան ժամանակնե-
րը անտես կ'ընես: Ամբարիշտը 2
իր ամբարտաւանսեամբ սաս-
տիկ կը հալածէ ազքատը. իրենց
խորհած հնարքներուն մէջը թող
բռնուին: Վասն զի ամբարիշտը 3
իր անձին ցանկսեամբը կը
պարծենայ, ու Տէրը մեծցող
ագահը կը գովէ: Ամբարիշտը 4
իր երեսին ամբարտաւանսեա-
նը համար չԱ*ոո*ռաձ չփնտռեր.
բոլորովին անոր մտքին մէջը Աստ-
ուած չկայ: Ամէն ժամանակ ա- 5
նոր ճամբաները պինդ են. քու
դատաստաններդ անոր առջեւէն
բարձր են. անիկայ իր բոլոր
թշնամիներուն վրայ կը փչէ: Իր 6
սրտին մէջը ըսաւ թէ՝ պիտի չը-
սասանիմ. վասն զի ազգէ մինչև
ազգ նեղսեան մէջ պիտի չըլ-
լամ: Անոր բերանը անէծքով ու 7
նենգսեամբներով ու հարստա-
հարսեամբով լեցուն է. անի-
րաւսեամբը ու անօրէնսեամբ-
նը անոր լեզսեան տակն են: Գա- 8
ղտուկ տեղերը դարանի տեղսեանքը կը
նստի. գաղտուկ տեղերը մէջ
անմեղը կը սպաննէ. անոր աչ-
քերը ծածկաբար անգոհներուն
կը նային: Գաղտուկ տեղերը դա- 9
րանամուտ կ'ըլլայ, ինչպէս որ
առիւծը իր որջին մէջ. գարա-
նակալ կը նստի՝ աղքատը յա-
փշտակելու համար. աղքատը կը
յափշտակէ՝ իր որոգայթը ձգե-
լով զանիկայ: Ու- կծկտած կը 10
պառկի. և անգոհներուն անոր
ճանկերուն տակը կ'իյնան: Իր 11
սրտին մէջ ըսաւ թէ՝ Աստուած
մոռցեր է, ո՞ր իր երեսը ծած-
կեր է՝ որ բնաւ չտեսնէ: Ելիր 12
ով Տէր, ով Աստուած՝ ձեռքդ

վէր վէրցուբ , մի մոռնար նեղ-
13 եալներդ : Ինչու համար ամբա-
րիշտը կ'անարգէ աստուած , իր
սրտին մէջը ըսաւ թէ՝ պիտի չը-
14 քննես : Դուն տեսար , ինչու որ
ցաւին ու նեղութեանը կը նա-
յիս , քու ձեռքովդ էոխտրէն
հատուցանելու համար : Աղքա-
տը ինքզինքը քեզի կը յանձ-
նէ , որբին օգնականը դուն ես :
15 Ամբարշտին բազուկը կոտրէ , ու
չարին անօրէնութիւնը փնտռէ՝
16 մինչև որ ալ չգտնես : Տէրը յա-
ւիտեան յաւիտենից թագաւոր
է . հեթանոսները կորսուած են
17 անոր երկրէն : Չնաներնիդ ցան-
կութիւնը լսեցիր , ով Տէր . ա-
նոնց սիրտերը պիտի հաստատես ,
18 ու քու ականջդ պիտի տայ , որ-
բին ու անանկին դատաստանը
տեսնելու , որ երկրին մարդը՝ ալ
դանդոհ չվախցընէ :

ՍԱՂՄ · ԺԱ

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս
Դաւթի :

1 Տէրոջը ապաւինեցայ , ինչ-
պէս իմ անձիս կ'ըսէք թէ՝ Թըռ-
չուն պէս դէպ ի՛ ձեր լեռը
2 թռչէ . Վասն զի ահա մեղաւոր-
ները աղեղ լարեցին , իրենց նե-
տերը լարին վրայ պատրաստե-
ցին , որ մութի տակէն սիրտը շի-
3 տակ եղողներուն նետեն : Թէ որ
հիմերը կործանին , արդարը ի՞նչ
4 պիտի ընէ : Տէրը իր սուրբ տա-
ճարին մէջն է . Տէրոջը աթոռը
երկինքն է . անոր աչքերը կը
տեսնեն , անոր թարթիչները կը
5 քննեն մարդոց որդիները : Տէրը
կը քննէ արդարը . բայց անոր
անձը կ'ատէ ամբարիշտը ու
6 բռնութիւն սիրողը : Ամբարիշտ-
ներուն վրայ պիտի տեղայ որո-
գայթներ , հուր , և ծծումբ ու
խորշակ . սո պիտի ըլլայ անոնց
7 բաժակին բաժինը : Բայց ար-
դար Տէրը արդարութիւնը կը
սիրէ . անոր երեսը ուղիղին կը
նայի :

ՍԱՂՄ · ԺԲ

Գլխաւոր երգեցողին , Հէմինի-
թի վրայ . Սաղմոս Դաւթի :

1 Ո՛վ Տէր՝ փրկէ , վասն զի սուրբը
չմնաց . վասն զի հաւատարիմնե-
րը մարդոց որդիներուն մէջէն
պակսեցան : Ամէն մարդ սուտ
2 կը խօսի իր ընկերին հետ . շող-
քորթող շրթունքներով ու կրկին
սրտով կը խօսին : Տէրը պիտի
3 կտրէ ամէն շողքորթող շըր-
թունքները , ու մեծախօս լե-
զուն , Որ ըսին թէ՝ Լեզունե-
4 րովնիս պիտի յաղթենք . շրթունք-
ներնիս մերն է , ո՞վ վրայ տի-
րող ունի պիտի ըլլայ : Աղքատնե-
5 րուն ապտակներուն ու անանկ-
ներուն հեծութեանը համար՝ հի-
մա պիտի ելլեմ , կ'ըսէ Տէրը ,
ապաստութեան մէջ պիտի դնեմ
զանիկայ որ կը փչուի : Տէրոջը խօս-
6 քերը մաքուր խօսքեր են , բովքի
մէջ հողէն զատուած՝ ոտ եօթը ան-
գամ մաքրուած արծաթի պէս
7 են : Ո՛վ Տէր՝ դուն պիտի պա-
հես անոնք , ու պիտի պաշտ-
պանես սա ազգէն միշտ յա-
8 ւիտեան : Ամբարիշտները ամէն
կողմ կը պտըտին , երբոր մար-
դոց որդիներուն մէջը անարգնե-
րը բարձրանան :

ՍԱՂՄ · ԺԳ

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս
Դաւթի :

1 Ո՛վ Տէր՝ մինչև երբ բոլորո-
վին զիս պիտի մոռնաս . մինչև
երբ քու երեսդ ինծմէ պիտի
2 ծածկես : Մինչև երբ մտքիս մէջ
հոգեր պիտի դնեմ , ամէն օր
սրտիս մէջը տրտմութիւն ունե-
նալով . մինչև երբ թշնամիս իմ
3 վրաս պիտի բարձրանայ : Նայէ
ու լուր ինծի , Տէր Աստուած իմ ,
լուսաւո-
րէ իմ աչքերս , որ մահուան
4 քունը չքնանամ : Ըլլայ որ թըշ-
նամիս ըսէ թէ՝ Յաղթեցի անոր ,
հոս ըլլ ինծի գէմ կեցողները խըն-

3 գան իմ առաքելու առէնս : Եւ քու ողորմութիւնդ յուսացայ ,
իմ սիրտս քու փրկութիւնովդ
6 պիտի ցնծայ : Պիտի երգեմ Տէրոջը , ինչու որ ինծի բարերարութիւն ըրաւ :

ՍԱՂՄ· ԻԴ

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս Դաւթի :

1 Ընդգամը իր սրտին մէջ բաւ թէ՝ Առաւած չկայ . ապականեցան ու պիղծ գործքեր ըրին . մէկ մը չկայ՝ որ աղէկու-
2 թիւն ընէ : Տէրը երկինքէն նայեցաւ մարդոց որդիներուն վրայ , որ տեսնէ թէ՝ կայ արդեօք իմաստուն մէկը որ զԱստուած
3 փնտռէ : Ամէնքը խոտորեցան , միասին անպիտան եղան . աղէկութիւն ընող մը չկայ , մէկ մըն-
4 ալ չկայ : Ւրիմէ չեն ճանչնար ամէն անօրէնութիւն գործողները , որոնք հաց ուտելու պէս իմ ժողովուրդս կ'ուտեն , ու Տէրոջը
5 չեն կանչեր : Ան ատոնք շատ վախցան . քանզի Առաւած արդարներուն ազգին մէջն է :
6 Աղքատին խորհուրդը ամօթով ըրիք , սակայն անոր յոյսը Տէրն
7 է : Երանի թէ Սիովնէն գար Իսրայէլին փրկութիւնը . Տէրը իր ժողովուրդը գերութենէն դարձուցած առնէր , Յակոբը պիտի ցնծայ , ու Իսրայէլը ուրախ պիտի ըլլայ :

ՍԱՂՄ· ԻԵ

Սաղմոս Դաւթի :

1 Տէր՝ ո՞վ պիտի կենայ քու վրաներդ մէջը . ո՞վ պիտի բնակի քու
2 սուրբ լեռանդ վրայ : Ան որ անմեղութեամբ կը քալէ , ու արդարութիւն կը գործէ , և ճշմարտութիւն կը խօսի իր սրտին
3 մէջը , Ան որ լեզուովը չզրպարտեր , ընկերին չարութիւն չընէր , և իր դրացին վրայ նախատինք
4 չէներ . Ուրուն առջին անարգուած է չարագործը . բայց ամուսնացածներուն կը պատուէ . երդում կ'ընէ էր դրացին ու չդառնար . Իր արծաթը վարձքով չտար , ու անմեղին դէմ կաշառք չառնէր . ով որ ասոնք կ'ընէ , յաւիտեան պիտի չսասանի :

ՍԱՂՄ· ԻԶ

Երգ Դաւթի :

1 Ով Աստուած՝ զիս պահէ . հնչու որ քեզի յուսացայ : Տէրոջը
2 ըսի . Իմ Տէրս դուն ես , առանց քեզի բարիք մը չունիմ :
Երկրիս մէջ եղող սուրբերուն ու պատուականներուն՝ անոնց վրայ է իմ բոլոր հաճութիւնս :
3 Անոնց ցաւերը պիտի շատնան , 4 որոնք ուրիշի մը կ'արտօրան . անոնց արիւնի նուէրները պիտի չնուիրեմ , ու անունց անուններն շրմունքներուս վրայ պիտի չառնեմ : Տէրն է իմ ժառանգութիւնս ու բաժակիս բաժինը . 5
իմ վիճակս դուն պիտի պահես :
6 Վիճակներս եղան հնծի գեղեցիկ տեղեր : Պիտի օրհնեմ Տէրը՝ որ 7
զիս խրատեց . նաև իմ երիկամունքներս գիշերուան մէջ հնծի կը սորվեցնեն : Ամէն 8
առեն Տէրը իմ առջեւս դրի . որովհետեւ իմ աջ կողմս է , պիտի չսասանիմ : Անոր համար սիրտս ուրախ 9
եղաւ , ու փառքս բերկրեցաւ , ու մարմինս ալ յուսով պիտի հանգստանայ : Վասն զի իմ անձս 10
գերեզմանին մէջը պիտի չթողուս . ու քու սուրբիդ ալ ապականութիւն տեսնել պիտի չտաս :
Կենաց ճամբան հնծի պիտի ցու- 11
ցընես . երեսիդ առջին լեցուն ուրախութիւն կայ . քու աջդ միշտ հաճութիւններ կան :

ՍԱՂՄ· ԻԷ

Աղօթք Դաւթի :

Ով Տէր՝ լսէ արդարութիւնը , 1
մարիկ ըսէ իմ աղաղակս . ականջ

ՍԱՂՄ. ԻԵ

Գովասանք երգեցողին. Տէրոջը
ծառայութեան Դաւթի հին Սաղմոսը, որ
ըսաւ Տէրոջը այն օրը՝ որ Տէրը ազատեց զանի-
կայ իր ամէն թշնամիներուն
ձեռքէն, և Սաւուղին ձեռքէն.
ու ըսաւ.

Ով Տէր իմ զօրութիւնս՝ քեզ 1
պիտի սիրեմ։ Տէրը իմ վէմս, ամ- 2
րոցիս Աստուածս իմ պարիսպս է, ես ա-
նոր կը յուսամ. անիկայ իմ վա-
հանս՝ ու իմ փրկութեանս եղջիւ-
րը՝ ու իմ բարձր աշտարակս է։
Օրհնեալ Տէրը կը կանչեմ, ու իմ 3
թշնամիներէս կ'ազատիմ։ Մահ 4
ուան լարերը իմ բոլորտիքս ա-
ռին, ու անօրէնութեան հեղեղ-
ները վրս վախցուցին։ Գերեզ- 5
մանին լարերը վրս պաշարեցին,
ու մահուան որոգայթները իմ
առջեւս առին։ Իմ նեղութեան 6
մէջ Տէրոջը կանչեցի, ու իմ Աս-
տուծոյս աղաղակեցի. անիկայ իր
տաճարէն իմ ձայնս լսեց, ու իմ
աղաղակս անոր առջեւ՝ անոր
ականջը հասաւ։ Ան ատենը եր- 7
կիրը սասանեցաւ ու դողաց, ու
լեռներուն հիմերը շարժեցան
ու սասանեցան, քանզի Անիկայ
բարկացաւ։ Անոր քիթէն ծուխ 8
ելաւ, ու բերնէն մաշող կրակ.
անկէ կայծակներ բռնկեցան։
Եւ անիկայ երկինքը խոնարհե- 9
ցուց, ու իջաւ. և անոր ոտքե-
րուն տակը մառախուղ կար։ Ու 10
քերովբէի մը վրայ եկաւ, ու
թռաւ. ու հովին թեւերուն վրայ
սլացաւ։ Խաւարը իրեն ծած- 11
կոյթ դրաւ, ու իր բոլորտիքը
իրեն բնակարան ջուրերը ու
երկինքի ամպերը ըլլաւ։ Ա- 12
նոր առջեւ եղող պայծառութե-
նէն անոր ամպերը անցան կա-
կուռով ու կրակի կայծակներով։
Ու Տէրը երկինքին մէջ որոտաց, 13
և Բարձրեալը իր ձայնը լսել
տուաւ կարկուտով ու կրակի
կայծակներով։ Եւ իր նետերը 14

խրկեց, ու զանոնք ցրուեց. և շատ կայծակներ խրկեց, ու զա-
15 նոնք խռովեցուց: Իբր քու յանդիմանութենովդ՝ ով Տէր, քու բարկութենանդ հովին փչելովը՝ Ջուրերուն յատակները երեցան, ու աշխարհիս հիմերը յայտնուե-
16 ցան: Բարձրէն խրկեց, ու զիս բռնեց. և շատ ջուրերէն զիս
17 հանեց: Իմ զօրեղ թշնամիէս ու զիս առողներէն ազատեց զիս. վասն զի ինծմէ զօրաւոր էին:
18 Իմ նեղութեանս օրը իմ առջեւս առին. բայց Տէրը ինծի հաստատութիւն գաւազան եղաւ.
19 Ելաւ զիս լայնատեղ տեղ մը հանեց, ու զիս ազատեց. ինչու որ
20 ինծի հաւնեցաւ: Տէրը իմ արդարութեանս պէս ինծի փոխարէն կուտայ. իմ ձեռացս մաքրութենէնս համեմատ՝ հատու-
21 ցում կ'ընէ ինծի. Վասն զի Տէրոջը ճամբաները պահեցի, ու իմ Աստուծոյս դէմ ամբարշտու-
22 թիւն չգործեցի: Քանզի անոր ամէն դատաստաններըը իմ առջեւս էին. ու անոր օրէնքներըը ինծմէ չհե-
23 ռացուցի: Դարձեալ անոր առջեւը կատարեալ եղայ, ու իմ անօրէ-
24 նութենէս զգուշացայ: Եւ Տէրը ինծի հատուցում ըրաւ իմ արդարութենանս համեմատ, իմ ձեռացս մաքրութենանս համեմատ՝ որ անոր աչքերուն առջեւն
25 է: Ողորմածին հետ ողորմած կ'ըլլաս, կատարեալ մարդուն
26 հետ կատարեալ կ'ըլլաս. Սրբութեան հետ մաքուր կ'ըլլաս, ու ծռե-
27 ալին հետ կը ծռիս: Վասն զի դուն՝ վշտացած ժողովուրդը կ'ազատես, ու ամբարտաւան աչ-
28 քերը կը ցածցնես: Քանզի դուն իմ ճրագս կը վառես. իմ Տէր Աստուածս իմ խաւարս կը լու-
29 սաւորէ: Վասն զի քեզմով գունդ մը վրայ կը վազեմ, ու իմ
30 Աստուծովս պարիսպ կ'անցնեմ: Աստուծոյ ճամբան կատարեալ է. Տէրոջը խօսքերը փորձուած են. անիկա ամէն իրեն
31 յուսացողներուն ապար է: Քանզի Տէրոջմէն զատ՝ ո՞վ է Աստուած, կամ մեր Աստուծմէն զատ՝
32 ո՞վ է վէմ: Աստուած է որ ինծի զօրութիւն կը հագցնէ, ու
33 իմ ճամբաս կատարեալ կ'ընէ: Իմ ոտքերս եղջերուին պէս կ'ընէ, ու իմ բարձր տեղերուս վրայ զիս կը կայնեցնէ:
34 Ձեռքերս պատերազմի կը վարժէ, ու իմ բազուկներս պղնձէ
35 աղեղ կը լարեն: Ինծի նաև քու փրկութենանդ ասպարը տուիր. և քու աջ ձեռքդ զիս զօրացուց, ու քու քաղցրութենդ զիս մե-
36 ծցուց: Իմ քալելու ճամբաս նեղ-
քեցիր լայնցուցիր, ու իմ ոտքե-
37 րս չսասանեցան: Իմ թշնամիներս հալածեցի, ու զանոնց հասայ, ու եւս չդարձայ
38 մինչեւ որ զանոնք հատցուցի. Զա-
նոնք գետինը զարկի, ու կանգնելու կարող չեղան. անոնք իմ
39 ոտքերուս տակը ինկան: Ու պա-
տերազմի համար ինծի զօրութիւն հագցուցիր. իմ վրաս ելլողներըը տակս ձգեցիր: Ու իմ
40 թշնամիներուս կռնակը ինծի դարձնել տուիր, որ զիս առողներըը ջարդեմ: Աղաղակեցին, բայց ազատող չկար. Տէրոջը պաղատեցին, բայց անոնց պատասխան չտուաւ:
42 Ու զանոնք հողին առջեւն հաղ-
ուած փոշիի պէս մանրեցի, և փողոցներուն ցեխին պէս մկրտեցի զգեցի զանոնք: Ժողովուրդին
43 կռիւներէն զիս ազատեցիր, ու զիս ազգերուն գլուխ ըրիր. իմ չգիտցած ժողովուրդս ինծի ծառայեց: Իրենց ականջներովը լ-
44 սածնուն պէս ինծի հնազանդեցան. օտարներըը ինծի խաբեցան: Օտարներըը ամբ-
45 կասացան, և իրենց պահուըտած տեղերէն դողացին: Տէրը կեն-
46 դանի է, ու իմ վէմս օրհնեալ ըլլայ, և իմ փրկութեանս Աստուածը բարձր ըլլայ: Աստուած
47 է որ իմ վրէժս կը խնդրէ, ու ժողովուրդները ինծի կը հնա-
48 զանդեցնէ: Իմ թշնամիներէս զիս կը փրկէ, նաև զիս իմ վը-

բան եղցուներէն աւելի բարձրա-
ցուցիր, ոտքերէն
49 վա ազատեցիր: Ասոր համար
ով Տէր՝ ազգերուն մէջը քեզ
պիտի գովեմ, և քու անուանդ
50 սաղմոս պիտի երգեմ: Իր թա-
գաւորին փրկութիւնները մե-
ծցնողը, ու իր օծեալին՝ Դաւի-
թին ու անոր սերունդին յաւի-
տեան ողորմութիւն ընողը Ան է:

ՍԱՂՄ. ԺԹ

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւթի:

1 Երկինքը Աստուծոյ փառքը
կը պատմէ, ու երկինէ հաստա-
տութիւնը անոր ձեռացը գործ-
2 քերը կը ցուցնէ: Օրը օրին կը
յայտնէ խօսքը, ու գիշերը գի-
շերին կը ցուցնէ գիտութիւնը:
3 Ձկոյ զրոյց ու չկան խօսքեր,
4 անոնց ձայնը չլսուիր. Բայց ա-
մէն երկիր երաւ անոնց հնչիւնը,
ու մինչև աշխարհի ծայրը՝ անոնց
խօսքը: Անոնց մէջը արեւին հա-
5 մար վրան մը կանգնեց. Ու ա-
նիկայ իր առագաստէն ելած
փեսայի պէս է, հզօր մարդու
պէս իր ճամբան վազելով կ'ու-
6 րախանայ: Անոր ելքը երկնից
ծայրէն է, ու անոր շրջանը մին-
չև անոնց ծայրերը. և անոր տա-
քութենէն բան մը չծածկուիր:
7 Տէրոջը օրէնքը կատարեալ է,
հոգին կը նորոգե. Տէրոջը վկա-
յութիւնը ճշմարիտ է, ապե՛ր
8 իմաստուն կ'ընէ: Տէրոջը կանոն-
ները շիտակ են, սիրտը կ'ուրա-
խացնեն. Տէրոջը պատուիրանք-
ները պայծառ են, աչքերուն
9 լոյս կու տան: Տէրոջը վախը
սուրբ է, յաւիտեան կը մնայ.
Տէրոջը դատաստաններուն ճշմա-
րիտ ու բոլորովին արդար են:
10 Ցանկալի են անոնք ոսկիէն, ու
շատ փորձուած ոսկիէն. մեղ-
րէն անուշ են, ու խորիսխ կա-
11 թած մեղրէն: Դուն քու ծա-
ռադ անոնցմով կը խրատուիս, ու
զանոնք պահելուն վարձքը շատ
է: Ո՞վ կրնայ միտք առնել իր 12
յանցանքները, ծածուկ մեղքերէն
զիս մաքրէ. Ամբարտաւան մեղ- 13
քերէն ալ պահէ քու ծառադ.
Թող անոնք չիմնան ինծի վրայէն. այն ա-
տենը անմեղ կ'ըլլամ, ու կը մաք-
րուիմ մեծ անօրէնութենէ: Բերը 14
նիս խօսքերը ու սրտիս խորհուր-
դը քու առջեդ ընդունելի ըլ-
լան, ով Տէր՝ իմ վէմս ու փրկիչս:

ՍԱՂՄ. Ի

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւթի:

Նեղութեան օրը Տէրը պա- 1
տասխանէ քեզի. Յակոբին Ա-
ստուծոյն անունը քեզ պաշտպանէ.
Օգնութիւն խրկէ քեզի սուրբ 2
տեղէն, ու Սիովնէն զօրացընէ
քեզ. Քու ամէն ընծաներդ յի- 3
շէ, և քու ողջակէզներդ ընդու-
նի. (Սէլայ.) Քու սրտիդ հա- 4
մեմատ քեզի տայ, և քու ամէն
խորհուրդներդ կատարէ: Քու 5
փրկութիւնովդ պիտի ուրախա-
նանք, ու մեր Աստուծոյն անու-
նովը դրօշակ վերցընենք: Տէրը
կատարէ քու ամէն խնդրուածք-
ներդ: Հիմա գիտցայ որ Տէրը 6
կը պահէ իր օծեալը, անոր պա-
տասխան կու տայ իր սուրբ եր-
կինքէն, իր աջ ձեռքին փրկու-
թեան ուժովը: Ոմանք կառք- 7
րու, և ոմանք ալ ձիերու՝ մեզ-
նիին. բայց մենք մեր Տէր Ա-
ստուծոյն անունը պիտի յիշենք:
Անոնք կորացան ու ինկան, բայց 8
մենք եղանք ու շիտակ կայնե-
ցանք: Ով Տէր՝ փրկէ թագա- 9
ւորը, պատասխան տուր մեզի
մեր կանչելու օրը:

ՍԱՂՄ. ԻԱ

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւթի:

Ով Տէր՝ քու զօրութենովդ 1
թագաւորը ուրախ պիտի ըլլայ,
ու քու փրկութենովդ որչափ
շատ պիտի ցնծայ: Անոր սրտին 2
փափաքը իրեն տուիր, ու անոր

չըմտանքներուն ինդիրքը էրթ չար-
3 գիւնցիր : (Սէլայ :) Վասն զի բա-
րութեան օրհնութիւնեվրայ ա-
նոր հասար. անոր գլուխը մա-
4 քուր ոսկիե պսակ դրիր : Քեզ-
մէ կեանք ինդրեց, ու անոր եր-
կայն օրեր տուիր յաւիտեան
5 յաւիտենից : Անոր փառքը մեծ
է քու փրկութիւնովդ. փառք
ու վայելչութիւն դրիր անոր վը-
6 րայ : Վասն զի օրհնութիւնները
անոր վրայ հաստատեցիր յաւի-
տեան. ուրախութեամբ ուրախ
7 ըրիր զանիկայ քու երեսիդ առ-
ջին : Ինչու որ Թագաւորը Տէ-
րոջը կը յուսայ, ու Բարձրելոյն
ողորմութեամբը պիտի չսասանի :
8 Քու ձեռքդ պիտի գտնէ քու
ամէն թշնամիներդ. քու աջ
ձեռքդ պիտի գտնէ քեզ ատող-
9 ները : Զանոնք կրակի հնոցի պէս
պիտի ընես քու բարկութեանդ
ժամանակը. Տէրը իր բարկու-
թիւնովը բոլորովին պիտի կոր-
սընցնէ զանոնք, ու կրակը պի-
10 տի ուտէ զանոնք : Անոնց պըղ-
տուղը երկրէն պիտի կորսընցը-
նես, ու անոնց սերունդը մար-
11 դոց որդիներէն : Ինչու որ քեզի
դէմ չարութիւն պատրաստեցին.
նենգութիւն խորհուրդ ըրին,
Բայց կարող չեղան հաստատելու :
12 Վասն զի դուն անոնց կռնակը
ես պիտի դարձընես, երբ նշա-
ռներդ անոնց երեսին դէմ՝ լարե-
ցեր վրայ պիտի պատրաստես :
13 Ո՛վ Տէր՝ քու ուժովդ բարձր ե-
ղիր. պիտի երգենք, ու սաղմոս
ընենք քու զօրութեանդ :

ՍԱՂՄ. ԻԲ

Գլխաւոր երգեցողին, Այեղեթ
Շահարի վրայ. Սաղմոս Դաւիթ :

1 Աստուած իմ՝ Աստուած իմ,
ինչու թողուցիր զիս փրկե-
լէն, ու պատարագս խօսքերէն
2 հեռու եղար : Ո՛վ իմ Աստուածս՝
ցերեկը կը կանչեմ, ու չես
պատասխաներ. և գիշերը ես
3 հանգիստ, ու չեմ դադարիր : Բայց

դուն սուրբ ես, ով Իսրայէլի
գովաբանութեանց մէջ բնակող :
Մեր հայրերը քեզի յուսացան. 4
յուսացան, ու փրկեցիր անոնք :
Քեզի աղաղակեցին, ու ազատե- 5
ցան. քեզի յուսացան ու չամբչ-
ցան : Բայց ես որդ եմ, ու մարդ 6
չեմ. մարդոց մէջը քամահրուած,
ու ժողովրդոց մէջը անարգուած :
Ամէն զիս տեսնողները զիս ծաղր 7
կ՚ընեն. շրթունք կը բանան, գլ-
ուխ կ՚երերցընեն, Ըսելով. Տէ- 8
րոջը յուսացաւ, ու թող փրկէ
անիկայ. թող ազատէ զանիկայ,
ինչու որ անոր հաճեցաւ : Բայց 9
զիս ծոցէս արդ անդէն հանողը դուն
ես. մօրս ծիծը եղած առնո՝
դուն ինծի յոյս տուիր : Ար- 10
դանդէն ես քեզի յանձնուեցայ.
իմ մօրս արգանդէն դուն ես իմ
Աստուածս : Մի հեռանար ինձ- 11
մէ. վասն զի նեղութիւնը մօտ
է. օգնող մըն ալ չկայ : Շատ 12
զուարակներ չորս կողմն առին.
Բասանի ցուլերը զիս պաշարե-
ցին. Լուծեց բերանը իմ վրա- 13
բացին, յափշտակող ու մռնչող
առիւծի պէս : Ջուրի պէս թա- 14
փուեցայ, ու ամէն ոսկրներս ա-
կոկութեան. սիրտս մոմի պէս
եղաւ. հալեցաւ փորիս մէջը :
Ցորացաւ իմ ոյժս՝ հողէ ամանի 15
պէս, ու լեզուս քմացս փա-
կաւ. և դիս մահուան հողը գը-
ցիր : Վասն զի շուներըը չորս կողմն 16
առին, չարեաց ժողովքը զիս
պատեցին, ձեռքերս ու ոտքերս
ծակեցին : Իմ ամէն ոսկրներս 17
կրնամ համրել. անոնք կը նա-
յին, կը տեսնեն զիս : Իմ 18
հանդերձներս իրենց մէջը կը
բաժնեն, ու պատմուճանիս վրայ
վիճակ կը ձգեն : Բայց դուն ով 19
Տէր՝ մի հեռանար էնծէ. ով
իմ զօրութիւնս՝ շուտով ինծի
օգնութեան հասիր : Իմ անձս 20
սուրէն ազատէ, ու կեանքս շա-
նը ձեռքէն : Փրկէ զիս առիւծին 21
բերնէն, ու ինծի պատասխան
սուր միհղջիւնեաց եղջիւր-
ներէն : Քու անուանդ եղբայրնե- 22

բուս պիտի պատմեմ. ժողովքին մէջ քեզ պիտի գովեմ: 23 Որ Տէրոջմէ վախցողնե՛ր՝ գովեցէք զանիկա. ով Յակոբին բոլոր զաւակնե՛ր՝ փառաւորեցէք անիկա, ու վախցէք անկէ՝ Իսրայէլին բոլոր զաւակնե՛ր: 24 Վասն զի չանարգեց ու չքամահրեց տառապեալին տառապանքը, ու երեսը անկէ չդարձուց. հապա լսեց անոր չաղաղակը: 25 Քեզմէ պիտի ըլլայ իմ գովեստիս մեծ ժողովքին մէջը. իմ ուխտերս անկէ վճարուելու առջեւն պիտի կատարեմ: 26 Տնանկները պիտի ուտեն ու կշտանան. Տէրը պիտի գովեն՝ զանիկա փնտռողները. ձեր սիրտը յաւիտեան պիտի ապրի: 27 Պիտի յիշեն ու Տէրոջը դառնան երկրի ամէն ծայրերը, ու քու առջեւդ երկրպագութիւն պիտի ընեն ազգերուն ամէն տոհմերը: 28 Վասն զի թագաւորութիւնը Տէրոջն է, ու ան կը տիրէ ազգերուն վրայ: 29 Երկրի ամէն պարարանները պիտի ուտեն ու երկրպագութիւն պիտի ընեն. ամէն հողը իջնողները ծունկ պիտի բերեն անոր առջեւն, ու ան ալ՝ որ իր անձը չապրեցնէր: 30 Զաւակը պիտի ծառայէ անոր. ո՛ Տէրոջը վրայով պիտի պատմուի գալուստ մը: 31 Պիտի գան ու անոր արդարութիւնը պիտի պատմեն ան ժողովուրդին, որ պիտի ծնանի. վասն զի ան բանը ան կատարեց:

ՍԱՂՄ· ԻԴ

Սաղմոս Դաւթի:

1 Տէրը իմ Տիրուս է. ես քովդ չեմ կթօռուիր պիտի ջանան 2 նամ: Զիս խոստուեցար արծաթուքո մէջ կը պատկերնէ. հանդարտ ջուրերուն քովը ինծի կ'առաջնորդէ: 3 Հոգիս կը նորոգէ. իր անուանը համար արդարութեան ճամբաներուն մէջը կ'առաջնորդէ ինծի: 4 Թէ ես մահուան շուքի ձորին մէջն ալ պտըտիմ, չեմ վախնար չարէն. վասն զի դուն իմ հետս ես. քու ցուպդ ու գաւազանդ անոնք իս պիտի մխիթարեն: 5 Սեղան կը պատրաստես իմ առջեւս. իմ թշնամիներուս դիմացը. իմ գլուխս իւղով կ'օծես. իմ բաժակս խիստ լեցուն է: 6 Բարեբարութիւնը ու ողորմութիւնը իմ հետս պիտի գան կեանցս բոլոր օրերուն մէջը, ու Տէրոջը տունը պիտի բնակիմ:

ՍԱՂՄ· ԻԴ

Սաղմոս Դաւթի:

1 Տէրոջն է երկիրը, ու անոր լեցումը, աշխարհը, ու անոր բնակիչները: 2 Ինչու որ ինքը անոր հիմերը ծովերուն վրայ ձգեց, ու գետերուն վրայ հաստատեց: 3 Ո՞վ պիտի երթայ Տէրոջը լեռը. կամ ո՞վ պիտի կենայ անոր սուրբ տեղը: 4 Անբիծ ձեռքերով ու սրտով մաքուրը, որ սուտին անձնատուր չեղաւ, ու նենգութեամբ երդում չըրաւ: 5 Անիկա Տէրոջմէն օրհնութիւն պիտի առնայ, ու իր փրկութեան Աստուծմէն արդարութիւն: 6 Զանիկա փնտռողներուն ցեղը սա է, քու երեսդ խնդրողները Յակոբն է: (Սէլա:) 7 Ո՛վ դուռնե՛ր գլուխնիդ վեր վերցուցէք, ու վերցուեցէ՛ք ով յաւիտենական դուռներ, որ փառաց Թագաւորը մտնէ: 8 Ո՞վ է սա փառաց Թագաւորը. կարող ու հզօր Տէրը, պատերազմի մէջ հզօր Տէրը: 9 Ո՛վ դուռնե՛ր գլուխնիդ վեր վերցուցէք, ու վերցուեցէ՛ք ով յաւիտենական դռներ, որ փառաց Թագաւորը մտնէ: 10 Ո՞վ է սա փառաց Թագաւորը. զօրքերուն Տէրը, ինքն է փառաց Թագաւորը: (Սէլա:)

ՍԱՂՄ· ԻԵ

Սաղմոս Դաւթի:

1 Ով Տէր՝ իմ անձս քեզի վեր

2 ցուցի։ Ո՛վ իմ Աստուածս՝ քեզի յուսացայ. թող չամչեմ, ու թշնամիներս իմ վրաս չցնծան։
3 Եւս ամէն քեզի ապասողները թող չամչեան. ամօթահարեսցին անօրէնութիւն ընողները թող
4 ամչեան։ Ո՛վ Տէր՝ քու ճամբաներդ ցուցու՛ր ինծի. քու շաւիղներդ սորվեցո՛ր ինծի։
5 Ճշմարտութեանդ մէջ ինծի առաջնորդէ, ու սորվեցո՛ր ինծի. քանզի դուն ես իմ փրկութեան Աստուածը. ես քեզի կը սպասեմ
6 ամէն օր։ Ո՛վ Տէր՝ քու գթութիւններդ ու ողորմութիւններդ յիշէ. ինչպէս որ յաւիտենից
7 կան են։ Մանկութեան մեղքերս ու յանցանքներս մի յիշեր. հապա քու ողորմութիւնովդ իս յիշէ, քու բարութեանդ համար՝ ով
8 Տէր։ Տէրը բարի և ուղիղ է. անոր համար մեզուսումնէ կը
9 սորվեցնէ ճամբան։ Դատաստանի մէջ պիտի առաջնորդէ հեզերուն, ու իր ճամբան հեզերուն պիտի
10 սորվեցնէ։ Տէրոջը բոլոր ճամբաները ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն են իր ուխտը ու վկայութիւնները պահողներուն։
11 Ո՛վ Տէր՝ քու անուանդ համար ներէ իմ անօրէնութիւնս, վասն
12 որ մեծ է։ Ո՛վ է այն մարդը՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ. անոր պիտի սորվեցնէ իր ընտրած
13 ճամբան։ Անոր անձը բարութեան մէջ պիտի բնակի, ու անոր սերունդը երկիրը պիտի ժա-
14 ռանգէ։ Տէրոջը բնաւութիւնը իրմէ վախցողներուն հետն է. ու իր ուխտը անոնց կը սորվեցնէ։
15 Իմ աչքերս միշտ առէն Տէրոջը կը նային. վասն որ իմ ոտքերս պարպողէն ան պիտի հանէ։
16 Ինծի դարձիր, ու ողորմէ ինծի, վասն որ մինակ ու վշտացած եմ։
17 Սրտիս նեղութիւնները շատցան, 18 իմ վիշտերէս հան զիս։ Իմ նեղութիւնս ու տառապանքս նայէ, ու բոլոր մեղքերս ներէ։
19 Տես իմ թշնամիներս, վասն որ շատցան, ու անիրաւ առեր-

թիւնով զիս սատկեցուր։ Պահէ իմ 20
անձս ու փրկէ զիս. թող չամչեմ, վասն որ քեզի յուսացայ։ Կատարեալութիւնը ու ուղ- 21
ղութիւնը իս թող պահեն, վասն որ քեզի սպասեցի։ Ո՛վ Աս- 22
տուած՝ փրկէ Իսրայէլը իր ամէն նեղութիւններէն։

ՍԱՂՄ· ԻԴ

Սաղմոս Դաւթի։

Ո՛վ Տէր՝ իս գաղէ. վասն զի 1
իմ անարատութիւնովս քալեցի. Տէրոջը յուսացայ, պիտի չսասանիմ։ Ո՛վ Տէր՝ զիս փորձէ ու 2
քննէ. փորձէ իմ երիկամներս ու սիրտս. վասն զի քու ողորմութիւնդ իմ աչքերուս առջեւն է, ու քու ճշմարտութիւնդ մէջերնիդ քալեցի։ Ունայն մարդոց հետ 4
չնստայ, ու կեղծաւորներուն հետ պիտի չխառնուիմ։ Չարերուն ժողովը 5
ատեցի, ու ամբարիշտներուն հետ պիտի չնստիմ։ Անմեղութեամբ 6
նով ձեռքերս պիտի լուամ, և քու սեղանիդ շուրջ կողմը պիտի պտըտիմ՝ ով Տէր, Ո՛ւ 7
կաւելութեան ձայնը լսել տամ, ու քու ամէն սքանչելիքներդ պատմեմ։ Ո՛վ Տէր՝ սիրեցի քու տանդ 8
բնակութիւնը, և քու փառքիդ կեցած տեղը։ Մի կորսընցնէր 9
իմ անձս մեղաւորներուն հետ, ու իմ կեանքս արիւնահեղ մարդերուն հետ, Ո՛ր անոնց ձեռքերուն մէջ անօրէնութիւն կայ, ու անոնց աջ ձեռքը կաշառքով լեցուն է։ Բայց ես իմ անարատու- 11
թիւնովս պիտի քալեմ. վես փրկէ, ու ինծի ողորմէ։ Իմ ոտքս շիտակ 12
կեցած է ժողովքներուն մէջ Տէրը պիտի գովեմ։

ՍԱՂՄ· ԻԵ

Սաղմոս Դաւթի։

Տէրը իմ լոյսս ու իմ փրկու- 1
թիւնս է, ես ո՞ւմէ պիտի վախնամ. Տէրը իմ կեանքիս ապաւէնն է, ես ո՞ւմէ պիտի գո-

ՍԱՂՄ· ԻԵ

Սաղմոս Դաւթի։

Ո՛վ Տէր՝ քեզի կը կանչեմ. 1
ամէ իմ վէմս մի լռեր ինծի. չըլ-
լայ որ ինծի լռելովդ գերիդմանը
ինձնանման եմանեմ։ Լսէ իմ խընդ- 2
րուածքիս ձայնը՝ երբոր քեզի
կ՚աղաչեմ. երբոր իմ ձեռքերս
կը վերցընեմ դէպ՚ի քու սուրբ
դարիպդ։ Չ՚իմ մի կորսընցըներ 3
ամբարիշտներուն հետ, ու անօ-
րէնութիւն գործողներուն հետ,
որոնք իրենց ընկերներուն հետ
խաղաղութիւն կը խօսին, բայց
սրտերնուն մէջը չարութիւն կայ։
Տո՛ւր անոնց իրենց գործքերուն 4
պէս, ու իրենց ըրածներուն չա-
րութիւնը պէս. իրենց ձեռաց
գործքերուն պէս տո՛ւր ա-
նոնց, հատուցո՛ւր ըրէ անոնց։
Որովհետեւ անոնք Տէրոջը ըրած- 5
ներուն ու անոր ձեռացը գործ-
քերուն չեն նայիր, պիտի կոր-
ծանէ զանոնք, ու ալ պիտի չշի-
նէ։ Օրհնեա՛լ ըլլայ Տէրը, որ 6
լսեց իմ ազօթքիս ձայնը։ Տէրը 7
իմ զօրութիւնս ու իմ ասպարս
է, իմ սիրտս անոր յուսացաւ,
ու ես օգնութիւն գտայ, ուս-
ուի սիրտս ուրախացաւ, և ես
իմ երգովս զանիկայ պիտի գո-
վեմ։ Տէրը անոնց ոյժն է, ու իր 8
օծեալին փրկութեան պարիսպն
է։ Փրկէ՛ քու ժողովուրդդ, ու 9
օրհնէ՛ քու ժառանգութիւնդ.
նաև հովուէ զանոնք, ու յաւի-
տեան բարձրացո՛ւր։

ՍԱՂՄ· ԻԹ

Սաղմոս Դաւթի։

Տէրոջը տուէ՛ք ո՛վ հզօրաց որ- 1
դիք, Տէրոջը տուէ՛ք փառք
ու զօրութիւն։ Տէրոջը տուէք 2
իր անուանը փառքը, Տէրոջը եր-
կրպագութիւն ըրէք սրբու-
թեան զարդարանքով։ Տէրոջը 3
ձայնը ջուրերուն վրայ է. փա-
ռաց Աստուածը կ՚որոտայ. Տէ-
րը շատ ջուրերուն վրայ է։ Տէ- 4

ըոջը ձայնը ուժով է. Տէրոջը
ձայնը վհատեցուցիչ է։
5 Տէրոջը ձայնը եղեւ իւնեւրը կը կոտ-
րէ, ու Տէրը կը կոտրատէ Լիբա-
6 նանի եղեւիւնները. Զանոնք կը
ցնծացնէ որմէս պատ, Լի-
բանանը ու Սիրիոնը միեղջերու-
7 նեւրուն ձագին պէս։ Տէրոջը ձայ-
նը կրակին բոցերը կը ճեղքէ։
8 Տէրոջը ձայնը կը դողացընէ ա-
նապատը. Տէրը Կադեսի անա-
9 պատը կը դողացընէ։ Տէրոջը ձայ-
նը եղնիկները կը ծնեցընէ, ու
անտառները կը մերկացընէ. ա-
նոր տաճարին մէջը ամէնքն ալ
10 կը խօսին անոր փառքը։ Տէրը
ջրհեղեղին վրայ կը նստի. Տէրը
յաւիտեան թագաւոր կը նստի։
11 Տէրը իր ժողովուրդին զօրու-
թիւն պիտի տայ. Տէրը իր ժո-
ղովուրդը խաղաղութիւնով պի-
տի օրհնէ։

ՍԱՂՄ. Կ

*Սաղմոս Դաւթի. տանը նաւա-
կատեաց երգը.*

1 Ա՛վ Տէր՝ կը բարձրացընեմ
քեզ, վասն զի իս ազատեցիր,
ու թշնամիներս իմ վրաս չու-
2 խացուցիր։ Ո՛վ իմ Տէր Աս-
ուածս՝ քեզի կանչեցի, ու իս
3 բժշկեցիր։ Ո՛վ Տէր՝ իմ անձս
դէպի մահուան հանեցիր. դուրս
իջնողներուն մէջէն իս ապրե-
4 ցուցիր։ Սաղմոս երգեցէք Տե-
րոջը՝ ով անոր սուրբերը, ու ա-
նոր սրբութիւնը յիշելով շնոր-
5 հակալ եղէք։ Վասն զի մէկ րո-
պէ մը իր բարկութեան մէջն
է, բայց իր հաճութեան մէջն
է ողջ կեանքը։ Լացը գիշերը կրնայ
կոհանը լայ կայ, բայց առաւօտուն
6 ուրախութիւն։ Ես իմ յաջողա-
կանութեան մէջ ըսի թէ՝ յաւիտեան
7 պիտի չսասանիմ։ Ո՛վ Տէր՝ քու
հաճութեանդ իմ լեռս հաստա-
տուն ըրիր. երեսդ ծածկեցիր,
8 ու ես խռովեցայ։ Ո՛վ Տէր՝ քեզ
կը կանչեմ, ու Տէրոջը ողոր-
9 մութիւն կ՚ընեմ։ Ի՞մ արիւնս ինչ
օգուտ կ՚ըլլայ, թէ որ ես գե-
րեզման կ՚իջնեմ. միթէ հողը քեզ պի-
տի գովէ, կամ անիկայ պիտի
պատմէ քու ճշմարտութիւնդ։
10 Լսէ՛ ով Տէր՝ ու ողորմէ ինծի. Տէր՝
ով Տէր՝ ինծի օգնական եղիր։
11 Իմ սուգս պարի փոխեցիր, քու-
րձս ինծմէ հանեցիր, ու ինծի ու-
12 րախութիւն հագցուցիր։ Որպէս-
զի իմ փառքս սուտմնա երգէ քե-
զի, ու ալ չլռէ. ով իմ Տէր
Աստուածս՝ յաւիտեան քեզ պի-
տի գովեմ։

ՍԱՂՄ. ԼԱ

*Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս
Դաւթի։*

1 Ա՛վ Տէր՝ քեզի յուսացայ, յա-
ւիտեան չամչեմ. քու արդա-
2 րութեամբդ զիս ազատէ։ Քու
ականջդ ինծի խոնարհեցուր, շու-
տով զիս ազատէ. ինծի ամրու-
թեան վէմ մը եղիր, ու զիս ապրե-
ցընելու համար ապահովութեան տուն
3 մը. Վասն զի իմ վէմս ու բերդս
դուն ես, և քու անուանդ համար
ինծի առաջնորդէ ու զիս կառա-
վարէ։ Որոգայթէն զիս հանէ,
4 որ ինծի համար գաղտուկ լարեր
են, ինչու որ իմ զօրութիւնս
դուն ես։ Իմ հոգիս քու ձեռքդ
5 կը յանձնեմ. ով Եհովայ Աս-
ուած ճշմարտութեան՝ դուն իս
փրկեցիր։ Սնոտի ունայնութիւն
6 ներ պահողները ատեցի. բայց
ես Տէրոջը յուսացայ։ Քու ո-
7 ղորմութիւնովդ պիտի ցնծամ և
ուրախ ըլլամ, ինչու որ իմ թշո-
ւառութիւնս տեսար, ու իմ
անձս տառապանքներու մէջ գի-
տցար. Չես զիս թշնամիին ձեռքը
8 չմատնեցիր, հաստատ իմ ոտքերս լայն
տարածք տեղ մը կանգնեցուցիր։
9 Ո՛վ Տէր՝ ողորմէ ինծի, վասն զի
նեղութեան մէջ եմ. սրտիս դու-
թիւնէն մաշեցաւ իմ աչքս, իմ
անձս ու իմ փորս։ Վասն զի իմ
10 կեանքս տրտմութիւնէն ու տա-
րիներս հառաչանքներէն ծերա-
ցան, իմ ոյժս թշուառութե-

նէս ակարացաւ. ականկնեցա ալ
11 մաշկեցան։ Իմ բոլոր թշնամինե-
րուս՝ մանաւանդ դրացիներուս
առջեւը նախատինք եղայ, ու
իմ ծանօթներուս երկիւղ եղայ.
իս գուրսը տեսնողները կը փախչէին
12 կը փախչէին։ Ես ջնջուած պէս սիր-
տէ մոռցուած եղայ, կոտրուած
13 սամանի նմանեցայ։ Վասն զի շա-
տերուն բամբասանքը լսեցի. շուրջ
կողմն վախ կար. երբոր անոնք
ինծի համար միկտեղ ժողվուե-
ցան, խորհուրդ կ'ընէին որ հո-
14 գիս առնեն։ Բայց ես քեզի յու-
սացայ՝ ով Տէր. ըսի թէ՝ Դուն
15 ես իմ Աստուածս. Իմ ժամա-
նակներս քու ձեռքդ են. փրկէ
զիս թշնամիներուս ձեռքէն ու
16 զիս հալածողներէն։ Քու ծա-
ռայիդ վրայ երեսդ փայլեցուր.
քու ողորմութեամբդ զիս փրկէ։
17 Ո՛վ Տէր՝ չամչեամ, վասն զի քե-
զի կանչեցի. ամբարիշտները թող
ամչնան, ու գերեզմանին մէջը
18 թող լուռ կենան։ Թող պա-
պանձին նենգաւոր շրթունքնե-
րը, որոնք հպարտութեամբ և
նախատինքով ամբարտաւանու-
թիւն կը խօսին արդարին դէմ։
19 Ո՛րչափ մեծ է քու բարութիւնդ՝
որ քեզմէ վախցողներուն համար
պահեցիր, ու քեզի յուսացողնե-
րուն համար ըրիր, մարդոց տես-
20 նեքուն առջեւը։ Ձանոնք քու ե-
րեսիդ ծածկոյթովը պիտի ծած-
կես մարդոց գաւաճանութիւն-
ներէն, խորանի մէջ պիտի ծած-
կես զանոնք լեզուներուն հակա-
21 ռակութենէն։ Օրհնեալ ըլլայ
Տէրը, վասն զի իր ողորմութիւ-
նը զարմանալի ըրաւ ինծի պա-
22 րսպաւոր քաղաքի մէջ։ Իմ շիտ-
թութեանս մէջ ըսի թէ՝ Կըտ-
րուեցայ ես քու աչքերուդ առ-
ջեւէն. սակայն դուն իմ աղօթ-
քիս ձայնը լսեցիր՝ երբոր քեզի
23 աղաղակեցի։ Տէրը սիրեցէք՝ ով
անոր բոլոր սուրբերը. Վասն զի
Տէրը հաւատացեալները կը պա-
հէ, ու ամբարտաւանութիւն ը-
նողներուն առատօրէն հատու-
ցում կ'ընէ։ Կորիճ եղէք ու ձեր 24
սիրտը թող զօրանայ, դուք ա-
մէնքդ՝ որ Տէրոջը կը յուսայք։

ՍԱՂՄ. ԼԲ

Դաւթին երգը։

Երանի անոր՝ որուն յանցանա- 1
գը թողութիւն եղաւ, ու անոր
մեղքերը ծածկուեցան։ Երանի 2
անոր մարդուն՝ որ Տէրը անօրէնու-
թիւն չհաշուեր անոր, ու անոր հո-
գիին մէջը նենգութիւն չկայ։
Երբոր լուռ կեցայ՝ ոսկրներս 3
մաշեցան իմ ամէն օր աղաղակե-
լովս. Վասն զի ցորեկ ու գիշեր 4
քու ձեռքդ իմ վրաս ծանրա-
ցաւ. իմ թացութիւնս ամառ-
ուան չորութիւնն դարձաւ։ (Ակ-
լայ։) Իմ մեղքս քեզի յայտնե- 5
ցի, ու իմ անօրէնութիւնս չը-
ծածկեցի. ըսի թէ՝ Տէրոջը պի-
տի խոստովանիմ յանցանքներս.
ու դուն թողուցիր իմ մեղքիս
անօրէնութիւնը։ (Ակլայ։) Ասոր 6
համար ամէն աստուածապաշտ
աղօթք պիտի ընէ քեզի քու
գտնուելու ժամանակդ. յիրաւի
շատ ջուրերուն հեղեղներուն ա-
ռաջը անոր պիտի չհասնին։
Դուն ես իմ ապաստանարանս. 7
նեղութենէն զիս պիտի պահես.
դուն իս պիտի պատես ազատու-
թեան երգերով։ (Ակլայ։) Ես 8
զիս պիտի սովրեցնեմ, ու երթա-
լու ճամբադ պիտի ցուցնեմ
քեզի. խորհուրդ պիտի ընեմ ե-
ղէ հետդ. իմ աչքս քու վրադ
պիտի ըլլայ։ Ձիի պէս ու ջորիի 9
պէս մի՛ ըլլաք, որ միտք չունին,
ու սանձով ու սանձակով
զարդարելը կապելու է, որ քեզի
չմօտենան։ Ամբարշտին տան- 10
ջանքները շատ պիտի ըլլան. ա-
կայն Տէրոջը յուսացողին շուրջ
կողմը ողորմութիւնը պիտի պա-
տէ։ Ո՛վ արդարներ՝ Տէրոջմով 11
ուրախ եղէք ու ցնծացէք. ջրե-
ցուածներ երգեցէք դուք ա-
մէնքդ՝ որ սրտով ուղիղ էք։

ՍԱՂՄ· ԼԳ·

1 Ո՛վ ապրումներ՝ Տէրոջմով ցընծացէք, ուղիղներուն կը վայլէ
2 օրհնութիւն երգելը։ Գովեցէք Տէրը քնարով, տասը լար ունեցող սաղմոս երգեցէք
3 անոր։ Նոր երգ մը երգեցէք անոր, վարպետութեամբ նուագեցէք զարհուրելի ձայնով։
4 Վասն զի Տէրոջը խօսքը շիտակ է, ու անոր բոլոր գործերը
5 Հաւատարմութեամբ են։ Անիկայ արդարութիւնը ու իրաւունքը կը սիրէ· Տէրոջը ողորմութիւնովը երկիրը լեցուն է։ Տէրոջը խօսքովը երկինքը ստեղծուեցաւ, ու իր բերնին հոգիովը
7 անոր բոլոր զօրքը։ Ծովուն ջուրերը դէպի մէկ պէս կը ժողվէ, անդունդները շտեմարաններու
8 մէջը կը դնէ։ Բոլոր երկիրը Տէրոջմէն վախնայ, ու անկէ դուրս աշխարհի բոլոր բնակիչները
9 ըլլ։ Վասն զի անիկայ ըսաւ, ու եղաւ· ինքը հրամայեց, ու հաստատեցաւ։ Տէրը կը ցրուէ հեթանոսաց խորհուրդները· փութ
11 ը կը հանէ ժողովուրդոց դիտաւորութիւնները։ Տէրոջը խորհուրդը յաւիտեան կը մնայ, ու անոր սրտին դիտաւորութիւնները՝ ազգ ազգի մինչեւ ազգ։ Երանի՛ ան
12 ազգին՝ որուն Աստուածը Տէրն է, ու ան ժողովուրդին՝ որն որ իրեն ժառանգութեան համար ընտրեց։
13 Տէրը երկինքէն կը նայի, բոլոր
14 մարդոց որդիները կը տեսնէ։ Իր բնակութեան տեղէն աշխարհի բոլոր բնակիչները կը դիտէ։
15 Անոնց սիրտերը հաւատարապէս ինքը ստեղծեց, անոնց բոլոր ը
16 րածներուն կ'իմանայ։ Թագաւորը զօրքի շատութեամբ չապրի՛, հզօր մարդ մը ուժի շատութեամբ կը փրկուի։
17 Ձին՝ ապատութեան համար պատրաստ բան է, ու իր ուժին շատութեամբը չկրնար ազատել։
18 Ահա՛ Տէրոջը աչքը իրմէ վախցողներուն, ու իր ողորմութեան
19 նը յուսացողներուն վրայ է։ Անոնց անձը մահուանէ փրկելու, ու սովի ժամանակ զանոնք ապրեցնելու համար։ Մեր անձը
20 Տէրոջը կը սպասէ· մեր օգնութիւնը ու մեր վահանը անիկայ է։ Վասն զի մեր սիրտերը անով
21 կ'ուրախանան· ինչու որ անոր սուրբ անուանը յուսացինք։ Ո՛վ
22 Տէր՝ քու ողորմութիւնդ մեր վրայ ըլլայ, ինչպէս որ քեզի կը յուսանք։

ՍԱՂՄ· ԼԴ·

Սաղմոս Դաւթի, ան առեներ՝ որ Աբիմելեքին առջեւն յիմար ձեւացաւ, ան ալ դուրս ըրաւ զանիկայ, որ գնաց։

1 Միշտ ժամանակ Տէրը պիտի գովեմ· անոր գովութիւնը միշտ իմ բերանս պիտի ըլլայ։ 2 Իմ անձս Տէրոջմով պիտի պարծի· խոնարհները պիտի լսեն և ուրախ ըլլան։ 3 Ինծի հետ Տէրը մեծցուցէք, ու միասին բարձրացնենք անոր անունը։ 4 Տէրը խնդրեցի, ու ինծի պատասխան տուաւ, և իմ ամէն երկիւղներէս ինծի փրկեց։ 5 Անոր նայեցան ու լոյս առին, և անոնց երեսները շամչցան։ 6 Ա՛ս ազքատը աղաղակեց, ու Տէրը լսեց անոր, և զանիկայ իր բոլոր նեղութիւններէն փրկեց։ 7 Տէրոջ հրեշտակը իր բանակը անկէ վախցողներուն շուրջ կողմը կը դնէ, ու զանոնք կը պահէ։ 8 Համ մը առէք ու տեսէք որ Տէրը քաղցր է· երանի՛ ան մարդուն՝ որ անոր կը յուսայ։ 9 Տէրոջմէ վախցէք՝ սո՛ւրք անոր սուրբերը· վասն զի անկէ վախցողներուն բան մը պակաս չըլլար։ 10 Առիւծի կորիւնները չքաւորութիւն ու անօթութիւն կը կրեն· սակայն Տէրը փնտռողներուն բարութիւն մը պակաս պիտի չըլլայ։ 11 Եկէ՛ք որդիք, մանկ ըսէք ինծի· Տէրոջ վախը ձեզի սորվեցնեմ։ 12 Ո՞վ է ան մարդը որ ապրիլ կ'ուզէ, ու շատ օրեր կը սիրէ, բարու-

15 Թիւն տեսնելու համար։ Քու
լեզուդ չարութենէ պահէ, ու
շրթունքներդ նենգութիւն խօ-
14 սելէն։ Չարութենէ հեռացիր,
ու բարութիւն ըրէ. խաղաղու-
թիւն փնտռէ, ու անոր հետևէն
15 գնա։ Տէրոջը աչքերը արդա-
րներուն վրայ են, ու անոր ա-
16 կանջները անոնց աղաղակին։ Տէ-
րոջը երեսը չարագործներուն
դէմ է, անունց յիշատակը երկ-
17 րէն բնաջինջ ընելու համար։ Ան-
դարնեցը կ՚աղաղակէն, ու Տէրը
կը լսէ, ու իրենց բոլոր նեղու-
թիւններէն կը փրկէ զանոնք։
18 Տէրը մօտ է անոնց՝ որոնց սիր-
տը կոտրած է, ու հոգիով խո-
19 նարհածներըը կ՚ապրեցընէ։ Ան-
դարնեցը նեղութիւնները շատ են,
բայց Տէրը ամէնէն կը փրկէ զա-
20 նոնք։ Անոր բոլոր ոսկորները
կը պահէ. անունցմէ մէկը չկոտ-
21 րուիր։ Չարութիւնը ամբարիշ-
տը պիտի մեռցընէ, ու արդարը
22 ատողները պիտի կորսուին։ Տէ-
րը իր ծառաներուն անձը կը
փրկէ. և իրեն յուսացողներէն
բնաւ մէկը պիտի չկորսուի։

ՍԱՂՄ. ԼԵ

Սաղմոս Դաւթի։

1 ՈՎ Տէր՝ ինծի հետ հակառա-
կողներուն հետ հակառակէ. ին-
ծի հետ պատերազմողներուն հե-
2 տը պատերազմէ։ Վահանը ու
վահանը առ, ու ելիր ինծի օգ-
3 նութիւն ընելու։ Նաև նիզակը
քաշէ, ու ճամբան գոցէ իմ հա-
լածողներուն դէմ. քէն անձիս
ԹԷ՝ փրկութիւնդ ես եմ։
4 Իմ անձս փնտռողները ամչնան
ու խայտառակ ըլլան. ետ դառ-
նան ու ամչնան անոնք որ ինծի
համար չարութիւն կը խորհին։
5 Հովին առջեւը եղած մէղէսին պէս
ըլլան անոնք. և Տէրոջը հրեշ-
6 տակը փախցընէ զանոնք. Անոնց
ճամբան խաւար ու սկզբնեցընող
ըլլայ, և Տէրոջը հրեշտակը հա-
7 լածէ զանոնք. Վասն զի զուր տե-
ղը իրենց որոգայթը փոսի մէջ
ինծի համար ծածկեցին, ու զուր
տեղը հոգիս փորելու անձիս հա-
մար։ Թող անոր վրայ յանկարծ 8
աւերում գայ. և իր ծածկած
որոգայթը գինքը բռնէ. նոյն ա-
ւերման մէջը իյնայ։ Սակայն իմ 9
անձս Տէրոջմով պիտի ցնծայ, ա-
նոր փրկութիւնովը ուրախ պի-
տի ըլլայ։ Իմ բոլոր ոսկորներս 10
պիտի ըսեն. Տէր՝ ով քեզի նման
է, որ աղքատը կ՚ազատես ան-
կէ՝ որ կը զօրանայ անոր վրայ,
ու աղքատը և անանկը իր յա-
փրշտակողէն։ Սուտ վկաներ ե- 11
լան, չգիտցածներս կը հարցընէ-
ին ինծի։ Աղէկս թէսան փոխա- 12
րէն՝ ինծի գէշութիւն ըրին՝ յա-
փրշտակելով իմ անձս։ Բայց ես 13
անոնց հիւանդութեան ատենը
քուրձ կը հագնէի. իմ անձս ծո-
մով կը չարչարէի, ու իմ ա-
ղօթքս իմ ծոցս պիտի դառնայ
Ինչպէս իմ ընկերուս կամ եղբօրս 14
հետ՝ այնպէս ալ անոնց հետ կը
վարուէի. իր մօրը համար սուգ
ունեցողի մը պէս տրտմութեամբ
կը ցածնայի։ Բայց անոնք իմ 15
կաղութեանս առնէն խնդացին
ու ժողվուեցան. զարնողները իմ
վրաս ժողվուեցան, ու ես քա-
ջը չեմ գիտեր. կը ճղդքեին ու
չեն դադրեր. խնճոյք կ՚ընեն 16
ու շներու խնդկտառնութեան հետ
ակռաները ինծի իմ վրաս կը կճըռ-
ցընեն։ Ով Տէր՝ մինչեւ երբ պի- 17
տի նայիս. ազատէ իմ անձս ա-
նոնց աւերումներէն, իմ կեանքս
առիւծներէն։ Մեծ ժո- 18
ղովքի մէջ քեզ պիտի գովեմ.
շատ ժողովուրդի մէջ քեզ պի-
տի օրհնեմ։ Ջուր տեղը իմ 19
թշնամի եղողները թող իմ վրաս
չխնդան. առանց պատճառի պիտ
աչքով նշան թող
չտան։ Ինչու որ խաղաղութիւն 20
չեն խօսիր, հապա երկրի մէջ
հանդարտներուն դէմ նենգու-
թիւն կը խորհին։ Ու իրենց բե- 21
րանը բացին դէմ կը լայնցընեն,
ըսելով. Վա՛չ վա՛չ, մեր աչքերը

22 անուան։ Ո՛վ Տէր՝ դուն անուար, 23 մի՛ հեռանար։ Արթնցիր ո՛վ իմ Աստուածս ու Տէրս, ու իմ դատաստանիս ու իրաւունքիս կ- 24 լե՛ր։ Քու արդարութեանդ համեմատ իրաւունք բրէ ինձի՛ ով իմ Տէր Աստուածս, և իմ վրա- 25 բաս թո՛ղ չընդան։ Խրնդայ սրտին մէջը թո՛ղ չըսեն թէ՝ Ա՛հա մեր կամքը եղաւ, ու թո՛ղ չըսեն թէ՝ 26 Կլլեցինք անիկայ։ Թո՛ղ ամչնան ու միկտեղ խայտառակ ըլլան ա- նոնք որ իմ չարիքիս վրայ կը խնդան, իմ վրաս հպարտացողնե- րը ամօթ ու խայտառակութիւն 27 հագնին։ Թո՛ղ ցնծան ու ուրախա- նան անոնք որ իմ արդարութիւնս կ՛ուզեն, ու միշտ թո՛ղ ըսեն թէ՝ Աստուած մեծցնայ, որ իր ծա- ռային խաղաղութիւնը կ՛ուզէ։ 28 Ու իմ լեզուս քու արդարու- թիւնդ պիտի խօսի, ու ամէն օր քու գովեստիդ։

ՍԱՂՄ. Լ.Զ

Գլխաւոր երգեցողին. Աստուա- ծամարտիկ Տէրոջը ծառային։

1 Ա՛մբաստանին չարութիւնը վը- րայով սրտիս մէջն խօսքը ասէ. Աստուծոյ վախը չկայ անոր աչ- 2 քերուն առջին։ Ինչու որ ինք- զինքը կը շողոքորթէ իր աչքե- րուն առջին՝ իր անօրէնութիւնը գտնուելուն ու ատելի ըլլալուն 3 վրայով։ Անոր բերնին խօսքերը անօրէնութիւն ու նենգութիւն են, բարի ընելու համար իմաս- 4 տն ըլլալը մէկդի ձգեց։ Իր անկողնին մէջը անօրէնութիւն կը մտածէ, ու կը կենայ անանկ ճամբու մէջ որ ազէկ չէ, և չա- 5 րէն չդլխէ իր։ Ո՛վ Տէր՝ քու ողոր- մութիւնդ միտքս է երկինքը հաս- նի, ու քու ճշմարտութիւնդ մին- 6 չև ամպերը։ Քու արդարու- թիւնդ հզօր լեռներու պէս է, քու իրաւունքդ մեծ անդունդ մըն է, մարդիկը ու անասուննե- րը դուն կ՛ապրեցնես, ով Տէր։ Ո՛վ Աստուած՝ քու 7 ողորմութիւնդ որչափ թանկագին է, որ մարդոց որդիքը քու թեւերուդ հովանա- ւորութեանը կ՛ապաւինին։ Ա- 8 նոնք քու տանդ պարարտութե- ւնէն պիտի կշտանան, ու քու հա- ճութիւնեղերդ պիտի խմցնես անոնց։ Քանզի որ կեան- 9 քին աղբիւրը քու քովդ է, քու լուսովդ լոյս պիտի տեսնենք։ Քու գիտութիւնդ քեզ ճանչցող- 10 ներուն շարունակէ, ու քու ար- դարութիւնդ սրտով ուղիղնե- րուն։ Ամբարտաւանութեան ոտ- 11 քը թո՛ղ իմ վրաս չգայ, ու չա- րերուն ձեռքը զիս չշարժէ։ Հոն 12 ինկան անօրէնները գործողնե- րը, գետինը զարնուելացան ու չը- կրցան վեր կենալ։

ՍԱՂՄ. ԼԱ

Աստուածաշունչ դաւիթ։

Չարերուն համար մի՛ նեղա- 1 նար, անօրէնութիւն գործողնե- րուն մի՛ նախանձիր, վասն զի 2 անոնք խոտի պէս շուտով պիտի կտրուին, ու կանանչ խոտի պէս պիտի չորնան։ Տէրոջը յու- սա՝ 3 ու բարութիւն ըրէ, երկրի վրայ բնակէ ու ճշմարտութեան մէջ արածուէ, Ու Տէրոջմով ուրա- 4 խացիր, և անիկայ կու տայ քե- զի քու սրտիդ խնդրուածները։ Տէրոջը յանձնէ քու ճամբադ, 5 ու անոր յուսա, և անիկայ պի- տի կատարէ. Ու դուրս պիտի 6 հանէ քու արդարութիւնդ լոյսի պէս, ու քու իրաւունքդ կէս օրուան պէս։ Տէրոջը համբերէ՛ 7 ու անոր ապաստ, և մի՛ նեղանար իր ճամբան յաջողութեամբ գա- լողին համար, ու խաբեութիւն ընող մարդուն համար։ Դադա- 8 րէ՛ բարկութենէն, ու սրտմտիլը մի՛ թողուր, մի՛ նեղանար, որ չա- րութիւն ընէս։ Վասն զի չարա- 9 գործները պիտի կտրուին, սա- կայն Տէրոջը համբերողները եր- կիրը պիտի ժառանգեն։ Վասն 10 զի քիչ ժամանակէ ետև անիրա-

միշտը պիտի չըլլայ, անոր տեղը
պիտի գնառէս, ու ինքը պիտի
11 չգտնու։ Սակայն հեզերը պիտի
ժառանգեն երկիրը, ու խաղաղ-
12 թեան առատութիւնովը ու-
րախ պիտի ըլլան։ Մեղաւորը
արդարին դէմ չար կը խորհի,
13 ու անոր վրայ ակռանները կը կը-
ճրտցնէ։ Տէրը ծաղր պիտի ը-
նէ զանիկայ, վասն զի անոր օրը
14 հասնելը կը տեսնէ։ Մե-
ղաւորները թուր քաշեցին, ու
աղեղները լարեցին, աղքատը ու
անանկը վար ձգելու համար,
շիտակ ճամբու մէջ քալողները
15 սպաննելու համար։ Անոնց թու-
րը իրենց սիրտը պիտի մտնէ, ու
անոնց աղեղները պիտի կտրտին։
16 Արդարին քիչ բանը շատ ամբա-
րիշներու առատութենէն
17 քէն աղէկ է։ Ինչու որ ամբա-
րիշներուն բազուկները պիտի
կտրտին, բայց արդարներուն
18 սատարողը Տէրն է։ Արդարնե-
րուն օրերը գիտէ Տէրը, և ա-
նոնց ժառանգութիւնը յաւիտե-
19 նական պիտի ըլլայ։ Փորձանքի
ժամանակ պիտի չամչնան, ու
20 սովի օրերը պիտի կշտանան։ Բայց
ամբարիշները պիտի կորսուին,
ու Տէրոջը թշնամիները գառ-
նուկներու ճարպին պէս պիտի
ապառին, ծուխի պէս պիտի ապա-
21 ռին։ Ամբարիշը փոխ կ'առնէ
ու չվճարեր, առակին արդարը
22 կ'ողորմի ու կու տայ։ Ինչու որ
անոր օրհնածները պիտի ժառան-
գեն երկիրը, բայց անիկ անի-
23 ծուածները պիտի կորսուին։ Բա-
րի մարդուն քայլերը Տէրոջմէ
կը հաստատուին, ու Անիկայ
24 անոր ճամբուն կը հաճի։ Թէ
և ինայ, պիտի չկործանի, վասն
զի Տէրը անոր ձեռքը կը բռնէ։
25 Տղայ եմ ու ծերացայ, բայց
արդարը անտեսուած չտեսայ,
կամ անոր զաւակը հաց մուրա-
26 ցող։ Ամէն օր կ'ողորմի ու փոխ
կուտայ, և անոր սերունդը օրհ-
27 նուած է։ Չարութենէ եաւ կե-
ցիր ու բարութիւն ըրէ, և յա-
28 ւիտեան պիտի մնաս։ Ինչու որ
Տէրը կը սիրէ իրաւունքը, և իր
սուրբերը երբեք չձգեր, յաւի-
տեան կը պահուին անոնք, բայց
ամբարիշներուն սերունդը պի-
29 տի կորսուի։ Արդարները պիտի
ժառանգեն երկիրը, ու յաւի-
տեան անոր վրայ պիտի բնակին։
30 Արդարին բերանը իմաստութիւն
կը խօսի, ու անոր լեզուն իրա-
31 ւունք կը զրուցէ։ Իր Աստուծոյն
օրէնքը իր սրտին մէջն է, և ա-
նոր քայլերը պիտի չսահին։ Մե-
32 ղաւորը արդարը կը դիտէ, և
զանիկայ մեռցնելու կտրէ կ'ին-
33 նայ։ Տէրը անոր ձեռքը պիտի
չձգէ զանիկայ, և անոր դատաս-
տանը տեսնուած ատենը պիտի
չդատապարտէ զանիկայ։ Տէրո-
34 ջմէ համբերէ ու անոր ճամբան
պահէ, և անիկայ քեզ կը բարձ-
րացնէ որ երկիրը ժառանգես,
ամբարիշներուն ոչնչանալուն պի-
տի տեսնես։ Ամբարիշը զօրա-
35 ցած տեսայ, ու իր տեղը կեցող
կանաչ ծառի մը պէս տարա-
ծուած. Բայց ան անցաւ, ու
36 անհետ չկար. զանիկայ փնտռեցի,
բայց չգտնուեցաւ։ Արդարը նը-
37 կատէ ու ուղիղին նայէ. վասն
զի ան մարդուն վախճանը խա-
38 ղաղութիւն է։ Իսկ անօրէն-
ները միասին պիտի կորսուին.
ամբարիշներուն վախճանը կո-
րսուած պիտի ըլլայ։ Բայց ար-
39 դարներուն փրկութիւնը Տէրոջ-
մէն է, նեղութեան ժամանակ
40 անոնց ապաւէնն է։ Ու Տէ-
րը պիտի օգնէ անոնց, և պիտի
ազատէ զանոնք, ամբարիշներէն
պիտի ազատէ, ու պիտի փրկէ զա-
նոնք, վասն զի անոր կը յուսան։

ՍԱՂՄ. ԼԸ

Սաղմոս Դաւթի, յիշատակի
համար։

1 Տէր, քու սրտմտութեանդ
պես մի յանդիմաներ, ու բարկու-
2 թեանդ պես մի խրատեր։ Վասն
զի քու նետերդ իմ վրաս

մեռելեան , և քու ձեռդ իմ
3 վրաս կ՚իջնէ : Իմ մարմնոյս մէջ
առողջութիւն չկայ քու բար-
կութենդ համար , ոչ ոսկր-
ներուս մէջ հանգստութիւն չկայ
4 իմ մեղքս համար : Ինչու որ
անօրէնութիւններս գլխէս վեր
բարձրացան , ծանր բեռի պէս
5 իմ վրաս ծանրացած են : Վէր-
քերս հոտեցան ու փտեցան իմ
յիմարութեանս պատճառովը :
6 Նաւատացայ ու խիստ ցածցայ ,
ամէն օր սգաւոր կը պտըտիմ .
7 վասն զի ազքիներս ջերմութիւ-
նով լեցուեցաւ , ու մարմնոյս
8 մէջ առողջութիւն չկայ : Տկա-
րացայ ու խիստ ձնշուեցայ ,
սրտիս հեծութենէն մռնչեցի :
9 Ով Տէր՝ իմ ամէն բաղձանքս
քու առջեդ է , ու իմ հեծու-
թիւնս քեզմէ չծածկուեցաւ :
10 Սիրտս կը բաբախէ , ոյժս զիս
թողլ տուաւ , ու իմ աչքերուս
11 լոյսը՝ ան ալ իմ հետս չէ : Սի-
րականներս ու ընկերներս իմ
չարչարանքիս հետս կը կենան ,
ազգականներս ալ հեռու կը կե-
12 նան . Ու անձս փնտռողները ին-
ծի սրսկալի կը լսուին , ու խնդի
չարիք ուզողները անօրէնութիւն
կը խօսին , և ամէն օր նենգա-
13 թիւն կը մտածեն : Սակայն ես
խուլի պէս չեմ լսեր , ու բերա-
նը չբացող համրի մը պէս եմ :
14 Ես ես անանկ մարդու մը պէս
եմ՝ որ չլսեր , ու հակառակ
15 խօսք չկայ իր բերանը : Վասն
զի ով Տէր՝ ես քեզմէ կը յու-
սամ , դուն պիտի պատասխանես՝
16 ով իմ Տէր Աստուածս : Ինչու
որ ըսի . Թող չխնդան իմ վրաս ,
ոտքիս սահած ժամանակը ին-
ծի դեմ ըէրթնե կը մեծցընեն :
17 Վասն զի ես կաղ ըլլալու պատ-
րաստ եմ , ու իմ ցաւս ամէն
18 առեն առջիս է : Ինչու որ անօ-
րէնութիւնս պիտի պատմեմ ,
ու մեղքս համար հոգ պիտի
19 ընեմ : Բայց թշնամիներս ողջ
են , ուժովցան . զիս զուր տեղը
20 ատողները շատցան , Ու ազէկու-
թեան փոխարէն դէշութիւն ը-
նողները ինծի դեմ կը կենան ,
վասն զի ես աղէկութեան ետևէ
կ՚երթամ : Իս մի թողուր՝ ով 21
Տէր , ով իմ Աստուածս՝ ինծմէ
մի հեռանար : Ինծի օգնութիւն 22
ընելու արագացիր ով Տէր՝ իմ
փրկութիւնս :

ՍԱՂՄ · ԼԹ

Գլխաւոր երգեցողին , Իդիթու-
նին . Սաղմոս Դաւիթ :

Ըսի թէ՝ Ճամբաներս պահ- 1
շութիւն ընեմ , որ լեզուովս մեղք
չգործեմ . բերանս սանձով պա-
հեմ , ամբարիշտը իմ առջև է-
զած ատենը : Մունջ եղայ լռու- 2
թիւնով , ազէկութեան վրայով
ալ լռեցի , ու ցաւս շարժեցաւ :
Սիրտս բորբոքեցաւ ներսիդս : 3
Ջերմութեանս մէջ կրակ վառե-
ցաւ . ան ատկէնը լեզուովս խօսե-
ցայ : Ցուցուր ինծի ով Տէր , 4
իմ վերջս , ու օրերուս չափը որ-
չափ է , որ գիտնամ թէ ինչպէս
անցաւոր եմ : Ահա իմ օրերս թի 5
զերս չափ դրիր , ու իմ կեանքս
ոչինչի պէս է քու առջեդ . իրա-
ւամբ ամէն մարդ ԼԻ Ն հաստատուած
ըլլայ , Ծոյլ բոլորովին ուն-
թիւն է : (Սելայ :) Ցիրաւի մար- 6
դը առուերի մը պէս կը պարպի .
պզտիկ փուճ առեղը անհանգիստ
կ՚ըլլայ , կը դիզէ , բայց չգիտէր
թէ ով պիտի առնէ զանոնք : Ու 7
հիմա ինչ բանի սպասեմ՝ ով
Տէր , իմ յոյսս քեզմէ է . Փրկէ 8
զիս իմ բոլոր յանցանքներէս , իս
յիմարներուն նախատինքը ըլլա-
մի ինծի : Մունջ եղայ ու բերանս 9
չբացի , վասն զի դուն ըրիր : Քու 10
հարուածդ հեռացուր ինծմէ .
ձեռքիդ պատճառովը ես կարաւե-
ցայ : Անօրէնութեան համար 11
յանդիմանութիւններով կը խրա-
տես մարդը , ցեցի մը պէս կը
հալեցընես անոր ցանկալի բանե-
րը . իրաւամբ ամէն մարդ ունայնու-
թիւն է : (Սելայ :) Ով Տէր՝ լսէ 12
իմ աղօթքս , ու ակնարկ դիր ա-

զաղաւիթս . այցուսքնեւբուս մի
ըւեր . ինչու որ քու առջիդ պան-
դուխտ մըն եմ ես , հիւր մը՝ իմ
13 բոլոր նախնիքնեւբուս պէս : Թոյլ-
տուր ուրեմն որ զուարթ-
նամ քանի որ չեմ գացիր
անդարձ՝ որ ալ պիտի չդառնամ :

ՍԱՂՄ· Խ

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս
Դաւթի :

1 Ա՛ստուածդ ապաւէնի Տէրոջը ,
ու ծուխցաւ ինձի , ու լսեց իմ
2 աղաղակս . Եւ զիս կորստեան փո-
սէն՝ տղմոտից կաւէն հանեց , ու
տուքերս վէմի վրայ տուաւ զրուց ,
3 ու քալուածքս հաստատեց . Ու
բերանս դրաւ մէկ նոր երգ մը՝
մեր Աստուծոյն գովեստները :
Շատերը պիտի տեսնեն ու պիտի
վախնան , ու Տէրոջը պիտի յոյ-
4 սան : Երանի՛ ան մարդուն՝ որ
իր յոյսը Տէրոջը վրայ կը դնէ ,
ու չնայիր հպարտներուն , ու
5 սուտ խաղերուն դարձողներուն : Շատ
են արդարեւ քեզի որ դուն ըրիր
հա՝ ով իմ Տէր Աստուածս , ու
մեր վրայ ունեցած խորհուրդ-
ներդ մէկը չկրնար կարգաւ պատ-
մել քու առջիդ , պիտի պատմէի
ու խօսէի , Բայց համրանքէն ա-
6 ւելի շատ են : Զոհի ու ընծայի
չհաւնեցար . հապա իմ ականջներս
բացիր . ողջակէզ ու մեղքի պա-
7 տարագ չպահանջեցիր : Ան ժա-
մանակը ըսի թէ՝ Ահա կուգամ
հա , գիրքի տախտի մէջ գրուած
8 գրուած է : Ով իմ Աստուածս՝
քու կամքդ կատարելու փափա-
քեցայ , ու քու օրէնքդ իմ ներսի
9 գիս է : Արդարութեան քարո-
զեցի շատոնց ժողովքի մէջ . ահա
շրմունքներս չարգիլեցի , ով Տէր՝
10 դուն գիտես : Սրտիս մէջը գող-
տուկ չպահեցի քու արդարու-
թիւնդ , հաւատարմութիւնդ ու
փրկութիւնդ պատմեցի , քու ո-
ղորմութիւնդ ու ճշմարտու-
թիւնդ շատոնց ժողովքին չծածկե-
11 ցի : Դուն՝ ով Տէր , քու գթու-
թիւնդ ետ մի պահեր ինձմէ ,
քու ողորմութիւնդ ու ճշմար-
տութիւնդ ամէն ժամանակ պաշտ-
պանեն զիս : Վասն զի անթիւ 12
չարիքներ իս պատեցին . անօրէ-
նութիւնները ինձի հասան , ու
ես չեմ կրնար տեսնել . գլխուս
մազերն շատ են , ու սիրտս իս
թողուց : Ո՛վ Տէր՝ իս փրկելու 13
կամք ըրէ . ով Տէր՝ ինձի օգ-
նելու արագացիր : Թող ամիչնան 14
ու միասին խայտառակ ըլլան
իմ անձս փնտռողները անիկայ
կորսընցնելու համար . ետ դար-
ձուսն ու ամօթով ըլլան ինձի չա-
րութիւն ուզողները : Թող ամբ- 15
նաւալ կործանին անոնք որ ինձի
վա՛շ վա՛շ կ՚ըսեն : Ամէն քիչ փըն- 16
տռողները քեզմով թող ցնծան
ու ուրախանան . քու փրկութիւ-
նդ սիրողները ամէն ժամանակ
թող ըսեն . Տէրը մեծցուսյ : Բայց 17
ես աղքատ ու անանուկ եմ . սակայն
Տէրը հոգ կը տանի ինձի . իմ
օգնականս ու փրկիչս դուն ես .
ով իմ Աստուածս՝ մի ուշանար :

ՍԱՂՄ· ԽԱ

Գլխաւոր երգեցողին . Սաղմոս
Դաւթի :

Երանի՛ անոր՝ որ աղքատին 1
հոգ կը տանի . նեղութեան օրը
Տէրը պիտի փրկէ զանիկայ : Տէրը 2
պիտի պահէ ու ապրեցընէ զա-
նիկայ . երանելի պիտի ըլլայ երկ-
րի վրայ . ու թշնամիներուն կա-
մացը պիտի չմատնես զանիկայ :
Տէրը անոր այժ պիտի տայ տա- 3
րաբախտութեան անկողնին մէջը . անոր
ամէն անկողինը պիտի դարձընես
անոր հիւանդութեան առներ :
Ես ըսի . Ո՛վ Տէր՝ ողորմէ ինձի . 4
բժշկէ իմ անձս , ինչու որ ես քե-
զի դէմ մեղանչեցի : Թշնամիներս 5
գէշ կը խօսին իմ վրայս , ըսե-
լով Ե՞րբ պիտի մեռնի՝ ու
անունը կորսուի . Թէ որ 6
ինծի գալու բլայ տեսնելու հա-
մար , ունայնութիւն կը խօսի .
իր սիրտը անօրէնութիւն կը

ժողվէ իրեն համար՝ որ գուբս
7 եղելով դուցէ։ Ինծի պէտ մէկ
անդ կը փոխան ամէն իս առող-
նէլը. իմ վրայէս չարութիւն
8 կը խորհին. Կ՚ըսեն Թէ՝ Չարու-
թիւն բան մը անոր վրայ թա-
փեցաւ. ու հիմա որ պառկած
9 է՝ ալ պիտի չելլէ։ Մինչև ան
գամ իմ բարեկամն՝ որուն ապա-
ւիներ էի, իմ հացս ուտողը՝ ին-
10 ծի դէմ կրունկ վերցուց։ Սակայն
դուն Տէր՝ գութ ալ իմ ինծի ու
կանգնեցուր զիս, ու ես փոխա-
11 րէնը առնեմ անոնց։ Ասկէ գիտեմ
որ ինծի կը հաճիս, որ թշնամիս
12 իմ վրաս չպարծենար։ Եւ զիս
իմ անմեղութեանս մէջ կը պա-
հես, ու յաւիտեան իս քու առ-
15 ջիդ կը կայնեցնես։ Օրհնեալ
ըլլայ Իսրայէլին Տէր Աստուածը
յաւիտեան յաւիտենից։ Ամէն
ու ամէն։

ՍԱՂՄ· ԽԲ

Գ՚ինաւոր երգեցողին. կորնթ
որգուցը երգը։

1 Ինչպէս որ եղջերուն կ՚ըմբ
վառնիերուն կը փափաքի, անանկ
ալ իմ անձս քեզի կը փափաքի՝
2 ով Աստուած։ Հոգիս ծարաւի
է Աստուծոյ կենդանի Աստու-
ծոյն. երբ պիտի գամ ու երե-
3 նամ Աստուծոյ առջեւն։ Ցորեկ
ու գիշեր արցունքներս ինծի հաց
եղան, որովհետեւ ամէն օր ինծի
Կ՚ըսեն Թէ՝ Ո՞ւր է քու Աստուա-
4 ծդ։ Ա՛ս բաները միտքս կը
բերեմ, ու հոգիս կը թափեմ
իմ ներսիս դիս, ֆոյֆոյելով որ
բազմութեան հետ երթամ, ա-
նոնց հետ հանդէսով Աստուծոյ
տունը մտնեմ՝ ուրախութեան ու
օրհնութեան ձայնով, ամբոխով
5 բազ բազմութեան հետ։ Ինչու
կը ցաւնաս՝ ով իմ հոգիս, և
ինչո՞ւ իմ ներսիս դիս անհանգիստ
կ՚ես։ Աստուծոյ յուսա, ինչու որ
անգամ մըն ալ զանիկայ պիտի
6 գովեմ իր երեսին փրկութիւնը
համար։ Ո՛վ իմ Աստուածս՝ հոգիս
իմ ներսիս դիս կը ցաւնայ. անոր
համար քեզ կը յիշեմ Յորդանա-
նու երկրին ու Հերմոնեացւոց ու
Փոքր լեռնէն։ Անդունդը անդունդ 7
դիմելով կանչէ քու յորձանքներուդ
ձայնովը. քու ամէն ալեհարներդ
ու ալիքներդ իմ վրայէս անցան։
Յորեկը Տէրը պիտի պատուիրէ 8
իր ողորմութիւնը, ու գիշերը
իր երգը ինծի հետ պիտի ըլլայ.
ու աղօթք իմ կենացս Աստու-
ծոյն ըլլայ։ Պիտի ըսեմ Աստու- 9
ծոյ իմ վէմիս. Ինչո՞ւ իս մոռ-
ցեր ես, ինչո՞ւ սգաւոր պարտիմ
թշնամիին հարստահարութենէն։
Ոսկորներս կտորտելու չափ թըշ- 10
նամիներս զիս կը նախատեն ա-
մէն օր ինծի ըսելով Թէ՝ Ո՞ւր է
քու Աստուածդ։ Ինչո՞ւ կը ցաւ- 11
նաս՝ ով իմ հոգիս, և ինչո՞ւ իմ
ներսիդ դիս անհանգիստ կ՚ես.
Աստուծոյ յուսա. ինչու որ ան-
գամ մըն ալ զանիկայ պիտի գո-
վեմ. ան է իմ երեսիս փրկութիւնը
և իմ Աստուածս։

ՍԱՂՄ· ԽԳ

Ինծի դատաստան ըրէ՝ ով 1
Աստուած, ու իրաւունքս պաշտ-
պանէ սուրբ չհպղծ ազգէն. նեն-
գաւոր ու անօրէն մարդէն իս
ազատէ։ Քանզի դուն ես իմ 2
ամրութիւնս Աստուածը, ինչո՞ւ
իս կը մերժես, ինչո՞ւ սգաւոր
պարտիմ թշնամիին հարստահա-
րութենէն։ Քու լոյսդ ու ճշմար- 3
տութիւնդ խրկէ. անոնք առաջ-
նորդեն ինծի, ու իս հասնիմ քու
սուրբ լեռդ ու քու բնակարան-
ներդ։ Որ Աստուծոյ սեղանին 4
քովը պիտի երթամ, իմ ուրա-
խութեանս ու ցնծութեանս Աս-
տուծոյն առջեւ, ու քեզ քնարով
պիտի գովեմ, ով Աստուած
իմ Աստուածս։ Ինչո՞ւ կը ցաւ- 5
նաս՝ ով իմ հոգիս, և ինչո՞ւ իմ
ներսիդ դիս անհանգիստ կ՚ես.
Աստուծոյ յուսա. ինչու որ ան-
գամ մըն ալ զանիկայ պիտի գո-
վեմ. ան է իմ երեսիս փրկութիւնը
և իմ Աստուածս։

ՍԱՂՄ. ԽԴ

Գովասանք երկրագործին. Կորխի որդւոցը երգը։

1 Ալէ Առաւած՝ մեր ականջները լսեցինք, հայրերնիս մեզի պատմեցին այն գործը՝ որ անոնց օրերը գործեցիր առջի ժամանակները։ Դուն քու ձեռքովդ հեթանոսները քշեցիր, ու զանոնք տնկեցիր. չարչարեցիր ժողովուրդները, ու վռնտեցիր զանոնք։ Քանի չէ թէ իրենց սրովը ժառանգեցին երկիրը, ու չէ թէ իրենց բազուկը ղիրենք փրկեց. հապա քու աջ ձեռքդ ու քու բազուկդ և քու երեսիդ լոյսը, վասն զի անոնց համեցար։ Դուն ինքդ ես իմ Թագաւորս՝ ով Առաւած, հրամայեա տուր Յակոբին փրկութիւններուն համար։ Քեզմով թշնամիներնիս պիտի սրնք պիտի զարնենք, մեր վրայ եղողները քու անունովդ ոտքի տակ պիտի առնենք։ Վասն զի աղեղնիս չեմ յուսար, ու Թուրս իմ չիրնար ազատել. Հապա դուն մեզ կը փրկես մեր թշնամիներէն, ու մեզ առողները ամօթով կ'ընես։ Ամէն օր Առաւծով կը պարծենանք, ու յաւիտեան քու անունդ պիտի գովենք։ (Սէլա։) Սակայն մեզ մերժեցիր ու խայտառակ ըրիր, ու մեր զօրքերուն հետը չելար։ Թշնամիին մեզ ետ դարձուցիր, ու մեզ առողները Ձեղ յափշտակեցին իրենց համար։ Մեզ ոչխարի պէս ուտելու տուիր, ու հեթանոսներուն մէջը մեզ ցրուեցիր։ Քու ժողովուրդդ ոչինչ գնով ծախեցիր, ու չաւելցուցիր քու հարստութիւնդ անոնց գինովը։ Դրացիներնիս առջի մեզ խայտառակ ըրիր, մեր բոլորտիքը եղողներուն ծաղր ու կատակ։ Մեզ հեթանոսներուն մէջը առակ ըրիր, ու ժողովուրդներուն մէջը գլուխնին երերցնելու պատճառ։ Անէն օր իմ նախատինքս առջիս է, ու երեսիս ամօթը զիս կը ծածկէ, Նախատողին ու հայհոյողին ձայնէն, թշնամիին ու վրէժխնդրին երեսէն։ Այս ամէնը մեր վրայ եկաւ, սակայն մենք քեզ չմոռցանք, և քու ուխտիդ սուտ չեղանք. Սիրտերնիս ետ դարձան, ու քայլածքնիս քու ճամբայէդ դուրս չերթան, Թէպէտ ճակալ. ներնուն եղած տեղը մեզ ձգմեցիր, ու մահուան ստուերովը մեզ ծածկեցիր։ Թէ որ մեր Աստուծոյն անունը մոռցեր ենք, կամ օտար աստուծոյ ձեռքերնիս երկրպագեր ենք, Միթէ Առաւած ասը բանը պիտի չիմանա՞ր, որովհետեւ իրեն սրտին գաղտնիքները պիտի։ Բայց ամէն օր քեզի համար կը սպաննուինք, մորթելու ոչխարի պէս կը սեպուինք։ Արթնցիր ով Տէր, ինչո՞ւ կը քնանաս, ելիր, մի մերժեր ընդ յաւիտեան։ Ինչո՞ւ երեսդ կը ծածկես, մեր տառապանքը ու ստրկացածները կը մոռնաս։ Ինչու որ մեր անձը մինչեւ հողը ծռեցաւ, մեր փորը գետինը փակաւ։ Ելիր մեր օգնութեանը, ու ազատէ մեզ քու ողորմութեանդ համար։

ՍԱՂՄ. ԽԵ

Գովասանք երգեցողին. Ջօշանիմի վրայ, Կորխի որդւոցը քերթուածը, երգ սիրոյ։

1 Իմ սրտիս բարի խօսք կը բղխի, շապատած Թագաւորին համար կը խօսիմ. իմ լեզուս արագագիր դպիրին գրչին պէս է։ Դուն մարդոց որդիներէն աւելի գեղեցիկ ես, քու շրթունքդ վրայ շնորհք թափուած է. անոր համար Առաւած քեզ օրհնեց յաւիտեան։ Ով Հզօր, Թուրդ մէջքդ կապէ քու փառքովդ ու վայելքովդ։ Ու վայելքովդ յաջողուէ. Ճշմարտութեան ու հեզութեան և արդարութեան համար հեծիր. ու քու աջ ձեռքդ քեզի ահաւոր

Յ բաներ պիտի սպրիցընէ։ Քա-
նեաւրդ արուած են, ո՛ Թագա-
ւորին Թշնամիներուն արտին մէջը
Դաւուժ է։ Ժողովուրդները քա-
6 տակդ պիտի իյնան։ Ո՛վ Աստ-
ուած՝ քու աթոռդ յաւիտեան
յաւիտենից է. քու Թագաւո-
րութեանդ գաւազանը ուղղու-
7 Թեան գաւազան է. Արդարու-
Թիւնը կը սիրես ու անօրէնու-
Թիւնը կ՚ատես, անոր համար
ա՛ Աստուած՝ քու Աստուածդ
ուրախութեան եղով քեզ օծեց
8 քու ընկերներէդ աւելի։ Քու
բոլոր հանդերձներդ զմուռս ու
հալուէ և կասիա կ՚ելլան հոփին,
փղոսկրէ պալատներէն Դաւիթ-
9 րանները լարերը քեզ ուրախա-
ցուցին։ Թագաւորներուն աղ-
ջիկները քու պատուականներուդ
մէջն են. Թագուհին քու աջ
կողմդ կը կանգնի Ոփիրի ականով
10 պարտարուած։ Ո՛վ աղջիկ՝ լսէ ու
տես, և քու ականջդ ծռէ. մոռ-
ցիր քու ժողովուրդդ ու քու
11 հօրդ տունը։ Ան տանը Թա-
գաւորը պիտի ցանկայ քու գե-
ղեցկութիւնդ, ինչու որ ան է
քու տէրդ, ու անոր երկրպա-
12 գութիւն ըրէ։ Եւ Տիւրոսին ազ-
ջիկը, ո՛ ժողովուրդին հարուստ-
ները ընծայով պիտի խնդրեն քու
13 երեսդ։ Թագաւորին աղջիկը
բոլորովին փառաւոր է ներսը,
ականի Թելով հիւսուած է իր հան-
14 դերձը։ Կ՚առաջնորդուի հանդեր-
ձով պիտի բերուի Թագաւորին.
անոր հետևէն երկող աղջիկ ըն-
կերները քեզի պիտի բերուին։
15 Ցնծութիւնով ու ուրախութիւ-
նով պիտի բերուին. Թագաւո-
16 րին պալատը պիտի մտնեն։ Քու
հայրերուդ տեղը որդիդ պիտի
բլլան, բոլոր երկրին մէջ իշխան-
17 ներ պիտի ընես անոնք։ Քու
անունդ հռչակել պիտի տամ
ազգէ մինչև ազգ. անոր համար
ժողովուրդները քեզ պիտի գո-
վեն յաւիտեան յաւիտենից։

ՍԱՂՄ. ԽԴ

Գլխաւոր երգեցողին. Կորխի
որդւոցը երգը Ալամոթի վրայ։

1 Աստուած մեր ապաւէնը ու
զօրութիւնն է. նեղութիւննե-
րուն մէջը խիստ օգնական կը
2 գտնուի։ Անոր համար պիտի չը-
վախնանք, թէև երկիրը փոխ-
ուի, ու լեռները ծովուն մէջ
3 տեղը ձգուին. թէ և անոր ջու-
րերը գոռան ու պղտորին, լեռ-
նները գոզան անոր ուռնալովը։
4 (Սելայ։) Գետի վտակները պի-
տի ուրախացնեն Աստուծոյ քա-
ղաքը՝ բարձրելոյն սուրբ բնակա-
5 րանները։ Աստուած անոր մէջն
է, անիկայ պիտի չսասանի. Աս-
տուած անոր պիտի օգնէ առ-
6 աւոտուան կանուխ։ Հեթանոսները
կը խռովին, Թագաւորու Թիւն-
ները կը շարժին. Բարձրեալը իր
ձայնը կ՚ուտայ, երկիրը կը հա-
7 լի։ Զօրաց Տէրը մեզի հետ է։
Յակոբին Աստուածը մեզի ա-
պաւէն է։ (Սելայ։) Եկէք ո՛ւ ու-
8 սէք Տէրոջը գործերը, որ ահ-
րաւիրներ բրած է երկրի մէջ։ Պա-
9 տերազմները կը դադրեցնէ մին-
չև երկրի ծայրը. աղեղը կը կո-
տրատէ, ու նիզակը կը ջարդէ,
կառքերը կրակով կ՚այրէ։ Հան-
10 դարտ կեցէք ու ճանչցէք որ ես
եմ Աստուած, հեթանոսներուն
մէջը պիտի բարձրանամ, երկրի
վրայ պիտի բարձրանամ։ Զօրաց
11 Տէրը մեզի հետ է. Յակոբին Աս-
տուածը մեզի ապաւէն է։ (Սե-
լայ։)

ՍԱՂՄ. ԽԵ

Գլխաւոր երգեցողին. Կորխի
որդւոցը Սաղմոս։

Ո՛վ ամէն ժողո-
վուրդներ, ցնծութեան ձայնով
Աստուծոյ աղաղակեցէք։ Վասն
զի Տէրը՝ Բարձրեալ, և Ահա-
կու է. բոլոր երկրի վրայ մեծ
Թագաւոր է։ Ժողովուրդները
մեզի կը հնազանդեցընէ, ու ազ-

4 գերը մեր սաքերաւն տակը։ Ընտ-
րեց մեզի մեր ժառանգութիւնը,
Յակոբին փառաւորութիւնը՝ որ
5 ինքը սիրեց։ (Սէլայ։) Առաւած
ցնծութիւնով վեր ելաւ, Տէրը
6 փողի ձայնով։ Սաղմոս երգեցէք
Առաւծոյ, սաղմոս երգեցէք,
սաղմոս երգեցէք մեր Թագաւո-
7 րին, սաղմոս երգեցէք. Վասն
զի բոլոր երկրի վրայ Թագաւոր
Առաւած է, երգ երգեցէք ա-
8 նոր։ Առաւած ազգերուն վրայ
կը Թագաւորէ, Առաւած կը նըս-
տի իր սուրբ աթոռին վրայ։
9 Ժողովրդոց իշխանները ժող-
վեցան Աբրահամի Առաւծոյն
ժողովուրդին հետ. վասն զի երկ-
րի սպարները Առաւծոյն են.
ինքը խիստ բարձրացած է։

ՍԱՂՄ. ԽԷ

Կորխի որդւոցը երգը ո՛ս Սաղ-
մոսը։

1 Տէրը մեծ է ու խիստ օրհ-
նեալ է մեր Առաւծոյն քաղա-
քին մէջը՝ իր սուրբ լեռանը վը-
2 րայ։ Գեղեցիկ բարձրութիւնով՝
բոլոր երկրի ուրախութիւնը՝ Հիւ-
սիսային կողմերը Մեծ Թագաւորին
է, մեծ Թագաւորին քաղաքը։
3 Առաւած անոր պալատներուն
մէջը ապաւէն գիտցուած է։
4 Վասն զի ահա Թագաւորները
ժողվուեցան, ո՛ւ միասին անցան։
5 Անոնք տեսածնուն պէս՝ զար-
մացան. զարհուրեցան, ո՛ւ շու-
6 տով փախան։ Հոն դողումը բըռ-
նեց զանոնք, ո՛ ցաւը՝ ծնանող
7 ծնանողի ցաւէ պէս։ Արեւելեան
հովով Թարսիսի նաւերը կը խոր-
8 տակես։ Ինչպէս որ լսեցինք, ա-
նանկ ալ տեսանք զօրութեանց
Տէրոջը քաղաքին մէջ, մեր Ա-
ռաւածոյն քաղաքին մէջը. Առա-
ւած անիկայ պիտի հաստատէ
9 յաւիտեան։ (Սէլայ։) Ո՛վ Առա-
ւած՝ քու ողորմութիւնդ վրայ
կը մտածենք քու տաճարիդ մէջը։
10 Քու գովութիւնդ՝ ով Առա-
ւած, քու անուանդ պէս մինչ-
չեւ երկրին ծայրերն է. արդա-
րութիւնով լեցուն է քու աջ
ձեռքդ։ Սիօն լեռը թող ուրա-
խանայ, ո՛ Յուդայեան աղջիկները
թող ցնծան քու դատաստան-
ներուդ համար։ Սիօնին շուրջ կաղ-
մը պտըտեցէք, ու անոր բոլոր-
տիքը շրջուեցէք, ո՛ աշտա-
րակներուը համրեցէք. Ուշադրու-
թեամբ դիտեցէք անոր պարիսպ-
ները, անոր պալատները զննե-
ցէք, որ գալու սերնդին պատմէք։
Վասն զի այս Առաւածը մեր
Առաւածն է յաւիտեան յա-
ւիտենից. անիկայ պիտի առաջ-
նորդէ մեզ մինչեւ ի մահ։

ՍԱՂՄ. ԽԹ

Գլխաւոր երգեցողին. Կորխի
որդւոցը Սաղմոսը։

1 Լսեցէք ասիկայ՝ ով բոլոր ազ-
գեր, ականջ դրէք՝ աշխարհի բո-
լոր բնակիչները. Ամենեքեան ու
ամենուականներ, հարուստներ ու
աղքատներ միասին։ Բերանս իմ-
աստութիւն պիտի խօսի, ու
սրտիս խորհուրդները հանճար։
3 Իմ ականջս առակի պիտի ծռեմ.
4 խրթնաբանութիւնս քնարով պի-
տի բանամ։ Ինչու՞ վախնամ չար
օրերուն մէջը, երբոր զարհուրակա-
ներուն անօրէնութիւնը շուրջ կազ-
մըս կը պատէ։ Իրենց զօրութեա-
6 ներ յուսացողներուն ու իրենց
հարստութիւններուն շատութիւնովը
պարծողներուն Մէկը բնաւ չկրնար
7 փրկել իր եղբայրը, ո՛չ ալ անոր
փրկանքը Առաւծոյ հաստա-
տել։ (Քանզի սուղ է անոնց ան-
8 ձին փրկութիւնը պինը, ու յա-
ւիտեան պիտի գոգարի.) Որ
9 ապրի յաւիտեան, ո՛ս տեսնէ
10 տեսութիւն չտեսնէ։ Ինչու որ կը
տեսնէ թէ իմաստուններն կը
մեռնին, յիմարը ու անխելքը
միասին կը կորսուին, ու իրենց
ստացուածքները ուրիշներուն կը
11 թողուն։ Անոնց խորհուրդը սա
է, Թէ իրենց տուները յաւի-
տեան պիտի ճանն, ո՛ս իրենց բնա-

կարանեկրը ազգէ մինչև ազգ ։
Երկիրներըը իրենց անուններովը
12 կը կոչեն ։ Բայց մարդը պատուոյ
մէջ չմնաց , անասուններուն նման
13 է ու կը կորսուի ։ Անոնց սա
ճամբան իրենց յիմարութիւն է ։
ասկայն անոնց ետևէն եկողները
անոնց խօսքին հաճութիւն պիտի
14 տան ։ (Սելայ ։) Անոնք ոչխարը-
ներու պէս դերեզմանը կը դը-
րուին ։ մահը պիտի հովուէ զա-
նոնք ։ և ուղիղներըը անոնց վրայ
պիտի տիրեն առտուանց ։ ու
անոնց գեմքը՝ գերեզմանը պիտի
մաշեցնէ իրենց բնակարանէն ։
15 Սակայն Աստուած գերեզմանէն
ձեռքէն պիտի փրկէ իմ անձս ,
ինչու որ ինս պիտի ընդունի ։ (Սե-
16 լայ ։) Մի վախնար երբոր մարդ մը
հարստանայ , ու անոր տան փառ-
17 քը շատնայ ։ Վասն զի մեռնելու
ատենը ամենևին բան մը իր հե-
տը պիտի չառնէ , ու իր փառ-
քը իր ետևէն պիտի չիջնէ ։
18 Թէպէտ և իր անձը օրհնեց իր
կենդանութեանը առնէր , (ու
քեզ կը գովեն երբոր դուն քու
անձիդ ազէկութիւն կ՚ընես ,)
19 Սակայն իր նախնիքներուն ազգին
պիտի երթայ . մինչև յաւիտեան
20 լոյս պիտի չտեսնեն ։ Մարդը
որ պատուոյ մէջ է , ու իմաստու-
թիւն չունի , անասուններուն կը
նմանի որ կը կորսուի ։

ՍԱՂՄ · Ծ ·

Սաղմոս Ասափայ ։

1 Աստուածներուն Աստուածը՝
Տէրը խօսեցաւ , ու երկիրը կան-
չեց արևելքէն մինչև արև-
2 մուտք ։ Սիօնէն՝ գեղեցկութեան
կատարելութենէն Աստուած փայ-
3 լեցաւ ։ Մեր Աստուածը պիտի
գայ , ու պիտի չլռէ , անոր առ-
ջևն մաշող կրակ , ու բոլորտիքը
սաստիկ փոթորիկ պիտի ըլլայ ։
4 Երկինքը պիտի կանչէ վերէն ,
ու երկիրը՝ իր ժողովուրդը դա-
5 տելու համար ։ Ինծի ժողվեցէք
իմ սուրբերս , որ ինծի հետ ղ-
հով ուխտ ընողները ։ Ու երկինք- 6
ները անոր արդարութիւնը պի-
տի պատմեն , վասն զի Աստուած
ինքը դատաւոր է ։ (Սելայ ։) Լսէ 7
ամ իմ ժողովուրդս , ու խօսիմ .
ամ Իսրայէլ , ու քեզի վկայու-
թիւն ընեմ , որ ես եմ Աստուած՝
քու Աստուածդ ։ Ձէ ինչ քու զո- 8
հերուդ համար քեզ կը յանդիմա-
նեմ , ու քու ողջակէզներուդ հա-
մար՝ որոնք միշտ իմ առջևս են ։
Քու տունէդ զուարակ չեմ առ- 9
ներ , ոչ ալ քու գոմերէդ նոխ
մաշկներ ։ Ընչու որ իմս է ան- 10
տառին բոլոր գազանները , հա-
զարաւոր լեռներուն անասուննե-
րը ։ Ես գիտեմ լեռներուն բոլոր 11
թռչուները , ու դաշտի գազան-
ները իմ քովս են ։ Թէ որ անօ- 12
թեւնամ՝ քեզի պիտի չըսեմ . վասն
զի աշխարհը ու անոր լիութի-
նը իմս է ։ Միթէ ես ցուլերու 13
միս կ՚ուտեմ , կամ նոխազներու
արիւն կը խմեմ ։ Շնորհակալու- 14
թիւն զոհէ Աստուծոյ , ու քու
ուխտերդ կատարէ Բարձրեալին .
Ու նեղութեան օրը ինծի կան- 15
չէ . ես քեզ պիտի ազատեմ , ու
դուն իս պիտի փառաւորես ։
Սակայն Աստուած ամբարշտին 16
կ՚ըսէ . Քեզի ինչ՝ որ դուն իմ
օրէնքներս կը պատմես , ու իմ
ուխտս բերանդ կ՚առնես ։ Վասն 17
զի դուն խրատը ատեցիր , ու
իմ խօսքերս ետիդ ձգեցիր .
Գողը տեսնելով՝ անոր հետ միա- 18
բանեցար , ու շնացողներուն հետ
բաժին ունեցար . Քու բերանդ 19
չարութեան տուիր , ու քու լե-
զուդ նենգութիւն կը հնարէ .
Կը նստիս եղբօրդ դէմ կը խօ- 20
սիս , մօրդ որդուն դէմ չարա-
խօսութիւն կ՚ընես ։ Ա՛ս բաները 21
լռեր ու ես լուեցի , կարծեցիր
թէ ես բոլորովին քեզի կը նմա-
նիմ . Բայց քեզ պիտի յանդիմա-
նեմ , ու աչքերուդ առջևը պի-
տի շարեմ ։ Արդ ի- 22
մացէք ասիկայ՝ ով դուք Աստուած
մոռցողներ , չըլլայ որ յանկ պատ-
ռեմ , և ազատող մըն ալ չգըտ-

23 նաև։ Ընորհակալութիւն մատուցանողը իս կը փառաւորէ. ու էր ճամբան զգաստացնէն պիտի ցուցընեմ Աստուծոյ փրկութիւնը։

ՍԱՂՄ· ԾԱ

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւթի, ան ժամանակը՝ որ Նաթան մարգարէն անոր եկաւ, Բէթսաբէին քովը մտնելէն ետքը։

1 Ողորմէ ինծի ով Աստուած՝ քու ողորմութեանդ համեմատ, քու առատ գթութեանդ համեմատ ջնջէ իմ յանցանքներս։
2 Իմ անօրէնութենէս բոլորովին իս լուա, ու իմ մեղքէս իս սրբ-
3 բէ։ Վասն զի ես կը ճանչնամ իմ յանցանքներս, ու իմ
4 մեղքս միշտ իմ առջեւս է։ Քեզ՝ միայն քեզի դէմ մեղանչեցի, և քու աչքերուդ առջեւը չարութիւն ըրի. որ արդար ըլլաս խօսքերուդ մէջ, ու անարատ ըլլաս դատաստանիդ մէջ։
5 Ահա ես անօրէնութիւնով ծնայ, ու իմ մայրս մեղքով յղացաւ
6 զիս։ Ահա դուն ճշմարտութիւն կ'ուզես երիկամունքներուս մէջ. ու ծածուկ բերդը իմաստութիւն
7 պիտի գիտցընես ինծի։ Զոպայի մշտիկով մաքրէ զիս, ու մաքուր ըլլամ. զիս լուա, ու ձիւնէն ա-
8 ւելի ճերմակ ըլլամ։ Ցնծութիւն և ուրախութիւն լսել տուր ինծի. թող ցնծան ան ոսկորները
9 որ կոտրեցիր։ Իմ մեղքերէս երես դարձուր, ու բոլոր անօ-
10 րէնութիւններս ջնջէ։ Ով Աստուած՝ իմ մէջս մաքուր սիրտ առեղծէ, և իմ ներսի դիս ու-
11 ղիղ հոգի նորոգէ։ Իս երեսդ մի ձգեր, ու քու Սուրբ Հոգիդ
12 ինծմէ մի հաներ։ Քու փրկութիւնդ ցնծութիւնը ինծի դարձուր, ու կամաւոր հոգի մը
13 թող հաստատէ զիս։ Ես անօրէնները քու ճամբաներդ պիտի սորվեցնեմ քու, ու մեղաւորները
քեզի պիտի դառնան։ Ով Աս- 14
տուած՝ իմ փրկութեանս Աստուածը, փրկէ զիս արիւնհեղութենէն, լեզուս ցնծութեամբ պիտի խօսի քու արդարութեանդ վրայով։ Ով Տէր՝ իմ շրթունքներս 15
բաց, ու բերանս պիտի պատմէ քու գովեստիդ։ Վասն զի զոհի 16
չես հաճիր որ՝ ես կու տայնէի. դուն ողջակէզի ալ չես հաճիր։ Աստուծոյ զոհը կսկծած հոգին 17
է. կսկծած ու խոնարհ սիրտը ով Աստուած՝ դուն չես անարգեր։ Քու բարեհաճութեամբդ 18
Սիովնին բարիք ըրէ, Երուսաղէմին պարիսպները շինէ։ Այն ատ- 19
ենը պիտի հաճիս արդարութեան զոհերուն՝ ողջակէզներուն ու բոլորովին այրուած զոհերուն. այն ատենը քու սեղանիդ վրայ զառապարներ պիտի մատուցանեն։

ՍԱՂՄ· ԾԲ

Գլխաւոր երգեցողին. Դաւթին երգը, երբոր Դաւիթ Եդոմացին եկաւ ու զուցէ Սաուղին, ու անոր բսաւ թէ՝ Դաւիթ Աբիմելէքին տունը մտեր է։

Ինչո՞ւ անօրէնութիւնով կը 1
պարծիս՝ ով բռնաւոր. Աստուծոյ գթութիւնը ամէն օր կայ։ Լեզուդ չարութիւններ կը հնարէ, սուր ածելիի պէս նենգութիւն կը գործէ. Չարութիւնը 3
բարութենէն աւելի կը սիրես, ու սուտութիւնը արդարութիւն խօսելէն աւելի։ (Սէլայ։) Ամէն 4
կործանման խօսքերը, ու նենգաւոր լեզուն կը սիրես։ Աստուած ալ յաւիտեան քեզ պիտի կործանէ, քեզ պիտի բռնէ ու քեզ հանէ ու բնակարանէդ, ու քեզ արմատէդ պիտի խլէ կենդանեաց երկրէն։ (Սէլայ։) Արդարները 6
պիտի տեսնեն ու վախնան։ Ու անոր վրայ պիտի ծիծաղին ըսե- 7
լով. Ահա՛ այն մարդը՝ որ Աստուած իրեն ամրութիւն չըրաւ, հապա իր շատ հարստութեանը

վատահացուս , ոս իր անօրինու-
8 թիւնովը զօրացաւ : Սակայն ես
Աստուծոյ տանը մէջ կանանչ ձի-
թենիի պէս եմ. Աստուծոյ ողոր-
մութիւնը կը յուսամ յաւի-
9 տեան յաւիտենից : Քեզ պիտի
գովեմ յաւիտեան , որ ա՛ս բանը
կատարեցիր . ու քու անուանդ
պիտի յուսամ , վասն որ քաղցր
է առջեւդ առջինն :

ՍԱՂՄ· ՃԾ

Գլխաւոր երգեցողին . Մահա-
լաթին վրայ . Դաւիթին երգը :

1 Ա՛նզգամը իր սրտին մէջ ըսաւ
թէ՝ Աստուած չկայ . ապականե-
ցան ու պիղծ անօրէնութիւն
ըրին . մէկ մը չկայ՝ որ աղէկու-
2 թիւն ընէ : Աստուած երկինքէն
նայեցաւ մարդոց որդիներուն վը-
րայ , որ տեսնէ թէ՝ կա՞յ ար-
դեօք խելամտուն մէկը որ Ա-
3 աստուած փնտռէ : Ամէնքը խոտո-
րեցան , մէկտեղ անպիտան ե-
ղան , աղէկութիւն ընողը չկայ ,
4 մէկ մըն ալ չկայ : Մի՞թէ չե՞ն
ճանչնար անօրէնութիւն ընողնե-
րը , որոնք հաց ուտելու պէս՝ իմ
ժողովուրդս կ՚ուտեն , ու Ա-
5 աստուծոյ չեն կանչեր : Անոնք ան
տեղը շատ վախցան՝ ուր որ վախ
չկար . ինչու որ քեզ պաշարող
նեղութեան ոսկորները ցրուեց Աս-
տուած , ամչցուցիր զանոնք , վասն
որ Աստուած անարգեց զանոնք :
6 Երանի թէ Սիովնէն գար Իսրա-
յէլին փրկութիւնը . Աստուած
իր ժողովուրդը դարձուցած ատենը ,
Յակոբը պի-
տի ցնծայ , ու Իսրայէլը ուրախ
պիտի ըլլայ :

ՍԱՂՄ· ՃԾԴ

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինոթի
վրայ . Դաւիթին երգը , ան ա-
տենը որ Զիփեցիք եկան ու ը-
սին Սաւուղին . Ահա Դաւիթ
մեր քովը պահուած է :

1 Ո՛վ Աստուած՝ քու անունովդ
զիս ազատէ , ու քու զօրութիւ-
նովդ իրաւունք ըրէ ինծի : Ո՛վ 2
Աստուած՝ լսէ իմ աղօթքս ,
բերնիս խօսքերուն ականջ դիր .
վասն զի օտարները իմ վրաս է- 3
լան , ու բռնաւորները կը փնտռ-
ուին իմ անձս . ու զԱստուած
իրենց առջեւը չդրին : (Սէլայ :)
Ահա Աստուած ինծի օգնական 4
է . Տէրը իմ հոգիիս պաշտպան-
ներուն հետն է : Չարութիւնը 5
թշնամիներուս վրայ պիտի դար-
ձընէ . քու ճշմարտութեամբդ
կորսնցուր զանոնք : Ես իմ կամ- 6
քովս քեզի զոհ պիտի մատուց-
նեմ . ով Տէր՝ քու անունդ պիտի
գովեմ . ինչու որ բարի է : Վասն 7
զի ամէն նեղութենէ իս փրկեց ,
ու իմ աչքս թշնամիներուս ա՛ղ-
քատը տեսաւ :

ՍԱՂՄ· ՃԾԵ

Գլխաւոր երգեցողին , Նկինոթի
վրայ . Դաւիթին երգը :

Ո՛վ Աստուած՝ ականջ դիր իմ 1
աղօթքիս , ու իմ խնդրուածքիս
քու երեսդ մի ծածկեր : Նայէ 2
ու պատասխանէ ինծի . իմ գան-
գատս կը մղկտամ ու կը խռո-
վիմ , թշնամիին ձայնէն ու ամ- 3
բարշտին նեղութենէն տակէն . ին-
չու որ իմ վրաս անիրաւութիւն
կը բերեն , ու բարկութիւնով
զիս կը հալածեն : Սիրտս դողայ 4
իմ ներսիս գիս , ու մահուան ար-
հաւիրքները իմ վրաս ինկան :
Վախ ու դող եկաւ իմ վրաս , 5
ու ասկուր իս ծածկեց : Ու ը- 6
սի . Երանի թէ աղաւնիի նման
թեւեր ունենայի , որ թռչէի ու
հանգիստ ըլլայի : Ահա հեռուն 7
կը փախչէի , անապատին մէջ կը
բնակէի : (Սէլայ :) Սաստիկ հո- 8
վին ու փոթորիկին իմ փախչելս
կ՚արագըցնեի : Ո՛վ Տէր՝ կորսնց- 9
ուր , անոնց լեզուները բաժնէ .
վասն զի քաղաքին մէջը բռնու-
թիւն ու կռիւ տեսայ : Ցորեկ 10
ու գիշեր անոր չորս կողմը անոր
պարիսպներուն վրայ կը պտըտին .

անօրէնութիւն ու չարիք կայ ա-
11 նոր մէջը։ Անոր մէջը եղեւնա-
պտուղութիւն կայ. ու բռնու-
թիւնը ու նենգութիւնը անոր
հրապարակներէն չեն զատուիր։
12 Ինչու որ թշնամին չէր խո նա-
խատողը, որ համբերէի. հա՛մ ա-
տողը չէր իմ վրաս հպարտացո-
13 ղը, որ անկէ պահուէի. Հապա
դուն՝ ով մարդ՝ իմ հաւասարս,
14 իմ ընկերս ու ճանչցուս, որ ի-
րարու հետ անուշ խօսակցու-
թիւն կ'ընէինք, ու բազմու-
թեան հետ Աստուծոյ տունը
15 կ'երթայինք։ Մահը յանկարծ ա-
նոնց վրայ պիտի հասնի, ու ողջ
ողջ գերեզմանը պիտի իջնեն.
վասն զի իրենց բնակարաններուն
ու իրենց մէջը չարութիւն կայ։
16 Ինծի հա՛մ Աստուծոյ պիտի կան-
չեմ, ու Տէրը իս պիտի փրկէ։
17 Իրիկուընը՝ առաւօտն ու կէս օրը
պիտի բողոքեմ ու հառաչեմ, ևս
անիկայ պիտի լսէ իմ ձայնս։
18 Խաղաղութիւնով կը փրկէ իմ
անձս ինծի դէմ եղած պատե-
րազմէն. ինչու որ շատերը կան
19 իմ քովս։ Աստուած պիտի լսէ,
ու յաւիտենականութեան մէջ
բնակողը պիտի ցած ընէ զանոնք.
(Սէլայ.) որովհետև չեն փոխ-
ուիր անոնք, ու Աստուծմէ չեն
20 վախնար։ Ձեռքը իրեն հետ հաշ-
տացածներուն վրայ երկնցուց.
21 իր ուխտը աւրեց։ Անոր բեր-
նէն խօսքերը կոպիճէն կակուղ են,
բայց անոր սրտին մէջը պատե-
րազմ կայ. անոր խօսքերը ձէ-
թէն կակուղ են, բայց մերկ սուր
22 րէր են։ Քու հոգդ Տէրոջը վրայ
ձգէ. ու ան քեզ պիտի խնամէ.
անիկայ յաւիտեան սասանու-
23 թիւն չտար արդարին։ Բայց
դուն ով Աստուած՝ անոնք ա-
պականութեան գուբին մէջը պի-
տի իջեցնես. արիւնահեղ ու
նենգաւոր մարդիկը օրերնուն
կէսին պիտի չհասնին. սակայն
ես քեզի պիտի յուսամ։

ՍԱՂՄ. ԾԶ

Գլխաւոր երգեցողին, Եանաթ
էլեմ րէհօղիմին վրայ. Դա-
վիթին երգը, երբոր Փղշտա-
յիք Գէթի մէջ բռնեցին զա-
նիկայ։

Ո՛վ Աստուած՝ սղոմմէ ինծի, 1
վասն զի մարդը կ'ուզէ իս կլլել.
ամէն օր պատերազմ ընելով՝ իս
կը նեղէ։ Թշնամիներս ամէն օր 2
կ'ուզեն իս կլլել. վասն զի շատ
մարդիկ ամբարտաւանութեամբ
ինծի հետ կը մարտնչին։ Վախ- 3
ցած օրս քեզի պիտի յուսամ։
Աստուծով պիտի գովեմ իր խօս- 4
քը. Աստուծոյ կը յուսամ, պի-
տի չվախնամ. մարմինը ինծի ի՞նչ
կրնայ ընել։ Ամէն օր իմ բանե- 5
րուս վնաս կ'ուզեն տան. իմ վրայիս
անոնց բոլոր խորհուրդները չա-
րիքի համար են։ Կը ժողովուին ու 6
կը պահուին. իմ շաւիղներս կը
դիտեն. վասն զի իմ անձիս կը
սպասեն։ Սրիէ անօրէնութիւ- 7
նով անոնց փրկութիւն կ'ըլլայ.
բարկութիւնով ժողովուրդները
վա՛ր ձգէ, ով Աստուած։ Իմ 8
թափառականութիւնս պատմիլդ
ըլլիս. արցունքներս քու տիկիդ
մէջը դի՛ր. միթէ անոնք քու գրք-
քիդ մէջը գրուած չե՞ն։ Թէև 9
կանչած օրս ետ պիտի դառնան
իմ թշնամիներս. ասիկայ գիտեմ,
ինչու որ Աստուած ինծի հետ
է։ Աստուծով պիտի գովեմ իր 10
խօսքը, Տէրոջմով պիտի գովեմ
իր խօսքը։ Աստուծոյ կը յու- 11
սամ, պիտի չվախնամ. մարդը
ինծի ի՞նչ կրնայ ընել։ Ո՛վ Աս- 12
տուած՝ քու ուխտդ իմ վրաս
է. քեզի շնորհակալութիւններ
պիտի հատուցանեմ։ Որովհետև 13
իմ անձս մահուանէ ազատեցիր,
ոտքերս ալ գայթակղելէն չես
ազատեր, որ Աստուծոյ առջե-
քալեմ կենդանիներուն լոյսին
մէջը։

ՍԱՂՄ. ՃԽ

Գլխաւոր երգեցողին. Աղ թաշ-
հեթ. Դաւթին երգը. Սաւու-
ղին երեսին գետ ի քարայրը
փախած առնը։

1 Ողորմէ ինձի՝ ով Աստուած, ողորմէ ինձի, վասն զի իմ անձս քեզ կը յուսայ. ու քու թևիդ ստուերովդ յուսալով մինչև որ անցուին չարութիւնները։ 2 Աստուծոյն պիտի աղաղակեմ, ինձի համար գործող Աստուծոյն։ 3 Երկնքէն պիտի իրկէ ու փրկէ զիս. Ընկեր իս կրկել ուզողը ղէմս նախատէ. (Սէլա.) Աստուած պիտի իրկէ իր ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը։ 4 Իմ անձս առիւծներու մէջ է. զոց փշոյ մարդոց պիտի նետուին ժէջը կը պառկիմ. որոնց ակռաները նիզակներ ու նետեր են, և անոնց լեզուները պատ թուր են։ 5 Ով Աստուած՝ երկնից վրայ բարձրացիր. քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ։ 6 Իմ քայլերուս որոգայթ պատրաստեցին. անձս վար ծռեցուց. փոս փորեցին առջևս, ու իրենք ինկան անոր մէջը։ (Սէլա.) 7 Սիրտս պատրաստուած է՝ ով Աստուած, սիրտս պատրաստուած է. պիտի երգեմ ու պզտնա պիտի ըսեմ. 8 Արթնցիր ով իմ փառքս. արթնցիր ով տաւիղ ու քնար. ես կանուխ պիտի արթնցնեմ։ 9 Ով Տէր՝ ժողովուրդոց մէջը քեզ պիտի գոհանամ. ազգաց պիտի երգեմ քեզ. 10 որովհետև քու ողորմութիւնդ մինչև երկինքը, ու քու ճշմարտութիւնդ մինչև ամպերը։ 11 Երկնից վրայ բարձրացիր՝ ով Աստուած, քու փառքդ բոլոր երկրի վրայ ըլլայ։

ՍԱՂՄ. ՃԼ

Գլխաւոր երգեցողին. Աղ թաշ-
հեթ. Դաւթին երգը։

1 Իրաւցնէ անդորրութեա՞ պիտի

բութիւն կը խօսիք. ուղղութեամբ դատաստան՞ կը տեսնէք, ով մարդոց որդիներ։ 2 Ձեր սրտով անօրէնութիւններ կը գործէք. երկրի վրայ ձեռքերնուդ բռնութիւնը կը կշռէք։ 3 Բարիշանները էրէնց ծոցը ոտգոնդէն խոտորեցան. որովայնէն կը մոլորին՝ սուտ խօսելով։ 4 Անոնց թոյնը օձի թոյնի պէս է, խուլ իժի պէս՝ որ կը գոցէ իր ականջները. 5 Որ չլսեր թովիչներուն ձայնը, թէկ և վարպետութեամբ կախարդութիւն կ'ընեն։ 6 Ով Աստուած՝ անոնց ակռաները իրենց բերանները մէջը փշրէ. ով Տէր՝ առիւծի կորիւնները ժանիքները կտրտէ։ 7 Թող անոնք հալին ջուրերու պէս՝ որ կը վազեն. երբոր իրենց աղեղները կը լարեն, թող կտրտին. 8 խխունջին պէս՝ որ քայած սահնը կը հալի. կնկան մը վիժած զաւակին պէս արեւը չտեսնեն։ 9 Ձեր կաթսաներուը փուշերուն նըման դղալէն առաջ, թէ թարմ և թէ այրուող ֆոնէրը փոթորիկով պիտի ցրուէ։ 10 Արդարը պիտի ուրախանայ, երբոր վրէժխնդրութիւնը տեսնէ. իր ոտքերը ամբարշտին արիւնը պիտի լուայ։ 11 Ու մարդը պիտի կսէ թէ՝ Իրաւցնէ արդարին համար վարձք կայ. իրաւցնէ Աստուած կայ, որ երկրի վրայ դատաստան է։

ՍԱՂՄ. ՃԹ

Գլխաւոր երգեցողին. Աղ թաշ-
հեթ. Դաւթին երգը. ան ա-
ռնը՝ որ Սաւուղ Խուրդին խըրկեց, ու տունը պահպանեցին, որ
մեռցնեն զանիկայ։

1 Փշտամբեցիր իս փրկէ ով իմ Աստուածս. իմ վրաս եղողներէն իս վեր վերցուր։ 2 Անօրէնութեան գործողներէն իս ազատէ, ու արիւնահեղ մարդիկներէն իս փրկէ։ Քանզու որ ահա 3 իմ անձիս համար գաղանը մը-

ման, զօրաւոր մարդիկ իմ վրայ
ժողովեցան, չէ թէ մեղքիս ու
4 յանցանքիս համար՝ ով Տէր։ Մեղք
չունեցած առանց վազե-
ցին ու պատրաստուեցան. ար-
թնցիր զիս դիմաւորելու, ու
5 նայէ։ Ով Տէր Աստուած զո-
րութեանց՝ Աստուած Իսրայէ-
լի, արթնցիր բոլոր հեթանոս-
ները քննելու. շար անօրէն-
ներուն չնաս մի ողորմիը։ (Սե-
6 լայ։) Անոնք իրիկուան դառ կը
դառնան, շան պէս կ'ոռնան,
ու քաղաքին շուրջ կողմը կը պտը-
7 ռին։ Ահա իրենց բերնէն չա-
րութիւն դուրս կը թափին. ա-
նոնց շրթունքներուն վրայ սու-
րեր կան. ինչու որ՝ ո՞վ
8 ով պիտի լսէ։ Բայց դուն ով
Տէր՝ անոնց վրայ պիտի ծիծա-
ղիս. բոլոր հեթանոսները ծաղր
9 պիտի ընես։ Ով իմ զօրութիւնս
քեզի պիտի սպասեմ։ Վասն զի
10 Աստուած է իմ ապաւէնս։ Ո-
ղորմութիւնս Աստուածը ինձի
պիտի հասնի. Աստուած պիտի
ցուցնէ ինձի թշնամիներուս
11 ծորոտիքը Մի մեռցներ անոնք,
որ ժողովուրդս չմոռնայ. զա-
նոնք ցիրուցան ըրէ քու զօրու-
թեամբդ, ու վար ձգէ զանոնք
12 ով Տէր՝ մեր վահանը։ Անոնք լե-
զուին բերանները մեղքին ու
շրթունքներուն խօսքին համար՝ ի-
րենց ամբարտաւանութիւնը մէջ
թող բռնուին. նաև անէծքին ու
սուտին համար՝ որ կը խօսին։
13 Կատաղութեամբ բարկութիւնով, կա-
տարեցուր ղանոնք՝ որ չգտնուին, ու
գիտնան թէ Աստուած կը տի-
րէ Յակոբին վրայ մինչև երկրի
14 ծայրերը։ (Սելայ։) Անոնք իրիկ-
ուան դառ պիտի դառնան, շան
պէս պիտի ոռնան, ու քաղաքին
15 շուրջ կողմը պտռտին. Ուտե-
լիքի համար պիտի թափառին.
թէ որ չկշտանան՝ պիտի մռմռ-
16 ան։ Բայց ես քու զօրութիւնդ
պիտի երգեմ, ու առտուընց
քու ողորմութիւնովդ պիտի ցըն-
ծամ, վասն զի դուն ինձի պա-
տսպարան եղար, ու ապաւէն՝ իմ
նեղութեանս օրը։ Ով իմ զո- 17
րութիւնս՝ քեզի սաղմոս պիտի
երգեմ. ինչու որ իմ պաշտպանս
Աստուած է՝ իմ ողորմութեան
Աստուածը։

ՍԱՂՄ. Կ

Դաւաւթ երգեցողին. Շուշան
Եդութի վրայ. Դաւիթին երգը,
ուսուցնելու համար. ան առե-
նը որ պատերազմեցաւ Միջա-
գետի Արամայ, ու Սուբայի Ա-
ռաքայ հետ, ու Յոաբ եւ դար-
նալով՝ Եդոմմայեցիները տա-
ւարիկու հարաւը հարիւր
Աղի ձորին մէջ։

Ով Աստուած՝ մեզ երեսէ 1
ձգեցիր, մեզ ցրուեցիր ու բա-
կացար. մեղի դարձիր։ Երկիրը 2
դողացուցիր, անկէկայ պատռե-
ցիր. անոր վրած տեղուանքը
նորոգէ, ինչու որ կ'երերայ։ Քու 3
ժողովուրդիդ խոտորեցուցիր
խմցուցիր։ Քեզմէ վախցողներուն 4
դրօշակ տուիր, ճշմարտութեան
համար վերցնելու. (Սելայ.) Որ 5
քու սիրելիներդ փրկուին. ա-
ձեռքովդ ազատեցիր ու պատաս-
խան տուր մեզի։ Աստուած իր 6
սրբութեանովը խօսեցաւ. Ես
պիտի ցնծամ, Սիւքեմը պիտի
բաժնեմ, ու Սոկքովթի հովիտը
պիտի չափեմ։ Իմն է Գաղաադը, 7
ու իմն է Մանասէն. Եփ-
րեմը գլուխս զօրութիւնն է.
Յուդան իմ օրէնադիրս է. Մո- 8
վաբը իմ լուացարանս է.
Եդոմի վրայ պիտի ձգեմ իմ
մուճակս. ով Փղշտացիք՝ ինձի 9
համար ձայնով ցնծացէք։ Ո՞վ
պիտի տանի զիս պարսպաւոր
քաղաքը. ո՞վ պիտի առաջնորդէ 10
ինձի մինչև Եդոմ։ Չէ՞ որ դուն
ով Աստուած, որ երեսէ ձգեցիր
մեզ, ու մեր զօրքերուն հետ 11
չելար՝ ով Աստուած։ Նեղու-
թեան մէջէն մեզի օգնութիւն
տուր, վասն զի փուճ է մարդուն

12 փրկութիւնը։ Աստուծով քաջութիւն պիտի բնենք, ու ան պիտի
կոխէ մեր թշնամիները։

ՍԱՂՄ· ԿԱ

Գլխաւոր երգեցողին, Նկիւնոթի վրայ· Սաղմոս Դաւթի։

1 Ա՛վ Աստուած՝ լսէ իմ աղաղակս, ու մարիկ ըրէ իմ աղօթքս։
2 Երկրին ծայրէն քեզի պիտի կանչեմ, սրտիս մաքուր ատնը
3 ունալնորդէ ինծի։ Ինչու որ դուն ինծի ապաւէն մը եղար, ամուր
աշտարակ մը՝ թշնամիին երեսէն։
4 Քու խորանիդ մէջը պիտի բնակիմ ես յաւիտեան, քու թեւերուդ հովանաւորութիւնը տակը պիտի ապաւինիմ։ (Սէլա։)
5 Ինչու որ դուն ալ Աստուած՝ լսեցիր իմ ուխտերս, քու անուանդ վախցողներուն ժառանգ
6 գութիւնը ինծի տուիր։ Թագաւորին օրերուն վրայ օրեր պիտի աւելցնես, անոր տարիները ազգ ազգ մինչև ազգ պիտի բլլան։
7 Անիկայ յաւիտեան Աստուծոյ առջին պիտի նստի, ողորմութիւն ու ճշմարտութիւն պատրաստէ որ զանիկայ պահպանեն։
8 Այսպէս սաղմոս պիտի երգեմ քու անուանդ յաւիտեան, որ ամէն օր ուխտերս կատարեմ։

ՍԱՂՄ· ԿԲ

Գլխաւոր երգեցողին, Իդիթունին վրայ· Սաղմոս Դաւթի։

1 Յիսուսի իմ անձս լռիկ կը սպասէ Աստուծոյ, անկէ է իմ
2 փրկութիւնս։ Յիսուսի ան է իմ վէմս ու փրկութիւնս, իմ ապաւէնս է, շատ պիտի չսասանիմ։
3 Մինչև երբ մարդս վրայ կը յարձակիք, դուք ամէնդդ պիտի կռտրտիք, ծռած պատի ու խախտած ցանկի պէս պիտի բլլաք։
4 Անոնք իրենց պատիւէն ձգելու խորհուրդ կ'ընեն, սուտին կը
սիրեն, իրենց բերնովը կ'օրհնեն, բայց իրենց սրտովը կ'անիծեն։ (Սէլա։)
5 Ա՛վ իմ անձս՝ միայն Աստուծոյ սպասէ, վասն զի անկէ է իմ յոյսս։
6 Յիսուսի ան է իմ վէմս ու փրկութիւնս, իմ ապաւէնս է, պիտի չսասանիմ։
7 Աստուծմէ է իմ փրկութիւնս ու փառքս, իմ զօրութեան վէմը ու իմ ապաւէնս Աստուած է։
8 Ամէն ժամանակ անոր յուսացէք՝ ով ժողովուրդ, անոր առջին սիրտերնիդ թափեցէք. Աստուած ապաւէն է մեզի։ (Սէլա։)
9 Արդարև ռամիկ մարդիկը փուճ են, ազնուական մարդիկը սուտ են. թէ որ կշռուքի մէջ դրուելու բլլան, ամէնքն ալ ունայնութենէն ընդունայն են։
10 Հարստահարութեան մի յուսար, ու յափշտակութեան վրայ փուճ յոյս մի դնէք. հարստութիւնը թէ որ շատնայ, անոր վրայ սիրտ մի դնէք։
11 Անգամ խօսեցաւ Աստուած, երկու անգամ լսեցի ասիկայ, թէ
զօրութիւնը Աստուծոյ է։
12 Ողորմութիւնն ալ քուկդ է՝ ով Տէր, ինչու որ ամէն մէկուն իր գործքին համեմատ հատուցում կ'ընես։

ՍԱՂՄ· ԿԳ

Սաղմոս Դաւթի, երբոր ինքը Յուդայի անապատին մէջն էր։

1 Ա՛վ Աստուած՝ դուն ես իմ Աստուածս, ես առտուընոյ քեզ կը փնտռեմ. հոգիս կը ծարաւի քեզի, ու մարմինս քեզի կը փափաքի շատ ու ծարաւած տեղը, ուր որ ջուր չկայ։
2 Քու զօրութիւնդ ու փառքդ տեսնելու համար, ինչպէս որ քեզ տեսած եմ սրբարանին մէջը։
3 Որովհետև քու ողորմութիւնդ կեանքէն ալ աղէկ է. իմ շրթունքներս քեզ պիտի գովեն։
4 Ասանկ պիտի օրհնեմ քեզ իմ կենացս մէջ. ու քու անուանդ ձեռքերս վեր պիտի վերցնեմ։
5 Իբր թէ ճարպով ու պարարտութիւնով պի-

ամ կշտանայ իմ անձս, ու ցընծասխեան չըխռովքներով պիտի
6 գամ էնդ իմ բնթանս. Երբոր անկողինիս վրայ քեզ կը յիշեմ, գիշերուան պահերուն մէջ
7 քու վրայովդ կը մտածեմ. վասն զի ինծի օգնական եղար, ու քու թևերուդ հովանաւորութեանը
8 տակը պիտի ցնծամ: Իմ անձս քեզի հետևելով կը յարի. քու
9 աջ ձեռքդ իս կը պահէ: Բայց անոնք որ իմ անձս կը փնտռեն անէնայ կորընչցրնելու համար, գետնին խորունկ տեղերը պիտի
10 մտնեն. Սուրի պիտի մատնուին. աղուէսներուն բաժին պիտի ըլլան:
11 Բայց Թագաւորը Աստծով պիտի ուրախանայ. անով երդնուիլ ընողներուն բոլորը պիտի պարծին, իսկ սուտախօսներուն բերանը պիտի պատռուի:

ՍԱՂՄՈՍ ԿԳ

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւիթի:

1 Ով Աստուած, լսէ իմ ձայնս իմ գանգատելու ատենս, ինձմէ վախէն իմ կեանքս պահ-
2 պանէ: Ծածկէ զիս չարերուն ժողովքէն, անօրէնութիւն գոր-
3 ծողներուն բազմութենէն, Որոնք իրենց լեզուները թուրի պէս կը սրեն, իրենց նետերը կը քաշեն,
4 որ լեղի խօսքեր են, Գաղտուկ տեղէն անմեղին նետելու համար. յանկարծակի անոր կը նետեն ու
5 չեն վախնար: Իրենց մէջը չար խօսքեր կը հաստատեն. որոգայթներ գնելու համար կը խօսին, կ'ըսեն թէ՝ Անոնք ով պիտի
6 տեսնէ: Անօրէնութիւն կը փնտռեն, ի՛ըն ԻՆ կատարելցինք ջեր խորհած խորհուրդը. մարդուն ներքին և սիրտը խորունկ
7 է: Բայց Աստուած անոնք պիտի զարնէ նետով. անոնք յանկարծ
8 պիտի վիրաւորին: Ու իրենց լեզուն իրենց վրայ պիտի հանգիստ ընեն, ամէն անոնք տեսնողները
9 պիտի փախչին: Եւ բոլոր մարդիկ պիտի վախնան: Ու Աստուծոյ գործքը պատմեն, ու անոր ըրածին ուշադրութեամբ պիտի նային: Արդարը Տէրոջմով պիտի 10
ուրախանայ, և անոր պիտի յուսայ. և ամէն ուղիղ սրտով եղողները պիտի պարծին:

ՍԱՂՄ. ԿԵ

Գլխաւոր երգեցողին. Դաւթին Սաղմոսը ո՛ւ երգը:

Չնեղի կը սպասէ օրհնութիւնը ով Աստուած, Սիոնի մէջ, ու քեզի ուխտը պիտի կատարուի: Ով աղօթքի լսող, քեզի պիտի գայ ամէն մարմին: Անօրէնութիւնները իմ վրաս զօրացան. մեր մեղքերը գուն պիտի քաւես. Երանի անոր՝ որ կ'ընտրես, ու քեզի կը մօտեցընես, որ բնակի քու սրահներուդ մէջը. պիտի լսենք քու տանդ քու սուրբ տաճարիդ բարութենէն: Արդար չեզի բանեկով՝ սքանչելութիւնով պիտի պատասխանես մեզի, ով մեր փրկութեան Աստուածը, որ երկրի ամէն ծայրերուն ու ծովուն մէջը հեռու եղողներուն յոյսն ես. Որ քու զօրութիւնովդ լեռները հաստատեցիր, կարողութիւնով գօտի կապուեցար. Որ կը յուզես ծովուն ձայնը, անոր ալիքներուն ձայնը, ու ազգերուն խռովութիւնը: Ու երկրի ծայրերը բնակողները պիտի վախնան քու նշաններէդ. առաւոտուան ու իրիկուան ելքը գուն կ'ուրախացընես: Երկիրն այցելութիւն կ'ընես ու ջանիկայ կը ջրես. շատ կը հարստացընես ջանիկայ. Աստուծոյ գետը ջրով լեցուն է. անոնց ցորեն կը պատրաստես. վասն զի տունկ պատրաստեցիր անիկայ: Անոր ակօսները կը խոնջեցնես, ու անոր փոսերը կը շիտակես. անձրեւներով կը կակուղցընես անիկայ. կ'օրհնես անոր բոլոր բոյսը: Կը պսակես տարին քու բարութիւնովդ, ու քու շաւիղներդ պարարտութիւն կը

12 կամեցընեն. Անապատի արօտ-
նեսքեան վրայ կը կամեցընեն.
ու բլուրները ուրախութիւնով
13 պատած են: Արօտները հօտե-
րով հագուած են, ու հովիտնե-
րը ցորեամբ ծածկուած են. ցընծա-
ցեալ կ'աղաղակեն, ու կ'երգեն:

ՍԱՂՄ. Կ.Ջ

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս
ո՛ւ երգ:

1 Ո՛վ բոլոր երկիր՝ ցնծութիւ-
նով Աստուծոյ աղաղակեցէք:
2 Սաղմոս երգեցէք անոր անուա-
նը փառքին. փառաւորե ըլլաք ա-
3 նոր օրհնութիւնը: Աստուծոյ
ըսէք Ի՛նչպէս ահաւոր են
քու գործերդ. քու մեծ զօրու-
թիւնով համոզ թշնամիներդ քե-
զի խոնարհութիւն պիտի բնեն:
4 Բոլոր երկիրը երկրպագութիւն
պիտի բնեն քեզի, սաղմոս պիտի
երգեն քեզի, սաղմոս պիտի եր-
գեն քու անուանդ: (Սէլայ:)
5 Եկէք ու տեսէք Աստուծոյ ը-
րածներդը. ահիկա էր գործքով
մարդոց որդիներուն վրայ ահա-
6 ւոր է: Ծովը ցամաքի դարձուց,
գետին ոտքով անցան. անոր տեղը
7 իրմով ուրախացանք: Իր ուժովը
յաւիտեան կը տիրէ: Անոր աչ-
քերը ազգերը կը դիտեն. ապըս-
տամբները ինծի չբարձրանան:
8 (Սէլայ:) Ո՛վ ժողովուրդներ՝
օրհնեցէք մեր Աստուածը, ու
լսել տուէք անոր գովութեան
9 ձայնը: Անիկա մեր հոգին կեան-
քի կը պահէ, ու ոտքերնիս
10 սասանիլ չտար: Ինչու որ դուն
քննեցիր մեզ՝ ով Աստուած. փոր-
ձեցիր մեզ, ինչպէս որ արծաթը
11 կը փորձեն: Մեզ որսորդի մէջ
մտցուցիր, ծանր բեռ դրիր մեր
12 կռնակին վրայ: Մեր գլուխնե-
րուն վրայ մարդիկ հեծցուցիր,
կրակը ու ջուրը մտանք, սակայն
մեզ առատութեան քեղը հանե-
13 ցիր: Ողջակէզներով պիտի մըտ-
նեմ քու տունդ, քեզի պիտի
հատուցանեմ իմ ուխտերս, 14
շրթունքներս խոստացան, ու նե-
զուն մէջ բերաներս խօսե-
ցաւ: Պարարտ ոչխարներով պի- 15
տի մատուցանեմ քեզի խունկով
խունկով. զուարակներ պիտի զո-
հեմ նոխազներու հետ: (Սէլայ:)
Եկէք լսեցէք զուք ամէնքդ որ 16
Աստուծմէ կը վախնաք, ու պատ-
մեմ ինչ որ ըրաւ իմ անձիս:
Բերնովս անոր աղաղակեցի, ու 17
լեզուս անիկայ բարձրացուցի:
Թէ որ սրտիս մէջը անօրէնու- 18
թիւն տեսնէի, տէրը պիտի չը-
լսէր: Սակայն Աստուած լսեց, 19
իմ աղօթքիս ձայնը մտիկ ըրաւ:
Օրհնեալ ըլլայ Աստուած, որ 20
իմ աղօթքս չդարձուց, ու իր ողոր-
մութիւնը ինծմէ հետ չդարձուց:

ՍԱՂՄ. ԿԹ

Գլխաւոր երգեցողին. Դաւիթ-
ի վրայ. Սաղմոս ո՛ւ երգ:

Աստուած ողորմի մեզի, ու 1
օրհնէ մեզ, երեսը փայլեցը-
նէ մեր վրայ, (Սէլայ:) Որ երկ- 2
րի վրայ քու ճամբադ ճանչ-
նան, ու ամէն ազգերու մէջ քու
փրկութիւնդ: Թող ժողովուրդ- 3
ները քեզ գովեն ով Աստուած,
բոլոր ժողովուրդները քեզ գո-
վեն: Ազգերը թող ուրախանան 4
ու ցնծան, վասն զի ժողովուրդ-
ները ուղղութիւնով պիտի դա-
տես, ու երկրի ազգերուն դուն
պիտի առաջնորդես: (Սէլայ:)
Թող ժողովուրդները քեզ գովեն 5
ով Աստուած, բոլոր ժողովուրդ-
ները քեզ գովեն: Երկիրը իր պը- 6
տուղը պիտի տայ: Ու Աստ-
ուած՝ մեր Աստուածը մեզ պի-
տի օրհնէ: Աստուած մեզ պի- 7
տի օրհնէ, ու երկրի ամէն ծայ-
րերը անկէ պիտի վախնան:

ՍԱՂՄ. ԿԸ

Գլխաւոր երգեցողին. Դաւիթ-
ին Սաղմոսը ո՛ւ երգը:

Թող կանգնի Աստուած, անոր 1
թշնամիները թող ցրուին, ու

զանիկայ սասղնելը իր երեսին
2 Թմղ փախչին Պետիոն ցրուելուն
պէս ցրուէ գանուի . ինչպէս որ
մոմը կրակին առջեւն կը հալի ,
այսպէս Թմղ կորսուին ամբարիշտ-
3 ները Աստուծոյ երեսէն : Բայց
արդարները Թմղ ուրախանան ,
Աստուծոյ առջեւն Թմղ ցնծան ,
եւ ուրախութիւնով զուարճա-
4 նան : Երգեցէք Աստուծոյ , սաղ-
մոս երգեցէք անոր անուանը .
Ճամբայ պատրաստեցէք անապատ-
ներուն մէջէն հեծնողին , որուն
անունը Եհ է , ու ցնծացէք ա-
5 նոր առջեւն : Որբերուն հայրը ու
այրեւարիներուն դատաւորը Ա-
աստուած իր սուրբ բնակարանին
6 մէջ : Աստուած մինակ հզօրնե-
րը տան մէջ կը բնակեցնէ , կա-
պուածները յաջողութեան կը
հանէ . բայց ապստամբները չոր
7 տեղ կը բնակին : Ո՛վ Աստուած՝
քու ժողովուրդիդ առջեւէն գա-
ցած ատենդ , անապատէն ան-
8 ցած ատենդ , (Սէլայ .) Երկի-
րը շարժեցաւ , երկինքն ալ ջուղ
կաթեցուց Աստուծոյ երեսէն .
Սինան ալ շարժեցաւ Աստուծոյ՝
Իսրայէլի Աստուծոյն առջեւէն :
9 Ո՛վ Աստուած՝ քու ժառանգու-
թեանդ առատօրէն անձրեւ տուիր ,
երբոր յոգնած էր , դուն հաստա-
10 տեցիր անիկայ : Քու ժողովուրդդ
անոր մէջը բնակեցաւ . քու քաղց-
րութեանդով աղքատին համար
պատրաստեցիր , ով Աստուած :
11 Տէրը խօսք տուաւ . սուրհան-
աւորները մեծ բազմութիւն են :
12 Զօրքերուն թագաւորները կը
փախչին . կը փախչին , ու տան
մէջ բնակող կինը աւարը կը բաժ-
13 նէ : Թէ եւ գամերուն մէջտեղը
պառկած ըլլաք , աղաւնիի թեւե-
րուն պէս պիտի ըլլա՝ արծաթով
պատած , ու անոր փետուրները
14 դեղին ականով : Ամենակարողը
անդ երէներն վրայ թագաւորները
ցրուած ատենը՝ Երիերը Սէլմո-
նին մէջն ձիւնին պէս ձերմակ .
15 ցաւ : Աստուծոյ լեռը Բասան
լեռն է , բազմագագաթ լեռը
Բասան լեռն է : 16 Ո՛վ բազմագա-
գաթ լեռներ՝ ինչո՞ւ նախանձով
կը նայիք . այս այն լեռն է՝ որ
Աստուած հաճեցաւ անոր մէջը
բնակելու . յիրաւի Տէրը հոն պի-
տի բնակի յաւիտեան : 17 Աստու-
ծոյ կառքերը երիւր անգամ
տասը հազար են , հազար հազա-
րաց . Տէրը անոնց մէջն է , Իր
սուրբ տեղն է՝ Էրբ Սինայի մէջ :
18 Բարձր տեղը ելար , գերութիւ-
նը գերի ըրիր , պարգեւներ առիր
մարդոց համար , ու ապստամբ-
ներուն համար ալ , որ Տէր Ա-
աստուած անոնց մէջը բնակի : 19 Տէրը
օրհնեալ ըլլայ օրէ օր . Թէ որ մե-
ւէ բեռ մը դնէ մեր վրայ , Ա-
աստուած է մեր փրկիչը : (Սէլայ :)
20 Աստուած մեզի փրկութեան Ա-
աստուած է , ու մահուանէ ազա-
տութիւնը Տէր Եհովային է : 21 Սակայն
Աստուած պիտի փշրէ իր թըշ-
նամիներուն գլուխը , նաեւ իր ա-
նօրէնութիւններուն մէջը պտը-
տցնող գիսաւոր գագաթը : 22 Տէ-
րը ըսաւ . Ջաշանէ բառանէն եւ
դարձնեմ՝ ծովուն անդունդնե-
րէն եւ դարձնեմ . 23 Անոնք որ
ոտդ արիւնի մէջ թաթխուի ,
շուներուդ լեզուն թշնամիներէն
իր բաժինը ստանի : 24 Քու քա-
լուածքներդ տեսան՝ ով Ա-
աստուած , իմ Աստուածս իմ Թա-
գաւորիս քալուածքները սուրբ
տեղին մէջը : 25 Առջեւէն երգեցող-
ները գացին , եւեւէն նուագա-
ծուները , թմբուկ զարնող կոյ-
սերուն մէջտեղը : 26 Ժողովուրդնե-
րուն մէջը օրհնեցէք զԱստուած ,
Տէրը՝ ով Իսրայէլի աղբիւրէն
դուք եք : 27 Ան տեղն է փոքր Բե-
նիամինը ո՞ւ անոնց տիրապետողը ,
Յուդայի իշխանները իրենց բազ-
մութեամբը , Զաբուղոնի իշխան-
ները ու Նեփթաղիմի իշխաննե-
րը : 28 Քու Աստուածդ քու զօրու-
թիւնդ հաստատեց , զօրացուր
ով Աստուած՝ ան բանը որ մեզ
համար բրիր : 29 Երուսաղէմ եւ-
զոյ տաճարիդ համար թագա-
ւորները քեզի ընծաներ պիտի

30 բերին։ Եղեգնեբուս մէջ Բնաիոզ գազանները, ու ցուլերուն ժո-
ղովքը ժողովուրդոց զանազանեբուն հետը սատակ, որ խոնարհին՝ արծաթի կտորներ բերեբ-
31 լով. պատերազմ սիրող ժողո-
վուրդները ցրուէ։ Եգիպտոսէն
32 պղնձագործներ պիտի գան. Եթովպիա իր ձեռքերը շուտով
33 Աստուծոյ պիտի երկնցրնէ։ Ո՛վ երկրի թագաւորութիւններ՝ երգեցէք Աստուծոյ, սազեցա՛ք
34 Տէրոջը, (Սելայ.) Անոր՝ որ՝ ի յաւիտենից երկինքներուն երկինքին վրայ կը նստի. ահա ա-
նիկայ իր ձայնովը զօրաւոր ձայն
35 կու տայ։ Զօրութիւն տուէք Աստուծոյ. անոր մեծ գեղեցիկութիւնը Իսրայէլին վրայ է, ու անոր զօրութիւնը ամպերուն մէջն է։
36 Ահաւոր ես ո՛վ Աստուած՝ Իսրայէլին Աստուածը, քու տուր ուղերուդ մէջ. ինքը կու տայ իր ժողովուրդին զօր ու կարողութիւն. Աստուած օրհնեա՛լ
ըլլայ։

ՍԱՂՄ. ԿԹ

Գլխաւոր երգեցողին, Շօշաննիմի վրայ. Սաղմոս Դաւթի։

1 Ազատեցո՛ զիս՝ ո՛վ Աստուած, վասն զի ջուրերը իմ անձիս հա-
2 սան։ Խորունկ ցեխի մէջ կ'ընկղմիմ, ուր որ կայնելու փեղ չկայ. ջուրերուն խորունկ տեղերը մտայ, ու յորձանքներդ իս
3 ընկղմեցին։ Յոգնեցայ ես կանչելէս. կոկորդս ցամքեցաւ. աչքերս նուաղեցան իմ Աստուծոյս
4 սպասելէն։ Առանց պատճառի իս ատողները գլուխս մազերէն շատ են. իս փառ տեղը կորսընդունող թշնամիներս զօրացան. ան բանը՝ որ չեմ յափշտակեր,
5 ան առիներ վճարեցի։ Ո՛վ Աստուած՝ իմ յիմարութիւնս դուն գիտես, ու յանցանքներս քեզմէ
6 ծածկուած չեն։ Քեզի հաւատացողները իմ պատճառովս չամչնան, ո՛վ Տէր՝ զօրից Տէրը. քեզ
փնտռողները իմ պատճառովս ամօթով չբլլան, ո՛վ Իսրայէլին
7 Աստուածը։ Վասն զի քեզի հա-
մար նախատինքի համբերեցի, ա-
8 մօթը ծածկեց իմ երեսս. Եղ-
բայրներուս օտար՝ ու մօրս որդ-
9 ւոցը անծանօթ եղայ։ Ինչու որ քու տանդ նախանձը իս կերաբ, ու քեզ նախատողներուն նախատինքները իմ վրաս ինկան։ Իմ
10 անձիս ծոմ պահելովը լացի, ու սա ինձի նախատինք սեպուեցաւ։ Ես իմ հանդերձս քուրձ
11 ըրի, ու անոնց առակ եղայ։
12 Դուռը նստողները իմ վրայովս կը խօսին, ու արբեցողներուն խաղը եղայ։ Բայց ես իմ ա-
13 ղօթքս կ'ընեմ քեզի ո՛վ Տէր՝ ընդունելի ժամանակին. ո՛վ Աստուած՝ քու մեծ ողորմութիւնովդ, քու փրկութեանդ ճշմարտութիւնովը լսեցի պատասխանս տուր. Հանէ զիս ցեխէն, ու
14 չընկղմիմ. զիս ատողներէն, ու խորունկ ջուրերէն ազատուիմ։
15 Ջուրերուն յորձանքը թող իս չընկղմէ, ու անդունդը իս չկլլէ, ու ջհնորը իր բերանը վրաս չբացէ։ Պատասխան տուր ինձի
16 ո՛վ Տէր, վասն զի քու ողորմութիւնդ քաղցր է. քու առատ գթութիւնդ համեմատ նայէ ինձի. ու երեսդ մի ծածկեր քու
17 ծառայէդ. վասն զի ես նեղութեան մէջ եմ, շուտով պատասխան տուր ինձի։ Իմ անձիս մո-
18 տեցիր, ու զանիկայ փրկէ. իմ թշնամիներուս համար իս ազատ։ Դուն գիտես իմ նախատինքս, ու իմ ամօթս ու իմ խայտառակութիւնս. քու առջիւդ են բոլոր իս նեղողները։ Նախա-
20 տինքը սիրտս կոտրեց ու հիւանդ եղայ. վշտակից եղողի մը նայեցայ, բայց չկար, ու մխիթարութիւն տուողներուն՝ բայց չգտայ։ Հապա կերակուրիս տեղ
21 թոյն տուին ինձի, ու ծարաւած առնու քացախ խմցուցին ինձի։
22 Անոնց սեղանը իրենց առջին ո-
րոգայթ, ու յաջողութեան տեղ

23 վարմ ըլլայ։ Անոնց աչքերը մը-
թնանան որ չտեսնեն. ու անոնց
24 մկրքերը միշտ գոգացնես։ Քու
սրտմտութիւնդ անոնց վրայ թա-
փէ. ու սաստիկ բարկութիւնդ
25 անոնց վրայ հասնի։ Անոնց բը-
նակարանը աւերակ ըլլայ, ու ա-
նոնց վրանները մէջը բնակող
26 չգտնուի։ Վասն զի ան որ դուն
զարկիր, անոնք կը հալածեն, և
քու վիրաւորածիդ ցաւին վրա-
27 յով կը խօսին։ Անոնց անօրէ-
նութիւնը վրայ անօրէնութիւն
գիր, և քու արդարութիւնդ
28 չհասնին։ Կենաց գրքէն թող
չնզնջին, ու արդարոց հետ
29 չգրուին։ Բայց ես ազքատ ու
վշտացած եմ. ով Աստուած՝ քու
փրկութիւնդ թող իս պաշտպա-
30 նէ։ Աստուծոյ անունը պիտի
գովեմ երգով, ու պիտի բարձ-
րացնեմ անիկայ գոհութիւնով։
31 Որ այնպէս հաճելի կըլլայ Տէ-
կաը եզէն ու զատարակէն, ա-
32 զիլ ընդունելի պիտի ըլլայ Տէ-
րոջը։ Հեզերը պիտի տեսնեն և
ուրախանան. ով Աստուած փնտ-
րտողներ՝ ձեր սիրտերն ալ պիտի
33 ապրին։ Վասն զի Տէրը անոնց
կը լսէ, ու իր կապուածներն
34 ը չանարգեր։ Թող գովեն զա-
նիկայ երկինքը ու երկիրը, ծովը
ու բոլոր անոր մէջը շարժողները։
35 Ինչու որ Աստուած Սիոնը պի-
տի փրկէ, ու Յուդայի քաղաք-
ները պիտի շինէ. և հոն պիտի
բնակին ու ժառանգեն անիկայ։
36 Եւ իր ծառաներուն սերունդը
պիտի ժառանգէ անիկայ, ու իր
անունը սիրողները անոր մէջը
պիտի բնակին։

ՍԱՂՄ. Հ

Գովեստ երգեցողին. Սաղմոս
Դաւթի, յիշատակի համար։

1 Ով Աստուած՝ իս փրկելու
համար ըլլէ, ով Տէր՝ ինձի օգնելու
2 արագացիր։ Թող ամչնան ու
խայտառակ ըլլան իմ անձս փնտ-
րտողները. ետ դառնան ու
ամօթով ըլլան ինձի չարիք ու-
զողները։ Թող ամչնալով ետ 3
դառնան անոնք որ ինծի վա՛շ
վա՛շ կ՚ըսեն։ Ամէն քեզ փնտռող 4
ները քեզմով թող ցնծան ու ու-
րախանան. և քու փրկութիւնդ
սիրողները ամէն ժամանակ թող
ըսեն. Աստուած մեծցուի։ Բայց 5
ես ազքատ ու անօգնական եմ. ով
Աստուած՝ շուտով հասիր ինձի.
իմ օգնականս ու փրկիչս դուն
ես. ով Տէր՝ մի ուշանար։

ՍԱՂՄ. ՃԱ

Ով Տէր՝ քեզի յուսացայ, չա- 1
մչնամ յաւիտեան։ Քու արդա- 2
րութիւնդ ինծի ապրեցուր ու
ազատէ ինծի. ականջդ ծռէ ին-
ձի, ու փրկէ ինծի։ Ինձի ապաւէ- 3
նութեան վէմ եղիր, որ միշտ
հոն երթամ. դուն հրամայեցիր
իս փրկելու, ինչու որ իմ վէմս
ու բերդս դուն ես։ Ով իմ Ա- 4
ստուած՝ ամբարշտին ձեռքէն,
անօրէնին ու բռնաւորին ձեռքէն
իս փրկէ. Վասն զի իմ անկեղծու- 5
թիւնս դուն ես՝ ով Տէր Եհովայ.
մանկութենէս ի վեր իմ յոյս
դուն էս. Քեզ քեզի հաստատուե- 6
ցայ արգանդէն, մօրս որովայնէն
իմ պաշտպանս դուն ես. իմ գո-
վեստս միշտ քու վրադ է։
Զարմանալի բանի մը պէս եղայ 7
շատերուն, բայց իմ զօրաւոր ա-
պաւէնս դուն ես։ Բերանս քու 8
գովեստով լցուի, ամէն օր
քու փառաբանութեամդ։ Ծե- 9
րութեան առնես իս մի ձգեր,
ուժս պակսած առնես իս մի թո-
ղուր։ Ինչու որ թշնամիներս իս 10
ինձի համար կը խօսին, ու իմ անձս
պահողները միասին խորհուրդ
կ՚ընեն, Ըսելով. Աստուած թո- 11
ղուց անիկայ. հալածեցէք ու
բռնեցէք անիկայ. վասն զի ա-
զատող մը չկայ։ Ով Աստուած՝ 12
ինձմէ մի հեռանար. ով իմ Ա-
ստուածս՝ ինձի օգնելու արագա-
ցիր։ Թող ամչնան ու կտրաւին 13
իմ անձիս հակառակորդները.
նախատինքով ու ամօթով թող

ծածկութիւն ինձի չարութիւն ու-
14 զղիները։ Բայց ես ամէն առն
պիտի յուսամ, և քու ամէն փա-
ռաբանութիւնները պիտի պատ-
15 մէ։ Երանեայ պիտի պատմէ քու արդարութիւնդ,
ամէն օր քու փրկութիւնդ, ին-
չու որ ես անոնց համրանքը չեմ
16 գիտեր։ Պիտի գալ Տէր Եհո-
վային զօրութիւնովը, քու ար-
դարութիւնդ՝ միայն քուկինդ պի-
17 տի յիշեմ։ Ո՛վ Աստուած՝ մանկու-
թենէս ի վեր սորվեցուցիր ին-
ձի, ու մինչև հիմա քու հրաշա-
18 լի գործքերդ պատմեցի։ Ու հի-
մա մինչև ծերութեան ու ալե-
բլուրութեան առնես իս մի ձգեր՝
ով Աստուած, մինչև որ պատ-
մեմ քու կարողութիւնդ գալա-
ցող ազգին, և քու զօրութիւնդ ան
19 ամենուն՝ որ պիտի գան։ Քու
արդարութիւնդ ալ շատ բարձր
է՝ ով Աստուած, որ գաներ մե-
ծամեծ բաներ ըրիր, քեզի պէս
20 ո՞վ կայ՝ ով Աստուած։ Դուն որ
շատ ու ծանր նեղութիւններ
ցուցուցիր ինձի, նորէն իս պի-
տի կենդանացնես, ու երկրին
անդունդներէն նորէն իս պիտի
21 հանես։ Իմ մեծութիւնս պիտի
շատցնես, ու դառնալով իս պի-
22 տի մխիթարես։ Ուստի ես ալ
պիտի գովեմ քեզ տաւիղով քու
ճշմարտութեանդ համար՝ ով իմ
Աստուածս, ողջմոս պիտի երգեմ քեզի քնարով, ով Իսրայե-
23 լին Սուրբը։ Քեզի ողջմոս եր-
գած աեւնա՝ իմ շրթունքներս
պիտի ցնծան, ու իմ հոգի՝ որ
24 դուն փրկեցիր։ Իմ լեզուս ալ
ամէն օր քու արդարութիւնդ
պիտի խոսի, ինչու որ ինձի չա-
րիք ուզողները ամչցան ու խոյ-
տառակ եղան։

ՍԱՂՄ. ՀԲ

Սողոմոնին համար։

1 Ո՛վ Աստուած՝ քու դատաս-
տանները թագաւորին տուր,
ու արդարութիւնդ թագաւորին
որդւոյն։ Անիկա արդարութիւ- 2
նով պիտի դատէ քու ժողո-
վուրդդ, ու աղքատներդ իրա-
ւունքով։ Լեռները խաղաղու- 3
թիւն պիտի բերեն ժողո-
վուրդին, ու բլուրները՝ ար-
դարութիւնով։ Ժողովուրդին 4
ազգաբանութեան իրաւունք պիտի
բնէ, անապկին զաւակները պի-
տի ազատէ, ու բռնաւորը պի-
տի ջարդէ։ Կեցիր պիտի վախ- 5
նան քանի որ արեգակը ու լու-
սինը կը մնան, ազգէ մինչև
ազգ։ Հնձուած խոտի վրայ 6
իջած անձրեւի պէս պիտի իջ-
նէ, շաղերու պէս՝ որ երկիրը
կը թրջեն։ Անոր օրերուն մէջ 7
արդարը պիտի ծաղկի, ու շատ
խաղաղութիւն պիտի ըլլայ, մին-
չև որ ալ լուսին չըլլայ։ Ու ծո- 8
վէն մինչև ծովը պիտի տիրէ ե-
ւ գետէն մինչև երկրի
ծայրերը։ Անոր առջեւ անապա- 9
տին բնակիչները ծունկ պիտի չո-
քեն, ու անոր թշնամիները փո-
շի պիտի լլկեն։ Թարսիսի ու կղզի- 10
ներուն թագաւորները ընծայ
պիտի մատուցանեն, Շաբայի ու
Սաբայի թագաւորները պարգև
պիտի բերեն։ Ու բոլոր թագա- 11
ւորները անոր երկրպագութիւն
պիտի ընեն, բոլոր ազգերը անոր
պիտի ծառայեն։ Վասն զի աղ- 12
քատը պիտի փրկէ աղաղակելու
առեներ, խեղճն ալ, ու անոյշ
ալ՝ որ օգնական չունի։ Պիտի 13
խղճայ աղքատին ու անապկին,
և անապկներուն անձերը պիտի ա-
զատէ։ Ղեկտութենէ ու բռնու- 14
թենէ պիտի փրկէ անոնց անձը,
և անոնց արիւնը պատուական
պիտի ըլլայ անոր առջեւ։ Ու պի- 15
տի ապրի, և Շաբայի ոսկինն
անոր պիտի տրուի, ու ամէն ա-
տեն աղօթք պիտի մատուցուի
անոր համար, ամէն օր պիտի
օրհնեն զանիկայ։ Ցորենի առա- 16
տութիւն պիտի ըլլայ երկրին
մէջ, լեռներուն գլուխը, անոր
պտուղը Լիբանանին պէս պի-
տի շարժի, ու գետնի խառն

պէս պիտի ծաղկին քաղաքացի-
17 ները։ Անոր անունը յաւիտեան
պիտի մնայ. քանի որ արեգակը
ներ տայ, անոր անունն ալ պիտի
մնայ. ու Տէրովն անով պիտի օրհ-
նուին. ամէն ազգերը երանու-
18 թիւն պիտի տան անոր։ Օրհ-
նեալ ըլլայ Տէր Աստուած՝ Իս-
րայէլին Աստուածը. միայնակ ինքն
19 է հրաշքներ ընողը։ Ու օրհնեալ
ըլլայ յաւիտեան անոր փառա-
ւոր անունը, ու բոլոր երկիրը
թող լցուի անոր փառքովը։ Ա-
20 մէն ու ամէն։ Յեսսէի որդւոյն
Դաւիթին աղօթքները կ՚ընդունայ։

ՍԱՂՄ· ՀԹ

Սաղմոս Աստիպայ։

1 Յիրաւի Աստուած բարի է
Իսրայէլին, այսինքն սրտով մա-
2 քուր եղողներուն։ Բայց քիչ
մնաց որ իմ ոտքերս պիտի ծռե-
լին, ու մնաց որ իմ քայլերս
3 գայթակղէին։ Վասն զի նախան-
ձեցայ հպարտներուն, երբոր ամ-
բարիշտներուն յաջողութիւնը տես-
4 այ։ Ինչու որ իրենց մահուան ժա-
մանակն ալ դուրս չունին. մար-
5 մինները ալ պարարտ է։ Անոնք
մարդոց նեղութեանը մէջ չեն, և
ուրիշ մարդոց հետ չեն տան-
6 չուիր։ Անոր համար վզնոցի պէս
ամբարտաւանութիւնը անոնք կը
շրջապատէ. բռնութիւնը հան-
դերձի պէս անոնք կը ծած-
7 կէ։ Անոնց աչքերը պարարտ-
ութենէն դուրս կ՚ելլեն. ու
ներք սրտի խորհուրդներէն ան-
8 դին կ՚անցնին։ Ծաղր կ՚ընեն ու
չարութիւնով կը խօսին բռնու-
թեան համար. հպարտութիւնով
9 կը խօսին։ Բերաննին երկինքին
դէմ կը գնեն, ու իրենց լեզուն
10 երկրին մէջը կը պտրտի։ (Անոր
համար իր ժողովուրդը հոս պի-
տի դառնայ, ու առատութիւ-
նով ջուր պիտի քամեն անոնց։)
11 Ու կ՚ըսեն. Աստուած ինչո՞ւ գի-
տէ. ու Բարձրեալը քովը գիտու-
12 թիւն կա՞յ։ Ահա ասոնք են ամ-
բարիշտները որ միշտ յաջողու-
թիւն ունին, ու հարստութիւն
13 կ՚աւելցնեն։ Յիրաւի զուր տե-
ղը իմ սիրտս մաքրեցի, ու
իմ ձեռքերս անմեղութիւնով
14 լուացի. (Որովհետև ամէն օր կը
տանջուիմ, ու ամէն առաւոտ կը
15 խրատուիմ։) Թէ որ ըսէի թէ
ես ասանկ խօսիմ, ահա քու որ-
դւոյդ ազգին նենգութիւն ըրած
16 պիտի ըլլայի։ Երբոր խորհեցայ
սոսկալի խնդիրս, դժուար է-
կաւ իմ աչքերուս։ Մինչև որ
17 Աստուծոյ սրբարանը մտայ, ու
անոնց վերջը խնդացայ։ Իրաւ որ
18 դուն անոնք սահեցուր տեղերը
դրեր ես, կործանումնան մէջ ըն-
ցուցիր անոնք։ Ինչպէս յան-
19 կարծակի աւերմունքի մէջ են-
կան, հատան, ու վախերով կոր-
ուսեցան։ Ինչպէս երազ մը Տէր
20 դուն արթընցնալէն ետքը, ով
Տէր՝ քաղաքին մէջը անոնց պատ-
կերը պիտի անարգես։
21 Բայց իմ սիրտս ցաւեցաւ, ու
իմ երիկամունքներուս խոցուե-
ցայ։ Ու ես յիմար էի ու չէի
22 իմանար, քու առջեւդ անասուն
ներս պէս էի։ Սակայն ես միշտ
23 քովդ հետ եմ. դուն իմ աջ ձեռ-
քես կը բռնես։ Դուն պիտի ա-
24 ռաջնորդես խրատովդ, ու վերջը փառքով իս պի-
տի ընդունիս։ Ո՞վ ունիմ ես երկ-
25 կինքի մէջ. երկրի վրայ ալ քեզ
26 մէ ուրիշը չեմ ուզեր։ Իմ մար-
մինս ու սիրտս կը մաշին. Բայց
Աստուած իմ սրտիս զօրութիւնը
ու իմ բաժինս է յաւիտեան։
27 Վասն զի ահա անոնք որ քեզմէ
կը հեռանան՝ կը կորսուին. դուն
կը սատկեցնես ամէնը՝ որ շնա-
28 թիւն կ՚ընեն քեզմէ հալրենալ։
Բայց Աստուծոյ մօտենալը բարի
է ինձի. յոյս դրեր եմ Տէր Ե-
հովային վրայ, որ քու բոլոր
գործերդ պատմեմ։

ՍԱՂՄ· ՀՂ

Եղիա Աստիպայ։

1 Ո՛վ Աստուած՝ ինչո՞ւ հեռ-

լսոյվին մերժէցիր , ոո բարկու-
թիւնդ կը միայ քու արծիծ
2 ոչնարներուն վրայ : Յիշէ քու
ժողովուրդդ որ սկիզբէն ատա-
ցիր էս , քու ժառանգութեանդ
վիճակը որ փրկեր էս , ոո ատ
Սիօն լեռը ուր որ բնակեր էս :
3 Բարձրացուր քու ոտքերդ դէպ
՚ի բոլորովին աւերածներուն , ոո
ատրբ սեղին մէջը թշնամիին ը-
4 րած բոլոր գէշ գործքերուն : Քու
թշնամիներդ կը պոռան քու ժո-
ղովրդիդ մէջը . իրենց նշանները
5 նշանի փեղ կը դնեն : Անիկայ
անտառի ծառերուն վրայ կա-
յինները վերցնողի մը պէս գիտ-
6 ցուեցաւ . ու հիմա անոր քան-
դակագործ գործերը , ամէնը մէ-
կէն կացիններով ու մուրճերով
7 կը կոտրտեն : Կրակով սրբիցին քու
սրբարանդ . մինչև գետինը կոր-
ծանեցին քու անուանդ բնակա-
8 րանը : Իրենց սրտերուն մէջը
ըսին թէ՝ Կոտրընդրնենք ատոնք
ամէնը մէկտեղ . երկրին մէջ Ա-
ստուծոյ բոլոր ժողովարանները
9 այրիցին : Մեր նշանները չենք
տեսներ . ալ մարգարէ չկայ . ու
քովերնիս մէկն ալ չկայ , որ գիտ-
նայ թէ՝ ասիկայ մինչև երբ պիտի
10 տեւէ : Ո՛վ Աստուած՝ մինչև երբ
նախատինք պիտի ընէ նեղնիչը .
թշնամին մինչև յաւիտեան քու
11 անունդ պիտի անարգէ : Ինչու
ետ կը քաշես քու ձեռքդ՝ ու աջ
ձեռքդ . պանծկայ ծոցէդ հանէ՛
12 ու կոտրընդցուր անոնք : Բայց սկիզ-
բէն իմ թագաւորս Աստուած
է , որ փրկութիւններ կ՚ընէ երկ-
13 րին մէջ : Դուն քու զօրութեամբ
ըզդ ծովը պատռեցիր , վիշապ-
ներուն գլուխները ջուրերուն
14 մէջ փշրեցիր : Դուն Լեւիաթանին
կ՚ի խմիանին գլուխները , անիկ-
կայ կերակուր ըլլալու տուիր
անապատին մէջի ժողովուրդին :
15 Դուն ձեղքեցիր աղբիւրը ու
վտակը , դուն հզօրացիր միշտ ին-
16 ջնաւար գետերը : Քուկդ է ցե-
րեկը , և քուկդ է գիշերը . լոյսը
ու արեւը դուն պատրաստեցիր :
Դուն հաստատեցիր երկրին ամէն 17
սահմանները . ամառը ու ձմեռը
դուն ստեղծեցիր : Յիշէ ասիկայ՝ 18
որ թշնամին նախատինք տուաւ
Տիրոջը , ու յիմար ժողովուրդը
քու անունդ անարգեց : Մի՛ 19
մատներ գազանին քու տատրա-
կիդ անձը . մի՛ մոռնար յաւի-
տեան քու աղքատներուդ կեան-
քը : Նայէ ոո ուխտիդ , ինչու 20
որ երկրին խաւար անդուսանքը
բռնութեան բնակարաններով
լցուած են : Թող խեղճը ետ 21
չդառնայ ամօթով . թող աղքա-
տը ու անունին օրհնեն քու ա-
նունդ : Ելիր ալ Աստուած , քու 22
դատդ պաշտպանէ . յիշէ ան
նախատինքը՝ որ անզգամը ամէն
օր քեզի կ՚ընէ : Մի՛ մոռնար քու 23
թշնամիներուդ ձայները . քեզի
դէմ ատ ելլողներուն խռովու-
թիւնը ամէն ժամտեակ կը բարձ-
րանայ :

ՍԱՂՄ . ՀԵ

Գլխաւոր երգեցողին . Ալ թաշ-
հէթ , Ասափին Սաղմոսը ոո երգը :

Կը գոհանք քեզ՝ ով Աստուած , 1
կը գոհանք , և քու անունդ մօտ
է . քու հրաշքներդ կը պատ-
մուին : Երբոր որոշեալ ժամա- 2
նակ առնեմ , ուղիղ դատաս-
տան պիտի տեսնեմ : Երկիրը՝ ու 3
անոր բոլոր բնակիչները մաշեցան .
անոր սիւները ես կը հաստա-
տեմ : (Սելա :) Ըսի հպարտ- 4
ներուն թէ՝ Հպարտութիւն մի՛
ընէք , ու ամբարիշտներուն թէ՝
Եղջիւր մի՛ վերցնէք : Ձեր եղ- 5
ջիւրները վեր մի՛ վերցնէք , ամ-
բարտաւան պարանոցով մի՛ խո-
սիք : Ինչու որ բարձրանալը ոչ 6
արեւելքէն է , և ոչ արեւմուտ-
քէն՝ ոչ ալ անապատէն , Հարկա- 7
դատաւորը Աստուած է . մէկը
կը ցածցնէ , ու միւսը կը բարձ-
րացնէ : Ինչու որ Տիրոջ ձեռ- 8
քը բաժակ կայ , ու գինին կոր-
միր է , անիկայ խառնուածքով
լեցուն է , ու անկէ կը թափէ .

և իրաւ երկրին բոլոր ամբա-
րիշտները անոր մնայնները քա-
9 ջալով պիտի խլուին։ Բայց ես
յաւիտեան պիտի պատմեմ. Յա-
կոբին Աստուծոյն սաղմոս պիտի
10 երգեմ։ Ու ամբարիշտներուն բո-
լոր եղջիւրները պիտի փշրեմ.
արդարին եղջիւրները պիտի
բարձրանան։

ՍԱՂՄ. ՀԺ

Գլխաւոր երգեցողին, Կիթեթհի
վրայ. Ասափին սաղմոսը։

1 Յաստուած Յուդայի մէջ ճանչ-
ցուած է. անոր անունը Իսրա-
2 յէլի մէջ մեծ է։ Ու անոր խո-
րանը Սաղէմին մէջն է, և անոր
3 բնակարանը Սիոնին մէջն է։ Ան
տեղը կարզեց աղեղին նետերը,
վահանը, սուրը ու պատերազ-
4 մը։ (Սէլա։) Դուն լուսաւոր
ես. յաւիտեական լեռներէն
5 աւելի գեղազարդ ես։ Սրտով զօրաւորները
կողոպտուեցան, քունէ ետքը
ոչինչ գտան. ու բոլոր զօրեղ մարդիկները
6 ձեռքերնին չգտան։ Ո՛վ Յա-
կոբին Աստուածը՝ քու յանդի-
մանելէդ կառքը ու ձին անըզ-
7 գայ պառկեցան։ Դուն՝ դո՛ւ տէր,
դուն ահաւոր ես. և ով կրնայ
8 կայնիլ քու առջեւդ՝ քու բար-
կութեանդ առնը։ Դուն երկինքէն լսել տուիր դատաստա-
նը. երկիրը վախցաւ ու լռեց,
9 երբոր Աստուած դատաստան ը-
նելու եղաւ՝ որ երկրին բոլոր հե-
10 զերը փրկէ։ (Սէլա։) Իրաւ-
ցընէ մարդուն բարկութիւնը
քեզ պիտի գովէ. ու մնացած
բարկութիւնը դուն պիտի գօտ-
11 պես։ Ո՛ւխտ ըրէք, ու կատա-
րեցէք ձեր Տէր Աստուծոյն. ու
նոր բոլորտիքը եղողներուն ամէ-
նը Մեզ ընծաներ բերեն Ահա-
12 ւորին։ Ինքը իշխանները կոտ-
րէն պիտի կորէ. ահաւոր է
երկրի թագաւորներուն։

ՍԱՂՄ. ՀԻ

Գլխաւոր երգեցողին, Իդիթու-
նին վրայ. Ասափին Սաղմոսը։

1 Իմ ձայնս Աստուծոյ է, ու
ես կ՚աղաղակեմ. իմ ձայնս Աս-
տուծոյ է, ու ան ինծի պիտի
2 լսէ։ Իմ նեղութեանս օրը Տէրը
փնտռեցի. գիշերը տարածուած
էր իմ ձեռքս, ու չէր թմրե-
նար. իմ անձս մխիթարուիլ
3 չէր ուզեր։ Աստուած յիշեցի,
ու անհանգիստ եղայ. խորհե-
ցայ, ու իմ հոգիս մաշեցաւ։
4 (Սէլա։) Իմ աչքերս արթուն
պահեցիր. խռովեցայ ու չկրցայ
5 խօսիլ։ Միտքս բերի առջի օրերը,
հին ժամանակներուն տարիները։
6 Գիշերուան մէջ կը յիշեմ իմ
երգս, իմ սրտիս հետ կը խոր-
հիմ, ու իմ հոգիս ալ քննու-
7 թիւն կ՚ընէ։ Արդեօք Տէրը յա-
ւիտեան պիտի մերժէ, ու
8 ալ բնաւ պիտի չհաճի։ Մի-
թէ անոր ողորմութիւնը բոլո-
րովին պակսեցաւ, ու Էր խոստ-
մանները վերջացաւ ազգէ մինչև
9 ազգ։ Միթէ Աստուած գթու-
թիւն ընելը մոռցաւ, միթէ բար-
կութիւնով արգիլեց իր ողոր-
10 մութիւնները։ (Սէլա։) Ու ասի ը-
սի. Ըլլ է իմ ախտութիւնս,
Բարձրեալին աջ ձեռքին փոփո-
խութիւնը։ Տէրոջը գործերը
11 պիտի յիշեմ. յիրաւի քու առ-
ջի հրաշքներդ պիտի յիշեմ։
12 Բոլոր գործերուդ վրայ պիտի
խորհիմ, ու քու ըրածներուդ վրայ
13 պիտի մտածեմ։ Ո՛վ Աստուած,
քու ճամբադ սրբութեան մէջ
է. Աստուծոյ պէս մեծ Աս-
14 տուած ով կայ։ Հրաշքներ ընող
Աստուածը դուն ես. քու զո-
րութիւնդ ժողովուրդներուն մէ-
15 ջը յայտնեցիր։ Քու բազուկովդ
փրկեցիր քու ժողովուրդդ Յա-
կոբին ու Յովսեփին որդիները։
16 (Սէլա։) Ջուրերը քեզ տե-
սան՝ ով Աստուած, ջուրերը
քեզ տեսան ու դողացին. ան-
դունդներն ալ սարսափեցան։

17 Ամեներք ջուր թափեցին. եր-
կինքները ձայն հանեցին. նե-
18 տեղդ ալ գացին։ Քու որոտ-
մանդիդ ձայնը երկինքն էր. փայ-
լակները լոյս տուին աշխարհքին.
երկիրը սասանեցաւ ու դղրդաց։
19 Քու ճանապարհդ ծովուն մէջն
է. և քու ճամբադ մեծ ջուրե-
րուն մէջն է. ու քու շաւիղ-
20 ներդ չեն գիտցուիր։ Հօտի պէս
քու ժողովուրդիդ առաջնոր-
դեցիր՝ Մովսէսին ու Ահարո-
նին ձեռքովը։

ՍԱՂՄ· ՀԵ

Երգ Ասափայ։

1 Ով իմ ժողովուրդս՝ մոռիկ ը-
րէք իմ օրէնքս. խոնարհեցուցէք
ձեր ականջը իմ բերնոյս խօս-
2 քերուն։ Առակով պիտի բա-
նամ իմ բերանս. ու հին ժա-
մանակի խրթնաբանութիւնները
3 պիտի խօսիմ, որոնք լսեցինք ու
գիտցանք. և մեր հայրերը մեզի
4 պատմեցին։ Մենք պիտի չպա-
հենք անոնց որդիներէն. հարի
ևկող ազգին պիտի պատմենք
Տէրոջը գովութիւնները. ու ա-
նոր զօրութիւնը. և անոր ը-
5 րած հրաշքները։ Վասն զի վե-
կայութիւն հաստատեց Յակո-
բին մէջ. ու օրէնք դրաւ Ի-
սրայէլին մէջ, որոնք պատուիրեց
մեր հայրերուն, որ ծորմիցնեն
6 իրենց որդւոցը։ Որպէս զի գա-
լիք ազգը ծնեալ որդիքը առնէ
խնաման, ու ելլեն իրենց որդ-
7 ոցը պատմեն. Անոնք ալ Ը-
րենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դը-
նեալ՝ չմոռնան Աստուծոյ գործ-
քերը, հապա անոր պատուէ-
8 րանքները պահեն. ու իրենց
հայրերուն պէս կամակոր ու ա-
պստամբ ազգ մը չըլլան, անոնց
ազգ մը որ իրենց սիրտը չէն
հաստատ, ու իրենց հոգին հա-
ւատարիմ չէ Աստուծոյ վրայ։
9 Եփրեմի որդիքը՝ որ զօրաւոր-
նետով ազեղնաւորներ էին, պա-
10 տերազմին օրը ետ դարձան. Ա-
ստուծոյ ուխտը չպահեցին, ու
անոր օրէնքին հաւատալ չու-
զեցին քալել. ու մոռցան անոր 11
գործքերը, և անոր հրաշքները
որ իրենց ցուցուցեր էր։ Անոնց 12
հայրերուն առջին հրաշքներ ը-
րաւ, Եգիպտոսի երկրին՝ Տա-
նիսի դաշտին մէջ։ Ծովը պատ- 13
ռեց, ու անոնք անցուց. և
ջուրերն ալ դիզի պէս կանգնե-
ցուց։ Ու ցորեկը ամպով ա- 14
ռաջնորդեց անոնց, և բոլոր
գիշերը կրակի լուսով։ Վէմերը 15
պատռեց անապատին մէջ, ու
խմցուց անոնց իբր թէ մեծ ան-
դունդէ մը։ Եւ առուներ հա- 16
նեց վէմէն, ու ջուրերը գետե-
րու պէս բղխեցուց։ Բայց ա- 17
նոնք դարձեալ մեղքերնին աւել-
ցուցին անոր դէմ, ու բարկա-
ցուցին Բարձրեալը անապատին
մէջ. Եւ իրենց սրտերուն մէջ 18
Աստուած փորձեցին, կերա-
կուր ուզելով իրենց անձերուն
համար. Եւ Աստուծոյ դէմ 19
խօսեցան ու ըսին. Միթէ կա-
րո՞ղ է Աստուած անապատին
մէջ սեղան պատրաստել. Ահա 20
վէմին զարկաւ, ու ջուրերը գու-
բղխեցին, ու առուներ վազե-
ցին. արդեօք հաց ալ կրնա՞յ տալ,
արդեօք մի՞ւս կը պատրաստէ իր
ժողովուրդին համար։ Ուստի 21
Տէրը լսեց ու բարկացաւ. և
կրակ բորբոքեցաւ Յակոբին մէջ,
ու նաև բարկութիւն ելաւ Ի-
սրայէլին վրայ. Վասն զի Ա- 22
ստուծոյ չհաւատացին, ու յոյ-
սերնին անոր փրկութեանը վրայ
չդրին. Թէպէտ ինքը վերէն հր- 23
ամանեց ամպերուն, ու եր-
կինքին դռներըը բացեր էր. Եւ 24
կերակուրի համար անոնց վրայ
մանանայ տեղացուր էր, ու եր-
կինքի ցորենը տուեր էր անոնց.
Մարդիկ հրեշտակներուն հացը 25
կերան. կշտանալու չափ պաշար
իրենց անոնց։ Երկինքի մէջ ա- 26
րևելեան հովը հանեց, և իր
զօրութեամբը հարաւային հովը
բերաւ. Եւ անոնց վրայ փոշիի 27

պէս միս առջոյ , ու ծովս ա-
ւազին չափ թնաւոր թռչուն
28 ներ , եւ անոնց բանակին մէջը՝
անոնց վրանները շուրս կողմը
29 իջեցաւ : Ու կերան , և ամէն
կշտացան . ու իրենց ցանկու-
30 թիւնը իրենց տուաւ . Իրենց
ցանկութենէն զրկիլ չկրցին .
Ե քանի որ իրենց կերակուրը
31 իրենց բերանն էր , Աստուծոյ
բարկութիւնը անոնց վրայ բոր-
բոքեցաւ , ու ազնիւներէն անոնց
պարարտներին , ու գետինը զար-
32 կաւ Իսրայէլին ընտիրները : Ա-
բոլոր բաներուն վրայ նորէն մե-
ղանչեցին ու չհաւատացին ա-
33 նոր հրաշքներուն : Եւ աւուրնե-
րուն մէջ ոպառուց անոնց
օրերը , և ահի մէջ անոնց տա-
34 րիները : Երբոր կը սպաննէր ա-
նոնք , ինքը կը խնդրէին . ու
դառնալին , և վաղ
35 առաւօտ կանուխ կը փնտռէին : Ու
կը յիշէին որ Աստուած իրենց
վէմն էր . և Բարձրեալ Աս-
36 տուածը իրենն ազատիչն էր : Սա-
կայն իրենց բերնովը կը ցծուտրու-
թիւն կ՚ընէին անոր , ու իրենց
լեզուովը սուտ կը խօսէին անոր .
37 Եւ իրենց սիրտը ուղիղ չէր ա-
նոր առջեւը , ու հաւատարիմ
38 չէին անոր ուխտին մէջ : Բայց
ինքը ողորմած ըլլալով՝ անոնց
անօրէնութիւնը կը քաւէր , ու
չէր կործանցներ զանոնք . շատ
անգամ կը դարձներ իր բար-
կութիւնը , ու չէր բորբոքեցներ
նոր իր բոլոր սրտմտութիւնը :
39 Ինչու որ կը յիշէր թէ անոնք
մարմին են , հովի մը պէս՝ որ
40 կ՚երթայ ու նորէն չդառնար : Քա-
նի անգամ անիկայ սրդոզցու-
ցին անապատին մէջ , ու բար-
կացուցին անիկայ անջուր տե-
41 ղին մէջ , Եւ դարձան Ա-
ստուած փորձեցին , ու Իսրայէլին
42 Սուրբը նեղացուցին : Չյիշե-
ցին անոր ձեռքը , որ ան օրը որ
43 փրկեց զանոնք ազատիչէն . Ե-
թէ նշանները իր Եգիպտոսին մէջ , ու իր հրաշք-
նները Տոյանիսի դաշտին մէջ .
44 Ու արիւն գարձուց անոնց գե-
տերը , և անոնց առուները ,
որ չկրցան խմել . Շանաճանճ
45 ներ խրկեց անոնց վրայ , որ կե-
րան զանոնք , ու գորտեր՝ որ
ապականեցին զանոնք . Ու անոնց
46 բերքը մորեխներուն տուաւ , և
անոնց վաստակը մորեխին . Ա-
47 նոնց որթերը կարկտաւ կարկու-
տով , ու անոնց ժանեաղեղնե-
ները խոշոր կարկտաւով . Եւ ա-
48 նոնց անասուններուը կարկտաւին
մատնեց , ու անոնց հօտերը կայ-
ծակին : Իր սաստիկ բարկու-
49 թիւնը իրենց անոնց վրայ , սրբա-
զմտութիւն , ու բարկութիւն ,
ու նեղութիւն , չար հրեշտակ-
ներու իրկելով : Իր բարկութիւ-
50 նը ճամբայ բացաւ . անոնց անձը
մահուանէ չխնայեց . հապա ա-
նոնց կեանքը ժանտախտի մատ-
նեց . Ու ամէն անդրանիկը
51 սպաննեց Եգիպտոսի մէջ , Ե
առջինեկները Քամի վրանները
մէջ . Ու իր ժողովուրդը ոչխար
52 ներու պէս հանեց , ու զանոնք
հօտի պէս անապատին մէջը տա-
րաւ . Եւ անոնց սպահովու-
53 թեամբ առաջնորդեց , ու չվախ-
ցան . իսկ անոնց թշնամիները
ծովը ծածկեց . Ու զանոնք տա-
54 րաւ իր սրբութեան սահմանը ,
այն լեռը որն որ իր աջ ձեռքը
առացեր էր . Ու անոնց ա-
55 ջեւէն ազգեր վռնտեց , և շահով
ժառանգութիւն բաժնեց անոնց ,
ու Իսրայէլին ցեղերը անոնց վր-
րանները մէջը բնակեցուց :
56 Բայց անոնք փորձեցին ու սրբ-
գոզցուցին Բարձրեալ Աստուա-
ծը , ու չպահեցին անոր վկայու-
57 թիւնները . Եւ իրենց հայրերուն
պէս եղան գարձան ու նենգա-
թիւն ըրին . խաբէից ազեղի
58 պէս խոտորեցան : Ինչու որ զա-
նիկայ սրդոզցուցին իրենց բարձր
տեղերովը , ու նախանձի շարժե-
ցին զանիկայ իրենց կուռքերո-
59 վը : Աստուած լսեց ու բարկա-
ցաւ , և շատ աւ սրդեց Իսրա-

60 յէլը. Ու Սիլոմի խոսքանը մեր-
ձեց, ան վրանը որ մարդոց մէ-
61 ջը կանգներ էր. Եւ իր զօրու-
թիւնը գերութեան մատնեց, ու
իր փառքը թշնամիներուն ձեռ-
62 քը. Եւ իր ժողովուրդը սուրի
մատնեց, ու իր ժառանգու-
63 թեանը վրայ բարկացաւ: Անոր
երիտասարդները կրակը կերաւ.
ու անոր աղջիկները ուրախ չե-
64 րին: Անոր քահանաները սրոյ
ինկան. ու անոր որբևարիները
65 լացին: Բայց Տէրը արթնցաւ՝
պէս թէ քունէն, գինիէն զո-
թախած զօրաւոր մարդու մը
66 պէս. Ու իր թշնամիները հաւ-
նուն զարկաւ. յաւիտենական
67 նախատինք տուաւ անոնց: Եւ
Յովսեփին վրանը մերժեց, ու
68 Եփրեմին ցեղը չընտրեց. Հապա
Յուդային ցեղը ընտրեց, ո՛ Սիօն
69 լեռը որն որ սիրեց. Եւ իր սրբա-
րանը շինեց բարձր էլուրնէրուս
պէս, երկրին պէս՝ որ յաւիտ-
70 եան հաստատեց: Ու իր Դա-
ւիթ ծառան ընտրեց, և զա-
նիկայ ոչխարի փարախներէն ա-
71 ռաւ. Ծիծ տուող ոչխարներուն
հետևէն բերաւ զանիկայ, որ իր
Յակոբ ժողովուրդը ու իր Իսրա-
յէլ ժառանգութիւնը հովուէ:
72 Անիկայ ալ հովուեց զանոնք իր
սրտին անմեղութեամբը, ու իր
ձեռքերուն յաջողակութեամբ-
ը առաջնորդեց անոնց:

ՍԱՂՄ. ՀԸ.

Սաղմոս Ասափայ:

1 Ով Աստուած՝ հեթանոսները
քու ժառանգութեանդ մէջ մը-
տան, քու սուրբ տաճարդ պղծե-
ցին, Երուսաղէմը աւերակներու
2 դարձուցին: Քու ծառաներուդ
դիները երկինքի թռչուններուն կե-
րակուր տուին, քու սուրբերուդ
մարմինը երկրի գազաններուն:
3 Անոնց արիւնը ջուրի պէս թա-
փեցին Երուսաղէմին բոլորտիքը,
ու մեկը չկար որ պաշտպանէր:
4 Մենք դրացիներուն նախատինք

եղանք, ծաղր ու կատակ՝ մեր
բոլորտիքը եղողներուն: Մինչև 5
ե՞րբ՝ ով Տէր, միշտ պիտի բար-
կանա, քու նախանձդ կրակի
պէս պիտի բորբոքի: Թափէ քու 6
բարկութիւնդ այն ազգերուն վը-
րայ՝ որ քեզ չեն ճանչնար, ու այն
թագաւորութիւններուն վրայ՝ որ
քու անունդ չեն կանչեր: Ինչու 7
որ Յակոբը կերան, ու անոր բնա-
կութիւնը աւերակ դարձուցին:
Մի յիշեր մեզի դէմ առջի անօ- 8
րէնութիւնները. Թող շուտով
հասնի մեզի քու ողորմութիւն
ներդ, ինչու որ խիստ թշուառա-
ցանք: Քու անուանդ փառքին 9
համար օգնէ մեզի՝ ով մեր փրկ-
ութեան Աստուածը, և քու
անուանդ համար փրկէ մեզ, ու
մեր մեղքերը քաւէ: Ինչու ը- 10
ն՞ն հեթանոսները, թէ Ո՞ր է
անոնց Աստուածը. Թող յայտ-
նուի հեթանոսաց մէջ մեր աչ-
քերուն առջեը քու ծառանե-
րուդ թափուած արիւնին վրէժը:
Կաթուածին հառաչանքը քու 11
առջեդ թող հասնի, քու զօրու-
թեանդ մեծութիւնովը մահուան
մատնուածները ազատեցուր. Ու 12
եօթնապատիկ հատուցում ըրէ
մեր դրացիներուն իրենց ծոցին
մէջը, այն իրենց նախատինքին
խոտորինը, որով քեզ անարգեցին՝
ով Տէր: Բայց մենք քու ժողո- 13
վուրդդ ու քու արօտիդ ոչխար-
ները՝ յաւիտեան քեզ պիտի գո-
վինք, ո՛ քու փառքդ պիտի
պատմենք ազգէ մինչև ազգ:

ՍԱՂՄ. Հ

Գովասանական երգ ցոլին. Շօշանիմ
ԷտուԹին վրայ. Ասափին Սաղ-
մոսը:

1 Ականջ գիր՝ ով Իսրայէլին Հո-
վիւը, որ Յովսեփին՝ հօտի պէս
կ՚առաջնորդես. դուն որ քերով-
բէից Աթոռի կը նստիս, պայծա-
ռացիր: Եփրեմին ու Բենիամինին 2
և Մանասէին առջեւ արթնցուր
քու զօրութիւնդ, ու եկուր

3 մեզ փրկեալս։ Ո՛վ Աստուած՝ մեզ դարձուր, և քու երեսդ փայլեցուր, ու պիտի փրկուինք։
4 Ո՛վ Տէր զօրաց Աստուածը, մինչև երբ կը բարկանաս քու ժողովուրդիդ աղօթքին դէմ։
5 Արտասուքի հաց կը կերցնես անոնց, ու մեծ չափով արտասուք կը խմցնես անոնց։ Մեզ
6 մեր կռիւի պատճառ կ՚ընես մեր դրացիներուն, ու մեր թշնամիները
7 ինչ ծաղր կ՚ընեն իրենց մէջը։ Ո՛վ զօրաց Աստուածը՝ մեզ դարձուր, և քու երեսդ փայլեցուր, ու
8 պիտի փրկուինք։ Եգիպտոսէն մէկ որթ մը փոխադրեցիր, հեթանոսները վռնտեցիր, ու զայն
9 տնկեցիր։ Անոր առջևէն պէղ պատրաստեցիր, ու անոր արմատները հաստատեցիր, և ան
10 տիկ երկիրը լեցուց։ Լեռները ծածկուեցան անոր հովանիովը, ու անոր ճիւղերը Աստուծոյ
11 եղևիններուն պէս եղան։ Իր ճիւղերը երկընցուց մինչև ծովը, ու իր բողբոջները մինչև Կիւրը։
12 Ինչո՞ւ փլցուցիր անոր ցանկերը, որ ճամբայէն բոլոր անցեալները
13 անիկայ փրցնեն։ Անտառին խոզը ապականեց անիկայ, ու գազան
14 գաղանները կերան անիկայ։ Ո՛վ զօրաց Աստուածը՝ դարձիր գալ, հոգ տար երկինքէն ու տես, ու
15 այցելէ՛ այս որթին, և ան տունկին որ քու աջ ձեռքդ տնկեցիր, ու որդիին որ քեզի
16 համար հաստատեցիր։ Կրակով այրուած ու կտրուած է, քու երեսդ սպրդելէն կը կորնչին։
17 Թող քու ձեռքդ քու աջ ձեռքդ մարդուն վրայ բլլայ, ու մարդուս որդիին վրայ՝ որն որ
18 քեզի համար հաստատեցիր։ Մենք ալ ետ պիտի չդառնանք քեզմէ, կենդանացուր մեզ, ու քու ա
19 նունդ պիտի կանչենք։ Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուածը, մեզ դարձո՛ւր, և քու երեսդ փայլեցո՛ւր, ու պիտի փրկուինք։

ՍԱՂՄ. ՁԱ

Գլխաւոր երգեցողին, Գիթեթեան վրայ. Ասափին Սաղմոս։

1 Ցնծացէ՛ք Աստուծոյ առջին, որ մեր զօրաւորութիւնն է, ուրախութեամբ աղաղակեցէ՛ք Յակոբին Աստուծոյն։ 2 Սաղմոս առէք, ու թմբուկը բերէ՛ք, նաև անուշ քնարը առ լսելիս հնա։ 3 Փող հնչեցուցէ՛ք առնու պվլուն, նաև լուսնի լման առնու մեր տօնին օրը։ 4 Վասն զի սահման Իսրայէլին կանոն մըն է, Յակոբին Աստուծոյն իրաւունքն է։ 5 Ինքը վկայութիւն դրաւ սահման Յովսէփին մէջը, Եգիպտոսի երկրին վրայ ելած ատենը. ուր չէր լսուած մը լեզուի որ չէի գիտեր։ 6 Անոր թիկունքը հեռացուցի բեռէն, անոր ձեռքերը հանգչեցան կողովէն։ 7 Նեղութեան մէջ կանչեցիր, ու քեզ փրկեցի. պատասխան տուի քեզի որոտման ծածկոյթին մէջէն. փորձեցի քեզ Մերիպայի ջուրին քով։ (Սէլա։) 8 Լո՛ւր ով իմ ժողովուրդս, ու վկայեմ քեզի. ով Իսրայէ՛լ թէ որ 9 լսեցիր ինծի՝ մոլոր չըլլաս. Օտար աստուած չըլլայ քու մէջդ, ու օտար Աստուծոյ երկրպագութիւն չընես։ 10 Ես եմ քու Տէր Աստուածդ, որ հանեցի քեզ Եգիպտոսի երկրէն. լայն բաց քու բերանդ, ու զանիկայ ես պիտի լեցնեմ։ 11 Բայց իմ ժողովուրդս մոլոր չըրաւ իմ ձայնս, ու Իսրայէլը ինծի չուզեց։ 12 Ասոր պատճառով իրենց սրտին կամակորութեանը թողուցի, որ իրենց խորհուրդներուն համեմատ գոլլեն։ 13 Երանի թէ իմ ժողովուրդս լսեր ինծի մոլոր ընէր, ու Իսրայէլը իմ ճամբաներուս մէջը քալէր։ 14 Շուտով պիտի խոնարհեցնէի անոնց թշնամիները, ու ձեռքս պիտի դարձնէի անոնց նեղիչներուն վրայ։ 15 Տէրը ատոնք որ իրեն կ՚ատեն պիտի բռնէին իրեն, ու անոնց ժամանակը յաւիտեան պիտի բլլար։ 16 Ան պիտի կերակրէր զանոնք պարարա

ցոյնեամ. ու վերջին Նաղշի մեղամ քեզ պիտի կշտացընեմ։

ՍԱՂՄ. ՁԲ

Սաղմոս Առաքեայ։

1 Առաւած կայնած է Առաքեայ ժողովքին մէջը, աստուածներուն մէջը դատաստան կը տեսնէ։
2 Մինչեւ ե՞րբ անիրաւութեամբ պիտի դատիք, ու մարդասիրութիւն պիտի ընէք։ (Սելայ։) Դատաստան ըրէք աղքատին ու որբին, խեղճին ու չքաւորին իրաւունք ըրէք։
4 Փրկեցէք աղքատը ու աղնաւականը, ամբարիշտներուն ձեռքէն ազատեցէք զանոնք։
5 Չունին գիտութիւն ու միտք չունին առնելու, խաւարի մէջ կը պտրտին. երկրին բոլոր սիւներուն շարժեցան։
6 Ես ըսի թէ՝ Դուք աստուածներ էք, ու դուք ամէնդդ Բարձրեալին որդիներ էք։
7 Բայց մարդոց պէս պիտի մեռնիք, ու իշխաներէն մէկուն պէս պիտի իյնաք։
8 Ելլէ՛ Առաքեայ՝ դատէ երկիրը. ինչու որ բոլոր ազգերը դուն պիտի ժառանգես։

ՍԱՂՄ. ՁԳ

Ասափին երգը ՚ի Սաղմոսը։

1 Առ Առաքեայ՝ քառ մի կեցնար, անձայն մի ըլլար, հանդարտ մի կենար՝ առ Առաքեայ։
2 Ինչու որ ահա քու թշնամիներդ կը գոռան, ու քեզ ատողները գլուխ կը վերցընեն.
3 խորամանկութիւն կը խորհին քու ժողովուրդիդ դէմ, ու խորհուրդ կ'ընեն քու պահպանածներուդ դէմ։
4 Կ'ըսեն թէ՝ Եկէք, կտրենցընենք անոնք որ ազգ չըլլան, ու Իսրայէլին անունը յիշուի այլեւս։
5 Ինչու որ միաբան սրտով խորհուրդ ըրին, ՚ի քեզի դաշնակցութիւն ըրին.
6 Եդոմի վրաններն ու Իսմայէլացիք, Մոաբ ու Հագարացիք,
7 Գեբաղ ու Ամմոն ու Ամաղէկ, Փղշտացիք՝ Տիւրոսի բնակիչներ հետ։ Նաեւ Ասուր անոնց հետ միաբանեցաւ. Ղովտին որդիներուն ձեռնտու եղան։ (Սելայ։)
9 Ըրէ՛ անոնց ինչպէս Մադիամին՝ ինչպէս Սիսարային ու Յաբինին Կիսոն հեղեղատին քովը,
10 Անոնք Ենդորի մէջ ասպիսացան. աղբի պէս եղան երկրի վրայ։
11 Անոնց իշխաններուն Օրեբին ու Զէբեին պէս, ու անոնց բոլոր իշխաններուն Զեբեհին ու Սաղմունային պէս ըրէ.
12 Որոնք ըսին թէ՝ Առաքեայ բնակարանները մենք ժառանգենք մեզի համար։
13 Ո՛վ իմ Առաքեա՛ն, անոնք մղիտղի պէս, հովի առջեւ եղող շիւղի պէս ըրէ։ Ինչպէս որ հրակը անտառը կ'այրէ, ու բոցը լեռները կը բռնկցընէ,
15 Հալածէ զանոնք քու մրրիկովդ, ու խռովութեան մէջ ձգէ զանոնք քու փոթորիկովդ։
16 Լիացո՛ր անոնց երեսները անարգանքով, որ քու անունդ խնդրեն՝ ո՛վ Տէր։
17 Թող ամչնան ու խռովին յաւիտեան, և ամօթովելից ըլլան ու կորսուին.
18 Որ գիտնան թէ միայն դուն՝ որ քու անունդ Եհովայ է, Բարձրեալ հա բոլոր երկրի վրայ։

ՍԱՂՄ. ՁԴ

Գլխաւոր երգեցողին, Կիթթիթի վրայ. Կորխի որդւոցը Սաղմոսը։

1 Ի՜նչպէս սիրելի են քու բնակարանները, ո՛վ զօրաց Տէրը։
2 Իմ անձս կը փափաքի ու կը մաշի Տէրոջը սրահները համար. իմ սիրտս ու մարմինս ցնծալիով կ'աղաղակեն կենդանի Առաքեայն։
3 Ճնճղուկն ալ տուն գտաւ, ու ծիծեռնիկը իրեն բոյն՝ իր ձագերը դնելու համար, քու սեղանները քովը՝ ո՛վ զօրաց Տէրը, իմ թագաւորս ու Առաքեա՛ս։
4 Երանի անոնց որ քու տանդ մէջ կը բնակին, անոնք անդադար քեզ պիտի օրհ-

5 նէն։ (Սէլայ։) Երանի՛ ան մար-
դուդը որուն զօրութիւնը քեզմէ է.
ու իւրենց սրտին մէջը ճա՛մբա-
6 ներ կան։ Արտասուաց հովի-
տէն անցնելով աղբիւրի պէս կ'ը-
նեն անիկայ. առջի անձրևն ալ
օրհնութիւնով պիտի ծածկէ զա-
7 նիկայ։ Անոնք զօրութենէ զօրու-
թիւն կ'երթան, հինէ որ Սիոնի
մէջ Աստուծոյ առջևին երևնան։
8 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուածը, լսէ
իմ աղօթքս. ականջ դիր՝ ով Յա-
կոբին Աստուածը։ (Սէլայ։)
9 Ո՛վ մեր վահանը Աստուա՛ծ տես,
ու քու օծեալիդ երեսը նայէ։
10 Ինչու որ քու պատնէշներուդ մէջը
մէկ օրը հազարէն աղէկ է. աւելի
ընտրեցի իմ Աստուծոյս տանը
շեմին վրայ կենալ, քան թէ ամ-
բարշտաց վրաններուն մէջը բնա-
11 կիլ։ Քանզի Տէր Աստուած
արև ու վահան է. Տէրը շնորհք
ու փառք պիտի տայ. բարու-
թիւն մը պիտի չպակսեցնէ ուղ-
12 ղութեամբ քալողներէն։ Ո՛վ զո-
րաց Տէրը՝ երանելի է քեզի յու-
սացող մարդը։

ՍԱՂՄ. ՀԵ

Գլխաւոր երգեցողին. Կորխի
որդւոցը Սաղմոսը։

1 Ո՛վ Տէր՝ դուն հաճեցար քու
երկիրդ. Յակոբին գերութիւնը
2 դարձուցիր. Քու ժողովուրդիդ
անօրէնութիւնը ներեցիր. ա-
ռնոնց բոլոր մեղքերը ծածկեցիր։
3 (Սէլայ։) Հեռացուցիր քու
բոլոր սրտմտութիւնդ. Եւ դար-
ձար քու սաստիկ բարկութենէդ։
4 Մեզի դարձիր ով մեր փրկութեան
Աստուածը, և քու բարկու-
թիւնդ որ մեր վրայ է՝ դադ-
5 րեցուր։ Միթէ յաւիտեան պիտի
բարկանա՞ս մեզի. քու բարկու-
թիւնդ ազգէ մինչև ազգ պիտի
6 երկընցնե՞ս։ Միթէ ետ պիտի
չդառնա՞ս, ու մեզ կենդանացը-
նես, որ քու ժողովուրդդ քեզ-
7 մով ուրախ ըլլայ։ Ցուցուր մեզի՝
ով Տէր, քու ողորմութիւնդ, և
քու փրկութիւնդ մեզի տուր։
8 Պիտի լսեմ ինչ որ կը խօսի Տէր
Աստուած. ինչու որ խաղաղու-
թիւն պիտի խօսի իր ժողովուր-
դին ու իր սուրբերուն, ու չի-
մարութեան չդառնան անոնք։
9 Արդարև իր փրկութիւնը մօտ է
իրմէն վախցողներուն, որ մեր
երկրին մէջը փառք բնակի։ Ողոր-
10 մութիւնը ու ճշմարտութիւնը
իրարու պատահեցան. արդա-
րութիւնը ու խաղաղութիւնը
11 էրաբ համբուրեցին։ Ճշմարտու-
թիւնը երկրէն պիտի բուսանի, ու
արդարութիւնը երկինքէն վար
12 պիտի նայի։ Նաև Տէրը բարու-
թիւն պիտի տայ, ու մեր երկիրը
13 իր պտուղը պիտի տայ։ Արդա-
րութիւնը անոր առջևէն պիտի
երթայ. ու իր գնացքները ճամ-
բու պիտի դնէ։

ՍԱՂՄ. ՁԶ

Աղօթք Դաւթի։

1 Ո՛վ Տէր՝ խոնարհեցուր քու ա-
կանջդ. պատասխան տուր ինծի,
ինչու որ աղքատ ու անանկ եմ։
2 Պահէ իմ անձս, ինչու որ ես
սուրբ եմ. ով իմ Աստուածս՝
քեզի յուսացող ծառադ դուն
փրկէ։ Ողորմէ ինծի՝ ով Տէր.
3 ինչու որ քեզի կը կանչեմ ամէն
4 օր։ Ուրախացուր քու ծառային
անձը, ինչու որ դէպ՝ ի՛ քեզի
կը վերցնեմ իմ անձս՝ ով Տէր։
5 Վասն զի դուն՝ ով Տէր, բարի
ու ներող ես, և խիստ ողորմած
ան ամենուն՝ որ քեզի կը կան-
6 չեն։ Ականջ դիր իմ աղօթքիս՝
ով Տէր, ու մտիկ ըրէ իմ աղա-
7 չանքներուս ձայնը։ Նեղութեանս
օրը քեզի կ'աղաղակեմ. ինչու որ
8 դուն ինծի կը պատասխանես։
Աստուածներուն մէջը քեզի նման
մէկը չկայ՝ ով Տէր, և քու գոր-
9 ծերուդ պէս չկայ։ Բոլոր ազգե-
րը՝ որ դուն ստեղծեցիր, պի-
տի գան, ու երկրպագութիւն
կ'ընեն քու առջևդ՝ ով Տէր, և
քու անուանդ փառք պիտի

10 տան: Վասն զի դուն մեծ ու հրաշքներ գործող ես, Աստուած
11 միայն դուն ես: Ո՛վ Տէր՝ սորվեցուր ինծի քու ճամբադ, որ քու ճշմարտութեանդ մէջ քալեմ. միացուր իմ սիրտս, որ
12 քու անունդդ վախնայ: Իմ բոլոր սրտովս քեզ պիտի գովեմ՝ ով Տէր՝ իմ Աստուածս, ու յաւիտեան պիտի փառաւորեմ
13 քու անունդ: Ինչու որ քու ողորմութիւնդ մեծ եղաւ իմ վրաս, ու դուն փրկեցիր իմ անձս
14 ձրա խորունկ գժոխքէն: Ո՛վ Աստուած՝ ամբարտաւանները ինծի դէմ եղան, ու բռնաւորներուն ժողովքը իմ անձս փնտռեցին, և քեզ չդրին առջևնին:
15 Բայց դուն ով Տէր՝ գթած ու ողորմած Աստուած ես, երկայնամիտ ու ողորմութիւնով և ճշմարտութիւնով
16 առատ ես: Դարձի բնծի, ու ողորմէ ինծի. քու զօրութիւնդ տուր քու ծառայիդ, ու քու
17 աղախնիդ որդին փրկէ: Բարութիւն նշան մը ըրէ ինծի, որ իս առողները տեսնեն ու ամչնան. ինչու որ դուն՝ ով Տէր, ինծի օգնեցիր ու խնամեցիր:

ՍԱՂՄ. ՀԵ

Կորխի որդւոցը Սաղմոս ու երգը:

1 Նոր հիմերը սուրբ լեռներուն
2 վրան է: Տէրը Սիոնին դռները Յակոբին բոլոր բնակարաններէն աւելի կը սիրէ:
3 Փառաւոր բաներ կը պատմեն քեզի համար, ով Աստուծոյ
4 քաղաքը: (Սէլայ:) Ռահաբը ու Բաբիլոնը պիտի յիշեմ իս ճանչցողներուն. ահա Փղշտացւոց երկիրը ու Տիւրոսը Քուշին
5 հետ. ասոնք ալ հոն ծնան: Ու Սիոնին համար պիտի բսուի թէ՝ Այս մարդը ու ան մարդը հոն ծնաւ, և Բարձրեալը ինքը պիտի հաստատէ զանիկայ: Տէրը
6 ազգերը գրած ժամանակը պիտի

քանի՝ թէ ասիկայ հոն ծնաւ: (Սէլայ:) Ու երգեցողները, նոյնպէս ալ սրնգահարները պիտի ըսեն. 7
Նուիրեալ հոն. իմ բոլոր աղբիւրներս քեզմէ են:

ՍԱՂՄ. ՀԶ

Կորխի որդւոցը երգը ու Սաղմոսը. Գլխաւոր երգեցողին, Մահալաթ Լեաննոթի վրայ. Եմանեզրահայիին երգը:

Ով Տէր՝ իմ փրկութեանս Աս- 1
տուածը, ցորեկը կ՚աղաղակեմ, ու գիշերը քու առջիդ էմ: Իմ աղ- 2
ղօթքս քու առջիդ թող հասնի. խոնարհեցուր քու ականջդ իմ աղաղակիս: Ինչու որ իմ անձս 3
չարչարքներով լեցուեցաւ, ու իմ կեանքս գերեզմանին մօտեցաւ:
Գուբը իջնողներուն հետ ան- 4
պատեցայ, այժ չունեցող մարդու մը պէս եղայ: Ա՛ռեալներուն 5
մէջը թեկած էմ, գերեզմանի մէջ պառկող մեռեալներուն պէս, որոնք ալ չես յիշեր, ու քու ձեռքէդ ետ ժխտուած են: Գուն 6
զիս ամենէն խորունկ գուբին մէջը գրիր, խաւարային անդունդներու մէջ: Քու սրտմտութիւնդ 7
ծանրացաւ իմ վրաս, և քու բոլոր ալեքներովդ զիս չարչարեցիր: (Սէլայ:) Իմ ճանչցողս 8
ինձմէ հեռացուցիր, իս պարշելի բրիր անոնց առջին. գոցուեցայ, ու դուրս չեմ ելլեր:
Չարչարանքէն աչքերս վատ- 9
ցան.ամէն օր քեզի աղաղակեցի՝ ով Տէր, ձեռքերս քեզի երկնցուցի: Մի՞թէ մեռեալներուն 10
բանն հրաշք պիտի ընես. միթէ մեռածները պիտի կենան ու քեզ գովեն: (Սէլայ:) Մի՞թէ կը պատ- 11
մուի քու ողորմութիւնդ գերեզմանին մէջ, ու քու ճշմարտութիւնդ կորստեան մէջ: Մի- 12
թէ կը ճանչցուին քու հրաշքներդ խաւարին մէջ, ու քու արդարութիւնդ մոռացման երկրին մէջ: Բայց ես՝ ով Տէր, քե- 13
զի աղաղակեցի, ու իմ աղօթքս

առաւանոյ քու առջիդ պիտի
14 ելլէ։ Ո՛վ Տէր՝ ինչո՞ւ իմ անձս
կը մերժես, ու քու երեսդ կը
15 ծածկես ինծմէ։ Ես խեղճ եմ
ու մանկութենէս՝ ի վեր մեռ-
նելու վրայ եմ, քու սիրդ քա-
16 հցի ու խռովեցայ։ Քու սրտմ-
տութիւնդ իմ վրաս իջաւ, ե
քու զարհուրանքներդ ինծ կոր-
17 սընցուցին։ Ամէն օր ջուրի պէս
ինծ պատեցին, միասին շրջա
18 կազմն առին։ Հեռացուցիր ինծմէ
սիրելին ու բարեկամը. իմ ճանչ-
ցողներս խաւարի մէջ են։

ՍԱՂՄ· ՁԸ

Եթան Եզրահայիւին երգը։

1 Տէրոջը ողորմութիւնները յա-
ւիտեան պիտի երգեմ, քու հա-
ւատարմութիւնդ իմ բերնովս
աղգէ ազգ պիտի պատմեմ։
2 Վասն զի ըսի Թէ՝ Ողորմութիւ-
նը յաւիտեան պիտի շինուի.
երկինքի մէջ պիտի հաստատես
3 քու հաւատարմութիւնդ։ Ես
իմ ընտրեալս հետ ուխտ ըրի,
իմ Դաւիթ ծառայիս երդում
4 ըրի, ըսելով. Քու սերունդդ
յաւիտեան պիտի հաստատեմ,
ե ազգէ ազգ պիտի շինեմ քու
5 աթոռդ։ (Սէլա։) Երկինքն ալ
կը փառաւորեն քու հրաշքներդ՝
ով Տէր, ե քու հաւատա-
րմութիւնդ սուրբերուն ժողով-
6 քին մէջ։ Վասն զի ո՞վ կայ երկ-
նքի մէջ Տէրոջը հաւասար,
ու հզօրաց որդիներուն մէջ ո՞վ
7 կը նմանի Տէրոջը։ Աստուած
խիստ զարհուրելի է սուրբերուն
ժողովքին մէջը, ե ահաւոր է
ամէն իր բոլորտիքը եղողներուն։
8 Ո՛վ Տէր՝ զօրաց Աստուածը,
ո՞վ է քեզի պես հզօր Տէր, որ
քու հաւատարմութիւնդ քու
9 բոլորտիքդ է։ Դուն կը տիրես
ծովուն հպարտութեանը վրայ,
երբոր անոր ալիքները կը բարձ-
րանան, դուն կը հանդարտեցը-
10 նես անոնք։ Դուն ձիշկիր Ռա-
հաբը խոցոտած պէս, քու զո-
րութեանդ բազուկովը ցրուեցիր
քու թշնամիները։ Քուկդ է երկ- 11
կինքը, ու քուկդ է երկիրը.
դուն հիմնեցիր աշխարհքը ու ա-
նոր լեցութիւնը։ Հիւսիսը ու Հա- 12
րաւը դուն ստեղծեցիր. Թաբօր
ու Հերմօն քու անունովդ կը
ցնծան։ Դուն զօրաւոր բազուկ 13
ունիս, քու ձեռքդ ուժով է,
քու աջ ձեռքդ բարձրացած է։
Արդարութիւնը ու իրաւունքը 14
քու ամբոխիդ հիմն է, ողորմա-
ծութիւնը ու ճշմարտութիւնը քու
երեսիդ առջեւէն կ'երթան։ Ե- 15
րանի՜ ան ժողովուրդին որ գի-
տէն ազդարարութեան ֆողէրոն
ձայնը. ո՛վ Տէր՝ անոնք քու է-
րեսիդ լուսովը պիտի քալեն։
Քու անունովդ ամէն օր պիտի 16
ցնծան, ու քու արդարութեա-
նովդ պիտի բարձրանան։ Վասն 17
զի դուն ես անոնց զօրութեանը
փառքը, և քու հաճութեամբդ
պիտի բարձրանայ մեր եղ-
ջիւրը։ Ի՜նչու որ մեր վահանը 18
Տէրոջն է, ու մեր թագաւորը
Իսրայէլին սուրբին է։ Այն ժա- 19
մանակը տեսիլքով խօսեցար քու
սուրբիդ հետ, ու ըսիր. Օգնու-
թիւն դրի զօրաւորին վրայ, ժո-
ղովուրդէն ընտրուածը բարձրա-
ցուցի։ Իմ ծառա Դաւիթը 20
գտայ, իմ սուրբ եղոյս օծեցի
անիկա. Որուն հետ իմ ձեռքս 21
պիտի հաստատուի, ու իմ բա-
զուկս պիտի զօրացնէ զանիկա։
Թշնամին պիտի չհարստահարէ 22
զանիկա, ու անօրէնութեան որ-
դին պիտի չչարչարէ զանիկա։
Եւ անոր թշնամիները իր ա- 23
չեքէն պիտի կոտրեմ, ու զան-
կայ առնողները պիտի զարնեմ։ 24
Եւ իմ հաւատարմութիւնս ու
ողորմութիւնս անոր հետ պիտի
ըլլայ։ Ու անոր եղջիւրը իմ ա- 25
նունովս պիտի բարձրանայ։ Ա-
նոր ձեռքը ծովուն մէջը պիտի
դնեմ, ու անոր աջ ձեռքը գե-
տերուն մէջը։ Անիկայ ինծի պի- 26
տի կանչէ Թէ՝ Դուն ես իմ
Հայրս, իմ Աստուածս, ու իմ

27 փրկութեան վէմը ու եւ զանկ-
կայ անպարանիկ պիտի ընեմ, երկ-
րի թագաւորներէն աւելի բարձր:
28 Իմ ողորմութիւնս յաւիտեան
պիտի պահեմ անոր համար,
ու իմ ուխտս անոր հետ հաւա-
29 տարիմ պիտի ըլլայ: Եւ անոր
սերունդը յաւիտեան, ու անոր
աթոռը երկինքի օրերուն չափ
30 պիտի ըլնեմ: Թէ որ անոր որ-
դիքը իմ օրէնքս թողուն, ու իմ
31 իրաւունքներովս չքալեն, Թէ որ
իմ կանոններս անարգեն, ու
իմ պատուիրանքներս չպահեն,
32 Ես ալ գաւազանով պիտի պատ-
ժեմ անոնց յանցանքը, ու հա-
րուածներով՝ անոնց անօրէնու-
33 թիւնը: Բայց իմ ողորմութիւնս
պիտի չկտրեմ անկէ, ու իմ հա-
ւատարմութիւնս սուտ պիտի
34 չհանեմ: Իմ ուխտս պիտի չա-
նարգեմ, ու շրթունքներէս ե-
35 լածը պիտի չփոխեմ: Անգամ
մը երդում ըրի իմ սրբութիւ-
նովս, որ սուտ պիտի չըսեմ Դա-
36 ւիթին. Անոր սերունդը յա-
ւիտեան պիտի ըլնայ, ու անոր
աթոռը իմ առջեւս արեգակին
37 չափ: Լուսնին պէս յաւիտեան
պիտի հաստատուի, ու երկին-
քին մէջ հաւատարիմ վկայի պէս:
38 (Սէլա:) Բայց դուն երեսդ ձգեցիր
ու անարգեցիր, քու օծեալիդ բար-
39 կացար, Քու ծառայիդ ուխտը
մերժեցիր, անոր թագը գետնին
40 հաւասար պղծեցիր. Անոր բո-
լոր պարիսպները փլցուցիր, ա-
41 նոր բերդերը աւերակ ըրիր: Բո-
լոր ճամբայէն անցնողները կո-
42 ղոպտեցին զանիկայ, նախատինք
եղար իր դրացիներուն: Անոր
ներհակներուն աջ ձեռքը բար-
43 ձրացուցիր, անոր բոլոր թշնամի-
ները ուրախացուցիր: Անոր սու-
րին բերանն ալ դարձուցիր, ու
44 չկռիւը պատերազմին մէջ չկայնե-
ցուցիր: Անոր փառքը դադրե-
ցուցիր, ու անոր աթոռը գետինը
45 զարկիր: Անոր երիտասարդութեան
օրերը կրճատեցուցիր, զանիկայ
46 ամօթով ծածկեցիր: (Սէլա:)
Մինչեւ երբ օվ Տէր, քու անձդ
միշտ պիտի պահես, քու բարկու-
թիւնդ կրակի պէս պիտի
47 բորբոքի: Յիշէ իմ կեանքիս հնչ
ը լալը, հնչ ունայնութեան հա-
մար ստեղծեցիր մարդոց բոլոր
48 որդիները: Ո՞վ է այն մարդը որ
ապրի ու մահ չտեսնէ, Ե՞ր իր ան-
ձը գժոխքին ձեռքէն փրկէ:
49 (Սէլա:) Ո՛վ Տէր՝ ո՞ւր են քու
առջի ողորմութիւններդ, որ եր-
դում ըրիր Դաւիթին քու հա-
50 ւատարմութիւնովդ: Ո՛վ Տէր՝ յի-
շէ քու ծառաներուդ նախա-
տինքը, որ իմ ծոցիս մէջը կը կը-
51 րեմ բոլոր մեծ ազգերէն, Որ
անով քու թշնամիներդ անար-
գեցին՝ օվ Տէր, որ անով քու
օծեալիդ քայլերը անարգեցին:
52 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը յաւի-
տեան: Ամէն ու ամէն:

ՍԱՂՄ· Գ

Աստուծոյ մարդուն Մովսէսին
աղօթքը:

1 Ո՛վ Տէր՝ դուն մեզի ապաւէն
2 եղար ազգ մը ազգ: Լեռ-
ներուն ծնանելէն առաջ, ու
երկրի և աշխարհի ստեղծուե-
լէն առաջ, յաւիտենից մինչեւ
յաւիտեան դուն ես Աստուած:
3 Դուն մարդը փոշի կը դարձը-
նես, ու կ'ըսես. Եա՛ դարձէք՝
մարդոց որդիներ: Վասն զի հա-
4 զար տարին քու առջիդ երե-
կուան օրին պէս է՝ որ անցաւ,
կամ գիշերուան պահու մը պէս:
5 Կ'ընկղմես անոնք, երազի պէս
կ'ըլլան, առտուընոյ կանանչա-
6 ցած խոտի պէս կ'ըլլան. Ա-
ռտուընոյ կը ծաղկի ու կը կա-
նանչանայ, իրիկունը կը կտրուի
ու կը չորնայ: Ինչու որ քու
7 բարկութենդ կը մաշինք, և
քու սրտմտութենդ կը խռո-
վինք: Մեր անօրէնութիւնները
8 քու առջիդ, ու մեր ծածուկ
մեղքերը քու երեսիդ լուսին մէջը
դրիր: Ինչու որ մեր բոլոր օր-
9 րը քու բարկութենովդ կ'անց-

նին. մեր տալինելը ցնորքի մը
10 պէս կանցընենք: Մեր տալինելը
բուն օրերը եօթանասուն տարի
են. ու թէ որ զօրութիւնով
աւելնայ ութսուն տարի ըլլան, տակա-
ւին անոնց փառքը աշխատանք
ու ցաւ է. ինչու որ անոնք շու-
տով կ'անցնին, ու մենք կը թըռ-
11 չինք: Ո՞վ գիտէ քու բարկու-
թեանդ զօրութիւնը, և քու
սրտմտութիւնդ քու վախիդ հա-
12 մեմատ: Անոնկ տալիցուր մե-
զի մեր օրերը համրել, որ սրտի
13 իմաստութիւն տանինք: Դար-
ձիր ալ Տէր, մինչև ե՞րբ. ու
գթութիւն ըրէ քու ծառանե-
14 րուդ: Կշտացուր մեզ կանուխ
քու ողորմութիւնովդ, որ ցընդ-
ծանք և ուրախ ըլլանք մեր բո-
15 լոր օրերուն մէջը: Ուրախացուր
մեզ ան օրերուն չափովը, որ
տառապեցուցիր. ան տարիներուն
16 չափովը, որ չարիք տեսանք: Թող
երևնայ քու գործդ քու ծա-
ռաներուդ, և քու փառքդ ա-
17 նոնց որդիներուն: Ու մեր Տէր
Աստուծոյն վայելչութիւնը մեր
վրայ ըլլայ. և ձեռքերուս
գործը հաստատէ մեր վրայ.
մեր ձեռքերուն գործը հաս-
տատէ:

ՍԱՂՄ. ՂԱ

1 Բարձրելոյն ծածկոցին տա-
կը բնակողը Ամենակարողին հո-
վանաւորութեանը տակը պիտի
2 հանգչի: Տէրոջը համար պիտի
ըսեմ թէ՝ իմ ապաւէնս ու իմ
ամրոցս է, իմ Աստուածս՝ որուն
3 կը յուսամ: Ազատութիւն պի-
տի տայ քեզ որսորդին որո-
գայթէն, ապականիչ ժանտամա-
4 հէն: Քեզ իր փետուրներովը
պիտի ծածկէ, ու իր թևերուն
տակը պիտի ապաստանիս. անոր
ճշմարտութիւնը վահան մը ու
ապար մը պիտի ըլլայ քեզի:
5 Պիտի չվախնաս գիշերուան զար-
հուրանքէն, ո՛ց ցորեկը թռչող
6 նետէն, Ո՛չ ալ մութի ատոր
սրտող ժանտամահէն, ո՛ց կէս
օրուան աւերը տատակիցընող
հարուածէն: Հազար հոգի քու 7
քովիդ, ու տասը հազար քու
աջ կողմիդ պիտի իյնան. Բայց
քեզի հարուած չը պիտի հասնի
նայ: Միայն քու աչքերովդ պի- 8
տի նայիս, ու ամբարիշտներուն
հատուցումը պիտի տեսնես: Ո- 9
րովհետև դուն Տէրը իմ Ապա-
ւէնս՝ Բարձրեալը քեզի ապաս-
տանարան ըրիր, Քեզի չարիք պի- 10
տի չհասնի, և քու բնակարա-
նիդ հարուած մը պիտի չմօտե-
նայ: Ինչու որ իր հրեշտակնե- 11
րուն պիտի պատուիրէ քեզի հա-
մար, որ քու բոլոր ճամբանե-
րուդ մէջը քեզ պահեն: Անոնք 12
ձեռքերնուն վրայ պիտի վերցը-
նեն քեզ, որ չըլլայ թէ ոտքդ
քարի զարնես: Առիւծի ու իժի 13
վրայ պիտի քալես. առիւծի կո-
րիւնը ու վիշապը պիտի կոխ-
կըռտաս: Որովհետև ինծի կը 14
ցանկայ, անոր համար ես պիտի
փրկեմ անիկայ. անոր ամրու-
թիւն պիտի ըլլամ, ինչու որ
անիկայ իմ անունս գիտցաւ:
Ինծի պիտի կանչէ, ու ես ա- 15
նոր պատասխան պիտի տամ. նե-
ղութեան մէջ անոր հետ պիտի
ըլլամ. պիտի ազատեցնեմ ու
փառաւորեմ անիկայ. Երկայն օ- 16
րերով պիտի կշտացընեմ անիկայ,
ու իմ փրկութիւնս անոր պիտի
ցուցնեմ:

ՍԱՂՄ. ՂԲ

Շաբաթ օրուան համար Սաղ-
մոս ո՛ւ երգ:

Բարի է գոհանալ Տէրոջմէն, 1
ու սաղմոս ըսել քու անուանդ
ալ Բարձրեալ, Առտուանց քու 2
ողորմութիւնդ, ու գիշերները
քու հաւատարմութիւնդ պատ-
մել, Տասը լար ունեցող նաւա- 3
գարանով ու տաւիղով, և քե-
նարի ձայնով: Վասն զի դուն 4
ալ Տէր, քու գործերովդ իս ու-
րախացուցիր, քու ձեռքերուդ 5
գործերովը պիտի ցնծամ: Ո՛վ

Տէր՝ ինչ մեծ են քու գործերդ. շատ խոր են քու խորհուրդ-
6 ներդ։ Անմիտ մարդը ասիկայ չհասնար, ու յիմարը չհասկը-
7 նար։ Ամբարիշտներուն խոտի պէս բուսնիլը, ու բոլոր անօրէ-նութիւն գործողներուն ծաղկիլը, իրենց յաւիտենական կորուս-
8 տեան կը պատի։ Բայց դուն՝ ով Տէր, յաւիտեան բարձր ես։
9 Վասն զի ահա քու թշնամիներդ՝ ով Տէր, վասն զի ահա քու թշնամիներդ պիտի կոր-սուին. բոլոր անօրէնութիւնգոր-
10 ծողները պիտի ցրուին։ Բայց իմ եղջիւրս միեղջերուին պէս պիտի բարձրացնես. ես նոր իւ-
11 ղով օծուելոյս. ու իմ աչքերս թշնամիներուս խորտակը պիտի տեսնեն. իմ ականջներս ինծի դէմ ելլող չարագործներուն ձայ-
12 պոխիծը պիտի լսեն։ Արդարը արմաւենիի պէս պիտի ծաղկի, Լիբանանի եղևիւնի պէս պիտի
13 մեծնայ։ Տէրոջը տանը մէջ տնկուած ըլլալով՝ մեր Աստուծոյն ը-նդհանրութեան մէջը պիտի ծաղկին.
14 ծերութեան ատեն ալ պտուղ պիտի տան. պարարտ ու կա-
15 նաչ պիտի մնան. որ պատմեն թէ՝ Տէրը ուղիղ է. անիկայ իմ վէմս է, ու անիրաւութիւն չկայ անոր մէջը։

ՍԱՂՄ. ՂԳ

1 Տէրը կը թագաւորէ, մե-ծափառութիւն հագած է. Տէ-րը զօրութիւն հագած ու գօ-տեւորած է. աշխարհն ալ հաս-
2 տատած է որ չսասանի։ Քու աթոռդ հին ժամանակէն հաս-տատ է. դուն յաւիտենէ ես դուն։
3 Ով Տէր՝ գետերը բարձրացու-ցին, գետերը բարձրացուցին իրենց ձայնը. գետերը կը բարձ-
4 րացնեն իրենց շառաչիւնը։ Շատ ջուրերուն ձայնէն ու ծովուն զօ-րաւոր ալիքներէն աւելի զօրա-ւոր է Տէրը բարձրութեան մէջ։
5 Քու վկայութիւններդ շատ հա-ստատուած են. ով Տէր՝ սրբու-թիւնը քու տանդ կը վայլէ յա-ւիտեան։

ՍԱՂՄ. ՂԴ

1 Ով Տէր՝ վրէժխնդրութեանց Աստուածը, ով վրէժխնդրու-թեանց Աստուածը, յայտնուէ։
2 Ելլէ ով երկրին Դատաւորը, ամ-բարտաւանութեան հատուցում
3 ըրէ։ Ո՛վ Տէր՝ մինչև ե՞րբ ամ-բարիշտները, մինչև ե՞րբ ամբա-րիշտները պարծենան. Գոռոզու-
4 թեամբ բերբառելով խօսին, ու բոլոր անօրէնութիւն գործող-ները պարծենան։ Ո՛վ Տէր՝ անոնք
5 քու ժողովուրդդ կը հարստա-հարեն, ու քու ժառանգու-թիւնդ կը չարչարեն. Որբևարքին
6 ու պանդուխտը կը սպաննեն, և որբերը կը մեռցնեն. Ու
7 կ՚ըսեն. Տէրը չտեսնէր, և Յա-կոբին Աստուածը չհամար։ Ի-
8 մացէք՝ ով ժողովուրդին անմիտ-ներդ, ու դուք ով յիմարներ՝ ե՞րբ միտք պիտի առնէք։ Միթէ
9 ականջը անկաղը չը՞ լսէր, կամ թէ աչքը տեսնողը չը՞ տեսներ։
10 Միթէ ազգերը խրատողը չը՞ յան-դիմանար. միթէ մարդու գիտու-թիւն սորվեցընողը չը՞ գիտեր։
11 Տէրը մարդոց խորհուրդները գիտէ որ ունայնութիւն են։
12 Երանի՛ այն մարդուն՝ որն որ դուն կը խրատես՝ ով Տէր, և քու օ-րէնքիդ անոր կը սորվեցընես,
13 Որ չարութեան օրերուն մէջը ա-նիկայ հանդիստ ընես, մինչև որ ամբարշտին համար հոր փորուի։
14 Վասն զի Տէրը իր ժողովուրդը երբեք պիտի չձգէ, ու իր ժա-ռանգութիւնը պիտի չլքէ.
15 Հապա դատաստանը իրաւունքի պիտի դառնայ, ու ամէն սրտով ուղիղները անոր հետևէն պիտի երթան։
16 Ո՞վ ինծի համար չարե-րութեան դէմ պիտի ելլէ, ո՞վ ինծի համար անօրէնութիւն գործող-ներուն դէմ պիտի կայնի։
17 Թէ որ Տէրը ինծի օգնական չը լար, քիչ պիտի մնար որ իմ անձս լռութեան փեղջրնակը երթար։
18

կ'ըսէի Թէ՝ Իմ ոտքս կը սահա-
նի, ով Տէր՝ քու ողորմութիւնդ
19 իս կը հաստատէր։ Իմ ներսի դիս
հոգերս շատցած ատենը՝ քու
մխիթարութիւնները իմ անձս
20 կ'ուրախացընէին։ Միթէ քեզի
հետ հաղորդակցութիւն ունի
անօրէնութեան աթոռը, որ օ-
րէնքին դեմ չարիք կը պատրաս-
21 տէ։ Արդարին անձին դէմ կը
ժողովուին, ու անմեղ արիւնը կը
22 դատապարտեն։ Բայց Տէրը իմ
ամրութիւնս է, ու իմ Աս-
տուածս՝ իմ ապաստութեան
23 վէմը։ Ու անոնց անօրէնութիւնը
իրենց վրայ պիտի դարձընէ, ու
զանոնք իրենց չարութեանը
պիտի չնչէ, մեր Տէր Աստուա-
ծը պիտի չնչէ զանոնք։

ՍԱՂՄ. ՂԵ

1 Լ՚ԱՅՔ ցնծութիւն ընենք Տէ-
րոջը առջեւը, ազատակինք մեր
2 փրկութեան Վէմին։ Գոհու-
թիւնով անոր երեսին առջեւը
գանք, սաղմոսներով ազատակինք
3 անոր։ Վասն որ Տէրը մեծ Աս-
տուած է, ու բոլոր աստուած-
ներուն վրայ մեծ Թագաւոր է։
4 Անոր ձեռքին մէջն է երկրի
խորութեան տեղերը, ու լեռներուն
բարձրութիւնները անոն են։
5 Իրն է ծովը, ու ինքը շինեց ա-
նիկա, և իր ձեռքերը առին զեր-
6 ծին ցամաքը։ Եկէք երկրպագու-
թիւն ընենք, ու ծռինք, ծունկ
չոքինք մեր առիզծող Տէրոջը
7 առջեւին։ Վասն որ ան է մեր
Աստուածը, ու մենք անոր ա-
րօտին ժողովուրդը՝ և անոր
ձեռքին ոչխարներն ենք։ Այսօր
թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք,
8 Ձեր սիրտերը մի խստացընէք
ինչպէս Մերիպայի մէջ, անա-
պատին մէջ փորձութեան օրուա-
9 նը պէս, Ուր որ ձեր հայրերը
զիս փորձեցին, քննեցին զիս, ու
10 իմ գործերերս տեսան։ Քառասուն
տարի զզուեցայ ան սերնդէն, ու
ըսի, Անոնք սրտով մոլորած ժո-
ղովուրդ մըն են, իմ ճամբաներ-
րս չճանչցան։ Որուն իմ բար-
կութեանս մէջ երդուայ ըրի, թէ
անոնք իմ հանգիստս պիտի չեն
մտնեն։

ՍԱՂՄ. ՂԶ

1 ԼՒՈՒ երգ երգեցէք Տէրոջը,
ով բոլոր երկիր՝ երգեցէք Տէրո-
ջը։ Երգեցէք Տէրոջը, օրհնեցէք
2 անոր անունը, օրէ օր անոր
փրկութիւնը քարոզեցէք։ Անոր
3 փառքը ազգերուն մէջ պատմե-
ցէք, ու անոր հրաշքները՝ բոլոր
ժողովուրդներուն մէջ։ Վասն
4 Տէրը մեծ է, ու խիստ գովելի,
անիկա բոլոր աստուածներուն
վրայ սքանչելի է։ Վասն որ ազ-
5 գերուն բոլոր աստուածները
կուռքեր են, բայց Եհովան եր-
կինքը ստեղծեց։ Փառք ու վե-
6 յրնութիւն կայ անոր առջեւն,
զօրութիւն ու գեղեցկութիւն
անոր սրբարանին մէջ։ Տէրոջը
7 տուէք՝ ով ժողովուրդց տոհմերը,
Տէրոջը տուէք փառք ու զօրու-
թիւն։ Տէրոջը տուէք իր անուա-
8 նը վայել փառքը, ընծայ տուէք, ու
անոր սրահներուն մէջը մտէք։
9 Սուրբ հանդերով Տէրոջը երկրը
պագութիւն ըրէք, վախցէք ա-
նոր երեսէն՝ ով բոլոր երկիր։
10 Հեթանոսներուն մէջ ըսէք Թէ՝
Տէրը կը թագաւորէ, աշխարհն
ալ հաստատուած է որ չսասա-
նի, անիկա պիտի դատէ ժողո-
վուրդները ուղղութիւնով։ Եր-
11 կինքը խնդայ, ու երկիրը ցնծայ, ծովը իր լեցութեամբ
12 զմայլ գոռայ։ Դաշտը՝ ու բո-
լոր անոր մէջը եղողները զմայլ
ուրախանան, անտառները անտա-
ռին բոլոր ծառերը զմայլ ցնծան
13 Տէրոջը առջեւը, վասն որ կու
գայ, վասն որ կու գայ երկիրը
դատելու։ պիտի դատէ աշխարհը
արդարութիւնով, ու ժողովուրդ-
ները իր ճշմարտութիւնով։

ՍԱՂՄ. ՂԷ

1 Տէրը կը թագաւորէ, երկիրը
զմայլ ցնծայ, շատ կղզիները զմայլ

2 ուրախանան։ Անոր բոլորտիքը
ամպ ու մառախուղ կայ, արդա-
րութիւնը ու իրաւունքը անոր
3 աթոռին հիմերն են։ Անոր առ-
ջեւէն կրակ կ'երթայ, ու անոր
բոլորտիքը եղած թշնամիները
4 կ'այրէ։ Անոր փայլակները աշ-
խարհը կը լուսաւորեն. երկիրը
5 կը տեսնէ ու կը դողայ։ Լեռ-
ները մոմի պէս կը հալին Եհո-
վային երեսին, բոլոր երկրին
6 Տէրոջը երեսին։ Երկինքը կը
պատմէ անոր արդարութիւնը,
ու բոլոր ժողովուրդները կը
7 տեսնեն անոր փառքը։ Թող
ամչնան ան ամէնը որ կուռ-
քերուն կը ծառայեն, որ ու-
նայնութիւններով կը պարծե-
նան. ով բոլոր աստուածներ՝ ա-
8 նոր երկրպագութիւն ըրէք։ Սի-
ոնը լսեց և ուրախացաւ, ու
Յուդայի աղջիկները ցնծացին
քու իրաւունքներուդ համար
9 ով Տէր։ Վասն զի դուն՝ ով Տէր,
Բարձրեալ եղար բոլոր երկրի վրայ.
շատ բարձրացար բոլոր աս-
10 տուածներուն վրայ։ Ո՛վ Տէրը սի-
րողներ՝ չարութիւնըատեցէք.
անիկայ իր սուրբերուն անձերը
կը պահէ, ամբարիշտներուն
11 ձեռքէն կը փրկէ զանոնք։ Ար-
դարին համար լոյս ցանուեցաւ,
ու սրտով ուղիներուն համար
12 ուրախութիւն։ Տէրոջմով ուրա-
խացէք՝ ով արդարներ, ու անոր
սրբութիւնը յիշելով շնորհակալ
եղէք։

ՍԱՂՄ. ՂԵ

Սաղմոս։

1 Երգ երգեցէք Տէրոջը,
ինչու որ հրաշքներ ըրաւ. իր
աջ ձեռքը ու իր սուրբ բազուկը
2 իրեն փրկութիւն տուաւ։ Տէրը
յայտնեց իր փրկութիւնը, ազ-
գերուն առջեւ յայտնեց իր ար-
3 դարութիւնը։ Յիշեց իր ողոր-
մութիւնը ու իր հաւատարմու-
թիւնը Իսրայէլին տանը համար.
երկրին ամէն ծայրերը մեր Ա-
4 ստուծոյն փրկութիւնը տեսան։
Ցնծացէք Տէրոջը առջեւը՝ ով
բոլոր երկիր. ուրախութեան
ձայնով աղաղակեցէք ու ազմա-
5 կեցէք։ Սաղմոս երգեցէք Տէրո-
ջը քնարով, քնարով ու սազմոսի
ձայնով. փողերով ու շեփորի
6 ձայնով աղաղակեցէք Տէր Թա-
գաւորին առջեւը։ Թող գոռայ
7 ծովը ու անոր լիութիւնը, աշ-
խարհքը, ու անոր բնակիչները։
8 Գետերը թող ծափ զարնեն,
ու լեռները միասին թող ցնծան
9 Տէրոջը առջեւը, ինչու որ կու-
գայ երկիրը դատելու. անիկայ
պիտի դատէ աշխարհքը արդա-
րութիւնով, ու ժողովուրդները
ուղղութիւնով։

ՍԱՂՄ. ՂԹ

Տէրը կը թագաւորէ, ժողո- 1
վուրդները թող սարսափին. ինքը
քերովբէից վրայ կը նստի, եր-
կիրը թող շարժի։ Տէրը մեծ է 2
Սիոնի մէջ, ու բարձրացած է
բոլոր ժողովուրդներուն վրայ։
Թող գովեն քու մեծ ու ահա- 3
ւոր անունդ, անիկայ սուրբ է։
Ես թագաւորին զօրութիւնը է- 4
րաւունք կը սիրէ. ուղղութիւն
հաստատեցիր, իրաւունք ու ար-
դարութիւն ըրիր Յակոբին մէջը։
Բարձրացուցէք Տէրը՝ մեր Ա- 5
ստուածը, ու երկրպագութիւն
ըրէք անոր ոտքերուն պատուանդ
անին. անիկայ սուրբ է։ Մովսէ 6
սն ու Ահարոն անոր քահանա-
ներուն մէջը, և Սամուէլ անոր
անունը կանչողներուն մէջը. Տէ-
րոջը կ'աղաղակէին, ու անիկայ
պատասխան կու տար անոնց.
Ամպի սիւնին մէջէն կը խօսէր 7
անոնց հետ. անոնք կը պահէին
անոր վկայութիւնները, ու այն
հրամանը՝ որ իրենց տուաւ։ Ո՛վ 8
Տէր՝ մեր Աստուածը, դուն կը
լսէիր անոնց. դուն անոնց Ներ-
ող Աստուած էիր, թէպէտ
վրէժխնդիր եղար անոնց գործ-
քերուն։ Բարձրացուցէք Տէրը՝ 9
մեր Աստուածը, ու երկրպա-

գութիւն երեք անոր առերը լե-
ռանը վրայ. ինչու որ Տէրը՝ մեր
Աստուածը սուրբ է։

ՍԱՂՄ. Ճ

Գոհութեան Սաղմոս։

1 Աղաղակեցէք Տէրոջը՝ ով բոլոր
2 երկիր, ծառայեցէք Տէրոջը ու-
րախութեամբ. անոր առջեւն է-
3 կէք ցնծութեամբ։ Ճանչցէք որ
Եհովան է Աստուած. անիկա
ստեղծեց մեզ, ու չէ թէ մենք.
մենք անոր ժողովուրդը ու անոր
4 արօտին ոչխարներն ենք։ Մտէք
անոր դռները գոհութեամբ, ու
անոր սրահները օրհնութեամբ.
գոհացեք անկէ, ու օրհնեցէք ա-
5 նոր անունը։ Վասն զի Տէրը
բարի է. անոր ողորմութիւնը
յաւիտեան է, ու անոր հաւա-
տարմութիւնը ազգէ մինչեւ
ազգ։

ՍԱՂՄ. ՃՆ

Սաղմոս Դաւթի։

1 Ողորմութիւն ու իրաւունք
պիտի երգեմ. ով Տէր՝ քեզի սաղ-
2 մոս պիտի ըսեմ։ Լմնատուութիւ-
նով պիտի քալեմ կատարելութեան
ճամբուն մէջ. երբ ինծի պիտի
գաս, իմ տանս մէջ սրտիս կատա-
րելութիւնովը պիտի վարուիմ։
3 Աչքերուս առջեւն չար բան մը
պիտի չդնեմ. ծռոտածներուն
գործը կ՚ատեմ. ինծի անիկայ
4 ինծի չիակցիր։ Ծուռ սիրտը
ինծմէ պահուիր ինծմէ. չարը պիտի
5 չճանչնամ։ Անոր որ ծածուկ կը
խօսի իր ընկերին դէմ, պիտի
ջնջեմ. անոր որ աչքերով բարձր
է ու սրտով ամբարտաւան, անոր
6 պիտի չհանդերեմ։ Իմ աչքերս
երկրի հաւատարիմներուն վրայ
պիտի ըլլան, որ ինծի հետ բնա-
կին. կատարելութեան ճամբուն
մէջ քալողը ինծի ծառայութիւն
7 պիտի ընէ։ Նենգաւորը պիտի
չբնակի իմ տանս մէջ. սուտ խո-
սողը աչքերուս առջեւն պիտի
8 չհաստատուի։ Առտուանց կա-
նաչ պիտի ջնջեմ երկրին բոլոր
ամբարիշտները, որ Տէրոջը քա-
ղաքէն բոլոր անօրէնութիւն
գործողները կտրեմ։

ՍԱՂՄ. ՃԲ

Վշտալիին աղօթքը՝ երբոր ինք-
ը կը մտրի ու իր գանգատը Տէ-
րոջը առջեւն կը թափէ։

1 Ով Տէր՝ լսէ իմ աղօթքս, ու
իմ աղաղակս թող քեզի հասնի։
2 Դու երեսդ ինծմէ մի ծածկեր իմ
նեղութեանս օրը. խնամարհե-
ցուր ինծի դուռ ականջդ. շա-
տով պատասխան տուր ինծի այն
օրը՝ որ կանչեմ։ Ինչու որ
3 իմ օրերս մուխի պէս փճացան,
ու իմ ոսկորներս խոխի պէս այ-
րեցան։ Սիրտս չարնուեցաւ ու
4 խոտի պէս չորցաւ, անանկ որ
իմ հացս ուտելս մոռցայ։ Հա-
5 ռաչանքիս ձայնէն ոսկորներս մար-
մինիս փական։ Անապատին մէջի
6 հաւուրուսին նմանեցայ, ամբակ-
նեղուն բուսին պէս եղայ։ Ան-
7 քուն մնացի, ու նման եղայ չար-
կին վրայ մինակ եղող ճնճղու-
կին։Ամէն օր իմ թշնամիներս
8 ինծի կը նախատեն, իմ վրաս բար-
կացողները ինծի դէմ երդում
կ՚ընեն։ Ինչու որ մոխիրը հացի
9 պէս կերայ, ու խմելիքս արցունք-
քով խառնեցի վրս բարկու-
10 թեանդ ու սրտմտութեանդ հա-
մար, ինչու որ ինծ վերցուցիր ու
11 նետեցիր։ Իմ օրերս երկննցած
ստուերի պէս եղան, ու ես խո-
տի պէս չորցայ։ Բայց դուն ով
12 Տէր՝ յաւիտեան կը կենաս, ու
քու յիշատակդ ազգէ մինչեւ
ազգ։ Դուն պիտի ելլես ու Սիո-
13 նին ողորմիս, ինչու որ ժամանակ
է անոր ողորմելու, ինչու որ ո-
րոշուած ժամանակը հասաւ։
14 Վասն զի քու ծառաներդ անոր
քարերուն կը հաւնին, ու անոր
հողին կը գթան։ Ես հեթանոս-
15 ները պիտի վախնան Տէրոջը ա-
նունէն, ու երկրի բոլոր թագա-
ւորները քու փառքէդ։ Ինչու որ
16

Տէրը պիտի չինե Սիոնը, իր փառ-
17 քովը պիտի երեւնայ։ Տնանկներ-
բան աղօթքը մտիկ պիտի ընէ,
ու անոնց աղօթքը պիտի չանար-
18 գէ։ Ա՛ պիտի գրուի գալու ազ-
գին համար, ու ստեղծուելու
ժողովուրդը Տէրոջը գոհութիւն
19 պիտի ասէ։ Վասն զի իր սրբու-
թեանը բարձրութենէն հայե-
ցաւ, Տէրը երկինքէն երկրին վրայ
20 նայեցաւ, Որ կապտաձին հա-
ռաչանքը լսէ, ու մահու որդի-
21 ները արձակէ, Որ Սիոնի մէջ
Տէրոջը անունը պատմեն, ու ա-
նոր գովութիւնը Երուսաղէմի
22 մէջ, Երբոր ժողովուրդները մի-
ասին ժողովուին, ու թագաւորու-
թիւնները՝ Տէրոջը ծառայելու
23 համար։ Անիկա զօրութիւնս
ուժասպառ ճամբուն մէջ, ու
24 իմ օրերս կարճցուց։ Ես ըսի,
Ո՛վ իմ Աստուածս իմ օրերուս
կէսին մէջը թա մի վերցներ, քու
տարիներդ ազգ մը ազգ են։
25 Սկիզբէն երկրին հիմերը դրիր,
ու երկինքը քու ձեռքերուդ
26 գործքն է։ Անոնք պիտի կոր-
սուին, բայց դուն պիտի կենաս,
ու անոնց ամէնը լաթի պէս պիտի
մաշին, հանդերձի պէս պիտի փո-
խես անոնք, ու պիտի փոխուին։
27 Բայց դուն նոյն ինքն ես, և քու
տարիներդ պիտի չվերջանան։
28 Քու ծառաներուդ որդիքը պի-
տի բնակին, ու անոնց սերունդը
հաստատ պիտի մնայ քու առջեւդ։

ՍԱՂՄ· ՃԳ·

Սաղմոս Դաւթի։

1 Ո՛վ իմ անձս՝ օրհնէ Տէրը,
ու ան ամէնը որ իմ ներսի դիս
2 է՝ անոր սուրբ անունը։ Ո՛վ իմ
անձս՝ օրհնէ Տէրը, և անոր բոլոր
բարեբարութիւնները մի մոռնար.
3 Որ կը քաւէ բոլոր անօրէնու-
թիւններդ։ Որ կը բժշկէ քու
4 բոլոր հիւանդութիւններդ, Որ
կը փրկէ քու կեանքդ ապակա-
նութենէն, ԵՒ կը պսակէ քեզ ո-
ղորմութիւնով ու գթութիւնով,
Որ կը լեցնէ քու ծերութիւնդ 5
բարութիւնով, ու քու մանկու-
թիւնդ արծիւին պէս կը նորո-
գուի։ Տէրը արդարութիւններ 6
ու իրաւունքներ կ'ընէ բոլոր ըն-
կաւածներուն։ Անիկա իր ճամ- 7
բաները Մովսէսին ծանչցուց, ու
իր գործքերը՝ Իսրայէլի որդինե-
րուն։ Բարեգութ ու ողորմած 8
է Տէրը, երկայնամիտ ու առատ
ողորմութիւնով։ Անիկա միշտ 9
վիրաւորուածները չհակառակիր, և յա-
ւիտեան ոխ չպահեր։ Անիկա մեր 10
մեղքերուն համեմատ չըրաւ մե-
զի, ու մեր անօրէնութիւններուն
համեմատ հատուցում չըրաւ մե-
զի։ Հապա որչափ որ երկինքը 11
երկրէս բարձր է, այնչափ իր ո-
ղորմութիւնը իրմէն վախցողնե-
րուն վրայ զօրաւոր է։ Որչափ 12
որ արեւելքը արեւմուտքէն հե-
ռու է, այնչափ հեռացուց մեզմէ
մեր յանցանքները։ Ինչպէս որ 13
հայր մը կը գթայ իր որդուոցը
վրայ, այնպէս ալ Տէրը կը գթայ
իրմէն վախցողներուն վրայ։ Վասն 14
զի ան գիտէ մեր կազմուածքը,
կը յիշէ որ մենք հող ենք։ Մարդ- 15
կան օրերը խոտի պէս են. ինչ-
պէս դաշտի ծաղիկը, անանկ կը
ծաղկի։ Վասն զի հովը անոր վը- 16
բայէն կ'անցնի ու ան կ'անչքանայ,
և ալ անոր տեղը չճանչնար զա-
նիկայ։ Բայց Տէրոջը ողորմու- 17
թիւնը յաւիտենական յաւիտենից
իրմէն վախցողներուն վրայ է, ու
անոր արդարութիւնը որդւոց որ-
դիներուն վրայ։ Անոնց՝ որ 18
որ կը պահեն անոր ուխտը, և
կը յիշեն անոր պատուիրանքնե-
րը, ու կը կատարեն։ Տէրը իր 19
գահուընկերկինքի մէջ հաստատեց,
ու անոր թագաւորութիւնը ա-
մէնուն վրայ կը տիրէ։ Օրհնե- 20
ցէք Տէրը՝ ով անոր հրեշտակնե-
րը, որ ուժով զօրաւոր էք, որ
անոր խօսքին ձայնը լսելով՝ իր
հրամանը կը կատարէք։ Օրհնե- 21
ցէք Տէրը՝ ով անոր բոլոր զօրքե-
րը, անոր կամքը կատարող պաշ-
տօնեաները։ Օրհնեցէք Տէրը՝ 22

ով անոր բոլոր գործքերը անոր
ակնարկութեանը համեմատ
մէջ. օրհնէ Տէրը՝ ով իմ անձս:

ՍԱՂՄ. ՃԴ

1 Օրհնէ Տէրը՝ ով իմ անձս,
ով Տէր՝ իմ Աստուածս, դուն
խիստ մեծ ես. փառք ու վայել
2 շքեղութեան հագած ես. Լոյսը հան-
դերձի պէս կը հագնիս. երկինք-
քը վարագոյրի պէս կը տարած
3 ես: Անիկա իր վերնատուներ-
ը ջուրերուն վրայ կը շինէ. ամ-
պերը իրեն կառք կ՚ընէ. հովին
4 թեւերուն վրայ կը պտրտի: Իր
հրեշտակները հոգիներ կ՚ընէ,
ու իր պաշտօնեաները կրակի բոց:
5 Անիկա հաստատուց երկիրը իր
հիմերուն վրայ, որ յաւիտեան
6 յաւիտենից չխախտի: Ջանիկայ
անդունդով ծածկեցիր՝ իբր թէ
հանդերձով. ջուրերը լեռներուն
7 վրայ կայնեցան. քու սաստիկդ
փախան, քու որոտմունիդիդ ձայ-
8 նէն արագապով փախան. Լեռ-
ներուն վրայ ելան, ու հովիտներ-
ուն մէջ իջան, ան տեղը՝ որ
9 դուն հաստատեցիր անոնց հա-
մար: Սահման դրիր, որ չանց-
նեն, ու նորէն երկիրը չծածկեն:
10 Ձորերուն մէջը ազբիւրներ կը
խրկէ, Լուերը լեռներուն մէջէն
11 կ՚երթան: Անոնք բոլոր գաշտի
գազանները կը խմցնեն, ու
վայրի էշերը իրենց ծարաւը
12 կը յագեցնեն: Անոնց քովը
երկինքի թռչունները կը բնա-
կին, ոստերուն մէջէն ձայն կու-
13 տան: Անիկա իր վերնատուներ-
էն լեռները կը ջրէ. քու գործ-
քերուդ պտուղէն երկիրը կը
14 կշտանայ: Անիկա անասուններ-
ուն համար խոտ կը բուսցնէ,
ու մարդուն ծառայութիւնը հա-
մար բոյս, որ կերակուր հանէ
15 երկրէն, ու գինի որ կ՚ուրախաց-
ընէ մարդուն սիրտը, Ե խաղ
որ անոր երեսը կը փայլեցնէ,
ու հաց որ կը հաստատէ մար-
16 դուն սիրտը: Տէրոջը ծառերը
կուշտ են, Լիբանանի եղեւիննե-
րը՝ որ ինքը տնկեց: Հոն թռ- 17
չուններուը բոյներնին կը շինեն,
ու արագիլին բնակարանը մայրե-
րուն վրայ է: Բարձր լեռները 18
այծեամներուն ապաւէն են, ու
վէմերը ճագարներուն: Ամա- 19
նակներու համար լուսինը ստեղ-
ծեց, արեգակը իր մայրը մտնելը
կը ճանչնայ: Խաւարը կը գնես, 20
ու գիշեր կ՚ըլլայ, որուն մէջ ան-
տառին բոլոր գազանները կը պտ-
րտին: Առիւծներուն կորիւն- 21
ները կը մռնչեն յափշտակու-
թեան համար, ու Աստուծմէ ի-
րենց կերակուրը կը խնդրեն.
Արեգակը ծագելուն պէս կը 22
ժողովուին, և իրենց որջերուն մէ-
ջը կը պառկին: Մարդը գիւղը 23
իր գործքին ու իր ծա-
ռայութեանը կ՚երթայ մինչև
երեկոյ: Ով Տէր՝ 24
որչափ շատ են քու գործքերդ.
անոնց բոլորը իմաստութեամբ
ըրիր. երկիրը լցուած է քու
ստեղծածներովդ: Ա ծովը մեծ 25
ու խիստ լայն է, հոն անթիւ
սողացողներ, պզտիկ ու մեծ կեն-
դանիներ կան: Հոն նաւերը կը 26
քալեն, ու Լեւիաթանը՝ որ անոր
մէջը խաղալու համար ստեղծ-
ուիր: Ասոնց ամէնը քեզմէ կը սպա- 27
սեն, որ իրենց կերակուրը ժա-
մանակին տաս: Դուն անոնց կու- 28
տաս, ու անոնք կը ժողվեն,
ձեռքդ կը բանաս, ու բարու-
թիւնով կը կշտանան: Երբոր քու 29
երեսդ կը ծածկես կը խռովին,
երբոր անոնց հոգին կ՚առնես, կը
մեռնին, և իրենց հողը կը դառ-
նան: Հոգիդ կը խրկես ու անոնք 30
կը ստեղծուին, ու երկրին երե-
սը կը նորոգես: Տէրոջը փառքը 31
յաւիտեան ըլլայ. Տէրը իր գործ-
քերուն վրայ ուրախանայ. Երկ- 32
րին վրայ կը նայի, ու ան կը դո-
ղայ. լեռներուն կը դպչի, և ա-
նոնք կը մխան. Տէրոջը պիտի կը- 33
գեմ իմ կենացս մէջ. սաղմոս
պիտի ըսեմ իմ Աստուծոյս քա-
նի որ ոդջ եմ: Անոր վրայով իմ 34
մտածութիւնս քաղցր պիտի ըլ-
լայ. ես Տէրոջմով պիտի ու-

35 բախանամ: Մեզաւորներըդ աշ-
խարհքին պիտի պակսին, ու
ամբարիշտներդ ալ չգտնուին: Օրհ-
նէ՛ Տէրը՝ ով իմ անձս: Ալե-
լուիա:

ՍԱՂՄ· ՃԵ

1 Գոհացէ՛ք Տէրոջմէն, անոր
անունը կանչեցէ՛ք, անոր գործ-
քերը ժողովուրդներուն մէ-
2 ջը պատմեցէ՛ք: Երգեցէ՛ք անոր,
սազմա՛ն ըսէ՛ք անոր, պատմեցէ՛ք
3 անոր բոլոր հրաշքներըը: Անոր
սուրբ անունովը պարծեցէ՛ք,
Տէրոջ խնդրողներուն սիրտը թող
4 ուրախ ըլլայ: Տէրը ու անոր զօ-
րութիւնը խնդրեցէ՛ք, միշտ ժա-
մանակ անոր երեսը փնտռեցէ՛ք:
5 Յիշեցէ՛ք անոր ըրած հրաշքներըը,
անոր նշաններըը ու բերնին գա-
6 տաստանները, Աբրահամին սերունդը՝
անոր ծառան, Յակոբին որդիքը՝ անոր ընտ-
7 րեալները: Եհովան ինքն է մեր
Աստուածը, անոր դատաստան-
8 ները բոլոր երկրին մէջն են: Ա-
նիկայ իր ուխտը յաւիտեան կը
յիշէ, ո՛ր իր պատուիրած խօս-
9 քը մինչև հազար ազգ: Ան
ո՛ւխտը՝ որ Աբրահամին հետ ը-
րաւ, ու իր երդումը՝ որ Իսա-
10 հաքին ըրաւ: Յակոբին ալ հաս-
տատեց զանիկայ օրէնք մը ը-
ընելու, ո՛ Իսրայէլին՝ յա-
11 ւիտենական ուխտ մը: Ըսելով.
Քեզի պիտի տամ Քանանացւոց եր-
կիրը՝ ձեր ժառանգութեան վի-
12 ճակը: Երբոր անոնք սակաւա-
թիւ էին, քիչ-որ ու պանդուխտ
13 անոր մէջը, Ու ՚ի ազգէ ո՛ւրիշ
ազգի գացին, ՚ի թագաւորու-
14 թենէ ուրիշ ժողովուրդի: Անի-
կայ մէկու մը թող շատ ալ
զանոնք նեղէ. Թագաւորներ ալ
15 յանդիմանեց անոնց համար: Ը-
ո՛ՐՀ. Իմ օծեալներուս մի դպըչ-
ցէք, ու իմ մարգարէներուս չա-
16 րութիւն մի ընէք: Ու սով կանչ-
եց երկրին վրայ, հացին բոլոր
17 զօրութիւնը կտրեց: Անոնց առ-
ջևէն մարդ խրկեց, Յովսեփը՝
որ ծառայութեան ծախուեցաւ:
Անոր ոտքերը կապանքով նեղե- 18
ցին, անոր անձը երկաթի մէջ
դրուեցաւ. Մինչև ան ժամա- 19
նակը որ անոր խօսքը եկաւ,
Տէրոջը խօսքը փորձեց անիկայ:
Թագաւորը խրկեց ու արձակեց 20
անիկայ, ժողովուրդներուն իշ-
խանը ազատեց անիկայ: Իր տա- 21
նը վրայ տէր կեցուց զանիկայ,
և իր բոլոր ունեցածին վրայ իշ-
խող, Որ անոր իշխանները իր 22
ուզածին պէս կապէ, ու անոր
ծերերը խելառնայ ընէ: Եւ Իս- 23
րայէլը Եգիպտոս եկաւ, ու Յա-
կոբը պանդխտեցաւ Քամի
երկրին մէջ: Եւ Տէրը իր ժողո- 24
վուրդը խիստ շատցուց, ու զա-
նոնք իրենց թշնամիներէն աւե-
լի զօրաւոր ըրաւ: Անոնց սիրտը 25
դարձուց որ իր ժողովուրդը ա-
տեն, ու իր ծառաներուն նեն-
գութիւն ընեն: Իր ծառան Մով- 26
սէսը խրկեց, և իր ընտրած Ա-
հարոնը, Որոնք անոնց մէջը իր 27
նշաններըը ըրին, ու հրաշքներ՝
Քամի երկրին մէջ. Խաւար խրկ- 28
եց ու խաւարեցուց. և անոր
խօսքին դէմ չհպցան: Անոնց ջուր- 29
երը արիւնի դարձուց, ու ա-
նոնց ձուկերը սպաննեց: Անոնց 30
երկիրը առատօրէն գորտեր բե-
րաւ, մինչև անոնց թագա-
ւորներուն ննջարանը մէջը: Ըսաւ, ու շանաճանճեր և 31
մուշներըը անոնց բոլոր սահմաննե-
րուն մէջը եկան: Անձրեւի տեղ 32
կարկուտ տուաւ անոնց, ո՛ր կրակի
բոցեր անոնց երկրին մէջը: Ա- 33
նոնց որթերը ու թզենիները զար-
կաւ, և անոնց սահմաններուն
ծառերը կոտրեց: Ըսաւ, ու 34
եկաւ մարախ, և ջրհեղեղի պէս
անհամար, Որ անոնց երկ- 35
րին մէջի բոլոր խոտը կերան,
և անոնց արտերուն պտուղը կե-
րան: Ու անոնց երկրին մէջի բո- 36
լոր անդրանիկները, ո՛ր անոնց
բոլոր զօրութեանը սկիզբը զար-
կաւ: Եւ զանոնք արծաթով ու 37
ոսկիով հանեց, ու անոնց ցեղե-

38 բուն մէջ սկսաւ մարդ շինել։ Եւ
պիտոս ուրախացաւ անոնց
գուբս ելլելուն, ինչու որ անոնց
39 ահը իրենց վրայ ինկած էր։ Յո-
բեհէ հովանի ըլլալու համար ամ-
պը, ու գիշերը լոյս տալու հա-
40 մար կրակը տարածեց։ Խնդրե-
ցին, ու լորամարդիները բերաւ,
ու երկինքի հացով կշտացուց
41 զանոնք։ Վէմը պատուց, ու
ջուրերը վազեցին. գետի պէս
42 քալեցին չոր տեղերուն մէջ։ Ին-
չու որ իր սուրբ խօսքը չիշեց, որ
ո՛ր իր Աբրահամ ծառային հետ
43 ըներ էր։ Ու իր ժողովուրդը ցըն-
ծութիւնով հանեց, և իր ընտ-
44 րածները ուրախութիւնով։ Ու
հեթանոսաց երկիրները անոնց
տուաւ. և ժողովուրդոց վաս-
տահներուը ժառանգեցին անոնք.
45 Որպէս զի անոր պատուիրանք-
ները պահեն, ու անոր օրէնք-
ները կատարեն։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԽ

1 Ալէլուիա։ Գոհացէք Տէրոջ-
մէն, ինչու որ բարի է. ինչու
որ անոր ողորմութիւնը յաւի-
2 տեան է։ Ո՞վ պիտի պատմէ Տէ-
րոջը մեծ գործերը, Ո՞վ պիտի
խնայընէ անոր ամէն գովութիւ-
3 նը։ Երանի անոնց՝ որ իրաւունք
կը պահեն, ու ամէն ժա-
մանակ արդարութիւն կ՚ընեն։
4 Յիշէ զիս՝ով Տէր, քու ժողովուրդիդ վրայ ունեցած հաճութեանդ
համեմատ, ինծի այցելութիւն
5 ըրէ քու փրկութիւնովդ. Որ
քու ընտրեալներուդ բարութիւ-
նը տեսնեմ, քու ազգիդ ուրա-
խութիւնովը ուրախանամ, քու
ժառանգութիւնովդ պարծենամ։
6 Մենք մեր հայրերուն հետ մե-
ղանչեցինք. անօրէնութիւն ը-
րինք, ամբարշտութիւն գործե-
7 ցինք։ Մեր հայրերը Եգիպտո-
սի մէջ չհմտացան քու հրաշքնե-
րըդ, չյիշեցին քու ողորմա-
ծութեանդ շատութիւնը, հապա ա-
պստամբեցան ծովուն քովը,
8 կարմիր ծովուն քովը։ Բայց ա-
նոնք իր անուանը համար փրկեց,
որ իր մեծ զօրութիւնը ճանչ-
ցընէ։ Եւ կարմիր ծովուն սա- 9
ստեց, ու ցամքեցաւ. ու ան-
դունդներուն միջէն քալեցուցաւ
անոնց իբր թէ անապատին մէ-
ջէն։ Եւ զանոնք փրկեց ատելոյն 10
ձեռքէն, ու ազատեց զանոնք
թշնամիին ձեռքէն։ Եւ ջուրերը 11
անոնց թշնամիները ծածկեցին.
ու անոնցմէ մէկը չմնաց։ Ան 12
ատեներ հաւատացին անոր խօս-
քին, և անոր օրհնութիւն ե-
գեցին։ Շուտով մոռցան անոր 13
գործերը, ու անոր խրատին չսպասեցին։ Եւ անապատին մէջ 14
խիստ ցանկացան, ու ԱՍատուած
փորձեցին անջուր տեղին մէջ։
Եւ անոնց տուաւ իրենց ուզածը, 15
բայց նեպէտ և վատութիւն խրկեց անոնց անձերուն վրայ։ Եւ 16
Մովսէսին նախանձեցան բանա-
կին մէջը, ու Տէրոջը սուրբին
Ահարոնին։ Երկիրը բացուեցաւ 17
ու կլլեց Դաթանը, ու Աբիրո-
նին ժողովքը ծածկեց։ Կրակ 18
բորբոքեցաւ անոնց ժողովքին
մէջը. բոցը այրեց ամբարիշտնե-
րը։ Որթ շինեցին քորեբի մէջ, 19
ու երկրպագութիւն ըրին ձու-
լածոյ պատկերին։ Եւ իրենց 20
փառքը խոտակեր արջառի նմա-
նութիւնը փոխեցին։ Մոռցան 21
իրենց Փրկիչ Աստուածը՝ որ մե-
ծութիւններ գործեր էր Եգիպ-
տոսի մէջ, ու հրաշքներ՝ Քամի 22
երկրին մէջ, և ահաւոր բաներ՝
կարմիր ծովուն մէջ։ Ուստի ը- 23
սաւ որ զանոնք կորընչցնէ,
թէ որ անոր ընտրեալը Մովսէս
մէջտեղը անոր առջին կայնած
չըլլար, անոր բարկութիւնը ետ
դարձնելու համար՝ որ չաւակ-
ցընէ։ Դարձ ան ցանկալի երկի- 24
րը անարգեցին, ու անոր խօսքին
չհաւատացին։ Եւ իրենց վրան- 25
ներուն մէջ տրտնջեցին. Տէրո-
ջը ձայնը չլսեցին։ Ուստի անոնց 26
համար երդում ըրաւ. որ զա-
նոնք անապատին մէջ ձգէ, Եւ 27
անոնց սերունդը ազգերու մէջ

ձգէ , ու զանոնք երկիրներու
28 մէջ ցրուէ : Եւ անոնք Բէլիւ-
գամիւն յարելցան , ու մեռած-
29 ներուն գոհերը կերան . Եւ ի-
րենց գործերովը Տէրը բարկա-
ցուցին , ու անոնց վրայ ժան-
30 տահար հասաւ : Երբը փեղե-
հէս եղաւ ու գառասան ըրաւ ,
և Ժանտահարը դադրեցաւ :
31 Ու ա՛ս բոլոր անոր պղպտու-
թիւն սեպուեցաւ , պղծ մնչե-
32 պզգ յաւիտեան : Նաև բար-
կացուցին զԱՆԻՒՅ Մերիպայի
ջուրերուն վրայ , ու անոնց հա
33 մար Մովսէսին գէշ եղաւ , Ին-
չու որ դառնացուցին անոր հո-
գին , ան ալ անխորհրդաբար խօ-
34 սեցաւ իր շրթունքներովը : Չը
կոտրնցուցին ան ազգերը , որ
35 Տէրը ըսեր էր անոնց , Հապա
հեթանոսներուն հետ խառնուե-
ցան , ու անոնց գործերը սոր-
36 վեցան . Եւ անոնց կռոտքերուն
ծառայեցին , ու անոնք իրենց ո-
37 րոգայթ եղան : Եւ իրենց տղոր-
ներըը ու աղջիկները դևերուն
38 զոհեցին , Ու անմեղ արիւն թա-
փեցին , իրենց տղաքներուն ու
աղջիկներուն արիւնը , որոնք որ
զոհերուն Քանանու կռոտքերուն ,
ու երկիրը պղծուեցաւ արիւ-
39 նով : Եւ իրենց գործերովը պղղ
ծուեցան , ու իրենց բռածներու
40 վը պոռնկութիւն ըրին : Ու սոի
Տէրոջը բարկութիւնը բորբոքե-
ցաւ իր ժողովուրդին վրայ , ու
զզուեցաւ իր ժառանգութենէն .
41 Եւ զանոնք հեթանոսներուն
ձեռքը մատնեց , ու զանոնք ա-
տողները տիրեցին անոնց վրայ :
42 Եւ անոնց թշնամիները նեղեցին
զանոնք , ու անոնց ձեռքին տա-
43 կը խոնարհեցան : Շատ անգամ
փրկեց զանոնք , բայց անոնք ի-
րենց խորհուրդներովը գառնա-
ցուցին ԱՆԻՒՅ , ու նուաստաց-
44 ան իրենց անօրէնութիւններուն
համար : Սակայն անիկա նայե-
ցաւ անոնց նեղութեանը , երբոր
45 անոնց աղաղակը լսեց . Ու ա-
նոնց համար իր ուխտը յիշեց ,
և իր մեծ ազգութեանը հա-
մեմատ ղղջացաւ . Ու անոնց բո- 46
լոր գերեվարներուն առջին զը-
թութիւն գտնել տուաւ անոնց :
Փրկէ մեզ մեր Տէր՝ մեր ԱՍ- 47
տուածը , ու ժողվէ մեզ հեթա-
նոսներուն մէջէն , որ քու սուրբ
անուանդ գոհութիւն մատու-
ցանենք , ու քու օրհնութեամբ
բըզ պարծենանք : Օրհնեալ ըլ- 48
լայ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը յաւիտեանս յաւիտենից , ու
բոլոր ժողովուրդը թող ըսէ՝
Ամէն : Ալէլուիա :

ՍԱՂՄ· ՃԵ

Խոստովանեցէք Տէրոջմէն , ինչու որ 1
բարի է . ինչու որ անոր ողոր-
մութիւնը յաւիտեան է : Թող 2
ասանկ ըսեն Տէրոջը փրկածները ,
որոնք փրկեց թշնամիին ձեռքէն ,
Ու ժողվեց անոնք երկիրներէն , 3
արևելքէն ու արևմուտքէն ,
հիւսիսէն ու ծովէն : Անոնք մո- 4
լորեցան անապատին մէջ անջուր
ճամբուն մէջ , բնակութեան քա-
ղաք չգտան : Անօթի ու ծարաւ 5
ըլլալով , հոգին իրենց նեղսի
դին կը մաշէր : Ու Տէրոջը ա- 6
ղաղակեցին իրենց նեղութեանը
մէջ , և անկից փրկեց զանոնք
իրենց տառապանքներէն . Ու ա- 7
նոնց ուղիղ ճամբու մէջ առաջ
նորդեց , որ բնակութեան քաղաք
երթան : Թող գոհանան Տէրոջ- 8
մէն իր ողորմութիւնը համար ,
ու մարդոց որդիներուն իր բռած
հրաշքներուն համար . Ինչու որ 9
անիկա ծարաւած հոգին կը յագց-
նէ , ու անօթեցածը բարու-
թիւնով կը լեցնէ : Անոնք խա- 10
ւարի ու մահուան շուքի մէջ կը
նստէին , տառապանքով ու եր-
կաթով կապուած էին . Ինչու որ 11
Աստուծոյ խօսքերուն հակա-
ռակ կեցան , ու Բարձրեալին խոր-
հուրդը անարգեցին : Ու սոի ա- 12
նոնց ալ նեղութիւնով խոնար-
հեցուց անոնց սիրտը . Ինկան , ու
օգնական մը չկար : Եւ Տէրոջը 13
աղաղակեցին իրենց նեղութ-

նը մէջ, ու զանոնք փրկէց իրենց
14 տառապանքներէն։ Զանոնք խա-
ւարէն ու մահուան շուքէն հա-
նէց, ու անոնց կապանքները կո-
15 պրտէց։ Թող գոհանան Տէրոջ-
մէն իր ողորմութիւնը համար,
ու մարդոց որդիներուն իր ը-
16 րած հրաշքներուն համար։ Ին-
չու որ պղնձէ դուռները փշրեց,
ու երկաթէ նիգերը կտրատեց։
17 Յիմարները իրենց չար ճամբուն
համար, ու իրենց անօրէ-
նութիւններուն համար նեղու-
18 թիւն կը կրեն։ Անոնց անձը
ամէն կերակուրէ կը զզուի, ու
մինչեւ մահուան դուռները կը
19 մօտենան։ Եւ Տէրոջը կ'աղաղա-
կեն իրենց նեղութիւնը մէջ, ու
կը փրկէ զանոնք իրենց տառա-
20 պանքներէն։ Իր խօսքը կը խրճ-
կէ ու կը բժշկէ զանոնք, ու
կ'ազատէ զանոնք իրենց կործա-
21 նութենէն։ Թող գոհանան Տէրոջ-
մէն իր ողորմութիւնը համար,
ու մարդոց որդիներուն իր բրած
22 հրաշքներուն համար։ Եւ գո-
հութիւն պատարագներ մատու-
ցանեն, ու անոր գործերը ցրիւ
23 ձայնով պատմեն։ Նաւերով
ծովը իջնողները, ու մեծ ջու-
րերու մէջ գործ գործողները,
24 Անոնք Տէրոջը գործերը ու ա-
նոր հրաշքները կը տեսնեն ան-
25 դունդին մէջը։ Վասն զի ան
կ'ըսէ, ու մրրկային հովը կը հա-
նէ, որ անոր ալիքները կը բարձ-
26 րացնէ։ Երկինքը կ'երթեն ու ան-
դունդը կ'իջնեն, անոնց անձե-
27 րը նեղութիւնէ կը հալին։ Գի-
նովի մարդու պէս կը գողգոջեն
ու կ'երթան, եւ անոնց բոլոր
28 իմաստութիւնը կը հասնի։ Ան-
ատեն Տէրոջը կ'աղաղակեն իր-
րենց նեղութիւնը մէջ, ու կը
փրկէ զանոնք իրենց տառապանք-
29 ներէն։ Մրրիկը հանդարտեց-
թիւն կը գործէնք, ու ալիքնե-
30 րը կը դադրին։ Երեսը ուրախ կ'ու-
րախանան որ դադրեցան, եւ
կ'առաջնորդէ անոնց իրենց ու-
31 զած նաւահանգիստը։ Թող գո-
հանան Տէրոջմէն իր ողորմութեա-
նը համար, ու մարդոց որդիներուն
իր բրած հրաշքներուն հա-
մար։ Եւ թող բարձրացնեն զա- 32
նիկայ ժողովուրդին ժողովքին
մէջը, ու ծերոց առաջին մէջը
գովեն զանիկայ։ Գետերը անա- 33
պատի կը դարձնէ, ու ջուրե-
րուն գնացքները չոր երկրի։ Ո- 34
պտղաբեր երկիրը աղի երկրի,
անոր բնակիչներուն չարութեա-
նը համար։ Անապատը ջուր- 35
րու լիճի կը փոխէ, ու չոր եր-
կիրը ջուրերու գնացքի։ Եւ ա- 36
նաթինները հոն կը բնակեցնէ,
որ բնակելու քաղաք հաստա-
տեն, Ու արտեր ցանեն, եւ այ- 37
գիներ տնկեն, որ արմտիքի պը-
տուղ բերեն։ Զանոնք կ'օրհնէ, 38
եւ անոնք խիստ կը բազմանան,
ու անոնց անասուններէը չպակ-
սեցընէր։ Նորէն կը պակսին ու 39
կը ցածնան բռնութենէ, նե-
ղութենէ ու տրտմութենէ։ Ա- 40
նարգանք կը թափէ իշխանները
րուն վրայ, ու զանոնք ճամբայ
չունեցող անապատի մէջ կը մո-
լորցնէ։ Բայց աղքատը խեղճու- 41
թենէն կը բարձրացնէ, եւ ա-
նոր տոհմերը աշխարհները պէս պէս կ'ընէ։ Ուղիները պիտի 42
տեսնեն եւ ուրախանան. ու ա-
մէն անիրաւութիւն իր բերա-
նը պիտի գոցէ։ Ո՞վ է իմաս- 43
տուն, որ սա բաները պահէ,
անիկայ Տէրոջը ողորմութիւնե-
րը պիտի հասկըսայ։

ՍԱՂՄ. ՃԸ

Դաւիթին երգը։ Սաղմոս։

Իմ սիրտս պատրաստ է՛ Աստուած, 1
պիտի երգեմ ու
ազնիւ պիտի քաշեմ իմ փառքովս
ալ։ Արթնցիր ով տաւիղ ու 2
քնար։ Ես կանուխ պիտի ար-
թնցնեմ։ Ո՛վ Տէր՝ ժողովուրդ- 3
մէջը քեզ պիտի գովեմ, ու ազ-
գաց պիտի երգեմ քեզի ազգե-
րուն մէջը։ Վասն զի քու ողոր- 4
մութիւնդ մեծ է ու երկինքէն

վեր, եւ քո՝ Հզօրութեամբդ
5 մինչեւ ամպերը։ Երկինքի վրայ
բարձրացիր՝ ով Աստուած, ու
քո՝ փառքդ բոլոր երկրի վրայ
6 լլայ։ Որ քո սիրելիները փրկուին, աջ ձեռքովդ ազատեցուր,
7 ու պատասխան տուր մեզի։ Աստուած իր սրբութեամբը խօսեցաւ, ես պիտի ցնծամ, Սիւքեմը պիտի բաժնեմ, ու Սոկքովթի
8 ձորի հովիտը պիտի չափեմ։ Իմն է Գաղաադը, ու իմն է Մանասէն. Եփրեմը գլուխս զօրութիւնն է, Յուդան իմ օրէնսդիր
9 գիրս է. Մոաբը իմ լուացուելու տաշտս է, Եդովմի վրայ պիտի ձգեմ իմ մուճակս, փղշտացիներուն վրայ ձայնով պիտի
10 ցնծամ։ Ո՞վ պիտի տանի զիս պարսպաւորուած քաղաքը, ո՞վ պիտի առաջնորդէ ինծի մինչեւ Ե-
11 դոմ։ Չէ՞ որ դուն ո՛վ Աստուած, որ երեսէ ձգեցիր մեզ, ու ա՛լ զօրքերուն հետ չելար՝
12 ո՛վ Աստուած։ Նեղութենէն մեզի օգնութիւն տուր, վասն զի փուճ է մարդուն փրկու-
13 թիւնը։ Աստուծով քաջութիւն պիտի ընենք, ու ան պիտի կոխէ մեր թշնամիները։

ՍԱՂՄ. ՃԹ

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւթի։

1 Ո՛վ իմ օրհնութիւնս Աս-
2 տուածը, լուռ մի կենար. Ինչու որ ամբարշտին բերանը ու նենգաւորին բերանը բացուեցաւ իմ
3 վրաս, խնդիր դէմ առաջ լեզուով
4 խօսեցան։ Ատելութիւնս խօսքերով զիս պատեցին, ու խնդիր հետ
4 անելու առջեւ կանգնեցան։ Իմ սիրոյս փոխարէն հակառակութիւն ըրին ինծի, բայց ես ա-
5 ղօթք կ՚ընէի։ Նաեւ բարիին տեղ չար հատուցին, ու իմ սիրոյս
6 տեղ՝ ատելութիւն։ Անոր վրայ ամբարիշտ մը վերակացու դիր, ու Սատանան ձախ կողմն
7 անոր աջ կողմը։ Երբոր դատուի

յանցաւոր ելլէ, ու անոր աղօթքը մեղք ըլլայ։ Անոր օրերը
8 պակսին, ու անոր պաշտօնը ու-
9 րիշը առնէ. Անոր որդիները որբ ըլլան, ու անոր կինկը այրեւարի։
10 Ու անոր որդիները թափառական ըլլան ու մուրան, ու իրենց աւերակներէն հեռու հաց փնտռտուին։ Փոխատուողը առնէ անոր
11 բոլոր ունեցածը, ու օտարները յափշտակեն անոր վաստկածը։
12 Ոնաու մէկը գթութիւն չընէ անոր, ու մէկը չողորմի անոր որբերուն։ Անոր զաւակները
13 սատկեցուր մատնուին, անոնց անունը գալու ազգին մէջ ջնջուի։
14 Անոր հայրերուն անօրէնութիւնը Տէրոջը առջեւն յիշուի, ու անոր մօրը մեղք ը չջնջուի։ Անոնք ա-
15 մէն ժամանակ Տէրոջը առջեւն ըլլան, որ անունց յիշատակը երկրէն վերցնէ։ Ինչու որ անիկայ ողորմութիւն ընելը չյիշեց, հապա
16 խեղճը ու աղքատը հալածեց, որ սիրտը կտորածը սպաննէ։
17 Անէծքը սիրեց, ու թող անոր վրայ գայ, ու օրհնութիւնը չուզեց, ու թող անկէ հեռու ըլլայ։
18 Անէծքը իր հանդերձին պէս հագաւ, ու անիկայ ջուրի պէս անոր փորին մէջը մտնէ, ու ձէթի պէս՝
19 անոր ոսկորներուն մէջը։ Հագնելու հանդերձի պէս, ու միշտ մէջքը կապելու գօտիի պէս ըլլայ անոր։ Ինծի հակառակ կե-
20 ցողներուն ու իմ անձիս համար չար խօսողներուն վարձքը աս ըլլայ Տէրոջմէն։ Բայց դուն ո՛վ
21 Տէր Եհովայ, օգնէ ինծի քու անուանդ համար, փրկէ զիս քու ողորմութիւնդ բարի ըլլալուն համար։ Ինչու որ ես խեղճ ու
22 աղքատ եմ, ու իմ սիրտս նեղի դիս խոցուած է։ Ես երկրացող ստուերի պէս անցայ, մարախի պէս թօթուեցայ։ Ծունկերս
24 կերա ծոմապահութենէն տկարացան, ու մարմինս էլ պարարտութենէն մաշեցաւ։ Ու ես անոնց
25 նախատինք եղայ, երբոր զիս կը տեսնեն, գլուխնին կը շարժեն։

26 Օգնէ ինձի ով Տէր՝ իմ Աստուած. փրկէ զիս քու ողորմութեանդ
27 համեմատ. ու գիտասցեն թէ՝ քու ձեռքդ սա է, և դուն
28 Երկիր ասիկայ՝ ով Տէր՝ թող անոնք անիծեն, բայց դուն օրհնէ. երբոր իջնեն դէմ կելլեն թող ամչնան. բայց քու ծառադ թող
29 ուրախ ըլլայ: Իմ հակառակներս թող ամօթով հագնին, ու ի բենց ամօթը պատմուճանի պէս
30 վրանին առնեն: Շատ պիտի գոհանամ Տէրոջմէն իմ բերնովս, ու շատերուն մէջը պիտի օրհնեմ
31 անիկայ: Ինչու որ ինքը աղքատին աջ կողմը կը կայնի, որ անոր անձը դատապարտողներէն փրկէ:

ՍԱՂՄ. ՃԻ

Սապմոս Դաւթի:

1 Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ, Դուռ իմ աջ կողմս, մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան
2 դանեմ: Տէրը քու զօրութեան գաւազանը Սիոնէն պիտի խրկէ, քու հակառակներուդ մէջ
3 տէր դուն ըլլաս: Ժողովուրդդ քու զօրութեանդ օրը յօժարակամ պիտի ըլլայ սրբութեան գեղեցկութիւններով, քու երիտասարդութիւնդ արշալոյսին պզտիկ ցօղին պէս քեզի
4 պիտի ըլլան քեզի: Տէրը երդում ըրաւ, ու պիտի չզղջայ, դուն յաւիտեան Մելքիսեդեկի կարգին պէս քահանայ
5 նայ ես: Տէրը քու աջ կողմդ է, անիկայ իր բարկութեան օրը
6 թագաւորներ պիտի ջարդէ: Ազգերուն հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի բնէ, մեռելներով պիտի լեցնէ, շատ երկիրներու վրայ գլուխ էդղնէրը պիտի ջարդէ:
7 Ճամբուն մէջ գետէն պիտի խմէ, անոր համար գլուխ պիտի վերցնէ:

ՍԱՂՄ. ՃԻԱ

1 Ալէլուիա: Բոլոր սրտով Տէրը պիտի գովեմ ուղիղներուն ժողովին ու ժողովուրդին մէջը:
Տէրոջը գործերը մեծ են, անոնք 2
ուրախներուն բոլորին կը քնուին: Անոր գործը փառաւոր ու 3
վայելուչ է, և անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ: Ցի- 4
շել տուաւ իր հրաշքները. Տէրը ողորմած ու գթած է: Կերակուր 5
տուաւ իրմէն վախցողներուն, իր ուխտը յաւիտեան կը յիշէ: Իր 6
գործերուն զօրութիւնը յայտնեց իր ժողովուրդին, անոնց տալով ազգերուն ժառանգութիւնը:
Անոր ձեռքերուն գործերը ճշ- 7
մարտութիւն ու իրաւունք են. անոր բոլոր պատուիրանները հաստատուած են. Յաւիտեան 8
յաւիտենից հաստատուած են. ճշմարտութեամբ և ուղղութեամբ եղած են: Փրկութիւն 9
խրկեց իր ժողովուրդին, իր ուխտը յաւիտեան պատուիրեց. սուրբ ու ահաւոր է անոր անունը: Իմաստութեան սկիզբը Տէ- 10
րոջը վախն է. բարի խոհեմութիւն ունին ան ամէնը՝ որ անոնք կ'ընեն. անոր օրհնութիւնը յաւիտեան կը մնայ:

ՍԱՂՄ. ՃԻԲ

Ալէլուիա: Երանի՛ ան մար- 1
դուն՝ որ Տէրոջմէն կը վախնայ, ու անոր պատուիրանքներուն շատ կը հաճնի: Անոր սերունդը 2
զօրաւոր պիտի ըլլայ երկրի վրայ. ուղիղներուն ցեղը պիտի օրհնուի: Առատութիւն ու հարստու- 3
թիւն պիտի ըլլայ անոր տան մէջ, ու անոր արդարութիւնը յաւիտեան պիտի մնայ: Խա- 4
ւարի մէջ լոյս կը ծագի ուղիղներուն, ողորմած ու գթած ու արդար է: Բարի մարդը կ'ողոր- 5
մի ու փոխ կու տայ. իր բանին իրաւունքով կը կառավարէ: Յի- 6
շեալ անիկայ յաւիտեան պիտի չսասանի. արդարին յիշատակը յաւիտեան պիտի մնայ. Անիկայ 7
գէշ լուրէն չվախնար. անոր սիրտը հաստատուն է, ու Տէրոջը կը յուսայ: Անոր սիրտը հաստա- 8
տուած է, չվախնար, մինչև որ

իր թշնամիներուն հոտառիը տես-
9 նէ։ Տապածէջ՝ աղբատներուն
առաւ. անոր արդարութիւնը
յաւիտեան կը մնայ. անոր եղ-
ջիւրը փառքով պիտի բարձրա-
10 նայ։ Ամբարիշտը պիտի տեսնէ
ու բարկանայ, իր ակռաները
պիտի կճաղցնէ ու պիտի հալի.
ամբարիշտներուն ցանկութիւնը
պիտի կորսուի։

ՍԱՂՄ. ՃԻԳ

1 Ալէլուիա։ Օրհնեցէք՝ ով
Տէրոջը ծառաներդ, օրհնեցէք
2 Տէրոջը անունը։ Օրհնեալ ըլլայ
Տէրոջը անունը ասկէ հետև մին-
3 չեւ յաւիտեան։ Արևելքէն մին-
չեւ արևմուտք օրհնեալ ըլլայ Տէ-
4 րոջը անունը։ Տէրը բարձր է բո-
լոր ազգերուն վրայ. անոր փառ-
5 քը երկինքին վեր է։ Ո՞վ
Աստուծոյն պէս ով կայ, որ
6 բարձրութեան մէջ կը բնակի. Որ
երկինքի ու երկրի մէջ եղած բա-
ներդը տեսնելու համար կը խոնար-
7 հի. Որ աղքատը փոշիէն վեր
կը վերցնէ, ու անանկը աղբա-
8 նոցէն կը բարձրացնէ. Որ ըն-
դոհ նստեցնէ իշխաններուն
հետ՝ իր ժողովուրդին իշխաններ-
9 րուն հետը. Որ ամուլ կնիկը
տունը կը բնակեցնէ, ու որդի-
նեղրա ուրախ մայր ՝ընէ։ Ալէ-
լուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԻԴ

1 Երբոր Իսրայէլը Եգիպտոսէն
դուրս եկաւ, ու Յակոբին տու-
նը օտարազգի ժողովուրդին մէ-
2 ջէն, Յուդան անոր սրբարանը՝
ու Իսրայէլը անոր իշխանութիւ-
3 նը եղաւ։ Ծովը տեսաւ ու փա-
խաւ. Յորդանանըետ դարձաւ։
4 Լեռները խոյերու պէս ցատկե-
ցին, ու բլուրները գառնուկ-
5 ներու պէս։ Քեզի ի՞նչ եղաւ
ով ծով՝ որ փախար, և դուն
6 Յորդանան՝ որետ դարձար։ Ո՞վ
լեռներ՝ ինչո՞ւ խոյերու պէս
ցատկրտեցիք, ու դուք բլուրներ՝
7 գառնուկներու պէս։ Սարսափէ

ով երկիր՝ Տէրոջը երեսէն՝ Յակո-
բին Աստուծոյն երեսէն, Ան որ 8
վէմը ջուրերու լիճի դարձուց, ու
ապառաժը ջուրերու աղբիւր։

ՍԱՂՄ. ՃԻԵ

Չէ թէ մեզի ով Տէր՝ չէ թէ 1
մեզի, հապա քու անուանդ փառք
տուր, քու ողորմութեանդ ու
ճշմարտութեանդ համար։ Ինչո՞ւ 2
համար հեթանոսները ըսեն թէ՝
Ո՞ւր է հիմա անոնց Աստուածը։ 3
Բայց մեր Աստուածը երկինքն է.
անիկա իր բոլոր ուզածը ըրաւ։
Անոնց կուռքերը արծաթ ու 4
ոսկի են, մարդու ձեռքի գործ-
քեր են. Բերան ունին՝ բայց չեն 5
խօսիր, աչքեր ունին՝ բայց չեն
տեսներ. Ականջներ ունին՝ բայց 6
չեն լսեր, քիթ ունին՝ բայց հոտ
չեն առներ. Ձեռքեր ունին՝ բայց 7
չեն շօշափեր, ոտքեր ունին՝ բայց
չեն քալեր, ու իրենց կոկորդովը
ձայն չեն հաներ։ Անոնց նման 8
ըլլան անոնք շինողները, ու բո-
լոր անոնց յուսացողները։ Ո՛վ 9
Իսրայէլ՝ Տէրոջը յուսա. ան է
անոնց օգնութիւնը ու սպարը։
Ո՛վ Ահարոնի տունը՝ Տէրոջը յու- 10
սացէք. ան է անոնց օգնութիւ-
նը ու սպարը։ Ո՛վ Տէրոջմէ 11
վախցողներ՝ Տէրոջը յուսացէք.
ան է անոնց օգնութիւնը ու սպա-
րը։ Տէրը մեզ կը յիշէ, ու 12
պիտի օրհնէ, Իսրայէլի տունը
պիտի օրհնէ, Ահարոնի տունը
պիտի օրհնէ. Տէրոջմէ վախցող- 13
ները պիտի օրհնէ, պզտիկներէն
մեծերուն հետ։ Տէրը ձեզի բազ- 14
պիտի աւելցնէ, ձեզի ու ձեր
որդիներուն։ Օրհնեալ ըլլաք դուք 15
Տէրոջմէն, ան որ երկինքը ու եր-
կիրը ստեղծեց։ Երկինքէ երկինքը 16
Տէրոջն է, բայց երկիրը մարդոց
որդիներուն տուաւ։ Մեռելները 17
Տէրը չեն օրհներ, ոչ ալ անոնք
որ մեռնելով կ՝իջնեն։
Բայց մենք Տէրը պիտի օրհնենք, 18
ասկէ հետև միշտ։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ· ՃԻԴ

1 Ուրախ եմ ես, ինչու որ Տէ-
րը իմ ձայնս ու աղաչանքս լսեց·
2 Ինչու որ անիկայ իր ականջը ին-
ծի խաներհեցուց· ու իմ օրե-
րուս մէջ անոր պիտի կանչեմ։
3 Մահուան լարերը իս պատեցին,
ու գերեզմանին վիշտերը իս գը-
տան· նեղութիւն ու տրտմու-
4 թիւն գտայ։ Բայց ես Տէրոջը
անունը կանչեցի, կ'աղաչեմ՝ ով
5 Տէր, փրկէ իմ անձս։ Ողորմած
ու արդար է Տէրը, եւ մեր Ա-
6 ստուածը գթած է։ Տէրը միա-
միանութիւնը կը պահէ· ես խեղճ է-
ղայ, ու անիկայ զիս ազատեց։
7 Ո՛վ իմ անձս՝ դարձիր քու հան-
գըստութեանդ, ինչու որ Տէրը
8 քեզի բարիք ըրաւ։ Վասն զի
դուն իմ անձս մահուանէ փրկե-
ցիր, իմ աչքերս արցունքէն, ոտ-
9 իմ սահելէն պահպանեցիր։ Տէ-
րոջը առջեւը պիտի քալեմ կեն-
10 դանութեանց երկրին մէջը։ Հա-
ւատացի՝ անոր համար խօսեցայ·
11 ես խիստ խոնարհացայ։ Իմ շփո-
թութեանս մէջ ըսի ես՝ Ամէն
12 մարդ սուտ է։ Ի՞նչ հատուցա-
նեմ Տէրոջը՝ անոր բոլոր ին-
ծի բարութիւնը փոխարէն։
13 Փրկութեան բաժակը պիտի առ-
նեմ, ու Տէրոջը անունը պիտի
14 կանչեմ։ Իմ ուխտերս Տէրոջը
պիտի հատուցանեմ իր բոլոր ժո-
15 ղովուրդին առջեւ։ Պատուական
է Տէրոջը առջեւ իր սուրբերուն
16 մահը։ Կ'աղաչեմ ով Տէր, ինչու
որ ես քու ծառադ եմ, ես քու
ծառադ եմ, ու քու աղախնիդ
որդին, դուն իմ կապերս արձը-
17 կեցիր։ Գոհութեան պատարագ
պիտի մատուցանեմ քեզի, ու
Տէրոջը անունը պիտի կանչեմ։
18 Իմ ուխտերս Տէրոջը պիտի հա-
տուցանեմ իր բոլոր ժողովուր-
19 դին առջեւ, Տէրոջը տանը սը-
բութիւններուն մէջը, քու մէջդ՝
ով Երուսաղէմ։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ· ՃԻԷ

Օրհնեցէք Տէրը՝ ով բոլոր 1
ազգեր, գովեցէք անիկայ՝ ով բո-
լոր ժողովուրդներ· վասն զի ա- 2
նոր ողորմութիւնը մեր վրայ մեծ
է, ու Տէրոջը ճշմարտութիւնը
յաւիտեան է։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ· ՃԻԸ

Գոհացէք Տէրոջմէն ինչու որ 1
բարի է· ինչու որ անոր ողոր-
մութիւնը յաւիտեան է։ Իսրա- 2
յէլը թող ըսէ· անոր ողորմու-
թիւնը յաւիտեան է։ Ահարո- 3
նին տունը թող ըսէ· անոր ո-
ղորմութիւնը յաւիտեան է։ Տէ- 4
րոջմէ վախցողները թող ըսեն·
անոր ողորմութիւնը յաւիտեան
է։ Նեղութեան մէջ Տէրոջը կան- 5
չեցի ես Տէրը պատասխան տուաւ
ինծի, ընդարձակութեամբ հանեցաւ։ 6
Տէրը իմ հետս է, չեմ վախնար·
մարդը ինծի ի՞նչ կրնայ ընել։
Տէրը իմ օգնականներուս հետ 7
ինծի հետս է, ու ես իմ
թշնամիներուս վրայ պիտի
տեսնեմ։ Լաւ է Տէրոջը յու- 8
սալ, քան թէ մարդուց ապաւի-
նիլ։ Լաւ է Տէրոջը յուսալ, 9
քան թէ իշխաններուն ապաւի-
նիլ։ Բոլոր ազգերը զիս պաշա- 10
րեցին· Բայց Տէրոջը անունովը
պիտի ջարդեմ անոնք։ Իմ բոլոր 11
կողմս առին, եւ զիս պաշարե-
ցին· Բայց Տէրոջը անունովը պի-
տի ջարդեմ անոնք։ Մեղուներ 12
պէս իմ բոլորտիքս առին·
փուշերու կրակի պէս մարեցան·
Քանի Տէրոջը անունովը պիտի 13
ջարդեմ անոնք։ Սաստիկ հրե-
լիր զիս, որ վար իյնամ· բայց
Տէրը օգնեց ինծի։ Տէրը իմ ո- 14
րութիւնս ու աղաղակս է, ու իմ
փրկութիւնս եղաւ։ Ուրախու- 15
թեան բնակարաններուն մէջը յղե-
ցութեան ու փրկութեան ձայն
կայ· Տէրոջը աջ ձեռքը զօրա-
թիւն կը գործէ։ Տէրոջը աջ 16
ձեռքը բարձր է· Տէրոջը աջ
ձեռքը զօրութիւն կը գործէ։

17 Պիտի չվեռնիմ, հապա պիտի
ապրիմ, ու Տէրոջը գործերը
18 պատմեմ։ Տէրը պիտ շատ խրա-
տեց, բայց մահուան չմատնեց
19 զիս։ Բացէք ինծի արդարու-
թեան դուռները. անոնց միջը պի-
տի մտնեմ, ու Տէրոջը գոհու-
20 թիւն մատուցանեմ։ Ա՛ս է Տէ-
րոջը դուռը, արդարները ասկէ
21 պիտի մտնեն։ Կը գոհանամ քեզ-
մէ որ ինծի պատասխան տուիր,
22 ու ինծի փրկութիւն եղար։ Ան
քարը՝ որ շինողները անարգե-
ցին, անկիւնին գլուխը եղաւ։
23 Ասիկայ Տէրոջմէն եղաւ, զար-
մանալի է աչքերնիս մեր աչքե-
24 րուն։ Ա՛ս ան օրն է, որ Տէրը
առիզձեց. ցնծանք ու ուրախ
25 ըլլանք անոր միջը։ Հիմա կ՚ա-
ղաչեմ ով Տէր՝ փրկէ, հիմա
26 կ՚աղաչեմ ով Տէր՝ յաջողէ։ Օրհ-
նեալ ըլլայ ան որ Տէրոջը ա-
նունովը կուգայ. օրհնեցինք
27 ձեզ Տէրոջը տունէն։ Տէրը Ա-
ստուած է, ու լոյս կը ցուցընէ
մեզի. զոհի անասուններըը շուան-
նեցով կապեցէք, ո՛ սեղանին
28 եղջիւրներուն Ծօփէոոյ՛ է։ Դուն
ես իմ Աստուածս, ու քեզի գո-
հութիւն պիտի մատուցանեմ.
ով իմ Աստուածս՝ քեզ պիտի
29 բարձրացընեմ։ Գոհացէք Տէրոջ
մէն, ինչու որ բարի է. ինչու որ
անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է։

ՍԱՂՄ. ՃԻԹ

ԱԼԻՖ

1 Երանի ճամբով ամբիծներ-
ուն՝ որ Տէրոջը օրէնքին մէջ կը
2 քալեն։ Երանի անոնց՝ որ անոր
վկայութիւնները կը պահեն, ու
3 բոլոր սրտով զինքը կը խնդրեն,
Եւ անօրէնութիւն չեն ըներ,
4 հապա անոր ճամբաներուն մէջը կը
քալեն։ Դուն պատուիրեցիր որ
5 մնայնեցուք պահենք։ Երանի ինծի
իմ ճամբաներս յաջողին, որ քու
6 կանոնները պահեմ։ Ան ատեն
պիտի չամչնամ, երբոր քու բոլոր
պատուիրաններուդ ղգուշու-
7 թիւն ընեմ։ Պիտի գովեմ քեզ
ուղիղ սրտով, երբոր քու արդար
դատաստաններդ սորվիմ։ Քու
8 կանոններդ պիտի պահեմ. մի
բողոքվիր մէ՛ հազար։

ՊԻ

Երիտասարդը ինչպէ՞ս իր
9 ճամբան, քու խօսքիդ համեմատ
անոր ղգուշութիւն ընելով։ Իմ
10 բոլոր սրտովս խնդրեցի քեզ, մի՛
հազար պիտ որ քու պատուիրա-
նեներդէդ մոլորիմ։ Իմ սրտիս մէջը
11 պահեցի քու խօսքերդ, որ չմե-
ղանչեմ քեզի դէմ։ Օրհնեա՛լ ես
12 դուն ով Տէր, սորվեցուր ինծի
քու կանոններդ։ Իմ շրթունքներս
13 քու պատուիրաններուդ բոլոր
դատաստանները։ Քու վկայու-
14 թիւններուդ ճամբուն ուրախա-
ցայ, որպէս թէ ամէն կերպ
հարստութիւնով։ Քու հրաման-
15 ներուդ վրայով պիտի մտածեմ,
և քու ճամբաներդ պիտի դի-
տեմ։ Քու կանոններովդ պիտի
16 ուրախանամ, ո՛ քու խօսքդ
պիտի չմոռնամ։

ԿԻՄԻԼ

Բարութիւն ըրէ քու ծառա-
17 յիդ, որ ապրիմ ու քու խօսքդ
պահեմ։ Բաց իմ աչքերս, որ
18 քու օրէնքիդ հրաշքներն առնեմ։
Պանդուխտ եմ ես երկրի վրայ,
19 մի՛ ծածկեր ինծմէ քու պատուի-
րանները։ Իմ անձս կը նեղուի
20 ամէն ժամանակ քու դատաստան-
ներուդ ցանկալնուն։ Դուն սաս-
21 տկիր անիծած ամբարտաւան-
ները, քու պատուիրանքներդ
մոլորողները։ Նախատինքը ու
22 անարգանքը վերցուր ինծմէ,
ինչու որ քու վկայութիւններդ
պահեցի։ Իշխաններ ալ կը նըս-
23 տին ու ինծի դէմ կը խօսէին,
Բայց քու ծառադ՝ քու կանոնն-
երուդ վրայով կը մտածէր։ Քու
24 վկայութիւններդ ալ իմ ուրա-
խութիւնս՝ ու իմ խորհրդականներս են։

ՏԱՂԻԹ

25 Իմ անձս հողին կը փակչի. կենդանացո՛ւր զիս քու խօսքիդ
26 համեմատ։ Իմ ճամբաներս պատմեցի, ու դուն լսեցիր զիս. ուսուցանե՛ զիս քու արդարութիւնդ։
27 Ճի՛ քու կանոններդ։ Քու հրամաններուդ ճամբան հասկցո՛ւր ինծի, և քու սքանչելիքներուդ վրայով պիտի մտածեմ։
28 Իմ անձս արտասուքէն կը հալի. հաստատե՛ զիս քու խօսքիդ համեմատ։
29 Սուտ ճամբան հեռացո՛ւր ինծմէ, ու քու օրէնքդ շնորհե՛ ինծի։
30 Ճշմարտութեան ճամբան ընտրեցի, և քու դատաստանդ
31 նե՛րդ էի առջեւս դրի։ Քու վկայութիւններուդ կպեցայ, ով Տէր, մի՛ ամչցներ զիս։
32 Քու պատուիրանքներուդ ճամբան պիտի վազեմ, երբոր դուն իմ սիրտս պիտի լայնցնե՛ս։

Հ Ի

33 Ո՛վ Տէր, սորվեցո՛ւր ինծի քու կանոններուդ ճամբան, ու միշտ
34 վերջը պիտի պահեմ անիկա։ Հասկցո՛ւր ինծի օրէնքդ պահեմ, ու բոլոր սրտով
35 անիկա՛ւ գործ դնեմ։ Առաջնորդե՛ ինծի քու պատուիրանքներուդ շաւիղին մէջ, որովհետեւ անոր հաճեցայ։
36 Իմ սիրտս քու վկայութիւններուդ յօժարեցո՛ւր, ու չէ թէ ագահութեան։
37 Դարձո՛ւր իմ աչքերս, որ սնոտիքան չտեսնեն, և զիս քու ճամբուդ մէջ կենդանացո՛ւր։
38 Հաստատե՛ քու խօսքդ քեզմէ վախցողներուն համար, որ ինծի կը վերաբերի։
39 Դարձո՛ւր ինծմէ իմ նախատինքս, ուսկից որ կը վախնամ։ Որովհետեւ քու դատաստաններդ բարի են։
40 Ահա յանկցայ քու հրամաններուդ. քու արդարութեանդ մէջ կենդանացո՛ւր զիս։

Վ Ա Վ

41 Ո՛վ Տէր, թո՛ղ իմ վրաս գայ քու ողորմութիւնդ, և քու փրկու-

թիւնդ՝ խօսքիդ համեմատ։
42 Ու ես խօսքով պատասխան պիտի տամ իմ նախատողին, վասն զի քու խօսքիդ յուսացած եմ։
43 Եւ ճշմարտութեան խօսքը բնաւ մի հեռացնե՛ր իմ բերնէս, որովհետեւ քու դատաստաններուդ յուսացած եմ։
44 Ու քու օրէնքդ միշտ պիտի պահեմ յաւիտեան յաւիտենից։
45 Եւ լայնարձակ պիտի քալեմ, վասն զի քու հրամանները խնդրեցի։
46 Ու քու վկայութիւններդ թագաւորներուն առջեւ պիտի խօսիմ, և պիտի չամչնամ։
47 Ու պիտի ուրախանամ քու պատուիրանքներովդ, որոնք սիրեցի։
48 Եւ ձեռքերս դէպ՚ի քու պատուիրանքներուդ պիտի վերցնեմ, որոնք սիրեցի, ու քու կանոններուդ վրայով պիտի մտածեմ։

Զ Ա Յ Ի Ն

49 Յիշէ՛ քու ծառայիդ եղած խօսքը, որուն վրայ ինծի յուսալ տուիր։
50 Իմ նեղութեանս մէջ միխիթարութիւնս սա է, վասն զի քու խօսքդ զիս կենդանացուց։
51 Ամբարտաւաններ խիստ շատ ծաղր ըրին զիս, բայց ես քու օրէնքէդ չխոտորեցայ։
52 Ո՛վ Տէր, քու առջի դատաստաններդ յիշեցի, ու միխիթարուեցայ։
53 Սաստկութիւն կառնէ զիս անաստուածներուն համար, որ քու օրէնքդ կը թողուն։
54 Քու կանոններդ երգեցին իմ պանդխտութեանս տանը մէջ։
55 Ո՛վ Տէր, գիշերը քու անունդ յիշեցի, ու քու օրէնքդ պահեցի։
56 Այս եղաւ ինծի, ինչու որ քու հրամաններդ կը պահեմ։

Խ Ի Թ

57 Դուն իմ բաժինս ես, ով Տէր, ըսի որ քու խօսքերդ պահեմ։
58 Երեսդ աղաչեցի քու երեսդ խընդրելով. ողորմե՛ ինծի քու խօսքիդ համեմատ։
59 Իմ ճամբաներս մտածեցի, եւ իմ ոտքերս քու վկայութիւններուդ

60 գարձուցի։ Քու պատուիրանք-
ներդ պահելու պատրաստի ու-
61 շադրացայ։ Ամբարիշտներուն
խումբերը իս պատեցին, Բայց
62 ես քու օրէնքդ չմոռցայ։ Կէս
գիշերին կ'ելլեմ քեզի գոհու-
թիւն մատուցանելու քու ար-
դար դատաստաններուդ համար։
63 Ես ընկեր եղայ ան ամենուն որ
քեզմէ կը վախնան, ու քու հր-
64 բամաններդ կը պահեն։ Ո՛վ Տէր՝
երկիրը լեցուն է քու ողորմու-
թեամբդ, սորվեցուր ինծի քու
կանոններդ։

Դ Ի Թ

65 Բարութիւն ըրիր քու ծառա-
յիդ՝ ով Տէր, քու խօսքիդ հա-
66 մեմատ։ Բարի իմաստութիւն ու
գիտութիւն սորվեցուր ինծի,
ինչու որ քու պատուիրանքնե-
67 րուդ հաւատացի։ Քանի որ վշտա-
ցած չէի, կը սխալէի, բայց
հիմա քու խօսքդ կը պահեմ։
68 Բարի ես դուն, ու բարերար,
սորվեցուր ինծի քու կանոննե-
69 րդ։ Ամբարտաւանները ստու-
թիւն հնարեցին ինծի դէմ,
բայց ես բոլոր սրտով քու հր-
70 րամաններդ պահեցի։ Անոնց
սիրտը ճարպի պէս պարարտա-
ցաւ, Բայց ես քու օրէնքովդ
71 ուրախացայ։ Աղէկ եղաւ ինծի
որ վշտացայ, որպէս զի քու
72 կանոններդ սորվիմ։ Ինծի հա-
զարաւոր ոսկիէ ու արծաթէ ա-
ւելի աղէկ է քու բերնիդ օ-
րէնքը։

Ե Օ Տ

73 Ձեռքերդ զիս ձեւերէդ ըրին ու
առնձնեցին, խելամուտ ըրէ զիս,
74 որ քու պատուիրանքներդ սոր-
վիմ։ Քեզմէ վախցողները իս
պիտի տեսնեն ու ուրախա-
75 նան, ինչու որ քու խօսքիդ յու-
սացայ։ Գիտեմ ով Տէր, որ քու
դատաստանները արդարութիւ-
նով էն, ու իրաւունքով զիս
76 վշտացուցիր։ Հիմա թող քու
ողորմութիւնդ ինծի մխիթարու-
թիւն ըլլայ, քու ծառայիդ
խոստումդ համեմատ։ Թող
77 քու գթութիւններդ իմ վրաս
գան որ ապրիմ, վասն զի քու
օրէնքդ իմ ուրախութիւնս է։
Ամբարտաւանները պիտի ամըչ-
78 նան, ինչու որ առանց պատճա-
ռի անիրաւութիւն ըրին ինծի
դէմ, Բայց ես քու հրամաննե-
րուդ վրայ պիտի մտածեմ։ Թող
79 ինծի դառնան քեզմէ վախցող-
ները, ես քու վկայութիւննե-
րդ ճանչցողները։ Թող իմ
80 սիրտս կատարեալ ըլլայ քու կա-
նոններուդ մէջը, անոնք որ չա-
մչնամ։

Ք Ա Փ

Իմ անձս քու փրկութեանդ 81
կը կարօտի, ու ես քու խօսքիդ
կը յուսամ։ Իմ աչքերս քու 82
խոստումդ համար կը նեւսպին,
բսելով Թէ՝ Երբ պիտի մխիթա-
րես զիս։ Ինչու որ ես ծուխի 83
մէջ դրուած սիկի պէս եղայ,
Բայց քու կանոններդ չմոռցայ։
Որչափ են քու ծառայիդ օր- 84
երը, ես հալածողներուն երբ դա-
տաստան պիտի բնես։ Ամբար- 85
տաւանները փոսեր փորեցին ին-
ծի համար, որ քու օրէնքիդ
պէս չեն։ Քու բոլոր պատուի- 86
րանքներդ ճշմարիտ են, զուր
տեղը զիս կը հալածեն, օգնէ
ինծի։ Քիչ մնաց որ զիս կորն- 87
ցընէին երկրին մէջ, բայց ես
քու հրամաններդ չմոռցայ։
Քու ողորմութեանդ համեմատ 88
կենդանացուր զիս, ես քու բեր-
նիդ վկայութիւնը պիտի պա-
հեմ։

Լ Ա Մ Ե Տ

Ո՛վ Տէր՝ քու խօսքդ յա- 89
ւիտեան հաստատ է երկինքի
մէջ։ Քու հաւատարմութիւնդ 90
ազգէ մինչեւ ազգ կը մնայ, դուն
հաստատեցիր երկիրը ու կը կե-
նայ։ Քու հրամաններուդ պէս 91
կը կենան հիմա այսօր, ինչու
որ բոլորը քու ծառաներդ են։

92 Թէ որ քու օրէնքդ իմ ուրա-
խութիւնս չըլլար, ան ատենը
կորուած պիտի ըլլայի իմ տըրա-
93 մութեանս մէջ։ Յաւիտեան
պիտի չմոռնամ քու հրամանն
ներդ, քանզի անոնցմով կեն-
94 դանացուցիր զիս։ Ես քուկդ
եմ, փրկէ զիս. ինչու որ քու
95 հրամանները փնտռեցի։ Ամբա-
րիշտները ինծի սպասեցին, որ
իս կորնչցնեն. բայց ես քու
վկայութիւններդ մտքս պիտի
96 բերեմ։ Ամէն կատարելութեան
վերջը տեսայ. քու պատուի-
րանդ շատ ընդարձակ է։

Մ Է Մ

97 Ո՜րչափ կը սիրեմ քու օրէնքդ.
ան է ամէն օր իմ մտածութիւ-
98 նս։ Քու պատուիրանքներովդ
զիս իմ թշնամիներէս իմաստուն
ըրիր. քանզի անոնք միշտ իմ
99 քովս են։ Իմ բոլոր ուսուցիչ-
ներէս աւելի հանճարեղ եղայ.
ինչու որ քու վկայութիւններդ
100 իմ մտածութիւնս են, ծե-
րերէն աւելի իմաստուն եղայ,
վասն զի քու հրամաններդ պա-
101 հեցի։ Ամէն գէշ ճամբայէն իմ
ոտքերս եա քաշեցի, որ քու
102 խօսքդ պահեմ։ Քու դատաս-
տանութիւնդ չխոտորեցայ. ինչու
որ դուն սորվեցուցիր ինծի։
103 Ո՜րչափ քաղցր է քու խօսքդ
իմ քմիցս. մեղրէն աւելի ա-
104 նոյշ նոյնիսկ իմ բերնիս։ Քու հրաման-
ներովդ խիստուն եղայ. անոր
համար ատեցի ամէն ճամ-
բան սուտի։

Ն Ո Ւ Ն

105 Քու խօսքդ իմ ոտքերուս
ճրագ է, ու իմ շաւիղներուս
106 լոյս։ Երդում ըրի, ու պիտի
կատարեմ, որ քու արդար դա-
107 տաստանները պահեմ։ Շատ նե-
ղացայ, ով Տէր՝ կենդանացուր
զիս քու խօսքիդ համեմատ։
108 Հիմա իմ բերնիս կամաւոր զո-
հերը ընդունէ՝ ով Տէր, ու քու
դատաստաններդ սորվեցուր ին-
ձի։ Իմ հոգիս ամէն ժամա-
նակ ափիս մէջն է, բայց քու
օրէնքդ չեմ մոռնար։ Ամբա-
րիշտները որոգայթ լարեցին ին-
ձի համար, բայց ես քու հր-
րամաններէդ չմոլորեցայ։ Քու
վկայութիւններդ յաւիտեան ին-
ձի ժառանգութիւն առի, ին-
չու որ անոնք իմ սրտիս ցնծու-
թիւնն էն։ Խոնարհեցուցի իմ
սիրտս, որ քու կանոններդ կա-
տարեմ յաւիտեան մինչեւ վեր-
ջը։

Ս Ա Մ Է Խ

Երկմիտ մարդիկներէն ատեցի,
բայց քու օրէնքդ սիրեցի։ Իմ
ապաւէնս ու սուպրս դուն ես,
քու խօսքիդ յուսացայ։ Ե՛ս
քեզնէ հեռացէք ինծի՝ ով չարա-
գործներ, ինչու որ ես իմ Ա-
ստուծոյս պատուիրանքները պա-
հեմ պահեմ։ Պահպանէ զիս քու
խօսքիդ համեմատ, որ ապրիմ.
եւ զիս իմ յոյսէս մի ամչցներ։
Ջօրացուր զիս որ ապրիմ, ու
միշտ քու կանոններուդ ուշա-
դրութիւն ընեմ։ Անարդեցիր ա-
մէնը՝ որ քու կանոններէդ հա-
րաւթեան. քանզի անոնց նենգ-
դութիւնը սուտ է։ Դուն ջ-
պաղնէրու կղկղանք կը համարիս
երկրի բոլոր ամբարիշտները. ա-
նոր համար ես քու վկայութիւն-
ներդ կը սիրեմ։ Իմ մարմինս
քու ահէդ դողաց, ու ես քու
դատաստաններէդ վախցայ։

Ա Յ Ի Ն

Իրաւունք ու արդարութիւն
ըրի. զիս իմ նեղիչներուս մի
մատներ։ Քու ծառայիդ բարու-
թեան համար երաշխաւոր եղիր,
որ ամբարտաւանները չհարստա-
հարեն զիս։ Իմ աչքերս նուա-
ղեցան քու փրկութեանդ հա-
մար, ու քու արդարութեանդ
խօսքին համար։ Ըրէ քու ծա-
ռայիդ քու ողորմութեանդ հա-
մեմատ, եւ քու կանոններդ սոր-
վեցուր ինծի։ Ես քու ծառադ

եմ, խնամառնէն ըրէ զիս, որ քու
126 վկայութիւններդ ձանչնամ: Տէր,
ժամն է քան թէ գործես, ապօրէնք
կ՚ելլեն քու օրէնքդ
127 փանեցին: Ես քու պատուիրանքներդ
սիրեցի աւելի քան
128 ոսկի եւ սուտակ: Ես քու ամէն
պատուիրանքներդ ուղիղ կը
համարիմ, ամէն ճամբայ
ատեցի:

Փ

129 Քու վկայութիւններդ սքանչելի
են, անոր համար իմ անձս
130 անոնք կը պահէ: Քու խօսքերդ
լոյս կու տայ, տգէտները
հասկընալ կ՚ընէ:
131 Բերանս բացի ու հեւացի, քանի
որ քու պատուիրանքներդ
132 կ՚ուզէի: Դարձիր դէպ ի ինծի
ու ողորմէ ինծի, ինչպէս
որ սովորութիւն ունիս քու
133 անունդ սիրողներուն: Իմ գնացքներս
քու խօսքիդ մէջ
հաստատէ, եւ ոեւէ անօրէնութիւն
134 մի՛ տիրէ ինծի: Փրկէ զիս մարդոց
բռնութենէն, եւ քու
135 պատուիրանքներդ պիտի պահեմ:
Երեսդ վառէ քու ծառային
վրայ, ու սորվեցուր ինծի քու
136 արդարութիւնդ: Ջուրեր առուներ
կ՚իջնեն իմ աչքերէս, քանի
որ չեն պահեր քու օրէնքդ
չպահեցին:

Ց

137 Արդար ես դուն, Տէր, եւ քու
138 դատաստանդ ուղիղ է: Քու պատուիրած վկայութիւնդ արդար ու խիստ
139 ձչտնարհս է: Իմ նախանձս իս
մաշեց, քանի որ իմ թշնամիներս
140 քու խօսքերդ մոռցան: Քու խօսքդ խիստ մաքուր է, անոր
համար քու ծառադ անկից կը
141 սիրէ: Ես ցած ու անարգուած
եմ, բայց քու հրամանները չմոռցայ:
142 Քու արդարութիւնդ յաւիտենական արդարութիւն է, ու քու օրէնքդ ճշմարտութիւն
է: Նեղութիւնը ու ցաւը ինծի 143
գտան, բայց քու պատուիրանքներդ իմ ուրախութիւնս են:
Քու վկայութիւններդ արդար 144
են յաւիտեան, խնամառնէն ըրէ զիս, ու պիտի ապրիմ:

Գ

Բոլոր սրտով աղաղակեցի, ան- 145
կէ՛ր պատասխան տուր ինծի,
ես քու կանոններդ պիտի պահեմ: Քեզի աղաղակեցի, փրկէ 146
զիս, և քու վկայութիւններդ
պիտի պահեմ: Կանուխ երայ 147
արշալոյսին, ու աղաղակեցի,
քու խօսքիդ յուսացայ: Գիշեր- 148
ուան պահերէն առաջ բացուեցան իմ աչքերս քու խօսքերդ վրայ մտածելու համար:
Իմ ձայնս լսէ քու ողորմու- 149
թեանդ համեմատ, Տէր, քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացուր զիս: Անօրէնու- 150
թիւն հետապնդողները մօտեցան, անոնք քու օրէնքէդ հեռացան:
Դո՛ւ Տէր, դուն մօտ ես, ու քու 151
բոլոր պատուիրանքներդ ճշմարտութիւն են: Առաջուց իմացած 152
եմ քու վկայութիւններէդ, որ անոնք յաւիտեան հաստատուն են:

Ր

Տես իմ նուաստութիւնս, ու ին- 153
ծի փրկէ, քանի որ քու օրէնքդ չմոռցայ: Իմ իրաւունքս պաշտ- 154
պանէ ու փրկէ զիս, քու խոստումիդ համեմատ կենդանացուր
զիս: Փրկութիւնը հեռու է ամ- 155
բարիշտներէն, քանի որ քու կանոններդ չեն փնտռեր: Ո՛վ Տէր, 156
քու գթութիւններդ շատ են, քու դատաստաններուդ համեմատ կենդանացուր զիս: Շատ 157
են իմ հալածիչներս ու թշնամիներս, բայց ես քու վկայութիւններէդ չխոտորեցայ: Անօ- 158
րէնները տեսայ ու զզուեցայ, քանի որ անոնք քու խօսքդ չեն պահեր: Նայէ՛ որ քու հրամանդ 159
սիրեմ, Տէր, քու

ողջմտութեանդ համեմատ կեն-
160 դանացո՛ւր զիս։ Քու խօսքիդ
սկիզբը ճշմարտութիւն է, ու
քու բոլոր արդար դատաստան
նեղդ յաւիտեան են։

Շ Ի Ն

161 Իշխանները զուր տեղը իս հա-
լածեցին, բայց իմ սիրտս քու
162 խօսքէդ վախցաւ։ Ես կը ցն-
ծամ քու խօսքերովդ շատ ա-
163 ւար գտնողի պէս։ Սուտութիւնը
ատեցի ու ատելագիր. Բայց քու
164 օրէնքդ սիրեցի։ Օրը եօթը ան-
գամ կ'օրհնեմ քեզ, քու ար-
դար դատաստաններուդ համար։
165 Քու օրէնքդ սիրողներուն շատ
խաղաղութիւն կայ, ու անոնց
166 գայթակղութիւն չըլլար։ Ո՛վ
Տէր՝ քու փրկութեանդ սպա-
սեցի, և քու պատուիրանք-
167 ներդ կատարեցի։ Իմ անձս քու
վկայութիւններդ պահեց, ու
168 ես անոնք շատ կը սիրեմ։ Քու
հրամաններդ ես քու վկայու-
թիւններդ պահեցի. Ինչու որ
իմ բոլոր ճամբաներս քու առ-
ջեդ են։

Թ Ա Վ

169 Ո՛վ Տէր՝ թող իմ աղաղակս
քու առջեդ մօտենայ. քու խօս-
քիդ համեմատ խնամատարն ըլլ
170 զիս։ Թող իմ աղաչանքս քու
առջեդ ելլէ. քու խօսքիդ հա-
171 մեմատ փրկէ զիս։ Իմ շրթունք-
ներս օրհնութիւն պիտի բղխեն,
վասն զի քու կանոններդ սոր-
172 վեցուցիր ինծի։ Իմ լեզուս քու
խօսքդ պիտի պատմէ. Ինչու որ
քու բոլոր պատուիրանքներդ
173 արդար են։ Թող քու ձեռքդ
ինծի օգնական ըլլայ. Ինչու որ
174 քու հրամաններդ ընտրեցի։ Ո՛վ
Տէր՝ քու փրկութեանդ ցանկա-
ցայ, ու քու օրէնքդ իմ ուրա-
175 խութիւնս է։ Թող իմ անձս
ապրի ու քեզ օրհնէ, և քու
դատաստաններդ օգնեն ինծի։
176 Կորսուած ոչխարի պէս մոլորե-
ցայ. փնտռէ քու ծառադ,
ինչու որ քու պատուիրանքներդ
չմոռցայ։

ՍԱՂՄ· ՃԻ

Առաքեալներուն երգը։

Իմ նեղութեանս մէջ Տէրոջը 1
աղաղակեցի, ու անիկայ ինծի
պատասխան տուաւ։ Ո՛վ Տէր՝ 2
փրկէ իմ անձս սուտ շրթունք-
ներն, ու նենգաւոր լեզուէն։
Նենգաւոր լեզուն քեզի ի՛նչ կու 3
տայ, և քեզի ի՛նչ կ'աւելցնէ։
Զօրաւոր մարդուն սուր նետ- 4
երը, ու գիհիին կայծերը։ Վա՜յ 5
ինծի՝ որ Մոսոքի մէջ պանդխտա
եղայ, և կեդարի վրաններուն
քովերը բնակեցայ։ Շատ ժամա- 6
նակ իմ անձս բնակեցաւ խաղա-
ղութիւնը ատողներուն հետ։
Ես խաղաղասէր էի. բայց երբ- 7
որ կը խօսէի, անոնք կռիւ ի՛ն-
ձի էին։

ՍԱՂՄ· ՃԻԱ

Առաքեալներուն երգը։

Աչքերս դէպ՚ի լեռները պի- 1
տի վերցնեմ, ուսկից որ իմ օգ-
նութիւնս պիտի գայ։ Իմ օգ- 2
նութիւնս Տէրոջմէն է, ան որ
երկինքը ու երկիրը առեղծեց։
Անիկայ քու ոտքդ չգոցացնէ. 3
ո՛ւ քու պահապանդ չքնանայ։
Ահա Իսրայէլի պահապանը պիտի
չմրափէ ու պիտի չքնանայ։ Տէ- 5
րը քու պահապանդ է. Տէրը
քու աջ ձեռքիդ քովը քու հո-
վանիդ է։ Ցորեկը արեգակը 6
քեզ պիտի չվպնէ, ոչ ալ գի-
շերը լուսինը։ Տէրը քեզ ամէն 7
չարէն պիտի պահպանէ. քու
անձդ պիտի պահպանէ։ Տէրը 8
քու ելլելդ ու մտնելդ պիտի
պահպանէ, ասկէ առաջ մինչև
յաւիտեան։

ՍԱՂՄ· ՃԻԲ

Դաւիթի առաքեալներուն երգը։

Կ'ուրախանայի երբոր ինծի 1
կ'ըսէին. Տէրոջը տունը երթանք։

2 Մեր ոտքերը քու դռներուդ մէջ
կայնեցան, ով Երուսաղէմ։
3 Երուսաղէմը անոնդ քաղաքի մը
պէս շինուած է, որ ինքնիրեն
4 միաւորուած է։ Ուր ցեղերը՝ Տէ-
րոջը ցեղերը հոն կ'երթան խորհ-
րելին պատուիրուածին պէս, Տէ-
րոջը անուանը գոհութիւն մա-
5 տուցանելու համար։ Ընչու որ
հոն դրուած են դատաստանի ա-
թոռներըը, Դաւիթին տանը ա-
6 թոռներըը։ Երուսաղէմի խաղա-
ղութիւնը խնդրեցէք. Թող յա-
ջողութիւն ունենան որ քեզ կը սիրեն։
7 Խաղաղութիւն թող ըլլայ քու
պարիսպներուդ մէջը, ու յաջո-
ղութիւն՝ քու պալատներուդ
8 մէջը։ Իմ եղբայրներուս ու ըն-
կերներուս համար հիմա պիտի
ըսեմ. խաղաղութիւն ըլլայ քե-
9 ղի։ Մեր Տէր Աստուծոյն տանը
համար՝ քեզի բարութիւն պիտի
ուզեմ։

ՍԱՂՄ· ՃԻԹ

Աստիճաններուն երգը։

1 Վերի կը բարձրացնեմ իմ
աչքերս, ով երկինքի մէջ Բնա-
2 կող։ Ահա ինչպէս որ ծառանե-
րուն աչքերը իրենց տիրոջը ձեռ-
քին կը նային, ու ինչպէս որ ա-
ղախինին աչքերը իր տիկնոջը
ձեռքին, անանկ ալ մեր աչքերը
Տէրոջը մեր Աստուծոյն պիտի
նային, մինչև որ մեզի ողորմի։
3 Ողորմէ մեզի՝ ով Տէր, ողորմէ
մեզի, ինչու որ խիստ լեցուե-
4 ցանք անարգանքով։ Խիստ լե-
ցուած է մեր անձը գոռոզնե-
րուն նախատինքովը, ու ամբար-
տաւանութեան անարգանքովը։

ՍԱՂՄ· ՃԻԹ

Դաւիթի աստիճաններուն երգը։

1 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլ-
ար, հիմա Իսրայէլը թող ըսէ,
2 Թէ որ Տէրը մեր հետը չըլլար,
երբոր մարդիկ մեր վրայ ելան,
3 Ան ատենը ողջ ողջ պիտի կլլեին
մեզ, երբոր անոնց բարկութիւ-
նը մեր վրայ բորբոքած էր։ Ան
4 ատենը ջուրերը մեզ պիտի ըն-
կղմէին, հեղեղը մեր անձերուն
վրայէն պիտի անցնէր։ Ան ատե-
5 նը հպարտացած ջուրերը մեր ան-
ձերուն վրայէն պիտի անցնէին։
6 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը, որ մեզ ա-
նոնց ակռաներուն որս չտուաւ։
7 Մեր անձերը ձնճղուկի պէս ո-
րսգնելուն որոգայթէն ազատե-
ցան, որոգայթը կոտրտուեցաւ,
ու մենք ազատեցանք։ Մեր օգ-
8 նութիւնը Տէրոջը անունովն է,
ան որ երկինքը ու երկիրը ստեղ-
ծեց։

ՍԱՂՄ· ՃԻԵ

Աստիճաններուն երգը։

1 Տէրոջը յուսացողները Սիօն
լեռանը պէս են, որ չտատանիր,
հապա յաւիտեան կը մնայ։ Ինչ-
2 պէս որ Երուսաղէմը լեռներով
պատած է, անանկ ալ Տէրը իր
ժողովուրդին շուրջ կողմն է ա-
կիկ հետև միշտ յաւիտեան։ Ին-
3 չու որ ամբարշտին գաւազանը
արդարներուն վիճակին վրայ պի-
տի չմնայ, որ արդարները ձեռ-
քերնին անօրէնութեան չերկրն-
ցնեն։ Ով Տէր՝ բարիք ըրէ բա-
4 րիներուն, ու սրտով ուղիներ-
նուն։ Սակայն անոնք որ իրենց
ծուռ ճամբաներուն մէջը կը մո-
լորին, Տէրը պիտի կոտրտցնէ
անօրէնութիւն գործողներուն
հետ։ Խաղաղութիւն ըլլայ Իս-
րայէլին վրայ։

ՍԱՂՄ· ՃԻՋ

Աստիճաններուն երգը։

1 Երբոր Տէրը Սիօնին գերու-
թիւնը դարձուց, երազ տեսնող
ներու պէս եղանք։ Ան ժամա-
2 նակը մեր բերանը խնդութիւ-
նով լեցուեցաւ, ու մեր լեզուն
ցնծութիւնով. ան ժամանակը
հեթանոսաց մէջ կսին թէ՝ Տէրը
մեծ բաներ ըրաւ

3 Տէրը մեզի համար մեծ բաներ
ըրաւ , ու մենք ուրախացանք :
4 Ո՛վ Տէր՝ դարձուր մեր գերու-
թիւնը հարաւին առուներուն
5 պէս : Անոնք որ արցունքով կը
ցանեն , ցնծութիւնով պիտի հնձեն
6 ձեն : Ան որ լալով կ'երթայ ցա-
նելու սերմը տանելով , անշուշտ
ցնծութեամբ եւս պիտի դառ-
նայ իր snրեն խուրձերը բերելով :

ՍԱՂՄ · ՃԻԷ

Սղոմոնի առաձանելութեան երգը :

1 Թէ որ Տէրը չշինէ տունը ,
զուր տեղը կ'աշխատին անոր շի-
նողները . թէ որ Տէրը չպահպա-
նէ քաղաքը , զուր տեղը կը հըս-
2 կեն պահապանները : Պարապ
բան է ձեզի համար կանուխ ելլե-
լը , ետ հանգչիլը , ու ցա-
ւագ հաց ուտելը . յիրաւի անի-
նոյ իր սիրելիին քունն կու տայ :
3 Ահա տղաքը Տէրոջը ժառանգու-
թիւնն են , որովայնի պտուղը
4 անոր պարգեւն է : Ինչպէս են
նետերը զօրաւորին ձեռքին մէ-
ջը , այնպէս են երիտասարդնե-
5 րուն տղաքը : Երանի՜ անոր մար-
դուն՝ որ իր կապարճը անոնց
մով լեցուց . երբոր դրանը մէջ
թշնամւոց հետ խօսելու ելլան ,
պիտի չամչուին :

ՍԱՂՄ · ՃԻԸ

Առաձանելութեան երգը :

1 Երանի՜ ան ամենուն՝ որ Տէ-
րոջմէն կը վախնան , ու անոր
ճամբաներուն մէջը կը քալեն :
2 Վասն զի քու ձեռքիդ աշխա-
տութիւնը պիտի ուտես , երա-
նի՜ է քեզի , ու քեզի բարի պի-
3 տի ըլլայ : Քու կնիկդ պտղա-
բեր պիտի ըլլայ քու տանդ ներսի կողմը , ու
քու որդիներդ ձիթենիի տունկ
կերպ պէս՝ քու սեղանիդ չորս
4 կողմը : Ահա Տէրոջմէն վախցող
մարդը տառնկ պիտի օրհնուի :
5 Տէրը քեզ Սիոնէն օրհնէ , ու Ե-
րուսաղէմին բարութիւնը տես-
նես քու կենացդ բոլոր օրերուն
մէջը : 6 Եւ քու սրբոցդ որդիները տեսնես . խաղաղութիւն ըլլայ
Իսրայէլին վրայ :

ՍԱՂՄ · ՃԻԹ

Առաձանելութեան երգը :

1 Հիմա Իսրայէլը թող ըսէ ,
իմ մանկութենէս ի վեր շատ
անգամ ինծի նեղեցին , իմ մանկու-
2 թենէս ի վեր շատ անգամ ինծի
նեղեցին , բայց ինծի չյաղթե-
ցին : 3 Հերկողները իմ կռնակիս
վրայ հերկեցին , ու իրենց ակօս-
ները երկրնցուցին : 4 Տէրը արդար
է . անիկայ ամբարիշտներուն
շուանները կտրատեց : 5 Սիոնը ա-
տողները ամէնը պիտի ամչնան
ու ետ դառնան . 6 տանիքի վրայի
խոտին պէս պիտի ըլլան , որ
դեռ չվրցուած կը չորնայ . 7 Որ
հնձողը չիրնար անով իր ձեռքը
լեցնել . ոչ ալ խուրձ կապողը
իր գոգը . 8 Եւ անցնողները չեն
ըսեր թէ՝ Տէրոջը օրհնութիւնը
ձեր վրայ ըլլայ . ու ձեզ Տէրոջը
անունովը կ'օրհնենք :

ՍԱՂՄ · ՃԼ

Առաձանելութեան երգը :

Խորունկ տեղերէն քեզի կանչեցի՜ , Տէր : 1
Ո՛վ Տէր՝ իմ ձայնս լսէ . քու ականջներդ թող մտիկ 2
ընեն իմ աղօթքիս ձայնը : Ո՛վ Տէր՝ թէ որ անօրէնութիւնները 3
յիշելու ըլլաս , Տէր ով կրնայ կենալ : Բայց քու քով է թող- 4
ութիւնը , որ քեզմէ վախնան :
Ես Տէրոջը կը սպասեմ , իմ անձս 5
կը սպասէ , ու անոր խօսքին կը
յուսամ : Առաւօտեան սպասողնե- 6
րէն՝ առաւօտեան սպասողներէն
աւելի իմ անձս Տէրոջը կը
սպասէ : Իսրայէլը Տէրոջմէ 7
յուսայ , ինչու որ Տէրոջը քովը
ողորմութիւն կայ , ու անոր քովը
շատ փրկութիւն կայ . Եւ ան 8
կայ պիտի փրկէ Իսրայէլը իր բո-
լոր անօրէնութիւններէն :

ՍԱՂՄ· ՃԼԱ

Դաւթի ատաձանութեան երգը։

1 Ով Տէր՝ իմ սիրտս չգոռաց
զացաւ, և իմ աչքերս չբարձ-
րացան, ու ես մեծամեծ բա-
ներու մէջ և ինծմէ բարձր բա-
2 ներու մէջ չքալեցի։ Յիրաւի
իմ անձս հանդարտեցուցի ու
հանգստացուցի իր մօրը կաթնէն
կտրուած տղու մը պէս. իմ
անձս կաթնէն կտրուած տղու
3 մը պէս է։ Իսրայէլը Յոյս Տէ-
րոջը յուսայ առկէ եւս մինչեւ
յաւիտեան։

ՍԱՂՄ· ՃԼԲ

Ատաձանութեան երգը։

1 Դաւթին համար յիշէ՛ ով
Տէր, անոր բոլոր նեղութիւնը.
2 Որ ան երդում բրաւ Տէրոջը,
և ուխտ դրաւ Յակոբին Զօրա-
3 ւորին, Ըսելով թէ Իմ տանս
բնակարանը չմտնեմ, ու իմ
փռած անկողնիս վրայ չելլեմ,
4 Թէ իմ աչքերուս քունն և ար-
տեւանունքներուս նիրհում չը-
5 տամ, Մինչեւ որ Տէրոջը հա-
մար տեղ մը գտնեմ, ու Յա-
կոբին Զօրաւորին համար բնա-
6 կարան։ Ահա անոր վրայով լսե-
ցինք Եփրաթայի մէջ, և գտնի-
կոյ գաւառը անոնց գաշտե-
7 րուն մէջը։ Մտնենք անոր բնա-
կարաններուն, ու երկրպագու-
8 թիւն ընենք անոր պատուանդ-
անին քովը։ Քու հանգստու-
թեանդ բեղը ելլէ՛ ով Տէր,
9 դուն ու քու զօրութեանդ տա-
պանակը։ Քահանաներդ թող
արդարութիւն հագնին, և քու
10 սուրբերդ ցնծան։ Քու Դաւթի
ծառային համար անդին մի
դարձներ քու օծեալիդ երեսը։
11 Տէրը երդում բրաւ Դաւթին
ճշմարտութեամբ, ու ետ չդար-
նար անկէ, Թէ Քու պտղայնդէ
պատղէն քու աթոռիդ վրայ
12 պիտի նստեցնեմ։ Թէ որ քու
որդիներդ պահեն իմ ուխտս ու
վկայութիւններս որ անոնց պի-
տի սորվեցնեմ, ան ատենը ա-
նոնց որդիներն ալ քու աթո-
ռիդ վրայ պիտի նստին յաւի-
տեան։ Ինչու որ Տէրը Սիոնը 13
ընտրեց, և ըզնիէայ իրեն բնա-
կութեան համար ուզեց, Ըսե- 14
լով. Ա՛ս է յաւիտեան իմ հան-
գիստս. ատոր մէջը պիտի բնա-
կիմ, ինչու որ ասիկայ ուզեցի։
Անոր պաշարը առատաբար պի- 15
տի օրհնեմ, ու անոր աղքատ-
ները հացով պիտի կշտացնեմ։
Էս անոր քահանաներուն փրկու- 16
թիւն պիտի հագցնեմ. ու ա-
նոր սուրբերը ուրախութեամբ
պիտի ցրնծան։ Ան տեղը Դա- 17
ւիթին եղջիւր պիտի բուսցը-
նեմ, ու ճրագ պիտի պատրաս-
տեմ իմ օծեալիս համար։ Անոր 18
թշնամիները ամօթ պիտի հագ-
ցնեմ, բայց անոր վրայ իր թա-
գը պիտի ծաղկի։

ՍԱՂՄ· ՃԼԳ

Դաւթի ատաձանութեան երգը։

Ահա որչափ բարի ու որչափ 1
վայելուչ է որ եղբայրները իր-
րու հետ միաբանութեամբ բնա-
կին։ Ան ատենը իւղին պէս է, 2
որ գլուխէն վայրէն մօրուքին վը-
րայ՝ Ահարոնին մօրուքին վրայ
վազեց, ու մինչեւ անոր զգեստ-
ներուն ծայրը իջաւ։ Սիոնի լեռ- 3
ներուն վրայ իջած Հերմոնին շա-
ղին պէս է. ինչու որ Տէրը հոն
հաստատուկ օրհնութիւնը ու
կեանքը մինչեւ յաւիտեան։

ՍԱՂՄ· ՃԼԴ

Ատաձանութեան երգը։

Եղէք օրհնեցէք Տէրը՝ ով Տէ- 1
րոջը բոլոր ծառաներդ, որ Տէ-
րոջը տունը կը կենաք պիտի
րը։ Սուրբ տեղը ձեռքերնիդ 2
վերցուցէք, ու օրհնեցէք Տէրը։
Եհովիմը ու երկիրը առեղծող 3
Տէրը Թող օրհնէ քեզ Սիոնէն։

ՍԱՂՄ. ՃԼԵ

1 Ալելեւիա։ Օրհնեցէք Տէրա-
ջը անունը, օրհնեցէք, ով Տե-
2 րոջը ծառայներդ, որ Տիրոջը
տունը կը կեցնէք, մեր Աստու-
ծոյն տանը սրահներուն մէջը։
3 Օրհնեցէք Տէրը, ինչու որ Տէ-
րը բարի է. սաղմոս ըսէք անոր
անուանը, ինչու որ քաղցր է։
4 Վասն զի Տէրը Յակոբը ընտ-
րեց Յակոբը, ու Իսրայէլը իրեն
սեփհական ժողովուրդ ըլլալու։
5 Վասն զի ես իմացայ, որ Եհո-
վան մեծ է, ու մեր Տէրը բո-
6 լոր աստուածներէն Տէրը մեծ
է։ Ամէն ինչ որ ուզեց՝ երկ-
նքի ու երկրի մէջ, ծովերուն
ու բոլոր անդունդներուն մէջը։
7 Երկրի ծայրերէն շոգիներ կը
հանէ, անձրևի համար փայ-
լակներ կը շինէ, ու հով կը հա-
8 նէ իր շտեմարաններէն։ Անի-
կայ Եգիպտոսին առջինները
զարկաւ մարդէ մինչև անասուն,
9 Նշաններ ու հրաշքներ իրենց
քու մէջդ՝ ով Եգիպտոս, փա-
րաւոնին ու անոր բոլոր ծառա-
10 ներուն վրայ։ Շատ ազգեր զար-
կաւ, ու զօրեղ թագաւորներ
11 սպաննեց, Ամօրհացւոց Սեհոն
թագաւորը, Բասանի Ովգ թա-
գաւորը, և Քանանա բոլոր թա-
12 գաւորութիւնները. Ու անոնց
երկիրը ժառանգութիւն տուա՛,
իր Իսրայէլ ժողովուրդին
13 ժառանգութիւն։ Ով Տէր՝ քու
անունդ մինչև յաւիտեան է,
ով Տէր՝ քու յիշատակդ
14 ազգէ մինչև ազգ։ Ինչու որ
Տէրը իր ժողովուրդը կը գա-
տէ, և իր ծառաներուն կը ո-
15 գրմի։ Հեթանոսաց կուռքերը
արծաթ ու ոսկի են, մարդու
16 ձեռքի գործքեր են. Բերան ու-
նին՝ բայց չեն խօսիր. աչքեր
17 ունին՝ բայց չեն տեսներ. Ա-
կանջներ ունին՝ բայց չեն լսեր,
ու շունչ չկայ անոնց բերնին
18 մէջը։ Անոնց նման ըլլան անոնք
շինողները, ու բոլոր անոնց յա-
19 տագնեները։ Ով Իսրայէլի տու-
նը՝ օրհնեցէք Տէրը. ով Ահա-
րոնի տունը՝ օրհնեցէք Տէրը.
20 Ով Ղեւիի տունը՝ օրհնեցէք Տէ-
րը. ով Տէրոջմէն վախցողներ՝
21 օրհնեցէք Տէրը։ Օրհնեալ ըլլայ
Տէրը Սիոնէն, ան որ Երուսա-
ղէմի մէջ կը բնակի։ Ալե-
լուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԼԶ

1 Խոստացէք Տէրոջմէն, ինչու
որ բարի է. ինչու որ անոր ո-
2 ղորմութիւնը յաւիտեան է. Գո-
հացէք աստուածներուն Աս-
տուծմէն. ինչու որ անոր ողոր-
3 մութիւնը յաւիտեան է. Գո-
հացէք տերերուն Տէրոջմէն. ին-
չու որ անոր ողորմութիւնը յա-
4 ւիտեան է. Միայնակ մեծ հրաշք-
ներ կընողին. ինչու որ անոր ո-
5 ղորմութիւնը յաւիտեան է. Ով
կինքը իմաստութեամբ առեղծ-
ծին. ինչու որ անոր ողորմու-
թիւնը յաւիտեան է. Երկիրը 6
ջուրերուն վրայ տարածողին. ին-
չու որ անոր ողորմութիւնը յա-
ւիտեան է. Մեծ մեծ լուսաւորներ 7
ներ ստեղծողին. ինչու որ անոր
ողորմութիւնը յաւիտեան է.
Արեգակը՝ որ ցորեկուն իշխէ. 8
ինչու որ անոր ողորմութիւնը
յաւիտեան է. Լուսինը ու աստ- 9
ղերը՝ որ գիշերուն իշխեն. ինչու
որ անոր ողորմութիւնը յաւիտ-
եան է. Եգիպտացւոց անդրա- 10
նիները զարնողին. ինչու որ ա-
նոր ողորմութիւնը յաւիտեան
է. Ու Իսրայէլը անոնց մէջէն 11
հանողին. ինչու որ անոր ողոր-
մութիւնը յաւիտեան է. Հզօր 12
ձեռքով ու տարածուած բա-
զուկով. ինչու որ անոր ողոր-
մութիւնը յաւիտեան է. Կար- 13
միր ծովը երկուքի բաժնողին.
ինչու որ անոր ողորմութիւնը
յաւիտեան է. Ու Իսրայէլը ա- 14
նոր մէջէն անցընողին. ինչու որ
անոր ողորմութիւնը յաւիտ-
եան է. Եւ փարաւոնը ու անոր զօր- 15
քը կարմիր ծովուն մէջը թօթ-

վողէն. ինչու որ անոր աղօթքը
16 Թիւնը յաւիտեան է. Իր ժո-
ղովուրդը անապատին մէջը պը-
արտցընողէն. ինչու որ անոր
աղօթքնթիւնը յաւիտեան է.
17 Մեծ Թագաւորներ զարնողէն.
ինչու որ անոր աղօթքնթիւնը
18 յաւիտեան է. Ու զօրեղ Թա-
գաւորներ սպաննողէն. ինչու որ
անոր աղօթքնթիւնը յաւիտեան
19 է. Ամորհացւոց Սիհոն Թագա-
ւորը. ինչու որ անոր աղօթքնթ-
20 Թիւնը յաւիտեան է. Ու Բա-
սանի Ովգ Թագաւորը. ինչու որ
անոր աղօթքնթիւնը յաւիտեան
21 է. Եւ անոնց երկիրը ժառան-
գութիւն տուողէն. ինչու որ
անոր աղօթքնթիւնը յաւիտեան
22 է. Իր Իսրայէլ ծառային ժա-
ռանգութիւն. ինչու որ անոր
աղօթքնթիւնը յաւիտեան է.
23 Ան որ խոնարհութեանը մէջ մեզ
յիշողէն. ինչու որ անոր աղօթ-
24 նթիւնը յաւիտեան է. Ու
մեր թշնամիներէն մեզ փրկողէն.
ինչու որ անոր աղօթքնթիւնը
25 յաւիտեան է. Բոլոր մարմինի հաց
տուողէն. ինչու որ անոր աղօթ-
26 նթիւնը յաւիտեան է. Գո-
հացէք երկինքին Աստուծմէն.
ինչու որ անոր աղօթքնթիւնը
յաւիտեան է:

ՍԱՂՄ· ՃԼԵ

1 Բաբելոնի գետերուն քովը՝
հոն կը նստէինք, ու Սիօնը մտ-
քերնիս բերելով կու լայինք:
2 Անոր մէջը ուռիներուն վրայ
3 կախեցինք մեր քնարները: Ին-
չու որ մեզ գերի ընողները հոն
մեզմէ երգ մը խնդրեցին, ու
մեր կողոպտիչները ուրախու-
թիւն, ըսելով. Երգեցէք մեզի
4 Սիօնին երգերէն: Տէրոջը երգը
ինչպէս երգենք օտար երկրի
5 մէջ: Ո՛վ Երուսաղէմ՝ թէ որ
քեզ մոռնամ, թող իմ աջ ձեռ-
6 քս իր պաշօնը մոռնայ. Թող
իմ լեզուս իմ քունքս փակչի,
թէ որ քեզ չյիշեմ, թէ որ
Երուսաղէմը իմ գլխաւոր ու-
րախութենէս աւելի մեծ չհա-
մարիմ: Յիշէ՛ ով Տէր՝ Եդովմի 7
որդիները Երուսաղէմի օրուանը
մէջ, որ կ՚ըսէին. Փլցուցէք՝ փըլ-
ցուցէք մինչև անոր հիմը: Ո՛վ 8
Բաբելոնի աւերուղ աղջիկը՝ ե-
րանի անոր, որ քեզի կը հա-
տուցանէ մեզի ըրած գործքը-
դ փոխարէնը. Երանի անոր՝ 9
որ քու պաւակներդ կը բռնէ
ու քարի կը զարնէ:

ՍԱՂՄ· ՃԼԸ

Սաղմոս Դաւթի:

1 Քեզի գոհութիւն պիտի մա-
տուցանեմ իմ բոլոր սրտովս. աս-
տուածներուն առջին քեզի սաղ-
մոս պիտի երգեմ: Երկրպագու- 2
թիւն պիտի ընեմ դէպ՚ի քու
սուրբ տաճարդ, և քու ան-
ունդ գոհութիւն պիտի մա-
տուցանեմ քու ողորմութիւնդ
ու ճշմարտութիւնդ համար.
Ինչու որ քու բոլոր անունէդ 3
վեր մեծցուցիր քու խօսքդ: Կան-
չած օրս պատասխան տուիր ին-
ծի, իմ անձիս մէջը զօրութիւ-
նով զիս ուժովցուցիր: Ո՛վ Տէր՝ 4
երկրին բոլոր թագաւորները քե-
զի գոհութիւն պիտի մատուցա-
նեն, երբոր քու բերնիդ խօս-
քերը լսեն. Ու Տէրոջը ճամբա- 5
ներուն մէջը պիտի երգեն. Ին-
չու որ Տէրոջը փառքը մեծ է:
Թէպէտ Տէրը բարձր է, բայց 6
ցածը հղողը կը տեսնէ, ու
բարձրամիտը հեռուէն կը ճանչ-
նայ: Թէ որ նեղութեան մէջ 7
ալ քալեմ, դուն զիս պիտի կեն-
դանացընես. իմ թշնամիներուս
բարկութեանը դէմ քու ձեռքդ
պիտի երկնցընես, և քու աջ
ձեռքդ իս պիտի փրկէ: Տէրը 8
պիտի գործէ ինծի համար. ով
Տէր՝ քու ողորմութիւնդ յա-
ւիտեան է. քու ձեռացդ գործ-
քերը երեսէ մի ձգեր:

ՍԱՂՄ. ՃԼԹ

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւթի։

1 Ով Տէր՝ խո՛ր քնելով ու
2 ձանձրացա՛ւ։ Դուն գիտէս իմ նըս-
տիլս ու ելլելս. իմ խորհուրդս
3 հեռուանց կ՚իմանաս։ Իմ շա-
ւիղս ու պառկիլս կը քննես.
ու իմ բոլոր ճամբաներս գիտես։
4 Ինչու որ բնաւ խօսք չկայ իմ
լեզուիս վրայ, ահա ո՛վ Տէր՝
5 դուն ամէնը գիտես։ Իմ ետե-
ւէս ու առջեւէս զիս պաշարե-
ցիր, եւ քու ձեռքդ իմ վրաս
6 դրիր։ Այս գիտութիւնը ինծի
խիստ զարմանալի է, բարձր է
ու չեմ կրնար հասկնալ անկից
7 կա՞յ։ Ո՞ւր երթամ քու հոգիէդ,
եւ քու երեսէդ ո՞ւր փախչիմ։
8 Թէ որ երկինքը ելլեմ,
դուն հոն ես. Թէ որ գԺոխքը
անկողնիս քնեմ, ահա դուն հոն
9 ես. Թէ որ արշալոյսին թեւերը
առնեմ, եւ ծովուն վերջին ծայ-
10 րերը բնակիմ, հոն ալ քու
ձեռքդ ինծի պիտի առաջնոր-
դէ, ու քու ալ ձեռքդ զիս
11 պիտի բռնէ։ Թէ որ ըսեմ. Ի-
րաւցնէ խաւարը զիս պիտի
ծածկէ, ան ալ՝ լոյսը գիշերն ալ
12 լոյս կ՚ըլլայ իմ բոլորտիքս։ Մա-
թէն ալ քեզի խաւար չէ. հա-
պա գիշերը ցորեկի պէս լուսա-
ւոր կ՚ըլլայ. խաւարը եւ լոյսը
մի եւ նոյն բան է քու առջեւդ։
13 Ինչու որ դուն առիղներիս իմ
երիկամուններս ես. ու իմ մօրս
որովայնին մէջը զիս ծած-
14 կեցիր։ Կը գոհանամ քեզմէ,
որ ահաւոր ու զարմանալի կեր-
պով ստեղծուեցայ. քու գոր-
ծերդ զարմանալի են, ու իմ
15 անձս ալ՝ գիտէ։ Իմ գոյու-
թիւնս չծածկուեցաւ քեզմէ,
երբոր գաղտուկ տեղը շինուե-
ցայ, երկրի խորութիւնքը մէջ
ձարտարութեամբ կազմուեցայ։
16 Քու աչքերդ իմ անկատար կազ-
մուածքս տեսան, ու անդամնե-
րուս բոլորը քու գրքիդ մէջը
գրուած էին, որ ժամանակին
պիտի կազմուէին, երբոր դեռ
անոնցմէ մէկը չկար։ Ո՜վ 17
պատուական են ինծի քու խոր-
հուրդներդ՝ ով Աստուած. որ-
չափ մեծ է անոնց թիւը։ Թէ որ 18
համրեմ անոնք, աւազէն շատ
են. երբոր արթննամ, դեռ քե-
զի հետ եմ։ Խրատցնէ ամբաս- 19
տիշտը պիտի սպաննիս՝ ով Ա-
ստուած. ուրկունկ ով արիւնահեղ
մարդիկ՝ հեռացէք ինծմէ։ Ա- 20
նոնք քեզի դէմ նենգութեամբ
կը խօսին. և քու թշնամիներդ
տուա անուանդ պարապ տեղը կ՚առ-
նեն։ Քեզ առողներդ չեմ ատե՞ր 21
ով Տէր, ու քեզի դէմ ելլող-
ներէն չեմ զզուիր։ Չափանիք կա- 22
տարեալ ատելութեամբ կ՚ա-
տեմ, և ինծի թշնամի կը հա-
մարիմ։ Փորձէ զիս՝ ով Ա- 23
ստուած, ու գիտցիր իմ սիրտս.
իմ քննէ ու գիտցիր իմ մտած-
մունքներս. և նայէ թէ ու- 24
րեք չար ճամբու մէջ եմ, և
զիս դէպ՚ի յաւիտենական ճամ-
բան առաջնորդէ։

ՍԱՂՄ. ՃԽ

Գլխաւոր երգեցողին. Սաղմոս Դաւթի։

Ով Տէր՝ չար մարդէն իս 1
փրկէ, ու բռնաւոր մարդէն իս
պահէ, Որ անոնք սրտերնուն 2
մէջ չար բաներ կը մտածեն,
ու ամէն օր կռիւներու համար
կը ժողվուին։ Լրնոց լեզուները 3
օձի պէս սրեցին. իժի թոյն կայ
անոնց շրթունքներուն տակը։
(Սէլա։) Ո՛վ Տէր՝ զիս ամբա- 4
րիշտին ձեռքէն պահէ. զիս բռ-
նաւոր մարդէն պահպանէ, ո-
րոնք իմ գնացքներս խափանել
խորհուրդ ըրին։ Ամբարտա- 5
ւանները ինծի համար պատրաստ
որոգայթ ու հաւանութիւն լարեցին.
ուղիին մը փռեցին իմ ճամբուս
վրայ. վտանգ գրին ինծի հա-
մար։ (Սէլա։) Ըսի Տէրոջը. 6
Դուն ես իմ Աստուածս. ով

Տէր՝ լսէ իմ աղաչանքիս ձայնը։
7 Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ իմ փրկու-
թեանս զօրութիւնը, դուն իմ
գլուխս հովանի եղար պատե-
8 րազմին օրը։ Ո՛վ Տէր՝ ամբա-
րիշտին ցանկութիւնները մի
տար. անոր չար խորհուրդը մի
յաջողիր, որ չըլլայ թէ բարձ-
9 րանան։ (Սէլայ։) Իս պաշարող-
ներուն գլուխը՝ իրենց շրթունք-
ներուն աշխատութիւնը պիտի
10 ծածկէ։ Վառած ածուխներ
պիտի իյնան անոնց վրայ. կրակի
մէջ պիտի ձգէ զանոնք, ու խո-
րունկ ջրերու մէջ, որ բնաւ
11 վեր չելլեն։ Չարախօս մարդը
երկրի վրայ պիտի չհաստատուի.
թշուառութիւնը պիտի որսայ
բռնաւոր մարդը, որ սանձայ
12 կոտծանէ։ Գիտեմ որ Տէրը դա-
տաստան պիտի ընէ խեղճին, ու
15 իրաւունք՝ աղքատներուն։ Յի-
րաւ արդարները քու անունդ
պիտի գովեն. ուղիղները քու
առջեւդ պիտի բնակին։

ՍԱՂՄ· ՃԽԱ

Սաղմոս Դաւթի։

1 Ո՛վ Տէր՝ քեզի կը կանչեմ,
շուտով հասիր ինծի, ականջ
դիր իմ ձայնիս՝ երբոր քեզի կը
2 կանչեմ։ Թող իմ աղօթքս խունկ
կի պէս քեզի չհոտուի. ու իմ
ձեռքերուս վերը վերցուիլը իրի-
3 կուան պատարագին պէս։ Ո՛վ
Տէր՝ պահապան դիր իմ բեր-
նիս. ու իմ շրթունքներուս դա-
4 ռը պահպանէ։ Իմ սիրտս չար
բանի եւ անէծք խառնելու մի թո-
ղուր, որ անօրէնութիւն գոր-
ծող մարդոց հետ գէշ գործքեր
չընեմ, ու անոնց համտեսած կե-
5 րակուրնին չուտեմ։ Արդարը
թող զիս զարնէ. ան ողորմու-
թիւն է. ու զիս յանդիմանէ.
ան գլուխս իւղ է. իմ գլուխս
չմերժէ զանիկայ. քանի որ անոնց
6 ներողութիւններուն մէջն ալ սի-
րով աղօթեմ։ Երբոր անոնց դա-
տաւորները ապառաժներու մէջ
ձգուին, ան ատենը իմ խօսքերս
պիտի լսեն, քանի որ քաղցր են։
Ինչպէս որ հերկողը ու ճեղքո-
7 ղը երկրի վրայ, անանկ
ալ մեր ոսկորները գերեզմանին
բերանը ցիրուցան եղան։ Սա-
8 կայն ո՛վ Տէր Եհովայ, իմ աչ-
քերս դէպ ի քեզ են. քեզի
յուսացայ, իմ հոգիս մի մեր-
կացընես։ Ինծի համար լարուած
9 որոգայթէն, ու անօրէնութիւն
գործողներուն վտամբէն զիս պա-
հէ։ Ամբարիշտները իրենց ցան-
10 ցերուն մէջը պիտի իյնան, եր-
բոր ես բոլորովին անցնիմ։

ՍԱՂՄ· ՃԽԲ

Դաւթին երգը՝ աղօթքը՝
երբոր ինքը այրին մէջն էր։

Իմ ձայնովս Տէրոջը կ՚աղաղա-
կեմ. իմ ձայնովս Տէրոջը կ՚ա-
2 ղաչեմ։ Իմ գանգատս անոր
առջեւն կը թափեմ. իմ նեղու-
թիւնս անոր առջեւն կը պատմեմ։
3 Երբոր հոգիս իմ մէջս կը մա-
րէր, դուն իմ շաւիղս գիտցար.
իմ քալած ճամբուս մէջ ինծի
համար գաղտուկ որոգայթ լա-
4 րեցին։ Նայէ աջ կողմը ու տես
որ բնաւ իս ճանչցող մը չկայ.
ապաւէնը ինծմէ կորսուեցաւ.
բնաւ մէկը չկայ՝ որ իմ անձիս
5 համար հոգ ընէ։ Ո՛վ Տէր՝ քե-
զի աղաղակեցի, ու ըսի. Դուն
ես իմ ապաւէնս, ու իմ վիճակս
6 կենդանիներուն երկրին մէջ։ Ականջ
դիր իմ աղաղակիս, ինչու որ
շատ նուաստացայ. ապահէ զիս
իմ հալածիչներէս, ինչու որ
ինծմէ զօրաւոր են։ Իմ անձս
7 բանտէն հանէ, որ քու անունդ
երգ գոհութիւն մատուցանեմ.
արդարները իմ շուրս կազմ պի-
տի պատուին, երբոր ինծի բարե-
րութիւն ընես։

ՍԱՂՄ· ՃԽԳ

Սաղմոս Դաւթի։

Ո՛վ Տէր՝ լսէ իմ աղօթքս, ա-
1 կանջ դիր իմ աղաչանքիս. ար-

տասիան տուր ինձի քու ճշմար-
տութիւնովդ, ու քու արդարու-
2 թիւնովդ։ Ես քու ծառայիդ
հետ դատաստանի մի մաներ,
ինչու որ բնաւ կենդանի մը պի-
տի չարդարանայ քու առջիդ։
3 Վասն զի թշնամին իմ անձս հա-
լածեց, իմ կեանքս գետինը զար-
կաւ, զիս շատոնցուընէ մեռած
ներսուն պէս մութը նստեցուց։
4 Ես իմ հոգիս նեղսի դիս մարե-
ցաւ, իմ սիրտս նեղսի դիս խուռ-
5 վեցաւ։ Առջի օրերը կը յիշեմ,
քու բոլոր գործքերուդ վրայ
կը մտածեմ, քու ձեռացդ ըրած
6 ներսուն վրայ կը խորհիմ։ Ձեռ-
քերս դեպ ի քեզի կ'երկնցնեմ
նեմ. իմ անձս չոր երկրի պէս
7 քեզի կը ծարաւի։ (Սելայ։) Շու-
տով պատասխան տուր ինձի ով
Տէր, իմ հոգիս մարեցաւ, քու
երեսդ մի ծածկեր ինձմէ, որ
գուբը իջնողներուն պէս չըլլամ։
8 Առտուանց քու ողորմութիւնդ
ինձի լսել տուր, ինչու որ քեզի
յուսացայ, իմ երթալս ճամ-
բան ինձի ցուցուր, վասն զի իմ
անձս դեպ ի քեզի վերցուցի։
9 Ով Տէր՝ փրկէ զիս իմ թշնամի-
ներէս, ինձմէ ոչ քեզ իմ ապա-
10 հէնս ըրի։ Սորվեցուր ինձի որ
քու կամքդ ընեմ, քանզի դուն
ես իմ Աստուածս, թող քու բա-
րի Հոգիդ զիս ուղիղ երկիրը ա-
11 ռաջնորդէ։ Ով Տէր՝ քու ա-
նուանդ համար կենդանացուր
զիս, քու արդարութիւնդ հա-
մար իմ անձս նեղութենէ հանէ,
12 Եւ քու ողորմութիւնդ տաս-
կեցուր իմ թշնամիներս, ու կոր-
սընցուր բոլոր իմ անձս վշտաց-
ընողները, ինչու որ ես քու
ծառադ եմ։

ՍԱՂՄ. ՃԽԴ

Սաղմոս Դաւթի։

1 Օրհնեալ ըլլայ Տէրը՝ իմ
Վէմս, որ իմ ձեռքերս մարտնի-
չելու կը վարժէ, ու իմ մատերս
2 պատերազմելու։ Անիկայ է իմ
ողորմութիւնս ու պարիսպս, իմ
ապաւէնս ու իմ փրկիչս, իմ վա-
հանս, և ես անոր կը յուսամ,
որ իմ ժողովուրդս ինձի կը հնա-
զանդեցնէ։ 3 Ով Տէր՝ մարդը
ինչ է որ զանոնկայ կը ճանչնաս,
ու մարդու որդին՝ որ զանոնկայ
կը յարգես։ 4 Մարդը ունայնու-
թեան պէս է, անոր օրերը՝ անց-
նող շուքի պէս են։ 5 Ով Տէր՝ խո-
նարհեցուր քու երկինքդ, ու վար
իջիր, լեռներուն դպիր ու պի-
տի մխան։ 6 Փայլակը նետէ ու
ցրուէ զանոնք, քու նետերդ
խրկէ ու զանոնք խռովեցուր։
7 Քու ձեռքդ վերէն խրկէ, և ա-
զատէ զիս, փրկէ զիս մեծ ջու-
րերէն, ու օտարներուն ձեռ-
քէն, 8 Որոնց բերանը ունայնու-
թիւն կը խօսի, և անոնց աջ
ձեռքը սուտի աջ ձեռք է։
9 Ով Աստուած՝ քեզի նոր երգ
պիտի երգեմ, տասը լար ունե-
ցող տուխլով սաղմոս պիտի ը-
սեմ քեզի։ 10 Թագաւորներուն
փրկութիւն տուողը, ու իր Դա-
ւիթ ծառան չար սուրէն ազա-
տողը ան է։ Ես ազատէ ու օ-
տարներուն ձեռքէն փրկէ, որոնց
բերանը ունայնութիւն կը խօսի,
և անոնց աջ ձեռքը սուտի աջ
ձեռք է։ 12 Որ մեր որդիքը ի-
րենց երիտասարդութեան մէջ
տունկերու պէս մեծնան, ու մեր
աղջիկները պալատի շէնքին հա-
մար փորագրուած անկիւնի քա-
րերու պէս ըլլան։ 13 Որ մեր մա-
րաններըը լեցուն ըլլան, և ամէն տե-
սակ հերոյթներ բղխեն, ու մեր
ոչխարներըը հազարաւոր և բիւ-
րաւոր ծնանին մեր արտերուն
մէջը։ 14 Որ մեր արջառներըը բազ-
մանան ըլլան, ու ամենևին ըս-
պառնալիք մտնել ու ելլել չըլ-
լայ, ոչ ալ աղաղակ մեր հրա-
պարակներուն մէջը։ 15 Երանի՛ ա-
նոնց վիճակին մէջ եղող ժողո-
վուրդին, երանի՛ այն ժողովուր-
դին՝ որուն Աստուածը Եհո-
վան է։

ՍԱՂՄ· ՃԽԵ

Օրհնութիւն Դաւթի։

1 Թո՛ղ պիտի բարձրացընեմ՝ ով
իմ Աստուածս, որ թագաւոր
ես, ու քու անունդ յաւիտեան
2 յաւիտենից պիտի օրհնեմ։ Ամէն
օր քեզ պիտի օրհնեմ, և քու
անունդ յաւիտեան յաւիտե-
3 նից պիտի գովեմ։ Մե՛ծ ու խիստ
գովելի է Տէրը, ու անոր մեծու-
4 թիւնը անքննելի է։ Ազգ ազգի
պիտի գովէ քու գործերդ, և
քու զօրութիւնները պիտի պատ-
5 մե։ Քու փառապանծ մեծութեա-
նը վայելչութիւնը, ու քու հրա-
շալի գործերդ պիտի ըսեմ։
6 Ե՛ քու ահաւոր գործերդ պի-
տի խօսին, ու ես քու մեծու-
7 թիւնդ պիտի պատմեմ։ Քու
մեծ բարեբանութիւնդ յիշատա-
կը պիտի հրատարակեն, և քու
արդարութիւնդ պիտի ցնծան։
8 Ողորմած ու գթած է Տէրը,
երկայնամիտ և բազումողորմ է։
9 Տէրը ամէնուն բարի է, ու ա-
նոր ողորմութիւնները իր բոլոր
10 գործերուն վրայ է։ Ով Տէր՝
քու բոլոր գործերդ քեզ պի-
տի գովեն, և քու սուրբերդ
11 քեզ պիտի օրհնեն։ Քու թա-
գաւորութիւնդ փառքը պիտի
խօսին, ու քու զօրութիւնդ պի-
12 տի պատմեն, Որ անոր զօրաւոր
գործերը ու անոր թագաւորու-
թիւնը փառաւոր մեծութիւնը
մարդոց որդիներուն գիտցընեն։
13 Քու թագաւորութիւնդ յաւի-
տենական թագաւորութիւն է,
ու քու տէրութիւնդ ազգէ մին-
14 չև ազգ։ Տէրը կը հաստատէ
բոլոր կիներուն վրայ եղողները,
և բոլոր վար ծռածները կը
15 կանգնեցընէ։ Ամէնուն աչքերը
քեզի կը սպասեն, ու ժամանա-
կին անոնց կերակուրը դուն ա-
16 նոնց կու տաս։ Քու ձեռքդ կը
բանաս, ու ամէն կենդանիին
17 փափաքը կը լեցընես։ Տէրը ար-
դար է իր բոլոր ճամբաներուն
մէջ, ու սրտմտած է իր բոլոր
գործերուն մէջ։ 18 Տէրը մօտ է
ան ամէնուն՝ որ զինքը կը կան-
չեն, ան ամէնուն՝ որ ճշմարտու-
թեամբ զինքը կը կանչեն։ 19 Ան-
կայ իրմէն վախցողներուն փա-
փաքը կը լեցընէ, անոնց աղաղա-
կը կը լսէ, ու կը փրկէ զանոնք։
20 Տէրը բոլոր զինքը սիրողները կը
պահէ, սակայն բոլոր ամբարիշտ-
ները կը կորընչցընէ։ 21 Իմ բերանս
Տէրոջը գովեստները պիտի խօ-
սի, ու ամէն մարմին անոր սուրբ
անունը օրհնէ յաւիտեան յա-
ւիտենից։

ՍԱՂՄ· ՃԽԶ

Ալէլուիա։ Օրհնէ՛ Տէրը, ով 1
իմ անձս։ Տէրը պիտի օրհնեմ՝ 2
իմ կենացս մէջ, քանի որ ես
եմ՝ իմ Աստուածս առջիս պի-
տի բռնեմ։ Մի՛ յուսար իշխաններ- 3
բուն, մարդու որդիին՝ որուն
քովը փրկութիւն չկայ։ Անոր 4
հոգին կ'ելլէ, անիկայ իր հողը
կը դառնայ, նոյն օրը անոր խոր-
հուրդները կը կորսուին։ Երանի՛ 5
անոր՝ որուն օգնականը Յակոբին
Աստուածն է, ու անոր յոյսը իր
Տէր Աստուածն վրայ է, Ան որ 6
երկինքը ու երկիրը՝ ծովը ու բո-
լոր անոնց մէջ եղածը ստեղծեց,
ճշմարտութիւն կը պահէ յաւի-
տեան, Իրաւունք կ'ընէ ըրկուած- 7
ներուն, ու հաց կու տայ անօ-
թիներուն. Տէրը կ'արձակէ կա-
պուածները։ Տէրը կը բանայ 8
կոյրերուն աչքերը. Տէրը կը
կանգնեցընէ վար ծռածները.
Տէրը կը սիրէ արդարները. Տէ- 9
րը կը պահէ պանդուխտները,
կը հաստատէ որբը ու այրեա-
րին, բայց ամբարիշտներուն ճամ-
բան կը ծռէ։ Տէրը պիտի թա- 10
գաւորէ յաւիտեան, քու Ա-
ստուածդ՝ ով Սիոն, ազգէ մին-
չև ազգ։ Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ· ՃԽԷ

Գովեցէ՛ք Տէրը. քանի որ 1
բարի է մեր Աստուծոյն սաղմո-
ւսելը. քանի որ քաղցր ես վայե-

2 լաչէ օրհնութիւնը։ Տէրը կը
չինէ Երուսաղէմը. Իսրայէլին
3 ցրուածները կը ժողվէ. Սրտով
կոտրածները կը բժշկէ. ու ա-
4 նոնց խոցերը կը փաթթէ. Աստ-
ղերուն թիւը կը հաստէ. անոնց
ամէնն ալ իրենց անուններովը կը
5 կանչէ։ Մեծ է մեր Տէրը. ու
իր զօրութիւնը շատ է. անոր
6 իմաստութիւնը անհատն է։ Տէրը
կը հաստատէ խեղճերը. ու ամ-
բարիշտները մինչեւ հողը կը խո-
7 նարհեցնէ։ Երգեցէք Տէրոջը
գոհութիւնով. մեր Աստուծոյն
8 ուրախա ըսէք քնարով. Ան որ
երկինքը ամպերով կը ծածկէ,
անձրեւ կը պատրաստէ երկրին
համար, խոտ կը բուսցնէ լեռ-
9 ներուն վրայ, Ու անասուններ-
բուն իրենց կերակուրը կու տայ,
ու ագռաւին ձագերուն՝ որ կ'ա-
10 ղաղակեն։ Անիկա ձիուն զօրու-
թիւնովը չհաճիր, մարդուն սրունք-
11 ներուն չհաւնիր։ Տէրը կը հաւ-
նի իրմէն վախցողներուն, ու իր
ողորմութիւնը յուսացողներուն։
12 Ո՛վ Երուսաղէմ՝ գովէ Տէրը,
օրհնէ քու Աստուածդ՝ ով Սիօն։
13 Ինչու որ անիկայ քու դռներուդ
նիգերը ամրցուց, և քու որ-
14 դիներդ քու մէջդ օրհնեց։ Անի-
կայ քու սահմաններուդ խաղա-
ղութիւն կու տայ, ու պատրաս-
15 ցուներով քեզ կը կշտացնէ։ Անի-
կայ իր խօսքը երկրին մէջ կը
16 իջեցնէ, իր խօսքը շուտով կը վա-
զէ։ Անիկայ բուրդի պէս ձիւն
կու տայ, ու եղեամը մոխիրի
17 պէս կը ցանէ։ Իր սառը պա-
տառներու պէս կը նետէ. անոր
ցուրտին դէմ ով կրնայ կենալ։
18 Անիկայ իր խօսքը կը խրկէ, ու
կը հալեցնէ զանոնք. իր հովը
փչել կու տայ, ու ջուրերը կը
19 վազեն։ Անիկայ իր խօսքը կը
պատմէ Յակոբին, և իր կանոն-
ները ու դատաստաններըը՝ Ի-
20 սրայէլին։ Բնաւ մէկ ազգի մը
ասանկ չըրաւ, ու անոնք անոր
դատաստանները չճանչցան։ Ա-
լէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԽԸ

Ալէլուիա։ Օրհնեցէք Տէրը 1
երկինքէն. օրհնեցէք անիկայ
բարձր տեղերուն մէջ։ Օրհնե- 2
ցէք անիկայ՝ ով անոր բոլոր հր-
եշտակները. օրհնեցէք անիկայ՝
ով անոր բոլոր զօրքերը։ Օրհ- 3
նեցէք անիկայ՝ ով արեգակ ու
լուսին. օրհնեցէք անիկայ՝ ով
բոլոր փայլուն աստղեր։ Օրհ- 4
նեցէք անիկայ ով երկինից երկին-
քը, ու երկիներէն վեր եղող ջու-
րեր։ Թող Տէրոջը անունը օրհ- 5
նեն. Ինչու որ ինքը հրամայեց,
ու անոնք ստեղծուեցան։ Եւ զա- 6
նոնք յաւիտեանս յաւիտենից
հաստատեց. կանոն դրաւ, որ
չխախտուի։ Օրհնեցէք Տէրը 7
երկրէն, ով վիշապներ, ու բոլոր
անդունդներ. Կրակ և կար-
կուտ, ձիւն ու շոգի, Ե անոր 8
խօսքը կատարող մրրկայից հով.
Լեռներ ու բոլոր բլուրներ, պտղ- 9
ատու ծառեր ու բոլոր եղեւին-
ներ. Գազաններ ու բոլոր անա- 10
սուններ. սողուններ ու թռչուն
թռչուններ. Երկրի թագա- 11
ւորներ և բոլոր ազգեր. Իշ-
խաններ ու երկրի բոլոր դատա-
ւորներ. Երիտասարդներ և կոյս 12
ազջիկներ. ծերեր ու ազաքներ.
Թող Տէրոջը անունը օրհնեն. 13
Ինչու որ միայն անոր անունը
բարձր է. անոր փառքը երկրէն
ու երկիներէն վեր է։ Անիկայ 14
բարձրացուց իր ժողովուրդին եղ-
ջիւրը. իր բոլոր սուրբերուն, Ի-
սրայէլ որդւոցը օրհնութիւնը։
Ալէլուիա։

ՍԱՂՄ. ՃԽԹ

Ալէլուիա։ Տէրոջը նոր երգ 1
երգեցէք. ու անոր օրհնութիւ-
նը սուրբերուն ժողովքին մէջ։
Իսրայէլ Թող ուրախանայ իր 2
Ստեղծողին վրայ. Սիօնի որդիքը
Թող ցնծան իրենց Թագաւորին
վրայ։ Թող անոր անունը պա- 3
րով օրհնեն. Թմբուկով ու քնա-

ՍԱՂՄ· ճԾ·

Ա՛լէլուիա: Օրհնեցէ՛ք 1
տուած իւր սրբարանին մէջ. օրհ-
նեցէ՛ք անոր իւր զօրութեան երկ-
նակամարին մէջ: Օրհնեցէ՛ք 2
անոր իւր զօրաւոր գործ-
քերուն համար. օրհնեցէ՛ք անո-
րը իւր մեծամեծութեան հա-
մեմատ: Օրհնեցէ՛ք անոր փո- 3
ղի ձայնով. օրհնեցէ՛ք անոր
տաւիղով ու քնարով: Օրհնե- 4
ցէ՛ք անոր թմբուկով ու պա-
րով. օրհնեցէ՛ք անոր լար ու-
նեցող նուագարանով ու սր-
ինգով: Օրհնեցէ՛ք անոր մե- 5
ծաձայն ծնծղաներով. օրհնեցէ՛ք
անոր ցնծութեան ծնծղանե-
րով: Ամէն շունչ առնողը Տէր 6
Տէրը օրհնէ: Ա՛լէլուիա:

ԳԻՐՔ ԱՌԱԿԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Իսրայելի թագաւորին Դա-
ւիթի որդւոյն Սողոմոնին առակ-
2 ներ: Խնդութիւնը ու խրա-
տը գիտնալու համար. հանճա-
րին խօսքերը հասկընալու համար.
3 խնդութեան կրթութիւնը ըն-
դունելու համար. այսինքն ար-
դարութիւնը, դատաստանը և
4 ուղղութիւնը. Միամիտներուն
պատուութիւն տալու համար.
5 երիտասարդներուն գիտու-
թիւն և հաճար: Իմաստունը
թող լսէ, ու էր խնդութիւնը
աւելցնէ, ու հանճարկեղ մարդը
6 խորհուրդներ ստանայ. Առակը
ու նմանութիւնը հասկընալու
համար. Նաև իմաստուններուն
խօսքերը, ու անոնց խրթնարա-
7 նութիւնները: Իմաստութեան
սկիզբը Տէրոջը վախն է. Յոյժ

յիմարները խնդութիւնը ու
կրթութիւնը կ՚անարգեն:
Ո՛րդեակ իմ՝ քու հօրդ խրա- 8
տը մտիկ ըրէ, ու քու մօրդ օ-
րէնքը մի մերժեր. Քանզի ա- 9
նոնք քու գլխուդ՝ շնորհաց պըս-
ակ, և քու պարանոցդ՝ մա-
նեակներ պիտի ըլլան:
Ո՛րդեակ իմ՝ թէ որ մեղա- 10
ւորները քեզ գիտի հանել ու-
զեն, գուն անոնց հաւանութիւն
մի տար: Թէ որ ըսեն. Մեզի 11
հետ եկէ՛ք, արեան համար դա-
րանամուա ըլլանք, անմեղ մար-
գուն համար առանց պատճառի
ծածուկ տեղ պատնէշ ընենք. Ջանանք 12
գերեզմանի պէս ողջ ողջ և գու-
բը իջնողներուն պէս ամբողջ կլլե-
նք. Ամէն տեսակ պատուա- 13
կան առացուածք գտնենք, ու
մեր տուները աւարով լեցընենք.
Քու վիճակդ մեր մէջը ձգէ. 14

ամէնքս մէկ քսակ ունենանք.
15 Որդեակ իմ՝ անոնց հետ ճամբայ մի երթար, անոնց շաւիղէն
16 քու ոտքերդ եա պահէ. Վասնզի անոնց ոտքերը չարութեան կը վազեն, և արիւն թափելու կ'արագանան:
17 Ցիրաւի ամէն թռչունին աչքերուն առջեւը պարապ
18 ուռկանը կը լարուի. Բայց անոնք իրենց արիւնը համար դարան կը գործեն, ու իրենց կեանքը համար ծածուկ տեղ
19 կը սպասեն: Այսպէս ագահին ճամբաները ասանկ են. ափահարիչը իրեն անձնասուրը կը զրկելով կը մեռցնէ:
20 Իմաստութիւնը դուրսը բարձրաձայն կ'աղաղակէ, ու հրապարակին մէջ իր ձայնը կուտայ:
21 Անիկա բազմութիւնն եզած ուղեղտեն կը կանչէ՝ և դրանց մուտքերուն մէջ կ'աղաղակէ, ու քաղաքին մէջ իր խօսքերը կը խօսի, ու՝
22 Ո՛վ անմիտներ՝ մինչեւ ե՞րբ անմտութիւնը պիտի սիրէք. Հեգնո՞ղ ե՞րբ ծաղր ընողները ծաղր ընելով պիտի զուարճանան, ու յիմարները գիտութիւնը ատեն:
23 Իմ յանդիմանութեանս դարձէք. ահա իմ հոգիս ձեր վրայ պիտի թափեմ. իմ խօսքերս ձեզի պիտի հասկըցնեմ:
24 Որովհետեւ ես կանչեցի, ու դուք չուզեցիք լսել. ձեռքս երկնցուցի, ու մարդ
25 մի ընող չեղաւ. Հապա իմ բոլոր խրատներս մեծցուցիք, և իմ յանդիմանութիւնս
26 չուզեցիք. Ես ալ ձեր թշուառութեանը վրայ պիտի ծիծաղիմ, ու ձեր վախը հասնելուն, ծաղր պիտի
27 ընեմ, Երբոր ձեր վախը հեղեղի պէս հասնի, ձեր թշուառութիւնը մրրիկի պէս պատահի, և ձեր վրայ նեղութիւն ու տագնապ գայ, Ան ատենը
28 ինծի պիտի աղաղակեն, ու պատասխան պիտի չտամ. զիս պիտի փնտռտեն, ու պիտի չգտնան
29 գանիլ. Որովհետեւ գիտութիւնը ատեցին, ու Տէրոջը վախը
30 չընտրեցին. Իմ խրատներս չուզեցին, ո՛չ բոլոր յանդիմանութիւնս անարգեցին.
31 Ուրեմն ոտնակը իրենց ճամբուն պտուղէն պիտի ուտեն, ու իրենց խորհուրդներէն պիտի կշտանան:
32 Վասն զի անմիտներուն խոտորիլը զիրենք պիտի մեռցնէ, և յիմարներուն անհոգութիւնը զիրենք պիտի կորսընցնէ:
33 Բայց հնազի մարդ ինծի լսողը ապահովութիւնի պիտի բնակի, ու չարիքներու վախէն հանգարտ պիտի ըլլայ:

ԳԼ. Բ

1 Որդեակ իմ՝ թէ որ իմ խօսքերս ընդունիս, ու իմ պատուիրանքներս քովդ պահես,
2 Ականջդ իմաստութեան տաս, ու սիրտդ հանճարին բանեցնես,
3 Թէ որ դուն խնամատարութիւնը էնդի կանչես, և քու ձայնդ հանճարին ուղես,
4 Թէ որ զանիկա արծաթի պէս փնտռտես, ու ծածուկ գանձերու պէս խնդրես,
5 Այն ատենը Տէրոջը վախը պիտի հասկընաս, և Աստուծոյ գիտութիւնը պիտի գտնես.
6 Վասն զի իմաստութիւնը Տէրը կուտայ, գիտութիւնը ու հանճարը անոր բերնէն է:
7 Անիկա ուղիղներուն համար փըրկութիւն կը պահէ. անբիծ ուղղութեամբ քալողներուն վահան է,
8 Որ արդարութեան ճամբաները պաշտպանէ, ու իր սուրբերուն ճամբան պահէ:
9 Այն ատենը արդարութիւնը, դատաստանը և ուղղութիւնը, ամէն ազէկ ճամբան պիտի հասկընաս:
10 Երբոր իմաստութիւնը քու սրտիդ մէջը մտնէ, և գիտութիւնը քու հոգւոյդ սիրելի ըլլայ,
11 Խոհեմութիւնը քեզ պիտի պահէ, ու հանճարը քեզ պիտի պաշտպանէ,
12 Որ քեզ չար մարդոցմէն ճամբայնէն, նենգաբերանէ խօսող մարդկանմէ պահէ:
13 Անոնցմէ՝ որ ուղիղ ճամբան թողուցեր են, ու խաւար ճամբ-

14 բաներու մէջ կը քալեն. Շաբա-
թին ընելով կ'ուրախանան, և
շաբթին նեղութիւնովը կը
15 ցնծան, որովհետև ճամբանե՛րը ծուռ
են, ու անոնց ընթացքը խոտո-
ղում է:
16 Որ դառն քէզ ատոմէ օտար
կինիկէն, շողոքորթուհիէն խօ-
17 սէ օտար կինիկէն. Ան որ
իր երիտասարդութեան բարե-
կամը կը թողու, և իր Աստու-
18 ծոյն ուխտը կը մոռնայ. Քանի
մի անոր տունը մահուան կը
տանի, ու անոր շաւիղները մե-
19 ռելոնե՛րուն: Անոր գացողները
դուռ չեն դառնար, և կենաց
ճամբանե՛րուն չեն հասնիր:
20 Որպէս մի բարի հոգոց ճամ-
բան երթաս, ու արդարներուն
21 շաւիղները պահես: Քանզի ու-
ղիները երկրի վրայ պիտի բը-
նակին, և կատարեալները անոր
22 մէջը պիտի մնան: Բայց ամբա-
րիշտները երկրէն պիտի կոր-
ուին, ու անօրէնները անկէ
պիտի փրցուին:

ԳԼ. Գ

1 Որդեակ իմ՝ մի մոռնար իմ
օրէնքս, հապա քու սիրտդ թող
իմ պատուիրանքներս պահէ.
2 Քանզի որ քեզի երկայն օրեր,
ու կենդանութիւն տարիներ,
և յաջողութիւն պիտի աւելցը-
3 նեն: Ողորմութիւնը ու ճշմար-
տութիւնը քէզ չթողուն, զա-
նոնք քու պարանոցիդ վրայ կա-
պէ, քու սրտիդ տախտակին
4 վրայ գրէ զանոնք: Ա յսպէս Աս-
տուծոյ և մարդոց առջեւ շը-
նորհք ու բարի հանգրուան պի-
տի գտնես:
5 Քու բոլոր սրտովդ Տէրոջը
ապաւինէ, և քու խնամուա-
6 թիւնդ մի վստահիր: Քու ա-
մէն ճամբաներուդ մէջ զանիկայ
ճանչցիր, ու անիկայ քու շա-
7 ւիղները պիտի ուղղէ: Դառն
քու աչքիդ առջեւը իմաստուն
մի ըլլար. Տէրոջմէ վախցիր, ու
8 չարութենէ հեռ քաշուէ: Ան-
կայ քու կիղերուդ առողջու-
թիւն, և քու ոսկորներուդ պա-
տարագութիւն կ'ըլլայ: Տէրոջը 9
պատիւ բերէ քու ստացուածք-
էդ, և քու բոլոր բերքերուդ
երախայրիներէն. Եւ քու շտե- 10
մարաններդ առատութեամբ պի-
տի լեցուին, ու հնձաններդ
նոր գինով պիտի ծորին:
Որդեակ իմ՝ Տէրոջը խրատը 11
մի անարգեր, ու անոր յան-
դիմանալութենէն մի հոգնար:
Վասն զի Տէրը իր սիրածը կը 12
խրատէ, ինչպէս որ հայր մը
իր սիրական զաւակին կ'ընէ:
Երանի՛ անոր մարդուն որ իմա- 13
ստութիւն կը գտնէ, ու այն
մարդուն՝ որ հանճար կը առ-
նոյ: Վասն զի անոր շահը ար- 14
ծաթի շահէն աղէկ է, ու անոր
արդիւնքը մաքուր ոսկիէն: Ան- 15
կայ գոհարներէն պատուական
է, և քու բոլոր ցանկալի բա-
ներդ չեն կրնար անոր հաւասա-
րիլ: Անոր աջ ձեռքին մէջ ե- 16
րկար կեանք, և ձախ
ձեռքին մէջ հարստութիւն ու
փառք կայ: Անոր ճամբաները 17
հաճոյական ճամբաներ են, և ա-
նոր բոլոր շաւիղները խաղաղու-
թիւն են: Անիկայ իրեն յարող 18
ներուն կենաց ծառ է, ու զին-
քը բռնողները երջանիկ կ'ըլլան:
Տէրը իմաստութեամբ հիմնեց 19
երկիրը, և հանճարով հաստա-
տեց երկինքը: Անոր գիտու- 20
թեամբ անդունդները կը պատ-
ռուին, ու ամպերը ցօղ կը կա-
թեցնեն: Որդեակ իմ՝ ասոնք 21
քու աչքերուդ առջեւէն չեր-
թան, իմաստութիւնը ու խո-
հեմութիւնը տո՛ւր պահէ. Եւ 22
քու հոգւոյդ կեանք, ու քու
պարանոցիդ զարդ ըլլան: Ան- 23
ատեն ճամբադ ապահովութեամբ
պիտի քալես, և քու ոտքդ պի-
տի չսայթի: Թէ որ պառկիս՝ պի- 24
տի չվախնաս, ու թէ որ քնա-
նաս՝ քունդ անուշ պիտի ըլ-
լայ: Պիտի չվախնաս յանկար- 25
ծահաս վախէն, ոչ ալ ամբա-

բերանեցուն կտառատէն՝ երբոր
26 գայ. վասն զի քու յոյսդ Տէրը պիտի ըլլայ, և քու ոտքդ
27 պիտի պահէ, որ չբռնուիս։ Երբոր ձեռքիդ ապիկութիւն ընես կամ գայ, կարօտ եղոզէն մի
28 արգիլեր զանիկայ։ Քու դրացիդ բնաւ մի ըսեր, Գնա՝ ու էթէը եկուր, կամ վաղը կու տամ, երբոր քու քովդ կայ։
29 Քու դրացիդ դէմ չարութիւն մի մտածեր, քանի որ անիկայ վստահութեամբ քեզի հետ կը
30 բնակի։ Առանց պատճառի մարդու հետ մի վիճիր, երբոր անիկայ քեզի չարութիւն մը ըրած չէ։
31 Բռնաւոր մարդուն մի նախանձիր, ու անոր ճամբաներէն
32 բնաւ մի ընտրեր. վասն զի ծուռ մարդը Տէրոջը առջեւը պիղծ է. բայց Անոր բնաւորութիւնը ար-
33 դարոց հետ է։ Անէրիշա մարդուն տանը մէջ Տէրոջը անէծքը կայ. բայց արդարներուն բնակարանը Անիկայ կ'օրհնէ։
34 Յիրաւի Անիկայ ծաղր ընծայողը ծաղր կ'ընէ, բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ։
35 Իմաստունները փառք պիտի ժառանգեն. բայց յիմարներուն բարձրանալը անարգանք պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Դ

1 Որդեր՝ Հօրը խրատը լսեցէք, ու մտիկ ըրէք որ իմանաք հանճարեղութիւն։
2 Վասն զի ձեզի առիկ կրթութիւն կու տամ, իմ օրէնքս մի թողուք։
3 Քանի որ ես իմ հօրս տղան էի, փափուկ ու սիրելի իմ մօրս առջեւ
4 կը ըլլայի։ Անիկայ ինծի կը սորվեցնէր, ու կ'ըսէր, քու սիրտդ իմ խօսքերս թող բռնէ. իմ պատուիրաններս պահէ, ու
5 ապրէ։ Իմաստութիւն առացիր, հանճարեղութիւն առացիր. մի մոռնար, ու իմ բերնիս խօսքերէն
6 մի խոտորիր. Զանիկայ մի թողուր, ու անիկայ քեզ պահէ պա-
հէ. զանիկայ սիրէ, ու անիկայ քեզ պահէ պաշտպանէ։
7 Իմաստութեան սկիզբն է. իմաստութիւն առացիր, ու ամէն առացած բանէդուրդ հասկնալութիւն առացիր։
8 Զանիկայ մեծարէ, ու անիկայ քեզ պիտի բարձրացնէ. թէ որ զանիկայ գրկես, քեզ պիտի պատուէ։ Անիկայ քու գլխուդ շնորհ
9 հաց զարդ պիտի տայ. քեզի փառաց պսակ պիտի պարգեւէ։
10 Լսէ՛, որդեակ իմ, ու իմ խօսքերս ընդունէ. և քու կեանդ տարիները պիտի շատնան։
11 Քեզի իմաստութեան ճամբան մէջ ցոյց տուի. քեզ ուղղութեան շաւիղներուն մէջ
12 պտըտցուցի. Որ քալելու ատեն, նեղ՝ ոտքիդ քայլերը չնեղնան, ու վազելու ատենդ չսայթաքիս։
13 Սորվելը բռնէ խրատը, ու բնաւ մի թողուր, զանիկայ պահէ. վասն զի քու կեանդ անիկայ է։
14 Անէրիշանեցուն ճամբան մի երթար, ու չարերուն ճամբուն մէջ մի քալեր։
15 Անկէ զգուշացիր, անոր քովէն մի անցնիր. անկէ խոտորէ, ու անցիր։
16 Վասն զի անոնք մինչեւ որ չարութիւն չընեն, չեն քնանար. ու քիչ որ չիյնցնեն չհպծանեն,
17 քանի որ հաց անէրիշութեան հացը կ'ուտեն, ու անիրաւութեան գինին կը խմեն։
18 Բայց արդարներուն ճամբան՝ ծագող լոյսին պէս է, որ երթալով կը լուսաւորի, մինչեւ որ կատարեալ օր ըլլայ։
19 Անէրիշանեցուն ճամբան խաւարի պէս է, ու չեն գիտեր թէ ինչ բանով կրնան ոտքը պիտի առնի։
20 Որդեակ իմ՝ մտիկ ըրէ իմ խօսքերս. քու ականջդ նեղդ իմ
21 խօսքերուս ատեր։ Անոնք քու աչքերուդ առջեւէն չերթան. զանոնք քու սրտիդ մէջը պահէ.
22 Վասն զի զանոնք գտնողներուն անոնք կեանք են, և անոնց բոլոր մարմնոյն՝ բժշկութիւն։ Ամէն

զգուշանալով քան սիրտդ զգա-
հել. քանզի կենաց աղբիւրներ
24 անկէ է։ Ծուռ բերանը քեզմէ
մեկդի ըրէ, ու անիրաւ շրթունք-
25 ները քեզմէ հեռացուր։ Քու
աչքերդ ուղիղ դայնեն, ու ար-
ևանուանդիմերդ հետակ դէպ ի
26 առջեւդ ըլլան։ Ոտքիտուդ շա-
ւիղները շահիլ, և քու բոլոր
27 ճամբաներդ հաստատուին։ Աջ
կամ ձախ կողմը մի խոտորիր.
ոտքդ չարութենէ դարձուր։

ԳԼ. Ե

1 Որդեակ իմ՝ մտիկ ըրէ իմ
իմաստութեանս, և քու ականջդ
2 իմ հանճարիս տուր։ Որ խոհե-
մութիւն պահես, ու քու շրթունք-
ներդ գիտութիւն պահեն։
3 Վասն զի օտար կնկան շրթունք-
ները խորխոճ մեղր կը կաթի,
և անոր բերանը եղէն կակուղ է.
4 Բայց անոր վախճանը օշինդրի
պէս դառն, ու երկսայրի սուրի
5 պէս սրած է։ Անոր ոտքերը մա-
հուան կ՚իջնեն, ու անոր քայլե-
6 րը դժոխքը կը հասնին։ Անոր
ճամբաները փոխոխական են, ու
չես կրնար գնանա՛ գիտնալ, որ
7 շրջայ թէ կենայ ճամբան մտա-
ծես։ Եւ հիմա ով որդեք՝ ինծի
մտիկ ըրէք, ու իմ բերնիս խօս-
8 քերէն մի խոտորիր։ Ան կնիկէն
ճամբադ հեռացուր, ու անոր
9 տանը դրանը մի մօտենար. Ըլլայ
որ քու փառքդ ուրիշներու,
10 և տարիներդ անողորմ մարդու
տան. Ըլլայ որ օտարները քու
ղօրութենէդ կշտանան, ու քու
11 վաստակդ օտարներուն տունը
ելլայ. Եւ քու վերջին ատենդ չհա-
ռաչես, երբոր քու մարմինդ ու
12 անդամներդ մաշին, Ու ըսես.
Ես ինչպես խրատը ատեցի,
ու իմ սիրտս յանդիմանութիւնը
13 անարգեց. Եւ իմ ուսուցիչներս
ականջս ինծի չբռի, ու իմ ու-
14 սումնս ինծի վարժապետներուն չտուի.
Ժողովքի ու ժողովուրդի մէջ
15 գրեթէ ամէն պէսով թշուառ ու-
նեցան հանդիսացայ։ Ջուրը քու

չգակոցաձեդ ջուր խմէ, և քու
ջհնարիդ մէջը վազող ջուրերն։
16 Քու աղբիւրներդ դուրսը սա-
տածուին, Հրապարակներուն մէ-
ջը։ Անոնք միմակ քուկդ ըլլան,
17 ու չէ թէ քուկդ և օտարներուն։
18 Քու աղբիւրդ օրհնեալ
ըլլայ, և քու երիտասարդու-
թեանդ կնկանը հետ ուրախ ե-
19 ղիր։ Անիւոյ տեւէ սիրելի եղնիկ
կի պես, և հետաքրքրական
ոչխարներու պէս կրծասցնէն, ա-
միշտ անոր սիրովը գինովցիր։ Եւ ին-
20 չու՛ որդեակ իմ՝ դուն օտար կնկան
մը փերուէը գինովցիս, ու օտար կընի-
կան ծոցը գրկիս։ Վասն զի մարդ-
21 դուն ճամբաներդը Տէրոջը աչքե-
րուն առջեւն են, ու անոր ամէն
քայլերը Ինքը կը կշռէ։ Ձարա-
22 գումբ իր անօրէնութիւններովը
պիտի բռնուի, ու անիկայ իր
մեղքին շուռնութիւնովը պիտի բռնա-
նուի։ Անիկայ առանց խրատի
23 պիտի մեռնի, ու իր մեծ յիմա-
րութիւնովը պիտի մոլորի։

ԳԼ. Զ

1 Որդեակ իմ՝ թէ որ քու բա-
րեկամիդ համար երաշխաւոր ե-
ղար, կամ օտար մարդու համար
քու ձեռքդ տուիր, Քու բեր-
2 նիդ խօսքերովը որոգայթի ին-
կար, բերնիդ խօսքերովը բռը-
նուեցար։ Որդեակ իմ՝ շուտով
3 առանց ըրէ որ ազատիս, որով-
հետև դուն քու բարեկամիդ
ձեռքը մտար, գնա քու բարե-
կամիդ խնդարկէ, ու զանիկայ
4 թախանձէ։ Աչքերուդ քուն ու
արտեւանունքներուդ նիրհում մի
տար. Քեզ ազատ ինչպէս որ այ-
5 ծեմը որսորդին ձեռքէն, կամ
թռչունը հաւորսին ձեռքէն ։

Ով ծոյլ՝ մրջիւնին գնա. ու
6 նոր ճամբաները աէս, ու խելա-
ցուն եղիր. Վասն զի անիկայ
7 ՐԷՒ իշխան, ստիպող, կամ տի-
րող չունի, Իր կերակուրը ամա-
8

առաքնէ կը պատրաստակ. իր ա-
ակռկիքը հանձքի առնն կը ժող-
9 վէ: Ո՛վ ծոյլ մինչև երբ կը
պառկիս. քունէդ երբ պիտի
10 արթննաս: Փիչ մը քնանաս,
քիչ մը նիրհես, ու քիչ մը ձեռք
ձեռքի վրայ դնես ննջելու հա-
11 մար. Անառնկը քու աղքատու-
թիւնդ ճամբորդի պէս պիտի
գայ, ու կարօտութիւնդ՝ զրա-
հաւորեալ մարդու պէս:
12 Անօրէն ու չար մարդը ծուռ
13 բերնով կը շարժի. Աչիկով իր
աչքերովը ակնարկութիւն կ'ընէ,
ոտքերովը կը խօսի, ու մատ-
14 րովը բան կը սորվեցնէ. Անոր
սրտին մէջը ծռութիւն կայ,
միշտ չարութիւն կը հնարէ, ու
15 կռիւներ կը հանէ: Անոր հա-
մար անոր կորուստը յանկարծ
պիտի գայ. անիկայ յանկարծ
պիտի կործանի, անոր դարման
պիտի չգտնուի:
16 Տէրը աս վեց բանէն կը ղը-
զուի, ու անոր հոգւոյն առջի
17 հօմը բան պիղծ է. Աչերա-
տութեան աչքեր, ստախօս լեզու,
և անմեղ արիւն թափող ձեռ-
18 քեր, Չար խորհուրդներ հնա-
րող սիրտ, չարութիւն ընելու
համար շուտ վազող ոտքեր,
19 Սուտ խօսող անիրաւ վկայ,
ու եղբարց մէջ կռիւներ ցանող
20 Յորդ: Ո՛րդեակ իմ՝ քու հօրդ
պատուիրանքը պահէ, և քու
21 մօրդ օրէնքը մի մերժեր: Զանոնք
միշտ քու սրտիդ վրայ կապէ,
զանոնք քու պարանոցդ կոխէ:
22 Գացած ատենդ անոնք քեզի ա-
ռաջնորդութիւն ընեն, քնացած
ատենդ քեզ պահպանեն, ու ար-
թնցած ատենդ քեզի հետ խո-
23 սակցին: Քանզի պատուիրանքը
ճրագ, ու օրէնքը լոյս է, և
խրատուին յանդիմանութիւնները
24 կենաց ճամբայ է. Որ քեզ գէշ
կնիկէն՝ օտար կնկան շողոքոր-
25 թող լեզուէն պահէ: Սրտիդ
մէջը անոր գեղեցկութիւնը մի
ցանկար. և քեզ իր արտեւանունք-
26 ներովը չբռնէ: Վասն զի պոռ-

նիկ կնկան պատճառաւ մար-
դ մինչև պատառ մը հացի կորչի
ա՛ւելայ. ընտրող առնակինը պա-
տուական հոգին կ'որսայ: Հնարի 27
է որ մեկը իր ծոցը կրակ դնէ,
ու հանդերձները չայրին: Հնարի 28
է որ մեկը կրակի կայծերու վը-
րայ քալէ, ու անոր ոտքերը չայ-
րին: Ասոր պէս է իր դրացիին 29
կնկանը քով գացողն ալ. ով որ
անոր դպչի, անմեղ չըլլար:
Գողը թէ որ անօթութեան հա- 30
մար ու իր փորը կշտացընելու
համար գողութիւն ընէ, չէն
քամահրեր ըսնիլոյ: Սակայն թէ 31
որ գտնուի, եօթնապատիկ կը
հատուցանէ. իր տանը բոլոր
ինչքը կու տայ: Կնկան հետ 32
շնութիւն ընողին խելքը պակաս
է. ան բանը ընողը իր հոգին կը
կորընչցընէ: Անիկայ վէրք ու 33
անարգանք կը գտնէ, և անոր
նախատինքը անջնջելի է: Քանզի 34
նախանձը էրկանը կատաղու-
թիւն է, ու անիկայ վրէժխնդ-
րութեան օրը չխնայեր. Անի- 35
կայ բնաւ մէկ փրկանքի մը չնա-
յիր. կաշառք ալ շատցընելու
ըլլաս, անիկայ չհաճիր:

ԳԼ. Է

Որդեակ իմ՝ պահէ իմ խօս- 1
քերս, ու իմ պատուիրանքներս
քու քովդ ծածկէ: Իմ պատուի- 2
րանքներս պահէ որ ապրիս, ու
իմ օրէնքներս քու աչքերուդ բի-
բիրն պէս նայէ: Զանոնք մատ- 3
րուդ վրայ կապէ, զանոնք սրտիդ
տախտակին վրայ գրէ: Իմաս- 4
տութեան ըսէ. Դուն իմ քոյրս
ես, ու խոհեմութեանը՝ ծանօթ
կանչէ. Որ քեզ օտար կնիկէն, 5
շողոքորթութեամբ խօսող օտար
կնիկէն պահեն: Վասն զի իմ 6
տունս պատուհանէն իմ վանդա-
կէս նայեցայ. Ես անմիտներուն 7
մէջը տեսայ, երիտասարդներուն
մէջը պակասամիտ պատանի մը
գտայ, Որ փողոցին մէջ ան կրնա- 8
չը փանը անկիւնին քովէն կ'անց-
նէր, ու անոր տանը ճամբան

9 բռնեց, Երբոր իրիկուն եղաւ,
օրը տարաժամեցաւ, ու գիշե-
10 րաւան մուխը սիրեց. Եւ ահա՛
անոր առջեւը կնիկ մը ելաւ, ա-
նիկայ պառնիկի կերպարանք՝ ու-
11 նենգաւոր սիրտ մը ունէր. Ընդ-
կայ ազազակող ու անպզամ էր,
ո՛ անոր ոտքերը իր տաները մէջ
12 չէր կենար։ Երբեմն դուրս,
երբեմն հրապարակները, և ամէն
անկիւնի քով դարանամուտ կ՚ըլ-
13 լար. Զանիկայ բռնեց համբու-
րեց, ու լիրբ երեսով անոր ը-
14 սաւ. Իմ քովս խաղաղութիւն զո-
հեր կան. Եւս այսօր իմ ուխտերս
15 կատարեցի. Ասոր համար ելայ
քեզ դիմաւորելու, քու երեսդ
16 փնտռելու, ու քեզ գտայ։ Իմ
անկողինս ծածկոյթներով զարդա-
րեր եմ՝ Եգիպտոսի ծաղկա-
17 նեակ բեհեզով. Անկողինիս վրայ
զմուռս, հալուէ ու կինամոն յա-
18 ներ եմ. Եկո՛ր մինչեւ առաւօ-
տիրամ զուարճանանք, ու յան-
19 կուճիներով զբօսնուենք. Վասն
զի էրկիկ տունը չէ, անիկայ
20 հեռու ճամբայ գնաց. Սուտ-
կին քսակը իր հետը առաւ,
և լուսնի լրման օրը իր տու-
21 նը պիտի դառնայ։ Այսպէս
իր շատ խօսքերովը զանիկայ
հրապուրեց, ու իր շրթունքնե-
րուն շողոքորթութիւնովը զա-
22 նիկայ առիւծեց։ Ան ալ շիտակ
կնիկանը եաւէն ապտեղացողը
գացող արջառի պէս, պատժաւո-
րու գալով կապուած յիմարի
23 մը պէս կ՚երթայ. Մինչեւ որ
նետը անոր լեարդը ծակէ. ինչ-
պէս որ թռչունը մը արագարագով
գէպ ի ծուղակը կ՚երթայ, ու
չգիտեր որ անիկայ իր հոգւոյն
համար լարուած է։
24 Եւ հիմա՛ ով որդիք՝ լսեցէք
մեկ բերան, ու իմ բերնիս խօս-
25 քերուն ականջ դրէք։ Քու
սիրտդ անոր ճամբաները շեղ-
տրէ, և անոր շաւիղներուն մի՛
26 ջր շնորհիր։ Վասն զի անիկայ
շատերը խոցոտեց ու կործանեց,
ու անոր բոլոր մեռցուցած մար-
դիկները զօրաւոր էին։ Անոր 27
տունը գժոխքին ճամբաներն է.
անոնք մահուան շաւիղները
կ՚իջնեն։

ԳԼ. Ը

Ա՛հա իմաստութիւնը կը կան- 1
չէ, ու խոհեմութիւնը իր ձայ-
նը կու տայ։ Ընդիկայ բարձր տե- 2
ղերու գլուխ, ճամբու վրայ, Ն
շաւիղներուն մէջ կը կայնի։ Ընդ- 3
կայ գռներուն քովը՝ քաղաքին
բերանը՝ գռներուն
մուտքը աղաղակելով կ՚ըսէ. Ո՛վ 4
մարդիկ՝ ձեզի կը կանչեմ, և
իմ ձայնս մարդոց որդիներուն
է։ Ո՛վ ապերախներ՝ խոհեմութիւն 5
ստացէք, ով անմիտներ՝ իմա-
ցող սիրտ ունեցէք։ Լսեցէք, 6
վասն զի ազնիւ բաներ պիտի
խօսիմ, և իմ շրթունքներս պի-
տի բանան ուղիղ բաներ խօսե-
լու համար։ Բանսի իմ բերանս 7
ճշմարտութիւն պիտի խօսի,
բայց իմ շրթունքս ամբարշտու-
թիւնէ կը զզուի։ Բերնիս բոլոր 8
խօսքերը արդարութեամբ են,
և անոնց մէջը խոտորուած ու
ծուռ բան չկայ։ Ամէնն ալ հաս- 9
կցողին ուղիղ են, ու գիտու-
թիւն գտնողներուն շիտակ են։
Իմ խրատս առէք, և ոչ թէ 10
արծաթի, ու ընտիր ոսկիէն ա-
ւելի գիտութիւնը։ Վասն զի իմաստութիւնը գոհար 11
նիներէն աղեկ է. և բոլոր ցանկա-
լի բաները չեն կրնար անոր հա-
ւասարիլ։ Ես՝ իմաստութիւնս 12
որուն հետ կը բնակիմ,
և ճարտարութեան գիտութիւ-
նը կը գտնեմ։ Տէրոջը վախը՝ չա- 13
րութիւնը ատելն է. ես հպար-
տութիւնը, ամբարտաւանու-
թիւնը, չար ճամբան, ու նենգ
բերանը կ՚ատեմ. Խոր- 14
հուրդը և իմաստութիւնը
իմն է. ես եմ հանճարը՝ ու զո-
րութիւնը իմն է։ Թագաւորնե- 15
րը ինծմով կը թագաւորեն, ու
նախարարները ինծմով արդա-
րութիւն կանունները կը գրեն։ Ինծ- 16

մով կ'իշխեն իշխանները, ազնուա-
կանները ու երկրին բոլոր դա-
17 տաւորները։ Ես կը սիրեմ զիս
սիրողները, և զիս կանուխ փնտրո-
18 ղները զիս կը գտնեն։ Իմ
քովս հարստութիւն ու փառք,
բնակիր առաքինութիւն, և արդարու-
19 թիւն կայ։ Իմ պտուղս ոսկիէն՝
ու մաքուր ոսկիէն, և իմ արդիւնքս
20 բնակիր արծաթէն ազնիկ է։ Ես
արդարութեան ճամբուն մէջ,
իրաւանց շաւիղներուն մէջ կը
21 քալեմ, Որ զիս սիրողներուն
առաքինութիւնք ժառանգեցնեմ.
ու անոնց գանձերը պիտի լեցը-
22 նեմ։ Տէրը իր ճամբուն սկիզբը՝
իր վաղեմի գործերէն առաջ
23 զիս առաջեր էր։ Ես յաւիտենա-
նէ՝ երկրին սկիզբէն առաջ օ-
24 ծուեցայ։ Անդունդները չեղած՝
առատ ջուրերուն աղբիւրները
25 չեղած՝ ես ծնած էի։ Լեռները
չառեղծուած՝ բլուրներէն ա-
26 ռաջ ես ծնած էի։ Տակաւին եր-
կիրը, ու բաց տեղերը, և
աշխարհիս հողերուն առջիներ
27 չառեղծուած. Երբոր երկինք-
ները կը պատրաստէր, ու ան-
դունդոց երեսին վրայ կամար կը
28 ձգէր, ես հոն էի։ Երբոր վերի
ամպերը կ'ուժովցնէր, և ան-
դունդոց աղբիւրները կը հաստա-
29 տէր. Երբոր ծովուն կանոն կը
դնէր, որ ջուրերը իր հրամանէն
դուրս չելլեն, ու երբոր երկրին
30 հիմերը կը ձգէր. Ան ատենը ես
անոր քովը վարպետապետ էի,
և ամէն օր անոր զուարճութիւնն
էի, ու միշտ անոր առջեւը կ'ու-
31 րախանայի։ Ես աշխարհիս մէջ,
ու անոր երկրին վրայ կ'ուրա-
խանայի, ու իմ զուարճութիւնս
32 մարդոց որդիներուն հետ էր։ Ես
հիմա ձեզ որդիք՝ լսեցէք ինծի.
վասն զի իմ ճամբաներս պահող-
33 ները երջանիկ կ'ըլլան։ Խրատս
լսեցէք, ու իմաստուն եղէք,
34 ու ջնդիկայ մի մերժէք։ Երանի
ան մարդուն՝ որ լսէ ինծի կ'ը-
նէ, ամէն օր իմ դռներուս քով
կը հսկէ, և իմ դրանդիքներս
կը դիտէ։ Ինչու որ ով գտնողը 35
կեանք կը գտնէ, ու Տէրոջմէ
շնորհք կը առնայ։ Բայց ինծի 36
դէմ մեղանչողը իր հոգւոյն ան-
իրաւութիւն կ'ընէ, ու բոլոր զիս
ատողները մահը կը սիրեն։

ԳԼ. Թ

Իմաստութիւնը իր տունը շի- 1
նեց, ու իր եօթը սիւները կանգ-
նեց, իր անասունները մորթեց, 2
իր գինին խառնեց, ու իր ա-
ղանը պատրաստեց։ Անիկայ իր 3
ազախիւնները խրկեց, ու քաղա-
քին բարձր տեղերուն վրայ կը
կանչէ. Ո՛վ որ պարզամիտ է, 4
թող հոս գայ. ու պակասամիտ
եղողին կ'ըսէ. Եկէք իմ հացիս 5
կերէք, ու խառնած գինիէս խը-
մեցէք. Յիմարութիւնը թող- 6
ցէք՝ որ ապրիք, ու խոհեմութեան
ճամբուն մէջը քալեցէք։

Ծաղր ընողը յանդիմանողը 7
իրեն անարգանք՝ ու ամբարիշտը
խրատողը իրեն արատ կը վաս-
արկի։ Ծաղր ընողը մի յան- 8
դիմանիր, որ չըլլայ թէ քեզի թշ-
նամի ըլլայ. իմաստունը յանդի-
մանէ, ու քեզ պիտի սիրէ։ Իմաս- 9
տունին խրատ տուր, և աւելի
իմաստուն պիտի ըլլայ. արդա-
մարգուն ալիքցուր, ու իր իմաս-
տութիւնը պիտի աւելցնէ։ Ի- 10
մաստութեան սկիզբը Տէրոջը
վախն է, ու Ամենասրբին գի-
տութիւնը հանճար է։ Վասն զի 11
քու օրերդ ինծմով պիտի շատ-
նան, և քեզի կեանքի տարիներ
պիտի աւելնան։ Թէ որ իմաս- 12
տուն ես, քեզի իմաստուն ես.
ու թէ որ ծաղր ընող ես, անոր
պատիժը միայնակ դուն պիտի կրես։

Անզգամ կնիկը աղաղակող 13
կ'ըլլայ. անիկայ անմիտ է, ու
բան մը չգիտեր։ Ան քաղաքին 14
բարձր տեղերուն՝ իր տունը
դուռը աթոռի վրայ կը նստի,
Որ իրենց ճամբան շիտակ գացող 15
անցուդարձերը կանչէ. Ո՛վ որ 16
պարզամիտ է, թող հոս գայ. ու
պակասամիտ եղողին կ'ըսէ. Գող 17

ցուած ջուրերը անուշ են, և
գազանուկ հայցը համով կ'ըլլայ։
18 Բայց անիկայ չգիտեր որ ան
ուղղը մեռելներ կան, ու անոր
հրաւիրած մարդիկներըդ ժոխքին
անգունդներուն մէջն են։

ԳԼ. Ժ

Սաղմոնին առակները։

1 Իմաստուն որդի իր հայրը
կ'ուրախացնէ. բայց անմիտ
որդի իր մօրը տրտմութիւն է։
2 Անօրէնութեան գանձերը օգուտ
չեն բերեր. բայց արդարութիւնը
3 մահուանէ կ'ազատէ։ Տէրը ար-
գարին հոգին անօթի չմղուիր.
բայց ամբարիշտներուն ցանկու-
4 թիւնը կը խափանէ։ Ծոյլ ձեռ-
քով բանողը աղքատ կ'ըլլայ.
բայց ժիր մարդոց ձեռքը հարըս-
5 տութիւն կը բերէ։ Ան որ ա-
մառը կը ժողվէ՝ խոհեմ որդի է.
հունձքի ատեն քնացողը՝ ամօթով
6 պատճառ եղող որդի է։ Արդա-
րին գլուխն վրայ օրհնութիւն-
ներ կան. բայց բռնութիւնը
7 ամբարիշտներուն բերանը կը
ծածկէ։ Արդարներուն յիշատակը
օրհնեալ կ'ըլլայ. բայց ամբարիշտ-
8 ներուն անունը կը փտի։ Իմաս-
տուն սիրտ ունեցողը պատուի-
րանները կը բառնէ. բայց յիմար
շրթունք ունեցողը կը կործանի։
9 Կատարելութեամբ քալողը ապա-
հովութեամբ կը քալէ. բայց իր
ճամբաներըը ծռողը պիտի ճանչ-
10 ցուի։ Աչքով անկարկութիւն
բնողը նեղութիւն կու տայ. ու
յիմար շրթունք ունեցողը կը
11 կործանի։ Արդարին բերանը
կենաց աղբիւր է. բայց բռնու-
թիւնը ամբարիշտներուն բերանը
12 կը ծածկէ։ Ատելութիւնը կռիւ-
ներ կը հանէ. բայց սէրը ամէն
13 յանցանքներըը կը ծածկէ. Իմաս-
տունին շրթունքը վրայ իմաս-
տութիւն կը գտնուի. բայց պա-
կասամիտ եղողին կռնակին հա-
14 մար գաւազան պէտք է։ Իմաս-
տուններըը գիտութիւն կը գան-
ձեն. բայց յիմարին բերանը կոր-
ծանումն մօտ է։ 15 Հարուստին
ճոխութիւնը իր ամուր քաղաքն
է. Բայց անտանելութեան աղքատու-
թիւնը՝ իրենց կործանումն է։
16 Արդարին գործը կենաց համար
է. Իսկ ամբարշտին արդիւնքը
մեղաց համար է։ 17 Խրատ պահո-
ղը կենաց ճամբուն մէջն է.
բայց յանդիմանութիւնը անար-
գողը կը մոլորի։ 18 Ատելութիւնը
ծածկողը՝ սուտախօս շրթունք
ունի. ու բամբասանք հանողը
անմիտ է։ 19 Շատ խօսքերու մէջ
յանցանք պակաս չէ. բայց իր
շրթունքներըը զգաստը խելացի է։
20 Արդարին լեզուն ընտիր արծաթ
է. ամբարիշտներուն սիրտը քիչ
արժէք ունի։ 21 Արդարին շրթունք-
ներըը շատերուն առաջնորդու-
թիւն կ'ընեն. բայց յիմարներըը
խելքի պակասութենէն կը մեռ-
նին։ 22 Տէրոջը օրհնութիւնն է որ
հարստութիւն կու տայ, ու ա-
նոր հետ տրտմութիւն չխառներ։
23 Զարմանք ընելը յիմարին վրա-
նութիւն է. բայց խոհեմ մարդուն
իմաստութիւնը։ 24 Չար մարդուն
վախցած բանը իր վրայ կու գայ.
բայց արդարներուն փափագը կը
լեցնուի։ 25 Մրրիկը անցնելուն պէս՝
ամբարիշտը բնաջինջ կ'ըլլայ.
բայց արդարը յաւիտենական
հիմի ոտքի։ Ինչպէս է քացախը ակ-
ռաներուն, և ծուխը աչքերուն,
ծոյլն ալ պիտիը խրկողներուն այն-
պէս է։ 27 Տէրոջը վախը օրեր կ'ա-
ւելցնէ. բայց ամբարիշտներուն
տարիներըը պիտի կարճնան։ 28 Ար-
դարներուն յոյսը ուրախութիւն
է. բայց ամբարիշտներուն ակնկա-
լութիւնը պիտի կորսուի։ 29 Տէ-
րոջը ճամբան արդարին զօրու-
թիւն է. բայց անօրէնութիւն
գործողներուն կործանումն է։
30 Արդարը պիտի յաւիտեան յաւե-
լուն. բայց ամբարիշտներըը եր-
կրի վրայ պիտի չբնակին։ 31 Ար-
դարին բերանը իմաստութիւն կը
բղխէ. բայց նենգաւոր լեզուն
պիտի կտրուի։ 32 Արդարին շրթ-
ունքներըը հաճոյ բանը գիտեն.

բայց ամբարիշտներուն բերանը ինայն նենգաբեմուն կը խօսի։

ԳԼ. ԺԱ

1 Այնգամ Եհովան կշտութը տե-
րջը առջևը պիղծ է. բայց ա-
րդար է անոր քարը անար հաճոյ
2 է։ Երբոր հպարտութիւնը գայ,
անարգութիւն ալ կու գայ.
բայց խոնարհութիւնը իմաստու-
3 թիւն հետ է։ Ուղիղներուն շի-
տակութիւնը անոնց առաջնոր-
դութիւն կ'ընէ. բայց անօրէն-
ներուն ծռութիւնը զանոնք բնա-
4 ջինջ կ'ընէ։ Բարկութեան օրը
հարստութիւնը օգուտ մը չը-
նէր. բայց արդարութիւնը մա-
5 հուանէ կ'ազատէ։ Կատարեալ-
ներուն արդարութիւնը անոնց
ճամբան կը շիտկէ. բայց անի-
րաւը իր անիրաւութեամբը կ'ին-
6 նայ։ Ուղիղներուն արդարու-
թիւնը զանոնք կ'ազատէ. բայց
անօրէններուը իրենց չարու թիւնը
7 մէջ կը բռնուին։ Երբոր չար
մարդը մեռնի, անոր ակնկալու-
թիւնը կը կորսուի. և անօրէն-
8 ներուն յոյսը կը կորսուի։ Ար-
դարը նեղութենէ կ'ազատի. ու
անոր տեղը ամբարիշտը կ'երթայ։
9 Կեղծաւորը բերնովը իր դրացին
կը կործանցնէ. բայց արդարները
10 գիտութեամբ կ'ազատուին։ Ար-
դարներուն յաջողութեանը վրա
բայ քաղաքը կ'ուրախանայ. ու
երբոր չարները կորսուին, ցնծու-
11 թիւն ձայն կը լսուի։ Ուղիղնե-
րուն օրհնութիւնովը քաղաքը
կը բարձրանայ. բայց ամբարիշ-
տներուն բերնովը կը կործանի։
12 Գլխատութիւն եղողը իր դրացին
կ'արհամարհէ. բայց խելքի մար-
13 դը կը լռէ։ Բանսարկութիւն
պտըտողը գաղտնիքը կը յայտնէ.
բայց հաւատարիմ հոգի ունեցո-
14 ղը բանը կը ծածկէ։ Ժողովուր-
դը առանց խոհականութեան կը
կործանի. բայց խորհրդականնե-
րու բազմութեամբ փրկութիւն
15 կ'ըլլայ։ Օտարականին երաշխա-
ւար եղողը անշուշտ չարչքի կը
հանդիպի. բայց երաշխաւորու-
թիւնը ատելը ապահով է։ Շնոր- 16
հալի կնիկը պատիւ կը տանայ.
և զօրաւոր մարդիկներըը հարըս-
տութիւն կը տանան։ Ողորմած 17
մարդը իր անձին ագիկութիւն
կ'ընէ. բայց անողորմ մարդը իր
մարմնոյն նեղութիւն կու տայ։
Չար մարդը ստոյգ գործ կը գոր- 18
ծէ. բայց արդարութիւն ցանո-
ղը ապահով վարձք կ'ունենայ։
Ինչպէս որ արդարութիւնը կե- 19
նաց կ'առաջնորդէ. նոյնպէս ալ
չարութիւնն հետևողը իր մա-
հուանը կ'երթայ։ Ծռութ սիրտ ու- 20
նեցողները Տէրոջը առջևը պիղծ
են. բայց ուղիղ ճամբայ քա-
լողները անոր հաճոյ են։ Անե- 21
րեւոյթը ինչ ձեռք ձեռքի տա-
լով գնայ, անպատիժ պիտի
չմնայ. բայց արդարներուն սե-
րունդը պիտի ազատի։ Գեղեցիկ 22
կնիկը՝ որ խոհեմութիւն չունի,
խոզին քիթը ոսկի օղա-
կին նըմանի։ Ակնկալութենէն 23
կեանքը միայն բարութիւն է.
բայց անօրէնութենէն ակնկալու-
թիւնը բարկութիւն պիտի ըլլայ։
Արդ կայ որ իր ապրուածէն ցրուե- 24
լով կ'աւելցնէ, ու ծարդ կայ որ
չափէ դուրս կը խնայէ. բայց կո-
րուստ միայն կը հասնի։ Բարեսէր 25
անձը պիտի գիրնայ. և ան որ
կ'առատէ՝ ինքն ալ պիտի առա-
գուի։ Ցորնեղը պահողին ժողո- 26
վուրդը անէծք կու տայ. բայց
զանիկայ ծախողին գլուխն վրայ
օրհնութիւն կ'ըլլայ։ Աղէկու- 27
թիւն համար փոյթ ունեցողը
շնորհք կը տանայ. բայց ով որ
գէշութիւն կը փնտռէ, անիկայ
իրեն պիտի հանդիպի։ Իր հա- 28
րստութեանը վրայ յոյսը դնո-
ղը պիտի ինայ. բայց արդա-
րները կանաչ տերեւի պէս պիտի
ծաղկին։ Իր տանը նեղութիւն 29
տուողը հով պիտի ժառանգէ.
ու յիմարը իմաստուն սիրտ ու-
նեցողին ծառայ պիտի ըլլայ։
Արդարին պտուղը կեանց ծառ 30
է. և հոգիներ վաստակողը ի-

31 մնասուն է: Ահա արդարը երկրի վրայ պատիժ կը կրե. ա՛լ ինչ ամբարիշտը ու մեղաւորը:

ԳԼ. ԺԲ

1 Խրատը սիրողը գիտութիւնը կը սիրե. ու յանդիմանութիւնը
2 նը ատողը անմիտ է: Բարի մարդը Տէրոջմէ շնորհք կը ռանայ. բայց Աստուած նենգաւոր մարդը
3 պիտի դատապարտէ: Մարդը անիրաւութիւնով հաստատութիւն չունենար. բայց արդարներուն արմատը չշարժիր:
4 Առաքինի կինիկը իր երկանը պսակ է. բայց նախատինք բերողը՝ անոր ոսկորներուն մէջի փը-
5 տութիւնը պէս է: Արդարներուն մտածութիւնները իրաւունք են. բայց ամբարիշտներուն խորհուրդները նենգութիւն
6 են: Ամբարիշտներուն խօսքերը արիւնի համար դարան է. բայց ուղիղներուն բերանը զիրենք կ'ա-
7 զատէ: Ամբարիշտները կը կործանին ու չկայ՛ին. բայց արդարներուն տունը կը
8 հաստատուի: Մարդը իր խոհեմութեանը չափ կը գովուի. բայց ծուռ սիրտ ունեցողը կ'ա-
9 նարգուի: Աննշան մարդը՝ որ ծառայ ունի, պիտիը ինքզինքը ու հացի կարօտ հղացողէն աղէկ
10 է: Արդարը իր անասունին կեանքը համար հոգ կը տանի. բայց ամբարիշտներուն ողորմութիւնը
11 անողորմ են: Իր երկիրը գործողը հացով կը կշտանայ. բայց դատարկ մարդիկներուն հետևողը
12 պակասութիւն է: Ամբարիշտը չարիքներուն ապրանքը կ'ուզէ. բայց արդարներուն արմատը պտուղ կու տայ:
13 Չարը իր շրթներուն յանցանքովը որոգայթի կ'իյնայ. բայց արդարը նեղութենէ կ'ելլէ:
14 Մարդը իր բերնին պտուղէն բարիքներով կը լեցուի. ու մարդուն ձեռաց հատուցումը իրեն պիտի դառ-
15 նայ: Ճիմարին ճամբան՝ իր աչքերուն ուղիղ է. բայց իմաստունը մտիկ ընողը իմաստուն է:
16 Ճիմարը նոյն օրը կը յայտնէ իր բարկութիւնը. բայց անարգանքը ծածկողը խելացի է:
17 Ճշմարտութիւն խօսողը արդարութիւն կը յայտնէ. իսկ սուտ վկան՝ նենգութիւն:
18 Մարդիներ կան՝ որ իրենց շատախօսութեամբը սուրի պէս կը խոցոտեն. բայց իմաստուններուն լեզուն բժշկութիւն է:
19 Ճշմարտախօս շրթունքը միշտ հաստատ կը մնայ. բայց սուտախօս լեզուն վայրկենական է:
20 Չարութիւն մտածողին սրտին մէջը նենգութիւն կ'ըլլայ. բայց խաղաղութեան համար խորհուրդ ընողները ուրախութիւն կ'ունենան:
21 Արդարին բնաւ շրիք չհասնիր. բայց ամբարիշտները չարութենէով կը լեցուին:
22 Սուտ շրթունքը Տէրոջը պղծելի է. բայց հաւատարմութիւն բնողները անոր հաճոյ են:
23 Խոհեմ մարդը իր գիտցածը կը ծածկէ. բայց յիմարներուն սիրտը՝ յիմարութիւն կը հրատարակէ:
24 Գիր մարդոց ձեռքը կ'իշխէ. ու ծոյլը հարկատու կ'ըլլայ:
25 Մարդուն սրտին մէջը հղաղ վիշտը՝ զայրկայ կը ձնշէ. բայց աղէկ խօսքը կ'ուրախացնէ զանիկայ:
26 Արդարը իր ընկերին ճամբայ կը ցուցնէ. բայց ամբարիշտներուն ճամբան զիրենք կը մոլորցնէ:
27 Ծոյլը իր որսը չի փնտր. բայց ժիր մարդուն առցուածքը պատուական է:
28 Արդարութեան ճամբուն մէջ կեանք կայ. բայց չարչրուն կիսատ ճամբան՝ մահուան իր տանի:

ԳԼ. ԺԳ

1 Իմաստուն տղան իր հօրը խրատը հպի կ'ընդ. բայց ծաղր ընողը յանդիմանութիւնը մտիկ չընէր:
2 Մարդը իր բերնին պատղէն բարութիւն կ'ուտէ. բայց անօրէններուն հոգին բռնութիւն կ'ուզէ:
3 Իր բերանը զսպողը իր անձը կը պահէ. բայց շրթունքները լայն բացողը պիտի կոր-

4 առէ։ Ծոյլին հոգին կը ցանկայ,
ու բան մը չունի. բայց ժրա-
ջան մարդուց հոգին կը դիրնայ։
5 Սուտ խօսքը արդարին առելի է,
բայց ամբարիշտը ամօթալից ու-
6 խտացուածակ վարք ունի։ Ուղ-
տութիւնը կատարելութեամբ
քաղաքները կը պահպանէ. բայց
չարութիւնը մեղաւորները կը
7 կործանէ։ Կան որ ղլրենք հա-
րուստ կը ցուցընեն, ու բան
մը չունին. և կան որ ղլրենք աղ-
քատ կը ցուցընեն, ու շատ հա-
8 րստութիւն ունին։ Մարդուն
կենացը վրկանքը իր հարստու-
թիւնն է. բայց աղքատը չան-
9 դիմանար թիւն չլսեր։ Արդա-
րներուն լոյսը զուարթ պիտի ըլ-
լայ. բայց ամբարիշտներուն ճր-
10 րագը պիտի մարի։ Յիրաւի հը-
պարտութենէ կուիւ կը ծագի.
բայց խրատ ընդունողներուն
11 քովը իմաստութիւն կայ։ Ան-
րուտութեամբ ձեռնհասած հարըս-
տութիւնը պիտի պակսի. բայց
իր աշխատութեամբը ժողվողը
12 պիտի շատցընէ։ Յուշացած յոյ-
սը՝ սիրտը կը հիւանդացընէ.
բայց փափագին հասնիլը կենաց
13 ծառ մըն է։ Խօսքը արհամարը-
հողը պիտի կորսուի. բայց պա-
տուիրանքին վախցողը վարձք
14 պիտի առնէ։ Իմաստունին օ-
րինքը կենաց աղբիւր է, ան-
հետեւանք մահու որոգայթներէն ազատ մը-
15 նալու համար։ Բարի խոհեմու-
թիւնը շնորհք կու տայ. բայց
անօրէններուն ճամբան գժուա-
16 րին է։ Ամէն խելօքի իմաստու-
թեամբ կը գործէ. բայց անմի-
տը յիմարութիւն կը տարածէ։
17 Չար պատգամաւորը կը շատա-
թեան մէջ կ'իյնայ. բայց հաւա-
տարիմ դեսպանը բժշկութիւն
18 է։ Խրատ անարգողը աղքատու-
թիւն ու անարգութիւն կը հնէ.
բայց յանգիմանութիւնը մտիկ ը-
19 նողը պատիւ կը գտնէ։ Փափա-
գին կատարում իր հոգիին անուշ
է. ու չարագործ մեծ թիւնէ հեռա-
նալը յիմարներուն գզուելի է։
20 Իմաստուններուն հետ քալողը
իմաստուն կ'ըլլայ. բայց անմիտ-
ներուն հետ ընկերացողը չար
21 կ'ըլլայ։ Մեղաւորները հալածէն
ձախորդութիւն կ'երթայ. բայց
արդարներուն բարիք կը հատուց-
22 նէ։ Բարի մարդը իր որդւոց
ըզ ոդիներուն ժառանգութիւն
կը թողու. բայց մեղաւորին ը-
ստացուածքը արդարին համար
23 կը պահուի։ Աղքատներուն մը-
շակած երկրին մէջը շատ ուտե-
լիք կայ. բայց կայ որ՝ իր
անխոհեմութենէն կը կորսուի։
24 Գաւազանին խնայողը իր որդին
կ'ատէ. բայց զանիկայ սիրողը
կանուխէն կը խրատէ։ Արդա-
25 րը կ'ուտէ իր անձին կշտանալը
կ'ուտէ. բայց ամբարիշտներուն
փորը կարօտութիւն պիտի քաշէ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Իմաստուն կնիկները իրենց տա-
նը կը շինեն. բայց յիմար կնիկը
զանիկայ իր ձեռքովը կը փլցընէ։
2 Իր ուղղութեանը մէջ քալողը
Տէրոջմէ կը վախնայ. բայց ծուռ
ճամբայ մտնողը զանիկայ կ'ա-
3 նարգէ։ Յիմարին բերանը հը-
պարտութեան գաւազան կայ.
բայց իմաստուններուն շրմունք-
4 ները զիրենք կը պահեն։ Ուր որ
արջառ չկայ, մանուրը մաքուր կը
մնայ. իսկ արդիւնքին առատու-
թիւնը եզնին զօրութենէն առաջ
5 կու գայ։ Ճշմարտութեան վկան
սուտ չխօսիր, բայց անիրաւ վկան
սուտութիւններ կը թափէ
6 բերնէն։ Ծաղրը ընողը իմաստու-
թիւն կը փնտռէ, ու չգտնիր.
բայց իմաստուններուն համար
դիւրութիւնը դիւրին է։ Յիմար
7 մարդէն հեռացիր, երբոր կ'իմա-
նաս որ իմաստուն շրմունքներ
8 չունի։ Խելօքի մարդուն իմաս-
տութիւնը իր ճամբան հասկը-
նալն է, բայց յիմարներուն ան-
միտութիւնը նենգութիւն է։
9 Յիմարները յանցանքը ծաղր կ'ը-
նեն, բայց ուղիներուն մէջը
10 հնարտասութիւն կայ։ Սիրտը

սիրտը իր հոգիին ցաւը կը ճանչ-
նայ. ու անոր ուրախութիւնը՝
11 ուրիշը մտնելիկից չըլլար: Ամբա-
րիշտներուն տունը պիտի կոր-
ծանի. բայց ուղիղներուն վրանը
12 պիտի ծաղկի: Ճամբայ կայ որ
մարդուն շիտակ կ'երեւնայ. բայց
անոր վախճանը մահուան ճամ-
13 բաներն է: Ծիծաղելու առեն
ալ՝ հոգիով սիրտը տրտմութիւն
կը ղգայ, և ուրախութեան վախ-
14 ճանը ուժգ կ'ըլլայ: Ապականած
սիրտը իր ճամբաներէն՝ ու բարի
մարդը ինքիմնէն պիտի կշտա-
15 նայ: Միամիտ մարդը ամէն խօս-
քի կը հաւատայ. բայց խելա-
16 ցին իր քայլերը կը քննէ: Ի-
մաստունը կը վախնայ, ու չա-
րութենէ կը վախչի. բայց ան-
միտը կը հպարտանայ, ու յանձ-
17 նապաստան կ'ըլլայ: Շուտ բար-
կացողը յիմարութիւն կ'ընէ. ու
18 նենգամիտ մարդը ատելի է: Ան-
խոհեմներուն ժառանգութիւն կը ժա-
ռանգէն. բայց խելացիները գի-
19 տութեամբ կը պսակուին: Չա-
րերը բարիներուն առջեւը կը խո-
նարհին, և ամբարիշտները արդ-
20 արներուն դրանը քովը: Աղ-
քատը մինչեւ անգամ իր ընկե-
րին ատելի է. բայց հարստին
21 բարեկամները շատ են: Իր ըն-
կերը անարգողը մեղք կը գոր-
ծէ. բայց աղքատին ողորմա-
22 ծութիւն ընողը երանելի կ'ըլլայ:
Ահա չարութիւն մտածողները
կը մոլորին. բայց բարութիւն
մտածողներուն ողորմութիւն ու
23 ճշմարտութիւն կ'ըլլայ: Ամէն
աշխատանքի մէջ օգուտ մը կայ.
բայց դատարկաբանութիւնը՝ մի-
այն կարօտութեան իջ պանի հոգ-
24 ը: Իմաստուններուն հարստու-
թիւնը իրենց պսակն է. բայց
անմիտներուն յիմարութիւնը յի-
25 մարութիւն է: Հաւատարիմ վկա-
ն հոգիները կ'ազատէ. բայց
խաղտաւը՝ սուտութիւններ գոր-
26 կու տայ: Տէրոջը վախին մէջը
հաստատ վստահութիւն կայ. ու
անոր որդիքը ապաւէն պիտի ու-
նենան: Տէրոջը վախը կենաց 27
աղբիւր է, մահուան որոգայթ-
ներէն ազատ ընելու համար:
Ժողովուրդին բազմութիւնը թա- 28
գաւորին պատիւն է. բայց ժո-
ղովուրդին նուազութիւնը իշ-
խանին կործանումն է: Երկայ- 29
նամիտ մարդը շատ խոհեմ է.
իսկ կարճամիտը շատ յիմարու-
թիւն կ'ընէ: Հանդարտ սիրտը 30
մարմնոյն կեանք է. բայց նա-
խանձը ոսկորներուն փտութիւն
է: Աղքատին զրկանք ընողը՝ ա- 31
նոր Ստեղծիչը կ'անարգէ. բայց
անանկին ողորմութիւն ընողը՝
զԱնիկայ կը պատուէ: Ամբա- 32
րիշը իր չարութեանը համար
կը վռնշուի. բայց արդարը իր
մահուան առեն ապաւէն կ'ու-
նենայ: Խելացի մարդուն սրտին 33
մէջը իմաստութիւն կը հանգչի.
իսկ յիմարներուն նէրսը եղածը
կը ճանչցուի: Ազգութիւնը 34
ազգը կը բարձրացնէ. բայց
մեղքը ժողովուրդներուն անար-
դանք է: Խոհեմ ծառային՝ թա- 35
գաւորը կը հաճի. բայց նախա-
տինք բերող ծառային կը բար-
կանայ:

ԳԼ. ԺԵ

Մեղմ պատասխանը սրտմուա- 1
թիւնը կ'իջեցնէ. բայց խիստ
խօսքը բարկութիւնը կը գրգռէ:
Իմաստուններուն լեզուն գիտու- 2
թիւնը հաճոյ կ'երեւցնէ. բայց
անմիտներուն բերանը յիմարու-
թիւն կը բղխէ: Տէրոջը աչքե- 3
րը ամէն տեղ չարերը ու բարի-
ները կը դիտեն: Խաղաղասէր 4
լեզուն կենաց ծառ է. բայց խը-
ռոտաբար լեզուն սիրտ կը կոտ-
րէ: Յիմարը իր հօրը խրատը 5
կ'անարգէ. բայց յանդիմանու-
թեան հնազանդողը խելացի կ'ըլ-
լայ: Արդարին տունը մեծ գանձ 6
կայ. բայց ամբարիշտին եկամուտ-
ներուն մէջը խռովութիւն կայ:
Իմաստուններուն շրթունքները 7
գիտութիւն կը տարածեն. բայց
յիմարներուն սիրտը այնպես չէ:

8 Ամբարիշտին զոհը Տէրոջը առ-
ելք պիղծ է. բայց ուղիղնե-
րուն աղօթքը անոր ընդունելի
9 է: Տէրը ամբարիշտին ճամբային
կը զզուի, բայց արդարութեան
10 հետեւողը կը սիրէ: Ո՛ղիղ ճամ-
բան մեծցողին՝ գէշ պատիժ կ'ըս-
լայ. ու յանդիմանութիւնը ա-
11 տողը պիտի մեռնի: Դժոխքը
ու կորուստը Տէրոջը առջեւն է.
որչափ աւելի մարդոց սրտերը
12 բան սիրտերը: Ծաղր ընդողը իր
յանդիմանիչը չսիրեր, և իմաս-
15 տասիրութիւն քովը չերթար: Ու-
րախ սիրտը երեսը կը զուար-
թացնէ. բայց սրտին տրտմու-
14 թենէն հոգին կը ճնշուի: Հան-
ճարեղ սիրտը գիտութիւն կը
փնտռէ. բայց անմիտներուն բե-
րանը յիմարութեամբ կը սնա-
15 նի: Վշտալից մարդուն ամէն օ-
րերը գէշ է. բայց ուրախ սիր-
տը մշտնջենաւոր կերուխուրի մէջ
16 է: Աւելի աղէկ է քիչ բանով
Տէրոջը վախովը, քան մեծ
17 գանձը խռովութիւնով: Աւելի
աղէկ է սեր եզած տեղը խո-
տակերը կերակուրը, քան թէ
գեր զուարակը ատելութիւնով:
18 Բարկասիրտ մարդը վէճ կը հա-
նէ. բայց երկայնամիտը կռիւը
19 կը դադրեցնէ: Ծուլին ճամբան
փշերէն ցանկի պէս է. բայց ու-
ղիղներուն ճամբան բանուկ է:
20 Իմաստուն տղան իր հայրը կ'ու-
րախացնէ. բայց անմիտ մար-
21 դը իր մայրը կ'անարգէ: Պա-
կասութիւն մարդուն յիմարու-
թիւնը զուարճութիւն է. բայց իմաս-
տուն մարդը կ'ուղղէ իր ընթաց-
22 քը: Առանց խորհուրդի դիտա-
ւորութիւնները կը ցրուին. բայց
խորհրդականներուն շատութիւ-
23 նովը կը հաստատուին: Մարդ
իր բերնին պատասխանովը կ'ու-
րախանայ. ու ատենովը բուն ած-
24 խօսքը որչափ գեղեցիկ է: Կե-
նաց ճամբան խոհեմ մարդը գե՛տ
՛ի վեր կ'ելլէ, որ վարի գե-
25 ժոխքեն հեռանայ: Տէրը հը-
պարտներուն տունը կը կործա-
նէ. բայց որբևարիներուն սահմանը
կը հաստատէ: Չար մարդուն 26
խորհուրդները Տէրոջը առջեւը
պիղծ են. բայց պարկեշտներուն
խօսքերը հաճելի են: Ագահու- 27
թեան անձնատուր եղողը իր տու-
նը խռովութեան մէջ կը ձգէ.
բայց կաշառքներէ ղլուզողը պի-
տի ապրի: Արդարին սիրտը՝ տա- 28
լու պատասխանը կը մտածէ.
բայց ամբարիշտներուն բերանը
չարիք կը բղխէ: Տէրը ամբա- 29
րիշտներէն հեռու է. բայց ար-
դարներուն աղօթքը կը լսէ:
Աչքոց լոյսը սիրտը կ'ուրախացը- 30
նէ. բարի լուրը ոսկորները կը
գիրցնէ: Կենաց յանդիմանու- 31
թիւնը լսող ականջը իմաստուն-
ներուն մէջը կը բնակի: Խրատ 32
մերժողը իր հոգին կ'անարգէ.
բայց յանդիմանութիւն մտիկ ը-
նողը խելք կը վաստկի: Տէրոջը 33
վախը իմաստութեան խրատն է,
ու փառքէ առջեւն՝ խոնարհու-
թիւնը կ'երթայ:

ԳԼ. Ժ.

Սրտին տրամադրութիւնները 1
մարդուն կը վերաբերին. բայց լե-
զուին պատասխանը Տէրոջմէն է:
Մարդուն ամէն ճամբաները ի- 2
րեն մաքուր կ'երեւնան. բայց Տէ-
րը հոգիները կը կշռէ: Քու 3
գործերդ Տէրոջը յանձնէ, և
քու խորհուրդներդ պիտի հաս-
տատուին: Տէրը ամէն բան իր 4
նպատակին համար առեղծեց.
ու ամբարիշտն ալ՝ ձախորդ օ-
րուան համար: Ամէն սրտով հը- 5
պարտները Տէրոջը առջեւը պիղծ
են, ու ինչ ձեռք ձեռքի փո-
խուի դաբանէն, անպատիժ պիտի
չմնան: Ողորմութեամբ և ճշմար- 6
տութեամբ անօրէնութիւնը կը
քաւուի, ու Տէրոջը վախովը
մարդ չարութենէ կը հեռանայ:
Երբոր Տէրը մարդուն ճամբա- 7
ներուն կը հաճի, միւնուն անգամ
անոր թշնամիները կը հաշտեցը-
նէ անոր հետ: Աղէկ է քիչ 8
բան արդարութեամբ, քան մեծ

մեծ եկամուտներ անիրաւու-
9 թեամբ : Մարդուն սիրտը իր
ճամբան կը հետաքննէ . բայց անոր
10 քայլերը Տէրը կ՚ուղղէ : Թագա-
ւորին շրթունքներուն վրայ աս-
տուածային ազդեցութիւն կայ .
անոր բերանը դատաստանի մէջ
11 չխաբուիր : Ուղիղ կշռարդը եւ կըշ-
ռքը Տէրոջն է . մանրակին ա-
մէն նժոյթ քարերը անոր գործքն
12 են : Չարագործութիւնը թա-
գաւորներուն զզուելի է . վասն
զի ամօռը արդարութեամբ կը
13 հաստատուի : Արդար շրթունք-
ները թագաւորներուն հաճելի
է . ու շիտակ խօսողը կը սիրեն :
14 Թագաւորին բարկութիւնը մա-
հուան գեսպաններ են . բայց իմ-
աստուն մարդը զանիկայ կ՚իջու-
15 ցանէ : Թագաւորին երեսին լոյսը
կեանք է , ու անոր հաճութիւ-
նը վերջին անձրեւին ամպին պես
16 է : Իմաստութիւն առնելը ո-
կիէն աւելի աղէկ է . ու հան-
ճար վառարիկէը արծաթէն ա-
17 ւելի ընտիր է : Ուղիղներուն մեծ
ճամբան՝ չարութենէ հրաժարիլն
է . իր ճամբան զգուշացողը
18 ընդը իր հոգին կը պահէ : Կո-
տորածին առջեւէն՝ հպարտու-
թիւն , ու կործանումին առջեւէն՝
ամբարտաւանութեան ոգին կ՚եր-
19 թայ : Խոնարհներուն հետ խո-
նարհ ըլլալը՝ հպարտներուն հետ
20 աւար բաժնելէն աղէկ է : Գործ-
քի մէջ խելացութեամբ վա-
րուողը բարիք կը գտնէ . ու Տէ-
րոջը ապաւինողը երանելի է :
21 Իմաստուն սիրտ ունեցողը խո-
հեմ կ՚ըսուի . ու շրթանց քաղց-
րութիւնը գիտութիւն կ՚աւելց-
22 ցնէ : Խոհեմութիւնը՝ ունեցո-
ղին կենաց աղբիւր է . բայց յի-
մարներուն խրատը յիմարու-
23 թիւն է : Իմաստունին սիրտը իր
բերնին իմաստութիւն կուտայ ,
ու իր շրթունքներուն գիտու-
24 թիւն կ՚աւելցնէ : Ախորժելի
խօսքերը մեղրի խորիսխին պէս են .
հոգիին քաղցր՝ ու ոսկորներուն
25 բժշկութիւն է : Ճամբայ կայ որ
մարդուն շիտակ կ՚երեւնայ , բայց
անոր վախճանը մահուան ճամ-
բաներն է : Աշխատող անձը ի-
րեն համար կ՚աշխատի . քանզի
իր բերանը կը պահանջէ իրմէ :
Ընթերն մարդը չարութիւն կը
փորէ , ու անոր շրթունքներուն
վրայ իբր թէ այրող կրակ մը
կայ : Ծուռ մարդը կռիւ կը հա-
նէ , և քսուն՝ մտերիմ բարեկամ-
ները կը զատէ : Ընթերն մարդը
իր ընկերը կը խաբէ , ու զանի-
կայ գէշ ճամբանէը կը տանի .
ընդհանրութիւններ մատնելու հա-
մար՝ աչքերը կը գոցէ , և շրթ-
թունքները խածնելով՝ չարու-
թիւնը կը կատարէ : Մաղի ճեր-
մկութիւնը փառաց պսակ է ,
երբ որ անիկայ արդարութեան
ճամբուն մէջ գտնուի : Երկայ-
նամիտ մարդը հզօր մարդէն ա-
ղէկ է , ու իր ոգին զսպողը՝ քա-
ղաք առնողէն : Վիճակը ծոցը
կը ձգուի . բայց անոր ամէն կար-
գադրութիւնը Տէրոջմէ է :

ԳԼ· ԺԷ

Աղէկ է պատառ մը չոր հաց
խաղաղութիւնով , քան թէ տուն
մը լեցուն զոհեր՝ կռիւով : Խո-
հեմ ծառան՝ նախատինք բերող
որդիին կ՚իշխէ , ու եղբարց մէջ
ժառանգութեան բաժին կ՚առ-
նէ : Արծաթի համար հալոց , և
ոսկիի համար քուրայ կայ , բայց
սիրտերը փորձողը Տէրն է : Չար
մարդը անիրաւ շրթանցը ճամիկ
կ՚ընէ , ու ոտախօսը վնասակար
լեզուին ականջ կը դնէ : Աղքա-
տը ծաղր բնողը՝ անոր Ստեղծի-
չը կ՚անարգէ , և ձախորդութ-
թեան վրայ ուրախացողը՝ անպա-
տիժ պիտի չմնայ : Որդւոց պա-
րծնեքը՝ ծերերուն պսակն է , և
որդւոց պարծանքը՝ իրենց հայ-
րերն են : Ընտիր խօսքը անպատ-
ուին չվայլէր . որչափ աւելի առա-
խօս շրթունքը ամենաւանելի
Պարգեւը՝ գոյժ ածողին պիտի
պատուական գտնարի
ուր որ գտնայ՝ յ

9 կը գտնէ։ Յանցանքը ծածկողը
բարեկամութիւն կը փնտռէ.
բայց զանիկայ պատմողը՝ մեծ-
10 իմ բարեկամները կը զատէ։
Խոհեմ մարդուն աւելի կ'ազդէ
Ղէ յանդիմանութիւնը, քան թէ
հարիւր գաւազանէ հարուածը՝ յի-
11 մարին։ Չար մարդը միշտ ա-
պըստամբութիւն կը փնտռէ, ու
անոր խիստ պատգամաւոր կը
12 խրկուի։ Աւ աղէկ է ձագերը
գողցուած արջուն առջեւը ել-
լել, քան թէ յիմարի մը անոր
13 յիմարութեան առնը։ Ո՛վ որ
աղէկութեան փոխարէն չարիք
կը հատուցանէ, չարիքը անոր
տունէն պակաս պիտի չըլլայ։
14 Կռիւին սկզբնաւորութիւնը ջու-
րին արձակմանը կը նմանի. ու-
րեմն վէճը չբռնկած՝ նախ քա-
15 շուէ։ Ամբարիշտը արդարացնո-
ղը՝ և արդարը ամբարիշտ հա-
նողը՝ երկուքն ալ Տէրոջը առ-
16 ջեւը պիղծ են։ Խնամտութիւնը
ծախու առնելու գիտնը՝ ի՞նչ օ-
գուտ ունի յիմարին ձեռքը, ո-
17 րովհետեւ խելք չունի։ Բարե-
կամը ամէն առէն կը սիրէ, ու
եղբայրը նեղութեան ապէնի հա-
18 մար ծնած է։ Պակասամիտ մար-
դը ձեռքը կուտայ, ու իր բա-
րեկամին համար երաշխաւոր կ'ըլ-
19 լայ։ Կռիւ սիրողը՝ յանցանք կը
սիրէ. իր դուռը բարձրացնողը՝
իր կործանումը կը փնտռէ։
20 Ծուռ սիրտ ունեցողը աղէկու-
թիւն չգտնէր, ու նենգաւոր
լեզուով մարդը՝ չարիքի մէջ կ'ին-
21 նայ։ Յիմարը ծնանողը տրտմու-
թիւն կը կրէ, և անզգամին հայ-
22 րը չուրախանար։ Ուրախ սիրտը
դեղի պէս օգտակար է, բայց
կատած սիրտը ոսկորները կը
23 չորցնէ։ Անօրէն մարդը ոչխին
ծոցէն կաշառք կ'առնէ, որ ար-
դարութեան ճամբանները ծռէ։
24 Խնամտութիւնը խոհեմ մարդուն
առջեւն է, բայց յիմարին աչք-
ը՝ երկրին ծայրերն են։ Յիմար
մն՝ իր հօրը տրտմութիւն,
օր ծնանողին դառնու-
թիւն կ'ըլլայ։ Աղէկ չէ արդա-
26 րին տուգանք առնելը, ո՛չ ալ
իշխանները ձեզելը՝ իրաւունք
ընելնուն համար։ Իր խօսքերը
27 զսպողը խնաստուն է, ու երկայ-
նամիտ մարդը հանճարեղ է։ Յի-
28 մարը անգամ մը որ լուռ կե-
նայ, խնաստուն՝ ու իր շրթունք-
ները գոցողը՝ հանճարեղ կը սե-
պուի։

ԳԼ. ԺԸ

1 Ինքնահաճոյ մարդը իր ցան-
կութիւնը կը փնտռէ և ամէն
2 խորհուրդի դէմ կը կենայ։ Յի-
մարը՝ խոհեմութենէ չախորժելը,
հապա իր սրտին գէջ եղածը յայտ-
նել կ'ուզէ։ Երբոր ամբարիշտը
3 գայ, անարգութիւն ալ կու
գայ, ու նախատինքի հետ խայ-
տառակութիւն։ Մարդուն բեր-
4 նին խօսքերը խորունկ ջուրեր
են. իմաստութեան աղբիւրը ա-
ռատաբուղխ գետ է։ Դատաս-
5 տանի մէջ արդարը առատ հանե-
լու համար, ամբարշտին աչա-
ռութիւն ընելը աղէկ չէ։ Ան-
6 միտ մարդուն շրթունքները կը-
ռիւի մէջ կը մտնեն, ու անոր
բերանը ծեծը կը կանչէ։ Ան-
7 միտ մարդուն բերանը իրեն կոր-
ծանումը է, և անոր շրթունքնե-
րը իր անձին որոգայթ է։ Կատ-
8 մարդուն խօսքերը քաղցր պա-
տառներու պէս են, ու անոնք
մինչեւ փորին շտեմարանները կ'իջ-
նեն։ Ան որ իր գործքին մէջը
9 թոյլ է, շատ մարդուն եղբայրն
է։ Տէրոջը անունը ամուր աշ-
տարակ է. արդարը անոր կը
դիմէ, ու ապահով ապաստանա-
10 րան կ'ունենայ։ Հարուստին ը-
ստացուածքը իր ամուր քաղաքն
է, ու անոր երեւակայութիւնը
11 մէջ բարձր բերդի պէս է։ Կո-
ծորածէն առաջ մարդուն սիրտը
կը հպարտանայ, բայց փառքը
12 առջեւէն խոնարհութիւնը կ'եր-
թայ։ Ո՛վ որ բան մը չլսած պա-
տասխան կու տայ, յիմարու-
13 թիւն ու նախատինք է անոր։ Մար-

դուն հոգին իր հիւանդութեանը
կը համբերէ. բայց վերաւորած
հոգին ո՞վ կրնայ յուխտարել։
15 Խոհեմին սիրտը գիտութիւն կը
վաստկի. և իմաստուններուն
ականջը գիտութիւն կը փնտռէ.
16 ո՛չ։ Արդուն ընծան անոր ձամ-
բայ կը բանայ, ու զանիկայ մե-
17 ծերուն առջևը կը տանի։ Իր
գաղը առաջ ակսողը իրաւունք
ունեցող կ՚երեւի. բայց երբոր
իր ոտքը գայ, զանիկայ կը քըն-
18 նէ։ Վիճակը վէճերը կը դադ-
րեցընէ, ու զօրաւորներուն մէջ
19 առղը որոշում կ՚ընէ։ Վշտացած
եղբայր մը ամուր քաղաքէն ա-
նառնիլ է, և անոր վէճերը բեր-
դի մը նիգերուն կը նմանին։
20 Արդը իր բերնին պտուղէն իր
փորը կը կշտացընէ, ու իր շրթ-
թունքներուն արդիւնքէն կը կըշ-
21 տանայ։ Մահը ու կեանքը լե-
զուին ձեռքն է, և զանիկայ սի-
րողները անոր պտուղը կ՚ուտեն։
22 Աւտիւն կնիկ գտնողը բարիք
կը գտնէ, ու Տէրոջմէ շնորհք
23 մը կը առնայ։ Աղքատը աղաչե-
լով կը խօսի, բայց հարուստը
24 խիստ պատասխան կու տայ։ Բա-
րեկամներ ունեցող մարդը բա-
րեկամութիւն ընելու է, ու եղ-
բօրմէ աւելի հաստատ բարե-
կամ կայ։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Իր կատարելութեանը մէջ
քալող աղքատը՝ նենգաւոր շըր-
թունք ունեցող յիմարէն աղէկ
2 է։ Հոգիին ախորութիւնը ա-
ղէկ չէ, ու ոտքերովը արագա-
3 ցողը կը սահի։ Արդուն յիմա-
րութիւնը՝ անոր ճամբան կ՚ա-
րժէ, և անոր սիրտը Տէրոջը դէմ
4 զրուցունք կ՚ընէ։ Հարստութիւ-
նը շատ բարեկամներ կ՚աւելցը-
նէ. բայց աղքատը իր բարեկա-
5 մէն կը զատուի։ Սուտ վկան
անպատիժ պիտի չմնայ, ու սու-
տութիւններ խօսողը պիտի չազա-
6 տի։ Շատերը առատաձեռն մար-
դուն հաճութիւնը կը փնտռեն,
ու ամէն մէկը պարգեւատու
մարդուն բարեկամ կ՚ըլլայ։ Ազ- 7
քատին բոլոր եղբայրները անկէ
կը ղժռին. անոր բարեկամները
աղ աւելի անկէ կը հեռանան.
անիկայ ոչինչ խօսքերու ետեւէ
կ՚իյնայ։ Խելք վաստկողը իր 8
հոգին կը սիրէ. իմաստութիւն
պահողը բարիք պիտի գտնէ։
Սուտ վկան անպատիժ պիտի 9
չմնայ, ու սուտութիւններ խօսողը
պիտի կորսուի։ Յիմարին՝ փառ- 10
քութիւն չվայլէր, ծառայ մը իշ-
խանութեանց վրայ իշխել։ Արդուն խոհեմութիւ- 11
նը՝ անոր բարկութիւնը կը զըս-
պէ, և յանցանք ներելը անոր
պարծանք է։ Թագաւորին բար- 12
կութիւնը՝ առիւծի կորիւնին
մռնչիւնին կը նմանի, իսկ անոր
հաճութիւնը՝ խոտի վրայի ցօղին
պէս է։ Անմիտ տղան իր հօրը 13
հշտութիւնն է, ու հնկան
կռիւներըը՝ շարունակ կաթիլնե-
րու պէս են։ Տունը ու առա- 14
ջաւորքը՝ հայրերէն ճոխաց ժա-
ռանգութիւն է, բայց խոհեմ
կնիկը՝ Տէրոջմէ է։ Ծուլութիւ- 15
նը խորունկ քուն կը բերէ, և
ծոյլ մարդը անօթի կը մնայ։
Պատուիրանքը պահողը իր հո- 16
գին կը պահէ. իր ճամբաները
անարգողը պիտի մեռնի։ Ազ- 17
քատին ողորմութիւն ընողը՝ Տէրոջը
փոխ կու տայ, ու Անիկայ անոր
հատուցում պիտի ընէ։ Վանի 18
որ յոյս կայ՝ աղուդ խրատէ, և
անոր աղաղակին ականջ մի դներ։
Խիստ բարկացող մարդը ի՛նսա- 19
կը կրէ. վասն զի թէ որ անձամ
մը ազատես՝ նորէն ընելու ես։
Խրատը լսէ, և կրթութիւնը 20
ընդունէ, որ քու ետքի առնդ
իմաստուն ըլլաս։ Մարդուն սրտ- 21
ին մէջը շատ դիտաւորութիւն-
ներ կան. բայց Տէրոջը խորհուր-
դը հաստատուն պիտի մնայ։
Արդուն ողորմածութիւնը՝ իր 22
փառքն է. ու աղքատը ստախօ-
սէն աղէկ է։ Տէրոջը երկիւղը 23
կեանց պաճառ է, և ընդհայ ու-

Նէյոդը կուշտ կը պառկի, ու
ձախտզտութեան չհանդիպիր։
24 Ծայրը իր ձեռքը ամանին մէջը
կը խօթէ, ու պանիկայ իր բե-
25 րանը անգամ չդարձներ։ Ծաղր
ընողը ծեծէ, ու միամիտը խե-
լօքի կ'ըլլայ, և թէ որ խնամաս-
նի յանդիմանես, հանճարը կը
26 հասկնայ։ Իր հօրը կործանո-
ղը, ու իր մօրը վռնտողը ա-
մօթ ու նախատինք բերող տղայ
27 մըն է։ Ո՛րդեակ իմ՝ ետ կեցիր
ան խրատը մոռիկ ընելէն, որ ե-
խմաստութեան խօսքերէն կը խո-
28 տորցնէ։ Զար վկան արդարա-
թիւնը ծաղր կ'ընէ, ու ամբա-
րիշտներուն բերանը անիրաւու-
29 թիւն կը կլլէ։ Ծաղր ընողնե-
րուն համար դատաստաններ, և
անմիտներուն կռնակին համար՝
ծեծերը պատրաստուած են։

ԳԼ. Ի

1 Ո՛րթուն ծաղր ընող է, ու
ցրիւ կուգա հանող, և ան՛լ որ
ամանց անձնասանչ կ'ըլլայ, ի-
2 մաստուն չըլլար։ Թագաւորին
ահը՝ առիւծի կորիւնին մեռնիլ
չհաւնիր պէս է, ու զանիկայ բար-
կացնողը՝ իր անձին վնաս կ'ը-
3 նէ։ Կռիւէն առ կինալը մար-
դուն փառք է, բայց ամէն յի-
4 մար կռուասէր է։ Ծայրը Ձմեռ
է, ըռնէլ գերծինը չհերկեր, ուս-
տի հունձքի առեն պիտի մուռ-
բայ, ու բան մը պիտի չհաւնիայ։
5 Մարդու մը սրտին մէջի խորհուր-
դը խորանկ ջուրերու պէս է,
բայց խելացի մարդը զանիկայ կը
6 հանէ։ Մարդոցմէ շատերը իրենց
բարեբարութիւնը կը հրատարա-
կեն, բայց հաւատարիմ մարդ մը
7 ան կրնայ գտնել։ Իր անարատու-
թիւնը մէջ քալողը արդար է,
անոր որդիները իր ետեւէն եր-
8 ջանիկ պիտի ըլլան։ Դատաս-
տանի ատեն աչքերով ցրուող թագաւո-
րը իր աչքերովը ամէն չարիքը
9 կը ցրուէ։ Ո՞վ կրնայ ըսել թէ՝
Իմ սիրտս սրբեցի, իմ մեղքս
10 մաքրուեցաւ։ Երկու տեսակ ի-

ջերու քար, երկու տեսակ չափ՝
հաւասարապէս Տէրոջը տգլուը
պիղծ են։ Մինչև անգամ տղու 11
մը վարքին մաքրութիւնը և ուղ-
ղութիւնը՝ անոր գործերէն կը
հասկըցուի։ Լսող ականջը ու 12
տեսնող աչքը՝ երկուքին ալ Տէրը
ստեղծեր է։ Քունը մի սիրեր, 13
որ չըլլայ թէ աղքատանաս, աչ-
քերդ բաց, որ հացով կշտանաս։
Ծախու առնողը՝ Գէշ է, գէշ 14
է, ըսէ, բայց երբոր երթայ,
ան առնելը կը պարծենայ։ Ոսկի 15
ու շատ գոհար կը գտնուի,
բայց գիտութեան շրթունքները
սեծագին զարդեր են։ Օտարա- 16
կանի մը հրաշխատաւոր հագուին
դիզուած ատ, և օտար կնկան
համար երաշխաւոր եղողէն գրաւ
առ։ Կեսութեան հացը մարդուն 17
ախորժելի է, բայց ետքը անոր
բերանը խիճով պիտի լեցուի։
Դիտաւորութիւնները խորհրդով կը 18
հաստատուին, ուստի խոհեմու-
թեամբ պատերազմ բռնէ։ Բան- 19
սարկութեան պատճառը գաղտ-
նիքը կը յայտնէ, ուրեմն շրթ-
թունքներովը շողոքորթուղին
ընդդէմ հետ հաղորդակցութեան
մի ըներ։ Ո՛վ որ իր հայրը ու 20
մայրը կ'անիծէ, անոր ճրագը
մեռեալ խաւարի մէջ պիտի մարի։
Կայ ժառանգութիւն՝ որ սկիզ- 21
բը արտասուօք կ'առնուի, բայց
անոր վերջը պիտի չօրհնուի։ Ա- 22
րութեան փոխարէնը հատուցա-
նեմ՝ մի ըսեր, Տէրոջը սպասէ,
ու անիկայ քեզ պիտի ազատէ։
Երկու տեսակ չափ քարը Տէ- 23
րոջը տգլուը պիղծ է, ու նեն-
գաւոր կշռոքը աղէկ չէ։ Մարդ- 24
ուն քայլերը Տէրոջմէն է, ուս-
տի մարդը իր ճամբան ինչպէս
հասկնայ։ Անխորհրդաբար բան 25
մը նուիրելը, և ուխտ ընելէն
ետքը քննութիւն ընելը՝ մարդ-
ուն որոգայթ մըն է։ Իմաս- 26
տուն թագաւորը ամբարիշտները
կը ցրուէ, ու անիւը անոնց վրայ
կը դարձնէ։ Մարդուն հոգին 27
Տէրոջը լոյսն է, որուն բոլոր

28 շահմաթանները կը քննէ։ Ողորմութիւնը ու ճշմարտութիւնը՝
թագաւորը կը պահեն, անիկայ
ալ իր աթոռը ողորմութեամբ
29 կը հաստատէ։ Երիտասարդնե-
րուն զարդը՝ անոնց ոյժն է, և
ծերոց փառքը՝ ալեւորութիւնն
30 է։ Վէրքի նշանները, ու փո-
րի շահմաթանները հանող հա-
րուածներն՝ չար մարդուն մաք-
րողական դեղ են։

ԳԼ. ԻԱ

1 Թագաւորին սիրտը ջուրի
վտակներու պէս է Տէրոջը ձեռ-
քին մէջ. զանիկայ որ կողմը ու-
2 զէ՝ կը դարձնէ։ Մարդուն ա-
մէն ճամբան՝ իրեն ուղիղ կ'ե-
րեւայ. բայց Տէրը սիրտերը կը
3 կշռէ։ Արդարութիւն և իրա-
ւունք գործելը՝ զոհէն աւելի
4 ընդունելի է Տէրոջը։ Աչաց ամ-
բարտաւանութիւնը և սրտի հը-
պարտութիւնը՝ ամբարշտաց
5 լոյսը մեղք է։ Աշխատասէրի մար-
գուն խորհուրդները՝ միայն ա-
ռատութիւն կը բերէ. բայց ա-
մէն արագացող՝ միայն կարօ-
6 տութիւն կը բերէ։ Սուտ լե-
զուով գանձեր վաստկիլը՝ մահը
փնտռողներուն հալածած ու-
7 նայութիւնն է։ Ամբարիշտնե-
րուն բռնութիւնը՝ զանոնք պի-
տի կործնցնէ. վասն զի իրա-
8 ւունք ընել չեն ուզեր։ Երէսը
մարդուն ծռուռ է, կը
խռովի. բայց մաքուր եղողին
9 գործը ուղիղ է։ Աղէկ է տա-
նիքի մը անկիւնը բնակիլ, քան
10 կռուասէր կնկան հետ մեծ
տան մէջ։ Ամբարիշտ մարդուն
հոգին չարութեան կը ցանկայ,
ո՛ և անոր բնակիչը անոր աչքին
11 չնչինը չգտնէ։ Թէ որ ծաղր
բնողը տուգանքի հանդիսի, մի-
ամիտը խելացուն կ'ըլլայ, և թէ
որ խելացուն իմաստուն կ'ընդու-
12 տութիւն կը առնայ։ Արդա-
րը խոհեմութեամբ ամբարշտին
տունը կը դիտէ, Երէսը ամբա-
րիշտները չարութեան համար կը
կործանին։ Ո՛վ որ աղքատին ա- 13
ղաղակը չլսելու համար իր ա-
կանջը կը գոցէ, ինքն ալ պիտի
աղաղակէ, ու իրեն լսող պիտի
չըլլայ։ Գաղտնի պարգևը բար- 14
կութիւնը կ'իջեցնէ, և ծոցը տր-
ուած ընծան՝ սաստիկ կատաղու-
թիւնը կը դադրեցնէ։ Իրաւունք 15
ընելը արդարին ուրախութիւն է,
բայց անիրաւութիւն բնտռնելուն
ապականութիւն է։ Խոհեմութեան ճամ- 16
բայէն մոլորող մարդը՝ մեռելնե-
րուն ժողովքին մէջը կ'իջնէ։ Ու- 17
րախութիւն սիրողը՝ կարօտու-
թեան մէջ կ'իյնայ. գինին ու ձէթը
սիրողը չհարստանար։ Ամբարիշ- 18
ին արդարին համար, ու անօրէ-
նը ուղիղներուն համար փրկանք
կ'ըլլայ։ Աղէկ է անապատ տեղ մը 19
բնակիլ՝ քան թէ կռուասէր ու
բարկացող կնկան հետ։ Իմաս- 20
տուներուն բնակարանին մէջը ցան-
կալի գանձ ու ձէթ կը գտնուի.
բայց անմիտ մարդը իր ունեցածը
կը կլլէ։ Արդարութեան ու ողոր- 21
մածութեան հետևողը՝ կեանք,
արդարութիւն և փառք պիտի
գտնէ։ Իմաստունը զօրաւորնե- 22
րուն քաղաքը կ'ելլէ, և անոնց ա-
պաւինած ամրութիւնը կը փըլ-
ցընէ։ Իր բերանը ու լեզուն պա- 23
հողը՝ իր հոգին նեղութիւններէն
կը պահէ։ Հպարտ ու յանդուգն 24
բարկութեամբ վարուող մարդուն
անունը՝ հպարտ և յանդուգն
ծաղր բնող կ'ըսուի։ Ծոյլին ցան- 25
կութիւնը՝ զանիկայ կը մեռցընէ.
վասն զի անոր ձեռքերը աշխա-
տիլ չեն ուզեր։ Ընչայ ամէն օր 26
սաստիկ կը ցանկայ. իսկ արդարը
կու տայ, ու չխնայեր։ Ամբա- 27
րիշներուն զոհը պիղծ է, մանա-
ւանդ երբոր զանիկայ չար դիտա-
ւորութեամբ կը մատուցանեն։
Սուտ վկան պիտի կորսուի. բայց 28
լսող մարդը հաստատութեամբ
պիտի խօսի։ Ամբարիշտ մարդը 29
իր երեսը կը պինդցընէ. բայց
ուղիղը իր ճամբաները կը շիտակէ։
Իմաստութիւն, հանճար կամ 30
խորհուրդ մը չկայ, ո՛ր Տէրոջը

31 գեմ Հենոյ։ Պատերազմի օրուան համար՝ ձին կը պատրաստուի. բայց փրկութիւնը Տէրոջմէ է։

ԳԼ. ԻԲ

1 Հոգի անուանը շատ հարստու-
թիւնէն աւելի լինելիք է. ու
շնորհքը արծաթէն ու ոսկիէն
2 աղէկ է։ Հարուստը ու աղքատը
իրարու կը հանդիպին. անոնց ա-
3 մէնը առիզծողը Տէրն է։ Խոր-
գեղը չարիքը կը տեսնէ, ու կը
դժուշանայ. բայց միամիտները
առաջ կ'անցնին, ու վնաս կը
4 կրեն։ Խոնարհութեան ևՏէրոջը
երկիւղին վախճանը՝ հարստու-
5 թիւն, փառք ու կեանք է։ Ծուռ
մարդուն ճամբուն մէջը փուշեր
ու որոգայթներ կան. իր հոգին
պահողը անոնցմէ հեռու կ'ըլլայ։
6 Կրթէ մանուկը իր ճամբան ակը-
առած առէնը, որ իր ծերութեան
7 առէնն ալ անկէ չհառաջի։ Հա-
րուստը աղքատներուն վրայ կը
տիրէ, ու փոխ առնողը փոխ
8 առուղին ծառայ կ'ըլլայ։ Ա-
րատութիւն ցանողը ունայնութիւն
կը հնձէ. և անոր բարկութեան
նը գաւազանը պիտի կոտրուի։
9 Աղէկ աչք ունեցողը օրհնուած
կ'ըլլայ. վասն զի իր հացէն աղ-
10 քատին կու տայ։ Ծաղր ընողը
Թէ որ վռնտուի, կռիւը կ'անց-
նի, ու վէճը և անարգանքը
11 կը դադարի։ Սրտի մաքրութիւն
սիրողին շրթունքներուն վրայ
շնորհք կայ, ու թագաւորը անոր
12 բարեկամ կ'ըլլայ։ Տէրոջը աչ-
քերը գիտութիւնը կը պահպան-
նեն, և խոր անօրէնին խօսքերը
13 կ'աւերէ։ Ծոյլը կ'ըսէ. Դուրսը
առիւծ կայ, հրապարակին մէջը
14 պիտի մեռցուիմ։ Օտար կնիկնե-
րուն բերանը խորունկ փոս է.
Տէրոջմէ առելի եղողը հոն կ'իյնայ։
15 Մանուկին սրտին մէջը յիմարու-
թիւնը կապուած է. զանիկայ
խրատի գաւազանը կը հեռացընէ
16 անկէ։ Իր աղքատութիւնը շատցնե-
լու համար աղքատին զրկանք ը-
նողը, ու հարուստին տուողը՝ ան-
շուշտ կարօտութեան կը հասնի։

17 Ականջ ծռէ, ու իմաստուն-
ներուն խօսքերը մտիկ ըրէ, և
քու սիրտդ իմ գիտութեանս
18 տուր. Վասն զի Թէ որ անոնք
քու որովայդ մէջը պահես, հա-
ճելի բան է. անոնք քու շրթունք-
ներուդ վրայ ալ պիտի հաստա-
19 տուին։ Ահա այսօր ես քեզի
քեզի խնացուցի, որպէս զի քու
ապաւինութիւնդ Տէրոջը վրայ
20 լլայ։ Սկիզբ ես քեզի շատ ան-
գամ խրատներով, ու գիտու-
21 թեամբ չգրեցի, Որ քեզի ճշմա-
րիտ խօսքերուն ստուգութիւնը
տրվեցընեմ, որ քեզի հարցընող-
ներուն ճշմարիտ խօսքերով պա-
տասխան տաս։

22 Աղքատը մի կողոպտեր իր
աղքատութեանը համար, ու
անանկը դատաստանի մէջ մի կո-
խեր. 23 Վասն զի Տէրը անոնց ի-
րաւունքը պիտի պաշտպանէ, և
զանոնք կողոպտողներուն հոգին
պիտի կողոպտէ։

24 Բարկացող մարդուն հետ ըն-
կերութիւն մի՛ ընէր, ու ցասկոտ
մարդուն հետ մի՛ երթար. 25 Որ
չըլլայ Թէ անոր ճամբաները սոր-
վիս, և քու հոգւոդ որոգայթ
վճռարկես։

26 Ձեռք տուողներէն մի՛ ըլլար,
ո՛չ ալ պարտքի համար երաշխա-
ւոր եղողներէն. 27 Թէ որ վճարե-
լու կարողութիւն չունիս, ինչո՞ւ
համար անկողինդ քու անկողնիդ
առնեն։ 28 Չըլլայ որ առաջին վեր-
ցընես այն վաղեմի սահմանին
նշանը, որ քու հայրերդ դրեր են։

29 Իր գործին մէջ ժիր մարդ մը
կը տեսնես, անոնք թագաւորնե-
րուն առջեւը պիտի կայնին, ան-
նշան մարդոց առջեւը պիտի չը-
կայնին։

ԳԼ. ԻԳ

1 Երբոր իշխանի հետ սեղան
նստիս, առջեւդ դրուածը աղէկ
նայէ. 2 Ու Թէ որ դուն ախորժակի
տէր մարդ ես, կոկորդիդ վրայ
դանակ դիր։ 3 Անոր ուրախ կեր-

կուրնեբուն մի՛ ցանկար. վասն
զի անոնք խաբեութեան հոց են։
4 Հարուստ ըլլալու մի՛ աշխատիր.
քու խորհուրդդդ եղ կեցիր։
5 Աչք պիտի անկնես ան բանին որ
ոչինչ է. անիկայ անշուշտ իրեն
թևեր կը շինե, ու արծիւի պես
6 օդը կը թռչի։ Չար աչք ունե-
ցողին հացը մի՛ ուտեր, և անոր
ամեհի կերակուրներուն մի՛ ցան-
7 կար. Վասն զի անիկայ իր սրտին
միջը ինչպէս որ կը մտածէ, այն-
պէս է. Կ'ըսէ ու քեզի՝ կ'ըսէ քեզի.
բայց անոր սիրտը քեզի հետ չէ։
8 Կերած պատառդ պիտի փսխես,
ու հաճելի խօսքերդ պիտի կոր-
սընցընես։
9 Յիմարին ականջներուն մի՛ խօ-
սիր. քանզի քու խօսքերուդ ի-
10 մաստութիւնը կ'անարգէ։ Վա-
զեմի սահմանին նշանը աւերէն մի՛
վերցըներ, ու որբերուն արտերը
11 մի՛ մտներ. Քանզի անոնց Վեժ-
խնդիրը զօրաւոր է, ե՛ քեզի
դէմ՝ անոնց իրաւունքը անիկայ
պիտի պաշտպանէ։
12 Քու սիրտդ խրատի՛ տուր, ու
ականջներդ՝ գիտութեան խօս-
քերուն։
13 Տղայէն խրատը մի՛ կարկր.
վասն զի եթէ որ զանիկայ գաւա-
14 զանով ծեծես, չմեռնիր։ Դուն
անիկայ գաւազանով կը ծեծես,
բայց անոր հոգին դժոխքէն կ'ա-
զատես։
15 Որդեակ իմ՝ եթէ որ քու սիր-
տդ իմաստանայ ըլլայ, իմ սիրտս
16 ալ պիտի ուրախանայ։ Ու երբոր
քու շրթունքներդ ուղիղ բաներ
խօսին, իմ երիկամներս պի-
տի ցնծան։
17 Քու սիրտդ մեղաւորներուն
չնախանձի. հապա ամէն օր Տէ-
18 րոջը վախին մէջ եղիր։ Վասն զի
իրաւցնէ վախճան մը կայ, ու
քու յոյսդ պիտի չկտրի։
19 Որդեակ իմ՝ լսէ, ու իմաս-
տուն եղիր, և քու սիրտդ ուղիղ
20 ճամբան մէջ շիտակէ։ Մի՛ ըն-
կերանար գինեմոլներուն հետ,
ու իրենց մսոմիները մաշողներուն
հետ. Վասն զի գինեմոլը ու 21
շռայլը ապքաո կ'ըլլան. և ընդ
քունը պատառոտած հանդերձներ
կը հագցընէ։ Հնազանդութիւն 22
ընծայէ հօրդ՝ որ քեզ ծներ է, ու
մի՛ անարգեր քու մայրդ՝ երբոր
կը պառաւի։ Ճշմարտութիւնը 23
ծախու առ, ու չծախես մի՛ ծա-
խեր. Նմանապէս իմաստութիւնը,
խրատը ու հանճարը։ Հայրը 24
հոյրը շատ պիտի ցնծայ, և իմաս-
տուն զաւակ ծնանողը անոր վր-
րայ պիտի ուրախանայ։ Թող 25
քու հայրդ ու մայրդ ուրախանան,
ու քեզ ծնանողը՝ ցնծայ։
Որդեակ իմ՝ քու սիրտդ ինձի՛ 26
տուր, և քու աչքերդ իմ
ճամբաներս դիտեն։ Վասն 27
զի պոռնիկը խորունկ փոս է, ու օ-
տար կնիկը նեղ ջրհոր է։ Նա ա- 28
նիկայ գողի պես դարանը կը
մտնէ, ու մարդոց մէջ անհաւա-
տարիմները կ'աւելցընէ։
Որո՞նն է վայը. որո՞նն է սը- 29
գը. որո՞նն են կռիւները. որո՞նն են
տրտունջները. որո՞նն են առանց
պատճառի վէրքերը. որո՞նն է
աչաց կարմրութիւնը։ Գինիին 30
քովը մնացողներուն, խառնած
գինին փնտռելու գացողներուն։
Մի՛ նայիր գինիին կարմրու- 31
նը՝ գաւաթին մէջ իր գոյնը յա-
ցընելուն ու շիտակ վազ ելուն.
Անիկայ ետքը օձի պես կը խած- 32
նէ, ու թունաւոր պես կը խայթէ։
Աչքերդ քու աշխարհի օտար 33
կիներուն պիտի նային, և քու
սիրտդ ծուռ բաներ պիտի խօսի.
Եւ ծովուն մէջը պառկողի պէս, 34
ու կայմի վրայ պառկողի պէս
պիտի ըլլաս։ Եւ պիտի ըսես. 35
Զիս ծեծեցին, ու ես ցաւ մը
չզգացի, ինծի զարկին, ու ես
բան մը չհասցուցի. Երբ պիտի ար-
թննամ, որ զանիկայ նորէն
փնտռեմ։

ԳԼ. ԻԴ

Զար մարդոց մի՛ նախանձիր, 1
ու անոնց հետ կենալու մի՛ ցան-

2 կար. Վասն զի անոնց սիրտը բռնութիւն կը խորհի, և անոնց
3 շրթունքները չնաշխարհութիւն կը խօսին։ Յով կը խօսին։ Տունը իմաստութեամբ կը շինուի, ու հանճարով
4 կը հաստատուի։ Ու շտեմարանները գիտութեամբ՝ ամէն թանոյ պաշարեալ ու վայելուչ գան-
5 ձերով կը լեցուին։ Իմաստունը մարդը զօրաւոր կ'ընէ, ու գիտութիւն ունեցողը այժը կ'աւելցնէ։
6 Վասն զի պատերազմիդ խոհեմութեամբ կ'ընես, և ազատութիւնը՝ խորհրդականներու
7 շատութիւնով կ'ըլլայ։ Իմաստութիւնը յիմարին համար շատ բարձր է, անիկայ դրանը մէջ իր
8 բերանը չբանար։ Ով որ հարստութիւն ընել կը մտածէ, անիկայ
9 նենգամիտ պիտի բուսի։ Ցիմարութիւնը խորհուրդը մեզք է, և ծաղր ընողը մարդոց զզուելի է։
10 Թէ որ նեղութիւնն օրը թուլ նաս, ոյժդ քիչ է։
11 Աղտաղ զանոնք որ մեռցնելու կը տարուին, ու սպանուելու վայ եղողները աչքէ՛ն հան մի՛
12 կնար։ Թէ որ ըսես Թէ՝ Մենք ասիկայ չգիտցանք, անո՞ր սրտերը կշռողը ինքը կը հասկընայ, ու քու հոգիդ պահողը ինքը գիտէ, և ամէն մարդուն իր գործքին չափովը պիտի հատուցանէ։
13 Որդեակ իմ՝ մեղր կեր, որ աղէկ է, և մեղրախորիսխ ՝ի՛ր, որ
14 քնացդ քաղցր է։ Իմաստութիւնն ձանաչուելի ալ քու հոգիդ այնպէս ԽՆԴՐ պիտի ըլլայ, Թէ որ գտնիս, և վախճան մը կայ, ու քու յոյսդ պիտի չկտրի։
15 Ով չար՝ արդարին տանը դարանակալ մի՛ ըլլար, անոր բնա-
16 կարանը մի՛ աւերեր։ Վասն զի արդարը Թէ և անկեր անգամ ալ իյնայ, պիտի կանգնի, բայց չարերը ձախորդութիւնի մէջ պիտի
17 իյնան։ Երբոր քու թշնամիդ կ'նայ՝ մի՛ ուրախանար, ու երբոր անոր սաթը սահի, քու սիրտդ
18 Թո՛ղ չցնծայ։ Ըրկայ որ Տէրը
19 տեսնէ, ու իրեն անհաճոյ երևնայ, և իր բարկութիւնը անոր վրայէն դարձընէ։ Չարագործներուն համար մի՛ սրտմտիր, ոչ ամբարիշտներուն մի՛ նախանձիր.
20 վասն զի չար մարդը ետիւր վախճան չունենար, ամբարիշտներուն ճրագը պիտի մարի։
21 Որդեակ իմ՝ Տէրոջմէ ու թագաւորէն վախցիր, և խառնաբար մարդոց հետ մի՛ խառնուիր։
22 Քանզի անոնց կործանումը յանկարծ կ'ըլլայ, ու երկուքին ալ պատահատը ո՞վ գիտէ։
23 Ասոնք ալ իմաստուններուն յայտնի է, գատաստանի մէջ աչառութիւն ընելը ազէկ չէ։
24 Ով որ ամբարիշտին կ'ըսէ Թէ՝ Դուն արդար ես, ազգերը անոր անէծք պիտի տան, ու ժողովուրդները զանիկայ պիտի անարգեն։
25 Բայց յանդիմանողները հաճոյք կ'ընեն, և անոնց վրայ բարի օրհնութիւն կու գայ։
26 Շիտակ պատասխան տուողը շրթունքներ կը համբուրէ։
27 Դուրսի գործդ կանոնաւորէ, և դաշտիդ մէջ կարգի՛ դիր, ու տունդ ետքը շինէ։
28 Քու դրացիդ դէմ զուր տեղը վկայութիւն մի՛ ընէր, և քու շրթունքներովդ մի՛ խաբեր։
29 Մի՛ ըսեր Թէ՝ Ընկերս ինծի ինչպէս որ ըրաւ, ես ալ անոր այնպէս պիտի ընեմ, ան մարդուն իր գործքին համեմատ հատուցում պիտի ընեմ։
30 Ծոյլ մարդուն արտին քովէն ու պակասութիւն մարդուն այգիին քովէն անցայ. Եւ ահա ամէնուն մէջը փուշեր բուսեր էին, և անոնց երեսը եղինճներ ծածկեր էին, և անոր քարէ պատը փլած էր. Ու երբոր ջանիկայ աչքս մտքիս մէջը պահեցի, անոր նայեցայ, ու առի խրատ տուի։ Թէ
31 32
33
34 ոչ քիչ մը քնանալս, քիչ մը նիրհելս, ու քիչ մը ձեռք ձեռքի վրայ դնելս նընջելու համար, Քու աղքատութիւնդ ճամբորդի պէս

սլեամ գոյ, և քու կարօտու-
թիւնդ սպառազինեա՛ մարդու-
պէս։

ԳԼ. ԻԵ

1 Ա՛նդր ալ Սողոմոնին առակ-
ներն են, որ Յուդայի Եզեկիա
թագաւորին մարդիկները օրի-
նակին։
2 Բանը ծածկելը Աստուծոյ
փառքն է, բայց թագաւորնե-
րուն փառքը՝ բանը պղպէ քննելն է։
3 Երկինքը բարձրութիւնը, ու երկ-
րին խորութիւնը, և թագաւոր-
4 ներուն սիրտը չքննուիր։ Վեր-
ցուր արծաթէն կղկղանքը, ու
ոսկերիչին համար գործոց անօթ
5 կ՚ելլէ։ Վերցուր թագաւորին
առջևէն ամբարիշտը, ու անոր ա-
թոռը արդարութեամբ կը հաս-
6 տատի։ Թագաւորին առջևը
մի պարծիր, և մեծերուն տեղը
7 մի կենար, վասն զի աղեկ է որ
քեզի ըսեն թէ՝ Ելա՛ հոս, քան
թէ քու աչքերուդ առած իշ-
խանին առջևը վար իջեցնեն
8 քեզ։ Կռիւի համար շուտով
դուրս մի ելլեր, չըլլայ թէ՝ երբ-
որ ընկերդ քեզ ամչցնէ, դուն
վերջը չիմնաս ընելիքդ։
9 Ընկերիդ հետ քու գաղտ վարէ,
բայց գաղտնիքը ուրիշին մի յայտ-
10 ներ, Զըլլայ որ լսողը քեզ ա-
նարգէ, ու գէշ անուանդ անջնջե-
11 լի ելլէ մնայ։ Յարմարութեամբ
բառած խոսքը՝ արծաթի գար-
դերու մէջ ոսկեայ խնձո-
12 ձորներ նըման է։ Լսնատուն
յանդիմանութիւնը՝ մարկի ընդ-
ականջին, ոսկիէ օղ ու մարգա-
13 ոսկիէ մանեակ է։ Հաւատարիմ
դեսպանը՝ ղկնքը խրկողներուն
հաձոյքի առնէ ձիւնին զովա-
թեամբը պէս է, և իր տիրոջը
14 հոգին կը զուարճացնէ։ Սուտ
առատաձեռնութեան վրայ պար-
ծենցողը՝ անանձրեւ ամպերու ու
15 հովի պէս է։ Համբերութեամբ՝
իշխանին սիրտը կ՚իջնէ, և ա-
նուշ լեզուն ոսկորները կը կոտ-
16 րէ։ Թէ որ մեղր գտնես, քեզի
բաւական եղածին չափ կեր,
չըլլայ որ անով կշտանաս, ու զա-
17 նիկայ փսխես։ Քու ոտքդ դրա-
ցիիդ տունը յաճախ չկոխե,
չըլլայ որ քեզմէ ձանձրանայ, ու
18 քեզ ատէ։ Իր դրացիին հաւատը
սուտ վկայութիւն բնողը՝ ռունի,
սուրի և սրած նետի պէս է։ Դա-
19 ժըմհուան օրը անհաստատութիւնը
մարդու ապաւինիլը՝ փշրուած
ակռայի և դիւրաշրջիր ոտքի ա-
20 պաւինելու պէս է։ Տրտում մար-
դուն առջևը երգերը երգողը՝
ցուրտ օրը իր զգեստը հանողին,
ևամ բորակի վրայ քաշուած քա-
ցախին նըման է։ Թէ որ թշնա-
21 միդ անօթի է, անոր հնոյ հերը
ցուր, ու թէ որ ծարաւ է, ա-
նոր ջուր խմցուր։ Քանզի ասոնդ
22 ընելով անոր գլուխն վրայ կրակի
կայծեր կը դիզես, և Տէրը քե-
զի հատուցումդ պիտի բնէ։ Հիւ-
23 սիսային հովը՝ անձրևը կը ցրտէ,
ու խռժռտ դէմքը՝ չարախօս լե-
զուն։ Աղեկ է տանիքի մը ան-
24 կիւնը բնակիլ, քան թէ կռուա-
ձիր կնոջ հետ մեծ տան մէջ։
25 Ինչպէս է պաղ ջուրը ծարաւած
մարդուն՝ առանկ ալ է հեռու երկ-
րէ եկած բարի լուրը։ Ջար մար-
26 դուն առջևը ներող արդարը՝
պղտորուած աղբիւր ու ա-
լուծած ակի նըման։ Շատ մեղր
27 ուտելը աղեկ չէ, և Հոչդրոն իր
փառքը փնտռելը փառք չէ։ Իր
28 ոգին չզսպող մարդը՝ վրան ռո-
ւնեցարիսպ քաղաքի պէս է։

ԳԼ. ԻԶ

1 Ինչպէս որ ամառուան մէջ
ձիւն, և հունձքի առեն անձրև,
այնպէս ալ յիմարին պատիւ չվայ-
լեր։ Ինչպէս որ ճնճղուկը կը
2 պտրտի, ու ծիծեռնակը կը թռա-
չի, այնպէս ալ առանց պատճա-
ռի անէծքը չգար։ Ձիուն խա-
3 րազան՝ ու իշուն սանձ՝ և յի-
մարներուն կռնակին գաւազան
պէտք է։ Յիմարին իր յիմարու-
4 թիւնը հատմամբ պատասխան
մի տար, չըլլայ որ դուն ալ ա-

ճ Եւ որ նման ըլլաս։ Յիմարին իր յիմարութեանը համեմատ պա-
տասխան տուր, չըլլայ որ անի-
կայ գինքը իմաստուն կարծէ։
6 Յիմարին ձեռքովը խօսք խրկո-
ղը՝ իր ոտքերը կը կտրէ, ու վը-
7 նաս կը քաշէ։ Ընկնէս որ կա-
զին ոտքերը կ'երերան, այնպէս
ալ յիմարին բերնին մէջ առա-
8 կը։ Յիմարին պատիւ տուողը՝
քարակոյտի մը մէջ պարսատիկ
քարերա ծրար դնողին կը նմա-
9 նի։ Ընտակը յիմարին բերնին
մէջ գինովին ձեռքը մտնող փո-
10 շին պէս է։ Մեծ է ամէն բան
Յաւերժողը, որ յիմարին վարձք կու-
տայ, և յանցաւորներուն վարձք
11 կու տայ։ Ինչպէս որ շունը իր
փսխածին կը դառնայ, այնպէս
ալ յիմարը իր յիմարութիւնը
12 կը դառնայ։ Ջինքը իմաստուն
կարծող մարդ մը տեսար, աւե-
լի յոյս կայ յիմարին՝ քան թէ
13 անկէ։ Ծոյլը կ'ըսէ թէ՝ Ճամ-
բուն մէջ առիւծ կայ, ու հրա-
14 պարակներուն մէջ կորիւն։ Ինչ-
պէս որ դուռը իր ծղնիներուն
վրայ կը դառնայ, այնպէս ալ
15 ծոյլը իր անկողինին վրայ։ Ծոյլը
իր ձեռքը ամանին մէջը կը խօ-
թէ, ու բերանը անգամ տանելու
16 դժուարութիւն կը զգայ։ Ծոյլը
իր աչքերուն՝ խելացի պատաս-
խան տուող եօթը մարդէն աւե-
17 լի իմաստուն կ'երեւնայ։ Իրենը
չհզած գաւառին համար բարկացող
անցաւորը՝ շունը ականջներէն
18 բռնողին պէս է։ Ինչպէս կատղած
մարդը՝ որ կրակի կայծեր, նետեր
19 ու մահ կը ցանէ, Ա՛յնպէս է
ան մարդը՝ որ իր բարեկամին նենգ
գործելի կ'ընէ, ու էտէն կ'ըսէ,
20 Ախ կատակ բրի։ Ընտանց փայ-
տի կրակը կը մարի, և թէ
որ քսու չըլլայ, կռիւը կը դա-
21 դարի։ Ինչպէս ածուխը կայծե-
րուն, ու փայտը կրակին, այն-
պէս է կռուատեր մարդը վէճ
22 բռընկցնելու։ Քսու մարդուն
խօսքերը քաղցր պատառներու
պէս են, ու անոնք միտքի
փորին շատմարսանելը կ'ինէն։
23 Եռանդուն շրթունքները և չար
սիրտը՝ արծաթի կղկղանքով ա-
պակած հողէ ամանի նը նմանին։
24 Ատելոցը իր շրթունքներովը կը
կեղծէ, ու որտին մէջը նենգու-
25 թիւն կը պահէ։ Անոր գեղեցիկ
խօսուածքին չհաւատաս, վասն
զի անոր սրտին մէջը եօթը զզ-
26 ուելի բան կայ։ Ան որ իր ատե-
լութիւնը նենգութեամբ կը ծած-
կէ, անոր չարութիւնը ժողով-
քի մէջ պիտի յայտնուի։ Փոս 27
փորողը ինքը մէջը պիտի իյնայ,
և ան որ քար կը գլորէ, իրեն
պիտի դառնայ։ Սուտլեզուն 28
իր ճզճածներուն կ'ատէ, ու շողո-
քորթող բերանը կործանում կ'ընէ։

ԳԼ. ԻԷ

Վաղուան համար մի պարծիր, 1
վասն զի չես գիտեր թէ օրը
ինչ պիտի ծնանի։ Քեզ ուրիշը 2
գովէ, և չի թէ քու բերանդ,
օտարը՝ և չի թէ քու շրթունք-
ներդ։ Քարը ծանրութիւն, ու 3
աւազը բեռ ոռնի, բայց յիմա-
րին բարկութիւնը երկուքէն ալ
ծանր է։ Բարկութիւնը անո- 4
զորմ է, ու սրտմտութիւնը խիստ
է, բայց նախանձին առջեւը ո՞վ
կրնայ կենալ։ Յայտնի յանդի- 5
մանութիւնը ծածուկ սիրէն ա-
ղեկ է։ Բարեկամին փոսաջ վէր- 6
քերը հաւատարիմ են, բայց թըշ-
նամիին համբոյրները առատ են։
Կուշտ մարդը խորիսխը կ'արհա- 7
մարհի, բայց անօթի մարդուն
ամէն լեզու բան անուշ կու գայ։
Իր տեղէն թափառական եղող 8
մարդը՝ իր բոյնէն թափառական
եղող թռչունին պէս է։ Եղը ու 9
խունկը՝ սիրտը կը զուարճաց-
նեն, նմանապէս բարեկամին
քաղցրութիւնը՝ մտերիմ խոր- 10
հրդով։ Քու բարեկամդ, ու
քու հօրդ բարեկամը մի թո-
ղուր, և քու նեղութեանդ ա-
տենը քու եղբօրդ տունը մի
երթար, մօտ դրացին հեռու
եղող եղբօրմէ աղեկ է, Ով 11

ԳԼ. ԻԸ

1 Ա՛մբարիշտը առանց մեկու
մը հալածելուն կը փախչի. բայց
արդարները առյուծ առիւծի պէս
2 քաջասիրտ կ՚ըլլան: Երկրին յան-
ցանքովը՝ անոր իշխանները շատ
կ՚ըլլան. բայց անոր վճռակը՝ ի-
մաստուն ու գիտուն մարդուն
3 ձեռքովը պահ պահելի կը դիմանայ:
Աղքատները զլկող հարուստ մար-
դը՝ հացի կատաղութիւն բերող
4 յորդառատ անձրեւի պէս է: Օ-
րէնքը մեծամոլները՝ ամբարիշտ-
ները կը գովեն. բայց օրէնքը
պահողները՝ անոնց դէմ կը կե-
5 նան: Չար մարդիկները իրա-
ւունքը չեն հասկնար. բայց Տէ-
րը փնտռողները ամէն բան կը
6 հասկնան: Իր կատարելութեա-
նը մէջ քալող աղքատը՝ ծուռ
ճամբաներու մէջ քալող հա-
րուստ մարդէն աղեկ է: Օրէն-
7 քը պահողը խնամուն տղայ է.
բայց շռայլներուն բարեկամ ե-
ղողը՝ իր հայրը կ՚ամչցնէ: Իր
8 ստացուածքը տոկոսիքով և վաշ-
խով աւելցնողը՝ ողորմելիին բնդհուն հա-
մար կը ժողվէ: Ան որ օրէնքը
9 մեկի ընելէն ետ կը դարձնէ
իր ականջը, անոր աղօթքը ան-
գամ պիղծ է: Ուղիղները չար
10 ճամբու մէջ մոլորցնողը՝ իր փո-
սին մէջը պիտի իյնայ. առակա-
րդարները բարիք պիտի ժա-
11 ռանգեն: Հարուստ մարդը իր
աչքերուն խնամուն կ՚երեւնայ.
բայց հանճարեղ աղքատը զանի-
նիկայ կը քննէ: Երբ որ արդա-
12 րները ուրախանան՝ մեծ փառք
կ՚ըլլայ. բայց երբոր ամբարիշտ-
ները բարձրանան՝ մարդ կը
13 փնտռէ իր յանցանքները ծած-
կողը յաջողութիւն չգտնէր.
բայց ըմպանէ խոստովանողը ու
մեկզի ձգողը ողորմութիւն կը
14 գտնէ: Միշտ վախցող մարդը ե-
րանելի է. բայց իր սիրտը խըս-
տացընողը չարիքի մէջ պիտի ի-
նայ: Աղբատ ժողովուրդի վրայ
15

գեակ իմ՝ խնամուն եղիր. ա-
սիրաս ուրախացնէր, որ զիս ա-
12 նարգողին պատասխան տամ: Խե-
լքագեղը չարիքը կը տեսնէ, ու
կը զգուշանայ. բայց միամիտնե-
րը առաջ կ՚անցնին, ու վնաս կը
13 կրեն: Օտարականի մը երեսին
սոր եղողին գիտուը մուռ, և
օտար կնկան համար էրտնոտ
14 եղողէն գրուա առ: Թէ որ մե-
կը առաւօտուն կանուխ ելլէ,
ու իր դրացին բարձր ձայնով
օրհնէ, ասիկայ անոր անէծք կը
15 սեպուի: Անձրեւուտ օրուան շա-
րունակ կաթիլը՝ ու կռուասէր
16 կնիկը իրարու կը նմանին. Ջա-
նիկայ ծածուկ պահողը՝ հովը
կը պահէ, և աջ ձեռքին մէջ
պահուածք եղը դիւրը կը յայտնէ:
17 Երկաթը երկաթով կը սրուի,
ու մարդը իր բարեկամին երեսը
18 կը սրէ: Թզենիին հոգ տանողը՝
անոր պտուղը կ՚ուտէ, և իր
տէրը պահպանողը՝ պատիւ կը
19 գտնէ: Ինչպէս ջուրը երեսը ե-
րեսին, նոյնպէս ալ սիրտը՝ մարդ-
20 դը մարդուն իը ցոյցընէ: Դժոխ-
քը ու կորուստը չեն կշտանար,
մարդուն աչքերն ալ չեն կշտա-
21 նար: Ինչպէս հալոցը արծաթը՝
և քուրան ոսկին իը էրչէ, այն-
պէս ալ մարդը՝ գինքը գովող բե-
22 րանը խո՛ղ էրչէ: Յիմարը ցորե-
նի հետ անկանի մէջ առնդխոռ-
ռալ ձեռնս ալ, անոր յիմարու-
թիւնը անկէ չերթար:
23 Չուռ ոչխարներուդ վիճակը ա-
ղեկ գիտցիր, և հոս հօտերուդ
24 աղեկ նայէ. Վասն զի հարստու-
թիւնը միշտ չմնար, ու թագը
25 գարէ՛ի գար չտևեր: Կանանչը
կը բուսնի, խոտը կ՚երեւնայ, և
լեռներուն խոտերը կը ժողովուին:
26 Գառները քու հագուստիդ հա-
մար են, ու նոխազները դաշ-
27 տերուն գինն են: Քու կերա-
կուրիդ համար, և քու տանդ
կերակուրին համար, ու քու
աղախիններուդ ապրուստին հա-
մար՝ բաւական այծի կաթ պի-
սի ունենաս:

իշխող ամբարիշտը՝ մանչոյ ա-
ռաքինութեան անյագ արջու ի՛նմանի։
16 Խոհեմութեամբ շահեցող իշխանը
շատ զրկոզութեամբ կ՚ընէ. բայց
ագահութենէ զգուշացը իր կեանքը
17 կ՚աւելցնէ։ Աբիւնատարաս մար-
դը մինչեւ գերեզմանը կը փախչի.
թող մէկը չպաշտպանէ զանի-
18 կայ։ Կատարելութեամբ քալողը
փրկութիւն կը գտնէ. բայց ծուռ
մարդը որ երկու ճամբով ի՛նչ ե-
նի, անոնց մէկուն մէջը կ՚իյնայ։
19 Իր երկիրը գործողը հացով պի-
տի կշտանայ, ու գաւառակ մար-
դոց հետեւողը աղքատութեամբ
20 պիտի լեցուի։ Հաւատարիմ
մարդը շատ օրհնութիւններ կ՚ա-
նէ. բայց հարստանալու ար-
ագացողը պիտի չպատժուի այ։
21 Անձառութիւն ընելը աղէկ չէ.
վասն զի պատառ մը հացի հա-
մար մարդ յանցանք կը գործէ։
22 Չար աչք ունեցող մարդը հա-
րստանալ կ՚ուզէ, ու չգիտեր որ իր վրան աղքատու-
23 թիւն պիտի գայ։ Կարդ յան-
դիմանողը վերջապէս շնորհք կը
գտնէ լեզուով շողոքորթութիւն
24 ընողէն աւելի։ Ան որ իր հայ-
րը կամ իր մայրը կը կողոպտէ,
ըսելով թէ՝ Յանցանք չէ, անի-
կայ ապականարար մարդուն ըն-
25 կերն է։ Հպարտ սիրտ ունեցող
մարդը կռիւ կը հանէ. բայց
Տէրոջը ապաւինողը պիտի պիր-
26 նայ։ Իր սրտին ապաւինողը ան-
միտ է. բայց իմաստութեամբ
27 քալողը պիտի ազատի։ Աղքա-
տին տուողը կարօտ չըլլար. բայց
անոնք երես դարձնողը շատ ա-
28 նէծքներ կ՚առնէ։ Թէ որ ամբա-
րիշտները բարձրանան, մարդիկ
ները կը պահտնուին. բայց թէ որ
անոնք կորսուին, արդարները կը
շատնան։

ԳԼ. ԻԹ.

1 Շատ անգամ յանդիմա-
նուած մարդը՝ որ իր պարանոցը
կը խոտորցնէ, յանկարծ պիտի
կտրուի, ու բժշկութիւն պիտի
2 չգտնէ։ Թէ որ արդարները զո-
րանան, ժողովուրդը կ՚ուրախա-
նայ. բայց երբոր ամբարիշտը
իշխանութիւն կ՚ունենայ, ժո-
3 ղովուրդը կը հեծէ։ Իմաստու-
թիւն սիրող մարդը՝ իր հայրը
կ՚ուրախացնէ. բայց պոռնիկ-
ներուն ընկերը եղողը՝ առտնուած-
4 քը կը ցրուէ։ Թագաւորը ար-
դարութեամբ կը հաստատէ իր
երկիրը. բայց կաշառք ուզողը՝
5 զանիկայ կը կործանէ։ Իր ընկե-
րին շողոքորթութիւն ընող մար-
դը՝ անոր քայլերուն որոգայթ կը
6 լարէ։ Չար մարդուն ամբարշ-
տութեան մէջ որոգայթ կայ.
բայց արդարը ցնծութեան ու ու-
րախութեան մէջ պիտի ըլլայ։
7 Արդարը աղքատներուն դատը
գիտէ. բայց չար մարդը անգիտակ
8 ըլլալով։ Ծաղր ընող մարդ երկիրը
քաղաքը կը բռնկեցնէն. բայց
իմաստուններուը բարկութիւնը կը
9 դադրեցնէն։ Իմաստուն մարդը
երբոր յիմարին հետ վիճաբանու-
թիւն կ՚ընէ, թէ սրդոզի եւ թէ
ծիծաղի, հանդիստ չըլլար։ Ա-
10 րիւնահեղ մարդ երկիրը արդարը
կ՚ատէն. բայց ուղիղները անոր
որոգութիւնը կը հարցընէն։ Ցի-
11 մարը իր միտքը բոլորովին կը
յայտնէ. բայց իմաստունը զա-
նիկայ ուրիշ առնի կը պահէ։
12 Սուտ խօսքերու ականջ դնող
իշխանին բոլոր ծառաները չար
կ՚ըլլան։ Աղքատը ու բռնաւորը
13 իրարու հանդիպեցան. երկուքին
ալ աչքերուն լոյս տուողը Տէրն
է։ Աղքատներուը ճշմարտու-
14 թեամբ դատող թագաւորին ա-
թոռը յաւիտեան հաստատ կ՚ըլ-
15 լայ։ Գաւազանը ու յանդիմա-
նութիւնը իմաստութիւն կու-
տայ. բայց իր կամաչը ձգուած
ազան իր մայրը կ՚ամչցնէ։ Եր-
16 բոր ամբարիշտները շատնան, յան-
ցանքը կը շատնայ. բայց արդա-
րները անոնց իյնալը պիտի տես-
17 նեն։ Խրատէ քու որդիդ, որ
քեզ հանգստացնէ, ու քու հո-
գիդ զուարճացնէ։ Առանց մար-
18

գարեհաւթեան՝ ժողովուրդը կը
խոտորի, բայց օրէնքը պահողը
19 երջանիկ կ'ըլլայ: Հսկիրցող ու
պատառխան չտուող ծառան խօս-
20 քերով չհրատուիր: Իր խօսքե-
րուն մէջ պատրաստ մարդ մը
առաքի. աւելի յոյս կայ յիմա-
21 րին՝ քան թէ անկէ: Թէ որ մէ-
կը իր ծառան տղայութենէն
փաղփաղութեամբ կը մեծցնէ,
վերջապէս անիկայ իր տղան կ'ըլ-
22 լայ: Խարհասիրտ մարդը կռիւ
կը հանէ, և ցասկոտ մարդը շատ
23 յանցանքներ կը գործէ: Մար-
դուն հպարտութիւնը զինքը կը
կործանէ, բայց հեզահոգի մար-
24 դը փառք կը վաստակի: Գողին
բնակեր եղողը իր հոգին կ'ատէ,
անիկայ երդումը կը լսէ, ու իր
25 գիտցածը չյայտներ: Մարդու
վախը որոգայթի մէջ կը ձգէ,
բայց Տէրջը ապահովողը ամուր
26 ապաստանարան կ'ունենայ: Շա-
տերը իշխանին երեսը կը փնտռե-
ն, բայց մարդուն իրաւունքը
27 Տէրոջմէն է: Ընտրեալ մարդը ար-
դարներուն զզուելի է, և ուղ-
ղութեամբ քալողը ամբարշտին
զզուելի է:

ԳԼ. Լ

1 Յակէեան Ագուրին խօսքե-
րը, պատգամը՝ որ անիկայ Լէմիելին
խօսեցաւ, Լէմիելին և Ուքալին:
2 Յիրաւի ես ամէն մարդէ յիմա-
ռագոյն եմ, ու ես մարդկային
3 իմաստութիւն չունիմ. Եւ ի-
մաստութիւն չսորվեցայ, ու Ա-
մէնասուրբին գիտութիւնը չեմ
4 գիտեր: Երկինքը ո՞վ ելաւ, ու
իջաւ. հովը իր ձեռքերուն մէջը
ո՞վ ժողվեց. ջուրերը էր հան-
դերձին մէջը ո՞վ ամփոփեց. երկ-
րին բոլոր ծայրերը ո՞վ հաստա-
տեց. անոր անունը ի՞նչ է, ու
անոր որդւոյն անունը ի՞նչ է,
5 թէ որ գիտես, ըսէ: Աստուծոյ
ամէն խօսքերը մաքուր են, ա-
նիկայ իրեն ապաստանողներուն ա-
6 պար է: Դուն անոր խօսքերուն
վրայ բան մի աւելցներ, որ չըլ-
լայ թէ քեզ յանդիմանէ, ու
դուն սուտաւոր երեւնաս:
Քեզմէ երկու բան կը խնդրե- 7
մ. մեռնելէս առաջ զանոնք
ինծմէ մի պզտիկեր. Ունայնու- 8
թիւնը և սուտ խօսքը ինծմէ
հեռացուր. ինծի ոչ քաղաւթիւն
կամ հարստութիւն մի տար. իմ
ամսաթական հացովս զիս կերա-
կրէ. Զըլլայ որ կշտանամ և ձեզ 9
ուրանամ, ու Տէրը ո՞վ է, ը-
սեմ. և չըլլայ որ ոչքառնամ,
ու գողութիւն ընեմ, և իմ Ա-
ստուծոյս անունը պարապ տեղը
բերանս առնեմ:
Ծառայի մը համար իր տիրո- 10
ջը ամբաստանութիւն մի ըներ,
չըլլայ որ քեզի անէծք տայ, ու
դուն յանցաւոր գտնուիս:
Ցեղ կայ որ՝ իր հայրը կ'անի- 11
ծէ, և իր մայրը չօրհներ: Ցեղ 12
կայ որ՝ իր աչքին առջեւը մա-
քուր է, սակայն իր ապտակու-
թիւնէն լուացուած չէ: Ցեղ կայ 13
որ՝ անոր աչքերը խիստ ամբար-
տաւան են, ու անոր արտե-
ւանունքները բարձրացած են:
Ցեղ կայ որ՝ անոր ակռաները 14
սուրեր նման են, և անոր ժա-
նիքները դանակներու պէս են,
ապտակները երկրէս վայրէն՝ ու
անոնցմէները մարդոց մէջէն ու-
տելու համար:
Տզրուկը երկու աղջիկ ունի. 15
տուր տուր, կ'ըսեն: Ան երեք
չեն կշտանար, ոա չորս բան կայ՝
որ Հերիք է՝ չեն ըսեր. Գերեզ- 16
մանը, ամուլ արգանդը, երկիրը՝
որ ջուր չկշտանար, ու կրակը՝
որ Հերիք է՝ չըսեր:
Ան աչքը՝ որ իր հայրը ծաղր 17
կ'ընէ, և իր մօրը հնազանդիլը
կ'անարգէ, ձորերուն ագռաւ-
ներուն պիտի փորեն, ու զանիկայ
արծիւներուն ձագերը պիտի ու-
տեն:
Ան երեք բանը ինծի զարմա- 18
նալի կ'երեւնայ, և չորս բան կայ
որ չեմ գիտեր. Օդին մէջը ար- 19
ծիւին ճամբան, ապառաժի վրայ

օձին ձամբան, ծովուն մէջը նաւուն ձամբան, ու աղջկան քով։
20 Երիկ մարգուն ձամբան։ Շնացող կնկան ձամբան ալ այնպէս է, կ՚ուտէ ու բերանը կը սրբէ, և Ձարաւթիան չըրի՛ կ՚ըսէ։
21 Իրեք բան հանար երկիրը կը դողայ, ու չորս բան կայ, որոնք
22 չկրնար տանիլ. Ծառան երբոր թագաւորէ, յիմարը երբոր հացով կշտանայ,
23 Ատելի կնիկը երբոր կարգուի, և աղախինը երբոր իր տիկնոջը ժառանգ ըլլայ։
24 Երկրիս վրայ չորս բան կայ՝ որ պզտիկ է, բայց անոնք շատ խելացի են. Մրջիւնները զօրաւոր ժողովուրդ մը չեն, բայց իրենց կերակուրը ամառուընէ կը պատրաստեն.
26 Ճագարները ակար ժողովուրդ մըն են, բայց իրենց տուները վէմերու մէջ կը շինեն.
27 Մարախները թագաւոր չունին, սակայն ամէնը գունդ գունդ
28 գնա կ՚ելլեն. Մողէսը իր ձեռքերովը պարիսպի կը փակչի, ու թագաւորաց պալատները մէջ կը գտնուի։
29 Աղեկ քալող իրեք բան կայ, և չորս բան կայ՝ որ գեղեցիկ քալուածք ունի. Առիւծը՝ որ ամէն անասուններէն զօրաւոր է, ու բնաւ մէկուն երեսէն ետ չդառնար.
31 Նար. Մէջքը կապած չէն ու նախագը, և թագաւորը՝ որուն ժողովուրդը իր հետն է։
32 Թէ որ բարձրամտութեամբ յիմարութիւն ըրիր, կամ մէկ չարութիւն մը մտածեցիր, ձեռքդ
33 բերնիդ վրայ դիր. Վասն զի թէ որ կաթը ծեծես, կոգի կ՚ելլէ, թէ որ քիթը ճմլես, արիւն կ՚ելլէ. Նոյնպէս թէ որ բարկութիւնը գրգռես, կռիւ կ՚ելլէ։

ԳԼ. ԼԱ

1 Լեմուէլ թագաւորին խօսքերը՝ այսինքն պատգամը՝ որ անոր մայրը անոր սորվեցուց։
2 Ի՞նչ ըսէմ ով որդեակ իմ, ի՞նչ ըսէմ ով իմ ուխտեցուս որդի, ի՞նչ ըսէմ ով իմ ուխտերուս որդի։
3 Քու զօրութիւնդ կիներուն մի՛ տար, ոչ ալ քու ճամբաներդ թագաւորներ բնաջինջ ընողներուն։
4 Ով Լեմուէլ՝ թագաւորներուն չվայելեր, գինի խմելը թագաւորներուն չվայելեր, և օղի խմելը իշխաններուն չվայելեր։
5 Զի որ խմեն ու օրէնքը մոռնան, և ամէն տառապեալներէն մէկուն դատաստանը ծռեն։
6 Օղին կորսուելու վրայ եղողին, ու գինին՝ դառնահոգ ըլլողին տուէք։
7 Որ անոնք խմեն, ու իրենց աղքատութիւնը մոռնան, և իրենց նեղութիւնը մէյմըն ալ չյիշեն։
8 Բաց քու բերանդ համր մարդուն համար, ու բոլոր անխնամ ու անցաւներուն դատին համար։
9 Բաց քու բերանդ, արդարութեամբ դատէ, և աղքատին ու անանկին դատաստանը տես։
10 Առաքինի կնիկը ո՞վ կրնայ գտնել. անոր գինը գոհարներէն շատ աւելի է։
11 Անոր երկանք սիրտը անոր վրայ վստահ է, ու աւարի կարօտ չըլլար։
12 Անիկայ իր կենացը բոլոր օրերուն մէջ անոր բարիք կը բերէ, և ոչ թէ չարիք։
13 Բուրդ ու քթան կը փնտռէ, և ուրախ ձեռքով կը գործէ։
14 Անիկայ վաճառականի նման է, որ հացը հեռու տեղէն կը բերէ։
15 Անիկայ գիշերով կ՚ելլէ, ու տան մարդիկներուն կերակուր, և իր աղախիններուն բաժին կուտայ։
16 Արտ մը վրայ կը խորհի՝ ու զայն անիկայ ծախու կ՚առնէ, և իր ձեռքերուն պտուղէն այգի կը տնկէ։
17 Իր մէջքը զօրութեամբ կը պնդէ, ու իր բազուկները կը զօրացնէ։
18 Իր վաստակին աղէկ ըլլալը կը հասկընայ. անոր ճրագը գիշերը չմարիր։
19 Իր ձեռքերը խնկին կ՚երկնցնէ, ու ափովը կը բռնէ։
20 Աղքատին ալ կը բանայ, ու ձեռքերը կարօտներուն կ՚երկնցնէ։
21 Իր տան մարդիկուն համար՝ ձիւնէն չը-

վախնար, քանզի բոլոր ընտանիքը կրկին հանդերձ հագած են։
22 Լրեն ծածկոյնէր կը շինէ, իր հանդերձը բևեռ ու ծիրանի է։
23 Ամոր էրիկը կը ճանչցուի դռներուն մէջ երբոր էրկրին ծերերուն հետ կը նստի։ Կտաւ կը գործէ, ու կը ծախէ, և վաճառականներուն գօտիներ կուտայ։
25 Զօրութիւն ու փառք կը հագնի, ու եղբի օրերը պիտի
26 ուրախանայ։ Իր բերանը իմաստութեամբ կը բանայ, և իր լեզուին վրայ քաղցրութեան օրէնք
27 կայ։ Իր տանը ճամբաները կը քննէ, և ծուլութեան հացը չուտեր։
28 Անոր ալաքը կ'ելլեն, ու ղանիկայ երանելի կ'ուտուանեն. անոր էրիկն ալ ղանիկայ կը գովէ, ըսելով.
29 Շատ աղջիկներ առաքինի եղան, բայց դուն ամէնէն գերազանց եղար։
30 Պատիւը սուտ է, ու գեղեցկութիւնը ունայն է, սակայն Տէրոջմէ վախցող կինիկը պիտի գովուի։
31 Տուէք անոր իր ձեռքին պտուղէն, ու անոր գործքերը դռներուն մէջ գովեն ղանիկայ։

ԴԻՐՔ ԺՈՂՈՎՈՂ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երուսաղեմի մէջ Թագաւոր Դաւիթի որդւոյն Ժողովողին խօսքերը։
2 Ունայնութիւն ունայնութեանց, ըսաւ Ժողովողը, ունայնութիւն ունայնութեանց, ամէն
3 բան ունայնութիւն է։ Ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ մարդ՝ արեւուն տակը քաշած բոլոր աշխատանքին
4 մէկ ազգը կ'երթայ, ու ձիւլ ազգը կու գայ, բայց երկիրը միշտ
5 կը կենայ։ Նաև արեւը կը ծագի, ու արեւը կը մտնէ, և իր ծագած տեղը արտորալով կը գառնայ։
6 Հովը գէպ ի հարաւ կ'երթայ, ու գէպ ի հիւսիս կը պտըտի. և հովը աս դին ան դին պտրտելով՝ կ'երթայ իր շրջաններուն համեմատ կը գառնայ։
7 Ամէն գետերը ծովը կ'երթան, բայց ծովը չլեցուիր. ան տեղը՝ որ գետերը կ'երթային, նորէն հոն կ'երթան։
8 Ամէն խօսքերը կը հառաչին. մարդ չըսեր խօսելու կարող չէ. աչքը տեսնելով չկշտանար, ու ականջը լսելով չլեցուիր։
9 Ինչ որ եղած է, նոյնը պիտի ըլլայ, ու ինչ որ գործուած է, նոյնը պիտի գործուի. և արեւուն տակը բնաւ նոր բան մը չկայ։
10 Կա՞յ այդ օր անանկ բան մը՝ որուն համար կրնայ ըսուիլ, թէ Ասիկայ նոր է. ահա մեզմէ առաջ եղած դարերուն մէջ անիկայ արդէն եղած էր։
11 Առջի բաներուն յիշատակը չկայ, ու ետքը ըլլալու բաներուն ալ՝ ետքը եկողներուն մէջ յիշատակը պիտի չըլլայ։
12 Ես Ժողովողը՝ Երուսաղէմի մէջ Իսրայէլի վրայ Թագաւոր եղայ,
13 և իմ սիրտս երկինքին տակը բոլոր եղածներուը իմաստութեամբ փնտռելու ու քննելու տուի. Աստուած աս չար զբաղմունքը մարդոց որդիներուն տուաւ, որ անով զբաղին։
14 Արեւուն տակը բոլոր գործուած գործքերը տեսայ. և ահա ամէնն ալ ունայնութիւն, ու հոգիի տանջանք է։
15 Ան որ ծուռ է՝ չկրնար շիտակուիլ, ու ան որ պակաս է՝ չկրնար համրուիլ։
16 Ես իմ սրտիս մէջը խօսեցայ ու ըսի. Ահա ես մեծցայ, ու իմաստութիւն առայ Երուսա-

դեմ մէջ ինծմէ առաջ եղողնե-
րուն ամէնէն աւելի. եւ իմ սիրե-
լիս շատ խնամատարութիւն ու դի-
17 տաբերութիւն առաւ։ Եւ իմ սիրեա՝
խնամատարութիւնը ճանչնալու, ու
խնդիրքներն ու յիմարութիւնը
գիտնալու տուի. հասկըցայ որ
ասիկայ ալ հոգիի տանջանք է։
18 Վասն զի շատ խնամատարութեան
մէջ՝ շատ տրտմութիւն կայ. ու
էր գիտութիւնը աւելցնողը էր
վիշտը կ'աւելցնէ։

ԳԼ. Բ

1 Ես իմ սրտիս մէջը ըսի. Եկիր
հիմա ուրախութեանմիջոցով քեզ
փորձեմ. ուստի բարիքներ վայե-
լէ. և ահա ասիկայ ալ ունայնու-
2 թիւն է։ Ծիծաղին համար ըսի՝
թէ ցիմար է, և ուրախութեան
համար՝ թէ Ասոր ըրածը ի՞նչ է։
3 Սրտիս մէջը խորհեցայ որ մար-
մինս գինիով զուարճացնեմ,
և խնամատարութեան առաջնորդու-
թեամբը անմտութիւնը ձանձ-
նամ, որ տեսնեմ թէ ի՞նչ է մար-
դոց որդիներուն բարին՝ որ կըր-
նան բնիլ երկինքին տակը իրենց
4 կենացը բոլոր օրերուն մէջ։ Մեծ
գործքեր ըրի. ինծի տուներ շի-
նեցի, ու ինծի այգիներ տնկեցի.
5 Ինծի պարտէզներ և դրախտներ
շինեցի, ու անոնց մէջը ամէն
տեսակ պտուղ բերող ծառեր
6 տնկեցի. Ինծի ջուրի աւազան-
ներ շինեցի, որ անոնցմէ՝ ծառ
բուսցընող անտառը ոռգուի.
7 Ծառաներ ու աղախիններ առա-
ցայ, և իմ տանս մէջը ծնած ծա-
ռաներ ունեցայ. ու շատ ար-
ջառներ և հօտեր ունեցայ՝ ինձ-
մէ առաջ Երուսաղէմի մէջ ե-
8 ղողներուն ամէնէն աւելի։ Ոսկի
ինծի՝ արծաթ ու ոսկի, և թա-
գաւորներուն ու գաւառներու
գանձեր գիտեցի. ինծի այր և
կին երգեցողներ առացայ, ու
մարդոց որդիներուն զուարճա-
թիներըը՝ ամէն տեսակ շքե-
9 ղութիւն։ Եւ ինծմէ առաջ
Երուսաղէմի մէջ եղողներուն ա-
մէնէն մեծ եղայ ու բարգաւա-
ճեցայ. իմաստութիւնս ալ իմ
քովս կը կենար։ Եւ իմ աչքե-
րուս ամէն ցանկութիւնը՝ անոնց-
մէ չարգիլեցի, ու իմ սիրտս՝ ա-
մէն ուրախութենէ զուրկ
չձգեցի. հապա իմ սիրտս իմ
բոլոր աշխատութիւններուս ու-
րախացաւ. և իմ բոլոր աշխա-
տութիւններուն՝ բաժինս ասիկայ
էր։ Ու ես՝ իմ ձեռքերուս ըրած
ամէն գործքերուն, ու ընելու
համար իմ քրտնած ամէն աշխա-
տանքիս նայեցայ, և ահա ամէնը
ունայնութիւն ու հոգիի տան-
ջանք էր, ու արեւուն տակը
օգուտ չկար։

Եւ ես դարձայ իմաստու-
թիւնը տեսնելու, նաև յիմա-
րութիւնը, ու անմտութիւնը.
վասն զի թագաւորին եւեթ
ետքը մարդը ի՞նչ իրաց ընէլ.
ի՞նչ որ արդէն ըրած են։ Ուստի
տեսայ որ իմաստութիւնը ան-
մտութենէն օգտակար է, ինչպէս
որ լոյսը խաւարէն օգտակար է։
Իմաստունին աչքերը իր գլխուն
վրայ է, իսկ անմիտը խաւարի
մէջ կը քալէ. բայց ես հասկըցայ
որ անոնց ամէնուն պատահած
դիպուածը մէկ է։

Ան ատենը իմ սրտիս մէջը ըսի. Որ-
պէսեւ անմիտին պատահածը
ինծի ալ պիտի պատահի, ուրեմն
ես ինչու՞ համար աւելի իմաստուն
եղայ. ասոր պատճառաւ իմ սրտիս
մէջը ըսի որ Ասիկայ ունայնութիւն
է։ Զի ան չի հիշուիր անհետ
նմանապէս իմաստունին ալ յա-
ւիտեան յիշատակը չկայ. ինչու-
որ հիմա եղած բաներուն ամէնը
ապագայ ժամանակին մէջ պիտի
մոռցուի. ու իմաստունը ի՞նչ-
պէս կը մեռնի. անմիտին պէս։
Ընդ հանուր ես կեանքիս ղըլ-
լայի. վասն զի արեւուն տակը եղած
գործքերը ինծի դէշ երեցան.
քանզի ամէնը ունայնութիւն ու
հոգիի տանջանք է։ Եւ ես՝ արե-
ւուն տակը բոլոր աշխա-
տութիւնս ղըլլայի. քանզի

ինձմէ հարբը գալու մարդուն
19 պիտի թողուի զանիկայ. Եւ ով
գիտէ թէ անիկայ խնամուան պի-
տի ըլլայ, թէ անմիտ. բայց պիտի
տիրէ իմ բոլոր աշխատութիւն-
ներուս վրայ, որ արեւուն տակը
աշխատեցայ, ու անոնց միջը ի-
մաստութիւն ցուցուցի. ասիկայ
ալ ունայնութիւն է։
20 Եւ ես դարձայ, որ արեւուն
տակը քաշած բոլոր աշխատանք-
քիս վրայով իմ սրտէս յուսա
21 կտրեմ։ Վասն զի մարդ կայ՝
որուն աշխատութիւնը իմաս-
տութեամբ, գիտութեամբ և
յաջողութեամբ կ'ըլլայ, բայց
անոր միջը չաշխատող մարդուն
բաժին կու տայ, ասիկայ
ալ ունայնութիւն ու մեծ չարիք
22 մըն է։ Վասն զի մարդը՝ արեւուն
տակը քաշած իր բոլոր աշխա-
տանքէն, ու սրտին տանջանքէն
23 ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ. Քանզի
անոր բոլոր օրերը վիշտերով՝ ու
գործը տրտմութեամբ լեցուն
են. անոր սիրտը գիշերը անգամ
հանգստութիւն չգտանիր. ասի-
24 կայ ալ ունայնութիւն է։ Մար-
դուս ուտելէն ու խմելէն և իր
աշխատանքովը իր հոգին զուար-
ճացընելէն՝ ի՞նչ ոտիճ ազկու-
թիւն մը չունի. ես ասիկայ ալ
տեսայ որ Աստուծոյ ձեռքովը
25 կ'ըլլայ։ Վասն զի ո՞վ կրնայ
ալ կրնայ ուտել, և ո՞վ կրնայ
26 զուարճանալ։ Քանզի Աստուած՝
իր առջեւը հաճելի եղող մար-
դուն՝ իմաստութիւն, գիտու-
թիւն և ուրախութիւն կու տայ.
բայց մեղաւորին զբաղմունք կու
տայ, որ անիկայ աստուածային Ժող-
ովը ուրախ, որ Աստուծոյ առ-
ջեւը հաճելի եղողին տայ. ասիկայ
ալ ունայնութիւն ու հոգիին տան-
ջանք է։

ԳԼ. Գ

1 Ամէն բանին ատենը կայ, ու
երկինքին տակը եղող ամէն գոր-
2 ծին ժամանակը. Ծնանելու ժա-
մանակ, և մեռնելու ժամանակ.
տնկելու ժամանակ, ու տնկուա-
ծը խլելու ժամանակ. Սպանել- 3
ու ժամանակ, և բժշկելու ժա-
մանակ. փլցնելու ժամանակ, ու
շինելու ժամանակ. Լալու ժամա- 4
նակ, և ծիծաղելու ժամանակ.
սուգ բռնելու ժամանակ, ու կա-
քատելու ժամանակ. Քարեր 5
գետը նետելու ժամանակ, և
քարեր ժողվելու ժամանակ.
գրկելու ժամանակ, ու գրկելէն
հեռանալու ժամանակ. Փնտռե- 6
լու ժամանակ, և կորսընցընելու
ժամանակ. պահելու ժամանակ,
ու գետը ձգելու ժամանակ.
Պատռելու ժամանակ, և կարե- 7
լու ժամանակ. լռելու ժամա-
նակ, ու խօսելու ժամանակ. Սի- 8
րելու ժամանակ, և ատելու ժա-
մանակ. պատերազմի ժամանակ,
ու խաղաղութեան ժամանակ։
Աշխատաւորին իր քաշած աշ- 9
խատանքէն ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ։
Տեսայ այն զբաղմունքը՝ որ Աս- 10
տուած մարդոց որդիներուն տա-
ւաւ, որ անով զբաղին։ Ինչպէս 11
ամէն բան իր ժամանակին վայե-
լուչ ըրաւ. և աշխարհս ալ ա-
նոնց սրտին մէջը դրաւ. բայց
Աստուծոյ ըրած գործը մարդ
չիմնար սկիզբէն մինչև վերջը
գտնել։ Ես գիտեմ որ անոնց 12
ըլլալին ու կենդանութեան տևե-
նը ուրախ ըլլալնին չունենայ ի զատ
ուրիշ աղեկ բան մը չկայ անոնց
մէջ։ Ու նաև ամէն մարդուն ու- 13
տելը ու խմելը, և իր բոլոր աշ-
խատութենէն բարիք վայելելը
Աստուծոյ պարգեւն է։ Կ'իմա- 14
ցի որ Աստուծոյ ամէն ըրածը յաւի-
տեան պիտի մնայ. անոր վրայ
բան մը աւելցընել, կամ անկէ
պակսեցընել կարելի չէ. և Աս-
տուած զանիկայ ըրաւ, որ իր ե-
րեսէն վախնան։ Ինչ որ եղած է, 15
հիմա ալ կայ. ու ինչ որ պիտի
ըլլայ, արդէն եղած է. և Աս-
տուած անցածը կը փնտռէ։
Ու նաև արեւուն տակը տե- 16
ցի որ դատաստանի տեղը՝ ամբարշ-
տութիւն, և արդարու թեան

17 տեղը՝ անօրինութիւն կար։ Ես իմ սրտիս մէջը ըսի թէ՝ Աստուած պիտի դատէ արդարը ու ամբարիշտը. վասն զի ամէն գիտութիւն ու ամէն գործ ժամանակ ունի հոն։

18 Ես իմ սրտիս մէջը ըսի մարդոց որդիներուն վիճակին վրայով, թէ Աստուած զանոնք պիտի փորձէ, ու պիտի տեսնէ որ իրենք անա-
19 սուններ են։ Վասն զի մարդոց որդիներուն պատահածը՝ և անասուններուն պատահածը՝ մէկ է. մէկը ինչպէս կը մեռնի, մէկալն ալ այնպէս կը մեռնի. ու ամէնուն շունչը մէկ է. և մարդը անասունէն աւելի բան մը չունի. վասն զի ամէնը ունայնութիւն է։
20 Ամէնը մէկ տեղ կ'երթայ. ամէնը հողէն եղաւ, ու ամէնը հող
21 կը դառնայ։ Ո՞վ գիտէ թէ մարդոց որդիներուն հոգիները վեր կ'ելլեն, և անասունց որդիները
22 վար գետինը կ'իջնեն։ Ու տեսայ որ՝ մարդս իր գործերովը ուրախ ըլլալէն՝ ի զատ ուրիշ ազնութիւն մը չունի. քանզի անոր բաժինը ան է. վասն զի ո՞վ պիտի տանի զանիկայ որ տեսնէ թէ իրմէ ետքը ի՞նչ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Դ

1 Նորէն դարձայ, ու տեսայ ասոնց ըրած բոլոր ղըկանքները. և ահա զրկուածներուն արտօսքը կար, բայց անոնք մխիթարող չունէին. ու անոնց զրկանք ընողներուն ձեռքը ոյժ կար. բայց անոնց մխի-
2 թարող չկար։ Եւ ես մեռածներուն՝ արդէն մեռածները՝ մինչև հիմա ապրող կնոջ
3 գտնելնէն աւելի գովեցի։ Բայց ան որ մինչև հիմա եղած չէ՝ երկուքէն ալ աղէկ է. վասն զի անիկայ արեւուն տակը եղած չա-
4 րութիւնը չտեսաւ։ Ու ես տեսայ աշխատութիւնը, և ամէն յաջող գործերը տեսայ, որ անոնց համար մարդ իր ընկերին կը նախանձի. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

5 Անհաւը իր ձեռքերը կը ծալէ, ու իր միսը կ'ուտէ։
6 Աւելի աղէկ է մէկ լեցուն ձեռքը հանգստութեամբ, քան թէ երկու լեցուն ձեռքը՝ որ աշխատանքով ու հոգիի տանջանքով է։

7 Ես ետ դարձայ՝ ու արեւուն տակը ունայնութիւն տեսայ։
8 Մէկ մարդ մը կայ՝ որ երկրորդ չունի. ոչ տղայ ունի և ոչ եղբայր. բայց անոր տքնութիւնը վախճան չունի. ու աչքերը հարստութեամբ չեն կշտանար. և չըսեր թէ՝ Ես որո՞ւն համար կ'աշխատիմ, ու իմ հոգիս բարիքէ կը զրկեմ. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու չար զբաղմունք է։
9 Երկուքը մէկէն աղէկ է. վասն զի անոնց աշխատանքը աղէկ
10 վարձք ունի. Քանի թէ որ խնան, մէկզմէկ կը վերցնեն. բայց վա՛յ իրենց մէկուն՝ որ ինքը վերցընող երկրորդ մը չունի։
11 Ու երկու մարդ ջերմեռանդ պառկելով՝ կը տաքնան. բայց մինակը ի՞նչպէս կրնայ տաքնալ։
12 Եւ թէ որ մէկը անոնց բռնաւորութիւն ընէ, երկուքը կրնան անոր դիմադրել. ու երեքպատիկ ձգուած պարանը դիւրաւ չկըտրուիր։

13 Աղէկ է աղքատ ու խոհական տղան, քան թէ ծեր ու անմիտ թագաւորը՝ որ ալ չգիտէր խրատուիլ։
14 Քանզի ինք բանտէն կ'ելլէ՝ որ թագաւոր ըլլայ, բայց ծնունդ ալ որ թագաւոր ծնած է, աղքատ կ'ըլլայ։
15 Տեսայ արեւուն տակը քալող ամէն կենդանիները՝ անոր տղուն հետ՝ որ երկրորդն էր, ու անոր տեղը պիտի անցնէր։
16 Անոնց առջևը կեցող բոլոր ժողովուրդը անհիւ էր. սակայն ետքը եկողները անկէ պիտի չուրախանան. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տանջանք է։

ԳԼ. Ե

1 Երբոր Աստուծոյ տունը կ'երթաս, ոտքիդ զգուշութիւն ըրէ.

և աւելի՛ մօիկ ընելու մօտիկը, քան թէ անմիտնելու զոհ մատուցանելու. վասն զի անոնք չեն գիտեր թէ չարութիւն կ'ընեն։
2 Բելիսեդ մի՛ ամաստարեր. և քու սիրտդ Աստուծոյ առջեը խօսք հանելու չարաչարայ. քանզի Աստուած երկինքն է, ու դուն երկրի վրայ ես. անոր համար քու
3 խօսքերդ քիչ ըլլան։ Վասն զի երազը շատ զբաղմունքէն առաջ կու գայ, ու յիմարին ձայնը՝ շատ խօսքերէն։
4 Երբոր Աստուծոյ ուխտ կ'ընես, զանիկայ կատարելը մի՛ ուշացըներ. քանզի Ապուշած անմիտնելուն չհաճիր. ըրած ուխտդ կատարէ։
5 Աղէկ է որ ուխտ չընես, քան թէ ուխտ ընես ու չկատարես։
6 Թոզ մի՛ տար որ քու բերանդ մարմնոյդ մեղք գործել տայ, և հրեշտակին առջեը մի՛ ըսեր թէ՝ Սխալանք եղաւ. ինչու Աստուած քու խօսքիդ համար բարկանայ, ու ձեռ քերուդ գործքը աւերէ։
7 Վասն զի երազներուն շատութիւնը մէջ, և խօսքերուն շատութիւնը մէջ ունայնութիւններ ալ կայ. բայց դուն
8 Աստուծմէ վախցիր։ Եթէ որ գաւառի մէջ ալքատներն եղած զբկանքը ու իրաւանց և արդարութիւնն ծռուիլը տեսնես, զարմանար վրայ մի՛ զարմանար. վասն զի բարձրերուն վրայ բարձր եղողը կը դիտէ. և աւելցմէ բարձրը
9 կայ։ Երկիրը ամէնուն օգտակար է. թագաւորին անգամ արտէն ծառայութիւն կ'ընայ։
10 Ադամի սիրտը արծաթէն չհլացաներ, ոչ ալ հարստութիւն սիրտը էրէնէն բերէր. ասիկայ
11 ալ ունայնութիւն է։ Երբոր բարիքը կը շատնայ, ուտողներն ալ կը շատնան. ու իւմն գանիկայ ունեցողներուն՝ աչքով տեսնելէն՝ ի զատ ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ։
12 Քաղցր է աշխատող մարդուն քունը՝ թէ շատ և թէ քիչ ուտէ. բայց հարստութիւն կուշտ ըլլողը չի թողուր որ անիկայ հանգիստ քնանայ։
13 Արեւուն տակը տեսայ որ մեկ գեշ ցաւ մը կայ, այսինքն հարստութիւնը որ իր տիրոջը ձախորդութեանը համար պահուած է։
14 Եւ այն հարստութիւնը մեկ ձախորդ դիպուածով մը կը կորսուի, ու իրեը տղայ կը ծնանի, և անոր ձեռքը բան մը չկայ։
15 Ինչպէս որ իր մօրը որովայնէն ելաւ, այնպէս մերկ կը դառնայ, ինչպէս որ եկաւ, այնպէս կ'երթայ, ու իր աշխատութենէն բան մը չառնէր որ իր հետը տանի։
16 Ա՛ս ալ գեշ ցաւ մըն է, որ ինչպէս եկաւ, ձիշդ այնպէս կ'երթայ. և ի՞նչ օգուտ կ'ըլլայ անոր՝ որ հովին համար կ'աշխատի։
17 Անիկայ իր բոլոր օրերը խաւարի մէջ կ'ուտէ վիշտ տրտմութեամբ, հիւանդութեամբ և տրտմութեամբ։
18 Ահա ան աղէկութիւնը տեսայ, որ վայելուչ է ուտել ու խմել, և Աստուծոյ մեկու մը տուած կենացը բոլոր օրերուն մէջ որ ան ունի տակը իր քաշած բոլոր աշխատանքին բարիքը վայելել, վասն զի անոր բաժինը տրիկայ է։
19 Եւ որ մարդուն որ Աստուած հարստութիւն ու քաղցուածք կու տայ, ու անկէ ուտելու, և բաժինը առնելու, ու իր աշխատանքէն ուրախանալու իշխանութիւն կու տայ, տրիկայ Աստուծոյ պարգեւն է։
20 Քանզի անիկայ իր կենացը օրերը շատ չի՛խշէր. վասն զի Աստուած անոր պատասխան կու տայ։

ԳԼ. Զ

1 Արեւուն տակը տեսայ որ չարիք մը կայ, ու անիկայ մարդուս մէջը շատ ի՛նչ փնտռէ։
2 Մարդ մը որուն Աստուած հարստութիւն ու քաղցուածք և փառք կու տայ, այնպէս որ իր հոգիին ցանկացած բանէրէն պակասութիւն մը չունենար, բայց Աստուած անոր իշխանութիւն շատ անկէ

ուտելու. հապա զանխկայ օտար մարդ կ'ուտէ. ան ալ ունայնու-
3 թիւն ու գէշ ցաւ մըն է: Թէ որ մարդ հարիւր ոչոխ ծնանի, ու շատ տարիներ ապրի, և անոր տա-
րիներուն օրերը շատ ըլլայ, ու ա-նոր հոգին բարեբեհնէ շիշտա-նայ, և անխկայ թաղում ալ շա-նենայ, կ'ըսեմ որ վիժածը ան-
4 կէ աղէկ է. վասն զի ասիկայ ունայնութեամբ կու գայ, ու խաւարով կ'երթայ, և անուանը խաւարի մէջ կը ծածկուի. Ա-
5 րեւն ալ չտեսաւ, ու բան մը չգիտցաւ. ասիկայ մէկալէն ա-
6 ւելի հանգիստ է: Լակ անխկայ թէ և երկու հազար տարի ապրի, ու աղէկութիւն չտեսնի, միթէ ամէնքը մէկ տեղ չե՞ն երթար:
7 Մարդուն բոլոր աշխատութիւնը իր բերնին համար է, ան-կայն անոր հոգին չիշտանար:
8 Քանզի իմաստունէն անմիտն ի՞նչ աւելի կ'ունի. կենդանի-նեերուն մէջը քալել գիտցող աղ-քատը ի՞նչ օգուտ կ'ունենայ:
9 Աչքերով տեսնելը՝ հոգիով վա-զելէն աղէկ է. ասիկայ ալ ունայնութիւն ու հոգիի տան-ջանք է:
10 Ինչ որ եղաւ, արդէն անոր անունն դրուած է. և յայտնի է թէ մարդն է. ու անխկայ իր-մէ զօրաւորին հետ վիճելու կա-
11 րող չէ: Որովհետև ունայնու-թիւն շատցնող շատ բաներ կան,
12 մարդուն ի՞նչ կը մնայ: Քանզի ո՞վ գիտէ թէ որ բաներ աղէկ կեան-քին մարդուն առաքելի պէս անցուցած իր ունայն կենսորը բո-լոր օրերուն մէջը. վասն զի մար-դուն ո՞վ պիտի յայտնէ, թէ իրմէ ետքը արեւուն տակը ի՞նչ պիտի ըլլայ:

ԳԼ. Է

1 Անունէ անունը՝ հոտաւէտ ևղէնի, ու մահուան օրը՝ ծնեղեան օրէն աղէկ է:
2 Սուգի տունն երթալը կոչնե-քի տունն երթալէն աղէկ է, վասն զի ամէն մարդուն վախ-ճանը ան է, ու կենդանին եզուը՝ ըսնդիայ իր սրտին մէջը կը գնէ:
3 Տրտմութիւնը ծիծաղելէն աղէկ է. վասն զի երեսին տրտմու-թեամբը սիրտը կը զարձանայ:
4 Իմաստուններուն սիրտը՝ սուգի տունը, իսկ յիմարներուն սիրտը՝ ուրախութեան տունը կ'ըլլայ:
5 Իմաստունին յանդիմանութիւ-նը լսելը՝ յիմարներուն երգը լսե-լէն աղէկ է: Վասն զի ինչպէս
6 փուշերուն ձայնը կաթսային տակը, յիմարներուն ծիծաղն ալ այնպէս է. ասիկայ ալ ունայ-նութիւն է:
7 Թուռ որ բռնա-կութիւնը՝ իմաստունը յիմար կ'ընէ, ու պարգեւը հոգին սիրտը կ'ա-պականէ:
8 Գործի բանին վախճանը՝ սկիզբէն աղէկ է. ոո երկայնա-միտ ոգին՝ հպարտ ոգիէն աղէկ է:
9 Մի արագորդ հոգիովդ բար-կանալու. քանզի բարկութիւնը յիմարներուն ծոցին մէջը կը հանգչի:
10 Մի ըսեր թէ՝ Ինչու համար առջի օրերը աս օրերէն աղէկ էին. վասն զի աս բանիս համար ըրած հարցմունքդ իմաս-տութեամբ չէ:
11 Իմաստութիւնը՝ ժառանգու-թեան պէս աղէկ է, ու արեւը տեսնողներուն օգտակար է:
12 Վասն զի իմաստութիւնը հովանաւո-րութիւն կ'ընէ, և արծաթը հո-վանաւորութիւն կ'ընէ. բայց գի-տութեան օգուտը աս է, որ ի-մաստութիւնը՝ զինքը առնող-ներու կ'ապրեցնէ:
13 Աստուծոյ գործքին նայէ. վասն զի անոր ծռածը ո՞վ կրնայ շիտակել:
14 Աղէկ օրը աղէկութեամբ անցուր, ու գէշ օրը դուշա-թիւն լսէ. և Աստուած իրարու-դիմացը գրաւ տուաւ, որ մարդ իրմէ ետքը բան մը չգտնէ:
15 Իմ՝ ունայնութեան օրերուս մէջը ամէնը տեսայ. արդար կայ որ իր արդարութեանը մէջ կը կորսուի, և ամբարիշտ կայ՝ որ իր ամբարշտութեանը մէջ իր կեանքը կ'երկընցնէ:

16 Խիստ շատ արդար մի լլլար, ու ինքնինքդ չափէ դուրս իմաստուն մի կարծեր, ինչո՞ւ համար
17 քեզ կորընչեցնելու։ Խիստ ամբարիշտ մի լլլար, ու յիմար մի լլլար, ինչո՞ւ համար առանց ժամուն
18 կամ մեռնիս։ Աղէկ է որ մէկը բռնես, ու մէկալէն ալ ձեռքդ չքաշես, վասն զի Աստուծմէ վախցողը ամէնէն ապահով կ՚ելլէ։
19 Իմաստութիւնը աւելի զօրէ կու տայ իմաստունին, քան թէ քաղաքի մը մէջ եղող տասը իշխանք՝ ան ինքզինքին։
20 Քանի որ երկրի վրայ արդար մարդ չկայ՝ որ աղէկութիւն ընէ, ու մեղք չգործէ։
21 Ալիք՝ քու սիրտդ ամէն խօսուած խօսքերուն մի տար, որ քու ծառայիդ քեզի անէծք
22 տալը չլսես. վասն զի քու սիրտդ գիտէ որ դուն ալ շատ անգամ ուրիշներուն անէծք տուած ես։
23 Ասոնց ամէնը խմաստութեամբ փորձեցի, ըսի թէ՝ Ես խմաստուն լլլամ. բայց անիկայ ինձմէ հեռու եր։
24 Հեռուն էր ու խիստ խորունկ եղածը
25 ո՞վ կրնայ գտնել։ Ես իմ սրտովս պարտեցայ՝ որ գիտնամ, և քննեմ, ու փնտռեմ խմաստութիւնը ու հանճարը. և յիմարութեան չարութիւնը, ու անմտութիւնը և խենթութիւնը
26 գիտնամ։ Ու ես մահուանէ դառն գտայ ան կնիկը՝ որուն որսին մէջը ցանցեր և ուռկաններ, ու ձեռքերուն մէջը կապանքներ կան. Աստուծոյ առջեւը հաճելի եղողը անկէ կ՚ազատի. բայց մեղաւորը անկէ կը բռնուի։
27 Ահա ասիկա գտայ, կ՚ըսէ Ժողովողը, մէկիկ մէկիկ հաշիւը
28 գտնելու համար. (Որ հոգիս տակաւին կը փնտռէ, բայց չեմ կրնար գտնել.) երկիր մարդ՝ հազարէն մէկ գտայ. բայց բոլոր
29 ասոնց մէջը մէկ կնիկ մը չգտայ։ Ահա միայն ասիկա գտայ՝ որ Աստուած մարդը ուղիղ ստեղծեց. բայց անոնք շատ հնարքներ փնտռեցին։

ԳԼ. Ը

1 Իմաստունին պէս ո՞վ կայ, ու խօսքի մեկնութիւնը ո՞վ գիտէ. մարդուն խմաստութիւնը՝ անոր երեսը կը փայլեցնէ, ու երեսին պնդութիւնը կը փոխէ։
2 Ես ի՛մ բերնի՛դ, թագաւորին հրամանը պահէ, մանաւանդ Աստուծոյ երդումին պատճառով։
3 Անոր առջեւէն երթալու մի արագար, չար գործքի մէջ մի կենար, վասն զի անիկայ ինչ որ ուզէ՝ կ՚ընէ։
4 Որովհետեւ թագաւորին խօսքը կայ, հոն իշխանութիւն կայ, ու ո՞վ կրնայ անոր ըսել, թէ ի՞նչ կ՚ընես։
5 Պատուիրանքը պահողը չարիքի չհանդիպիր. և իմաստունին սիրտը՝ ժամանակը ու յարմարութիւնը կը ճանչնայ։
6 Վասն զի ամէն գործունէութիւն իր ժամանակը ու յարմարութիւնը ունի. քանզի մարդուն վրայ շատ նեղութիւն կու գայ։
7 Վասն զի անիկայ չգիտէ բանը չդ իտէր. և ո՞վ պիտի յայտնէ անոր՝ թէ ինչպէս պիտի ըլլայ։
8 Հոգիին վրայ իշխող մարդ չկայ, որ հոգին զսպէ, ու մահուան օրուանը վրայ տիրող չկայ. և ան պատերազմին մէջ արձակուած չկայ, ու ամբարշտութիւնը՝ իրեն հետեւողները չազատեր։
9 Ասոնց ամէնը տեսայ, ու արեւուն տակը եղող ամէն գործքին իմ սիրտս տուի։ Ատեն կայ որ՝ մէկ մարդ մը ուրիշ մարդու վրայ կ՚իշխէ իրեն թշուառութեանը համար։
10 Եւ տարբ հետ տեսայ ամբարիշտները որ թաղուեցան գացին, ու տուրբ տեղէն եկան, և մոռցուեցան ան քաղաքին մէջ՝ ուր որ ատանկ բրին։ ասա ալ ունայնութիւն է։
11 Որովհետեւ գէշ գործքին վրայ՝ վճիռը շուտով չկատարուիր, ասոր պատճառաւ մարդոց որդիները սիրտը չարութիւն ընելու վախճանով լեցուած է։ Թէ
12 և մեղաւորը հարիւր անգամ

չարութիւն ընէ, ու անոր Էհան-
փը երկնայ ալ, այսու ամենայ-
նիւ առյգ գիտեմ որ բարու-
թիւնը՝ Աստուծմէ վախցողնե-
րուն, անոր երեսէն վախցողնե-
15 րուն պիտի ըլլայ։ Բայց ամբա-
րշտին բարութիւն պիտի չըլ-
լայ, ու անիկայ իր օրերը պիտի
չերկրնցընէ, հապա ստուերի պէս
պիտի ըլլայ, վասն զի Աստուծոյ
երեսէն չվախնար։
14 Ընդայնութիւն մը կայ, որ աշ-
խարհիս վրայ կ'ըլլայ, այսինքն
արդարներ կան, որոնց ամբա-
րիշտներուն գործքին պէս կը
պատահի, ու ամբարիշտներ ալ
կան, որոնց՝ արդարներուն գործ-
քին պէս կը պատահի, ըսի որ՝
15 Ա՛ ալ ունայնութիւն է։ Ու ես
ուրախութիւնը գովեցի, վասն
զի մարդը արեւուն տակը՝ ու-
տելէն, խմելէն, և ուրախու-
թիւն ընելէն՝ ի զատ՝ աղէկ բան
մը չունի, վասն զի արեւուն տա-
կը Աստուծոյ անոր տուած կե-
նացը օրերուն մէջ իր աշխա-
տանքէն ասիկայ կը մնայ անոր։
16 Երբոր ես իմ սիրտս տուի ի-
մաստութիւնը գիտնալու, ու
երկրի վրայ եղած զբաղմունքը
տեսնելու, (վասն զի թէ ցորեկ
և թէ գիշեր իր աչքը քուն
17 չառնող հոգի կայ,) Ան տուներ
Աստուծոյ բոլոր գործքերէն հաս-
կըցայ, որ մարդ չկրնար գտնել
ան գործը՝ որ արեւուն տակը
կ'ըլլայ։ վասն զի մարդը կ'աշխա-
տի փնտռելու, բայց չգտնէ, ու
թէ և իմաստուն ալ գիտնամ
ըսէ, գտնելու կարող չըլլար։

ԳԼ. Թ

1 Վ ասն զի ասս ամէնը իմ սրտիս մէջը գրի, որ ասս ամէնը քննեմ, որ արդարներն և իմաստուններն ու անոնց գործքերը՝ Աստուծոյ ձեռքին մէջն են, մարդ չգիտեր թէ սէրը և թէ ատելութիւնը, ամէն բան ա-
2 նոնց առջեւն է։ Ամէն բան ա-մէնուն հաւասարապէս կը պա-
տահի, արդարին ու ամբարշտին, բարի Տէրոջան, մաքուրին ու ան-մաքուրին, զոհ ընողին, ու զոհ չընողին պատահած գիտուածը մէկ է, ինչպէս է բարի Տէրը, մեղաւորն ալ այնպէս է, երդում ընողը՝ երդումէն վախցողնին պէս է։ Արեւուն տակը ե-
3 ղած բոլոր գործքերուն մէջ գէշ բանը սա է, որ ամէնուն պատա-հած գիտուածը մէկ է, ու նաև մարդոց սրտին լիութիւն չա-րութեամբ լեցուած ըլլալով՝ ի-րենց կենդանութեան առնեն՝ իրենց սրտին մէջը խենթութիւն կայ, ու ետքը մեռելներուն կ'ը-
4 նդնէն։ Քանզի բոլոր կենդանիներուն ընկերացած մարդին յոյս կայ, վասն զի ողջ շունը՝ մեռած առիւծէն աղէկ է։ Որովհետև
5 կենդանիները գիտեն որ պիտի մեռնին, բայց մեռելները բան մը չեն գիտեր, ու վարձք մը չեն առներ, վասն զի անոնց յի-շատակը մոռցուեցաւ։ Թէ ա-
6 նոնց սէրը, թէ ատելութիւնը, և թէ նախանձը արդէն կոր-ուսեցաւ, ու անոնք՝ արեւուն տակը եղող բաներուն մէջ յա-ւիտեան բաժին մը չունին։
7 Գնա՛ հացդ ուրախութեամբ կեր, ու գինիդ ուրախ սրտով խմէ, վասն զի արդէն Աստուած քու գործքերուդ հաւնեցաւ։
8 Հանապազ սպիտակ զգեստ մակ ըլլան, ու գլխուդ վա-
9 յելն եղը պակաս չըլլայ։ Քու սիրած կնկանդ հետ կեանք վա-յէ քու ունայնութեան կե-նացդ բոլոր օրերուն մէջ, որ Աստուած քեզի տուաւ արեւուն տակը քու ունայնութեանդ բո-լոր օրերուն մէջ, վասն զի ա՛ս
10 կեանքիս մէջ քու բաժինդ ա-նիկայ է, արեւուն տակը քրտնած աշխատանքիդ։ Ձեռքդ ինչ որ գտնէ ընելու, զօրովդ ը-րէ, քանզի ան քու երթալու գերեզմանիդ մէջը՝ գործք, խոր-հուրդ, գիտութիւն ու իմաս-տութիւն չկայ։

11 Դարձայ ու արեւուն տակը տեսայ, որ Ճարպիկն վազողներուն չէ, ու պատերազմը զօրաւորներուն չէ, ու նաեւ հացը իմաստուններուն չէ, և հարստութիւն ալ հանճարեղներուն չէ, ու նաեւ շնորհքը գիտուններուն չէ, հապա ժամանակ ու դիպուած կը պատահի ամենուն։
12 Վասն զի մարդ իր ատենը անգամ չգիտեր, ինչպէս որ ձուկերը չար ուռկանով կը բռնուին, և թռչուններըը ծուղակի մէջ կը բռնուին, նոյնպէս մարդոց որդիներն ալ որոգայթի մէջ կ'իյնան, երբոր չար ժամանակը յանկարծ անոնց վրայ կու գայ։
13 Արեւուն տակը սա իմաստութիւնն ալ տեսայ, ու անիկայ մեծ էրնջաց։ 14 Մէկ պզտիկ քաղաք մը՝ ու մէջն ալ քիչ մարդ կար, և անոր վրայ մեկ մեծ թագաւոր մը եկաւ, ու զանիկայ պաշարեց, և անոր դէմ մեծ պատնէշներ շինեց։ 15 Ու անոր մէջը մէկ աղքատ իմաստուն մը գտուեցաւ, և անիկայ իր իմաստութեամբը քաղաքը ազատեց, բայց սա աղքատ մարդը ոեւէ յիշատակ մը չեղաւ։ 16 Ես ատենը ըսի Թէ՝ Իմաստութիւնը ուժէն աղեկ է, Թէ և աղքատին իմաստութիւնը կ'անարգեն, ու անոր խօսքերը մեկի չեն ընդունիր։
17 Իմաստուններուն մեղմ խօսքերը, իմիտնալուն մէջ իշխանն եղողին ազատակէն աղեկ կը լսուին։ 18 Իմաստութիւնը պատերազմական զէնքերէն աղեկ է, բայց մէկ մեղաւորը շատ բարութիւններու կորստանը պատճառ կ'ըլլայ։

ԳԼ. Ժ

1 Մեռած ճանճերը խազագործին եղը գարշահոտ կ'ընեն, քիչ մը անմտութիւնն ալ իմաստութեամբ և պատուով եղեւելի ընէ։ 2 Իմաստունին սիրտը իր աջ կողմն է, ու անմիտին սիրտը իր ձախ կողմն է։ 3 Եւ անմիտ մարդը ճամբան քալելու առնին ալ, խելքը պակաս ըլլալուն համար՝ իր յիմար ըլլալը ամենուն կը յայտնէ։ 4 Թէ որ իշխանին բարկութիւնը քեզի գէմ ելլէ, քու տեղդ մի ձգեր, վասն զի քաղցրութիւնը մեծ յանցանքներըը կը դադրեցնէ։

5 Արեւուն տակը մեկ չարութիւն մըն ալ տեսայ, որ իշխանին երեսէն ելած անխոհեմութիւն մը ըլլալ կ'երեւնայ։ 6 Անմտութիւնը խոտան բարձր տեղերու վրայ կը դրուի, ու հարուստներըը ցած տեղ մը կը նստին։ 7 Ես տեսայ ծառաներ՝ որ ձիերու վրայ հէնցէր էին, և իշխաններ՝ որ երկրի վրայ ծառաներու պէս կը քալէին։ 8 Փոս փորողը ինքը մէջը կ'իյնայ, ու ցանկ քակողը օձը կը խածնէ։ 9 Քարեր կտրողը՝ ան նոցմէ կը վնասուի, և փայտեր ճեղքողը վտանգի մէջ կ'ըլլայ։ 10 Թէ որ երկաթը բթացած է, ու անոր բերանը չսրէ, ան ատենը մարդը իր ոյժը կրկնապատկելու է, բայց իմաստութիւնը յաջողելու օգտակար ատեն է։

11 Թէ որ օձը թովչէն առաջ խածնէ, ան ատենը թովիչին օգուտ մը չունար։ 12 Իմաստունին բերնին խօսքերը շնորհք է, բայց անմիտին շրթունքներըը զինքը կը կլլեն։ 13 Անոր բերնին խօսքերուն սկզբնատառութիւնը անմտութիւն է, ու անոր խօսքին վերջը գէշ խենթութիւն է։ Եւ յիմարը իր 14 խօսքերը կը շատցնէ, մարդս ինչ ըլլալիքը չգիտեր, ու անոր ով պիտի յայտնէ Թէ անկէ ետքը ինչ պիտի ըլլայ։ 15 Յիմարնե- 15 րուն աշխատութիւնը զինքնիք կը ձանձրացնէ, քաղաքը երթալը չգիտցողին պէս։

Վայ քեզի երկիր՝ երբոր քու 16 թագաւորդ տղայ է, ու իշխաններդ առտուընէ ուտելու կ'ուտեն։ Երանի քեզի երկիր՝ 17 երբոր քու թագաւորդ ազնուա-

պարտ է, և քու խիտանեկդ առնեով կ'ուտեն, ուժի համար, և ոչ թէ գինովութեան համար։
18 Ետա ծուլութիւնով շէնքը կը փլի, և ձեռաց թուլութիւնով առնը կը կաթի։ Կոչնողը ծիծաղելու համար կ'ընեն, ու գինին կեանքը կ'ուրախացնէ, իսկ արծաթը ամէն բանի լսելի կ'ըլլայ։
19
20 Մի խորհիր մէջը անգամ թագաւորին անէծք մի տար, և քու պառկելու սենեակներուդ մէջ՝ մեծատան անէծք մի տար, վասն զի երկինքի թռչունը ան ձայնը կը տանի, ու թեւաւորը խօսքը կը պատմէ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Քու հացդ ջուրերու երեսին վրայ ձգէ, վասն զի շատ օրերէն նորը զանիկայ պիտի գտնես։
2 Եօթին ու ութին ալ բաժին տուր, վասն զի չես գիտեր թէ երկրի վրայ ինչ պատահա-
3 պիտի ըլլայ։ Թէ որ ամպերը լեցուն ըլլան, երկրին վրայ անձրեւ կը թափեն, ու երբոր ծառ մը դէպ 'ի հարաւ կամ դէպ 'ի հիւսիս իյնայ, ան ծառը ինկած տեղը կը մնայ։
4 Հովը դիտողը չկրնար ցանել, և ամպերուն նայողը չկրնար
5 հնձել։ Ինչպէս որ դուն հոգին ձամբան որը ըլլալը, ու յղիին որովայնին մէջ ոսկորներուն ինչ պէս իմացողը չես գիտեր, այն պէս ալ ամենատեղծ Աստուծոյն
6 գործը չես գիտեր։ Առտուանց քու սերմդ ցանէ, և իրիկուանը քու ձեռքդ պարապ մի թողուր, վասն զի չես գիտեր թէ որը օգտակար պիտի ըլլայ, ասի թէ ան, կամ թէ երկուքը հաւասարապէս
7 ապրելի պիտի ըլլան։ Իրաւ որ լոյսը քաղցր է, ու արեւը աչքերու
8 հաճելի է. Բայց թէ և մարդ մը շատ տարի ապրի, ու անոնց ամենուն մէջը ուրախանայ, խաւարին օրերն ալ յիշէ, վասն զի անոնք շատ
9 պիտի ըլլան. բոլոր գալիքը ունայնութիւն է։
Ո՛վ երիտասարդ, քու մանկութեանդ մէջ ուրախ եղիր, ու երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ՝ սիրտդ թող քեզ զուարճացնէ, և քու սրտիդ ճամբաներովը, ու աչքերուդ նայուածքովը քալէ. բայց գիտցիր որ ասոնց ամենուն համար Աստուած քեզ դատաստանի պիտի բերէ։ Եւ քու սրտէդ
10 սրտմնութիւնը վերցուր, ու մարմնիդ չարութիւնը հեռացուր, վասն զի մանկութիւնը ու երիտասարդութիւնը ունայնութիւն է։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ քու Արարիչդ երիտասարդութեանդ օրերուն մէջ յիշէ դեռ թշուառութեան օրերը չեկած, ու ան տարիները չհասած, որոնց մէջ պիտի ըսես թէ՝ Անոնց
2 չեմ հաւնիր. Արեւը, լոյսը, լուսինը ու աստղերը չխաւարած, ու անձրեւին ետեւէն ամպերը չդարձած, Ան օրը՝ որ տան
3 պահապանները պիտի դողան, ու զօրաւոր մարդիկները պիտի ծռին, և աղացողները՝ քիչ մնալնուն համար, պիտի դադարին, ու պատուհաններէն նայողները պիտի մթնանան. Ու երբոր ազո-
4 րիքին ձայնը տկարանայ, փողոցներուն մէջ դռները պիտի գոցուին, և թռչունի ձայնով պիտի ելլեն, ու բոլոր երգեցող աղջիկները նկուն պիտի ըլլան. Եւ
5 բարձրէն պիտի վախնան, ու ճամբան մէջ վախկոտ պիտի ըլլան, և նշենին պիտի ծաղկի, ու մարախը ծանրութիւն պիտի առնուի, և ախորժակը պիտի դադարի, վասն զի մարդ իր յաւիտենական տունը կ'երթայ, ու լացողները փողոցներուն մէջ պի-
6 տի շրջին, Դեռ արծաթէ թելը չկիտուած, ու ոսկիէ բաժակը չկոտրած, և սափորը աղբիւրին քովը չփշրած, ու չհօտերին վրայ
7 անիւը չկոտրած։ Ան ատենը հո-

ղը երիկրը պիտի գառնայ՝ ա՛ՉՒ
եղածին պէս։ Ու հոգին Աստու-
ծոյ պիտի գառնայ, որ զանիկայ
տուաւ։
8 Ողնայնաբիծն ողնայնա-
բիծութ, բուռ ժողովուրդ՝ ամէն
9 բան ողնայնաբիծ է։ Եւ ար-
հաւ որ ժողովուրդը խնամատուն էր,
այնպէս ալ ժողովուրդին գիտու-
թիւն տալիքնուց. և խորհելով
ու քննելով՝ շատ առակներ շա-
10 րադրեց։ ժողովուրդը փնտռելէ որ
սխորժելի խօսքեր գտնէ. ու
գրուածը՝ ուղիղ և ճշմարիտ խօս-
քեր են։
11 Խնամատուներուն խօսքերը խր-

Թանեներու պէս են, ու ժողովո-
րուն ականջին գամուած բեւե-
ռներու պէս՝ մէկ հովիւէ տրուած։
Վերջապէս որդեակ իմ՝ ան-
մէ խորհուրդ առ. շատ գիրք շինելը
ձայր չունի. ու շատ կարդալը
մարմինը կը յոգնեցնէ։
Ա՛ռ բոլոր խօսքին վախճանը
լսենք. Աստուծմէ վախցիր, ու
անոր պատուիրանքները պահէ.
վասն զի մարդուս բոլոր պար-
տաւորութիւնը սոսկայ է։ Քանզի
Աստուած ամէն գործքը՝ ամէն
ծածուկ բաներու հետ՝ թէ բարին
և թէ չարը՝ դատաստանի պիտի
բերէ։

ԵՐԳ ԵՐԳՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Երգ երգոց Սողոմոնի։
2 Իր բերանին համբոյրներովը
Թող համբուրէ զիս. վասն զի
3 քու սէրդ գինիէն աղեկ է։ Քու
հոտերդ անուշիկ է. քու անունդ թափուած հոտ
է. անոր համար օրիորդները քեզ
4 կը սիրեն։ Զիս քաշէ. քու ե-
տևէդ պիտի վազենք. Թագաւո-
րը իր ննջեսենեակը տարաւ զիս.
քեզի հետ ցնծանք և ուրախա-
նանք. քու սէրդ գինիէն աւելի
հիշենք. քեզ ուղղութեամբ կը
սիրեն։
5 Ով Երուսաղէմի աղջիկներ՝
ես սեւ եմ՝ բայց գեղեցիկ, կե-
դարու վրաններուն պէս, Սողո-
մոնին վարագոյններուն պէս։
6 Իմ սեւցած ըլլալուս մի նայիք.
վասն զի արեւը զիս տեսաւ, իմ
մօրս որդիքը ինծի բարկացան.
զիս այգիներու պահապան ըրին.
Բայց իմ այգիս պահպանութիւն
չըրի։

Պատմէ ինծի, ով հոգիս սի-
րածը, որո՞ հօտը կ'արածես.
կէս օրին ո՞ւր կը պառկեցնես.
քանզի քու ընկերներուդ հօտե-
րուն քովը ինչո՞ւ թափառական
պէս ըլլամ։
Թէ որ դուն չես գիտեր՝ ով
կնիկներուն գեղեցիկը, հօտե-
րուն հետքերէն գնա, ու հո-
վիւներուն վրաններուն քովը քու
ուլերդ արած է։ Փարաւոնի կառ-
քերուն էգոյած ձիերուս նման
գուշի քեզ՝ ով իմ սիրուհիս.
Քու այտերդ զարդերով գե-
ղեցիկ է, և քու պարանոցդ՝ քա-
ռամանեակներով։ Քեզի ոսկե-
ղէն զարդեր պիտի շինենք ար-
ծաթէ կիսուածներով։
Երբոր թագաւորը սեղանն էր,
իմ նարդոս իր հոտը բուրեց։
Իմ սիրական՝ ինծի սաւչխի ծրա-
րին պէս է. գիշերը իմ ամիս-
նեալուս մէջը պիտի հանգչի։ Իմ
սիրական հինայի ողկոյզին պէս
է ինծի՝ Ենգադիի այգիներուն
մէջ։

15 Ահա գեղեցիկ ես՝ ով իմ սի-
րեալս, ահա գեղեցիկ ես. քու
աչքերդ՝ աղաւնիներու պէս են
ի ներսիդ։
16 Ով իմ սիրեցեալս՝ ահա գեղե-
ցիկ ես ու վայելուչ. և մեր ան-
17 կողինը կանանչ է։ Մեր առնե-
լուն գերանները եղևնափայտ
են, ու մեր առիքները մայր
փայտէ են։

ԳԼ. Բ

1 Ես Սարոնին ծաղիկն եմ, ու
հովիտներուն շուշանը։
2 Ինչպէս շուշանը փուշերուն
մէջ՝ այնպէս է իմ սիրուհիս ազ-
ջիկներուն մէջ։
3 Ինչպէս խնձորենին անտառի
ծառերուն մէջ՝ այնպէս է իմ սի-
րեցեալս երիտասարդաց մէջ. ա-
նոր հովանիին տակը ախորժելով
նստայ, ու անոր պտուղը իմ քի-
4 մացս քաղցր է։ Ինծ խնճոյքին
տունը բերաւ, և անոր դրօշը
5 իմ վրաս սէր էր։ Ինծ կամրիան-
դակներով զօրացուցէք, ինծ խն-
ձորներով ուժովցուցէք, վասն զի
6 ես սիրով կը նեղամ։ Անոր
ձախ ձեռքը իմ գլխուս տակը
ըլլայ, ու ան ձեռքը ինծ գրկէ։
7 Ով Երուսաղէմի աղջիկներդ՝
ձեզ այծեամներով, կամ դաշտի
եղնիկներով կ'երդմնցնեմ, որ սի-
րելիին չվիրաւորէք, ու չարթնց-
ընէք, մինչև որ ինքը հաճի։
8 Իմ սիրելիիս ձայնն է, ահա
անիկայ լեռներուն վրայէն ցատ-
կելով ու բլուրներուն վրայէն
9 ցատկրտելով կու գայ։ Իմ սի-
րեցեալս այծեամի կամ եղնիկի
ձագի կը նմանի. ահա հիմա մեր
պատին ետևը կայներ է, պատու-
հաններէն կը նայի, վանդակներ-
10 էն կ'երևնայ։ Իմ սիրելիս պա-
տասխան առալ ինծի բռնաւ. Ե-
լիր ով սիրուհիս, ով գեղեցիկս,
11 ու եկուր։ Քանզի ահա ձմեռը
անցաւ, անձրևներըը անցան գա-
12 ցին. գետնի վրայ ծաղիկներ
կ'երևնան, չռամելու ժամանակը
հասաւ, ու մեր երկրին վրայ
տատրակին ձայնը կը լսուի։
13 Ահա թզենին իր թուզերը կը
հասցընէ, ու որթերը ծաղիկցան,
և իրենց հոտը կու տան. ելիր ով
սիրուհիս, ով գեղեցիկս, ու ե-
կուր։
14 Ով իմ աղաւնիս՝ վէմին խո-
ռոչներուն մէջը, ապառաժին
հովանիին տակը եղո՛ր. ինծի
երեսդ ցուցուր, ձայնդ ինծի
լսել տուր, քանզի ձայնդ քաղցր,
ու դէմքդ գեղեցիկ է։
15 Բռնեցէք մեզի աղուէսները,
այդ ինչերը աւերող պզտիկ աղուէս-
ները, վասն զի մեր այդիները
ծաղկեր են։
16 Իմ սիրեցեալս ինծ է, ու ես
անոնն եմ. անիկայ իր հօտը շու-
շաններու մէջ կ'արածէ։
17 Օրուան հովը չփչած, ու ըս-
տուերները չհեռացած, գարձիր
ով իմ սիրեցեալս. ու Բեթէրի
լեռներուն վրայի այծեամին պէս
կամ եղնիկներու ձագի նման ե-
ղիր։

ԳԼ. Գ

1 Իմ հոգւոյս սիրածը գիշերը
անկողինիս մէջը փնտռեցի. պա-
տնիկայ փնտռեցի, բայց չգտայ։
2 Եղեմ հիմա պտըտիմ քաղաքին
մէջը, փողոցներուն ու հրա-
պարակներուն մէջը. իմ հոգւոյս
սիրածը փնտռեմ։ Պատնիկայ փնտ-
ռեցի, բայց չգտայ։
3 Քաղաքին մէջ պտըտող պահապանները զիս
գտան. ըսի՝ Ընծայակ քիչ
մը առաջ անցնելով իմ հոգւոյս
սիրածը գտայ. զանիկայ բռնեցի,
ու չձգաքցի, մինչև որ իմ մօրս
տունը՝ ու զիս ծնաւորին անկնաս
կը տարէ։
5 Ով Երուսաղէմի աղջիկներդ՝
ձեզ այծեամներով, կամ դաշտին
եղնիկներով կ'երդմնցնեմ, որ
սիրուհին չվիրաւորէք, ու չար-
թնցընէք, մինչև որ ինքը հաճի։
6 Ով է ասիկայ՝ որ ծխոտառով և
կնդրուկով, ու վաճառականներուն
ամէն տեսակ փոշիով խնկուած՝
անապատէն կ'ելլէ ծուխի սիւ-

7 Նե՛բաւ պէս՝ Ասո՛ր Սողոմոնին գա-
հոյքը, որուն քաղաքովը՝ խոպա-
յենէն զօրաւորներէն վեհապան
8 զօրաւոր կայ. Ամէնքն ալ սու-
սերաւոր են, ո՛ պատերազմի
վարժուած են. գիշերուան վա-
խին համար՝ ամէն մէկուն սուրը
9 իր ազդրին վրայ է: Սողոմոն Թա-
գաւորը Լիբանանի ծառերէն
մէկ գահաւորակ մը շինեց իրեն
10 համար. Սիւները արծաթէ, յե՛-
նարանները ոսկի, բազմոցը ծի-
րանի՛ շինեց, ու մէջը Երու-
սաղէմի աղջիկներէն խոտո պե՛տ-
11 ի՛կ նախապատրաստած էր: Ո՛վ
Սիոնի աղջիկները՝ ելէ՛ք, և Սողո-
մոն Թագաւորը տեսէ՛ք ան Թա-
գովը, որով իր մայրը՝ իր փեսացու-
Թեան օրը, ու սրտին ուրախու-
Թեան օրը՝ պսակեց զանիկա:

ԳԼ. Դ

1 Ա՛յո՛ դուն գեղեցի՛կ ես՝ մօ՛ր
իմ սիրուհիս, այո՛ դուն գե՛ղե-
ցիկ ես. լաչակիդ մէջէն՝ քու աչ-
քերդ աղաւնիներու ա՛չքերուն կը
նմանի. քու մազերդ Գաղաադ լե-
ռը պառկող այծերուն հօտին
2 պէս է: Ակռաներդ լուացարա-
նէն ելլող խուզած հօտի պէս է,
որոնց ամէնը երիւրուելակ կը ծը-
նանին, ու անոնց մէջը ամուլ
3 չկայ: Քու շրմունքներդ՝ կար-
միր դեղձանի պէս է, ու խո-
սուածդը գեղեցի՛կ է. այտերդ
լաչակիդ մէջէն՝ նուռի կտորնե-
4 րու կը նմանին. Քու պարանոցդ՝
պինարանի համար շինուած Դա-
ւի՛թի աշտարակին պէս է, որ
հոն հազար ասպար կախուած են,
ամէնն ալ զօրաւորներուն վա-
5 հանները են: Քու երկու ստինքդ
նման է երկու ուլերու, որ այ-
ծեամի մը երկուորեակ ձնաձ էն,
և շուշանիներու մէջ կ՚արա-
6 ծուին: Օրուան հո՛վը չփչած,
ու սուսերները չհետացած, էս
գնա՛մ ինձ մուրի լեռը՝ ու կնդրուկի բլու-
7 րը պիտի երթամ: Բոլորովին գե-
ղեցի՛կ ես՝ մօ՛ր իմ սիրուհիս, և
քու վրադ արատ չկայ:

8 Ո՛վ հարսն՝ ինձի հետ Լիբա-
նանէն էկո՛ւր, ինձի հետ Լիբա-
նանէն եկո՛ւր. Ամանայեին գագա-
Թէն՝ Սանիրին ու Հերմոնին գա-
գաԹէն, առիւծներուն մորինե-
րէն, ո՛ ինձի բնաձեռուն լեռներէն
նայէ: Սիրտս առի՛ր, օ՛ իմ հարս 9
քոյրս. սիրտս առի՛ր քու մէկ աչ-
քովդ, և պարանոցիդ մէկ քա-
ռամանեակովը: Քու սէրդ ի՛նչ 10
գեղեցիկ է, օ՛ հարս քոյրս.
քու սէրդ գինիէն աղէկ է, ու
քու եղերաց անուշահոտու-
Թիւնը՝ ամէն խառնիկներէն: Շրբե- 11
Թունքներդ խորիսխի մեղր կը
կաթի՝ օ՛ հարսն. լեզուիդ տա-
կը մեղր ու կաթ կայ. և քու զգ-
գեստներուդ անուշահոտու Թիւ-
նը Լիբանանի հոտին պէս է: Իմ 12
հարս քոյրս փակուած պարտէզ
մըն է, փակուած աղբիւր ո՛ր կըն-
քուած աղբեակ մըն է: Քու 13
առնկերդ քաղցրահամ պտուղ-
ներով՝ հինանիներով ու նարդոս-
տով՝ նռնենիներ այդ տեղերն է. Ղաթ- 14
դոս և քրքում, եղէգն և կինա-
մոն, ամէն կնդրուկի ծառով.
զմուռսով ու հալուէով, և բո-
լոր գլխաւոր խառնիկներով. Պար- 15
տէզներու աղբիւր, կենդանի
ջուրի ՛ջրոր, ու Լիբանանէն ՛ճա-
ղած հեղուկներ:

Արթնցի՛ր օ՛վ հիւսիս, եկո՛ւր 16
օ՛վ հարաւ. իմ պարտէզս վրայ մէջը
փչէ՛, որ անոր խառնիկները բու-
րեն. իմ սիրականս իջի՛ր իր պար-
տէզը գայ, ու իրեն անոյծ եղէգ
պտուղներուը ուտէ:

ԳԼ. Ե

1 Իմ պարտէզս եկայ՝ օ՛վ հարս
քոյրս. իմ զմուռսս խառնիկներս
հետ ժողվեցի. իմ խորիսխս մեղ-
րիս հետ կերայ. իմ գինիս կա-
Թովս խմեցի. կերէ՛ք՝ օ՛վ բարե-
կամներ, խմեցէ՛ք ու գինովցէ՛ք
օ՛վ սիրելիներ:

2 Ես կը քնանամ, բայց իմ սիր-
տս արԹուն է. ահա՛ իմ սիրա-
կանիս ձայնն է. դո՛ւռը կը զար-
նէ, ո՛ւէ՛ւէ. Ո՛վ իմ քոյրս, իմ

սիրուհիս ։ իմ աղաւնիս ։ իմ
կատարեալս ։ բայց ինձի ։ քանզի
իմ գլուխս ցօղով լեցուեցաւ ։
ու վարսերս գիշերուան շաղ-
5 րով ։ Իմ պատմուճանս հաներ
եմ, զանիկայ ինչպէս հագնիմ.
ոտքերս լուացեր եմ, զանոնք
ինչպէս աղտեղեմ։
4 Իմ սիրականս իր ձեռքը ծա-
կիէն ներքինացուց ։ ու սուր հառաչ
5 իմ ալեքս գալարեցաւ ։ Ես եղայ
որ իմ սիրականիս բանամ. ու
ձեռքերս զմուռա՝ ու իմ մա-
տերնիս բնաւիր զմուռս կաթիլ
փականաղային բռնելու տեղին
6 վրայ ։ Ես իմ սիրականիս բացի ։
բայց իմ սիրական քաշուեր գա-
ցեր էր ։ հրրոր անիկայ կը խօսէր ։
իմ հոգիս նուաղեցաւ ։ զանիկայ
փնտռեցի ։ բայց չգտայ ։ զանի-
կայ կանչեցի ։ բայց ինձի պա-
7 տասխան չտուաւ ։ Գտաքարին
որ պարսպով պահապանները զիս
գտան ։ զարկին վիրաւորեցին զիս ։
պարսպին պահապանները քօղս
8 վրայէս վերցուցին ։ Ով Երու-
սաղէմի աղջիկներդ՝ ձեզ կ'երդ-
մընցնեմ. թէ որ իմ սիրականս
գտնէք ։ անոր պատմէք որ ես
սիրով կը նուաղիմ։
9 Ով կիներուն գեղեցիկը՝ քու
սիրականդ ուրիշ սիրականէ ի՞նչ
տարբերութիւն ունի ։ քու սի-
րականդ ուրիշ սիրականէ ի՞նչ
տարբերութիւն ունի ։ որ մեզի
այդպէս կ'երդմնցընես ։
10 Իմ սիրականս պիտակ ու
կարմիր է ։ տասը հազարի մէջ
11 երեւելի է ։ Անոր գլուխը զուա
նակի է ։ վարսերը ցրուած՝ ու
12 ագռաւի պէս սեւ են. Աչքե-
րը՝ վտակ ջուրերուն քովը կա-
ծով լուացուած ազաւնիներու
պէս նստեր են. գամուած
13 գոհարներու պէս են ։ Անոր այ-
տերը՝ խնկատիզ տունկերու ա-
ծուին ։ Ե՛ւ անուշահոտ ծաղիկ
ներու թաղարներուն պէս են ։
շրմունքները՝ բնաւիր զմուռս կա-
14 թող շուշաններ են ։ Ձեռքերը
ոսկի մատնիներ են ։ թաղարի
քարերով լեցուած ։ որովայնը
բանուած փղոսկր է ։ շափիւղա-
ներով ծածկուած ։ Սրունքները՝ 15
մարմարիոն սիւներ են ։ բնաւիր
ոսկի խարխիններու վրայ հաստա-
տուած ։ կերպարանքը Լիբանա-
նին պէս՝ եղևիններուն պէս ընտ-
իր է ։ Անոր քիմքը քաղցր ։ ու 16
ինքը բոլորովին ցանկալի է ։ ահա՛
այսպէս է իմ սիրականս ։ այսպէս
է իմ բարեկամս ։ ով Երուսաղէ-
մի աղջիկներդ ։

ԳԼ. Զ

Ո՞ւր սիրականդ գնաց ։ 1
ով կիներուն գեղեցիկը ։ ո՞ւր
սիրականդ դարձաւ ։ որ զա-
նիկայ քեզի հետ փնտռենք ։
Իմ սիրականս իր պարտէզը՝ 2
խնկատիզ տունկերուն մատնիները
իջաւ ։ որ պարտէզներու մէջ
արածէ ։ ու շուշաններ ժողվէ ։
Ես իմ սիրականիս եմ. և իմ 3
սիրականս իմն է ։ անիկայ շու-
շաններու մէջ կ'արածէ ։
Թիրսայի պէս գեղեցիկ ես ։ 4
ով իմ սիրուհիս. Երուսաղէմի
պէս հաճելի ես ։ ու դիւշախիր
զօրութիւնոր պէս ահարկու ես ։ Աչ- 5
քերդ ինծմէ դարձուր. վասն զի
անոնք ինծի յաղթեցին ։ մազերդ՝
Գաղաադը պառկող այծերուն
հօտին պէս է ։ Ակռանեղդ լուա- 6
ցարանէն ելած մաքրնեցուն հօ-
տին կը նմանին ։ որոնց ամէնը ար-
կուրիւնակ կը ծնանին ։ ու անոնց
մէջը ամուլ շկայ ։ Ականդ լա- 7
չակիդ մէջէն նուռի կտորնեցու
կը նմանի ։
Թագուհիները վաթսուն ու 8
հարճերը ութսուն ։ և օրիորդ-
ները անթիւ են ։ Իմ աղաւնիս ։ 9
իմ կատարեալս միակ է ։ իր մօրը
միակ հատիկը՝ գինքը ծնանողին ըն-
արեալն է ։ զանիկայ աղջիկներ
տեսան ։ ու անոր երանի տուին ։
թագուհիներ ու հարճեր ալ ։
և գանիկայ գովեցին ։ Ո՞վ է ա- 10
սիկայ՝ որ արշալոյսի պէս կը նա-
յի ։ որ լուսնի պէս գեղեցիկ ։
արեւու պէս մաքուր ։ ու դիւշա-

ինչ պէտս ահարկու է։
11 Ընկերչեսբուն պատահեցաւ ինձ, որ ձորին կանանչութիւնը տեսնէի, և նայիմ թէ ուրկէ՞ օր արիւը ծլեցաւ, ու նռնենիները ծաղկեցան։
12 Եւ ըսի ես՝ իմ հոգիս Ամինադաբին կառքերուն պէս ըրաւ զիս։
13 Դարձիր՝ դարձիր, ով Սողամացիք, դարձիր՝ դարձիր, որ քեզ տեսնենք։ Ինչ պիտի տեսնէք Սողամացիին վրայ։ Իբրև երկու բանակներու դառնդը։

ԳԼ. Ե

1 Ինչ գեղեցիկ են քու քայլերդ կօշկներուդ մէջ իշխանի աղջիկ, քու բարձրաձգութիւնդ կազմուածքը՝ երևելի ուրուհատուածի մը ձեռքով շինուած մանեակներու
2 կը նմանի։ Քու պորտդ՝ բնական գաւաթ մը կը նմանի, քու փորդ՝ շուշանով պատած ցորենի չեզոք կոյտ մը է։
3 Քու երկու ծիծերդ նման են երկու ուլերու, որ այծեամի մը
4 երկուորեակ ձագեր են։ Պարանոցդ՝ փղոսկրէ աշտարակի պէս է, աչքերդ՝ Եսեբոնը՝ Բաթ-րաբիմի դրանը քովը եղող աւազանները, քիթդ՝ դէպ ի Դամասկոս նայող Լիբանանին
5 աշտարակին պէս է։ Գլուխդ քու վրադ Կարմէլոսի պէս, և գլուխդ հիւսուածը՝ ծիրանիի պէս է, թագաւորը՝ հոս խոպոպիքներուդ կապուած է։
6 Որչափ գեղեցիկ և որչափ քաղցր ես, իմ փափկասիրտ սիրուհիս։
7 Քու հասակդ արմաւենիի, ու ծիծերդ՝ ողկոյզներուն կը նմանին։
8 Ըսի. Արմաւենիին վրայ ելլեմ, անոր ճիւղերուն փակչիմ. և քու ծիծերդ՝ խաղողի ողկոյզներու պէս, ու քունգդ հոտը խնձորի
9 նման հոտ պիտի ըլլայ։ Եւ քու բերանդ՝ ամենէն գինիի պէս է, որ հետակ կը վազէ իմ սիրականիս, ու քնացողներուն շրմունքները կը խօսեցնէ։
10 Ես իմ սիրականիս եմ, և անոր բաղձանքը ինծի է։ Եկիր, 11
իմ սիրական, դաշտը ելլենք, գիւղերը գիշերը մնանք։ Առտուանց կանուխ այգիները 12
երթանք, ու տեսնենք թէ՝ արիւը ծլեր է, ծաղիկը բացուեր է, և նռնենիները ծաղկեր են. հոն իմ սէրս քեզի տամ։ Մանդրա- 13
գորները բերնէնց հոտը կու տան, ու մեր դուռերուն մէջը՝ ամէն բնաւոր պտուղներէն, թէ նոր և թէ հին, քեզի համար պահեր եմ, ով իմ սիրականս։

ԳԼ. Ը

Երանի՛ թէ իմ մօրս ծոցերը 1
ծծած եղբօրս պէս ըլլայիր. երբ որ քեզ դուրսը գտնէի, պիտի համբուրէի, և ոչ ոք պիտի չարհամարհէին։ Քեզ առաջնորդելով 2
իմ մօրս տունը կը տանէի, որ ինծի սորվեցնեիս. քեզի հոտաւէտ գինիէն՝ իմ նռնենիիս օշարակէն կը խմցնէի։
Ձախ ձեռքդ գլխուս տակը, 3
ու աջ ձեռքդ ինծ կը գրկէր։
Ով Երուսաղէմի աղջիկներ՝ 4
ձեզ կ՚երդմնցնեմ, որ իմ սիրուհիս չարթնցնէք, ու չվրդովեցնէք, մինչև որ ինքը ջուղ։
Ո՛վ է սա որ իր սիրական 5
նին կռթնած՝ անապատէն կ՚ելլէ. քեզ խնձորենիին տակը արթնցուցի. քու մօրդ քեզ հոն ծնաւ, քու ծնողդ քեզ հոն ծնաւ։
Զիս քու սրտիդ վրայ կնիքի 6
պէս՝ քու բազուկիդ վրայ կնիքի պէս դիր. վասն զի սէրը մահուան պէս զօրաւոր՝ ու նախանձը գերեզմանի պէս խիստ է. անոր կայծերը՝ սաստիկ բոցա- վառ կրակի կայծեր են։ Շատ 7
ջուրերը չեն կրնար սէրը մարել, ու գետերը զանիկայ չեն կրնար ընկղմել. և թէ որ մէկ մարդ մը սիրոյ փոխարէն իր տանը բոլոր ստացուածքը տայ, զանիկայ բոլորովին կ՚անարգեն։
Մէկ պզտիկ քոյր մը ունինք, 8
ու անիկայ ծիծ չունի. մեր

քրջը ինձ ընենք, անոր համար
9 խօսուած օրը։ Ցե՛ր որ անիկայ պարխաք է, վրան մէկ արծաթէ աշտարակ մը չենենք. և ցե՛ր որ դուռ է, գանիկայ եղևնափայտի տախտակներով պատենք։
10 Ես պարխաք եմ, ու իմ սիներ նման աշտարակներու պէս են, ասոր պատճառով անոր աչքը խաղաղութիւն գտած պէս եղայ։
11 Սողոմոն Բահաղամոնի մէջ այգի մը ունէր. անիկայ այգին պահպանողներու տուաւ. ամէն մէկը անոր պտուղին համար հազար կտոր արծաթ կը բերէր։
12 Իմ այգիս իմ առջևս է. ով Սողոմո՛ն, հազարը քու կողդ ըլլայ, ու երկու հարիւրը՝ անոր պտուղը պահպանողներուն։
13 Ով պարտէզներու մէջ նստող, ընկերները քու ձայնդ կը լսեն. ինծի ալ լսել տուր։
14 Շո՛ւտ եղի՛ր, ով իմ սիրականս, ու խնկաբեր լերան վրայ այծեմման կամ եղնիկներու ձագի նման եղիր։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ԵՍԱՅԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ամոսի որդւոյն Եսայիին տեսիլքը՝ որ Յուդայի ու Երուսաղէմի վրայ տեսաւ՝ Յուդայի Թագաւորներուն Ոզիայիէն, Յոթամէն, Աքազէն ու Եզեկիայէն օրերը։
2 Լսե՛ ով երկինք, և ականջ դիր ով երկիր, վասն զի Տէրը կը խօսի. զաւակներ մեծցուցի ու բարձրացուցի, և անոնք ինծի դէմ ապստամբեցան։
3 Եզը իր տէրը կը ճանչնայ, ու էշը իր տիրոջը մսուրը. Իսրայէլը ոչինչ ճանչնայ, իմ ժողովուրդս չհամանար։
4 Վա՛յ մեղաւոր ազգին, անօրէն նախնիներով ծանրացած ժողովուրդ, չարագործներու սերունդ, ապականիչ զաւակներ. անոնք Տէրը թողուցին, Իսրայէլին Սուրբը բարկացուցին, ու հեռացան։
5 Ուր ծեծիմ՝ վրայ կրնաք դարնալ, երբոր ալ աւելի ապստամբիք։ Բոլոր գլուխը հիւանդ՝ և բոլոր սիրտը մաշած է։
6 Ոտքին թաղէն մինչև գլուխը՝ ինծ՝ անոր վրայ ողջ տեղ չմնաց. հարուածներ, վէրքեր ու շատ. սալից խոցեր կան. անոնք չգոցուեցան, չկապուեցան, ու ելով ալ չկակղացան։
7 Ձեր երկիրը աւերակ դարձեր է, և ձեր քաղաքները կրակով այրուած են. ձեր արտերը աչքերնուդ առջևը օտարներ կ'ուտեն, ու անոնք օտարներուն ըրած աւերմանին պէս խորտնացած են։
8 Եւ Սիոն աղջիկը՝ այգիի մէջ եղած խրճիթի պէս, վարունգի արտի մէջ եղած հիւղի պէս, պաշարուած քաղաքի պէս թողուած ճաշէր է։
9 Թէ որ զօրից Տէրը մեզի քիչ մը մնացորդ թողուցած չըլլար, մենք Սոդոմին պէս պիտի ըլլայինք, ու Գոմորին պիտի նմանէինք։
10 Լսեցէ՛ք Տէրոջը խօսքը, ով Սոդոմի իշխաններ, ականջ դրէ՛ք մեր Աստուծոյն օրէնքին, ով Գոմորի ժողովուրդ։
11 Ի՞նչ պէտք

է ինձի ձեր պահեցեալն շաւաղ-
թիւնը, ի՛րսէ Տէրը. Յէր խոյր-
բուն ազգակից ինեարին, ու պատրաս-
անեսուհանելուն Ճարպին կշտա-
յած եմ, և զանազանելուն ու
դառնելուն և նոխտանելուն ա-
12 բիւնելը չեմ ախորժիր։ Երբոր
կու գաք իմ առջեւս երեւնալու՝
ով պահանջից ձեռիմէ, որ սոսնկ
13 իմ սրահներս կոխեք։ Ալ ինծի
ուշտայն ընծաներ մի բերէք. Յէր
խառնիկը ինծի պիղծ է. ամսա-
գլուխներուն ու շաբաթներուն՝
և ժողովներս գումարելուն
չեմ կրնար տանիլ. Յէր ձօնա-
խմբու թիւնը անպատ ան օրէնութ-
14 թիւն է։ Ձեր ամսագլուխներն
ու ձօներնին կը ղրաւ իմ հոգիս.
անոնք իմ վրաս ծանր բեռ եղան.
15 վերջացնելէն յետոյ։ Ու ատոր
երբոր ձեռքերնիդ կը տարածէք,
աչքերս ձեզմէ պիտի ծածկեմ.
նաեւ երբոր աղօթքնիդ կը շատ-
ցընէք, պիտի չլսեմ. Ինչո՞ւ որ
ձեռքերնիդ արիւնով լեցուն են։
16 Լուացուեցէք, մաքրուեցէք,
իմ աչքերուս առջեւէն ձեր չար
գործքերը վերկը բերէք. Չարու-
թիւն գործելէն դադրեցէք.
17 Բարութիւն ընել սորվեցէք. իրա-
ւունքը փնտռեցէք, զրկուածին
ուղղութիւն ըրէք, որբին դա-
տաստանը տեսէք, ու այրեւա-
րին դատը պաշտպանեցէք։
18 Հիմա եկէք վիճաբանինք, ի՛ր-
ակ Տէրը. Թէ որ ձեր մեղքերը
կրկինակի կարմիրի պես են, ձիւնի
պես պիտի ճերմկինան. Ե՛ թէ որ
որդան կարմիրի նման են, սպի
19 պես ճերմակ պիտի ըլլան։ Թէ որ
դուք յօժարիք ու հնազանդիք,
երկրին բարիքը պիտի ուտէք.
20 Բայց թէ որ չէք ուզեր ու ա-
պստամբիք, սուրը պիտի ուտէ
ձեզ. Ինչու որ Տէրոջը բերանը
խօսեցաւ ասիկա։
21 Ի՛նչպէս պոռնկեցաւ սա հա-
ւատարիմ քաղաքը. անիկայ իրա-
ւունքով լեցուն էր, ու անոր
մէջը արդարութիւն կը բնակէր.
բայց հիմա մարդասպաններ։
22 բնակուած է։ Քու արծաթդ կրծ-
կղմիք դարձաւ. գինիդ ջուր
չուր խառնուած է։ Քու իշ-
23 խանները ապստամբ՝ ու գողերու
ընկեր եղան. ամէնքն ալ կա-
շառք սիրելով՝ պարգեւներ կը
փնտռեն. անոնք որբին դատաս-
տանը չեն տեսներ, և որբևա-
րիին գործ անոնց առջեւը չգայ։
24 Անոր համար զօրաց Եհովայ
Տէրը, Իսրայելին Հզօրը ասոնի
ի՛րսէ. Ըհա՛, իմ հակառակորդ-
ներուս հատուցում պիտի ընեմ,
ու թշնամիներէս վրէժ պիտի
առնեմ։ Եւ իմ ձեռքս քու վը-
25 րադ պիտի դարձնեմ, և քու
կրկղանքդ իբր թէ բօրակով պի-
տի մաքրեմ, ու բոլոր անագդ
մկկը պիտի վառեմ։ Եւ քու
26 դատաւորներդ առջիներուն պէս,
ու խորհրդականներդ սկիզբներն
էղածին պէս նորէն պիտի հաս-
տատեմ. անկէ ետքը դուն պիտի
կոչուիս՝ Արդարութեան քաղաք՝
և հաւատարիմ ուսան։ Սիոնը
27 դատաստանով պիտի փրկուի,
և հոն դարձողները՝ արդարու-
թեամբ։ Բայց անօրէնները ու
28 մեղաւորները միասին պիտի չար-
դուին, և անոնք որ Տէրը կը թո-
ղուն, բնաջինջ պիտի ըլլան։
29 Քանզի ձեր յանկացած բեւեռնե-
ներէն պիտի ամչնաք, և ան ձեր
ընտրած պարտէզներուն համար
ամօթահար պիտի ըլլաք։ Վասն զի
30 տերեւները թառամած բեւեռների
պես, և չուր չունեցող պարտէ-
զի պես պիտի ըլլաք։ Ու զօրու-
31 թիւն ունեցողը խծուծի պես,
և անոր գործը կայծի նման պիտի
ըլլայ, ու երկուքն ալ միասին պի-
տի այրին, և մարող պիտի
չգտնուի։

ԳԼ. Բ

1 Ա՛մոսի որդւոյն Եսայիին ցու-
գայն ու Երուսաղէմի վրայ տե-
սած պէսէլին խօսքը։
2 Վերի օրերը պիտի ըլլայ որ
Տէրոջը տունը լեռը՝ լեռներուն
գլուխն վրայ պիտի հաստատուած.

և բլուրները վեր պիտի բարձրանայ, ու բոլոր հեթանոսները հեղեղի պէս պիտի դիմեն անոր։
3 Եւ շատ ժողովուրդներ պիտի երթան ու ըսեն. Եկէք՝ Եհովային լեռը՝ Յակոբին Աստուծոյն տունը երթանք, որ մեզի իր ճամբաները սորվեցնէ, ու անոր շաւիղներուն մէջը քալենք. Սիովնէն օրէնքը՝ Երուսաղէմէն պիտի ելլէ.
4 Եւ անիկա հեթանոսներուն մէջ դատաստան պիտի առնէ, և շատ ժողովուրդներ պիտի յանդիմանէ։ Ու անոնք իրենց սուրերը խոփեր՝ և իրենց նիզակները յօտացներ պիտի շինեն. ազգ ազգի վրայ սուր պիտի չվերցնէ, և ալ պատերազմ պիտի չսորվին։
5 Ո՛վ Յակոբին տունը՝ եկէք
6 Տէրոջը լուսովը քալենք։ Ընչու որ դուն քու ժողովուրդդ Յակոբին տունը թողուցիր, վասն զի արեւելքին խաւարդներուէն լեցուեցան, և փղշտացւոց պէս հմայաթիւն կ՚ընեն, ու օտարներուն որդւոցը հետ գաշնադիր եղան։ Եւ անոնց երկիրը արծաթով ու ոսկիով լեցուեցաւ, ու անոնց գանձերը անթիւ էդան. անոնց երկիրը ձիերով լեցուեցաւ, և անոնց կառքերը անթիւ են։ Կառքերով ալ լեցուն է անոնց երկիրը, իրենց ձեռագործը գործքերուն երկրպագութիւն կ՚ընեն, անոնց՝ որ իրենց մատները շինեցին։ Եւ ոտիկ մարդը ծռեցաւ, ու ամենաւոր նը խոնարհեցաւ, և անոնց պիտի չներես։
10 Տէրոջը վախին երեսէն, և անոր վեհափառութեանը մեծութենէն՝ վէմին մէջը մտիր, ու հողին մէջը պահուիր։ Մարդուն ամբարտաւան աչքերը պիտի խոնարհին, և մարդոց հպարտութիւնը պիտի ցածնայ, ու ան օրը միայնակ Տէրը պիտի բարձրանայ։
12 Ընչու որ զօրոց Տէրոջը օրը՝ ամէն ամբարտաւանութեանը ու բարձրամտութեանը վրայ, և ամէն հպարտացածներուն վրայ պիտի ըլլայ, ու անոնք պիտի խոնարհին։ Եւ Լիբանանեան ամէն բարձրացած ու վերացած եղեւիններուն վրայ, ու Բասանի ամէն կաղնիներուն վրայ, և ամէն բարձր լեռներուն վրայ, ու ամէն բարձրացած բլուրներուն վրայ, և ամէն բարձր աշտարակներուն վրայ, ու ամէն ամուր պարիսպներուն վրայ, և Թարսիսի ամէն նաւերուն վրայ, ու ամէն հաճելի երեւցած բաներուն վրայ պիտի ըլլայ. և մարդուն ամբարտաւանութիւնը պիտի ցածնայ, ու մարդոց հպարտութիւնը պիտի խոնարհի, և ան օրը միայնակ Տէրը պիտի բարձրանայ։ Ու կուռքերը բոլորովին պիտի բնաջինջ պիտի ըլլան։ Եւ քարայրներուն մէջ ու երկրին խոռոչներուն պիտի մտնեն Տէրոջը վախին երեսէն, և անոր վեհափառութեանը մեծութենէն, երբ որ ինքը երկիրը սարսափել ելլէ։
Ան օրը մարդը իր արծաթեայ կուռքերը, ու իր ոսկեայ կուռքերը, որոնք իրեն շիներ են երկրպագութիւն ընելու համար, Որ Տէրոջը վախին երեսէն, ու անոր վեհափառութեանը մեծութենէն՝ ապառաժներուն ծակերը, ու վէմերուն ծերպերը մտնէ, երբոր Անիկա երկիրը սարսափել ելլէ։
Եւ կեցէք մարդէն՝ որուն շունչը իր ռնգանցը մէջն է. վասն զի ինչ բանի մէջ հաշիւ կը հաստատուի՞։

ԳԼ. Գ

Քանզի ահա զօրոց Եհովայ Տէրը Երուսաղէմէն ու Յուդայէն պիտի վերցնէ գաւազանը և ցուպը, հացին բոլոր զօրութիւնը ու ջուրին բոլոր զօրութիւնը. Կռիւճը ու պատերազմող մարդը, դատաւորը ու մարգարէն, գուշակութիւն ընող ու ծերը, Հիսնապետը ու պատուաւոր մարդը, խորհրդակից

նը ու խնամուն ձարտարապետը
4 և հանճարեղ կախարդը։ Եւ ա-
նոնց վրայ մանուկները իշխանելը
պիտի կարգեմ, ու անոնց վրայ
5 տղաքը պիտի իշխեն։ Եւ Ժողովուր-
դը իրարմէ՝ ու ընկերը իր ընկերէն
հարստահարութիւն պիտի կրեն.
մանուկները ծերերուն դէմ ոտքա-
թիւն պիտի բնեն, և անարգեն-
6 րը պատուականներուն։ Ան ատե-
նը պիտի բռնէ մարդ՝ իր հօրը
աւանդն եղբայր իր եղբօրը, ու
ըսէ. Դուն հանդերձ ունիս, մեր
վրայ իշխան եղիր, ու աս աւե-
րակը քու ձեռքիդ տակը ըլլայ։
7 Ան օրը անիկա պատասխան պի-
տի տայ ու ըսէ. Ես առաջնորդ
չեմ ըլլար, ինչու որ իմ տանս
մէջ ուչ հաց կայ, և ուչ հանդերձ.
դուք Ժողովուրդին վրայ իշխան
8 մի կարգէք։ Ինչու որ Երուսա-
ղէմը ապականեցաւ, և Յուդան
ինկաւ, վասն զի անոնց լեզուները
ու գործերը Տէրոջը դէմ են,
որ բարկացընեն անոր փառաւոր
9 աչքերը։ Անոնց երեսներուն ան-
քը իրենց դէմ կը վկայէ, և ի-
րենց մեղքերը Սոդոմի պէս կը
յայտնեն, չեն ծածկեր. վա՛յ
անոնց անձին, ինչու որ իրենց
10 վրայ չարիք բերին։ Արդարին
ըսէք՝ որ էրեն աղէկ պիտի ըլլայ.
ինչու որ անոնք իրենց գործքե-
11 րուն պտուղը պիտի ուտեն։ Վա՛յ
անօրէնին՝ գէշ պիտի ըլլայ անոր.
ինչու որ անոր ձեռացը գործերը
ըոան փոխարէնը իրեն պիտի տը-
12 րուի։ Բայց իմ Ժողովուրդս իմ վրայ
աղաչք բռնաւորութիւն կ՚ընեն,
ու անոր վրայ կնիկները կը տիրեն.
ով իմ Ժողովուրդս՝ քու առաջ-
նորդներդ չէղ գլուխ կը հանեն,
և քու շաւիղներուդ ճամբան կը
խանգարեն։
13 Տէրը պատրաստեալ անուներ
կերկէ, ու Ժողովուրդները դատե-
14 լու կայներ է։ Տէրը ինքը դա-
տաստան ընելու պիտի գայ՝ իր
Ժողովուրդին ծերերուն ու իշ-
խաններուն հետ. ինչու որ դուք
այգին այրեցիք, ու աղքատին
յափշտակուածը ձեր տուներն է։
Ձեզի ինչ եղաւ՝ որ իմ Ժողո- 15
վուրդս կը ջախջախէք, ու աղքատնե-
րուն երեսը կը ճնշէք, կ՚ըսէ
Եհովայ՝ զօրոց Տէրը։
Եւ Տէրը այսպէս ըսաւ. որով- 16
հետև Սիոնի աղջիկները հպար-
տացան, և բարձրացպարանոց կը
քալեն, անհամեստ ակնարկու-
թիւններ կ՚ընեն, մանրաքայլ
կ՚երթան, ու ոտքերով շաչիւն
կը հանեն. Տէրն ալ Սիոնի աղ- 17
ջիկներուն գագաթը պիտի կրե-
ատցընէ, և Տէրը անոնց ամօ-
թոյքը պիտի մերկացընէ։ Եւ ան 18
օրը Տէրը պիտի վերցընէ անոնց
ոտքի մեհեանդներուն փառքը,
ու ցանցակերպ ծամակալներն ու
մահիկները, Գիսեակները, ապարան- 19
ջանները ու շղարշառներն,
Ակռաօշներն, ոտքի շղթաներն ու 20
գօտիները, անուշահոտ տուփե-
րուն տուփերը, հմայեակները,
Մատանիներն և քիթի բնաւն օղե- 21
րը, Պատուական հանդերձները, վերար- 22
կուներն, ծածկոցները ու քսակ-
ները. Հայելիները ու բեհեզ- 23
ները, խոյրերը ու քօղերը։ Եւ 24
պիտի ըլլայ որ՝ անուշահոտու-
թեան տեղ՝ փտութիւն, ու գօ-
տիի տեղ՝ չուան, և գանգուր
մազերու տեղ՝ հիւսուածք, և
ընդգեղ կամարի տեղ՝ խորգե-
դէն գօտի, ու գեղեցկութեան
տեղ՝ խարան պիտի ըլլայ։ Քու 25
մարդիկներդ սրով պիտի իյնան,
ու կռիւնիդ ալ պատերազմի
մէջ։ Եւ անոր գոնէները պիտի 26
ողբան ու սուգ բռնեն, և անի-
կայ ամայի ըլլալով գետինը պի-
տի նստի։

ԳԼ. Դ

Եւ ան օրը եօթը կնիկ մէկ 1
երիկ մարդը պիտի բռնեն ու
ըսեն. Մեր հացը ուտենք, ու մեր
հանդերձը հագնինք, բայց մի-
այն քու անունդ կանչուի մեր
վրայ, մեր նախատինքը վերցնե-
լու համար։
Ան օրը Տէրոջը շառաւիղը 2

փառաւոր ու պատուական պիտի
ըլլայ, և Իսրայէլի փրկուածնե-
րուն՝ երկրին պատուը պարծանաց
և պատուոյ համար պիտի ըլլայ։
3 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ Սիոնի մէջ
ձեացածը, ու Երուսաղէմի մնա-
ցորդը, այինքն Երուսաղէմի մէջ
բոլոր ողջ կեցողներէն սուրբ պիտի
4 կոչուին, երբոր Տէրը Սիոնի աղ-
ջիկներուն աղտը լուայ, ու պատառատանի հոգիով և այրող
հոգիով Երուսաղէմի արիւնները
5 անոր մէջէն սրբէ։ Եւ Տէրը Սիոն
լեռանը ամէն աւերուն վրայ՝
ու անոր ժողովքներուն վրայ՝
ցորեկը ամպ և մէգ, ու գիշերը
փայլուն կրակի բոց պիտի առեղ-
ծէ, ինչու որ բոլոր փառքին
6 վրայ հովանի պիտի ըլլայ։ Եւ ցո-
րեկը վրան պիտի ըլլայ առ-
թեւեան համար հովանի՝ և
մրրկի ու անձրեւի համար ապաս-
տանարան և ծածկոց ըլլալու։

ԳԼ. Ե

1 Հիմա իմ սիրականիս երգը
իմ սիրելիս երգեմ իր այգիին
վրայով։ Իմ սիրելիս այգի մը
ունէր խիստ պտղաբեր բլուրի
2 մը վրայ։ Ջանիկայ ցանկով պա-
տեց, քարերը հանեց մէջէն, և
բնաւոր որթեր տնկեց, ու անոր
մէջ աշտարակ շինեց, և
հոն հնձան մըն ալ փորեց։ ու
կը սպասէր որ խաղող տար,
բայց անիկայ ագռես տուաւ։
3 Ուստի հիմա դուք իմ Երուսա-
ղէմի բնակիչներ ու Յուդայի
մարդիկ՝ իմ ու այգիիս մէջ
4 տեղը դատաստան ըրէք։ Իմ
այգիիս ալ ո՞րէն բան պէտք էր
բնել, որ ես անոր չըրի։ Ինչու
համար՝ երբոր ես խաղող տալուն
կը սպասէի, անիկայ ագռես տուաւ։
5 ու։ Եւ հիմա ես ձեզի պատմեմ
թէ ինչ պիտի ընեմ իմ այգիիս։
անոր ցանկը պիտի քակեմ, որ
ճնռանոյ ճարակ ըլլայ, անոր պա-
տերը պիտի փլցնեմ, որ ոտնա-
6 կոխ ըլլայ։ Խոպանացած պիտի
ձգեմ, անիկայ պիտի չհոտուի
ու չբրուի, հապա ցախ ու փուշ
պիտի բուսցընէ։ և ամպերուն
պիտի պատուիրեմ որ անոր վրայ
անձրեւ չեկեղան։ Ինչու որ զօրաց 7
Տէրոջը այգին՝ Իսրայէլի տունն
է, ու Յուդայի մարդիկը անոր
ախորժելի տունկն է։ և անիկայ
իրաւունքի կը սպասէր, և ահա
արիւնհեղութիւն, արդարու-
թեան՝ և ահա աղաղակ։

Վա՛յ անոնց՝ որոնք տունը տան 8
կը յարեն, ագարակը ագարակի
վրայ կ՚աւելցնեն, մինչև որ տեղ
մը չմնայ, ու դուք միայնակ բնա-
կիլը երկրին մէջը։ Զօրաց Տէրը 9
իմ ականջիս խօսեցաւ՝ ըսելով։ Յի-
րաւի շատ տուներ աւերակ պի-
տի ըլլան, մեծ ու գեղեցիկ պու-
ռնեը, ու անոնց մէջը բնակող
պիտի չգտնուի։ Վասն զի տասը 10
լծամար այգիէն՝ մէկ մար պիտի
տայ, ու մէկ քոռ սերմէն մէկ
արդու պիտի տայ։

Վա՛յ անոնց՝ որ առտուընուն 11
նախ կ՚երթան, ու գինի խմելու
համար կ՚ընթան, և իրիկուընն ալ
կ՚ուշանան, մինչև որ գինին զա-
լարեցնէ զանոնք։ Եւ անոնց 12
խնճոյք՝ քնարով ու տա-
ւիղ, թմբուկ ու սրինգ և գինի
կը գտնուի, բայց Տէրոջը գործ-
նականութեան ուշադրութիւն չեն ըներ,
և անոր ձեռագործը չեն նայիր։ Ասոր համար իմ ժողո- 13
վուրդս Տէրը չճանչնալով՝ գերի
կ՚երթայ, ու անոր ազնուական
դիակը սով կը կրճտի, և բազմու-
թիւնը ծարաւէն կը ցամքին։

Ասոր համար դժոխքը ինքզինքը 14
կը լայնցնէ, ու բերանը չափէ
դուրս կը բանայ, և անոր պատ-
ուականը ու բազմութիւնը և աղա-
ղակը ու զուարճութիւնը անոր
մէջը պիտի իջնէ։ Եւ ոտքի 15
մարդը պիտի խոնարհի, ու ամբար-
տաւանները պիտի խոնարհին, ամբար-
տաւանութեան աչքերն ալ պիտի
խոնարհին։ Եւ զօրաց Տէրը իրա- 16
ւունքով պիտի բարձրանայ, ու
Սուրբ Աստուած արդարութե-
նով պիտի փառաւորի։ Եւ 17

գաւնուհիներըդ իրենց սովորու-
Թեանը պէս պիտի ապաձին, ու
հարուստներուն աւերակներըդ օ-
ասրնակըդ պիտի ուառնէն։
18 Վայ անոնց՝ որ անօրէնու-
Թիւնը ուռնայուեհան չուանով
19 կը քաշեն, ու մեղքը՝ սայլի
փակեղով խաչէլոս պէս. Որոնք
կ'ըսեն. Թող արագացայ, իր գոր-
ծը շուտով կատարէ, որ ըսանիայ
տեսնենք, և Իսրայէլի Սուրբին
խորհուրդը Թող մօտենայ գայ,
20 որ ըսանիայ գիտնանք։ Վայ ա-
նոնց՝ որ չարին բարի կ'ըսեն, ու
բարիին չար, որ խաւարը լոյսի
տեղ՝ ու լոյսը խաւարի տեղ կը
գնեն, որ դառնը քաղցրի տեղ՝
ու քաղցրը դառնի տեղ կը դը-
21 նեն։ Վայ անոնց՝ որ իրենց աչ-
քին իմաստուն՝ և իրենց առջին
22 խոհական են. Վայ անոնց՝ որ
գինի խմելու զօրաւոր՝ ու ցբի
23 խառնելու կարող են. Որոնք
կաշառքի համար ամբարիշտը
կ'արդարացընեն, և արդարը իր
իրաւունքէն կը զրկեն։
24 Անոր համար ինչպէս որ կրա-
կին բոցը չորերը կ'ուտէ, ու շոր
խոտը բոցին մէջը կը հատնի,
անանկ ալ անոնց արմատը փտու-
Թեան պէս պիտի ըլլայ, ու ա-
նոնց ծաղիկը փոշիի պէս վեր պի-
տի ելլէ. Ինչու որ զօրաց Տէրոջը
օրէնքը մերժեցին, և Իսրայէլի
25 Սուրբին խօսքը անարգեցին։ Ա-
նոր համար Տէրոջը բարկութիւ-
նը իր ժողովուրդին դէմ բորբո-
քեցաւ, ու անոնց վրայ ձեռքը
երկնցուց ու զարկաւ անոնք,
անոնք որ լեռները դողացին,
ու անոնց դիերը ճամբաներուն
վրայ ապրճ պէս մնացին. Այսու
ամենայնիւ անոր բարկութիւնը
չդարձաւ, հապա անոր ձեռքը տա-
կաւին երկնցած է։
26 Եւ հեռաւոր ազգայ դրօշակ
պիտի վերցնէ, ու զանոնք երկ-
րին ծայրէն սուլելով պիտի կան-
չէ, և ահա անոնք արագարագով
27 արագ պիտի գան։ Ա-
նոնց մէջը մէկը յոգնած պիտի
չըլլայ, ու մէկը պիտի չսահի.
մէկը պիտի չմրափէ ու չքնա-
նայ, մէկուն մէջքին գօտին պի-
տի չբակուի, ոչ ալ կօշիկին կա-
պը պիտի կտրուի։ Անոնց նե- 28
տերը սուր են, ու բոլոր աղեղ-
ները լարուած, անոնց ձիերուն
սմբակները գայլախտալի կը նմա-
նին, և Իսրէոնին անիւներըդ
մրրիկի պէս են։ Անոնց մռնչիւ- 29
նը առիւծին պէս է. կորիւննե-
րու պէս կը մռնչեն. կը գոչեն.
ու կաղապատը կը յափշտակեն,
և ըսանիայ կը փախցընեն, ու ա-
զատող մը չկայ։ Եւ ան օրը ա- 30
նոնց վրայ պիտի գոչեն ծովուն
գոչելուն պէս. ու երբոր ծիւնը երկ-
րին նայի, ահա խաւար և տագ-
նապ պիտի տեսնէ. և լոյսը անոր
ամպերուն մէջ պիտի խաւարի։

ԳԼ. Զ

Ողիա Թագաւորին մեռած 1
տարին Տէրը տեսայ՝ որ բարձր
ու վերացած աթոռի վրայ նըս-
տեր էր. ու անոր քղանցքը տա-
ճարը կը լեցընէր։ Սէրովբէ կոզմէ 2
անոր վերեւնիները կը կայնեին անոր
տասնըվեց տասնըվեց Թեւեր ունէին. երկուքով
երեսները կը ծածկէին, երկու-
քով ոտքերնին կը ծածկէին, ու
երկուքով կը Թռչէին։ Եւ փո- 3
փոխակի կ'աղաղակէին ու կ'ը-
սէին. Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ է
զօրաց Տէրը, բոլոր երկիրը ա-
նոր փառքովը լեցուն է։ Եւ ա- 4
դաղակողին ձայնէն ան միտուն հիմ-
մերը շարժեցան, ու տունը ծը-
խոով լեցուեցաւ։ Եւ ըսի. Վայ 5
ինձի, ահա կը կտրուիմ. վասն
զի ես պիղծ շրթունք ունեցող
մարդ մըն եմ, ու պղծաշրթնի
ժողովուրդի մէջ կը բնակիմ, և
իմ աչքերս զօրաց Տէրը Թագա-
ւորը տեսան։ Բայց սերովբէնե- 6
րուն մէկը գէպ՝ ի ինձի Թռաւ,
ու ձեռքը կրակի կայծ մը կար՝
որ սեղանէն սնեցիքով առած
էր, Եւ բերնիս դպցնելով՝ ը- 7
սաւ. Ահա սոսկայ քու շրթունք-

նեղութ պատ, ու քու անօրէնութիւնդ վերցաւ, և մեղքդ քաւեալ ըլլայ։

8 Եաթը լսելի տիրոջը ձայնը, որ ըսաւ. Ով խրիմ, և մեղր համար ալ պիտի երթայ, ու ես ըսի. Ահաւասիկ ես, զիս խրկէ։

9 Ան ատենը ըսաւ. Գնա, ըսէ այս ժողովուրդին. Լսելով պիտի լսէք, բայց պիտի չիմանաք, ու տեսնելով պիտի տեսնէք, բայց

10 պիտի չգիտնաք։ Այս ժողովուրդին սիրտը խանձացուր, և ականջները ծանրացուր, ու անոր աչքերը գոցէ, որ չըլլայ թէ աչքերով տեսնէ, ու ականջներով լսէ, և սրտով իմանայ, և դարձի գայ, ու բժշկուի։

11 Եւ ես ըսի. Մինչև երբ, ով Տէր իմ. ու ըսաւ. Մինչև որ քաղաքները՝ բնակիչ չունենալով, և տուները՝ մարդ չգտնուելով, և ամայի ձգան, ու երկիրը բոլորո-

12 վին աւերակ ըլլայ. Ու մինչև որ Տէրը հեռացնէ մարդիկը, ու երկրին մէջ տեղը մեծ ամայու-

13 թիւն ըլլայ։ Բայց անոր մէջը դեռ տասնեկորդ մասը պիտի գտնուի, և ան ալ դարձեալ պիտի ոսպուի. ինչպէս բեւեկնին ու կաղնին կտրուելով՝ անոնց բունը կը մնայ, անանկ ալ սուրբ սերմունդը՝ ան ծաղկաւորին բունը պիտի ըլլայ։

ԳԼՈՒԽ Է

1 Ու եղաւ որ՝ Յոթամայ Թագաւորին՝ Ոզիայի որդւոյն Յոթամի որդւոյն Ահազայ օրերը, Ասորւոց Ռասին Թագաւորը ու Իսրայէլի Թագաւորը Ռոմելեայի որդին փակեցին՝ երթալու վրայ պատերազմելու համար, բայց չկրցան անոր հետ պատերազմ

2 ընել։ Ուստի երբոր Դաւիթին տունը լսեր տալէնցաւ՝ թէ Ասորիք Եփրեմին հետ միաբանեցան, անոր սիրտը և անոր ժողովուրդին սիրտը շարժեցաւ, ինչպէս որ անտառին ծառերը

3 հովէն կը շարժին։ Բայց Տէրը

Եսայիին ըսաւ. Հիմա դուն ու քու որդիդ Սէար Յասուբ՝ Թափլէի ագարակին ճամբան վազ՝ վերի աւազանին ջրմուղին եղերքը ելլէք՝ Աքազը դիմաւորելու.

4 Ես ըսի անոր. Զգուշ եղիր՝ ու հանդարտ ըլլա. մի վախնար ու սիրտդ չմտնի այս ծուխ հանող երկու կիսայրեայ փայտի ծայրերէն, այսինքն՝ Ռասինի ու Ասորւոց, և Ռոմելեայի որդւոյն

5 սաստիկ բարկութենէն։ Որով Տէրը Ասորիք, Եփրեմը ու Ռոմելեայի որդին քու վրայով չար խորհուրդ ըրին՝ ու ըսին.

6 Ցուդայի վրայ ելլենք, ու զանիկայ բռնադատենք, և մեզի հնազանդեցնենք. ետքը անոր մէջը Տաբէելի որդին թագաւոր դնենք.

7 Տակայ Տէրը սասանկ կ՚ըսէ. Ան խորհուրդը պիտի չհաստատուի ու չկատարուի.

8 Վասն զի Ասորւոց եղբայրը Դամասկոս, և Դամասկոսի գլուխը Ռասին է. ու վեց տարուհինգ տարիէն ետքը՝ Եփրեմը ժողովուրդ ըլլալէն պիտի չնկուի։

9 Ու Եփրեմին գլուխը Սամարիա, և Սամարիայուն գլուխը Ռոմելեայի որդին է. Թէ որ չհաւատաք՝ հաստատուն պիտի չըլլաք։

10 Դարձեալ Տէրը խօսեցաւ Ահազին ու ըսաւ.

11 Քու Տէր Աստուծմէդ քեզի համար նշան խնդրէ, խորութենեան մէջ կամ բարձրութենեան մէջ խնդրէ։

12 Բայց Ահազ ըսաւ. Չեմ խնդրեր, և Տէրը չեմ փորձեր։

13 Ան ատենը անիկայ ըսաւ. Լսեցէք հիմա՝ ով Դաւիթին տունը, պզտիկ բան կ՚ելլենայ ձեզի մարդիկներուը աչքառացնելնիդ՝ որ իմ Աստուածս ալ պիտի աչքառացնէք։

14 Ասոր համար Տէրը ինքը նշան պիտի տայ ձեզի. Ահա կոյսը պիտի յղանայ, ու որդի պիտի ծնանի, և անոր անունը Էմմանուէլ պիտի կոչէ։

15 Կեղիւ ու մեղր պիտի ուտէ, մինչև որ գիտնայ չարը մերժել ու բարին ընտրել։ Վասն զի տղան չարը

16

մերժելը ու բարին ընտրելը դնա-
նալէն առաջ, պիտի Յոզաբադ ան
Երիվերը՝ որուն երկու լծագա-
17 ոսներէն գոն կը վախնար։ Տէրը
քու վրադ, ու քու ժողովուրդ
դէպ վրայ, և քու հօրդ տանը
վրայ անանկ օրեր պիտի բերէ,
որ Եփրեմը Յուդայէն զատուած
օրէն ի վեր չեկան, այսինքն Ա-
18 ռաբոամայի թագաւորը։ Եւ պի-
տի ըլլայ ան օրը՝ որ Տէրը պիտի
սուլէ Եգիպտոսի գետակրուն ծայ-
րը եղած ճանճերուն, ու Ասորե-
ստանի երկրին մէջ եղած մեղու-
19 ներուն։ Եւ անոնք պիտի գան ու
պիտի հանգչին ամայի ձորերուն
մէջը, ու վէմերուն խոռոչներուն
մէջը, և ամէն թուփերուն ու ա-
20 մէն արօտներուն մէջը։ Ան օրը
Տէրը՝ վարձքով առնուած ածե-
լով՝ այսինքն գետէն անդին կող
մը եղող Ասորեստանի թագաւո-
րով գլուխը ու ոտքերուն մազը
պիտի ածիլէ, և մօրուքն ալ չո-
21 ւռվէն պիտի սափրէ։ Ու պիտի
ըլլայ ան օրը՝ որ մարդ մը՝ մէկ
երինջ ու երկու ոչխար պահե-
22 լով։ Անոնց տուած կաթին ա-
ռատութենէն կագի պիտի ու-
տէ, վասն զի երկրին մէջ բոլոր
մնացողները կագի ու մեղր պի-
23 տի ուտեն։ Եւ պիտի ըլլայ ան
օրը՝ ուր որ հազար արմի փնիոսաչ
և հազար պէնղ արծաթի ար-
ժողութիւն ունենալով՝ փուշերով
24 լեցուն։ Նետերով ու աղեղնե-
րով հոն պիտի գան, ինչու որ
բոլոր երկիրը փուշերով ու փուշ-
25 երով պիտի լեցուի։ Եւ ան ա-
մէն լեռները՝ որ բրիչով կը փո-
րուէին, փուշի ու փուշի երկիւ-
ղին պատճառով հոն պիտի չեր-
թար, արջառներուն արօտ ու խոշ-
ոռներուն կոխան պիտի ըլլան։

ԳԼ. Ը

1 Ետ Տէրը ինծի ըսաւ. Դուն
քեզի մեծ տախտակ մը առ, և ա-
նոր վրայ մարդու գրիչով գրէ
Մահեր շալալ հազ պազին վրա-
2 յով։ Եւ ինծի հաւատարիմ վկա-
յներ կանչեցի՝ Ուրիա քահա-
նան ու Բարաքիայի որդին Զա-
քարիան։ Եւ մերձեցայ մարգա- 3
կնուհիին, ու անիկայ յղացաւ,
ու որդի մը ծնաւ. և Տէրը ին-
ծի ըսաւ. Անոր անունը Մա-
հեր շալալ հազ պազ դիր։ Ին- 4
չու որ դեռ տղան՝ հայրս և մայ-
րս կանչելը չսորված՝ Դամաս-
կոսին հարստութիւնները ու Սա-
մարիայեն առնուր Ասորեստանի
թագաւորին առջևը պիտի տա-
րուի։

Եւ դարձեալ Տէրը ինծի խո- 5
սեցաւ ու ըսաւ. Որովհետև ա- 6
ժողովուրդը Սիլոամի հանդարտա
վազող ջուրերը կ'արհամարհէ,
և Ռասինին ու Ռեմալեայի որդ-
ույն կը հաճին, Անոր համար 7
անոնց Տէրը անոնց վրայ գետին
զօրաւոր ու առատ ջուրերը՝
այսինքն Ասորեստանի թագա-
ւորը, ու անոր բոլոր զօրու-
թիւնը պիտի հանէ. և անե-
կայ իր ամէն յատակներէն վեր
պիտի ելլէ, ու իր բոլոր եզերք-
ներուն վրայէն պիտի քալէ։ Եւ 8
Յուդայի մէջ յորդելով՝ պիտի
անցնի երթայ, ու մինչև Ծուղոյ
պարանոցը պիտի հասնի, և ա-
նոր թևերուն տարածութիւնը՝
քու երկիրդ լայնութիւնը պի-
տի լեցնէ, ով Էմմանուէլ։

Ով ժողովուրդներ՝ դաշնակից 9
եղէք, բայց պիտի խորտակուիք.
ով երկրին հեռաւոր տեղերը՝
ականջ դրէք. պատրաստուեցէք,
բայց պիտի խորտակուիք. պատ-
րաստուեցէք, բայց պիտի խոր-
տակուիք. Խորհուրդ ըրէք, 10
բայց պիտի խափանուի. խօսք
խօսեցէք, բայց պիտի չհաստա-
տուի. քանզի Աստուած մեզի
հետ է։ Քանզի Տէրը հզօր ձեռ- 11
քով այսպէս խօսեցաւ ինծի,
ու խրատեց զիս՝ թէ պէտք չէ
որ ժողովուրդին ճամբուն մէջ
քալել, ըսելով. Դաշնակցու- 12
թիւն մի՛ ըսէք, ինչ բանի որ ա-
ժողովուրդը դաշնակցութիւն կ'ը-
սէ, և անոր վախովը մի՛ վախ-

13 նաբ, ու մի զարհուրիք. Մի՞թէ
զօրաց Տէրը փառաւորեցաք, ա-
նիկայ ըլլայ ձեր վախը և ձեր
14 զարհուրանքը. Եւ անիկայ յե-
դի սրբարան պիտի ըլլայ, բայց
Իսրայէլի երկու տանց համար գայ-
թակղութեան քար և գլխիկոր
վէմ, ու Երուսաղէմի բնակիչնե-
րուն համար որոգայթ պի-
15 տի ըլլայ: Եւ անոնցմէ շատերը
պիտի գլխիկոր ըլլան, ու ինկնալով պիտի
խորտակուին, ու որոգայթի մէջ
16 կենալով պիտի բռնուին: Վկա-
յութիւնը կապէ, աշակերտնե-
րուս մէջ օրէնքը կնքէ:
17 Ու կրնամ ես պիտի սպասեմ Տէ-
րոջը՝ որ Յակոբին տունէն իր ե-
րեսը ծածկեր է, ու անոր պի-
18 տի յուսամ: Ահաւասիկ ես ու
ան զաւակները՝ որ Տէրը ինծի
տուաւ, նշաններ ու սքանչելիքներ
ըլլալու Իսրայէլի մէջ՝ Սիօն լե-
ռը բնակող զօրաց Տէրոջը կող-
19 մանէ: Ու երբոր ձեզի բսեն թէ՝
Հընչող ու քրմփնչող վհուկնե-
րուն և նշանագէտներուն հար-
ցուցէք, ան ապիներ ըսէ՞ Ի՞նչ, ժո-
ղովուրդը իր Աստուծոյն պիտի
հարցընէ՞, կենդանիներուն հա-
մար՝ մեռածներուն պիտի հար-
20 ցնէ: Օրէնքին ու վկայութեան
նը Խոս հարցընէն. Թէ որ ան
խօսքիս համեմատ չխօսիցին, ա-
21 նոնք առաւօտ լոյս չունին: Եւ
ծոգնեռտը վիշտ ու սով կրելով
պիտի անցնի անկէ, ու երբոր
սովնալնոյ պիտի բարկանայ, ու
իր Թագաւորին և իր Աստու-
ծոյն պիտի հայհոյէ, ու վերնա-
22 յի, Եւ գէպ ի երկիրը պիտի
նայի, և ահա վիշտ ու խաւար,
նեղութեան մէգ ու թանձր մա-
ռախուղ:

ԳԼ. Թ

1 Նոյց անոնք՝ խաւար պիտի
չըլլայ, ինչպէս նեղութեան ժա-
մանակը, երբոր առջի առնը
անարգեց Զաբուղոնի երկիրը ու
Նեփթաղիմի երկիրը, հետա
վերջին առնը պիտի պատուէ
ծովուն ճամբան, Յորդանանու
անդիի կողմը՝ Հեթանոսաց Գա-
լիլեան: 2 Խաւարի մէջ պտըտող
ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ,
մահուան տառեղին երկիրը բը-
նակողներուն լոյս ծագեցաւ:
3 Ազգը շատցուցիր, անոր ուրա-
խութիւնը մեծցուցիր, անոնք
քու առջիդ կ՚ուրախանան,
հունձքի առնի ուրախութեան
պէս, ինչպէս կը ցնծան անոնք
որ աւար կը բաժնեն: 4 Ինչու-
որ Մադիամին օրուան պէս՝ ա-
նոր ծանր լուծը ու կռնակին
գաւազանը, և անոր վրայ բռնա-
կալին ընդդէմ գաւազանը կոտ-
րեցիր: 5 Զանազի շաւաշխնոյ պա-
տերազմողներուն ամէն զինքերը
և արիւնաթաթախ հանդերձնե-
րը պիտի այրին և հրոյ ճարակ
ըլլան:

6 Վասն զի մեզի մանուկ մը ծը-
նաւ, մեզի որդի մը տրուեցաւ,
և իշխանութիւնը անոր ուսին
վրայ պիտի ըլլայ, ու անոր ա-
նունը պիտի կոչուի՝ Սքանչելի,
Խորհրդակից, Հզօր Աստուած,
Յաւիտենականութեան Հայր,
Խաղաղութեան Իշխան: 7 Գաւա-
ղութեան ամենաւին վրայ ու անոր թա-
գաւորութեանը վրայ, անոր իշ-
խանութեանը ու խա-
ղաղութեանը սահման չկայ, որ
հիմնակալնի ու հաստատէ զայն
իրաւունքով ու արդարութիւ-
նով հետայսուհետև և յաւիտեան:
Զօրաց Տէրոջը նախանձը
պիտի բնէ ասիկայ:

8 Տէրը Յակոբին պատգամ խրկե-
ց, ու անիկայ Իսրայէլին վրա-
յ իջաւ: 9 Եւ բոլոր ժողովուրդը
պիտի իմանայ, այսինքն Եփ-
բեմը ու Սամարիոյ բնակիչնե-
րը, որոնք ամբարտաւանութեամբ
և սրտի հպարտութեամբ կ՚ը-
սեն. 10 Թէ՝ ապիւրնեղը ինկան, բայց
մենք տաշուած քարերով
պիտի շինենք. մաղարենիները
կտրուեցան, բայց մենք անոնց
տեղը եղեւնիներով պիտի փո-
խենք: 11 Սակայն Տէրը անոր վրայ

Ոսոխնին հակառակորդները պի-
մի յարուցանէ, ու անոր ծնըն-
12 նամիները պիտի պրպտէ։ Աստղի-
նները արեւելքին, Փղշտացիները
արեւմուտքին, ու անոնք լեցուն
բերանով Իսրայէլը պիտի ուտեն։
Ասոնց ամենայնիւ անոր բար-
կութիւնը չիյնար, հապա անոր
ձեռքը տակաւին երկընցած է։
13 Քանզի ժողովուրդը զինքը
զարնողին չդառնար, ու զօրաց
14 Տէրը չփնտռեցին։ Եւ Տէրը Իս-
րայէլին գլուխը ու պոչը՝ արմա-
ւենիին ոստը ու կնիւնը՝ մէկ
15 օրուան մէջ պիտի կտրէ։ (Ծե-
րը ու պատուաւոր մարդը գլ-
ուխն է, և առաքինի ուսո-
16 ցընող մարգարէն պոչն է։) Ու-
սա ժողովուրդին առաջնորդնե-
րը կը մոլորեցընեն դանոնք, և
անոնցմէ առաջնորդուածները
17 պիտի կլլուին։ Ուստի Տէրը
անոր երիտասարդներուն
պիտի չհաճի, և անոր որբերուն
ու այրեւարներուն պիտի չողոր-
մի. վասն զի ամէնքն ալ կեղծա-
ւոր ու չարագործ եղան, և ա-
մէն բերան անպատշաճութիւն կը
խօսի։ Այսու ամենայնիւ անոր
բարկութիւնը չիյնար, հապա ա-
նոր ձեռքը տակաւին երկընցած
է։
18 Քանզի անօրէնութիւնը կրա-
կի պէս կ'այրէ. ցախերը ու
փուշերը կը ոպաուէ, անտառին
թանձրախիտ ծառերը կ'այրէ,
ու անոնք կը ցնդին վերը ելող
19 ծուխի պէս։ Հօրաց Տէրոջը բար-
կութենէն երկիրը պիտի այրի,
ու ժողովուրդը հրոյ ճարակ եղած
20 պէս պիտի ըլլայ. մարդ իր
եղբօրը պիտի չխնայէ։ Եւ ան
կողմը հզածը պիտի չյագուռնէ,
ու անօթի պիտի մնայ. և ձախ
կողմինն ալ պիտի ուտէ, ու չը-
կշտանայ. ամէն մարդ իր բա-
զուկները միսը պիտի ուտէ։
21 Մանասէն Եփրեմը պիտի ոսոխ,
ու Եփրեմը Մանասէն. և անոնք
միասին Յուդայի վրայ պիտի յա-
րձին։ Այսու ամենայնիւ անոր
բարկութիւնը չիյնար, հապա
անոր ձեռքը տակաւին երկըն-
ցած է։

ԳԼ. Ժ

1 Վա՛յ անոնց՝ որ անօրէնու-
թեան կանոնները կը սահմանեն,
և անգթութիւն որ անիրա-
ւութիւն կը գրեն,
2 որ աղքատները դատաստանը խոտորեն,
ու իմ ժողովուրդիս անանկնե-
րուն իրաւունքը յափշտակեն,
որ այրեւարները իրենց աւար
ընեն, ու որբերը կողոպտեն։
3 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ընէք այցե-
լութեան օրը, և հեռուներէն դա-
լիք կործանման առնը. օգնու-
թեան համար որո՞ւն պիտի դի-
մէք, ու ձեր փառքը ո՞ւր պիտի
ձողաք։
4 Առանց ինծի՝ գերիներ-
ուն մէջ պիտի ծռին, ու սպան-
ուածներուն մէջ պիտի իյնան։
Այսու ամենայնիւ անոր բար-
կութիւնը չիյնար, հապա անոր
ձեռքը տակաւին երկընցած է։
5 Վա՛յ Ասորեստանի Նախատորին՝
որ իմ բարկութենս գաւազա-
նը եղաւ. որուն ձեռքի ցաւագը
իմ սրտմտութիւնս է։
6 Չանիկայ
կեղծաւոր ազգի մը վրայ պիտի
խրկեմ, ու իմ սրդոզած ժողո-
վուրդիս դէմ հրամայեմ պիտի առնու
անոր, որ աւար ժողվէ ու յա-
փշտակութիւն ընէ, և զանոնք
փողոցներուն տիղմին պէս կոխ-
կրտատ։ Բայց անիկայ այնպէս
7 չհամաձայնիր, ու սրտովը այնպէս
չմտածեր. հապա իր միտքը դրեր
է որ կտրոնցընէ, և շատ ազ-
գեր բնաջինջ ընէ։
8 Վասն զի կ'ը-
սէ. Միթէ իմ իշխաններս ա-
մէնքն ալ թագաւորներ չե՞ն.
9 Կարքեմիսն պէս
չէ՞. Եմաթը Արփադին պէս չէ՞.
Սամարիան Դամասկոսին պէս
չէ՞։
10 Ինչպէս որ իմ ձեռքս ա-
նոց կուռապաշտ թագաւորութեանց,
որոնց կուռքերը Երուսաղէմի ու
Սամարիայի կուռքերէն շատ էին։
11 Միթէ Սամարիային ու անոր
կուռքերուն ըրածիս պէս, Երու-

սագլմին ու անոր կուռքերուն
12 ալ այնպէս պիտի չընեմ: Ու երբ
որ Տէրը՝ Սիօն լեռանը վրայ ու
Երուսաղէմի մէջ իր ամէն գործ-
ը կատարէ՝ Ասորեստանի թա-
գաւորին հպարտացած սրտին
պտուղը՝ ու անոր ամբարտաւան
աչքերուն փառքը պիտի քննեմ:
13 Քանզի ասիկայ կ'ըսէ՝ Ես իմ
ձեռքիս ուժովը ու իմ իմաս-
տութեամբս ըրի ասիկայ, որով-
հետեւ ես խելացի եմ. և ազ-
գերուն սահմանները վերցուցի,
ու անոնց գանձերը յափշտակե-
ցի, և զօրաւորի պէս՝ բնակիչ-
14 ները նետեցի: Ու իմ ձեռքս՝
ժողովուրդց ստացուածքը բոյնի
պէս գտաւ, և բոլոր երկիրը
ժողվեցի, ինչպէս որ մէկը կը
ժողվէ թողված հաւկիթները,
ու ես եւ շարժող, կամ բերան
բացող, կամ ճիկ հանող մը չե-
15 զաւ: Մինչե՞ տապարը՝ իրմով
կտրող մարդուն դէմ կը գոռա-
ցանի, կամ սղոցը՝ զինքը գոր-
ծածողին դէմ կը հպարտանա՞յ,
ասիկայ այնպէս է՝ որպէս թէ գա-
ւազանը զինքը վերցնողին դէմ
շարժէր, և ցուպը՝ ինծի բարձ-
16 րացնէր՝ թէ փայտ չէ: Անոր
համար Տէրը՝ զօրաց Տէրը անոր
գէր մարդիներուն նիհարութիւն
պիտի խրկէ, ու անոր փառքին
տակը հրդեհ մը պիտի վառէ
17 բոցավառ հրդեհի պէս: Եւ Իս-
րայելին Լոյսը կրակ՝ ու անոր
Սուրբը բոց պիտի ըլայ, և մէկ
օրուան մէջ անոր փուշերը ու
ցախերը այրելով պիտի ոչնչէ,
18 Եւ անոր անտառին ու բարեբեր
պտղատեղին փառքը՝ հոգին ու
մարմինը պիտի հատցնէ, և
մարող հիւանդի պէս պիտի ըլ-
19 լայ: Ու անոր անտառին մնա-
ցած ծառերը քիչ պիտի ըլան,
այնպէս որ՝ մէկ տղայ մը կարե-
նայ զանոնք գրել:
20 Եւ պիտի ըլայ այն օրը՝ որ
Իսրայելին մնացորդը ու Յակո-
բին տունը ազատուածներէն՝ ա-
լէ պիտի չհանգչին ան՝ որ
բնիկ զարնողին, հապա Տէրը՝
սուրբ Իսրայելի Սուրբին պիտի ապաւինին: Մնա- 21
նացորդը՝ Յակոբին մնացորդը հզ-
օր Աստուծոյն պիտի դառնայ:
Վասն զի քու ժողովուրդդ՝ ով 22
Իսրայէլ, թէ և ծովը աւազին
չափ ըլայ, անոնցմէ մնացորդ մը
միայն պիտի դառնայ, նախատա-
մանեալ աւերումը արդարու-
թեամբ պիտի յորձանքի: Քան- 23
զի զօրաց Եհովայ Տէրը՝ բոլոր
երկրին մէջ նախատամանեալ
աւերումը՝ ի գործ պիտի դնէ:
Անոր համար զօրաց Եհովայ Տէ- 24
րը այսպէս կ'ըսէ. Ով Սիօնի մէջ
բնակող ժողովուրդս՝ Ասորես-
տանցիներէն մի վախնար. անիկայ
քիղ գաւազանով պիտի զարնէ,
և իր ցուպը քու վրադ պիտի
վերցնէ՝ Եգիպտացւոց կերպա-
րը. Բայց շատ քիչ ժամանակի 25
մէջ իմ բարկութիւնս պիտի գա-
դարի, ու իմ սրտմտութիւնս
անոնց կորստեանը պիտի դառնայ:
Եւ զօրաց Տէրը անոր վրայ մէկ 26
խարազան մը պիտի վերցնէ,
Օրէբի վէմին քովը Մադիամա-
հարուածին պէս. ու իր գաւա-
զանը ծովուն վրայ պիտի վերցը-
նէ, ինչպէս որ ըրաւ Եգիպտոսի
մէջ: Եւ պիտի ըլայ այն օրը՝ որ 27
անոր բեռը քու կռնակէդ, ու
անոր լուծը քու պարանոցէդ պի-
տի վերնայ, և լուծը դիպուածին
պատճառով պիտի կտրի:
Ընդ հասարակ նկատ. Մադ- 28
բան անցաւ, ան իր կահ կարա-
սիքը Մաքմասի մէջ ձեղուածեց:
Անոնք բերդն անցան. Գաբայի մէջ 29
ինկան բրին. Ռամա վախցաւ,
Սաուղի Գաբաան փախաւ: Ով 30
Գաղղիմի աղջիկը՝ ձայնդ վեր-
ցուր, Լայիսին լսել տուր՝ ով
խեղճ Ընաթոթին: Մադմենա 31
հեռացաւ, Գեբիմի բնակիչները
փախան. Տակառին այսօր Նոբի 32
մէջ պիտի կենայ, գոհ՝ ի Սիո-
նի աղջկան լեռը, Երուսաղէմի
բլուրը ձեռքը պիտի շարժէ:
Ահա զօրաց Տէր Եհովան ու 33

հաւասր զօրութեամբ գեղեցիկ տաճարը պիտի կարէ, և բարձրահասակներըը պիտի կարտաւին, ու բարձրերը պիտի ցածնան։
34 Եւ Անիկայ անտառաւին խիտ ծառերը երկաթով պիտի կարէ, ու Լիբանանը հզօրին ձեռքովը պիտի իյնայ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Ու Յեսսէին բունէն շառաւիղ պիտի ելլէ, և անոր արմատէն ընձիւղ պիտի բուսնի.
2 Ու անոր վրայ պիտի հանգչի Տէրոջը Հոգին, իմաստութեան ու հանճարի Հոգին, խորհուրդի ու զօրութեան Հոգին, գիտութեան և Աստուծոյ վախին
3 Հոգին։ Ու անիկայ Տէրոջը վախովը պիտի լեցուի. և իր աչքերուն տեսածին համեմատ պիտի չդատէ, ու իր ականջներուն լսածին համեմատ պիտի չյանդիմանէ.
4 Հապա աղքատին դատը արդարութեամբ պիտի տեսնէ, ու երկրին զրկուածներուն համար՝ իրաւամբ պիտի յանդիմանէ. և իր բերնին գաւազանովը երկիրը պիտի զարնէ, ու իր շրթունքներուն հոգիովըամբարիշտը պիտի մեռցնէ։ Եւ իր
5 մէջքի գօտին՝ արդարութիւն, ու իր երիկամունքներուն գօտին՝ հաւատարմութիւն պիտի ըլլայ։
6 Եւ գայլը գառին հետ պիտի բնակի, ու ինձը ուլին հետ պիտի պառկի. և ոչխար, ու առիւծ առիւծը, և պարարտ ցոտարածը մէկ տեղ պիտի ըլլան. ու զանոնք մէկ պզտիկ տղայ մը
7 պիտի քշէ։ Եւ կովը արջին հետ պիտի ձարակի, անոնց ձագերը մէկտեղ պիտի պառկին. և առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ։
8 Ու կաթնկերը ապան՝ իժին ծակին վրայ պիտի խաղայ, և կաթնէն կտրուածը՝ ձեռքը քարբին բոյնին վրայ պիտի դնէ։
9 Անոնք պիտի չվնասեն ու չապականեն իմ բոլոր սուրբ լեռանս վրայ. քանզի երկիրը Տէրոջը գիտութեամբը պիտի լեցուի, ինչպէս ու ջուրերը ծովը կը ծածկեն։ Եւ ան օրը Յեսսէին
10 մէկ արմատը պիտի ըլլայ, որ պիտի կայնի ժողովուրդոց դրօշակ ըլլալու համար, զանիկայ ազգերը պիտի փնտռեն, ու անոր հանգիստը փառաւոր պիտի ըլլայ։ Եւ ան
11 օրը պիտի ըլլայ որ Տէրը նորէն իր ձեռքը պիտի երկնցընէ, որ Ասորեստանէն, Եգիպտոսէն, Պաթրոսէն, Եթովպիայէն, Եղամէն, Սինեարէն, Եմաթէն, ու ծովու կղզիներէն իրեն առնէ իր ժողովուրդին մնացած մնացորդը։ Եւ ազգերուն դրօշակ
12 պիտի վերցնէ, ու Իսրայէլին աքսորուածներըը պիտի ժողվէ, ու երկրին չորս անկիւններէն Յուդային ցրուածներըը պիտի ժողվէ։ Ու Եփրեմին նախանձը պիտի
13 վերնայ, և Յուդայի դէմ եղողները պիտի կտրուին. Եփրեմը պիտի չնախանձի Յուդային, ու Յուդան պիտի չնեղէ Եփրեմը.
14 Հապա անոնք գէպ ի արեւմուտք Փղշտացւոց ուսերուն վրայ պիտի թռչին, ու միասին արեւելքի բնակիչները պիտի կողոպտեն. Եդոմի և Մոաբի վրայ ձեռքերնին պիտի երկնցընեն, ու Ամմոնի որդիքը անոնց պիտի հնազանդին։ Եւ Տէրը
15 Եգիպտոսի ծովին լեզուն պիտի կտրծանէ, ու իր հովին սաստիկ զօրութեամբը ձեռքը գետին վրայ պիտի երկնցընէ, ու զանիկայ եօթը ձորի բաժնելով պիտի զարնէ, այնպէս որ մարդ կօշիկներով քալուի։ Եւ իր ժո-
16 ղովուրդին մնացած մնացորդին համար բանուկ ճամբայ մը պիտի ըլլայ Ասորեստանէն, ինչպէս որ եղաւ Իսրայէլին այն օրը՝ որ Եգիպտոսի երկրէն ելան։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եւ ան օրը պիտի բսես. Ո՛վ Տէր՝ քեզ պիտի օրհնեմ, որ ընդ-

2 և զնա մխիթարեցիր։ Ահա իմ փրկութիւնս Աստուած է, ես պիտի յուսամ ու պիտի չվախնամ, քանզի իմ զօրութիւնս ու օրհնութիւնս Տէր Եհովան է, ու անիկայ իմ փրկութիւնս եղաւ։
3 Ես ուրախութեամբ ջուր պիտի քաշեմ փրկութեան աղբիւրներէն.
4 բեւն։ Ու ան օրը պիտի ըսէք. գոհացէք Տէրոջմէ, անոր անունը կանչեցէք, անոր գործերը ազգերուն մէջ պատմեցէք, յիշեցէք՝ որ անոր անունը բարձր է։
5 Տէրոջը ագռաւնա ըսէք, վասն զի անիկայ մեծամեծ բաներ ըրաւ, ասիկայ բոլոր երկրի մէջ գիտցուած է։ Ով Սիոնի բնակիչներ՝ աղաղակեցէք ու ցնծացէք, քանզի ձեր մէջը Իսրայէլին Սուրբը մեծ է։

ԳԼ. ԺԳ

1 Բաբելոնի պատգամը՝ որ Ամոզ ին որդւոյն Եսայիին յայտնուեցաւ։
2 Մերկ լեռանը վրայ դրօշակ անկեցէք, անոնց ձայն վերցուցէք, ձեռքով նշան ըրէք, որ իշխանները դռները գան։ Իմ որոշածներուս հրաման ըրի, իմ զօրաւորներս՝ իմ պարծանքովս հանդարտողները՝ իմ բարկութիւնս՝ գործ դնելու կանչեցի։
4 Լեռներուն վրայ բազմութեան մը ձայն կայ, մեծ ժողովուրդի մը ձայնին պէս, միահուռ ժողոված ազգերուն թագաւորութեանց ամբոխին ձայնը կայ. զօրաց Տէրը պատերազմի համար իր զօրքերը աչքի կ՚անցընէ։
5 Հեռուէն երկրէ՝ երկնից ծայրէն Տէրը ու անոր բարկութեան գործիքները բոլոր երկիրը աւերելու կու գան։
6 Ողբացէք, վասն զի Տէրոջը օրը մօտ է, անիկայ Ամենակարողէն եկած աւերման պէս կու գայ։
7 Ասոր համար ամէն ձեռքեր պիտի հալչին, ու ամէն մարդուն սիրտը պիտի հալի։
8 Ես անոնք պիտի սոսկան, նեղութիւն ու անձկութիւն պիտի ունենան, ծնունդ ունեցող պէս ցաւ պիտի քաշեն, ամէն մարդ իր ընկերին վրայ պիտի նայի ու ապշի, անոնց երեսները բոցագոյն պիտի ըլլան։
9 Ահա Տէրոջը օրը կու գայ անգթութեամբ, սրտմտութեամբ և սաստիկ բարկութեամբ, որ երկիրը աւերակ դարձնէ, ու անոր մեղաւորները անկէ բնաջինջ ընէ։
10 Վասն զի երկնից աստղերը ու անոնց համաստեղութիւնները իրենց լոյսը պիտի չտան, արեւը իր ելած ատենը պիտի խաւարի, և լուսինը իր լոյսը պիտի չտայ։
11 Ու ես պիտի պատժեմ աշխարհը իր չարութեանը համար, և ամբարիշտները իրենց անօրէնութեանը համար. ու հպարտներուն ամբարտաւանութիւնը պիտի դադրեցնեմ, և բռնաւորներուն գոռոզութիւնը պիտի ցածցնեմ։
12 Մարդը՝ զաւա ոսկիին, ու մարդիկ՝ սոսափելի պիտի ընեմ։
13 Ուստի պիտի սարսեմ երկինքը, ու երկիրը իր տեղէն պիտի սասանի զօրաց Տէրոջը սրտմտութեամբը՝ անոր սաստիկ բարկութեանը օրը։
14 Ես Բաբելոնի բնակիչները հալածուած այծեմի պէս պիտի ըլլան, ու ոչխարներ պահող մը չկայ, անոնց ամէն մէկը իր ժողովուրդին պիտի դառնայ, և ամէն մարդ իր երկիրը պիտի փախչի։
15 Ով որ գտնուի՝ պիտի խոցոտի, ու ով որ բռնուի՝ սրով պիտի խփուի։
16 Ես անոնց տղաքը՝ աչքերնուն առջեւ պիտի զարնուին, անոնց առունները պիտի կողոպտուին, և անոնց կիներուն պիտի պղծուին։
17 Ահա անոնց վրայ Մարաց ազգը պիտի յարուցանեմ, որ անոնք արծաթը բնաւ անգ չունին գնեն, ու ոսկիին չունին ախորժիր։
18 Աղեղնները երիտասարդները պիտի խոցեն, ու անոնք որովայ-

նի պատուհին գԹուԹիւն պիտի
չընծեն . և անոնց աչքը պիտի
19 չհնայէ ողաքինելուն : Ու Իս-
գաւորութիւնեներուն վրայ՝ և
Քաղդէացւոց վրայ աստուածեա-
նը պարծանքը եղող Բաբիլոնը
պային-էրայ պիտի ըլլայ , ինչպէս
որ Աստուած Սոդոմը ու Գոմորը
20 կործանեց : Հոն յաւիտեան բնա-
կութիւն պիտի չընտրուի , և ազգ
ազգ մարդ պիտի չշինակի . ու
հոն Արաբացիը վրան պիտի չը-
հանգչենին , և հովիւները իրենց
հօտը հոն պիտի չպառկեցնեն .
21 Հապա հոն վայրենի կատուներ
պիտի պառկին . ու անոնց տու-
ները ուռեցող անասուններով
պիտի լեցուին . և հոն ջայլամներ
պիտի բնակին , ու հոն այծա-
22 մարդիներ պիտի կաքաւեն : Եւ
անոր պալատներուն մէջ բորե-
նիներ , ու պրօսամաց առանե-
րուն մէջ ճակարներ պիտի կան-
չուքառեն . և անոր ժամանակը
հասնելու վրայ է , ու անոր օրե-
րը ալ պիտի երկրնանան :

ԳԼ . ԺԴ

1 Վ Ասն զի Տէրը պիտի ողորմի
Յակոբին , և Իսրայէլն նորէն ալ
ոմն բնտրէ , ու զանոնք իրենց
երկրին վրայ պիտի հանգըստաց-
ընէ . և օտարազգիներ պիտի
միանան անոնց , ու Յակոբին
2 տունը պիտի յարին . Եւ ժողո-
վուրդները զանոնք պիտի առնեն՝
ու իրենց տեղը պիտի տանին .
ու Իսրայէլի տունը պիտի ժա-
ռանգե զանոնք Տէրոջը երկրին
վրայ՝ իբրև ծառաներ ու աղա-
խիններ . և անոնք իրենց գերե-
վարներուը գերի պիտի առնեն , ու
իրենց բռնաւորին վրայ պիտի տիրեն :

3 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ երբոր Տէրը քեզ հանգստացընէ քու
աշխատանքէդ , տանջանքէդ , ու
քու վրադ դրուած ծանր ծա-
4 ռայութենէն , Բաբիլոնի թագա-
ւորին համար առակը պատ-
ցես ու ըսես . Ի՛նչպէս դադարե-
ցաւ բռնաւորը , ի՛նչպէս դա-
դարեցաւ հարկապահանջ քա-
ղաքը : 5 Տէրը ամբարիշտներուն
գաւազանը՝ ու իշխանութեան ցու-
պը կոտրեց : 6 Սրտմտութեամբ և
անդադար հարուածով ազգերը
զարնողը՝ և բարկութեամբ ժո-
ղովուրդներուն վրայ իշխողը հե-
ռա կը հալածուի , ու այգիլող
մը չկայ : 7 Բոլոր երկիրը հանգըս-
տացաւ ու հանդարտեցաւ , և
ցնծութեան ձայներ կը հանեն :
8 Նաև մայրիները ու Լիբանանի ե-
ղևնիները , քեզի համար ի՛ու-
րախանան ու ՝ըսելն . Քանի որ
դուն պառկեր ես , մեր վրայ
էլայ կտրող չելաւ : 9 Դժոխքը վա-
րէն քեզի համար գղջցեցաւ ,
որ քու գալուստդ դիմաւորէ .
քեզի համար արքաները մեռե-
նելները՝ երկրիս բոլոր իշխանները ,
բոլոր ազգերուն թագաւորները
իրենց աթոռներէն վերցուց : 10
Նոքա ամէնը պատասխան կու-
տան , ու քեզի կ՝ըսեն . Միթէ
դուն ալ մեզի պէս տկարացար ,
ու մեզի նմանեցար : 11 Քու փառքդ ,
և տաւիղներուդ ձայնը գերեզ-
մանը իջաւ . քու տակդ ճնճուղ-
ներ տարածուեցան , ու որդերը
քեզ կը ծածկեն : 12 Ո՛վ առաւուան
ծագող Լուսաւակ՝ ի՛նչպէս երկ-
կինքէն իյնացար , ու մինչև գետի-
նը կործանեցար , դուն որ ազ-
գերը նկուն կ՝ընէիր : 13 Դուն սրտիդ
մէջ կ՝ըսէիր . Երկինքը
կելնեմ , ու իմ աթոռս Աստուծոյ
աստղերուն վեր բարձրացընեմ .
և ժողովքի լեռը՝ հիւսիսի քո-
վերը կնստիմ . 14 Ամպերու բար-
ձրութիւնները վրայ կելնեմ ,
Բարձրելոյն նմանիմ : 15 Բայց ահա՛
դժոխքը կ՝իջնես՝ գուբին խո-
րութիւնը : 16 Քեզ տեսնողները քու վրադ պիտի զար-
մանան , ու քեզի նայելով պիտի
ըսեն . Ա՛ս ան մարդն է՝ որ երկի-
րը կը սարսեր , թագաւորու-
թիւնները կը դողացնէր . 17 Հո-
րիզոնը անապատ կը դարձնէր ,
և անոր քաղաքները աւերակ կը-

նէք, ո՛ւ իր գերիները առնելիւն
18 չէր խրկէք։ Ադդէբաւն բոլոր
թագաւորութիւնքը՝ ամէն մէկը պա-
տուով իր տանը մէջ կը պառ-
19 կի։ Բայց դուն գարշելի ընձիւղի
մը պէս՝ գերի քարկոծուն մէջը
կ՚նետ, սուի խոցոտած մեռելնե-
րուն հանդերձին պէս՝ ոտքի տակ
կոխուած դիակի պէս՝ քու գե-
րեզմանէդ դուրս նետուելով։
20 Դուն թագաւորով անոնց հետ չես
միանար, քանզի քու երկիրդ
աւերեցիր, ու ժողովուրդդ սպ-
անեցիր, չարագործին սերունդը
21 յաւիտեան պիտի չյիշուի։ Սպա-
նումիւն պատրաստեցէք անոր
որդիքը՝ իրենց հայրերուն անօրէ-
նութեանը համար, որ չելլեն,
ու երկիրը չժառանգեն, և աշ-
խարհս երեսը թշնամիներով
չլեցնեն։
22 Քանզի զօրաց Տէրը կ՚ըսէ որ՝
Անոնց վրայ պիտի ելլեմ, և բա-
րեկենսի անուանը, ու մնացորդը,
և զաւակը, ու սերունդը պի-
23 տի կորսնցնեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։ Եւ
զանիկայ ոչնիներուն ժառան-
գութիւն, ու ջուրի ճահիճներ պի-
տի ընեմ, և կորստեան աւելով
պիտի աւլեմ զանիկայ՝ կ՚ըսէ զօ-
րաց Տէրը։
24 Զօրաց Տէրը երդում ըրաւ
ու ըսաւ, ինչպէս որ խորհեցայ,
անշուշտ անանկ պիտի ըլլայ,
ու ինչ որ նախատահմանեցի, ան
25 պիտի կատարուի։ Որ Ասորեա-
տանցին իմ երկրիս մէջը պիտի
կոտրեմ, ու զանիկայ լեռներուս
վրայ պիտի կոխկռտեմ։ Եւ ա-
նոր լուծը անոնց վրայէն պիտի
վերնայ, ու անոր բեռը անոնց
26 ուսէն պիտի վերնայ։ Բոլոր եր-
կրիս համար որոշուած նախա-
տահմանութիւնը ասիկայ է, ու
ամէն ազգերուն վրայ երկրնցած
27 ձեռքը ասիկայ է։ Վասն զի զօ-
րաց Տէրը նախատահմանեց, և
ո՛վ կրնայ զանիկայ խափանել, ու
անոր ձեռքը երկրնցած է, և
ո՛վ կրնայ զանիկայ ետ դարձնել։
28 Ա՛ք թագաւորին մեռած
տարին այս պատգամը եղաւ։
Ո՛վ բոլոր Փղշտացւոց երկիր՝ 29
քեզ գարնողին գաւազանը կոտ-
րըւեր համար մի ուրախանար,
քանզի օձին արմատէն թարս
պիտի ելլէ, ու անոր պաուղը
կիզող թեւաւոր օձ պիտի ըլլայ։
Եւ աղքատներուն անդրանիկնե- 30
րը պիտի կերակրին, ու չքաւոր-
ները ապահովութեամբ պիտի
պառկին, և քու արմատդ սո-
վով պիտի կոտրընցնեմ, ու ա-
նիկայ քու մնացորդդ պիտի սպա-
ննէ։ Ողբա՛ դուռն, աղա- 31
զակէ՛ քաղաք, դուն ամբողջ փղշտացւոց երկիր՝ տակին ու-
վայ պիտի ըլլաս, քանզի հիւսի-
սէն մէկ ծուխ մը կու գայ, ու
անոր զօրքերուն տասանեպատան
մը պիտի չըլլայ։ Եւ ազգաց դես- 32
պաններուն ի՞նչ պատասխան պի-
տի տուի։ Թէ Տէրը Սիօնին
հիմնեցաւ, ու անոր
ժողովուրդին ապաստանին
պիտի տալ։

ԳԼ. ԺԵ

Մոաբի պատգամը։ Քիրաւ 1
Մոաբին Ար ւաղուէը գիշերով
կոխուեցաւ՝ ու կործանեցաւ,
Քիրաւ Մոաբին Կիր ւաղուէը
գիշերով կոխուեցաւ՝ ու կործա-
նեցաւ։ Անիկայ տաճարը ու 2
Դիբոնը՝ ե՛ բարձր տեղերը լալ-
լելու համար, Նեբաւի ու Մե-
դաբայի վրայ Մոաբը պիտի ող-
բայ, անոր ամէն գլուխները կըլ-
տակ պիտի ըլլայ, ամէն մօրուք
պիտի կտրուի։ Անոր փողոցնե- 3
րուն մէջ քուրձ պիտի հագնին,
անոր տանիքներուն վրայ, ու
հրապարակներուն մէջ ամէնքը
պիտի ողբան ու լան։ Ու Եսե- 4
բոն ու Եղեաղէ պիտի աղաղա-
կեն, անոնց ձայնը մինչև Յաս-
սա պիտի լսուի, անոր համար
Մոաբին սպառազէնները պիտի
կանչուրտան, իրենց հոգին
պիտի ձանձրանայ։ Իմ սիրտս 5
Մոաբի համար պիտի աղաղակէ,
անոր փախստականները իրենք

ասրևկան երինչի պէս մինչև Մե-
գովը պիտի ֆոխուին . քանզի Ղա-
ղիի դառ՝ ի վերը լալով պիտի
երթեն . վասն որ Ամանոյիմի ձամ-
բան կատարած ազազակ պիտի
6 հանեն : Քանզի Հեսեբոնի ջու-
րերը կ՚աւերուին . քանզի խոսը
կը չորնայ , կանանչ խոսը կը հատ-
7 նի , ոչ կանանչեղէն չմնար : Ասոր
համար իրենց առացուածքին մնա-
ցորդը , ու բոլոր պահածնին՝
աւերմնելուն ձորը պիտի տանին :
8 Քանզի Մովաբին սահմանը ազա-
զակ շրջապատեց . անոր ազրը
մինչև Եգլայիմ , անոր ազրը մին-
9 չև Բերելիմ հասաւ : Քանզի Դի-
մոնի ջուրերը արիւնով պիտի լե-
ցուին . քանզի Դիմոնի վրայ ա-
ւելի չարիք՝ ոչ Մովաբին ազա-
տուածնելուն վրայ ու երկրին
մնացորդին վրայ առիւծներ պի-
տի խրկեմ :

ԳԼ. Ժ.Ը

1 Խրկեցէք գառը երկրի տիրո-
ղին , Վիմէն անապատի ճամբա-
2 յով Սիօնի աղջկան լեռը : Ու
Մովաբին աղջիկները Առնոնի
անցքերուն քովը՝ բոյնէն վռնտ-
ուած թռչուններու նման
3 պէս պիտի ըլլան : Խորհուրդ
ասա , դատաստան ըրէ . քու հո-
վանիդ կէս օրուան առնը պի-
տի ընէ պէս դիր , սրսորուածնե-
4 րը պահէ , ոչ փախստականները ձեռք
մի տար : Իմ սրսորուածներս
Մոդ քու քովդ պանդուխտ պէս
ըլնակին՝ ամ Մովաբ . դուն անոնց
ծածկոյթ եղիր կործանողին երե-
սէն . քանզի բռնաւոր չմնայ ,
աւերուղը պակսեցաւ , ու կոխոտ-
նելը երկրին վրայէն վերցան :
5 Ու ամուսնութեամբ պի-
տի հաստատուի . և անոր վրայ՝
Դաւթի խորանին մէջ , անոնց
դատաւոր մը պիտի նստի ճշմար-
տութեամբ , որ իրաւունքը պիտի
փնտռէ , ու արդարութիւնը շա-
տուղ՝ ի գործ պիտի դնէ :
6 Մովաբին ամբարտաւանու-
թիւնը լսեցինք , անիկայ խիստ
ամբարտաւան է . անոր դուրս-
թիւնը , ամբարտաւանութիւնը
ու սրտմտութիւնը չէ իրաւ . անոր
պատրաստ խօսքերը պարապ են :
7 Ասոր պատճառով Մովաբ՝ Մով-
բին համար պիտի աղաչայ . ամէն
մէկը պիտի աղաչայ . Կիրհարեսե-
թին հիմնացը համար պիտի հե-
ծէք . անոնք յիրաւի կործանուած
են : Քանզի Եսեբոնին դաշտերը 8
նուաղեցան , ազգաց իշխաններըՙ
Սեբամայի որթին պիտի պատ-
ուական ճիւղերը կոտրեցին .
որոնք մինչև Յազէր հասեր էին .
անապատը շրջապատեր էին . անոր
շառաւիղները երկընցեալ ծովէն
անցեր էին : Ասոր համար Սեբա- 9
մայի որթին վրայ Յազէրի լացովը
պիտի լամ . քեզ աչքիս արցունք-
քովը պիտի ոռոգեմ՝ ով Եսե-
բոն ու Եղեալէ . վասն զի ա-
մառնային պտուղիդ և հունձ-
քիդ համար եղած ազաղակը
դադարեցաւ : Եւ պտղաբեր ար- 10
տերէն՝ ուրախութիւնը ու ցնծ-
ութիւնը պիտի վերնայ . ու այ-
գիներու մէջ երգող և ցնծու-
թիւնու ձայն պիտի չլսուի . հրն-
ձաններ մէջ ալ գինի պիտի չկը-
խեն . հնձոյ ազաղակը վերջա-
ցուցի : Ասոր պատճառաւ իմ ա- 11
ղիքս Մովաբի համար , ու փոթո
Կիրհարեսեթի համար քնարի
պէս ձայն պիտի տայ : Ան ատե- 12
նը պիտի երեւնայ՝ թէ ինչպէս
Մովաբ իր բարձր տեղը երթալով
պիտի յոգնի , ու իր սրբատեղը
պիտի մտնէ աղօթք ընելու հա-
մար , բայց օգուտ մը պիտի չըլ-
լայ :

Ասիկա է ան խօսքը՝ որ Տէրը շա- 13
տունցմէ Մովաբին համար խօսեր
է . Բայց հիմա Տէրը խօսեցաւ . 14
ու ըսաւ . Երեք տարուան մէջ
վարձկանի տարիներուն պէս՝ Մո-
վաբին փառքը պիտի անարգուի
ան բոլոր մեծ բազմութիւնովը .
և մնացորդը խիստ քիչ ու
ակար պիտի ըլլայ :

ԳԼ. ԺԹ

1 Դամասկոսի պատգամը։ Ա-
հա Դամասկոսը քաղաք ըլլալէն
պիտի վերնայ, ու աւերակի շեղջ
2 մը պիտի ըլլայ։ Արոերի քաղաք-
ները պիտի թողուին. հօտերու
ֆոքախներ պիտի ըլլան, որ ա-
նոնք պառկին, ու վախցընող
3 չըլլայ։ Ու Եփրեմէն պարիսպը
պիտի վերնայ, և Դամասկոսէն
ու Ասորւոց մնացորդէն թագա-
ւորութիւնը, անոնք Իսրայէլի
4 որդւոցը փառքին պէս պիտի
ըլլան, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Ե-
ւ այն օրը Յակոբին փառքը պիտի
պակսի, ու անոր մարմնոյն պի-
5 րութիւնը պիտի նիհարանայ։
Ե՛ւ այնպէս պիտի ըլլայ, ինչ-
պէս որ հնձողը հունդը ցորեն կը
հնձէ, թեւին վրայ հասկերը կը
ժողվէ. ու Ռափայնոյ հովիտը
հասկեր քաղցրին պէս պիտի ըլ-
6 լայ։ Ու ինչպէս որ ձիթենին կը
թօթվին, ու բարձր ոստին ծայ-
րը երկու իրիք հատ և խիտ
պտղաբեր ոստին վրայ չորս հինգ
հատ կը մնայ, ամեն վրայ ազ-
գին ձիւռեր պիտի մնան, կ'ըսէ
7 Իսրայէլին Տէր Աստուածը։
Ան օրը մարդ իր Սաղզպոլին պի-
տի նայի, ու իր աչքերը Իսրայէլի
8 Սուրբը պիտի դիտեն։ Ե՛ւ իր
ձեռքերուն գործք եղած զեղանին-
ները պիտի չնայի, ու իր մատերուն
շինածը, ինչ Աստարտեայի կուռ-
քերը, և ինչ արեգական կուռ-
9 քերը պիտի չդիտէ։ Ան օրը
անոր ամուր քաղաքները Իսրա-
էլի որդւոցը երեսէն ձգուած
անտառին ևւ բարձր ոստերուն պիտի նմանին, ու ա-
10 րեւրակ պիտի ըլլան։ Ըրածիներուդ
դուն քու փրկութեան Աստուա-
ծը մոռցար, և քու զօրութեան
վէմը չյիշեցիր, անոր համար
հաճելի տունկեր պիտի անկնիս,
և օտար էուէ էերոոաճ տուն-
11 կեր պիտի անկնիս։ Չնկատիր օր
բնիկը պիտի ածէ ցրնեն, ու օր
նոճդ առաւօտուն պիտի բուս-
ցընես. բայց բերքին օրը հունձ
քը պիտի պակսի, և ասատիկ
տրտմութիւն պիտի ըլլայ։

12 Վա՛յ շատ ժողովուրդոց բազ-
մութիւնը, որ ծովու ձայնին պէս
կը գոռան, ու ժողովուրդներուն
աղմուկին՝ որ ատոմիկ ջուրերու
ձայնին պէս կը գոչեն։ ժողո-
15 վուրդները շատ ջուրերու ձայ-
նին պէս կը գոչեն, բայց Ա-
ստուած զանոնք պիտի յանդիմա-
նէ, և հեռու պիտի փախչին.
ու լեռներուն վրայէն մրրկին պէս
հալածուին։ Ու իրիկուան ա-
տեն՝ ահա խռովութիւն պիտի
կայ. և առաւօտ չեղած՝ բնա-
չինջ պիտի ըլլան. ասիկ կիչնեցընողներուն բաժինը, ու ասիկ
զրպարտիչներուն վիճակը ասիկայ է։

ԳԼ. ԺԲ

1 Վա՛յ երկրագունդ գետ-
2 նուն անդին կողմը եղող թեւե-
րով հովանաւոր երկիրին։ Որ ծո-
վին՝ պատուիրակներ նաւակներով
ջուրի երեսին վրայէն գետնաքա-
շներ կը խրկէ։ Ո՛վ արագընթաց
գետակներ՝ գայեք տարածուած
ու խիտ ազգին, սկսպրէն մին-
չև հիմա ահեղ ժողովուրդին,
խիտ գծուծուր ու ամէնը կոխկրտ-
ուող ազգին, որուն երկիրը գե-
տերը կ'ափրեն։ Ո՛վ աշխարհիս
բոլոր բնակիչներդ՝ ու երկրի վրայ
բնակողներդ, երբոր լեռներուն վր-
րայ դրօշակ կանգնուի՝ նայեցէք, ու
երբոր փող հնչուի՝ լսեցէք։ Քանի
մը Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ.
Ես հանգիստ պիտի ըլլամ, ու
իմ բնակարանէս պիտի նայիմ.
կէս օրուան պայծառ տօթու-
թեան պէս, ու հնձոց առ-
աջի ամպ պէս։ Քանի հունձքի ժամա-
նակէն առաջ, երբոր ընձիւղը
կը վերնայ, ու ծաղիկը ողկո-
ւյզ հասնելու վրայ է, անկ-
կայ ձիւղերը յօսոցով պիտի
կոտրի, և ոստերը պիտի վերցնեն

6 նեաւ։ Անոնք ժկտեղ լեռանց
Թռչնեներուն ու երկրի գազան-
ներուն պիտի Թողուին. և Թռչ-
չունները ամառը անոնց վրայ
պիտի անցընեն. ու երկրի ամէն
7 գազանները ձմեռը անոնց վրայ
պիտի անցընեն։ Ան ժամանակը
ղօրաց Տէրոջը՝ տարածուած ու
խիտ ժողովուրդին՝ և սկիզբէն
մինչև հիմա ահեղ ժողովուրդին,
խիտ զօրաւոր ու ոչինչ կոխ-
կըտրած ազգին՝ որուն երկիրը
գետերը կ՚աւերեն, ղօրաց Տէրո-
ջը անուանը տեղը՝ Սիօն լեռը
բնակ պիտի բերաբեր։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եգիպտոսի պատգամը։ Ահա
Տէրը թեթև ընթաց ամպի վրայ
հնձելէ է, ու Եգիպտոս պիտի
մտնէ. և անոր կռիւներն Եգիպ-
տոսի կուռքերը պիտի շարժին,
ու Եգիպտոսի սիրտը իր ներսի
2 դէն պիտի հալի։ Եւ Եգիպտա-
ցիները պիտի գրգռեմ Եգիպ-
տացիներուն վրայ ու ամէն մէ-
կը իր եղբօրը հետ, և ամէն
մէկը իր ընկերին հետ, քաղաք
քաղաքի հետ, ո՛ր Թագաւորու-
Թիւն Թագաւորութեան հետ
3 պատերազմ պիտի ընէ։ Եւ Ե-
գիպտոսի ոգին իր ներսի դէն
պիտի պարպեմ, և անոր խորհուր-
դը պիտի ցրուեմ. ու անոնք
կուռքերուն, կախարդներուն,
4 վհուկներուն ու նշանագէտնե-
րուն պիտի հարցընեն։ Ու Եգիպ-
տացիները խստասիրտ ազգի մը
ձեռքը պիտի մատնեմ. և անոնց
վրայ ժկտ անգութ Թագաւոր մը
պիտի տիրէ՝ ըսաւ Տէրը զօրաց Եհո-
5 վայ։ Եւ ծովը ջրերէն պիտի
պակսին, ու գետը պիտի
6 ցամքի ու չորնայ։ Եւ գետե-
րուն ջրհեղեղը պիտի քաշուին, ու
պարսպաւոր տաղաւարները պիտի
պարպուին ու չորնան,
եղէգը ու պուռուն պիտի թա-
7 ռամի։ Գետին քովը, ու գետին
եզերքին վրայ եղող մարգագե-
տինները, և գետին բոլոր սեր-
ման ցանքը պիտի չորնայ, ցիրուցան
ըլլայ ու կորսուի։ Հիւսողները
8 ալ պիտի հեծծեն, ու գետին քո-
լոր կարթ ընկէցողները պիտի ող-
բան, և ջուրին վրայ ցանց նե-
տողները պիտի ուռմին։ Ու քա-
9 րակ բեմ գործողները, ու ճեր-
մակ կտաւ հիւսողները պիտի ա-
մչնան։ Անոր սիւներն պիտի
10 կտորտին, ու ամէն վարձք առ-
նողները հոգին պիտի տրտում-
մի։ Իրաւ որ Տոյանների իշխան-
11 ները յիմարներ են. Փարաւոնի
խելառաւ խորհրդականներուն
խորհուրդը անասնական է. ի՛նչ-
պէս Փարաւոնին կրնաք ըսել.
Ես հին իմաստուններուս որդի եմ,
ե՛ս հին Թագաւորներուս որդի եմ։
Արդ՝ ո՞ւր են քու իմաստուննե-
12 րըդ, որ հիմա քեզի պատմեն, ու
իմացընեն Թէ զօրաց Տէրը ինչ
վճռեր է Եգիպտոսի համար։
13 Տոյանների իշխանները յիմարե-
ցան. Սեմփիսի իշխանները խա-
բուեցան, ու Եգիպտոսը՝ իր ցե-
ղերուն գլխաւորները մոլորցու-
14 ցին։ Տէրը անոր մէջը մոլորու-
Թեան ոգի խառնեց. ու անոնք
Եգիպտոսը իր ամէն գործքին
մէջը մոլորցուցին, ինչպէս որ
հարբած գինովը կը մոլորի։ Ու
15 Եգիպտոսի մէջ գործ պիտի
չըլլայ, որ գլուխ կամ պոչ, ճիւղ
արմաւենիի առաւ, կամ հինուն
16 գործ։ Ան օրը Եգիպտոս կինի-
նման պիտի ըլլայ, ու պի-
տի դողայ և զարհուրի զօրաց
Տէրոջը ձեռքին շարժմունքին,
որ պիտի շարժէ անոր վրայ։ Եւ
17 Յուդայի երկիրը Եգիպտացւոց
արհաւիրք պիտի ըլլայ. ամ որ
զանիկայ յիշէ, պիտի վախնայ
զօրաց Տէրոջը խորհուրդին պատ-
ճառաւ՝ որ անոր դէմ սահման-
ներ է։ Ան օրը Եգիպտոսի եր-
18 կրին մէջ քանի՛ նե՛ւ լեզուն խո-
սայ՝ և զօրաց Տէրոջը անուամբը
երդնայ՝ հինգ քաղաք պի-
տի ըլլայ. Քանանայ լեզուն խո-
սին մէջ և Բանակ քաղաք
պիտի ըսուի։ Ան օրը Եգիպտոսի
19 երկրին մէջ Տէրոջը համար սե-

զան, ու անոր սահմանին քովը
Տէրոջը համար խոմազ մը պիտի
20 ըլայ։ Եւ անիկայ Եգիպտացւոց
երկրին մէջ՝ գօրաց Տէրոջը հա-
մար նշան ու վկայութիւն պիտի
ըլայ. վասն զի բռնաւորներեն
պատճառաւ Տէրոջը պիտի ազա-
զակեն, ու անիկայ մէկ ազատիչ
ու մեծ մարդ մը խրկէ ու անոնց
21 պիտի ազատէ զանոնք։ Եւ Տէրը
Եգիպտոսի մէջ պիտի յայտնուի,
ու անոր օրը՝ Եգիպտացիք Տէրը
պիտի ճանչնան, և զոհեր ու
պատարագներ պիտի մատուցա-
նեն, և Տէրոջը ուխտ պիտի ը-
22 նեն, ու կատարեն։ Եւ Տէրը Ե-
գիպտացիները պիտի զարնէ. պի-
տի զարնէ, ու պիտի բժշկէ. և
անոնք Տէրոջը պիտի գառնան.
ու անիկայ պիտի ընդունի զա-
23 նոնք, ու պիտի բժշկէ։ Ան օրը
Եգիպտոսէն դէպ՝ ի Ասորեստան
բանուկ ճամբայ պիտի ըլայ, ու
Ասորեստացիք Եգիպտոս՝ ու Ե-
գիպտացիք Ասորեստան պիտի եր-
թան, ու Եգիպտացիք Ասորես-
տանեցւոց հետ Աստուծոյ պիտի
24 ծառայեն։ Ան օրը Իսրայէլը
երրորդ պիտի ըլայ Եգիպտոսի
ու Ասորեստանի հետ. ո՛ երկ-
րին մէջ օրհնութիւն պիտի ըլայ։
25 Զանոնք զօրաց Տէրը զանիկայ պի-
տի օրհնէ, ու պիտի ըսէ. Օրհ-
նեալ ըլայ իմ ժողովուրդս՝ Ե-
գիպտոսը, ու իմ ձեռքերուս
գործը՝ Ասորեստանը, և իմ ժա-
ռանգութիւնս՝ Իսրայէլը։

ԳԼ. Ի

1 Ն ասիկա որ Տարթանը
Ասորեստանի Սարգոն թագաւո-
րին խրկուեցաւ՝ Ազովտոս գնաց,
ու Ազովտոսի հետ պատերազմ
2 ըրաւ, ու զանիկայ առաւ. Ան
ժամանակը Տէրը Ամովսի որդ-
ւոյն Եսայիային ձեռքով խօսե-
ցաւ, ըսելով. Գնա՝ մէջքդ
քուրձդ հանէ, ու ոտքդ կօշիկ-
ներդ հանէ, ու անիկայ այն-
պէս ըրաւ, և մերկ ու բոկոտն
3 կը շրջէր։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ինչ-
պէս որ իմ ծառաս Եսայիան երկու
տարի մերկ ու բոկոտն շրջեցաւ,
որ Եգիպտոսի համար, ու Եթի-
ոպիայի համար նշան ու յայտ
մին է. Ա՛յնպէս ալ Ասորեստանի 4
թագաւորը Եգիպտացիները գե-
րի՝ ու Եթիոպացիները աքսոր
պիտի տանի, երիտասարդները
ու ծերերը մերկ՝ բոկոտն և իրենց
ամօթոյքը բաց, Եգիպտոսին նա-
խատինք ըլլալու համար։ Ու ա- 5
նոնք պիտի տակնուվրայ ու ամչնան
Եթիոպիայէն՝ որ իրենց ապա-
ւէնն էր, ու Եգիպտոսէն՝ որ ի-
րենց փառքն էր։ Եւ ան օրը ա- 6
ծովեզերեայ երկրին բնակիչները
պիտի ըսեն. Ահա այսպէս եղաւ
մեր ապաստանարանը՝ որ մենք
Ասորեստանի թագաւորին եր-
ձեն ազատելու համար, ու օգ-
նութիւն գտնելու համար հոն
փախանք. ուրեմն մենք ի՞նչպէս
պիտի ազատինք։

ԳԼ. ԻԱ

Ծովու անապատին պատ- 1
գամը։ Հարաւէն յարձակող
մրրիկներուն պէս՝ անիկայ անա-
պատէն՝ սոսկալի երկրէն կու
գայ։ Ինձի մէկ վշտալի տեսիլք 2
մը յայտնուեցաւ. յափշտակողը
կը յափշտակէ, ու կործանողը
կը կործանէ. ո՛վ Եղամացիք՝ վեր
ելէք. ո՛վ Մարք՝ պաշարեցէք.
անոր պատճառած բոլոր հառա-
չանքը դադրեցուցի։ Ասոր հա- 3
մար ելիւսամեներս ցաւով լեցաւ-
ցաւ. ու ծննդական ինոջ ցաւե-
րուն պէս՝ ցաւեր բռնեց զիս.
անանկ կծկուած եմ՝ որ չեմ
կրնար լսել. անանկ խռոված եմ
որ չեմ կրնար տեսնել։ Սիրտս 4
շփոթեցաւ, արհաւիրքը զիս գո-
զացուց. իմ ուրախութեան գի-
շերը ինծի սոսկալի փիշեր ե-
ղաւ։ Սեղանը կը պատրաստեն, 5
գեաւերը կը գնեն. կ՛ուտեն կը
խմեն. ելէք ո՛վ իշխաններ, վա-
հանները օծեցէք։ Քանզի Տէրը 6
ինծի այսպէս ըսաւ. Գնա՝ մէկ
պահապան կանգնէ, որ տեսածը պատ-

ԳԼ. ԻԲ

Տեսիլքի ձորին պատգամը։ 1 Ինչո՞ւ քեզի ի՛նչ եղաւ, որ ա-
մէնքդ տանիքներու վրայ ելար։ 2 Ո՛վ խռովութեամբ լեցուած
աղմուկի քաղաք՝ զօսասէր քա-
ղաք, քու վիրաւորներդ սրով
վիրաւորուած չեն, ա՛ պատե-
րազմի մէջ չմեռան։ 3 Բոլոր իշ-
խաններդ մէկէն փախան, ազե-
նաւորներէն կապուեցան. քա-
ղաքներդ հեռու փախչողնե-
րէն բոլոր գտնուածներդ մէկ-
ադ կապուեցան։ Ինծի համար 4
լաւ. թո՛ղ առէք զիս, որ դառ-
նագին լամ. իմ ժողովուրդիս
ապրանքը կոծանելուիս համար
զիս մխիթարել մի աշխատիք։
Քանզի տէրոջ Եհովայ Տէրոջմէն 5
բայ Եհովայ Տէրոջմէն խռովու-
թեան, կոխման ու շփոթու-
թեան օր է. պարիսպը կը փլը-
ցնեն, և աղաղակը մինչև լեռը
կը հասնի։ 6 Ու Եղամը իր ձիաւոր
մարդ իմներովը կապարճը վեր-
ցուց, և Կիրը վահանը բացաւ.
և քու բնաւոր հովիտներդ կա- 7
ռքերով լեցուեցան, ու ձիաւորնե-
րը գոնէդ կազմելին գունեցան
քովը. և Յուդային ծածկոցը 8
բացուեցաւ, ու ան օրը անտառի
տաները դէնքերուն նայեցաք. և 9
Դաւիթի քաղաքին փլած տեղե-
րուն շատ ըլլալը տեսաք, ու վա-
րի աւազանին ջուրերը ժողվե-
ցիք. 10 Ու Երուսաղէմի տուները
համրեցիք, և պարիսպը ամրա-
ցնելու համար տուները փլցու-
ցիք. 11 Ու հին աւազանին ջուր-
րուն համար՝ երկու պարսպին
մէջտեղը ջրակոյտ մը շինեցիք.
բայց զանիկայ շինողին նայեցաք,
ու շատոնցմէ զանիկայ կազմողին
ուշադրութիւն չը րիք։ 12 Եւ ան
օրը զօրաց Եհովայ Տէրը յե՛ղ
կանչեց լալու ու սգալու, գե-
լուխ կնասայլելու, և քուրձ
հագնելու։ 13 Եւ ահա ցնծութիւն
ու ուրախութիւն ըլլալ, ար՛ջա-
ներ կը սպաննելիք և ա՛շխարհ

7 Եւ անիկայ հեծեալներէ առատ,
երկու ձիաւոր, ո՛ն էշերու վրայ
հեծածներ, և ուղտերու վրայ
հեծածներ, և ուշադրութեամբ՝
մեծ ուշադրութեամբ մտիկ ը-
8 րաւ, ըն աղաղակեց առիւծի
պէս. Ո՛վ Տէր՝ ես ցորեկը միշտ
իմ դիտանոցիս մէջը կը կայնիմ,
ու գիշերը դիշերը իմ պահպանու-
9 թեանս վրէն կը կենամ. Եւ
ահա հեծեալ մարդ իջնէր, երկու
ձիաւոր կռ գան. նաև պատաս-
խան առաւ, ու ըսաւ. Ինկաւ
Բաբելոնը, ինկաւ, ու անոր ա-
ռասպածներուն բոլոր արձանները
10 կոտրատեցան ո՛ր գետինը նետո-
ւեցան։ Ո՛վ իմ կոխուածներս ու
իմ կալիս ցորեններ, ես ձեզի պատ-
մեցի ինչ որ լսած եմ զօրաց Տէ-
րոջմէն՝ Իսրայէլի Աստուծմէն։
11 Եդոմի պատգամը։ Մէկը կու-
ձայն մը կու գայ Սէիրէն.
Հսկո՛ղ, գիշերուան համար ի՞նչ,
ով պահապա՛ն գիշերուան հա-
12 մար ի՞նչ կ՚ըսէ։ Պահապանը
կ՚ըսէ. Առաւօտ կու գայ ու
նաև գիշերը. եթէ որ ի՛ւզէք
հարցնել, հարցուցէ՛ք. դարձէ՛ք,
13 ո՛ւ եկէ՛ք։
Արաբիոյ պատգամը։ Ա՛րա-
բիոյ անտառին մէջ գիշերը պի-
տի անցընէք, ով Դեդանացւոց
14 կարաւանները։ Ո՛վ Թեմային բնա-
կիչներ՝ ծարաւին առ-
15 նելու ջուր եկէք, ու փախստական-
նին առջևը հացով եկէք։ Վասն
զի անոնք կը փախչին սուրերուն
առջևէն, քաշուած սուրին առ-
ջևէն, ու լարուած աղեղին առ-
16 ջևէն, և սաստիկ պատերազմին
առջևէն։ Քանզի Տէրը ինծի
այսպէս ըսաւ. Մէկ տարուան
մէջ՝ վարձկանի տարիներուն պէս՝
17 Կեդարի բոլոր փառքը պիտի վեր-
ջանայ. Ու աղեղնաւորներուն
մնացած թիւը՝ Կեդարի որդւոց
զօրաւորները պիտի քիչնան.
քանզի Իսրայէլին Տէր Աստուածը
խօսեցաւ։

կը մըթնէիք, մին կ'ուտէիք ու
գինի կը խմէիք. ըե՞ւ. Ուտեցէք
ու խմեցէք, քանզի վաղը պիտի
14 մեռնիմք: Այլ զօրից Տէրոջը
կազմանէ իմ ականջներուս յայտ-
նուեցաւ որ անշուշտ ատ ան-
նուելիքը ձեզի պիտի չքա-
զուի, մինչեւ որ դուք մեռնիք,
կ'ըսէ զօրից Եհովայ Տէրը:
15 Զօրից Եհովայ Տէրը այսպէս
ըսաւ. Կաց, ու պալատին հրա-
մանատարին Սեբնա գանձապե-
16 տին քովը մտիր, ու ըսէ. Ասոն
հոս ի՞նչ ունիս, և հոս ո՞վ ունիս,
որ հոս քեզի գերեզման փորեցիր,
ո՛վ գոնէ որ քու գերեզմանդ
բարձր տեղ կը փորէ, ու քեզի
վէմի մէջ բնակարան կը շինէ:
17 Ահա Տէրը քեզ պիտի նետէ մէկ
զօրաւոր նետուածքով մը, և
քեզ բռլորովին պիտի ծածկէ:
18 Անշուշտ գնահատի պէս մէկ լայ-
նատարած երկիր մը պիտի գըցէ
քեզ, գոն հոն պիտի մեռնիս,
և քու փառաւոր կառքերդ հոն
պիտի մնան, ո՛վ քու տիրոջդ տա-
19 նը անարգանքդ: Ու քու պաշ-
տօնեդ քեզ պիտի վռնտէ, և
քու տարեծանեդ քեզ պիտի զըր-
20 կէ: Ու ան օրը պիտի կանչեմ
իմ ծառաս՝ Հեղկիայի որդին
21 Եղեակիմը, Եւ քու պատմու-
ճանդ անոր պիտի հագցնեմ,
ու քու գօտիովդ անոր պիտի
զօրացնեմ, և քու իշխանու-
թիւնդ անոր ձեռքը պիտի տամ,
ու անիկայ Երուսաղէմի բնակիչ-
ներուն, ու Յուդայի տանը հօր
22 պէս պիտի ըլլայ: Եւ Դաւթի
տանը բանալին անոր ուսին վրայ
պիտի դնեմ, որ անիկայ բանայ,
և գոցող չըլլայ, ու գոցէ, և
23 բացող չըլլայ: Ու զանիկայ մէկ
տեղատեղ տեղ մը բեւեռի պէս
պիտի գամեմ, և անիկայ իր հօ-
րը տանը փառաւոր աթոռի պէս
24 պիտի ըլլայ: Ու անոր հօրը տա-
նը բոլոր փառքը անոր վրայ պի-
տի կախեն, անոր ակռաներէն
ելլող պատուականները ու ան
տրցներէն, ամէն պզտիկ աման-
ներէ՝ սկսած սեռակ սեռակ թասերէն
մինչեւ ամէն սեռակ սրիկները:
25 Ան օրը՝ կ'ըսէ զօրից Տէրը, ըե՞ւ
հեռուտ տեղը գտնուած բեւե-
ռը պիտի վերցուի, և պիտի կոտ-
րի ու իյնայ, ու վրան եղած
բեռը պիտի կտրատի, քանզի
Տէրը խօսեցաւ:

ԳԼ. ԻԳ

Տիւրոսի պատգամը: Ողբա- 1
ցէք ով Թարսիսի նաւեր, քանզի
անիկայ բնաջինջ եղաւ, հոն
տուն կամ դուռ չմնաց, ըե՞ւ
Կիտացւոց երկրէն յայտնուելուն
անունց: Ո՛վ կղզիի բնակիչներ՝ 2
լռեցէք, ծովէ անցնող Սիդոնա-
ցւոց վաճառականները լեցու-
ցեր եին քեզ: Եւ շատ ջուրե- 3
րու մէջ գոյացող Սիհորի հատ-
կերը՝ գետին հունձքը անոր եկա-
մուտ էր, ու անիկայ ազգերուն
վաճառանոցն էր: Ո՛վ Սիդոն, 4
ամչցիր, քանզի ծովը կը խօսի,
ծովուն զօրութիւնը կ'ըսէ ու
կ'ըսէ, Ես ծնողականի պէս չեմ
քաշեր, ու չեմ ծնանիր, երի-
տասարդներ չեմ սնուցաներ, ե՛
կոյս աղջիկներ չեմ մեծցներ:
Երբոր ըե՞ւ Եգիպտացւոց 5
ականջը հասնի, Տիւրոսի լուրին
համար պիտի տագնապին: Թար- 6
սիս անցէք, ով ծովեզերքի բնա-
կիչներ՝ ողբացէք: Ձեր ուրախա-
լիութեան քաղաքը ասիկա՞յ է, որուն
հնութիւնը շատացած է, անոր
ոտքերը հեռու տեղ պանդուխտ
ընելու պիտի տանին զանիկա: 8
Ո՛վ ան խորհուրդը Երուսա-
ղէմի գէմ, որ իր բռնաւորները կը
պսակէր, անոր վաճառականնե-
րը իշխաններ եին, ըե՞ւ տուռ-
տուր ընողներ՝ երկրին պատուա-
ւոր մարդիկներըը: Զօրից Տէրը 9
ան խորհուրդը ըրաւ, որ ամէն
փառքին ամբարտաւանութիւնը
խայտառակէ, ըե՞ւ երկրին բոլոր
պատուականները անարգէ:
Ով Թարսիս աղջիկը քու տե- 10
ղեդ գետի պէս անցիր, ասկէ ետ-
քը գօտի չկայ: Իր ձեռքը ծովուն 11

վըսոյ երկընցուց. Թագաւորութիւնըը սարսեց. Տէրը իւր ձայնը արձակեց, որ երկիրը հալեցաւ։ 12 Տէրը բերդ ելաւ աբեղ. Ու քալեց. Դուն մէշըն ալ պիտի չըքայթայես, ամ Սիքեմի անտրգուած կայս ալ ջիկը. ելիր, կիսիմ անցիր. Բայց հոն ալ հանգստուիր։ 13 Թիւն պիտի չունենաս։ Իհա Քաղդէացւոց երկիրը, որ ասկնոյ ժողովուրդ չէր. գանիկայ Ասորեաստանցիք հիմնեցին անապատի բնակիչներուն համար. անոր աշտարակները կանգնեցին. անոր պալատները շինեցին. Բայց անիկայ հիմա աւերակ ըլաւ ասիկայ։ 14 Ողբացէք, ով Թարսիսի նաւեր. վասն զի ձեր զօրութիւնը կորաւ եղաւ։

15 Եւ այն օրը Տիւրոսը մոռցուած պիտի մնայ եօթանասուն տարի, մէկ Թագաւորի օրերուն չափ. Իսկ եօթանասուն տարիէն ետքը, երբ որ Տիւրոսին երգին պէս. 16 Ո՛վ մոռցուած պոռնիկ, քնարը առ, ու քալեցին մէջը պտրտէ. աղէկ զարկ, շատ խաղ կանչէ, 17 որ քեզ յիշեն։ Եւ եօթանասուն տարիէն ետքը, Տէրը այցելութիւն պիտի բնէ Տիւրոսին. և անիկայ իր շահին պիտի դառնայ, ու աշխարհիս երեսը եղող բոլոր երկրին Թագաւորութիւնը հետ պոռնկութիւն պիտի 18 բնէ։ Եւ անոր վաճառականութիւնը շահը Տէրոջը պիտի նուիրուի. անիկայ գանձուածներ պիտի չհերուի, կամ շահմսրանք մէջ պիտի չգտնուի. Հապա անոր վաճառականութեան շահը Տէրոջը առջեը բնակողներուն պիտի ըլայ, որ մինչև կշտանալնին ուտեն, ու պատուական զգեստներ հագնին։

ԳԼ. ԻԴ

1 Իհա Տէրը երկիրը կը պարպէ, ու զանիկայ կը դատարկացընէ, և տակնուվրայ ընելով՝ անոր բնակիչները կը ցրուէ։ 2 Կիշնայը կը ցրուէ։ Ու ինչպէս ժողովուրդը՝ քահանան ալ այնպէս. ինչպէս ծառան՝ իր տէրն ալ այնպէս. ինչպէս աղախինը՝ իր տիկինն ալ այնպէս. ինչպէս ծախող առնողը՝ ծախողն ալ այնպէս. ինչպէս փոխ առնողը՝ փոխ առնողն ալ այնպէս. ինչպէս և ամսականք առնողը՝ ամսականք առողն ալ այնպէս պիտի ըլայ։ 3 Երկիրը բոլորովին պիտի պարպուի, ու բոլորովին պիտի կողոպտուի. քանզի ան խօսքը Տէրը խօսեցաւ։ 4 Երկիրը սուգ կը բռնէ, ու կը մարի. աշխարհս կը նուաղի ու կը մարի. երկրիս ժողովուրդին մեծերը կը նուաղին։ 5 Ու երկիրը իր բնակիչներուն տակ կը պղծուեցաւ. քանզի անոնք օրէնքները զանց ըրին, պատուիրանքը փոխեցին, յաւիտենական ուխտը խափանեցին։ 6 Ան պատճառաւ նզովք կերաւ երկիրը. ու անոր մէջը բնակողները իրենց յանցանքին պատիժը կրեցին. ան պատճառաւ երկրին բնակիչները այրեցան, ու քիչ մարդ իկ մնացին։ 7 Նոր գինին սուգ կը բռնէ. որթը կը նուաղի. Ամէն ուրախասիրտ եղողները կը հառաչեն։ 8 Թմբուկներուն ձայնը դադրեցաւ. ուրախութիւն ընողներուն աղաղակը կը կտրի. քնարին ցնծութիւնը կը դադրի։ 9 Երգով գինի պիտի չխմեն. ցրիւ խմողներուն գառն պիտի ըլայ։ 10 Դատարկ քաղաքը կործանեցաւ. ամէն տուն դռնակնուկ եղաւ. որ չմտնի։ 11 Փողոցներուն մէջ գինիի համար աղաղակ կայ. ամէն ուրախութիւնը մթնցաւ. երկրին ցնծութիւնը վերցաւ։ 12 Քաղաքին մէջը ամայութիւն մնաց. ու դուռը զարնուեցաւ. ահ ու աւերակ եղաւ։ 13 Քանզի երկրին մէջ ժողովուրդոց մէջը թօմ ձիթենիի պէս ու այգեկութիւնէն ետքը ձեռաքաղին պէս պիտի ըլայ։ 14 Նոքա ձայն կը բարձրացնեն, երգեցողով ցնծութեամբ պիտի երգեն. ծովուն կողմէն Տէրոջը փառքին հա-

ման քարձրաձայն պիտի աղաղա-
15 կեն: Ասոր համար արևելեան
կողմը փառաւորեցէք Տէրը, ծո-
վու կղզիներուն մէջ Իսրայէլի
16 Տէր Աստուծոյն անունը: Երկրի
ծայրերէն օրհնութիւններ լսե-
ցինք, արդարին փառք Տուող:
Բայց ես ըսի. Նիհար եմ,
նիհար եմ: Վա՛յ ինծ. յափշտա-
կողները կը յափշտակեն. յա-
փըշտակողները բռնի կը յափըշ-
17 տակեն: Ո՛վ երկրին բնակիչը
վախ, գուբ և որոգայթ պիտի
18 գայ քու վրադ: Ու վախին ձայ-
նէն փախչողը գուբը պիտի կ՚ե-
նայ, և գուբին մէջէն ելլողը
որոգայթին մէջը պիտի բռնուի.
քանզի բացերն պատուհանները
բաց են, ու երկրին հիմերը
19 կը շարժին: Երկիրը բաղխելով
կը ճեղքուի. երկիրը բաղխելով կը
պառկի. երկիրը բաղխելով կը
20 տապի. Երկիրը գինովի պէս ան-
դադար պիտի երթայ, ու հիւ-
ղի պէս պիտի շարժի. և անոր
մեղքը պիտի ծանրանայ անոր
վրայ, ու անկայ պիտի կ՚ինայ,
21 ու մէյմըն ալ պիտի չելլէ: Ե-
ւան օրը Տէրը բարձրէն այցելու-
թիւն պիտի բնէ հպարտանքրուն
զօրքին, ու երկրի վրայ՝ երկրի
22 թագաւորներուն: Ե՛ւ անոնք
պիտի ժողվուին, ինչպէս որ
բանտարկեալները գուբին մէջ
կը ժողվուին, ու բանտի մէջ
պիտի գոցուին. և շատ առէնէն
հետը անոնց այցելութիւն պիտի
23 լլայ: Ե՛ւ լուսինը պիտի ամչնայ,
ու արեգը պիտի պատկառի, եր-
բոր զօրաց Տէրը Սիօն լեռանը
վրայ՝ ու Երուսաղէմի մէջ թա-
գաւորի, ու իր ծերերուն առջեւը
փառաւորուի:

ԳԼ. ԻԵ

1 Ո՛վ Տէր իմ Աստուածս դուն
ես, քեզ պիտի բարձրացնեմ,
քու անուանդ փառք պիտի տամ:
քանզի սքանչելի բաներ ըրիր.
քու վաղեմի խորհուրդներդ հա-
2 ւատարիմ և ճշմարիտ են: Քանի

զի քաղաքը՝ հոզակոյտ, ու պա-
րսպաւոր քաղաքը՝ աւերակ
գարձուցիր, որ պյուռհէպ քա-
ղաք չըլլալով, օտարականներուն
պալատը յաւիտեան չ՚ինուի:
Ասոր համար զօրաւոր ժողովուր-
դը քեզ պիտի պատուէ, և ա-
հարկու ազգաց քաղաքը քեզմէ
պիտի վախնայ: Վասն զի դուն
ապաւէն եղար ազքատին, ա-
պաւէն չքաւորին իր նեղու-
թեան առեն, ապաստանարան՝
փոթորիկէն, հովանի տապու թե-
նէն, երբոր անօրէնն մարտից կա-
տաղութիւնը պատ դէմ ըլլալով փո-
թորիկի պէս ինու գայ: Օտարա-
կանները ազաղակը շոր տեղ-
ալու տապու թեանը պէս պիտի
խոնարհեցնես. ինչպէս որ տա-
պու թիւնը ամպի հովանիով դի-
նէ, անոնց ալ բռնաւորներուն
ցնծութեան ձայնը պիտի ցած-
նայ:

Ե՛ւ զօրաց Տէրը սա լեռանս 6
վրայ բոլոր ազգերուն կերուն մը
պիտի բնէ, պարարտ բաներու և
հին գինիներու, ծուծով լեցուած
պարարտ բաներ, ու զտուած
հին գինիներ կերուն: Ե՛ւ 7
սա լեռանս վրայ՝ ամէն ժողո-
վուրդներուն վրայ տարածուած
ծածկոյը, ու ամէն ազգերուն
վրայ փռուած վարագոյրը բնա-
ջինջ պիտի բնէ: Մահը յաւի- 8
տեան բնաջինջ պիտի բնէ, ու
Տէր Եհովան ամէն աչքերէ ար-
ցունքը պիտի սրբէ, և բոլոր
երկրին երեսէն իր ժողովուրդին
նախատինքը պիտի վերցնէ. վա-
սն զի Տէրը խօսեցաւ: Ու ան 9
օրը պիտի ըսուի. Ահա մեր Աս-
տուածը ասիկայ է. անոր յու-
սացանք, ու անիկայ մեզ ազա-
տեց. Տէրը ասիկայ է. անոր
յուսացանք. անոր փրկութիւ-
նովը պիտի ցնծանք և ուրախա-
նանք: Քանզի Տէրոջը ձեռքը սա 10
լեռանս վրայ պիտի հանգչի, ու
Մովաբը անոր տակը պիտի կո-
խուի, ինչպէս որ յարդը կը
կոխուի աղբանոցին մէջը: Ե՛ւ 11

իր ձեռքերը պիտի տարածէ անոր
մէջը, ինչպէս որ լողացողը կը
տարածէ լողալու համար, ու
անոր հպարտութիւնը՝ անոր ձե-
ռացը հետքերներուն հետ պիտի
12 կործանէ։ Եւ քու բարձր պա-
րիսպներուդ ամրութիւնը պիտի
խոնարհեցնէ, ու գետնի հետ
հաւասարէ՝ փոշիի մէջ պիտի
ձգէ։

ԳԼ. Ի.Զ

1 Ա՛յն օրը Յուդայի երկրին մէջ
սա երգը պիտի երգեն. Մենք
զօրաւոր քաղաք ունինք. փրկու-
թիւնը պարիսպներու ու պատ-
2 նէշներու տեղ կը դնուի։ Դուռնե-
րը բացէք, որ ճշմարտութիւն
պահող արդար ազգը ներս մտնէ։
3 Հաստատ միտքը կատարեալ խա-
ղաղութեան մէջ կը պահես, ին-
4 քու որ քեզի կը յուսայ։ Յաւի-
տեան Տէրոջը յուսացէք. քանզի
Տէր Եհովան յաւիտենական վէմ
5 է։ Քանզի անիկայ բարձր տե-
ղուանք բնակուողները կը խոնարհե-
ցնէ. բարձր քաղաքը կը ցածցնէ,
մինչեւ գետինը կը ցածցնէ. զա-
նիկայ հողի հետ հաւասար կ'ընէ։
6 Ոտքը զանիկայ պիտի կոխէ, ազ-
քատներուն ոտքը ու չքաւորներուն
7 գործարարը։ Արդարին ճամբան
ուղիղ է. ով Ուղիղ՝ արդարին
8 ճամբան դուն կ'ուղղես։ Եւ քու
դատաստաններուդ ճամբան մէջ
քեզի կը սպասենք՝ ով Տէր.
Քու հոգիին փափաքը՝ քու ա-
նուանդ և քու յիշատակիդ վրայ
9 է։ Գիշերը փափաքեցայ քեզի
հոգւովս, ու առաւօտուն քեզ
կը փնտռեմ բոլոր սրտովս. քան-
զի երբոր քու դատաստաններդ
երկրիս վրայ ըլլան, աշխարհի
բնակիչները արդարութիւն պի-
10 տի սորվին։ Անբարեշնորհը ողորմու-
թիւն ալ ըլլայ՝ արդարութիւն
չսորվիր. անիկայ ուղղութեան
երկրին մէջ անօրէնութիւն կը
գործէ, ու Տէրոջը մեծափառու-
11 թիւնը չտեսնէր։ Ով Տէր՝ անոնք
քու ձեռքիդ բարձրանալը չեն
տեսներ. բայց ժողովուրդին վրայ
ունեցած նախանձդ պիտի
տեսնեն, ու ամչնան. և քու
թշնամիներդ կրակը պիտի սպա-
ռէ։ Ով Տէր՝ մեզի խաղաղու- 12
թիւն պիտի տաս. վասն զի մեր
ամէն գործքերն ալ դուն մեզի
համար գործեցիր։ Ով Տէր Ա- 13
տուած մեր՝ քեզմէ ուրիշ տէրեր
մեր վրայ տիրեցին. բայց քու ա-
նուանդ՝ միեակ քուկդ կը յիշենք։
Անոնք մեռած են, պիտի չապ- 14
ջինանան. ուրուականներ են. չեն
կրնար երկել. վասն զի դուն այ-
ցելութիւն ընելով՝ զանոնք բնա-
ջինջ ըրիր, ու անոնց բոլոր յի-
շատակը կորսընցուցիր։ Դուն 15
ազգը աւելցուցիր՝ ով Տէր.
ազգը աւելցընելով՝ փառա-
ւորեցար. երկրին ամէն ծայրե-
րը ընդարձակեցիր։ Ով Տէր՝ նե- 16
ղութեան մէջ քեզ փնտռեցինք.
քու պատիժդ անոնց վրայ եղած
ատեն աղաչանք ըրին։ Յղիչպէս 17
որ ծնանելու մօտ եղած յղի կը-
նիկը իր երկանցը մէջ տանջուե-
լով կ'աղաղակէ, մենք ալ քու
առջեդ այնպէս եղանք՝ ով Տէր.
Յղացանք, ցաւեր քաշեցինք, հով 18
ծնանողի պէս եղանք, ու երկի-
րը չկրցանք ազատել, և աշխար-
հիս բնակիչները չկեցան։ Քու 19
մեռելներդ պիտի ապրին. իմ
մեռելներուս մարմինները յա-
րութիւն պիտի առնեն. արթնցէք
ու ցնծութեամբ երգեցէք՝ ով
հողի մէջ բնակողներ. քանզի
քու ցօղդ խոտերու ցօղ է, ու
երկիրը իր մեռելները դուրս պի-
տի ձգէ։

Գնա՛ ով իմ ժողովուրդս, քու 20
ներսի սենեակներդ մտիր, ու
քու վրադ դռներդ գոցէ. պա-
հուէ քիչ մը՝ մինչ վայրկեան մը,
մինչեւ որ բարկութիւնը անցնի։
Քանզի ահա Տէրը իր տեղէն կ'ել- 21
լէ, որ երկրի բնակիչներուն ա-
ղէտութիւնը ընէ իրենց անօրէնու-
թեանը համար. ու երկիրը իր ա-
րիւնները պիտի յայտնէ, և սպան-
նուածները՝ ալ պիտի չծածկէ։

ԳԼ. ԻԵ

1 Ո՛ն օրը Տէրը՝ իր ամրակուռ, մե՛ծ ու զօրաւոր սրովը պիտի պատժէ վիշապը Լե՛ւիաթան օձը, այսինքն ան ծռմռծռած Լե՛ւիաթան օձը, ու ծովուն մէջը եղ-
2 ղէզ վիշապը պիտի սպանէ։ Ան օրը գինեվի այգիին վրայ երգե-
3 ցէք։ Ես Տէրս կը պահեմ զանիկայ, ամէն վայրկեանին մէջ պիտի ոռոգեմ զանիկայ, գիշեր ու ցորեկ անոր պահպանութիւն պիտի ընեմ, որ չջլատուի մէկ անոր
4 վրայ։ Ցաւդ չունիմ։ Ես բա-կուիթեան չունիմ. եւթանի մէկ ցախերը ու փուշերը ինծի դէմ պատերազմելին. ես անոնց վրայ պիտի քալեմ, ու զանոնք միասին
5 պիտի այրեմ։ Եթէ ոչ՝ թող իմ զօրութիւնս ապաւինին. խաղ ինծի հետ խաղաղութիւն ընեն, ինծի հետ խաղաղութիւն ընեն։
6 Ապագայ ժամանակին մէջ Յակոբը պիտի արմատանայ. Իսրայէլը պիտի ծաղկի, ու պիտի բնձիւղ, և պտղով աշխարհիս
7 երեսը պիտի լեցընեն։ Միթէ զանիկայ զարնողին հարուածին պէս զարկաւ զանիկայ, կամ անոնք ապանեուածներուն ապանեուածը
8 պէս ապանեուեցաւ։ Չափաւորութեամբ վիճելցար անոր հետ, երբոր զանիկայ խլեցիր, Բէ՛ արեւելեան հովին օրը սաստիկ
9 հովով սորվեր։ Ուստի Յակոբին անօրէնութիւնը տակաւ քաւութիւն պիտի ըլլայ, և բոլոր գինուորութիւնը ասոր է՝ որ անոր մեղքը վերցնէ, երբոր զոհասեղանի քարերը՝ կրակ փշրուած քարերու պէս ընէ, Աստարտեայի կուռքերը, ու արեգական արձաններըն ալ պիտի
10 չկանգնին։ Քանի պարսպաւոր քաղաքը ամայի, ու չէն ու ձգուած անապատի պէս թողուած ու մեղքէ ազատ պիտի ըլլայ. հոն զառակ պիտի արածի, և հոն պիտի պառկի, ու անոր ճիւղերը
11 պիտի հատցնէ։ Անոր սաղարթը չորնալով պիտի կոտրին. կիներ գան, ու զանոնք պիտի բռնկցընեն. քանի որ անիկայ խնամուած ժողովուրդ չէ. ասոր համար անոր սաղծողը անոր վրայ պիտի չգթայ, ու անոր կազմողը անոր պիտի չողորմի։
12 Եւ պիտի ըլլայ այն օրը՝ որ Տէրը Գետէն մինչեւ Եգիպտոսի հեղեղատը պիտի թօթուէ. և դուք ալ Իսրայէլի որդիք՝ մէկիկ մէկիկ պիտի ժողովուիք։
13 Ան օրը մեծ փողը պիտի հնչուի, և Ասորեստանի երկրին մէջ կորսուածները ու Եգիպտոսի երկրին մէջ աքսորուածները պիտի գան, ու Երուսաղէմ սուրբ լեռանը վրայ՝ Տէրոջը երկրպագութիւն պիտի ընեն։

ԳԼ. ԻԶ

1 Ա՛ւ՜ Եփրեմի գինեվէրուն հպարտութեան պսակին՝ որուն փառաւոր գեղեցիկ թառամեալ ծաղիկ մըն է, որ գինովցածներուն պարարտ հովիտին գլուխը կը լեցնայ։ Ահա Տէրոջը կողմանէ մէկ քաջ ու զօրաւոր մը՝ հեղեղատի պէս, սաստիկ մրրիկի պէս, ու ամաոսիկ ջուրերու յորդ ահագին հեղեղի պէս՝ ձեռքովը գետինը պիտի զարնէ զանոնք։ Եփրեմի
3 գինեվէրուն հպարտութեան պսակը ոտքերով պիտի կոխուի։
4 Եւ պտղատու հովիտին գլուխը եղող անոր փառաւոր գեղեցիկ թառամեալ ծաղիկ մըն է, հասնելիք առաջ վաղահասուկ թուզի պէս պիտի ըլլայ, որ զանիկայ տեսնողը ձեռքը առած պէս կը կլլէ։
5 Ան օրը զօրաց Տէրը իր ժողովուրդին մնացորդին փառաց պսակ ու հրճուագ թագ պիտի ըլլայ։ Եւ դատաստանին նստողին դատաստանի ոգի, ու պատերազմը դէպի դուռը դարձընողին զօրութիւն պիտի ըլլայ։
7 Բայց սոքա ալ գինովցած կը մոլորին, ու ցբիւով կը դատաստանեն, քահանան ու մարգարէն ցբիւով

կը մերթին, անոնք զինեն կ'ընկերցին, ցրիւն կը դանդաչէն, առուակի մէջ կը մնարին, ոտ զատ տատասնի մէջ կը սիրեն։ Պատն զի անոնց ամէն ակզանելը վրայ խաղալի պղծութիւնով լեցուած են, այնպէս որ տեղ մը չկայ։

9 Արձան պիտի ոտքիցնեն, պատկեր կրծատիւն հատկցնեն, կռիներն կտրատածներուն, առիւ- 10 քեր պատռածներուն։ Քանզի խորտ խորտի վրայ, խորտ խորտի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, քիչ մը հոս, քիչ մը հոն։ 11 Այո՛, ի ոտ ժողովուրդին հետ՝ չհասկցուելու ու շրմռնալով եւ օտար լեզուով պիտի խօսի։ 12 Քանզի անոնց ըսաւ, Յոգնածը հանգստացընելու հանգիստն այսկայ է, ու մխիթարութիւնը ասկայ է, բայց անոնք մտիկ ընել չուզին։ 13 Ուստի տէրոջը խօսքը պիտի ըլայ անոնց՝ խորտ խորտի վրայ, խորտ խորտի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, հրաման հրամանի վրայ, քիչ մը հոս, քիչ մը հոն, որպէս զի երթան՝ կրծնակի վրայ իյնան ու կոտրտին, և պատկերի մէջ խճնալով բռնուին։

14 Ասոր համար տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով ծաղր ընող մարդիկ, որ Երուսաղէմի մէջ իշխող ոտ ժողովուրդին վրայ կը տիրէք։ 15 Որովհետեւ ըսիք, Մենք մահուան հետ ուխտ ըրինք, ու գերեզմանին հետ դաշնակից եղանք, որ երբ յորդահոս հեղեղը ոտի անցնի, մեր վրայ պիտի չգայ, վասն զի ոտ թիւնը մեզի պատսպարան ըրինք, և ունայնու- 16 թեան մէջ պահուցանք։ Ասոր համար տէրը Եհովան այսպէս կ'ըսէ, Ահա ես Սիոնի մէջ վէմ մը կը դնեմ իբրեւ հիմ, ընտիր վէմ, պատուական անկիւն, հաստատուն հիմ։ ով որ հաւատայ անոր, պիտի չփոթուտայ փոխչէ- 17 լու։ Եւ գատաստանը լարին ու արդարութիւնը կշիռ ին համ- մար պիտի դնեմ։ և ոտ թեան պատսպարանը՝ կարկուտը պիտի առնէ, ու պահուելու տեղը՝ ջուրը պիտի կոխեն։ 18 Եւ մահուան հետ բրած ուխտերնիդ պիտի ապրեի, ու գերեզմանի հետ բրած դաշնակցութիւնիդ պիտի չհաստատուի։ երբոր յորդահոս հեղեղը ոտի անցնի, դուք անկէ պիտի կոխուիք։ 19 Ընդհանուր ոտ նեը ձեզ պիտի առնէ, քանզի ա- մէն առաւ, ցորեկ ու գիշեր պիտի անցնի, ու անոր լսելը ոտ նելը սոսկալի պիտի ըլայ։ 20 Քանզի անկողինը՝ երկրնիա- լու համար կարճ է, ու ծածկոցը ծածկուելու համար նեղ է։ 21 Քանզի Տէրը պիտի յուզի՝ ինչպէս որ փա- րասիմ լեռանը վրայ եղաւ, ու պիտի բարկանայ՝ ինչպէս որ Գա- բաւոնի ձորին մէջ բարկացաւ, որ իր գործը՝ իր օտար գործը գոր- ծէ, ու իր պաշտօնը՝ իր օտար պաշտօնը կատարէ։ 22 Եւ հիմա ծաղր ընողներ մի ըլլաք, որ չըլ- լայ թէ ձեր կապանքները ոտ ժանգնան, քանզի զօրաց Տէր Եհովայէն կատմանէ՝ բոլոր եր- կրին վրայ նախասահմանուած ա- րատ մը լսեցի։

23 Ականջ ոտէք՝ ու իմ ձայնս լսեցէք, մտիկ ըրէք՝ ու իմ խօս- քըս լսեցէք։ 24 Միթէ հերկողը ցո- ղելու համար միշտ կը հերկէ, միթէ իր երկիրը կը բանայ, ու անոր կոշտերը կը ոտփանէ։ 25 Նոր երեսը շիտակելէն ետքը՝ մի- թէ արմնդեղը ու չամանը չը- ցաներ, և ցորենը կարգով, ու գարին որոշուած տեղը, և հա- ճարը իր ոտհմանին մէջը չը դներ։ 26 Վասն զի իր Աստուածը կրթու- թիւն կու տայ անոր, ու կը սոր- վեցնէ թէ ինչ պէսքը է ընել։ 27 Քանզի արմնդեղը կոնիասայրով չեն ուռիը, ու չամանին վրայ սայ- լին անիւը չդառնար, հապա արմնդեղը գաւազանով, ու չա- մանը ցաւտով կը թօթուի։ 28 Հացին ցորենը կը կոխուի, բայց

զանիկայ միշտ չծեծեր, ու սոյնին անիւը զանիկայ չկտրատեր, և
29 ձիերը զանիկայ շէն փշրեր։ Ասիկայ ալ Զօրից Տէրոջմէն կ'ելլէ, որուն խորհուրդը սքանչելի է, ու անոր խմաստութիւնը գերազանց է։

ԳԼ. ԻԹ

1 Վա՛յ Արիէլին Դաւիթին բնակած Արիէլ քաղաքին, տարի տարիի վրայ աւելցուցէք, թող
2 պարէնան ծօնեները դառնան։ Բայց ես Արիէլը նեղը պիտի ձգեմ, ու անիկայ սգաւոր ու ախտաւոր պիտի ըլլայ, և ինծի Արիէլ
3 պէս պիտի ըլլայ։ Ու քեզի գեմ շուրջանակի բանակ պիտի դընեմ, և քեզ պատնէշներով պիտի պաշարեմ, ու քեզի դէմ հողաբլուրներ պիտի կանգնեմ։
4 Եւ պիտի լինայ՝ ու գետնէն խօսիս, և քու խօսքերդ հողին տակէն պիտի ելլեն, ու քու ձայնդ՝ վհուկի չայնին պէս գետնէն պիտի ըլլայ, և քու խօսքդ՝ հողէն պիտի փսփսայ։
5 Ու քու օտարականներուդ բազմութիւնը՝ մանր փոշիի պէս, և քու բռնաւորներուդ բազմութիւնը՝ անցնող մղեղի պէս պիտի ըլլայ, ու ասիկայ յանկարծ մէկ
6 վայրկեանի մէջ պիտի ըլլայ։ Զօրից Տէրոջը կողմանէ՝ որոտումով, գետնաշարժով, մեծ ձայնով, մրրիկով, փոթորիկով ու մաշող կրակի բոցով՝ այցելութեամբ
7 կ'ելլէ պիտի ըլլայ։ Ու Արիէլի վրայ պատերազմի եկող բազմաց ազգերուն բազմութիւնը, և ան ջաղաքին վրայ, ու անոր պարիսպներուն վրայ բոլոր յարձակողները, ու զանիկայ պաշարողներուն գիշերը տեսածը երազի պէս
8 պիտի ըլլայ։ Եւ ինչպէս որ ուժնոմի եղջը՝ երազին մէջ կը տեսնէ թէ կ'ուտէ, ու արթընցած ատեն փորը անօթի կը մնայ, և ինչպէս որ ծարաւածորդը՝ երազին մէջ կը տեսնէ թէ կ'ուտէ, ու արթընցած ատեն հոգին կը մնայ, ու հոգին կը պապակի, այնպէս պիտի բլլայ բոլոր ազգերուն բազմութիւնը՝ որ Սիօն լեռանը դէմ պատերազմի կու գան։ Ափշեցէք ու 9
զարմացէք, շլայնէք ու թմրեցէք, անոնք արբած են, բայց գինիէն չէ, անոնք կը դանդաչեն, բայց ցբիէն չէ։ Քանզի Տէրը ձեր 10
վրայ թմրութեան ոգի թափեց, ու ձեր աչքերը գոցեց, մարգարէներդ ու ձեր գլխաւորները՝ որոնք տեսիլք կը տեսնէին, կուրցուց։ Եւ ամէնուն տեսիլքերը 11
հինգտած գիրքի մը խօսքերուն պէս պիտի ըլլան ձեզի, որ կարդալ գիտցողին կու տան, ու կ'ըսեն, կ'աղաչենք, ասիկայ կարդա, ու անիկայ կ'ըսէ, Չեմ կրնար, վասն զի հինգտած է։ Եւ ան գիրքը կարդալ չգիտցող- 12
ին կու տան, ու կ'ըսեն, կ'աղաչենք, ասիկայ կարդա, ու անիկայ կ'ըսէ, Կարդալ չեմ գիտեր։ Ածոր Տէրը կ'ըսէ, 13
Որովհետև այս ժողովուրդը բերնովը կը մօտենայ, և զիս շրթունքներովը կը պատուէ, բայց անոնց սիրտը ինծմէ հեռու է, ու ինծմէ ուրիշ վախճանին՝ մարդոց ասպէսցուցած պատուիրանք մըն է։ Ածոր Տէրը ահա 14
ես այս ժողովուրդին մէջը սքանչելի հեռու զարմանալի գործքեր ու հրաշքներ պիտի ընեմ, և անոնց իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսուի, ու հանճարեղներուն հանճարը թաղծնի։ Վա՛յ անոնց՝ որ խոր- 15
րատունկ ուղղ կը փնտռեն, իրենց խորհուրդը Տէրոջմէ պահելու համար, ու իրենց գործքը մեռելի մէջ կ'ընեն, ու կ'ըսեն, Մեզ ո՞վ կը տեսնէ, ու մեզ ո՞վ գիտէ։ 16
Ա՛խ ձեր կամակորութիւնը, մեխ բրուտը կաւին տեղը կը գրաւի, քանդի կարելի է որ գործը գործողին համար ըսէ, թէ Անիկա չի գործեց, ու սեղծուածը՝ սեղծողին համար՝ թէ Անիկա չհասկընար։

17 Ահա՛ շատ քիչ ժամանակին եաք
քր՝ Լիբանանը պատրաստելը որպէս
պիտի գառնայ, ու պատրաստելը
արուր՝ անասուն պիտի անուսնի։
18 Ու ան օրը՝ խաւարը գիրքին խօս-
քերը պիտի լսեն, և կուրերը աչ-
քերը մէգին ու խաւարէն աղա-
19 քէն պիտի տեսնեն։ Եւ խնդա-
ձեռը Տէրոջմով կրնայ ուրախու-
թիւնը պիտի աւելցնեն, ու
հարուստ մարդոց կիսկերը Իսրայէլին
20 Սուրբովը պիտի ցնծան։ Վասն
զի բռնաւորը պիտի վերնայ, և
ծաղր ընողը պիտի չմնայ, ու ա-
մէն անոնք՝ որ անօրէնութեան
հասնելը կը հսկեն, պիտի կոր-
21 ասին. Անոնք որ մարդը դա-
տաստանի մէջ յանցաւոր կը հա-
նեն, ու դաղարին դրանը մէջ
չհաստոտուիլը ընողին համար
որոգայթ կը լարեն, և արդարին
22 իրաւունքը կը խախտանեն։ Ընդ
հանար Աբրահամը փրկող Տէրը՝
Յակոբին տանը համար այսպէս
կ՚ըսէ. Յակոբը ա՛լ պիտի
չամչնայ, ու անոր երեսը ա՛լ
25 պիտի չգունդի. Վասն զի ի-
րեան տեսնէ իր ազգը իմ ձե-
ռացս գործը իր միջին, սուրբ
ընեն իմ անուանս պիտի փառաւո-
րեն. Յակոբին Սուրբը պիտի
փառաւորեն, ու Իսրայէլի Ա-
24 ստուծմէն պիտի վախնան։ Եւ
հոգիով մոլորածներն իմաստու-
թիւնը պիտի ճանչնան, ու տրըն-
դնջողները խնամաւորութիւն պի-
տի առնեն։

ԳԼ. Լ

1 Ա՛յ ապստամբ որդիներուն՝
կ՚ըսէ Տէրը, որ մեղք մեղքի
վրայ աւելցնելու համար խոր-
հուրդ կ՚ընեն, բայց ինծմով չէ.
ու պաշտպանութիւն կ՚ընեն,
2 բայց իմ Հոգւոյս չէ. որ ան ալ
իմ բերնէս հարցնելու՝ կ՚երթան
Եգիպտոս կ՚իջնեն. Փարաւոնի
պաշտպանութեանը տակը ամրա-
նալու, ու Եգիպտոսի հովանիին
3 տակ հանգիստ ընելու համար։ Բայց Փա-
րաւոնին պաշտպանութիւնը ձե-
զի ամօթ, ու Եգիպտոսի հով-
նիին տակ հանգիստ ընելը ձեզի
պիտի ըլլայ։ 4 Վասն զի անոր
իշխանները Տոյանէս գացին, ու
դեսպանները Հանէս հասան։
5 Ամէնքը ամչցան ան ժողովուրդին
պատճառովը՝ որ իրենց օգուտ
մը ընելու կարողութիւն չունի,
անիկայ չկրնար օգնութիւն մը
կամ օգուտ մը ընել, հապա
ամօթ ու նախատինք պիտի
ըլլայ։ 6 Ահա՛ բեռ կենդանիներուն
վրայ. Նեգեբի գազանները
ու վշտաց, ծնողակ առիւծի, և
առյպ առիւծի, իժի, ու կիպող
թեւաւոր օձին ելլելը՝ իրենց
հարստութիւնը էշերուն,
իրենց մատուռներուն եշխարհին վրայ, ու իրենց գանձերը
ուղտի ապտակին վրայ կը տանին
անոնք ժողովուրդի մը՝ որ իրենց
օգուտ չունի։ 7 Վասն զի Եգիպ-
տացիք պարապ ու դատարկ օգնութիւն կ՚ընեն, անոր համար
անոր Գաբաղ նստող պարծենկոտ
կանչեցի։ 8 Երթալն գնա, անոնց
առջևը տախտակի վրայ
գրէ, և գիրքի մէջ գրոշմէ, որ
գալու ժամանակին միայ յաւի-
տենական վկայութեան համար։
9 Վասն զի ամբարիշտ ազգ ամ-
բոխ մըն է, ստախօս զաւակ-
ներ են՝ որ Տէրոջը օրէնքը լսել չեն ու-
զեր. 10 Որոնք առեսանողներուն
կ՚ըսեն. Մի տեսնէք, ու մարգա-
րէներուն՝ Մեզի համար ուղիղ
բաներ մի մարգարէանար. մեզի
շողոքորթութիւններ խօսեցէք։
խաբէութիւններ մարգարէա- 11
ցէք. Ճամբայեն ելա՛ք շաշուեցէք,
շաւիղէն խոտորեցէք, Իսրայէլին
Սուրբը մեր առջևէն վերցուցէք։
12 Ուստի Իսրայէլին Սուրբը այս-
պէս կ՚ըսէ. Որովհետև դուք ա-
խօսքը անարգեցիք, և բռնու-
թեան ու ծռութեան ապաւինեցաք, ու անոնց վրայ կռթնեցաք. 13 Ընդ
հանար այս անօրէնութիւնը՝ բարձր պատին մը
իյնալու վրայ եղող ուռեցած
ճեղքուածքին պէս պիտի ըլլայ

ձեղի, պատն կործանուածը չանգ-
կործանակի մէկ վայրկեանի մէջ
14 ինք գայ։ Եւ զանիկայ բրաւա-
ներու սուիններուն կատրուածքին
պէս պիտի կոտրէ. պիտի փշրէ
ու պիտի չխնայէ. և անոր կո-
տրուածքնէրուն մէջը կրակարա-
նէն կրակ առնելու կամ փոսէն
ջուր հանելու կտոր մը պիտի
15 չգտնուի։ Վասն զի Եհովայ Տէրը
Իսրայէլին Սուրբը այսպէս կ'ըսէ.
Դուք դառնալով ու հանդարտա-
նալով փրկուելիւն կը գտնէք. ձեր
զօրաւէիւներ՝ հանդարտութեամբ
ու ապաւինութեամբ կ'ըլլայ.
16 բայց դուք չուզեցիք. Հապա
ըսիք. Ոչ, ձի հեծնենք փախ-
չինք. անոր համար պիտի փախ-
չիք. արագընթաց ձիերու վրայ
հեծնենք ըսիք. անոր համար ձեզ
հալածողներն ալ արագընթաց
17 պիտի ըլլան։ Մէկուն սպառնա-
լիքովը հազարնիդ հինգին սպառ-
նալիքովը ամէնդ պիտի փախչիք.
մինչև որ լեռան գլուխը ան-
պես ու բլուրի վրայ դրօշակի
18 պէս թողուիք։ Բայց Տէրը կը
սպասէ որ ձեղի գթութիւն
ընէ, ու պիտի բարձրանայ որ
ձեղի ողորմի. քանզի Տէրը ար-
դար Աստուած մըն է. երանի
ան ամենուն որ անոր կը սպասեն։
19 Քանզի Ժողովուրդը Սիօնի
վրայ, Երուսաղէմի մէջ պիտի
բնակի. ալ բնաւ պիտի չլայ.
քու աղաղակիդ ձայնը էլեծին
դէմ չհասնելու քեզի պիտի ողորմի.
զանիկայ լսածին պէս՝ քեզի պա-
20 տասխան պիտի տայ։ Թէև Տէրը
ձեղի նեղութիւնէն հաց և տա-
ռապանաց ջուր տայ, քու ուսու-
ցիչներդ մեկզի ալ պիտի չհեռա-
նան, հապա քու աչքերդ քու
21 ուսուցիչներդ պիտի տեսնեն։ Ու
երբոր աջ կողմը կամ ձախ կողմը
խոտորիլ ըլլաս, քու ականջ
ներդ եռւէդ մէկ խօսք մը պիտի
լսեն, որ կ'ըսէ. Ասիկայ է ճամ
22 բան, ասոր մէջ քալեցէք։ Ան-
առնիք քու քանդակած արծաթի
կուռքերուդ ծածկոցները՝ ու
ոսկի կուռքերուդ զարդերը պի-
տի պղծես. զանոնք դաշտանի
լուխի պես պիտի նետես. անոնց
ամէն մէկուն պիտի քանս. Դուրս
ելիր։ Եւ Տէրը քու սերմանած 23
երկրիդ հունտերուն վրայ ան-
ձրև, ու երկրի արդիւնքէն հաց
պիտի տայ, և առատ ու պա-
րարտ պիտի ըլլայ. ան օրը քու
խաշիներդ ընդարձակ տեղի մէջ
պիտի ձարակին։ Ու երկիրը գոր- 24
ծող եզները ու էշերը՝ լմիսով
ու հնձանոցով հատած մաքուր
կերակուր պիտի ուտեն։ Եւ մեծ 25
կոտորածին օրը, որ աշտարակ-
ներուն կործանման ատեն, ա-
մէն բարձր լեռան վրայ և ամէն
բարձրացած բլուրի վրայ գետեր
ու ջուրի առուներ պիտի ըլլան։
Եւ այն օրը՝ որ Տէրը իր ժողովուրդ- 26
դին վէրքը պիտի պատէ, ու
անոնց հարուածքին խոցը պիտի
բժշկէ, լուսնին լոյսը արեւին
լոյսին պես, ու արեւին լոյսը
եօթնապատիկ ուժգին, ու եօթը
օրուան լոյսին չափ պիտի ըլլայ։
Ահա Տէրոջը անունը հեռուէն 27
կու գայ, անոր բարկութիւնը
կը վառի, ու բոցը սաստիկ է.
շրթունքները զայրոյթով լեցուած է, ու լեզուն մաշող
կրակի պես է. Եւ անոր հոգին 28
յորդ ահոս գետի պես մինչև
պարանոցը պիտի հասնի, որ ազ-
գերը ունայնութեան մաղով
մաղէ, և ժողովուրդներուն կը-
ղակը սանձ դնելով դառնոտ խա-
տրոյքնէ։ Դուք սուրբ ուրախ մը 29
կ'ունենաք, ինչպէս երբ պիտի ու-
նենաք, ու Իսրայէլի Վէմին՝
Տէրոջը լեռը երթալու համար
սրինգով գացողին պէս՝ սրտի
ուրախութիւն պիտի ունենաք։
Եւ Տէրը իր փառաւոր ձայնը 30
ընել պիտի տայ, ու իր սաստիկ
բարկութեամբը, և մաշող կրա-
կին բոցովը, հեղեղով, փոթո-
րիկով, ու կարկուտի քարերով
իր երկրացած բազուկը պիտի 31
ցուցնէ։ Վասն զի գառապատով
զարնուի Աստուածային Տէրոջը

32 ձայնէն պիտի ճնշուի։ Ու օրը
շաբաթ գաւազանին ամէն հա-
րուածը՝ որ Տէրը անոր վրայ
պիտի դնէ, խնդութիւնով ու
քնարներով պիտի ըլլայ. և անոր
հետ ոչխարով պատերազմելով
33 պիտի պատերազմի։ Քանզի Տօ-
փհեթը շատոնցմէ պատրաստուած
է. անիկա ալ Թագաւորին հա-
մար պատրաստուեցաւ. ընդլայ-
նեցուց, ու լայնցուց. անոր
գէզը կրակ ու շատ փայտ է.
շնչիկայ Տէրոջը շունչը ծծումբի
պէս հեղեղի պէս պիտի բռնկի
ցընէ։

ԳԼ. ԼԱ

1 Ա՛յ անոնց՝ որ օգնութեան
համար Եգիպտոս կ՚իջնեն, ու
ձիերու կը վստահին, և կառք-
րուն կ՚ապաւինին, որովհետև
շատ են, ու ձիաւորներուն, ո-
րովհետև խիստ զօրաւոր են. և
Իսրայէլին Սուրբին չեն նայիր,
2 ու Տէրը չեն փնտռեր։ Բայց ա-
նիկայ ալ իմաստուն է, ու չարիք
կը բերէ. և իր խօսքերը ետ չը-
դարձներ, ու չարութեան տունը
դէմ, և անօրէնութիւն գործող-
ներուն օգնութեանը դէմ կ՚ել-
3 լէ։ Արդ՝ Եգիպտացիք մարդ են,
և չէ Թէ Աստուած, ու անոնց
ձիերը մսային են, և չէ Թէ հո-
գի. ու երբոր Տէրը իր ձեռքը
երկնցնէ, Թէ օգնութիւն ը-
նողը պիտի սահի, և Թէ օգնու-
թիւն գտնողը պիտի իյնայ. ու
ամէնը միասին պիտի կորսուին։
4 Քանզի Տէրը ինծի այսպէս ը-
սաւ. Ջոր օրիւնակ առիւծը, կամ
կորիւնը իր որսին համար կը գո-
չէ, ու երբոր հովիւներուն գում-
ը անոր վրայ կը ժողովին, ա-
նոնց ձայնէն չվախնար, ու ա-
նոնց ազաղակին չվհատիր, այն-
պէս ալ զօրաց Տէրը Սիոն լեռա-
նը համար, ու անոր բլուրին հա-
մար պատերազմելու պիտի իջնէ։
5 Ինչպէս որ թռչունները էրծեր
յոգեերը կը ծածկեն, այնպէս ալ
զօրաց Տէրը Երուսաղէմին պաշ-
պանութիւն պիտի ընէ. պիտի
պաշտպանէ ու փրկէ ղանդիայ.
պիտի անցնի, ու պիտի ազատէ։
6 Դարձ ան Ընթացողն դարձէք,
ուսկից որ Իսրայէլի որդիքը շա-
րաչար ապստամբեցան։ 7 Քանզի
ան օրը՝ ամէն մարդ մեկդի պի-
տի նետէ իր արծաթէ կուռքե-
րը, ու ոսկիէ կուռքերը, որոնք
ձեռքերնիդ հնձեցին ձեզի մեղ-
քի համար։ 8 Եւ Ասիրացիները
որսով պիտի իյնայ, բայց չէ Թէ
մարդու սրէն. հապա զանիկայ
անանդ մեկ սուր մը պիտի ուտէ.
որ մարդու սուր չէ, ու անիկայ
սուրին երեսէն պիտի փախչի.
և անոր երիտասարդները հար-
կատու պիտի ըլլան։ 9 Ու անիկայ
իր վախին պատճառաւ՝ իր բեր-
դը պիտի անցնի. և անոր իշխան-
ները դրօշակէն պիտի զարհուր-
բին, կ՚ըսէ Տէրը, որուն կրակը
Սիոնի մէջ է, ու փուռը Երու-
սաղէմի մէջ։

ԳԼ. ԼԲ

1 Ա՛հա Թագաւոր մը արդա-
րութեամբ պիտի Թագաւորէ.
ու իշխանները իրաւունքով պի-
տի իշխեն։ 2 Եւ այ մարդը հովի
դէմ դնող պատսպարանի պէս,
ու փոթորիկի դէմ դնող ծածկո-
ցի պէս, չոր տեղը էղող ջուրի վը-
րայ գետնաքարե պէս, և ծարաւուտ
երկրի մէջ մեծ ապառաժի մը հո-
վանիին պէս պիտի ըլլայ։ 3 Ու տես-
նողներուն աչքերը պիտի չշա-
նան, և լսողներուն ականջները
մտիկ պիտի ընեն։ 4 Ու արագա-
ցողներուն սիրտը գիտութիւն
պիտի հասկընայ, և Թօթովախօս-
ներուն լեզուն յստակ խօսելու
պատրաստ պիտի ըլլայ։ 5 Ան-
պիտ մին մէյ մըն ալ ազնուական պի-
տի չըսուի, ու ագահին մէյ մըն
ալ առատաձեռն պիտի չըսուի.
6 Քանզի ան անպիտանը անպիտա-
նութիւն կը խօսի, ու անոր սիրտը
անօրէնութիւն կը գործէ. հեդ-
նաւորութիւն կ՚ընէ, ու Տէ-
րոջը վրայով ամբարշտութիւն

կը խօսի, անօթիին հոգին կը գոհացնէ, ու ծարաւածին
7 խմելիքը կը հատցնէ։ Եւ ապտիճին հնոցները չար են, անիկայ
սուտ խօսքերով ազգասպանութիւնը կը
պատրաստելու համար՝ նենգաւոր ձեւեր
8 կ՚ելլէ, թէեւ անոնկը արդարութիւնէն խօսի։ Բայց
ազնուապետը մտադիր ազնիւ բաներ կը խորհի, ու ազնիւ բաներու վրայ հաստատ կը մնայ։
9 Ո՛վ հանգիստ կիներ, եկէք, իմ ձայնս մտիկ ըրէք, ով անհոգ աղջիկներ, իմ խօսքիս ականջ
10 տուէք։ Օրերով ու տարիներով խռովայոյզ մէջ պիտի ըլլաք, ով անհոգ կիներ, քանի որ ձիւթաբեր
11 ժամանակ պիտի չըլայ։ Ո՛վ հանգիստ կիներ, դողացէք, ով անհոգ կիներ, խռովայոյզ մէջ եղէք, հանուեցէք ու մերկ եղէք, ու մէջքերնիդ խոպ կապեցէք։
12 Ցանկալի արտերուն ու պտղաբեր որթին համար կուրծ-
13 քերնիդ պիտի ծեծեն։ Իմ ժողովուրդս իս երկրին վրայ փուշ և ցախ պիտի բուսնի, նաև ամէն ուրախալի տուներուն վրայ
14 բնակչաքաղաքին մէջ։ Քանի որ պալատները եւեսէ պիտի ձրդուին, ապահովուղ քաղաքը պիտի հսպսի, բերդերը ու պահպանները յաւիտեան քարայրներ պիտի ըլլան, ցիռերու զուարճութեան համար, ու խաշիններու
15 արօտ ըլլարու համար։ Մինչեւ որ վերէն մեր վրայ Հոգի հսպսի, ու անապատը պտղաբեր պտղատու դառնայ, և պտղաբեր պտուղ ան-
16 տառ համարուի։ Ան ատենը ան նապատին մէջը իրաւունք պիտի բնակի, ու պտղաբեր պտուղ մէջը արդարութիւն պիտի հանդչի։
17 Եւ արդարութեան գործը խաղաղութիւն, ու արդարութեան պտուղները՝ հանգիստ ու ապահովութիւն պիտի ըլլայ յաւի-
18 տեան։ Եւ իմ ժողովուրդս խաղաղաւէտ բնակութեան մէջ, ու ապահով վայրերու մէջ, և հանդարտ հանգստութեան մէջ պիտի բնակին։ Բայց կարկուտ պիտի իջնէ անտառին վրայ, ու քաղաքը բոլորովին պիտի խոնարհի։ Երանի ձեզի՝ որ ամէն
20 կողմերու քով կը ցանէք, ու էշն ու իշուն ոտքը հոն կրկին կու տաք։

ԳԼ. ԼԹ

Վա՛յ քեզի ով կործանող՝ որ դուն չկործանուեցար, ու՝ Ով հեղի ով չարչարակից՝ որ քեզ չչարչարակիցին, երբոր դուն կործանելը լմընցնես, քեզ պիտի կործանեն, երբոր չարչարակիցէն դադարիս, քեզ պիտի չարչարակեն։

Ո՛վ Տէր՝ մեզի ողորմէ, քեզի կը յուսանք, առիւտուր անոնց զօրութիւն եղիր, ու նեղութեան ժամանակը մեզի փրկութիւն
3 եղիր։ Աղմուկին ձայնէն ժողովուրդները կը փախչին, քու բարձրանալէդ ազգերը կը ցրուին։
4 Եւ ձեր աւարը կը հաւաքուի ժողիլնէն պէս պիտի ժողվեն, անոր վրայ՝ մարդիկ ցոյտ կ՚ելլեն պէս պիտի ցոյտ կ՚ելլեն։
5 Տէրը բարձրացած է, վասն զի բարձրութեան կը բնակի, Սիոնը իրաւունքով ու արդարութեամբ
6 լեցուց։ Եւ քու ժամանակներուդ հաստատութիւն, ու փրկութիւններդ զօրութիւնը իմաստութիւն ու գիտութիւն պիտի ըլլայ, Տէրոջը վախը անոր գանձն է։
7 Ահա անոնց զօրաւորները դուրսը կ՚աղաղակեն, խաղաղութեան դեսպանները դառնապէս կու լան։ Բանուկ ճամբաները
8 ամայի եղան, ճամբորդն անցնող չմնաց, անիկայ ուխտը աբեկ, քաղաքները կ՚անարգէ, մարդը
9 բանի տեղ չհսպի։ Երկիրը սուգ կը բռնէ, ու կը հնանայ, Լիբանանը ամչցաւ, ու թառամեցաւ, Սարոնը անապատի պէս եղաւ, և Բասանը ու Կարմեղոսը կը թօթուեն։ Հիմա պի-
10

ան Լեւիմ՝ կ՚ըսէ Տէրը. հիմա պիտի փառաւորուիմ հիմա պիտի
11 բարձրանամ։ Դուք յղութով պիտի յղանաք, ու մկիղ պիտի ծնանիք. ու ձեր շունչը կրակի պէս
12 ձեզ պիտի ուտէ։ Եւ ժողովուրդները կիրկի պիտի ըլլան. անոնք կրակի մէջ կարաւած փուչերու պէս պիտի
13 պրծին։ Ո՛վ հեռաւոր եղողներ՝ իմ ըրածս լսեցէք. ու մօտ եղողներ՝
14 իմ զօրութիւնս գիտցէք։ Սիօնի մէջ մեղաւորները կը վախնան. կեղծաւորները դող կը բռնէ։ Ո՞վմէ մեզի պիտի բնակի մնաշող կրակին մէջը. ո՞վմէ մեզի պիտի երթ
15 նակի յաւիտենական բոցերուն մէջը։ Արդարութեամբ քալողը, ու ուղիղութիւն խօսողը. անիրաւութեան շահը մերժողը, կա
16 շառաչ առնելէն ձեռքերը հեռցնողը, արիւնհեղութեան խօսքէրը չլսելու համար՝ ականջնե՛րը գոցողը, ու չարութիւնը չտեսնելու
17 համար՝ աչքերը գոցողը։ Անիկա բարձրերը պիտի բնակի. անոր բերդը ամուր վէմերու վրայ պիտի ըլլայ. անոր հաց պիտի տրուի, ու անոր ջուրը անպակաս
18 պիտի ըլլայ։ Քու աչքերդ թագաւորը իր գեղեցկութեանը պիտի տեսնեն. անոնք հեռաւոր
19 երկիր պիտի նային։ Քու սիրտդ վախերը պիտի մտածէ. ո՞ւր է դպիրը, ո՞ւր է կշռողը, ո՞ւր է աշտարակներուն գրողը։ Դուն պիտի չտեսնես ան խիստ ժողովուրդը, դժուարիմաց ու անծանօթ լեզուն ունեցող ժողովուրդը, որ
20 թամախաս ու անխմանալի լեզուով չէ։ Մեր տօներու քաղաքին Սիօնին նայէ. քու աչքերդ Երուսաղէմը պիտի տեսնեն, խիստ հանգիստ բնակարան մը ու չտեղափոխուելու վրան մը, որուն ցիցերը յաւիտեան պիտի չքաշուին,
21 ու շանթերը բնաւ պիտի չկտրին։ Հապա հոն փառաւոր Տէրը պիտի ըլլայ մեզի համար գետաղացի ու վտակներու տեղ.
նաւը պիտի չանցնի, ու անկէ մեծ նաւ պիտի չանցնի։ Քանզի մեր 22
դատաւորը Տէրն է. մեր օրէնդիրը Տէրն է. մեր թագաւորը Տէրն է. անիկա մեզ պիտի ազատէ։

Քու շաւանները թուլցան. 23
իրենց կայմին խարխափը չկրցան հաստատ բռնել. առագաստը չկրցան բանալ. ան առնը մեծ աւար բաժնուեցաւ. մինչև անգամ կաղերը աւար առին։ Ու 24
հոն բնակողը պիտի չըսէ թէ՝ Հիւանդ եմ. հոն բնակող ժողովուրդին անօրէնութիւնը պիտի թողուի։

ԳԼ. ԼԴ.

Ով ազգե՛ր՝ մօտեցէ՛ք որ լսէք, 1
ով ժողովո՛ւրդներ՝ ականջ տուէ՛ք. երկիրը՝ ու անոր լեցութիւնը, աշխարհը՝ ու անոր բոլոր բնակիչները թող մտիկ ընեն։ Վասն 2
զի Տէրոջը բարկութիւնը ամէն ազգե՛րուն վրայ, ու սրտմտութիւնը անոնց բոլոր զօրքերուն վրայ է. անիկա զանոնք նզովքի, զանոնք սպանդի մատնեց։ Եւ 3
անոնց սպաննուածները պիտի նետուին. ու անոնց դիակներէն գէշ հոտ պիտի ելլէ. և անոնց արիւնովն լեռները պիտի հալին։ Ու երկինքին բոլոր զօրքերը պի- 4
տի հալին. ու երկինքը մագաղաթի պէս պիտի գոցուի. և անոնց բոլոր զօրքերը վար պիտի թափին, ինչպէս որ տերեւը որթենէն կը թափի, ու ինչպէս որ նոճին կը թափի։ Քանզի 5
սուրս իմ՝ առեալս երկինքին մէջ արբեցած է. ահա անիկա Եդովմի վրայ ու իմ նզոված ժողովուրդիս վրայ՝ դատաստան ընելու պիտի իջնէ։ Տէրոջը սուրը ա- 6
րիւնով լեցուած է, ու ճարպով եղաւած է. գառներուն և նոխազներուն արիւնովը, ու խոյերուն երիկամունց ճարպովը. քանզի Տէրը Բոսորայի մէջ զոհ ունի, ու Եդովմի երկրին մէջ մեծ ըս-

7 պոնդ։ Եւ անոնց հետ պիտի
լինան մխիթարութիւնքը ու գո-
րանիւնքը ցուլերուն հետ. և
անոնց հոգիքը պիտի գինուիլոյ ու անոնց հոգը
ճարպով պիտի պտրտուածայ։
8 Քանզի Տէրոջը վրէժխնդրու-
թեան օրը՝ ու Սիոնի վէճին հա-
9 մար՝ հատուցման տարին է։ Եւ
անոր գետերը՝ ձիւթի, ու հոգը
ծծումբի պիտի դառնայ. և ա-
նոր երկիրը վառուած ձիւթի պի-
10 տի ըլլայ։ Վիշերը ու ցորեկ պի-
տի չմարի. անոր ծուխը յաւի-
տեան պիտի ելլէ. և դարէ՛ ի
դար աւերակ պիտի մնայ. յա-
ւիտեանս յաւիտենից անկէ անոգ
11 Նաղ պիտի չըլլայ. Հապա գայլե-
կայ հաւալուսնները ու ոզնիները
պիտի ժառանգեն. և հոն քա-
ջահատը ու ագռաւը պիտի բը-
նակի. ու անոր վրայ դատաս-
կոմիեան լարը և ունայնու-
թեան կշռաքը պիտի քաշուի։
12 Անոր ազնուականները թագա-
ւորութեան պիտի կանչեն, բայց
հոն ՉԻՆ պիտի չգտնուի. ու ա-
նոր բոլոր իշխանները պիտի ո-
13 չընչանան։ Եւ անոր պալատնե-
րուն մէջը փուշեր, ու անոր
պարիսպներուն վրայ եղինճ ու
եկեզան պիտի բուսնի. և ճա-
գարներու բնակարան, ու ջայ-
լամներու գաւիթ պիտի ըլլայ։
14 Եւ վայրենի կատուները բախ-
նիներուն պիտի հանդիպին, ու
այծեամարդները իրարու ձայն պի-
տի տան. և յաւերակաբնիները
հոն պիտի հանգչին, ու հոն ի-
15 րենց հանգիստ տեղ պիտի գըտ-
նեն։ Հոն նետ օձը իր բոյնը
պիտի շինէ, ու հաւկիթ պիտի
ածէ, և իր ձագերը պիտի հա-
նէ, ու իր հովանիին տակը ա-
նէրէՀ պիտի խնամէ. և ուրուր-
ները հոն պիտի ժողովին՝ ամէն
16 մէկը իր բնակիցին հետ։ Տէրոջը
գիրքին մէջը փնտռեցէք, ու
կարդացէք. անոնց մէկը պիտի
չպակսի. մէկուն բնակիցը պակաս
պիտի չըլլայ. վասն զի իր բերա-
նը հրամայեր է, ու իր Հոգին
պիտի ժողվէ զանոնք։ Եւ ինքը 17
անոնց համար վիճակ ձգեր է,
ու իր ձեռքը զանոնք լարով
բաժներ է անոնց. զանոնք յա-
ւիտեան պիտի ժառանգեն, դա-
րէ՛ ի դար անոր մէջը պիտի բը-
նակին։

ԳԼ. ԼԸ

Անապատը ու չոր երկիրը 1
պիտի ուրախանայ. և անբնակ
երկիրը պիտի ցնծայ՝ ու շուշա-
նի պէս պիտի ծաղկի։ Անիկայ 2
բողբոջելն պիտի ծաղկի, և
ցնծութեամբ ու երգելով պիտի
ուրախանայ. անոր պիտի տրուի
Լիբանանին փառքը, Կարմելո-
սին ու Սարոնին վայելչութիւնը.
անոնք Տէրոջը փառքը՝ մեր Աս-
տուծոյն վայելչութիւնը պիտի
տեսնեն։

Թօսլցած ձեռքերը ուժովցու- 3
ցէք, ու դողդոջուն ծունկերը
զօրացուցէք. Թօսլ սրտերու- 4
րանէք. Ուժովցէք, մի՛ վախնաք.
ահա ձեր Աստուածը վրէժխնդիր
գըտնիւեալ՝ ու Աստուծոյ հա-
տուցումը կու գայ. անիկայ
պիտի գայ, ու ձեզ ազատէ։
Ան ատեն կոյրերուն աչքերը 5
պիտի բացուին, ու խուլերուն
ականջները պիտի բացուին։ Ան 6
ատեն կաղը եղջերուի պէս պի-
տի ցատկէ, ու համրին լե-
զուն օրհնութիւն պիտի երգէ.
քանզի անապատի մէջ ջուրեր,
ու անբնակ երկրի մէջ հեղեղներ
պիտի բղխին։ Եւ խորշակահար 7
երկիրը լիճ պիտի դառնայ, ու
ծարաւած երկիրը ջուրի աղ-
բիւրներ պիտի բղխէ. և ճա-
գարներուն պառկած բնակարա-
նը՝ եղէգի ու կնիւնի գաւիթ
պիտի ըլլայ։ Եւ հոն պողոտայ 8
ու ճամբայ պիտի ըլլայ, ու ա-
նիկայ սուրբ ճամբայ պիտի կո-
չուի. անկէ պիղծ մարդ պիտի
չանցնի. հապա անիկայ անոնց
համար պիտի ըլլայ. ան ճամբուն
մէջ քալողը, ու յիմարները ան-

9 գամ պիտի չնկռտին։ Հոն ա-
ռեւտ պիտի չըլլայ, ու անոր վը-
րայ պատառոտ գազան պիտի չհլ-
է. Ես հոն պիտի չգտնուիմ, հա-
պա վրկուածները հոն պիտի
10 քալեն։ Ու Տէրոջը փրկածները
պիտի դառնան, ու երգելով
Սիոն պիտի գան. և անոնց գլը-
խուն վրայ յաւիտենական ու-
րախութիւն պիտի ըլլայ. անոնք
ցնծութիւն ու ուրախութիւն
պիտի առնեն. և տրտմութիւնը
ու հեծութիւնը անոնցմէ պիտի
հեռանայ։

ԳԼ. ԼԶ

1 Ու եղաւ որ Եզեկիա թագա-
ւորին չորեքտասաներորդ տարին՝
Ասորեստանի Սենեքերիմ թագա-
ւորը՝ Յուդայի բոլոր պարսպա-
ւոր քաղաքներուն վրայ եկաւ, ու
2 զանոնք առաւ։ Եւ Ասորեստանի
թագաւորը՝ Ռաբսակը շատ զօր-
քով Լաքիսէն Երուսաղէմ ղրկե-
կից Եզեկիա թագաւորին, ու
անիկայ Համիշէի ագարակին ճամ-
բան եղող վերի աւազանին ջըր-
3 մուղին վրայ կայնեցաւ։ Եւ Փիղ
կոչուի որդին Եղեակիմ պալա-
տին հաշտարարը, ու Սեբնա
առենադպիրը, ու Յիշատակաց
գրիչ Ասաֆի որդին Յովաքը՝ ա-
նոր ելան։

4 Եւ Ռաբսակ անոնց ըսաւ. Ե-
զեկիային ըսէք. Ահա թագաւորը՝
Ասորեստանի թագաւորը այս-
պէս կ'ըսէ. Ի՞նչ է աս յոյսը՝
5 որուն դուն կ'ապաւինիս. Դուն
ըսիր. Պատերազմի համար խոր-
հուրդ ու զօրութիւն ունիմ.
բայց շրմունքի խօսքեր են. Ի-
միս որո՞ն ապաւինելով՝ ինծմէ
6 ապստամբեցար։ Ահա դուն ան
ջախջախած եղեգի ցուպին՝ Ե-
գիպտոսին ապաւինեցար, որ և-
թէ մէկ մարդ մը կռթըն-
նի, ձեռքը պիտի մտնէ, ու զա-
նիկայ պիտի ծակէ. Եգիպտոսի
փարաւոն թագաւորը բոլոր իրեն
ապաւինողներուն այնպէս է։
7 Բայց թէ որ ինծի ըսես թէ՝

Մենք մեր Եհովայ Աստուծոյն
կ'ապաւինինք. ասիկա այն չէ,
որուն բարձր տեղերուքը ու սե-
ղանները Եզեկիան վերցուց, և
Յուդային ու Երուսաղէմին ը-
սաւ. Ասկէ ետև անոնց առ-
ջեւը երկրպագութիւն ընէք։ Ու 8
հիմա իմ տիրոջս Ասորեստանի
թագաւորին հետ հաշուուէ, ու
քեզի երկու հազար ձի տամ, թէ
որ դուն քու կողմանէդ անոնց
վրայ հեծնողներ դնելու կարող
ես։ Եւ իմ տիրոջս պիտոյ պզտիկ 9
ծառաներէն մէկ կուսակալին
ինչպէս կրնաս դէմ դնել, որ
դուն կառքերու ու ձիերու հա-
մար Եգիպտոսին կ'ապաւինիս։
Եւ հիմա ես երկրին վրայ ար- 10
դեօք առանց Եհովային հրամանի՞ն
եկեր եմ՝ զանիկայ աւերելու հա-
մար. ինծի Եհովան ըսաւ. Ան
երկրին վրայ եկիր, ու զանիկայ
աւերէ։

Ու Եղեակիմը, և Սեբնան, 11
ու Յովաքը Ռաբսակին ըսին.
Շնորհք ըրէ, քու ծառաներուդ
հետ Ասորերէն խօսէ, քանզի
մենք կը հասկընանք, ու մեզի
հետ Եբրայեցերէն մի խօսիր որ
պարսպին վրայ եղող ժողովուրդը
լսէ։ Բայց Ռաբսակ ըսաւ. Մի 12
թէ ես խօսքերը խօսելու հա-
մար իմ տէրս ղիս քու տիրոջդ
ու քեզի դրկեց. չէ որ ա-
մարդոց ներկեալներուն ալ որոնք պա-
րսպին վրայ կը նստին ձեզի հետ
իրենց ապրը ուտելու, ու իրենց
միզը խմելու։

Եւ Ռաբսակ ոտք եկաւ, ու 13
մեծ ձայնով մը Եբրայեցերէն
ազազակեց, ու ըսաւ. Լսեցէք թա- 14
գաւորին Ասորեստանի թագա-
ւորին խօսքերը մեծի ըսաւ. Թա-
գաւորը այսպէս կ'ըսէ. Եզե-
կիան ձեզ չխաբէ, քանզի անի-
կայ չկրնար ձեզ ազատել։ Ու 15
Եզեկիան ձեզ Եհովային չյուսա-
ցընէ՝ ըսելով. Եհովան մեզ ան-
շուշտ պիտի ազատէ, ո՛ւ աս քա-
ղաքը Ասորեստանի թագաւորին
ձեռքը պիտի չտրուի։ Եզեկիա 16

չին մարիկ մի՛ ընէք. քանզի Աստուածն Թագաւորը ամենայն երկրի՛ վրայ ե՛կ. Լռեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած. 11 բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 12 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 13 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 14 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 15 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 16 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 17 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 18 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 19 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 20 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 21 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 22 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 23 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 24 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 25 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 26 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 27 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 28 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 29 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 30 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 31 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 32 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 33 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 34 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 35 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 36 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 37 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 38 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 39 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 40 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 41 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 42 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 43 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 44 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 45 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 46 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 47 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 48 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 49 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 50 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 51 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 52 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 53 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 54 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 55 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 56 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 57 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 58 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 59 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 60 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 61 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 62 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 63 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 64 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 65 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 66 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 67 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 68 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 69 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 70 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 71 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 72 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 73 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 74 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 75 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 76 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 77 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 78 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 79 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 80 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 81 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 82 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 83 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 84 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 85 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 86 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 87 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 88 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 89 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 90 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 91 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 92 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 93 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 94 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 95 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 96 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 97 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 98 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 99 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 100 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 101 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 102 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 103 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 104 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 105 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 106 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 107 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 108 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 109 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 110 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 111 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 112 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 113 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 114 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 115 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 116 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 117 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 118 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 119 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 120 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 121 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 122 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 123 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 124 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 125 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 126 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 127 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 128 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 129 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 130 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 131 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 132 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 133 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 134 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 135 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 136 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 137 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 138 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 139 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 140 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 141 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 142 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 143 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 144 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 145 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 146 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 147 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 148 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 149 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 150 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 151 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 152 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 153 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 154 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 155 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 156 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 157 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 158 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 159 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 160 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 161 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 162 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 163 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 164 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 165 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 166 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 167 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 168 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 169 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 170 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 171 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 172 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 173 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 174 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 175 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 176 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 177 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 178 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 179 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 180 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 181 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 182 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 183 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 184 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 185 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 186 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 187 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 188 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 189 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 190 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 191 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 192 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 193 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 194 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 195 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 196 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 197 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 198 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 199 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 200 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 201 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 202 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 203 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 204 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 205 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 206 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 207 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 208 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 209 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 210 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 211 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 212 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 213 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 214 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 215 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 216 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 217 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 218 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 219 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 220 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 221 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 222 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 223 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 224 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 225 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 226 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 227 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 228 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 229 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 230 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 231 Դադարեցէ՛ք եւ գիտասջի՛ք թէ ես եմ Աստուած, բարձրացեալ եմ ի հեթանոսս, եւ բարձրացեալ եմ ի վերայ երկրի. 232 Տէր Զաւակաց Զաբաւովթ ընդ մեզ է, յուսացեալ մեր է Աստուած Յակոբայ. 233 Ելէք եւ տեսէք զգործս Տեառն, զոր եդ աւերակս ի վերայ երկրի. 234 որ դադարեցուցանէ զպատերազմս մինչեւ ի ծագս երկրի, զաղեղն կոտրեսցէ եւ զնիզակն ջախջախեսցէ, զվահանս հրով այրեսցէ. 235 Դադարեցէ՛

Եմաթի Թագաւորը, ու Արփա-
Թի Թագաւորը, ու Սեփարու եմ
քաղաքին, Ենայիմ և Ադայիմ
Թագաւորը։
14 Ու Եղեկիա նամակը դեռապան-
նեբուն ձեռքին առաւ, ու զա-
նիկայ կարդաց, և Տէրոջը տու-
նը ելաւ, ու Եղեկիա Տէրոջը
15 առջեւը բացաւ անիկայ։ Ու Ե-
զեկիա Տէրոջը առջեւը ազօթք
16 ըրաւ, ու ըսաւ. Ո՛վ Տէր զօրու-
թեանց՝ Աստուած Իսրայէլի, որ
քերովբէնեբուն մէջը կը նստիս,
երկրիս ամէն Թագաւորութեան
վրայ Աստուած միմակ դուն ես, երկինքը ու երկիրը
17 դուն ստեղծեցիր։ Ո՛վ Տէր՝ ականջդ խոնարհեցուր ու լսէ.
ով Տէր՝ աչքերդ բաց ու նայէ,
և լսէ Սենեքերիմին բոլոր խօս-
քերը, որ իրկեց կենդանի Ա-
ստուածը նախատելու համար։
18 Ո՛վ Տէր՝ իրաւցնէ Ասորեստանի
Թագաւորները բոլոր ազգերը ու
19 անոնց երկիրը աւերեցին, Ե՛ւ ա-
նոնց աստուածները կրակի առ-
ին. վասն զի անոնք Աստուած
չէին, հապա մարդու ձեռա-
գործ՝ փայտ ու քար էին. անոր
համար զանոնք կորսնցուցին։
20 Եւ հիմա դուն ով Տէր Աստուած
մեր՝ ազատէ մեզ անոր ձեռքէն,
որպէս զի երկրիս բոլոր Թագաւո-
րութիւնները գիտնան, որ Տէրը
միայն դուն ես։
21 Ու Եսայիի որդին Եսային՝ Եղեկիային դարձ իրկեց՝ ըսելով.
Իսրայէլին Տէր Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ. Որովհետև Ասորե-
ստանի Սենեքերիմ Թագաւորին
22 համար աղօթք ըրիր ինծի. Անոր
վրայով Տէրոջը ըսած խօսքը ա-
յս է. Սիօնի կոյս ազջիկը քեզ անարգեց, քեզ ծաղր ըրաւ. Երուսա-
ղէմի ազջիկը քու գլուխդ գըլխա-
23 շարժեց։ Դուն ով նախատեցիր
ու հայհոյեցիր, ու որմէն վրայ
ձայնդ վերցուցիր, և աչքերդ
Իսրայէլի Սուրբին դէմ վեր վեր
24 ցուցիր։ Քու ծառաներուդ ձեռ-
քովը Տէրը նախատեցիր՝ ըսիր.
Իմ կառքերուս շատութիւնովը
լեռներուն բարձրութիւնը՝ Լի-
բանոնու քովերը ելայ, ու անոր
բարձր եղևի խիները և գեղեցիկ մայ-
րիները պիտի կտրեմ. ու անոր
խիտ բարձր ծայրը՝ անոր Կար-
միղոսին անտառը պիտի մտնեմ։
Ես փորեցի ու ջուր խմեցի, ու 25
պաշարուած տեղերուն բոլոր գե-
տերը ոտքերուս Թաթովը ցամ-
քեցուցի։ Միթէ լսած չես որ 26
ասիկայ շատոնցմէ ես շինեցի,
ու առջի օրերէն՝ ի վեր ձեւա-
կերպեցի. հիմա հասուցի, որ
դուն պարսպաւոր քաղաքները
աւերակի հոդակոյտներու դարձնիս։ Անոնց անոնց բնակիչ- 27
ները ձեռքը կարճ ըլլալուն
համար՝ դարհուրեցան ու ամեր-
ցան. անոնք դաշտի խոտի, և
կանանչ բանջարի պէս, ոստ-
նիքի խոտի պէս, և դեռ չհա-
սած ու խորշակին դարնուած
հունձքի պէս եղան։ Բայց ես 28
քու բնակութիւնդ, ելլելդ ու
մտնելդ, և ինծի ունեցած սրտա-
մոլութիւնդ գիտեմ։ Որովհետև 29
ինծի ունեցած սրտմոլութիւնդ,
ու քու ամբոստանութիւնդ
իմ ականջներուս եկաւ, ես ալ
իմ կարիս քու քիթիդ, և իմ
սանձս քու բերանդ պիտի դնեմ,
ու քու եկած ճամբայէդ քեզ
ես պիտի դարձնեմ։
Եւ ասիկայ քեզի նշան ըլ- 30
լայ. այս տարի ինքիրմէ բու-
սածը, ու երկրորդ տարին ին-
կած հասկերէն բուսածը պիտի
ուտէք. ու երրորդ տարին՝ ցա-
նեցէք, ու հնձեցէք, և այգիներ
անկեցէք, ու անոնց պտուղը կե-
րէք։ Եւ Յուդայի տունը ապա- 31
տուած մնացորդը՝ վարին արմատ
պիտի արձակէ, ու վերէն պը-
տուղ պիտի տայ։ Քանի որ Երու- 32
սաղէմէն մնացորդ, ու Սիօն լեռ-
նէն ազատուած պիտի ելլէ. ո՛վ
սիկայ զօրաց Տէրոջը նախանձը
պիտի բնէ։
Ասոր համար Աստուած Ասո- 33
Թագաւորին վրայով՝ Տէրը այս

պէս կ'ըսէ. Ահեկայ առ քաղաքը պիտի շինեմ, ու անոր նեռ պիտի շինեմ, և անոր առջեւը վահանով պիտի շգոյ, ու անոր գէմ պաշարհշ պիտի չկանգնեմ.
34 Իր եկած ճամբայէն նո պիտի դառնայ, ու առ քաղաքը պի-
35 ի շինեմ, կ'ըսէ Տէրը: Եւ առ քաղաքը պիտի պաշտպանեմ, ու զանիկայ ազատեմ, ինձի համար ու իմ ծառայ Դաւիթին համար:

36 Ու Տէրոջը հրեշտակը ելաւ, և Ասորեստանի բանակին մէջը հարիւր ութսունհինգ հազար հոգի զարկաւ. ու երբոր առաւօտուն կանուխ էին, ահա անոնց ամէնը մեռած մարմիններ
37 էին: Եւ Ասորեստանի Սենեքերիմ իմ խոտաւորը չուեց գնաց, ու դարձաւ Նինուէի մէջ նըս-
38 տաւ: Ու երբոր անիկայ իր աստուծոյն Նիսրոքին տանը մէջ երկրպագութիւն կ'ընէր, անոր որդիքը Ադրամելէք ու Սարասար զանիկայ սրով զարկին, ու Արարատ երկիրը փախան. և անոր տեղ անոր որդին Եսարհադան իմ գաւառը եղաւ:

ԳԼ. ԼԸ

1 Ա՛ն օրերը Եզեկիա մահուան ատամնանը հիւանդացաւ: Ու Ամոսի որդին Եսայի մարգարէն անոր եկաւ, ու անոր ըսաւ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Տանդ համար պատուէր տուր. քանզի դուն մեռնելու ես, ու պիտի
2 չապրիս: Ու Եզեկիա իր երեսը պատին դարձուց, ու Տէրոջը
3 աղօթք ըրաւ, Ու ըսաւ. Ով Տէր՝ կ'աղաչեմ, քու առջեւդ ճշմարտութեամբ ու կատարեալ սրտով քալեցի՝ և քու աչքիդ առջեւը բարի եղածը ընելս յիշէ. ու Եզեկիա մեծ լացով մը լացաւ:

4 Ու Տէրոջը խօսքը եղաւ Եսա-
5 յիին, ըսելով. Գնա՝ Եզեկիային ըսէ. Քու հօրդ Դաւիթին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Քա-

աղօթքդ լսեցի, քու արտօսրդ տեսայ. ահա ես քու օրերուդ վրայ տասնհինգ տարի պիտի աւելցնեմ. Եւ քեզ 6 ու առ քաղաքը Ասորեստանի թագաւորին ձեռքէն պիտի ազատեմ, և առ քաղաքին պաշտպանեմ համար պիտի ընեմ: Եւ 7 այսկայ քեզի Տէրոջմէն նշան ըլլայ, թէ Տէրը առ իր ըսած խօսքը պիտի կատարէ. Ահա 8 աստէղը՝ Ահազին արեւու ժամացոյցին վրայ իջած աստիճանները տասը աստիճան ետ պիտի դարձնեմ. ու արեւը իջած աստիճաններէն տասը աստիճան ետ դարձաւ:

Ա՛ն ծագայի Եզեկիա թա- 9
գաւորին գրածը, որ իր հիւանդանալէն ու հիւանդութենէ ելլելէն ետեւը գրեց:

Ես ըսի. Իմ օրերուս հանգիստ 10
ժամանակին մէջ գերեզմանին դռները պիտի երթամ. մնացած տարիներէս զրկուեցայ: Ըսի թէ՛ 11
Տէրը պիտի չտեսնեմ, Տէրը պէտք չէ՛ երեսէ կենդանեացը երկրին մէջ. և մարդ աշխարհին բնակչաց հետ ըլլալով, ալ մարդու պիտի չնայիմ: Իմ շրջանս կը չուէ, 12
ու հովիւներուն տաղտուկին պէս ինծմէ կը փոխադրուի. իմ կեանքս կարելի՝ տասայնանկի պէս. առէշէն զիս կը կտրէ. գիշերուընէ մինչեւ գիշեր զիս պիտի լմնցընես: Սինչեւ առաւօտ սպա- 13
սեցի. առիւծի պէս բոլոր ոսկրներս կը կտրէ. ցորեկուընէ մինչեւ գիշեր զիս պիտի լմնցընես: Կռնչեցի պէս և ծիծեռ- 14
նիկի պէս կը ճչեմ. աղաւնիի պէս կը մնչեմ. վերս նայեցայ աչքերս ուժասպառցան. ով Տէր՝ ասպնդատի մէջ եմ, ինծի ձեռնտու եղիր: Ի՞նչ ըսեմ. խոսք 15
խօսեցաւ, ու ինքը կատարեց. իմ բոլոր տարիներուս մէջ հոգւոյս ա՛ս դառնութեամբ կամաց պիտի քալեմ: Ո՛վ Տէր՝ մարդիկ 16
ասոնցմով կ'ապրին. ու իմ հոգւոյս կեանքը ասոնց ամէնէն է,

և զնա բժշկիցիր, ու ապրեցու-
17 ցիր։ Ահա խաղաղ թեւան ունէ՛ մեծ գառնութիւն էի՝ ինձի, բայց դուն իմ հոգիս սիրեցիր, ու ապականութենէ գուբկն էրեցիր, վասն զի բոլոր մեղքերս կռնակիդ ետևը նետեցիր։
18 Քանզի գերեզմանը քեզ չկրնար օրհնել, մահը քեզի փառք չկրնար տալ, գուբը իջնողները քու ճշմարտութիւնդ չեն կրնար յուսալ։ Կենդանին, կենդանին
19 նա քեզ կը գոհանայ, ինչպէս ես այսօր կ՚ընեմ. քու ճշմարտութիւնդ հայրը իր որդուցը պիտի գիտցընէ։ Տէրը իմ փրկութիւնս եղաւ, անոր համար մեր կենացը բոլոր օրերուն մէջ իմ օրհնութիւնս Տէրոջը տաճարը մէջ լար մէնկցող նուագարան նետել պիտի երթինք։
21 Վասն զի Եսայի ըսեր էր. Զոր Թուրկը առնէն, մանրին, ու վէրքին վրայ դնէն, և պիտի
22 առողջանայ։ Ու Եղեկիա ըսեր էր. Տէրոջը տունը երթալուս նշանը ի՞նչ ըլլայ։

ԳԼ. ԼԹ

1 Ա՚ն ատենը Բաբիլոնի Թագաւորը՝ Բաղադանի որդին Մարոդաք բաղադանը նամակներ ու ընծաներ խրկից Եղեկիային. քանզի անոր հիւանդանալը և
2 առողջանալը լսեր էր։ Ու Եզեկիա անոնց վրայ ուրախացաւ, և իր Թանկագին բաները նետեցաւ տուաւ, արծաթը, ու ոսկին, ու խունկերը, և պատուական ղոը, ու իր զինքերուն բոլոր տունը, և իր գանձերուն մէջը բոլոր գտնուածը յուսցուց, ու իր տունը մէջ և իր բոլոր տէրութեանը մէջ բան մը չհինաց, որ Եզեկիա անոնց չցուցընէ։
3 Ու Եսայի մարգարէն Եզեկիա Թագաւորին եկաւ, ու անոր ըսաւ. Ասա մարդիկներդը ի՞նչ ըսին, և ուսկից եկան քեզի. ու Եզեկիա ըսաւ. Ինձի հեռու տէ-
4 րէն Բաբիլոնէն եկան։ Եւ անիկա ըսաւ. Ո՞ւր տունդ մէջ ի՞նչ տեսան. ու Եզեկիա ըսաւ. Տունս մէջ ինչ որ կայ՝ տեսան, ու գանձերէս մէջ անոնց չցուցուցած բան չհինաց։ Ան ատենը Եսայի
5 Եզեկիային ըսաւ. Զօրաց Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ. Ահա օրը
6 կու գայ՝ որ քու տունդ մէջ ինչ որ կայ, ու քու հայրերդ մինչև աս օրս ինչ որ ժողվեցին, Բաբիլոն պիտի տարուի. մէկ բան մը պիտի չհինայ՝ կ՚ըսէ Տէրը։
7 Ու քու զաւկերէդ՝ քու ծնանելոցդ որ ինկնին, պիտի առնէ, և անոնք Բաբիլոնի Թագաւորին պալատին մէջը նախրիներ պիտի ըլլան։
8 Ու Եզեկիա Եսայիին ըսաւ. Տէրոջը խօսքը՝ որ դուն ըսիր, բարի է. դարձ ըսաւ. Թող հոգեառ իմ օրերուս մէջ խաղաղութիւն ու ապահովութիւն պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Խ

1 Ա՚խիմարեցէք, միխիթարեցէք իմ ժողովուրդս, կ՚ըսէ ձեր Ա-
2 ստուածը. Երուսաղէմին քաղցրութիւնէ խօսեցէք, ու անոր կանչեցէք՝ որ անոր պատերազմելու ժամանակը լմնցաւ, և անոր անօրէնութիւնը Թողուեցաւ, քանզի իր բոլոր մեղքերուն համար Տէրոջը ձեռքէն կրկին հապշտապով առաւ։
3 Անապատի մէջ կանչողին ձայնը. Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք, ու անապատ Թուրանի մէջ մեր Աստուծոյն համար շտիղ շիտակեցէք։
4 Ամէն ձոր պիտի բարձրանայ, և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ, ու ծռածը պիտի շիտակութիւն, և խորտուբորտ տեղերը հաւասար պիտի ըլլան։ Ու Տէրոջը փառքը
5 պիտի յայտնուի, և ամէն մարմին միասին պիտի տեսնէ. քանզի Տէրոջը բերանը խօսեցաւ։
6 Ա՚ձկ ձայն մը ըսաւ. Կանչէ. ու ես ըսի. Ո՞նչ կանչեմ. ամէն մարմին խոտ է, ու անոր բոլոր վայելչութիւնը դաշտի ծաղկին պէս է։
7 Խոտը կը չորնայ,

ծաղիկը կը թառամի, երբոր անոր վրայ Տէրոջը հոգին կը փչէ. իրաւցնէ ժողովուրդը խոտ է։
8 Խոտը կը չորնայ, ծաղիկը կը թառամի. բայց մեր Աստուծոյն խօսքը յաւիտեան պիտի մնայ։
9 Ելիր բարձր լեռան վրայ, ով դուն որ Սիոնին աւետիս կը բերես. քու ձայնդ ուժով բարձրացուր, ով դուն որ Երուսաղէմին աւետիս կը բերես. բարձրացուր, մի վախնար. Յուդայի քաղաքներուն ըսէ. Ահա ձեր Աստուածը։
10 Ահա Տէր Եհովան զօրութեամբ պիտի գայ, ու անոր բազուկը իրեն համար պիտի իշխէ. ահա իր վարձքը իր հետն է, ու գործոց հատուցումը իր առջեւն է։
11 Ինչպէս հովիւ պէս իր հօտը պիտի հոսէ. գառնուկները իր թեւովը պիտի ժողվէ, ու գրկին մէջ պիտի կրէ. և ծիծ տուողները կամաց պիտի քշէ։
12 Ո՞վ իր ափովը ջուրերը չափեց, ու երկինքը ծռածքով չափեց, ու երկրի հողը չափի մէջ ամփոփեց, և լեռները կշռադատով, ու բլուրները կշռաքարով կշռեց։
13 Ո՞վ քննեց Տէրոջը Հոգին. ու անոր խորհրդակից ըլլալով՝ խնդրամատոյց
14 բոլոր զանիկայ։ Անիկայ որուն խորհուրդ հարցուց, ու ով անոր իմաստուն ձեւը տուաւ, և դատաստանի ճամբան ցուցուց, ով անոր գիտութիւն տուեցաւ, ու իմաստութեան ճամբան գիտցուց։
15 Ահա ազգերը դոյլէ կաթիլ կամ խիլի պէս են, ու կշիռքի մէջի մանր փոշիին պէս կը սեպուին. ահա կղզիները ցրուած փոշիի պէս են։
16 Լիբանան կրակի համար բաւական չէ, ու անոր անասուններն ալ ողջակիզի համար բաւական չեն։
17 Ամէն ազգերը անոր առջեւը ոչինչ պէս, ոչ ոչինչէն պակաս, և ունայնութիւն կը սեպուին։
18 Ուստի դուք Աստուածը ո՞ւր կը նմանցնէք, ու զանիկայ ի՞նչ նմանութեան հետ կը հատուցընէք։
19 Արուեստաւորը կը ձուլէ կուռքը, ու ոսկերիչը զանիկայ ոսկիով կը պատէ, և անոր արծաթի շղթաներ կը շինէ։
20 Ան ազքատը որ չկրնար ցծխախոտ նուէրներ ընել, անփուտ փայտ կ՚ընտրէ, իրեն վարպետ արուեստաւոր մը կը փնտռէ, որ անշարժ կուռք մը շինէ։
21 Միթէ չգիտցաք, լսեցիք, ձեզի առաջուց չզրուցուեցաւ, երկրին հիմնադրութենէն չհասկցաք։
22 Ինքն է երկրին շրջանին վրայ նստողը, ու անոր բնակիչները մարդիներուն պէս են. ինքն է երկինքը վարագուրի պէս տարածողը, ու նստելու համար գրուելիք վրանի պէս կանգնողը։
23 Ինքն է իշխանները բնաջինջ ընողը, ու երկրին դատաւորները ոչընչացնողը։
24 Անոնք դեռ չանկուած, չցանուած, և անոնց բունը հողի մէջ չարմատած, անիկայ անոնց վրայ կը փչէ, ու անոնք կը չորնան, և փոթորիկը զանոնք մղեղի պէս կը տանի։
25 Արդ որո՞ւն կը նմանցընէք զիս, որ հաւասար ըլլամ՝ կ՚ըսէ Սուրբը։
26 Աչքերնիդ վեր վերցուցէք, ու նայեցէք. անոնք ով ստեղծեց. անիկայ անոնց զօրքը համրանքով կը հանէ. անոնց ամէնը իրենց անուանովը կը կանչէ. իր մեծ իշխանութեանը, ու առատիկ զօրութեանովը՝ անոնցմէ բնաւ մէկը կը պակսի։
27 Ո՛վ Յակոբ՝ ինչո՞ւ կ՚ըսես, ու ով Իսրայէլ՝ Ինչո՞ւ կը պատճառես՝ իմ ճամբաս Տէրոջմէ ծածկուելու, և իմ իրաւունքս իմ Աստուածէս զատ երթալ։
28 Միթէ չգիտցա՞ր, կամ չլսեցի՞ր որ յաւիտենական Աստուածը Եհովան երկրին ծայրերուն Ստեղծիչը չյոգնիր, ու չմնայլիր, անոր խորհուրդին քրնութիւն չկայ։
29 Անիկայ կ՚յոգնեցնէ այժ առուղը, ու կարողութիւն չունեցողին զօրութիւն կը յաւելցնէ։
30 Երիտասարդները անպատճառ պիտի յոգնին ու մնայլին, և ընտիր

կոլփՀնելը բոլորովին պիտի խ-
31 նան : Բայց Տէրոջը ապաւինել
նելուն պէտք պիտի նորոգուի .
և անոնք արծիւներու պէս թեւե-
րով վեր պիտի էլլեն . պիտի վա-
զեն , ու չձանձրանան . պիտի քա-
լեն , ու չյոգնին :

ԳԼ · ԽԱ

1 Ով կղզիներ՝ իմ առջեւս լուռ
կեցէք . ու ժողովուրդները իրենց
պէտք նորոգեն . մօտենան , ո՛ւռ ան
առնեն խօսին . միասին դատաս-
2 տանի մօտենանք : Ո՞վ արք հա-
րուց արդարը արեւելքին , ու զա-
նիկայ իր շաւիղներուն կանչից ,
ազգերը անոր առջեւը դրաւ , ու
թագաւորներու վրայ անոր տի-
րել տուաւ , զանոնք փոշիի պէս
դրաւ անոր սուրին առջեւը , ու
հողմոտար մղեղի պէս՝ անոր աղ-
3 եղնին առջեւը : Զանոնք հալա-
ծեց , ու խաղաղութեամբ ան-
ցաւ անոնկ ճամբայէ մը , ուր
որ բնաւ իր ոտքը կոխած չէր :
4 Ո՞վ և ասիկայ գործեց ու կատա-
ռեց , ո՛ւռ շրջմունքները սկիզբէն կանչողը .
ես Տէրս՝ որ առաջինն եմ , ու
հետքիններուն հետ եմ :
5 Կղզիները տեսան ու վախցան .
երկրին ծայրերը դողացին . ա-
6 ռնեցին մօտեցան ու եկան . Ան ընդդ
ամէն մէկը իր ընկերին օգնու-
թիւն բերաւ , ու ամէն մարդ իր
7 եղբօրը՝ Քաջալերէ՛ բսաւ : Ե-
արուեստաւորը ոսկերիչին , ու
ով ծեծողը՝ սալի վրայ զարնո-
ղին սիրտ կու տայ , ու կ՚ըսէ .
Աղեկ կպցրնելու համար պզկ
է , ու զանիկայ գամերով կը գա-
մէ , որ չշարժի :
8 Բայց դուն՝ իմ ծառա
Իսրայէլ , իմ ընտրեալ Յակոբ՝
իմ սիրելւոյս Աբրահամին սե-
9 բունդը՝ Որ քեզ երկրին ծայրե-
րէն առի , ու քեզ անոր եղբայր-
ներէն կանչեցի , և քեզի ըսի .
Դուն իմ ծառաս ես , քեզ ընտ-
10 րեցի , ու քեզ չանարգեցի . Մի
վախնար , քանզի ես քեզի հետ
եմ , մի զարհուրիր , վասն զի
ես քու Աստուածդ եմ . քեզ
պիտի զօրացնեմ և քեզի օգ-
նութիւն պիտի բնեմ , ու իմ
արդարութեան աջովը քեզ պի-
տի բռնեմ : Ահա քեզի դէմ 11
ամէն բարկացողները պիտի ա-
միչնան , ու պիտի պատկառին .
ու քեզի հետ վիճող մարդիկնե-
րը չեզածի պէս պիտի ըլլան՝ ու
պիտի կորսուին : Քեզի հետ կը 12
ռուող մարդիկները պիտի փնտռես ,
ու պիտի չգտնես . քեզի
հետ պատերազմ բնող մարդիկ-
ները չեզածի պէս , ու աչքին
պէս պիտի ըլլան : Քանզի ես 13
քու Տէր Աստուածդ եմ , որ
քու աջ ձեռքդ կը բռնեմ .
ո՛ւռ քեզի կ՚ըսեմ . Մի վախնար ,
ես քեզի օգնութիւն կ՚ընեմ :
Ով Յակոբին որդի՝ մի վախար , 14
ով Իսրայէլին մահկանացուներդ .
քեզի պիտի օգնեմ , կ՚ըսէ Տէ-
րը ու Իսրայէլին Սուրբը քու
Փրկիչդ : Ահա ես քեզ նոր՝ սուր 15
և սասանեցուց կատնատոցէն պէս
պիտի բնեմ . լեռներդ պիտի ծեծ-
բես ու փշրես , և բլուրները
մղեղի պիտի դարձնես . Զանոնք 16
պիտի հռուս , ու հովը զանոնք
պիտի տանի . և փոթորիկը զա-
նոնք պիտի ցրուէ , ու դուն Տէ-
րովմով պիտի ցնծաս , Իսրայէլին
Սուրբովը պիտի պարծենաս :
Աղքատներդ ու անոնկներդ 17
ջուր կը փնտռեն , բայց չկայ ,
անոնց լեզուն ծարաւէն չորցիր
է , ես Տէրս անոնց խնդրուածքը
պիտի լսեմ , ես Իսրայէլին Աս-
տուածը զանոնք երբեք պիտի
չձգեմ : Բարձր տեղերու վրայ 18
գետեր , ու հովիտներու մէջ ազ-
բիւրներ պիտի բանամ . անա-
պատը ջուրի լիճի , ու չոր եր-
կիրը ջուրի աղբիւրներ պիտի
դարձնեմ : Անապատին մէջ 19
եղեւին , սատիմ , միւռտենի ու նոճի
պիտի անկեմ . անդունդ երկրին
մէջ մայրի , սօսի ու ասոպաթ մի-
ասեղ պիտի դնեմ . Որպէս զի տես- 20
նեն ու գիտնան , ու միկտեղ
մտածեն ու հասկընան , որ ասի-

կայ Տէրոջը ձեռքը երաւ, ու Իսրայէլին Սուրբը սաստզեց։
21 Ձեր դատը առաջ բերէք, կ՚ըսէ Տէրը. ձեր զօրաւոր փաստերը մօտեցուցէք, կ՚ըսէ Յակոբին թագաւորը։ 22 Թող մօտեցընեն, ու ինչ ըլլալիքը մեզի պատմեն. առջինները մեզի յայտնեն թէ անոնք ինչ էին, որպէս զի միաբերնիս պահենք, ու անոնց վախճանը գիտնանք. կամ ապագայ բաները մեզի ըսէք, 23 ու մեկառէ տեսնենք։ Ահա գուք աչինչ էք, ու ձեր գործքն ալ ոչինչ է, ձեզ ընտրողը պղծութիւն է։ 24 Հիւսիսի կողմէն մէնչ արթընցուցի, և պիտի գայ, ու արեւելքէն իմ անունս պիտի կանչէ. և իշխանները տիզմի պէս պիտի կոխէ, ինչպէս որ 26 բրուտը կաւը կը կոխէ։ Ո՞վ պատմեց սկիզբէն որ գիտնանք, ու առջի դարերէն որ ըսինք գիտնանք. ոչ յայտնող մը կայ, ոչ գիտցնող մը, և ոչ ձեր 27 խօսքերը մեկի լսող մը։ Առաջ է՛ն ըսի Սիոնին. Ահա՛ ահա՛ անոնք, ու Երուսաղէմին աւետիս 28 բերող տուի։ Եւ նայեցայ, ու մարդ մը չկար, և առնցմէ բնաւ մէկ խորհրդական մը չկար, որ հարցընէի, ու պատասխան առայ։ 29 Ահա ամէնքը ունայն են, գործքերնին ոչինչ է. անոնց ձուլածոյ կուռքերը՝ հով ու ունայնութիւն են։

ԳԼ. ԽԲ

1 Ահա իմ ծառաս որուն ձեռքը բռնեցի պիտի ըլլամ, ու իմ ընտրածս՝ որուն իմ սիրտս հաճեցաւ. իմ Հոգիս անոր վրայ դրի. անիկայ ազգերուն իրաւունք պիտի հանէ։ 2 Անիկայ պիտի չգոչէ ու պիտի չբարձրանայ, ու իր ձայնը դուրսը պիտի չլսուի։ 3 Ջախջախած եղէգը պիտի չկոտրէ, ու պլպլած պատրոյգը պիտի չմարէ. իրաւունքը ճշմարտութեան պիտի հանէ։ 4 Անիկա պիտի չհուսահատի, ու պիտի չձանձրանայ, մինչև որ իրաւունքը երկրի վրայ հաստատէ. և կղզիները անոր օրէնքին պիտի սպասեն։

5 Երկինքը ստեղծող, ու զանիկա կայ կարկնող, երկիրը ու անոր մէջ բուսածը տարածող, անոր վրայ եղող ժողովրդեան շունչ և անոր մէջը քալողներուն ոգի տուող Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. 6 Ես Տէրս քեզ արդարութեամբ կանչեցի, և ձեռքէդ պիտի բռնեմ, ու քեզ պիտի պահպանեմ, և քեզ ժողովուրդին ուխտ, ու ազգերուն լոյս պիտի տամ. 7 Որ կոյրերուն աչքերը բանան, բանտարկեալները բանտէն հանեն, ու խաւարի մէջ նստողները կապանքի տունէն։ 8 Ես Եհովան եմ. իմ անունս այս է, ու իմ փառքս ուրիշի մը չեմ տար, ոչ ալ իմ պատիւս կուռքերուն։ 9 Առջի բաները ահա եղան, ու նորերը ես կը յայտնեմ. անոնք դեռ չեղած ձեզի կ՚իմացընեմ։

10 Երգ երգեցէք Տէրոջը, ու անոր գովեստը երկրին ծայրերէն, ով ծովը իջնողներ, ու անոր լեցընողներ, կղզիներ, և անոնց բնակիչները։ 11 Անապատը ու անոր քաղաքները Կեդարու բնակած գիւղերը ձայն վերցընեն. վէմի բնակիչները յորձանուտի երգով՝ լեռներուն գլուխէն ձայն տան. 12 Տէրոջը փառք տան, և անոր գովեստը կղզիներուն մէջ պատմեն։ 13 Տէրը հզօրի պէս պիտի ելլէ, պատերազմող մարդու պէս իր նախանձը պիտի արթընցընէ. պիտի աղաղակէ ու բարձրաձայն պիտի գոչէ. և իր թշնամիներուն վրայ յաղթող պիտի ըլլայ։

14 Ես շատոնցմէ լուռ կեցայ, ձայնս կարեցի, ու զիս զսպեցի. հիմա ծնանող կնկան պէս պիտի

պռաւամ. պիտի աւրհնէ, ու մէկն պիտի կլլեմ. Լեռներդ ու բլուրնե-
15 րդ անասուն պիտի բնեմ, և անոնց բոլոր խոտը պիտի չորցընեմ, ու գետերը ցամաքի պիտի դարձընեմ, և լիճերը պիտի
16 ցամքեցընեմ: Ու կոյրերը իրենց չգիտցած ճամբան մէջ պիտի պաքաոցընեմ, զանոնք իրենց չգիտցած շաւիղներուն մէջ պիտի քալեցընեմ, անոնց առջևը խաւարը լոյս, ու խորտուբորտ տեղերը հաւասար պիտի բնեմ. անոնց ասոնք բաները պիտի բնեմ ու զանոնք երբեք պիտի չձգեմ:
17 Ետ կդարձած կամաքին ամօթահարները, և ձուլածոյ կուռքերուն՝ Դուք մեր աստուածներն էք՝ ըսողները՝ եղ պիտի դառնան, ու ամօթահար ըլլան:
18 Ո՛վ խուլեր՝ լսեցէք, ու ով
19 կոյրեր՝ նայեցէք որ տեսնէք: Ո՞վ է կոյր՝ բայց՝ ի իմ ծառայիս, կամ խուլ՝ իմ խրկած դեսպանիս պէս. ո՞վ է կոյր՝ Աբրահամի նուիրեալին պէս, և կոյր՝ Տէրոջ
20 ծառային պէս: Շատ բաներ կը տեսնէք, բայց զգուշութիւն չես ընէր. ականջները
21 բաց են, բայց չես լսեր: Տէրը իր արդարութիւնը համար անոր հաճեցաւ, իր օրէնքը մեծցուց
22 ու փառաւորեց: Բայց անիկայ յափշտակուած և կողոպտուած ժողովուրդ է. ամէնքը քարայրներու մէջ որոգայթի բռնուեցան, ու բանտերու մէջ պահուեցան. անոնք յափշտակութեան մատնուեցան, և ոտաոտ մը չկայ. կողոպտա եղան, ու մէկը չդանուիր որ ե՛տ տայ՝
23 ըսէ: Ձեր մէջը ո՞վ կայ՝ որ ասոր ականջ դնէ, և մտիկ բնէ ու լսէ
24 գալա՛ժ համար: Ո՞վ մատնեց Յակոբը յափշտակութեան, ու Իսրայէլը կողոպտիչներուն, չէ՞ որ Տէրը՝ որուն դէմ մեղք գործեցինք. վասն զի անոր ճամբաներուն մէջը քալել չուզին, և անոր օրէնքին հնազանդութիւն չըրին: Ուստի իր
25 սաստիկ բարկութիւնը ու պատերազմի ուժգնութիւնը անոր վրայ թափեց, և ամէն կողմէն զանիկայ բռնկեցուց, բայց անիկայ չգիտցաւ. զանիկայ այրեց, բայց անիկայ իր սրտին մէջը չդրաւ:

ԳԼ. ԽԳ

1 Եւ հիմա ով Յակոբ՝ քեզ ստեղծողը, ու ով Իսրայէլ՝ քեզ ձևակերպող Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մի վախնար, վասն զի ես քեզ փրկեցի, քեզ քու անունովդ կանչեցի, դուն իմս ես: Երբոր ջուրերէն անցնիս, ես քեզի հետ պիտի ըլլամ, ու երբոր գետերէն անցնիս, քեզ պիտի չկոխեն. երբոր կրակի մէջէն քալես, պիտի չայրիս, և բոցը քեզ պիտի չբռնկցընէ: Վասն զի ես քու Տէրդ
3 Աստուածդ՝ Իսրայէլին Սուրբը՝ քու Փրկիչդ եմ. Եգիպտոսը քեզի հանար փրկանք՝ Եթովպիան ու Սաբան քեզի հանար փոխարէն տուի: Որովհետև իմ աչքերուս
4 պատուական եղար, պատիւ գըտար, ու ես քեզ սիրեցի, անոր հանար քու անձիդ փոխարէն մարդ, ու քու հոգուդդ փոխարէն ժողովուրդներ պիտի տամ:
5 Մի վախնար, քանզի ես քեզի հետ եմ. քու սերունդդ արևելքէն պիտի բերեմ, և քեզ արևմուտքէն պիտի ժողվեմ: Հիւսիսին պիտի բսեմ թէ՝ Տուր,
6 ու հարաւին՝ թէ՝ Մի արգիլեր. իմ տղաքներս հեռուէն ու աղջիկներս երկրի ծայրէն բեր:
7 Ամէն անոնք որ իմ անունովս կոչուածնե՛րը, զանոնք իմ փառացս համար ստեղծեցի, զանոնք ձևակերպեցի ու կազմեցի:
8 Հանէ՛ք աչքեր ունեցող կոյր ժողովուրդը, ու ականջ ունեցող խուլերը հանեցէք: Բոլոր ազգերը միասին ժողվուին, և ժողովուրդները հաւաքուին. անոնցմէ ո՞վ կրնայ սակայն պատմել, ու առջի բաները մեզի պիտցընել. թող
9

քենց վիանեքը Թմղ բերեն, որ
օրդաբանան, և Յարդինը լսեն,
ու ըսեն Թէ՝ Ախիայ ձշմարիտ
10 է։ Իմ վիանեքս դուք էք՝ կ'ը-
սէ Տէրը, նաև իմ ընտրած ծա-
ռան, որպէս զի գիտնաք, ու
ինձի հաւատաք, և հասկընաք,
որ ես եմ. ինծմէ առաջ Աս-
տուած չեզաւ, ու ինծմէ ետքն
11 ալ պիտի չըլլայ։ Տէրը ես եմ՝ ես
եմ, և ինծմէ ուրիշ փրկիչ չկայ։
12 Ես զուսցուցի, ու փրկեցի, և
գիտցուցի, երբոր ձեր մէջը օ-
տար աստուած չկար, ու իմ վը-
կանեքս դուք էք, կ'ըսէ Տէրը,
13 որ ես եմ Աստուած։ Ակսկըսէն
'ի վեր ես նոյն եմ, ու չկայ մէ-
կը որ իմ ձեռքէս ազատէ. ես
բան մը կ'ընեմ, ով կըրնայ զանիկայ արգիլել։
14 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը՝ ձեր
փրկիչը՝ Իսրայելին Սուրբը. Ձեր
պէրոյն համար Բաբիլան կը իջը-
կեմ, և անոնց ամէն փախստա-
կանները, ու նաւերու մէջ ա-
զաղակով Քազդէացիները կ'ի-
15 ջեցնեմ։ Ես եմ Եհովայ՝ ձեր
Սուրբը, Իսրայելին Ստեղծիչը,
16 ձեր թագաւորը։ Այսպէս կ'ը-
սէ Տէրը՝ որ ծովու մէջ ճամ-
բայ, ու զօրաւոր ջուրերու մէջ
17 շաւիղ կը գնէ, Որ կառքը ու
ձին, զօրքը և զօրութիւնը կը
հանէ. անոնք միասին կը պառ-
կին, ու չեն կրնար, անոնք պոռ-
ցոյդի պէս կը մարին և կ'անց-
18 նին. Առջինները մի յիշէք, ու
հինը բաները միտքերնիդ մի բե-
19 րէք։ Ահա ես նոր բան պիտի
ընեմ, որ հիմա պիտի յայտնուի.
միթէ զանիկայ պիտի չգիտնաք.
ես անապատի մէջ ալ ճամբայ՝
ու անջրդի երկրի մէջ գետեր
20 պիտի գնեմ։ Ջիս դաշտի գա-
զաններըը, ճռագայտները ու չայ-
լամներըը պիտի փառաւորեն,
վասն զի իմ ժողովուրդիս՝ իմ
ընտրեալներուս խմցնելու հա-
մար՝ անապատի մէջ ջուրեր, և
անջրդի երկրի մէջ գետեր պի-
21 տի տամ։ Ասոր ժողովուրդը ես
ինձի համար առեղծեցի, անոնք
իմ գովեստիս պիտի պատմեն։
22 Բայց դուն ինձի չկանչեցիր՝
ով Յակոբ. Հապա ինծմէ ձանձ-
րացար՝ ով Իսրայէլ։ Ոչ ողջա-
25 կիզումներուդ ոչխարներըը ինձի չբե-
րիր, և քու զոհերովդ պիս
չպատուեցիր. ընծայի համար
քեզ չաշխատցուցի, ու կնդրու-
կի համար քեզ չոգնեցուցի։
24 Ինձի համար սահիլ խունկե-
ղեգն ծախու չառիր, և քու
զոհերուդ ճարպովը պիս չկշտա-
ցուցիր. Հապա քու մեղքերովդ
պիս աշխատցուցիր, ու քու ա-
նօրէնութիւններովդ պիս յոգ-
նեցուցիր։ Ես եմ՝ ես եմ, որ
25 քու յանցանքներդ ինձի համար
կը ջնջեմ, ու քու մեղքերդ
ալ պիտի չյիշեմ։ Մխաբս ձգէ,
26 միկ տեղ դատի երթնք, դուն
զրուցէ, որպէս զի արդարանաս։
27 Քու նախահայրդ մեղք գործեց,
և քու ուսուցիչներդ ինձմէ ա-
պրստամբեցան։ Ուստի ես ալ
28 սրբարանին իշխանները պիղծ ա-
պիցի, և Յակոբը նզովքի, ու
Իսրայէլը նախատինքի մատնեցի։

ԳԼ. ԽԴ

1 Բայց հիմա մոխկ ըսէ՝ ով իմ
ծառաս Յակոբ, ու դուն ով
2 իմ ընտրած Իսրայէլ։ Քեզ
առեղծող, և արգանդէ մէջ ձե-
ւակերպող, ու քեզի օգնութիւն
ընող Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ով
իմ ծառաս Յակոբ, և դուն
ով իմ ընտրած Իսրայէլ՝ մի
3 վախնար. Քանի ծարաւին վը-
րայ ջուր պիտի թափեմ, ու ան-
ջուր երկրին վրայ՝ հեղեղներ.
քու սերունդիդ վրայ իմ Հոգիս
պիտի թափեմ, և քու որդւոց
4 վրայ՝ իմ օրհնութիւնս։ Ու ա-
նոնք իբր ի մէջ խոտերու մէջ, ջուրի
վտակներու քով եղող ուռիներ
5 պէս պիտի բուսնին։ Մէկը
պիտի ըսէ Թէ՝ Ես Տէրոջն եմ.
մէկն ալ Յակոբին անունովը պի-
տի կանչէ. և միւսն ալ իր
ձեռքովը պիտի գրէ՝ Ի Տ-

Տիրոջն էհ, ու Իսրայէլին անուանով պիտի մականուանի։
6 Տէրը Իսրայէլին Թագաւորը՝ ու զօրոց Տէրը՝ անոր Փրկիչը այսպէս կ'ըսէ. Ես եմ առաջինը, ու ես եմ վերջինը, ու բնաւ
7 աբիշ Աստուած չկայ։ Ես հին ժողովուրդը հաստատելուս՝ ի վեր՝ ո՞վ կրնայ ինծի պէս ձայն ունենալ ու պատմել, և ասիկայ ինծի համար կարգի դնել. Ծոց զրաց գալու ու ըլլալու բաները։
8 Մի՛ վախնաք, ու մի զարհուրիք միթէ ես ձեզի ան առաջուն չէ դիտցուցի՝ ու չըսուցի։ Իմ վկաներս դուք էք։ Ինծմէ ու բաց Աստուած կա՞յ։ Յիրաւի ոչ ոք կայ, ոչինչ գիտեմ։
9 Կռոնք շինողներուն ամէնն ալ ունայնութիւն են. և անոնց ընտիր գործերը օգուտ մը չեն բներ. ու իրենք իրենց վկաներ են. չեն տեսներ ու չեն իմանար, որ ամչնան։
10 Քանի՞ ոմն է անիկա, որ աստուած կը շինէ, և կռոնք կը ձուլէ,
11 որ օգուտ մը չընէր։ Ահա անոր բոլոր բնակիչները պիտի ամչնան. վասն զի արուեստաւորները անդամ մարդ են. թող անոնք ամէնքը ժողովեն ու կայնին, պիտի վախնան, ու միասին պիտի
12 ամչնան։ Երկաթահատիկը ածուխով կը շինէ աստղերը, և կռանելով անոր ձև կու տայ, ու զօնիկայ իր զօրաւոր բազուկովը կը շինէ. երբոր անօթնէայ, ուժ կը կորսնցնէ. երբոր ջուր չիմէ,
13 կը մաշի։ Հիւսը քար կը քաշէ, և մատիտով նշոյրը կը գծագրէ. զանիկայ քանդակագործի գրիչով կը բանի, ու անոր վրայ կարկինով կը գծէ. զանիկայ մարդ գու կերպարանքով, և մարդկային գեղեցկութեամբ կը շինէ,
14 որ տան մէջ դրուի։ Անիկայ իրեն եղեւիններ կը կտրէ, և գիհին ու կաղնին կ'առնէ, որոնք իրենն անտառին ծառերուն կ'ընտրէ. խէժոջ կը տնկէ, և գանիկայ անձրեւ
15 բերը կը մեծցնէ։ Ու անոնք մարդուն վառելիք կ'ըլլան. և անոնցմէ կ'առնէ, որ իրաւ վառի, ու տաքնայ. անոնց հետ հաց կ'ոպքէ, ու հայց կ'ելնէ. նաև աստուած մը կը շինէ, և անոր երկրպագութիւն կ'ընէ. գանիկայ կուռք կը ձեւացնէ, ու կը պաշտէ։ Անոր կէսովը կրակ կը
16 վառէ. կէսովը միս կ'ուտէ. խորոված կ'ելնէ, ու կը կշտանայ. և կը տաքնայ, ու կ'ըսէ. Ահա տաքցայ, կրակը տեսայ։ Եւ ա-
17 նոր մնացածը աստուած՝ այսինքն կուռք կը շինէ իրեն, գանիկայ կը պաշտէ, ու անոր երկրպագութիւն կ'ընէ, և անոր աղօթք կ'ընէ, ու կ'ըսէ. Զիս ազատէ, քանզի իմ աստուածս դուն ես։
18 Չեն գիտեր ու չեն հասկընար. քանզի անոնց աչքերը՝ տեսնելէն, և անոնց սիրտերը՝ հասկընալէն ձեռնհաս են։
19 Ու մէկը միտքը չբերէր, և գիտութիւն ու հանճար չունի՝ որ ըսէ. Կէսովը կրակ վառեցի, և անոր կայծերուն վրայ հաց ալ եփեցի, միս խորովեցի ու կերայ, և մնացածը պղծութիւն շինե՞մ. ծառի կոճղ պաշտե՞մ։
20 Անիկա մոխիրով կը սնանի. անոր խաբուած սիրտը գինքը կը մոլորցնէ. և իր հոգին չիրնար փրկել, ու չըսեր թէ՝ իմ ա՞ջ ձեռքիս մէջը սուտ մը չկա՞յ։
21 Ասոնք միտքդ բե՛ր, Յակոբ, և դուն Իսրայէլ, քանզի իմ ծառա՛ս ես. ես առիղծեցի քեզ. դուն իմ ծառա՛ս ես. Իսրայէլ, զիս մի՛ մոռնար։
22 Քու յանցանքներդ ամպի պէս՝ ու քու մեղքերդ ամպի պէս ջնջեցի. ինծի դարձի՛ր, քանզի քեզ փրկեցի։
23 Ուրախ եղէ՛ք, ով երկինք, քանզի Տէրը բան ասիկա՛յ. ով երկրին վարի կողմերը՝ գոհութեամբ աղաղակեցէ՛ք. լեռներ, անտառ՝ ու անոր մէջը եղող բոլոր ծառե՛ր՝ ուրախութեան ձայներ հանեցէ՛ք. քանզի Տէրը փրկեց Յակոբը, և Իսրայէլի մէջ փառաւորուելու է։

24 Ա՛յսպէս կ՚ըսէ Տէրը քու
Փրկիչդ, ու քեզ արգանդի մէջ
Սաղցնողը. Ես եմ Տէրը, որ
ամէն բաներուն ըրի. երկինքը մի-
նակ ես տարածեցի, ու երկիրը
իմ կարողութեամբս հաստատե-
25 ցի. Ստախօսներուն նշաններըը
պարապը կը հանեմ, և գուշա-
կողներըը կը յիմարեցնեմ. իմաս-
տուններըը ետ կը դարձնեմ, ու
անոնց գիտութիւնը յիմարու-
26 թեան կը հանեմ. Իմ ծառայիս
խօսքը կը հաստատեմ, և իմ
գեսպաններուս խորհուրդը կը
կատարեմ: Ես էմ որ Երուսա-
ղէմին համար կ՚ըսեմ Թէ՝ Պիտի
բնակուի, ու Յուդայի քաղաք-
ներուն համար՝ Թէ Պիտի շի-
նուին. ու անոր աւերակներըը
27 պիտի կանգնեմ: Ես անդունդ
դին կ՚ըսեմ Թէ՝ Չորցիր, ու
քու գետերդ պիտի ցամքեցը-
28 նեմ: Ես Կիւրոսին համար կ՚ը-
սեմ. Իմ հովիւս է, ու իմ ա-
մէն կամքս պիտի կատարէ. ու
Երուսաղէմին կ՚ըսեմ Թէ՝ Պիտի
շինուիս, և տաճարին Թէ Քու
հիմերդ պիտի ձգուին:

ԳԼ. ԽԵ

1 Ա՛յսպէս կ՚ըսէ Տէրը իր օ-
ծեալ Կիւրոսին, որուն աջ ձեռքը
բռնեցի, որ ազգերը անոր առ-
ջևը հնազանդեցնեմ, ու Թա-
գաւորներուն մէջքը Թուլցնեմ,
և անոր առջևը դռներուն փեղ-
կերը բացուին, ու դռները բնաս-
2 ձգացուին. Ես քու առջևդ
պիտի երթամ, և խորտուբորտ
տեղաւայրերը պիտի շիտակեմ. պղնձ
ձիւ դռները պիտի փշրեմ, ու եր-
կաթիւ նիգերը պիտի կտրտեմ.
3 Ես քեզի խաւարի մէջ ծած-
կոցի գանձերը, ու պահուած
հարստութիւնները պիտի տամ,
որպէս զի գիտնաս Թէ ես եմ
Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը, որ
քեզ քու անուանովդ կը կանչեմ:
4 Իմ Յակոբ ծառայիս համար,
և իմ ընտրած Իսրայէլս համար,
քեզ քու անուանովդ կանչեցի,
ու քեզի մականուն դրի, Թէև
դուն չիիր ճանչնար: 5 Ես եմ Տէ-
րը, ու ուրիշ մը չկայ. Ինծմէ
զատ Աստուած չկայ. ես քեզի
զօրի կապեցի, Թէև դուն չիիր
ճանչնար. 6 Որպէս զի արևելքէն
ու արևմուտքէն գիտնան՝ որ
ինծմէ զատ մէկը չկայ. Ես եմ
Տէրը, ու ուրիշ մը չկայ: 7 Լոյսը
հաստատողը, և խաւարը ստեղ-
ծողը, խաղաղութիւնը ընողը,
ու չարիքը ստեղծողը, ես ամէն
բաներըը ընողը՝ Ես Տէրս եմ:

8 Ո՛վ երկինքներ՝ վերէն յօղ կա-
Թեցուցէք, և ամպերը արդա-
րութիւն ուղան, երկիրը բա-
ցուի, ու փրկութիւն պտուղ
տայ, ու միևտեղ արդարութիւն
բուսանի. ասանք ստեղծողը ես
Տէրս եմ:

9 Վա՛յ անոր՝ որ իր Արարչին
հետ կը վիճի, ու խեթը երկրին
խեցիներուն պես խեցի մըն է.
միթէ կաւը պինդը ձևացնողին
կրնա՞յ ըսել, Թէ ի՞նչ կը շինես,
կամ քու գործդ չունա՞յ ձեռք
ըներ, Թէ Չունիս ձեռք: 10 Վա՛յ
անոր՝ որ իր հօրը կ՚ըսէ. Ի՞նչ
կը ծնանիս, ու իր մօրը՝ Ի՞նչ
ցաւագին կը բերես:

11 Ա՛յսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրա-
յէլին Սուրբը ու անոր Արարի-
չը. Գալու բաներուն վրայով
ինծի հարցուցէք. իմ որդուցս
համար ու իմ ձեռացս գործերը
տուէք: 12 Երկիրը ես շինեցի, ու
անոր վրայ մարդը ստեղծեցի.
երկինքը իմ ձեռքերս տարածե-
ցին, և անոր բոլոր զօրքին ես
պատուէր տուի: 13 Ես զանիկայ
արդարութեամբ արթընցուցի,
ու անոր ամէն ճամբաներըը պի-
տի շիտակեմ. անիկայ իմ քաղա-
քըս պիտի շինէ, և իմ արտա-
բուածներս ետ պիտի գործէ,
առանց գնոյ ու առանց կաշառքի,
կ՚ըսէ զօրաց Տէրը:

14 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Եգիպ-
տոսին վաստակը, ու Եթովպա-
ցւոց, և երկայնահասակ Սաբա-

ցոց վաճառականութիւնը քեզ
պիտի անցնի, ու քուկդ պի-
տի ըլլայ, անոնք քու հասնիդ
պիտի քալեն, և շղթաներով պի-
տի պրծաին, ու քեզի երկրպա-
գութիւն ընելով քեզի պիտի
աղաչեն, ու ըսեն. Միայն քու
մէջդ Աստուած կայ, ու անկէ ՚ի
զատ ուրիշ Աստուած մը չկայ:
15 Ցիրաւի դուն քեզ ծածկող
Աստուած մըն էս, ով Իսրայէլին
16 փրկիչ Աստուածը: Անոնք ամէնը
պիտի ամչնան ու պատկառին,
կուռք շինողները միկտեղ ամօ-
17 թով պիտի երթան: Իսրայէլը
յաւիտենական փրկութիւնով
Տէրոջմէ պիտի փրկուի. դուք
յաւիտեան յաւիտենից պիտի
չամչնաք, ու չպատկառիք:
18 Վասնզի այսպէս կ՚ըսէ երկինքը
ստեղծող Տէրը, ան Աստուածը
որ երկիրը կազմեց, զանիկայ շի-
նեց, և հաստատեց. զանիկայ
պարապ աներ չստեղծեց, հապա
բնակութեան համար կազմեց.
Տէրը ես եմ, ու ինծմէ ուրիշը
19 չկայ: Ես ծածկաբար՝ երկրի
մութ տեղը չխօսեցայ. Յակոբին
սերունդին չըսի Թէ՝ Ինծ տեղ
պիտի փնտռեցէք. ես Տէրս արդա-
րութիւն կը խօսիմ, և ճշմարիտ
20 բաներ կը յայտնեմ: Ժողովեց-
ցէք ու գիտցէք. միկտեղ մտեցէք
դուք՝ ով աղգերէն ազատուած-
ներ. անոնք գիտութիւն չունին,
որ իրենց կուռքին փայտը կը
կանգնեն, ու փրկելու կարողու-
21 թիւն չունեցող աստուծոյ աղօթք
կ՚ընեն: Քարոզեցէք, ու պնդե-
մտածեցէք, և անոնք միկտեղ
խորհուրդ ընեն. ասիկայ ՚ի
սկզբանէ ով պիտացուց, ան ժա-
մանակէն ՚ի վեր ով պատմեց.
չէ՞ որ ես Տէրս, որ ինծմէ զատ
ուրիշ Աստուած չկայ, ու ինծմէ
ուրիշ ճշմարիտ Աստուած ու
22 փրկիչ չկայ: Ով երկրի բոլոր
ծայրերը՝ ինծի նայեցէք, որ
փրկուիք. քանզի ես եմ Ա-
ստուած, և ինծմէ ուրիշը չկայ:
23 Իմ անձիս վրայ երդում ըրի,
իմ բերնէս արդարութեան խօսք
ելաւ, ու ետ չդառնար, որ ա-
մէն ծունկ ինծի պիտի կրկնուի,
և ամէն լեզու երդում պիտի
ընէ: Մէնիը պիտի ըսէ. Միայն 24
Տէրոջմով արդարութիւն ու զօ-
րութիւն ունիմ. ամէն հէնը անոր
պիտի գայ. և բոլոր անոր դէմ
բարկացողները պիտի ամչնան:
Իսրայէլին բոլոր սերունդը Տէ- 25
րոջմով պիտի արդարանայ, ու
պիտի պարծենայ:

ԳԼ. ԽԶ

Բէլը խոնարհեցաւ. Նաբաւը 1
ծռեցաւ. անոնց կուռքերը կէն-
դանիներու ու անասուններու
վրայ էին. ձեր բեռցուած բեռ-
ները յոգնած անասուններուն ծանրու-
թիւն եղան: Անոնք ծռեցան, 2
ու միկտեղ խոնարհեցան. բեռը
ազատելու կարող չեղան, և ի-
րենք ալ գերութեան գացին:
Ինծի մտիկ ըրէք՝ ով Յակո- 3
բին տունը, ու Իսրայէլի տանը
բոլոր մնացորդը, որ ձեզ որո-
վայնէ կը կրեմ, և արգանդէ
կը վերցընեմ. Մինչև ձեր ծերու- 4
թիւնը անգամ ես նոյն եմ. ու
մինչև ձեր ալեւորութիւնը ես ձեզ
պիտի կրեմ. ես ստեղծեցի, ու
ես պիտի վերցընեմ. ես պիտի
կրեմ, ու պիտի ազատեմ:
Ո՞վ հա՞ս կը նմանցընէք, և 5
որո՞ւ հաւասար կը սեպէք. ինծի
ի՞նչ նմանութիւն կը շինէք, որ
նման ըլլանք: Ոսկեղէն ապկի կը 6
թափեն, ու կշռոքով արծաթ
կը կշռեն. վարձքով ոսկերիչ կը
բռնեն, որ անով աստուած կը
շինէ. պաղինոյ կը պաշտեն, և
անոր երկրպագութիւն կ՚ընեն:
Զանիկայ ուսերու վրայ կը վեր- 7
ցընեն կը տանին, իր տեղը կը
հաստատեն, ու կը կայնի. անի-
կայ իր տեղէն չշարժիր. և թէ
որ մէկը անոր աղաղակէ, պա-
տասխան չտար. զանիկայ իր նե-
ղութիւնէն չազատեր:
Ասիկայ յիշեցէք, ու մարդ 8
եղէք, միտքերնիդ բերէք՝ ով

9 յանցաւորնեւր ։ Ի յաւիտենից
եղած առջի բաներըը յիշեցէք ։
քանզի ես եմ Աստուած , և ինձ-
մէ աւրիշը չկայ ։ Ես եմ Աս-
տուած , և ինծի պէս մէկը
10 չկայ ։ Որ վերջինը՝ սկիզբէն , ու
դէռ չեղածը՝ առաջաբեր պատ-
մեցի , ու կ'ըսեմ թէ՝ Իմ խոր-
հուրդս պիտի հաստատուի , և
իմ ամէն կամքս պիտի կատարեմ ։
11 Ես եմ որ արեւելքէն գիշատիչ
թռչուն կը կանչեմ , ու հեռու
երկրէ՝ իմ խորհուրդս ։ Ես խօսեցայ , ու
ես պիտի կատարեմ . ես խորհե-
ցայ , ու ես ։ Ի գործ պիտի դնեմ ։
12 Ո՛վ սրտապնդեալ հեռացած
խստասիրտներ՝ ինծի մտիկ ըրէք .
13 Իմ արդարութիւնս մօտեցաւ ,
անիկայ պիտի չհեռանայ . և իմ
փրկութիւնս պիտի չուշանայ .
ու իմ փառքս Եղեռղ Իսրայէլին
Համար Սիոնի մէջ փրկութիւն
պիտի դնեմ ։

ԳԼ . ԽԵ

1 Ո՛վ Բաբելոնի կոյս աղջիկը՝
իջիր , ու հողի վրայ նստէ . ով
Քաղդէացւոց աղջիկը՝ գետնի
վրայ առանց աթոռի նստէ .
քանզի մեկզմէն ալ բնդու չ ու փա-
2 փուկ պիտի չկոչուիս : Ըզօրիքներն
քարերը առ , ալիւր ածա . լա-
ջակդ հանէ , քղանցդ վերցուր ,
սրունքդ բաց , գետերէն անցիր ։
3 Թո՛ղ քու մերկութիւնդ բացուի ,
և նախատինքդ ալ երեւնայ . վրէժ
վրէժ պիտի առնեմ , ու մարդու
մը միջնորդութիւնը պիտի չընդ-
4 դունեմ ։ (Անոր Փրկիչն անունը՝
Եհովայ Զաբաւովթ է . անիկայ
5 Իսրայէլին Սուրբն է ։) Լուռ
նստէ , խաւարի մէջ մտիր՝ ով
Քաղդէացւոց աղջիկը՝ քանզի
մէկզմէն ալ թագուհիութիւնդ
6 տիկին պիտի չկոչուիս : Ես իմ
ժողովուրդիս բարկացայ , և իմ
ժառանգութիւնս պղծեցի , ու
զանոնք քու ձեռքդ տուի . դուն
անոնց գթութիւն չցուցուցիր .
ծերին վրայ քու լուծդ խիստ
ծանրացուցիր . 7 ես ըսի . Ես յա-
ւիտեան տիկին պիտի ըլլամ . այն-
պէս որ ասոնց մասին մէջդ
չդրիր , ասոր վախճանը չյիշեցիր ։
8 Ու հիմա մտիկ ըրէ՝ ով անդո-
գութեամբ նստող հեշտասէր ,
որ սրտիդ մէջը կ'ըսես , Ես եմ ,
ու ինծմէ աւրիշը չկայ . այրի կնոջ
պիտի չնստիմ , ու անզաւակու-
թիւն պիտի չգիտնամ . 9 հիմա
ասոնց երկուքն ալ՝ մէկ անդորա-
կութիւնը և մէկ այրի կնոջ թիւ-
նը՝ յանկարծ մէկ օրուան մէջ
քու վրադ պիտի գան . քու դի-
մումներուդ շատութեանը
մէջ , և քու անմիւթ կախարդու-
թիւններուդ մէջ , անոնք ամ-
բողջ քու վրադ պիտի գան ։ 10
Դուն քու չարութեանդ ապա-
ւինեցար , ու ըսիր . Ոչ ոք տեսնող
չկայ : Քու գիտնականդ և դիտութիւնդ
է , և սրտիդ մէջը ըսիր . Ես եմ ,
ու ինծմէ աւրիշը չկայ : 11 Ընդ
հանդէպ քու վրադ մէկ ձախող-
դութիւն մը պիտի գայ , որ անոր
առաջին ծագիլը պիտի չգիտնաս ,
և քու վրադ թշուառութիւն
մը պիտի իյնայ , որ զանկակայ եղ
դարձնելու կարող պիտի չըլ-
լաս . ու քու վրադ յանկարծ աւեր
մը պիտի գայ , որ դուն
չգիտցայ պիտի չգիտնաս : 12 Հիմա
քու կախարդութիւններուդ և
շատ դիւթութիւններուդ մէջը
կեցիր , որոնցմով քու մանկու-
թենէդ ի վեր աշխատեր ես .
գուցէ օգուտ մը գտնես , կամ
յաղթող ըլլաս , գուցէ կարենաս
յաղթել : 13 Խորհուրդներուդ շա-
տութենէն ձանձրացար . հիմա եր-
կինքը դիտողները , աստղագէտ-
ները , նոր ամիսներով գուշա-
կութիւն ընողները թող ելլեն ,
և քու վրադ գալու չարչարանքէդ
ազատեն : 14 Ահա անոնք մղեղի պէս
պիտի ըլլան , ու զանոնք կրակը
պիտի այրէ , իրենց հոգին բոցին
զօրութենէն պիտի չկրնան ազա-
տել . տաքնալու համար կայծ
մը՝ կամ դիմացը նստելու համար

18 կրակ մը պիտի չմնայ։ Այս-
պէս պիտի ըլլան քեզի անոնք՝
որոնց հետ աշխատեցար, ու
մանկութենէդ՝ ի վեր առուտուր
ըրիր. ամէն մէկը իր ճամբան
երթալով՝ ցիւրացան պիտի ըլլան,
ու քեզ ազատող մը պիտի չըլ-
լայ։

ԳԼ. ԽԸ

1 Ալեցէք ասիկայ՝ ով Յակոբի
տունը, որ Իսրայէլին անունովը
կանչուած էք, ու Յուդային ազ-
բիւրէն ելեր էք, և Տէրոջը ա-
նունովը երդում կ՚ընէք, ու Իս-
րայէլին Աստուածը կը յիշէք.
բայց ճշմարտութեամբ չէ, ու
2 արդարութեամբ չէ։ (Քանզի
անոնք Սուրբ քաղաքին անուն
նովը կը յիշուին, և Իսրայէլի
Աստուծոյն կը հաստատուին, որուն
անունը Եհովայ Սաբաւովթ է։)
3 Ուրկէ բաներս հին ժամանակէն
՝ի վեր պատմեցի, ու անոնք իմ
բերնէս ելան, և զանոնք լսեցի
ու յանկարծ ըրի, ու
4 եղան։ Որովհետև գիտէի որ
դուն խիստ էս, և քու պարա-
նոցդ երկաթէ ջլերը ունի, ու
5 պղնձէ ճակատ մը ունիս։ Ուստի
քեզի հին ժամանակէն՝ ի վեր
պատմեցի, ու դեռ չեղած՝ քեզի
լսեցուցի, որ չըլլայ թէ ըսես.
Ջանոնք իմ արձանս ըրաւ, և
իմ քանդակած ու ձուլածոյ
6 կուռքս հրամայեց։ Դուն անոնց
լսեցիր. նայէ անոնց ամէնը կա-
տարուեցաւ. ու դուք պնդիլայ
պիտի չհրատարակէք. ես քեզի
առկէ ետքը նոր ու ծածուկ բա-
ներ պիտի գիտցնեմ, որ դուն
7 անոնք չգիտցար։ Անոնք հիմա
ստեղծուեցան, և չէ թէ առա-
ջուց, ու աս օրէս առաջ զանոնք
լսեցիր, որ չըլլայ թէ ըսես.
8 Ահա զանոնք գիտցայ։ Դուն
ոչ լսեցիր, ոչ ալ գիտցար. և
ականջդ չբացուե-
ցաւ. վասն զի գիտցայ որ դուն
խիստ նենգաւոր էս, ու դուն
որովայնէ ապստամբ կոչուեցար։
9 Ես իմ անուանս համար բարկու-
թիւնս պիտի ուշացընեմ. և իմ
փառացս համար համբերող պիտի
ըլլամ քեզի, որ քեզ չկորընչաց-
նեմ։ Ահա քեզ մաքրեցի, բայց
10 չէ թէ արծաթի պէս. ես քեզ
նեղութեան հալոցին մէջը փոր-
ձեցի։ Ասիկայ ինձի համար՝ ինձի
11 համար պիտի ընեմ. քանզի ինչ
անուանս ինչու պղծուի. ու ես
իմ փառքս ուրիշին չեմ տար։
12 Ով Յակոբ ու իմ կանչած Իս-
րայէլ՝ ինձի մտիկ ըրէ. Ես նոյն
եմ, առաջինը ես եմ, վերջինն
ալ ես եմ։ Դաս երկիրը իմ ձեռ-
13 քս հիմնեց, ու երկինքը իմ աջ
ձեռքս տարածեց. երբոր ես
անոնք կանչեմ, անոնք միասին
իմ առջևս կը կայնին։ Ամէնքդ
14 ժողովուեցէք ու մտիկ ըրէք.
անոնցմէ ով պատմեց այս բաները.
Տէրոջը սիրածը՝ Բաբելոնի մէջ
անոր կամքը՝ ի գործ պիտի դնէ,
և իր բազուկը Քաղդեացւոց
վրայ պիտի երևցընէ։ Ես՝ ես
15 խօսեցայ, ու զանիկայ կանչեցի,
անիկայ բերի, և անոր ճամբան
յաջող պիտի ըլլայ։ Մօտե-
16 ցէք. ասիկայ լսեցէք. առաջուց
ծածուկ չխօսեցայ. առ ժամերը
եղած ժամանակէն՝ ի վեր ես հան
եմ. ու հիմա զիս Տէր Եհովան
ու անոր Հոգին խրկեց։ Այս-
17 պէս կ՚ըսէ Տէրը՝ քու Փրկիչդ՝
Իսրայէլին Սուրբը. Ես եմ քու
Տէր Աստուածդ, որ քեզի օգ-
տակար եղածը կը սորվեցընեմ,
ու քալելու ճամբուդ մէջ քեզ
կ՚առաջնորդեմ։ Երանի թէ իմ
18 պատուիրանքս մտիկ ընէիր. ան
ատենը քու խաղաղութիւնդ գե-
տի պէս, ու արդարութիւնդ
ծովուն ալիքներուն պէս պիտի
ըլլար. Ե՛ւ քու սերունդդ աւազի
19 չափ ու որովայնիդ ծնունդը անոր
խիճին չափ պիտի ըլլար. անոր
անունը իմ առջևէս պիտի չե-
կորսուէր, ու չկորսուէր։
20 Բաբելոնէն ելէք, Քաղդեա-
ցիներէն փախէք. ասիկայ յայ-
տնութեան երգով պատմեցէք,

ո՛ հրամարակեցէք, ասելով մինչև երկրիս ծայրը ասացէք, ըսելով. Տէրը իր Յակոբ ծառան 21 փրկեց։ Ո՛ երբոր զանոնք անապատներու մէջ պտըտցուց, չծարաւեցան. անոնց համար վէմէն ջուրերը վազցուց. վէմը պատռեց, 22 ու անոնք ջուրը բղխեց։ Ամբարիշտներուն խաղաղութիւն պիտի չունենան, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Խթ.

1 Ինծի կղզիներ՝ լսեցէ՛ մտիկ ըրէք, ու ո՛վ ժողովուրդներ՝ հեռուէն ականջ առէք. Տէրը զիս արդանդէն կանչեց. իմ անուանս մօրս որովայնէն յիշեց. 2 Եւ իմ բերանս պատ Թուրի պէս ըրաւ, զիս իր ձեռքին հովանիին տակը ծածկեց, և զիս փայլուն նետի պէս ըրաւ. իր կապարճին մէջը 3 պահեց զիս. Եւ ինծի ըսաւ. Դուն իմ ծառաս ես, ով Իսրայէլ՝ որ քեզմով պիտի փառաւորուիմ։ 4 Ու ես ըսի. Պարապ տեղը աշխատեցայ. Ի՛մ զօրութիւնս ոչինչ ու դատարկ տեղը զործածեցի. բայց իմ իրաւունքը Տէրոջը առջևն է, և իմ գործս իմ Աստուծոյս քովն է։ 5 Ու հիմա այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ որ զիս որովայնէ իրեն ծառայ ընելու համար առեղծեց, որ Յակոբը անոր դարձընեմ, և Իսրայէլը անոր ժողովի, որ Տէրոջը առջևը փառաւորուիմ, և իմ Աստուածս ինծի զօրութիւն ըլ- 6 լայ. Այսպէս կ՚ըսէ. Յակոբին ցեղերը ներշն հաստատելու համար, ու Իսրայէլին ազատուածները դարձընելու համար, իմ ծառաս ըլլալդ քեզի քիչ է. ահա քեզ ազգերուն լոյս պիտի դնեմ, որ մինչև երկրին ծայրը իմ փրկութիւնս ըլլաս։

7 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլին Փրկիչը՝ անոր Սուրբը անարգած անձին՝ ազգաց ատելի եղողին՝ իշխանաց ծառային. Թագաւորները պիտի տեսնեն, ու ոտք պիտի ելլեն. իշխանները ալ երկրպագութիւն պիտի ընեն, Տէրոջը համար՝ որ հաւատարիմ է, Իսրայէլի Սուրբին համար՝ որ քեզ ընտրեր է։ 8 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ընդունելի ժամանակի մը մէջ քեզի լսեցի, և փրկութեան օրը քեզի օգնութիւն ըրի, ու քեզ պահեցի, և ժողովուրդին ուխտ ըլլալու տուի, որ երկիրը հաստատուն ու աւերած ժառանգութիւնները ժառանգ 9 ընցնես. Եւ կապուածներուն ըսես. Ելէք. ո՛ խաւարի մէջ եղողներուն՝ Յայտնուեցէք։ Ուղիներ Համբանելու վայ պիտի արածին, և անոնց արօտը ամէն բլուրներու վայ պիտի ըլլայ։ 10 Անոնք պիտի չանօթենան, ու չծարաւին. և դանակը խորշակը կամ արևը պիտի չպարնէ. քանզի անոնց ողորմութիւն ընողը՝ պիտի առաջնորդէ անոնց, ու ջուրի աղբերակներուն քովը պիտի տանի զանոնք։ Եւ ամէն 11 լեռներս՝ Համբաներ պիտի ընեմ. ու իմ պատասաներ պիտի բարձրանան։ Ահա մանոք հեռուէն, 12 և ահա մանոք հիւսիսէն, ու արևմուտքէն, և անոնք Սինեացւոց երկրէն պիտի գան։ Ո՛վ 13 երկինք՝ ուրախ եղիր, ու ով երկիր՝ ցնծութիւն ըրէ, և ով լեռներ՝ ուրախութեան ձայնով աղաղակեցէք. քանզի Տէրը իր ժողովուրդին մխիթարութիւն առաւ, ու իր տառապեալներուն ողորմեցաւ։ 14 Բայց Սիոնը ըսաւ. Եհովան զիս թողուց, ու Տէրը զիս մոռցաւ։ Միթէ կինիկը իր 15 կաթնակեր մանուկը կրնայ մոռնալ, անանկ որ իր որովայնին ծնեցեալներուն վայ չգթայ. թէև անոնք մոռնան, բայց ես քեզ 16 պիտի չմոռնամ։ Ահա ես քեզ իմ ձեռացս մէջ նկարագրեցի. քու պարիսպներդ միշտ իմ առջևս են։ Քու շինողներդ պիտի 17 արագանան. ու քեզ փլցնողներդ և աւերողները քեզմէ պիտի ելլեն։ Աչքերդ վերցուր, ու քա- 18 րոտիքդ նայէ. ամէնքը կը ժո-

վուին ոտ քեզի կու գան. Տէրը
կ'ըսէ ոյ՝ ես կենդանի եմ. ան-
շուշտ անոնց ամէնը զարդերու-
պէս պիտի հագնիս, և անոնց-
մով հարսի պէս պիտի զարդա-
19 րուիս: Քանզի քու աւերակնե-
րըդ, անապատ տեղերդ, ու
քու կործանեալ երկիրը՝ հիմա
էր բնակիչներուն նեղ պիտի գայ.
և քեզ կլափնելը պիտի հեռա-
20 նան: Քու անպտուղ եղած
ետև ծնանելու որդիքդ քու ա-
կանջներուդ պիտի ըսեն. Այ
տեղը ինծի նեղ է. տեղ տուր
21 ինծի որ բնակիմ: Ու դուն քու
սրտիդ մէջը պիտի ըսես. Ասոնք
ինծի ո՞վ ծնաւ. ես անպտուղ ու
ամուլ էի. ես գերի ու աքսո-
րուած էի, ասոնք ո՞վ սնուցա-
նէ. ահա ես միայնակ մնացեր էի, ա-
22 սոնք ո՞ւր էին: Այսպէս կ'ըսէ
Տէր Եհովան. Ահա իմ ձեռքս
ազգերուն վրայ պիտի վերցնեմ,
ու իմ դրօշակս ժողովրդներուն
մէջ պիտի կանգնեմ. և անոնք
քու տղաքներդ իրենց ծոցին մէջը
պիտի բերեն, ու քու աղջիկնե-
րըդ անոնց ուսերուն վրայ պիտի
23 վերցուին: Ե՛ թագաւորները
քու մեծցիչներդ պիտի ըլլան,
ու անոնց թագուհիները քու դայ-
եակներդ. երեսներնին գետինը Ծռե-
լով քեզի երկրպագութիւն պիտի
բնեն, ու ոտքերուդ փոշին պիտի
լզեն. և պիտի գիտնաս որ ես
եմ Տէրը. վասն զի ինծի ապա-
24 սխանողները պիտի չամչնան: Մի-
թէ հզօրին առաջը կ'առնուի՞,
կամ անարդու մարդուն գերի
25 առածը կ'ազատի՞: Բայց Տէրը
այսպէս կ'ըսէ. Հզօրին գերի ա-
ռածը անպատ պիտի առնուի,
ու բռնաւոր մարդուն առածը
պիտի ազատուի. ու քեզի հետ
վիճաբանողը դէմ ես պիտի վի-
ճիմ, և քու աղաքնեդ ես պիտի
26 ազատեմ: Ու քեզ հարստահա-
րողները իրենց մարմինները
պիտի կերցնեմ. և իրենց արիւնը
նոր գինիի պէս խմելով պիտի գի-
նովնան. և ամէն մարմին պիտի
գիտնայ թէ ես եմ Տէրը՝ որ քեզ
ազատեցի, ու քու փրկիչդ Յա-
կոբին Հզօրը:

ԳԼ. Ծ

Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ո՞ւր է 1
ձեր մօրը ազատարգանի թուղ-
թը, որով ես զանիկայ արձա-
կեցի. կամ ո՞վ է այն պարտա-
տէրը որուն ես ձեզ ծախեցի.
ահա դուք ձեր անօրէնութեանցը
համար ծախուեցաք, ու ձեր
մայրը ձեր յանցանացը համար
արձակուեցաւ: Ինչու համար 2
իմ եկած ատենս մարդ մը չկար,
ո՞ կանչած ատենս պատասխան
տուող մը չկար. միթէ իմ ձեռ-
քիս բնաւ կարճցա՞ծ որ փրկելու
կարող չըլլամ, կամ թէ ազա-
տելու զօրութիւն չունի՞մ. ահա
իմ սպառնալիքովս ծովը կը չորց-
ընեմ. գետերը անապատի կը
դարձընեմ. անոնց ձուկերը ջուր
չըլլալուն համար կը հոտին, ու
ծարաւէն կը մեռնին: Երկինքը 3
նեղութեան խաւար կը հագցնեմ,
ու ծածկոյի համար անոնց վրայ
քուրձ կը գնեմ:

Տէր Եհովան ինծի խրատուն 4
նեղութեան լեզու տուաւ, որ յոգ-
նածին խօսքով օգնել գիտնամ.
առտու առտու ինծ կ'արթընցը-
նէ. ականջիկս կ'արթընցնէ, որ
աշակերտներու պէս լսեմ: Տէր Եհովան իմ ա- 5
կանջս բացաւ, ու ես անհնա-
զանդ չեղայ, ետ չդարձայ: Իմ 6
կռնակս զարնողներուն, և մա-
զերս՝ փետռողներուն տուի. իմ
երեսս նախատինքներէն ու թու-քէն
չծածկեցի: Բայց Տէր Եհովան 7
ինծի կ'օգնէ. անոր համար ա-
մօթահատուած պիտի չըլլամ. անոր
համար իմ երեսս գայլախատակ
պես բրի, ու գիտեմ որ պիտի
չամչնամ: Ինծ արդարացնողը 8
մօտ է. ո՞վ ինծի հետ պիտի վի-
ճի. միասին դատաստանի կայ-
նինք. իմ դատակիցս ո՞վ է. թող
ինծի մօտենայ: Ահա Տէր Եհո- 9
վան ինծի պիտի օգնէ. ո՞վ է

անիկայ որ դիս յանցաւոր պիտի համնէ. ահա ամէնքը հաճ դերձի պէս պիտի մաշին. ցեցը պիտի ուտէ զանոնք:

10 Ձեր մէջը Տէրոջմէ վախցող, անոր ծառային ձայնը մտիկ ընդունող կայ, որ մուխի մէջ կը քալէ, ու բնաւ լոյս չունի. թող անիկայ Տէրոջը անունը ապաւինի, ու իր Աստուծոյն կռթնի:

11 Ահա դուք ամէնքդ՝ որ կրակ կը վառէք, ու կայծերով կը շրջապատուիք. ձեր կրակին լոյսովը, ու ձեր վառած կայծերուն մէջը քալեցէք. ասիկայ ձեզի իմ ձեռքէս պիտի ըլլայ. դուք ալբտմուխեամբ պիտի պառկիք:

ԳԼ. ՃԱ

1 Մտիւ դուք՝ արդարութեան հետեւողներ, ու Տէրը փնտռողներ. հնձի մտիկ ըրէք. դուք ան վէմին նայեցէք, ուսկից որ կրծուեցաք, և ան գուբին փոսին, 2 ուսկից որ փորուեցաք: Ձեր հօրը Աբրահամին ու ձեզ ծնանող Սարրային նայեցէք. քանի անիկայ կանչեցի՝ ան մէկ հատ մըն էր, և զանիկայ օրհնեցի, ու բազմացուցի: 3 Վասն զի Տէրը Սիօնը պիտի մխիթարէ. անոր բոլոր աւերակները պիտի մխիթարէ. և անոր անապատը Եդէմի պէս, ու անոր ամայութիւնը Տէրոջը դրախտին պէս պիտի ընէ. անոր մէջը ցնծութիւն և ուրախութիւն, գոհութիւն, և օրհնութեան ձայն պիտի գըտնուի: 4 Մտիւ իմ ժողովուրդս՝ հնձի մտիկ ըրէ, ով իմ ազգս՝ հնձի ականջ տուր. քանզի հնձմէ օրէնք պիտի ելլէ. և իմ իրաւունքս ժողովուրդներուն լոյս ըլլալու համար պիտի հաստատուի: 5 Իմ արդարութիւնս մօտ է. իմ փրկութիւնս ելած է. ու իմ բազուկներս ժողովուրդները պիտի դատեն. կղզիները հնձի պիտի յուսան, և իմ բազուկիս 6 պիտի ապաւինին: Աչքերնիդ վեր վերցուցէք դէպ՚ի երկինքը, ու վար նայեցէք դէպ՚ի երկիրը. քանզի երկինքը ծուխի պէս պիտի անցնի, ու երկիրը հանդերձի պէս պիտի մաշի. նմանապէս անոր բնակիչները ալ պիտի մեռնին. բայց իմ փրկութիւնս յաւիտենական պիտի ըլլայ, ու իմ արդարութիւնս պիտի չպակսի:

7 Հնձի մտիկ ըրէք՝ ով սրտարութիւն ճանչցողներ, և իմ օրէնքս ձեր սրտին մէջը պահող ժողովուրդ. մարդոց նախատինքէն մի վախնաք, ու անոնց բամբասանքէն մի զարհուրիք: 8 Վասն զի ցեցը պիտի ուտէ զանոնք հանդերձի պէս, և մկնը պիտի ուտէ զանոնք բուրդի պէս. բայց իմ արդարութիւնս յաւիտեան, ու իմ փրկութիւնս ազգէ ազգ պիտի ըլլայ:

9 Արթնցիր, արթնցիր, ով Տէրոջմը բազուկը՝ զօրութիւն հագիր, արթնցիր առջի օրերուն պէս, հնուանցմէ անցած դարերուն պէս. դուն անիկայ չեն՝ որ Ռահաբը կարծրեցուիր, ու վիշապը վիրաւորեցիր: 10 Դուն ա նիկայ չես որ ծովը՝ մեծ անդունդին ջուրերը ցամքեցուցիր, և ծովուն խորութիւնը ազատներուն համար ճամբայ ըրիր, որ փրկուածները անցնին: 11 Ու Տէրոջը փրկածները պիտի դառնան, ու երգելով Սիօն պիտի գան. և անոնց գլուխը վրայ յաւիտենական ուրախութիւն պիտի ըլլայ. անոնք ցնծութիւն ու ուրախութիւն պիտի առնեն, տրտմութիւնը ու հեծութիւնը անոնցմէ պիտի հեռանայ:

12 Ես եմ, ես եմ որ ձեզ կը մխիթարեմ. դուն ով եմ որ մահկանացու մարդէն, ու խոտի նմանելու մարդու որդուկէն կը վախնաս, 13 և քիչ առաջ երկինքները տարածող, ու երկրին հիմերը դնող Տէրոջը կը մոռնաս, ու բռնաւորին դիմագրեթենէն միշտ ամէն օր կը վախնաս, երբ թէ դէպ կորստեանը

ԳԼ. ԾԲ

Աբիմելէք, արիմելէքը, քա- 1
զբսեվհիւդ հագիը՝ ով Սիւն, քա
վառաւար հանդէրձներդ հագիր՝ ով Եհոսաղէմ սուրբ
քաղաք, քանզի մէյնէն ալ ան-
թերեւսաս ու պիղծ մէկը քա-
մէջդ պիտի չմանէ։ Փոշին քէզ 2
մէ թօվէվէ, ել նատէ՝ ով Եհո-
սաղէմ, քա պարանոցիդ կապե-
րը քակէ, ով Սիւնի գէրի աղ-
ջիկը։ Վասն զի Տէրը այսպէս 5
կ'ըսէ. Զրի ծախուեցաք, և ա-
ռանց սահկի պիտի փրկուիք։
Քանզի Տէրը Եհովան այսպէս 4
կ'ըսէ. Իմ ժողովուրդս առաջ
Եգիպտոս իջաւ, որ հոն պան-
դխտութիւն քնէ, ու Ասորե-
ստանցիք առանց պատճառի ա-
նոր բռնութիւն ըրին։ Եւ հի- 5
մա հոս ի՞նչ ունիմ՝ կ'ըսէ Տէրը,
որ իմ ժողովուրդս պարապ տա-
ր քշուեցաւ, անոր վրայ իշխող-
ները կանիւայ կը պօռացընեն,
կ'ըսէ Տէրը, ու միշտ ամէն օր
իմ անունս կը հայհոյուի։ Ասոր 6
համար իմ ժողովուրդս պիտի
գիտնայ իմ անունս. ասոր հա-
մար ան օրուան մէջ պիտի գի-
նայ, թէ ես ան եմ՝ որ կը խո-
սէի. ահա ես եմ։

Ի՛նչ գեղեցիկ են լեռներուն 7
վրայ անոր ոտքերը, որ աւե-
տիս կը բերէ, խաղաղութիւն
կը քարոզէ. բարութիւն աւե-
տիս կը բերէ, փրկութիւն կը
քարոզէ, ու Սիւնին կ'ըսէ. Քու
Աստուածդ կը թագաւորէ։ Քու 8
պահապաններդ ձայն պիտի վը-
ցրնեն. ցնծութիւնե ձայնով
միասին պիտի երգեն. քանզի
երբոր Տէրը Սիւնը նորէն դարձը-
նէ, անոնք յայտնապէս պիտի
տեսնեն։ Ով Երուսաղէմի ա- 9
ւերակներ՝ ցնծութիւնե ձայնով
միասին ուրախացէք. քանզի Տէ-
րը իր ժողովուրդը մխիթարեց, ու
Երուսաղէմը փրկեց։ Տէրը իր 10
սուրբ բազուկը ժողովուրդներուն
բոլոր աչքերուն առջեւը

լու պատրաստուած է, բայց Ա-
հա ձէք է բռնաւորին սրտմուա-
14 թիւնը։ Կապուածը շուտով պի-
տի արձակուի, ու գերին մեռ-
պիտի չմեռնի, և իր հացը պի-
15 տի չպակսի։ Քանզի քա Տէր
Աստուածդ ես եմ՝ որ ծովը
կը յանդիմանեմ, երբոր ա-
ղոտ ալիքները կը գոռան. իմ
անունս Եհովայ Սաբաւոթ է։
16 Ու իմ խօսքերս քու բերանդ
դրի, և քեզ ձեռքիս հովանի-
ովը ծածկեցի, որ երկինքը հաս-
տատեմ, ու երկրին հիմերը դը-
նեմ, և Սիւնին ըսեմ. Դուն իմ
ժողովուրդս ես։
17 Աբիմելէքը, արիմելէքը ոտ ել
լիր՝ ով Երուսաղէմ, որ Տէրոջը
ձեռքէն անոր բարկութեան բա-
ժակը խմեցիր, թմրութեան բա-
ժակին մրուրը քամեցիր խմե-
18 ցիր։ Անոր բոլոր ծնած որդի-
ներէն իրեն առաջնորդող չկայ,
ու բոլոր մեծցուցած աղաքնե-
19 րէն իրեն ձեռնտու չկայ։ Այ
երկու բաները քեզի պատահե-
ցան, ով քեզի պիտի ցաւի,
կործանում ու կոտորած, սով
ու սուր. քեզ ինչով մխիթա-
20 րեմ։ Քու ազգդ մարած՝ ա-
մէն փողոցներուն գլուխը կը
պառկին, որպէսզի մէջ բրա-
նուած յանցարի պէս, անոնք
Տէրոջը բարկութեամբը՝ քա
Աստուածդ յանդիմանութեամ-
21 բը լեցուած են։ Ուրեմն ասիկայ
մնիկ լսէ՝ ով ազօմպէլ, որ ար-
22 բած ես, բայց գինիէն չէ։ Ա-
պես կ'ըսէ քա Եհովայ Տէրդ,
և քա Աստուածդ՝ որ իր ժո-
ղովուրդին գատը կը պաշտպա-
նէ. Ահա քու ձեռքէդ թմրու-
թեան բաժակը, իմ բարկու-
թեանս բաժակին մրուրը առի.
դանիկայ ալ մէյնէն պիտի չխմես.
23 Եւ դանիկայ քեզ հարստահա-
րողներուն ձեռքը պիտի դնեմ,
որոնք քա անձիդ կ'ըսէին. Ծը-
ռէ՝ որ անցնինք, ու դուն կրա-
ծակդ՝ անցնողներուն համար
դետնի պես ու փողոցի պէս դրիր։

ու երկրիս ամէն ծայրերը մեր Աստուծոյն փրկութիւնը պիտի տեսնեն։

11 Քաշուեցէք, քաշուեցէք, անկից ելէք, պիղծ բանի մի դպչիք, անոր մէջէն ելէք, մաքուր եղէք՝ որ կ՚երթաք սպասքերը վերցնողներ։ 12 Քանի չէ թէ արտասլով պիտի ելլէք, և չէ թէ փախչելով պիտի երթաք. Տէրը ձեր առջևէն պիտի երթայ, ու Իսրայելին Աստուածը ձեզի թիկնապահ պիտի ըլլայ։

13 Ահա իմ ծառաս յաջողութիւն պիտի գտնէ, և պիտի մեծնայ, ու պիտի բարձրանայ, ու 14 խիստ պիտի վառաւորի։ Ինչպէս որ շատերը անոր վրայ սոսկացան, (անոր երեսը՝ մարդու երեսէն, ու կերպարանքը՝ մարդու որդւոցմէն աւելի աւրած էր 15 համար,) Այնպէս ալ շատ ազգեր պիտի զարմացընէ. թագաւորները անոր առջեր իրենց բերանը պիտի գոցեն. վասն զի իրենց չպատմուածը պիտի տեսնեն, և իրենց չլսածը պիտի իմանան։

ԳԼ. ԾԳ

1 Ո՞վ հաւատաց մեր պատգամին, ու Տէրոջը բազուկը որո՞ւ 2 յայտնուեցաւ։ Քանզի անիկայ՝ անոր առջեր մանուկի պէս, և ծարաւած երկրի եւղղ արմատի պէս բուսաւ. անիկայ կերպարանք կամ վայելչութիւն չունէր՝ որ անոր նայէինք, ոչ ալ անունի երեսք մը՝ որ անկէ 3 ախորժէինք։ Անիկայ մարդոցմէ անարգուեցաւ, ու երեսէ ձգուեցաւ. վշտաց մէջ ու ցաւոց ուղեակ եղաւ. և անկէ երես պարծքնելու մարդու պէս եղաւ. անարգուեցաւ, ու զանիկայ չյար- 4 գեցինք։ Իրաւցընէ անիկայ մեր ցաւերը վերցուց, ու մեր վիշտերը իր վրան առաւ. և մենք զանիկայ վիրաւորած, Աստուծմէ զարնուած, ու չարչիի հան- 5 ուած կարծեցինք։ Բայց անիկայ մեր մեղքերուն համար վիրաւորուեցաւ, և մեր անօրէնութիւններուն համար ծեծուեցաւ. մեր խաղաղութեան պատիժը անոր վրայ եղաւ. և անոր վէրքերովը մենք բժշկուեցանք։ Ամէնքս ոչ- 6 խարներու պէս մոլորեցանք. ամէն մէկս մեր ճամբուն դարձաւ. և Տէրը մեր ամէնուն անօրէնութիւնը անոր վրայ դրաւ։ Անիկայ անիրաւութիւն կրեց, 7 ու չարչարուեցաւ, բայց իր բերանը չբացաւ. մորթուելու տարուող գիսարի պէս, ու իր խուզողներուն առջեր մանչիկ կեցող մաքիի պէս՝ անոնք իր բերանը չբացաւ։ Ղեղաթեամբ և դա- 8 տաստութեամբ վերցաւ. ու անոր ազգատոհմը ով կրնայ պատմել. քանզի անիկայ կենդանեաց երկրէն կտրուեցաւ. անիկայ իմ ժողովրդիս յանցանքին համար զարնուեցաւ։ Եւ անոր գերեզ- 9 մանը ամբարիշտներու հետ դրուեցաւ. բայց երբոր մեռաւ, հարուստին հետ եղաւ. քանզի անիկայ անօրէնութիւն մը չգործեց, ու անոր բերնին մէջ նենգութիւն մը չգտնուեցաւ։ Բայց 10 Տէրը հաճեցաւ որ զանիկայ ծեծելով ցաւերու մատնէ. անոր անձը մեղաց համար զոհ ըլլալէն ետքը՝ անիկայ սերունդ պիտի տեսնէ, իր օրերը պիտի երկընցընէ, ու Տէրոջը կամքը անոր ձեռքով պիտի յաջողի։ Իր ան- 11 ձին աշխատութենէն պիտի տեսնէ ու կշտանայ. իմ արդար ծառաս՝ իր գիտութեամբը շատերը պիտի արդարացընէ. քանզի անոնց անօրէնութիւնները իրեն պիտի կրէ։ Անոր հա- 12 մար մեծերուն հետ բաժին պիտի տամ անոր, և հզօրներուն հետ աւարէն բաժին պիտի առնէ. քանզի իր անձը մահուան մատնեց, ու յանցաւորներուն հետ սեպուեցաւ. և շատերուն մեղքը վերցուց, ու յանցաւորներուն համար միջնորդութիւն ըրաւ։

ԳԼ. ԾԴ

1 Ո՛վ չծնանող ամուլ՝ ցնծա՛, ո՛վ ծննդական ցաւ չքաշող՝ ցընծութեամբ գոչէ և աղաղակէ. քանզի երեսք ձգուածին ազաքնեղը երիկ ունեցողին աղաքնեղքէն շատ պիտի ըլլայ, կ՚ըսէ Տէր
2 ը։ Ո՛վ թանիդ տեղը լայնցո՛ր, ու քու բնակարանիդ վրայագոյքնեղը տարածուին, մի խնայեր. երկնեղդ երկրնցո՛ր, ու ցիդ
3 ցեղդ ամուրցո՛ր։ Քանզի աջ ու ձախ կողմը պիտի տարածուիս. և քու սերմունդդ ազգեր պիտի ժառանգէ, ու ամրած քաղաքնեղը բնակիչնեղով պիտի
4 լեցնէ։ Մի վախնար, վասն զի պիտի չամչնաս. ու մի պատկառեր, վասն զի պիտի չնախատուիս. քանզի քու մանկութեանդ ամօթը պիտի մոռնաս, և քու այրեւարութեանդ նախատինքը ալ պիտի չյիշես։
5 Քանզի քու երիկդ քու Սաեղծիչդ է, անոր անունը Տէր Հոսկայ Սաբաւովթ է. ու քու Փրկիչդ Իսրայելին Սրբն է. անիկայ բոլոր երկրին Աստուա-
6 ծը պիտի կոչուի։ Քանզի Տէրը քեզ՝ երեսք ձգուած և հոգւով վշտացած կինկան պես, ու մեր-ժուած նորահասակ հարսի պես կանչեց, կ՚ըսէ քու Աստուածդ։
7 Փոքր վայրկեան մը քեզ թո-ղուցի, բայց մեծ ողորմութիւն-նեղով քեզ պիտի ընդունիմ։
8 Բիչ մը սրտմտութեամբ՝ մէկ վայրկեան մը երեսս քեզմէ ծած-կեցի, բայց յաւիտենական ո-ղորմութիւնով քեզի պիտի ողոր-միմ, կ՚ըսէ քու Փրկիչդ Եհո-
9 վան։ Քանզի ասիկայ ինծի Նո-յի ջրերուն պէս է. ինչպես որ երդում ըրի, թէ Նոյի ջրե-րը ուրկէն ալ երկրի վրայ չանց-նեն, այնպես ալ երդում ըրի որ քեզի չբարկանամ, ու քեզ
10 չյանդիմանեմ։ Քանզի լեռնե-րը պիտի վերնան, և բլուրնե-րը պիտի սասանին, բայց իմ ողորմութիւնս քեզմէ պիտի չբա-վերնայ, ու իմ խաղաղութեանս ուխտը պիտի չսասանի, կ՚ըսէ Տէ-րը՝ որ քեզի կ՚ողորմի։
11 Ո՛վ վշ-թոռիկ զբօսուած անմխիթար ողորմելի, ահա ես քու քարերդ դոյնզդոյն պիտի դնեմ, ու քեզ շափիւզանեղով պիտի հիմնեմ.
12 Եւ քու մարգարիտնեղդ յասպիս քարեղով, ու դռնեղդ կարկեհանե-նեղով, ու բոլոր պարիսպնեղդ թանկագին քարեղով պիտի շինեմ։
13 Եւ քու բոլոր որդիքդ Տէրոջմէ սորված պիտի ըլլան, ու քու որ-դւոցդ խաղաղութիւնը շատ պի-
14 տի ըլլայ։ Դուն արդարութեամբ պիտի հաստատուիս. բռնու-թենէ հեռու պիտի ըլլաս, որ չեր-
15 վախնաս, ու սարսափէն՝ որ քեզի չմօտենայ։ Ահա անշուշտ ժողով պիտի ընեն, բայց ինծմէ չէ. ո՛վ որ քու վրադ ժողովի, քու կողմդ պիտի գառնայ։
16 Ահա կրակին մէջ ածուխները փչող և իր գործքին համար գործիք հնոզ գործիները ես առեղծեցի, ու աւերելու համար՝ կործանողը ես առեղծեցի։
17 Քեզի դէմ շինուած գործիքը աւելնալին պիտի չյաջողի, և քու վրադ գոռացող ամէն լեզուն պիտի դատապարտուի. Տէրոջը ծառայնեղուն ժառանգութիւնը ասիկայ է, ու անոնց արդարութիւնը ինծմէ է, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԾԵ

1 Ո՛վ բոլոր ծարաւածնեղ՝ ջուրնե-րուն եկէք. և առակ չունեցող-նեղ՝ եկէք, ծախու առէք ու կերէք. եկէք առանց առակի և առանց դնոյ գինի ու կաթ ծա-
2 խու առէք։ Ընչա՞ն ձեր առակը կը վատնէք՝ չէ թէ հացի համար, և ձեր վաստակը անոնկ բանի համար՝ որ չկշտացնէ. ուշա-դրութեամբ ինծի մտիկ ըրէք, որ բարիքներ ուտէք, ու ձեր հոգին պարարտութեամբ զուար-
3 ճանայ։ Ձեր ականջը խոնարհե-ցուցէք, ու ինծի եկէք. մտիկ

ըսէք, ու ձեր հոգին պիտի ապրի. և ձեզի հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի ընեմ, Դաւիթին ուրախ-
4 ալիները: Ահա զանիկայ ժողովուրդ. ներուն վկայ՝ ազգերուն առաջ նորդ ու հրամանատար պիտի
5 տամ: Ահա չգիտցած ազգդ պիտի կանչես, և քեզ չճանչցող ազգերը քեզի պիտի վազեն, քու Տէր
Աստուածդ համար, ու Իսրայէլի Սուրբին համար, քանզի անիկայ քեզ փառաւորեց:
6 Տէրը փնտռեցէք, քանի որ անիկայ կը գտնուի, զանիկայ կանչեցէք, քանի որ անիկայ մօտ
7 է: Թող ամբարիշտը իր ճամբան թողլէ ու անօրէն մարդը իր խորհուրդներէն հրաժարի, և Տէրոջը դառնայ, ու անիկայ պիտի ողորմի անոր, ու մեր Աստուծոյն, ինչու որ անիկայ առա-
8 տապէս կը ներէ: Քանզի իմ խորհուրդներս՝ ձեր խորհուրդները չեն, ու ձեր ճամբաներդ՝ իմ ճամբաներս չեն, կ'ըսէ Տէրը.
9 Ջառա որչափ որ երկինքը երկրէն բարձր է, այնչափ ալ իմ ճամբաներս ձեր ճամբաներէն բարձր է, և իմ խորհուրդներս
10 ձեր խորհուրդներէն: Վասն զի ինչպէս որ անձրեւը ու ձիւնը երկինքէն կ'իջնէ, և հոն չդառնար, հապա երկիրը կ'առատցնէ, ու զանիկայ պտղաբեր և արգասաւոր կ'ընէ, ու ցանողին հաւնար՝
11 և ուտողին հաց կու տայ, իմ բերնէս ելած խօսքն ալ այնպէս պիտի ըլլայ, ինձի պարապ պիտի չդառնայ. հապա իմ կամքս պիտի կատարէ, ու յաջողութեամբ՝ ի գործ դնէ ան բանը՝ որուն հա-
12 մար զանիկայ խրկեցի: Քանզի ուրախութեամբ պիտի ելլէք, ու խաղաղութեամբ պիտի առաջ նորդուիք. լեռները ու բլուրները ձեր առջեւէն ցնծութեամբ պիտի աղաղակեն, և դաշտերուն բոլոր ծառերը ծափ պիտի
13 զարնեն: Փշոտիին տեղը՝ մայրի, ու դժնիկին տեղը՝ մրտենի պիտի

բուսանի. և ասիկա Տէրոջը տեսութիւնը իրեն համար անջնջելի ու յաւիտենական նշան մը պիտի ըլլայ:

ԳԼ. ԾԶ

Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իրա- 1
ւունքը պահեցէք, ու արդարութիւն ընէք. քանզի իմ փրկութիւնս գալու, ու արդարութիւնս յայտնուելու մօտ է: Երանի 2
նմի՝ ան մարդուն՝ որ ասիկայ կ'ընէ, ու մարդուն որդիին՝ որ ասիկայ ամուր կը բռնէ, ոյին շաբաթը կը պահէ՝ չպղծելու, և ամէն անիրա-
ւութիւն ընելէն իր ձեռքը կը պահէ: Ու Տէրոջը յարած 5
օտարականին որդին թող չսքանչիցի՝ ըսելով. Տէրը զիս իր ժողովուրդէն բոլորովին պառնայ, ու ներքինին թող չսուտ. Ահա ես չոր ծառ մըն եմ: Քանզի 4
Տէրը այսպէս կ'ըսէ ան ներքինիներուն, որոնք իմ շաբաթներս կը պահեն, և ինծի հաճոյ կը-
ղածը կ'ընտրեն, ու իմ ուխտիս մէջ հաստատ կը կենան. Ես տալ 5
իմ տանս մէջ և պարիսպներուս մէջ՝ տղոցմէ և աղջիկներմէ աւելի տեղ ու անուն ըլլալու. անոնց յաւիտենական անուն պիտի տամ, որ պիտի չպակսի: Եւ ան օտարականներուն 6
որ Տէրոջը յարած են՝ անոր ծառայութիւն ընելու. Տէրոջը անունը սիրելու, ու անոր ծառաներ ըլլալու համար, ոյին շաբաթը ամէն անոնք որ չպղծեր կը պահեն ու չեն պղծեր, և իմ ուխտիս մէջ հաստատ կը կենան, Զանոնք ալ իմ տաղը պիտի բերեմ, և իմ աղօթքի տանս մէջ զանոնք պիտի ուրախացնեմ. անոնց ողջակէզներն ու զոհերը իմ սեղանիս վրայ ընդունելի պիտի ըլլան. քանզի իմ տունս բոլոր ազգերուն համար աղօթքի տուն պիտի կոչուի: Այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ 8
Իսրայէլին արտաքսուածները կը

ժողովէ։ Ընդ ժողովածներուն վայ ոորիընէր ալ պիտի ժողվիմ անոր։

9 Ո՛վ գաշտի բոլոր գազաններ, ով անտառի բոլոր գազաններ՝
10 առեցք ելիք։ Անոր բոլոր պահապանները կոյր են. բան մը չեն գիտեր. ամէնքն ալ համր շուներ են, հաչելու կարող չեն. անոնք կը ցնորին, կը պառկին, քունը կը սիրեն. Ա՛յո շատակեր ու անյագ շուներ են. ու անոնք խնամապահներ զուրկ հասկնալու են. ամէնքը իրենց ճամբան դարձան ամէն մէկը իր կողմէն իր անիրաւ վաստակը
12 ֆիռհելով։ ոո ըսին. Եկէք, գինի բերեմ, ու գրիով արբենանք. վաղն ալ առաւօտեան պէս, ոո ալ աւելի առատ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Ե.Ե

1 Ա՛յդպէս կը կոտրուի, և ուշադրութիւն ընող մարդ չկայ. ու բարի մարդիկը աչառութիւնով կը վերցուին, առանց մէկուս մը խոնարհաբար ճամ արդարը չարչարութեան կը վերցուին։ Ան
2 հոյ խաղաղութեան մէջ կը մտնէ. ուղղութեամբ քալողները իրենց անկողիններուն վրայ հանգչին։
3 Գըլուխ ուշադրութիւն կը գանեն։ Բայց դուք ով վհուկի որդիք, շնացող ու պոռնիկին սերունդ, հոս մօտեցէք. Դուք ով ծաղր կ'ընէք. ձեր բերանը որու վրայ կը լայնցնէք, ոո լեզուներով կ'երկընցնէք. չէ որ դուք անօրէնութեան զաւակներ, ոո սուտ
5 սերունդ էք։ Դուք ամէն կաղնիի ծառերու տակ դէպ ի կուռքերուն ցանկութեամբ կը բուռնեք, ձորերուն ձորերուն վիհերուն խոտաշէներուն մէջը կը
6 մորթէք։ Քու բաժինդ ձորին սահմանք էրէրուն մէջն է. քու վիճակդ անոնք են անոնց ալ նոյնպէս գինի կը թափես, ընծայ մատուցիր. միթէ ես ալ
7 անոնց կրնամ համբերել։ Դուն քու անկողինդ բարձր ու վեր բացած լեռան վրայ դրիր. հոն ալ զոհ ընելու ելար։ Եւ դռնեն
8 բուն ու դրանդիներուն ետեւը քու յիշատակդ դրիր. քանզի ինծմէ ոորիէնի քու անձդ մերկացուցիր, ու վեր ելլելով անկողնդ լայնցուցիր. և անոնց հետ դաշնադրութիւն ըրիր. անոնց անկողինը սիրեցիր, ոո անոր համար ուշ պատրաստեցիր։ Եւ
9 իմ գազանորին քովը հոռոմէի և զալ գացիր, ու անուշահոտութիւնդ շատցուցիր, և գեղանիներդ հեռուներ ուղարկեցիր, ու ինքզինքդ մինչև դժոխքը խոնարհեցուցիր։ Քու ճամ.
10 բուդ երկայնութենէն յոգնեցար. Բայց Ցոյն չհայ չըսիր. քու ձեռքիդ կեանքը գտար, անոր համար չմռայլեցար։ Եւ դուն
11 ամէ զարհուրելացար ու վախցար, որ սուտիսօ եղար, և զիս չյիշեցիր, ու սիրտդ չդրիր. չէ որ իմ շատանալէս լուռ կենացուս համար է որ ինծմէ չես վախնար։ Ես քու արդարութիւնդ
12 ու գործերդ պիտի հրատարակեմ, որ անոնք քեզի օգուտ պիտի չընեն։ Երբոր դուն աղաղակես, իմ քու ժողվածներդ քեզ փրկեն. բայց ամէնը հովը պիտի առնէ. մէկ շունչ մը զանոնք պիտի առնէ. սակայն ինծի յուսացողները երկիրը իրենց կալուածք պիտի առնեն, ու իմ սուրբ լեռս պիտի ժառանգեն։
14 Եւ պիտի ըսեն. Բարձրացուցէք, բարձրացուցէք, ճամբայ պատրաստեցէք, խոչը իմ ժողովուրդիս ճամբայէն վերցուցէք։ Քանզի
15 այսպէս կ'ըսէ Բարձրը ու Բարձրացեալը, որ յաւիտենականութիւն մէջ կը բնակի, ու անոր անունը Սուրբ է. Ես բարձր ու սուրբ տեղը կը բնակիմ, բայց կոտրած ու խոնարհ հոգի ունեցողին հետ եմ, որ խոնարհներուն հոգին կենդանացնեմ, և կոտրած սիրտերը ապրեցնեմ։
16 Քանզի յա. հաւէտ պիտի չվիճիմ, ու միշտ պիտի չբարկանամ, վասն զի իմ

առջև հոգիները պիտի մարեին, և ան կեանքերը՝ որ ես առեղ-
17 ծեցի։ Անոր ագահութեանը ա-
նօրէնութեանը համար բարկա-
ցայ, ու զանիկայ զարկի, էմ է-
ր եա ծածկեցի, ու սրտոտեցայ, և
ապստամբը իր կամացը ճամբուն
18 հետևեցաւ։ Անոր ճամբաները
տեսայ, ու զանիկայ պիտի բը-
ժշկեմ, և անոր առաջնոր-
դութիւն պիտի ընեմ, ու զա-
նիկայ ու անոր սգաւորները պի-
19 տի մխիթարեմ։ Շրթունքնե-
րուն պտուղը ես կը ստեղծեմ.
խաղաղութիւն՝ խաղաղութիւն
ըլլայ հեռուն եղողին, և մօտը
եղողին՝ կ'ըսէ Տէրը, ու ես զա-
20 նիկայ պիտի բժշկեմ։ Բայց ամ-
բարիշտները պէտք ծովու
պէս են, որ չկրնար հանգար-
ի տիլ, որ անոր ջուրերը՝ տիղմ ու
21 ցեխ դուրս կը նետեն։ Ամբա-
րիշտներուն խաղաղութիւն պիտի
չըլլար, կ'ըսէ իմ Աստուածս։

ԳԼ. ԾԸ

1 Բարձրաձայն կանչէ, և մի
խնայեր, ձայնդ փողի պէս բարձ-
րացուր. և իմ ժողովուրդիս՝
իրենց յանցանքը, ու Յակոբին
տանը՝ իրենց մեղքերը պատմէ։
2 Բայց անոնք ամէն օր զիս կը
փնտռեն, և իմ ճամբաներուս գիտ-
նալու կը փափաքին, անոնց պէս
գի մը պէս՝ որ արդարութիւն
կ'ընէ, ու իր Աստուծոյն իրա-
ւունքը զանց չըներ. ինծի արդա-
րութեան կանոնները կը հարցը-
նեն, Աստուծոյ մօտենալու կը
3 փափաքին. ո՞ւ՛ր ենք. մենք ին-
չո՞ւ ծոմ պահեցինք, և դուն
չտեսար, մեր անձերը չտրտմե-
ցուցինք, ու դուն չգիտցար. ահա
ձեր ծոմապահութեան օրը ձեր
բաղձանքը կը գտնաք, և ձեր
ամէն պահանջմունքները խռով-
4 թեամբ կը պահանջէք։ Ահա
կռիւի ու վէճի համար՝ և չա-
րութեան բռունցքով զարնելու
համար ծոմ կը պահէք. ան
օրուան պէս ծոմ մի պահէք,
որ ձեր ձայնը բարձրութիւն լսել
տայ։ Իմ ընտրած ծոմապահու-
5 թիւնս, ո՞ մարդու մը իր անձը
խոնարհեցընելու օրը այսպէս
կ'ըլլայ, իր գլուխը ներեակի պէս
ծռելով, և իր փայտը քարձ ու
մոխիր տարածելով՝ կ'ըլլայ. ասի-
կայ ծոմապահութիւն ու Տէրոջը
ընդունելի օր պիտի անուանես։
6 Ահա ան է իմ ընտրած ծոմապա-
հութիւնս, որ անիրաւութեան
կապերը քակես, և լուծին կապե-
րը թուլցընես, ու հարստահարու-
թիւն կրողները ազատ թողուս,
և ամէն լուծ կոտրես. 7 Քու
հացդ անօթիին բաժնես, և թա-
փառական տնանկները տունդ
ընդունիս, երբոր մերկ մը տես-
նես՝ զանիկայ հագուեցընես, ու
քու մարմնիդ քեզ չպահես։ 8 Ան
ատեն քու լոյսդ առաւօտի պէս
պիտի ծագի, ու բժշկութիւնդ
շուտով պիտի յայտնուի, և քա-
րգդարութիւնդ քու առջևդ
պիտի երթայ, ո՞ Տէրոջը փառ-
քը քու հետևդ քեզ պիտի
պաշտպանէ։ Ան ատեն պիտի 9
կանչես, և Տէրը պատասխան
պիտի տայ. պիտի աղաղակես,
ու անիկայ պիտի ըսէ՝ Ահա ես։
Թէ որ քու միջէդ լուծը, մա-
տով ցուցընելը, ու չար խօսքերը
վերցընես. Թէ որ անօթիին յօժա- 10
րութեամբ կերակրես, և կարօ-
տեալ հոգին կշտացընես. ան ատե-
ն քու լոյսդ խաւարի մէջ պիտի
ծագի, ու քու խաւարդ կէս
օրուան պէս պիտի ըլլայ. Եւ 11
Տէրը միշտ քեզ առաջնորդու-
թիւն պիտի ընէ, ու քու հոգիդ
երաշտութեան ատենը պիտի
կշտացընէ, և ոսկորներդ պիտի
զօրացընէ. ու դուն ջրաբեր
պարտէզի պէս, և ջուրը չպակ-
սող ազբերակի պէս պիտի ըլլաս։
12 Ու քեզմէ ժողովուրդ հին աւե-
րակները պիտի շինեն. ու քե-
զի՛ կ՛ըսուի հիմերը պիտի վերականգ-
նես. և դուն Փլածները նորո-
գող, ո՞ բնակութեան համար
ճամբաները շինող պիտի կո-

13 ջաւխ։ Թէ որ շաբաթը՝ իմ
սուրբ օրս՝ քու ցանկութիւնդ
կատարելէն առջի գարձընես,
ու շաբաթը՝ ժո՛ւ զուարճու-
թիւնդ, և Տէրոջը նուիրուած
օրը՝ պատուական անուանես, ու
զանիկայ պատուես, քու ճամ-
բաներդ չհետեւելով, քու ցան-
կութիւնդ չկատարելով, ու պա-
14 րապ խօսք չխօսելով, Անոր ատենը
Տէրոջմով պիտի ուրախանաս. և
քեզ երկրին բարձր տեղերուն
պիտի հանեմ, ու քու հօրդ Յա-
կոբին ժառանգութիւնը քեզի
պիտի կերցնեմ. քանզի Տէրոջը
բերանը խօսեցաւ։

ԳԼ. ԾԹ.

1 Ա՛յ Տէրոջը ձեռքը փրկելէն
չկարճցաւ, ու անոր ականջը
2 լսելէն չծանրացաւ։ Հապա ձեր՝
ու ձեր Աստուծոյն մէջտեղը քա-
ժանում ձգողը՝ ձեր անօրէնու-
թիւնները եղան, և ձեր մեղ-
քերը անոր երեսը ձեզմէ ծածկե-
3 ցին, որ չլսէ։ Քանզի ձեր ձեռ-
քերը արիւնով՝ ու ձեր մատերը
անօրէնութիւնով պղծուեցան.
ձեր շրթունքը սուտ խօսեցան,
և ձեր լեզուները անիրաւու-
4 թիւն արտասանեցին։ Չկայ մէ-
կը՝ որ արդարութեան համար
բողոքէ, ու չկայ մէկը՝ որ ճըշ-
մարտութեամբ գատ վարէ. ա-
նոնք անսուտի բաներու կը յուսան,
և ունայնութիւն կը խօսին.
Թշուառութիւն կը յղանան, ու
5 անօրէնութիւն կը ծնանին. Քար-
բի հաւկիթներ կը ածեցնեն,
ու սարդի ոստայն կը գործեն.
անոնց հաւկիթներէն ուտողը կը
մեռնի, ու բացուածէն իժ
6 կ՚ելլէ։ Անոնց ոստայնները հան-
դերձ չըլլար, և իրենց գործքե-
րովը չեն կրնար զիրենք ծածկել.
անոնց գործքերը անօրէնութեան
գործքեր են, ու անոնց ձեռացը
7 մէջ բռնութեան գործ կայ։
Անոնց ոտքերը չարութեան կը
վազեն, ու անմեղ արիւն թա-
փելու կ՚արագանան. անոնց խոր-
հուրդները անօրէնութեան խոր-
հուրդներ են. աւերումն ու ջախջախ-
ուն անոնց ճամբաներուն մէջն է.
8 խաղաղութեան ճամ-
բան չեն գիտեր. և անոնց ըն-
թացքին մէջ արդարութիւն
չկայ. իրենց շաւիղները խոտոր-
ցուցին. անոնց մէջը քալողնե-
րուն ամէնը՝ խաղաղութիւն չեն
9 գիտեր։ Անոր համար իրաւունքը
մեզմէ հեռացաւ, ու արդարու-
թիւնը մեզի չհասնիր. լոյսի կը
սպասենք, և ահա խաւար կայ.
պայծառութեան՝ ես պոյծինէ, և
ահա՛ մառախուղի մէջ կը շրջինք։
10 Կոյրերուն պէս պատերը կը շո-
շափենք, ու աչք չունեցողնե-
րուն պէս կը խաբխաբենք. կէս
օրը՝ գիշերուան պէս կը գտնինք.
պատրաստ պորբոս մէջ մեռե-
լներու պէս ենք։ Ամէնքս արջերու
11 պէս կը մռնչինք, ու ազաւնի-
ներու պէս անդադար կը հիւծինք.
դատաստանի կը սպասենք, բայց
չկայ. փրկութեան համար՝ ես
նոյինէ, բայց անիկայ մեզմէ հե-
ռացած է։ Քանզի մեր յանցանք-
12 ները քու առջեւդ շատցան, ու
մեր մեղքերը մեզի դէմ վկայու-
թիւն կու տան. ինչու որ մեր
յանցանքները մեր քովն են, ու
մեր անօրէնութիւնները դիտենք.
13 Յանցանք ըրինք, Տէրը ու-
րա-ցանք, և մեր Աստուծոյն հե-
ռանալէն խոտորեցանք, անիրա-
ւութիւն ու ապստամբութիւն
խօսեցանք. Ջեր սրտին մէջը սուտ
խօսքեր մտածեցինք ու զուռ-
ցինք։ Եւ դատաստանը ետ դար-
14 ձաւ, ու արդարութիւնը հե-
ռուն կայնեցաւ. քանզի ճշմար-
տութիւնը հրապարակին մէջը
ինկաւ, և ուղղութիւնը չկըր-
նար ներս մտնել։ Ու ճշմարտու-
15 թիւնը կը պակսի, և չարու-
թենէ դարձողը կը կողոպ-
տուի. ու Տէրը տեսաւ, և ասի
կայ անոր աչքին գէշ երեցաւ.
քանզի իրաւունք չունեցաւ։ Ու
16 տեսաւ որ մարդ մը չկայ, և
զարմացաւ որ միջնորդ մը չկր

գանուելը. ուստի իր բազուկը իրեն օգնէց, ու իր արդարութիւնը իրեն ձեռնտու եղաւ։
17 Եւ արդարութիւնը զրահի պէս՝ ու փրկութիւնը իր գլխուն սաղաւարտի պէս հագաւ, և վրէժխնդրութիւնն զգեստի՝ պատմուճանի պէս հագաւ, ու նախանձը վերարկուի պէս իր վրան առաւ։
18 Ըստ վարմունքին հատուցում հատուցում պիտի ընէ. բարկութիւն՝ իր հակառակորդներուն, հատուցում՝ իր թշնամիներուն. կղզիներուն հատուցում պիտի
19 ընէ։ Ու արևմուտքը՝ Տէրոջը անունէն, և արևելքը անոր փառքէն պիտի վախնան. երբոր թշնամին գետի պէս գայ, Տէրոջը Հոգին անոր դէմ դրօշակ պիտի
20 կանգնէ։ Ու Փրկիչ պիտի գայ Սիօնին, ու Յակոբի մէջ հարութիւնէ գարձողներուն, կ'ըսէ
21 Տէրը։ Եւ անոնց հետ ընելիս ուխտս ասիկայ է՝ կ'ըսէ Տէրը. իմ Հոգիս՝ որ քու վրադ է, ու իմ խօսքերս՝ որ քու բերանդ գրած եմ, քու բերնէդ, ու քու զաւակներուդ բերնէն, և քու զաւակացդ զաւակներուն բերնէն՝ հիմակուընէ մինչև յաւիտեան պիտի չպակսին, կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Կ

1 Ելլէ լուսաւորուէ. քանզի քու լոյսդ եկաւ, ու Տէրոջը փառքը
2 քու վրադ ծագեցաւ։ Վասն զի ահա երկիրը՝ խաւար, ու ազգերը՝ մառախուղ պիտի ծածկէ, բայց քու վրադ Տէրը պիտի ծագի, և անոր փառքը քու վրադ
3 պիտի երևնայ։ Ու քու լոյսիդ ազգերը պիտի գան, և քու վրադ ծագած պայծառութեանդը՝ թագաւորներ։
4 Աչքերդ վերցուր, ու բոլորտիքդ նայէ՝ ամէնքը կը ժողովեն, ու քեզի կու գան. քու տղաքներդ հեռուէն պիտի գան, և քու աղջիկներդ գիրկի
5 մէջ պիտի վերցուին։ Ան ատենը պիտի տեսնես և ուրախանաս, ու սիրտդ պիտի շարժի ու բացուի, քանզի ծովուն առատութիւնը քեզի պիտի դառնայ, ազգաց հարստութիւնը քեզի պիտի գայ։
6 Ուղտերու ոստեռնակը՝ Մադիամու ու Գեփայի տաճիկ ուղտերը պիտի ծածկեն. ամէնը Սաբայէն պիտի գան, ոսկի ու խնդրուկ պիտի բերեն, և Տէրոջը գովաբանութիւնները պիտի աւետեն։
7 Կեդարին բոլոր հօտերը քու քովդ պիտի ժողովուին, ու Նաբայեթին խոյերը քեզի պիտի ծառայեն. անոնք իմ սեզաւնիս վրայ պիտի ելլեն՝ ընդունելի ՂՈՒԼՈՒ. և իմ փառաւոր տունը պիտի փառաւորեմ։
8 Ո՞վ են ասոնք, որ կը թռչին ամպի պէս, ու դէպ ի իրենց վանդակը Ղուլդ աղաւնիներու պէս։
9 Քանզի կղզիները՝ ու նախ թարսիսի նաւերը ինծի համար պատրաստ պիտի ըլլան, որ հեռուէն քու տղաքներդ, և անոնց հետ անոնց արծաթը ու ոսկին բերեն, քու Տէր Աստուածդ անուանը համար, ու Իսրայէլի Սուրբին համար, քանզի անիկայ քեզ կը փառաւորէ։
10 Եւ օտարազգիներ քու պարիսպներդ պիտի շինեն, ու անոնց թագաւորները քեզի ծառայութիւն պիտի ընեն. քանզի իմ բարկութեանիս քեզ զարկի, բայց բարեհաճութեանս քեզ պիտի ողորմիմ։
11 Եւ քու դռներդ միշտ բաց պիտի ըլլան, ցորեկ ու գիշեր պիտի չգոցուին, որ քեզի ազգերուն առատութիւնը կրնան, և անոնց թագաւորները բերուին։
12 Քանզի քեզի ծառայութիւն չընող ազգը ու թագաւորութիւնը պիտի կորսուի, ու ազգերը բոլորովին պիտի կործանին։
13 Լիբանանին փառքը քեզի պիտի գայ, մայրը, սօսին ու սօսամոր միասին, իմ սրբարանիս տեղը զարդարելու համար, և իմ ոտքերուս տեղը պիտի փառաւորեմ։
14 Ու քեզի նեղութիւն տուողներուն սաղթները ծռելով

ԳԼ· ԿԱ

Տէր Եհովայինն Հոգին իմ վրաս 1
է, վասն զի Տէրը զիս օծեց, ո-
գիս խրկեց աղքատներուն ա-
մէն տալս, կոտրած սիրտ ա-
ռնչդողները բժշկելս, գերիներ-
ուն ազատութիւն՝ եւ բանտար-
կեալ՝ բանտին բացուիլը հրատա-
րակելս· Տէրոջ ընդունելի տա- 2
րին, ու մեր Աստուծոյն վրէժ-
խնդրութեան օրը հրատարակե-
լս· ամէն սգաւորները մխիթա-
րելս· Սիոնի սգաւորներուն ո- 3
րոշելս· ու անոնց՝ մոխիրի տեղ՝
փառք, աւդի տեղ՝ ուրախու-
թիւն եւղ, կոտրած հոգիի տեղ՝
գոհաբանութեան պատմուճան տա-
լս· եւ պիտի անուանին զանոնք՝
Արդարութեան բեւեկներ, որ
Տէրը տնկեր է իր փառքին հա-
մար· Եւ հին աւերակները պիտի 4
շինեն, ու առջի կործանուածները
պիտի կանգնեն, եւ աւերա-
ւած քաղաքները, ու շատ գա-
րերէն՝ ի վեր աւերակ մնացած-
ները պիտի նորոգեն· Եւ օտա- 5
րականները պիտի կենան, ու ձեր
հօտերը պիտի հոգան· ու օտա-
րաց որդիքը՝ ձեր երկրագործ-
ները եւ այգեպտղածները պիտի
ըլլան· Բայց դուք Տէրոջը քա- 6
հանաները պիտի կոչուիք· մեր
Աստուծոյն պաշտօնեաները պի-
տի ըսուիք· ազգաց հարստու-
թիւնը պիտի ուտէք, ու անոնց
փառքովը պիտի փառաւորուիք·
Ձեր ամօթին տեղը՝ կրկին ո- 7
րա-
կութիւն, եւ անարգանաց՝ ձեր
բաժինը ժառանգութիւնը մէջ
պիտի ցնծան, ու տան երկրին
մէջը կրկին ժառանգու-
թիւն պիտի ունենան· անոնք յա-
ւիտենական ուրախութիւն պի-
տի ունենան· Քանզի ես Տէրս 8
արդարութիւնը կը սիրեմ, անի-
րաւութիւնը ու յափշտակու-
թիւնը ի՛ատեմ· իրաւցնէ անոնց
գործերուն վարձքը պիտի տամ,
ու անոնց հետ յաւիտենական
ուխտ պիտի ընեմ· Եւ անոնց 9

քերնի պիտի գան, եւ քեզ անարգ-
ողները ամէնը քու ոտքերուդ
գլուխնին պիտի խոնարհեցնեն,
Թիւն պիտի կոչեն, ու քեզ՝ Տէ-
րոջը քաղաքը, Իսրայէլի Սուրբին
15 Սիոնը պիտի անուանեն· Գուն
որ եղեր ես ձգուած ու ատելի
եղար, եւ ձեռքէ անցնող չի գար,
քեզ յաւիտենական փառք՝ ու
ազգէ ազգ ցնծութիւն
16 պիտի ընեմ· Եւ ազգերուն կա-
թը պիտի ծծես, ու թագաւոր-
ներուն տիտղոսը պիտի ծծես· եւ
պիտի գիտնաս որ ես Տէրս եմ
քու Ազատիչդ, ու քու Փրկիչդ՝
17 Յակոբին Հզօրը· Պղինձի տեղ՝
ոսկի պիտի բերեմ, ու երկաթի
տեղ՝ արծաթ, ու փայտի տեղ՝
պղինձ, ու քարերուն տեղ՝ երկաթ
պիտի բերեմ· եւ քու վերակա-
ցուներդ խաղաղութիւն՝ վերակ-
ուներդ՝ իշխանութիւն պիտի
18 Թիւն գործող պիտի ընեմ· Ա՛խ-
մէն ալ քու երկիրդ մէջը բռնու-
Թիւն, եւ քու սահմաններուդ
մէջը յափշտակութիւն ու կոտ-
րած պիտի չլսուի· հապա քու
պարիսպներդ՝ Փրկութիւն, ու
դուռներդ՝ Գովեստ պիտի կո-
19 չուին· Այլեւս արեւ ցորեկը քու
լոյսդ պիտի չըլլայ, ու փայ-
լեր լուսինը իր պայծառու-
թիւնովը քեզի լոյս պիտի չտայ,
հապա Եհովան քեզի յաւիտե-
նական լոյս՝ եւ քու Աստուածդ
20 քու փառքդ պիտի ըլլայ· Քու
արեւդ այլեւս պիտի չմայրի,
ու քու լուսինդ պիտի չնուազի,
հապա Եհովան քեզի յաւիտե-
նական լոյս պիտի ըլլայ, եւ սուգի
21 օրերդ պիտի վերջանայ· Ու քու
ժողովուրդդ ամէնը արդար պի-
տի ըլլան, ու երկիրը յաւիտեան
պիտի ժառանգեն, իմ տնկած
ուներս՝ իմ ձեռքերուս գործը՝
Էմ փառքս հանար պիտի ըլլայ·
22 Պզտիկը հազարատար, ու քիչերը
մեծ ազգ պիտի ըլլայ· Ես Տէրս
շուտով պիտի կատարեմ ասիկայ
իր ժամանակին·

աւերակդը տպզելուն մէջ ու անոնց տղաքներըն ժողովրդին մէջ պիտի գիացուին. զանոնք ամէն աւետարանէներն պիտի ճանչնան, թէ անոնք Տէրոջմէ օրհնած աւերուածն են։

10 Եւ Տէրոջմով պիտի ցնծամ, ու իմ հոգիս իմ Աստուածովս պիտի ուրախանայ. քանզի ինծի փրկութեան հանդերձներ հագուցուց, զիս արդարութեան պատմուճանով ծածկեց, ինչպէս պէս՝ որ իրեն փառաւոր խայր կը դնէ, ու հարսի պէս՝ որ իր զար-
11 դերովը կը զարդարուի։ Քանզի ինչպէս որ երկիրը իր տունկը կ'ածնցնէ, ու պարտէզը իր մէջը ցանուածներըն կը բուսցնէ, այն պէս ալ Տէր Եհովան բոլոր ազգերուն առջեւը արդարութիւն ու գովութիւն պիտի բուսցնէ։

ԳԼ. ԿԲ

1 Սիոնի սիրոյն համար պիտի չլռեմ, ու Երուսաղէմի սիրոյն համար պիտի չհանգարտիմ, մինչեւ որ անոր արդարութիւնը՝ լոյսի պէս, և անոր փրկութիւնը՝ բոցավառ ջահի պէս ճառա-
2 գայիմ։ Ու ազգերը քու արդարութիւնդ՝ և բոլոր թագաւորները քու փառքդ պիտի տեսնեն, ու դուն նոր անուանով պիտի կոչուիս, որն որ Տէրոջը բե-
3 րանը պիտի անուանէ։ Եւ Տէրոջը ձեռքին մէջ վայելչութեան պսակ, ու քու Աստուածդ ձեռքին մէջ արքայական թագ պիտի ըլլաս։ Դուն մէկմէկն ալ թո-
4 ղուած պիտի չկոչուիս, ու քու երկիրդ մէկմէկն ալ Ամբակ պիտի չըսուի. հապա դուն՝ իմ հաճոյացս, ու քու երկիրդ՝ Ամուսնացեալ պիտի բսուի. քանզի Տէրը քեզի պիտի հաճի, ու քու երկիրդ պիտի ամուսնանայ։
5 Վասն զի ինչպէս որ երիտասարդ մը կույսի մը հետ կ'ամուսնանայ, այնպէս ալ քու որդիներդ քեզի հետ պիտի ամուսնանան. և ինչպէս որ փեսան հարսին վրայ կ'ուրախանայ, այնպէս ալ քու Աստուածդ քու վրադ պիտի ուրախանայ։

6 Քու պարիսպներուդ վրայ ով Երուսաղէմ՝ պահապաններ դրի, անոնք բոլոր օրը ու բոլոր գիշերը բնաւ պիտի չլռեն. դուք ով Տէրը յիշեցնողներ՝ լուռ մի կենաք,
7 ու անոր հանգստութիւն մի տաք, մինչեւ որ անիկայ հաստատէ, ու մինչեւ որ երկրի վրայ
8 Երուսաղէմը գովելի ընէ։ Տէրը իր աջ ձեռքին վրայ ու իր զօրաւոր բազուկին վրայ այսպէս երդում ըրաւ, թէ քու ցորենդ ուժգին ալ քու թշնամիներուդ կերակուր պիտի չտամ. և օտարացի որդիքը պիտի չխմեն քու գինիդ, որուն համար դուն աշխատեցար. Հապա զանիկայ հնձողները պիտի ուտեն, ու Տէրոջը փառք պիտի տան. և զանիկայ քաղողները՝ իմ սուրբ պատհներուս մէջը պիտի խմեն։

10 Անցէք, անցէք դուռներէն. ժողովրդին ճամբայ պատրաստեցէք. շինեցէք, շինեցէք շաւիղները, քարերը անկէ ժողվեցէք. ժողովուրդներուն դրօշակ
11 վերցուցէք։ Ահա Տէրը մինչեւ երկրին ծայրը լսել տուաւ. Սիօնի աղջկանը ըսէք. ահա քու փրկիչդ կու գայ. ահա անոր վարձքը իր հետն է, ու գործոց
12 հատուցումը իր առջեւն է։ Եւ անոնք Սուրբ ժողովուրդ՝ Տէրոջը փրկածները պիտի ըսուին. ու դուն՝ փնտռուած, ոչ Ձգուած քաղաք պիտի կոչուիս։

ԳԼ. ԿԳ

1 Ո՞վ է ասիկայ որ կու գայ Եդոմէն, կարմրագոյն զգեստով Բոսրայէն, որ փառաւոր հանդերձով զարդարուած է, և իր շատ զօրութեամբը պանծալով կը քալէ։ Ես եմ, որ արդարութիւն կը խօսիմ, ու փրկելու կարողութիւն ունիմ։

2 Ինչո՞ւ համար քու հանդերձդ կարմիր է, ու քու զգեստներդ

հնձանի մէջ կոխոցին պէս է։
3 Հնձանին մէջ միտակ եմ կոխեցի, և ժողովուրդներէն ին-
ձի հետ մարդ մը չկար. ու զա-
նոնք իմ բարկութեամբս կոխե-
ցի, և իմ պատմուԹեամբս զա-
նոնք ճմլեցի, ու անոնց արիւնը
իմ զգեստներուս վրայ ցամքեց,
և բոլոր հանդերձներս ներկե-
4 ցի. Քանզի իմ սրտիս մէջը վը-
րէժխնդրութեան օր կար, ու
իմ փրկածներուս տարին հասած
5 էր. Եւ նայեցայ, բայց օգնող
չկար, և զարմացայ որ ձեռնտու
եղող մը չկար. ուստի իմ բա-
զուկս ինձի համար փրկութիւն
բերաւ, ու իմ բարկութիւնս ին-
6 ձի ձեռնտու եղաւ։ Եւ իմ բար-
կութեամբս ժողովուրդները կո-
խեցի, ու զանոնք իմ պատմու-
Թեամբս գինովցուցի, և անոնց
արիւնը գետինը իջուցի։
7 Տէրոջը ողորմութիւնները, Տէ-
րոջը գովութիւնները պիտի յի-
շեմ, Տէրոջը բոլոր մեզի բերած
ներումն համեմատ, և ան շատ
բարիքներուն համեմատ, որ իր
գթութեամբը և առատ ողոր-
մութեամբը Իսրայէլի տանը բե-
8 րած է։ Քանզի ըսաւ. Իրա-
պէս անոնք իմ ժողովուրդս են,
սուտ չընէլու որդիներ են. ու
9 անոնց փրկիչ եղաւ։ Ա-
նոնց ամէն նեղութիւններուն
առենը՝ նեղութիւն քաշեց, և
իր երեսին հրեշտակը զանոնք
ազատեց. իր սիրովը ու գԹո-
Թիւնովը զանոնք փրկեց, և զա-
նոնք վերցուց, ու հին ժամա-
նակին բոլոր օրերուն մէջ զա-
10 նոնք կրեց։ Բայց անոնք ապըս-
տամբեցան, ու անոր Սուրբ Հո-
գին բարկացուցին. անոր ալ
դարձաւ անոնց Թշնամի եղաւ,
ու ինքը անոնց հետ պատերազմ
11 բռաւ։ Ան առենը առջի օրերը,
ո՞ Մովսէսը, և անոր ժողովուր-
դը յիշեցին. ո՞ր է անոնք, որ
իր հօտին հովիւովը զանոնք ծո-
վին հանեց. ո՞ր է անոնց մէջը իր Սուրբ Հոգին
դրաւ. Իր փառաւոր բազուկը 12
Մովսէսին աջ ձեռքին հետ պըր-
ծացուց. իրեն յաւիտենական
անուն վաստկելու համար՝ ա-
նոնց առջևէն ջուրերը պատռեց.
Ո՞ր զանոնք անդունդներէն ա- 13
ռանց սահելու անցուց, ինչպէս
որ ձի մը անապատին կ՚անցնի։
Տէրոջը Հոգին զանիկայ հան- 14
դըստացուց՝ հովիտի մէջ կ՚նոզ
անասուններու պէս. դուն քու
ժողովուրդիդ՝ այնպէս առաջնոր-
դեցիր ըրիր, որ քեզի փա-
ռաւոր անուն վաստկիս։
Երկինքէն նայէ, և քու սուրբ 15
ու փառաւոր բնակութենէդ
տես. ո՞ր է քու նախանձդ
ու զօրութիւնդ. քու ողորմա-
ծութիւդ գալարիքը, և ինձի ըլ-
ծաղմնութիւններդ արգիլուե-
ցան։ Քանզի մեր Հայրը դուն 16
ես, թէև Աբրահամ մեզ չգի-
տեր, ու Իսրայէլը մեզ չճանչ-
նար. դուն ով Տէր՝ մեր Հայրն
ես, ո՞ր քու անունդ՝ ի սկզբա-
նէ մեր Փրկիչն է։ Ո՛վ Տէր՝ 17
ինչու՞ համար մեզ քու ճամբա-
նէդրէդ կը մոլորցնես. ինչու՞
մեր սիրտը կը խստացընես,
որ քեզմէ չվախնանք. քու ծա-
ռաներուդ համար՝ քու ժա-
ռանգութեանդ ցեղերուն հա-
մար դարձիր։ Քու սուրբ ժո- 18
ղովուրդդ իրենց ժառանգու-
նը քիչ առեն վայելեցին. մեր
Թշնամիներդ քու սրբարանդ ոտ-
նակոխ ըրին։ Մենք ի սկզբանէ 19
ոո՞վ եղանք. դուն անոնց վրայ
չիշխեցիր, ո՞ր քու անունդ ա-
նոնց վրայ չհաւաքուեցաւ։

ԳԼ. ԿԴ

Երանի Թէ երկինքը ձեղքելով 1
վար իջնէիր. քու ներկայուԹի-
նդ լեռները հալեին խոնարհ- 2
ուին քու բնակչաց կրակի պէս, ջու-
րերը եռացընող կրակի պէս, որ
քու անունդ Թշնամիներուդ յայտ-
նէիր, ո՞ ազգերը քու երեսդ
դողային։ Երբոր ան սոսկալի բա- 3
ներդ ըրիր, որոնց չէինք յուսար,

լինքը, քու երեսդ լեռները հա-
4 լեցան։ Քանզի սիրտըդեն մի մեր
չուռեցաւ, ու ականջ չտուիր, և
աչք շառաւ քեզմէ ատրիշ Ա-
ստուած մը, որ իրեն յուսացողնե-
5 բուն առնէ բանը։ Ուրախ
եղողին, ու արդարութիւն գոր-
ծողին, և քու ճամբաներուդ
մէջը քեզ յիշողներուն հասար.
ահա բարկացար, վասն զի մեղք
գործեցինք. իմ ու միշտ անոնց
մէջը ճայինք, փրկութիւն կը
6 գտնէինք։ Բայց ամէնքս պիղծ
բանի պէս եղանք, ու մեր քա-
ւոր արդարութիւններդը դաշտա-
ղի լաթին պէս է. և ամէնքս
տերեւի պէս կը թառամինք, ու
մեր անօրէնութիւնները հովի պէս
7 մեզ կը վերցնեն։ Եւ քու ա-
նունդ կանչող չկայ, որ արթնի
նոյ, ու քեզմով զօր գտնէ. քանի
որ քու երեսդ մեզմէ ծածկուա-
ծիր, ու մեր անօրէնութիւնը
ներուն պատճառովը մեզ մաշե-
8 ցիր։ Բայց հիմա ով Տէր դուն
մեր Հայրն ես. մենք կաւ ենք,
ու դուն մեր Խուտան ես. և
ամէնքս քու ձեռացդ գործըն
9 ենք։ Շատ մի բարկանար՝ ով
Տէր, ու չը անօրէնութիւնը
յաւիտեան մի յիշեր. ահա նա-
յէ, ի՛ազաչենք, ամէնքս քու
10 ժողովուրդդ ենք։ Սուրբ քա-
ղաքներդ անապատ եղան. Սիօ-
ն անապատ եղաւ. Երուսաղե-
11 մ աւերակ եղաւ։ Մեր սուրբ
ու փառաւոր տունը որուն մէջ
մեր հայրերը քեզ կ՚օրհնէին,
հրոյ ճարակ եղաւ, և մեր ամէն
ցանկալի բաները ամայի և
12 զուր։ Ասոնց վրայ ինքզինքդ պի-
տի չզսպեա՞ս Տէր. պահա՞ն
պիտի լռես, ու մեզ խիստ շատ
պիտի նեղես։

ԳԼ. ԿԵ

1 Ես եղայ հարցնողներուն չիմացուա-
ծ, գտնողներուն գըտնուեցայ. ազ-
գին՝ Ահա ես, ահա ես՝ ըսի։
2 Ամէն օր իմ ձեռքերս երկրպագո-
ղի ապստամբ ժողովուրդի մը՝
որուն անունն ճամբու մէջ կը քա-
լեն որ ազնիւ չէ, և իրենց խոր-
հուրդներուն կը հետեւին. Ազանիկ 3
ժողովուրդի մը՝ որ միշտ երեսիս
դէմ վրա կը սրդոդացնեն. պար-
տէզներու մէջ կը զոհեն, ու աղ-
իւներու վրայ խունկ կը ծխեն.
Գերեզմաններու մէջ կը նստին, 4
և գիշերը առանձին տեղեր
կ՚անցընեն. խոզի միս կ՚ուտեն,
ու իրենց անօթներուն մէջը գար-
շելի բաներու արգանակ կայ. Ո- 5
րոնք կ՚ըսեն. Մի կպչիր, ինձի
մի դպչիր, քանզի ես քեզմէ սուրբ
եմ։ Անոնք իմ ռնգուցս մէջ ծուխ
են, ու ամէն օր բորբոքած կրակ
են։ Ահա իմ առջևս գրուած է. 6
պիտի չլռեմ, հատուց պիտի հա-
տուցանեմ, այո, անոնց ծոցին մէ-
ջը պիտի հատուցանեմ Ձեր ան- 7
բնութիւնները՝ ձեր հայրերուն
անօրէնութիւնները հետ միասին,
որոնք լեռներուն վրայ խունկ
ծխեցին, ու բլուրներուն վրայ
պիտ անարգեցին. ի՛նչ Տէրը
ասոնց առջի գործերը
իրենց ծոցերուն մէջը պիտի լը-
ցնեմ։

Տէրը այսպէս կ՚ըսէ, Ջոր օրինակ 8
երբոր ողկոյզի մը վրայ քաղցրու-
թիւն կ՚ըսեն թէ՝ Մի՛ կոտրիր մի
կորսընցըներ, քանզի անոր վրայ
օրհնութիւն կայ. ես ալ իմ ծա-
ռաներուս համար այնպէս պիտի
ընեմ, որպէս զի ամէնը չկորսըն-
ցնեմ։ Ու Յակոբէն սերունդ 9
և Յուդայէն իմ լեռներուս ժա-
ռանգաւորդ մը պիտի հանեմ. ու
իմ ընտրեալներս անոր իրենց
ժառանգեն, և իմ ծառաներս 10
հոն պիտի բնակին։ Ու դէպ ուրուա-
զ ժողովուրդիս համար Սա-
բոնը՝ հօտերու տեղատեղ, և Ա-
քորի ձորը՝ արջառներու մանգա-
զատեղ պիտի ըլլայ։ Բայց դուք 11
Տէրը թողուցիք, ու իմ սուրբ
լեռս մոռցաք. Գադ Խոռոխին ու-
զած պատրաստեցիք, ու Ապենիին
խառնելու համար լեցուցիք։ Ես 12
ալ ձեզ սուրի պիտի մատնեմ,

և ամէնքդ պիտի ծառք մըլմռա-
լաւ համար, քանզի կանչեցի, ու
պատասխան չտուիք, խօսեցայ,
ու մտիկ չրիք, հապա իմ ու-
զեւս չարութիւնն ըրիք, և ինծի
13 հաճելի չեզածը ընտրեցիք: Անոր
համար Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ. Ահա իմ ծառաներս պիտի
ուտեն, բայց դուք անօթի պի-
տի մնաք, ահա իմ ծառաներս
պիտի խմեն, բայց դուք ծարաւ
պիտի մնաք, ահա իմ ծառաներս
պիտի ուրախանան, բայց դուք
14 ամօթալից պիտի ըլլաք. Ահա
իմ ծառաներս սրտի ուրախու-
թիւնէ պիտի յնծան, բայց
դուք սրտի ցաւէն պիտի ազա-
ղակիք, և հոգիի ձնշումէն պի-
15 տի ոռնաք: Ու ձեր անունը՝ իմ
ընտրածներուս անէծքի համար
պիտի թողուք. և Տէր Եհովան
քեզ պիտի մեռցնէ, ու իր
ծառաները ուրիշ անունով պի-
16 տի կանչէ, Ու երկրի վրայ օրհ-
նուողն՝ ճշմարիտ Աստուծով օրհ-
նուի, ու երկրի վրայ երդում
ընողը՝ ճշմարիտ Աստուծով եր-
դում ընէ. քանզի առջի նեղու-
թիւնները մոռցուեցան, ու ա-
նոնք իմ աչքերէս ծածկուեցան:
17 Քանզի ահա ես նոր երկինք ու
նոր երկիր կը ստեղծեմ. և առ-
ջինները պիտի չյիշուին, ու մտ-
18 դոս միտքը պիտի չգայ: Բայց
դուք իմ ստեղծագործութիւնս
վրս յաւիտեան յաւիտենից ու-
րախացէք և ցնծացէք. վասն
զի ահա ես Երուսաղէմը ցնծու-
թիւն համար, ու անոր ժողո-
վուրդը ուրախութիւն համար
19 կը ստեղծեմ: Ու Երուսաղէմի
վրայ պիտի ցնծամ, և իմ ժո-
ղովուրդիս վրայ պիտի ուրախա-
նամ, ու հոն ուրիշ լալու
ձայն ու ողբի ձայն պիտի չըլ-
20 ուի: Հոն ուրիշ մանուկ մը չի
ապրիր ամսոյ, կամ օրերը չկա-
տած ծեր պիտի չըլլայ. քանզի
երիտասարդը՝ հարիւր տարեկան
պիտի մեռնի, և հարիւր տա-
րեկան մեղաւորը՝ անէծքի պիտի
հանդիպի: Ու տուներ պիտի շի- 21
նեն, ու պիտի բնակին, և ար-
դիներ պիտի տնկեն, ու անոնց
պտուղը պիտի ուտեն: Անոնք 22
պիտի չշինեն՝ որ ուրիշները բը-
նակին, անոնք պիտի չտնկեն՝
որ ուրիշները ուտեն. վասն զի
իմ ժողովուրդիս օրերը՝ ծառի
օրերու չափ պիտի ըլլան. և իմ
ընտրածներս իրենց ձեռացը
գործերը պիտի հիմնցնեն: Ա- 23
նոնք պարապ տեղը պիտի չաշ-
խատին, ու դժբաղդութեան
համար պղտիներ պիտի չծնանին.
քանզի անոնք Տէրոջը օրհնած
ներուն ազգն են, ու անոնց
հետ անոնց զաւակներն ալ: Ե- 24
պիտի ըլլայ որ՝ անոնք դեռ
չկանչած՝ պատասխան պիտի
տամ, ու քանի որ դեռ կը խօ-
սին՝ պիտի լսեմ: Գայլը ու գա- 25
ռը միկտեղ պիտի արածին, և
առիւծը արջառի պէս յարդ պի-
տի ուտէ. ու օձին կերակուրը
հող պիտի ըլլայ. անոնք իմ
բոլոր սուրբ լեռանս մէջ վնաս
պիտի չտան, ու պիտի չաւեր-
կանեն, կ'ըսէ Տէրը:

ԳԼ. ԿԶ

Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Երկ- 1
կինքը իմ աթոռս է, ու երկիրը
իմ ոտքերուս պատուանդանն է.
ատ ի՞նչ տուն է որ ինծի համար
կը շինէք, և ատ ի՞նչ տեղ է իմ
հանգստութեանս համար. Քան- 2
զի ասոնց ամէնը իմ ձեռքս շի-
նեց, ու ասոնց ամէնը եղան,
կ'ըսէ Տէրը. բայց ես ասոր պիտի
նայիմ, այսինքն խոնարհին, և
կտրած հոգի ունեցողին, ու
իմ խօսքիս պզտցողին:
Ա՛լքատ մորթողը՝ մարդ սպա- 3
նողի պէս է, գառնուկ զո-
հողը՝ շուն մորթողի պէս, և
նուէր մատուցանողը խոզի արիւն
ներկուածի պէս, հիշատակ ծխ-
նողը՝ կռապաշտողի պէս. ի-
րենց ընտրութիւնները՝ անոնց
ընտրեցին, ու անոնց հո-
գին իրենց գարշելիներուն կ'ա-

4 խորժէն։ Եւ ալ անոնց թշուա-
ռութիւնները պիտի ընթրեմ,
և իրենց վախցած բաները իրենց
վրայ պիտի բերեմ. վասն զի
կանչեցի, ու պատասխան տուող
չեղաւ. խօսեցայ, ու մարիկ չը-
բին. հարցուր իմ առջեւս չարու-
թիւն ըրին, և իմ չհաւնածս
ընտրեցին։

5 Տէրոջը խօսքը մարիկ ըրէք՝ ով
անոր խօսքէն դողացողները. իմ
անուանս համար ձեզ ատող, ու
ձեզ անարգող ձեր եղբայրները
ըսին. Թող Տէրը փառաւորուի,
ու ձեր ուրախութիւնը տես-
նենք. բայց անոնք պիտի ամօչ
նան։

6 Քաղաքէն աղաղակի ձայն՝ տա-
ճարէն մէկ ձայն մը ի՛ւ-գայ՝ Տէ-
րոջը ձայնը՝ որ իր թշնամիներուն
7 պատիժ կը հատուցանէ։ Ցաւ
չբաշած՝ ծնաւ, ցաւը չհասած՝
8 արու զաւակ ծնաւ։ Ո՞րան մը
մը ով լսեց, տասնկ բան մը ով
տեսաւ. միթէ երկիրը մէկ օ-
րուա՞ն մէջ ծնաւ, կամ մէկ ազգ
մը մէկ անգամի՞ն ծնաւ. քան
զի Սիովնը ցաւ քաշածին պէս՝
9 իր տղաքները ծնաւ։ Ես որ
ծնանելու վայրկեանը կը բերեմ,
ծնանիլ պիտի չտամ, կ՚ըսէ Տէրը.
ես որ ծնանիլ կու տամ, արգիլ-
դ՚ը պիտի գոցեմ, կ՚ըսէ քա-
10 Աստուածդ։ Երուսաղէմին հետ
ուրախացէք, ու անոր հետ ցնծ-
ացէք դուք ամէնքդ որ զանի-
կայ կը սիրէք. մեծապէս ուրա-
խացէք անոր հետ՝ դուք ամէնքդ
որ անոր համար սուգ կը բռա-
11 նէք. Վասն զի անոր մխիթա-
րութեան ծիծերէնէն պիտի ծը-
ծէք, ու կշտանաք. վասն զի
դուք պիտի դիէք, և անոր
փառքին առատութենովը զու-
արճանաք։

12 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես ասոր վրայ խաղաղու-
թիւնը գետի պէս, ու ազգե-
րուն փառքը յորդահոս հեղեղի
պէս պիտի տարածեմ. և պիտի
դիէք, գրկի վրայ պիտի վեր-
ցուիք, ու ծունկերու վրայ
պիտի գգուիք։ Ինչպէս որ մէկ 13
մայր մը իր տղան կը մխիթարէ,
այնպէս ալ ես ձեզ պիտի մխի-
թարեմ. ու Երուսաղէմին մխի-
թարութիւն պիտի գտնէք։ Եւ 14
պիտի տեսնէք, ու սրտերնիդ
պիտի ուրախանայ. և ձեր ոս-
կորները կանանչ խոտի պէս պի-
տի ծաղկին. ու Տէրոջը ձեռքը՝
իր ծառաներուն վրայ՝ և անոր
բարկութիւնը՝ իր թշնամինե-
րուն վրայ պիտի յայտնուի։
Քանզի ահա Տէրը կրակով կու 15
գայ, ու անոր կառքերը մրրիկի
պէս են, որ իր բարկութիւնը
սրտմտութիւնով, և իր սպառ-
նալիքը՝ կրակի բոցով՝ ի գործ
դնէ։ Քանզի Տէրը կրակով ու 16
իր սրովը պիտի դատէ ամէն
մարմինը. ու Տէրոջմէ սպան-
նուածները շատ պիտի ըլլան։
Ջրհեղեղ սրբոցներուն, և պար- 17
տէզներուն մէջտեղը իրարմէ ետև
մարգարտներուն, և խոզի միս, ու
պղծ բաներ, և մուկ ուտող-
ները՝ միասին բնաջինջ պիտի
ըլլան, կ՚ըսէ Տէրը։ Բայց ես 18
անոնց գործքերը ու խորհուրդ-
ները գիտեմ. և պիտի ըլլայ որ՝
բոլոր ազգերը ու լեզուները
պիտի ժողվեմ. և անոնք պիտի
գան, ու իմ փառքս տեսնեն։
Եւ անոնց մէջը նշան պիտի 19
դնեմ, ու անոնցմէ ապրածնե-
րը պղծեցուն պիտի խրկեմ,
այսինքն դէպ՝ ի Թարսիս, դէպ
՝ի Փուղ և Ղուդ՝ (աղեղնա-
ւորները,) դէպ՝ ի Թուբէլ ու
Յաւան, ան հեռու կղզիները,
որ իմ համբաւս չլսեցին, և
իմ փառքս չտեսան. ու իմ
փառքս ազգերու մէջ պիտի
պատմեն։ Եւ անոնք՝ ձիերով 20
ու կառքերով, դահուրանե-
րով, ջորիներով, ու տաճիկ ուղ-
տերով՝ ձեր բոլոր եղբայրները
ամէն ազգերէն իմ սուրբ լեռս
Երուսաղէմը Տէրոջը ընծայ պի-
տի բերեն, կ՚ըսէ Տէրը, ինչ-
պէս որ Իսրայէլի որդիները մաքուր

ամենով Տէրոջը տունը ընծայ
21 կը բերեն։ Եւ անոնցմէ ալ պիտի
առնեմ՝ քահանաներ ու Ղեւտա-
ցիներ ըլլալու համար, կ՚ըսէ
22 Տէրը։ Քանզի ինչպէս որ իմ
սաւզնելու նոր երկինքս ու նոր
երկիրս իմ առջեւս պիտի կե-
նայ, կ՚ըսէ Տէրը, այնպէս ալ ձեր
սերունդը ու ձեր անունը պիտի
23 կենայ։ Եւ պիտի ըլլայ որ՝ նոր
ամիսէ նոր ամիս, ու շաբաթէ
շաբաթ, ամէն մարմին իմ առ-
ջեւս երկրպագութիւն ընելու պի-
տի գայ, կ՚ըսէ Տէրը։ Եւ անոնք 24
պիտի ելլեն, ու ինծի ապստամբ
եղող մարդոց դիւերը պիտի տես-
նեն. քանզի անոնց որդը պիտի
չմեռնի, ու անոնց կրակը պիտի
չմարի. ու անոնք ամէն մարմնոյ
զզուանք պիտի ըլլան։

ՄԱՐԳԱՐԻՒԹԻՆ
ԵՐԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Բենիամինի երկիրը՝ Անաթոթ
թի մէջ եղող քահանաներէն
Քեղկիայի որդւոյն Երեմիային
2 խօսքերն են, Ը որ անոր Տէրոջը
խօսքը եղաւ, Յուդայի Թագա-
ւորին Ամոնի որդւոյն Յոսիայուն
3 օրերը՝ անոր Թագաւորութեանը
տասներեքերորդ տարին. Նաև
Յուդայի Թագաւորին Յոսիայի
որդւոյն Յոյակիմին օրերը՝ մին-
չեւ Յուդայի Թագաւորին Յոս-
պիայի որդւոյն Սեդեկիայուն մե-
տասանեքորդ տարուն վերջը՝ մին-
չեւ Երուսաղէմի գերութիւնը՝
ու հինգերորդ ամսուն մէջ էղաւ։
4 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ,
5 ըսելով. Քեզ որովայնի մէջ
շաղեզծած՝ քեզ գիտցայ, ու
դուն ես ոչ Ծոյէ որովայնէն ել-
լած՝ քեզ սրբեցի. քեզ ազգե-
6 րուն մարգարէ կրի։ Ես ասիկա
ես ըսի. Ո՜հ, Տէր Եհովայ, ահա
7 ես խօսիլ չեմ գիտեր. վասն զի
ես մանուկ եմ. Բայց Տէրը ինծի
ըսաւ. Մի ըսեր թէ՝ Ես մանուկ
եմ. վասն զի ուր որ քեզ խրկեմ,
պիտի երթաս, ու ինչ որ քեզի
պատուիրեմ, պիտի խօսիս։
Անոնց երեսէն մի վախնար, 8
քանզի ես քեզի հետ եմ քեզ
ազատելու համար, կ՚ըսէ Տէրը։
Եւ Տէրը իր ձեռքը երկնցու- 9
ցաւ, ու իմ բերնիս դպաւ. և
Տէրը ինծի ըսաւ. Ահա իմ խօս-
քերս քու բերանդ դրի։ Նայէ, 10
ես այսօր քեզ ազգերուն վրայ
և թագաւորութիւններուն վրայ
կայնեցուցի, որ խլես, ու փըլ-
ցընես, և կորնչցընես, ու ա-
բես, նաև շինես ու տնկես։
Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի ե- 11
ղաւ՝ ըսելով. Ո՛վ Երեմիա՝ ի՞նչ
կը տեսնես։ Ու ես ըսի. Նշենիի
գաւազան մը կը տեսնեմ։ Ան 12
ատենը Տէրը ինծի ըսաւ. Ըղձկ
տեսար, վասն զի ես իմ խօսքիս
համար՝ զանիկայ կատարելու պի-
տի արթնամ։
Եւ երկրորդ անգամ Տէրոջը 13
խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. Ի՞նչ
կը տեսնես։ Ու ես ըսի. Եռա-
ցող կաթսայ մը կը տեսնեմ՝
որ անոր երեսը դէպ՝ ի հիւսիս
կ՚երթայ։
Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Չարիք 14
կը հիւսիսէն պիտի բորբոքի
երկրին բոլոր բնակիչներուն վրայ։
Քանզի ահա ես հիւսիսի թա- 15

գաւառութիւնեւրուն բոլոր աղ-
գատոհմիներէն պիտի կանչեմ, ի՛ը-
սէ Տէրը, ու պիտի գան, և
ամէն մէկը իր աթոռը Երուսա-
ղէմի դռնեւրուն առջեւը՝ և ա-
նոր շրջակայ պարիսպներուն վը-
րայ՝ ու Յուդայի բոլոր քաղաք-
16 ներուն վրայ պիտի դնեն։ Եւ
պիտի խօսիմ անոնց իմ դատաս-
տանութեանս, անոնց բոլոր չարու-
թիւններուն համար. վասն զի
անոնք զիս թողուցին, և ուրիշ
աստուածներու խունկ ծխեցին,
ու իրենց ձեռաւոր գործքերուն
երկրպագութիւն ըրին։
17 Ուրեմն դուն՝ քուս մէջդ պըն-
գէ, ու ելլէր, և քեզի բոլոր
հրամայածս անոնց ըսէ. անոնց
երեսէն մի վախնար. չըլլայ որ
քեզ անոնց առջեւը ամօթով ը-
18 նեմ։ Եւ ես ահա այսօր քեզ
բոլոր երկրին դէմ՝ այսինդն Յու-
դայի թագաւորներուն, անոր
իշխանութեանս, անոր քահանա-
ներուն և երկրին ժողովուրդին
ամուր քաղաքի պէս, ու երկա-
թէ սիւնի պէս, ու պղինձէ պա-
19 րիսպներու պէս դրի. Եւ անոնք
քեզի հետ պիտի պատերազմին,
բայց պիտի չկրնան քեզ յաղ-
թել. վասն զի ես քեզի հետ
եմ՝ քեզ ազատելու համար,
ի՛ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Բ

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 կաւ, ըսելով. Գնա՛, ու Երու-
սաղէմին ականջներուն կանչէ
ու ըսէ. Տէրը այսպէս ի՛ըսէ.
Անապատին մէջ ան չցանուած
երկիրը՝ իմ հետևէս եկած ատե-
նդդ՝ քու մանկութեանդ քաղց-
րութիւնը, քու հարսնութեանդ
3 սէրը քեզի համար յիշեցի։ Իս-
րայէլը՝ Տէրոջը սուրբ էր. անոր
արմտեացը էրախայրին էր. ա-
մէն անոնք որ զանիկայ կ՚ուտէ-
ին, յանցաւոր կ՚ըլլային. անոնց
վրայ չարիք կը հասնէր, ի՛ըսէ
4 Տէրը։ Տէրոջը խօսքը մնիկ ը-
րէք՝ ով Յակոբի տունը, ու Իս-
րայէլի տանը բոլոր ազգատոհմ-
ներըը. Տէրը այսպէս ի՛ըսէ. Ձեր 5
հայրերը ի՞նչ անիրաւութիւն
գտան իմ վրաս, որ ինծմէ հե-
ռացան, և ունայնութեան ե-
տևէ երթալով՝ ունայն եղան.
Ու չըսին թէ՝ Ո՞ւր է Տէրը՝ որ 6
մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց,
որ մեզ անապատէն պտըտցուց,
ամայութեան և փոսերու երկ-
րէն, չորութեան և մահուան
ստուերի երկրէն, անանկ երկրէ
մը՝ ուսկից ոչ մարդ չէր անց-
ներ, ու հոն մարդ չէր բնակեր։
Եւ ձեզ բարեբեր երկիրը մը բե- 7
րի, որ անոր պտուղը ու բարի-
քը ուտէք. և դուք մտաք, ու
իմ երկիրս անմաքուր ըրիք, և
իմ ժառանգութիւնս պղծեցիք։
Քահանաները չըսին թէ՝ Տէրը 8
ո՞ւր է, ու օրինաց վարպետա-
ները զիս չճանչցան, և հովիւ-
ներըը ինծմէ ապստամբեցան, ու
մարգարէները Բահաղով մարգա-
րէութիւն ըրին, և անօգուտ բա-
ներու ետևէ գացին։ Ուստի հա- 9
մար ձեզի հետ տակաւին պիտի
վիճիմ՝ ի՛ըսէ Տէրը, ու ձեր
որդւոցը որդիներուն հետ պի-
տի վիճիմ։ Վասն զի կղզիներուն 10
կողմերը անցէք, ու նայեցէք։
Եւ Կեդարը մարդ խրկեցէք, ու
ազնիւ հասկըցէք, և տեսէք թէ
այսպէս բան մը եղեր է. Միթէ 11
մէկ ազգ մը էր աստուածները
փոխեց, թէև անոնք Աստուած
չեն. բայց իմ ժողովուրդս իր
փառքը՝ անօգուտ բանի հետ
փոխեց։ Ո՛վ երկինք՝ ասոր վրայ 12
զարմացէք. սոսկացէք ու խիստ
տակացէք, ի՛ըսէ Տէրը. Վասն զի 13
իմ ժողովուրդս երկու չարու-
թիւն գործեց. զիս՝ կենդանի ջու-
րերն աղբիւրը թողուցին, և ի-
րենց գուբեր փորեցին, ճաքած
գուբեր՝ որ չեն կրնար ջուր պա-
հել։ Միթէ Իսրայէլը ծառայ 14
է, կամ ծառայի զաւակ է. ա-
ւնիկայ ինչու համար յափշտա-
կութեան մատնուեցաւ. Առիւծ 15
վրայ առիւծի կորիւնները գո-

չեցին, ու ձայնելնին հանեցին, և անոր երկիրը աւերակ ըրին. անոր քաղաքները այրեցան, անբնակ եղան։ 16 Մեմփեցւոց ու Տափնացւոց տղաքները անգամ՝ քու գլուխդ գագաթը 17 կտրեցին։ Չէ՞ որ ասիկայ դուն քու վրադ բերիր քու Տէր Աստուածդ ձգելով, երբոր անիկայ ճամբուն մէջ քեզի առաջնորդեց։ 18 Հիմա դուն ի՞նչ կ'ընես։ Եւ հիմա դուն Եգիպտացւոց ճամբան ինչ բան ունիս, որ Սիհորի ջուրը խմելու կ'երթաս. կամ Ասորեստանի ճամբան ինչ բան ունիս, որ Գեհոնի ջուրը խմելու կ'երթաս։ 19 Քու չարութիւնդ քեզ պիտի խրատէ, ու քու անհաւատարմութիւնդ ներդ քեզ պիտի յանդիմանեն. տրդ գիտցիր ու տես՝ թէ դէշ ու դառն բան մէն է, որ քու Տէր Աստուածդ կը թողուս, և քու վրադ իմ վախս չկայ, կ'ըսէ 20 ա՛ղ Տէրոջ Եհովայ Տէրը։ Վասն զի քու լուծդ շատոնգմէ կոտրեցիր, քու կապերդ փրցուցիր, ու ըսիր. Ծառայութիւն չեմ ըներ. այնպէս որ ամէն բարձր բլուրի վրայ, և ամէն կանանչ ծառի տակ ծռեցար պառնիկու- 21 թիւն ըրիր։ Ու ես քեզ ընտիր որթ, ո՛ բոլորովին հարազատ սերմ անկեր էի. և դուն ինչպէս վայրենի որթի անպիտան 22 ճիւղերուս պէս եղար ինծի։ Թէ որ բորակով լուացուիս, ու շատ օճառ ալ գործածես, քու անօրէնութիւնդ առջևս բիծի պէս կը մնայ, կ'ըսէ Տէր Եհո- 23 վան։ Ի՞նչպէս կրնաս ըսել. Ես չպղծուեցայ. Բահաղին ետևէն չգացի. հովիտին մէջ քու ճամբադ նայէ, ինչ ըրած գիտցիր, ով խոտորնակ ճամբաներ պտրտող արագընթաց ուղտ։ 24 Անապատը սովրած վայրենի էշը՝ որ իր հոգւոյն ցանկութեամբ օդը կը ծծէ, իր ցանկութենէն ո՞վ կրնայ ետ դարձընել. պանիկայ ամէն փնտռողները չեն յոգնիր. զանիկայ իր ամսուն 25 մէջ կը գտնեն։ Ոտքդ մերկութենէ՝ ու կոկորդդ ծարաւէն ետ պահէ. բայց դուն ըսիր. Անկարելի է, չըլլար. վասն զի օտարները սիրեր եմ, ու անոնց ետևէն պիտի երթամ։

Ինչպէս որ գողը բռնուած 26 առնէն կ'ամչնայ, անանկ ալ ամբոխեան Իսրայէլի տունը՝ իրենք, իրենց թագաւորները ու իշխանները, և քահանաները ու մարգարէները. Որթէ փայտին կ'ը- 27 սեն. Դուն իմ հայրս ես, ու քարին՝ Դուն զիս ծնար. քանզի ինծի կռնակ դարձուցին, և չէ թէ երես. բայց իրենց ձախորդութեան ժամանակը կ'ըսեն. Ելիր, ու մեզ ազատէ։ Եւ ո՞ւր 28 են քու աստուածներդ՝ որոնք քեզի շինեցիր. թէ որ քու ձախորդութեանդ ժամանակը քեզ կրնան ազատել, թո՛ղ ելլեն. վասն զի քու աստուածներդ՝ ով Յուդա՛, քու քաղաքներուդ թըւոյն չափ եղան։ Ինչու՞ հանոր 29 ինծի հետ կը վիճիք. դուք ամէնքդ ինծմէ ապստամբեցաք, կ'ըսէ Տէրը։ Զարնուղ տեղը ձեր 30 տղաքը ծեծեցի. անոնք խրատ չառին. ձեր սուրը՝ ապականող առիւծի պէս՝ ձեր մարգարէները կերաւ։

Ով ազգ՝ Տէրոջը խօսքին նա- 31 յեցէք. Միթէ ես անապա՞տ եղայ Իսրայէլին, կամ մութ երկի՞ր մը. իմ ժողովուրդս ինչո՞ւ կ'ըսեն. Մենք ինքնագլուխ կը պտրտինք. մեզմէն ալ քեզի չենք գար։ Միթէ կոյսը իր զարդերը, 32 կամ հարսը իր գօտին կը մոռնա՞յ. բայց իմ ժողովուրդս անթիւ օրեր իս մոռցար։ Սէր փնտռե- 33 լու համար՝ ինչո՞ւ քու ճամբադ ազէկ կը ցուցընես. անանկ որ քու ճամբաներդ չար կիներուն ալ սորվեցուցիր։ Եւ քու 34 քղանցքիդ քովը՝ անմեղ աղքատաց հոգիներուն արիւնները գտնուեցաւ. զանոնք գաղտուկ տեղ մը չգտայ, հապա ամէն բաներուն վրայ։ Բայց 35

դաւն կ'ըսես թէ՝ Ահաւադ ըղաղաս՝ հասցէ՝ անոր բարկութիւնը անշուշտ խնծմէ պիտի դառնայ։ Ահա ես քեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝ Եւ մեղք չգործեցի՝ ըսես 36 Տէրոջ հասցէ։ Ինչո՞ւ ձամբադ փոխելով՝ այօշաի կը թափառիս, դաւն Եգիպտոսէն ալ պիտի ամչնաս, ինչպէս որ Ասորեստանէն ամչցար։ Դուն ասկէ ալ 37 պիտի ելլես՝ ձեռքերդ գլխուդ վրայ դրած, քանզի Տէրը քու յոյսերդ մերժեց, ու անոնցմով յաջողութիւն պիտի չունենաս։

ԳԼ. Գ

1 Կ'ըսեն թէ՝ Մէկ մարդ մը թէ որ իր կնիկը արձակէ, և անիկայ՝ անոր քովէն երթայ ու մէկ ուրիշ էրիկ մը առնէ, անիկայ մէյմըն ալ ան կնիկանը կը դառնա՞յ, ան երկիրը բոլորովին չպղծուի՞ր, բայց դուն՝ Ի՛ե՛ս շատ հոմանիներոտ հետ շնութիւն ըրիր, նորէն ինծի դարձիր՝ կ'ըսէ 2 Տէրը։ Աչքերդ բլուրներուն վերցուր, ու նայէ, ա՛ր պառկըն չըրիր, դուն անոնց համար ճամբաներուն վրայ նըստար անապատի Աբատացիին պէս, և քու պոռնկութիւններդով ու չարութիւնովդ երկիրը պղծեցիր։ 3 Ասոր անձրեւները խափանեցան, ու վերջի անձրեւը չեղաւ, ապակոյն քու ճակատդ պոռնիկի ճակոպին պէս եղաւ, ամօթէդ մէկդի ձգեցիր։ 4 Միեմ ասկէ հետը ինծի պիտի չադաղակե՞ս ըսելով՝ Ո՛վ Հայր իմ՝ դուն ես իմ մանկութեանս ա- 5 ռաջնորդը։ Միեմ յաւիտեան պիտի բարկանա՞յ, կամ իր սրտին պոռնիկանը միշտ պիտի պահե՞ս։ Ահա դուն ասանկ խօսեցար, և քու կարողութեանդ չափ չարութիւն գործեցիր։

6 Ու Յոսիա Թագաւորին օրերը Տէրը ինծի ըսաւ, Ապստամբ Իսրայէլին ըրածը տեսա՞ր, անիկայ ամէն բարձր լեռան վրայ, ու ամէն կանաչ ծառի տակ դնաց, և հոն շնութիւն ըրաւ։ 7 Ու անիկայ ասոնք ամէն բանը ընելէն ետքը՝ ըսի, Ինծի դարձիր, բայց անիկայ չդարձաւ, և անոր ախտադրուժ քոյրը Յուդա տեսաւ։ 8 Ու երբոր ապստամբ Իսրայէլին շնութիւն ընելուն պատճառովը զանիկայ արձակեցի, և արձակման թուղթը անոր տուի, տեսայ որ անոր ախտադրուժ քոյրը Յուդա չվախցաւ, հապա գնաց ինքն ալ շնութիւն ըրաւ։ 9 Ու եղաւ որ՝ անիկայ իր շնութեան լրբութենովը երկիրը պղծեց, քանզի քարի ու փայտի հետ շնութիւն ըրաւ։ 10 Այսու ամենայնիւ անոր ախտադրուժ քոյրը Յուդան ալ բոլոր սրտովը ինծի չդարձաւ, հապա ստութեամբ պոչյաս, կ'ըսէ Տէրը։ 11 Եւ Տէրը ինծի ը- սաւ, Ապստամբ Իսրայէլը ախտադրուժ Յուդայէն աւելի զինքը արդարացուց։ 12 Գնա՛ ասոնք խօսքերը գեպ՚ի հիւսիս կանչելով ըսէ, Դարձիր ով ապստամբ Իսրայէլ, կ'ըսէ Տէրը, Իմ բարկութիւնս ձեր վրայ չեմ թափեր, քանզի ես ողորմած եմ, կ'ըսէ Տէրը, յաւիտեան ոխ չեմ պահեր։ 13 Միայն թէ քու անօրէնութիւնդ ճանչցիր, որ քու Տէր Աստուծմդեդ ապստամբեցար, և ամէն կանաչ ծառի տակ քու ճամբաներդ օտարներուն տարտածեցիր, ու իմ խօսքիս հնազանդութիւն չըրիր, կ'ըսէ Տէրը։ 14 Դարձէ՛ք ով ապստամբ որդիք, կ'ըսէ Տէրը, քանզի ձեր վրայ տիրողը ես եմ, և ձեզ պիտի առնեմ՝ մէկ քաղաքէ մէկ հոգի, ու մէկ ազգատոհմէ երկու հոգի, ու ձեզ Սիօն պիտի բերեմ։ 15 Ու ձեզի իմ սրտիս յարմար հովիւներ պիտի տամ, ու ձեզ գիտութեամբ և հանճարով պիտի հսկեն։ 16 Ու երբոր դուք ան օրերը երկրի վրայ շատնաք ու ազիք, կ'ըսէ Տէրը, մէյմըն ալ Տէրոջը ուխտին տապանակը պիտի չըսեն, և անիկայ գիտ-

ժողքը պիտի չգայ, ու զանիկայ պիտի չհրշեն, և անոր պղպեղ թիւն պիտի չընեն, ու ոտ բաներու
17 մէջմէն ալ պիտի չըլլայ։ Ան ա անենը Երուսաղէմի՝ Տէրոջը ամեն ուր պիտի անասանեն. և ամէն ազգերը հոն՝ Տէրոջը անուանը համար Երուսաղէմ պիտի ժողվուին, և մէկմէն ալ իրենց չար սրտին կամակորութիւնը ետևէն
18 պիտի չերթան։ Ան օրերը Յուդայի տունը Իսրայէլի տանը հետ պիտի երթայ, ու իրիրոյը մէկ տեղ հիւսիսի երկրէն անոնց հայրերուն ժառանգութիւն տուած
19 երկիրա պիտի գան։ Բայց ես ըսի. Քեզ ի՞նչպէս որդւոց մէջ դնեմ, և քեզի ան ցանկալի երկիրը՝ ազգաց խիտ գեղեցիկ ժառանգութիւնը տամ. ու ըսի. Ինձի՝ Հայր իմ՝ պիտի ազազակես, և ինձի հետևելէն ետ պիտի չդառնաս։ Իրաւցնէ՝ ով Իսրա
20 յէլի տունը՝ ինչպէս որ մէկ կնիկ մը իր էրկանը անհաւատարիմ կ՚ըլլայ, այնպէս ալ դուք ինձի անհաւատարիմ եղաք, կ՚ըսէ Տէրը։
21 Բլուրներուն վրայ ձայն մը լսուեցաւ, Իսրայէլի որդւոցը ողջոյնքն ու լացի ձայնը. վասն զի անոնք իրենց ճամբան խոտորցուցին, իրենց Տէր Աստուածը մոռցան։
22 Ով ապստամբ որդիք՝ դարձէք, ես ձեր ապստամբութիւնները կը բժշկեմ. ահա մենք քեզի կու գանք. քանզի դուն
23 մեր Տէր Աստուածն ես։ Յիրաւի բլուրներուն և լերանց բազմութիւնը ցոռոզը պարապ բան է, հարկա Իսրայէլի փրկութիւնը մեր
24 Տէր Աստուածմէն է։ Վասն զի մեր մանկութենէն ի վեր մեր հայրերուն վաստակը՝ անոնց հօտերը, և արջառները, անոնց տղաքները, ու աղջիկները ամօթը կերաւ։
25 Մեր ամօթով կը պառկինք, ու մեր անարգանքը մեզ կը ծածկէ. վասն զի մեր մանկութենէն մին չև աս օր՝ մենք և մեր հայրերը՝ մեր Տէր Աստուծոյն դէմ մեղք գործեցինք, ու մեր Տէր Աստուծոյն ձայնին հնազանդութիւն չըրինք։

ԳԼ. Դ

Թէ որ դառնաս՝ ով Իսրայէլ, 1
կ՚ըսէ Տէրը, ինձի պիտի դառնաս. ու թէ որ քու պղծութիւններդ իմ առջևէս վերցնես, ալ թափառական պիտի չըլլաս։ Եւ ճշմարտութեամբ, 2
իրաւամբ ու արդարութեամբ երդում պիտի ընես թէ՝ Տէրը կենդանի է. և ազգերը անով պիտի օրհնուին, ու անով պիտի պարծին։ Վասն զի Տէրը Յուդայի ու 3
Երուսաղէմի մարդիկներուն այսպէս կ՚ըսէ. Ձմեռուած երկիրը ներ հերկեցէք ձեզի. ու փուշերու մէջ մի ցանէք։ Ո՛վ Յու- 4
դայի մարդիկներ, ու Երուսաղէմի բնակիչներ, Տէրոջը թլփատուեցէք, և ձեր սրտին անթլփատութիւնը վերցուցէք, որ չըլլայ թէ իմ բարկութիւնս ձեր չար գործքերուն համար՝ կրակի պէս բորբոքի ու այրէ, և մարող մը չըլլայ։

Յուդայի մէջ պատմեցէք, ու 5
Երուսաղէմի մէջ քարոզեցէք, ու ըսէք. Երկրի վրայ փող հնչեցուցէք, բարձրաձայն աղաղակեցէք, ու ըսէք. Ժողվուեցէք, ու պարսպաւոր քաղաքները մտանենք։ Դէպ՚ի Սիօն դրօշ վեր- 6
ցուցէք. քաշուեցէք, մի կայնիք. վասն զի ես չարիք ու մեծ կործանում պիտի բերեմ հիւսիսէն։ Առիւծը իր օրջէն ելաւ, և ազ- 7
գերը կործանողը իր տեղէն ելաւ՝ ճամբայ ինկաւ, որ քու երկիրդ աւերակ ընէ. քաղաքներդ պիտի փլչին, ու անոնց ջնջուած բնակիչ պիտի չգտնուի։ Ասոր համար 8
քուրձեր հագէք, և սուգ ընեցէք ու ողբացէք. վասն զի Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը մեզմէ չդարձաւ։ Ու պիտի ըլլայ ան 9
օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը, որ թագաւորին սիրտը ու իշխաններուն սիր-

որ պիտի հաանի. և քահանանե-
րը պիտի ապշին, ու մարգարէ-
10 ները պիտի հիանան: Ան առնը
ըսի. Ա՛հա, ով Տէր Եհովայ,
յիրաւի դուն առ ժողովուրդը
ու Երուսաղէմը խաբելով խա-
բեցիր, ըսելով. Չէզի խաղաղու-
թիւն պիտի ըլլայ. և ահա սուրը
մինչև անոնց հոգին հասաւ:
11 Ան առնը առ ժողովուրդին
ու Երուսաղէմին պիտի ըսուի.
Աւրող հով մը անապատին բլուր-
ներէն իւ ելէ՝ իմ ժողովուրդիս
աղջկանը ճամբուն մէջ, չի թէ
հասկնալու համար, ոչ ալ մաքրելու
12 համար: Աւելի սաստիկ հով մը
պիտի գայ ինծի. հիմա ես ալ
անոնց հետ դատաստանելով
պիտի խօսիմ:
13 Ա՛հա անիկայ ամպերու պէս
պիտի ելլէ. և անոր կառքերը
մրրիկի պէս, անոր ձիերը արծիւ-
ներէն արագընթաց են. վա՛յ մե-
14 ղի՛ որ կ՚աւերուինք: Ո՛վ Երու-
զէմ՝ սիրտդ չարութենէ լուա՛,
որպէս զի փրկութիւն գտնես.
քու շար խորհուրդներդ՝ մինչև
ե՞րբ սրտիդ մէջը պիտի մնան:
15 Վասն զի ձայն մը Դանէն լուր
կը բերէ, ու Եփրեմի լեռնէն
թշուառութիւն լսել կու տայ:
16 Ա՛խ այ ազգերուն յիշեցնէք, ա՛հա
Երուսաղէմին վրայով պատմե-
ցէ՛ք, որ հեռաւոր երկրէ պաշա-
րողներ կու գան, և Յուդայի
քաղաքներուն վրայ իրենց ձայնը
17 կ՚արձակեն: Անոր շուրջ կողմը
ագարակի պահապաններու պէս
պիտի պաշարեն. վասն զի անի-
կայ ինծմէ ապստամբեցաւ, կ՚ը-
18 սէ Տէրը: Ա՛ր բաները՝ քու ճամ-
բաներդ ու գործերդ բերին
քու վրադ. ասիկայ քու չարու-
թիւնդ է, վասն զի դառն է.
որովհետև մինչև քու սիրտդ
հասաւ:
19 Փո՛ւռ, փո՛ւռ. մինչև պատիս
շաւմալանները ցաւ կը ղգամ.
սիրտս իմ ներսիդ դիս կը խռովի,
չեմ կրնար լռել. քանզի դուն՝
ով իմ անձս, փողին ձայնը, պա-
տերազմին աղաղակը լսեցիր: Կո- 20
տորած կատարածի վրայ կը կան-
չուի, վասն զի բոլոր երկիրը կոր-
ծանեցաւ. վրանները յանկարծա-
կի՝ ու խորանները մէկէն կործա-
նեցան: Մինչև ե՞րբ դրօշը պիտի 21
տեսնեմ, և փողին ձայնը պիտի
լսեմ:
Քանզի իմ ժողովուրդս յիմար 22
է, զիս չճանչցան. անոնք անմիտ
զաւակներ են, ու անոնց քովը
հանճար չկայ. անոնք չարութիւն
ընելու խոհեմներ են, բայց աղե-
կութիւն ընել չեն գիտեր:
Երկրի վրայ նայեցայ, և ահա 23
անձև ու պարապ էր. երկինքը
նայեցայ, ու լոյս չունէր: Լեռ- 24
ներուն նայեցայ, և ահա կը դո-
ղային, ու ամէն բլուրները կը
սարսէին: Նայեցայ, և ահա 25
մարդ մը չկար, ու երկինքի բո-
լոր թռչունները փախած էին:
Նայեցայ, և ահա պտղաբեր եր- 26
կիրը անապատ եղած էր, ու
ամէն քաղաքները Տէրոջը երե-
սին՝ անոր սաստիկ բարկութենէն
աւերած էին:
Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ը- 27
սէ. Բոլոր երկիրը պիտի աւերուի.
բայց բոլորովին ա՛ւերած պիտի չը-
նեմ: Անոր վրայ երկիրը սուգ 28
պիտի բռնէ, ու վերեն երկինքը
պիտի խաւարի. վասն զի խոսե-
ցայ, որոշեցի, և պիտի չզղջամ,
ու անկէ ետ պիտի չդառնամ:
Հեծեալներուն և աղեղնաւոր- 29
ներուն ձայնէն բոլոր քաղաքը
պիտի փախչի. անոնք թանձրա-
խիտ անտառներու մէջ պիտի
մտնեն, ու ապառաժներու վրայ
պիտի ելլեն. ամէն քաղաքները
պիտի թողուին, և անոնց մէջ
մարդ պիտի չմնակի: Ու դուն 30
ով աւերուած, ի՞նչ պիտի ընես.
թէև կարմիրներով զարդարուիս, թէև
ականջի զարդերով զարդարես, ու
աչքերուդ վրայ շատ ծաղոյր
ալ դնես, պարապ տեղը կը զար-
դարուիս. քու հմանդիմներդ քեզ
մերժեցին, և քու հոգիդ կը
փնտռեն: Քանզի ձայն մը լսեցի 31

ծննդական կնոջ յայնին պես, ու իր անգթանիկը ծնանողնեւրկանը պես. Սիօնի աղջկանը ձայնը՝ որ կը հառաչէ, ու ձեռքերը բանալով՝ ։ըսէ. Հիմա վայ ինծի, քանզի սպանողնեւրուն պատճառաւը հոգիս մարեցաւ։

ԳԼ. Ե

1 Երուսաղէմի փողոցնեւրուն մէջ պտըտեցէք, ու հիմա նայեցէք, և գիտցէք, ու անոր հրապարանեւրուն մէջ փնտռեցէք. թէ որ մարդ մը կրնաք գտնել, թէ որ իրաւունք ընող, ճշմարտութիւն փնտռող մը կայ, ես ան ։ադ։ին թողութիւն ընեմ։
2 Ու թէ և Տէրը կենդանի է՝ կ'ըսեն, բայց սուտ երդում կ'ընեն։
3 Ով Տէր՝ միթէ քու աչքերդ ճշմարտութեան չե՞ն նայիր. զանոնք ծեծեցիր, բայց ցաւ մը չզգացին. զանոնք հատցուցիր, բայց խրատ ընդունիլ չուզեցին. իրենց երեսը ապառաժէն աւելի կարծրացուցին, և դառնալ չուզեցին։
4 Ու ես ըսի. Իրաւցնէ անոնք աղքատ են. անոնք անմիտ են. քանզի Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աստուծոյն դատաստանը չեն գիտեր։
5 Ես մեծերուն երթամ, և անոց հետ խօսիմ. վասն զի անոնք Տէրոջը ճամբան՝ իրենց Աստուծոյն դատաստանը գիտեն. բայց ահա անոնք ալ լուծը կոտրեցին. կապերը փրցուցին։
6 Անոր համար զանոնք անտառին առիւծը պիտի մեռցնէ. գիշեր անապատնեւրուն գայլը պիտի սատկեցնէ. անոնց քաղաքնեւրուն վայ ինծը պիտի հրէ. անոնցմէ ամէն դուրս ելլողը պիտի փառատուի. վասն զի անոնց յանցանքնեւրը շատցան, ու անոնց ապստամբութիւնները բազմացան։
7 Ա՛ս բանիս համար քեզի ի՞նչ պես նեւրեմ. քու որդիներդ ինծի թողուցին, և շաստուածնեւրով երդում ըրին, ու երբոր զանոնք կշտացուցի, անոնք շնութիւն ըրին, և բազմութեամբ բոզանոցը գացին։
8 Առտուանց՝ գիրացած ձիերու պէս են. ամէն մարդ իր դրացիին կնկանը կը վնչէ։
9 Միթէ աս բաներուն համար ցցելու թիւն պիտի չընեմ, կ'ըսէ Տէրը. կամ ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ։
10 Անոր պարիսպնեւրուն վայ ելէք ու կործանեցէք, բայց ջնջել բոլորովին. անոր մարտկոցնեւրը վերցուցէք, վասն զի անոնք Տէրոջը չեն։
11 Քանզի Իսրայէլի տունը և Յուդայի տունը՝ ինծի խիստ անհաւատարիմ եղան, կ'ըսէ Տէրը։
12 Անոնք Տէրը ուրացան, ու ըսին. Անիկայ չէ, ու մեր վրայ չարիք պիտի չգայ. և սուր ու սով պիտի չտեսնենք.
13 ու մարգարէները հովի պես են, ու անոնց բերանը Տէրոջը խօսքը չկայ. անոնց այնպէս ըլլայ։
14 Անոր համար զօրաց Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Դուք ա՛ս խօսքը խօսելնուդ համար, ահա ես իմ խօսքերս քու բերնիդ մէջը՝ կրակ, և ա՛ս ժողովուրդը փայտ պիտի ընեմ, ու զանոնք պիտի ոսկռէ։
15 Ահա ես ձեր վրայ հեռուէն մէկ ազգ մը կը բերեմ՝ ով Իսրայէլի տունը, կ'ըսէ Տէրը. անիկայ զօրաւոր ազգ է. անիկայ հին ազգ է, և անանկ ազգ մըն է, որ դուն անոր լեզուն չես գիտեր, ու խօսածը չես հասկըներ.
16 անոնց կապարճնեւրը բաց գերեզմանի պէս են. ամէնքն ալ զօրաւոր մարդիկ են։
17 Ես անիկայ պիտի ուտէ քու հունճդ, ու քու տղաքնեւրուդ ու աղջիկնեւրուդ ուտելու հացը. քու հօտերդ և արջառնեւրդ պիտի ուտէ, քու այգինեւրդ ու թզենինեւրդ պիտի ուտէ. քու ապաւինած պարսպաւոր քաղաքնեւրդ սրով պիտի աւերէ։
18 Բայց ան օրերն ալ՝ կ'ըսէ Տէրը, ձեզ պիտի չհատցնեմ։
19 Եւ թէ որ ըսէք. Ի՞նչ պատճառով մեր Տէր Աստուա-

ծը աս ամէնը մեղմ ըրաւ, դուն
անոնց ըսես. Ինչպէս որ դուք
զիս թաղեցիք, ու ձեր երկրին
մէջ օտար աստուածներու ծա-
ռայութիւն ըրիք, այնպէս ալ
դուք ձերը չեղած երկրին մէջ
օտարներու ծառայութիւն պի-
20 տի ընէք: Ասիկայ Յակոբեան տա-
նը մէջ պատմեցէք, ու Յուդա-
յի մէջ հրատարակելով ըսէք.
21 Հիմա մոխիկ ըրէք ասիկայ՝ ով
յիմար ու անխիտ ժողովուրդ,
որ աչքեր ունիք, բայց չէք տես-
ներ, ականջներ ունիք, բայց
22 չէք լսեր: Մի՞թէ պիտի չվախ-
նաք, կ'ըսէ Տէրը, իմ երեսիս
պիտի չդողաք, որ յաւիտենա-
կան հրամանով մը՝ ասոնք ծո-
վուն սահման պըրի, և անկէ
չանցնիր. թէև անոր ալիքները
կը ծփին, բայց չեն կրնար յաղ-
թել, թէև անոնք կը գոչեն,
23 բայց անկէ չեն կրնար անցնիլ:
Յակոբի աս ժողովուրդը անըն-
դունակ ու ապստամբ սիրտ մը
ունի. անոնք երթալով իրենց
24 ճամբան ծռեցին, ես իրենց որբ-
ևայն մէջը չըսին. Մեր Տէր Աս-
տուծմէն վախնանք, ան որ անձ-
րեւը՝ առջի ու վերջի անձրեւը,
իր ատենին կու տայ, և հունձքի
համար որոշուած շաբաթները
25 մեզի կը պահէ: Ձեր անօրէնու-
թիւնները ասոնք հեռացուցին,
ձեր մեղքերը՝ բարիքը ձեզմէ
26 արգիլեցին: Վասն զի իմ ժողո-
վուրդիս մէջը ամբարիշտներ գըտ-
նուեցան, անոնք որսորդներուն
կծկտուրն պէս՝ դարանամուտ
կ'ըլլան, որոգայթ կը լարեն,
27 մարդիկներ կը բռնեն: Ինչպէս
որ վանդակը թռչուններով լե-
ցուն է, այնպէս ալ անոնց տու-
ները նենգութեամբ լեցուն են,
անոր համար անոնք մեծցան, ու
28 հարստացան. Գիրցան, պարար-
տացան, և չարերուն գործերէ-
րէն ալ դեռ պակսեցուցին. անոնք
չեսաւ գատաստան չեն ըներ,
որբին իրաւունքը չեն պաշտպաներ.
(այսու ամենայնիւ յաջողութիւն
կը գտնեն.) և աղքատին գա-
տը չեն տեսներ: Միթէ աս բա- 29
ներուն համար այցելութիւն պի-
տի չընեմ, կ'ըսէ Տէրը. կամ
ասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ
պիտի չառնէ՞:
Երկրի վրայ զարմանալի ու՝ 30
ոսկեալէ գործ կ'ըլլայ. Մարգա- 31
բէները սուտ մարգարէու-
թիւն կ'ընեն, և քահանաները
անոնց ձեռքովը կ'իշխեն, ու
իմ ժողովուրդս այսպէս կ'սիրե-
ժի. բայց ի՞նչ պիտի ընէք, երբոր
անոնց վախճանը հասնի:

ԳԼ. Ը

Ով Բենիամինի որդիք՝ Երու- 1
սաղէմի մէջէն քաշուեցէք, ու
Թեկուէի մէջ փող հնչեցուցէք,
և Բեթաքարմայի վրայ նշան վեր-
ցուցէք. վասն զի հիւսիսէն չա-
րիք ու մեծ կոտորած կ'երեւնայ:
Սիօնի աղջիկը գեղեցիկ ու փա- 2
փուկ կնիկ մը նմանցուցի: Հո- 3
վիւները և անոնց հօտերը անոր
պիտի երթան, անոր դէմ շուր-
ջառակի վրանները պիտի կանգ-
նեն, ամէն մէկը իր տեղին
մէջը պիտի հովուէ:
Անոր վրայ պատերազմ պատ- 4
րաստեցէք, ելէք, ու կէս օրին
երթանք. վայ մեզի, վասն զի օրը
կ'անցնի, և իրիկուան ստուեր-
ները կ'երկրնան: Ելէք, ու գի- 5
շերով երթանք, և անոր բերդերը
կործանենք: Վասն զի զօրաց Տէ- 6
րը այսպէս կ'ըսէ. Ծառեր կըտ-
րեցէք՝ ու Երուսաղէմի դէմ
պատնէշ կանգնեցէք. ասիկայ
այցելութիւն ընելու քաղաք մըն
է, բոլորովին հարստահարու-
թեամբ լեցուած է: Ինչպէս 7
որ ջրհորը իր ջուրերը կը
բղխէ, անոնկայ ալ իր չարու-
թիւնը այնպէս կը բղխէ. անոր
մէջը զրկանք ու յափշտակու-
թիւն կը լսուի, իմ առջեւս միշտ
ցաւեր ու հարուածներ կան:
Ո՛վ Երուսաղէմ՝ խրատուիր, չըլ- 8
լայ որ իմ հոգիս քեզմէ զա-
տուի, չըլլայ որ քեզ աւերակ

և անբնակ երկիր մը դարձընեմ։
9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Իսրայէլի մնացորդներդ այդ-
պէս բաղխռվին ձեռքէդ պիտի
ընեն. քա՛ ձեռքդ՝ կիժողի պէս
կաղմնեվրան դարձո՛ւր։
10 Ումն՚ ես խօսիմ ու վկայութիւն
ընեմ, որ լսեն. ահա անոնց ա-
կանջները անթլփատ են, և չեն
կրնար մնիկ ընել. ահա Տէրոջը
խօսքը անոնց առջևը անարգանք
եղաւ. անկէ չեն ախորժիր։
11 Սակայն ես Տէրոջը բարկու-
թեամբը լեցուած եմ. ինքզինքս
զսպելէն յոգնեցայ. պանդխայ դուր-
ը պիտի թափեմ՝ ազաքնեբուն
վրայ, ու նաև երիտասարդայ
ժողովին վրայ, քանզի երիկ ու
կնիկ մարդը, ծերը ու տարիքը
12 առածը պիտի բռնուին։ Եւ
անոնց տուները, ագարակները
ու կնիկները միևնոյն ատեն ձեռքը պիտի անցնին. վասն զի
երկրին բնակիչները վրայ իմ ձեռքս
պիտի երկնցնեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։
13 Ընչու որ անոնց սրտմիկէն մինչև
մեծը՝ ամէնքը ագահութեան կ՚
ուզէ եղած. ու մարգարէէն
մինչև քահանան՝ ամէնքը սուտ-
14 թեամբ կը վարուին։ Եւ իմ ժո-
ղովուրդիս աղջկանը վէրքը հա-
րեւանցի բժշկելով՝ խաղաղու-
թիւն, խաղաղութիւն կ՚ըսեն,
երբոր խաղաղութիւն չկայ։
15 Անհեթ պղծութիւն ըրած ատեն
նին կ՚ամչնա՞ն. բնաւ չեն ամչ-
նար, ու պատկառիլ չեն գիտեր.
անոր համար խնդրնեկրուն մէջը
պիտի իյնան. անոնց այցելու-
թիւն ըրած ատենս պիտի գըլ-
վին, կ՚ըսէ Տէրը։
16 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ճամբա-
ներուն վրայ կայնեցէ՛ք, ու նայե-
ցէ՛ք, և հին շաւիղներուն համար
հարցուցէ՛ք, թէ որն է բարի ճամ-
բան, ու անոր մէջը քալեցէ՛ք, որ
ձեր հոգիներուն հանգիստ գըտ-
17 նէք. բայց անոնք ըսին. Ընդ
դէմ չենք քալեր։ Եւ ձեր վրայ
դէմաներ դրի, ըսելով. Փողին
ձայնը մնիկ լսէք. բայց անոնք
ըսին. Մնիկ չենք ըներ։ Ո՛վ ազ-
գեր՝ լսեցէ՛ք. ով ժողովք՝ անոնց
մէջը եղած բանը գիտցէ՛ր։
Լսէ՛ ով երկիր. ահա ես սա ժո-
ղովուրդին վրայ չարիք՝ անոնց
խորհուրդներուն պտուղը պիտի
բերեմ. վասն զի իմ խօսքերս
մնիկ չըրին, և իմ օրէնքս ալ
մըժեցին։ Ընչա՞ն ինձի այսպէս
Սաբայէն կնդրուկ գայ, ու հե-
ռաւոր երկրէ անուշահոտ խունկ
կերէ՞ն. ձեր ողջակէզները ըն-
դունելի չեն, և ձեր պահերը
ինծի հաճելի չեն։ Անոր համար
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես
սա ժողովուրդին առջևը խոչընդոտ
կը դնեմ, ու հայրերը որդւոցը
հետ միասին անոնց գայթեցու-
ցուպիտի դըլլին, դրացին ու
բարեկամը պիտի կորսուին։
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա
հիւսիսի երկրէն ժողովուրդ մը
կու գայ, ու երկրիս ծայրերէն
մեծ ազգ մը կ՚ելլէ. Անոնք ա-
ղեղ և նիզակ կը կրեն. անոնք
անգութ ու անողորմ են. անոնց
ձայները ծովու պէս կը դոռայ.
և անոնք ձիերու վրայ կը հեծ-
նեն, ու պատերազմի մարդու
պէս քեզի դէմ կը շարուին՝ ով
դուստր Սիովնի։
Անոր լուրը լսեցինք, ձեռքերը
նիհա թօշնցան, և ցաւերը մեզ
պաշարեցին՝ ծննդական կնոջ եր-
կանցը պէս։ Արտերը մի՛ երթար,
ու ճամբաները մի՛ պտըտիք.
վասն զի հոտ կողմը թշնամիին
սուրը, ու վախ կայ։ Ո՛վ իմ
ժողովուրդիս աղջիկը՝ քուրձ
հագիր, և մոխրի մէջ թաւալ-
լէ՛, ու խիստ գառան ողբալ ըլայ,
ինչպէս որ մէկ հասկ ազու-
վրայ կու լայ. վասն զի կոծող
նողը յանկարծ մեր վրայ պիտի
գայ։
Քեզ իմ ժողովրդեանս մէջ
փորձիչ ու բերդ դրի, որ անոնց
ճամբան գիտնաս և փորձես։
Ամէնքը կամակոր ապստամբներ
են. բանսարկութեան կը պտը-
տին. պղինձ ու երկաթ են. ա-

29 մինքը ապանակագործ են։ փուքը պրեցաւ. կապարը կրակէն
հատաւ. արծաթագործը պատրաստ տեղը կ'աշխատի. վասն զի
30 չարերը չորոշուեցան։ Անոնց՝ Ան-
պիտան արծաթ՝ պիտի կանչեն.
վասն զի Տէրը զանոնք մերժեց։

ԳԼ. Է

1 Տէրոջը կողմանէ՝ Երեմիային
2 եղած խօսքն է, որ ըսաւ. Տե-
րոջը տանը դուռը կայնէ, ու
հոն այս խօսքը կանչէ, ու ըսէ.
Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ով
բոլոր Յուդա, որ այս դուռներէն
կը մտնէք՝ Տէրոջը երկրպագու-
3 թիւն ընելու համար։ Զօրաց
Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այս-
պէս կ'ըսէ. Ձեր ճամբաները ու
գործքերը ուղղեցէք, և ձեզ
պիտի թողում որ այս տեղը բը-
4 նակիք։ Դուք մի՛ ապաւինիք սուտ
խօսքերուն՝ որ կ'ըսեն. Տէրոջը
տաճարը, Տէրոջը տաճարը, Տէ-
5 րոջը տաճարը այսունք են։ Քանզի թէ որ ձեր ճամբաները ու
գործքերը բոլորովին ուղղէք, և
թէ որ մարդուն ու անոր ընկեր-
բին մէջտեղը իրաւունքը դատ-
6 նաւթամբ՝ի գործ դնէք, պան-
դուխտին, որբին ու այրեւարիին
զրկանք չընէք, ու այս տեղը ան-
մեղ արիւն չթափէք, և օտար
աստուածներուն հետեւ չերթաք,
որ ձեզի չարիքի պատճառ՝ի ըլլայ,
7 Ան ատենը այս տեղը՝ ձեր հայ-
րերուն տուած երկրին մէջը պի-
տի բնակեցընեմ ձեզ յաւիտեանս
յաւիտենից։
8 Ահա դուք սուտ խօսքերու
կ'ապաւինիք, որունք չեն կրնար
9 օգուտ մը ընել։ Արդեօք գո-
ղութիւն, մարդասպանութիւն
և շնութիւն ընելով, ու սուտ
երդում ընելով, և Բահաղին
խունկ ծխելով, ու ձեր չգիտ-
ցած օտար աստուածներուն ե-
10 տեւէն երթալով, կրնա՞ք գալ,
ու իմ առջեւս կայնիլ այս տանս
մէջ որուն վրայ իմ անուանս կոչ-
ուած է, և ըսել թէ՝ Ազատե-
ցանք որ այս ամէն պղծութիւն-
ները ընենք։ Այս տունը՝ որուն 11
վրայ իմ անուանս կոչուած է,
միթէ ձեր աչքերուն առջեւը
աւազակներու քարանձը եղաւ.
ահա ես ալ տեսայ, կ'ըսէ Տէրը։
Բայց հիմա գնաք Սիլովի մէջ 12
եղող իմ տեղս գացէք, ուր որ
առաջ իմ անուանս հաստատեցի,
և տեսէք ինչ որ անոր ըրեր եմ՝
իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին չա-
րութեանը համար։
Ու հիմա որովհետեւ այս բոլոր 13
գործքերը ըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը, ու
թէպէտ ձեզի խօսեցայ կանուխ
կանուխ ալ խօսելով, բայց դուք
մտիկ չընիք, ձեզ կանչեցի, բայց
դուք պատասխան չտուիք, Ես 14
ալ այս ձեր ապաւինած տանը՝
որուն վրայ իմ անուանս կոչուած
է, և ձեզի, ու ձեր հայրերուն
տուած տեղուդ՝ Սիլովին ըրա-
ծիս պէս պիտի ընեմ. Եւ ինչ 15
պէս որ ձեր բոլոր եղբայրները,
Եփրեմի բոլոր սերունդը վռնդ-
եցի, այնպէս ալ ձեզ իմ առջե-
ւէս պիտի վռնտեմ։
Ասոր դուն այս ժողովուրդին 16
համար աղօթք մի՛ ըներ, և ա-
նոնց համար ազաղակ ու աղա-
չանք մի՛ մատուցաներ, ու ինծի
բարեխօսութիւն մի՛ ըներ. քանզի
քեզի մտիկ չեմ ըներ։ Դուն չես 17
տեսներ թէ անոնք ինչ կը գոր-
ծեն Յուդայի քաղաքներուն մէջ
ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ։
Տղաքները փայտ կը ժողվեն, և 18
հայրերը կրակ կը վառեն, ու
կիներները խմոր կը շաղխեն, երկ-
նից թագուհիին բլիթներ շինե-
լու համար, և օտար աստուած-
ներուն թափելու նուէրներ կը
մատուցանեն, որ զիս բարկացը-
նեն։ Միթէ անոնք զիս կը բար- 19
կացընեն, կ'ըսէ Տէրը. չէ որ
իրենց անձը՝ իբ խոռչէն՝ իրենց
երեսին ամօթին համար։
Անոր համար այսպէս կ'ըսէ 20
Տէր Եհովան. Ահա իմ բարկու-
թիւնս ու սրտմտութիւնս այս
տեղուս վրայ պիտի թափի,

մարդ ու վրայ , և անասունի վրայ , ու գաշտի ծառերուն վրայ , ու երկրի պտուղներուն վրայ . և պիտի բռընկի , ու պիտի չմարի :

21 Ջօրայ Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ . Ձեր ոչ ջահէլներդը ձեր գիհերուն վրայ
22 աւելցուցէք , և մին կերէք : Ա՛ման դի ձեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն հանած օրս՝ անոնց բան մը չխօսեցայ ոչ ալ անոնց հրամայեցի ,
23 Հապա անոնց սա բանը հրամայեցի ու ըսի . Իմ ձայնս մանիկ ըրէք , և ես ձեզի Աստուած ըլլամ , ու դուք ինծի ժողովուրդ ըլլաք . և ձեզի ամէն հրամայած ճամբաներուս մէջը քալեցէք , որ
24 ձեզի աղէկ ըլլայ : Բայց անոնք մանիկ չըրին , ու ականջնին չդրաւեցին . հապա իրենց չար սրտին կամակորութեամբը իրենց խորհուրդներուն հետեւեցան , ու ետ
25 գացին , և չէ թէ առաջ : Ձեր հայրերը Եգիպտոսի երկրէն ելած օրէն մինչև սա օրս՝ իմ բոլոր ծառաներս մարգարէները ձեզի խրկեցի . ամէն օր կանուխ
26 եւ ղրկելով կը խրկէի . Ու ինծի մանիկ չըրին , և ականջնին չդրաւեցին . հապա իրենց պարանոցը խստացուցին , իրենց հայրերէն աւելի չար եղան :

27 Եւ դուն սա բոլոր խօսքերը անոնց պիտի զրուցես , բայց քեզի մանիկ պիտի չընեն . զանոնք պիտի կանչես , բայց քեզի պա-
28 տասխան պիտի չտան : Ան ատենը անոնց ըսես . Իր Տէր Աստուծոյն ձայնը մանիկ չընող՝ ու խրատ չընդունող ազգը սա՛ղիկ է . ճշմարտութիւնը կորսուեցաւ՝ ու անոնց բերնէն կարուեցաւ :

29 Մաղերդ կտրէ , ու նետէ՛ զ՚Երուսաղէմ , և բլուրներուն վրայ ողբա , քանզի Տէրը մերժեց
30 ու երեսէ ձգեց այն ազգը՝ որուն դէմ շատ սրտմտեր էր : Ա՛ման դի Յուդայի որդիները իմ առջեւս չարութիւն գործեցին , կ՚ըսէ Տէրը . իրենց գարշելի բաները՝ իմ անունս կոչուած տաճարը մէջ դրին , որ զանիկայ պղծեն : Ու
31 Ենոմի որդւոյն ձորին մէջը եղող Տոփեթի բարձր տեղերը շինեցին , իրենց տղաքը ու աղջիկները կրակով այրելու համար . որ անոնց չհրամայեցի , ու միտքս ալ անցած չէր :
32 Ուստի ահա օրերը կու գան , կ՚ըսէ Տէրը , որ ալ Տոփեթի , կամ Ենոմի որդւոյն ձորը պիտի չըսուի , հապա՝ Սպանութեան ձոր . և Տոփեթի մէջ ուրիշներ պիտի թաղեն մինչև որ ալ տեղ չմնայ :
33 Ու սա մեռելովը ըրին դիերը՝ երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի ըլլան , և պահող մը պիտի չըլլայ :
34 Ու Յուդայի քաղաքներէն , ու Երուսաղէմի փողոցներէն՝ ցնծութեան ձայնը , և ուրախութեան ձայնը , փեսային ձայնը , ու հարսին ձայնը պիտի դադրեցընեմ . վասն զի երկիրը ամայի պիտի ըլլայ :

ԳԼ . Ը

1 Ան ժամանակը՝ կ՚ըսէ Տէրը , Յուդայի թագաւորներուն ոսկորները , ու անոր իշխաններուն ոսկորները , և քահանաներուն ոսկորները , ու մարգարէներուն ոսկորները՝ ու Երուսաղէմի բնակիչներուն ոսկորները իրենց գերեզմաններէն պիտի հանեն ,
2 և պիտի տարածեն զանոնք արեւուն առջեւը , ու լուսնին առջեւը , և երկինքի բոլոր զօրքին առջեւը , որ զանոնք սիրեցին , ու անոնց ծառայեցին , և անոնց ետեւէն գացին , ու զանոնք փնտռեցին , և անոնց երկրպագութիւն ըրին . անոնք պիտի չժողովուին , ու պիտի չթաղուին . երկրի երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլլան :
3 Եւ մահը կեանքէն աւելի ցանկալի պիտի ըլլայ ասոնց չար ազգին բոլոր մնացորդներուն՝ որոնք մնացեր են ան ամէն տեղերուն՝ որ զանոնք վռնդեր եմ , կ՚ըսէ զօրաց Տէրը :

4 Ու անոնց ըսես. Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ. Մէկը անոնք պիտի
իյնան, ու պիտի չելլեն. կամ
Դէյը Ճամբայէն կը խառնուի՝ ու ես
5 չընդառնար. Ինչու աս Երուսա-
ղեմի ժողովուրդը միշտաւոր խո-
տորումով մը խառնուեցաւ. անոնք
նենգաւորեան յարեցան, ու
6 դառնալ չուզեցին: Ականջ դրի,
ու մտիկ ըրի. անոնք շիտակ չեն
խօսիր. մարդ մը չկայ որ իր
չարութենէն ղղջայ, ու ըսէ թէ,
Ա՛ս ի՛նչ գործեցի. ամէնքը ի-
րենց ընթացքին դարձան՝ պա-
տերազմի վազող ձիու պէս:
7 Արագիլը անգամ օդին մէջ իր
որոշ ժամանակը գիտէ, ու տատ-
րակը, և կռունկը, ու ծիծեռ-
նիկը իրենց գալուեան ժամա-
նակը կը դիտեն. բայց իմ ժո-
ղովուրդս Տէրոջը դատաստանը
8 չգիտեր: Ի՞նչպէս կ'ըսէք թէ՝
Մենք իմաստուն ենք, ու Տե-
րոջը օրէնքը մեր քովն է. իրա-
ւունքն ահա դպիրներուն սուտ
գրիչը սուտութիւն կը գործէ:
9 Իմաստուններդը ամչցան. անոնք
զարհուրեցան, ու բռնուեցան.
ահա Տէրոջը խօսքը անարգեցին.
ալ անոնց քովը ի՞նչ իմաստու-
10 թիւն կը մնայ: Ուստի անոնց
կիներուն օտարներուն, անոնց
ագարակներդ՝ անոնց ախոյեներուն
պիտի տամ. ինչու որ պզտիկէն
մինչև մեծը՝ ամէնքը ագահու-
թեան եռեւէ եղան. մարգարէէն
մինչև քահանան՝ ամէնքը սուտ
11 թեամբ կը վարուին: Եւ իմ ժո-
ղովուրդիս աղջկանը վէրքը հա-
րեւանցի բժշկելով՝ խաղաղու-
թիւն, խաղաղութիւն է՝ կ'ըսեն,
12 երբոր խաղաղութիւն չկայ: Մի-
թէ պղծութիւն ըրած առնելին
կ'ամչնան, բնաւ չեն ամչնար,
ու պատկառիլ չեն գիտեր. անոր
համար իյնողներուն մէջը պիտի
իյնան. անոնց այցելութեան ե-
րած առնը պիտի գլորին, կ'ըսէ
13 Տէրը: Ջանոնք բոլորովին բնա-
ջինջ պիտի բնեմ, կ'ըսէ Տէրը.
որթին վրայ խաղող պիտի չըլ-
լայ, և թզենիին վրայ թուզ
պիտի չըլլայ. անոնց տերեւն ալ
պիտի թառամի, ու անոնց տուա-
ծոն՝ անոնցմէ պիտի անցնի:

Մենք ինչու կը նստինք. ժողո- 14
վուեցէք, ու պարսպաւոր քա-
ղաքները մտնենք, և հոն
լռութեան կենանք. վասն զի մեր Տէր
Աստուածը մեզ լռեցուց, ու
մեզի դառնութեան ջուր խմց-
ցուց. քանզի Տէրոջը դէմ մեղք
գործեցինք: Խաղաղութեան ըս- 15
պասեցինք, բայց բարութիւն
չկար. բժշկութեան ժամանակին
սոսկութի՛ւն, բայց ահա խռովու-
թիւն եղաւ: Անոր ձիերուն փը- 16
ռընչիւնը Դանէն լսուեցաւ. ա-
նոր երիվարներուն խրնձմանը
ձայնէն բոլոր երկիրը շարժեցաւ.
վասն զի պիտի գան, ու երկիրը
և անոր լիութիւնը, քաղաքը ու
անոր բնակիչները պիտի ուտեն:
Քանզի ահա ես ձեր մէջը օձեր՝ 17
քարբեր կը խրկեմ, որ անոնց
թովչութիւն չպղտէք, և ձեզ
պիտի խածնեն, կ'ըսէ Տէրը:

Իմ զուարթութիւնս սրտմու- 18
թեան դիտաւորեցաւ. իմ սիրտս ներ-
սի պէս կը մռայլի: Ահա հեռաւոր 19
երկրէ եկողներուն պատճառու-
ը՝ իմ ժողովուրդիս աղջկանը
ազգաց ձայնը. Մի՞թէ Տէրը Սիոնի
մէջ չէ. անոր թագաւորը հոն
չէ. ինչու իրենց քանդակած
կուռքերովը, ու օտարոտի ունայ-
նութիւններովը զիս բարկացու-
ցին:

Հունձքի առնը անցաւ, ա- 20
մառը վերջացաւ, բայց մենք
չփրկուեցանք: Իմ ժողովուրդիս 21
աղջկանը վէրքին համար վիրա-
ւորեցայ, խաւարեցայ, ու ապ-
շութիւնը իս պատեց: Մի՞թէ 22
Գաղաադոս մէջ բալասան չկայ.
հոն բժիշկ չկայ. հապա ինչու
համար իմ ժողովուրդներուս աղջկը
բժշկութիւն չգտաւ:

ԳԼ. Թ

Ո՛րանի թէ գլուխս ջուր, ու 1
աչքերս՝ արցունքի աղբիւր ըլ-

ըային, ու ցրեկ ու գիշեր ըսի իմ ժողովուրդիս աղջկանը ոտանը
2 նուաճելուն համար։ Երանի թէ անապատի մէջ ճամբորդնելու իջևան մը ունենայի, որ իմ ժողովուրդս լքողս, ու անոնց մէ երթայի. վասն զի ամէնքը շնացողներ են, ոհ՝ նենգաւորներու
3 ժողով են. Եւ իրենց լեզուները՝ իրենց աղեղներուն պէս կը լարեն սուտ խօսելու համար, բայց ճշմարտութեան համար երկրի վրայ քաջալերիւն չունին. վասն զի չարութենէ ի չարութիւն կ՚երթան, ու զիս չեն ճանչնար,
4 կ՚ըսէ Տէրը։ Ամէն մարդ իր ընկերէն զգուշանայ, ու բնաւ մէկ եղբօր մը մի ապաւինիք. վասն զի ամէն եղբայր խաբէութիւն կը հնարէ, և ամէն ընկեր բամբասութեան կը պատրաստի. ու ամէն մարդ իր բնկերը կը խաբէ, և ճշմարտութիւն չեն խօսիր. անոնք իրենց լեզուները սուտ խօսելու սորվեցուցած են, անօրէնութիւն ընելով
6 կը յոգնին։ Քու բնակարանդ նենգութեան մէջ է. նենգութեան պատճառաւ զիս ճանչնալ չեն
7 ուզեր, կ՚ըսէ Տէրը։ Ասոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա զանոնք պիտի հալեցնեմ, ու պիտի փորձեմ. վասն զի իմ ժողովուրդիս աղջկանը համար
8 ի՞նչպէս ընեմ։ Անոնց լեզուն մահաբերը նետ է. նենգութիւն կը խօսի. բերնովը իր ընկերին հետ խաղաղութիւն կը խօսի, բայց սրտովը անոր դարան կը
9 պատրաստէ։ Միթէ սա բաներուն համար անոնց այցելութիւն պիտի չընեմ, կ՚ըսէ Տէրը. կամ սասանկ ազգէ մը իմ հոգիս վրէժ պիտի չառնէ։
10 Լեռներուն համար լաց ու ողբ՝ և անապատի արօտներուն համար կած պիտի ընեմ. վասն զի այրեցան. անձն մարդ չանցնիր, ու խաշինքներուն ձայն չլսուիր. օդին թռչուններէն մինչև անասուններն ալ փախան
11 գացին։ Ու Երուսաղէմը քարերու դէզ ընեմ, և շնագայլերու բնակարան պիտի ընեմ, ու Յուդայի քաղաքները՝ անբնակ ամայութեան պիտի դարձնեմ։
12 Ո՞վ է այն իմաստուն մարդը, որ սա բաները հասկընայ, և անոր՝ Աստուծոյ բերանը խօսած ըլլայ, որ սա երկիրը կորսուելուն համար աւերուելու, ու այրած անապատի պէս եղած, ան-
13 կից որ մարդ չանցնիր։ Եւ Տէրը ըսաւ, Վասն զի անոնք իմ օրէնքս ձգեցին, որ իրենց առջևը դրած էի, ու իմ ձայնիս մանկ չընելով՝ անոր համեմատ չքալեցին, Հապա իրենց սրտին
14 կամակորութեանը՝ և հայրերնուն իրենց սորվեցուցած Բահալիմին ետևէն գացին։
15 Անոր համար զօրաց Տէրը Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես սա ժողովուրդին օշինգը պիտի կերցնեմ, ու անոնց դառնութեան ջուր
16 պիտի խմցնեմ։ Ես զանոնք պիտի ցրուեմ ան ազգերուն մէջը, որոնք ոչ իրենք գիտցան, ոչ ալ իրենց հայրերը, ու անոնց վրայ սուր պիտի խրկեմ, մինչև որ զանոնք հատցնեմ։
17 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մտածեցէք, ու լալկան կիներ կանչեցէք, որ գան, և հանճարեղ կիներուն ետ խրկեցէք,
18 որ գան, Ու մեզի համար շուտ ողբ յայն վերցնեն, որ մեր աչքերը արցունքներ իջեցնեն, և մեր արտեւանունքը ջուրերը վազցնեն. Քանզի Սիովնէն ողբի
19 ձայն լսուեցաւ. Ի՛նչպէս կործռանեցանք, խիստ ամչցանք. վասն զի երկիրը թողուցինք, վասն զի Եղկիրը հիմնայատակ ըրին մեր բնակարանները։ Ուրեմն ով կը
20 նիկներ՝ Տէրոջը խօսքը մանկ ըրէք, և ձեր ականջները անոր բերնին խօսքը թող ընդունին. ու ձեր աղջիկներուն ողբ սորվեցուցէք, և ամէն կնիկ իր դր-

բայիւն եղերերգութիւն սորվե-
21 ցընէ։ Վասն դի մահը մինչև մեր
պատուհանները ելաւ, մեր պա-
լատները մտաւ, որ փոդցնեցնէն
տղաքները՝ ոչ հրապարակներէն
երիտասարդները բնաջինջ ընէ։
22 Ըսէ որ՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Մարդոց դիակները պիտի իյնան՝
արտերու երեսին վրայ եղող աղ-
բին պէս, կամ հնձողներուն ե-
տևը ցաւագ խուրձի պէս. և
պիտի չըլլայ մեկը՝ որ ղանդա-
ժողվէ։
23 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Իմաս-
տունը իր իմաստութեամբը չը-
պարծի, ու զօրաւորը իր զօրու-
թեամբը չպարծի, հարուստը իր
24 հարստութեամբը չպարծի. Հա-
պա ան որ կը պարծի՝ թող ա-
ռով պարծի, որ կը հասկընայ ու
զիս կը ճանչնայ, Ա. Գիւրէ թէ
ես եմ Տէրը, որ երկրի վրայ ո-
ղորմութիւն, իրաւունք ու ար-
դարութիւն կ'ընեմ. քանզի ես
ասոնց կը հաճիմ, կ'ըսէ Տէրը։
25 Ահա օրերը պիտի գան՝ կ'ըսէ
Տէրը, որ ամէն թլփատուածնե-
26 րուն ու անթլփատներուն, Ե-
գիպտոսին, և Յուդային, ու Ե-
դոմին, և Ամմոնի որդւոցը, ու
Մոաբին, ու իրենց մօրուքին
ծայրերը կտրող անապատի բոլոր
բնակիչներուն այցելութիւն պի-
տի ընեմ. վասն դի ամէն ազ-
գերը անթլփատ են, ու բոլոր
Իսրայէլի տունը՝ սրտով անթլ-
փատ է։

ԳԼ. Ժ

1 Ով Իսրայէլի տունը՝ Տէրոջը
ձեզի հասնող բանը լսեցէք մինչ
2 ըսէք։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Աղ-
գերուն ճամբաները մի սորվիք,
ու երկինքին նշաններէն մի զար-
հուրիք. վասն դի անոնցմէ հե-
3 թանոսները կը զարհուրին։ Քա-
նզի ժողովրդոց սովորութիւն-
ները ունայնութիւն են. քանզի
անտառէն փայտ կը կտրեն. ա-
րհեստագործին ձեռա-
գը գործն է՝ տապարով։ Ո-
4 ծոսքի։ Ձանիկայ արծաթով և
ոսկիով կը զարդարեն, ու գա-
միերով և ուռերով կը գամեն
զանիկայ, ան չշարժիր։ Անոնք
5 արմաւենիի պէս շիտակ են, բայց
չեն խօսիր. անոնք՝ ի հարկէ պի-
տի վերցուին, վասն դի չեն
կրնար քալել. անոնցմէ մի վախ-
նաք. վասն դի չարիք մը չեն
կրնար հասցընել, ոչ ալ բարիք
ընելու կարող են։
6 Ով Տէր՝ քեզի նման մեկը չը-
կայ. դուն մեծ ես, ու քու ա-
նունդ զօրութեամբ մեծ է։
7 Քեզմէ՝ ով չվախնայ՝ ով ազգաց թա-
գաւորը. քանզի քեզի կը վայ-
լէ. վասն դի ազգաց բոլոր իմաս-
տուններուն մէջը և անոնց բո-
լոր թագաւորութիւններուն մէ-
8 ջը քեզի նման մեկը չկայ։ Բայց
անոնք բոլորովին անբան ու ան-
միտ են. անոնց ի՛րօն՛ը ունայնու-
թեանց վարդապետութիւն է.
9 փայտ է։ Թարսիսէն ճեղուած
արծաթ, և Ուփազէն ոսկի կը
բերուի. անոնք վարպետի ու ա-
կնկլուխ ձեռացը գործքն են. ա-
նոնց զգեստը կապուտակ ու ծի-
րանի է. ամէնը հանճարեղներու
10 գործքեր են։ Սակայն Եհովան է
ճշմարիտ Աստուածը. անիկայ է
կենդանի Աստուածը, և յաւի-
տենական թագաւորը. անոր բար-
կութենէն երկիրը կը դողայ,
ու ազգերը անոր սպառնութեանը
11 չեն դիմանար։ (Անոնց այսպէս
ըսէք. Ան աստուածները՝ որոնք
երկինքը ու երկիրը չշինեցին,
երկրէ՝ ու սա երկինքներուն տա-
կէն պիտի կորսուին։)
12 Երկիրը իր զօրութեամբը շինեց, աշխարհքը
իր իմաստութեամբը հաստատեց,
ու երկինքը իր խորհրդովը տարա-
ծեց։
13 Երբոր իր ձայնը կու տայ,
երկինքի մէջ ջուրերու բազմու-
թիւն կ'ըլլայ. և երկրի ծայրե-
րէն շոգիները կը հանէ. անձրե-
ւի համար փայլակներ կը շինէ,
ու հով կը հանէ իր շտեմա-
րաններէն։
14 Ամէն մարդ դիւրու-
թիւնէ ջրհոսած՝ անտառն գար-

ձաւ. ամէն ոակերիչ՝ իր քանդա-
կած կաւոքին պատճառաւը ամօ-
թով եղաւ. վասն զի ձուլած
կաւոքը սուտ թիւն է. ու անոնք
15 հոգի չունին: Անոնք ունայնու-
թեան և խաբէութեան գործ-
քեր են. անոնց այցելութիւն ե-
ղած ատենը՝ անոնք պիտի կոր-
16 նան: Յակոբին բաժինը ա-
նոնց պէս չէ. վասն զի անիկայ
ամէն բանը Ստեղծողն է, ու
Իսրայէլը անոր ժառանգութեա-
նը վիճակն է. և անոր անունը՝
Եհովայ Սաբաւովթ է:
17 Ո՛վ բերդի մէջ բնակող՝ քու
վաճառներդ երկրէն ժողվէ:
18 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Ահա ես աս անգամ երկրին բնա-
կիչները դուրս պիտի նետեմ,
ու զանոնք նեղութեան մէջ պի-
տի ձգեմ, որ իրենց ընթացքը գըտ-
նեն:
19 Վա՛յ ինծի՛ իմ հարուածքիս
համար. իմ վէրքս անդարմա-
նելի է. բայց ես ըսի. Իրաւցնէ
ասիկայ ցաւ է, ու զանիկայ
20 քաշելու եմ: Իմ վրանս կործա-
նեցաւ, և ամէն չուանները
փրթան. ազաքներս ինծմէ ելան,
ու չկան. ասկէ ետև վրանս կանգ-
նող, ու վարագոյրներս դնող
21 չկայ: Վասն զի հովիւները ան-
մտուն դարձան, և Տէրը չխնդրե-
ցին. անոր համար յաջողու-
թիւն չգտան. ու անոնց բոլոր
22 հօտը ցրուեցաւ: Ահա հիւսիսի
երկրէն գուժի ձայն, և մեծ
խռովութիւն կու գայ, որ Յու-
դայի քաղաքները աւերակ՝ ու
ճագարներու բնակարան ընէ:
23 Գիտեմ՝ ով Տէր, որ մարդ-
կան ճամբան իր ձեռքը չէ.
քալող մարդը՝ իր քայլուածքը
24 ուղղել կարող չէ: Ո՛վ Տէր՝
զիս խրատէ, բայց չափաւորու-
թեամբ, և ո՛չ քու բարկու-
թեամբդ, չըլլայ որ զիս սպա-
25 ռիս: Քու սպառնալիքդ՝ քեզ
չճանչցող ազգերուն վրայ, և
քու անունդ չկանչող ազգա-
տոհմներուն վրայ թափէ. վասն
զի Յակոբը կերան. զանիկայ
կերան ու հատցուցին, և անոր
բնակութիւնը աւերակ դարձու-
ցին:

ԳԼ. ԺԱ

Ա՛յն խօսքը որ Տէրոջը կողմանէ 1
Երեմիային եղաւ՝ ըսելով. Ա- 2
ռնիս այս ուխտին խօսքերը մարդիկ ըրէք, և
Յուդայի մարդոցը ու Երուսա-
ղէմի բնակիչները խօսեցէք. Ե՛ս 3
դուն անոնց ըսես. Իսրայէլի Տէր
Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Անի-
ծեա՛լ ըլլայ ան մարդը՝ որ մարդիկ
չընէր աս ուխտին խօսքերը, Որն 4
որ ես ձեր հայրերուն պատուի-
րեցի, Եգիպտոսի երկրէն ան
երկաթի հնոցէն զանոնք հանած
օրս՝ ու ըսի. Իմ ձայնս մարդիկ
ըրէք, ու ձեզի բոլոր հրամայա-
ծիս համեմատ՝ ի գործ դրէք.
որ դուք իմ ժողովուրդս ըլլաք,
ու ես ձեր Աստուածը ըլլամ.
Որպէս զի հաստատեմ ան ե- 5
դուածը որ ձեր հայրերուն ըսի,
անանուխ երկիր մը տալս անոնց՝
որ կաթ ու մեղր կը բղխէ, ինչ-
պէս որ այսօր կ՚երեւայ: Ես ես
պատասխան տուի ու ըսի. Ամէն՝
ով Տէր:
Ե՛ս Տէրը ինծի ըսաւ. Ա՛ս բո- 6
լոր խօսքերը Յուդայի քաղաքնե-
րուն մէջ ու Երուսաղէմի փողոց-
ներուն մէջ կանչելով բսէ. Ա՛ս
ուխտին խօսքերը մարդիկ ըրէք,
ու զանոնք ի գործ դրէք. Վասն 7
զի ձեր հայրերը վաղմոզ խրա-
տեցի, զանոնք Եգիպտոսի եր-
կրէն հանած օրէս մինչև ա՛ս
օրս. կանուխ էլլելով ու խրա-
տելով ըսի. Իմ ձայնս մարդիկ ը-
րէք: Բայց անոնք մարդիկ չըրին, 8
ու իրենց ականջը չխոնարհեցու-
ցին. հապա ամէն մարդ իր չար
սրտին կամակորութիւնը հաս-
տատ բռնեց. ուստի ես անոնց
վրայ կը բերեմ ա՛ս ուխտին բո-
լոր խօսքերը, որն որ ես անոնց
պատուիրեցի որ ընեն, ա՛ս անոնք
չըրին: Ե՛ս Տէրը ինծի ըսաւ. 9
Յուդայի մարդոցը մէջ, ու Երու-

ապրելմի բնակչացը մէջ գառնամա-
10 նաբեմեան դառնալուստ. Անոնք՝ իմ խօսքերս մտիկ ընել չուզող ըլլալնոյ համահաւասար ամօթեռնա-
թեմեանեբուն դարձան, և օտար աստուածներու երթալ գայթն, որ անոնց ծառայեմեան ընեն. Իսրայէլի տունը ու Յուդայի տունը՝ իրենց հայրերուն հետ ըրած ուխտս աբեցին։
11 Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես անոնց չարիք կը բերեմ՝ անոնց վրայ, որ անկէ ելլելու կարող պիտի չըլլան. և ինձի պիտի աղաղակեն, ու
12 անոնց մտիկ պիտի չընեմ։ Եւ Յուդայի քաղաքները ու Երուսաղեմի բնակիչները պիտի երթան, ու պիտի աղաղակեն անոնց աստուածներուն՝ որոնց խունկ ծխեր էին, բայց անոնց ձախորդութեան ժամանակը՝ բնաւ պի-
13 տի չազատեն զանոնք։ Քանզի քու աստուածներդ՝ ով Յուդա՝ քու քաղաքներուդ թիւոյն չափ եղան, ու Երուսաղեմի փողոցներուն թիւոյն չափ՝ ամօթալից կռապաշտութեան համար սեղան-
14 ներ, բահաղին խունկ ծխելու համար՝ սեղաններ կանգնեցիք։ Ուստի դուն աս ժողովուրդին համար ազօթք մի ըներ, ու անոնց համար խնդրուածքով ու պաղատանքով մի աղաչեր. քանզի երբոր իրենց վրայ հասած չարիքին համար ինձի աղաղակեն, անոնց մտիկ պիտի
15 չընեմ։ Իմ սիրելիս ի՞նչ գործ ունի իմ տանս մէջ, որովհետև շատ բաներ հնար անօրէնութիւն գործեր է. սուրբ միսն ալ քեզմէ պիտի վերցուի, քանզի երբոն քու չարու-
16 թիւնովդ կ՚ուրախանաս։ Տէրը՝ քու անուանդ կանանչ, պտղալից ու բարեպատուական ձիթենիի կոչեց. Բայց անոր վրայ մեծ ազմուկի ձայնով կրակ բռնկցաց, և ա-
17 նոր ոստերը կոտրեցան։ Եւ քեզ անկոչ զօրաց Տէրը քու վրայովդ չարիք խօսեցաւ, Իսրայէլի տան ու Յուդայի տանը չարութեան համար՝ որ անոնք գործեցին, և Բահաղին խունկ ծխելով՝ ինծի բարկացուցին։
18 Եւ Տէրը ինծի գիացուց, ու ցուցուց. ահա գիտեմ. ան ատենը ինծի անոնց գործքերը ցուցուցիր։
19 Բայց ես մանուկ գառի մը պէս էի, ու չէի գիտեր որ անոնք ինծի համար նենգութիւններ կը հնարեին, ըսելով. Ծառը իր պտղովը կործանենք, և զանիկայ կենդանեաց երկրէն բնաջինջ ընենք, որ անոր անունը յիշատակի չելլայ։
20 Սակայն ով Տէր զօրաց՝ արդար Դատաւոր, որ երիկամունքը ու սիրտը կը քննես, ա-նոնցմէ առնելս վրէժդ տեսնեմ, քանզի իմ դատս քեզի յայտնեցի։
21 Ուստի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ Անաթովթի մարդոցը համար՝ որոնք քու հոգիդ կը փնտռեն, ու կ՚ըսեն. Տէրոջը անունովը մարգարէութիւն մի ըներ, որ մեր ձեռքերովը չմեռնիս։ Անոր
22 համար զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես անոնց այցելութիւն պիտի ընեմ. կոփիծները սրով պիտի մեռնին, անոնց տղաքները ու աղջիկները սովամահ պիտի ըլլան։
23 Եւ անոնք մնացորդ պիտի չունենան. վասն զի ես Անաթովթի մարդոցը վրայ՝ անոնց այցելութեան տարին՝ չարիք պիտի բերեմ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Ով Տէր՝ երբոր քեզի հետ վիճիմ, գուն արդար պիտի գտնուիս. սակայն քեզի իրաւունքի վրայով պիտի խօսիմ. Ինչո՞ւ ամբարիշտներուն ճամբան յաջող է, ու բոլոր նենգութիւն ընողները հանգչութիւն կը վայելեն։
2 Դուն զանոնք տնկեցիր, և անոնք արմատացան։ Անոնք կ՚առնեն, ու պտուղ կու տան, դուն անոնց բերնին մօտ ես, բայց անոնց երիկամունքին հեռու ես։
3 Եւ դուն ով Տէր՝ զիս գիտես, զիս տեսար, ու իմ սիրտս քու առջեւդ քննե-

ցիկ, զաահ անանք մոլմաւելու աչխարհելու պէս, և ոգանման օրուան համար պատրաստած։
4 Մինչև երբ երկիրը սուգ պիտի բռնէ, իր բնակիչքը չարութեանը համար, ու բոլոր դաշտին խոտը պիտի չորնայ, անասուններըը ու թռչուններըը կորսուեցան, վասն զի ըսին. Անիկայ մեր վախճանը պիտի չտեսնէ։
5 Թէ որ դուն հետևակներուն հետ վազեցիր, ու քեզ յոգնեցուցին, հապա ձիաւորներու հետ ի՞նչպէս ասպարէզը պիտի մտնես. և դուն որ խաղաղութեան երկրին մէջ ապահով ես, ի՞նչ պիտի ընես՝ երբոր Յորդանան գետը բարձրանայ։ Քանզի քու եղբայրներդ, ու քու հօրդ տունն ալ՝ անոնք անգամ քեզի դէմ նենգութիւն ըրին, և քու ետևէդ բարձրաձայն աղաղակեցին. թէև անոնք քեզի աղէկ բաներ ալ խօսին, դուն անոնց մի հաւատար։
7 Իմ տունս թողուցի, իմ ժառանգութիւնս ձգեցի. հոգիիս սիրածը՝ իր թշնամիներուն ձեռքը տուի։ Իմ ժառանգութիւնս անասուն առիւծին պէս եղաւ ինծի, անիկայ իր ձայնովը իմ վրաս պոռաց. ասո պատճառով
9 զանիկայատեցի։ Միթէ իմ ժառանգութիւնս գիշատիչ թռչունի մը պէս եղաւ ինծի. թռչունները անոր չորս կողմն են. եկէք, անասուններուն բոլոր գազանները ժողվեցէք, բերէք որ ուտեն։ Շատ հովիւներ իմ այգիս աւերեցին. իմ բաժինս ոտնակոխ ըրին, և իմ ցանկալի վիճակս անապատի ամայութեան դարձուցին։ Ամայութեան
11 դարձուցին. ու ամայի ըլլալով՝ իմ առջևս սուգ բռնեց. բոլոր երկիրը ամայութեան դարձաւ. քանզի մարդ մը չկայ որ սա բանը
12 ներշը մտածէ։ Անապատին ամէն բլուրներուն վրայ աւազակներ եկան. վասն զի երկրին մէկ ծայրէն մինչև մէկալ ծայրը՝ Տէրոջը սուրը կ՚ուտէ. և ամէն մարմնոյ խաղաղութիւն չկայ։
13 Ցորեն ցանեցին, բայց փուշեր պիտի հնձեն. աշխատանք քաշեցին, բայց օգուտ պիտի չտեսնեն. ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը համար՝ ձեր արդիւնքներնէն պիտի ամչնաք։
14 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը իմ չար դրացիներուս համար, որոնք իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին սուաց ժառանգութիւնս կը գրաւեն. Ահա ես զանոնք իրենց երկրին երեսէն պիտի խլեմ. Յուդայի տունն ալ անոնց մէջէն պիտի խլեմ։ Ու պիտի ըլլայ որ զա-
15 նոնք խլելէս ետքը՝ պիտի դառնամ անոնց ողորմիմ, և ամէն մէկը իր ժառանգութիւնը՝ ու ամէն մէկը իր երկիրը պիտի դարձնեմ։ Եւ թէ որ անոնք իմ ժո-
16 ղովուրդիս ճամբաները սորվին, ու իմ անուանս երդում ընեն՝ ըսելով, կենդանի է Տէր, (ինչպէս որ անոնք իմ ժողովուրդիս Բահաղին անուանով երդում ընել սորվեցուցին.) ան ատենը իմ ժողովուրդիս մէջը պիտի հաստատուին։ Բայց թէ որ մարդ
17 չլսեն, ան ատենը ան ազգը արմատապի պիտի խլեմ, ու պիտի կորսնցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԺԳ

Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ. 1
Գնա, քեզի մէկ քմահանք գօտի մը ձեռք առ, և զանիկայ մէջքդ կապէ, ու զանիկայ ջուրը մի խառներ։ Ուստի Տէրոջը խօս- 2
քին համեմատ՝ գօտին ձեռք առի, ու մէջքս կապեցի։ Եւ 3
երկրորդ անգամ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. Ան ձեռք 4
առած գօտիդ՝ որ քու մէջքիդ վրայ է, առ ու ելլեր Եփրատ գնա, և հոն վէմին ծակին մէջը պահէ զանիկայ։ Ու ես գացի, 5
և զանիկայ Եփրատի եղերքը պահեցի, ինչպէս որ Տէրը պատուիրեց։ Եւ շատ օրերէն ետքը՝ 6
Տէրը ինծի ըսաւ. Ելլեր Եփրատ

գնա՝ ու անկէ առ ան գօտին՝ որ քեզի հրամայեցի որ հան զա-
7 հէս։ Եւ ալ Եփրատ գացի՝ ու փորելով՝ գօտին ան պահած տե-
ղէս առի, և ահա գօտին փտեր էր՝ ու բնաւ մէկ բանի մը չէր
8 գար։ Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի
9 եղաւ՝ ըսելով. Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ. Յուդային հպարտու-
նը, ու Երուսաղէմին մեծ հպար-
տութիւնը այդպէս պիտի ուտիւ։
10 Ա՛ չար ժողովուրդը՝ որ իմ խօս-
քերս լսել չեն ուզեր, ու իրենց
սրտին կամակորութեամբը կը
քալեն, և օտար աստուածներու
հաւէտ կ՚երթան՝ անոնց ծառա-
յութիւն ընելու, և անոնց երկ-
կրպագութիւն ընելու համար,
ատ անպիտան գօտիին պէս պի-
11 տի ըլլան։ Վասն զի ինչպէս որ
գօտին մարդուն մէջքը կը փակ-
չի, բոլոր Իսրայէլի տունը ու
բոլոր Յուդայի տունը ինծի այն-
պէս փակցուցեր էի՝ կ՚ըսէ Տէրը,
որ ինծի ժողովուրդ ըլլան, նաև
անուն, և փառք ու պարծանք.
բայց անոնք մտիկ չըրին։
12 Նաև ատ խօսքը ըսես անոնց.
Իսրայէլին Տէր Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ. Ամէն ափիկ գինիով
պիտի լեցուի. բայց անոնք քեզի
պիտի ըսեն. Միթէ մենք չե՞նք
գիտեր որ ամէն ափիկ գինիով
13 պիտի լեցուի։ Իսկ դուն անոնց
ըսես. Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա
ես ատ երկրին բոլոր բնակիչ-
ները, ու Դաւիթի աթոռին վրա
նստող թագաւորները, և
քահանաները, ու մարգարէնե-
րը, ու Երուսաղէմի բոլոր բնա-
կիչները արբեցութեամբ պիտի
14 լեցնեմ. Եւ զանոնք իրարու
ջարդելով պիտի կոտրտեմ, հայ-
րերը տղոցը հետ միասին՝ կ՚ըսէ
Տէրը. և անոնց պիտի չգթամ,
ու պիտի չխնայեմ, և առանց
ողբալու՝ զանոնք բնաջինջ պիտի
ընեմ։
15 Մտի՛ք ըրէք, ականջ տուէք,
մի՛ հպարտանաք. վասն զի Տէրը
16 խօսեցաւ։ Ձեր Տէր Աստուծոյն
փառք տուէք, գէռ խաւարը
չբերէ՝ չհասած, ու ձեր ոտքերը
մութ լեռներու վրայ չսահած,
և ձեր լոյսի ապասած առնէք՝
Աստուած զանիկայ մահուան ստ-
ուերի չվերածած, ու զանիկայ
թանձր մէգի չդարձուցած։ Բայց 17
թէ որ մտիկ չընէք, ձեր հպար-
տութեանը համար իմ հոգիս
ծածուկ տեղ պիտի լայ,
և իմ աչքս խիստ շատ լալով
արցունք պիտի թափէ. վասն զի
Տէրոջը հօտը գերի առնուեցաւ։
Թագաւորին ու թագուհիին ը- 18
սէ. Ձեր անձը խոնարհեցուցէք,
ու գլխուն վրայ նստէք. վասն զի
ձեր գլուխէն ձեր փառաց թագը
իջեւաւ։ Հարաւային քաղաքները 19
գոցուեցան, ու բացող մը չկայ.
բոլոր Յուդան գերութեան գը-
նաց. ամէնը գերութեան գնաց։
Աչքերնիդ վերցուցէք, և հա- 20
սիր կողմէն գիտնեք նայե-
ցէք. քեզի տրուած հօտը, քու
փառացդ խաշինքը ո՞ւր են։
Ի՞նչ պիտի ըսես՝ երբոր քեզի 21
այցելութիւն ընէ. վասն զի դուն
անոնց սորվեցուցիր որ քու վե-
րադ իշխան և գլուխ ըլլան.
միթէ քեզ՝ ծննդական կնոջ պես
ցաւեր պիտի չբռնեն։ Ու թէ 22
որ սրտիդ մէջը ըսես. Ա՛ր բա-
ները ինչո՞ւ հանդիպեցան ինծի.
քու անօրէնութեանդ շատու-
թենէն քու քղանցքներդ բա-
ցուեցան, և գարշապարներդ
բռնութեամբ մերկացան։ Միթէ 23
կարելի՞ է որ Եթովպացին իր
մորթը, կամ ինձը իր խայտուգ-
ները փոխէ, որ դուք ալ չարու-
թիւն ընելու սորված ըլլալով,
կարենաք աղեկութիւն ընել։
Ուստի անապատի հովին վեր- 24
ցուած մղեղի պես պիտի ցրուիմ
զանոնք։ Ա՛ր է քու վիճակդ՝ 25
քու բաժինդ՝ այն որ ես քեզի
պատրաստեցի, կ՚ըսէ Տէրը. քանզի ինծ
մոռցար, ու սուտ աստուածներու
ապաւինեցար։ Ուստի ես ալ քու քո- 26
ղանցքներդ քու երեսիդ վրայ
վերցուցի, ու քու անարգանքդ

27 եւ ելից աւ : Եւ քու շնութիւնդ
նեղդ , ու վրնջիւնդ , Ա քու
լեզդ պոռնկութիւնդ , ո՞ բլուր-
նեբուս վրայ , Ա դաշտի վրայ քու
էրած պղծութիւնդ տեսայ .
վայ քեզի , ով Երուսաղէմ . պիտի
չմաքրուիս արդեօք . մինչեւ երբ :

ԳԼ . ԺԴ

1 Տէրոջը խօսքը որ Երեմիային
եղաւ՝ երաշտութեան վրայով :
2 Յուդան սուգ կը բռնէ , և ա-
նոր դռները կը նուաղին . անոնք
գետնի վրայ սգաւոր կը նստին .
ու Երուսաղէմի աղաղակը վեր
3 ելաւ : Եւ անոնց աղնուականնե-
րը իրենց երիտասարդները ջու-
րի կը խրկեն . աւազանները գա-
յին , ջուր չգտան , Ա դարձան
իրենց անօթները պարապ բերե-
լով . ամչցան ու պատկառեցան ,
4 և գլուխնին ծածկեցին : Երկրին
վրայ անձրեւ չըլլալուն պատճա-
ռավ գետինը ճաքեցաւ համար ,
երկրագործները ամչցան , և գլ-
5 խնին ծածկեցին : Ինչպէս նաև
եղնիկը դաշտի մէջ ծնաւ , ու
խոտ չըլլալուն համար իր ձագը
6 թողուց : Ու վայրենի էշերը բլ-
լուրնեբուս վրայ կայնեցան , և
ձագարնեբու պէս օդը ծծեցին ,
ու աչքերնին սկսարացաւ , վասն
զի խոտ չկար :
7 Թէ և մեր անօրէնութիւնները
մեզի դէմ եղեր են , սակայն ով
Տէր՝ քու անուանդ համար ըրէ .
քանզի մեր յանցանքները շատ
են , քեզի դէմ մեղք գործեցինք :
8 Ով Իսրայէլին Յոյսը՝ նեղու-
թեան ատենը անոր փրկիչը , ին-
չո՞ւ համար երկրի վրայ հիւրի
պէս , ու գիշերը իջեւան ընելու
դարձող ճամբորդի պէս ըլլաս :
9 Ինչո՞ւ համար սպշած մարդու
պէս , կամ ազատելու կարողու-
թիւն չունեցող հզօրի մը պէս
ըլլաս . և դուն ով Տէր՝ մեր մէջն
ես , ու քու անունդ մեր վրայ
կոչուած է . մեզ մի թողուր :
10 Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը աս ժո-
ղովուրդին համար . Անոնք ա-
նանդաման շրջիլը այսպէս սիրե-
ցին , և իրենց ոտքերը չզսպեցին ,
ուստի Տէրը անոնց չհաւնեցաւ ,
հիմա անոնց անօրէնութիւնը պէ-
տի յիշէ , ու անոնց մեղքերուն
այցելութիւն պիտի ընէ : Եւ 11
Տէրը ինծի ըսաւ . Ա ժողովուր-
դին բարիք ըլլալու համար ա-
ղօթք մի ըներ : Թէ որ անոնք 12
ծոմ պահեն , անոնց աղաղակը
մտիկ պիտի չընեմ . ու թէ որ ող-
ջակէզ կամ ընծայ մատուցանեն ,
զանոնք պիտի չընդունիմ . հարա-
պով , սովով և ժանտախտով
պիտի սպառեմ զանոնք : Ու ես 13
ըսի . Ա՜հա՝ ով Տէր Եհովայ ,
ահա մարգարէները անոնց կ՚ը-
սեն . Սուր պիտի չտեսնէք , ու
ձեր մէջը սով պիտի չըլլայ . հա-
պա ձեզի աս տեղս ճշմարիտ խա-
ղաղութիւն պիտի տամ : Ան ա- 14
տենը Տէրը ինծի ըսաւ . Մարգա-
րէները իմ անունովս սուտ մար-
գարէութիւն կ՚ընեն . զանոնք ես
չխրկեցի , և անոնց չհրամայեցի ,
ու անոնց չխօսեցայ . անոնք ձե-
զի սուտ տեսիլքներ , սուտի գու-
շակութիւններ , և իրենց սրտին
խաբէութիւնները կը մարգարէ-
անան : Ուստի Տէրը այսպէս կ՚ը- 15
սէ ան մարգարէներուն համար ,
որոնք իմ անունովս մարգարէու-
թիւն կ՚ընեն , (թէպէտև զանոնք
ես չխրկեցի ,) ու կ՚ըսեն թէ՝ Ա
երկիրս մէջը սուր ու սով պիտի
չըլլայ , ան մարգարէները սրով
ու սովով պիտի կտրուին . Եւ 16
ան ժողովուրդը՝ որոնց առջեւ
մարգարէութիւն կ՚ընեն , սու-
րին ու սովին պատճառովը Ե-
րուսաղէմի փողոցները պիտի ձը-
գուին . և զանոնք , անոնց կիսիկ-
ները , տղաքներնին ու աղջիկներնը
թաղող պիտի չգտնուի . ու ա-
նոնց վրայ՝ իրենց չարութիւնը
պիտի թափեմ :
Ուստի անոնց սա խօսքը ղրու- 17
ցես . գիշեր ու ցորեկ աչքերս
արցունք պիտի թափեն , ու բնաւ
պիտի չդադրին . վասն զի իմ
ժողովուրդիս կոյս աղջիկը մեծ

կառարած՝ խիստ սաստիկ հա-
18 րաւածով կատեցաւ : Թէ որ
գաշտը ելլեմ՝ ահա սրով մեռ-
ցեալներ , և թէ որ քաղաքը
մտնեմ , ահա սովով տկարացած-
ներ կան . վասն զի թէ մար-
գարէն և թէ քահանան լրիւոց
չգիտցած երկիրը կը պտըտին :
19 Միթէ Յուդան բաղարամին մեր-
ժելո՞ր . քու հոգիդ Սիօնէն զե-
զուեցա՞ . մեզի ինչու այնպէս
զարկիր՝ որ մեզի բժշկութիւն
չկայ . մենք խաղաղութեան ապա-
սեցինք , բայց բարութիւն չկար .
բժշկութեան ժամանակին սոս-
կեցինք , բայց ահա խռովութիւն
20 եղաւ : Մենք՝ ով Տէր՝ մեր ամ-
բարշաւութիւնը ու մեր հայրե-
րուն անօրէնութիւնը գիտենք .
վասն զի քեզի դէմ մեղք գործե-
21 ցինք : Քու անուանդ համար
ծեծէ մի ղրկեր . քու փառաց
աթոռը մի անարգեր . մեզի հետ
ըրած ուխտդ յիշէ , և անիկայ
22 մի ապրեր : Միթէ հեթանոսաց
ունայնութիւններուն մէջ անձրեւ
տուող մը կա՞յ , կամ թէ անձրեւը
երկինքներէն կու տան . չէ որ ա-
խիյ ընողը դուն ես , ով մեր
Տէր Աստուածը . ուստի քեզի
կը յուսանք . վասն զի տուող
մենը դուն ըլլիր :

ԳԼ . ԺԵ

1 Ու Տէրը ինծի ըսաւ . Թէ և
Մովսէս ու Սամուէլ իմ առջեւս
կայնելու ըլլային , սա ժողովուրդին
վրայ հաճութիւն պիտի չու-
նենայի . զանոնք առջեւէս վռնդ-
2 ոէ , ու երթայ ելլեն : Ու թէ որ
քեզի՝ Ո՞ւր ելլենք ըսեն , ան ա-
ռներ անոնց ըսես . Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ . Մահուան համար որ-
ոշուածները՝ մահուան , ու սուրի
համար որոշուածները՝ սուրի , և
սովի համար որոշուածները՝ սովի ,
ու գերութեան համար որոշուած-
3 ները՝ գերութեան ելլեն : Ու ա-
նոնց վրայ չորս տեսակ պատիժ
պիտի խրկեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը . Սու-
րը՝ սպանելու համար , ու պա-
տառելու համար՝ շուներն , և
ուտելու ու ոչնչացնելու համար՝
երկինքի թռչուններն ու երկրի
գազաններն : Ու զանոնք նեղու- 4
թիւն կրելու համար երկրի բոլոր
թագաւորութիւններուն ձեռքը
պիտի մատնեմ , Յուդայի Թագա-
ւորին Եզեկիայի որդւոյն Մանա-
սէին պատճառաւ՝ անոր Երուսա-
ղեմի մէջ ըրած բաներուն համար :
Վասն զի ով քեզի պիտի խնայէ՝ 5
ով Երուսաղէմ , ու ով քեզի ցա-
ւակից պիտի ըլլայ , և քու որ-
պիսութիւնդ հարցնելու համար
ով պիտի դառնայ : Դուն իս Թո- 6
ղուցիր՝ կ՚ըսէ Տէրը , ու ետ դա-
ցիր . ես ալ իմ ձեռքս քու վրադ
պիտի երկընցնեմ , և քեզ պիտի
կորսընցնեմ . գթալ ինծի ընկճեցի
ձանձրացայ : Ու զանոնք երկրին 7
դռնեքուն մէջը պիտի հոսեմ
էբ ըե հեծանոցով . իմ ժողո-
վուրդս անզաւակ պիտի թողում
և պիտի կորսընցնեմ . վասն զի
անոնք իրենց ճամբաներէն չդար-
ձան : Անոնց որբևարիները ծո- 8
վու աւազէն աւելի շատցան իմ
առջեւս . անոնց վրայ ու երիտա-
սարդին մօրը վրայ կէս օրուան
ասիները աւարառու բերի . անոր
վրայ յանկարծ սրհտաւիրք ու սա-
կաւ ձգեցի : Եօթը ղաւոյ ծը- 9
նանողը նուաղեցաւ , իր հոգին
աւանդեց . ցորեկուան առիներ ա-
նոր արեւը մնաւ . անիկայ ամչե-
ցաւ ու պատկառեցաւ . և ա-
նոնց մնացորդը՝ իրենց թշնամիա-
ցը առջեւը՝ սուրի պիտի մատնեմ ,
կ՚ըսէ Տէրը :
Վա՛յ ինծի՝ ով մայրս , որ զիս 10
բոլոր երկրին համար կռիւի մարդ
ու վէճի մարդ ծնար . ոչ ես շա-
հած սակ տուի , ոչ ալ ինծի
շահած սակ տուին , սակայն ա-
մէնը ինծի անէծք կու տան :
Տէրը կ՚ըսէ որ՝ Անշուշտ քեզ 11
պիտի ազատեմ , ու երջանիկ պի-
տի ըլլաս . և անշուշտ նեղու-
թեան ու տառապանաց ժամա-
նակը՝ թշնամիով քեզի սպա-
սել պիտի տամ : Միթէ երկ- 12

կաթը՝ հիւռմի երիտաթը ու պըղ-
13 ղինձը կը կտրէ։ Քու բոլոր մեղքերուդ համար՝ բոլոր ամ-
մանեներուդ մէջ՝ քու առաջաւած-
քըդ ու զանձերդ ձրիտալէս յա-
փշտակութեան պիտի մատնեմ.
14 Եւ պահած քու թշնամիներուդ հետ քու չգիտցած երկիրդ պի-
տի փոխադրեմ. վասն զի իմ բար-
կութենէս կրակ վառեցաւ, ո՞ր
ձեր վրայ պիտի բորբոքի։
15 Ո՛վ Տէր՝ դուն իմ ՀԱՃոյս գի-
տես. զիս յիշէ, և ինծի այցե-
լութիւն բէր, ու իմ հալածիչ-
ներէս իմ վրէժս առ. քու եր-
կայնմտութեանդ համար զիս մի՛
վերցներ. գիտցի՛ր որ քեզի հա-
16 մար նախատինք կրեցի։ Եւ քու
խօսքերդ գտածի պէս՝ զանոնք
կերայ. և քու խօսքդ իմ սրտիս
ցնծութիւն և ուրախութիւն ե-
ղաւ. վասն զի քու անունդ իմ
վրաս կոչուած է՝ ով զօրաց Տէր
17 Աստուածը։ Ծաղր ընողներուն
ժողովքին մէջ չնստայ, ու չը-
զարմանայ. քու ձեռքիդ պատ-
ճառովը առանձին նստայ. վասն
18 զի ո՞ր բարկութիւնովդ զիս լե-
ցուցիր։ Ինչո՞ւ իմ ցաւս միշտնե-
նաւար, և իմ վէրքս անդարմա-
նելի է. անիկայ բժշկիւիլ չու-
զեր. դուն ինծի բոլորովին ուռա
ո՞ր անհաւատարիմ ջուրերու պէս
պիտի ըլլաս։
19 Ասոր համար Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ. Թէ որ դառնաս, ես քեզ
ետ պիտի բերեմ. ո՞ր իմ առջեւս
պիտի կայնիս. և թէ որ պատուա-
կանը անարդէն որշտես, իմ բեր-
նիս պէս պիտի ըլլաս. անոնք
քեզի դառնան, բայց դուն անոնց
20 մի՛ դառնար։ Ու քեզ այս ժողո-
վուրդին պղնձէ ամուր պարիսպի
պէս պիտի ընեմ. և քեզի հետ
պիտի պատերազմին, բայց պիտի
չկրնան քեզ յաղթել. վասն զի
ես քեզի հետ եմ՝ քեզ փրկելու
21 ու ազատելու համար, կ՚ըսէ
Տէրը։ Ես քեզ չարերուն ձեռ-
քէն պիտի ազատեմ, ու բռնա-
նոտներուն ձեռքէն պիտի փրկեմ։

ԳԼ. Ի.Զ

Ե՛ս Տէրոջը խօսքը ինծի ե- 1
ղաւ, ըսելով. Գնալ կենիկ մի՛ առ- 2
ներ, ու աս տեղս տղաքներ ու
աղջկներ չունենաս. Քանզի աս 3
տեղս ծնած տղաքներուն ու աղ-
ջկներուն համար, և աս երկ-
րիս մէջ զանոնք ծնանող մայրե-
րուն համար, ու զանոնք ծնանող
հայրերուն համար՝ Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ. Ա՛նոնք մահաւորիվ հիւանդ 4
պիտի ըլլան. անոնց համար սուգ պիտի չբռնեն, ու անոնք պիտի չթաղուին. երկրի երեսին վրայ աղբի պէս պիտի ըլլան, և սովով ու սուրով պիտի հատնին. և անոնց դիակները երկինքի թռչուններուն, ու երկրի գազաններուն կերակուր պիտի ըլլան։ Քանզի 5
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Սուգի տունը մի՛ մտներ, ու լալու մի՛ երթար, և անոնց համար մի՛ ողբար. վասն զի իմ խաղաղութիւնս աս ժողովուրդէն վերցուցի՝ կ՚ըսէ Տէրը, ողորմութիւնը ու գթութիւնը։ Ու աս երկրիս 6
մէջ մեծերը ու պզտիկները պիտի մեռնին, և պիտի չթաղուին. ու անոնց համար սուգ պիտի չբռնեն, և իրենց մարմիններուն վրայ կտրածներ պիտի չընեն, ու անոնց համար իրենց մազերը պիտի չխուզեն։ Եւ մեռելի մը վրայով 7
մխիթարութիւն տալու համար՝ սուգի հաց պիտի չբաժնեն, ու անոնց հայրերուն ու մայրերուն համար՝ մխիթարութեան բաժակը անոնց պիտի չխմցնեն։ Դառ կոչնականի տունն մի՛ մտներ, 8
որ անոնց հետ նստիս ուտելու ու խմելու համար. Վասն զի Զօ- 9
րեաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես աս տեղէն ձեր աչքին առջեւէն ու ձեր օրերուն մէջը՝ ցնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը, փեսացուին ձայնը, ու հարսին ձայնը պիտի դադրեցնեմ։ Ու երբ 10
բոր աս բոլոր խօսքերը աս ժո-

զաւրեղբին պրուցեա, և անունք քեզի բանեն. Ինչո՞ւ համար Տէրը բոլոր աս մեծ չարիքը մեր վրայ խօսեցաւ, ու ի՞նչ է մեր անօրէնութիւնը ու մեր մեղքը որ մեր Տէր Աստուծոյն դէմ գոր-
11 ծեր ենք. Ան առնէր անունց ըսաւ. Վասն զի ձեր հայրերը զիս թողուցին, կ՚ըսէ Տէրը, և ուրիշ աստուածներու հետեւ գացին, ու անոնց ծառայութիւն ըրին, և անոնց երկրպագութիւն ըրին. զիս թողուցին, ու իմ օ-
12 րէնքս չպահեցին: Եւ դուք ձեր հայրերէն աւելի չարութիւն ըրիք. և ահա ինձի մտիկ չընէլով, ձեզմէ ամէն մէկը իր չար սրտին կամակորութիւնը հետ-
13 եւեցաւ. Եւ ես գետս. Եա ալ աս երկրիս երեսէն ձեզ պիտի նետեմ անտես երկիրը մը՝ որ չէք ճանչնար՝ ո՛չ դուք՝ ոչ ալ ձեր հայրերը. ու հոն ցորեկ ու գիշեր օտար աստուածներու ծառայութիւն պիտի ընէք. ինչու որ ձեզի ողորմութիւն պիտի չընեմ:
14 Ասոր համար ահա օրերը կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը, որ ալ պիտի չըսուի Թէ՝ կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի որդիքը Եգիպտոսի
15 երկրէն հանեց. Հապա՝ կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի որդիքը հանեց հիւսիսի երկրէն, և ան բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ զանոնք քշեր էր. ու զանոնք պիտի դարձընեմ իրենց երկիրը՝ որ իրենց Հայրերուն տուի:
16 Ահա ես շատ ձկնորսներ բերել պիտի տամ՝ կ՚ըսէ Տէրը, ու զանոնք պիտի որսան. և անկէ ետքը շատ որսորդներ բերել պիտի տամ, ու զանոնք ամէն լեռան վրայէն, և ամէն բլուրի վրայէն, ու վէմերուն ծակերէն
17 պիտի որսան: Վասն զի իմ աչքերս անոնց ամէն ճամբաներուն վրայ է. իմ երեսէս ծածկուած չեն, ու անոնց անօրէնութիւնը իմ աչքերուս առջեւէն պահուած
18 չէ: Եւ նախ անոնց անօրէնութիւնը ու մեղքին կրկնապատիկ հատուցում պիտի ընեմ, որովհետեւ իմ երկիրս պղծեցին, և իրենց գարշելութիւններուն ու պղծութիւններուն դիերովը իմ ժառանգութիւնս լեցուցին:
19 Ո՛վ Տէր՝ իմ զօրութիւնս և իմ բերդս, ու նեղութեան օրը իմ ապաստանարանս, երկրին ծայրերէն ազգերը քեզի պիտի գան, ու պիտի ըսեն. Խաբուցինք մեր հայրերը՝ առուտիւն, ունայնութիւն ու անօգուտ բաներ ժառանգեցին:
20 Մարդ իրեն աստուածներ պիտի շինէ. ու անոնք աստուածներ չեն: Անոր համար
21 ահա ես անոնց առ անգամ պիտի գիտցընեմ. իմ ձեռքս ու իմ զօրութիւնս պիտի գիտցընեմ անոնց. և պիտի գիտնան որ իմ անունս Եհովայ է:

ԳԼ. ԺԷ

1 Յուդայի մեղքը երկաթի գրիչով, ու անպատնեշի ծայրով գրուած է. անոնց սրտին սափոսակին վրայ, և անոնց սեղանները եղջիւրները վրայ
2 փորուած է. Որպէս զի անոնց որդիքը միտք բերեն անոնց սեղանները ու անոնց Աստարովթի կառքերը, որոնք կանաչ ծառերուն քովը բարձր բլուրները վրայ դնուած էին: Ո՛վ իմ
3 լեռս որ դաշտի մէջ ես, քու առագաստներդ, քու բոլոր գանձերդ, ու բոլոր սահմաններուդ մէջը մեղքի համար չինուած բարձր տեղերդ յափշտակութեան պիտի մատնեմ: Եւ քեզմէ
4 ալ պիտի զրկուիս քու ժառանգութենէդ որ քեզի տուի. և քու չգիտցած երկրիդ մէջը քու թշնամիներուդ ծառայ պիտի ընեմ քեզ. վասն զի իմ բարկութենովս մէջ կրակ վառեցիք, որ յաւիտեան պիտի բորբոքի:
5 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Անիծեալ ըլլայ այն մարդը՝ որ մարդու կ՚ապաւինի, ու մարմինը իրեն բազուկ կ՚ընէ, և իր սիրտը Տէ-

6 բոլմէ կը խոտորի։ Անիկայ ա-
նապատի մէջ թամիւռոզի պէս
պիտի ըլլայ, ու երբոր աղէկու-
թիւն գայ, պիտի չտեսնէ. և
անապատին այրուած տեղուան-
քը՝ աղի ու անբնակ երկրի մէջ
7 պիտի բնակի։ Օրհնեալ ըլլայ
ան մարդը՝ որ Տէրոջը կ'ապա-
ւինի, ու անոր յոյսը Տէրն է։
8 Անիկայ ջուրերու քով տնկուած
ծառի պէս պիտի ըլլայ, որ իր
արմատները գետի քով երկրին
ցրնելով՝ տաքութիւն գալը չը-
տեսնէր. հապա անոր տերեւը
կանանչ կ'ըլլայ, ու երաշտու-
թեան տարին նեղութիւն չքա-
շեր, ու պտուղ տալէն եւս չմը-
նար։
9 Սիրտը ամէն բանէն աւելի
խաբեբայ ու խիստ չար է, ով
10 նիկայ զայ կրնայ գիտնալ։ Ես
Տէրս սիրտը կը քննեմ, երիկա-
մուղքնեղը կը փորձեմ, որ մար-
դուն՝ իր ճամբաներուն համե-
մատ, ու իր գործերուն պըտ-
ուղին համեմատ հատուցում
ընեմ։
11 Անիրաւութեամբ հարստու-
թիւն դիզողը իր չափած հաւ-
կիթներուն վրայ նստող կա-
քաւի պէս է. զանիկայ իր օրե-
րուն կէսին պիտի թողու, ու
վերջը անմիտ պիտի ըլլայ։
12 Մեր սրբարանին տեղը՝ վե
13 ահաւոր և Ո՛վ Տէր՝ Իսրայէլին
յոյսը, ամէն անոնք որ քեզ կը
թողուն՝ պիտի ամչնան. հեղձ
հեռացողները՝ երկրի հողին վրայ
պիտի գրուին. վասն զի Տէրը՝
կենաց ջուրին աղբիւրը թողու-
ցին։
14 Ո՛վ Տէր՝ դուն բժշկէ, ու պի-
տի բժշկուիմ. զուն փրկէ, ու
15 պիտի փրկուիմ. վասն զի իմ
պարծանքս դուն ես։ Ահա ա-
նոնք ինծի կ'ըսեն. Տէրոջը խօս-
16 քը ո՞ւր է. հիմա թող գայ։
Բայց ես քու հովիւդ՝ հե-
տիս ըլլալէն չխոյեցայ, ու չարի-
քի օրուան չցանկացայ, ինչպէս
որ դուն գիտես. իմ շրթունք-
ներէս ելածը քու առջեւդ էր։
17 Ինծի սարսափիլը մի՛ ըլլար. նե-
րելիս օրը իմ ապաւէնս դուն
18 ես։ Ջիս հալածողները թող ա-
մչնան, ու ես չամչնամ. թող
անոնք զարհուրին, ու ես չզար-
հուրիմ. անոնց վրայ թշուառու-
թեան օրը բեր, և զանոնք կրկ-
նակի կոտորածով կատրէ։
19 Տէրը այսպէս ըսաւ ինծի. Գնա՛,
ու ժողովուրդին որդւոցը
դուռը՝ ուսկից որ Յուդայի թա-
գաւորները կը մտնեն ու կ'ելլեն,
ու Երուսաղէմին ամէն դռները
կայնէ. 20 եւ անոնց ըսէ. Ո՛վ Յու-
դայի թագաւորներ, ու բոլոր
Յուդա, ու Երուսաղէմի բոլոր
բնակիչներ՝ որ այս դռնէն կը
մտնէք, Տէրոջը խօսքը մտի՛կ ը-
րէք. 21 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր
անձերուն պատշաճութիւն ըրէք,
և շաբաթ օրը բեռ մի՛ վերցնէք,
ու Երուսաղէմի դռներէն ներս
22 մի՛ բերէք. Եւ շաբաթ օրը ձեր
տուներէն դուրս բեռ մի՛ հանէք,
ու բնաւ գործ մը չընէք. հապա
շաբաթ օրը սուրբ պահեցէք,
ինչպէս որ ձեր հայրերուն պատ-
ուիրեցի. 23 Բայց անոնք մտի՛կ
չըրին, ու ականջնին չդրեցին,
հապա իրենց պարանոցը խոստ-
ացուցին որ մտի՛կ չընեն, ու խրատ
չընդունին։ 24 Խակ թէ որ ուշա-
դրութեամբ ինծի մտի՛կ ընէք,
կ'ըսէ Տէրը, որ շաբաթ օրը սա
քաղաքին դռներէն ներս բեռ
չբերէք, ու շաբաթ օրը սուրբ
պահէք, բնաւ անոր մէջ գործ
մը չընելով, 25 Ան ատենը Դաւիթի
ամուսին վրայ նստող թագաւոր-
ներ ու իշխաններ՝ կառքերու ու
ձիերու վրայ հեծած՝ սա քաղա-
քին դռներէն պիտի մտնեն, ի-
րենք և իրենց իշխանները՝ Յու-
դայի մարդիկները, ու Երուսա-
զեմի բնակիչները. ու սա քա-
ղաքը յաւիտեան պիտի մնայ։
26 Եւ Յուդայի քաղաքներէն ու
Երուսաղէմի շրջակայ տեղերէն,
ու Բենիամինի երկրէն, և գաշ-

աւերին, ու լեռներին, ու հովտաւէնն պիտի գան, և ողջակէզ, ու պահ, և հացի ընծայ, ու կենդանի պիտի բերեն, և տէրոջը տունը շնորհակալութեան
27 ընծաներ պիտի բերեն։ Բայց թէ որ լսեք ինծի մտիկ չընէք, որ շաբաթ օրը սուրբ պահէք, ու շաբաթ օրը բեռ չկրկրնէք, ու Երուսաղէմի դռներէն ներս չմտնէք, եւ ալ անոր դռներուն մէջ կրակ պիտի բռնկցնեմ. ու Երուսաղէմին պալատները պիտի ուտէ, ու պիտի չմարի։

ԳԼ. ԺԸ

1 Տէրոջը կոչմանէ Երեմիային
2 եղած խօսքն է, որ ըսաւ, Ե-
3 լիր, ու բրուտին տունը կիջիր. և հոն քեզի իմ խօսքերս լսել տամ։ Ու եւ բրուտին տունը իջայ, և ահա անիկայ ձախսոց
4 բանով կը գործէր։ Ու կաւէ շինած ամանը՝ բրուտին ձեռքին մէջը աւրուելացաւ, և զանիկայ նորէն ուրիշ աման մը շինեց՝ ինչպէս որ բրուտին հա-
5 ճոյ եղաւ, որ ընէ։ Եւ Տէրոջը խօսքը լինելի եղաւ՝ ըսելով.
6 Միթէ ձեզի՝ ա՛ բրուտին ըրածին պէս ընելու կարող չեմ՝ ով Իսրայէլի տունը, կ'ըսէ Տէրը. ահա ինչպէս է կաւը բրուտին ձեռքին մէջ դուք իմ ձեռքիս մէջը այնպէս էք, ով
7 Իսրայէլի տունը։ Երբոր մէկ ազգի մը, կամ թագաւորութեան մը համար բանալու ըլլամ, թէ պիտի քակեմ, պիտի փըշրնեմ ու
8 պիտի կորսընցնեմ, թէ որ ան ազգը՝ որուն վրայով խօսեցայ, իր չարութենէն դառնայ, ես ալ պիտի դղջամ ան չարիքին համար՝ որ անոր ընելու մտածեր էի։
9 Իսկ երբոր մէկ ազգի մը, կամ թագաւորութեան մը համար բանալու ըլլամ, թէ պիտի շինեմ,
10 ու պիտի անկեմ, թէ որ անիկայ իմ խօսքս մտիկ չընէ՝ իմ ա-ձայնիս չհնազանդի՝ ես ալ պիտի դղջամ ան բարիքին համար՝ որ ըսեր էի անոր պիտի ընեմ։
11 Եւ հիմա Յուդայի մարդիկն-բուն՝ ու Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսէ ու ըսէ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ձեզի համար չարիք կը պատրաստեմ, ու ձեզի համար խորհուրդ մը կը խորհիմ. հիմա ամէն մէկդ՝ ձեր չար ճամբաներէն դարձէք, և ձեր ճամբաներդ ու ձեր գործերդ ուղղեցէք։
12 Բայց անոնք կ'ըսեն, Յոյս չկայ. վասն զի մենք մեր խորհուրդներուն հետևելու ենք պիտի երթանք, ու ամէն մէկդիս՝ մեր չար սրտին կամակորութեանը պէս պիտի ընենք։
13 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Հիմա ազգերուն մէջ հարցուցէք. ասանկ բան մը ով լսեր է։ Ի-սրայէլին կոյսը խիստ սոսկալի բան ըրաւ։
14 Միթէ Լիբանանի ձիւնը՝ սրտին վէմէն կը պակսի, կամ հեռուէն վազող ցուրտ ջուրերը կը ցամքին։
15 Բայց իմ ժողովուրդս զիս մոռցաւ. ունայնութիւններու խունկ ծխեցին, ու զանոնք իրենց քալած հին ճամբաներուն մէջը սահեցուցին, որ ոտքէ շաւիղներու մէջ՝ չշինուած ճամբայի մէջ քալեն,
16 Որ իրենց երկիրը աւերակ, ու յաւիտեան սուլելու ենթակայ ընեն. անկե ամէն անցնողը պիտի հիանայ, ու գլուխը պիտի շարժէ։
17 Ես թշնամիին առջևը պիտի ցրուեմ իրենց արևելեան հովով. անոնց թշուառութեան օրը՝ անոնց կռնակ պիտի ցուցնեմ, և ոչ թէ երես։
18 Ու ըսին, Եկէք՝ Երեմիային դէմ հնարքներ խորհինք. վասն զի քահանային օրէնք, ու իմաստունին խորհուրդ, և մարգարէին խօսք պիտի չկորսուի. եկէք՝ զանիկայ լեզուով զարնենք, ու անոր ամէն խօսքերուն ականջ չտանք։
19 Ո՛վ Տէր՝ ինծի ականջ տուր, ու ինծի հետ վէճ ընողներուն ձայնը լսէ։
20 Միթէ աղէկութեան փոխարէն՝ չարիք կը հատուցուի։

վան պի անունք իմ անձին հա-
մար փա փոխելին . յիշէ որ քու
առջեւդ կայնեցայ , որ անուց հա-
մար բարեխօսութիւն ընեմ , ու
քու բարկութիւնդ անոնցմէ
21 դարձընեմ : Ընդ հանար , անուց
աղաքնեքը սաստիկ մանան , ու գա-
նանք առնին ձեռքը չանձնէ ,
անուց կիներնեքը տնպառակ , ու
որբևարի ըլլան , և էրկներնեքը
մահուամբ կտրուին , ու էրի-
առաջնեքը պատերազմի մէջ
22 սրով զարնուին : Երբոր անուց
վրայ չանկարծակի ապտիպտիող
գանդէր բերես , անուց տունե-
րէն աղաղակ լսուի . քանզի որ
դուն բանեքս հանար փա փոխե-
ցիր , և իմ ոտքերս հանար
ծածուկ որսացիներ լարեցիր :
23 Ու դուն օվ Տէր՝ գիտես անուց
բոլոր խորհուրդը ինձի դէմ՝ էս
մեռցընելու հանար . անուց ան-
րէնութիւնը մի քաւեր , և ա-
նանց մեղքը քու առջեւդ մի
ջնջեր . հապա անոնք քու առ-
ջեւդ կործանին . քու բարկու-
թեանդ առեներ անուց պշեղո-
ւի՛ն ըրէ :

ԳԼ. ԺԹ.

1 Տէրը այսպէս բսաւ . Գնա՛ ,
բլուրի դիմաց հոգէ կուժ մը
ծախու առ , ու ժողովուրդին
ծերերէն և քահանաներնեքուն ձէ-
2 րերնէն հնչպ ա՛ռ . Ես խեցիներնու
դրանը դիմացը երթալ՝ ինոմի
որդւոյն ձորը երթ , ու հոն
քարոզէ ան խօսքերը որ քեզի
3 պիտի ըսեցիմ . Ու ըսէ . Ո՛վ
Յուդայի թագաւորներ , ու Ե-
րուսաղէմի բնակիչներ՝ Տէրոջը
խօսքը մտիկ ըրէք . Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ . Ահա ես սա տեղս վրայ
անուկ չարիք պիտի բերեմ , որ
զանիկայ ամէն լսողին ականջնե-
4 րը պիտի խոսին . վասն զի անուկ
զիս թողուցին , ու սա տեղը ինձ
մի օտարացուցին , և հոս խունկ
ծխեցին ուրիշ աստուածներու՝
որ ոչ իրենք , և ոչ իրենց հայ-
րերը , ոչ ալ Յուդայի թագա-
ւորները ճանչցեր էին . ու սա
տեղս անմեղ արիւնով լեցուցին ,
5 Ես Բահաղին բարձր տեղեր
քը շինեցին , որ իրենց աղաքնե-
րը կրակով այրեն Բահաղին ող-
ջակէզ ընեն , որն որ ես չհրա-
մայեցի , չխօսեցայ , ու միտքես
6 ալ չանցաւ : Ասոր համար օրեր
կու գան՝ կ՚ըսէ Տէրը , որ մէյ-
մըն ալ սա տեղը՝ Տոփեթ ու
Ենոմի որդւոյն ձորը՝ պիտի
չըսուի , հապա՝ Սպանութեան
ձոր : Ես սա տեղս Յուդային ու 7
Երուսաղէմին խորհուրդը պիտի
խափանեմ . ու զանոնք իրենց
թշնամիներուն առջեւը սրով , և
իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռ-
քովը պիտի կործանեմ . ու ա-
նանց դիակը՝ երկինքի թռչուն-
ներուն , ու երկրի գազաններուն
կերակուր պիտի տամ . Ես սա 8
քաղաքը՝ աւերակ ու նախատինք
պիտի ընեմ . անկէ ամէն անց-
նողը՝ անոր բոլոր հարուածնե-
րուն պատճառաւը՝ պիտի հիա-
նայ ու պիտի սուլէ : Ես պա- 9
շարման առեներ՝ ան նեղութեան-
նը մէջ որով անուց թշնամինե-
րը և անուց հոգին փնտռողնե-
րը՝ զանոնք պիտի նեղեն , իրենց
աղջոյը միսը ու իրենց աղջիկնե-
րուն միսը պիտի կերցընեմ ա-
նանց , ու իրարու միսը պիտի ու-
տեն :

Երբը ան կուժը՝ քեզի հետ 10
եկող մարդիկներուն աչքին առ-
ջեւը կոտրէ . Ու անուկ ըսէ . Զօ- 11
րաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ . Ա-
ժողովուրդը ու սա քաղաքը այն-
պէս պիտի կոտրեմ , ինչպէս որ
Ղէնէ բուռի ամանը կը կոտրէ ,
որ ալ չկրնար նորոգուիլ . ու
պանդ Տոփեթի մէջ պիտի թա-
ղեն՝ մինչև որ ալ թաղելու տեղ
չմնայ : Ես տեղս ու անոր բնակ- 12
չացը այսպէս պիտի ընեմ՝ կ՚ըսէ
Տէրը , և սա քաղաքը Տոփեթի
պէս պիտի ընեմ . Ու Երու- 13
սաղէմի տուները , և Յուդայի
թագաւորներուն տուները՝ Տո-

վեհի տեղին պէս պիղծ պիտի
ըլլան, ան բոլոր տաւնեբուն
պատճառովը որոնց տանիքնե-
բուն վրայ երկինքի բոլոր զօր-
քերուն խունկ ծխացին, և օ-
տար աստուածներուն թափելու
նուէրներ մատուցին:

14 Ու Երեմիա Տօփեթին ևիաւ,
ուր որ Տէրը զանիկայ խրկեր
էր մարգարէութիւն ընելու հա-
մար. և Տէրոջը տանը գաւիթը
կայնեցաւ, ու բոլոր ժողովուր-
15 դին ըսաւ. Զօրաց Տէրը՝ Իսրա-
յէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ.
Ահա ան քաղաքիս վրայ, ու ա-
նոր բոլոր գիւղաքաղաքներուն
վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր
չարիքները՝ որ անոր դէմ խօսե-
ցայ. վասն զի իրենց պարանո-
ցը խստացուցին, որ իմ խօս-
քերս մտիկ չընեն:

ԳԼ. Ի

1 Ու Տէրոջը տանը գլխաւոր
վերակացուն Եմմերի որդին Փա-
շուր քահանան լսեց ան խօսքերը՝
որ Երեմիա կը մարգարէանար:
2 Ու Փաշուր Երեմիա մարգարէին
զարկաւ, և զանիկայ Տէրոջը
տանը մէջ եղող Բենիամինի վերի
3 դրանը բանտը դրաւ: Ու հետե-
ւեալ օրը Փաշուր՝ Երեմիան
բանտէն հանեց. ու Երեմիա անոր
ըսաւ. Տէրը քու անունդ Փաշուր
չկոչեց, հապա Մակոր միսաապիպ.
4 վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Ահա ես քեզ արհաւիրքը պիտի
բնեմ քու անձիդ, ու քու բոլոր
բարեկամներուդ. և անոնք իրենց
թշնամիներուն սրովը պիտի ի-
նան, ու քու աչքերդ պիտի տես-
նեն, և բոլոր Յուդան Բաբիլոնի
թագաւորին ձեռքը պիտի մատ-
նեմ. ու զանոնք Բաբիլոն գերի
պիտի տանի, ու զանոնք սրով
5 պիտի զարնէ: Նաև ան քաղաքին
բոլոր հարստութիւնը, ու անոր
բոլոր վաստակը, ու անոր բոլոր
պատուական բաները պիտի տամ,
և Յուդայի թագաւորներուն բո-
լոր գանձերը իրենց թշնամինե-
րուն ձեռքը պիտի տամ, և զա-
նոնք պիտի յափշտակեն ու առ-
նեն, և Բաբիլոն տանին: 6 Եւ
դուն ալ Փաշուր՝ ու քու տանդ
բոլոր բնակիչները՝ գերութեան
պիտի երթաք. և Բաբիլոն պիտի
երթաս, ու հոն պիտի մեռնիս,
և հոն պիտի թաղուիս՝ դուն
և քու քոյր բոլոր բարեկամներդ,
որոնց սուտ մարգարէութիւն
ըսիր:

Զի հաճոզեցիր ալ Տէր, ու 7
ես համոզուեցայ. դուն ինծմէ
զօրաւոր ես, ու յաղթեցիր. ա-
մէն օր խազդ եղայ. ամէնը ինծ
ծաղր կ'ընէն. Քանզի քանի որ 8
կը խօսիմ՝ կ'աղաղակեմ, և բըռ-
նութեան ու ջարդի համար կը
բողոքեմ. վասն զի Տէրոջը խօսքը
ամէն օր նախատինք ու անար-
գանք եղաւ ինծի: Ու ես ըսի. 9
Չանիկայ չյիշեմ, և ինչպէն ալ
անոր անունովը չխօսիմ. բայց
սրտիս մէջը վառած կրակի պէս
եղաւ ոսկորներուս մէջը փա-
կուած. և յոգնեցայ ջանիկայ
կրնայի, ու ալ չեմ կրնար: Վասն 10
զի շատերին չարախօսութիւնը
լսեցի. ամէն կողմանէ վախ էղաւ:
Բամբասեցէք, ու բամբասենք՝
ըսին. իմ բոլոր բարեկամներս՝
իմ սխալիլս կը դիտեն, ըսելով.
Գուցէ անիկայ խաբուի, ու անոր
յաղթենք, և անկէ մեր վրէժը
առնենք: Բայց Տէրը ինծի հետ 11
է զօրաւոր սխոյեանի պէս. անոր
համար ինծ հալածողները պիտի
գլորին, ու պիտի չյաղթեն.
անոնք խիստ պիտի ամչնան.
քանզի անխելքութեամբ կը վա-
րուին, անոնց երբէք անարգանքը
չխնայեան պիտի չմոռցան:
Բայց դուն՝ ով զօրաց Տէրը՝ որ 12
արդարը կը փորձես, երիկա-
մունքը, ու սիրտը կը տեսնես,
անոնց վրայ քու վրէժխնդրու-
թիւնդ տեսնեմ. քանզի իմ
դատս քեզի յայտնեցի: Տէրոջը 13
երգեցէք, Տէրը գովեցէք. քանզի
անանկին հոգին չարագործնե-
րուն ձեռքէն ազատեց:

14 Անիծեա՛լ ըլլայ այն օրը՝ որ ես
ծնայ. իմ մօրս պիս ծնած օրը
15 օրհնեա՛լ չըլլայ: Անիծեա՛լ ըլլայ
այն մարդը՝ որ իմ հօրս աւե-
տիս բերաւ, ու զանիկայ խիստ
շատ ուրախացուց՝ ըսելով. Բեզի
16 արու զաւակ մը ծնաւ: Եւ այն
մարդը այն քաղաքներուն պէս
ըլլայ՝ որոնք Տէրը կործանեց,
ու չեղոքացաւ. առաւօտուն ողբ լսէ, ու կէսօրուան
17 աղաղակ: Վասն զի ինծի
պատանդէն պիս չմեռաւ, որ
մայրս իմ գերեզման ըլլար. և
անոր պատանդը յաւիտեան յղի
18 մնար: Ինչո՞ւ այսպէս ինծի ար-
գանդէն ելայ, որ աշխատանք
ու յաւ տեսնեմ, և իմ օրերս
ամօթով սպառին:

ԳԼ. ԻԱ

1 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային
եղած խօսքն է, երբոր Սեդեկիա
Թագաւորը՝ Մելքիայի որդին
Փաշուրը, ու Մաասիայի որդին
Սոփոնիա քահանան անոր խրկեց,
2 ըսելով. Շնո՛րհք ըրէ՝ մեզի հա-
մար Տէրոջը հարցո՛ւր. վասն զի
Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թա-
գաւորը մեզի հետ պատերազմ
կ'ընէ. գուցէ Տէրը մեզի համար
իր բոլոր սքանչելիքներուն հա-
մեմատ ընէ. և անիկայ մեզմէ
դառնայ:
3 Ու Երեմիա անոնց բսաւ. Սե-
4 դեկիային այսպէս ըսէք. Իսրա-
յէլին Տէր Աստուածը այսպէս
կ'ըսէ. Ահա ես ձեր ձեռքերուն
մէջը եղող պատերազմական զէն-
քերը պիտի դարձնեմ, որոնց-
մով դուք պատերազմին դուրսէն
ձեզ պաշարող Բաբիլոնի Թագա-
ւորին, ու Քաղդէացիներուն
հետ կը պատերազմիք. և զա-
նոնք աս քաղաքին մէջը պիտի
5 ժողվեմ: Ու ես ալ երկնցած
ձեռքով, և զօրաւոր բազուկով,
բարկութեամբ, բարկութեամբ
ու մեծ ցասումով ձեզի հետ
6 պիտի պատերազմիմ: Եւ աս
քաղաքին բնակիչները՝ թէ մարդ
և թէ անասուն պիտի զարնեմ,
անոնք մեծ ժանտախտով պիտի
մեռնին: Ու անկէ ետքը՝ կ'ըսէ 7
Տէրը՝ Յուդայի Թագաւորը Սե-
դեկիան, և անոր ծառաները,
ու ժողովուրդը, և աս քաղա-
քին մէջ ժանտախտէն, սուրէն
ու սովէն մնացածները՝ Բաբիլո-
նի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւո-
րին ձեռքը, և անոնց թշնամի-
ներուն ձեռքը, ու անոնց հո-
գիներուն փնտռողներուն ձեռքը
պիտի մատնեմ. և զանոնք սու-
րի բերնէ պիտի անցընէ. անոնց
պիտի չխնայէ, պիտի չդթայ,
ու ողորմութիւն պիտի չընէ:
Եւ աս ժողովուրդին ըսէս. 8
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես
ձեր առջեւը կը դնեմ կեանքի ճամ-
բան, ու մահուան ճամբան. Ա 9
քաղաքին մէջ կեցողը՝ սրով, սո-
վով ու ժանտախտով պիտի մեռ-
նի. իսկ ելլողը՝ ու ձեզ պաշա-
րող Քաղդէացիներուն իյնողը
ողջ պիտի մնայ, ու անոր կեան-
քը իրեն աւարի մը պէս պիտի
ըլլայ: Քանզի իմ երեսս աս քա- 10
ղաքին վրայ հառուածնիս չարիք
ընելո՛ւ համար, և ո՛չ թէ բարիք
կ'ըսէ Տէրը. անիկայ՝ Բաբիլոնի
Թագաւորին ձեռքը պիտի տը-
րուի, ու զանիկայ կրակով պի-
տի այրէ:
Եւ Յուդայի Թագաւորին 11
տունը ըսէս. Տէրոջը խօսքը լսե-
ցէ՛ք 12 Ով Դաւիթի տունը, Տէ- 12
րը այսպէս կ'ըսէ. Առտուանց
իրաւունքով դատաստան տեսէք,
ու զրկուածը հարստահարողին
ձեռքէն ազատեցէ՛ք. չըլլայ որ
ձեր չար գործքերուն համար՝ իմ
բարկութիւնս կրակի պէս ել-
լելով բռնկի, ու մարող մը չըլ-
լայ: Ահա ես ձեզի դէմ եմ, 13
ով հովիտին՝ դաշտական վէմին
բնակիչներդ, որ կ'ըսէք թէ՝
Ո՞վ դէմ ո՞վ պիտի իջնէ.
կամ ո՞վ մեր բնակարանները մէջը
ո՞վ պիտի մտնէ. Բայց ես ձե- 14
զի՝ ձեր գործքերուն պատուղին
համեմատ՝ այցելութիւն պիտի

ընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը, ու անոր ան-
տառին մէջը կրակ պիտի բռնկե-
ցընեմ, որ անոր ամէն բոլոր
ակռը եղածը պիտի ուտէ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Յու-
դայի Թագաւորին տունը լսե՛ր,
2 ու հոն ան խօսքը խօսէ. Ու ը-
սէ. Ո՛վ Դաւիթի աթոռին վրայ
նստող Յուդայի Թագաւոր՝ Տէ-
րոջը խօսքը մտի՛կ ըրէ, թէ դուն
և թէ քու ծառաներդ ու ժո-
ղովուրդդ՝ որ ան դռներէն կը
3 մտնէք։ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ի-
րաւունք ու արդարութիւն ը-
րէք, ու զրկուածը հարստահա-
րողին ձեռքէն ազատեցէ՛ք, և
օտարականին, որբին ու այրե-
ւարիին անիրաւութիւն ո՛ր ըրա-
նեւթիւն մի՛ ընէք, և ան տեղը
4 անմեղ արիւն մի՛ թափէք։ Վասն
զի թէ որ ամէն կերպով ան
խօսքը՝ ի գործ դնէք, ան ատեն
Դաւիթի աթոռին վրայ նստող
Թագաւորներ կառքերու ու ձիե-
րու վրայ հեծած՝ ան տունը
դռներէն պիտի մտնեն, իրենք,
և իրենց ծառաները ու ժողո-
5 վուրդը։ Բայց թէ որ ան խօս-
քերը մտի՛կ չընէք, իմ անձիս
վրայ երդում կ՚ընեմ, կ՚ըսէ Տէ-
րը, որ ան տունը աւերակ պի-
6 տի ըլլայ։ Քանզի Յուդայի Թա-
գաւորին տանը վրայով Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ. Դուն՝ Ընկ և ինծի
Գաղաադ ես, ու Լիբանան
գագաթին պէս ես, սակայն ան-
շուշտ քեզ անապատ պէս, ո՛ր
անբնակ քաղաքներու պէս
7 տի ընեմ։ Ես քու վրադ կոր-
ծանողներ պիտի հանեմ. ամէն
մէկը իր զէնքովը պիտի գայ,
ու քու ընտիր եղևիններդ պիտի
8 կտրեն, և կրակը ձգեն։ Ու ան
քաղաքէն շատ ազգեր պիտի
անցնին. և իրարու պիտի ըսեն.
Ինչո՞ւ համար Տէրը ան մեծ քա-
9 ղաքին այսպէս ըրաւ։ Եւ պի-
տի ըսեն. Վասն զի իրենց Տէր
Աստուծոյն ուխտը թաղուցին,

և ուրիշ աստուածներու երկրը
պագութիւն ըրին, ու անոնց
ծառայեցին։ Մեռնողին համար 10
մի՛ լաք, ու անոր համար մի՛ ող-
բաք. հապա գացողին համար
դառնապէս լացէք, որովհետև
մէյմըն ալ պիտի չդառնայ, ու
իր հայրենիքը պիտի չտեսնէ։
Վասն զի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ 11
Յուդայի Թագաւորին Յոսիայի
որդւոյն Սեղղումին համար, որ
իր հօրը Յոսիային տեղը Թա-
գաւոր նստաւ, ու ան տեղէն
եկաւ. Անիկայ մէյմըն ալ հոն
պիտի չդառնայ. Հապա անիկայ 12
իր գերի քշուած տեղը պիտի
մեռնի, ու մէյմըն ալ աս երկի-
րը պիտի չտեսնէ։
Վա՛յ անոր՝ որ իր տունը զբա- 13
նքով, ու իր վերնատուները
անիրաւութեամբ կը շինէ, իր
դրացին ձրի կը բանեցընէ, և
անոր աշխատութիւնը վարձքը
չվճարեր.
Ինծի ընդարձակ տուն, ու 14
հսկայաձև վերնատուներ շինեմ՝
ըսելով՝ իրեն պատուհաններ կը
բանայ, ու սրանիկայ եղևեներով
ալ կը պատէ, ու նոճիով կը
ներկէ։ Միթէ դուն շատ եղև- 15
նավայտեր ժողվելով թագա-
ւոր պիտի ըլլաս։ Ձի՞ որ քու
հայրդ կերաւ ու խմեց. նաև
իրաւունք ու արդարութիւն ը-
րաւ. ան ատենը անոր ազէկ ե-
ղաւ։ Ազքատին ու անանկին 16
դատը տեսաւ. ան ատենը անոր
ազէկ եղաւ. միթէ ինծի գիտնա-
լը ասիկայ չէ՞, կ՚ըսէ Տէրը։ Վասն 17
զի քու աչքերդ ու սիրտդ ու-
րիշ բանի վրայ չէ, բայց միայն
քու ագահութեանդ, և անմեղ
արիւն թափելու, և անիրաւու-
թեան ու բռնաւորութեան վը-
րայ է, որ անոնք ընես։
Անոր համար Յուդայի Թա- 18
գաւորին Յոսիային որդւոյն Յո-
ակիմին վրայով՝ Տէրը այսպէս
կ՚ըսէ. Անոր վրայ պիտի չող-
բան՝ ըսելով. Վա՛յ եղբայրս, կամ
վա՛յ քոյրս. անոր վրայ պիտի

չալլան՝ ըսելով. Վայ ահեր իմ,
19 կամ վայ անոր փառացը։ Անի-
կայ իշու թագաւոր պիտի թա-
գըւի, և քաշելով պիտի տարուի,
ու Երուսաղէմի դուներէն դուրս
պիտի նետուի։
20 Լիբանանը բլլիր, ու ազազա-
կի։ Եւ Բասանի վրայ ձայնդ
ձգի, ու Աբարիմէն ազազակէ.
վասն զի քու բոլոր հոմանիներդ
21 կոտորուեցան։ Երբոր դուն յա-
ջողութեան մէջ էիր՝ ըսիր դուն
ցեղի. ես դուն ըսիր, Մտիկ չեմ
ըներ. քու մանկութենէդ ի վեր
ճամբադ ասա է, որ իմ խօսքս
22 մտիկ չընես։ Քու բոլոր հովիւ-
ներդ հովը պիտի կերծանէ, ու
հոմանիներդ գերութեան պիտի
երթան. յիրաւի ան ատենը բո-
լոր չարութեանդ համար պիտի
ամչնաս ու պիտի պատկառիս։
23 Ո՛վ Լիբանանի մէջ բնակող, ու
եղևիններու մէջ բոյն ունեցող,
երբոր քեզի ծնդգական կիները
կանցը պէս ցաւեր գան, որչափ
24 ողբմելի պիտի ըլլաս։ Ես կեն-
դանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը, ով Յու-
դայի Թագաւոր՝ Յոյակիմի որ-
դին Ցեքոնիա, թէ և իմ ա-
ձեռքիս վրայ կնիք ալ ըլլաս,
անկէ ալ քեզ պիտի փրցնեմ,
25 Եւ քեզ՝ քու հոգիդ փնտռողնե-
րուն ձեռքը՝ ու ան մարդիկնե-
րուն ձեռքը՝ որոնց երեսէն դուն
կը վախնաս, և Բաբիլոնի Նա-
բուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռ-
քը ու Քաղդեացւոց ձեռքը պի-
26 տի մատնեմ. Եւ քեզ՝ ու քու
մայրդ որ քեզ ծնաւ, օտար եր-
կիր պիտի նետեմ, ուր որ ծնած
27 չէք, և հոն պիտի մեռնիք։ Ու
պիտի չդառնան ան երկիրը, ուր
28 որ դառնալու կը յուսան։ Միթէ
ան Ցեքոնիա շատոշ մարդը ա-
նարգուած ու կոտրած առիթը
մըն է, կամ թէ անանկ առնն
մըն է՝ որուն սիրտը չհաճիր. ին-
չու համար ինքը ու իր սերունդը
նետուեցան, ու իրենց չգիտցած
29 երկիրը քշուեցան։ Ո՛վ երկիր,
երկիր, երկիր, Տէրոջը խօսքը
մտիկ ըրէք։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. 30
Ա՛ մարդը անզաւակ գրեցէք.
այս մարդը իր օրերուն մէջը յա-
ջողութիւն պիտի չգտնէ. քան-
զի անոր սերունդէն բնաւ մէկը
յաջողութիւն պիտի չգտնէ, որ
Դաւիթի աթոռին վրայ նստի,
և այսուհետև Յուդայի վրայ
թագաւորութիւն ընէ։

ԳԼ. ԻԴ

Վա՛յ այն հովիւներուն՝ որ իմ 1
արօտիս ոչխարները կը կորսընց-
նեն ու կը ցրուեն, կ'ըսէ Տէրը։
Անոր համար՝ այսպէս կ'ըսէ 2
Իսրայելին Տէր Աստուածը՝ այն
հովիւներուն վրայով, որ իմ
ժողովուրդս կը հովուեն. Դուք
իմ ոչխարներս ցրուեցիք, ու
զանոնք վռնտեցիք, և անոնց
այցելութիւն չըրիք. ահա ես
ձեր գործոցը չարութիւնը հա-
մար՝ ձեզի այցելութիւն պիտի
ընեմ, կ'ըսէ Տէրը. Ու ես իմ 3
ոչխարներուս մնացորդը պիտի
ժողվեմ ան բոլոր երկիրներէն՝
ուր որ զանոնք քշեր եմ, և զա-
նոնք իրենց փարախներուը պիտի
դարձնեմ. և պիտի աճին ու
շատնան։ Ու անոնց վրայ հո- 4
վիւներ պիտի դնեմ, որ զանոնք
հովուեն. և անոնք մէկմէն ալ
պիտի չվախնան, ու պիտի չը-
զարհուրին, ու պիտի չպակսին,
կ'ըսէ Տէրը։
Ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ 5
Տէրը, որ Դաւիթին արդարու-
թեան շառաւիղ մը պիտի հա-
նեմ, որ թագաւորի պէս թագա-
ւորութիւն պիտի ընէ, խնամ-
տութեամբ պիտի վարուի, ու
երկրի վրայ իրաւունք ու արդա-
րութիւն պիտի ընէ։ Ան օրերը 6
Յուդան պիտի ազատի, և
Իսրայէլը ապահովութեամբ պի-
տի բնակի. ու ասոր անունը
որ՝ որով պիտի կոչուի, Տէրը
մեր արդարութիւնը։ Անոր հա- 7
մար ահա օրեր կու գան՝ կ'ըսէ
Տէրը, որ ալ պիտի չըսուի թէ՝
կենդանի է Տէրը՝ որ Իսրայէլի

արդեօք Եգիպտոսի երկրին հա-
8 նէց. Հապա՝ կենդանի է Տէրը՝
որ Իսրայէլի տանը սերունդը հա-
նէց ու բերաւ հիւսիսի երկրէն,
և այն բոլոր երկիրներէն՝ ուր որ
զանոնք քշեր էի. ու անոնք իրենց
երկրին մէջը պիտի բնակին։
9 Մարգարէներուն համար՝ սիր-
տս ներսի դիս կը կոտրի. բոլոր
ոսկորներս կը դողան. Տէրոջը
երեսէն, ու անոր սուրբ խօսք-
բունէն երեսէն գինով մարդու պէս
եմ, և գինին գլուխը զարկած մար-
10 գու պէս եղայ։ Քանզի երկիրը
շնացողներով լեցուած է. քանզի
անէծքի պատճառով երկիրը սուգ
կը բռնէ. անապատին արօտները
չորցան, որովհետև անոնց ճամ-
բան չար եղաւ. և անոնց ոյժը
11 ուղղութիւն համար չէ։ Վասն
զի թէ մարգարէն և թէ քահա-
նան պղծուեցան. անոնց չարու-
թիւնը իմ տանս մէջն ալ գտայ,
12 կ'ըսէ Տէրը։ Անոր համար անոնց
ճամբաները՝ խաւարի մէջ սահե-
ցընող տեղերու պէս պիտի ըլ-
լան անոնց. անոնք պիտի մղուին
ու հոն պիտի իյնան. վասն զի
ես անոնց պատուհասի տարին
անոնց վրայ չարիք պիտի բերեմ,
կ'ըսէ Տէրը։
13 Եւ Սամարիայի մարգարէնե-
րուն մէջը անպատուութիւն տե-
սայ. Բահաղին անուանովը մարգա-
րէութիւն կ'ընէին, և իմ ժողո-
վուրդս Իսրայէլը կը մոլորցընէին։
14 Ու Երուսաղէմի մարգարէներուն
մէջը սոսկալի բան տեսայ. անոնք
շնութիւն կ'ընէին, ու սուտի
մէջ կը քալէին, և չարագործնե-
րուն ձեռքերը կ'ուժովցընէին, որ
չդառնան՝ ամէն մէկը իր չարու-
թենէն. անոնց ամէնը ինծի Սո-
դոմի պէս, ու անոր բնակիչները
15 Գոմորի պէս եղան։ Ասոր համար
զօրաց Տէրը՝ մարգարէներուն
վրայով այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես
անոնց օշինդը պիտի կերցընեմ,
և անոնց դառնութեան ջուր պի-
տի խմցընեմ. վասն զի Երուսա-
ղէմի մարգարէներէն ամբարշտու-
թիւն ելաւ՝ ո՛ բոլոր երկրին
մէջ պղծութիւն։
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. 16
Ձեզի մարգարէութիւն ընող
մարգարէից խօսքերուն մի՛ կո՛
ընէք. անոնք ունայնութիւն կը
տանին ձեզ, իրենց սրտին տե-
սիլքը կը խօսին, ո՛ չէ թէ Տէ-
րոջը բերնէն։ Անոնք իս անարգ 17
դաղներուն կը խօսին ու կ'ըսեն.
Տէրը ըսաւ. Ձեզի խաղաղու-
թիւն պիտի ըլլայ. և իրենց սրտին
կամակորութիւնը մէջ բոլոր քա-
լողներուն կ'ըսեն. Չար վրայ չա-
րիք պիտի չգայ։ Վասն զի Տէրոջը 18
խորհուրդին մէջ ո՛վ կայնեցաւ.
ո՛վ տեսաւ, ու անոր խօսքը լսեց.
անոր խօսքին ո՛վ ականջ տուաւ,
ու մտիկ ըրաւ։ Ահա Տէրոջը 19
մրրիկը սրտմտութեամբ ելաւ. ա-
նիկա սաստիկ մրրիկ. ամբարիշտ-
ներուն գլխուն վրայ պիտի յարձա-
կի։ Տէրոջը բարկութիւնը դա պի- 20
տի չդառնայ, մինչև որ իր սրտին
խորհուրդները չհաստատէ ու չը-
հաստատէ. յետին օրերը անկայ
ազէկ պիտի հասկնաք։ Ես մար- 21
գարէները դա չխրկեցի, բայց ա-
նոնք կը վազեն. ես անոնց չխօ-
սեցայ, բայց անոնք կը մարգա-
բեռանան։ Իսկ թէ որ անոնք իմ 22
խորհուրդիս մէջը կեցած ըլլային,
ան ատենը իմ խօսքս՝ իմ ժողո-
վուրդիս լսել պիտի տային. և
դանոնք՝ իրենց չար ճամբաներէն,
ու իրենց չար գործքերէն պիտի
դարձնէին։
Միթէ ես մօտաւոր Աստուած 23
եմ, ու հեռուանց Աստուած
չեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։ Կամ թէ մէկը 24
ծածուկ տեղուանք կրնայ պա-
հել, որ ես զանիկայ չտեսնեմ,
կ'ըսէ Տէրը. միթէ երկինքը ու
երկիրը լեցընողը ես չեմ՝ կ'ըսէ
Տէրը։ Իմ անունովս սուտ մար- 25
գարէութիւն ընող մարգարէնե-
րուն բաներնին լսեցի, որ կ'ը-
սեն. Երազ տեսայ, երազ տե-
սայ։ Մինչև երբ 26
մարգարէութիւն ընող մարգա-
բեռներուն սրտին մէջը պիտի ըլ-

ջայ, որ իրենց սրտին ներդնեն
Թիւնեկրը կը մարգարէանան։
27 Ահաւասիկ իրենց երազներով՝ որ ի-
րարու կը պատմեն, իմ անուանս
իմ ժողովուրդիս մոռցընել կը
խորհին, ինչպէս որ անոնց հայ-
րերը Բահաղին պատճառով իմ
28 անուանս մոռցան։ Երազ ունեցող
մարգարէն թող երազ պատմէ,
իսկ իմ խօսքս ունեցողը՝ ճշմար-
տութեամբ թող իմ խօսքս խօ-
սի. Ցարդը՝ ցորենին քովը ի՞նչ
29 կ՚ունի Տէրը։ Միթէ իմ խօսքս
կրակի պէս չէ, կ՚ըսէ Տէրը, ու
ապառաժը կտորտող մուրճի պէս
30 է՞։ Ահաւասիկ ահա ես ան
մարգարէներուն դէմ եմ, կ՚ըսէ
Տէրը, որոնք ամէն մէկը իր ընկե-
31 րէն իմ խօսքերս կը գողնան։ Ա-
հա ես ան մարգարէներուն դէմ
եմ, կ՚ըսէ Տէրը, որ իրենց լե-
զուներով կը գործածեն, ու կ՚ը-
32 սեն. Անիկա ըսաւ։ Ահա ես ան
ստւտ երազներ մարգարէացողնե-
րուն դէմ եմ, կ՚ըսէ Տէրը, որ
զանոնք պատմելով իմ ժողովուր-
դս կը մոլորցընեն՝ իրենց ստու-
Թիւններովը ու անապարժութիւ-
նովը. ու ես զանոնք չխրկեցի, ու
անոնց չպատուիրեցի. ու անոնք
ասս ժողովուրդին ամենևին օ-
գուտ մը պիտի չընեն, կ՚ըսէ
Տէրը։
33 Ասոնք երբոր ասս ժողովուր-
դը, կամ մարգարէ մը, կամ
քահանայ մը քեզի հարցընէ ու
ըսէ Թէ՝ Տէրոջը բեռը ի՞նչ է.
ան ատենը անոնց ըսէս. Ի՞նչպէս
բեռ. ես ձեզ անշուշտ պիտի
34 թողում, կ՚ըսէ Տէրը։ Եւ ան
մարգարէն, կամ քահանան, կամ
ժողովուրդը որ Տէրոջը բեռը կ՚ը-
սէ, ան մարդուն ու անոր տունը
35 պիտի ըսեմ Թէ՝ Ինչ պատասխան տուաւ
Տէրը ի՞նչ խօսեցաւ։ Ու մէկմէկ
ալ Տէրոջը բեռը չյիշէք. վասն
զի անոր բեռը՝ ամէն մարդուն
խօսքը պիտի ըլլայ։ Բայց դուք
կենդանի Աստուծոյն՝ զօրաց Տէ-
րոջը մեր Աստուծոյն խօսքը փո-
խեցիք։ Մարգարէին այսպէս ը-
սես. Տէրը քեզի ի՞նչ պատաս-
խան տուաւ, և Տէրը ի՞նչ խօսե-
ցաւ։ Բայց որովհետև Տէրոջը
բեռը կ՚ըսէք, անոր համար Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև ա-
խօսքը՝ այսինքն Տէրոջը բեռը
կ՚ըսէք, Թէև ես ձեզի լուր խրը-
կեցի, ու Տէրոջը բեռը մի՛ ըսէք
ըսի. Անոր համար ահա ես ձեզ
բոլորովին պիտի մոռնամ, ու
երեսս պիտի ձգեմ ձեզ՝ և ան
քաղաքը՝ որ ձեզի ու ձեր հայրե-
րուն տուի. Եւ ձեր վրայ յաւի-
տենական նախատինք, ու յաւի-
տենական անարգանք պիտի դը-
նեմ, որ պիտի չմոռցուի։

ԳԼ. ԻԴ

1 Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր
թագաւորը՝ Յուդայի թագաւո-
րը Յովակիմի որդին Յեքոնիան,
և Յուդայի իշխանները, ու հիւ-
սերը, ու դարբիններուն Երուսա-
ղէմէն գերի առնելէն ու Բա-
բելոն տանելէն ետքը, Տէրը
ինծի պետք ցուցուց, որ ահա
2 Տէրոջը տաճարին առջևը դը-
րուած երկու կողով թուզ
կար։ Մէկ կողովին մէջը խիստ
3 ադեկ թուզեր կային՝ կանխա-
հաս թուզերու պէս, ու մէկայլ
կողովին մէջը խիստ գէշ թուզեր
կային, այնպէս որ՝ գէշութենէն
անոնց ուտուիլը անկարելի
էր։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Ո՛վ
Երեմիա՝ ի՞նչ կը տեսնես. ու
ես ըսի. Թուզեր. ադեկ թուզ-
երը՝ խիստ ադեկ են, ու գէ-
շերը՝ շատ գէշ են. այնպէս որ՝
գէշութենէն անոնց ուտուիլը
անկարելի է։
4 Ան ատենը Տէրոջը խօսքը ին-
5 ծի եղաւ, ըսելով. Իսրայէլին
Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Ա՛ ադեկ թուզերուն պէս պիտի
բռնեմ Յուդայեն գերի քշուած-
ները՝ որոնք ասս տեղէն Քաղդէ-
ացւոց երկիրը խրկեցի՝ իրենց ա-

6 ղէկ ըլլալու համար. եւ իմ աչքերս անոնց վրայ պիտի հսկեմ բարեհաճութեան համար, ու զանոնք առ երկիրը պիտի դարձընեմ, և զանոնք պիտի շինեմ, ու պիտի չվիրանեմ, և զանոնք պիտի տնկեմ, ու պիտի չխլեմ։
7 Եւ անոնց անդունդ սիրտ մը պիտի տամ, որ ես Տէրը ճանչնան թէ ես եմ Տէրը. ու անոնք իմ ժողովուրդս պիտի ըլլան, ու ես անոնց Աստուածը պիտի ըլլամ, վասն զի իրենց բոլոր սրտովը իրենց
8 դի պիտի դառնան։ Եւ ինչպէս են աս պէշ թուզերը որ պէշ թուզերնին չեն ուտուիր, Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Յուդայի թագաւորը Սեդեկիան, ու անոր իշխանները, ու Երուսաղէմի մնացորդը՝ որ աս երկրիս մէջ մնացեր են, նաեւ Եգիպտոսի երկրին մէջ բնակողները՝ այնպէս
9 պիտի ընեմ. Եւ զանոնք երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ նեղութեան ու թշուառութեան պիտի մատնեմ, որպէս զի անոնք նախատինք, առակ, անարգանք ու անէծք ըլլան ան բոլոր տեղերուն՝ ուր որ զանոնք պիտի քշեմ. Եւ անոնց
10 վրայ՝ սուրը, սովը ու ժանտախտը պիտի խրկեմ, մինչեւ որ հատնին ան երկրին վրայէն՝ որն որ իրենց ու իրենց հայրերուն տուի։

ԳԼ. ԻԵ

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին չորրորդ տարին՝ որ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին առաջին տարին էր, բոլոր Յուդայի ժողովուրդին վրայով՝ Եր-
2 եմիային եղած խօսքն է, որն որ Երեմիա մարգարէն բոլոր Յուդայի ժողովուրդին ու բոլոր Երուսաղէմի բնակիչներուն խօսեցաւ ու ըսաւ.
3 Յուդայի թագաւորին Ամոնի որդւոյն Յոսիայի տասներկրորդ տարին՝ մինչեւ աս օրս՝ որ քսանուերկու տարի է, Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ, ու ես ձեզի խօսեցայ կանուխ ելլելով ու խօսելով, բայց մտիկ չըրիք։ Եւ Տէրը ձեզի խրկեց իր բոլոր ծառաներուն մարգարէները, կանուխ ելլելով ու խրկելով, բայց մտիկ չըրիք, ու մտիկ ընելու համար ականջնիդ չդուեցիք, որոնք կ'ըսեին. Ամէն մէկերնիդ ձեր չար ճամբայէն ու ձեր չար գործերէն դարձէք, որ բնակիք յաւիտեան յաւիտենից այն երկրին մէջը՝ որ Տէրը ձեզի ու ձեր հայրերուն տուաւ, Եւ օտար աստուածներուն երթաք՝ անոնց ծառայելու ու երկրպագութիւն ընելու համար. և ինծ ձեր ձեռացը գործերովը մի բարկացնէք, որ ձեզի չարիք չընեմ. Բայց դուք ինծի մտիկ չըրիք՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ինծ ձեր ձեռացը գործերովը բարկացնէք, ու ձեզի պէշ ըլլայ։
8 Ասոր համար զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետեւ իմ խօսքերս մտիկ չըրիք, Ահա ես պիտի խրկեմ, ու բոլոր հիւսիսի ազգատոհմերը, և իմ ծառաս Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը պիտի առնեմ, կ'ըսէ Տէրը, ու զանոնք աս երկրիս վրայ, և անոր բնակիչներուն վրայ, ու բոլոր այս շրջակայ ազգերուն վրայ պիտի բերեմ, ու զանոնք նզովածի պէս բնաջինջ պիտի ընեմ, և զանոնք զարմանքի ու սուլելու էնէնափայ պիտի դարձընեմ։ Եւ անոնցմէ ցնծութեան ձայնը և ուրախութեան ձայնը, փեսային ձայնը ու հարսին ձայնը, աղօրիքին ձայնը ու ճրագին լոյսը պիտի կորսընցնեմ. Եւ այս բոլոր երկիրը ամայութիւն ու ապշութիւն պիտի ըլլայ, և այս ազգերը Բաբիլոնի թագաւորին պիտի ծառայեն։
12 Ու երբոր եօթանասուն տարին լմնայ, նայելու եմ Բաբիլոնի թագա-

ասրին, ու ան ազգին այցելու-
թիւն պիտի ընեմ իրենց անօրէ-
նութեանը համար, նաև Քաղ-
դէացւոց երկրին այցելութիւն պի-
տի ընեմ, կ'ըսէ Տէրը, և զանի-
կայ յաւիտենական ամայութիւան
15 պիտի դարձնեմ. Ու ան երկ-
րին վրայ պիտի բերեմ ան բո-
լոր խօսքերը որ ես անոր դէմ
խօսեցայ, այսինքն Երեմիային
բոլոր ազգերուն վրայով ըրած
մարգարէութիւնը աս գրքին
մէջը գրուած բոլոր բաներէը:
14 Քանզի զանոնք ալ շատ ազգեր
ու մեծ թագաւորներ իրենց ծա-
ռայ պիտի ընեն, ու ես անոնց
հատուցում պիտի ընեմ իրենց
ըրածներուն ու իրենց ձեռացը
գործքերուն համեմատ:
15 Քանզի Իսրայէլին Տէր Աս-
տուածը ինծի այսպէս ըսաւ.
Այս բարկութեան գինիին գա-
ւաթը ձեռքէս առ, ու զանի-
կայ խմցնես բոլոր ազգերուն
որոնց որ ես քեզ կը խրկեմ,
16 Եւ խմեն, ու խառակին, ու ա-
նոնց մէջը խրկած սուրէն երկ-
17 ան լմնային: Ուստի Տէրոջը
ձեռքէն գաւաթը առի, ու խմց-
ուցի ան բոլոր ազգերուն, ո-
18 րոնց որ Տէրը զիս խրկեց. Երու-
սաղէմին, ու Յուդայի քաղաք-
ներուն, և անոր թագաւորնե-
րուն, ու անոր իշխանութեանը՝ որ
զանոնք անապատ, ամայութիւն,
անարգանք ու անէծք ընէ, ինչ-
19 պէս որ այսօր կ'երեւայ. Եգիպ-
տոսի Փարաւոն թագաւորին,
և անոր ծառաներուն ու իշ-
խանութեանը, ու անոր բոլոր ժո-
20 ղովուրդին. Եւ բոլոր խառնիճ-
ամաշեան ժողովուրդներուն, ու
Օսաէր երկրին բոլոր թագաւոր-
ներուն, ու Փղշտացւոց երկրին
բոլոր թագաւորներուն, այսին-
քըն՝ Ասկաղոնի, Գազայի, ու
Ակկարոնի, և Ազոտոսի մնա-
21 ցորդին. Եդոմին, ու Մոաբ-
22 բին, ու Ամմոնի որդւոցը. Եւ
Տիւրոսի բոլոր թագաւորներուն,
ու Սիդոնի բոլոր թագաւորնե-
րուն, և ծովուն անդիի կողմը
եղող կղզիներուն թագաւորնե-
րուն. Դեդանին, ու Թեմային, 23
և Բուզին, ու ամէն իրենց մօ-
րուքին ծայրերը կտրտղներուն.
Եւ Արաբացւոց բոլոր թագա- 24
ւորներուն, ու անապատը բնա-
կող խառնիճամաշեան ժողովուրդ-
ներուն բոլոր թագաւորներուն.
Եւ Զամբրիի բոլոր թագաւոր- 25
ներուն, ու Եղամի բոլոր թագա-
ւորներուն, ու Մարաց բոլոր թա-
գաւորներուն. Եւ հիւսիս մօտ 26
կամ հեռու եղող Հիւսիսի բո-
լոր թագաւորներուն, ու երկրի
երեսին վրայ եղող երկրիս բոլոր
թագաւորութիւններուն իրարու-
յէ. և անոնցմէ ետքը Սիսակի
թագաւորը պիտի խմէ: Ու ա- 27
նոնց ըսես. Զօրաց Տէրը՝ Իսրա-
յէլին Աստուածը այսպէս կ'ը-
սէ. Խմեցէք, ու գինովցէք, ու
փսխեցէք, և ձեր մէջը խրկելու
սուրէն երեսէն ինկէք, ու մի՛
ելլէք: Ու թէ որ գաւաթը քա- 28
ձեռքէդ առնել չուզեն խմելու
համար, ան ատենը անոնց ըսես.
Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ան-
շուշտ պիտի խմէք. Քանզի ա- 29
հա ես իմ անունովս կոչուած
քաղաքին վրայ չարիք բերելու
սկսայ. միթէ դուք անպատիժ
պիտի մնաք, անպատիժ պիտի
չմնաք. քանզի երկրիս բոլոր բը-
նակիչներուն վրայ սուր պիտի
կանչեմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը:
Ուստի դուն ան բոլոր խօսքե- 30
րը անոնց մարգարէանալով՝ ա-
նոնց ըսես. Տէրը բարձրէն պո-
ռայ դուռայ, ու իր սուրբ բնա-
կութենէն իր ձայնը պիտի տայ,
իր բնակարանին վրայ սաստիկ
ձայնով պիտի դուռայ. Խաղող
կոխողներուն պէս երկրիս բոլոր բնակիչներուն պա-
տասխան պիտի տայ: Անոր բարձր 31
ձայնը մինչև երկրիս ծայրերը
պիտի հասնի. վասն զի Տէրը
ազգերուն հետ դատաստան ու-
նի. անձկայ ամէն մարմնոյ հետ
դատ պիտի վարէ, ու ամբարիշտ

ներըը սուբի պիտի ապայ , ի՛ըսե Տէրը :

32 Օ՚օրայց Տէրը այսպէս կ՚ըսե . Ահա չարիք պիտի ելլե , ազգե ազգի պիւռ անշնի . ու երկրիս ծայրերէն մեծ մրրիկ պի-
33 տի ելլե : Եւ ան օրը Տէրոջմէ սպանուածներըը՝ երկրիս մէկ ծայրէն մինչև երկրիս մեկալ ծայրը պիտի ըլլան . անոնց համար սուգ պիտի չբռնուի . ա-նոնք պիտի չժողվուին , ու պիտի չթաղուին . երկրի երեսին վրայ ազբի պէս պիտի ըլլան :

34 Ողբացէ՛ք ով հովիւներ՝ ու աղաղակեցէ՛ք , և հոխորի՛ք ջիլ թաւալեցէ՛ք՝ ով հօտին ընտիրներ . վասն զի ձեր մորթուելու և ցիրուցան ըլլալու օրերը լրացած է . ու պատուական անօթի պէս պի-
35 տի իյնաք : Եւ հովիւներուն փախչելու ճամբան՝ ու հօտին ընտիրներուն ազատուելու միջոցը պի-
36 տի կտրուի : Հովիւներուն աղաղակին ձայնը , և հօտին ընտիրներուն ուռնալուն յայնը կայ . վասն զի Տէրը անոնց արօտներըը
37 կործընցուց . Ու Տէրոջը սաստիկ բարկութեանը երեսէն՝ խաղաղութեան փարախներըը ամայուե-
38 ցան դարձան : Առիւծի պէս իր բնակարանը թողուց . քանզի բռնաւորին բարկութեանը երեսէն , ու անոր սաստիկ սրամտութեանը երեսէն , անոնց երկիրըը ամայի եղաւ :

ԳԼ. ԻԶ

1 Յուդայի թագաւորին՝ Յոսիայի որդւոյն Յովակիմին թագաւորութեանը սկիզբը՝ Տէրոջմէ կոզմանէ աս խօսքը եղաւ՝ ըսելով .

2 Տէրը այսպէս կ՚ըսե . Տէրոջը տանը գաւիթին մէջը կայնէ , ու Տէրոջը տունը երկրպագութիւն բնելու եկող Յուդայի բոլոր քաղքներուն խօսէ ան ամէն խօսքերը՝ որ քեզի պատուիրեցի ա-նոնց խօսելու համար . մէկ խօսք
3 մը հա մի՛ ձգեր . գուցե մեկի ընեն , ու ամէն մարդ իր չարչամբայէն դառնայ . հա ալ զղջամ ան չարիքին համար՝ որ ա-նոնց չար գործքերուն պատճառովը իրենց վրայ բերելու կը խորհիմ : Եւ անոնց ըսես . Տէրը 4 այսպէս կ՚ըսե . Թէ որ ինծի մրմեկ չընելով՝ ձեր առջեը գրած օրէնքիս մէջ չքալեցէք , Ու ձեզի 5 խրկած ծառաներուս մարգարէներուն խօսքերը մեկ չընէք , որ կանուխ ելլելով պանդ կը խրկէի , ու դուք մեկ չըրիք . Ան առներ աս տունը Սիլովի 6 պէս պիտի ընեմ , և աս քաղաքը երկրիս բոլոր ազգերուն անէծք պիտի ընեմ :

Ու քահանաներըը , և մարգա- 7 րէներըը , ու բոլոր ժողովուրդը լսեցին , երբոր Երեմիա՝ Տէրոջը տանը մէջ աս խօսքերը կը խօսէր : Ու երբոր Երեմիա ըմբնցուց 8 ան բոլոր խօսքերը զրուցելը՝ որ Տէրը հրամայեր էր բոլոր ժողովուրդին խօսելու , քահանաներըը ու մարգարէներըը ու բոլոր ժողովուրդը զանիկայ բռնեցին՝ ու ըսին . Դուն անպատճառ պիտի մեռնիս : Ինչու համար 9 անուանովը մարգարէութիւն բրիր՝ ըսելով . Ան տունը Սիլովի պէս պիտի ըլլայ , ու աս քաղաքը աւերակ պիտի ըլլայ , և հոն բնակիչ պիտի չըլլայ . ու բոլոր ժողովուրդը Տէրոջը տանը մէջ Երեմիայի վրայ ժողվուեցաւ :

Ու երբոր Յուդայի իշխանները աս բաները լսեցին , թագաւորին տունէն Տէրոջը տունը ելան , և Տէրոջը փանը նոր դրանը մուտքը նստան : Ու քահանաներըը 11 և մարգարէներըը՝ իշխաններուն ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցան ու ըսին . Ան մարդը մեռնելու արժանի է . քանզի աս քաղքիս դէմ մարգարէութիւն բրաւ , ինչպէս որ դուք ձեր ականջներովը լսեցիք :

Ու Երեմիա բոլոր իշխաններուն 12 ու բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ , ու ըսաւ . Տէրը զիս խրկեց որ

աս տանը ու աս քաղաքիս վրայ
յով ձեր ըսած բոլոր խօսքերը
ՂՐՈՆԷԼՈՎ մարգարէութիւն ընեմ։
15 Եւ հիմա ձեր ճամբանիդը ու
գործքերը ուղղեցէք, ու ձեր
Տէր Աստուծոյն ձայնը մտիկ ը-
րէք. և Տէրը ձեր վրայով ըսած
չարիքին համար պիտի զղջայ։
14 Բայց ես ահա ձեր ձեռքն եմ.
ձեր աչքին աղէկ ու շիտակ է-
15 լածը ըրէք ինծի. Սակայն ա-
ղէկ դիտցէք՝ որ եթէ դուք զիս
մեռցընէք, ձեր վրայ՝ ու աս քա-
ղաքիս վրայ՝ և անոր բնակիչնե-
րուն պիտի բերէք. վասն զի
ճշմարտապէս Տէրը զիս ձեզի
խրկեց, որ աս բոլոր խօսքերը
ձեր ականջներուն զըռնչեմ։
16 Ան տուներն իշխանները ու
բոլոր ժողովուրդը՝ քահանանե-
րուն ու մարգարէներուն ըսին.
Այս մարդը մեռնելու արժանի
չէ. վասն զի մեր Տէր Աստուծոյն
17 անունովը մեզի խօսեր է։ Ու
երկրին ծերերէն քանի մը մարդիկ
ելան, և ժողովուրդին բոլոր
ժողովքին խօսեցան՝ ըսելով.
18 Յուդայի Եզեկիա թագաւորին
օրերը՝ Մօրաստացի Միքիան մար-
գարէութիւն ըրաւ, և բոլոր
Յուդայի ժողովուրդին խօսե-
ցաւ՝ ու ըսաւ. Զօրաց Տէրը
այսպէս կ՚ըսէ. Սիօնը ագարակի
պէս պիտի հերկուի, ու Երուսա-
ղէմը աւերակներու դէզեր, ու
Տէրոջը տանը լեռը՝ անտառի
բարձր տեղերու պէս պիտի ըլլայ։
19 Մեթէ Յուդայի Եզեկիա թա-
գաւորը, ու բոլոր Յուդան զա-
նիկայ մեռցուցի՞ն. չէ՞ որ անիկայ
Տէրոջմէ վախնալով Տէրոջը աս-
կէ աղօթք ըրաւ, և Տէրը անոնց
վրայով ըսած չարիքին համար
ղղջաց. ուրեմն մենք մեծ չարիք
մը ըրած կ՚ըլլանք մեր անձերուն։
20 Ու նաև Կարիաթիարիմէն Սե-
մայիայի որդի Ուրիա անուանով
մարդ մը կար, որ Տէրոջը անու-
նովը մարգարէութիւն կ՚ընէր.
և անիկայ աս քաղաքիս վրայ ու
աս երկրին վրայ՝ Երեմիային բո-
լոր խօսքերուն պէս մարգարէա-
ցաւ։ 21 Ու երբոր Յովակիմ թա-
գաւորը, ու անոր բոլոր զօրաւոր
մարդիկը, ու բոլոր իշխանները
անոր խօսքերը լսեցին, թագա-
ւորը ուզեց որ զանիկայ մեռց-
նէ. բայց Ուրիան աս բանը լսե-
լով՝ վախցաւ, ու փախաւ Ե-
գիպտոս գնաց։ 22 Եւ Յովակիմ
թագաւորը մարդիկներ խրկեց
Եգիպտոս. Ակբորայ որդին Եղ-
նաթանը, ու անոր հետ քանի
մը մարդիկ Եգիպտոս. 23 Եւ
անոնք Ուրիան Եգիպտոսէն հա-
նեցին, ու զանիկայ Յովակիմ
թագաւորին բերին. ան ալ զա-
նիկայ սրով զարկաւ, ու անոր
մարմինը ժողովուրդին որդւոցը
գերեզմանները նետեց։ 24 Բայց Սա-
փանի որդւոյն Ախիկամին ձեռ-
քը Երեմիային հետ էր, որ չըլ-
լայ թէ անիկայ ժողովուրդին
ձեռքը մատնուելով՝ մեռցուի։

ԳԼ. ԻԷ

1 Յուդայի թագաւորին Յով-
սիայի որդւոյն Սեդեկիային թա-
գաւորութեանը սկիզբը՝ Տէրոջը
կողմանէ Երեմիային աս խօսքը
եղաւ, ըսելով.
2 Տէրը ինծի այսպէս ըսաւ. Ձե-
զի կապեր ու լուծեր շինէ,
ու զանոնք պարանոցիդ վրայ
դիր. 3 Եւ զանոնք Երուսաղէմ՝
Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին
եկող դեսպաններուն ձեռքովը
Եդոմի թագաւորին, ու Մո-
վաբի թագաւորին, ու Ամմոնի
որդւոցը թագաւորին, և Տիւ-
րոսի թագաւորին, ու Սիդոնի
թագաւորին խրկէ։ 4 Եւ անոնց
պատուէր տուր իրենց տէրերուն
համար՝ ու ըսէ. Զօրաց Տէրը
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ. Ձեր տէրերուն տամնիկ
ըսէք. 5 Ես իմ մեծ զօրութեամբս
ու երկնցած բազուկովս՝ երկի-
րը, մարդը ու երկրի երեսին վրայ
եղող անասուններուն տուի, և
անոնց որ աչքիս ուղիղ եղաւ,

իմ աչքիս առջեւը հաճոյ կ'երեւի
6 նոյ ※ալը։ Եւ հիմա ան բոլոր երկիրները՝ ես իմ ծառայիս Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը կու տամ, ու դաշտի գազանները ալ անոր կու տամ, որ անոր ծառայութիւն ընեն։
7 Եւ բոլոր ազգերը ծառայութիւն պիտի ընեն անոր, ու անոր որդւոյն, ու անոր որդիին որդւոյն, մինչեւ որ անոր երկրին ժամանակն ալ հասնի, ու զանիկայ ալ շատ ազգեր ու մեծ թագաւորներ իրենց ծառայ ընեն։
8 Եւ ան ազգը կամ թագաւորութիւնը որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառայութիւն չընէ, ու իր պարանոցը Բաբելոնի թագաւորին լուծին տակը չդնէ, ան ազգին՝ սրով, սովով ու ժանտախտով այցելութիւն պիտի ընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը, մինչեւ որ զանոնք անոր ձեռքովը հատցնեմ։
9 Եւ դուք մարիկ մի ընէք ձեր մարգարէներուն, գուշակ նայողներուն, երազատեսներուն, գուշակներուն, ու կախարդներուն՝ որոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսելով. Բաբելոնի թագաւորին ծառայ պիտի չըլլաք։
10 Քանզի անոնք ձեզի սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն, որպէս զի ձեր երկրին վռայէն ձեզ հեռացընեն, ու ես ձեզ վռընեմ, ու կորսուիք։
11 Բայց իր պարանոցը Բաբելոնի թագաւորին լուծին տակը դնող՝ եւ անոր ծառայութիւն ընող ազգը՝ անշուշտ իր երկրին վրայ հանգիստ պիտի թողում, կ'ըսէ Տէրը, ու պիտի մշակէ զանիկայ, ու անոր մէջը պիտի բնակի։
12 Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին ալ՝ ան բոլոր խօսքերուն համեմատ որոնց կ'ըսէ, Ձեր պարանոցը Բաբելոնի թագաւորին լուծին տակը դրէք՝ եւ անոր ու անոր ժողովուրդին ծառայութիւն ըրէք, որ ապրիք։
13 Ինչո՞ւ համար պիտի մեռնիք դուն ու քու ժողովուրդդ սրով, սովով ու ժանտախտով մեռնիք, ինչպէս որ Տէրը՝ Բաբելոնի թագաւորին ծառայութիւն չընող ազգին համար խօսեցաւ։
14 Եւ դուք մարիկ մի ընէք ան մարգարէներուն խօսքերը, որոնք ձեզի կը խօսին՝ ըսելով. Բաբելոնի թագաւորին ծառայ պիտի չըլլաք. վասն զի անոնք ձեզի սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն,
15 Քանզի ես զանոնք չխրկեցի՝ կ'ըսէ Տէրը. հապա ա՛նոնք իմ անունովս սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն, որպէս զի ես ձեզ վռընեմ, և դուք՝ ու ձեզի մարգարէութիւն ընող մարգարէները կորսուիք։
16 Ու ես քահանաներուն, և ան բոլոր ժողովուրդին ըսի՝ ըսելով. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր մարգարէներուն խօսքերը մարիկ մի ընէք՝ որոնք ձեզի մարգարէութիւն կ'ընեն՝ ըսելով. Ահա Տէրոջը տանը անօթները Բաբելոնէն եւս պիտի բերուին, քանզի անոնք սուտ մարգարէութիւն կ'ընեն ձեզի.
17 Անոնց մարիկ մի ընէք. Բաբելոնի թագաւորին ծառայեցէք, որ ապրիք. ինչո՞ւ սա քաղաքը աւերակ ըլլայ։
18 Բայց թէ որ մարգարէներ են, ու թէ որ անոնց քովը Տէրոջը խօսքը կայ, թող հիմա զօրաց Տէրոջը աղօթք ընեն, որ Տէրոջը տանը մէջ, և Յուդայի թագաւորին տանը մէջ, ու Երուսաղէմի մէջ մնացած անօթները Բաբելոն չերթան։
19 Վասն զի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ սիւներուն, ու ծովին, և մեքենաներուն, ու սա քաղաքիս մէջ մնացած անօթներուն վրայով,
20 Որոնք Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը չառաւ, երբոր Յուդայի թագաւորը Յեքոնիան Երուսաղէմէն գերի տարաւ Բաբելոն, և Յուդայի ու Երուսաղէմի բոլոր ազնուականները Երուսաղէմէն Բաբելոն գերի տարաւ։
21 Յիրաւի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս

կ'ըսէ Տէրոջը տանը մէջ, և Յոսեդայի թագաւորին տանը մէջ, ու Երուսաղէմի մէջ մնացած
22 անօթներուն համար. Անոնք Բաբելոն պիտի տարուին, և հոն պիտի մնան մինչև այն օրը՝ որ անոնց այցելութիւն ընեմ, կ'ըսէ Տէրը. եւթը զանոնք պիտի հանեմ, ու աս տեղը պիտի դարձընեմ։

ԳԼ. ԻԸ

1 Ու եղաւ որ նոյն տարին՝ Յոսեդայի թագաւորին Սեդեկիայի թագաւորութեանը սկիզբը՝ հարտրդ տարւոյն հինգերորդ ամսոյ՝ Գաբաւոնեն եղող Ազուրի որդին Անանիա մարգարէն Տէրոջը տանը մէջ քահանաներուն ու բոլոր ժողովուրդին առջեւը խօսեցաւ՝ ու
2 ըսաւ. Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի՝ ու կ'ըսէ. Բաբելոնի թագաւորին
3 լուծը կոտրեցի. Մինչև երկու տարի՝ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին աս տեղէն ա-ռած, ու Բաբելոն տարած Տէրոջը տանը բոլոր անօթները աս
4 տեղս պիտի դարձընեմ. Եւ Յոսեդայի թագաւորը Յովակիմի որ Դին Ջեքոնիան, ու Բաբելոն գացած Յուդայի բոլոր գերիները աս տեղս պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը. վասն զի Բաբելոնի թագաւորին լուծը պիտի կոտրեմ։
5 Ու Երեմիա մարգարէն՝ Տէրոջը տանը մէջ կայնող քահանաներուն ու բոլոր ժողովուրդին աչքին առջեւը՝ Անանիա
6 մարգարէին խօսեցաւ. Ու Երեմիա մարգարէն ըսաւ. Ամէն, Տէրը այնպէս ընէ. Տէրը քու մարգարէացած խօսքերդ հաստատէ, ու Տէրոջը տանը անօթները ու բոլոր գերիները Բաբե-
7 լոնէն աս տեղը դարձընէ։ Բայց հիմա քու ականջներուդ և բոլոր ժողովուրդին ականջներուն աս իմ ըսելս խօսքս մտիկ ըրէ,
8 Անձէ առաջ ու քեզմէ առաջ ախիզքէն՝ ի վեր եղող մարգարէները՝ շատ երկիրներու դէմ ու մեծ թագաւորութիւններու դէմ՝ պատերազմի, չարիքի ու ժանտախտի վրայով մարգարէացան։
9 Երբոր մէկ մարգարէ մը խաղաղութիւն կը մարգարէանայ, ու անի մարգարէին խօսքը կը կատարուի, անի ատենը կը հասկըցուի որ անիկայ Ճշմարտապէս Տէրոջմէ խրկուած մարգարէ մըն է։
10 Անի ատենը Անանիա մարգարէն Երեմիա մարգարէին պարանոցէն լուծը առաւ, ու զանիկայ կոտրեց։
11 Եւ Անանիա բոլոր ժողովուրդին աչքին առջեւը խօսեցաւ՝ ու ըսաւ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մինչև երկու տարի՝ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին լուծը՝ ամէն ազգերուն պարանոցէն այսպէս պիտի կոտրեմ. ու Երեմիա մարգարէն իր ճամբան գնաց։
12 Եւ Անանիա մարգարէն՝ Երեմիա մարգարէին պարանոցէն վերցուցեր լուծը կոտրելէն ետքը՝ Տէրոջը խօսքը Երեմիային եղաւ՝ ըսելով.
13 Գնա Անանիային խօսէ, ու ըսէ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուն փայտէ լուծերը կոտրեցիր, սակայն անոնց տեղը երկաթէ լուծեր պիտի շինես։
14 Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ա՛ր բոլոր ազգերուն պարանոցին վրայ երկաթէ լուծ դրի, որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ծառայեսցեն. և անոր պիտի ծառայեն. դաշտի գազանները ալ անոր տուի։
15 Ու Երեմիա մարգարէն Անանիա մարգարէին ըսաւ. Լսէնա՛ խնդրեմ Անանիա, Տէրը քեզ խրկած չէ, ու դուն աս ժողովուրդը առուտիւնի յուսացուցիր։
16 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզ երկրի երեսէն վռընչին պիտի վերնատիմ. դուն աս տարի պիտի մեռնիս, վասն զի

Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն
17 խօսեցար։ Եւ Աստիա մարգա-
րէն ան տարաւոյն եօթնեղօրդ ամ-
սան մէջ մեռաւ։

ԳԼ. ԻԹ

1 Այսպէս էն ան նամակին խօս-
քերը, որ Երեմիա մարգարէն
Երուսաղէմէն խրկեց գերութեա-
նը մնացած ծերերուն, քահա-
նաներուն, և մարգարէներուն,
ու բոլոր ժողովուրդին, որոնք
Նաբուգոդոնոսոր Երուսաղէմէն
2 Բաբիլոն քշեր էր, Յեքոնիա թա-
գաւորը, և թագուհին, ու պա-
լատականները, Յուդայի ու Ե-
րուսաղէմի իշխանները, ու հիւ-
սերը, և դարբիններուը Երուսա-
3 ղէմէն ելլելէն ետքը, Սափանի
որդւոյն Եղեասային, ու Քէղ-
կիայի որդւոյն Գամարիայեին ձեռ-
քովը, (որ զանոնք Յուդայի թա-
գաւորը Սեդեկիան՝ Բաբիլոնի
Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին
Բաբիլոն խրկեր էր,) ըսելով.
4 Այսպէս կ'ըսէ զօրոց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը բոլոր գե-
րիներուդ՝ որոնք Երուսաղէմէն
5 Բաբիլոն քշել տուեր եմ. Տու-
ներ շինեցէք, ու բնակեցէք, ու
պարտէզներ անկեցէք, ու անոնց
6 պտուղը կերէք. կնիկներ առէք,
և տղաքներ ու աղջկներ ծնեց-
ցէք. ու ձեր տղոյը կնիկներ ա-
ռէք, և ձեր աղջկները էրիկներ-
րու տուէք, որ տղաքներ ու աղ-
ջկներ ծնանին. և հոս բազմա-
7 ցէք, ու չքչնաք։ Ու ան քա-
ղաքին խաղաղութիւնը փնտռե-
ցէք, ուր որ ձեզ քշել տուեր
եմ, և անոր համար Տէրոջը ա-
ղօթք բրէք. վասն զի անոր խա-
ղաղութիւնովը ձեզի խաղաղու-
8 թիւն կ'ըլլայ։ Քանզի զօրոց
Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այս-
պէս կ'ըսէ. Ձեր մէջը եղող ձեր
մարգարէները, ու ձեր բազդ
նայողները ձեզ չխաբեն. և ձեր
տեսնել տուած երազներուն մը-
9 տիկ մի՛ ընէք։ Վասն զի անոնք
իմ անունովս սուտ մարգարէու-
թիւններ կ'ընեն ձեզի, զանոնք
ես չխրկեցի՝ կ'ըսէ Տէրը։ Քանզի 10
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Երբոր
Բաբիլոնին եօթանասուն տարին
լմննայ, ձեզի այցելութիւն պիտի
ընեմ, և ձեզ աս տեղը դարձը-
նելով՝ իմ բարի խոստումնաքս ձեր
վրայ պիտի կատարեմ։ Քանզի 11
ես՝ ձեր վրայով խորհած խոր-
հուրդներս գիտեմ՝ կ'ըսէ Տէրը,
անոնք չեր յուսացած վախճանը
ձեզի տալու համար՝ խաղաղու-
թեան խորհուրդներ են՝ և ոչ թէ
չարիքի։ Ու դուք ինծի պիտի 12
կանչէք, և պիտի երթաք՝ ու ին-
ծի աղօթք պիտի ընէք, և ձեզի
պիտի լսեմ։ Ու ինծ պիտի փընտ- 13
րէք, և պիտի գտնէք, երան
որ ձեր բոլոր սրտովը պիտի խըն-
դրէք զիս։ Ու ես ձեզի պիտի 14
գտնուիմ՝ կ'ըսէ Տէրը, և ձեր
գերութիւնը դարձ պիտի դարձը-
նեմ. ու ձեզ պիտի ժողվեմ բո-
լոր ազգերէն, ու այն բոլոր տե-
ղերէն ուր որ ձեզ քշեր էի,
կ'ըսէ Տէրը, և ձեզ պիտի դար-
ձընեմ այն տեղը՝ ուրկից որ ձեզ
գերութեան քշել տուի։ (Վասն 15
զի դուք ըսիք թէ՝ Տէրը մեզի
Բաբիլոնի մէջ մարգարէներ հա-
րուցեր է։)

Քանզի Դաւթի աթոռին 16
վրայ նստող թագաւորին համար,
ու աս քաղաքիս մէջը բնակող
բոլոր ժողովուրդին համար՝ ձեզի
հետ գերութեան չգացող եղ-
բայրներնուդ համար՝ Տէրը այս-
պէս կ'ըսէ, Զօրոց Տէրը այս- 17
պէս կ'ըսէ. Ահա ես անոնց մէջ
պիտի խրկեմ սուրը, սովը ու
ժանտախտը, և զանոնք խեղա
գէշ թուզերուն պէս պիտի ը-
նեմ, որոնք գէշութենէն չեն
ուտուիր։ Ու զանոնք սրով, սո- 18
վով ու ժանտախտով պիտի հա-
լածեմ, և զանոնք նզովութիւն
կրելու պիտի մատնեմ երկրին
բոլոր թագաւորութիւններուն
մէջ. ու պատուհաս անէծքի, զար-
մանքի, սուլելու, ու նախատինքի
ենթակայ պիտի ընեմ այն բոլոր աղ-

գերեան մէջը՝ ուր որ զանոնք պի-
19 տի քշեմ։ Որովհետեւ իմ խօս-
քերս մարիկ չըրլին՝ կ'ըսէ Տէրը,
երբոր իմ ծառաներս մարգարէ-
ները անոնց խրկեցի, կանուխ ել
ելլելով ու խրկելով, ու դուք մը-
20 տիկ չըրլիք՝ կ'ըսէ Տէրը։ Ուրեմն
Տէրոջը խօսքը մարիկ ըրէք՝ ով
դուք բոլոր գերիներդ՝ որ յԵ-
երուսաղէմէն Բաբելոն խրկեցի։
21 Իմ անուանովս ձեզի սուտ մար-
գարէութիւն ընող Կովղիայի
որդւոյն Աքաաբին վրայով, ու
Մաասիայի որդւոյն Սեդեկիային
վրայով՝ զորոց Տէրը Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա
ես զանոնք Բաբելոնի Նաբուգո-
դոնոսոր թագաւորին ձեռքը պի-
տի տամ, ու զանոնք ձեր աչքե-
22 րուն առջեւը պիտի զարնէ. Եւ
Բաբելոն եղող Յուդայի բոլոր
գերիներուն մէջ անունս պատու-
հասին անէծք պիտի առնուին ը-
սելով. Տէրը քեզ՝ Բաբելոնի Թա-
գաւորին կրակի մէջ խորտուած
Սեդեկիային ու Աքաաբին պէս
23 ընէ։ Վասն զի Իսրայէլի մէջ
անպատեհութիւն գործեցին, և
իրենց ընկերներուն կանանցը հետ
շնութիւն ըրին, ու իմ անուանովս
սուտ խօսքեր խօսեցան, որ ես
անոնց չհրամայեցի. բայց ես գի-
տեմ, ու վկայ եմ՝ կ'ըսէ Տէրը։
24 Ու Նեհեղամացի Սեմայիային
25 խօսիս ու ըսես. Զօրոց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը
խօսի՝ ու կ'ըսէ. Որովհետեւ դուն
Երուսաղէմ եղող բոլոր ժողո-
վուրդին, և Մաասիայի որդւոյն
Սոփոնիա քահանային, ու բոլոր
քահանաներուն քու անունովդ
Թուղթեր խրկեցիր, ըսելով.
26 Տէրը քեզ Յովիադա քահանային
տեղը քահանայ դրաւ, որ Տէ-
րոջը տունը վերակացու ըլլաս, ու
ամէն խելացնոր մարդը՝ որ զինքը
մարգարէ կը ձեւացնէ, բանար
27 ու երկաթը դնես։ Եւ հիմա ին-
չո՞ւ համար ձեզի մարգարէու-
թիւն ընող Անաթովթացի Երե-
28 միան չանդիմանեցիր. Վասն զի
անիկայ մեզի այսպէս հաղորդ խրկեց Բաբելոն, ու ըսաւ. Ա՛ռ գիրքոթիւնը պիտի երկրնայ. տուներ շինեցէք, ու բնակեցէք. պարտէզներ անկեցէք, և անոնց պտուղը կերէք։ Ու Սոփոնիա քա- 29
հանան՝ սա թուղթը Երեմիա մարգարէին ականջներուն կարդաց։ Եւ Տէրոջը խօսքը Երե- 30
միային եղաւ՝ ըսելով. Բոլոր գե- 31
րիներուն լուր խրկէ, ու ըսէ. Նեհեղամացի Սեմայիային համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Որովհետեւ Սեմայիան ձեզի մարգարէութիւն ըրաւ, թէպետեւ զանիկայ ես չխրկեցի, ու ձեզ սուտի յուսացուց, Անոր համար Տէրը 32
այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես Նեհեղամացի Սեմայիային ու անոր սերունդին այցելութիւն պիտի ընեմ. ան ժողովուրդին մէջը բնակող անոր մէկ մարդը պիտի չունայ, և իմ ժողովուրդիս ընելիք բարիքս անիկայ պիտի չտեսնէ, կ'ըսէ Տէրը. վասն զի Տէրոջը դէմ ապստամբութիւն խօսեցաւ։

ԳԼ. Լ

Տէրոջը կողմանէ Երեմիային ե- 1
զած խօսքն է՝ որ ըսաւ. Իսրայէ- 2
լին Տէր Աստուածը այսպէս կը
խօսի ու կ'ըսէ. Բոլոր քեզի ըսած
խօսքերս գիրքի մը մէջ գրէ.
Քանզի ահա օրեր կուգան՝ կ'ըսէ 3
Տէրը, որ իմ ժողովուրդիս Իսրա-
յէլին և Յուդային գերութիւնը
պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը,
ու զանոնք իրենց հայրերուն տուած երկիրը պիտի դարձընեմ, ու
զանիկայ պիտի ժառանգեն։
Եւ Իսրայէլին համար ու Յու- 4
դային համար՝ Տէրոջը ըսած խօս-
քերը սունք են. Տէրը այսպէս 5
կ'ըսէ. Սոսկալի ձայն լսեցինք. վախ
կայ, ու խաղաղութիւն չկայ։
Հիմա հարցուցէք ու տեսէք, թէ 6
արդեօք երկիկ մարդը զաւակ կը
ծնանի. ինչո՞ւ համար ամէն կըր-
ծիքը ծնեդ ական կնոջ պէս ձեռ-
քերը մէջքը դրած, ու բոլոր երես-
ները դեղնած կը տեսնեմ։ Ա՛յդ, 7

քանզի անիկայ մեծ օր է. անոր պէս չկայ. ու անիկայ Յակոբին նեղութեան ժամանակ պիտի ըլլայ. բայց անկէ պիտի ազատի.
8 Վասն զի ան օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը, անոր լուծը քու պարանոցդ պիտի կարկէ, և քու կապերդ պիտի փըցընեմ. ու զանիկայ այլ օտարներըը պիտի
9 չծառայեցընեն. Հապա անոնք՝ իրենց Տէր Աստուծոյն, ու իրենց Դաւիթ Թագաւորին ծառայութիւն պիտի ընեն, որն ես
10 պիտի հանեմ անոնց: Բայց դուն մի՛ վախնար՝ իմ ծառա Յակոբ՝ մի՛ վախնար՝ կ'ըսէ Տէրը, ու մի՛ խորտչիր՝ մի՛ դարհաւրիր. քանզի ահա ես քեզ հեռուէն և քու սերունդդ իրենց գերութեանը երկրէն պիտի ազատեմ. ու Յակոբը պիտի դառնայ, և հանգարտ ու հանգիստ պիտի ըլլայ. և ոեւէ
11 նայ վախցընող պիտի չըլլայ: Վասն զի ես՝ քեզ ազատելու համար քեզի հետ եմ, կ'ըսէ Տէրը. քանզի պիտի ազատեմ ան բոլոր ազգերը՝ որոնց մէջը քեզ ցրուեցի. բայց քեզ պիտի չազատեմ. հապա քեզ չափաւորութեամբ պիտի խրատեմ, ու քեզ բոլորո-
12 վին անպէտ պիտի չհանեմ. Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քու հարուածդ անբժշկելի է, ու
13 վէրքդ անդարմանելի է. Զանիկայ պատերը համար՝ քու գատաստանդ տեսնող մը չկայ. քեզի համար դեղ ոչ ոեւէ չկայ:
14 Քու բոլոր համակիրներդ քեզ մոռցան. քեզ չեն փնտռեր. վասն զի քեզ թշնամիի հարուածքով՝ անգութի մէկու մը պատիժով զարկի քու անօրէնութեանդ նեղութեանը համար. Ինչո՞ւ քու վէրքդ շատացան:
15 Քու բեկմանդ համար ինչո՞ւ կ'աղաղակես. քու ցաւդ անբժշկելի է. ես քու անօրէնութեանդ շատութեանը համար քեզի ըրի. Ինչո՞ւ քու վէրքդ շատացան:
16 Ասոր համար ու՛ր անոնք որ քեզ կը կլլեն՝ պիտի կլլուին, և քու բոլոր թշնամիներդ գերութեան պիտի երթան, ու քեզ յափշտակողները պիտի յափշտակուին. ու քեզ կողոպտողներուն ամէնը կողոպտուելու
17 պիտի մատնեմ. Վասն զի քու վէրքդ պիտի պատեմ, և քեզ քու վէրքերդ պիտի բժշկեմ՝ կ'ըսէ Տէրը. քանզի քեզի Ամբոխուած կանչեցին. ան ան Սիօնն է, որ զանիկայ փնտռող չկայ՝
18 ըսին: Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես Յակոբին վրանները գերութենէն պիտի դարձընեմ, և անոր բնակարանները ողորմութեան պիտի ընեմ. ու քաղաքը իր աւերակներուն վրայ պիտի շինուի, և պալատը առջինին պէս պիտի
19 կանգնուի: Ու անոնցմէ պիտի ելլէ գոհութիւն՝ և ուրախութեան ձայն. ու զանոնք պիտի շատցընեմ, ու պիտի չքչիննան, և զանոնք պիտի փառաւորեմ, ու պզտիկ պիտի չըլլան: Եւ անոնց ազգայնները առջինին պէս պիտի ըլլան. անոնց
20 ժողովքը իմ առջեւս պիտի հաստատուի, ու բոլոր անոնց նեղողութիւն տուողները այցելութիւն պիտի ընեմ: Եւ անոնց իշ-
21 խանը իրենցմէ պիտի ըլլայ, ու անոնց վրայ տիրողը իրենց մէջէն պիտի ելլէ. և զանիկայ պիտի մօտեցընեմ, ու ինծի մօտ պիտի ըլլայ. վասն զի ո՞վ է անիկայ՝ որ իր սիրտը պատրաստէց ինծի մօտենալու՝ կ'ըսէ Տէրը. Եւ դուք
22 ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք, ես ալ ձեզի Աստուած պիտի ըլլամ:
23 Ահա Տէրոջը մրրիկը սրտմտութեամբ ելաւ. անիկայ աւերող մրրիկ է. ամբարիշտներուն գլխուն վրայ պիտի յարձակի:
24 Տէրոջը բարկութիւնը ետ պիտի չդառնայ, մինչեւ որ իր սրտին խորհուրդները չկատարէ ու՛ի գործ չդնէ. ետքի օրերը անիկայ պիտի հասկընաք:

ԳԼ. ԼԱ

1 Ա՛ն առնը կ՚ըսէ Տէրը, Խո-
րայէլին բոլոր ազգատոհմներուն
Աստուած պիտի ըլլամ, ու անոնք
ինձի ժողովուրդ պիտի ըլլան։
2 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Սուրբէն
փախած ժողովուրդը՝ անապա-
տին մէջ շնորհք գտաւ, երբոր
կ՚երթայի Խորայէլին հանգստու-
3 թիւն տալու. Տէրը շատոնց
ինձի երեցաւ, ըսելով. Քեզ յա-
ւիտենական սիրով սիրեցի, անոր
համար ողորմութեամբ քեզ քա-
4 շեցի։ Քեզ նորէն պիտի շինեմ,
ու պիտի շինուիս՝ ով Խորայէլի
կոյսը. նորէն քու թմբուկներովդ
պիտի զարդարուիս, և ցնծու-
թեամբ պար բռնողներուն խում-
5 բին հետ պիտի ելլես։ Նորէն
Սամարիայի լեռներուն վրայ ա-
գիներ պիտի տնկես. տնկողները
պիտի տնկեն, ու անոնց պտուղը
6 պիտի ուտեն։ Վասն զի օր պի-
տի գայ որ՝ Եփրեմի լեռանը վրայ
պահապանները պիտի կանչեն. Ե-
լէք, ու մենք Տէր Աստուծոյն՝
Սիօն ելլենք։
7 Քանզի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ.
Յակոբին համար ուրախութեամբ
երգեցէք, և ազգաց գլուխին
համար ցնծացէք. ձայն տուէք,
օրհնեցէք, ու ըսէք. Ո՛վ Տէր՝
քու ժողովուրդդ՝ Խորայէլին
8 մնացորդը փրկէ։ Ահա ես զա-
նոնք հիւսիսի երկրէն պիտի բե-
րեմ, և զանոնք երկրի ծայրերէն
ու անոնց հետ կոյրը ու կաղը,
յղին ու ծնած նիւխը միասին
պիտի ժողվեմ. մեծ ժողով մը
9 դառնայ։ Լալով պիտի գան, ու աղաչանքներով զա-
նոնք պիտի բերեմ. զանոնք ջու-
րերու վտակներուն քովէն պիտի
պարապցնեմ, հետաք ճամբայէն
որ անոր մէջը չպիտակղին. վասն
զի Խորայէլին հայր եղայ, ու
Եփրեմը իմ անդրանիկս է։
10 Ո՛վ ազգեր՝ Տէրոջը խօսքը
մտիկ ըրէք, ու հեռաւոր կղզի-
ներուն պատմեցէք, ու ըսէք.
Խորայէլը ցրուողը զանիկայ պի-
տի ժողվէ, և զանիկայ պիտի
պահպանէ, հիւանդը որ հովիւը
իր հօտը կը պահպանէ։ 11 Քանզի
Տէրը փրկեց Յակոբը, ու զանի-
կայ անկէ զօրաւորին ձեռքէն
ազատեց։ 12 Եւ պիտի գան, ու
Սիօնին բարձրաբերձանը վրայ ու-
րախութեան ձայն պիտի վերցնեն,
և պիտի ցնծան Տէրոջը բա-
րիքներուն՝ այսինքն ցորենին, ու
գինիին, ու ելլոյին, և հօտերուն
ու արջառներուն համար. և ա-
նոնց անձերը ջրաւած պարտէզի
պէս պիտի ըլլան, ու մէյմէն ալ
պիտի չհիւանդին։ 13 Ա՛ն առնը կոյսը
պար բռնելով պիտի ուրախա-
նայ, նաև երիտասարդներն ու
ծերերը միասին. վասն զի անոնց
սուգը ուրախութեան պիտի դար-
ձընեմ, և անոնց սրտմտութենէն
զանոնք միխիթարելով՝ պիտի ու-
րախացընեմ։ 14 Ու քահանաներուն
հոգիները պարարտութիւնով պի-
տի լեցընեմ. և իմ ժողովուրդս
իմ բարիքներուս պիտի կշտանայ,
կ՚ըսէ Տէրը։
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ռամայի 15
մէջ ձայն մը լսուեցաւ, ողբ ու
դառնագին լացի ձայն. Ռաքէլ
իր տղոցը համար կուլայ, և իր
տղոցը համար միխիթարուիլ չկը-
ուզեր, վասն զի անոնք չկային։
Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Քու ձայնդ 16
լալէն, և աչքերդ արցունքէն
դադրեցնէ. վասն զի քու գործ-
դիդ համար վարձք կայ, կ՚ըսէ
Տէրը. ու թշնամիին երկրէն պի-
տի դառնան։ 17 Եւ քու ապագայ
ժամանակիդ համար յոյս կայ,
կ՚ըսէ Տէրը, որ որ-
դիքներդ իրենց սահմանը դառնան։ 18 Յիրա-
ւի Եփրեմին ասածն ողորմը լսեցի.
զիս խրատեցիր, ու խրատուեցայ
ես՝ ինծի չսորված զուարակի պէս.
զիս դարձուր, որ դառնամ. վա-
սն զի իմ Տէր Աստուածս դուն
ես։ Խրատքնէ դառնալէս ետքը՝ 19
ղղջացի. ու կրծուելէս ետքը՝
իմ ազդրս զարկի. ամչցայ, ու
պատկառեցայ. վասն զի իմ ման-

կաթեանա անասրդանքը կրեցի։
20 Միեմ Եփրեմը իմ պատուական
որդի՞ս է, կամ սիրական զաւակ
մեն է. վասն զի քանի որ ես անոր
վրայով կը խօսիմ, շարաւնակ զա-
նիկայ կը յիշեմ. ասո պատճա-
ռով իմ աղիքս կը գալարի անոր
համար. անշուշտ անոր ողորմա-
ծիւն պիտի ընեմ, կ'ըսէ Տէրը։
21 Քեզի կոթողներ կանգնէ. քե-
զի սիւներ անկէ. սիրտդ մեծ
ձամբուն՝ քու գացած շաւիղիդ
դիր. դարձիր ով Իսրայէլի կոյ-
սը՝ ասո քու քաղաքներդ գար-
22 ձիր։ Ո՛վ ապստամբ աղջիկ՝ մին-
չեւ երբ ասատանդակուն պիտի
շրջիս. քանզի Տէրը երկրի վրայ
նոր բան ստեղծեց. կինիկ մարդը
պիտի շրջապատէ էրիկ մարդը։
23 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Ա-
ստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ա՛յսու-
հետեւ Յուդայի երկրին մէջ ու
անոր քաղաքներուն մէջ ասո խօս-
քը պիտի ըսեն, երբոր անոնց
գերութիւնը դարձընեմ. Տէրը
քեզ օրհնէ ով արդարութեան
24 բնակարան՝ սուրբ լեռ։ Եւ հոն՝
Յուդայի մէջ ու միանգամայն
անոր բոլոր քաղաքներուն մէջ
երկրագործները, ու հօտերու հետ
25 երթալնէր պիտի բնակին։ Քան-
զի յոգնած հոգին պիտի զովաց-
ընեմ, ու ամէն մարած հոգին
26 պիտի կշտացընեմ։ Ասոր վրայ
արթընցայ, ու նայեցայ. և իմ
քունս քնծի անուշ էր։
27 Ահա օրերը կու գան՝ կ'ըսէ
Տէրը, որ Իսրայէլի տունը ու
Յուդայի տունը մարդու սերմ
ու անասունի սերմ պիտի ցանեմ։
28 Ինչպէս որ խլելու, փլցընելու,
ու աւերելու, և կորսընցընելու
ու չարիք հասցընելու համար՝
անոնց վրայ հսկեցի, նոյնպէս
ալ շինելու ու տնկելու համար՝
անոնց վրայ պիտի հսկեմ՝ կ'ըսէ
29 Տէրը։ Ան օրերը մէյմըն ալ պի-
տի չըսեն. Հայրերը ազոխ կե-
րան, ու որդւոցը ակռանները
30 առին. Հապա ամէն մարդ իր
անօրէնութեանը համար պիտի
մեռնի. ամէն մարդ որ ազոխ
կ'ուտէ, անոր ակռանները պիտի
առնեն։
31 Ահա օրերը կու գան՝ կ'ըսէ
Տէրը, որ Իսրայէլի տանը հետ
ու Յուդայի տանը հետ նոր
32 ուխտ պիտի ընեմ, Ձէ թէ ան
ուխտին պէս՝ որ անոնց հայ-
րերուն հետ ըրի, ան օրը որ
անոնց ձեռքէն բռնեցի՝ զանոնք
Եգիպտոսի երկրէն հանելու հա-
մար. ինչու որ անոնք իմ ուխտս
զանց ըրին, ես ալ անոնք մերժե-
33 ցի, կ'ըսէ Տէրը. Հապա ան օ-
րերէն ետքը՝ Իսրայէլի տանը
հետ ընելու ուխտս ասիկայ է,
կ'ըսէ Տէրը. իմ օրէնքս անոնց
ներսի դին պիտի դնեմ, ու զա-
նիկայ անոնց սրտին վրայ պիտի
գրեմ, ու ես անոնց Աստուած
պիտի ըլլամ, և անոնք ինծի ժո-
ղովուրդ պիտի ըլլան։ Ու անկէ
34 ետքը մէկ մարդ մը իր ընկերին,
ու մէկ մարդ մը իր եղբօրը պի-
տի չսորվեցընէ՝ ըսելով թէ՝ Տէ-
րը ճանչցէք. Հապա անոնց պզտ-
իկէն մինչեւ մեծը՝ ամէնը զիս
պիտի ճանչնան, կ'ըսէ Տէրը.
վասն զի անոնց անօրէնութիւնը
պիտի ներեմ, ու անոնց մեղքը
մէյմըն ալ պիտի չյիշեմ։ Ա-
35 սիկա կ'ըսէ Տէրը՝ որ արեւը հաս-
տատեց օրուան լոյսին համար,
և գիշերուան լոյսին համար՝ լու-
սինին ու աստղերուն կանոնները
դրաւ, որ ծովը կը յանդիմանէ՝
երբոր անոր ալիքները կը գո-
ռան. անոր անունը Եհովայ Սա-
բաւովթ է. թէ որ ասա կանոն-
36 ները իմ առջեւէս դադրին, կ'ը-
սէ Տէրը, Իսրայէլին սերունդն
ալ իմ առջեւս միշտ ազգ ըլլա-
լէն պիտի դադրի։ Տէրը այս-
37 պէս կ'ըսէ. Թէ որ երկինքները
կրնան վերէն չափուիլ, ու երկ-
րին հիմերը վարէն քննուիլ, ես
ալ բոլոր Իսրայէլին սերունդը՝
իրենց բոլոր ըրածներուն հա-
մար պիտի մերժեմ, կ'ըսէ Տէրը։
38 Ահա օրերը կու գան՝ կ'ըսէ
Տէրը, որ Անանայելի աշտարա-

կէն մինչև Անկեան դուռը՝ քա-
ղաքը Տէրոջը համար պիտի շի-
39 նուի. Եւ անոր դիմացէն չափին
լարը՝ մինչև Գարմէլի բլուրը պի-
տի ելլէ, ու դէպ՚ի Գոահ պի-
40 տի դառնայ։ Եւ դիմէրսն ու
մնացեալ բոլոր ձորը, ու բոլոր
պատերը մինչև Կիդրան հեղեղա-
տը, մինչև Ձիէրսն դրանը ան-
կիւնը դէպ՚ի արեւելք՝ սուրբ
պիտի ըլլայ Տէրոջը. մեծցն ալ
պիտի չքակուի, ու չկրկի յա-
ւիտեան։

ԳԼ. ԼԲ

1 Յուդայի Սեդեկիա թագա-
ւորին տասնեւրրդ տարին՝ այ-
սինքն Նաբուգոդոնոսորին տաս-
նուեւթերրդ տարին՝ Տէրոջը
2 կողմանէ Երեմիային եղած խօսքն
է։ Եւ այն ատենը Բաբիլոնի
թագաւորին զօրքը Երուսաղէ-
մը կը պաշարէր, ու Երեմիա
մարգարէն՝ Յուդայի թագաւո-
րին տունը եղող բանտին դաւի-
3 թին մէջը արգիլուած էր։ Վասն
զի Յուդայի Սեդեկիա թագա-
ւորը զանիկայ արգիլեց՝ ըսելով.
Դուն ինչո՞ւ համար մարգարե-
ւթիւն ըրիր ու ըսիր թէ՝ Տէ-
րը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես սա
քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին
ձեռքը պիտի տամ, ու զանիկայ
4 պիտի առնէ. Եւ Յուդայի Սե-
դեկիա թագաւորը Քաղդէացւոց
ձեռքէն պիտի չազատի,
հապա անշուշտ Բաբիլոնի թա-
գաւորին ձեռքը պիտի տրուի,
ու անոր հետ բերան առ բերան
պիտի խօսի, և անոր հետ աչք
5 աչքի պիտի տեսնուի. Ու անի-
կայ Սեդեկիան Բաբիլոն պիտի
տանի. ու անկից հոն պիտի
մնայ, մինչև որ ես անոր այցե-
լութիւն ընեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը. թէ
որ Քաղդէացւոց հետ պատե-
րազմ ընէք, յաջողութիւն պի-
տի չգտնէք։

6 Ան ատենը Երեմիան րսաւ.
7 Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
լով. Ահա քու հօրեղբօրդ Սեդ-
դեմին որդին Անամայելը քեզի
պիտի գայ, ու պիտի ըսէ. Անա-
թոթի մէջ եղող ագարակս քեզի
ծախու առ. վասն զի ազգակա-
նութեան իրաւունքով քեզի կ՚ի-
նայ որ ծախու առնես։ Եւ Տէ- 8
րոջը խօսքին համեմատ՝ իմ հօր-
եղբօրս որդին Անամայելը ինծի
բանտին դաւիթը եկաւ, ու ինծի
րսաւ. Շնորհք ըրէ, Բենիամինի
երկիրը Անաթոթի մէջ ունեցած
ագարակս ծախու առ. վասն
զի ժառանգութեան իրաւունքը
քուկդ է, ու քեզի կ՚իյնայ որ
փրկես. քեզի ծախու առ. ան
ատենը գիտցայ որ ասիկայ Տէրո-
ջը խօսքն էր։ Եւ հօրեղբօրս որ- 9
դին՝ Անամայելէն Անաթոթի
մէջ եղող ագարակը ծախու ա-
ռի, ու առակը տասնուեօթը սի-
կղ արծաթ կշռեցի տուի։ Եւ 10
մուրհակ մը գրի, ու կնքեցի,
ու վկաներ բռնեցի, և արծաթը
կշռելով կշռեցի։ Ու առացուած- 11
քի մուրհակը՝ թէ հրամանին ու
կանոնները համեմատ կնքուած
ծը, և թէ բաց եղածը առի։
Ու առացուածքի մուրհակը՝ հօր- 12
եղբօրս որդւոյն Անամայելին աչ-
քերուն առջեւը՝ ու առացուածքի
մուրհակին մէջը գրուող վկաից
աչքերուն առջեւը՝ բանտին դաւի-
թին մէջը նստող բոլոր Հրէից
աչքերուն առջեւը՝ Մաասէայի
որդւոյն Նէրիայի որդւոյն Բա-
րուքին տուի։ Եւ անոնց աչքե- 13
րուն առջեւը Բարուքին պատուի-
րեցի ու ըսի. Զօրաց Տէրը՝ Իսրա- 14
յէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ.
Այս մուրհակները՝ այս կնքուած
առացուածքի մուրհակը, ու այս
բաց մուրհակը առ, և զանոնք
հողէ ամանի մը մէջ դիր, որ
շատ օրեր մնան։ Քանզի զօրաց 15
Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ. Այս երկրին մէջ նորէն
տուներ ու ագարակներ և այդի-
ներ ծախու պիտի առնուին։

Ու առացուածքի մուրհակը՝ 16
Նէրիայի որդւոյն Բարուքին տա-
լէն ետքը՝ Տէրոջը աղօթք ըրի ու

17 ըսի· Ո՛հ, Տէր Եհովայ՝ ահա
դուն քու մեծ զօրութեամբդ ու
երկնցած բազուկովդ երկինքը
ու երկիրը ստեղծեցիր. քեզի
մէկ բան մը քեզի դժուարին
18 չէ· Դուն հազարներուն ողոր-
մութիւն կ՚ընես, ու հայրերուն
անօրէնութիւնը պատիժը՝ ու-
նեցող էաքը անոնց զգեստներուն
ծոցը կը տաս, դուն մեծ ու
հզօր Աստուած ես, Տէր քա-
19 նդր Զօրաց Տէր է· Դուն խոր-
հրդով մեծ, ու գործքով զօրա-
ւոր ես, այնպէս որ ամէն մկրտուն
իր ճամբաներուն համեմատ, ու
անոր գործքերուն պտուղին հա-
մեմատ հատուցում ընելու հա-
մար՝ քու աչքերդ մարդոց որդի
նեղուն բոլոր ճամբաներուն վրայ
20 բաց է· Դուն որ մինչև աս օրս՝
Եգիպտոսի երկրին մէջ, ու Իս-
րայէլի մէջ, և իսկոր մարդոց մէջ
նշաններ ու հրաշքներ ընելով՝
քեզի անուն վաստակեցար, ինչ-
21 պէս որ այսօր կ՚երեւայ· Եւ քա
ժողովուրդդ Իսրայէլը՝ նշաններ
բով, ու հրաշքներով, և զօրա-
ւոր ձեռքով, ու երկնցած բա-
զուկով, և մեծ ահարկութեամբ
22 Եգիպտոսի երկրէն հանեցիր· Ու
անոնց տուիր աս երկիրը՝ որ
իրենց հայրերուն երդում ըրեր
էիր՝ իրենց տալու, անանձ երկիր
մը որ կաթ ու մեղր կը բղխէ·
23 Ու մնան զանիկայ ժառանգե-
ցին· բայց քու ձայնիդ ականջ
չտուին, և քու օրէնքիդ համե-
մատ չգացին· անոնք չըրին ինչ
որ անոնց պատուիրեցիր որ ընեն·
ուստի աս բոլոր չարիքը անոնց
24 վրայ բերիր· Ահա քաղաքին դէմ
պատնէշներ կանգնուեցաւ որ
զանիկայ առնեն· և քաղաքը՝
սուրին ու ժանտախտին
պատճառաւ՝ անոր դէմ պատե-
րազմ ընող Քաղդէացւոց ձեռքը
տրուեցաւ· և քու ըսածդ կա-
տարուեցաւ· ու ահա կը տես-
25 նես· Բայց դուն՝ ով Տէր Եհո-
վայ՝ ինծի ըսիր որ՝ Ագարակը
առակով քեզի ծախու առ, ու
վկաներ բռնէ· և ահա՛ քաղաքը
Քաղդէացւոց ձեռքը կը մատ-
նուի·

26 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիայի
27 եղաւ՝ ըսելով· Ահա ես եմ Եհո-
վայ ամէն մարմնոյ Աստուածը·
մի՞թէ ինծի դժուարին բան մը
կայ· Անոր համար Տէրը այսպէս
28 կ՚ըսէ· Ահա ես աս քաղաքը Քաղ-
դէացւոց ձեռքը ու Բաբելոնի
Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին
ձեռքը պիտի տամ, ու զանիկայ
պիտի առնէ· Եւ աս քաղաքին
29 դէմ պատերազմ ընող Քաղդէա-
ցիները պիտի գան, ու աս քա-
ղաքը կրակի պիտի տան ու այ-
րեն· նաև պիտի այրեն ան տուն-
երը՝ որոնց տանիքներուն վրայ
Բահաղին խունկ կը ծխէին, և
օտար աստուածներուն թափելու
նուէրներ կը մատուցանէին՝ զիս
բարկացընելու համար· Քանզի
30 Իսրայէլի որդիքը ու Յուդայի
որդիքը իրենց մանկութենէն
՚ի վեր իմ աչքիս միայն չա-
րութիւն կը գործեն· որով-
հետև Իսրայէլի որդիքը իրենց
ձեռացը գործքերովը անդադար
զիս կը բարկացընեն՝ կ՚ըսէ Տէրը·
31 Քանզի աս քաղաքը՝ իր շինուած
օրէն մինչև աս օրս՝ իմ բարկու-
թեանս ու սրտմտութեանս հա-
մար եղաւ, որ զանիկայ երեսիս
32 առջեւէն վերցընեմ՝ Իսրայէլի
որդւոցը, ու Յուդայի որդւոցը
իրենց իրենց և իրենց թագա-
ւորներուն, իշխաններուն, քա-
հանաներուն, ու մարգարէնե-
րուն, և Յուդայի մարդիկներ-
ուն, ու Երուսաղէմի բնակիչնե-
րուն՝ որ բոլոր չարութիւնները պատճառատու
եղան՝ զիս բարկացընելու հա-
մար· Եւ թեպի կռնակ դարձու-
33 ցին և չի թէ երես, ու թէև
անոնց ատենցուցի՝ կանուխ երե-
լով ու ատենցընելով, բայց ա-
նոնք մտիկ չըրին, որ խրատ ըն-
դունին· Հապա իմ անուանով
34 կոչուած տանը մէջ իրենց պղծ-
ութիւնները դրին՝ զանիկայ
պղծելու համար· Ու Ենովմի
35

պղծոյին ձորին մէջը եղող Բահաղին բարձր տեղերը շինեցին՝ իրենց որդիքը ու աղջիկները Մողոքին համար իրենց անցընելու, որն որ ես անոնց հրամցուցած չեմ, ու միտքերս ալ անցած չեր, որ անոնք սա պղծութիւնը ընեն՝ Յուդային մեղանչել տալու համար։

36 Ուստի հիմա Իսրայելին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ սա քաղաքին համար՝ որ դուք կ՚ըսէք թէ՝ Սրով, սովով ու ժանտախտով Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը կը մնանուի։ Ահա ես զանոնք 37
պիտի ժողվեմ ամէն բոլոր երկիրներէն, ուր որ զանոնք իմ բարկութեամբս, սրտմտութեամբս ու մեծ ցասումովս վռնտեցի, և զանոնք սա տեղը պիտի դարձընեմ, ու ապահովութեամբ պիտի 38
բնակեցընեմ։ Ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան, ես ալ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ. 39
Ու անոնց մէկ սիրտ ու մէկ ճամբայ պիտի տամ, որ միշտ ինծմէ վախնան, և իրենց՝ ու իրենցմէ հոգը իրենց զաւակներուն ալ 40
ըլլայ։ Ես անոնց հետ յաւիտենական ուխտ մը պիտի ընեմ, որ անոնց բարիք ընելէն՝ անոնցմէ ես չդարձուիմ, ու իմ վախս անոնց սրտին մէջը պիտի դնեմ, 41
որ ինծմէ հեռանային։ Ես անոնց բարիք ընելով՝ անոնց վրայ պիտի ուրախանամ, ու զանոնք բոլոր սրտովս ու բոլոր հոգիովս ճշմարտութեամբ սա երկրին մէջը 42
պիտի անկեմ։ Քանի Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ինչպէս որ սա ժողովուրդին վրայ սա բոլոր մեծ չարիքը բերի, այնպէս ալ անոնց վրայ պիտի բերեմ ան բոլոր բարիքը՝ որ անոնց համար խօսեցայ։
45 Ու նորէն ագարակներ ծախու պիտի առնուի սա երկրին մէջ, որուն համար դուք կ՚ըսէք թէ՝ Ամայացած է, ու մարդէ և անասունէ զուրկ է, ու Քաղդէացւոց 44
ձեռքը տրուած է։ Բնեիռ վիճակ երկրին մէջ, ու Եբուսացւոց մին շրջակայ տեղերը, և Յուդայի քաղաքներուն մէջ, ու լեռնային քաղաքներուն մէջ, և դաշտային քաղաքներուն մէջ, ու հարաւային քաղաքներուն մէջ ագարակ ադրամներ ծախու պիտի առնուին, և ձեռնհասներ պիտի գրեն, ու պիտի կնքեն, ու վկաներ պիտի բռնեն, վասն զի անոնց դերութիւնը եմ պիտի դարձընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԼԳ

Ու Տէրոջը խօսքը երկրորդ 1
անգամ Երեմիային եղաւ, երբոր անիկայ տակաւին բանտին գաւթին մէջը արգիլուած էր, ըսելով. Այսպէս կ՚ըսէ Տէրը որ սա 2
գործը շինեց, Տէրը՝ որ զանիկայ հաստատելու համար՝ զանիկայ առնդեց, որուն անունը Եհովայ է. Կնդիր կանչէ, ու քեզի պա- 3
տասխան տամ, և քեզի մեծ ու խորին բաներ պատմեմ, որ դուն չես գիտեր։ Վասն զի սա քաղա- 4
քին տաճարին համար, ու Յուդայի թագաւորներուն տուներուն համար՝ որոնք պատնէշներուն ու տաբեղին փլած են, Իսրայելին Տէր Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Քաղ- 5
դէացւոց դէմ պատերազմ ընելու կու գան, և ան պատերը մեռած մարդոց դիերովը պիտի լեցուին, որոնք իմ բարկութեամբս ու սրտմտութեամբս պիտի զարնեմ. վասն զի ես սա քաղաքէն իմ երեսս ծածկեցի, անոնց բոլոր չարութեանը համար։ Ահա 6
անոր առողջութիւն ու բժշկութիւն պիտի բերեմ, ու զանոնք պիտի բժշկեմ, և խաղաղութեան ու ճշմարտութեան առատութիւնը անոնց պիտի յայտնեմ. Ես Յուդային գերութիւնը ու 7
Իսրայէլին գերութիւնը պիտի դարձընեմ, ու զանոնք առջինին պէս պիտի հաստատեմ։ Ես ա- 8
նոնց ինծի դէմ գործած բոլոր անօրէնութիւնէն զանոնք պիտի սրբեմ. ու անոնց ինծի դէմ ըրած բոլոր անօրէնութիւնները

ու յանցանքներդը պիտի ներեմ։
9 Եւ ահիկայ ինծի՝ ուրբաթաբեհան անուն, փառք ու պարծանք պիտի ըլլայ երկրիս բոլոր ազգերուն մէջը՝ որոնք պիտի լսեն ամէն բարիքը՝ որ ես անոնց պիտի ընեմ. և պիտի վախնան ու դողան ամէն բարիքին ու ամէն յաջողութեանը համար՝ որ ես առ Երուսաղէմ պիտի ընեմ։
10 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ա՛ս տեղս մէջ՝ որուն համար դուք կ'ըսէք թէ՝ Մարդէ ու անասունէ զուրկ ըլլալով՝ անապատ դարձած է, և Յուդայի քաղաքներուն մէջ, ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ որոնք աւերակ ու անբնակ, ու անասունէ զուրկ ըլլալով ամայացած են, նորէն պիտի
11 լսուի ցնծութեան ձայն, և ուրախութեան ձայն, փեսայի ձայն, ու հարսի ձայն, նաև անոնց ձայնը՝ որոնք Տէրոջը տաճարը գոհութեան ընծաներ բերելով՝ կ'ըսեն. Գոհացէք զօրաց Տէրոջմէն. քանզի որ Տէրը բարի է, քանզի որ անոր ողորմութիւնը յաւիտեան է. քանզի առ երկրիս գերիները իբրեւ առաջին վիճակին պի-
12 պէս դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։ Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ա՛ս տեղս մէջ որ մարդէ ու անասունէ զուրկ ըլլալով՝ անապատ դարձած է, և անոր ամէն քաղաքներուն մէջ նորէն հօտեր պառկեցնող հովիւներու բնակա-
13 րաններ պիտի ըլլան։ Լեռնային քաղաքներուն մէջ դաշտային քաղաքներուն մէջ ու հարաւային քաղաքներուն մէջ և Բենիամինի երկրին մէջ ու Երուսաղէմին շրջակայ տեղւանքը՝ և Յուդայի քաղաքներուն մէջ հօտերը դարձեալ ընդունին համրողին ձեռքէն պիտի անցնին, կ'ըսէ Տէրը։
14 Ահա օրերը կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ Իսրայէլի տանը համար և Յուդայի տանը համար բուռն բարի խօսքս պիտի կատարեմ։
15 Ան օրերը ու ան ժամանակը՝ Դաւիթին արդարութեան շառա-

ւիղ մը պիտի բուսցընեմ. և ան նիկայ երկրի վրայ իրաւունք ու արդարութիւն պիտի ընէ։ Ան 16
օրերը Յուդան պիտի ազատի, ու Երուսաղէմը ապահովութեամբ պիտի բնակի. և ան ի անոր անունը՝ որով պիտի կոչուի. Տէրը մեր արդարութիւնն է։
Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. 17
Դաւիթին Իսրայէլի տանը աթոռին վրայ նստող մարդ պակաս պիտի չըլլայ. Ու Ղեւտացի 18
քահանաներէն՝ ողջակէզ, հացի ընծայ ու պահ մատուցանող մարդ յաւիտեան պակաս պիտի չըլլայ իմ առջեւս։
Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային 19
եղաւ՝ ըսելով. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ ցորեկուան ու- 20
րախ, ու գիշերուան ուխտս կրնաք աւրել, որ ցորեկը ու գիշերը իրենց ժամանակովը չըլլան, իմ ծառայիս Դաւիթին հետ ու- 21
նեցած ուխտս ալ պիտի աւրուի, որ իր աթոռին վրայ թագաւորութիւն ընելու որդի չունենայ. անանկ ալ ինծի ծառայութիւն ընող Ղեւտացի քահանաներուն հետ ունեցած ուխտս ալ։ Ինչպէս 22
որ երկինքի զօրքերը չեն համրուիր, ու ծովուն աւազը չչափուիր, իմ ծառայիս Դաւիթին սերունդը՝ և ինծի ծառայութիւն ընող Ղեւտացիներուը այնպէս պիտի շատցընեմ։
Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային 23
եղաւ՝ ըսելով. Չե՞ս տեսներ որ 24
այս ժողովուրդը ինչ կը խօսի, ու կ'ըսէ. Տէրը իր ընտրած երկու ազգատոհմերը երեսէ ձգեց. ու անոնք իմ ժողովուրդս կ'անարգեն, մինչեւ զանիկայ իրենց առջեւը ազգ չսեպելով։ Տէրը 25
այսպէս կ'ըսէ. Թէ որ ցորեկուան ու գիշերուան համար ուխտս բրած չեմ, և երկինքին ու երկրիս կանոնները դրած չեմ, Յակոբին ու իմ ծառայիս 26
Դաւիթին սերունդն ալ երեսէ պիտի ձգեմ, որ ձկտիլն ալ ա- նոր սերունդէն Աբրահամին,

Իսահակին ու Յակոբին սերունդին վայ իշխանութիւնը չդնեմ. վասն զի անոնց գերութիւնը պիտի դարձընեմ, ու անոնց պիտի ողորմիմ:

ԳԼ. ԼԴ

1 Երբոր Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը, ու իր իշխանութեան տակը եղող երկրին բոլոր թագաւորութիւններովը, և բոլոր ժողովուրդներով՝ Երուսաղէմի վայ, ու անոր բոլոր քաղաքները վայ պատերազմ կ'ընէր, Տէրոջը կողմանէ Երեմիային այս խօսքը եղաւ, ըսելով.

2 Իսրայելին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Գնա՛, Յուդային Սեդեկիա թագաւորին խօսէ, ու անոր ըսէ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա այս քաղաքը Բաբիլոնի թագաւորին ձեռքը պիտի տամ, ու զանիկայ կրակով պիտի այրէ. 3 Եւ դուն անոր ձեռքէն պիտի չազատիս. հապա անշուշտ պիտի բռնուիս, ու անոր ձեռքը պիտի տրուիս. և քու աչքերդ Բաբիլոնի թագաւորին աչքերը պիտի տեսնեն, ու անոր բերանը քու բերնիդ հետ պիտի խօսակցի. ու Բաբիլոն պիտի երթաս: 4 Բայց Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէ՛ ով Սեդեկիա Յուդային թագաւոր, Տէրը քեզի համար այսպէս կ'ըսէ. 5 Դուն սրով պիտի չմեռնիս. Դուն խաղաղութեամբ պիտի մեռնիս. և ինչպէս որ քեզմէ առաջ եղող քու հայրերուդ՝ առջի թագաւորները համար խոնհիր ձխեցին, նոյնպէս ալ քեզի համար պիտի ձխեն, ու վա՛յ տէր իմ՛ ըսելով. քու վրադ պիտի ողբան, վասն զի ես այս խօսքը ես խօսեցայ, կ'ըսէ Տէրը:

6 Ու Երեմիա մարգարէն այս բոլոր խօսքերը Յուդային Սեդեկիա Բաբիլոնին թագաւորին խօսեցաւ. 7 երուսաղէմի մէջ: Եւ Բաբիլոնի թագաւորին զօրքը՝ Երուսաղէմի դէմ ու Յուդայի մնացած բոլոր քաղաքներուն դէմ Լաքիսին ու Ազեկային հետ պատերազմ կ'ընէր. վասն զի Յուդայի քաղաքներէն՝ պարսպապատը քաղաքներասոնք մնացեր էին:

8 Տէրոջը կողմանէ Երեմիային եղած խօսքն է՝ երբոր Սեդեկիա թագաւորը Երուսաղէմի մէջ եղող բոլոր ժողովուրդին հետ ազատ ըրաւ որ ազատութիւն քարոզեն, 9 Որ ամէն մարդ իր ծառան, ու ամէն մարդ իր աղախինը, Եբրայեցի մարդը ու Եբրայեցի կնիկը ազատ արձակէ, ու մէյմըն ալ մէկ մարդ մը իր Հրեայ եղբայրը չծառայեցընէ: 10 Ու հնազանդեցան բոլոր իշխանները, ու բոլոր ժողովուրդը՝ որոնք այն ուխտին մէջ մտան, որ ամէն մարդ իր ծառան, ու ամէն մարդ իր աղախինը ազատ արձակէ, և ալ զանոնք չծառայեցընէ. հնազանդեցան, և զանոնք արձակեցին. 11 Բայց անկէ ետքը դարձան, ու իրենց ազատ թող տուած ծառաները ու աղախինները նո՛ր դարձուցին, և զանոնք բռնադատեցին՝ որ ծառաներ ու աղախիններ ըլլան:

12 Ու Տէրոջը խօսքը Երեմիային եղաւ Տէրոջմէն, ըսելով. 13 Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ես ձեր հայրերուն հետ ուխտ ըրի՝ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն ծառայութեան տունէն հանած օրս, ու ըսի. 14 Եօթը տարիէն եղբայր՝ ձեզմէ ամէն մէկը ազատ պիտի արձակէ իր Եբրայեցի եղբայրը, որ քեզի ծախուած է, ու վեց տարի քեզի ծառայէ, զանիկայ քովէդ ազատ արձակես. բայց ձեր հայրերը լսեցի մտիկ չըրին, ու ականջնին չծռեցին: 15 Եւ դուք այսօր դարձաք, ու ամէն մարդ իր ընկերին ազատութիւն քարոզելով՝ իմ առջեւս ուղիղ եղածը ըրիք, և իմ անունս ուխտ ըրիք այն տան մէջ որուն վրայ իմ անունս կոչուած է. Բայց եւ 16

դառնալով՝ իմ անուանս ոչնչեցիք, ու ամէնքդ ալ ձեր ապատաքածներուն ետեւէն երթալով՝ ո՛չ իրենց կամացը կրող փոքրիկ ծառաներըը ու աղախիններըը ետ դարձուցիք, ու զանոնք բռնադատեցիք՝ որ ձեզի ծառաներ ու աղախիններ ըլլան։

17 Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Դուք ինծի մտիկ չըրիք, որ հեղմէ ամէն մէկը իր եղբօրը համար, ու ամէն մէկը իր ընկերին համար ազատութիւն քարոզէ. ահա ես ձեզի համար՝ կ՚ըսէ Տէրը, սուրին՝ ժանտախտին ու սովին ազատութիւն կը քարոզեմ, ու ձեզ՝ երկրիս բոլոր թագաւորութիւններուն մէջ
18 նեղութեան պիտի մատնեմ։ Եւ զուարակը երկուքի կարելով, ու անոր կտրուներուն միջեւէն անցնելով՝ իմ առջեւս ըրած ուխտերնուն խօսքերը չկատարող, ես իմ ուխտս զանոց բնող մարդիկ
19 ները պիտի մատնեմ, Այսինքն Յուդայի իշխաններըը, ու Երուսաղէմի իշխաններըը, պալատականներըը, և քահանաներըը, ու երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ որոնք զուարակին կտրուներուն
20 միջեւէն անցան, Զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը, ու իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. և անոնց դիերը երկինքի թռչուններուն ու երկրի գազաններուն կերա-
21 կուր պիտի ըլլան։ Եւ Յուդայի Սեդեկիա թագաւորը, ու անոր իշխաններըը՝ իրենց թշնամիներուն ձեռքը, ու իրենց հոգին փնտռողներուն ձեռքը, և ձեզմէ դարձող Քաղդէացիներ թագաւորին զօրքերուն ձեռքը պի-
22 տի մատնեմ։ Ահա ես հրամայեցի՚, կ՚ըսէ Տէրը, ու զանոնք ատ քաղաքը ետ պիտի բերեմ, և անոր դէմ պատերազմ պիտի ընեն, ու զանիկայ պիտի առնեն ու կրակով այրեն. և Յուդայի քաղաքներըը՝ անբնակ ամայութեան պիտի դարձընեմ։

ԳԼ. ԼԵ

1 Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին օրերը՝ Տէրոջը կողմանէ Երեմիայեն եղած խօսքն է, որ ըսաւ. Ռեքաբեանց առանը գնա՛, ու անոնց հետ խօսէ՛, և զանոնք Տէրոջը տունը՝ մէկ սենեակ մը տար, ու անոնց գինի խմցուր։
3 Եւ Քաբասինիայի որդւոյն Երեմիայեն որդին Յեզոնիան, ու անոր եղբայրներըը, և բոլոր որդիներըը, ու Ռեքաբեանց բոլոր
4 տունը առի. Եւ զանոնք Տէրոջը տունը տարի Սեղոնայի որդւոյն Մաասիա գերապատիւին սենեակին քովի՝ Առաջնոց մարգապանին Յեզոնիային որդւոյն Շեղոնի որդւոյը սենեակին։ Ու Ռեքաբեանց
5 քովը գինիով լեցուն ամաններ ու գաւաթներ դրի, և անոնց ըսի. Գինի խմեցէք։ Ու անոնք ըսին.
6 Գինի չենք խմեր. քանզի մեր հայրը՝ Ռեքաբի որդին Յովնադաբ մեզի պատուիրեց ու ըսաւ. Դուք ու ձեր որդիքը յաւիտեան գինի չխմէք. Եւ տուն չշինէք, ու սերմ չցանէք, և այգի չունենաք ու չտառնաք. հապա ձեր բոլոր օրերը վրանները մէջ բնակիք. որպէսզի ձեր պանդխտեան եղած երկրին վրայ շատ
8 օրերապրիք։ Ու մեր հօրը Ռեքաբի որդւոյն Յովնադաբին բոլոր մեզի հրամայածին պէս՝ անոր խօսքը մտիկ բնելով՝ մեր բոլոր օրերուն մէջ մենք, մեր կիներնիքը, մեր որդիքը ու մեր աղջիկներըը գինի չենք խմեր.
9 Եւ բնակելու համար տուներ չենք շիներ, ու այգի ևս արտ ու սերմ չենք տունար. Հա-
10 պա վրաններու մէջ կը բնակինք՝ ու հնազանդութիւն ընելով՝ մեր հօրը Յովնադաբին բոլորը հրամայածը՝ ի գործ կը դնենք.
11 Բայց երբոր Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ան երկիրը

ը եղաւ , ըսինք . Եկէք , Քաղ-
քեացուց զօրքին երեսէն , ու
Աստուծոյ զօրքին երեսէն Երու-
սաղէմ երթանք . այսպէս Երու-
սաղէմի մէջ կը բնակինք :
12 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիային
13 եղաւ , ըսելով . Զօրաց Տէրը՝
Իսրայէլին Աստուածը այսպէս
կ՚ըսէ . Գնա՛ , Յուդայի մարդիկ-
ներուն ու Երուսաղէմի բնա-
կիչներուն ըսէ . Իմ խօսքերս
մոխիկ բնելու համար խրատ չէք
14 ընդունիր , կ՚ըսէ Տէրը : Ռեքա-
բի որդւոյն Յովնադաբին իր
որդւոցը պիտի չհամելու համար
պատուիրած խօսքերը հաստատ
պահելուցան , ինձ մի լսեցիք
հօրը հրամանին հնազանդութիւն
ընելով , մինչև ա օրս չէն խը-
մեր . բայց ձեզ ես ձեզի խո-
սեցայ կանուխ էլլելով ու խո-
սելով , սակայն ինձ մոխիկ չը-
15 լսիք : Ես իմ բոլոր ծառաներս
մարգարէներըը ձեզի խրկեցի՝ կա-
նուխ էլլելով ու խրկելով , ու
ըսի . Ամէն մարդ իր չար ճամբա-
յէն դառնայ , և բարի գործքեր
ըրէք , ու օտար աստուածներու
հետէ մի երթաք՝ որ անոնց ծա-
ռայութիւն ընէք , ինձ ես ձեզի ու ձեր հայրերուն տուած
երկիրս մէջը բնակիք . բայց ձեր
ականջը չդուռնկիք , ու ինձ մոխիկ
16 չլսիք : Եւ Ռեքաբի որդւոյն
Յովնադաբին որդիքը՝ իրենց հօ-
րը պատուիրած հրամանը հաս-
տատ պահեցին . բայց սա ժողո-
17 վուրդը ինձ մոխիկ չլսաւ : Ա-
նոր համար զօրաց Տէր Աստուա-
ծը՝ Իսրայէլին Աստուածը այս-
պէս կ՚ըսէ . Ահա ես Յուդային ,
ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչ-
ներուն վրայ պիտի բերեմ ան
բոլոր չարիքը՝ որ անոնց համար
խօսեր եմ . վասն զի անոնց խո-
սեցայ , բայց մոխիկ չլսին , ու
անոնց կանչեցի , բայց պատաս-
խան չտուին :
18 Ու Երեմիա՝ Ռեքաբեանց տա-
նը ըսաւ . Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէ-
լին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ .
Որովհետև ձեր հօրը Յովնադա-
բին պատուէրը մոխիկ ըրիք , ա-
նոր բոլոր հրամանները պահե-
ցիք , և ձեզի ամէն պատուիրա-
ծին պէս ըրիք . Անոր համար 19
զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ՚ըսէ . Ռեքաբեան
Յովնադաբէն միշտ իմ առջևս
կայնող մարդ պակաս պիտի չըլ-
լայ :

ԳԼ . ԼԶ

Ու եղաւ որ Յուդայի թա- 1
գաւորին Յովսիայի որդւոյն Յո-
վակիմին չորրորդ տարին՝ Տէրոջը
կողմանէ սա խօսքը եղաւ Երե-
միային , ըսելով . Քեզի մէկ գիրքի 2
տումն մը առ , ու անոր վրայ
գրէ ան բոլոր խօսքերը՝ որ քեզի
հետ խօսեցա Իսրայէլի և Յու-
դայի օրէրէն մինչև ա օրս Ի-
սրայէլի վրայով , ու Յուդայի վրա-
յով , և բոլոր ազգերուն վրայով
խօսեցայ : Կարելի է որ Յուդա- 3
յի տունը լսէ ան բոլոր չարիքը՝
որ ես կը մտածեմ անոնց ընե-
լու , որպէս զի ամէն մարդ իր
չար ճամբայէն դառնայ , և ես
անոնց անօրէնութիւնը ու մեղ-
քը ներեմ :
Ու Երեմիա՝ Ներիայի որդին 4
Բարուքը կանչեց , և Բարուք՝
Երեմիային բերնէն Տէրոջը անոր
ըսած բոլոր խօսքերը ան գիրքի
տումին վրայ գրեց : Ու Երեմիա՝ 5
Բարուքին պատուիրեց ու ըսաւ .
Ես ա՛ս գերդաստանս արգիլուած եմ . Տէ-
րոջը տունը երթալու կարող չեմ .
Ուստի գնա՛ երթա՛ , ու ծոմա- 6
պահութեան օրը Տէրոջը տանը
մէջ ժողովուրդին ականջներուն
իմ բերնէս գրած տումէդ Տէրո-
ջը խօսքերը կարդա , ու նաև
իրենց քաղաքներէն եկող բոլոր
Յուդային ականջներուն զանոնք
կարդա : Գուցէ Տէրոջը առջևը 7
խնդալով աղօթք ընեն , և ամէն
մարդ իր չար ճամբայէն դառ-
նայ . քանզի մեծ է ան բարկու-
թիւնը ու սպառնութիւնը որ
Տէրը սա ժողովուրդին համար

8 խօսեցաւ։ Ու Նէբրիայի որդին Բարուք՝ Երեմիա մարգարէին բոլոր խրն հրամայածին պէս ըրաւ, և ան գիրքն Տէրոջը խօսքերը կարդաց Տէրոջը տանը մէջ։

9 Ու հազար որ Յուդային թագաւորին Յովսիայի որդւոյն Յովակիմին հինգերորդ տարին՝ ինն ներորդ ամիսը՝ բոլոր Երուսաղէմի ժողովուրդին, ու Յուդայի քաղաքներէն Երուսաղէմ եկող բոլոր ժողովուրդին՝ Տէրոջը առջև ծոմապահութիւն քարոզեցին։

10 Եւ Բարուք՝ Սափան գրիչին որդւոյն Գամարիային տունեակը՝ Տէրոջը տանը նոր դրանը մուտքը՝ վերի գաւիթին մէջ բոլոր ժողովուրդին ականջներուն՝ ան գիրքն Երեմիայէն խօսքերը կարդաց։

11 Եւ Սարանի որդւոյն Գամարիային որդին Միքիան, երբոր գիրքէն Տէրոջը բոլոր խօսքերը

12 լսեց, թագաւորին տունը՝ գրիչին տունեակը իջաւ. և ահա բոլոր իշխանները՝ Եղիսամա գրիչը, ու Սեմայիայի որդին Դալայիան, ու Ակբորի որդին Եղնաթանը, և Սափանի որդին Գամարիան, ու Անանիայի որդին Սեդեկիան, և բոլոր իշխանները

13 հոն նստեր էին։ Ու Միքիա անոնց պատմեց ան բոլոր խօսքերը որ լսեր էր, երբոր Բարուք ժողովուրդին ականջներուն ան

14 գիրքն կը կարդար։ Եւ բոլոր իշխանները՝ Քուսիի որդւոյն Սեղեմիայի որդւոյն Նաթանեհայէն որդին Յուդին՝ Բարուքին խրկեցին՝ ըսելով. Ժողովուրդին ականջներուն կարդացած ատոգ ձեռքդ առ, ու հո՛ս եկուր. ուստի Նէբրիայի որդին Բարուք ատոգը ձեռքը առաւ, ու անոնց

15 գնաց։ Եւ անոնք ըսին անոր. Կ՚աղաչենք նստէ, ու մեր ականջներուն ալ կարդա զանիկայ։ Եւ Բարուք անոնց ականջներուն

16 կարդաց։ Ու երբոր ան բոլոր խօսքերը լսեցին, վախով իրարու կը նայէին, ու Բարուքին ըսին. Անշուշտ ատ բոլոր խօսքերը թագաւորին պիտի պատմենք։

17 Եւ Բարուքին հարցուցին ու ըսին. Շնորհք ըրէ՝ պատմէ մեզի թէ ինչպէս գրեցիր ատ խօսքերը անոր բերնէն։

18 Եւ Բարուք անոնց ըսաւ. Ան խօսքերուն ամէնը անիկայ բնաձի բերնով արտատանեց, ուես զանոնք մելանով ատ գրքին մէջը գրեցի։

19 Ան առներն իշխաններուն Բարուքին ըսին. Գնա՝ պահուըտէ՝ թէ դուն և թէ Երեմիան, և ոչ ըլլալիք մարդ չգիտնայ։

20 Ու անոնք պահը թագաւորին մտան. բայց տումը Եղիսամա գրիչին տունեակին մէջ պահեր էին, և ատ բոլոր խօսքերը թագաւորին ականջներուն պատմեցին։

21 Եւ թագաւորը խրկեց Յուդին որ ան տումը առնէ. ու զանիկայ Եղիսամա գրիչին տունեակէն առաւ. և Յուդին զանիկայ թագաւորին ականջներուն ու թագաւորին քովը կայնող բոլոր իշխաններուն ականջներուն կարդաց։

22 Եւ ինն երորդ ամիսը ըլլալով՝ թագաւորը ձմեռանոցին մէջ նստած էր, ու առջևը վառած կրակարան կար։

23 Ու երբոր Յուդի երեք կամ չորս էջ կարդաց, զանիկայ զմեղմով կարէց, ու կրակարանին կրակին մէջը նետեց, մինչև որ բոլոր տումը կրակարանին կրակին մէջը հատաւ։

24 Եւ թագաւորը ու անոր բոլոր ծառաներուն որոնք ատ բոլոր խօսքերը կը լսէին, չվախցան, ոչ ալ հանգերձները պատռեցին։ Թէպետև

25 Եղնաթանը, Դալայիան ու Գամարիան՝ թագաւորին աղաչեցին որ տումը չայրէ, բայց անոնց մեկ չլսեաց։

26 Եւ թագաւորը՝ թագաւորի որդւոյն Յերամեէլին, ու Եզրիէլի որդւոյն Սարայիային, ու Աբդիէլի որդւոյն Սեղեմիային հրամայեց, որ Բարուք գրիչը ու Երեմիա մարգարէն բռնեն. բայց Տէրը զանոնք պահեց։

27 Եւ թագաւորը ան տումը,

ու Երեմիայի բերնեն Բարուքին գրած խօսքերը այրելէն ետքը, Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիա-
28 յին՝ ըսելով. Դարձեալ դնա, քեզի մէկ ուրիշ տոմս մը առ, ու անոր վրայ գրէ անոնք բոլոր առջի խօսքերը որ Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին այրած առջի տոմ-
29 սին մէջը կային: Եւ Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին ըսես. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դուն ատոնք այրեցիր, ըսելով Թէ՝ Ինչո՞ւ համար անոր վրայ գրեցիր Թէ՝ Բաբելոնի Թագաւորը անպատճառ պիտի գայ, ու աս երկիրը պիտի աւրէ, և անկէ մարդը ու անասունը պիտի վերջցնէ:
30 Ասոր համար Տէրը՝ Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին վրայով այսպէս կ'ըսէ. Անոր՝ Դաւիթի թի աթոռին վրայ նստող մարդ պիտի չունենայ, և անոր մեռեալ ցորեկը տաքի մէջ ու գիշերը
31 ցուրտի մէջ պիտի ձգուի: Ու անոր և անոր սերունդին ու անոր ծառայութեան այցելութիւն պիտի բնեմ իրենց անօրէնութեանը համար, և անոնց վրայ, ու Երուսաղէմի բնակիչներուն վրայ, ու Յուդայի մարդոցը վրայ պիտի բերեմ ան ամէն չարիքը որ անոնց խօսեցայ, և անոնք մտիկ չըրին:
32 Ու Երեմիա մէկ ուրիշ տոմս մը առաւ, ու զանիկայ Ներիայի որդւոյն Բարուք գրիչին տուաւ, և անկէ անոր վրայ Երեմիային բերնեն Յուդայի Յովակիմ Թագաւորին կրակով այրած գիրքին բոլոր խօսքերը գրեց, ու անոնց վրայ՝ անոնց պէս ուրիշ շատ խօսքեր աւելցան:

ԳԼ. ԼԵ

1 Ու Յովսիային որդին Սեդեկիա Թագաւորը Յովակիմի որդւոյն Յեքոնիային տեղը Թագաւորեց, որն որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը Յուդայի վրայ Թագաւոր գրաւ:
2 Բայց անիկայ՝ ու անոր ծառայները ու երկրին ժողովուրդը՝ Տէրոջը Երեմիա մարգարէին ձեռքովը խօսած խօսքերը մտիկ չըրին:
3 Ու Սեդեկիա Թագաւորը՝ Սեղեմիայի որդին Յուքալը ու Սոփոնիայի որդին Սոփոնիա քահանան՝ Երեմիա մարգարէին խրկեց, ըսելով. Ընդրնդ ըրէ՝ մեզի համար մեր Տէր Աստուծոյն աղօթք ըրէ: Ան ժամանակը Երեմիա
4 ժողովուրդին մէջ կը մտնէր կ'ելլէր. ու զանիկայ պահապան բանտը դրած չէին:
5 Ու Եգիպտոսէն փարաւոնին զօրքը ելաւ, ու Երուսաղէմը պաշարող Քաղդեացիները երբոր անոնց լուրը լսեցին, Երուսաղէմին վրայէն քաշուեցան:
6 Եւ Տէրոջը խօսքը Երեմիա
7 մարգարէին եղաւ, ըսելով. Իսրայէլին Տէր Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ինձի հարցնելուս համար ձեզ խնդի խրկող Յուդայի Թագաւորին այսպէս ըսէք. Ահա ձեզի օգնութեան համար ելլող փարաւոնի զօրքը իր երկիրը Եգիպտոս պիտի դառնայ.
8 Քաղդեացիք պիտի դառնան, և ատ քաղաքիս դէմ պատերազմ պիտի ընեն. ու զանիկայ պիտի առնեն, և զանիկայ կրակով այրեն:
9 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Մի՛ խաբէք ձեր անձերը, ըսելով Թէ՝ Քաղդեացիք անշուշտ մեզմէ պիտի երթան. վասն զի պիտի չերթան. Քանզի Թէև ձեզի հետ
10 պատերազմ ընող Քաղդեացւոց բոլոր զօրքը զարնէք, ու անոնցմէ միայն մէկ քանի վիրաւորուած մարդիկ մնան, անոնց ամէն մէկը իր վրանէն ելլելով՝ ատ քաղաքը կրակով պիտի այրեն:
11 Ու երբոր Քաղդեացւոց զօրքը՝ փարաւոնի զօրքին պատճառաւ՝ Երուսաղէմի վրայէն քաշուեցան, Երեմիա Երուսաղէմէն
12 ելաւ որ Բենիամինի երկիրը երթայ, ու անկէ ժողովրդեան մէջը իր բաժինը առնէ:
13 Ու երբ

բար անիկայ Բենիամինի դաւառն էր, հան Անանիայի որդւոյն Սեղեմիայի որդին՝ Յերիա անուանով ոստիկան մը կար. և անիկայ Երեմիա մարգարէն բռնեց ու ըսաւ. Դուն կ'ապստամբիս 14 կողմը կ'անցնիս։ Ու Երեմիա ըսաւ. Սուտ է, ես կ'ապստամբ կողմը չեմ անցնիր. բայց անիկայ անոր մտիկ չըրաւ. ու Յերիա բռնեց Երեմիան, ու պանիկայ իշխաններուն տարաւ։ 15 Եւ իշխանները Երեմիային սըրդողեցան, ու զանիկայ ծեծեցին, և բանտապետին Յոնաթանի գրիչին տանը մէջ. վասն որ անոնք բանտ ըրեր էին։ 16 Երբոր Երեմիա բանտը ու խուցերուն մէջը մտաւ, ու հան շատ աուն նստաւ, Սեդեկիա 17 թագաւորը հաղորդ իրկեց՝ զանիկայ առաւ, և թագաւորը իր տանը մէջ գաղտուկ անոր հարցուց, ու ըսաւ. Արդեօք Տիրոջմէ մէկ խօսք մը կայ։ Ու Երեմիա ըսաւ, կայ. նաև ըսաւ. Դուն Բաբելոնի թագաւորին 18 ձեռքը պիտի տրուիս։ Ու Երեմիա ըսաւ Սեդեկիա թագաւորին. Քեզի, կամ ծառաներուդ, կամ այս ժողովուրդին զէմ ի՞նչ մեղք գործեցի որ զիս բանտը 19 դրիք։ Եւ ո՞ւր են ձեր մարգարէները, որ ձեզի մարգարէութիւն ըրին, ու ըսին. Բաբելոնի թագաւորը ձեր վրայ, ու աս 20 երկրիս վրայ պիտի չգայ։ Եւ հիմա կ'աղաչեմ՝ ով Տէր իմ թագաւոր, մտիկ ըրէ, թող իմ աղաչանքս քու առջեւդ ընդունելի ըլայ, ու զիս Յոնաթանի գրիչին տունը նստիս մի խրիկը, 21 որ հոն չմեռնիմ։ Եւ Սեդեկիա թագաւորը հրամայեց, ու Երեմիան բանտին գաւիթը դրին, ու ամէն օր հացագործներուն փողոցէն մէկ նկանակ հաց կու տային անոր, մինչեւ որ քաղաքին հացը բոլորովին հատաւ. ու Երեմիա բանտին գաւիթին մէջը կը նստէր։

ԳԼ. ԼԸ

1 Եւ Մատթանի որդին Սափատիա, ու փաշուրի որդին Գեդալիա և Սեղեմիայի որդին Յուքազ, ու Մեղքիայի որդին Փաշուր՝ Երեմիային բոլոր ժողովրդեան հետ խօսած խօսքերը լսեցին, որ ըսաւ. 2 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ա քաղաքիս մէջ կեցողը սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնի. իսկ Քաղդէացւոց կողմը ելլողը պզի պիտի մնայ. և անոր կեանքը իբրեն աւարի մը պէս պիտի ըլայ, ու պիտի ապրի։ 3 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ա քաղաքը անպատճառ Բաբելոնի թագաւորին զօրքին ձեռքը պիտի տրուի, ու զանիկայ պիտի առնէ։ 4 Եւ իշխանները թագաւորին ըսին. Կ'աղաչենք, թող սա մարդը մեռցուի. քանզի որ սա քաղաքիս մէջ մնացած պատերազմական մարդոց ձեռքերը, ու բոլոր ժողովուրդին ձեռքերը կը թուլցնէ՝ անոնց տանելի խօսքեր խօսելով. վասն զի սա մարդը սա ժողովուրդին խաղաղութիւնը չփնտռեր, հապա անոր չարիքը։ 5 Եւ Սեդեկիա թագաւորը ըսաւ. Ահա անիկայ ձեր ձեռքն է. որովհետեւ թագաւորը ձեր քովը կարողութիւն մը չունի։ 6 Ու Երեմիան առին, և զանիկայ թագաւորի որդւոյն Մեղքիային գուբը նետեցին, որ բանտին գաւիթին մէջն էր. ու Երեմիան չուաններով իջեցուցին. և ան գուբին մէջը ջուր չկար, հապա մինակ տիղմ, ու Երեմիա տիղմին մէջը կ'ընկղմէր։ 7 Եւ թագաւորին առնը եղող Եթիոպացի Ներքինին Աբդեմելէք լսեց որ Երեմիան գուբը ձգեցին. ու թագաւորը Բենիամինի դուռը կը նստէր։ 8 Աբդեմելէքը թագաւորին տունէն ելաւ, ու թագաւորին խօսեցաւ, ու ըսաւ. 9 Ո՛վ տէր իմ թագաւոր՝ սա մարդիկները պէշ ըրին՝ ամէն բան որ Երեմիա մարգարէ-

ին ըրին՝ զանիկայ գուբը նետե-
լով. քանզի քաղաքին մէջ հայ
չգտնուելուն համար՝ անիկայ իր
տեղը անօթութենէն պիտի մեռ-
10 նի: Եւ Թագաւորը Եբիմելեքին
յի Աբդեմելեքին հրամայեց ու
ըսաւ. Ակէ քեզի հետ երեսուն
մարդ տա՛ ու Երեմիա մարգա-
րէն գուբէն հանէ՛, քանի որ
11 մեռած չէ: Եւ Աբդեմելեք իր
հետը առաւ մարդիկները, ու
Թագաւորին տունը՝ շտեմարա-
նին տակը գնաց, և անկէ պատ-
ռած լաթեր ու հին լաթեր ա-
ռաւ, և պարանոք չուանովով
12 գուբը Երեմիային ինկեցուց: Ու
Եբիմելեքի Աբդեմելեքը Երե-
միային ըսաւ. Այս պատռած ու
հին լաթերը թեւերուդ տակը՝
չուանովուն տակէն դիր. ու
13 Երեմիա այնպէս ըրաւ: Ու Ե-
րեմիան չուանովով քաշեցին,
և զանիկայ գուբէն դուրս հա-
նեցին. ու Երեմիա բանտին գա-
ւիթին մէջը նստաւ:
14 Եւ Սեդեկիա Թագաւորը մարդ
խրկեց՝ ու Երեմիա մարգարէն իր
քովը առաւ Տէրոջը տունը եղող
երրորդ մուտքը. և Թագաւորը
Երեմիային ըսաւ. Քեզի բան մը
պիտի հարցընեմ՝ ինծմէ բան մի՛
15 պահեր: Ու Երեմիա ըսաւ Սե-
դեկիային. Թէ որ քեզի պատ-
միմ՝ չէ՞ որ զիս անշուշտ պիտի
մեռցընես. և թէ որ քեզի խրատ
տամ՝ ինծի մտիկ պիտի չընես:
16 Բայց Սեդեկիա Թագաւորը Երե-
միային գաղտուկ երդում ըրաւ,
ու ըսաւ. Կեցող աս հոգին ստեղ-
ծող Տէրը կենդանի է՝ որ քեզ
պիտի չմեռցընեմ՝ և քեզ պիտի
չմատնեմ՝ աս մարդիկներուն ձեռ-
քը՝ որոնք քու հոգիդ կը փնտռը-
17 ռեն: Ան առենը Երեմիա Սե-
դեկիային ըսաւ. Զօրաց Տէր
Աստուածը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ՚ըսէ. Թէ որ Բաբի-
լոնի Թագաւորին իշխաններուն
ելլես, քու հոգիդ ողջ պիտի մը-
նայ. և աս քաղաքը կրակով պի-
տի չայրի. հապա դուն ու քու
տունդ ողջ պիտի մնաք: Բայց թէ 18
որ Բաբիլոնի Թագաւորին իշխան-
ներուն ելլես՝ ան առենը աս քա-
ղաքը Քաղդեացւոց ձեռքը պիտի
տրուի, ու զանիկայ կրակով պիտի
այրեն. և դուն անոնց ձեռքէն
պիտի չազատիս: Ու Սեդեկիա 19
Թագաւորը Երեմիային ըսաւ.
Քաղդեացւոց կողմը անցած Հր-
էիանեներէն կը վախնամ. չըլլայ որ
զիս անոնց ձեռքը տան, ու ինծի
հետ անարգանօք վարուին: Ու 20
Երեմիա ըսաւ. Պիտի չտան.
կ՚ազաչեմ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ
ըրէ որ քեզի պիտի ըսեմ՝ որպէս
զի քեզի աղէկ ըլլայ, ու քու
անձդ ապրի: Բայց թէ որ ելլել 21
չուզես, Տէրոջը ինծի ցուցուցած
բանը սա է. Ահա Յուդայի մա- 22
գաւորին տունը մնացած բոլոր
կիներուն՝ Բաբիլոնի Թագաւորին
իշխաններուն պիտի տարուին.
ու ան կիները պիտի ըսեն. Քու
բարեկամներդ քեզ հրապուրե-
ցին, ու քեզ յաղթեցին. ոտքե՛րդ
ակռայի մէջ ընկղմեցաւ պէս՝ ա-
նոնք ետ քաշուեցան: Եւ քու 23
բոլոր կիներդ ու տղաքներդ
Քաղդեացիներուն պիտի հանեն.
դուն ալ անոնց ձեռքէն պիտի
չազատիս. հապա Բաբիլոնի Թա-
գաւորին ձեռքովը պիտի բռը-
նուիս. և դուն պատճառ պիտի
ըլլաս որ աս քաղաքը կրակով
այրի: Ու Սեդեկիա ըսաւ Երե- 24
միային. Ա՛ս խօսքերը մարդ մը
չիմանայ, ու դուն պիտի չմե-
ռնիս: Եւ թէ որ իշխանները քեզի 25
հետ խօսիլս լսեն, ու քեզի գան,
ու քեզի ըսեն. Հիմա Թագաւո-
րին հետ ի՛նչ խօսեցար՝ մեզի
պատմէ. մեզմէ մի՛ պահեր, ու
քեզ չենք մեռցըներ. և Թագա-
ւորը քեզի հետ ի՛նչ խօսեցաւ.
Ան առենը անոնց ըսէս. Ես Թա- 26
գաւորին առջեւը ազաչանք ըրի,
որ զիս Յոնաթանին տունը դա՛
չեզրկէ, որ հոն չմեռնիմ: Եւ բո- 27
լոր իշխանները Երեմիային եկան,
ու անոր հարցուցին. և անոնց
պատմեց ա՛ս ամէն խօսքերուն

համեմատ՝ որ Թագաւորը պատուիրեր էր, ու անոր խօսեցին դադրեցան, վասն զի բանը չը-
28 յայտնուեցաւ։ Ու Երեմիա բանտին գաւիթին մէջը կը նստէր՝ մինչեւ Երուսաղէմին առնուած օրը, ու երբոր Երուսաղէմը առնուեցաւ, անիկայ հոն էր։

ԳԼ. ԼԹ.

1 Յուդայի Սեդեկիա Թագաւորին իննեերորդ տարին տասնեերորդ ամիսը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմ եկաւ, ու
2 զանիկայ պաշարեցին։ Սեդեկիա. Հինգ մեռտասանեերորդ տարին չորրորդ ամիսը՝ ամսուն ինիներորդ քաղաքին պարիսպը ձեղքուեցաւ։
3 Եւ Բաբիլոնի Թագաւորին բոլոր իշխանները՝ այսինքն՝ Նէրգէղսարասար, Սամգարնաբաւ, Սարսեքիմ Նեբբիսատեմը, Նէրգէղսարասար մոգպետը, ու Բաբիլոնի Թագաւորին բոլոր մնացած իշխանները եկան միջին դուռը նստան։
4 Ու երբոր Յուդայի Սեդեկիա Թագաւորը, ու բոլոր պատերազմական մարդիկները զանոնք տեսան, վախան, ու քաղաքէն՝ գիշերով Թագաւորի պարտէզին ճամբայովը երկու պարսպին մէջի դուռնէն ելան, ու խնդը դաշտի
5 ճամբան եղաւ։ Եւ Քալդեացւոց զօրքը անոնց ետեւէն հասան, ու Երիքովի դաշտերուն մէջ Սեդեկիային հասան, և զանիկայ բռնեցին, ու Եմաթի երկիրը Ռեբղայի մէջ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորին առջեւը հանեցին, որ անոր դատաստանը
6 տեսաւ։ Եւ Բաբիլոնի Թագաւորը Ռեբղայի մէջ Սեդեկիային աչքերը անոր աչքերուն առջեւը մորթեց, ու Բաբիլոնի Թագաւորը՝ Յուդայի բոլոր ազնուականները մորթեց։
7 Եւ Սեդեկիային աչքերը կուրցուց, ու զանիկայ շղթաներով կապեց, որ
8 Բաբիլոն տանի։ Եւ Քալդեացիք կրակով այրեցին Թագաւորին տունը, ու ժողովուրդին տունները, ու Երուսաղէմին պարիսպները փլուցին։
9 Եւ Նաբուզարադան դահճապետը քաղաքին մէջ մնացած ժողովուրդը, ու իրեն ինկած փախստականները, և ժողովուրդին ուրիշ մնացորդները Բաբիլոն գերի տարաւ։
10 Ու Նաբուզարադան դահճապետը՝ Յուդայի երկրին մէջ թողուց ժողովուրդին աղքատները՝ ոչինչ բան մը չունենին, և նոյն օրը անոնց այգիներ ու արտեր տուաւ։
11 Ու Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը՝ Երեմիային համար՝ Նաբուզարադան դահճապետին պատուիրեց ու ըսաւ,
12 Զանիկայ առ, և աչքդ անոր վրայ ըլլայ, ու անոր ամենևին չարիք մի հասցընէր, հապա ինչ որ քեզի ըսէ, անոր այնպէս ըրէ։ Եւ Նա-
13 բուզարադան դահճապետը, ու Նաբուսարսեքիմ Նեբբիսատեմը, ու Նէրգէղսարասար մոգպետը, և Բաբիլոնի Թագաւորին բոլոր նախարարները մարդ խրկեցին,
14 Ու Երեմիան բանտին գաւիթէն առին, ու զանիկայ Սափանի որդւոյն Աքիկամի որդւոյն Գադալիային տուին, որ զանիկայ տունը տանի, ու անիկայ ժողովուրդին մէջը բնակեցաւ։
15 Եւ Տէրոջը խօսքը եղաւ Երեմիային, երբոր անիկայ բանտին գաւիթին մէջը արգիլուած էր, ըսելով.
16 Գնա՝ Եբեդմելեքին Եթովպացի Աբեդմելեքին ըսէ, ու ըսէ. Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ատ քաղաքիս վրայով ըսած խօսքերս՝ չարիքի եւ չէ թէ բարիքի համար, ու անօրը քու աչքերուդ առջեւը պիտի կատարուին։
17 Եւ անօրը քեզ պիտի ազատեմ, կ'ըսէ Տէրը, ու պիտի չտրուիս այն մարդիկներուն ձեռքը՝ որոնց երեսէն դուն կը վախնաս։
18 Վասն զի քեզ անշուշտ պիտի ազատեմ, ու սրով պիտի չկո-

նոա. և քու կեանքդ քեզի աւար լի մը պէս պիտի ըլլայ. քանզի ինձի առաքեցար՝ կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Խ

1 Ո՜վ նաւքը՝ որ Տէրոջը կողմանէ Երեմիայեան եղար, նաբաւզարդան դահճապետը զանիկա Ռամայէն արձակելէն ետքը. վասն զի Բաբելոն առուելու Երուսաղէմի ու Յուդայի բոլոր գերիներուն մէջ զանիկա ալ շղթայեալ կապած առեր էին։

2 Եւ դահճապետը Երեմիան առնելով, անոր ըսաւ. Քու Տէր Աստուածդ սա տեղւոյս վրայ 3 սա չարիքը խօսած է. ու Տէրը պատիժ բերաւ, ու իր ըսածին պէս ըրաւ. քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցիք, և անոր ձայնին մտիկ չըրիք. ու սա բանը ձեզի եղաւ։ Եւ հիմա ահա այսօր քու 4 ձեռքերուդ շղթայեալը քակեցի. թէ որ ինծի հետ Բաբելոն երթալը քու աչքիդ դէշ կ'երեւնայ. զանոր ըրէ. ահա բոլոր երկիրը քու առջեւդ է, ո՛ւր որ քեզի աղեկ ու հաճոյ կ'երեւնայ երթալու, 5 հոն գնա։ Ուսաւ նաև Բաբելոնի թագաւորին՝ Յուդայի քաղաքներուն վրայ դրած Սափանի որդւոյն Աքիկամին որդին Գոդոլիան դեռ ետ չդարձած՝ անոր գնա, ու անոր հետ ժողովուրդին մէջը բնակէ, և կամ ո՛ւր որ քեզի աղեկ կ'երեւնայ երթալու, հոն գնա. ու դահճապետը անոր պատշաճներ ու պարգեւ առաւ, և 6 զանիկա արձակեց։ Ու Երեմիա Մասիա գնաց Աքիկամի որդւոյն Գոդոլիային, և անոր հետ՝ երկրին մէջ մնացած ժողովուրդին մէջտեղը բնակեցաւ։

7 Ու դաշտը եղող բոլոր զօրավարները՝ իրենք ու իրենց մարդիկները երբոր լսեցին թէ Բաբելոնի թագաւորը Աքիկամի որդին Գոդոլիան երկրին վրայ դրաւ, և Բաբելոն չբշուած մարդիկները, ու կիներն ու տղաքները, ու երկրին աղքատներէն անոր չտանձնեց, Մասիա եկան 8 Գոդոլիային. այսինքն՝ Նաթանիայի որդին Իսմայէլը, ու Կարէի որդիքը՝ Յովնանան ու Յովնաթան, և Թանհումեթի որդին Սարայիան, ու Եփայիի որդիքը, ու Մաքաթիի որդին Յեզոնիան, թէ իրենք և թէ իրենց մարդիկները։ Եւ Սա- 9 փանի որդւոյն Աքիկամին որդին Գոդոլիան՝ անոնց ու անոնց մարդիկներուն երդում ըրաւ, ու ըսաւ. Քաղդէացւոց ծառայութենէն ընելէն մի վախնաք. սա երկրին մէջ բնակեցէք, և Բաբելոնի թագաւորին ծառայութենէն ըրէք, ու ձեզի աղեկ պիտի ըլլայ։ Եւ ես ահա Մասիայի մէջ կը 10 բնակիմ, որ մեզի եկող Քաղդէացիներուն առջեւը կենամ. ու դուք գինի, և ամառնային պտուղ, ու եղ ժողվեցէք, ու ձեր անօթներուն մէջը դրէք, և ձեր քաղաքներուն մէջը դրէք եղած քաղաքներուն մէջ բնակեցէք։ Ու Մո- 11 վաբի մէջ, և Ամմոնի որդւոցը մէջ, ու Եդոմի մէջ, և ամէն երկիրներու մէջ եղող Հրէաներէն լսելով որ Բաբելոնի թագաւորը Հրէաստանի մէջ մնացորդ թողուցեր է, ու անոնց վրայ՝ Սափանի որդւոյն Աքիկամին որդին Գոդոլիան դրեր է, Բոլոր Հրէաները ամէն իրենց 12 ցրուած տեղերէն դարձան, ու Յուդայի երկիրը՝ Գոդոլիային Մասիա եկան, և խիստ շատ գինի ու ամառնային պտուղներ ժողվեցին։

Եւ Կարէի որդին Յովնանան, 13 ու դաշտը եղող բոլոր զօրավարները՝ Մասիա Գոդոլիային, Ու անոր ըսին. Գիտես որ Ամ- 14 մոնի որդւոցը թագաւորը Բաալիս՝ Նաթանիայի որդին Իսմայէլը խրկեց քեզ մեռցնելու համար, բայց Աքիկամի որդին Գոդոլիան

15 անունդ չհաւատայ։ Եւ կարճէ ոտ-
դին Յօհանանը Մասիայի մէջ
Գադողիային հետ գաղտուկ խօ-
սեցաւ, ու ըսաւ. Հիմա եր-
թամ, ու Դամմանիայի որդին Իս-
մայէլը զարնեմ, ու մարդ չիմա-
նայ. ինչո՞ւ անիկայ քեզ մեռ-
ցընէ, ու քովդ ժողովուած բոլոր
Հրեաները ցրուին, և Յուդայի
16 մնացորդը կորսուի։ Ու Աքիկամի
որդին Գադողիան Կարէի որդուն
Յօհանանին ըսաւ. Ատ բանը մի
ըներ. վասն զի դուն Իսմայէլին
վրայով սուտ կը խօսիս։

ԳԼ. ԽԱ

1 Ու եղաւ որ՝ եօթնեերորդ ամ-
սուն մէջ թագաւորական սե-
րունդէն եղող՝ Եղիսամայի որ-
դուն Դամմանիային որդին Իս-
մայէլը՝ թագաւորին նախարար-
ներովը ու իր հետը տասը մարդ-
ով՝ Մասիա եկաւ Աքիկամի
որդուն Գադողիային. ու հոն
մէկտեղ հաց կերան Մասիայի
2 մէջ։ Եւ Դամմանիայի որդին Իս-
մայէլը ու իր հետը եղող տասը
մարդը ելան՝ և Սափանի որդուն
Աքիկամին որդին Գադողիան սր-
բով զարկին, ու մեռցուցին զա-
նիկայ՝ որն որ Բաբելոնի թագա-
3 ւորը երկրին վրայ դրեր էր։ Նաև
Գադողիային հետ Մասիայի մէջ
եղող բոլոր Հրեաները, և հոն
գտնուած Քաղդէացի պատերազ-
մականները՝ Իսմայէլը կոտրեց։
4 Ու եղաւ որ Գադողիան մեռ-
ցընելէն երբոր՝ հետեւեալ օրը
5 դեռ մարդ չիմացած, Սիւքեմէն,
Սեղոմէն ու Սամարիայէն՝ ութսուք
հոգի մօրուքնին ածիլած, և հանդերձներնին պատ-
ռած, ու իրենց մարմինին վրայ
կտրածնիլ ըրած ուխտաւոր մարդ
եկան, և անոնց ձեռքը ընծաներ
ու խունկ բռնած էր՝ Տէրոջը տաճարը
6 տանելու համար։ Եւ Դամմա-
նիային որդին Իսմայէլը՝ Մասիա-
յէն ելաւ դառնալը դիմաւորելու՝
անիկա գացած տեղնէն՝ լալով
կ՚երթար. ու երբոր անոնց հա-
սաւ, անոնց ըսաւ. Աքիկամի որդ-
ւոյն Գադողիային եկէք։ Ու երբ 7
որ՝ երբոր անոնք քաղաքին մէջ-
տեղը եկան, Դամմանիայի որդին
Իսմայէլը՝ ինքը՝ իր հետը եղող
մարդիկներուն միջոցով, զանոնք մեռցուց,
ու փոսին մէջը նետեց։ Եւ անոնց 8
մէջ տասը մարդ գտնուեցան՝ որ
Իսմայէլին ըսին. Մեզ մի մեռ-
ցըներ, վասն զի մենք գաշտը ցո-
րեներ, գարիի, ձէթ ու մեղրի ծա-
ծուկ շտեմարաններ ունինք. ուս-
տի անիկայ զանոնց ըրաւ, և զա-
նոնք իրենց եղբայրներուն մէջ չմեռ-
ցուց։
Ու ան փոսը՝ որուն մէջը Իսմա- 9
յէլ Գադողիային պատճառաւ
բոլոր մեռցուցած մարդկներուն
դիակները նետեց, Նոյնն էր որ Ասա
թագաւորը շիներ էր՝ Իսրայէլի
Բաասա թագաւորին երեսէն վախ-
նալուն համար. Դամմանիայի որդին
Իսմայէլը զանիկայ մեռուածներով
լեցուց։
Եւ Իսմայէլ Մասիայի մէջ 10
եղող ժողովրդին բոլոր մնա-
ցորդը գերի ըրաւ, թագաւորին
աղջիկները, ու Մասիայի մէջ
մնացած բոլոր ժողովուրդը, ո-
րոնց վրայ Նաբուզարդան գան-
ձապետը Աքիկամի որդին Գադո-
ղիան վերակացու դրեր էր. և
Դամմանիայի որդին Իսմայէլը զա-
նոնք գերի առնելով՝ գնաց Ամ-
մոնի որդուոյը անցնելու։
Եւ Կարէի որդին Յօհանանը, 11
ու անոր հետ եղող բոլոր զօրա-
վարներնը՝ երբոր Դամմանիայի որ-
դուն Իսմայէլին ըրած բոլոր չա-
րութիւնները լսեցին, Իրենց բոլոր 12
մարդիկներնը առին, ու Դամմա-
նիային որդուն Իսմայէլին հետ
պատերազմելու գացին, և զանի-
կայ Գաբաւոնի շատ ջուրերուն
քովը գտան։ Ու Իսմայէլին հե- 15
տը եղող բոլոր ժողովրդը՝ երբ
որ Կարէի որդին Յօհանանը,
ու անոր հետը եղող բոլոր զօրա-
վարները տեսան, ուրախացան։
Եւ Իսմայէլին Մասիայէն գերի 14
քշած բոլոր ժողովրդը երես-
նին դարձուցին, ու եւ պատնա-

լով՝ կարէի որդւոյն Յօհաննէսի
15 գացին։ Բայց Համաձախայի որդին
Իամայելը ուղիղ մարդով Յօհա-
ննէսին եղեւնէն փախաւ, ու Ամ-
մանի որդւոցը գնաց։
16 Եւ կարէի որդին Յօհաննէսը,
ու անոր հետ եղող բոլոր զօրա-
վարներըն՝ Համաձախայի որդին Իս-
մայելէն ետ բերած ժողովուրդին
բոլոր մնացորդը Մասփայէնաւէն՝
Աքիկամի որդւոյն Գադոդիայէն
մեռցուելէն ետքը, այսինքն գա-
բաւոնէն ետ բերած պատերազ-
մաղ կարճ՛նեները, ու կիներէն,
և տղաքներէն, ու ներքինիներէն,
17 ու գացին Քեմհէմին քովը և
եղաւ Քամաամի պանդոկին մէջ
նստան, որ երթան եգիպտոս
մտնելն Քալդէացւոց երեսէն.
18 վասն զի անոնցմէ վախցան, քան-
զի Համաձախայի որդին Իսմայելը՝
Բաբելոնի թագաւորին երկրին
վրայ դրած Աքիկամի որդին Գա-
դոդիան մեռցուցեր էր։

ԳԼ. ԽԲ

1 Եւ բոլոր զօրավարները, ու Կա-
րէի որդին Յօհաննէսը, և Ովսէ-
իայի որդին Յեզոնիան, ու բոլոր
ժողովուրդը պզտիկէն մինչև մե-
2 ծը մօտեցան, ու Երեմիա մար-
գարէին ըսին. Մեր խնդիրքը
քու առջեւդ ընդունելի լլայ.
ու մեզի համար՝ այսինքն ասոր բո-
լոր մնացորդներուն համար՝ քու
Տէր Աստուածդդ աղօթք ըրէ.
վասն զի շատէն քիչ մնացինք,
ինչպէս որ աչքերդ մեզ կը տես-
3 նեն. Եւ քու Տէր Աստուածդ
մեր երթալու ճամբան ու մեր
4 ընելը բանը մեզի իմացընէ։ Ու
Երեմիա մարգարէն անոնց ըսաւ.
Լսեցի. Ահա ձեր Տէր Աստու-
ծոյն աղօթք կ՛ընեմ ձեր խօսքե-
րուն համեմատ, և Տէրը ձեզի
համար ինչ պատասխան որ տա-
լու լլայ, ձեզի կ՛իմացընեմ.
5 ձեզմէ բան մը չեմ պահեր։ Ու
անոնք Երեմիային ըսին. Տէրը
մեր մեջը ճշմարիտ ու հաւատա-
րիմ վկայ լլայ՝ թէ որ չընենք
ան ամէն բանին համեմատ՝
որոնց համար քու Տէր Աստու-
ծդդ քեզ մեզի պիտի խրկէ։ Թէ 6
բարի և թէ չար՝ մեր Տէր Ա-
ստուածոյն ձայնին պիտի հնազան-
դինք, որուն որ քեզ կը խրկե-
կինք. որպէս զի մեր Տէր Ա-
ստուածոյն ձայնին հնազանդելով՝
մեզի աղէկ լլայ։
Եւ տասը օրէն եղաւ՝ Տէրոջը 7
խօսքը եղաւ Երեմիային. Ու 8
կարէի որդին Յօհաննէսը, և
անոր հետ եղող բոլոր զօրավար-
ներըն, ու պզտիկէն մինչև մեծը՝
բոլոր ժողովուրդը կանչեց, Ու 9
անոնց ըսաւ. Իսրայէլին Տէր
Աստուածը՝ որուն որ դուք զիս
խրկեցիք ձեր աղաչանքը մատու-
ցանելու համար, այսպէս կ՛ըսէ.
Թէ որ շարունակէք աս երկրին 10
մէջ բնակելու, ես ալ ձեզ պի-
տի շինեմ ու պիտի չփլցընեմ,
և ձեզ պիտի տնկեմ, ու պիտի
չխլեմ. վասն զի ձեզի ըրած չարի-
քիս վրայով ղղջացի։ Մի վախնաք 11
Բաբելոնի թագաւորին երեսէն՝
ուսկից որ կը վախնաք. անկէ մի՛
վախնաք՝ կ՛ըսէ Տէրը. վասն զի
ձեզ անոր ձեռքէն ազատելու
համար, ու ձեզ ողորմելու
համար՝ ես ձեզի հետ եմ. Ու 12
ձեզի ողորմութիւններ ցոյց պի-
տի տամ, և անկէց ձեզի պիտի
ողորմի, ու ձեզ ձեր երկիրը
դարձընէ։ Բայց թէ որ ըսէք. 13
Ա՛ս երկրիս մէջ չենք բնակիր, ու
ձեր Տէր Աստուածոյն խօսքը մի-
ամիտ չընելով՝ ըսէք. Չէ, հապա 14
Եգիպտոսի երկիրը մտնենք, որ
հոն պատերազմ պիտի չտեսնենք,
ու փողի ձայն պիտի չլսենք, և
հացի համար անօթի պիտի չմը-
նանք, ու հոն պիտի բնակինք.
Ուրեմն հիմա Տէրոջը խօսքը մի- 15
ամիտ ըսէք՝ ով Յուդայի մնացոր-
դը. Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Ա-
ստուածը այսպէս կ՛ըսէ. Թէ որ
դուք ձեր երեսները շիտակէք Ե-
գիպտոս մտնելու, ու հոն պան-
դխտանալու երթաք, Ան ա- 16
նիկա՝ ան սուրը՝ ուսկից որ կը

վախնալը՝ հան Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր վրայ պիտի գայ, և անոնք՝ ուսկից որ դուք կը զարհուրիք, հան Եգիպտացւոց երկրին մէջ ձեր եւեւէն պիտի պաշարէ, ու հան պիտի մեռնիք։
17 Եւ ան ամէն մարդիկը՝ որոնք իրենց երեսները կը շիտակեն Եգիպտոս երթալու՝ հան պանդրիտանալու համար, սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնին, ու իմ անոնց վրայ բերելոս չարիքէս երեսէն անոնցմէ մնացորդ ու ազատուած պիտի չմնայ։
18 Վասն զի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ինչպէս որ իմ բարկութիւնս ու սրտմտութիւնս Երուսաղէմի բնակիչներուն վրայ թափեցաւ, այնպէս ձեր վրայ պիտի թափի իմ սրտմտութիւնս, երբոր Եգիպտոս մտնէք. և անէծքի, զարմանքի, նզովքի ու նախատինքի էնիաչայ պիտի ըլլաք, ու մէյմըն ալ աս տեղը պիտի չտեսնէք։
19 Ո՛վ Յուդայի մնացորդները՝ Տէրը ձեզի համար՝ Եգիպտոս մի մտնէք՝ ըսաւ. ոտոտէ ազիկ գիտցէք՝ որ այսօր ձեզի վկայութիւն կ՚ընեմ։
20 Վասն զի դուք ձեր հոգւոյն դէմ նենգաթիւն ըրիք, երբոր զիս ձեր Տէր Աստուածնիս խրկեցիք՝ ըսելով. Մեզի համար մեր Տէր Աստուածնիս աղօթք ըրէ, ու մեր Տէր Աստուածնիս ամէն բանի խօսքը մեզի պատմէ, ու պիտի ընենք։ Եւ ես այսօր ձեզի պատմեցի, ու դուք մինչ չըրիք ձեր Տէր Աստուածնիս ձայնը, ու ան ամէն խօսքերը՝ որոնց համար զիս
22 ձեզի խրկեց։ Եւ հիմա ազիկ գիտցէք՝ որ դուք սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի մեռնիք ան տեղը՝ ուր որ կ՚ուզէք երթալ հան պանդխտանալու համար։

ԳԼ. ԽԳ

1 Երբոր երեմիա բոլոր ժողովուրդին անոնց Տէր Աստուածնիս բոլոր խօսքերը խօսելը լմնցուց, որոնց համար անոնց Տէր Աստուածը զանիկայ անոնց խրկեր էր, այինքն ան բոլոր խօսքերը,
2 Ազարեայի որդին Ազարիան, ու Կարէհի որդին Յոհանանը, և բոլոր ամբարտաւան մարդիկները երեմիայի խօսելեան, ու ըսին. Դուն սուտ կը խօսիս. մեր Տէր Աստուածը քեզ չխրկեց որ ծէդ ըսես թէ՝ Եգիպտոս մի մտնէք հան պանդրտանալու համար.
3 Հապա Նէրիայի որդին Բարուքը քեզ մեզի դէմ առ կը հանէ, որպէսզի մեզ Քաղդեացւոց ձեռքը մատ, որ մեզ մեռցնեն, ու մեզ Բաբիլոն գերի տանին։
4 Եւ Կարէհի որդին Յոհանանը, ու բոլոր զօրավարները, և բոլոր ժողովուրդը՝ Տէրոջը ձայնը մրտիկ չընին, որ Յուդայի երկրին մէջ բնակին.
5 Հապա Կարէհի որդին Յոհանանը ու բոլոր զօրավարները՝ Յուդայի բոլոր մնացորդները առին, որոնք Յուդայի երկրին մէջ բնակելու համար եան դարձեր էին ան բոլոր ազգերէն՝ ուր որ ցրուած էին.
6 Այսինքն՝ երիկ մարդիկները, ու կիներնին, և տղաքներնին, ու թագաւորին աղջիկները, և Նաբուզարդան գահճապետին՝ Սափանի որդւոյն Աբիկամի որդւոյն Գոդոդիայի քովը թողուցած բոլոր մարդիկները, ու երեմիա մարգարէն, և Նէրիայի որդին Բարուքը.
7 Ու եգիպտոսի երկիրը գացին. վասն զի Տէրոջը ձայնը մրտիկ չընին. ու մինչև Տափնաս եկան։
8 Եւ Տափնասի մէջ Տէրոջը խօսքը եղաւ երեմիային՝ ըսելով.
9 Ձեռքդ մեծ քարեր առ, ու զանոնք Յուդայի մարդոցը աչքերուն առջեւը՝ Տափնաս եղող փարաւոնի տունը դրանը առջեւի աղիւսատունը կաւին մէջը լծաղէ, և անոնց ըսէ. Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես պիտի խրկեմ, ու իմ ծառաս Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը
10

պիտի առնեմ, և անոր ամենաբաս
ատ իմ Թագաւոր քարէբուա վրայ
պիտի դնեմ. ու անիկայ իր ազգա-
յական խորանը անունց վրայ պիտի
11 ապրածէ. Եւ պիտի գայ՝ Ե-
գիպտոսի երկիրը պիտի զարնէ.
մահուան համար եղողները՝ մա-
հուան, գերութեան համար և-
ղողները՝ գերութեան, և սուրի
համար եղողները՝ սուրի պիտի
12 մատնէ: Ու Եգիպտոսի աստուած-
ներուն տուներուն մէջը կրակ
պիտի բռնկցընեմ. և անիկայ
զանոնք պիտի այրէ, ու զանոնք
գերի պիտի տանի. և անիկայ
Եգիպտոսի երկիրը պիտի հագ-
նի, ինչպէս որ հովիւը իր հան-
դերձը կը հագնի, ու անկէ խա-
15 ղաղութեամբ պիտի ելլէ: Ու
Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող ա-
րեւս տանը արձանները պիտի
կոտրտէ, ու Եգիպտոսի աս-
տուածներուն տուները կրակով
պիտի այրէ:

ԳԼ. ԽԴ

1 Եգիպտոսի երկրին մէջ բը-
նակող բոլոր Հրեաներուն հա-
մար, այսինքն Մագդաղը, Տափ-
նասը, Մեմփիսը, ու Պաթրո-
սի երկրին մէջ բնակողներուն
համար՝ Երեմիային եղած խօսքն
է, որ բսաւ.
2 Զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Ա-
ստուածը այսպէս կ'ըսէ. Դուք
տեսաք այն ամէն չարիքը որ Երու-
սաղէմին վրայ, ու բոլոր Յու-
դայի քաղաքներուն վրայ բերի.
և ահա անոնք այսօր աւերակ
են, ու անոնց մէջը բնակող չը-
3 կայ. Իրենց բարկացընելուն համար
ըրած չարութիւններնուն պատ-
ճառաւ, որ գացին խունկ ծը-
խելու, ու ծառայութիւն ընելու
ուրիշ աստուածներու, որոնք
ոչ իրենք ճանչցեր էին, ո՛չ դուք,
4 ո՛չ ալ ձեր հայրերը: Եւ ես ձե-
զի խրկեցի իմ բոլոր ծառաներս
մարգարէները՝ կանուխ ելլելով
ու խրկելով, և ըսի. Ա՛ս գարշ
գործը մի ընէք, որն որ ես կ'ա-
ռեմ: Բայց մարիկ չլսին, ու ա- 5
կանջնին չդարձուցին՝ որ իրենց չա-
րութիւններէն դառնան, և ու-
րիշ աստուածներու խունկ չծը-
խեն: Ուստի իմ սրտմտութիւնս 6
ու բարկութիւնս թափեցաւ,
և Յուդայի քաղաքներուն մէջ,
ու Երուսաղէմի փողոցներուն
մէջ բորբոքեցաւ. ու անոնք աս
օրուան նման ամայի ու
աւեր եղան: Եւ հիմա զօ- 7
րաց Տէր Աստուածը՝ Իսրայէլին
Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Ին-
չու համար դուք ձեր հոգիներն
դէմ առ մեծ չարութիւնը կը
գործէք, որ Յուդայի մէջէն
երիկ մարդը ու կինիկը, ազան ու
կաթնիկը մանուկը կորսընցընէք,
այնպէս որ ձեզի մնացորդ մը
չմնայ. Ձեր ձեռացը գործերը- 8
վը զիս սրդռցընելով, և ուրիշ
աստուածներու խունկ ծխելով
Եգիպտոսի երկրին մէջ, ուր որ
դուք մտաք հոն պանդխտանա-
լու համար, որպէս զի ձեր անձը
կորսընցընէք, ու երկրիս բոլոր
ազգերուն մէջը անէծք ու նա-
խատինք ըլլաք: Մինչ Յուդայի 9
երկրին մէջ, ու Երուսաղէմի փո-
ղոցներուն մէջ ձեր հայրերուն
ըրած չարութիւնները, և Յու-
դայի Թագաւորներուն չարու-
թիւնները, ու անոնց կիներուն
չարութիւնները, և ձեր չա-
րութիւնները, ու ձեր կիներուն չարութիւնները մոռ-
ցա՞ք: Անոնք մինչև աս օրս լ 10
ունց անձերը չխոնարհեցուցին,
ու չվախցան, և ձեր առջևը,
ու ձեր հայրերուն առջևը դրած
օրէնքիս ու պատուիրանքներուս
մէջ չգացին: Անոր համար 11
զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ձեր
վրայ կը հաստատեմ իմ երեսս
չարիքի համար, ու բոլոր Յու-
դան կորսընցընելու համար: Ե- 12
պիտի առնեմ Յուդայի մնացոր-
դը՝ որոնք երեսնին հաստատե-
ցին Եգիպտոսի երկիրը մտնե-
լու՝ հոն պանդխտանալու հա-

մար, ու ամէնքը Եգիպտոսի երկրին մէջ պիտի հաւանին, որ բոլ, սովով պիտի իյնան ու հատնին, մինչեւ որ մինչեւ մեծը որով ու սովով պիտի մեռնին, և սրե, զարմանքի, նզովքի ու նախատինքի ենթակայ պիտի ըլ-
15 լան: Ու Եգիպտոսի երկիրը բնակողներուն այցելութիւն պիտի ընեմ, ինչպէս որ Երուսաղէմին որով, սովով ու ժանտախտով
14 այցելութիւն ըրի: Եւ Յուդայի մնացորդին՝ այնտեղ Եգիպտոսի երկիրը պանդխտանալու գացողներէն մնացորդ ու ազատուած պիտի չունայ, որ Յուդայի երկիրը դառնան, ուր որ անոնք կը յուսան դառնալու, և հոն բնակելու. վասն զի Եգիպտոսէն փախչողները միայն պիտի դառնան:

15 Եւ ան բոլոր մարդիկները՝ որ գիտէին թէ իրենց կիներնին օտար աստուածներու խունկ կը ծխեին, և բոլոր ներկայ եղող կիներնին՝ մեծ ժողով մը, ու Եգիպտոսի երկիրը՝ Պաթրոսի մէջ բնակող բոլոր ժողովուրդը՝ Երեմիայէն պատասխան առին,
16 ըսելով. Տէրոջը անունովը մեզի խօսած խօսքիդ վրայով՝ մենք
17 քեզի մտիկ չենք ըներ. Հապա անշուշտ մեր բերնէն ելած ամէն խօսքը պիտի ընենք, երկինքի թագուհիին խունկ ծխելով, և անոր թափելու նուէրներ մատուցանելով. ինչպէս որ մենք ու մեր հայրերը, մեր թագաւորները ու մեր իշխանները՝ Յուդայի քաղաքներուն մէջ, ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ, ուր որ հացով կշտացանք, և հանգիստ եղանք, ու չարիք մը չտեսանք:
18 Սակայն ան ատենէն՝ ի վեր որ երկինքի թագուհիին խունկ ծխելէն, ու անոր թափելու նուէրներ մատուցանելէն եա կտցանք, ամէն բանի կարօտ եղանք, և սրով
19 ու սովով հատանք: Ու երբոր երկինքի թագուհիին խունկ կը ծխէինք, և անոր թափելու նուէրներ կը մատուցանէինք, միթէ առանց մեր էրիկներուն հրաման՝ անոր կիներ պաշտելու համար բլիթներ շինեցինք, ու անոր թափելու նուէրներ մատուցինք:

Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին, էրիկներուն և կիներուն, ու իրեն այս պատասխանը տուող բոլոր ժողովուրդին խօսեցաւ ու ըսաւ. Միթէ այն խունկը որ Յուդայի քաղաքներուն մէջ, ու Երուսաղէմի փողոցներուն մէջ կը ծխէիք՝ դուք ու ձեր հայրերը, ձեր թագաւորները ու ձեր իշխանները, ու երկրին ժողովուրդը, Տէրը չյիշեց, ու անոր միտքը չհնակաւ: Եւ Տէրը ձեր չար գործերուն, ու ձեր ըրած գարշելիութիւններուն՝ ալ չկրցաւ համբերել. ուստի ձեր երկիրը անապատ, ամայի, ու նզոված՝ անբնակ եղաւ, ինչպէս որ այսօր կ'երեւայ: Որովհետեւ դուք խունկ ծխեցիք, ու Տէրոջը դէմ մեղք գործեցիք, և Տէրոջը ձայնին հնազանդութիւն չըրիք, ու անոր օրէնքին, պատուիրանքներուն ու վկայութիւններուն մէջ չքալեցիք, անոր համար այս չարիքը ձեզի եկաւ, ինչպէս որ այսօր կ'երեւայ:

Ու Երեմիա բոլոր ժողովուրդին ու բոլոր կիներուն ըսաւ. Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ամ Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող բոլոր Յուդա. Հետեւեալ Տէրը Զօրաց Տէրը Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կը խօսի ու կ'ըսէ. Դուք ու ձեր կիներնիդ ձեր բերնովը խօսեցաք, ու ձեր ձեռքովը ի գործ դրիք, ու ըսիք. Անշուշտ ըրած ուխտերնիս պիտի կատարենք, այսինքն երկինքի թագուհիին խունկ պիտի ծխենք, ու անոր թափելու նուէրներ պիտի մատուցանենք. այդ դուք ձեր ուխտերուն վրայ հաստատ պիտի կենաք, և ձեր ուխտերը պիտի կատարէք: Անոր համար Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք՝ ամ բոլոր Յուդա, որ Եգիպտոսի երկրին մէջ կը բնակիք. Ահա ես իմ մեծ անունովս երդում՝ ըրի՝

կ'ըսէ Տէրը, որ Եգիպտոսի բոլոր երկրին մէջ մէյմէն ալ բնաւ Յուդայի մարդուս մը բերնէն իմ անունս պիտի չհանուի՝ ըսելով.
27 Եհովայ Տէրը կենդանի է։ Ահա ես անոնց վրայ կը հսկեմ չարիքի համար, և չէ թէ բարիքի համար. ու Եգիպտոսի երկրին մէջ եղող Յուդայի բոլոր մարդիկը նեղը պիտի ըլլան սրով ու սովով պիտի կոտրուին մինչև որ հասնին։
28 Եւ թիւա քիչ մարդիկ պիտի ըլլան որ սուրէն ազատուելով՝ Եգիպտոսի երկրէն Յուդայի երկիրը պիտի դառնան, ու Եգիպտոսի երկիրը պանդխտանալու գացող Յուդայի բոլոր մնացորդները պիտի գիտնան թէ որուն խօսքը պիտի հաստատուի, իմ՝ թէ իրենցը։
29 Եւ սոսկայ ձեզի նշան ըլլայ՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ես ձեզի այս տեղս պիտի ցնծացնեմ, որպէս զի գիտնաք որ իմ խօսքս ձեր վրայ անշուշտ պիտի հաստատուի
30 չարիքի համար։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես Եգիպտոսի փարաւոն Վափրա թագաւորը իր թշնամիներուն ձեռքը՝ ու իր հոգին փնտռողներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. ինչպէս որ Յուդայի Սեդեկիա թագաւորը՝ իր թշնամիին, ու իր հոգին փնտռող Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին ձեռքը մատնեցի։

ԳԼ. ԽԵ

1 Երեմիա մարգարէին խօսքն է, որ Նէրիայի որդուն Բարուքին խօսեցաւ, երբոր անիկայ սա խօսքերը Երեմիայէն բերնէն գիրքի մէջ գրեց՝ Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդուն Յովակիմին չորրորդ տարին, ու ըսաւ.
2 Ո՛վ Բարուք՝ Իսրայէլի Տէր Աստուածը քեզի համար այսպէս
3 կ'ըսէ. Դուն ըսիր, Ո՛հ ինծի՛, վասն զի Տէրը իմ ցաւիս վրայ տրտմութիւն աւելցուց, իմ հեծութիւնէս յոգնեցայ, ու հանգիստ չգտայ։
4 Այսպէս ըսէս. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես իմ շինածս պիտի փլցնեմ, ու իմ տնկածս պիտի խլեմ՝ այսինքն աս բոլոր երկիրը։
5 Եւ դուն քեզի մեծ բաներ կը փնտռես. մի փնտռեր. քանզի ահա ես ամէն մարմնոյ վրայ չարիք պիտի բերեմ՝ կ'ըսէ Տէրը. բայց քու կեանքդ քեզի աւարի մը պէս պիտի տամ քու ամէն երթալու տեղուանքդ։

ԳԼ. ԽԶ

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղաւ Երեմիա մարգարէին՝ ազգերուն վրայ.
2 Եգիպտոսի համար. Եգիպտացւոց թագաւորին՝ Փարաւոն Նէքաւովին Փրաթ գետին քով Կարքամիսի մէջ Եփրատ գետին քով եղող զօրքին վրայ՝ որն որ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը զարկաւ՝ Յուդայի թագաւորին Յովսիայի որդուն Յովակիմին չորրորդ տարին։
3 Պատրաստեցէ՛ք ձեր վահան ու վահանակիր, և պատերազմի մօտեցէ՛ք։
4 Ձիերը լծեցէ՛ք, ու դուք ձիաւորնե՛ր հեծէ՛ք. սաղաւարտներով կայնեցէ՛ք, նիզակները փայլեցուցէ՛ք, զրահները հագէ՛ք։
5 Ինչո՞ւ համար զարհուրած ես՝ ետ դարձած կը տեսնեմ. անոնց զօրաւորները ջախջախուեցան, ու արագութեամբ փախչելով ետևնին չդառնացան. ամէն կողմէն վախ կայ՝ կ'ըսէ Տէրը։
6 Շատ վազողը թող չփախչի, ու զօրաւորը չազատի. անոնք հիւսիսային կողմը Եփրատ գետին քով գերութեամբ պիտի իյնան։
7 Ո՞վ է սոսկայ՝ որ գետի պէս վեր կ'ելլէ, որուն ջուրերը գետերու պէս կը ծփին։
8 Եգիպտոսը գետի պէս վեր կ'ելլէ, ու անոր ջուրերը գետերուն պէս կը ծփին, ու կ'ըսէ. Վեր ելլեմ, երկիրը ծածկեմ, քաղաքը ու անոր բնակիչները բնաջինջ ընեմ։
9 Ով ձիե՛ր, ելէ՛ք, ու ով կառքե՛ր, կատղեցէ՛ք. և զօրաւորները թող ելլեն, Քուշ ու Փութ զինուորները՝

ու աղեղ բռնող ու լարող Դա-
գայիք. Վասն զի այսօր օրսայ
Տէր Եհովային զօրաց հարուած
օրն է, որ իր թշնամիներէն վրէժ
առնէ. և սուրը պիտի ուտէ ու
կշտանայ, և անոնց արիւնովը
պիտի գինովնայ. վասն զի հիւ-
սիսի երկրին մէջ Եփրատ գետին
քովը զօրաց Տէր Եհովան զոհ
ունի: Գաղաադ ելիր, ու Բա-
լասան առ՝ ով Եգիպտոսին կոյս
աղջիկը. զեղերը պարապ ուղը
կը շատցնես. քեզի բժշկութիւն
չկայ: Ազգերը քու անարգանքդ
լսեցին, ու քու աղաղակդ երկիրը
լեցուց. վասն զի զօրաւորը զօրա-
ւորին վրայ գլորեցաւ. երկուքը
միասին ինկան:

Ա՛խ այ է ան խօսքը՝ որ Տէրը
Երեմիա մարգարէին խօսեցաւ
Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թա-
գաւորին գալուն, ու Եգիպտոսի
երկիրը զարնելուն վրայով:

Եգիպտոսի մէջ պատմեցէք,
Մագդողի մէջ հրատարակեցէք,
և Մեմփիսի ու Տափնեսի մէջ
հրատարակեցէք. ու ըսէք. կայ-
նէք, ու պատրաստ եղիր. վասն զի
քու բոլորտիքդ սուրը պիտի ու-
տէ: Քու զօրաւորներդ ինչու
կտրծանեցան. անոնք չկրցան կե-
նալ. վասն զի Տէրը զանոնք վար
ձգեց: Գլորուածները շատցուց.
ու իրարու վրայ ինկան. ու ըսին.
ելիր, ու բռնաւոր սուրին երե-
սէն՝ մեր ժողովուրդին, ու մեր
ծննդեան երկիրը դառնանք: Հան կը
կանչէին. Եգիպտոսի փարաւոն
Թագաւորը՝ պարապ աղաղակ է.
անիկայ իր որոշուած ժամանակը
անցուց: Ես կենդանի եմ, կ՚ըսէ
ան Թագաւորը՝ որուն անունը
Զօրաց Տէր է, ինչպէս որ Թա-
բորը լեռներու մէջ է ու ինչպէս
որ Կարմելացը մինչև ծովը կը
հասնի, այնպէս ալ անիկայ պիտի
գայ: Ո՛վ Եգիպտոս բնակող աղ-
ջիկ՝ գերութեան կարասիներ պա-
տրաստէ քեզի. վասն զի Մեմ
փիսը ամայի պիտի ըլլայ, ու աւե-
րակ՝ առանց բնակիչի:

Եգիպտոսը խիստ գեղեցիկ ե-
րինջ մըն է. Բայց կատարած կու
գայ. հիւսիսէն կու գայ: Ե-
անոր մէջը վարձքով բռնուած
ղօրաւորները՝ գիրցած զուարակներու
պէս են. քանզի անոնք ալ դար-
ձան, միասին փախան, չկայնե-
ցան. վասն զի անոնց վրայ՝ անոնց
կորսուելու օրը, ու անոնց այցե-
լութեան ժամանակը հասաւ:
Անոր ձայնը օձի յայնէն պէս
պիտի լսուի. վասն զի զօրքով պիտի
հասնին, և անոր վրայ՝ փայտա-
հարներու պէս տապարներով պի-
տի գան. Անոր անտառը պիտի
կտրեն, կ՚ըսէ Տէրը, թէպետև
անոր ծառերը անթիւ են. քանզի
անոնք մարախէն շատ են, այն-
պէս որ չեն համրուիր: Եգիպ-
տոսի աղջիկը ամօթով պիտի ըլ-
լայ. հիւսիսային ժողովուրդին
ձեռքը պիտի մատնուի: Զօրաց
Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը կ՚ը-
սէ. Ահա ես Ղամայի Ամմոնին, և
փարաւոնին, ու Եգիպտոսին, և
անոր աստուածներուն, ու թա-
գաւորներուն, այսինքն փարա-
ւոնին, ու անոր ապաւինողնե-
րուն այցելութիւն պիտի ընեմ.
Եւ զանոնք՝ անոնց հոգին փնտ-
ռողներուն ձեռքը, ու Բաբի-
լոնի Նաբուգոդոնոսոր Թագաւո-
րին ձեռքը, ու անոր ծառանող-
ներուն ձեռքը պիտի մատնեմ. և
անկէ ետքը առջի օրերուն պէս
պիտի բնակուի՝ կ՚ըսէ Տէրը:

Բայց դուն մի՛ խի՛ ծառա
Յակոբ՝ մի՛ վախնար, ու մի՛ խո-
րշիր՝ Իսրայէլ. քանզի
ահա ես քեզ հեռուէն և քու
սերունդդ իրենց գերութեան
երկրէն պիտի ազատեմ. ու Յա-
կոբը պիտի դառնայ, և հան-
գարտ ու հանգիստ պիտի ըլլայ.
և ընդհնոյ վախցընող պիտի չըլ-
լայ: Դուն մի՛ վախնար, մի՛ խի՛
ծառա Յակոբ՝ կ՚ըսէ Տէրը.
վասն զի ես քեզի հետ եմ. քան-
զի պիտի ազատեմ ան բոլոր աղ-
գերը՝ որոնց մէջը քեզ ցրուեցի.
բայց քեզ պիտի չազատեմ. հա-

պա քեզ չամաւորուԹեամբ պիտի խրատեմ, ու քեզ բոլորովին անձեզ պիտի չհանեմ։

ԳԼ. ԽԷ

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Երեմիա մարգարէին եղաւ փշտացուց վրայով՝ դեռ փարաւոնը Գազան չզարկած։ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա հիւսիսէն ջուրեր կ'ելլեն, որ յորդած հեղեղի պէս պիտի ըլլան, ու երկիրը և անոր լիուԹիւնը, քաղաքը ու անոր բնակիչները պիտի կոխեն. և մարդիկները պիտի ազաղակեն, ու երկրին բոլոր բնակիչները պիտի ոռնան։ 2 3 Անոր երիվարներուն սմբ բակներուն ձայնէն, անոր կառքերուն շաչիւնէն, ու անիւներուն շառաչիւնէն, հայրերը իրենց ազգը պիտի չնային՝ իրենց ձեռքերը ԹուլնալուԹեան համար, 4 Բոլոր փշտացիները կորսընկնելուս, և Տիւրոսին ու Սիդոնին բոլոր մնացած օգնականները կտրելուս համար. քանզի Տէրը փշտացիները՝ Կափթոր կղզիին մնացորդները պիտի կորսընկնէ։ 5 Գազայի վրայ կ'եռաւ ԹխուԹիւն եկաւ. Աշկաղոնը իր հովիտին մնացորդովը աւերակ եղաւ. մինչև երբ պիտի կտրատես քեզ։ 6 Ով Տէրոջը սուրը՝ մինչև երբ հանգարտ չես կենար. պատեանդ դարձիր, հանգչէ ու լռէ։ 7 Ի՞նչպէս կրնայ հանգարտ կենալ. վասն զի Տէրը անոր հրամայեց Աշկաղոնի ու ծովեզերքի դէմ. հոն խրկեր է զանիկայ։

ԳԼ. ԽԸ

1 Նաւաբի վրայով՝ զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ'ըսէ. Վայ Նաբաւեան, վասն զի աւերուեցաւ. Կարիաթեմ ամչցաւ, ու առնուեցաւ. Մասգաբ ամչցաւ, ու զարհուրեցաւ։ 2 Մովաբը ևս պիտի չգովուի Եսբոնի մէջ. անոր վրայ չարիք խորհեցան, ըսելով. Եկէք, ու զանիկայ ազգ ըլլալէն կտրենք։ Դուն ալ ով Մադմէն՝ պիտի կրնսրսիս. քու հետեդ սուր կու գայ։ Որոնայիմէն աղաղակի ձայն 3 կու գայ. աւերում ու մեծ կոտրած կայ։ Մովաբը կործեցաւ. 4 անոր պզտիկ ազաքնեերը աղաղակ վերցուցին։ Քանզի Ղուխիթի զառի վերին վրայ մեծ լացով պիտի ելլեն. քանզի Որոնայիմի զառի վայրին վրայ Թշնամիները կատաղած ազաղակ լսեցին։ 5 Փախէք, ձեր անձը ազատեցէք, և անապատի մէջ Յաւիրոսղին պէս եղէք։ Քանզի քու գործքերուդ 7 ու գանձերուդ ապաւինեալդ համար՝ դուն ալ պիտի առնուիս. և Քամոսը գերուԹեան պիտի երԹայ իր քուրմերովը ու իր իշխաններովը միասին։ 8 Եւ ամէն քաղաքի վրայ կործանող պիտի գայ. ու քաղաք մը պիտի չազատի. հալիսը պիտի կորսուի, ու գաշտը պիտի աւերուի, ինչպէս որ Տէրը ըսաւ։ 9 Մովաբին ԹեւԹէր տուէք, որ ԹռչելովՓախչի. ու անոր քաղաքնեերը ամայի պիտի ըլլան՝ բնակիչ չտեսնալով։ Տէրոջը գործը նենգաբար Թեամբ կա- 10 տարողը անիծեալ ըլլայ, ու իր սուրը արիւնէն խնայողը անիծեալ ըլլայ։

Մովաբը իր ազայուԹենէն՝ ի 11 վեր հանգստացեալ մէջ էր. ու գինիի պէս իր մրսրսին վրայ կը նստէր. և ամանէ ամանի չթափուեցաւ, ու գերուԹեան չերԹցաւ. անոր համար իր համը իր մէջը մնաց, ու հոտը չփոխուեցաւ։ Ուստի ահա օրերը կու գան՝ 12 կ'ըսէ Տէրը, որ անոր փոխադրողներ պիտի խրկեմ, ու զանիկայ պիտի փոխադրեն. և անոր ամանները պիտի պարպեն, ու սրկերը կոտոր կոտոր պիտի ընեն։ Եւ Մո- 13 վաբը Քամոսէն պիտի ամչնայ, ինչպէս որ Իսրայէլ տունը իր ապաւինած Բեթէլէն ամչցաւ։ Ի՞նչպէս կ'ըսէք ԹԷ՝ Մենք կտրիճ 14 ներ ենք, ու պատերազմի համար

15 զօրաւոր մարդիկներ էին։ Մո-
վաբը աւրհնեցաւ, և անոր քա-
ղաքները այրեցան, ու անոր ըն-
տիր երիտասարդները մարմաւե-
լու ելան՝ կ'ըսէ այն թագաւորը՝
16 որուն անունը Յօրդանէն է։ Մո-
վաբին կորուստը գալու մօտ է,
և անոր պատուհասը խիստ կ'ար-
17 ագայ։ Ո՛վ անոր բոլորտիքը և-
զողներ՝ ամէնքդ զանիկայ ողբա-
ցէք, ու քանի գուք ամէնքդ որ
անոր անունը գիտէք՝ Յօրմա-
18 յաւորը՝ պարծանաց
գաւազանը՝ որչափ կարելի է։ Ո՛վ
Դիբոնի մէջ բնակող աղջիկ՝
փառքէն իջիր, ու ծարաւաւ-
մեան մէջ նստէ, վասն զի Մո-
վաբը կործանողը քու վրադ պի-
տի գայ, և քու պարիսպներդ
19 պիտի աւրէ։ Ճամբու վրայ կաց-
ի՛ր, ու դիտէ, ով Արոէրի բնա-
կիչ, փախչողին ու ազատողին
հարցուր, ու ըսէ թէ ի՞նչ եղաւ։
20 Մովաբը ամչցաւ, վասն զի
կործանեցաւ. հեծէ՛, ու աղաղա-
կէ՛, Մովաբին աւրհնութիւնը Առնո-
21 նի մէջ պատմեցէք։ Եւ դաշտա-
կան երկրին վրայ՝ Հոլօնի, Յասա-
սայի, ու Մեփաաթի վրայ գա-
22 ռատան եկաւ, Նաև Դիբոնի
վրայ, Նեբաւի վրայ, Բեթդիբ-
23 լաթէմի վրայ, Ու Կարիաթէմի
վրայ, և Բեթգամուղի վրայ,
24 ու Բեթմաւոնի վրայ, Եւ Կա-
րիոթի վրայ, ու Բոսրայի վրայ,
ու Մովաբի երկրին բոլոր քա-
ղաքներուն վրայ՝ որ հեռաւոր
25 և մօտաւոր է։ Մովաբին եղ-
ջիւրը կորուեցաւ, ու բազուկը
26 կոտրեցաւ՝ կ'ըսէ Տէրը։ Զանիկայ
գինովցուցէք, վասն զի Տէրոջը
դէմ հպարտացաւ, ու Մովաբը
թմղի իր փսխուքին մէջը թա-
ւալի, և ինքն ալ ծաղր ըլլայ։
27 Մինչ Իսրայէլը քեզի ծաղր չե-
ղաւ, անիկայ գողերու մէջ գըտ-
նուեցաւ, որ գուն քանի որ անոր
վրայով կը խօսէիր՝ գլուխ կը շար-
28 ժէիր։ Ո՛վ Մովաբի բնակիչներ՝
քաղաքները թողուցէք՝ վիմաքա-
մէջ բնակեցէք, ու փառ բերնին
քովերը իր բոյնը շինող ագա-
ռնիին պէս եղէք։
29 Մովաբին ամբարտաւանու-
թիւնը լսեցինք, անիկայ խիստ
ամբարտաւան է, անոր հպար-
տութիւնը, ամբարտաւանու-
թիւնը, գոռոզութիւնը, ու ըր-
30 տին բարձրութիւնը լեցուն է։ Ես
անոր պոռնուութիւնը գիտեմ՝
կ'ըսէ Տէրը, բայց պարապ է,
անոր անպատշաճ խօսքերը պա-
րապ պիտի ելլեն։ Ուստի Մո-
31 վաբին համար պիտի ողբամ, ու
բոլոր Մովաբին համար պիտի ա-
ղաղակեմ. Կիրհարեսի մարդիկ-
ներուն համար առգ պիտի բըս-
32 նամ։ Ո՛վ Սիբամայի որթի՛ք՝ քու
վրադ Յազերի լացովը պիտի լամ,
քու շառաւիղներդ ծովէն անց-
նելով՝ մինչև Յազերի ծովը հա-
սեր էին, քու ամառնային պը-
տուղիդ վրայ, և այգեկութիդ
վրայ աւարառու ինկաւ։ Ու
33 պտղաբեր պտուղէն և Մովաբի
երկրէն ուրախութիւնը ու ցըն-
ծութիւնը պիտի վերնայ, ու
հնձաններէն գինին դադրեցու-
ցի, ցնծութեամբ խաղող պիտի
չկոխուի, ոտ ցնծութեան ձայն
պիտի չլսուի։ Եսեբոնին աղա-
34 զակէն մինչև Եղեաղէ, մինչև
Յասսա լսեցոց ձայնը տուին, ի-
րենք տարեկան երինջի պէս՝ Ես-
դոմէն մինչև Ողոնայիմ. քանի-
դի Նեմրիմի ջուրերը անգամ
35 կ'աւրուին։ Եւ Մովաբէն՝ բարձր
տեղը ողջակէզ մատուցանողը,
ու իր աստուածներուն խունկ
ծխացնը պիտի վերցնեմ՝ կ'ըսէ
Տէրը։
36 Ան պատճառաւ իմ սիրտս
Մովաբի համար սրինգներու պէս
պիտի հնչէ, ու Կիրհարեսի մար-
դոցը համար իմ սիրտս սրինգ-
ներու պէս պիտի հնչէ, վասն
զի անոնց ստացած հարստութիւ-
նը կորուեցաւ։ Քանզի ամէն
37 գլուխ հիմակ պիտի բլլայ, և
ամէն մօրուք պիտի կտրուի, ու
ամէն ձեռքերու վրայ կտրած-
ներ պիտի բլլայ, և ամէն մէջ

քերու վրայ քուրձ պիտի ըլլայ։
38 Մովաբին բոլոր ամէնքներուն վրայ, ու անոր փողոցներուն մէջ բոլորովին կոծ պիտի ըլլայ. վասն զի Մովաբը կոտրեցի անոնկ ամանի մը պէս, ըսաւ Տէրը
39 հհաճիվ։ Կ'ըսէ Տէրը։ Ի՜նչպէս կոտրեցաւ Մովաբը. ու ի՜նչպէս ամօթով կռնակ դարձուց ըռնտ. Մովաբ ամէն իր բոլորտիքը եղողներուն խայտառակութեան ու սոսկու-
40 մի պատճառ պիտի ըլլայ։ Վասն զի Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա Բշնամին արծիւի պէս պիտի թռչի, ու իր թևերը Մովաբի վրայ պիտի տարածէ։ Քաղաքները կ'առնուին, ու բերդերը կը
41 նուաճին. ու այն օրը Մովաբի զօրաւորներուն սիրտը՝ իր կանացը սիրտի նման կ'ըլլայ։
42 Ու Մովաբը ժողովուրդ ըլլալէն պիտի կորսուի. վասն զի Տէրոջը դէմ
43 հպարտացաւ։ Ով Մովաբի բնակիչ, քու վրադ վախ, գուբ ու որոգայթ պիտի ըլլայ, կ'ըսէ
44 Տէրը։ Վախէն փախչողը գուբը պիտի իյնայ, և գուբէն ելլողը որոգայթի մէջ պիտի բռնուի. քանզի անոր վրայ՝ Մովաբին վրայ՝ անոնց այցելութեան տարին պի-
45 տի բերեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։ Ուժէն փախչողները Եսբոնի հովանիին տակը կայնեցան. բայց Եսբոնէն կրակ, ու Սիհոնին մէջէն բոց ելաւ, և Մովաբին ծայրը, ու աղաղակողներուն գագաթը
46 կերաւ։ Վա՜յ քեզ Մովաբ. Քամոսի ժողովուրդը կորսուեցաւ, քանզի քու տղաքներդ գերի տա-
47 նուեցան, ու աղջիկներդ գերեա-
ցան։ Բայց ետքի օրերը՝ Մովաբին գերութիւնը պիտի դարձընեմ, կ'ըսէ Տէրը։
Մովաբին դատաստանը մինչև հոս է։

ԳԼ. ԽԹ

1 Ամմոնի որդւոցը վրայով Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Միթէ Իսրայէլը տղաքներ չունի՞, միթէ անոր ժառանգ չունի՞, ինչու Մելքոմը Գադին ժառանգ եղաւ, ու իր ժողովուրդը՝ անոր քաղաքներուն մէջը բնակեցաւ։ Ասոր համար 2
ահա օրերը կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ Ամմոնի որդւոցըՌաբբային մէջ պատերազմի աղաղակ լսել պիտի տամ, ու անիկա աւերակ-ներու դէզ պիտի ըլլայ, և անոր գեղերը կրակով պիտի այրին. ու Իսրայէլը իրեն ժառանգներուն վրայ պիտի տիրէ՝ կ'ըսէ Տէրը։
Ողբա՛ ով Եսբոն, վասն զի 3
Գային կործանեցաւ. աղաղակեցէք՝ ով Ռաբբայի աղջիկներ. քուրձեր հագէք, լացէք, ու ցանգէ ցանգ վազեցէք. վասն զի Մելքոմը գերութեան կ'երթայ՝ իր քուրմերովը ու իշխաններովը միասին։ Ինչու ։ու հովիտնե- 4
րով կը պարծիս. քու հովիտդ աւերուեցաւ՝ ով ապստամբ աղջիկ, որ քու գանձերուդ ապաւիներ կիր, ու կ'ըսէիր ըն՝ ի՞մ վրաս ով կրնայ գալ։ Ահա ես 5
կ'ըսէ զօրաց Տէր Եհովան՝ քու վրադ վախ պիտի բերեմ, քու բոլորտիքդ եղողներէն. և ամէն մէկը իր առջևի ճամբան երթալով պիտի ցրուիք. ու փախստականները ժողվող պիտի չըլլայ։ Եւ 6
անկէ հետը Ամմոնի որդւոցը գերութիւնը պիտի դարձընեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։
Եդոմի վրայով զօրաց Տէրը 7
այսպէս կ'ըսէ. Ա՞րդեօք Թեմանի մէջ ալ իմաստութիւն չկայ, ու հանճարեղներէն խորհուրդը կորսուեցաւ. անոնց իմաստութիւնը հատաւ։ Փախէք, դարձէ՛ք, խո- 8
րունկ տեղեր բնակեցէ՛ք՝ ով Դեդանի բնակիչներ. վասն զի Եսաւին կործանումը՝ անոր այցելութիւն ըրած ժամանակս՝ անոր վրայ կը բերեմ։ Թէ որ քաղի 9
կճղակներ գային, միթէ ձմեռը պիտի չթողուր ին. Թէ որ գիշերով գողեր գային, իրենց բաւականը եղածին չափ պիտի յափշտակէին։ Բայց ես Եսաւը մեր- 10

կացուցի, անոր ծածուկ տեղերը
բացայ, ու անկից պահտըտելու
կարող չէ, անոր զաւակները,
անոր եղբայրները ու անոր դրա-
ցիները կտրուկեան, և ինքը չը-
11 կայ։ Որբերդ Թոզ տուր, ես
զանոնք ողջ կը պահեմ. ու քո
սրբեալները Թոզ ինձի ապա-
12 ւինին։ Վասն զի Տէրը այսպէս
կ'ըսէ, Ահա անոնք որ բաժակը
խմելու պատրաստ չէին, ան-
շուշտ պիտի խմեն, իսկ դուն
բոլորովին անպատիժ պիտի մը-
նաս, անպատիժ պիտի չմնաս,
հարկա անպատճառ պիտի խմես։
13 Վասն զի իմ անձիս վրայ երդում
կ'ընեմ, կ'ըսէ Տէրը, որ Բոսրան
ամայութիւն, նախատինք, աւե-
րակ ու անէծք պիտի ըլլայ, և
անոր ամէն քաղաքները յաւիտե-
նական աւերակներ պիտի ըլլան։
14 Տէրոջը կողմանէ լուր լսեցի,
ու պղպեղաձն դեսպան խրկուած
է՝ որ ի՛նքն ժողովուեցէք, և անոր
վրայ գացէք, ու պատերազմի
15 ելէք, Քանի՛ ահա քեզ ազգե-
րաց մէջ պզտիկ, ո՛ մարդոց մէջ
16 անարգ ըլլի։ Քու ահաւորա-
թիւնդ՝ քու սրտիդ հպարտու-
թիւնը քեզ խաբեցին, ով վէմին
խառնչներուն մէջը բնակող, ու
բարձր բլուրները փակչող. թէ
և քու բոյնդ արծիւի պէս բարձ-
րը շինես, քեզ անկից պիտի
17 իջեցնեմ, կ'ըսէ Տէրը։ Ու Ե-
դոմը ամայի պիտի ըլլայ, անկից
ամէն անցնողը պիտի հիանայ, և
անոր բոլոր հարուածներուն հա-
18 մար պիտի սուլէ։ Սոդոմի ու Գո-
մորի, և անոր շրջակայ քաղաք-
ներուն կործանումանը պէս՝ կ'ըսէ
Տէրը, հոն ալ մարդ մը պիտի
չնստի, ու անոր մէջ մարդու
19 զաւակ պիտի չբնակի։ Ահա ա-
ղիւսյ առիւծի պէս ամբառ բը-
նակարանին վրայ պիտի ելլէ
Յորդանանու ջուրերուն յորդե-
լեն, բայց անոր վրայէն շուտով
պիտի փախցնեմ զանիկայ, ու
ով է այն ընտրեալը՝ որ անոր
վրայ դնեմ, վասն զի ինծի նը-
ման ով կայ, ու ինծի հետ ով
պիտի վիճաբանի, և ով է այն
հովիւը՝ որ իմ առջեւս պիտի կե-
նայ։ Անոր համար Եդոմի վրա- 20
յով Տէրոջը խորհած խորհուրդը, ու Թեմանի բնակիչներուն վրայով մտածած մտածմունքը մի՛ւկ ըլլի. հօտին պիտի պզտիկը անպատճառ պիտի քշեն դա-նիկը. անշուշտ անոնց բնակա-րանները անոնց հետ պիտի աւե-րի։ Անոնց իյնալուն ձայնէն երկ- 21
իրը կը շարժի, անոնց աղաղա-կին ձայնը մինչեւ Կարմիր ծովը կը լսուի։ Ահա նշանակին արծիւի 22
պէս բարձրանալով պիտի թռչի, ու իր թեւերը Բոսրայի վրայ պի-տի տարածէ. և այն օրը Եդո-մի զօրաւորներուն սիրտը՝ իր ե-կանցը մէջ եղող կնկան սրտին պէս պիտի ըլլայ։

Դամասկոսի վրայով. Եմաթը 23
ու Արփադը ամչցան. քանզի պէշ լուր լսեցին, ու մաշեցան. ծովուն մէջը տառապանք կայ. ու անկից չկրնար հանդարտիլ. Դամասկոսը ակարացաւ. փախ- 24
չելու դարձաւ, արհաւիրքը ա-նոր վրայ հասաւ. զանիկայ ծնող դաշտան կնոջ պէս նեղութիւն ու ցաւեր բռնեցին։

Ինչպէս չմաղուեցաւ երեւե- 25
լի քաղաքը, իմ ուրախութեանս քաղաքը։ Ուստի անոր կտրիճ- 26
ները իր հրապարակներուն մէջը պիտի իյնան, և բոլոր պատե-րազմական մարդիկները ան օրը բնաջինջ պիտի ըլլան, կ'ըսէ զո-րաց Տէրը։ Ու Դամասկոսի պա- 27
րսպին մէջ կրակ պիտի բռնկի-ցնեմ, ու Բենհադադին պա-լատներուն պիտի ուտէ։

Կեդարու վրայով, ու Հասո- 28
րի թագաւորութեանցը վրայով, որոնք Բաբելոնի Նաբուգոդոնո-սոր թագաւորը զարկաւ, Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Ելէք, Կեդարու վրայ գացէք, և արեւելքի բնա-կիչները կործանեցէք։ Անոնց վը- 29
րանները ու հօտերը պիտի առ-նեն, անոնց վարագոյրները, ու

բոլոր կաթսաներդը, և ուզածդը իրենց համար պիտի առնեն. ու անոնց ձայն պիտի տաս՝ թէ Ամէն կոշմանէ վախ կայ։

30 Փախէք, շուտով հեռացէք, խորունկ տեղ անդր բնակիցէք՝ ով Հասորի բնակիչներ, կ'ըսէ Տէրը. վասն զի Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը ձեզի դէմ խորհուրդ մը խորհեցաւ, ու ձեզի դէմ դիտաւորութիւն մը մտածեց։

31 Ելէք, ու հանգստութիւն ե ապահովութիւն մէջ բնակող ազգին գացէք՝ կ'ըսէ Տէրը, որ անիկայ դռներ ու նիզակ չունի, 32 ու առանձին կը բնակի։ Եւ անոնց ուզտերը աւար պիտի ըլլան, ու անոնց խաշնիքնին բազմութիւնը պիտի յափշտակուի. և էդեղ մօրուքին ծայրը կտրողները ամէն կողմէն պիտի ցրուեմ, ու անոնց կործանումը ամէն կողմէն պիտի բերեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։ 33 Եւ Հասորը ձագարներու բնակարան՝ յաւիտենական ամայութիւն պիտի ըլլայ. հոն մարդ պիտի չնստի, ու հոն մարդու զաւակ պիտի չբնակի։

34 Յուդայի թագաւորին Սեդեկիայի թագաւորութեանը քով կիզբը՝ Եղամի վրայով Երեմիա մարգարէին եղած Տէրոջը խօսքն է, որ բաւ.

35 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես Եղամի ազեղը՝ անոնց գլխաւոր զօրութիւնը պիտի կոտրեմ։ 36 Ու Եղամի վրայ՝ երկինքին չորս կողմէն չորս հովերը պիտի բերեմ, և զանոնք ան բոլոր հովերուն պիտի ցրուեմ, ու պիտի չըլլայ մէկ ազգ մը, որուն Եղամի փախստականները չհասնին։ 37 Ու Եղամացիք՝ իրենց թշնամիներուն առջեւը, և իրենց հոգին փնտռողներուն առջեւը պիտի վախցնեմ, ու անոնց վրայ պատուհաս պիտի բերեմ, այսինքն իմ սաստիկ բարկութիւնս՝ կ'ըսէ Տէրը. և անոնց ետեւէն սուր պիտի խրկեմ, մինչեւ որ զանոնք հատցնեմ։ 38 Ու իմ աթոռս Եղամի մէջ պիտի դնեմ. և անկէ թագաւոր ու իշխանները պիտի կորսընցնեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։ 39 Բայց եղբի օրերը՝ Եղամի դերութիւնը պիտի դարձնեմ՝ կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Ծ.

1 Բաբիլոնի վրայով՝ Քաղդեացւոց երկրին վրայով՝ Երեմիա մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ։

2 Ազգերուն մէջ պատմեցէք. հրատարակեցէք, ու դրօշ վերցուցէք, հրատարակեցէք ու մի ծածկէք, ու ըսէք. Բաբիլոնը առնուեցաւ. Բէլը ամչցաւ. Մարդուկը կոտրեցաւ. անոր արձանները ամչցան, անոր կուռքերը կոտրտեցան. վասն զի 3 անոր վրայ հիւսիսէն ազգ մը ելաւ. անիկա անոր երկիրը աւերակ պիտի ընէ. ու հոն բնակիչ պիտի չմնայ. մարդ ե միւնչեւ անասուն պիտի փախչին երթան։

4 Ան օրերը ու ան ժամանակը՝ կ'ըսէ Տէրը՝ Իսրայէլի որդիքը իրենք, ու Յուդայի որդիքը միասին պիտի գան, քալելով ու լալով պիտի երթան, և իրենց Տէր Աստուածը պիտի փնտռեն։ 5 Սիոնի համար պիտի հարցընեն՝ իրենց երեսը դէպ՝ ի հոն դարձընելով. եկէք, ու Տէրոջը յարձակինք՝ յաւիտենական ուխտով մը որ չոխտուի։ 6 Իմ ժողովուրդս եղան կորսուած ոչխարներու պէս եղան. զանոնք իրենց հովիւները մոլորցուցին. զանոնք լեռներու վրայ պատրաստին. անոնք լեռնէ բլուրը գացին, ու իրենց մահաղաստեղը մոռցան։ 7 Ամէն գտնողները զանոնք կերան. ու անոնց թշնամիները ըսին. Մենք յանցանք չունինք. վասն զի անոնք՝ արդարութեան բնակարան Եղող Տէրոջը դէմ, ու իրենց հայրերուն յոյս Եղող Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին։ 8 Բաբիլոնի մէջէն փա-

խէք, ու Քաղդէացւոց երկրէն
ելէք, և հօտերուն առջևէն գա-
ղուղ եղէք պէս եղէք։
9 Վասնզի ահա ես՝ Բաբիլոնի վը-
րայ՝ հիւսիսի երկրէն մեծ ազ-
գերու ժողովք պիտի արթընցը-
նեմ ու հանեմ. և անոր առջև-
ը զօնդերով պիտի շարուին.
անկէ պիտի առնուին. անոնց նե-
տերը՝ յաջողակ պատերազմողի
նիւթերուն պէս պիտի
10 չդառնան։ Եւ Քաղդէացւոց եր-
կիրը աւար պիտի ըլլայ, ու զա-
նիկայ բոլոր թալանողը պիտի
կշտանան՝ կ՚ըսէ Տէրը։
11 Որովհետև դուք ուրախացաք
ու խնդացիք՝ իմ իմ ժառանգու-
թեանս կողոպտիչներըը. կանուչ
խոտերու մէջ սրածուղ երինջի
պէս ցոփկեցիք, ու երիսաբնե-
12 րու պէս վնջեցիք. Ձեր մայրը
խիստ ամչցաւ. ձեզ ծնանողը
ամօթով եղաւ. ահա անիկայ
ազգերուն յետինը՝ անապատ,
անջուր ու ամայի պիտի ըլլայ։
13 Տէրոջը բարկութեանը պատճա-
ռաւ հոն մարդ պիտի չբնակի.
հապա բոլորովին ամայի պիտի
ըլլայ. Բաբիլոնէն ամէն անցնո-
ղը, անոր բոլոր հարուածներուն
վրայ պիտի հիանայ ու պիտի
14 սուլէ։ Բաբիլոնին դէմ շուրջա-
նակի շարուեցէք՝ ով բոլոր ա-
ղեղ լարողներ. անոր նետեցէք,
նետին մի խնայէք. քանզի ա-
նիկայ Տէրոջը դէմ մեղք գոր-
15 ծեց։ Անոր դէմ շուրջանակի ա-
ղաղակ վերցուցէք. անիկայ իր
ձեռքը առաւ. անոր հիմերը
կործանեցան. անոր պարիսպնե-
րը աւերեցան. վասն զի սոսկայ
Տէրոջը վրէժխնդրութիւնն է.
անկէ վրէժ առէք. անոր՝ իր ը-
16 րածին համեմատ ըրէք։ Բաբի-
լոնէն սերմանողը՝ ու հնձոց ժա-
մանակը մանգաղ բռնողը կոր-
ծեցէք. բռնաւոր սուրին երե-
սէն՝ ամէն մարդ իր ժողովուր-
դին պիտի դառնայ, ու ամէն
մարդ իր երկիրը պիտի փախչի։
17 Իսրայէլը ցրուած ոչխար մըն
է. առիւծները պանդխայ հա-
լածեցին. զանիկայ նախ Ասո-
րեստանի թագաւորը կերաւ.
ու հոգը՝ ասա Բաբիլոնի Նաբու-
գոդոնոսոր թագաւորը անոր ոս-
կորները կրծեց։ Ասոր համար 18
զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուա-
ծը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես Բա-
բիլոնի թագաւորին ու անոր
երկրին այցելութիւն պիտի ը-
նեմ, ինչպէս որ Ասորեստանի
թագաւորին այցելութիւն ըրի։
Եւ Իսրայէլը իր բնակարանը պի- 19
տի դարձընեմ. ու կարմելոսի
ու Բասանի մէջ պիտի արած-
ու անոր հոգին Եփրեմի լեռնա-
նը վրայ ու Գաղաադացւոց վրայ պի-
տի կշտանայ։ Ան օրերը, ու ան 20
ժամանակը՝ կ՚ըսէ Տէրը՝ Իսրա-
յէլին անօրէնութիւնը պիտի
փնտռուի, բայց անիկայ ան՚օրէ-
նութիւն պիտի չգտնուիր. և Յու-
դայի մեղքերը պիտի գտնուին.
բայց պիտի չգտնուին. վասն զի
իմ պահած մնացորդներուս պիտի
ներեմ։
Մերաթայիմի երկրին վրայ, 21
և Փակուդի բնակիչներուն վրայ
ելէք. անոնց հետևէն սուր,
ու նզովածի պէս բնաջինջ ըրէք՝
կ՚ըսէ Տէրը. և քեզի ամէն պա- 22
տուիրածիս պէս ըրէք։ Երկրին 23
մէջը պատերազմի ձայն, ու մեծ
կոտորած կայ։ Բոլոր երկրին
մուրճը ինչպէս կտրեցաւ ու
մանրացաւ. Բաբիլոնը ազգերուն
մէջ ինչպէս աւերակ եղաւ։
Քեզի որոգայթ լարեցի, ու բո- 24
նուեցար, ով Բաբիլոն. բայց
դուն չգիտցար. գտնուեցար, ու
ձեռք անցար. վասն զի Տէրոջը
դէմ հակառակեցար։ Տէրը իր 25
զինարանը բացաւ, ու իր բար-
կութեան զէնքերը հանեց. քան-
զի Քաղդէացւոց երկրին մէջ
զօրաց Տէր Եհովան գործ ունի։
Եկէք ձայրէն անոր վրայ, ե- 26
կէք. անոր շտեմարանները բա-
ցէք. զանիկայ շերտերու պէս դէ-
ղեցէք. ու նզովածի պէս զանի-
կայ բնաջինջ ըրէք. անոր՝ ամե-

27 ցորդ մը չմնայ։ Անոր բոլոր զա-
րահները կտրեցուցէք. թող
անոնք ապանդանոցը իջնեն. այլ
անոնց, քանզի անոնց օրը՝ անոնց
պղծեալ ըլլան ժամանակը հա-
28 ստած է։ Բաբելոնի երկրին փախ-
չողները ու ազատուածները Սիոն
ձայնը կու գայ, որ մեր Տէր Աս-
տուծոյն վրէժխնդրութիւնը՝ ա-
նոր տաճարին վրէժխնդրու-
թիւնը Սիօնի մէջ պատմէ։
29 Բաբելոնի վրայ աղեղնաւոր-
ները կանչեցէք. ամէն բոլոր աղեղ
ընդունողները՝ անոր բոլորտիքը անոր
դէմ բանակեցէք. չըլլայ որ մարդ
մը ազատի. անոր՝ իր գործոցը
համեմատ հատուցում բրէք. ա-
նոր՝ իր ամէն ըրածին համեմատ
ըրէք. վասն զի անիկա Տէրոջը
դէմ՝ Իսրայէլի Սուրբին դէմ
30 հպարտութիւն ըրաւ։ Ուստի ա-
նոր կարճերը իր հրապարակնե-
րուն մէջը պիտի իյնան. և անոր
բոլոր պատերազմական մարդիկ
նները ան օրը բնաջինջ պիտի ըլ-
31 լան, կ'ըսէ Տէրը։ Ահա ես քե-
զի դէմ եմ, ամէն հպարտ, կ'ըսէ
ՏԷՐ ԵՀովան. քանզի քու
օրդ՝ քեզի այցելութիւն ընելու
32 ժամանակս հասած է։ Եւ հպ-
պարտը գլորելով պիտի իյնայ.
ու մէկը պիտի չըլլայ որ զանի-
կայ վերցնէ. և անոր քաղաք-
ներուն մէջը կրակ պիտի բո՛ւռ-
ցընեմ, որ անոր բոլոր շրջակայ
սեղմաւանքը պիտի ուտէ։
33 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Իսրայէլի որդիքը, ու Յուդայի
որդիքը միասին ճղփանք կրնային.
ու անոնց բոլոր գերեվարնե՛րը
զանոնք բռնեցին, ու չեն ուզեր
34 զանոնք արձակել։ Անոնց Փրկիչը
զօրաւոր է, անոր անունը՝ Զօրաց
Տէրը է. անիկա անշուշտ անոնց
դատին կատարով պիտի ըլլայ.
որպէս զի երկրին հանգստութիւն
տայ, ու Բաբելոնի բնակիչնե-
35 րը խռովեցնէ։ Տէրը կ'ըսէ որ՝
Քաղդէացւոց վրայ, ու Բաբելոնի
բնակիչներուն վրայ, և անոր իշ-
խաններուն ու իմաստուններուն
վրայ սուր հոն գայ։ Սաստեան- 36
րուն վրայ սուր հոն գայ, ու
պիտի խենթենան. անոր կարճե-
րուն վրայ սուր հոն գայ, ու
պիտի զարհուրին. Անոր ձիերուն 37
ու կառքերուն վրայ, և անոր
մէջը եղող բոլոր խառնիճաղանճ
բազմութիւնը վրայ սուր հոն
գայ, ու կիներու պէս պիտի ըլ-
լան. անոր գանձերուն վրայ սուր
հոն գայ, ու պիտի յափշտակուին.
Անոր ջուրերուն վրայ չորու- 38
թիւն հոն գայ, ու պիտի ցամքին. քան-
զի անիկայ գրաւեալներու երկիր
է. ու իրենց կուռքերովը կը յի-
մարին։ Անոր համար հոն՝ վայ- 39
րենի կատուներ ու բուներնե՛ր
պիտի բնակին. ու հոն ջայլամնե՛ր
պիտի բնակին. և անիկայ մէջ-
մէն ալ մարդ պիտի չըլլայ.
ու ազգ ազգ հոն բնակիչ պի-
տի չըլլայ։ Աստուծոյ կործանած 40
Սոդոմին ու Գոմորին, և անոր
շրջակայ հաղորդութիւն պէս՝ կ'ըսէ
Տէրը, հոն ալ մարդ մը պիտի
չնստի, և անոր մէջը մարդու
զաւակ պիտի չբնակի։
Ահա հիւսիսէն ժողովուրդ կու 41
գայ, ու մեծ ազգ, և շատ թա-
գաւորներ՝ երկրէս ծայրերէն
պիտի արթընուան։ Անոնք աղեղ 42
ու նիզակ կը կրեն. անոնք անգ-
թութիւն ու անողորմ են. անոնց
ձայնը ծովու պէս կը գոռայ.
և անոնք ձիերու վրայ կը հեծ-
նին, ու պատերազմով մարդու
պէս քեզի դէմ կը շարուին՝ ով
Բաբելոնի աղջիկ։ Երբոր Բաբե- 43
լոնի թագաւորը անոնց լուրը լու-
սաց, անոր ձեռքերը թմրեցան.
նեղութիւնը շրջապատեց զանի-
կայ՝ ծննդական կնոջ երկանցը
պէս։ Ահա անիկայ առիւծի պէս 44
ամբոր բնակարանին վրայ պիտի
ելլէ՝ Յորդանանու ջրերուն յոր-
դելէն. բայց անոր վրայինն շու-
տով պիտի փախցընեմ զանոնք.
և ով է ան ընտրեալը՝ որ անոր
վրայ դնեմ. վասն զի ինծի նման
ով կայ, ու ինծի հետ ով պիտի
վիճաբանի. և ով է ան հովիւը

որ իմ առջեւս պիտի կենայ։
45 Անոր համար Բաբիլոնի վրայով
Տէրոջը խորհած խորհուրդը, ու
Քաղդեացւոց երկրին վրայ մտա-
ծած մտածմունքը մտիկ ըրէք.
Հօտին պիտի ոլորիկը անպատ-
ճառ պիտի քշէ զանոնք. ան-
շուշտ անոնց բնակարանները ա-
46 ռնոց հետ պիտի աւերէ։ Բաբիլո-
նին առնուելուն ձայնէն երկիրը
կը շարժի, ու ազգերուն մէջ ա-
զաղակ կը լսուի։

ԳԼ. ՃՒ

1 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես
Բաբիլոնի վրայ, ու իմ Թշնամի-
ներուս մէջտեղը բնակողներուն
2 վրայ ապականիչ հով մը պիտի
հանեմ։ Ես Բաբիլոնի վրայ հո-
ղմղնէր պիտի խրկեմ, ու զանկ-
եայ պիտի հաներն, և անոր եր-
կիրը պիտի պարպեն. վասն զի
պատուհասին օրը՝ անոր վրայ
3 ամէն կողմէն պիտի գան։ Աղեղ-
նաւորը պիտի լարէ իր աղեղը՝
ալեվեստաւորին դէմ, ու իր զրա-
հովը հպարտացողին դէմ. և ա-
նոր երիտասարդներուն մի խնա-
յէք. անոր բոլոր զօրքը նզովածի
4 պէս բնաջինջ ըրէք։ Ու Քաղդեա-
ցւոց երկրին մէջ սպանեալներ,
և անոր հրապարակներուն մէջը
խոցոտուածներ պիտի կենան։
5 Քանզի Իսրայէլը ու Յուդան իր
Աստուծմէն զօրաց Տէրոջմէն չը-
մերժուեցաւ, թէպէտեւ անոնց
երկիրը Իսրայէլի Սրբոյն դէմ
6 յանցանքով լեցուեցաւ։ Բաբի-
լոնի մէջէն փախէք, ու ամէն
մարդ իր անձը ազատէ, որ
անոր անօրէնութեանը չկործա-
նէք. քանզի ասիկայ Տէրոջը վրէժ-
խնդրութեան ժամանակն է. ին-
քը անոր հատուցում պիտի բնէ։
7 Բաբիլոնը Տէրոջը ձեռքին մէջ
բոլոր երկիրը գինովցնող ոսկի
գաւաթ եղաւ. անոր գինիէն
ազգերը խմեցին. անոր համար
8 ազգերը յիմարեցան։ Բաբիլոնը
յանկարծ ինկաւ կտրուեցաւ. ա-
նոր վրայ ողբացէք. անոր վէրքին
համար բալասան առէք, գուցէ
բժշկութիւն գտնէ։

Բաբիլոնին դէզ ըրինք, բայց 9
բժշկութիւն չգտաւ. զանիկայ
թողէք, ու ամէն մէկնիկնիս իր
երկիրը երթայ. վասն զի անոր
դատաստանը միւնչեւ երկինքը հա-
սաւ, ու մինչեւ ամպերը եղաւ։
Տէրը մեր արդարութիւնը երե- 10
ւան հանեց. եկէք, ու Սիոնի մէջ
մեր Տէր Աստուծոյն գործը պատ-
մենք։ Նետերը փայլեցուցէք, 11
վահանները առէք. Տէրը Մարաց
թագաւորներուն հոգին արթնց-
ուց. քանզի Բաբիլոնի վրայով
խորհեցաւ որ զանիկայ բնաջինջ
ընէ. վասն զի ասիկայ Տէրոջը
վրէժխնդրութիւնը՝ իր տաճարին
վրէժխնդրութիւնն է։ Բաբիլոնի 12
պարիսպներուն դէմ դրօշ վերցու-
ցէք. պահապան զօրքը ուժովց-
ուցէք. դիտաւոր կարգեցէք, դա-
նիներ պատրաստեցէք. քանզի
Տէրը որոշեց, և Բաբիլոնի բնակ-
չայը վրայով լսած խօսքը՝ ի գործ
դրաւ։ Ո՛վ շատ ջուրերու քով 13
բնակող, ո՜վ շատ գանձեր ունեցող,
քու վախճանդ, ո՜ր քու ագա-
հութեանդ չափը եկաւ։ Զօրաց 14
Տէրը իր անձին վրայ երդնում
ըրաւ՝ ըսելով. Անշուշտ քեզ
մարախի բազմութիւնը չափ՝ մար-
դիկներով պիտի լեցնեմ, ու
քու վրադ բարձր ձայնով պիտի
պոռան։

Երկիրը իր զօրութեամբը շի- 15
նեց, աշխարհը իր իմաստու-
թեամբը հաստատեց, ու երկինքը
իր խոհրդովը տարածեց։ Երբոր 16
իր ձայնը կու տայ, երկինքի մէջ
ջուրերու բազմութիւն կ'ըլլայ,
և երկրի ծայրերէն շոգիները կը
հանէ. անձրեւի համար փայլակ-
ներ կը շինէ, ու հով կը հանէ
իր շտեմարաններէն։ Ամէն մարդ 17
դիտութենէ ջրհոսած անասուն
գտաւ. ամէն ոսկերիչ՝ իր քան-
դակած կուռքին պատճառաւ
ամօթով եղաւ. վասն զի իր ձու-
լածոյ կուռքը սուտութիւն է, ու
անոնք հոգի չունին։ Անոնք ու- 18

նայնութեան և խաբէութեան գործքեր են. անոնց այցելութիւն եղած աւուրնի անոնք պիտի կորսուին։ Յակոբին բաժինը աստուց պէս չէ. վասն զի անիկայ՝ ամէն բանը Ստեղծողն է, ու Իսրայէլը անոր ժառանգութեանը վիճակին է. Ե անոր անունը՝ Եհովայ Սաբաւովթ է։ Դուն իմ կռատս՝ պատերազմական գործիքս ես. և քեզմով ազգերը պիտի կոտրեմ, ու քեզմով թագաւորութիւնները պիտի աւրեմ, Եւ ձին ու անոր հեծեալը քեզմով պիտի կոտրեմ, ու կառքը և անոր վրայ հեծնողը քեզմով պիտի կոտրեմ, Ու քեզմով մարդը ու կինիկը պիտի կոտրեմ, և քեզմով ծերը ու երիտասարդը պիտի կոտրեմ, ու կոյսը քեզմով պիտի կոտրեմ, Ու հովիւը և անոր հօտը քեզմով պիտի կոտրեմ, երկրագործը ու անոր եղնիներուն զոյգը քեզմով պիտի կոտրեմ, և կառավարիչները ու նախապարսները քեզմով պիտի կոտրեմ։ Եւ Բաբիլոնին, ու Քազդեացւոց երկրին բոլոր բնակիչներուն՝ պիտի հատուցանեմ իրենց բոլոր չարութիւնը, որ ձեր աչքերուն առջեւը Սիոնին ըրին՝ կ՚ըսէ Տէրը։ Ո՛վ բոլոր երկիրը աւերող ապականիչ լեռ՝ ահա ես քեզի դէմ եմ՝ կ՚ըսէ Տէրը, և իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկընցընեմ, ու քեզ վէմերէն վար պիտի դլորտրցընեմ, և քեզ այրած լեռ պիտի ընեմ. Ու քեզմէ անկիւնաքար, և հիման քար պիտի չառնեն. քանդուած յաւիտենական աւերակ պիտի ըլլաս՝ կ՚ըսէ Տէրը։ Երկրին մէջ դրօշ վերցուցէք, ազգերուն մէջ փող հնչեցուցէք, անոր դէմ ազգեր պատրաստեցէք, անոր վրայ Արարատի, Մինեայի, ու Աշքանազի թագաւորութիւնները կանչեցէք. անոր վրայ զօրապետներ դրէք, մազաղ մարախներուն պէս ձիեր հանեցէք, Անոր վրայ ազգեր՝ Մարաց թագաւորները, անոնց կուսակալները, ու բոլոր նախարարները, և անոնց իշխանութեանը բոլոր երկիրը պատրաստեցէք։ Ու երկիրը պիտի դողայ ու նեղութիւն կրէ. վասն զի Բաբիլոնի վրայով Տէրոջը մտածած խորհուրդները պիտի հաստատուին, Բաբիլոնի երկիրը անբնակ ամայութիւն ընելու համար։ Բաբիլոնի զօրաւոր մարդիկները պատերազմելէն դադրեցան, բերդերուն մէջ բնակեցան. ուժերնին կտրեցաւ. կնիկներուն պէս եղան. անոր բնակարանները այրեցին. անոր նիգերը կտրուեցան։ Սուրհանդակը սուրհանդակի հանդիպելու, ու լուրերը լուրերուն հանդիպելու պիտի վազէ, Բաբիլոնի թագաւորին պատմելու համար՝ թէ անոր քաղաքը մէկ ծայրէն առնուեցաւ, Եւ թէ անցքերը բռնուեցան, ու եղէգները կրակով այրեցան, և պատերազմական մարդիկները զարհուրեցան։ Քանզի զօրաց Տէրը՝ Իսրայէլին Աստուածը այսպէս կ՚ըսէ. Բաբիլոնի աղջիկը կալի պէս է. անոր ծեծուելու ատենն է. քիչ ատենէն հասը՝ անոր հունձքին ժամանակը պիտի գայ։

Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը զիս կերաւ. զիս բնաջինջ ըրաւ. զիս պարապ ամանի պէս ըրաւ. վիշապի պէս զիս կլլեց, իմ փափկութիւններէս իր փորը կշտացուց. զիս դուրս նետեց։ Սիոնի բնակիչը պիտի ըսէ. Ինծի ու իմ մարմնոյս եղած զրկանքը՝ Բաբիլոնին վրայ ըլլայ. ու Երուսաղէմը պիտի ըսէ. Իմ արիւնս Քազդեացւոց երկրին բնակիչները վրայ ըլլայ։ Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քու գատիդ պաշտպան պիտի կայնիմ, ու քեզի համար վրէժխնդիր պիտի ըլլամ, և անոր ծովը չամաք պիտի ընեմ, ու անոր աղբիւրը պիտի չորցընեմ։ Եւ Բաբիլոնը աւերակի պէսք,

Ձագարնելու բնակարան, ու
զայմանքի և սուլելու Էնէհոյ
պիտի ըլլայ, ու հոն մարդ պի-
38 տի չմնակի։ Անոնք առյպ ա-
ռիւծներու պէս միասին պիտի
մռնչեն, և կորիւններու պէս
39 պիտի կանչուրտան։ Երբոր ա-
նոնք գինէն տաքնան՝ անոնց կո-
չունք պիտի ընեմ, ու զանոնք
պիտի գինովցնեմ, պապէս որ
զուարճանան, և յաւիտենական
քունով քնանան, ու չարթնան
40 նոյն, կ'ըսէ Տէրը։ Զանոնք
սպանդանոցը պիտի իջեցնեմ
գառներու պէս՝ հոյ խոյե-
րու պէս՝ նոխազներու հետ։
41 Ի՜նչպէս առնուեցաւ Սիսա-
կը, ու բոլոր երկրին պարծանքը
բռնուեցաւ. Բաբիլոնը ի՜նչպէս
աւերակ եղաւ ազգերուն մէջ։
42 Ծովը Բաբիլոնին վրայ եկաւ,
անոր ալիքներուն շառաւիղներն
43 ծածկուեցաւ։ Անոր քաղաքները՝
աւերակ, անջուր երկիր, ու ան-
ապատ եղան. և անոնկ երկիր
մը եղաւ, որ հոն մարդ մը չքնա-
կիր, ու անկէ մարդու զաւակ
44 չանցնիր։ Եւ Բաբիլոնի մէջ
Բէլին այցելութիւն պիտի ընեմ,
ու անոր բերնէն անոր կլլածը
պիտի հանեմ. ու ազգերն ալ ան-
դէրը անոր պիտի չհոսին. Բա-
բիլոնի պարիսպն ալ պիտի վիզի։
45 Անոր մէջէն ելէք, ով իմ ժողո-
վուրդս, և ամէն մարդ իր
իր անձը ազատ Տէրոջը սաս-
46 միկ բարկութենէն։ Ու չըլլայ
որ երկրին մէջ լսուելու լուրէն
ձեր սիրտը թուլնայ ու վախ-
նաք, երբոր մէկ տարուան մէջ
մէկ լուր մը, ու հետևեալ տար-
ւան մէջ մէկ ուրիշ լուր մը գայ,
ու երկրին մէջ բռնութիւն ըլլայ,
և իշխան իշխանի դէմ ոտ ելլէ։
47 Անոր համար ահա օրերը կու-
գան՝ որ Բաբիլոնի կուռքերուն
այցելութիւն պիտի ընեմ. ու
անոր բոլոր երկիրը ամօթով պի-
տի ըլլայ, և անոր բոլոր սպան-
նուածները անոր մէջը պիտի կա-
48 նան։ Ու երկինքը ու երկիրը և
բոլոր անոնց մէջը եղածը՝ Բա-
բիլոնին վրայ պիտի ցնծան, վասն
զի աւերիչները հիւսիսէն պիտի
գան անոր՝ կ'ըսէ Տէրը։ Ինչպէս 49
որ Բաբիլոնը Իսրայէլին սպան-
նուածները վար ձգեց, այնպէս
ալ Բաբիլոնի մէջ բոլոր երկրին
սպանուածները պիտի իյնան։
Ո՛վ սուրէ ազատուածները՝ գա- 50
ցէք, մի կայնիք. հեռուէն Տէ-
րը յիշեցէք. ու Երուսաղէմը
ձեր միտքը թող գայ։
Ամօթահարնք լսելնուս համար՝ 51
ամչցանք. ամօթը մեր երեսը
ծածկեց. քանզի Տէրոջը տանը
սրբարանները մէջ՝ օտարազգի-
ներ մտան։ Անոր համար ահա 52
օրերը կուգան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ
անոր կուռքերուն այցելութիւն
պիտի ընեմ, և անոր բոլոր երկ-
րին մէջ վիրաւորեալը պիտի հե-
ծեծէ։ Թէև Բաբիլոնը մինչև 53
երկինքը ելլէ, ու իր զօրաւթիւ-
նը բարձրութեան մէջ հաստա-
տէ, իմ կողմանէս աւերիչներ
պիտի գան անոր՝ կ'ըսէ Տէրը։
Բաբիլոնէն ազդարարի ձայն, ու 54
Քաղդեացւոց երկրէն մեծ կոտո-
րած։ Զի Տէրը 55
Բաբիլոնը կ'աւրէ, ու անոր
մէջէն մեծ ձայնը կը խափանէ.
զօրհեղեալ անոնց ալիքները շաա
չաւրելու պէս կը գոչեն. և ա-
նոնց ձայնը ազդարարից կ'ելլէ։
Քանզի անոր վրայ՝ Բաբիլոնին 56
վրայ՝ աւերիչ մը եկաւ. ու անոր
զօրաւորները առնուեցան, անոնց
աղեղները կոտրեցան. քանզի Տէ-
րը՝ հատուցիչ Աստուած է, ան-
շուշտ հատուցում պիտի տնէ։
Եւ անոր իշխանները ու իմաս- 57
տունները, կուռակիները ու նա-
խապարները, և զօրաւոր մար-
դիկները պիտի գինովցնեմ. ու
անոնք յաւիտենական քունով պի-
տի քնանան, ու պիտի չարթնան
նոյն՝ կ'ըսէ այն թագաւորը՝ որուն
անունը Զօրից Տէր է։ Զօրից 58
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Բաբիլոնին
լայն պարիսպները բոլորովին պի-
տի վիզին, ու անոր բարձր դրան-

ներըը կրակով պիտի այրին. և ժողովուրդները պարապ տեղը, ու ազգերը՝ կրակի համար պիտի աշխատին ու յոգնին։

59 Ա՛ խօսքն է որ Երեմիա մարգարէն պատուիրեց Սաասիայի որդւոյն Ներիայի որդւոյն Սարայիային, երբոր անիկայ Յուդայի Սեդեկիա թագաւորին կողմանէ՝ անոր թագաւորութեանը չորրորդ տարին՝ Բաբիլոն դնաց, ու Սարայիան գլխաւոր սենեկապան էր։ 60 Եւ ան ղրկեց Երեմիա՝ Բաբիլոնին վրայ գալու ամէն չարիքները մէկ գրքի մը մէջ գրեց, այսինքն ատ բոլոր խօսքերը որ 61 Բաբիլոնի դէմ գրուած են։ Ու Երեմիա Սարայիային ըսաւ. Երբոր Բաբիլոն երթաս, նայէ որ 62 կարդաս ատ բոլոր խօսքերը, Ու ըսես. Ո՛վ Տէր՝ դուն ատ տեղուոյս համար ըսիր որ զանիկայ պիտի աւերես, ու մարդ ու մինչև անասուն անոր մէջ բնակիչ պիտի չըլլայ. հապա յաւիտենական ամայութիւն պիտի ըլլայ։ 63 Ու երբոր ատ գիրքը կարդալը լմընցնես, անոր վրայ քար մը կապես, ու զանիկայ Եփրատի մէջ նետես, 64 Ու ըսես. Այսպէս պիտի ընկղմի Բաբիլոնը, ու ան չի պիտի հանգչին, իմ անոր վրայ բերելիքս չարիքներուս պատճառաւ. և անոնք պիտի յոգնին։

Երեմիային խօսքերը մինչև հոս էին։

ԳԼ. ԾԲ

1 Սեդեկիա քսանումէկ տարեկան էր՝ երբոր թագաւոր եղաւ, ու Երուսաղէմի մէջ տասնումէկ տարի թագաւորութիւն ըրաւ. և անոր մօրը անունը Ամիտաղ էր, որ Լիբնացի Երեմիային աղջիկն էր։ 2 Եւ անիկայ Յօակիմին բոլոր ըրածին պէս՝ Տէրոջը առջեւ չարութիւն ըրաւ։ 3 Վասնզի Տէրոջը բարկութիւնը Երուսաղէմին ու Յուդային վրայ էր, մինչև որ զանոնք իր երեսէն ձգէ, անոր համար Սեդեկիա՝ Բաբիլոնի թագաւորին ապստամբեցաւ։

Ու եղաւ որ՝ անոր թագաւորութեանը իններորդ տարին տասներորդ ամիսը՝ ամսուն տասներորդ օրը՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը իր բոլոր զօրքովը Երուսաղէմի վրայ եկաւ, ու անոր դիմացը բանակեցաւ, և անոր դէմ շուրջանակի պատնէշներ շինեցին. Ու մինչև Սեդեկիա թագաւորին մեռտասնեերորդ տարին՝ քաղաքը պաշարման մէջ էր։ Ե՛ չորրորդ ամսուն մէջ՝ ամսուն իններորդ օրը՝ քաղաքին մէջը սաստիկ սով կար, ու երկրին ժողովուրդը հաց չունէր։ Եւ քաղաքին պարիսպը ճեղքուեցաւ, ու բոլոր պատերազմականները փախան, և գիշերով՝ թագաւորի պարտէզին քովը՝ զոյգ երիս պարսպին մէջի դրանը ճամբայով քաղաքէն ելան. ու Քաղդէացիք քաղաքին բոլորտիքը կիցեր էին. ու անոնք գաշտի ճամբային գացին։ Եւ Քաղդէացւոց զօրքը թագաւորին հետեւէն իյնան, ու Երիքովի գաշտերուն մէջը Սեդեկիային հասան. և անոր բոլոր զօրքը անոր քովէն ցրուեցաւ։ Ու թագաւորը բռնեցին, ու զանիկայ Բաբիլոնի թագաւորին՝ Ռիբղա տարին՝ Եմաթի երկրին մէջ. և անոր դատաստանը տեսաւ։ Ու Բաբիլոնի թագաւորը՝ Սեդեկիային աղաքները անոր աչքերուն առջեւը մորթեց. Յուդայի բոլոր իշխաններն ալ Ռիբղայի մէջ մորթեց, Եւ Սեդեկիային աչքերը կուրցուց, ու զանիկայ շղթաներով կապեց, և Բաբիլոնի թագաւորը զանիկայ Բաբիլոն տարաւ, ու զանիկայ մինչև իր մահուան օրը բանտի մէջ պահեց։

Եւ Բաբիլոնի թագաւոր՝ Նաբուզարադանոսոր թագաւորին տասնեւիններորդ տարին հինգերորդ ամիսը՝ ամսուն տասնին՝ Բաբիլոնի թագաւորին առջեւը կայնող Նաբուզարադան գահճապետը Երուսաղէմի մէջ մտաւ. Ու տէրոջը տունը, և թագաւորին տունը,

նը այրեց, ու Երուսաղէմին բո-
լոր տուներըը, ու ամէն մեծ տու-
14 ները կրակով այրեց: Եւ գահ-
ճապետին հետը եղող Քազդէ-
ացւոց բոլոր զօրքերը՝ Երուսա-
ղէմին բոլոր շրջակայ պարիսպ-
15 ները փլուցին: Ու ժողովուրդին
աղքատներէն, և քաղաքին մէ-
ջը մնացած ժողովուրդին մնացոր-
դը, ու Բաբելոնի թագաւորին
իյնող փախստականներըը, ու մը-
նացած բազմութիւնը՝ նաբու-
զարդան գահճապետը գերի տա-
16 րաւ: Եւ Նաբուզարդան գահ-
ճապետը երկրին աղքատներէն
թողուց՝ այգեգործներ ու երկ-
րագործներ ըլլալու համար:
17 Եւ Քազդեացիք Տէրոջը տա-
նը մէջ եղող պղնձէ սիւներըը ու
մեքենաներըը, ու Տէրոջը տա-
նը մէջ եղող պղնձէ ծովը կտոր
կտոր ըրին, ու անոնց բոլոր պղ-
18 ինձը Բաբելոն տարին: Եւ թա-
զարներըը, ու թիակներըը, և բաղ-
մականերըը, ու կոնքերըը, և խրոն
կամաններըը, ու պաշտօնի հա-
մար գործածուած բոլոր պղնձէ
19 անօթներըը առին: Եւ գաւաթ-
ներըը, ու բուրվառներըը, և կան-
քերըը, ու թազարներըը, ու աշ-
տանակներըը, և խնկամաններըը
ու բաժակներըը առաւ գահճա-
պետը, ինչ որ ոսկիէ էր՝ ինչ
ոսկի, ու ինչ որ արծաթէ էր՝
20 ինչ արծաթ. Նաև Սողոմոն թա-
գաւորին՝ Տէրոջը տանը համար
շինած երկու սիւներըը, մէկ ծո-
վը, ու մեքենաներուն տակը
եղած տասներկու պղնձէ եզ-
ներըը, բոլոր այս գործերուն
21 պղինձը կշռելը չէր դար: Եւ
սիւներուն մէկուն բարձրութի-
նը տասնուութը կանգուն էր,
ու անոր շրջապատը տասներկու
կանգուն էր, և անոր թանձրու-
թիւնը չորս մատնաչափ էր, ու
22 մէջը պարապ էր: Եւ անոր վը-
րայ պղնձէ խոյակ կար, ու մէկ
խոյակին բարձրութիւնը հինգ
կանգուն էր, և խոյակին վրայ
շուրջանակի ցանցակերպ գործ
ու նռներ կային, ամէնն ալ
պղնձէ էին. մեկալ սիւնն ալ
նռներով այնպէս էր: Ու նռ- 23
ները ամէն կողմէն իննսունվե-
ց էին, ու ցանցակերպ գործ
դին վրայ շուրջանակի բոլոր նռ-
ները հարիւր էին:
Եւ գահճապետը առաջնին քա- 24
հանան Սարայիան՝ ու երկրորդ
քահանան Սոփոնիան՝ ու դրան
իրեք պահապաններըը առաւ. Եւ 25
քաղաքէն մէկ նեղքինի մը ա-
ռաւ, որ անիկայ պատերազմող
մարդիկներուն զօրապետին էր,
ու քաղաքին մէջը գտնուած՝ թա-
գաւորին առջևը կայնողներէն
եօթը մարդ, ու երկրին ժողո-
վուրդը զինուորութեան գրող՝
գօրքին մեծ գրագիրը, և քա-
ղաքին մէջը գտնուած երկրին
ժողովուրդէն վաթսուն մարդ
առաւ: Ու Նաբուզարդան գահ- 26
ճապետը զանոնք առաւ, ու Բա-
բելոնի թագաւորին՝ Ռիբղա տա-
րաւ: Եւ Բաբելոնի թագաւորը 27
զանոնք զարկաւ, ու Եմաթի
երկրին Ռիբղային մէջ զանոնք
մեռուցոյց: Այսպես Յուդան իր
երկրէն գերի տարաւեցաւ:
Նաբուգոդոնոսորին գերի քը- 28
շած՝ ժողովուրդը ասիկայ է,
եօթնհարիւր տասներկու Հրէայ՝
քսանեւերեք Հրէայ. Նաբուզա- 29
գոնոսորին տասնեւութ հարիւր տա-
սներկու Երուսաղէմէն ուրիշ հարիւր
երեսունեւերկու հոգի. Նաբու- 30
գոդոնոսորին քսանեւհինգ հարիւր
տասներկու Հրէայ՝ Նաբուզարդան գահճա-
պետը՝ Հրեաներէն եօթը հա-
րիւր քառասունհինգ հոգի գե-
րի քշեց, ամէնը չորս հազար
վեց հարիւր հոգի էր:
Ու եղաւ որ Յուդայի Յոա- 31
քին թագաւորին գերութեանը
երեսունեւեօթներորդ տարին էր
Եւտասնեւհինգերորդ ամիսը՝ ամսուն
քսանուհինգերորդ օրը, Բաբե-
լոնի Եղմարոդաք թագաւորը
իր թագաւոր եղած տարին, Յու-
դայի Յոահաբին թագաւորին գե-
լեռը բարձրացուց, ու զնիկայ

32 բանտէն հանեց, Եւ անոր հետ քաղցրութեամբ խօսեցաւ, ու անոր աթոռը՝ Բաբիլոնի մէջ իր հետը եղող թագաւորնե-
33 րուն աթոռէն վեր դրաւ։ Եւ անոր բանտի հագուստը փոխեց. ու անիկայ իր կեանքը բոլոր
34 օրերուն մէջ միշտ անոր առջեւը հաց կ՚ուտէր։ Եւ անոր առօրիկը միշտաւ առօրիկ ըլլալ, անոր կենացը բոլոր օրերուն մէջ մինչեւ անոր մահուան օրը՝ Բաբիլոնի թագաւորին կողմէն օրէ օր անոր կը տրուէր։

ՈՂՋՈՅ ԵՐԵՄԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յ՚ՆՉԳԻՍ առանձին կը նստի քաղաքը, ապրեցուն մէջ մեծ եղողը որբեւթրի պէս եղաւ, գաւառներուն մէջ իշխանուհի եղողը հարկառու եղաւ։
2 Գիշերը անդադար կու լայ, ու իր այտերուն վրայ են. անոր բոլոր սիրեցիներէն անոր մխիթարուիլուն առաջ չկայ. անոր բոլոր բարեկամները անոր նենգուիլուն ըրին,
3 անոր թշնամի եղան։ Յուդան տառապանքի ի խոնա ծառայութեան համար գերի քշուեցաւ. հեթանոսներուն մէջը կը բնակի. հանգստութիւն չգտնէր. անոր բոլոր հալածիչները՝ անոր նեղութեանցը մէջ անոր վրայ հասան։
4 Սիովնի ճամբաները սուգ կը բռնեն, հանդիսաւոր ժողովուն եկողներ չըլլալուն համար. անոր բոլոր դռները ամայացած են. անոր քահանաները կը հեծծեն. անոր կոյսերը կը տրտմին, ու
5 ինքը դառնութիւն մէջ է։ Անոր նեղիչները իշխան եղան. անոր թշնամիները յաջողութիւն գտան. վասն զի Տէրը զանիկայ տրտմութիւն մատնեց՝ անոր շատ յանցանքներուն համար. անոր պզտիկ ազգերը թշնամիին առջեւ
6 գնացին գերի գացին։ Եւ Սիովնի աղջկանէն իր բոլոր վայելչութիւնը գնաց. անոր իշխանները ճարակ չգտնող եղջերուներու պէս եղան, ու հալածողին առջեւէն առանց ուժի կ՚երթան։ Երու-
7 սաղէմ իր տառապանաց ու թըշուառութեան օրերը՝ իր առաջուց ունեցած բոլոր ցանկալի բաները յիշեց, երբոր իր ժողովուրդը թշնամիին ձեռքը ինկաւ, ու իրեն օգնութիւն բնաւ չեղաւ. թշնամիները զանիկայ տեսան, ու անոր կործանումներուն վրայ խնդացին։ Երուսաղէմ ծանր մեղք
8 գործեց. անոր համար պիղծ սեպուեցաւ. զանիկայ ամէն պատուողները՝ զանիկայ անարգեցին. վասն զի անոր մերկութիւնը տեսան. անիկայ ալ հառաչեց, ու ետ դարձաւ։ Անոր պղծու-
9 թիւնը իր քղանցքներուն վրայ է. անիկայ իր վախճանը չյիշեց. ու զարմանալի կերպով մը նուաստացաւ. անիկայ մխիթարիչ չունի։ Ո՛վ Տէր՝ իմ տառապանքս նայէ. վասն զի թշնամին հպարտացաւ։ Անոր բոլոր ցան-
10 կալի բաներուն՝ թշնամին ձեռք երկարեցուց. քանզի հեթանոսները տեսան, որ իր սրբարանին մէջը մտան, որոնց համար դուն պատուիրեր էր՝ որ անոնք քու ժողովրդիդ մէջը չմտնեն։ Անոր
11 բոլոր ժողովուրդը՝ հաց փնտռելէն հառաչեց. իրենց հոգին ուժակցնելու համար՝ իրենց ցան-

կալև բանեզը՝ կեբակուբի վոխա-
բէն տալին. տէս ով Տէր. ու
նայէ. վասն զի անարդուեցայ։
12 Աղաչօք հոգ չէք ըներ, ով բո-
լոր ճամբայէ անցնողներ. նայե-
ցէք ու տեսէք, թէ արդեօք
իմ ցաւիս պէս ցաւ կայ, որ իմ
վրաս եկաւ. վասն զի Տէրը իս
նեղեց իր սաստիկ բարկութեան
13 օրը. Բարձրէն իմ ոսկորներուս
կրակ խրկեց, որ անոնց տիրեց.
սաքերուս ցանց տարածեց. Ե
զիս ետ դարձուց. զիս ամայի
ըրաւ, ու բոլոր օրը ղէս մարած
14 Եղաւ։ Իմ յանցանքներուս լու-
ծը՝ անոր ձեռքովը կապուեցաւ.
անոնք միացան, ու իմ պարանո-
ցիս վրայ եկան. իմ ոյժս կորեց.
Տէրը զիս անանկ ձեռքերուս մատ-
նեց, որ անոնցմէ չեմ կրնար ա-
15 զատիլ։ Տէրը իմ մէջս՝ իմ բոլոր
զօրաւորներս անարգեց. իմ երի-
տասարդներս կոտրելու համար՝
իմ վրաս ժողովք կանչեց. Տէրը՝
Յուդայի կոյս աղջիկը հնձանի
16 մէջ կոխեց։ Ասոնց համար կու
լամ. աչքերս՝ աչքերս արցունք
կ՚իջեցընեն. վասն զի ինծմէ հե-
ռացաւ մխիթարիչը, որ իմ հո-
գիս պիտի նորոգէր. իմ տղաքս
նեռաղեցան. վասն զի թշնամին
17 զօրացաւ։ Սիոնը իր ձեռքերը
տարածեց. անոր մխիթարու-
թիւն տուող չկայ. Տէրը՝ Յա-
կոբին համար հրամայեց, որ ա-
նոր թշնամիները զանիկայ շրջա-
պատեն. Երուսաղէմը անոնց մէջ
դաշտանեռոտ կնկան պէս եղաւ։
18 Տէրը արդար է. վասն զի անոր
հրամանին ապստամբ եղայ. հի-
մա ով բոլոր ժողովուրդներ՝ մը-
տիկ ըրէք, ու իմ ցաւս տե-
սէք. իմ կոյսերս ու երիտա-
սարդներս գերութեան գացին։
19 Իմ սիրականներս կանչեցի, ա-
նոնք զիս խաբեցին. իմ քահա-
նաներս ու ծերերս քաղաքին
մէջ հոգին տուին ուտելիքին, երբոր
իրենց համար կերակուր կը փնտռ-
ուէին, իրենց հոգին ուժովցնե-
20 լու համար։ Ո՛վ Տէր նայէ, վասն
զի նեղեցայ. աղիքներս խռովե-
ցան. սիրտս նէրսէս դիս տակնուռ-
ուեցայ է. վասն զի խիստ շատ
ապստամբեցայ. դուրսէն սուրը
զիս կը զրկէ, ու ներսը մահ կայ։
21 Իմ հառաչանքս լսեցին. Բայց
ինծի մխիթարութիւն տուող
չկայ. իմ բոլոր թշնամիներս՝ իմ
ձեռներուս ըրածիս լսելով ուրա-
խացան. վասն զի դուն ըսիր ա-
սիկայ. կանչած օրդ պիտի բե-
րես. ու անոնք ինծի պէս պի-
տի ըլլան։ Անոնց բոլոր չարու-
22 թիւնը թող քու առջեդ հաս-
նի. և անոնց այնպէս ըրէ, ինչ-
պէս որ ինծի ըրիր իմ բոլոր յան-
ցանքներուս համար. վասն զի
իմ հեծութիւններս շատ են, ու
իմ սիրտս նուաղած է։

ԳԼ. Բ

Ինչպէս Տէրը իր բարկու- 1
թեամբը խաւարով ծածկեց Սի-
օնին աղջիկը. Իսրայէլին փառ-
քը երկինքէն վար նետեց, ու
իր բարկութեան օրը՝ իր ոտքե-
րուն պատուանդանը չյիշեց։
Տէրը առանց խնայելու Յակո- 2
բին բոլոր բնակարանները կլուծ.
Յուդայի աղջկանը ամրոցները
իր բարկութեամբը փլուցց ու
հիմնայատակ ըրաւ. թագաւո-
րութիւնը ու անոր իշխանները
պղծեց։ Սաստիկ բարկութեամբ 3
Իսրայէլին բոլոր եղջիւրը փշրեց.
անոր ալ ձեռքը՝ թշնամիին ե-
րեսէն ետ դարձուց. և Յակո-
բին մէջ կրակի բոցի պէս բռնե-
կեցաւ, որ անոր բոլորտիքը կե-
րաւ։ Իր աղեղը թշնամիի պէս 4
լարեց. իր աջ ձեռքովը հակա-
ռակորդի պէս կեցաւ. և բոլոր
աչքի հաճոյ եղողները վրանց.
իր բարկութիւնը կրակի պէս
թափեց Սիօնի աղջկանը խորա-
նին մէջ։ Տէրը թշնամիի պէս 5
եղաւ, Իսրայէլը կլուծ. անոր բո-
լոր պալատները կլուծ. անոր ամ-
րոցները կործանեց. և Յուդայի
աղջկանը մէջ ողբը ու կոծը շատ-
ցուց։ Անոր հիւղը պարտէզի 6

հիւղի պէս բռնութեամբ կոր-
ծանեց. անոր ժողովուրդին ու-
բեց. Տէրը Սիոնի մէջ հանգիս-
ւոր ուներ ու շաբաթը մոռցուց.
և իր սաստիկ բարկութեամբը
թագաւորը ու քահանան անար-
7 գեց: Տէրը իր սեղանը մերժեց,
ո՛ր սրբարանէն զզուեցաւ. ա-
նոր պալատներուն պարիսպները
թշնամիին ձեռքը մատնեց. անոնք
Տէրոջը տանը մէջ հանդիսաւոր
ուրախութեան պէս ձայն տուին:
8 Տէրը խորհեցաւ Սիոնին աղջկա-
նը պարիսպը աւերել. լարը քա-
շեց. իր ձեռքը կործանելէն ետ
չդարձուց. պատնէշին ու պա-
րսպին սուգ բռնել տուաւ.
անոնք միասին տրտմութեան մէջ
9 են: Անոր դռնները գետինը ան-
ցան. անոր նիգերը աւերեց ու
կոտրեց. անոր թագաւորը ու
իշխանները ազգաց մէջն են. օ-
րէնք չկայ. անոր մարգարէներն
ալ Տէրոջմէ տեսիլք չեն գտներ:
10 Սիոնի աղջկանը ծերերը գետնի
վրայ նստած՝ լուռ կը կենան.
իրենց գլուխն վրայ հող դրին.
քուրձեր հագան. Երուսաղէմի
կոյսերը գլուխնին գետինը իջե-
11 ցուցին: Իմ ժողովուրդիս աղջ-
կանը բեկմանը համար՝ աչքերս
արցունք լռէելէն աւրնցան. ա-
ղիքներս խառնվեցան. լեարդս գե-
տինը թափեցաւ. վասն զի տղաք-
նեերը ու կաթնկիրնները՝ քաղաքին
հրապարակներուն մէջ կը մնային:
12 Անոնք իրենց մայրերուն կ'ըսեն.
Ո՞ւր է ցորեն ու գինի, երբոր վի-
րաւորուածներու պէս կը մնային
քաղաքին հրապարակներուն մէջ,
ո՛ր երբոր իրենց հոգին կ'աւանդեն
իրենց մայրերուն գրկացը մէջ:
13 Քեզի ի՞նչ բան վկայութիւն բե-
րեմ. քեզի ի՞նչ օրինակ բերեմ՝
ով Երուսաղէմի աղջիկը. քեզ
մխիթարելու համար՝ քեզի ի՞նչ
նմանութիւն բերեմ՝ ով Սիոնին
կոյս աղջիկը. քանզի քու խը-
րտումնութիւնդ ծովու չափ մեծ
14 է. ով կրնայ քեզ բժշկել: Քու
մարգարէներդ քեզի համար սը-
նոտի ու չիմաստական տեսիլքներ
տեսան, և քու անօրէնութիւնդ
երեսէդ չյայտնեցին, որ քու գե-
րութիւնդ դարձընեն. հա-
պա քեզի համար մնոտի տեսիլք-
ներ, ու մղորսութիւններ տեսան:
Բոլոր ճամբայէ անցնողները քե- 15
զի համար ծափ զարկին, և սու-
լելով՝ գլուխնին շարժեցին Ե-
րուսաղէմին աղջկանը համար,
ո՛ր ըսին. Ա՞ս է ան քաղաքը՝
որ գեղեցկութեան կատարելու-
թիւն՝ ո՛ր բոլոր երկրին ուրա-
խութիւնը կ'ըսուէր: Քու բոլոր 16
թշնամիներդ՝ իրենց բերանը քու
վրադ բացին. և սուլելով՝ ակ-
ռայ կճտցուցին, ու ըսին. Ջա-
նիյայ կլլեցինք. ահա ատ է մեր
ապասած օրը. գտանք, տեսանք
զանիյայ: Տէրը իր խորհածը կա- 17
տարեց. աւրջի օրերէն պատուի-
րած խօսքը՝ ի դարձ դրաւ. վրե-
ցուց ու չխնայեց. և թշնամին
քու վրադ ուրախացուց. քու
թշնամիներուդ եղջիւրը բարձ-
րացուց: Անոնց սիրտը Տէրոջը 18
ազաղակեց. ով Սիոնի աղջկա-
նը պարիսպը՝ ցորեկ ու գիշեր
հեղղ պէս արցունք թափե.
քեզի հանգիստ մի տար. աչքիդ
բիբը չդադարի: Ելիր, գիշերով 19
ազաղակէ գիշերուան պահերուն
սկիզբը. քու սիրտդ ջուրի պէս
թափէ Տէրոջը երեսին առջևը.
ձեռքերդ դէպ՝ ի անոր վերցուր
քու տղոցդ հոգիներուն համար,
որոնք սովէն վատցնելուն գլու-
խը անօթութենէ կը մնային:
Տէս ով Տէր, ու նայէ. որո՞ւն 20
այսպէս ըրիր. միթէ կանայք
իրենց պատուղը՝ իրենց գրկած ա-
ղաքնները ուտե՞ն. քահանան ու
մարգարէն Տէրոջը սրբարանին
մէջը սպաննուի՞ն: Տղան ու ծե- 21
րը փողոցներու մէջ գետնի վրայ
պառկեցան. իմ կոյսերս ու երի-
տասարդներս սուրէն ինկան. քու
բարկութեանդ օրը՝ դանդաղ մեռ-
ցուցիր. մորթեցիր, ու չխնայեցիր:
Սիկն կոչեցիր իմ վախերս հան- 22
դիսաւոր տօնի օրուան պէս կան-

չեցիր, ու Տէրոջը բարկութեան օրը՝ մնացորդ կամ ազատուած չունաց։ Իմ գրկածներս ու մեծցուցածներս՝ իմ թշնամիս հատցուց։

ԳԼ. Գ

1 Ահա ան մարդն եմ, որ տառապանք տեսայ անոր բարկութեանը
2 գաւազանովը։ Զիս առաջ խաւարի մէջ պարտցուց, և ոչ թէ լոյսի մէջ։ Այո՛ ինծի դէմ դարձաւ, ամէն օր իր ձեռքը իմ վրաս դարձուց։
4 Իմ մարմինս ու մորթիս մաշեց, ոսկորներս կոտրեց։
5 Ինծի դէմ պատնէշներ շինեց, և գլխուս դառնութեամբ ու
6 նեղութեամբ շրջապատեց։ Զիս մութ տեղերու նստուցուց՝ շատացած մեռածներու պէս։ Իմ
7 բոլորտիքս ցանդ քաշեց, ու չեմ կրնար դուրս ելլել. իմ շղթաներս
8 ծանրացուց։ Թէպէտև աղաղակած ու կանչած տանիմ,
9 անիկա իմ աղօթքս մերժեց։ Իմ ճամբաներս տաշած քարերով շրջապատեց, իմ շաւիղներս ծռե-
10 ցուց։ Անիկա ինծի դարանակալ արջու պէս ու ծածուկ առիւծի պէս
11 եղաւ։ Իմ ճամբաներս խոտորցուց, և զիս փշրատեց. զիս ա-
12 մայի ըրաւ։ Իր աղեղը լարեց ու զիս նետի նպատակի պէս կայնեց-
13 ցուց։ Իր նետերը երիկամունք-
14 ներուս մէջը խոթեց։ Իմ բոլոր ժողովուրդիս ծաղր եղայ, ու բո-
15 լոր օրը անոնց երգը։ Զիս դառնութիւններով կշտացուց, զիս
16 օշինդրով գինովցուց։ Նաեւ ակռաներս խիճերով կոտրտեց, զիս
17 մոխիրով ծածկեց։ Հոգիս իմ հոգիս խաղաղութենէ հեռացու-
18 ցիր. բարիքը մոռցայ. ու ըսի. կորսուեցաւ իմ զօրութիւնս և իմ ակնկալութիւնս Տէրոջմէ։
19 Յիշէ իմ տառապանքս ու թշնա-
20 մութիւնս, օշինդրը ու դառնութիւնը։ Իմ հոգիս միշտ կը յիշէ զանոնք, ու իմ ներսիս
21 դիս կը նուաստացնայ։ Ասիկայ

միտքս կը բերեմ, անոր համար յոյս կ'ունենամ. Տէրոջը ողոր- 22
մութիւնն է, որ չհատանք, վասն զի անոր գթութիւնը չը- 23
պականար. Առաւօտ առաւօտ կը նորոգուին. քու հաւատարմութիւնդ մեծ է։ Իմ հոգիս բաժինս է, 24
Տէրը իմ բաժինս է, ասոր պատճառով անոր պիտի յուսամ։
Տէրը բարի է իրեն սպասողներուն, ու զինքը փնտռող հոգիին։ 25
Տէրոջը փրկութիւնը սպասելը ու լռութեամբ յուսալը 26
աղէկ է։ Աղէկ է մարդուս, որ 27
իր երիտասարդութեան առենը լուծը կրէ։ Առանձին կը նստի, 28
ու լուռ կը կենայ, քանզի լուծը իր վրան առաւ։ Իր բերանը հո- 29
ղին կու տայ, գուցէ յոյս կայ. Իր ծնօտը զանիկայ 30
պարնաղին կու տայ, ու նախատինքով կը կշտանայ։ Քանզի Տէրը 31
յաւիտեան չմերժեր. Վասն զի 32
թէեւ ցաւ կու տայ, իր ողորմութեանը շատութեանը գիտութիւն ալ կ'ընէ։ Քանզի իր կամ- 33
քովը նեղութիւն հատուցանելու, ու մարդու որդիները հատուցանելը։
Երկրին բոլոր բանտարկեալները 34
ոտից տակ ճզմելը, Բարձրելոյն 35
առջեւը մարդու մը իրաւունքը ծռելը, Մարդու մը իր դատին 36
մէջ անիրաւութիւն ընելը՝ Տէրը հաճելի չէ։ Ո՞վ է անիկա 37
որ կը խօսի, ու անոր խօսքը կը կատարուի, չգիտէ որ Տէրը հրամայած չէ։ Մի՞թէ բարիքը ու չա- 38
րիքը Բարձրելոյն բերնէն չելլեր։
Ազատ մարդը ինչու տրտնջէ 39
ընչ, մարդը իր մեղքերուն պատիժին համար։ Մեր ճամբաները 40
քննենք ու փորձենք, և Տէրոջը դառնանք։ Մեր սիրտերը դէր 41
ձեռքերնուս հետ երկինքը եղող Աստուծոյն վերբերենք։ Մենք 42
յանցանք ըրինք, ու ապստամբեցանք. դուն թողութիւն չըտուիր։ Բարկութեամբ ծածկե- 43
ցիր զմեզ ու հալածեցիր. մեռցուցիր ու չխնայեցիր։
Ծածկեցիր ամպով ծածկեցիր, որ 44

ԳԼ. Դ

1 Ասկեն լ՚ինչէս իր դռները կոր-
ծընցաց, ու մնաքուր ասկեն վա-
խեւեցաւ. որբարանին քարերը
ամէն փողոցներուն գլեւիը թա-
փուեցան: Անոնի պատուական
2 տղաքներըը՝ որոնք ընտիր ասկիի
հատատաւ էին, լ՚ինչէս բրատի
ձեռքով շինուած խեցիներէն ա-
մանեներու պէս սեպուեցան: Վի-
3 շտակները անգամ ծիծերնին կը
հանեն, ու իրենց լակոտներուն
կաթ կու տան. իմ ժողովուր-
դիս աղջիկը անողորմ Ջայլե-
4 մանց պէս անգութ եղաւ: Կա-
թըսկերին լեզուն ծարաւութիւ-
նէն իր քունջը փակաւ. տղաքներըը
հաց ուղեցին. բայց անոնց Ջոր-
գոզ չկար: Ադնիւ կերակուրնե՛ր
5 ուտողներըը՝ փողոցներուն մէջը
յուսահատութ ձնացին. կարմիր
հագուստներով մեծցողներըը՝ ազ-
բանոցներ գրկեցին: Եւ իմ ժո-
6 ղովուրդիս աղջիկանը անօրէնու-
թիւնը՝ Սոդոմին մեղքէն մեծ
եղաւ. որ ան մէկ վայրկեանէ
մէջ տակնուվրայ եղաւ, առանց
ձեռնու մը ձեռքերը անոր գոյնե-
ըս: Անոր ազնուականներըը ձիւ-
7 նէն մաքուր կաճէին ձերմակ
էին. ոսկոնց մարմինը յակինթէն-
քէն կարմիր էր. անոնց կերպա-
բանքը շափիւղայի ձէ նմանէր: Ա-
8 նոնց դէմքը ածուխէն աւելի սեւ
եղաւ. ու փողոցներուն մէջը չեն
ճանչցուիր. անոնց մորթը իրենց
ոսկորներուն վրայէ չորցաւ ու
փայտի պէս եղաւ: Սուրէ մե-
9 ռածներըը՝ անօթութենէ մե-
ռածներէն երջանիկ էին. վասն
զի ասոնք ագարակի արդիւնքը
պակսութենէն մաշելցան ու մե-
ռան: Ողորմած կիներուն ձեռ-
10 քերը իրենց տղաքը եփեցին. իմ
ժողովուրդիս աղջիկը կոտորա-
ծին առնը՝ անոնց կերակուր ե-
ղան: Տէրը իր պատմութիւնը
11 կատարեց. իր սաստիկ բարկու-
թիւնը թափեց. և Սիոնի մէջ
կրակ բռնկեցուց, որ անոր հի-

45 աղօթքը չանցնի: Մեզ ժողո-
վուրդներուն մէջտեղը խոտան
46 ու անարգ ըրիր: Մեր բոլոր թըշ-
նամիներըը մեզի դէմ բերաննին
47 բացեր են: Մեր վրայ վախ ու
դուբ, աւերուած ու կատարած
48 եկաւ: Իմ ժողովուրդիս աղջիկա-
նը բեկմանը համար՝ աչքերս ջուրի
49 հեղեղներ կ՚իջնեն: Իմ աչքս
անդադար արցունք կը թափէ.
ու բնաւ հանգստութիւն պիտի
50 չտեսնեմ, Մինչև որ Տէրը եր-
51 կինքեն նայի ու տեսնէ: Իմ քա-
ղաքիս բոլոր աղջիկներուն հա-
մար՝ աչքս հոգւոյս նեղութիւն
52 կու տայ: Իմ թշնամիներս զուր
տեղը՝ անգադար պես ձնճղուկի
53 պէս կ՚որսան: Իմ կեանքս գու-
բի մէջ կտրեցին. վրան քար
54 նետեցին: Ջուրերը գլխես վեր
բարձրացան. ըսի թէ. Ես կըր-
55 նցայ. Խորունկ գուբէն քու
56 անունդ կանչեցի՝ ով Տէր: Իմ
ձայնս լսեցիր. իմ հառաչանքիս
ու աղաղակիս քու ականջդ մի
57 գոցեր: Ջեզի կանչած օրս մօ-
տեցար. ըսիր թէ՝ Մի վախնար:
58 Իմ հոգւոյս դատը վարեցիր,
ով Տէր. իմ կեանքս ազատեցիր:
59 Ո՛վ Տէր՝ հնձի եղած զրկանքը
տեսար. իմ իրաւունքս պաշտ-
60 պաներ: Անոնց բոլոր վրէժխնդրու-
թիւնը՝ անոնց հնձի դէմ ուներ-
բոլոր դիտաւորութիւնները տե-
61 սար: Անոնց նախատինքը լսեցիր՝
ով Տէր, անոնց հնձի դէմ ուներ-
62 բոլոր դիտաւորութիւնները
63 իմ վրաս ելլողներուն շրթ-
64 մունքները, ու ամէն օր հնձի
դէմ անոնց խորհուրդները:
Անոնց նստելուն ու ելլելուն նա-
65 յէ. ես անոնց երգն եմ: Ո՛վ
Տէր՝ անոնց հատուցում պիտի
տնես՝ իրենց ձեռացդը գործերուն
66 համեմատ: Անոնց սրտի տգեղու-
թիւն պիտի տաս, քու անէծքդ
պիտի ունենան: Բարկութեամբ
պիտի հալածես զանոնք, ու Տէ-
րոջը երկինքներուն տակէն բնա-
ջինջ պիտի ընես:

12 մերը կերաւ։ Երկրի թագաւորները, ու աշխարհի բոլոր բնակիչները չհաւատացին թէ հակառակորդը ու թշնամին Երուսաղէմի դռները պիտի մտնէ։
13 Անոր մարգարէներուն մեղքերէն, անոր քահանաներուն անօրէնութիւններէն՝ որոնք անոր մէջտեղը արդարներուն արիւնը
14 թափեցին, փողոցներուն մէջը կոյրերու պէս աստանդական պրծան։ արիւնով պղծուեցան, այնպէս որ մարդ մը կարող չէր անոնց զգեստներուն դպչելու։
15 Անոնց կը կանչէին. Եա՛ քաշուեցէք՝ ով պիղծեր, եա՛ քաշուեցէք, եա՛ քաշուեցէք, մի դպչիք. անոնք փախան ու աստղին անդին պտըտեցան, ապրելու մէջ ըսուեցաւ. Անոնք մէկ
16 մըն ալ հոս չընակին։ Տէրոջը բարկութիւնը զրուեց զանոնք. անոնց մէմնին ալ չնայիր. քահանայից երեսին պատիւ չըրին, ծերերուն գթութիւն չըրին։
17 Մեզի ընդհո՛ւռ օգնութեանը համար՝ պարապ տեղը մինչև հիմա աչքերնիս մնաց։ դիտելով ապաստեցինք անդին ազգի մը որ
18 չէր կրնար փրկել։ Մեր քայլերը կ'որսան, որ մեր փողոցներուն մէջը չպտրտինք. մեր վախճանը մօտեցաւ. մեր օրերը լեցուեցան. յիրաւի մեր վախ-
19 ճանը հասաւ։ Մեզ հալածողները երկինքի արծիւներէն աւելի ընթացող եղան. մեզ լեռները վրայ սաստիկ հալածեցին. անապատի մէջ մեզի համար դա-
20 րանամուտ եղան։ Մեր ռնգուցը շունչը՝ Տէրոջը օծեալը՝ անոնց որոգայթներուն մէջը բռնուեցաւ, որուն համար մենք կ'ըսէինք. Ազգերուն մէջ անոր հովանիին տակը պիտի ապրինք։
21 Ցնծա՛ և ուրախ եղիր՝ ով Եդոմի աղջիկը, որ Օսաերի երկրին մէջ կը բնակիս. քեզի ալ պիտի անցնի բաժակը. պիտի գինովնաս, ու ինքզինդ պիտի մերկացնես։
22 Քու անօրէնութիւնդ վերջացաւ՝ ով Սիոնի աղջիկը. քեզ մէյմըն ալ պիտի չքշէ. քու անօրէնութիւնդ պիտի ընէ՝ ով Եդոմի աղջիկը. քու մեղքերդ պիտի յայտնէ։

ԳԼ. Ե

Ա Յիզի՛ր ով Տէր. 1
նայէ, ու մեր նախատինքը տե՛ս։
Մեր ժառանգութիւնը օտարներուն 2
դարձաւ անցաւ, մեր տուները՝ օտարազգիներուն։ Հայր չունինք 3
զոյգ արբեր եղանք. մեր մայրերը արբեւարիներու պէս են։ Մեր 4
ջուրը առակով խմեցինք. մեր փայտը գնով կու գայ։ Լո՛ծը մեր 5
պարանոցին վրայ ընկաւ՝ հալածուեցանք. կ'աշխատինք, ու հանգստութիւն չունինք։ Հաց 6
տալ կշտանալու համար՝ դէպ ի Եգիպտաց ու Ասորեստան ձեռք երկնցուցինք։ Մեր հայրերը 7
մեղք գործեցին, և չկան. ու անոնց անօրէնութիւնները պատիժը մենք կը կրենք։ Ծառաներ 8
տիրեցին մեր վրայ. անոնց ձեռքէն չկայ ազատող։ Հացը 9
պատի սուրին երեսէն մեր հոգիները վտանգով ձեռք բերինք։ Սովին սաստկութենէն պատճառաւ՝ մեր մորթը փռանի պէս սևցաւ։ Կնիկները Սիոնի մէջ խոշտանգեցին, ու կոյսերը Յուդայի քաղաքներուն մէջ։ Իշխանները ա- 12
նանց ձեռքով կախուեցան. ծերոց երեսին պատիւ չըրին։ Երի- 13
տասարդները երկանաքարերը վերցուցին, ու տղաքը փայտի տակ ինկան։ Ծերերը դադրեցան 14
դուռը նստիլէն, ու երիտասարդները իրենց երաժշտութենէն։ Մեր պատին ու բախտութիւնը դադրեցաւ. մեր կոքորելը սուգի փոխուեցաւ։ Մեր գլուխն թագը 16
ինկաւ. հիմա վա՛յ մեզի, վասն զի մեղք գործեցինք։ Ասոր համար 17
մեր սիրտը նուաղած է. աչնց պատճառաւ աչքերնիս խաւարեցան։ Սիոն լեռնին պատճառաւ 18

որ ամայի եղաւ. ամեն վայ ա-
19 զահնանք կը պաքսին։ Դուն
ով Տէր՝ յաւիտեան կը ձեռա.
քու աթոռդ պարէ՛ ի դար ։ը
20 պէ՞ ։ Ինչո՞ւ համար յաւիտեան
մեզ կը մոռնաս։ Ո՜ երկար ժա-

մանակ մեզ կը թողուս։ Դարձի 21
դարձուր մեզ՝ ով Տէր, ու դառ.
նանք. մեր օրերը առջինին պէս
նորոգէ։ Սակայն դուն բոլորո- 22
վին մեզ մերժեցիր. մեր վայ
խիստ շատ բարկացար։

ՄԱՐԳԱՐԻՒԹՒԻՆ,
ԵՕՆԿԻՒԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ու եղաւ որ երեսնեքսան տա.
րին՝ չորրորդ ամիսը, ամսուն հին.
գին՝ երբոր ես գերիներուն մէջը
Քոբար գետին քովն էի, երկին.
քը բացուեցաւ, ու Աստուծոյ
2 տեսիլքները տեսայ։ Ամսուն հին.
գերորդ օրը՝ այսինքն Յովակիմ
թագաւորին գերեվարեալ հինգ.
3 երորդ տարին, Քազդէացւոց եր.
կրին մէջ՝ Քոբար գետին քովը՝
Բուզիի որդւոյն Եզեկիել քահա.
նային յայտնապէս Տէրոջը խօս.
քը եղաւ. և հոն անոր վրայ Տէ.
րոջը ձեռքը եղաւ։

4 Ու տեսայ որ ահա հիւսիսային
կողմէն մրրկալից հով՝ մեծ ամպ
ու բռնկած կրակ կուգար, ո.
րուան բոլորտիքը պայծառութիւն
կար, ու մէջտեղին կրակին մէ-
ջէն ասեղնպղինձի նմանող թիւն մը
5 ելներեւար։ Եւ անոր մէջը չորս
կենդանիի կերպարանք կար. ու
անոնց երեսները սա էր. անոնք
6 մարդու կերպարանք ունէին։ Եւ
ամէն մէկը չորս երես ունէր. ու
անոնց ամէն մէկը չորս թեւ ու-
7 նէր։ Եւ անոնց ոտքերը՝ շիտակ
ոտքեր էին, ու անոնց ոտքերուն
թաթը՝ զուարակի ոտքին թա-
թին պէս էր, ու փայլուն պղնձի
8 պէս կը վայլէին։ Եւ անոնց

չորս կողմերը՝ անոնց թեւերուն
տակը մարդու ձեռքեր կար. ու
չորսն ալ երեսներ ու թեւեր
ունէին։ Անոնց թեւերը իրա- 9
րու կցուած էին. անոնք երեք
ալ առնելին չէին դառնար.
ամէն մէկը շիտակ առաջ կ'եր.
թար։ Եւ անոնց երեսներուն 10
ձեւը առանձին էր. չորսն ալ մարդու
երես ունէին, ու ամէն առիւծի
երես՝ նաեւ չորսն ալ ձախ
կողմէն եզնի երես, ու չորսն ալ
արծիւի երես ունէին։ Ու անոնց 11
երեսները այսպէս էին. և անոնց
թեւերը վերէն կը տարածուէին.
երկուքը իրարու կցուած էին,
ու երկուքը անոնց մարմինը կը
ծածկէին։ Եւ ամէն մէկը շիտակ 12
առաջ կ'երթար. ո՞ ոգին ուր
որ երթալու ըլլար, անոնք հոն
կ'երթային. դարձած առնելին
չէին դառնար։ Եւ կենդանիներ- 13
րուն կերպարանքը՝ անոնց երե-
ւոյթը կրակի վառած կայծերու
պէս՝ ջահերու երեւոյթին պէս
էր, որ կենդանիներուն մէջտեղը
կը պտտէր. ու ան կրակը լու-
սափայլ էր, ու կրակէն փայլակ-
ներ կ'ելլէին։ Եւ կենդանիները 14
փայլակի երեւոյթին պէս կը վա-
զէին, ու կը դառնային։

Ու կենդանիներուն նայեցայ, 15
և ահա գետնի վրայ՝ կենդանի-

նեբաւն ամէն ճիւռն քովը՝ հարս
16 երեսով անոնց մը կար: Անիւնե-
րուն երեսյթը ու անոնց շին-
ուածքը սակեքարի կը նմանէր. և
չորսին ձևը մէկ էր. ու անոնց
երեսյթը ու շինուածքը այնպէս
էր, որպէս թէ անիւ անիւի մէջ
17 եղած ըլլար: Գացած ատեննին՝
իրենց չորս կողմերուն վրայ կ'եր-
թային. գացած ատեննին էրէնց
աչ ֆամ յոխ ֆողմը չէին դառ-
18 նար: Եւ անոնց շրջանակնե-
րը բարձր ու ահեղ էին. և
չորսին ալ շրջանակները ամէն
կողմէն աչքերով լեցուն էին:
19 Ու երբոր կենդանիները կ'եր-
թային, անիւները ալ անոնց քո-
վէն կ'երթային. ու երբոր կեն-
դանիները երկրի երեսէն կը վեր-
նային, անիւները ալ կը վերանա-
20 յին: Ոգին ուր որ երթալու ըլ-
լար, անոնք հոն՝ ոգիին գացած
տեղը կ'երթային. անիւները ալ
անոնց հետ մէկտեղ կը վերա-
նային. քանզի անիւներուն մէջը
21 կենդանիներուն ոգին կար: Երբ-
որ անոնք կ'երթային, սոնդ ալ
կ'երթային, ու երբոր անոնք կը
կայնէին, սոնդ ալ կը կայնէին.
ու երբոր անոնք երկրի երեսէն
կը վերանային, անիւները անոնց
հետ կը վերանային. քանզի ա-
նիւներուն մէջը կենդանիներուն
22 ոգին կար: Եւ կենդանիներուն
գլուխն վրայ՝ երէնէց հաստատ-
ուածքի նմանութիւնը՝ վերեն
անոնց գլուխներուն վրայ տա-
րածուած էր՝ լուսափայլ սիմա-
23 նիի նման: Եւ ան հաստատու-
թեանը տակը՝ անոնց թևերը ի-
րարու կը շփուէին. ամէն մէ-
կը մէկ կողմէն իր մարմինը ծած-
24 կող երկու թև ունէր, և ամէն
մէկը մէկալ կողմէն իր մարմինը
ծածկող երկու թև ունէր: Ու
երբոր կ'երթային, անոնց թևե-
րուն ձայնը լսեցի, շատ ջուրե-
րու ձայնին պէս՝ Ամենակարո-
ղին ձայնին պէս, ազնուկի ձայ-
նի, ոստ բանակի ձայնի պէս. եր-
բոր կը կայնէին, իրենց թևերը
կ'իջեցնէին: Ու երբոր անոնք 25
կը կայնէին, ոստ թևերնին կ'ի-
ջեցնէին, անոնց գլուխն վրայ
եղող հաստատութենէն ձայն մը
կ'ելլէր:

Եւ անոնց գլուխն վրայ եղող 26
հաստատութենէն վեր՝ շափիւ-
դայ քարի երեսյթով ամոռի
նմանութիւն մը կար, ու ան ա-
թոռի նմանութեանը վրայ՝ մար-
դու կերպարանքով նմանութիւն
մը կար վերեն: Եւ անոր երիկա- 27
մնոցը երեսութէն վեր՝ սակե-
պղինձի նման՝ բոլորտիքը ոստներ-
ը կրակի նմանութեան պէս
տեսայ. ու երիկամնոցը երես-
թէն վար՝ կրակի նմանութեան
պէս տեսայ. ու պայծառա-
թեամբ շրջապատած էր. Ինչ- 28
պէս է անձրևի օրը ամպի մէջ
եղող ծիածանին երեսյթը, այն-
պէս էր ան շրջապատած պայ-
ծառութիւնը երեսյթը: Ասի-
կայ Տէրոջը փառացը նմանու-
թեանը երեսյթն էր. ու երբոր
տեսայ, երեսս վրայ ինկայ. ու
մէկ խօսողի մը ձայնը լսեցի:

ԳԼ. Բ

Եւ ինծի ըսաւ. Ովդի մար- 1
գ, ոտքերուդ վրայ կայնէ, ու
քեզի հետ խօսիմ: Ու ինծի հետ 2
խօսածին պէս՝ Հոգին իմ վրաս
եկաւ, և զիս ոտքերուս վրայ
վերցուց. ու ինծի հետ խօսողին
ձայնը լսեցի. Եւ ինծի ըսաւ. 3
Ովդի մարդոյ՝ ես քեզ Իսրայէլի
որդւոցը՝ ինծի դէմ ապստամ-
բող ապստամբներու ազգին կը
խրկեմ, որ թէ իրենք և թէ ի-
րենց հայրերը մինչև աս օրս ին-
ծի դէմ յանցաւոր գտնուեցան:
Ու անոնք սիրտերնուս և խոտո- 4
րիկ սրտի որդիներ են, ես քեզ ա-
նոնց կը խրկեմ, ու անոնց ըսես.
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ: Եւ 5
անոնք՝ թէ լսեն, և թէ զանց
ընեն, (քանզի անոնք ապստամբ-
ներու տուն են,) սակայն պիտի
գիտնան թէ մէջերնին մարգարէ
կայ:

6 Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ ա-
նոնցմէ մի՛ վախնար, և անոնց
խօսքերէն մի՛ վախնար, թէև քա-
քմէ կամակոր ու ծուռ մար-
դիկ կան, և կարի՛ն նեղուս քամ-
կը բնակիս. անոնց խօսքերէն
մի՛ վախնար, և անոնց երեսէն
մի՛ զարհուրիր, թէև անոնք ա-
7 պստամբ տուն են: Ու
անոնց իմ խօսքերս խօսէ, թէ
լսեն և թէ դադց ընեն. քանզի
անոնք ապստամբ են:
8 Ու դուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի
ըսածս մարիկ լսէ. ան ապստամբ
տանը պէս ապստամբ մի՛ ըլլար.
բերանդ բա՛ց, ու քեզի տուածս
9 կեր: Ու նայեցայ, և ահա՛ ին-
ձի երկրցած ձեռք մը, և ա-
հա՛ անոր մէջը գիրքի տոմս մը
10 կար. Ու զանիկայ իմ առջեւս
բացաւ. և անիկայ նե՛րսէն ու
դո՛ւրսէն գրուած էր. ու անոր
վրայ ողբեր, հառաչանք ու վայ
գրուած կար:

ԳԼ. Գ

1 Ու ինձի ըսաւ. Որդի՛ մարդ-
դոյ՝ ա՛պ գտածդ կեր. առ տոմ-
սը կեր, ու դո՛ւն Իսրայէլի տա-
2 նը խօսէ: Եւ իմ բերանս բացի,
ու ան տոմսը ինձի կերցուց.
3 Եւ ինձի ըսաւ. Որդի՛ մարդոյ՝
սա իմ քեզի տուած տոմսս փո-
րիդ կերցո՛ւր, ու աղիքներդ լե-
ցո՛ւր. ու ես պանե՛նս կերայ, ու
բերնիս մէջը մեղրի պէս անուշ
4 եղաւ: Ան առեւը ինձի ըսաւ.
Որդի՛ մարդոյ՝ ադէ՛ Իսրայէլի
տանը գո՛ւռ, ու իմ խօսքերովս
5 անոնց խօսէ: Վասն զի դուն
դժուարիմաց խօսք և ծանր լե-
զու ունեցող ազգի մը չէիր ուղ-
ղա՛ ուներ, Հապա Իսրայէլի տանը:
6 Դժուարիմաց խօսք ու ծանր
լեզու ունեցող շատ ազգեր ուն
չէ՛, որոնց խօսքերը դուն չես
հասկընար. Յիրաւի թէ որ քեզ
անոնց խրկէի, անոնք քեզի մը-
7 ռիկ պիտի ընէին: Բայց Իսրա-
էլի տունը քեզի մռիկ ընել
պիտի չուզեն, վասն զի չեն ու-
զեր ինձի մռիկ ընել, որովհետև
բոլոր Իսրայէլի տունը պինդ
բերա ու խոստիպտ է: Ահա՛ ա- 8
նոնց երեսին դէմ քու երեսդ
պինա՛, ու անոնց ճակատին դէմ
քու ճակատդ պինա՛ ըլլի: Քու 9
ճակատդ վէմէն ամո՛ր անդա-
մանդի պէս ըլլի. անոնցմէ չվախ-
նաս, ու անոնց երեսէն չդող-
հուրիս, թէև անոնք ապստամբ-
նեղրա տուն են:
Եւ Տէրը ինձի ըսաւ. Որդի՛ 10
մարդոյ, իմ բոլոր խօսքերս որ
քեզի պիտի խօսիմ, սրտիդ մէջ
ընդունի՛, ու ականջներովդ լսի՛,
Եւ դնա՛ գերիներուն մէջը մարիկ՝ 11
քու ժողովրդոյդ որդւոցը մէջ,
ու անոնց խօսէ՛, և անոնց ըսէ՛.
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ՛. Թէ
մարիկ ընեն, և թէ դադց ընեն:
Ան առեւը Հոգին զիս վերը 12
ցուց, ու հետևս մեծ շարժուա-
ձայն մը լսեցի, որ կ'ըսէր. Տէրոջը
փառքը օրհնեա՛լ ըլլայ իր տեղէն:
Եւ կենդանիներուն թևոցը իրա- 13
րա՛ զարնելուն ձայնը, ու անոնց
քովի անիւներուն ձայնը, ու
մեծ շարժուա՛մի ձայն լսեցի: Եւ 14
Հոգին զիս վերցուց տարաւ, ու
ես իմ հոգիիս տարբա՛ թխնեն
դառնութեամբ գացի. ու Տէ-
րոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ զօ-
րութեամբ: Եւ Քովար գետին 15
քովը բնակող Թէլաբիւլի գերի-
ներուն եկայ, ու անոնց նստած
տեղը նստայ, և հոն եօթը օր
անոնց մէջը ապշած նստայ:
Ու եօթը օրէն ետքը՝ Տէրոջը 16
խօսքը ինձի եղաւ՝ ըսելով. Որդի՛ 17
մարդոյ՝ քեզ Իսրայէլի տանը պահ
դրի. ու իմ բերնէս խօսք լսես,
ու իմ կողմանէս զգուշա-
ցընես: Երբոր ամբարշտին ըսեմ՝ 18
Թէ մեռնելա պիտի մեռնիս, ու
դուն զգուշացընես, ու
չխօսիս որ ամբարիշտը ապրե-
ցընելու համար՝ իր չար ճամբայէն
դադարացընես, ան ամբարիշտը
իր անօրէնութեանը մէջ պիտի
մեռնի, բայց անոր արիւնը քա-
ռձեռքէդ պիտի փնտռեմ: Իսկ 19

թէ որ գուն ամբարիշտը զգուշացընես, ու անիկայ իր ամբարշտութենէն ու չար ճամբայէն չդառնայ, անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի. բայց գուն քու հոգիդ ազատած կ'ըլլաս: 20 Ու երբոր արդարը իր արդարութենէն դառնայ, ու չարութիւն ընէ, ու ես անոր առջեւը դայթակղութիւն դնեմ որ անիկայ մեռնի, զանիկայ չզգուշացընելուդ համար՝ անիկայ իր մեղքին մէջը պիտի մեռնի, և անոր ըրած արդարութիւնը պիտի չյիշուի. բայց անոր արիւնը քու ձեռքէդ պիտի փնտռեմ: 21 Իսկ թէ որ գուն ան արդարը զգուշացընես՝ որ արդարը մեղք չգործէ, ու թէ որ անիկայ մեղք չգործէ, անիկայ անշուշտ պիտի ապրի՝ խրատ մտիկ ընելուն համար, ու գուն քու հոգիդ ազատած պիտի ըլլաս:

22 Եւ հոն Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, ու ինծի ըսաւ, Ելլ՛, դաշտը գնա՛, ու հոն քեզի հետ պիտի խօսիմ: 23 Եւ ես ելայ՝ դաշտը գացի. և ահա հոն կայներ էր Տէրոջը փառքը, Քոբար գետին քովը տեսած փառքին պէս. ու երեսիս վրայ ինկայ: 24 Եւ Հոգին իմ վրաս եկաւ, ու զիս ոտքի վրայ կայնեցուց, և ինծի հետ խօսեցաւ, ու ինծի ըսաւ, Գնա՛ տանդ մէջ պահուըտի: 25 Ու գուն որդի՛ մարդոյ՝ ահա քու վրադ կապանքներ պիտի դնեն, և անոնցմով քեզ պիտի կապեն, 26 ու անոնց մէջը պիտի չելլես: Եւ քու լեզուդ քու բմնցդ պիտի փակցընեմ, ու համր պիտի ըլլաս, և անոնց մէջը յանդիմանող մարդու պէս պիտի չըլլաս, վասն զի անոնք ապստամբներու տուն են: 27 Բայց երբոր ես քեզի հետ խօսիմ, քու բերանդ պիտի բանամ, ու անոնց պիտի ըսես, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ: Լսողը թող լսէ, ու զանց ընողը թող զանց ընէ, վասն զի անոնք ապստամբներու տուն են:

ԳԼ. Դ

1 Եւ գուն որդի՛ մարդոյ՝ քեզի մէկ աղիւս մը առ, ու զանիկայ առջեւդ դիր, և անոր վրան քաղաք մը՝ Երուսաղէմը գծագրէ: 2 Ու անոր բոլորտիքը պաշարում դիր, և անոր դէմ մաքառելու շինէ, ու անոր դէմ պատնէշ կանգնէ, և անոր դէմ բանակ կայցնէ, ու անոր բոլորտիքը պատերազմական մեքենաներ դիր: 3 Եւ գուն քեզի երկաթէ տապակ մը առ, ու զանիկայ քու կողին ու քաղաքին մէջտեղ երկաթէ պարիսպի պէս դիր, ու քու երեսդ անոր դէմ շեռակէ, որ անիկայ պաշարուի, ու զանիկայ պաշարէ. ասիկայ Իսրայէլի տանը նշան ըլլայ:

4 Եւ գուն քու ձախ կողմիդ վրայ պառկէ, ու անոր վրայ դիր Իսրայէլի տանը անօրէնութիւնը, անոր վրայ պառկած օրերուդ թիւովը՝ անոնց անօրէնութիւնը կրես: 5 Զանազի ես անոնց անօրէնութեան տարիները օրերու թիւով քու վրադ դրի՝ երեք հարիւր իննսուն օր, որ Իսրայէլի տանը անօրէնութիւնը կրես: 6 Ու երբոր ան օրերը լմընցընես, նորէն պառկիս քու աջ կողմիդ վրայ, ու քառասուն օր Յուդայի տանը անօրէնութիւնը կրես. քեզի ամէն մէկ տարիին տեղը մէկ մէկ օր տուի:

7 Եւ քու երեսդ դէպ՝ ի Երուսաղէմի պաշարումը շեռակես, ու քու բազուկդ մերկացընես, ու անոր վրայ մարգարէութիւն ընես: 8 Եւ ես ահա քու վրադ կապանքներ պիտի դնեմ, որ մէկ կողմէդ մէկալ կողմդ չդառնաս, մինչեւ որ քու պաշարման օրերդ լմընցընես:

9 Ու գուն քեզի ցորեն, գարի, բակլայ, ոսպ, կորեկ, ու հաճար առ, և զանոնք ամանի մը մէջ դիր, ու անոնցմէ քեզի հաց շինէ. քանի՝ քու յոն կողմիդ վրայ պառկած օրերուդ համրանքովը՝ երեք

10 հարիւր լինուն օր ուտես։ Եւ
ուտելու կերակուրդ հշիւ քսիլ
ըլլայ, օրը քսան սիկղ. զանիկայ
11 ժամանակէ ժամանակ ուտես։ Եւ
ջուրը չափով հինէնիմը վերցուրդ
մաղը խմես. զանիկայ ժամանակէ
12 ժամանակ խմես։ Եւ ան ֆոս ին-
րովորդ գարեղէն չօթէլու պէս
ղինէլով ուտես. ու զանիկայ՝ ա-
նոնց աչքին առջեւը՝ մարդու աղ-
13 բի վրայ եփես։ Եւ Տէրը ըսաւ.
Իսրայէլի որդիքը այսպէս պղծու-
թիւնովը պիտի ուտեն իրենց հացը
ան ազգերուն մէջ, ուր որ զա-
14 նոնք պիտի քշեմ։ Ըսի ես ըսի.
Ո՛հ, Տէր Եհովայ՝ ահա իմ անձս
չպղծուեցաւ. և իմ ողջայրենէ-
նէս մինչեւ հիմա մեռելսաի կամ
գազանաբեկ չհեծայ. ու իմ բե-
15 րանս պիղծ միս չմտաւ։ Եւ ինծի
ըսաւ. Նայէ, քեզի մարդ ու աղ-
բին տեղը՝ կովի քակոր տուի, ու
քու հացդ անոր վրայ եփես։
16 Դարձեալ ինծի ըսաւ. Որդի՛ մարդ-
դի՝ ահա ես Երուսաղէմի մէջ
հացին ցուպը պիտի կարեմ, ու
հացը կշռութիւնով ու անձկութեամբ
պիտի ուտեն, ու ջուրը չափով
և սպառութեամբ պիտի խմեն։
17 Վասն զի հացին ու ջուրին կարօ-
տութիւն պիտի քաշեն, ու իրա-
րու նայելով պիտի ապշին, և ի-
րենց անօրէնութիւնովը պիտի
հալին։

ԳԼ. Ե

1 Ու դուն որդի՛ մարդդի՝ քեզի
սուր դանակ մը ա՛ռ, քեզի սափ-
րիչի ածելի մը ա՛ռ, և գանիկայ
գլուխդ վրայէն, ու մօրուքիդ
վրայէն անցուր. և քեզի կշռութ
մը ա՛ռ, ու հաշուէրը բաժնի բաժնի
2 ըրէ։ Երբորդ մասը՝ քաղաքին
մէջը կրակով այրես, երբոր պա-
շարման օրերը լրիւնան. ու եր-
րորդ մասը առնես, և դանակով
զարնես անոր բոլորտիքը. ու եր-
րորդ մասը հովին ցրուես, ու
ես անոնց ետեւէն սուր պիտի
3 քաշեմ։ Եւ անոնցմէ քիչ հատ
առնես, ու զանոնք քու փղանչքնե-
րուդ մէջը ծրարես։ Եւ դարձեալ 4
անոնցմէ առնես, ու զանոնք կրա-
կը նետես, և զանոնք կրակով
այրես. անկէ բոլոր Իսրայէլի
տունը կրակ պիտի ելլէ։

Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. 5
Ասիկայ Երուսաղէմն է. զանիկայ
ազգերուն մէջը, ու իր բոլոր-
տիքը եղած երկիրներուն մէջը
դրի։ Եւ անիկայ իմ դատաս- 6
տանիներս՝ ազգերէն, ու իմ կա-
նոններս՝ իր բոլորտիքը եղող եր-
կիրներէն աւելի ամբարշտու-
թեան փոխեց. վասն զի իմ դա-
տաստանիներս մերժեցին, և իմ
կանոններովս չքալեցին։ Ասոր 7
համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ը-
սէ. Որովհետեւ ձեր բոլորտիքը
եղող ազգերէն աւելի ապստամբ
եղաք, իմ կանոններովս չքալե-
ցիք, և իմ դատաստանիներս՝ ի
գործ չդրիք, ուշ ալ ձեր բոլորտիքը
եղող հեթանոսներուն ամբոխա-
թիւնացը համեմատ ըրիք. Ասոր 8
համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ը-
սէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ, ու
ազգաց աչքերուն առջեւը քու
մէջդ դատաստանիներ՝ ի գործ սկ-
սի դնեմ։ Եւ քու բոլոր պղծու- 9
թիւններուդ համար՝ անոնակ բան
մը պիտի ընեմ քու մէջդ, որուն
նմանը ուշ բնաւ եմ, ուշ ալ պիտի
ընեմ։ Ասոր համար քու մէջդ 10
հայրերը իրենց տղաքը պիտի ու-
տեն, ու տղաքը իրենց հայրերը
պիտի ուտեն. և քու մէջդ դա-
տաստանիներ՝ ի գործ պիտի դը-
նեմ, ու քու բոլոր մնացորդդ
ամէն հովի պիտի ցրուեմ։ Ասոր 11
համար ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան, որովհետեւ դուն
քու բոլոր գարշութիւններովդ,
ու բոլոր պղծութիւններովդ իմ
սրբութիւնս պղծեցիր, ես ալ ան-
շուշտ պիտի կտրեմ. և իմ
աչքս պիտի չխնայէ, ու պիտի
չողորմիմ։ Քու երրորդ մասդ 12
ժանտախտով պիտի մեռնին, և
քու մէջդ սովով պիտի սպառին.
և քու երրորդ մասդ շուրջ կողմդ
սրով պիտի իյնան, ու երրորդ

մնոգ. ամէն հոմի պիտի ցրուեմ, ու անոնց եռանէն առաջ պիտի
13 քաշեմ: Այսպէս իմ բարկութիւնս պիտի կատարուի, և իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ պիտի լիզնցնեմ, ու վրէժ պիտի առնեմ. ու երբոր իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ կատարեմ, պիտի գիտնան թէ ես Տէրս՝ իմ
14 նախանձոտս խօսեցայ: Ես ամէն անցնողին աչքերուն առջեւ՝ քու բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը՝ աւերման ու անարգութիւն պի-
15 տի մատնեմ քեզ: Ու երբոր բարկութեամբ, և սրտմտութեամբ, ու սրտմտութեան պատիժներով քու վրադ դատաստաններ՝ ի գործ դնեմ, ես Էանը քու բոլորտիքդ եղող ազգերուն մէջը՝ առնագանք, նախատինք, առակ ու զարմացում պիտի ըլլայ. ես Տէրս
16 խօսեցայ: Երբոր ես սովուն չար ու ապականիչ նետերը խրկեմ, որոնք ձեզ ապականելու համար պիտի խրկեմ, սովը ձեր վրայ պիտի աւելցնեմ, ու ձեղի հացմար հայելն ջուգը պիտի կոտրեմ:
17 Այսպէս ձեր վրայ սով ու չար գազաններ պիտի խրկեմ, ու քեզ անպտուղ պիտի թողուն, և քու մէջդ ժանտախտ ու արիւն պիտի անցնի, ու քու վրադ սուր պիտի բերեմ. ես Տէրս խօսեցայ:

ԳԼ. Զ

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ՝ երես դարձուր Իսրայէլի լեռներուն դէմ ձայն, ու անոնց մարգարեու-
3 թիւն ըսէ, Ու ըսէ. Ո՛վ Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք. այսպէս կ՚ըսէ Եհովա Տէրը՝ լեռներուն, բլուրներուն, ձորերուն ու հովիտներուն. Ահա ես ձեր վրայ սուր պիտի բերեմ, ու ձեր բարձր տեղերուն
4 քը պիտի կործանեմ. Եւ ձեր սեղաններդ աւերակ պիտի ըլլան, ու ձեր արեգական կուռքերը պիտի կոտրտին, և ձեղմէ սպանեալները ձեր կուռքերուն առ-

ջեւը ինկած պիտի ձգեմ: Ու Իս- 5
րայէլի որդւոցը դիակները ի բնոց կուռքերուն առջեւը պիտի դնեմ, և ձեր ոսկորները ձեր սեղաններուն բոլորտիքը պիտի ցրուեմ: Ձեր ամէն բնակած 6
տեղերուն մէջ քաղաքները աւերակ պիտի ըլլան, ու բարձր տեղերը ամայի պիտի ըլլան, որպէս զի ձեր սեղանները աւերակ ու ամայի ըլլան, և ձեր կուռքերը կոտրտին ու խափանին, և ձեր արեգական կուռքերը կործանին, ու ձեր գործքերը չկենան: Ու ձեր մէջը 7
սպանեալներ պիտի իյնան, և պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը:
Բայց երբոր դուք ի բնկերս 8
մէջ ցրուիք, ձեղմէ սուրէն ազատուածները՝ ազգերուն մէջ ծնացօրդ պիտի թողում: Եւ 9
ձեր ազատուածները զիս պիտի յիշեն ան ազգերուն մէջը, ուր որ գերի պիտի քշուին, վասն զի իրենց շնացող սիրտս խափանած սրտովը, ու իրենց կուռքերուն ետեւէն պոռնկութիւն ընող աչքերովը տանջուեցայ, և անոնք իրենց բոլոր պղծութիւններուն համեմատ ըրած չարութիւններուն պատճառովը իրենց անձերէն պիտի զզուին: Ու պի- 10
տի գիտնան թէ ես Տէրս պատահ սեզը չխօսեցայ՝ թէ սա չարիքը անոնց պիտի բնեմ: Տէր 11
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ձեռքերդ իրարու զարկ, ու ոտքդ գետինը զարկ, ու ըսէ. Ախտա Իսրայէլի տանը բոլոր չար պղծութիւններուն համար, վասն զի սրով, սովով ու ժանտախտով պիտի կենան: Հեռուն եղողը ժանտախ- 12
տով պիտի մեռնի, ու մօտ եղողը՝ սրով պիտի իյնայ, և մնացեալը ու պաշարման մէջ եղողը սովով պիտի մեռնի, այսպէս իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ պիտի կատարեմ: Ու երբոր անոնց 13
սպանուածները՝ իրենց կուռքերուն մէջտեղը՝ իրենց սեղաններուն բոլորտիքը, ամէն բարձր

բըռնել վրայ, ամէն լեռներու գըմբէ, ու ամէն կամարչ ծառի տակ, և ամէն տերեւախիտ բե-
էվինիի տակ ֆոռոաճ ըլլան, ուր որ անոնք իրենց բոլոր կուռքերուն անուշ հոտ կը մատու-
ցանէին, պիտի դիտնաք թէ ես
14 եմ Տէրը։ Ա յտպէս իմ ձեռքս անոնց վրայ պիտի երկրացնեմ, ու երկիրը՝ այսինքն անոնց բոլոր բնակած տեղերուն անապատն ու աւերակ պիտի ընեմ. ու պիտի դիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 Ե՛ւ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 կաւ՝ ըսելով. Ո՛ւ դուն որդի մարդոյ՝ դէպ Իսրայէլի երկիրն այսպէս ի՛ր-
ըսէ. Վախճան՝ երկրին չորս կողմին
3 վախճանը հասեր է։ Հիմա քու վրադ վախճան կու գայ, ու իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի խրկեմ. և քու ճամբաներուդ համեմատ՝ քեզի դառնասան պիտի ընեմ, և քու բոլոր պղծութիւններդ քու վրադ պիտի բե-
4 րեմ։ Եւ իմ աչքս քեզի պիտի չխնայէ, ու պիտի չողորմիմ. հապա քու ճամբաներդ քու վրադ պիտի գնեմ. և քու պղծութիւններդ քու մէջդ պիտի ըլլան, ու պիտի դիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
5 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Չարիք մը՝ ահա՛ մէկ չարիք մը
6 կու գայ։ Վախճանը կու գայ, վախճանը կու գայ. քու վրադ արթընցաւ. ահա՛ կու գայ։
7 Ո՛վ երկրին բնակիչը՝ կորզը քեզի կու գայ. ժամանակը կու գայ. խռովութեան օրը մօտեցաւ, և ոչ թէ լեռներուն
8 ցնծութիւնը։ Հիմա մօտեցած իմ սրտմտութիւնս քու վրադ պիտի թափեմ, և իմ բարկութիւնս քու վրադ պիտի կատարեմ, ու քու ճամբաներուդ համեմատ քեզի դառնասան պիտի
ընեմ, և քու բոլոր պղծութիւններդ պիտի բերեմ։
9 Ու իմ աչքս պիտի չխնայէ, ու պիտի չողորմիմ. քու ճամբաներդ համեմատ քեզի հատուցում պիտի ընեմ. և քու պղծութիւններդ քու մէջդ պիտի ըլլան. ու պիտի դիտնաք թէ ես եմ Տէրը՝ որ կը զարնեմ։
10 Ահա՛ օրը՝ ահա՛ կու գայ. կորզը ծաղկեցաւ. ամբարտաւանութիւնը բնձիւղեցաւ։
11 Բռնութիւնը կանգնեցաւ, ամբարշտութեան գաւազան եղաւ. անոնցմէ մարդ պիտի չմնայ. ու անոնց բազմութենէն ու առատութենէն բան մը պիտի չմնայ, և անոնց մէջը վայելչութիւն պիտի չըլլայ։
12 Ժամանակը եկաւ. օրը մօտեցաւ. գնողը չուրախանայ, ու ծախողը չտրտմի. քանզի անոր բոլոր բազմութիւնը վրայ բարկութիւն կու գայ։
13 Քանզի որ ծախողը ծախուածին պիտի չդառնայ, թէև ողջ ըլլան. վասն զի անոր բոլոր բազմութիւնը համար եղած տեսիլքը ետ պիտի չդառնայ. ու մարդ մը իր կեանքը անօրէնութեամբը պիտի չամրացնէ։
14 Փողը հնչեցուցին. ամէն բան պատրաստուցին. բայց պատերազմի դացող չկայ. վասն զի իմ բարկութիւնս անոր բոլոր բազմութիւնը վրայ է։
15 Դուրսէն սուր, ու ներսէն ժանտախտ ու սով պիտի ըլլայ. դաշտը եղողը սրով պիտի մեռնի, ու քաղաքին մէջ եղողը՝ սովը ու ժանտախտը պիտի ուտէ։
16 Եւ անոնց ազատուածներնէդը՝ որ պիտի ազատին, լեռները վրայ՝ ձորերուն ազատելութեան պէս պիտի ըլլան, ամէնքը պիտի հեծծեն, ամէն մէկը իր անօրէնութեանը համար։
17 Ամէն ձեռքեր պիտի թուլնան, ու ամէն ծունկերը ջուրի պէս պիտի հոսին։
18 Եւ անոնք քուրձեր պիտի հագնին, ու դանդնք սոսկումը պիտի ծածկէ. ու ամէն երեսի վրայ՝ ամօթ, և անոնց ա-

մէն գլուխն վրայ՝ հնասեթիւն պի-
19 տի ըլլայ : Իրենց արծաթը փո-
ղոցները մէջ պիտի նետուին , ու
անոնց ոսկին անպիտ բան մը պի-
տի սեպուի . անոնց արծաթը ու
ոսկին Տէրոջը բարկութեան օրը՝
կարող պիտի չըլլայ զանոնք ազա-
տելու . անով պիտի չկրնան իրենց
անձը կշտացընել , ոչ ալ իրենց
փորը լեցընել . վասն զի անիկայ
իրենց անօրէնութեանը գայթակ-
20 ղութիւնը եղաւ : Անոր զարդե-
րուն վսեմութենէն հպարտութեան
դարձուցին , և անով իրենց գոր-
շութիւնները՝ իրենց պղծու-
թիւնները պատկերները շի-
նեցին . ասոր պատճառաւ անոնց
առջևը անպիտ բան մը կ՚ընեմ
21 զանոնք . Եւ զանոնք օտարնե-
րուն ձեռքը պիտի տամ՝ որ
յափշտակեն , ու երկրի ամբա-
րիշտներուն որ զանոնք թալ-
կեն , ու զանոնք պիտի պղծեն :
22 Եւ իմ երեսս անոնցմէ պիտի
գարձընեմ , ու իմ գաղտնի տեղս
պիտի պղծեն . և հոն բռնաւոր-
ներ պիտի մտնեն , ու զանոնք
պիտի պղծեն :
23 Սեկ շղթայ մը շինէ . վասն
զի երկիրը արեան դատաստանով
լեցուեցաւ , ու քաղաքը բռնու-
24 թիւնով լեցուեցաւ : Եւ ազգե-
րուն խիստ չարերը պիտի բե-
րեմ , ու անոնց տուները պի-
տի ժառանգեն . և բռնաւորնե-
րուն ամբարտաւանութիւնը պի-
տի գադրեցընեմ , ու անոնց սուրբ
25 տեղերը պիտի պղծուին : Կոր-
ծանումը կու գայ , ու խաղաղու-
թիւն պիտի փնտռեն , բայց պի-
26 տի չգտնեն : Պատուհասի վրայ
պատուհաս պիտի գայ , և գու-
ժի վրայ գուժ պիտի ըլլայ , ու
մարգարէէն տեսիլք պիտի ու-
զէն , և քահանային օրէնքը՝ ու
ծերերէն խորհուրդը պիտի կոր-
27 սուի : Թագաւորը սուգ պիտի
բռնէ , ու իշխանը ապակամ պի-
տի հագնի , ու երկրին ժողո-
վուրդին ձեռքերը վախով պիտի
թօթվեն , անոնց ճամբաներնուն
համեմատ՝ անոնց հատուցում
պիտի ընեմ , և անոնց դատաս-
տանելնուն համեմատ՝ զանոնք
պիտի դատեմ , ու պիտի գիտ-
նան թէ ես եմ Տէրը :

ԳԼ . Ը

Ա եղաւ որ վեցերորդ տարին՝ 1
վեցերորդ ամսուն հինգերորդ օ-
րը՝ ես իմ տունս մէջ կը նստէի ,
և Յուդայի ծերերը իմ առջևս
կը նստէին , ու հոն Տէր Եհովա-
յին ձեռքը իմ վրաս իջաւ . Եւ 2
նայեցայ , ու ահա մարդոս կերպ-
արանք մը կար՝ կրակի երևոյ-
թով . ասոր երիկամանցը երևու-
թէն վար՝ կրակ էր , ու ասոր ե-
րիկամներնէն վեր՝ ակնապիղնձի
ձի նման փայլուն երևոյթ մը
կար : Եւ անիկայ ձեռքի նման 3
նմանութիւն մը երկնցուց , ու իմ
գլուխս վարսերէն բռնեց . ու Հո-
գին զիս երկրի ու երկինքի մէջ
տեղը վերցուց , և զիս Աստուծոյ
տեսիլքով Երուսաղէմ՝ դէպ՚ի
հիւսիս նայող ներքին դրանը
մուտքը բերաւ , ուր որ նախանձ
դրգռող նախանձու կուռքը կը
կենար : Եւ ահա հոն դաշտին 4
մէջ տեսած տեսիլքին պէս Իս-
րայէլի Աստուծոյն փառքը կար :
Ա ինծի ըսաւ . Որդի մարդոյ՝ 5
հիմա քու աչքերդ դէպ՚ի հիւ-
սիս վերցուր . ու երբոր աչքերս
դէպ՚ի հիւսիս վերցուցի , ահա
սեղանին դրանը մուտքին հիւսի-
սային կողմը սա նախանձու
կուռքը կար : Ան ատենը ինծի 6
ըսաւ . Որդի մարդոյ՝ կը տեսնես
ասոնց ըրածը՝ այն մեծ պղծու-
թիւնները որ Իսրայէլի տունը
հոս կ՚ընէ , որպէս զի ես իմ սրբա-
րանէս հեռանամ . բայց նորէն
դարձիր , ու աւելի մեծ պղծու-
թիւններ պիտի տեսնես :
Եւ զիս գաւիթին դուռը տա- 7
րաւ . ու նայեցայ , և ահա պատին
վրայ մէկ ծակ մը կար : Ան ինծի 8
ըսաւ . Որդի մարդոյ՝ հիմա սա
պատը փորէ . ու երբոր պատը
փորեցի , ահա մէկ դուռ մը կար :

9 Եւ ինձի ըսաւ. Մոմիը, ու ոտն
ան շատ պղծութիւնները՝ որ ա-
10 նոնք հոս կ՚ընեն։ Ու ես մնայ,
ու ոտնայ, և ահա ամէն ոտնակ
սպառնութիւնը ու գորշելի ոտա-
ուներ պատկերները՝ և Իսրա-
յէլի ամբ բոլոր կուռքերը պա-
տին վրայ շուրջանակի փորուած
11 էին։ Ու անոնց առջեւը կայնած
էին Իսրայէլի ամբ ծերերէն եօ-
թանասուն մարդ, և Սափանի
որդին Յեզոնիան ալ անոնց մէջը
կայնած էր. ամէն մէկը ձեռքը
բուրվառ ունէր. ու խունկին
ծուխը ամպի պէս վեր կ՚ելլէր։
12 Եւ Տէրը ինձի ըսաւ. Որդի մարդ-
դոյ՝ կը տեսնես Թէ ինչը կ՚ընեն
Իսրայէլի ամբ ծերերը մութ
տեղը, ամէն մարդ իր ծածուկ
պատկերասրահը մէջ. վասն զի
անոնք կ՚ըսեն Թէ՝ Տէրը մեզ
չտեսներ. Տէրը երկիրը թողուց։
13 Ու ինձի ըսաւ. Դարձիր դարձիր,
և անոնց ըրած ահէլ մեծ պղծու-
թիւնները պիտի տեսնես։
14 Ու զինք Տէրոջը տանը դէպ՚ի
հիւսիս դրանը մուտքը բե-
րաւ. և ահա հոն Թամուզին հա-
մար լացող կիներէները կը նստէին։
15 Ու ինձի ըսաւ. Որդի մարդոյ՝
կը տեսնես. դարձիր դարձիր, ո-
րովհետև աւելի մեծ պղծութիւն-
ներ պիտի տեսնես։
16 Եւ զինք Տէրոջը տանը ներքին
գաւիթը բերաւ. և ահա Տէրոջը
տաճարին դուռը՝ սրահին ու սե-
ղանին մէջտեղը՝ քսանհինգ մար-
դու չափ կային. անոնք կռնակ-
նին Տէրոջը տաճարին դարձուցեր
էին, ու երեսնին արեւելքին, ու
դէպ՚ի արեւելք՝ արեւուն երկրը
17 պագութիւն կ՚ընէին։ Եւ ինձի
ըսաւ. Որդի մարդոյ՝ տեսա՞ր. մի-
թէ Յուդայի տանը պղծու-
թիւնները բնաւ, որ երկիրն
ալ բռնութիւնով լեցուցին, ու
զիս բարկացնելու դարձան. և
ահա ճիւղը իրենց քիթին կ՚եր-
18 կընցնեն։ Ու ես ալ սրտմուտ-
թեամբ պիտի վարուիմ անոնց
հետ. աչքս պիտի չխնայէ, ու
պիտի չողորմիմ. և անոնք իմ
ականջներուս մեծ ձայնով պիտի
կանչեն, սակայն անոնց մտիկ պի-
տի չընեմ։

ԳԼ. Թ

1 Եւ մեծ ձայնով կանչեց իմ
ականջներուս, ու ըսաւ. Քաղա-
քին վրայ պաշտօնեները մօտե-
ցուցէք, ու ամէն մէկը իր ոտա-
կանիչ գործիքը իր ձեռքը ունե-
նայ։ Եւ ահա վեց հոգի հիւսիս նա-
2 յող վերի դրանը ճամբայէն վեր
մարդ կու գար, ու ամէն մէկուն
կոտորիչ գործիքը իր ձեռքն էր.
և անոնց մէջը կտաւէ զգեստ հա-
գած մարդ մը կար, ու մէջքը
դրագիրի կաշաման ունէր. և
անոնք գացին պղնձէ սեղանին
քովը կայնեցան։ Ու Իսրայէլի
3 Աստուծոյն փառքը՝ որ քերովբէ-
ներուն վրան էր, անոնց վրայէն
տանը սեմը եկաւ։

Եւ ան կտաւէ զգեստ հա-
գած, ու մէջքը դրագիրի կաշա-
մար ունեցող մարդը կանչեց.
4 Եւ Տէրը անոր ըսաւ. Քաղա-
քին մէջէն՝ Երուսաղէմին մէջէն
անցիր, ու անոր մէջը եղած բո-
լոր պղծութիւններուն համար
հառաչող ու ողբացող մարդոց
ճակտանէրուն վրայ նշան դիր։
5 Ու քանի որ ես կը լսեմ. միւսնե-
րուն ըսաւ. Ձեռ եւեւէն քաղա-
քին անցէք, ու զարկէք, աչ-
քերնիդ չխնայէ, ու մի ողորմիք.
6 ծերը, երիտասարդը ու կոյսը,
պզտիկ տղաքը ու կիներները սպան-
նեցէք ու կոտորեցուցէք. բայց
վրան նշան ունեցող մարդու մը
մի մօտենաք. ու իմ
սրբարանէս սկսեցէք։ Ուստի տա-
նը առջեւը եղող ծեր մարդերէն
սկսան։ Եւ անոց ըսաւ. Տա-
7 նը պղծեցէք, ու գաւիթները մե-
ռելներով լեցուցէք ու ելէք։ Եւ
անոնք ելան ու քաղաքին մէջը
զարկին։

8 Ու երբոր զանոնք զարկին, ու
ես մնացի, ան ատենը երեսիս

վայ լինիայ , և ազաղակելով
ըսի . Ո՛հ Տէր Եհովայ դուն ե-
րասաղէմի վայ քա բարկու-
թիւնդ թափելով՝ Իսրայէլի բո-
լոր մնացորդը բնաջինջ պիտի ը-
9 նես : Ու ինծի ըսաւ . Իսրայէլի
և Յուդայի տանը անօրէնու-
թիւնը խիստ շատ մեծ է , ու
երկիրը արիւնով լեցուեցաւ , և
քաղաքը անիրաւութեամբ լե-
ցուեցաւ . վասն զի ըսին . Տէրը
երկիրը թողուց , ու Տէրը չտես-
10 նէր : Եւ հիմա իմ աչքս ալ ող-
ոյ չխնայէ , ու պիտի հատուցմամբ ,
իրենց ճամբաներըը՝ իրենց գլու-
խը պիտի բերեմ :
11 Եւ ահա կտաւէ զգեստ հա-
գած , ու մէջքը կաղամար ու-
նեցող մարդը լուր բերաւ՝ ու
ըսաւ . Ինծի հրամայածիդ պէս
ըրի

ԳԼ. Ժ

1 Եւ տեսայ ու ահա քերով-
բէներուն գլխուն վրայի հաս-
տատութեանը մէջ շափիւղայ
քարի պէս աթոռի ձեւով նման
նութիւն մը կ՚երեւնար անոնց
2 վրայ : Ու կտաւէ զգեստ հա-
գած մարդուն խօսեցաւ , ու ը-
սաւ . Քերովբէներուն տակը է-
զող անիւներուն մէջտեղը մտիր ,
և ձեռքիդ քերովբէներուն մէջ-
տեղը եղող կրակի կոյտերէն լե-
ցիր , ու քաղաքին վրայ ցանէ .
և անիկայ իմ աչքերուս առջեւը
3 մտաւ : Ու երբոր այն մարդը մը-
տաւ , քերովբէները տանը աջ
կողմը կայնած էին , և ամպը
ներքին գաւիթը լեցուցեր էր :
4 Ու Տէրոջը փառքը քերովբէնե-
րուն վրայէն տանը սեմը վերա-
ցաւ , և տունը ամպով լեցուե-
ցաւ , ու սրահը Տէրոջը փառ-
քին պայծառութեամբը լեցուե-
5 ցաւ : Եւ քերովբէից թեւերուն
ձայնը՝ մինչև արտաքին գաւիթը
կը լսուէր՝ Ամենակարող Աս-
տուծոյն ձայնին պէս , երբոր
6 կը խօսի : Ու երբոր կտաւէ
զգեստ հագած մարդուն հրամա-
յեց , ու ըսաւ թէ՝ Քերովբէնե-
րուն մէջտեղը եղող անիւներուն
մէջէն կրակ առ , անիկայ գնաց
անիւներուն քովը կայնեցաւ :
Ու քերովբէներուն մէջէն քե- 7
րովբէին մէկը՝ իր ձեռքը քե-
րովբէներուն մէջտեղը եղող կը-
րակին երկրեցուց՝ ու առաւ , և
կտաւէ զգեստ հագնողին ձեռ-
քը տուաւ , անիկայ ալ առաւ
ու ելաւ : Ու քերովբէից թեւե- 8
րուն տակը՝ մարդու ձեռքի նը-
մանութիւն կ՚երեւնար :
Եւ տեսայ որ՝ ահա քերով- 9
բէներուն քովը չորս անիւ կար ,
ամէն մէկ քերովբէին քովը մէյ-
մէկ անիւ , ու անիւներուն ե-
րեւոյթը՝ տարբերի կը նմանէր :
Եւ անոնց երեւոյթը՝ հետեւեալ 10
ձեւը մէկ էր , որպէս թէ անիւ
անիւի մէջ եղած ըլլար : Գացած 11
ատեննին՝ իրենց չորս կողմերուն
վրայ կ՚երթային , գացած ատեն-
նին երեսնին աջ ի՞մ ձախ կողմը չէին
դառնար , վասն զի ո՛ր կողմը որ
գլուխը կը նայէր , անոր կողմն
կ՚երթային , գացած ատենին
չէին դառնար : Եւ անոնց բո- 12
լոր մարմինը , կռնակները , ու
ձեռքերը , ու թեւերը , և անիւ-
ները՝ պսպիղդն ան չորսին անիւ-
ները՝ ամէն կողմէն աչքերով լե-
ցուն էին : Անիւներուն համար 13
լսեցի որ՝ անոնց անուն դարձ-
ցաւ՝ Մրրիկ : Ու ամէն մէկը չորս 14
երես ունէր , առջի երեսը քե-
րովբէի երես էր , երկրորդ ե-
րեսը մարդու երես էր , ու ե-
րրորդը առիւծի երես էր , և չոր-
րորդը արծիւի երես էր : Ու 15
քերովբէները վերացան : Որքան
գետին քովը տեսած կենդանի-
ներս տանը էին : Ու երբոր քե- 16
րովբէները կ՚երթային , անիւ-
ներն ալ անոնց քովէն կ՚երթա-
յին , ու երբոր քերովբէները
երկրէն բարձրանալու համար՝
թեւերնին կը վերցնէին , ան ա-
նիւներն ալ անոնց քովէն չէին
զատուեր : Երբոր անոնք կայնէին , 17
անոնք ալ կը կայնէին , երբոր

անունք վերանային, ասոնք ալ կը
վերանային անոնց հետ. վասն
զի անոնց մէջը կենդանութիւնն
ոչ ինչ կար։
18 Եւ Տէրոջը փառքը տանը սո-
մին վրայէն ելաւ, ու քերով-
19 բէներուն վրայ կայնեցաւ։ Եւ
իմ աչքերուս առջեւը քերովէ-
ները ելլելով՝ թեւերնին վերցու-
ցին, ու երկրին բարձրացան.
անիւներն ալ անոնց հետեւ էին.
ու Տէրոջը տանը արեւելեան դռ-
նանը մուտքը կայնեցան. ու Իս-
րայէլի Աստուծոյն փառքը վե-
20 րէն անոնց վրայ էր։ Քորաբ
գետին քովը Իսրայէլի Աստու-
ծոյն տակը տեսած կենդանութիւն-
ները տասնը էին. ու դիտցայ որ
21 անոնք քերովբէներ են։ Ամէն
մէկը չորս երես՝ ու ամէն մէկը
չորս թեւ ունէր. և անոնց թեւե-
րուն տակը մարդու ձեռքերու
22 նմանութիւն կար։ Ու անոնց ե-
րեսներուն երեսցիքը՝ նոյն երես-
ներուն կը նմանէր՝ որ Քորաբ
գետին քովը տեսայ, թէ անոնց
կերպարանքը, և թէ իրենք. ա-
մէն մէկը շիտակ առաջ կ'եր-
թար։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ Հոգին զիս վերցուց, ու
Տէրոջը տանը դէպ՝ ի արեւելք
նայող արեւելեան դռանը բե-
րաւ. և ահա դրանը մուտքը
քսանհինգ մարդ կար. ու ա-
նոնց մէջը Ժողովուրդին իշխան-
ները՝ Ազուրի որդին Յազանիան,
ու Բանիայի որդին Փղատեան
2 տեսայ։ Եւ անիկայ ինծի ըսաւ.
Որդի մարդոյ՝ սոքա են այն մար-
դիկները որ անօրէնութիւն կը
մտածեն, ու չար խորհուրդներ
3 կու տան այս քաղաքին մէջ՝ Ու
կ'ըսեն. Արդ չէ՞ն շինուեր տուներ
պիտի չշինուին. սա գաղա՛ր կամ-
4 ասյ է, ու մենք միս ենք։ Ուս-
ոի մարգարէացիր անոնց վրայ,
մարգարէացիր՝ որդի մարդոյ։
5 Ան ատենը Տէրոջը Հոգին իմ
վրաս ինկաւ, ու ինծի ըսաւ.
Ըսէ՝ Տէրը այսպէս կ'ըսէ.
Դուք այսպէս բսիք՝ ով Իսրայէ-
լի տունը. բայց ես ձեր միտքին
անցածը գիտեմ։ Դուք սա քա- 6
ղաքիս մէջ ձեր սպանութեանցներով
շատցուցիք, ու անոր փողոցնե-
րը սպանութեանցներով լեցուցիք։
Ասոր համար Տէր Եհովան այս 7
պէս կ'ըսէ. Ձեր սպանեալնե-
րը որ անոր մէջը դրիք, անոնք
միսն են, ու անիկայ կաթսան
է. բայց ձեզ անոր մէջէն պիտի
հանեմ։ Դուք սուրէն վախցաք. 8
ու ես սուրը ձեր վրայ պիտի
բերեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Ու 9
ձեզ անոր մէջէն պիտի հանեմ,
և ձեզ օտարներուն ձեռքը պի-
տի մատնեմ, ու ձեր մէջը դա-
տաստաններ՝ ի գործ պիտի դը-
նեմ։ Դուք սրով պիտի իյնաք. 10
Իսրայէլի սահմանին վրայ ձեզ
պիտի դատեմ. ու պիտի գիտ-
նաք թէ ես եմ Տէրը։ Այ տա- 11
ղաքը ձեզի համար կաթսայ պի-
տի չըլլայ, որ դուք անոր մէջը
միս ըլլաք։ Իսրայէլի սահմանին
վրայ ձեզ պիտի դատեմ. Ու 12
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը.
վասն զի իմ օրէնքներուս չքա-
լեցիք, ու իմ իրաւունքներս՝ ի
գործ չդրիք. հապա ձեր բոլոր-
տիքը եղած ազգերուն սովորու-
թիւնքը համեմատ վարուեցաք։
Ու եղաւ որ՝ իմ մարգարէու- 13
թիւն ըրած ատենս՝ Բանիայի
որդին Փղատեան մեռաւ. ան
ատենը երեսս վրայ ինկայ, բարձր
ձայնով աղաղակեցի, ու ըսի.
Ո՛հ, Տէր Եհովայ՝ միթէ Իսրա-
յէլի մնացորդը բոլորովին պիտի
սպառիս։ Ան ատենը Տէրոջը 14
խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. Ու- 15
դի մարդոյ՝ քու եղբայրներդ,
քու եղբայրներդ, քու ազգա-
կիցներդ ու բոլոր Իսրայէլ տու-
նը՝ ամէնը ան մարդիկներն են՝
որոնց Երուսաղէմի բնակիչները
ըսին. Տէրոջը քովէն հեռացէք.
սա երկիրը մեզի ժառանգու-
թիւն տրուած է։ Ասոր համար 16
ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ը-

աչ. Թէպէտեւ զանոնք ապ-
դեղուն մէջը հեռացուցի, ու
զանոնք երկիրնեղբուն մէջը ցը-
րուեցի. բայց անոնց մնած եր-
կիրնեղբուն մէջը՝ քիչ մը ապէն
անոնց որբատան պիտի ըլլամ:
17 Ասոր համար ըսէ. Տէր Եհո-
վան այսպէս կ'ըսէ. Ձեզ ժողո-
վուրդներէն պիտի հաւաքեմ,
եւ ձեզ պիտի ժողվեմ ան երկիր-
նեղբէն՝ ուր որ ցրուած էք,
ու ձեզի պիտի տամ Իսրայէլի
18 երկիրը: Եւ հոն պիտի մտնեն,
ու անոր բոլոր պղծութիւններ-
ը, ու բոլոր պղծութիւնները
19 անկէ պիտի վերցնեն: Եւ անոնց
մէկ սիրտ պիտի տամ, ու անոնց
նէրսի դէն նոր հոգի պիտի դը-
նեմ. եւ անոնց մարմիններէն քա-
րեղէն սիրտը պիտի հանեմ, ու
անոնց մարմիներէն սիրտ պիտի
20 տամ. Որպէս զի իմ օրէնքնե-
րուս մէջը քալեն, ու իմ իրա-
ւունքներս պահեն, ու զանոնք՝ ի
գործ դնեն. եւ անոնք ինձի ժո-
ղովուրդ ըլլան, ես ալ անոնց Ա-
21 ստուած ըլլամ: Բայց անոնք՝ ո-
րոնց սիրտը իրենց կամացը գոր-
շութիւններուն, ու պղծութիւն-
ներուն ետեւէն կ'երթայ, անոնց
ձամբան իրենց գլուխը պիտի բե-
րեմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան:
22 Ու քերովբէներուը իրենց թեւե-
րը վերցուցին, ու անիւներուը ա-
նոնց քովը էին. եւ Իսրայէլի Ա-
ստուծոյն փառքը վերէն անոնց
23 վրան էր: Ու Տէրոջը փառքը
քաղաքին մէջտեղէն վերացաւ ե-
լաւ, եւ քաղաքին արեւելեան
կողմը եղած լեռանը վրայ կա-
նեցաւ:
24 Ու Հոգին զիս վերցուց, ու
Քաղդէացւոց երկիրը եղած գե-
րիներուն քովը բերաւ. Ե ասի-
կայ եղաւ Աստուծոյ Հոգւոյն
տեսիլքին մէջ. ու ան տեսած
25 տեսիլքս իմ վրայէս երթաւ: Ու
ես գերիներուն խօսեցայ Տէրո-
ջը բոլոր խօսքերը՝ որ ինձի յայտ-
ներ էր:

ԳԼ. ԺԲ

Ե Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝ 1
ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝ դուն ա- 2
պրատաբներու տան մէջ բնա-
կած ես, որ անոնք տեսնելու աչ-
քեր ունին, ու չեն տեսներ, Ե
լսելու ականջներ ունին, ու չեն
լսեր. վասն զի անոնք ապստամբ-
նեղբու տուն են: Ու դուն որդի՛ 3
մարդոյ՝ քեզի չուելու կարասիներ
պատրաստէ, ու անոնց աչքերուն
առջեւը ցորեկով չուէ, եւ անոնց
աչքերուն առջեւը քու էղած տե-
ղէդ ուրիշ տեղ մը չուէ, գուցէ
ուշադրութիւն ընեն, թէեւ ա-
նոնք ապստամբնեղբու տուն են:
Եւ անոնց աչքերուն առջեւը քու 4
կարասիներդ ցորեկով հանես՝
չուելու կարասիներու պէս.
բայց դուն անոնց աչքերուն առ-
ջեւը իրիկուանը ելլես՝ գերութեան
գացողներու պէս: Անոնց աչ- 5
քերուն առջեւը պատը ծակես,
ու անկէ հանես. Անոնց աչքե- 6
րուն առջեւը ուսերդ վրայ
վերցնես, ու մթնցած ատեները
հանես. երեսդ ծածկէ որ երկիրը
չտեսնես. վասն զի քեզ Իսրայէլի
տանը նշան տուի:
Եւ այնպէս ըրի, ինչպէս որ 7
ինձի հրամայուեցաւ. իմ կարա-
սիներս՝ չուելու կարասիներու
պէս ցորեկով հանեցի, ու իրի-
կուանը ձեռքովս պատը ծակեցի,
ու մթնցած ատեները հանեցի,
անոնց աչքերուն առջեւը ուսիս
վրայ վերցուցի: Եւ առտուանց 8
Տէրոջը խօսքը ինձի եղաւ՝ ըսե- 9
լով. Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի
տունը՝ ան ապստամբնեղբու տու-
նը քեզի չըսի՞ Թէ՝ Ա՛ինչ կ'ը-
նես: Անոնց ըսէ. Տէր Եհովան 10
այսպէս կ'ըսէ. Այս պատգամը՝ Ե-
րուսաղէմի մէջ եղող իշխանին,
ու հոն բնակող Իսրայէլի բոլոր
տանը համար է: Ըսէ. Ես ձեզի 11
համար նշան եմ. ես ինչպէս որ
ըրի, անոնց այնպէս պիտի ըլլայ.
անոնք պիտի չուեն, ու գերու-
թեան երթան: Եւ անոնց մէջը 12

եղող իշխանը՝ էր ուսին վրայ էֆո-
պիսի վերցընէ, ու մի ընցած ա-
ռնեը պիսի եղէ. պատը պիսի
ծակէն՝ որ անկէ հանեն. անի-
կայ իր երեսը պիսի ծածկէ, որ
13 երկիրը աչքով չտեսնէ: Եւ ա-
նոր վրայ իմ ցանցս պիսի տա-
րածեմ, ու անիկայ իմ որոգայ-
թիս մէջ պիսի բռնուի. և զա-
նիկայ Բաբիլոն՝ Քաղդեացւոց
երկիրը պիսի տանիմ. ու անի-
կայ ան թէղը պիսի չտեսնէ, թէ-
14 և հոն պիսի մեռնի: Եւ անոր
բոլորտիքը եղող բոլոր օգնական-
ները, ու անոր բոլոր գունդերը՝
ամէն հովերու պիսի ցրուեմ, և
անոնց ետեւէն սուր պիսի քաշեմ:
15 Ու երբոր զանոնք ազգերու մէջ
ցրուեմ, ու զանոնք երկիրներու
մէջ ցանեմ, պիսի գիտնան թէ
16 ես եմ Տէրը: Եւ անոնցմէ՝ սա-
կին, սովէն ու ժանտախտէն քիչ
մարդ մնացորդ պիսի թողում.
որպէս զի իրենց բոլոր պղծու-
թիւնները պատմեն ան ազգե-
րուն մէջը՝ ուր որ պիսի մտնեն.
ու պիսի գիտնան թէ ես եմ
Տէրը:
17 Եւ Տէրոջը խօսքը հնձի եղաւ՝
18 ըսելով. Որդի մարդոյ՝ քու հացդ
դողալով ուտես, ու ջուրդ տագ-
նապով և անձկութեամբ խմես:
19 Ու երկրին ժողովուրդին ըսես.
Իսրայէլի երկրին մէջ եղող Երու-
սաղէմի բնակիչներուն վրայով՝
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Անոնք իրենց հացը անձկու-
թեամբ պիսի ուտեն, ու իրենց
ջուրը ապշութեամբ պիսի խմեն.
որպէս զի իրենց երկիրը բոլորո-
վին ամայի ըլայ՝ իր բոլոր բնակ-
չայը անիրաւութեանը պատճա-
20 ռաւ: Եւ մարդաբնակ քաղաք-
ները պիսի աւերուին, ու երկիրը
ամայի պիսի ըլայ. ու պիսի
գիտնաք թէ ես եմ Տէրը:
21 Եւ Տէրոջը խօսքը հնձի եղաւ՝
22 ըսելով. Որդի մարդոյ՝ ի՞նչ պի-
սի ըլայ ձեզի ան առակը որ դուք
Իսրայէլի երկրին մէջ կը գոր-
ծածէք, ու կ'ըսէք. Օրերը կ'եր-
կարեն. ու ամէն տեսիլք պարապ
կ'ելլէ: Անոր համար անոնց ըսէ. 23
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ա-
ռակը պիսի խափանեմ, և ան
առակը Իսրայէլի մէջ
պիսի չգործածեն. բայց անոնց
ըսէ. Օրերը մօտեցան, նաև ա-
մէն տեսիլքին կատարումը: Վա- 24
սին չի Իսրայէլի տանը մէջ ան-
մէն ալ ունայն տեսիլք, և շո-
ղոքոթիութեան գուշակութիւն
պիսի չըլայ: Քանզի ես Տէրս կը 25
խօսիմ, ու խօսած խօսքս՝ կատ-
պիսի գործ. ալ պիսի չուշա-
նայ. վասն զի ձեր օրերուն մէջը՝
ով ապստամբներս, խօսք
պիսի խօսիմ, ու պիսի կատա-
րեմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան:
Եւ Տէրոջը խօսքը հնձի եղաւ՝ 26
ըսելով. Որդի մարդոյ՝ Ահա Ի- 27
սրայէլի տունը կ'ըսէն թէ՝ Ասոր
տեսած տեսիլքը շատ օրերու
համար է, ու ատիկայ հեռաւոր
ժամանակներու համար մարգա-
րէութիւն կ'ընէ: Անոր համար 28
անոնց ըսէ. Այսպէս կ'ըսէ Տէր
Եհովան. Այսուհետեւ բնաւ մէկ
խօսքս պիսի չուշանայ. հապա
իմ խօսած խօսքս պիսի կատա-
րուի, կ'ըսէ Տէր Եհովան:

ԳԼ. ԺԳ

Եւ Տէրոջը խօսքը հնձի եղաւ՝ 1
ըսելով. Որդի մարդոյ՝ մարգարէ- 2
ութիւն ընող Իսրայէլի մարգարէ-
ներուն դէմ մարգարէացիր, ու
իրենց սրտէն մարգարէութիւն
ընողներուն ըսէ. Տէրոջը խօսքը
մարիկ ըսէք. Տէր Եհովան այս- 3
պէս կ'ըսէ. Վայ անզգամ մար-
գարէներուն՝ որոնք իրենց հո-
գիին ետեւէն կ'երթան, ու բան
մը տեսած չեն: Քու մարգարէ- 4
ներդ՝ ով Իսրայէլ, աւերակներու
մէջ եղող աղուէսներու պէս է-
ղան: Խորամանութեան տեղեան- 5
քը չելաք, ու Տէրոջը օրը՝ պա-
տերազմի մէջ հաստատ կայնելու
համար՝ Իսրայէլի տունը պարսպ
պով չպատեցիք: Անոնք ունայն 6
տեսիլք, և սուտ գուշակութիւն

կը տեսնեն, և կ՚ըսեն թէ՝ Տէրը բոլո-
րովին զզուեցաւ Իսրայէլէ՞ն, թէև Տէրը զանոնք խրա-
տած չէ. և յոյս կու տան՝ թէ 7
իրենց խօսքը պիտի կատարուի։
Մինչ դուք ունայն տեսիլքներ
չտեսնաք, և սուտ գուշակու-
թիւններ չհաստեցնաք, ու չըսէք
թէ՝ Տէրը խօսեցաւ, երբոր ես 8
խօսած չեմ։ Ասոր համար Տէր
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ձեր խօս-
քը ունայն, ու ձեր տեսիլքը
սուտ ըլլալուն համար, ահա ես
ձեզի դէմ եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհո-
վան. Ես իմ ձեռքս ունայն տե- 9
սիլք տեսնող, և սուտ գուշա-
կութիւն բնող մարգարէներուն
դէմ պիտի ըլլայ. անոնք իմ ժո-
ղովրդեանս խորհուրդին մէջ պի-
տի չըլլան, ու Իսրայէլի տունը
գրքին մէջ պիտի չգրուին, և
Իսրայէլի երկիրը պիտի չմտնեն.
ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ
Տէր Եհովան։ Ըստ ինքնաւ անոնք 10
իմ ժողովուրդս կը մոլորցընեն.
և խաղաղութիւն է՝ կ՚ըսեն, երբ
բոլոր խաղաղութիւն չկայ. ու ա-
նիկա պատ կը շինէ, և անոնք
կիրաճ կը ծեփեն զանիկայ. Ան- 11
կիրաճ ծեփողներուն ըսէ որ՝ Ան-
կայ պիտի փլչի. յորդահոս ան-
ձրեւ պիտի ըլլայ. և դուք մեծ
կարկուտի քարեր՝ պիտի իյնաք.
ու քամիայ մրրիկով հովը պիտի
ձեղքէ։ Եւ ահա երբոր պատը 12
փլչի, ձեզի պիտի չըսե՞ն թէ՝
Ո՞ւր է ան ծեփը, որ դուք ծե-
փեցիք։ Ասոր համար Տէր Եհո- 13
վան այսպէս կ՚ըսէ. Իմ սրտմտու-
թեանցս մրրկայով հով պիտի հա-
նեմ. և իմ բարկութեանցս յոր-
դահոս անձրեւ, ու սրտմտու-
թեանցս կարկուտի քարեր պիտի
ըլլան, որ զանիկայ բնաջինջ ընեն։
Ու կիրաճ ծեփած պատերնիդ պի- 14
տի փլցընեմ, և զանիկայ գետնին
հետ հաւասար պիտի ընեմ. ու
անոր հիմը պիտի երեւնայ, և
անիկայ պիտի իյնայ. ու դուք
անոր մէջը բնաջինջ պիտի ըլլաք.
ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ
Տէրը։ Եւ ես իմ սրտմտութիւնս 15
պատին վրայ, ու զանիկայ կիրաճ
ծեփողներուն վրայ պիտի կատա-
րեմ, ու ձեզի պիտի ըսեմ. Պա-
տը, ու զանիկայ ծեփողները ոչ-
ինչ եղան, Այսինքն Իսրայէլի 16
մարգարէներուն որոնք Երուսաղէմի
վրայ մարգարէութիւն կ՚ընեն,
և անոր վրայով խաղաղութեան
տեսիլքներ կը տեսնեն, քանի որ
խաղաղութիւն չկայ՝ կ՚ըսէ Տէր
Եհովան։

Եւ դուն որդի մարդոյ՝ երես 17
շիտակ քու ժողովուրդիդ աղջիկ-
ներուն դէմ՝ որոնք իրենց սրտէն
մարգարէութիւն կ՚ընեն, ու ա-
նոնց վրայ մարգարէացիր, Ու 18
ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Վա՛յ ան կիսկիներուն՝ որ ամէն
թեւերու առակ բարձ կը կարեն,
և ամէն հասակի ծարիրով գլուխ-
նե՛րուն լաչակներ կը շինեն, որ
հոգիներ որսան. միթէ դուք իմ
ժողովուրդիս հոգիները որսա-
լով ձեր հոգիները պիտի ապրե-
ցընէք։ Եւ ինծի երեսուն գարիի 19
համար, ու հացի պատառներու
համար՝ իմ ժողովուրդիս առջեւ
սուտ պիտի անարգէք, որպէս զի
սուտ խօսքեան ականջ դնող ժո-
ղովուրդիս սուտ խօսիք ըլլալով՝
շնորհներու հոգիները ժեռ ընէք,
ու չապրելու հոգիները ապրեց-
նէք։ Ասոր համար Տէր Եհովան 20
այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես ձեր բար-
ձերուն դէմ եմ՝ որոնցմով դուք
հոգիները կորսընցընելու համար
պտիտ կ՚ընէք, և զանոնք ձեր թեւերէն
պիտի պատռեմ, ու ան հոգիները
պիտի արձակեմ, այսինքն ան հո-
գիները որոնք դուք կ՚որսայիք թռը-
չուն ընելու պէս։ Եւ ձեր լաչակ- 21
ներդ պիտի պատռեմ, ու իմ
ժողովուրդս ձեր ձեռքէն պիտի
ազատեմ, ու մէկմէկ ձեր ձեռ-
քին մէջը պիտի չըլլան, ու
պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
Քանի որ դուք արդարին սիրտը 22
ցաւ տուիք սուտ խօսելով տրտմեցու-
ցիք, որ ես զանիկայ չէի տրտմե-
ցուցած, ու ամբարիշտին ձեռքը
ուժգնացուցիք, որպէս զի իր չար

Ձամբային չգառնայ, ու ապրի։
23 Ասոր համար մէյմէն ալ ուռնայն աւօրիք պիտի չառնէք, և գա-
շակուեմիւն պիտի չընէք. ու իմ ժողովուրդս ձեր ձեռքէն պիտի ազատեմ. և պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ու Իսրայէլի ծերերէն քանի մը մարդիկ գնան, ու իմ
2 առջեւս նստան։ Եւ Տէրոջը խօսքը
3 գնաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ, սա մարդիկը իրենց կռռքերը իրենց սրտերուն մէջը կանգնեցին, ու իրենց անօրէնութեանը գայթակղութիւնը իրենց երեսներուն առջեւը դրին. միթէ բնաւ անոնց պատասխան պիտի
4 տամ։ Ասոր անոնց հետ խօսէ, ու անոնց ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Իսրայէլի տունէն ամէն որ իր կռռքերը իր սրտին մէջը կանգնէ, ու իր անօրէնութեանը գայթակղութիւնը իր երեսին առջեւը դնէ, ու մարգարէին գայ, ան եկողին՝ ես Տէրս անոր կռռքերուն շատութեանը համեմատ պատասխան պիտի
5 տամ. Որպէս զի Իսրայէլի տունը իրենց սիրտերէն բռնեմ. վասն զի անոնց ամէնը՝ իրենց կռռքերովը ինծմէ օտարացան։
6 Անոր համար Իսրայէլի տանը ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Դարձէ՛ք, ու ձեր կռռքերէն յետ դարձուցէ՛ք. և ձեր ամէն պղծութիւններէն երեսնիդ դար-
7 ձուցէ՛ք։ Քանզի Իսրայէլի տունէն կամ Իսրայէլի մէջ պանդխտող եղող օտարականներէն ով որ ինծմէ դառնայ, ու իր կռռքերը իր սրտին մէջը կանգնէ, ու իր անօրինութեանը գայթակղութիւնը իր երեսին առջեւը դնէ, և մարգարէին գայ՝ անոր միջոցովը ինծմէ հարցնելու համար, ես Տէրս՝ ինծմէ պատաս-
8 խան պիտի տամ անոր. Ու իմ երեսս ան մարդուն վրայ պիտի հաստատեմ, և զանիկայ նշան ու առակ պիտի ընեմ, ու զանիկայ իմ ժողովուրդիս մէջէն բնաջինջ պիտի ընեմ. ու պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը։

9 Եւ Թէ որ մէկ մարգարէ մը սխալելով բան մը խօսի, ան մարգարէն ես Տէրս սխալեցուցի. ու իմ ձեռքս անոր վրայ պիտի երկընցընեմ, և իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջէն զանիկայ պիտի կորսընցընեմ։ 10 Ու անոնք իրենց պատիժը պիտի կրեն. քան հարցընողին պատիժը, ու մարգարէին պատիժը մէկ պիտի ըլլայ։ Որպէս զի Իսրայէլի 11 տունը ինծմէն ալ ետեւ չխոտորի, ու ինծմէն ալ իրենց բոլոր յանցանքներովը չպղծուին. հապա անոնք ինծի ժողովուրդ ըլլան, ես ալ անոնց Աստուած ըլլամ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

Եւ Տէրոջը խօսքը 12 եղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ՝ Թէ որ 13 մէկ երկիր մը անհաւատարմութիւն ընելով ինծի դէմ մեղանչէ, ու ես անոր վրայ իմ ձեռքս երկընցընեմ, ու անոր հացին գաւազը կտրեմ, և անոր վրայ սով խրկեմ, ու մարդը և անասունը անկէ կտրեմ. Ու Թէ որ 14 ան երեք մարդը՝ Նոյ, Դանիէլ ու Յոբ անոր մէջը ըլլան, անոնք իրենց արդարութեամբը միայն իրենց հոգին պիտի ազատեն՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

Թէ որ երկրին վրայ չար գա- 15 զաններ բերեմ, որ զանիկայ անապատ թողուն, ու ամայի ըլլայ, այնպէս որ գազաններուն պատճառաւ անկէ անցնող չըլլայ. Թէ որ ան երեք մարդիկը 16 անոր մէջը ըլլան, ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ իրենց տղաքները ու աղջիկները պիտի չկարենան ազատել. միայն իրենք պիտի ազատին, ու երկիրը ամայի պիտի ըլլայ։

Կամ Թէ որ ան երկրին վրայ 17 սուր բերեմ, և ըսեմ Թէ՝ Ո՛վ սուր՝ երկրին մէջէն անցիր, ու անկէ մարդը ու անասունը կըտ-

18 բեմ. Եւ ըե որ ան իրեք մար-
դիկը անոր մէջը ըլլան, ես կեն-
դանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան,
որ էրէնց աղաքնելը ու աղջիկ-
ները պիտի չկարենան ազատել.
բայց միայն իրենք պիտի ազա-
տին։
19 Կամ թէ որ ան երկրին վրայ
ժանտախտ իրկեմ, ու արիւնով
իմ բարկութիւնս անոր վրայ
թափեմ, այնպէս որ՝ մարդը ու
20 անասունը անկէ հարեմ. Եւ
Նոյ, Դանիէլ ու Յոբ անոր մէ-
ջը ըլլան, ես կենդանի եմ՝ կ'ը-
սէ Տէր Եհովան, որ էրէնց մէկ
տղան կամ աղջիկը պիտի չկա-
րենան ազատել. անոնք իրենց
արդարութեամբը միայն իրենց
անձը պիտի ազատեն։
21 Սակայն Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ. Ո՛րշափ աւելի, երբոր ես
իմ չորս սաստիկ պատիժներս՝
սուրը, սովը, չար գազաններըը
ու ժանտախտը Երուսաղէմի վրա-
յայ իրկեմ, մարդը ու անասուն
22 նէ անկէ կտրելու համար։ Բայց
ահա հոն ազատուած մնացորդ
մը պիտի ըլլայ, այսինքն տղաք
նէրու ու աղջիկներու՝ որոնք
պիտի ելլեն. ահա անոնք ձեզի
պիտի ելլեն, և անոնց ճամբան
ու անոնց գործքերը պիտի տես-
նէք. ու Երուսաղէմի վրայ բե-
րած չարիքին վրայով՝ անոր վրա-
23 յայ պիտի մխիթարուիք։ Ու
երբոր անոնց ճամբան ու գործ-
քերը տեսնէք, անոնք ձեզ պի-
տի մխիթարեն. և պիտի գիտ-
նաք՝ թէ ինչ որ ըրի անոր մէջը,
առանց պատճառի չըրի՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 գաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ՝ որ
թին վրայով ինչ առէլի ծրծեռ
ունի ամէն ոտրէն վրայուրէն,
այսինքն անոնկ շառաւիղ մը՝
որ անտառի ծառերուն մէջէն
3 է։ Մխիթ անկէ վրայ կ'առ-
նուի՝ բանի մը գործածելու հա-
մար. կամ թէ անկէ գիւղ մը կ'առ-
նուի՝ անկէ առան մը կախելու
համար։ Ահա կրակի մէջ կը 4
նետուի, անոր կէրակուրը ըլլա-
լու համար. կրակը անոր երկու
ծայրերը կ'ուտէ. ու մէջը կայ-
րի. միթէ անիկայ բանի մը օգ-
տակար է։ Ահա անիկայ ամ- 5
բողջ եղած ատենը՝ բանի մը
չգար. ուր մնայ որ անիկայ բա-
նի մը օգտակար ըլլայ՝ կրակը
զանիկայ ուտելէն ու այրելէն
ետքը։ Անոր համար Տէր Եհո- 6
վան այսպէս կ'ըսէ. Անտառի
փայտերուն մէջը ինչպէս է որ-
թիին փայտը՝ որն որ կրակին տուի
կէրակուրի համար, այնպէս ալ
Երուսաղէմի բնակիչները տուի։
Եւ իմ երեսս անոնց վրայ պիտի 7
հառաստեմ. անոնք ձէկ կրակէ
պիտի ելլեն, և ուրիշ կրակ մը
զանոնք պիտի ուտէ. ու երբոր
իմ երեսս անոնց վրայ հառաս-
տեմ, պիտի գիտնաք թէ ես
եմ Տէրը։ Եւ իրենց անհաւա- 8
տարմութիւն ընելուն համար,
երկիրը ամայի պիտի ընեմ՝ կ'ը-
սէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԺԶ

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ին- 1
ծի եղաւ՝ ըսելով. Որդի մար- 2
դոյ՝ Երուսաղէմին իր պղծու-
թիւնները գիտցուր. Ու ըսէ. 3
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ Ե-
րուսաղէմին. Քու ակիրդ ու
ծնունդդ՝ Քանանացւոց երկրին
էր. քու հայրդ Ամորհացի, ու
մայրդ Քետացի էր։ Ու քու 4
ծնունդդ այսպէս էր. քու ծնած
օրդ՝ պորտդ չկտրուեցաւ, ու
մաքրուելու համար՝ ջուրով չլուա-
ցուեցար, և ազով չազուեցար,
ու խանձարուրով չխմխմուե-
ցար։ Աչք մը քեզի չխնայեց, 5
որ քեզի ողորմի, ու աս բաներ-
նուն մէկը քեզի ընէ. բայց ձը-
նած օրդ՝ քու անձիդ գարշու-
թիւնդը դաշտի երեսին վրայ նե-
տուեցար. Ու ես քու քովէդ 6

անցայ, և քեզ արևանգ մէջ
կոխուած տեսայ. ու երբեմն ա-
րևանգ մէջն էիր, քեզի՝ Ապրէ՛
բսի. այս էրէմոր արևանգ մէջն
7 էիր, քեզի՝ Ապրէ՛ բսի. վրեդ
դաշտի բոյսերուն պէս բխբա-
ւոր բրի. և շատցար ու մեծցար,
և կատարեալ գեղեցկութեան
հասար. առինքներդ գոյացան,
ու մազերդ աճեցան. բայց դուն
մերկ ու անծածկելի էիր:
8 Եւ քու քովէդ անցայ, ու
քեզի նայեցայ, և ահա քու ժա-
մանակդ սիրոյ ժամանակ էր. ու
ես իմ բղանցքս քու վրադ տա-
րածեցի, և քու մերկութիւնդ
ծածկեցի. ու քեզի երդում
ընելով քեզի հետ ուխտ բրի,
կ՚ըսէ Տէր Եհովան, ու դուն
9 իմն եղար: Եւ քեզ ջուրով լուացի,
ու քու վրայէդ քու արիւնդ ա-
ղեկ մաքրեցի, ու քեզ եղով
10 օծեցի. Եւ քեզի նկարագործ
հանդերձ հագցուցի, ու քեզի
թեհաշի մորթէ չիռուոծ մուճակ-
ներ հագցուցի, և քու մէջքդ
բեհեզով գօտի կապեցի, ու քեզ
11 մետաքսեղէնով ծածկեցի. Եւ
քեզ զարդերով զարդարեցի, ու
ձեռքերուդ վրայ ապարանջան-
ներ դրի, ու պարանոցիդ վրայ
12 մանեակ դրի. Եւ քու քիթդ
օղակ, ու ականջներդ գինաուր,
ու գլուխդ պարծանաց պսակ
15 դրի: Եւ դուն ոսկիով ու ար-
ծաթով զարդարուեցար, ու
քու հանդերձներդ բեհեզ, մե-
տաքս ու նկարագործ եղան.
նաշխոյ, ու մեղր, ու եղ կերար,
և խիստ շատ գեղեցկացար, ու
14 թագաւորութեան հասար: Եւ
քու գեղեցկութիւնդ հասար
քու անունդ ազգերուն մէջը
տարածուեցաւ. վասն զի անիկայ
կատարեալ եղաւ ան վայելչու-
թեանը պատճառաւ, որն որ քու
վրադ դրի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան:
15 Բայց դուն քու անուանդ
պատճառաւ՝ քու գեղեցկու-
թեանդ առատութեամբ՝ շնութիւն
բրիր, և քու պոռնկութիւնդ

ամէն անցնողին առջեւը թափե-
ցիր. անորը կ՚ըլլար: Ու քու 16
հանդերձներէդ առիր, և քեզի
գոյնզգոյն զարդերով բարձր տե-
ղեր շինեցիր, ու անոնց վրայ
շնութիւն բրիր. անոնց նման չէ-
ղաւ, ոչ ալ պիտի ըլլայ: Եւ իմ 17
քեզի տուած ոսկիէս ու արծա-
թիէս քու պարծանացդ զարդերը
առիր, ու քեզի արուեստական
պատկերներ շինեցիր, և անոնց-
մով պոռնկեցար: Ու քու նկա- 18
րագործ հանդերձներդ առնելով
զանոնք ծածկեցիր, ու իմ եղս
ու խունկս անոնց առջեւն դրիր.
Ու քեզի տուած հացս, քեզի 19
կերցուցած նաշխոն, եղս ու
մեղրս ալ անոնց առջեւն դրիր
անուշ հոտի համար. ու ասիկայ
եղաւ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան: Եւ 20
ինծի համար ծնած տղաքներդ
ու աղջիկներդ առիր, ու զա-
նոնք կերակուրի համար զոհ ըրիր
անոնց. աս քու պոռնկութիւնդ
քիչ բան է, Որ իմ տղաքներս 21
մորթեցիր, ու զանոնք անոնց
առիր՝ իրենք անցընելով: Եւ 22
քու բոլոր պղծութիւններուդ
ու պոռնկութիւններուդ մէջ
քու մանկութեանդ օրերը չյի-
շեցիր, երբոր մերկ ու անծած-
կելի էիր, և քու արևանգ մէջ կո-
խուած էիր: Ու եղաւ որ բոլոր 23
չարութիւններէդ ետքը (ա՛ոյ
ա՛ոյ քեզի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան,)
դուն քեզի բարձանց ալ շինեցիր, 24
ու քեզի ամէն հրապարակի մէջ
բարձր տեղ ըրիր: Ամէն ճամբու 25
գլուխ քու բարձր տեղերդ շի-
նեցիր, ու քու գեղեցկութիւնդ
գզուելի ըրիր, և ամէն անցնողին
քու ոտքերդ բացիր, ու քու
պոռնկութիւններդ շատցուցիր:
Եւ քու մեծանդամ սահմանա- 26
կիցներուդ՝ Եգիպտոսի որդւոցը
հետ պոռնկութիւն ըրիր, ու զա-
րգոդացնելու համար՝ քու պոռ-
նկութիւններդ շատցուցիր: Եւ 27
ահա իմ ձեռքս քու վրադ
երկնցուցի, ու քու ուռճիկդ
պակսեցուցի, ու քեզ քու թըշ-

նամինեբուդ՝ փշաստեաց աղջիկ-
նեբուն կամացը յանձնելի, ա-
րանք քու անհամեստ վարմունք-
քեզ ի՛ամչնան։
28 Եւ չկշռանալով Աստուծոյ
պղծուցը հետ պառնկութիւն ը-
րիր, և թէպէտ անոնց հետ պոռ-
նկութիւն ըրիր, սակայն չը-
29 կշտացար։ Ու քանանեացւոց երկ-
րէն մինչև Քաղդէացւոց երկիրը՝
քու պոռնկութիւններդ շատ-
ցուցիր, բայց ասով ալ չկշտա-
30 ցար։ Քու սիրտդ որչափ տկար
է՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան, որ ասա-
ծին բանները ըրիր, անամօթ
31 պոռնիկ կնկան մը գործքը։ Ամէն
ճամբու գլուխ՝ քու բոյանոցնե-
րըդ շինեցիր, և քեզի ամէն հրա-
պարակի մէջ բարձր տեղ ըրիր,
ու վարձքը անարգելով պոռնիկ
32 կնկան պէս չեղար, Հապա ան
չնութիւն ընող կնկանը պէս
եղար, որ իր էրկանը տեղը օտար-
33 նեբ կ՚առնէ։ Ամէն բոլեբուն
վարձք կու տան, բայց դուն ա-
մէն համանիւնեբուդ քու վարձ-
քերդ կու տաս, այո՛ կաշառք
կու տաս անոնց՝ որ ամէն կողմէն
քեզի գան, քեզի հետ պոռնկու-
34 թիւն ընելու համար։ Եւ քու
պոռնկութեանդդ մէջ կնիկնե-
բուն եղածին ներհակը կ՚ըլլայ
քեզի, վասն զի պոռնկութեան
համար քու ետևէդ եկող մարդ
չկայ, և քու վարձք տալովդ,
ու ուրիշէն վարձք չառնելովդ,
դուն ներհակը ե-
35 ղար։ Ասոր համար՝ ով պոռնիկ՝ Տէ-
36 րոջը խօսքը մտիկ ըրէ, Տէր Եհո-
վան այսպէս կ՚ըսէ, Որովհետև
քու պղինձդ տարածուեցաւ, և
քու պոռնկութիւններովդ մեր-
կութիւնդ՝ քու համանիւնեբուդ,
ու ամէն գարշելի կուռքերուդ
յայտնուեցաւ, և անոնց նուի-
րած տղոցդ արիւնը ներո-
37 ւեցաւ, Ասոր համար ահա՛ ես պիտի ժողո-
վեմ քու բոլոր համանիւնեբդ՝ ո-
րոնց դուն հաճոյ եղար, և ամէն
անոնք՝ որ սիրեցիր, ու ամէն ա-
նոնք՝ որատեցիր, և զանոնք
ամէն կողմէն քու վրադ պիտի
ժողվեմ, ու քու ամօթդ պիտի
անոնց բանամ, և անոնք
քու բոլոր ամօթդ պիտի
տեսնեն։ Ու քեզ պիտի դա- 38
տեմ՝ շնութիւն ընող և արիւն
թափող կիներուն դատաստա-
նովը, ու քեզի՝ բարկութեամբ
ու նախանձով արեան վճիռ պի-
տի տամ, Եւ քեզ անոնց ձեռ- 39
քը պիտի տամ, ու քու բոլո-
նոցդ պիտի փլցնեն, ու քու
բարձր տեղերդ պիտի աւերեն, և
քու հանդերձներդդ պիտի
մերկացընեն, ու քու պարծա-
նացդ զարդերը պիտի առնեն,
և քեզ մերկ ու անծածկելի պի-
տի թողուն։ Ու քու վրադ ժո- 40
ղովք մը ոտք պիտի հանեն, և
քեզ քարերով պիտի քարկո-
ծեն, ու իրենց սուրերովը քեզ
պիտի խոցոտեն։ Եւ քու տու- 41
ներդ կրակով պիտի այրեն, ու
շատ կիներու առջեւ քու վրադ
դատաստաններ՝ ի գործ պիտի
դնեն, և քեզ պոռնկութիւն
ընելէն պիտի դադրեցընեմ, ու
ետքէն ալ պարգև պիտի չտաս։
Այսպէս պիտի դադրեցընեմ իմ 42
բարկութիւնս որ քեզի դէմ է,
ու իմ նախանձս քեզմէ պիտի
վերցայ, ու պիտի հանդարտիմ,
ու ալ պիտի չբարկանամ։ Որով- 43
հետև դուն քու մանկութեանդդ
օրերը չյիշեցիր, հապա ասոնց
բոլորովը զիս սրդոզցուցիր, անոր
համար ահա՛ ես ալ քու ճամբադ
քու գլուխդ պիտի բերեմ, կ՚ըսէ
Տէր Եհովան, ու դուն քու բո-
լոր պղծութիւններուդ վրայ՝ ա-
նեղնագործութիւնը պիտի չը-
նես։
Ահա՛ ամէն առակ խօսողը 44
քու վրադ առակ պիտի խօսի՝
ըսելով, Ինչպէս է մայրը, աղ-
ջիկն ալ այնպէս է։ Դուն քու 45
մօրդ աղջիկն ես, որ իր էրիկն
ու տղաքներն զզուեցաւ, և
քու քոյրերուդ քոյրն ես, որ ա-
նոնք իրենց էրիկներն ու տղաք-

Ներքին զղուեցան, ձեր մայրը Քե-
ռապէ, ու ձեր Հայրը Ամօրհացի
46 է։ Ու քու մեծ քոյրդ Սամա-
րիան է, որ իր աղջիկներովը
քու ձախ կողմդ կը բնակի, և
քեզմէ պզտիկ քոյրդ Սոդոմն է,
որ իր աղջիկներովը քու ա-
47 կողմդ կը բնակի։ Ու դուն ա-
նոնց ճամբաներուն մէջը չքալե-
ցիր, և անոնց պղծութիւններ-
ուն պէս չըրիր, հապա որպէս
թէ անոնց ըրածը պզտիկ ոե չըն-
չին էր, դուն քու բոլոր ճամ-
բաներուդ մէջ անոնցմէ աւելի
48 ապականեցար։ Ես կենդանի եմ՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ քու
քոյրդ Սոդոմը՝ ինքը ու իր աղ-
ջիկները այնպէս չըրին, ինչպէս
որ դուն ու քու աղջիկներդ
49 ըրիք։ Ահա քու քրոջդ Սոդոմին
անօրէնութիւնը սա էր. անիկայ
իր աղջիկներովը՝ հպարտութիւն,
հացի կուշտութիւն ու անհոգ
հանգստութիւն ունեցաւ, և
աղքատին ու անանկին ձեռքը
50 չուժովցուց։ Ու հպարտացան,
և իմ առջեւս պղծութիւն ը-
րին, ու ժամանակ տեսածիս պէս՝
51 վերցուցի։ Եւ Սամարիան՝ քու
մեղքերուդ կէսին չափ մեղք
չգործեց, ու դուն քու պղծու-
թիւններդ անոնցմէ աւելի շատ
ցուցիր, և քու ըրած բոլոր
պղծութիւններովդ քու քոյրերդ
52 արդարացուցիր։ Ու դուն՝ որ
քու քոյրերդ դատապարտեցիր,
քու անարգանքդ կրէ քու մեղ-
քերուդ համար, որ դուն ա-
նոնցմէ աւելի պղծութիւն ըրիր,
անոնք քեզմէ արդար են, իսկ
դուն՝ քոյրերդ արդարացընելուդ
համար, ամչցիր ու քու անար-
53 գանքդ կրէ։ Ու ես պիտի դար-
ձընեմ անոնց գերութիւնը, Սո-
դոմին, ու անոր աղջիկներուն
գերութիւնը, և Սամարիային,
ու անոր աղջիկներուն գերու-
թիւնը, անոնց մէջը քու գե-
րութիւնդ ալ ես պիտի դարձընեմ.
54 Որպէս զի քու անարգանքդ կրես
ես, ու ամէն ըրածէդ ամչնա
ս, անոնց միխիթարութիւն ը-
լլալուդ համար։ Եւ քու քոյրերդ՝
55 Սոդոմը, ու անոր աղջիկները իր-
ենց առջի վիճակին պիտի դառ-
նան, և Սամարիան ու անոր աղ-
ջիկներն ալ իրենց առջի վիճա-
կին պիտի դառնան, ու դուն,
և քու աղջիկներդ ալ ձեր առ-
ջի վիճակին պիտի դառնաք։
56 Վասն զի քու քոյրդ Սոդոմը քու
օրը՝ քու քոյրդ Սոդոմը քու
բերնիդ չյառեցար, Քանի որ
57 դեռ քու չարութիւնդ յայտ-
նուած չէր, ինչպէս որ Հիմա
յայտնուեցաս, երբոր Ասորւոց աղ-
ջիկներուն առջի, ու անոնց բո-
լորտիքը եղող բոլոր Փղշտաց-
ւոց աղջիկներուն առջի ամե-
նաթող եղար, որ անոնք ամէն կող-
մէն քեզ նախատեցին։ Քու է-
58 ղեռնագործութիւնդ և քու
պղծութիւններդ դուն պիտի կր-
բես՝ կ'ըսէ Տէրը։

59 Վասն զի Տէր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ. Քու երդումդ համե-
մատ պիտի ընեմ քեզի, որ եր-
դումը անարգեցիր, և ուխտը
աբեկցիր։ Բայց ես քու մանկու-
60 թեանդ օրերը քեզի հետ ըրած
ուխտս պիտի յիշեմ, ու քեզի
հետ յաւիտենական ուխտ պիտի
հաստատեմ. Եւ դուն քու ճամ-
61 բաներդ պիտի յիշես, ու պիտի
ամչնաս՝ երբոր ընդունիս քեզմէ
մեծ և քեզմէ պզտիկ քոյրերդ,
ու երբոր զանոնք քեզի աղջիկնե-
րու տեղ տամ, բայց չէ թէ քու
ուխտովդ. Հապա ես քեզի հետ
62 իմ ուխտս պիտի հաստատեմ, և
պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը։
63 Որպէս զի յիշես ու ամչնաս, և
ամչնալուդ պատճառովը մէյմըն
ալ բերանդ չբանայես, երբոր քու
ըրած բոլոր գործքերուդ համար՝
քեզի քաւութիւն ընեմ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան։

ԳԼՈՒԽ ԺԶ

1 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
2 ղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ՝ Ի-
սրայէլի տանը հանելուկ պատմէ,

3 ու առակ խօսէ՝ ու ըսէ. Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Սէկ մեծ
արծիւ մը՝ մեծ թեւերով, երկայն
փետուրներով ու գոյնզգոյն բա-
րակ փետուրներով լեցուն՝ Լի-
բանան եկաւ, ու եղէւնին առ-
4 նաբարձր ճիւղը առաւ. Անոր
ընձիւղներուն ծայրը վիրցուց, և
զանիկայ վաճառականի երկիրը
տարաւ, ու զանիկայ վաճառա-
5 կանաց քաղաքը դրաւ: Եւ ան
երկրին հատէն առաւ, ու զա-
նիկայ բարեբեր արտի մէջ դրաւ.
ընդունայ շատ ջուրերու քով տա-
6 րաւ. ուռիի պէս դրաւ. (Եւ
անիկայ բուսաւ, ու տարա-
ծուած՝ կարճահասակ որթ մը
եղաւ.) անոնք որ անոր ոստերը
դէպ ի իրեն նային, ու արմատ-
ները իր տակը ըլլան. և անիկայ
որթ ըլլալով՝ ոստեր բուսցուց,
ու ընձիւղներ արձակեց:
7 Եւ մէկ ուրիշ մեծամեծ ու
բազմափետուր մեծ արծիւ մըն
ալ կար. և ահա այս որթը իր
արմատները դէպ ի անոր ծռեց,
ու իր ոստերը դէպ ի անոր եր-
կընցուց, որպէս զի իր անկուած
8 ածուներովը զինքը ոռոգէ: Ընդ-
կայ բարեբեր արտի մէջ, շատ
ջուրերու քով անկուեցաւ, որ
ոստեր արձակէ, և պտուղ բե-
9 րէ, ու ազնիւ որթ ըլլայ: Ըսէ
որ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Արդեօք անիկայ պիտի յաջողի.
միթէ ան առջի արմատները անոր ար-
մատները պիտի չկիզէ, ու անոր
պտուղը պիտի չփրցընէ, որ չոր-
նայ: Անոր ամէն բուսած տերև-
ները պիտի չորնան. և առանց
մեծ բազուկի ու շատ ժողո-
վուրդի զանիկայ արմատէն պիտի
10 խլէ: Եւ ահա անկուեցաւ. մի-
թէ պիտի յաջողի. չէ՞ որ արե-
ւելեան հովը անոր դպաճին պէս՝
բոլորովին պիտի չորնայ. անիկայ
իր բուսած ածուներուն վրայ
պիտի չորնայ:
11 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
12 եղաւ՝ ըսելով. Հիմա ապստամբ-
ներուս ատենը ըսէ. Առանց ի՞նչ
ըլլալը չէք գիտեր. ըսէ որ՝ Ահա
Բաբելոնի թագաւորը Երուսա-
ղէմ եկաւ, և անոր թագաւորը
ու իշխանները առաւ, ու զա-
նոնք իր հետը Բաբելոն տարաւ:
13 Եւ թագաւորին սերունդէն մէնչ
առնելով, անոր հետ ուխտ ըրաւ,
ու անոր երդում ընել տաւ.
Նաև երկրին զօրաւորները ա-
14 ռաւ. Որպէս զի թագաւորու-
թիւնը ցած ըլլայ, ու չվերնայ
զինքը բարձրացընել. և իր ու-
խտը պահելով անոր վրայ հաստատ
15 կենայ: Բայց անիկայ անկէ ապըս-
տամբեցաւ, ու Եգիպտոս դես-
պաններ խրկեց, որ իրեն ձիեր
ու շատ զօրքեր տան. միթէ անի-
կայ յաջողութիւն պիտի գտնէ՞,
ասանկները բնողը պիտի ազատի՞,
կամ թէ ուխտը աւրելով պիտի
16 ազատի՞: Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան, որ անիկայ անշ-
շուշտ ան թագաւորին բնակած
տեղը՝ որ զինքը թագաւոր ըրեր
էր, որուն երդումը անարգեր
էր, ու անոր ուխտը աւրեր էր,
անոր քովը Բաբելոնի մէջ պիտի
17 մեռնի: Եւ Փարաւոնը մեծ զօր-
քով ու շատ բազմութիւնով պա-
տերազմի մէջ անոր համար բան
մը պիտի չընէ, երբոր պատնէշ-
ներ կանգնեն, ու մահապարտներ
շինեն՝ շատ հոգիներ կտրելու
18 համար: Վասն զի անիկայ երդու-
մը անարգեց, և ուխտը աւրեց.
և ահա անիկայ իր ձեռքը տալէն
ետքը, այս ամէն բաները ընելուն
համար պիտի չազատի:
19 Անոր համար Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ. Ես կենդանի եմ՝
որ անշուշտ անոր պատիժը պիտի
դարձնեմ իմ երդումիս որ անի-
կայ անարգեց, ու իմ ուխտս՝ որ
20 աւրեց. Եւ անոր վրայ իմ ցանցս
պիտի տարածեմ, ու անիկայ իմ
որոգայթիս մէջ պիտի բռնուի.
և զանիկայ Բաբելոն պիտի տա-
նեմ, ու հոն անոր հետ գտած պի-
տի վարեմ, անոր ինծի դէմ ըրած
21 յանցանքին համար: Ու անոր
բոլոր փախստականները և անոր

քոլոր զօրքերը սրով պիտի խնդան, ու անոր մեռցնողները ամէն հովերու պիտի ցրուին, ու պիտի գիտնաք ԹԷ ես Տէրս խօսեցայ։
22 Տէր ԵՀովան այսպէս կ'ըսէ. Ես ալ բարձր եղևինին ամէնից բարձր ձիւղէն պիտի առնեմ, ու պիտի անկեմ. ես անոր ընձիւղներուն ծայրէն մատաղը պիտի փրցընեմ. ու մէկ բարձր ու վեհացած լեռան մը վրայ պի-
23 տի անկեմ. Զանիկայ Իսրայէլի բարձր լեռանը վրայ պիտի տընկեմ. և անիկայ ոստեր պիտի արձակէ, ու պտուղ պիտի տայ, ու ամլիս եղևին պիտի ըլլայ. և անոր տակը ամէն տեսակ ԹԼուռնեցող բոլոր Թռչուններըպիտի նստին. անոր ոստերուն հովանիին տակը պիտի բնակին։
24 Եւ դաշտի բոլոր ծառերը պիտի գիտնան ԹԷ ես Տէրս բարձր ծառը ցածցուցի, ու ցած ծառը բարձրցուցի. կանանչ ծառը չորցուցի, ու չոր ծառը կանանչցուցի. ես Տէրս խօսեցայ, ու պիտի կատարեմ։

ԳԼ. ԺԸ.

1 Ու Բաբելացի Տէրոջը խօսքը ին-
2 ծի եղաւ՝ ըսելով. Ո՞նչ պիտի ըլլայ ձեզի ան առակը՝ որ դուք Իսրայէլի երկրին մէջ կը խօսիք՝ ըսելով. Հայրերը ազոխ կերան, ու որդւոցը ակռաները առին։
3 Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀովան, որ Իսրայէլի մէջ առ առակը
4 մէյմէն ալ պիտի չդրուցէք։ Ահա բոլոր հոգիները իմն են. ինչպէս հօրը հոգին՝ նոյնպէս ալ որդւոյն հոգին իմն է. ան անձը որ մեղք կը գործէ՝ անիկայ պիտի մեռնի։
5 Իսկ ԹԷ որ մէկ մարդ մը արդար ըլլայ, և իրաւունք ու արդարու-
6 ԹԻւն ընէ. Լեռներու վրայ չուտ, ու աչքերը դէպ՝ ի Իսրայէլի տունը կուռքերուն չվերցընէ, ու իր դրացիին կնիկը չպղծէ, և իր դաշտանին մէջ
7 Էղջ կնկան մը չմօտենայ, Ու մարդու մը վրկանք չընէ, ու պարտականին՝ պարտը ետ տայ, բռնաԹեամբ բան մը չյափշտակէ, ԵՒ իր հացը քաղցածին տայ, ու
8 մերկը հանդերձով ծածկէ, Պոռ նէ վաշխով չտայ, ու տոկոսիք չառնէ, իր ձեռքը անօրէնութենէն դարձընէ ետ պահէ, երկու մարդոց մէջ ուղիղ դատաստան տեսնէ,
9 ՃշմարտաԹիւն ընելով՝ իմ օրէնքներուս մէջը քալէ, ու իմ իրաւունքներս պահէ. անիկայ արդար է. անշուշտ պիտի ապրի՝ կ'ըսէ Տէր ԵՀովան։
10 Բայց ԹԷ որ անիկայ անիրաւ ու արիւնահեղ որդի մը ծնանի, որ ասոնց պէս բան մը ընէ.
11 ԵՒ յայնինքն՝ ԹԷ որ անիկայ ան ամէն աղէտ բաներէն չընէ, հապա մինայն լեռներու վրայ ուտէ, ու իր դրացիին կնիկը պղծէ, Աղքատին ու անանկին զրկանք ընէ,
12 բռնաԹեամբ բան մը յափշտակէ, գրաւը ետ չտայ, ու իր աչքերը կուռքերուն վերցընելով՝ պղծաԹիւն գործէ, Վաշ-
13 խով պոռ տայ, ու տոկոսիք առնէ. անիկայ պիտի ապրի՞. պիտի չապրի. անիկայ՝ ասոնց բոլոր գարշաԹիւնները ընելուն համար, անշուշտ պիտի մեռնի. անոր արիւնը իր վրան պիտի ըլլայ։
14 Եւ ԹԷ որ անիկայ որդի ծնանի, ու անիկայ իր հօրը ըրած բոլոր մեղքերը տեսնելով՝ վախնայ ու անոնց համեմատ չընէ.
15 Լեռներու վրայ չուտէ, ու իր աչքերը դէպ՝ ի Իսրայէլի տունը կուռքերուն չվերցընէ, իր դրացիին կնիկը չպղծէ,
16 Եւ մարդու մը վրկանք չընէ, գրաւը չպահէ, ու բռնաԹեամբ բան մը չյափշտակէ, իր հացը քաղցածին տայ, ու մերկը հանդերձով ծածկէ,
17 Աղքատին անիրաւութիւնէն ետ դարձընէ իր ձեռքը, ետ քաշէ, վաշխ ու տոկոսիք չառնէ, իմ դատաստաններս՝ ի գործ դնէ, ու իմ օրէնքներուս մէջը քալէ. անիկայ իր հօրը անօրինութեանը համար պիտի չմեռնի, անիկայ անշուշտ պիտի ապ-

18 լի։ Եւ անոր հայրը՝ որովհետեւ
զրկանք ըրաւ, ու իր եղբօրմէն
բռնութեամբ բան յափշտակեց,
և ազէկ չեղածը ըրաւ իր ժո-
ղովուրդին մէջ, ահա անիկայ
իր անօրէնութեանը մէջ պիտի
մեռնի։

19 Եւ դուք կ'ըսէք թէ՝ Ինչո՞ւ
համար որդին չէ հօրը անօրէնու-
թիւնը չկրեր։ Որովհետեւ որդին
իրաւունք ու արդարութիւն ը-
րաւ, և իմ բոլոր օրէնքներս պա-
հեց ու զանոնք՝ ի գործ դրաւ,
20 անշուշտ պիտի ապրի։ Ան անձը
որ մեղք կը գործէ՝ անիկայ պի-
տի մեռնի. որդին հօրը անօրէ-
նութիւնը պիտի չկրէ, ու հայրը
որդւոյն անօրէնութիւնը պիտի
չկրէ. արդարին արդարութիւնը
իր վրայ պիտի ըլլայ, ու ամբա-
րիշտին ամբարշտութիւնը իր
21 վրայ պիտի ըլլայ։ Եւ թէ որ
ամբարիշտը իր գործած բոլոր
մեղքերէն դառնայ, ու իմ բոլոր
օրէնքներս պահէ, և իրաւունք
ու արդարութիւն ընէ, անիկայ
անշուշտ պիտի ապրի, պիտի չը-
22 մեռնի։ Անոր ըրած բոլոր յան-
ցանքները իրեն դէմ պիտի չի-
շուին. հապա անիկայ իր ըրած
արդարութեամբը պիտի ապրի։
23 Միթէ ես բնաւ ամբարշտին մեռ-
նելը կ'ուզեմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան. չէ՞ որ ես կ'ուզեմ որ անի-
կայ իր ճամբայէն դառնայ ու
24 ապրի։ Բայց թէ որ արդարը իր
արդարութենէն դառնայ, ու
ամբարշտին ըրած բոլոր գարշու-
թիւններուն պէս անօրէնութիւն
ընէ, պիտի ապրի՞. անոր ըրած
բոլոր արդարութիւնը պիտի չի-
շուի. անիկայ իր ըրած յան-
ցանքովը, ու գործած մեղքովը՝
անոնցմով պիտի մեռնի։

25 Եւ դուք կ'ըսէք թէ՝ Տէրոջը
ճամբան ուղիղ չէ. հիմա մարդկ
ըսէք՝ ով Իսրայէլի տունը, միթէ
իմ ճամբաս ուղիղ չէ, չէ որ ձեր
26 ճամբան ուղիղ չէ։ Երբոր ար-
դարը իր արդարութենէն դառ-
նայ, ու անօրէնութիւն ընէ, և
անոր մէջը մեռնի, անիկայ իր
ըրած անօրէնութեանը համար
կը մեռնի։ 27 Ու երբոր ամբարիշտը
իր ըրած ամբարշտութենէն դառ-
նայ, և իրաւունք ու արդարու-
թիւն ընէ, անիկայ իր անձը պի-
տի ապրեցնէ։ 28 Որովհետեւ անի-
կայ ուշադրութիւն ըրաւ, ու
իր ըրած բոլոր յանցանքներէն
ետ դարձաւ, անշուշտ պիտի
ապրի, պիտի չմեռնի։

29 Բայց Իսրայէլի տունը կ'ըսէ
թէ՝ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ.
ով Իսրայէլի տունը՝ միթէ իմ
ճամբաներս ուղիղ չեն. չէ որ
ձեր ճամբաները ուղիղ չեն։ 30 Անոր
համար ով Իսրայէլի տունը՝ ձեզ-
մէ ամէն մէկը իր ճամբաներուն
համեմատ պիտի դատեմ՝ կ'ըսէ
Տէր Եհովան. դարձի եկէք, ու
ձեր բոլոր յանցանքներէն ետ
դարձէք. որպէս զի անօրէնու-
թիւնը ձեր կորստանքը պատճառ
չըլլայ։ 31 Ձեր ըրած բոլոր յան-
ցանքները ձեր վրայէն նետեցէք,
և ձեզի նոր սիրտ ու նոր հոգի
ստացէք. քանզի ինչո՞ւ մեռնիք՝
ով Իսրայէլի տունը։ 32 Վասն զի ես
մեռնողին մեռնիլը չեմ ուզեր՝
կ'ըսէ Տէր Եհովան. ուստի դար-
ձէք, ու ապրեցէք։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ դուն՝ Իսրայէլի իշխաննե-
րուն վրայ ողբ ըսէ, 2 Ու ըսէ.
Քու մայրդ ի՞նչ է. մատակ ա-
ռիւծ մըն է, որ առիւծներուն
մէջ կը պառկի. ու իր կորիւն-
ները առյդ առիւծներու մէջ
կը մեծցընէ։ 3 Եւ անիկայ իր կո-
րիւններուն մէկը մեծցուց. ու
անիկայ առյդ առիւծ եղաւ, և
յափշտակութիւն ընել սովո-
րեցաւ, ու մարդ կ'ուտէր։ 4 Եւ
անոր վրայով ազգերը լսեցին.
անիկայ անոնց փոսին մէջը բըռ-
նուեցաւ. ու զանիկայ կորիւ-
ներով Եգիպտոսի երկիրը տարին։
5 Ու երբոր անիկայ տեսաւ որ ը-
նոյ ձեղը կը սպասէ, յոյսը կըտ-
րեցաւ. և իր կորիւններէն մէկ

ուբիշը առաւ, ու զանիկայ ա-
6 ռյգ առիւծ ըրաւ։ Եւ անիկայ առիւծներու մէջ պտըտող առյգ առիւծ եղաւ, ու չարչըրտակութիւն չընել սորվեցաւ, ո՛ւ
7 մարդ կ'ուտէր։ Եւ անոնց պատառները գիտցաւ, ու անոնց քազաքները կործանեց. և անոր մռնչելուն ձայնէն, երկիրը իր
8 լեռներովը սարսափեցաւ։ Ու շրջակայ գաւառներէն անոր վրայ ազգեր եկան, և անոր դէմ իրենց ցանցը տարածեցին. ո՛ւ անոնց փոսին մէջը բռնուեցաւ։
9 Եւ զանիկայ կարմիրով վանդակի մէջ դրին, ու զանիկայ Բաբիլոնի թագաւորին տարին, ո՛ւ զանիկայ բերդը դրին, որպէս զի անոր ձայնը մէյմըն ալ Իսրայէլի լեռներուն վրայ չլսուի։
10 Քու մայրդ քու նմանութիւնով՝ ջուրերու քով անկաւած արմի պէս է, որ շատ ջուրերուն պատճառաւ՝ պտղատու ոստերով լեցուն եղաւ։
11 Եւ անիկայ զօրաւոր շառաւիղներ ունեցաւ՝ իշխանաց գաւազաններու համար, ու իր հասակը խիտ ճիւղերուն մէջէն բարձրացաւ. և իր բարձրութիւնովը ու բազմաճիւղութիւնովը երևցաւ։
12 Բայց անիկայ բարկութիւնով խլուեցաւ, ու գետինը ձգուեցաւ. և արևելեան հովը անոր պտուղը չորցուց. անոր զօրաւոր շառաւիղները կոտրեցան, ու չորցան. Ե՛ զանիկը կրակը կերաւ։
13 Ու հիմա անապատի մը մէջ, չոր ու անջուր տեղ մը անկուեցաւ։
14 Եւ անոր ոստերուն մէկ շառաւիղէն կրակ ելաւ, ո՛ւ անոր պըտուղը կերաւ. և անոր վրայ՝ իշխանի գաւազանի համար՝ զօրաւոր շառաւիղ մը չմնաց։ Ասիկայ սգի է, ու սգի տեղ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Ի

1 Ու եղաւ որ հօթներորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն տասներորդ օրը՝ Տէրոջը հարցնելու հա-
մար՝ Իսրայէլի ծերերէն մարդիկ
ներ եկան, և իմ առջևս նստան։
2 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
3 ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի ծերերուն հետ խօսէ, ու անոնց ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Միթէ դուք ինծի հարցնելո՞ւ եկաք. ես կենդանի եմ՝ որ ձեզի պատասխան պիտի չտամ, կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Միթէ անոնց դա-
4 տաստան պիտի ընե՞ս, դատաստան պիտի ընե՞ս՝ որդի՛ մարդոյ. անոնց հայրերուն պղծութիւնները անոնց գիտցո՛ւր։ Ու անոնց
5 ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Այն օրը՝ որ Իսրայէլը ընտրեցի, և Յակոբին տունը սերունդին իմ ձեռքս վերցուցի, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ անոնց յայտնուեցայ, և իմ ձեռքս անոնց վերցնելով, ըսի թէ՝ Ձեր Տէր Աստուածը ես եմ. Այն օրը իմ
6 ձեռքս անոնց վերցուցի, որ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն՝ ան կաթ ու մեղր բղխող, ու ամէն երկիրներուն պարծանքը եղող երկիրը հանեմ, որն որ անոնց համար պատրաստեր էի։ Ու անոնց ըսի. 7
Ամէն մարդ իր աչքերուն գարշելութիւնները թող մէկդի ձգե, ու Եգիպտոսի կուռքերովը մի պղծուիք. ես եմ ձեր Տէր Աստուածը։
Բայց անոնք ինծմէ ապստամ- 8
բեցան, և չուզեցին ինծի մտիկ ընել, ո՛ւ մէկդի չձգեցին՝ ամէն մէկը իր աչքերուն գարշելութիւնները, ու Եգիպտոսի կուռքերը չթողուցին. ան ատենը ըսի որ իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ թափեմ, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ իմ բարկութիւնս անոնց վրայ կատարեմ։ Բայց ես ըսի իմ 9
անուանս համար, որ չքլլայ թէ պղծուի ան ազգերուն առջևն որոնց մէջը անոնք կը գտնուէին, և որոնց առջևը ես անոնց յայտնուեցայ, երբոր անոնք Եգիպտոսի երկրէն հանեցի։
Եւ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն 10
հանեցի, ու զանոնք անապատը

1! բերի. Եւ իմ օրէնքներս անոնց
տուի, ու իմ դատաստաններս
անոնց դիտցուցի, որ մարդ ա-
նոնցմով կ'ապրի, թէ որ զանոնք
12 կատարէ: Եւ իմ շաբաթներս
ալ անոնց տուի, որ իմ ու անոնց
մէջտեղը նշան ըլլան, որպէս զի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը՝ որ զա-
նոնք կը սրբեմ:
13 Բայց Իսրայէլի տունը անա-
պատին մէջ ինծմէ ապստամբե-
ցաւ. իմ օրէնքներս չբաղձա-
ցին, ու իմ դատաստաններս մեր-
ժեցին, որ մարդ անոնցմով կ'ապ-
րի, թէ որ զանոնք կատարէ,
և իմ շաբաթներս մեծապէս
պղծեցին. անոր համար ըսի որ՝
իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ
թափեմ անապատին մէջ, ու զա-
14 նոնք ապառնեմ: Բայց ես ըսի իմ
անուանս համար, որ չըլլայ թէ
պղծուի առջև այն ազգերուն՝ որ-
անոնց առջևը զանոնք հանեցի:
15 Նաև անապատին մէջ իմ ձեռքս
անոնց վերցուցի, որ զանոնք չտա-
նեմ այն կամքի ու մեղր բղխող,
ու ամէն երկիրներուն պարծանք
եղող երկիրը, որ անոնց տուեր
16 էի: Վասնզի իմ դատաստաններս
մերժեցին, ու իմ օրէնքներովս
չգնացին, և իմ շաբաթներս
պղծեցին. վասն զի անոնց սիրտը
իրենց կուռքերուն ետևէն կ'եր-
17 թար: Բայց իմ աչքս անոնց
խնայեց, որ զանոնք չկորընչցու-
նեմ. ուստի անապատին մէջ
զանոնք չսպառեցի:
18 Եւ անապատին մէջ անոնց որ-
դիներուն ըսի. Ձեր հայրերը կա-
նոնները մի գնաք, ու անոնց
սովորութիւնները մի պահէք, և
անոնց կուռքերովը մի պղծուիք.
19 Ես եմ Տէրը ձեր Աստուածը.
իմ օրէնքներովս գնացէք, ու
իմ դատաստանները պահեցէք,
20 ու զանոնք ի գործ դրէք. Եւ
իմ շաբաթներս սուրբ պահեցէք.
ու անոնք իմ ու ձեր մէջտեղը
նշան ըլլան, որպէս զի գիտնաք՝
թէ ես եմ Տէրը ձեր Աս-
տուածը:

Բայց անոնց որդիները ալ 21
ինծմէ ապստամբեցան, ու իմ օ-
րէնքներովս չգնացին, ու իմ
դատաստանները կատարելու ու-
շադրութիւն չըրին, որ մարդ
անոնցմով կ'ապրի, թէ որ զա-
նոնք կատարէ, և իմ շաբաթ-
ները պղծեցին. ուստի ըսի որ՝
իմ սրտմտութիւնս անոնց վրայ
թափեմ, ու անապատին մէջ իմ
բարկութիւնս անոնց վրայ կա-
տարեմ: Սակայն իմ ձեռքս քա- 22
շեցի, ու ըրի անուանս համար,
որ չըլլայ թէ պղծուի առ ազ-
գերուն առջևին՝ որոնց առջևը
զանոնք հանեցի:
Նաև անապատին մէջ իմ ձեռ- 23
քս անոնց վերցուցի, որ զա-
նոնք ազգերուն մէջ ցրուեմ, ու
զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրուա-
ցուն ընեմ: Վասն զի իմ դա- 24
տաստանները ի գործ չդրին, ու
իմ օրէնքներս մերժեցին, և իմ
շաբաթներս պղծեցին. ու անոնց
աչքերը իրենց հարցը կուռքե-
րուն ետևէն եղան: Ուստի ես 25
ալ անանկ օրէնքներ տուի ա-
նոնց՝ որ բարի չէին, ու անանկ
դատաստաններ, որ անոնցմով
չէին կրնար ապրիլ: Եւ զանոնք 26
իրենց ընծաներովը պղծեցի, պա-
նուած ընդ պատուական բացուածքը ետ անցընելնուն, որպէս
զի զանոնք կոտորեցնեմ, որ գի-
տնան թէ ես եմ Տէրը:
Ասոր համար՝ որդի մարդոյ, 27
Իսրայէլի տունը խօսէ, ու անոնց
ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Ձեր հայրերը սա ալ ինծի դէմ
յանցանք ընելով, զիս նախա-
տեցին: Վասն զի երբոր զանոնք 28
տարի ան երկիրը, որուն որ անոնց
տալու համար ձեռքս վերցուցեր
էի, հոն ամէն բարձր բլուրը, ու
ամէն տերեւախիտ ծառը տեսան
ըրի, հոն իրենց պահեքը մատու-
ցին, և իրենց բարկութիւն գրգ-
ռող ընծաները հոն տարին,
ու իրենց անուշահոտ խունկերը
հոն ծխեցին, և իրենց թափելու- 29
նուէրները հոն մատուցին: Ու

ձեռնց քսի. Ինչ է առ բարձր տեղը՝ որ դուք հան կ'երթաք. և անոր անունը մինչև աս օրս Բարձր տեղ կ'ըսուի։

30 Ասոր համար Իսրայելի տունը ըսէ. Տէր Եհովան այսպես կ'ըսէ. Դուք որ ձեր հայրերուն ճամբուն մէջը կը պղծուիք, և անոնց գարշելութիւններուն հետևելով պոռնկութիւն կ'ընէք.

31 Եւ ձեր ընծաները մատուցանելով, ու ձեր զաւակը կրակի անցընելով, ձեր բոլոր կուռքերովը կը պղծուիք մինչև աս օրս. միթէ ես ձեզի պատասխան պիտի առնմ, ով Իսրայելի տունը. ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ ձեզի պատասխան պիտի չառնմ։

32 Եւ ձեր սրտին խորհուրդը ամենևին պիտի չհաստատուի, որ կ'ըսէք թէ՝ Ինչպէս փայտ ու քար պաշտելով՝ հեթանոսներուն պէս՝ երկրպագութիւն ընելու պէս պիտի ըլլանք։

33 Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ անշուշտ ձեր վրայ զօրաւոր ձեռքով, ու երկնցած բազուկով, և թափուած բարկութիւնով թագաւորութիւն պիտի ընեմ։

34 Եւ զօրաւոր ձեռքով, ու երկնցած բազուկով, և թափուած բարկութիւնով ձեզ ժողովրդներէն պիտի հանեմ, ու ձեզ պիտի ժողվեմ այն երկիրներէն՝ ուր որ ցրուեցաք։

35 Եւ ձեզ ժողովրդոց անապատը պիտի տանեմ, ու հոն ձեզի հետ երես

36 երեսի դատ պիտի վարեմ։ Ինչպէս որ Եգիպտոսի երկրին անապատին մէջ ձեր հայրերուն հետ դատ վարեցի, այնպէս ալ ձեզի հետ դատ պիտի վարեմ՝

37 կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Եւ ձեզ գաւազանին տակէն պիտի անցընեմ, ու ձեզ ուխտին կապին

38 տակը պիտի մտցընեմ։ Եւ ապստամբները ու ինծի դէմ յանցաւոր եղողները ձեզմէ պիտի զատեմ. զանոնք իրենց պանդխտութեան երկրէն պիտի հանեմ. ու անոնք Իսրայէլի երկիրը պիտի չմտնեն, ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։

39 Եւ դուք, ով Իսրայէլի տունը՝ Տէր Եհովան այսպես կ'ըսէ. Գացէք, այսուհետև ալ ամէն մէկդ ընծաներ ձեր կուռքերուն ծառայութիւն ըրէք, քանի որ դուք ինծի մտիկ չէք ըներ. բայց իմ սուրբ անունս ձեր ընծաներովը ու ձեր կուռքերովը մի պղծէք։

40 Վասն զի իմ սուրբ լեռանս վրայ, Իսրայէլին բարձր լեռանը վրայ, կ'ըսէ Տէր Եհովան, բոլոր Իսրայէլի տունը՝ ամէնը իրենց երկրին մէջ ընծայութիւն պիտի ընեն. հոն անոնց պիտի հաճիմ. և ձեր պատարագները, ու ձեր ընծաներուն երախայրիները, ձեր բոլոր սուրբ բաներովը՝ հոն պիտի փնտռեմ։

41 Երբոր ձեզ ազգերէն հանեմ, ու ձեզ ժողվեմ այն երկիրներէն, ուր որ ցրուած էք, անուշահոտ խոնկով ձեզի պիտի հաճիմ, և ձեր մէջը ազգաց աչքերուն առջև սուրբ պիտի ըլլամ։

42 Ու երբոր ձեզ Իսրայէլի երկիրը տանիմ, այսինքն այն երկիրը՝ որուն որ ձեր հայրերուն տալու համար ձեռքս վերցուցի, պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։

43 Եւ հոն պիտի յիշէք ձեր ճամբաները, ու ձեր բոլոր գործերը՝ որոնցմով պղծուեցաք. և ձեր երած բոլոր չարութիւններուն համար՝ դուք ձեզմէ պիտի զզուիք։

44 Ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը, երբոր ձեզի այսպէս ընեմ՝ իմ անուանս համար, և չէ թէ ձեր չար ճամբաներուն, ու ձեր ապականած վարմունքին համեմատ, ով Իսրայէլի տունը, կ'ըսէ Տէր Եհովան։

45 Եւ Տէրոջը խօսքը հնաժ եղաւ՝

46 ըսելով. Որդի մարդոյ, երեսդ դիր՝ ի հարաւ շիակէ, ու դէպ՝ ի հարաւ խօսէ, ու հարաւային դաշտին անտառին վրայ մարգարէութիւն ըրէ. Եւ հա-

47

բառային անտառին ըսէ. Տէրոջը խօսքը մարիկ ըսէ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քու մէջդ կրակ պիտի բռնկցնեմ, և քու մէջդ եղած ամէն կանանչ ծառը, ու ամէն չոր ծառը պիտի ուտէ. բռնկած բոցը պիտի չմարի. ու անով՝ հարաւէն մինչև հիւսիս ամէն մարմինները պիտի այրին։ 48 Եւ ամէն մարմին պիտի տեսնէ, թէ ես Տէրս զանիկայ բռնկցուցի. ո՛ր անիկայ պիտի չմարի։ 49 Ան ատենը ես ըսի. Ո՛հ, Տէր Եհովայ. անոնք ինծի համար կ'ըսեն. Չէ՞ որ առակներ կը խօսի։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 2 ըսելով. Որդի մարդոյ՝ երեսդ դէպ՚ի Երուսաղէմ շեղէ, ու սուրբը տեղերուն խօսէ, ու Իսրայէլի երկրին մարգարէ- 3 ութիւն ըսէ, ու Իսրայէլի երկրին ըսէ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ, ու իմ սուրս իր պատեանէն պիտի հանեմ, և արդարը ու ամբարիշտը քեզմէ պիտի կտրեմ։ 4 Որովհետեւ արդարը ու ամբարիշտը քեզմէ պիտի կտրեմ, անոր համար իմ սուրս իր պատեանէն պիտի հանի հարաւէն մինչև հիւսիս ամէն մարմնոյ դէմ՝ 5 իմ սուրս իր պատեանէն պիտի քաշուի։ Եւ ամէն մարմին պիտի գիտնայ՝ թէ ես Տէրս իմ սուրս իր պատեանէն հաներ եմ. անիկայ պիտի չդառնայ։ 6 Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ հեծէ. մէջքը կտրած պէս դառնութեամբ անոնց աչքերուն առջեւը 7 հեծէ։ Ու երբոր քեզի ըսեն՝ Ինչո՞ւ կը հեծես, ան ատենը ըսես. Գուժին համար. վասն զի կու գայ. և ամէն սիրտ պիտի հալի, և ամէն ձեռք պիտի թուլնայ, ու ամէն հոգի պիտի մարի, և ամէն ծունկ ջուրի պէս պիտի բլայ. ահա կու գայ, ու պիտի կատարուի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի 8 եղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ՝ 9 մարգարեացիր, ու ըսէ. Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ըսէ որ՝ Սուրը, սուրը սրուեցաւ, ու նաև սրբուեցաւ։ Մորթ կատարած ընելու համար սրուեցաւ. փայլելու համար սրբուեցաւ. հիմա մենք ուրախանա՞նք. իմ որդւոյս գաւազանը ամէն փայտը կ'անարգէ։ 10 Բայց Ինքը սրբուելու տուաւ զանիկայ, որ ձեռքով բռնուի. սուրը սրուած է ու սրբուած է, որ զանիկայ սպանողին ձեռքը տայ։ Աղաղակէ ու ողբա՝ 12 որդի մարդոյ. քանզի անիկայ իմ ժողովուրդիս վրայ՝ Իսրայէլի բոլոր իշխաններուն վրայ պիտի բլայ. իմ ժողովուրդիս վրայ՝ սուրի պատճառաւ վախէր պիտի բլայ. անոր համար ✠✠ աղբիւրդ զարկ։ Վասն զի փորձը 13 եղաւ. ու ի՞նչ պիտի ըլլայ, թէ որ ան անարգող գաւազանը ալ չըլլայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։ Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ 14 մարգարեութիւն ըսէ, ու ձեռքերդ իրարու զարկ. և սուրը սպանուածներուն սուրը իրենք անգամ պիտի կրկնուի. մեծամեծաց վիրաւորութիւնը սուրը ա- սիկայ է, որ անոնց բոլորտիքը պաշարից։ Սիրտերը նուաղելու 15 համար, ու պոգպատները շատնալու համար՝ անոնց բոլոր դռներուն վրայ սուրին վախը դրի. աւաղ, անիկայ փայլելու համար շինուեցաւ. մորթելու համար սրուեցաւ։ Ինքզինքդ ժո- 16 ղովէ. քու աջ կամ ձախ կողմերդ որ երեսդ դարձած է, զարկ։ Ու ես ալ ձեռքերս իրարու պի- 17 տի զարնեմ, և իմ սրտմտութիւնս պիտի հասցնեմ. ես Տէրս խօսեցայ։

Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 18 19 ըսելով. Որդի մարդոյ՝ դուն քեզի երկու ճամբայ պատրաստէ, որ Բաբելոնի թագաւորին սուրը գայ. անոնց երկուքն ալ մէկ երկրէ պիտի ելլեն. ու մէկ ան-

մը ընարէ, քաղաքին ձամբուն
20 գլուխը ընարէ։ Ձամբայ պատրաստէ, որ Ամմոնի որդւոցը
Ռաբբային վրայ, և Յուդայի
մէջ եղող պարսպաւոր Երուսաղէմին վրայ տանի գայ։
21 Ուստի զի Բաբիլոնի թագաւորը ճամբուն բաժանուելին վրայ՝ երկու ճամբուն գլուխը
կայնեցաւ, որ հմայութիւն ընէ. անիկայ իր նետերը երերցուց, թերափիներուն հարցուց,
22 լերդին նայեցաւ։ Աջոր ալ ձեռքին մէջ հմայութիւն կար Երուսաղէմի համար, որ մեքենաներ դնէն, պատերազմի մէջ բերանին բանան, ու աղաղակով
ձայն վերցնեն. դռներուն դէմ
մեքենաներ դնէն, հողաթումբ
կանգնեն, ու մատակոց շինեն։
23 Բայց ասիկայ անոնց աչքերուն առջին անոնի հմայութիւն մը պէս պիտի ըլլայ. ուստի անոնց երդումները երես էին. բայց ան ինկայ էրէնց անօրէնութիւնը պիտի յիշեցնէ, որպէս զի բռնուին։
24 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետեւ դուք ձեր անօրէնութիւնը յիշեցուցիք, երբոր ձեր յանցանքները յայտնուեցան, ու բոլոր գործքերնուդ մէջ ձեր մեղքերը երեցան, ընանոյ յիշեցնելուդ համար՝ ձեռքով պիտի բռնուիք։
25 Եւ դուն ով պիղծ ու ամբարիշտ իշխան Իսրայէլի, որ քու օրդ հասեր է, ուստի անօրէնութիւնդ ժամանակին վախճանը,
26 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Խայրը վերցուր, ու թագը հանէ. ասիկայ այսպէս չըլլար. ցածը բարձրացուր, ու բարձրը
27 ցածցուր։ Ջանիկայ տակնուվրայ, տակնուվրայ, տակնուվրայ պիտի ընեմ. ու ալ պիտի չըլլայ, մինչև որ գայ անիկայ որուն իրաւունքն է, ու անոր պիտի տամ։
28 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ մարգարէացիր, ու ըսէ. Ամմոնի որդւոցը համար, ու անոնց նախատանքը համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. ու ըսես. Սուրը՝ սուրը քաշուած է, ոճ մորթելու համար սրբուած է, որ իր փայլմամբը հատցընէ։ Երբոր քեզի համար սուտայն տեսիլքներ կը տեսնեն, և սուտ հմայութիւններ կ'ընեն, որ քեզ սպաննուելու ամբարիշտներուն պարանոցին վրայ բերեն, որոնց օրը հասեր է, անոնց անօրէնութեանը ժամանակին վախճանը։
29
30 Նիկայ իր պատեանը դարձընեմ. քեզ՝ քու ստեղծուած տեղդ, ու քու ծննդեանդ երկրին մէջ պիտի դատեմ. Եւ քու վրադ
31 իմ բարկութիւնս պիտի թափեմ. քու վրադ իմ սրտմտութեանս կրակովը պիտի փչեմ, ու քեզ բարբարոս մարդիկներուն՝ ապականելու վարպետ եղողներուն ձեռքը պիտի տամ։
32 Հրոյ ճարակ պիտի ըլլաս. քու արիւնդ երկրին մէջտեղը պիտի ըլլայ. դուն պիտի չյիշուիս. վասն զի ես Տէրս խօսեցայ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Նե Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. 2 Ու դուն՝ որդի մարդոյ՝ ոս արիւնահեղ քաղաքին դատաստան պիտի ընես, դատաստան պիտի ընես. ուրեմն անոր բոլոր պղծութիւնները իրեն գիտցուր։ Ու ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ով քաղաք՝ որ քու մէջդ արիւն կը թափես, որպէս զի քու ժամանակդ գայ, և քու անձդ պղծելու համար՝ քեզի դէմ կուռքեր կը շինես, Դուն՝ քու թափած արիւնովդ յանցաւոր եղար, ու շինած կուռքերովդ պղծուեցար, և քու օրերդ մօտեցուցիր, ու քու տարիներուդ հասար. անոր համար քեզ ազգերուն նախատինք, ու ամէն երկիրներուն ծաղր ընեմ։ 3 Քիչ մըն ալ եղողները, ու քեզմէ հեռու եղողները քեզ ծաղր պի-

ան բնեն, ո՛վ վաստահամբաւ ու աղմկալից քաղաք։
6 Ահա քու մէջդ Իսրայէլի իշխանները՝ ամէն մէկը իր բազուկովը՝ արիւն թափելու համար
7 կայներ են։ Քու մէջդ հայրը ու մայրը անարգուեցին, քու մէջդ օտարականին բռնութիւն ըրին, քու մէջդ որբին ու որբևարիին վնաս
8 կանք ըրին։ Իմ սուրբ բաներս արհամարհեցիր, և իմ շաբաթներս
9 պղծեցիր։ Քու մէջդ բանսարկու մարդիկներ եղան արիւն թափելու համար, ու քու մէջդ լեռներու վրայ կերան, և քու մէջդ նզովածութիւն ըրին։
10 Քու մէջդ պղծեր էր հօրը մերկութիւնը յայտնեց, քու մէջդ դաշտանի պատճառով անմաքուր
11 եղող կնիկը բռնադատեցին։ Դարձ մէկը իր դրացիին կնկանը հետ պղծութիւն ըրաւ, ու մէկը ընչաքաղցութիւն ըրաւ՝ իր հարսը պղծելով, և քու մէկդ ուրիշ մէն ալ իր քոյրը՝ իր հօրը
12 աղջիկը բռնադատեց։ Քու մէջդ արիւն թափելու համար կաշառք առին, վաշխ ու ամօթալի առին, և բռնութիւն ընելով քու դրացիներդ բան վաստկեցար ու զիս մոռցար, ու ինծի մեռցար՝
13 ի՛նքն Տէր Եհովան։ Ուստի ահա քու ըրած ագահութիւնդ, ու քու մէջդ եղած արիւնահեղութիւնդ համար ձեռքիս խփարտ
14 զարկի։ Իմիկ քու սիրտդ կրնայ դիմանալ, կամ թէ ձեռքդ կրնան ուժգնանալ այն օրերը՝ որ ես քեզի հաշուոցով պիտի ընեմ, ես Տէրս խօսեցայ,
15 ու պիտի կատարեմ։ Ես քեզ ազգերու մէջ պիտի ցրուեմ, ու քեզ երկիրներու մէջ ցիրուցան պիտի ընեմ, և քու պղծութիւնդ
16 քեզմէ պիտի հատցնեմ։ Ու զուն քեզմէ պիտի պղծես ազգաց աչքերուն առջեւ, ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը։
17 Ես Տէրոջը խօսքը ինծի ե-
18 ղաւ ըսելով. Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլ տունը ինծի կղկղանքի

պէս եղաւ, ամէնը հալոցի մէջ պղինձի, անագի, երկաթի ու կապարի պէս՝ արծաթի կղկղանք եղան։ Անոր համար Տէրը Եհո- 19
վան այսպէս կ'ըսէ. Որովհետեւ ամէնդդ կղկղանքի պէս եղաք, անոր համար ահա ես ձեզ Երուսաղէմի մէջ պիտի ժողվեմ։ Ինչ- 20
պէս որ արծաթը, ու պղինձը, ու երկաթը, և կապարը, ու անագը հալոցի մէջ կը ժողվեն, ու անոր վրայ կրակը կը փչեն՝ զանոնք հալեցնելու համար, այնպէս ալ ձեզ իմ բարկութեամբս ու սրտմտութեամբս պիտի ժողվեմ, և պիտի հնազանդեմ, ու պիտի հալեցնեմ։ Ես ձեզ մէկտեղ 21
բերելով՝ ձեր վրայ իմ բարկութեանս կրակովը պիտի փչեմ, և դուք անոր մէջը պիտի հալիք։ Ինչպէս որ արծաթը հալ- 22
ցին մէջը կը հալի, դուք ալ անոր մէջը այնպէս պիտի հալիք, ու պիտի գիտնաք՝ որ ես Տէրս իմ սրտմտութիւնս քեզի վրայ։

Ես Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 23
ըսելով. Որդի մարդոյ՝ անոր ը- 24
սէ. Դուն անմաքուր երկիր մըն ես, որ չ՚ուզեր անձրեւով մաքրուիլ՝ ի՛նչ օրը որ ցասումի օրը անձրեւ մը չըլլաս։ Անոր մէջը իր մարգարէ- 25
ներուն դաւաճանութիւնը կայ, որպէս առիւծ յափշտակող ու մարդ ընդող առիւծի պէս՝ հոգիներ կ'ուտեն, անձեր գանձ ու պատուական բաներ առին, ու անոր մէջը անարգութիւնները շատցուցին։ Անոր քահանաները իմ օ- 26
րէնքս աւրեցին, ու իմ սուրբ բաներս պղծեցին, սուրբը պղծածին չզատուցին, և անմաքուրին ու մաքուրին տարբերութիւնը չգիտցուցին, և իրենց աչքերը իմ շաբաթներէս ծածկեցին, ու ես անոնց մէջը պղծուած եղայ։ Անոր իշխանները անոր մէջ 27
յափշտակող գայլերու պէս՝ արիւն թափելու ու հոգի կորսնցնելու եանէ եղան, որպէս զի ագահութիւնը բան վաստ-

28 կին։ Եւ անոր մարգարէն ըսաւ. Նայն տեսիլքին համար, ո՛վ տ՛ Նոյ զուարթ կիլայ ձեզի՛ն, ու ըսին. Տէր Եհոնան այսպէս կ՚ըսէ, Թէև
29 Տէրը խօսած չէր։ Երկրին ժողովրդը մեծ զրկանք ըրին, ու մեծ յափշտակութիւն ըրին. և աղքատը ու անանկը բռնադատեցին, ու օտարականին անիրաւ
30 ուրեմն զրկանք ըրին։ Եւ անանցիկ մարգ մը վիճաբեցի, որ պարիսպ չինէ, ու խզտանոնին մէջ իմ առջեւս կայնի երկրին համար, որ զանիկայ չաւրեմ.
31 բայց չգտայ։ Ուստի իմ բարկութիւնս անոնց վրայ թափեցի. զանոնք իմ սրտմտութեանս կրակովը ոչնչացուցի. անոնց ճամբանքը իրենց գլխուն տուի՝ կ՚ըսէ Տէր Եհոնան։

ԳԼ. ԻԹ.

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինձ
2 ձի եղաւ՝ ըսելով. Որդի մարգոյ՝ երկու կիներ կային մէկ մօր
3 աղջիկներ։ Ու անոնք Եգիպտոսի մէջ պոռնկութիւն ըրին. իրենց մանկութեան առնը պոռնկութիւն ըրին. անոնց ծիծերը հոն ճնշուեցան, ու անոնց կուսութեան տիրքերը հոն շոշափուեցան։ Եւ անոնց անուն-
4 ները՝ մեծին Ոողայ, ու անոր քրոջը Ոողիբայ էր. ու անոնք իմս եղան, և աղաքներ ու աղջիկներ ծնան։ (Ու անոնց անուններուն համար՝ Սամարիան է, ու Ոողիբայ Երուսաղէմն է։)
5 Եւ Ոողան՝ քանի որ իմս էր, պոռնկութիւն ըրաւ, ու իր հմայներուն սիրահարեցաւ, այսինքն Ասորեստանցի զօրութիւններուն,
6 կապուտակ հագնող կառավարիչներուն ու հեծելազօրներուն, ճի հեծնող ճիւաղութիւն պարզ ա-
7 մէնը շնորհալի երիտասարդներ էին։ Եւ անոնց պոռնկութիւն ըրաւ անոնց հետ՝ այսինքն Ասորեստանի ամէն ընտիր որդւոցը հետ, նաև ան ամէնուն հետ՝ որոնց սիրահարեցաւ, ու անոնց ամէն կուռքերովը պղծուեցաւ։
8 Ու Եգիպտոսէն հեռացած պոռնկութիւնները չձգեցաւ. վասն զի անոր մանկութեան առնը անոր հետ պառկեր էին, և անոր կուսութիւնը սոսկալիները չոշափեր էին, ու իրենց պոռնկութիւնը անոր վրայ թափեր էին։
9 Ընդ որ զանիկայ իր հմայներուն ձեռքը տուի, Ասորեստանի որդւոցը ձեռքը՝ որոնց սիրահարած էր։
10 Անոնք անոր մերկութիւնը յայտնեցին. անոր տղաքներն ու աղջիկները առին, ու զանիկայ սրով մեռցուցին. այսպէս անիկայ կիներուն մէջը անուանի եղաւ, և անոր վրայ դատաստաններ՝ ի գործ դրին։
11 Ու երբոր անոր քոյրը Ոողիբան տեսաւ, իր սիրահարութիւնը անկէ աւելի ապականեցաւ, և իր պոռնկութիւնները՝ իր քրոջը պոռնկութիւններէն աւելի շոշ-
12 ղոց։ Ու էլ գրացիներուն սիրահարեցաւ, այսինքն Ասորեստանի որդիներուն, շքեղութեամբ հագուած կառավարիչներուն ու հեծելազօրներուն, ճի հեծնող ճիւաղութիւն պարզ ամէնը շնորհալի երիտասարդներ էին։
13 Եւ տեսայ որ պղծեցաւ, որ երկուքին ալ ճամբան մէկ եղաւ։ Եւ
14 իր պոռնկութիւնները աւելցուց. քանդել երբոր պատի վրայ նկարուած մարդիկներ՝ հօրմով նկարուած Քաղդէացւոց պատկերները տեսաւ,
15 Որոնք մէջքերնին գօտի կապած էին, և իրենց գլուխներուն վրայ ներկուած խայթ ունէին, ու ամէնքը իշխանները կերեւցնելով էին, իրենց ծննդեան երկրին Բաբիլոնի որդւոցը Քաղդէացւոց նմանութիւնը պէս, Ջանոհ իր աչքերովը
16 տեսածին պէս՝ անոնց սիրահարեցաւ, և անոնց՝ Քաղդէացւոց երկիրը դեսպաններ խրկեց։ Ու
17 Բաբիլոնի որդիքը անոր հետ սիրոյ անկողինը մտան, և զանիկայ իրենց պոռնկութիւնովը պղծ-

արիւնը իր մէջն է, զանիկայ չոր
ոսկառաժի վրայ դրաւ, զանիկայ
գետնի վրայ շիմանիլ որ զսնի-
8 կայ հողով ծածկէ։ Իմ սրտիմը
տեսնիլս հանելու, ոչ վրէժ
առնելու համար, անոր արիւնը
չոր ոսկառաժի վրայ դրի, որ
9 չծածկուի։ Ասոր համար Տէր
Եհովան այսպէս կ'ըսէ, վայ ա-
րիւնահեղ քաղաքին, ես ալ կը-
մեծցնեմ փեզը պիտի ծածկելիս։
10 Փայտերը շատցուր, կրակը բը-
նկցուր՝ որ միսը հալի, հա-
մեմունքը ալ դիր, ու ոսկորները
11 այրին։ Եարը պարապ խնոան
կայծերուն վրայ դիր, որպէս զի
պղինձը տաքնայ ու այրի, ու
մէջի պղտութիւնը հալի, ու
12 ժանգը հատնի։ Անիկայ աշխա-
տութիւնով չէ՝ յոգնեցաւ, ու
անոր շատ ժանգը կրմէն չելաւ,
անոր ժանգը կրակով չեղաւ։
13 Քու անմաքրութեանդ մէջ պըղ-
ծոտութիւն կայ, որովհետեւ
քեզ մաքրելու աշխատեցայ, ու
դուն չմաքրուեցար, այսուհետեւ
քու անմաքրութենէդ պիտի չը-
մաքրուիս, մինչեւ որ իմ բարկու-
թիւնս քու վրադ հնչեցնեմ։
14 Ես Տէրս խօսեցայ, իմ խօսքս
պիտի գայ, ու չանխնայ պիտի
կատարեմ, պիտի չնեղուիմ, ու
պիտի չփոշմանիմ, և պիտի չեղը-
ջամ, քու ճամբաներուդ, ու
քու գործերուդ համեմատ պի-
տի դատուիս՝ կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան։
15 Եւ Տէրոջը խօսքը հնձի եղաւ՝
16 ըսելով. Որդի մարդոյ՝ ահա ես
հարուածով մը քու աչքերուդ
ցանկութիւնը քեզմէ պիտի առ-
նեմ, ու դուն չպըղտաս, ու չլաս,
և քու արտեղդ արցունք չդայ։
17 Լռութեամբ ըլլայ քու հե-
ծութիւնդ, մեռելի սուգ մի՛
բռներ, քու սպասըդ գլուխդ
փաթթէ, կօշիկներդ ոտքերդ
հագիր, ու շրթունքդ մի ծած-
կեր, և մարդոց հացը մի ուտեր։
18 Եւ առաւօտուն ժողովուրդին
խօսեցայ, ու իրիկունը կնիկս մե-
ռաւ, ու հետևեալ առաւօտուն
հնձի հրամայուածը ըրի։ Եւ ժո- 19
ղովուրդը հնձի ըսաւ, Մեզի չես
պատմեր թէ ատ քու ըրածնիդ
մեզ ինչ պիտի իմանայ ըլլիս։
Ու ես անոնց ըսի. Տէրոջը խօսք 20
քը հնձի եղաւ՝ ըսելով. Խոսու 21
իսրայէլի տանը ըսի. Տէրը Եհովան
այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես իմ սրբ-
րատունս՝ ձեր զօրութեանը պար-
ծանքը, ձեր աչքոց ցանկութիւ-
նը, ու ձեր հոգւոյն խնայածը
պիտի պղծեմ. և ձեր թողուա-
ցած տղաքներնիդ ու աղջիկներ-
նիդ սրով պիտի իյնան։ Եւ դուք 22
իմ ըրածիս պէս պիտի ընէք. չեր
շրմունքնիդը պիտի չծածկէք,
ու մարդոց հացը պիտի չուտէք.
Ու ձեր ապարօշնիդը գլուխ- 23
նիդին, և ձեր կօշիկնիդը ոտ-
քերնիդ պիտի յլան. պիտի չող-
բաք, ու պիտի չլաք. հապա
ձեր անօրէնութիւններուն պիտի
մաշիք, և իրարու հետ պիտի
հեծէք։ Ու Եզեկիէլը ձեզի նշան 24
մըն է. դուք անոր բոլոր ըրածին
պէս պիտի ընէք. ու երբոր ա-
սիկայ ըլլայ, պիտի գիտնաք թէ
ես եմ Տէր Եհովան։
Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ երբոր 25
ես անոնցմէ առնեմ անոնց զօրու-
թիւնը, անոնց պարծանաց ցնծու-
թիւնը, անոնց աչքոց ցանկու-
թիւնը, ու անոնց հոգւոյն
սիրած տղաքներնը ու աղջիկնե-
րը. Ահա այն օրը աղատուածը 26
քեզի պիտի գայ, և քու ականջ-
ներուդ պիտի պատմէ։ Այն օրը 27
քու բերանդ պիտի բացուի ա-
զատուածին, ու պիտի խօսիս
և ալ համր չըլլաս. ու դուն ա-
նոնց նշան պիտի ըլլաս. ու պիտի
գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԻԵ

Գաղթական Տէրոջը խօսքը հնձի 1
եղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ՝ ե- 2
րես Ամմոնի որդիներուն դար-
ձուր, ու անոնց վրայ մարգարե-
ութիւն ըսէ. ու Ամմոնի որդի- 3
ոցը ըսէ, Տէր Եհովային խօս-

քը մոխիկ ըմբռք. Տէր Եհովան
այսպէս կ'ըսէ. Որովհետև դուն
կոչ ըսիր իմ պրպտանիս վրա-
յով, երբոր պղծուեցաւ, ու
Իսրայէլի երկրին վրայով, երբոր
աւերակ եղաւ, և Յուդայի տա-
նը վրայով, երբոր գերութեան
4 գնաց. Ասոր համար ահա ես
քեզ արևելքի բնակիչներուն
ժառանգութեան կու տամ, ու
քու մէջդ կրնոց գիղերը պիտի
հաստատեն, ու քու մէջդ կրնոց
վրաններըը պիտի դնեն. քու պը-
տուղներդ պիտի ուտեն, և քու
5 կաթդ պիտի խմեն: Որ Ռաբ-
բան ուղտերու փողոցի և Ամ-
մոնի որդւոց երկիրը հօտերու մա-
կաղատեղ պիտի ընէ. ու պիտի
6 գիտնաք թէ ես եմ Տէրը: Վասն
զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Որովհետև դուն ծափ զարկիր,
ու ոտքդ գետինը զարկիր, ու
Իսրայէլի երկրին վրայ քու հոգ-
ւոյդ բոլոր արհամարհանքը ու-
րախալով, Ասոր համար ահա ես
7 իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկ-
նցընեմ, ու քեզ ազգերուն
յափշտակութեան ըլլալու պիտի
տամ, և քեզ ժողովրդներէն
պիտի կտրեմ, ու քեզ երկիրնե-
րուն մէջէն պիտի կորսնցընեմ,
քեզ բնաջինջ պիտի ընեմ. ու պի-
տի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը:
8 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Որովհետև Մոաբը ու Սէիրը
ըսին, Թէ Ահա Յուդայի տունը
9 ամէն ազգերուն պէս է. Ասոր
համար ահա ես Մոաբի սահ-
մանը իր քաղաքներէն Իր ծայրը
եղող քաղաքներէն, երկրին պար-
ծանքը եղող Բեթհեսիմոթի, Բե-
ելմէոնի ու Կարիաթհայիմի կազմն
10 պիտի բանամ Արևելքի բնակիչ-
ներուն, որ Ամմոնի որդւոցը վրայ
գան, ու անոնց երկիրը անոնց ժա-
ռանգութեան պիտի տամ, որպէս
զի Ամմոնի որդիքը ազգերուն
11 մէջ չյիշուին: Մոաբի մէջ ալ
դատաստաններ կ'գործ պիտի
դնեմ. ու պիտի գիտնան թէ ես
եմ Տէրը:

Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. 12
Որովհետև Եդոմը Յուդայի տու-
նը դէմ գնելով՝ վրէժ առաւ, և
անկէ վրէժ առնելով մեծ յան-
ցանք ըրաւ, Ասոր համար Տէր 13
Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Եդոմի
վրայ անշուշտ ձեռքս պիտի եր-
կնցընեմ, և մարդ ու անասունը
անկէ պիտի կտրեմ, և զանիկայ
անապատ պիտի ընեմ Թեմանէն.
ու մինչև Դեդանը սրով պիտի
իյնան: Եւ իմ ժողովրդիս Իս- 14
րայէլին ձեռքովը՝ իմ վրէժխնդ-
րութիւնս Եդոմի վրայ պիտի
կատարեմ. ու անոնք իմ սրտմ-
տութիւնս ու բարկութիւնս
Ճանչնալու պիտի ընեն Եդոմի
մէջ. և իմ վրէժխնդրութիւնս
պիտի գիտնան՝ կ'ըսէ Տէր Եհո-
վան:

Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ո- 15
րովհետև Փղշտացիք վրէժխնդ-
րութեամբ վարուեցան, ու հո-
գիի արհամարհանքը վրէժ առին
հինաւուրց ատելութեամբ ու-
զելով, Ասոր համար Տէր Եհովան 16
այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես իմ ձեռ-
քս Փղշտացւոց վրայ պիտի եր-
կնցընեմ, և Քերեթհիները պի-
տի կտրեմ, ու ծովեզերքը ո-
գնութեան ժողովրդը բնաջինջ
պիտի ընեմ. Եւ անոնց վրայ 17
իմ սրտմտութիւնս յանդիմանու-
թիւններով մեծ վրէժխնդրու-
թիւններ պիտի կատարեմ. ու
երբոր իմ վրէժս անոնցմէ առ-
նեմ, պիտի գիտնան թէ ես եմ
Տէրը:

ԳԼ. Ի.Զ

Եւ եղաւ որ տասներեքերորդ 1
տարին՝ ամսուն առաջին օրը՝ Տէ-
րոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով.
Որդի մարդոյ՝ որովհետև Տիւրոս 2
որ Երուսաղէմի վրայով ըսաւ.
Վայ՝ ժողովուրդց դռներըը կոտ-
րեցաւ. անոր ամէն բանը ինծի
փոխադրուեցաւ. անոր աւերակա-
գառնալովը ես պիտի լեցուիմ.
Ասոր համար Տէր Եհովան այս- 3
պէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ

եմ՝ ով Տիւրոս, ու քու վրադ շատ ազգեր պիտի յարուցանեմ, ինչպէս որ ծովը իր ալիքները կը
4 յարուցանէ. Եւ անոնք Տիւրոսին պարիսպները պիտի աւրեն, ու անոր աշտարակները պիտի փլցընեն. ու ես անոր հողը անկէ պիտի աւլեմ, և զանիկայ շոր ապառաժի պիտի դարձընեմ:
5 Անիկայ ծովուն մէջը ուռկանները փռելու տեղ պիտի ըլլայ. վասն զի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան. ու անիկայ ազգերուն ա-
6 ւար պիտի ըլլայ. Եւ անոր ագարակները որ դաշտի մէջ են, սրով պիտի սպաննուին. և Ցոդիի պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը:
7 Վասն զի Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես հիւսիսէն Տիւրոսի վրայ պիտի բերեմ թագաւորաց թագաւորը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը՝ ձիերով, կառքերով, ձիաւորներով, բազմաթիւնով ու շատ ժողո-
8 վուրդով: Անիկայ քու աղջիկներդ դաշտի մէջ սրով պիտի մեռցընէ, և քեզի դէմ մարտկոց պիտի շինէ, ու քեզի դէմ հաղարդուը պիտի կանգնէ, ու քեզի դէմ վահան պիտի վերցընէ.
9 Եւ քու պարիսպներուդ դէմ՝ իր պատերազմական մեքենաները պիտի դնէ, ու իր տապարներովը քու աշտարակներդ պիտի փըլ-
10 ցընէ: Անոր ձիերուն բազմութիւնէն՝ անոնց փոշին քեզ պիտի ծածկէ. ձիաւորներուն, ու անիւներուն, և կառքերուն ձայնէն քու պարիսպներդ պիտի սասանին, երբոր ինքը քու դռներէդ մտնէ՝ պարիսպը փլած քաղաքի
11 մէջ մտնողներուն պէս: Ձիու սմին փողոցներդ իր ձիերուն սմբ բակներովը պիտի կոխէ. քու ժողովուրդդ սրով պիտի սպաննէ, և քու ամուր բերդերդ գետնի
12 հետ հաւասար պիտի ըլլան: Ու քու հարստութիւնդ պիտի թալըն են, ու առևտրականներդ աւար պիտի առնեն, և քու պարիսպներդ պիտի փլցընեն, ու գեղեցիկ տուներդ պիտի քակեն, և քու քարերդ, փայտերդ, ու հողդ ջուրերուն մէջը պիտի ձգեն: 13 Եւ քու երգերուդ աղաղակը պիտի դադրեցընեմ, ու քու քնարներուդ ձայնը ուրիշն ալ պիտի չլսուի: Եւ քեզ շոր ապառաժի 14 պիտի դարձընեմ. ուռկանները փռելու տեղ պիտի ըլլաս. ուրիշն ալ պիտի չշինուիս. վասն զի ես Տէրս խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան:
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ 15 Տիւրոսին. Միթէ քու կործանմանդ ձայնէն կղզիները պիտի չսասանին, երբոր քու մէջդ կոտորած ըլլալով՝ վիրաւորները հեծեծեն: Ան առնը ծովուն բոլոր 16 իշխանները իրենց աթոռները վրայէն պիտի իջնեն, և իրենց պատմուճանները պիտի հանեն, ու իրենց նկարագործ հանդերձները պիտի մերկանան, սոսկումի պիտի հագնին, գետնի վրայ պիտի նստին, և ամէն վայրկեան պիտի սարսափին, ու քու վրայդ պիտի ապշին. Եւ քու 17 վրայդ ողբ ընելով՝ քեզի պիտի բսեն. Ի՛նչպէս կործանեցար՝ ով ծովաբնակ անուանի քաղաք, որ ծովուն մէջը զօրաւոր էիր դուն ու քու բնակիչներդ՝ որ ահարկու էիք ծովեզերքին բոլոր բնակիչներուն: Հիմա քու կործանման 18 օրը՝ կղզիները պիտի դողան, ու ծովու մէջ եղող կղզիները քու բնաջինջ ըլլալուդ վրայով պիտի ապշին:
Քանզի Տէր Եհովան այսպէս 19 կ'ըսէ. Երբոր քեզ աւերակ քաղաք մը ընեմ ան քաղաքներուն պէս՝ որոնք բնակիչ չունին, և քու վրադ անդունդը հանեմ, ու շատ ջուրերը քեզ ծածկեն, Եւ քեզ գուբը իջնողներուն 20 հետ հին ժողովուրդին իջեցընեմ, ու քեզ գուբը իջնողներուն հետ գետնին տակերը՝ յաւիտենական աւերակներուն մէջ նստեցընեմ, այնպէս որ՝ դէմդ ալ չբնակուիս. ան առնը ես կենդանեաց երկ-

բին մէջ փառք պիտի դնեմ։
21 Քեզ ամենուն սոսկում պիտի բե-
նեմ, ու պիտի ոչնչանաս. ու
երբոր փնտռուիս, ալ յաւի-
տեան պիտի չգտնուիս, կ՚ըսէ
Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԻԷ

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ին-
2 ձի եղաւ՝ ըսելով. Դուն՝ որդի
մարդոյ՝ Տիւրոսի վրայ ողբ ըրէ։
3 Եւ Տիւրոսին ըսէ. Ո՛վ ծովուն
մուտքերը բնակող, շատ կղզինե-
րու մէջ ժողովուրդներուն հետ
վաճառականութիւն ընող, Տէր
Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ո՛վ Տիւ-
րոս՝ դուն ըսիր թէ՝ Ես գեղեց-
կութեան մէջ կատարեալ եմ։
4 Քու սահմանները ծովուն մէջ-
տեղն են. քեզ շինողները քու
գեղեցկութիւնդ կատարեալ ը-
րին։
5 Անոնք քու ամէն նաւու տախ-
տակները՝ Սանիրի մայրիէն շին-
ցին. Լիբանանէն եղեւիններ ա-
ռին, որ քեզի կայմեր շինեն։
6 Քու թիերդ Բասանի կաղնիներ-
բէն շինեցին. քու նստարանները՝
Կիտացւոց կղզիներէն էբոյ ոս-
տանէ շինեցին փղոսկրով պատ։
7 Քու բազած առագաստդ՝ Եգիպ-
տոսի նկարագործ բեհեզն էր.
քու ծածկոյդ՝ Եղիսայի կղզի-
ներուն կապուտակ ու ծիրանե-
8 գոյն ներքան էր։ Սիդոնի ու
Արուադի բնակիչները՝ քու թիա-
վարներդ էին. քու մէջդ եղող
իմաստուններդ՝ ով Տիւրոս, ա-
նոնք քու նաւավարներդ էին։
9 Գեբալին ծերերը, ու անոր ի-
մաստուններդը քու մէջդ էին, քու
ծածկուած նորոգելու
համար. ծովուն բոլոր նաւերը,
ու անոնց նաւաստիները՝ քու առ-
ուտուրդ ընելու համար քու
10 մէջդ էին։ Քու զօրքերուդ մէջ
պատերազմական մարդիկներդ՝
Պարսք, Ղուդացիք ու Փուդա-
ցիք էին. քու մէջդ վահան ու
սաղաւարտ կախողը անոնք էին,
ու անոնք քեզ փառաւորեցին։
Արուադացիք քու զօրքիդ հետ՝ 11
շուրջանակի քու պարիսպներուդ
վրայ, ու Գամադացիք քու աշ-
տարակներուդ մէջն էին. անոնք
իրենց վահանները շուրջանակի
քու պարիսպներուդ վրայ կը կո-
խէին. անոնք քու գեղեցկու-
թիւնդ կատարեալ ըրին։
Ամէն ջեռակ ապրանք շատ ըլ- 12
լալուն համար Թարսիսի էնոխէ-
ներըը քու վաճառականներդ էին.
անոնք քու վաճառականոյներուդ
մէջ արծաթի, երկաթի, անագի
ու կապարի առուտուր կ՚ընէին։
Յաւան, Թաբէլ ու Մոսոք քու 13
վաճառականներդ էին. անոնք
քեզի հետ մարդոց հոգիներու
ու պղնձէ առարկաներու առու-
տուր կ՚ընէին։ Թոգրամայի տու- 14
նէն քու վաճառականոյներդ կը
բերէին ձիեր ու ձիաւորներ, և
ջորիներ։ Դեդանի որդիքը՝ քու 15
վաճառականներդ էին. շատ կղզի-
ներու վաճառականութիւնը
քու ձեռքդ էր. անոնք քեզի
հետ փղոսկրի ժանիքներով ու
ապնիաղով փոխանակութիւն կ՚ը-
նէին։ Ձեռագործներուդ շա- 16
տութիւնը համար՝ Ասորիք քու
վաճառականներդ էին. և քու
վաճառականոյներուդ մէջ կարկե-
հան, ծիրանեգոյն, նկարա-
գործ կերպասներ, բեհեզներ, բա-
ռեներ, ու կարմիր յակինթի ա-
ռուտուր կ՚ընէին։ Յուդան ու 17
Իսրայէլի երկիրը քու վաճառա-
կաններդ էին. անոնք քեզի հետ
Մէննիթի ցորեներ, խմորեղէններ,
մեղր, եղի ու բալասանի ա-
ռուտուր կ՚ընէին։ Ձեռագործ- 18
ներուդ շատութենէն՝ ամէն ջե-
ռակ ապրանք շատ ըլլալուն հա-
մար՝ Դամասկոսը քու վաճա-
ռականդ էր՝ Քելբոնի գինիով
ու ձերմակ բուրդով։ Վէդան 19
ու Յաւան՝ քու վաճառանոցնե-
րուդ մանած կը բերէին. քու
վաճառներուդ մէջը՝ բանուած
երկաթ, կասիա, ու խառնիճ-
ղէգն կար։ Կառքերու համար 20
պատառականները քու վաճա-

21 առանձ՝ Դեդանէ էր։ Ա՛րդարացիք, ու կեղտոտ բոլոր իշխանները քու պատրաստ վաճառականներդ էին, անոնք քեզի հետ դառնեակներ, խոկրոս ու նոխաղներու առուտուր կ՚ընէին։
22 Սաբայի ու Ռեգմայի վաճառականները՝ քու վաճառականներդ էին, անոնք քու վաճառանոցներուդ մէջ ամէն պէսակ ընտիր խառնիճաղ, և ամէն պէսակ պատուական քարերու, ու ոսկիի
23 առուտուր կ՚ընէին։ Խառան, Քաննէ, ու Եդեմ, Սաբայի վաճառականները, Ասորեստան ու Քազմադ՝ քու վաճառականներդ էին։
24 Անոնք քու վաճառանոցներուդ մէջ քեզի հետ շքեղ հանդերձներով, կապուտակ ու նկարագործ վերարկուներով, ու երփնագեղ գորգերով էջդոաջ՝ ու չուանեակով կապուած՝ եղևնափայտէ սնտուկներու առուտուր կ՚ընէին։
25 Թարսիսի նաւերը՝ քու առուտուրիդ համար կը պտրտէին, ու դուն լեցուեցար, ու խիստ փառաւոր եղար ծովուն մէջ։
26 Քու թիակաւորներդ՝ քեզ շատ նաւերու բերին, արևելեան հովը քեզ ծովուն մէջտեղը կոտրեց։
27 Քու մատնանիշներդ ու վաճառականներդ՝ առուտուրդ, քու նաւաստիներդ ու նաւավարներդ, քու նաւերդ նորոգողները ու քեզի հետ առուտուր ընողները, և քու մէջդ եղող բոլոր պատերազմական մարդիկներդ, ու քու մէջդ եղող բոլոր բազմութիւնդ՝ քու կործանումդ օրը ծովուն մէջ
28 ահը պիտի իյնան։ Քու նաւավարներուդ ազաղակին ձայնէն արտաձանները պիտի ողողին։
29 Ու ամէն թի քաշող նաւաստինները, ամէն ծովու նաւավարները՝ իրենց նաւերէն պիտի իջնեն, ու ցամաքը պիտի կայնին,
30 Ու իրենց ձայնը քու վրադ լսել պիտի տան, ու դառնա-

պէս պիտի աղաղակեն, և իրենց գլուխնին հող պիտի դնեն, ու մոխիրի մէջ պիտի թաւալին։ 31 Ու քեզի համար՝ մազերնին պիտի փետեն, և քարքա պիտի հագնին, ու քեզի համար՝ սրտի ցաւով ու դառն ողբով պիտի լան։ Ու իրենց սուգին 32 մէջը՝ քեզի համար ողբալու յօդս պիտի վերցընեն, ու քու վրադ ողբան ըսելով. Ո՞նչ քաղաք կար Տիւրոսի նման, որ ծովուն մէջը բնակիչ եղաւ։ Քանի որ քու 33 վաճառներդ ծովէն կ՚ելլէր, շատ ազգեր կը կշտացընէիր, շատ ապրանքներովդ ու առուտուրներովդ երկրի թագաւորները կը հարստացընէիր։ Ջարիբուն խո- 34 րութիւններ մէջ ծովերէն կոտրուած ատեն՝ քու վաճառականներդ, ու բոլոր բազմութիւնդ քու մէջդ իյնան։ Կղզիներուն բոլոր բնակիչները 35 քու վրայովդ ապշեցան, ու անոնց թագաւորները խիստ զարհուրեցան. երեսնիդ երփներանգները դողնեցան։ Ազդերուն մէջ վաճա- 36 ռականները քու վրադ սուլեցին. դուն ասկումի պիտի եղար, և յաւիտեան պիտի չըլլաս։

ԳԼ. ԻԸ

Ու Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ՝ Տիւրոսի իշխանին ըսէ թէ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև քու սիրտդ հպարտացաւ, ու ըսիր թէ՝ Ես աստուած մըն եմ. ես ծովուն մէջտեղը Աստուծոյ աթոռը կը նստիմ. սակայն դուն մարդ ես, ու չէ թէ Աստուած. թէև քու սիրտդ՝ Աստուծոյ սրտին տեղը դրիր. Ահա դուն Դանիէլէն իմաստուն ես. բնաւ մէկ գաղտնիք մը քեզմէ չպահուեցաւ. Քու իմաստութիւնովդ ու հանճարովդ քեզի հարստութիւն ստացար, և դանձերը մէջը ոսկիս ու արծաթս ժողվեցիր։ Շատ իմաստութիւնովդ ու վաճառականութիւնովդ քու

հարսառնեմիւնդ շահագործիլը. և քու հարսառնեմեանդ պատճառովը սիրտդ հպարտացաւ։
6 Ասոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետև դուն քու սիրտդ Աստուծոյ պարսին տեղը դրիր, Ասոր համար ահա ես քու վրադ օտարներ՝ ազգաց բռնաւորները պիտի բերեմ. և անոնք քու խնամառնեմեանդ գեղեցկութեանը վրայ սուրերնին պիտի քաշեն, ու քու փայլեր շնեմիւնդ պիտի ապականեն.
8 Քեզ գետը պիտի իջցընեն, ու ծովուն մէջտեղը վիրաւորներուն մահառաջը պիտի մեռնիս։
9 Միթէ քեզ սպաննողներուն առջևը պիտի կրնաս ըսել, Թէ ես Աստուած եմ. դուն քեզ մեռցընողներուն ձեռքը մէջ մարդ պիտի ըլլաս, ու չէ թէ Աստուած։ Օտարաց ձեռքովը անթլփատներուն մահառաջը պիտի մեռնիս. քանզի ես խօսեցայ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
11 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
12 ըսելով. Մարդոյ՝ Տիւրոսի թագաւորին վրայով ողբ ըրէ, ու անոր ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Դուն որ կատարեալութեան կնիքն էս, իմաստութեամբ լեցուած, ու գեղեցկութեամբ մէջ կատարեալ էս,
13 Դուն Աստուծոյ դրախտին՝ Եդեմին մէջն էիր. քու ծածկոցդ ամէն պատուական քարերն էին, սարդիոն, տոպազիոն ու անդամանդ, ակնթար, եղինձնաքար և յասպիս, շափիւզայ, կարկեհան և զմրուխտ, ու ոսկի. քու թմբուկներուդ ու սրինգներուդ գործը՝ քու ստեղծուած օրդ քեզի պատրաստուեցաւ։ Դուն օծուած քերուբ մըն էիր. ու ես քեզ դրի. և դուն Աստուծոյ սուրբ լեռանը վրայ էիր. գուն հրեղէն քարերուն մէջտեղ անարատ կը շրջկէիր։ Դուն քու ճամբաներուդ մէջը կատարեալ էիր, քու ստեղծուած օրէդ մինչև այն օրը՝ որ քու վրադ անօրէնութիւն գտնուեցաւ։ Քու առուտուրիդ շատութենէն քու մէջդ զրկանքով լեցուցին, ու մեղք գործեցիր. ես ալ քեզ Աստուծոյ լեռնէն իրրև պիղծ վար նետեցի, և քեզ՝ ով ծածկող քերուբ, հրեղէն քարերուն մէջէն բնաջինջ ըրի։ Քու գեղեցկութեանդ համար սիրտդ հպարտացաւ. քու վայելչութեանդ պատճառովը քու իմաստութիւնդ աւերեցիր. ես ալ քեզ գետին նետեցի. քեզ թագաւորներուն առջևը դրի տեսարան ըլլալու համար։ Քու խոշտանգ վաճառականութեանդ շատութեամբդ քու արբունքիդ մէջտեղ քու մեղքերդ պղծեցիր. ես ալ քու մէջեդ կրակ հանեցի. անիկայ քեզ կերաւ. ու մոխիր ըրի քեզ տեսնողներուն աչքին առջևը քեզ գետին վրայ մխիթը ըրի։ Ազգերուն մէջ ամէն քեզ ճանչցողները քու վրայդով ապշեցան. դուն սոսկումի պատճառ եղար, ու յաւիտեան չպիտի ըլլաս։
20 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
21 ըսելով. Մարդոյ՝ երեսդ Սիդոնին դարձուր, ու անոր վրայով մարգարէութիւն ըրէ,
22 Ու ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Սիդոն, և քու մէջդ պիտի փառաւորուիմ. ու երբոր անոր մէջը դատաստաններ ընեմ, ու անոր մէջը սուրբ անուանիմ, պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
25 Վասն զի անոր մէջը՝ Իսրայէլի տունը ու անոր փողոցներուն մէջը՝ ապրիլն պիտի խրկեմ. և շուրջանակի անոր վրայ եղող արհամարհողներուն մէջը վիրաւորներ պիտի իյնան. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։ Եւ Իսրայէլի տունը
24 ետքէն ալ խայթող տատասկ ու ցաւցընող փուշ պիտի չըլլայ՝ իրենց բոլորտիքը եղող ազգերէն ամէն նախատանքներէն. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը Եհովան։

25 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Երբոր Իսրայէլի տունը ժողվեմ
ան ժողովուրդներէն՝ որոնց մէջ
ը ար ցրուած են, ան ատենը
անոնց մէջը՝ ազգաց աչքերուն
առջեւը սուրբ պիտի ակագտիմ.
ու անոնք պիտի բնակին իրենց
երկրին մէջ, որն որ ես իմ ծա-
26 կոբ ծառայիս տուի։ Եւ անոր
մէջը ապահովութեամբ պիտի
բնակին, ու տուներ պիտի շի-
նեն, և այգիներ պիտի անկեն.
ու երբոր դատաստաններ ի գործ
դնեմ ամէն անոնց բոլորտիքը
եղողներուն վրայ՝ որ զանոնք նա-
խատէին, անոնք ապահովու-
թեամբ պիտի բնակին, ու պիտի
գիտնան թէ ես եմ իրենց Տէր
Աստուածը։

ԳԼ. ԻԹ

1 Տասներորդ տարին՝ տասնե-
րորդ ամսուն երկուտասաներորդ
օրը՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
2 բսելով. Որդի մարդոյ՝ երես դ
Եգիպտոսի փարաւոն Թագաւո-
րին դարձուր, ու անոր դէմ,
ու բոլոր Եգիպտոսին դէմ մար-
3 գարէութիւն ըսէ, խօսէ, ու
ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ը-
սէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ՝
ով Եգիպտոսի փարաւոն Թագա-
ւոր՝ քու գետերուդ մէջը պառ-
կող մեծ վիշապ, որ կ՚ըսես Թէ՝
Իմ գետս իմ է, ու ես ինծի
4 համար շինեցի։ Բայց ես
քու կզակներուդ կարթեր պի-
տի անցընեմ, և քու գետերուդ
ձուկերը՝ քու թեփերուդ պիտի
փակցընեմ, ու քեզ գետերուդ
մէջէն պիտի հանեմ, ու գետե-
րուդ բոլոր ձուկերը քու թե-
5 փերուդ պիտի փակչին։ Եւ քեզ՝
ու գետերուդ բոլոր ձուկերը
անապատը պիտի նետեմ, դուն
գաշտի երեսին վրայ պիտի ին-
նաս, ու պիտի չժողվուիս, և
չամփոփուիս. քեզ երկրի գա-
զաններուն, ու երկինքի թռչու-
6 ններուն կերակուր տուի։ Ու
Եգիպտոսի բոլոր բնակիչները
պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէ-
րը. վասն զի Իսրայէլի տունը ե-
ղեգէ ցուպ եղան։ Երբոր ա- 7
նոնք քեզ ձեռքով բռնեցին,
դուն կոտրեցար, ու անոնց բո-
լոր բազուկը ճղդեցիր. ու եր-
բոր քեզի կռթնեցան, փշրուե-
ցար, ու անոնց բոլոր մէջքը դո-
ղացուցիր։

Ասոր համար Տէր Եհովան 8
այսպէս կ՚ըսէ. Ահա ես քու վը-
րադ սուր պիտի բերեմ, և մար-
դը ու անասունը քեզմէ պիտի
կտրեմ։ Ու Եգիպտոսի երկիրը՝ 9
աւերակ ու անապատ պիտի ըլ-
լայ, ու պիտի գիտնան թէ ես
եմ Տէրը. որովհետև անիկայ ը-
սաւ. Գետը իմ է, ու ես ինծի
համար շինեցի։ Ասոր համար ահա 10
ես քեզի՝ և քու գետերուդ
դէմ եմ, ու Եգիպտոսի երկիրը՝
Մագդոլէն մինչև Սուհէնը, ու
մինչև Եթէովպացւոց սահմանը՝
աւերակ ու անշէն անապատ պի-
տի ընեմ. Ադնիկ մարդու ոտք 11
պիտի չանցնի, ոչ ալ անասունի
ոտք անկէ պիտի անցնի, և քառա-
սուն տարի անբնակ պիտի մնայ։
Ու Եգիպտոսի երկիրը՝ ամայա- 12
ցած երկիրներուս մէջ ամայի պի-
տի ընեմ, և անոր քաղաքները
աւերուած քաղաքներուս մէջ քառա-
սուն տարի ամայի պիտի մնան,
ու Եգիպտացիները ազգերուն
մէջ պիտի ցրուեմ, ու զանոնք
երկիրներուն մէջ ցիրուցան պի-
տի ընեմ։

Սակայն Տէր Եհովան այսպէս 13
կ՚ըսէ. Վերջացան տարիէն ետ-
քը Եգիպտացիները պիտի ժո-
ղովեմ ան ազգերէն՝ որոնց մէջը
որ ցրուեցան. Ու Եգիպտացւոց 14
գերութիւնը դառ պիտի դարձը-
նեմ, և զանոնք Պաթրոսի եր-
կիրը՝ իրենց հայրենի երկիրը պի-
տի դարձընեմ, ու հոն ցած թա-
գաւորութիւն մը պիտի ըլլան։
Թագաւորութիւնները խոնա- 15
ցածը պիտի ըլլայ, ու ժէյմէն
ալ ազգերուն վրայ պիտի չբարձ-
րանայ. վասն զի զանոնք պիտի

պղծեկցընեմ, որ ազգերուն վը-
16 րայ չտիրեն։ Եւ անունք մեմֆին
ալ Իսրայէլի տանը ապաւինու-
թիւն պիտի չըլլան, որ իրենց
հանէն երթալնուն անօրէնու-
թիւնը յիշեսի. ու պիտի գիտ-
նան թէ ես եմ Տէր Եհովան։
17 Ու եղաւ որ քսանուհինե-
րորդ տարին՝ առաջին ամսուն
առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը ին-
18 ձի եղաւ՝ ըսելով. Որդի մար-
դոյ՝ Բաբիլոնի Նաբուգոդոնո-
սոր թագաւորը՝ իր զօրքը մեծ
ծառայութեան գործածեց Տիւ-
րոսի դէմ. ամէն գլուխ կիսաս-
ցաւ, ու ամէն ուսին մորթը
հլաւ. սակայն իրեն ու իր զօր-
քին մէկ հատուցում մը չեղաւ
Տիւրոսէն՝ ան ծառայութեանը
19 համար որ անոր դէմ ըրաւ։ Ա-
նոր համար Տէր Եհովան այսպէս
կ'ըսէ. Ահա ես Եգիպտոսի եր-
կիրը Բաբիլոնի Նաբուգոդոնո-
սոր թագաւորին պիտի տամ.
ու անոր բազմութիւնը պիտի
առնէ, և անոր կողոպուտը պի-
տի կողոպտէ, ու անոր աւարը
պիտի յափշտակէ. և ասիկայ ա-
նոր զօրքին վարձք մը պիտի ըլ-
20 լայ։ Ան ըրած գործքին հա-
մար՝ Եգիպտոսի երկիրը անոր
տուի. վասն զի ինծի համար
աշխատեցաւ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։
21 Ան օրը Իսրայէլի տանը եղջ իւ-
րը պիտի բուսցընեմ, ու անոնց
մէջը քեզի բերանի բացութիւն
պիտի տամ. ու պիտի գիտնան
թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. Լ

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ին-
2 ձի եղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ՝
մարգարէութիւն ըրէ, ու ըսէ.
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ող
բացէք, ո՜ւ ըսէ՛ք. Աւա՜ղ շաբաթի
3 օր. վասն զի օրը մօտ է. Տէրոջը
օրը մօտ է, անիկայ ամպոտ օր է.
ազգերուն ժամանակը պիտի ըլլայ։
4 Ու Եգիպտոսի վրայ սուր պիտի
գայ, ու Եթէովպիայի մէջ սաս-
տիկ խռովութիւն պիտի ըլլայ,
երբոր Եգիպտոսին մէջը վիրա-
ւորեալներ իյնան. և անոր բազմու-
թիւնը պիտի առնեն, ու անոր
հիմերը պիտի կործանին։ Եթէ- 5
ովպացիք, Փուտացիք, և Ղու-
դացիք, ու բոլոր խառնիճաղանճ
ժողովուրդը, և Քուբացիք, և
ուխտի երկրին որդիքը անոնց
հետ սկսեալ սրով պիտի իյնան։
Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Եգիպտո- 6
սի օգնականներն ալ պիտի կո-
չնան. ու անոր զօրութեանը
հպարտութիւնը պիտի խոնար-
հի. Մագդոլէն մինչև Սուհէնը
սրով պիտի իյնան անոր մէջ՝ կ'ը-
սէ Տէր Եհովան. Ու ամայացած 7
երկիրներուն մէջ ամայի պիտի
ըլլան. և անոր քաղաքները՝ կոր-
ծանուած քաղաքներուն մէջ պի-
տի ըլլան։ Ու երբոր Եգիպտո- 8
սի մէջ կրակ ձգեմ, ու անոր
բոլոր օգնականները կառչին, պի-
տի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
Ան օրը իմ առջևէս նաւերով 9
դեսպաններ պիտի ելլեն, որ ա-
պահովութեան մէջ եղող Եթէ-
ովպացիները վախցընեն. և ա-
նոնց վրայ սաստիկ խռովութիւն
պիտի ըլլայ Եգիպտոսի օրուանը
պէս. վասն զի ահա կու գայ։
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. 10
Եգիպտոսի բազմութիւնն ալ՝
Բաբիլոնի Նաբուգոդոնոսոր թա-
գաւորին ձեռքովը բնաջինջ պի-
տի ընեմ։ Անիկայ ու անոր հետ 11
իր ժողովուրդը՝ ազգերուն բռնա-
նաւորները՝ երկիրը աւերելու պի-
տի բերուին. անոնք իրենց սու-
րերը Եգիպտոսի վրայ պիտի քա-
շեն, ու երկիրը սպանուածներ-
ով պիտի լեցընեն։ Եւ ես գե- 12
տերը պիտի ցամքեցընեմ, ու
երկիրը չար մարդոց ձեռքը պիտի
մատնեմ. ու երկիրը, և բոլոր
անոր մէջը եղածը օտարներուն
ձեռքովը պիտի կործնցընեմ.
ես Տէրս խօսեցայ։
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. 13
կուռքերն ալ բնաջինջ պիտի ը-
նեմ, ու Մեմփիսէն չարուածը-
ները պիտի աշխացընեմ. ու մէյ

մեն ազ Եգիպտոսի երկրին իշխան պիտի ըլլայ, ու Եգիպտոսի երկ-
14 րին մէջը վախ պիտի դնեմ։ Ես Պաթրոսին աւերակ պիտի ը-
նեմ, ու Տայանիսը կրակի պիտի տամ, ու Դովի մէջ դատաստան
15 ներ՝ ի գործ պիտի դնեմ։ Ես Եգիպտոսին ամրութիւնը եղող
Սինի վրայ իմ սրտմտութիւնս պիտի թափեմ, ու Դովին բազ-
16 մութիւնը պիտի կտրեմ։ Ու Եգիպտոսի մէջ կրակ պիտի
ձգեմ. Սինը սաստիկ պիտի ցաւցնուի, ու Դովն պարսպին խոր-
տակութիւն պիտի ըլլայ, և Նոֆ փխրին ցորեկով պիտի թշնա-
17 միներ։ Աւրիգ քաղաքին, ու Բուբաստոսին կռիւ՝ նեղը սրով պի-
տի իյնան, ու անոնց քնաքնեերը
18 գերութեան պիտի երթան։ Դաներ Տափնասի մէջ ցորեկը խաւար պիտի ըլլայ, երբոր հոն Եգիպ-
տոսի լուծերը կտրեմ, ու հոն անոր զօրութիւնը հպարտու-
թիւնը պիտի աշնչանայ, զանիկայ ամպ պիտի ծածկէ, և անոր ազ-
19 կիները գերութեան պիտի երթան։ Այսպէս Եգիպտոսի մէջ դատաստաններ՝ ի գործ պիտի դնեմ, ու պիտի գիտնան թէ ես
20 եմ Տէրը։ Ու եղաւ որ մեռտասնեւերորդ տարին՝ առաջին ամսուն եօթներորդը՝ ամսուն ե-
21 գաւ՝ ըսելով. Մարդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին բազուկը կոտրեցի, և ահա անիկայ պիտի չխածխուի, ոչ ալ անոր վրայ գեղեր ու կապեր դնելով՝ զանիկայ պիտի պատեն,
22 որ զօրանայ սուր բռնելու։ Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս ի՛նսէ. Ահա ես Եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին դէմ եմ, ու անոր բազուկները պիտի կոտրեմ, թէ զօրաւորը, և թէ կոտրածը, և սուրը անոր ձեռքէն վար ձգել
23 պիտի տամ։ Ու Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ, և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիր-
24 ու ցան պիտի ընեմ։ Ու Բաբելոնի թագաւորին բազուկները պիտի զօրացնեմ, և իմ սուրս անոր ձեռքը պիտի տամ. իսկ փարաւոնին բազուկները պիտի կոտրեմ, ու անիկայ անոր առջեւը ի մահ վիրաւորատածին հեծութեամբը պիտի հեծէ։ Այսպէս
25 Բաբելոնի թագաւորին բազուկները պիտի զօրացնեմ, ու փարաւոնին բազուկները պիտի կ-
նան, ու երբոր իմ սուրս Բաբելոնի թագաւորին ձեռքը տամ, և ան ալ զանիկայ Եգիպտոսի երկրին վրայ երկնցնէ, պիտի
26 գիտնան թէ ես եմ Տէրը։ Ու Եգիպտացիները ազգերուն մէջ պիտի ցրուեմ, և զանոնք երկիրներուն մէջ ցիրու ցան պիտի ընեմ, ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԼԱ

Ու եղաւ որ մեռտասնեւերորդ 1
տարին երրորդ ամսուն՝ ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. Մարդի մարդոյ՝ 2
Եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին, ու անոր բազմութեանը ըսէ. Դուն քու մեծութեամդ որու կը նմանիս։ Ահա Ասորեա- 3
տանցին Լիբանանի մէջ եղող եղեւնիի մը պէս էր. անոր ոստերը գեղեցիկ, ու տերեւախիտ շատ տերեւները հովանաւոր էին, ու հասակը բարձր էր. և անոր գլուխը խիտ ճիւղերու մէջ էր։ Ջուրերը զանիկայ մեծցուցին, 4
անդունդները զանիկայ բարձրացուցին. իրենց գետերը անոր անկուած տեղին բոլորտիքը կը պարտէին, ու իրենց վտակները դաշտին բոլոր ծառերուն կը խրկեին։ Ան պատճառով անոր 5
հասակը դաշտին բոլոր ծառերէն բարձր եղաւ. ու ոստերուվ՝ ջուրերուն շատութենէն անոր ոստերը շատցան, և շատ երկնցան։ Անոր ոստերուն 6
վրայ՝ երկինքի բոլոր թռչուները բոյն կը շինէին, ու շատ-

գազանները կը ծնանէին, և ա-
նոր հաճոյին առակը բոլոր մեծ
7 ազգերը կը բնակէին։ Ու իր մե-
ծաթեւութեամբը, ու իր ոստերուն
երկայնաթեւութեամբը գեղեցիկ էր,
վասն զի անոր արմատը շատ
8 ջուրերու քով էր։ Ասոնց ծոյ
դրախտին եղեւիններէն զանիկայ
չէին ծածկեր, մայր ծառերը
անոր ոստերուն չէին նմաներ,
ու սօսիները անոր շառաւիղ-
ներուն պէս չէին։ Ասոնց ծոյ
դրախտին մէջ բնաւ մէկ ծառ մը
գեղեցկութեան կողմանէ անոր
9 նման չէր։ Զանիկայ իր ոստե-
րուն շատութիւնովը գեղեցիկ
շիներ էի, ու Ասոնց ծոյ դրախ-
տին մէջ եղող Եդէմի բոլոր ծա-
ռերը անոր կը նախանձէին։
10 Ասոր համար Տէր Եհովան
այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետեւ հա-
սակով բարձրացար, ու գլուխը
խիտ ճիւղերուն մէջը վերցուց,
և իր սիրտը իր բարձրութեամ-
11 բը հպարտացար, Ես ալ զանի-
կայ ազգերուն զօրաւորին ձեռքը
տուի, որ անշուշտ անոր հպարտ-
ութեան պիտի բնէ, զանիկայ իր չա-
12 րութեանը համար քշեցի։ Ու
օտարները, ազգերուն բռնաւոր-
ները զանիկայ կտրեցին, և զա-
նիկայ թողուցին. անոր ոստերը
լեռներու վրայ՝ ու ամէն հովիտ-
ներու մէջ ինկան, և անոր շա-
ռաւիղները՝ երկրին ամէն ձորե-
րուն մէջ կոտրեցան. ու երկրին
ամէն ժողովուրդները՝ անոր հո-
վանիին ելան, ու զանիկայ թո-
13 ղուցին։ Ընոր ինկած ոսպերուն
վրայ՝ երկինքի բոլոր թռչուննե-
րը պիտի բնակին, և անոր շա-
ռաւիղներուն վրայ՝ դաշտի բո-
լոր գազանները պիտի ըլլան։
14 Որպէս զի ջրատուն ծառերը՝ բնաւ
իրենց հասակին վրայ չհպար-
տանան, և իրենց գլուխը խիտ
ճիւղերուն մէջը չվերցնեն, ու
բոլոր ջրով ոռոգուածները անոնց
հպարտութեանը համար անոնց
չդարին. վասն զի ամէնը գետնի
առակները մահուան ձեռքը տը-
բուած են գուբը իջնողներուն
որպիսութեան մէջ։ Տէր Եհովան 15
այսպէս կ՚ըսէ. Գերեզմանը իջած
օրը՝ սուգ բռնել տուի. անոր
համար անդունդը ծածկեցի, ու
անոր գետերը արգիլեցի, և շատ
ջուրեր արգիլուեցան. ու անոր
համար Լիբանանին սուգ հագ-
ցուցի, և անոր համար դաշտի
բոլոր ծառերը թառամեցան։
Երբոր զանիկայ գուբը իջնողնե- 16
րուն հետ գերեզմանը իջեցու-
ցի, անոր կործանմանը ձայնէն
ազգերը դողցուցի. ու Եդէմին
բոլոր ծառերը՝ Լիբանանին ընտ-
րեալ ու գեղեցիկ ծառերը՝ ամէն
ջրով ոռոգուածներըդ՝ գետնի
առակները միխիթարեցան։ Անոնք 17
ալ անոր հետ՝ որով ոպանեուած-
ներուն քովը՝ գերեզմանը իջան.
ու նաև անոր բազուկը եղողները,
որ անոր հովանիին առակը՝ ազգե-
րուն մէջ կը նստէին։
Դուն առանկ փառքով ու մե- 18
ծութեամբ որո՞ւ կը նմանիս Ե-
դէմի ծառերուն մէջը. դուն Ե-
դէմի ծառերուն հետ գետնի
տակը պիտի նետուիս, ու որով
ոպանեուածներուն հետ անթլա-
փառներուն մէջը պիտի պառկիս։
Փարաւոնը, ու անոր բոլոր բազ-
մութիւնը այսպէս պիտի ըլլայ,
կ՚ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԼԲ

Ու եղաւ որ երկոտասաներորդ 1
տարին՝ երկոտասաներորդ ամսուն՝
ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը
խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսելով. Որ- 2
դի մարդոյ՝ Եգիպտոսի փարա-
ւոնն թագաւորին վրայ ողբ ըսէ,
ու անոր ըսէ. Դուն ազգաց մէջ
առյիւ առիւծի կը նմանիս, և
ծովերու մէջ վիշապի պէս ես.
դուն գետերուդ վրայ կը յար-
ձակիս, ու ոտքերովդ ջուրերը
կը խառնես, և անոնց գետերը
կը պղտորես։ Տէր Եհովան այս- 3
պէս կ՚ըսէ. Ես շատ ազգերու
ժողովուրդով՝ իմ ցանցս քու
վրադ պիտի տարածեմ. և քեզ

իմ առաքանով պիտի հանեն։
4 Ու քիչ գեամնը պիտի նեաւիմ,
և քիչ դաշտի երեսին վրայ պի-
տի ձգեմ, ու քու վրադ եր-
կինքին բոլոր թռչունները պի-
տի խժէցնեմ. ու բոլոր երկրին
գազանները քեզմէ պիտի կշտա-
5 ցընեմ. Եւ քու մսակիդ լեռ-
ներուն վրայ պիտի գնեմ, ու
քու գէղերուդ ձորերը պիտի
6 լեցընեմ։ Եւ քու բղաւցած եր-
կիրդ՝ մինչև լեռները՝ քու ա-
րիւնովդ պիտի ուռգեմ. ու հե-
ղեղաները քեզմէ պիտի լե-
7 ցուին։ Ու երբոր քիչ մնաի,
երկինքը պիտի ծածկեմ, ու ա-
նոր աստղերը պիտի խաւարեցը-
նեմ. արեգը ամպով պիտի ծած-
կեմ. ու լուսինը իր լոյսը պիտի
8 շայ։ Քու վրադ երկինքին բո-
լոր լուսաւորները պիտի խաւա-
րեցընեմ, և քու երկրիդ վրայ
մԹութիւն պիտի բերեմ, ի՛նք
9 Տէր Եհովան։ Ու երբոր քու
կործանումդիդ լուրը՝ ազգերուն
ու քու չգիտցած երկիրներուդ
հասցընեմ, շատ ժողովուրդնե-
րուն սիրտը պիտի խռովեցընեմ։
10 Եւ քու պատճառաւդ շատ ժո-
ղովուրդներ պիտի ապշեցընեմ,
ու քու պատճառաւդ անոնց
թագաւորները խիստ պիտի զար-
հուրին, երբոր իմ սուրս անոնց
երեսին առջև երեւցընեմ. ու
քու կործանումդիդ օրը՝ ամէն մարդ
իր հոգիին համար ամէն վայր-
կեան պիտի սարսափի։
11 Վասնզի Տէր Եհովան այսպէս
ի՛նք. Բաբելոնի թագաւորին
սուրը քու վրադ պիտի գայ։
12 Քու բազմաԹիւնդ զօրաւորնե-
րուն սուրերովը վար պիտի ձը-
գեմ, անոնց ամէնը ազգայ բըռ-
նաւորներն են, ու անոնք Եգիպ-
տոսի փառքը պիտի կողոպտեն,
ու անոր բոլոր բազմաԹիւնը
13 պիտի կորսուի։ Եւ անոր բոլոր
անասուններէն՝ շատ չաբերուն
քովէն պիտի կորսնցընեմ. ու
մէյմէն ալ մարդու ոտքը զանոնք
պիտի չպղտորէ, անասունի կըճ-
ղակներն ալ զանոնք պիտի չպըղ-
տորեն։ Ան ատենը անոնց ջու- 14
րերը ակռաակիա պիտի ընեմ,
և անոնց գետերը ձէթի պես պի-
տի քալեցընեմ՝ ի՛նք Տէր Ե-
հովան։ Երբոր Եգիպտոսի եր- 15
կիրը աւերակ դարձընեմ, ու եր-
կիրը բոլորովին ամայի ձնայ, ու
երբոր անոր բոլոր բնակիչները
ջարդեմ. և պիտի դիտան Թէ
ես եմ Տէրը։
Ա՛ռ ողբն է, որ պիտի զրու- 16
ցեն. զանիկայ ազգաց աղջիկ-
ները պիտի զրուցեն. Եգիպտո-
սի վրայ, ու անոր բոլոր բազ-
մաԹիւնը վրայ զանիկայ պիտի
զրուցեն, ի՛նք Տէր Եհովան։
Ու եղաւ որ երկրաշաւնեքսրդ 17
տարին՝ ամսուն տասնհինգին՝
Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ ըսե-
լով. Որդի մարդոյ՝ Եգիպտոսի 18
բազմաԹիւնը վրայ ողբա՛, և
զանիկայ՝ ու երեւելի ազգերուն
աղջիկները՝ գուբը իջնողներուն
հետ՝ գետնի տակերը իջեցու՛ր։
Դուն սրմէ գեղեցիկ ես. իջիր, 19
ու անթլփատներուն հետ պառ-
կէ։ Անոնք սրով սպանուած- 20
ներուն մէջը պիտի կրնան. անի-
կայ սուրի տրուեցաւ. զանիկայ
ու անոր բոլոր բազմաԹիւնը
քաշկըռտեցէք։ Գիրեղմանին մէ- 21
ջէն զօրաւոր կռիւճներըը՝ անոր
օգնականներուն հետ՝ ա-
նոր պիտի զրուցեն, անոնց սրով
սպանուած անթլփատները
ինչ կը սրտակին։
Ասուրը, ու իր բոլոր ժողով- 22
ըը հոն է, անոր գերեզմանները
իր բոլորտիքն են. ամէնը սպան-
նուած՝ սրով ինկած էն։ Որուն 23
գերեզմանները գուբին խորունկ
տեղերուն մէջ դրուած էն,
ու անոր ժողովըը իր գերեզմա-
նին բոլորտիքն է, ամէնը սպան-
նուած՝ սրով ինկած էն, անոնք
որ կենդանեաց երկրին մէջ վախ
կու տային։
Եղամ, ու իր բոլոր բազմա- 24
ԹիւնՀոն անոր գերեզմանին
բոլորտիքն է, ամէնը սպանուած՝

սրով ինկած են, ու գեանեին տա-
կելը անէծքտա լինան, անոնք
որ կենդանեաց երկրին մէջ իրենց
վախը կու տային, սակայն գու-
բը իջնազնեբուն հետ իրենց ա-
25 մօթը կը կրեն: Սպանեուածնե-
բուն մէջը անկողին գրին անոր,
ու իր բոլոր բազմութեանը. ա-
նոր գերեզմաններըը իր բոլորտի-
քին են. ամէնը սրով սպան-
նուած անէծքտա են, թէպէտ և անոնք
կենդանեաց երկրին մէջ իրենց
27 վախը կու տային: Եւ անոնք ան-
թլփատներէն ինկող զօրաւորնե-
բուն հետ պիտի չպառկին, ո-
րոնք իրենց պատերազմական զէն-
քերովը գերեզմանը իջան, ու
իրենց սուրերը իրենց գլուխնե-
բուն տակը դրին. սակայն անոնց
անօրէնութիւնները իրենց ոսկր-
ներուն վրայ պիտի ըլլայ, թէ և
անոնք կենդանեաց երկրին մէջ
զօրաւորներուն ահարկութիւն
28 էին: Եւ դուն անթլփատներուն
մէջը պիտի կոտրուիս, ու սրով
սպանեուածներուն հետ պիտի
պառկիս:

29 Եդոմը՝ անոր թագաւորները,
ու բոլոր իշխաններըը հոն են,
որոնք իրենց զօրութեամբը սրով
սպանեուածներուն հետ դրուած
են. անոնք անթլփատներուն հետ,
ու գուբը իջնազնեբուն հետ կը
պառկին:

30 Հիւսիսի բոլոր իշխաններըը
և բոլոր Սիդոնացիք հոն են, ո-
րոնք սպանեուածներուն հետ ի-
ջան. անոնք իրենց ահարկու-
թեամբը իրենց զօրութենէն կա-
մընան, և անոնք սրով սպան-
նուածներուն հետ անթլփատ կը
պառկին, ու գուբը իջնազնեբուն
հետ իրենց ամօթը կը կրեն:

Փարաւոնը զանոնք պիտի տես- 31
նէ, և իր բոլոր բազմութեանը
համար պիտի մխիթարուի. փա-
րաւոնը ու իր բոլոր զօրքը որ
սրով սպանեուեցան, կ'ըսէ Տէր
Եհովան: Քանզի կենդանեաց 32
երկրին մէջ իմ վախս դրի. և ա-
նիկայ անթլփատներուն մէջ սրով
սպանեուածներուն հետ պիտի
պառկի, այսինքն փարաւոնը ու
անոր բոլոր բազմութիւնը, կ'ը-
սէ Տէր Եհովան:

ԳԼ. ԼԳ

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի 1
եղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդոյ, 2
քու ժողովրդեանդ որդւոցը
խօսէ, ու անոնց ըսէ. Թէ որ
երկրի մը վրայ սուր բերեմ, ու
ան երկրին ժողովուրդը իրենց
մէջէն մէկ մարդ մը ընտրեն, ու
զանիկայ իրենց համար դէտ դը-
նեն. Ու անիկայ ան երկրին վրայ 3
սուրին գալը տեսնէ, և փողը
հնչեցընէ ու ժողովուրդը զգու-
շացընէ. Անատեն թէ որ ո- 4
ղին ձայնը լսողը չզգուշանայ, և
սուրը գայ՝ զանիկայ վերցընէ,
անոր արիւնը իր գլուխը պիտի
ըլլայ: Անիկայ փողին ձայնը լը- 5
սեց, ու չզգուշացաւ, անոր ա-
րիւնը իր վրայ պիտի ըլլայ. բայց
զգուշացողը իր հոգին կ'ազատէ:
Իսկ թէ որ դէտը սուրին գալը 6
տեսնէ, և փողը չհնչեցընէ, ու
ժողովուրդը չզգուշանայ, և սու-
րը գայ՝ ու անոնցմէ մէկ հոգի
մը վերցընէ, անիկայ իր անօրէ-
նութեանը համար վերցուեցաւ.
բայց անոր արիւնը դէտին ձեռ-
քէն պիտի պահանջեմ:

Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ քեզ 7
Իսրայէլի տունը դէտ դրի. ու
իմ բերնէս խօսք լսես, և իմ
կողմանէս զանոնք զգուշացընես:
Երբոր ամբարշտին ըսեմ թէ՝ 8
Ով ամբարիշտ՝ անշուշտ պիտի
մեռնիս, ու դուն ամբարիշտը

իր ձամբային զգուշացընելու համար չխօսիս, ան ամբարիշտը իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի. բայց անոր արիւնը քու ձեռքդ պիտի փնտռեմ: 9 Իսկ թէ որ դուն ամբարիշտը իր ձամբային զգուշացընես՝ որ անկէ դառնայ, ու անիկայ իր ձամբային չդառնայ, անիկայ իր անօրէնութեանը մէջ պիտի մեռնի. բայց դուն քու հոգիդ ազատած կ'ըլլաս:

10 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի տանը ըսէ. Դուք այսպէս կը խօսիք ու կ'ըսէք. Մեր յանցանքները ու մեղքերը մեր վրայ են, ու մենք անոնց մէջը կը մաշինք. ուրեմն ի՞նչպէս պիտի 11 ապրինք: Անոնց ըսէ. Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ ամբարշտին մեռնիլը չեմ ուզեր. հապա որ ամբարիշտը իր ձամբային դառնայ ու ապրի. դարձէ՛ք դարձէ՛ք ձեր չար ձամբաներէն. վասն զի ինչու՞ մեռնիք՝ ով Իսրայէլի տունը:

12 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ քու ժողովուրդիդ որդւոցը ըսէ. Արդարին արդարութիւնը՝ անոր յանցանք ըրած օրը՝ զանիկայ պիտի չազատէ. ու ամբարշտին ամբարշտութիւնը՝ իր ամբարշտութիւնէն դարձած օրը՝ իրեն գլխուն պատճառ պիտի չըլլայ. ու ալ արդարը՝ մեղք գործած օրը՝ իր արդարութեանը պիտի 13 կենայ ապրիլ: Երբոր ես արդարին ըսեմ՝ թէ անշուշտ պիտի ապրի. ու անիկայ իր արդարութեանը ապաւինելով՝ անօրէնութիւն ընէ, անոր բոլոր արդարութիւնը պիտի չյիշուի. հապա անիկայ իր ըրած անօրէնութեանը 14 նը մէջ պիտի մեռնի: Ու երբոր ամբարշտին ըսեմ՝ թէ Դուն անշուշտ պիտի մեռնիս. ու ան նիկայ իր մեղքէն դառնայ, և իրաւունք ու արդարութիւն ը- 15 նէ. Ան ամբարիշտը գրաւը ետ տայ, ո՛ չ յափշտակածը հատուցանէ, և անօրէնութիւն չընելով՝ կենաց կանոններուն համեմատ քալէ, անիկայ անշուշտ պիտի ապրի, պիտի չմեռնի. Ա- 16 նոր գործած բոլոր մեղքերը իրեն դէմ պիտի չյիշուին. անիկայ իրաւունք ու արդարութիւն ըրաւ, անշուշտ պիտի ապրի:

Եւ քու ժողովուրդիդ որդիք՝ 17 կ'ըսեն թէ՝ Տէրոջը ճամբան ուղիղ չէ. սակայն իրենց ճամբան է որ ուղիղ չէ: Երբոր ար- 18 դարը իր արդարութենէն դառնայ՝ ու անօրէնութիւն ընէ, անոնց մէջը պիտի մեռնի: Ու երբոր ամբարիշտը իր ամ- 19 բարշտութենէն դառնայ, և իրաւունք ու արդարութիւն ընէ, անիկայ անոնցմով պիտի ապրի: Բայց դուք կ'ըսէք թէ՝ Տէրոջը 20 ճամբան ուղիղ չէ. ես ձեր ամէն մէկուն դատաստանը իր ճամբաներուն համեմատ պիտի տեսնեմ՝ ով Իսրայէլի տունը:

Ու եղաւ որ մեր գերութեան 21 երկոտասաներորդ տարին՝ տասներորդ ամսուն հինգերորդ օրը՝ Երուսաղէմէն ազատուածին մէկը ինծի եկաւ, ու ըսաւ. Քաղաքը զարնուեցաւ:

Իսկ այն ազատուածը չեկած՝ 22 իրիկունը Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, ու իմ բերանս բացուեցաւ մինչև որ առաւօտուն անիկայ ինծի եկաւ, ու երբոր բերանս բացուեցաւ, ալ համր չեմ:

Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 23 ըսելով. Որդի՛ մարդոյ՝ այս Իս- 24 րայէլի երկրին աւերակներուն բնակիչները կը խօսին ու կ'ըսեն. Աբրահամ մէկ հատ մըն էր, ու երկիրը ժառանգեց. մենք որ շատեր ենք, երկիրը մեզի ժառանգութիւն տրուեցաւ: Անոր 25 համար ըսէ անոնց. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Դուք դիզը արիւնով կ'ուտէք, ու աչքերնիդ ձեր կռապաշտութեան կը վերցնէք, և արիւն կը թափէք. ու երկիրը պիտի ժառանգէք: Դուք ձեր սո- 26 րերնուն կ'ապաւինիք, պղծութիւն կ'ընէք, ու ամէն մէկը-

նիզ իր ընկերին հինիկը կը պղծէ, ու երկիրը պիտի ժառանգէք։
27 Անոնց այսպէս ըսես. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ես կենդանի եմ՝ որ աւերակներուն մէջ եղողները սրով պիտի իյնան, ու դաշտին երեսը եղողները՝ գազաններուն կերակուր ընելու պիտի տամ, և բերդերուն, ու քարայրներուն մէջ եղողները՝ ժանտախտով պիտի մեռնին։
28 Ու երկիրը բաղերովին ամայի պիտի ընեմ, և անոր զօրութեանը հպարտութիւնը պիտի կոտրեմ. Իսրայէլի լեռներն ալ ամայի պիտի ըլլան, և անոնց վրայէն անցնող պիտի
29 չըլլայ։ Ու երբոր երկիրը բաղերովին ամայի ընեմ իրենց բոլոր գարշութիւններուն համար, պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
30 Եւ դուն՝ որդի մարդոյ՝ քու ժողովուրդիդ որդիքը պատերուն քովը ու տուներուն դռներըը՝ քու վրայովդ խօսակցութիւն կ'ընեն. և իրարու՝ ամէն մարդ իր եղբօրը կը զրուցէ՝ ու կ'ըսէ. Հիմա եկէք ու լսեցէք թէ
31 ինչ է Տէրոջմէ եղած խօսքը։ Անոնք ժողովուրդին գալուն պէս քեզի կու գան, ու քու առջեւդ իմ ժողովուրդիս պէս կը նստին, և քու խօսքերդ կը լսեն, բայց գործ չեն ըներ. վասն զի անոնք իրենց բերնովը հաճութիւն կը ձեւացընեն. բայց սրտերնին իրենց ագահութիւնը եւեւէն կ'երթայ։
32 Եւ ահա դուն անոնց՝ քաղցրաձայն ու հմուտ նուագածու մը սիրուժիւնի երգին պէս ես, որ քու խօսքերդ կը լսեն, բայց գործ չեն
33 ըներ։ Սակայն երբոր ասիկայ ըլլայ, (ահա պիտի ըլլայ,) ան ատեներ պիտի գիտնան՝ թէ իրենց մէջը մարգարէ կար։

ԳԼ. ԼԴ

1 Ու եղաւ՝ բանի՝ Տէրոջը խօսքը ինծի
2 եղաւ՝ բանի՝ Ով որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի հովիւներուն դէմ մարգարէութիւն ըրէ, մարգարէութիւն ըրէ, ու անոնց ըսէ, Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ հովիւներուն. Վա՛յ Իսրայէլի հովիւներուն՝ որոնք ինքզինքնին կ'արածէն. հովիւները հօտը արածելու չե՞ն։ Դուք ճարպը 3
կ'ուտէք, ու բուրդը կը հագնիք, և գիրը կը մորթէք, բայց հօտը չէք արածեր։ Տկարները չուժովցուցիք, ու հիւանդները չբժշկեցիք, և կտրածը չխամխմեցիք, ու մոլորածը չդարձուցիք, և կորսուածը չփնտուեցիք. հապա բռնութեամբ ու խստութեամբ ա- 4
նոնց վրայ տիրեցիք։ Եւ անոնք 5
հովիւ չունենալնուն համար ցրուեցան, ու ցրուելով՝ դաշտի բոլոր գազաններուն կերակուր եղան։ Իմ ոչխարներս ամէն լեռ- 6
ներու վրայ, ու ամէն բարձր բլուրներու վրայ մոլորեցան, և իմ ոչխարներս բոլոր երկրի երեսին վրայ ցրուեցան, ու խնդրող չկայ, ու փնտռող չկայ։
Անոր համար ով հովիւներ՝ 7
Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք. Ես 8
կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, որովհետեւ հովիւ չըլլալուն համար իմ հօտս յափշտակուեցաւ, ու իմ ոչխարներս դաշտի բոլոր գազաններուն կերակուր եղան, և իմ հովիւներս՝ իմ ոչխարներս չփնտռեցին, ու հովիւները ինքզինքնին արածեցին, ու իմ հօտս չարածեցին. Անոր 9
համար ով հովիւներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք. Տէր Եհովան այս- 10
պէս կ'ըսէ. Ահա ես հովիւներուն դէմ եմ, ու իմ ոչխարներս անոնց ձեռքէն պիտի պահանջեմ, և զանոնք ոչխար արածելէն պիտի արգիլեմ, ու հովիւները ալ կերթան պիտի չարածեն, ու իմ ոչխարներս ա- նոնց բերնէն պիտի հանեմ, որ պէս մի ալ անոնց կերակուր չըլլան։
Վասն զի Տէր Եհովան այս- 11
պէս կ'ըսէ. Ահա ես ինքներս իմ ոչխարներս պիտի խնդրեմ ու պիտի փնտռեմ։ Ինչպէս որ հովիւը 12

երբոր իր ցրուած աշխարհները
մէջը կը գտնուի, իր հօտը կը
փնտռէ, այնպէս ալ ես իմ
ոչխարներս պիտի փնտռեմ, ու
պիտի ազատեմ զանոնք ամէն տե-
ղերէն, ուր որ ամպի ու մառա-
13 խուղի օրը ցրուեցան։ Ես զա-
նոնք ժողովուրդներէն պիտի հա-
նեմ, ու զանոնք երկիրներէն պի-
տի ժողվեմ, ու զանոնք իրենց
երկիրը պիտի բերեմ, և զանոնք
Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ ձորե-
րուս մէջ ու երկրին ամէն բնա-
կուելու տեղերը պիտի արա-
14 ծեմ. զանոնք ազէկ արօտի մէջ
պիտի արածեմ, ու անոնց վա-
րելը Իսրայէլի բարձր լեռնե-
րուն վրայ պիտի ըլլայ. հոն ազէկ
փարախի մէջ պիտի պառկին, ու
Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ պա-
րարտ արօտի մէջ պիտի արածին։
15 Իմ ոչխարներս ես պիտի ար-
ածեմ, ու զանոնք ես պիտի պառ-
կեցնեմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։
16 Կորսուածը պիտի փնտռեմ, ու
մոլորածը պիտի դարձնեմ, և
կաթածը պիտի փաթթեմ, ու
հիւանդը պիտի ուժովցնեմ.
բայց պարարտը ու զօրաւորը
պիտի կորնչցնեմ. զանոնք իրա-
ւունքով պիտի արածեմ։
17 Եւ դուք՝ ով իմ ոչխարներս՝
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ա-
հա ես ոչխարին ու ոչխարին,
խոյերուն ու նոխազներուն մէջ
18 տեղը դատաստան պիտի ընեմ։
Միթէ ազէկ արօտի մէջ արա-
ծուիլը քիչ բան է ձեզի, որ ձեր
արօտներուն մնացորդը ձեր ոտ-
քերովը կը կոխէք, ու մաքուր
ջուրերն ալ խմելը, որ մնացած-
ները ձեր ոտքերովը կը պղտորէք։
19 Ես իմ ոչխարներս ձեր ոտք-
րուն կոխածը կը ճարակեն, ու
ձեր ոտքերէն պղտորածը կը
խմեն։
20 Անոր համար Տէր Եհովան այս-
պէս կ՚ըսէ անոնց. Ահա ես ինք-
նին գատաստան պիտի ընեմ պա-
րարտ ոչխարին ու նիհար ոչխա-
21 րին մէջտեղը։ Որովհետև դուք
ձեր կողովը և ուսովը հրելիք, ու
ձեր եղջիւրներովը բոլոր տկար-
ները զարկիք, մինչև որ դուրսը
22 ցրուեցիք զանոնք, Ես ալ իմ
ոչխարներս պիտի ազատեմ, ու
մէյմէն ալ պիտի չյափշտակուին,
և ոչխարին ու ոչխարին մէջտեղը
23 դատաստան պիտի ընեմ։ Ու ա-
նոնց վրայ մէկ Հովիւ մը՝ այսինքն
իմ ծառաս Դաւիթը պիտի կեցը-
նեմ, որ զանոնք հովուէ, անի-
կայ պիտի հովուէ զանոնք, և ա-
նոնց պիտի ըլլայ անոնց Հովիւը։
24 Ու ես Տէրս անոնց Աստուած պի-
տի ըլլամ, և իմ ծառաս Դա-
ւիթը անոնց մէջը իշխան պիտի
ըլլայ. ես Տէրս խօսեցայ։ Ու ա-
25 նոնց հետ խաղաղութեան ուխտ
մը պիտի ընեմ, ու ան երկրէն
չար գազանները բնաջինջ պիտի
ընեմ. և անապատին մէջ ապա-
հովութեամբ պիտի բնակին, ու
անտառներուն մէջ պիտի քնա-
նան։ Եւ զանոնք՝ ու իմ լեռանս
26 շրջակայ տեղերը օրհնու-
թեամբ պիտի ըլլցնեմ, ու ան-
ձրևները իրենց ժամանակին պի-
տի իջեցնեմ. անոնք օրհնու-
թեան անձրևներ պիտի ըլլան։
27 Եւ դաշտի ծառերը իրենց պը-
տուղը պիտի տան, ու երկիրը իր
բերքը պիտի տայ, և անոնք ի-
րենց երկրին վրայ ապահովու-
թեամբ պիտի բնակին, ու երբ
որ անոնց լուծին կապերը կոտ-
րեմ, ու զանոնք իրենց ծառայե-
ցնողներուն ձեռքէն ազատեմ,
պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։
28 Եւ անոնք մէյմէն ալ ազգերուն
պիտի չյափշտակուին, ու երկրին
գազանները զանոնք պիտի շու-
առեն, այլ ապահովութեամբ պի-
տի բնակին, ու վախցնող մը
29 պիտի չըլլայ։ Ես անոնց՝ մէկ ա-
նուանի առուտ մը պիտի բուսցը-
նեմ, ու մէյմէն ալ երկրին վրայ
սովալ պիտի չտեսնուին, ու մէյ-
մէն ալ ազգերէն նախատինք պի-
տի չկրեն։ Եւ պիտի գիտնան թէ
30 ես անոնց Տէրս Աստուածը՝ անոնց
հետ եմ, ու անոնք Իսրայէլ

տունը՝ իմ ժողովուրդս են, կ՚ըսէ Տէրը Եհովան։
31 Եւ դուք՝ իմ ոչխարներս՝ իմ արօտիս ոչխարներըդ մարդիկ էք, ու ես ձեր Աստուածն եմ՝ կ՚ըսէ Տէրը Եհովան։

ԳԼ. ԼԵ

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինձ եղաւ՝ ըսելով. 2 Որդի մարդոյ՝ երեսդ Սէիր լեռանը վրայ դարձո՛ւր, ու անոր դէմ մարգարէ՛ւթիւն ըրէ, 3 ու ըսէ՝ Եւ անոր ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ահա՛ ես քեզի դէմ եմ՝ ով Սէիր լեռ. ու իմ ձեռքս քու վրադ պիտի երկրնցընեմ, ու քեզ բոլորովին 4 ամայի պիտի ընեմ. քու քաղաքներդ աւերակ պիտի ըլլան, և դուն ամայի պիտի ըլլաս, ու պիտի գիտնաս թէ ես եմ Տէրը։
5 Որովհետեւ դուն հինաւուրց ատելութիւն ունեցար, ու Իսրայէլի որդիքը՝ անոնց պատուհասին ժամանակը, անօրէնութեան ժամանակը լրանալուն՝ սուրին ձեռքը մատնեցիր. 6 Ասոր համար՝ ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան, որ քեզ արեան մէջ պիտի դնեմ, և արիւնը քեզ պիտի հալածէ. դուն արիւնը չատելուդ համար, արիւնը քեզ 7 պիտի հալածէ։ Ու Սէիր լեռը բոլորովին ամայի պիտի ընեմ, և անկէ անցնողը ու դարձողը պիտի 8 կտրեմ. Ու անոր լեռներըը՝ իր սպանուածներովը պիտի լեցնեմ. քու բլուրներուդ վրայ, քու հովիտներուդ մէջ, ու բոլոր ձորերուդ մէջ սրով սպանուածներ 9 պիտի իյնան։ Քեզ միշտ ամայութիւն պիտի ընեմ. և քու քաղաքներդ դէյլեր ալ պիտի չդառնան. ու պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէրը։
10 Որովհետեւ դուն ըսիր թէ՝ Այս երկու ազգը, ու այս երկու երկիրը իմ պիտի ըլլան, ու անոնց պիտի տիրենք. (ու Տէրը հոն էր.) 11 Ասոր համար՝ ես կենդանի եմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան, որ քու թշնամութեամբդ անոնց դէմ ի գործ դրած բարկութեանդ ու նախանձիդ չափովը հպարտացումդ պիտի ընեմ, և քու դատաստանդ անոնց առնեմ՝ անոնց մէջը պիտի ճանչցուիմ։ 12 Ու պիտի գիտնաս՝ որ ես Տէրս լսեցի քու բոլոր հայհոյութիւնները՝ որ Իսրայէլի լեռներուն դէմ խօսեցար, ըսելով. Անոնք աւերակ եղան. անոնք մեզի կերակուր տրուեցան. 13 և ձեր բերնովը ինծի դէմ հպարտացաք, ու խօսքերնիդ ինծի դէմ շատցուցիք, ու ես լսեցի։
14 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Բոլոր երկրին ուրախութեան ատեն՝ քեզ ամայի պիտի ընեմ։ 15 Ինչպէս որ դուն Իսրայէլի տանը ժառանգութեանը վրայ ուրախացար, որ ամայի եղաւ, քեզի ալ այնպէս պիտի ընեմ. դուն ով Սէիր լեռ՝ ու բոլոր Եդոմ՝ բոլորովին ամայի պիտի ըլլաս. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը։

ԳԼ. ԼԶ

1 Եւ դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի լեռներուն մարգարէութիւն ըրէ՝ ու ըսէ. Ո՛վ Իսրայէլի լեռներ՝ Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք. 2 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետեւ թշնամին ձեզի համար ըսաւ. Վա՛յ, յաւիտենական բերկրութիւն ալ մեզի ժառանգութիւն եղան. 3 Ասոր համար մարգարէութիւն ըրէ, ու ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Որովհետեւ ձեզ աւերեցին, ու ամէն կողմէն կլկլեցին, այնպէս որ՝ մնացած ազգերուն ժառանգութիւն ըլլաք, ու դուք լեզուաւոր խարդախներուն խօսքը, ու ժողովուրդին նախատինքը եղաք. 4 Ասոր համար՝ ով Իսրայէլի լեռներ՝ Տէր Եհովային խօսքը մտիկ ըրէք. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ լեռներուն ու բլուրներուն, ձորերուն ու հովիտներուն, և ամայի եղած աւերակներուն, ու պա-

րաց թողուած քաղաքներուն՝ ո-
րոնք շրջակայ ազգերուն մնացոր-
դին յափշտակութիւն ու նախա-
5 տինք եղած են։ Ասոր համար
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Մեռցած ազգերուն համար, ու
բոլոր Եգոմին համար՝ անշուշտ
իմ նախանձիս կրակովը խօսեր
եմ. վասն զի անոնք բոլոր սրտի
ուրախութեամբ, ու հոգիի հը-
պարտութեամբ իմ երկիրս իրենց
ժառանգութիւն ըլլալու պաշե-
ցին, որ գանիկայ աւարի պես
յափշտակեն։

6 Ասոր համար Իսրայէլի երկրին
վրայ մարգարէութիւն ըրէ, և
լեռներուն ու բլուրներուն, ձո-
րերուն ու հովիտներուն ըսէ.
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ.
Դուք ազգերէն նախատինք կրեր
7 նաց համար, ահա ես իմ նա-
խանձովս, ու իմ բարկութեամբս
խօսեցայ։ Ասոր համար Տէր Եհո-
վան այսպէս կ՚ըսէ. Ես իմ ձեռ-
քս վերցուցի՝ որ ձեր բոլորտիքը
եղող ազգերը՝ իրենց անարգանքը
8 իրենք պիտի կրեն։ Բայց դուք՝
ով Իսրայէլի լեռներ՝ ձեր ոստերը
պիտի երկրեցընէք, ու իմ ժողո-
վուրդիս Իսրայէլին համար ձեր
պտուղները պիտի բերէք. վասն
զի անոնք մօտերս պիտի գան։
9 Քանզի ահա ես ձեր կողմէն եմ,
ու ձեզի պիտի դառնամ, և
դուք պիտի մշակուիք, ու պիտի
10 սերմանուիք. Ու ձեր վրայ մար-
դիկներ՝ բոլոր Իսրայէլի տունը՝
ամէնը պիտի շատցընեմ. ու քա-
ղաքները պիտի բնակուին, և ա-
11 ւերակները պիտի շինուին։ Ու
ձեր վրայ մարդը ու անասունը
պիտի շատցընեմ. և անոնք պիտի
շատնան, ու պտղաբեր պիտի ըլ-
լան. և ձեր առջի կացութիւնը
պես ձեզ պիտի բնակեցընեմ, ու
ձեր առջի վիճակէն աւելի աղէկ
պիտի ընեմ ձեզի. ու պիտի գի-
12 նաք թէ ես եմ Տէրը։ Ես ձեր
վրայ մարդիկներ՝ իմ ժողովուրդս
Իսրայէլը պիտի պտրտցընեմ. ու
անոնք քեզ պիտի ժառանգեն,
և դուն անոնց ժառանգութիւնը
պիտի ըլլաս, ու ուրիշներ ալ զա-
նոնք պիտի չսպառեցնես։

Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. 15
Որովհետև ձեզի համար կ՚ըսուի
թէ՝ Դուն մարդակեր էիր մըն
ես, քու ազգերդ սպառեցիր.
Ասոր համար ուրիշներ ալ մարդ պի- 14
տի չուտես, ու ուրիշներ ալ քու
ազգերդ պիտի չսպառեցնես՝ կ՚ըսէ
Տէր Եհովան։ Ես քու մէջդ մէյ- 15
մըն ալ ազգերուն նախատինքը
լսել պիտի չտամ, ու ուրիշներ ալ
ժողովուրդներուն անարգանքը
պիտի չկրես, և քու ազգերդ
ուրիշներն ալ պիտի չսպառեցնես՝ կ՚ըսէ
Տէր Եհովան։

Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝ 16
ըսելով. Որդի մարդոյ՝ Իսրայէլի 17
տունը իրենց երկրին մէջ բնակե-
ցան, և զանիկայ իրենց ճամբա-
յովը ու գործերովը պղծեցին.
անոնց ճամբան իմ առջեւս դաշ-
տանուոր կնոջ անմաքրութեան
պես եղաւ։ Ուստի իմ բար- 18
կութիւնս անոնց վրայ թափեցի
այն արիւնին համար՝ որ իրենք
թափեցին երկրին վրայ, ու զա-
նիկայ իրենց կուռքերովը պղծե-
ցին. Ես զանոնք ազգերուն մէջ 19
ցրուեցի, ու երկիրներուն մէջ
ցիրուցան եղան. զանոնք իրենց
ճամբուն, ու գործերուն հա-
մեմատ դատեցի։ Ես իրենց գա- 20
ցած ազգերուն մէջ երթալնուն
պէս՝ իմ սուրբ անունս պղծեցին,
երբոր իրենց համար ըսուեցաւ
թէ՝ Ասոնք Եհովային ժողովուրդն
են, ու անոր երկրէն ելան։ Սա- 21
կայն ես խնայեցի իմ սուրբ ա-
նունս համար, որն որ Իսրայէլի
տունը իրենց մտած ազգերուն
մէջ պղծեցին։

Ասոր համար Իսրայէլի տանը 22
ըսէ որ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ը-
սէ. Չէ թէ ձեզի համար կ՚ընեմ
առիւծ՝ ով Իսրայէլի տունը՝
հապա իմ սուրբ անունս հա-
մար, որն որ դուք ձեր մտած
ազգերուն մէջ պղծեցիք։ Եւ 23
սուրբ պիտի ընեմ իմ մեծ անու-

նրա, որ ապգեբաւն մէջ պղծուեցաւ, զոր որ գուք անունց մէջը պղծեցիք. ու ապգերը պիտի գիտանան [Եհ] ես եմ Տէրը, երբոր անունց աչքերուն առջեւը՝ ձեր մէջը սրբուիմ: 24 Եւ ձեզ ապգերէն պիտի առնեմ, ու ամէն երկիրներէն ձեզ պիտի ժողվեմ, ու ձեզ ձեր 25 երկիրը պիտի բերեմ. Եւ ձեր վրայ մաքուր ջուր պիտի սրսկեմ, ու պիտի մաքրուիք. ձեր բոլոր պղծութիւններէն, ու ձեր բոլոր կուռքերէն ձեզ պիտի մաքրեմ. 26 Եւ ձեզի նոր սիրտ պիտի տամ, ու ձեր ներսիդի դին նոր հոգի պիտի դնեմ, և ձեր մարմիններէն քարեղէն սիրտը պիտի հանեմ, ու ձեզի մարմիներէն սիրտ պիտի 27 տամ. Եւ իմ Հոգիս ձեր ներսիդի դին պիտի դնեմ, ու ձեզի՝ իմ օրէնքներուս մէջ քալել պիտի տամ, ու իմ իրաւունքներս պիտի պահէք ու՝ ի գործ դնէք. 28 Եւ ձեր հայրերուն տուած երկիրս մէջ պիտի բնակիք, ու դուք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլաք, ես ալ ձեզի Աստուած պիտի ըլ- 29 լամ: Եւ ձեր բոլոր պղծութիւններէն ձեզ պիտի ազատեմ, ու ցորենը պիտի կանչեմ, և զանիկայ պիտի շատցնեմ, ու ձեր 30 վրայ սով պիտի չբերեմ: Եւ ծառերուն պտուղը, ու արտերուն բերքը պիտի շատցնեմ. որպէս զի ձեզ ալ ապգերուն մէջ սովի 31 նախատինք չկրեք: Ու ձեր գէշ ճամբաներնիդը, և անբարի գործերնիդը պիտի յիշէք, ու ձեր անօրէնութիւնքը համար, և ձեր պղծութիւնքը համար դուք ձեր 32 անձերնիդ պիտի զզուիք: Չէ [Եհ] ձեզի համար կ'ընեմ ասիկայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, ձեզի յայտնի ըլլայ. ձեր ճամբաներնիդն ամչկիք ու պատկառեցէք՝ իմ Իսրայէլի տունը:

33 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ան օրը՝ որ ձեր բոլոր անօրէնութիւններէն ձեզ մաքրեմ, քա- ղաքներէդ մարդաբնակ պիտի ըլ- նեմ. ու աւերակներդ պիտի շի- նուին: 34 Եւ ան ամայացած երկիրը՝ ամէն անցնողին աչքերուն առջեւը ամայի ըլլալուն տեղը՝ պիտի մշակուի: 35 Ու պիտի ըսեն. Ան ամայացած երկիրը՝ Եդեմի դրախտին պէս եղաւ. և աւերակ, ամայի ու փլած քաղաքները՝ պատսպարուր ու մարդաբնակ եղան: 36 Ու ձեր բոլորտիքը մնացած ապգերը պիտի գիտանան՝ [Եհ] ես Տէրս փլածներդը կը շինեմ, ու ամայացած երկիրս կը տնկեմ. ես Տէրս խօսեցայ, ու պիտի կատարեմ:

37 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Իսրայէլի տունը խնդրուածքը ալ պիտի ընդունիմ, որ անոնց տ- սիկայ ընեմ. անոնց մարդիկներդը հօտի պէս պիտի շատցնեմ: 38 Սուրբ հօտին պէս՝ Երուսաղէմի հանդիսաւոր ժողովուն հօտին պէս՝ աւերած քաղաքներդը մարդոց հօտերով այնպէս լեցուն պիտի ըլլան. ու պիտի գիտանան [Եհ] ես եմ Տէրը:

ԳԼ. ԼԵ

1 Տէրոջը ձեռքը իմ վրաս եղաւ, և Տէրը զիս Հոգիով հանեց, ու զիս դաշտին մէջը դրաւ. և անիկայ ոսկրներով լեցուն էր: 2 Ու զիս անոնց քովերէն պտըտցուց շուրջանակի. և ահա անոնք դաշտին երեսին վրայ խիստ շատ էին, և ահա անոնք խիստ չորցած էին:

3 Ու ինծի ըսաւ. Ովի՛ մարդոյ՝ ասա ոսկրներդը կրնա՞ն կենդանանալ. ու ըսի. Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ դուն գիտես: 4 Եւ ինծի ըսաւ. Ան ոսկրներուն վրայ մարգարէութիւն ըրէ, ու անոնց ըսէ. Ո՛վ չորցած ոսկրնե՛ր Տէրոջը խօսքը մտիկ ըրէք. 5 այսպէս կ'ըսէ Տէր Եհովան ասա ոսկրներուն. Ահա ես ձեր մէջը հոգի պիտի դնեմ, ու պիտի կենդանանաք. 6 Եւ ձեր վրայ ջիղեր պիտի դնեմ, ու ձեզ միսով պիտի պատեմ, ու ձեզ մաշկով պիտի ծածկեմ, և ձեր

մէջը շունչ պիտի գնեմ, ու պիտի կենդանանաք. և պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը։
7 Ու ես մարգարէութիւն ըրի ինչպէս որ հրամայուեցաւ, ու մարգարէութիւն ըրածիս պէս՝ ձայն մը եղաւ, և ահա շարժում մը եղաւ, ու ոսկորները իրարու մօտեցան՝ ոսկորը իր ոսկորին։
8 Եւ տեսայ որ՝ ահա անոնք ջիղերով ու միսով պատեցան, ու վրայէն մորթով ծածկուեցան, բայց
9 անոնց մէջը շունչ չկար։ Ան ատենը ինծի ըսաւ. Շունչին մարգարէութիւն ըրէ, մարգարէութիւն ըրէ՝ որդի մարդոյ՝ ու շունչին ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ա՛վ շունչ՝ չորս հովերէն եկիր, ու սա սպանուածներուն վրայ փչէ՝ որ կենդանանան։
10 Նան։ Եւ ես մարգարէութիւն ըրի, ինչպէս որ ինծի հրամայեց. ու շունչը անոնց մէջը մտաւ, ու կենդանացան, և իրենց ոտքերուն վրայ կայնեցան, ո՛ խիստ մեծ զօրք մը եղաւ։
11 Եւ ինծի ըսաւ. Որդի՛ մարդոյ՝ սա ոսկորները բոլոր Իսրայէլի տունն է. ահա անոնք կ'ըսեն. Մեր ոսկորները չորցան, ու մեր յոյսը կորսուեցաւ. մենք
12 կորսուած ենք։ Անոր համար մարգարէութիւն ըրէ, ու անոնց ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ձեր գերեզմանները պիտի բանամ, ու ձեր գերեզմաններէն ձեզ պիտի հանեմ՝ ով իմ ժողովուրդս, և ձեզ Իսրայէլի երկիրը պիտի բերեմ։
13 Ու երբոր ձեր գերեզմանները բանամ, ու ձեզ ձեր գերեզմաններէն հանեմ՝ ով իմ ժողովուրդս, պիտի գիտնաք Թէ ես եմ Տէրը։
14 Եւ իմ Հոգիս ձեր ներսի դէն պիտի գնեմ, ու պիտի կենդանանաք, ու ձեր երկրին մէջ ձեզ պիտի հանգստացնեմ. ու պիտի գիտնաք որ ես Տէրս խօսեցայ ու բրի՝ կ'ըսէ Տէրը։
15 Եւ Տէրոջը խօսքը ինծի եղաւ՝
16 ըսելով. Ու դուն՝ որդի՛ մարդոյ՝ քեզի մէկ փայտ մը առ, ու անոր վրայ գրէ. Յուդային համար ու անոր ընկերներուն Իսրայէլի որդւոցը համար. հապա մէկ ուրիշ փայտ մը առ, ու անոր վրայ գրէ. Յովսեփի համար՝ Եփրեմին ու անոր ընկերներուն բոլոր Իսրայէլի տունը փայտը։ 17
Եւ զանոնք իրարու մօտեցուր, որ մէկ փայտ ըլլան, ու քու ձեռքիդ մէջը միանան։ 18
Ու երբոր քու ժողովուրդիդ որդիքը քեզի խօսին ու ըսեն. Ո՞նչ պիտի ըլլայ քեզի սա բաները. մեզի չես պատմեր. 19
Անոնց ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես պիտի առնեմ Յովսեփին փայտը՝ որ Եփրեմին ձեռքն է, ու անոր ընկերները՝ Իսրայէլի ցեղերը, և զանոնք անոր հետ մէկտեղ Յուդային փայտին հետ պիտի գնեմ, ու զանոնք մէկ փայտ պիտի ընեմ. ու իմ ձեռքիս մէջը մէկ պիտի ըլլան։ 20
Եւ այն փայտերը՝ որոնց վրայ գուն պիտի գրես, անոնց աչքերուն առջեւը՝ քու ձեռքիդ մէջը ըլլան։
Ու անոնց ըսէ. Տէր Եհովան 21
այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես Իսրայէլի որդիքը պիտի առնեմ այն ազգերուն մէջէն՝ ուր որ գացին, ու զանոնք ամէն կողմէն պիտի ժողվեմ, ու զանոնք իրենց երկիրը պիտի բերեմ. 22
Եւ զանոնք երկրին մէջը՝ Իսրայէլի լեռներուն վրայ՝ մէկ ազգ պիտի ընեմ. ու անոնց ամէնուն վրայ մէկ թագաւոր պիտի թագաւորէ, ու մէյմէն ալ երկու ազգ պիտի չըլլան, ու մէյմէն ալ երկու թագաւորութեան պիտի չբաժնուին. 23
Եւ մէյմէն ալ իրենց կուռքերովը, ու գարշելիութիւններովը, ու իրենց բոլոր յանցանքներովը պիտի չպղծուին, ու ես անոնք պիտի ազատեմ իրենց բոլոր բնակութիւններէն, որոնց մէջը որ իրենք մեղք գործեցին, և զանոնք պիտի սրբեմ. ու անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան, ես ալ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ։ 24
Եւ անոնց վրայ՝ իմ ծա-

աստ Դաւիթը թագաւոր պիտի
ըլլայ, ու ամէնքը մէկ հովիւ պի-
տի ունենան, և իմ իրաւունք-
ներուս մէջ պիտի քալեն, ու
իմ օրէնքներս պիտի պահեն, ու
25 զանոնք պիտի կատարեն. Եւ պի-
տի բնակին այն երկրին վրայ՝ որն
որ իմ Ցակոբ ծառայիս տուի,
որուն մէջ ձեր հայրերը բնա-
կեցան, ու անոր վրայ՝ իրենք,
ու իրենց որդիքը, և իրենց որդ-
ւոցը որդիքը յաւիտեան պիտի
բնակին, ու իմ ծառաս Դաւի-
թը յաւիտեան անոնց իշխան պի-
26 տի ըլլայ: Եւ անոնց հետ խաղա-
ղութեան ուխտ պիտի ընեմ. ա-
նիկայ անոնց յաւիտենական ուխտ
պիտի ըլլայ. և զանոնք պիտի տե-
ղաւորեմ, ու պիտի շատցնեմ, և
իմ սրբարանս անոնց մէջը պիտի
27 դնեմ յաւիտեան: Ու իմ խորանս
անոնց քովը պիտի ըլլայ. և ես
անոնց Աստուած պիտի ըլլամ,
ու անոնք ինծի ժողովուրդ պի-
28 տի ըլլան: Եւ իմ սրբարանս յա-
ւիտեան անոնց մէջը ըլլալով,
ազգերը պիտի գիտնան թէ ես
եմ Տէրը՝ որ Իսրայէլը կը սրբ-
եմ:

ԳԼ. ԼԸ

1 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ին-
2 ձի եղաւ՝ ըսելով. Որդի մարդ-
դոյ՝ երեսդ Մագոգի երկիրը է-
ղող Ռոսի, Մոսոքի ու Թոբե-
լի իշխանին՝ Գոգին դարձուր,
և անոր վրայով մարգարէութիւն
3 ըրէ, Ու ըսէ. Տէր Եհովան այս-
պէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ
եմ՝ ով Գոգ, Ռոսի, Մոսոքի
4 ու Թոբելի իշխանը. Ու քեզ
պիտի գարձնեմ, և քու կզակ-
ներուդ կարթեր պիտի անցը-
նեմ, ու քեզ ու քու բոլոր
զօրքդ պիտի հանեմ, ձիերը,
ու ձիաւորները՝ ամէնն ալ կա-
տարելապէս հագուստ. ԵՒ վա-
հանաւորներուն ու սպարապետ-
ներուն մեծ ժողովը՝ ամէնն ալ
5 սուր բռնող. Անոնց հետ Պար-
սիները, Եթէոպացիները ու
Փուտացիները՝ ամէնն ալ սա-
պարանոց ու սաղաւարտով.
6 Գոմեր, ու անոր բոլոր
գունդերը, Թորգամայի տունը
հիւսիսի ծայրերէն, ու անոր բո-
լոր գունդերը. շատ ժողովուրդ-
ներ քեզի հետ պիտի ըլլան:
7 Պատրաստուիլ, և քեզ, ու
քու քովդ ժողովուած բոլոր ժո-
ղովներդ պատրաստէ, ու դուն
անոնց պահապան եղիր: Շատ
8 օրերէն ետքը քու զօրքերդ պի-
տի հանուին. ետքի տարիները
պիտի գաս այն երկրին վրայ՝ որ
սուրէն ազատուած է, և ան ժո-
ղովուրդին վրայ՝ որ շատ ազգե-
րէն ժողովուած է Իսրայէլի լեռ-
ներուն վրայ՝ որոնք միշտ աւե-
րակ էին. բայց անիկայ ազ-
գերէն ելած ըլլալով, ամէնքը
ապահովութեամբ պիտի բնակին:
9 Իսկ դուն մրրիկի պէս պիտի ել-
լես գաս, ու երկիրը ծածկելու
համար ամպի պէս պիտի ըլլաս,
դուն և քու բոլոր գունդերդ
ու շատ ժողովուրդներ քեզի
հետ:

Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. 10
Ան օրը պիտի ըլլայ որ՝ քու
միտքդ բաներ պիտի գան, ու
չար խորհուրդ մը պիտի մը-
տածես. Ու պիտի ըսես. Ան- 11
պարիսպ գեղերուն երկիրը ել-
լեմ. հանգստաւէտներուն մէջ եղող-
ներուն, ապահովութեամբ բնա-
կողներուն վրայ երթամ. անոնց
ամէնը անպարիսպ փեղկաձող կը
բնակին, և նիգեր ու դռներ
չունին. Որ աւար յափշտակես, 12
և կողոպուտ կողոպտես. և քու
ձեռքդ՝ բնակուած աւերակներ-
ուն վրայ, ու ազգերէն ժող-
ովուած, և խաշինք ու ապրանք
ստացած, ու երկրին բարձր տե-
ղատեղը բնակած ժողովուրդին
վրայ գարձնես: Սաբա, ու 13
Դեդան, և Թարսիսի վաճառա-
կանները, ու անոր բոլոր առիւծ-
առիւծիները քեզի պիտի ըսեն.
Միթէ աւար յափշտակելու և
կող, կողոպուտ կողոպտելու հա-

մար քու ժողովքդ ժողվեցիր, որ ալծաթի ու ոսկի վերցնես, խաշինք ու ապրանք առնես, ու մեծ աւար յափշտակես:

14 Անոր համար մարգարէու- թիւն ըսէ՝ որդի մարդոյ, ու Գոգին ըսէ. Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ան օրը՝ որ իմ ժողովուրդս Իսրայէլը ապահովութեամբ բնակի անդ գուն պիտի գիտնաս,

15 Ու քու աջղէդ՝ հիւսիսի ծայրերէն պիտի գաս, դուն ու քեզի հետ շատ ժողովուրդներ՝ ամէնը ձիեր հեծած, մեծ բազմութեամբ

16 ու շատ զօրքով. Ես իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ՝ ամպի պէս երկիրը ծածկելու պիտի ելլես. ասկից առաջ օրերը պիտի ըլլայ, ու քեզ իմ երկրիս վրայ պիտի բերեմ, որպէս զի ազգերը զիս ճանչնան՝ երբոր ես անոնց աչքերուն առջեւը՝ քու վրադ փառաւորուիմ՝ ով Գոգ:

17 Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Դուն անիկա՞ ես, որ քեզի հաւատ առջի օրերը՝ ան օրերը ո- տարիները մարգարէութիւն ընող Իսրայէլի մարգարէներուն՝ իմ ծառաներուս միջոցովը ըսի թէ՝ քեզ անոնց վրայ պիտի բերեմ:

18 Ես ան օրը՝ Գոգը Իսրայէլի երկրին վրայ եկած օրը՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, իմ սրտմտութիւնս ե-

19 րես պիտի ելլէ: Ես իմ նախանձով՝ իմ բարկութեամս կրակովը խօսեցայ, որ ան առեներ անշուշտ Իսրայէլի երկրին վրայ մեծ թա-

20 ւալ թիւնն պիտի ըլլայ. Ես ծովուն ձուկերը, ու երկինքի թռչուն- ները, և դաշտի գազանները, ու գետնի վրայ սողացող բոլոր սողուններըը, ու երկրի երեսին վրայ եղող բոլոր մարդիկներըը իմ երեսիս պիտի թռտլին, և լեռ- ները պիտի փլչին, ու գահավէժ ժայռերը պիտի իյնան, ու բո- լոր պարիսպներըը գետինը պիտի

21 իյնան: Ես անոր դէմ՝ իմ բոլոր լեռներուս վրայ սուր պիտի կան- չեմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան. մարդ- գուն սուրը իր եղբօրը վրայ պի-

տի ըլլայ: Ես անոր հետ ժան- 22 տախտով ու արիւնով պիտի վի- ճիմ, և անոր վրայ, ու անոր զօրաց գունդերուն վրայ, ու անոր հետ եղող շատ ժողովուրդ- ներուն վրայ՝ յորդահոս անձրեւ, ու կարկուտի քարեր, կրակ ու ծծումբ պիտի տեղամ: Ես շատ 23 ազգերու առջեւ պիտի փառա- ւորուիմ, ու սրբուիմ, և ճանչ-ցուիմ. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը:

ԳԼ. ԼԹ

Ես գուն՝ որդի մարդոյ՝ Գո- 1 գին վրայով մարգարէութիւն ըսէ, ու բսէ. Տէր Եհովան այս- պէս կ'ըսէ. Ահա ես քեզի դէմ եմ՝ ով Գոգ, Ռաշի, Մոսոքի ու Թոբելի իշխանը. Ու ես քեզ 2 պիտի դարձընեմ, քեզ պիտի առնիմ, և հիւսիսի ծայրերէն քեզ պիտի հանեմ, ու քեզ Իս- րայէլի լեռները վրայ պիտի բերեմ: Ես քու աղեղդ քու 3 ձախ ձեռքէդ վար պիտի ձգեմ, ու քու նետերդ՝ ալ ձեռքէդ վար պիտի ձգեմ: Դուն քու 4 բոլոր գունդերովդ, ու քու հետդ եղող ժողովուրդներով Իսրայէլի լեռները վրայ պիտի իյնաս. քեզ ամէն տեսակ թռ- չունեցող գիշատիչ թռչուններն, ու դաշտի գազաններուն կերա- կուր պիտի տամ. Դաշտի երե- 5 սին վրայ պիտի իյնաս. վասն զի ես խօսեցայ՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան: Ես Մագոգի վրայ, ու կղզինե- 6 րուն մէջ ապահովութեամբ բնա- կողներուն վրայ կրակ պիտի խրկեմ. ու պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը: Ես իմ սուրբ անունս 7 իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջ պիտի ճանչցնեմ. ու պիտի չլռցնեմ իմ սուրբ անունս պղծուի. ու ազգերը պիտի գիտնան թէ ես եմ Տէրը՝ Իսրայէլի մէջ եղող Սուրբը: Ա- 8 հա կու գայ, ու պիտի կատա- րուի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան. իմ խօսած օրս ասիկա է: Ես Իսրա- 9

յելի քաղաքներուն բնակիչները պիտի ելլեն, ու կրակ պիտի վառեն, ու զէնքերը պիտի այրեն, և տապալներով, վահաններով, աղեղներով, նետերով, բիրեղով, ու նիզակներով եօթը տարի կրակ պիտի վառեն։ Եւ գաշտէն փայտ պիտի չբերեն, ոչ ալ անտառներէն պիտի կտրեն, հապա զէնքերով կրակ պիտի վառեն, ու զերեներ թալանողները պիտի թալանեն, ու զերեներ կողոպտողները պիտի կողոպտեն՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

11 Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ հոն Իսրայելի մէջ Գոգին գերեզմանի տեղ պիտի տամ անցաւորաց ձորը՝ ծովուն արեւելեան կողմէն, և անիկայ անցաւորները պիտի ապշեցնէ, ու հոն Գոգը, ու անոր բոլոր բազմութիւնը պիտի թաղեն, և կանխայ Գոգի բազմութեան ձորը՝ 12 պիտի կոչեն։ Ու Իսրայելի տունը գերեզմանը մաքրելու համար՝ եօթը ամիս զանոնք պիտի թաղեն։ 13 Ու երկրին բոլոր ժողովուրդը զանոնք պիտի թաղեն, և անիկայ անոնց անունը մը պիտի ըլլայ այն օրը՝ որ ես փառաւորուիմ, կ'ըսէ Տէր Եհովան։ 14 Ու մարդիկներ պիտի որոշեն՝ որ շարունակ երկրին մէջը պտրտին, ու անցնողներուն հետ երկրի երեսին վրայ մնացածները թաղեն, որպէս զի զանիկայ մաքրեն. անոնք եօթը ամիսէնետքը պիտի փնտռեն։ 15 Ու երկրին մէջէն անցնողները անցած ատենին երբոր մարդու ոսկոր տեսնեն, քովը նշան մը պիտի կանգնեն մինչեւ որ թաղողները զանիկայ Գոգի բազմութեան ձորը թաղեն։ 16 Ու քաղաքին անունն ալ՝ Համոնա պիտի ըլլայ։ այսպէս երկիրը պիտի մաքրեն։

17 Եւ դուն որդի մարդոյ՝ Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Ամէն տեսակ թռչուններուն ու գաշտի բոլոր գազաններուն քսկ, ժողովեցէք, ու եկէք, իմ ձեզի համար զոհած զոհիս՝ Իսրայելի լեռներուն վրայ՝ հոյակերտ մեծ զոհին՝ ամէն կողմէն մօտեցէք, որ միս ուտէք, ու արիւն խմէք. 18 զօրաւորներուն միսը ուտէք, ու երկրի իշխաններուն արիւնը խմէք, խոյերու, գառներու, նոխտներու, ու զուարակներու՝ որոնց ամէնը Բասանի գէր անասուններէ են։ 19 Եւ ձեզի համար զոհած զոհէս՝ մինչեւ կշտանալ նիդ ճարպ ուտէք, ու մինչեւ գինովնալնիդ արիւն խմէք։ 20 Եւ իմ սեղանիս վրայ՝ ձիերէն, ու կառքի անասուններէն, զօրաւորներէն ու ամէն պատերազմող մարդկէն կշտանաք՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։ 21 Եւ ազգերուն մէջ իմ փառքս պիտի գնեմ, ու ամէն ազգերը իմ բռնած գատաստանիս, ու անոնց վրայ գրած ձեռքս պիտի տեսնեն։ 22 Ու Իսրայելի տունը ան օրէն առեւ՝ ալ պիտի գիտնան թէ իրենց Տէր Աստուածը ես եմ։ 23 Եւ ազգերը պիտի գիտնան թէ Իսրայելի տունը՝ իրենց անօրէնութեանը համար՝ գերի ապրեցաւ, որովհետեւ հաւատարմութեամբ ըլլալուն համար գերի եղան, ու ես իմ երեսս անոնցմէ ծածկեցի, և զանոնք իրենց թշնամիներուն ձեռքը տուի, ու ամէնքը սրով իյնան։ 24 Իրենց պղծութեանը համեմատ՝ ու իրենց յանցանացը համեմատ՝ իրենց հաւատարիմ բրի, ու իմ երեսս իրենցմէ ծածկեցի։

25 Անոր համար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. Հիմա Յակոբին գերութիւնը պիտի դարձնեմ, ու բոլոր Իսրայելի տունը պիտի ողորմիմ, և իմ սուրբ անունս համար նախանձաւոր պիտի ըլլամ։ 26 Ու երբոր անոնք իրենց երկրին մէջ ապահովութեամբ բնակին, ու վախցնող մը չըլլայ, ան ատենը իրենց անարգանքը ու իրենց ինծի գէմ բռնած բոլոր յանցանքները պիտի կրեն։ 27 Երբոր զանոնք ժողովուրդներէն դարձնեմ, ու զանոնք իրենց թշնամիներուն երկիրներէն

ան առէնը անոնց մէջը՝ շատ ազ-
դաց աչքերուն առջեւը պիտի
28 պբսա իմ։ Եւ պիտի գիտնան թէ
ես եմ անոնց Տէր Աստուածը,
որովհետեւ զանոնք ազգերու մէջ
գերի քշեցի, ու զանոնք նորէն
իրենց երկիրը ժողվեցի, և ա-
նոնցմէ հոն մէկզ մը չձգեցի։
29 Ու մէյմըն ալ իմ երեսս անոնցմէ
պիտի չծածկեմ, քանզի իմ Հո-
գիս Իսրայէլի տունը վրայ թա-
փեցի՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. Խ

1 Ան գերութեանը քսաներ-
հինգերորդ տարին՝ առջի ամիսը
աճուն տասներորդ օրը՝ քաղա-
քին պարսպերուն չորեքտասաներ-
որդ տարին՝ նոյն օրը Տէրոջը
ձեռքը իմ վրաս եղաւ, ու ինձ
2 հոն տարաւ։ Հա Աստուծոյ
տեսիլքներով Իսրայէլի երկիրը
տարաւ, և զիս խիստ բարձր լե-
ռան մը վրայ գրաւ, ու անոր
վրայ՝ հարաւային կողմը՝ քաղաքի
մը շինուածքի պէս երեւոյթ մը
3 կար։ Ու երբոր զիս հոն տարաւ,
ահա մէկ մարդ մը՝ որուն երե-
սոյթը պղինձի երեսոյթի պէս էր,
և անոր ձեռքը քանոն մը, ու
չափի եղէգ կար, ու անիկայ
4 դուռը կայներ էր։ Եւ ան մարդը
ինծի ըսաւ, Որդի՛ մարդոյ՝ աչք-
ներդ տես, ու ականջներդ լսէ,
ու քեզի ամէն ցուցուցածներս
նկատես ուշադրութիւն ընէ, վա-
սն զի դուն հոս բերուեցար, որ
ես բանիերը քեզի ցուցնեմ. ամէն
տեսածդ Իսրայէլի տունը պատմէ։
5 Եւ ահա տունը դուրսէն շուր-
ջանակի պարիսպ կար, ու ան
մարդուն ձեռքը՝ վեց կանգուն
երկայնութեամբ չափի եղէգ մը
կար, ականգունը՝ մէկ կանգուն ու
չորս մատնաչափ ըլլալով, ու պա-
րսպին լայնութիւնը եղէգ մը՝ ու
բարձրութիւնը եղէգ մը չա-
փեց։
6 Եւ արեւելք դէպ՝ի արեւելք
նայող դուռը եկաւ, ու անոր
աստիճաններուն վրայ ելաւ, ու
դրանը մէկ սեմը՝ եղէգ մը լայն,
ու մէկալ սեմը եղէգ մը լայն
չափեց։ Եւ ամէն մէկ խուցը՝ եղէգ 7
մը երկայն՝ ու եղէգ մը լայն էր,
ու խուցերուն միջոցը հինգ կան-
գուն էր, և դրանը սրահին քովը
եղած դրանը սեմը նեռէն՝ մէկ
կանգուն էր։ Ու անիկայ դրանը 8
սրահը նեռէն՝ մէկ եղէգ չափեց։
Եւ դրանը սրահը ութը կանգուն 9
չափեց, ու անոր դրանդիքը երկու կանգուն էր, ու դրանը սրա-
հը նեռէն կողմէն էր։ Ու դէպ՛ի 10
արեւելք եղող դրանը խուցերը՝
մէկ կողմէն երեք՝ ու մէկալ կող-
մէն երեք էին, ու երեքին չափը
մէկ էր, և դրանդեացը չափը՝
մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն մէկ
էր։ Ու դրանը մուտքին լայնու- 11
թիւնը տասը կանգուն չափեց,
ու դրանը երկայնութիւնը տաս-
ուերեք կանգուն։ Եւ խուցերուն 12
առջեւը՝ մէկ նողկին մէկ կանգունի
սահման՝ ու մէկալ կողմէն մէկ
կանգունի սահման մը կար, ու
խուցերը մէկ կողմէն վեց կան-
գուն՝ ու մէկալ կողմէն վեց կան-
գուն էին։ Եւ դուռը չափեց 13
մէկ խուցին տանիքէն մինչեւ մէ-
կալին տանիքը, անոր լայնու-
թիւնը քսանուհինգ կանգուն
էր, ու մուտքերը դիմացի դի-
մաց էին։ Եւ դրանդեացը ըս- 14
դեերը վաթսուն կանգուն բրաւ,
մինչեւ դրանը բոլորտիքը եղող
դաւիթին դրանդիքը։ Եւ դուրսի 15
դրանը երեսէն մինչեւ ներսի դր-
անը սրահին երեսը՝ հիսուն կան-
գուն էր։ Ու խուցերուն, և 16
անոնց դրանդեացը քովը՝ դրանը
ներսի կողմէն շուրջանակի վան-
դակապատ պատուհաններ կայ-
ին, սրահներն ալ այսպէս էին,
ու ներսի կողմէն շուրջանակի
պատուհաններ կային, և դրան-
դեացը վրայ արմաւենիներ կա-
յին։
Ու զիս դուրսի դաւիթը բե- 17
րաւ, և ահա հոն աւելի ակներ ու
դաւիթին հատոր շինուած շուր-
ջանակի քարայատակ կար, ու

քարայատակին վրայ երեսուն ան-
18 ձեակ կար։ Եւ դուներուն քովի քարայատակը, դուներուն երկայնութիւնը դիմացը եղող վարի
19 քարայատակին էր։ Ու անիկայ՝ վարի դրանը առջևէն մինչև ներքին սրահին առջևը դուրսէն՝ դէպ ի արևելք ու հիւսիս՝ լայնութիւնը հարիւր կանգուն չափեց։
20 Եւ դուրսի գաւիթին դէպ ի հիւսիս նայող դրանը երկայնութիւնը ու լայնութիւնը չափեց։
21 Ու անոր խուցերը՝ իրեք մէկ կողմէն էր, ու իրեք մէկալ կողմէն. և անոր դրանդիքը ու սրահները՝ առջի դրանը չափովն էին. անոր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն, ու լայնութիւնը քսանու-
22 հինգ կանգուն էր։ Եւ պատուհանները, ու սրահները, ու արմաւենիները դէպ ի արևելք նայող դրանը չափովն էին. ու եօթը աստիճանով ան դուռը կ'ելլէին. և սրահները անոնց
23 առջևն էին։ Ու ներսի գաւիթը դուռ մը ունէր՝ հիւսիսային դրանը՝ ու արևելեան դրացը դիմացը, ու ՔՒ դունէն մինչև ՔՒ ալ դուռը՝ հարիւր կանգուն չափեց։
24 Եւ ան հարաւային կողմը տարաւ. և ահա հարաւային կողմը դուռ մը կար, ու անոր դրանդիքը, ու սրահները չափեց, որ նոյն չափերուն համեմատ էին։
25 Եւ անիկայ ու անոր սրահները նոյն պատուհաններուն պէս պատուհաններ ունէին շուրջանակի. անոր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն, ու լայնութիւնը քը-
26 սանու հինգ կանգուն էր։ Եւ ան դուռը երեսուն աստիճան կար. ու անոր սրահները անոնց առջևն էին. ու անոր դրանդեացը վրայ՝ մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն արմաւենիներ կային։
27 Ու ներսի գաւիթը դուռ մը ունէր դէպ ի հարաւ. ու ՔՒ դունէն մինչև ՔՒ ալ դուռը դէպ ի հարաւ՝ հարիւր կանգուն չա-
28 փեց։ Եւ ան հարաւային դունէն ներսի գաւիթը բերաւ, ու հարաւային դուռը չափեց, որ նոյն չափերուն համեմատ էր։
29 Եւ անոր խուցերը, ու դրանդիքը, ու սրահները՝ նոյն չափերուն համեմատ էին. և անիկայ, ու անոր սրահները շուրջանակի պատուհաններ ունէին. անոր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն, ու լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն էր։ Եւ սրահները շուրջանակի
30 քսանուհինգ կանգուն երկայն, ու
31 հինգ կանգուն լայն էին։ Եւ սրահները դէպ ի դուրսի գաւիթն էին, ու դրանդեացը վրայ արմաւենիներ կային. և ան դուռը երեսը աստիճան կար։
32 Եւ ներսի գաւիթը արևելք դէպ ի արևելք, ու դուռը չափեց, որ նոյն չափերուն համեմատ էր։
33 Եւ անոր խուցերը, ու դրանդիքը, ու սրահները նոյն չափերուն համեմատ էին. և անիկայ ու անոր սրահները շուրջանակի պատուհաններ ունէին. անոր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն, ու լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն էր։ Եւ անոր
34 սրահները դէպ ի դուրսի գաւիթն էին, ու անոր դրանդիքը մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն արմաւենիներ ունէին. և ան դուռը երեսը աստիճան կար։
35 Ու ներսի հիւսիսային դուռը բերաւ, ու նոյն չափերուն հա-
36 մեմատ չափեց խուցերը, դրանդիքը ու սրահները. և շուրջանակի պատուհաններ ունէր. ան անոր երկայնութիւնը հիսուն կանգուն, ու լայնութիւնը քսանուհինգ կանգուն էր։ Եւ անոր
37 դրանդիքը դէպ ի դուրսի գաւիթն էր. ու դրանդիքը մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն արմաւենիներ ունէին. և ան դուռը երեսը աստիճան կար։

38 Ո՛ մէկ անեղակ մը կար, որ անոր մեռաքը գտնէրուն քովի դրանգեացը մօտ էր, ազջակէզը
39 հան կը լուային։ Եւ դրանը սրբարանին մէջ մէկ կազմէն երկու անգան՝ ու մէկալ կազմէն երկու անգան կար, որ անոնց վրայ ազջակէզը, ու մեղքի պատարագը, ու յանցանքի պատարագը մորթէին։
40 Եւ հիւսիսային դրանը մեռաքը ելլելուն գտնուած կազմը՝ երկու անգան, ու մէկալ կազմը եզող դրանը սրահին մէջ երկու
41 անգան կար։ Դրանը քովը մէկ կազմէն հոս անգան, ու մէկալ կազմէն հոս անգան կար. ուրեք անգան էր, ո՛ անոնց վրայ կը
42 մորթէին։ Եւ հոս անգաններէն՝ որոնք ազջակէզին համար էին, տաշտած քարէ՝ մէկ ու կէս կանգուն երկայն, ու մէկ ու կէս կանգուն լայն, ու մէկ կանգուն բարձր էին. և ազջակէզը ու զոհը մորթելու գործիքներէն անոնց
43 վրայ կը դնէին։ Ու ներսէն շուրջ չորս մատնաչափ եղերք մը շինուած էր. ու անգաններուն վրայ պահին միսը կը դրուէր։
44 Եւ ներսի դրանը դուրսի կազմը՝ հիւսիսային դրանը քովը եզող ներսի գաւիթին մէջ երգեցողներուն անեղակներէն էր. ու անոնց երեսը դէպ՝ ի հարաւ էր. մէկը արեւելեան դրանը քովէն էր, ո՛ երեսը դէպ՝ ի հիւսիս էր։
45 Եւ ինձի ըսաւ. Այս անեղակը որ դէպ՝ ի հարաւ կը նայի, տանը պահապանութիւնը ընող քահանաներուն համար է.
46 Նանեղուն համար է. Ու այն անեղակը որ դէպ՝ ի հիւսիս կը նայի, անգանին պահապանութիւնը ընող քահանաներուն համար է. անոնք Սադովկի որդիքն են, որոնք Ղեւիի որդւոցմէ Տէրոջը կը մօտենան՝ անոր ծառայութիւն ընելու համար։
47 Եւ գաւիթը չափեց, որուն երկայնութիւնը հարիւր կանգուն, ու լայնութիւնը հարիւր կանգուն էր, անկիւնագաւիթ էր. ու անգանը տասը տասը էր։
48 Եւ զոհ տանը սրահը տարաւ, ու սրահին դրանդիքը չափեց՝ հինգ կանգուն մէկ կողմէն, ու հինգ կանգուն մէկալ կողմէն, և դրանը լայնութիւնը՝ մէկ կողմէն երեք կանգուն, ու մէկալ
49 կողմէն երեք կանգուն էր։ Սրահին երկայնութիւնը քսան կանգուն, ու լայնութիւնը տասնմէկ կանգուն էր. և հոն տասը աստիճաններով կ՚ելլէին. ու դրանգեացը քովը սիւներ կային, մէկը՝ մէկ կողմէն, մէկալն ալ՝ մէկալ կողմէն։

ԳԼ. ԽԱ

1 Եւ զոհ տաճարը տարաւ, ու անոր դրանդիքը չափեց. մէկ կողմէն վեց կանգուն լայն, ու մէկալ կողմէն վեց կանգուն լայն էր, խորանին լայնութիւնը համեմատ։
2 Եւ դրանը լայնութիւնը տասը կանգուն էր. ու դրանը քովերը մէկ կողմէն հինգ կանգուն, ու մէկալ կողմէն հինգ կանգուն էին. և անոր երկայնութիւնը քառասուն կանգուն, ու լայնութիւնը քսան կանգուն չափեց։
3 Ո՛ներս մտաւ, և դրանը դրանդիքը երկու կանգուն, ու դռնակը վեց կանգուն չափեց. ու դրանը լայնութիւնը եօթը կանգուն էր։
4 Եւ անոր երկայնութիւնը չափեց քսան կանգուն, ու լայնութիւնը քսան կանգուն՝ տաճարին ներսիթեանը համեմատ. ու ինձի ըսաւ. Ասիկայ է սրբութիւն սրբութիւնացը։
5 Եւ տանը պատը վեց կանգուն, ու տանը բոլորտիքը եզող անեղակներուն լայնութիւնը՝ չորս կանգուն չափեց։
6 Ու անեղակները իրարու վրայ էին երեք երեսնովէ, ու քառասուն երեսուն. և անոնց գերաններէրը կը մտնէին տաճարին այն պատին մէջը՝ որ անեղակներուն համար ելեռուած էր շուրջանակի, որ ո՛նոր կռթնէին, բայց տանը պա-

7 տին մէջը չէին կռթընեք։ Ու
անդամները ելլելու համար՝ ըն-
ցող ու շրջանակաւոր առագաս-
ը կար, որ տանը բոլորտիքը
վեր ելլելու համար տուները կը
պարտէր. անոր համար ելլելով՝
տուները կը լայնային. և այսպէս
վարի դահլիճէն վերի դահլիճ-
ը՝ միջին դահլիճէն կ՚ելլէին։
8 Ու շրջանակի տանը բարձրու-
թիւնը տեսայ. անդամներուն
հիմերը՝ ամբողջ մէկ եղէգ՝ վեց
մեծ կանգուն էր։ Անդամներ-
ուն պատին լայնութիւնը՝ դուր-
սէն հինգ կանգուն էր, ու միա-
ցածը՝ անդամներուն նեղին մի-
10 ջոցն էր։ Եւ դռներուն անդամնե-
րուն մէջտեղը՝ տանը բոլորտիքը՝
քսան կանգուն լայն միջոց մը
11 կար։ Ու անդամներուն մուտ-
քերը միացած տեղին կը նայէ-
ին, մէկ բերնի մէկը դէպ՚ի հիւ-
սիս, և մէկ բերնի մէկը դէպ՚ի
հարաւ կը նայէր, ու միացած
տեղին լայնութիւնը՝ շրջանա-
կի հինգ կանգուն էր։
12 Եւ զատուած տեղին առջևը՝
դէպ՚ի արեւմտեան ծայրը եղող
շէնքին լայնութիւնը՝ եօթանաս-
ուն կանգուն էր, ու շէնքին
պատը՝ շրջանակի հինգ կանգ-
ուն լայն, ու երկայնութիւնը
13 իննսուն կանգուն էր։ Եւ տանը
երկայնութիւնը հարիւր կանգուն
չափեց, ու զատուած տեղը, ու
շէնքը իր պատերովը՝ հարիւր
14 կանգուն երկայն էր։ Եւ տանը՝
ու զատուած տեղին երեսը դէպ
՚ի արեւելք՝ հարիւր կանգուն
լայն էր։
15 Ու պանը եռանի կողմին՝ զա-
տուած տեղին դիմացը եղող
շէնքին երկայնութիւնը, և անոր
սիւնազարդ պահնեները մէկ կող-
մէն ու մէկալ կողմէն նեղքին
տաճարին, ու գաւիթին պահ-
նեքուն հետ հարիւր կանգուն
16 չափեց։ Դրանը սեմերը, ու վան-
դակապատ պատուհանները, և
շրջանակի ան իրենք ընդդէմ-
սեմերը դիմացը եղող սիւնազարդ
պահնեները՝ ամէն կողմէն տախ-
տակամած էին գետնէն
մինչև պատուհանները. ու պա-
տուհանները ծածկուած էին.
17 նաև դրանը վրան, ու մինչև
ներքին տունը, և դուրսէն, ու
բոլոր պատը շրջանակի նեղքէն
ու դուրսէն իրենց չափերովը։
18 Ա՛ն փոխադարձին վրայ քե-
րովբէներ ու արմաւենիներ քան-
դակուած էին, ու երկու քե-
րովբէնքուն մէջը արմաւենի մը.
ու ամէն մէկ քերովբէն երկու ե-
րես ունէր, Այսինքն մէկ կող-
մին դէպ՚ի արմաւենին մարդու
երես՝ ու մէկալ կողմին դէպ՚ի
արմաւենին առիւծի ե-
րես. բոլոր տանը քանդակը շուր-
ջանակի այսպէս էր։ Յատակէն
մինչև դրանը վրան՝ քերովբէներ
ու արմաւենիներ քանդակուած
էին, նոյնպէս ալ տաճարին պա-
տին վրայ։ Տաճարին սեմերը քա-
ռակուսի էին, ու սրբարանին
երեսին երևոյթը՝ ինչպէս երևու-
թիւն պէս էր։
22 Փայտէ սեղանը երեք կան-
գուն բարձր էր, ու երկայնու-
թիւնը երկու կանգուն էր, և
անոր անկիւնները իրմէ էին, ու
անոր երկայնութիւնը ու քովե-
րը փայտէ էին. ու անիկայ ին-
ձի ըսաւ. Այիկայ է Տէրոջը ա-
ջևը եղող սեղանը։ Եւ տաճարը՝
23 ու սրբարանը երկու դուռ ու-
նէին. Ու դռնները երկերկու
24 փեղկ ունէին, ու փեղկերը եր-
կուքի կը ծալուէին. երկու փեղկ
մէկը ունէր, ու երկու փեղկ
մէկալը։ Եւ անոնց վրայ՝ տա-
25 ճարին դռներուն վրայ՝ պատե-
րուն վրայի քանդակին պէս՝
քերովբէներ ու արմաւենիներ
քանդակուած էին. ու դուրսէն
պահին երեսը՝ փայտէ ասղագործ
մը կար։ Եւ պահին քովերը՝
26 ու տանը անդամներուն մէջ, և
ասղագործներուն վրայ՝ մէկ կող-
մէն ու մէկալ կողմէն՝ վանդա-
կապատ պատուհաններ, ու արե-
մտեան կողին։

ԳԼ. ԽԸ

1 Նոյնիսկ եաբը զիս դէպ ի հիւ-
սիս եղոյզ ճամբովը արտաքին գա-
ւիթը հանեց, և զիս զատուած
տեղին դիմացը եղոյզ՝ ու դէպ
ի հիւսիս նայող շէնքին դիմացի
2 սենեակները բերաւ։ Ու պէնէհա-
նէրուն հիւսիսային մուտքին առ-
ջեւի երկայնութիւնը հարիւր կան-
գուն, ու լայնութիւնը յիսուն
3 կանգուն էր։ Նեղոյի գաւիթին
քսան ֆանգուռնի դէմ, ու գաւի-
թի գաւիթին քարայատակին դէմ՝
իրարու դիմացը իրեք դասիկո-
նով սիւնազարդ պատհնեը կային։
4 Ու սենեակներուն առջեւ՝ նեղո-
սէն ասոր կանգուն լայն ճամ-
բայ մը կար, և անոնց դռնները
5 դէպ ի հիւսիս էր։ Ու վերի
սենեակները կարճ էին, վասն
զի սիւնազարդ պատհնեը անոնց-
մէ՝ այսինքն շէնքին վարի ու մի-
ջին սենեակներէն պէղ կ'առնէին։
6 Քանզի անոնք իրեք դասիկան էին,
ու գաւիթներուն սիւներուն
պէս սիւներ չունէին, անոր հա-
մար գետնէն՝ այսինքն վարի ու
միջին սենեակներէն կը նեղնային։
7 Ու սենեակներուն դիմացը՝ դուրսի
գաւիթին կողմը՝ սենեակներուն
առջեւի դուրսի պատին երկայ-
նութիւնը՝ յիսուն կանգուն էր։
8 Վասն զի դուրսի գաւիթը նայող
սենեակներուն երկայնութիւնը
յիսուն կանգուն էր, և ահա տա-
ճարին դիմացը հարիւր կանգուն
9 էր։ Ու առ սենեակներուն տա-
կէն՝ դուրսի գաւիթէն անոնց
երթալու համար՝ արեւելեան կող-
10 մէն մուտք մը կար։ Ե՛ գաւի-
թին պարսպին լայնութեանը մէջ
դէպ ի արեւելք՝ ու շէնքին դի-
մացը զատուած տեղին դիմացը՝
11 սենեակներ կային։ Եւ անոնց
առջեւը ճամբայ մը կար դէպ ի
հիւսիս եղոյզ սենեակներուն և-
րեսութիւնին պէս, իմէ անոնց եր-
կայնութեանը՝ իմէ անոնց լայ-
նութիւնը՝ և իմէ անոնց բոլոր
ելքերուն՝ և անոնց ձեւերուն ու
դռներուն կողմանէ։ Նոյնպէս ալ 12
հիւսիս դէպ ի հարաւ եղոյզ սենեակ-
ներուն մուտքը։ Ճամբուն դի-
մացը մուտք մը կար, այսինքն
արեւելեան ճամբուն երեսին՝ պա-
տին առջեւի շտեակ ճամբան։

Եւ ինծի ըսաւ. Զատուած 13
տեղին առջեւը եղոյզ հիւսիսային
կողմի սենեակները, ու հարա-
ւային կողմի սենեակները՝ Տէրոջը
մօտեցող քահանաներուն սուրբ
սենեակներն են, ուր որ ամե-
նասուրբ բաները պիտի ուտեն.
հոն պիտի դնեն ամենասուրբ
բաները, ու հացի ընծան, ու
մեղքի պատարագը, և յանցան-
քի պատարագը. քանզի ան տե-
ղը սուրբ է։ Երբոր քահանա- 14
ները հոն մտնեն, սուրբ տեղէն
դուրսի դաւիթը պիտի չելլեն.
հապա իրենց պաշտօնի զգեստ-
ները հոն պիտի թողուն, վասն
զի անոնք սուրբ են, և ուրիշ
հանդերձներ հագնելով՝ ժողո-
վուրդին վերաբերեալ բաներուն
պիտի մօտենան։

Ու երբոր անիկայ նեղքին տու- 15
նը չափեց ըմբնցուց, զիս դէպ
ի արեւելք նայող դուռը հա-
նեց, ու զանիկայ ամէն կողմէն
չափեց։ Արեւելեան կողմը չափի 16
եղէգով՝ շուրջանակի հինգ հա-
րիւր եղէգ չափեց՝ չափի եղէ-
գով։ Հիւսիսային կողմը՝ շուր- 17
ջանակի չափի եղէգով՝ հինգ
հարիւր եղէգ չափեց։ Հարաւ- 18
ային կողմը չափի եղէգով՝ հինգ
հարիւր եղէգ չափեց։ Արեւմը- 19
տեան կողմը դարձաւ, ու չափի
եղէգով՝ հինգ հարիւր եղէգ
չափեց։ Զանիկայ չորս կողմէն 20
չափեց. անիկայ հինգ հարիւր
եղէգ երկայն, ու հինգ հարիւր
եղէգ լայն էր, ու պարիսպ ու-
նէր, սուրբ ու անսուրբ տե-
ղերուն մէջը զատելու համար։

ԳԼ. ԽԹ

1 Յետոյ զիս դուռը՝ դէպ ի ա-
րեւելք նայող դուռը տարաւ։

2 Եւ ահա արեւելեան ճամբայէն
Իսրայէլի Աստուծոյն փառքը
կու գար. ու անոր ձայնը շատ
ջուրերու ձայնին պէս էր. ու
երկիրը անոր փառքէն լուսաւո-
3 րուեցաւ: Եւ տեսած տեսիլքս
նման էր այն տեսիլքին, որն որ
տեսայ երբոր քաղաքը աւրելու
եկայ, ու տեսիլքները՝ ինծի
գետին քովը տեսած տեսիլքին
պէս էր. ու երեսիս վրայ ինկայ:
4 Եւ Տէրոջը փառքը դէպ՚ի ա-
րեւելք նայող դրանը ճամբայէն
5 տունը մտաւ: Ու Հոգին ինծ վեր-
ցուց, և զիս ներքին գաւիթը
տարաւ. և ահա Տէրոջը փառքը
6 տունը լեցուցեր էր: Եւ ձայն մը
լսեցի որ տաճարէն ինծի կը խօ-
սէր. (ու իմ քովս մարդ մը կայ-
7 ներ էր.) Ու ինծի ըսաւ. Որդի՛
մարդոյ՝ Իսրայէլի որդւոցը մէջ
յաւիտեան բնակելու ամէնէն
տեղը, և իմ ոտքերուս գաղտա-
պարտներուն տեղը այդ է, ու
Իսրայէլի տունը՝ իրենք ու ի-
րենց թագաւորները՝ իրենց պոռ-
նկութիւնովը, ու իրենց թա-
գաւորներուն դիակովը՝ իրենց
բարձր տեղերուն մէջ՝ ալ իմ
սուրբ անունս պիտի չպղծեն:
8 Այսն ալ իրենց սեմերը՝ իմ սե-
մոցս, ու իրենց դրանդիքը՝ իմ
դրանդեացս մօտ դրին, այնպէս
որ՝ իմ ու անոնց մէջտեղը միայն
մէկ պատ մը կար. և իրենց ըրած
գարշելութիւններովը իմ սուրբ ա-
նունս պղծեցին. ես ալ իմ բար-
կութեամբս սպառեցի զանոնք:
9 Հիմա թող իրենց պոռնկութիւ-
նը, ու իրենց թագաւորներուն
դիակը հեռացնեն, ու
յաւիտեան անոնց մէջը պիտի
բնակիմ:
10 Դուն որդի՛ մարդոյ՝ Իսրայէլի
տունը ատոր տունը պիտացուր, որ ի-
րենց անօրէնութիւնները ամչ-
նան. ու թող անոր գաղափարը
11 չափեն: Եւ թէ որ իրենց բոլոր
ըրածներէն ամչնան, տունը ձեւը
ու կազմուածքը, և անոր
ելքը՝ ու մտքը, ու բոլոր ձե-
ւերը, և բոլոր կանոնները, ու
բոլոր օրէնքները անոնց գիտցուր.
ու անոնց աչքերուն առջեւը գրէ.
և անոր բոլոր ձեւերը՝ ու բոլոր
կանոնները պահեն, ու զանոնք
կատարեն: Այս է տաճարին օ- 12
րէնքը. Անոր բոլոր սահմանը շուր-
ջանակի լեռանը գլխուն վրայ՝
ամենասուրբ պիտի ըլլայ. ահա
տաճարին օրէնքը ասիկայ է:
Եւ ատոնք են սեղանին չափերը՝ 13
կանգուեալ. (կանգուընը՝ մէկ
կանգուն ու շորս մատնաչափ է.)
ու խոր տեղը մէկ կանգուն, ու
անոր լայնութիւնը մէկ կան-
գուն, և անոր սահմանը անոր
եզերքին վրայ շուրջանակի՝ մէկ
թիլ մը պիտի ըլլայ. ու ասիկա
սեղանին հիմը: Ու գետ- 14
նին խոր տեղէն մինչեւ վարի շրջա-
նակը երկու կանգուն, և անոր
լայնութիւնը մէկ կանգուն պի-
տի ըլլայ. ու պզտիկ շրջանակէն
մինչեւ մեծ շրջանակը շորս կան-
գուն, ու լայնութիւնը մէկ կան-
գուն պիտի ըլլայ: Եւ կրակա- 15
րանը շորս կանգուն բարձր պիտի
ըլլայ. ու կրակարանէն վեր շորս
եղջիւր պիտի ըլլայ: Եւ կրակա- 16
րանը տասներկու հանգոյն եր-
կայն, ու տասներկու հանգոյն
լայն, շորս կողմն ալ հաւասար ըն-
լուլ քառակուսի պիտի ըլլայ:
Եւ անոր բազրատիքը եղող շրջա- 17
նակը տասնուշորս հանգոյն եր-
կայն, ու տասնուշորս հանգոյն
լայն պիտի ըլլայ. և բազրատիքը
եղող սահմանը կէս կանգուն,
ու խոր տեղը շուրջանակի մէկ
կանգուն պիտի ըլլայ. ու անոր
աստիճանները դէպ՚ի արեւելք
պիտի ըլլան:
Եւ ինծի ըսաւ. Որդի՛ մարդոյ՝ 18
Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ա-
նոնք պիտի ըլլան սեղանին կա-
նգնելուը՝ անոր օրը որ զանիկայ շի-
նեն, անոր վրայ ողջակէզներ մա-
տուցանելու, ու անոր վրայ ար-
իւն սրսկելու. Տաճար: Սապովկի 19
սերունդէն եղող Ղեւտացի քա-
հանաներուն՝ որոնք ինծի ծա-

ա այսքեմիւն ընելու համար ինձի պիտի մօտենան, կ՚ըսէ Տէր Եհովան։) Ու զիս պատարագի հանար՝ պիտի առնուին զառ արակ մը պիտի տան։ Եւ անոր որ ինձի պիտի առնէ, ու ինդնիկայ չարս էդջիւնելու վրայ, ու շրջանակին չարս անկիւնները վրայ, և շրջանակի անոր առհանին վրայ գնէ, ու զանիկայ պիտի սրբէ, և անոր հանար քաւու թիւն ընէ։ Ու ժողովրդի պատարագին զառ արակը պիտի առնէ, և սրբարանին դուրս՝ առաջին պաշտած տեղը պիտի այրուի։ Ու երկրորդ օրը՝ ժողովրդի պատարագի հանար՝ այծերէն անարատ նախատ մը մատուցանէ, ու սեղանը պիտի սրբեն, ինչպէս որ զառ արակով սրբեցին։ Երբոր սրբելը լմննցնէ, արջառներէն անարատ զառ արակ մը, ու ոչխարներէն անարատ խոյ մը պիտի մատուցանէ։ Եւ զանոնք Տէրոջը առջեւը պիտի մատուցանեն։ Եօթը օր ժողովրդի պատարագի հանար՝ օրը մէկմէկ նախատ պիտի մատուցանէ, նաեւ արջառներէն զառ արակ մը, ու ոչխարներէն խոյ մը պիտի մատուցանեն, որ անարատ պիտի ըլլան։ Եօթը օր սեղանին քաւութիւն պիտի ընեն, և զանիկայ պիտի սրբեն ու զանիկայ նուիրեն։ Ու երբոր ան օրերը լմննան, ութերորդ օրը՝ ու անկէ յետը՝ քահանաները սեղանին վրայ ձեր ողջակէզները ու ձեր խաղաղութեան զոհերը պիտի մատուցանեն, և ես ձեզ պիտի ընդունիմ՝ կ՚ըսէ Տէր Եհովան։

ԳԼ. ԽԴ

1 Ես զիս սրբարանին դէպ՚ի արեւելք նայող դուրսի դռանը ձամբան գարձուց, ու անիկայ գոց կը։ 2 Եւ Տէրը ինձի ըսաւ. Այ դուռը գոց պիտի մնայ, պի-

տի չբացուի, ու անկէ մարդ պիտի չմտնէ, քանզի անկէ Իսրայէլին Տէր Աստուածը մտաւ, անոր հանար գոց պիտի մնայ։ 3 Ընդհակառակն իշխանին հանար պիտի ըլլայ. նան միայն իշխանը պիտի նստի Տէրոջը առջեւը հաց ուտելու հանար, ու նիկայ դրանը սրահին ճամբայէն պիտի մտնէ, ու նոյն ճամբայէն պիտի ելլէ։

4 Եւ զիս՝ հիւսիսայինդրանը ճամբայէն տանը առջեւը բերաւ, ու աեսայ որ ահա Տէրոջը փառքը Տէրոջը տանը լեցուցեր էր, ու երեսիս վրայ ինկայ։ 5 Եւ Տէրը ինձի ըսաւ. Որդի մարդոյ՝ Տէրոջը տանը բոլոր կանոնները, ու անոր բոլոր օրէնքները վրայ՝ քեզի ամէն բանս որ ինդ մէջը դիր, ու աչքերովդ նայէ, և ականջներովդ լսէ, ու տանը մուտքերը ու սրբարանին բոլոր ելքերը ազէկ դիտէ։ 6 Եւ ապստամբներուն՝ Իսրայէլի տանը ըսես. Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ա՛լ հերիք է ձեզի ձեր բոլոր պղծութիւնները՝ օ՛ Իսրայէլի տուներ, որ դուք որտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ օտարազգիներ մտցուցիք, որ իմ սրբարանիս մէջը ըլլան, ու իմ տունս պղծեն, երբոր դուք իմ հացս՝ ճարպը ու արիւնը կը մատուցանէիք. ու ձեր բոլոր պղծութիւններուն՝ ի զատ՝ անոնք իմ ուխտս խախտեցին։ 7 Եւ իմ սուրբ բաներս պահպանութիւնը չպահեցիք, հապա իմ սրբարանիս մէջ ձեր ուզածին պես իմ պահպանութիւնս վրայ պահապաններ դրիք։

8 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Իսրայէլի որդւոցը մէջ եղող բոլոր օտարազգիներէն՝ որտով անթլփատ ու մարմնով անթլփատ բնաւ մէկ օտարազգի մը իմ սրբարանիս պիտի չմտնէ։ 9 Ո՛նանց որ Ղեւտացիները՝ որ ինձմէ հեռացան, երբոր Իսրայէլի ո՛ղջ ինձմէ մոլորեցան, ու իրենց կռտոցը ետեւէն գացին, ի-

բենց անօրհնութիւնը պիտի լինի։
11 Եւ իմ սրբարանիս մէջ մանր
դռնեկը որոշուած սպասաւորնե՛ր, ու տաճարին սպասաւորնե՛րը պիտի ըլլան. ժողովուրդին համար ողջակիզելիքը ու զոհը անոնք պիտի մատուցեն, ու անոնց ծառայութիւն ընելու համար՝ անոնց առջեւը անոնք պիտի կայ.
12 նին։ Որովհետեւ անոնց համար, անոնց կուռքերուն առջեւը ծառայութիւն ըրին, ու Իսրայէլի տունը դայթակղութիւն ո՛ւնենալու եղան, անոր համար անոնց վրայով իմ ձեռքս վերցուցի՝ ի՛ր ք Տէր Եհովան, որ իրենց անօրհնութիւնը պիտի
13 կրեն. Եւ ինծի պիտի չմօտենան՝ ինծի քահանայութիւն ընելու, ու իմ բոլոր սուրբ բաներուս ու ամենասուրբ բաներուս մօտենալու. հապա իրենց անարգանքը, ու իրենց ըրած պղծու-
14 թիւնները պիտի կրեն։ Սակայն զանոնք՝ տանը պահպանութիւնը վրայ պահապան պիտի դնեմ, անոր ամէն ծառայութիւնը համար, ու անոր մէջը ըրելու ամէն գործին համար։
15 Բայց Ղեւտացի քահանաները՝ Սադոկի որդիքը, որոնք իմ սրբարանիս պահպանութիւնը պահեցին, երբոր Իսրայէլի որդիքը ինծմէ մոլորեցան, անոնք ինծի ծառայութիւն ընելու համար ինծի պիտի մօտենան, և ճարպը ու արիւնը ինծի մատուցանելու համար՝ անոնք իմ առջեւս պիտի կայնին՝ ի՛ր ք Տէր Եհովան։
16 Անոնք իմ սրբարանս պիտի մտնեն, ու ինծի ծառայութիւն ընելու համար՝ անոնք պիտի մօտենան իմ սեղանիս, և իմ պահպա-
17 նութիւնս պիտի պահեն։ Ու երբոր նէրսի դռնէն դուրս մտնեն, կտաւէ զգեստներ պիտի հագնին, ու նէրսի դռնէն դուրս գալնին, ու նէրսի ծառայութիւն ըրած ատենին՝ վրանին
18 բուրդ պիտի չհագնին. Իրենց գլուխներուն վրայ կտաւէ ապա-

խոչներ ըլլայ, ու մէջքերնին կտաւէ վարտիքներ ըլլայ, ո՛ քրտնցընող բան պիտի չհագնին։
19 Ու երբոր դուրս բակ դուրս ժողովուրդին ելլեն, իրենց պաշտօնի զգեստները պիտի հանեն, ու զանոնք սուրբ սենեակները մէջը դնեն, և ուրիշ զգեստներ պիտի հագնին, որպէս զի իրենց զգեստներովը ժողովուրդը չսրբեն։
20 Ե՛ գլուխնին պիտի չսափրեն, ո՛չ ալ վարսերնին երկնցընեն. հապա միայն գլուխնուն մազերը փոքրեն։
21 Ու ո՛չ մէկ քահանայ ի՛ր գինի չխմէ՝ երբոր ներքին գաւիթը կը մտնէ։
22 Ու այրեւորին և այրածառը իրենց կնիկ չառնեն, հապա Իսրայէլի տանը սերունդէն եղող կոյսը, կամ քահանայէ մը որբեւորի մնացած կնիկը առնեն։
23 Ու իմ ժողովուրդիս պիտի սուրբ ու անսուրբ բաներուն տարբերութիւնը պիտի սորվեցնեն, և անմաքուրին ու մաքուրին տարբերութիւնը անոնց գիտցընեն։
24 Ու դատելու վրայ անոնք պիտի կենան դատաստան ընելու համար, ու իմ իրաւունքներուս համեմատ զանոնք դատեն, և իմ բոլոր ժողովներուս մէջ՝ իմ օրէնքներս ու կանոններս պիտի պահեն, ու իմ շաբաթներս սրբեն։
25 Եւ մարդու մեռելի քով չերթան՝ որ պղծուին. հապա միայն հօր համար, կամ մօր համար, կամ տղու համար, կամ աղջկան համար, եղբօր համար,
26 յոյն չամուսնացած քրոջ համար պղծուին։ Ու մէկը սրբուելէն յետքը եօթը օր պիտի համրէ իրեն։
27 Եւ անիկայ սրբարանին մէջ ծառայութիւն ընելու համար՝ նէրսի գաւիթը սրբարանը մտած օրը՝ անիկայ իր մեղքին պատարագը պիտի մատուցանէ, ի՛ր ք Տէր Եհովան։
28 Եւ ասիկայ անոնց ժառանգութիւն ըլլայ. անոնց ժառանգութիւնը ես եմ. ու Իսրայէլի մէջ անոնց կալուածք չտաք. անոնց կալուածքը ես եմ։ Հոգի
29

ընծան , ու մեղքի պատասխագը , և յանցանքի պատասխագը անոնք պիտի ուտեն . ու Իսրայէլի մէջ ամէն նուէր անոնց պիտի ըլլայ :
30 Եւ ամէն պէսպէս բանին բոլոր ե- րախայրինելուն առջինը , ու ձեր բոլոր ընծաներէն ամէն բանի ընծային բոլորը քահանային պիտի ըլլայ . ու ձեր խմորնեղուն ե- րախայրին քահանային պիտի տաք , որ քեզ տանգ վրայ օրհնութիւն
31 բերէ : Քահանաներէն բնաւ մեռած կամ գազանաբեկ անասունի մը դուշ պիտի չուտեն , թէ՛ թռչուն ըլլայ ան և թէ՛ անասուն :

ԳԼ· ԽԵ

1 Ու երբոր երկիրը վիճակով ժառանգութիւն բաժնէք , երկրին քանոհիմնդ հազար էդէգ երկայնութեամբ , ու տասը հազար լայնութեամբ՝ սուրբ ընծայ մատուցանէք Տէրոջը . սակայն շրջակայքին իր բոլոր սահմաննե-
2 րուն մէջը սուրբ ըլլայ : Ասկէ քառակուսի չափուած՝ հինգ հարիւրով հինգ հարիւրը արբարա- նին համար ըլլայ . ու անոնց շրջակայքին հիսուն կանգուն ա-
3 րտաքսան ունենայ : Եւ սա չափով՝ երկայնութիւնը քանոհիմնդ հազար , ու լայնութիւնը տասը հազար չափիս . ու անոր մէջը պիտի ըլլայ սրբարանը՝ ամե-
4 նասուրբ տեղը : Ահկայ՝ Տէրոջը ծառայութիւն ընելու մօտեցող սրբարանի պաշտօնեաներուն քա- հանութեանը համար սուրբ ըլլայ երկրէն , որ անոնց՝ տունեղուս համար տեղ մը , ու սրբարանին համար սուրբ տեղ մը ըլլայ :
5 Եւ տասը ծառայութիւնը ընող Ղեւտացիներուն քանոհիմնդ հազար երկայնութեամբ ու տա- սը հազար լայնութեամբ կա- մարք պիտի ունենան , նոյն քան տեղեակ :
6 Եւ հինգ հազար լայնու- թեամբ ու քանոհիմնդ հազար երկայնութեամբ՝ քաղաքին կա- մարքը պիտի տաք՝ սրբարանին ընծային քովը . ասիկա բոլոր Իս- րայէլի տանը ըլլայ :
7 Եւ իշխանին համար՝ սուրբ ընծային , ու քաղաքին կալուած- քին մէկ կողմէն ու մէկալ կող- մէն , սուրբ ընծային , և քաղա- քին կալուածքին դիմացը՝ արև- մտեան ծայրէն դէպ ի արև- մուտք՝ ու արեւելեան ծայրէն դէպ ի արեւելք ըլլայ . ու եր- կայնութիւնը՝ արեւմտեան սահ- մանէն մինչև արեւելեան սահ- մանը՝ դուս բաժիններուն մէկուն հետ հաւասար ըլլայ :
8 Իսրայէլի մէջ երկրին ասիկայ անոր կալուածք ըլլայ , ու իմ իշխաններս ալ իմ ժողովուրդս չհա- րստահարեն . ու հետոյ երկիրը Իսրայէլի տանը ըստ իրենց ցե- ղերուն հասնիմաս :
9 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Աւ հերիք է ձեզի՝ ով Իսրայէլի իշխաններդ , զրկանքը ու յափըշ- տակութիւնը վերցուցէք , և ի- րաւունք ու արդարութիւն ըրէք , իմ ժողովուրդիս ձեր բռնի պա- հանջմունքներնիդը վերցուցէք կ՚ըսէ Տէր Եհովան :
10 Ձեր կշռքները արդար՝ ձեր արդուն արդար ու
11 ձեր մաղը արդար ըլլայ : Արդուն ու մաղը մէկ չափ ըլլան , որ մաղը՝ քառին տասնեկորդը պարու- նակէ , ու արդուն ալ քառին տասնեկորդը . քառին նայելով պիտի ըլլայ անոնց չափը :
12 Եւ սիկղը քսան կերասս պիտի ըլլայ . ձեր մնասը՝ քսան սիկղ , քսանհինգ սիկղ , տասնհինգ սիկղ պիտի ըլլայ :
13 Ձեր մատուցանելու ընծան ասիկայ ըլլայ . ցորենի քառէն՝ արդուն վեցերորդ մասը , ու գարիի քառէն՝ արդուն վեցե- րորդ մասը :
14 Ու եղնի կանոնը ասիկայ ըլլայ . եղնի մարէն՝ մարին տասնեկորդը ամէն քառէն , այս- ինքն ամէն հոմէրէն , որ տասը մար կը պարունակէ , վասն զի տասը մարը մէկ հոմէր մըն է :
15 Եւ Իսրայէլին ջրարբի արօտանեղուն հօ- տերէն՝ երկու հարիւրէն մէկ ոչ

խաղ : Առնէ պէտք մսպռոցանէն
իբրև հացի ընծայ , ու ողջակէզ ,
և խաղաղութեան զոհ , որ իրենց
համար քաւութիւն ըլլայ՝ կ՚ըսէ
16 Տէր Եհովան : Երկրին բոլոր ժո-
ղովուրդը՝ աս ընծան Իսրայէլի
մէջ իշխան եղողին պարտաւոր պիտի ըլլան :
17 Եւ ժողովքը՝ ու ամսագլուխ-
ներու՝ ու շաբաթներու մէջ ի-
րենց տօներուն ամէն հանդիսաւոր
օրերուն մէջ՝ ողջակէզները , ու
հացի ընծան , և թմրեալ նուէ-
րը իշխանին վրայ պիտի ըլլայ ,
մեղքի պատարագը , ու հացի
ընծան , ու ողջակէզը , և խա-
ղաղութեան զոհը՝ անիկայ պիտի
մատուցանէ՝ Իսրայէլի տանը քա-
ւութիւն ընելու համար :
18 Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ .
Առջի ամսուն առջի օրը՝ արջառ-
ներէն մէկ անարատ զառապակ մը
առնես , ու սրբատանը մաքրես :
19 Եւ քահանան մեղքի պատարա-
գին արիւնէն պիտի առնէ , և
տանը սեմնոյը վրայ , ու սեղանին
շրջատակին չորս անկիւնները վրայ , և դներքին գաւիթին դրանը
20 սեմնոյը վրայ դնէ : Ամսուն եօթ-
ներորդ օրն ալ՝ սխալած կամ
անմիտ մարդու համար այնպէս
ընես , և տանը համար քաւու-
թիւն պիտի ընէք :
21 Առջի ամսուն չորեքտասաներ-
որդ օրը՝ ձեզի զատիկ ըլլայ ,
եօթը օր ամն պէտք պահուի , ո-
22 րուն հաց ուտուի : Եւ ան օրը
իշխանը իրեն համար , ու երկրին
բոլոր ժողովուրդին համար՝ մէկ
զառապակ մը պիտի մատուցանէ
23 իբր մեղքի պատարագ . Ու ա-
նոնք եօթը օրը Տէրոջը ողջակէզ
պիտի մատուցանէ , ան եօթը օ-
րուան մէջ՝ օրը եօթը զառապակ ,
ու եօթը անարատ խոյ , և ամէն
օր այծերէն մէկ նախատ մը իբր
24 մեղքի պատարագ : Ու ամէն մէկ
զառապակին համար՝ մէկ արգա-
մը , և ամէն մէկ խոյին համար՝
մէկ արգամ մը հացի ընծայ , ու
ամէն մէկ արգաւին համար՝ մէկ
հիմէն եղ մատուցանէ : Նոյնպէս
25 ալ եօթներորդ ամսուն հնգե-
րորդ օրը՝ տօներու եօթը օր՝ ան մեղքի պատարագին , ողջակէզին , հացի ընծային ,
ու եղին պէս պիտի մատուցանէ :

ԳԼ· ԽԶ

Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ , 1
Ներքին գաւիթին դէպ՚ի ա-
րևելք նայող դուռը՝ գործի
վեց օրերը գոց ըլլայ , ու շա-
բաթ օրը բացուի , ու ամսագլ-
խուն օրը բացուի : Եւ իշխանը 2
ան դրանը սրահին ճամբայէն
դուրսէն պիտի մտնէ , ու դրանը
սեմնոյը քովը կայնի , և քահա-
նաները՝ անոր ողջակէզը , ու խա-
ղաղութեան զոհերը պիտի մա-
տուցանեն , ու անիկայ դրանը
սեմին վրայ երկրպագութիւն պի-
տի ընէ՝ ու ելլէ . և ան դուռը
մինչև իրիկուն պիտի չգոցուի :
Ու երկրին ժողովուրդը՝ շաբաթ 3
օրերը ու ամսագլուխները Տէրոջը
առջևը ան դրանը մուտքին մէջ
երկրպագութիւն պիտի ընեն :
Եւ իշխանին շաբաթ օրը Տէ- 4
րոջը մատուցանելու ողջակէզը՝
վեց անարատ գառն , ու մէկ ա-
նարատ խոյ ըլլայ : Եւ խոյին հա- 5
մար հացի ընծայ՝ մէկ արգա մը ,
ու գառանց համար հացի ընծայ՝
ձեռքին եկածը , և ամէն մէկ
արգաւ համար մէկ հիմէն եղ
մսպռոցանէ : Ու ամսագլուխն օ- 6
րը՝ արջառներէն մէկ անարատ
զառապակ մը , ու վեց գառն , ու
մէկ խոյ մը , որոնք անարատ պի-
տի ըլլան : Եւ զառապակին հա- 7
մար մէկ արգա մը , ու խոյին
համար մէկ արգա մը հացի ըն-
ծայ մատուցանէ , ու գառանց
համար՝ ինչ որ ձեռքին հաս դայ ,
և ամէն մէկ արգաւ համար՝
մէկ հիմէն եղ ըլլայ :
Ու երբոր իշխանը գայ , գրա- 8
նը սրահին ճամբայէն մտնէ , և
նոյն ճամբայէն ելլէ : Ու երկրին 9
ժողովուրդը՝ հանդիսաւոր օրե-
րուն մէջ երկրպագութիւն ընե-

լու Տաճար Տէրոջը առջեւը եկած առնելին , հիւսիսային դրանը ճամբայէն մտնողը՝ հարաւային դրանը ճամբայէն ելլէ , ու հարաւային դրանը ճամբայէն մտնողը՝ հիւսիսային դրանը ճամբայէն ելլէ . մտած դրանը ճամբայէն չդառնայ , հապա անոր դիմացինէն ելլէ : Եւ իշխանը՝ անոնց մտած առնը՝ անոնց հետը մտնէ , ու անոնց ելած առնը անոնց հետը ելլէ :

Եւ տօնակատարութեան մէջ , ու հանդիսաւոր օրերու մէջ հացի ընծան՝ ամէն ցուլի համար մէկ ոչխարի համար , ու ոչխարին հետ հացի ընծան՝ ձեռքէն եկածը . ու ամէն մէկ ոչխարի համար մէկ հիմէն եղ ըլլայ : Եւ թէ որ իշխանը մէկ կամաւոր ողջակէզ մը , կամ մէկ կամաւոր խաղաղութեան զոհ մը Տէրոջը մատուցանելու ըլլայ , դէպ՝ ի արեւելքը նայող դուռը անոր բանան , ու անիկայ իր ողջակէզը , ու խաղաղութեան զոհը մատուցանէ՝ ինչպէս որ շաբաթ օրը կը մատուցանէ , ու ելլէ . և անոր ելլելէն ետքը դուռը գոցեն :

Ու ամէն օր մէկ տարեկան անարատ գառնուկ մը Տէրոջը ողջակէզ մատուցանեն . գայթիկայ ամէն առաւօտ մատուցանեն . Եւ անոր հետ ամէն առաւօտ՝ ցորեան վեցերորդ մասը հացի ընծայ մատուցանեն , ու հիմնին կրծոտ մասը եղ՝ նաշխին հետ խառնելու համար . ասիկա յաւիտենական կանոնով Տէրոջը մշտնջենաւոր հացի ընծայ ըլլայ :

Եւ գառնուկը , ու հացի ընծան , ու եղը՝ ամէն առաւօտ մատուցանեն . ասիկա մշտնջենաւոր ողջակէզ ըլլայ :

Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ . Երբոր իշխանը իր որդւոցը մէկուն պարգեւ տայ , անոր ժառանգութիւնը անոր որդւոցը ըլլայ , անիկայ ժառանգութեան կալուածէն մը բնաւ առնէ անոնց . իսկ երբոր իր ժառանգութենէն իր ծառաներուն մէկուն պարգեւ տայ , ան առնը անիկայ մինչեւ ազատութեան տարին անոնը պիտի ըլլայ , եւքը իշխանին պիտի դառնայ , վասն զի անոր ժառանգութիւնը միայն իր որդւոցը պիտի ըլլայ : Եւ իշխանը ժողովուրդին ժառանգութենէն չառնէ , զանոնք իրենց կալուածքէն զրկելով . իր որդւոցը իր կալուածքէն ժառանգութեան տայ , որպէս զի իմ ժողովուրդս՝ ամէն մէկը իր կալուածքէն չցրուի :

Եւ զիս դրանը քովէն եզող մարդէն քահանաներուն դէպ՝ ի հիւսիս նայող սուրբ սենեակները տարաւ . և ահա հոն՝ ետեւի կողմերը դէպ՝ ի արեւմուտք մէկ տեղ մը կար . Ու ինծի ըսաւ . Այսիկայ այն տեղն է՝ ուր որ քահանաները յանցանքի պատասխանը պիտի տան , ու մեղքի պատարագին հիւծը պիտի խաշեն , ոչ հոն հացի ընծան պիտի եփեն , որ չհայայ եւ գառնուկի գաւխիծը հանեն , ու ժողովուրդը սրբեն : Եւ զիս գաւխիծի գաւխիծը հանեց , ու զիս գաւխիծին չորս անկիւնները տեսց . և ահա գաւխիծին ամէն մէկ անկիւնը՝ մէյմէկ գաւխիծ կար : Գաւխիծին չորս անկիւնները մէջ քաոսուն ծխագործ եւկայնութեամբ , ու երեսուն լայնութեամբ՝ շուրջանակի գոցուած՝ գաւխիծներ կային , չորսին չափը մէկ էր անկիւնները մէջ : Եւ անոնց բոլորտիքը՝ չորսին ալ բոլորտիքը՝ ընդհարկառ մը կար , ու ան կարգերուն տակը շուրջանակի եփարանները շինուած էին : Ու ինծի ըսաւ . Ասոնք եփելարանները տեղերն են , ուր որ տանը պաշտօնեաները Ժողովուրդին զոհը պիտի եփեն :

ԳԼ . ԽԷ

Ու զիս նորէն տանը դրանը առջեւը բերաւ . և ահա արեւելեան կողմէն տանը ահմին տակէն

կալուածք մը ըլլայ անոնց . իսկ երբոր իր ծառաներուն մէկուն պարգեւ տայ , ան տանը անիկայ մինչեւ ազատութեան տարին անոնը պիտի ըլլայ , եւքը իշխանին պիտի դառնայ , վասն զի անոր ժառանգութիւնը միայն իր որդւոցը պիտի ըլլայ : Եւ իշխանը ժողովուրդին ժառանգութենէն չառնէ , զանոնք իրենց կալուածքէն զրկելով , իր որդւոցը իր կալուածքէն ժառանգութեան տայ , որպէս զի իմ ժողովուրդս՝ ամէն մէկը իր կալուածքէն չցրուի :

Եւ զիս դրանը քովէն եզող մարդէն քահանաներուն դէպ՝ ի հիւսիս նայող սուրբ սենեակները տարաւ . և ահա հոն՝ ետեւի կողմերը դէպ՝ ի արեւմուտք մէկ տեղ մը կար . Ու ինծի ըսաւ . Այսիկայ այն տեղն է՝ ուր որ քահանաները յանցանքի պատասխանը պիտի տան , ու մեղքի պատարագին հիւծը պիտի խաշեն , ոչ հոն հացի ընծան պիտի եփեն , որ չհայայ եւ գառնուկի գաւխիծը հանեն , ու ժողովուրդը սրբեն : Եւ զիս գաւխիծի գաւխիծը հանեց , ու զիս գաւխիծին չորս անկիւնները տեսց . և ահա գաւխիծին ամէն մէկ անկիւնը՝ մէյմէկ գաւխիծ կար : Գաւխիծին չորս անկիւնները մէջ քաոսուն ծխագործ եւկայնութեամբ , ու երեսուն լայնութեամբ՝ շուրջանակի գոցուած՝ գաւխիծներ կային , չորսին չափը մէկ էր անկիւնները մէջ : Եւ անոնց բոլորտիքը՝ չորսին ալ բոլորտիքը՝ ընդհարկառ մը կար , ու ան կարգերուն տակը շուրջանակի եփարանները շինուած էին : Ու ինծի ըսաւ . Ասոնք եփելարանները տեղերն են , ուր որ տանը պաշտօնեաները Ժողովուրդին զոհը պիտի եփեն :

ԳԼ . ԽԷ

Ու զիս նորէն տանը դրանը առջեւը բերաւ . և ահա արեւելեան կողմէն տանը ահմին տակէն

Ջուրը կ'ելլեին. քանզի ամէնը
եբեսը՝ գէպ 'ի արեւելք էր. ու
Ջուրերը ամէնը ալ կոչմին ամակէն՝
անգամին հարաւային կողմէն կ'ինչ-
2 նէին։ Եւ վրա հիւսիսային դրանը
ձամբայէն հանից, ու դուս դուռ
ձամբան՝ դուռ դրանը արեւելք
նայող ճամբան պտըտցուց. և
անոր ալ կողմէն ջուրերը կը վա-
զէին։
3 Ան մարդը որ իր ձեռքը լար
ունէր, գէպ 'ի արեւելք ելաւ,
ու հազար կանգուն չափից, և
զիս ջուրերէն անցուց, ու ջու-
րերը մինչև գարշապարները հ'ել
4 էին. Հազար ևս չափից, ու զիս
ջուրերէն անցուց, ու ջուրերը
մինչև ծունկերը հ'էլլէին. հազար
ևս չափից, ու զիս ջուրէրէն ան-
ցուց, և ջուրերը մինչև մէջքս
5 հ'էլլէին. Դարձեալ հազար ալ չա-
փեց. ու անանկ գետ մը եղած էր,
որ չէի կրնար անցնիլ. վասն զի
ջուրերը յորդեր էին, ու անանկ
գետ մը եղեր էին, ուսկից որ
մարդ չէր կրնար անցնիլ՝ բայց
միայն լողալով։
6 Ան առնեը ինծի ըսաւ. Տէ-
ո՛ր՝ որդի մարդոյ. և զիս տա-
րաւ՝ ու գետին եզերքը պարտ-
7 ցուց։ Եւ քանի որ հոն կը պար-
ուէի, տեսայ որ գետին եզերքը
մէկ կողմէն ու մէկալ կողմէն
8 խիստ շատ ծառեր կային։ Եւ
ինծի ըսաւ. Այս ջուրերը արև-
ելեան կողմը կ'ելլեն, ու անապա-
տը կ'իջնեն, ու ծովը կ'երթան,
և ծովը ելլելով՝ անոր ջուրերը
9 բժշկութիւն կը գտնեն։ Եւ գէ-
տին ամէն գացած տեղը՝ ամէն
շարժուն կենդանիները որ
ապրին, ու ձուկերը խիստ շատ
պիտի ըլլան, քանզի ան ջուրերը
հոն պիտի երթան, ու գետին ա-
մէն գացած տեղը՝ բժշկութիւն
պիտի ըլլայ, ու պիտի ապրին։
10 Եւ անոր վրայ՝ Ենգադիէն մին-
չև Ենէգլայիմ ձկնորսներ պիտի
կայնին. հոն ուռկաններ փռելու
տեղ պիտի ըլլայ. ձուկերը ան-
ասակ տեսակ պիտի ըլլան, մե-
ծամեծ ձուկեր՝ ճիշդ մեծ ծովը
շատ պիտի ըլլան։ Բայց անոր 11
ապմանից տեղատարները ու ճահիճ-
ները բժշկութիւն պիտի չգտնեն.
անոնք աղի համար պիտի որա-
շտին։ Ու գետին եզերքը՝ մէկ 12
կողմէն ու մէկալ կողմէն՝ ամէն
պէսակ պտղաբեր ծառեր պիտի
բուսանին, որոնց տերեւը պիտի
չթառամի, ու պտուղը չհատնի.
ամէն ամիս նորէն պտուղ պիտի
տան. վասն զի անոր ջուրերը
սրբարանէն կ'ելլեն. և անոնց
պտուղը՝ կերակուրի համար, ու
տերեւները՝ բժշկութեան համար
պիտի ըլլան։
Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ. 13
Ա՛յ է երկրին սահմանը՝ որ դուք
պիտի ժառանգէք Յովսէփի տաս-
ներկու ցեղերուն համեմատ.
(Յովսէփը երկու բաժին պիտի ու-
նենայ.) Ու զանիկայ ամէն մարդ 14
իր եղբօրը պես պիտի ժառանգէ.
վասն զի իմ ձեռքս վերցուցի որ
զանիկայ ձեր հայրերուն տամ.
և աս երկիրը ձեզի ժառանգու-
թիւն պիտի լինայ։ Ու երկրին 15
սահմանը աս է. Հիւսիսային
կողմը՝ մեծ ծովէն Եթլոնի ճամ-
բան՝ մինչև Սեդադ. Եմաթ,
Բերոթա, Սիբրայիմ՝ որ Դամասկոսի 16
սահմանին ու Եմաթի սահ-
մանին մէջտեղն է, ու Հազեր Ե-
նոնի սահմանը եղող Այնր սահ-
մանը։ Ու երկրին սահմանը՝ ծո- 17
վէն մինչև Այնար ենան՝ որ Դամաս-
կոսի սահմանին է գէպ 'ի հիւսիս,
նաև Եմաթի սահմանը պիտի ըլ-
լայ. և հիւսիսային կողմը՝ ասիկայ
ըլլայ։ Ու արեւելեան կողմը՝ Ա- 18
բանի մէջէն, ու Դամասկոսի մէ-
ջէն, և Գաղաադի մէջէն, ու
Յորդանանու երկրին՝ սահմանէն
մինչև արեւելեան ծովը չափէք.
ու արեւելեան կողմը ասիկայ ըլ-
լայ։ Եւ գէպ 'ի հարաւ հարաւ- 19
ային կողմը՝ Թամարէն մինչև
Մ. Ջրհարութեան Ջուրերը՝ Կա-
դեսի մէջ, ու մինչև մեծ ծովը
Էգիպտոսի հեղեղատը պիտի ըլլայ. և

դէպ 'ի հարաւ՝ հարաւային կող-
20 մը ասիկայ ըլլայ : Ու արեւմտեան
կողմը՝ մեծ ծովը պիտի ըլլայ ,
սահմանէն մինչեւ Եմաթի դի-
մացը , արեւմտեան կողմը ասի-
կայ ըլլայ :
21 Եւ ասոնք երկիրը ձեզի բաժնեցէք՝
Իսրայելի ցեղերուն համեմատ ,
22 Ու զանիկայ ժառանգութեան
համար վիճակով բաժնեցէք՝ թէ՛
ձեզի , և թէ ձեր մէջը բնակող
ու ձեր մէջը զաւակներ ծնանող
օտարականներուն , ու անոնք ձե-
զի բնականերուս պէս պիտի ըլլան
Իսրայելի որդւոցը մէջ , ու անոնք
23 ձեզի հետ ժառանգութիւն պի-
տի առնեն Իսրայելի ցեղերուն
մէջ : Եւ ո՛ր ցեղին մէջ որ օտա-
րականը պանդխտացած է , հոն
անոր ժառանգութիւնը պիտի
տաք ի՛րեն Տէր Եհովան :

ԳԼ. ԻՍ

1 Ու ցեղերուն անուններուը ա-
նունք են : Հիւսոխի ծայրէն Եմ-
ղունի Ճամբուն քովը դէպ 'ի Եմաթ
երթալով՝ մինչեւ Ասար Ենան՝ որ
Դամասկոսի սահմանն է դէպ 'ի
հիւսիս՝ մինչեւ Եմաթին քովը , ու
արեւելեան կողմէն մինչեւ արե-
մուտք՝ Դաղին մէկ բաժին ըլլայ .
2 Եւ Դաղի սահմանին քովը՝ արե-
ւելեան կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը՝ Ասերին մէկ բաժին ըլլայ .
3 Ու Ասերին սահմանին քովը՝ արե-
ւելեան կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը՝ Նեփթաղիմին մէկ բաժին
4 ըլլայ . Ու Նեփթաղիմին սահմա-
նին քովը՝ արեւելեան կողմէն մին-
չեւ արեւմտեան կողմը՝ Մանասէին
5 մէկ բաժին ըլլայ . Եւ Մանասէին
սահմանին քովը՝ արեւելեան կող-
մէն մինչեւ արեւմտեան կողմը՝
6 Եփրեմին մէկ բաժին ըլլայ . Ու
Եփրեմի սահմանին քովը՝ արեւ-
ելեան կողմէն մինչեւ արեւմտեան
կողմը՝ Ռուբենին մէկ բաժին ըլ-
7 լայ . Եւ Ռուբենի սահմանին քո-
վը՝ արեւելեան կողմէն մինչեւ ա-
րեւմտեան կողմը՝ Գադին մէկ
բաժին ըլլայ :

Եւ Յուդայի սահմանին քովը՝ 8
արեւելեան կողմէն մինչեւ արեւմ-
տեան կողմը պիտի ըլլայ ան ըն-
ծան՝ որ պիտի նուիրէք , ո՛ ան-
նման քառասունհինգ հազար եղէգ
լայնութեան , և միւս բաժիննե-
րուն մէկտեղ չափ երկայնութեան
պիտի ունենայ , արեւելեան կող-
մէն մինչեւ արեւմտեան կողմը .
և սրբարանը անոր մէջտեղը պի-
տի ըլլայ : Տէրոջը նուիրելու ըն- 9
ծանիք՝ քառասունհինգ հազար եր-
կայնութեան , ու տասը հազար
լայնութեան ունենայ : Եւ սուրբ 10
ընծան ասոնց ըլլայ՝ այսինքն քա-
հանաներուն . հիւսիսէն երկայ-
նութիւնը քառասունհինգ հազար ,
ու արեւմուտքէն՝ լայնութիւնը
տասը հազար , և արեւելքէն՝
լայնութիւնը տասը հազար , ու
հարաւէն երկայնութիւնը քառա-
սունհինգ հազար եղէգ . ու Տէրոջը
սրբարանը անոր մէջտեղը ըլլայ :
Այս բաժինը Սադոկի որդւոցմէ 11
սրբուած քահանաներուն ըլլայ ,
որ անոնք իմ պահպանութիւնս
պահեցին , ու երբոր Իսրայէլի
որդիքը մոլորեցան , անոնք չմոլո-
րեցան , ինչպէս որ Ղեւտացիները
մոլորեցան : Ու երկրին ընծայէն՝ 12
սա ընծան անոնց համար ամենա-
սուրբ պիտի ըլլայ՝ Ղեւտացւոց
սահմանին քովը :

Եւ քահանայից սահմանին քո- 13
վը Ղեւտացւոց բաժինը ըլլայ՝ քա-
ռասունհինգ հազար երկայնու-
թեամբ ու տասը հազար լայնու-
թեամբ . բոլոր երկայնութիւնը
քառասունհինգ հազար , ու լայնու-
թիւնը տասը հազար ըլլայ : Եւ 14
անկէ պիտի չծախեն , ու չփո-
խեն , ու երկրին երախայրին ո-
րեւէ վայ չդարձընեն . վասն զի
անիկայ Տէրոջը նուիրուած է :
Եւ քառասունհինգ հազարին քո- 15
վը լայնութենէն մնացած հինգ
հազարը անուսուր պիտի ըլլայ
քաղաքին համար , բնակութեան
համար ու արուարձաններուն
համար . և քաղաքը անոր մէջ-
տեղը ըլլայ . Ու անոր չափերը ա- 16

ոանք ըլլան. Հիւսիսայեան կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, և հարաւայեան կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, և արեւելեան կողմը՝ չորս հազար հինգ հարիւր, ու արեւմտեան կողմը՝ չորս հազար
17 հինգ հարիւր։ Եւ քաղաքին արուարձանը՝ դէպ՝ ի հիւսիս՝ երկու հարիւր յիսուն, ու դէպ՝ ի հարաւ՝ երկու հարիւր յիսուն, և դէպ՝ ի արեւելք՝ երկու հարիւր յիսուն, ու դէպ՝ ի արեւմուտք՝ երկու հարիւր յիսուն
18 ըլլայ։ Եւ սուրբ ընծային քովը՝ երկայնութենէն մնացած դէպ՝ ի արեւելք տասը հազարը, ու դէպ՝ ի արեւմուտք տասը հազարը՝ (որ սուրբ ընծային քովն է,) անոր բերքը՝ քաղաքին ծառայութիւնը ընողներուն կերակուր ըլլայ։
19 Եւ քաղաքին ծառայութիւնը ընողները՝ Իսրայէլին ամէն ցեղերէն պիտի ըլլան։
20 Բոլոր ընծան քառասունհինգ հազարով քառասունհինգ հազար ըլլայ, ու սուրբ ընծան քաղաքին կալուածքին հետ մեկտեղ՝ քառակուսի մասուցանէք։
21 Եւ սուրբ ընծային, ու քաղաքին կալուածքին մէկ կողմին ու մէկալ կողմին մնացածը՝ իշխանին համար ըլլայ. նուիրուած քառասունհինգ հազարին դիմացը մինչեւ արեւելեան սահմանը՝ ու դէպ՝ ի արեւմուտք քառասունհինգ հազարին դիմացը մինչեւ արեւմտեան սահմանը՝ ցեղերուն բաժիններուն քովը՝ իշխանին համար ըլլայ։ Ասիկա պիտի ըլլայ սուրբ ընծան, ու տաճարին սրբարանը անոր մէջտեղը
22 պիտի ըլլայ։ Իշխանին բաժինին մէջտեղը եղող Ղեւտացւոց կալուածքին ու քաղաքին կալուածքին մէջտեղը, Յուդայի սահմանին, ու Բենիամինի սահմանին մէջտեղը՝ իշխանին պիտի ըլլայ։
23 Եւ մնացած ցեղերուն՝ արեւելեան կողմէն մինչեւ արեւմտեան կողմը՝ Բենիամինի մէկ բաժին
24 ըլլայ։ Ու Բենիամինի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչեւ արեւմտեան կողմը՝ Շմաւունին մէկ բաժին ըլլայ։ Եւ Շմաւունի սահ-
25 մանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչեւ արեւմտեան կողմը՝ Իսաքարին մէկ բաժին ըլլայ։ Ու Իսա-
26 քարի սահմանին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչեւ արեւմտեան կողմը՝ Զաբուղոնին մէկ բաժին ըլլայ։ Եւ Զաբուղոնի սահման-
27 նին քովը՝ արեւելեան կողմէն մինչեւ արեւմտեան կողմը՝ Գադին մէկ բաժին ըլլայ։ Ու Գադի սահման-
28 նին քովը՝ հարաւայեան կողմը՝ դէպ՝ ի հարաւ՝ Երէմէն սահմանը՝ Թամարին մինչեւ Վիճաբանութեան ջուրերը Կադեսի մէջ, ու մինչեւ մեծ ծովը Եգիպտոսի հեղեղատը պիտի ըլլայ։ Ա՛ն է երկիրը՝ որ Իս-
29 րայէլի ցեղերուն վիճակով պիտի բաժնէք ժառանգութեան համար. ու անոնց բաժիններըը ա-
30 նոնք են, ի՛մսկ Տէր Եհովան։
Եւ քաղաքին ելքերը սոնք են. Հիւսիսայեան կողմէն՝ չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլլա-
31 լով, (Ու քաղաքին դռնները՝ Իսրայէլի ցեղերուն անուններուն համեմատ պիտի ըլլայ.) երեք դուռ դէպ՝ ի հիւսիս. մէկ դուռ մը Ռուբենին, մէկ դուռ մը Յուդային, ու մէկ դուռ մը Ղեւիին. Եւ արեւելեան կողմէն
32 չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլլալով, երեք դուռ պիտի ըլլայ. մէկ դուռ մը Յովսեփին, մէկ դուռ մը Բենիամինին, ու մէկ դուռ մը Դանին. Եւ հարաւայեան
33 կողմէն՝ չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլլալով, երեք դուռ պիտի ըլլայ. մէկ դուռ մը Շմաւունին, մէկ դուռ մը Իսաքարին, ու մէկ դուռ մը Զաբուղոնին. Արեւմը-
34 տեան կողմէն ալ չորս հազար հինգ հարիւր չափ ըլլալով, երեք դուռ պիտի ըլլայ. մէկ դուռ մը Գադին, մէկ դուռ մը Ասերին, ու մէկ դուռ մը Նեփթաղիմին։
35 Բոլոր շրջապատը տասնուութը հազար չափ պիտի ըլլայ. ու ան օրէն քաղաքին անունը՝ Եհովա-շամա պիտի ըլլայ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՆԻԷԼԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յուդայի Թագաւորին Յովակիմայ Յովսիայի թագաւորութեանը երրորդ տարին՝ Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը Երուսաղէմ եկաւ, ու զանիկայ պաշարեց։
2 Եւ Տէրը անոր ձեռքը տուաւ Յուդայի Յովակիմ թագաւորը, ու Աստուծոյ տանը անօթներուն մէկ մասը. և անիկայ զանոնք Սենաար երկիրը՝ իր աստուծոյն տունը տարաւ, ու անօթները իր աստուծոյն գանձատունը դրաւ։
3 Եւ Թագաւորը իր ներքինապետին Ասփանեզին ըսաւ որ՝ Իսրայէլի որդիներէն, ու Թագաւորական ազգատոհմէն, և իշխաններէն
4 ներքին՝ բնաւ արատ չունեցող, գեղեցիկ դէմքով, ու ամէն իմաստութեան հմուտ, ու գիտութեան տեղեակ՝ հանճարեղ, և Թագաւորին պալատին մէջ կայնելու կարողութիւն ունեցող տղաքներ բերէ, և անոնց՝ Քաղդէացւոց գիրը ու լեզուն սորվեցնէ։
5 Ու Թագաւորը անոնց օրական առձիկ սահմանեց՝ Թագաւորին սեղանէն կերակուրէն, ու իր խմած գինիէն, որ զանոնք երեք տարի այսպէս սնուցանեն, ու ետքը Թագաւորին առջեւը կայնին։
6 Եւ անոնց մէջէն էին Յուդայի որդիներէն՝ Դանիէլը, Անանիան, Միսայէլը ու Ազարիան։
7 Ու ներքինապետը անոնց անուններ դրաւ. Դանիէլին՝ Բաղտասարասար, Անանիային՝ Սեդրաք, Միսայէլին՝ Միսաք, ու Ազարիային՝ Աբեդնագով անունները դրաւ։
8 Եւ Դանիէլ միտքը դրաւ որ՝ Թագաւորին սեղանէն կերակուրովը, ու անոր խմած գինիովը չպղծուի. և ներքինապետէն խնդրեց, որ ա-
9 ռանց՝ ինքզինքը չպղծէ։ Ու Աստուած՝ ներքինապետին առջեւը շնորհք ու ողորմութիւն գտնել տուաւ Դանիէլին։
10 Եւ ներքինապետը Դանիէլին ըսաւ. Ես կը վախնամ իմ Թագաւոր տիրոջմէս որ ձեր ուտելիքը ու խմելիքը սահմանեց, ինչո՞ւ համար անիկայ ձեր երեսները ձեզի հասակակից եղող տղոցը երեսներէն աւրած տեսնէ, ու դուք Թագաւորին առջեւը գլուխերնիդ կտրէք։
11 Եւ Դանիէլ ըսաւ մնուխին՝ որն որ ներքինապետը Դանիէլին, Անանիային, Միսայէլին ու Ազարիային վրայ դրեր էր.
12 Հնարք լուր, քու ծառաներդ տասը օր փորձէ, ու մեզի ուտելու համար՝ բնդեղէն, ու խմելու համար՝ ջուր տուէ.
13 և քու առջեւդ մեր դէմքը, ու Թագաւորին ուտելիկներուն ուտող տղոցը դէմքը երեւնան, և ինչպէս որ տեսնես, անոր համեմատ լուր քու ծառաներուդ։
14 Ու անիկայ՝ այս բանիս համար անոնց մտիկ ըրաւ, ու զանոնք տասը օր փորձեց։
15 Եւ տասը օրէն ետքը անոնց դէմքը՝ Թագաւորին ուտելիկներուն ուտող ամէն տղոցը դէմքէն աւելի աղեկ ու գեր երեցաւ։
16 Ուստի անուշեաը անոնց ուտելիկները, ու խմելու գինին կը վերցնէր, ու անոնց բնդեղէն կուտար։
17 Եւ Աստուած այս չորս տղոցը՝ ամէն գրութեան ու իմաստութեան մէջ գիտութիւն ու հանճար տուաւ, ու Դանիէլ

ամէն տեսիլքը ու երազը կը
18 հաղկընար։ Եւ ան օրերը լմընե-
նալէն առաջ՝ որ Թագաւորը
հրաման ըրեր էր որ զանոնք բե-
րեն, Նեբուքնասար զանոնք Ն-
բուգոդոնոսորին առջեւը տա-
19 րաւ։ Ու Թագաւորը անոնց հետ
խօսեցաւ, և անոնց ամենուն
մէջը՝ Դանիէլին, Անանիային,
Միսայէլին ու Ազարիային պէս
չգտնուեցաւ, ու անոնք Թագա-
20 ւորին առջեւը կը կայնէին։ Եւ
Թագաւորը անոնց հարցուցած
ամէն իմաստութեան ու գիտու-
թեան վրայօրէն բանեցուն
մէջը՝ զանոնք իր բոլոր Թագա-
ւորութեանը մէջ եղող բոլոր
մոգերէն ու հմայողներէն՝ տաս-
նապատիկ գերազանց գտաւ։
21 Եւ Դանիէլ մինչեւ Կիւրոսի ա-
ռաջին տարին մնաց։

ԳԼ. Բ

1 Ու Նաբուգոդոնոսորին Թա-
գաւորութեանը երկրորդ տա-
րին՝ Նաբուգոդոնոսոր երազներ
տեսաւ, և անոր ոգին խռովե-
2 ցաւ, ու քունը փախաւ։ Եւ
Թագաւորը հրամայեց որ մոգե-
րը, հմայողները, կախարդները
ու Քաղդեացիները կանչեն, որ-
պէս զի Թագաւորին իր երազ-
ները պատմեն. և անոնք եկան,
ու Թագաւորին առջեւը կայնե-
ցան։
3 Եւ Թագաւորը անոնց ըսաւ.
Երազ տեսայ, ու իմ ոգիս կը
խռովի որ ան երազը գիտնամ։
4 Ու Քաղդեացիները Թագաւորին
Ասրեերէն ըսին. Ո՛վ Թագաւոր՝
յաւիտեան ապրի՛ր. քու ե-
րազը քու ծառաներուդ, ու
մենք անոր մեկնութիւնը իմա-
5 ցընենք։ Թագաւորը պատասխան
տուաւ, ու Քաղդեացիներուն ը-
սաւ. Բանը ինծմէ ելաւ. Թէ
որ երազը, ու անոր մեկնու-
թիւնը ինծի չհայտնէք, դուք
կտոր կտոր պիտի ըլլաք, ու ձեր
տուները աղբանոց պիտի ըլլան։
6 Բայց Թէ որ երազը, ու անոր
մեկնութիւնը ինծի հմացընէք,
ինծմէ պարգեւներ, տուքեր ու
շատ պատիւներ պիտի առնէք,
ուրեմն երազը, ու անոր մեկ-
նութիւնը ինծի հմացուցէք։ Ա-
7 նոնք նորէն պատասխան տուին,
ու ըսին. Թագաւորը Թող ըսէ
երազը իր ծառաներուն, ու ա-
նոր մեկնութիւնը հմացընենք։
Թագաւորը պատասխան տուաւ,
8 ու ըսաւ. Ազիկ գիտեմ որ դուք
ժամանակը ծախու կ'առնէք,
վասն զի կը տեսնէք որ բանը
ինծմէ ելած է։ Բայց Թէ որ
9 դուք երազը ինծի չհայտնէք,
ձեզի համար մէկ վճիռ կայ.
վասն զի դուք մէկընիդ որոշե-
ցիք՝ որ իմ առջեւս սուտ ու խա-
բէական խօսք մը զրուցէք՝ մին-
չեւ որ ժամանակը փոխուի. ուս-
տի ըսէք ինծի երազը, որ գիտ-
նամ Թէ պիտի կարենաք անոր
մեկնութիւնը հմացընել։ Քաղ-
10 դեացիները Թագաւորին առջեւը
պատասխան տուին ու ըսին.
Երկրի վրայ անանկ մարդ մը
չկայ, որ կարող ըլլայ Թագա-
ւորին պահանջած բանը հմաց-
նելու. անոր համար բնաւ մէկ
Թագաւոր մը, նախարար մը,
կամ իշխան մը աստանկ բան պա-
հանջած չէ մէկ մոգէ մը, կամ
հմայողէ մը, կամ Քաղդեայէ
11 մը։ Ու Թագաւորին պահանջած
բանը դժուար է. և ուրիշ մէ-
կը չկայ որ զանիկայ Թագաւո-
րին առջեւը հմացընէ, բայց ե-
Թէ աստուածները՝ որ մսեղէնոյ
մէջ չեն բնակիր։
12 Ասոր վրայ Թագաւորը սրդո-
ղեցաւ ու խիստ բարկացաւ, և
հրամայեց որ Բաբիլոնի բոլոր
իմաստուններուը կոտրեն։ Ու
13 հրամանը ելաւ, և իմաստուննե-
րը կը կոտրտէին. ու փնտռե-
ցին Դանիէլը ու անոր ընկերնե-
րը որ սպաննեն։ Ան ատենը
14 Դանիէլ իմաստութեամբ ու խո-
հեմութեամբ խօսեցաւ Թագա-
ւորին դահճապետին Արիովքին
հետ՝ որ Բաբիլոնի իմաստուն-

15 նեղը կատարեալ էլեր էր. Ո՞ թա-
գաւորին իշխանին Արիովքին
խօսեցաւ, ու բսաւ. Ինչո՞ւ հա-
մար այս հրամանը թագաւորին
երեսէն արագնօք եկաւ. ան ա-
ռեղը Արիովք բանը Դանիելին
16 յայտնեց: Եւ Դանիէլ մտաւ,
ու թագաւորէն խնդրեց, որ
իրեն ժամանակ տայ, որ մեկ-
նաբանը թագաւորին իմացը-
17 նէ: Ու Դանիէլ իր տունը գը-
նաց, և այս բանը իր ընկերնե-
րուն՝ Անանիային, Միսայելին
18 ու Ազարիային յայտնեց, Որ
աս գաղտնիքին համար՝ երկնից
Աստուծմէն գթութիւն խընդ-
րեն, որպէս զի Դանիէլը ու ա-
նոր ընկերները՝ Բաբիլոնի մեկալ
իմաստուններուն հետ չկորըն-
ցընեն:
19 Եւ գաղտնիքը գիշերուան
տեսիլքի մէջ Դանիելին յայտ-
նուեցաւ, ան առենը Դանիէլ
20 երկնից Աստուածը օրհնեց: Դա-
նիէլ խօսեցաւ, ու բսաւ. Աս-
տուծոյ անունը յաւիտեան յա-
ւիտենից օրհնեալ ըլլայ, վասն
զի իմաստութիւնը ու զօրու-
21 թիւնը անոն է. Եւ առիւնե-
րը ու ժամանակները փոխողը,
թագաւորներ վերցընողը, ու
թագաւորներ դնողը անիկայ է,
անիկայ իմաստուններուն իմաս-
տութիւն կու տայ, ու հանճա-
22 րեղներուն՝ գիտութիւն. Խո-
րունկ ու ծածկուած բաներըը
ինքը կը յայտնէ, մուքի մէջ
եղածը գիտէ, ու լոյսը անոր
23 քովը կը բնակի: Ես քեզի գո-
հութիւն ու փառք կը մատու-
ցանեմ՝ ով իմ հայրերուս Աս-
տուածը, որ ինձի իմաստու-
թիւն ու զօրութիւն տուիր,
ու հիմա ինձի գիտցուցիր ինչ
որ քեզմէ խնդրեցինք. քանզի
թագաւորին բանը մեզի գիտ-
ցուցիր:
24 Ասոր Դանիէլ՝ Արիովքին
առջևը եկաւ, որն որ թագա-
ւորը դրեր էր Բաբիլոնի իմաս-
տուններըը կորընչցընելու, գնաց
ու անոր այսպէս բսաւ. Բաբի-
լոնի իմաստուններըը մի կորըն-
ցըներ, զիս թագաւորին առ-
ջևը տար, ու մեկնութիւնը թա-
գաւորին իմացընեմ: Ան ատե- 25
նը Արիովք արագնօք Դանիէլը
թագաւորին առջևը հանեց, ու
անոր այսպէս բսաւ. Հրեաս-
տանի գերիներէն մարդ մը գը-
տայ, որ մեկնութիւնը պիտի
գիտցընէ թագաւորին: Պատաս- 26
խան տուաւ թագաւորը ու ը-
սաւ Դանիելին, որուն անունը
Բալտասար էր, Կա-
րող ես դուն իմ տեսած երազը,
ու անոր մեկնութիւնը ինձի
գիտցընես:
Դանիէլը թագաւորին առ- 27
ջևը պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ. Թագաւորին հարցուցած
գաղտնիքը՝ իմաստուններըը, հը-
մայաղներըը, մոգերըը ու բաղդ
նայողներըը՝ թագաւորին յայտ-
նելու կարող չեն. Բայց երկին- 28
քի մէջ գաղտնիքներըը յայտնող
Աստուած կայ, ու Նաբուգո-
դոնոսոր թագաւորին կը յայտ-
նէ ինչ որ ետքի օրերը պիտի
ըլլայ: Երազդ, ու անկողնիդ
մէջ գլուխդ տեսիլքը՝ ասիկայ
է. Դուն ով թագաւոր՝ քու 29
անկողնիդ մէջը կը մտածէիր
թէ ասկէ ետքը ինչ պիտի ը-
լայ, ու գաղտնիքներըը յայտնողը
ըզքեզ բանը քեզի գիտցուց:
Եւ աս գաղտնիքը՝ չէ թէ ամէն 30
ապրողներէն աւելի իմաստու-
թիւն ունենալուս համար ինձի
յայտնուեցաւ, հապա մեկնու-
թիւնը թագաւորին գիտցընելու
համար, և որ դուն քու սրտիդ
խորհուրդները գիտնաս:
Դուն՝ ով թագաւոր՝ կը տես- 31
նէիր որ ահա մեկ մեծ արձան
մը կար. աս մեծ ու խիստ պայ-
ծառ արձանը քու դիմացդ կայ-
ներ էր, և անոր երեսքը ա-
հաւոր էր: Այս արձանին գլու- 32
խը՝ զուտ ոսկիէ, անոր կուրծ-
քը ու թևերը՝ արծաթէ, մէջ-
քը ու ազդրերը՝ պղնձէ, Սրունք- 33

նեբը՝ երկաթէ, ու աքլեայն մէկ մասը՝ երկաթէ, ու մէկ
34 մասը՝ կաւէ էր։ Դուն կը տեսնէիր, մինչեւ որ մէկ քար մը
կտրուեցաւ առանց ձեռքի, ու
ան արձանին երկաթէ ու կաւէ
աքլեայն զարկաւ, ու զանոնք
35 փշրեց։ Ան ատենը երկաթը,
կաւը, պղինձը, արծաթը ու
ոսկին մէկտեղ փշրուեցան, և
ամառուան կալերուն մղեղին
պէս եղան, ու հովը զանոնք
տարաւ, ու ամենևին անոնց
տեղ մը չգտնուեցաւ. բայց որ
քանը զարնող քարը՝ մեծ լեռ
մը եղաւ, ու բոլոր երկիրը լե-
36 ցուց։ Երազը ասիկա է. ու թա-
գաւորին առջեւը անոր մեկնու-
թիւնը բսենք։
37 Ո՛վ թագաւոր՝ դուն թագա-
ւորաց թագաւոր ես. վասն զի
երկնից Աստուածը քեզի՝ թա-
գաւորութիւն, կարողութիւն,
զօրութիւն ու պատիւ տուեր
38 է. Եւ մարդոց որդիները բո-
լոր բնակած տեղերուն մէջ՝
դաշտի գազանները, ու երկինքի
թռչուններուը քու ձեռքդ տուեր
է, և անոնց ամենուն վրայ քեզ
իշխան դրեր է. ան ոսկի գլուխ
39 դուն ես։ Ու քեզմէ ետքը՝
մէկ ուրիշ թագաւորութիւն մը
պիտի ելլէ քեզմէ ցած, ու պղ-
ընձէ մէկ ուրիշ երրորդ թա-
գաւորութիւն մը՝ որ բոլոր երկ-
40 րին պիտի տիրէ։ Եւ չորրորդ
թագաւորութիւնը երկաթի պէս
ամուր պիտի ըլլայ. ու ինչպէս
որ երկաթը ամէն բանը կը փըշ-
րէ ու կը մանրէ, ասիկայ ալ՝
ան ամէն բաներըը կոտրող եր-
կաթին պէս՝ փշրելով պիտի կոտ-
41 րէ։ Եւ որովհետեւ ոտքերը ու
մատերը՝ մէկ մասը բրուտի կա-
ւէ, ու մէկ մասը երկաթէ տե-
սար, ան թագաւորութիւնը պի-
տի բաժնուի, բայց երկաթի
պնդութենէն բան մը պիտի ու-
նենայ, քանզի երկաթը տղմուտ
կաւի հետ խառնած տեսար։
42 Ու ոտքերուն մատերը՝ մէկ մա-

սը երկաթէ ու մէկ մասը կաւէ
բլլալը ան է որՙ ան թագաւո-
րութիւնը մէկ մասը ամուր, ու
մէկ մասը դիւրաբեկ պիտի ըլ-
լայ։ Եւ տղմուտ կաւին հետ 43
երկաթը խառնած տեսնելդ ան
է որՙ անոնք մարդոց սերունդին
հետ պիտի խառնուին, բայց ա-
նոնք իրարու պիտի չփակչին,
ինչպէս որ երկաթը կաւին հետ
չխառնուիր։
Ու ան թագաւորներուն օրե- 44
րը՝ երկնից Աստուածը մէկ թա-
գաւորութիւն մը պիտի հանէ,
որ անիկայ յաւիտեան պիտի
չաւրի. և ան թագաւորութիւ-
նը ուրիշ ժողովրդի պիտի չը-
թողուի. անիկայ ան բոլոր թա-
գաւորութիւնները պիտի փշրէ
ու պիտի հատցընէ, ու ինքը
յաւիտեան պիտի մնայ։ Որպէս- 45
ոսկի գուն՝ առանց ձեռքի՝ լեռ-
նէն կտրած քար մը տեսար,
և անիկայ՝ երկաթը, պղինձը,
կաւը, արծաթը ու ոսկին փշրեց,
մեծ Աստուածը՝ ասկէ ետքը ինչ
ըլլալիքը թագաւորին գիտցուց.
ու երազը ճշմարիտ է, և անոր
մեկնութիւնը հաւատարիմ։
Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր 46
թագաւորը իր երեսին վրայ ին-
կաւ, ու Դանիէլին երկրպագու-
թիւն ըրաւ, և հրամայեց որ ընծայ՝ ու անուշ հոտեր մատու-
ցանեն անոր։ Եւ թագաւորը 47
Դանիէլին պատասխան տուաւ,
ու ըսաւ. Իրաւցընէ ձեր Աս-
տուածը՝ ինքն է աստուածներուն
Աստուածը, և թագաւորաց Տէ-
րը, ու գաղտնիքները յայտնող.
քանզի դուն կարող եղար այս
գաղտնիքը յայտնելու։ Ան ա- 48
տենը թագաւորը մեծցուց Դա-
նիէլը, ու անոր շատ ու մեծ
պարգեւներ տուաւ, և զանիկայ
Բաբելոնի բոլոր գաւառին վրայ
կառավարիչ, ու Բաբելոնի բո-
լոր իմաստնոց գլխաւորներուն
վրայ իշխան դրաւ։ Եւ Դանիէ- 49
լը թագաւորէն խնդրեց, ու Բա-
բելոնի գաւառին գործոցը վրայ՝

Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդ-նագոն դրան, ու Դանիէլը թա-գաւորին դուռն էր։

ԳԼ. Գ

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը մէկ ոսկիէ արձան մը շինեց, անոր բարձրութիւնը վաթսուն կան-գուն, ու լայնութիւնը վեց կան-գուն. զանիկայ Բաբիլոնի գա-ւառը՝ Դուրա դաշտին մէջ կանգ-2 նեց։ Եւ Նաբուգոդոնոսոր թա-գաւորը հրաման խրկեց՝ կուտակել նեը, նախարարները, կառավա-րիչները, գաւառապետները, գանձա-պետները, խորհրդականները, օ-րէնսդէտները, ու գաւառները բոլոր իշխանները Ժողվելու, որ Նաբուգոդոնոսոր թագաւորին կանգնած արձանին նաւակատի-3 քին գան։ Ան ատենը կուտա-կանները, նախարարները, կառա-վարիչները, գաւառապետները, գան-ձապետները, խորհրդականները, օրէնսդէտները, ու գաւառները բոլոր իշխանները Նաբու-գոդոնոսոր թագաւորին կանգ-նած արձանին նաւակատիքին Ժո-ղովեցան, ու Նաբուգոդոնոսո-րին կանգնած արձանին առջեւ կայնեցան։

4 Եւ մունետիկը ուժով կը կան-չէր. Ո՛վ ժողովուրդներ, ազգեր ու լեզուներ՝ ձեզի կը պատուիրի,

5 Երբոր փողին, արփոգին, քնա-րին, Չամպոնին, տաւիղին, ամ-ֆիին, ու ամէն տեսակ նուագա-րանները ձայնը լսէք, Նաբու-գոդոնոսոր թագաւորին կանգ-նած ոսկի արձանին առջեւը խո-նար, ու երկրպագութիւն բնէք.

6 Եւ ով որ չինայ, ու երկրպա-գութիւն չընէ, նոյն ժամուն՝ բորբոքած կրակի հնոցին մէջը

7 պիտի նետուի։ Ուստի երբոր բոլոր ժողովուրդները՝ փողին, արփոգին, քնարին, Չամպոնին, տաւիղին, ու ամէն տեսակ նուա-գարանները ձայնը լսեցին, բո-լոր ժողովուրդները, ազգերը ու լեզուները կ՚երթային, և Նաբու-գոդոնոսոր թագաւորին կանգ-նած ոսկի արձանին երկրպագու-թիւն կ՚ընէին։

8 Ուստի ան ատենը քանի մը Քաղդէացի մարդիկ մօտեցան, ու Հրէաներուն վրայով ամբա-ստանութիւն ըրին. 9 Նաբուգոդո-նոսոր թագաւորին խօսեցան, ու ըսին. Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան ապրիլ կեցիր. 10 դուն՝ ով թագաւոր՝ հրաման ըրիր որ ամէն մարդ որ փողին, արփոգին, քնարին, Չամ-պոնին, տաւիղին, ամֆիին, և ամէն տեսակ նուագարանները ձայնը լսէ, իյնայ ու ոսկի արձա-նին երկրպագութիւն ընէ. 11 և ով որ չիյնայ ու երկրպագութիւն չընէ, բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նետուի։ Քանի մը Հրէայ 12 մարդիկ կան, որոնք գուն Բա-բիլոնի գաւառին գործոցը վրայ դրիր, այսինքն Սեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով. ան մարդիկը քեզ բանի տեղ չեն սեպեր՝ ով թագաւոր. քու աստուածներդ չեն պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չեն ըներ։

Ան ատենը Նաբուգոդոնոսոր 13 պատմութեամբ և բարկութեամբ հրամայեց, որ Սեդրաքը, Միսա-քը ու Աբեդնագոն բերեն. ուս-տի ան մարդիկը թագաւորին առջեւը բերին։ Պատասխան 14 տուաւ Նաբուգոդոնոսոր, ու անոնց ըսաւ. Ո՛վ Սեդրաք, Մի-սաք ու Աբեդնագով՝ իրա՞ւ է որ իմ աստուածներս չեր պաշ-տեր, և իմ կանգնած ոսկի ար-ձանիս երկրպագութիւն չեր ը-ներ։ Հիմա թէ որ պատրաստ էք, 15 փողին, արփոգին, քնարին, Չամ-պոնին, տաւիղին, ամֆիին, ու ամէն տեսակ նուագարանները ձայնը լսած ատենիդ՝ իյնաք ու իմ շինած արձանիս երկրպա-գութիւն բնէք, աղէկ. բայց թէ որ երկրպագութիւն չընէք, նոյն ժամուն՝ բորբոքած կրակի հնոցին մէջը պիտի նետուիք. և ո՞վ է ան Աստուածը, որ

ձեզ իմ ձեռքէս պիտի ազատէ։
16 Պատասխան տուին Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով, ու ըսին Նաբուգոդոնոսորի՝ ասոր բանիս վրայով քեզի պատասխան տալու հարկաւորութիւն մը չունինք։
17 Ահա մեր պաշտած Աստուածը՝ մեզ բորբոքած կրակի հնոցէն ազատելու կարող է, ու ձեռքէդ ալ Ջեզ պիտի ազատէ, ով Թագաւոր։
18 Ապա թէ ոչ՝ քեզի յայտնի ըլլայ՝ ով Թագաւոր, որ մենք քու աստուածներդ չենք պաշտեր, և քու կանգնած ոսկի արձանիդ երկրպագութիւն չենք ըներ։
19 Ան ատեն Նաբուգոդոնոսոր բարկութեամբ լեցուելաւ, ու անոր երեսին երեւոյթը փոխուեցաւ՝ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին վրայ։ Ու պատասխան տալով՝ հրամայեց որ հնոցը՝ վառելու սովորութենէն
20 եօթնապատիկ աւելի վառեն։ Ու իր զօրքին մէջը եղող զօրաւոր մարդոցը հրամայեց՝ որ Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը կապեն, ու բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նետեն։
21 Ան ատեն ասոնք իրենց անդրավարտիքներովը, բաճկոններովը, վերարկուներովը, ու ամէն հանգերձներովը կապկպեցին, ու բորբոքած կրակի հնոցին մէջը նետեցին։
22 Եւ Թագաւորին հրամանը սաստիկ ըլլալուն, ու հնոցը շատ տաքցած ըլլալուն համար, Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը վերցնող մարդիկներն կրակին բոցը սպաննեց։
23 Եւ ասոնք երեքը՝ Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով՝ կապուած իյնան բորբոքած կրակի հնոցին մէջը։
24 Ան ատեն Նաբուգոդոնոսոր Թագաւորը ապշած՝ արագութեամբ ոտքի ելաւ, իր խորհրդականներուն խօսեցաւ, ու ըսաւ. Մենք կրակին մէջը երեք կապուած մարդ չնետեցինք. անոնք պատասխան տուին, ու Թագաւորին ըսին.
Այո՛, ով Թագաւոր։ Անիկայ 25
պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Ահա ես կրակին մէջը չորս արձակուած մարդ կը տեսնեմ՝ որ կը քալեն. անոնք ամենևին վնաս մը չեն քաշեր. ու չորրորդին դէմքը աստուածներու որդիի մը կը նմանի։
Ան ատեն Նաբուգոդոնոսոր՝ բորբոքած կրակի հնոցին դրանը մօտենալով, խօսեցաւ ու ըսաւ. Ով Բարձրեալ Աստուծոյն ծառաներըն Սեդրաք, Միսաք և Աբեդնագով՝ գո՛նա ելէք ու հո՛ս եկէք։ Ան ատեն Սեդրաք, Միսաք ու Աբեդնագով կրակին մէջէն ելան։
Եւ կառավարներըն, նախարարներըն ու կառավարիչներըն, ու Թագաւորին խորհրդականներըն ժողովուեցան, և տեսան այս մարդիկներըն, որ անոնց մարմիններուն վրայ կրակը ամենևին չտիրեց, ու անոնց գլուխն մէկ մազը չխանձեցաւ, ու անոնց անդրավարտիքներըն գոյներնին չնեղուցին, անոնց վրայ կրակին հօտը անգամ չկար։
Պատասխան տուաւ Նաբուգոդոնոսոր՝ ու ըսաւ. Օրհնեալ ըլլայ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին Աստուածը, որ իր հրեշտակը խրկեց, ու իր ծառաներըն ազատեց, վասն զի անոնք ապաւինելով՝ Թագաւորին խօսքը անարգեցին, ու իրենց մարմիններըն չուզեցին, որպէս զի իրենց Աստուծմէն զատ՝ ուրիշ աստուծոյ մը ծառայութիւն ու երկրպագութիւն չընեն։
Արդ՝ ես հրաման կու տամ՝ որ ամէն ժողովուրդ, ազգ ու լեզու, որ Սեդրաքին, Միսաքին ու Աբեդնագովին Աստուծոյն դէմ սխալ բան մը ըսէ, կտոր կտոր ըլլայ, ու անոր տունը աղբանոց ըլլայ, վասն զի ուրիշ աստուած չկայ, որ կարող ըլլայ այսպէս ազատելու։
Ան ատեն Թագաւորը ա- 30
ւելի մեծցուց Սեդրաքը, Միսաքը ու Աբեդնագովը Բաբելոնի գաւառին մէջ։

ԳԼ. Դ

1 Նաբուգոդոնոսոր թագաւոր՝ բոլոր երկրի վրայ բնակող բոլոր ժողովուրդներուն, ազգերուն ու լեզուներուն. Ձեր խաղաղու-
2 թիւնը շատնայ։ Իմ առջեւս հաճոյ եղեւ, որ բարձրեալ Աստուծոյն ինձի ըրած նշաններն ու հրաշքները յայտնեմ։
3 Անոր նշանները ինչ մեծ, ու հրաշքները ինչ զօրաւոր են. անոր թագաւորութիւնը յաւիտենական թագաւորութիւն է, ու անոր իշխանութիւնը դարէ՛ի դար կը մնայ։
4 Ես Նաբուգոդոնոսոր երբոր իմ տանս մէջ հանգիստ էի, ու պալատիս մէջ կը զուարճանայի,
5 երազ տեսայ, որ զիս վախցուց, և անկողնիս վրայ իմ խորհուրդներս ու իմ գլուխս տեսիլքնե-
6 րը զիս խռովեցուցին։ Ուստի Բաբիլոնին բոլոր իմաստուններն իմ առջեւս բերելու հրաման ըրի, որ անոնք ինձի երազին մեկնու-
7 թիւնը գիտցընեն։ Ան ատեն մոգերը, հմայողները, Քաղդեացիները ու բաղդատագուշակները եկան, ու ես երազը անոնց առջեւը ե-
8 սի. բայց անոնք չկրցան մեկնու-
թիւնը ինձի գիտցընել։ Ու վերջապէս Դանիէլը առջեւս եկաւ, որուն անունը՝ իմ աստուծոյս անուանը համեմատ՝ Բաղտասար էր էրլուխ, և որ իր նեղքի
9 դիւներուն ոգին կայ, ու անոր առջեւը երազը պատմեցի ու ո՛վ Բաղտասար, որովհետեւ գիտեմ որ քու նեղքի դիւդ ոգին կայ, ու քեզի բնաւ մէկ գաղտնիք մը նեղուիլ չտար, ահա տեսած երազիս տեսիլքները, ու դուն անոնց մեկնութիւնը ըսէ։
10 Իմ անկողնիս մէջ գլուխս տեսիլքներն ասոնք էին. Ես կը տեսնէի որ՝ ահա երկրին մէջ ծառ մը կար, ու անոր բարձրութիւնը մեծ էր։
11 Ծառը մեծցաւ, ու ուժգնացաւ, ու անոր բարձրութիւնը մինչեւ երկինքը հասաւ, ու անիկայ բոլոր երկրին ծայրերէն կը տեսնուէր։
12 Անոր տերեւները գեղեցիկ, ու պտուղը առատ էր. և անոր վրայ ամենուն համար կերակուր կար. գաշտի անասուունները անոր շուքին տակը կը նստէին, ու երկինքի թռչուունները անոր ոստերուն վրայ կը բնակէին, և ամէն մարմին անկէ կը կերակրուէր։
13 Անկողնիս վրայ գլուխս տեսիլքներուն մէջ կը տեսնէի որ՝ ահա երկինքէն սուրբ հրեշտակ մը ի-
14 ջաւ. Անիկայ ուժով կանչեց, ու ասանկ բսաւ. Ծառը կրտրեցէք, ու ոստերը մէկդի հանեցէք, տերեւները թօթափեցէք, ու պտուղները ցրուեցէք. անոր տակէն անասուունները, ու ոստերէն թռչուունները փախչին.
15 Բայց արմատները բուներ երկրի մէջ թողուցէք. ու երկաթէ և պղնձէ կապանքով գաշտի խոտերուն մէջը ըլլայ, ու երկինքին ցօղովը թրջուի, և անոր բաժինը անասուուններու հետ՝ երկրի խոտին մէջ ըլլայ. Անոր սիրտը մար-
16 դու սրտէն փոխուի, ու անոր՝ անասուուն սիրտ տրուի, և անոր վրայէն եօթը ժամանակ անցնի։
17 Այս բանը հրեշտակներուն վճիռ է, ու սուրբներուն խօսքովն է. որպէս զի ապրողները գիտնան Մի՛ Բարձրեալը կը տիրէ մարդոց թագաւորութեանը վրայ, ու զանիկայ իր ուզածին կու տայ, ու անոր վրայ՝ մարդոց անարգը կը դնէ։
18 Ես Նաբուգոդոնոսոր թագաւորս տեսայ. ու դուն՝ Բաղտասար, անոր մեկնութիւնը ըսէ. վասն զի իմ թագաւորութեանս բոլոր իմաստուունները կարող չեղան անոր մեկնութիւնը ինձի գիտցընելու. բայց դուն կարող ես, քանզի քու նեղքի դիւդ սուրբ աստուածներուն հոգին կայ։

19 Ան առնը Դանիէլ որուն ա-
նունը Բաղտասասար էր, մէկ
ժամուն չափ հիացած մնաց, ու
անոր խորհուրդները զանիկայ
խռովեցուցին։ Պատասխան ա-
ռաւ Թագաւորը, ու ըսաւ. Ո՛վ
Բաղտասասար՝ երազը, կամ ա-
նոր մեկնութիւնը քեզ չխռովե-
ցընէ. պատասխան տուաւ Բաղ-
տասասար, ու ըսաւ. Ո՛վ տէր
իմ, երազը՝ քեզ ատոնք եղան,
ու անոր մեկնութիւնը՝ քու թըշ-
20 նամիներուդ ըլլայ։ Ան տեսած
ծառդ՝ որ մեծցաւ, և ուժովե-
ցաւ, ու անոր բարձրութիւնը
մինչև երկինքը հասաւ, ու անի-
կայ բոլոր երկրի մէջ կը տես-
21 նուէր, Եւ անոր տերեւները գե-
ղեցիկ, ու պտուղը առատ էր,
ու անոր վրայ ամէնուն համար
կերակուր կար, անոր տակը գաշ-
տի անասունները կը բնակէին,
ու անոր ոստերուն վրայ երկինքի
22 թռչունները կը կեննային, Անիկայ
դուն ես՝ ով Թագաւոր, որ մե-
ծցար, և ուժովցար, և քու մե-
ծութիւնդ բարձրացաւ, ու մին-
չև երկինքը հասաւ, ու քու իշ-
խանութիւնդ մինչև երկրին ծայ-
23 րերը հասաւ։ Եւ որովհետև Թա-
գաւորը մէկ սուրբ հրեշտակ մը
տեսաւ, որ երկինքէն կ՚իջաւ, ու
ըսաւ. Ծառը կտրեցէք, ու զա-
նիկայ աւերեցէք. բայց անոր ար-
մատներուն բունը երկրի մէջ
Թողուցէք, ու երկաթէ և պղ-
ղինձէ կապանքով դաշտի խոտե-
րուն մէջը ըլլայ, ու երկինքի
ցօղովը թրջուի, և անոր բա-
ժինը դաշտի անասուններուն հետ
ըլլայ, մինչև որ անոր վրայէն եօ-
24 թը ժամանակ անցնի։ Ա՛ռ է մեկ-
նութիւնը՝ ով Թագաւոր, և սա
է Բարձրեալին վճիռը՝ որ իմ Թա-
գաւոր տիրոջս վրայ հասած է.
25 Քեզ մարդոց մէջէն պիտի վռըն-
տեն, և քու բնակութիւնդ դաշ-
տի անասուններուն հետ պիտի
ըլլայ, ու քեզ պիտի Թողուն՝ որ
արջառներու պէս խոտ ուտես,
ու երկինքին ցօղովը թրջուիս,
և քու վրայէդ եօթը ժամանակ
պիտի անցնին, մինչև որ դուն
Թէ մարդոց Թագաւորութեանը
վրայ Բարձրեալը կը տիրէ, ու
զանիկայ իր ուզածին կու տայ։
26 Եւ որ ըսուեցաւ Թէ՝ ան ծառին
արմատներուն բունը Թողուի,
ա՛ռ է որ՝ դուն երկնաւոր իշխա-
նութիւնը ճանչնալէդ ետքը, քու
Թագաւորութիւնդ քեզի պիտի
27 հաստատուի։ Անոր համար՝ ով
Թագաւոր, Թո՛ղ իմ խրատս
քեզի հաճոյ երեւնայ. քու մեղ-
քերդ՝ արդարութեամբ, ու քու
անօրէնութիւններդ՝ աղքատնե-
րուն ողորմելով քաւէ. գուցէ
հանդստութիւնդ երկարնայ։
28 Ա՛ս ամէնը՝ Նաբուգոդոնոսոր
29 Թագաւորին վրայ եկաւ։ Տաս-
ուերկու ամիսէն ետքը՝ երբոր
Բաբիլոնի Թագաւորութեանը
պալատին վրայ կը ՃեմՃէր, Թա-
30 գաւորը խօսեցաւ, ու ըսաւ.
Ա՛ռ չէ՞ ան մեծ Բաբիլոնը՝ որ ես
իմ զօրութեամբս ու կարողու-
թեամբս՝ իմ մեծութեանս տուա-
քին համար Թագաւորութեան
տուն շինեցի։ Երբոր խօսքը
31 դեռ Թագաւորին բերանն էր,
երկինքէն ձայն մը լսուեցաւ. Քեզի
կ՚ըսեն ով Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւոր, Թագաւորութիւնը
քեզմէ գնաց. Ու քեզ մարդոց
32 մէջէն պիտի վռընտեն, և քու
բնակութիւնդ դաշտի անասուն-
ներուն հետ պիտի ըլլայ. քեզ
պիտի Թողուն՝ որ արջառներու
պէս խոտ ուտես, ու քու վրա-
յէդ եօթը ժամանակ պիտի անց-
նի, մինչև որ դուն Թէ մարդ-
ոց Թագաւորութեանը վրայ
Բարձրեալը կը տիրէ, ու զանի-
կայ իր ուզածին կու տայ։ Նոյն
33 ժամուն մէջ սա խօսքը Նաբու-
գոդոնոսորին վրայ կատարուե-
ցաւ. ու մարդոց մէջէն վռըն-
տուեցաւ, ու արջառներու պէս
խոտ կ՚ուտէր, և անոր մարմինը
երկինքին ցօղովը կը Թրջուէր,
մինչև որ մազերը՝ արծիւներու
փետուրներուն պէս, ու եղունգ-

նէրը՝ թագաւորութեան յոգիներուն պէս երկրային։
34 Եւ այն օրերուն ես Նաբուգոդոնոսոր՝ աչքերս երկինքը վերցուցի, ու խելքս ինծի դարձաւ, և Բարձրեալը օրհնեցի, ու գովեցի ու փառաւորեցի զանիկայ՝ որ յաւիտեան կենդանի է, ու անոր իշխանութիւնը յաւիտենական իշխանութիւն է, և անոր թագաւորութիւնը
35 գալէ՛ի գար կը մնայ։ Ու երկրիս բնակիչները ոչինչի պէս կը սեպուին, և անիկայ երկնից զօրքերուն մէջ, ու երկրի բնակիչներուն մէջ իր ուզածը կը գործէ, ու անոր ձեռքին դէմ դնող, կամ անոր՝ Ի՞նչ կ՚ընես
36 ըսող չկայ։ Ան ատենը խելքս ինծի դարձաւ, ու իմ թագաւորութեանս պատուոյն հետ՝ իմ փառքս ու ճառագայթութիւնս ինծի դարձաւ, և իմ խորհրդականներս ու մեծամեծներս զիս փնտռեցին, ու իմ թագաւորութեանս մէջ հաստատուեցայ. և ինծի աւելի մեծ վեհափառութիւն տրուեցաւ։
37 Հիմա ես Նաբուգոդոնոսոր՝ երկինից թագաւորը կը գովեմ, կը բարձրացնեմ ու կը փառաւորեմ. ինչու որ անոր բոլոր գործերը ճշմարտութիւն, ու ճամբաներուն իրաւունք են. ու անիկայ կարող է ամբարտաւանութեամբ քալողները ցածցնելու։

ԳԼ. Ե

1 Բաղտասար թագաւորը իր մեծամեծներէն հազար հոգիի մեծ կոչունք բրաւ, ու հազարին
2 առջեւը գինի խմեց։ Ու երբոր Բաղտասար գինեին վրայութեան էր, հրամայեց որ իր հօրը Նաբուգոդոնոսորին Երուսաղէմի տաճարէն հանած ոսկիէ ու արծաթէ անօթները բերին, որպէս զի թագաւորը, ու իր մեծամեծները, իր կիներն ու հարճերը
3 անոնցմով խմեն. Ուստի երուսաղէմ եղող Աստուծոյ տանը տաճարէն հանուած ոսկի անօթները բերին. և թագաւորը, ու իր մեծամեծները, իր կիներն ու հարճերը անոնցմով խմեցին։
4 Անոնք գինի խմեցին, ու ոսկիէ, արծաթէ, պղնձէ, երկաթէ, փայտէ ու քարէ աստուածները գովեցին։
5 Նոյն ժամուն մէկ մարդու ձեռքի մատներ երեան, ու աշտանակին դիմացը թագաւորական պալատին պատին ծեփին վրայ գրեցին. և թագաւորը ան գրող
6 ձեռքին թաթը տեսաւ։ Ան ատենը թագաւորին դէմքը փոխուեցաւ, ու անոր խորհուրդները զանիկայ խռովեցուցին. այնպէս որ մէկ բին յօդուածները կը քակուէին, ու ծունկերը իրարու կը զարնէին։ Թագաւոր
7 ը բարձրաձայն աղաղակեց՝ որ հմայողները, Քաղդէացիները ու բաղդ նայողները բերեն. թագաւորը Բաբելոնի իմաստուններուն խօսեցաւ՝ ու ըսաւ. Ո՛վ որ այս գիրը կարդայ, ու մեկնութիւնը ինծի իմացնէ, ծիրանի պիտի հագնի, ու անոր պարանոցը ոսկի մանեակ պիտի դրուի. և թագաւորութեանը մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլայ։
8 Ուստի թագաւորին բոլոր իմաստունները եկան, բայց գիրը կարդալու, ու անոր մեկնութիւնը թագաւորին գիտցնելու կարող չեղան։ Ան ատենը Բաղտասար
9 թագաւորը աստիկ խռովեցաւ, ու երեսին գոյնը փոխուեցաւ. անոր մեծամեծներն ալ ապշած մնացին։
10 Եւ թագուհին՝ թագաւորին ու անոր մեծամեծացը խօսքերուն պատճառաւ՝ կաշկանդին տունը եկաւ. ու թագուհին խօսեցաւ՝ ու ըսաւ. Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան ապրէ՛ք. քու խորհուրդներդ քեզ չխռովեցնեն, ու երեսիդ գոյնը չփոխուի։
11 Քու թագաւորութեանդ մէջ մարդ մը կայ, ու անոր

նեթաի դին առաք առաուածնե-
րուն հոգին կայ, և քու հօրդ
օրերը՝ անոր վրայ լոյս, հանճար,
ու առաուծոց իմաստութիւնը
պէս իմաստութիւն գտնուեցաւ,
և քու հայրդ Նաբուգոդոնոսոր
Թագաւորը՝ գանիկայ մոգերուն,
հմայողներուն, գաղդէացիներուն
ու բազդ նայողներուն վրայ իշ-
12 խան դրաւ։ Քանզի առ Մարդոքա
քովը այսինքն Դանիէլին՝ որուն
անունը Թագաւորը Բալտասա-
սար դրաւ, գերազանց հոգի,
գիտութիւն ու հանճար կայ՝
երազներըը մեկնելու, առեղ-
ծուածները յայտնելու, ու գը-
ժուարին խնդիրները լուծելու,
հիմա Դանիէլը կոչ կանչուի, ու
անիկայ մեկնութիւնը պիտի ի-
մացնէ։
13 Ան առենը Դանիէլը Թագա-
ւորին առջեը տարուեցաւ. Թա-
գաւորը խօսեցաւ, ու Դանիէ-
լին ըսաւ. Իմ Թագաւոր հօրս՝
Հրէաստանէն բերած Հրէաս-
տանի գերիներէն եղող Դանիէլը
14 դուն ես. Ասն ալ քեզի հա-
մար լսեցի որ՝ քու նեթաի գիտ
աստուածներուն հոգին կայ,
և քու քովդ լոյս, հանճար ու
գերազանց իմաստութիւն կը
15 գտնուի։ Ու հիմա իմ առջես
իմաստուններ ու հմայողներ բե-
րուեցան, որ առ գրուածը կար-
դան, ու անոր մեկնութիւնը
ինձի գիտցընեն, բայց անոնք
չկրցան առ խօսքին մեկնութիւ-
16 նը իմացընել. Ու ես քեզի հա-
մար լսեցի որ՝ մեկնութիւններ
առնես, ու դժուարին խնդիրներ
լուծելու կարող ես. հիմա Թէ
որ դուն առ գրուածը կարդաս
և անոր մեկնութիւնը ինձի
գիտցընես, ծիրանի պիտի հագնիս, և քու
պարանոցդ ոսկի մանեակ պիտի
դրուի, ու Թագաւորութեանը
մէջ երրորդ իշխան պիտի ըլլաս։
17 Ան առենը Դանիէլ պատաս-
խան առաւ, ու Թագաւորին
առջեը ըսաւ. Քու պարգեւներդ
քեզի ըլլան, ու տուրքերդ ու-
րիշին տուր. բայց ես ան գը-
րուածը Թագաւորին պիտի կար-
դամ, ու մեկնութիւնը անոր
գիտցընեմ։ 18 Ո՛վ Թագաւոր՝
Բարձրեալ Աստուածը՝ քու հօրդ
Նաբուգոդոնոսորին՝ Թագաւո-
րութիւն ու մեծութիւն և պա-
տիւ ու փառք տուաւ. 19 Եւ ա-
նոր տուած մեծութենէն՝ բոլոր
ժողովուրդները, ազգերը ու լե-
զուները՝ անոր երկնչէն կը գո-
զային ու կը վախնային. անիկա
ուզածը կը մեռցնէր, և ու-
զածը ողջ կը Թողուր. անիկա
ուզածը կը բարձրացնէր, և
ուզածը կը ցածցնէր։ 20 Բայց երբ
որ անոր սիրտը բարձրացաւ,
ու անոր հոգին ամբարտաւա-
նութեամբ կարծրացաւ, իր Թա-
գաւորութեանը աթոռէն ին-
կաւ, ու պատիւը անկէ առ-
նուեցաւ. 21 Եւ անիկայ մարդոց
որդիներուն մէջէն վռնտուե-
ցաւ, ու անոր սիրտը անասնոց
պէս եղաւ, և անոր բնակու-
թիւնը վայրենի էշերուն հետ ե-
ղաւ. արջառներու պէս խոտ
կը կերցընէին անոր, ու անոր
մարմինը երկինքէն ցօղովը կը
թրջուէր, մինչև որ գիտցաւ Թէ
մարդոց Թագաւորութիւնը վրայ
Բարձրեալ Աստուածը կը տիրէ,
ու իր ուզած Մարդը անոր վրայ
կը դնէ։ 22 Ու դուն՝ ով Բալտա-
սար անոր որդին՝ քու սիրտդ
չխոնարհեցուցիր, Թէ և առ ա-
մէնը գիտցար. 23 Հապա երկինքի
Տէրոջը դէմ քեզ բարձրացու-
ցիր. ու անոր տաճարը անօթնե՛րը
քու առջեդ բերին, և դուն,
ու քու մեծամեծներդ, քու կը-
նիկներդ ու հարճերդ՝ անոնց
մով գինի խմեցիք. և դուն՝ ար-
ծաթէ, ոսկիէ, պղինձէ, երկա-
թէ, փայտէ ու քարէ չտեսած
աստուածները գովեցիր, որոնք
չկը տեսնեն, չկը լսեն, չկը
ալ բան չգիտեն. և ան Աս-
տուածը՝ որուն ձեռքն է քու
շունչդ, և որուն են քու ամէն

Ճամբանէրդ , չիտաւ աւորէցիր ։
24 Անոր համար ան ձեռքի թա-
թը անոր երեսէն խրկուեցաւ ,
ու ատ գրուածը գրուեցաւ ։
25 Եւ գրուած գիրը ասիկայ է ։
ՄԱՆԷ , ՄԱՆԷ , ԹԵԿԷԼ ՈՒ
26 ՓԱՐՍԻՆ ։ Ա՛ խօսքին մեկնու-
թիւնը ատ է ։ Մանէ ։ Աստուած
քու թագաւորութիւնդ համ-
բաց , ու զանիկայ վերջացուց ։
27 Թեկէլ ։ կշռուքով կշռուեցար ,
28 ու պակաս գտնուեցար ։ Փա-
րէս ։ քու թագաւորութիւնդ
բաժնուեցաւ , և Մարայ ու
Պարսից տրուեցաւ ։
29 Ան ատենը Բաղտասար հրա-
մայեց , ու Դանիելին ծիրանի
հագցուցին , ու պարանոցը ոսկի
մանեակ դրին , և անոր համար
մուէնեափիկ կանչել տուին՝ որ թա-
գաւորութեանը մէջ երրորդ իշ-
խան ըլլայ ։
30 Նոյն գիշերը Քաղդէացւոց
Բաղտասար թագաւորը սպան-
31 նուեցաւ ։ Ու թագաւորութիւնը
Մարայ Դարեհ Քաֆսաորը ա-
ռաւ , երէսուն ւամեակուան
տարեկանի չափ էր ։

ԳԼ. Զ

1 Դարեհին առջեւը հաճոյ ե-
լաւ , որ թագաւորութեանը
վրայ հարիւր քսան կուսակալնե-
2 թեանը մէջ ըլլան . Եւ անոնց
վրայ իրեք հրամանատար՝ որոնց
մէկը Դանիել էր . որպէս զի ան
կուսակալները անոնց հաշիւ տան ,
3 որ թագաւորին վնաս չըլլայ ։ Ու
ատ Դանիելը գերա հրամանատար-
նէրէն և կուսակալներէն նախա-
պատիւ էր . վասն զի անոր վրայ
գերազանց հոգի կար . ու թա-
գաւորը միտք ունէր որ զանիկայ
բոլոր թագաւորութեանը վրայ
դնէ ։
4 Եւ հրամանատարները ու կու-
սակալները՝ թագաւորութեանը
գործէրուն կռտմէ՝ Դանիելին դէմ
պատճառ մը գտնելու կը ջանա-
յին , բայց անոնք բնաւ մէկ
պատճառ մը կամ չարութիւն մը
գտնելու կարող չեղան , վասն զի
անիկայ հաւատարիմ էր , ու ա-
նոր վրայ բնաւ մէկ յանցանք
մը կամ չարութիւն մը չգտնուե-
ցաւ ։ Ուստի ատ մարդիկը ըսին , 5
Մենք ատ Դանիելին դէմ ամե-
նևին մէկ պատճառ մը պիտի
չգտնենք , բայց եթէ անոր դէմ՝
անոր Աստուծոյն օրէնքին կողմա-
նէ գտնենք ։
Ան ատենը հրամանատարները 6
ու կուսակալները թագաւորին
քովը ժողվուեցան , ու անոր այս-
պէս ըսին . Ո՛վ Դարեհ թագա-
ւոր՝ յաւիտեան ողջ կեցիր ։ Թա- 7
գաւորութեանը բոլոր հրամանա-
տարները , նախարարները , կու-
սակալները , խորհրդականները ու
կառավարիչները խորհուրդ ըրին ,
որ թագաւորական հրաման մը ո-
րոշուի , և արգելիչ օրէնք մը հաս-
տատուի , թէ ո՛վ որ մինչեւ երե-
սուն օր խնդրուած մը խնդրէ
մէկ աստուծմէ մը , կամ մարդէ
մը , բայց ի քեզմէ՝ ո՛վ թագա-
ւոր , առիւծներուն գուբը նե-
տուի ։ Հիմա ո՛վ թագաւոր՝ ան 8
արգելիչ օրէնքը հաստատէ , ու
հրովարտակը առորագրէ , որ Մա-
դայ ու Պարսից անխոտորնելի
օրէնքին համեմատ չփոխուի ։ Ասոր 9
համար Դարեհ թագաւորը հրո-
վարտակը՝ ու արգելիչ օրէնքը
առորագրեց ։
Ու երբոր Դանիել իմացաւ թէ 10
հրովարտակը առորագրուեցաւ ,
իր տունը գնաց . ու իր սենեա-
կին մէջը պատուհանները գե՛պ
ի Երուսաղէմ բացի էին , և օրը
իրեք անգամ ծունկի վրայ պա-
ղով աղօթք կ՚ընէր , ու իր Ա-
ստուծոյն գոհութիւն կը մատու-
ցանէր իր առջեւ ասկորութիւնը
պէս ։ Ուստի ատ մարդիկները 11
ժողվուեցան , ու Դանիելը գտան
որ իր Աստուծոյն առջեւը աղօթք
ու աղաչանք կ՚ընէր ։ Ան ատենը 12
մօտեցան , ու թագաւորին առ-
ջեւը թագաւորին արգելիչ օրէն-
քին վրայով ըսին . Դուն մէկ

արգելիչ օրէնք մը հաստատելու, թէ ով որ մինչեւ երեսուն օր բան մը խնդրէ մեկ աստուածէ մը, կամ մարդէ մը, բայց ի քեզ միայն՝ ով թագաւոր, առիւծներուն գուբը նետուի. թագաւորը պատասխան տուաւ, ու ըսաւ. Ատ խօսքը ճշմարիտ է՝ Մարաց ու Պարսից անխափանելի օրէնքին համեմատ: Ան առեն անունը պատասխան տուին, ու թագաւորին առջեւը ըսին, Հրեաստանի գերութենէն որդիներէն եղող Դանիէլը՝ քեզ և քու տարածած արգելիչ օրէնքիդ բանի մեղ չհսկեր՝ ով թագաւոր, հապա օրը իրեք անգամ իր խնդրուածքը կը մատուցանէ: Ան առեն թագաւորը ա՛ն խօսքերը լսածին պես, ինքնիրեն շատ ապառնացաւ, ու իր սիրտը Դանիէլին վրայ դրաւ որ զանիկայ ազատէ, ու մինչեւ արեւուն մտնելը կը ջանար որ զանիկայ ազատէ: Բայց ան մարդիկ նեղը թագաւորին քովը ժողվուեցան, ու թագաւորին ըսին. Ո՛վ թագաւոր՝ գիտցիր որ Մարաց ու Պարսից օրէնքը սա է, որ թագաւորին ամէն հաստատած արգելիչ օրէնքը ու հրամանը չփոխուի: Ան առեն թագաւորը հրամայեց, ու Դանիէլը բերին, և զանիկայ առիւծներուն գուբը նետեցին: Թագաւորը Դանիէլին խօսեցաւ, ու ըսաւ. Քու Աստուածդ՝ որ դուն անդադար կը պաշտես, անիկայ քեզ պիտի ազատէ: Ու մեկ քար մը բերին, ու գուբին բերանը դրին. և թագաւորը զանիկայ իր կնիքովը, ու իր մեծամեծներուն կնիքովը կնքեց, որ Դանիէլին վրայով բան մը չփոխուի: Ետքը թագաւորը իր առանը գնաց, ու գիշերը անօթի անցուց, և իր առջեւը նուագարաններ բերել չտուաւ, ու քունը իրմէ վախաւ:

19 Եւ թագաւորը արշալոյսին կանուխ երաւ, ու արագութեամբ առիւծներուն գուբը գնաց: 20 Ու երբոր գուբին մօտեցաւ, տրտում ձայնով մը Դանիէլին պոռաց. Ու թագաւորը խօսեցաւ, ու Դանիէլին ըսաւ. Ո՛վ Դանիէլ՝ կենդանի Աստուծոյ ծառան, քու Աստուածդ՝ որն որ դուն անդադար կը պաշտես, կարող եղա՞ւ քեզ առիւծներէն ազատելու: Ան առեն Դանիէլը 21 թագաւորին ըսաւ. Ո՛վ թագաւոր՝ յաւիտեան ապրիր. Իմ 22 Աստուածս իր հրեշտակը խրկեց, ու առիւծներուն բերանը գոցեց, ու ինծի վնաս չտուին. վասն զի անոր առջեւը՝ իմ վրաս անմեղութիւն գտնուեցաւ. և քու առջեւդ ալ՝ ով թագաւոր, մեկ յանցանք մը ըրած չեմ: Ան 23 առեն թագաւորը շատ ուրախացաւ, ու հրամայեց որ Դանիէլը գուբէն հանեն. և Դանիէլը գուբէն հանուեցաւ. ու անոր վրան ամենևին մեկ վնաս մը չգտնուեցաւ. վասն զի իր Աստուծոյն հաւատաց: Եւ թագաւորը 24 հրամայեց, ու Դանիէլին վրայով չարախօսութիւն ընող մարդիկները բերին, և զանոնք, ա՛ն անոնց տղաքներն ու կիներն առիւծներուն գուբը նետեցին. ու անոնք դեռ գուբին յատակը չհասած՝ առիւծները անոնց վրայ տիրեցին, ու անոնց բոլոր ոսկորները փշրեցին:

Ան առեն Դարեհ թագաւորը 25 բոլոր երկրի վրայ բնակող ժողովուրդներուն, ազգերուն ու լեզուներուն այսպէս գրեց. Ձեր խաղաղութիւնը շատնայ. Ինծմէ 26 հրաման եղաւ՝ որ իմ թագաւորութեանս բոլոր իշխանութեանս մէջ Դանիէլին Աստուծոյն երկնչին ու վախնան. վասն զի անիկայ կենդանի Աստուած է, ու յաւիտեան կը կենայ, և անոր թագաւորութիւնը չաւրուիր, ու անոր իշխանութիւնը մինչեւ վերջը կ՚ըլլայ: Անիկայ ի՛ազատէ 27 ու կը փրկէ, և երկինքի մէջ ու երկրի վրայ նշաններ ու հրաշք-

նեք կ՚ընէ, որ Դանիէլը առաջադրեալ բերնէն ապաւէց։
28 Եւ առ Դանիէլը Դարեհին թագաւորութեանը, ու Պարսից կիրառին թագաւորութեանը առնը յաջողութիւն գտաւ։

ԳԼ. Ե

1 Բաբիլոնի բազատառար թագաւորին առջի տարին Դանիէլ երազ առաւ, ու իր անկողնին մէջ իր գլուխն առնելքին, և անիկայ երազը գրեց, ու բանը ետաւ համառօտութիւնը ըսաւ։
2 Դանիէլ խօսեցաւ ու ըսաւ. Գիշերը առնելքիս մէջ առայ ու՝ ահա երկինքին չորս հովերը մեծ ծովուն վրայ կը յարձակէին։
3 Ու ծովէն չորս մեծ գազաններ ելան, որոնք իրարմէ տարբեր էին։
4 Առաջինը առիւծի պէս էր, ու արծիւի թևեր ունէր. ու կը առնելքիս մէջը որ անոր թևերը փրցուեցան. ու երկրէն վերացաւ, և մարդու պէս ոտքերուն վրայ կայնեցաւ, ու անոր մարդու սիրտ տրուեցաւ։
5 Եւ ահա մէկ ուրիշ երկրորդ գազան մը արջու նման՝ որ մէկ քովին վրայ կայնեցաւ, ու բերանը՝ ակռանեըուն մէջը՝ իրեք կազի ակռայ կար. և անոր այսպէս ըսին. Ելիր, շատ միս կեր։
6 Ասկէ ետքը կը առնելքիս, և ահա ինձի նման մէկ ուրիշ մը՝ պատառ կռնակին վրայ չորս թռչունի թևեր կային. և այս գազանը չորս գլուխ ունէր, ու անոր իշխանութիւն տրուեցաւ։
7 Ասկէ ետքը՝ գիշերուան առնելքիս մէջ կը առնելքիս, և ահա մէկ չորրորդ գազան մը, անիկայ ահեղ՝ սոսկալի ու խիստ զօրաւոր էր. և անիկայ մեծ երկաթէ ակռաներ ունէր. անիկայ կ՚ուտէր, ու կը փշրէր, ու մնացածը ոտքերովը կը կոխէր. ու իրմէ առաջ եղող ամէն գազաններէն տարբեր էր, և տասը եղջիւր ունէր։
8 Եղջիւրները կը դիտէի, ահա անոնց մէջը մէկ ուրիշ պզտիկ եղջիւր մը ելաւ, որ անոր առջևէն առջի եղջիւրներուն իրեքը խլուեցան. և ահա այս եղջիւրին վրայ՝ մարդու աչքերու պէս աչքեր, ու մեծ բաներ խօսող բերան կար։
9 Ես կը առնելքիս մինչև որ աթոռներ դրուեցան, ու Հինաւուրցը նստաւ. անոր զգեստը ձիւնի պէս ճերմակ՝ ու գլուխն մազը մաքուր բուրդի պէս էր. անոր աթոռը կրակի բոցի պէս էր, ու անիւները վառած կրակի պէս էր։
10 Անոր առջևէն կրակի գետ կ՚ելլէր ու կը վազէր. հազարք հազարաց ծառայութիւն կ՚ընէին անոր, և բիւրք բիւրուց անոր առջևը կը կայնէին. դատաւորը բազմեցաւ, ու գիրքերը բացուեցան։
11 Ես առնելքիս կը նայէի այն եղջիւրին խօսած մեծ խօսքերուն համար, ու նայեցայ մինչև որ այն գազանը սպաննուեցաւ, և անոր մարմինը կորսուեցաւ, ու կրակի բոցերու արուեցաւ։
12 Եւ միւս գազաններէն իշխանութիւնը վերցուեցաւ, բայց մինչև ժամանակ մը ու տարի մը՝ կենաց երկարութիւն արուեցաւ անոնց։
13 Գիշերուան առնելքիս մէջ կը առնէի, և ահա երկինքի ամպերով մարդոյ Որդւոյն նման մէկը կու գար, ու մինչև Հինաւուրցը հասաւ, և զանիկայ անոր առջևը մօտեցուցին։
14 Ու անոր իշխանութիւն՝ պատիւ ու թագաւորութիւն տրուեցաւ, որ ամէն ժողովուրդներ, ազգեր ու լեզուներ անոր ծառայութիւն ընեն. անոր իշխանութիւնը յաւիտենական իշխանութիւն է՝ որ չանցնիր, ու թագաւորութիւնը չաւրուիր։
15 Ես Դանիէլս հոգւով վշտացայ իմ նեղութիւնիս մէջ, և իմ գլուխս առնելքներն վրս խռովեցուցին։
16 Հոն կայնողներէն մէկուն մօտեցայ, ու ասոր ամէն բանէրուն ճշդ

մարտութիւնը անոր հարցուցի. և անիկայ ինծի խօսեցաւ ու ա- 17 ռաւ զանազանութիւնը ինծի ըսելու համար։ Ու երբ ինծի 18 պատիւ եկաւ կանգնեցի, ու ահա մարդ մը որուն տեսքը որդւոյ մարդու տեսքին պէս էր, դպաւ ինծի։ Ու ինծի 19 խօսեցաւ ու ըսաւ. Ով Դանիէլ, մարդ մարդիկ, հասկցիր խօսքերս որ քեզի կ՚ըսեմ, ու կանգնեցիր ինչպէս որ հիմա կանգնեցար։ Ու երբ ինծի այս խօսքը ըսաւ, դողալով կանգնեցայ։ Ու ինծի ըսաւ. Մի՛ վախնար Դանիէլ, 20 որովհետև առաջին օրէն որ սիրտդ դրիր որ հասկնաս ու նուաստացնես քու Աստուածոյդ առջեւ, քու խօսքերդ լսուեցան, ու ես քու խօսքերուդ համար եկայ։ Բայց 21 Պարսից թագաւորութեան իշխանը քսան ու մէկ օր կեցաւ ինծի դէմ, ահա Միքայէլ որ առաջին իշխաններէն մէկն է եկաւ ինծի օգնելու, ու ես հոն Պարսից թագաւորութեան քով մնացի։ Հիմա եկայ որ քեզի հասկցնեմ 22 թէ ինչ պիտի պատահի քու ազգիդ վերջին օրերը, որովհետև տեսիլքը դեռ շատ օրերու համար է։ Ու երբ 23 ինծի այսպիսի խօսքեր ըսաւ, երեսս գետին դրի ու համր եղայ։ Ահա մարդու որդւոյ նմանութիւն մը ձեռքերս դպաւ, ու բերանս բացի ու խօսեցայ ու ըսի անոր որ առջեւս կեցեր էր. Տէր իմ, տեսիլքին համար ինծի ցաւեր պատեցին ու զօրութիւն չմնաց ինծի մէջ։ Ու ինչպէ՞ս կրնայ քու ծառայդ 24 տէր իմ քու հետ խօսիլ. որովհետև ինծի մէջ զօրութիւն չմնաց ու շունչ չառի։ Ու նորէն մարդու նմանութիւն 25 մը ինծի դպաւ ու զօրացուց զիս։ Ու ըսաւ. Մի՛ վախնար մարդ որ սիրելի ես, խաղաղութիւն ըլլայ քեզի, զօրացիր ու քաջ եղիր։ Երբ որ ինծի խօսեցաւ զօրացայ ու ըսի. Խօսեցի՛ տէր իմ, որովհետև զօրացուցիր զիս։ Ու ըսաւ. Գիտե՞ս 26 ինչու եկայ քեզի մօտ. հիմա Պարսից իշխանին հետ պիտի պատերազմիմ ու երբ որ ես ելլամ, ահա Յունաց իշխանը պիտի գայ։ Բայց ճշմարտութեան գիրքին մէջ որ 27 կայ քեզի պիտի յայտնեմ. ու ձեր իշխան Միքայէլէն զատ ինծի հետ զօրացնողը չկայ։

Ու Մարի որդի Դարեհ հազար հինգ հարիւր տարուան 28 հասակին էր երբ Մարաստանի թագաւորութեան վրայ թագաւորեցաւ։ Ու անոր պատմութիւնը ու անոր գործերը Մարաց ու Պարսից թագաւորներուն գրքին մէջ գրուած են։ Ու ինքը մեծ զօրութեամբ Յունաստանի թագաւորութեան դէմ ելաւ։

ԳԼ. Ը

Ու հիմա ճշմարտութիւնը քեզի պիտի յայտնեմ. ահա 1 Պարսից երեք թագաւորներ պիտի յառաջանան, ու չորրորդը պիտի ըլլայ որ մեծ հարստութիւն պիտի ձեռք ձգէ իր հարստութեան մէջ. ու երբ զօրացաւ իր հարստութեամբ ամէնուն դէմ պիտի ելլայ Յունաց թագաւորութեան։ Ու զօրաւոր թագաւոր 2 մը պիտի կանգնի, որ մեծ իշխանութեամբ պիտի տիրապետէ ու իր կամքին պէս պիտի ընէ։ Ու երբ որ կանգնի 3 անոր թագաւորութիւնը պիտի խորտակուի ու չորս հովերուն երկինքին չորս կողմերը պիտի բաժնուի, բայց անոր սերունդին չպիտի անցնի ու անոր իշխանութեան պէս իշխանութեամբ պիտի չտիրապետէ, որովհետև անոր թագաւորութիւնը պիտի քակտուի ու ուրիշներուն պիտի տրուի։ Ու հարաւի թագաւորը զօրացաւ ու անոր 4 իշխաններէն մէկը զօրացաւ ու անոր իշխանութեան պէս իշխանութեամբ տիրապետեց ու մեծ հարստութիւն ձեռք ձգեց։ Ու երբ որ տարիներ անցան, դաշինք պիտի ընեն ու հարաւի թագաւորին աղջիկը հիւսիսի թագաւորին պիտի երթայ հաշտութիւն ընելու համար, բայց զօրութեան ձեռքը պիտի չբռնէ ու զօրութիւնը պիտի չկենայ, հապա աղջիկը իր տանեցիներովը ու զինք բերողը ու անոր հայրը ու անոր ժամանակները զօրացուցողը պիտի մատնուին։ Ու անոր արմատներէն ճիւղ մը անոր տեղը պիտի կանգնի, ու զօրքով պիտի գայ ու հիւսիսի թագաւորին բերդին մէջ պիտի մտնայ ու անոնց դէմ պիտի գործէ ու պիտի յաղթէ։ Ու անոնց աստուածները ու անոնց ձուլածոյ պատկերները ու անոնց ընտիր սպասները արծաթն ու ոսկին գերութեան պիտի տանի ու քանի մը տարի հիւսիսի թագաւորէն հեռու պիտի կենայ։ Ու հիւսիսի թագաւորը հարաւի թագաւորութեան պիտի գայ, բայց իր երկիրը պիտի դառնայ։ Ու անոր որդիները պիտի զինուին ու մեծ զօրաց բազմութիւն պիտի հաւաքեն, ու անոնցմէ մէկը պիտի գայ ու պիտի հեղեղանայ ու պիտի անցնի ու նորէն պատերազմի պիտի գայ մինչեւ անոր բերդը։ Ու հարաւի թագաւորը պիտի բարկանայ ու պիտի ելլայ ու անոր հետ պատերազմի պիտի գայ, հիւսիսի թագաւորը ալ մեծ բազմութիւն պիտի հաւաքէ, բայց բազմութիւնը իր ձեռքը պիտի տրուի։ Ու երբ որ բազմութիւնը առնուի, անոր սիրտը պիտի հպարտանայ ու բիւրաւոր հազարներ պիտի գցէ, բայց պիտի չյաղթէ։ Որովհետև հիւսիսի թագաւորը նորէն բազմութիւն մը պիտի դարձնէ աւելի մեծ քան առաջինը, ու քանի մը տարիներէ ետքը մեծ զօրութեամբ ու մեծ հարստութեամբ պիտի գայ։ Ու այն ժամանակները շատեր պիտի ելլան հարաւի թագաւորին դէմ, ու քու ազգիդ յափշտակողները պիտի բարձրանան տեսիլքը հաստատելու համար, բայց պիտի իյնան։ Ուստի հիւսիսի թագաւորը պիտի գայ ու պաշարման պատնէշ պիտի շինէ ու ամրացած քաղաքը պիտի առնէ, ու հարաւին զօրքերը պիտի չդիմանան ու անոնց ընտիր զօրքերն ալ պիտի չկենան, հապա ոչ ոք պիտի կենայ անոնց դէմ։ Ու անոր դէմ եկողը իր կամքին պէս պիտի ընէ ու ոչ ոք անոր դէմ պիտի կենայ։ Ու գեղեցկութեան երկրին մէջ պիտի կենայ ու անոր ձեռքը պիտի կատարուի։ Ու իր թագաւորութեան բոլոր զօրութեամբ պիտի գայ ու անոր հետ ուղղութիւններ պիտի ընէ ու աղջիկը պիտի տայ որ կործանէ զայն, բայց չպիտի կենայ ու անոր չպիտի ըլլայ։ Ու ծովեզերքները պիտի դառնայ ու շատերը պիտի առնէ, բայց իր նախատինքը որ իրեն պիտի ընէ՝ անոր պիտի դարձնէ, անկէ զատ իր նախատինքը պիտի դարձնէ անոր։ Ու իր երկրին ամրոցները պիտի դառնայ, բայց պիտի սայթաքի ու պիտի իյնայ ու պիտի չերեւնայ։ Ու անոր տեղ մէկը պիտի կանգնի որ հարկահանութեան փառքին մէջ պիտի անցնի թագաւորութեան մէջ, բայց քանի մը օրէն պիտի կործանի, ոչ բարկութեամբ ու ոչ պատերազմի մէջ։ Ու անոր տեղ անարգ մարդ մը պիտի կանգնի որուն թագաւորութեան պատիւը պիտի չտան, բայց խաղաղութեամբ պիտի գայ ու թագաւորութիւնը խարդախութեամբ պիտի ձեռք ձգէ։ Ու հեղեղանաց զօրքերը անոր առջեւէն պիտի հեղեղանան ու պիտի կործանուին ու ուխտին իշխանն ալ։ Ու անոր հետ դաշինքներ ընելէ ետքը նենգութիւն պիտի գործէ ու քիչ ազգով պիտի բարձրանայ։ Ու գեղեցկութեան երկրին ամենէն ապահով տեղերը պիտի մտնայ ու հարցուցի. Ինչպէ՞ս կրնայ քու ծառայդ տէր իմ քու հետ խօսիլ. որովհետև ինծի մէջ զօրութիւն չմնաց ու շունչ չառի։ Ու նորէն մարդու նմանութիւն մը ինծի դպաւ ու զօրացուց զիս։ Ու ըսաւ. Մի՛ վախնար մարդ որ սիրելի ես, խաղաղութիւն ըլլայ քեզի, զօրացիր ու քաջ եղիր։ Երբ որ ինծի խօսեցաւ զօրացայ ու ըսի. Խօսեցի՛ տէր իմ, որովհետև զօրացուցիր զիս։ Ու ըսաւ. Գիտե՞ս ինչու եկայ քեզի մօտ. հիմա Պարսից իշխանին հետ պիտի պատերազմիմ ու երբ որ ես ելլամ, ահա Յունաց իշխանը պիտի գայ։ Բայց ճշմարտութեան գիրքին մէջ որ կայ քեզի պիտի յայտնեմ. ու ձեր իշխան Միքայէլէն զատ ինծի հետ զօրացնողը չկայ։

5 Ու երբոր ես կը մտածէի, ահա արեւմուտքէն բոլոր երկրի երեսին վրայ այծեղամ մը եկաւ, ու գետնին չէր դպչէր. ու քօշը իր աչքերուն մէջտեղը՝ մէկ նշանաւոր եղջիւր մը ու-
6 նէր. Ե՛ անիկայ հասաւ մինչեւ երկու եղջիւր ունեցող խոյը, որ տեսայ որ գետնին քովը կայնած էր, ու իր կատաղի զօրութեամբը անոր վրայ յարձա-
7 կեցաւ: Ե՛ տեսայ որ խոյին մօտեցաւ, ու անոր վրայ կատղեցաւ՝ խոյը զարկաւ, և անոր երկու եղջիւրը կոտրեց. ու խոյը այժ չունէր որ անոր առջեւը կայնի. ու զանիկայ գետինը զարկաւ, ու զանիկայ կոխկռտեց. և մէկը չկար որ խոյը անոր
8 ձեռքէն ազատէ: Ու այծեղամ քօշը խիստ մեծցաւ. ու անիկայ ուժցնալին պէս՝ այն մեծ եղջիւրը կոտրեցաւ, և անոր տեղ՝ դեպ՚ի երկինքին չորս հո-
9 վերը՝ չորս նշանաւոր եղջիւրներ ելան: Ու անոնց մէկէն պզտիկ եղջիւր մը ելաւ, և անիկայ դեպ՚ի հարաւ, դեպ՚ի արեւելք ու դեպ՚ի փառաւոր եր-
10 կիրը խիստ մեծցաւ. Ու մինչեւ երկինքի զօրքը մեծցաւ, և զօրքէն, ու աստղերէն գետինը ձգեց, ու զանոնք կոխկռտեց.
11 Ու մինչեւ զօրագլխին իշխանը զինքը բարձրացուց. ու անկէ մշտնջենաւոր պատարագը վերցուեցաւ, և անոր սրբարանին բնակարանը կոր-
12 ծանեցաւ: Ու զօրք մը մեղքերուն համար մշտնջենաւոր պատարագին դէմ դրաւ, ու ճշմարտութիւնը գետինը զարկաւ, ու բան
13 ըրաւ, և յաջողեցաւ: Ու լսեցի որ մէկ սուրբ մը կը խօսէր. և ան խօսողին մէկ ուրիշ սուրբ մը ըսաւ. Մշտնջենաւոր պատարագին, ու աւերող ամբարշտութեանը, ու սրբարանին, և զօրքին կոխտուելուն տրտնջալուն տեսիլքը
14 մինչեւ երբ պիտի ըլլայ: Ու ան[ի]կայ ինծի ըսաւ. Մինչեւ երկու հազար երեք հարիւր օր. եսքը սրբարանը պիտի մաքրուի:

15 Ու երբոր ես Դանիէլս տեսիլքը տեսայ, ու զինքս փնտռելի որ հասկնամ, ահա իմ դիմացս մարդու կերպարանքով մէնը կը կայնէր: 16 Եւ Ուլայ գետին մէջէն մարդու ձայն լսեցի, որ կը կանչէր ու կ՚ըսէր. Ո՛վ Գաբրիէլ՝ տեսիլքը աստր հասկցուր: 17 Ու անիկայ իմ կեցած տեղս մօտ եկաւ. ու երբոր եկաւ, վախցայ, ու երեսիս վրայ ինկայ. և անիկայ ինծի ըսաւ. Հասկըցիր՝ որդի մարդոյ, որ աս տեսիլքը վերջին ժամանակին համար է: 18 Ու երբոր անիկայ ինծի հետ կը խօսէր, ես թմրած՝ երեսիս վրայ գետինը ինկած էի. և անիկայ ինծի դպաւ, ու զիս իմ կեցած տեղս կայնեցուց. 19 Ու ըսաւ. Ահա քեզի կ՚իմացընեմ բարկութեան վերջը ինչ ըլլալիքը. վասն զի աս պէտիւրը վերջին ժամանակին համար է: 20 Ան քու տեսած խոյդ՝ որ երկու եղջիւր ունէր, Մարգաց ու Պարսից թագաւորները են: 21 Եւ այծեղամ քօշը՝ Յունաց թագաւորն է. ու անոր աչքերուն մէջտեղը մեծ եղջիւրը՝ առաջին թագաւորն է: 22 Եւ ան որ կոտրեցաւ, ու անոր տեղը չորս ելաւ, աս է որ՝ ան ազգէն չորս թագաւորութիւն պիտի ելլէ, բայց չի թէ անոր զօրութեամբը: 23 Ու անոնց թագաւորութեանը վերջը՝ երբոր ամբարիշտները իրենց ամբարշտութիւնը լեցընեն, մէկ պիտանակտ ու խորագէտ թագաւոր մը պիտի ելլէ. 24 Եւ անոր իշխանութիւնը պիտի զօրանայ, բայց չի թէ իր զօրութեամբը. ու անիկայ սքանչելի կերպով պիտի աւերէ. և պիտի յաջողի, ու բան պիտի անէ, ու զօրաւորները, և սրբոց ժողովուրդը պիտի աւերէ. 25 Ու իր խելքին միջոցով՝ իր ձեռքին մէջ նենգութիւնը պիտի յաջողի, և իր սրտին մէջ պիտի հպարտանայ, ու խաղա-

զաբեհան մէջ շատերը պիտի
կոթքընդրնէ, և իշխանաց Իշա-
նեին դէմ պիտի դնէ. բայց ա-
26 ռանց ձեռքի պիտի կոտրի: Եւ
Իրիկուան ու առաւուան տեսիլ-
քը՝ որ ըսուեցաւ, ճշմարիտ է,
ու դուն տեսիլքը գոցէ. քանզի
շատ օրերու համար է:
27 Ու ես Դանիէլս մարեցայ, և
քանի մը օր հիւանդացայ. ետ-
քը ելայ թագաւորին գործը
ընծայ. ու տեսիլքին համար զար-
մացման մէջ էի, ու մէկը չկար
որ ինծի հասկըցընէր:

ԳԼ. Թ

1 Ասուերոսի որդւոյն Դարե-
հինն առջի տարին՝ որ անիկայ
Քաղդեացոց թագաւորութեանը վրայ
2 թագաւոր դրուեցաւ, Ա-
նոր թագաւորութեանը առջի
տարին՝ ես Դանիէլս գիրքերէն
իմացայ այն տարիներուն թիւը՝
որուց համար Տէրոջը խօսքը եղեր
էր Երեմիա մարգարէին, թէ
եօթանասուն տարիով պիտի վեր-
ջացընէր Երուսաղէմի աւերում-
ները:
3 Ու ես իմ երեսս Տէր Աստու-
ծոյ դարձուցի, որ ծոմապա-
հութեամբ, քուրձով ու մոխ-
րով աղօթք ու պաղատանք մա-
4 տուցանեմ. Եւ իմ Տէր Աստու-
ծոյս աղօթք ըրի, խոստովանե-
ցայ, ու ըսի. Ո՛հ Տէր՝ մեծ և
ահաւոր Աստուած, որ քեզ սի-
րողներուն և քու պատուիրանք-
ները պահողներուն ուխտ ու
5 ողորմութիւն կը պահես. Մենք
մեղք գործեցինք, անօրինու-
թիւն ըրինք, ու ամբարշտու-
թիւն ըրինք, և ապստամբ ե-
ղանք, ու քու պատուիրաններէդ
ու իրաւունքներէդ խոտո-
6 րեցանք. Եւ քու ծառաներուդ
մարգարէներուն մտիկ չըրինք,
որոնք մեր թագաւորներուն, մեր
իշխաններուն, ու մեր հայրե-
րուն, ու երկրին բոլոր ժողո-
վրդեանը՝ քու անունովդ խո-
սեցան: Ո՛վ Տէր՝ քեզի է վայել 7
արդարութիւնը, ու մեզի՝ երեսի
ամօթը, (ինչպէս որ այսօր է-
ղաւ,) Յուդայի մարդիկներուն,
Երուսաղէմի բնակիչներուն, ու
ամէն մերձաւոր ու հեռաւոր
Իսրայէլացիներուն՝ ան բոլոր եր-
կիրներուն մէջ ուր որ դուն զա-
նոնք քշեցիր, անոնց քեզի դէմ
բրած յանցանքին համար: Ո՛վ 8
Տէր՝ երեսի ամօթ է վայել մե-
զի, մեր թագաւորներուն, մեր
իշխաններուն ու մեր հայրերուն,
ինչու որ քեզի դէմ մեղք գոր-
ծեցինք. Իսկ ողորմութիւնը ու 9
ներողութիւնը մեր Տէր Աստու-
ծոյն կը վայլէ. վասն զի մենք
անկէ ապստամբեցանք, Եւ մեր 10
Տէր Աստուծոյն ձայնին մտիկ չը-
րինք որ անոր օրէնքներովը քա-
լէինք, որոնք իր ծառաներուն՝
մարգարէներուն ձեռքովը մեր
առջևը դրաւ: Ու բոլոր Իսրա- 11
յէլը քու օրէնքդ զանց ըրին,
և քու ձայնիդ մտիկ չընելով
խոտորեցան. ուստի Աստուծոյ
ծառային Մովսէսին օրինացը մէջ
գրուած անէծքը ու երդումը
մեր վրայ թափեցաւ. քանզի Ա-
նոր դէմ մեղք գործեցինք. Ու 12
մեր վրայ մեծ չարիք բերելով՝
հաստատեց իր խօսքերը՝ որ մեր
վրայով, ու մեզ դատող մեր դա-
տաւորներուն վրայով խօսեր էր.
անանկ որ Երուսաղէմի մէջ ե-
ղածին պէս՝ բոլոր երկինքին
տակը չէ եղաւ: Մովսէսին օրինա- 13
ցը մէջ գրուածին պէս՝ ասա
կայն մենք մեր անօրէնութիւն-
ներէն դառնալու, և քու ճըշ-
մարտութիւնդ խելամուտ ըլ-
լալու համար՝ մեր Տէր Աստու-
ծոյն երեսը չաղաչեցինք: Եւ 14
Տէրը աս չարիքին համար հսկե-
լով՝ զանիկայ մեր վրայ բերաւ.
քանզի մեր Տէր Աստուածը իր
բրած բոլոր գործքերուն մէջ
արդար է. բայց մենք անոր ձայ-
նին մտիկ չըրինք: Եւ արդ՝ ով 15
Տէր Աստուած մեր՝ որ քու ժո-

զամբղդ զօրաւոր ձեռքով եւ դիպատոի երկրէն հանելիք, ու քեզի անուն վաստակեցայ՝ ինչպէս որ այսօր կ՚երեւայ, մինչ մեզք գործեցինք, ամբարշաւ-
16 թիւն ըրինք։ Ով Տէր՝ քու բոլոր բարութիւնդ համեմատ շրնորհք ըրէ, քու սաստը լեռնէդ՝ Երուսաղէմ քաղաքին քու սրբոյ մասիդ ու բարկութիւնդ դառնայ, վասն զի մեր մեղքերուն համար, ու մեր հարցը անօրէնութիւններուն համար՝ Երուսաղէմը, ու քու ժողովուրդդ՝ ամէն մեր բոլորտիքը եղաղ-
17 նելուն նախատինք եղան։ Եւ հիմա ով Աստուած մեր՝ քու ծառայիդ աղօթքը ու ազաչանքը լսէ, ու Տէրոջը համար՝ քու ամայացած սրբարանիդ վրայ ե-
18 րեսդ վայլեցնէ։ Ականջդ խոնարհեցնէ՝ ով Աստուած իմ, ու լսէ, աչքերդ բաց, ու տես մեր աւերակութիւնը, և այն քաղաքը՝ որուն վրայ քու անուանդ կոչուած է, վասն զի մեր արդարութիւններուն համար քու ողորմութիւնդ կը մատուցանենք, հապա քու
19 մեծ ողորմութիւնդ համար։ Ով Տէր՝ լսէ, ով Տէր՝ ներէ, ով Տէր՝ մտիկ ըրէ, ու կատարէ, մի ուշանար քեզի համար՝ ով Աստուած իմ, քանզի քու քաղաքիդ վրայ, ու քու ժողովուրդդ կոչուած է։
20 Ու երբոր ես տակաւին կը խօսէի, ու կ՚աղօթէի, և իմ մեղքս, ու իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին մեղքը կը խոստովանէի, և իմ Աստուծոյս սուրբ լեռանը համար՝ իմ աղաչանքս իմ Տէր Աստուծոյս առջեւը կը մատուցա-
21 նէի, ներէ, երբոր ես տակաւին աղօթքի մէջ կը խօսէի, ահա այն առջի տեսիլքին մէջը տեսած մարդս Գաբրիէլը՝ շատ մը թռչելով՝ ինծի դպաւ իրիկուան
22 զոհին ատեն, ու ինծի հասկցընելով՝ ինծի հետ խօսեցաւ, ու ըսաւ. Ով Դանիէլ՝ հիմա ելայ, որ քեզի խոհեմութիւն տալեցընեմ։ Քու աղաչանքիդ
23 սկիզբը՝ պատգամ եղաւ, ու ես եկայ որ պատմեմ. վասն զի դուն Ախոռծոյ սիրելի ես. ուրեմն պատգամը մտիկ ըրէ, ու տեսիլը հասկըցիր։ Յոյսդ վեր-
24 ջացնելու, ու մեղքը հատցնելու, և անօրէնութիւնը քաւելու, ու յաւիտենական արդարութիւնը բերելու, և տեսիլը ու մարգարէութիւնը կնքելու, ու սրբոց Սուրբը օծելու համար՝ քու ժողովուրդիդ վրայ, ու սուրբ քաղաքիդ վրայ՝ եօթանասուն եօթնեակ որոշուած է։
25 Եւ գիտցիր ու հասկըցիր, որ Երուսաղէմը նորէն շինելու հրամանը ելլելէն՝ մինչեւ Օծեալ իշխանը եօթը եօթնեակ, ու վաթսունեւերկու եօթնեակ կայ. և նորէն հրապարակը ու պարիսպը պիտի շինուի նեղութեան
26 ժամանակներու մէջ։ Եւ վաթսունեւերկու եօթնեակէն ետքը Օծեալը պիտի կտրուի, բայց չէ թէ իրեն համար, ու գալիք իշխանին ժողովուրդը՝ քաղաքը ու սրբարանը պիտի աւրէ, և վերջը հեղեղով պիտի ըլլայ. ու մինչեւ պատերազմին վերջը աւերուելիք սահմանուած են։
27 Ու մէկ եօթնեակ մը՝ շատերուն հետ ուխտ պիտի հաստատէ, և եօթնեկէն մէջտեղը զոհը ու պատարագը պիտի դադրեցնէ. ու աւրողը՝ պղծութեանց աշտարակին վրայ պիտի ըլլայ, մինչեւ որ աւրուածին վրայ նախատահմանեալ կտրուածը թափուի։

ԳԼ. Ժ

1 Պարսից Կիւրոս թագաւորին երրորդ տարին՝ խօսք մը յայտնուեցաւ Դանիէլին, որուն անունը Բաղտասարասար կոչուած էր. ու ան խօսքը ճշմարիտ էր, ու մեծ տառապանաց վէրայ էր. ու անիկայ խօսքը հասկըցաւ, ու տեսիլքին տեղեակ է-

2 զաւ։ Ըն օրերը ես Դանիէլս՝
լման երեք շաբաթ սուգի մէջ
3 էի. Ախորժելի կերակուր չկե-
րայ, ու բերանս միս կամ գինի
չմտաւ, ու ամենևին էղիւ չօ-
ծուեցայ, մինչև որ երեք շաբա-
թը լմընցաւ։
4 Եւ առաջին ամսուն քսանու-
չորեքերորդ օրը՝ ես Տիգրիս նո-
ւոյ մեծ գետին եղերքն էի.
5 Ու աչքերս վերցուցի ու նայե-
ցայ, և ահա կտաւ հագած, ու
մէջքը Ուփազի ոսկիէ գօտի կա-
6 պած մարդ մը կար. Եւ անոր
մարմինը սակեբարի պէս, ու ե-
րեսը փայլակի երևոյթի պէս, և
աչքերը կրակի բոցերու պէս,
ու թևերը ու ոտքերը փայլուն
պղնձի դոյնին պէս, և իր խօս-
քերուն ձայնը բազմութեան ձայ-
7 նին պէս էր։ Ու ես ես տեսիլքը՝ մի-
նակ ես Դանիէլս տեսայ, ու ինծի
հետ եղող մարդիկները տեսիլքը
չտեսան, հապա անոնց վրայ մեծ
վախ ինկաւ, ու փախան որ պա-
8 հուըտին։ Եւ ես մինակ մնացի,
ու ես մեծ տեսիլքը տեսայ, ու
իմ վրաս ոյժ չմնաց, և իմ վայել-
չութիւնս ապականուեցաւ ինծի
9 ձաւ, ու ոյժ չունեցայ։ Եւ
անոր խօսքերուն ձայնը լսեցի,
ու անոր խօսքերուն ձայնը լսա-
ծիս պէս՝ ապշած երեսիս վրայ
դեմիս ինկայ։
10 Եւ ահա ինծի մէկ ձեռք մը
դպաւ, ու զիս ծունկերուս, ու
ձեռքերուս թաթերուն վրայ վեր-
11 ցուց. Եւ ինծի ըսաւ. Ո՛վ Դա-
նիէլ՝ սիրելի մարդ, քեզի լսելու
խօսքերս հասկըցիր, ու եղած
տեղդ կայնէ. քանզի հիմա քեզի
խրկուեցայ. ու երբոր անիկայ
ատ խօսքը ինծի ըսաւ, դողալով
12 կայնեցայ։ Եւ ինծի ըսաւ. Մի
վախնար, ով Դանիէլ. քանզի
առաջի օրէն՝ ի վեր՝ որ քու
սիրտդ տուիր հասկնալու, և
քու Աստուծոյդ առջևը քու
անձդ խոնարհեցընելու, քու
խօսքերդ լսուեցան. ու ես քու
13 խօսքերուդ համար եկայ։ Բայց
Պարսից թագաւորութեանը իշ-
խանը քսանումէկ օր իմ երեսիս
դեմ կեցաւ. ահաւասիկ Մի-
քայէլ՝ առաջին իշխաններէն մե-
կը՝ ինծի օգնութեան եկաւ. ու
ես հոն Պարսից թագաւորնե-
րուն քովը մնացի։ 14 Ու հիմա ե-
կայ, որ ետքի օրերը քու ժողո-
վուրդիդ ինչ ըլլալիքը քեզի հաս-
կըցնեմ. վասն զի տեսիլքը գա-
լու օրերուն համար է։ 15 Եւ անիկայ ինծի առանկ խօսքեր ըսա-
ծին պէս, երեսս գետ՝ ի գետինը ձուեցի, ու համր մնացի։
Եւ ահա մարդու որգուց կերը 16
պարանքով ինձ շրթունքներուս
դպաւ, ու բերանս բացի, ու
խօսեցայ, ու դիմացս կայնողին
ըսի. Ո՛վ տէր իմ՝ ես տեսիլքով
ցաւերս վրաս դարձան, և ալ
ոյժ չունեցայ։ Ու ես իմ տիրոջս 17
ծառան՝ ես իմ տիրոջս հետ ինչ-
պէս խօսելու կարող ըլլայ. վասն
զի հիմակուընէ վրաս ոյժ չկայ,
ու վրաս շունչ չմնաց։ 18 Եւ ան
մարդու կերպարանք ունեցողը՝
նորէն ինծի դպաւ, և զիս ու-
ժովցուց. Ու ըսաւ. Մի վախ- 19
նար՝ ով սիրելի մարդ, խաղա-
ղութիւն ըլլայ քեզի, ուժովցիր,
և քաջ եղիր. ու երբոր անիկայ
ինծի հետ խօսեցաւ, ուժովցայ,
ու ըսի. Թող խօսի իմ տէրս.
վասն զի ուժովցուցիր զիս։
Եւ անիկայ ըսաւ. Գիտես թէ 20
ինչու համար քեզի եկայ. ու հիմա
Պարսից իշխանին դէմ պատերազ-
մելու պիտի դառնամ. ու երթ-
լուս պէս, ահա Յունաց իշխանը
պիտի գայ։ Բայց ես ճշմարտու- 21
թեան գիրքին մէջը գրուածը
քեզի պիտի պատմեմ. ու ասոնց
մէջ մէկը կայ որ ինծի օգնէ,
բայց միայն ձեր իշխանը Մի-
քայէլ։

ԳԼ. ԺԲ

Ու Մարաց Դարհ Խաքաւո- 1
րին առջի տարին՝ ես կայնեցայ
որ զանիկայ ուժովցնեմ ու զօրա-
ցընեմ։ Եւ հիմա քեզի ճշմար- 2

առաքիւն պիտի պատառեմ. Ահա Պաբելոյ երէցին մէջ իրենք թագաւոր ալ պիտի ելլէ, ու շրջապտոյտը մեծ հարստութիւնով՝ ամենէն հարուստ պիտի ըլլայ, ու երբոր իր հարստութիւնովը ուժգնցայ, ամէնը ոտք պիտի հանէ Յունաց թագաւորութիւնը դէմ։

3 Եւ քաջ մէկ զօրաւոր թագաւոր մը պիտի ելլէ, ու մեծ իշխանութիւնով պիտի տիրէ, և իր
4 կամացը պէս պիտի ընէ. Ու երբ ելլուն պէս՝ անոր թագաւորութիւնը պիտի կտրի, ու երկինքին չորս հովերուն պիտի բաժնուի. բայց իր յաջորդներուն չէ, ան ալ իր վարած իշխանութիւնը պէս. վասն զի անոր թագաւորութիւնը պիտի քակուի, ու ա նոնցմէ ուրիշներուն պիտի ըլլայ։

5 Եւ հարաւի թագաւորը պիտի ուժգնցայ, ու անոր իշխաններէն ՔԼը անոր վրայ պիտի ուժգնցայ, ու պիտի տիրէ. անոր իշխանութիւնը՝ մեծ իշխանութիւն պի-
6 տի ըլլայ։ Եւ մէկ քանի տարիէն երթը՝ իրարու հետ դաշնակցութիւն պիտի ընեն. վասն զի հարաւի թագաւորին աղջիկը՝ հիւսիսի թագաւորին պիտի մտնէ հաշտութիւն ընելու համար, բայց բազուկի ոյժ պիտի չունենայ. և ան նոգաւորը ու անոր բազուկը պիտի չկարենայ դիմանալ. հապա ան աղջիկը ու զանիկայ ծնանողը, և զանիկայ ժամանակները ան Համեմատ ուժգնցնողը ձեռք պիտի տրուի։

7 Բայց անոր արմատներուն ընձիւղներէն ՔԼը պիտի ելլէ անոր տեղը, ու անիկայ զօրքով պիտի գայ, և հիւսիսի թագաւորին ամրոցները պիտի մտնէ, ու ա
8 նոնց մէջը բան պիտի ուժնէ, ու յաղթող պիտի ըլլայ. Եւ ա նոնց աստուածներն ալ՝ ձուլածոյ կռապաշտներուն ու ոսկեզէն ու արծաթեղէն ընտիր անօթներուն հետ՝ Եգիպտոս գերութեան պիտի տանի. ու անիկայ հիւսիսի թագաւորէն աւելի շատ տարիներ պիտի կայնի. Ու հարաւի 9
թագաւորին թագաւորութիւնը մէջ պիտի մտնէ, ու նորէն իր երկիրը պիտի դառնայ։

Եւ անոր որդիները պատերազմի 10
պիտի ելլեն, ու շատ զօրքերու բազմութիւն պիտի ժողվեն. Ինչ ու անպատճառ պիտի գայ, ու հեղեղի պէս պիտի անցնի, և դարձեալ մինչև անոր ամրոցը պիտի պատերազմի։ Խակ հարա- 11
ւի թագաւորը պիտի կատղի, ու պիտի ելլէ, և անոր հետ՝ այսինքն հիւսիսի թագաւորին հետ պատերազմ պիտի ընէ. ան ալ շատ բազմութիւն ոտք պիտի հանէ. բայց բազմութիւնը անոր ձեռքը պիտի տրուի։ Ու երբոր 12
ան բազմութիւնը առնէ, իր սիրտը պիտի բարձրանայ, ու բիւրաւորներ պիտի կործանէ, բայց պիտի չհաժնցայ. Քանզի հիւ- 13
սիսի թագաւորը պիտի դառնայ, ու առջինէն աւելի բազմութիւն ոտք պիտի հանէ, ու մէկ քանի տարիէն երթը՝ մեծ զօրքով, ու մեծ պատրաստութեամբ անշուշտ պիտի գայ։ Եւ ան ժա- 14
մանակները հարաւի թագաւորին վրայ շատերը պիտի ելլեն. ու քու ժողովրդիդ բռնաւորներուն որդիները ոտք պիտի ելլեն՝ տեսիլքը կատարելու համար, բայց պիտի գլորին։ Եւ հիւսիսի 15
թագաւորը պիտի գայ, ու հողաբլուրներ պիտի կանգնէ, ու պարսպաշուրջ քաղաքներ պիտի առնէ. և հարաւի նոգաւորին բազուկները, ու անոր ընտրեալներուն պիտի չդիմանան, ոչ ալ դիմանալու ոյժ պիտի ունենան։ Եւ 16
անոր վրայ եկողը՝ իր ուզածին պէս պիտի ընէ. ու անոր երեսին դէմ դնող պիտի չըլլայ. և փառաւոր երկրին մէջը պիտի կենայ, որ անոր ձեռքովը պիտի աւրի։ Ու երեսը պիտի շինէ 17
իր բոլոր թագաւորութիւնը ուժովը գալու, և իր հետ ուղղութիւններ պիտի ընէ, ու բան պիտի

առանձ. և կանանց աղջիկը ա-
նոր պիտի տայ, որ անոր Խափա-
սորոնիները աւերէ. բայց անիկայ
անոր հետ պիտի չկայնի, ու անոր
18 պիտի չըլլայ: Եւ քոր իր երեսը
դեպ 'ի կղզիները պիտի դարձը-
նէ, ու շատերը պիտի առնէ.
և մէկ իշխան մը անոր նախա-
տինքը պիտի դադրեցընէ, ու
ատկէ 'ի զատ անոր նախատինքը
19 վրան պիտի դարձընէ: Եւ իր ե-
րեսը դեպ 'ի իր երկրին ամրոց-
ները պիտի դարձընէ, բայց պի-
տի դլորի, պիտի կենայ ու պիտի
չգտնուի:
20 Եւ անոր տեղը մէկը պիտի
ելլէ, որ հարկապահանջը պիտի
խրկէ էր Թագաւորութեանը
փառքին համար. բայց անիկայ
քիչ օրերու մէջ պիտի կործի,
սակայն ո՛չ բարկութեամբ, և ո՛չ
պատերազմով:
21 Ու անոր տեղը մէկ անարգ
մը պիտի ելլէ, որ անոր Թագա-
ւորական պատիւը պիտի չտան,
բայց անիկայ հանդարտութեամբ
պիտի գայ, ու շողոքորթութեամբ
նեռով Թագաւորութիւնը պիտի
22 առնէ: Եւ անոր առջեւէն հե-
ղեղին բազուկները պիտի ընդ-
կըղմին, ու պիտի կործին. նաև
23 ուխտին իշխանը: Զանազան անոր
հետ դաշնակցութիւն ընելէն ետ-
քը, անիկայ նենգութիւն պիտի
ընէ, և պիտի ելլէ, ու սղտիկ
24 ազգով պիտի յաղթէ: Անիկայ
հանդարտութեամբ երթայ գա-
տարան գաւառներուն մէջը պիտի մըտ-
նէ, ու իր հայրերուն, ու հարցը
հայրերուն չըրածը ինք պիտի
ընէ. աւարաց մէջը աւար և կողո-
պուտ ու առատութիւնք պիտի
բաշխէ, ու միտքը մէկ ժամա-
նակ մը պարսպներուն դէմ իր
խորհուրդները պիտի խորհի:
25 Ու մեծ զօրքով՝ իր զօրութիւնը
ու սիրտը պիտի դրդռէ հարաւի
Թագաւորին դէմ. հարաւի Թա-
գաւորն ալ խիստ մեծ ու զօրա-
ւոր զօրքով պատերազմի պիտի
ելլէ, բայց պիտի չկարենայ դի-
մանալ. վասն զի անոր դէմ
խորհուրդներ պիտի խորհին:
26 Անոր աղնիւ կերակուրները ու-
տողները անոր զանիկայ պի-
տի կործեն. և անոր զօրքը
պիտի յորդի. ու շատերը սպան-
նուած պիտի իյնան: Եւ ատ
27 Թագաւորներուն երկուքին ալ
սիրտը չարութիւն ընելու հա-
մախոհ պիտի ըլլայ, ու մէկ
սեղանի վրայ սուտ պիտի խօ-
սին. բայց պիտի չյաջողի. վասն
զի վախճանը որոշուած ժամա-
նակի մէջ պիտի ըլլայ: Ու անի-
28 կայ շատ հարստութիւնով իր
երկիրը պիտի դառնայ. և իր
սիրտը սուրբ ուխտին դէմ պի-
տի ըլլայ, ու բան պիտի առնէ,
ու իր երկիրը պիտի դառնայ:
Որոշուած ժամանակի մէջ պի-
29 տի դառնայ, ու հարաւ վրայ պի-
տի երթայ. բայց վերջինը ա-
ռջինին պէս պիտի չըլլայ: Քանզի
30 Կիտացւոց նաւերը անոր վրայ
պիտի երթան. և անիկայ պիտի
Թուլնայ, ու դառնալով սուրբ
ուխտին դէմ պիտի բարկանայ,
ու բան պիտի առնէ. և պիտի
դառնայ, ու սուրբ ուխտը Թո-
ղունելոյն ուշադրութիւն պիտի
ընէ: Ու անոր կողմէն բազուկ-
ներ պիտի կայնին, և սրբարանը
ու ամրոցը պիտի պղծեն, ու մըշ-
տընջենաւոր պահը պիտի վերցը-
նեն, ու աւերող պղծութիւնը պի-
տի դնեն: Եւ ուխտին դէմ ամ-
բարշաւութիւն ընողները՝ շողո-
քորթութիւններով գլխէ պիտի
հանէ. բայց իրենց Աստուածը
ճանչցողներուն ժողովուրդը՝ այժ
պիտի դանեն, ու բան պիտի
առնեն: Եւ ժողովուրդին խե-
լացիները շատերուն պիտի սոր-
վեցընեն, ու առնեն մը՝ սուրի,
կրակի, գերութեան և յափշտա-
կութեան պիտի հանդիպին: Ու
երբոր սա քանիերան հանդիպին,
քիչ մը օգնութիւն պիտի դըտ-
նեն. ու շատերը շողոքորթու-
թիւններով անոնց պիտի յարին:
Եւ խելացիներէն ամանք սա բա-

նէրուան պիտի հանգիստին, որպէս
ղի մինչև վերջին ժամանակը գա-
նուանք փորձէ, մաքրէ ու ճերմակ-
ցընէ. քանդի անիկայ տակաւին
որոշ ժամանակ մը պիտի պահէ։
36 Եւ ան թագաւորը իր ուզածը
պիտի ընէ, ու ինքզինքը բոլոր աս-
տուածներէն վեր պիտի բարձ-
րացընէ, ու պիտի մեծցընէ, և
աստուածոց Աստուծոյն դէմ առ-
կալլ բաներ պիտի խօսի, ու յա-
ջողութիւն պիտի գտնէ՝ մինչև
որ բարկութիւնը կատարուի.
քանդի նախասահմանուածը՝ ի
37 գործ պիտի դրուի։ Եւ անիկայ
իր հարցը աստուածներուը բանի
տեղ պիտի չնայի. և կանանց
ցանկութիւնը, ու բնաւ մէկ
աստուած մը պիտի չնայի. վա-
սկն ալ ինքզինքը ամէնուն վրայ պի-
38 տի մեծցընէ։ Հապա բերդերուն
աստուածը իր հայրերուն չը-
ճանչցած աստուածը՝ ոսկիով,
արծաթով, պատուականքարե-
րով ու ցանկալի բաներով պիտի
39 պատուէ։ Եւ ան օտար աստու-
ծոյն հետ զօրաւոր բերդերուն
մէջ բան պիտի առնէ, ու ղան-
ձոյ Ճանչցողներուն փառքը պի-
տի շատցընէ, և շատերուն վե-
րայ տիրել պիտի տայ անոնց,
ու երկիրը իբրև վարձք պիտի
բաժնէ։
40 Եւ վերջին ժամանակը հարաւի
թագաւորը անոր հետ պիտի
ձեզակռւի. ու հիւսիսի թագա-
ւորը կառքերով, ձիաւորներով
ու շատ նաւերով՝ մրրիկի պէս
անոր դէմ պիտի երթայ, ու եր-
կիրները պիտի մտնէ, ու կոխե-
41 լով պիտի անցնի. Եւ փառաւոր
երկիրը պիտի մտնէ. ու շատ եր-
կիրներ տակնուվրայ պիտի ըլլան.
բայց անոր ձեռքէն ասոնք պի-
տի ազատին. Եդոմ, Մոաբ,
ու Ամմոնի որդւոց գլխաւոր
42 դաղտը։ Եւ իր ձեռքը երկիրնե-
րուն վրայ պիտի երկնցընէ, ու
Եգիպտոսի երկիրը պիտի չկարե-
43 նայ ազատիլ։ Եւ ոսկիին, ու ար-
ծաթի գանձերուն, ու Եգիպ-
տոսի բոլոր պատուականքա-
րուն պիտի տիրէ. և Լիբեացիք
ու Եթովպացիք անոր հետևող
պիտի ըլլան։ Բայց արևելքէն 44
ու հիւսիսէն լուրեր պիտի գան,
և զայրկայ պիտի խռովեցնեն.
ու մեծ բարկութեամբ պիտի
ելլէ որ շատերը կորսընցընէ ու
բնաջինջ ընէ։ Եւ պալատներու 45
պէս վրանները՝ ծովերուն մէջտեղը
փառաւոր ու սուրբ լեռան վրայ
պիտի կանգնէ. բայց անիկայ
մինչև իր վախճանը պիտի հաս-
նի. ու անոր օգնութիւն ընող
պիտի չըլլայ։

ԳԼ. ԺԲ

Եւ ան ժամանակը քու ժողո- 1
վուրդիդ որդւոցդ վրայ կայնող
Միքայէլ մեծ իշխանը պիտի ելլէ. ու անանկ նեղութիւն ժա-
մանակ պիտի ըլլայ, որ ազգ ըլ-
լալէն մինչև ան առենը՝ անանկը
եղած չէ. և ան ժամանակը քու
ժողովուրդդ պիտի ազատի, այս-
ինքն՝ ով որ գրքին մէջը գրուած
գտնուի։ Ու երկրին հողին մէջը 2
քնացողներուն շատերը պիտի
արթննան, ոմանք յաւիտենա-
կան կեանց համար, և ոմանք ալ
նախատանաց ու յաւիտենական
անարգանաց համար։ Եւ իմաս- 3
տունները երկնից հաստատութեա-
նը լոյսին պէս, ու անոնք որ
շատերը արդարութեան կ՚ուսուց-
նեն՝ աստղերուն պէս պիտի
փայլին յաւիտեանս յաւիտենից։
Եւ դուն՝ ով Դանիէլ, ան խօս- 4
քերը դոցէ, ու գիրքը կնքէ մին-
չև վերջին ժամանակը. շատերը
ուշադրութեամբ պիտի կարդան,
ու գիտութիւնը պիտի շատնայ։
Ու ես Դանիէլս տեսայ որ՝ ա- 5
հա ուրիշ երկու Տէրերի կայնող
էին. մէկը գետին մէկ եզերքը,
ու մէկալը գետին մէկալ եզերքը։
Ու ծիւր բաւ ան կտաւ հագած 6
մարդուն՝ որ գետին ջուրերուն
վրայ էր. Ան պարանչելի
բաներուն վերջը մինչև երբ պի-

7 ալ ըլլայ: Եւ լսեցի որ՝ ան կտաւ
հագած մարդը գետին ջուրերուն
վրայ կայնած էր, որ իր աջ ու ձախ
ձեռքերը երկինքը վերցնելով
յաւիտեան կենդանի եղողին վրայ
երդում ըրաւ, որ ժամանակ մը,
ժամանակներ, ու կէս ժամանակ
պիտի ըլլայ. ու երբոր սուրբ
ժողովուրդին զօրութիւնը բոլո-
րովին ցրուի, ասոնց ամէնը պիտի
կատարուի:
8 Ու ես լսեցի, բայց չհասկը-
ցայ. ու ըսի. Ո՛վ տէր իմ՝ ա-
սոնց վերջը ի՞նչ պիտի ըլլայ:
9 Եւ անիկայ ըսաւ. Գնա՛ ով
Դանիէլ, քանզի այս խօսքերը
մինչեւ վերջին ժամանակը գո-
10 յուած ու կնքուած են: Շա-

տերը պիտի մաքրուին, ու պի-
տի ճերմկնան, ու պիտի փոր-
ձուին. բայց ամբարիշտները ամ-
բարշտութիւն պիտի ընեն. ու
բնաւ մէկ ամբարիշտ մը պիտի
չհասկընայ. հապա խոհեմնե-
րը պիտի հասկընան: 11 Ու ժամէն
ջենաւոր զոհին վերցուելուն,
և աւերող պղծութիւնը դրուե-
լուն ժամանակէն հազար երկու
հարիւր իննսուն օր պիտի ըլլայ:
Երանի՛ անոր՝ որ պիտի սպասէ, 12
ու հազար երեք հարիւր երեսուն-
հինգ օրուան պիտի հասնի:
Բայց դուն գնա՛ մինչեւ վախճանը. 13
վասն զի պիտի հանգչիս, ու ո-
րոշուն վերջը քու վիճակիդ մէ-
ջը պիտի կայնիս:

ՄԱՐԳԱՐԻՒԹԻՆ

ՈՎՍԵԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ Բէէրիի
որդւոյն Ովսեէին եղաւ, Յու-
դայի թագաւորներուն Ոզիայի-
Յովաթամի, Ահազի, Եզեկի-
այի օրերը, և Իսրայէլի Յա-
գաւորին Յաւասի որդւոյն Յերո-
բովամի օրերը:
2 Ովսեէին մէջտեղը եղած Տէ-
րոջը խօսքին սկիզբը. Եւ Տէրը
ըսաւ Ովսեէին. Գնա՛, քեզի
պոռնկութեան կնիկ մը, ու
պոռնկութեան տղաքներ առ.
քանզի երկիրը Տէրոջմէ խոտո-
րելով, խիստ շատ պոռնկեցաւ:
3 Եւ անիկայ գնաց, ու Դաբե-
լայիմի աղջիկը Գոմերը առաւ.
և անիկայ յղացաւ, ու անոր
4 որդի մը ծնաւ: Եւ Տէրը անոր
ըսաւ. Անոր անունը Յեզրայել

դիր. քանզի քիչ ատենէն Եզը-
Յեզրայելի վրէ Եհուի տունը
ները Յեհուին տունէն պիտի պա-
հանջեմ, ու Իսրայէլի տանը թա-
գաւորութիւնը պիտի դադրե-
ցընեմ: Եւ պիտի ըլլայ որ ան 5
օրը՝ Յեզրայելի հովիտին մէջ
Իսրայէլին աղեղը պիտի կոտրեմ:
Եւ Գոմեր դարձեալ յղացաւ, 6
ու աղջիկ մը ծնաւ: Եւ Տէրը
ըսաւ Ովսեէին. Անոր անունը՝
Լօրուհամա դիր. քանզի ալ պի-
տի չողորմիմ Իսրայէլի տանը,
հապա զանիկայ բոլորովին պիտի
վերցընեմ: Բայց Յուդայի տանը 7
ողորմութիւն պիտի ընեմ, ու
զանոնք՝ իրենց Տէր Աստուծովը
պիտի փրկեմ, և զանոնք աղե-
ղով, կամ սրով, կամ պատե-
րազմով, ձիերով, կամ ձիաւոր-
ներով պիտի չփրկեմ:

8 Ու երբոր Լօռուհաման կա-
թէն կարկէց, նորէն յղացաւ, ու
9 որդի մը ծնաւ։ Ան ատենը Տէրը
ըսաւ. Անոր անունը՝ Լօամմի
դիր. քանզի դուք իմ ժողո-
վուրդս չէք, ու ես ձեզի Ա-
10 ռաջ պիտի չըլլամ։ Բայց Իս-
րայէլի որդւոցը թիւը ծովու ա-
ւազին պէս պիտի ըլլայ, որ ան-
չափ ու անթիւ է. ու ան տեղը
որ անոնց ըսուէցաւ թէ՝ Դուք
իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք
կենդանի Աստուծոյն որդիքը պի-
11 տի ըսուին։ Եւ Յուդայի որ-
դիքը, ու Իսրայէլի որդիքը միա-
ւորուած պիտի ժողովուին, ու իրենց
վրայ իշխան մը պիտի գտնեն, ու
երկրէն պիտի ելլեն. քանզի Յեզ-
րայէլին օրը մեծ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Բ

1 Ձեր եղբայրներուն Ամմի, ու
ձեր քոյրերուն՝ Րուհամա՝ ըսէք.
2 Վիճեցէք ձեր մօրը հետ, վիճե-
ցէք. քանզի անիկա իմ կնիկս
չէ, ու ես անոր երիկը չեմ. և
անիկա իր երեսէն իր պոռնկու-
թիւնները, ու իր ծիծերուն մէ-
ջէն իր շնութիւնները հեռու վեր-
3 ցընէ. Որ չըլլայ թէ զանիկա
մերկացընեմ, ու զանիկա իր
ծնած օրուանը պէս թողում,
և զանիկա անապատի դարձը-
նեմ, ու զանիկա անջուր երկրի
պէս ընեմ, ու զանիկա ծարա-
4 ւով մեռցընեմ։ Եւ անոր որդ-
ւոցը ողորմութիւն պիտի չընեմ.
քանզի անոնք պոռնկութեան որ-
5 դիք են։ Քանզի անոնց մայրը պոռ-
նկութիւն ըրաւ. զանոնք յղա-
ցողը խայտառակութիւն գոր-
ծեց. վասն զի ըսաւ. Իմ հետ-
նիներուս եւեւէն երթամ, որոնք
իմ հացս ու ջուրս, բուրդս ու
քէտանս, ելս ու խմելիքներս
6 ինծի կու տան։ Անոր համար ահա
ես՝ փուշերով ցանգ պիտի քա-
շեմ անոր ճամբուն, ու անոր բե-
ւրութէտը պատ պիտի շինեմ, որ իր
7 ճամբաները չկրնայ գտնել։ Եւ
անիկա իր հետնիներուն եւեւ-
էն պիտի երթայ, բայց անոնց
պիտի չհասնի, ու զանոնք պիտի
փնտռէ, բայց պիտի չկրնայ գըտ-
նել. ան ատենը պիտի ըսէ.
Երթամ իմ առջի երկրանս դար-
նամ. քանզի ան ատենը հիմա-
կուընէ ապրելս վիճակի էր։ Եւ 8
անիկայ չգիտցաւ որ ցորենը ու
գինին ու եղը ես անոր կու տայի,
և անոր արծաթը ու ոսկին ես կը
շատցընէի, որոնցմով անոնք Բա-
հալի համար գործածեր շինեցին։ Անոր 9
համար պիտի դառնամ, ու իմ
ցորենս իր եղանակին մէջ, ու իմ
գինիս իր որոշ ժամանակին մէջ
պիտի առնեմ, և անոր մերկու-
թիւնը ծածկող բուրդս ու քէ-
թանս ետ պիտի առնեմ։ Ու 10
հիմա անոր համայնականութեան առ-
ջեւը՝ անոր անպատմութիւնը պի-
տի յայտնեմ, ու մարդ մը պիտի
չըլլայ որ զանիկայ իմ ձեռքէս
ազատէ։ Եւ անոր բոլոր ուրա- 11
խութիւնը, անոր տօնակը, ամ-
սագլուխներըը, ու շաբաթներըը,
և բոլոր հանդիսաւոր օրերը պի-
տի խափանեմ։ Ու պիտի աւերեմ 12
անոր որթերը, ու թզենիները,
որոնց համար կ'ըսէր թէ՝ Ասոնք
իմ համայնականութեանս վարձ տուած
պարգեւներն են, և զանոնք ան-
տառ պիտի դարձընեմ. ու զա-
նոնք դաշտի գազանները պիտի
ուտեն։ Եւ զանիկայ պիտի պատ- 13
ժեմ ան օրերուն համար, որոնց
մէջ անիկայ Բահալիմներուն
խունկ կը ծխէր. իր օղերովը ու
մանեակներովը կը զարդարուէր,
և իր համայնականութեան եւեւէն կ'եր-
թար, ու զիս մոռցեր էր, կ'ըսէ
Տէրը։

Անոր համար ահա ես զանի- 14
կայ պիտի համոզեմ, և զանիկայ
անապատը պիտի առնեմ, ու ա- 15
նոր սրտին պէս պիտի խօսիմ։ Եւ
անկէ անոր այգիները, ու Աքորի
ձորը՝ յոյսի դուռ հանար անոր
պիտի տամ. և հոն՝ իր մանկու-
թեան օրերուն պէս, ու Եգիպ-
տոսի երկրէն ելած օրուանը պէս
երգէր պիտի երգէ։ Ու պիտի 16

ըլլայ որ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը, պիտի
Իմ էրիկս՝ պիտի կոչես, ու ալ
մէն ալ պիտի Բահադ՝ պիտի
17 հնչուիս։ Ու անոր բերնէն Բահադ-
ղիմին անուններըը պիտի վերց-
նեմ, ու անոնք ալ յի-
շուին անուններով պիտի չյի-
18 շուին։ Եւ անոնց համար՝ ան
օրը՝ դաշտի գազաններուն հետ,
ու երկինքի թռչուններուն հետ,
ու երկրի սողուններուն հետ
ուխտ պիտի ընեմ, ու երկրէն՝
աղեղը, սուրը ու պատերազմը
պիտի կոտրեմ, և զանոնք ապա-
հովութեամբ պիտի պառկեցը-
19 նեմ։ Ու քեզ յաւիտեան ինձի
պիտի նշանես, և քեզ՝ արդա-
րութեամբ, իրաւունքով, ողոր-
մութեամբ ու գթութեամբ
20 ինձի պիտի նշանես. Այո՛ քեզ
ճշմարտութեամբ ինձի պիտի
նշանես. ու Տէրը պիտի ճանչ-
21 նաս։ Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝
կ'ըսէ Տէրը, պատասխան պիտի
տամ, ես երկինքներուն պատաս-
խան պիտի տամ, ու անոնք եր-
կրին պատասխան պիտի տան,
22 Ու երկիրը ցորենին, գինիին ու
եղին պատասխան պիտի տայ,
և անոնք Յեզրայելին պատաս-
23 խան պիտի տան։ Ու զանիկայ
ինձի համար երկրի վրայ պիտի
սերմանեմ, ու ճաղոմէալին պի-
տի ողորմիմ, և իմ ժողովուրդս
չեղողին՝ Դաւն իմ ժողովուրդս
ես՝ պիտի ըսեմ. ան ալ ինձէ՝ Իմ
Աստուածս ես՝ պիտի ըսէ։

ԳԼ. Գ

1 Ետեւէ եղբը Տէրը ինձի բսաւ.
Եղբէն գնա, իր բարեկամէն սի-
րուած ճնացող կնիկ մը սիրէ,
ինչպէս որ Տէրը Իսրայէլի որդիքը
կը սիրէ, թէ և անոնք օտար աս-
տուածներու կը դառնան, ու
2 ճամբէղէն կաղիամպակներ կը սի-
րեն։ Ուստի զանիկայ տասնու-
հինգ արծաթով, ու մէկ ու
կէս քոր գարիով գնեցի ան-
3 Եւ անոր բսի. Ինձի համար շատ
օրեր նստիս, շնութիւն չընես,
և ուրիշ մարդու մը չմտնես.
ու ես ալ քեզի համար այնպէս պի-
տի ըլլամ։

Քանզի Իսրայէլի որդիքը շատ 4
օրեր առանց թագաւորի, ա-
ռանց իշխանի, առանց զոհի, ա-
ռանց կուռքի, առանց եփուտի
ու թերափիմի պիտի նստին։
Ետքը Իսրայէլի որդիքը պիտի 5
դառնան, ու իրենց Տէր Աս-
տուածը, և իրենց Դաւիթ թա-
գաւորը պիտի փնտռեն. ու ետ-
քի օրերը Տէրոջը՝ ու անոր բա-
րութիւնը պիտի ապաւինին։

ԳԼ. Դ

Տէրոջը խօսքը մարիկ ըսեք, 1
ով Իսրայէլի որդիք. քանզի Տէրը
երկրի բնակիչներուն հետ վէճ
ունի. քանզի երկրի վրայ ճշմար-
տութիւն չկայ, ու ողորմութիւն
չկայ, ու Աստուծոյ գիտութիւնը
չկայ։ Երդումը, ստախօսութիւ- 2
նը, մարդասպանութիւնը, գո-
ղութիւնը ու շնութիւնը շաղկեր
են, ու արիւնները արիւններուա-
կը հասնին։ Անոր համար երկիրը 3
սուգ պիտի բռնէ, ու անոր բո-
լոր բնակիչները՝ դաշտի գազան-
ներուն, ու երկինքի թռչուննե-
րուն հետ պիտի նուաղին, ու
ծովու ձուկերն ալ պիտի ապա-
ռին։ Սակայն մարդ մը թող չվի- 4
ճի, ու մարդ մը թող չյանդի-
մանէ. քանզի քու ժողովուրդդ՝
քահանայիս հետ վիճողներու պէս
է։ Ուստի դուն ցորեկով պիտի 5
դլորիս, ու մարգարէն ալ քեզի
հետ դիշերով պիտի դլորի. և
քու մայրդ բնաջինջ պիտի ընեմ։
Իմ ժողովուրդս՝ գիտութիւն 6
չունենալուն համար բնաջինջ է-
ղաւ. որովհետեւ դուն գիտու-
թիւնը մերժեցիր, ես ալ քեզ
պիտի մերժեմ, որ ինծմէն ալ
ինձի քահանայ չըլլաս. և որով-
հետեւ քու Աստուածդդ օրէնքը
մոռցար, ես ալ քու որդիներդդ
պիտի մոռնամ։ Անոնք որչափ որ 7
բազմացան, այնչափ ալ ինձի
դէմ մեղք գործեցին. ուստի

անոնց փառքը անարգութեան
8 պիտի փոխեմ: Անոնք իմ ժողո-
վուրդիս մեղքը կ'ուտեն, ու
անոնց հոգիներըը իրենց անօրէ-
9 նութիւնը կը յիշցնէն: Ու բնա-
կիչ ինչպէս ժողովուրդին՝ նոյնպէս
ալ քահանային պիտի ըլլայ. և
զանոնք իրենց ճամբաներուն հա-
մեմատ պիտի պատժեմ, ու ա-
նոնց իրենց գործքերուն փոխա-
10 րէնը պիտի հատուցանեմ: Եւ
պիտի ուտեն, բայց պիտի չկշտա-
նան. պոռնկութիւն պիտի ընեն,
բայց պիտի չշատնան. քանզի
Տէրոջը ուշադրութիւն ընելը
թողուցին:
11 Պոռնկութիւնը, գինին ու քաղ-
12 ցաւն սիրտը կը խաբեն: Իմ ժո-
ղովուրդս իր փայտին կը հար-
ցնէ, ու իր ցուպը իրեն կ'ի-
մացնէ. քանզի պոռնկութեան
ոգին զանոնք գլուխ հանեց, ու
իրենց Աստուածը թող տալով,
13 պոռնկեցան: Լեռներուն գլուխ-
ները զոհ կը մատուցանեն, ու
բլուրներուն վրայ՝ կաղնիի, կա-
ղամախի ու բեհեղիի տակ՝ անոնց
հովանին հաճելի ըլլալուն համար,
խունկ կը ծխեն. անոր համար
ձեր աղջիկները պոռնկութիւն
պիտի ընեն, ու ձեր հարսները
14 շնութիւն պիտի ընեն: Ձեր աղ-
ջիկները պիտի չպատժեմ՝ երբոր
պոռնկութիւն ընեն, ոչ ալ ձեր
հարսները՝ երբոր շնութիւն ընեն.
քանզի հայրերը՝ իրենք պոռնիկ-
ներուն հետը կը զատուին, ու
բազերուն հետը կը զոհեն. ուստի
անհանճար ժողովուրդը պիտի
կործանի:
15 Թէ և դուն պոռնկութիւն
կ'ընես, ով Իսրայէլ, Յուդան
թող յանցապարտ չըլլայ. ու Գաղ-
գաղա մի մտնէք, ու Բեթաւեան
մի ելլէք, և Տէրոջ կենդանի է՝
16 ըսելով երդում մի ընէք: Քանի-
զի Իսրայէլը կամակոր երինջի
պէս ապստամբեր է. հիմա Տէ-
րը լայնատեղակ ոչխարի պէս պիտի արածէ զանոնք:
17 Եփրեմը կուռքերուն յարեր է.

զանիկայ թող տուր: Անոնց խրճ- 18
ձոյքը ապականած է. շատ պոռ-
նկութիւն ըրին. ատեն ըսելէ կը
սիրեն. ամօթի անոնց իշխաններ-
բուն: Հովը զանիկայ իր թեւե- 19
րուն վրայ պիտի կապէ. ու անոնք
իրենց զոհերէն պիտի ամչնան:

ԳԼ. Ե

Լսեցէք ասիկայ՝ ով քահա- 1
նանե՛ր, ու մանի՛կ ըլէք՝ ով Ի-
սրայէլի տա՛ն, ու արքայի տա՛ն՝
ով Թագաւորի՛ն տա՛ն. ինչու-
որ ձեզի համար դատաստան կայ.
քանզի գուբ Մասիայի մէջ որ-
գայթ, և Թաբօրի վրայ տա-
րածուած վարմ եղար: Մորթած 2
ները ապստամբութիւն ընելով ձեղի
ձէջ խորասոյզ եղան, թէ և ես
անոնց ամէնուն խրատ ըլլա՛մ:
Ես Եփրեմը կը ճանչնամ, ու 3
Իսրայէլը ինծմէ պահուած չէ.
այո՛ հիմա՝ ով Եփրեմ, դուն
շնութիւն կ'ընես, ու Իսրայէ-
լը պղծուած է: Անոնք իրենց 4
գործքերը չեն շիտակեր՝ որ իրենց
Աստուծոյն դառնան. քանզի ա-
նոնց մէջը պոռնկութեան ոգի
կայ, ու Տէրը չեն ճանչնար:
Ու Իսրայէլին հպարտութիւ- 5
նը իր երեսին առջեւը պիտի խո-
նարհի. և Իսրայէլը ու Եփրե-
մը իրենց անօրէնութեամբը պի-
տի կ'ըլլին. Յուդան ալ անոնց
հետ պիտի գ'ըլլի: Անոնք իրենց 6
ոչխարներովը ու արջառներովը
Տէրը փնտռելու պիտի երթան,
բայց պիտի չգտնեն. անիկա ա-
նոնցմէ քաշուեցաւ: Անոնք Տէ- 7
րոջը անհաւատարմութիւն ը-
րին. քանզի օտար ազգերէ ծը-
նան. հիմա իրենց վիճակներովը
ամիսով մէկ ամսուան մէջ պի-
տի ուտուին:
Գաբաայի մէջ շեփոր հնչեցու- 8
ցէ՛ք, և Ռամայի մէջ ա՛ւազա-
փող. Բեթաւանի մէջ բարձրա-
ձայն կանչեցէ՛ք, քու հետեւէդ
ով Բենիամի՛ն: Յանդիմանու- 9
թեան օրը՝ Եփրեմը ամայի պի-
տի ըլլայ. Իսրայէլի յայտնուն

10 մէջ ձգնաբիտը գիտցուցի։ Յու-
դայի իշխանները սահմանները
փոխադրելու պէս եղան, անոնց
վրայ ջուրի պէս պիտի թափեմ
11 իմ բարկութիւնս։ Եփրեմը հա-
րըստահարուած, ու դատաստա-
նով կոտրուած է, քանի որ յօ-
ժար կամքը հրամանին եւեթ էն
12 քալեց։ Ուստի ես Եփրեմին ցեցի
պէս՝ Ես Յուդայի տանը՝ փտած
13 որդի պէս պիտի ըլլամ։ Երբոր
Եփրեմ իր ախտը, ու Յուդան
իր վէրքը տեսաւ, Եփրեմը Ա-
սորեստան գնաց, ու Յարեբ
թագաւորին դեսպաններ խրկեց.
բայց անիկայ ձեզ բժշկելու, ու
ձեր վէրքը առողջացնելու կա-
14 րող չէ։ Քանի որ ես Եփրեմին
առիւծի պէս, ու Յուդայի տա-
նը՝ առյգ առիւծի պէս պի-
տի ըլլամ. ես՝ ես պիտի պատա-
ռեմ, ու պիտի երթամ. պիտի
տանիմ, ու ազատող մը պիտի
15 չըլլայ։ Ես պիտի երթամ,
ու իմ տեղս դառնամ, մինչեւ
որ անոնք իրենց յանցաւոր ըլ-
լալը խոստովանին, ու իմ երեսս
փնտռեն. երբոր նեղութեան
մէջ մնանին, վաղ կանուխ պիտի
փնտռեն։

ԳԼ. Զ

1 Եկէք, ու Տէրոջը դառնանք.
քանի անիկայ պատառեց, ու
անիկայ մեզ պիտի բժշկէ. անի-
կայ զարկաւ, ու անիկայ մեզ
2 պիտի պատէ. Երկու օրէն ես-
քը մեզ պիտի կենդանացնէ.
երրորդ օրը մեզ պիտի կանգնեց-
ընէ. ու անոր առջեւը պիտի
3 ապրինք։ Եւ Տէրը պիտի ճանչ-
նանք, ու պնդիլով ճանչնալու
եւեթ պիտի ըլլանք. անոր ել-
քը պրշալոյսի պէս պատրաս-
տուած է. ու անիկայ մեզի պի-
տի գայ՝ անձրեւի պէս, երկիրը
ծռծղող վերջի անձրեւին պէս։
4 Քեզի ի՞նչ ընեմ՝ ով Եփրեմ.
քեզի ի՞նչ ընեմ՝ ով Յուդա.
վասն զի ձեր բարեպաշտութիւնը ա-
ռաւօտեան ամպին պէս, ու կա-
նուխ լինած ցօղին պէս է, որ
կ'անցնի։ Ասոր համար մարգա- 5
բէներուն ձեռքով զանոնք կոտ-
րեցի, բերնիս խօսքերովը զանոնք
սպաննեցի. ու իմ իրաւունքս
լոյսի պէս պիտի ելլէ։ Քանի որ ես 6
ողորմութիւն կ'ուզեմ, ու չէ թէ
զոհ, ու ծանօթութիւնը աւելի՝
Աստուծոյ գիտութիւնը։ Իսկ 7
անոնք Ադամին պէս ուխտազանց
եղան. հոն ինծի անհաւատար-
մութիւն ըրին։ Գաղաադը ան- 8
օրէնութիւն բնակներու քաղաք
է, արեան շաղխներով լեցուն է։
Ու ինչպէս որ աւազակաց դուն- 9
դերը մարդու համար դարանա-
մուտ կ'ըլլան, այնպէս ալ քահա-
նաներուն խումբը Սիւքեմի ճամ-
բուն մէջ սպանութիւն կ'ընեն.
քանի անոնք եղելահատործու-
թիւն կ'ընեն։ Իսրայէլի տանը 10
մէջ սոսկալի բան տեսայ. Եփր-
մին պոռնկութիւնները հոն է.
Իսրայէլը պղծուեցաւ։ Ինծի ալ 11
հունձք մը պատրաստուած է՝ ով
Յուդա, երբոր իմ ժողովուրդիս
գերութիւնը դարձընեմ։

ԳԼ. Է

Երբոր Իսրայէլը պիտի բժշ- 1
կէի, Եփրեմին անօրէնութիւնը,
ու Սամարիայի չարութիւնները
յայտնուեցան. քանի անոնք սը-
սութիւն կը գործեն, ու գողը
ներս կը մտնէ, ու գօրքը աւա-
զակներուն դուռդը կը մերկա-
ցընէ։ Եւ իրենց սրտին մէջը չեն 2
մտածեր, թէ ես անոնց բոլոր
չարութիւնը կը յիշեմ. հիմա ա-
նոնց գործքերը կիրենք պաշարե-
ցին, անոնք իմ երեսիս առջեւն
են։ Իրենց չարութիւնովը թա- 3
գաւորը, ու իրենց սուտերովը
իշխանները կ'ուրախացընեն։ Անոնց ամէնը շնացողներ 4
են՝ հաց եփողին վառուած թո-
նիրի պէս, որ անիկայ զանդուածը
շաղելէն ետքը՝ մինչեւ անոր խմո-
րիլը վառելէն կը դադարի։ Մեր 5
թագաւորին օրը, իշխանները
գինիին տաքութենէն զանիկայ

հիւանդացուցին. անիկայ իր
ձեռքը ծաղր ընծայեալ երկըն-
6 ցուց: Քանզի անոնք դաբաստա-
մուտ ըլլալով, իրենց սիրտը թո-
ղնելի պէս պատրաստեցին. անոնց
երիտղը բոլոր գիշերը կը քնանայ.
առաւօտնց անիկայ բոցավառ
7 կրակի պէս կը վառի: Ամէնը
թմրելի պէս տաքցան, ու իրենց
դատաւորները կերան. անոնց
բոլոր թագաւորները իյնան. ա-
նոնց մէջը ինծի կանչող մը չկայ:
8 Եփրեմը ժողովուրդներուն հետ
խառնուեցաւ. Եփրեմը չդար-
9 ձուած շօթի պէս է: Անոր ղօ-
րութիւնը օտարները կերան, ու
ինքը չգիտեր. մազերուն մէջը
անգամ ճերմակ ինկաւ, ու ինքը
10 չգիտեր: Եւ Իսրայէլին հպար-
տութիւնը՝ իր երեսին առջեւը
խանարհած է. այսու ամենայնիւ
անոնք իրենց Տէր Աստուծոյն չեն
դառնար, ու զանիկայ չեն փնտ-
11 ռեր: Ու Եփրեմը միամիտ ոչ
անխելք աղաւնիի պէս եղաւ.
Եգիպտացիները կը կանչեն, Ա-
12 սորեստան կ'երթան: Երբոր ա-
նոնք երթան, անոնց վրայ իմ
վարմս պիտի տարածեմ, որ զա-
նոնք երկինքի թռչունի պէս իջե-
ցնեմ, ու զանոնք պատժեմ,
ինչպէս որ անոնց ժողովքը լսեր է:
13 Վայ անոնց, քանզի ինծմէ փա-
խան. կորստեան անոնց պիտի
հասնի, քանզի ինծի դէմ յանցա-
ւոր եղան. ու թէ և զանոնք ես
փրկեցի, բայց անոնք ինծի դէմ
14 ստութիւնները կը խօսին: Ու երբ-
որ անոնք իրենց անկողիններուն
վրայ կ'ողբային, իրենց սրտովը
ինծի չաղաղակեցին. անոնք ցո-
րենի ու գինիի համար կը ժո-
ղովուին, ու ինծմէ կ'ապստամբին:
15 Եւ թէպէտ զանոնք խրատեցի,
ու անոնց բազուկները զօրացու-
ցի, սակայն ան ինծի չարութիւն
16 մտածեցին: Անոնք կը դառնան,
բայց Բարձրեալին չէ. անոնք խա-
բեայ աղեղի պէս են. անոնց
իշխանները իրենց լեզուին կատա-
ղութիւնը համար սրով պիտի
իյնան. ասիկայ պիտի ըլլայ ա-
նոնց նախատինքը Եգիպտոսի եր-
կրին մէջ:

ԳԼ. Ը

Փողը բերանդ դիր. ընծայ 1
Տէրոջը տանը վրայ արծիւի պէս
պիտի գայ. քանզի իմ ուխտս զանց
ըրին, ու իմ օրէնքիս դէմ յան-
ցաւոր եղան: Իսրայէլը ինծի կ'ա- 2
ղաղակէ, ո՜վ Աստուածս՝ մենք քեզ կը ճանչ-
նանք: Իսրայէլը բարին մերժեց. 3
զանիկայ թշնամին պիտի հալա-
ծէ: Անոնք թագաւորներ դրին, 4
բայց ինծմով չէ. իշխաններ ընտ-
րեցին, բայց ես չգիտցայ. իրենց
արծաթովը ու ոսկիովը իրենց
կուռքեր շինեցին, որպէս զի
բնաջինջ ըլլան:
Կռու որձդ՝ ով Սամարիա, 5
պանդուխտ մերժեց. իմ բարկու-
թիւնս անոնց վրայ բորբոքեցաւ.
մինչեւ երբ անմեղութիւնը ձեռք
պիտի չբերեն: Քանզի ասիկայ 6
ալ Իսրայէլէն է. զանիկայ ա-
րուեստաւորը շինեց. ուրեմն Աս-
տուած չէ. հապա կտոր կտոր
պիտի ըլլայ Սամարիայինն որձը:
Քանզի հով ցանեցին, ու մրրիկ 7
պիտի հնձեն. անիկայ հասուն
ցորեն պիտի չբերէ, ոչ անոր
արդիւնքին ալիւր պիտի չըլլայ.
և թէ որ ըլլայ ալ, օտարները
պիտի կլլեն զանիկայ: Իսրայէլը 8
կլլուեցաւ, հիմա ազգերուն մէջ
անպիտան անօթի պէս պիտի ըլ-
լան: Քանզի անոնք առանձնա- 9
կեաց վայրենի իշու պէս Ասորե-
ստան գացին. Եփրեմը վարձքով
սիրականներ բռնեց: Թէև ազ- 10
գերէն օգնականներ վարձքով
բռնեն ալ, հիմա զանոնք պիտի
ժողվեմ. ու իշխանաց թագա-
ւորին բեռնէն քիչ մը նեղութիւն
պիտի կրեն: Քանզի Եփրեմը 11
շատ սեղաններ շինեց մեղքի հա-
մար, ան սեղանները իրեն մեղքի
համար եղան: Իմ օրէնքիս մեծ 12
բաները անոր գրեցի, սակայն
օտար բանի պէս սեպուեցան:

13 Իմ ընծանեբուս զոհերուն հա-
մար՝ անոնք միս կը զոհեն, ու
կ՚ուտեն. բայց Տէրը անոնց չհաւ-
նիր. հիմա անոնց անօրէնութիւնը
պիտի յիշէ, և անոնց մեղքե-
րուն այցելութիւն պիտի ընէ.
անոնք Եգիպտոս պիտի դար-
14 նան: Քանզի Իսրայէլ իր Ստեղ-
ծողը մոռցաւ, ու մեհեաններ
շինեց, և Յուդան պարսպաւոր
քաղաքներ շատցուց. բայց ես
անոր քաղաքներուն կրակ պիտի
խրկեմ, ու անոր պալատներուն
պիտի ուտէ:

ԳԼ. Թ

1 Ուրախութիւն պէս ցըն-
ծութեամբ մի՛ ուրախանար, ով
Իսրայէլ. քանզի քու Աստուծ-
մէդ հեռացուիր պոռնկութիւն
ըրիր. ամէն ցորենի կալերուն
վրայ պոռնկավարձի սիրե-
2 ցիր: Կալը ու հնձանը զանոնք
պիտի չկերակրէ. և քաղցուն հան
3 պիտի աւրուի: Անոնք Տէրոջը
երկրին մէջ պիտի չբնակին. հա-
պա Եփրեմ Եգիպտոս պիտի
դառնայ, ու Ասորեստանի մէջ
4 պիղծ բաներ պիտի ուտեն: Տէ-
րոջը գինիին նուէր պիտի չմատու-
ցանեն, և անոր ընդունելի պի-
տի չըլլան. անոնց զոհերը սգա-
ւորաց հացին պէս պիտի ըլլան
իրենց. զանիկայ ամէն ուտող-
ները պիտի պղծուին. քանզի
անոնց հացը՝ իրենց անձերուն հա-
մար է, Տէրոջը տունը պիտի
5 չմտնէ: Ի՞նչ պիտի ընէք հան-
դիսաւոր օրը, ու Տէրոջը տօնին
6 օրը: Քանզի ահա կործանումէն
ելած կերթան. Եգիպտոսը
զանոնք պիտի ժողվէ. Սեմփիսը
զանոնք պիտի թաղէ. անոնց
արծաթեղէն գնովը ասոնոտած ցան-
կալի տեղաւանքը եղինճը պիտի
ժառանգէ. անոնց վրաններուն
7 մէջը փուշեր պիտի բուսնին: Ա-
ժեքնութեան օրերը հասան, հա-
տուցման օրերը հասան. Իսրա-
էլը պիտի գիտնայ. քու անօրէ-
նութեանդ շատութիւնը հա-
մար, և մեծ հակառակու-
թիւնդ համար, մարգարէն՝ ան-
միտ, ու հոգևոր մարդը՝ խենթ
եղաւ: Եփրեմը իմ Աստուծոյս 8
կը դիտէ. մարգարէն՝ իր ամէն
ճամբաներուն մէջը որոգայթ կը
լարէ, ու իր Աստուծոյն տանը
մէջ հակառակութեան պատճառ
է: Գաբաայի օրերուն պէս 9
խիստ շատ ապականեցան. անոնց
անօրէնութիւնը պիտի յիշէ, ու
անոնց մեղքերուն այցելութիւն
պիտի ընէ:

Իսրայէլը՝ անապատի մէջ և- 10
զող խաղողի պէս գտայ. ձեր
հայրերը թզենիին առջի կանխա-
հաս պտուղին պէս տեսայ. ուրայն
անոնք Բէելփեգորը մտան, ու է-
րենց անձը ամօթալից կռոցի՛ն
համար զատեցին, և իրենց սիրած
բաներին պէս իրենք ալ պիղծ եղան:
Եփրեմին փառքը՝ ծնեղէն, և 11
արգանդէն, ու յղութիւնն՝ թրա-
շանի պէս պիտի թռչի: Թէ և 12
իրենց տղաքները մեծցընեն, զա-
նոնք մարդէ զուրկ պիտի թո-
ղում. ևաև վայ անոնց երբոր ա-
նոնցմէ քաշուիմ: Եփրեմին ալ՝ 13
ինչպէս որ Տիւրոսը տեսայ, զա-
արճալի տեղ մը տնկուած էր.
բայց Եփրեմ իր տղաքները մեռ-
ցընողին պիտի հանէ: Տո՛ւր ա- 14
նոնց՝ ով Տէր. ի՞նչ պիտի տաս.
անոնց վիժող արգանդ, ու չոր
ծիւքեր տուր: Անոնց բոլոր 15
չարութիւնը Գաղգաղայի մէջ
է. քանզի հոն անոնցմէ զզուե-
ցայ. անոնց չար գործքերուն
պատճառաւ զանոնք իմ տունէս
պիտի վռնտեմ. զանոնք այլևս
ալ պիտի չսիրեմ. անոնց բոլոր
իշխանները ապստամբներ են:
Եփրեմը գարնաբեցաւ. անոնց ար- 16
մատը չորցաւ. պտուղ պիտի
չտան. թէ որ անոնք ծնանին ալ,
անոնց արգանդին ցանկալի սըր-
տուզները ալ պիտի մեռցընեմ:
Իմ Աստուածս զանոնք պիտի 17
մերժէ, քանզի անոր մտիկ չը-
րին. ու ազգերու մէջ թափա-
ռական պիտի ըլլան:

ԳԼ. Ժ

1 Իսրայէլը լայնատարած որթ
ատի մըն է. իրեն համար պտուղ կը
բերէ. իր պտուղին շատութեանը
համեմատ շատցուց. իր երկրին գեղեցկութեանը պէս գե-
2 ղեցիկ կուռքեր շինեցին։ Անոնց
սիրտը փոխուած է. հիմա
յանցաւոր պիտի ելլեն. անոնց
անդամները պիտի փլչին.
անոնց կուռքերը պիտի աւրէ։
3 Վասն զի հիմա անոնք պիտի ըսեն.
Մենք թագաւոր չունինք, քանզի
Տէրոջմէ չվախցանք. ու թագաւո-
4 րը մեզի ի՞նչ պիտի ընէ։ Ուխտ
ըրած առնելնին սուտ երդում
ընելով խօսքեր խօսեցան. ու
դատաստանը արտի ակօսներուն
մէջը թունաւոր խոպէրու պէս
5 պիտի բուսնի։ Սամարիայի բնա-
կիչները՝ Բեթաւենի որմերուն
պատճառաւ պիտի վախնան.
քանզի անոր վրայ անոր ժողո-
վուրդը սուգ պիտի ընէ, ու
անոր քուրմերը անոր փառացը
համար պիտի դողան. քանզի ա-
նկից իրմէ գերութեան կերթ-
6 թայ։ Անկից ալ Ասորեստան
պիտի տարուի՝ Յարէբ թագա-
ւորին պարգեւ ըլլալու. Եփրեմը
ամօթի պիտի կրէ, ու Իսրայէլը
իր խորհուրդէն պիտի ամչնայ։
7 Սամարիայի թագաւորը բնաջինջ
պիտի ըլլայ, ջուրի երեսին վրայ
8 եղող փրփուրին պէս։ Եւ Աւենի
բարձր տեղութիւնքը՝ Իսրայէլին
մեղքը՝ աւերակ պիտի ըլլան.
անոնց ագռամներուն վրայ փուշ
ու տատասկ պիտի բուսնի. և
լեռներուն պիտի ըսեն. Մեզ
ծածկեցէք. ու բլուրներուն՝
Մեր վրայ իյնկէք։
9 Գաբաայի օրերէն ի վեր մեղք
գործեցիր՝ ով Իսրայէլ. հոն
կայնեցան. հոնկէնէդր Գաբաա-
յի մէջ չարութեան որդւոցը
դէմ եղած պատերազմը անոնց
10 չհասաւ։ Ցանկամ, ու անոնց վրայ ժողո-
վուրդներ պիտի ժողվուին, եր-
բոր իրենց երկու անօրէնութեան
ը համար կապուին։ Ու Եփ- 11
րեմը ելունչ մըն է, որ սորված
է ու կը սիրէ ցորեն ձեծել.
բայց ես անոր պարանոցին գե-
ղեցկութիւնը վրայ կոխ մը ան-
ցուցի. Եփրեմը կառքի պիտի
քաշէ. Յուդան պիտի հերկէ.
Յակոբը անոր էսլէն պիտի տա-
փանէ։

Ձեզի արդարութիւնով սա- 12
նեցէք, ու ողորմութիւնով հրն-
ձեցէք, և շինուած երկիրը
հերկեցէք. քանզի Տէրը փնտռե-
լու առնն է, մինչև որ ինքը
գայ, ու ձեր վրայ արդարու-
թիւն տեղայ։ Ամբարշտութեամբ 13
հերկեցիք, ու անօրէնութիւն
հնձեցիք. սուտ պտուղը
կերայք. քանզի գուն քու ճամ-
բուդ, և քու զօրաւորներուդ
բազմութեանը ապաւինեցար։
Ուստի քու ժողովուրդներուդ 14
մէջը խռովութիւն պիտի ելլէ.
և քու բոլոր բերդերդ պիտի
կործանին, ինչպէս որ Սաղման՝
պատերազմին օրը Բեթարբէլը
կործանեց. ոռ որ մայրը իր ազ-
գը վրայ գետինը զարնուեցաւ։
Բեթէլը ձեզի սուր պէս պիտի 15
ընէ, ձեր չարագործութեան չարու-
թեանը համար. արշալոյսին առնը
Իսրայէլի թագաւորը բոլորովին
բնաջինջ պիտի ըլլայ։

ԳԼ. ԺԱ

Երբոր Իսրայէլը մանուկ էր, 1
զանիկայ կը սիրէի, ու իմ որդիս
Եգիպտոսէն կանչեցի։ Որքան որ 2
զանոնք կանչեցին, այնչափ ա-
նոնց երեսէն դացին. Բահաղիմ
նեղուն զոհ մատուցին, ու կուռ-
քերուն խունկ ծխեցին։ Ու Եփ- 3
րեմը ես քալեցուցի. զանոնք ի-
րենց թևերուն կը բռնեի. ա-
կայն չգիտցան թէ զիրենք բժշ-
կողը ես եմ։ Զանոնք մարդա- 4
շաւանեցիով, սիրոյ կապերով
քաշեցի, ու անոնց պարանոցին
լուծը հանողներուն պէս եղայ ի
բենց, և անոնց հանգստութեամբ

5 կերցուցի։ Անիկայ Եգիպտոսի
երկիրը պիտի չգառնայ. հապա
Ասորեստանցին պիտի ըլլայ անոր
թագաւորը. քանզի դառնալ
6 չուզեցին։ Եւ անոր քաղաքնե-
րուն վրայ սուրը պիտի յարձա-
կի, ու անոր իշխանները պիտի
ոտքե հատցընէ, անոնց խոր-
7 հուրդներուն համար։ Եւ իմ
ժողովուրդս՝ ինձի դէմ ապըս-
տամբելու հակամիտած է. ու
թէ և անունք Բարձրելոյն կը տը-
րաւիրուին, սակայն բնաւ մէկը
չկրնայ շրթարձրացընել։

8 Քեզ ինչպէս տամ՝ ով Եփ-
րեմ, քեզ ի՞նչպէս յանձնեմ՝ ով
Իսրայէլ. քեզ ինծո՞ր Սեբոյիմ
պէս ընեմ, քեզ Խնդո՞ր Սեբոյի-
մի պէս դնեմ. իմ սիրտս նեղսի
դիս կը խառնվի, կարեկցութիւնն
նեղս ալ միանգամայն կը բռնկ-
9 կին։ Իմ սաստիկ բարկութիւնս
ի գործ պիտի չդնեմ. Եփրեմը
աւրելու պիտի չդառնամ. քան-
զի ես Աստուած եմ, և չէ թէ
մարդ. քու մէջդ եղող Սուրբը
էս եմ, ու բարկութեամբ պիտի
10 չգամ։ Տէրոջը ետևէն պիտի
երթան, անիկայ առիւծի պէս
պիտի գոչէ. երբոր անիկայ գո-
չէ, արևմուտքի կողմէն տղաք-
11 ները արտրնօք պիտի գան։ Ա-
նոնք Եգիպտոսէն թռչունի պէս՝
ու Ասորեստանի երկրէն ագա-
ռնի պէս արտրնօք պիտի գան.
ու զանոնք իրենց առանքան
մէջը պիտի բնակեցընեմ՝ կ՚ըսէ
Տէրը։

ԳԼ. ԺԲ

1 Եփրեմը ղէս կը պաշարէ սը-
տութեամբ, ու Իսրայէլի տունը՝
նենգութեամբ, բայց Յուդան
տակաւին Աստուծով կը տիրէ,
2 ու սուրբերուն մէջը հաւատա-
րիմ է։ Եփրեմը հով կը ճարա-
կէ, ու արևելեան հովին ետևէն
կը վազէ. ամէն օր սուտ
թիւնը ու յափշտակութիւնը կը
շատցընէ. Ասորեստանի հետ
դաշնակցութիւն կ՚ընեն, ու Ե-
գիպտոս ելլ կը տանին։ Տէրը
Յուդային հետ ալ վէճ ունի.
ու Յակոբին՝ անոր ճամբանե-
րուն համեմատ այցելութիւն պի-
տի ընէ, ու անոր գործոցը հա-
մեմատ հատուցում պիտի ընէ
անոր։ Անիկայ արգանդի մէջ
իր եղբօրը գարշապարէն բռնեց,
և իր ուժովը Աստուծոյ հետ
մրցամարտեցաւ։ Ու հրեշտա-
կին հետ մրցամարտեցաւ, և
յաղթ հատաւ. լացաւ, և անկէ
շնորհք խնդրեց. զանիկայ Բե-
թէլի մէջ գտաւ, ու հոն մեզի
հետ խօսեցաւ Աւետեաց, Այսինքն
ղօրաց Տէր Աստուածը, որուն
յիշատակը Եհովայ է։ Ուրեմն
դուն քու Աստուծոյդ դարձիր,
ողորմութիւն ու իրաւունք պա-
հէ, ու միշտ քու Աստուծոյդ
յուսա։

Եփրեմ վաճառական է, անոր
ձեռքը նենգութեան կշիռ կայ.
անիկայ հարստահարելը կը սիրէ։
Ու Եփրեմը ըսաւ. Իրաւցընէ
հարստացայ. ինձի ստացուածք
գտայ. իմ ամէն վաստակներուս
կողմէ՝ անօրէնութիւն պիտի
չգտնեն իմ վրաս, որ մեղք ըլ-
լայ։ Իսկ ես Եգիպտոսի երկրէն
ի վեր քու Տէր Աստուածդ եմ.
քեզ տակաւին վրաններու մէջ
պիտի բնակեցընեմ՝ հանդիսաւոր
ածնի օրերուն պէս։ Եւ մարգա-
րէներուն միջոցով խօսեցայ, ու
տեսիլքներըը շատցուցի, ու մար-
գարէներուն ձեռքովը նմանու-
թիւններ գործածեցի։ Ցիրաւի
Գաղաադը անօրէն է. յիրաւի
ունայնութիւն եղան. Գաղգա-
ղայի մէջ արջառներ մորթեցին.
անոնց սեղանները անգամ ակո
յի սկօանեներուն վրայ եղող քարա-
կոյտերու պէս են։

Եւ Յակոբ Ասորւոց դաշտը
փախաւ, ու Իսրայէլ կնկան հա-
մար ծառայութիւն ըրաւ, ու
կնկան համար հովիւ եղաւ։ Եւ
Տէրը մէկ մարգարէով Եգիպտա-
սէն հանեց Իսրայէլը. ու անիկայ՝
մէկ մարգարէով պահպանուե-

15 յաւ։ Եփրեմը դառնապէս բար-
կացաւ վԱյոյոաջ. անոր համար
անոր արիւնները անոր վրայ պի-
տի ձգէ, ու անոր Տէրը անոր
նախատինքը անոր պիտի հատու-
ցանէ։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եփրեմը՝ երբոր դողալով կը
խօսէր, Իսրայէլի մէջ բարձրա-
ցաւ. բայց երբոր Բահաղով յան-
2 ցաւոր եղաւ, մեռաւ։ Ու հիմա
նորէն մեղք կը գործեն, ու իրենց
համար իրենց արծաթէն՝ իրենց
խելքովը ձուլածոյ կուռքեր, ո-
արձաններ կը շինեն, որոնց ամէ-
նը արուեստաւորի գործքեր են.
իրենք անոնց համար կ'ըսեն. Զոհ
բնող մարդիկը Մոզ որթերը համ-
3 բուրեն։ Անոր համար անոնք ա-
ռաւօտեան ամպին պէս, ու կա-
նուխ լիքած վաղանցիկ ցօղին պէս,
կալէն փոթորիկով վերցուած մը-
ղեղին պէս, ու ծխնելոյզէն ելած
4 ծուխին պէս պիտի ըլլան։ Սա-
կայն ես Եգիպտոսի երկրէն՝ ի
վեր քու Տէր Աստուածդ եմ. ու
ինծմէ ուրիշ աստուած չգիտ-
նաս. քանզի ինծմէ ուրիշ Փրկիչ
5 մը չկայ։ Ես քեզ անապատի մէջ
խիստ անջուր երկրի մէջ ճանչցայ։
6 Անոնք՝ իրենց արօտին համեմատ
կշտացան, կշտացան, ու անոնց
սիրտը բարձրացաւ, անոր համար
7 ինծ մոռցան։ Ուստի անոնց՝ ա-
ռիւծի պէս պիտի ըլլամ. ճամ-
բուն քովը ինձի պէս դարանա-
8 մուտ պիտի ըլլամ։ Իր ձագերը
կորսնցուցած արջու պէս՝ անոնց
պիտի հանդիպիմ, ու անոնց սրտին
վարագուրը պիտի պատառեմ, և
զանոնք հոն առիւծի պէս պիտի
ուտեմ. գազանը դաշտի գազանը
9 պիտի պատառէ։ Դուն քեզ կոր-
սընցուցիր՝ ով Իսրայէլ. բայց
10 քու օգնութիւնդ ինծմէ է։ Ի-
նա ո՞ւր է քու թագաւորդ, որ
քու բոլոր քաղաքներուդ մէջ
քեզ ազատէ. և ո՞ր են այն գա-
ւառապետները, որոնց համար դուն
ըսիր՝ Տուր ինծի թագաւոր ու իշխան-
11 ներ տուր։ Իմ բարկութեամբս
քեզի թագաւոր տուի, ու իմ
սրտմտութեամբս առի։ Եփրե-
12 մին անօրէնութիւնը կապուած,
անոր մեղքը պահուած է։ Անոր
13 վրայ՝ ծննդական ցաւերը
պիտի հասնին. անիկա խմաստուն
որդի չէ. ատա թէ ոչ՝ արդէն
ելած բերանը այնպէս առնն չէր
կենար։ Ձանոնք գերեզմանին
14 ձեռքէն պիտի փրկեմ. զանոնք
մահուանէ պիտի ազատեմ. քու
Ժանտախտդ պիտի ըլլամ՝ ով
մահ. քու աւերումդ պիտի ըլ-
լամ՝ ով գերեզման. իմ աչքե-
րէս ղջմուէն պիտի ծածկուի։
Թէև անիկա եղբայրներուն մէ-
15 ջը պտղաբեր ըլայ, արեւելեան
հովը պիտի գայ, ո՛ւ անապատէն
Տէրոջը հովը պիտի ելլէ. և անոր
աղբիւրը պիտի ցամքի, ու անոր
աղբերակը պիտի չորնայ. անի-
կա բոլոր ցանկալի անմնելուն
16 գանձը պիտի կողոպտէ։ Սամա-
րիան աւերակ պիտի ըլայ. քան-
զի իր Աստուածմէն ապստամբե-
ցաւ. անոնք սրով պիտի իյնան.
անոնց պզտիկ տղաքը գետինը
պիտի զարնուին, ու յղի կիները
պիտի ճեղքուին։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ով Իսրայէլ՝ քու Տէր Աս-
տուածդ դարձիր. քանզի քու
անօրէնութեանդ պատճառաւ
2 կորսուեցար։ Ձեր հետը խօսքեր
առէք, ու Տէրոջը դարձէք. ա-
նոր ըսէք. Ամէն անօրէնու-
թիւնը վերցուր, և ջղջ բարու-
թեամբ ընդունէ, ու մեր շրթ-
թունքներուն զոհերը պիտի մա-
տուցանենք։ Ասորեստանցին մեզ
3 պիտի չփրկէ. ձիերու վրայ պի-
տի չհեծնենք, ու մէյմէն ալ
մեր ձեռացը գործքին՝ Մեր Աս-
տուածն ես՝ պիտի չըսենք. քան-
զի որբը քեզմէ ողորմութիւն
կը գտնէ։

Անոնց ապստամբութիւնը պի- 4
տի բժշկեմ. զանոնք ձրիաբար
պիտի սիրեմ. քանզի իմ բար-

կուԹիւնն անոնցմէ գարձաւ։
5 Իսրայէլին՝ ցօղն պէս պիտի ըլ-
լար. անիկայ շուշանի պէս պիտի
ծաղկի, և իր արմատները Լի-
բանանի եղևիններուն պէս պի-
6 տի արձակէ։ Անոր ոստերը պի-
տի տարածուին, ու անոր վա-
յելչուԹիւնը ձիթենիի պէս պի-
7 տի ըլլայ, և անոր անուշահո-
տուԹիւնը Լիբանանի պէս պի-
տի ըլլայ։ Անոր հովանիին տա-
կը նստողները պիտի դառնան.
ցորենի պէս պիտի կենդանանան,
ու որԹի պէս պիտի ծաղկին.
անոր յիշատակը Լիբանանի գի-
նիին պէս պիտի ըլլայ։ Եփրեմը 8
պիտի ըսէ. Կուռքերու հետ ալ
ի՞նչ բան ունիմ։ Ես անոր խնդը-
րուածքը լսեցի, ու անոր խնամք
տարի. ես կանանչ մայրի ծառի
պէս եմ. քու պտուղդ ինծմէ է։
Ո՞վ է իմաստուն, որ սոսկ 9
հասկընայ, հոմ խոհեմ, որ ա-
սոնք գիտնայ. քանզի Տէրոջը
ճամբաները շիտակ են, ու ար-
դարները անոնց մէջ պիտի քա-
լեն. բայց յանցաւորները անոնց
մէջը պիտի դլորին։

ՍԱՂՄՈՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՎԵԼԵՑԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղաւ Փա-
2 թուէլի որդւոյն Յովելին։ Լսե-
ցէք ասիկայ՝ ով ծերեր. ու ա-
կանջ տուէք՝ ով երկրիս բոլոր
բնակիչներդ. միթէ ասանկ բան
3 մը եղաւ ձեր օրերուն մէջ, կամ
ձեր հարցը օրերուն մէջ։ Ասի-
կայ ձեր որդւոցը պատմեցէք,
ու ձեր որդիքը իրենց որդւոցը,
4 ու անոնց որդիքը յետագայ ազ-
գին պատմեն։ Խաւնիձին Թողա-
ծը՝ մարախը կերաւ, ու մարա-
խին Թողածը՝ ջրեակը կերաւ,
ու ջրեակին Թողածը՝ Թրմուռ-
ը կերաւ։
5 ԱրԹնցեք՝ ով գինեսէրներ, ու
լացէք, և դուք ամէնքդ՝ ով
գինի խմողներ, սուգ բռնեցէք
քաղցուին համար, քանզի ձեր
6 բերնէն կտրեցաւ։ Վասն զի իմ
երկիրս վոյժ մեկ զօրաւոր ու
անԹիւ ազգ մը եկաւ. անոր ակ-
ռաները առիւծի ակռաներ են,
ու անիկայ մատակ առիւծի ժա-
նիքներ ունի։ Անիկայ իմ որԹս 7
աւերեց, և իմ Թզենիս կատրեց.
զանիկայ բոլորովին մերկացուց
ու վար ձգեց. անոր ոստերը
ճերմկցան։
Ո՛ղբ ըրէ կոյսի մը պէս, որ 8
իր մանկութեան էրկանը համար
քուրձ հագած ՚ողբայ։ Հացի 9
ընծան ու Թափելու նուէրը Տէ-
րոջը տունէն կտրեցաւ. Տէրոջը
պաշտօնը կատարող քահանանե-
րը սուգ կը բռնեն։ Արտերը 10
աւերեցան. երկիրը սուգ կը բռնէ.
քանզի ցորենը աւերեցաւ. նոր
գինին չորցաւ. եղը պակսեցաւ։
Ամչեցէք՝ ով երկրագործներ, 11
ողբացէք՝ ով այգեպտղներ, Թէ
ցորենին համար, և Թէ գարիին
համար. քանզի արտերուն բեր-
քը կորաւեցաւ։ ՈրԹը չորցաւ, 12
ու Թզենին նուաղեցաւ. նռնէ-
նին, արմաւենին, խնձորենին,
արտին բոլոր ծառերը չորցան.
այսպէս մարդոց որդիներէն ու-

թախաւթիւնը վերցաւ։
13 Քո՛ւյէ հագէք, ու ողբացէք, ով քահանաներ. հառաչեցէք, ով սպասաւորներ ուրուանոցին. եկէք՝ ով իմ Աստուծոյս ծառաներ, գիշերը քուրձերու մէջ անցուցէք. քանզի հացի ընծան ու թափելու նուէրը ձեր Աստուծոյն տունը չվերցաւ։
14 Ծոմ սուրբ հռչակեցէք. ժողով հրաւիրեցէք. հաւաքեցէք զերեցներ ու երկրին բոլոր բնակիչները՝ ձեր Տէր Աստուծոյն տունը ու աղաղակեցէք առ Տէր։
15 Վա՜յ այն օրուան համար, քանզի Տէրոջը օրը մօտ է, ու Ամենակալութենէն եկած աւերման պէս պիտի գայ։ Ասոր մէր աչքին առջեւն կը կատարուի,
16 մեր Աստուծոյն տունէն ուրախութիւնը ու ցնծութիւնը կտրեցաւ։ Հողին չոր կոշտերուն տակը սերմերը փտեցան, շտեմարանները ամայի մնացին, ամբարները աւերեցան, քանզի ցորենը խորշակահար է-
18 ղաւ։ Ի՜նչպէս կը հեծեծէ անասունները, արջառներուն անդէնները տատանողական կը պտրտին, քանզի անոնց համար արօտ չկայ, ոչխարներուն հօտերն ալ կորսուեցան։
19 Քեզի պիտի աղաղակեմ, ով Տէր, քանզի անապատին արօտանները՝ կրակը կերաւ, ու դաշտին բոլոր ծառերը՝ բոցը
20 այրեց։ Դաշտին անասուններուն անգամ քեզի կը նային, քանզի ջուրերուն վտակները չամքերուն, ու անապատին արօտանները կրակը կերեր է։

ԳԼ. Բ

1 Սիոնի մէջ փող հնչեցուցէք, և իմ սուրբ լեռանս վրայ աղդարարութիւն ձայն վերցուցէք. երկրին բոլոր բնակիչները դողան, քանզի Տէրոջը օրը կու գայ, վասն
2 զի մօտ է, խաւարի ու մէգի օրը՝ ամպի ու մառախուղի օրը, ինչպէս որ արշալոյսը լեռներուն վրայ կը տարածուի, այնպէս ալ մեկ շատ ու զօրաւոր ժողովուրդ մը պիտի գայ, որ ի յառաջնումէ անոր նմանը չէ եղած, ու անկէ ետքը մեկզին ալ պիտի չըլլայ յետագայ ժամանակին մէջ դարէ ի դար։
3 Անոր առջեւէն կրակը պիտի սպառէ, ու հետէն բոցը պիտի այրէ. երկիրը անոր առջեւը Եդեմի դրախտին պէս, և անոր հետը ամայի անապատ պիտի ըլլայ, ու անկէ բան մըն ալ պիտի չազատի։
4 Անոնց կերպարանքը ձիերու կերպարանքին պէս է, ու անոնք ձիերու պէս պիտի վազեն։
5 Լերանց գլուխներուն վրայ կառքերու ձայնին պէս, յարդը ուռող կրակի բոցին ձայնին պէս, պատերազմի շարուած զօրաւոր ժողովուրդի պէս պիտի ցաքի կուգեն։
6 Անոնց երեսին ժողովուրդները պիտի տագնապին. ամէն երեսները գոյնէգոյնի պիտի դառնան։
7 Անոնք զօրաւորներու պէս պիտի վազեն, պատերազմական մարդոց պէս պարիսպներու վրայ պիտի ելլեն. և ամէն մէկզմէն իրենց ճամբուն մէջ պիտի քալեն, ու իրենց շաւիղները պիտի չփոխեն.
8 ու մէկզմէկ պիտի չհրեն, և ամէն մէկը իր ճամբուն մէջ պիտի քալէ. ու թէ որ սուրի վրայ ալ իյնան, պիտի չվիրաւորուին։
9 Քաղաքին մէջը պիտի պատրտին, ու պարիսպին վրայ պիտի վազեն. տուները պիտի ելլեն. գողի պէս պատուհաններէն պիտի մտնեն։
10 Անոնց երեսէն երկիրը պիտի դողայ. երկինքը պիտի սարսի. արեգակ ու լուսինը պիտի խաւարին, ու աստղերը իրենց պայծառութիւնը իսո պիտի քաշեն։
11 Եւ Տէրը իր զօրացը առջեւը իր ձայնը պիտի ասէ. քանզի անոր բանակը խիստ մեծ է. քանզի անոր խօսքը ի գործ դնողը զօրաւոր է. քանզի Տէրոջը օրը մեծ ու խիստ ահեղ է, ու ով կրնայ անոր դիմանալ։
12 Սակայն հիմա ալ Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ինձի դարձէք ձեր բոլոր սրտովը, ծոմապահութեամբ, լա-

13 լով ու ագալով, ու ձեր սիրտերը
պատուեցէք, և չէ թէ ձեր հան-
դերձները, և ձեր Տէր Աստու-
ծոյն դարձէք. քանզի անիկայ
ողորմած ու գթած, երկայնամիտ
ու բազումողորմ է, ու չարիքի
14 համար կը զղջայ։ Ո՞վ գիտէ,
գուցէ անիկայ դառնայ ու զղջայ,
ու իր եւուէն օրհնութիւն թող-
ուլ, որ նուրագ ընծայ ձեր Տէր
Աստուծոյն հայրի ընծայ ու թա-
փելու նուէր Տպռոսանէլոս։
15 Սիօնի մէջ փող հնչեցուցէք,
ծոմապահութեան օր որոշեցէք,
հանդիսաւոր ժողով քարոզեցէք.
16 ժողովուրդը ժողվեցէք, ժողովքը
պրէնցէք, ծերերը հաւաքեցէք,
տղաքները ու կաթնկեր մանուկ-
ները ժողվեցէք. փեսան իր սե-
նեակէն թող ելլէ, ու հարսը իր
17 առագաստէն։ Տէրոջը պաշտօնը
կատարող քահանաները՝ սրահին
ու սեղանին մէջաւորը թող լան,
ու ըսեն. Ո՛վ Տէր՝ քու ժողովուր-
դիդ խնայէ, և քու ժառանգու-
թիւնդ նախատինքի մի տար, որ
ազգերը անոնց վրայ տիրեն. ին-
չո՞ւ համար ժողովուրդներուն մէ-
ջը ըսեն թէ՝ Ո՞ւր է անոնց Ա-
18 ստուածը։ Ան առներ Տէրը իր եր-
կրին համար պիտի նախանձի, ու
իր ժողովուրդին պիտի ողորմի։
19 Եւ Տէրը պատասխան պիտի տայ,
ու իր ժողովուրդին ըսէ. Ահա
ես ձեզի ցորեն, գինի ու եղ պի-
տի խրկեմ, ու անոնցմով պիտի
կշտանաք, և ձեզ ժխտին ալ ազ-
գաց մէջ նախատինք պիտի չը-
20 նեմ։ Ու հիւսիսային բոլորը ձեր
վրայէն պիտի հեռացընեմ, ու
անոր երեսը դէպ՝ ի արեւելեան
ծովը, ու հատը դէպ՝ ի արեւմը-
տեան ծովը ըլլալով, զանիկայ շոր
ու ամայի երկիր մը պիտի քշեմ.
ու անոր գէշ հոտը պիտի ելլէ,
և անոր պարշահոտութիւնը պիտի
բարձրանայ. քանզի մեծ բաներ
21 ըրաւ։ Մի վախնար՝ ով երկիր,
ցնծա՛ և ուրախացիր. քանզի
22 Տէրը մեծ բաներ պիտի ընէ։ Ո՛վ
գաշտի անասուններ՝ մի վախնաք,
քանզի անապատին արօտները կը
կանանչին. քանզի ծառը իր պը-
տուղը կու տայ, թզենին ու որթը
իրենց զօրութիւնը կու տան։ Եւ 23
դուք՝ ով Սիօնի որդիք, ձեր Տէր
Աստուծով ցնծացէք և ուրախ ե-
ղէք. քանզի անիկայ հաւատարա-
պէս առջի անձրևը ձեզի կու
տայ. ձեզի անձրև կ՚իջեցնէ՝ առ-
ջի անձրևը, ու վերջի անձրևը
առջի ամսուն մէջ։ Եւ կալերը ցո- 24
րեռով պիտի լեցուին, ու հնձան-
ները գինիով ու եղով պիտի յոր-
դին։ Ու ձեզի եւս պիտի տամ ան- 25
տարիներուն պտուղները, որ մա-
խոխը, չրբեակը, թրթուրը ու
խառնիճը, ձեր մէջը խրկած իմ
մեծ զօրքս կերաւ. Եւ առատօրէն 26
պիտի ուտէք, ու կշտանաք, ու
ձեր Տէր Աստուծոյն անունը պի-
տի օրհնէք, որ ձեզի համար հր-
բաշքներ ըրաւ. և իմ ժողո-
վուրդս յաւիտեան պիտի չամչե-
նայ։ Ու պիտի գիտնաք՝ թէ ես 27
Իսրայէլին մէջն եմ, և թէ ձեր
Տէր Աստուածը ես եմ, և ու-
րիշ մը չկայ. ու իմ ժողովուրդս
յաւիտեան պիտի չամչենայ։
Ու պիտի ըլլայ որ ասկէ ետև՝ 28
իմ Հոգիս ամէն մարմնոյ վրայ պի-
տի թափեմ, ու ձեր տղաքը, և
ձեր աղջիկները պիտի մարգա-
բէանան. ձեր ծերերը երազներ
պիտի տեսնեն, ու ձեր երիտա-
սարդները տեսիլքներ պիտի տես-
նեն։ Եւ ծառաներուն վրայ, ու 29
աղախիններուն վրայ ալ՝ ան օրե-
րը իմ Հոգիս պիտի թափեմ։ Ու 30
երկինքի մէջ, ու երկրի վրայ նը-
շաններ պիտի դնեմ, արիւն, ու
կրակ, և ծուխի սիւներ։ Արևը՝ 31
խաւարի պիտի դառնայ, ու լու-
սինը արիւնի, դեռ Տէրոջը մեծ
ու ահեղ օրը չհիասծ։ Եւ պիտի 32
ըլլայ որ՝ ամէն ով որ Տէրոջը ա-
նունը կանչէ, պիտի ազատի.
քանզի Տէրոջը բաժնին պէս՝ Սիօն
լեռանը վրայ, ու Երուսաղէմի
մէջ փրկութիւն պիտի ըլլայ, ու
նաև ան մնացորդներուն մէջը՝
որոնք Տէրը պիտի կանչէ։

ԳԼ. Գ

1 Վասնզի ահա ան օրերը, ու ան ժամանակը, որ ես Յուդայի ու Երուսաղէմի գերութիւնը եմ
2 պիտի դարձընեմ, Ան ատենը բոլոր ազգերը պիտի ժողվեմ, ու զանոնք Յովսափատայ հովիտը պիտի իջեցընեմ, և հոն անոնց հետ դատ պիտի վարեմ, իմ ժողովուրդիս, ու իմ ժառանգութեանս Իսրայէլին համար, որն որ ազգերուն մէջ ցրուեցին,
3 ու իմ երկիրս բաժնեցին, Եւ իմ ժողովուրդիս համար վիճակ ձգեցին, ու աղջիկը պոռնիկի վաճառի տուին, և աղջիկը գինիի համար ծախեցին, որ խըմեն: Ու նաև դուք ինծի հետ ի՞նչ բան ունիք, ով Տիւրոս, ու Սիդոն, և Փղշտացւոց բոլոր սահմաններըը. միթէ դուք ինծի հատուցո՞ւմ պիտի բնէք. Թէ որ դուք ինծի հատուցում բնէք, շուտով ու անյապաղ ձեր հատուցումը ձեր գլխուն պիտի
5 դարձընեմ: Քանզի իմ արծաթս ու ոսկիս առիք, ու իմ ազէկ ու ցանկալի բաներս ձեր մէհեանները
6 բերած տարիք. Եւ Յուդայի որդիքը, ու Երուսաղէմի որդիքը Յունաց որդւոց ծախեցիք, որպէս զի զանոնք իրենց սահմանէն
7 հեռացընէք: Ահա ես զանոնք պիտի արթընցընեմ ան տեղէն՝ ուր որ դուք զանոնք ծախեցիք, և ձեր հատուցումը ձեր գլխուն
8 վրայ պիտի դարձընեմ. Ու ձեր աղաքնեցը, ու աղջիկներըը Յուդայի որդւոց ձեռքը պիտի ծախեմ. և անոնք հեռաւոր ազգի Սաբայեցւոց պիտի ծախեն զանոնք. քանզի Տէրը խօսեցաւ:
9 Ասիկայ ազգերու մէջ հրատարակեցէք, պատերազմ քարոզեցէք. զօրաւորները արթընցուցէք. բոլոր պատերազմական մարդիկները մօտենան ու ելլեն:
10 Ձեր խոփերը սուրեր շինեցէք, ու ձեր յօտոցները նիզակներ. ակար եղողը՝ ես զօրաւոր եմ՝ թող
11 ըսէ: Շուտով եկէք՝ ով բոլոր շրջակայ ազգեր, ու ժողովեցէք. քու զօրաւորներդ՝ ով Տէր՝ հոն իջեցուր: Ազգերը թող արթընանան, ու Յովսափատայ հովիտը ելլեն. քանզի բոլոր շրջակայ ազգերը դատելու համար հոն պիտի նստիմ:
12 Մանգաղը գործածեցէք, քանզի հունձքը հասած է. եկէք, իջէք. քանզի հնձանը լեցուեցաւ, աւազանները կը յորդին. քանզի անոնց չարութիւնը մեծ է:
14 Բազմութիւններ՝ բազմութիւններ՝ Դողդոջին վճռոյ հովիտին մէջ. քանզի Տէրոջը օրը մօտ է վճռոյ հովիտին մէջ:
15 Արեւը ու լուսինը պիտի խաւարի, և աստղերը իրենց պայծառութիւնը եմ պիտի քաշեն.
16 Տէրը Սիոնէն պիտի գոչէ, ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ, և երկինքը ու երկիրը պիտի սարսին. բայց Տէրը իր ժողովուրդին ապաւէն՝ ու Իսրայէլի որդւոցը ամրութիւն
17 պիտի ըլլայ: Եւ պիտի գիտնաք թէ ես եմ Տէր Աստուածը, որ իմ սուրբ լեռանս Սիոնին մէջ կը բնակիմ: ու Երուսաղէմը սուրբ պիտի ըլլայ, և անկէ մեկնողներ պիտի չանցնին:
18 Եւ պիտի ըլլայ որ՝ ան օրը լեռները քաղցու պիտի կաթեցընեն, ու բլուրները կաթ պիտի վազցընեն, և Յուդայի բոլոր ձորերը ջուրեր պիտի քալեցընեն. ու Տէրոջը տունէն աղբիւր պիտի ելլէ, և Սատիմի ձորը պիտի ոռոգէ:
19 Յուդայի որդւոցը եղած անիրաւութեանը համար, Եգիպտոսը ամայութիւն պիտի ըլլայ, ու Եդոմը ամայի անապատ պիտի ըլլայ. քանզի անոնց երկրին մէջ անմեղ արիւն թափեցին:
20 Բայց Յուդան մնարպտնակ պիտի ըլլայ յաւիտեան, ու Երուսաղէմը գալէ՛ի գար:
21 Եւ պիտի մաքրեմ անոնց արիւնը որ մաքրած չէի. և Տէրը Սիոնի մէջ պիտի բնակի:

ՄԵՐՊԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՍԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Թեկուէի հովիւներուն մէջէն եղող Ամոսին խօսքերն են, որ Յուդայի Թագաւորին Ոզիայի օրերը, ու Իսրայէլի Թագաւորին Յովասի որդւոյն Յերոբոամին օրերը գետնաշարժէն երկու տարի առաջ տեսիլքով անոր յայտնուեցաւ Իսրայէլի վրայով։ Ու 2 ըսաւ. Տէրը Սիօնէն պիտի գոչէ, ու Երուսաղէմէն իր ձայնը պիտի տայ. և հովիւներուն արօտները սուգ պիտի բռնեն, ու Կարմէղոսին գլուխը պիտի չորնայ։

3 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դամասկոսի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր պատիժը եռա պիտի չդարձընեմ. քանզի անոնք Գաղաադը երկաթէ կամնաներով ծեծեցին. Սակայն 4 Ազայէլին տանը վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու Բենհադադին պալատները պիտի ուտէ։ Եւ Դամասկոսին նիգերը պիտի կոտրեմ, ու 5 Աւենի դաշտէն՝ բնակիչը, ու Եդեմի տունէն՝ գաւազան բռնողը պիտի կտրեմ. և Ասորւոց ժողովուրդը կիր գերի պիտի քշուի, կ'ըսէ Տէրը։

6 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Գազայի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր պատիժը եռա պիտի չդարձընեմ. քանզի անոնք գերիները բոլորովին գերի քշեցին, որ Եդոմին ձեռքը մատնեն. 7 Սակայն Գազային պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու անոր 8 պալատները պիտի ուտէ։ Եւ Աղեքսանդրիան՝ բնակիչը, ու Ասկաղոնէն գաւազան բռնողը պիտի կտրեմ, և իմ ձեռքս Ակկարոնի վրայ պիտի դարձընեմ. ու Փղշտացւոց մնացորդը պիտի կորսուի, կ'ըսէ Տէրը Եհովան։

9 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Տիւրոսի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր պատիժը եռա պիտի չդարձընեմ. քանզի գերիները բոլորովին Եդոմին ձեռքը մատնեցին, ու եղբայրական ուխտը չյիշեցին. 10 Սակայն Տիւրոսին պարսպին վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու անոր պալատները պիտի ուտէ։

11 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Եդոմի իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոր պատիժը եռա պիտի չդարձընեմ. քանզի իր եղբայրը սրով հալածեց, ու իր ողորմութիւնը կտրեց. և իր բարկութիւնը միշտ պատռեց. ու իր կատաղութիւնը յաւիտեան պահեց. Սակայն 12 Թեմանի վրայ կրակ պիտի խրկեմ, ու Բոսրայի պալատները պիտի ուտէ։

13 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ամմոնի որդւոցը իրեք յանցանքին համար, ու չորսին համար՝ անոնց պատիժը եռա պիտի չդարձընեմ. քանզի Գաղաադի յղի կիներուն ձեղքեցին, որպէս զի իրենց սահմանները լայնցընեն. Սակայն 14 Րաբբայի պարսպին վրայ կրակ պիտի բռնկցընեմ, ու անոր պալատները պիտի ուտէ. ահիւոյ պատերազմի օրը՝ աղաղակով, ու փոթորիկի օրը՝ խառնակութեամբ պիտի ըլլայ։ Եւ անոնց թագաւորը 15 գերութեան պիտի երթայ, ինքը ու իր իշխանները միասին, կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Բ

1 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Մովաբի իրիք յանցանքին համար, ու
2 հոգին համար՝ անոր պապիճը ետ պիտի չդարձնեմ. քանզի Եդոմի թագաւորին ոսկորները մինչև կիր գառնալը այրեց.
2 Սակայն Մովաբին վրայ կրակ պիտի խրկեմ. ու Կարիօթին պալատները պիտի ուտէ. ու Մովաբը խռովութեամբ, աղաղակով, ու փողի ձայնով պիտի
3 մեռնի. Ես անոր մէջէն դատաւորը բնաջինջ պիտի ընեմ, ու անոր հետ անոր բոլոր իշխանները պիտի մեռցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը:
4 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Յուդայի իրիք յանցանքին համար, ու հոգին համար՝ անոր պապիճը ետ պիտի չդարձնեմ. քանզի Տէրոջ օրէնքը անարգեցին, ու անոր պատուիրանքները չպահեցին. հապա իրենց առաքեալն ները՝ ղրկեցին մոլորեցուցին, որոնց հետևող եղեր էին իրենց հայրերը. Սակայն Յուդայի վրայ
5 կրակ պիտի խրկեմ. ու Երուսաղէմին պալատները պիտի ուտէ:
6 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Իսրայէլի իրիք յանցանքին համար, ու հոգին համար՝ անոր պապիճը ետ պիտի չդարձնեմ. քանզի անոնք արդարը՝ առակով, ու անանկը՝
7 դրամ մը կօշկիով ծախեցին. Անոնք աղքատներուն գլուխն վրայ եղող երկրի հողին կը ցանկան, ու հեզերուն ճամբան կը ծռնեն. և իմ սուրբ անունս պղծելու համար՝ ազան ու հայրը՝ դէ և նոյն աղջկան կը մտնեն.
8 Ու ամէն սեղանի քով՝ գրաւառնուած հանդերձներու վրայ կը պառկին, և իրենց աստուածներուն տանը մէջ գինեայ կը
9 խմեն: Բայց ես անոնց առջևէն Ամորհացին բնաջինջ ըրի, որուն բարձրութիւնը եղևիններու բարձրութեանը պէս էր. և անիկա կաղնիներու պէս
ամուր էր. ու վերէն անոր պտուղը, և վարէն անոր արմատները բնաջինջ ըրի: Ու ես ձեզ 10
Եգիպտոսի երկրէն հանեցի, և ձեզ քառասուն տարի անապատին մէջը պտրտցուցի, որ Ամորհացիին երկիրը ժառանգէք: Ու ձեր 11
տղաքներէն՝ մարգարէներ, և ձեր երիտասարդներէն՝ ուխտաւորներ հանեցի. հիմա աստուածն չէ՞, ով Իսրայէլի որդիքը՝ կ՚ըսէ Տէրը: Բայց դուք ուխտաւորը 12
նետուն գինի խմցուցիք, ու մարգարէներուն պատուիրեցիք՝ ըսելով. Մարգարէութիւն մի՛ ընէք: Ահա ես ձեր եզած տեղը չեղ 13
պիտի կոխեմ, ինչպէս որ պատնեցուն լեցուն սայլը էր անոյշ պէղը կը կոխէ: Եւ արագընթացը պիտի չկրնայ փախչիլ, ու 14
ուժով մարդը պիտի չկրնայ իր ոյժը գործածել, և զօրաւորը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել. Ու աղեղ բռնողը պիտի չկրնայ 15
կայնիլ, և շուտ վազողը պիտի չկրնայ ղէնքը ազատել, ու ձի հեծնողը պիտի չկրնայ իր անձը ազատել. Եւ զօրաւորներուն 16
մէջ քաջասիրտ եղողը՝ այն օրը մերկ պիտի փախչի՝ կ՚ըսէ Տէրը:

ԳԼ. Գ

1 Լսեցէք այս խօսքը՝ ով Իսրայէլի որդիք, որ Տէրը ձեր վրայ կը խօսի, այն բոլոր ազգատոհմին վրայ՝ որ Եգիպտոսի երկրէն
2 հանեցի, ըսելով. Երկրիս բոլոր ազգատոհմերէն միայն ձեզ ճանչցայ, ասոր պատճառով ձեր բոլոր անօրէնութիւններուն համար
3 ձեզ պիտի պատժեմ: Կարելի՞ է որ երկու հոգի միաբանութիւն չունենան: Առիւծը անտառին մէջ կը մռնչէ, թէ որ որմէ
4 բան մը չառած չըլլայ: Առիւծի ձագունը երկրի վրայ վրմի մէջ կ՚իյնայ, թէ որ անոր համար որոգայթ լարուած չըլլայ,

ՈՒ վարմը երկրին կը վերցուի,
6 երբոր բան մը բռնած չէ։ Թէ
որ քաղաքին մէջ փող հնչուի,
ժողովուրդը չըվախենար. մին մէկ
քաղաքին մէջ չարիք մը կ'ըլլայ,
Թէ որ Տէրը զանիկայ ըրած չէ։
7 Յիրաւի Տէր Եհովան բան մը
չընէր, մինչեւ որ իր գաղանիքը
իր ծառաներուն՝ մարգարէներ-
8 ուն չյայտնէ։ Առիւծը մռըն-
չէց, ով պիտի չվախենայ. Տէր
Եհովան խօսեցաւ, ով պիտի
չմարգարէանայ։
9 Ազոտոսի մէջ պալատներու
վրայ, ու Եգիպտոսի երկրին մէջ
պալատներու վրայ կանչեցէք, ու
ըսէք. Սամարիայի լեռներուն վրայ
ժողովեցէք, և անոր մէջը շատ
խռովութիւններ, ու անոր մէջը
10 բռնութիւններ տեսէք։ Քանզի
ուղղութիւն չունին գիտել,
կ'ըսէ Տէրը, իրենց պալատներ-
ուն մէջը զրկանք ու յափշտակ-
11 ութիւն կը դիզեն։ Անոր հա-
մար Տէր Եհովան այսպէս կ'ըսէ.
Թշնամին երկրին բոլորտիքը պի-
տի ըլլայ, ու քեզմէ քու ոյժդ
պիտի իջեցնէ. և քու պալատ-
ներդ պիտի կողոպտուին։
12 Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինչպէս
որ հովիւը առիւծին բերնէն
երկու ոտքը, կամ ականջի
կտոր կ'ազատէ, այնպէս ալ պի-
տի ազատին Իսրայէլի որդիքը,
որոնք Սամարիայի մէջ բազմոցի
անկիւնը, ու Դամասկոսի մէջ
անկողնի վրայ կը նստին։
13 Լսեցէք, ու Յակոբին տանը
վկայութիւն բերէք, կ'ըսէ տէրտէր
14 Աստուածը՝ Տէր Եհովան, Որ
ան օրը որ Իսրայէլին յանցանք-
ները պատիժը անոր վրայ բե-
րեմ, Բեթէլին սեղանները ալ
պիտի պատժեմ. ու սեղանին
եղջիւրները պիտի կտրին, ու
15 գետինը պիտի իյնան։ Եւ ձմեռ-
նային տունը, ու ամառնային
տունը պիտի զարնեմ. և փղոս-
կրեայ տուները պիտի կորսուին,
ու մեծ տուները բնաջինջ պիտի
ըլլան, կ'ըսէ Տէրը։

ԳԼ. Դ

1 Լսեցէք այս խօսքը, ով Սամա-
րիայի լեռան վրայ եղող Բա-
սանի կովեր, որ աղքատներուն
զրկանք կ'ընէք, ու անտանիները
ոտքի տակ կ'առնէք, և ձեր տէ-
րերուն՝ Բէր որ խմենք կ'ըսէք։
2 Տէր Եհովան իր սրբութեանովը
երդում ըրաւ, Թէ ահա ձեր
վրայ օրեր կու գան, որ ձեզ
կարթերով պիտի վերցնեն, ու
ձեր մնացորդը՝ ձուկի կարթե-
րով։ 3 Եւ փլած տեղերէն պիտի
ելլէք, ամէն մէկերնիդ իր երե-
սին դարձած կողմէն, ու բերդը
պիտի նետուիք, կ'ըսէ Տէրը։
4 Բեթէլ եկէք, ու յանցանք
գործեցէք. Գաղգաղայի մէջ
յանցանք ընելը շատցուցէք, և
ամէն առաւօտ ձեր զոհերը, ու
ամէն երեք օրը ձեր տասանորդ-
ները բերէք։ 5 Եւ շնորհակալու-
թեան զոհը խմորեալ մատուցէք,
ու կամաւոր ընծաներ քարոզե-
ցէք ու հրապարակեցէք. քանզի
այսպէս սիրեցիք՝ ով Իսրայէլի
որդիք, կ'ըսէ Տէր Եհովան։ 6 Եւ
ես ալ ձեզի՝ ձեր ամէն քաղաք-
ներուն մէջ ակռայի մաքրու-
թիւն, ու ձեր ամէն տեղերուն
քով հացի կարօտութիւն տուի.
սակայն ինծի չդարձաք, կ'ըսէ
Տէրը։ 7 Ու նաեւ հասնիքին երեք
ամիս առաջ անձրեւը ձեզմէ ար-
գիլեցի. ու մէկ քաղաքին վրայ
անձրեւ իջեցուցի, և միւս քա-
ղաքին վրայ անձրեւ չիջեցուցի.
մէկ վիճակին վրայ անձրեւ եկաւ,
ու մէկալ վիճակը որուն վրայ
անձրեւ չեկաւ, չորցաւ։ 8 Ու եր-
կու երեք քաղաք՝ ջուր խմելու
համար մէկ քաղաքի մէջ ժո-
ղովուեցան, բայց բաւական չգը-
տան. սակայն ինծի չդարձաք,
կ'ըսէ Տէրը։ 9 Զեզ խոշակահա-
րեցի ցորեանով, ու դալուկով զար-
կի. խառնիճը կերաւ ձեր բազ-
մաթիւ պարտէզները, ու այգի-
ները, և թզենիները, ու ձիթե-
նիները, սակայն ինծի չդարձաք,

10 կ՚ըսէ Տէրը։ Եգիպտոսի Ճամբուն մէջ ձեր վրայ ժանտախտ խրկեցի. ձեր երիտասարդները սրով մեռցուցի, ու ձեր ձիերը գերի ըրի, և ձեր բանակներուն գարշահոտութիւնը մինչև ձեր քիթը հանեցի. սակայն ինծի 11 դարձաք, կ՚ըսէ Տէրը։ Ասոնց կործանած Սոդոմին ու Գոմորին պէս՝ ձեզ ալ կործանեցի, ու կրակէ հանուած խանձողի պէս եղաք. սակայն ինծի դարձաք, կ՚ըսէ Տէրը։ Ասոր 12 համար քեզի այսպէս պիտի ընեմ, ով Իսրայէլ. և որովհետև քեզի ասը պիտի ընեմ, քու Աստուածդ դիմաւորելու պատրաստուէ, ով Իսրայէլ։ Քանզի ա- 13 հա անոր լեռներըը հաստատեց, ու հովը ստեղծեց, և կը յայտնէ մարդուն՝ թէ ինչ է անոր խորհուրդը, արշալոյսը խաւար կ՚ընէ, ու երկրին բարձր տեղերուն վրայ կը քալէ, անոր անունը՝ Եհովայ՝ զօրաց Աստուած է։

ԳԼ. Ե

1 Լսեցէք ասս խօսքը՝ ձեր վրայ ըրած ողբս, ով Իսրայէլի տուներ։ 2 Իսրայէլի կոյսը ինկած է, ու- մէկն ալ պիտի չկրնայ. իր երկրին վրայ ձգուած է. զանիկայ վեր- 3 ցընող չկայ։ Քանզի Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. ան քաղաքին մէջէն՝ ուսկից որ հազար կ՚ելլէր, հարիւր պիտի մնայ, և ուրկից որ հարիւր կ՚ելլէր, տասը պիտի մնայ Իսրայէլի տանը։ 4 Քանզի Տէրը Իսրայէլի տանը այսպէս կ՚ըսէ. Ինծի փնտռեցէք, որ 5 ապրիք. բայց Բեթէլը մի փնտռէք, ու Գաղգաղա մի մտնէք, ու Բեերսաբէէ մի անցնիք. քանզի Գաղգաղան անշուշտ գերեզման պիտի երթայ, ու Բեթէլ 6 ը պիտի ոչնչանայ։ Տէրը փնտռեցէք, որ ապրիք. չըլլայ որ Յովսէփին տանը մէջ կրակի պէս ինայ, և ջանիկայ ուտէ, ու Բե- 7 թէլի մէջ մարող չըլլայ։ Դուք որ իրաւունքը օշինդրի կը դարձընէք, ու արդարութիւնը գետինը կը ձգէք, 8 փնտռեցէք՝ որ Բազմաստեղը ու Հայկը շինեց, ու մահուան առաւերը՝ առաւօտեան լոյսի կը դարձընէ, և ցորեկը դիշերուան պէս կը մթնցընէ, ու ծովուն ջուրերը կը կանչէ, ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ. անոր անունը Եհովայ է. Որ զօրաւոր 9 բին վրայ յանկարծ կործանում կը բերէ, ու կործանում մինչև ամրոցը կը հասնի։

Դրանը մէջ յանդիմանողը կ՚ա- 10 տեն, ու շիտակ խօսողէն կը զզուին։ Ուստի որովհետև ազ- 11 քատին վրայ կը կոխէք, ու անկէ ցորենի պարգեւներ կ՚առնէք, ըէ և տաշտած քարէ տուներ շինեցիք, բայց անոնց մէջը պիտի չբնակիք. ու ըէ և ցանկալի այգիներ տնկեցիք, բայց անոնց գինին պիտի չխմէք։ Քանզի ձեր 12 շատ յանցանքները, ու ձեր ծանր մեղքերը գիտեմ. ալրդարը կը նեղէք, կաշառք կ՚առնէք, ու դրանը մէջ անտեսներուն դատը կը ծռեցէք։ Ասոր համար խելացին 13 եղողը ան ատենը պիտի լռէ. քանզի ժամանակը չար է։ Բա- 14 րութիւն փնտռեցէք, ու չի թէ չարութիւն, որպէս զի ապրիք. և այսպէս զօրաց Տէր Աստուածը ձեզի հետ պիտի ըլլայ, ինչպէս որ ըսիք։ Չարութիւնը ա- 15 տեցէք, ու բարութիւնը սիրեցէք, և դրանը մէջ իրաւունքը հաստատեցէք. գուցէ զօրաց Տէր Աստուածը՝ Յովսէփին մնացորդին ողորմութիւն ընէ։

Ասոր համար զօրաց Աստուա- 16 ծը՝ Տէր Եհովան այսպէս կ՚ըսէ. Ամէն հրապարակներու մէջ ողբ պիտի ըլլայ, ու ամէն փողոցներու մէջ Վայ վայ՝ պիտի ըսեն, ու երկրագործը սուգի, ու ողբ գիտցողները՝ ողբալու պիտի կանչեն։ Եւ ամէն այգիներու մէջ ողբ 17 պիտի ըլլայ. քանզի քու մէջդ պիտի անցնիմ՝ կ՚ըսէ Տէրը։

Վայ անոնց որ Տէրոջը օրուան 18

կը յանկան. ձեզի ի՞նչ պիտի
ըլլայ Տէրոջը օրը. անիկայ խա-
19 ւար է, և չէ թէ լոյս. ինչպէս
երբոր մարդ մը առիւծին երե-
սին փախչի, ու արջ մը անոր
հանդիպի, և կամ տունը մտնէ,
ու ձեռքը պատին վրայ կռթնի-
ցընէ, և զանիկայ օձը խածնէ:
20 Ահա Տէրոջը օրը խաւար է, և
չէ թէ լոյս, ու անոր մէջը մա-
ռախաւղ կայ, և չէ թէ պայ-
ծառութիւն:
21 Ձեր ածնեղը կ'ատեմ ու կը
մերժեմ, և ձեր հանդիսաւոր
ժողովնեղուն մէջ հաս պիտի
22 չառնեմ: Թէ որ ինծի ողջակէզ-
ներ, ու ձեր հացի ընծաներդ մա-
տուցանէք ալ, պիտի չընդունիմ,
և ձեր գեր անասուններուն խա-
ղաղութեան զոհերուն պիտի չը-
23 նայիմ: Քու երգերուդ աղա-
ղակը ինծմէ հեռացուր. քանզի
քու տաւիղներուդ եղանակը պի-
24 տի չլսեմ: Բայց իրաւունքը ջու-
րի պես թող վազէ, ու արդա-
րութիւնը՝ զօրաւոր գետի պես:
25 Մինէ անապատին մէջ քա-
ռասուն տարի ինծի զոհեր ու ընծաներ մատուցիք, ով Իսրայէլի
26 տունը. Հապա դուք ձեր Մո-
ղոքի խորանները, ու ձեր կիւ-
նի կուռքերը, և ձեզի համար
շինած աստուածներուդ աստղը
27 կրեցիք: Ուստի ձեզ Դամասկոսէն
անդին գերի պիտի քշեմ, ի՛նչ-
Տէրը, որուն անունը Զօրաց Աստուած է:

ԳԼ. Զ

1 Վա՛յ Սիոնի մէջ հանգիստ
բնակողներուն, ու Սամարիայի
լեռանը վրայ ապահովութեամբ
նստողներուն, աղգաց գլուխին
երևելիներուն՝ որ Իսրայէլի տու-
2 նը անունով կը գիմէ: Քաղանէ
անցէք, ու տեսէք, ու անկէ՝ մեծ
Եմաթը գացէք, ու փղշտացւոց
Գէթը իջէք. միթէ անոնք աս
թագաւորութիւններէն աղեկ
են, կամ անոնց սահմանը՝ ձեր
3 սահմանէն մեծ է: Վա՛յ անոնց՝
որ չար օրը կը հեռացընեն, ու
բռնութեան աթոռը կը մօտե-
ցընեն, փղոսկրեայ մահիճներու 4
մէջ կը պառկին, ու իրենց ան-
կողիններուն վրայ կ'երկրնան,
և հօտերէն՝ դառնուկները, ու
գոմերու մէջէն՝ պարարտ որթե-
րը կ'ուտեն, Տաւիղի ձայնով 5
խաղ կը կանչեն, ու Դաւիթին
պէս՝ իրենց երաժշտական գոր-
ծիքներ կը հնարեն, գաւաթներ 6
րով գինի կը խմեն, ու ծանրա-
գին եղերով կ'օծուին, և Յով-
սեփին բեկմանը վրայ չեն ցա-
ւիր: Անոր համար հիմա առջի 7
գերիներուն հետ գերի պիտի քը-
շուին. ու անիոպիներու վրայ եր-
կընցողներուն ուրախութեան ձայ-
նը պիտի վերնայ:
Տէր Եհովան իր անձին վրայ 8
երդում ըրաւ, ի՛նչ զօրաց Տէր
Աստուածը. ես Յակոբին պար-
ծանքէն կը զզուիմ, ու անոր
պալատները կ'ատեմ, և քաղա-
քը ու բոլոր անոր մէջը եղողը՝
ընծադին պիտի մատնեմ. Ու թէ 9
որ մէկ տան մէջ տասը մարդ մը-
նալու ըլլայ, անոնք ալ պիտի
մեռնին: Եւ մէկուն հօրեղբայ- 10
րը, կամ դեռելը այրող մարդը
զանիկայ պիտի վերցընէ, ոսկոր-
ները տանելն դուրս հանելու հա-
մար, ու տանը մէջ եղողին պիտի
ըսէ. Աչ ուրիշ մէկը կայ քովդ.
և անիկայ պիտի ըսէ. Ո՛չ, ու
դարձը պիտի ըսէ. Լռէ՛ւ կեցիր.
քանզի Տէրոջը անունը յիշելու
պէտք չէ: Վասն զի ահա Տէրը 11
կը հրամայէ, ու մեծ տունը կոր-
ծանումով, ու պզտիկ տունը պա-
տառումով պիտի զարնէ:
Միթէ ձիերը ապառաժի վրայ 12
կը վազե՞ն. կամ անիկա եզներով
կը հերկուի՞. քանզի դուք իրա-
ւունքը՝ դառնութեան, և ար-
դարութեան պտուղը՝ օշինդրի
դարձուցիք, Ո՛վ ոչինչ բանով 13
ուրախացողներ, որ ըսիք Թէ՝
Ձե՞ որ մեր ուժովը մեղի եղջիւր-
ներ առինք: Անոր համար ահա 14
ես՝ ով Իսրայէլի տունը՝ ձեր վրայ

մէկ ազգ մը ոտք պիտի հանեմ, կ'ըսէ զօրաց Տէր Աստուածը, ու ձեզ Եմաթի մուտքին մինչեւ անապատի ձորը պիտի ղեկլէն։

ԳԼ· Է

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց, որ ահա վէրջին խառնը բուանելուն ատենը՝ մարախներ առեղծեց. և ահա վէրջին խոտը՝ թագաւորին հունձքէն ետքն էր։
2 Ու եղաւ որ՝ անոնք երկրին խոտը բոլորովին ուտելէն ետքը, ես ըսի· Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ կ'աղաչեմ, ներէ· Յակոբը ի՞նչպէս պիտի կանգնի, քանզի քիչուր
3 է։ Տէրը ատոր համար զղջաց, Աթիկայ չըլլայ, ըսաւ Տէրը։
4 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց, որ ահա Տէր Եհովան կրակը կը կանչէր որ անով դատաստան ընէ. և անիկայ մեծ անդունդը կլլեաւ, ու արտերը
5 ոչնչեց։ Ու ես ըսի· Ո՛վ Տէր Եհովայ՝ կ'աղաչեմ, դադրէ. Յակոբը ի՞նչպէս պիտի կանգնի,
6 քանզի քիչուր է։ Տէրը ատոր համար զղջաց, Աթիկայ ալ չըլլայ, ըսաւ Տէր Եհովան։
7 Ինծի այսպէս ցուցուց, որ ահա Տէրը գնառակի լարուած պարսպի մը վրայ կայներ էր, ու ձեռքը գնառակ մը կար։
8 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Ի՞նչ կը տեսնես՝ Ամո՛ս։ Ու ես ըսի. Գնառակ մը։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ահա ես իմ Ժողովուրդիս Իսրայէլին մէջը գնառակ մը կը դնեմ. ալ անոնց անօրէնութիւնը անտես
9 պիտի չընեմ։ Եւ Իսահակին բարձր տեղերը աւերակ պիտի ըլլան, ու Իսրայէլին սրբարանները պիտի աւրին, ու Յերոբոամի վամին տունը վրայ պիտի ելլեմ։
10 Եւ Բեթէլին քուրմը Ամասիա՝ Իսրայէլի Յերոբոամ թագաւորին լուր խրկեց՝ ըսելով. Իսրայէլի տանը մէջ Ամոս քեզի դէմ դաւաճանութիւն կ'ընէ. երկիրը չկրնար անոր բոլոր խօսքերը տանիլ։ Քանզի Ամոս այսպէս կ'ըսէ· Յերոբոամը սրով պիտի մեռնի, ու Իսրայէլը իր երկրին վրայէն անշուշտ գերութեան պիտի երթայ։
12 Եւ Ամասիա ըսաւ Ամոսին. Ո՛վ տեսանող՝ գնա՝ Յուդայի երկիրը փախիր, ու հոն հաց կեր, և հոն մարգարէութիւն ըրէ,
13 Ու մէյմըն ալ Բեթէլի մէջ մարգարէութիւն մի՛ ըներ, քանզի անիկայ թագաւորին սրբարանն է, ու թագաւորութեան տունն է։
14 Եւ Ամոս պատասխանեց, ու Ամասիային ըսաւ. Ես մարգարէ չեմ, ոչ ալ մարգարէի որդի. հապա ես արջառներու հովիւ, ու մսլաթուզ քաղող եմ։
15 Եւ Տէրը զիս հօտին ետեւէն առաւ, և Տէրը ինծի ըսաւ. Գնա՝ իմ Ժողովուրդիս Իսրայէլին մարգարէութիւն ըրէ։
16 Եւ հիմա Տէրոջը խօսքը մարէ ըրէ. դուն կ'ըսես որ՝ Իսրայէլի համար մարգարէութիւն մի ըներ, ու Իսահակի տանը վրայով խօսք մի խօսիր։
17 Անոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Քու կինդ քաղաքին մէջը պոռնկութիւն պիտի ընէ, և քու տղաքներդ ու աղջիկներդ սրով պիտի իյնան, ու քու երկիրդ լարով պիտի բաժնեն, և դուն պիղծ երկրի վրայ պիտի մեռնիս. ու Իսրայէլը իր երկրին վրայէն անշուշտ գերութեան պիտի երթայ։

ԳԼ· Ը

1 Տէր Եհովան ինծի այսպէս ցուցուց. և ահա մէկ կողով մը ամառնային պտուղ։
2 Ու ըսաւ. Ի՞նչ կը տեսնես՝ Ամո՛ս. ու ես ըսի. Կողով մը ամառնային պտուղ։ Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Իմ Ժողովուրդիս Իսրայէլին վրայ վախճան հասած է, ալ անոնց անօրէնութիւնը անտես պիտի չընեմ։
3 Ու ան օրը պալատի երգերը հառաչանքներ պիտի ըլլան, կ'ըսէ Տէր Եհովան. շատ մեռելներ

պիտի ըլլան, ու չանոնք ամէն տեղ լուսնեամբ պիտի նեռանին։
4 Ասիկա մարկ ըրէք, դուք որ անոնկը կլլելու, ու երկրին աղքատները կորընչցընելու կը ցանկաք, ու կ'ըսէք. Ընանագլուխը երբ պիտի անցնի, որ ընդեղէնն ծախենք, և շաբաթը՝ որ ցորենը ծախու հանենք, ու արդուն պղտիկցընենք, ու սիկղը մեծցընենք, և նենգութեամբ խար-
6 դախ կշռքներ գործածենք. Որ աղքատները առակով, ու անանկներդը զոգ մը կօշկով ծախու առնենք, ու ցորենին խառնուրդը
7 ծախենք։ Տէրը Յակոբին մեծ-վայելչութեանը վրայ երդում ը-րաւ, ըսելով. Անոնց բոլոր գործքերը յաւիտեան պիտի չմոռնամ։
8 Չէ՞ որ աս բանին համար երկիրը պիտի դողայ, ու ամէն անոր մէջ բնակողը սուգ պիտի բռնէ, և բոլոր երիւրը գետի պէս վեր պիտի ելլէ, ու պիտի քշտի ու պիտի ընկղմի որպէս Եգիպտոսի
9 գետով։ Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէր Եհովան, արևը՝ կէս օրուան առենը՝ մարը պիտի մտցընեմ, ու ցորեկուան լոյսին առենը՝ երկիրը պիտի խաւարե-
10 ցընեմ։ Եւ ձեր տօներդը՝ սուգի, ու ձեր բոլոր երգերը ողբի պիտի դարձընեմ, ու ամէն մէջքերու վրայ քուրձ՝ և ամէն գլուխ վրայ կնաուելիքն պիտի բերեմ. ու երիւրին վրայ սուգ պիտի բերեմ՝ մէկ հատիկ զաւակի համար եղած սուգին պէս, և անոր վախճանը՝ դառնութեան օրուան պէս պիտի ըլլայ։
11 Ահա օրեր կու գան, կ'ըսէ Տէր Եհովան, որ երկրին վրայ սով մը պիտի խրկեմ, չէ թէ հացի սով, և չէ թէ ջուրի ծա-
12 րաւ. հապա Տէրոջը խօսքերը լսելուն սովը։ Ու մէկ ծովէն մինչև կալ ծովը, և հիւսիսէն մինչև արևելք պիտի թափառին. Տէրոջը խօսքը փնտռելու համար՝
13 հոս հոն պիտի պտրտին, բայց պիտի չգտանեն։ Ան օրը գեղեցիկ

կոյսերը, ու երիտասարդները ծարաւով պիտի մարին, Որոնք Սա-
14 մարիայի յանցանքովը երդում կ'ընեն, ու կ'ըսեն. Կենդանի է քու աստուածդ, ով Դան, ու Կենդանի է Բերսաբեհեին ճամբան. անոնք պիտի իյնան, ու մէյմէն ալ պիտի չելլեն։

ԳԼ. Թ

Տէրը տեսայ որ սեղանին վրայ 1
կայներ էր, ու ըսաւ. Խոյակին գլուխ, որ սեմերը դողան, և զանոնք կոտր կոտր ըրէ անոնց ամենուն գլխուն վրայ. ու անոնց ետևցիները սրով պիտի մեռցընեմ. անոնց փախուստակները պիտի չկրնայ փախչիլ, ու անոնց ազատուածը պիտի չկարենայ ազատիլ։ Թէ և անոնք մինչև դժոխքը 2
փորեն, իմ ձեռքս անկէ պիտի առնէ զանոնք. ու թէ և երկինքը ելլեն, զանոնք անկէ պիտի իջեցընեմ. Ու թէ և Կարմէղոսի 3
գլուխը պահնըտուին, զանոնք պիտի փնտռեմ, անկէ պիտի առնեմ. ու թէ և իմ աչքերուս առջևէն ծովուն խորութեանը մէջ ծածկուին, հոն օձին պիտի հրամայեմ, ու զանոնք պիտի խայթէ. Ու թէ և անոնք իրենց 4
թշնամիներուն առջևէն գերութեան երթան, հոն սուրին պիտի հրամայեմ, ու զանոնք պիտի մեռցընէ. և իմ աչքս անոնց վրայ պիտի դնեմ չարիքի համար, և ոչ թէ բարիքի համար։

Քանզի զօրաց Տէր Եհովան 5
ինքն է որ երկրին կը դպչի, ու անիկա կը հալի, ու անոր բոլոր բնակիչները սուգ կը բռնեն, և բոլոր երիւրը գետի պէս վեր կ'ելլէ, ու կ'ընկղմի որպէս թէ Եգիպտոսի գետով։ Ինքն է որ եր- 6
կինքը մէջ իր վերնատուներդը կը շինէ, ու անոր կամարը երկրին վրայ կը հիմնէ, ծովուն ջուրերը կը կանչէ, ու զանոնք երկրի երեսին վրայ կը թափէ. անոր անունը Եհովայ է։

Մի՞թէ դուք ինծի Եթէովպ 7

պացւոց պղինձեքառն պէս չէք, ամ Իսրայէլի պղինձ՝ կ՚ըսէ Տէրը. չէ՞ որ Իսրայէլը Եգիպտոսի երկրէն, ու Փղշտացիները Կափթորէն, և Ասորիները Կիրէն հանեցի։ Ահա Տէր Եհովային աչքերը սա մեղաւոր թագաւորութեան վրայ է, ու զանիկայ երկրիս երեսէն վրայէն պիտի կորսընցնեմ. սակայն Յակոբին տունը բոլորովին պիտի չկորսընցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։ Քանի ահա ես կը հրամայեմ, ու Իսրայէլի տունը բոլոր ազգաց մէջ պիտի խարխափեցնեմ, ինչպէս որ ցորենը մաղով կը խարխափեն. բայց մէկ հատ մը գետինը պիտի չիյնայ։ Իմ ժողովուրդիս բոլոր մեղաւորները սրով պիտի մեռնին, որոնք կ՚ըսեն թէ՝ Չարիքը մեր վրայ պիտի չհասնի, ու մեր առջեւը պիտի չառնէ։

Ան օրը Դաւիթին խնկած խրանը պիտի կանգնեմ, և անոր փլածները պիտի նորոգեմ, ու աւերածները պիտի կանգնեմ, և զանիկայ հին օրերուն պէս պիտի շինեմ. Որպէս զի անոնք՝ որոնց վրայ իմ անունս կոչուած է, Եդոմին մնացորդը, ու բոլոր ազգերը ժառանգեն, կ՚ըսէ Տէրը՝ որ սա բանը կ՚ընէ։ Ահա օրերը կու գան, կ՚ըսէ Տէրը, որ հերկողը հնձողին, և խաղող կոխողը սերմնացանին պիտի հասնի. ու լեռները քաղցու պիտի կաթիլ ցընեն, և ամէն բլուրները պիտի հալին։ Եւ իմ ժողովուրդիս Իսրայէլին գերութիւնը պիտի դարձընեմ. ու աւերած քաղաքները պիտի շինեն, ու անոնց մէջը բնակին. և այգիներ պիտի տընկեն, ու անոնց գինին խմեն, և պարտէզներ պիտի շինեն, ու անոնց պտուղները ուտեն։ Եւ զանոնք իրենց երկրին վրայ պիտի տնկեմ. ու ևս՛ի նոնց իրենց երկրէն վրայ պիտի չբարձրանան, որ իրենց տուի, կ՚ըսէ քու Տէրը Աստուածդ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ

ԱԲԴԻՈՒ

Աբդիուի տեսիլքը։ Տէր Եհովան Եդոմի վրայով այսպէս կ՚ըսէ. Տէրոջմէ լուր լսեցինք. ու ազգերուն դեսպան խրկուեցաւ, ըսելով. Ելէք, ու անոր վրայ պատերազմի ելլենք։ Ահա քեզ ազգերու մէջ պզտիկ ըրի. դուն խիստ անարգուած ես։ Քու սրտիդ հպարտութիւնը քեզ խաբեց, ով վէմին խոռոչներուն մէջը բնակող, ու բարձր բնակարան ունեցող, որ սրտիդ մէջ կ՚ըսես. Ո՞վ զիս գետինը պիտի իջեցնէ։ Թէ և արծիւի պէս բարձրանաս, և քու բոյնդ աստղերուն մէջը դնես, քեզ անկէ պիտի իջեցնեմ, կ՚ըսէ Տէրը։ Թէ որ քեզի գողեր կամ գիշեր յաւիտեան աւազակներ գային, (ի՜նչպէս կտրծանեցար.) անոնք իրենց բաւականի եղածին չափ պիտի չգողնայի՞ն. թէ որ քեզի կճողներ գային, միթէ ձիւեր պիտի չթողնայի՞ն։ Եսաւը ի՜նչպէս քրքրուեցաւ. անոր ծածուկ տեղերը փնտռուեցան։ Քու բոլոր դաշնակիցներդ քեզ մինչեւ սահմանը խրկեցին. քեզի հետ խաղաղա-

թիւն ունեցող մարդկինները քեզ խաբեցին, ու քեզ յաղթեցին. քու հացդ ուտողները՝ քու տակդ որոգայթ դրին. անոր քովը հանճար չկայ։

8 Ահա այն օրը՝ կ՚ըսէ Տէրը, Եդոմին իմաստուններըը, ու Եսաւի լեռնէն հանճարը բնաջինջ
9 պիտի ընեմ։ Եւ քու զօրաւորները՝ ով Թեման՝ պիտի զարհուրին, որպէս զի Եսաւի լեռնէն ամէն մարդ սպանուելով կո-
10 տրտի։ Քու եղբօրդ Յակոբին եղած անիրաւութեանը համար՝ ամօթը քեզ պիտի ծածկէ, ու յաւիտեան բնաջինջ պիտի ըլլաս։
11 Անոր դիմացը կայնած օրդ՝ երբոր օտարազգիները անոր զօրքը գերի առին, ու օտարները անոր դռնները մտան, ու Երուսաղէմի վրայ վիճակ ձգեցին, դուն ալ
12 անոնց մէկուն պէս էիր։ Ու պէտք չէր որ քու եղբօրդ օրը, անոր օտարութեան օրը դէմ նայէիր, և Յուդայի որդւոցը վրայ՝ անոնց կորստեան օրը խրճդայիր, ու անոնց նեղութեան
13 օրը՝ քու բերանդ մեծցնէիր, ՈՀ ալ իմ ժողովուրդիս դուռը՝ անոնց թշուառութեան օրը մտնէիր, անոնց կործանման օրը՝ դուն ալ անոնց չարիքին վրայ նայէիր, և անոնց կործանման
14 օրը՝ անոնց առացուածքին վրայ ձեռք ձգէիր. Եւ ո՛չ անոր ապաստաւածներըը կտրելու համար՝ ճամբուն բերանը կայնէիր, ու անոր նեղութեան օրը՝ անոր մնա-

ցորդները մատնէիր։ Քանզի բո- 15
լոր ազգերուն վրայ Տէրոջը օրը մօտ է. քեզի՝ քու ըրածիդ պէս պիտի ընեն. քու հատուցմունգլուխդ պիտի դառնայ։ Քանզի 16
ինչպէս որ դուք իմ սուրբ լեռանս վրայ խմեցիք, բոլոր ազգերն ալ շարունակ պիտի խմեն. պիտի խմեն, ու պիտի կլլեն, ու չեղածի պէս պիտի ըլլան։

Բայց Սիօն լեռանը վրայ փրը- 17
կութիւն պիտի ըլլայ, և սրբութիւն պիտի ըլլայ. ու Յակոբին տունը իրենց կալուածքներուն պիտի տիրեն։ Եւ Յակոբին տու- 18
նը՝ կրակ, ու Յովսեփին տունը՝ բոց, ու Եսաւին տունը՝ խոտի պիտի ըլլայ. և անոնց մէջը պիտի բռնկին, ու զանոնք պիտի ուտեն. ու Եսաւի տանը մնացորդը պիտի չըլլայ. քանզի Տէրը խօսեցաւ։ Եւ հարաւայինները՝ 19
Եսաւի լեռը պիտի ժառանգեն, ու դաշտայինները՝ Փղշտացւոց երկիրը. նաև Եփրեմի դաշտը, ու Սամարիայի դաշտը պիտի ժառանգեն. ու Բենիամին՝ Գաղաադը պիտի ժառանգէ։ Եւ Իսրա- 20
յէլի գերեզմանը աս զօրքին գերիները՝ Քանանացւոց հազած ոխի ժառանգեն մինչև Սարեփթա, ու Երուսաղէմի գերիները որոնք Սեփարադի մէջ են, հարաւային քաղաքները պիտի ժառանգեն։ Եւ ազատողներ պիտի ելլեն Սիօն 21
լեռը, Եսաւի լեռը դատելու համար. ու թագաւորութիւնը Տէրոջը պիտի ըլլայ։

ՄԱՐԳԱՐԻՒԹԻՒՆ
ՅՈՎՆԱՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Եւ Տէրոջը խօսքը Ամաթիի որդւոյն Յոնային եղաւ, ըսե-
2 լով. Ելիր, Նինուէ մեծ քաղաքը գնա, ու անոր դէմ քարոզու-
թիւն ըրէ. քանզի անոնց չարու-
3 թիւնը իմ առջեւս եկաւ: Բայց Յոնան եկաւ որ Տէրոջը երեսէն Թարսիս փախչի. և Յոպպէ ի-
ջաւ, ու մէկ նաւ մը գտաւ որ Թարսիս կ'երթար, և անոր վարձքը տուաւ, ու անոր մէջը մտաւ, որ անոնց հետ Թարսիս երթայ Տէրոջը երեսէն:
4 Եւ Տէրը ծովուն մէջ մեծ հով մը հանեց, ու ծովուն մէջ մեծ փոթորիկ մը եղաւ, այնպէս որ նաւը խորտակուելու վտան-
5 գի մէջ էր: Ու նաւավարները վախցան, և ամէն մէկը իր աստուծոյն կ'աղաղակէր. ու նա-
ւուն մէջի կարասիները ծովը նետելին, որ ղանդիայ իրենցմէ թեթեւցնեն. բայց Յոնան նա-
ւուն խորշը իջնելով պառկեր էր, ու խորունկ կը քնանար:
6 Եւ նաւապետը անոր մօտեցաւ, ու անոր ըսաւ. Քեզի ի՛նչ եղաւ՝ ով խորունկ քնացող. ելիր քու Աստուածդդ աղաղակէ, գուցէ Աստուած մեզ յիշէ, որ չկորսու-
7 նինք: Եւ իրարու ըսին. եկէք՝ վի-
ճակ ձգենք, ու գիտնանք թէ ա՛ս չարիքը որմէն պատճառուած մեր վրայ եկաւ: Եւ վիճակ ձգե-
ցին. ու վիճակը Յոնանին եկաւ:
8 Եւ անոնք ըսին անոր. Հիմա պատմէ մեզի թէ ա՛ս չարիքը որմէն պատճառուած մեր վրայ է՞ա՛ս. քու գործդ ի՞նչ է, և ուսկի՞ց կու գաս, քու երկիրդ ո՞րն է, ու դուն ո՞ր ժողովուրդէն
9 ես: Եւ անոնց ըսաւ անոնց. Ես Եբրայեցի եմ, և ծովը ու ցամաքը սաղցող երկնից Աս-
տուածմէն Եհովայէն կը վախնամ:
10 Եւ այն մարդիկը խիստ շատ վախցան, ու անոր ըսին. Ա՛ս բանը ինչո՞ւ ըրիր. քանզի այն մարդիկը գիտցան որ անիկա Տէրոջը երեսէն կը փախչէր, ինչու որ անոնց պատմեր էր: Եւ անոր ը-
11 սին. Քեզի ի՛նչ ընենք, որ ծովը մեզմէ դադարի. քանզի ծովը երթալով աւելի կը սաստկանար:
12 Ու անիկա ըսաւ անոնց. Ջիս վերցուցէք, ու զիս ծովը նետե-
ցէք. ու ծովը ձեզմէ պիտի դադա-
րի. քանզի ես գիտեմ որ ա՛ս մեծ փոթորիկը իմ պատճառովս ձեր վրայ եղաւ:
13 Եւ այն մարդիկը թի քաշելով կը ջանային ցամաքը դարձը-
նել. բայց չկրցան. քանզի ծովը երթալով կը սաստկանար անոնց վրայ:
14 Ու Եհովային աղաղակեցին ու ըսին. Ո՛հ, Եհովայ՝ կ'աղա-
չենք, ա՛ս մարդուս հոգիին հա-
մար չկորսուինք. ու մեր վրայ անմեղ արիւն մի դներ. քանզի դուն՝ ով Եհովայ, ուզածիդ պէս
15 ըրիր: Եւ Յոնանը վերցուցին, ու ծովը նետեցին, և ծովը իր
16 սաստկութենէն դադրեցաւ: Ու այն մարդիկը Եհովային մեծ վա-
խով վախցան, ու Եհովային զոհ մատուցին, և ուխտեր ըրին:
17 Եւ Տէրը մէկ մեծ ձուկի մը հրամայեց որ Յոնանը կլլէ. ու Յոնան երեք օր ու երեք գիշեր ձուկին փորը մնաց:

ԳԼ. Բ

1 Ու Յովնան ձուկին փորէն իր
2 Տէր Աստուծոյն աղօթք ըրաւ. Ու-
ըսաւ. Իմ նեղութեանս Տէրոջը
ազազակեցի. և անիկայ ինծի
պատասխան տուաւ. գերեզման-
էն փորէն կանչեցի, ու իմ ձայնս
3 լսեցիր: Ինչու որ զիս ծովէրուն
մէջը՝ անդունդը նետեցիր, ու
հեղեղները զիս պաշարեցին. քու
ամէն կոհակներդ ու ալիքներդ
4 իմ վրայէս անցան: Ու ես ըսի.
Քու աչքերուդ առջևէն վռնդ-
ուեցայ, բայց տակաւին քու
սուրբ սաձարիդ պիտի նայիմ:
5 Ջուրերուն հոգիս ջնջելէրը պաշա-
րեցին. անդունդը ամէն կողմէն
զիս շրջապատեց, կնիքնելերը
6 գլուխս փաթթուեցան: Լեռ-
ներուն տակերը իջայ. երկիրը
իր նիգերովը յաւիտեան իմ բա-
ցորթիքս էր, բայց դուն իմ
կեանքս գերեզմէն հանեցիր, ով
7 իմ Տէր Աստուածս: Երբոր հո-
գիս իմ վրաս մարեցաւ, Տէրը
յիշեցի, ու իմ աղօթքս քեզի
քու սուրբ սաձարդ հասաւ:
8 Սուտ ուներութիւններու նա-
յողները՝ իրենց ողորմութիւնը կը
9 թողուն: Բայց ես շնորհակալու-
թեան ձայնով քեզի զոհ պիտի
մատուցանեմ, ու ըրած ուխտս
պիտի կատարեմ, փրկութիւնը
Տէրոջմն է:
10 Ու Տէրը ձուկին հրաման
տուաւ, ու Յովնանը ցամաքը
փսխեց:

ԳԼ. Գ

1 Ու Տէրոջը խօսքը երկրորդ
անգամ Յովնանին եղաւ՝ ըսելով.
2 Ելիր, Նինուէ մեծ քաղաքը գնա,
ու քարոզէ անոր այն քարոզու-
թիւնը՝ որ ես քեզի կը խօսիմ:
3 Ու Յովնան Տէրոջը խօսքին հա-
մեմատ ելաւ, Նինուէ գնաց: Իսկ
Նինուէ խիստ մեծ քաղաք մըն
էր, երեք օրուան ճամբու պար-
4 ծութեամբ: Ու Յովնան սկսաւ
քաղաքը մտնել, ու մէկ օրուան
ճամբայ պտըտելով կը քարոզէր ու
կ՚ըսէր. Դեռ քառասուն օր կայ,
ու Նինուէն պիտի կործանի:
5 Ու Նինուէի մարդիկը Աստու-
ծոյ հաւատալով՝ ծոմապահու-
թիւն քարոզեցին, ու անոնց մե-
ծէն մինչև պզտիկը քուրձ հա-
գան: 6 Ու այս խօսքը Նինուէի
թագաւորին հասաւ, ու անիկայ
իր աթոռէն եղաւ, ու վրայէն
պատմուճանը հանեց, և քուրձ
հագաւ, ու մոխիրի վրայ նստաւ,
7 Ու Նինուէի մէջ մնացեալ կան-
չել տուաւ, ու թագաւորին ու
իր մեծամեծներուն հրամանովը
պատուիրեց ըսելով. Մարդ ու
անասուն, արջառ ու ոչխար՝
բան մը չսառնն, չարածին, ու
ջուր չխմեն. 8 Ու մարդիկներն ու
անասուններն քուրձ հագնին,
ու բոլոր ուժով Աստուծոյ աղա-
ղակեն. և ամէն մարդ իր չար
ճամբայէն, ու իր ձեռքերուն մէջ
եղած անիրաւութենէն դառնայ.
9 Ո՞վ գիտէ, գուցէ Աստուած
դառնայ, ու զղջայ, և իր սաս-
տիկ բարկութենէն դառնայ, ու
չկորսուինք: 10 Ու Աստուած անոնց
գործերը տեսաւ, որ իրենց չար
ճամբաներէն դարձան. ու Աս-
տուած զղջաց այն չարիքին հա-
մար՝ որ ըսեր էր թէ անոնց ընէ,
ու չանիկայ չըրաւ:

ԳԼ. Դ

1 Ու Յովնան խիստ դժուարե-
ցաւ, ու նեղացաւ. 2 Ու Տէրոջը ա-
ղօթք ըրաւ, ու ըսաւ, Ո՛հ Տէր,
երբոր ես դեռ իմ երկիրս էի, իմ
խօսքս սա չէր, սառը համար առաջ
Թարսիս փախչելու եղայ. քանզի
գիտեի որ դուն ողորմած, գթած,
երկայնամիտ և բազումողորմ
Աստուած ես, ու չարիքի համար
կը զղջաս: 3 Ու հիմա՝ Տէր, կ՚աս-
ղաչեմ, իմ հոգիս ինծմէ առ,
քանզի մեռնիլս աղեկ
է: 4 Ու Տէրը ըսաւ. Միթէ այդ-
պէս նեղանալով աղեկ կ՚ընես:
5 Ու Յովնան քաղաքէն դուրս
ելաւ, ու քաղաքին արևելեան

կողմը նստաւ, և հան իրեն տա-
ղաւար մը շինեց, ու անոր հովա-
նիին տակը նստաւ, մինչև որ
տեսնէ թէ քաղաքին ինչ պիտի
6 ըլլայ։ Եւ Տէր Աստուած դդմե-
նիի մը հրամայեց, ու Յովնանին
վրայ ելաւ, որ անոր գլուխն
վրայ հովանի ըլլայ, որպէս զի
զանիկայ իր տառապանքէն ա-
զատէ. և Յովնան դդմենիին
համար մեծ ուրախութիւնով
ուրախացաւ։
7 Ու հետևեալ օրը երբոր առ-
աւտու կ'ըլլար, Աստուած հրամա-
յեց որդի մը, որ դդմենին զար-
8 կաւ, ու անիկայ չորցաւ։ Ու
եղաւ որ՝ երբոր արևը կը ծա-
գէր, Աստուած խարշակաբեր ա-
րևելեան հովի մը հրամայեց, ու
արևը Յովնանին գլուխն վրայ
զարկաւ, այնպէս որ անիկայ
մաքցաւ, ու անիկայ ինքնիրեն
մահը ուզելով՝ ըսաւ. Մեռնիլս
ապրելէս աղէկ է։
9 Եւ Աստուած Յովնանին ըսաւ. Մի-
թէ դդմենիին համար նեղա-
նալովդ աղէկ կ'ընես. ու անիկայ
ըսաւ. Մինչև ի մահ նեղանա-
լիս աղէկ կ'ընեմ։
10 Ան ատենը Տէրը ըսաւ. Դուն
դդմենիին խնայեցիր, որ անոր
համար աշխատութիւն չքաշե-
ցիր, ու զանիկայ չմեծցուցիր.
որ մէկ գիշերուան մէջ բուսաւ,
ու մէկ գիշերուան մէջ կորսուե-
11 ցաւ. Ու ես պիտի չխնայեմ Նի-
նուէին՝ այն մեծ քաղաքին, որուն
մէջը հարիւր քսան հազարէն ա-
ւելի մարդիկ կան, որոնք աջ ու
ձախ ձեռքին տարբերութիւնը
չեն գիտեր, ու նաև շատ անա-
սուններ։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ,

ՄԻՔԻԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տէրոջը խօսքը որ Յուդայի
Թագաւորներուն՝ Յոթամի՝ն,
Ահազին՝ն ու Եզեկիայի՝ն օրերը՝
Մօրաստացի Միքիայի՝ն եղաւ, և Սա-
մարիայի ու Երուսաղէմի վրայով
2 անոր յայտնուեցաւ։ Լսեցէ՛ք՝ ամ-
բողջ ժողովուրդնե՛ր, մին՛չ ըրե՛
ամ երկիր, ու անոր բոլոր բնա-
կիչները, և Տէր Եհովան ձեզի
դէմ վկայ ըլլայ, Տէրը իր
3 սուրբ տաճարէն։ Քանզի ահա
Տէրը իր տեղէն կ'ելլէ, և պիտի
իջնէ, ու երկրին բարձր տեղե-
4 րուն վրայ պիտի պարտի։ Ու լեռ-
ները անոր տակը պիտի հալին,
և հովիտները պիտի պատռին,
կրակին առջևը հալած մոմի պէս,
ու զառ՝ի վայրէն թափուած
ջուրի պէս։ Ա՛ս ամէնը Յակոբին 5
յանցանքին համար, ու Իսրայէլի
տանը մեղացը համար է. Յակո-
բին յանցանքին պատճառը՝ ո՞վ է.
Սամարիան չէ՞, և Յուդայի
բարձր տեղերուն պատճառը՝ ո՞վ 6
է. Երուսաղէմը չէ՞։ Ու տամ Սա-
մարիան՝ դաշտի քարակոյտ, ու
այգի անկերտ տեղ պիտի դար-
ձընեմ, անոր քարերը ձորին մէ-
ջը պիտի գլորցընեմ, ու անոր
հիմերը պիտի բանամ։ Եւ անոր 7
բոլոր կուռքերը պիտի կոտրտին,
ու անոր բոլոր նուիրուած բա-
ները կրակով պիտի այրին. և
անոր բոլոր արձաններուը բնա-
ջինջ պիտի ընեմ, քանզի անոնք
բոլոր վարձքով ժողվեց, ու բոլոր

վարձքի պիտի գառնան։
8 Ասոր համար պիտի ողջամ ու պիտի հառաչեմ. անձածկելի ու մերկ պիտի շրջիմ. ձագարնեբուս պէս կսծ, ու ջայլամներուս
9 պէս սուգ պիտի ընեմ։ Քանզի անոր վէրքերը անբժշկելի են, քանզի մինչեւ Յուդան եկաւ, մինչեւ իմ ժողովուրդիս դուռը՝
10 մինչեւ Երուսաղէմ հասաւ։ Գեթի մէջ մի պատմէք, ո՛ր բնաւ մի լար. Բեթ-ափրայի մէջ փոշիի
11 մէջ թաւալէ։ Ո՛վ Սաֆիրի բնակիչ՝ քու մերկութիւնդ բաց ու նեղասլաք անցիր. Սաանանի բնակիչը դուրս չելլեր. Բեթ-եզէլի կսծը իր օթեւանը ձեզմէ կ'առնէ։
12 Վասն զի Մարօթի բնակիչը բարիքի համար կը վշտանայ. քանզի մինչեւ Երուսաղէմի դուռը՝ Տէրոջմէ չարիք իջաւ։
13 Երիվարը կառքին լծէ՝ ով Լաբիսի բնակիչ. Սիօնի աղջկանը մեղքին սկիզբը անիկայ է. քանզի քու մէջդ Իսրայէլին յանցանքները գտնուեցան։
14 Ասոր համար Մօրեսեթ-Գեթին ընծաներ պիտի տաս. Աքզիբի տուներըը՝ Իսրայէլի թագաւորներուն պիտի ստուգեն։
15 Տակաւին քեզի ժառանգ պիտի բերեմ՝ ով Մարեսայի բնակիչ. Իսրայէլի փառքը՝ մինչեւ Ադոզամ
16 պիտի հասնի։ Քու սիրելի որդւոցդ համար՝ մազերդ փետտէ, ու կարէ. կնոտութիւնդ՝ արծիւի պէս շաղտուր, քանզի քեզմէ գերեալեան գացին։

ԳԼ. Բ

1 Վա՛յ անոնց՝ որ անօրէնութիւն կը խորհին, ու իրենց անկողիններուն վրայ չարութիւն կը հնարեն. անոնք առաւօտեան լոյսին առնելը դանիկայ՝ ի գործ կը դնեն, քանզի իրենց ձեռքերուն մէջը այժ կայ. ու անոնք ագահակներու կը ցանկան, ու զանոնք կը յափշտակեն, և տուներ՝ ու զանոնք կ'առնեն. և մարդուն, ու իր տունը, մարդուն, ու իր ժառանգութիւնը
2 զրկանք կ'ընեն։ Ասոր համար Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա ես ասոր ազգին վրայով չարիք մը կը խորհիմ, ուրկից պիտի չկրնաք ձեր պարանոցը հանել. ու պիտի չկրնաք հպարտութեամբ քալել. վասն զի ժամանակը չար է։
3 Այն օրը ձեր վրայ առակ պիտի խօսին, ու սրտմտելի ողբով պիտի ողբան, ու ըսեն. Բոլորովին յափրշտակութիւն. իմ ժողովուրդիս բաժինը փոխեց. զանիկայ ինձմէ վերցուց. մեր ագարակները՝ ետ տալու տեղ՝ բաժնեց։
4 Ասոր համար Տէրոջը ժողովքին մէջ վիճակով լար քաշող մը պիտի չունենաս։
5 Մարգարէութիւն ընդդէմ. 6 բուն՝ Մարգարէութիւն մի՛ ընէք, ի՛ըսէն. անոնց մարգարէութիւն պիտի չընեն, խանդի նախատինքը պիտի չվերնայ։ Ո՛վ Յակոբի
7 տուն բսուող՝ միթէ Տէրոջը ոգին կարճցա՞ւ. անոր գործերը աո՞ւնք են. միթէ ուղղութեամբ քալողին՝ իմ խօսքերս աղէկ չե՞ն։
8 Եւ իմ ժողովուրդս շաբաթուկ առաջ ելաւ՝ խշնամի ըլլալու համար. պատերազմէ անցնողներուն պատեռազմէ դարձողներուն հետ պատմուճանը կը կողոպտէք։
9 Իմ ժողովուրդիս կիներուն՝ իրենց զուարճալի տուներէն կը վռնտէք. անոնց տղաքներէն յաւիտեան իմ փառքս կ'առնէք։
10 Ելէք, ու գացէք. քանզի ասիկայ հանգստատեղի չէ. էդ պիղծ ըլլալուն պատճառով մեծ կործանումով բնաջինջ պիտի ըլլայ։
11 Թէ որ մէկ մարդ մը հովի ու սուտի հետեւելով սուտ ըսէ. Գինիի ու օղիի համար քեզի մարգարէութիւն պիտի ընեմ. անիկայ պիտի ըլլայ այս ժողովուրդին մարգարէն։
12 Ո՛վ Յակոբ՝ ամէնքդ անշուշտ պիտի ժողվեմ. Իսրայէլին մնացորդը պիտի հաւաքեմ, ու Բոսրայի ոչխարներուն պէս՝ իրենց

փարախին մէջը եղող հօտերուս պէս՝ մեկուսի պիտի դնեմ. մարգոց քաղմոնիանը համար ազմուկ 13 պիտի ըլլայ։ Խրամատուածքին ընդոյը անոնց առջեւը էլաւ. անոնք խրամատեցին, ու գտնէն անցան, և անկէ էլան. ու անոնց թագաւորը անոնց առջեւը անցաւ. և Տէրը իրենց գլուխ առնէին Իսրայէլ։

ԳԼ. Գ

1 Ու ըսի. Հիմա մտիկ ըրէք, ով Յակոբին գլխաւորներըը, ու Իսրայէլի տանը իշխաններըը. պէտք չէ որ դուք իրաւունքը 2 ճանչնաք. Դուք որ ատելութիւնը կ'ատէք, ու չարութիւնը կը սիրէք. մարդոց վրայէն մարթերը, ու անոնց ոսկորներէն 3 միսերը կը հանէք. Ու անոնք որ իմ ժողովուրդիս միսը կ'ուտեն, և անոնց վրայէն մորթերը կը հանեն, ու անոնց ոսկորները կը փշրեն, և զանոնք պատուի մէջ, ու կաթսայի մէջ էֆէլու միսի 4 պէս կտոր կտոր կ'ընեն, Ան ատենը Տէրոջը պիտի աղաղակեն, բայց անոնց պատասխան պիտի չտայ, ու ան ժամանակը իր երեսը անոնցմէ պիտի ծածկէ. վասն զի անոնք չար գործքեր ըրին։

5 Այսպէս կ'ըսէ Տէրը անոնց մասին որ իմ ժողովուրդս կը մոլորցնեն, ու իրենց ակռաներովը կը խածնեն, և խաղաղութիւն կը քարոզեն, ու ով որ անոնց բերանը բան չդնէր, անոր դէմ պատե- 6 րազմ կը հրատարակեն։ Անոր համար ձեզի գիշեր պիտի ըլլայ, որ տեսիլք չտեսնէք. և ձեզի խաւար պիտի ըլլայ, որ գուշակութիւն չընէք. ու մարգարէները վրայ արեւը պիտի մտնէ, և անոնց վրայ օրը պիտի խա- 7 ւարի. Ու տեսանողները պիտի ամչնան, և գուշակողները ամօթով պիտի ըլլան. ամէնքն ալ իրենց շրթունքը պիտի ծածկեն. վասն զի Աստուծմէ պատասխան մը պիտի չըլլայ։ Սակայն ես 8 Տէրոջը Հոգւովը զօրութեամբ, դատաստանով, և արիութեամբ լեցուած եմ, որ Յակոբին՝ իր յանցանքը, ու Իսրայէլին՝ իր մեղքը յայտնեմ։

Հիմա ասիկայ մտիկ ըրէք, 9 ով Յակոբի տանը գլխաւորներըը, ու Իսրայէլի տանը իշխաններըը, դուք որ իրաւունքին կը ըզըէք, ու ամէն ուղղութիւնը կը ծռէք, Սիօնը՝ արիւնով, ու Երու- 10 սաղէմը՝ անիրաւութեամբ կը շինէք։ Անոր գլխաւորները կա- 11 շառքով կը դատեն, ու անոր քահանաները վարձքով կը սորվեցնեն, և անոր մարգարէները առակով գուշակութիւն կ'ընեն, ու Տէրոջը վրայ կը կռթընին, ու կ'ըսեն. Չէ որ Տէրը մեր մէջն է, մեր վրայ չարիք պիտի չգայ։ Ուրեմն ձեր պատ- 12 ճառով Սիօնը ագարակի պէս պիտի հերկուի, ու Երուսաղէմը աւերակներու դէզ ըլլայ, ու Տէրոջ լերանը տաճարի բարձր տեղերու պէս պիտի ըլլայ։

ԳԼ. Դ

Բայց ետքի օրերը պիտի ըլ- 1 լայ որ Տէրոջը տունը լեռը լեռներուն գլուխն վրայ պիտի հաստատուի, և բլուրներէն վեր պիտի բարձրանայ, ու ժողովուրդները հեղհեղ պէս անոր պիտի գիմեն. Ու շատ ազգեր 2 պիտի երթան՝ ու ըսեն. Եկէք, Եհովային լեռը՝ Յակոբին Աստուծոյն տունը երթանք, որ մեզի իր ճամբաները սորվեցնէ, ու անոր շաւիղներուն մէջը քալենք, (վասն զի օրէնքը Սիօնէն՝ ու Տէրոջը խօսքը՝ Երուսաղէմէն պիտի ելլէ. Ու անիկայ շատ ժողո- 3 վուրդներու մէջ դատաստան պիտի բնէ, ու զօրաւոր ազգեր մինչեւ հեռաւոր տեղեր պիտի յանդիմանէ. ու անոնք իրենց սուրերը խոփեր՝ և իրենց նիզակները գերանդիներ պիտի շի-

նեն, ապա ազգի վրայ աւելի պիտի չվերցնեն, և ալ պատերազմ
4 պիտի չտօրմէին. Հապա ամէն մարդ իր որթին տակը, ու իր թզենիին տակը պիտի նստի, ու վախցնող պիտի չըլլայ. ինչպէս զօրաց Տէրոջը բերանը խօսեցաւ:
5 Քանզի բոլոր ժողովուրդները կերթան ամէն մէկը իր աստուծոյն անունովը կը քալէ, բայց մենք յաւիտեան յաւիտենից մեր Տէր Աստուծոյն անունովը պիտի քալենք:
6 Ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը, կաղը պիտի ժողվեմ, ու աքսորուածը պիտի հաւաքեմ, և զանիկայ ալ
7 որ նեղեցի. Եւ կաղը՝ մնացորդ պիտի ընեմ, ու հեռուն վռնտուածը՝ զօրաւոր ազգ. և Տէրը Սիօն լեռանը մէջ անոնց վրայ պիտի թագաւորէ, հիմայուընէ
8 մինչև յաւիտեան: Ու դուն՝ ով հօտի աշտարակ, Սիօնի աղջկանը բլուրը, մինչև քեզի պիտի գայ, էն պիտի հասնի առջի իշխանութիւնը, ու թագաւորութիւնը՝ Երուսաղէմի աղջկանը:
9 Հիմա ինչո՞ւ բարձրանալն կը պատահի. միթէ քու մէջդ թագաւոր չկա՞յ, կամ թէ քու խորհրդականդ կորսուեցա՞ւ, որ քեզ՝ ծննդական կնոջ պէս ցաւ
10 բռնեց: Ցաւ քաշէ, ու ծննդական պէս երկանց մէջ եղիր, ով Սիօնի աղջիկը. քանզի հիմա քաղաքէն պիտի ելլես, ու դաշտի մէջ պիտի բնակիս, ու մինչև Բաբիլոն պիտի երթաս, և հոն պիտի ազատիս. հոն Տէրը պիտի ազատէ քեզ՝ քու թշնա-
11 միներուդ ձեռքէն: Ու հիմա քու վրադ շատ ազգեր ժողվուեցան, որոնք կ'ըսեն. Թող անիկայ պղծուի, ու մեր աչքերը Սիօնը
12 տեսնեն: Բայց անոնք Տէրոջը խորհուրդները չեն գիտեր, ու անոր դիտաւորութիւնը չեն հասկընար. քանզի ինքը զանոնք կը ժողվէ, ինչպէս արտերը կալին
13 մէջ հէ ծողովին: Ելլէ, ու կալը

ձեզի, ով Սիօնի աղջիկը. քանզի քու եղջիւրդ երկաթի պիտի ընեմ, և քու կճղակներդ պղինձի պիտի ընեմ, ու շատ ժողովուրդներ պիտի մանրես. ու անոնց վաճառականը Եհովային, և անոնց առացուածքը՝ բոլոր երկրին Տէրոջը պիտի նուիրեմ:

ԳԼ. Ե

Հիմա ով գունդի աղջիկ՝ 1
քեզի գունդ կազմէ. մեր վրայ պաշարում դրուեցաւ. Իսրայէլի դատաւորին ծնօտին գաւազանով զարկին: Եւ դուն՝ ով Բեթ- 2
լհեմ Եփրաթա, թէ և Յուդայի հազարաւորներուն մէջը ըլլալու պզտիկ ես, բայց քեզմէ պիտի ելլէ ինձի ան որ Իսրայէլի վրայ իշխան պիտի ըլլայ. ու անոր ելքը՝ ի հնուց՝ յաւիտենական օրերէն է: Անոր համար 3
պիտի տայ զանոնք Յեհովա պիտի տայ, մինչև ծնանողին ծնանելու ժամանակը. և անոր եղբայրներուն մնացորդը՝ Իսրայէլի որդիացը պիտի դառնայ: Ու անիկայ պիտի կե- 4
նայ, ու Տէրոջը զօրութեամբը՝ և իր Տէր Աստուծոյն անունին մեծ վայելչութեամբը պիտի հովուէ. ու անոնք պիտի բնակին, քանզի հիմա մինչև երկրին ծայրերը պիտի մեծանայ: Եւ անիկայ խաղաղութիւն պիտի ըլլայ. 5
երբոր Ասորեստանցին մեր երկիրը մտնէ, ու մեր պալատներուն մէջը ոտք կոխէ, անոր դէմ եօթը հովիւ, և ութը իշխանաւոր մարդիկ պիտի հանենք: Ու 6
անոնք Ասորեստանի երկիրը սրով, ու Նեբրովթի երկիրը՝ իր դուռներուն մէջը պիտի ազատեն. և անիկայ Ջեզ պիտի ազատէ Ասորեստացիներէն, երբոր անոնք մեր երկիրը մտնեն, ու մեր սահմաններուն մէջը ոտք կոխեն:

Եւ Յակոբին մնացորդը շատ 7
ժողովուրդոց մէջ ցօղի պէս պիտի ըլլայ՝ որ Տէրոջմէ հաս գայ, և շաղի պէս՝ որ կանանչ խոտի վրայ կ'իջնէ, որ անիկայ մարդի

ջապատեր ։ ու մարդս պրծին-
8 բին չտեսաք ։ Եւ Յակոբին մը-
նացորդը ազգաց մէջ , շատ ժո-
ղովուրդի մէջ՝ անանկ պիտի ըլլայ ,
ինչպէս առիւծ մը՝ անասուն-
գազաններուն մէջը , կամ առյգ
առիւծ մը՝ ոչխարաց հօտերուն
մէջը . որ երթէ անցնի , կը կոխ-
կրտէ , ու կը պատառէ , և
9 ազատող մը չըլլար ։ Քու ձեռքդ՝
քու հակառակորդներուդ վրայ
պիտի վերնայ , ու բոլոր թշնա-
միներդ պիտի կտրին ։
10 Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը՝
կ՚ըսէ Տէրը , քու ձիերդ քա-
մէդ բնաջինջ պիտի ընեմ , և
քու կառքերդ պիտի կորընչեր-
11 նեմ , Եւ քու երկրիդ քաղաքնե-
րը բնաջինջ պիտի ընեմ , ու բո-
լոր պարիսպներդ պիտի վհատեցնեմ ,
12 Եւ քու ձեռքէդ կախարդու-
թիւնները բնաջինջ պիտի ընեմ .
ու ալ գուշակութիւն ընողներ
13 պիտի չունենաս , Եւ քու մէջդ
քու դրօշակներդ , ու արձաններ-
դդ բնաջինջ պիտի ընեմ , ու մէյ-
մըն ալ քու ձեռագործդ պաշտելու
երկրպագութիւն պիտի չընես ։
14 Եւ քու մէջդ Աստարտէթի
կուռքերդ պիտի կոտրտեմ , ու
քու քաղաքներդ պիտի աւերեմ ։
15 Եւ ինծի մտիկ չընող ազգերէն՝
սրտմտութեամբ ու բարկու-
թեամբ վրէժ պիտի առնեմ ։

ԳԼ. Զ

1 Լսեցէք հիմա Տէրոջը ըսածը . մտիկ
ըրէք ։ Ելէր , ու լեռներուն առ-
ջեւ դատ վարէ , և բլուրները
2 քու ձայնդ լսեն ։ Ո՛վ լեռ-
ներ , ու երկրին ամուր հիմերը՝
Տէրոջը դատը մտիկ ըրէք . քանի
Տէրը իր ժողովուրդին հետ դատ
ունի , ու Իսրայէլին հետ պիտի
վիճի ։
3 Ո՛վ իմ ժողովուրդս՝ քեզի ի՛նչ
ըրի , ու ի՛նչ բանով քեզ յոգ-
նեցուցի . ինծի դէմ պատասխան
4 տուր ։ Վասն զի քեզ Եգիպտոսի
երկրէն հանեցի , ու ծառայու-
թեան տունէն քեզ փրկեցի , և
քու առջեւդ Մովսէսը , Ահարոնը
ու Մարիամը խրկեցի ։ Ո՛վ իմ 5
ժողովուրդս՝ մտածէ թէ ինչ
Մովաբացւոց Բաղակ թագաւորը
խորհեցաւ , ու ինչ որ Բէովրեան
Բաղաամը անոր պատասխանեց ,
և ինչ որ եղաւ Սատիմէն մինչեւ
Գաղգաղա , որպէս զի Տէրոջը ար-
դարութիւնները գիտնաս ։
Տէրոջը առջեւը ինչո՞վ երթամ , 6
ու Բարձրեալ Աստուծոյն առջեւը
խոնարհ . արդեօք անոր առջեւը ող-
ջակէզներով երթամ , մէկ տարեկան ոչ-
խարներով երթամ ։ Արդեօք Տէրը 7
հաճութիւն խայեր , կամ բիւ-
րաւոր եղջ գետերու պիտի հաւ-
նի . արդեօք իմ չարագործութիւնս հա-
մար՝ իմ անդրանիկս , ու հոգւոյս
մեղքին համար՝ որովայնիս պը-
տուղը տամ ։ Քեզի յայտնեց՝ ով 8
մարդ , թէ ինչ է բարին . ու
Տէրը քեզմէ ի՛նչ կը պահանջէ ,
բայց միայն իրաւունք ընել , ո-
ղորմութիւն սիրել , ու խոնար-
հութեամբ քու Աստուծոյդ հե-
տ քալել ։
Տէրոջը ձայնը քաղաքին կը 9
կանչէ , ու իմաստութիւնը քու ա-
նունդ պիտի տեսնէ . գաւազանը ,
ու անոր հրամայողը լսեցէք ։ Չէ՞ 10
օրհնութեան մասը մէջ տակաւին ան-
օրհնութիւն գանձեր կան , ու
պակաս արդու՝ որ պիղծ է ։ Մի- 11
թէ անօրհնութիւն կշռանե՞ր ,
ու խարդախ քարեր քսակ ո-
ձիգները մնար պիտի տեսնէի ։
Քանզի անոր հարստահարները զօր- 12
կանութիւն լեցուն են , և անոր բնա-
կիչները սուտ կը խօսին , ու խ-
մնոց բերնին մէջ նենգաւոր լե-
զու կայ ։ Ըստ ես ալ քեզ 13
պարնելով հիւանդ պիտի ընեմ ,
և քու մեղքերուդ համար ա-
ւերակ պիտի ընեմ ։ Դուն պի- 14
տի ուտես , ու պիտի չկշտանաս ,
և քու անօրհնութիւնդ փորիդ մէ-
ջը պիտի ըլլայ , պիտի յափշտա-
կես , բայց պիտի չկարենաս ա-
զատել , ու ազատածդ սուրի պի-
տի մատնեմ ։ Դուն պիտի սերմա- 15
նես , բայց պիտի չհնձես . դուն

ձիթապտուղ պիտի կոխես, բայց
եղյուղ պիտի չօծուիս. քաղցու-
պիտի պատրաստես, բայց գինի պի-
16 տի չխմես: Քանզի Ամրիին հրա-
մանները կը պահուին, և Աքաա-
բին տանը բոլոր գործքերը. և
դուք անոնց խորհուրդներովը կը
քալէք, որպէս զի քեզ ամայի
ընեմ, և քու բնակիչներդ սու-
րէ էնթակայ. ուստի իմ ժողովուր-
դիս նախատինքը պիտի կրէք:

ԳԼ. Է

1 Վա՛յ ինձի՛ որ ամառնային
պտուղը քաղուածի պէս, այգե-
կութէն ճաշած ձիւնլու պէս
եղայ. ուտելու ողկոյզ չկայ. հո-
գիս կանխահաս պտուղներուն
2 կը ցանկայ: Բարեպաշտը երկրէս
կորսուեցաւ, ու մարդոց մէջ
ուղիղ մէկը չկայ. ամէնքը արիւն
նեղու համար դարան կը գոր-
ծեն. ամէն մարդ իր եղբայրը
3 որոգայթով կ'որսայ: Չեռքե-
րով շատ չարութիւն ընելու հա-
մար՝ իշխանը պարգեւ կը պահան-
ջէ, և դատաւորը կաշառքի կը
նայի, ու մեծ մարդը իր սրտին
ցանկութիւնը հաստատած կը խօ-
սի. այսպէս զանիկայ կը ծռեն:
4 Անոնց ազնիկը փուշի պէս, շի-
տակը փշէղէն ցանգէն գէշ է.
քու դիտելուդ օրը՝ քու պատ-
ժելութիւնդ եկաւ. անոնց շփո-
թութիւնը հիմա պիտի ըլլայ:
5 Բարեկամի մի հաւատաք, ծանօ-
թիմ բարեկամի մի ապաւինիք.
ծոցդ պառկողին բերնիդ դռա-
6 ները պահէ: Քանզի որդան իր
հօրը կ'անարգէ, աղջիկը իր
մօրը վրայ, ու հարսը իր կեսու-
րին վրայ կ'ելլէ, մարդուն թշնա-
միները իր ընտանիքն են:
7 Բայց ես Տէրոջը պիտի սպա-
սեմ, իմ փրկութեանս Աստու-
ծոյն պիտի յուսամ, իմ Աստու-
8 ածս ինձի պիտի լսէ: Ո՛վ իմ
թշնամիս՝ վրաս մի խնդար. թէ
և իյնամ, պիտի ելլեմ, թէ և
խաւարի մէջ նստիմ, Տէրը ինձի
9 լոյս պիտի ըլլայ: Տէրոջը բար-

կութիւնը պիտի կրեմ, (քանզի
անոր դէմ մեղք գործեցի,) մին-
չեւ որ անիկայ իմ դատս պաշտ-
պանէ, ու ինձի իրաւունք ընէ,
զիս լոյսը հանէ, ու անոր արդա-
րութիւնը տեսնեմ: Ան ատենը 10
իմ թշնամիս պիտի տեսնէ, ամօ-
թը պիտի ծածկէ զանիկայ, որ
ինձի կ'ըսէր թէ՝ Ո՞ւր է քու
Տէրը Աստուածդ. իմ աչքերս
զանիկայ պիտի տեսնեն. հիմա
անիկայ փողոցներուն ցեխին պէս
ոտից կոխան պիտի ըլլայ:
Ան օրը որ քու պարիսպներդ 11
պիտի շինուին, նոյն օրը պա-
տուէրը հեռացած պիտի ըլլայ:
Ան օրը Ասորեստանէն, և պա- 12
բսպաւոր քաղաքներէն, ու պա-
բիսպէն մինչև Գետը, և ծովէ
ծով, ու լեռնէ լեռ քեզի պիտի
գան: Բայց երկիրը ամայի պի- 13
տի ըլլայ իր բնակիչներուն պատ-
ճառաւ, որ իրենց գործքերուն
պատուղին ուրպէն:
Քու գաւազանովդ հովուէ 14
քու ժողովուրդդ, քու ժառան-
գութեանդ խաշինքը՝ որ առան-
ձին կը նստի Էբրոն անտառը մէ
Կարմելոսի մէջ. անոնք առջի
օրերուն պէս՝ Բասանի, ու Գա-
ղաադի մէջ թող արածին: Անոր 15
հրաշքներէ պիտի ցուցնեմ, ինչ-
պէս այն օրերը՝ որ Եգիպտոսի
երկրէն ելար: Ազգերը պիտի 16
տեսնեն, ու իրենց բոլոր քաջու-
թիւնէն պիտի ամչնան. բերնի
վրայ ձեռք պիտի դնեն, ու ա-
նոնց ականջները պիտի խլանայ:
Օձի պէս հող պիտի լզեն. երբ 17
կրի սողսողնելուն պէս իրենց
պահուրտած տեղերէն պիտի դո-
ղան. մեր Տէր Աստուծմէն պիտի
զարհուրին, ու քեզմէ պիտի
վախնան:
Քանի պէս Աստուած ոմ կայ, 18
որ անօրէնութիւնը կը ներէ, ու
իր ժառանգութեանը մնացոր-
դին յանցանքը անտես կ'ընէ. իր
բարկութիւնը յաւիտեան չպա-
հէր. քանզի ողորմութիւնը կը
սիրէ: Անիկայ պիտի դառնայ, 19

մեզի օդըմանութիւն պիտի ընէ, մեր անօթներուն ոսքին տակը պիտի առնէ, այո՛ անոնց բոլոր մեղքերը ծովուն խորու-
20 թեանը մէջ պիտի նետուին։ Յա-

կոբին ճշմարտութիւն պիտի տա- նես և Աբրահամին ողորմութիւն, ինչպէս որ ուրկէ օրերէն ի վեր մեր հայրերուն երդում- եր ըրած ես։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ ՆԱՒՈՒՄԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Նինուէի պատգամը. Ելկե-
ցացի Գաւմին ահեկլքին գիր-
2 քը։ Եհովան նախանձոտ ու վը-
րէժխնդիր Աստուած է. Եհո-
վան վրէժ առնող ու բարկու-
թեան տէր է. Եհովան իր հա-
կառակորդներէն վրէժ կ՚առնէ,
ու իր թշնամիներուն ջորդովին
3 կը պահէ։ Եհովան երկայնամիտ
է, ու անոր զօրութիւնը մեծ
է, բայց յանցաւորը ամենևին ան-
պատիժ չ՚ձգեր։ Եհովային ճամ-
բան՝ մրրիկի ու փոթորիկի մէջ
է, ու ամպերը անոր ոսքերուն
4 փոշին են։ Ծովուն կը սաստէ,
ու զանիկայ կը ցամքեցնէ, և
բոլոր գետերը կը չորցնէ. Բա-
սանը ու Կարմելոսը կը թառա-
մին, և Լիբանանին ծաղիկը կը
5 թառամի։ Լեռները անկէ կը
դողան, ու բլուրները կը հա-
լին. երկիրը անոր երեսէն կը
խախտի, աշխարհը ու անոր
6 բոլոր բնակիչները։ Անոր ցաս-
ումին առջեւ ով կրնայ կայնիլ,
և անոր սաստիկ բարկութեանը
ով կրնայ դէմ դնել. անոր սրտմ-
տութիւնը կրակի պէս կը թա-
փի, ու ապառաժները անկէ կը
խորտակին։
7 Եհովան բարի է. նեղութեան
օրը ամրութիւն է, ու իրեն

ապաւինողները կը ճանչնայ։
8 Բայց ան չաղափին տեղը յորդա-
հոս հեղեղով բոլորովին պիտի
աւրէ. և խաւարը պիտի հա-
9 լածէ անոր թշնամիները։ Եհո-
վային դէմ ի՞նչ կը խորհիք.
բնաջինջ ընողը անիկայ է. նե-
ղութիւնը երկրորդ անգամ պի-
10 տի չելլէ։ Քանդն քանի որ ա-
նոնք փուշերու պէս փաթ-
թուած են, ու իրենց ըմպելի-
քովը գինովցածի պէս են, բո-
լորովին չորցած յարդի պէս պի-
11 տի այրին։ Քեզմէ Եհովային
դէմ չարութիւն մտածող մը,
անօրէն խորհրդական մը ելաւ։
12 Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Թէև և ա-
նոնք խաղաղութիւնու մէջ են,
ու բազմաթիւ են, սակայն ա-
նոնք պիտի կտրին, երբոր անի-
կայ անցնի. Թէև քեզ նեղեցի,
ալ պիտի չնեղեմ։ Եւ հիմա քու
13 վզկէդ անոր լուծը պիտի կոտ-
րեմ, ու քու կապերդ պիտի
14 կտրեմ։ Եւ Տէրը քեզի համար
հրամայեց, որ մէյնէն ալ քու
անունէդ յետդ չսերպաձուի. քու
աստուածներուդ տունէն քան-
դակած և ձուլածոյ կուռքերը
բնաջինջ պիտի ընեմ. պանդխտ
քու գերեզմանդ պիտի ընեմ.
15 քանզի դուն անարգ եղար։ Ա-
հա լեռներուն վրայ աւետիս բե-
րողին՝ խաղաղութիւն քարոզե-

ղին առքերը, ոօնևրդ պահէ՝ ով Յուդա, ևխտևրդ կատարէ. քանզի մէյմըն ալ քու մէջէդ ա- նօրէն պիտի չանցնի. անկէ յետոյ կըսուիլին կոտրեցաւ։

ԳԼ. Բ

1 Խորտակազը քու երեսիդ դէմ ելաւ. պարիսպը պահպանէ, Ճամբան դիտէ. մէջքերը ա- ժանցուր, ոո բոլոր ոյժդ Էրա՛դ
2 ժողվէ։ Քանզի Տէրը Յակոբին վայելչութիւնը՝ Իսրայէլին վա- յելչութեանը պէս նորոգեց. վասն զի պարպողները զանոնք պարպեցին, ու անոնց որթի ո-
3 ևրերը ապականեցին։ Անոր զօրաւոր- ներուն վահանը կարմրեցաւ. անոր քաջ մարդիկներըը կարմի- րով ներկուեցան. պատերազմու- թեան օրը՝ կառքը երկաթի փայլատեսիլներ պիտի ունենայ, ու նիզակները պիտի երերցուին։
4 Կառքերը փողոցներուն մէջը պի- տի կատղին. հրապարակներուն մէջը իրար պիտի բոդիսեն. ա- նոնց երեւոյթը ջահերու պէս պիտի ըլլայ, ոո փայլակներու պէս պիտի վազեն։
5 Իր կորիճներըը պիտի յիշէ. անոնք քալած տեղերնին պիտի գլորին. խոչ ընդոդիներըը պարըս- պին ծօրինալոո պիտի արտորան, ու պատսպարան պիտի պատ-
6 րաստուի։ Գետերուն դռնները պիտի բացուին, և պալատը պի-
7 տի փլչի։ Ու նախատահմանուած- ցաւ, որ անիկայ գերուիւեան պիտի ելլէ. և անոր ազախին- ներըը կուրծքերնուն զարնելով, ոո աղաւնիի պէս ուիչելով, անոր
8 հետը պիտի երթան։ Եւ Նի- նուէն շատ ժամանակէ՝ ի վեր ջուրերու աւազանի պէս էր. սա- կայն անոնք փախչելով՝ Կայնե- ցէք, կայնեցէք՝ պիտի ըսէն. բայց
9 դարձող պիտի չըլլայ։ Արծաթի յափշտակեցէք, ոսկի յափշտա- կեցէք. քանզի անոր զարդերը անհիւ են, ու ամէն ցանկալի ապանիքներ առատութիւն կայ։
10 Պարապ ու պարպած ու դատարկ կացած է. և սիրտերը կը հա- լին, ու ծունկերը իրարու կը զարնեն, և ամէն մէջքերը կը դողան, ու ամէնուն երեսները գոյներնին կը նետեն։
11 Ո՞ւր է առիւծներուն բնա- կարանը, և առյպ առիւծնե- րուն արօտը, որ անոնց առիւծը մտաւակ առիւծը, ու առիւծի կորիւնը հոն կը պատսէին, ու
12 ոչոնոր վախցնող մը չկար։ Ա- ռիւծը իր կորիւններուն բա- ւական եզածին չափ կը պատա- ռէր, ու իր մտաւակ առիւծնե- րուն համար կը խեղդէր, և իր մորթերըը արօտ, ու իր բնակա- րաններըը յափշտակութեամբ կը
13 լեցնէր։ Ահա քեզի դէմ եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, և անոր կառ- քերը պիտի այրեմ, ու ծուխի պիւսի դառնայ. և քու առյպ առիւծներդ սուրը պիտի ուտէ, ու քու պատ երկրին վրայէն պի- տի չնչեմ. և քու դեսպաններ- դ ձայնը մէյմըն ալ պիտի չըլսուի։

ԳԼ. Գ

1 Վա՛յ արիւններու քաղաքին. բոլորովին սուտութեամբ ու յա- փշտակութեամբ լեցուն է. հոն որը պակաս չէ։
2 Ահա՛ խարա- դանին ձայնը, ու անիւին շարժ- ման ձայնը, և սրընթաց ձիին, ու ցնցուղ կառքին շուխիւնը։
3 Հեծեալը կը վերցնէ փայլուն սուրը, ու շողշողուն նիզակը, և շատ վիրաւորներ ու խիստ շատ մեռելներ կ՚ըլլան, ու դիերը ան- թիւ են, դիերուն վրայ կը գըտ- նին,
4 Ան պոռնիկին պոռնկու- թեանցը շատութեանը համար, որ խիստ շնորհալուս կախարդու- թեանց տէր ըլլալով, իր պոռ- նկութիւններովը ազգեր, և իր կախարդութիւններովը ազգա- տոհմներ կը ծախէր։
5 Ահա ես քեզի դէմ եմ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը. ու քու երեսիդ դէմ քու քղանցքդ պիտի բանամ, և քու

մեկուքթիւնդ ազգերուն՝ ու քու
անարգանքդ թագաւորութիւն-
6 ներուն պիտի յաջղնեմ. Ես քու
վրադ պղծութիւններ պիտի նե-
տեմ, ու քեզ խայտառակ պիտի
ընեմ, ու քեզ օրինակ պիտի դը-
7 նեմ։ Ու պիտի ըլլայ որ՝ ամէն քեզ
տեսնողը քեզմէ պիտի փախչի,
ու պիտի ըսէ. Նինուէն աւե-
րակ եղաւ. անոր վրայ ո՞վ պի-
տի ողբայ. քեզի ուսկից մխիթա-
8 րիչներ փնտռեմ։ Մինէե գուն
նայէ ամէնէն աղէկ ես, որ գե-
տերուն մէջը կը բնակէիր, ու
ջուրերով շրջապատած էր. որ
ծովը անոր խրամատ եղած էր. ու
9 ծովը անոր պարիսպն էր. Անոր
զօրութիւնը Եթովպիան ու Ե-
գիպտոսն էր, ու ծայր չունէր.
Փութացիք ու Լիբեացիք քեզի
10 օգնական էին։ Անիկայ ալ աք-
սոր ու գերութիւնն գնաց. ա-
նոր տղաքներըն ալ ամէն
ճամբու գլուխ գետինը զար-
նուելուն, և անոր պատուականա-
ներուն վրայ վիճակ ձգելուն,
ու անոր բոլոր մեծամեծներըն
11 շղթաներով կապուելուն։ Գուն
ալ պիտի գինովնաս, ու անյայտ
ըլլաս. գուն ալ թշնամիէն ամ-
րանալու տեղ պիտի փնտռես։
12 Քու բոլոր բերդերդ՝ կանխա-
հաս պտուղներ ունեցող թզե-
նիներու պէս պիտի ըլլան, որոնք
երբոր թօթվուին, ուտողին բե-
13 րանը կ'իյնան։ Ահա քու ժողո-

վուրդդ՝ քու մէջդ կիներուն
պէս պիտի ըլլան. քու երկրիդ
դուռները անշուշտ քու թշնամի-
ներուդ պիտի բացուին, կրակը
պիտի ուտէ քու նիգերդ։ Պա- 14
շարման համար քեզի ջուրը
քաշէ. բերդերդ ամրացուր.
ցեխի մէջ մտիր, ու կաւը կո-
խէ, և աղիւսին վրաւը նոտա-
գէ. Հոն կրակը քեզ պիտի ու- 15
տէ. սուրը քեզ պիտի կոտրէ,
ու ջրեակի պէս քեզ պիտի հատ-
ցընէ. քեզ ջրեակի պէս շատ-
ցուր. քեզ մարախի պէս շատ-
ցուր։ Քու վաճառականներդ 16
երկինքի աստղերէն աւելի շատ-
ցուցիր. ջրեակը տարածուե-
ցաւ, հոգը թռաւ։ Քու թա- 17
գաւորներդ մարախի պէս, ու
զօրավարներդ անթիւ մարախ-
ներու պէս են, որ ցուրտ օրը
ցանգերու վրայ կը հանգչին,
երբոր արեւը ծագի կը հալին,
ու անոնց տեղը՝ ո՛ր ըլլալը չգի-
տցուիր։ Քու հովիւներդ կը քնա- 18
նան, ով Ասորեստանի թագա-
ւոր. քու ամրաւորականներդ կը
պառկին. քու ժողովուրդդ լեռ-
ներուն վրայ ցրուեցան, ու մէ-
կը չկայ որ ղանդ ժողվէ։ Քու 19
բեկումդ ճար չկայ. քու վէրքդ
անդարմանելի է. ամէն անոնք
որ քու լուրդ կը լսեն, քեզի
համար ծափ պիտի զարնեն.
քանզի ամէն ժամանակ քու չա-
րութիւնդ որո՞ւ վրայ անցած չէ։

ՄԱՐԳԱՐԻՒԹԻՒՆ,
ԸՄԲԱԿՈՒՄԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ա՛ԲԱԿՈՒՄ մարգարէին՝ տե-
սիլքով յայտնուած պատգամը։
2 Մինչև ե՞րբ ով Տէր՝ աղաղակեմ,
ու չլսես, և զրկանաց համար
3 քեզի կանչեմ, ու չազատես։ Ին-
չո՞ւ համար ինծի անօրէնութիւն
կը ցուցընես, և նեղութիւն կ՚ե-
րես ցրնես. քանզի իմ առջև յա-
փշտակութիւն ու զրկանք կայ.
4 և դատ ու վէճ հանող կայ։ Ա-
նոր համար օրէնքը կը խափանի,
ու իրաւունքը՝ ի գործ չդրուիր,
վասն զի անօրէնը արդարին բո-
լորտիքը կ՚առնէ. սա պատճա-
ռաւ դատաստանը ծուռ կ՚ելլէ։
5 Ազգերուն մէջ նայեցէք, ու
տեսէք, և զարմանալով ապշե-
ցէք. վասն զի ձեր օրերուն մէջը
անանկ գործ մը պիտի գործեմ,
որ եթէ չէիք պատմուի, պիտի
6 չհաւատայք։ Քանզի ահա ես պի-
տի յարձընցնեմ Քաղդեացիները,
ան դառն ու արագընթաց ազ-
գը, որ իրենը չեղող բնակու-
թիւններուն տիրելու համար,
երկրին լայնութիւնը կը պտրտի։
7 Ահեղակար սոսկալի և ահարկու է.
անոր դատաստանը ու իշխանու-
8 թիւնը իրմէ կ՚ելլէ։ Անոր ձիերը
ինձերէն աւելի արագաշարժ են,
ու երեկոյեան գայլերէն աւելի
կատաղած են. և անոր ձիաւոր-
ները պիտի յառաջանան, ու անոր
ձիաւորները հեռուէն պիտի
դան, ու կերակուրի վրայ ար-
ագորացող արծիւի պէս պիտի
9 թռչին։ Ամէնքը զրկանաց համար
պիտի գան, դէմդիմաց երես-
ները դէպ՚ի առաջ պիտի ըլլայ,
ու աւազի պէս գերիները պիտի
10 ժողվէ։ Եւ անիկայ թագաւոր-
ները ծաղր պիտի ընէ. ու իշ-
խանները անոր խաղալիք պիտի
ըլլան. անիկայ ամէն պարսպի
վրայ պիտի խնդայ. վասն զի հող
պիտի դիզէ, ու զանիկայ պիտի
առնէ։ Ան առնելը անոր միտքը 11
պիտի փոխուի, ու պիտի հպար-
տանայ. և սա իր զօրութիւնը
իր աստուածոյն Ա՛ԽԵԼՈՒՀ, յանցա-
ւոր պիտի ըլլայ։

Մի՞թէ դուն՝ ի յաւիտենից 12
չե՞ս, ով իմ Տէր Աստուածս,
իմ Սուրբս. պիտի չմեռնինք։
Ո՛վ Տէր՝ զանիկայ դատաստանի
համար որոշեցիր. ով վէմ՝ զա-
նիկայ յանդիմանելու համար հաս-
տատեցիր։ Դուն՝ որ քու աչքերդ 13
չարութիւն տեսնելին մաքուր
են, ու անիրաւութեան նայելու
կարող չես, նենգաւորներուն
ինչո՞ւ կ՚նայիս, ամբարիշտը իրմէ
արդար եղողը կլլած առնելը ինչո՞
կը լռես. Ու մարդը ծովու ձուկե- 14
րուն պէս կ՚ընես, սողուններու
պէս՝ որոնք իրենց վրայ տի-
րող չունին։ Անոնց ամէնը կար- 15
թով կը հանէ. զանոնք իր ուռ-
կանովը կը բռնէ, և զանոնք իր
ցանցովը կը ժողվէ. անոր համար
կ՚ուրախանայ ու կը յնծայ. Ա- 16
նոր համար իր ուռկանին զոհ կը
մատուցանէ, ու իր ցանցին խունկ
կը ծխէ. վասն զի անոնցմով իր
բաժինը գեր, ու իր կերակուրը
պարարտ է։ Արդեօք սա պատ- 17
ճառաւ իր ուռկանը պիտի պար-
պէ, ու միշտ ազգերը կատելին
պիտի չդադրի։

ԳԼ. Բ

Իմ պահպանութեանս տեղը 1
պիտի կենամ, ու պարսպին վրայ
պիտի կայնիմ, ու պիտի սպա-

սեմ, որ տեսնեմ Թէ ինծի հետ
ինչ պիտի խօսի, և Թէ իմ նէոծ
յանդիմանութեանս վասն ինչ
պատասխան պիտի տամ։
2 Եւ Տէրը ինծի պատասխան
տուաւ, ու ըսաւ. Տեսիլքը
գրէ, ու տախտակներու վրայ
յայտնի նշանակէ, որ զանիկայ
կարդացողը համարձակ կարդայ։
3 Քանզի տեսիլքը տակաւին որո-
շուած ժամանակի համար է,
բայց վախճանին կ'արտորայ.
տուա պիտի չելլէ. Թէ որ ու-
շանայ, անոր սպասէ, քանզի ան-
շուշտ պիտի գայ, ետ պիտի
4 չմնայ։ Ահա հպարտ Խոլդոան հո-
գին իր նէրսի դին ուղիղ չէ.
բայց արդարը իր հաւատքովը պի-
5 տի ապրի։ Մանաւանդ գինին կը
կատղեցնէ, հպարտ մարդը հան-
գարտ չիներար, քանզի իր հոգին
դժոխքին պէս կը լայնցնէ,
ու մահուան պէս յագուել չիգտա-
նար. հարստ բոլոր ազգերը իրեն
կը ժողվէ, ու բոլոր ժողովուրդ-
6 ները իր քովը կը գումարէ։ Մի-
Թէ ասոնց ամէնը անոր վրայ ա-
ռակ պիտի չհանեն, ու անոր
համար ծաղրական խօսքերով պի-
տի չըսեն. Վայ անոր որ իրենը
չեղածը կը շատցնէ, (մինչև
ե՞րբ պիտի տևէ.) ու իր վրայ
7 գրաւներ կը բեռնաւորէ։ Մի-
Թէ յանկարծ քեզ խածնողները
պիտի չելլեն, ու քեզի նեղու-
Թիւն տուողները պիտի չարթնա-
նան, և դուն անոնց աւար պի-
8 տի չըլլաս։ Որովհետև դուն
շատ ազգեր կողոպտեցիր, քեզ
ալ ժողովուրդները բոլոր մնա-
ցորդները պիտի կողոպտեն, մարդ-
կայ արիւններուն համար, ու
երկրին, քաղաքին և բոլոր անոր
մէջը բնակողներուն գործածին
համար։
9 Վայ անոր՝ որ իր տունը հա-
մար շար ագահութեամբ բան կը
վաստկի, որպէս զի իր բոյնը
բարձր տեղ դնէ, չարչին ձեռ-
քէն զինքը ազատելու համար։
10 Շատ ժողովուրդներ կատղեցիր,
քու տանդ վրայ անարգանք բե-
րիր, և քու հոգւոյդ դէմ մեղք
գործեցիր։ Քանզի քարը պատէն 11
պիտի աղաղակէ, ու դերանը
ղէնդին փայտերուն մէջէն պա-
տասխան պիտի տայ անոր։
Վայ անոր՝ որ արիւնով 12
քաղաք կը շինէ, ու անիրաւու-
Թեամբ աւան կը հաստատէ։ Ա- 13
հա ասիկայ զօրից Տէրոջմէն չէ,
որ ժողովուրդները կրակի հա-
մար կ'աշխատին, ու ազգերը պա-
րապ տեղը կը յոգնեին։ Քանզի 14
երկիրը՝ Տէրոջը փառացը գիտու-
Թեամբը պիտի լեցուի, ինչպէս
որ ջուրերը ծովը կը ծածկեն։
Վայ դէնդ՝ որ քու ընկերիդ 15
գինի կը խմցնես, և քու սրբե-
ցուցիչ բմնդելիքդ առաստ կը բաշ-
խես, որ ուրիշներն ալ գիտցողը-
նես, որպէս զի անոնց մերկու-
Թիւնը տեսնես։ Փառքէն աւելի 16
ամօթով կշտացար. դուն ալ
խմէ, ու մերկացիր։ Տէրոջը աջ
ձեռքին բաժակը քեզի պիտի
դառնայ, և քու փառացդ վրայ
անարգանք պիտի գայ։ Քանզի 17
Լիբանանին զրկանքը քեզ պիտի
ծածկէ, ու գազաններուն յա-
փշտակութիւնը պիտի վախցը-
նէ, մարդոց արիւններուն հա-
մար, ու երկրին, քաղաքին և
բոլոր անոր մէջը բնակողներուն
գործածին համար։ Ի՞նչ օգուտ 18
ունի պատկառուածին քանդա-
կած կուռքը, ձուլածոյ կուռ-
քը, և սուտ ուսուցիչը, որ
ղը, որ շինողը իր շինած բա-
նին առաւելի, ու համր կուռ-
քեր շինէ։ Վայ անոր՝ որ փայ- 19
տին կ'ըսէ. Արթնցիր, և համր
քարին. Ելիր. միթէ անիկայ բան
մը պիտի ուսուցանէ. ահա անի-
կայ ոսկիով ու արծաթով պա-
տած է, բայց անոր մէջը ամ-
նևին հոգի չկայ։ Սակայն Տէրը 20
իր սուրբ տաճարին մէջն է. անոր
երեսին առջեւը լռուա կեցէք՝ ով
բոլոր երկիր։

ԳԼ. Գ

1 Շ Իկիմնօթի վրայ. Ամբա-
2 կում մարգարէին աղօթքը՝ Ո՛վ
Տէր՝ քա լսեցի զեկոյցդ, ո՛վ վախ-
ցայ. քա գործդ տարիներուն
մէջը նորոգէ, ո՛վ Տէր. տարի-
ներուն մէջը գիտցուր. բարկու-
թեան մէջ ողորմութիւն յիշէ:
3 Աստուած Թեմանէն եկաւ,
ու Սուրբը Փառան լեռնէն.
(Սէլայ.) անոր փառքը երկինքը
ծածկեց. ու երկիրը անոր գո-
4 վաբանութիւնովը լեցուեցաւ: Եւ ա-
նոր պայծառութիւնը լոյսի պէս
էր. անոր ձեռքին՝ ճառագայթ-
ներ կ՚ելլէին, ու անոր զօրու-
5 թեանը ծածկոյթը հոն էր. Ա-
նոր առջևէն ժանտախտը կ՚ել-
լար, և անոր ոտքերուն առջևէն
հրատարձակ առնդը կ՚ելլէր:
6 Անիկա կայնեցաւ, ու երկիրը
չափեց. նայեցաւ, և ազգերը
ցրուացուց. ու յաւիտենական
լեռները փշրուեցան, և վաղեմի
բլուրները խոնարհեցան. անե-
կայ յաւիտենական ճամբաներ
ունի:
7 Քուշանի վրաններուը նեղու-
8 թեան տակ տեսայ. Մադիամա-
երկրին վրաններուը դողացին: Մի-
թէ գետերուն բարկացա՞ Տէրը,
քա սրտմտութիւնդ գետերուն
վրա՞յ էր, բարկութիւնդ ծովուն
վրա՞յ էր, որ քա ձիերդ, ու
փրկութեան կառքերդ հեծար:
9 Քա տակդ բղպղավին մերկ ե-
ղաւ, Իսրայէլի ցեղերուն երդ-
նումներուդ, ու ես՝ խօսքիդ
պէս. (Սէլայ.) երկիրը գետե-
10 րով պատուեցիր: Լեռները
քեզ տեսան, ու դողացին. ջուր-
երուն յորդութիւնը անցաւ.
անդունդը իր ձայնը տուաւ, ու
11 ձեռքերը վեր վերցուց: Արևը
ու լուսինը իրենց կայքին մէջը
կայնեցան. անոնք քա նետե-
րուդ լուսովը, և քա շողշողուն
նիզակիդ պայծառութիւնովը
քալեցին: Երկրին վրայ սրտմ- 12
տութեամբ պտըտեցար, ու
բարկութեամբ ազգերը կոխե-
ցիր: Քա ժողովուրդիդ փրկու- 13
թեանը համար՝ քա օծեալիդ
հետ փրկութեան համար ելար.
անօրէնին տունէն գլուխ ձգմե-
ցիր, հիմը մինչև պարանոցը
բանալով: (Սէլայ:) Իրենց գա- 14
ւառապետներուն իրենց գիւղա-
ներուն գլուխը խոցոտեցիր.
պես ցրուելու համար փոթորիկի
պէս եկան, անոնց ուրախու-
թիւնը՝ անառակը գաղտուկ ու-
տելու պէս էր: Քու ձիերովդ 15
ծովուն վրայ՝ շատ ջուրերուն
խառնութիւնը վրայ քալեցիր:
Լսեցի, ու սիրտս սարսափեցաւ. 16
ձայնէն շրմունքներս դողացին.
ոսկորներուս մէջը փտութիւն
մտաւ, ու ես տեղս սարսա-
փեցայ, որ հանդստութիւն ու-
նենամ նեղութեան օրը, երբոր
ժողովուրդին ելլէ ան որ իր
գունդերովը անոր վրայ պիտի
յարձակի:
Թէ և թզենին ընձիւղ չտայ, 17
ու որթերուն վրայ պտուղ չըլլայ,
և ձիթենիին բերքը սպառ,
արտերը կերակուր չտան, ոչ վա-
րախնէն ոչխարը կտրի, և գոմե-
րուն մէջ արջառ չըլլայ, Սակայն 18
ես Տէրոջմով պիտի ցնծամ. իմ
փրկութեանս Աստուածովը պիտի
ուրախանամ: Տէր Եհովան իմ 19
զօրութիւնս է, ու իմ ոտքերս
եղնիկի ոտքերուն պես պիտի ընէ,
և պես իմ բարձր տեղերուս վրայ
պիտի պտըտցնէ: Գլխաւորին ե-
գեցաղին, իմ զարնուածս նուա-
գարանիներուս վրայ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՓՈՆԻԱՅ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Տէրոջը խօսքը՝ որ եղեկիայի որդւոյն Ամարիայի որդւոյն Գոդոդոլիայի որդւոյն Քուսիի որդւոյն Սոփոնիային եղաւ , Յուդայի Թագաւորին Ամմնի որ-
2 դւոյն Յոսիային օրերը : Երկրի երեսէն ամէն բանը բոլորովին պիտի կորընչցնեմ, կ'ըսէ Տէրը:
3 Մարդը ու անասունը պիտի կորընչցնեմ. երկինքին թռչուններըը , ու ծովուն ձուկերը , և գայթակղութիւնները ամբարիշտներուն հետ պիտի կորընչցնեմ, ու երկրիս երեսէն մարդը պիտի կտրեմ, կ'ըսէ Տէրը :
4 Եւ իմ ձեռքս Յուդայի վրայ , ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչները վրայ պիտի երկնցնեմ. ու սա տեղէս բնաջինջ պիտի ընեմ Բահաղին մնացորդը , քուրմերուն անունը՝ քահանաներուն հետ ,
5 Եւ տանիքներու վրայ երկինքի զօրքերուն երկրպագութիւն ը-նողները , ու երկրպագութիւն ընողները Տէրոջմով երդում ընողները , և Մելքոմով երդում ը-
6 նողները , Ու Տէրոջմէ հետ դարձողները , ու Տէրը չփնտռողները , և զանիկայ չխնդրողները :
7 Տէր Եհովային առջեւը լուռ կեցէք . քանի Տէրոջը օրը մօտ է . քանի Տէրը զոհ պատրաստեց , իր կոչնականները հրաւիրեց :
8 Եւ պիտի ըլլայ որ Տէրոջը զոհին օրը՝ իշխանները ու թագաւորին տղաքները , ու բոլոր օտար զգեստ հագնողները պի-
9 տի պատժեմ: Եւ ան օրը ահմին վռայէն բոլոր յոխկողները՝ իրենց տիրոջը տունը զրկանքով ու նենգութեամբ լեցնողները
10 պիտի պատժեմ: Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ կ'ըսէ Տէրը , Ձկանց դռնէն աղաղակի ձայն , և Մաճենայէն հառաչանք , ու բլուրներէն մեծ կտաւրած պիտի ըլլայ :
11 Ողբացէք՝ ով Մաքթեսի բնակիչներդ . քանզի բոլոր վաճառական ժողովուրդը կորսուեցաւ , բոլոր արծաթ բեռնողները կտրեցան :
12 Ու պիտի ըլլայ որ ան ժամանակը՝ Երուսաղէմը ճրագներով պիտի քննեմ, ու գինիի ցեխ իրենց վրայ հանգիստ նստող մարդիկները պիտի պատժեմ, որոնք իրենց սրտին մէջը կ'ըսեն . Տէրը ոչ բարիք պիտի
13 ընէ , և ոչ չարիք : Եւ անոնց ստացուածքը՝ աւար , ու անոնց տուներըը՝ աւերակ պիտի ըլլան . և տուներ պիտի շինեն , բայց անոնց մէջը պիտի չբնակին , ու այգիներ պիտի տնկեն , բայց անոնց գինին պիտի չխմեն :
14 Տէրոջը մեծ օրը մօտ է , մօտ է , ու խիստ կ'արտորայ . Տէրոջը օրուան ձայնը հո՛ գոյ . զօրաւորը հոն դառնապէս պիտի
15 աղաղակէ : Այն օրը բարկութեան օր է . նեղութեան ու տառապանաց օր , կործանման ու աւերման օր , խաւարի ու մէգի օր , ամպի ու մառախուղի օր է .
16 Պարսպաւոր քաղաքներու դէմ , և բարձր աշտարակներու դէմ
17 փողի ու աղաղակի օր է : Ու մարդիկներըը նեղութեան մէջ պիտի ձգեմ. և կոյրերու պէս պիտի պտըտին , քանզի Տէրոջը դէմ մեղք գործեցին , ու անոնց արիւնը փոշիի պէս , ու մարմինները աղբի պէս պիտի թափուի :
18 Տէրոջը բարկութեան օրը՝ ա-

նանց արծաթը ու ոսկին անգամ զանոնք ազատելու կարող պիտի չըլլան. հապա բոլոր երկիրը ա-նով նախանձին կրակովը պիտի ոչնչա. քանզի անկէց իսկոյն շուտով երկրին բոլոր բնակիչնե-րը պիտի հատցընէ:

ԳԼ. Բ

1 Հնոնեցէք ձեր անձերը, քնոնե-
2 ցէք, ո՛վ չամչցող ազգ, Դեռ նախասահմանութիւնը չծնած, օրը մղեղի պէս չանցած, դեռ Տէրոջը սաստիկ բարկութիւնը ձեր վրայ չհկած, դեռ Տէրոջը բարկութեան օրը ձեր վրայ չ-
3 կած: Տէրը փնտռեցէք՝ ո՛վ եր-կրին բոլոր խոնարհներդ, գուք որ անոր իրաւունքը կ՚ընէք. արդարութիւն փնտռեցէք, խոնարհութիւն փնտռե-ցէք, գուցէ Տէրոջը բարկու-
4 թեան օրը պահուիք: Քանզի Գազան պիտի թողուի. Ասկա-ղոնը ամայի պիտի ըլլայ. Աշդո-դացիները կէս օրուան առեն պիտի վռնտուին. և Ակկարոնը արմա-
5 ւէն պիտի խլուի: Վա՛յ ծովե-զերքը բնակողներուն, Քերեթի ներուն ազգին. Տէրոջը խօսքը քեզի դէմ է, ո՛վ Փղշտացւոց երկիրը Քանան. քեզ ալ պիտի աւրեմ, անոնկ որ բնակիչ չու-
6 նենաս: Եւ ծովեզերքը՝ հովիւ-ներու բնակարաններ, ոչ ուս-զանոնք, ու հօտերու փարախ-
7 ներ պիտի ըլլայ: Եւ ծովեզերքը՝ Յուդայի տանը մնացորդին պի-տի ըլլայ. հոն պիտի արած-են. երիկուընը Ասկաղոնի տուներուն մէջ պիտի պառկին. քանզի ա-նոնց Տէր Աստուածը անոնց այ-ցելութիւն պիտի ընէ. և անոնց գերութիւնը պիտի դարձընէ:
8 Մոաբին նախատինքը, ու Ամմոնի որդւոցը հայհոյութիւն-ները լսեցի, որ անոնք իմ ժողո-վուրդս նախատեցին, ու անոնց սահմանին դէմ հպարտացան:
9 Ասոր համար Իսրայէլին Աստու-ածը՝ զօրոց Տէրը ըսած է, կենդանի եմ ես, որ Մոաբը Սոդոմի պէս, ու Ամմոնի որ-դիքը Գոմորի պէս՝ եղինճներու կալատեղ, և աղի հանք, ու յաւիտեան ամայութիւն պիտի ըլլայ. իմ ժողովուրդս ան-ցորդը զանոնք պիտի յափշտակէ, ու իմ ազգիս մնացորդները զա-նոնք պիտի ժառանգեն:
10 Ասիկա անոնց հպարտութեանը հա-մար իրենց պիտի ըլլայ. քանզի անոնք զօրոց Տէրոջը ժողովուր-դը նախատեցին, ու անոր դէմ հպարտացան:
11 Տէրը անոնց վրայ ահարկու պիտի ըլլայ. քանզի անկէց երկրին բոլոր աստուած-ները բնաջինջ պիտի ընէ, և ազ-գայ բոլոր կղզինները՝ ամէն մէկը իր տեղէն երկրպագութիւն պի-տի ընեն անոր:
12 Դուք ալ՝ ո՛վ Եթէովպացիք՝ իմ սրովս պիտի սպանուիք:
13 Եւ անկէց իր ձեռքը հիւսի-սին վրայ պիտի երկնցընէ, ու Ասորեստանին պիտի կորնչեց-նէ. և Նինուէն աւերակի, ու անապատի պէս չոր երկրի պիտի դարձընէ. Եւ անոր մէջը հօտեր՝
14 ազգայ բոլոր գազաններուը պիտի պառկին. հաւալուսը ու ոզնին ալ՝ անոր խոյակներուն մէջ աեղ-ուանքը գիշերը պիտի անցընեն. պատուհաններէն ձայն պիտի հնչուի. ահեղութիւն մէջ աւե-րած պիտի ըլլայ. քանզի եղևե-նափայտը պիտի քակուի:
15 Զուսաեղ քաղաքը ասիկայ է, որ ապահովութեամբ կը բնակէր, որ իր սրտին մէջը կ՚ըսէր թէ՝ Ես եմ, ու ինծմէ ուրիշ չկայ. ի՜նչպէս աւերակ, ու գազանաց խշտի եղաւ. անկէ ամէն անց-նողը պիտի սուլէ, ու ձեռքը պիտի շարժէ:

ԳԼ. Գ

1 Վա՛յ ապստամբ ու պիղծ ու-
2 ղտին, հարստահարութիւն ը-նող քաղաքին: Խօսք մտիկ չը-րաւ, խրատ չընդունեց. Տէրոջը չապաւինեցաւ, իր Աստուծոյն

3 չմօտեցաւ։ Անոր իշխանները ա-
նոր միջը մռնչող առիւծներ են,
անոր դատաւորները երեկոյեան
գայլեր են, որ մինչեւ առաւօ-
4 տան մը չեն թողուր։ Անոր մար-
գարէները ունայնամիտ ու նենգա-
ւոր մարդիկներ են. անոր քա-
հանաները սրբութիւնը պղծեցին,
5 ու օրէնքը բռնադատեցին։ Ա-
գար Տէրը անոր միջն է. անիր-
կայ անօրէնութիւն չգործեր.
առաւօտ առաւօտ իր իրաւունքը
՚ի լոյս կը հանէ, ու եան չմնար,
բայց անիրաւը ամչնալ չգիտեր։
6 Ազգերը բնաջինջ ըրի. անոնց
աշտարակները կործանեցան. ա-
նոնց փողոցները աւերեցի, անոնք
որ անոնցմէ անցնող չըլլայ. ա-
նոնց քաղաքները ամայացան,
7 անմարդ ու անբնակ եղան։ Ըսի
որ՝ Զիս անշուշտ կը վախնաս, ու խրատ պիտի ըն-
դունիս. և անոր բնակարանը
բնաջինջ չըլլայ, որչափ որ զանձ-
կայ պատժեմ. սակայն անոնք
կանուխ եղան, ու իրենց բոլոր
գործերը ապականեցին։
8 Ուրեմն կը սպասեցէք, կ՚ը-
սէ Տէրը, մինչեւ ան օրը՝ որ որսի
համար ոտք ելլեմ. քանզի իմ
վճիռս ազգերը ժողվել, թա-
գաւորութիւնները դատարկել
է, որ անոնց վրայ իմ սրտմտու-
թիւնս՝ իմ բոլոր սաստիկ բար-
կութիւնս թափեմ. քանզի բո-
լոր երկիրը իմ նախանձիս կրա-
կովը պիտի ապառի։
9 Վասն որ ան ժամանակը ժո-
ղովուրդներուն շրթունքները մա-
քուր շրթունքներու պիտի դար-
ձընեմ, որ ամենքը Տէրոջը ա-
նունը կանչեն, ու մէկ սրտով
10 անոր ծառայութիւն ընեն։ Ե-
թովպիայի գետերուն անդիմի
կողմէն իմ ցրուածներուս աղջիկը՝ իմ ընծա-
11 յաս պիտի բերեն։ Ան օրը պի-
տի չամչնաս քու բոլոր գործ-
քերէդ, որոնցմով ինծի դէմ
յանցանք ըրիր. քանզի ան ա-
տենը քու հպարտութիւնդ
12 զուարճացողները քու միջիդ պի-
տի վերցընեմ. ու մէյմըն ալ
իմ սուրբ լեռանս վրայ գոռո-
զութիւն պիտի չընես։ Եւ քու
մէջդ խոնարհ ու աղքատ ժողո-
վուրդ մնացորդ պիտի թողում,
ու Տէրոջը անունը պիտի յու-
սան։ Իսրայէլին մնացորդը ան-
13 րէնութիւն պիտի չընեն, ու
սուտ պիտի չխօսին, և անոնց
բերնին մէջ նենգաւոր լեզու պի-
տի չգտնուի. քանզի անոնք պի-
տի արածին, ու պիտի պառկին,
ու վախցնող պիտի չըլլայ։
14 Ցնծա, ով Սիօնի աղջիկ, բար-
ձրաձայն ազաղակէ, ով Իսրա-
յէլ. բոլոր սրտով ուրախ ու
զուարթ եղիր, ով Երուսաղէմի
աղջիկ։ Տէրը քու դատաստան-
ներդ վերցուց, քու թշնամիդ
վռնտեց. Իսրայէլին թագաւո-
րը՝ Տէրը քու միջդ է. միյմըն
ալ չարիք պիտի չտեսնես։
16 Ան օրը Երուսաղէմին պիտի
ըսուի. Մի վախնար, ո՛ Սիօնին՝
Չեռքերդ չխուլնան։ Քու Տէր
17 Աստուածդ քու միջդ զօրաւոր
է, անիկա փրկէ պիտի փրկէ.
անիկա քեզի համար ուրախու-
թեամբ պիտի դադրանայ, ու
իր սիրովը հեղի թողութեան պի-
տի տայ, և քու վրադ ցնծու-
18 թեամբ պիտի ուրախանայ։ Հան-
դիսաւոր ատենները քու համար տրտում-
ցածները պիտի ժողվեմ, որոնք
քեզմէ եկին, ու անոնց վրայ նա-
խատինքը բեռ եր։ Ահա ես ան
19 ժամանակը՝ քու բոլոր նեղիչնե-
րուդ պիտի սպառեմ. և կաղը
պիտի ազատեմ, ու վռնտուածը
պիտի ժողվեմ. և զանոնք գո-
վեցի ու անուանի պիտի դնեմ
ան բոլոր երկիրներուն մէջ ուր
որ նախասինքը կրեր եին։
20 Ան ատենը ձեզ եկ պիտի բերեմ,
և ան ատենը ձեզ պիտի ժողվեմ.
վասն զի երկրիս բոլոր ժողո-
վուրդներուն մէջ ձեզ անուանի
ու գովելի պիտի դնեմ, երբոր ձեր
գերութիւնը ձեր աչքերուն առ-
ջեւ դարձընեմ, կ՚ըսէ Տէրը։

ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ

ԵՆԳԵԱՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Բայց՝ թագաւորելէ երկոտասան տարիներ վեցերորդ ամիսը՝ ամսուն առաջին օրը՝ Տէրոջը խօսքը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Յուդայի իշխանին Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին, ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան Յեսուէին եղաւ, 2 ըսելով. Զօրաց Տէրը կը խօսի ու այսպէս կ՚ըսէ. Ա՛ժողովուրդը կ՚ըսէ թէ, ժամանակը չէ հասած, Տէրոջը տունը շինելու ժամանակը։ 3 Եւ Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, ըսելով. 4 Արդեօք ժամանակ է որ դուք ձեզի նստարդ տուներու մէջ բնակիք, ու այս տունը աւերակ մնայ։ 5 Հիմա զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ձեր ճամբաներուն վրայով մտածեցէք։ 6 Շատ ցանեցիք, բայց քիչ բերիք. կ՚ուտէք, բայց չէք շատնար. կը խմէք, բայց չէք հագնիր. հագուստ, բայց չատրցար. ու վարձքով բանուորը՝ ծակ քսակի համար կը վաստկի էր վարձքը։

7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ. Ձեր ճամբաներուն վրայով մտածեցէք։ 8 Լեռը ելէք, փայտ բերէք, ու տունը շինեցէք, և անոր պիտի հաճիմ, ու պիտի փառաւորիմ, կ՚ըսէ Տէրը։ 9 Շատ նայեցար, և ահա քիչ եղաւ. ձեր տուներուն մէջ բերիք, բայց անոր վրայ փչեցի։ Ինչո՞ւ համար՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։ Իմ տունս համար, որ աւերակ է, ու ձեզմէ ամէն մէկը իր տունը կը վազէ։ 10 Անոր համար երկինքը ձեր վրայէն էր ցօղը եւս կը պահէ, ու երկիրն ալ իր պտուղը չտար։ 11 Ու ես երկրի վրայ, ու լեռներուն վրայ, և ցորենին վրայ, ու գինիին վրայ, ու ձիթենիին վրայ, ու դեռատի բերքերուն վրայ, և մարդոց վրայ, ու անասուններուն վրայ, և ձեռագործ բոլոր վաստակին վրայ՝ երաշտութիւն կանչեցի։

12 Ան առնելը Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլը, ու մեծ քահանան Յովսեդեկեան Յեսուէն, և ժողովուրդին բոլոր մնացորդը մոխիր բրին իրենց Տէր Աստուծոյն ձայնին, ու Անգէ մարգարէին խօսքերուն, ինչպէս որ իրենց Տէր Աստուածը զանիկայ խրկեր էր. ու ժողովուրդը Տէրոջը երեսէն վախցաւ։ 13 Եւ Տէրոջը դեսպանը Անգէն՝ Տէրոջը դեսպանութեամբը ժողովուրդին խօսեցաւ, ու ըսաւ. Ես ձեզի հետ եմ, կ՚ըսէ Տէրը։ 14 Եւ Տէրը՝ Յուդայի իշխանին՝ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին հոգին, ու մեծ քահանային Յովսեդեկեան Յեսուէին հոգին, և ժողովուրդին բոլոր մնացորդին հոգին արթնցուց, ու գացին, և իրենց Աստուծոյն՝ զօրաց Տէրոջը տանը մէջ աշխատեցան։ 15 Դարեհ թագաւորին երկրորդ տարին՝ վեցերորդ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը։

ԳԼ. Բ

1 Եօթնեերորդ ամսուն քսանումէկերորդ օրը Անգէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, ըսելով. 2 Հիմա Յուդայի իշխանին՝ Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլին, ու մեծ քահանային՝ Յովսեդեկեան Յեսուէին, և ժողովուրդին մնացորդին խօսէ ու ըսէ. Ձեր մէջը մնացած ո՞վ 3

կայ, որ առ առաջի փառաւորութեամբը տեսած ըլլայ, ու հիմա զանիկայ ինչպէս կը տեսնէք, միթէ ասիկայ անար քալը ոչինչ բանի մը պէս չի ձեր աչքերուն առջեւը։ Բայց արդ ղօրացիը՝ ով Յօրսաբաբէլ, կ'ըսէ Տէրը, և ով Յեհոսեդեկեան Յեսու մեծ քահանայ՝ ղօրացիը, ու դուք՝ ով երկրին բոլոր ժողովուրդը՝ ղօրացէք, կ'ըսէ Տէրը, ու աշխատեցէք, քանզի ես ձեզի հետ եմ, կ'ըսէ ղօրաց Տէրը, Ինչպէս որ ձեր եգիպտացւէն ելած առեն՝ ձեզի հետ խօսք կապեցի, ու իմ Հոգիս ձեր մէջը կը կենայ, մի վախնաք։ Քանզի ղօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Քիչ առենէն եւթը՝ ետեւէն երկինքը ու երկիրը, և ծովը, ու ցամաքը պիտի շարժեմ։ Դեռ ամէն ազգերը պիտի շարժեմ, ու ամէն ազգերուն ցանկալի բաները պիտի գան, և առ առաջը փառքով պիտի լեցնեմ, կ'ըսէ ղօրաց Տէրը։ Արծաթը իմն է, ու ոսկին իմն է, կ'ըսէ ղօրաց Տէրը։ Այս վերջի առեր փառքը՝ առջինէն մեծ պիտի ըլլայ, կ'ըսէ ղօրաց Տէրը, ու այս տեղս խաղաղութիւն պիտի տամ, կ'ըսէ ղօրաց Տէրը։ Դարեհի երկրորդ տարին՝ ինեներորդ ամսուն քառասնչորսերորդ օրը՝ Ագէ մարգարէին ձեռքովը Տէրոջը խօսքը եղաւ, ըսելով, Ղօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Հիմա օրէնքին վրայով հարցմանքը բեր քահանաներուն, ու ըսէ, Թէ որ մէկ մարդ մը իր հանդերձին քղանցքովը՝ առաջ միս վերցնէ, ու քղանցքովը հացի, կամ ապուրի, կամ դինիի, կամ ձէթի, կամ իրենց և ինչ կերակուրի դպչի, անիկայ սուրբ կ'ըլլա՞յ։ Եւ քահանաները պատասխան տուին, ու ըսին, Ո՛չ։ Եւ Անգէ ըսաւ, Թէ որ մեռելէ պղծուած մը ասոնց մէկուն դպչի՝ ըլլայ, կը պղծուի՞։ Եւ քահանաները պատասխան տուին, ու ըսին, Կը պղծուի։ Եւ Անգէ պատասխանեալ տուաւ, ու ըսաւ, Այսպէս է ասոր ժողովուրդը, և այսպէս է ասոր ազգը իմ առջեւս, կ'ըսէ Տէրը, ու այսպէս է իրենց ձեռացը բոլոր գործքը, ու ինչ որ հոն ընծայ կը մատուցանեն՝ պղծած է։ Ուրեմն հիմա աս օրէն առաջ եղածը մտածեցէք, երբոր դեռ Տէրոջը տաճարին մէջ քար քարի վրայ դրուած չէր։ Որ ան առենը երբոր մէկը քսան չափ ցորենի դեղին քովը կ'երթար, տասը չափ կը գտնուէր։ Որ երբոր իր գինեայ աւազանին քովը կ'երթար՝ հինգ ձանկն յիսուն չափ հանելու, քսան չափ կը գտնուէր։ Ձեզ, ու ձեր ձեռացը բոլոր գործքը խորշակահարութեամբ և դալուկով ու կարկտովը զարկի, ասկայն ինծի չդարձաք, կ'ըսէ Տէրը։ Հիմա աս օրէն առաջ եղածը մտածեցէք, Տէրոջը տաճարին հիմնարկութեան օրէն, մտածեցէք։ Հունտը տակաւին ամբարին մէջն է, և որմզը ու թզենին և նռնենին ու ձիթենին դեռ պտուղ չտուին, աս օրէնէ ի վեր պիտի օրհնեմ։ Եւ Տէրոջը խօսքը երկրորդ անգամ Անգէին եղաւ ամսուն քառասնչորսերորդ օրը՝ ըսելով, Յուդայի իշխանին Զօրաբաբէլին խօսէ, ու ըսէ, Ես երկինքը ու երկիրը պիտի շարժեմ, Եւ թագաւորութեանց աթոռը տակնուվրայ պիտի բնեմ, ու ազգաց թագաւորութիւնները զօրութիւնը պիտի կորսընցնեմ, և կառքը, ու անոր հեծեալները տակնուվրայ պիտի բնեմ, և ձիերը, ու անոնց հեծեալները պիտի իյնան, ամէն մէկը իր եղբօրը սրովը։ Ան օրը՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը, քեզ պիտի առնեմ՝ ով Սաղաթիէլեան Զօրաբաբէլ՝ իմ ծառա, կ'ըսէ Տէրը, ու քեզ կնիքի պէս պիտի դնեմ, քանզի քեզ ընտրեր եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ

ՕՐԱԲԱՐԻՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Դարեհէն երկրորդ տարին ութերորդ ամսոյն՝ Տէրոջը խօսքը Ադովի որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա մարգարէին
2 եղաւ՝ ըսելով՝ Տէրը ձեր հայրերուն խիստ բարկացաւ։
3 Ու անոնց ըսէ՝ Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ՝ Ինծի դարձէք՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը՝ ու ես ձեզի պիտի դառնամ՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը։
4 Ձեր հայրերուն պէս մի ըլլաք, որ առջի մարգարէները անոնց կը կանչէին՝ ըսելով՝ Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ՝ Ձեր չար ճամբաներէն ու չար գործերէն դարձէք, բայց անոնք մտիկ չըրին ու ինծի ականջ չտուին,
5 կ՚ըսէ Տէրը։ Ձեր հայրերը ո՞ւր են, ու մարգարէները յաւիտեան կ՚ապրի՞ն։
6 Սակայն իմ խօսքերս ու հրամանները որ իմ ծառաներուս մարգարէներուն պատուիրեր էի, ձեր հայրերուն չհասա՞ն. խակ անոնք դարձան ու ըսին՝ Զօրաց Տէրը ինչ որ մեզի ընելու որոշեր էր՝ մեր ճամբաներուն ու գործերուն համեմատ՝ այնպէս մեր վրայ՝ ի գործ դրաւ։
7 Դարեհին երկրորդ տարին՝ տասնմէկերորդ ամսուն՝ այսինքն Սեբաթ ամսուն քսանուչորսերորդ օրը՝ Տէրոջը խօսքը Ադովի որդւոյն Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա մարգարէին եղաւ՝
8 ըսելով՝ Գիշերով տեսայ որ՝ ահա աշխատ ձիի վրայ հեծած մարդ մը ձորին մէջը եղող մրտենիներուն մէջտեղը կը կայնէր, ու անոր ետեւը՝ աշխատ, սիրամարգ
9 ու ճերմակ ձիեր կային։ Ու ըսի՝ Ասոնք ի՞նչ են՝ իմ տէր, ու ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ՝ Ասոնց ինչ ըլլալը քեզի պիտի ցուցնեմ։
10 Եւ մրտենիներուն մէջը կայնող մարդը պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ՝ Ասոնք անոնք են՝ որ Տէրը խրկեց երկիրը պտըտելու համար։
11 Ու մրտենիներուն մէջը կայնող Տէրոջը հրեշտակին պատասխան տուին՝ ու ըսին՝ Երկիրը պտըտեցանք, և ահա բոլոր երկիրը հանգստաւէտ կը նստի։
12 Եւ Տէրոջը հրեշտակը պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ՝ Ո՛վ զօրաց Տէր՝ մինչեւ երբ չես ողորմիր Երուսաղէմին՝ ու Յուդայի քաղաքներուն՝ որոնց դէմ եօթանասուն տարին բարկացար։
13 Եւ Տէրը ինծի հետ խօսող հրեշտակին բարի խօսքերով՝ ու մխիթարական խօսքերով պատասխան տուաւ։
14 Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտակը ինծի ըսաւ՝ Կանչէ ու ըսէ՝ Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ՝ Երուսաղէմի համար, ու Սիովնի համար մեծ նախանձով կը նախանձիմ։
15 Եւ հանգիստ եզող ազգերուն խիստ շատ բարկացած եմ՝ քանի որ ես քիչ բարկացայ, ու անոնք չարիքը աւելցուցին։
16 Անոր համար Տէրը այսպէս կ՚ըսէ՝ Երուսաղէմին ողորմութեամբ դարձայ՝ իմ տունս անոր մէջ պիտի շինուի, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, ու Երուսաղէմի վրայ չափ պիտի քաշուի։
17 Դարձեալ կանչէ ու ըսէ՝ Զօրաց Տէրը այսպէս կ՚ըսէ՝ Իմ քաղաքներս նորէն բարիքներով պիտի յորդին, և Տէրը նորէն Սիովնը պիտի մխիթարէ, ու նորէն Երուսաղէմը պիտի ընտրէ։

18 Եւ աչքերս վերցուցի ու նայեցայ. և ահա չորս եղջիւր:
19 Ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի. Առնք ի՞նչ են. ու ինծի ըսաւ. Առնք են ան եղջիւրները՝ որոնք Յուդան, Իսրայէլը, ու
20 Երուսաղէմը ցրուեցին: Եւ Տէրը ինծի չորս արուեստաւոր ցուցուց:
21 Ու ըսի. Առնք ի՞նչ բանի կու գան. և անիկայ խօսեցաւ, ու ըսաւ. Առնք են ան եղջիւրները՝ որ Յուդան ցրուեցին, այնպէս որ մարդ մը չկրցաւ իր գլուխը վերցնել. ուստի առնք եկան, որ զանոնք վախցընեն, ու Յուդայի երկրին վրայ՝ զանիկայ ցրուելու համար եղջիւր վերցնող ազգերուն եղջիւրները վար ձգեն:

ԳԼ. Բ

1 Եւ աչքերս վերցուցի, ու նայեցայ. և ահա մէկ մարդ մը՝ որուն ձեռքին մէջ չափերու շղթա կար:
2 Ու ըսի. Դուն ո՞ւր կ'երթաս. ու ինծի ըսաւ. Երուսաղէմը չափելու, որ լայնութիւնը որչափ, ու երկայնութիւնը որչափ ըլլալը տեսնեմ:
3 Եւ ահա ինծի հետ խօսող հրեշտակը ելաւ, ու անոր դիմացը
4 ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ. Ու անոր ըսաւ. Վազէ՝ ատ երիտասարդին խօսէ ու ըսէ. Երուսաղէմը առանց պարսպի պիտի բնակուի, մարդոց ու անասուններու բազմութիւնը համար, որ անոր
5 մէջը պիտի ըլլան: Եւ ես անոր բոլորտիքը հրկիզեն պարիսպ պիտի ըլլամ, կ'ըսէ Տէրը, ու անոր մէջը փառաց համար պիտի ըլլամ:
6 Աղէ՛ աղէ, հիւսիսի երկրէն փախէք, կ'ըսէ Տէրը. քանզի ձեզ երկինքի չորս հովերուն պէս
7 ցրուեցի, կ'ըսէ Տէրը: Աղէ՛ քեզ ազատէ, ով Սիօն, որ Բաբելոնի աղջիկանը հետ կը բնակիս:
8 Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Փառաց ետևէն զիս ձեզ կողոպտող ազգերուն խրկեց. քանզի ձեզի դպչողը, իր աչքին բիբին կը դպչի:
9 Վասն զի ահա ես իմ ձեռքս անոնց վրայ պիտի շարժեմ, ու անոնք իրենց ծառաներուն աւար պիտի ըլլան. ու պիտի գիտնաք որ զօրաց Տէրը զիս խրկեր է:
10 Ցնծա, և ուրախացիր՝ ով Սիօնի աղջիկ. քանզի ահա ես կու գամ, ու քու մէջդ պիտի բնակիմ, կ'ըսէ Տէրը:
11 Եւ այն օրը շատ ազգեր Տէրոջը պիտի յարին, ու ինծի ժողովուրդ պիտի ըլլան, և ես քու մէջդ պիտի բնակիմ, ու պիտի գիտնաս որ զօրաց Տէրը զիս քեզի խրկեր է:
12 Եւ Տէրը իր բաժինը Յուդան՝ սուրբ երկրին մէջ ժառանգութիւն պիտի առնէ, ու նորէն Երուսաղէմը պիտի ընտրէ:
13 Տէրոջը առջեւ լռուկիչ՝ ով բոլոր մարմին, քանզի անիկայ իր սուրբ բնակութենէն արթնցաւ:

ԳԼ. Գ

1 Եւ Տէրը ինծի ցուցուց մեծ քահանան Յեսուն, որ Տէրոջը հրեշտակին առջեւը կայներ էր, ու Սատանան անոր աջ կողմը կայներ էր՝ անոր դէմ դնելու համար:
2 Եւ Տէրը Սատանային ըսաւ. Տէրը քեզ յանդիմանէ՝ ով Սատանայ, ու քեզ Երուսաղէմը ընտրող Տէրը յանդիմանէ. միթէ սա հրակէ հանուած խանձող չէ:
3 Եւ Յեսու սպասաս հանդերձներ հագեր էր, ու հրեշտակին առջեւը կը կայնէր:
4 Եւ իր առջեւը կայնողներուն պատասխան տուաւ, ու խօսեցաւ ըսելով. Սպասաս հանդերձները սորա վրայէն հանեցէք. և անոր ըսաւ. Նայէ, քու անօրէնութիւնդ վրադէդ վերցուցի, ու քեզի պատուական զգեստներ պիտի հագցընեմ:
5 Ու ես ըսի՝ որ անոր գլուխը մաքուր խոյր դնեն. և անոր գլուխը մաքուր խոյրը դրին, ու անոր հանդերձներ հագցուցին. ու Տէրոջը հրեշտակը կայներ էր:

6 Եւ Տէրոջը հրեշտակը Յեսուին
վկայութիւն ըրաւ՝ ու ըսաւ.
7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Թէ
որ իմ ճամբաներուս մէջը քա-
լես, ու իմ պահպանութիւնս
պահես, ան ատենը դուն ալ
իմ տունս պիտի դատես, և իմ
սրահներս ալ պիտի պահես, ու
քեզի սա նեղկայ գանուածնե-
րուն մէջէն առաջնորդներ պի-
8 տի տամ: Հիմա մոխիկ ըլէ՛ ով
Յեսու մեծ քահանայ՝ դուն ու
քու առջեւդ նստող բարեկամ
նե՛րդ. քանզի անոնք նշան ըլլա-
լու մարդիկ են, վասն զի ահա
ես իմ ծառաս Ճառաւխը պիտի
9 բերեմ: Քանզի ահա Յեսուին
առջեւը դրած քարս. ան մէկ
քարին վրայ եօթը աչք պիտի
ըլլայ. ահա ես անոր փորագրու-
թիւնը պիտի փորագրեմ՝ կ'ըսէ
զօրաց Տէրը. և այն երկրին ան-
օրէնութիւնը մէկ օրուան մէջ
10 պիտի վերցնեմ: Այն օրը՝ կ'ըսէ
զօրաց Տէրը՝ ձեզմէ ամէն մէկը
իր դրացին որթի տակ ու թզե-
նիի տակ պիտի կանչէ:

ԳԼ. Դ

1 Ու ինծի հետ խօսող հրեշ-
տակը դարձաւ, և զիս իր քու-
նէն արթընցող մարդու պէս ար-
2 թընցուց: Ու ինծի ըսաւ. Ի՞նչ
կը տեսնես. ու ըսի. Կը տեսնեմ
որ ահա բոլորովին ոսկիէ աշտա-
նակ մը կայ, ու անոր վրայ բա-
ժակ մը, և անոր վրայ եօթը
ճրագ, ու անոր վրայի եօթը
ճրագներուն համար՝ եօթը խո-
3 ղովակ կայ. Եւ անոր քովը ե-
կու ձիթենի կայ, մէկը բաժա-
կին աջ կողմէն, ու մէկալը ձախ
4 կողմէն: Եւ պատասխան առի,
ու ինծի հետ խօսող հրեշտակին
խօսեցայ՝ ու ըսի. Ասոնք ի՞նչ
5 են, ով տէր իմ: Ու ինծի հետ
խօսող հրեշտակը պատասխան
առաւ ու ինծի ըսաւ. Ասոնց
ի՞նչ ըլլալը չե՞ս գիտեր. ու ես
6 ըսի. Չէ, ով տէր իմ: Եւ պա-
տասխան առաւ, ու ինծի խօ-
սեցաւ ըսելով. Ա՛ն է Տէրոջը
խօսքը որ Զօրաբաբելին կ'ըսուի.
Զօրութեամբ չէ, և ուժով չէ,
հապա իմ Հոգւովս կ'ըսէ զօրաց
Տէրը: Դուն ով մեծ լեռ, ով 7
ես. Զօրաբաբելին առջեւը դաշտ
պիտի ըլլաս. ու դուրս պիտի
հանէ. ու պիտի ա-
ղաղակեն. Շնո՛րհք՝ շնորհք ա-
նոր:

Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի 8
եղաւ, ըսելով. Ա՛ն տունը Զօրա- 9
բաբելին ձեռքերը հիմնեցին, և
անոր ձեռքերը պիտի կատարեն
զանիկայ. ու պիտի գիտնաս որ
զօրաց Տէրը զիս ձեզի խրկած է:
Քանզի պզտիկ բաներուն օրը ով 10
անարգեց. վասն զի այն եօթը
աչքերը ուրախութեամբ պիտի
տեսնեն գետակը Զօրաբաբելին
ձեռքին մէջ. անոնք Տէրոջը աչ-
քերն են, որ բոլոր երկրին մէջ
կը պտրտին:

Եւ ես պատասխան առի, ու 11
անոր ըսի. Աշտանակին աջ կող-
մը, ու անոր ձախ կողմը ելող
սա երկու ձիթենիները ի՞նչ են:
Ու երկրորդ անգամ պատաս- 12
խան առի, ու անոր ըսի. Ե՛ր-
կու ոսկի խողովակներուն մէջը-
ցովը եղը իրենցմէ ոսկիի պէս
թափող երկու ձիթենիի ոստերը
ի՞նչ են: Եւ ինծի խօսեցաւ ու 13
ըսաւ. Ասոնց ի՞նչ ըլլալը չե՞ս գի-
տեր. ու ես ըսի. Չէ, ով տէր
իմ: Ու ըսաւ. Ասոնք երկու 14
օծեալներն են, որ բոլոր երկրին
Տէրոջը առջեւը կը կայնին:

ԳԼ. Ե

Յե՛տ դարձայ, ու աչքերս վեր- 1
ցընելով տեսայ. և ահա թռչող
ոստան մը: Ու ինծի ըսաւ. Ի՞նչ 2
կը տեսնես. ու ըսի. Թռչող
ոստան մը կը տեսնեմ. երկայնու-
թիւնը քսան կանգուն, ու լայ-
նութիւնը տասը կանգուն է:
Եւ ինծի ըսաւ. Այս է որ 3
երկրի երեսին վրայ ելլող անէծքն
է. քանզի ամէն գողութիւն ը-
նողը սա կողմին գրուածքին հա-

մեծաւ պիտի կոտրուի, ու ամէն եր-
գաւմ ընդդէմ մեկալ կողմէն գըռա-
ծին համեմատ պիտի կոտրուի։
4 Ջանիկայ ես կը հանեմ, կ՚ըսէ
զօրաց Տէրը, ու գալու ասուներ, և
իմ անուանովս սուտ երդուելմ ընե-
ղողին տունը պիտի մտնէ, ու անոր
տանը մէջ պիտի մնայ, և զանի-
կայ իր փայտերովը ու իր քարե-
րովը պիտի ոչնչացնէ։
5 Եւ ինծի հետ խօսող հրեշտա-
կը ելաւ, ու ինծի ըսաւ, Հիմա
աչքերդ վերցուցէ, ու նայէ թէ
6 ասա ելլողը ինչ է։ Ու ես ըսի,
Ի՞նչ է, ու ըսաւ, Ան ելլողը
արդուեղ է, ու ըսաւ, Բոլոր եր-
կրի վրայ անոնց նմանութիւնը
7 ասիկայ է։ Եւ ահա կապարէայ
տապանակ մը վերցուեցաւ, ու
հոսիկ մը արդուհին մէջը կը նըս-
8 տէր։ Եւ ըսաւ, Ան է Ամար-
թիւնը, ու զանիկայ արդուհին
մէջը ձգեց, և ան կապարէայ
կշիռքը ան արդուհին բերանը ձը-
9 գեց։ Եւ աչքերս վերցուցի, ու
տեսայ, և ահա երկու կիսիկ ե-
լան, ու հովը անոնց թեւերուն
մէջն էր. և անոնք արագիլի
թեւերու նման թեւեր ունէին,
ու ան արդուհն երկրի ու երկին-
10 քի մէջտեղը վերցուցին։ Եւ ին-
ծի հետ խօսող հրեշտակին ըսի,
Առնք ա՞ր կը տանին արդուհն։
11 Եւ անիկայ ինծի ըսաւ, Կը պա-
հին որ անոր տուն շինեն Սենաար
երկրին մէջ, ու պիտի հաստա-
տուի, և հոն իր խաղաղին վրայ
պիտի դրուի։

ԳԼ. Զ

1 Ետ դարձայ, ու աչքերս վեր-
ցուցի, ու տեսայ, և ահա եր-
կու լեռներու մէջէն չորս կառք
կ՚ելլէին, ու լեռները պղնձէ լեռ-
2 ներ էին։ Առջի կառքին աշխատ
ձիեր էին, ու երկրորդ
3 կառքին սև ձիեր, Ու երրորդ
կառքին ճերմակ ձիեր, և չոր-
րորդ կառքին պիտակ ու գօր-
4 շտայն ձիեր։ Եւ պատասխան
տուի, ու ինծի հետ խօսող հր-
եշտակին ըսի, Առնք ի՞նչ են,
տէր իմ։ Եւ հրեշտակը պա-
5 տասխան տուաւ, ու ինծի ը-
սաւ, Առնք երկինքի չորս հով-
երուն հոգիներն են, որ բոլոր եր-
կրին Տէրոջը առջևը կայնելէն
կ՚ելլեն։ Սև ձիերը որ ան հիւ-
6 սիսին երկիրը կ՚ելլեն, հետևիսի երկիրը կ՚ել-
լեն, ու ճերմակները անոնց ետե-
ւէն կ՚ելլեն, ու պիտակները հա-
րաւայ երկիրը կ՚ելլեն։ Եւ գօր-
7 շտայնները ելան, և ուզեցին որ
երթան, ու երկրի վրայ պտըտին,
և անիկայ ըսաւ, Գացէք, երկրի
վրայ պտըտեցէք, ու անոնք եր-
կրի վրայ պտըտեցան։ Եւ անիկայ
8 ինծի աղաղակեց, ու ինծի խօսե-
ցաւ, ըսելով, Նայէ հիւսիսի
երկիրը ելողները իմ հոգիս հիւ-
սիսային երկրին մէջը հանգըս-
ցուցին։

9 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը ինծի
եղաւ, ըսելով, 10 Գերութենէ պար-
ոն Յոշնէրէն՝ Հէղդայէն, Տոբիա-
յէն, ու Յեդայիայէն նո՛ւ, ու
նոյն օրը գնա Բաբելոնէն եկող
Սոփոնիայի որդուն Յովսիային
տունը մտիր, Արծաթ ու ոսկի 11
առ, ու պսակներ շինէ, ու մեծ
քահանային Յովսեդեկեան Յե-
սուային գլուխը դիր, Եւ անոր 12
խօսէ ըսելով, Զօրաց Տէրը կը
խօսի ու այսպէս կ՚ըսէ, Ահա ան
մարդը՝ որուն անունը Ճառ ատիղ
է, անիկայ իր տեղէն պիտի բուս-
նի, ու Տէրոջը տաճարը պիտի
շինէ։ Անիկայ պիտի շինէ Տէրո- 13
ջը տաճարը, ու պատիւ պիտի
առնէնայ, և իր աթոռին վրայ
նստելով՝ իշխանութիւն պիտի
վարէ, ու քահանայ պիտի ըլլայ
իր աթոռին վրայ, ու երկուքին
մէջը խաղաղութեան խորհուրդ
պիտի ըլլայ։

14 Եւ պսակները՝ Հէլեմին, Տո-
բիային, ու Յեդայիային, և Սո-
փոնիայի որդուն Հէնէին պիտի
ըլլան Տէրոջը տաճարին մէջ յի-
շատակ ընելու համար։ 15 Եւ հե-
ռուն եղողները պիտի գան, ու
Տէրոջը տաճարին մէջ պիտի շի-

նեն, և պիտի գիտնաք որ զօրաց Տէրը զիս ձեզի խրկեր է, ու ասիւոյ պիտի ըլլայ, թէ որ ու-
ղղութեամբ ձեր Տէր Աստուծոյն ձայնին մտիկ ընէք։

ԳԼ. Ե

1 Ու եղաւ որ Դարեհ թագաւորին չորրորդ տարին՝ հինգերորդ ամսուն՝ այսինքն վաթսուն հին-
2 գերորդ օրը՝ Տէրոջը խօսքը Զաքարիայեն եղաւ, Երբոր Սարասար, ու Ռեգեմմելեք, և անոնց մարդիկները Աստուծոյ տունը խրկեցան, որ Տէրոջը առջևը աղօթք ընեն, Ու զօրաց Տէրոջը
3 տանը մէջ եղող քահանաներուն ու մարգարէներուն խօսին՝ ու ըսեն, Արդեօք հինգերորդ ամսուն մէջ իմ անձս զատելով լամ, ինչպէս որ այսչափ տարիներ ըրի։
4 Ան ատենը զօրաց Տէրոջը խօսքը
5 ինծի եղաւ՝ ըսելով, Այս երկրին բոլոր ժողովուրդին, ու քահանաներուն խօսէ ու ըսէ, Այս եօթանասուն տարին՝ երբոր հինգերորդ ու եօթներորդ ափնեբուն մէջ ծոմապահութիւն կ'ընէիք, ու սուգ կը բռնէիք, միթէ ինծի համար ծոմապահութիւն կ'ընէ-
6 իք։ Ու երբոր կ'ուտէիք ու կը խմէիք, ձեզի համար չէիք ու-
7 տեր, ու ձեզի համար չէիք խըմեր։ Աւոնց չէն ան խօսքերը, որ Տէրը առջի մարգարէներուն ձեռքովը հրատարակեց, երբոր Երուսաղէմը ու անոր շրջակայ քաղաքները բնակուած ու հանգիստ էին, և հարաւային ու դաշտային կողմերը բնակուած էին։
8 Դարձեալ Տէրոջը խօսքը Զա-
9 քարիային եղաւ, ըսելով, Զօրաց Տէրը այսպէս խօսեցաւ, ու ըսաւ, Արդար դատաստան տեսէք, և ձեզմէ ամէն մէկը իր եղբօրը ողորմութիւն ու գթու-
10 թիւն ընէ, Եւ այրեւարին ու որբը, օտարականը և անանկը մի հարստահարէք, ու բնաւ մէկը իր եղբօրը համար իր սրտին մէջ չարութիւն չմտածէ, Բայց ա-
11 նոնք չուզեցին մտիկ ընել, հապա էրէնց ուսը հետ քաշեցին, և ականջնին ծանրացուցին, որ չլսեն,
12 Ու իրենց սիրտը անպատմանելի պէս ըրին, որ չլսեն ան օրէնքը ու ան խօսքերը, որ զօրաց Տէրը իր Հոգեւովը առջի մարգարէներուն ձեռքովը անոնց խրկեց, անոր համար զօրաց Տէրոջը կողմանէ մեծ բարկութիւն եղաւ։
13 Ու եղաւ որ՝ ինչպէս որ անիկայ կանչեց, ու անոնք մտիկ չըրին, այնպէս ալ անոնք կանչեցին, ու ես մտիկ չըրի՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
14 Հապա զանոնք իրենց չգիտցած բոլոր ազգերուն մէջը փոթորիկով ցրուեցի, և անոնց եռանէն երկիրը՝ անցնողէ ու դարձողէ ամայի մնաց, այսպէս ցանկալի երկիրը ամայի ըրին։

ԳԼ. Զ

1 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօս-
2 քը ինծի եղաւ, ըսելով, Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Սիոնի համար խիստ մեծ նախանձով նախանձեցայ, ու անոր համար մեծ սրտմտութիւնով նախանձեցայ։
3 Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Սիոնին դարձած եմ, ու Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակիմ, ու Երուսաղէմը՝ ճշմարտութեան քաղաք, և զօրաց Տէրոջը լեռը՝ Սուրբ լեռ պիտի կոչուի։
4 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Երուսաղէմի հրապարակներուն մէջ տակաւին ծեր մարդիկներ ու պառաւ կիներ պիտի նըստին, որ օրերու շատութենէն ամէն մէկուն ձեռքը գաւազան պիտի ըլլայ,
5 Եւ քաղաքին հրապարակները՝ աղաքնելով ու աղջիկներով պիտի լեցուին, որոնք անոր հրապարակներուն մէջը պիտի խաղան։
6 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ, Թէ որ ան օրերը՝ աս ժողովուրդին մնացորդին աչքը՝ ասիւոյ դժուար երեւնայ, միթէ իմ աչքերուս ալ դժուար պիտի կ-

բնեայ՝ կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
7 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ահա իմ ժողովուրդս արեւելեան երկրէն, ու արեւմտեան երկրէն
8 պիտի փրկեմ. Եւ զանոնք պիտի բերեմ, ու Երուսաղէմի մէջ պիտի բնակին. և անոնք իմ ժողովուրդս պիտի ըլլան, ես ալ ճշմարտութեամբ և արդարութեամբ անոնց Աստուած պիտի ըլլամ։
9 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ձեր ձեռքերը թող ուժնալան, ով դուք՝ որ այս օրերս կը լսէք այս խօսքերը ան մարգարէներուն բերնէն, որոնք զօրաց Տէրոջը տանը հիմնարկութեան՝ ու տաճարին նորոգութեան օրը խօսեցան։
10 Քանզի ան օրերէն առաջ՝ մարդու համար վարձք չկար, ու անասունի համար վարձք չկար, և նեղութեան պատճառաւ՝ ելլողին ու մտնողին խաղաղութիւն չկար. քանզի ես ամէն մարդը իր ընկերին դէմ ոտք հաներ էի։
11 Բայց հիմա այս ժողովուրդին մնացորդին՝ առջի օրերուն պէս պիտի չըլլամ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։
12 Քանզի հունաց խաղաղութիւն պիտի ըլլայ. որթը իր պտուղը պիտի տայ, ու երկիրը իր բերքը պիտի տայ, ու երկինքը իր ցօղը պիտի տայ, և այս ամէն բաները այս ժողովուրդին մնացորդին ժառանգել պիտի տամ։
13 Ու պիտի ըլլայ որ՝ ինչպէս որ դուք ազգերու մէջ անէծք եղաք, ով Յուդայի տունը ու Իսրայէլի տունը, այնպէս ալ ձեզ պիտի ազատեմ, ու օրհնութիւն պիտի ըլլաք. մի վախնաք, ձեր ձեռքերը թող
14 ուժնալան։ Քանզի զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Ինչպէս որ ձեզի չարիք ընելու դիտաւորութիւն ըրի, երբոր ձեր հայրերը զիս սրդոցուցին, կ'ըսէ զօրաց Տէրը,
15 ու չզղջացի. Այնպէս ալ դարձայ, ու այս օրերը Երուսաղէմին, ու Յուդայի տանը բարիք ընելու դիտաւորութիւն ըրի. մի
16 վախնաք։ Ձեր ընելու բաները

սանք են. ճշմարտութիւն խօսեցէք՝ ամէն մէկդ ընկերին հետ. ձեր դռներուն մէջ արդարութեամբ և խաղաղութեամբ դատաստան տեսէք.
17 ու ձեզմէ մէկը իր սրտին մէջ իր ընկերին համար չարութիւն չմտածէ. և սուտ երդումը մի սիրէք. վասն զի ես այս բոլոր բաները կ'ատեմ, կ'ըսէ Տէրը։
18 Դարձեալ զօրաց Տէրոջը խօսքը
19 ինծի եղաւ, ըսելով. Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Չորրորդ ամսոյն ծոմը, ու հինգերորդին ծոմը, ու եօթներորդին ծոմը, և տասներորդին ծոմը՝ Յուդայի տանը ցնծութիւն և ուրախութիւն, ու խնդալից ժամեր պիտի ըլլան. ուստի ճշմարտութիւնը ու խաղաղութիւնը սիրեցէք։
20 Զօրաց Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Դարձեալ ժողովուրդներ, ու շատ քաղաքներու բնակիչներ պիտի գան.
21 Ու մէկուն բնակիչները մեկկալին պիտի երթան, ու ըսեն. Եկէք Տէրոջը առջևը աղօթք ընենք, և զօրաց Տէրը փնտռենք երթանք. ես ալ պիտի երթամ։
22 Ու շատ ժողովուրդներ, և զօրաւոր ազգեր Երուսաղէմի մէջ զօրաց Տէրը փնտռելու, ու Տէրոջը առջևը աղօթք ընելու պիտի գան։ Զօրաց Տէրը այսպէս
23 կ'ըսէ. Ան օրերը՝ ազգերուն ամէն լեզուներէն տասը մարդ՝ Հրէայ եղող մարդուն քղանցքը պիտի բռնեն, ու ըսեն. Ձեզի հետ երթանք. քանզի լսեցինք որ Աստուած ձեզի հետ է։

ԳԼ. Թ

1 Հադրոսքի երկրին դէմ Տէրոջը խօսքին պատգամն է, ու Դամասկոսի վրայ պիտի հանգչի. (քանզի Տէրոջը աչքը մարդուս, ու Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն է
2 նայի.) Ու Եմաթն ալ անոր սահմանակիցն է, նաև Տիւրոսը ու Սիդոնը՝ թէև շատ իմաստուն են։

3 Եւ Տիբոս իրեն ամոց չինեց. ու արծաթը՝ հոդի պէս, և զուտ ոսկին՝ փողոցներու ցեխի պէս դի-
4 զէց: Ահա Տէրը զանիկայ պիտի քշէ, և ծովուն մէջ անոր ունեցած զօրութիւնը պիտի զարնէ. ու անիկայ կրակով պիտի ոսպառի:
5 Ասկաղոնը պիտի տեսնէ, ու պիտի վախնայ. Գազան ալ, ու մեծապէս պիտի տագնապի: Ակկարոնն ալ, քանզի իր յոյսը պա-
6 րապղ պիտի եղէ. և Գազայէն թագաւորը պիտի կորսուի, ու Ասկաղոնը պիտի չբնակուի. Եւ
7 Ազովտոսի մէջ օտարազգի պիտի բնակի, ու Փղշտացւոց հպարտու-
8 թիւնը պիտի չնչէ: Եւ անոնց արիւնը իրենց բերնէն, ու անոնց պղծութիւնները իրենց ակռաներուն մէջէն պիտի վերցնեմ, ու մնացորդը՝ անիկայ ալ մեր Աստուծոյն պիտի ըլլայ, և Յուդայի մէջ հազարապետի պէս, ու Ակկարոնը՝ Յերուսացիին պէս պիտի ըլլայ:
9 Եւ անցնող ու դարձող ղօղքին պատճառուն՝ իմ տանս բոլորովքը պիտի բանակիմ, ու մէյմըն ալ անոնց մէջէն բռնաւոր պիտի չանցնի, քանզի հիմա իմ աչքերովս տեսայ:
10 Ուրախացիր ուրախալիր, ով Սիոնի աղջիկ. ցնծութեամբ աղաղակէ, ով Երուսաղէմի աղջիկ, ահա քու թագաւորդ քեզի կու գայ. անիկայ արդար, ու փրկիչ է, հեզ է, ու իշու վրայ հեծած, և իշու ձագի՝ առանակի
11 վրայ: Ու Եփրեմէն կառքը, ու Երուսաղէմէն ձին պիտի չնչեմ. ու պատերազմին աղեղը պիտի կոտրի. և ազգերուն խաղաղութիւն պիտի խօսի, ու անոր իշխանութիւնը ծովէն մինչև ծո-
12 վը, ու գետէն մինչև երկրի ծայրերը պիտի ըլլայ: Եւ քեզի ա-նըէն, քու ուխտիդ արիւնովը քու գերիներդ ջուր չունեցող գուբէն
13 հանեցի: Ամրոցը դարձէք, ով յուսոյ գերիներ. ես այսօր ալ կը յայտնեմ, որ քեզի կրկնա-
14 պատիկ հատուցում պիտի ընեմ. Վասն զի Յուդան ինծի համար ազեղ պէս պիտի լարեմ, ու Եփրեմը նետի պէս պիտի դնեմ, և քու որդիդ՝ ով Սիոն, Յունաց որդւոցը վրայ պիտի յարուցանեմ, ու քեզ զօրաւորին սուրին պէս պիտի ընեմ: Եւ Տէրը անոնց վրայ պիտի երեւնայ, ու անոր նետը փայլակի պէս պիտի ելլէ, և Տէր Եհովան փող պիտի հնչեցնէ, ու հարաւային մրրիկներով պիտի քալէ: Զօրաց Տէրը
15 պատնէշ պիտի պաշտպանէ, և անոնք բնաջինջ պիտի ընեն, ու պարպաբարերու վրայ պիտի կոխեն, և պիտի խմեն ու գինովի պէս պիտի աղաղակեն, ու անոնք սրաշի պէս՝ սեղանին անկիւնները պիտի լեցնեն:
16 Եւ ան օրը՝ անոնց Տէր Աստուածը զանոնք իր ժողովրդեանը հօտին պէս պիտի փրկէ. քանզի անոնք երկրի վրայ թագի քարերու պէս՝ պիտի բարձրանան:
17 Քանզի անոր բարութիւնը, ու գեղեցկութիւնը ի՛նչ մեծ է. ցորենը՝ երիտասարդները, ու քաղցուն կոյսերը պիտի մեծցնէ:

ԳԼ. Ժ.

1 Հոտի անձրեւին ժամանակը Տէրոջմէ անձրեւ խնդրեցէք. Տէրը փայլակներ պիտի ընէ, և անոնց առատ անձրեւ պիտի տայ, ո՛ ամէն մէկուն ագարակին խոտը:
2 Քանզի թերափիմները ունայնութիւն խօսեցան, ու գուշակութիւն ընողները սուտ տեսան, և սուտ երազներ պատմեցին. պարապ մխիթարութիւն տուին. անոր համար հօտերու պէս չուեցին, հովիւ չըլլալուն
3 համար տագնապեցան: Հովիւներուն վրայ իմ բարկութիւնս բորբոքեցաւ, ու նոխազներուն պատիժ տեսայ. քանզի զօրաց Տէրը իր հօտին՝ Յուդայի տունը պատկառութիւն բերաւ, և զանոնք իր պատերազմի մէջ հեծած գեղեցիկ ձիին պէս պիտի ընէ:

4 Ամիւնք անկէ՝ բեւեռք անկէ՝ պատեսքային աղեղը անկէ՝ ամէն զօրապետ մեկուկէ անկէ պիտի
5 ելլէ։ Ու անոնց զօրաւորներուն պէս պիտի ըլլան՝ որ պատեսքային մէջ Լիբնոյին փողոցներուն ցեխին մէջը կը կոխեն։ ու անոնք պատեսքային պիտի կռուին, քանզի Տէրը անոնց հետ է։ ու ձիերուն վրայ
6 հեծնողները պիտի ամչնան։ Եւ Յուդային տունը պիտի զօրացը նեմ, ու Յովսեփի տունը պիտի փրկեմ, և զանոնք նորէն պիտի բնակեցնեմ, քանզի անոնց ողորմացայ, ու անոնք այնպէս պիտի ըլլան, որպէս թէ զանոնք երբեք ձգած չէի. քանզի անոնց Տէր Աստուածը եմ եմ, ու անոնց պի-
7 տի լսեմ։ Ու Եփրեմը զօրաւորի պէս պիտի ըլլայ, և անոնց սիրտը ուրախ պիտի ըլլայ՝ ինչ գինիով. անոնց ազգակներն ալ պիտի տեսնեն, ու պիտի ուրախանան. անոնց սիրտը Տէրոջմով պիտի ցըն-
8 ծայ։ Անոնց պիտի սուլեմ, ու զանոնք պիտի ժողվեմ. ինչու որ զանոնք փրկեցի. ու անոնք պիտի շատանան՝ ինչպէս որ շատ էին։
9 Թէ և զանոնք ժողովուրդներուն մէջ ցանեմ, սակայն հեռաւոր տեղուանք պիտի յիշեն, և իրենց որդւոցմով հետ պիտի ապրին,
10 ու եւ պիտի դառնան։ Եւ զանոնք Եգիպտոսի երկրէն պիտի դարձնեմ, ու զանոնք Ասորեստանէն պիտի ժողվեմ, և զանոնք Գաղաադայ երկիրը, ու Լիբանոնը պիտի բերեմ. ու անոնց հասմար բաւական պիտի չգըտ-
11 նուի։ Եւ ծովին նեղութիւն պիտի անցնի, ու ծովուն ալիքները պիտի զարնէ. ու գետին բոլոր խորութիւնները պիտի ցամքին, և Ասորեստանին հպարտութիւնը պիտի իջնէ, ու Եգիպտոսին գա-
12 ւազանը պիտի վերցուի։ Եւ զանոնք Տէրոջմով պիտի զօրացնեմ, ու անոր անունովը պիտի պարծին, կ՚ըսէ Տէրը։

ԳԼ. ԺԱ

Դուռներդ բաց, ով Լիբանան, 1
ու կրակը քու եղէւնիներդ ուտէ։
Սաղը ծառը թող ողբայ, քանզի 2
եղէւնը ինկաւ. վասն զի ազնուականները կոտորուեցան։ Կաղնիները Բաշանայ կացնեցին թող ողբան, քանզի անմատչելի անտառը կտրուեցաւ։ Հովիւներուն ողբալուն 3
ձայնը կը լսուի. քանզի անոնց փառքը յափշտակուեցաւ. առիւծներուն մռնչելուն ձայնը կը լսուի. քանզի Յորդանանու հզօրութիւնը յափշտակուեցաւ։
Այսպէս Տէրը Աստուածս ինծի 4
կ՚ըսէ. Մորթելուքրա ոչխարները պահէ. Զանոնք՝ որ ծախու առնողները կը մորթեն, ու չունցաւոր չեն անպուխր. և զանոնք ծախողները կ՚ըսեն. Տէրը օրհնեալ ըլլայ, որ հարստացայ. ու անոնց հովիւները անոնց վրայ գութ չունին։ Քանզի ես ալ 5
այլ երկրի բնակիչներուն պիտի չգթամ, կ՚ըսէ Տէրը. մանաւանդ՝ ահա ես ամէն մարդը իր ընկերին ձեռքը, ու իր թագաւորին ձեռքը պիտի մատնեմ. ու երկիրը պիտի զարնեն. և անոնց ձեռքէն պիտի չփրկեմ։
Ու մորթելուքրա ոչխարները՝ 7
այո՛ հօտին խեղճերը պահեցի։ Ու ինծի երկու գաւազան առի, մէկուն անունը՝ Գեղեցկութիւն, ու մէկալին անունը՝ Կապեր դրի, և ոչխարները պահեցի։ Ու մէկ 8
ամսուան մէջ իրենք հովիւ կտրեցի. քանզի հոգիս անոնց նեղացաւ. և անոնց հոգին ալ ինծի ղզուեցաւ։ Ու ըսի. Չուզ պիտի 9
հնամառնեմ, մեռնողը թող մեռնի, ու կտրուողը թող կտրուի, և մնացածներուն թող իրարու միս ուտեն։ Ու Գեղեցկութիւն 10
լուծ գաւազանս առի, և զանիկայ կտրեցի, որ բոլոր ժողովուրդներուն հետ բրած ուխտս արեմ. Ու նոյն օրը արեցաւ. 11
և ինծի սպասող հօտին խեղճերը

Հաստատա գիտցան որ ասիկայ Տէրոջը խօսքն է։
12 Ու անոնց ըսի. Թէ որ ձեր աչքերուն հաճոյ կ՚երեւնայ, իմ վարձքս տուէք, ապա թէ ոչ՝ դադրեցէք. ու իմ վարձքիս համար երեսուն արծաթի կշռոյնին։
13 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Չանիկայ բրուտին նետէ. ասիկայ վայելուչ գին մրն է, որ անոնք ինծի համար կարժեցին. ու երեսուն արծաթիը առի, և զանիկայ Տէրոջը տունը՝ բրուտին նետեցի։
14 Եւրդը՝ կապերը Խղճուծ մէկալ գաւազանս կտրեցի, որ Յուդայի ու Իսրայէլի մէջ եղած եղբայրութիւնը աւրեմ։
15 Եւ Տէրը ինծի ըսաւ. Քեզի նորէն յիմար հովիւի գործիքներ առ. Քանզի ահա ես երկրի վրայ մէկ հովիւ մը պիտի հանեմ. անիկայ կտրատելու վրայ եղողներուն այցելութիւն պիտի չընէ, ցրուածը պիտի չփնտռէ, և կտրածը պիտի չբժշկէ, ո՛ ողջը պիտի չսնուցանէ, հապա գէրերուն միսը պիտի ուտէ, ու անոնց կճղակները պիտի խորտակէ։
17 Վա՛յ անպիտան հովիւին որ ոչխարները կը թողու. անոր բազուկին վրայ, ու աջ աչքին վրայ սուր պիտի ըլլայ. անոր բազուկը բոլորովին պիտի չորնայ, ու աջ աչքը բոլորովին պիտի խաւարի։

ԳԼ. ԺԲ

1 Իսրայէլի վրայով Տէրոջը խօսքին պատգամն։ Երկինքը տարածող, ու երկիրը հիմնարկող, ու մարդուն հոգին անոր մէջը ստեղծող Տէրը կ՚ըսէ. Ահա ես Երուսաղէմը՝ բոլոր շրջակայ ազգերուն՝ թմրեցնելու բաժակ պիտի ընեմ. նաև Յուդայի վրայ ալ պիտի ըլլայ՝ Երուսաղէմի պատ-
3 շարման ատեն։ Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը Երուսաղէմը՝ բոլոր ժողովուրդներուն ծանր քար պիտի ընեմ. ամէն անոնք որ անոր կը բեռնաւորուին, բոլորովին պիտի կտրտին, թէև երկրի բոլոր ազգերը անոր վրայ ժողովուին։ Ան օրը կ՚ըսէ Տէրը, ամէն ձին սասկացնել պիտի պարտիմ, ու անոր հեծեալը տգիտութեամբ. և Յուդայի տանը վրայ աչքերս պիտի բանամ, ու ժողովուրդներուն բոլոր ձիերը կոյրութեամբ պիտի պարտիմ։
5 Եւ Յուդայի հարստապետները իրենց սրտին մէջը պիտի ըսեն. Երուսաղէմի բնակիչները մեր զօրութիւնն են Զօրաց Տէրոջմով՝ իրենց Աստուածով։ Ան օրը Յու-
6 դայի հարստապետները կրակի փառատարի պէս պիտի ընեմ՝ փայտերու մէջ, ու կրակի ջահի պէս՝ արտերու մէջ. և անոնք ալ կազմին ու ձախ կոզմին բոլոր շրջակայ ժողովուրդները պիտի ուտեն. և դարձեալ Երուսաղէմ իր տեղը՝ Երուսաղէմի մէջ
7 պիտի բնակուի։ Եւ Տէրը նախ Յուդայեան վրանները պիտի փրկէ, որպէս զի Դաւիթին տանը պատիւը, ու Երուսաղէմի բնակիչներուն պատիւը՝ Յուդայի վրայ չհպարտանայ։ Ան օրը Տէ-
8 րը Երուսաղէմի բնակիչներուն պաշտպանութիւն պիտի ընէ. ու անոնց մէջը տկար եղողը՝ ան օրը Դաւիթին պէս պիտի ըլլայ, և Դաւիթին տունը՝ Աստուծոյ պէս, Տէրոջը հրեշտակին պէս
9 պիտի ըլլայ անոնց առջեւը։ Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը՝ Երուսաղէմի վրայ եկող բոլոր ազգերը՝ բնաջինջ ընելու եմ պիտի
10 ըլլամ։ Եւ Դաւիթին տունը վրայ, ու Երուսաղէմի բնակիչներուն վրայ՝ շնորհքի և աղօթքի հոգին պիտի թափեմ. և անոնք ինծի՝ իրենց խոցածին պիտի նային. ու անոր վրայ՝ մէկ հատիկ զաւակի վրայ ողբալու պէս պիտի ողբան, ու անոր վրայ անդրանիկ զաւակի վրայ ցաւելու պէս պիտի ցաւին։
11 Ան օրը Երուսաղէմի մէջ մեծ ողբ պիտի ըլլայ, Մակեդովէլի դաշտին մէջ Ադադոնեմոնին ողբին

12 պէս։ Ու երկիրը պիտի ազատ, ամէն մէկ ազգատոհմը առանձին. Դաւիթին տանը ազգատոհմը առանձին, ու անոնց կիները առանձին. Նաթանէին տանը ազգատոհմը առանձին, ու անոնց կիները առանձին.
13 Ղևիին տանը ազգատոհմը առանձին, ու անոնց կիները առանձին. Սեմէիին ազգատոհմը առանձին, ու անոնց կիները առանձին.
14 Բոլոր մնացած ազգատոհմերուն ամէն մէկը առանձին, ու անոնց կիները առանձին։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ա՛ն օրը Դաւիթի տանը ու Երուսաղէմի բնակիչներուն բացուած աղբիւր մը պիտի ըլլայ, մեղքի համար ու պղծութեան
2 համար։ Եւ պիտի ըլլայ որ՝ ան օրը՝ կ՚ըսէ զօրաց Տէրը, կոտրբերուն անուններուն երկրէն պիտի չյիշուին, ու ետքէն ալ պիտի չյիշուին. և անոնց մարգարէները, ու պիղծ ոգին ալ երկրէն
3 պիտի վերցնեմ։ Ու պիտի ըլլայ որ՝ երբոր մէկ մարդ մը անկէ առաջ մարգարէութիւն ընէ, զանիկայ ծնողաց հայրը ու մայրը անոր պիտի ըսեն. Ջադրիս. քանզի Տէրոջը անունովը սուտ խօսեցար. և անոր մարգարէութիւն ընող ատենը՝ զանիկայ ծնողաց հայրը ու մայրը զանի-
4 կայ պիտի խոցեն։ Ու պիտի ըլլայ որ ան օրը մարգարէները՝ մարգարէութիւն ընող ատենները պիտի ամչնան, ամէն մէկը իր տեսիլքէն, ու խաբէբայ հագուստ՝ մազոտ վերարկու պիտի
5 չհագնին։ Ու անոնց ամէն մէկը պիտի ըսէ. Ես մարգարէ չեմ. ես երկրագործ մարդ եմ. քանզի իմ մանկութենէս ի վեր զս առացուածքներս վաստ դրին։
6 Եւ անոր պիտի ըսուի. Ձեռքերուդ մէջ սա վէրքերը ինչ են. ու անիկայ պիտի ըսէ. Անոնք իմ բարեկամներուս տանը
մէջ ընդունած վէրքերս են։
7 Արթնցիր՝ ով սուր՝ իմ Հովիւիս վրայ, ու իմ ընկերս եղող մարդուն վրայ, կ՚ըսէ զօրաց Տէրը. հարուր զարկ, ու ոչխարները ցրուին. ու իմ ձեռքս պզտիկներուն վրայ դարձնեմ։
8 Եւ պիտի ըլլայ բոլոր երկրին մէջ՝ կ՚ըսէ Տէրը՝ որ երկու մասը պիտի կտրուի, ու պիտի մեռնին, ու երրորդ մասը պիտի մնայ անոր մէջը։
9 Եւ ան երրորդ մասը կրակէ պիտի անցընեմ, ու զանոնք պիտի զտեմ, ինչպէս որ արծաթը կը զտուի, և զանոնք պիտի փորձեմ, ինչպէս որ ոսկին կը փորձուի. անոնք իմ անունս պիտի կանչեն, ու ես անոնց պատասխան պիտի տամ. ես պիտի ըսեմ՝ Ասիկա իմ ժողովրդս է. անոնք ալ Տէրը իմ Աստուածս է՝ պիտի ըսեն։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ա՛հա Տէրոջը օրը կու գայ, և քու աւարդ քու մէջդ պիտի բաժնեն։
2 Քանզի բոլոր ազգերը պատերազմի համար Երուսաղէմի վրայ պիտի ժողվեմ. և քաղաքը պիտի առնեն, ու տուներն պիտի կողոպտուին, և կիները պիտի պղծուին, ու քաղաքին կէսը գերութեան պիտի ելլէ. բայց ժողովրդին մնացորդը քաղաքէն պիտի չկորի։
3 Եւ Տէրը պիտի ելլէ, ու անոնց պատերազմի, ինչպէս որ պատերազմին օրը պատերազմեցաւ։
4 Եւ ան օրը՝ անոր ոտքերը Ձիթենեաց լեռանը վրայ պիտի կայնին, որ Երուսաղէմին առջեւն է՝ դէպ՚ի արեւելք. ու Ձիթենեաց լեռը՝ դէպ՚ի արեւելք ու դէպ՚ի արեւմուտք՝ կէսին պիտի պառակի, ու խոտան մեծ ձոր պիտի ըլլայ. և լեռանը կէսը դէպ՚ի հիւսիս, ու կէսը դէպ՚ի հարաւ պիտի քաշուի։
5 Եւ դուք լեռներուն ձորը պիտի փախչիք. քանզի լեռներուն ձորը մինչև Ասել պիտի հասնի. ու պիտի

վախչիք, ինչպէս որ գետնաշարժէն վախաք Յուդայի թագաւորին Ոզիային օրերը. և իմ Տէր Աստուածս պիտի գայ, բոլոր սուրբերը քա՛ հետդ պիտի
6 ըլլա՛ն: Եւ պիտի ըլլայ որ ան օրը լոյսը պայծառ կամ ազօտ
7 պիտի չըլլայ: Ու անիկա՝ Տէրոջը յայտնի օր մը՝ ո՛չ ցորեկ, ու ո՛չ գիշեր պիտի ըլլայ. սակայն երեկոյեան ժամանակը լոյս պի-
8 պի ըլլայ: Եւ ան օրը Երուսաղէմէն կենդանի ջուրեր պիտի ելլեն, կէսը դէպ՝ ի արեւելեան ծովը, ու կէսը դէպ՝ ի արեւմտեան ծովը. ամառ ու ձմեռ այն-
9 պէս պիտի ըլլայ: Եւ Տէրը բոլոր երկրի վրայ թագաւոր պիտի ըլլայ. ան օրը Տէրը մէկ՝ ու անոր անունը մէկ պիտի ը-
10 լայ: Բոլոր երկիրը դաշտ պիտի դառնայ, Գաբայէն մինչեւ Ռեմմո՛ն, Երուսաղէմին հարաւային կողմը, ու պիտի բարձրանայ, ու իր տեղը պիտի բնակուի, Բենիամինի դռնէն մինչեւ Առաջին դրանը տեղը՝ մինչեւ Անկեանց դուռը, ու Ընանեելի աշտարակէն մինչեւ թագաւո-
11 րին հնձանները: Եւ հոն պիտի բնակին, ու հոն մէյմըն ալ նզովք պիտի չըլլայ. ու Երուսաղէմը ա-
պահովութեամբ պիտի բնակուի:
12 Եւ սա պիտի ըլլայ ան հարուածը՝ որով Տէրը պիտի զարնէ ամէն ժողովուրդները՝ որոնք Երուսաղէմի դէմ պատերազմեցան. աչքի վրայ կայնած տանին՝ անոնց մարմինը պիտի հալի, ու անոնց աչքերը իրենց խոռ-
13 ոչներուն մէջը պիտի հալին, և անոնց լեզուն՝ անոնց բերնին մէ-
ջը պիտի հալի: Ու պիտի ըլլայ որ՝ ան օրը անոնց մէջը մեծ խռովութիւն պիտի ըլլայ Տէրոջմէ, և ամէն մէկը իր ընկերին ձեռքը պիտի բռնէ, ու անոր ձեռքը իր ընկերին ձեռքին դէմ պիտի վերցնէ: Եւ Յուդան ալ 14
Երուսաղէմի մէջ պիտի պատերազմի, ու բոլոր շրջակայ ազգերուն առատաձեռնութիւնը՝ ոսկի, ու արծաթ, ու հանդերձներ՝ մեծ առատութեամբ հոն պիտի ժողվուի: Եւ ձիին, ջորիին, ուղ- 15
տին, ու իշուն, և ան բանակներուն մէջի բոլոր անասուններուն հարուածը՝ նոյն հարուածին պէս պիտի ըլլայ: Ու Երու- 16
սաղէմի վրայ եկած բոլոր ազգերէն ամէն մնացորդը՝ ան տարին տարի թագաւորին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու, և տաղաւարահատաց տօնը կատարելու պիտի ելլեն: Ու 17
երկրի ազգատոհմերէն ոմ՛ որ Երուսաղէմ չելլէ թագաւորին՝ զօրաց Տէրոջը երկրպագութիւն ընելու, անոր վրայ անձրեւ պիտի չըլլայ: Եւ թէ որ Եգիպտացի- 18
ոց ազգատոհմը չելլէ ու չգայ, (որ անոնք անձրեւ չունին,) անոնց վրայ պիտի ըլլայ ան հարուածը, որով Տէրը պիտի զարնէ ան ազգերը՝ որոնք տաղաւարահատաց տօնը կատարելու չերթան ելլեր: Ա- 19
յսկայ պիտի ըլլայ Եգիպտոսին պատիժը, և տաղաւարահատաց տօնը կատարելու չելլող բոլոր ազգերուն պատիժը:
Ան օրը ձիերուն սանձի զար- 20
դերուն վրայ՝ ՍՐԲՈՒԹԻՒՆ ՏԵՐԱՆ պիտի ըլլայ, ու Տէրոջը տունը մէջի կամանները՝ սեղանի առջեւի կոնքերուն պէս պիտի ըլլան: Ու Երուսաղէմի 21
մէջ, և Յուդայի մէջ ամէն կամ՝ զօրաց Տէրոջը սուրբ պիտի ըլլայ. և ամէն զոհ ընողները պիտի գան, ու անոնցմէ պիտի առնեն, ու անոնց մէջը պիտի եփեն. և ան օրը մէյմըն ալ զօրաց Տէրոջը տունը մէջ Քանանացի պիտի չըլլայ:

ՄԱՐԳԱՐԷՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՂԱԹԻԱՅԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Աւետարանութիւն ձեռքամբ Յոհաննէսի եղած Տէրոջը խօսքին
2 պատգամը։ Ես ձեզ սիրեցի, կ'ըսէ Տէրը. ու դուք ալ ինձ սիրեցիք կ'ըսէք։ Սիրեցի Եսաւը Յակոբին եղբայրը չէր, կ'ըսէ Տէրը, ու Յակոբը սիրեցի,
3 Եսաւը ատեցի. և անոր լեռներըը՝ ամայութեան, ու անոր ժառանգութիւնը՝ անապատի
4 բնակութեան գայթուցի։ Թէ որ Եդոմը ըսէ թէ՝ Կործանեցանք, բայց պիտի դառնանք, ու աւերակներըը չենենք, Տէրոջ Տէրը այսպէս կ'ըսէ. Անոնք պիտի շինեն, բայց ես պիտի փլցնեմ. և անունք պիտի կոչուին. Անօրէնութեան սահման, ու Ժողովուրդ՝ որուն դէմ Տէրը յաւիտեան բարկացեր է։
5 Եւ ձեր աչքերը պիտի տեսնեն, ու պիտի ըսէք. Տէրը Իսրայէլի սահմանէն անդին փառաւորուի։
6 Տղան իր հօրը, ու ծառան իր տիրոջը պատիւ կ'ընէ. թէ որ ես հայր եմ, իմ պատիւս ո՞ր է, ու թէ որ տէր եմ, ինծմէ վախնալը ո՞ր է, կ'ըսէ ձեզի զօրաց Տէրը, ո՛վ քահանաներ՝ որ իմ անուանս կ'անարգէք. և դուք կ'ըսէք. Քա՛ անուանդ ինչ բա-
7 նով անարգեցինք։ Իմ սեղանիս վրայ պիղծ հաց կը մատուցանէք, ու կ'ըսէք. Քեզ ինչով պղծեցինք. Տէրոջը սեղանը ա-
8 նարգ է՝ ըսելովդ։ Ու երբոր կոյրը զոհի համար կը մատուցանէք, գէշ չէ. ու երբոր կաղը, կամ հիւանդը կը մատուցանէք, գէշ չէ. արդ, զանիկայ քու իշխանիդ ընծայէ, միթէ քեզմէ պիտի հաճի, կամ քեզ պիտի ընդունի, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Եւ հիմա Աստուծոյ 9
երեսը աղաչեցէք, որ մեզի ողորմութիւն ընէ. ասիկայ ձեր ձեռքէն եղաւ. միթէ ձեզ պիտի ընդունի, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ Չէր մէջը անգամ դուռ- 10
ը չէի գոցող, որ կայ. իմ սեղանիս կրակին ալ ձրի չէք վառեր. ձեզմէ չեմ հաճիր, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու ձեր ձեռքէն ընծայ չեմ ընդունիր։ Քանի արեւուն 11
ծագած տեղէն մինչև անոր մտած տեղը ազգաց մէջ իմ անունս մեծ պիտի ըլլայ. և ամէն տեղ իմ անուանս խունկ ու սուրբ ընծայ պիտի մատուցուի. քանի որ իմ անունս ազգաց մէջ մեծ պիտի ըլլայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։ 12
Ու դուք զանիկայ կը պղծէք, երբ կ'ըսէք թէ՝ Տէրոջը սեղանը պիղծ է, ու անոր բերքը այլեւս կերակուրը՝ անարգ։ Դարձեալ կ'ըսէք. 13
Ահա ի՜նչ աշխատութիւն է, ու անոր վրայ կը փչէք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը. և յափշտակածը, ու կաղը, ու հիւանդը բերիք. այսպէս ընծայ բերիք. միթէ զանիկայ ձեր ձեռքէն պիտի ընդունիմ, կ'ըսէ Տէրը։ Բայց անիծեալ 14
ըլլայ ան խաբեբայ մարդը, որ իր հօտին մէջը արձն ունենալով, ուխտ կ'ընէ, և արատաւորը Տէրոջը կը մատուցանէ. քանզի ես մեծ թագաւոր եմ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը, ու իմ անունս ազգաց մէջ ահարկու է։

ԳԼ. Բ

Ու հիմա աս պատուէրը ձեզի է՝ ով քահանաներ։ Թէ որ 1
մտիկ չընէք, ու թէ որ չէր 2

տրամն մէջը չդնէք, որ իմ ա-
նուանս պատիւ տաք, կ'ըսէ զօ-
րաց Տէրը, ան առիւծը ձեզի ա-
նէծք պիտի խլիկեմ, ու ձեր օրհ-
նութիւնները պիտի անիծեմ.
այո զանոնք արդէն անիծեր եմ.
քանզի դուք չէր որ տրամն մէջը
3 չէք դներ: Ահա ես ձեր սերմն-
դը պիտի յանդիմանեմ, ու ձեր
երեսին վրայ աղբ՝ ձեր տօնե-
րուն աղբը պիտի ցանեմ. և ա-
նոնիկայ ձեզ իր հետը պիտի տա-
4 նի: Ու պիտի գիտնաք, որ ես
ձեզի խրկեցի այս պատուէրը,
որպէս զի իմ ուխտս Ղեւիին հետ
5 ըլլայ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը: Իմ
ուխտս անոր հետ էր՝ կենաց ու
խաղաղութեան համար, ու զա-
նոնք անոր տուի ան երկիւղին
համար՝ որով ինծմէ կը վախ-
նար, ու իմ անուանս երեսին
6 կը տարտամէր: Ճշմարտութեան
օրէնքը անոր բերնին մէջն էր,
և անոր շրթունքներուն մէջ ա-
նիրաւութիւն չգտնուեցաւ. ին-
ծի հետ խաղաղութեամբ և ուղ-
ղութեամբ կը քալէր, ու շա-
տերը անօրէնութենէ դարձուց:
7 Քանզի քահանային շրթունքնե-
րը գիտութիւն պահելու են, և
հոգիէն անոր բերնէն օրէնքը
փնտռելու են. քանզի անիկայ
8 զօրաց Տէրոջը դեսպան է: Բայց
դուք ճամբայէն խոտորեցաք,
շատերը օրէնքին մէջ գայթակ-
ղեցուցիք, Ղեւիին ուխտը աւեր-
9 ցիք, կ'ըսէ զօրաց Տէրը: Ուստի
ես ալ ձեզ բոլոր ժողովուրդին
առջեւը անարգած, ու ցած
ըրի, ինչպէս որ դուք իմ ճամ-
բաներս չպահեցիք, ու օրէնքին
մէջ անհատութիւն ըրիք:
10 Միթէ ամէնքս մէկ հայր չու-
նի՞նք. միթէ մէկ Աստուած
չստեղծեց մեզ. ինչո՞ւ համար մեր
հայրերուն ուխտը աւրելով, մէ-
մէկ ամէն մէկը իր եղբօրը նեն-
11 գութիւն կ'ընէ: Յուդան նեն-
գութիւն ըրաւ. և Իսրայէլի մէջ
ու Երուսաղէմի մէջ պղծութիւն
գործուեցաւ. վասն զի Յուդան

պղծեց Տէրոջը սրբարանը, որն
որ ինքը կը սիրէր, և օտար աս-
տուծոյ աղջիկանը էրիկ եղաւ:
12 Տէրը Յակոբի վրանեներէն բնա-
ջինջ պիտի ընէ այս բանը ընող
մարդը, արթուն եղողը ու պա-
տասխան տուողը, և զօրաց Տէ-
րոջը ընծայ մատուցանողը:
13 Եւ դարձեալ ասիկայ ըրիք. Տէրոջը սեղանը արցունքներով,
լացով ու աղաղակով ծածկեցիք.
այնպէս որ՝ Անիկայ մէյմըն ալ
ընծային չնայիր, որ դոհունայ ձեր
ձեռքէն հաճութեամբ ընդունի:
14 Բայց դուք ըսիք. Ինչո՞ւ. անոր
համար որ՝ Տէրը վկայ եղաւ քու
և քու երիտասարդութեանդ
կնկանը մէջտեղը, որուն հետ
անհաւատարմութեամբ վարուե-
ցար. ու անիկայ քու ընկերդ,
ու քու ուխտիդ կնիկն է: Եւ
15 մէկը չըրա՞ւ, որ Հոգիին առա-
տութիւնը ունէր. և ան մէկը
ի՞նչ կը փնտռէր. Աստուծոյ սե-
րունդ. ուրեմն ձեր հոգիին զգո-
ւշութիւն ըրէք, ու ձեզմէ
մէկը իր երիտասարդութեանը
կնկանը հետ անհաւատարմու-
թեամբ չվարուի: Քանզի Իսրա-
16 էլի Տէր Աստուածը կ'ըսէ թէ՝
Ինքը կ'ատէ ինի արձակելը. բայց
հարբածը իր հանդերձով զրկանքը
կը ծածկէ, կ'ըսէ զօրաց Տէրը.
ուստի ձեր հոգիին զգուշութիւն
ըրէք, ու անհաւատարիմ մի ըլ-
լաք:
17 Ձեր խօսքովը Տէրը ձանձրա-
ցուցիք, բայց դուք կ'ըսէք. Ին-
չո՞վ ձանձրացուցինք: Ասանկ ըսե-
լովդ. Ամէն չարութիւն ընողը
Տէրոջը աչքին առջեւը հաճոյ
է, ու ինքը անոնց կը հաւնի.
կամ թէ՝ Դատաստանի Աստուա-
ծը ո՞ւր է:

ԳԼ. Գ

1 Ահա ես իմ դեսպանս կը խրկե-
մ, ու իմ առջեւս ճամբայ պիտի
պատրաստէ. և ձեր փնտռած
Տէրը՝ այսինքն ուխտին հրեշտա-
կը՝ որուն կը հաւնիք, յանկարծ

իր առաջը պիտի գայ. ահա կաւ
2 գայ՝ ի՛ըսէ զօրաց Տէրը։ Որ աւ
նոր գալստեանը օրը՝ ո՞վ կրնայ
դիմանալ, և անոր երեւնալուն
առեն՝ ո՞վ կրնայ կայնիլ. քանզի
անիկայ հալեցընողին կրակին պէս,
ու լուացիչներուն օճառին պէս
3 պիտի ըլայ. Եւ անիկայ արծաթի
հալեցընողի ու մաքրողի պէս պի
տի նստի, ու Ղեւիի որդիները
պիտի մաքրէ, և զանոնք ոսկիի
պէս ու արծաթի պէս պիտի ըլ
ռնէ. ու անոնք արդարութեամբ
Տէրոջը ընծայ մատուցանողները
4 պիտի ըլլան. Եւ Յուդայի ու
Երուսաղէմի ընծան հին օրերուն
պէս, ու առջի տարիներուն պէս՝
Տէրոջը ընդունելի պիտի ըլլայ։
5 Ու դատաստանի համար ձեզի
պիտի մօտենամ, և կախարդնե
րուն, ու շնացողներուն, ու
սուտ երդում բնողներուն, և
վարձկանին՝ իր վարձքին վրայով,
որբևարիին, ու այրին ջղայնք
ընողներուն, և պանդուխտին ի
րաւունքը խոտորցնողներուն, ու
ինծմէ չվախցողներուն գէմ՝ ա
տյտ վկայ պիտի ըլամ, ի՛ըսէ
6 զօրաց Տէրը։ Քանզի ես Եհովայ
եմ, չեմ փոխուիր, անոր համար
դուք՝ ով Յակոբի որդիք՝ չոպա
ռեցաք։
7 Ձեր հայրերուն օրերէն՝ ի վեր
իմ հրամաններէս դառուեցաք,
ու չպահեցիք. ինծի դար
ձէք, ու ես ձեզի պիտի դառնամ,
ի՛ըսէ զօրաց Տէրը. սակայն դուք
8 ի՛ըսէք. Ինչո՞վ դառնանք։ Մի՞թէ
մարդ կ՚աղտուած կը կողոպտէ,
որ դուք զիս կը կողոպտէք. բայց
դուք ի՛ըսէք. Քեզմէ ի՞նչ կո
ղոպտեցինք. տասանորդներէ, ու
9 ընծաներէ։ Դուք անէծքով անէ
ծուած էք. քանզի դուք՝ բոլոր
10 ազգդ զիս կողոպտեցիք։ Բոլոր
տասանորդները գանձատունը
տարէք, որ իմ տանս մէջ պաշար
ըլայ. և տուէք զիս փորձեցէք,
ի՛ըսէ զօրաց Տէրը, թէ արդեօք
ձեզի երկինքին պատուհանները
չեմ բանար, ու ձեզի օրհնու
թիւն մինչեւ՝ այնպէս որ՝ անոր
բաւական տեղ չըլայ։ Եւ ձեզի 11
համար ուտողը պիտի յանդիմա
նեմ. ու անիկայ ձեր երկրին պը
տուղը պիտի չապականէ. և ձեր
այգիին մէջ որթը անպտուղ պի
տի չըլայ, ի՛ըսէ զօրաց Տէրը։
Եւ ամէն ազգերը ձեզի երանի 12
պիտի բսեն. քանզի դուք ցան
կալի երկիր պիտի ըլլաք, ի՛ըսէ
զօրաց Տէրը։
Ձեր խօսքերը ինծի դէմ խիստ 13
եղան, ի՛ըսէ Տէրը. բայց դուք
ի՛ըսէք. Քեզի դէմ ի՞նչ խօսե
ցանք։ Դուք ըսիք. Աստուծոյ 14
ծառայութիւն ընելը սպրտպ
բան է. և անոր պահպանու
թիւնը պահելէն, ու զօրաց Տէ
րոջը առջեւը սուգով քալելէն
ի՞նչ շահեցանք. Եւ հիմա մենք 15
հպարտները երանի՛ կ՚ըսենք.
ամբարշտութիւն ընողները ան
գամ բարգելէն կ՚ըլան. Աստուած
ալ կը փորձէն, ու կ՚ազատին։
Այն առենը Տէրոջմէ վախցողները 16
իրարու հետ խօսեցան. և Տէրը
մտիկ ըրաւ, ու լսեց. և իր առ
ջեւը յիշատակի գիրք գրուեցաւ
Տէրոջմէ վախցողներուն համար,
ու անոր անունը մտածողներուն
համար։ Եւ անոնք իմ պիտի 17
ըլլան, ի՛ըսէ զօրաց Տէրը, այն
օրը՝ որ ես ահպհական գանձս
ժողվեմ. ու անոնց պիտի խնա
յեմ, ինչպէս որ մարդ մը կը
խնայէ իր որդուն՝ որ իրեն ծա
ռայութիւն կ՚ընէ։ Եւ պիտի 18
դառնաք, ու արդարին ու ամ
բարշտին, Աստուծոյ ծառայու
թիւն ընողին, և անոր ծառա
յութիւն չընողին տարբերու
թիւնը պիտի տեսնէք։

ԳԼ. Դ

Քանզի ահա փուռի պէս վա 1
ռած օրը կու գայ. ու բոլոր
հպարտները, և բոլոր ամբարշտու
թիւն ընողները յարդի պէս
պիտի ըլլան. ու գալու օրը վա
ռնէք պիտի այրէ՝ ի՛ըսէ զօրաց
Տէրը, այնպէս որ՝ անոնց արմատ

2 կամ ոտ պիտի չլծողս։ Բայց
ձեզի՝ իմ անուանէս վախցողնե-
րուդ՝ արդարութեան արեգակը
պիտի ծագի, և անոր թևերուն
վրայ բժշկութիւն պիտի ըլլայ.
ու դուք գոմի պարարտ որմե-
րուն պէս դուրս պիտի ելլէք,
3 ու պիտի ցաթկէք։ Եւ ամբա-
րիշանելը պիտի կոխէք, վասն զի
իմ գործ ունենալու օրս՝ անոնք ձեր
ոտից թաթերուն տակը մոխիր
պիտի ըլլան, կ'ըսէ զօրաց Տէրը։

Յիշեցէք իմ ծառային Մով- 4
սէսին օրէնքը, այսինքն ան կա-
նոնները ու դատաստանները, որ
անոր պատուիրեցի Քորէբի մէջ
բոլոր Իսրայելին համար։ Ահա 5
ես Եղիա մարգարէն ձեզի պիտի
խրկեմ, դեռ Տէրոջը մեծ ու ա-
հեղ օրը չեկած. Ու անիկայ՝ 6
հայրերուն սիրտը՝ որդւոցը, ու
որդւոցը սիրտը՝ հայրերուն պիտի
դարձընէ, որ չըլլայ թէ ես գամ,
ու երկիրը անէծքով զարնեմ։

ՎԱԽՃԱՆ ՀԻՆ ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ

ՆՈՐ

ԿՏԱԿԱՐԱՆ

ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Մ. ՅՕՀԱՆՆՈՒ

1857

THE
MISTLETOE.

EDITED BY
CHARLES ELLERSLIE.

PHILADELPHIA:
LEA & BLANCHARD.
1847.

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Գիրք ծննդեան Յիսուսի Քրիստոսի Դաւիթի որդւոյն, Աբրահամի որդւոյն։
2 Աբրահամ ծնաւ Իսահակը. Իսահակ ծնաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ Յուդան՝ ու անոր եղբայրները.
3 Եւ Յուդա ծնաւ Փարէսը ու Զարան՝ Թամարէն. Փարէս ծնաւ Եսրոնը. Եսրոն ծնաւ Ա-
4 րամը. Արամ ծնաւ Ամինադաբը. Ամինադաբ ծնաւ Նաասոնը.
5 Նաասոն ծնաւ Սալմոնը. Սալմոն ծնաւ Բոոսը՝ Ռախաբէն. Բոոս ծնաւ Ովբէդը՝ Հռութէն. Ովբէդ ծնաւ Յեսսէն. Յեսսէ
6 ծնաւ Դաւիթ թագաւորը. Դաւիթ թագաւորը ծնաւ Սողոմոնը՝ Ուրիայի կնոջէն. Սողոմոն ծնաւ
7 Ռոբովամը. Ռոբովամ ծնաւ Ա-
8 բիան. Աբիա ծնաւ Ասան. Ասա ծնաւ Յովսափատը. Յովսափատ ծնաւ Յովրամը. Յովրամ ծնաւ
9 Ոզիան. Ոզիա ծնաւ Յովաթամը. Յովաթամ ծնաւ Աքազը. Աքազ
10 ծնաւ Եզեկիան. Եզեկիա ծնաւ Մանասէն. Մանասէ ծնաւ Ամո-
11 նը. Ամոն ծնաւ Յոսիան. Յոսիա ծնաւ Յեքոնիան ու անոր եղբայրները՝ Բաբիլոնեան գե-
12 րութեանը առնելերը. Բաբիլոն գերութեան երթալէն ետև՝ Յեքոնիա ծնաւ Սաղաթիէլը. Սա-
13 ղաթիէլ ծնաւ Զօրաբաբէլը. Զօրաբաբէլ ծնաւ Աբիուդը. Աբիուդ ծնաւ Եղիակիմը. Եղի-
14 ակիմ ծնաւ Ազովրը. Ազովր ծնաւ Սադոկը. Սադոկ ծնաւ Ա-
15 քինը. Աքին ծնաւ Եղիուդը. Եղիուդ ծնաւ Եղիազարը. Եղի-
16 ազար ծնաւ Մատթանը. Մատթան ծնաւ Յակոբը. Յակոբ ծնաւ Յովսէփը՝ Մարիամին ա-
17 րիկը, որմէ ծնաւ Յիսուս, որ կոչուեցաւ Քրիստոս։ Արդ՝ բո-
լոր սերունդները Աբրահամէն մինչև Դաւիթ՝ տասնուչորս սերունդ, և Դաւիթէն մինչև Բաբիլոնեան գերութիւնը՝ տասնուչորս սերունդ, ու Բաբիլոնեան գերութենէն մինչև Քրիստոս՝ տասնուչորս սերունդ։

18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդը այսպէս եղաւ. անոր մայրը Մարիամ՝ Յովսէփին նշանուած, գտնո իրարու քով չհասած՝ Սուրբ Հոգիէն յղացած գտնուեցաւ։ Եւ Յովսէփ անոր էրիկը
19 արդար մարդ ըլլալով ու չուզելով զանիկայ խայտառակ ընել, մտածեց զայն ծածկաբար արձակել
20 զանիկայ։ Եւ քանի որ անիկայ այս բանը կը մտածէր, ահա Տէրոջը հրեշտակը երազին մէջ երեցաւ անոր՝ ու ըսաւ. Յովսէփ Դաւիթի որդին, մի վախնար քեզի առնել քու Մարիամ կինիկը, ինչու որ անոր ներսի դիե

21 ծնածը Սուրբ Հոգիէն է։ Եւ որ-
գի մը պիտի ծնանի, ու անոր
անունը Յիսուս դնես, քանզի
անիկայ իր ժողովուրդը իրենց
22 մեղքերէն պիտի փրկէ։ Եւ սա
ամէնը եղաւ, որ կատարուի Տէ-
րոջմէն բսուածը՝ մարգարէին
23 ձեռքովը որ կ'ըսէ. Ահա կոյսը
պիտի յղանայ, ու որդի պիտի
ծնանի, և անոր անունը Էմմա-
նուէլ պիտի կոչեն, որ կը թարգ-
մանուի՝ Աստուած մեզի հետ։
24 Եւ Յովսէփ քունէն արթընա-
լով՝ ինչպէս որ Տէրոջը հրեշտա-
կը իրեն հրամայեց, այնպէս ըրաւ,
25 ու իր կնիկը քովն առաւ։ Եւ չէր
գիտեր զանիկայ, մինչև ի՛ անդ-
րանիկ որդին ծնաւ, ու անոր
անունը Յիսուս դրաւ։

ԳԼ. Բ

1 Ու երբոր Յիսուս ծնաւ Հրէ-
աստանի Բեթլեհեմին մէջ Հե-
րովդէս. Թագաւորին օրերը,
ահա արեւելքէն մոգեր եկան Ե-
2 րուսաղէմ, Ու ըսին. Ո՞ւր տեղ
է ան՝ որ Հրեից նորածին թագաւոր
ծնաւ. Ինչու որ մենք արեւելքի
մէջ անոր աստղը տեսանք, ու ե-
կանք անոր երկրպագութիւն ընե-
3 լու։ Ու երբոր Հերովդէս թագա-
ւորը լսեց, խռովեցաւ, և բոլոր
4 Երուսաղէմը իրեն հետ. Եւ ժո-
ղովելով բոլոր քահանայապետները
ու ժողովուրդին դպիրները, հար-
ցուց անոնց՝ Թէ Քրիստոսը ո՞ր
5 պիտի ծնանի։ Անոնք ալ իրեն ըսին.
Հրէաստանի Բեթլեհեմին մէջ.
ինչու որ սուրբ գրուած է մար-
6 գարէին ձեռքովը. Եւ դուն
Բեթլեհե՛մ՝ Յուդայի երկիրը,
Յուդայի իշխաններուն մէջ բնաւ
պզտիկ մը չես. ինչու որ քեզմէ
իշխան մը պիտի ելլէ՝ որ
իմ՝ Իսրայէլ ժողովուրդս պիտի
7 հովուէ։ Ան առնը Հերովդէս
ծածկաբար մոգերը կանչեց, ու
ստկէ մը աստղին անանգամ
8 սորվեցուց. եւ զա-
նոնք Բեթլեհե՛մ իրկելով ըսաւ.
Գացէք ամէն կողմը իմացէք ան մա-
նուկին վրայով, ու երբոր գըտ-
նէք, ինծի իմացուցէք, որ ես
ալ գամ՝ անոր երկրպագութիւն
ընեմ։ Ու երբոր անոնք թագա- 9
ւորին սա բանը լսեցին, գացին.
և ահա ան աստղը որ արեւել-
քի մէջ տեսեր էին, անոնց առ-
ջևէն գնաց, մինչև որ եկաւ
կեցաւ մանուկին եղած տեղին
վրայ։ Երբոր տեսան աստղը, շատ 10
մեծ ուրախութիւնով ուրախա-
ցան։ Եւ տունը մտնելով, տե- 11
սան մանուկը իր մօրը Մարիա-
մին հետ, ու ինկան երկրպագու-
թիւն ըրին անոր, և իրենց գան-
ձերը բանալով՝ ընծաներ տուին
անոր, ոսկի ու կնդրուկ և
զմուռս։ Ու հրաման առնելով է- 12
րազի մէջ որ նորէն Հերովդէսին
չդառնան, ուրիշ ճամբով գացին
իրենց երկիրը։

Ու երբոր անոնք գացին անոնք, 13
ահա Տէրոջը հրեշտակը երազի
մէջ երեւցաւ Յովսէփին ու ըսաւ.
Ելիր՝ առ մանուկը ու անոր մայ-
րը, ու Եգիպտոս փախիր, և
հոն կեցիր մինչև որ ես քեզի
ըսեմ, քանզի Հերովդէս պիտի
փնտռէ սա մանուկը կորսընչը-
նելու համար։ Ան ալ ելաւ, մա- 14
նուկը ու անոր մայրը գիշերով
առաւ, և գնաց Եգիպտոս. ու
մինչև Հերովդէսին մահը հոն
եր. Որ կատարուի Տէրոջմէն ը- 15
սուածը մարգարէին ձեռքովը, որ
կ'ըսէ. Եգիպտոսէն կանչեցի իմ
որդիս։

Ան առնը երբոր տեսաւ Հե- 16
րովդէս թէ խաբուեցաւ մոգե-
րէն, սաստիկ զրդռեցաւ, ու
իրկեց ջարդեց Բեթլեհեմի և ա-
նոր ամէն սահմաններուն մէջ
գտնուած բոլոր մանր տղաքը
երկու տարեկանէ վար, ան ժա-
մանակին համեմատ որ մոգերէն
ստուգեց։ Ան առնը կատար- 17
ուեցաւ Երեմիա մարգարէին
ձեռքով բսուածը, որ կ'ըսէ.
Ռամայի մէջ ձայն մը լսուեցաւ, 18
ողբ, լաց ու մեծ կոծ. Ռաքէլ
կու լար իր տղոցը համար, ու

չէր ուզեր մխիթարուիլ, ինչու որ հիացին։
19 Ու երբոր Հերովդէս մեռաւ, ահա Տէրոջը հրեշտակը Եգիպտոս երազի մէջ Յովսէփին
20 երեցաւ, ու ըսաւ. Ելլէ՛ առ մանուկը ու անոր մայրը, և գնա՛ Իսրայէլի երկիրը, քանզի մեռան անոնք՝ որ մանուկին կեանքը կը
21 փնտռէին։ Ան ալ ելաւ՝ մանուկը ու անոր մայրը առաւ, և ե-
22 կաւ Իսրայէլի երկիրը։ Իսկ երբոր լսեց՝ թէ Արքելայոս Թագաւորեց Հերովդեսին տեղը, վախցաւ հոն երթալու. ու երազի մէջ հրաման առնելով՝ Գալիլեացւոց կողմերը գնաց.
23 Եւ եկաւ Նազարէթ բնակած քաղաքը բնակեցաւ. որ մարգարէներուն խօսքը կատարուի՝ թէ Նազովրեցի պիտի կոչուի։

ԳԼ. Գ

1 Ա՛ն օրերը Յովհաննէս Մկրտիչը եկաւ, ու Հրէաստանի անապատին մէջ կը քարոզէր,
2 Ու կ՚ըսէր. Ապաշխարեցէ՛ք, ինչու որ երկնից Թագաւորութիւնը մօտեցած է։
3 Վասն զի ասիկա ան է՝ որուն համար Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուեցաւ, որ կ՚ըսէ. Ձայնը պատի մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէ՛ք,
4 անոր շաւիղները շիտակեցէ՛ք։ Եւ ան Յովհաննէսը իր հանդերձը ուղտի մազէ, ու իր մէջքը կաշիէ գօտի ունէր. և իր կերակուրը՝ մարախ ու վայրենի մեղր
5 էր։ Ան ատենը Երուսաղէմ և բոլոր Հրէաստան ու Յորդանանի բոլոր կողմերը իրեն կ՚ելլէին,
6 Եւ կը մկրտուէին իրմէն Յորդանանի մէջ, ու իրենց
7 մեղքերը կը խոստովանէին։ Ու երբոր տեսաւ փարիսեցիներէն ու սադուկեցիներէն շատերը իր մկրտութեանը գալ, ըսաւ ա-նոնց. Խիժերու ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի գալու բարկու-
8 թենէն փախչիլ։ Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղ բերէ՛ք.
9 Եւ մի՛ խորհիք գուք ձեր նէրսի դին ըսել, Թէ Մենք Դէդ հայր՝ Աբրահամը ունինք. քանզի կ՚ըսեմ ձեզի, որ Աստուած կարող է ասոնք քարերէն Աբրահամին զաւակներ հանելու։
10 Ա՛լ հիմա կացինը ծառերուն արմատին քովը կը դրուի. ուստի ամէն ծառ որ բարի պտուղ չբերէ, կը կտրուի ու կրակը կը ձգուի։
11 Ես ձեզ ջուրով կը մկրտեմ ապաշխարութեան համար, բայց իմ ետևէս եկողը ինծմէ զօրաւոր է, ու ես անոր կօշիկները կրելու արժանի չեմ. անիկա ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով
12 ու կրակով։ Որուն հնձանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ու իր ցորենը հաւաքը պիտի ժողվէ, և յարդը չմարելու կրակով պիտի այրէ։
13 Ա՛ն ատենը Յիսուս Գալիլեացիէն Յորդանան եկաւ Յովհաննէսին, որ անկէ մկրտուի։
14 Եւ Յովհաննէս կ՚արգիլէր անիկա՝ ու կ՚ըսէր. Ինծի պէտք է որ քեզմէ մկրտուիմ, ու դուն ինծի՞ կու գաս։
15 Յիսուս պատասխանելով ըսաւ անոր. Թող տուր հիմա. ինչու որ այսպէս կը վայելէ մեզի որ բոլոր արդարութիւնը կատարենք. ետքը թող տուաւ անոր։
16 Ու երբոր Յիսուս մկրտուեցաւ, շուտ մը ջուրէն դուրս ելաւ, և ահա երկինքը անոր բացուեցաւ, ու առաւ Աստուծոյ Հոգին որ աղաւնիի պէս կ՚իջնէր, ու կու գար իր վրայ։
17 Եւ ահա երկինքէն ձայն մը եկաւ՝ որ կ՚ըսէր. Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, որուն հաւնեցայ եմ։

ԳԼ. Դ

1 Ա՛ն ատենը Յիսուս անապատը տարուեցաւ Սուրբ Հոգիէն՝ որ Սատանայէն փորձուի.
2 Քառասուն ցորեկ ու քառասուն գիշեր ոչ մի բան առնելէն ետքը անօթեցաւ։

3 Եւ փարձաղը անոր մօտ՝ նա-
ւակի մէջ՝ բաւ. թէ որ դուն Ա-
ստուծոյ Որդին ես՝ ըսէ որ ա-
4 քարերը հաց ըլլան։ Անիկա
պատասխան առաւ՝ ու ըսաւ.
Գրուած է թէ. Ո՛չ միայն հա-
ցով կ՚ապրի մարդ՝ հապա ա-
մէն խօսքով՝ որ Աստուծոյ բե-
րնէն կ՚ելլէ։
5 Ան առնոր Սաւանան առաւ
տարաւ զանիկայ սուրբ քաղաքը,
և կայնեցուց զանիկայ տաճարին
6 աշտարակին վրայ, ու ըսաւ ա-
նոր. Թէ որ դուն Աստուծոյ
Որդին ես, քեզ ցած վար ձգէ.
Ինչու որ գրուած է թէ՝ Իր հր-
ամայականեաւն պիտի ապսպրէ
քեզի համար, ու ձեռքերնուն
վրայ պիտի վերցնեն քեզ, որ
չքարայ թէ ոտդ քարի զարնես։
7 Յիսուս բաւ անոր. Դարձեալ
գրուած է թէ՝ Կուտ Տէր Ա-
ստուածդ չփորձես։
8 Սաւանան նորէն առաւ հա-
նեց զանիկայ խիստ բարձր լե-
ռան մը վրայ, և ցուցուց անոր
աշխարհի բոլոր թագաւորու-
թիւնները ու անոնց փառքը.
9 ու ըսաւ անոր. Ասոնք ամէնը
քեզի կու տամ, թէ որ իյնաս՝
10 ինծի երկրպագութիւն ընես։ Ա-
ռնոր Յիսուս բաւ անոր. Ե-
րթ դնա՝ Սատանայ. Ինչու որ
գրուած է թէ՝ Կուտ Տէր Ա-
ստուածդ երկրպագութիւն ընես,
11 ու միայն զանիկայ պաշտես։ Ա-
ռնոր Սաւանան զանիկայ թո-
ղուց. և ահա հրեշտակներ եկան՝
ու իրեն սպասաւորութիւն կ՚ը-
նէին։
12 Եւ երբոր լսեց Յիսուս թէ
Յովհաննէս մատնուեցաւ, եկաւ
13 գնաց Գալիլեա. Ու ձգելով Նա-
զարէթը, եկաւ բնակեցաւ Կա-
փառնայում՝ ծովեզերեայ գաղա-
ւը, Զաբուղոնի ու Նեփթաղիմի
14 սահմաններուն մէջ. Որ կատա-
րուի Եսայի մարգարէին ձեռ-
15 քով ըսուած խօսքը. Զաբու-
ղոնի երկիրը ու Նեփթաղիմի եր-
կիրը, ծովու ճամբով Յորդանա-
նոյ անդիի կողմը, Հեթանոսաց
Գալիլեան. Խաւարի մէջ նստող 16
ժողովուրդը մեծ լոյս տեսաւ,
և լոյս ծագեցաւ անոնց՝ որ մա-
հուան երկրին ու շուքին մէջ կը
նստէին։ Անկէ եւս Յիսուս 17
սկսաւ քարոզել ու ըսել. Ապաշ-
խարեցէք, ինչու որ երկնից թա-
գաւորութիւնը մօտ է։
Երբոր Յիսուս Գալիլեացւոց 18
ծովուն քովերը կը պտրտէր, տե-
սաւ երկու եղբայրներ՝ Պետրոս
կոչուած Սիմոնը, և անոր եղ-
բայրը Անդրեասը՝ ծովը ուռկան
ձգած, ինչու որ ձկնորս էին.
Եւ ըսաւ անոնց. Իմ հետևիս և- 19
կէք, ու ձեզ մարդոց որսորդ ը-
նեմ։ Անոնք ալ շուտ մը ուռ- 20
կանները թողուցին, ու անոր ե-
տևէն գացին։ Եւ անկէ առաջ 21
երթալով՝ տեսաւ ուրիշ երկու
եղբայրներ, Զեբեդեան Յակո-
բոսը ու անոր եղբայրը Յովհան-
նէսը նաւին մէջ իրենց հօրը Զե-
բեդեոսին հետ, երբ իրենց ուռ-
կանները կը կարկըտէին. ու կան-
չեց զանոնք։ Անոնք ալ շուտ մը 22
նաւը ու հայրերնին թողուցին,
ու անոր հետևէն գացին։
Եւ Յիսուս բոլոր Գալիլեան 23
պտրտելով, կը սորվեցնէր անոնց
ժողովարաններուն մէջ, և ար-
քայութեան աւետարանը կը քա-
րոզէր, ու ժողովուրդին մէջի
ամէն հիւանդութիւնները ու ամէն
տեսակ ցաւերը կը բժշկէր։ Եւ անոր համբաւը Ասո- 24
ւոյ բոլոր երկիրը տարածուե-
ցաւ, և բերին անոր՝ բոլոր հի-
ւանդները որ կերպ կերպ ցաւե-
րով ու տանջանքներով կը նե-
ղուէին, և դիւահարները ու
լուսնոտները և անդամալոյծնե-
րը, ու բշխեց զանոնք։ Եւ շատ 25
ժողովուրդներ անոր հետևէն կ՚եր-
թային՝ Գալիլեայէն ու Դեկապո-
լիսէն, և Երուսաղէմէն, ու
Հրէաստանէն, և Յորդանանա-
նոյ անդիի կողմէն։

ԳԼ. Ե

1 Եւ տեսանելով ժողովուրդնե-
րը՝ լեառը ելաւ. ու երբոր նըս-
տաւ հոն, իր աշակերտները քովը
2 գացին. Եւ իր բերանը բանա-
լով՝ կը սորվեցընէր անոնց, ու
կ՚ըսէր.
3 Երանի՛ հոգւով աղքատնե-
րուն, ինչու որ երկնից Թագա-
4 ւորութիւնը անոնցն է: Երանի՛
ազաւորնեբուն, ինչու որ անոնք
5 պիտի մխիթարուին: Երանի՛ հե-
ղնեբուն, ինչու որ անոնք ե-
6 րկիրը ժառանգեն երկիրը: Երանի՛ ա-
նոնց՝ որ անօթի ու ծարաւ են
արդարութեան, ինչու որ անոնք
7 պիտի կշտանան: Երանի՛ ողոր-
մածներուն, ինչու որ անոնք ո-
8 ղորմութիւն պիտի գտնեն: Երա-
նի՛ անոնց՝ որ սրտով մաքուր են,
ինչու որ անոնք պիտի տեսնեն
9 զԱստուած: Երանի՛ խաղաղա-
ծիւն ընծայներուն, ինչու որ ա-
նոնք Աստուծոյ որդիներ պիտի
10 կոչուին: Երանի՛ անոնց՝ որ հա-
լածուած են արդարութեան հա-
մար, ինչու որ երկնից Թագաւո-
11 րութիւնը անոնցն է: Երանի՛ ձեզի՝ երբոր
զձեզ նախատեն ու
հալածեն, և սուտ տեղը
ամէն կերպ գէշ խօսքեր կը խո-
12 սին վրանիդ՝ ինձի համար. Ցըն-
ծացէք և ուրախ եղէք, ինչու
որ ձեր վարձքը շատ է երկինքը.
քանզի սա կերպով հալածեցին
ձեզմէ առաջ եղած մարգարէ-
նները:
13 Դուք էք երկրի աղը. հապա
թէ որ աղը իր համը կորսընցնէ,
ինչո՞վ ինչո՞ւ պիտի աղուի. անկէ
ետև բանի մը չէ պար, միայն թէ
դուրս ձգուելու և մարդոց ոտ-
14 քին տակը կոխտուելու: Դուք
էք աշխարհի լոյսը. քաղաք մը
որ լեռան վրայ կեցած է, չկրը-
15 նար պահուիլ: Ու ճրագը չեն
վառեր և դներ գրասենի տակ,
հապա աշտանակի վրայ, և լոյս
կու տայ բոլոր տանը մէջ եղող-
16 ներուն: Ասանկ թող լուսաւորէ
ձեր լոյսը մարդոց առջեւ, որ
տեսնեն ձեր բարի գործքերը,
ու փառաւորեն ձեր Հայրը՝ որ
երկինքն է:
17 Մի՛ կարծէք թէ ես եկայ օ-
րէնքը կամ մարգարէները ար-
ձակելու. չեկայ արձակելու, հապա կա-
տարելու: Քանզի ճշմարտապէս
18 կ՚ըսեմ ձեզի. Մինչև որ երկինք
ու երկիր անցնին, օրէնքէն յոտա-
կ՚ը՝ կամ նշանագիր մը պիտի
չանցնի, մինչև որ բոլորն ալ
կատարուի: Ուստի ով որ ա-
19 ւեւտրքը պատուիրանքներուն
մեկը արձակ, ու մարդոց անանկ
սորվեցընէ, անիկայ աւետարքը
պիտի կոչուի երկնից Թագաւո-
րութեանը մէջ. բայց ով որ ըն-
է ու սորվեցընէ, անիկայ մեծ պիտի
կոչուի երկնից Թագաւորութե-
նը մէջ: Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի.
20 Թէ որ ձեր արդարութիւնը գը-
պիրներուն ու փարիսեցիներուն
արդարութենէն աւելի չըլլայ, բը-
նաւ պիտի չմտնէք երկնից Թա-
գաւորութիւնը:
21 Լսեր էք որ բսուեցաւ առա-
ջինները. Սպանութիւն մի ը-
նէք. և ով որ սպանութիւն ընէ,
դատաստանի պարտաւոր պիտի
ըլլայ: Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ.
22 Ով որ իր եղբօրը պարապ տեղը
զրդռի, դատաստանի պարտա-
ւոր պիտի ըլլայ. և ով որ իր ե-
ղբօրը Յիմար ըսէ, տանեանի պար-
տաւոր պիտի ըլլայ. և ով որ իր
եղբօրը Անմիտ ըսէ, գեհենի
կրակին պարտաւոր պիտի ըլլայ:
23 Ուրեմն թէ որ քու ընծադ ա-
զանին վրայ բերես, ու հոն միտքդ
գայ՝ թէ քու եղբայրդ քեզի գէմ
24 բան մը ունի, Հոն ձգէ քու ըն-
ծադ սեզանին առջեւը, և գնա
առաջ եղբօրդ հետ հաշտուէ,
ու ետքը եկած որ քու ընծադ
մատուցանես: Քու ոսոխդ հետ
25 շուտով միաբանէ, քանի որ անոր
հետ ճամբան մէջն ես, չըլլայ
որ քու ոսոխդ քեզ դատաւորին
մատնէ, և դատաւորը դահիճին
և բանտը ձգուիս: Ճշմարիտ կ՚ը-
26

ամէ՛ քեզի, պիտի չկրկնես անկէ, մինչեւ որ վերջին նաբաթականդ չվճարես։
27 Լսեր էք որ ըսուեցաւ. Շնու-
28 թիւն մի՛ ընէր։ Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ. Ո՛վ որ կինիկ մարդու կը նայի անոր ցանկանալու համար, ալ անկից իր սրտին մէջ շնու-
29 թիւն ըրաւ անոր հետ։ Արդ՝ թէ որ քու աջ աչքդ քեզ կը գայթակղեցընէ, հանէ զանիկայ՝ ու քեզմէ ձգէ. ինչու որ աղէկ է քեզի որ անդամներուդ մէկը կորսուի, ու քու բոլոր մարմինդ դժոխքը չձգ-
31 ուի։ Ըսուեցաւ ալ թէ՝ Ո՛վ որ իր կնիկը կ՚արձակէ, թող անոր արձակման թուղթ տայ։
32 Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ թէ՝ Ո՛վ որ իր կնիկը կ՚արձակէ առանց պոռնկութեան պատճառի, ին-քը պատճառ կ՚ըլլայ անոր շնու-թիւն ընելուն, և ով որ ան ար-ձակուածը առնէ, շնութիւն կը գործէ։
33 Դարձեալ լսեր էք որ ըսուե-ցաւ առաջիններուն. Սուտ եր-դում մի՛ ընէր, հապա ըրած եր-
34 դումներդ վճարէ Տէրոջը։ Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ. Ամենեւին եր-դում մի՛ ընէք. ոչ երկինքի վրայ՝
35 որ Աստուծոյ աթոռն է, եւ ոչ երկրի վրայ՝ որ անոր ոտքերուն պատուանդանն է, ոչ ալ Երու-սաղէմի վրայ՝ որ մեծ Թագա-
36 ւորին քաղաքն է. Եւ ոչ քու գլխուդ վրայ երդում ընես, ին-չու որ չես կրնար մէկ մազ մը
37 ձերմակ ցրնել կամ սեւ ցրնել։ Ձեր պատ ձեր խօսքը ըլլայ այո՝ այո՛, Ե ոչ՝ ոչ. ու աւելի աւելին՝ չարէն առաջ կու գայ։
38 Լսեր էք որ ըսուեցաւ. Աչքի մէջ՝ աչք, ու ակռայի մէջ՝ ակ-
39 ռայ։ Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ. Չարին հակառակ մի՛ կենար. հապա թէ որ մէկը ապտակ մը զարնէ աջ ծնօտիդ՝ դարձո՛ւր անոր միւսն ալ։ Եւ մէկը որ 40
կ՚ուզէ քեզի հետ դատ վարել ու քու շապիկդ առնել, թող առնէ անոր նաեւ վերարկուդ ալ։
Եւ ով որ քեզ պահակ բռնէ՝ 41
ու մղոն մը ճամբայ քշէ, գնա անոր հետ երկուք։ Բեզմէ ու- 42
զողին տուր, ու երես մի դարձներ անկէ՝ որ կ՚ուզէ քեզմէ փոխ առնել։
Լսեր էք որ ըսուեցաւ. Կու 43
ընկերդ սիրես, ու թշնամիդ ա-տես։ Բայց ես ձեզի կ՚ըսեմ. 44
Սիրեցէք ձեր թշնամիները. օրհ-նեցէք ձեզ անիծողները. բարի ըրէք անոնց՝ որ ձեզ կ՚ատեն, և աղօթք ըրէք անոնց համար՝ որ ձեզ կը չարչարկեն ու կը հալա-ծեն. Որ ձեր երկնաւոր Հօրը 45
որդիքը ըլլաք. ինչու որ իր ա-րեւը կը ծագեցընէ թէ չարերուն և թէ բարիներուն վրայ, և անձրեւ կը խրկէ թէ արդարնե-րուն և թէ մեղաւորներուն վրայ։
Վասն զի թէ որ դուք ձեզ սի- 46
րողները սիրէք, ի՛նչ վարձք կ՚ու-նենաք. չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը կ՚ընեն։ Եւ թէ որ միայն 47
ձեր եղբայրներուն բարեւ տաք, ի՛նչ աւելի կ՚ընէք ուրիշներէն. չէ՞ որ մաքսաւորներն ալ նոյնը կ՚ընեն։ Ուրեմն դուք կատարեալ 48
եղէք՝ ինչպէս որ ձեր երկնաւոր Հայրն ալ կատարեալ է։

ԳԼ. Զ

Ո՛չ գոյշ եղէք որ ձեր ողորմու- 1
թիւնը մարդոց առջեւ չընէք՝ անոնց երեւնալու համար, եթէ ոչ՝ վարձք չէք առներ ձեր Հօր-մէն՝ որ երկինքն է։ Ուստի եր- 2
բոր ողորմութիւն կ՚ընես, առ-ջեւդ փող մի հնչեցըներ, ինչպէս որ կեղծաւորները ժողովարան-ներուն ու փողոցներուն մէջ կ՚ը-նեն, որ մարդոցմէ փառաւորո-ւին. ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, անոնք իրենց վարձքը առած կ՚ըլլան։ Իսկ դուն երբոր ողոր- 3

մաթիան կ'ընես, ձախ ձեռքդ
թմոզ չգիտնայ աջ ձեռքիդ ինչ
4 գործելը. Որ քու ողորմութիւնդ
գաղտուկ ըլլայ. և քու Հայրդ
որ գաղտուկը կը տեսնէ, քեզի
յայտնապէս հատուցում պիտի
ընէ:
5 Ու երբոր աղօթք կ'ընես,
կեղծաւորներուն նման
մի՛ ըլլաս, որ կը սիրեն ժողովարաններուն
մէջ ու հրապարակներուն անկիւններուը
կայնելով՝ աղօթք ընել, որ մարդոց երեւնան. Ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի, անոնք իրենց
6 վարձքը առած կ'ըլլան: Իսկ դուն
երբոր աղօթք կ'ընես, մտիր
քու ներքին սենեակդ, ու դուռդ
գոցէ, և աղօթք ըրէ քու Հօրդ՝
որ գաղտուկ տեղ կը գտնուի. և
քու Հայրդ որ գաղտուկը կը
տեսնէ, քեզի յայտնապէս հա-
7 տուցում պիտի ընէ: Ու երբոր
աղօթք կ'ընէք, հեթանոսներուն
պէս շատախօսութիւն մի ըլլաք. վասն
զի կը կարծեն թէ իրենց շատ
խօսելուն համար պիտի լսուին:
8 Ուրեմն անոնց նմանիլ մի՛. ինչու որ
ձեր Հայրը ձեզի պէտք եղածը
գիտէ՝ դեռ դուք իրմէ չխնդրած:
9 Ուստի տուեալ աղօթքը ըսէք դուք.
Ո՛վ Հայր մեր՝ որ երկինքն ես,
10 քու անունդ սուրբ ըլլայ. գա՛ քու
թագաւորութիւնդ. եղի՛ քու
կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝
11 անանկ ալ երկրի վրայ. Մեր ա-
մէն աւուր հացը՝ այսօր մեզի
12 տո՛ւր. Եւ մեզի նեղ մեր պարտ-
քերը, ինչպէս որ մենք ալ կը
նեղենք մեր պարտականներուն.
13 Ու մեզ փորձութեան մի տա-
նիր. հապա ազատէ մեզ չարէն. Քանի որ քուկդ է թագաւորութիւնը և զօրութիւնը ու փառքը
յաւիտեանս. ամէն:
14 Վասն զի եթէ որ դուք նեղէք
մարդոց իրենց յանցանքները, ձեր
երկնաւոր Հայրն ալ ձեզի կը
15 նեղէ. Հապա եթէ որ դուք չնեղէք մարդոց իրենց յանցանքները,
ձեր Հայրն ալ ձեզի չնեղիր ձեր
յանցանքները:

Ու երբոր ծոմ կը պահէք, 16
կեղծաւորներուն պէս տրտում
երեւնա՛ մի ըլլաք. քանզի իրենց
երեսները կ'աւերեն որ մարդոց
երեւնան թէ ծոմ կը պահեն.
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Անոնք
իրենց վարձքը առած կ'ըլլան:
Բայց դուն երբոր ծոմ կը պա- 17
հես, գլուխդ օծէ, ու երեսդ
լուա՛, Որ մարդոց ծոմ պահողի 18
պէս չերեւնաս, հապա քու Հօրդ՝
որ գաղտուկ տեղ կը գտնուի, և
քու Հայրդ որ գաղտուկը կը
տեսնէ, քեզի հատուցում պիտի
ընէ:
Երկրի վրայ ձեզի գանձեր մի 19
դիզէք, ուր որ ցեցը ու ժանգը
կ'ապականեն, և ուր գողերը
պոռ կը ծակեն ու կը գողնան.
Հապա ձեզի գանձեր դիզեցէք 20
երկինքը, ուր որ ո՛չ ցեցը և ո՛չ
ժանգը կ'ապականէ, ու ո՛չ գո-
ղերը պոռ կը ծակեն և կը գող-
նան: Քանզի ձեր գանձը ո՛ւր 21
որ է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի
ըլլայ: Մարմինին ճրագը աչքն 22
է. հապա թէ որ քու աչքդ պայ-
ծառ է, բոլոր մարմինդ լուսա-
ւոր կ'ըլլայ. Բայց թէ որ քու 23
աչքդ վատ է, բոլոր մարմինդ
մութ կ'ըլլայ. ուրեմն թէ որ
քու մէջդ եղած լոյսը խաւար
է, ա՛լ ան խաւարը որչա՜փ է:
Մարդ մը չկրնար երկու տիրոջ 24
ծառայութիւն ընել. ինչու որ
կամ մէկը պիտի ատէ՝ և միւսը
սիրէ, կամ մէկը պիտի միանայ
և միւսը արհամարհէ. չէք կրնար Աստուծոյ ու մա-
մոնայի: Ուստի կ'ըսեմ ձեզի. 25
Հոգ մի՛ ընէք ձեր կեանքին համար թէ ինչ պիտի ուտէք, կամ
ինչ պիտի խմէք. ո՛չ ալ ձեր մարմիններուն համար, թէ ինչ պիտի
հագնիք. չէ՞ որ կեանքը կերա-
կուրէն աւելի է, ու մարմինը
հագուստէն: Նայեցէ՛ք երկինքի 26
թռչուններուն, որ ո՛չ կը սերմանեն և ո՛չ կը հնձեն և ո՛չ առ
բարի մէջ կը ժողվեն, ու ձեր
երկնաւոր Հայրը կը կերակրէ

զանոնք. չի՞ որ գոնէ անոնցմէ
27 աւելի լաւ էք։ Ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր հոգ ընելովը իր հասակին վրայ կանգուն մը աւելցնել
28 նէ։ Ու հագուստի համար ինչո՞ւ հոգ կ'ընէք. նայեցէք դաշտի շուշանները թէյպէս կ'աճին. ոչ կ'աշխատին և ոչ կը մանեն.
29 բայց Ձեզի կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառաւորութեանը մէջ անոնցմէ մին կուն պէս
30 չհագուեցաւ։ Ուստի թէ որ դաշտի խոտը որ այսօր կայ՝ և վաղը փուռը կը ձգուի, Աստուած անոնք կը հագուեցնէ, հապա ո՛րչափ աւելի Ձեզ՝ թէ
31 քահաւատներ։ Ուրեմն հոգ մի՛ ընէք՝ ըսելով. Ի՞նչ պիտի ուտենք, կամ Ի՞նչ պիտի խմենք,
32 կամ Ի՞նչ պիտի հագնինք. (Զի՞նչ որ ատ բոլոր բաները հեթանոսները կը խնդրեն.) վասն զի Ձեր երկնաւոր Հայրը գիտէ՝ թէ ատ բոլոր բաները Ձեզի պէտք
33 են։ Բայց առաջ խնդրեցէք Աստուծոյ Թագաւորութիւնը և անոր արդարութիւնը, ու ատ բոլոր բաները ալ Ձեզի պիտի
34 տրուի։ Ուստի վաղուան համար հոգ մի՛ ընէք. վասն զի վաղուան օրը իրեն համար հոգ պիտի ընէ. հերիք է օրուան իր նեղութիւնը։

ԳԼ. Է

1 Մի՛ դատէք՝ որ չդատուիք։
2 Քանի՛ որ դատաստանով որ դատէք, անո՛վ պիտի դատուիք. և ինչ չափով որ չափէք, անո՛վ
3 պիտի չափուի Ձեզի։ Եւ ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տեսնես, ու քու աչքիդ մէջի
4 գերանին չես նայիր։ Կամ ի՞նչ պէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ. Թո՛ղ տուր աչքէդ շիւղը հանեմ. և ահա՛ քու աչքիդ մէջը գերան
5 կայ։ Կեղծաւո՛ր՝ առաջ քու աչքէդ գերանը հանէ, ու ետքը պիտի նայիս եղբօրդ աչքէն շիւղը հանելու։
6 Սուրբ բանը շուներուն մի՛ տար, և Ձեր մարգարիտները խոզերուն առջեւ մի՛ ձգէք, որ ոտքերնուն տակը չկոխկրտեն զանոնք, ու դառնան Ձեզ փատատեն։

7 Խնդրեցէ՛ք և պիտի տրուի Ձեզի. փնտռեցէ՛ք և պիտի գտնէք. դո՛ռը զարկէ՛ք և պիտի բացուի Ձեզի. վասն զի ամէն
8 ոք որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ, և ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ դո՛ռը կը զարնէ՝ պիտի բացուի անոր։ Ձեզմէ ո՞ր մարդը
9 կայ՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քար պիտի տայ անոր. Եւ կամ թէ որ ձուկ ուզէ,
10 միթէ օձ պիտի տայ անոր։ Ուստի
11 եթէ դուք՝ որ չար էք, Ձեր զաւակներուն ապիկ ընծաներ տալ գիտէք, որչափ աւելի Ձեր Հայրը՝ որ երկինքն է, բարի բաներ պիտի տայ անոնց՝ որ իրմէ կը խնդրեն։
12 Ուստի ամէն ինչ որ կ'ուզէք՝ որ մարդիկ Ձեզի ընեն, դուք ալ անոնց անանկ բրէք. քանզի ասիկա է օրէնքը ու մարգարէները։
13 Նեղ դռնէն նե՛րս մտէք. ինչ
չափ որ լայն է ան դուռը՝ ու ընդարձակ ան ճամբան, որ դէպ ի կորուստ կը տանի, և շատ են անոնք՝ որ անկէ կը մտնեն։
14 Ինչո՞ւ որ նեղ է ան դուռը՝ ու նեղուցք է ան ճամբան, որ դէպ ի կեանք կը տանի, և քիչ են անոնք՝ որ զանիկայ կը գտնեն։
15 Զգո՛յշ կեցէք սուտ մարգարէներէն՝ որոնք Ձեզի կու գան ոչխարի հանդերձներով, բայց ներսէն յափշտակող գայլեր են։
16 Անոնց պտուղէն պիտի ճանչնաք զանոնք. միթէ փուշերէն խաղող կը քաղեն, կամ տատասկէն
17 թուզ. Ասանկ ալ ամէն բարի ծառ՝ բարի պտուղ կու տայ, և չար ծառ՝ չար պտուղ կու տայ։
18 Բարի ծառը չկրնար չար պտուղ տալ, ոչ ալ չար ծառը
19 բարի պտուղ տալ։ Ամէն ծառ որ բարի պտուղ չտար՝ կը կտրուի, ու կրակը կը ձգուի։

20 Ռեբեքա իրենց պառզէն պիտի
ճանչնար զանոնք։
21 Ո՞ւր մնի ամէն մէկը՝ որ ինծի
տէր տէր կ'ըսէ, պիտի մտնէ
երկնից թագաւորութիւնը. հա-
պա անիկայ որ իմ երկնաւոր
22 Հօրս կամքը կը կատարէ։ Շա-
բաթը ան օրը ինծի պիտի ըսէն.
Տէր Տէր՝ չէ որ քու անուանդ
մարգարէութիւն ըրինք, և քու
անուանդ դևերը հանեցինք, ու
քու անուանդ շատ հրաշքներ
23 ըրինք։ Եւ ան ատենը անոնց
յայտնապէս պիտի ըսեմ. Թէ
ես բնաւ ձեզ չեմ ճանչնար.
մեկդի գացէք քովէս դուք որ
անօրէնութիւն կը գործէք։
24 Ասդ՝ ով որ աս իմ խօսքերս
կը լսէ՝ ու կը կատարէ ատանք,
զանիկայ պիտի նմանցնեմ խե-
լացի մարդու մը՝ որ իր տունը
25 վէմի վրայ շինեց. Եւ անձրևը
եկաւ, ու գետերը վազե-
ցին, ու հովերը փչեցին, և զար-
կին ան տանը, ու չիյնաւ. ինչու
որ վէմի վրայ հաստատուած էր։
26 Եւ ով որ աս իմ խօսքերս կը
լսէ ու չկատարէր ատանք, կը
նմանի անխելք մարդու մը՝ որ
27 իր տունը աւազի վրայ շինեց. Եւ
անձրևները եկան, ու գետերը
վազեցին, ու հովերը փչեցին, և
զարկին ան տանը, ու փլաւ, և
մեծ էր անոր կործանումը։
28 Ու երբոր Յիսուս լմնցուց
աս խօսքերը, ժողովուրդները կը
զարմանային անոր վարդապե-
29 տութեանը վրայ. Ինչու որ իշ-
խանութիւն ունեցողի մը պես
կը սորվեցնէր անոնց, ու չէ
թէ գպիրներուն պես։

ԳԼ. Ը

1 Ու երբոր ան լեռնէն վար ի-
ջաւ, շատ ժողովուրդներ գացին
2 անոր հետևէն։ Եւ ահա բորոտ
մը եկաւ, երկրպագութիւն կ'ը-
ներ անոր՝ ու կ'ըսէր. Տէր՝ թէ
որ ուզես, կրնաս զիս մաքրել։
3 Եւ Յիսուս իր ձեռքը երկնցնե-
լով դպաւ անոր՝ ու ըսաւ.
կ'ուզեմ՝ մաքրուէ. և շուտ մը
անոր բորոտութիւնը մաքրուե-
ցաւ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. 4
Զգոյշ կեցիր՝ մէկուն մը չըսես.
հապա գնա՛ քեզ քահանային ցու-
ցուր, և Մովսէսին պատուիրած
ընծան տուր, անոնց վկայութիւն
ըլլալու համար։
Ու երբոր Կափառնայումի մէջ 5
տաւ, հարիւրապետ մը եկաւ
քովը, կ'աղաչէր անոր, Ու կ'ը- 6
սէր. Տէր՝ իմ ծառաս տունը
անդամալոյծ պառկած չարաչար
կը տանջուի։ Եւ Յիսուս ըսաւ 7
անոր. Ես կու գամ ու զանիկայ
կը բժշկեմ։ Եւ հարիւրապետը 8
պատասխան տալով՝ ըսաւ. Տէր՝
ես արժանի չեմ որ դուն իմ
տրիկիս տակը մտնես. միայն թէ
խօսքով ըսէ, ու իմ ծառաս
պիտի բժշկուի. Ինչու որ ես 9
ալ իշխանութեան տակ մարդ
մըն եմ, ու իմ հրամանիս տակը
զինուորներ ունիմ. և ասոր կ'ը-
սեմ. Գնա՛, ու կ'երթայ. և մե-
կալին՝ Եկո՛ւր, ու կու գայ.
և ծառայիս՝ Այս բանը ըրէ՛,
ու կ'ընէ։ Յիսուս երբոր լսեց՝ 10
զարմացաւ, և իր հետևէն գա-
ղղնկերներուն ըսաւ. Ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի, Իսրայէլի մէջ անգամ
ես այսչափ հաւատք չգտայ։ Եւ 11
ձեզի կ'ըսեմ որ արևելքէն ու
արևմուտքէն շատեր պիտի գան,
ու երկնից թագաւորութեանը
մէջ պիտի բազմին՝ Աբրահամին
ու Իսահակին և Յակոբին հետ.
Իսկ թագաւորութեանը որդիքը 12
դուրսի խաւարը պիտի հանուին.
հոն պիտի ըլլայ լալ՝ ու ակռա-
ներ կրճտցնել։ Եւ Յիսուս հա- 13
րիւրապետին ըսաւ. Գնա՛, ու
ինչպէս որ դուն հաւատացիր,
անա՛նդ թող ըլլայ քեզի. և նոյն
ժամուն անոր ծառան բժշկուե-
ցաւ։
Եւ Յիսուս Պետրոսին տունը 14
գալով՝ աներսը որ անոր զոքանչը
ջերմին բռնուած պառկած էր.
Եւ անոր ձեռքին բռնեց, ու 15
ջերմը թող տուաւ զանիկայ. ան

ալ ոտքի վրայ եղաւ, և անոր ոտաստանութիւն կ՚ընէր։
16 Երբոր իրիկուն եղաւ, շատ դիւահարներ բերին անոր, ու խօսքով հանեց չար ոգիները, և
17 բոլոր հիւանդները բժշկեց։ Որ Եսայի մարգարէին ձեռքով ըսուած խօսքը կատարուի. Ան-
18 կայ մեր հիւանդութիւնները վերցուց, և ցաւերը կրեց։ Յիսուս իր բազմութիւնը շատ ժողովուած տեսնելով, հրամայեց
19 երթալ որ միկոլ կողմը երթան։ Եւ դպիր մը մօտենալով՝ ըսաւ անոր. Վարդապետ՝ ես քե-
20 զի պիտի գամ, ուր որ երթաս։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. Աղուէսները որջեր ունին, ու երկինքի թռչունները բոյներ, բայց Որդին մարդոյ գլուխ չունի, որ
21 հան իր գլուխը դնէ։ Եւ մէկ ուրիշը՝ որ անոր աշակերտներէն էր, ըսաւ անոր. Տէր՝ ինծի հրամայեր տուր, որ երթամ առաջ իմ
22 հայրս թաղեմ։ Յիսուս ըսաւ անոր. Եկո՛ւր իմ ետևէս, ու մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները։
23 Ու երբոր նաւը մտաւ, իր աշակերտները իր ետևէն գացին.
24 եւ ահա մեծ ալեկոծութիւն մը եղաւ ծովուն մէջ, անանկ որ նաւը ալիքներէն կը ծածկուէր. իսկ ինքը կը քնանար։
25 Եւ անոր կերթանները մօտ գացին արթնցուցին զանիկայ՝ ու ըսին. Տէր՝ ազատէ մեզ, կ՚երթանք որ ահա կը
26 կորսուինք։ Եւ ըսաւ անոնց. Թերահաւատներ՝ ինչո՞ւ պատրաստ եք. ան առաջը եղաւ հովերուն ու ծովուն սաստեց, և մեծ խաղաղութիւն եղաւ։
27 Ու մարդիկը զարմացան՝ և կ՚ըսէին. Ո՛նչափ մարդ է սա՝ որ հովերը ու ծովը ասոր կը հնազանդին։
28 Ու երբոր միկոլ կողմը գաւառացոց երկիրը անցաւ, երկու դիւահար գերեզմաններէն ելած՝ սաստիկ կատաղած, անանկ որ հնար չէր մէկուն մը անցնիլ։
29 Եւ ահա աղաղակեցին ու ըսին. Ձեզի ու մեզի Աստուծոյ Որդի՛ Յիսուս, մեր հետը ի՞նչ բան ունիս. տանջելու համար հոս եկար։
30 Եւ անոնցմէ հեռու շատ խոզերու երամակ մը կար, որ կ՚արածուէին։
31 Ու դեւերը կ՚աղաչէին իրեն ու կ՚ըսէին. Թէ որ մեզ կը հանես, հրամայեր մեզի որ երթանք խոզերուն երամակին մէջը մտնենք։
32 Եւ ըսաւ անոնց. Գացէ՛ք. ու անոնք ելան գացին խոզերուն երամակին մէջը մտան. և ահա բոլոր երամակը գահավէժ ուղղեցաւ ծովը վազեցին, ու ջուրերուն մէջը մեռան։
33 Խոզապահներն ալ փախան, և քաղաքը երթալով՝ բոլորը պատմեցին ու դիւահարներուն պատահածը։
34 Եւ ահա բոլոր քաղաքը Յիսուսին դիմաց ելաւ. ու երբոր տեսան զանիկայ, աղաչեցին որ իրենց սահմաններէն երթայ։

ԳԼ. Թ

1 Ե նաւը մտնելով միկոլ կողմը անցաւ, ու իր քաղաքը եկաւ։
2 Եւ ահա բերին իրեն անդամալոյծ մը, որ մահիճի մէջ պառկած էր. և Յիսուս անոնց հաւատքը տեսնելով ըսաւ անդամալոյծին. Քաջալերուէ՛, որդեակ, քու մեղքերդ քեզի ներուած են։
3 Ահա գրիչներէն ոմանք իրենց մտքին մէջը ըսին. Այսիկա հայհոյութիւն կ՚ընէ։
4 Յիսուս ալ անոնց խորհուրդները իմանալով՝ ըսաւ. Ինչո՞ւ սրտերնուդ մէջ չար բաներ կը խորհիք.
5 որը աւելի դիւրին է. Քու մեղքերդ ներուած են ըսելը, թէ ելլէ ու քալէ ըսելը։
6 Բայց որպէս զի գիտնաք՝ թէ Որդին մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու թողութիւն տալու, (ան ատենը անդամալոյծին ըսաւ,) ելլէ՛ մահիճդ առ՝ ու տունդ գնա։
7 Ու անիկայ ելաւ
8 իր տունը գնաց։ Ժողովուրդ-

նեքը Երբար առնան՝ զարմացան ,
ու փառաւորեցին զԱստուած ,
որ մարդոյ անանկ իշխանութիւն
տուեր էր :
9 Եւ Յիսուս անկէ առաջ անց-
նելով մարդ մը տեսաւ Մատթէ-
ոս անուն՝ որ մաքս ընդունե-
լու տեղը նստեր էր , ու ըսաւ
10 անոր . Եկիր ետիս . ան ալ ե-
լաւ անոր հետեւեցաւ : Ու եղաւ
որ տունը տեղան նստած ատեն՝
ահա ուրիշ շատ մաքսաւորներ
և մեղաւորներ եկած՝ ու տեղան
նստած էին Յիսուսին ու անոր
11 աշակերտներուն հետ : Ու փա-
րիսեցիները երբոր տեսան , ըսին
անոր աշակերտներուն . Ինչու
ձեր վարդապետը մաքսաւորնե-
րուն ու մեղաւորներուն հետ
12 կ՚ուտէ : Բայց Յիսուս երբոր
լսեց , ըսաւ անոնց . Առողջներուն
բժիշկ պետք չէ , հապա հիւանդ-
13 ներուն : Գացէք սորվեցէք՝ Թէ
ինչ է սա խօսքը՝ Ողորմութիւն
կ՚ուզեմ , և չէ թէ պատ . ինչու-
որ ես արդարները կանչելու չէ-
կայ , հապա մեղաւորները :
14 Ան առեն Յովհաննէսին ա-
շակերտները անոր եկան՝ ու ըսին .
Ինչու մենք ու փարիսեցիները
շատ անգամ ծոմ կը պահենք , և
քու աշակերտներդ չեն պահեր :
15 Ու Յիսուս ըսաւ անոնց . Միթէ
կարելի է որ հարսնիքին ազգը
ուզգ պահեն քանի որ փեսան ի-
րենց հետն է . բայց օրեր պիտի
գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ
վերցուի , ան առեն ծոմ պիտի
16 պահեն : Ու մէկը չգներ նոր լաթի
կտոր հին հանդերձի վրայ . քան-
զի ան որ անոր լրումը հաւաք
էրուած է , կ՚առնէ հանդերձէն ,
ու պատռուածքը ալ աւելի կ՚ե-
17 կ՚րտայ . Ոչ ալ նոր գինին հին
տիկերու մէջ կը գնեն . եթէ ոչ՝
տիկերը կը պատռին՝ ու գինին
կը թափի , և տիկերը կը կորնչին .
հապա նոր գինին նոր տիկերու
մէջ կը գնեն , ու երկուքն ալ կը
պահուին :
18 Երբոր անիկայ անոնց հետ ա-
յս բաները կը խօսէր , ահա իշխան
մը եկաւ , երկրպագութիւն կ՚ը-
նէր անոր՝ ու կ՚ըսէր . Աղջիկս
այլ մինչև հիմա մեռած է , բայց
եկուր ձեռքդ անոր վրայ դիր ,
ու պիտի ապրի : 19 Եւ Յիսուս
ելաւ , ու իր աշակերտներուն
հետ անոր ետևէն գնաց :
Եւ ահա տասներկու տար- 20
ուան արեանահոս կին մը մօտե-
ցաւ ետևէն անոր հանդերձին
քղանցքին դպաւ . Քանզի իր 21
մտքին մէջ կ՚ըսէր . Թէ որ միայն
անոր հանդերձին դպչիմ , պիտի
բժշկուիմ : Բայց Յիսուս երբոր 22
ետին դարձաւ՝ ու անոնք զա-
նիկայ տեսան . ըսաւ . Քաջալերուէ՝ դուս-
ղիկ , քու հաւատքդ քեզ բժշկեց .
և կինիկը նոյն ժամէն բժշկուե-
ցաւ :
Ու երբոր Յիսուս իշխանին 23
տունը եկաւ , ու տեսաւ փողա-
հարները և խռոված բազմու-
թիւնը , Ըսաւ անոնց . Անկէ՛ 24
գացէք . ինչու որ աղջիկը մե-
ռած չէ , հապա կը քնանայ . և
ծաղր կ՚ընէին անոր : Ու երբոր 25
բազմութիւնը դուրս եղաւ , ինքը
ներս մտաւ՝ անոր ձեռքէն բռնեց ,
ու աղջիկը ոտք եղաւ : Եւ ասոր 26
լուրը ան բոլոր երկիրը տարած-
ուեցաւ :
Ու երբոր Յիսուս անկէ առաջ 27
անցաւ , երկու կոյր յինկան անոր
ետևէն . կ՚ազաղակէին՝ ու կ՚ը-
սէին . Ողորմէ մեզի՝ Որդի Դաւ-
թի : Ու երբոր տունն եկաւ , 28
կոյրերը իրեն եկան . և Յիսուս
անոնց ըսաւ . Կը հաւատաք՝ Թէ
կրնամ ասոր բանը յերէնէ ընել . ըսին
անոր . Այո՛ Տէր : Ան առեն 29
անոնց աչքերուն դպաւ՝ ու ը-
սաւ . Ձեր հաւատքին պէս ըլլայ
ձեզի : Ու անոնց աչքերը բա- 30
ցուեցան . և Յիսուս սաստիկ
պատուիրեր տուաւ անոնց՝ ու ը-
սաւ . Զգուշ կեցէք , մէկը չգի-
նայ : Բայց անոնք ելան ան բո- 31
լոր երկրին մէջ անոր համբաւը
տարածեցին :
Ու երբոր անոնք դուրս կ՚ելան , 32

ահա մէկ համր դիւահար մարդ
33 մը բերին իրեն: Ու երբոր դևը
եքաւ, համրը խօսեցաւ. և ժո-
ղովուրդները զարմացան՝ ու կ'ը-
սէին թէ՝ Իսրայէլի մէջ բնաւ
առանկ բան մը տեսնուած չէ:
34 Բայց փարիսեցիները կ'ըսէին թէ՝
Սատիկայ դևերուն իշխանովը դե-
ւերը կը հանէ:
35 Եւ Յիսուս կը պտրտէր բոլոր
քաղաքները ու գեղերը, և ա-
նոնց ժողովարաններուն մէջ կը
սորվեցընէր, ու կը քարոզէր ար-
քայութեան աւետարանը, և կը
բժշկէր բոլոր ախտերը ու բոլոր
հիւանդութիւնները ժողովուր-
36 դին մէջ: Եւ ժողովուրդները
տեսնելով անոնց վրայ խղճաց.
ինչու որ յոգնած ու ցիրուցան
եղած էին՝ հովիւ չունեցող ոչ-
37 խարներու պէս: Ան ատենը ը-
սաւ իր աշակերտներուն. Հունձ-
քը շատ է, բայց մշակները
38 քիչ. Ուստի հունձքին Տէրոջը
աղաչեցէք, որ մշակներ հանէ
իր հունձքին:

ԳԼ. Ժ

1 Եւ իր քովը կանչելով իր
տասներկու աշակերտները, ա-
նոնց իշխանութիւն տուաւ պիղծ
ոգիներուն վրայ՝ որ զանոնք հա-
նեն, և ամէն ցաւերը ու ամէն
հիւանդութիւնները բժշկեն:
2 Ու տասներկու առաքելոց ա-
նուններն ասոնք են. առաջինը
Սիմոն՝ որ կոչուածը Պետրոս է, և ա-
3 նոր եղբայրը Անդրէաս. Յակոբոս
Զեբեդեան, և անոր եղբայրը
Յովհաննէս. Փիլիպպոս՝ և Բար-
թողիմէոս. Թովմաս՝ և Մատթէ-
ոս մաքսաւոր. Յակոբոս Ալփեան,
և Ղեբէոս՝ որ Թադէոս մական-
4 ուանեցաւ. Սիմոն Կանանացի՝ և
Յուդա Իսկարիովտացի, որ նաև
մատնեց զանիկայ:
5 Ասոնք տասներկուքը Յիսուս
խրկեց, և անոնց պատուիրեց՝
ըսելով. Հեթանոսներու ճամբայ
մի երթաք, ու Սամարացիներու
6 քաղաք մի մտնէք. Հապա աւելի

Իսրայէլի տանը կորսուած ոչխար-
ներուն գացէք: Ու երբոր կ'եր- 7
թաք, քարոզեցէք ու ըսէք թէ՝
Երկինքի թագաւորութիւնը մօտե-
ցած է: Հիւանդները բժշկեց- 8
ցէք, բորոտները մաքրեցէք, դե-
ւերը հանեցէք. ձրի առեր էք,
ձրի տուէք: Մի՛ առնաք ոսկի՝ 9
և ո՛չ արծաթ՝ և ո՛չ պղինձ ձեր
գօտիներուն մէջը, Ո՛չ ճամբու 10
համար տոպրակ, և ո՛չ կրկին հան-
դերձ, ո՛չ կօշիկ, ո՛չ գաւազան.
ինչու որ մշակը իր կերակուրին
արժանի է: Եւ որ քաղաք կամ 11
գեղ մտնէք, հարցուցէք թէ ո՞վ
է անոր մէջը արժանաւոր. ու
հոն կեցէք մինչև որ անկէ երթէք:
Ու երբոր տունը կը մտնէք, բա- 12
րև տուէք անոր: Եւ թէ որ ան 13
տունը արժանաւոր է, ձեր բարեւը
անոր վրայ գայ. հապա թէ որ
արժանաւոր չէ, ձեր բարեւը
ձեզի դառնայ: Եւ ով որ ձեզ 14
չընդունի՝ ու ձեր խօսքերը մտիկ
չընէ, երբոր ան տունէն կամ ան
քաղաքէն կ'երթէք, ձեր ոտքերուն
փոշին թօթուեցէք: Ճշմարիտ 15
կ'ըսեմ ձեզի. Սոդոմացւոց ու
Գոմորացւոց երկրին աւելի դիւ-
րին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝
քան թէ ան քաղաքին:
Ահա ես ձեզ կը խրկեմ իբրև 16
ոչխարներ գայլերու մէջ. ուստի
օձերու պէս խորագէտ եղէք, և
աղաւնիներու պէս միամիտ: Խակ 17
մարդոցմէ զգուշացէք. ինչու որ
ձեզ առեաններու պիտի մատնեն,
ու իրենց ժողովարանները մէջը
ձեզ պիտի ծեծեն. Եւ իմ անուանս 18
համար կառավարիչներու ու թա-
գաւորներու առջև պիտի տա-
րուիք, անոնց և հեթանոսներուն
վկայութիւն ըլլալու համար:
Բայց երբոր ձեզ մատնեն, հոգ 19
մի՛ ընէք թէ ինչպէ՞ս կամ ի՞նչ պէ-
տի խօսիք. ինչու որ ձեզի պիտի
տրուի ան ժամուն՝ ինչ որ պիտի
խօսիք: Վասն զի չէ թէ դուք 20
էք որ կը խօսիք, հապա ձեր
Հօրը Հոգին՝ որ ձեր նեռքին դին
կը խօսի: Ու եղբայր՝ եղբայրը 21

մահուան պիտի մատնէ, և հայրը՝ սպրծին. և սրտիք էրէնց ծնողացը վրայ պիտի ելլեն ու մեռցընեն զանոնք: 22 Եւ իմ անուանս համար ամէնուն ատելի պիտի ըլլաք. բայց ով որ մինչև վերջը համբերէ, անիկայ պիտի ապրի: 23 Ու երբոր ասոնք քաղաքին մէջ ձեզ կը հալածեն, ուրիշ տեղ փախէք. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Իսրայէլի քաղաքները պիտի չհատցընէք, մինչև որ Որդին մարդոյ գայ: 24 Աշակերտը իր վարպապետէն աւելի չէ, և ոչ ծառան իր տիրոջմէն: 25 Հերիք է աշակերտին որ իր վարպապետին պէս ըլլայ, ու ծառային իր տիրոջը պէս. թէ որ տանուտէրը Բէեղզեբուղ կոչեցին, որչափ աւելի անոր ընտանիքը: 26 Ուստի մի վախնաք անոնցմէ. ինչու որ բան մը չկայ ծածուկ՝ որ պիտի չյայտնուի, և գաղտուկ՝ որ պիտի չգիտցուի: 27 Ինչ որ ձեզի մէթի մէջ կ'ըսեմ՝ անիկայ լոյսի մէջ խօսեցէք, և ինչ որ ականջն ի վար կը լսէք, տանիքներուն վրայ քարոզեցէք: 28 Եւ մի վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն, ու չեն կրնար հոգին սպաննել. հապա աւելի անոնցմէ վախցէք դուք, որ կրնայ հոգին ու մարմինը գեհենին մէջ կորսընցընել: 29 Զի՞ որ երկու ճնճղուկ մէկ դանկի կը ծախուին, և անոնցմէ մէկը գետինը չկրնար առանց ձեր Հօրը: 30 Բայց ձեր գլուխն ալ բոլոր մազերն 31 համրուած են: Ուրեմն մի վախնաք, ինչու որ շատ ճնճղուկներէն 32 ձեր լաւ էք դուք: Արդ՝ ով որ մարդոց առջև զիս կը դաւանի, ես ալ անիկայ պիտի դաւանիմ իմ Հօրս առջևը՝ որ երկինքն է: 33 Իսկ ով որ մարդոց առջև զիս կ'ուրանայ, ես ալ անիկայ պիտի ուրանամ իմ Հօրս 34 առջևը՝ որ երկինքն է: Մի կարծէք թէ ես երկրի վրայ խաղաղութիւն ձգելու եկայ. խաղաղութիւն ձգելու չեկայ, հապա՝ 35 սուր. ինչու որ եկայ մարդը իր հօրմէն զատելու, ու աղջիկը՝ իր մօրմէն, ու հարսը՝ իր կեսուրէն. 36 եւ մարդուն թշնամիները իր ընտանիքը պիտի ըլլան: 37 Ան որ հայրը կամ մայրը ինծմէ աւելի կը սիրէ, ինծի արժանի չէ. և ան որ տղան կամ աղջիկը ինծմէ աւելի կը սիրէ, ինծի արժանի չէ. 38 Եւ ան որ իր խաչը չառնէր ու իմ ետևէս գար, ինծի արժանի չէ: 39 Ան որ իր անձը կը գտնէ, պիտի կորսընցընէ զանիկայ. և ան որ իր անձը ինծի համար կը կորսընցընէ, պիտի գտնէ զանիկայ: 40 Ան որ ձեզ կ'ընդունի, զիս կ'ընդունի. և ան որ զիս կ'ընդունի, զիս խրկողը կ'ընդունի: 41 Ան որ մարգարէ մը կ'ընդունի մարգարէի անուանով, մարգարէի վարձք կ'առնէ. և ան որ արդար մը կ'ընդունի արդարի անուանով, արդարի վարձք կ'առնէ: 42 Ու ան որ առ պզտիկներէն մէկուն միայն գաւաթ մը պաղ ջուր կը խմցընէ աշակերտի անուանով, ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, բնաւ իր վարձքը պիտի չկորսընցընէ:

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ եղաւ որ երբ Յիսուս վերցուց իր տասներկու աշակերտները պատուիրեց ասոնց անկէ անցաց քաղաքներուն մէջ քարոզելու և սորվեցընելու:

2 Իսկ Յովհաննէս բանտին մէջը երբոր լսեց Քրիստոսի գործքերը, իր աշակերտներէն երկուքը խրկեալ՝ ըսաւ անոր. 3 Դուն ա՞ն ես՝ որ գալու էիր, թէ ուրիշ մը սպասենք: 4 Եւ Յիսուս պատասխանելով՝ անոնց ըսաւ. Գացէք պատմեցէք Յովհաննէսին՝ ինչ որ կը լսէք ու կը տեսնէք. 5 Կոյրերը կը տեսնեն, կաղերը կը քալեն, բորոտները կը մաքրուին, խուլերը կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ'առնեն, ու աղքատներուն աւետարան կը քարոզուի: 6 Եւ երանի անոր՝ որ իմ վրայով չդայթակղիր:

7 Ո՛ւ երբոր անոնք գայթին, Յիսուս սկսաւ ժողովրդին ըսել Յովհաննէսին համար. Ի՞նչ
8 եղիպ մը հովիտն շարժուած։ Հապա ի՞նչ ելաք անապատին մէջ. եղէգ մը հովէն
9 հնձուած։ Հապա ի՞նչ ելաք. մարդ մը հագնուած փափուկ հանդերձներ հագնողները թագաւորաց տուները կ՚երթան։ Հապա ի՞նչ ելաք
10 մարգարէ մը տեսնելու. այո՛ կ՚ըսեմ ձեզի, մարգարէէ մըն ալ աւելի։ Ասիկա է որուն համար գրուած է. Ահա ես իմ պատգամաւորս կը խրկեմ քու երեսիդ առջեւէն, որ քու ճամբադ պիտի
11 պատրաստէ քու առջեւդ։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Կիներէն ծնածներուն մէջը Յովհաննէս մկրտիչէն մեծը եղած չէ. սակայն երկինքի թագաւորութեան մէջը
12 պզտիկը անկէ մեծ է։ Ու Յովհաննէս մկրտիչին օրերէն մինչեւ հիմա երկինքի թագաւորութիւնը ուժով կ՚առնուի, և ուժգնները կը յափշտակեն անիկայ։
13 Քանզի որ բոլոր մարգարէները ու օրէնքը մինչեւ Յովհաննէս մարգարէացան։
14 Եւ եթէ կ՚ուզէք ընդունիլ, անիկայ է
15 Եղիան՝ որ պիտի գար։ Ան որ լսելու ականջ ունի, թող լսէ։
16 Բայց որո՞ւ նմանցնեմ այս ազգը. կը նմանի տղոց, որ շուկաները նստելով՝ իրենց ընկերներուն կը
17 կանչեն, ու կ՚ըսեն. Փող հնչեցուցինք ձեզի՝ ու չպարեցաք, ողբ կարդացինք ձեզի՝ ու չլացիք։
18 Վասն զի Յովհաննէս եկաւ, ոչ կ՚ուտէր և ոչ կը խմէր, ու կ՚ըսեն. Դեւ կայ անոր ներսիդ մէն։
19 Որդին մարդոյ եկաւ՝ կ՚ուտէ ու կը խմէ, և կ՚ըսեն. Ահա ուտող և արբեցող մարդ մը՝ մաքսաւորներու ու մեղաւորներու բարեկամ. և իմաստութիւնը արդարացաւ իր որդիներէն։
20 Ան ատեներ սկսաւ նախատել այն քաղաքները, որոնց մէջ զօրաւոր գործերը էին իր հրաշքներուն շատերը, քանզի չապաշխարեցին.
21 Վայ քեզ Քորազին, վայ քեզ Բեթսայիդա. ինչու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի մէջ եղած ըլլային այն հրաշքները՝ որ ձեր մէջը եղան, շատոնց քուրձով ու մոխիրով տպաշխարած պիտի
22 ըլլային։ Բայց ձեզի կ՚ըսեմ. Տիւրոսին և Սիդոնին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝
23 քան թէ ձեզի։ Եւ դուն Կա՛պառնայում՝ որ մինչեւ երկինքը բարձրացած ես, մինչեւ դժոխքը պիտի իջնես, ինչու որ եթէ Սոդոմի մէջ եղած ըլլային այն հրաշքները՝ որ քու մէջդ եղան, իրաւ որ մինչեւ այս օրս դեռ պիտի մնար։
24 Բայց ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ Սոդոմացւոց երկրին աւելի դիւրին պիտի ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ քեզի։
25 Յայն ժամանակին պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ. Ընդհակառակ եմ քեզմէ՝ հա՛յր Տէր երկինի և երկրի, որ այս բաները ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն և դիտուններէն, ու
26 տղոց յայտնեցիր։ Այո՛ հա՛յր, ինչու որ քու առջիդ այսպէս հաճելի եղաւ։
27 Ամէն բան ինծի տրուեցաւ իմ Հօրմէս, ու մէկը չճանչնար Որդին՝ բայց Հայրը. և մէկը չճանչնար Հայրը՝ բայց Որդին, և ան որուն որ Որդին կ՚ուզէ յայտնել։
28 Եկէք ինծի բոլոր յոգնած ու բեռնաւորուածներ, և ես ձեզ պիտի հանգչեցնեմ։
29 Լուծս ձեր վրայ առէք, և ինծմէ սորվեցէք որ հեզ եմ ու սրտով խոնարհ, և ձեր անձերուն համար հանգստութիւն պիտի գտնէք։
30 Քանզի լուծս քաղցր է, և իմ բեռս թեթեւ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Յն ատեներ Յիսուս շաբաթ օրը դաշտ ցորեններէն միջէն. և իր աշակերտները անօթեցան, ու սկսան ցորեն հասկերը փրցնել և ուտել։
2 Փարիսեցիները երբոր տեսան, ըսին անոր. Ահա քու աշակերտներդ կը գործեն ինչ

որ արժանէ շաբաթի օրը գործել։
3 Ան ալ անոնց բսաւ. Ձեր կոչ-
դացեր գաք Դաւիթին ըսածը,
երբոր անօթեցաւ ինքը՝ ու ա-
4 նոնք որ իր հետն էին. Ինչպէս
մտաւ Աստուծոյ տունը, և առա-
ջաւորաբէաեան հացերը կերաւ,
որ ոչ իրեն օրինաւոր էր ուտել,
և ոչ անոնց՝ որ իր հետն էին,
5 բայց միայն քահանաներուն։ Կամ
Թէ՝ օրէնքին մէջը չէք կարդա-
ցեր, որ քահանաները շաբաթի
օրերը տաճարին մէջ շաբաթը
6 կը պղծեն՝ ու անմեղ են։ Բայց
ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ աս տեղը տա-
7 ճարէն մեծ մէկը կայ։ Եւ Թէ
որ գիտնայիք Թէ ինչ ըսել է,
Ողորմութիւն կ՚ուզեմ՝ ու չէ
Թէ զոհ, ան տասնը անպարտա-
8 նը չէիք դատապարտեր. Քանզի
Որդին մարդոյ շաբաթին տէրն է։
9 Եւ անկէ երթալով՝ եկաւ
10 անոնց ժողովարանը։ Եւ հոն մէկ
մարդ մը կար՝ որուն ձեռքը չոր-
ցած էր. և հարցուցին անոր՝ ու
ըսին. Թէ Շաբաթի օրը բժշկել
պարտո՞ն է, որ անոր վրայով
11 ամբաստանութիւն ընեն։ Ան ալ
բսաւ անոնց. Ձեզմէ ո՞ր մարդը
կայ՝ որ մէկ ոչխար մը ունենայ,
և անիկայ շաբաթի օրը փոսի մէջ
ինկայ, պիտի չբռնէ ու վեր հանէ
12 զանիկայ։ Արդ՝ որչա՜փ աւելի է
մարդը ոչխարէն. ուրեմն շաբաթի
օրը բարի գործել արժան է։
13 Ան տասնը բսաւ ան մարդուն.
Երկրնցուր ձեռքդ. ան ալ եր-
կրնցուց, ու ողջացաւ մէկա-
14 լին պէս։ Խակ փարիսեցիները
դուրս ելլելով՝ անոր վրայ խոր-
հուրդ կ՚ընէին Թէ ինչո՞ւ անի-
կայ կորնչցնեն։
15 Եւ Յիսուս երբոր գիտցաւ,
զատուեցաւ անկէ. և շատ ժո-
ղովուրդներ անոր հետեւեցան ա-
16 ցին, ու ամէնը բժշկեց։ Եւ
սաստիկ պատուիրեց անոնց, որ
17 զինքը չյայտնեն. Որ
կատարուի Եսայի մարգարէին
18 ձեռքով բսուած խօսքը. Ահա
իմ ծառաս՝ որ ընտրեցի, Ես իմ
սիրելին՝ որուն հաւնեցաւ իմ
անձս. իմ Հոգիս անոր վրայ պի-
տի դնեմ, ու հեթանոսներուն
19 իրաւունք պիտի պատմէ։ Ո՛չ
պիտի վիճի, և ո՛չ պիտի աղա-
ղակէ. և ո՛չ մէկը պիտի լսէ
անոր ձայնը հրապարակներուն
20 մէջ։ Ջախջախած եղէգը պիտի
չիշխէ, ու պղպջած պատրոյգը
պիտի չմարէ, մինչև որ դատաս-
տանը յաղթութեան հանէ։ Եւ
21 հեթանոսները անոր անուանը պի-
տի յուսան։
22 Ան ատեն կոյր ու համր դի-
ւահար մը բերին իրեն, և զանի-
կայ բժշկեց, անտեսկ որ համրը ու
կոյրը խօսեցաւ ու տեսաւ։ Եւ
23 բոլոր ժողովուրդները զարմացան
ու կ՚ըսէին. Արդեօք ասիկա՞յ է
Դաւիթի որդին։ Բայց փարիսե-
24 ցիները երբոր լսեցին, ըսին.
Ասիկա ոչ թէ Բեեղզեբուղ չհաներ դի-
ւահները՝ բայց դևերուն իշխողին
բուղ իշխանութեամբ։ Եւ Յիսուս ա-
25 նոնց խորհուրդները իմանալով՝
ըսաւ անոնց. Ամէն թագաւո-
րութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝
կ՚աւերի. և ամէն քաղաք կամ
տուն իրեն դէմ բաժնուած՝
չիրնար կենալ։ Եւ Թէ որ Սա-
26 տանան՝ Սատանայ կը հանէ, ի-
րեն դէմ բաժնուեցաւ. ուստի
հետո՞ր պիտի կենայ անոր թագա-
ւորութիւնը։ Ու Թէ որ ես Բէ-
27 եղզեբուղով դևերը կը հանեմ՝
ձեր որդիները իշխող կը հանեն՝
ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր
դատաւորները։ Բայց Թէ որ ես
28 Աստուծոյ Հոգիովը կը հանեմ
դևերը, ուրեմն Աստուծոյ Թա-
գաւորութիւնը ձեր վրայ հասած
է։ Կամ հետո՞ր կրնայ մէկը ջո-
29 րեալ որ մարդուս մը տունը մտնել,
և անոր կարասիները յափշտակել,
Թէ որ առաջ ան զօրաւոր
մարդը չկապէ, ու յետոյ անոր
տունը կողոպտէ։ Ան որ իմ
30 հետս չէ, հակառակ է, և
ան որ ինծի հետ չժողվէր, ցիր
ուցան կ՚ընէ։ Ասոր համար ձեզի
31 կ՚ըսեմ. Ամէն մեղք ու հայհո-

յանէիւն պիտի ներուի մարդոց, բայց Սուրբ Հոգիին դէմ եղած հայհոյանքը պիտի չներուի
32 մարդոց։ Եւ ով որ Որդեայ մարդոյ դէմ բան կ'ըսէ, պիտի ներուի անոր, բայց ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ կ'ըսէ, պիտի չներուի անոր, ոչ այս աշխարհիս մէջ՝ եւ
33 ոչ գալու աշխարհին մէջ։ Կամ ծառը բարի ըրէք, ու անոր պտուղը բարի. կամ ծառը չար ըրէք, ու անոր պտուղը չար. ինչու որ ծառը պտուղէն կը
34 ճանչցուի։ Լ՚ԺԵԱՆ ծնունդներ՝ ի՞նչպէս կրնաք բարի խօսիլ, որ չար էք. ինչու որ սրտին առէլ
35 յորքէն բերանը կը խօսի։ Բարի մարդը՝ իր սրտին բարի գանձէն բարի բաներ կը հանէ. և չար մարդը՝ իր սրտին չար գանձէն
36 չար բաներ կը հանէ։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ, թէ Ամէն գաւառակ խօսքերու համար՝ որ մարդիկ կը խօսին, դատաստանին օրը հաշիւ
37 պիտի տան։ Ինչու որ քու խօսքերդ պիտի արդարանաս, և քու խօսքերդ պիտի դատապարտես։

38 Ան առեն դպիրներէն ու փարիսեցիներէն ոմանք պատասխան տուին իրեն՝ ու ըսին. Վարդապետ՝ կ'ուզենք քեզմէ նշան մը
39 առնել։ Անիկա պատասխան տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ. Չար և շնացող ազգը նշան կ'ուզէ, և ոՒՐԻՒ նշան պիտի չտրուի անոր, բայց միայն Յովնան մարգարէին
40 նշանը։ Քանզի ինչպէս որ Յովնան երեք օր ու երեք գիշեր կետաձուկին փորին մէջն էր, անանկ ալ Որդին մարդոյ պիտի երկրին սրտին մէջը երեք օր ու
41 երեք գիշեր։ Ղեւտեաի մարդիկը դատաստանին օրը ասոր ազգին դէմ պիտի ելլեն, ու պիտի դատապարտեն անիկայ. ինչու որ Յովնանին քարոզութեամբը ղեղջի եկան. և ահա Յովնանէն մեծ
42 մէկը կայ հոս։ Հարաւի թագուհին դատաստանին օրը ասոր ազգին դէմ պիտի ելլէ, ու պիտի դատապարտէ անիկայ. ինչու որ երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս։

43 Ու երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անջուր տեղեր կը պտրտի, հանգստութիւն կը փնտռէ՝ ու չգտնէր. 44 Ան առեն կ'ըսէ. Դառնամ՝ երթամ իմ տունս՝ ուրկից որ ելայ. և կու գայ ու նիւոյ կը գտնէ պարապ՝ մաքրուած ու պարտաւորուած։ 45 Ան առեն կ'երթայ՝ և իր հետը կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով՝ հոն կը բնակին. և ան մարդուն վերջը առջինէն գէշ կ'ըլլայ. ա նանկ պիտի ըլլայ ասոր չար ազգին ալ։

46 Ու քանի որ իրեն ժողովուրդին կը խօսէր, ահա իր մայրը ու եղբայրները դուրսը կայներ էին, և կ'ուզէին իր հետը խօսիլ։ 47 Ու մէկը իրեն ըսաւ. Ահա քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրսը կայներ են, և կ'ուզեն հետդ խօսիլ։ 48 Ան ալ իրեն ըսողին պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ո՞վ է իմ մայրս, և ո՞վ են իմ եղբայրներս։ 49 Եւ իր ձեռքը դէպ'ի իր աշակերտները երկնցնելով՝ ըսաւ. Ահա իմ մայրս և իմ եղբայրներս. 50 Վասն զի ով որ իմ երկնաւոր Հօրս կամքը կատարէ, անիկայ է իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ա յն օրը Յիսուս տունէն ելլելով՝ ծովեզերը նստաւ։
2 Եւ շատ ժողովուրդներ քովը ժողվուեցան, անոնք որ ինքը նաւը մտաւ՝ ու նստաւ. և բոլոր ժողովուրդը ծովեզերքը կայներ էր։ 3 Ու շատ բաներ խօսեցաւ անոնց առակներով՝ և ըսաւ.
4 Ահա սերմանողը ելաւ՝ որ սերմ ցանէ. ու երբոր կը ցաներ՝ մէկ քանիները ճամբուն քովը ինկան, և թռչունները եկան՝ ու

5 կերան զանոնք: Եւ ուրիշները
ապառաժուտ տեղերու վրայ ին-
կան՝ ուր որ շատ հող չկար. և
շուտ մը բուսան, հողը խորունկ
6 կութիւն չունենալուն համար.
Սակայն արեւուն ծագած ատենը
այրեցան, ու արմատ չունենալ-
7 նուն համար չորցան: Եւ ուրիշ-
ները խնկան փուշերու մէջ, և
փուշերը ելան ու խեղդեցին զա-
8 նոնք: Եւ ուրիշները լինկան աղէկ
հողի մէջ, ու պտուղ կու տային՝
որը հարիւր, որը վաթսուն, որը
9 երեսուն: Ան որ
ականջ ունի, թող լսէ:
10 Ու աշակերտները մօտենալով
ըսին իրեն. Ինչու համար առակ-
11 ներով կը խօսիս անոնց: Ան ալ
պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ
անոնց. Ձեզի համար՝ որ ձեզի
տրուած է գիտնալ երկնից թա-
գաւորութեանը խորհուրդները,
12 և անոնց տրուած չէ: Վասն զի
ով որ ունի, անոր պիտի տրուի՝
ու պիտի աւելնայ. և ով որ
չունի, ունեցածն ալ անկէ պիտի
13 առնուի: Անոր համար առակնե-
րով կը խօսիմ անոնց, որ կը
տեսնեն՝ ու չեն տեսներ, և կը
լսեն՝ ու չեն լսեր, ու միտք չեն
14 առներ: Եւ անոնց վրայ կը կա-
տարուի Եսայիին մարգարէու-
թիւնը՝ որ կ՚ըսէ. Լսելով պիտի
լսէք՝ ու պիտի չհասնիք, և տես-
նելով պիտի տեսնէք՝ ու պիտի
15 չտեսնէք: Վասն զի այս ժողո-
վուրդին սիրտը թանձրացաւ, և
իրենց ականջները ծանր լսե-
ցին, ու աչքերնին գոցեցին, որ
չըլլայ թէ բնաւ աչքերով տես-
նեն, և ականջներով լսեն, և
սրտով իմանան, ու դարձի գան,
16 և ես անոնք բժշկեմ: Բայց ե-
րանի է ձեր աչքերուն՝ որ կը
տեսնեն, ու ձեր ականջները՝
17 որ կը լսեն: Վասնզի ճշմարիտ
կ՚ըսեմ ձեզի, որ շատ մարգարէ-
ներ և արդարներ փափաքեցան
ձեր տեսածները տեսնելու՝ ու
չտեսան, և ձեր լսածները լսե-
լու՝ ու չլսեցին:

Հիմա դուք սերմ ցանողին 18
առակը լսեցէք: Ան ամէնը որ 19
Թագաւորութեան խօսքը կը լսէ՝
ու միտք չառնէր, չարը կու գայ
ու անոր սրտին մէջ ցանուածը
կը յափշտակէ. ասիկայ ան է՝ որ
ճամբուն քովը ցանուեցաւ: Եւ 20
ապառաժուտ տեղերու վրայ ցա-
նուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ
խօսքը, շուտ մը ուրախութեամբ
կ՚ընդունի զանիկայ. Բայց իր 21
մէջը արմատ չունենալով՝ քիչ
ժամանակ կը տեւէ. ու երբոր
նեղութիւն կամ հալածանք ըլ-
լայ խօսքին համար, շուտ մը կը
պայթակղի: Եւ փուշերուն մէջ 22
ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ
խօսքը, աշխարհիս զբաղմունքը՝
և հարստութեան խաբէութիւնը
խօսքը կը խեղդեն, ու կ՚ըլլայ
անպտուղ: Իսկ աղէկ հողի մէջ 23
ցանուածը ան է՝ որ երբ կը լսէ
խօսքը, միտք կ՚առնէ, և պտուղ
կու տայ՝ որը հարիւր, որը վաթ-
սուն, ու որը երեսուն:

Ուրիշ առակ մըն ալ առաջ 24
բերաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Երկնից
Թագաւորութիւնը նմանեցաւ
մէկ մարդու մը, որ իր արտին
մէջ բարի սերմ ցանեց. Ու երբ 25
որ մարդիկ կը քնանային, իր
թշնամին եկաւ, ու ցորնին մէջ
աւազ ցանեց, և գնաց. Ու երբ 26
որ խոտը բուսաւ՝ ու պտուղ
բերաւ, անկէ ետև երեսն ալ
երեցաւ: Ուստի տանուտէրոջը 27
ծառաները մօտեցան՝ ու իրեն
ըսին. Տէր՝ չէ՞ որ դուն քու ար-
տիդ մէջ բարի սերմ ցանեցիր,
ուրկէ՞ ունի որոմը ուսկիից ունի: Եւ 28
անիկայ ըսաւ անոնց. Մէկ թշնա-
մի մարդ մը բրած էասիկայ.
ծառաները իրեն ըսին. Հիմա
կ՚ուզես որ երթանք անիկայ մէկ-
դի քաղենք: Ան ալ ըսաւ. Չէ. 29
Չըլլայ թէ որոմը քաղած ատեն-
նիդ՝ ցորնին ալ անոր հետ փըց-
նեք: Թող տուէք որ երկուքն 30
ալ մինչեւ ատիին միասին հունձքի
տանին. և հունձքին տուէր
հնձողներուն պիտի ըսեմ. Ա-

առ՚ի որմէ քաղեցիք, և անվկայ
խուբձ խուբձ կապեցիք այրելու
համար, իսկ ցորենը իմ ամբարս
Ժողվեցիք։
31 Ասիկա առակ մըն ալ առաջ
բերաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Երկինքը
Աստուածութիւնը մանանեխի
հատի նման է, որ մարդ մը
առաւ՝ իր արտին մէջը ցանեց.
32 որ ամէն սերմերէն պզտիկ է, ու
երբոր աճի՝ ամէն խոտերէն մե-
ծը է, ու ծառ կ՚ըլլայ,
անոնք որ՝ երկինքը Աստուածութիւնը
կու գան, և անոր ճիւղերուն
վրայ կը հանգչին։
33 Ասիկա առակ մըն ալ ըսաւ
անոնց՝ ու ըսաւ. Երկինքը Աստ-
ուածութիւնը խմորի նման է,
որ կին մը առաւ՝ երեք
չափ ալիւրի մէջ պահեց, մինչև
որ ամէնն ալ խմորեցաւ։
34 Յիսուս ասոնք ամէն բաները ա-
ռակներով խօսեցաւ Ժողովուր-
դին, ու առանց առակի բան մը
35 չէր խօսեր անոնց. Որ կատարուի
մարգարէին ձեռքով ըսուած
խօսքը. Առակներով պիտի բա-
նամ իմ բերանս. աշխարհի
հիմնադրէն՝ ի վեր ծածկուած բա-
ները ասոնք պիտի բերեմ։
36 Ան ատեն Յիսուս Ժողո-
վուրդները ձգեց, տունը ե-
կաւ. և իր աշակերտները մո-
տեցան իրեն՝ ու ըսին. Բաժին
որոնեցուր ագարակը մեկնի՚մ։
37 Ան ալ պատասխան տուաւ՝ ու
ըսաւ անոնց. Բարի սերմը ցա-
38 նողը Որդին մարդոյ է. Եւ արտը
աշխարհս է, իսկ բարի սերմը
անոնք են՝ որ Թագաւորութեան
որդիքն են. բայց սերմը չարին
39 որդիքն են. Եւ թշնամին՝ որ ա-
նիկա ցանեց, Սատանան է. ու
հունձքը՝ աշխարհիս վերջն է. և
հնձողները՝ հրեշտակներն են։
40 Արդ՝ ինչպես որ սերմը կը Ժո-
ղովի՝ ու կրակի մէջ կ՚այրի, աշ-
խարհիս վերջն ալ անոնք պիտի
41 ըլլայ. Որդին մարդոյ իր հրե-
շտակները պիտի խրկէ, ու պիտի
Ժողվեն անոր Թագաւորութենէն
բոլոր գայթակղութիւնները՝ և
անոնք որ անօրէնութիւն կը գոր-
ծեն. Ու կրակի հնոցին մէջ պի- 42
տի ձգեն զանոնք. հոն պիտի
լայ՝ ու ակռանին կճրտը-
ցնեն։ Այն ատեն արեւի պէս պի- 43
տի փայլին արդարները իրենց Հօ-
րը Թագաւորութեանը մէջ։ Ան
որ ականջ ունի, թող լսէ։
Դարձեալ երկինքը Թագաւո- 44
րութիւնը արտի մէջ պահուած
գանձի նման է, որ անիկա մէկ
մարդ մը գտնելով՝ կը ծածկէ.
և ուրախութենէն կ՚երթայ բո-
լոր ունեցածը կը ծախէ, ու ան
արտը կը գնէ։
Դարձեալ երկինքը Թագաւո- 45
րութիւնը վաճառական մարդու
մը նման է, որ գեղեցիկ մարգա-
րիտներ կը փնտռէ. Եւ մէկ պա- 46
տուական մարգարիտ մը գտնե-
լով՝ գնաց իր բոլոր ունեցածը
ծախեց, ու զանիկա գնեց։
Դարձեալ երկինքը Թագաւո- 47
րութիւնը ծովը ձգուած ուռ-
կանի մը նման է, որ ամէն տե-
սակէն կը ժողվէ։ Որ երբոր լե- 48
ցուեցաւ՝ ցամաքը հանեցին, ու
նստան ազնիւները ամանները
մէջ ժողվեցին, և անպէտը դուրս
ձգեցին։ Այսպէս պիտի ըլլայ աշ- 49
խարհիս վերջը. հրեշտակները
պիտի ելլեն՝ ու արդարները
մէջէն չարերը պիտի զատեն, Եւ 50
պիտի ձգեն զանոնք կրակի հնոցին
մէջ. հոն պիտի ըլայ լայ՝ ու ակ-
ռանին կճրտը ցրնել։
Ըսաւ անոնց Յիսուս. Հաս- 51
կցա՞ք ասոնք ամէն բաները. ըսին
անոր. Այո՛ Տէր։ Եւ անիկայ 52
ըսաւ անոնց. Ասոր համար ամէն
գրիչ՝ որ երկինքը Թագաւորու-
թեան աշակերտուած է, նման է
մարդու մը՝ որ իր
գանձէն նոր ու հին բաներ կը
հանէ։
Ու երբոր կատարեց Յիսուս 53
այս առակները, անկէ մեկնեցաւ։
Եւ եկաւ իր գաւառը, ու անոնց 54
կը սորվեցնէր՝ իրենց Ժողով-
բանին մէջը. մինչև որ կը զար-

մանային անունք՝ ու կ'ըսեին. Ասկայ ուսկից ունի սա իմաստու-
55 թիւնը և հրաշքները. Ասկայ հիւսին որդին չէ՞, ասոր մայրը Մարիամ չէ՞ կոչուիր, ու ասոր եղ-
բայրները՝ Յակոբոս, և Յովսէս,
56 ու Սիմոն, և Յուդա: Ու ասոր քոյրերը՝ ամէնը մեր քովը չե՞ն. ալ ինքը ուսկից ունի սա ամէն
57 բաները: Եւ անոր վրայով կը գայթակղէին. բայց Յիսուս ը-
նաւ անոնց. Մարգարէ մը ան պատիւ չէ՝ բայց միայն իր գա-
58 ւառին ու իր տունը մէջ: Եւ հոն շատ հրաշքներ չըրաւ՝ անոնց անհաւատութեանը համար:

ԳԼ. ԺԴ.

1 Յն ժամանակը Հերովդէս չորրորդապետը Յիսուսին համ-
2 բաւը լսեց: Ու իր ծառաներուն ըսաւ. Անիկայ Յովհաննէս մկրտիչն է. անիկայ մեռելներէն յարութիւն առած է, և անոր համար հրաշքներ կ'ըլլան անոր:
3 Քանզի Հերովդէս՝ Յովհաննէսը բռներ, զանիկայ կապեր ու բանտը դրեր էր՝ իր եղբօրը Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիա-
4 դին համար: Վասն զի Յովհաննէս անոր կ'ըսէր. Քեզի օրինաւոր չէ անիկայ ունենալ:
5 Ուզաւ կ'ուզէր զանիկայ սպանել, բայց ժողովուրդէն կը վախնար. ինչու որ իրրև մարգարէ
6 կ'ընդունէին զանիկայ: Ու երբոր Հերովդեսին ծննդեան օրը հասաւ, Հերովդիային աղջիկը խա-
ղաց հանդիսի տեղին մէջ, ու
7 Հերովդեսին հաճելի եղաւ: Ուս-
տի երդումով խոստացաւ՝ որ ոյ անոր ինչ որ ուզէ՝ ըլայ:
8 Եւ անիկայ առաջ իր մօրմէն խրատուելով՝ ըսաւ. Տո՛ւր ինծի հոս Յովհաննէս մկրտչին գլուխը
9 սկուտեղի մը վրայ: Եւ թագա-
ւորը տրտմեցաւ. բայց երդում ներուն համար՝ ու իր հետ նըս-
տողներուն համար՝ հրամայեց որ տրուի:
10 Եւ դրդ խրկելով՝ Յովհաննէսը բանտին մէջ գլխա-
կտրել տուաւ: Եւ անոր գլուխը սկուտեղի վրայ բերուեցաւ ու տրուեցաւ աղջիկանը. ան ալ իր մօրը տա-
11 րաւ: Եւ անոր աշակերտները եկան՝ ու մարմինը վերցնելով թաղեցին. և գացին Յիսուսին պատմեցին:
12 Ու երբոր լսեց Յիսուս, անկէ
13 նաւով անտեղատեղ մը գնաց առանձին. երբոր լսեցին ժողովուրդները՝ ոտքով անոր եւեւէն գացին իրենց քաղաքներէն:
14 Ու երբոր դուրս ելաւ, շատ ժողովուրդ տեսնելով՝ խղճաց անոնց վրայ, ու անոնց հիւանդները բժշկեց:
15 Եւ իրիկուան դէմ՝ իր աշա-
կերտները իրեն եկան, ու ըսին. Հոս անապատ տեղ մըն է, և ժամանակը ուշացած է. արձակէ ժողովուրդները, որ գեղերը երթան՝ ու իրենց կերակուր գնեն:
16 Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ. Հարկ
17 չէ՛ որ սատնք երթան. դուք տուէք սատնց որ ուտեն: Անոնք ալ ըսին անոր. Հոս ոչինչ բան մը չունինք, բայց միայն հինգ նկա-
նակ՝ ու երկու ձուկ:
18 Ու ըսաւ անոնց. Հոս բերէք զանոնք:
19 Եւ հրամայեց բոլոր ժողովուրդները խոտին վրայ նստին. և հինգ նկանակը ու երկու ձուկը առաւ, ու դէպ ի երկինքը նայելով՝ օրհնեց, ու կտրելով նկա-
նակները՝ աշակերտներուն տուաւ, և աշակերտները ժողովուրդին:
20 Եւ ամէնքը կերան ու կշտա-
ցան, և տասներկու կողով լեցուն՝ եւեւցած կտորանքները վերցուցին:
21 Եւ անոնք որ կերան, հինգ հազարի չափ երիկ մարդիկ էին՝ կնիկներէն և տղաքներէն զատ:
22 Եւ շատ մը աշակերտները ար-
տոյց որ նաւը մտնեն, և իրմէ առաջ միկոյ կողմը անցնեն, մինչև որ ինքը ժողովուրդները արձակէ:
23 Եւ ժողովուրդները արձակելէն ետքը՝ ինքը լեռը ելաւ առանձին աղօթք ընելու. ու երբոր իրիկուն եղաւ, հոն միեսակ

24 էր. Իսկ նաեւ արդէն ծռմուն
մէջառեղը ալէկոծութեան մէջ էր,
25 ի՛նչպէս որ հոլը դէմ էր։ Ու գի-
շերուան չորրորդ պահուն Յի-
սուս դէպ՚ի անոնց գ՚ուգայ՝ ծո-
26 վուն վրայ քալելով։ Եւ աշա-
կերտները երբոր անոնք ուսան՝
որ ծռմուն վրայ կը քալէր, խռո-
վեցան, և ըսին թէ աչքի երե-
ւոյթ բան մըն է, ու վախեր-
27 նան կանչեցուցին։ Եւ շուտ
մը Յիսուս խօսեցաւ անոնց՝
ու ըսաւ. Քաջ եղէք, ես եմ,
28 մի վախնաք։ Պետրոս պատաս-
խանեց ու ըսաւ. Տէր՝
թէ որ դուն ես, հրամայեայ զիս
ինձի՝ որ քեզի գամ՝ ջուրերուն
29 վրայէն։ Ան ալ ըսաւ. Եկո՛ւր։
Պետրոս ալ նաւէն իջաւ, ջուր-
ուն վրայէն քալեց որ Յիսուսին
քովը երթայ, բայց հոլը սաստիկ
ըլլալով՝ վախցաւ, ու երբոր
սկսաւ ընկղմիլ, աղաղակեց ու
30 ըսաւ. Տէր՝ ազատէ զիս։ (31) Եւ
Յիսուս շուտ մը իր ձեռքը եր-
կնցուց, բռնեց զանիկայ՝ ու ա-
նոր ըսաւ. Թերահաւատ՝ ինչո՞ւ
32 երկմտեցար։ Ու երբոր նաւը ե-
33 ան, հոլը դադրեցաւ։ Եւ ա-
նոնք որ նաւուն մէջն էին, եկան
երկրպագութիւն ըրին անոր՝ ու
ըսին. Իրաւցնէ Որդի Աստու-
ծոյ ես դուն։
34 Ու մէկալ կողմը անցնելով՝
Գեննեսարեթի երկիրը հասան։
35 Ու երբոր այն տեղի մարդիկը
ճանչցան զանիկայ, մարդ խրկե-
ցին բոլոր շրջակայ տեղացիները,
ու բոլոր հիւանդները անոր բե-
36 րին. Եւ կ՚աղաչէին անոր, որ
միայն իր հանդերձին քղանցը բին
դպչին. և անոնք որ դպան՝ բժըշ-
կուեցան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Ա՚յն ատենը Յիսուսին եկան
դպիրները ու փարիսեցիները՝ որ
2 Երուսաղէմէն էին, ու ըսին. Ին-
չո՞ւ քու աշակերտներդ ծերերուն
աւանդութիւնը զանց կ՚ընեն.
ինչու որ ձեռքերնին չեն լուար,
երբոր հաց կ՚ուտեն։ Ան ալ պա- 3
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց.
Հապա դուք ինչու Աստուծոյ
պատուիրանքը զանց կ՚ընէք՝ ձեր
աւանդութիւնը պատճառաւ։
Քանզի Աստուած պատուիրեց՝ 4
ըսելով. Քու հայրդ ու մայրդ
պատուէ. Եւ ով որ էր հայրը
կամ մայրը անիծէ, մահով թող
մեռնի։ Բայց դուք կ՚ըսէք. Ո՛վ 6
որ էր հօրը կամ մօրը ըսէ թէ՝
Ան բանը՝ որ ինծմէ պիտի շահիս,
Աստուծոյ պաղտո ընծայ է. ու
թէ ոչ իր հայրը կամ իր մայրը
չպատուէ, պարտ է. և այսպէս
ձեր աւանդութիւնը պատճա-
ռաւ՝ Աստուծոյ պատուիրանքը
խափանած էք։ Կեղծաւորնե՛ր 7
ազէկ մարգարէութիւն ըրաւ ձեր
վրայ Եսայիան՝ ու ըսաւ. Այս ժո- 8
ղովուրդը գոյն շրմունքներովը
զիս կը պատուէ. բայց իրենց
սիրտը հեռացած պատուած է
ինծմէ. Ու պարապ տեղը զիս 9
կը պաշտեն, մարդոց պատուէ-
րած բաները իբրև վարդապե-
տութիւն սորվեցնելով։
Եւ ժողովուրդները իրեն կանչ- 10
ելով՝ ըսաւ անոնց. Լսեցէ՛ք ու
միտք առէք. Ձի թէ ինչ որ բե- 11
րանը կը մտնէ՝ կը պղծէ մարդը,
հապա ինչ որ բերնէն կ՚ելլէ՝
անիկա կը պղծէ մարդը։
Ան ատենը իր աշակերտները 12
եկան՝ ըսին իրեն. Գիտես որ փա-
րիսեցիները գայթակղեցան՝ եր-
բոր լսեցին ան խօսքը։ Ան ալ 13
պատասխան տալով՝ ըսաւ. Ա-
մէն տունկ՝ որ իմ երկնաւոր
Հայրս չէ անկեր, պիտի խլուի։
Թող տուէք անոնք. իրենք կոյր 14
են կոյրերու առաջնորդ. իսկ
թէ որ կոյրը կոյրին առաջնորդէ,
երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան։
Եւ Պետրոս պատասխան տալով՝ 15
անոր ըսաւ. Մեկնէ մեզի այս
առակը։ Ըսաւ Յիսուս. Դուք 16
ալ տակաւին անմիտ էք. Ու 17
չէք հասկնար, թէ ամէն ինչ որ
բերանը կը մտնէ, փորը կ՚եր-
թայ՝ ու արտաքնոցը կը ձգուի.

18 Բայց բերինէն եղած բաներէը սրբ-
ութէն առաջ կու գան. և անոնք
19 կը պղծեն մարգը։ Ինչու որ
պատէն ի՛ելլէն չար խորհուրդներ,
պաշտաւթիւններ, շնաւթիւններ,
պատեհաւթիւններ, գողաւթիւն-
ներ, սուտ վկայաւթիւններ, հայ-
20 հոյաւթիւններ։ Ասոնք են որ կը
պղծեն մարգը, բայց անլուայ
ձեռքով հայ ուտելը՝ չպղծեր
մարգը։
21 Եւ Յիսուս անկէ ելլելով՝
Տիւրոսի ու Սիդոնի կողմերը գը-
22 նաց։ Եւ ահա՝ քանանացի կինիկ
մը ան սահմաններէն ելած՝ ի՛ա-
զաղակէը անոր ու ի՛ըսէը. Ո-
ղորմէ ինծի Տէր՝ որդի Դաւթի,
աղջիկս գեհէն ասադիկ կը չար-
23 չարուի։ Եւ ինքը բնաւ պատաս-
խան մը չտուաւ անոր. ու իր
աշակերտները մօտենալով՝ ի՛ա-
զաշէին իրեն ու ի՛ըսէին. Ար-
ձակէ ասիկայ, վասն զի մեր ետե-
24 ւէն ի՛աղաղակէ։ Եւ ինքը պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ես
ուրիւի մը չխրկուեցայ՝ բայց մի-
այն Իսրայէլի տանը կորսուած
25 ոչխարներուն։ Եւ անիկայ եկաւ
երկրպագութիւն ի՛ընէր անոր՝
26 ու ի՛ըսէր. Տէր՝ օգնէ ինծի։ Ան
ալ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ.
Աղէկ չէ ազգ հացը առնել, ու
27 շուներուն ձգել։ Եւ անիկայ
ըսաւ. Այո՛ Տէր, ինչու որ շու-
ներն ալ իրենց տիրոջը սեղանէն
թափած փշրանքներէն կը կե-
28 րակրուին։ Ան առնոր Յիսուս
պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Ո՛վ կին՝ քու հաւատքդ
մեծ է. քու ուզածիդ պէս ըլ-
լայ քեզի. և նոյն ժամէն անոր
աղջիկը բժշկուեցաւ։
29 Ու Յիսուս անկէ գնաց՝ Գա-
լիլեայի ծովեզերքը եկաւ, և լե-
30 ռը ելլելով՝ հոն նստաւ։ Եւ շատ
ժողովուրդներ իրեն եկան, որ ի-
րենց հետ առնէին կաղեր, կոյ-
րեր, համրեր, հաշմանդամներ,
և ուրիշ շատեր, ու ձգեցին ա-
նոնք Յիսուսի ոտքը, և բժշկեց
31 զանոնք. Անոնք որ ժողովուր-
դը զարմացան, տեսնելով որ
համրերը կը խօսէին, հաշման-
դամները կը բժշկուէին, կուլերը
կը քալէին, և կոյրերը կը տես-
նէին, ու Իսրայէլի Աստուածը
կը փառաւորէին։
32 Եւ Յիսուս իր աշակերտները
քովը կանչելով՝ ըսաւ. Կը խղճամ
ամբոխուրդին վրայ, ինչու որ հիմա երեք օր է որ իմ
քովս են, և բան մը չունին ուտելու. ու անոնք անօթի արձա-
կել չեմ ուզեր, չըլլայ որ ճամբան մնան։ Աշակերտները
33 անոր ըսին. Մենք անապատի մէջ
ուսկից պիտի ունենանք այնչափ
հաց, որ այսչափ բազմութիւնը
կշտացնենք։ Եւ Յիսուս ըսաւ
34 անոնց. Քանի՞ նկատակ ունիք.
անոնք ալ ըսին. Եօթը, ու քա-
նի մը մանր ձուկեր։ Եւ հրամայեց
35 ամբոխուրդին որ գետնին
վրայ նստին։ Ու եօթը նկատակը՝
36 և ձուկերը առաւ, գոհացաւ՝
և կտրեց, ու տուաւ աշակերտ-
ներուն, աշակերտներն ալ ժո-
ղովուրդին։ Կերան ամէնքը՝ և
37 կշտացան, ու եօթը զամբիւղ
լեցուն՝ աւելցած կտորներնին
վերցուցին։ Եւ անոնք որ կերան՝
38 չորս հազար երկիկ մարդիկ էին,
կնիկներէն և տղաքներէն զատ։
Ու երբոր ժողովուրդը արձա-
39 կեց, նաւը մտաւ, ու Մագդա-
զայի սահմանները եկաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ փարիսեցիները ու սադու-
կեցիները քովը եկան՝ փորձելով
խրմէն ի՛ուզէին որ երկինքէն նը-
շան մը ցուցնէ իրենց։ Անոնց
2 պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ ա-
նոնց. Երբոր իրիկուն կ՚ըլայ, կ՚ը-
սէք թէ՝ Պարզ պիտի ըլայ, ինչու
3 որ երկինքը կարմրած է։ Եւ առ-
աւանց՝ Այսօր մրրիկ պիտի ըլ-
լայ, ինչու որ երկինքը միգա-
պատ ու կարմրած է։ Կեղծա-
ւորներ՝ երկինքին երեսը քննելը
գիտէք, բայց ժամանակներուն
նշանները չէք կրնար գիտնալ։

4 Զար ու չնացող ազգը նշան կ'ու-
ղէ, և ոչ-ինչ նշան պիտի չտրուի
անոր, բայց Յովնան մարգարէին
նշանը. և թողուց անոնք ու
գնաց:
5 Ու երբոր իր աշակերտները
միկալ կողմը անցան՝ հաց առնել
6 լու մոռցեր էին: Եւ Յիսուս
անոնց ըսաւ. Նայեցէք ու զգու-
շացէք փարիսեցւոց և սադու-
7 կեցւոց խմորէն: Անոնք միջերնին
կը խորհէին՝ ու կ'ըսէին, Թէ
8 հաց չբերինք հետերնիս: Իսկ Յի-
սուս անոնց խորհուրդը գիտնա-
լով՝ ըսաւ անոնց. Ա՛ջ քիչ հա-
ւատք կը խորհիք Թէ հաց չու-
9 նիք, Թէ հաց չառիք: Տակաւին
չէք հասկըցար և չէք յիշեր հինգ
նկատակը՝ հինգ հազարին, ու
10 քանի՛ կողով վերցուցիք. Ո՛չ ալ
եօթը նկատակը՝ չորս հազարին,
ու քանի՛ զամբիւղ վերցուցիք:
11 Ի՞նչպէս չէք հասկըցար Թէ ես
հացի համար չըսի ձեզի՝ փարի-
սեցւոց և սադուկեցւոց խմորէն
12 զգաշ կենալ: Ան ատենը հաս-
կըցան՝ որ հացի խմորէն զգու-
շանալ չըսաւ, հապա փարիսեց-
ւոց ու սադուկեցւոց վարդապե-
տութենէն:
13 Եւ Յիսուս Փիլիպպոսի կե-
սարիայի կողմերը եկեղեցի, իր
աշակերտներուն հարցուց՝ ու ը-
սաւ. Մարդիկ ո՞վ կ'ըսեն Թէ եմ
14 ես Որդի մարդոյ: Ու անոնք ը-
սին. Ոմանք Յովհան Ե՛ն՝ Յովհան-
նէս մկրտիչն է, ուրիշները՝ Ե-
զիան, ուրիշներն ալ՝ Երեմիան,
15 կամ մարգարէներէն մէկը: Ը-
սաւ անոնց. Հապա դուք ինձի
16 համար ո՞վ կ'ըսէք՝ Թէ եմ: Սի-
մոն Պետրոս պատասխանելով՝ ու
ըսաւ. Դուն ես Քրիստոս՝
17 կենդանի Աստուծոյ Որդին: Եւ
Յիսուս պատասխանելով՝ ու
ըսաւ անոր. Երանի՛ քեզ Սիմոն
Յովհաննէսի որդի, ինչու որ մարմ-
մինը և արիւնը քեզի չյայտնեց
առիթ, հապա իմ Հայրս՝ որ երկ-
18 կինքն է: Եւ ես քեզի կ'ըսեմ՝
որ Դուն Պետրոս ես, ու ես վէ-
մին վրայ պիտի շինեմ իմ եկե-
ղեցիս, և դժոխքին դռները ա-
նոր պիտի չյաղթեն: Ու երկ- 19
նից Թագաւորութեան բանալի-
ները քեզի պիտի տամ. և ինչ
որ երկրի վրայ կապես, երկինքի
մէջ կապուած պիտի ըլլայ, ու
ինչ որ երկրի վրայ արձակես, եր-
կինքի մէջ արձակուած պիտի
ըլլայ: Ան ատենը աշակերտնե- 20
րուն պատուիրեց, որ մէկու մը
չըսեն՝ Թէ ինքը Քրիստոս է:
Անկէ ետև սկսաւ Յիսուս իր 21
աշակերտներուն ցուցընել՝ Թէ
պէտք է որ ինքը Երուսաղէմ
երթայ, ու շատ չարչարանքներ
կրէ ծերերէն և քահանայապետ-
ներէն ու դպիրներէն, և սպան-
նուի, ու երրորդ օրը յարու-
թիւն առնէ: Եւ Պետրոս մէկդի 22
առաւ զանիկայ, և սկսաւ յան-
դիմանել զանիկայ՝ ու ըսել. Քա-
ւելի քեզ Տէր՝ սա բանը քեզի
չըլլայ: Եւ ինքը դառնալով՝ Պետ- 23
րոսին ըսաւ. Ետին դնա, Սատա-
նայ, ինձի գայթակղութիւն ես
դուն. ինչու որ Աստուծոյ բա-
ները չես մտածեր, հապա մարդ-
կոց բանները:
Ան ատենը Յիսուս իր աշա- 24
կերտներուն ըսաւ. Թէ որ մէկը
իմ ետևէս գալ կ'ուզէ, Թող իր
անձը ուրանայ, և իր խաչը վեր-
ցնէ, ու իմ ետևէս գայ: Վասն 25
զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապրե-
ցընել, պիտի կորսընցընէ անի-
կայ. և ով որ ինձի համար իր
անձը կը կորսընցընէ, պիտի գըտ-
նէ անիկայ: Քանի՞ նէ կը շա- 26
հի մարդ մը՝ Թէ որ բոլոր աշ-
խարհը վաստկի, և իր անձը
կորսընցընէ. կամ իր անձին հա-
մար ի՞նչ պիտի տայ
մարդ: Վասն զի Որդին մարդոյ 27
իր Հօրը փառքովը պիտի գայ
իր հրեշտակներուն հետ, և ան
ատենը ամէն մէկուն իր գործ-
քերուն համեմատ պիտի հատուցանէ
պիտի ընէ: Ճշմարիտ կ'ըսեմ 28
ձեզի, որ Հոս նեկիայ եղողնե-
րէն մէկ քանիները կան՝ որոնք

մահուան համը պիտի չառնեն, մինչեւ որ տեսնեն Որդին մարդոյ իր թագաւորութիւնովը եկած։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ու վեց օրէն ետեւ Յիսուս իր հետը առաւ Պետրոսը ու Յակոբոսը եւ անոր եղբայրը Յովհաննէսը, ու անոնք մէկ բարձր 2 լեռ մը հանեց առանձին. եւ անոնց առջեւը այլակերպեցաւ, ու իր երեսը փայլեցաւ արեգակի պէս, ու իր հանդերձները 3 ձերմակցան լուսոյ պէս։ Եւ ահա երեւցան անոնց Մովսէս ու Եղիա, ու իր հետը կը խօսէին։ 4 Պատասխան առաւ Պետրոս՝ ու ըսաւ Յիսուսին. Տէր՝ ազէկ է որ հոս կենանք, թէ որ կ'ուզես, երեք խրճիթ շինենք հոս, մէկը քեզի՝ եւ մէկը Մովսէսին՝ ու մէկ 5 կը Եղիային։ Եւ քանի որ անիկա կը խօսէր, ահա լուսաւոր ամպ մը անոնց վրայ հովանի եղաւ. եւ ահա ամպէն ձայն մը էկաւ՝ ըսելով. Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, որմէն հաճեր եմ. 6 առէք մտիկ ըրէք։ Աշակերտները երբոր լսեցին, երեսնուն վրայ իյնալան, ու խիստ վախցան։ 7 Եւ Յիսուս մօտենալով դպաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ելէք ու մի 8 վախնաք։ Աչքերնին վերցուցին՝ ու մէկը չտեսան, բայց միայն Յիսուսը։

9 Ու երբոր ան լեռնէն վար կ'իջնէին, Յիսուս պատուիրեց անոնց՝ ու ըսաւ. Ատ տեսիլքը մարդու մի զրուցէք, մինչեւ Որդին մարդոյ մեռելներէն յարու- 10 թիւն առնէ։ Եւ իր աշակերտները իրեն հարցուցին՝ ու ըսին, Ուրեմն ինչու համար դպիրները կ'ըսեն թէ՝ Պէտք է որ առաջ 11 Եղիան գայ։ Պատասխան առաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ անոնց. Յիրաւի առաջ Եղիան իւր գայ, եւ 12 ամէն բան կարգի կը դնէ։ Բայց ձեզի կ'ըսեմ, որ Եղիան արդէն եկած է, եւ անիկայ չճանչցան, հապա ինչ որ ուզեցին՝ ընին ա- նոր. անանկ ալ Որդին մարդոյ անոնցմէ պիտի չտչարաւի։ Ան 13 առեն հասկրցան աշակերտները, որ Յովհաննէս մկրտիչին համար ըսաւ անոնց։

Ու երբոր ժողովուրդին քովը 14 եկան, մարդ մը մօտեցաւ անոր, եւ ծունկ չոքելով՝ կ'ըսէր. Տէր՝ իմ որդւոյս ողորմի, որ կը լու- նաւի, եւ չարաչար կը տան- ջուի. քանզի շատ անգամ կը- րակի մէջ կ'իյնայ, ու շատ ան- գամ ջուրի մէջ։ Եւ անիկայ քու 15 աշակերտներուդ բերի, ու չկրը- ցան զանիկայ բժշկել։ Յիսուս 16 պատասխան առաւ՝ ու ըսաւ. Ո՛վ անհաւատ եւ խոտորեալ ազգ՝ մինչեւ երբ ձեզի հետ պիտի ըլ- լամ, մինչեւ երբ ձեզի պիտի համբերեմ. զանիկայ հոս բերէք ինծի։ Եւ Յիսուս սաստեց ա- 17 նոր, ու դեւը անկէ ելաւ. եւ բժշկուեցաւ տղան նոյն ժամէն։ Ան առեն աշակերտները առան- 18 ձին Յիսուսին քովը երթալով՝ ըսին. Մենք ինչու չկրցանք անի- կայ հանել։ Եւ Յիսուս ըսաւ ա- 19 նոնց. Ձեր թերահաւատութեա- նը համար. քանզի ճշմարիտ կ'ը- սեմ ձեզի. Թէ որ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենաք, սա լեռանս պիտի ըսէք՝ Ակէ անդին փոխադրուէ, և պիտի փո- խադրուի. ու բան մը անհնարին պիտի չըլլայ ձեզի։ Սակայն սա 20 տեսակը ոտիէ ելանել չկրնար, բայց միայն աղօթքով և ծոմապահու- թեամբ։

Ու երբոր անոնք Գալիլեայի 21 մէջ կը պտրտէին՝ Յիսուս ըսաւ անոնց. Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը. Եւ 22 զանիկայ պիտի սպաննեն, ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ, ու խիստ տրտմեցան։

Երբոր անոնք Կափառնայում 23 եկան, երկդրամեան գոյքը առ- նողները Պետրոսին եկան՝ ու ը- սին. Ձեր վարդապետը երկդրա- մները չը հատուցանէ՞ Ան ան-

կայ ըսաւ. Ա՛յո՛, կը հաւատանք։
24 Եւ երբոր առանը մտաւ, Յիսուս անոր դիմաց եկաւ ու ըսաւ. Քեզի ի՞նչպէս կ՚երեւնայ Սիմոն. երկրիս թագաւորները որմէ՞ն կ՚առնեն հարկը կամ տուրքը, իրենց որդիներէ՞ն, թէ օտարներէն։
25 Պետրոս անոր ըսաւ՝ թէ Օտարներէն. Յիսուս անոր ըսաւ. Ուրեմն որդիքը ազատ են։
26 Բայց չըլլայ որ անոնք գայթակղեցընենք, գնա ծովը՝ և կարթ ձգէ, ու առջի ձուկը որ կ՚ելլէ՝ առ, և անոր բերանը բանալով՝ տասնը մը պիտի գտնես. զանիկայ առ՝ անոնց տուր իմ և քեզի համար։

ԳԼ. ԺԸ

1 Յայն ժամուանակը աշակերտները Յիսուսին քովը եկան՝ ու ըսին. Ո՞վ է մեծ երկնից թագաւորութեան մէջ։
2 Յիսուս տղայ մը կանչեց իրեն, զանիկայ անոնց
3 մէջտեղը կայնեցուց, Ու ըսաւ. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Թէ որ դարձի չգաք՝ և տղոց պէս չըլլաք, երկնից թագաւորութիւնը չեք
4 պիտի չմտնէք։ Ուստի ով որ իր անձը այս տղան պէս խոնարհեցընէ, անիկայ է մեծ երկնից
5 թագաւորութեան մէջ։ Եւ ով որ այսպիսի տղայ մը ընդունի իմ
6 անունովս, զիս կ՚ընդունի։ Եւ ով որ գայթակղեցընէ այս պզտիկներէն մէկը՝ որ հաւատան, աղէկ է անոր՝ որ իր պարանոցին իշու աղացքի քար մը կախուի, ու ծովուն անդունդը
7 գլուի մէջ ընկղմի։ Վա՛յ աշխարհին գայթակղութիւններուն պատճառուս. վասն զի հարկ է որ գայթակղութիւնները գան, բայց վա՛յ անմարդուն՝ որուն ձեռքովը գայթակղութիւնը կու գայ։
8 Արդ՝ թէ որ քու ձեռքդ կամ ոտքդ քեզ կը գայթակղեցընէ, կտրէ անիկայ ու քեզմէ ձգէ. աղէկ է քեզի կաղ՝ կամ պակասաւոր մտնել կեանքը, քան թէ երկու ձեռք՝ կամ երկու ոտք ունենալ, ու յաւիտենական կրակին մէջը ձգուիլ։ Եւ թէ որ աչքդ 9
քեզ կը գայթակղեցընէ, հանէ անիկայ՝ և քեզմէ ձգէ. աղէկ է քեզի մէկ աչքով կեանքը մտնել, քան թէ երկու աչք ունենալ, ու կրակին գեհենքը ձգուիլ։
Ջգուշ կեցէք՝ որ չանարգէք 10
ասոնց պզտիկներէն մէկը, քանզի կ՚ըսեմ ձեզի որ երկինքի մէջ անոնց հրեշտակները միշտ կը տեսնեն իմ Հօրս երեսը՝ որ երկինքն է։ Ինչպէս որ Որդին մարդոյ է 11
կաս կորսուածը փրկելու։ Ի՞նչ 12
պէս կ՚երեւնայ ձեզի. Թէ որ մարդ մը հարիւր ոչխար ունենայ, և անոնց մէկը մոլորի, իննսունինը լեռները չե՞ ձգեր, ու երթալ մոլորածը փնտռելու։ Եւ 13
թէ որ գտնէ զայն, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ աւելի ուրախ կ՚ըլլայ անոր վրայ, քան թէ իննսունինին՝ որ մոլորած չեն։ Ասանկ ալ ձեր երկնաւոր 14
Հայրը չհաճի՝ որ այս պզտիկներէն մէկը կորսուի։
Թէ որ քու եղբայրդ քեզի 15
դէմ մեղանչէ, գնա յանդիմանէ անիկայ՝ երբոր դուն և ան միմակ եք. թէ որ քեզի մտիկ ընէ, շահեցար քու եղբայրդը։ Հապա թէ 16
որ մտիկ չընէ, երկու կամ երեք մարդ առ, որ երկու կամ երիք վկայութեամբ բերնէ ամէն բան հաստատուի։ Եւ թէ որ անոնց ալ մտիկ 17
չընէ, եկեղեցիին ըսէ. Իսկ թէ որ եկեղեցիին ալ մտիկ չընէ, հեթանոսի ու մաքսաւորի պէս թող ըլլայ քեզի։
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. Երկ- 18
րի վրայ ինչ որ կապէք, երկինքի մէջ կապուած պիտի ըլլայ. ու երկրի վրայ ինչ որ արձակէք, երկինքի մէջ արձակուած պիտի ըլլայ։ Դարձեալ կ՚ըսեմ ձեզի. 19
Թէ որ ձեզմէ երկու հոգի երկրի վրայ միաբանին ամէն ինչ քանի համար որ խնդրեն, պիտի ըլլայ անոնց իմ Հօրմէս՝ որ երկինքն է։

20 Քանզի ուր որ երկու կամ երեք հոգի ժողովուած ըլլան իմ անունովս , հոն եմ ես անոնց մէջը :
21 Ան ատենը Պետրոս մօտեցաւ անոր՝ ու ըսաւ . Տէր՝ քանի՞ անգամ թէ որ եղբայրս ինծի դէմ մեղանչէ՝ ներեմ անոր , մինչեւ եօ-
22 թը անգամ : Յիսուս անոր ըսաւ . Կ՚ելլի չեմ ըսեր թէ մինչեւ եօթը անգամ , հապա մինչեւ եօթանա-
23 սուն անգամ եօթը : Ասոր համար երկինքի թագաւորութիւնը կը նմանի թագաւորի մը , որ իր ծառաներէն հաշիւ առնել ուզեց :
24 Եւ երբոր սկսաւ առնել , մատոր հազար տաղանդի պարտական մը
25 բերուեցաւ իրեն : Բայց անիկայ վճարելու չունենալով՝ իր տէրը հրամայեց որ անիկայ՝ և անոր կինը՝ ու զաւկիքը և անոր բոլոր ունեցածը ծա-
26 խեն , ու պարտքը վճարուի : Ուրեմն ծառան անոր առջեւը խոնարհած՝ երկրպագութիւն կ՚ընէր ու կ՚ըսէր . Տէր՝ համբերէ ինծի , և
27 ամէնը քեզի կը վճարեմ : Եւ անոր ծառային տէրը վրան խղճալով՝ արձակեց զանիկայ , ու պարտքը
28 ներեց անոր : Եւ նոյն ծառան երբոր ելաւ , իր ծառայակիցներէն մէկը գտաւ՝ որ իրեն հարիւր դահեկան պարտք ունէր , ու զանիկայ բռնելով՝ կը խեղդէր , ու կ՚ըսէր . Վճարէ ինծի ունեցած
29 պարտքդ : Ուրեմն անոր ծառայակիցը անոր ոտքը իյնալով , կ՚աղաչէր անոր՝ ու կ՚ըսէր . Համբերէ
30 ինծի , ու քեզի կը վճարեմ : Եւ ինքը չէր ուզեր . հապա գնաց՝ բանտը դրաւ զանիկայ , մինչեւ
31 որ պարտքը վճարէ : Երբոր իր ծառայակիցները տեսան եղած բաները , խիստ տրտմեցան , ու եկան իրենց տիրոջը հասկցուցին
32 բոլոր եղածը : Ան ատենը անոր տէրը կանչեց զանիկայ՝ ու ըսաւ անոր . Չար ծառայ՝ ան բոլոր պարտքը ես քեզի ներեցի՝ ինծի
33 աղաչելուդ համար . Ուրեմն պէտք չէր քեզի ալ քու ծառայակիցդ ողորմիլ , ինչպէս որ ես
34 քեզի ողորմեցայ : Եւ անոր տէրը բարկանալով՝ դահիճներուն մատնեց զանիկայ , մինչեւ որ բոլոր պարտքը վճարէ : Ասանկ ալ իմ
35 երկնաւոր Հայրս պիտի ընէ ձեզի , թէ որ ձեր որեւէքնիդ չերթ ներէք , ամէն մէկը իր եղբօրը , իրենց յանցանքները :

ԳԼ. ԺԹ

1 Ու եղաւ որ երբ Յիսուս այս խօսքերը լմընցուց , Գալիլեայէն երաւ , ու եկաւ Յորդանանայ
2 այնկողմերը Հրէաստանի սահմանները : Եւ անոր հետեւեցան շատ ժողովուրդներ , ու հոն բժշկեց զանոնք :
3 Եւ փարիսեցիները անոր մօտենալով , զանիկայ կը փորձէին՝ ու կ՚ըսէին թէ՝ Արժա՞ն է որ մարդ մը իր կնիկը արձակէ ամէն
4 պատճառի համար : Ինիկայ ալ պատասխան տուաւ՝ ու անոնց ըսաւ . Չէք կարդացեր , թէ ան որ սկիզբէն ստեղծեց , արու և էգ ստեղծեց անոնք՝ ու ըսաւ .
5 Ասոր համար մարդ իր հայրը ու մայրը պիտի ձգէ , և իր կնիկին պիտի յարի , ու երկուքը մէկ
6 մարմին պիտի ըլլան : Ուստի ալ երկուք չեն , հապա մէկ մարմին . ուրեմն ան որ Աստուած միացուց՝ մարդ զանոնք չպատռէ :
7 Ըսին իրեն . Հապա Մովսէս ինչո՞ւ պատուիրեց արձակման թուղթ տալ և արձակել :
8 Ըսաւ անոնց . Մովսէս ձեր սրտերուն կարծրութեան համար ձեզի հրամայեց ատանք կնիկներնիդ արձակել . բայց սկիզբէն անանկ չեղաւ :
9 Ասկից ձեզի կ՚ըսեմ . Ով որ առանց պատճառի պատճառի իր կնիկը արձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ , շնութիւն կ՚ընէ . և ով որ արձակուածը առնէ՝ շնութիւն կ՚ընէ :
10 Իր աշակերտները ըսին իրեն . Թէ որ այսպէս բան կայ երկան ու կնկան մէջտեղը՝ չարժէ ամուսնանալը ալ :
11 Եւ ինքը անոնց ըսաւ . Ամէնը բանական չեն այս բանին , հապա անոնք՝

12 որոնց տրուած է : Քանզի որ կան նեղքինները , որ իրենց մօրը որ-
վայնէն անանկ ծնան , և կան նեղքինները , որ մարդոցմէ նեղ-
քինի եղան , և կան նեղքինները՝ որ ինքզինքնին նեղքինի ըրին երկ-
նից թագաւորութեանը համար , ով որ կրնայ առնել , թող առնէ :
13 Ան առեն մանր տղաք բե-
րեցան իրեն , որ անոնց վրայ
ձեռք դնէ և աղօթք ընէ , ու
աշակերտները կը յանդիմանէին
14 զանոնք : Բայց Յիսուս ըսաւ .
Թող առէք ապ մանր տղոց , և
մի արգիլէք առանք ինծի գալէն ,
քանզի որ երկնից թագաւորու-
15 թիւնը անանկներուն է : Եւ ա-
նոնց վրայ ձեռք դնելէն ետև՝
գնաց անկէ :
16 Եւ ահա մէկը մօտենալով՝ ը-
սաւ անոր . Բարի վարդապետ՝
ինչ բարի գործ գործեմ , որ
յաւիտենական կեանքը ընդու-
17 նեմ : Եւ անիկա ըսաւ անոր .
Ինչու զիս բարի կ'անուանես .
մէկէն՝ ի զատ բարի չկայ , որ է
Աստուած . հապա թէ որ կ'ու-
զես կեանքը մտնել , պահէ
18 բանքնները պահէ : Ըսաւ անոր .
Որո՞նք . և Յիսուս ըսաւ . Սպ-
անութիւն մի ընէր , Շնու-
թիւն մի ընէր , Գողութիւն մի
ընէր , Սուտ վկայութիւն մի ը-
19 նէր , Քու հայրդ ու մայրդ պա-
ատէ , և Քու ընկերդ քու ան-
20 ձիդ պէս սիրէ : Պատանին ըսաւ
անոր . Ասոնք ամէնը մանկու թէ-
նէս՝ ի վեր պահեր եմ . ալ ինչ
21 բանալ պակաս եմ : Ըսաւ անոր
Յիսուս . Թէ որ կ'ուզես կատա-
րեալ ըլլալ , գնա ունեցածդ ծա-
խէ , և տուր աղքատներուն , ու
երկինքը գանձ պիտի ունենաս ,
22 և եկուր իմ հետևէս : Երբոր պա-
տանին այս խօսքը լսեց՝ տրտմած
գնաց , քանզի շատ ստացուածք
ունէր :
23 Եւ Յիսուս ըսաւ աշակերտ-
ներուն . Շշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի՝
որ հարուստը դժուարաւ պիտի
մտնէ երկնից թագաւորութիւ-
նը : Դարձեալ կ'ըսեմ ձեզի .
Դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծա-
կէն անցնի , քան թէ հարուս-
տը Աստուծոյ թագաւորութիւ-
նը մտնէ : Աշակերտները երբոր
լսեցին , շատ զարմացան ու ը-
սին . Ուրեմն ով կրնայ փրկուիլ :
Յիսուս անոնց նայելով՝ ըսաւ .
Առիկայ մարդոց կողմանէ ան-
կարելի է՝ բայց Աստուծոյ կող-
մանէ ամէն բան կարելի է :
Ան առեն Պետրոս պատաս-
խան առաւ՝ ու ըսաւ անոր .
Ահա մենք ամէն բան թողու-
ցինք՝ և քու հետևդ եկանք .
ուստի մեզի ի՞նչ պիտի ըլլայ :
Ըսաւ անոնց Յիսուս . Ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի , թէ դուք որ իմ
հետևիս եկաք , միւսանգամ գա-
լուստին երբոր Որդին մարդոց
իր փառաց աթոռը նստի , դուք
ալ տասներկու աթոռներու
վրայ պիտի նստիք՝ Իսրայէլի տա-
տասներկու ցեղերը դատելու : Եւ
ով որ թողուց տուներ , կամ
եղբայրներ , կամ քոյրեր , կամ
հայր , կամ մայր , կամ կին , կամ
որդիներ , կամ արտեր՝ իմ ա-
նուանս համար , հարիւրապա-
տիկ պիտի առնէ , և յաւիտե-
նական կեանք պիտի ժառանգէ :
Բայց շատ առաջինները պիտի
ըլլան յետին , և յետինները՝ ա-
ռաջին :

ԳԼ . Ի

1 Քանզի երկնից թագաւորու-
թիւնը տանուտէր մարդու մը
նման է , որ առտուանց կանուխ
ելաւ՝ իր այգիին համար բան-
ւորներ բռնելու : Եւ բանուոր-
2 ներուն հետ օրը մէկ դահեկանի
մը խօսք կապեց , ու զանոնք
իրկնց իր այգին : Եւ ժամը ի-
3 նն ելած առնելով՝ ուրիշ-
ները տեսաւ , որ շուկային մէջ
պարապ կայներ էին . Ալ ըսաւ
4 անոնց . Դուք ալ գացէք իմ այ-
գիս , և ինչ որ արժան է՝ կու-
տամ ձեզի : Անոնք ալ գացին .
5 ու նորէն ժամը վեցին և ժամը

իւնեին առնեները եղաւ՝ անոնց
6 քով։ Եւ ժամը առնուելին առնե-
ները եղաւ, ուրիշները գըր-
ուաւ՝ որ պարապ կայներ էին.
ու անոնց քով։ Ինչո՞ւ հոս բո-
7 լոր օրը պարապ կայներ էք։ Ը-
սին իրեն. Անոր համար որ մե-
կը մեզ վարձքով չառնէց. քով
անոնց. Դուք ալ այդ գացէք,
8 ու ինչ որ արժան է՝ պիտի առ-
նէք։ Եւ իրիկուն որ եղաւ, այ-
գիին տէրը իր անուանին քով։
Բանւորները կանչէ, և անոնց
վարձքը տուր, եղբայրներեն սկսե-
9 լով մինչև առջինները։ Ու եր-
բոր եկան անոնք որ ժամը տաս-
նըմէկին գայէր էին, մէյմէկ դա-
10 հեկան առին. Եւ առջինները
գալով՝ կը կարծէին որ աւելի
պիտի առնեն, ու անոնք ալ ա-
11 ռին մէյմէկ դահեկան։ Երբոր
առին, տանր ոխովը դէմ որը-
տունջ կ՚ընեին ու կ՚ըսէին թէ՝
12 Ա՛ս եսքիներները մէկ ժամ մը
գործեցին, և անոնք հաւասար
ըրիր մեզի, որ օրուան ծանրա-
թիւնը ու տաքութիւնը քա-
13 շեցինք։ Ան նէկայ պատասխան
տուաւ անոնցմէ մէկուն ու ը-
սաւ. Ընկեր՝ ես քեզ չեմ զրկեր.
չէ որ դուն իմ հետս մէկ դա-
14 հեկանի մը խօսք կապեցիր. Ա՛ռ
քուկդ՝ ու գնա, կ՚ուզեմ որ սա
եսքիներն քեզի պէս
15 տամ։ Միթէ ես իշխանութիւն
չունիմ իմ բաներուս վրայ՝ ինչ
որ ուզեմ ընելու. կամ թէ քու
աչքդ չարչ է՝ որ ես բարի եմ։
16 Այսպէս յետիներները առաջին
պիտի ըլլան, և առաջիններն՝
յետին. ինչու որ կանչուածնե-
րը շատ են, բայց ընտրուածնե-
րը քիչ։
17 Ու երբոր Յիսուս Երուսա-
ղէմ կ՚երթար, ճամբան տասներ-
կու աշակերտները հետը առա-
18 ւանձին, ու րսաւ անոնց. Ա-
հա Երուսաղէմ կ՚երթանք, և Որ-
դին մարդոյ պիտի մատնուի քա-
հանայապետներուն ու դպիրնե-
րուն, և անոնք պիտի դատապարտեն
19 մահու, և զանիկայ հեթանոսներուն պիտի մատնեն՝ ծաղր ընելու ու ծեծելու, և խաչը հանելու. ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ։
20 Ան ատեն Զեբեդեոսին որդ-
ուոյը մայրը իր որդուոյը հետ ե-
կաւ անոր, երկրպագութիւն կ՚ը-
նէր ու բան մը կը խնդրէր անկէ։
21 Ան ալ րսաւ անոր. Ի՞նչ կ՚ուզես։
Րսաւ անոր. Ըսէ՛ որ սա իմ երկ-
ու որդիքս մէկը աջ կողմդ, և
մէկալը ձախ կողմդ նստին քո
22 թագաւորութեանդ մէջ։ Պա-
տասխան տուաւ Յիսուս ու ը-
սաւ. Չէք գիտեր՝ ինչ կը խնդ-
րէք. կրնա՞ք խմել այն գաւաթը՝
որ ես պիտի խմեմ, կամ այն
մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝ որ ես
պիտի մկրտուիմ. ըսին իրեն.
Կրնանք. Եւ րսաւ անոնց. Իմ
23 գաւաթս պիտի խմէք, և այն
մկրտութիւնովը որ ես մկրտուե-
լու եմ, պիտի մկրտուիք. բայց
իմ աջ կողմս ու ձախ կողմս նըս-
տիլը՝ իմս չէ տալը, հապա պատ-
րաստուած է իմ Հօրմէս։
24 Ու երբոր ետքի տասը աշակերտները
լսեցին, այն երկու եղբայրներուն
նեղացան։ Իսկ Յիսուս իրենց կան-
25 չեց զանոնք՝ ու րսաւ. Գիտէք
որ ազգաց իշխանները կը տիրեն
անոնց, և մեծամեծները կ՚իշխեն
անոնց. Բայց ձեր մէջը անոնկ
26 պիտի չըլլայ. հապա ձեզմէ ո՛վ
որ մեծ ըլլալ կ՚ուզէ, թող անի-
կայ ձեր սպասաւորը ըլլայ. Ու
27 ձեզմէ ո՛վ որ առաջին ըլլալ կ՚ու-
զէ, թող անիկայ ձեր ծառան
ըլլայ։ Ինչպէս Որդին մարդոյ
28 չեկաւ սպասաւորութիւն ընդու-
նելու, հապա սպասաւորութիւն
ընելու, և իր կեանքը շատերուն
համար փրկանք տալու։
Ու երբոր անոնք Երիքովեն
29 ելան, մեծ բազմութիւն անոր
ետևէն գնաց։ Եւ ահա ճամ-
30 բուն քովը երկու նստած
կին. երբոր լսեցին թէ Յիսուս
կ՚անցնի, աղաղակեցին ու ըսին.
Ողորմէ մեզի Տէր՝ որդի Դաւթի։

31 Եւ բազմութիւնը կը յանդիմանէր զանոնք, որ լռէին. բայց անոնք՝ ալ աւելի կ՚ազաղակէին ու կ՚ըսէին. Ողորմէ մեզի Տէր՝ որ
32 դի Դաւթի։ Եւ Յիսուս կանգ առնելով կանչեց զանոնք՝ ու ըսաւ. Ի՞նչ կ՚ուզէք որ ձեզի ը-
33 նեմ։ Ըսին անոր. Տէր՝ որ աչ-
34 քերնիս բացուին։ Եւ Յիսուս խղճալով՝ անոնց աչքերուն դպաւ. և շուտ մը անոնց աչքերը բացուեցան, ու անոր ետևէն գացին։

ԳԼ. ԻՆ

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօտեցան, ու հասան Բեթփագէ դէպ՝ի Ձիթենեաց լեռը, այն ատենը Յիսուս իր աշակերտներէն
2 երկուքը խրկեց. Եւ ըսաւ անոնց. Գացէք ատ ձեր դիմացի գեղը, և շուտ մը պիտի գտնէք կապած էշ մը՝ ու անոր հետ ա-
3 ւանակ մը. արձկեցէք անոնք՝ ու բերէք ինծի։ Եւ եթէ որ մէկը ձեզի բան մը ըսէ, ըսէք էն՝ Տէրոջը պէտք են. և շուտ մը
4 անոնք պիտի խրկէ։ Ա՛ս ամէն բաները եղան, որ կատարուի մարգարէին խօսքը՝ որ կ՚ըսէ.
5 Ըսէք Սիոնի աղջկանը. Ահա քու թագաւորդ քեզի կու գայ, հեզ ու իջած վրայ էշուծած՝ և իշու-
6 ձագի աւանակի վրայ։ Աշակերտները գացին, և ինչպէս որ Յիսուս իրենց պատուիրեր էր, ը-
7 րին. Ու բերին էշը և աւանակը, և անոնց վրայ իրենց հանդերձները դրին, ու նստաւ ա-
8 նոնց վրայ։ Եւ ժողովուրդին շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին. և ու-
9 րիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին, ու ճամբուն վրայ կը տարածէին։ Եւ ժողովուրդները որ առջևէն ու ետևէն կ՚երթային, կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին. Ովսաննա որդւոյ Դաւթի, օրհնեալ է ան՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ. Ովսաննա՝ ի բարձունս։

Ու երբոր անիկա Երուսաղէմ մտաւ, բոլոր քաղաքը շարժեցաւ, ու ըսաւ. Ո՞վ է սա։ Եւ ժողովուրդները ըսին. Ասիկա Յիսուս մարգարէն է՝ Գալիլեայի Նազարեթէն։

Եւ Յիսուս Աստուծոյ տաճարը մտաւ, ու դուրս հանեց ամէն անոնք՝ որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին, և տապակ փոխողներուն սեղանները՝ ու աղաւնի ծախողներուն աթոռները կործանեց. Եւ ըսաւ անոնց. Գրուած է թէ՝ Իմ տունս աղօթքի տուն պիտի կոչուի, բայց դուք անիկա աւազակներու տուր եր։

Եւ տաճարին մէջ կոյրեր ու կաղեր հասան իրեն, և բժշկեց զանոնք։ Երբոր քահանայապետները ու դպիրները տեսան անոր ըրած հրաշքները, և տղաքը որ տաճարին մէջ կ՚աղաղակէին ու կ՚ըսէին, Ովսաննա որդւոյ Դաւթի, բարկացան. Ու ըսին անոր. Կը լսե՞ս ինչ կ՚ըսեն տղաքը. և Յիսուս ըսաւ անոնց. Այո՛. բնաւ չէք կարդացած, թէ Մանկանց ու կաթնկեր ազայոց բերնէն գովեստ հաստատեցիր։

Եւ թողուց անոնք՝ քաղաքէն դուրս Բեթանիա ելաւ, ու գիշերը հոն կեցաւ։

Եւ առտուանց երբոր քաղաքը կը դառնար, անօթեցաւ. Ու ճամբուն վրայ թզենի մը տեսնելով գնաց, և անոր վրայ տերևներէն ի զատ բան մը չգտաւ, ու ըսաւ անոր. Ակի՛ եւս քեզմէ պտուղ յաւիտեան չելլայ։ և թզենին իսկոյն չորցաւ։ Եւ աշակերտները երբոր տեսան, զարմացան ու ըսին, Թէ ինչպէ՞ս թզենին շուտ մը չորցաւ։ Յիսուս պատասխանեց ու ըսաւ անոնց. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, թէ որ հաւատք ունենաք՝ ու չկրկնաք, չէ թէ միայն այս թզենիին եղածը պիտի ընէք, հապա նաև՝ թէ որ այս լեռան ալ ըսէք՝ Ելիր ու ծովը իյնայիր, պիտի ըլլայ։ Եւ ամէն ինչ որ աղօթքի

մէջ հաւատալով կը խնդրէք, պի-
ա՛ս առնէք։
23 Ու երբոր անիկայ տաճարը
ելաւ, քահանայապետները եւ
ժողովուրդին ծերերը անոր մօ-
տեցան՝ երբոր կը սորվեցնէր, ու
ըսին. Ի՞նչ իշխանութիւնով կ'ը-
նես սա բաները, եւ ո՞վ տուաւ
24 քեզի սա իշխանութիւնը։ Պա-
տասխան տուաւ Յիսուս ու ը-
սաւ անոնց. Ես ալ ձեզի քանի մը
հարցընեմ, որ եթէ անիկայ ինծի
ըսէք, ես ալ ձեզի պիտի ըսեմ
25 թէ ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ
սա բաները։ Յովհաննէսին մկրը-
տութիւնը ուրկից էր. երկինէ՞
քէ՞ն թէ մարդոցմէ. եւ անոնք
մէկզմէկնին կը խորհէին՝ ու կ'ըսէին.
26 Թէ որ ըսենք՝ Երկինքէն, ան
պիտի ըսէ թէ՝ Հապա ինչու
չհաւատացիք անոր. իսկ թէ որ
ըսենք՝ Մարդոցմէ, ժողովուրդէն
կը վախնանք. ինչու որ բոլորն
ալ Յովհաննէսը իբրեւ մարգարէ
27 կ'ընդունին։ Եւ պատասխան տա-
լով Յիսուսին ըսին. Չենք գի-
տեր. եւ ինքը ըսաւ անոնց. Ես ալ
ձեզի չեմ ըսեր թէ ինչ իշխանու-
թիւնով կ'ընեմ սա բաները։
28 Բայց ի՞նչպէս կ'երեւայ ձեզի.
Մէկ մարդ մը երկու որդի ունէր,
ու գնաց առջինին ըսաւ. Ո՛ր-
դեակ, գնա այսօր այգիս մէջ
29 գործէ։ Անիկայ պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ. Չեմ ուզեր
երթալ, բայց ետքը զղջացաւ՝ ու
30 գնաց։ Մկրտիչին ալ գնաց, եւ ա-
նոնք ըսաւ. անիկայ պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ. Կ'երթամ՝
31 տէր. եւ չգնաց։ Հիմա ո՞ր եր-
կուքէն մէրը իր հօրը կամքը կա-
տարեց. ըսին անոր՝ Առջինը.
Յիսուս ըսաւ անոնց. Ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի, որ մաքսաւորները
ու պոռնիկները ձեզմէ առաջ
կը մտնեն Աստուծոյ թագաւո-
32 րութիւնը։ Ինչու որ Յովհաննէս
արդարութեան ճամբայով եկաւ
ձեզի, եւ դուք անոր չհաւատա-
ցիք. բայց մաքսաւորները ու
պոռնիկները անոր հաւատացին.
եւ դուք տեսաք՝ ու ետքը չզղջա-
ցիք անոր հաւատալու։
33 Ուրիշ առակ մըն ալ լսեցէք. Մէկ
տանուտէր մարդ մը կար՝
որ այգի մը տնկեց, ու ցանգով
պատեց զանիկայ, եւ անոր մէջը
հնձան փորեց, ու աշտարակ շի-
նեց, եւ զանիկայ մշակներու յանձ-
նեց, ու ինքը օտար երկիր մը
գնաց։ 34 Երբոր պտուղին ժամա-
նակը մօտեցաւ, իր ծառաները
մշակներուն խրկեց, որ անոր
պտուղները առնեն։ 35 Եւ մշակ-
ները անոր ծառաները բռնեցին,
մէկը ծեծեցին միւսը սպաննե-
ցին միւսն ալ քարկոծեցին։
36 Դարձեալ ուրիշ ծառաներ խրկեց՝
առջիններէն շատ, եւ անոնց ալ
անոնք նոյն ըրին։ 37 Վերջը իր որդին
խրկեց անոնց՝ ըսելով. Գուցէ
ամչնան իմ որդիէս։ 38 Բայց մշակ-
ները երբոր տեսան որդին, իրա-
րու ըսին. Ասիկա է ժառանգը,
եկէք զանիկայ սպաննենք, ու ա-
նոր ժառանգութիւնը տիրենք։
39 Եւ առին զանիկայ այգիէն դուրս
հանեցին, ու սպաննեցին։ 40 Ուստի
երբոր այգիին տէրը գայ, ի՞նչ
պիտի ընէ այն մշակներուն։ 41 Ըսին
իրեն. Այն չարերը չարաչար պիտի
կորսընցընէ, եւ այգին պիտի
յանձնէ ուրիշ մշակներու, որոնք
պտուղները իրենց ժամանակին
պիտի տան իրեն։ 42 Ըսաւ անոնց
Յիսուս. Բնաւ չէք կարդացեր
գրքին մէջ. Այն քարը որ շինող-
ները անարգեցին, անիկայ անկ-
կիւնին գլուխը եղաւ. տիկայ
Տէրոջմէ եղաւ, եւ զարմանալի
է մեր աչքերուն։ 43 Ասոր համար
կ'ըսեմ ձեզի, որ Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը ձեզմէ պիտի առ-
նուի, ու անոնք ազգի մը պիտի
տրուի՝ որ անոր պտուղները բե-
րէ։ 44 Եւ ով որ այս քարին վրայ
կ'իյնայ՝ պիտի կտորտի, եւ որու
վրայ որ իյնայ՝ պիտի փոշիի զա-
նիկայ։
45 Ու երբոր քահանայապետնե-
րը եւ փարիսեցիները անոր ա-
ռակները լսեցին, իմացան որ ի-

46 բնից համար կ'բաբը : Եւ կը
վիճաբէին ՚ի ՚ինքեանս բառնան
զանիկայ , բայց ժողովուրդն
վախցան . ինչու որ մարգարէի
պէս կ'ընդունէին զանիկայ :

ԳԼ. ԻԲ

1 Պատձեալ պատասխան տա-
ւաւ Յիսուս՝ և առաւելեալ ը-
2 սաւ անոնց . Երկնից Թագաւո-
րութիւնը Թագաւոր մարդու մը
կը նմանի , որ իր որդւոյն համար
3 հարսնիք բրաւ : Եւ իր ծառա-
նեբը խրկեց՝ որ կանչեն հարս-
նիքի հրաւիրուածները . և անոնք
4 չուզեցին գալ : Նորէն ուրիշ
ծառաներ խրկեց՝ ու բսաւ . Ը-
սէք հրաւիրուածներուն . Ահա
իմ ճաշս պատրաստեցի , դուս-
րանիներս ու գէր կենդանիները
մորթուած են , և ամէն բան պա-
5 տրաստ է . հարսնիք եկէք : Եւ
անոնք անհոգութիւն ընելով
գացին , մէկը իր արտը , ու մէ-
6 կալը իր առևտուրին . Եւ ու-
րիշները անոր ծառաները բռնե-
ցին , նախատեցին ու սպաննե-
7 ցին : Թագաւորն ալ բարկացաւ , և իր զօրքերը խրկե-
կեց՝ ու ան սպաննողները սատ-
կեցուց , ու անոնց քաղաքը այրեց :
8 Ան առներ իր ծառաներուն
բսաւ . Հարսնիքը պատրաստ է՝
բայց հրաւիրուածները արժանի
9 չէին : Ուստի գացէք ճամբու
գլուխները , և որ գտնեբաք
բոլորը՝ հարսնիքի հրաւիրեցէք :
10 Եւ ան ծառաները ելան ճամ-
բաներուն վրայ , ու որ գը-
տան թէ չար և թէ բարի՝ ամէնն
ալ ժողվեցին , ու հարսնիքը հարս-
11 նեւորներով լեցուեցաւ : Եւ թա-
գաւորը երբոր մտաւ հարսնեւոր-
ները տեսնելու , հոն մէկ մարդ
մը տեսաւ , որ հարսնիքի հան-
12 դերձ հագած չէր . Եւ բսաւ ա-
նոր . Ընկեր՝ ինչու հոս մտար
առանց հարսնիքի հան-
դերձ ունենալու . և անիկայ
13 պապանձեցաւ : Ան առներ թա-
գաւորը ծառաներուն բսաւ .
Կապեցէք անոր ոտքերը ու ձեռ-
քերը , և առէք ու հանեցէք
զանիկայ դուրսի խաւարը . հոն
պիտի բլայ լալ ու ակռաներ
կճաղցնել : Ինչու որ կանչուած- 14
ները շատ են , ու ընտրուած-
ները քիչ :

Ան առներ փարիսեցիները գա- 15
ցին խորհուրդ ըրին , թէ ինչ-
պէս անոր որոգայթ մը դնեն
խօսքով : Եւ իրենց աշակերտ- 16
ները Հերովդեսականներուն հետ
անոր խրկեցին անոր՝ ու բսին .
Վարդապետ՝ գիտենք որ ճշմա-
րիտ ես , և ճշմարտութեամբ
Աստուծոյ ճամբան կը սորվեց-
նես , ու մէկու մը համար հոգ
չես . քանզի մարդոց երեսաս-
տուածութիւն չես ըներ : Ուստի ըս- 17
ըսէ , քեզի ի՞նչպէս կ'երեւնայ .
կայսրին տուրք տալ արժա՞նի է՝
թէ չէ : Յիսուս գիտնալով ա- 18
նոնց խորամանկութիւնը՝ բսաւ .
Ինչու զիս կը փորձէք՝ կեղ-
ծաւորներ . Ցուցուցէք ինծի
տուրքին դրամը . և անոնք դա-
հեկան մը բերին իրեն : Ան ը- 20
սաւ անոնց . Պատկերն է ա՞ս պատ-
կերը ու գիրը : Ըսին անոր՝ Կայ- 21
սրին . ան առներ բսաւ անոնց .
Ուրեմն ան որ կայսրինն է՝ կայ-
սրին տուէք , և ան որ Աստուծոյն
է՝ Աստուծոյ ***ԻՆ*** : Երբոր լսե- 22
ցին՝ զարմացան , և թողլուցին
զանիկայ՝ ու գացին :

Նոյն օրը անոր քովը եկան 23
սադուկեցիները , որոնք կ'ըսեն
թէ յարութիւն չկայ , և անոր
հարցուցին՝ Ըսելով . Վարդա- 24
պետ՝ Մովսէս բսաւ . Թէ որ մէկը
առանց զաւակի մեռնելու ըլլայ ,
անոր եղբայրը առնէ անոր
կնիկը , և իր եղբօրը զաւակ հա-
նէ : Արդ՝ եօթը եղբայրներ 25
կային մեր մէջը , և առջինը կնիկ
առաւ՝ ու մեռաւ , և զաւակ
չունենալուն համար՝ իր կնիկը
ձգեց իր եղբօրը : Նոյնպէս ալ 26
երկրորդը՝ ու երրորդը՝ մինչև
եօթներորդը : Ամենէն յետը 27
կնիկն ալ մեռաւ : Ուրեմն յարու- 28

Լեւան առնը ան եօթնէն որուն
կնիկը պիտի ըլլայ. ինչու որ ա-
մէնքն ալ զանիկայ ինկէ ունեցան։
29 Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝
անոնց ըսաւ. Դուք մոլորած էք,
որ ոչ գիրքերը գիտէք՝ և ոչ
30 Աստուծոյ զօրութիւնը. Քանզի
յարութեան առնը ոչ կնիկ
կ՚առնեն և ոչ էրկան կը տրո-
ւին. հապա երկինքի մէջ Ա-
ստուծոյ հրեշտակներուն պէս են։
31 Բայց մեռելներուն յարութիւն
առնելուն համար՝ չէք կարդա-
ցեր Աստուծմէ ձեզի ըսուած
32 *խօսքը. Ես եմ Աբրահամին*
Աստուածը, և Իսահակին Ա-
ստուածը, ու Յակոբին Աստուա-
ծը. Աստուած՝ մեռելներուն Ա-
ստուածը չէ, հապա կենդանի-
33 *ներուն։* Ու ժողովուրդը լսե-
լով՝ կը զարմանային անոր վար-
դապետութիւնը վրայ։
34 Բայց փարիսեցիները երբոր
լսեցին թէ անիկայ սադուկեցի-
ներուց առգուկեցինները, միևնոյ
35 *ժողովարան։* Եւ անոնցմէ մէկը՝
օրինական մը հարցուց՝ զանիկայ
36 *փորձելով, ու ըսաւ. Վարդա-*
պետ՝ ո՞ր պատուիրանքը մեծ է
37 *օրէնքին մէջ։* Եւ Յիսուս ըսաւ
անոր. Կրա՛ Տէր Աստուածդ սի-
րեա քու բոլոր սրտովդ և քու
բոլոր անձովդ ու քու բոլոր մըտ-
38 *քովդ. Ա՛յ է առաջին ու մեծ*
39 *պատուիրանքը։* Ու երկրորդը ա-
նոր նման՝ Կրա՛ քնկերդ սիրես
40 *քու անձիդ պէս։ Ա՛յ երկու պա-*
տուիրաններուն կախուած են բոլոր
օրէնքը և մարգարէները։
41 Ու երբոր փարիսեցիները ժող-
վուած էին, Յիսուս հարցուց ա-
42 *նոնց ու ըսաւ. Քրիստոսի վրա-*
յով ի՞նչ կարծիք ունիք. անիկայ
43 *որու որդին է։ Ըսին իրեն. Դա-*
ւիթին։ Ըսաւ անոնց Յիսուս.
Հապա ի՞նչպէս Դաւիթ Հո-
գիով զանիկայ Տէր կը կոչէ ու
44 *կ՚ըսէ. Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ.*
Նստէ իմ աջ կողմս, մինչև որ
քու թշնամիներդ ոտքերուդ պա-
45 *տուոն դնեմ։* Ուրեմն եթէ որ
Դաւիթ զանիկայ Տէր կը կոչէ,
ի՞նչպէս անիկայ անոր որդին
կ՚ըլլայ։ Եւ մէկը չէր կրնար ա- 46
նոր խօսք մը պատասխանել. ու
ան օրէն հետ մէկը չէր համար-
ձակիր անոր բան մը հարցնելու։

ԳԼ. ԼԳ

Ա՛ն առնը Յիսուս խօսեցաւ 1
ժողովուրդներուն և իր աշա-
կերտներուն՝ ու ըսաւ. Մովսէ- 2
սին աթոռը գրիչները և փարի-
սեցիները նստած են. Ուրեմն 3
ինչ որ ձեզի կ՚ըսեն՝ որ պահէք,
պահեցէք ու ըրէք, բայց անոնց
գործերուն պէս մի՛ ընէք. ին-
չու որ կ՚ըսեն ու չեն ըներ։
Քանզի ծանր և տանելու դժ- 4
ուար բեռներ կը կապեն՝ ու կը
դնեն մարդոց ուսերուն վրայ, և
իրենց մատովը չեն ուզեր զանոնք
շարժել։ Եւ իրենց ամէն գոր- 5
ծերը՝ մարդոց երևնալու համար
կ՚ընեն. կը լայնցնեն իրենց գր-
պատանները, ու կ՚երկնցնեն
իրենց հանդերձներուն քղանց-
ները. Ընթրիքներու մէջ ա- 6
ռաջին բազմոցները կը սիրեն, և ժո-
ղովարաններուն մէջ առաջին ա-
թոռները, ու շուկաներուն մէջ
բարևները, Եւ մարդոցմէ Ռաբ- 7
բի Ռաբբի կոչուիլ։ Բայց դուք 8
Ռաբբի մի՛ կոչուիք. ինչու որ
ձեր Ուսուցիչը մէկ մըն է, այ-
նինքն Քրիստոս, և դուք ամէնքդ
եղբայր էք։ Ու երկրի վրայ Հայր 9
ձեզի Հայր մի՛ կոչէք. ինչու որ
ձեր Հայրը մէկ մըն է, որ ե-
կինքն է։ Եւ դուք ուսուցիչներ 10
մի՛ կոչուիք. ինչու որ ձեր Ու-
ուցիչը մէկ մըն է, այսինքն Քրիս-
տոս։ Եւ ձեր մէջին մեծը ձեր 11
ծառան պիտի ըլլայ։ Ո՛վ որ 12
իր անձը կը բարձրացնէ, պի-
տի խոնարհի. և ո՛վ որ իր անձը
կը խոնարհեցնէ, պիտի բարձ-
րանայ։

Բայց վա՛յ ձեզի կեղծաւոր 13
գրիչներ ու փարիսեցիներ՝ որ
երկինքը թագաւորութիւնը մարդ-
ոց առջևը կը գոցէք. քանզի

դուք չէք մտներ, և մտնողներն
14 ալ չէք թողուր որ մտնեն։ Վա՛յ
ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փա-
րիսեցիներ՝ որ որբևայրենեաց
տուները կ՚ուտէք, ու Ֆարիսոյ ե-
րևնալու համար աղօթքը կ՚երկն-
ցընէք. անոր համար աւելի դատա-
պարտութիւն պիտի ընդունիք։
15 Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու
փարիսեցիներ՝ որ ծով ու ցամաք կը
պտըտիք մէկը նոթահաւատ ընե-
լու. ու երբոր ըլլայ, զանիկայ
ձեզմէ երկու անգամ աւելի գե-
16 հենի որդի կ՚ընէք։ Վա՛յ ձեզի
կոյր առաջնորդներ՝ որ կ՚ըսէք
թէ՝ Ո՛վ որ տաճարին վրայ երդ-
ում ընէ, բան մը չէ. բայց ով
որ տաճարին ոսկին վրայ երդում ընէ, պարտաւոր կ՚ըլլայ։
17 Ո՛վ յիմարներ ու կոյրե՛ր, որը
մեծ է, ոսկի՞ն եթէ տաճարը,
18 որ կը սրբացնէ ոսկին։ Եւ թէ՝
Ո՛վ որ սեղանին վրայ երդում
ընէ, բան մը չէ. բայց ով որ
սեղանին վրայի պատարագին վրայ
երդում ընէ, պարտաւոր կ՚ըլլայ։
19 Յիմարներ ու կոյրե՛ր, որը մեծ
է, պատարա՞գը եթէ սեղանը,
որ կը սրբացնէ պատարագը։
20 Ուստի ով որ սեղանին վրայ եր-
դում ընէ, երդում կ՚ընէ անոր
վրայ՝ և անոր վրայի ամէն բա-
21 ներուն վրայ. Եւ ով որ տաճա-
րին վրայ երդում ընէ, երդում
կ՚ընէ անոր վրայ՝ և անոր մէջ
22 բնակողին վրայ. Եւ ով որ եր-
կինքին վրայ երդում ընէ, եր-
դում կ՚ընէ Աստուծոյ աթոռին
վրայ՝ և անոր վրան նստողին վրայ։
23 Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ
ու փարիսեցիներ՝ որ անանուխին
ու սամիթին և չամանին տասա-
նորդը կը վճարէք, ու կը ձգէք
օրէնքին ծանր ծանր բաները՝
դատաստանը և ողորմութիւնը
ու հաւատքը. սոնք պէտք էր
24 ընել, և անոնք չձգել։ Կոյր ա-
ռաջնորդնե՛ր՝ որ մժղուկը կը
քամէք, և ուղտը կը կլլէք։
25 Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ
ու փարիսեցիներ՝ որ գաւաթին
ու պնակին դուրսի կողմը կը
մաքրէք, ու ներսէն յափշտա-
կութեամբ և անիրաւութեամբ
լեցուն էք։ Կոյր փարիսեցի՛, ա- 26
ռաջ գաւաթին ու պնակին ներ-
սի կողմը մաքրէ, որ անոնց
դուրսի կողմն ալ մաքուր ըլլայ։
Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ 27
ու փարիսեցիներ՝ որ կը նմանիք
ծեփած գերեզմաններու, որոնք
դուրսէն գեղեցիկ կ՚երևնան, և
ներսէն մեռելոց ոսկորներով
և ամէն կերպ պղծութիւնով լե-
ցուն են։ Ձեզմէ ալ դուք դուրս- 28
կն մարդոց արդար կ՚երևնաք,
ու ներսէն կեղծաւորութեամբ
և անօրէնութեամբ լեցուն էք։
Վա՛յ ձեզի կեղծաւոր դպիրներ 29
ու փարիսեցիներ՝ որ մարգարէ-
ներուն տապանները կը շինէք, և
արդարներուն գերեզմանները կը
զարդարէք. Ու կ՚ըսէք. Թէ որ 30
մեր հայրերուն օրերը ըլլայինք,
անոնց հետ մարգարէներուն ար-
եանը մասնակից չէինք ըլլար։ Ու- 31
րեմն դուք ձեր վրայ կը վկայէք՝
թէ անոնց զաւակներն էք՝ որ մար-
գարէները կը սպաննեին։ Ուստի 32
դուք ալ ձեր հայրերուն չափը
լեցուցէք։ Օ՛ձեր՝ իժերու ծը- 33
նունդներ, ի՞նչպէս պիտի փախ-
չիք գեհենին դատապարտութե-
նէն։ Ասոր համար՝ ահա ես կը 34
խրկեմ ձեզի մարգարէներ և ի-
մաստուններ ու դպիրներ, և ա-
նոնցմէ ոմանք պիտի սպան-
նէք, ու խաչը հանէք, և ոմանք
քանիներդ ձեր ժողովարաններուն
մէջը պիտի ծեծէք, ու քաղաքէ
քաղաք հալածէք. Որպէս զի եր- 35
կրի վրայ թափուած բոլոր ար-
դար արիւնը ձեր վրայ գայ, ար-
դար Աբելին արիւնէն մինչև
Բարաքիայի որդւոյն Զաքարիա-
յին արիւնը, որ տաճարին ու
սեղանին մէջտեղը սպաննեցիք։
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ա- 36
մէն բաները պիտի գայ սա ազգիս
վրայ։
Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ, 37
որ մարգարէները կը սպաննես,

ու քեզի խրկուածները կը քարկոծէիր. քանի անգամ քու զաւակներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս որ հաւը իր ձագերը թեւերուն տակը կը ժողվէ, և դուք չուզեցիք: 38 Ահա ձեր տունը ձեզի ամայի պիտի մնայ. ինչու որ ձեզի կ'ըսեմ, որ ալ տակէ եւս պիտի չտեսնէք զիս, մինչեւ որ ըսէք. Օրհնեալ է ան՝ որ Տէրոջը անունովը կու գայ:

ԳԼ. ԻԴ

1 Ե Յիսուս տաճարէն դուրս ելլելով՝ կ'երթար, ու աշակերտները անոր քովը գացին՝ տաճարին շէնքերը իրենց ցուցնելու: 2 Եւ Յիսուս անոնց ըսաւ. Չէք տեսներ սա ամէն բաները. ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, պիտի չմնայ հոս քար քարի վրայ՝ որ չքակուի: 3 Ու երբոր անիկա Զիթենեաց լեռը նստած էր, աշակերտները իրեն եկան առանձին՝ ու ըսին. Ըսէ մեզի՝ երբ պիտի ըլլան սա բաները, և քու գալստեանդ՝ ու աշխարհիս վերջին նշանը ի՞նչ 4 պիտի ըլլայ: Եւ Յիսուս պատասխանելով՝ ու ըսաւ անոնց. Զգուշ կեցէք՝ չըլլայ որ մէկը 5 ձեզ խաբէ. Ինչու որ շատերը պիտի գան իմ անունովս՝ ու ըսեն, Թէ Ես եմ Քրիստոսը, ու 6 շատերը պիտի մոլորցնեն: Եւ պիտի լսէք պատերազմներ՝ ու պատերազմներու լուրեր. զգուշ կեցէք որ չխռովիք. ինչու որ ան ամէն բաները պէտք է որ ըլլան, 7 բայց դեռ վերջը չէ: Վասն զի ազգ ազգի վրայ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն թագաւորութեան վրայ, և տեղ տեղ սովեր ու մահտարաժամներ, և երկրաշարժութիւններ պիտի ըլլան: 8 Բայց սոսկ ամէնը՝ ցաւերուն 9 սկիզբն են: Այն ատենը ձեզ նեղութեան պիտի մատնեն, և ձեզ պիտի սպաննեն, ու իմ անունիս համար ամէն ազգերուն ատելի 10 պիտի ըլլաք: Եւ ան ատենը շատերը պիտի գայթակղին, ու մէկզմէկ պիտի մատնեն, և մէկզմէկ պիտի ատեն: 11 Եւ շատ սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, ու շատերը պիտի մոլորցնեն: 12 Եւ անօրէնութիւնը շատնալուն համար՝ շատերուն սէրը պիտի պաղի: 13 Բայց ով որ մինչեւ վերջը համբերէ, անիկա պիտի ապրի: 14 Եւ արքայութեան այս աւետարանը բոլոր աշխարհի մէջ պիտի քարոզուի՝ բոլոր ազգերուն վկայութիւն ըլլալու, և անկէ ետեւ վերջը պիտի գայ:

15 Ուստի երբոր տեսնէք աւերմունքին պղծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգարէին ձեռքովը ըսուած է, թէ սուրբ տեղը կը կենայ. (ով որ կարդայ՝ թող հասկրնայ.) 16 Ան ատենը Հրէաստանի մէջ եղողները՝ լեռները թող փախչին. 17 Եւ ան որ տանիքին վրայ է թող չիջնէ իր տունէն բան մը առնելու. 18 Եւ ան որ արտին մէջն է՝ թող ետ չդառնայ իր հանդերձները առնելու: 19 Բայց վայ ան օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն: 20 Եւ աղօթք ըրէք՝ որ ձեր փախչիլը ձմեռը չըլլայ, ոչ ալ շաբաթի օրը. 21 Վասնզի ան ատենը անանկ մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ, որուն նմանը աշխարհի սկիզբէն մինչեւ հիմա եղած չէ, ոչ ալ պիտի ըլլայ: 22 Եւ թէ որ ան օրերը չկրճատուէին, բնաւ մէկ մարմին մը պիտի չազատէր. բայց բնաւրեալներուն համար՝ ան օրերը պիտի կրճատուին: 23 Ան ատենը թէ որ մէկը ձեզի ըսէ, Թէ Ահա հոս է Քրիստոսը՝ կամ հոն, մի հաւատաք: 24 Ինչու որ սուտ քրիստոսներ և սուտ մարգարէներ պիտի ելլեն, ու մեծ նշաններ և հրաշքներ պիտի ցուցնեն, որ եթէ կարելի եր՝ բնաւրեալներն ալ մոլորցնեն: 25 Ահա ձեզի առաջուց ըսի: 26 Ուստի թէ որ ձեզի ըսեն՝ Թէ Ահա անապատին մէջն է, մի ելլեք. և Թէ՝ Ահա ներքին անկանիներուն մէջն է, մի հաւատաք: 27 Վասն զի ինչպէս որ

փայլակը արեւելքին կ'ելլէ՝ ու
մինչեւ արեւմուտք կ'երեւնայ,
անանկ պիտի ըլլայ Որդւոյ մար-
28 դոյ գալուստը։ Քանզի ուր որ
մեռած մարմին կայ, հոն պիտի
ժողովուին արծիւները։
29 Եւ շուտ մը ան նեղութենէն
օրերէն ետեւ՝ արեգակը պիտի
խաւարի, ու լուսինը իր լոյսը
պիտի չտայ, և աստղերը երկ-
նքէն պիտի իյնան, ու երկնից
զօրութիւնները պիտի շարժին։
30 Եւ ան ատեն Որդւոյ մարդոյ
նշանը պիտի երեւնայ երկինքի
մէջ, ու ան ատեն երկրի բո-
լոր ազգերը կսգ պիտի ընեն,
ու պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ
երկինքի ամպերուն վրայ գալով՝
զօրութիւնով ու մեծ փառքով։
31 Եւ անոնք իր հրեշտակները պի-
տի խրկէ մեծաձայն փողով, ու
պիտի ժողվեն իր ընտրեալները
չորս հովերէն՝ երկինքին մէկ
ծայրէն մինչեւ մէկալ ծայրը։
32 Թզենիէն առակ մը սորվե-
ցէք. որ երբ անոր ոստերը կը
կակուղնան, ու տերեւները կը
ցցուին, գիտէք թէ ամառը
33 մօտ է։ Ձեզմէ ալ դուք երբոր
ասոնք ըլլալը տեսնէք, գիտ-
ցէք որ մօտ է դուռներուն քովը։
34 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ա-
զգը պիտի չանցնի, մինչեւ որ
35 ասոնք բոլորը ըլլան։ Երկինքը
ու երկիրը պիտի անցնին, բայց
իմ խօսքերս պիտի չանցնին։
36 Իսկ ան օրուան և ան ժամուն
համար՝ մէկը չգիտեր, ոչ ալ
երկնից հրեշտակները, հապա մի-
37 այն իմ Հայրս։ Բայց ինչպէս որ
Նոյի օրերը եղաւ, Որդւոյ մար-
դոյ գալուստն ալ այնպէս պիտի
38 ըլլայ։ Քանզի ինչպէս էին ան
օրերը ջրհեղեղէն առաջ, կ'ու-
տէին կը խմէին կնիկ կ'առնէին
ու երիան կու տային, մինչեւ ան
39 օրը որ Նոյ տապանը մտաւ, Եւ
չգիտցան մինչեւ որ ջրհեղեղը ե-
կաւ, ու ամէնը վերցուց, Որդւոյ
մարդոյ գալուստն ալ այնպէս
40 պիտի ըլլայ։ Ան ատեն երկու որ
երկու հոգի արտի մը մէջ ըլլան,
մէկը պիտի առնուի ու մէկալը
ձգուի։ Եւ երկու որ երկու կնիկ 41
մէկ աղօրիքի մէջ աղալու վրայ
գառնան, մէկը պիտի առնուի
ու մէկալը ձգուի։
Ուրեմն արթնցէք, ինչու 42
որ չէք գիտեր թէ ո՛ր ժամուն
ձեր Տէրը կու գայ։ Բայց ա- 43
յդ իմացէք, որ եթէ տանուտէրը
գիտնար՝ թէ գիշերուան ո՛ր պա-
հուն գողը կու գայ, արթնցած
կը կենար, և թողլ չէր տար որ
իր տունը ծակեն։ Անոր համար 44
դուք ալ պատրաստ կեցէք, քան-
զի Որդին մարդոյ կու գայ անսպասելի
ժամու մէջ որ դուք չէք կարծեր։ Ո՞ւր է ան հաւատա- 45
րիմ ու խելացի ծառան՝ որն
որ իր տէրը իր ծառաներուն
վրայ դրաւ, որ ատենին անոնց
կերակուրը տայ։ Երանի է ան 46
ծառային, որն որ իր տէրը ե-
կած ատենը անանկ բրած պիտի
գտնէ։ Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, 47
որ իր բոլոր ունեցուածին վրայ
պիտի կեցընէ զանիկայ։ Հապա 48
եթէ որ ան չար ծառան իր սրտին
մէջը ըսէ, Իմ տէրս իր գալը
կ'ուշացընէ, Եւ սկսի իր ծա- 49
ռայակիցները ծեծել, ու գինով-
ցողներուն հետ ուտել ու խմել,
Ան ծառային տէրը պիտի գայ 50
անսպասելի մէկ օր մը որ չսպասէր,
և անդիտելի մէկ ժամ մը որ չգիտէր,
Եւ զանիկայ մէջտեղէն պիտի 51
կտրէ, ու անոր բաժինը կեղծաւորներուն հետ պիտի դնէ. հոն
պիտի ըլլայ լալ ու ակռաները
կրճտցընել։

ԳԼ. ԻԵ

Յն ատեն երկնից թագաւո- 1
րութիւնը պիտի նմանի տասը
կոյսերու, որոնք իրենց լապտերները առնելով՝ փեսային դիմաւորելու ելան։ Անոնցմէ հինգը խ- 2
ելամտութեան էին, և հինգը յիմար։
Որ յիմարները առին իրենց լապ- 3
տերները, ու հետերնին ձէթ չառին։ Բայց խելամտութիւնները խ- 4

բնից լսափաբնեբուն հետ առաք-
5 նեբով եղ ալ առին։ Եւ փեսան
որ ուշացաւ, ամէնն ալ թմրե-
6 ցան ու քնացան։ Եւ կէս գի-
շերին ձայն մը եղաւ. Ահա փեսան
կու գայ, ելնելիկայ գիմաւորելու
7 եկէք։ Ան առնե բոլոր կոյսերը
եկան, ու իրենց լսափաբները
8 շիտակեցին։ Եւ յիմարնեբը ըսին
իմաստուններբուն. Տուէք մեզի
ձեր եղեն, ինչու որ մեր լսափ-
9 ռերբը մարելու վրայ են։ Պա-
տասխան տուին իմաստուններբը՝
ու ըսին. Զըլայ որ մեզի ու ձե-
զի չբաւականանայ, այլ յառէք
10 ձեզի համար։ Երբ որ անոնք գա-
յին գնելու՝ փեսան եկաւ, ու
պատրաստ եղողներբը անոր հետ
հարսնիքը մտան, և դուռը գո-
11 ցաւ։ Եաքը մեկալ կոյսերբը
եկան՝ ու ըսին. Տէր Տէր՝ բաց
12 մեզի։ Բայց անիկա պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ. Ճշմարիտ կ'ը-
սեմ ձեզի՝ Թէ Ես ձեզ չեմ ճանչ-
13 նար։ Ուրեմն արթուն կեցէք,
ինչու որ ոչ օրը գիտէք, և ոչ
ժամը։

14 Քանզի ինչպէս օտար երկիր
գացող մարդ մը՝ կանչեց իր ծա-
ռաներբը, և իր ունեցածը անոնց
15 յանձնեց։ Մեկուն տուաւ հինգ
տալանդ, ու մեկուն՝ երկուք,
և մեկուն՝ մեկ, ամէն մեկուն իր
կարողութեանը չափ, ու անմի-
16 ջապէս ճամբայ ելաւ։ Եւ ան որ
հինգ տալանդը առած էր, գը-
նաց անոնցմով գործ ածաւ, և
17 ուրիշ հինգ տալանդ շահեցաւ։
Նմանապէս ան որ երկուքը առած
էր, ուրիշ երկուք ալ շահեցաւ։
18 Իսկ ան որ մեկը առած էր, գը-
նաց գետինը փորեց, ու իր տի-
19 րոջը տակը պահեց։ Շատ ժա-
մանակէ ետև ան ծառաներբուն
տէրը եկաւ, և անոնցմէ հաշիւ
20 ուզեց։ Եւ հինգ տալանդը առ-
նողը եկաւ՝ ուրիշ հինգ տալանդ
ալ բերաւ, ու ըսաւ. Տէր՝ հինգ
տալանդ յանձնեցիր ինծի, ահա
ուրիշ հինգ տալանդ ալ անոնց
վրայ շահեցայ։ Ըսաւ անոր իր 21
տէրը. Ապրիս՝ բարի ու հաւա-
տարիմ ծառայ, դուն որ քիչ
բանին մէջ հաւատարիմ եղար,
քեզ շատ բաներու վրայ պիտի
կեցընեմ. մտիր քու տիրոջդ ու-
րախութեանը մէջ։ Երկու տա- 22
լանդը առնողն ալ եկաւ՝ ու ը-
սաւ. Տէր՝ երկու տալանդ յանձ-
նեցիր ինծի, ահա ուրիշ երկու
տալանդ ալ անոնց վրայ շահե-
ցայ։ Ըսաւ անոր իր տէրը. Ապ- 23
րիս՝ բարի ու հաւատարիմ ծա-
ռայ, դուն որ քիչ բանին մէջ
հաւատարիմ եղար, քեզ շատ
բաներու վրայ պիտի կեցընեմ.
մտիր քու տիրոջդ ուրախութե-
նը մէջ։ Ան որ մէկ տալանդը առած 24
ալ եկաւ՝ ու ըսաւ. Տէր՝ գիտէի
որ դուն խիստ մարդ մըն ես,
հնձած տեղէդ կը հնձես,
ու ցանած տեղէդ կը ժողվես.
Ուստի վախնալով, գացի քու 25
տալանդդ գետնին տակը պահե-
ցի. ահա քուկդ քեզի։
Պատասխան տուաւ անոր տէրը՝ 26
ու ըսաւ անոր. Չար և ծոյլ
ծառայ՝ գիտէիր որ հնձած
տեղէս կը հնձեմ, ու ցցուած
տեղէս կը ժողվեմ, Ուրեմն պէտք 27
էր քեզի որ իմ առակս տեղատա-
րուներուն տայիր, որ ես եկած
ատենս շահովը առնէի իմս։ Ուս- 28
տիք՝ առէք տալանդը, ու տա-
ր տալանդ ունեցողին տուէք։
Ինչու որ ամէն ունեցողին պիտի 29
տրուի, ու պիտի աւելնայ, և
չունեցողին ունեցածն ալ անկէ
պիտի առնուի։ Եւ սա անպի- 30
տան ծառան գուրսի խաւարը
հանեցէք. հոն պիտի ըլայ լալ
ու ակռանէր կճռցընել։

Ու երբոր Որդին մարդոյ իր 31
փառքովը գայ, և բոլոր սուրբ
հրեշտակները իր հետը, ան ա-
տենը իր փառաց աթոռը պիտի
նստի. Եւ անոր առջևը պիտի 32
ժողովուին բոլոր ազգերը, ու
զանոնք իրարմէ պիտի զատէ,
ինչպէս որ հովիւը մը ոչխարները
այծերէն կը զատէ. Եւ ոչխար- 33

նէրը իր աչ կողմը պիտի կայնեցընէ , ու այծէրը՝ ձախ կողմը :
34 Ան առնէր թագաւորը իր աչ կողմը եղողներուն պիտի ըսէ , Եկէք իմ Հօրս օրհնածներդ , աշխարհի սկիզբէն ձեզի համար պատրաստուած թագաւորու-
35 թիւնը ժառանգեցէք . Ինչու որ անօթեցայ , և ինծի ուտելիք տուիք . ծարաւեցայ , ու ինծի խմցուցիք . օտարական էի , և
36 զիս ներս առիք . Մերկ էի , և զիս հագուեցուցիք . հիւանդ էի , ու ինծի տես եկաք . բանտի մէջ
37 էի , և ինծի եկաք : Ան առնէր արդարները անոր պատասխան պիտի տան՝ ու ըսեն , Տէր՝ երբ քեզ անօթեցած տեսանք՝ ու կերակրեցինք , կամ ծարաւած՝ ու
38 խմցուցինք . Երբ քեզ օտարական տեսանք՝ և ներս առինք , կամ մերկ՝ ու հագուեցուցինք .
39 Երբ քեզ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ տեսանք , ու քեզի եկանք :
40 Եւ թագաւորը պատասխան տալով՝ պիտի ըսէ անոնց , Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Որովհետև ասոնց իմ եղբայրներուս փոքրիկներէն մէկուն ըրիք , ինծի ըրիք :
41 Ան առնէր ձախ կողմը եղողներուն ալ պիտի ըսէ , Հեռացէք ինծմէ՝ անիծեալներ՝ յաւիտենական կրակին մէջը , որ պատրաստուած է Սատանային
42 ու իր հրեշտակներուն : Ինչու որ անօթեցայ , և ինծի ուտելիք չտուիք . ծարաւեցայ , ու ինծի
43 չխմցուցիք . Օտարական էի , և զիս ներս չառիք . մերկ էի , և զիս չհագուեցուցիք . հիւանդ ու բանտի մէջ էի , և ինծի տես
44 չեկաք : Ան առնէր անոնք ալ պատասխան պիտի տան՝ ու ըսեն , Տէր՝ երբ տեսանք քեզ անօթեցած՝ կամ ծարաւած՝ կամ օտարական՝ կամ մերկ՝ կամ հիւանդ՝ կամ բանտի մէջ , ու քեզի
45 պատրաստութիւն չըրինք : Ան առնէր պատասխան պիտի տայ անոնց՝ ու ըսէ , Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Որովհետև ասոնց պիտի պզտիկներէն մէկուն չըրիք , ինծի ալ չըրիք :
46 Եւ ասոնք պիտի երթան յաւիտենական տանջանքը , իսկ արդարները՝ յաւիտենական կեանքը :

ԳԼ . Ի . Զ

1 Ա Եւ երբոր Յիսուս լմնցուց ասոնք բոլոր խօսքերը , ըսաւ իր աշակերտներուն ,
2 Գիտէք որ երկու օրէն հետո պասիկ կ'ըլլայ , և Որդին մարդոյ կը մատնուի խաչը հանելու :
3 Ան առնէր քահանայապետները ու դպիրները և ժողովուրդին ծերերը ժողովեցան քահանայապետին պատը , որուն անունը Կայիափա էր ,
4 Հաւրդ ըրին որ նենգութեամբ բռնեն Յիսուսը՝ ու սպաննեն :
5 Բայց կ'ըսէին , Թէ ոչ տօնին մէջ , որ ժողովուրդին մէջ խռովութիւն չըլլայ :
6 Ու երբոր Յիսուս Բեթանիա էր բորոտ Սիմոնին տունը ,
7 Կնիկ մը եկաւ անոր՝ որ ունէր ծանրագին էղի շիշ մը , և թափեց անոր գլխուն վրայ՝ երբոր անիկայ սեղան նստած էր :
8 Եւ աշակերտները տեսնելով , դժգոհեցան ու ըսին , Ինչո՞ւ
9 համար կորուստը ըլլայ . Քանզի տղը կրնար շուտ գնով ծախուիլ , ու աղքատներուն տրուիլ :
10 Յիսուս իմանալով՝ ըսաւ անոնց , Ինչո՞ւ անհանգիստ կ'ընէք կինիկը . քանզի տեսիակ բարի գործ մը գործեց ինծի :
11 Ինչու որ աղքատները ամէն տեղ ձեր հետը ունիք , բայց ես ամէն տեղ չունիք :
12 Վասն զի տեսիակ որ այս էղը իմ մարմինիս վրայ թափեց , իմ թաղմանս համար ըրաւ :
13 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի , Թէ ո՛ր տեղ աշխարհի մէջ որ այս աւետարանը քարոզուի , այսը ըրածն ալ պիտի խօսուի իրեն յիշատակ ըլլալու համար :
14 Ան առնէր տասներկուքէն մէկը՝ որ Յուդա Իսկարիովտացի

կ'ըսուէր, գնայ քահանայապետ-
15 ներուն ու ըսուա. Ի՞նչ կ'ուզէք
ինծի տալ, ու ես ձեզի մատ-
նեմ զանիկայ. և անոնք ելուան
«Ի՛ն արծաթի կշռելին անոր:
16 Եւ անկէ ետև պատեհութիւն
մը կը փնտռէր, որ զանիկայ
մատնէ անոնց:
17 Եւ բաղարջակերաց առջի օրը
աշակերտները Յիսուսին գան-
ուս անոր ըսին. Ո՞ւր կ'ուզես որ
քեզի պատրաստենք զատիկը ու-
18 տելու համար: Եւ անոնիկայ ը-
սաւ. Գացէք քաղաքը այս ինչ
մարդուն ու ըսէք անոր. Վար-
դապետը կ'ըսէ. Ժամանակս մօտ
է, աշակերտներուս հետ մէկ-
տեղ քու քովդ պիտի ընեմ
19 զատիկը: Աշակերտներն ալ ը-
րին ինչպէս որ Յիսուս իրենց
հրամայեց բսաւ, ու պատրաստե-
ցին զատիկը:
20 Ու երբոր իրիկուն եղաւ, տա-
սներկուքին հետ սեղան նստաւ:
21 Եւ քանի որ կ'ուտէին ըսաւ.
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ձեզ-
22 մէ մէկը զիս պիտի մատնէ: Ա-
շատ տրտմեցան, և անոնցմէ ա-
մէն մէկը սկսաւ ըսել անոր.
23 Տէ՛ր միթէ ես եմ: Ան ալ պա-
տասխան տուաւ ու ըսաւ. Ան
որ իմ հետս իր ձեռքը պնակը
խօթեց, նա՛յն պիտի մատնէ զիս:
24 Յիրաւի Որդին մարդոյ կ'եր-
թայ ինչպէս որ գրուած է ի-
րեն համար. բայց վա՛յ ան մար-
դուն որուն ձեռքովը Որդին
մարդոյ կը մատնուի. աղէկ էր
ան մարդուն, որ ծնած չըլլար:
25 Պատասխան տուաւ Յուդան որ
անիկայ պիտի մատնէր՝ ու ըսաւ.
Վարդապետ՝ միթէ ես եմ. ը-
սաւ անոր. Դուն ըսիր:
26 Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէ-
ին, Յիսուս հաց առաւ օրհնեց
ու կոտրեց, և տուաւ աշակերտ-
ներուն ու ըսաւ. Առէք կերէք,
27 սա է իմ մարմինս: Եւ գաւա-
թը առաւ գոհացաւ, ու տուաւ
անոնց և ըսաւ. Ամէնքդ ալ
28 խմեցէք սակէ, Ինչու որ սա իմ
է նոր ուխտի, որ
շատերու համար կը թափուի
մեղաց թողութեան համար: 29
կ'ըսեմ ձեզի. Ա՛յլևս երբեք
չեմ խմեր այս
պտուղէն մինչև այն օրը՝ երբոր ձեր հետը
անիկայ նոր խմեմ իմ Հօրս թա-
գաւորութեան մէջ:
Եւ օրհնութիւն մը երգելէն 30
ետև՝ Ձիթենեաց լեռը ելան:
Ան ատենը Յիսուս ըսաւ ա- 31
նոնց. Դուք ամէնքդ սա գիշեր
իմ վրայէս պիտի գայթակղիք.
ինչու որ գրուած է թէ՝ Հովիւ-
ը պիտի զարնեմ, ու հօտին ոչ-
խարները պիտի ցրուին: Բայց 32
յարութիւն առնելէս ետև՝ ձեզ-
մէ առաջ Գալիլեա պիտի երթամ:
Պատասխան տուաւ Պետ- 33
րոս ու ըսաւ անոր. Թէպէտ ա-
մէնքն ալ քու վրայով գայթակ-
ղին, բայց ես բնաւ պիտի չգայ-
թակղիմ: Ըսաւ անոր Յիսուս. 34
Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի. Այ գի-
շեր դեռ հաւը չհաւսած՝ երեք
անգամ զիս պիտի ուրանաս: Ը- 35
սաւ անոր Պետրոս. Թէև քե-
զի հետ մեռնելու ալ ըլլամ՝
բնաւ քեզ պիտի չուրանամ. ա-
սանկ կ'ըսէին նաև ամէն աշա-
կերտները:
Ան ատենը Յիսուս անոնց հետ 36
ուղղ մը եկաւ, որուն անունը
Գեթսեմանի էր, ու ըսաւ աշա-
կերտներուն. Հո՛ս նստեցէք մին-
չև որ ես երթամ հոն աղօթք
ընեմ: Եւ իր հետը առնելով 37
Պետրոսը ու Զեբեդեսին երկու
որդիները, սկսաւ տրտմիլ և վշտա-
նալ: Ան ատենը ըսաւ անոնց. 38
Իմ անձս մեռնելու չափ տըր-
տում է. հո՛ս կեցէք, և ինծի
հետ արթո՛ւն մնացէք: Ու քիչ 39
մը առաջ երթալով՝ իր երեսին
վրայ իյնալու, և աղօթք ըսաւ՝
ըսելով. Ո՛վ Հայր իմ՝ եթէ
կարելի է, թո՛ղ սա գաւաթը
ինծմէ անցնի, բայց չի՛ թէ ինչ-
պէս որ ես կ'ուզեմ, հապա ինչ-
պէս որ դուն կ'ուզես: Եւ է- 40
կաւ աշակերտներուն՝ ու զանոնք

քնացած գտաւ, և բսաւ Պետրոսին. Այդպէս մի՞ ժամ մըն ալ չկրցաք ինձի հետ արթուն
41 կենալ: Արթուն կեցէք և աղօթք ըրէք, որ փորձուելիքան մէջ չմտնէք. հոգին յօժար է,
42 բայց մարմինը տկար: Դարձեալ երկրորդ անգամ գնաց աղօթք ըրաւ՝ ըսելով. Ո՛վ Հայր իմ՝ եթէ անկարելի է որ այս գաւաթը ինձմէ անցնի՝ առանց անկէ խմելուս, թող քու կամքդ
43 ըլլայ: Եւ եկաւ գտնոնք նորէն քնացած գտաւ. քունը աչքերնին ծանրացած էր:
44 Թողուց անոնք, ու նորէն գնաց երրորդ անգամ աղօթք ըրաւ՝ նոյն
45 խօսքը ըսելով: Ան ատենը եկաւ իր աշակերտներուն ու բսաւ անոնց. Ա՛կէ՛ տակա՛ քնացէ՛ք՝ ու հանգչեցէ՛ք. ահա՛ ժամը հասաւ, և Որդին մարդոյ մեղաւորներուն
46 ձեռքը կը մատնուի: Ելէ՛ք՝ երթա՛նք, ահա՛ մօտեցաւ անիկա՝ որ զիս պիտի մատնէ:
47 Եւ դեռ անիկա սա որ կը խօսէր, ահա՛ Յուդան՝ տասներկուքէն մէկը եկաւ. և իր հետ շատ բազմութիւն սուրերով ու բիրերով՝ քահանայապետներէն և ժողովուրդին ծերերէն:
48 Եւ զանիկա մատնողը անոնց նշան մը տուեր էր՝ ըսելով. Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝ ան է, բռնեցէ՛ք
49 զինք անիկա: Եւ շուտ մը Յիսուսին մօտենալով՝ բսաւ. Ողջո՛յն քեզ՝ վարդապետ. ու համբուրեց զանիկա: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. Ընկե՛ր՝ ինչո՞ւ համար եկար դուն. ան ատենը մօտեցան՝ ձեռք զարկին Յիսուսին ու բռնեցին
51 զանիկա: Եւ ահա՛ Յիսուսի հետ եղողներուն մէկը ձեռքը երկընցուց, և իր սուրը հանելով՝ զարկաւ քահանայապետին ծառային, և անոր ականջը
52 մէկդի հանեց: Ան ատենը Յիսուս բսաւ անոր. Սուրդ իր տեղը դարձո՛ւր. ինչու որ ամէն սուր առնողները սրով պիտի կորսուին:
53 Կը կարծես թէ չեմ կրնար հիմա իմ Հօրս աղաչել, և ինծի հազիւ տասներկու հրեշտակներ
54 պիտի կառաքուին դիրքերը, թէ պէտք է ասանկ ըլլալ:
Ան ատենը Յիսուս բսաւ անբամբասելիանը. Իբր թէ աւազակի՞ վրայ ելած՝ սուրերով ու բիրերով գաք զիս բռնելու. ամէն օր տաճարին մէջ ձեզի հետ կը նստէի՝ ու կը սորվեցընէի, և զիս չբռնեցիք: Բայց սա ամէն բան
56 ները եղաւ՝ որ կատարուին մարգարէից գիրքերը: Ան ատենը բոլոր աշակերտները թողուցին անիկա՝ ու փախան:
Եւ անոնք բռնեցին Յիսուսը՝
57 Կայիափա քահանայապետին տարին, ուր որ գրիչները ու ծերերը ժողովուած էին: Եւ Պետրոս
58 հեռուանց անոր եւեւէն գնաց՝ մինչև քահանայապետին գաւիթը, ու ներս մտաւ ապառաժորդներուն հետ նստաւ, որ վերջը տեսնէ:
59 Իսկ քահանայապետներն ու ծերերը և բոլոր ժողովքը Յիսուսի գէմ սուտ վկայութիւն մը
60 կը փնտռէին, որ անիկա մեռցնեն. Ու չգտան. թէև շատ
սուտ վկաներ ալ եկան, բայց չգտան. հազը երկու սուտ վկայ
61 եկան, Ու ըսին. Թէ Ասիկա ը-
սաւ. Ես կրնամ Աստուծոյ տաճարը քակել, և զանիկայ երեք
62 օրուան մէջ շինել. Եւ քահա-
նայապետը ոտք ելլելով՝ բսաւ անոր. Պատասխան մը չես տար. ի՞նչ կը վկայեն ասանք քեզի դէմ:
63 Եւ Յիսուս լուռ կը կենար: Պա-
տասխան տուաւ քահանայապետը՝ ու բսաւ անոր. Կ՚երդնցընեմ՝ որ մեզի ըսես, թէ դուն ես Քրիս-
64 տոս Որդին Աստուծոյ: Ըսաւ ա-
նոր Յիսուս. Դուն ըսիր. բայց կ՚ըսեմ ձեզի. Ա՛կէ՛ տակա՛ պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Զօրութեան աջ կողմը նստած՝ ու երկինքի ամպերուն վրայ գալած:
65 Ան ատենը քահանայապետը իր հանդերձները պատռեց՝ ու ը-

ատաւ . Հայհոյութիւն բրաւ . ալ
ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ . ահա
հիմա լսեցիք ատոր հայհոյութիւ-
66 նը . Ձեզի ի՞նչպէս կ՚երեւնայ .
անոնք պատասխան տուին ու
67 բսին . Մահապարտ է : Ան ա-
տենը անոր երեսը թքուքին , ու
բռունցով ձեծելուն անիկայ . ու
մանգ ալ ապտակ տալեով բսին .
68 Մարգարէացիր մեզի դուն Քրիս-
բիատա , ո՞վ է ան որ քեզի
զարկաւ :
69 Իսկ Պետրոս դուրսը գաւիթը
նստեր էր . և մէկ աղախին մը
եկաւ անոր ու բսաւ . Դուն ալ
Գալիլեացի Յիսուսին հետն էիր :
70 Բայց անիկայ ամենուն առջեւը
ուրացաւ՝ ու բսաւ . Չեմ գի-
71 տեր դուն ինչ կը խօսիս : Ու երբ
բոր դուռը ելաւ , ուրիշ աղախին
մը զանիկայ տեսաւ , և հոն եղող-
ներուն բսաւ . Այսիկայ ալ Յիսուս
72 Նազովրեցիին հետն էր : Եւ պէտ-
բոս նորէն երդումով ընելով՝ ու-
րացաւ , թէ Ես ան մարդը չեմ
73 ճանչնար : Ու քիչ մը առնեն
հոն եղողները եկան և ը-
սին Պետրոսին . Ցիրաւի դուն ալ
անոնցմէ ես . ինչպես որ քու զը-
բուցուածքդ ալ քեզ յայտնի կ՚ը-
74 նէ : Ան առնը սկսաւ անիծել
ու երդում ընել՝ ըսելով . Թէ Ես
ան մարդը չեմ ճանչնար . և հա-
75 կայն հաւը խօսեցաւ : Եւ Պետ-
բոս միտքը բերաւ Յիսուսին խօս-
քը որ իրեն ըսեր էր , Թէ Դեռ
հաւը չխօսած՝ իրիք անգամ ալի-
ս ուրանաս դիս . ու դուրս
ելլելով՝ դառնապէս լացաւ :

ԳԼ· ԻԷ

1 Երբոր առաւօտ եղաւ , բոլոր
քահանայապետները ու ժողո-
վուրդին ծերերը Յիսուսի դէմ
խորհուրդ բրին որ զանիկայ մեռ-
2 ցնեն : Եւ կապելով զանիկայ
տարին , ու Պոնտացի Պիղատոս
կուսակալին ձեռքը տուին :
3 Ան առնը Յուդան՝ որ զա-
նիկայ մատնեց , տեսնելով թէ
դատապարտուեցաւ , զղջ ալ և
կաւ , ու երեսուն արծաթիը ետ
դարձուց քահանայապետներուն
և ծերերուն , Ու բսաւ . Մեղայ ,
4 որ անմեղ արիւն մատնեցի . և
անոնք բսին . Մեզի ի՞նչ , դուն
նայէ : Եւ արծաթիը տաճարին
5 մէջ ձգեց՝ ու դուրս ելաւ , և
գնաց ինքզինքը խեղդեց : Քա-
6 հանայապետները ալ արծաթիը
առնելով՝ բսին . Արժան չէ ա-
րիկայ կորբանին մէջ դնել . ին-
չու որ արեան գին է : Ան ատի
7 խորհուրդ բրին , և անով բուա-
տին արտը ծախու առին՝ օտար-
ներուս գերեզմանատուն ըլլալու-
համար : Ան պատճառով՝ ան ար-
8 տը Արեան արտ բսուեցաւ մին-
չեւ այսօր : Ան առնը կատա-
9 բսուեցաւ Երեմիա մարգարէին
ձեռքով բսուած խօսքը . Եւ ա-
ռին երեսուն արծաթիը՝ գին
կարուածին գինը , որ Իսրայէլի
որդւոցմէ ոմանք գին կարեցին ,
10 Ու առին անիկայ բրաւին ար-
տին , ինչպես որ ինծի հրամայեց
Տէրը :
Եւ Յիսուս կուսակալին առ-
11 ջեւը կայնեցաւ . և կուսակալը
հարցուց անոր ու բսաւ . Հրեից
Թագաւորը դուն ես : Եւ Յի-
սուս բսաւ անոր . Դուն կ՚բսես :
Ու քահանայապետներէն և ծե-
12 րերէն ամբաստանուած առնը
բնաւ պատասխան մը չտուաւ :
13 Ան առնը Պիղատոս բսաւ անոր .
Չե՞ս լսեր թէ որչափ քեզի դէմ
14 կը վկայեն առնք : Եւ անոր բան
մը պատասխան չտուաւ , մինչեւ
շատ զարմացաւ կուսակալը :
15 Բայց կուսակալը սովորու-
թիւն ունէր , որ տօնին առնը
կապուած մը արձակէր ժողո-
վուրդին , ո՛վ որ ուզէին :
16 Ան ա-
տենը Բարաբբա անուանուած մէկ
երեւելի բանտարկեալ մը ունէին :
17 Երբոր ժողովուրդը ետ անոնց
Պիղատոս , Ո՞րը կ՚ուզէք որ ձեզի
արձակեմ . Բարաբբան , թէ Յի-
սուսը՝ որ Քրիստոս կ՚բսուի .
18 Քանզի գիտէր թէ նախանձի
համար մատնեցին զանիկայ :

19 Ու երբոր անիկայ առեւանը
նաւէր էր, անոր կնիկը Քէն խրա-
կեց անոր՝ ու ըսաւ. Դուն ան
արդարին հետ բան մը չունե-
նաս. ինչու որ այսօր երազիս
մէջ շատ գիսաւածնիլը անցան
գլխէս անոր համար:
20 Բայց քահանայապետները և
ծերերը ժողովուրդը համոզեցին,
որ Բարաբբան խնդրեն՝ ու Յի-
21 սուսը կորսընցնեն: Պատասխան
տուաւ կուսակալը՝ ու ըսաւ ա-
նոնց. Ա՛ր երկուքէն ո՞րը կ՚ու-
զէք որ ձեզի արձակեմ. և անոնք ը-
22 սին, Բարաբբան. Ըսաւ անոնց
Պիղատոս. Հապա ի՞նչ ընեմ Յի-
սուսը՝ որ Քրիստոս կ՚ըսուի:
23 Ամէնքն ալ ըսին անոր. Թող խաչ-
ուի. և կուսակալը ըսաւ. Բայց
ի՞նչ չար գործ ըրաւ. և անոնք
ևս առաւել կ՚աղաղակէին ու
24 կ՚ըսէին. Թող խաչուի: Եւ Պի-
ղատոս տեսնելով որ օգուտ մը
չըլլար, հապա ալ աւելի խռով-
վութիւն կ՚ըլլայ, ջուր առաւ՝
ձեռքերը լուաց ժողովուրդին
առջեւը՝ ու ըսաւ. Ես սա ար-
դարին արիւնէն անպատաս եմ.
25 գո՛ւք մտածեցէք: Եւ բոլոր
ժողովուրդը պատասխան տալով՝
ըսաւ. Անոր արիւնը մեր վրայ
26 ու մեր որդւոցը վրայ ըլլայ: Ան
ատեն Բարաբբան արձակեց ա-
նոնց, և Յիսուսը ծեծելով՝ ա-
նոնց ձեռքը տուաւ որ խաչուի:
27 Ան ատեն կուսակալին զին-
ուորները պալատին մէջը առին
Յիսուսը, ու բոլոր գունդը նո-
28 ւիրեցին անոր վրայ ժողո-
29 վեցին. Եւ զանիկայ մերկացնե-
լով՝ կարմիր վերարկու մը հագ-
ցուցին անոր: Ու փուշերէ պսակ
մը հիւսելով՝ անոր գլխուը դե-
րին, ու եղէգ մը անոր աջ ձեռ-
քը. և անոր առջեւը ծնկան վը-
րայ գալով՝ ծաղր կ՚ընէին զա-
նիկայ, ու կ՚ըսէին. Ողջո՛յն քեզ՝
30 Հրեից Թագաւոր: Եւ թքնելով
անոր վրայ՝ եղէգը կ՚առնէին,
ու անոր գլխուը կը ծեծէին:
31 Ու երբոր ծաղր ըրին անիկայ,
վերարկուն վրայէն հանեցին, ու
իր հագուստները հագցուցին ա-
նոր, և տարին զանիկայ խաչը
հանելու:
32 Եւ դուրս ելլելով՝ կիւրենա-
ցի մարդ մը գտան Սիմոն անու-
նով, զանիկայ պահակ բռնեցին
33 որ անոր խաչը վերցնէ: Ու ե-
կան Գողգոթա ըսուած տեղը, որ
34 գանկի տեղ: Եւ լեղիով խառ-
նած քացախ տուին անոր՝ որ
խմէ. ու երբոր համը առաւ,
35 խմել չկամեցաւ: Եւ զանիկայ
խաչը հանելով, անոր հանդերձ-
ները վիճակով բաժնեցին. (որ
մարգարէին ըսուածը կատար-
ուի. Իմ հանդերձներս իրենց
մէջը բաժնեցին, և իմ պատմու-
ճանիս վրայ վիճակ ձգեցին:)
36 Ու նստան անիկայ կը պահէին:
37 Եւ անոր գլխուն վրայ իր յան-
ցանքը գրուած գրին, Թէ Սի-
կայ է Յիսուս՝ Հրեից Թագաւո-
րը: Ան ատեն անոր հետ երկու
38 աւազակ խաչուեցան, մէկը
աջոյ՝ մէկ կողմէն, ու մէկը ձախ
կողմէն:
39 Եւ անոնք որ կ՚անցնէին՝ կը
հայհոյէին անոր, գլուխնին կը
40 շարժէին, ու կ՚ըսէին. Դուն որ
տաճարը կը քակէիր, և իրեք օր-
ուան մէջ կը շինէիր, ինքզինքդ
ազատէ. Թէ որ Աստուծոյ Որ-
դին ես, իջիր սա խաչէդ: Նոյն
41 պէս ալ քահանայապետները գը-
պրիներուն ու ծերերուն հետ
42 ծաղր ընելով՝ կ՚ըսէին. Ուրիշ-
ները ազատեց, ինքզինքը չկրց-
նար ազատել. Թէ որ Իսրայելի
թագաւոր է, թող հիմա իջնէ
խաչէն, և հաւատանք: Աստուծոյ
43 յուսացեր է, հիմա
թող փրկէ սիրկայ՝ եթէ կ՚ուզէ
սիրկայ. Ինչու որ ըսաւ, Թէ
44 Ես Որդի Աստուծոյ եմ: Իր հե-
տը խաչուած աւազակներն ալ
նոյնպէս կը նախատէին զանիկայ:
45 Եւ վեցերորդ ժամէն մին-
չեւ իններորդ ժամը բոլոր երկ-
րին վրայ խաւար եղաւ: Եւ
46 ժամը իններն առնելը Յիսուս

մեծ ձայնով աղաղակեց՝ ու ըսաւ. Էլի Էլի՛ ընձա սարաբթա-
նի. որ բանալ է՝ Աստուած իմ՝ Աստուած իմ, ինչո՞ւ ինծ թո-
47 ղիր: Ասոնցմէ ամէնը՝ որ հոն կայներ էին, երբոր լսեցին՝ ը-
սէին. Ահիկա Եղիան կը կանչէ:
48 Եւ շուտ մը անոնցմէ մէկը վա-
զեց սպաւնդ մը առաւ, քացախո-
վով լեցուց, ու եղէգի մը անցը-
նելով՝ առաւ անոր որ խմէ:
49 Ու մնացածները կ'ըսէին. Թող
տուր՝ տեսնենք թէ Եղիան կու-
գայ ազատելու:
50 Եւ Յիսուս դարձեալ մեծ
ձայնով աղաղակեց՝ ու հոգին
աւանդեց:
51 Եւ ահա տաճարին վարա-
գոյրը վերէն ի վար երկուքի
ճեղքուեցաւ, ու երկիրը շար-
ժեցաւ, և քարերը պատուեցան:
52 Եւ գերեզմանները բացուեցան,
ու շատ սուրբ հնձկացեալներու
մարմինները յարութիւն առին,
53 Եւ գերեզմաններէն ելան անոր
յարութիւնէն ետեւ, մտան սուրբ
քաղաքը, ու շատերուն երեցան:
54 Բայց հարիւրապետը և անոր
հետ Յիսուսը պահողները՝ եր-
բոր տեսան երկրաշարժը ու ե-
ղած բաները, շատ վախցան՝ ու
ըսին. Ցիրաւի ասիկայ Որդի
Աստուծոյ էր:
55 Եւ հոն շատ կիներ կային
որ հեռուէն կը նայէին, որոնք
Գալիլեայէն Յիսուսի ետեւէն
եկան իրեն ծառայութիւն ընե-
56 լու. Որոնց մէջն էր Մարիամ
Մագդաղինացին, և Յակոբոսին
ու Յովսեսին մայրը Մարիամ, և
Զեբեդեոսի որդւոցը մայրը:
57 Ու երբոր իրիկուն եղաւ,
Արիմաթիացին հարուստ մարդ
մը եկաւ՝ որուն անունը Յովսէփ
էր, որ ինքն ալ Յիսուսի աշա-
58 կերտ էր: Ասիկայ Պիղատոսին
գնաց երթալով՝ Յիսուսին մար-
մինը խնդրեց. ան առնոր Պիղա-
տոս հրաման ըրաւ՝ որ մարմինը
59 տրուի: Եւ Յովսէփ մարմինը
առաւ՝ մաքուր կտաւով պատ-
նեց, Ու գրաւ իր նոր գերեզ-
մանին մէջ՝ որն որ քարէ վորած
էր. և գերեզմանին գուռը մեծ
քար մը գլորելով գնաց: Եւ
հոն էր Մարիամ Մագդաղինացին՝
և միւս Մարիամը՝ գերեզմանին
դիմացը նստած:
Եւ հետեւեալ օրը՝ որ սուրբ-
թէն ետեւ էր, քահանայապետ-
ները ու փարիսեցիները Պղա-
տոսի գացին իրենց ժողո-
վեցան, Ու ըսին. Տէր՝ կը յիշենք որ ան մո-
ղորկացիչը իր կենդանութեան
ատենը կ'ըսէր. Թէ երեք օրէն
ետեւ յարութիւն կ'առնեմ: Ուս-
ուի հրաման երէ որ մինչեւ եր-
րորդ օրը գերեզմանին զգուշու-
թիւն բնեն. չըլլայ թէ իր աշա-
կերտները գիշերով գան՝ զանի-
կայ գողնան, և ժողովուրդին
ըսեն, թէ մեռելներէն յարու-
թիւն առաւ. ու ետքի մոլորու-
թիւնը առջինէն գէշ ըլլայ: Պի-
ղատոս անոնց ըսաւ. Դուք ու-
նիք պահապան զինուորներ. դա-
ցէք՝ զգուշութիւն ըրէք ինչպէս
որ գիտէք: Անոնք ալ գացին
գերեզմանին զգուշութիւն ը-
րին, քարը կնքելով ու պահա-
պան զինուորներ դնելով:

ԳԼ. ԻԸ

Ու շաբաթ գիշերը՝ որ մէկ
շաբթին կը լուսնար, եկաւ Մա-
րիամ Մագդաղինացին, ու միւս
Մարիամը՝ գերեզմանը տես-
նելու: Եւ ահա մեծ երկ-
րաշարժ մը եղաւ. ինչու որ
Տէրոջը հրեշտակը երկինքէն իջ-
նելով, գնաց գուռնէն մէկդի գլո-
րեց քարը, ու անոր վրայ
նստաւ: Եւ անոր տեսքը փայ-
լակի պէս էր, ու անոր հան-
գերծնելը ձիւնի պէս ճերմակ:
Եւ անոր վախէն պահապան-
ները խռովեցան, ու մեռե-
ալի պէս եղան: Պատասխան ու-
ղաւ հրեշտակը՝ ու քսաւ կիներ-
ուն. Դուք մի վախնաք. քան-
զի գիտեմ որ կը փնտռէք Յի-
սուսը՝ որ խաչուեցաւ. Անիկայ

հաս չէ , ինչպէս որ յարութիւն առաւ , ինչպէս որ ըսաւ . եկէք տեսէք ան տեղը՝ ուր որ Տէրը
7 պառկած էր : Եւ շուտ մը գացէք անոր աշակերտներուն ըսէք , թէ անիկայ մեռելներէն յարութիւն առաւ . և ահա ձեզմէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ , հոն պիտի տեսնէք անիկայ . ահա
8 ձեզի ըսի : Եւ անոնք շուտ մը գերեզմանէն ելան վախով ու մեծ ուրախութիւնով՝ և կը վազէին աշակերտներուն պատմելա :

9 Ու երբոր կ'երթային անոր աշակերտներուն պատմելա , ահա Յիսուս անոնց դիմաց եկաւ՝ ու ըսաւ . Ողջոյն ձեզ : Եւ անոնք մօտենալով՝ անոր ոտքերը բռնեցին , ու երկրպագութիւն ըրին
10 անոր : Ան առներ Յիսուս ըսաւ անոնց . Մի վախնաք , գացէք իմ եղբայրներուս ըսէք՝ որ Գալիլեա երթան , ու հոն զիս պիտի տեսնեն :

11 Երբոր անոնք կ'երթային՝ ահա պահապան զինուորներէն մէկ քանին քաղաքը եկան , ու քահանայապետներուն պատմեցին բո-
12 լոր եղած բաները : Եւ անոնք ժողովեալ՝ ու խորհուրդ ընելով՝ շատ առակ առին զինուորներուն , ու ըսին . Ըսէք , թէ Ա-
13 նոր աշակերտները գիշերով եկան անիկայ գողցան՝ երբոր մենք կը քնանայինք :
14 Եւ թէ որ այս բանը կուսակալին ականջը հասնի , մենք անիկայ կը համձեռնենք , և ձեզ ապահով կ'ընենք :
15 Անոնք ալ առակը առին ու սորվածնուն պէս ըրին . և այս ձայնը Հրեից մէջ տարա-ծուեցաւ մինչև այս օրս :

16 Իսկ տասնումէկ աշակերտները գացին Գալիլեա այն լեռը՝ ուր որ Յիսուս իրենց պատուիրած
17 էր : Ու երբոր զանիկայ տեսան , երկրպագութիւն ըրին անոր , բայց ոմանք տարակուսեցան :
18 Եւ Յիսուս մօտենալով՝ խօսեցաւ անոնց ու ըսաւ . Ամէն իշխանութիւն տրուեցաւ երկինքի ու երկրի մէջ :
19 Ուրեմն գացէք բոլոր ազգերը աշակերտացէք . մկրտեցէք զանոնք յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ .
20 Սորվեցուցէք անոնց որ ան ամէն բաները պահեն՝ զոր ես ձեզի պատուիրեցի . և ահա ամէն օր ես ձեզի հետ եմ մինչև աշխարհիս վերջը :

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Սկսումն Ըրդւոյն Յիսուս Քրիստոսի աւետարանին սկիզբը :
2 Ինչպէս որ մարգարէից մէջ գրուած է . Ահա ես իմ պատգամիս կը խրկեմ քու երեսիդ առջեւէն , որ քու ճամբադ պիտի
3 պատրաստէ քու առջեւդ : Ան նահապետի մէջ կանչողին ձայնը , Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք , անոր շաւիղները շտկեցէք . Յով-
4 հաննէս անապատին մէջ կը մկրտէր , և ապաշխարութեան մկրտութիւն կը քարոզէր՝ մեղքերու թողութեան համար : Եւ բո-
5

ըր Հրէաստանի երկիրը՝ ու ե-
րեսաստղմայիք կ՚երթային անոր,
ու ամէնքը կը մկրտուէին անկէ
Յորդանան գետին մէջ՝ մեղքեր-
6 նին խոստովանելով։ Եւ Յովհան-
նէս հագեր էր ուղտի մազ, և
իր մէջքը կաշիէ գօտի. ու իր
կերակուրը մարախ ու վայրենի
7 մեղր էր։ Եւ կը քարոզէր ու
կ՚ըսէր. Իմ հետևէս ինծմէ զո-
րաւորը կու գայ, որ ես արժանի
չեմ ծռելու՝ ու անոր կօշիկնե-
8 րուն կապերը արձիկելու։ Ես
ձեզ ջրով մկրտեցի, բայց ան-
կայ ձեզ Սուրբ Հոգիով պիտի
մկրտէ։
9 Ու եղաւ որ՝ ան օրերը Յի-
սուս Գալիլիայի Նազարէթէն ե-
կաւ, ու Յովհաննէսէն մկրը-
10 տուեցաւ Յորդանանու մէջ։ Եւ
շուտ մը ջուրէն ելլելուն պես՝
երկինքը բացուած տեսաւ, և
Հոգին աղաւնիի պէս՝ որ իր
11 վրայ կ՚իջնէր։ Եւ ձայն մը եկաւ
երկինքէն՝ ու ՚ըսեր. Դուն ես
իմ սիրելի Որդիս, որուն հաւ-
նելի եմ։
12 Եւ շուտ մը Հոգին անապա-
13 տը հանեց զանիկայ։ Ու քառա-
սուն օր հոն էր անապատին մէջ
Սատանային փորձուած. և գա-
զաններուն հետ էր, ու հրեշտակ-
ները իրեն սպասաւորութիւն
կ՚ընէին։
14 Եւ Յովհաննէսին մատնուե-
լէն ետև՝ Յիսուս Գալիլեա ե-
կաւ, Աստուծոյ աւետարանը կը քարոզէր՝ ու
15 կ՚ըսէր, թէ ժամանակը լռցած
է, և Աստուծոյ Թագաւորու-
թիւնը մօտեցած է. ապաշխա-
րեցէք ու աւետարանին հաւա-
տացէք։
16 Երբոր Գալիլեացւոց ծովուն
քովէրը կը պտրտէր, տեսաւ
Սիմոնը՝ ու Սիմոնին եղբայրը
Անդրեասը ծովը ուռկան ձգած,
17 ինչու որ ձկնորս էին։ Եւ Յիսուս
ըսաւ անոնց. Իմ հետևէս եկէք,
ու ես ձեզ ընեմ որ մարդու որ-
18 սորդ ըլլաք։ Անոնք ալ շուտ մը
իրենց ուռկանները թողու ձին,
ու անոր հետևէն գացին։ Եւ 19
անկէ քիչ մը առաջ երթալով՝
տեսաւ Զեբեդեան Յակոբոսը
ու անոր եղբայրը Յովհաննէսը,
որ անոնք ալ նաւին մէջ ուռ-
կանները կը կարկըտէին. Եւ 20
շուտ մը զանոնք կոչեց. անոնք
ալ իրենց հայրը Զեբեդեսը
վարձկաններուն հետ նաւին մէջ
ձգելով, անոր հետևէն գացին։
Ու մտան Կափառնայում. և 21
իսկոյն շաբաթ օրը ժողովարանը
մտնելով՝ կը սորվեցընէր։ Եւ կը 22
զարմանային անոր վարդապետու-
թեանը վրայ, ինչու որ իշխանու-
թիւն ունեցողի մը պէս կը սոր-
վեցընէր անոնց, ու չէ թէ դը-
պիրներուն պէս։ Եւ անոնց ժո- 23
ղովարանին մէջ մարդ մը կար, որ
պիղծ ոգի ունէր իր նեղան դին,
որ աղաղակեց՝ ըսելով. Թող 24
տուր, դուն մեզի հետ ի՞նչ բան
ունես՝ Յիսուս Նազարէթցի. մի-
թէ մեզ կորսընցընելո՞ւ եկար.
գիտեմ քեզ՝ թէ ով ես, Աստուծոյ
Սուրբը։ Եւ Յիսուս սաստկա- 25
նար՝ ըսելով. Գաղանձէ ու էլ
մի՛ ելլեր անկէ։ Եւ պիղծ ոգին սաստիկ 26
ցնցուց զանիկայ, ու մեծ ձայնով
մը աղաղակեց, ու անկէ ելաւ։
Եւ ամէնքը զարմացան, անանկ 27
որ իրարու հարցուփորձ կ՚ընէին
ու կ՚ըսէին. Ա՛ի՞նչ է. ի՞նչ
նոր վարդապետութիւն է սա,
որ իշխանութիւնով պիղծ ոգի-
ներուն ալ կը հրամայէ, ու իրեն
կը հնազանդին։ Եւ շուտ մը 28
իր համբաւը Գալիլեացւոց ամէն
կողմերը ելաւ։
Եւ շուտ մը ժողովարանէն 29
ելլելով՝ Սիմոնին ու Անդրեասին
տունը մտան՝ Յակոբոսին և Յով-
հաննէսին հետ։ Ու Սիմոնին զա- 30
նգանը ջերմ բռնուած պառ-
կած էր, և շուտ մը անոր հա-
մար ըսին իրեն։ Ու Յիսուս մօ- 31
տեցաւ անոր ձեռքէն բռնեց՝
վերցուց անկէ, և խոյնն ջերմը
թող տուաւ զանիկայ, ու անոնց
սպասաւորութիւն կ՚ընէր։

32 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ ա-
րեգակին մտած ատենը, բոլոր
հիւանդները եւ դիւահարները ի-
33 րեն կը բերէին։ Ու բոլոր քա-
34 ղաքը դուռը ժողովուեր էր։ Եւ
շատ հիւանդներ կերպ կերպ
ցաւերէն բժշկեց, ու շատ դեւեր
հանեց, ու դեւերուն խօսիլ չէր
տար, ինչու որ զինքը կը ճանչ-
նային։

35 Եւ առաւօտուն շատ կանուխ
ելլելով դուրս շրջացած՝ ելաւ ու
գնաց անապատ տեղ մը, ու հոն
36 աղօթք կ՚ընէր։ Ու Սիմոն եւ իր
հետը եղողները գացին անոր ե-
37 տեւէն։ Ու երբոր գտան զանի-
կայ՝ ըսին անոր, թէ Ամէնքը քեզ
38 կը փնտռեն։ Եւ ըսաւ անոնց.
Երթ՚ա՛ երթանք մերձակայ գիւ-
ղաքաղաքները, որ հոն ալ քա-
րոզեմ, քանզի ասոր համար
39 ելեր եմ։ Եւ անոնց ժողովարան-
ներուն մէջը կը քարոզէր բոլոր
Գալիլեայի մէջ, ու դեւեր կը հա-
նէր։

40 Մէկ բորոտ մը եկաւ անոր՝
կ՚աղաչէր, ծունկ կը չոքէր՝ ու
կ՚ըսէր անոր, թէ որ ուզես,
41 կրնաս զիս մաքրել։ Եւ Յիսուս
խղճալով՝ ձեռքը երկնցուց, դը-
պաւ անոր՝ ու ըսաւ անոր. Կ՚ու-
42 զեմ՝ մաքրուի։ Ու երբոր ասոր ը-
սաւ անոր, շուտ մը բորոտու-
թիւնը անկէ գնաց, ու մաք-
43 րուեցաւ։ Եւ սաստիկ պատուիրեր
տալով անոր՝ շուտ մը դուրս հա-
նեց անկից, ու ըսաւ անոր.
44 Չգոյշ կեցիր՝ մէկուն բան մը
չսես, հապա գնա՛ քեզ քահա-
նային ցուցուր, եւ ձեր բո-
մաքրութեանդ համար՝ որ Մով-
սէս պատուիրեց՝ անոնց վկայու-
45 թիւն ըլլալու համար։ Բայց անկ-
կայ ելլելով՝ սկսաւ շատ հրատա-
րակել, ու բանը տարածել, ա-
նպատկ որ՝ ալ ինքը չէր կրնար
յայտնի կերպով քաղաք մը մտ-
նել, հապա դուրսը անապատ
տեղեացնէր էր, ու ամէն կողմե-
րէն իրեն կու գային։

ԳԼ. Բ

Եւ նորէն Կափառնայում մը 1
տաս օրէն եկաւ, ու լը-
սեցաւ որ անիկայ տան մէջ է.
2 եւ շատոնց շատ մարդիկ ժո-
ղովուեցան, անոնք որ՝ ալ տեղ
չկար, ոչ ալ դրանը քովերը. ու
կը խօսէր անոնց Աստուծոյ խօս-
քը։ Եւ կու գային իրեն՝ շրջա- 3
մարդով վերցուած անդամալոյծ
մը կը բերէին։ Ու երբոր բազ- 4
մութենէն չէին կրնար անոր մօ-
տենալ, քակեցին տանը տակը
ուր որ Յիսուս էր, ու ծակ մը
բանալով՝ վար իջեցուցին մահիճը
որուն վրայ պառկած էր անդա-
մալոյծը։ Եւ Յիսուս անոնց հա- 5
ւատքը տեսնելով՝ ըսաւ անդա-
մալոյծին. Որդեակ՝ քու մեղ-
քերդ քեզի նետուած են։ Ու 6
գրիչներէն մէկ քանիները կային
որ հոն նստեր էին, ու իրենց
սրտերուն մէջ կը խորհէին ըսե-
լով. Ինչու համար ասիկայ ասանկ 7
հայհոյութիւններ կը խօսի. ով
կրնայ մեղայ Թողութիւն տալ,
բայց միայն Աստուած։ Եւ Յի- 8
սուս իսկոյն իմանալով իր հո-
գիին մէջ՝ որ անանկ մտքերնին կը
խորհին մէջերնին, ըսաւ անոնց.
Ասո՞ւ կը խորհիք սրտերնուդ
մէջ։ Որը աւելի դիւրին է, ան- 9
դամալոյծին ըսել՝ Քու մեղքերդ
նետուած են, եթէ ըսել. Ելիր,
մահիճդ առ՝ ու քալէ։ Բայց 10
որպէս զի գիտնաք՝ թէ Որդին
մարդոյ իշխանութիւն ունի երկ-
րի վրայ մեղքեր Թողութիւն
տալու։ (ըսաւ անդամալոյծին.)
Քեզի կ՚ըսեմ՝ Ելիր մահիճդ առ՝ 11
ու տանդ գնա։ Ան ալ շուտ մը 12
ելաւ, եւ իր մահիճը առնելով՝
ամենուն առջեւը դուրս ելաւ,
անանկ որ ամէնքը սաստած մնա-
ցին, եւ փառք տուին Աստուծոյ
ու ըսին, թէ Ասանկ բան մը
ամենեւին աւասած չենք։

Եւ նորէն ծովեզերքը ելաւ։ 13
ու բոլոր ժողովուրդը իրեն կու
գային, եւ կը սորվեցնէր անոնց։

14 Ու երբոր կ՚անցնէր, առաւ Գևի Աֆիեսաեանը, որ մաքս ընդունէր առջեն նստած էր, ու ըսաւ ա-
15 նոր. Եկո՛ւր իմ հետևէս. ան ալ ե-
լաւ անոր հետևէն գնաց։ Ու եղաւ որ երբոր անոր նստած էր անոր
տանը մէջ, շատ մաքսաւորներ ու մեղաւորներ ալ անոր հետ ու անոր աշակերտներուն հետ նստած էին. քանզի շատեր էին, ու անոր հետևէն
16 գացին։ Եւ գպիրները ու փարիսեցիները երբոր տեսան՝ թէ անիկա մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ, ըսին անոր աշակերտներուն. Ինչո՞ւ համար մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն հետ կ՚ուտէ ու կը
17 խմէ։ Եւ Յիսուս երբոր լսեց, ըսաւ անոնց. Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդներուն. Ես արդարները կանչելու չեկայ, հապա մեղաւորները։
18 Եւ Յովհաննէսին աշակերտները ու փարիսեցիները ծոմ կը պահէին. և եկան ու ըսին անոր, Ինչո՞ւ Յովհաննէսին ու փարիսեցիներուն աշակերտները ծոմ կը պահեն, ու քու աշակերտներդ
19 ծոմ չեն պահեր։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց. Միթէ կարելի՛ է որ հարսնիքին տղաքը՝ քանի որ փեսան իրենց հետն է, ծոմ պահեն. օրշաբ ժամանակ որ փեսան իրենց հետը ունին, կարելի
20 չէ ծոմ պահել։ Բայց օրեր պիտի գան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, հապա ան օրը ծոմ
21 պիտի պահեն։ Մէկը կտիաւոր չձգեր նոր լաթի կտոր մը հին հանգերձի վրայ. թէ չէ՝ ան նորը որ անոր լրումնեանը համար էր՝ իրմէ կ՚առնէ, ու պատռուածքը ալ աւելի կ՚ըլլայ. և
22 ոչ ոք նոր գինին հին ափիկներու մէջ կը դնէ. եթէ ոչ՝ նոր գինին ափիկները կը պատռէ, ու գինին կը թափի, և ափիկները կը կորսուին. հապա նոր գինին նոր ափիկներու մէջ գնելու է։

Ու եղաւ որ շաբաթի օրը ինքը 23
պատերուն միջէն կ՚անցնէր, և իր աշակերտները որ կ՚երթային, ականջ ցորենի հասկեր փրցնելէ։
Ու փարիսեցիները ըսին իրեն. 24
Նայէ՛ շաբաթի օրը ի՛նչ կ՚ընեն, որ արժան չէ։ Ինքն ալ անոնց 25
ըսաւ. Բնաւ չէք կարդացեր դուք Դաւիթին ըրածը՝ երբոր պէտք ունեցաւ, և անոր հետևեալները՝ ու անոնք որ իր հետն էին. Ինչպէս մտաւ Աբիաթար քահանայապետին ա- 26
մբոխը, և առաջաւորութեան հացերը կերաւ, ու տուաւ անոնց ալ՝ որ իր հետն էին, որ Տէրոջ Ճը օրինաւոր չէ ուտել, բայց միայն քահանաներուն։ Եւ ըսաւ ա- 27
նոնց. Շաբաթը մարդուն համար եղաւ, ու չէ թէ մարդը շաբաթին համար։ Ուրեմն Մարդին Որդին 28
տէր շաբաթին ալ տէրն է։

ԳԼ. Գ

Ան նորէն ժողովարանը մտաւ. 1
ու հոն մարդ մը կար, որուն ձեռքը չորցած էր։ Եւ իրեն կը 2
սպասէին՝ թէ արդեօք շաբաթի օրը զանիկայ պիտի բժշկէ՝ որ իր վրայով մեղադրութիւն ընեն։ Եւ ինքը ձեռքը չորցած 3
մարդուն ըսաւ. Ելիր մէջտեղը կայնէ՛։ Ու ըսաւ անոնց. Շաբաթի 4
օրը բարիք ընել արժան է, թէ չարիք ընել. հոգի մը ապրեցնել, թէ մեռցնել. բայց անոնք լուռ կեցան։ Եւ Յիսուս բար- 5
կութեամբ շուրջառակի անոնց վրայ նայելով՝ անոնց սրտերուն կուրութեանը համար տրտմած, ըսաւ ան մարդուն. Ձեռքդ երկնցուր. ան ալ երկնցուց, և անոր ձեռքը ազատեցաւ։ Ու փա- 6
րիսեցիները հեթանոսներուն հետ մէկտեղ շուտ մը գուբա եղած՝ անոր դէմ խորհուրդ կ՚ընէին՝ թէ ինչպէս կորսընցնեն անիկա։

Բայց Յիսուս իր աշակերտնե- 7
րովը ծովեզերքը գնաց. և շատ բազմութիւն անոր հետևէն գա-

ցին Գալիլեայէն, ու Հրեաստա-
8 ՆԷն, Եւ Երուսաղէմէն, ու Եդո-
մէն և Յորդանանայ անդի կող-
մէն, ու անոնք որ Տիւրոսի ու
Սիդոնի շրջակայ տեղերէն էին,
շատ բազմութիւն երբոր լսեցին
9 ինչ որ կ'ընէր, իրեն եկան։ Եւ
իր աշակերտներուն ըսաւ որ
նաւակ մը պատրաստ կենայ ի-
րեն համար՝ ժողովուրդին բազ-
մութեանը պատճառու, որ զին-
10 քը չնեղչին։ Քանզի շատերը
բժշկեց, անանկ որ ցաւ ունե-
ցողները վրան կը դիզուէին որ
11 իրեն դպչին։ Եւ պիղծ ոգիները
երբոր զինքը կը տեսնէին, կ'ի-
նկային իր առջեւը, կը գոչէին ըս-
12 ելին ու կ'ըսէին. Դուն ես Ա-
ստծոյ Որդին. և ինքը սաստիկ
կը յանդիմանէր զանոնք, որ զին-
քը չհայտնեն։
13 Եւ լեռը ելլելով, իր ուզած-
ները իրեն կանչեց, ու գացին
14 անոր քովը։ Եւ տասներկու հո-
գի որոշեց, որ իր հետը ըլլան,
15 և որ անոնք ղրկէ քարոզել, ու
իշխանութիւն ունենալ ցաւերը
բժշկելու, և դեւերը հանելու։
16 Ու Սիմոնին անուանը Պետրոս դը-
17 րաւ. Եւ Զեբեդեան Յակոբո-
սին՝ ու Յակոբոսին եղբօրը Յով-
հաննէսին՝ անոնց անուններըը Բա-
նեռգէս դրաւ, որ ըսել է՝ Որ-
18 դիք որոտման. Եւ Անդրէասը,
ու Փիլիպպոսը, և Բարթողո-
մէոսը, ու Մատթէոսը, և Թով-
մասը, ու Ալփեոսեան Յակո-
բոսը, և Թադէոսը, ու Սիմոն
19 կանանացին. Եւ Յուդա Իսկա-
րիովտացին, որ նաև մատնեց
զանիկայ։
20 Տունն մը եկան, և նորէն ժո-
ղովուրդը ժողվուեցաւ, անանկ
որ հաց ուտելու ալ ժամանակ չը-
21 կրցան գտնել։ Ու երբոր իրեն
նեղը լսեցին, եկան որ զինքը
բռնեն, քանզի կ'ըսէին Թէ խել-
22 ագած է։ Եւ ան դպիրները որ
Երուսաղէմէն իջեր էին, կ'ը-
սէին, Թէ Ասոր նեղոսի դին Բէ-
էլզեբուղ կայ, և դեւերուն իշ-
խանովը դեւերը կը հանէ։ Եւ 23
իրեն կանչելով զանոնք, առակ-
ներով կ'ըսէր անոնց. Ի՞նչպէս
կրնայ Սատանան Սատանայ հա-
նել։ Ու Թէ որ մէկ թագաւո- 24
րութիւն մը իրեն դէմ բաժնուի,
ան թագաւորութիւնը չկրնար
կենալ։ Եւ Թէ որ տունն մը իրեն 25
դէմ բաժնուի, ան տունը չկրնար
կենալ, Ու Թէ որ Սատանան ի- 26
րեն դէմ ելլաւ ու բաժնուած է,
անկից չկրնար կենալ, հապա
անոր վերջը հասած է։ Բնկը 27
չկրնար զօրաւոր մարդու մը տու-
նը մտնելով՝ անոր կարասիները
յափշտակել, Թէ որ առաջ ան
զօրաւոր մարդը չկապէ, ու
յետքը անոր տունը կողոպտէ։
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ Ամէն 28
մեղքերը պիտի ներուին մարդոց
որդիներուն, և հայհոյութիւն-
ները՝ որչափ որ հայհոյեն. Բայց 29
ով որ Հոգւոյն Սրբոյ դէմ հայ-
հոյէ, յաւիտեան թողութիւն
պիտի չունենայ. հապա յաւի-
տենական դատապարտութեան պարտա-
ւոր պիտի ըլլայ. Վասն զի կ'ը- 30
սէին, Թէ պիղծ ոգի կայ անոր
ներսի դին։
Եւ քոյրը անոր մայրը ու եղ- 31
բայրները եկան, և դուրսը կայ-
նելով՝ մարդ խրկեցին ու կը կան-
չէին զանիկայ։ Եւ ժողովուրդը 32
անոր բոլորտիքը նստեր էր. ու
իրեն ըսին Թէ, Ահա քու մայրդ
ու եղբայրներդ դուրսը կ'ուզեն
են՝ և քեզ կ'ուզեն։ Եւ անոնց 33
պատասխան առաւ անոնց՝ ու
ըսաւ. Ո՞վ է իմ մայրս՝ կամ
եղբայրներս։ Ու իր բոլորտիքը 34
նստողները նայելով՝ ըսաւ.
Ահա իմ մայրս ու իմ եղբայր-
ներս. Վասն զի ով որ Աստուծոյ 35
կամքը կը կատարէ, անիկայ է
իմ եղբայրս և քոյրս ու մայրս։

ԿԼ. Դ

Դարձեալ սկսաւ ովկիանոսին 1
ափը ժողովուրդին վրայ. և շատ
ժողովուրդ անոր քովը ժողովուե-
ցաւ, անանկ որ՝ ինքը նաւը

մոաւ , ու նստաւ ծովուն վրայ . և բոլոր ժողովուրդը ցամաքը
2 ծովուն եղերքին էր : Եւ անոնց շատ բաներ կը սորվեցնէր ա-
ռակներով , ու ի՛ր քարոզութեանը մէջ .
3 Լսեցէ՛ք . ահա սերմ ցանողը ելաւ
4 որ սերմ ցանէ : Ու երբոր կը ցանէր , մէկ քանին ճամբուն քովը ինկաւ , և թռչուննե-
5 րուն ու կերան զանիկա : Եւ ու-
րիշը ինկաւ ապառաժուտ տեղի վրայ , ուր որ շատ հող չկար , և շուտ մը բուսաւ , հողը խո-
6 րունութիւն չունենալուն հա-
մար . Սակայն արեւուն ծագած առնոք այրեցաւ , ու արմատ չունենալուն համար չորցաւ :
7 Եւ ուրիշը ինկաւ փուշերու մէջ , և փուշերը ելան ու խեղդեցին զանիկա , ու պտուղ չտուաւ :
8 Եւ ուրիշը ինկաւ աղէկ հողի մէջ , ու ելաւ մեծցաւ , և պտուղ կուտար , և կը բերէր մէկուն տեղը երեսուն , ու մէկուն տեղը վաթսուն , և մէկուն տեղը հարիւր :
9 Ու ի՛ր ըսեր . Ան որ լսելու ականջ ունի , թող լսէ :
10 Ու երբոր առանձին էր , իր քովը եղողները՝ տասներկուքին հետ մէկտեղ հարցուցին իրեն
11 ան առակը : Եւ ըսաւ անոնց . Ձեզի տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորութեանը խորհուրդը , բայց անոնց՝ որ դուրսէն են , ամէն բան առակներով կ՚ըլլայ .
12 որ տեսնելով տեսնեն , և չճանչնան , և լսելով լսեն ու չհամանան , որ չըլլայ թէ դարձի գան , և իրենց մեղքերը թողութիւն ըլլայ : Ու ըսաւ ա-
13 նոնց . Ան առակը չէք գիտեր , ուրկէ՞ ի՛նչպէս պիտի գիտնաք
14 ամէն առակները : Սերմ ցանողը
15 խօսքը կը ցանէ : Եւ ճամբուն քովինները անոնք են՝ որոնց մէջ խօսքը կը ցանուի . ու երբոր կը լսեն , շուտ մը Սատանան կու գայ և անոնց սրտերուն մէջ
16 ցանուած խօսքը կը հանէ : Նոյն պէս ալ ապառաժուտ տեղերու
վրայ ցանուածներըը անոնք են , որ երբոր կը լսեն խօսքը՝ շուտ մը ուրախութեամբ կ՚ընդունին
17 զանիկայ . Եւ իրենց մէջը արմատ չունենալով՝ քիչ ժամանակ կը տեւեն . ետքը երբոր նեղութիւն կամ հալածանք ըլլայ խօսքին համար , շուտ մը կը գայթակղին :
18 Եւ փուշերուն մէջ ցանուածները անոնք են՝ որ երբ խօսքը
19 կը լսեն , Աշխարհիս մտահոգութիւնները ու հարստութեան խաբեութիւնները , և ուրիշ բաներուն ցանկութիւնները մէջ մտնելով՝ խօսքը կը խեղդեն , ու կ՚ըլլայ անպտուղ : Եւ աղէկ հողի մէջ
20 ցանուածներըը անոնք են , որ խօսքը կը լսեն և կ՚ընդունին , ու պտուղ կու տան՝ մէկուն տեղը երեսուն , և մէկուն տեղը վաթսուն , ու մէկուն տեղը հարիւր :
21 Եւ ըսաւ անոնց . Մէկը ճրագը դրուանին կամ մահիճին տա՞կը դրուելու համար կու գայ , չէ՞ որ աշտանակին վրայ դրուելու համար : Վասն զի ծածուկ
22 բան մը չկայ , որ պիտի յայտնուի . և գաղտուկ բան մը չէ եղած՝ որ երեւան պիտի չելլէ :
23 Թէ որ մէկը լսելու ականջ ունի , թող լսէ :
24 Եւ ըսաւ անոնց . Նայեցէ՛ք ինչ կը լսէք . ինչ չափով որ դուք կը չափէք , նոյն չա՛փովը՝ պիտի չափուի ձեզի . և ձեզի որ կը
25 լսէք , պիտի աւելնայ : Վասն զի ով որ ունի , անոր պիտի տրուի . և ով որ չունի , ունեցածն ալ անկէ պիտի առնուի :
26 Եւ կ՚ըսէր . Աստուծոյ թագաւորութիւնը այսպէս է , որպէս
27 թէ մէկ մարդ մը հողին մէջը սերմ ձգէ , Ու քնանայ և արթննայ գիշեր ու ցորեկ , և սերմը բուսնի ու մեծնայ , ո՛ր ինքը չգիտեր թէ ինչպէս :
28 Վասն զի հողը ինքիրմէն պտուղ կու տայ , առաջ խոտը , ետքը հասկը , անկէ ետև լեցուն ցորենը հասկին
29 մէջ : Ու երբոր պտուղը հասուն նայ , շուտ մը մանգաղը կը խրր-

կէ, ինչու որ հաւնձքի առնը հասած է։
30 Եւ կ'ըսէր. Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը ի՞նչ բանի նման
ցրնենք, կամ ի՞նչ առակով ա-
31 ռնիկայ բաղդատնենք։ Մանանեխի
հատին նման է, որ հողի մէջ
ցանուած առնը՝ երկրի վրայ
եղած սերմերուն ամենէն պզտիկն
32 է. Ու երբոր ցանուի, կը բուս-
նի, և ամէն խոտերէնն ալ
մեծ կ'ըլլայ, ու մեծ ճիւղեր
կ'արձակէ, անանկ որ երկնից
թռչուններուն հերիք կ'ըլլայ ա-
նոր շուքին տակը բնակելու։
33 Եւ ասանկ շատ առակներով
կը խօսէր անոնց հետ խօսքը ու-
34 շաւ որ կրնային մտիկ ընել. Ու
առանց առակի բան մը չէր խո-
սեր անոնց. բայց առանձին իր
աշակերտներուն կը մեկնէր ա-
մէնը։
35 Եւ նոյն օրը երբոր իրիկուն
կ'ըլլար, ըսաւ անոնց. Եկէ՛ք ծո-
36 վեզրը մեկնինք։ Ա-
նոնք ալ ժողովուրդը թող տա-
լով՝ առին զինքը ինչպէս որ էր
նաւուն մէջ. և ուրիշ նաւակ-
37 ներ ալ կային անոր հետ։ Ու
հսկայ մեծ փոթորիկ մը եղաւ,
և ալիքները նաւուն վրայ կուռ
գային, անանկ որ գրեթէ լե-
38 ցուն էր։ Ու ինքը նաւուն ե-
տևի կողմը բարձի վրայ կը քնա-
նար. արթընցուցին զանիկայ՝
և կ'ըսէին անոր. Վարդապետ՝
հոգդ չէ, որ կը կորսուինք։
39 Ու ելլելով՝ սաստեց հովին, և
ծովուն ըսաւ. Դադարէ՛, լռե՛
կեցիր. ու հովը դադրեցաւ,
և մեծ խաղաղութիւն եղաւ։
40 Ու ըսաւ անոնց. Ինչու ասանկ
վախկոտ էք, ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ
հաւատք չունիք։ Եւ անոնք խիստ
վախցան, ու կ'ըսէին իրարու.
Արդեօք ո՞վ է ասիկայ, որ հո-
վը ու ծովը ասոր կը հնազան-
դին։

ԳԼ. Ե

1 Եւ հասան ծովուն միւկալ կող-
2 մը Գադարացւոց երկիրը։ Ու եր-
բոր ինքը նաւէն ելաւ, դիմա-
ւորեցին զինքն ելած մարդ մը պատա-
հեցաւ իրմէն, որ պիղծ ոգի ու-
3 նէր. Որ անոր բնակած տեղն
ալ դիւրիմանութեան մէջն էր,
ու չզիջոյով ալ մէկը չէր կրնար
4 զանիկայ կապել։ Որովհետև շատ
անգամ սանտարապետով և շղթա-
ներով կապուելէր էր, բայց անի-
կայ շղթաները կոտրեր էր, ու սա-
նտարապերը կտորտեր էր, և մէ-
կը չէր կրնար զանիկայ նուաճել.
5 Եւ միշտ գիշեր ու ցորեկ դի-
րերուն մէջ ու լեռներուն
մէջ կը կանչտըտար, ու իր
մարմինը քարերով կը ճղդըռա-
6 տէր։ Երբոր հեռուանց Յիսու-
ս տեսաւ, վազեց ու երկրպա-
գութիւն ըրաւ անոր, Եւ մեծ
7 ձայնով մը աղաղակեց՝ ու ըսաւ.
Դուն իմ հետս ի՞նչ բան ունիս
Յիսու՝ Որդի Աստուծոյ բարձ-
րելոյ. քեզ Աստուծով կ'երդմնի
ցրնեմ, չլես մը տանջես։ (Քան-
8 զի կ'ըսէր անոր. Պիղծ ոգի՛ ե-
լիր ատ մարդէն։) Եւ անոր հար-
9 ցուց թէ՝ Անունդ ի՞նչ է. ու
բսաւ անոր. Իմ անունս Լեգէոն
է, ինչու որ մենք շատուր ենք։
10 Եւ շատ կ'աղաչէին անոր՝ որ զի-
րենք ան երկրէն դուրս չղրկէ։
11 Եւ հոն լեռանը մօտ խոշերու
մեծ երամակ մը կար՝ որ կ'արած-
12 ուէին։ Ու բոլոր դեւերը աղա-
չեցին անոր՝ ու ըսին. Մեզ խո-
զերուն խրկէ, որ անոնց մէջը
13 մտնենք։ Եւ Յիսուս շուտ մը
հրաման տուաւ անոնց. ու ե-
րբոր պիղծ ոգիները ելան՝ խոզե-
րուն մէջը մտան. և երամակը
գահավէժ սուղէն ծովը վազեց,
(երկու հազարի չափ կային։) ու
ծովուն մէջը խեղդուեցան։ Եւ
14 խոզարածները փախան, ու պատ-
մեցին քաղաքը ու ագարակները.
և մարդիկ ելան տեսնելու՝ թէ
15 ինչ բան է որ եղաւ։ Ու եկան

Յիսուսին, և տեսան դիւահարը՝ որ լեգէան ունէր, որ հագուած ու խելքը վրան եկած նստեր էր, 16 ու վախցան: Եւ անոնք որ տեսեր էին, պատմեցին անոնց՝ թէ ինչ եղաւ դիւահարին, նաև խոզե- 17 րուն վրայով: Եւ սկսան աղաչել անոր, որ իրենց սահմաններէն երթայ: 18 Ու երբոր անիկայ նաւը մտաւ, դիւահարը՝ աղաչեր անոր՝ 19 որ հետը ըլլայ: Եւ Յիսուս թող չտուաւ անոր, հարկ ըսաւ ա- նոր. Գնայ քու տանդ քու ըն- տանիներուդ, ու պատմէ ա- նոնց ինչ որ Տէրը քեզի ըրաւ, 20 և ողորմեցաւ քեզի: Ան ալ գնաց, և սկսաւ Դեկապօլիսի մէջ քարոզել ինչ որ Յիսուս ի- րեն ըրաւ. և ամէնը կը զար- մանային:

21 Ու երբոր Յիսուս նաւով նո- րէն ծովեզրն անկալ կողմը անցաւ, շատ բազմութիւն ժողովեցաւ անոր քովը, և ինքը ծովեզերքն 22 էր: Եւ ահա ժողովրդապետ- ներուն մէկը կու գար, որուն անունը Յայրոս էր. ու երբոր անոնք զանիկայ անոր առջեւ 23 ինկաւ. Եւ շատ կ'աղաչէր անոր՝ ու կ'ըսէր, Թէ Իմ աղջիկս մեռ- նելու ճամ է, որ գաս անոր վրայ ձեռք դնես, որպէս զի ազատի, 24 ու պիտի ապրի: Եւ գնաց անոր հետ. ու շատ բազմութիւն իր ետեւէն կ'երթային՝ ու կը նեղէին զինքը:

25 Եւ կինիկ մը՝ որ տասներկու տարի արիւնի աղբս տեսեր էր 26 մէջ էր, Ու խիստ վշտացած էր շատ բժիշկներէն, և իր բոլոր ունեցածը վատներ էր, ու օ- գուտ մը չէր գտեր, հապա ևս 27 առաւել զայրացեր էր, Երբոր Յիսուսին վրայով լսեց, եկաւ ի- կնիկ բազմութեանը մէջ, ու 28 անոր հագուստին դպաւ. Քանի կ'ըսէր, Թէ որ միայն ա- նոր հագուստներուն դպչիմ, ապ- 29 րի բժշկուիմ: Եւ շուտ մը իր արիւնին աղբը ցամքեցաւ. ու իր մարմինին մէջ իմացաւ՝ թէ տանջանքէն բժշկուեցաւ:

Եւ Յիսուս շուտ մը գիտնալով 30 իր անձին մէջ ան զօրութիւնը՝ որ իրմէն ելաւ, դարձաւ բազ- մութեանը մէջ՝ ու ըսաւ. Ո՞վ դպաւ իմ հագուստներուս: Եւ 31 իր աշակերտները ըսին իրեն. Կը տեսնես որ բազմութիւնը քեզ կը նեղէ, ու կ'ըսես թէ՝ Ո՞վ ինծի դպաւ: Եւ իր շրջապատիքը 32 կը նայէր որ սա բանը ընող տեսնէ: Ու կինիկը վախցաւ՝ ու դողդող, գիտնալով որ ինչ որ իրեն ինչ եղաւ. և եկաւ՝ անոր առջեւը ինկաւ, ու բոլոր ճշմարտութիւնը հետին հետակ ըսաւ անոր: Եւ 34 Յիսուս ըսաւ անոր. Աղջիկ՝ քու հաւատքդ քեզ բժշկեց. գնա խաղաղութեամբ, ու բժշ- կուած եղիր քու տանջանքէդ:

Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր, 35 ժողովրդապետին տունէն մար- դիկ եկան՝ ու ըսին, Թէ Աղջիկդ մե- ռաւ, ալ ինչու վարպետը կը յոգնեցնես: Իսկ Յիսուս ը- 36 սուած խօսքը լսածին պէս՝ ժո- ղովրդապետին ըսաւ. Մի՛ վախ- նար, միայն թէ հաւատա: Եւ 37 մէկը թող չտուաւ իր հետը եր- թալու, բայց միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յակոբոսին եղ- բայրը Յովհաննէսը: Ու ժողո- 38 վրդապետին տունը գալով՝ տե- սաւ աղմուկ և ոռոգիկ լացող- ներ ու ազազակողներ: Եւ ներս 39 մտնելով՝ ըսաւ անոնց. Ինչու խռովիր էք ու կու լաք. մանուկը մեռած չէ, հապա կը քնանայ: Եւ ծաղր կ'ընէին անիկայ. բայց 40 ինքը ամէնը դուրս հանելով՝ իր հետը առաւ մանուկին հայրը ու մայրը՝ և անոնք որ իր հետ էին, ու մտաւ հոն՝ ուր որ մա- նուկը պառկած էր: Եւ մանուկ 41 կին ձեռքէն բռնելով՝ ըսաւ ա- նոր. Տալիթա՝ կումի, որ կը թարգմանուի. Աղջիկ (քեզի կ'ը- սեմ.) ելիր: Եւ իսկոյն աղջիկը 42 ոտք եղաւ, ու կը քալէր, (ինչու որ տասներկու տարեկան էր.) ու մեծ սաստկութեամբ զարմացան:

43 Եւ առաքեկ պատուիրեր տուաւ
անոնց՝ որ մէկը չգիտնայ ատ բա-
նը. ու ըսաւ որ անոր ուտելիք
տան:

ԳԼ. Զ

1 Ելլե անկէ ելլելով՝ եկաւ իր
երկիրը, ու անոր աշակերտները
2 իր ետեւէն գացին: Եւ շաբաթի
օրը հասնելուն՝ սկսաւ ժողով-
բանին մէջ սորվեցընել. ու շա-
տերը լսելով՝ կը զարմանային ու
կ'ըսէին. Ասիկայ ուսկից ունի
ատ բաները, կամ ատ ի՛նչ իմաս-
տութիւն է որ տրուած է,
որ ատանկ հրաշքներ կ'ըլլան ասոր
3 ձեռքովը: Ասիկայ հիւսը չէ՛,
Մարիամին որդին, և Յակոբո-
սին ու Յովսեսին և Յուդային
ու Սիմոնին եղբայրը. ու ասոր
քոյրերը հոս մեր քովը չէ՛ն. և
անոր վրայով կը գայթակղէին:
4 Բայց Յիսուս ըսաւ անոնց. Մար-
գարէ մը անպատիւ չէ՛ բայց մի-
այն իր երկրին մէջ, ու իր ազ-
գականներուն, և իր տանը մէջ:
5 Ու չէր կրնար հոն մէկ հրաշք
մըն ալ ընել, միայն թէ քանի մը
հիւանդներու վրայ ձեռք դրաւ,
6 ու բժշկեց զանոնք: Եւ անոնց
անհաւատութիւնը վրայ կը զար-
մանար. ու շրջակայ գիւղերը պտը-
տելով՝ կը սորվեցընէր:
7 Եւ իրեն կանչեց տասներկու-
քը, ու սկսաւ երկու երկու իրը-
կել զանոնք, ու անոնց իշխանու-
թիւն տուաւ պիղծ ոգիներուն
8 վրայ: Եւ պատուիրեց անոնց՝ որ
ճամբու համար բան մը չառնեն,
բայց միայն գաւազան մը. ո՛չ
ոտքերնին, ո՛չ հաց, ո՛չ սակ գօ-
9 տիներնին մէջ. հապա հողա-
ձոտ հագնին. և կրկին հան-
10 դերձ մը հագնիք՝ ըսաւ: Ու ըսաւ
անոնց. Որ տունն որ մտնիք, հոն
11 կեցէք մինչեւ որ անկէ ելլէք: Եւ
անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր, ու
ձեզի մտիկ չեն ըներ, երբոր ան-
կէ կ'ելլէք, ոտքերնուդ տակի
փոշին թօթուեցէք՝ անոնց վկայու-
թիւն ըլլալու համար: Ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի, Սոդոմայեց ու
Գոմորացւոց աւելի դիւրին պիտի
ըլլայ դատաստանին օրը՝ քան թէ
ան քաղաքին:
12 Եւ անոնք ելլելով՝ կը քարո-
զէին, որ մարդիկ ապաշխարեն:
13 Եւ շատ դեւեր կը հանէին, ու
շատ հիւանդներ եղով կ'օծէին՝
ու կը բժշկէին զանոնք:
14 Եւ Հերովդէս Թագաւորը լը-
սեց, (ինչու որ անոր անունը
յայտնի եղաւ.) ու կ'ըսէր, Թէ
Յովհաննէս մկրտիչը մեռելներէն
յարութիւն առեր է, ու անոր
համար հրաշքներ կ'ըլլան անով:
15 Ուրիշները կ'ըսէին՝ Թէ Եղիան
է. ուրիշներն ալ կ'ըսէին՝ Թէ
Մարգարէ մըն է, կամ մարգա-
րէից մէկուն պէս:
16 Բայց երբոր Հերովդէս լսեց, ըսաւ. Ասիկայ
Յովհաննէսն է՝ որուն գլուխը ես
կտրեցի, մեռելներէն յարութիւն
առեր է:
17 Քանզի Հերովդէս ինքը Հոդ
խրկեց՝ Յովհաննէսը բռնեց, ու
կապեց բանտը դրաւ՝ իր եղբօրը
Փիլիպպոսին կնկանը Հերովդիա-
սին համար, ինչու որ իրեն կնիկ
առեր էր զանիկայ:
18 Վասն զի Յովհաննէս Հերովդէսին կ'ըսէր,
Քեզի օրինաւոր չէ՛ քու եղբօրդ
կնիկը առնելդ:
19 Եւ Հերովդիա սա ունէր անոր դէմ, ու կ'ու-
զէր անիկայ մեռցընել, ու չէր
կրնար.
20 Ինչու որ Հերովդէս կը
վախնար Յովհաննէսէն, գիտնա-
լով Թէ անիկայ արդար և սուրբ
մարդ մըն է. և անոր բերանը
կը նայէր, ու անկէ լսելով՝ շատ
բան կ'ընէր, և քաղցրութեամբ
անոր մտիկ կ'ընէր:
21 Ու երբոր
դիպուկ օր մը եղաւ, որ Հերովդէս
դէս իր ծննդեան օրը ընթրիք
կ'ընէր իր մեծամեծներուն և հա-
զարապետներուն ու Գալիլեայի
երեւելիներուն, Եւ Հերովդիային
աղջիկը հանդիսի տրահը մտնելով
խաղայ, ու հաճելի եղաւ Հե-
րովդէսին և իր հետ նստողնե-
րուն. Թագաւորը բսաւ աղջ-
կանը. Խնդրէ ինձմէ ինչ որ

կ'ուզես, ու պիտի տամ քեզի։
23 Եւ անոր երդուեցաւ ըսելով. Ինչ որ գուն ինծմէ խնդրես, պիտի տամ քեզի, մինչեւ թա-
24 գաւորութեանս կէսը։ Եւ անիկայ դուրս ելլելով՝ իր մօրը ը-սաւ. Ի՞նչ ուզեմ. ան ալ ըսաւ.
25 Յովհաննէս մկրտչին գլուխը։ Եւ շատ մը ատենով խնդալով քովը մտաւ՝ ու խնդրեց՝ ըսելով. Կ'ուզեմ որ շուտով սկուտեղի մը վրայ Յովհաննէս մկրտչին գլու-
26 խը տաս ինծի։ Եւ թագաւորը խիստ տրտմեցաւ. բայց երդումնէրուն համար՝ ու իր հետ նստողներուն համար՝ չուզեց որ ա-
27 նոր խնդիրքը մերժէ։ Եւ թագաւորը իսկոյն դահիճ խրկեց, ու հրաման ըրաւ անոր գլուխը բե-
28 րելու. ան ալ գնաց բանտին մէջ գլխատեց զանիկայ. Եւ սկու-տեղով մը բերաւ անոր գլուխը՝ ու տուաւ աղջկանը, և աղջիկը
29 զանիկայ իր մօրը տուաւ։ Եւ անոր աշակերտները լսելով, ե-կան անոր մարմինը վերցուցին, ու գերեզմանի մէջ դրին։
30 Եւ առաքեալները Յիսուսին քովը ժողովեցան, ու պատմե-ցին անոր՝ ամէն ինչ որ ըրին՝ և
31 ինչ որ ուսուցուցին։ Եւ անիկայ ըսաւ անոնց. Եկէք դուք առ-անձին՝ անապատ տեղ մը, և քիչ մը հանգչեցէք. քանզի շա-տերը կային՝ որ կու գային ու կ'երթային. և հայ ուտելու ալ
32 ժամանակ չէին ունենար։ Եւ նա-ւով անապատ տեղ մը գացին
33 առանձին։ Ու ժողովուրդները տեսան զանոնք որ կ'երթային, և շատերը զանիկայ ճանչցան, ու ոտքով բոլոր քաղաքներէն հոն կը վազեին, և անոնցմէ առաջ հասնելով՝ անոր քովը ժողովե-
34 ցան։ Ու Յիսուս երբոր դուրս ելաւ, շատ ժողովուրդ տեսնե-լով՝ խղճաց անոնց վրայ. ինչու-որ հովիւ չունեցող ոչխարներու պէս էին. և սկսաւ շատ բաներ ուսուցընել անոնց։
35 Ու երբոր ժամանակը շատ ու-շացաւ, իր աշակերտները իրեն եկան՝ ու ըսին. Հոս անապատ տեղ մըն է, ու ժամանակը ու-շացած է։ Արձակէ ժողովուր-
36 դները՝ որ երթան բոլորտիքի գա-իլիները ու գեղերը՝ ու իրենց հաց գնեն, ինչու-որ ուտելու բան մը չունին։ Բայց անիկայ պատաս-
37 խան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց. Դո՛ւք տուէք անոնց որ ուտեն։ Եւ ըսին իրեն. Երթանք երկու հարիւր դահեկանի հաց գնե՞նք՝ և տանք անոնց որ ուտեն։ Ըսաւ
38 անոնց. Քանի՞ նկատակ ունիք, գացէ՛ք նայեցէ՛ք. ու երբոր գիտ-ցան՝ ըսին. Հինգ, ու երկու ձուկ։ Եւ հրաման ըրաւ անոնց՝
39 որ կանանչ խոտին վրայ գունդ գունդ նստին։ Եւ գացին գացին-նստան՝ հարիւրական ու հիսունա-
40 կան։ Եւ հինգ նկատակը ու եր-
41 կու ձուկը առաւ՝ ու դէպ ի երկինքը նայելով, օրհնեց, և մանրեց նկատակները՝ ու տուաւ իր աշակերտներուն, որ անոնց առջեւը դնեն. ու երկու ձուկը ամէնուն ալ բաժնեց։ Եւ ամէն-
42 քը կերան ու կշտացան. Եւ
43 տասներկու կողով լեցուն՝ կտոր-ներուն վերցուցին, և ձուկերէն ալ։ Եւ ան հացկերէն ու-
44 տողները հինգ հազարի չափ էրկ մարդիկ էին։
45 Եւ շուտ մը իր աշակերտները ստիպեց որ նաւը մտնեն, և իրմէ առաջ միկոլ կողմը Բեթ-սայիդա անցնեին, մինչեւ որ ինքը ժողովուրդը արձակէ։ Եւ անոնց-
46 մէ զատուելով՝ լեռը ելաւ աղօթք ընելու։ Ու երբոր իրիկուն
47 եղաւ, նաւը ծովուն մէջտեղն էր, ու ինքը մինակ ցամաքն էր։
48 Եւ տեսաւ անոնք որ կը տագ-նապին հովէն՝ թէ քաշելու ա-նենին, ինչու-որ հովը իրենց դէմ էր. և գիշերապահի չորրորդ պահուն ատենները՝ ծովուն վրայ քալելով կու գայ անոնց, ու կ'ու-զէր անոնցմէ անցնիլ։ Անոնք
49 երբոր տեսան որ ծովուն վրայ կը քալէր, կարծեցին թէ աչքի

եւ այլք բան մըն է , ու կանչ-
50 ուըտուելին . Քանզի ամէնքն ալ
զանիկայ սուտ , ու խռովե-
ցան , և ինքը շուտ մը խօսելցաւ
անոնց հետ՝ ու բնաւ անոնց ,
Քանչ եղիք՝ ես եմ՝ մի վախնաք :
51 Եւ նաւը ելաւ անոնց քովը , ու
հովը դադրեցաւ . և անոնք մըտ-
քերնուն մէջ չափէ դուրս ապշած էին՝ ու կը զարմանային :
52 Վասն զի հացին վրայ խրած հրաշ-
քը չմտացան , ինչու որ սիրտերնին
խմրած էր :
53 Ու մկոլ կողմը անցնելով ,
Գինեսարեթի երկիրը հասան ,
54 և նաւը սեզուրկցին : Ու երբ-
որ նաւէն ելան , ան ինչ Յիսուսը
55 իսկոյն ճանչցան զանիկայ . Եւ
ապին անկին ամէն կողմը
շրջակայ տեղացանքը , ախտեան մա-
հիճներով հիւանդները բերել՝
56 ուր որ կը լսէին թէ հոն է : Եւ
ուր որ կը մտնէր՝ գեղերը կամ
քաղաքները կամ ագարակները ,
հրապարակներուն մէջ կը դնէին
հիւանդները , ու կ՚աղաչէին ի-
րենն՝ որ գոնէ իր հանդերձին
քղանցքին դպչին . և որոնք որ
դպան , բժշկուեցան :

ԳԼ . Է

1 Ու իր քովը ժողովուցան փա-
րիսեցիները , ու դպիրներէն ո-
մանք՝ որ Երուսաղէմէն եկած
2 էին : Ու երբոր տեսան որ անոր
աշակերտներէն ոմանք պիղծ՝ այս-
ինքն անլուայ ձեռքերով հաց
3 կ՚ուտեն , մեղադրեցին : Ինչու
որ փարիսեցիները ու բոլոր Հր-
էականները մինչև որ սրկ մը
ձեռքերնին չլուան , հաց չեն ու-
տեր , քանզի ծերերուն աւան-
4 դութիւնը կը բռնեն . Եւ շու-
կայէն եկած ապէնին՝ մէկ որ
չլուացուին , չեն ուտեր . և ուրիշ
շատ բաներ կայ՝ որ ընդունած
են ու կը բռնեն , այսինքն գա-
ւաթներուն և փարչերուն ու պղնձ-
ձէ անօթներուն և անկողիններուն
5 լուացմունքները : Ան ատենը փա-
րիսեցիները ու դպիրները հար-
ցուցին անոր , Թէ Ինչու քու
աշակերտներդ ծերերուն աւան-
դութիւնը պահ չեն բերեր , հապա անլուայ ձեռքերով հաց
6 կ՚ուտեն : Ան ալ պատասխան
տուաւ՝ ու բնաւ անոնց , Աղէկ
մարգարէութիւն ըրաւ Եսայի՝
ձեզի կեղծաւորներուդ համար ,
ինչպէս որ գրուած է , Այ ժողո-
վուրդը գիտն շրթունքներովը պիս
կը պատուէ , բայց իրենց սիրտը
հեռացած պատուած է ինծմէ :
7 Ու պարապ տեղը պիս կը պաշ-
տեն , մարդոց պատուիրած բա-
ները էրդ վարդապետութիւն
տալիս ընելով : Վասն զի Աստու-
8 ծոյ պատուիրանքը թող տալով՝
մարդոց աւանդութիւնը կը բռնէք , Ինչպէս՝ փարչերուն և գա-
ւաթներուն լուացմունքներ . և
ասանց նման շատ ուրիշ բաներ
կ՚ընէք : Ու բնաւ անոնց , Աղէկ
9 կ՚անարգէք Աստուծոյ պատուի-
րանքը , որ ձեր աւանդութիւնը
պահէք : Քանզի Մովսէս բնաւ ,
10 Քու հայրդ ու մայրդ պատուէ ,
և Ո՛վ որ իր հայրը կամ մայրը
անիծէ , մահով թող մեռնի :
11 Բայց դուք կ՚ըսէք , Թէ որ մէկը
իր հօրը կամ մօրը բսէ , Ան
բանը որ ինծմէ պիտի շահիս ,
Աստուծոյ պաղտ կորբան է , (որ
բսել է ընծայ ,) պղպտ ՚էւսայ ա
նիւոյ . Եւ ալ թող չէք տար ա- 12
նոր բան մը ընել իր հօրը կամ
իր մօրը : Ու Աստուծոյ խօսքը կը 13
խափանէք ձեր աւանդութիւնը-
վը , որ կ՚աւանդէք . և տասր
նման շատ ուրիշ բաներ կ՚ընէք :
Եւ բոլոր ժողովուրդը իրեն 14
կանչելով՝ բսաւ անոնց , Լսեցէք
ինծի ամէնդդ՝ ու հասկըցէք :
Բան մը չկայ որ դուրսէն մար- 15
դուն ներսը մտնէ , ու կարող
ըլլայ զանիկայ պղծելու , հապա
ան բաները որ անկէ կ՚ելլեն ,
անոնք են որ մարդը կը պղծեն :
Ո՛վ որ լսելու ականջ ունի , թող 16
լսէ :
Ու երբոր ան բազմութիւնէն 17
պատուելով՝ տուն մտաւ , իր աշա-

կերանելը հարցուցին իրեն ան-
18 առակին համար։ Ու ըսաւ ա-
նոնց. Դուք ալ առանկ անմիտ
էք. չէք հասկընար թէ ամէն
ինչ որ դուրսէն մարդուն ներսի
դին կը մտնէ, չկրնար անիկայ
19 պղծել. վասն զի չէ թէ անոր
սրտին մէջը կը մտնէ, հապա փո-
րը, և արտաքնոցը կ'ելլէ, ու
20 ըսաւ. կերածներդը կը մաքրէ։ Եւ
կ'ըսէր թէ՝ Ինչ որ կ'ելլէ մար-
դուն ներսէն, անիկայ կը պղծէ
21 մարդը։ Ինչու որ ներսէն մար-
գոց սրտերէն կ'ելլեն չար խորհուրդ-
ները. շնութիւններ, պոռնիկու-
22 թիւններ, սպանութիւններ, գո-
ղութիւններ, ագահութիւններ,
չարութիւններ, նենգութիւն,
գիծութիւն, չար աչք, հայհո-
յութիւն, ամբարտաւանութիւն,
23 անզգամութիւն։ Այս բոլոր չար
բաները ներսէն կ'ելլեն, ու կը
պղծեն մարդը։
24 Եւ անկէ ելլելով՝ Տիւրոսի
ու Սիդոնի սահմանները գնաց.
և տունն մը մտնելով՝ չէր ուզեր
որ մէկուն յայտնուի, բայց չը-
25 կրցաւ ծածկուիլ. քանի կինիկ
մը՝ որուն աղջիկը պիղծ ոգի ու-
նէր իր դիրքի էին, լսեց անոր վը-
րայով, ու եկաւ՝ անոր ոտքը
26 բնկաւ։ Եւ ան կինիկը հեթանոս
էր՝ ազգով Փիւնիկ Ասորի, ու
կ'աղաչէր անոր որ դևը իր աղ-
27 ջիկէն հանէ։ Եւ Յիսուս ըսաւ
անոր. Թող առաջ ըզ-
զաքը կշտանան, քանզի ազէկ չէ
ուզուց հացը առնել, ու շուներուն
28 ձգել։ Անիկայ պատասխան առ-
աւ՝ ու ըսաւ անոր. Այո՛ Տէր.
բայց շուները ալ սեղանին
տակը ուզուց փշրանքներէն կը կե-
29 րակրուին։ Եւ ըսաւ անոր. Ա-
խօսքիդ համար գնա, դուռ ար-
30 ջիկդ դևը ելաւ։ Եւ գնաւ իր
տունը երթալով՝ գտաւ որ դևը
ելած, ու աղջիկը անկողնին վը-
րայ պառկած էր։
31 Եւ նորէն Տիւրոսի ու Սիդոնի
սահմաններէն ելլելով՝ եկաւ Գա-
լիլեայի ծովուն քովը Դեկապոլիսի
սահմաններուն մէջէն։ Եւ մէկը 32
բերին անոր առջին՝ խուլ ու
դժուարախօս, ու կ'աղաչէին որ
անոր վրայ ձեռք դնէ։ Եւ ժողո- 33
վուրդէն մէկդի առնելով զանի-
կայ, իր մատները անոր ականջնե-
րուն մէջը խօթեց՝ ու թուքը,
և անոր լեզուին դպաւ, Ու երբ 34
կինքը նայելով՝ հառաչեց, ու
ըսաւ անոր. Եփփաթա, (որ
ըսել է՝ բացուէ։) Եւ իսկոյն ա- 35
նոր ականջները բացուեցան, ու
անոր լեզուին կապը քակուեցաւ,
և շիտակ կը խօսէր։ Ու պա- 36
ռւիրեց անոնց՝ որ մէկու մը չը-
ռնեն. և ինչպէս ինքը կը պատուի-
րէր անոնց, անոնք՝ ալ աւելի կը
քարոզէին։ Ու չափէ դուրս կը 37
զարմանային՝ և կ'ըսէին. Ամէն
բաները ազէկ ըրաւ ասիկայ, ոչ
խուլերուն լսել կուտայ՝ և համ-
բերուն խօսիլ։

ԳԼ. Ը

Յ'ն օրերը ժողովուրդը խիստ 1
շատ ըլլալով, և ուտելու բան մը
չունենալով, Յիսուս իրեն կանչե-
ցեց իր աշակերտները՝ ու ըսաւ
անոնց. Կը խղճամ այս ժողովուր- 2
դին վրայ. ինչու որ հիմա երեք
օր է՝ որ իմ քովս են, և բան մը
չունին ուտելու. Եւ թէ որ ա- 3
նոնք անօթի ետևնին տունները
ղրկեմ՝ հոգնած կ'իյնան ճամբուն
մէջ պիտի ձգմին, ինչու որ ասոնցմէ ոմանք
հեռուէ եկած են։ Եւ իր 4
աշակերտները պատասխան տուին
իրեն. Այս անապատիս մէջ ուրկից
կրնայ մէկը հացով կշտացնել
ասոնք։ Եւ հարցուց անոնց. 5
Քանի՞ նկատակ ունիք. ու անոնք
ըսին. Եօթը։ Եւ հրամայեց ըզ- 6
ժողովուրդին՝ որ գետնին վրայ
նստին. ու առաւ եօթը նկա-
տակը, գոհացաւ, և կտրեց, ու
տուաւ աշակերտներուն, որ ժո-
ղովուրդին առջեւը դնեն. և դը-
րին։ Ու քանի մը մանր ձուկեր 7
ունէին. և օրհնեց, ու հրամայեց
ըսաւ որ անոնք ալ դնեն անոնց
առջեւը։ Եւ կերան ու կշտացան, 8

ու աւելցած կտրուանքները վերց-
9 ցուցին հօմը զամբիւղ: Եւ ու-
տողները չորս հազարի չափ էին.
10 ու արձակեց զանոնք: Եւ շուտ
մը նաւը մտնելով աշակերտնե-
րուն հետ՝ եկաւ ԴալմանուԹայի
կողմերը:
11 Եւ փարիսեցիները ելլելով՝
սկսան անոր հետ վիճաբանու-
Թիւն ընել՝ և զանիկայ փորձե-
լով՝ իմմէն նշան մը ի՛ուզէին
12 երկինքէն: Եւ անիկայ իր հո-
գիին մէջ հառաչելով ըսաւ. Ի՛նչ
է որ ասո ազգը նշան ի՛ուզէ.
ճշմարիտ ի՛ըսեմ ձեզի որ ասո ազ-
13 գին նշան պիտի չտրուի: Ու զա-
նոնք Թողլով՝ նորէն նաւը
մտաւ՝ ու գնաց ծովեզրի մէկալ
կողմը:
14 Եւ հաց առնելու մոռցեր էին,
ու նաւուն մէջ իրենց հետը մի-
15 այն մէկ նկանակ մը ունէին: Եւ
կը պատուիրէր անոնց՝ ու ի՛ը-
սէր. Նայեցէք և զգուշացէք
փարիսեցւոց խմորէն, ու Հե-
16 րովդէսին խմորէն: Եւ իրարու
հետ կը խորհէին ու ի՛ըսէին,
Թէ հաց չառնելնուլուս համար
17 է: Յիսուս անոնց խորհուրդը
գիտնալով՝ ըսաւ անոնց. Ինչու
կը խորհիք Թէ հաց չունիք. տա-
կաւին չէք հասկնար, ու չէք
իմանար. դեռ սրտերնիդ Թմրած
18 է. Աչքեր ունիք, ու չէք տես-
ներ, և ականջներ ունիք, ու
19 չէք լսեր, և չէք յիշեր: Երբոր
հինգ նկանակը հինգ հազարին
կտրեցի, քանի՞ կողով լեցուն կը-
տորուանք վերցուցիք. ըսին անոր.
20 Տասներկու: Ու երբոր եօթը
նկանակը չորս հազարին էրեցի,
քանի՞ զամբիւղ լեցուն կտո-
րուանք վերցուցիք. անոնք ալ
21 ըսին. Եօթը: Ու ըսաւ անոնց.
Հապա Թուսո՞ր չէք հասկնար:
22 Եւ Բեթսայիդա եկաւ, ու
անոր առջևը կոյր մը բերին, ու
ի՛աղաչէին իրեն որ դպչի անոր.
23 Եւ անիկայ կոյրին ձեռքէն բռը-
նելով՝ գեղին դուրս հանեց, ու
անոր աչքերուն Թքնելով՝ ձեռ-
քը անոր վրայ դրաւ, ու կը
հարցնէր անոր՝ Թէ բան մը կը
տեսնէ. Ան ալ նայեցաւ՝ ու կը
ըսէր. Մարդիկները կը տեսնեմ
ծառերու պէս՝ որ կը պտրտին:
24 Նորէն ձեռքը անոր աչքերուն
վրայ դրաւ, ու անոր նայիլ
տուաւ. և ողջացաւ ու ամէն
բան հառաջակ կը տեսնէր:
25 Եւ զանիկայ իր տունը խրկելով՝
ըսաւ. Գեղը մի մտներ, ու գե-
ղին մէջ մէկուն մի ըսեր:
26 Եւ Յիսուս իր աշակերտնե-
րուն հետ մէկուզ Փիլիպպոսի
Կեսարիային գեղերը ելաւ. ու
ճամբուն մէջ կը հարցնէր իր
աշակերտներուն՝ ու ի՛ըսէր ա-
նոնց. Ինծի համար մարդիկ Թէ ես
27 մարդիկ Թէ եմ: Եւ անոնք պա-
տասխան տուին՝ ու ըսին. Յով-
հաննէս Մկրտիչը. և ուրիշ-
ները՝ Եղիան, ուրիշներն ալ՝
մարգարէներէն մէկը: Եւ ինքը
28 ըսաւ անոնց. Հապա դուք ինծի
համար ո՞վ կ'ըսէք Թէ եմ. պա-
տասխան տուաւ Պետրոս՝ ու
ըսաւ անոր. Դուն ես Քրիստո-
29 սը: Եւ սաստիկ պատուիրեց ա-
նոնց՝ որ իրեն համար մէկուն մը
չպատմեն:
30 Ու սկսաւ սորվեցնել անոնց.
31 Թէ պէտք է որ Որդին մարդոյ
շատ չարչարանքներ կրէ, ու ե-
լեցնելին և քահանայապետնե-
րէն ու դպիրներէն մերժուելի, ու
սպանուելի, և իրեք օրէն հետ
32 յարութիւն առնէ: Ու ան խօս-
քը յայտնի խօսեցաւ. և Պետ-
րոս մէկդի առաւ զանիկայ, ու
սկսաւ յանդիմանել զանիկայ:
33 Եւ ինքը դարձաւ՝ ու իր աշա-
կերտներուն նայելով, յանդիմա-
նեց Պետրոսը՝ ու ըսաւ. Եա՛մէ
դնա՝ Սատանայ, ինչու որ դուն
Աստուծոյ բաները չես մտածեր,
հապա մարդոց բաները:
34 Եւ ժողովուրդը իր աշակերտ-
ներուն հետ մէկուզ իրեն կան-
չելով՝ ըսաւ անոնց. Ով որ ի՛ու-
զէ իմ հետևէս գալ, Թող իր ան-
ձը ուրանայ, և իր խաչը վեր-

35 ցրնէ , ու իմ հաւէս դայ : Վասն
ղի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապ-
րեցընել , պիտի կորսընցընէ ա-
նիկայ . և ով որ ինծի ու աւետ-
արանին համար իր անձը կոր-
սընցնէ , պիտի ապրեցընէ անիկ-
36 կայ : Քանզի ի՞նչ օգուտ է մար-
դուն որ բոլոր աշխարհը վաս-
տակի , և իր անձը կորսընցնէ .
37 Կամ իր անձին համար ի՞նչ ա-
38 զաւչէք պիտի տայ մարդ : Վասն
ղի ով որ պիտ՝ ու իմ խօսքերս
դ-ո-ո-ն-է-ը ամէն մեղսաւոր ազգիս մէջ ,
Որդին մարդոյ ալ զանիկայ դ-ո-
-ո-ն-է-ը ամէն պիտի մեղքէ՝ երբ
որ գայ իր Հօրը փառքովը
39 սուրբ հրեշտակներուն հետ : Եւ
ըսաւ անոնց . Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի , որ հոս ներկայ եղողներէն
մէկ քանիներուը կան՝ որոնք մա-
հուան համը պիտի չառնեն , մին-
չեւ որ տեսնեն Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը զօրութիւնով ե-
կած :

ԳԼ. Թ

1 Ն եւ վեց օրէն հետ Յիսուս իր
հետը առաւ Պետրոսը ու Յա-
կոբոսը և Յովհաննէսը , ու ա-
նոնք մէկ բարձր լեռ մը հանեց
առանձին , և անոնց առջեւը այ-
2 լակերպեցաւ : Ու իր հանդերձ-
նները եղան փայլուն խիստ ճեր-
մակ , անանկ որ երկրի վրայ թա-
փիչ մը չկրնար այնպէս ճերմակ-
3 ցընել : Ու Եղիան Մովսէսին հետ
երեցաւ անոնց , և Յիսուսին
4 հետ կը խօսէին : Եւ Պետրոս
պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ
Յիսուսին . Ռաբբի՝ աղէկ է որ
հոս կ'ենանք . ու երեք խրճիթ
շինենք . մէկը քեզի , և մէկը
Մովսէսին , ու մէկը Եղիային .
5 Վասն զի չէր գիտեր Թէ ինչ
խօսի , ինչուան որ զարհուրեր էին :
6 Եւ մէկ ամպ մը հովանի եղաւ
անոնց վրայ , ու ձայն մը եկաւ
ամպէն՝ ըսելով . Ասիկայ է իմ
սիրելի Որդիս , սորա մտիկ ը-
7 րէք : Եւ յանկարծ ապրեցան ան-
դին որ նայեցան , ալ ուրիշ մէկը
չտեսան , հապա միայնակ Յիսուսը
իրենց հետ : Ու երբոր լեռնէն 8
վար կ'իջնէին , պատուիրեց անոնց
որ տեսածնին մէկու մը չպատ-
մեն , բայց միայն Որդին մարդոյ
մեռելներէն յարութիւն առնե-
լէն ետև : Եւ անոնք այն խօսքը 9
պահեցին , ու մէկզմէկու հարցու-
փորձ կ'ընէին՝ Թէ մեռելներէն
յարութիւն առնելը ի՞նչ է : Եւ 10
իրեն հարցուցին՝ ու ըսին . Ան-
ի՞նչ է որ դպիրները կ'ըսեն , Թէ
պէտք է որ առաջ Եղիան գայ :
Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու 11
ըսաւ անոնց . Յիրաւի առաջ
Եղիան կու գայ , և ամէն բան
կարգի կը դնէ . և Թէ ինծմէ
գրուած է Որդւոյ մարդոյ համար ,
որ շատ չարչարանքներ պիտի կրէ՝
ու անարգուի . Բայց ձեզի կ'ը- 12
սեմ , որ Եղիան եկաւ ալ , և
ինչ որ ուզեցին՝ ընին անոր . ինչ-
պէս որ գրուած է անոր համար :
Ու աշակերտներուն քովը գա- 13
լով՝ տեսան շատ ժողովուրդ ա-
նոնց բոլորտիքը՝ և դպիրները ,
որ վիճաբանութիւն կ'ընէին ա-
նոնց հետ : Եւ շուտ մը բոլոր 14
ժողովուրդը երբոր տեսան անի-
կայ՝ խիստ զարմացան , ու ա-
ւաջ վազելով՝ բարեւ կու տային
անոր : Եւ հարցուց դպիրներուն , 15
Թէ ի՞նչ վիճաբանութիւն կ'ը-
նէք անոնց հետ : Ու ժողովուր- 16
դէն մէկը պատասխան տալով՝
ըսաւ . Վարդապետ՝ իմ որդիս
քեզի բերի , որ համր ոգի ունի .
Եւ ուր որ անոր հասնի , զանի- 17
կայ գետնին կը զարնէ . ան ալ
կը փրփրի , և իր ակռաները կը
կրճտցընէ , ու կը ցամքի . և քու
աշակերտներուդ ըսի որ զանիկայ
հանեն , ու չկրցան : Պատասխան 18
տուաւ անոնց ու ըսաւ . Ով
անհաւատ ազգ՝ մինչեւ երբ ձեզի
հետ պիտի ըլլամ , մինչեւ երբ
ձեզի պիտի հանդուրժեմ . բերէք
զանիկայ ինծի : Եւ զանիկայ բե- 19
րին իրեն . երբոր պղտ տեսաւ
զանիկայ , շուտ մը նոր ոգին

յինցէց անիկայ, ու գետինը ին-
կած կը թաղըլըլիկը՝ ու կը
20 վրիվրէր։ Եւ Յեսուս հարցուց ա-
նոր հօրը՝ ու ըսաւ. Ո՞շտի ա-
տենն է՝ որ առ բանը ատոր ե-
դաւ, ու անիկայ ըսաւ, Տղայու-
21 թենէն ի վեր։ Եւ շատ անգամ
կրակի ու ջուրի մէջ կը նետէ ա-
նիկայ՝ որ կորսընցնէ. բայց թէ
որ կարողութիւն մը ունիս, օգնէ
22 մեզի, խղճալով մեր վրայ։ Եւ
Յեսուս ըսաւ անոր. Թէ որ կա-
րող ես հաւատալ, ամէն բան
կարելի է անոր՝ որ կը հաւատայ։
23 Եւ տղուն հայրը շատ մը աղա-
ղակեց՝ ու արցունքով ըսաւ. Կը
հաւատամ, Տէր, օգնէ իմ անհա-
24 ւատութեանս։ Յեսուս երբոր
տեսաւ որ ժողովուրդը վազն կը
դիզուի, սաստեց պիղծ ոգիին
ու ըսաւ անոր. Հոմէ ու խուլ
ոգի՝ ես կը հրամայեմ քեզի, ե-
լիր ատկէ, ու մէյմըն ալ չմտնես
25 ատոր ներսը։ Եւ կանչող ըլա-
լով՝ սաստիկ ցնցեց զանիկայ, ու
եղաւ, և պոռաց մեծ ոռնով ե-
լաւ, անոնք որ շատերը ըսին,
26 Թէ մեռաւ։ Եւ Յեսուս անոր
ձեռքէն բռնելով՝ վերցուց զա-
27 նիկայ, ան ալ կայնեցաւ։ Ու եր-
բոր ինքը տունն մտաւ, իր աշա-
կերտները առանձին հարցուցին
իրեն՝ ըսելով. Մենք ինչու չկրր-
28 ցանք հանել զանիկայ։ Եւ ըսաւ
անոնց. Այս տեսակը կարելի չէ
ոեւէ բանով մը ելլել, բայց մի-
այն աղօթքով ու ծոմապահու-
թեամբ։
29 Եւ անկէ ելլելով՝ Գալիլեայի
մէջէն կ՚անցնէին, ու չէր ուզեր
30 որ մէկը գիտնայ։ Ինչու որ կը
սորվեցնէր իր աշակերտներուն
ու կ՚ըսէր անոնց, Թէ Որդին
մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց
ձեռքը, և զանիկայ պիտի սպան-
նեն. ու երբոր սպանուի, եր-
րորդ օրը յարութենէն պիտի ա-
31 նէ։ Եւ անոնք չէին հասկընար
այն խօսքը, ու կը վախնային ի-
րենէ հարցընելու։
32 Եւ Կափառնայում՝ ու

երբոր տունն մտաւ, հարցուց ա-
նոնց. Ի՞նչ վիճաբանութիւն կ՚ը-
նէիք ճամբան իրարու հետ։ Եւ 33
անոնք լուռ կեցան. ինչու որ ճամ-
բան մէջ իրարու հետ վիճա-
բանութիւն կ՚ընէին՝ Թէ ո՛վ
մեծ է։ Ու երբոր նստաւ, կան- 34
չեց տասներկուքը, ու ըսաւ ա-
նոնց. Թէ որ մէկը կ՚ուզէ առա-
ջին ըլլալ, ամէնուն յետինը պէ-
տի ըլլայ, և ամէնուն ծառաւո-
րը։ Ու առնու մը առաւ կայնեցուց 35
անոնց մէջը. և իր գիրկը առ-
նելով զանիկայ՝ ըսաւ անոնց. Ո՛վ 36
որ տասնկ ոտքերէն մէկը ընդու-
նի իմ անունովս, զիս կ՚ընդու-
նի. և ո՛վ որ զիս ընդունի,
չէ Թէ զիս կ՚ընդունի, հապա
զիս խրկողը։ Պատասխան տուաւ 37
անոր Յովհաննէս՝ ու ըսաւ. Վար-
դապետ՝ մենք տեսանք որ քու
անունովդ դեւեր կը հանէր, ու
մեր հետեւէն չգալնիկար, և զանի-
կայ արգիլեցինք՝ մեր հետեւէն
չգալնիկալուն համար։ Եւ Յեսուս 38
ըսաւ. Մի՛ արգիլէք զանիկայ.
ինչու որ մէկը չկայ որ իմ անու-
նովս հրաշք գործէ, ու կարճ
նոյ շատ մը զիս հայհոյել. Քանի 39
զի ան որ մեզի հակառակ չէ,
մեր կողմէն է։ Վասն զի ո՛վ որ 40
ձեզի գաւաթ մը ջուր խմցընէ
առ անունովս՝ Թէ դուք Քրիս-
տոսինն էք, ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձե-
զի, Անիկայ իր վարձքը պիտի
չկորսընցնէ։ Եւ ո՛վ որ գայ- 41
թակղեցընէ առ պզտիկներէն մե-
կը՝ որ հնձի կը հաւատան, ա-
ւելի աղէկ էր անոր՝ որ իշու ա-
ղայքի քար մը իր վիզէն կա-
խուէր, ու ծովը ձգուէր։ Եւ 42
Թէ որ քու ձեռքդ քեզ կը գայ-
թակղեցընէ, կտրէ անիկայ. ա-
ղէկ է քեզի պակասաւոր մտնել
կեանքը, քան Թէ երկու ձեռք
ունենալ՝ ու գեհենը երթալ
չմարելու կրակին մէջը։ Ուր որ 43
անոնց որդը չմեռնիր, ու կրա-
կը չմարիր։ Եւ Թէ որ քու ոտ- 44
քըդ քեզ կը գայթակղեցնէ,
կտրէ անիկայ, աղէկ է քեզի

կազ մանել կեանքը, քան թէ երկու ոտք ունենալ՝ ու գեհեն-
ը ձգուիլ չմարելու կրակին մէ-
45 ջը։ Ուր որ անոնց որդը չմեռ-
46 նիր, ու կրակը չմարիր։ Եւ թէ
որ քու աչքդ քեզ կը գայթակ-
ղեցնէ, հանէ անիկայ. ապէկ
է քեզի մէկ աչքով Աստուծոյ
թագաւորութիւնը մտնել, քան
թէ երկու աչք ունենալ՝ ու կը-
47 րակին գեհենը ձգուիլ. Ուր
որ անոնց որդը չմեռնիր, ու կրա-
48 կը չմարիր։ Ինչու որ ամէն մարդ
կրակով պիտի աղուի, և ամէն
49 զոհ աղով պիտի աղուի։ Աղը
ապէկ է, բայց թէ որ աղը ան-
համեայ, ինչով պիտի համով-
նիք։ Ձեր մէջերնիդ աղ պահե-
ցէք, և իրարու հետ խաղաղու-
թիւն ըրէք։

ԳԼ. Ժ

1 Եւ անկէ ելլելով՝ Յորդա-
նանայ սահմաններէրը կու-
գար Յորդանանու անդիի կողմէն, ու նո-
րէն ժողովուրդները անոր քովը
կը ժողովէին. և ինչպէս որ սո-
վորութիւն ունէր, դարձեալ
կը սորվեցնէր անոնց։
2 Ու փարիսեցիները քովը ե-
կան, և զանիկայ փորձելով կը
հարցնէին անոր թէ Արժա՞ն
է որ երիկը էր կնիկը արձակէ։
3 Եւ անիկայ պատասխան տուաւ՝
ու անոնց ըսաւ. Մովսէս ձեզի
4 ի՞նչ պատուիրեց։ Եւ անոնք ը-
սին. Մովսէս հրաման տուաւ
արձակագիր գիր գրել, ու արձա-
5 կել։ Եւ Յիսուս պատասխան
տալով՝ անոնց ըսաւ. Ձեր պար-
կաբթութիւնը համար գրեց
6 ձեզի սա պատուէրը. Բայց ստեղ
ծագործութեան սկիզբէն Ա-
ստուած անոնք արու և էգ ըրաւ,
7 ոտ ըսաւ. Ասոր համար մարդ իր
հայրը ու մայրը պիտի ձգէ, և
8 իր կնկանը պիտի յարի. Ու եր-
կուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան.
ուստի ալ երկուք չեն, հապա
9 մէկ մարմին. Ուրեմն ան որ Ա-
ստուած միաւորեց, մարդ թող
չջրաւէ։ Եւ տունը իր աշակերտ- 10
նէրը նորէն նոյն բանը հարցու-
ցին իրենց։ Ու ըսաւ անոնց. Ո՛վ 11
որ իր կնիկը արձակէ և ուրիշ
մը առնէ, անոր դէմ շնութիւն
կ՚ընէ։ Ու կնիկ մը թէ որ իր 12
երիկէն զատուի և ուրիշ երկան
մը ըլլայ, շնութիւն կ՚ընէ։
Եւ մանր տղաք բերին իրեն, 13
որ անոնց դպչի. բայց աշակերտ-
նէրը կը յանդիմանէին բերողնէ-
րը։ Յիսուս երբոր տեսաւ, սրբ. 14
զողջով անոնց ըսաւ. Թող տուէք
որ մանր տղոցը ինծի գան,
և մի արգիլէք զանոնք. ինչու որ
Աստուծոյ թագաւորութիւնը ա-
նոնկնեերուն է։ Շշմարիտ կ՚ը- 15
սեմ ձեզի. Ո՛վ որ Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը պզտիկ տղուս մը
պէս չընդունի, բնաւ պիտի չը-
մտնէ անոր մէջը։ Եւ անոնք գիր- 16
կը առաւ, վրանին ձեռք դրաւ,
ու օրհնեց զանոնք։
Ու երբոր անիկայ դուրս ելաւ 17
ճամբուն մէջ, ահա՛ մէկ մարդ
մը վազեց՝ ու անոր առջևը ծունկ
չոքելով կը հարցնէր անոր՝ ու
ի՛ըէր. Բարի վարդապետ՝ ի՞նչ
ընեմ որ յաւիտենական կեանքը
ժառանգեմ։ Եւ Յիսուս ըսաւ 18
անոր. Ինչո՞ւ զիս բարի կ՚անուա-
նես. մէկէն ի զատ բարի չկայ, որ
է Աստուած։ Պատուիրանքները 19
գիտես. Շնութիւն մի՛ ընէր, Սպա-
նութիւն մի՛ ընէր, Գողութիւն
մի՛ ընէր, Սուտ վկայութիւն մի՛
ընէր, Չրկանք մի՛ ընէր, Քա-
հայրդ ու մայրդ պատուէ։ Անդ. 20
կայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ
անոր. Վարդապետ՝ ասոնք ա-
մէնը մանկութենէս ի վեր պա-
հեր եմ։ Եւ Յիսուս անոր նա- 21
յելով՝ սիրեց զանիկայ, ու ըսաւ
անոր. Մէկ բան մը պակաս է
քեզի. գնա ունեցածդ ծախէ,
և տուր աղքատներուն, ու եր-
կինքը գանձ պիտի ունենաս, և
խաչը վերցուր՝ ու եկուր իմ ե-
տևէս։ Եւ անիկայ այս խօսքին 22
համար խժռտելով՝ տրտմած
գնաց, ինչու որ շատ ստացուածք

25 ունէք։ Եւ Յիսուս իր բոլորտի-
քը նայելով՝ ըսաւ իր աշակերտ-
ներուն. Ո՛րչափ դժուար է ա-
նոնց՝ որ հարստութիւն ունին,
Աստուծոյ թագաւորութիւնը
24 մտնել։ Եւ աշակերտները զար-
մացեր էին անոր խօսքերուն վը-
րայ. բայց Յիսուս նորէն պա-
տասխան տալով անոնց ըսաւ.
Ո՛րդեակներ՝ ո՛րչափ դժուար է
Էրէնց հարստութիւններ յուսացող
նե՛րուն Աստուծոյ թագաւորու-
25 թիւնը մտնել։ Դիւրին է որ
ուղտը ասեղին ծակէն անցնի,
քան թէ հարուստը Աստուծոյ
26 թագաւորութիւնը մտնէ։ Եւ
անոնք խիստ շատ կը զարմանա-
յին՝ ու կ՚ըսէին իրարու. Ա՛ռ ով
27 կրնայ փրկուիլ։ Եւ Յիսուս ա-
նոնց նայելով ըսաւ. Անիկա
մարդոց կողմանէ անկարելի է,
բայց ո՛չ Աստուծոյ կողմանէ. քան-
զի Աստուծոյ կողմանէ ամէն
28 բան կարելի է։ Պետրոս սկսաւ
ըսել անոր. Ահա մենք ամէն բան
թողուցինք՝ ու քեզ եւեթ եկանք։
29 Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝
ըսաւ. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի,
Մէկը չկայ որ թողուց տուն, կամ
եղբայրներ, կամ քոյրեր, կամ
հայր, կամ մայր, կամ կին, կամ
որդիներ, կամ արտեր՝ հնձի հա-
30 մար ու աւետարանին համար, Որ
պիտի չառնէ հարիւրապատիկ հի-
մա աս առներ՝ տուներ, ու եղ-
բայրներ, ու քոյրեր, ու մայ-
րեր, ու որդիներ, ու արտեր՝ հա-
լածանաց հետ. ու գալու աշխար-
հին մէջ յաւիտենական կեանքը։
31 Բայց շատ առաջիններ պիտի ըլ-
լան յետին, ու յետիններ՝ առա-
ջին։
32 Եւ անոնք դեռ՝ Երուսաղէմ
կ՚երթային, ու Յիսուս անոնց մէջէն կ՚եր-
թար, ու անոնք կը զարմանայէին,
ու եւեթէն երկնչելով կը վախ-
նային։ Եւ նորէն քովը առնե-
լով տասներկուքը, սկսաւ ըսել
անոնց ինչ բաներ որ իրեն պի-
33 տի պատահէին. Ո՛ւ ը՛սու՛ս. Ահա
Երուսաղէմ կ՚երթանք, և Որդին
մարդոյ պիտի մատնուի քահա-
նայապետներուն ու դպիրներուն,
և անոնք պիտի դատապարտեն
զանիկայ մահուան պիտի դա-
տապարտեն, ու զանիկայ հեթա-
նոսներուն պիտի մատնեն. 34
և զանիկայ ծաղր պիտի ընեն ու
ծեծեն, և անոր վրայ պիտի թքը-
նեն, ու զանիկայ սպանեն. ու
երրորդ օրը յարութիւն պիտի
առնէ։
Եւ անոր քովը գացին Յակո- 35
բոս ու Յովհաննէս՝ Զեբեդէոսի
որդիքը, ու ըսին. Վարդապետ՝
կ՚ուզենք որ ի՛նչ որ խնդրենք,
մեզի ընես։ Ան ալ ըսաւ անոնց. 36
Ի՞նչ կ՚ուզէք, որ ձեզի ընեմ։
Ու անոնք ըսին իրեն. Շնորհէ 37
մեզի որ նստինք՝ Քեզի մէկը աջ
կողմդ, և մէկալը՝ ձախ կողմդ
քու փառացդ մէջ։ Եւ Յիսուս 38
ըսաւ անոնց. Չէք գիտեր՝ ինչ
կը խնդրէք. կրնա՞ք խմել ան գա-
ւաթը՝ որ ես կը խմեմ, և ան
մկրտութիւնովը մկրտուիլ՝ որով
ես կը մկրտուիմ։ Եւ անոնք ըսին 39
իրեն, Կրնանք. ու Յիսուս ըսաւ
անոնց. Ան գաւաթը որ ես կը
խմեմ՝ պիտի խմէք, և ան մկրտ-
ութիւնովը որ ես կը մկրտուիմ՝
պիտի մկրտուիք. Բայց իմ աջ 40
կողմս ու ձախ կողմս նստիլը՝ իմս
չէ տալը. հապա որոնց որ պատ-
րաստուած է։ Ու երբոր տէսան 41
տասը աշխէրթէրը կսկծին սկսան
Յակոբոսին ու Յովհաննէսին նե-
զանալ։ Իսկ Յիսուս իրեն կանչ- 42
ելոց զանոնք՝ ըսաւ անոնց. Գի-
տէք որ ազգաց իշխան սեպուած-
նե՛րը կը տիրեն անոնց, և անոնց
մեծամեծնե՛րը կ՚իշխեն անոնց.
Բայց ձեր մէջը անանկ պիտի չըլ- 43
լայ. հապա ձեզմէ ո՛վ որ մեծ
ըլլալ կ՚ուզէ, անիկայ ձեր սպա-
սաւորը ըլլայ. Ու ձեզմէ ո՛վ որ 44
առաջին ըլլալ կ՚ուզէ, անիկայ
ամենուն ծառայ ըլլայ։ Քանզի 45
Որդին մարդոյ ալ չեկաւ սպա-
սաւորութիւն ընդունելու, հա-
պա սպասաւորութիւն ընելու,
և իր կեանքը շատերուն հա-

մար փրկանք մը տալու։
46 Ու եկան Երկեամ, ու երբոր Երկեամին կ'ելլէր աշակերտանե-
րոմը և շատ բազմութիւնով, Տիմէոսի որդին կոյր Բարտիմէոսը ճամբուն քովը նստեր էր մու-
47 բալու։ Ու երբոր լսեց թէ Յի-
սուս Նազովրեցին է, սկսաւ աղա-
ղակել՝ ու ըսել. Յիսուս որդի
48 Դաւիթ՝ ողորմէ ինծի։ Եւ շա-
տերը կը յանդիմանէին զանիկայ, որ լռէ. բայց անիկայ՝ ալ աւելի կ'աղաղակէր. Որդի Դաւիթի՝ ո-
49 ղորմէ ինծի։ Եւ Յիսուս կանգ առնելով՝ ըսաւ որ անիկայ կան-
չեն. կանչեցին կոյրը՝ ու ըսին անոր. Քաջ եղիր, ելլէ՝ քեզ կը
50 կանչէ։ Եւ անիկայ իր հանդերձը ձգելով, ելաւ ու եկաւ Յիսու-
51 սին։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ՝ ու անոր ըսաւ. Ի՞նչ կ'ուզես որ քեզի ընեմ. կոյրը ը-
52 սաւ անոր. Ռաբբունի՝ որ աչ-
քերս բացուին։ Եւ Յիսուս ը-
սաւ անոր. Գնա՝ քու հաւատդ քեզ բժշկեց. և շուտ մը անոր աչքերը բացուեցան, ու ճամբան Յիսուսին եռեւն կ'երթար։

ԳԼ. ԺԱ

1 Ու երբոր Երուսաղէմին մօ-
տեցան՝ Բեթփագէ ու Բեթա-
նիա՝ դէպ ի Ձիթենեաց լեռը, Յիսուս իր աշակերտներէն եր-
2 կուքը խրկեց. Եւ ըսաւ անոնց. Գացէք ատ ձեր դիմացի գիւղը. և անոր մէջ մտնելնուդ պես՝ պի-
տի գտնէք կապած աւանակ մը, որուն վրայ մարդ մը նստած չէ. արձակեցէք անիկայ՝ ու բերէք.
3 Եւ թէ որ մէկը ըսէ ձեզի, թէ Ա՛ի՞նչ կ'ընէք, ըսէք թէ՝ Տէ-
րոջը պէտք է. և շուտ մը հոս
4 պիտի խրկէ զանիկայ։ Գացին և գտան աւանակը դուրսը փողո-
ցին մէջ դրանը քով կապած, ու
5 արձակեցին զանիկայ։ Եւ հոն կայնողներէն ոմանք ըսին անոնց. Ի՞նչ կ'ընէք որ կ'արձակէք աս
6 աւանակը։ Եւ անոնք ըսին ա-
նոնց ինչպէս որ Յիսուս պատուի-
րեր էր. ու իրենց թոյլ տուին։
7 Եւ աւանակը Յիսուսին բերին, ու անոր վրայ իրենց հանդերձ-
ները դրին, ու նստաւ անոր վրայ։
8 Եւ շատերը իրենց հանդերձները ճամբուն վրայ փռեցին, և ու-
րիշները ծառերէն ճիւղեր կը կտրէին, ու ճամբուն վրայ կը
9 տարածէին։ Եւ առջևէն ու ե-
տևէն գացողները կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին. Ովսաննա. Օրհնեալ է ան որ Տէրոջը անունովը կու
10 գայ. Օրհնեալ է մեր Դաւիթի հօրը թագաւորութիւնը որ կու
գայ. Ովսաննա՝ ի բարձունս։
11 Եւ Յիսուս մտաւ Երուսա-
ղէմ՝ ու տաճարը, և չորս կողմը ամէն բաներուն աչքէ անցուց. և արդէն ժամանակը իրիկուն ըլլալով՝ Բեթանիա ելաւ տասներ-
կուքին հետ միասին։
12 Ու հետևեալ օրը՝ երբոր Բե-
13 թանիայէն կ'ելլէին, անօթեցաւ. Եւ հեռուէն տերեւալից թզենի մը տեսնելով՝ եկաւ որ գուցէ անոր վրայ բան մը գտնէ. ու երբոր անոր քովը գնաց, տերե-
ներէն ի զատ բան մը չգտաւ. ինչու որ գարնան թուզի ատեն չէր.
14 Եւ պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոր. Ասկէ յետև մէկը քեզմէ պտուղ չուտէ յաւիտեան. և իր աշակերտները լսեցին։
15 Ու եկան Երուսաղէմ. և Յի-
սուս տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոնք որ տաճարին մէջ կը ծախէին ու կը գնէին. և սուակ փոխադրներուն սեղաննե-
րը, ու աղաւնի ծախողներուն աթո-
ռները կործանեց. Եւ թոյլ չէր
16 տար՝ որ մէկը տաճարին մէջէն աման մը անցընէ։
17 Եւ կը սորվե-
ցնէր ու կ'ըսէր անոնց. Գրուած չէ որ՝ Իմ տունս ազօթքի տուն պիտի կոչուի բոլոր ազգերուն, բայց դուք աւազակներու այր ըրիք։
18 Եւ գրագիրները ու քահանայապետները ասոր լսելով՝ կը փնտռէին թէ ինչպէս կոր-
ծանեցնեն զանիկայ, քանզի անկէ կը վախնային. ինչու որ բոլոր ժո-

զամբուդը պարմնցեր էր անոր
19 վարդապետութիւնը վասն։ Որ
երբոր իրիկուն եղաւ, քաղաքէն
դուրս եկաւ։
20 Եւ առտուանց երբոր անդէ
կ'անցնէին, թզենին արմատէն
21 մեռած չորցած։ Ու Պետրոսին
միտքը եկաւ ու ըսաւ անոր,
Ռաբբի՛ ահա թզենին որ անիծե-
22 ցեր, չորցեր է։ Եւ Յիսուս
պատասխան տալով ըսաւ անոնց,
Աստուծոյ հաւատքը ունեցէք։
23 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Ո՛վ
որ սա լեռանը ըսէ՝ Եկիր
ու ծովը ինկիր, և իր սրտին
մէջը չերկմտի, հապա հաւատայ
թէ ինչ որ ըսէ՝ կ'ըլլայ, պիտի
24 ըլլայ անոր ինչ որ ըսէ։ Անոր
համար կ'ըսեմ ձեզի, Ինչ բան
որ աղօթքով կը խնդրէք, հաւա-
տացէք թէ պիտի առնէք, և պի-
25 տի ըլլայ ձեզի։ Ու երբոր աղօթ-
քի կը կայնիք, նեղացէք թէ որ
մէկուն դէմ բան մը ունիք, որ-
պէս զի ձեր Հայրն ալ որ երկին-
քին է, նեղէ ձեզի ձեր յան-
26 ցանքները։ Իսկ թէ որ դուք չեք
նեղիր, ձեր Հայրն ալ՝ որ երկին-
քին է, պիտի չնեղէ ձեր յան-
ցանքները։
27 Եւ նորէն Երուսաղէմ եկան,
ու երբոր տաճարին մէջ կը պտը-
տէր, քահանայապետները և դպ-
րապիրները ու ծերերը անոր եկան,
28 Ու ըսին անոր, Ո՞նչ իշխանու-
թիւնով կ'ընես սա բաները, և
ո՞վ տուաւ քեզի սա իշխանու-
թիւնը, որ սա բաները ընես։
29 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու
ըսաւ անոնց, Ես ալ ձեզի բան
մը հարցնեմ, ու թէ որ ինծի
պատասխան տաք, ես ալ ձեզի
պիտի ըսեմ թէ ինչ իշխանու-
թիւնով կ'ընեմ սա բաները։
30 Յովհաննէսին մկրտութիւնը երկ-
նքէն էր՝ թէ մարդոցմէ, պա-
31 տասխան տուէք ինծի։ Եւ անոնք
մէկզմէկի կը խորհէին՝ ու կ'ը-
սէին, Թէ որ ըսենք՝ երկինքէն,
պիտի ըսէ, Հապա ինչու չհաւա-
32 տացիք անոր։ Իսկ թէ որ ըսենք՝
Մարդոցմէ, ժողովուրդէն կը
վախնային, ինչու որ ամէնքը գի-
տէին Յովհաննէսը թէ ճշմարտա-
պէս մարգարէ էր։ Եւ պատաս- 33
խան տալով՝ ըսին Յիսուսին,
Չենք գիտեր։ և Յիսուս պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ ա-
նոնց, Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ
ինչ իշխանութիւնով կ'ընեմ սա
բաները։

ԳԼ. ԺԲ

Եւ սկսաւ առակներով խո- 1
սիլ անոնց հետ։ Ո՛ւ ըսէր։ Մէկ
մարդ մը այգի մը ունէր, ու անոր
բաղարտիքը ցանգ քաշէց, և առ-
պահնձան փորեց, ու աշտարակ
շինեց, և գանիկայ մշակներու
յանձնեց, ու ինքը օտար երկիր
մը գնաց։ Եւ առնելու ժամուն 2
մը խաղկց մշակներուն, որ մշակ-
ներէն այգիին պտուղէն առնէ։
Իսկ անոնք բռնեցին ծեծեցին 3
զանիկայ, ու պարապ ձեռքէ ցին։
Նորէն ուրիշ ծառայ մըն ալ 4
խաղկց անոնց, և գանիկայ քար-
կածելով՝ գլուխը վիրաւորեցին,
ու անարգուած ձռնէ ցին։ Եւ 5
դարձեալ ուրիշ մը խաղկց, ու
զանիկայ սպաննեցին, և շատ ու-
րիշներ ալ խրկեց, որոնց մէկ քա-
նիներըն ծեծեցին, ու մէկ քա-
նիներըն սպաննեցին։ Ուստի մէկ 6
սիրելի որդի մըն ալ ունենալով,
վերջապէս զանիկայ ալ խաղկց ա-
նոնց՝ ըսելով, Գուցէ ամչնան իմ
որդիէս։ Բայց այն մշակները ը- 7
սին իրարու, Ըսիկայ է ժառան-
գը, եկէք զանիկայ սպաննենք,
ու ժառանգութիւնը մերը ըլ-
լայ։ Եւ բռնեցին զանիկայ՝ ու 8
սպաննեցին, և այգիին դուրս
հանեցին։ Ուստի այգիին տէրը 9
ինչ պիտի ընէ, պիտի գայ՝ ու
կոտորէ զայն մշակները, և այգին
ուրիշներու պիտի տայ։ Եւ սա 10
գիրը չէք կարդացեր, Թէ Ան
քարը որ շինողները անարգեցին,
անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ։
Ասիկայ Տէրոջմէ եղաւ, և զար- 11
մանալի է մեր աչքերուն։

12 Եւ կը փոռային՝ թէ ինչպէս
բռնեն զանիկայ, բայց ժողովուր-
դէն վախցան, քանզի իմացան որ
ան առակը իրենց համար բսաւ,
և ձգելով անիկայ ու գացին։
13 Եւ փարիսեցիներէն ու Հե-
րովդեսեաններէն քանի մը հո-
գի իրկեցին անոր, որ խօսքով
14 բռնեն զանիկայ։ Եւ անոնք ե-
կան՝ ու ըսին անոր. Վարդա-
պետ՝ գիտենք որ ճշմարիտ ես,
և մէկուն մը համար հոգդ չէ,
քանզի մարդոց երեսպաշտու-
թիւն չես ըներ, հապա ճշմար-
տութեամբ Աստուծոյ ճամբան
կը սորվեցնես. կայսրին տուր-
ապ արժա՞ն է՝ թէ չէ, տա՞նք՝
15 թէ չտանք։ Եւ Յիսուս գիտնա-
լով անոնց կեղծաւորութիւնը՝
բսաւ անոնց. Ընչո՞ւ զիս կը փոր-
ձէք, բերէք ինծի մէկ դահեկան
16 մը որ տեսնեմ։ Եւ անոնք բերին.
ու բսաւ անոնց. Ասոնց պատկերը ու գիրը. և անոնք
17 ըսին անոր. Կայսրին։ Եւ Յիսուս
պատասխան տալով՝ բսաւ ա-
նոնց. Ան որ կայսրինն է՝ կայսրին
տուէք, և ան որ Աստուծոյն է՝
Աստուծոյ տուէք։ Ու զարմացան
անոր վրայ։
18 Եւ անոր քովը եկան սադու-
կեցիները, որոնք կ'ըսեն թէ յա-
րութիւն չկայ, և անոր հար-
19 ցուցին ըսելով. Վարդապետ՝
Մովսէս մեզի գրեց որ եթէ մէ-
կուն եղբայրը մեռնի՝ ու կնիկը
ձգէ, և զաւակ չձգէ, անոր
եղբայրը առնէ անոր կնիկը, և
20 իր եղբօրը զաւակ հանէ։ Արդ՝
եօթը եղբայրներ կային. և առ-
ջինը կնիկ առաւ՝ ու մեռաւ,
21 և զաւակ չձգեց։ Ու երկրորդը
առաւ զանիկայ՝ ու մեռաւ, և
ան ալ զաւակ չձգեց. նոյնպէս
22 ալ երրորդը։ Ու եօթն ալ զա-
նիկայ առին. և զաւակ չձգե-
ցին. ամենէն ետքը կինին ալ
23 մեռաւ։ Ուրեմն յարութեան ա-
ռեն՝ երբոր յարութիւն առ-
նեն, անոնցմէ որո՞ւն կինիկը պի-
տի ըլլայ. ինչու որ եօթն ալ
զանիկայ կինիկ ունեցան։ Եւ Յի- 24
սուս պատասխան տալով՝ անոնց
բսաւ. Ասոր համար չէ՞ որ մոլո-
րած էք, որ ո՛չ Գիրքը գիտէք,
և ո՛չ Աստուծոյ զօրութիւնը։
Քանզի երբոր մեռելներէն յա- 25
րութիւն առնեն, ո՛չ կինիկ կ'ա-
ռնեն, և ո՛չ երկան կը տրուին.
հապա երկինքի հրեշտակներուն
պէս են։ Բայց մեռելներուն հա- 26
մար՝ թէ յարութիւն կ'առնեն,
Մովսէսին գիրքին մէջը չէք կար-
գացեր մարենիին վրայ, ինչպէս
Աստուած անոր խօսեցաւ՝ ըսե-
լով. Ես եմ Աբրահամին Աս-
տուածը, և Յսահակին Աստուա-
ծը, ու Յակոբին Աստուածը։
Անիկա մեռելներուն Աստուածը 27
չէ, հապա կենդանիներուն. ու-
րեմն դուք խիստ մոլորած էք։
Եւ դպիրներէն մէկը եկաւ, 28
ու մտիկ կ'ընէր անոնց երբոր
վիճաբանութիւն կ'ընէին, որ
երբոր տեսաւ թէ աղէկ պա-
տասխան տուաւ անոնց, հար-
ցուց անոր՝ ո՞ր ըլլայ, Ո՞րն է բո-
լոր պատուիրանքներուն առա-
ջինը։ Եւ Յիսուս պատասխանեց 29
անոր. Բոլոր պատուիրանքնե-
րուն առաջինը ա՛ն է. Լսէ, ով
Իսրայէլ, մեր Տէր Աստուածդ
մէկ Տէր մըն է. Եւ քու Տէր 30
Աստուածդ սիրես քու բոլոր սրտ-
դով, և քու բոլոր անձդ, ու
քու բոլոր մտքիդ, և քու բոլոր
զօրութիւնդ. ասիկայ է առաջին
պատուիրանքը։ Եւ երկրորդը ա- 31
նոր նման՝ Կրես ընկերդ սիրես քու
անձիդ պէս. ասոնցմէ մեծ՝ ու-
րիշ պատուիրանք չկայ։ Եւ դպիր 32
ը ըսաւ անոր. Աղէկ վարդա-
պետ, շիտակ խօսեցար թէ Ա-
ստուած մէկ է, և անկէ՝ ի զատ
ուրիշ մը չկայ. Եւ բոլոր սրտէ, 33
ու բոլոր մտքէ, և բոլոր անձէ,
ու բոլոր զօրութիւնէ անիկայ սի-
րելը, ու ընկերը իր անձին պէս
սիրելը՝ ամէն ողջակէզներէ ու
զոհերէ աւելի է։ Եւ Յիսուս 34
տեսնելով որ անիկայ խելացու-
թիւնով պատասխան տուաւ, ը-

ամե՛ն։ Աստուծոյ Թագաւո-
րութիւնէն հեռու չես, և ա-
ւետիս մեկը չէր համարձակիր ա-
նոր բան մը հարցնելու։
35 Եւ Յիսուս երբոր տաճարին
մէջ կը սորվեցնէր, պատասխան
տուաւ ու ըսաւ. Դպիրները ին-
չո՞ւ կ՚ըսեն, թէ Քրիստոս Դա-
36 վիթի որդին է. Եւ ինքը Դաւիթ
Սուրբ Հոգիով կ՚ըսէ. Տէրը իմ
Տէրոջս ըսաւ. Նստէ իմ ա-
ջոյզս, մինչև որ քու թշնամի-
ներդ ոտքերուդ պատուանդան
37 ընեմ։ Ուրեմն Դաւիթ ինքը որ
զանիկայ Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս
անիկայ անոր որդին կ՚ըլլայ. և
ժողովուրդէն շատերը յօժարու-
թեամբ մեկիկ կ՚ընդունին անոր։
38 Եւ իր վարդապետութեան
մէջ կ՚ըսէր անոնց. Զգուշացէք
դպիրներէն, որոնք կ՚ուզեն վա-
ռաւար հանդերձներով պտտիլ,
և շուկաներուն մէջ բարևներ ին-
39 ձնուին, Ու ժողովարաններուն
մէջ առաջին աթոռները, և ընթ-
րիքներու մէջ առաջին բազմոց-
40 ները։ Որոնք այրեւարիներուն
տուները կ՚ուտեն, ու Ցարդոյ ե-
րեսնատես համար ազօթքը կ՚եր-
կարցնեն. անոնք աւելի դատա-
պարտութիւն պիտի ընդունին։
41 Եւ Յիսուս գանձանակին դի-
մացը նստած՝ կը նայէր թէ հա-
տոր ժողովուրդը գանձանակին
մէջը ոսկի կը ձգէ. և շատ հա-
րուստներ շատ բան ձգեցին։
42 Մէկ աղքատ այրեւարի մըն ալ
եկաւ՝ ու երկու լումայ ձգեց,
որ մէկ նաքարակիտ մը կ՚ընէ։
43 Եւ իր աշակերտները իրեն կան-
չելով՝ ըսաւ անոնց. Ճշմարիտ
կ՚ըսեմ ձեզի, որ այս աղքատ որ-
բևարին գանձանակը ամէն ձգող-
44 ներուն աւելի ձգեց. Ին-
չու որ ամէնքը իրենց աւելցածէն
ձգեցին, բայց ասիկայ իր չքաւո-
րութենէն՝ ունեցածին բոլորը ձը-
գեց՝ իր բոլոր ապրուստը։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ու երբոր տաճարէն դուրս
կ՚ելլէր, իր աշակերտներէն մեկը
ըսաւ իրեն. Վարպետա՛, նայէ
ինծի՛ քարերը են, և ի՛նչ կերպ
շինութիւններ։ Եւ Յիսուս պատասխան
2 տալով ըսաւ անոր. Կը տեսնե-
սո՞ւ այս մեծ շինութիւնները. քար մը քարի
վրայ պիտի չմնայ՝ որ չքանդուի։
3 Ու երբոր անիկայ Ձիթենեաց
լեռը տաճարին դիմացը նստեր
էր, Պետրոս ու Յակոբոս և Յով-
հաննէս ու Անդրեաս հարցուցին
իրեն առանձին. Ըսէ՛ մեզի երբ
4 պիտի ըլլան այս բաները, և ի՞նչ
նշան պիտի ըլլայ՝ այս ամէն բա-
ները կատարուելու ատենը։
5 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ
անոնց՝ ու սկսաւ ըսել. Զգո՛յշ
կեցէք՝ չըլլայ որ մեկը ձեզ խաբէ.
6 Ինչու որ շատերը պիտի գան իմ
անունովս՝ ու ըսեն, թէ Ես եմ
Քրիստոսը, ու շատերը պիտի մո-
լորցնեն։
7 Բայց երբոր լսէք պա-
տերազմներ և պատերազմներուն
լսելիք, մի խռովիք, ինչու որ
պէտք է ըլլալ. բայց դեռ վերջը
8 չէ։ Վասն զի ազգ ազգի վրայ
պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն
թագաւորութեան վրայ, և տեղ
տեղ երկրաշարժութիւններ պի-
տի ըլլան. սովեր ու խռովու-
թիւններ ալ պիտի ըլլան. սոսկա-
լիքներու սկիզբներն են։
9 Զգու-
շացէք ձեր անձերուն, քանզի
ձեզ տանջանքներու պիտի մատ-
նեն, ու ժողովարաններուն մէջ
ձեզ պիտի ծեծեն, և իմ պատճառաս
համար կառավարներու ու թա-
գաւորներու առջև պիտի կենաք՝
անոնց վկայութիւն ըլլալու հա-
մար. Եւ առաջ պէտք է որ ա-
10 ւետարանը բոլոր ազ-
գերուն։
11 Բայց երբոր ձեզ մատ-
նելու տանին, առաջուց հոգ մի՛
ընէք և մի՛ մտածէք թէ ինչ
պիտի խօսիք. հապա այն ժամուն
ինչ որ ձեզի տրուի, անիկայ խօ-
սեցէք. ինչու որ չէ թէ դուք էք
որ կը խօսիք, հապա Հոգին

12 Սուրբ է՝ ու եղբայր՝ եղբայրը մա-
հուան պիտի մատնէ, և հայրը՝
որդին. և որդիք էրէնց ծնողացը
վրայ պիտի ելլեն՝ ու մեռցընեն
13 զանոնք: Եւ իմ անուանս համար
ամենուն ատելի պիտի ըլլաք.
բայց ով որ մինչև վերջը համբե-
14 րէ, անիկայ պիտի ապրի: Ու
երբոր տեսնէք աւերմունքին պղծ-
ծութիւնը՝ որ Դանիէլ մարգա-
բէին ձեռքովը ըսուած է, (թէ
պիտի չեղած տեղը կը կենայ,
(ով որ կարդայ՝ թող հասկընայ,)
ան ատենը Հրէաստանի մէջ եղող-
15 ները՝ լեռները թող փախչին. Եւ
ան որ տանիքին վրայ է՝ թող
տունն չիջնէ, ու չմտնէ իր տու-
16 նէն բան մը առնելու. Եւ ան
որ արտին մէջն է՝ թող ետ չդա-
ռնայ իր հանդերձը առնելու:
17 Բայց վայ ան օրերը յղի եղողնե-
18 րուն ու ծիծ տուողներուն: Եւ
աղօթք ըրէք՝ որ ձեր փախչիլը
19 ձմեռը չըլլայ. Քանզի ան օրերը
անանկ նեղութիւն պիտի ըլլայ,
որուն նմանը Աստուծոյ ստեղ-
ծած արարածոց սկիզբէն մինչև
հիմա եղած չէ, ոչ ալ պիտի
20 ըլլայ: Եւ թէ որ Տէրը ան օրերը
չկարճցընէր, բնաւ մէկ մարմին
մը պիտի չապրէր. բայց ընտրեալ-
ներուն համար՝ որոնք ընտրեց,
21 ան օրերը կարճցուց: Եւ ան
ատենը թէ որ մէկը ձեզի ըսէ,
Ահա հոս է Քրիստոսը՝ կամ ահա
22 հոն, մի հաւատաք. Ինչու որ
սուտ քրիստոսներ և սուտ մար-
գարէներ պիտի ելլեն, ու նշան-
ներ և հրաշքներ պիտի ցուցը-
նեն, որ եթէ կարելի եր՝ ընտ-
23 րեալներն ալ մոլորցընեն: Իսկ
դուք զգոյշ կեցէք, ահա առա-
ջուց բոլ ձեզի ամէնը:

24 Բայց ան օրերը ան նեղու-
թենէն ետև՝ արեգակը պիտի
խաւարի, ու լուսինը իր լոյսը
25 պիտի չտայ. Եւ աստղերը երկ-
նքէն պիտի թափթփին, ու
երկնից զօրութիւնները պի-
26 տի շարժին: Եւ ան ատենը պի-
տի տեսնեն Որդին մարդոյ ամպե-
րուն մէջ գալած՝ մեծ զօրութիւ-
նով ու փառքով: Եւ ան ատենը 27
իր հրեշտակները պիտի խրկէ,
ու իր ընտրեալները պիտի ժողվէ
չորս հովերէն՝ երկրի ծայրէն մին-
չև երկինքի ծայրը: Թզենիէն 28
առակ մը սորվեցէք. որ երբ ա-
նոր ոստերը կը կակուղնան, ու
կը ցցուին, գիտէք թէ ամառը
մօտ է: Նոյնպես ալ դուք երբոր 29
ասոնք բոլորը եղած տեսնէք, գիտ-
ցէք որ մօտ է դռներուն քովը:
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ասոնք 30
պղտը պիտի չանցնի, մինչև որ
ասոնք ամէնը բոլորն: Երկինքը 31
ու երկիրը պիտի անցնին, բայց
իմ խօսքերս բնաւ պիտի չանց-
նին: Իսկ ան օրուան ու ժա- 32
մուն համար՝ մէկը չգիտեր, ոչ
երկինքի մէջ եղող հրեշտակները,
և ոչ Որդին, հապա միայն Հայրը:
Զգոյշ կեցէք, արթնցեր ձեռացէք, 33
և աղօթք ըրէք. Ինչու որ չէք
գիտեր ատենը երբ է. Ինչպես 34
օտար երկիր գացող մարդ մը իր
տունը կը թողու, ու իր ծառա-
ներուն իշխանութիւն կու տայ,
և ամէն մէկուն իր գործը. ու
դռնապանին կ'ապսպրէ որ ար-
թնութեան կենայ. Ուրեմն արթնց 35
կեցէք. Ինչու որ չէք գիտեր թէ
երբ կու գայ տանուտէրը, իրի-
կունը՝ թէ կէս գիշերին՝ թէ հա-
ւուախօսին՝ և թէ առտուանց.
Զըլլայ որ յանկարծակի գայ ու 36
ձեզ քունի մէջ գտնէ: Եւ ինչ 37
որ կ'ըսեմ ձեզի, ամենուն կ'ը-
սեմ. Արթնցեր կեցէք:

ԳԼ. ԺԴ

1 Եւ երկու օրէն ետև զատիկ
ու բաղարջակերք էր. և քահա-
նայապետները ու գրիչները կը
փնտռէին թէ ինչպես նենգու-
թեամբ բռնեն զանոնիկ՝ ու մեռ-
ցընեն: Բայց կ'ըսէին, թէ ոչ 2
ատենը մէջ, որ ժողովրդին
մէջ խռովութիւն չըլլայ:

Ու երբոր Բեթանիա էր 3
բորոտ Սիմոնին տունը սեղան
նստած, կնիկ մը եկաւ՝ որ ձեռ-

մը պատուհան սուղ նորդոսի եզ ունէր, և կտրից ան չինչը ու անոր գլուխն վրայ Թափէց։
4 Եւ կային ամանք որ կը դժուա-
բէին ու կ'ըսէին, Ընչու համար
5 եղաւ սա եղին կորսուսը. Քանզի սա եղը իրիք հարիւր դահեկանէն աւելի կրնար ծախուիլ ու աղքատներուն տրուիլ. և սաստիկ կը յանդիմանէին զանի-
6 կայ։ Բայց Յիսուս ըսաւ. Թող
սուիք սորա. ինչու անհանգիստ կ'ընէք սոխիկայ. բարի գործ մը
7 գործից ինձի։ Ընչու որ աղքատ-
ները միշտ առիթ ձեր հետը ունիք, ու երբոր ուզիք կրնաք ա-
նոնց բարիք ընել. բայց զիս ա-
8 միշտ առիթ չունիք։ Ասիկայ ինչ որ ունէր՝ ըրաւ. առաջուց իմ մարմինս օծից՝ իմ թաղմանս հա-
9 մար. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, թէ երբոր աշխարհի մէջ՝ ուր որ սա աւետարանս քարոզուի, ա-
մէն երկրի ալ սոխի խօսուի՝ իրեն յիշատակ ըլլալու համար։
10 Եւ Յուդա Իսկարիովտացին
տասներկուքէն միկը գնաց քա-
հանայապետներուն՝ որ զանի-
11 կայ մատնէ անոնց։ Անոնք ալ
լսելով՝ ուրախացան, ու իրեն
տակ տալ խոստացան. և կը
փնտռէր թէ ինչպէս պատեհու-
թիւնով մը մատնէ զանիկայ։
12 Եւ բազարջակերաց առջի օրը՝
որ զատիկը կը մորթէին, անոր
աշակերտները ըսին իրեն. Ո՞ւր
կ'ուզես երթանք պատրաստենք՝
13 որ զատիկը ուտես։ Եւ իր աշա-
կերտներէն երկուքը խրկից, ու
ըսաւ անոնց. Գացէք քաղաքը,
ու ձեզի մարդ մը սոխի պատա-
հի, որ ոչխին վրայ ջուրի տախտ
մը կը տանի. գացէք անոր ետե-
14 ւէն. Եւ ուր որ մտնէ, տանը
տիրոջը ըսէք. Վարդապետը կ'ը-
սէ. Ո՞ւր է օթևանը՝ որ հոն
աշակերտներուս հետ միկտեղ
15 զատիկը ուտեմ։ Ան ալ ձեզի
գորգապատած ու պատրաստ մեծ
վերնատուն մը սոխի ցուցնէ,
16 հոն պատրաստեցէք ինձի։ Եւ
իր աշակերտները գացին, ու քա-
ղաքը մտան, և ինչպէս որ իրենց
ըսած՝ այնպէս գտան, և զատիկը
պատրաստեցին։
17 Ու երբոր իրիկուն եղաւ՝ տաս-
ներկուքեանն հետ միկտեղ եկաւ։
18 Ու երբոր սեղան նստան և ի'ու-
տէին, ըսաւ Յիսուս. Ճշմարիտ
կ'ըսեմ ձեզի, որ ձեզմէ միկը որ
հիմա իմ հետս կ'ուտէ, զիս պի-
19 տի մատնէ։ Եւ անոնք սկսան
տրտմիլ, ու միկիկ միկիկ ըսել
անոր. Միթէ ես եմ, և ուրիշ
20 մը՝ Միթէ ես եմ։ Անիկայ պա-
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց.
Այս տասներկուքեդ միկը՝ որ
ինձի հետ իր ձեռքը պնակը խո-
21 թէց։ Ցիրաւի Որդին մարդոյ
կ'երթայ՝ ինչպէս որ գրուած է
իրեն համար. բայց վայ այն մար-
դուն՝ որուն ձեռքովը Որդին
մարդոյ կը մատնուի. աղէկ էր
այն մարդուն որ ծնած չըլլար։
22 Եւ քանի որ անոնք կ'ուտէին,
Յիսուս հաց առաւ՝ օրհնեց ու
կտրեց, և տուաւ անոնց՝ ու
ըսաւ. Առէք, առ է իմ մարմի-
23 նս։ Եւ գաւաթը առաւ՝ գո-
հացաւ, ու տուաւ անոնց. և
24 ամէնքն ալ խմեցին անկէ։ Ու
ըսաւ անոնց. Ասիկայ է իմ ա-
րիւնս նոր ուխտի, որ շատերուս
համար կը թափուի։ Ճշմարիտ
25 կ'ըսեմ ձեզի. ասկէ ետև որթին
բերքէն բնաւ պիտի չխմեմ մին-
չև ան օրը երբոր անիկայ նոր
խմեմ Աստուծոյ Թագաւորու-
թեանը մէջ։
26 Եւ օրհնութիւն մը երգելէն
ետև՝ Ձիթենեաց լեռը ելան։
27 Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց. Ամէնքդ
ալ սա գիշեր իմ վրայովս պիտի
գայթակղիք. ինչու որ գրուած
է թէ՝ Հովիւը պիտի զարնեմ,
ու ոչխարները պիտի ցրուին։
28 Բայց յարուցեալիս առնելէս ե-
տև՝ ձեզմէ առաջ Գալիլեա պի-
29 տի երթամ։ Իսկ Պետրոս ըսաւ
անոր. Թէպէտ ամէնքն ալ գայ-
30 թակղին, բայց չէ թէ ես։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր. Ճշմարիտ

կ'ըսեմ քեզի, որ դուն ալ ասկից գիշեր դեռ հասնելու անգամ չհաւասած, երեք անգամ պիտի ուրանաս։ Բայց Պետրոս աւելի կը պնդէր՝ ու կ'ըսէր. Թէեւ քեզի հետ մեռնիլ պէտք ըլլայ ինծի, բնաւ քեզ պիտի չուրանամ. նոյնպէս կ'ըսէին ամէնքն ալ։

32 Եկան այն տեղը՝ որուն անունը Գեթսեմանի էր, ու ըսաւ իր աշակերտներուն. Հոս նստեցէք՝ 33 մինչեւ որ ես աղօթք ընեմ։ Եւ իր հետը առնելով Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը, 34 սկսաւ խռովիլ և վշտանալ։ Ան ատենը ըսաւ անոնց. Իմ անձս մեռնելու չափ տրտում է. հոս կեցէք՝ և արթուն մնացէք։ 35 Քիչ մը առաջ երթալով, իր երեսին վրայ գետինը իյնալու, և աղօթք ըրաւ, որ եթէ կարելի է՝ 36 ան ժամը իրմէ անցնի։ Եւ ըսաւ. Աբբայ Հայր, ամէն բան քեզի հնարաւոր է, այս գաւաթը հեռացուր ինձմէ անցնելը. բայց ոչ թէ ինչպես որ ես կ'ուզեմ, հապա ինչպես որ դուն կ'ուզես։ 37 Եւ եկաւ՝ ու զանոնք քնացած գտաւ, և ըսաւ Պետրոսին. Սիմո՛ն կը քնանա՞ս. չկրցա՞ր ժամ մը արթուն 38 կենալ։ Արթո՛ւն կեցէք՝ և աղօթք ըրէք, որ փորձութեան մէջ չմտնէք. հոգին յօժար է, 39 բայց մարմինը տկար։ Եւ նորէն գնաց աղօթք ընելու, նոյն խօսքը 40 ըսելով։ Եւ դարձաւ՝ ու զանոնք նորէն քնացած գտաւ. ինչու որ աչքերնին ծանրացած էր, և չգիտեն ինչ պատասխան տան 41 անոր։ Երրորդ անգամ ալ եկաւ, ու ըսաւ անոնց. Ա՛ռկէ ետեւ քնացէ՛ք՝ ու հանգչեցէք. բաւական է, ժամը հասաւ. ահա Որդին մարդոյ մեզաւորներուն ձեռքը 42 կը մատնուի։ Ելէ՛ք երթանք, ահա մօտեցաւ անիկա՝ որ զիս պիտի մատնէ։

43 Եւ դեռ անիկա ան որ կը խօսէր, իսկոյն Յուդան՝ տասնեւերկուքէն մէկը եկաւ, և իր հետը քահանայապետներուն և դպիրներուն ու ծերերուն կողմէն շատ բազմութիւն՝ սուրերով ու բիրեղով։ 44 Եւ զանիկայ մատնողը անոնց նշան մը տուեր էր՝ ըսելով. Ո՛վ որ ես համբուրեմ՝ ան է, բռնեցէ՛ք անիկայ՝ և զգուշութեամբ տարէ՛ք։ 45 Ու անիկայ գալով շուտ մը մօտեցաւ անոր՝ և ըսաւ. Ռաբբի՛ Ռաբբի, ու համբուրեց զանիկայ։ 46 Եւ անոնք իրենց ձեռքը անոր վրայ ձգեցին՝ ու բռնեցին զանիկայ։ 47 Եւ քովը կայնողներէն մէկը սուրը քաշեց՝ ու զարկաւ քահանայապետին ծառային, ու անոր ականջը մէկդի հանեց։ 48 Եւ Յիսուս պատասխանելով ըսաւ անոնց. Իբր թէ աւազակի վրայ ելած՝ սուրերով ու բիրեղով զիս բռնելու եկա՞ք 49 օր ձեր քովն էի, ու տաճարին մէջ կը սորվեցընէի, և զիս չբռնեցիք. բայց որպէս զի գիրքերը կատարուին։ Ան ատենը բոլորը 50 աշակերտները թողուցին զանիկայ ու փախան։ Եւ մէկ երիտասարդ 51 մը անոր եւեւէն կ'երթար՝ մերկ մարմնին վրայ կտաւ մը առած. ու երիտասարդները զանիկայ բռնեցին. Ան ալ կտաւը թո- 52 ղուց՝ ու մերկ փախաւ անոնցմէ։

Եւ տարին Յիսուսը քահա- 53 նայապետին. ու անոր քովը ժողովեցան բոլոր քահանայապետները, և ծերերը ու դպիրները։ Եւ Պետրոս հեռուանոց անոր ետեւէն գնաց մինչեւ ներսը քահանայապետին գաւիթը, և ոտքի առնուելով հետ նստաւ, ու վառած կրակին քովը կը տաքնար։ Իսկ քահանայապետները 55 ու բոլոր ժողովը Յիսուսի դէմ վկայութիւն կը փնտռէին որ զանիկայ մեռցնեն, և չէին գտներ. Ինչու որ շատերը սուտ վկայու- 56 թիւն կը վկայէին անոր դէմ, ու վկայութիւնները իրարու հետ մաճայն չէին։ Եւ ոմանք ելան 57 սուտ վկայութիւն կ'ընէին անոր դէմ՝ ու կ'ըսէին, Թէ Մենք լսե- 58 ցինք անոնք՝ որ կ'ըսէր. Ես սա

ձեռագործ տաճարը պիտի քա-
կեմ, և իրեք օրուան մէջ ու-րիշ
մը պիտի շինեմ առանց ձեռա-
59 գործի: Բայց անոնք ալ իրենց
վկայութիւնը համաձայն չէր:
60 Եւ քահանայապետը մէջտեղը
ոտք ելլելով, հարցուց Յիսու-
սին՝ ու ըսաւ. Պատասխան մը
չես տար. ի՞նչ կը վկայեն ա-
61 նոնք քեզի դէմ: Բայց անիկայ
լուռ կը կենար, և պատասխան
մը չէր տար. քահանայապետը
նորէն կը հարցնէր անոր՝ ու
կ'ըսէր. Դո՞ւն ես Քրիստոսը՝
62 օրհնեալ Աստուածոյ Որդին: Եւ
Յիսուս ըսաւ. Ես եմ. ու դուք
պիտի տեսնէք Որդին մարդոյ Զո-
րութեան աջ կողմը նստած, ու
63 երկինց ամպերովը գալ: Եւ
քահանայապետը իր հանդերձ-
ները պատռեց՝ ու ըսաւ. Ալ
64 ի՞նչ պէտք է մեզի վկաներ: Ա-
րդ հայհոյութիւնը լսեցիք. ձե-
զի ի՞նչպէս կ'երեւնայ. և ամէն-
քը պատապարտեցին զանիկայ՝
թէ մահապարտ է:
65 Եւ ոմանք սկսան թքնել ա-
նոր, ու երեսը ծածկել, և բռ-
առնցով ծեծել ու ըսել. Մար-
գարէացիր. ու սպասաւորները
ապտակ կը զարնէին անոր:
66 Եւ Պետրոս վարը գտնուեր
էր, ու քահանայապետին աղա-
67 խինէրէն մէկը եկաւ. Ու տես-
նելով Պետրոսը որ կը տաքնար,
նայեցաւ անոր՝ ու ըսաւ. Դուն
ալ Յիսուս Նազովրեցիին հետ
68 էիր: Բայց անիկայ ուրացաւ՝
ու ըսաւ. Չեմ գիտեր և չեմ
հասկընար թէ դուն ինչ կը խօ-
սիս. ու երբոր դուրս ելաւ գա-
լիլեին դրանը առջեւը, հաւը խօ-
69 սեցաւ: Եւ աղախինը նորէն տե-
սաւ զանիկայ, ու սկսաւ բոլոր
անոնց կայնողներուն ըսել, թէ
70 Ասիկա ալ անոնցմէ է. Եւ անիկայ
նորէն ուրացաւ: Ու քիչ մը ա-
ետնէն եկաւ՝ նորէն բոլորները
կայնողները ըսին Պետրոսին. Ճի-
շտ դուն ալ անոնցմէ ես. ին-
չու որ Գալիլեացի ես, և քա-
ղաքացւածքդ ալ նման է անոնց:
71 Բայց անիկայ սկսաւ անիծել ու
երդում ընել՝ ըսելով, թէ Ես
այն մարդը չեմ ճանչնար, որուն
72 համար դուք կ'ըսէք: Եւ իսկայն
երկրորդ անգամ հաւը խօսեցաւ.
ու Պետրոս մտքը բերաւ այն
խօսքը՝ որ Յիսուս իրեն ըսեր էր,
թէ Դեռ հաւը երկու անգամ
չխօսած՝ դուն իրեք անգամ պի-
տի ուրանաս զիս. ու սկսաւ լալ:

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ առտուընոյ շուտ մը քա-
հանայապետները ծերերուն ու
դպիրներուն հետ՝ և բոլոր ժո-
ղովքն ալ խորհուրդ ըրին, Յի-
սուս կապելին ու տարին մատ-
նեցին Պիղատոսին: Եւ Պիղատոս
2 հարցուց անոր՝ ո՞ր ըսաւ. Դուն ես
Հրեից Թագաւորը. անիկայ ալ
պատասխան տալով ըսաւ անոր.
Դուն կ'ըսես: Եւ քահանայա-
3 պետները շատ մեղադրութիւն
կ'ընէին անոր վրայով: Ու
4 Պիղատոս նորէն հարցուց անոր՝
ըսելով. Պատասխան մը չես տար.
նայէ որչափ քեզի դէմ կը վկա-
յեն: Եւ Յիսուս տակաւին պա-
5 տասխան մը չտուաւ, մինչեւ որ
Պիղատոս զարմացաւ:

Բայց ամեն տարի կապուած
6 մը կ'արձակէր անոնց, որը որ ի-
րենք ուզեին: Եւ Ինչ կոչ ո-
7 րուն անունը Բարաբբա էր, խռո-
վարարներուն հետը կապուած,
որոնք խռովութեան ատենը մար-
դասպանութիւն ըրեր էին: Եւ
8 ժողովուրդը աղաղակելով՝ սկսաւ
խնդրել որ ընէ ինչպէս որ միշտ
կ'ընէր իրենց: Եւ Պիղատոս ա-
9 նոնց պատասխան տուաւ՝ ու ը-
սաւ. Կ'ուզէք որ Հրեից Թագա-
ւորը արձակեմ ձեզի: Քանզի գի-
10 տէր որ քահանայապետները նա-
խանձէն համար մատներ էին զա-
նիկայ: Բայց քահանայապետնե-
11 րը ժողովուրդը գրգռեցին որ Ի-
նչ-
դրէն յաւելա Բարաբբան իրենց
արձակել: Նորէն Պիղատոս պա-
12 տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ անոնց.

Հապա Հրեից Թագաւոր բառնայ
13 նիգ ի՞նչ կ'ուզէք որ ընեմ։ Եւ
անոնք նորէն կ'աղաղակէին, Խա՛
14 չը Տանէ առիկայ։ Պիղատոս ը-
սաւ անոնց. Բայց ի՞նչ չար գործ
ըրած է առիկայ. և անոնք՝ ալ
աւելի կ'աղաղակէին՝ ո՛ խ'ըեէն.
15 Խա՛չը Տանէ առիկայ։ Եւ Պիղա-
տոս ժողովուրդը գոհ ընել ու-
զելով՝ Բարաբբան արձակեց ա-
նոնց, ու Յիսուսը ձեռնտուի՝
ձեռք տուաւ որ խաչուի։
16 Եւ զինուորները նէրս տարին
զանիկայ գաւխը՝ այսինքն պա-
լատը. և բոլոր գունդը ժողովեր
17 կանչեցին. Եւ հագցուցին անոր
ծիրանիներ, և փշեղէն պսակ
18 հիւսելով՝ անոր գլխուն դրին. Եւ
սկսան բարև տալ անոր՝ ո՛ ըեէ.
Ողջոյն քեզ՝ Հրեից Թագաւոր։
19 Եւ անոր գլխին եղեգով կը ծե-
ծէին, ու կը թքնէին անոր, և
ծնկան վրայ գալով՝ երկրպագու-
20 թիւն կ'ընէին անոր։ Եւ երբոր
ծաղր ըրին զանիկայ, ծիրանի-
ները վրայէն հանեցին, և իր հան-
դերձները հագցուցին անոր, ու
դուրս հանեցին զանիկայ՝ որ խա-
չը հանեն։
21 Եւ Սիմոն Կիւրենացին՝ Ալէք-
սանդրոսին և Ռուփոսին հայրը,
որ անկէ կ'անցնէր արտէն եկած,
պահակ բռնեցին որ անոր խաչը
22 վերցնէ։ Եւ տարին անիկայ
Գողգոթա ըսուած տեղը, (որ կը
23 թարգմանուի Գանկի տեղ.) Եւ
անոր գինւոյ խառնած գինի
տուին որ խմէ, բայց ինքը չա-
24 ռաւ. Եւ խաչը հանեցին զանի-
կայ. և անոր հանգերձները բաժ-
նեցին, անոնց վրայ վիճակ ձգե-
լով՝ թէ ո՛վ ինչ պիտի առնէ։
25 Ժամը իրեքն էր, ու խաչը հա-
26 նեցին անիկայ։ Եւ անոր յան-
ցանքի գիրը գրուած էր. Ի-
27 Հրեից Թագաւորն է։ Եւ անոր
հետ երկու աւազակ խաչը հա-
նեցին. մէկը անոր աջ կողմէն,
28 ու մէկը ձախ կողմէն։ Եւ կա-
տարուեցաւ ան գիրը՝ որ կ'ըսէ,
Թէ Անօրէններուն հետ սեպուե-
ցաւ։ Եւ անոնք որ կ'անցնէին՝ 29
կը հայհոյէին անոր, գլուխնին
կը շարժէին՝ ու կ'ըսէին. Աւազ
որ տաճարը կը քակէիր, ու իրեք
օրուան մէջ կը շինէիր. Ինքզինքդ 30
ազատէ, ու իջիր խաչէդ։
Նոյնպէս ալ քահանայապետները 31
դպիրներուն հետ իրենց մէջը ծա-
ղրը ընելով կ'ըսէին. Ուրիշները
ազատեց, ինքզինքը չկրնար ազա-
տել։ Ա՛ Քրիստոսը Իսրայէլի 32
Թագաւորը՝ թող հիմա խաչէն
վար իջնէ, որ տեսնենք ու հա-
ւատանք. և իր հետ խաչը ելլո-
ղները կը նախատէին զանիկայ։
Ու վեցերորդ ժամը հասած 33
պէս, բոլոր երկրին վրայ խաւար
եղաւ մինչև իններորդ ժամը։
Եւ իններորդ ժամուն Յիսուս 34
մեծ ձայնով աղաղակեց, ու ը-
սաւ. Էլօի Էլօի՝ լամա սաբաք-
թանի. որ կը թարգմանուի. Աս-
տուած իմ՝ Աստուած իմ. ինչո՞ւ
ես թողուցիր։ Եւ քովը կայ- 35
նողներէն ոմանք երբոր լսեցին
կ'ըսէին, Թէ Եղիան կը կանչէ։
Ու մէկը վազեց սպունգ մը քա- 36
ցախով լեցուց, ու եղէգի մը
անցընելով՝ տուաւ անոր որ խմէ,
և ըսաւ. Թող տանք տեսնենք՝
Թէ Եղիան կու գայ առիկայ վար
իջեցընելու։
Եւ Յիսուս մեծ ձայն մը հա- 37
նեց, ու հոգի տուաւ։ Ու տա- 38
ճարին վարագոյրը երկուքի պատ-
ռեցաւ վերէն՝ ի վար։ Եւ հա- 39
րիւրապետը որ անոր դիմացը
կեցեր էր, տեսնելով որ այսպէս
աղաղակելով հոգի տուաւ, ըսաւ.
Յիրաւի Որդի Աստուծոյ էր աս
մարդը։ Կիներ ալ կային՝ որ 40
հեռուանց կը նայէին. որոնց մէջն
էր Մարիամ Մագդաղենացին, և
պզտիկ Յակոբոսին ու Յովսէսին
մայրը՝ Մարիամ, և Սողոմէ.
Որոնք՝ երբոր Յիսուս Գալիլեա 41
էր, իր հետևէն կ'երթային, և
իրեն սպասաւորութիւն կ'ընէին.
և ուրիշ շատ կիներ ալ՝ որ իր
հետը Երուսաղէմ ելեր էին։
Ու երբոր իրիկուն եղաւ, ո՛ր 42

օրը ուրբաթ՝ այսինքն շաբաթին
43 առջի օրը ըլլալով. Յովհան Արիմաթիայի երևելի խորհրդական
մը՝ որ ինքն ալ Աստուծոյ թագաւորութիւնը կը սպասէր, եկաւ՝ ու համարձակութիւն ընդունելով՝ Պիղատոսին քովը մտաւ, և
44 Յիսուսին մարմինը խնդրեց։ Ու Պիղատոս զարմացաւ՝ որ արդէն մեռած ըլլայ. և հարիւրապետը իրեն կանչելով՝ հարցուց անոր՝ թէ Շատ առաջ է որ մեռաւ։
45 Ու երբոր սպայէն իմացաւ հարիւրապետին, մարմինը Յովհան-
46 փին շնորհեց։ Եւ Յովնէփ կտաւ գնեց, ու զանիկայ վար իջեցնելով՝ կտաւովը փաթթեց, ու դրաւ գերեզմանի մը մէջ որ քարէ փորուած էր. և քար մը գլորցուց գերեզմանին դուռը։
47 Իսկ Մարիամ Մագդաղենացին, ու Յովսեսին Մայրը Մարիամ տեսան անոր տեղը, ուր որ դրուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ու երբոր շաբաթը անցաւ, Մարիամ Մագդաղենացին և Յակոբոսին Մայրը Մարիամ՝ և Սողոմէ խունկեր ծախու առին,
2 որ գան օծեն անիկայ։ Եւ մէկ շաբթի առաւօտուն շատ կանուխ՝ արևը որ կը ծագէր՝ եկան դե-
3 րեզմանը։ Ու իրարու կ'ըսէին. Քարը ո՞վ պիտի գլորցնէ մե-
4 զի դերեզմանին դռնէն. (Ու նայեցան տեսան որ քարը գլորցուած էր.) ինչու որ շատ մեծ
5 էր։ Եւ ներս դերեզմանը մտնելով՝ երիտասարդ մը տեսան որ աջ կողմը նստեր էր ճերմակ պատմուճան հագած, ու
6 զարհուրեցան։ Եւ անիկայ բսաւ անոնց. Մի զարհուրիք. Յիսուս Նազովրեցին կը փնտռէք, որ խաչուեցաւ. անիկայ յարութիւն առաւ, հոս չէ. ահա՛ ան տեղը
7 ուր որ դրին զանիկայ։ Բայց գացէք՝ ըսէք անոր աշակերտներուն և Պետրոսին, թէ առաջ Գալիլեա կ'երթայ, հոն պիտի տեսնէք անիկայ՝ ին-
ասր որ ձեզի բսաւ։ Եւ անոնք 8
դողով ու ապշութեամբ բռնուած՝ ելան ու փախան գերեզմանէն. և մէկու մը բան չըսին, քանզի կը վախնային։

Յիսուս մէկշաբթի առաւօտուն 9
յարութիւն առած՝ առաջ Մարիամ Մագդաղենացիին երևցաւ, որ անկէ եօթը դեւ հաներ էր։ Ան- 10
նիկայ գնաց անոնց պատմեց՝ ո-
րոնք անոր հետ էին, երբոր սուգ կ'ընէին ու կու լային։ Իսկ 11
անոնք երբոր լսեցին թէ կենդանի է՝ և թէ իրեն երևցաւ, չհաւատացին։

Ետքը ուրիշ կերպարանքով 12
երևցաւ անոնցմէ երկուքին՝ որ քալելով գաւառը կ'երթային։ Եւ անոնք 13
գացին ուրիշներուն պատմեցին. ու անոնց ալ չհաւատացին։

Վերջը տասնմէկին երևցաւ, 14
երբոր սեղան նստած էին, ու լսնութիւն տուաւ իրենց անհաւատութիւնը և սրտերնուն կարծրութիւնը, վասն զի անոնց որ իրեր երևցաւ մեռելներէն յարութիւն առած, իրենք չհաւատացին։

Եւ ըսաւ անոնց. Գացէք բո- 15
լոր աշխարհ, ու աւետարանը քարոզեցէք բոլոր ստեղծուածներուն։ Ան որ հաւատայ ու 16
մկրտուի, պիտի փրկուի, և ան որ չհաւատայ, պիտի դատապարտուի։ Եւ անոնք որ կը հա- 17
ւատան, սա նշանները անոնց հետ պիտի երթան. Իմ անունովս դևեր պիտի հանեն, նոր լեզուներ պիտի խօսին. Չարքերնին օձեր 18
պիտի բռնեն, և թէ որ մահաբեր բան մը խմեն, իրենց պիտի չվնասէ. հիւանդներու վրայ ձեռք պիտի դնեն, ու անոնք պիտի առողջանան։

Ուրեմն Տէրը անոնց հետ խօս- 19
ելէնետքը երկինքը համբարձաւ, ու Աստուծոյ աջ կողմը նստաւ։ Եւ անոնք ելան ու ամէն տեղ 20
կը քարոզէին. և Տէրը անոնց գործակից էր, ու խօսքը կը հաստատէր այն նշաններով՝ որ անոնց հետը կ'երթային։

ԱՐԵՏԱԲԱՆ

ՐՈՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ոտ՚ւհետեւ շաւերը մեր մէջը հաստատա գիտցուած բանեբուն վրայով եղած պատմութիւնը կարգի դնելու ձեռք զարկին,
2 ինչպէս որ սկիզբէն աչքով տեսնողները և խօսքին սպասաւոր
3 եղողները մեզի տուած էին. ես ալ՝ որ սկիզբէն ան ամէն բանեբուն ճշդութեամբ տեղեկացեր էի, յարմար դատեցի կարգաւ գրել քեզի՝ մոլ պատուական Թէոփիղոս.
4 որ սորված բանեբուդ ստուգութիւնը իմանաս:
5 Հրեաստանի Հերովդէս Թագաւորին օրերը՝ Աբիայի դասակարգութենէն Զաքարիա անուն քահանայ մը կար, ու անոր կնիկը Ահարոնի աղջիկներէն էր, և անոր անունը Եղիսաբեթ:
6 Ու երկուքն ալ Աստուծոյ առջեւը արդար էին, և Տէրոջը բոլոր պատուիրանքներուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատաւորութեամբ կը քալէին:
7 Թեամբ կը քալէին: Եւ զաւակ չունէին, ինչու որ Եղիսաբեթ ամուլ էր, ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին:
8 Ու երբոր անիկայ իր դասակարգութեան օրերը Հանիւլուն՝ քահանայական պաշտօնը կը կատարէր Աստուծոյ առջեւը,
9 քահանայութեան սովորութեանը պէս՝ իրեն բնկաւ որ Տէրոջը տաճարը մտնէ խնկարկութեան
10 ընէ: Եւ ժողովուրդին բոլոր բազմութիւնը դուրսը աղօթքի կայներ էին խունկին առներ:
11 Ու երեւցաւ անոր՝ Տէրոջը հրեշտակը, որ կայներէն էր խունկի սեղանին աջ կողմը:
12 Եւ Զաքարիա երբոր տեսաւ՝ շփոթեցաւ, ու անոր վրայ վախ մը բնկաւ:
13 Հրեշտակը բսաւ անոր. Մի վախնար՝ Զաքարիա, ինչու որ քու աղօթքդ լսուեցաւ, և քու կինդ Եղիսաբեթ քեզի որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անունը Յովհաննէս դնես:
14 Եւ քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն պիտի ըլլայ, և շատերը անոր ծնանելուն վրայ պիտի ուրախանան.
15 Ինչու որ Տէրոջը առջեւը մեծ պիտի ըլլայ, և գինի ու օղի պիտի չխմէ. և դեռ իր մօրը որովայնէն Սուրբ Հոգիով պիտի լեցուի.
16 Ու Իսրայէլի որդւոցմէ շատերը իրենց Տէր Աստուծոյն պիտի դարձնէ:
17 Եւ ինքը անոր առջեւէն պիտի գայ Եղիային հոգիովը ու զօրութիւնովը, հայրերուն սիրտերը որդւոցը վրայ դարձնելու, և անհնազանդները՝ արդարներուն խոհուութիւնը, որ Տէրոջը բարեկարգ ժողովուրդ մը պատրաստէ:
18 Եւ Զաքարիա բսաւ հրեշտակին. Ինչով գիտնամ սա բանը. որովհետեւ ես ծեր եմ, ու իմ կինս իր օրերը անցուցած է:
19 Եւ հրեշտակը պատասխանելով՝ բսաւ անոր. Ես եմ Գաբրիէլը՝ որ Աստուծոյ առջեւը կը կայնիմ, ու խրկուեցայ քեզի զրուցելու, և սա բանեբուն աւետեաց քեզի տալու:
20 Ահա համր պիտի ըլլաս դուն, ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչեւ ան

օրը՝ որ աս բաները լըլան, քանզի
չհաւատացիր իմ խօսքերուս, ո-
րոնք իրենց ատենին պիտի կա-
21 տարուին։ Ու Ժողովուրդը Զա-
քարիային կը սպասէր, և կը զար-
մանային անոր տաճարին մէջ ու-
22 շանալուն վրայ։ Ու երբոր դուրս
ելաւ, չէր կրնար խօսիլ անոնց
հետ. և իմացան որ տաճարին
մէջ տեսիլք մը տեսած է. ու
ինքը նշանով կը խօսէր անոնց
23 հետ, և համր կը կենար։ Ու
եղաւ որ երբ անոր պաշտօնին
օրերը լմընցան, իր տունը գնաց։
24 Եւ ան օրերէն ետքը անոր կինը
Եղիսաբեթ յղացաւ, ու հինգ
ամիս ինքզինքը կը պահէր, և
25 ՚ըսէր. Այսպես ըրաւ ինծի
Տէրը աս օրերս, որ իմ վրաս նա-
յեցաւ նախատինքս մարդոց մէ-
ջէն վերցնելու։
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ
Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծմէ
իրկուեցաւ Գալիլեայի մէկ քա-
ղաքը՝ որուն անունը Նազարեթ
27 էր, Մէկ կոյսի մը՝ մարդու մը
նշանուած, որուն անունը Յով-
սէփ էր՝ Դաւիթի տունէն. և ան
28 կոյսին անունը Մարիամ էր։ Ու
հրեշտակը անոր գալով՝ ըսաւ.
Ողջո՛յն քեզ՝ ով հնարքնակալ հոյ.
Տէրը քու հետդ է. դուն կանանց
29 մէջ օրհնեալ ես։ Եւ անիկայ
տեսնելով՝ անոր խօսքին վրայ շը-
փոթեցաւ, ու ինքնիրեն կը մտա-
ծէր՝ թէ ինչպես բան պիտի ըլ-
30 լայ աս ողջոյնը։ Եւ հրեշտակը
անոր ըսաւ. Մի վախնար՝ Մա-
րիամ, ինչու որ Աստուծմէ շը-
31 նորհք գտար. Եւ ահա պիտի
յղանաս, ու որդի պիտի ծնանիս,
և անոր անունը Յիսուս պիտի
32 դնես։ Անիկայ մեծ պիտի ըլլայ,
ու Բարձրեալին Որդին պիտի ը-
սուի, և Տէր Աստուած պիտի
տայ անոր՝ իր հօրը Դաւիթին
աթոռը, ու Յակոբին տունը վե-
րայ յաւիտեան պիտի թագա-
33 ւորի. Ու անոր թագաւորու-
34 թիւնը վերջ պիտի չունենայ։ Ու
Մարիամ ըսաւ հրեշտակին. Ի՞նչ-
պէս պիտի ըլլայ աս բանը, որով-
հետև ես երկիկ մարդ չեմ գիտեր։
35 Եւ հրեշտակը պատասխան ետ-
ւաւ՝ ըսաւ անոր. Հոգին Սուրբ
պիտի գայ քեզի, ու Բարձրեալին
զօրութիւնը քու վրադ հովանի
պիտի ըլլայ. ուստի ան քեզմէ
ծնանելու սուրբը Աստուծոյ Որ-
դի պիտի ըսուի։ Եւ ահա քու
36 ազգականդ Եղիսաբեթ՝ անիկայ
ալ իր պառաւութեան առնը ա-
րու զաւակով մը յղի է. ու ասի-
կայ ան ամսուն ըսուածին վեց-
37 երորդ ամիսն է. Ինչու որ Աստու-
ծոյ քովը բնաւ մէկ բան մը ան-
38 հնարին չըլլար։ Եւ Մարիամ ը-
սաւ. Ահա ես Տէրոջը աղախինն
եմ, քու բանիդ պէս թող ըլ-
լայ ինծի. ու հրեշտակը անոր
քովէն գնաց։
39 Ան օրերը եղաւ Մարիամ՝ ու
արագութեամբ լեռնակողմը Յուդայի
40 քաղաքը գնաց, Եւ մտաւ Զա-
քարիային տունը, ու Եղիսաբե-
թին բարեւ տուաւ։ Եւ եղաւ որ
41 երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամին
բարեւը, մանուկը անոր որովայ-
նին մէջը խաղաց, ու Եղիսաբեթ
42 Սուրբ Հոգիով լեցուեցաւ. Եւ
բարձր ձայնով մը կանչեց՝ ու
ըսաւ. Օրհնեա՛լ ես դուն կա-
նանց մէջ, և օրհնեա՛լ է քու որ-
43 վայիդ պտուղը։ Եւ աս ինծի
ուրկից եղաւ, որ իմ Տէրոջս
44 մայրը ինծի գայ. Վասն զի ահա
երբոր քու բարեւիդ ձայնը ականջ-
ներս եկաւ, մանուկը որովայնիս
45 մէջը խաղաց ուրախութենէն։ Եւ
երանի անոր՝ որ հաւատացեր է թէ
պիտի կատարուի ան բաները՝ որ
46 Տէրոջմէ ըսուեցաւ իրեն։ Եւ Մա-
րիամ ըսաւ. Իմ անձս կը մեծ-
47 ցընէ Տէրը. Եւ իմ հոգիս ու-
րախացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս։
48 Ինչու որ իր աղախինին խոնար-
հութեանը նայեցաւ. քանզի ահա
ասկէ ետև բոլոր ազգերը ինծի
49 երանութիւն պիտի տան։ Վասն
զի Հզորը ինծի մեծամեծ բաներ
ըրաւ, ու անոր անունը սուրբ է։
50 Եւ անոր ողորմութիւնը իրմէն

վախցուցնելոյն վասն է ազգէ
51 ազգ : Իր բաղուկովը զօրու-
թիւն ցուցուց . յիւրացան ըրաւ
ամբարտաւանները իրենց սրտին
52 խորհուրդովը : Զօրաւորները ի-
րենց աթոռներէն կրկեցուց , ու
53 նուաստները բարձրացուց : Աչո-
թիւնները բարիքներով լեցուց , և
հարուստները պարապ ձամբէց :
54 Օգնեցաւ Իսրայէլ ծառային իր ողորմելիութիւնը միտք
55 բերելով . (Ինչպէս որ խոստ-
ցաւ մեր հայրերուն Աբրահա-
մին ու անոր սերունդին յաւի-
տեան :
56 Եւ Մարիամ անոր քովը կրկ-
ամսի չափ կեցաւ , ու իր տու-
նը դարձաւ :
57 Ու Եղիսաբեթին ծնանելու
ժամանակը լեցուեցաւ , ու որդի
58 մը ծնաւ : Եւ լսեցին անոնք որ
անոր բոլորտիքը կը բնակէին ու
անոր ազգականները , որ Տէրը
անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը
ցուցուց . և անոր հետ կ'ուրա-
խանային :
59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը
ազան թլփատելու եկան . և զա-
նունէկայ իր հօրը անունովը Զա-
60 քարիա կը կոչէին : Իսկ անոր
մայրը պատասխան առաւ՝ ու
ըսաւ . Չէ , հապա Յովհաննէս
61 պիտի կոչուի : Եւ անոր ըսին
թէ՝ Քու ազգականներուդ մէջ
մէկը չկայ՝ որ աս անունով կո-
62 չուի : Անոր կ'ընէին անոր հօ-
րը՝ թէ ինչ անուանով կ'ուզէ որ
63 անիկայ կոչուի : Ան ալ տախտակ
մը ուզեց , ու գրեց՝ ըսելով .
Յովհաննէս է ատոր անունը . ու
64 ամէնքը զարմացան : Եւ իսկոյն
բացուեցաւ անոր բերանը ու ա-
նոր լեզուն , և կը խօսէր՝ ու
65 կ'օրհնէր զԱստուած : Եւ վախ
մը բնկաւ ան ամէնուն վրայ՝ ո-
րոնք անոնց բոլորտիքը կը բնա-
կէին . ու աս ամէն բաները Հր-
էաստանի բոլոր լեռնակողմը կը
66 զրուցուէր : Եւ ամէն լսողները ի-
րենց սիրտերուն մէջը գրին , ու
կ'ըսէին . Արդեօք աս ազան ի՞նչ
պիտի ըլլայ . ու Տէրոջը ձեռքը
անոր հետ էր :
Եւ անոր հայրը Զաքարիան 67
Սուրբ Հոգիով լեցուած՝ մարգա-
բեցաւ ու ըսաւ . Օրհնեալ ըլ- 68
լայ Իսրայէլի Տէր Աստուածը ,
որ այցելութիւն եղաւ , և իր ժո-
ղովուրդին փրկութիւն ըրաւ .
Ու մեզի փրկութեան եղջիւր մը 69
հանեց իր Դաւիթ ծառային տու-
նէն . (Ինչպէս որ առաքեալներուն 70
բերնովը խոստացաւ , որոնք աշ-
խարհի սկիզբէն՝ ի վեր անոր մար-
գարէներն էին .) Փրկութիւն մեր 71
թշնամիներէն , և բոլոր մեզ ա-
տողներուն ձեռքէն . Ողորմու- 72
թիւն ընելու մեր հայրերուն վրայ , և իր սուրբ ուխտը միտք
բերելու , (Ան երդումը որ մեր 73
հօրը Աբրահամին բրաւ ,) մեզի
տալու , Որ մեր թշնամիներուն 74
ձեռքէն ազատուելով՝ առանց
վախի պաշտենք , Սրբու- 75
թիւնով ու արդարութիւնով
անոր առջեւ՝ մեր կեանքը բոլոր
օրերուն մէջ : Եւ դուն ալ մա- 76
նուկ՝ Բարձրեալին մարգարէն պի-
տի կոչուիս . Քանզի որ Տէրոջը
երեսին առջեւէն պիտի երթաս՝
անոր ճամբաները պատրաստե-
լու , Անոր ժողովուրդին գիտու- 77
նեալ իրենց փրկութիւնը՝ իրենց
մեղքերուն թողութիւնովը , Մեր 78
Աստուծոյն գթած ողորմութեա-
նը համար՝ որով ծագող արեգակը
վերէն մեզի այցելութիւն եկաւ ,
խաւարի և մահուան սուերի 79
մէջ նստողներուն լոյս տալու , ոտ-
ներս ուղիղը խաղաղութեան ճամ-
բուն մէջ ցնտկելու :
Եւ տղան կը մեծնար ու կը 80
զօրանար Հոգիով , և անապատ-
ներուն մէջն էր մինչեւ ան օրը՝
որ Քրիստոսը Իսրայէլին երեւցաւ :

ԳԼ . Բ

Ու եղաւ որ ան օրերը Օգոս- 1
տոս կայսրէն հրաման եկաւ՝ որ
բոլոր աշխարհս գրուի : (Ա- 2
ռաջին անգամ եղաւ Կիւրենոսին
Սուրիոյ վրայ կուսակալութեան

3 բրած առնեը։ Եւ ամէնքը կ'երթային աշխարհագիրը մտնելու՝
ամէն մէկը իր քաղաքին մէջ։
4 Յովսէփ ալ Գալիլեայէն Նազարէթի քաղաքէն ելաւ դէպ ի Հրէաստան Դաւիթի քաղաքը՝
որ Բեթլեհեմ կ'ըսուի, (ինչը Դաւիթի տունէն ու ազգատոհմէն
5 ըլլալուն համար,) Հաշտարհագիրը մտնելու Մարիամին հետ
մէկտեղ, որ ան իր նշանածն էր,
6 և յղի էր։ Ու եղաւ որ երբ անոնք հոն էին, անոր ծնանելու
7 օրերը լեցուեցան։ Եւ իր անդրանիկ որդին ծնաւ, ու խանձարուրով փաթթեց, և մանկիկայ մսուրին մէջը պառկեցուց. ինչու որ
իջեւանին մէջ իրենց տեղ չկար։
8 Եւ ան տեղը հովիւներ կային գաշտի մէջ կեցած, գիշերը իրենց
հօտերուն դիշերապահութիւն պահպանելով։
9 Տէրոջ հրեշտակը անոնց վրայ իջաւ, ու Տէրոջը փառքը անոնց բոլորտիքը ճաճկեցաւ, ու խիստ շատ
10 վախցան։ Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց. Մի վախնաք, ինչու որ
ահա կը ձեզի մեծ ուրախութիւն աւետիս կու տամ, որ բոլոր ժողովուրդին պիտի ըլլայ.
11 վասն զի ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւիթի քաղաքին մէջ,
12 որ ինքը Օծեալ Տէրն է։ Եւ ասիկա ձեզի նշան մը ըլլայ. մանուկ մը
պիտի գտնէք խանձարուրով փաթթած, ու մսուրի մէջ պառկած։ Եւ յանկարծ անոր հետ բազմութիւն մը երկնային զօրքերու բազմութիւն մը եղաւ, որոնք գՆստուած կ'օրհնէին ու կ'ըսէին.
14 Երէից բարձրութիւնների մէջ Աստուծոյ փառք, ու երկրի վրայ
խաղաղութիւն, մարդոց մէջ հաճութիւն։ Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները անոնցմէ երկինքը
վերցան, հովիւները իրարու ըսին, Եկէք մինչև Բեթլեհեմ երթանք, ու տեսնենք՝ ինչ իրաւ է
ասիկա եղած բանը, որն որ Տէրը
16 մեզի յայտնեց։ Ու եկան արագութեամբ, և գտան Մարիամը ու
Յովսէփը և մսուրին մէջ պառկած մանուկը։ Ու երբոր տեսան, 17
իմացուցին անոնց խօսքին վրայով, որ ասոր մասնաւորին համար
իրենց ըսուցուեցաւ։ Եւ ամէնքը 18
որ կը լսէին, կը զարմանային անոնց բաներուն վրայ, որ հովիւները իրենց կը ըսուցին։ Բայց Մա- 19
րիամ ասոր ամէն բաները կը պահէր, ու իր սրտին մէջը կը մտածէր։ Եւ հովիւները դարձան, 20
կը փառաւորէին ու կ'օրհնէին գՆստուած անոնց ամէն բաներուն համար՝ որ լսեցին ու տեսան, ինչպէս որ իրենց ըսուցուած էր։
Ու երբոր ութ օրերը լման 21
եղան անդրանիկ ըլլալուն, անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ, որ հրեշտակին կոչուած էր՝ գերբնիկը յօրէ սրտիկին մէջ հղացած։
Ու Մովսէսին օրէնքին համա- 22
ձայն՝ երբոր անոնց մաքրութեան օրերը լմնցան, Երուսաղէմ տանիին զանդիկայ Տէրոջը տանիլը հանելու, (Ինչպէս որ գրուած է 23
Տէրոջը օրէնքին մէջ, Թէ Ամէն արու որ արգանդ կը բանայ, Տէրոջը սուրբ ըսուի։) Ու Տէ- 24
րոջը օրէնքին մէջ ըսուածին պէս՝ զոհ մը տալու զոյգ մը տատրակ կամ ազաւնիի երկու ձագ։
Եւ ահա Երուսաղէմ մէջ 25
մարդ մը կար, որուն անունը Սիմէօն էր. ու ան մարդը արդար ու աստուածավախ էր, և Իսրայէլի մխիթարութիւնը կը սպասէր. ու Սուրբ Հոգին անոր
վրայ էր։ Եւ անոր յայտնուած 26
էր Սուրբ Հոգիէն՝ Թէ մահ պիտի չտեսնէ, մինչև որ Տէրոջը Օծեալը տեսնէ։ Եւ Հոգիով 27
տաճարը եկաւ. ու երբոր ծնողքը բերին Յիսուս մանուկը՝ որ օրէնքին սովորութեանը պէս ա-
նոր վրայ բնէն, Ինքն ալ զանի- 28
կայ իր գիրկը առաւ, և օրհնեց գՆստուած՝ ու ըսաւ. Ալ հիմա 29
իմ Տէր՝ արձակեա քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօսքիդ համեմատ, վասն զի իմ աչքերս 30

31 աւասն քա փրկութիւնէ ։ Որ
բոլոր ժողովուրդներուն ապջիը
32 պատրաստեցիր ։ Լոյս մը հեթա-
նոսները լուսաւորելու ։ և փառք
33 քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ ։ Եւ
Յովսէփ ու անոր մայրը զարմա-
ցած էին ան բաներուն վրայ ։ որ
34 անոր համար կը խօսուէին ։ Ու
Սիմէօն օրհնեց զանոնք ։ և անոր
մօրը Մարիամին ըսաւ ։ Ահա սա
հաստէքը Իսրայէլի մէջ շատ մար-
դոց իյնալուն ու ելլելուն համար ։
ու հակառակութեան նպատակ
35 իր ըլլալու համար կեցած է ։ (Եւ
քա սրտէդ ալ թուր մը պիտի
անցնի ։) որ սատիկով շատ սրտե-
րէն խորհուրդները յայտնուին ։
36 Եւ հոն էր Աննա մարգարէն
փանուէլի աղջիկը Ասերի ցեղէն ։
ասիկայ իր օրերը շատ անցուցած
էր՝ երկանք հետ եօթը տարի կե-
նակցով իր կուսութենէն ժամա-
37 նակին ։ Եւ որ ալ այրի էր գրեթէ
ութսունուչորս տարուան ։ որ
տաճարէն չէր զատուեր ։ հատա
ծոմով և աղօթքով Աստուծոյ
38 ծառայութիւն կ'ընէր գիշեր ու
ցորեկ ։ Եւ ասիկայ նոյն ժամուն
եկաւ ։ ու Տէրոջը գոհութիւն
կու տար ։ ու անոր վրայով կը
խօսէր ան ամենուն ։ որոնք Երու-
սաղէմի մէջ փրկութեան կը սպա-
սէին ։
39 Ու երբոր ամէն բան կատա-
րեցին Տէրոջը օրէնքին համեմատ ։
նորէն Գալիլեա գացին՝ իրենց
40 Նազարէթ քաղաքը ։ Եւ մանուկը
կը մեծնար ու զօրանար հոգիով կը
լեցուէր՝ իմաստութեամբ լեցուած ։
ու Աստուծոյ շնորհքը անոր վրայ
էր ։
41 Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի
զատկի տօնին կերուսաղէմ կ'եր-
42 թային ։ Ու երբոր տասներկու տա-
ուրեկան եղաւ ։ ուղ-
նին սովորութեանը պէս երբոր
43 անոնք Երուսաղէմ էլան ։ Եւ ան
օրերը որ լմնցուցին ու նորէն
հետ գացին ։ Յիսուս մնաւ կը
Երուսաղէմ՝ ետեւ ։ և Յովսէփ ու
44 անոր մայրը չէին գիտեր ։ Հապա
կարծելով թէ անիկայ ճամբորդ-
ներուն հետն է ։ մէկ օրուան
ճամբայ գացին ։ ու կը փնտռէին
զանիկայ իրենց ազգականներուն
և ճանչցուներուն մէջը ։ Ու երբ 45
որ չգտան ։ նորէն Երուսաղէմ
դարձան՝ անիկայ փնտռելու ։
Ու եղաւ որ երեք օրէն ետքը 46
տաճարին մէջը գտան զանիկայ ։
որ վարդապետներուն հետ նըս-
տեր էր ։ անոնց մտիկ կ'ընէր ։ ու
անոնց բան կը հարցնէր ։ Եւ ա- 47
մէն անոր ականջ դնողները կը
զարմանային անոր խմաստու-
թեանը ու պատասխաններուն
վրայ ։ Ու երբոր անոնք անիկայ , 48
տեսան մնացին ։ և անոր մայրը
ըսաւ անոր ։ Որդեակ՝ ինչո՞ւ հա-
մար մեզի այդպէս ըրիր ։ ահա՛
քա հայրդ ու ես խիստ վշտա-
ցած քեզ կը փնտռէինք ։ Եւ ը- 49
սաւ անոնց ։ Չէ՞ ինչո՞ւ կը փընտ-
ռէիք ։ չէի՞ք գիտեր թէ ինծի
պէտք է որ իմ Հօրս տունը ըլ-
լամ ։ Եւ անոնք չհասկըցան ան 50
խօսքը՝ որ իրենց ըսաւ ։ Եւ 51
իջաւ անոնց հետ՝ ու գնաց Նա-
զարէթ ։ և անոնց հնազանդ էր ։
բայց անոր մայրը ան ամէն խօս-
քերը իր սրտին մէջ կը պահէր ։
Եւ Յիսուս կը զարգանար ի- 52
մաստութիւնով ու հասակով ։ և
Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք
գտնելով ։

ԳԼ· Գ

Տիբերիոս կայսրին թագաւո- 1
րութեանը տասնուհինգերորդ
տարին՝ Պոնտացի Պիղատոսին
Հրէաստանի վրայ կուսակալու-
թիւն ըրած տենը ։ ու Հերովդե-
սին՝ Գալիլեացւոց վրայ չորրոր-
դապետութեան տենը ։ և անոր
եղբօրը Փիլիպպոսին՝ Իտուրա-
ացւոց և Տրաքոնացւոց երկրին վրայ
չորրորդապետութեան տենը ։
և Լիսանիայի Աբիլենացւոց վրայ
չորրորդապետութեան տենը ։
Ե՝ Աննայի ու Կայիափայի 2
քահանայապետութեան տենը՝
Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զաքա-

բնակի որդւոյն Յովհաննէսի վասն
5 անապատին մէջ։ Ու անիկայ եւ
կաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը,
եւ ապաշխարութեան մկրտու-
թիւն կը քարոզէր մեղաց թողու-
4 թեան համար. Ինչպէս որ Եսա-
ի մարգարէին խօսքերուն գրու-
քին մէջ գրուած է՝ ըսելով. Ա-
նապատի մէջ կանչողին ձայնը՝
Տէրոջը ճամբան պատրաստեցէք,
5 անոր շաւիղները շիտկեցէք. Ա-
մէն ձոր պիտի լեցուի, եւ ամէն
լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ,
եւ ծուռը պիտի շիտկուի, ու
խորտուբորտ տեղերը հարթ ճամ-
6 բաներ պիտի ըլլան. Եւ ամէն
մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը
պիտի տեսնէ։
7 Ու երբոր մկրտուելու եկող
ժողովուրդներուն բաւ. Լժե-
ռուներ ծնուդներ՝ ով խնայուց ձեզ
գալու բարկութենէն փախ-
8 չիլ։ Ուրեմն ապաշխարութեան
արժանաւոր պտուղներ բերէք,
եւ մի սկսիք ձեր նեղքի դին ը-
սել, թէ Մենք մեզի հայր Ա-
բրահամը ունինք. քանզի կ'ըսեմ
ձեզի, որ Աստուած կարող է
այս քարերէն Աբրահամին որդի-
9 ներ հանելու։ Ալ հիմա կացինը
ծառերուն արմատին քովը կը
դրուի, ուստի ամէն ծառ որ
բարի պտուղ չբերելը, կը կտրուի
10 ու կրակը կը ձգուի։ Եւ ժո-
ղովուրդները կը հարցընէին ի-
րենք ու կ'ըսէին. Ուրեմն ի՞նչ
11 ընենք։ Պատասխան տուաւ ու
բաւ անոնց. Ո՛վ որ երկու հան-
դերձ ունի, թող չունեցողին տայ. եւ ով որ կերակուր
12 ունի, նոյնպէս ընէ։ Մաքսաւորներ ալ եկան մկրտուելու, ու
բսին անոր. Վարդապետ՝ մենք
13 ի՞նչ ընենք։ Ան ալ բաւ անոնց.
Ձեզի հրամայուածէն աւելի բան
14 չպահանջէք։ Զինուորներն ալ
կը հարցընէին անոր՝ ու կ'ըսէին.
Եւ մենք ի՞նչ ընենք. բաւ ա-
նոնց. Մէկը մի՛ հարստահարէք,
եւ չէ՛ոռ մէ վրայ զրպարտութիւն
մի՛ ընէք. ու ձեր թոշակովը
բաւականացէք։

Երբոր ժողովուրդը կը սպա- 15
սէր, եւ ամէնքը իրենց սրտերուն
մէջ կը մտածէին Յովհաննէսին
համար՝ թէ գուցէ նա Քրիս-
տոսը, Յովհաննէս պատաս-
խան տուաւ ու բաւ.
Ես ձեզ ջուրով կը մկրտեմ. բայց 16
ինծմէ աւելի զօրաւորը կու գայ,
որես անոր կօշիկներուն կապե-
րը քակելու արժանի չեմ. անիկայ ձեզ պիտի մկրտէ Հոգւով
Սրբով եւ կրակով. Որուն հեծա- 17
նոցը իր ձեռքն է, եւ իր կալը
պիտի մաքրէ, ու ցորենը իր ամ-
բարը պիտի ժողվէ, եւ յարդը
չմարելու կրակով պիտի այրէ։
Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քարո- 18
զէր ժողովուրդը յորդորելով։
Բայց Հերովդէս չորրորդապե- 19
տը անկէ յանդիմանուելով իր
եղբօրը կնկանը Հերովդիային
համար, եւ բոլոր չարութիւննե-
րուն համար՝ որ Հերովդէս գոր-
ծեց, Ան ամէնուն վրայ ասոնց ալ 20
աւելցուց, որ Յովհաննէսը բան-
տի մէջ դոցեց։
Ու երբոր մկրտուելու բոլոր 21
ժողովուրդը, եւ Յիսուս ալ
մկրտուելով՝ աղօթք կ'ընէր, եր-
կինքը բացուեցաւ. Եւ Սուրբ 22
Հոգին մարմնաւոր երեւոյթով
աղաւնիի պէս անոր վրայ իջաւ,
ու երկինքէն ձայն մը եկաւ՝ որ
կ'ըսէր. Դուն ես իմ սիրելի Որ-
դիս, քեզմէ հաճեցայ։
Եւ ինքը Յիսուս սկսեր էր գրե- 23
թէ երեսուն տարեկան ըլլալ, որ
(ինչպէս կը կարծուեր) ինքը
Յովսեփին որդին էր, որ ան Հե-
լիին, որ ան Մատաթին, Որ ան 24
Ղեւիին, որ ան Մեղքիին, որ
ան Յաննէսին, որ ան Յովսե-
փին. Որ ան Մատաթիային, որ 25
ան Ամոսին, որ ան Նաւումին,
որ ան Եսղիին, որ ան Նանգէին,
Որ ան Մաաթին, որ ան Մա- 26
աթիային, որ ան Սեմէիին, որ
ան Յովսեփին, որ ան Յուդա-
յին, Որ ան Յովհաննային, որ 27
ան Րեսային, որ ան Զօրաբա-

քելին, որ ան Սաղաթիելին, որ
28 ան Նէրիին, Ը որ ան Մէղքիին,
որ ան Ադդիին, որ ան Կոսամ-
մին, որ ան Եղմադադիին, որ
29 ան Իրիին, Ը որ ան Յովսէսին, որ
ան Եղիազարին, որ ան Յոսէ-
փին, որ ան Մաաթաթին, որ ան
30 Ղևիին, Ը որ ան Սիմէօնին, որ
ան Յուդային, որ ան Յովսէ-
փին, որ ան Յոնանանին, որ ան
31 Եղիակիմին, Ը որ ան Մէլեային,
որ ան Մայնանին, որ ան Մա-
ատաթային, որ ան Նաթանին,
32 որ ան Դաւիթին, Ը որ ան Յես-
սէին, որ ան Ովբէդին, որ ան
Բոոսին, որ ան Սալմոնին, որ
33 ան Նաասոնին, Ը որ ան Ամին-
դաբին, որ ան Արամին, որ ան
Եսրոնին, որ ան Փարեսին, որ
34 ան Յուդային, Ը որ ան Յակոբին,
որ ան Իսահակին, որ ան Աբրա-
համին, որ ան Թարայէին, որ ան
35 Նաքովրին, Ը որ ան Սերուգին,
որ ան Ռագաւին, որ ան Փալէ-
կին, որ ան Եբէրին, որ ան Սա-
36 ղային, Ը որ ան Կայնանին, որ ան
Արփաքսադին, որ ան Սեմին,
որ ան Նոյին, որ ան Ղամեքին,
37 Ը որ ան Մաթուսաղային, որ ան
Ենովքին, որ ան Յարեդին, որ
ան Մաղաղիելին, որ ան Կայ-
38 նանին, Ը որ ան Ենոսին, որ ան
Սեթին, որ ան Ադամին, որ ան
Աստուծոյ։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով
լեցուած՝ Յորդանանէն դարձաւ,
ու Հոգիին անապատը տարուե-
2 ցաւ, Եւ քառասուն օր Սատա-
նայէն փորձուեցաւ. ու ան օրե-
րը բան մը չկերաւ. և ան օրերը
լմընցնելէն ետև՝ անօթեցաւ։
3 Ու Սատանան ըսաւ անոր,
Թէ որ Աստուծոյ Որդին ես, ը-
սէատա քարին որ հաց ըլլայ։
4 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ
անոր՝ ու ըսաւ. Գրուած է թէ,
Ո՛չ միայն հացով կ՚ապրի մարդ,
հապա Աստուծոյ ամէն խօս-
քովը։

Եւ Սատանան մէկ բարձր լե- 5
ռը հանելով զանիկայ, աշխարհի
բոլոր թագաւորութիւնները յու-
յուց անոր մէկ վայրկեանի մը
մէջ. Եւ Սատանան ըսաւ անոր, 6
Ա՛ս ամէն իշխանութիւնը ու ա-
նոնց փառքը քեզի պիտի տամ,
ինչու որ ինծի յանձնուած է.
և որու որ ուզեմ՝ կրնամ անիկա
կայ. Ը ետև թէ որ դուն իմ առ- 7
ջեւս երկրպագութիւն ընես,
ամէնը քեզի ըլլայ։ Եւ Յիսուս 8
պատասխան տուաւ անոր՝ ու ը-
սաւ. Գրուած է թէ, Քու Տէր
Աստուծոյդ երկրպագութիւն ը-
նես, ու միայն զանիկայ պաշտես։

Եւ զանիկայ Երուսաղէմ 9
մ՚ածուցանել, ու տաճարին աշտարակին
վրայ կայնեցուց, ու ըսաւ անոր,
Թէ որ դուն Աստուծոյ Որդին
ես, քեզ ասկէ վար ձգէ. Ինչու 10
որ գրուած է թէ, Իր հրեշտակ-
ներուն պիտի պատուիրէ քեզի հա-
մար՝ որ քեզ պահեն. Ու ձեռ- 11
քերնուն վրայ պիտի վերցնեն
քեզ, որ չըլլայ թէ ոտքդ քարի
դարնես։ Եւ Յիսուս պատասխան 12
տուաւ ու ըսաւ անոր, Ըսուած
է թէ՝ Քու Տէր Աստուածդ չը-
փորձես։ Ու երբոր Սատանան 13
ամէն փորձութիւնը կատարեց,
անկէ մը եւս կեցաւ անկէ։

Եւ Յիսուս Հոգիին զօրու- 14
թեամբը Գալիլեա դարձաւ, ու
անոր համբաւը ան գաւառին մէ-
ջէն կողմերը տարածուեցաւ։ Եւ 15
ինքը անոնց ժողովարաններուն
մէջը կը սորվեցնէր, ու ամէնին
կը փառաւորուէր։

Ու եկաւ Նազարէթ, ուր որ 16
ինքը մեծցած էր. և իր սովորու-
թիւնը պէս շաբաթ օրը մտաւ
ժողովարանը, ու ելաւ որ կար-
դայ։ Եւ տուին անոր Եսայի 17
մարգարէին գիրքը. ու երբոր
գիրքը բացաւ, գտաւ ան տեղը՝
ուր որ գրուած էր. Տէրոջը Հո- 18
գին իմ վրաս է. ինչու որ զիս
օծեց ազքատներուն աւետարան
քարոզելու. զիս խրկեց կատրած
սիրտ ունեցողները բժշկելու,

19 Գաբրիէլեան ազատութիւն, և կոչնակեան աւետութիւն քարոզելու, հարստահարութիւն կրողներդ ազատ թողու տալու, Տէրոջը ընդունելի տարին քարոզելու։
20 Եւ գիրքը դոցելով՝ սուսաց սպասաւորին ու նստաւ. և ժողովրդանը եղողնեկեան ամէնը աչքերը
21 նեին անկած անոր կը նայէին։ Եւ սկսաւ անոնց ըսել. Այսօր ա գրուածը կատարուեցաւ ոտ ձեր
22 ականջներդ լսելին։ Եւ ամէնքը անոր վրայ կը վկայէին, ու կը զարմանային անոր բերնեն ելած շնորհալի խօսքերուն վրայ՝ ու կ'ըսեին. Ասիկայ Յովսեփին որդին չէ՞։ Եւ բսաւ անոնց. Իրաւ որ դուք ինձի պիտի ըսէք ա առակը. Բժիշկ՝ քաւ անձդ բժշկէ. ո՛չչափ բաները լսեցինք որ Կափառնայում մէջ եղաւ, հոա
24 ալ ըսէ քաւ քաղաքիդ մէջ։ Եւ բսաւ. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Թէ Մարգարէ մը իր քաղաքին
25 մէջ ընդունելի չէ։ Եւ իրաւ կ'ըսեմ ձեզի. Թէ շատ այրեւ բիներ կային Եղիայեան օրերը Իսրայէլի մէջ, երբոր երկինք ամբի ու վեց ամիս երկիրը գոցուեցաւ, անտանկ որ մեծ սով եղաւ
26 բոլոր երկրին մէջ. Բայց Եղիան անոնցմէ մէկուն չխրկուեցաւ, հապա միայն Սիդոնացւոց Սարեփթա քաղաքին մէջ այրեւ այրի
27 կնոջան մը։ Եւ շատ բորոտներ կային Իսրայէլի մէջ Եղիսե մարգարէին ատենը, ու անոնցմէ մէկը չմաքրուեցաւ, հապա միայն
28 Նաիման Ասորին։ Եւ ժողովարանին մէջ ամէնքն ալ բարկութիւնով լեցուեցան՝ երբոր ա
29 խօսքերը լսեցին. Ու ելան անիկայ քաղաքէն դուրս հանեցին, և տարին զանիկայ մինչև ան լեռանը ծայրը, որուն վրայ իրենց քաղաքը շինուած էր, որ զանիկայ բարձր տեղէն վար ձգեն։
30 Բայց ինքը անոնց մէջէն անցաւ գնաց։
31 Եւ իջաւ Գալիլեայի Կափառնայում քաղաքը, ու շաբաթ օրը
32 կը սորվեցընէր անոնց։ Եւ կը զարմանային անոր վարդապետութեանը վրայ, ինչու որ իշխանութիւնով էր անոր խօսքը։
33 Եւ ժողովարանին մէջ մարդ մը կար, որ պիղծ դեւի ոգի ունէր, ան
34 ձայնով մը աղաղակեց՝ Ըսելով. Թողու տուր, դուն մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս Յիսուս Նազարեցի. միթէ մեզ կորընչցընելու եկար. գիտեմ քեզ ով ես, Աստուծոյ Սուրբը։ Եւ Յիսուս սաստկացուց
35 անոր՝ ըսելով. Պապանձէ՛ ու էլ ատկէ. ու դեւը զանիկայ ներսէն գետնատուին մէջտեղը գետինը զարկաւ, և ելաւ անկէ, ու վնաս մը չտուաւ անոր։ Եւ զարմանք
36 եկաւ ամենուն վրայ. և իրարու հետ կը խօսէին ու կ'ըսէին. Ա՛ի՞նչ խօսք է, որ իշխանութեամբ և զօրութեամբ կը հրամայէ պիղծ ոգիներուն, ու կ'ելլեն։
37 Եւ անոր համբաւը տարածուեցաւ շրջակայ գաւառին ամէն տեղերը։
38 Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմոնին տունը մտաւ։ Սիմոնին ո
39 քանչն ալ սաստիկ ջերմով կը տանջուէր, ու անոր համար աղաչեցին իրեն։ Եւ Յիսուս անոր
40 վրայ կանգնելով՝ սաստեց ջերմին, որ թողուց զանիկայ. և շուտ մը եղաւ, ու անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր։
41 Եւ արեւը մտնելը մեռած տուներ՝ ամէն անոնք որ ունէին տարակ տարակ ցաւերով հիւանդներ, իրեն բերին զանոնք. ինքն ալ անոնցմէ ամէն մէկուն վրայ ձեռք դնելով բժշկեց զանոնք։ Դեւեր
42 ալ կ'ելլէին շատերէն, կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին. Թէ Դուն ես Քրիստոս Աստուծոյ Որդին. և ինքը կը սաստէր՝ ու թող չէր տար անոնց որ խօսին, ինչու որ գիտէին Թէ ինքը Քրիստոսն է։
43 Ու երբոր լոյս եղաւ, ելաւ ու գնաց անապատատեղ մը, և ժողովուրդները կը փնտռտէին զանիկայ. հասան մինչև անոր, ու կը ամրացնէին զանիկայ որ իրենցմէ

չերթայ, բայց անիկայ ըսաւ ա-
44 նոնց. Պէտք է ինծի՝ որ ուրիշ
քաղաքներու ալ Աստուծոյ Թա-
գաւորութիւնը քարոզեմ, քանի
ա՛ս բանիս համար խրկուած եմ։
45 Ու Գալիլեայի ժողովարաններուն
մէջ կը քարոզէր։

ԳԼ. Ե

1 Ու եղաւ որ երբ ժողովուրդը
անոր բերբերակը դիզուեցաւ՝ Աս-
տուծոյ խօսքը լսելու համար,
ինքն ալ Գեննեսարեթի ծովակին
2 քովը կեցեր էր։ Ու տեսաւ երկու
նաւակ՝ որ ծովակին քովը
կեցեր էին, և ձկնորսները անոնց
մէկէն ելած՝ ուռկանները կը
3 լուային։ Ինքը անոնց նաւերուն
մէկուն մէջը մտաւ՝ որ Սիմոնինն
էր, և աղաչեց անոր՝ որ քիչ մը
ցամաքէն ծովուն մէջը տանի. և
նստելով՝ նաւուն մէջէն ժողո-
վուրդներուն կը սորվեցնէր։
4 Ու երբոր խօսելէն դադրեցաւ,
ըսաւ Սիմոնին. Աւազ տար
նաւը դէպ՚ի խորութիւնը, և ուռ-
կանները ձգեցէք ձուկ որսալու։
5 Եւ Սիմոն պատասխան տալով
ըսաւ անոր. Վարդապետ՝ բոլոր
գիշերս աշխատեցանք, ու բան
մը չբռնեցինք. բայց քու խօսքիդ
6 համար ուռկանը ձգեմ։ Ու երբ
որ ա՛ս ըրին, խիստ շատ ձուկեր
ժողվեցին մէջը, ու իրենց ուռ-
7 կանը կը պատռտէր։ Եւ աչք կ՚ը-
նեն մեկալ նաւուն մէջ եղող ի-
րենց ընկերներուն՝ որ գան օգնեն
իրենց. և եկան, ու երկու նաւերն
ալ լեցուցին, մինչև որ ընկղմե-
8 լու մօտ էին։ Սիմոն Պետրոս երբ
որ տեսաւ, Յիսուսի ծունկերուն
իյնալով՝ ըսաւ. Տէր՝ իմ քովէս
մեկդի գնա, ինչու որ ես մեղա-
9 ւոր մարդ մըն եմ։ Վասն զի ապ-
շութիւնը պատեց անիկայ և ա-
նոնք հետը եղող ամէնը, ան իրենց
բռնած ձուկերուն որսին համար,
10 Նոյնպէս ալ Զեբեդեոսին որդիքը
Յակոբոսը և Յովհաննէսը, որոնք
Սիմոնին ընկերներն էին, ու Յի-
սուս ըսաւ Սիմոնին. Մի վախ-
նար, ասկէ ետև մարդոց որսորդ
պիտի ըլլաս։ Եւ նաւերը ցամաքը 11
հանելով՝ ամէն բան թողուցին,
ու անոր ետևէն գացին։

Ու եղաւ որ երբ ինքը քա- 12
ղաքի մը մէջ էր, ահա մէկ մարդ
մը բորոտութիւնով լեցուն՝ երբ
որ Յիսուսը տեսաւ, երեսի վրայ
իյնալով աղաչեց անոր՝ ու ըսաւ.
Տէր՝ թէ որ ուզես, կրնաս զիս
մաքրել։ Եւ Յիսուս իր ձեռքը 13
երկնցընելով՝ դպաւ անոր, ու
ըսաւ. Կ՚ուզեմ՝ մաքրուէ. և
շուտ մը բորոտութիւնը անկէ
գնաց։ Ու ինքը պատուիրեց անոր 14
որ մէկուն մը չըսէ, հապա ըսաւ.
Գնա քեզ քահանային ցուցուր,
և Մովսէսին պատուիրածին պէս
քու մաքրուելուդ ընծան տուր՝
անոնց վկայութիւն ըլլալու հա-
մար։ Եւ անոր վրայով խօսքը 15
աւելի կը տարածուէր, ու շատ
ժողովուրդներ կը ժողվուէին մը-
ռայլ ընելու, և անոնք իրենց հի-
ւանդութիւններէն բժշկուելու.
Ու ինքը անապատ տեղեր կը 16
քաշուէր, և աղօթք կ՚ընէր։

Ու եղաւ որ մէկ օր մը ինքը 17
կը սորվեցնէր, ու փարիսեցիներ
և օրինաց վարդապետներ նստած
էին, որոնք Գալիլեայի ու Հրէաս-
տանի ու Երուսաղէմի բոլոր գիւ-
ղաքաղաքներէն ժողված էին,
ու Տէրոջը զօրութիւնը ներկայ
էր անոնք բժշկելու։ Եւ ահա 18
տղի մը մարդիկ՝ մէկ անդամալոյծ
մարդ մը մահիճովը բերին, և
ներս կը փնտռէին թէ ինչպէս
զանիկայ ներս խօսքին, ու դնեն
անոր առջևը. Ու երբոր բազմու- 19
թիւնէն ճամբայ չեղին գտնել՝ որ
անկէ ներս խօսքին անիկայ, տա-
նիքին վրայ ելան, և զանիկայ
կղմինտրներուն մէջէն մահիճովը
մէջտեղը Յիսուսին առջևը իջե-
ցուցին։ Եւ անիկայ տեսնելով 20
անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր.
Ա՛վ մարդ՝ քու մեղքերդ քեզի
ներուած են։ Եւ դպիրներն ու 21
փարիսեցիները սկսան խորհիլ՝ ու
ըսել. Ո՞վ է ասիկայ, որ հայհո-

յանխնելը կը խօսի, ամէն կրնայ
մեղայ թողութիւն տալ, բայց
22 միայն Աստուած։ Եւ Յիսուս ի
մանալով անոնց խորհուրդները՝
պատասխան տուաւ ու ըսաւ
անոնց. Սրտերնուդ մէջ ինչ կը
23 խորհիք։ Ո՞րը աւելի դիւրին է.
Քա՛ւ մեղքերդ քեզի ներուած են
ըսելը, թէ Ելլէ ու քալէ ըսելը։
24 Բայց որպէս զի գիտնաք՝ թէ
Որդին մարդոյ իշխանութիւն ու-
նի երկրի վրայ մեղքերու թո-
ղութիւն տալու, (ըսաւ անդա-
մալեցին,) քեզի կ'ըսեմ, Ելլէր
մահիճդ առ՝ ու տունդ գնա։
25 Ան ալ իսկոյն անոնց առջեւը ե-
լաւ, ու վրան առաւ՝ ինչ բանի
վրայ որ պառկած էր, և գնաց
իր տունը, ու Աստուծոյ փառք
26 կու տար։ Եւ ամէնքը սաստած
մնացին, ու Աստուծոյ փառք
կու տային, և վախով լեցուած՝
կ'ըսէին, Թէ Այսօր նպաստաւոր
բաներ տեսանք։
27 Եւ ա՛ռ բաներէն ետեւ ելաւ
անդէ, ու տեսաւ մէկ մաքսաւոր
մը՝ որուն անունը Ղեւի էր, որ
մաքս ընդունելու տեղը նստած
էր, ու ըսաւ անոր. Եկուր ե-
28 կու։ Ան ալ թողուց ամէնը և
29 ելաւ գնաց անոր ետեւէն։ Ու
Ղեւի անոր մեծ կոչունք մը ըրաւ
իր տունը մէջ. և շատ բազմու-
թիւն կար մաքսաւորներու և ու-
րիշներու՝ որ անոնց հետ սեղան
30 նստած էին։ Եւ անոնց դպիրները
ու փարիսեցիները արտունչ կ'ը-
նէին անոր աշակերտներուն ու
կ'ըսէին. Ինչու համար մաքսա-
ւորներու և մեղաւորներու
31 հետ կ'ուտէք ու կը խմէք։ Եւ
Յիսուս պատասխան տալով՝ ը-
սաւ անոնց. Առողջներուն բժիշկ
պէտք չէ, հապա հիւանդնե-
32 րուն. Ես արդարները կանչելու
չեկայ, հապա մեղաւորները ա-
պաշխարութեան։
33 Անոնք ալ ըսին անոր. Ինչու
Յովհաննէսին աշակերտները շատ
անգամ ծոմ կը պահեն, և ա-
ղօթքներ կ'ընեն, նոյնպէս ալ
փարիսեցւոց աշակերտները. և քա-
կինները կ'ուտեն ու կը խմեն։
34 Անիկա ալ ըսաւ անոնց. Կրնաք
հարսնիքին տղոցը ծոմ պահել
տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետ
35 է։ Բայց օրեր պիտի գան՝ որ
երբ փեսան իրենցմէ վերցուի,
հապա ան օրերը ծոմ պիտի պա-
հեն։ Առակ մըն ալ ըսաւ անոնց,
36 Թէ Մէկը չգիգեր նոր լաթի կտոր
հին հանդերձի վրայ. եթէ ոչ՝
ան նորը պատռուածք ալ կ'ընէ,
ու հինցածին հետ ալ չհիասանիր
ան նոր լաթին եղած կտորը։ Եւ
37 մէկը նոր գինին հին սափորու-
մէջ չդնէր. եթէ ոչ՝ նոր գինին
հին սափորը կը պատռէ, ինքը
կը թափի, ու սափորը կը կորչի-
նի. Հապա նոր գինին նոր սա-
38 փորու մէջ դնելու է, ու երկուքն
ալ կը պահուին։ Եւ մէկը հին
39 գինին խմելէն ետեւ՝ անմիջապէս
նորը չուզեր. քանզի կ'ըսէ Թէ՝
Հինը աւելի ախորժելի է։

ԳԼ. Զ

1 Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին
շաբաթ օրը՝ ինքը ցորենի հասկեր
կ'անցնէր, և իր աշակերտ-
ները ցորենի հասկեր փրցնելով՝
ձեռքերնուն մէջ կը շփին՝ ու
2 կ'ուտէին։ Ու փարիսեցիներէն
ոմանք ըսին անոնց. Ա՛ի՞նչ բան
կ'ընէք, որ արժան չէ ընել շա-
բաթ օրը։ Եւ Յիսուս պատաս-
3 խան տալով անոնց ըսաւ. Չէք
կարդացեր գուք Դաւիթին ը-
րածը, երբոր անօթեցաւ ինքը՝
և անոնք որ իր հետ էին. Ինչ-
4 պէս անիկա Աստուծոյ տունը մը-
տաւ, և առաջաւորութեան հա-
ցերը առաւ ու կերաւ, և տուաւ
անոնց ալ՝ որ իր հետ էին, որ
ճիշդ չէ օրինաւոր չէ ուտել,
բայց միայն քահանաներուն։ Եւ
5 ըսաւ անոնց. Որդին մարդոյ շա-
բաթին ալ տէրն է։
6 Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր
մըն ալ ինքը ժողովարանը մտաւ՝
ու կը սորվեցնէր. և հոն մարդ
մը կար, որուն աջ ձեռքը չորցած

էր։ Եւ դպիրնեըը ու փարիսեցի-
նեըը անոր կը սպասէին՝ որ շա-
բաթի օրը զանիկայ բժշկէ, որ-
պէս զի ամբաստանելի եան ա-
նիկ գանեն անոր դէմ։ Իսկ ինքը
գիտնալով անոնց խորհուրդնեըը,
ըսաւ ան մարդուն՝ որուն ձեռքը
չորցած էր. Ելիր՝ մէջտեղը կայնէ.
ան ալ ելաւ կայնեցաւ։ Ան ատ-
նիկ Յիսուս ըսաւ անոնց. Ձեզի
հարցնեմ՝ Շաբաթի օրը
ի՞նչ արժան է, բարիք ընել, թէ
չարիք ընել. հոգի մը ապրեցը-
նել, թէ մեռցընել։ Եւ շուրջը
նայելով ամենուն վրայ՝ նայելով՝ ը-
սաւ անոր. Ձեռքդ երկնցուր.
ան ալ այնպէս բրաւ. ու անոր
ձեռքը ողջացաւ միկողմն պէս։
Եւ անոնք կատաղութեամբ լե-
ցուեցան, ու իրարու հետ կը խո-
սէին թէ ինչ ընեն Յիսուսին։
Եւ եղաւ որ ան օրերը լեռը
ելաւ աղօթք ընելու, ու բոլոր
գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելով
անցուց։ Եւ երբոր առաւօտ եղաւ,
կանչեց իր աշակերտներըը, ու
անոնցմէ տասներկուսը ընտ-
րեց, որոնք առաքեալ ալ ա-
նուանեց. Սիմոնը որն որ Պետրոս
ալ անուանեց և անոր եղբայրը
Անդրեասը, Յակոբոսը ու Յով-
հաննէսը, Փիլիպպոսը և Բարթո-
ղիմէոսը, Մատթէոսը և Թովմա-
սը, Ալփեոսեան Յակոբոսը և
Նախանձայոյզ ըսուած Սիմոնը,
Յակոբոսին եղբօրորը Յուդան և
Իսկարիովտացի Յուդան՝ որ և
մատնիչ եղաւ։ Եւ անոնց հետ իջ-
նելով՝ մէկ տափարակ տեղ մը կայ-
նեցաւ. նաև իր աշակերտներուն
ժողովը՝ ու մեծ բազմութիւն մը
ժողովրդնեըուն բոլոր Հրէաս-
տանէն ու Երուսաղէմէն, և Տիւ-
րոսի ու Սիդոնի ծովեզերքէն.
Որոնք եկան անոր խօսքերը մարիկ
ընելու, ու իրենց հիւանդու-
թիւններէն բժշկուելու. և պիղծ
ոգիներէն նեղուածներն կազնեըն
ալ ելան, ու կը բժշկուէին։ Եւ
բոլոր ժողովրդը կ'ուզէր իրեն
դպչիլ. ինչու որ զօրութիւն
կ'ելլէր իրմէն, ու ամենը կը
բժշկէր։
Եւ ինքը իր աշքերը դէպ՝ ի
իր աշակերտներուն վերցուց՝ ու
ըսաւ. Երանի՝ Հէնէ աղքատնե-
րուդ, ինչու որ ձերն է Աստու-
ծոյ թագաւորութիւնը։ Երանի՝
Հէնէ՝ որ հիմա անօթի էք, ինչու
որ պիտի կշտանաք. երանի՝ Հէնէ՝
որ հիմա կու լաք, ինչու որ պիտի
խնդաք։ Երանի է ձեզի՝ երբոր
մարդիկ ձեզ ատեն, ու երբոր
ձեզ իրենց ընկերութենէն մերժեն
ու նախատեն, և ձեր վրայով
գէշ անուն հանեն Որդւոյ մարդ-
ոյ պատճառովը։ Ուրախ եղէք
գուք ան օրը՝ ու ցնծացէք, որ
ահա ձեր վարձքը շատ է երկնի-
քը. վասն զի իրենց հայրերը
այդպէս կ'ընէին մարգարէնե-
րուն։ Բայց վայ ձեզի հարուստ-
ներուդ, ինչու որ ձեր մխիթա-
րութիւնը առած էք։ Վայ ձեզի՝
որ կուշտ էք, ինչու որ պիտի
անօթենաք. վայ ձեզի որ հիմա
կը ծիծաղիք, ինչու որ սուգ պի-
տի ընէք ու լաք։ Վայ ձեզի՝ երբ
որ մարդիկ ձեր վրայով աղէկ խօ-
սին, ինչու որ իրենց հայրերը
այդպէս կ'ընէին սուտ մարգա-
բէներուն։
Բայց կ'ըսեմ ձեզի՝ որ մտիկ
կ'ընէք. Սիրեցէք ձեր թշնամինե-
րը. ձեզ առատնեըուն բարի ըրէք.
Ձեզ անիծողներըը օրհնեցէք, ձե-
զի նեղութիւն տուողներուն հա-
մար աղօթք ըրէք։ Ան որ քու մէկ
ծնօտիդ կը զարնէ, մէկալն ալ
մօտեցուր անոր. և ան որ քու
վերարկուդ քեզմէ կը հանէ, մի՛
արգիլեր անկէ շապիկդ ալ։ Ան
ամենուն որ քեզմէ կ'ուզէ՝ տուր,
ու քու բաներդ առնողէն ղանդա-
մի պահանջեր։ Եւ ինչպէս կ'ու-
զէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, գուք
ալ անոնց անանկ ըրէք։ Եւ թէ
որ գուք ձեզ սիրողներըը սիրէք՝
ի՞նչ շնորհք կ'ունենաք. ինչու որ
մեղաւորներն ալ կը սիրեն զիրենք
սիրողներըը։ Եւ թէ որ գուք ձեզի
բարի ընողներուն բարի ընէք՝

ինչ հնարէ կ՚առնենաք, ինչու որ
մեզառաւներն ալ նոյն բանը կ՚ը-
54 նեն։ Եւ ձէկ որ անանկ մարդիկ-
նեբաւ փախ տաք՝ պտնցմէ յայտ
առնիք առնելու, ի՞նչ հնարէ կ՚առ-
նենաք, ինչու որ մեզառաւներն
ալ մեզառաւներաւն փախ կուտան, որ նոյն չափովը եա առ-
55 նեն։ Հապա սիրելիք դուք ձեր
թշնամիները, ու բարի ըրէք,
և փախ առէք առանց փախա-
բելնի մը ապառնալու, և ձեր վարձ-
քը շատ պիտի ըլլայ, ու Բարձ-
րեալին որդիքը պիտի ըլլաք, ին-
չու որ անիկայ բարերար է ապ-
56 երախտաներաւն ու չարերաւն։ Ո-
րեմն գթած եղէք՝ ինչպէս որ ձեր
57 Հայրն ալ գթած է։ Մի դատէք,
ու պիտի չդատուիք, մի դատա-
պարտէք, ու պիտի չդատապար-
տուիք, ներեցէք, ու ձեզի պիտի
58 ներեսի։ Տուէք՝ ու ձեզի պիտի
տրուի, ապէկ չափով՝ կոխուած՝
ցնցուած՝ լեփլեցուն պիտի տրուի
ձեր գոգը, քանդի ան չափովը՝
որով դուք կը չափէք, ձեզի պի-
տի չափուի։
59 Ըսաւ ալ նէ առաջ անոնց,
Միեմնիկ կուրը կուրին կրնայ առաջ
նորդաւիներ ընել, չէ՞ որ երկուքն ալ փոսը պիտի իյնան։
60 Աշակերտը իր վարդապետէն
մեծ չէ, բայց ամէն կատարեալ
պէս վարժուածը իր վարդապե-
տին պէս կ՚ըլլայ։
61 Եւ ինչու քու եղբօրդ աչքին
մէջի շիւղը կը տեսնես, ու քու
աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր։
62 Կամ ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու
եղբօրդ, Ե՛ղբայր, թող տուր որ
աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ, և
դուն քու աչքիդ մէջի գերանը
չես տեսներ, կեղծաւոր, առաջ
քու աչքիդ գերանը հանէ, ու
ետքը պիտի նայիս քու եղբօրդ
63 աչքին մէջի շիւղը հանելու։ Ին-
չու որ չկայ բարի ծառ մը՝ որ
չար պտուղ բերէ, ոչ ալ չար
ծառ մը՝ որ բարի պտուղ բերէ։
64 Վասն զի ամէն ծառ իր պտուղէն
կը ճանչցուի, ինչու որ փուշերէն
թուզ չեն քաղեր, ու մորենիէն
խաղող չեն ժողվեր։ Բարի մարդը 45
իր սրտին բարի գանձէն բարու-
թիւն կը բղխեր, և չար մարդը
իր սրտին չար գանձէն չարութիւն
կը բղխեր, ինչու որ իր բերանը
սրտին առատութենէն կը խօսի։
Եւ ինչու ինձ Տէր Տէր՝ կը կո- 46
չէք, ու ըսած բաներս չէք կա-
տարեր։ Ան ամէնը որ ինծի կու- 47
գայ՝ և իմ խօսքերս կը լսէ՝ ու
անոնք կը կատարէ, ձեզի ցուցը-
նեմ թէ որու կը նմանի։ Անիկ- 48
կայ տուն շինող մարդու մը կը
նմանի, որ փորեց ու խորունկ
ցուց, ու հիմը վէմի վրայ դրաւ,
և ջրերուն յորդած ատեն՝ գե-
տը զարկաւ անոր տունը, ու չկրցաւ
զանիկայ շարժել, ինչու որ վէմի
վրայ հաստատուած էր։ Բայց 49
ան որ ինծի խօսքերս կը լսէ՝ ու չկա-
տարեր, կը նմանի անոր մարդուն՝
որ հողի վրայ առանց հիմի տուն
կը շինէ, որուն գետը զարկաւ,
և շատ մը փլաւ, ու ան տունը
կործանումը մեծ էր։

ԳԼ. Է

Ա Երբոր իր բոլոր խօսքերը 1
ժողովուրդին ականջ նեբաւն խո-
սէը լմընցուց, մտաւ Կափառ-
նայում։ Եւ հարեւրապետի մը 2
ծառայ ծանր հիւանդացած՝ մօտ
էր մեռնելու, որ սիրելի էր ա-
նոր։ Երբոր Յիսուսի վրայով լը- 3
սաց, Հրեաներէն ոմանք մը ծերեր
խրկեցուց, ազատէց անոր որ գայ
իր ծառան ապրեցնէ։ Անոնք 4
ալ եկան Յիսուսին և ջանային
ձանիք կ՚ազաչէին անոր՝ ու կ՚ը-
սէին, Թէ Անիկայ արժանի է
որուն ատ ընորհը պիտի ընես,
Ինչու որ մեր ազգը կը սիրէ, ու 5
ժողովարանը անիկայ շինեց մեզի։
Եւ Յիսուս անոնց հետ գնաց, 6
երբոր առունէն շատ հեռու չէր,
հարեւրապետը խրկեց անոր ո-
ՀԱ ՆՔ բարեկամներ, ու ըսաւ ա-
նոր, Տէր՝ մի յոգնիր, ինչու որ
ես արժանի չեմ որ դուն իմ տա-
կիս տակը մտնես։ Անոր հա- 7

մար էս ինքզինքս ալ արժանի
չսեպեցի քեզի գալս. հապա
խօսքով ղրկեմ, և իմ ծա-
8 ռաս պիտի բժշկուի. ինչու որ
ես ալ իշխանութեան տակ դրու-
ած մարդ մըն եմ, ու իմ հրա-
մանիս տակը զինուորներ ունիմ.
և ասոր կ'ըսեմ՝ Գնա՛, ու կ'եր-
թայ. և մեկալին ԹԷ Եկո՛ւր, ու
կու գայ, և ծառայիս ԹԷ Ա-
9 րա՛ր բանը ըսի, ու կ'ընէ: Յիսուս ա՛ս
բանիս ըսելով՝ զարմացաւ անոր
վրայ. և իր հետևէն գացող ժո-
ղովուրդին դարձաւ ու ըսաւ.
Ձեզի կ'ըսեմ, որ Իսրայէլի մէջ
10 անգամ էս այսչափ հաւատք չե-
գայ: Ու պատգամաւորները
նորէն տուն դարձան, և հիւանդ
ծառան առողջացած գտան:
11 Ու ետքը որ հետևեալ օրը
քաղաք մը կ'երթար, որուն ա-
նունը Նային էր. և անոր հետը
կ'երթային իր աշակերտներէն
շատերը, ու մեծ բազմութիւն:
12 Ու երբոր քաղաքին դրանը մո-
տեցաւ, ահա մեռելմը դուրս
կը հանէին, իր մօրը մէկ հա-
տիկ տղան. և անիկայ սրբևարի
էր, ու քաղաքին շատ ժողովուր-
13 դը անոր հետն էր: Եւ Տէրը ա-
նիկայ տեսնելով՝ խղճայ անոր
վրայ, ու ըսաւ անոր. Մի լար:
14 Եւ մօտենալով դագաղին դպաւ,
ու տանողները կանգ առին. և
ըսաւ. Ո՛վ պատանի՛ քեզի կ'ը-
15 սեմ՝ Ելի՛ր: Ու մեռելը ելաւ
նստաւ, և սկսաւ խօսիլ. ու
16 տուաւ զանիկայ իր մօրը: Եւ ա-
մէնքն ալ վախով բռնուեցան. ու
գՔաստած կը փառաւորէին ը-
սելով, ԹԷ Մեծ մարգարէ մը ե-
լեր է մեր մէջը. և ԹԷ՝ Աստուած
իր ժողովուրդին այցելութիւն ը-
17 ըաւ: Եւ ասոր ձայնը իր վրայով
բոլոր Հրէաստան ելաւ, ու բո-
լոր շրջակայ տեղերուն:
18 Եւ Յովհաննէսին պատմեցին
իր աշակերտները ասոնք ամէն բան-
19 րան վրայով: Յովհաննէս ալ իր
աշակերտներէն երկուքը իրեն
կանչեց, և ղրկեց Յիսուսին
իսկի՛ ըսելով. Դուն ա՛ն ես՝ որ
գալու էիր, թէ ուրիշն մը սպա-
սենք: Եւ անոնք մարդիկը եկան ա- 20
նոր ու ըսին. Յովհաննէս մկրտիչը
մեզ իսկի՛ քեզի, ու կ'ը-
սէ. Դուն ա՛ն ես՝ որ գալու էիր,
թէ ուրիշն մը սպասենք: Եւ նոյն 21
ժամուն շատերը բժշկեց էրէնց
հիւանդութիւններէն ու հար-
ուածներէն և չար ոգիներէն,
ու շատ կոյրերու աչուըները
շնորհեց: Եւ Յիսուս պատաս- 22
խան տալով՝ անոնց ըսաւ. Գա-
ցէ՛ք Յովհաննէսին պատմեցէ՛ք
ինչ որ աչուընիդ ու լսեցիք. որ կոյ-
րերը կը տեսնեն, կաղերը կը քա-
լեն. բորոտները կը մաքրուին,
խուլերը կը լսեն, մեռելները յա-
րութիւն կ'առնեն, աղքատնե-
րուն աւետարան կը քարոզուի. Եւ 23
երանի՛ անոր, որ իմ վրայիս չը-
գայթակղիր:
Ու երբոր Յովհաննէսին իսկած 24
մարդիկը գացին, Յիսուս սկսաւ
ժողովուրդներուն ըսել Յովհան-
նէսին համար. Ի՞նչ տեսնելու
ելաք անապատին մէջ. եղէգ մը
հովին շարժուած: Հապա ի՞նչ 25
տեսնելու ելաք. փափուկ հան-
դերձներ հագած մարդ մը. ահա՛
անոնք որ փառաւոր հագուստ-
ներու ու փափկութեան մէջ են,
թագաւորական պալատներ են:
Հապա ի՞նչ տեսնելու ելաք. 26
մարգարէ՞. այո՛ կ'ըսեմ ձեզի,
մարգարէէ մըն ալ աւելի: Ին- 27
չու որ ասիկայ է՝ որուն համար
գրուած է. Ահա՛ ես իմ դեսպա-
նս կը խրկեմ քու երեսիդ առ-
ջևէն, որ քու ճամբադ պիտի
պատրաստէ քու առջևդ: Քանի 28
մը կ'ըսեմ ձեզի. Կնկիներէն ծը-
նածներուն մէջը Յովհաննէս մը-
կրտիչէն մեծ մարգարէ չկայ.
սակայն Աստուծոյ թագաւորու-
թեանը մէջ պիտի պզտիկը անկէ
մեծ է:
Եւ բոլոր ժողովուրդը ու 29
մաքսաւորները երբոր լսեցին, ար-
դարացուցին գԱստուած, որ Յով-
հաննէսին մկրտութիւնովը մկրտ-

30 առեալան։ Բայց փարիսեցիները և օրինահանները իրենց անձին դէմ Աստուծոյ խորհուրդը անարգեցին, որ անկէ չմկրտուեցան։
31 Ուստի որո՞ւ նմանցընեմ ես այդ ազգին մարդիկը, և որո՞ւ կը նմանին։
32 Կը նմանին տղոց, որ շուկաները նստելով՝ իրարու կը կանչեն, ու կ՚ըսեն. Փող հնչեցուցինք ձեզի ու չպարեցաք, ողբ կարդացինք ձեզի ու չլացիք։
33 Վասն զի Յովհաննէս մկրտիչը եկաւ, ո՛չ հաց կ՚ուտէր և ո՛չ գինի կը խմէր, ու կ՚ըսէք. Դեւ կայ
34 անոր մէջը։ Մարդոյն Որդին եկաւ՝ կ՚ուտէ ու կը խմէ, և կ՚ըսէք. Ահա ուտող և արբեցող մարդ մը մաքսաւորներուն ու մեղաւորներուն բարեկամ. Եւ իմաստութիւնը արդարացաւ իր բոլոր աղօցմէն։
36 Փարիսեցիներէն մէկը կ՚աղաչէր անոր՝ որ իր հետը հաց ուտէ. ան ալ փարիսեցիին տունը մտաւ՝
37 ու սեղան նստաւ։ Եւ ահա քաղաքին մէջ մեղաւոր կին մը կար. երբոր իմացաւ թէ անիկայ փարիսեցիին տունը սեղան նստեր է, մկ շիշ մը անուշահոտ եղ
38 բերաւ. Ու ետևի կողմէն անոր ոտքերուն քովը կեցեր՝ կու լար, և արցունքովը սկսաւ անոր ոտքերը թրջել, ու իր գլխուն մազերովը կը սրբէր, և կը համբուրէր անոր ոտքերը, ու եղով
39 կ՚օծէր։ Ու երբոր տեսաւ փարիսեցին՝ որ զանիկայ հրաւիրեր էր, կ՚ըսէր իր մտքին մէջ. Եթէ անիկայ թէ որ մարգարէ ըլլար, պիտի գիտնար թէ ո՛վ և ինչպէս կին է իրեն դպչողը. ինչու որ
40 մեղաւոր է։ Եւ Յիսուս պատասխանելով ըսաւ անոր. Սիմո՛ն, քեզի բան մը ունիմ ըսելու. ան ալ ըսաւ. Ուսո՛ւցիչ, ըսէ՝ խնդրեմ.
41 պէտ. Երկու պարտականն ունէր. մէկը հինգ հարիւր դահեկան պարտք ունէր, ու մէկալը՝ յիսուն։
42 Եւ որովհետև հատուցանելու իշխանութիւն չունէին, երկուքին ալ շնորհեց. հիմա ըսէ՛, Անոնցմէ ո՞ր աւելի պիտի սիրէ զանիկայ։ Պատասխանելով Սիմոն ըսաւ. Կարծեմ թէ որուն որ շատ շնորհեց. ան ալ ըսաւ անոր. Ուղիղ դատեցիր։ Ու դառնալով դէպ՚ի այն կինը՝ ըսաւ Սիմոնին. Կը տեսնե՞ս այս կինը. Ես քու տունդ մտայ, դուն ոտքերուս ջուր չտուիր. բայց անիկայ իր արցունքովը ոտքերս թրջեց, և իր մազերովը սրբեց։ Դուն ինծի համբոյր մը չտուիր. բայց ասիկայ հոս մտնելէս՝ ի վեր ոտքերս համբուրելէն չդադարեցաւ։ Դուն իմ գլուխս ձէթով չօծեցիր. բայց ասիկայ իմ ոտքերս անուշահոտ եղով օծեց։ Ասոր համար կ՚ըսեմ քեզի. Ներուած են անոր շատ մեղքերը, ինչու որ շատ սիրեց. բայց որուն որ քիչ կը ներուի, անիկայ քիչ կը սիրէ։ Ու ըսաւ անոր. Քու մեղքերդ ներուած են։ Եւ անոր հետ սեղան նստողները սկսան իրենց մէջը ըսել. Ո՞վ է ասիկայ որ մեղայ թողութիւն ալ կու տայ։ Եւ ինքը ըսաւ կնոջը. Քու հաւատքդ քեզ փրկեց, գնա՛ խաղաղութեամբ։

ԳԼ. Ը

1 Ու եղաւ որ անկէ ետև ալ ինքը քաղաքէ քաղաք ու գիւղէ գիւղ պտըտելով կը քարոզէր, և Աստուծոյ թագաւորութիւնը կ՚աւետարանէր. ու տասներկուքը իր հետն էր. Ետև քանի մը կին
2 ներկներ որ չար ոգիներէ ու հիւանդութիւններէ բժշկուեր էին. Մարիամ՝ որ Մագդալենացի կ՚ըսուէր, ասկից որ եօթը դեւ ելեր էր. Եւ Յովհաննա՝ Հերովդեսին
3 տանը վերակացուին Քուզային կինը, ու Շուշան, և շատ ուրիշներ, որոնք իրենց ստացուածքովը անոր ծառայութիւն կ՚ընէին։
4 Ու երբոր մեծ բազմութիւն ժողովուեցաւ, և շատ քաղաքներ

լե իբեն եկան, առակով մը ըսաւ
5 անոնց. Սերմ ցանող մը ելաւ իր
սերմը ցանելու. ու ցանած ատե-
նը՝ մէկ քանին ճամբուն քովը ին-
կաւ, և ոտքի տակ կոխուեցաւ,
ու երկինքի թռչունները կերան
6 զանիկայ: Ես ուրիշը ապառաժի
վրայ իյնկաւ, ու բուսածին պես
չորցաւ՝ հոդը հեռի չունենալուն
7 համար: Ես ուրիշը փուշերուս
մէջ իյնկաւ, ու փուշերը անոր
հետը բուսնելով՝ խեղդեցին անի-
8 կայ: Ես ուրիշը ազէկ հողի մէջ
իյնկաւ, ու բուսնելով՝ հարիւրա-
պատիկ պտուղ տուաւ. երբոր
ասիրանները կը ըսուցէր, կ՚ա-
ղաղակէր. Ան որ լսելու ականջ
ունի, թող լսէ:
9 Ես իր աշակերտները կը հար-
ցընէին իրեն՝ ըսելով, Թէ ի՞նչ
10 պիտի ըլլայ ան առակը: Ան ալ
ըսաւ. Ձեզի արուած է գիտնալ
Աստուծոյ թագաւորութեանը
խորհուրդները, բայց ուրիշնե-
րուն առակներով՝ որ տեսնելով՝
չտեսնեն, և լսելով՝ չհասկնան:
11 Արդ՝ առակը ասա է. Սերմը
12 Աստուծոյ խօսքն է: Ու ճամբուն
քովինները անոնք են որ կը լսեն,
ու ետքը Սատանան կու գայ՝ ա-
նոնց սրտէն կը հանէ խօսքը, որ
չըլլայ Թէ հաւատան՝ ու փրկ-
13 ուին: Ես ապառաժին վրայինը
անոնք են՝ որ երբ կը լսեն,
ուրախութեամբ կ՚ընդունին խօս-
քը, բայց արմատ չունին, առեն
մը կը հաւատան՝ ու փորձութեան
14 ժամանակը կը հեռանան: Ես
փուշերուն մէջ իյնկածը անոնք
են՝ որ կը լսեն, բայց հոգերով
ու հարստութիւնով և ասկեան-
քով ցանկութիւններով ըզա-
զած ըլլալով՝ կը խղդուին, և
15 անպտուղ կ՚ըլլան: Իսկ ազէկ
հողի մէջ ցանուածը անոնք են՝
որ բարի և յօժար սրտով լսելով
խօսքը՝ կ՚ընդունին, ու համբե-
րութիւնով պտուղ կու տան:
16 Ձկայ մէկը որ ճրագը վառէ՝
ու անոնի մը տակ՝ կամ մահիճին
տակ իջեցնէ, հապա աշտանակի
վրայ կը դնէ, որ ներս մտնողները
լոյսը տեսնեն: Վասն զի չկայ ծա- 17
ծուկ բան մը որ պիտի չյայտնուի,
ոչ ալ գաղտուկ բան մը որ պիտի
չգիտցուի՝ ու երեան չելլէ: Ուս- 18
տի նայեցէք՝ Թէ ինչպէս կը լսէք.
քանզի ով որ ունի՝ անոր պիտի
տրուի, և ով որ չունի՝ ան ալ որ
կարծէ Թէ ունի, անկէ պիտի առնուի:
Ես անոր մայրը ու եղբայրները 19
իրեն եկան, ու բազմութենէն
չէին կրնար անոր քովը երթալ:
Ես անոր իմացուցին՝ ըսելով. 20
Քու մայրդ ու եղբայրներդ գուրսը
կայնած են, ու քեզ տեսնել
կ՚ուզեն: Ես անիկայ պատասխան 21
տալով՝ ըսաւ անոնց. Իմ մայրս
ու իմ եղբայրներս անոնք են, որ
Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու զա-
նիկայ կը կատարեն:
Ու եղաւ որ մէկ օր մը նաւը 22
մտաւ ինքը և իր աշակերտները
ալ, ու ըսաւ անոնց. Ծովակին
մէկալ կողմը անցնինք. և ճամ-
բայ ելան: Ու երբոր նաւով 23
կ՚երթային, ինքը քնացաւ, ու
հովի փոթորիկ մը իջաւ ծովա-
կին վրայ, և նաւը կը լեցուէր,
ու իրենք վտանգի մէջ կ՚էին: Ան- 24
ուցան արթընցուցին անիկայ՝
ու ըսին. Վարպետ վարպե-
տե՛ ահա՛ կը կորսուինք. ան
ալ ելաւ սաստեց հովին, ու ջը-
րերուն խառնուածքը, և հան-
գարտեցան, ու խաղաղութիւն
եղաւ: Ես ըսաւ անոնց. Ո՞ւր 25
է ձեր հաւատքը. և անոնք վա-
խի մէջ իյնկած զարմացան, ու
իրարու կ՚ըսէին. Արդեօք ո՞վ է
ասիկայ, որ հովերուն ու ջու-
րին ալ հրաման կուտայ, և կը
հնազանդին ասոր:
Ու նաւեցան Գադարացոց 26
աղոց երկիրը, որ Գալիլեայի դի-
մացի կողմն է: Ես ինքը ցամա- 27
քը ելլելուն պէս՝ ան քաղաքէն
մարդ մը եկաւ դիմացը՝ որուն
ներսը շատ առներ՝ ի վեր դեւեր
կային, ու անիկայ հանդերձ

չէր հագնէր, ոչ ալ տան մէջ կը բնակէր, հապա գերեզմանե-
28 ներու մէջ։ Եւ Յիսուսը տեսնելով՝ աղաղակեց, ու ինկաւ անոր առջեւը, ու բարձր ձայնով ըսաւ. Դուն իմ հետս ի՛նչ բան ունիս Յիսուս՝ Որդի Աստուծոյ բարձրեալ, կ՚աղաչեմ
29 քեզի՝ զիս մի՛ տանջեր. (Ինչու որ հրամայեց պիղծ ոգիին՝ որ այն մարդէն ելլէ. որովհետեւ շատ առեն էր՝ որ զանիկայ յափշտակեր էր. և անիկայ շղթաներով, ու առնակապերով կապուած կը պահուէր, բայց կապերը կը կտրտէր, ու գիշեր
30 անապատը կը քշուէր.) Հարցուց անոր Յիսուս՝ ու ըսաւ. Անուն ի՛նչ է. ան ալ ըսաւ. Լեգէոն. ինչու որ շատ գիւեր մտեր էին անոր՝ նեղել զին։
31 Եւ կ՚աղաչէին անոր՝ որ անդունդը երթալու հրաման չտար իրենց։
32 Եւ ան տեղը շատ խոզեր կեր բաժակ մը կար՝ որ լեռը կ՚արածուէին. ու աղաչեցին անոր՝ որ իրենց հրաման տայ անոնց մէջ մտնելու. և հրաման տուաւ
33 անոնց։ Ու գիւերը մարդէն ելլելով՝ խոզերուն մէջը մտան. և երամակը գահավէժ տեղէն ծովակը վազեց, ու խեղդուե-
34 ցաւ։ Եւ խոզապահները որ եղած բանը տեսնելով՝ փախան, ու պատմեցին քաղաքը ու ա-
35 գարակները։ Եւ ելան եղած բանը տեսնելու, ու եկան Յիսուսին, և գտան ան մարդը՝ ուսկից որ գիւերը ելեր էին, հագուած ու խելքը վրան Յիսուսի ոտքերուն քովը նստած,
36 ու վախցան։ Եւ անոնք որ տեսեր էին, պատմեցին անոնց թէ ինչպէս դիւահարը ազատուեցաւ։
37 Եւ Գադարացւոց շրջակայ տեղացիները դանուազ բոլոր բազմութիւնը կ՚աղաչէր անոր՝ որ իրենցմէ երթայ. ինչու որ մեծ վախով բռնուած էին. ան ալ նաւը մտնելով՝ ետ դարձաւ։
38 Եւ ան մարդը՝ ուսկից որ գիւերը ելեր էին, կ՚աղաչէր անոր՝ որ հետը ըլլայ. բայց Յիսուս արձակեց անիկայ՝ ու ըսաւ.
39 Դարձիր քու տունդ, ու պատմէ՛ ինչ որ Աստուած քեզի ըրաւ. ան ալ գնաց, ու բոլոր քաղաքին մէջը քարոզեց, ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ։
40 Ու երբոր Յիսուս ետ դարձաւ, ժողովուրդը զանիկայ ընդունեց. ինչու որ ամէնքը անոր կը սպասէին։
41 Եւ ահա Յայրոս անուանեալ մարդ մը եկաւ, ու ինքը ժողովարանին իշխանն էր. և Յիսուսին ոտքը իյնալով՝ կ՚աղաչէր անոր, որ իր տունը մտնէ.
42 Ինչու որ միակ հասիկ աղջիկ մը ունէր՝ գրեթէ տասներկու տարեկան, որ մեռնելու մօտ էր. ու երբոր անիկայ կ՚երթար, բազմութիւնը կը նեղէր զանիկայ։
43 Եւ կինիկ մը՝ որ տասներկու տարիէ ի վեր արիւնի աղբիւրի մէջ էր, ու իր բոլոր ունեցածը բժիշկներուն ծախք ըրած էր, և իրեն միկէ մը բժշկուելու ձար մը եղած չէր,
44 Եկաւ մօտենալով՝ անոր հանդերձին քղանցքին դպաւ, և իսկոյն իր արիւնին հոսումը դադրեցաւ։ Եւ Յիսուս ըսաւ.
45 Ո՞վ էր ան որ ինձի դպաւ. երբոր ամէնքը կ՚ուրանային, ըսաւ Պետրոս ու անոր հետ եղողները. Վարդապետ՝ բազմութիւնը քեզ կը հրէ ու կը նեղէ, ու կ՚ըսես թէ՝ Ո՞վ ինձի դպաւ։
46 Եւ Յիսուս ըսաւ. Մէկը ինձի դպաւ, քանզի իմացայ որ ինձմէ զօրութիւն մը ելաւ։
47 Երբոր տեսաւ կինիկը՝ որ բնաւ պահ չկարողացաւ, գողալով եկաւ՝ ու անոր առջեւը ինկաւ, և բոլոր ժողովուրդին առջեւը անոր պատճառը թէ ինչ բանի համար անոր դպեր էր, և թէ ինչպէս ինքը իսկոյն բժշկուեցաւ։
48 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. քաջալերուի՛ աղջիկ, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց, գնա՛ խաղաղութեամբ։
49 Երբոր ինքը դեռ կը խօսէր,

ժողովրդապետին տունէն մէկը
եկաւ՝ ու բսաւ անոր. Աղջիկդ
մեռաւ, ալ վարդապետը մի յոգ-
50 նեցներ։ Բայց Յիսուս երբոր
լսեց, պատասխան տուաւ անոր՝
ու բսաւ. Մի վախնար, միայն
51 հաւատա, ու պիտի ապրի։ Եւ
երբ տունը մտաւ՝ ուրիշ մէկը
թոզ չտուաւ որ մտնէ, բայց
միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը
և Յովհաննէսը, ու աղջկան
52 հայրը ու մայրը։ Ամէնքն ալ
կուլային ու կ'ողբային անոր
վրայ. և ինքը բսաւ. Մի լաք.
անիկայ մեռած չէ, հապա կը
53 քնանայ։ Եւ անոնք ծաղր կ'ը-
նէին զանիկայ, քանդի գիտէին
54 թէ մեռաւ։ Ու ինքը ամէնն ալ
դուրս հանելով, բռնեց անոր
ձեռքէն, ու կանչեց ըսելով.
55 Աղջիկ՝ ելիր։ Եւ անոր հոգին
դարձաւ, ու իսկոյն ոտք եղաւ.
և Յիսուս հրաման ըրաւ որ ու-
56 տելիք տան անոր։ Ու անոր ծը-
նողքը ապշած մնացին. և ինքը
անոնց պատուիրեց՝ որ եղած բա-
նը մէկուն մը չպատմեն։

ԳԼ. Թ

1 Եւ իր տասներկու աշա-
կերտները մէկտեղ իրեն կանչե-
լով, անոնց զօրութիւն ու իշ-
խանութիւն տուաւ բոլոր դեւե-
րուն վրայ, ևախտերը բժշկե-
2 լու։ Եւ զանոնք իրկեց որ Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը քա-
րոզեն, ու հիւանդները բժշկեն։
3 Եւ ըսաւ անոնց. Ճամբու հա-
մար բան չառնէք, ոչ գաւա-
զան՝ և ոչ տոպրակ, ոչ հաց՝ և
ոչ արծաթ, ոչ ալ կրկին հանդերձ
4 ունենաք։ Եւ որ տունը որ մտնէք՝
հոն մնացէք, ու անկէ ելէք։
5 Ու անոնք որ ձեզ չեն ընդու-
նիր, երբոր ան քաղաքէն կ'ելլէք, ձեր ոտքերուն փոշին ան-
գամ թօթվեցէք՝ իրենց դէմ
6 վկայութիւն ըլլալու համար։ Եւ
անոնք ելան՝ ու գիւղէ գիւղ կը
պտրտէին, և ամէն տեղ ա-
ւետարանը կը քարոզէին, ու
բժշկութիւն կ'ընէին։

7 Եւ Հերովդէս չորրորդապետը
անոր բոլոր գործերը լսելով՝
տարակուսանաց մէջ էր. որով-
հետև ոմանք կսած էին, թէ
8 Յովհաննէս որ յարութիւն առաւ
մեռելներէն. և ոմանք՝ թէ Ե-
ղիան յայտնուեցաւ. և ուրիշ-
ներն ալ՝ թէ Աղջիկ մարգարէնե-
րէն մէկը յարութիւն առաւ։
9 Եւ Հերովդէս ըսաւ. Յովհան-
նէսը ես գլխատեցի. հապա ա-
յիկայ ո՞վ պիտի ըլլայ, որուն վը-
րայով ասանկ բաներ կը լսեմ.
ու կ'ուզէր որ տեսնէ զանիկայ։

10 Եւ առաքեալները դարձան,
ու պատմեցին անոր ինչ որ բրին.
և առաւ զանոնք առանձին ա-
նապատ տեղ մը քաշուեցաւ քա-
ղաքի մը քով, որուն անունը
Բեթսայիդա էր։ Եւ ժողովուրդ
11 նէրը երբոր իմացան, անոր ե-
տևէն գացին, ու զանոնք ընդու-
նելով՝ կը խօսէր անոնց Աստու-
ծոյ թագաւորութեանը վրայով.
և որոնք որ բժշկութեան կարօտ
էին, կը բժշկէր։

12 Ու երբոր օրը սկսաւ իրիկնա-
մօտենալ, տասներկուքը եկան
ու ըսին անոր. Արձակէ ժողո-
վուրդները, որ շրջակայ գիւղերը
ու ագարակները երթան ինձե-
նին, ու կերակուր գտնեն, ին-
չու որ հոս անապատ տեղ մըն
ենք։ Ըսաւ անոնց. Դո՛ւք տուէք
13 անոնց ուտելիք. անոնք ալ ը-
սին. Մենք հինգ նկանակին ու
երկու ձուկին տուելի բան չու-
նինք, թէ որ չերթանք առ բո-
լոր ժողովուրդին համար կերա-
կուր չգնենք։ (Քանդի հինգ հա-
14 զարի չափ երիկնամարդ իկ կային։)
Ու ըսաւ իր աշակերտներուն.
Սանք գոս գոս՝ յիսուն յի-
սուն նստեցուցէք։ Եւ անանկ
15 ըրին, ու ամէնն ալ նստեցու-
ցին։ Եւ ան հինգ նկանակը ու
16 երկու ձուկը առնելով՝ ու դէպ
ի երկինքը նայելով, օրհնեց զա-
նոնք ու կոտրեց, և կուտար
աշակերտներուն, որ ժողովուր-

17 դին առջեր դնեն։ Եւ կերան
ու կշտացան ամենքն ալ, ու ա-
ւելցած կտորաւանդնեղը տաս-
ուերիս կողով վերցուցին։
18 Ու եղաւ որ երբ ինքը առանձին
աղօթք կ'ընէր, աշակերտներն
ալ իր հետն էին, և հարցուց
անոնց՝ ըսելով. Ժողովուրդները
ինծի համար ո՞վ կ'ըսեն թէ եմ։
19 Անոնք ալ պատասխան տալով՝
ըսին. Յովհաննէս Մկրտիչը,
և ուրիշները՝ Եղիան, ուրիշներն
ալ՝ թէ Ա՛ն մարգարէներէն մէ-
20 կը յարութիւն առեր է։ Եւ
ինքը ըսաւ անոնց. Հապա դուք
ինծի համար ո՞վ կ'ըսէք՝ թէ եմ.
պատասխան տուաւ Պետրոս՝ ու
ըսաւ. Աստուծոյ Քրիստոսը։
21 Եւ ինքը ասոնիկ պատուիրեց
անոնց՝ որ ասոր բանը մէկու մը
22 չըսուցին. Ու ըսաւ, թէ Պէտք
է որ Որդին մարդոյ շատ չարչա-
րանքներ կրէ, և ծերերէն ու
քահանայապետներէն և գրիչ-
ներէն մերժուի, ու սպաննուի,
ու երրորդ օրը յարութիւն առ-
23 նէ։ Եւ ամենուն կ'ըսէր. Թէ որ
մէկը կ'ուզէ իմ հետևէս գալ,
թող իր անձը ուրանայ, և ամեն
օր իր խաչը վերցնէ, ու իմ
24 հետևէս գայ։ Վասն զի ով որ
կ'ուզէ իր անձը ապրեցնել, պի-
տի կորսընցնէ անիկայ. և ով
որ ինծի համար իր անձը կորսըն-
ցնէ, պիտի ապրեցնէ անիկայ։
25 Քանզի ի՞նչ կը շահի մարդ մը՝
թէ որ բոլոր աշխարհը վաստկի,
և իր անձը կորսընցնէ կամ
26 վնասէ։ Վասն զի ով որ ինձ ու
իմ խօսքերս պատնէշը ամօթ
ունի, Որդին մարդոյ ալ զանի-
կայ պատնէշը ամօթ պիտի ու-
նի՝ երբոր գայ իր ու Հօրը և
սուրբ հրեշտակներուն փառքովը։
27 Բայց ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ
հոս կայնողներէն մէկ քանիները
կան՝ որոնք մահուան համը պիտի
չառնեն, մինչև որ տեսնեն Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը։
28 Ու եղաւ որ այս խօսքերէն յետ
թէ ութ օր եղաւ՝ Պետրոսը ու
Յովհաննէսը և Յակոբոսը առնե-
լով՝ լեռը ելաւ աղօթք ընելու։
29 Ու երբոր ինքը աղօթք կ'ընէր, իր երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը
եղաւ, ու իր հագուստը ճեր-
մակ ու փայլուն եղաւ։ Եւ ահա՛ 30
երկու մարդիկ իր հետը կը խո-
սէին, որոնք Մովսէս ու Եղիա
էին, փառքով երեւցած, և անոր 31
ան Երուսաղէմի մէջ
պիտի կատարուէր։ Բայց Պետ- 32
րոս և անոր հետ եղողները քու-
նով ծանրացած էին, ու երբոր
արթնցան, տեսան անոր փառ-
քը, և ան երկու մարդիկը՝ որ
անոր քովը կեցեր էին։ Ու եղաւ 33
որ երբ անոնք պատրաստեցան անոր
քովէն, Պետրոս ըսաւ Յիսուսին.
Վարդապետ՝ աղէկ է որ հոս կե-
նանք. ու երեք խրճիթ շինենք,
մէկը քեզի, և մէկը Մովսէսին,
ու մէկը Եղիային. վասն զի չէր
գիտեր թէ ինչ կը խօսէր։ Եւ քանի 34
որ անիկայ ասը բաները կը խօսէր,
ամպ մը եկաւ՝ ու անոնց վրայ
հովանի եղաւ, և ամպին տակը
մտած տեսնելին վախցան։ Ու 35
ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով.
Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս,
ասոր մտիկ ըրէք։ Եւ ան ձայնը 36
որ եղաւ, Յիսուս միեսակ գտնուե-
ցաւ։ Ու իրենք լուռ կեցան,
և իրենց տեսածներէն՝ ան օրերը
մէկուն բան մը չպատմեցին։
Ու եղաւ որ հետևեալ օրը 37
երբոր անոնք լեռնէն վար իջան,
շատ ժողովուրդ անոր դէմ ե-
լաւ։ Եւ ահա՛ ժողովուրդին մէ- 38
կէն մէկ մարդ մը աղաղակեց ու
ըսաւ. Վարդապետ՝ կ'աղաչեմ
քեզի նայէ իմ որդիիս, քանզի իմ
մէկ հատիկս է. Եւ ահա՛ ոգի մը 39
կը բռնէ զանիկայ, ան ալ յան-
կարծ կը կանչուըտէ, և զանի-
կայ ցնցելով կը փրփրցնէ, ու
հազիւ կը գառնէ անկէ՝ չարու-
թիւնը ընելով զանիկայ. Եւ 40
քու աշակերտներուդ աղաչեցի
որ հանեն զանիկայ, ու չկրցան։
Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու 41

բաւ. Ո՛վ անհաւատ և խոտո-
րեալ ազգ՝ մինչև ե՞րբ ձեզի հետ
պիտի ըլլամ՝ ու ձեզի համբե-
42 րեմ. հո՞ւ բերբ քաւ արդիւ: Ու-
երբոր գետ կը մօտենար, գերբ զա-
նիկայ գետիքը զարկաւ՝ ու ամա-
43 ւիկ ցնցեց: Իսկ Յիսուս աստուծ
պիզծ ոգիին, և բժշկեց աղան՝
44 ու զանիկայ իր հօրը տուաւ: Եւ
ամէնքը կը զարմանային Աստու-
ծոյ մեծամեծ գործքերուն վրայ:

Ու քանի որ ամէնքը կը զար-
մանային Յիսուսին ըրած բոլոր
գործքերուն վրայ, անոնց ըսաւ
իր աշակերտներուն. Դուք ա՛ս
խօսքերը ականջներնիդ դրէք,
վասն զի Որդին մարդոյ պիտի
45 մատնուի մարդոց ձեռքը: Բայց
անոնք չէին խնամար ան խօսքը,
և անոնցմէ ծածկուած էր՝ որ
չհասկընան. ու կը վախնային ան
խօսքին համար իրեն հարցնելու:
46 Խորհուրդ մըն ալ ծնաւ ա-
նոնց մէջ՝ թէ արդեօք իրենց մէջը
47 ո՞վ է մեծ: Իսկ Յիսուս անոնց
սրտին խորհուրդը իմանալով,
տղայ մը առաւ՝ ու զանիկայ իր
48 քովը կայնեցուց, Եւ ըսաւ ա-
նոնց. Ո՛վ որ ա՛ս տղան իմ անու-
նովս կ՚ընդունի՝ զիս կ՚ընդունի.
և ան որ զիս կ՚ընդունի՝ անիկայ
զիս խրկողը կ՚ընդունի. վասն զի
ան որ ձեր ամենուն մէջը պզտիկ
է, անիկայ մեծ պիտի ըլլայ:
49 Պատասխան տուաւ Յովհան-
նէս ու ըսաւ. Վարդապետ՝ մենք
տեսանք որ քու անունովդ դեւեր
կը հանէր, և զանիկայ արգիլե-
ցինք, ինչու որ մեր հետը չհետ-
50 ևիր: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր.
Մի արգիլէք. քանի՞ ան որ ձեզի
հակառակ չէ, ձեր կողմէն է:
51 Ու եղաւ որ երբ իր ա՛ռնուին
վերնալու օրերը կը կատարուէին,
ինքն ալ հաստատ որոշեց Երու-
52 սաղէմ երթալ: Եւ իր երեսին
առջևէն պատգամաւորներ խրկե-
ց, որ երբոր գացին՝ Սամա-
րացւոց մէկ գեղը մտան որ իրեն
53 համար պատրաստութիւն մը ը-
նեն: Եւ չընդունեցին զանիկայ,
ինչու որ անոր երեսը դէպ՝ ի
Երուսաղէմ երթալու չէիսկ-
էր: Երբոր իր աշակերտները Յա- 54
կոբոս ու Յովհաննէս տեսան,
ըսին. Տէր՝ կ՚ուզես որ ըսենք, ու
երկինքէն կրակ իջնէ՝ և ոտակե-
ցնէ անոնք, ինչպէս որ Եղիան
ալ ըրաւ: Եւ դարձաւ յանդի- 55
մնեց զանոնք՝ ըսելով. Չէք գի-
տեր թէ ինչ հոգիի էք դուք.
վասն զի Որդին մարդոյ չեկաւ 56
մարդոց հոգիները կորսնցնել-
լու, հապա փրկելու. և ուրիշ
գեղ մը գացին:

Ու երբոր անոնք ճամբան կ՚եր- 57
թային, մէկը ըսաւ անոր. Տէր՝
քու եւեթ գամ՝ ո՛ւր որ երթաս: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. 58
Աղուէսները որջեր ունին, ու
երկնից թռչունները բոյներ,
բայց Որդին մարդոյ գետ չու-
նի, որ հոն իր գլուխը դնէ:

Մէկ ուրիշն ալ ըսաւ. 59
Եկո՛ւր իմ եւեթս. ան ալ ըսաւ.
Տէր՝ ինձի հրամայեցուր որ
առաջ երթամ իմ հայրս թաղեմ:
Յիսուս ըսաւ անոր. Թո՛ղ մեռ- 60
ելները որ թաղեն իրենց
մեռելները. բայց դուն գնա՝ Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը քա-
րոզէ:

Մէկ ուրիշ մըն ալ ըսաւ. Տէր՝ 61
ես քու եւեթս պիտի գամ. բայց
ինձի հրամայեցուր որ առաջ
իմ տանս մէջ եղողներուն հրա-
ժարական ողջոյն տամ: Յիսուս 62
ըսաւ անոր. Ո՛չ մէկը՝ որ ձեռքը
մանգաղին վրայ կը դնէ ու եռին կը
նայի, Աստուծոյ թագաւորու-
թեանը յարմար է:

ԳԼ. Ժ.

Ետ բանեցէն եռաս Տէրը ուրիշ 1
եօթանասունն ալ որոշեց. և զա-
նոնք իր առջևէն երկու երկու
խրկեց բոլոր քաղաքները ու տե-
ղերը՝ ուր որ ինքը պիտի երթար:
Եւ կ՚ըսէր անոնց. Հունձքը շատ 2
է, ու մշակները քիչ. ուստի
հունձքին Տէրոջը աղաչեցէք, որ
մշակներ հանէ իր հունձքին: Գա- 3

ցէք. ահա ես ձեզ կը խրկեմ
իբրև գառներ՝ գայլերու մէջ։
4 Հեռացրէք քսակ մի առնէք,
ոչ ալ ծօպրակ, և ոչ կօշիկներ.
ու ճամբան մէկու մը բարև մի
5 տաք։ Եւ ո՛ր տունն որ մտնէք,
առաջ ըսէք. Խաղաղ ատ տանս։
6 Եւ թէ որ հոն բարեի արժա-
նաւոր մարդ կայ, ձեր բարեը
պիտի հանգչի անոր վրայ, հա-
պա թէ չէ՝ ձեզի պիտի դառնայ։
7 Եւ ան տունը մէջ մնացէք, ու
անոնցմէ կերէք ու խմեցէք. վը-
նաս որ մշակը իր վարձքին ար-
ժանի է. տուներ տունն մի փո-
8 խուիք։ Եւ ո՛ր քաղաք որ մտնէք,
ու ձեզ ընդունին, ինչ որ առ-
9 ջևնիդ դրուի, կերէք. Ու բժշկէ
կեցէք անոր մէջի հիւանդները,
և ըսէք անոնց. Հասաւ ձեզի Աստուծոյ Թա-
գաւորութիւնը
40 է։ Բայց ո՛ր քաղաք որ մտնէք՝
ու ձեզ չընդունին, անոր հրա-
11 պարակները ելլելով՝ ըսէք. Ան
փոշին ալ որ ձեր քաղաքէն մեր
ոտքերուն վրայէն ծ կ, ձեզի կը
թօթվենք. միայն թէ սա գիտցէք՝
որ Աստուծոյ Թագաւորութիւնը
12 ձեզի մօտեցեր է։ Ձեզի կ՚ըսեմ,
որ ան օրը Սոդոմի դժոխքը
աւելի դիւրին պիտի ըլլայ, քան
13 թէ ան քաղաքին։ Վա՛յ քեզ Քո-
րազին, վա՛յ քեզ Բեթսայիդա.
ինչու որ եթէ Տիւրոսի ու Սիդոնի
մէջ եղած ըլլային ան հրաշքները
որ ձեր մէջը եղան, շատոնցմէ
քարքաշ՝ ու մոխիրի մէջ նստե-
լով ապաշխարած պիտի ըլլային,
14 Բայց գառաստանին օրը Տիւրո-
սին ու Սիդոնին աւելի դիւրին
15 պիտի ըլլայ, քան թէ ձեզի։ Եւ
դուն Կափառնայում՝ որ մինչև
երկինքը բարձրացած էս, մինչև
16 դժոխքը պիտի իջնես։ Ան որ
ձեզի մտիկ կ՚ընէ, ինծի մտիկ
կ՚ընէ. և ան որ ձեզ կը մերժէ,
զիս կը մերժէ. և ան որ զիս կը
մերժէ, զիս խրկողը կը մերժէ։
17 Եւ եօթանասուն աշակերտները
դարձան ուրախութեամբ ու ը-
սին. Տէր՝ քու անուանդ դեւերն
ալ մեզի կը հնազանդին։ Եւ ը- 18
նաւ անոնց. Սատանան փայլակի
պէս երկինքէն վար ինկած կը
տեսնէի։ Ահա ձեզի իշխանու- 19
թիւն կու տամ օձերու ու կա-
րիճներու՝ և թշնամիին բոլոր զո-
րութիւնը վրայ կոխկրտուելու.
ու բնաւ մէկ բան մը ձեզի պիտի
չվնասէ։ Բայց դուք անոր վրայ 20
մի ուրախանաք որ ոգիները
ձեզի կը հնազանդին, հապա ու-
րախացէք՝ որ ձեր անուանները ե-
կինքը գրուած են։
Ան նոյն ժամուն Յիսուս հո- 21
գիով ուրախացաւ՝ ու ըսաւ.
Շնորհակալ եմ քեզմէ՝ ով Հայր՝
Տէր երկինի և երկրի, որ սա բա-
նները ծածուկ պահեցիր իմաս-
տուններէն և գիտուններէն, ու
տղոց յայտնեցիր. այո՝ ով Հայր,
ինչու որ քու առջիդ տուանկ հա-
ճելի եղաւ։ Ամէն բան ինծի 22
տրուեցաւ իմ Հօրմէս, ու մէկը
չգիտեր թէ ով է Որդին, բայց
միայն Հայրը. և թէ ով է Հայրը,
բայց միայն Որդին. և ան՝ որուն
որ Որդին կ՚ուզի յայտնել։
Եւ աշակերտներուն դառնա- 23
լով՝ առանձին ըսաւ. Երանի՛ ան
աչքերուն՝ որ ձեր տեսածնիերը
կը տեսնեն. Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի, 24
որ շատ մարգարէներ և թագա-
ւորներ ուզեցին ձեր տեսածնիերը
տեսնել, ու չտեսան, և ձեր
լսածնիերը լսել, ու չլսեցին։
Եւ ահա մէկ օրինաւոր մը 25
եղաւ, ու զանիկայ փորձելով՝
ըսաւ. Վարդապետ՝ ի՛նչ ընեմ
որ յաւիտենական կեանքը ժա-
ռանգեմ։ Անիկայ ալ ըսաւ ա- 26
նոր. Օրէնքին մէջ ի՛նչ գրուած
է. ինծառ կը կարդաս։ Պատաս- 27
խան տուաւ անիկայ՝ ու ըսաւ.
Կու Տէր Աստուածդ սիրես քո
բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր ան-
ձէդ և քու բոլոր զօրութիւնէդ
ու քու բոլոր միտքէդ, և քու
ընկերդ ալ քու անձիդ պէս։ Եւ 28
ինքը ըսաւ անոր. Շիտակ պա-
տասխան տուիր. տուիկայ ըրէ՝
ու պիտի ապրիս։ Իսկ անիկայ 29

աչքերով ինքզինքը պղծարացընել, բաւ Յիսուսին. Բայց իմ
30 ընկերս ով է: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ. Մէկ մարդ մը
Երուսաղէմէն Երիքով կ'իջնէր,
ու աւազակներու յանձին կ'իյնայ,
որոնք մերկացուցին զանիկայ ու
վիրաւորելով կ'երթային թողուցին
31 ու գացին: Եւ պատահեցաւ որ
քահանայ մը ան ճամբայէն կ'իջ-
նէր, ու զանիկայ տեսնելով՝ ան-
32 դին կողմէն անցաւ: Նոյնպէս
ալ Ղեւտացի մը ան տեղը հաս-
նելով՝ գնաց ու տեսաւ, և ան-
33 դին կողմէն անցաւ: Բայց Սա-
մարացի մը որ ճամբորդութիւն
կ'ընէր, եկաւ անոր քովը, ու
34 զանիկայ տեսնելով՝ խղճաց. Եւ
մօտեցաւ անոր վէրքերը փաթ-
թէց՝ վրան ձէթ և գինի թափե-
լով, ու իր գրաստին վրայ դնե-
լով՝ տարաւ անիկայ մէկ պանդոկ
35 մը, և անոր հոգ տարաւ: Ու
հետևեալ օրը երբոր կ'ելլէր ան-
կէ, երկու denarius հանեց պան-
դոկապետին տուաւ, և անոր ը-
սաւ. Հոգ տար անոր, ու ինչ
որ աւելի ծախք ընես, ես դար-
նալուս՝ ես քեզի կը վճարեմ:
36 Հիմա ան իրեքէն որը քեզի կ'ե-
րեւնայ ընկեր ըլլալ աւազակնե-
37 րուն ձեռքը ինկողին: Եւ անիկայ
ըսաւ. Ան որ անոր ողորմութիւն
ըրաւ: Ան ատենը Յիսուս ըսաւ
անոր. Գնա՝ դուն ալ այնպէս
ըրէ:

38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'եր-
թային, ինքը գեղ մը մտաւ. և
մէկ կնիկ մը Մարթա անուանով՝
զանիկայ իր տունը ընդունեց:
39 Եւ անիկայ քոյր մը ունէր, որուն
անունը Մարիամ էր. որ եկաւ
Յիսուսի ոտքերուն քովը նստաւ,
ու անոր խօսքերը մտիկ կ'ընէր:
40 Բայց Մարթա շատ սպասաւո-
րութիւնով զբաղած էր. եկաւ
անոր քովը ու ըսաւ. Տէր՝ քու
հոգդ չէ՞, որ իմ քոյրս ինծի մինակ
թողուց սպասաւորութեան մէջ.
ըսատի ատոր զրուցէ որ ինծի օգ-
41 նէ: Պատասխան տուաւ Յիսուս՝
ու ըսաւ անոր. Մարթա Մարթա,
դուն շատ բաներու համար հոգ
ընելովդ կը տագնապիս. Բայց 42
մէկ բան մը պէտք է. և Մարիամ
ան աղէկ բաժինը ընտրեց, որ
իրմէն պիտի չառնուի:

ԳԼ. ԺԱ

Ու եղաւ որ մէկ տեղ մը ա- 1
զօթք կ'ընէր. ու երբոր դադա-
րեցաւ, իր աշակերտներէն մէկը
ըսաւ իրեն. Տէր՝ մեզի աղօթք
ընել սորվեցուր, ինչպէս որ Յով-
հաննէս ալ իր աշակերտներուն
սորվեցուց: Եւ ըսաւ անոնց. 2
Երբոր աղօթք կ'ընէք, ըսէք.
Ո՛վ Հայր մեր՝ որ երկինքն ես,
քու անունդ սուրբ ըլլայ. քու
թագաւորութիւնդ գայ, քու
կամքդ ըլլայ, ինչպէս որ երկինքը՝
անանկ ալ երկրի վրայ. Մեր 3
ամէն աւուր հացը օրէ օր մեզի
տուր. Եւ մեզի նեղ մեր մեղ- 4
քերը, ինչու որ մենք ալ կը նե-
ղենք ան ամէնուն՝ որ մեզի պար-
տական են, ու մեզ փորձութեան
մի տանիր. Հապա չարէն մեզ
ազատէ:

Եւ ըսաւ անոնց. Ձեզմէ ո՞վ 5
է անիկա, որ բարեկամ մը ունե-
նայ, ու կէս գիշերուան մէջ եր-
թայ անոր՝ և ըսէ անոր. Բարե-
կամ՝ ինծի երեք նկաճակ փոխ
տուր. Ինչու որ իմ մէկ բարե- 6
կամս ճամբայէ ինծի եկաւ, ու
բան մը չունիմ անոր առջևը
դնելու: Անիկա ալ ներսէն պա- 7
տասխան տայ՝ և ըսէ. Ձիս մի՛
յոդնեցրնէր, արդէն դուռը գո-
ցուած է, ու տղաքս իմ քովս
անկողինի մէջ են, չեմ կրնար
ելլել՝ ու քեզի հաց տալ: Ձեզի 8
կ'ըսեմ. Թէև բարեկամութեան
համար չելլէ տայ անոր, սակայն
անոր թախանձանքին համար պի-
տի ելլէ ու պէտք եղածը տայ ա-
նոր: Ես ալ կ'ըսեմ ձեզի. Խնդրե- 9
ցէք՝ և պիտի տրուի ձեզի. փնտ-
ռեցէք՝ ու պիտի գտնէք. դռ-
զարկեցէք՝ և պիտի բացուի ձեզի.
Վասն զի ամէն ոք որ կը խնդրէ՝ 10

կ՚առնէ, և ամէն որ կը մնասնէ՝ կը գանէ, և ամէն որ պատռը կը զարնէ՝
11 պիտի բացուի անոր։ Զի ամէն ոք է ան հայրը՝ որմէն իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քար պիտի տայ անոր. կամ թէ որ ձուկ ուզէ, միթէ ձուկին տեղը օձ պիտի
12 տայ անոր. Եւ կամ թէ որ հաւկիթ ուզէ, միթէ կարիճ պիտի
13 տայ անոր։ Ուստի եթէ դուք՝ որ չար էք, ձեր զաւակներուն ազէկ ընծաներ տալ գիտէք, որ չափ աւելի ձեր Հայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին պիտի տայ անոնց, որ իրմէ կը խնդրեն։
14 Ու դեւ մը կը հանէր, և անիկայ համր էր. ու եղաւ որ երբ դեւը եկաւ, համրը խօսեցաւ. և
15 ժողովուրդները զարմացան։ Բայց անոնցմէ մէկքանիները ըսին. Ա-
16 մէնայ դեւերուն Իշխանին միջոցով դեւերը կը
17 հանէ։ Ուրիշներն ալ փորձելով երկինքէն նշան մը կ՚ուզէին ան-
18 կէ։ Բայց ինքը դիտնալով անոնց խորհուրդները՝ ըսաւ անոնց. Ա-մէն թագաւորութիւն իրեն դէմ բաժնուած՝ կ՚աւերի. և տուն մը իրեն դէմ բաժնուած՝
19 կը կործանի. Հապա թէ որ Սատանան իրեն դէմ բաժնուած է, անոր թագաւորութիւնը ինչպէ՞ս պիտի կենայ. որովհետև կ՚ըսէք թէ՝ Ես եղբայրով դեւերը կը
19 հանեմ։ Իսկ թէ որ ես Բէեղզեբուղով դեւերը կը հանեմ, ձեր որդիքը ինչո՞վ կը հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դատա-
20 աւորները։ Բայց թէ որ ես Աստուծոյ մատովը կը հանեմ դեւերը, ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր վրայ հասած է։
21 Երբոր զօրաւոր մարդ մը զինեալ կը պահպանէ իր տունը բակը
22 զաղթեմեան մէջ կը մնան. Բայց երբոր անկէ աւելի զօրաւորը վրան գալով յաղթէ անիկայ, անոր զինքերը կ՚առնէ՝ որոնց ինքը յուսացեր էր, և անկէ ասոնց
23 կողոպուտը կը բաժնէ։ Ան որ իմ հետս չէ, ինծի հակառակ է, և ան որ ինծի հետ չժողվեր, ցիրուցան կ՚ընէ։

Երբոր պիղծ ոգին մարդէ մը 24
կ՚ելլէ, անջուր տեղեր կը պըտտի, հանգստութիւն կը փնտռէ. ու երբոր չգտնէր, կ՚ըսէ. Դառնամ տունս իմ որմէն ելայ եկայ որ ելայ. Եւ կու գայ՝ պատրաստուած 25
մաքրուած ու պատրաստուած կը գտնէ։ Այն ատենը կ՚երթայ՝ և 26
իր հետը կ՚առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու մտնելով՝ հոն կը բնակին. և ան մարդուն վերջը առջինէն գէշ կ՚ըլլայ։

Ու եղաւ որ երբ անկէց ատ 27
բաները կը խօսէր, ժողովուրդին մէջէն մէկ կնիկ մը ձայնը վերցուց՝ ու ըսաւ անոր. Երանի՛ ան արգանդին՝ որ քեզ կրեց, և ան ծիծերուն՝ որ քեզ կաթ տուին։
Եւ ինքը ըսաւ. Մանաւանդ թէ 28
երանի՛ անոնց՝ որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն ու կը պահեն։

Ու երբոր ժողովուրդները անոր 29
վրայ կը դիզուէին, սկսաւ ըսել. Ա-ս ազգը չար է. նշան կ՚ուզէ, և նշան պիտի չտրուի անոր, բայց միայն Յովնան մարգարէին նշանը։ Քանզի ինչպէս 30
որ Յովնան Նինուէացիներուն նշան եղաւ, անոնկ ալ Որդին մարդոյ սա ազգին պիտի ըլլայ։
Հարաւի թագուհին դատաստա- 31
նին օրը սա ազգին մարդոցը դէմ պիտի հլնէ, ու պիտի դատապարտէ զանոնք. ինչու որ երկրի ծայրերէն եկաւ Սողոմոնին իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէն մեծ մէկը կայ հոս։ Նինուէի մարդիկը դատաստանին 32
օրը սա ազգին դէմ պիտի հլնեն, ու պիտի դատապարտեն անիկայ. ինչու որ Յովնանին քարոզութեամբը զղջի եկան. և ահա Յովնանէն մեծ մէկը կայ հոս։

Մէկը ճրագը չվառեր՝ ծա- 33
ծուկ տեղ մը դնէր, ոչ ալ գրուանի տակ. հապա աշտանակի վրայ, որ ներս մտնողները լոյսը տեսնեն։

34 Պատմինին ձրագը աչքն է. ուս-
ում երբոր աչքդ պայծառ է, բո-
լոր մարմինդ ալ լուսաւոր կ'ըլ-
լայ. բայց երբոր աչդ վատ է,
35 մարմինդ ալ մութ կ'ըլլայ։ Ու-
րեմն զգոյշ կեցիր, որ քու մէջդ
36 եղած լոյսը խաւար չըլլայ։ Արդ՝
թէ որ քու բոլոր մարմինդ լու-
սաւոր է, և մութ մաս մը չունի,
բոլորն ալ լուսաւոր կ'ըլլայ, ինչ-
պէս երբոր ձրագ մը իր փայլա-
նաթիւռքը քեզ կը լուսաւորէ։
37 Ու երբոր սա Քրիստոս կը խօ-
սէր, փարիսեցի մը կ'աղաչէր ա-
նոր՝ որ իր քովը ճաշ ուտէ. անկ-
կայ ալ մտաւ՝ սեղան նստաւ։
38 Իսկ փարիսեցին երբոր տեսաւ՝
զարմացաւ, որ նախ չլուացուե-
39 ցաւ ճաշին առաջ։ Եւ Տէրը ը-
սաւ անոր. Հիմա դուք փարի-
սեցիներ՝ գաւաթին ու պնակին
դուրսի դին կը մաքրէք, ու ձեր
ներսի դին յափշտակութեամբ և
40 չարութեամբ լեցուն է։ Անխել-
նե՛ր՝ ան որ դուրսինը բրաւ, ներ-
41 սինն ալ ինքը չըրաւ։ Սակայն ա-
նոնց մէջը եղածներէն ողորմու-
թիւն տուէք, և ահա ամէն բան
42 մաքուր կ'ըլլայ ձեզի։ Բայց վա՛յ
ձեզի փարիսեցիներուդ՝ որ անա-
նուխին ու վիգէնոյին և բոլոր
խոտերէններուն տասանորդը կը
վճարէք, ու զանոնց կ'ընէք իրա-
ւունքը և Աստուծոյ սէրը. ասոնք
պէտք էր ընել, և անոնք չձգել։
43 Վա՛յ ձեզի փարիսեցիներուդ՝ որ
ժողովարաններուն մէջ առաջին
աթոռները կը սիրէք, ու շուկա-
44 ներուն մէջ բարեներները։ Վա՛յ
ձեզի կեղծաւոր դպիրներ ու փա-
րիսեցիներ՝ որ անկայտ գերեզ-
մաններու նման էք, որոնց վրայէն
մարդիկ կը քալեն ու չեն գիտեր։
45 Եւ օրինականներէն մէկը պա-
տասխան տալով՝ ըսաւ անոր.
Վարդապե՛տ, սա խօսքերը ըսե-
լով՝ մեզ ալ վար կը գնահատես։
46 Եւ անիկայ ըսաւ. Ձեզի ալ
վա՛յ օրինականներուդ, որ տա-
նելու դժուար բեռներ կը բեռ-
ցնէք մարդոց, ու դուք մէկ
մատովնիդ ան բեռներուն չէք
դպչիր։ 47 Վա՛յ ձեզի՝ որ մարգա-
րէներուն գերեզմանները կը շի-
նէք, ու ձեր հայրերը սպաննեցին
զանոնք։ 48 Ուրեմն կը վկայէք և
հաւանութիւն կուտաք ձեր հար-
ցը ըրածներուն. ինչու որ իրենք
սպաննեցին զանոնք, ու դուք ա-
նոնց գերեզմանները կը շինէք։
49 Ասոր համար ալ Աստուծոյ իմաս-
տութիւնը ըսաւ. Պիտի խրկեմ
անոնց մարգարէներ ու առա-
քեալներ. և անոնցմէ ո՛րը պիտի
սպաննեն, ու ո՛րը հալածեն. 50
որպէս թէ աշխարհի սկիզբէն հետ
թափուած բոլոր մարգարէներուն
արիւնը սա ազգէն պահանջուի,
51 Աբելին արիւնէն մինչև Զաքա-
րիայի արիւնը, որ սեղանին ու
տաճարին մէջտեղը կորսուեցաւ.
Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Սա ազգէն
պիտի պահանջուի։ 52 Վա՛յ ձեզի օ-
րինականներուդ՝ որ գիտութեան
բանալին վերցուցիք. դուք չմը-
տաք, և մտնողներն ալ արգիլե-
ցիք։
53 Ու երբոր սա բաները անոնց
կը գրուցէր, դպիրներն ու փարի-
սեցիները սկսան խիստ դժուա-
րիլ, և շատ բաներու վրայով
անոր բերանէն խօսք փնտռել. 54
անոր դարան պատրաստելով՝ կը
փնտռէին թէ ինչպէս անոր բե-
րնէն բան մը որսան, որ անոր վ-
րայով ամբաստանութիւն ընեն։

ԳԼ. ԺԲ

1 Այս միջոցին երբոր բիւրաւոր
ժողովուրդներ վրան ժողովուե-
ցան, մինչև որ մէկզմէկ կը կո-
խէին, սկսաւ ըսել իր աշակերտ-
ներուն. Պիտա առաջ ինքզինք-
նիդ զգոյշ պահեցէք փարիսեց-
ւոց խմորէն, որ է կեղծաւորու-
թիւն։ 2 Բայց ոչ բան մը ծած-
կած կայ որ պիտի յայտնուի,
և գաղտուկ՝ որ պիտի չգիտցուի։
3 Ուստի ինչ որ մութ տեղը ըս-
ցիք, անիկայ լոյս տեղը պիտի
լսուի. և ան որ ներքին սենեակ-
ներուն մէջ ականջի խօսեցաք,

ամենքնեբուն վրայ պիտի քա-
4 րոզուի։ Բայց ձեզի համ բարե-
կամնեբուս կը ղրուցեմ. Մի վախ-
նաբ անոնցմէ՝ որ մարմինը կը
սպաննեն, ու անկէ ետև աւելի
բան մը ընելու չարողութիւն չու-
5 նին։ Հապա ձեզի ցուցընեմ թէ
որմէ պիտի վախնաք. Անկէ վախ-
ցէք՝ որ սպաննելէն ետև իշ-
խանութիւն ունի դեհենը ձգե-
լու. այո՛ կ'ըսեմ ձեզի, Անկէ
6 վախցէք։ Չէ՞ որ հինգ ճնճղուկ-
կը երկու դանկի կը ծախուի.
և անոնցմէ մէկը մոռցուած չէ
7 Աստուծոյ առջեւ։ Բայց ձեր
գլխուն բոլոր մազերն ալ համ-
րուած են. ուրեմն մի վախնաք,
Ինչո՞ւ որ դուք շատ ճնճղուկ-
8 ներէն աւելի պիտի էք։ Եւ ձե-
զի կ'ըսեմ. Ամէն ոք որ ինձ կը
դաւանի մարդոց առջեւ, Որդին
մարդոյ ալ անոկայ պիտի դա-
ւանի Աստուծոյ հրեշտակներուն
9 առջեւ։ Բայց ան որ ինձ մարդ-
ոց առջեւ կ'ուրանայ, ուրա-
ցուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ
10 հրեշտակներուն առջեւ։ Եւ ա-
մէն ոք որ Որդւոյ մարդոյ դէմ
բան կ'ըսէ, պիտի ներուի անոր.
բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ
հայհոյութիւն կ'ընէ, պիտի
11 չներուի անոր։ Ու երբոր ձեզ
ժողովարաններըն՝ և իշխանու-
թիւններու ու պետութիւննե-
րու առջեւ տանելու ըլլան, հոգ
մի ընէք թէ ինչպէ՞ս կամ ինչ
12 պատասխան պիտի տաք, կամ
ինչ պիտի ըսէք. Վասն զի Սուրբ
Հոգին պիտի սորվեցնէ ձեզի
Նոյն ժամուն ինչ որ պէտք է
խօսիլ։

13 Ժողովուրդին մէջէն մէկը ը-
սաւ անոր. Վարդապետ՝ պատ-
ճէ եղբօրս, որ ինձի հետ բաժ-
14 նէ։ Ան ալ ըսաւ անոր. Մարդ՝
ո՞վ ինձ ձեր վրայ դատաւոր կամ
15 բաժին ընող դրաւ։ Եւ ըսաւ
անոնց. Նայեցէք և զգուշացէք
ագահութենէն. ինչու որ մար-
դուս առատութիւնը աւել-
նալէն կախուած չէ իր կեանքը։
16 Ասոր մէն ալ խօսեցաւ անոնց՝
ըսելով. Մէկ հարուստ մարդու մը
արտերը առատ բերքեր տուին.
17 Եւ ինքը կը մտածէր ինքնի-
րեն՝ ու կ'ըսէր. Ի՞նչ ընեմ,
վասն զի տեղ չունիմ, որ հոն
իմ բերքերս ժողվեմ։ Եւ ըսաւ.
18 Ա՛յս ընեմ. իմ ամբարներս քա-
կեմ՝ ու ալ աւելի մեծ շինեմ,
և հոն ժողվեմ իմ բոլոր բերքերս
ու բարիքներս. Եւ իմ անձիս
19 կ'ըսեմ. Ո՛վ անձս՝ շատ բարիքներ
ունիս շատ տարիներու համար
ժողվուած. հանգչէ՛, կեր, խմէ՛,
և ուրախ եղիր։ Բայց Աստուած
20 ըսաւ անոր. Անմիտ՝ այս գիշեր
հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջեն,
ու ասոնք ան քու պատրաս-
տած բաները որո՞ւն պիտի ըլ-
լան։ Այսպէս է անիկայ՝ որ իր
21 անձին համար գանձ կը դիզէ,
ու Աստուծոյ չհարստանար։

22 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն. Ա-
սոր համար կ'ըսեմ ձեզի. Հոգ
մի ընէք ձեր կեանքին համար՝
թէ ինչ պիտի ուտէք, ոչ ալ
մարմինին համար՝ թէ ինչ պիտի
23 հագնիք. Ինչո՞ւ որ կեանքը կերա-
կուրէն աւելի է, ու մարմինը
24 հագուստէն։ Նայեցէք ագռաւ-
ներուն, որ ոչ կը սերմանեն և
ոչ կը հնձեն, որոնք ոչ շտեմա-
րաններ ունին՝ ոչ ալ ամբարներ,
ու Աստուած անոնք կը կերակրէ.
գուք որչափ աւելի լաւ էք քան
25 չուներնէրէն։ Եւ ձեզմէ ո՞վ կրնայ
իր հոգ ընելովը իր հասակին վրայ
26 կանգուն մը աւելցնել։ Հապա
թէ որ ամենափոքրը բաներին կարող
չէք, ուրիշ բաներուն համար ին-
27 չո՞ւ հոգ կ'ընէք։ Նայեցէք շուշան-
ներուն՝ ինչպէս կ'աճին. ոչ կ'աշ-
խատին և ոչ կը մանեն. բայց ձեզի
կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր
փառաւորութեանը մէջ անոնցմէ
մէկուն պէս չհագուեցաւ։ Ուստի
28 թէ որ խոտը որ այսօր դաշտի
մէջ է՝ ու վաղը փուռը կը ձգուի,
Աստուած անոնկ կը հագուեց-
ընէ, որչափ աւելի ձեզ թէ՛բա-

29 հաւատանէք։ Ա՛լ գաք մի փընտռէք թէ ինչ պիտի ուտէք, և ինչ պիտի խմէք, ու մի շփո-
30 թիք. վասն զի ասոնց բոլորը բաներ աշխարհիս ազգերը կը փընտռեն. ու ձեր Հայրը գիտէ որ
31 ասոնց բաները ձեզի պէտք են։ Հապա գուք նախ փնտռեցէք թագաւորութիւնը և անոր
32 արդարութիւնը, և ասոնք բոլորը բաներն ալ ձեզի պիտի տրուին։ Մի վախնար պզտիկ հօտ, ինչու-
33 որ ձեր Հայրը հաճեցաւ որ թագաւորութիւնը ձեզի տայ։ Ծախեցէք ձեր տնտեսածքը, և ո-
ղորմութիւն տուէք. ձեզի քսակներ պատրաստեցէք, որ երկինքը չհնանալու գանձ մը, ուր գող կը մօտենայ և ցեց կը ապականէ։
34 Քանզի ձեր գանձը ուր որ է, սիրտերնիդ ալ հոն պիտի ըլլայ։
35 Ձեր մէջքերը գօտեպատած ըլլան,
36 ու ձրագնիերը վառած. Եւ գուք ան մարդոցը նման որ իրենց տիրոջը կը սպասեն թէ երբ պիտի գառնայ հարսնիքէն, որ երբ գայ և դռները զարնէ, իսկոյն բանան
37 անոր։ Երանի ան ծառաներուն, որ տէրը երբոր գայ զանոնք արթնութիւն պիտի գտնէ. Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ինքը գօտին մէջքը պիտի կապէ՝ ու անոնք նստեցնել անոնք, և առաջ անցնելով սպասաւորութիւն պիտի
38 ընէ անոնց։ Եւ թէ որ Փիլէոնէական երկրորդ պահուն գայ, կամ երրորդ պահուն գայ՝ ու անոնք գտնէ, երանելի են ան ծառա-
39 ները։ Բայց ասո գիտցէք, որ եթէ տանուտէրը գիտնար թէ որ տունն գողը կու գայ, արթնութիւն կը կենար, ու թոյլ չէր տար որ
40 իր տունը ծակեն։ Ուրեմն դուք ալ պատրաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոյ կու գայ անոնք ժամու մէջ որ դուք չէք կարծեր։
41 Եւ Պետրոս բսաւ անոր. Տէր՝ ասո առակը մեզի՞ կ'ըսես, թէ
42 ամենուն ալ։ Եւ Տէրը ըսաւ. Ուրեմն ո՞վ է ան հաւատարիմ ու խելացի տնտեսը, զոր Տէրը իր գերդաստանին վրայ պիտի դնէ, որ ատենին անոնց ուտելիքը տայ։
43 Երանի է ան ծառային, զոր որ իր տէրը եկած ատենը՝ անանկ ըրած պիտի գտնէ։
44 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ իր բոլոր ունեցածին վրայ պիտի կեցնէ զանիկայ։
45 Հապա թէ որ ան ծառան իր սրտին մէջը ըսէ. Իմ տէրս իր գալը կ'ուշացընէ. և սկսի ծառաներն ու աղախիններն ծեծել, և ուտել ու խմել ու գինովնալ,
46 Ան ծառային տէրը պիտի գայ անոնկ մէկ օր մը՝ որ չսպասէր, և անոնկ մէկ ժամ մը՝ որ չգիտեր, և զանիկայ մէջտեղէն պիտի կտրէ, ու անոր բաժինը անհաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ։
47 Եւ ան ծառան՝ որ իր տիրոջը կամքը գիտէ, ու չպատրաստուիր, ոչ ալ անոր կամքը՝ ի գործ կը դնէ, շատ ծեծ պիտի ուտէ։
48 Բայց ան որ չգիտեր՝ ու ծեծի արժանի բան մը կ'ընէ, քիչ ծեծ պիտի ուտէ. ո-
րուն որ շատ արուեցաւ, շատ պիտի ուզուի անկէ, և որուն որ աւելի յանձնուեցաւ, ալ աւելի պիտի պահանջուի անկէ։
49 Ես կրակ ձգելու եկայ երկրիս վրայ. ու ինչ կ'ուզեմ թէ որ արդէն բորբոքած է։
50 Բայց մկրտութիւն մը ունիմ մկրտուելու, և ինչպէս կը տագնապիմ մինչև որ կատարուի։
51 Կը կարծէք թէ ես երկրի վրայ խաղաղութիւն տալու եկայ, ձեզի կ'ըսեմ՝ Չէ, հապա բաժանումնե՛ր։
52 Ինչու որ ասկէ ետև մէկ տան մէջ հինգը իրարմէ բաժնուած պիտի ըլլան. իրեք երկուքին, ու երկուքը իրեքին.
53 Հայրը պիտի բաժնուի որդիին՝ և որդին հօրմէն, մայրը աղջիկն՝ ու աղջիկը մօրմէն, կեսուրը իր հարսն՝ ու հարսը իր կեսուրին։
54 Եւ բսաւ ժողովուրդներուն. Երբոր արեւմտեան կողմէն ամպ մը ելած կը տեսնէք, շուտ մը կ'ըսէք, թէ Անձրեւ պիտի գայ, և անանկ կ'ըլլայ։
55 Ու երբոր հա-
բաւային հովը կը փչէ՝ կ'ըսէք,

Թէ Տաք պիտի ըլլայ, և անանկ
56 կ'ըլլայ։ Կեղծաւորնե՛ր, երկրի ու
երկինքի երեսը քննելը գիտէք,
հապա ա՛ս ժամանակը ինչպէս
57 չէք քններ։ Եւ ինչո՞ւ դուք ձեզմէ
58 չէք դատեր իրաւունքը։ Երբոր
դուն քու ոսխիդ հետ իշխանին
երթալու ըլլաս, ճամբուն մէջ
անկէ ազատելու հաւատք ընէ
քեզ. որ չըլլայ թէ քեզ դատաւո-
րին առջեւ քաշէ, ու դատաւորը
դահիճին ձեռքը սայ քեզ, ու
59 դահիճն ալ բանտը դնէ։ Կ'ըսեմ
քեզի, բնաւ պիտի չելլես անկէ,
մինչեւ որ վերջին լուման չվճարես։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ անոնք ան առենը ներկայ
գտնուելով՝ պատմեցին անոր
Գալիլեացւոց վրայով, որոնց ա-
րիւնը Պիղատոս իրենց զոհերուն
2 հետ խառնեց։ Եւ Յիսուս պա-
տասխան տալով ըսաւ անոնց. Կը
կարծէք որ ան Գալիլեացիները
բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մե-
ղաւոր էին, որ ասանկ բաներ
3 քաշեցին։ Չեզի կ'ըսեմ՝ Չէ.
հապա թէ որ չապաշխարէք, ա-
մէնքդ ալ անանկ պիտի կորսուիք։
4 Կամ թէ ան տասնեւութը որ հո՛ղին՝
որուն վրայ Սելոամին մէջը աշ-
տարակը ինկաւ, և անոնք մեռ-
ցուց. կը կարծէք որ անոնք Ե-
րուսաղէմի մէջ բնակած բոլոր
մարդիկներէն աւելի պարտաւոր
5 էին։ Չեզի կ'ըսեմ՝ Չէ. հապա
թէ որ չապաշխարէք, ամէնքդ ալ
նոյնպէս պիտի կորսուիք։
6 Ան առակն ալ բսաւ. Մարդ
մը իր այգիին մէջ մինուճար
թզենի մը ունէր. ու եկաւ անոկ
պտուղ փնտռելու, և չգտաւ։
7 Ըսաւ բսաւ այգեպանին. Ահա
երեք տարի է որ կու գամ ա՛ս
թզենիին վրայ պտուղ փընտ-
ռելու, ու չեմ գտներ. ա՛լ ա-
նիկայ կտրէ, ինչո՞ւ համար
8 գետինը խափանէ։ Անիկայ պա-
տասխան տուաւ՝ ու անոր բսաւ.
Տէ՛ր, ա՛ս տարի ալ անիկայ թո՛ղ
տուր մինչեւ որ սուրը բոլորտիքը
բրիմ ու թրիք դնեմ, Եւ թէ 9
որ պտուղ սայ, աղէ՛կ. հապա
թէ չէ՝ դալ պտրի կարես տալիկայ։
Եւ ինչ որ ժողովարաններէն մէ- 10
կուն մէջ շաբաթի օրը կը սորվե-
ցընէր։ Եւ ահա մէկ կնիկ մը 11
կար, որ հիւանդութեան ոգի
մը ունէր տասնուութը տարիէ
ի վեր, ու կծկատած էր, և ամե-
նեւին չէր կրնար շիտակ կայնիլ։
Ու Յիսուս զանիկայ տեսնելով՝ 12
էրէն կանչեց և բսաւ անոր. Կնի՛կ
դուն քու հիւանդութենէդ ար-
ձակուած ես։ Ու ձեռքը անոր 13
վրայ դրաւ. և իսկոյն շիտակուե-
ցաւ, ու փառք կու տար Աս-
տուծոյ։ Իսկ ժողովարանին իշ- 14
խանը պատասխան տուաւ բար-
կանալով՝ որ Յիսուս շաբաթի օրը
բժշկեց, և բսաւ ժողովուրդին.
Վեց օր կայ՝ որոնց մէջ արժան է
գործ գործել. ուստի ան օրերը
եկէք բժշկուեցէք, ու չէ թէ շա-
բաթի օրը։ Ուն ատենը Տէրը պա- 15
տասխան տուաւ անոր ու բսաւ.
Կեղծաւորնե՛ր, ձեզմէ ամէն մէկը
շաբաթի օրը իր եզը կամ էշը
մսուրէն չարձըկեր՝ որ առնէ ջուր
սայ։ Հապա ասիկայ որ Աբրա- 16
համի աղջիկ էր, որ ահա տաս-
նեւուերկու տարի Սատանան զանի-
կայ կապեց, չէր վայրկեր որ շաբաթի
օրը ան կապէն արձըկուի։ Եւ 17
ա՛ս բաները որ բսաւ, իրեն հակա-
ռակ կեցողները ամէնքն ալ ամօ-
թով մնացին. ու բոլոր ժողո-
վուրդը կ'ուրախանար ան ամէն
փառաւոր գործքերուն համար՝
որ իրմէն կ'ըլլային։
Եւ բսաւ. Աստուծոյ թագա- 18
ւորութիւնը ի՞նչ բանի կը նմա-
նի, ու ի՞նչ բանի նմանցընեմ
անիկայ։ Մանանեխի հատի նման 19
է, որն որ մարդ մը առաւ՝ իր
պարտէզը ձգեց. և աճեցաւ ու
մեծ ծառ եղաւ, ու երկինքի
թռչուները անոր ճիւղերուն
վրայ բնակեցան։
Դարձեալ բսաւ. Աստուծոյ 20
թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի
նմանցընեմ։ Խմորի նման է, որն 21

որ կնիկ մը առաւ՝ իրեք գրեթ
ալեւրի մէջ պահեց, մինչեւ որ
ամէնն ալ խմորնցաւ։
22 Եւ քաղաքներէն ու գեղերէն
պտըտելով՝ կը սոսկացնէր, ու
գնդապետ Եբուսացիէն ձամբայ կ'ը-
23 նէր։ Եւ մէկը ըսաւ անոր. Տէր՝
քիչ՞օր են անոնք որ պիտի փրը-
24 կուին։ Անիկայ ալ ըսաւ անոնց.
Ջանք ըրէք որ նեղ դռնէն մըտ-
նէք. քանզի կ'ըսեմ ձեզի, որ
շատերը մտնել պիտի ուզեն, և
25 պիտի չկրնան։ Անկէ ետեւ որ
տանուտէրը ելլէ ու դուռը գո-
ցէ, և դուք սկսիք դուրսը կե-
նալ, ու դուռը զարնել և ըսել,
Տէր՝ Տէր, բաց մեզի. ան ալ
պատասխան տալով պիտի ըսէ
ձեզի. Չեզ չեմ ճանչնար ուսկից
26 էք։ Ան ատենը պիտի սկսիք ը-
սել. Մենք քու առջեդ կերանք
ու խմեցինք, և դուն մեր փո-
ղոցներուն մէջը սորվեցուցիր։
27 Եւ անիկայ պիտի ըսէ. Չեզի
կ'ըսեմ, Չեզ չեմ ճանչնար ուս-
կից էք, ինկ դո՛ւ կեցէք ինծմէ
բոլոր անիրաւութիւն գործող-
28 ներդ։ Հոն պիտի լայ լայ ու
ակռաներ կճըռցնել, երբոր
տեսնէք Աբրահամը ու Իսահակը
և Յակոբը ու բոլոր մարգարէ-
ները Աստուծոյ Թագաւորու-
թեանը մէջ, ու ձեզ դուրս հա-
29 նած։ Եւ պիտի գան արեւելքէն
ու արեւմուտքէն և հիւսիսէն ու
հարաւէն, ու պիտի բազմին Ա-
ստուծոյ Թագաւորութեանը մէջ։
30 Եւ ահա կան յետիններ՝ որ առա-
ջիններ պիտի ըլլան, ու կան ա-
ռաջիններ՝ որ յետիններ պիտի
ըլլան։
31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսե-
ցիներ եկան՝ ու ըսին անոր. Ե-
լի՛ ու գնա՝ ասկէ, ինչու որ
Հերովդես քեզ սպաննել կ'ուզէ։
32 Եւ ինքը ըսաւ անոնց. Գացէք՝
ան աղուէսին ըսէք. Ահա ես դե-
ւեր կը հանեմ՝ ու բժշկութիւն-
ներ կը կատարեմ այսօր և վաղը,
ու երրորդ օրը պիտի կատարեալ
33 Միայն թէ պէտք է որ այսօր ու
վաղը և միւս օրը պտըտիմ.
վասն զի կարելի չէ որ մարգարէ
մը Երուսաղէմէն դուրս կորսուի։
34 Ո՛վ Երուսաղէմ՝ Երուսաղէմ՝
որ մարգարէները կը սպաննէիր,
ու քեզի խրկուածները կը քա-
րկոծէիր. քանի՛ անգամ քու
զաւակներդ ժողվել ուզեցի՝ ինչպէս
որ հաւը իր ձագերը թեւերուն
տակը կը ժողվէ, և դուք չու-
զեցիք։ Ահա ձեր տունը ձեզի
35 ամայի պիտի մնայ. ասկայն ձեզի
կ'ըսեմ, որ ալ զիս պիտի չտես-
նէք, մինչեւ գայ ան ժամանակը
որ պիտի ըսէք. Օրհնեա՛լ է ան՝
որ Տէրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼ. ԺԴ

1 Ու եղաւ որ երբ ինքը շաբաթի
օր մը փարիսեցւոց գլխաւորնե-
րուն մէկուն տունը մտաւ հաց
ուտելու, ու անոնք անոր կը
2 սպասէին։ Եւ ահա հոն ջրգո-
ղեալ մարդ մը կար իր առջեւը։
3 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ՝
ու խօսեցաւ օրինապահներուն ու
փարիսեցիներուն ըսելով. Ա-
ժա՞ն է շաբաթի օրը բժշկել։
4 Անոնք ալ լուռ կեցան. և ինքը
բռնեց անիկայ՝ բժշկեց ու ձամ-
բեց. Եւ պատասխան տալով
5 բսաւ անոնց. Ձեզմէ որո՞ւն էշը
կամ եզը հորը ինկնալու ըլլայ, ու
շուտ մը չհաներ անիկայ շաբաթի
օրը։ Եւ ան բանեցուս չկրցան
6 անոր պատասխան տալ։
7 Առակ մը պատմեց ան հրաւի-
րուած մարդոց ալ, երբոր ան-
սա թէ ինչպէս առաջին բազ-
մոցները կ'ընտրէին, ու բսաւ
8 անոնց. Երբոր մէկէ մը հարսնիքի
հրաւիրուիս, առաջին բազմոցին
վրայ մի նստիր. չըլլայ որ քեզմէ
աւելի պատուաւոր մէկին ալ հրա-
9 ւիրուած ըլլայ անկէ. Եւ ան որ
քեզ ու անիկայ հրաւիրեց, գայ
պատճառ քեզի. Ելո՛ր տեղ տուր,
և անկէ ետեւ սկսիս ամօթով կե-
նալ տեղը բռնել։ Հապա երբոր
10 հրաւիրուիս, գնա՛ յետին տեղը
նստէ, որ երբ քեզ հրաւիրողը

գայ, քեզի ըսէ. Բարեկամ՝ վեր
հրամիր. ան ատենը քու հետդ
նստողներուն առջեւը քեզի փառք
11 կ'ըլլայ: Վասն զի ամէնուն որ իր
անձը կը բարձրացնէ, պիտի խո-
նարհի. և ով որ իր անձը կը խո-
նարհեցնէ, պիտի բարձրանայ:
12 Ու զինքը հրաւիրողին ալ ըսաւ.
Երբոր ճաշ կամ ընթրիք կ'ընես,
մի կանչեր քու բարեկամներդ,
ոչ ալ քու եղբայրներդ, և ոչ քու
ազգականներդ, ու ոչ հոս հա-
րուստ դրացիներդ, որ չըլլայ թէ
անոնք ալ փոխարէնը քեզ հրա-
ւիրեն, ու քեզի հատուցում ըլլայ:
13 Հապա երբոր հացկերոյթ կ'ը-
նես, աղքատները, պակասաւոր-
ները, կաղերը ու կոյրերը հրաւիրէ.
14 Ու երանելի պիտի ըլլաս, ինչու
որ անոնք չեն կրնար փոխարէնը
քեզի հատուցանել. հապա ար-
գարներուն յարութիւնն առած
ատենը՝ փոխարէնը քեզի պիտի
հատուցուի:
15 Եւ անոնց նստողներէն մէկը
երբոր լսեց ասոնք՝ ըսաւ անոր.
Երանի անոր՝ որ Աստուծոյ թա-
գաւորութեանը մէջ հաց պիտի
16 ուտէ: Եւ ինքը ըսաւ անոր.
Մէկ մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ,
17 ու շատ մարդիկ հրաւիրեց: Եւ
ընթրիքին ատենը խրկեց իր ծա-
ռան, որ հրաւիրուածներուն կան-
չէ, ըսելով. Եկէք, ինչու որ ար-
18 դէն ամէն բան պատրաստ է: Եւ
ամէնքը մէկէն սկսան ետ քաշ-
ուիլ. առջինը անոր ըսաւ. Ես
արտ մը ծախու առի, ու պէտք
է որ ելլեմ անոր տեսնեմ. կ'ա-
ղաչեմ քեզի, զիս հրաժարուած
19 ունես: Եւ միւսը ըսաւ. Հինգ
զոյգ եզ ծախու առի, ու կ'եր-
թամ որ անոնք փորձեմ. կ'աղա-
չեմ քեզի, զիս հրաժարուած
20 ունես: Եւ միւսը ըսաւ. Կնիկ
առի, ու անոր համար չեմ կրր-
21 նար գալ: Եւ ան ծառան եկաւ՝
ու իր տիրոջը պատմեց այս բա-
ները. ան ատենը բարկացաւ
տանուտէրը, ու ըսաւ իր ծա-
ռային. Շուտով քաղաքին հրա-
պարակները ու փողոցները ելլէ,
և աղքատները ու պակասաւոր-
ները, և կաղերը ու կոյրերը հոս
մտցուր: Ծառան ալ ըսաւ. Տէր՝ 22
եղած ինչ որ հրամայեցիր, ու
տակաւին տեղ կայ: Եւ տէրը 23
ըսաւ ծառային. Ելլէ ճամբա-
ները ու ցանկերը, և ստիպէ՛ր
տիպէ՛ր հոս մտնելու, որ տունս
լեցուի: Քանի կ'ըսեմ ձեզի, որ 24
ան հրաւիրուածներէն մէկն ալ
իմ ընթրիքիս համը պիտի չառ-
նէ:
Ու իր հետը շատ ժողովուրդ 25
ներ կ'երթային. և դառնալով ա-
նոնց ըսաւ. Թէ որ մէկը ինծի 26
կու գայ, ու չատեր իր հայրը և
մայրը, ու կինը և զաւակները,
ու եղբայրները և քոյրերը, նաև
իր կեանքն ալ, չկրնար իմ աշա-
կերտս ըլլալ: Եւ ով որ իր խաչը 27
չվերցնէ՛ ու իմ ետեւէս գար,
չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ: Վա- 28
սն զի ձեզմէ ո՞վ աշտարակ մը
շինել ուզելով, առաջ չնստիր ու
հաշիւ չընէր ծախքը, թէ անիկայ
լմընցնելու ձեռքը բաւէ՞.
Որ չըլլայ թէ երբ հիմը ձգէ, ու 29
չկրնայ լմընցնել, բոլոր տեսնող-
ները սկսին անոր ծաղր ընել,
Ե՛ ըսել, թէ Այս մարդը սկսաւ 30
շինել, ու չկրցաւ լմընցնել:
Կամ թէ ո՞ր թագաւոր ուրիշ 31
թագաւորի մը հետ պատերազմե-
լու երթալով, առաջ չնստիր ու
խորհիր, թէ արդեօք տասը հա-
զարով կրնայ դէմ կենալ անոր՝
որ քսան հազարով իր վրայ կու
գայ: Հապա թէ չէ՝ քանի որ 32
անիկայ հեռու է, դեսպան խրր-
կելով՝ խաղաղութիւն կը խնդ-
րէ: Ասանկ ալ ձեր մէջէն 33
ամէն մէկը՝ թէ որ իր բոլոր
ստացուածքէն ետ չկենայ, չը-
կրնար իմ աշակերտս ըլլալ: Աղը 34
աղէկ բան է, բայց թէ որ աղը իր
համը կորսընցնէ, ինչո՞վ պիտի
համեմեցնես: Ո՛չ հողի ու ոչ թրիքի 35
աղէկ օգտակար կ'ըլլայ, հապա
անիկայ դուրս կը նետեն: Ան որ
լսելու ականջ ունի, թող լսէ:

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ բոլոր մաքառումները ու մեզաւորները անոր կը մնաեն.
2 յին իրմէն լսելս համար։ Եւ փարիսեցիները ու դպիրները արտասուք կ'ընէին ու կ'ըսէին. Այսկայ մեզաւորները կ'ընդունի, ու անոնց հետ կ'ուտէ։
3 Եւ անոնց առ առակը խօսեցաւ անոնց ըսելով. Ձեզմէ ո՞վ է այն մարդը որ հարիւր ոչխար ունենայ, և անոնցմէ մէկը որ կորսընցնէ, իննսունըինը չը-ձգեր անապատին մէջ ու այն կորսուածին ետևէն երթար, մին-
5 չեւ որ զանիկայ գտնէ։ Ու երբոր կը գտնէ, ուրախանալով իր ուսերուն վրայ կը դնէ զա-
6 նիկայ. Եւ տունը գալով, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները, ու անոնց կ'ըսէ. Ուրախ եղէք ինծի հետ, ինչու որ իմ կորսուած ոչխարս գտայ։
7 Ձեզի կ'ըսեմ՝ որ այսպէս ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքը մէկ մեզաւորի մը համար որ կ'ապաշխարէ, քան թէ իննսունինը արդարութեան համար՝ որ ա-
8 նոնց ապաշխարութիւն պէտք չէ։ Կամ թէ ո՞վ է այն կինիկը՝ որ տասը դրամ ունենայ, ու թէ որ դրամ մը կորսընցնէ, ճրագ չը-վառէ, ու տանը մէջ աւել զարնէ, և զգուշութեամբ փնտ-
9 ռէ, մինչև որ գտնէ։ Ու երբոր կը գտնէ, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները, և կ'ը-
10 սէ. Ուրախ եղէք ինծի հետ, ինչու որ իմ կորսընցուցած դրամս գտայ։ Ընդունակ ալ՝ ձեզի կ'ըսեմ, ուրախութիւն կ'ըլլայ Աստուծոյ հրեշտակներուն առջևը մէկ մեզաւորի մը համար որ կ'ապաշխարէ։
11 Եւ ըսաւ. Մէկ մարդ մը ու-
12 նէր երկու որդի։ Ու անոնցմէ պզտիկը հօրը ըսաւ. Հայր՝ տուր ինծի բաժինը՝ որ ինծի իյնալու բաժինը առնեմ։ Ան ալ բաժ-
13 նեց անոնց իր ունեցածը։ Եւ

չատ օրեր չանցած՝ պզտիկ որդին բոլոր բաները ժողվեց՝ ու հեռու երկիր մը գնաց, և հոն անառակաբարքութեամբ ապրելով՝ իր ունեցածը փճացուց։ Ու երբոր 14
ամէնը հատցուց, այն երկրին մէջ սաստիկ սով մը եղաւ, ու ինքը ալ սկսաւ չքաւոր ըլլալ։ Եւ գնաց 15
այն երկրին քաղաքացիներէն մէկուն քովը մնաւ. այն ալ իր ագարակը խրկեց զանիկայ խոզեր արածելու համար։ Եւ կը 16
փափաքեր խոզերուն կերած եղջիւրներէն իր փորը լեցնել. ու մէկը չէր տար անոր։ Եւ ինքը 17
ղինքը գալով՝ ըսաւ. Քանի՛ բանւորներ կան իմ հօրս տունը հացով լեցուած, ու ես հոս սովամահ կը կորընչիմ. Ելլի՛մ 18
երթամ իմ հօրս, և ըսե՛մ անոր. Հա՛յր՝ մեղանչեցի երկինքին դէմ ու քու առջևդ, Եւ ալ արժա- 19
նի չեմ քու որդիդ ըսուելու. դիս քու վարձականներուդ մէկուն պէս ըրէ։ Ու ելաւ իր հօ- 20
րը եկաւ. և դեռ որ ինքը շատ հեռու էր, հայրը տեսաւ զանիկայ՝ ու դութը շարժեցաւ, և վազելով՝ անոր պարանոցին վրայ ինկաւ, ու համբուրեց զանիկայ։ Որդին ալ ըսաւ անոր. 21
Հա՛յր՝ մեղանչեցի երկինքին դէմ ու քու առջևդ, և ալ արժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու։ Բայց հայրը ըսաւ իր ծառաներուն. 22
Հանեցէ՛ք առաջին պատմուճանը՝ ու հագցուցէ՛ք անոր, և մատանի դրէ՛ք անոր ձեռքը, ու կօշիկներ անոր ոտքերը. Եւ 23
պարարտ զուարակը բերէ՛ք մորթեցէ՛ք, և ուտե՛նք ու ուրախ ըլլա՛նք. Ինչու որ այս իմ որդիս 24
մեռած էր՝ ու ապրեցաւ. կորսուած էր՝ ու գտնուեցաւ. Եւ սկսան ուրախ ըլլալ։ Ու անոր 25
մեծ որդին արտարին էր, ու երբոր կու գար ու տանը մօտեցաւ, նուագ արտներուն և պարերուն ձայնը լսեց։ Ու ծա- 26
ռաներէն մէկը իրեն կանչելով՝ կը հարցնէր, Թէ աս ի՞նչ է։

27 Անիկայ ալ բսաւ անոր՝ Եղբայրդ
եկաւ, ու հայրդ պարարտ զուա-
րակը մորթեց. ինչու որ ողջ
առողջ ձեռք ձգեց զանիկայ:
28 Իսկ ինքը բարկացաւ՝ ու չէր
ուզեր ներս մտնել. ուստի իր
հայրը դուրս ելլելով կ՚աղաչէր
29 անոր: Եւ անիկայ պատասխան
տալով՝ բսաւ հօրը. Ահա այս-
չափ տարի է որ քեզի կը ծա-
ռայեմ, ու բնաւ քու խօսքիդ
դուրս չեկայ, ու ինծի երբեք
մէկ ուլ մը չտուիր, որ իմ բա-
րեկամներուս հետ ուրախութիւն
30 ընէի: Բայց երբոր եկաւ սա
քու որդիդ՝ որ քու ստացուածքդ
բոզերու հետ կերաւ, անոր
մորթեցիր պարարտ զուարա-
31 կը: Եւ անիկայ բսաւ անոր.
Ո՛րդեակ՝ դուն միշտ իմ հետս
ես, ու իմ բոլոր ունեցածս
32 քուկդ է. Սակայն պէտք էր ու-
րախ ըլլալ և խնդալ. ինչու որ
սա քու եղբայրդ մեռած էր ու
ողջընցաւ, կորսուած էր ու գըտ-
նուեցաւ:

ԳԼ. Ժ.Ջ

1 Եւ իր աշակերտներուն ալ ը-
սաւ. Մէկ հարուստ մարդ մը
կար, որ անառակ մը ունէր. և
անոր վատցալ գանգատ եղաւ ի-
րեն՝ որպէս թէ իր ունեցածը
2 կը փճացընէ: Ուստի կանչեց զա-
նիկայ՝ ու բսաւ անոր. Ի՞նչ է
սա՝ որ քեզի համար կը լսեմ.
քու անառակութեանդ հաշիւը
տուր, ինչու որ ալ չես կրնար
3 անառակ ըլլալ: Եւ անառակը իր
մտքին մէջ բսաւ. Ի՞նչ ընեմ,
որովհետև իմ տէրս անառակու-
թիւնը ինծմէ կ՚առնէ. հողա-
գործութիւն չեմ կրնար ընել,
4 մուրալու կ՚ամչնամ: Գիտեմ
ինչ պիտի ընեմ, որպէս զի ե-
րբոր էմ անառակութենէս մեր-
ժուիմ, զիս իրենց տուները ըն-
5 դունին: Եւ իր տիրոջը պարտականը
ներսը մէկիկ մէկիկ իրեն կանչե-
լով՝ բսաւ առաջինին. Դուն իմ
տիրոջս որչափ պարտք ունիս:
6 Ան ալ բսաւ. Հարիւր մաղ
ձէթ. և բսաւ անոր. Գիրդ առ՝
ու շուտով նստէ յիսուն դրէ:
7 Ետքը միւսին բսաւ. Դուն ալ
որչափ պարտք ունիս. և անիկ
կայ բսաւ. Հարիւր քուռ ցորեն.
ու բսաւ անոր. Գիրդ առ՝ և
ութսուն դրէ: Ու տէրը անի-
8 րաւ անառակը գովեց, որ խել-
ացութիւնով բրաւ. վասն զի սո
աշխարհիս որդիքը իրենց ցեղին
մէջ լուսոյ որդիներէն աւելի
խելացի են: Եւ ես ալ ձեզի կ՚ը-
9 սեմ. Անիրաւ մամոնայէն ձեզի
բարեկամներ ըրէք, որ երբ անիկ
կայ պակսի, ձեզ յաւիտենական
բնակարաններու մէջ ընդունին:
10 Ան որ քիչ բանի մէջ հաւատա-
րիմ է, շատի մէջ ալ հաւատա-
րիմ է. և ան որ քիչի մէջ ա-
նիրաւ է, շատի մէջ ալ անիրաւ
11 է: Ուստի եթէ որ անիրաւ մա-
մոնային մէջ հաւատարիմ չեղաք,
ճշմարիտ հարստութիւնը ով պիտի
12 հաւատայ ձեզի: Ու եթէ որ օ-
տարին բանին մէջ հաւատարիմ
չեղաք, ձերը ով պիտի տայ ձե-
զի: Մէկ ծառայ մը չկրնար եր-
13 կու տէրերու ծառայութիւն ը-
նել. ինչու որ կամ մէկը պիտի
ատէ՝ և միւսը սիրէ, կամ մէկը
պիտի մեծարէ՝ և միւսը արհա-
մարհէ. չէք կրնար ծառայել
Աստուծոյ ու մամոնայի:
14 Եւ փարիսեցիներն ալ որ ար-
ծաթասէր էին, սա ամէն բաները
լսելով կը քամահրէին զանիկայ:
15 Եւ բսաւ անոնց. Դուք էք որ
մարդոց առջեւ ինքզինքնիդ կ՚ար-
դարացընէք. բայց Աստուած գի-
տէ ձեր սիրտերը. ինչու որ
մարդոց մէջ բարձր եղածը՝ Ա-
ստուծոյ առջեւ պիղծ է:
16 Օրէնքը ու մարգարէները մինչեւ
Յովհաննէս էին. անկէ եւեւ Ա-
ստուծոյ Թագաւորութիւնը կը
քարոզուի, և ամէն մէկը անոր
մէջը մտնելու կ՚արագայ:
17 Դիւրին է որ երկինքը ու երկիրը
անցնի, քան թէ օրէնքին մէկ
18 նշանագիր մը կտոյ: Ով որ իր

կնիկը արձակէ՝ և ուրիշ մը առնէ, շնութիւն կ'ընէ. և ամէն որ երիկէ արձակուած կնիկ մը առնէ՝ շնութիւն կ'ընէ:

19 Ահկ հարուստ մարդ մը կար, որ ծիրանի ու բեհեզ կը հագնէր, և ամէն օր փառաւորա-
20 պէս ուրախութիւն կ'ընէր: Ու Ղազարոս անուն աղքատ մը կար վէրքերով լեցուն, որ անոր
21 դրանը առջեւն դրուած էր. Եւ կը փափաքէր որ ան հարուստին սեղանէն իյնած փշրանքներէն իր փորը լեցնէ. նաև շուներն ալ կու գային՝ և անոր վէրքերը
22 կը լզեին: Ու եղաւ որ ան աղքատը մեռաւ, ու հրեշտակներէն Աբրահամին գոգը տարին զանիկայ. հարուստն ալ մեռաւ ու
23 թաղուեցաւ: Եւ գժոխքին մէջ երբոր տանջանքի մէջ էր, իր աչքերը վերցնելով հեռուէն տեսաւ Աբրահամը, ու Ղազարոսը անոր գոգը հանգիստ նստած:
24 Եւ ինքը աղաղակեց ու ըսաւ. Հայր Աբրահամ՝ ողորմի ինձի, ու խրկէ Ղազարոսը, որ իր մատին ծայրը ջուրը թաթխէ, ու զովացնէ իմ լեզուս. ինչու որ ասա բոցին մէջ կը տանջուիմ:
25 Եւ Աբրահամ ըսաւ. Որդեակ՝ միտքդ բեր, որ դուն քու կեանքիդ ատենը քու բարիքներդ առիր, նոյնպէս ալ Ղազարոս՝ չարիքներ. հիմա անիկայ հոս կը մխիթարուի, ու դուն կը տանջուիս:
26 Ջատ: Եւ ասկէ ամէն բանէրէն զատ՝ մեր ու ձեր մէջտեղը մեծ անդունդ մը կայ հաստատուած. անոնք որ ասկէ ձեզի անցնիլ ուզեն՝ չկրնան, ոչ ալ ատկէ մեզի գալ ուզողները
27 անցնին: Ան ալ ըսաւ. Ուրեմն կ'աղաչեմ քեզի՝ հայր, որ անիկայ իմ հօրս տունը խրկես.
28 Քանզի հինգ եղբայր ունիմ. որ էրթայ անոնց վկայութիւն տայ, որ չըլայ թէ անոնք ալ ասոր չարչարանքին տեղը գան:
29 Եւ Աբրահամ ըսաւ անոր. Անոնք Մովսէսը ու մարգարէները ունին, թող անոնց մտիկ ընեն: Ան ալ
30 ըսաւ. Ձի՝ հայր Աբրահամ, հապա թէ որ մեռելներէն մէկը անոնց երթայ, պիտի ապաշխարեն: Եւ անիկայ ըսաւ անոր.
31 Թէ որ Մովսէսին ու մարգարէներուն մտիկ չեն ըներ, ոչ ալ թէ որ մեռելներէն մէկը յարութիւն առնելու ըլայ, պիտի հաւատան:

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն. Անկարելի է որ գայթակղութիւններ չգան, բայց վայ անոր, որուն ձեռքովը կու գան:
2 Անոր աւելի ազեկ է, որ անոր պարանոցին խշտ աղացքի քար մը կախուի, ու անիկայ ծովը ձգուի, քան թէ ան պզտիկներէն մէկը գայթակղեցնէ:
3 Չգուշացէք ձեր անձերնիդ:

Թէ որ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ, յանդիմանէ զանիկայ. ու թէ որ ապաշխարէ, ներէ անոր:
4 Եւ թէ որ օրը եօթը անգամ քեզի դէմ մեղանչէ՝ ու օրը եօթը անգամ դառնայ քեզի ու ըսէ, Կ'ապաշխարեմ, ներեա անոր:
5 Եւ առաքեալները ըսին Տէրոջը. Յաւելո՛ւր մեզի հաւատքը:
6 Եւ Տէրը ըսաւ. Թէ որ մանանեհի հատի չափ հաւատք ունենայիք, ասո թմբենիին կրնայիք ըսել, Արմատայէն խլուէ ու ծովուն մէջը տնկուէ, ան ալ պիտի հնազանդէր ձեզի:
7 Բայց ձեզմէ ո՞վ է ան մարդը՝ որ ունենայ մէկ երկրագործ կամ հովիւ ծառայ մը, որ անիկայ երբոր արտերէն գայ, ըսէ անոր, Շուտով դուրս անոր, Թէ Անցիր ուտելու համար. Հապա չըսէր անոր՝
8 Թէ Պատրաստէ իմ ընթրիքս, ու գօտիդ կապած ինձի սպասարկէ՝ մինչև որ ես ուտեմ ու խմեմ. ու ետքը դուն ալ կեր ու խմէ:
9 Միթէ շնորհակա՞լ կ'ըլայ ան ծառային, իրեն հրամայուած բաները կատարե-

10 լուն համար. Հիմ կարծեր Եղիա-
պես ալ դուք երբոր բոլոր ձեզի
հրամայած բաները ընէք՝ ըսէք
Թէ՝ Մենք անպիտան ծառայներ
ենք. քանզի ան որ պարտական
էինք ընելու՝ ըրինք։
11 Ու եղաւ որ երբ ինքը Երու-
սաղէմ կ'երթար՝ Սամարիայի և
Գալիլեայի մէջտեղէն կ'անցնէր։
12 Ու երբոր մէկ գեղ մը պիտի
մտնէր՝ տասը բորոտ մարդիկ
հանդիպեցան անոր՝ որոնք հե-
15 ռուն կայնեցան. Եւ ձայներնին
վերցուցին ու ըսին. Յիսուս վար-
14 դապետ, ողորմէ մեզի։ Եւ տես-
նելով՝ անոնց ըսաւ. Գացէք
դուք ձեզ քահանաներուն ցու-
ցուցէք. ու եղաւ որ երբ կ'եր-
15 թային՝ մաքրուեցան։ Եւ անոնց-
մէ մէկը երբոր տեսաւ Թէ բժշկ
կուեցաւ՝ ետ դարձաւ ու մեծ
ձայնով փառք կու տար Աստու-
16 ծոյ. Ու երեսի վրայ անոր առջև
իյնալով՝ շնորհակալ կ'ըլլար ա-
նոր. և ինքը Սամարացի էր։
17 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու
ըսաւ. Չէ որ տասն ալ մաքրուե-
18 ցան. իսկ ան ինը ո՞ւր են. Ա
օտարազգիէն՝ի զատ դարձեր
չգտնուեցան՝ որ դառնալով Աս-
19 տուծոյ փառք տան։ Եւ ըսաւ
անոր. Ելիր գնա. քու հաւատքդ
քեզ բժշկեց։
20 Ու երբոր փարիսեցիները իրեն
հարցուցին Թէ Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը երբ պիտի գայ,
պատասխան տուաւ անոնց ու
ըսաւ. Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը դիտուածոյ երևցած բանե-
21 րով չգայ. Ու պիտի չըսեն Թէ՝
Ահա հոս է կամ ահա հոն. ինչու
որ ահա Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը ձեր ներսի դին է։
22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ.
Օրեր պիտի գան՝ որ դուք Որդ-
ւոյ մարդոյ օրերուն մէկը տես-
նելու պիտի փափաքիք, ու պի-
23 տի չտեսնէք։ Եւ ըն ո՛ր ըսեն
ձեզի, Թէ ահա հոս է կամ ահա
հոն, մի երթաք, ու անոնց մի
24 հետևիք։ Վասն զի ինչպես որ
փայլակը երկինքին տակը մէկ
դիէն փայլատակելով՝ միւնչև եր-
կինքին տակը մէկալ դին լուս
կու տայ, նոյնպես ալ պիտի ըլ-
լայ Որդին մարդոյ իր գալուն
օրը։ Սիայն Թէ պետք է որ ինքը 25
առաջ շատ չարչարանքներ կրէ,
ու մերժուի այս ազգէն։ Եւ ինչ- 26
պես որ Նոյի օրերը եղաւ, նոյնպէս
պիտի ըլլայ Որդւոյ մարդոյ օրերն
ալ։ Կ'ուտէին կը խմէին կիներ 27
կ'առնէին, երկան կը տրուէին,
մինչև ան օրը՝ որ Նոյ տապանը
մտաւ, և ջրհեղեղը եկաւ՝ ու ա-
մէնը կորընչացուց։ Նմանապէս 28
ինչպէս որ Lովտին օրերը եղաւ,
կ'ուտէին կը խմէին ծախու-
կ'առնէին կը ծախէին կը տնկ-
կէին կը շինէին. Բայց ան օրը 29
որ Lովտ Սոդոմէն ելաւ, երկինք-
քէն կրակ ու ծծումբ տեղաց,
և բոլորն ալ կորընչացուց. Նոյն 30
պէս պիտի ըլլայ ան օրը՝ որուն
մէջ Որդին մարդոյ պիտի յայտ-
նուի։ Ան օրը՝ ան որ տանիքին 31
վրայ է՝ և իր կարասիները տանը
մէջ, թող վար չիջնէ զանոնք առ-
նելու. և ան որ արտին մէջն է՝
նոյնպես թող ետ չդառնայ։ Մին- 32
քեր կինիդ Lովտին կնիկը։
Ո՛վ որ իր կեանքը կ'ուզէ ապրեց- 33
նել, պիտի կորընչցնէ զանիկայ.
և ով որ կը կորընչցնէ, պիտի
ապրեցնէ զանիկայ։ Ձեզի կ'ը- 34
սեմ. Ան գիշերը ըն ու երկու
հոգի մէկ անկողնի մէջ ըլլան,
մէկը պիտի առնուի՝ ու մէկալը
ձգուի. Եւ ըն ու երկու կնիկ 35
մէկտեղ աղալու ըլլան, մէկը պի-
տի առնուի՝ ու մէկալը ձգուի.
Եւ ըն ու երկու հոգի արտի մը 36
մէջ ըլլան, մէկը պիտի առնուի՝
ու մէկալը ձգուի։ Եւ պատաս-
խան տալով ըսին անոր. Տէր՝
ո՞ւր տեղ պիտի ըլլայ սա բանը։
Ան ալ ըսաւ անոնց. Ո՛ւր որ 37
մարմին կայ, հոն պիտի ժողովուին
արծիւները։

ԳԼ. ԺԸ

1 Ընդունց առաք մըն ալ բսաւ
առ բանխա վըսյալ՝ Թէ պէտք է
ամէն առնն աղօթք ընել ու
2 չձանձրանալ. Ըսաւ. Մէկ գա-
տաւոր մը կար քաղաքի մը մէջ,
որ Աստուծմէ չէր վախնար ու
3 մարդէ չէր ամչնար: Եւ նոյն
քաղաքին մէջ այրի մը կար,
որ անոր կու գար ու կ'ըսէր.
Իրաւունք ըրէ ինծի՝ ո՛ աղաք՝
4 ընէ իմ ատենս: Եւ անիկայ
ժամանակ մը չէր ուզեր անոր
հոգ ընել. բայց ետքը ըսաւ իր
մտքին մէջ. Թէ և Աստուծմէ
չեմ վախնար, ու մարդէ չեմ
5 ամչնար, Գանէ աս այրին ինծի
ձանձրացընելուն համար իրեն
իրաւունք ընեմ, որ չգայ ամէն
6 առն ինծի թախանձէ: Եւ Տէրը
ըսաւ. Լսեցէք՝ անիրաւ դատա-
7 ւորը ինչ կ'ըսէ: Հապա Աստուած
իր ընտրեալներուն իրաւունք պի-
տի չընէ՞, որոնք ցորեկ ու գիշեր
իրեն կ'աղաղակեն, թէև երկայ-
8 նամիտ ալ ըլլայ անոնց վրայ: Ձե-
զի կ'ըսեմ, որ շուտով անոնց ի-
րաւունք պիտի ընէ. բայց Որդին
մարդոյ երբոր գայ, արդեօք հա-
ւատք պիտի գտնէ երկրի վրայ:
9 Եւ մէկ քանիներուն՝ որոնք ի-
րենց անձերուն վրայ կը վստահա-
նային թէ արդար են, և ուրիշ
ներըը կ'անարգէին, աս առակը
10 ըսաւ. Երկու մարդ ելան տա-
ճարը աղօթք ընելու. մէկը փա-
րիսեցի ու մէկալը մաքսաւոր:
11 Փարիսեցին կայներ էր, ու ա-
ւանձին այսպէս աղօթք կ'ընէր.
Ով Աստուած՝ շնորհակալ եմ
քեզմէ, որ ուրիշ մարդոց պէս
չեմ, յափշտակող՝ անիրաւ՝ շնա-
ցող, և կամ աս մաքսաւորին
12 պէս. Շաբաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ, ու բո-
լոր առացուածքիս տասանորդը
13 կու տամ: Եւ մաքսաւորը հե-
ռուն կայներ էր, ու չէր ուզեր
աչքն ալ երկինքը վերցընել. հա-
պա իր կուրծքը ծեծելով կ'ըսէր.
Աստուած՝ ողորմի ինծի մեղաւո-
րիս: Ձեզի կ'ըսեմ՝ Թէ ասիկայն 14
ինկալեցաւ արդարացած իր
տունը քովս. վասն զի ով որ իր
անձը կը բարձրացընէ, պիտի խո-
նարհի. և ով որ իր անձը կը
խոնարհեցընէ, պիտի բարձրա-
նայ:

Մանր տղաքներ ալ բերին ի- 15
րեն, որ անոնց դպչի. ու աշա-
կերտները տեսնելով՝ կը յանդի-
մանէին զանոնք: Բայց Յիսուս 16
անոնք իրեն կանչելով՝ ըսաւ.
Թո՛ղ տուէք ապ մանր տղոցը որ
ինծի գան, և մի արգիլէք ա-
նոնք, ինչու որ Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը տանեվիներունն
է: Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. Ո՛վ 17
որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը
պզտիկ տղու մը պէս չընդունի,
բնաւ պիտի չմտնէ անոր մէջը:

Եւ մէկ իշխան մը հարցուց 18
անոր ու ըսաւ. Բարի վարդա-
պետ՝ ի՞նչ գործ գործեմ որ յա-
ւիտենական կեանքը ժառան-
գեմ: Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. 19
Ինչու զիս բարի կ'անուանես,
մէկէն չի զատ բարի չկայ, որ է
Աստուած: Պատուիրանքները գի- 20
տես. Շնութիւն մի ընէր, Սպա-
նութիւն մի ընէր, Գողութիւն
մի ընէր, Սուտ վկայութիւն մի
ընէր, Քու հայրդ ու մայրդ պա-
տուէ: Ան ալ ըսաւ. Ասոնք ա- 21
մէնը մանկութենէս ի վեր պա-
հեր եմ: Ա լսելով Յիսուս՝ ըսաւ 22
անոր. Մէկ բան մըն ալ պակաս
է քեզի. քու բոլոր ունեցածդ
ծախէ, և աղքատներուն բաշ-
խէ, ու երկինքը գանձ պիտի
ունենաս, և եկուր իմ ետևէս:
Անիկայ երբոր աս բանը լսեց՝ 23
արամեցաւ, ինչու որ շատ հա-
րուստ էր: Եւ Յիսուս երբոր ա- 24
նիկայ տրտմած տեսաւ, ըսաւ.
Ո՛րչափ դժուար է անոնց՝ որ հա-
րստութիւն ունին, Աստուծոյ
թագաւորութիւնը մտնել: Քան 25
զի դիւրին է որ ուղտը ասեղին
ծակէն անցնի, քան թէ հարուս-
տը Աստուծոյ թագաւորութիւնը

26 մանէ : Եւ անոնք որ լսեցին ,
ի՛ըսէին . Ա՛ւ ո՞վ կրնայ փրկուիլ :
27 Եւ ինքը ըսաւ . Մարդոց կողմանէ անկարելի է բայց Աստուծոյ կողմանէ կարելի են :
28 Ու Պետրոս ըսաւ . Ահա մենք ամէն բան թողուցինք՝ և քեզ
29 եկանք : Ու անոնց ըսաւ . Ճշմարիտ ի՛ըսեմ ձեզի , Թէ Մարդ մը չկայ՝ որ թողուց տուն , կամ ծնողք , կամ եղբայրներ , կամ կին , կամ զաւակներ՝ Աստուծոյ թագաւորու-
30 թեանը համար , Որ պիտի չառնէ բազմապատիկ աս առեներս մէջ , և գալու աշխարհին մէջ յաւիտենական կեանքը :
31 Եւ առաւելեալը իր քովը առնելով՝ ըսաւ անոնց . Ահա մենք Երուսաղէմ կ՚երթանք , և մարգարէներուն ձեռքով Որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրուածները
32 պիտի կատարուին : Քանզի որ հեթանոսներուն պիտի մատնուի , ու ծաղր պիտի ըլլայ , և պիտի նախատուի , ու պիտի թքնեն ա-
33 նոր , Եւ պիտի ձեծեն ու սպանեն անիկայ , ու երրորդ օրը յա-
34 րութիւն պիտի առնէ : Բայց անոնք աս բաներէն մէկն ալ չհասկըցան . ու աս խօսքը անոնց մէ ծածկուած էր , և ըսած բանը չէին իմանար :
35 Ու եղաւ որ երբ ինքը Երիքովին կը մօտենար , կոյր մը ճամբուն քովը նստած էր մուրա-
36 ը : Երբոր լսէց բազմութեանը անցնիլը , հարցուց՝ Թէ ի՞նչ է
37 ան : Եւ իրեն ըսին Թէ՝ Յիսուս
38 Նազովրեցին կ՚անցնի : Ուստի աղաղակեց՝ ու ըսաւ , Յիսուս՝
39 որդի Դաւիթ՝ ողորմի ինձի : Եւ անոնք որ առջևէն կ՚երթային , կը յանդիմանէին զանիկայ , որ լռէ . բայց անիկայ աւելի կ՚աղաղակէր . Որդի Դաւիթ՝ ողորմի
40 ինձի : Եւ Յիսուս կանգ առնելով հրամայեց բերել զանիկայ իրեն մօտ , ու երբոր անիկայ մօտեցաւ , հարցուց անոր ու ը-
41 սաւ . Ի՞նչ կ՚ուզես որ քեզի ը-
42 նեմ . անիկայ ալ ըսաւ . Տէր՝ որ աչքերս բացուին : Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Թող բացուին քու
43 աչքերդ՝ քու հաւատքդ քեզ փրկեց : Եւ իսկոյն անոր աչքերը բացուեցան , ու անոր հետևէն կ՚երթար և փառք կուտար Աստուծոյ . բոլոր ժողովուրդն ալ տեսնելով՝ Աստուած կը գովաբանէին :

ԳԼ . ԺԹ

1 Եւ մտնելով Երիքովն՝ կ՚անցնէր :
2 Եւ ահա մարդ մը կար , որուն անունը Զաքէոս ըսուած , որ մեծատուներէն էր՝ ու հարուստ մէկ մըն էր :
3 Եւ կ՚ուզէր տեսնել Թէ ո՛վ է Յիսուս , ու բազմութենէն չէր կրնար , ինչու որ հասակով կարճ էր :
4 Եւ առաջ վազեց ու մեծ թզենիի մը վրայ ելաւ , որ զանիկայ տեսնի . ինչու որ անկէ պիտի անցնէր :
5 Ու երբոր Յիսուս այն տեղը եկաւ , վերնայելով զանիկայ տեսաւ , ու ըսաւ անոր . Զաքէոս՝ շուտ իջի , ատկէ վար իջի , ինչու որ պէտք է ինձի այսօր քու տունդ կենալ :
6 Եւ արագութեամբ վար իջաւ , և ուրախութեամբ զանիկայ ընդունեց :
7 Բոլոր ամէնն ալ տեսան , կը տրտնջէին ու կ՚ըսէին Թէ Մեղաւոր մարդու քով մտաւ իջևան ընելու :
8 Եւ Զաքէոս կայնեցաւ՝ ու ըսաւ Տէրոջը . Տէր՝ ահա իմ ունեցածիս կէսը աղքատներուն կու տամ . ու Թէ որ զրպարտութեամբ մէկուն մը գրկանք ըրած եմ , չորեքպատիկ կը հատուցանեմ անոր :
9 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր . Այսօր աս տանը փրկութիւն եղաւ , ինչու որ ասիկայ ալ Աբրահամի որդի է :
10 Վասն զի Որդին մարդոյ եկաւ որ կորսուածը փնտռէ ու փրկէ :
11 Ու երբոր անոնք աս բաները կը լսէին , աւելի մըն ալ ըսաւ իր Երուսաղէմ մօտենալուն համար , և անոնց անունի կարծելուն համար՝ Թէ շուտ մը Աստուծոյ թագաւորութիւնը պիտի յայտնուի :
12 Ուստի ըսաւ . Մէկ ազ-

նուական մարդ մը հեռու երկիր գնաց՝ իրեն թագաւորութիւն
13 առնելու և դառնալու։ Եւ իր տասը ծառաները կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ անոնց, ու
ըսաւ անոնց. Առեւտրեցէք մինչև որ ես գամ։ Եւ անոր քա-
14 ղաքացիները զայնիկայ կ՚ատէին, ու դեսպաններ իրկեցին անոր
եւեւէն, ըսելով թէ՝ Ասոր ուզեր ենք որ մեր վրայ թագաւո-
15 րութիւն ընէ։ Ու եղաւ որ երբ անիկայ թագաւորութիւնը առ-
նելով եկաւ դարձաւ, իրեն կանչել տուաւ ան ծառաները՝ որոնց որ տակը տուեր էր, որ գիտնայ
16 թէ ով ինչ շահ ըրած է։ Եւ առջինը եկաւ՝ ու ըսաւ. Տէր՝
քու մնասդ տասը մնաս շահ ըրաւ։
17 Եւ ըսաւ անոր. Աղբիւ՝ բարի ծառայ, որովհետեւ քիչ բանին
մէջ հաւատարիմ եղար, տասը քաղաքի վրայ իշխանութիւն ու-
18 նեցիր։ Ու երկրորդը եկաւ՝ ու
19 ըսաւ. Տէր՝ քու մնասդ հինգ մնաս շահ ըրաւ։ Եւ ըսաւ ա-
նոր. Դուն ալ հինգ քաղաքի
20 վրայ եղիր։ Եւ ուրիշ մը եկաւ՝ ու ըսաւ. Տէր՝ ահա քու մնասդ՝
որ թաշկինակի մէջ ծրարած կը
21 պահէի. Քանզի կը վախնայի քեզմէ, ինչու որ դուն խիստ մարդ մըն ես. չդրած բանդ կը վերցնես, ու չհերմանածդ կը
22 հնձես։ Եւ անիկայ ըսաւ անոր. Քու բերնէդ քեզ պիտի դատեմ՝ ով չար ծառայ. գիտէիր որ ես խիստ մարդ մըն եմ. չդրած բանս կը վերցնեմ, ու
23 չհերմանածս կը հնձեմ. Եւ ինչու համար իմ առակս սեղանաւորներուն չտուիր, որ ես եկած առնես շահովը առնէի անիկայ։
24 Եւ հոն կայնողներուն ըսաւ. Առէք անկէ մնասը, ու տուէք անոր
25 որ տասը մնաս ունի. (Եւ ըսին իրեն. Տէր՝ անիկայ տասը մնաս
26 ունի.) Քանզի կ՚ըսեմ ձեզի, թէ ամէն ունեցողին պիտի տրուի, և չունեցողին՝ ունեցածն ալ ան-
27 կէ պիտի առնուի։ Բայց ան իմ

թշնամիներս՝ որոնք չկրնան ուզէր որ իրենց վրայ թագաւոր ըլլամ, հոս բերէք, ու իմ առջեւս սպան-
նեցէք։ Եւ այս բաները խօսելէն 28
ետեւ, առաջ դնաց Երուսաղէմ
երթալու։
Ու եղաւ որ երբ Բեթփա- 29
գէին ու Բեթանիայի մօտե-
ցաւ, դէպ՝ ի ան լեռը՝ որ Ձի-
թենեաց կ՚ըսուի, իր աշա-
կերտներէն երկուքը իրկեց, Եւ 30
ըսաւ. Գացէք դէպ ի գիւղը որ դիմացը կայ, և անոր մէջ մտնելնուդ պես՝ պիտի գտնէք կապուած էշանակ մը, որուն վրայ բնաւ մարդ մը նստած չէ. արձըկեցէք անիկայ՝ ու բերէք։ Եւ թէ որ 31
մէկը ձեզի հարցընէ՝ թէ ինչու կ՚արձըկէք. այսպէս կ՚ըսէք անոր, թէ Տէրոջը պէտք է։ Երբոր գա- 32
յին անոնք որ իրկուեցան, ինչ-
պէս որ իրենց ըսուեր էր՝ գտան։
Ու երբոր էշանակը կ՚արձըկէին, 33
անոր տէրերը ըսին անոնց. Ին-
չու կ՚արձըկէք այս էշանակը։
Անոնք ալ ըսին. Տէրոջը պէտք 34
է։ Եւ զանիկայ Յիսուսին բե- 35
րին. ու իրենց հանդերձները էշանակին վրայ ձգելով՝ Յիսուսը
հեծցուցին։ Ու երբոր կ՚երթար, 36
իրենց հանդերձները ճամբուն
վրայ կը փռէին։ Ու երբոր ալ 37
մօտեցաւ, և Ձիթենեաց լեռա-
նը զառ՝ ի վայրէն կ՚իջնէր, ա-
շակերտներուն բոլոր բազմու-
թիւնը ախորժ ուրախութեամբ
զՔաջուած օրհնել բարձր ձայ-
նով ան բոլոր հրաշքներուն հա-
մար՝ որ տեսեր էին. Ու կ՚ըսէ- 38
ին. Օրհնեալ է այն թագաւորը
որ Տէրոջը անունովը կու գայ.
երկինքի մէջ խաղաղութիւն, ու
փառք՝ բարձրութիւնն մէջ։ Եւ 39
բազմութենէն մէկ քանիները ըսին ա-
նոր. Վարդապետ՝ այս քու աշա-
կերտդ յանդիմանէ։ Եւ ա- 40
նիկայ պատասխան տուաւ ու ը-
սաւ անոնց. Ձեզի կ՚ըսեմ, թէ
որ սոքա լուռ կենան, քարե-
րը պիտի աղաղակեն։

41 Ու երբոր մօտեցաւ, քաղաքը տեսնելով՝ լացաւ անոր վրայ՝ և
42 բսաւ. Գոնէ աս քու օրուանդ մէջ գիտնայիր քու խաղաղութիւնդ. բայց հիմա ծածկուած
43 ցաւ քու աչքերէդ։ Ինչու որ օրեր պիտի գան քու վրադ, որ թշնամիներդ քու բոլորտիքդ պատնէշ պիտի շինեն, ու քեզ պիտի պաշարեն, և ամէն կողմէ
44 քեզ նեղը պիտի ձգեն. Ու հողի նայտատակ պիտի ընեն քեզ՝ ու քու մէջդ եղած զաւակներդդ. և քար մը քարի վրայ ամենևին պիտի չձգուզեն քու մէջդ. անոր համար որ չճանչցար քու այցելութեան ժամանակդ։
45 Ու տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոր մէջ ծախողներն և գնողները.
46 Ու ըսաւ անոնց. Գրուած է թէ՝ Իմ տունս աղօթքի տուն է, բայց դուք աւազակներու այր ըրիք։
47 Ու ամէն օր տաճարին մէջ կը սորվեցընէր. բայց քահանայապետները ու գրագիրները և ժողովուրդին գլխաւորները կը փնտռէին՝ թէ ի՛նչպէս կորսընցընեն
48 զանիկայ, Ու բան մը չեին կրնար գտնել՝ թէ ինչ ընեն. ինչու որ բոլոր ժողովուրդը անոր կապուած էին մտիկ ընելու։

ԳԼ. Ի

1 Ու եղաւ որ ան օրերուն մինչ՝ երբոր տաճարին մէջ ժողովուրդին կը սորվեցընէր, և աւետարանը կը քարոզէր, քահանայապետները ու գրագիրները ծերակուտին հետ մինակուզ վրայ հասան,
2 Ու անոր խօսեցան՝ ըսելով. Ըսուցէ մեզի՝ ինչ իշխանութեամբ նայ կ'ընես աս բաները, կամ ո՞վ է աս իշխանութիւնը քեզի
3 տուողը։ Պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց. Ես ալ ձեզի բան մը հարցընեմ, և ըսէք ինծի.
4 Յովհաննէսին մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր՝ թէ մարդոցմէ։ Ու
5 անոնք մէջերնին խորհեցան՝ ու
6 ըսին. Թէ որ ըսենք՝ Երկինքէն,

պիտի ըսէ. Հապա ինչու չհաւատացիք անոր. իսկ թէ որ ըսենք՝ Մարդոցմէ. բոլոր ժողովուրդը մեզ պիտի քարկոծեն. ինչու որ համոզուած են թէ Յովհաննէս մարգարէ էր։
7 Ու պատասխան տուին՝ թէ չեն
8 գիտեր աւակից էր։ Ու Յիսուս ըսաւ անոնց. Ես ալ ձեզի չեմ բսեր թէ ինչ իշխանութեամբ կ'ընեմ աս բաները։

9 Սկսաւ ան առակը զրուցել ժողովուրդին. Մէկ մարդ մը այգի տնկեց, և զանիկայ մշակներու յանձնեց. ու ինքը օտար երկիր երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց։
10 Ու առներն ծառայ մը խրկեց մշակներուն, որ այգիին պտուղէն անոր տան. իսկ մշակները ծեծելին զանիկայ, ու պարապ ձեռք
11 ընցին։ Ու նորէն ծառայ մըն ալ խրկեց. իսկ անոնք զանիկայ ալ ծեծելին, անարգեցին ու պարապ ձեռք ընցին։
12 Ու երրորդ մըն ալ խրկեց. իսկ անոնք զանիկայ ալ վիրաւորելին ու դուրս հանեցին։
13 Ան առներն այգիին տէրը ըսաւ. Ի՞նչ ընեմ. իմ սիրելի որդիս խրկեմ, գուցէ զանիկայ տեսնելով ամչնան։
14 Բայց մշակները երբոր տեսան զանիկայ, իրարու հետ խորհուրդ ըրին՝ ըսելով. Ասիկայ է ժառանգը, եկէք զանիկայ սպաննենք՝ որ ժառանգութիւնը մերը ըլլայ։
15 Ու զանիկայ այգիէն դուրս հանեցին ու սպաննեցին. ուստի այգիին տէրը ինչ պիտի ընէ անոնց.
16 Պիտի գայ ու կորսընցընէ այն մշակները, և այգին ուրիշներու պիտի տայ։ Երբոր ասոնք լսեցին, ըսին. Չըլլա լեցի։
17 Ինքը անոնց նայելով՝ ըսաւ. Ուրեմն ի՞նչ է աս գրուածը, թէ Ան քարը՝ որ շինողները անարգեցին, անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ։
18 Ամէն ոք որ ան քարին վրայ իյնայ՝ պիտի կտրտի. և որու վրայ որ իյնայ՝ պիտի փոշիի զանիկայ։
19 Ու քահանայապետները ու գրագիրները կը

վեռուելին թէ Ինչպէս նոյն ժամուն ձեռք չպրնեն անոր, բայց ժողովուրդէն վախցան, քանզի իմացան որ ան առակը իրենց համար բսաւ։

20 Ու Եփրը յարմար ապէնի ապաստել՝ իրկեցին քանի մը խաբեայ մարդիկ՝ որոնք կեղծաւորութեամբ ինքզինքնին արդար կը ձեւացընէին, որ անիկայ խօսքով բռնեն՝ ատերութեան և կուսակալին իշխանութեանը զանի-
21 կայ մատնելու։ Ու անոր հարցուցին բսելով. Վարդապետ՝ գիտենք որ շիտակ կը խօսիս ու կը սորվեցընես, և աչառութիւն չես բներ. հապա Ճշմարտութեամբ Աստուծոյ Ճամբան կը
22 սորվեցընես։ Մեզի արժան է Կայսրին տուրք տալ, թէ չէ։
23 Եւ անոնց խորամանկութիւնը հասկընալով՝ բսաւ անոնց. Ին-
24 չու զիս կը փորձէք. Ցուցուցէք ինծի դահեկան մը։ Որմէն պատկերը ու գիրը ունի Վրան։ Պատասխան տուին ու բսին. Կայսրինը։
25 Եւ ինքը բսաւ անոնց. Ուրեմն ան որ կայսրինն է՝ կայսրին տուէք, և ան որ Աստուծոյ
26 է Աստուծոյ։ Եւ չկրցան անիկայ խօսքով մը բռնել ժողովուրդին առջեւը. ու զարմանալով անոր պատասխանին վրայ՝ լռեցան։
27 Եւ առջեւները մատնեցին եկան, (որոնք հակառակութիւն կ'ընեն՝ թէ յարութիւն չկայ,)
28 և անոր հարցուցին՝ ըսելով. Վարդապետ՝ Մովսես մեզի գրեց. Թէ որ մէկուն եղբայրը կնիկ ունենալով՝ մեռնելու բլլայ, ու մեռած առնոր զաւակ չունենայ, անոր եղբայրը առնէ ան կնիկը, և իր եղբօրը զաւակ հա-
29 նէ։ Արդ՝ եօթը եղբայրներ կային. ու առջինը կնիկ մը առնելով զաւակ չունեցած մեռաւ։
30 Երկրորդն ալ առաւ ան կնիկը, և ինքն ալ մեռաւ առանց զա-
31 ւակի։ Երրորդն ալ առաւ զանիկայ. նմանապէս եօթն ալ, ու
32 զաւակ չձգեցին ու մեռան։ Ա. մէնքէն ետքը կնիկն ալ մեռաւ։
33 Ուրեմն յարութեան առնոր ա-նոնցմէ որո՞ն կնիկը պիտի բլլայ. քանզի որ եօթն ալ զանիկայ կնիկ
34 ունեցան։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց բսաւ. Այս աշխարհիս որդիքը կնիկ կ'առնեն ու երկան կը տրուին։ Բայց
35 անոնք որ արժանի պիտի բլլան ան աշխարհին հասնելու, ու մեռելներէն յարութիւն առնելուն, ո՛չ կնիկ կ'առնեն և ո՛չ
36 երկան կը տրուին. Որովհետեւ ալ չեն կրնար մեռնիլ. քանզի հրեշտակներուն հաւասար են, ու Աստուծոյ որդիք են, քանի որ յարութեան որդիք են։ Բայց
37 մեռելներուն յարութիւն առնելը Մովսէս ալ իմացուց մորենիին պատմութեանը մէջ, երբոր կը կոչէ Տէրը՝ Աբրահամին Աստուածը, ու Իսահակին Աստուածը, և Յակոբին Աստուածը։ Ու Աստուած մեռելներուն
38 Աստուածը չէ, հապա կենդանիներուն. քանզի ամէնը անոր կենդանի են։
39 Եւ դպիրներէն մէկ քանին պատասխան տուին ու բսին. Վարդապետ՝ աղէկ բսիր։
40 Ու ալ մէկը համարձակութիւն չեր բներ անոր բան մը հարցնելու։
41 Եւ բսաւ անոնց. Ի՞նչպէս կ'բսեն թէ՝ Քրիստոս Դաւիթին որդին է.
42 Եւ ինքը Դաւիթ Սաղմոսներուն գրքին մէջը կ'բսէ. Տէրը իմ Տէրոջս բսաւ. Դուռէ իմ աջ կողմս,
43 Մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան բնեմ։
44 Ուրեմն Դաւիթ որ զանիկայ Տէր կը կոչէ, ի՞նչպէս անիկայ անոր որդին կ'բլլայ։
45 Եւ բոլոր ժողովուրդին առջեւը բսաւ իր աշակերտներուն։
46 Զգուշացէք դպիրներէն, որոնք կ'ուզեն փառաւոր հանդերձներով պտըտիլ, և շուկաներուն մէջ բարեւներ կը սիրեն, ու ժողովարաններուն մէջ առաջին ա-

Թառնելը, և ընթրիքնելու մէջ
47 առաջին բազմելը. Որպէս որ
բևաբանելուն առնելը կ՚ու-
ան, ու Տէրոջ երեսները հա-
մար աղօթքը կ՚երկընցընեն, ա-
նոնք աւելի գատապարտութիւն
պիտի ընդունին:

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու նայելով՝ տեսաւ հա-
րուստները որ իրենց ընծաները
2 գանձանակը կը ձգէին: Մէկ
անանկ աղքատ մըն ալ տեսաւ,
3 որ հոն երկու լումայ ձգեց: Ու
ըսաւ. Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի,
որ աս ազքատ աղքատներն ամէնէն
4 աւելի ձգեց: Ինչու որ ամէն ա-
նոնք իրենց աւելցածէն Աստու-
ծոյ ընծաներուն մէջը ձգեցին,
բայց ասիկա իր չքաւորութե-
նէն բոլոր իր ունեցած ապրուս-
տը ձգեց:
5 Ու երբոր մէկ քանիները տա-
ճարին համար կ՚ըսէին, Թէ գե-
ղեցիկ քարերով ու նուէրներով զար-
6 գարուած է, ըսաւ. Այս բաները
որ կը տեսնէք, օրեր պիտի գան
որ ան տեղը քար մը քարի վրայ
7 պիտի չմնայ՝ որ չքանայ: Հար-
ցուցին իրեն ու ըսին. Վարդա-
պետ՝ երբ պիտի ըլլան աս բա-
ները, և ի՞նչ է նշանը՝ երբոր
8 աս բաները պիտի ըլլան: Ան ալ
ըսաւ. Զգույշ կեցէք՝ չխաբուիք.
ինչու որ շատերը պիտի գան
իմ անունովս՝ ու ըսեն, Թէ Ես
եմ Քրիստոսը, ու ժամանակը
մօտեցած է. ուրեմն անոնց հետ-
9 ևէն չերթաք: Բայց երբոր լսէք
պատերազմներ և խռովութիւն-
ներ՝ մի վախնաք. ինչու որ պէտք
է առաջ աս բաները ըլլան,
10 բայց վախճանը իսկոյն չէ: Ան
ատենը ըսաւ անոնց. Ազգ ազ-
գի վրայ պիտի ելլէ, ու թագա-
ւորութիւն թագաւորութեան
11 վրայ. Ու տեղ տեղ մեծ երկ-
րաշարժութիւններ պիտի ըլ-
լան, ու սովեր և մահատարա-
ներ. նաև երկինքէն սոսկալի
բաներ և մեծ նշաններ պիտի
ըլլան: Բայց աս ամէն բաներէն 12
առաջ իրենց ձեռքերը ձեզի պի-
տի դպցնեն՝ ու հալածեն, և ժո-
ղովարանները ու բանտերու
պիտի մատնեն, և իմ անուանս
համար թագաւորներու ու կա-
ռավարիչներու առջև պիտի տար-
ուիք: Ու աս բանը ձեզի 13
վկայութիւն մը պիտի ըլլայ: Ուս- 14
տի ձեր սրտին մէջը դրէք՝ որ
առաջուց չմտածէք պատասխան
տալու վրայով: Վասն զի ես ձեզի 15
բերան ու իմաստութիւն պիտի
տամ, որուն պիտի չկրնան դէմ
խօսիլ, կամ դէմ կենալ ձեր ա-
մէն հակառակորդները: Ես պի- 16
տի մատնուիք ծնողքներէ, ու
եղբայրներէ, և ազգականներէ,
ու բարեկամներէ, ու ձեզմէ պիտի
սպաննեն. Ես իմ անուանս հա- 17
մար ամէնուն ատելի պիտի ըլ-
լաք. Բայց մէկ մազ մը ձեր գլխէն 18
պիտի չկորսուի: Ձեր համբերու- 19
թիւնովը հոգիներդ պիտի առնաք:
Ու երբոր տեսնէք Երուսաղէմը 20
շուրջ կողմէն զօրքերով պատած,
ան ատենը գիտցէք որ անոր ա-
ւերումը մօտ է: Ան ատենը Հրէ- 21
աստանի մէջ եղողները լեռները
թող փախչին. ու անոր մէջ ե-
ղողները թող հեռանան. և ա-
նոնք որ ագարակներն են, թող
չմտնեն անոր մէջը: Վասն զի ան 22
օրերը վրէժխնդրութիւնն օրեր
են, որ բոլոր գրուածները կա-
տարուին: Բայց վայ ան օրերը 23
յղի եղողներուն ու ծիծ տուող
ներուն. ինչու որ մեծ նեղու-
թիւն պիտի ըլլայ երկրին վրայ,
ու բարկութիւն այս ազգիս վրայ:
Ու սուրի 24
բերնով պիտի իյնան, ու բոլոր
ազգերուն մէջ գերի պիտի տար-
ուին. ու Երուսաղէմ ազգերուն
ոտից կոխան պիտի ըլլայ, մին-
չև որ ազգերուն ժամանակները
լրնային: Ու արեգակին և լու- 25
սնին ու աստղերուն վրայ նշան-
ներ պիտի ըլլան, ու երկրի վրայ
ազգերը տագնապութեամբ պիտի

տագնապին, և ծովը ու ալիք-
26 ները պիտի գոռան. Մարդոց սիրտերը պիտի նուաղին էրեղոյ վախէն՝ և աշխարհի վրայ գալոց բաներուն ապասելէն. ինչու որ երկնից զօրութիւնները պիտի
27 շարժին: Եւ այն ատենը պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ ամպի մէջ գալած՝ զօրութեամբ ու
28 մեծ փառքով: Ու երբոր սա բաները սկսին ըլլալ, եղէք՝ ու գլուխնիդ բարձրացուցէք, ինչու որ ձեր փրկութիւնը մօտ է:

29 Եւ առակ մը բսաւ անոնց. Տեսէք թզենին ու ամէն ծառերը.
30 Երբոր կը բողբոջին, առնելով՝ գուք ձեզմէ կ'իմանաք թէ ալ
31 ամառը մօտ է: Նոյնպէս ալ գուք երբոր սա բաները եղած տեսնէք, գիտցէք որ Աստուծոյ
32 Թագաւորութիւնը մօտ է: Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ սա ազգը պիտի չանցնի, մինչև որ սա
33 ամէն բաները ըլլան: Երկինքը ու երկիրը պիտի անցնին, բայց իմ խօսքերս չեն պիտի չանց-
34 նին: Նոյն ատեն զգուշացէք ձեր անձերնուն, չըլլայ որ սիրտերնիդ կերուխումով ու գինովութիւնով և աշխարհային զբաղմունքներով ծանրանայ, ու յանկարծակի ան օրը ձեր վրայ հասնի.
35 Վասն զի բոլոր երկրին երեսը բնակողներուն ամէնուն վրայ ո-
36 րոգայթի մը պէս պիտի հասնի: Ըսաւ արթնուն կեցէք. ու ա-մէն ատեն աղօթք ըսէք, որ արժանի ըլլաք ան բոլոր ըլլալու բաներէն ազատուելու, և Որդոյ մարդոյ առջևը կայնելու:

37 Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը սորվեցնէր, և գիշերները կ'ելլէր Ձիթենեաց լեռը
38 կը կենար: Եւ բոլոր ժողովուրդը առտուընց կանուխ իրեն կ'երթային տաճարը՝ իր խօսքերը լսելու:

ԳԼ. ԻԲ

1 Բաղարջակերաց տօնը մօտե-
2 ցաւ՝ որ Զատիկ կ'ըսուէր. Եւ քահանայապետները ու գրիչները կը փնտռէին թէ ինչպէս սպաննեն զանիկայ, քանզի ժողովուրդէն կը վախնային:

3 Եւ Սատանան Իսկարիովտացի մականուանուած Յուդային ներսը մտաւ, որ անիկայ տասներկուքին համրանքէն էր: 4 Եւ գնաց քահանայապետներուն ու իշխաններուն հետ խօսք բռնաւ՝ թէ ինչպէս զանիկայ մատնէ անոնց:
5 Անոնք ալ ուրախացան, և խոստացան անոր առակ տալ: 6 Ու ինքը վրան առաւ, և պատեհութիւն մը կը փնտռէր որ զանիկայ մատնէ անոնց՝ առանց բազմութեան ժողովուրդին:

7 Եւ բաղարջակերաց օրը եկաւ, որուն մէջ պէտք էր զատիկը մորթել: 8 Ու իրիկից Պետրոսը և Յովհաննէսը՝ ուղարկեց՝ ըսելով. Գացէք պատրաստեցէք մեզի զատիկը՝ որ ուտենք: 9 Անոնք ալ ըսին անոր. Ո՞ւր կ'ուզես որ պատրաստենք: 10 Եւ ըսաւ անոնց. Ահա երբոր քաղաքը մտնէք, ձեզի մարդ մը պիտի պատահի որ ոսկին կրած կնոջի սափոր մը կը տանի. անոր հետևէն գացէք ան տունը՝ ուր որ ինքը կը մտնէ. 11 Եւ ան տանը տիրոջը ըսէք. Վարդապետը կ'ըսէ քեզի. Ո՞ւր է օթևանը՝ որ հոն աշակերտներուս հետ Զատիկը ուտեմ: 12 Ան ալ ձեզի զարդարուած մեծ վերնատուն մը պիտի ցուցնէ. հոն պատրաստեցէք: 13 Եւ գացին գտան ինչպէս որ իրենց ըսաւ. ու զատիկը պատրաստեցին:

14 Ու երբոր ժամը հասաւ՝ սեղան նստաւ, և առաքեալները իր հետը: 15 Ու ըսաւ անոնց. Փափաքելով փափաքեցայ որ սա զատիկը ձեզի հետ ուտեմ իմ չարչարուելէս առաջ: 16 Քանզի կ'ըսեմ ձեզի, որ ալ չուտեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ Թագաւորութեանը մէջ կատարուի: 17 Եւ գաւաթը առաւ՝ գոհացաւ ու ըսաւ. Ա-ռէք սրիկայ՝ ու բաժնեցէք ձեր

18 մէջը։ Ինչու՞ որ ձեզի կ՚ըսեմ՝ որ բնաւ ոտքիս բերքէն պիտի չխմեմ՝ մինչև որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը գայ։
19 Եւ հաց առաւ՝ գոհացաւ, կոտրեց և առաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Այս է իմ մարմինս, որ ձեզի համար տրուած է. սոյնպէս
20 բրէք զիս յիշելու համար։ Նոյնպէս ալ գաւաթը ճաշէ ետքն ըսաւ՝ Այս գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս, որ ձեզի համար կը թափուի։
21 Բայց ահա զիս մատնողին ձեռ-
22 քը հետս է սեղանս։ Եւ Որդին մարդոյ կ՚երթայ՝ ինչպէս որ սահմանուած է, բայց վայ այն մարդուն՝ որուն ձեռքովը
23 անիկայ կը մատնուի։ Եւ անոնք սկսան միմեանց հարցուփորձ ընել, թէ իրենցմէ ո՞վ է՝ որ այն բանը պիտի ընէ։
24 Վէճ մըն ալ եղաւ անոնց մէջը՝ թէ իրենցմէ ո՞վ մեծ պիտի
25 սեպուի։ Եւ անիկայ ըսաւ ա-նոնց. Ազգաց թագաւորները անոնց կը տիրեն, և անոնք որ կ՚իշխեն անոնց՝ բարեբար կը կո-
26 չուին. Բայց դուք անանկ պիտի չըլլաք. հապա ան որ ձեր մէջը մեծ է՝ պզտիկին պէս թող ըլայ, և առաջնորդը ծառային
27 պէս։ Քանի՞ ո՞վ է մեծը, ա-զգան նստո՞ղը՝ թէ ծառայողը. չէ՞ որ նստողը. սակայն ես ձեր մէջը ծառայողի մը պէս
28 եմ։ Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ ինծի հետ կը կենայիք իմ
29 փորձութիւններուս մէջ. Ես ալ ձեզի Թագաւորութիւն մը ուխտ կ՚ընեմ, ինչպէս որ իմ Հայրս ինծի Թագաւորութիւն մը ուխտ
30 ըրաւ. Որ դուք իմ սեղանիս ու-տէք ու խմէք իմ Թագաւորութեանս մէջ, և աթոռներու վրայ նստիք՝ Իսրայէլի տասներկու ցեղերը դատելու։
31 Եւ Տէրը ըսաւ. Սիմոն Սիմոն՝ ահա Սատանան ձեզ փնտռեց,
32 որ ցորենի պէս խարխափէ. Բայց ես քեզի համար աղօթք ըրի՝ որ քու հաւատքդ չպակսի. և դուն երբոր դարձի գաս, քու եղբայրները զօրացո՛ւր։
33 Ան ալ ըսաւ անոր. Տէ՛ր, ես պատրաստ եմ քեզի հետ բանտը երթալու ալ, մեռնելու ալ։
34 Եւ անիկայ ըսաւ. Պետրոս՝ քեզի կ՚ըսեմ որ այսօր հաւը պիտի չկանչէ՝ մինչև որ դուն երեք անգամ ուրանաս, ըսելով թէ՝ զիս չես ճանչնար։
35 Եւ ըսաւ անոնց. Երբոր ձեզ խրկեցի առանց քսակի ու պարկի և կօշիկներու, բանի մը կա-րօտ եղա՞ք։ Անոնք ալ ըսին. Բա-
36 նի մըն ալ չէ, հարը ըսաւ. Բայց հիմա ան որ քսակ ունի՝ թող հեռը առնէ, նոյնպէս ալ պարկը. և ան որ չունի, թող իր հանդերձը ծախէ, ու իրենց մը
37 ծախու առնէ. Քանզի կ՚ը-սեմ ձեզի, որ սա գրուած բանն ալ պէտք է որ իմ վրաս կատա-րուի, Եւ անօրէններու հետ սե-պուեցաւ. քանզի ինչ որ ինծի համար գրուած է, կատարուե-լու վրայ է։ Անոնք ալ ըսին.
38 Տէ՛ր, ահա հոս երկու թուր կայ. ան ալ ըսաւ անոնց. Հերիք են։
39 Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս Ձիթենեաց լեռը գնաց, ա-շակերտներն ալ իր ետևէն գա-
40 յին։ Երբոր ան տեղը հասաւ, ըսաւ անոնց. Աղօթք ըրէք որ փորձութեան մէջ չմտնէք։
41 Եւ ինքը անոնցմէ զատուեցաւ քա-րընկէցի մը չափ, ու ծնկան վրայ
42 գալով աղօթք կ՚ընէր. Ու կ՚ը-սէր. Հայր՝ թէ որ կ՚ուզես, սա գաւաթը ինծմէ անցո՛ւր. բայց չէ թէ իմ կամքս՝ հապա քու կա-
43 մքդ թող ըլայ։ Ու երկինքէն հրեշ-տակ մը երևցաւ անոր՝ և կը զօ-րացնէր զանիկայ. ու տառապ-
44 անքի մէջ ըլլալով՝ աւելի ջերմեռանդութեամբ աղօթք կ՚ը-նէր։ Եւ իր քրտինքը արիւնի մեծ կաթիլներուպէս էր, որ գե-տինը կը թափուէր։
45 Եւ աղօթքէն ելլելով՝ աշա-կերտներուն քովը եկաւ, ու գը-տաւ անոնք տրտմութենէ քնա-

46 ցած. Եւ ըսաւ անոնց. Ինչո՞ւ
կը քնանաք. ելէք ազօթք ըրէք
որ փորձութեան մէջ չմտնէք:
47 Ու երբոր դեռ կը խօսէր,
ահա մէկ բազմութիւն մը, և
Յուդա կոչուածն ալ՝ տասներ-
կուքէն մէկը՝ անոնց առջևէն
կ'երթար, ու Յիսուսին մօտե-
ցաւ որ զանիկայ համբուրէ:
48 Բայց Յիսուս ըսաւ անոր. Յու-
դա՝ համբուրելով կը մատնես
49 Որդին մարդոյ: Երբոր անոր բո-
լորտիքը եղողները տեսան ինչ
որ պիտի ըլլար, ըսին անոր.
50 Տէր՝ թռւրով զարնե՞նք: Եւ ա-
նոնցմէ մէկը՝ քահանայապետին
ծառային զարկաւ, ու մէկդի
51 հանեց անոր ոչ ականջը: Պա-
տասխան տուաւ Յիսուս՝ ու ը-
սաւ. Թո՛ղ տուէք մինչև ատ
անգը. և դպաւ անոր ականջին՝
52 ու բժշկեց զանիկայ: Եւ Յիսուս
իր վրայ եկող քահանայապետնե-
րուն ու տաճարին իշխանները-
ուն ու ծերերուն ըսաւ. Իբր թէ
աւազակի՞ վրայ ելած սուրերով
53 ու բիլերով: Մինչ ես օր ձեզի հետ
էի տաճարին մէջ, և ինծի ձեռք
չզարկիք. բայց ատ ձեր ժամանա-
կը՝ ու խաւարին իշխանութիւնը:
54 Եւ զանիկայ բռնելով տարին՝
ու քահանայապետին տունը մըտ-
ցուցին. Պետրոս ալ հեռուանց
55 անոր ետևէն կ'երթար: Երբոր
կրակ վառեցին դատխին մէջ
ու միասին նստան, Պետրոս ալ
56 նստաւ անոնց մէջը: Աղկ աղա-
խին մը տեսնելով զանիկայ՝ որ
վառած կրակին քովը նստեր էր,
նայեցաւ անոր ու ըսաւ. Ասիկայ
57 ալ անոր հետ էր: Բայց Պետրո՝
ուրացաւ զանիկայ ու ըսաւ.
Կնիկ՝ ես անիկայ չեմ ճանչնար:
58 Եւ քիչ մը հաքը մէկ ուրիշ մը
տեսաւ զանիկայ՝ ու ըսաւ. Դուն
ալ անոնցմէ ես. և Պետրոս ը-
սաւ. Մարդ՝ ես չեմ:
59 Եւ ժամուն մը չափ անցնելէն ե-
տև, ուրիշ մըն ալ կը պնդէր
ու կ'ըսէր. Յիրաւի ասիկայ ալ
անոր հետն էր, ինչու որ Գալի-
լեացի է: Բայց Պետրոս ըսաւ. 60
Մարդ՝ չեմ գիտեր ինչ կը զրու-
ցես դուն. և քանի որ իր խօսքը
կ'ըսէր էր, խոհրն հաւը խօսե-
ցաւ: Եւ Տէրը դարձաւ՝ ու 61
Պետրոսին նայեցաւ. Պետրոս ալ
միտքը բերաւ Տէրոջը խօսքը՝ որ
իրեն ըսեր էր. Թէ դեռ հաւը
չխօսած՝ իրիկ անգամ պիտի ու-
րանաս զիս: Ու Պետրոս դուրս 62
ելլելով՝ դառնապէս լացաւ:
Եւ ան մարդիկը որ Յիսուսը 63
կը պահէին, ծաղր կ'ընէին զանի-
կայ, ու կը ծեծէին. Եւ անոր 64
աչքերը ծածկելով՝ անոր երեսին
կը զարնէին, ու կը հարցընէին
իրեն ըսելով. Մարգարէացիր ո՞վ
է ան որ քեզի զարկաւ: Եւ ու- 65
րիշ շատ բաներ կը զրուցէին ի-
րեն հայհոյելով:
Ու երբոր առաւօտ եղաւ՝ ժողո- 66
վուրդին ծերակոյտը, քահանա-
յապետները և դպիրները ժող-
վուեցան, ու տարին զանիկայ
իրենց առեանը՝ և ըսին. Թէ որ
Քրիստոսը դուն ես, ըսէ մեզի:
Ըսաւ անոնց. Թէ որ ձեզի ըսեմ 67
ալ, պիտի չհաւատաք. Եւ թէ 68
որ ձեզի բան մը հարցընեմ, ինծի
պատասխան պիտի չտաք, ոչ ալ
ազատ պիտի արձակէք: Ասկե ետև 69
Որդին մարդոյ Աստուծոյ զօրու-
թեանը ոչ կողմը պիտի նստի:
Եւ ամէնքը ըսին. Ուրեմն դուն 70
Աստուծոյ Որդի՞ն ես. Ինքն ալ
ըսաւ անոնց. Դուք կ'ըսէք թէ
ես եմ: Եւ անոնք ըսին. Ա՛լ ինչ 71
պէտք է մեզի վկայութիւն. ին-
չու որ մենք մեզմէ սատոր լսեցինք:

ԳԼ. ԻԳ

Եւ անոնց բոլոր բազմութիւնը 1
ոտք ելլելով՝ տարին զանիկայ
Պիղատոսին: Ու սկսան անոր վ- 2
րայով ամբաստանութիւն ընել
և ըսել. Ասիկայ գտանք՝ որ ժո-
ղովուրդը կը մոլորցընէր, ու կայսրին
հարկ տալէն կ'արգիլէր, և իրեն
համար կ'ըսէր, թէ ինքը Քրիս-
տոս ու թագաւոր է: Իսկ Պի- 3

զառաս հարցուց անոր՝ ու ըսաւ. Հրէից Թագաւորը դուն ես. անիկայ ալ պատասխան առաւ անոր՝ ու ըսաւ. Դուն կ'ըսես:
4 Ան առնիը Պիղատոս քահանայապետներուն ու ժողովուրդը ըսաւ. Ես ոտ մարդուն վրայ մեղ չեմ գտներ:
5 Բայց անոնք առ կը կրկնէին ու կ'ըսէին, Թէ ժողովուրդը կ'անցընէ, ու բոլոր Հրէաստանի մէջ կը սորվեցընէ՝ Գալիլեայէն սկսած մինչև ասկէ:
6 Եւ Պիղատոս երբոր լսեց Գալիլեայի համար՝ հարցուց Թէ ոտ մարդը Գալիլեացի՞ է:
7 Ու երբոր իմացաւ՝ Թէ Հերովդէսի իշխանութեան տակէն էր, զանիկայ Հերովդէսին խրկեց, քանզի ան ալ այն օրերը Երուսաղէմ էր:
8 Եւ Հերովդէս երբոր Յիսուսը տեսաւ, շատ ուրախացաւ. վասն զի ինքը շատոնցմէ կը փափաքէր անիկայ տեսնել. ինչու որ անոր վրայով շատ բաներ լսած էր, և կը յուսար որ անկէ նշան մը տեսնէ:
9 Ու շատ խօսքերով հարցափորձ կ'ընէր անոր. բայց անիկայ բնաւ իրեն պատասխան մը չտուաւ:
10 Քահանայապետները ու գրիչները ալ կեցեր էին, և ոտոտիկ ամբաստանութիւն կ'բնէին անոր
11 վրայ: Իսկ Հերովդէս անոտիկ անիկայ իր զօրականներուն հետ, ու ծաղր բնելէն ետև՝ փառաւոր հանդերձներ հագցուց անոր, և նորէն Պիղատոսին
12 խրկեց: Ու այն օրը Պիղատոս և Հերովդէս իրարու հետ բարեկամ եղան. որովհետև առաջ իրենց մէջը թշնամութիւն կար:
13 Եւ Պիղատոս՝ քահանայապետները ու իշխանները և ժողովուրդը մեկտեղ կանչեց,
14 ու ըսաւ անոնց. Ա՛ս մարդը առջև բերիք՝ ժողովուրդը մոլորեցնողի մը պէս. և ահա ես ձեր առջևը քննութիւն բնելով՝ ոտոր համար ձեր ըրած ամբաստանութիւնները չգտայ ոտ մարդուն վրայ.
15 ո՛չ ալ Հերովդէս. ինչու որ ձեզ անոր խրկեցի. և ահա ոտիկայ մահու արժանի գործ մը ըրած չէ:
16 Ուստի պատիժ մը ոտոր ոտոր՝ ու արձակեմ. (
17 Իսկ ոտնին ոտնը պէտք էր որ մեկը արձակէ ոտնոնց.)
18 Եւ բոլոր բազմութիւնը մեկտեղ աղաղակեցին ըսելով. Վերցուր ոտիկայ՝ ու Բարաբան արձակէ մեզի:
19 (Որ ոտնիկայ քաղաքին մէջ եղած խռովութեան մը և մարդասպանութեան համար բանտը դրուած էր:)
20 Եւ Պիղատոս՝ Յիսուսը արձակել ուզելով, նորէն խօսեցաւ անոնց:
21 Բայց անոնք նորէն կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին. Խաչը հանէ ոտիկայ՝ խաչը հանէ:
22 Եւ ինքը երրորդ անգամ ըսաւ անոնց. Բայց ի՞նչ չար գործ ըրած է ոտիկայ. ես ոտոր վրայ մահու արժանի յանցանք մը չգտայ. ուրիշի պատիժ մը ոտոր՝ ու արձակեմ:
23 Իսկ անոնք մեծաձայն աղաղակելով առ կը կոխէին, ու կ'ուզէին որ անիկայ խաչուի. և անոնց ու քահանայապետներուն ձայնները զօրաւոր եղան:
24 Ու Պիղատոս վճռեց որ անոնց խնդիրը՝ ի գործ դրուի:
25 Եւ անոնց ուզած ՅԱՐԴԸ՝ որ խռովութեան և մարդասպանութեան համար բանտը դրուած էր, ազատեց անոնց. և Յիսուսը իրենց կամացը յանձնեց:
26 Ու երբոր զանիկայ կը տանէին, Սիմոն Կիւրենացի ԷՈՒՈՅ մեկը բռնեցին՝ որ ոտտեն կուգար, և խաչը անոր վրայ դրին՝ որ Յիսուսի ետևէն բերէ:
27 Ու ամբոխ ետևէն կ'երթար մեծ բազմութիւն ժողովրդոց, նաև կանանց, որոնք կ'ողբային ու կը լային անոր համար:
28 Եւ Յիսուս դարձաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ո՛վ Երուսաղէմի աղջիկներ՝ իմ վրաս մի լաք, հապա ձեր անձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն վրայ լացէք:
29 Ինչու որ ահա օրեր կու

գան՝ որոնց մէջ պիտի բանեն. եթէ նոր առնը ընտրեն, և ան որոմին նետուն՝ ար չծնան, և ձիթենուն
30 որ կամ չառնէ: Ան առնը պիտի ակռին բռնէ լեռնեցուն, Սէր վայ ինկնէք, ու բլուրնե-
31 րուն, Մեղ ծածկեցէք: Վասն զի թէ որ գալար փայտին առանկ կ'ընեն, հապա չորին ի՞նչ պիտի ըլլայ:
32 Աւրիշ երիս չարագործներ ալ բերուեցան անոր հետ սպան-
33 նուելու: Երբոր գագաթը հասած տեղը գային, հոն խաչը հանելին զանիկայ, և ան չորս գործնէրն ալ մէկը ալ կողմէն՝ ու մէկալը ձախ կողմէն խաչէցին:
34 Եւ բուռ Յիսուս. Հայր՝ թո-ղուեմիւն տուր անոնց, ինչու որ չեն գիտեր ինչ կ'ընեն: Ու անոր հանգերձները բաժնելու առին
35 նէին վիճակ ձգելցին: Եւ ժողովուրդը կայներ կը նայէր. իշխաններն ալ անոնց հետ կը նախատէին զանիկայ՝ ու կ'ըսէին, Ուրիշները ազատեց, թող ինքզինքն ալ ազատէ՝ թէ որ ասիկայ է Քրիստոս՝ Աստուծոյ ընտ-
36 րեալը: Զօրքը կ'ընէին անիկայ գինուորներն ալ, առջևը կու-
37 գային քացախ կը մատուցանէին
38 անոր, Ու կ'ըսէին. Թէ որ դուն ես Հրեից թագաւորը, քա-
39 նձգ ազատէ: Եւ գիր մը գըրուած էր անոր վրայ՝ Յունա-րէն ու Լատիներէն և Եբրայե-ցերէն գիրերով, Թէ Ասիկայ է Հրեից Թագաւորը:
Եւ ան կախուած չարագործ-ներէն մէկը հայհոյութիւն կ'ը-նէր անոր՝ ու կ'ըսէր. Թէ որ դուն Քրիստոսն ես, ազատէ քու-
40 նձգ ու մեզ ալ: Իսկ միւսը պատասխան տուաւ, և զանի-կայ յանդիմանելով ըսաւ. Դուն Աստուծմէ չե՞ս վախնար, որով-հետև նոյն դատապարտութեան
41 մէջն ես: Ու մենք իրաւունքով, քանզի անո՛ր մեր ըրածներուն արժանաւոր հատուցումը կ'առ-նենք, բայց ասիկայ մէկ գործ
42 բան մը չըրաւ: Եւ ըսաւ Յի-սուսին, Տէր՝ յիշէ զիս, երբոր քու թագաւորութիւնովդ գաս:
43 Յիսուս ալ ըսաւ անոր. Ճշմա-րիտ կ'ըսեմ քեզի. Դուն այսօր իմ հետս դրախտին մէջը պիտի ըլլաս:
44 Եւ ժամը վեցին առնելուն կը, ու բոլոր երկիրը վրայ խաւար եղաւ մինչև իննէրորդ ժամը.
45 և արեւը խաւարեցաւ, Ու տա-ճարին վարագոյրը մէկտեղէն պատուեցաւ. Եւ Յիսուս մեծ
46 ձայնով աղաղակեց՝ ու ըսաւ. Հայր՝ քու ձեռքդ կ'աւանդեմ իմ հոգիս. ու երբոր աս ըսաւ, հոգի առաւ:
47 Եւ հարիւրապետը եղած բա-նը առնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ ու ըսաւ. Իրաւցնէ աս մարդը արդար էր: Եւ աս ամ-
48 բոխները դիտելու համար ժո-ղոված բոլոր բազմութիւնները, եղած բանները առնելով՝ կուր-քերնուն կը զարնէին ու տա կը դառնային: Ամէն իր ճանչոր-
49 նէրն ալ հեռուն կայներ էին, նայնպէս ալ ան կիներուները՝ որ իր ետևէն եկեր էին Գալիլեայէն, ու կը տեսնէին աս բաները:
50 Եւ ահա մէկ մարդ մը Յով-սէփ անուն նով, որ խորհրդական էր՝ բարի ու արդար մարդ մը,
51 (Ասիկայ անոնց խորհուրդին ու գործքին հաւանութիւն տուած չէր.) Հրէաստանէն Արիմաթիա քաղաքէն, որ ինքն ալ Աստու-ծոյ Թագաւորութիւնը կը սպա-սէր. Ասիկայ Պիղատոսին գնաց,
52 ու Յիսուսին մարմինը խնդրեց:
53 Եւ զանիկայ խաչէն իջեցնելով՝ կտաւով փաթթեց, ու քարէ փորուած գերեզմանի մը մէջ դրաւ, որ հոն բնաւ մեկը դրուած չէր: Եւ ան օրը ուրբաթ
54 էր, ու շաբաթը պիտի սկսէր:
55 Իսկ անոր հետևէն գացին ան կիներուները՝ որ Գալիլեայէն հետ եկած էին, ու տեսան գերեզմանը՝ և թէ ինչպէս ա-նոր մարմինը հոն դրուեցաւ: Եւ 56

գառնալով՝ խաւնիկը ու եղէր պատրաստելին, և շաբաթ օրը հանգստացան պատուիրանքին համեմատ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Ա՛ւ միշաբթի օրը առաւօտնոյ շատ կանուխ գերեզմանը եկան, ու բերին ան խաւնիկները որ պատրաստած էին, և ուրիշ ոմանք 2 ալ անոնց հետ։ Ու քարը գերեզմանէն միկրի գլորուած 3 գտան։ Եւ ներս մտնելով՝ Տէր Յիսուսին մարմինը հոն չգտան։ 4 Ու եղաւ որ երբ անոնք ան բանին համար տարակուսանոց մէջ էին, ահա երկու մարդիկ լուսափայլ հանդերձներով հասան 5 անոնց։ Ու երբոր վախով լեցուած՝ երեսնին գետ ի գետինը ծռեցին, ան Տէրերը ըսին առնոց. Ինչո՞ւ համար ողջը մեռելներուն հետ կը փնտռէք. 6 Հոս չէ ան, հապա յարութիւն առաւ. միտքերնիդ բերէք թէ ինչո՛ր խօսեցաւ ձեզի՝ երբոր գալիլեայի մէջ էր, 7 Ըսելով, թէ Որդին մարդոյ պէտք է որ մեղաւոր մարդոց ձեռքը մատնուի, ու խաչը հանի, ու երրորդ օրը յարութիւն առնէ. Եւ միտքերնին բերին անոր խօսքերը։ 9 Ու գերեզմանէն դառնալով ան ամէն բաները պատմեցին տասնեւմէկին, ու բոլոր ուրիշներուն։ 10 Եւ էին Մարիամ Մագդաղենացին, ու Յովհաննան, և Յակոբոսին Մարիամը, ու անոնց հետ ուրիշներ ալ, որ ան բաները առաքեալներուն պատմեցին։ 11 Եւ անոնց առջի՛ւ ապիղծիղ խօսքեր երեցաւ անոնց զրուցածը, ու չէին հաւատար 12 անոնց։ Բայց Պետրոս ելաւ վազեց գետ ի գերեզմանը, ու ծռելով նայեցաւ, և տեսաւ որ միայն կտաւները կը կենային, ու գնաց՝ իր մտքին մէջ զարմանալով ան եղածին վրայ։

13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը մէկ գեղ մը կ'երթային, որ Երուսաղէմէն վաթսուն ասպարէզ հեռաւ էր, և անոր անունը Էմմաուս էր։ 14 Եւ անոնք կը խօսէին իրարու 15 հետ ան բոլոր եղած անցքերուն վրայով։ Ու եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու խորհրդածութիւն կ'ընէին, Յիսուս ինքն ալ մօտենալով հետերնին կ'երթար։ 16 Բայց անոնց աչքերը բռնուած էին, որ չճանչնան։ Եւ 17 ըսաւ անոնց. Ի՞նչ է ան խօսքերը, որ քալելով իրարու հետ կը խօսակցիք, ու տրտմած ալ էք։ Պատասխան առաւ անոնցմէ 18 մէկը՝ որուն անունը Կղէոպաս էր, ու ըսաւ անոր. Դո՞ւն միանակ Երուսաղէմի մէջ կը կենաս, որ չես գիտեր թէ ինչե՛ր եղան հոն ան օրերս։ Եւ ինքը ըսաւ ա- 19 նոնց. Ի՞նչ. անոնք ալ ըսին իրեն, Նազովրեցի Յիսուսին համար, ան որ Աստուծոյ և բոլոր ժողովուրդին առջեւը գործքով ու խօսքով զօրաւոր մարգարէ մը եղաւ. Ինչպէս քահանայապետ- 20 ները ու մեր իշխաններնիս մահուան դատապարտութեան մատնեցին անիկա, և խաչը հանեցին։ Հոկ 21 մենք կը յուսայինք՝ թէ անիկա էր որ Իսրայէլը պիտի ազատէր. և ան ամէնուն վրայ ան երրորդ օրն է՝ որ ան բաները եղան։ Դաւ- 22 մեր մէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ զարմացուցին, որոնք առաւօտուն կանուխ գերեզմանը գացին, Ու անոր մարմինը չգտնելով՝ 23 եկան ու ըսին, թէ հրեշտակներ տեսիլք ալ տեսան, որոնք ըսեր են թէ անիկա ողջ է։ Եւ 24 մեր ընկերներէն մէկ քանիներն ալ գերեզմանը գացին, ու անանկ գտան, ինչպէս որ ան կիներն ալ պատմեցին, միայն թէ զինքը չտեսան։ Ան ալ ըսաւ անոնց. 25 Ո՛վ անմիտներ ու թաւալփրանքը հաւատալու ան բոլոր բաներուն՝ որ մարգարէները խօսեցան։ Չէ՞ 26 որ ան բաները պէտք էր Քրիստոսի չարչարուիլ, և իր փառքը մտնել։ Ու սկսելով Մովսէ- 27

սէն և բոլոր մարգարէները՝ կը
մեկնէք անոնց, ինչ որ իրեն հա-
մար բոլոր գիրքերուն մէջ գըր-
28 ուած էր։ Երբոր մօտեցան ան
գեղին՝ ուր որ կ'երթային, ինքն
ալ կը ցուցընէր որպէս թէ ա-
ւելի հեռու տեղ մը պիտի եր-
29 թար։ Բայց սոսկացին զինքը՝
ու ըսին. Մեր քովը կեցիր, ին-
չու որ իրիկունը մօտ է, և օրը
30 կ'նաձա։ Ու եղաւ որ երբ ին-
քը անոնց հետ սեղան նստաւ,
հացը առաւ՝ օրհնեց, ու կըտ-
31 րելով՝ տուաւ անոնց։ Ան ատ-
նը անոնց աչքերը բացուեցան,
ու զինքը ճանչցան. և ինքը ա-
32 նոնցմէ անհետացաւ։ Ու ի-
րարու կ'ըսէին. Չէ՞ որ սիրտե-
նիս մեր ներսի գին կը բորբո-
քէր, երբ որ ինքը մեր հետը
կը խօսէր ճամբուն մէջ, և գիր-
քերը կը մեկնէր մեզի։
33 Ու եւան նոյն ժամուն Երու-
սաղէմ գարձան, ու մեկտեղ
ժողոված գտան տասնոմեկը
34 ու անոնց հետ եղողները, Ո՛րոնք
կ'ըսէին, Թէ Իրաւցընէ Տէրը
յարուցեալ է Սիմոնին
35 երեցաւ։ Եւ իրենք պատմեցին
ինչ որ ճամբուն վրայ եղաւ, և
Թէ ինսոր ինքզինքը հրնոց ճանչ-
ցուց՝ հացը կոտրած տուներնէ։
36 Եւ քանի որ ասոնք բաները կը
խօսէին, Յիսուս ինքը կայնեցաւ
անոնց մէջտեղը՝ ու ըսաւ անոնց.
37 Խաղաղութիւն ձեզի։ Բայց ա-
նոնք զարհուրելով կը վախնային,
ու կը կարծէին Թէ ոգի մը կը
38 տեսնեն։ Եւ ըսաւ անոնց. Ին-
չու խռոված էք, և ինչու սիր-
տերնուդ մէջը խորհուրդներ կ'ել-
39 լեն։ Տեսէք ձեռքերս ու ոտքե-
րս, որ ես ինքնս եմ. շօշափե-
ցէք զիս՝ ու տեսէք. վասն զի
ոգին մարմին և ոսկորներ չու-
նիներ, ինսոր որ զիս կը տես-
նէք որ ունիմ։ Եւ ասս ըսելով 40
ձեռքերը ու ոտքերը ցուցուց ա-
նոնց։ Ու երբոր տակաւին իրենց 41
ուրախութենէն չէին հաւատար՝
և զարմանքի մէջ էին, ըսաւ ա-
նոնց. Ուտելիք մը ունիք հոս։ Ան- 42
նոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ՝
ու մեղրախորիսխ տուին իրեն։
Եւ առաւ կերաւ անոնց առջեւը։ 43
Եւ ըսաւ անոնց. Ասոնք էն ան 44
խօսքերը որ ձեզի խօսեցայ՝ եր-
բոր գեռ ձեր հետն էի, Թէ
պէտք է որ կատարուի ան ամէ-
նը՝ որ Մովսէսի օրէնքին մէջ ու
մարգարէներուն մէջ և սաղմոս-
ներուն մէջ ինձի համար գրուած
են։ Ան ատենը անոնց միտքը 45
բացաւ՝ որ գիրքերը հասկընան։
Եւ ըսաւ անոնց Թէ Ասանկ 46
գրուած է, և ասանկ պէտք էր
Քրիստոսին չարչարուիլ, ու եր-
րորդ օրը մեռելներէն յարու-
Թիւն առնել. Եւ անոր անու- 47
նովը ապաշխարութիւն ու մե-
ղաց Թողութիւն քարոզուիլ բո-
լոր ազգերու մէջ՝ Երուսաղէմէն
սկսած։ Ու դուք էք ասոնց բան- 48
տուս վկաները։ Եւ ահա ես իմ 49
Հօրս խոստմունքը ձեր վրայ կը
խրկեմ. բայց դուք Երուսաղէմ
քաղաքին մէջը նստեցէք, մինչև
որ վերէն զօրութիւն առնէք
վրանիդ։
Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա 50
հանեց, ու իր ձեռքերը վեր վեր-
ցընելով՝ օրհնեց անոնք։ Եւ ե- 51
ղաւ որ երբ անոնք կ'օրհնէր,
զատուեցաւ անոնցմէ, ու վեր
կ'երթար երկինքը։ Անոնք ալ եր- 52
կրպագութիւն ընելով անոր,
մեծ ուրախութեամբ Երուսա-
ղէմ գարձան. Եւ ամէն տուն 53
տաճարին մէջն էին, ու կը գո-
վաբանէին և կ'օրհնէին զԱ-
ստուած։

ԱՒԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Սկիզբն էր Բանը, ու Բանը Աստուծոյ քովն էր, և Բանը
2 Աստուած էր: Անիկայ սկիզբէն
3 Աստուծոյ քովն էր: Ամէն բան անով եղաւ, և առանց անոր բան մը չեղաւ՝ ինչ որ եղաւ:
4 Կեանքը անով էր, ու կեանքը
5 մարդոց լոյսն էր: Ու լոյսը խաւարի մէջ կը լուսաւորէր, ու խաւարը անիկայ չհասկըցաւ:
6 Աստուծմէ խրկուած մարդ մը կար, որուն անունը Յովհաննէս
7 էր: Ան վկայութեան եկաւ՝ որ Լոյսին համար վկայէ, որ ամէնքը անոր միջոցով հաւատան:
8 Ինքը չէր ան Լոյսը, հապա եկաւ որ Լոյսին համար վկայութիւն տայ:
9 Ճշմարիտ Լոյսը ան էր, որ աշխարհ եկող բոլոր մարդիկը կը
10 լուսաւորէ: Ինք աշխարհին մէջն էր, և աշխարհս անով եղաւ, ու աշխարհս անիկայ
11 չճանչցաւ: Իր ինեներուն եկաւ, և իրենները զինքը չընդունեցին:
12 Բայց որոնք որ զինքը ընդունեցին, անոնց իշխանութիւն տուաւ Աստուծոյ որդիները ըլլալու, ո
բոնք կը հաւատան իր անունը:
13 Որ անոնք ոչ արիւնէ և ոչ մարմինի կամքէ՝ ոչ ալ մարդու կամքէ, հապա Աստուծմէ ծնան:
14 Եւ Բանը մարմին եղաւ, ու մեր մէջը բնակեցաւ, (և անոր փառքը տեսանք, Հօրմէն միածնի փառքին պէս,) շնորհքով ու ճշմարտութիւնով լեցուն:
15 Յովհաննէս վկայեց անոր համար, և աղաղակեց ըսելով. Ասիկայ է՝ որուն համար կը զրուցէի. Ան որ իմ ետեւէս կու գայ, ինձմէ առաջ եղաւ. ինչու որ ինծմէ առաջ էր: Եւ անոր լեցունութենէն մենք ամէնքս շնորհք ա
16 ռինք՝ շնորհքի տեղ: Ինչու որ
17 օրէնքը Մովսէսին ձեռքովը տրուեցաւ, բայց շնորհքը ու ճշմարտութիւնը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը եղան: Մէկը երբէք
18 Աստուած տեսած չէ, բայց միածին Որդին՝ որ Հօրը ծոցն է, անիկայ պատմեց:
19 Ու Յովհաննէսին վկայութիւնը սա է, երբոր Հրէաները Երուսաղէմէն քահանաներ ու Ղեւտացիներ խրկեցին որ հարցընեն անոր, Թէ դուն ո՞վ ես:
20 Եւ անիկայ խոստովանեցաւ ու չուրացաւ. խոստովանեցաւ՝ Թէ
21 ես Քրիստոսը չեմ: Ու հարցուցին անոր. Հապա ի՞նչ, Եղիան ես. և ըսաւ, Չեմ: Ան մարգարէն ես. պատասխան տուաւ՝
22 Թէ Չէ: Ան ատենը ըսին անոր. Դուն ո՞վ ես. որ պատասխան առնինք մեզ խրկողներուն. դուն ի՞նչ կ'ըսես քեզի
23 համար: Ըսաւ. Ես անոր ձայնն եմ՝ որ անապատին մէջ կը կանչէ. Շիտակեցէք Տէրոջը ճամբան, ինծոր որ Եսայի մարգարէն ը
24 սաւ: Եւ ան խրկուածները փա
25 րիսեցիներէն էին. Ու հարցուցին իրեն ըսելով. Հապա ինչու մկրտութիւն կ'ընես, Թէ որ դուն Քրիստոսը չես, ու ոչ Եղիան, և ոչ մարգարէն: Պատասխան
26 տուաւ անոնց Յովհաննէս՝ ու ըսաւ. Ես ջուով կը մկրտեմ. բայց ձեր մէջը մէկը կայ՝ որ դուք ան չէք ճանչնար.
27 Անիկայ է իմ ետեւէս եկողը՝ որ ինծմէ առաջ եղաւ, որ ես արժանի չեմ անոր կօշիկին կապը քակելու:
28 Ա ըս

նեքը Բեթաբարայի մէջ եղան Յորդանանեան անդիի կողմը, ուր որ Յովհաննէսը կը կնեար՝ ու կը մկրտէր։
29 Հետեւեալ օրը Յովհաննէս տեսաւ Յիսուսը որ իրեն կու գար, եւ ըսաւ. Ահա Աստուծոյ Գառը՝ որ աշխարհի մեղքը կը վերցընէ։
30 Անոնց է՝ որուն համար ես կը ըսուցի. Իմ ետեւէս մարդ մը կու գայ՝ որ ինծմէ առաջ եղաւ,
31 ինչու որ ինծմէ առաջ էր։ Ու ես զանիկայ չէի ճանչնար, բայց անոր համար ես եկայ ջուրով մկրտելու, որ անիկայ Իսրայէլին յայտնուի։ Եւ Յովհաննէս վկայութիւն տուաւ ըսելով, Թէ
32 կը տեսնէի Հոգին՝ որ աղաւնիի պէս երկինքէն կ'իջնէր, ու անոր
33 վրայ կը հանգչէր։ Եւ ես զանիկայ չէի ճանչնար, բայց ան որ զիս խրկեց ջուրով մկրտելու, ինքը ըսաւ ինծի. Որու վրայ տեսնես Հոգին, որ կ'իջնէ ու կը հանգչի անոր վրայ, անիկայ է որ Սուրբ
34 Հոգիով կը մկրտէ։ Ես ալ տեսայ ու վկայեցի Թէ սիկայ է Աստուծոյ Որդին։
35 Հետեւեալ օրը դարձեալ Յովհաննէս կայներ էր, եւ իր աշա-
36 կերտներէն երկուքը։ Ու նայելով Յիսուսին վրայ՝ որ կը պտըտէր, ըսաւ. Ահա Աստուծոյ
37 Գառը։ Եւ լսեցին անկէ երկու աշակերտներըը՝ երբոր կը խօսէր,
38 ու գացին Յիսուսին ետեւէն։ Յիսուս երբոր դարձաւ՝ ու տեսաւ անոնք որ իր ետեւէն կու գային, ըսաւ անոնց. Ի՞նչ կ'ուզէք. անոնք ալ ըսին իրեն. Ռաբբի, (որ թարգմանուելով՝ վարդապետ կ'ըսել է,) ո՞ւր է քու օթեւանդ։
39 Ըսաւ անոնց, Եկէք ու տեսէք. եկան ու տեսան ո՛ւր տեղ որ էր իր օթեւանը. և ան օրը անոր քովը կեցան, ինչու որ
40 ժամը տասնին առեւտելն էր։ Սիմոն Պետրոսին եղբայրը Անդրեաս ան երկուքէն մէկն էր, որ լսեցին Յովհաննէսէն, և անոր ետեւէն
41 գացին։ Անիկա նախ իր Սիմոն եղբայրը կը գտնէ, և կ'ըսէ անոր. Գտանք Մեսիան, (որ Քրիստոս կը թարգմանուի.)
42 ու տարաւ զանիկայ Յիսուսին քովը. Յիսուս անոր նայելով՝ ըսաւ. Դուն ես Յովհաննէսին որդին Սիմոնը, դուն Կեփաս պիտի ըսուիս, որ Պետրոս կը թարգմանուի։
43 Հետեւեալ օրը՝ Յիսուս Գալիլեա ելլել ուզեց, և Փիլիպպոսը գտնելով՝ ըսաւ անոր. Եկո՛ւր իմ ետեւէս։
44 Եւ Փիլիպպոսը Բեթսայիդայէն էր՝ Անդրեասին ու Պետրոսին քաղաքէն։
45 Փիլիպպոս կը գտնէ Նաթանայէլը՝ և կ'ըսէ անոր. Ան՝ որուն համար Մովսէս օրինաց մէջ գրեց, և մարգարէները ալ, զանիկայ գտանք, այսինքն Յիսուս Նազարեցին՝ Յովսէփին որդին։
46 Եւ Նաթանայէլ ըսաւ անոր. Նազարեթէն կարելի է որ ապրկ բան մը ըլլայ. ըսաւ անոր Փիլիպպոս. Եկո՛ւր ու տես։
47 Յիսուս երբոր տեսաւ Նաթանայէլը՝ որ գ'ինէ'ի իրեն կու գար, ըսաւ անոր համար. Ահա իսրայէլացի մը. որուն նենգութիւն չկայ։
48 Նաթանայէլ ըսաւ անոր. Ուրկից կը ճանչնաս զիս. պատասխանեաց Յիսուս ու ըսաւ անոր. Դէռ Փիլիպպոսը քեզ չկանչած, դուն որ թզենիին տակն էիր, ես քեզ տեսայ։
49 Պատասխանեաց Նաթանայէլ՝ ու ըսաւ անոր. Ռաբբի՝ դուն ես Աստուծոյ Որդին, դուն ես Իսրայէլի Թագաւորը։
50 Յիսուս պատասխանեաց ու ըսաւ անոր. Որո համար՝ որ քեզի ըսի Թէ քեզ թզենիին տակը տեսայ, կը հաւատա՞ս. աւելի մեծ բաներ պիտի տեսնես։
51 Ու ըսաւ անոր. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի. տակէ հետ պիտի տեսնէք երկինքը բացուած, և Աստուծոյ հրեշտակները՝ որ կ'ելլեն ու կ'իջնեն Որդւոյ մարդոյ վրայ։

ԳԼ. Բ

1 Ու երրորդ օրը հարսնիք մը
կար Գալիլեայի Կանայ քաղաքը,
2 և Յիսուսի մայրը հոն էր։ Յի-
սուս ալ կանչուեցաւ ան հարս-
նիքը՝ ու իր աշակերտներն ալ։
3 Ու երբոր գինին պակսեցաւ,
Յիսուսին մայրը ըսաւ անոր.
4 Գինի չունին։ Յիսուս ըսաւ ա-
նոր. Կնիկ, դուն իմ հետս ի՞նչ
բան ունիս. իմ ժամանակս դեռ
5 հասած չէ։ Իր մայրը սպասա-
ւորներուն ըսաւ. Ինչ որ ձեզի
6 ըսէ, ըրէք։ Հոն վեց հատ քա-
րէ կարասներ դրուած էին Հր-
էից մաքրութեանը սովորութեանը
համեմատ, որ անոնց ամէն մէ-
կը երկու կամ երեք մար չափ
7 կ՚առնէր։ Յիսուս ըսաւ անոնց.
Լեցուցէք աս կարասները ջրով.
ու լեցուցին անոնք մինչեւ բերա-
8 նը։ Եւ ըսաւ անոնց. Հիմա
հանեցէք՝ ու սեղանապետին տա-
9 րէք. անոնք ալ տարին։ Ու սե-
ղանապետը երբոր գինի եղած
ջուրին համը առաւ, և չէր գի-
տեր ուրկից ըլլալը. (բայց ըս-
պասաւորները որ ջուրը քաշեր
էին, գիտէին.) սեղանապետը
10 կը խօսի փեսային, Ու անոր կ՚ը-
սէ. Ամէն մարդ առիկ գինին
առաջ կը մատուցանէ. ու եր-
բոր հմաց կ՚ըլլան, ան առնէր
աւելնագոյնը. բայց դուն առիկ
գինին մինչեւ հիմա պահեցիր։
11 Յիսուս հրաշքներուն սկիզբը ա-
րաւ Գալիլեայի Կանայ քաղաքին
մէջ, և իր փառքը յայտնեց.
ու իր աշակերտները հաւատա-
ցին իրեն։
12 Ասկէ ետև Յիսուս կափառ-
նայում իջաւ, ինքը՝ և իր մայ-
րը՝ ու իր եղբայրները և իր աշա-
կերտները, ու շատ օրեր հոն
չկեցաւ։
13 Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր,
ու Յիսուս Երուսաղէմ ելաւ.
14 Եւ տաճարին մէջ գտաւ ար[ջ]ա-
ու ոչխար և աղաւնի ծախող-
ները, ու սահակ փոխադրողն ալ՝
15 որ նստեր էին։ Եւ շտապելե փա-
թաթան մը շինելով՝ ամէնը տա-
ճարէն դուրս հանեց, ոչխարնե-
րալ ու արջառներն ալ, և սահակ
փոխադրողներուն դրամները ցիր-
ցան ըրաւ, ու սեղանները կոր-
ծանեց։ Եւ աղաւնի ծախողնե-
16 րուն ըսաւ. Ասկէ վերցուցէք ա-
սանք, իմ Հօրս տունը առևտու-
րի տուն մի ընէք։ Եւ իր
17 աշակերտները միտքերնին բերին
որ գրուած է. Քու տանդ նա-
խանձը զիս կերաւ։
18 Ան առնէր պատասխան ու-
րին Հրէաները ու ըսին անոր.
Ի՞նչ նշան կը ցուցնես մեզի
որ ատ բաները կ՚ընես։ Պատաս-
19 խան ուաւ Յիսուս՝ ու ըսաւ
անոնց. Քակեցէք աս տաճարը,
ու երեք օրուան մէջ անիկայ
պիտի կանգնեմ։ Եւ Հրէաները
20 ըսին, Քառասունեւվեց տարի
ուան մէջ շինուեցաւ աս տաճա-
րը, և դուն երեք օրուան մէջ
պիտի կանգնես անիկայ։ Բայց
21 ինքը իր մարմնոյն տաճարին հա-
մար կ՚ըսէր։ Ուստի երբոր ինքը
22 մեռելներէն յարութիւն առաւ,
իր աշակերտները միտքերնին բե-
րին թէ ատ բանը ըսած էր. ու
հաւատացին գիրքին և Յիսու-
սի ըսած խօսքին։
23 Ու երբոր զատկի տօնին ա-
տենը Երուսաղէմ էր, շատ մար-
դիկ անոր ըրած հրաշքները տես-
նելով՝ հաւատացին անոր անուա-
նը։ Բայց ինքը Յիսուս իր ան-
24 ձը անոնց չէր հաւատար, ին-
չու որ ինքը գիտէր ամէն մարդ.
25 Ու պէտք չէր որ մէկը մարդու
համար վկայութիւն տայ իրեն.
քանզի ինքը գիտէր թէ ի՞նչ կայ
մարդուն ներսի դին։

ԳԼ. Գ

1 Եւ փարիսեցիներէն մարդ մը
կար՝ Նիկոդեմոս անուանեալ, որ
2 Հրէից իշխան էր։ Ասիկա գի-
շերով անոր քովը եկաւ, և ը-
սաւ անոր. Ռաբբի՝ գիտենք որ
դուն Աստուծմէ վարդապետ և-

կած էս, ինչու որ մեկը չկրնար
քնել առ հրաշքները՝ որ գործեն
կ'ընէս, թէ որ Աստուած իր
3 հետը չըլլայ։ Պատասխանեաց Յիսուս
ու ըսաւ անոր. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, թէ
որ մեկ մարդ մը նորէն չծնանի,
չկրնար Աստուծոյ թագաւորու-
4 թիւնը տեսնել։ Նիկոդեմոս ը-
սաւ անոր. Ինծո՞ր մարդ մը կրնայ
ծնանիլ, որ ծերացած է. հնարա-
ւո՞ր բան է որ նորէն իր մօրը
5 արգանդը մտնէ ու ծնանի։ Յի-
սուս պատասխանեաց ըսաւ. Ճըշ-
մարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի,
թէ որ մեկ մարդ մը չծնանի ջու-
էն ու Հոգիէն չծնանի, չկրնար Ա-
ստուծոյ թագաւորութիւնը մըտ-
6 նել։ Մարմինէն ծնածը մարմին
է, ու Հոգիէն ծնածը՝ հոգի է։
7 Դուն մի զարմանար որ քեզի ըսի,
պէտք է ձեզի նորէն ծնանիլ։
8 Հովը ուր որ ուզէ՝ կը փչէ, և
անոր ձայնը կը լսես, բայց չես
գիտեր ուրկից կու գայ՝ կամ
ուր կ'երթայ. ասանկ ալ է ա-
մէնը՝ որ Հոգիէն կը ծնանի։
9 Պատասխանեաց Նիկոդեմոս
ու ըսաւ անոր. Ա՛ս ինչպէս
10 կրնայ ըլլալ։ Պատասխանեաց Յի-
սուս ու ըսաւ անոր. Դուն
Իսրայէլի ՀՂ վարդապետ մըն
ես, և ասոնք բաները չե՞ս գիտեր։
11 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի,
թէ ինչ որ գիտենք՝ կը խօսինք,
և ինչ որ տեսանք՝ կը վկայենք,
ու մեր վկայութիւնը չեք ըն-
12 դունիր։ Թէ որ երկրաւոր բա-
ները ձեզի պատմեցի՝ ու չեք հա-
ւատար, ի՞նչպէս պիտի հաւա-
տաք՝ թէ որ երկնաւոր բաները
13 ձեզի պատմեմ։ Եւ մեկը եր-
կինքը չելաւ, բայց անիկայ միայն՝
որ երկինքէն իջաւ՝ Որդին մար-
14 դոյ, որ երկինքն է։ Եւ ինչպէս
որ Մովսէս անապատին մէջ օձը
բարձրացուց, անանկ ալ պէտք
է որ Որդին մարդոյ բարձրանայ.
15 Որ ամէն ով որ անոր հաւատայ՝
չկորսուի, հապա յաւիտենական
16 կեանք ունենայ։ Ինչու որ Ա-
ստուած անանկ սիրեց աշխարհը
մինչև որ իր միածին Որդին
տուաւ, որ ամէն ով որ անոր
հաւատայ՝ չկորսուի, հապա յա-
ւիտենական կեանք ունենայ։
17 Վասն զի Աստուած իր Որդին
չղրկեց աշխարհն, որ աշխարհը
դատէ, հապա՝ որ աշխարհս ա-
զատ փրկուի։ Ան որ կը հաւատայ
18 անոր՝ չդատապարտուիր. և ան
որ չհաւատար, անիկայ արդէն
դատապարտուած է. ինչու որ
Աստուծոյ միածին Որդւոյն ա-
նունը չհաւատաց։ Եւ ա՛ս է
19 դատապարտութիւնը՝ որ լոյսը
աշխարհ եկաւ, ու մարդիկ խա-
ւարը լոյսէն աւելի սիրեցին, ին-
չու որ իրենց գործքերը չար էին։
20 Վասն զի ամէն ով որ չար կը
գործէ, անիկայ լոյսը կ'ատէ, և
լոյսին քովը չգար՝ որ իր գործ-
քերը չտանջուին։ Բայց ան
21 որ ճշմարտութիւն կը գործէ,
լոյսին քովը կու գայ, որ իր գործ-
քերը յայտնի ըլլան թէ Աստու-
ծով գործուեցան։
22 Ա՛ս բաներէն ետքը եկաւ Յի-
սուս և իր աշակերտները Հրէաս-
տանի երկիրը, և հոն կը կենար
անոնց հետ ու մկրտութիւն կ'ընէր։
23 Յովհաննէս ալ Աինոնի մէջ Սաղիմի մօտ մկրտութիւն կ'ընէր, որովհետև հոն
շատ ջուր կար, ու կու գային և
24 կը մկրտուէին։ Ինչու որ Յով-
հաննէս դեռ բանտը դրուած
չէր։
25 Ան ատեն վիճաբանութիւն
մը եղաւ Յովհաննէսին աշակերտ-
ներէն Հրեաներուն հետ՝ մաք-
րութեան վրայով։ Ու եկան Յով-
26 հաննէսին և անոր ըսին. Ռաբբի՝
անիկայ որ քեզի հետ Յորդանա-
նին մէկալ կողմն էր, որուն դու
մեր վկայութիւն տուիր, ա-
հա՛ մկրտութիւն կու տայ, և
ամէնը անոր կու գան։
27 Պատասխանեաց Յովհաննէս՝ և ըսաւ. Մարդ
մը չկրնար բան մը առնել, թէ
որ երկինքէն տրուած չըլլայ ա-
28 նոր։ Դուք ձեզի կը վկայէք ին-

ձի համար, որ քան թէ Եա-
ռրիմաթը չէ, հապա անոր աջին
29 խրհուած եմ։ Ան որ հարբած ու-
նի, վեճան անիկայ է. բայց փե-
սային բարեկամը՝ որ կը կենայ
ու կը լսէ անոր, մեծապէս կ'ու-
րախանայ փեսային ձայնին հա-
մար. ուստի աս իմ ուրախու-
30 թիւնս լրացած է։ Անիկայ պէտք
է որ մեծնայ, բայց ես պզտիկ-
31 նամ։ Ան որ վերէն կու գայ՝
ամէնէն վեր է. ան որ երկրէն
է՝ երկրաւոր է, ու երկրէն կը
խօսի. ան որ երկինքէն կու գայ՝
32 ամէնէն վեր է. Եւ ինչ որ աե-
սաւ ու լսեց, ան կը վկայէ, ու
անոր վկայութիւնը մէկը չըն-
33 դունիր։ Ան որ անոր վկայու-
թիւնը կ'ընդունի, կնքեց՝ թէ
34 Աստուած ճշմարիտ է։ Վասն ղի
ան որ Աստուած խրկեց, Աս-
տուծոյ խօսքերը կը խօսի. ինչ-
նաւ որ Աստուած անոր չափով
35 չտար Հոգին։ Հայրը կը սիրէ
Որդին, և ամէն բան անոր ձեռ-
36 քը տուած է։ Ան որ Որդիին
կը հաւատայ, յաւիտենական
կեանք ունի. և ան որ Որդիին
չհնազանդիր, անիկայ կեանք պի-
տի չտեսնէ, հապա Աստուծոյ
բարկութիւնը անոր վրայ կը մնայ։

ԳԼ. Դ

1 Ա՛րդ՝ երբոր Տէրը իմացաւ
որ փարիսեցիները լսեր են՝ թէ
Յիսուս Յովհաննէսէն աւելի ու
շակէրտներ կ'ընէ, և կը մկրտէ.
2 (թէպէտ չէ թէ Յիսուս ինքը
կը մկրտէր, հապա իր աշակերտ-
3 ները.) թողուց Հրէաստանը, ու
4 դարձեալ գալիլեա գնաց։ Ու պէտք
եղաւ որ Սամարիայի միջէն անց-
5 նի։ Ուստի եկաւ Սամարացւոց
մէկ քաղաքը՝ որուն անունը Սու-
քար էր, ան տեղին մօտ՝ որն
որ Յակոբ իր որդւոյն Յովսէփին
6 տուաւ. Եւ հոն Յակոբին մէկ
աղբիւրը կար. Յիսուս ալ ճամ-
բայէն յոգնած ըլլալով՝ ան աղ-
բիւրին վրայ նստաւ. և ժամը
վեցին առնելուն էր։

Սամարիացին կնիկ մը եկաւ 7
ջուր հանելու. Յիսուս անոր
ըսաւ. Ինծի ջուր տուր խմելու.
(Քանզի իր աշակերտները քա- 8
ղաքը գացեր էին, որ ուտելիք
առնեն։) Ան առենը Սամարացի 9
կնիկը ըսաւ անոր. Դուն որ Հր-
էայ ես, ինչպէս կ'ուզես ինձմէ
խմել, որ Սամարացի կնիկ
մըն եմ. վասն զի Հրէայք Սամա-
րացւոց հետ հաղորդակցութիւն
չեն ըներ։ Յիսուս պատասխան 10
տուաւ ու ըսաւ անոր. Թէ որ
դուն գիտնայիր Աստուծոյ պար-
գեւը, և թէ ով է ան որ քեզի
կ'ըսէ. Ինծի ջուր տուր խմե-
լու, դուն անկէ պիտի ուզէիր,
և ինքը քեզի կենդանի ջուր պի-
տի տար։ Կնիկը ըսաւ անոր. 11
Տէր՝ դուն ջրհան ալ չունիս, ու
աս հորը խորունկ է, ուրկից
ուրկից պիտի ունենաս ան կեն-
դանի ջուրը։ Միթէ դուն մեր 12
Յակոբ հօրմէն աւելի մեծ մէն
ես, որ աս հորը մեզի տուաւ,
և անկէ խմեց՝ ինքը ու իր որ-
դիները, և իր անասուններըը։
Պատասխան տուաւ Յիսուս ու 13
ըսաւ անոր. Ամէն ով որ աս
ջուրէն խմէ, նորէն պիտի ծա-
րաւի, բայց ով որ խմէ ան ջու-
րէն՝ որ ես անոր պիտի տամ,
յաւիտեան պիտի չծարաւի. Հա- 14
պա ան ջուրը՝ որ ես անոր պիտի
տամ, պիտի ըլլայ անոր նէրսի
մէն ջուրի աղբիւր մը՝ որ յա-
ւիտենական կենաց համար կը
բղխէ։ Կնիկը ըսաւ անոր. Տէր՝ 15
տուր ինծի ան ջուրը՝ որ չծա-
րաւիմ, և հոս չգամ ջուր հա-
նելու։ Յիսուս ըսաւ անոր. Գնա 16
քու երիկդ կանչէ, ու հոս ե-
կուր։ Կնիկը պատասխան տա- 17
լով ըսաւ. Ես երիկ չունիմ. Յի-
սուս ըսաւ անոր. Ճշմարիտ ես
ըսիր՝ երիկ չունիմ. Ինչու որ դուն 18
հինգ երիկ ունեցեր ես, և ան որ
հիմա ունիս, քու երիկդ չէ. ա-
սիկայ ճշմարիտ պատմեցիր։ Կնիկը 19
ըսաւ անոր. Տէր՝ կը տեսնեմ որ
դուն մարգարէ մէն ես։ Մեր 20

Հայրիկը աս լեռանս վրայ երկրպագեցին, և դուք կ՚ըսէք թէ Երուսաղէմն է տեղը, ուր պէտք է երկրպագել։
21 Յիսուս ըսաւ անոր. Կնիկ՝ հաւատա ինծի որ ժամանակ կու գայ, որ ան տեղը ոչ աս լեռանը վրայ և ոչ Երուսաղէմի մէջ երկրպագեցէք
22 Հօրն պիտի ընէք։ Դուք անոր երկրպագեցէք կ՚ընէք, որ չէք ճանչնար. մենք անոր երկրպագեցէք կ՚ընենք՝ որ կը ճանչնանք. ինչու որ փրկութիւնը Հրէաներէն է։
23 Բայց ժամանակ կու գայ, ու հիմա ալ է, որ ճշմարիտ երկրպագողները երկրպագեցէք պիտի ընեն Հօրը հոգիով ու ճշմարտութիւնով. ինչու որ Հայրն ալ իրեն այսպիսի
24 երկրպագողներ կ՚ուզէ։ Աստուած Հոգի է, և իրեն երկրպագողները պէտք է որ հոգիով ու ճշմարտութիւնով երկրպագեցէք։
25 Կնիկը ըսաւ անոր. Գիտեմ որ Մեսիան կու գայ, (որ Քրիստոս կ՚ըսուածը.) երբոր ինքը գայ, ամէն բան մեզի պիտի պատմէ։
26 Յիսուս ըսաւ անոր. Ես ան եմ՝ որ քեզի հետ կը խօսիմ։
27 Եւ ասի խօսքին վրայ իր աշակերտները եկան, ու զարմացան որ ան կնկանը հետ կը խօսէր. բայց անոնցմէ մէկը չըսաւ՝ Թէ ի՞նչ կ՚ուզես, կամ
28 ի՞նչ կը խօսիս անոր հետ։ Ան տեղը կնիկը ձգեց իր սափորը, ու քաղաքը գնաց, և ըսաւ մարդոց
29 դիմելերուն. Եկէք տեսէք մէկ մարդ մը՝ որ ըսաւ ինծի ամէն ինչ որ գործեր եմ. արդեօք ա
30 նիկայ է Քրիստոսը։ Ես անոնք քաղաքէն ելան՝ ու անոր կու գային։
31 Եւ ասի միջոցին աշակերտները իրեն կ՚աղաչէին ու կ՚ըսէին.
32 Ռաբբի՝ հաց կեր։ Անիկա ըսաւ անոնց. Ես կերակուր ունիմ ուտելու՝ որ դուք չէք գիտեր։
33 Ուստի աշակերտները կ՚ըսէին իրարու. Արդեօք մեկը անոր ուտելու բան մը բերաւ։
34 Յիսուս ըսաւ անոնց. Իմ կերակուրս ան է՝ որ ես զիս խրկողին կամքը ընեմ, և անոր գործը կատարեմ։
35 Չէ՞ որ դուք կ՚ըսէք, Թէ Տակաւին չորս ամիս կայ՝ որ հունձքի առնելը գայ. ահա ես ձեզի կ՚ըսեմ, Աչքերնիդ վերցուցէք ու արտերուն նայեցէք, որ արդէն ճերմակած ու հնձուելու պատրաստ են։
36 Եւ ան որ կը հնձէ՝ վարձք կ՚առնէ, ու յաւիտենական կեանքի համար պտուղ կը ժողվէ. որպէսզի սերմանողը ու հնձողը միասին ուրախանան։
37 Վասն զի աս բանիս մէջ ճշմարիտ է ան խօսքը, Թէ Ուրիշը կը սերմանէ, և ուրիշը կը հնձէ։
38 Ես ձեզ խրկեցի հնձելու ան որ դուք չաշխատեցաք. ուրիշները աշխատեցան, ու դուք անոնց աշխատանքին մէջ մտաք։
39 Եւ ան քաղաքէն շատ Սամարացիք հաւատացին ան կնկանը խօսքին համար որ վկայեց, ըսելով Թէ Ինձ որ ես գործեր էի, բոլորը ինծի ըսաւ։
40 Ուր երբոր Սամարացիք անոր եկան՝ կ՚աղաչէին անոր որ իրենց քովը կենայ. ու երկու օր հոն կեցաւ։
41 Եւ ալ շատերը իրեն հաւատացին իր խօսքին համար։
42 Ուստի կ՚ըսէին կնկանը. Այսու հետև չենք Թէ քու խօսքիդ համար կը հաւատանք. ինչու որ մենք մեզմէ լսեցինք, և գիտենք որ ասիկայ է Ճշմարտապէս աշխարհի Փրկիչը՝ Քրիստոսը։
43 Ուր երկու օրէն հետև ելաւ անկէ՝ և գալիլեա գնաց։
44 Յիսուս ինքը վկայեց, Թէ Մարգարէ մը իր գաւառին մէջ պատիւ չունենար։
45 Ուր երբոր Գալիլեա եկաւ, Գալիլեացիները զինքը ընդունեցին. ինչու որ տեսած էին ան բոլոր հրաշքները՝ որ ինքը բրաւ Երուսաղէմի մէջ տօնին ատեն. վասն զի իրենք ալ ան տօնին գացեր էին։
46 Եւ Յիսուս նորէն եկաւ Գալիլեացւոց Կանայ քաղաքը, ուր

որ ջուրը գինի բրած էր. և հան
ձնեաւորեան մէկը կար, որուն
որդին հիւանդ էր Կափառնայու-
47 մի մէջ։ Լսելով որ Յի-
սուս Գալիլեա
կէր է, կ՚երա՛ւ անոր՝ ու կ՚աղաչէր
որ իջնէ և իր որդին բժշկէ. քա-
48 նի որ մեռնելու վրայ էր։ Ան
ոնին Յիսուս բսաւ անոր. Թէ
որ նշաններ ու հրաշքներ չտես-
նէք, բնաւ պիտի չհաւատաք։
49 Ազնուականը բսաւ անոր. Տէր՛
իջիր քանի որ իմ տղան մեռած
50 չէ։ Յիսուս բսաւ անոր. Գնա՛,
քու որդիդ ողջ է. մարդն ալ
հաւատաց այն խօսքին որ Յի-
սուս իրեն բսաւ, ու գնաց։
51 Ու երբոր կ՚իջնէր, իր ծառա-
ները դիմաւորեցին զինքը, և ա-
ւետիս տուին բսելով, Թէ քու
52 տղադ ողջ է։ Ուստի հարցուց
անոնց Թէ ո՞ր ժամէն սկսաւ ա-
ղէկի գառնալ. և բսին իրեն.
Երեկ ժամը եօթնին տենդը թո-
53 ղուց զանիկայ։ Ան տաեղը գիտ-
ցաւ անոր հայրը՝ Թէ ան ժամն
էր, որ Յիսուս իրեն բսաւ, Թէ
քու որդիդ ողջ է. ու հաւա-
տաց ինքը և իր բոլոր տունը։
54 Ա՛ս նորէն երկրորդ հրաշքն է
որ Յիսուս բրաւ, երբոր Հրէաս-
տանէն Գալիլեա եկաւ։

ԳԼ. Ե

1 Ա՛յնէ ետև Հրեից տօն էր.
և Յիսուս Երուսաղէմ երաւ։
2 Ու Երուսաղէմի մէջ Ոչխարաց
դրանը քով աւազան մը կայ, որ
Եբրայեցերէն Բեթհեզդա կ՚ըս-
3 ուի, որ հինգ սրահ ունի։ Ա-
նոնց մէջ խիստ շատ հիւանդ-
ներ պառկած էին, կոյրեր՝ կա-
ղեր՝ չորցածներ, որոնք կը
սպասէին ջուրին խառնուելուն։
4 Վասն զի հրեշտակ մը ժամանակ
ժամանակ աւազանը կ՚իջնէր,
ու ջուրը կը խառնէր. և ո՛վ
որ ջուրին խառնուելէն ետև
պիտի առաջ անոր ինչը կը մըտ-
նէր, կը բժշկուէր՝ ինչ հիւան-
5 դութիւն որ ունենար։ Ե՛ս հան

մէկ մարդ մը կար, որ երեսուն
ութ տարիէ՝ ի վեր հիւանդու-
թիւն մը ունէր։ Յիսուս երբոր 6
անոր պառկիլը՝ որ հինգած պառ-
կած էր, ու գիտցաւ որ շատ
ժամանակէ՝ ի վեր է, բսաւ ա-
նոր. Կ՚ուզե՞ս առողջանալ։ Հի- 7
ւանդը պատասխան տուաւ ա-
նոր. Տէր՛ մարդ մը չունիմ, որ
երբ ջուրը խառնուին՝ զիս ա-
ւազանը ձգէ. հապա քանի որ
ես ծանր կը շարժիմ, ինծմէ ա-
ռաջ ուրիշ մը կ՚իջնէ։ Յիսուս 8
բսաւ անոր. Ելլէ՛ մահիճդ առ՝
ու քալէ։ Եւ իսկոյն մարդը ա- 9
ռողջացաւ, ու իր մահիճը վեր-
ցընելով կը քալէր. ու ան օրը
շաբաթ էր։ Ան ատենը Հրեա- 10
ները բսին բժշկուած մարդուն.
Շաբաթ է, և արժան չէ որ մա-
հիճդ վերցընես։ Պատասխան 11
տուաւ անոնց՝ ո՞ր բսաւ. Ան
որ զիս բժշկեց՝ ինքը ինծի բսաւ.
Մահիճդ առ՝ ու քալէ։ Ուստի 12
հարցուցին անոր. Ո՞վ է ան մարդ
դը որ քեզի բսաւ. Մահիճդ
առ՝ ու քալէ։ Եւ բժշկուողը չէր 13
գիտեր Թէ ո՛վ է ան. ինչու որ
Յիսուս մէկզի քաշուեցաւ՝ ան
տեղը բազմաթիւ բլլալուն հա-
մար։ Ետքը Յիսուս զանի- 14
կայ տաճարին մէջ գտնելով՝ ը-
սաւ անոր. Ահա բժշկուեցար,
ալ մեղք մի գործեր, որ ալ ա-
ւելի չար բան մը չպատահի քե-
զի։ Գնաց մարդը, ու Հրեաներ- 15
բուն պատմեց, Թէ Յիսուսն էր
որ զինքը բժշկեց։

Եւ ասոր համար Հրեաները 16
կը հալածէին Յիսուսը, և կը
փնտռէին զանիկայ սպաննել, որ
աս բաները շաբաթ օրը կ՚ընէր։
Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ 17
անոնց. Իմ Հայրս մինչև հիմա
կը գործէ, ես ալ կը գործեմ։
Ասոր համար՝ ալ աւելի կը 18
փնտռէին Հրեաները զանիկայ
սպաննել, վասն զի Թէ միայն
շաբաթ օրը կը լուծէր, հապա
նաև Աստուած իր Հայրը կ՚ա-
նուանէր, ու այսպէս ինքզինքը

Աստուծոյ հաւատաց կ'ընէր։
19 Իսկ Յիսուս պատասխան տուաւ ու բսաւ անոնց. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Որդին ինքիմեն բան մըն ալ չկրնար ընել, միայն թէ ինչ որ տեսնէ որ Հայրը կ'ընէ. վասն զի ինչ որ անիկայ կ'ընէ, նմանապէս
20 Որդին ալ նոյնը կ'ընէ։ Ինչու որ Հայրը կը սիրէ Որդին, և ամէն բանը կը ցուցընէ անոր՝ ինչ որ ինքը կ'ընէ. և աւելի մեծ գործքեր պիտի ցուցընէ անոր, որպէս զի դուք
21 զարմանաք։ Վասն զի ինչպէս որ Հայրը մեռելները կը յարուցանէ՝ ու կենդանի կ'ընէ, անանկ ալ Որդին որոնք որ կ'ուզէ կը
22 կենդանացընէ։ Քանզի Հայրը մէկը չդատեր, հապա ամէն դատաստանը Որդիին տուաւ.
23 Որ ամէնը պատուեն Որդին, ինչպէս որ Հայրը կը պատուեն. ան որ Որդին չպատուեր, չանիկայ Հրը-
24 կոր Հայրը չպատուեր։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, Թէ Ան որ իմ խօսքս մտիկ կ'ընէ, և կը հաւատայ անոր՝ որ զիս Հրկեց, յաւիտենական կեանք ունի, ու դատաստանի չի՛ գար, հապա մահուանէ
25 դէպ ի կեանք անցած է։ Ճըշմարիտ ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ժամանակ պիտի գայ և ալ հիմա է, որ ան առնէն մեռելները պիտի լսեն Աստուծոյ Որդւոյն ձայնը. և անոնք որ կը լսեն, պի-
26 տի ապրին։ Վասն զի ինչպէս որ Հայրը իր անձին մէջը կեանք ունի, անանկ ալ Որդիին տուաւ որ իր անձին մէջը կեանք ունենայ,
27 Եւ դատաստան ընելու ալ իշխանութիւն տուաւ անոր, քանզի անիկայ Որդի մարդոյ է։
28 Այս վասն մի զարմանաք. ինչու որ ժամանակ պիտի գայ որ բոլոր գերեզմաններուն մէջ եղողները
29 անոր ձայնը պիտի լսեն, Ու դուրս պիտի գան. անոնք որ բարի գործեր են, կենաց յարութեան համար, և անոնք որ չար գործեր են, դատապարտութեան յարութեան համար։ Ես ինքիմէս
30 բան մը չեմ կրնար ընել. ինչպէս կը լսեմ՝ անանկ կը դատեմ, և իմ դատաստանս արդար է, ինչու որ ես իմ կամքս չեմ փնտռեր, հապա անոր կամքը որ զիս Հրկեց։ Թէ որ ես ինծի հա-
31 մար վկայեմ, իմ վկայութիւնս ճշմարիտ չէ։ Ուրիշ մըն է որ
32 ինծի համար կը վկայէ. և ես գիտեմ որ ճշմարիտ է ան վկայութիւնը՝ որ ինքը ինծի համար վկայեց։ Դուք Յովհաննէ-
33 սին Հրկեցիք, և ինքը ճշմարտութիւնը վկայեց։ Բայց ես
34 չէ թէ մարդոցմէ վկայութիւն կ'առնեմ. հապա ասո բանները կ'ըսեմ որ դուք փրկուիք։ Ա-
35 նիկայ ճրագ մըն էր որ կը վառէր, ու լոյս կուտար. և դուք քիչ մը ատեն ուզեցիք անոր լուսովը ուրախանալ։ Բայց ես Յով-
36 հաննէսին վկայութենէն ալ մեծ վկայութիւն ունիմ, քանզի ան գործքերը որ Հայրը ինծի տուաւ որ անոնք կատարեմ, ան նոյն գործքերը որ ես կը գործեմ՝ ինծի համար կը վկայեն թէ Հայրը զիս Հրկեց։ Ու Հայրը որ զիս
37 Հրկեց, ինքը վկայեց ինծի համար. դուք բնաւ անոր ձայնը լսեցիք, ոչ ալ անոր կերպարանքը տեսաք. Եւ ոչ անոր խօս-
38 քը ձեր մէջը բնակած ունիք. քանզի ան որ ինքը Հրկեց, դուք անոր չէք հաւատար։ Գիրքերը
39 քննեցէք. ինչու որ դուք անոնցմով կը սեպէք յաւիտենական կեանքը ունենալ. և բուն ա-
40 նոնք են որ ինծի համար կը վկայեն. Եւ դուք չէք ուզեր ինծի գալ, որ կեանք ունենաք։ Ես
41 մարդոցմէ փառք չեմ առներ։
42 Բայց գիտեմ ձեզ որ Աստուծոյ սէրը մէջերնիդ չունիք։ Ես
43 իմ Հօրս անունովը եկայ, ու զիս չէք ընդունիր. Թէ որ ուրիշ մը իր անունովը գայ, անիկայ պիտի ընդունիք։ Դուք ինչպէ՞ս
44 կրնաք հաւատալ, որ իրարմէ

փառք կ'առնէք. և ան փառքը որ միակ Աստուծմէն է, չէք
45 փնտռեր: Մի կարծէք Թէ ես ձեզի համար ամբաստանեմ Հօրը
պիտի ըսեմ. Հօրը, կայ Մէկը որ ձեզի համար ամբաստանեմ կ'ընէ, Մովսէսը՝ որուն դուք
46 յուսացած էք: Վասն զի Թէ որ դուք Մովսէսին հաւատայիք, ինծի ալ պիտի հաւատայիք,
47 ինչու որ անոնք ինծի համար գրեց: Բայց Թէ որ անոր գրածներուն չէք հաւատար, իմ
խօսքերուս ինչպէ՞ս պիտի հաւատաք:

ԳԼ. Զ

1 Ետ բաներէն ետքը Յիսուս Գալիլեայի այինն Տիբերիայի
2 ծովուն անդին կողմը գնաց. Եւ անոր հետեւեցաւ շատ ժողովուրդ կ'երթար, ինչու որ կը տեսնէին
3 հրաշքները՝ որ կ'ընէր: Եւ Յիսուս լեռը ելաւ, ու հոն նստաւ իր աշակերտներուն հետ միասին:
4 Եւ Հրեից զատկի տօնը մօտ էր:
5 Յիսուս երբոր իր աչքերը վերցուց, ու տեսաւ որ շատ ժողովուրդ կու գար իրեն, ըսաւ
Փիլիպպոսին. Ուրկից հաց ծախու առնենք որ ասոնք ուտեն:
6 (Եւ ասս կ'ըսէր զանիկայ փորձելու համար. քանզի ինքը գիտէր
7 ինչ պիտի ընէր:) Փիլիպպոս պատասխան առաւ անոր. Երկու հարիւր դահեկանի հաց ասոնց
հերիք չէ, որ ամէն մէկը քիչ
8 մը առնէ: Իր աշակերտներէն մէկը՝ Սիմոն Պետրոսին եղբայրը
9 Անդրեասը՝ ըսաւ իրեն. Հոս մէկ պատանի մը կայ, որ հինգ գարիղէն հաց ու երկու ձուկ
ունի. բայց ասոնք ինչ պիտի ըլլան ասոնց պիտի չափ մարդոց:
10 Իսկ Յիսուս ըսաւ. Դուռ տուէք ատ մարդիկը. և ան տեղը շատ խոտ
կար, ու մարդիկը նստան թուով
11 հինգ հազարի չափ: Եւ Յիսուս հացերը առաւ ու գոհացաւ, և աշակերտներուն բաժնեց, աշա
կերտներն ալ նստողներուն. նոյնպէս ալ ձուկերէն որչափ որ ու
12 զին: Ու երբոր կշտացան, ը
սաւ իր աշակերտներուն. Ժողվեցէք ատկընցած կտորտանքները որ բան մը չկորսուի:
13 Ուստի ժողվեցին, և տասներկու կողով լեցուցին ան հինգ գարիղէն հացերէն ճաշէ ետքը կտորտանքները՝ որ ուտողներէն ատկընցաւ:
14 Իսկ մարդիկը երբոր Յիսուսին ըրած հրաշքը տեսան, կ'ըսէին, Թէ Ասիկա է ճշմարտապէս ան մարգարէն՝ որ աշխարհ պիտի գար:
15 Եւ Յիսուս գիտնալով որ պիտի գան զինքը յափշտակեն՝ որ զինքը թագաւոր ընեն, նորէն մինակ լեռը գնաց:
16 Ու երբոր իրիկուն եղաւ, իր աշակերտները ծովեզերքը իջան.
17 Եւ նաւը մտնելով՝ ծովուն մէկալ կողմը կու գային Կափառնայում կ'երթային. Ա
րդէն մութը կոխեր էր, ու Յիսուս դեռ իրենց եկած չէր.
18 Ծովն ալ հովին սաստիկ փչելէն
19 ատկնուելու կ'ըլլար: Ու երբոր Թէ քաշելով քսանհինգ կամ երեսուն ասպարէզի չափ գացին, անոնք Յիսուսը որ ծովուն վրայէն քալելով՝ նաւուն կը մօտենար, ու վախցան:
20 Բայց ինքը ըսաւ անոնց. Ես եմ՝ մի վախնաք:
21 Ան առնելու ուզեցին զանիկայ նաւը առնել. և շատ մը նաւեր ան երկիրը հասան՝ ուր որ կ'երթային:

22 Հետեւեալ օրը՝ ժողովուրդը որ ծովուն մէկալ կողմն էր, և տեսեր էր որ ուրիշ նաւակ չկար հոն ան մէկէն՝ զատ՝ որուն մէջ աշակերտները մտեր էին, և որ Յիսուս իր աշակերտներուն հետ նաւակը մտած չէր, հապա միայնակ անոր աշակերտները գացեր էին.
23 (Բայց Տիբերիայէն ուրիշ նաւակներ եկան ան տեղին մօտ՝ ուր որ Տէրոջ գոհանալէն հացը կերեր էին.) Ան առնելու ժողովուրդը
24 տեսնելով Թէ ոչ Յիսուսը հոն է, ոչ ալ անոր աշակերտները, իրենք ալ նաւերը մտան՝ ու եկան կա

փառնայում Յիսուսը վեռաւե-
25 լու։ Եւ երբոր անիկայ ծովեզն
մեկալ դին գաան, լսին անոր,
Ռաբբի՛ երբ եկար դուն հոս։
26 Յիսուս պատասխան առաւ ա-
նոնց ու ըսաւ. Ճշմարիտ ճշմա-
րիտ կ՚ըսեմ ձեզի. Դուք զիս կը
փնռաւէք՝ չէ թէ անոր համար որ
հրաշքներ տեսաք, հապա անոր
համար որ հացերէն կերաք ու
27 կշտացաք։ Գործէ՛ք գործեցէ՛ք չէ
թէ կորսուսիան կերակուրին հա-
մար, հապա ան կերակուրին հա-
մար՝ որ յաւիտենական կեանց
մէջ կը ձգայ, որ անիկայ Որդին
մարդոյ ձեզի պիտի տայ. ինչու
որ Հայր Աստուած զանիկայ կընի-
28 քեց։ Ան ատենը ըսին անոր.
Ի՞նչ ընենք՝ որ Աստուծոյ գործը
29 քերը գործենք։ Պատասխան
առաւ Յիսուս ու ըսաւ անոնց.
Ա՛ս է Աստուծոյ գործը, որ անոր
30 խրկածին հաւատաք։ Ըսին ա-
նոր. Բայց դուն ի՞նչ նշան կ՚ը-
նես՝ որ տեսնենք ու քեզի հա-
31 ւատանք. ի՞նչ կը գործես։ Մեր
հայրերը անապատին մէջ մանա-
նան կերան, ինչպէս որ գրուած
է. Երկինքէն հաց տուաւ անոնց՝
32 որ ուտեն։ Եւ Յիսուս ըսաւ ա-
նոնց. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ
ձեզի, թէ Մովսէս հաւատաւ ձեզի
երկնաւոր հացը, բայց իմ Հայրս
կու տայ ձեզի ճշմարիտ երկնա-
33 ւոր հացը։ Ինչու որ Աստուծոյ
պուռաճ հացը ան է՝ որ երկինքէն
կ՚իջնէ, ու աշխարհիս կեանք կու
34 տայ։ Ասոր ըսին անոր. Տէր՛
ամէն ատեն ատ հացը մեզի տուր։
35 Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց. Ես եմ
կենաց հացը. ան որ ինծի կու
գայ, երբեք պիտի չանօթենայ,
և ան որ ինծի կը հաւատայ, պի-
36 տի չծարաւի։ Բայց ես ձեզի
ըսի, որ զիս ալ տեսաք ալ ու
37 չէք հաւատար։ Ան ամէնը որ
Հայրը ինծի կու տայ, ինծի պի-
տի գայ, և ան որ ինծի կու գայ,
38 բնաւ դուրս պիտի չհանեմ։ Ին-
չու որ ես երկինքէն իջայ, չէ թէ
իմ կամքս ընելու, հապա անոր
կամքը՝ որ զիս խրկեց։ Եւ զիս 39
խրկող Հօրը կամքը ատ է որ, ան
ամէնը որ ինքը ինծի տուաւ՝
չկորսընցնեմ անկէ, հապա անոր
յարուխիւն առնել տամ վերջին
օրը։ Քանզի զիս խրկողին կամքը 40
ատ է, որ ան ամէնը որ կը տեսնէ
Որդին և կը հաւատայ անոր,
յաւիտենական կեանք ունենայ,
ես ալ անոր յարուխիւն առնել
տամ վերջին օրը։
Ուստի Հրեաները տրտունջ 41
կ՚ընէին իրեն համար, ինչու որ
ըսաւ, թէ Ես եմ երկինքէն ի-
ջած հացը։ Եւ կ՚ըսէին. Արդեօք 42
Յովսէփին որդին Յիսուսը չէ,
որուն հայրը ու մայրը մենք կը
ճանչնանք. ուրեմն ի՞նչպէս կ՚ը-
սէիկայ, թէ Ես երկինքէն իջայ։
Պատասխան առաւ Յիսուս ու 43
ըսաւ անոնց. Տրտունջ մի՛ ընէք
մէջերնիդ։ Ոչինչ չկրնար ինծի 44
գալ, թէ որ զիս խրկող Հայրը
անիկայ չքաշէ. ու ես անոր յա-
րուխիւն առնել պիտի տամ
վերջին օրը։ Մարգարէից մէջ 45
գրուած է. Եւ ամէնքն ալ Ա-
ստուծմէ ստրված պիտի լլլան.
ան ամէնը որ Հօրմէն կը լսէ ու
կը սորվի, ինծի կու գայ։ Չէ թէ 46
մէկը Հայրը տեսած է, եթէ ոչ
ան որ Աստուծմէնէ, անիկայ Հայ-
րը տեսած է։ Ճշմարիտ ճշմարիտ 47
կ՚ըսեմ ձեզի, թէ Ան որ ինծի կը
հաւատայ, յաւիտենական կեանք
ունի։ Ես եմ կենաց հացը։ 48
Ձեր հայրերը անապատին մէջ 49
մանանան կերան, ու մեռան։
Ա՛ս է ան հացը՝ որ երկինքէն կ՚ի- 50
նէ, որ եթէ մեկը ասկէ ուտէ,
պիտի չմեռնի։ Ես եմ կենդանի 51
հացը՝ որ երկինքէն իջայ։ Թէ որ 52
մեկը սա հացէն ուտէ, յաւի-
տեան պիտիապրի. և ան հացը
որ ես պիտի տամ՝ իմ մարմինս
է, որ ես պիտի տամ աշխարհիս
կենացը համար։
Ասոր վրայ Հրեաները իրարու 53
հետ կը վիճէին ու կ՚ըսէին. Ին-
չո՞ւր կրնայ ասիկայ իր մարմինը
մեզի տալ ուտելու։ Ուստի Յիսուս 54

քաւ անոնց։ Ձշմարիտ ճշմարիտ
կ՚ըսեմ ձեզի, Թէ որ Ընդունի
մարգոյ մարմինը չուտէք, և ա-
նոր արիւնը չմտիք, ձեր անձե-
րուն մէջը կեանք չունիք։
55 Ո՛վ որ իմ մարմինս ուտէ, և
իմ արիւնս խմէ, յաւիտենական
կեանք կ՚ունենայ, ու ես անոր
յարուցանեմ զայն վերջին
56 վերջին օրը։ Ընչու որ իմ մար-
մինս ճշմարիտ կերակուր է, և
իմ արիւնս ճշմարիտ ըմպելիք է։
57 Ան որ իմ մարմինս կ՚ուտէ, և
իմ արիւնս կը խմէ, անիկայ իմ
նէրսի գիս կը բնակի՝ ու ես անոր
58 նէրսի դիս։ Ինչպէս որ կենդանի
Հայրը զիս խրկեց, ու ես կեն-
դանի եմ Հօրը ձեռքովը, այսպէս
ալ ան որ զիս կ՚ուտէ, ինքն ալ
իմ ձեռքովս կենդանի կը մնայ։
59 Ա՛ս է այն հացը՝ որ երկինքէն ի-
ջած է։ Չէ թէ ինծոր որ հայրեր-
նիք մանանան կերան՝ ու մեռան.
ով որ սա հացը ուտէ, յաւի-
տեան պիտի ապրի։
60 Ա՛ս բաները ժողովա-
րանին մէջը՝ երբոր Կափառնա-
յումի մէջ կը սորվեցնէր։
61 Ու աշակերտներէն շատերը
երբոր լսեցին, ըսին. Խիստ է
սա խօսքը, ով կրնայ անոր
62 մարիկ ընել։ Յիսուս երբոր ինքն-
իրենը հասկցաւ, որ իր աշա-
կերտները այն բանին համար որը
առնիչ կ՚ընեն, ըսաւ անոնց. Ասի-
կայ ձեզ կը գայթակղեցնէ՞։
63 Հապա ի՞նչ պիտի ըլլայ, Թէ
որ տեսնէք Որդին մարդոյ որ երկ-
64 ար աղը որ առաջ էր։ Հոգին
է կենդանի բնողը, մարմինը շահ
մը չընէր. ան խօսքերը որ ես
ձեզի խօսեցայ, հոգի ու կեանք
65 են։ Բայց ձեր մէջէն կան անոնք
որ չեն հաւատար. ընչու որ Յի-
սուս սկիզբէն գիտէր Թէ ով են
անոնք որ չեն հաւատար, և ով
է ան որ զինքը պիտի մատնէ.
66 Ու կ՚ըսէր. Ասոր համար ձեզի
ըսի, որ մէկը չկրնար ինծի գալ,
Թէ որ իմ Հօրմէս տրուած չըլ-
լայ անոր։

Ա՛ս պատճառով իր աշակերտ- 67
ներէն շատերը ետ գացին, և
այլ իր հետը չէին պտըտեր։ Ան 68
առնին Յիսուս տասներկուքին
ըսաւ. Միթէ դուք ալ կ՚ուզէք
երթալ։ Սիմոն Պետրոս պատաս- 69
խան տուաւ անոր. Տէր՝ որո՞ւ
պիտի երթանք, դուն յաւիտե-
նական կեանց խօսքեր ունիս.
Ես մենք հաւատացինք ու գիտ- 70
ցանք՝ Թէ դուն ես Քրիստոսը
Աստուծոյ Որդին։ Յիսուս պա- 71
տասխան տուաւ անոնց. Ես ձեզ
տասներկուքդ չընտրեցի՞, ու
ձեզմէ ալ մէկը սատանայ է։ Ան 72
կ՚ըսէր Իսկարիովտացի Սիմոնեան
Յուդային համար. ինչու որ անիկայ էր, որ զինքը պիտի մատնէր,
ու տասներկուքէն մէկն էր։

ԳԼ. Է

Ե՛տ սա բաներէն ետև Յիսուս 1
Գալիլեայի մէջ կը պտըտէր. ինչու որ չէր ուզեր Հրէաստանի
մէջ պտըտիլ, վասն զի Հրէա-
նները զինքը սպաննել կ՚ուզէին։
Եւ Հրէաներուն տաղաւարա- 2
հատյց տօնը մօտ էր։ Ուստի իր 3
եղբայրները ըսին իրեն. Ելիր
ասկէ՝ ու Հրէաստան գնա՝ որ
քու աշակերտներդ ալ տեսնեն
քու գործերդ որ կ՚ընես. Մին- 4
չու որ մէկը չկայ որ ծածկաբար
բան մը ընէ, և ինքը յայտնի
ըլլալ ուզէ. Թէ որ դուն սա
բաները կ՚ընես, ինքզինքդ աշ-
խարհին յայտնէ։ Քանզի իր եղ- 5
բայրներն ալ չէին հաւատար ի-
րեն։ Ուրեմն Յիսուս ըսաւ անոնց. 6
Իմ ժամանակս դեռ հասած չէ,
բայց ձեր ժամանակը միշտ պատ-
րաստ է։ Աշխարհը ձեզ չկրնար 7
ատել, բայց զիս կ՚ատէ, ինչու
որ ես անոր վրայով կը վկայեմ՝
Թէ իր գործերը չար են։ Դուք 8
երթաք սա տօնին. ես դեռ չեմ
երթար սա տօնին, ինչու որ իմ
ժամանակս դեռ լրացած չէ։ Ա- 9
սոնք ըսելով անոնց, ինքը Գալիլեայ
մնաց։ Բայց երբոր իր եղբայր- 10
ները երթան, ետքը ինքն ալ երթա-

ածնին, չէ թէ յայտնի՝ հապա գաղտուկ կերթայ մը։
11 Եւ Հրեաները ածնին առնը կը փնտռէին պինդը՝ ու կ'ըսէին.
12 Ո՞ւր է անիկայ։ Եւ ժողովուրդին մէջ շատ շշնջիւն կար անոր վրայով. ամանք կ'ըսէին, թէ Աղէկ հոդ է. ուրիշները կ'ըսէին, Չէ, հապա ժողովուրդը
13 կը մոլորցնէ։ Սակայն մէկը ա՛նոր վրայով համարձակ չէր խօսեր՝ Հրեաներուն վախէն։
14 Իսկ երբոր ածնը կէս եղաւ, Յիսուս տաճարը երթա՝ ու կը
15 սորվեցնէր։ Եւ Հրեաները կը զարմանային ու կ'ըսէին. Ինծո՞ր ասիկայ գիրքերը գիտէ, որ սորված չէ։
16 Յիսուս պատասխան տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Իմ վարդապետութիւնս իմս չէ, հապա ինձ զրկողինն է։
17 Թէ որ մէկը կ'ուզէ անոր կամքը ընել, ան պիտի գիտնայ ա՛ս վարդապետութիւնս Աստուծմո՞ւ է, թէ ես ինքիմէս
18 կը խօսիմ։ Ան որ ինքիմէն կը խօսի, իր անձին փառքը կը փնտռէ. բայց ան որ զինքը խրկողին փառքը կը փնտռէ, անիկայ ճշմարիտ է, և անոր քովը ա-
19 նիրաւութիւն չկայ։ Մովսէս չտուա՞ ձեզի օրէնքը, ու ձեզմէ
20 մէկն ալ չպահեր օրէնքը։ Ինչո՞ւ կը փնտռէք զիս սպաննել. պատասխան տուաւ ժողովուրդը ու ըսաւ. Դեւ կայ քու ներսդ. ո՞վ
21 քեզ կը փնտռէ սպաննել։ Պատասխան տուաւ Յիսուս՝ և ըսաւ անոնց. Մէկ գործ մը գործեցի, ու ամէնքդ ալ զարմացեր
22 էք։ Ասդ՝ Մովսէս ձեզի թլփատութիւնը տուաւ. (որ չէ թէ Մովսէսէն էր, հապա նախնիքէն-
23 րէն.) ու շաբաթ օրը մարդ կը թլփատէք. թէ որ շաբաթ օրը մարդ թլփատութիւն կ'առնէ՝ որ Մովսէսին օրէնքը չքակտուի. ինծի կը բարկանաք որ ես շաբաթ օրը ամբողջ մարդ մը
24 բժշկեցի։ Աչքի երեւցածին պէս դատաստան մի ընէք, հապա արդար դատաստան ըրէք։

Ան առնը Երուսաղէմացի- 25
ներէն ոմանք կ'ըսէին. Արդեօք ան չէ որուն կը փնտռեն սպան-
նել. Եւ ահա՛ յայտնի կը խօսի, 26
ու բան մը չեն ըսեր անոր. մի՞թէ իշխանները գիտցած են թէ ասիկայ ճշմարտապէս Քրիստոսն է։ Սակայն մենք ասիկայ գիտենք 27
ուրկից է. բայց Քրիստոսը երբոր գայ, մէկը չգիտեր ուրկից է։ Եւ Յիսուս քանի որ կը սո- 28
վեցնէր տաճարին մէջ ազաղակելով՝ ըսելով. Իս ալ գիտէք, և ուրկից ըլլալը ալ գիտէք. ու ես ինքիմէս եկած չեմ. հապա ան որ զիս խրկեց, ճշմարիտ է, որ անիկայ դուք չէք գիտեր։
Ես գիտեմ անիկայ, ինչու որ ես 29
անկէ եմ, և անիկայ զիս խրկեց։
Ուստի կը փնտռէին զինքը բռնել. բայց մէկն ալ իրեն ձեռք 30
չզարկաւ, ինչու որ իր ժամանակը դեռ հասած չէր։ Ու ժո- 31
ղովուրդէն շատ մարդիկ հաւատացին իրեն, և կ'ըսէին. Քրիստոսը երբոր գայ, աո՞նցմէ աւելի նշաններ պիտի ընէ, որչափ որ ասիկայ կ'ընէ։
Փարիսեցիները լսեցին ժողո- 32
վուրդին սա չշնջիւնը անոր վրայով. ու փարիսեցիները և քահանայապետները պահապաններ խրկեցին, որ զանիկայ բռնեն։
Իսկ Յիսուս ըսաւ. Քիչ մը ժա- 33
մանակ ալ ձեզի հետ եմ, ու կ'երթամ անոր՝ որ զիս խրկեց։
Իս պիտի փնտռէք՝ ու պիտի 34
չգտնէք. և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։ Ան ա- 35
ռնը Հրեաները ըսին իրարու. Ո՞ւր պիտի երթայ ասիկայ, որ մենք զինքը պիտի չգտնենք. մի՞թէ հեթանոսաց մէջ ցիրուցան եղածներուն պիտի երթայ, և հեթանոսներուն պիտի սորվեցնէ։
Ի՞նչ է ան խօսքը՝ որ ըսաւ՝ 36
ձեզ. Իս պիտի փնտռէք՝ ու պիտի չգտնէք. և իմ եղած տեղս դուք չէք կրնար գալ։
Տօնին վերջին մեծ օրը Յիսուս 37

կայներ էր, կ՚աղաղակէր ու կ՚ըսէր. Թէ որ մէկը ծարաւ է,
38 թող գայ ինծի՛ գայ՝ ու խմէ։ Ան որ հաւատայ՝ ինչպէս որ գիրքը կ՚ըսէ, անոր փորէն կենդանի ջուրի գետեր պիտի
39 բղխեն. Ըս ըսաւ Հոգիին համար՝ որ իրեն հաւատացողները պիտի առնէին. վասն զի Սուրբ Հոգին տրուած չէր ասկաւին, ինչու որ Յիսուս դեռ փառա-
40 աորուած չէր։ Ժողովուրդէն շատ մարդիկ ան խօսքը որ լսեցին, կ՚ըսէին. Իրաւցնէ ասիկայ է
41 մարգարէն։ Ուրիշները կ՚ըսէին. Ասիկայ է Քրիստոսը. ուրիշներն ալ կ՚ըսէին. Միթէ Քրիստոսը
42 Գալիլեայէն կու գայ։ Չէ՞ որ գիրքը կ՚ըսէ, Թէ Քրիստոսը Դաւիթի սերունդէն ու Դաւիթին եղած գեղէն Բեթլեհեմէն
43 կու գայ։ Ուստի ժողովուրդին մէջ երկպառակութիւն եղաւ ա-
44 նոր համար։ Ե՛ւ անոնցմէ ոմանք ուզեցին բռնել անիկայ. բայց մէկը անոր ձեռք չզարկաւ։
45 Ու սպասաւորները նորէն եկան քահանայապետներուն և փարիսեցիներուն. ու ասոնք ը-
46 սին անոնց. Ինչո՞ւ անիկայ հոս չբերիք։ Պատասխան տուին սպասաւորները. Երբեք մէկը ա-
47 մարդուն պէս խօսած չէ։ Ան ասոնք փարիսեցիներըը պատասխան տուին անոնց և ըսին. Մի-
48 թէ դո՛ւք ալ մոլորեցաք։ Իշխանաւորներէն կամ փարիսեցիներէն
49 մէկը հաւատա՞ց անոր. Բայց ան ամբոխ ժողովուրդը՝ որ օրէնքը
50 չէն գիտեր, նզոված են։ Նիկոդեմոս ըսաւ անոնց, (որ ա-
51 ռաջուց գիշեր առաւ իրեն եկեր էր, և անոնցմէ մէկն էր.) Մի-թէ մեր օրէնքը մարդ կը դա-
52 տէ, թէ որ առաջ անկէ բան մը չլսէ, և չգիտնայ թէ ինչ կ՚ընէ։ Պատասխան տուին ու ըսին ա-
նոր. Միթէ գո՛ւն ալ Գալիլեացի՞ն ես. քննէ՛ ու նայէ՛, որ Գա-
53 լիլեայէն մարգարէ չելլեր։ Ե՛ւ ամէն մէկը իր տունը գնաց։

ԳԼ. Ը

1 Ե՛ւ Յիսուս Ձիթենեաց լե-
2 ռը գնաց։ Ու առտուանց նո-
րէն տաճարը եկաւ, և բոլոր ժողովուրդը իրեն կու գար, ու
նստաւ և սորվեցնէր ա-
3 նոնց։ Ե՛ւ դպիրները ու փարի-սեցիները շնութեան մէջ բռնուած կնիկ մը բերին անոր, ու զանիկայ մէջ տեղը կայնեցընե-
4 լով՝ Ըսին իրեն. Վարդապետ, ա-սա կնիկը շնութեան մէջ ա-
5 մեղքը գործած ատեներ բռնուեցաւ. Ե՛ւ օրէնսդ մեզի պատուիրեց այսպիսիները քարկոծել. հիմա դուն ի՞նչ կ՚ը-
6 սես ասոր համար։ Ա՛ կ՚ըսէին՝ անիկայ փորձելով, որ անոր վրայ ամբաստանութիւն ընե-ռնէին մը ունենան. բայց Յիսուս դէպ՚ի վար ծռելով՝ մատովը գետինին վրայ կը գրէր։ Սակայն 7
երբոր վրան կեցան՝ հարցընելով իրեն, վեր նայեցաւ ու բսաւ ա-նոնց. Ձեզմէ անմեղ եղողը՝ ա-ռաջ անիկայ թող քար ձգե-
8 ատոր վրայ։ Ե՛ւ նորէն դէպ՚ի վար ծռելով՝ գետինին վրայ կը
9 գրէր։ Ե՛ւ անոնք այս լսելով՝ ու խղճմտանքէն յանդիմանուելով՝ մէկիկ մէկիկ դուրս կ՚ելլէին, ծերերէն սկսած մինչև յետինները. և Յիսուս մինակ մնաց, ու կնիկը մէջտեղը կայ-
10 նած։ Ե՛ւ Յիսուս վեր նայելով՝ ու կնիկէն զատ մէկը չտեսնելով՝ ըսաւ անոր. Կնի՛կ՝ ո՞ւր են անոնք որ քու վրադդ ամբաստանութիւն կ՚ընէին. մէկը քեզ
11 չդատապարտե՞ց։ Ե՛ւ անիկայ ը-սաւ. Ո՛չ մէկը՝ Տէր. ու Յի-սուս ըսաւ անոր. Ես ալ չեմ դատապարտեր քեզ. գնա՝ ու
ասկէ ետև մեղք մի գործեր։

12 Ա՛րդ՝ Յիսուս նորէն խօսեցաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ես եմ աշխարհի լոյսը. ան որ իմ ետևէս կու գայ, խաւարի մէջ պիտի չքալէ, հապա կենցաղ լոյսը պի-
13 տի ունենայ։ Ուստի փարիսեցինե-

րը ըսին անոր. Դուն քու ան-
ձիդ համար կը վկայես, քու
14 վկայութիւնդ ճշմարիտ չէ։ Պա-
տասխան տուաւ Յիսուս ու ը-
սաւ անոնց. Թէ և ես իմ ան-
ձիս համար վկայեմ, բայց իմ
վկայութիւնս ճշմարիտ է, ին-
չու որ գիտեմ ուսկից եկայ,
և ո՛ւր կ՚երթամ. բայց դուք
չէք գիտեր ուսկից կու գամ,
15 կամ ո՛ւր կ՚երթամ։ Դուք մար-
մինին նայելով դատաստան կ՚ը-
նէք. ես բնաւ մէկը չեմ դա-
16 տեր. Ու թէ և դատելս ալ
ըլլամ, իմ դատաստանս ճշմա-
րիտ է. ինչու որ ես միտակ չեմ,
հապա ես, և Հայրը որ զիս
17 խրկեց։ Ու ձեր օրէնքին մէջն
ալ գրուած է, թէ երկու մարդ-
ու վկայութիւնը ճշմարիտ է։
18 Ես եմ որ իմ անձիս համար կը
վկայեմ, ու կը վկայէ ինծի հա-
մար Հայրն ալ որ զիս խրկեց։
19 Ան ատենը ըսին անոր. Ո՞ւր է
քու Հայրդ. Յիսուս պատաս-
խան տուաւ. Ո՛չ դուք գիտէք
և ո՛չ իմ Հայրս. թէ որ զիս
գիտնայիք, իմ Հայրս ալ գի-
տի գիտնայիք։
20 Յիսուս ասս խօսքերը խոսե-
ցաւ՝ գանձատունը. երբոր ա-
ճարին մէջ կը սորվեցնէր. ու
մէկը չբռնեց զանիկայ, ինչու
որ դեռ անոր ժամանակը հա-
սած չէր։
21 Եւրբը Յիսուս նորէն ըսաւ
անոնց. Ես կ՚երթամ՝ ու դուք
պիտի փնտռէք, և ձեր մեղքը
մէջ պիտի մեռնիք. ո՛ւր որ ես
կ՚երթամ, դուք չէք կրնար գալ։
22 Ասոր վրայ Հրէաներն կ՚ըսէին.
Միթէ ինքզինքը պիտի սպան-
նէ, որ կ՚ըսէ թէ՝ Ո՛ւր որ ես կ՚եր-
թամ, դուք չէք կրնար գալ։
23 Եւ ըսաւ անոնց. Դուք վարէն
էք, ես վերէն եմ. դուք աս
աշխարհէս էք, ես աս աշխար-
24 հէս չեմ. Անոր համար ձեզի ը-
սի թէ՝ Ձեր մեղքերը մէջ պի-
տի մեռնիք. ինչու որ եթէ չը-
հաւատաք թէ ես եմ, ձեր մե-
25 ղքերը մէջ պիտի մեռնիք։ Ան ա-
տենը ըսին անոր. Դուն ո՞վ ես.
և Յիսուս ըսաւ անոնց. Ի՛նչ որ
26 սկիզբէն ձեզի կը խօսիմ։ Շատ
բաներ ունիմ ձեզի համար խօ-
սելու՝ և դատելու. բայց ան որ
զիս խրկեց, ճշմարիտ է. և ես
ինչ որ իմէ լսեցի, անկէ կը
խօսիմ աշխարհիս մէջ։ Անոնք
27 չհասկցան թէ Հօրը համար կը
ըսուցնէր իրենց։
28 Ուստի Յիսուս ըսաւ անոնց. Եր-
բոր Որդին մարդոյ բարձրացը-
նէք, ան ատենը պիտի գիտնաք
թէ ես եմ, ու ինքիմէն բան
մը չեմ ըներ, հապա Հայրս ինչ-
պէս որ ինծի սորվեցուց, անանկ
կը խօսիմ։
29 Եւ զիս խրկողը իմ
հետս է. Հայրը զիս միտակ
չթողուց. ինչու որ ես միշտ ա-
նոր հաճելի եղած բաները կ՚ը-
նեմ։
30 Երբոր ասոնք խօսեցաւ, շատ
մարդիկ հրին հաւատացին։
31 Ան ատենը Յիսուս հրին հաւատա-
ցող Հրէաներուն ըսաւ. Թէ
որ դուք իմ խօսքիս մէջ կենաք,
ճշմարտապէս իմ աշակերտներս
կ՚ըլլաք. 32 Եւ ճշմարտութիւնը պի-
տի գիտնաք, ու ան ճշմարտու-
թիւնը ձեզ պիտի ազատէ։ 33 Պա-
տասխան տուին հրին. Մենք
Աբրահամի սերունդ ենք, ու ե-
րբեք մէկու մը չծառայեցինք.
դուն ինծմո՞ր կ՚ըսես թէ Ազատ
պիտի ըլլաք։ 34 Յիսուս պատաս-
խան տուաւ անոնց. Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, թէ Ամէն
ոք որ մեղք կը գործէ, անկայ
մեղքի ծառայ է։ 35 Եւ ծառան
տանը մէջ յաւիտեան չմնար,
բայց որդին յաւիտեան կը մնայ։
36 Ուստի թէ որ Որդին ձեզ ա-
զատ ընէ, ճշմարտապէս ազատ
պիտի ըլլաք։ 37 Գիտեմ որ Աբրա-
համի սերունդ էք, բայց կը
փնտռէք զիս սպաննել, ինչու որ
իմ խօսքս ձեր նեղսիրտ դին տեղ
չունի։ 38 Ես ինչ որ տեսայ իմ
Հօրս քովը՝ ան կը խօսիմ. և
դուք ալ ինչ որ տեսաք ձեր

39 հօրը քովը՝ ան կ՚ընէք։ Պատաս-
խան տուին ու ըսին անոր. Մեր
հայրը Աբրահամն է. ըսաւ ա-
նոնց Յիսուս. Թէ որ Աբրահա-
մին որդիքը ըլլայիք, Աբրահամին
40 գործքերը պիտի գործէիք։ Բայց
հիմա կը փնտռէք սպաննել զիս,
անանկ մարդ մը՝ որ ձեզի ճշմար-
տութիւնը խօսեցայ, որն որ Ա-
ստուծմէ լսեցի, Աբրահամ ատ
41 բանը չըրաւ։ Դուք ձեր հօրը
գործքերը կ՚ընէք. ան ատենը ը-
սին անոր. Մենք պոռնկութենէ
չենք ծնած. մենք մէկ Հայր մը
42 ունինք՝ որ է Աստուած։ Յիսուս
ըսաւ անոնց. Թէ որ Աստուած
ձեր Հայրը ըլլար, պիտի սիրէիք
զիս. ինչու որ ես Աստուծմէ ե-
լայ՝ ու եկայ. և չէ թէ ես ինք-
քիմէս եկայ, հապա անիկայ զիս
43 խրկեց։ Ինչո՞ւ դուք իմ ըրած
ցուածքս չէք հասկընար. անոր
համար որ չէք կրնար իմ խօսքս
44 մտիկ ընել։ Դուք Հէր հօրմէն
Սատանայէն էք, ու ձեր հօրը
բաղձանքը կ՚ուզէք ընել. անի-
կայ սկիզբէն հետ մարդասպան
էր, և ճշմարտութեան մէջ չկը-
ցաւ, ինչու որ անոր նէրսի դին
ճշմարտութիւն չկայ. երբոր ա-
նիկայ սուտ խօսի, բուն
իրենէներէն կը խօսի. քանզի անի-
կայ սուտաւոր է և անոր հայրը։
45 Բայց որովհետև ես ճշմարտու-
թիւն կը խօսիմ, ինծի չէք հա-
46 ւատար։ Ձեզմէ ո՞վ կրնայ զիս
յանդիմանել մեղքի համար. իսկ
Թէ որ ես ճշմարտութիւն կը խո-
սիմ, ինչո՞ւ ինծի չէք հաւատար։
47 Ան որ Աստուծմէ է, Աստուծոյ
խօսքերը մտիկ կ՚ընէ. դուք անոր
համար մտիկ չէք ըներ, որ Ա-
48 ստուծմէ չէք։ Պատասխան տուին
Հրէաները՝ ու ըսին անոր. Ազէկ
չ՚ենք ըսեր մենք, Թէ դուն Սա-
մարացի ես՝ ու դեւ կայ քա-
49 նեզած։ Յիսուս պատասխան
տուաւ՝ Ես ըսած. Իմ նեզած դեւ
չկայ, հապա ես իմ Հայրս կը պա-
տուեմ, և դուք զիս կ՚անարգէք։
50 Իսկ ես իմ փառքս չեմ փնտռեր.
կայ Մէկը՝ որ կը փնտռէ, ու կը
դատէ։ Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ը- 51
սեմ ձեզի. Թէ որ մէկը իմ խօսքս
պահէ, յաւիտեան մահ պիտի
չտեսնէ։ Ան ատենը Հրէաները 52
ըսին անոր. Հիմա գիտցանք որ
քոս նեզած դեւ կայ. Աբրահամ
մեռաւ՝ ու մարգարէները. և
դուն կ՚ըսես, Թէ որ մէկը իմ
խօսքս պահէ, յաւիտեան մա-
հուան համը պիտի չտեսնէ։ Միթէ 53
դուն աւելի՞ մեծ ես մեր հայր
Աբրահամէն՝ որ մեռաւ, ու մար-
գարէները ալ մեռան. դուն քեզ
ո՞վ կ՚ընես։ Յիսուս պատասխան 54
տուաւ. Թէ որ ես ինքզինքս փա-
ռաւորեմ, իմ փառքս բան մը
չէ. իմ Հայրս է՝ որ զիս կը փա-
ռաւորէ, որուն համար դուք
կ՚ըսէք՝ Թէ Մեր Աստուածն է։
Եւ անիկայ չէք ճանչնար. բայց 55
ես գիտեմ անիկայ. ու Թէ որ
ըսեմ՝ Թէ անիկայ չեմ գիտեր,
ձեզի պէս սուտաւոր պիտի ըլլամ.
հապա ես գիտեմ անիկայ, և ա-
նոր խօսքը կը պահեմ։ Ձեր Հայրը 56
Աբրահամ ցանկացաւ իմ օրս
տեսնելու. ու տեսաւ և ուրա-
խացաւ։ Ասկէ Հրէաները ըսին 57
անոր. Դուն տակաւին հիսուն
տարեկան չես, Աբրահամն ալ
տեսաւ։ Յիսուս ըսաւ անոնց. 58
Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի,
Աբրահամին ըլլալէն առաջ եմ
ես։ Ան ատենը քարեր վերց- 59
ուցին՝ որ անոր վրայ նետեն. բայց
Յիսուս ծածկուեցաւ անոնց ա-
չերէն, և անոնց մէջէն անցնելով՝
տաճարէն դուրս ելաւ, ու այս-
պէս գնաց։

ԳԼ. Թ

Ու երբոր կ՚անցնէր, մէկ մարդ 1
մը տեսաւ կոյր ծնած. Եւ իր 2
աշակերտները հարցուցին իրեն,
ու ըսին. Ռաբբի՝ որո՞ւն է մեղ-
քը, տա՞ր Թէ իր ծնողացը, որ
անիկայ կոյր ծնաւ։ Պատասխան 3
տուաւ Յիսուս. Ո՛չ տարն է
մեղքը, ո՛չ ալ իր ծնողացը. հա-
պա որ Աստուծոյ գործքերը ա-

4 տար վրայ յայնմի ըլլան։ Քանի
որ ցորեկ է, պէտք է որ ղես
խրկողին գործքերը գործեմ. գի-
շերը կու գայ, որ ան առնէր
5 մեկը չկրնար գործել։ Քանի որ
ես աշխարհի մէջ եմ, աշխարհի
6 լոյսն եմ։ Երբոր ասա բաւ,
Թուքաւ գետնին, և Թուքովը
կաւ շինեց, ու ան կաւը կսրբին
7 աչքերուն վրայ դնելով. Եւ ը-
սաւ անոր. Գնա՛ լուացուէ Սի-
լոամի աւազանին մէջ, (որ
Խրկուած կը Թարգմանուի.)
ուստի գնաց ու լուացուեցաւ,
8 եկաւ ու կը տեսնէր։ Ուստի դրա-
ցիները՝ և անոնք որ առաջուց
տեսած էին զանիկայ որ մուրա-
կան էր, կ'ըսէին. Արդեօք չէ՞
որ կը նստէր և կը մուրար. ո-
9 մանք կ'ըսէին. Անիկայ է. Ու-
րիշները կ'ըսէին. Անոր նման
10 ԴէՒ է. Ուստի ինքը կ'ըսէր. Թէ
Ես եմ։ Ուստի ըսին իրեն. Ու-
պա ինչո՞ր բացուեցան քու աչ-
11 քերդ։ Ինքը պատասխան տուաւ
ու բաւ. Յիսուս կոչուած մարդ
մը կաւ շինեց, ու աչքերս ծե-
փեց, և բաւ ինծի. Գնա՛ Սի-
լոամի աւազանը՝ ու լուա-
ցուէ. Ես ալ գացի լուացուեցայ
12 ու կը տեսնեմ։ Եւ ըսին իրեն.
Ո՞ւր է անիկայ. բաւ անոնց.
Չեմ գիտեր։
13 Փարիսեցիներուն տարին զա-
14 նիկայ՝ որ առեներ կոյր էր։ Եւ
շաբաթ օր էր՝ երբոր Յիսուս կա-
ւը շինեց, ու անոր աչքերը բա-
15 ցաւ։ Նորէն փարիսեցիներն ալ
կը հարցընէին իրեն, Թէ ինչո՞ր
կը տեսնէ. անիկայ ալ բաւ ա-
նոնց. Կաւ դրաւ աչքերուս վը-
րայ, ու լուացուեցայ և կը տես-
16 նեմ։ Ուստի վրայ փարիսեցիներէն
ոմանք կ'ըսէին. Այն մարդը Աս-
տուծմէ չէ, ինչու որ շաբաթ
օրը չպահեր. ուրիշները կ'ըսէին.
Ինչո՞ր կրնայ մեղաւոր մարդ մը
ասանկ հրաշքներ ընել. ու մէ-
ջերնին երկպառակութիւն կար։
17 Նորէն ըսին կոյրին. Դուն ի՞նչ
կ'ըսես անոր համար՝ որ քու աչ-
քերդ բացաւ. ան ալ ըսաւ. Թէ
Մարգարէ մըն է։ Իսկ Հրեաներդը 18
չհին հաւատացաւ անոր համար՝ Թէ
կոյր էր ու բացուեցաւ, մինչև
որ ան աչքը բացուածին ծնողքը
կանչեցին. Եւ անոնց հարցուցին 19
ու ըսին. Ա՞ս է ձեր որդին, որուն
համար դուք կ'ըսէք Թէ կոյր ծը-
նաւ. Հապա հիմա ինչո՞ր կը
տեսնէ։ Անոր ծնողքը պատաս- 20
խան տուին անոնց ու ըսին. Գի-
տենք որ ասիկայ է մեր որդին,
և որ կոյր ծնաւ. Բայց 21
հիմա ինչո՞ր կը տեսնէ, չենք
գիտեր, կամ Թէ ով բացաւ ա-
նոր աչքերը, մենք չենք գիտեր.
ինքը չափահաս է, իրեն հարցու-
ցէք. Թող ինքը խօսի իրեն հա-
մար։ Ա՛ս ըսին անոր ծնողքը, 22
Հրեաներէն վախնալնուն հա-
մար. քանզի Հրեաները միաբան
հաւանութեամբ պատրաստ էին որ
եթէ մէկը անիկայ Քրիստոս գա-
ւանի, ժողովարանէն դուրս ձը-
գուի։ Անոր համար անոր ծնողքը 23
ըսին, Թէ Ինքը չափահաս է,
իրեն հարցուցէք։ Եւ երբոր նորէն 24
կանչեցին ան մարդը որ կոյր էր,
ու ըսին անոր. Աստուծոյ փառք
տուր, մենք գիտենք որ ան մարդը
մեղաւոր է։ Անիկայ ալ պատաս- 25
խան տուաւ ու բաւ. Թէ որ
մեղաւոր է, ես չեմ գիտեր. մի-
այն սա գիտեմ որ կոյր էի, և հի-
մա կը տեսնեմ։ Նորէն ըսին անոր, 26
Ի՞նչ բրաւ քեզի. քու աչքերդ
ինչո՞ր բացաւ։ Պատասխան 27
տուաւ անոնց. Հիմա ըսի ձեզի՝
ու չլսեցիք. ինչու՞ համար նորէն
լսել կ'ուզէք. միթէ դուք ալ
կ'ուզէք անոր աշակերտը ըլլալ։
Անոնք նախատելով զանիկայ ը- 28
սին. Դուն ես անոր աշակերտը,
իսկ մենք Մովսէսին աշակերտ-
ներն ենք։ Մենք գիտենք՝ որ Աս- 29
տուած Մովսէսին հետ խօսեցաւ.
բայց ասիկայ չենք գիտեր Թէ
ուրկից է։ Պատասխան տուաւ 30
մարդը և բաւ անոնց. Ասիկայ
է զարմանալու բանը՝ որ դուք
չէք գիտեր Թէ ուրկից է. և ա-

31 Նիկոդէմոս իմ աչքերս բացաւ։ Գիտանք որ Աստուած մեղաւորներուն մտիկ չընէր, բայց թէ որ մէկը աստուածապաշտ ըլլայ, ու անոր կամքը կատարէ, անոր մը-
32 տիկ կ՚ընէ։ Աշխարհիս սկիզբէն՝ ի վեր լսուած չէ որ մարդ մը կոյր ծնածի մը աչքերը բացած
33 է։ Թէ որ Աստուծմէ չըլլար ան մարդը՝ բան մըն ալ չէր կրնար
34 ընել։ Պատասխան տուին և ըսին անոր. Դուն բոլորովին մեղքով մէջ ծնած ես, ու մեզի վարդապետութիւն կ՚ընես. և դուրս ըրին անիկայ։
35 Յիսուս լսեց որ զանիկայ դուրս ըրին, ու երբոր գտաւ զանիկայ՝ ըսաւ անոր. Դուն կը հաւատա՞ս Աստուծոյ Որդիին։
36 Անիկայ պատասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Տէր ո՛վ է՝ որ հաւատամ
37 անոր։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր. Տեսար ալ անիկայ, և քեզի հետ
38 խօսողը ան է։ Անիկայ ալ ըսաւ. Կը հաւատամ՝ Տէր. ու անոր
39 երկրպագութիւն ըրաւ։ Եւ Յիսուս ըսաւ. Ես դատաստանի համար եկայ աս աշխարհս, որ չտեսնողները տեսնեն, և տես-նողները կուրանան։
40 Եւ փարիսեցիներէն ոմանք որ իր հետ էին, աս բաները լսե-լով՝ ըսին իրեն. Միթէ մե՞նք ալ
41 կոյր ենք։ Յիսուս ըսաւ անոնց. Թէ որ կոյր ըլլայիք, դուք մեղք չէիք ունենար. բայց հիմա կ՚ըսէք Թէ կը տեսնենք. ասոր համար ձեր մեղքը յետ Հոյ կը մնայ։

ԳԼ. Ժ

1 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի. Ան որ դուռնէն չմտնէր ոչխարներուն տակը, հապա ուրիշ տեղէն կ՚ելլէ, անիկայ գող ու
2 աւազակ է։ Բայց ան որ դուռնէն կը մտնէ, անիկայ ոչխարներուն
3 հովիւն է։ Դռնապանը կը բանայ անոր, և ոչխարները անոր ձայնին կը լսեն, ու իր ոչխարները անուանելովին կը կանչէ, և դուրս
4 կը հանէ զանոնք։ Ու երբոր իր ոչխարները կը հանէ, անոնց առջևէն կ՚երթայ, ու ոչխարները իր ետևէն կ՚երթան, ինչու որ անոր ձայնը կը ճանչնան։ Սակայն օ-
5 տարի ետևէ չեն երթար, հապա անկէ կը փախչին, ինչու որ օտարներուն ձայները չեն ճանչնար։
6 Յիսուս այս առակը բերաւ ա-նոնց, բայց անոնք չգիտցին իմացնել Թէ ինչ էր որ իրենց կը խօսէր։
7 Եւ Յիսուս նորէն ըսաւ անոնց. Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Ես եմ ոչխարներուն դուռը։
8 Ամէն անոնք որ ինծմէ առաջ ե-կան, գող ու աւազակ էին, բայց ոչխարները չլսեցին անոնց։
9 Ես եմ դուռը. Թէ որ մէկը ինծմէ ներս մտնէ՝ պիտի փրկուի, ու պիտի մտնէ ու ելլէ, և արօտ գտնէ։
10 Գողը չգայ, միայն Թէ գողնալու և սպաննելու ու կոր-սընցնելու համար. Ես եկայ որ կեանք ունենան, և աւելի ունենան։
11 Ես եմ բարի հովիւը. բարի հովիւը իր կեանքը ոչ-խարներուն համար կը դնէ։
12 Վարձկանը որ հովիւ չէ, ու ոչ-խարները իրը չէն, երբոր կը տեսնէ գայլը որ կու գայ, կը թողու ոչխարները ու կը փախչի, և գայլը կը յափշտակէ ոչխար-ները, ու զանոնք կը ցրուէ։
13 Եւ վարձկանը կը փախչի, ինչու որ վարձկան է, ու իր հոգը չէ ոչ-խարներուն համար։
14 Ես եմ բա-րի հովիւը, և կը ճանչնամ ի-միներս, ու կը ճանչցուիմ իմին-ներէս։
15 Ինչպէս որ Հայրը զիս կը ճանչնայ, ես ալ Հայրը կը ճանչնամ, ու իմ կեանքս ոչխար-ներուն համար կը դնեմ։
16 Ուրիշ ոչխարներ ալ ունիմ, որոնք աս բակէն չեն. անոնք ալ պէտք է որ բերեմ, ու իմ ձայնիս պի-տի լսեն, և պիտի ըլլան մէկ հօտ ու մէկ հովիւ։
17 Անոր համար իմ Հայրս զիս կը սիրէ, որ ես իմ կեանքս կը դնեմ, որ նորէն առնեմ անիկայ։
18 Մէկը չհաներ անիկայ ինծմէ, հապա ես կը դնեմ անիկայ ինքիրմէս. իշխա-

նաեթիւն ունիմ անիկայ գնելու ,
և իշխանութիւն ունիմ անիկայ
նորէն առնելու . ասոր պատուէրը
իմ Հօրմէս առի :
19 Ներսէն երկպառակութիւն
կ'ըլլայ Հրէից մէջ ասոնց խօսքե-
20 րուն համար : Եւ անոնցմէ շա-
մարը կ'ըսէին . Դեւ կայ ասոր
ներսի դին ու խելագառած է . ին-
21 չո՞ւ ասոր մտիկ կ'ընէք : Ուրիշ-
ները կ'ըսէին . Այ խօսքերը դի-
ւահարի խօսքեր չեն . միթէ դեւը
կրնա՞յ կոյրերուն աչքերը բանալ :
22 Ան ատենը Երուսաղէմ նո-
ւիրատիքի պօնը եղաւ , ու ձմեռ
23 էր : Եւ Յիսուս կը պտըտէր տա-
ճարին մէջ Սողոմոնին պատը :
24 Եւ Հրէաները անոր շուրջ կողմը
առին ու ըսին անոր . Մինչև
երբ մեզ տարակուսանոց մէջ
կը թողուս . թէ որ Քրիստոսը
դուն ես , մեզի համարձակ ըսէ :
25 Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
նոնց . Ձեզի ըսի՝ ու չէք հաւա-
տար . ան գործերը՝ որ ես իմ
Հօրս անունովը կը գործեմ , ա-
նոնք կը վկայեն ինծի համար :
26 Բայց դուք չէք հաւատար , ին-
չո՞ւ որ իմ ոչխարներէս չէք , ին-
27 ծո՛ւ որ ձեզի ըսի : Իմ ոչխար-
ները իմ ձայնիս կը լսեն , ես ալ
անոնք կը ճանչնամ , ու իմ ետե-
28 ւէս կու գան . Եւ ես անոնց
յաւիտենական կեանք կու տամ ,
ու յաւիտեան պիտի չկորսուին .
և մէկը իմ ձեռքէս պիտի չար-
29 պշտակէ զանոնք : Իմ Հայրս որ
անոնք ինծի տուաւ , ամէնէն մեծ
է . և մէկը չկրնար իմ Հօրս
30 ձեռքէն յափշտակել : Ես ու
Հայրը մէկ ենք :
31 Ան ատենը Հրէաները նորէն
քարեր վերցուցին , որ անիկայ
32 քարկոծեն : Յիսուս պատասխան
տուաւ անոնց . Շատ բարի գործ-
ք եր ցոյց ձեզի իմ Հօրմէս ,
անոնցմէ ո՞ր գործին համար զիս կը
33 քարկոծէք : Հրէաները պատաս-
խան տուին անոր՝ ըսելով . Բարի
գործի համար քեզ չենք քարկո-
ծեր , հապա հայհոյութեան հա-
մար , և քանզի դուն որ մարդ
ես , ինքզինքդ Աստուած կ'ընես :
34 Յիսուս պատասխան տուաւ ա-
նոնց . Չէ՞ որ ձեր օրէնքին մէջը
գրուած է . Ես ըսի Թէ դուք
աստուածներ էք :
35 Թէ որ ան-
տուածներ կ'անուանէ զանոնք ,
որոնց որ Աստուծոյ խօսքը եղաւ ,
(ու կարելի չէ որ ան գրուածը
աբրւի ,)
36 Հապա ան որ Հայրը
սրբեց և աշխարհք խրկեց ,
դուք անոր կ'ըսէք Թէ Հայհոյու-
թիւն կ'ընես , Աստուծոյ Որդի
եմ ըսելուս համար :
37 Թէ որ իմ
Հօրս գործերը չեմ գործեր ,
ինծի մի՛ հաւատաք .
38 Հապա Թէ
որ կը գործեմ , Թէ և ինծի չէք
հաւատար , գոնէ գործերուն
հաւատացէք . որ գիտնաք ու
ճանչնաք՝ Թէ Հայրը իմ մէջս է ,
և ես անոր մէջ :
39 Դարձեալ կը փնտռէին զանի-
կայ բռնել , և անոնց ձեռքէն
եղաւ :
40 Ու նորէն գնաց Յորդա-
նանայ անդիի կողմը՝ ան տեղը ,
ուր որ Յովհաննէս առաջուց կը
մկրտէր , ու հոն կեցաւ :
41 Եւ շա-
տերը եկան անոր՝ ու կ'ըսէին .
Թէպէ Յովհաննէս մէկ հրաշք մը
ընաւ չըրաւ , Բայց ինչ որ Յովհաննէս
ասոր անոր համար , ամէնը ճըշ-
մարիտ էր . և շատ մարդիկ հոն
անոր հաւատացին :

ԳԼ . ԺԱ

1 Ու Մարիամին և անոր քրոջը
Մարթայինն գեղէն՝ Բեթանիայէն
Ղազարոս անուանուած մէկը հիւանդ
էր : 2 Այն Մարիամն էր , որ
Տէրը նզովք օծեց , ու անոր ոտ-
քերը իր մազերովը սրբեց , որուն
եղբայրը Ղազարոս հիւանդ էր :
3 Ուստի իր քոյրերը մարդ խրկեցին
անոր՝ ու ըսին . Տէր՝ ահա անոր
կայ՝ որ դուն կը սիրես , հիւանդ
է : 4 Յիսուս երբոր լսեց , ըսաւ .
Այ հիւանդութիւնը մահուան
համար չէ , հապա Աստուծոյ փառ-
քայն համար , որ Աստուծոյ Որ-
դին անով փառաւորուի : 5 Արդ՝
Յիսուս կը սիրէր Մարթան և

6 անոր քոյրը՝ ու Ղազարոսը։ Իսկ
երբոր լսեց թէ հիւանդ է, ե-
զած տեղը երկու օր ալ կեցաւ։
7 Ետ անկէ հաքը ըսաւ աշակերտ-
ներուն. Երթ՝ նորէն Հրէաս-
8 տան երթանք։ Աշակերտները
իրեն ըսին. Ռաբբի՝ Հրէանները
հիմա քեզ կը փնտռէին քարկո-
ծելու, ու նորէն հո՞ն կ'երթաս։
9 Պատասխան տուաւ Յիսուս.
Չէ՞ որ օրը տասներկու ժամ
է. թէ որ մէկը ցորեկը քալէ,
չսայթքիր. ինչու որ աս աշխարհիս
10 լոյսը կը տեսնէ. Բայց թէ որ
մէկը գիշերը քալէ, կը սայթքի.
11 ինչու որ իր հետը լոյս չկայ։ Ա-
նոնք ըսելէն ետև՝ ըսաւ ա-
նոնց. Ղազարոս մեր բարեկամը
քնացած է. բայց կ'երթամ որ
12 անկից արթընցնեմ։ Ի՛ր աշա-
կերտները ըսին. Տէր՝ թէ որ
քնացած է, պիտի առողջանայ։
13 Իսկ Յիսուս անոր մեռնելուն
համար կ'ըսէր. բայց անոնք կը
կարծէին թէ քունն քնանալուն
14 համար կ'ըսէր։ Ան ատենը Յի-
սուս յայտնապէս ըսաւ անոնց.
15 Ղազարոս մեռաւ. Ես ձեզ-
համար՝ որ հոն չէի, ուրախ եմ
որ դուք հաւատաք. բայց երթ-
16 երթանք անոր։ Թովմա՝ որ Եր-
կուորեակ կ'ըսուէր, ըսաւ իր
աշակերտակիցներուն. Մենք ալ
երթանք՝ որ անոր հետը մեռ-
նինք։
17 Յիսուս երբոր եկաւ, գտաւ
որ անկից արդէն չորս օրուան
18 գերեզմանը դրուած էր։ Ու Բե-
թանիա՝ Երուսաղէմին մօտ էր՝
տասնուհինգ ստատիէզի չափ։
19 Եւ Հրէաներէն շատերը Մար-
թայրին ու Մարիամին եկած էին
որ մխիթարեն զանոնք՝ իրենց
20 եղբօրը համար։ Ուրկէ՝ երբոր
լսեց Մարթա թէ Յիսուս կու
գայ, զանկից դիմաւորելու գը-
նաց. բայց Մարիամ տունը մէջ
21 նստած էր։ Եւ Մարթա ըսաւ
Յիսուսին. Տէր՝ թէ որ հոս ըլ-
լայիր, իմ եղբայրս չէր մեռ-
22 նէր. Բայց գիտեմ որ հիմա ալ
դուն ինչ որ խնդրես Աստուծ-
մէ, Աստուած պիտի տայ քեզի։
Յիսուս ըսաւ անոր. Կու գայ 23
բայրդ յարութիւն պիտի առ-
նէ։ Մարթա ըսաւ անոր. Գի- 24
տեմ որ յարութեան ժամանա-
կը՝ վերջին օրը յարութիւն պի-
տի առնէ։ Յիսուս ըսաւ անոր. 25
Ես եմ յարութիւնը և կեանքը.
ան որ ինծի կը հաւատայ, թէև
մեռնի՝ պիտի ապրի. Եւ ան ո. 26
մէկը որ կենդանի է՝ ու ինծի կը
հաւատայ, յաւիտեան պիտի
չմեռնի. դուն կը հաւատա՞ս ա-
սոր։ Ըսաւ անոր. Այո՛ Տէր՝ ես 27
հաւատացեր եմ՝ որ դուն ես
Քրիստոսը Աստուծոյ Որդին, որ
աշխարհք գալու էիր։ Ու երբոր 28
աս ըսաւ, գնաց իր քոյրը Մա-
րիամը գաղտուկ մը կանչեց՝ ը-
սելով. Վարդապետը եկեր է՝ ու
քեզ կը կանչէ։ Անիկայ լսածին 29
պէս՝ շուտ մը ելաւ ու եկաւ
անոր։ Իսկ Յիսուս դեռ գեղը 30
եկած չէր. հապա ան տեղն էր,
ուր որ Մարթա զանկից գիմա-
ւորեց։ Բայց Հրէաները որ ա- 31
նոր հետը տանը մէջն էին՝ ու
կը մխիթարէին զանկից, երբոր
տեսան որ Մարիամ շուտ մը
ելաւ ու գնաց, իրեն ալ անոր
ետևէն գացին, ըսելով թէ գե-
րեզմանը կ'երթայ՝ որ հոն տեղը
լայ։ Իսկ Մարիամ երբոր Յիսու- 32
սին եղած տեղը եկաւ, ու զա-
նկից տեսաւ, անոր ոտքը կը-
նկալով ըսաւ անոր. Տէր՝ թէ որ
հոս ըլլայիր, իմ եղբայրս չէր
մեռնէր։ Յիսուս երբոր տեսաւ 33
անկից որ կու լար, և անոր
հետ եկող Հրէաները որ կու
լային, իր հոգւոյն մէջ հառա-
չեց ու խռովեցաւ, Եւ ըսաւ. 34
Ո՞ւր դրած էք անկից. ըսին ի-
րեն. Տէր՝ եկո՛ւր ու տես։ Յի- 35
սուս լացաւ։ Ուստի Հրէաները 36
կ'ըսէին. Դայեցէք ո՛րչափ կը սի-
րէր զանկից։ Անոնցմէ ոմանք 37
ալ կ'ըսէին. Արդեօք որ կուրին
աչքերը բացաւ, չէր կրնար ը-
նել՝ որ աս ալ չմեռնէր։ Յիսուս 38

Ղազէն իր սրբին մէջ հաստատելով՝
գնելեմանը կոչ գայ. և անկայ քարայր մըն էր, ուր անոր
39 վրայ քար մը դրած էր։ Յիսուս ըսաւ. Վէրցուցէք
քարը. Մահկի քրոջը Մարթան ըսաւ անոր. Տէր՝ արդէն հոտած
պիտի ըլլայ, ինչու որ չորս
40 օրուան է։ Ըսաւ անոր Յիսուս. Քեզի չըսի՞ որ՝ եթէ հաւատաս,
Աստուծոյ փառքը պիտի տեսնես։
41 Ան առնը վերցուցին քարը. և Յիսուս իր աչքերը վերցուց ու ըսաւ. Հայր՝ շնորհակալ եմ քեզմէ, որ լսեցիր զիս։
42 Ես ալ գիտէի որ միշտ կը լսես, բայց այս բոլորտիքս կայնող ժողովուրդին համար ըսի, որ հաւատան թէ
43 դուն ղրկեցիր զիս։ Եւ այս ըսելէն ետքը, մեծ ձայնով մը կանչեց. Ղազարա՝ դուրս եկուր։
44 Մեռելն ալ եկաւ ոտքերը ու ձեռքերը պատանքով կապած, և երեսը վարշամակով պատած. Յիսուս ըսաւ անոնց. Արձակեցէք զայիկայ, ու թողէք որ երթայ։
45 Եւ Հրէաներէն շատերը՝ որ Մարիամին եկեր էին, երբոր Յիսուսին ըրածը տեսան, հաւատացին
46 անոր։ Բայց անոնցմէ ոմանք գացին փարիսեցիներուն, ու Յիսուսի ըրածը անոնց պատմեցին։
47 Ուստի քահանայապետները և փարիսեցիները ժողով գումարեցին՝ ու ըսին. Ի՞նչ ընենք, քանզի այս մարդը շատ հրաշք
48 նշան կ՚ընէ։ Թէ որ անոնիկայ առանիկ թող տանք, ամէնքն ալ անոր պիտի հաւատան, և Հռովմայեցիք պիտի գան՝ ու մեր տեղը
49 ու ազգը պիտի վերցնեն։ Եւ անոնցմէ մէկը Կայիափաս անունով՝ որ այն տարուան քահանայապետ էր, ըսաւ անոնց. Դուք
50 բան մը չէք գիտեր. Եւ չէք ալ խորհիր, թէ աղէկ է մեզի՝ որ մէկ մարդ մը ժողովուրդին համար մեռնի, ու բոլոր ազգը
51 չկորսուի։ Բայց այս բանը չէ թէ

ինքնիմէն ղուրցէր, հապա անոր տարուան քահանայապետը ըլլալով՝ մարգարէացաւ՝ թէ Յիսուս ազգին համար պիտի մեռնէր.
52 Եւ չէ թէ միայն ազգին համար, հապա որ Աստուծոյ ցիրուցան եղած որդիները ալ մէկտեղ ժողվէ։
53 Ան օրէն եւս խորհուրդ ըրին որ սպաննեն զանիկայ։
54 Ուստի Յիսուս այնուհետեւ յայտնապէս Հրէից մէջ չէր պտըտիր, հապա անկէ անապատին մօտ տեղ մը գնաց՝ Եփրեմ կոչուած քաղաք մը՝ որուն անունը Եփրայիմ էր. ու իր աշակերտներուն հետ հոն կը կենար։
55 Եւ Հրէից զատիկը մօտ էր. ու շատ մարդիկ զատկէն առաջ Երուսաղէմ ելան, որ իրենզիրենին մաքրեն.
56 Եւ կը փնտռէին Յիսուսը, ու տաճարին մէջ կեցած տեսնելին իրարու կ՚ըսէին. Ձեզի ի՞նչպէս կ՚երեւնայ. թէ ան տօնիս չուգայ՝ պիտի չըլլա՞յ։ Իսկ քահանայապետները ու փարիսեցիները պատուէր տուեր էին՝ որ եթէ մէկը գիտնայ անոր ո՛ր տեղ ըլլալը՝ իմացընէ, որ անիկայ բռնեն։

ԳԼ. ԺԲ

1 Իսկ Յիսուս զատկէն վեց օր առաջ Բեթանիա եկաւ, ուր էր Ղազարոս՝ մեռելը, որն որ Յիսուս մեռելներէն յարուցած էր։
2 Հոն անոր ընթրիք մը ըրին. ու Մարթա սպասաւորութիւն կ՚ընէր, և Ղազարոս անոր հետ սեղան նստողներէն մէկն էր։
3 Իսկ Մարիամ մէկ լիտր նարդոսի պատուական մեծագին եղ առնելով, Յիսուսի ոտքերը օծեց, ու իր մազերովը անոր ոտքերը սրբեց. և տունը եղին անուշահոտութենէն լեցուեցաւ։
4 Ան առնը աշակերտներէն մէկը Իսկարիովտացի Սիմոնեան Յուդան՝ որ պատիկայ պիտի մատնէր, ըսաւ.
5 Ինչու համար այս եղը չծախուեցաւ երեք հարիւր դա-

հեկանի, որ ազբատանեբուն տը-
6 բուեը։ Ա՛ բուս, չէ թէ ազ-
քատանեբուն համար իր տագն էր,
հապա որ գող էր, ու գանձա-
նակը ինքը կը պահէր, և ինչ
7 որ ձգուէր՝ ինքը կը կրէր։ Իսկ
Յիսուս բուս. Թո՛ղ տուր սորա.
սա բանը իմ պատանեբուելուս
8 օրուանը համար պահեց։ Վասն
զի աղբատները ամէն տաեն ձեր
հետը ունիք, բայց ես ամէն
տաեն չունիք։
9 Ուսոմ Հրեաներէն շատ ժո-
ղովուրդ անոր հոն ըլլալը իմա-
ցան, ու եկան, չէ թէ միայն
Յիսուսի համար, հապա որ Ղա-
զարոսն ալ տեսնեն, զոր որ մե-
10 ռելներէն յարուց։ Իսկ քա-
հանայապետները խորհուրդ ը-
րին որ Ղազարոսն ալ մեռցը-
11 նեն. ինչու որ Հրեաներէն շա-
տերը անոր պատճառովը կ'եր-
թային ու կը հաւատային Յի-
սուսին։
12 Հետեւեալ օրը շատ ժողո-
վուրդ՝ որ տօնին եկած էին, եր-
բոր լսեցին թէ Յիսուս Երու-
13 սաղէմ կու գայ, Արմաւենիի
տաեր առին, ու ելան զանիկայ
դիմաւորելու, և կ'աղաղակէին.
Ովսաննա՝ օրհնեալ է Իսրայէլի
Թագաւորը՝ որ Տէրոջը անունո-
14 վը կու գայ։ Եւ Յիսուս տես-
նելով մը գանեցաւ՝ անոր վրայ
նստաւ, ինչպէս որ գրուած է.
15 Մի՛ վախնար սիրելի Սիօնի աղջիկ.
ահա քու Թագաւորդ կու գայ
16 իշուս տեսնելի վրայ նստած։ Եւ
անոր աշակերտները առաջ չի-
մացան սա բանները. բայց երբոր
Յիսուս փառաւորուեցաւ, ան
տաեն միտքերնին բերին, թէ
սա բանները անոր համար գրուած
էր, և թէ իրենք սա բանները
17 ըրին անոր։ Եւ իր հետը եղող
ժողովուրդը վկայութիւն կու
տար, թէ Ղազարոսը գերեզմա-
նէն դուրս կանչեց, ու մեռելնե-
18 րէն յարուցց զանիկայ։ Ասոր
համար ալ ժողովուրդը զանիկայ
դիմաւորեց, վասն զի լսեցին թէ
անիկայ սա հրաշքը ըրած էր։
19 Իսկ փարիսեցիները իրարու կ'ը-
սէին. Կը տեսնէք որ օգուտ
մը չէք կրնար ընել. ահա իւրա-
քանչիւր աշխարհ անոր հետեւեցաւ։
20 Եւ հոն քանի մը Յոյներ կա-
յին տօնին երկրպագութիւն ը-
նելու եկողներուն մէջ։ Ասոնք
21 փիլիպպոսին եկան, որ ինքը Գա-
լիլեայի Բեթսայիդային էր, և
կ'աղաչեին անոր՝ ու կ'ըսէին.
Տէր՝ կ'ուզենք Յիսուսը տեսնել։
22 Փիլիպպոս եկաւ՝ ու Անդրէա-
սին ըսաւ. և նորէն Անդրէաս
ու փիլիպպոս Յիսուսին
ըսին։ Յիսուս ալ պատասխան
23 տուաւ անոնց՝ ու ըսաւ. Ժամա-
նակը հասաւ, որ փառաւորուի
Որդին մարդոյ։ Ճշմարիտ ճշմա-
24 րիտ կ'ըսեմ ձեզի. Թէ որ ցորե-
նին հատը հողին մէջ իյնալով
չմեռնի, ինքը միայնակ կը մնայ.
25 հապա թէ որ մեռնի, շատ պտ-
ղաբեր կը բերէ։ Ան որ իր անձը
կը սիրէ, պիտի կորսընցնէ
զանիկայ. և ան որ իր անձը սա
աշխարհիս մէջ կ'ատէ, յաւիտե-
նական կեանքի համար պիտի պա-
հէ զանիկայ։ Թէ որ ինծի
26 կը ծառայէ, ինծի հետեւի
գայ. ու ես ուր որ եմ, իմ ծա-
ռան ալ հոն պիտի ըլլայ. Թէ
որ ինծի կը ծառայէ, Հայ-
րը պիտի պատուէ զանիկայ։ Հի-
27 մա իմ հոգիս խռովեցաւ է. և
ինչ ըսեմ. Թէ Հայր՝ զիս ատ-
մէ սա ժամէն. բայց ես սորա
համար եկայ սա ժամին։ Հայր՝
28 փառաւորէ քու անունդ. ան
ատեն ձայն մը եկաւ երկինքէն.
Փառաւորեցի ալ, ու պիտի
փառաւորեմ։ Եւ ժողովուր-
29 դը որ կայներ էր ու կը լսէր.
կ'ըսէին՝ Որոտում կ'ըլլայ. ամենք
ալ կ'ըսէին՝ Հրեշտակ խօսեցաւ
իրեն հետ։ Յիսուս պատասխան
30 տուաւ ու ըսաւ. Ան ձայնը ին-
ձի համար եկաւ, հապա ձեզի
համար։ Հիմա է սա աշխարհիս
31 դատաստանը, հիմա սա աշխար-
հիս իշխանը դուրս պիտի ձգուի։

32 Եւ ալ երբոր երկրէն բարձրա-
նամ, ամէնն ալ ինձի պիտի քա-
33 շեմ։ Ա՛ն բանս կը զրուցէր ի-
մացնելով թէ ինչ կերպ մահով
34 պիտի մեռնէր։ Ժողովուրդը ա-
նոր պատասխանեց. Մենք օրէն-
քէն լսեցինք՝ որ Քրիստոսը յա-
ւիտեան կը մնայ, և դուն ին-
ծի՛ կ'ըսես թէ պէտք է Որդին
մարդոյ բարձրանայ. ո՞վ է ատ
35 Որդին մարդոյ։ Եւ Յիսուս ա-
նոնց ըսաւ. Քիչ մը ատեն ալ
լոյսը ձեր հետն է. քանի որ
լոյսը ունիք՝ քալեցէ՛ք, որ չըլ-
լայ թէ մութը ձեր վրայ հաս-
նի. ինչու որ խաւարի մէջ քա-
լողը չգիտեր թէ ո՛ւր կ'երթայ։
36 Քանի որ լոյսը ունիք, հաւա-
տացէ՛ք ան լոյսին՝ որ լուսոյ որ-
դիք ըլլաք։ Յիսուս ատ բաները
ըսաւ, ու գնաց պահուեցաւ
անոնցմէ։
37 Եւ թէպէտ այնքան հրաշք-
ներ ըրած էր անոնց առջեւը,
բայց անոնք չէին հաւատար ի-
38 րեն. Որ կատարուի Եսայի մար-
գարէին խօսքը, որ ըսաւ. Տէր՝
ո՞վ հաւատաց մեր պատգամ լսելին,
ու Տէրոջը բազուկը որո՞ւ յայտ-
39 նուեցաւ։ Անոր համար չէին
կրնար հաւատալ, որ դարձեալ
40 Եսայի. Անոնց աչքերը
կուրցուց, և անոնց սիրտերը
թմրեցուց, որ չըլլայ թէ աչ-
քովին տեսնեն, ու սրտովին
իմանան, և դարձի գան, ու ես
41 անոնք բժշկեմ։ Այս խօսքը ըսաւ
Եսայի երբոր տեսաւ անոր փառ-
քը, ու խօսեցաւ անոր վրայով։
42 Այսու ամենայնիւ իշխաններէն
ալ շատերը իրեն հաւատացին, բայց
փարիսեցիներուն հա-
մար պատիկայ չէին գալու՝ որ
Ժողովարանէն դուրս չձգուին.
43 Ինչու որ մարդոյ փառքը Աս-
տուծոյ փառքէն աւելի սիրեցին։
44 Իսկ Յիսուս կ'աղաղակէր ու
կ'ըսէր. Ան որ ինծի կը հաւա-
տայ՝ ինծի չհաւատար, հապա
45 զիս խրկողին. Եւ ան որ զիս կը
տեսնէ, զիս խրկողը կը տեսնէ։
Ես լոյս եկայ աշխարհս, որ ամէն 46
ոք որ ինծի հաւատայ, խաւարի
մէջ չմնայ։ Եւ թէ որ մէկը իմ 47
խօսքերս լսէ՝ ու չհաւատայ, ես
անոր չեմ դատեր, քանզի ես
չեկայ որ աշխարհը դատեմ, հա-
պա որ աշխարհը փրկեմ։ Ան որ 48
զիս կ'անարգէ, և իմ խօսքերս
չընդունիր, կայ մէկը որ զանի-
կայ կը դատէ. ան խօսքը որ ես
խօսեցայ, ան պիտի դատէ զա-
նիկայ վերջին օրը։ Ինչու որ ես 49
ինքիմքէս չխօսեցայ. հապա Հայ-
րը՝ որ զիս խրկեց, ինքը ինծի
պատուիրեց ինչ որ պիտի ըսեմ՝
և ինչ որ պիտի խօսիմ։ Եւ գի- 50
տեմ՝ որ անոր պատուիրածը յա-
ւիտենական կեանք է. ուստի
ինչ որ ես կը խօսիմ, ինչպէս որ
Հայրը ինծի ըսաւ, անանկ կը
խօսիմ։

ԳԼ. ԺԹ

Ա՛տակի ածնէն առաջ Յիսուս 1
գիտնալով թէ իր ժամանակը
հասեր է՝ որ աս աշխարհէս ելլէ
Հօրը քովը, սիրելով իրենները
որ աշխարհի մէջ էին, մինչեւ
վերջն ալ սիրեց զանոնք։
Եւ ընթրիքը որ կ'ըլլար, (Սա- 2
տանան արդէն Իսկարիովտացի
Սիմոնեան Յուդային սրտին մէջը
դրեր էր, որ զանիկայ մատնէ.)
Յիսուս գիտնալով թէ Հայրը 3
ամէն բան իր ձեռքը տուաւ, և
թէ ինքը Աստուծմէ ելաւ՝ ու
Աստուծոյ քովը կ'երթայ, Ընթ- 4
րիքէն ելաւ, և հանդերձները
մէկդի դրաւ, ու գէնջակ մը առ-
նելով մէջքը փաթթեց։ Ետքը 5
կոնքին մէջ ջուր լեցուց, ու
սկսաւ աշակերտներուն ոտքերը
լուալ, և ան իր փաթթուած
գէնջակովը սրբել։ Ուստի Հկաս 6
Սիմոն Պետրոսին. ան ալ ըսաւ
անոր. Տէր՝ դուն իմ ոտքերս պի-
տի լուա՞ս։ Յիսուս պատասխան 7
տուաւ ու ըսաւ անոր. Ես ինչ
որ կ'ընեմ՝ դուն հիմա չես իմա-
նար, հապա ետքը պիտի իմանաս։
Պետրոս ըսաւ անոր. Բնաւ դուն 8

իմ առքերս պիտի չլուան. պա-
տասխան տուաւ անոր Յիսուս.
Թէ որ քեզ չլուամ, դուն ինծի
9 հետ բաժին չունիս: Սիմոն Պետ-
րոս ըսաւ անոր. Տէր՝ ոչ թէ մի-
նակ ոտքերս, հապա նաեւ ձեռ-
10 քերս ու գլուխս: Յիսուս ըսաւ
անոր. Լուացուածին՝ ոտքերը
լուալէն՝ զատ ուրիշ բան պէտք
չէ, այլ բոլորովին մաքուր է.
եւ դուք մաքուր էք, բայց ոչ թէ
11 ամէնքդ: Վասն զի գիտէր զանի-
կայ որ զինքը պիտի մատնէր. ա-
նոր համար ըսաւ՝ Ոչ թէ ամէնքդ
12 ալ մաքուր էք: Ու երբոր անոնց
ոտքերը լուաց, և իր հանդերձ-
ները առնելով՝ նորէն անդամ
նստաւ, ըսաւ անոնց. Գիտէք
13 ինչ ըրի ձեզի: Դուք զիս վար-
դապետ ու Տէր կը կոչէք, և ար-
դէկ կ՚ըսէք. ինչու որ այնպէս
14 եմ: Հապա թէ որ ես Տէրս ու
վարդապետս ձեր ոտքերը լուա-
ցի, պէտք է որ դուք ալ իրարու
15 ոտքերը լուանաք: Վասն զի ձեզի
մէկ օրինակ մը տուի, որ ինծմէ
ես ձեզի ըրի՝ դուք ալ ընէք:
16 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի.
Ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ,
ոչ ալ խրկուածը զինքը խրկողէն
17 մեծ է: Եթէ գուք սա բաները
գիտէք, երանելի էք՝ թէ որ ասոնք
18 կատարէք: Ձէ թէ ձեր ամենուն
համար կ՚ըսեմ. Ես զանոնք կը
ճանչնամ անոնք որ ես ընտրեցի,
հապա որ ան գրուածը կատա-
րուի՝ Թէ Ան որ իմ հետս հաց
կ՚ուտէր, ինծի դէմ կրունկ վեր-
19 ցուց: Ահաւասիկ կ՚ըսեմ ձեզի՝ քանի որ չէ եղեր, որ երբոր
ըլայ՝ հաւատաք թէ ես ան եմ:
20 Ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի.
Ո՛վ որ կ՚ընդունի անիկայ որ ես
կը խրկեմ, զիս կ՚ընդունի. և ո՛վ
որ զիս կ՚ընդունի, զիս խրկողը
կ՚ընդունի:
21 Յիսուս երբոր ասա ըսաւ, իր
հոգիին մէջ խռովեցաւ, և վկա-
յեց ըսելով. Ճշմարիտ ճշմարիտ
կ՚ըսեմ ձեզի, որ ձեզմէ մէկը
22 զիս պիտի մատնէ: Աշա-

կերտները տարակուսած իրարու
կը նայէին, Թէ որու համար կը
23 ըսէ: Ու աշակերտներէն մէ-
կը կար Յիսուսին գրկին նստած,
որն որ Յիսուս կը սիրէր: Եւ 24
Սիմոն Պետրոս անոր աչք կ՚ընէր
հարցընելու՝ Թէ ո՞վ պիտի ըլլայ
անիկայ՝ որուն համար կը զրուցէ:
Ան ալ Յիսուսին կուրծքին վրայ 25
իյնալով՝ ըսաւ անոր. Տէր՝ ո՞վ
է ան: Յիսուս պատասխան 26
տուաւ. Անիկայ է՝ որուն որ պա-
տառը կը թրջեմ ու կուտամ.
և թրջելով պատառը Իսկարիո-
ւթացի Սիմոնեան Յուդային
տուաւ: Ու պատառէն ետքը Սա- 27
տանան անոր ներսը մտաւ: Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր. Ի՛նչ որ պի-
տի ընես, շուտով ըրէ: Բայց սա 28
բանը սեղան նստողներէն մէկը
չհասկըցաւ, Թէ ինչու համար
ըսաւ անոր: Վասն զի ոմանք կը 29
խորհէին Թէ՝ որովհետեւ գանձա-
նակը Յուդան կը պահէր, Յիսուս
անոր կ՚ըսէր. Ծախու առ ինչ
որ մեզի սա տօնին պէտք է, կամ
Թէ՝ որ աղքատներուն բան մը
տայ: Անիկայ ալ պատառը առա- 30
ծին պէս՝ շուտ մը դուրս ելաւ,
ու գիշեր էր:
Ու երբոր անկից դուրս ել- 31
լաւ, Յիսուս ըսաւ. Հիմա փա-
ռաւորեցաւ Որդին մարդոյ, ու
Աստուած փառաւորեցաւ ա-
նով. Թէ որ Աստուած անով փա- 32
ռաւորեցաւ, Աստուած ալ ա-
նիկայ իր անձովը պիտի փառաւո-
րէ, և շուտով պիտի փառաւորէ
անիկայ: Ո՛րդեակք՝ քիչ մը տակն 33
ալ ձեզի հետ եմ. զիս պիտի
փնտռէք. և ինչպէս որ Հրեա-
ներուն ըսի Թէ Ուր որ ես կ՚եր-
թամ, դուք չէք կրնար գալ, հի-
մա ձեզի ալ կ՚ըսեմ: Նոր պա- 34
ւիրան մը կու տամ ձեզի՝ որ
միմիւսնիդ սիրէք, ինծի պէս որ ես
ձեզ սիրեցի, որ դուք ալ միմիւսնիդ
սիրէք: Այսով ամէնը պիտի գի- 35
նան Թէ իմ աշակերտներս էք,
Թէ որ իրարու վրայ սէր ունե-
նաք: Սիմոն Պետրոս ըսաւ 36

Տէր՝ ո՞ւր կ՚երթաս. Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր. Ո՛ւր որ
ես կ՚երթամ, դուն հիմա չես
կրնար իմ ետևէս գալ, բայց
ետքը պիտի գաս իմ ետևէս։
37 Պետրոս ըսաւ անոր. Տէր՝ ինչո՞ւ
հիմա չեմ կրնար քու ետևէդ
գալ. ես իմ կեանքս ալ քեզի հա-
38 մար պիտի դնեմ։ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր. Քու
կեա՞նքդ պիտի դնես ինծի հա-
մար. ճշմարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ
քեզի, Հաւը պիտի չլսօսի՝ մինչև
որ դուն իրիք անգամ ինծ ուրա-
նաս։

ԳԼ. ԺԴ

1 Սիրտերնիդ չխռովի. Աստու-
ծմ հաւատացէք, ինծի ալ հա-
2 ւատացէք։ Իմ հօրս տունը շատ
բնակարաններ կան. ապա թէ
ոչ՝ ես ձեզի պիտի ըսէի. Հի՛մա
կ՚երթամ ու ձեզի տեղ կը պատ-
3 րաստեմ։ Եւ թէ որ երթամ ու
ձեզի տեղ պատրաստեմ, նորէն
կու գամ՝ և ձեզ քովս կ՚առ-
նեմ. որպէս զի ուր որ ես եմ՝
4 դուք ալ հո՛ն ըլլաք։ Եւ ո՛ւր որ
ես կ՚երթամ՝ գիտէք, ու ճամ-
բան ալ գիտէք։
5 Թովմաս ըսաւ անոր. Տէր՝
չենք գիտեր ո՛ւր կ՚երթաս, և
ի՞նչպէս կրնանք ճամբան գիտ-
6 նալ։ Յիսուս ըսաւ անոր. Ես
եմ ճամբան ու ճշմարտութիւնը
ու կեանքը. մէկը Հօրը քովն
7 չգար, եթէ ոչ ինծմով։ Թէ որ
զիս ճանչցայիք՝ իմ Հայրս ալ կը
ճանչնայիք, և ասկէ ետև կը
ճանչնաք անիկա՝ ու տեսաք անի-
կայ։
8 Փիլիպպոս ըսաւ անոր. Տէր՝
Հայրը մեզի ցուցո՛ւր, ու հերիք
9 է մեզի։ Ըսաւ անոր Յիսուս.
Ասքան ժամանակ ձեզի հետ
եմ, և զիս չճանչցա՞ր Փիլիպպոս.
ան որ զիս տեսաւ՝ Հայրը տե-
սաւ, և դուն ինծո՞ր կ՚ըսես՝ Թէ
10 Հայրը մեզի ցուցո՛ւր։ Չե՞ս հա-
ւատար, Թէ ես Հօրը մէջն եմ,
ու Հայրը իմ մէջս է. ան խօս-
քերը որ ես ձեզի կը խօսիմ, չէ
Թէ ինքիմէն կը խօսիմ, հապա
Հայրը որ իմ մէջս բնակած է,
անիկայ կը գործէ ան գործքերը։
11 Հաւատացէք ինծի, Թէ ես Հօրը
մէջն եմ ու Հայրը իմ մէջս է.
Ապա Թէ ոչ՝ գոնէ գործքերուն
12 համար հաւատացէք։ Ճշմ-
մարիտ ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի,
Թէ Ան որ հաւատայ
ան գործքերը որ ես կը գործեմ,
ինքն ալ պիտի գործէ, և անոնց
մէ աւելի մեծ գործեր պիտի
գործէ. ինչու որ ես Հօրս քովը
13 կ՚երթամ։ Եւ իմ անունովս
ինչ որ խնդրէք, պիտի կատա-
րեմ անիկայ, որ Հայրը Որդիով
փառաւորուի. Թէ որ իմ անու-
14 նով բան մը խնդրէք, անիկայ
պիտի կատարեմ։ Թէ որ զիս կը
15 սիրէք, իմ պատուիրանքներս պա-
հեցէք։ Ես ալ Հօրը պիտի աղա-
16 չեմ, և ուրիշ Մխիթարիչ մը
պիտի տայ ձեզի, որ յաւիտեան
ձեզի հետ բնակի. Ճշմարտա-
17 թեան Հոգին, որ աս աշխարհս
անիկայ չկրնար ընդունիլ. ինչու
որ չտեսներ անիկայ, ու չճանչ-
նար անիկայ. բայց դուք կը
ճանչնաք անիկայ, ինչու որ ձեր
քովը կը բնակի, և ձեր հետը
18 պիտի ըլլայ։ Ձեզ որբ չեմ թո-
19 ղուր, կու գամ ձեզի։ Քիչ մը
առնէն աշխարհս զիս
չտեսներ. բայց դուք պիտի տես-
նէք զիս, ինչու որ ես կ՚ենդանի
եմ, և դուք կ՚ենդանի պիտի
ըլլաք։ Ան օրը պիտի գիտնաք
20 Թէ ես իմ Հօրս մէջն եմ, և
դուք իմ մէջս, ես ալ ձեր մէջը։
21 Ան որ իմ պատուիրանքներս կը
բռնէ՝ ու կը պահէ անոնք, ա-
նիկայ է որ զիս սիրողը. և ան որ
զիս կը սիրէ՝ իմ Հօրմէս պիտի
սիրուի, ու ես անիկայ պիտի սի-
րեմ, և ինքզինքս անոր պիտի
յայտնեմ։
22 Ըսաւ անոր Յուդա, (ոչ Իս-
կարիովտացին.) Տէր՝ ի՞նչպէս
կ՚ըլլայ որ դուն ինքզինքդ մեզի
պիտի յայտնես, և չէ Թէ աշ-

23 խաբեմ։ Յիսուս պատասխան
տուաւ ու ըսաւ անոր. Թէ որ
մէկը զիս կը սիրէ՝ իմ խօսքս պի-
տի պահէ. ու իմ Հայրս անոր
պիտի սիրէ, և անոր պիտի գանք,
ու անոր քովը օթևան պիտի ը-
24 նենք։ Ան որ զիս չսիրեր, իմ
խօսքերս չպահեր. ու ան խօսքը
որ կը լսէք՝ իմս չէ, հապա Հօրը՝
25 որ զիս խրկեց։ Ա՛ս բաները ձեզի
խօսեցայ՝ քանի որ ձեր քովն եմ։
26 Բայց Միխիթարիչը՝ Սուրբ Հո-
գին որ Հայրը իմ անունովս պի-
տի խրկէ, անիկայ ձեզի բոլորը
պիտի սորվեցնէ, և ինչ որ ձեզի
բան՝ միտքերնիդ պիտի բերէ։
27 Խաղաղութիւն կը թողում ձեզի,
իմ խաղաղութիւնս կու տամ ձե-
զի. չէ թէ ինչպէս որ աշխարհս
կու տայ՝ ես ձեզի կու տամ. սիր-
տերնիդ չխռովի, ու չվախնայ։
28 Լսեցիք որ ես ըսի ձեզի, Թէ
կ'երթամ ու ձեզի կու գամ. Թէ
որ զիս սիրէիք, պիտի ուրա-
խանայիք, Թէ ես Հօրը քով
կ'երթամ. ինչու որ իմ Հայրս
29 ինձմէ մեծ է։ Եւ հիմակուց
դուս չելած քեզի, որ երբոր
30 ըլայ՝ հաւատաք։ Այլ ձեր հետը
շատ պիտի չխօսիմ. ինչու որ աս
աշխարհին իշխանը կու գայ, և
31 իմ վրաս բան մը չունի. Սինչև
Թէ աշխարհս գիտնայ որ ես
Հայրը կը սիրեմ, ու ինչպէս որ
Հայրը ինծի պատուիրեց, անոնկ
կ'ընեմ. ելէք տակէ երթանք։

ԳԼՈՒԽ ԺԵ

1 Ես եմ ճշմարիտ որթը, և իմ
2 Հայրս մշակն է։ Ամէն ճիւղ որ
իմ վրաս է՝ ու պտուղ չբերեր,
կը կտրէ զանիկայ. և ամէնը որ
պտուղ կը բերէ, կը մաքրէ զա-
նիկայ, որ աւելի պտուղ
5 բերէ։ Դուք հիմակուընէ մա-
քուր եք ան խօսքով՝ որ ձեզի
4 խօսեր եմ։ Իմ մէջս կեցէք՝ ու
ես ձեր մէջը. ինչպէս որ ճիւղը
չկրնար ինքիրմէն պտուղ բերել,
Թէ որ որթին վրայ հաստատուած
չըլայ, նոյնպէս ալ դուք ևէ-
նէջս չկենաք, Թէ որ իմ վրաս հաստա-
տուած չըլլաք։ Ես որթն եմ՝ 5
ու դուք ճիւղերն էք. ան որ իմ
վրաս հաստատուած է՝ և ես ա-
նոր վրայ, անիկայ շատ պտուղ
կը բերէ, ինչու որ առանց ինծի
բան մը չէք կրնար ընել։ Թէ որ 6
մէկը իմ վրաս հաստատուած չէ,
անիկայ ճիւղի մը պէս դուրս
ձգուած ու չորցած է, և կը
ժողվեն զանիկայ, ու կրակը կը
նետեն, ու կ'այրին։ Թէ որ դուք 7
իմ մէջս կենաք՝ և իմ խօսքերս
ալ ձեր մէջը կենան, ինչ որ ու-
զէք՝ պիտի խնդրէք, ու պիտի
ըլայ ձեզի։ Ասով իմ Հայրս 8
փառաւորուեցաւ, որ դուք շատ
պտուղ բերէք, ու իմ աշակերտ-
ներս ըլլաք։

Ինծի որ Հայրը զիս սիրեց, ես 9
ալ ձեզ սիրեցի. իմ սիրոյս մէջ
հաստատ կեցէք։ Թէ որ իմ պատ- 10
ուէրներս պահէք, իմ սիրոյս մէ-
ջը պիտի կենաք. ինծի որ ես
իմ Հօրս պատուէրները պահե-
ցի, և անոր սիրոյն մէջը կեցեր
եմ։ Ա՛ս բաները ձեզի խօսեցայ, 11
որ իմ ուրախութիւնս ձեր մէ-
ջը մնայ, ու ձեր ուրախութիւնը
լման ըլայ։ Ա՛ս է իմ պատուէրս՝ 12
որ միմեանց սիրէք, ինծի որ ես
ձեզ սիրեցի։ Ասկէ աւելի մեծ 13
սէր մէկը չկրնար ունենալ, որ
մէկը իր կեանքը բարեկամներուն
համար դնէ։ Դուք իմ բարեկամ- 14
ներս էք, Թէ որ ընելու ըլլաք
ինչ որ ես ձեզի կը պատուիրեմ։
Ասկէ ետքը ձեզ ծառայ չեմ ա- 15
նուաներ, ինչու որ ծառան չգի-
տեր իր տէրը ինչ կ'ընէ. հապա
ես ձեզ բարեկամ անուանեցի,
ինչու որ ան ամէն բաները որ իմ
Հօրմէս լսեցի՝ ձեզի իմացուցի։
Չէ Թէ դուք զիս ընտրեցիք, հա- 16
պա ես ձեզ ընտրեցի, ու դրի
ձեզ, որ դուք երթաք՝ և պտ-
ուղ բերէք, ու ձեր պտուղը
մնայ. որպէս զի իմ անունովս
ինչ որ Հօրմէն խնդրէք, ձեզի
տայ։ Ա՛ս կը պատուիրեմ ձեզի 17
որ միմեանց սիրէք։

18 Թէ որ աշխարհ ձեզ ի՛ատէ, գիտցէք որ զիս առաջ քան
19 զձեզ ատեց։ Թէ որ աշխարհէն եղած ըլլայիք, աշխարհ իրենինը կը սիրէր. բայց որովհետեւ աշխարհէ չէք՝ հապա ես ձեզ աշխարհէն ընտրեցի, անոր համար աշխարհ
20 ձեզ ի՛ատէ։ Յիշեցէք բէրէք ան խօսքը որ ձեզի ըսի, Թէ ծառան իր տիրոջմէն մեծ չէ. Թէ որ զիս հալածեցին, ձեզ ալ պիտի հալածեն. Թէ որ իմ խօսքերս պահեցին, ձերն ալ պիտի
21 պահեն։ Բայց ասոնք ամէն բաները պիտի ընեն ձեզի իմ անուանս համար, ինչու որ չճանչցան զանիկա
22 որ զիս խրկեց։ Թէ որ ես եկած և անոնց խօսած չըլլայի, անոնք մեղք չէին ունենար. բայց հիմա իրենց մեղքին պատճառ
23 ունին չունին։ Ան որ զիս ի՛ատէ, իմ Հայրս ալ ի՛ատէ։
24 Թէ որ ան գործերը իրենց մէջը ըրած չըլլայի, որոնք ուրիշ մէկը չէ ըրած, անոնք մեղք չէին ունենար. բայց հիմա տեսան, ու ատեցին զիս ալ իմ Հայրս ալ։
25 Սակայն ասոր եղաւ որ կատարուի ան խօսքը՝ որ իրենց օրինացը մէջ գրուած է, Թէ չարաչար ատեցին զիս
26 առանց պատճառի։ Բայց երբոր Մխիթարիչը գայ՝ որ ես Հօրմէն ձեզի պիտի խրկեմ, ան Ճշմարտութեան Հոգին՝ որ Հօրմէն կ'ելլէ, անիկայ ինձի համար պիտի վկայէ,
27 հապա՝ Եւ դուք ալ կը վկայէք, ինչու որ սկիզբէն՝ ի վեր իմ հետս էք։

ԳԼ. Ժ.Զ

1 Ա՛յս բաները ձեզի խօսեցայ որ
2 չգայթակղիք։ Իրենց ժողովարաններէն պիտի ձգեն ձեզ. ու ժամանակ ալ պիտի գայ՝ որ ամէն մէկ որ ձեզ սպաննէ, անանկ պիտի կարծէ Թէ Աստուծոյ
3 պաշտօն կը մատուցանէ։ Եւ ասոնք պիտի ընեն՝ անոր համար որ ո՛չ Հայրը ճանչցան ո՛չ
4 ալ զիս։ Բայց ասոնք բաները ձեզի խօսեցայ, որ երբ ժամանակը գայ՝ միտքերնիդ բերէք Թէ ես ըսի ձեզի. և ասոնք բաները սկիզբէն չըսի ձեզի, ինչու որ ես հետերնիդ էի։

Սակայն հիմա ես կ'երթամ 5
զիս խրկողին քովը, և ձեզմէ մէկին ալ չհարցընէք ինձի՝ Թէ Ո՞ւր կ'երթաս։ Բայց որովհետեւ 6
ասոնք բաները ձեզի խօսեցայ, ձեր սիրտերը սոսկումով լեցան։
Բայց ես ճշմարիտը կ'ըսեմ ձեզի. 7
ապէկ է ձեզի Թէ որ ես երթամ. քանզի Թէ որ ես չերթամ, Մխիթարիչը ձեզի չգար. հապա Թէ որ երթամ, անիկայ ձեզի կը խրկեմ։ Եւ ինքը երբոր գայ՝ աշ- 8
խարհը պիտի յանդիմանէ մեղքի համար, և արդարութեան համար, ու դատաստանի համար։
Մեղքի համար՝ որ ինձի չեն հա- 9
ւատար. Արդարութեան համար՝ 10
որ ես իմ Հօրս քովն կ'երթամ, և ալ զիս չէք առներ. Եւ դա- 11
տաստանի համար՝ որ աս աշխարհիս իշխանը դատապարտուած է։
Ձեզի ասելիքս շատ բաներ ու- 12
նիմ ըսելու, բայց հիմա չէք կրնար տանիլ։ Իսկ երբոր ինքը՝ Ճշմար- 13
տութեան Հոգին գայ, ամէն Ճշմարտութեան պիտի առաջնորդէ ձեզի. ինչու որ չի՛ Թէ ինքնիրմէն պիտի խօսի, հապա ինչ որ լսի՝ ան պիտի խօսի, ու գալիքները ձեզի պիտի պատմէ։
Անիկայ զիս պիտի փառաւորէ, 14
ինչու որ իմինէս պիտի առնէ՝ ու ձեզի պատմէ։ Ան ամէն բա- 15
ները որ Հայրը ունի, իմն է. անոր համար ձեզի ըսի՝ Թէ իմինէս պիտի առնէ, ու ձեզի պատմէ։ Քիչ մը ատեն՝ ալ զիս պի- 16
տի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը ատեն զիս պիտի տեսնէք, քանզի ես Հօրը կ'երթամ։
Ասոր համար աշակերտներէն 17
ոմանք իրարու կ'ըսեին. Ինչ է աս որ մեզի կ'ըսէ՝ Թէ Քիչ մը ատեն՝ ալ զիս պիտի չտեսնէք, և դարձեալ քիչ մը ատեն զիս պիտի տեսնէք. և Քանզի ես Հօրը կ'երթամ։ Ըս կ'ըսէին. 18

Ի՞նչ պիտի ըլլայ ան Քրիշ մըն
ալ՝ որ կ՚ըսէ. չենք գիտեր ինչ
19 կը զրուցէ։ Իսկ Յիսուս գի-
տնալով որ կ՚ուզէին իրեն հարցը-
նել, ըսաւ անոնց. Ասոր համար
իրարու կը հարցնէք, որ ըսի Թէ
Քրիշ մը պիտի՝ ան վրայ պիտի չտես-
նէք, և դարձեալ քիչ մը պիտի
20 զիս պիտի տեսնէք։ Ճշմարիտ
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, դուք
պիտի լայ ու ողբաք, բայց աշ-
խարհս պիտի ուրախանայ. դուք
պիտի տրտմիք, սակայն ձեր
տրտմութիւնը ուրախութեան
21 պիտի փոխուի։ Կնիկ մը երբոր
ծնանելու վրայ է՝ տրտմութիւն
կ՚ունենայ, ինչու որ իր ժամը
հասած է. բայց երբոր տղան
ծնանի, ալ նեղութիւնը միտք
չբերեր ուրախութենէն՝ որ աշ-
22 խարհ մարդ մը ծնաւ։ Եւ դի-
տաւ դուք հիմա տրտմութիւն
ունիք. բայց ես ձեզ նորէն պի-
տի տեսնեմ, և ձեր սիրտերը
ուրախ պիտի ըլլան. ու ձեր ու-
րախութիւնը մէկը ձեզմէ պիտի
23 չհանէ։ Եւ ան օրը ինձի բան
մը պիտի չհարցնէք։ Ճշմարիտ
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ իմ
անունովս ինչ որ խնդրէք Հօր-
24 մէն, պիտի տայ ձեզի։ Մինչև
հիմա իմ անունովս բան մը
չխնդրեցիք. խնդրեցէք՝ ու պիտի
առնէք, որ ձեր ուրախութիւ-
25 նը լման ըլլայ։ Այս բաները ա-
ռակներով խօսեցայ ձեզի. բայց
ժամանակ պիտի գայ, որ ալ
ձեզի առակներով պիտի չխօ-
սիմ. հապա յայտնապէս Հօրը
վրայով պիտի պատմեմ ձեզի։
26 Ան օրը իմ անունովս պիտի
խնդրէք. և չեմ ըսեր ձեզի Թէ
ես ձեզի համար պիտի աղաչեմ
27 Հօրը. Ինչու որ ինքը Հայրը
ձեզ կը սիրէ, վասն զի դուք
զիս սիրեցիք՝ և հաւատացիք Թէ
28 ես Աստուծմէ ելայ։ Հօրմէն ե-
լայ՝ ու աշխարհ եկայ. նորէն
կը թողում աշխարհը՝ և Հօրը
կ՚երթամ։
29 Ըսին անոր իր աշակերտնե-

րը. Ահա հիմա յայտնապէս կը
խօսիս, և առակ մըն ալ չես
30 ըսեր։ Հիմա խնայանք որ ամէն
բանը գիտես, և բան մըն ալ
պէտք չէ որ մէկը քեզի հարցը-
նէ. ասով կը հաւատանք որ Աս-
տուծմէ ելար։ Յիսուս պատաս-
31 խան տուաւ անոնց՝ ո՞ր ըսաւ.
32 Հիմա կը հաւատաք. Ահա ժա-
մանակ պիտի գայ, ու եկած
ալ է, որ ցիրուցան պիտի ըլլաք՝
ամէն մէկը իր տեղը, ու զիս
մինակ պիտի թողուք. բայց ես
մինակ չեմ, ինչու որ Հայրը իմ
33 հետս է։ Ասոնք ձեզի խօսե-
ցայ, որ ինծմով խաղաղութիւն
ունենաք. աշխարհի մէջ նեղու-
թիւն պիտի ունենաք. բայց քա-
ջալերա եղէք. ես աշխարհին
յաղթեցի։

ԳԼ. ԺԷ

1 Յիսուս երբոր ասոնք խօսե-
ցաւ, իր աչքերը դէպ՚ի երկինքը վերցուց՝ ու ըսաւ. Հայր՝
ժամանակը հասեր է, փառաւո-
րէ քու Որդիդ, որ քու Որդիդ
2 ալ քեզ փառաւորէ. ինչպէս որ
իրեն իշխանութիւն տուիր ամէն
մարմնոյ վրայ, որ յաւիտենա-
կան կեանք տայ ան ամէնուն՝
3 որ իրեն տուիր։ Եւ ասիկա է յա-
ւիտենական կեանքը, որ ճանչ-
նան քեզ մի միայն ճշմարիտ
Աստուածդ, ու Յիսուս Քրիս-
տոսը՝ զոր դուն խրկեցիր։
4 Ես քեզ երկրիս վրայ փառաւո-
րեցի. ան գործը որ ինծի տուիր
5 ընելու՝ կատարեցի։ Եւ հիմա դուն
Հայր՝ փառաւորէ զիս քու քովդ
ան փառքովը՝ որ աշխարհի ըս-
կսելէն առաջ քովդ ունէի։ Քու
6 անունդ յայտնի ըրի ան մարդու-
ցի՝ որոնք որ աշխարհէն ինծի
տուիր. քուկդ էին, ու ինծի
տուիր անոնք, և քու խօսքդ
պահեցին։ Հիմա գիտցան՝ Թէ
7 ան ամէն բաները որ ինծի տուիր,
քեզմէ են. Ինչու որ ան խօս-
8 քերը որ ինծի տուիր, ես անոնց
տուի, անոնք ալ ընդունեցին,

և ճշմարտութեամբ խնացան՝ որ
ես քեզմէ ելայ, ու հաւատա-
9 ցին թէ դուն խրկեցիր զիս։ Ես
անոնց համար կ՚աղաչեմ. չէ թէ
աշխարհի համար կ՚աղաչեմ, հա-
պա անոնց համար՝ որոնք դուն
10 ինծի տուիր, ինչու որ քուկդ
են անոնք։ Ու ինչ որ իմն է,
ան բոլորը քուկդ է, և ինչ որ
քուկդ է, ան իմն է, ու ես ա-
11 նոնցմով փառաւորուած եմ։ Ու
ես՝ ալ աշխարհի մէջ չեմ, բայց
անոնք աշխարհի մէջ են, ու ես
քեզի կու գամ. Սո՛ւրբ Հայր՝
քու անուանդ պահէ անոնք որ
դուն ինծի տուիր, որպէս զի մէկ
ըլլան, ինծոր որ մենք մէկ ենք։
12 Քանի որ աշխարհի մէջ անոնց
հետ էի, ես կը պահէի անոնք
քու անուանդ. զանոնք որ դուն
ինծի տուիր, ես պահեցի, և ա-
նոնցմէ մէկը չկորսուեցաւ, մի-
այն թէ ան կորսուեան որդին,
13 որ գրուածը կատարուի։ Ալ հի-
մա քեզի կու գամ, ու աշխար-
հի մէջ ասո բաները կը խօսիմ,
որ իմ ուրախութիւնս կրնոյ ան-
ձերուն մէջ կատարեալ ունե-
14 նան։ Ես քու խօսքդ անոնց տուի,
ու աշխարհս անոնք ատեց. ին-
չու որ աշխարհէ չեն, ինծոր
15 որ ես աշխարհէ չեմ։ Չեմ ազա-
չեր՝ որ անոնք աշխարհէն վերցը-
նես. հապա որ անոնք չարէն պա-
16 հես։ Անոնք աշխարհէ չեն, ին-
17 ծոր որ ես աշխարհէ չեմ։ Սրբէ
անոնք քու ճշմարտութիւնովդ.
քու խօսքդ ճշմարտութիւն է։
18 Ինչպէս որ դուն զիս աշխարհ
խրկեցիր, ես ալ անոնք աշ-
19 խարհ խրկեցի։ Ու անոնց հա-
մար ես իմ անձս կը սրբեմ, որ
անոնք ալ ճշմարտութեամբ սրբ-
20 ուած ըլլան։ Բայց չէ թէ մի-
նակ անոնց համար կ՚աղաչեմ,
հապա անոնց խօսքովը բոլոր ին-
ծի հաւատացողներուն համար
21 ալ։ Որ ամէնն ալ մէկ ըլլան,
ինծոր որ դուն ալ Հայր՝ իմ
մէջս, ու ես քու մէջդ, որ ա-
նոնք ալ մեր մէջը մէկ ըլլան.

որպէս զի աշխարհս հաւատայ՝
թէ դուն խրկեցիր զիս։ Ու ան 22
փառքը որ դուն ինծի տուիր՝ ես
անոնց տուի, որ մէկ ըլլան՝ ինչ-
պէս որ մենք մէկ ենք. (Ես ա- 23
նոնց մէջ և դուն իմ մէջս,) որ
կատարեալ ըլլան միա-
թեան մէջ, ու աշխարհս գիտնայ
թէ դուն խրկեցիր զիս, ու սի-
րեցիր անոնք՝ ինչպէս որ զիս սի-
րեցիր։ Ո՛վ Հայր՝ անոնք որ 24
դուն ինծի տուիր, կ՚ուզեմ որ
ուր որ ես եմ, անոնք ալ իմ
հետս ըլլան, որպէս զի տեսնեն
իմ փառքս՝ որն որ ինծի տուիր.
ինչու որ դուն զիս սիրեցիր աշ-
խարհս ակիզբնէն առաջ։ Ո՛վ 25
արդար Հայր՝ աշխարհս քեզ
չճանչցաւ, բայց ես քեզ ճանչ-
ցայ, և ասոնք ճանչցան թէ
դուն զիս խրկեցիր։ Ես քու 26
անուանդ անոնց ճանչցուցի, ու
պիտի ճանչցնեմ, որ ան սէրը
որով դուն զիս սիրեցիր, անոնց
մէջը ըլլայ, ու ես ալ անոնց մէջը։

ԳԼ. ԺԸ

Յիսուս ասո բաները ըսաւ ետև՝ 1
ելաւ իր աշակերտներուն հետ
միասին կեդրոն հովտին մէ-
կալ կողմը եկաւ, ուր որ պար-
տէզ մը կար, որուն մէջը մտաւ
ինքը ու իր աշակերտները։ Ու 2
Յուդան ալ որ մատնիչը պիտի
մատնէր, գիտէր ան տեղը. ինչու
որ Յիսուս շատ անգամ իր աշա-
կերտներուն հետ միասին հոն
ժողվուած էր։ Ուստի Յուդան 3
զինուորներուն գունդը՝ ու քահա-
նայապետներէն և փարիսեցինե-
րէն սպասաւորներ հետը առնե-
լով, ան տեղը եկաւ ջահերով ու
լապտերներով և զէնքերով։ Իսկ 4
Յիսուս իր վրայ գալու բոլոր բա-
ները գիտնալով՝ ելաւ ու ըսաւ
անոնց. Ո՞վ կը փնտռէք։ Պատաս- 5
խանեցին անոր. Նազովրեցի
Յիսուսը. ըսաւ անոնց Յիսուս.
Ես եմ. Յուդան ալ որ մատնիչը
կը մատնէր՝ անոնց հետ կայնած
էր։ Ու երբոր ըսաւ՝ Թէ Ես եմ, 6

եւ եւ գայլն՝ ու գեամբը ինկաւ։
7 Եւ նայեցաւ հարցուց անոնց՝ Մի՞ւ
կը փնտռէք, անոնք ալ ըսին,
8 Նազովրեցի Յիսուսը։ Յիսուս
պատասխան տուաւ, Ըզդի ըսի
ձեզի՝ Ես եմ, ուստի թէ որ զիս
կը փնտռէք, թող տուէք տանիք
9 որ երթան։ Որ կատարուի ան
խօսքը որ ինքը ըսեր էր՝ Թէ
Անոնք որ ինծի տուիր, անոնցմէ
10 մէկն ալ չկորսնցուցի։ Ան ա-
նուներ Սիմոն Պետրոս՝ որ սուր մը
ունէր, քաշեց անկից, ու քա-
հանայապետին ծառային զարնե-
լով՝ անոր աջ ականջը կտրեց հա-
նեց. և ան ծառային անունը
11 Մալքոս էր։ Իսկ Յիսուս ըսաւ
Պետրոսին. Սուրդ էր պատեանը
դիր. ան գաւաթը որ Հայրը
ինծի տուաւ, պիտի չխմե՞մ անկ-
կայ։
12 Ուստի զինուորներուն գունդը
ու հազարապետը՝ և Հրեից
պատուաւորները բռնեցին Յիսու-
13 սը, ու կապեցին. Եւ առաջ
տանելով Անանայի տարին, քանզի
ինքը ան տարուան քահանայա-
պետին կայիափայի աներն էր։
14 Եւ ան կայիափան էր, որ Հրեից
խրատ տուաւ թէ Աղէկ է որ մէկ
մարդ մը կորսուի ժողովուրդին
15 համար։ Իսկ Յիսուսին հետևե-
ցին Սիմոն Պետրոս և ու-
րիշ աշակերտ մը. և ան աշա-
կերտը քահանայապետին ճանչ-
ուորը ըլլալով՝ Յիսուսին հետ
քահանայապետին գաւիթը մը-
16 տաւ։ Բայց Պետրոս դուրսը
դրանը քովը կը կենար. ուստի
երբոր միւս աշակերտը՝ որ քահա-
նայապետին ճանչցուն էր, և ը-
սաւ դուռնապանին, ու ներս մղե-
17 ցուց Պետրոսը։ Ան աղջիկը դուռ-
նապան ըլլալը Պետրոսին.
Միթէ դո՞ւն ալ ան մարդուն ա-
շակերտներէն ես, ան ալ ըսաւ,
18 Չեմ։ Իսկ ծառաներն ու սպա-
սաւորները հուր կայներ էին, և
կրակ վառած կը տաքնային, քան-
զի ցուրտ էր։ Պետրոս ալ անոնց
հետ կայներ էր՝ ու կը տաքնար։

Եւ քահանայապետը Յիսուսին 19
հարցուց՝ անոր աշակերտներուն
ու վարդապետութեանը վրայով։
Յիսուս պատասխան տուաւ ա- 20
նոր. Ես աշխարհին յայտնի խո-
սեցայ. ես ամէն առն ժողով-
բանութեանց մէջ ու տաճարին մէջ
սորվեցուցի, ուր որ բոլոր Հրեա-
նները կը ժողովուին, ու ծածկա-
բար բան մը չխօսեցայ։ Ինչո՞ւ 21
ինծի կը հարցնես, լսողներուն
հարցո՛ր թէ ինչ խօսեցայ իրենց.
ահա ինչ որ խօսեցայ, գիտեն ի-
րենք։ Երբոր ան բան, պատաս- 22
խանեցին մէկը՝ որ հոն կայներ
էր, Յիսուսին ապտակ մը զար-
կաւ՝ ըսելով. Ասո՞նկ պատաս-
խան կուտաս քահանայապետին։
Յիսուս անոր պատասխանեց. 23
Թէ որ չար խօսեցայ, վկայէ չա-
րին համար. հապա թէ որ բարի
խօսեցայ, ինչո՞ւ կը զարնես ինծի։
Եւ Անանա անիկայ կապած՝ կա- 24
յիափա քահանայապետին խրկե-
կաւ։ Սիմոն Պետրոս ալ հոն 25
կայներ էր՝ ու կը տաքնար. և
ըսին իրեն. Մի՞թէ դո՛ւն ալ անոր
աշակերտներէն ես. անիկայ ու-
րացաւ ու ըսաւ թէ՝ Չեմ։ Քա- 26
հանայապետին ծառաներէն մէկն
ալ՝ ան Ծարպոն ազգականը՝ ո-
րուն ականջը Պետրոս կտրեր էր,
ըսաւ. Չէ՞ որ ես քեզ տեսայ
պարտէզին մէջը անոր հետ։ Ան 27
առներ Պետրոս նորէն ուրացաւ,
և շուտ մը հաւը խօսեցաւ։

Ու Յիսուսը կայիափայի պա- 28
նէն Փոսափէլին պալատը տարին.
և ալ առաւօտ էր, ու իրենք պա-
լատը չմտան՝ որ չպղծուին, հա-
պա որ զատիկը ուտեն։ Ուստի 29
Պիղատոս դուրս ելաւ անոնց՝ ու
ըսաւ. Ի՞նչ ամբաստանութիւն
կը ներկայացնէք ան մարդուն
դէմ։ Պատասխան տուին ու ը- 30
սին իրեն. Թէ որ առիկայ չարա-
գործ մը չըլլար, քեզի չէինք
մատներ զանիկայ։ Ան առներ 31
Պիղատոս ըսաւ անոնց. Դուք
առէք անիկայ, ու ձեր օրէնքին
համեմատ անոր դատաստանը տե-

սէք։ Հրէակաները իրեն ըսին. Ա-
ղի օրհնաբար չէ մարդ մը ան-
32 ցընել. Որ կաթսարաի ձիսուսի
խօսքը, որ ըսաւ, խնայընկալ
Թէ ինչ մահով ինքը պիտի ան-
33 նէր։ Յոկ Պիղատոս ըսաւն պա-
տասխան տուաւ, կանչեց Ձիսուսը
ու ըսաւ անոր. Դուն ես Հրէից
34 Թագաւորը։ Ձիսուս պատաս-
խան տուաւ անոր. Արդիակ
դուն քեզմէ կ'ըսես, Թէ ինծի
համար ուրիշները քեզի ըսին։
35 Պատասխան տուաւ Պիղատոս.
Միթէ ես ալ Հրէայ եմ. քու
ազգդ և քահանայապետները
քեզ ինծի մատնեցին. ի՞նչ ըրած
36 ես դուն։ Ձիսուս պատասխան
տուաւ. Իմ Թագաւորութիւնս
աս աշխարհէս չէ. Թէ որ աս
աշխարհէս ըլլար իմ Թագաւո-
րութիւնս, իմ սպասաւորներս
կը կռուէին՝ որ ես Հրէից ձեռքը
չմատնուիմ. բայց հիմա իմ Թա-
37 գաւորութիւնս ասկէ չէ։ Ան ա-
տենը Պիղատոս ըսաւ անոր. Ու-
րեմն դուն Թագաւո՞ր մըն ես.
պատասխան տուաւ Ձիսուս.
Դուն կ'ըսես Թէ Թագաւոր եմ.
ես ա՛ս բանիս համար ծնած եմ,
և ա՛ռ համար աշխարհ եկած,
որ ճշմարտութեան համար վկա-
յեմ. ան ամէնը որ ճշմարտու-
թենէն է, իմ ձայնիս ականջ
38 կը դնէ։ Պիղատոս ըսաւ անոր.
Ի՞նչ է ճշմարտութիւնը. և ա՛ս
ըսելով՝ նորէն դուրս ելաւ Հրէ-
բներուն, և ըսաւ անոնց.
Ես մէկ յանցանք մը չեմ գտներ
39 անոր վրայ։ Բայց ասոնց Թիւն
ունիք որ մէկ հոգի մը արձակեմ
ձեզի զատկին. հիմա կ'ուզէք որ
Հրէից Թագաւորը արձակեմ ձե-
40 զի։ Ան ատենը ամէնն ալ նորէն
աղաղակեցին՝ ըսելով. Մի՛ այս
հոգի, հապա Բարաբբան.
ու Բարաբբան աւազակ մըն էր։

ԳԼՈՒԽ Ժ.Թ

1 Ան ատենը Պիղատոս առաւ
2 Ձիսուսը՝ ու ծեծեց։ Զինուոր-
ներն ալ փուշերէ պսակ հիւսե-

լով՝ անոր գլխուն դրին, և անոր
ծիրանի հանդերձ մը հագուցին.
3 Ու կ'ըսէին. Ողջոյն քեզ՝ Հրէից
Թագաւոր. և ապտակներ կը
4 տային անոր։ Պիղատոս նորէն
դուրս ելաւ՝ ու ըսաւ անոնց.
Ահա անիկայ դուրս կը բերեմ
ձեզի, որ գիտնաք Թէ ես անոր
վրայ յանցանք մը չեմ գտներ։
5 Ան ատենը Ձիսուս դուրս ելաւ,
փշեղէն պսակ ու ծիրանի հան-
դերձ հագած. և Պիղատոս ըսաւ
անոնց. Ահա ա՛ն մարդը։ Քահա-
6 նայապետները ու պահապանները
երբոր տեսան անիկայ, աղաղա-
կեցին՝ ու ըսին. Խաչը հանէ՝
խաչը հանէ անիկայ։ Պիղատոս
ըսաւ անոնց. Դուք առէք ա՛նի-
կայ, ու խաչը հանեցէք. ինչու որ
ես ասոր վրայ յանցանք մը չեմ
գտներ։ Հրէակաները պատասխան 7
տուին իրեն. Մենք օրէնք ու-
նինք, և մեր օրէնքին համեմատ
պէտք է որ մեռնի. ինչու որ ինք-
զինքը Աստուծոյ Որդի ըսաւ։
Երբոր Պիղատոս ա՛ս խօսքը լսեց, 8
ալ աւելի վախցաւ։ Ու նորէն 9
պալատը մտնելով՝ ըսաւ Ձիսու-
սին. Ուսկից ես դուն. բայց Ձի-
սուս պատասխան չտուաւ անոր։
Ուստի Պիղատոս ըսաւ անոր. 10
Ինձի՞ հետ չես խօսիր. չգի-
տեր որ ես իշխանութիւն ունիմ
քեզ խաչը հանելու, ու իշխանու-
թիւն ունիմ քեզ արձակելու։ Ձի- 11
սուս պատասխան տուաւ. Դուն
իմ վրաս մէկ իշխանութիւն մըն
ալ չէիր ունենար, Թէ որ քեզի
վերէն որուած չըլլար. անոր հա-
մար՝ ան որ ինձ քեզի մատնեց,
անոր մեղքը աւելի մեծ է։ Ա- 12
նկէ ետև Պիղատոս կը փնտռէր
Թէ ի՛նչպէս զանիկայ արձակէ.
բայց Հրէակաները կ'ազաղակէին
ու կ'ըսէին. Թէ որ անիկայ ար-
ձակես, կայսրին բարեկամը չես.
ամէն մէկ որ ինքզինքը Թագաւոր
կ'անուանէ, անիկայ կայսրին հա-
կառակ կը խօսի։ Յոկ Պիղատոս 13
երբոր ա՛ս խօսքը լսեց, դուրս
հանեց Ձիսուսը, ու նստաւ բե-

մին վրայ ան առեղը՝ որ Քարայա-
տակ կ'ըսուէր, և Եբրայեցերէն
14 Կապթաթա. (Զատիկին ուրբաթ
օրն էր, ու ժամը վեցին տաներ-
նելն էր.) և Հրէաներուն ըսաւ.
15 Ահա ձեր Թագաւորը։ Բայց ա-
ռնեք աղաղակեցին. Վերցնէ՛
վերցնէ՛, խաչը հանէ տանիկայ.
Պիղատոս ըսաւ անոնց. Զերդ Թա-
գաւորը խաչը հանեմ. քահանա-
յապետները պատասխանեցան.
Մենք կայսրին՝ի զատ Թագաւոր
16 չունինք։ Ան ատեն անոնց ձեռ-
քը տուաւ զանիկայ որ խաչուի։
17 Առնեք ալ տանին Յիսուսը ու
կը տանէին. և ինքը իր խաչը
վերցնելով՝ ելաւ Գադաթա ը-
սուած տեղը, որ Եբրայեցերէն
18 Գողգոթա կ'ըսուի. Հոն զանի-
կայ խաչը հանեցին. և անոր հետ
ուրիշ երկուք ալ մէկ կողմէն ու
մէկալ կողմէն, և Յիսուսը մէ-
19 տաքը։ Տախտակ մըն ալ գրեց
Պիղատոս, ու դրաւ խաչին վրայ.
և այսպէս գրուած էր՝ ՅԻՍՈՒՍ
20 ՆԱԶՈՐԵՑԻ ԹԱԳԱՒՈՐ ՀՐԷԱՑ։ Եւ
ան տախտակը Հրէաներէն շա-
տերը կարդացին, վասն զի քա-
զաքին մօտ էր ան տեղը՝ ուր որ
Յիսուս խաչուեցաւ. ու գրուած
էր Եբրայեցերէն՝ Յունարէն և
21 Լատիներէն։ Ան ատենը Հրէից
քահանայապետները Պիղատոսին
ըսին. Մի գրեր Թագաւոր Հրէ-
ից, հապա թէ՝ Ինքը ըսաւ,
22 Թագաւոր եմ Հրէից։ Պիղատոս
պատասխան տուաւ. Ինչ որ
գրեցի՝ գրեցի։
23 Եւ զինուորները երբոր Յի-
սուսը խաչը հանեցին, անոր հան-
դերձները առին, ու չորս բաժին
ըրին՝ ամէն մէկ զինուորին բա-
ժին մը. նաև պատմուճանը.
թէև պատմուճանը առանց կարի
էր վերէն՝ի վար գործուած հիւ-
24 սուած։ Ուստի ըսին իրարու.
Պիտի չպատռենք, հապա վի-
ճակ ձգենք տանոր վրայ՝ թէ որու
պիտի ըլլայ. որ կատարուի ան
գրուածը որ կ'ըսէ. Իմ հան-
դերձներս իրենց մէջը բաժնե-
ցին, և իմ պատմուճանիս վրայ
վիճակ ձգեցին. ահա զինուոր-
ները սա բաները ըրին։
25 Եւ Յիսուսի խաչին քովը կայ-
նէր էին իր մայրը, և իր մօրը
քոյրը Մարիամ՝ Կղեոպասին
կինը, ու Մարիամ Մագդաղենա-
ցին։ Ուստի Յիսուս երբոր տե-
26 սաւ իր մայրը, և ան աշակերտը
որ կը սիրէր, որ մօտը կայներ էր,
ըսաւ իր մօրը. Ո՛վ կինայ, ահա
քու որդիդ։ Յետքը ըսաւ աշա-
27 կերտին. Ահա քու մայրդ. և ան
ժամանակէն աշակերտը անիկայ
իր քովը առաւ։
28 Անկէ ետև Յիսուս գիտնա-
լով թէ արդէն ամէն բան լմըն-
ցած է, (որպէս զի գրուածը
կատարուի.) ըսաւ. Ծարաւ եմ։
29 Եւ հոն քացախով լեցուն ա-
ման մը կար. անոնք ալ քացա-
խով սպունգ մը լեցնելով՝ զո-
պայի մշտիկի վրայ փաթթած,
անոր բերնին մօտեցուցին։ Ուս-
30 տի Յիսուս երբոր քացախը ա-
ռաւ, ըսաւ. Ամէն բան կատար-
ուեցաւ. ու գլուխը ծռելով՝
հոգին աւանդեց։
31 Իսկ Հրէաները՝ որովհետև
ուրբաթ օր էր, որ շաբաթ թէ
ան մեռելները խաչին վրայ մը-
նան մինչև շաբաթ օրը, (ինչու-
որ ան շաբաթը մեծ օր էր.)
Պիղատոսին աղաչեցին որ ա-
նոնց սրունքները կոտրտեն, ու
վերցուին։ Ուստի զինուորները
32 եկան՝ և առջինին սրունքները
կոտրտեցին. նաև միւսին, որ
անոր հետ խաչը եղած էր։ Բայց
33 երբոր Յիսուսին եկան՝ ու տե-
սան որ արդէն մեռած էր, ա-
նոր սրունքները չկոտրտեցին.
34 Հապա զինուորներէն մէկը գե-
զապով անոր կողը խոցեց, և
շուտ մը արիւն ու ջուր ելաւ։
35 Եւ ան որ տեսաւ սա բաները՝
վկայեց, ու անոր վկայութիւնը
ճշմարիտ է. և ինքը գիտէ որ
ճշմարիտ կ'ըսէ, որ դուք ալ
36 հաւատաք։ Ինչու որ սա բաները
եղաւ որ կատարուի ան գրուա-

ծը, թէ Աստուծմէ ակրոը պի-
37 տի չկարենայ: Եւ մեկնելն ալ ու-
րիշ դրուած մը կ'ըսէ, թէ Պի-
տի նային անոր՝ որ խոցեցին:
38 Ասկէ ետեւ Յովսէփ՝ որ Արի-
մաթիայէն էր, (Յիսուսի աշա-
կերտ եղած՝ բայց գաղտուկ Հր-
էութեանէն վախնալուն.) աղաչեց
Պիղատոսին, որ Յիսուսի մար-
մինը վերցնէ. Պիղատոսն ալ
հրաման տուաւ. ուստի եկաւ՝
ու վերցուց Յիսուսին մարմինը.
39 Նիկոդեմոս ալ եկաւ, (որ ին-
քը առաջուց գիշերով Յիսու-
սին եկեր էր,) ու բերաւ հա-
րիւր լիտրի չափ զմուռսի ու հա
40 լուէի խառնուրդ մը: Եւ Յի-
սուսին մարմինը առին՝ ու խուն-
կերով փաթթոցին զանիկայ կը-
տաւներուն մէջ, ինչպէս որ Հրէ-
այք սովորութիւն ունին թաղե-
41 լու: Եւ այն տեղը ուր որ խա-
չուեցաւ, պարտէզ մը կար, ու
այն պարտէզին մէջ նոր գերեզ-
ման մը, որուն մէջը ամենևին
42 մարդ դրուած չէր: Հրէայնե-
րուն ուրբաթին հասնար հոն դը-
րին Յիսուսը, ինչու որ գերեզ-
մանը մօտ էր:

ԳԼ. Ի

1 Եւ մէկշաբթի օրը Մարի-
ամ Մագդաղենացին առտուընց
մեթնուքնուն գերեզմանը կու-
գայ, ու կը տեսնէ որ քարը գե-
րեզմանին դռնէն վերցուած է:
2 Ետքը կը վազէ կու գայ Սիմոն
Պետրոսին, և միւս աշակերտին՝
որն որ Յիսուս կը սիրէր, և
կ'ըսէ անոնց. Տէրը գերեզմա-
նէն վերցուցին, ու չենք գիտեր
3 ո՛ւր դրին անիկայ: Ուստի ելաւ
Պետրոս և միւս աշակերտը, ու
գէպ ի գերեզմանը կու գային:
4 Ու երկուքն ալ մէկտեղ կը վա-
զէին. և միւս աշակերտը Պետրո-
սէն աւելի շուտ վազելով՝ անկէ
5 առաջ գերեզմանը եկաւ: Եւ ծռ-
նելով նայեցաւ, ու տեսաւ որ
կտաւները հոն կը կենային, բայց
6 ինքը ներս չմտաւ: Սիմոն Պետրոս
ալ հետաւ, որ անոր ետևէն
կու գար, ու գերեզմանը մտաւ,
և տեսաւ կտաւները որ հոն կը
կենային. 7 Ու վարշամակը՝ որ անոր
գլխուն էր, ոչ թէ կտաւներուն
հետ չէր, հապա ծալուած զատ
մէկ կողմը դրուած էր: 8 Ան ա-
ռաջ որ ներս մտաւ միւս աշա-
կերտն ալ՝ որ առաջ գերեզմանը
եկեր էր, տեսաւ ու հաւատաց:
9 Ինչու որ դեռ պրուածը չէին
գիտեր, թէ պէտք է որ անիկայ
մեռելներէն յարութիւն առնէ:
10 Ետքը աշակերտները նորէն ի-
րենց տուները գացին:
11 Բայց Մարիամ գերեզմանին
դուրսը կայներ էր՝ և կու լար.
ու երբոր կու լար՝ դէպ ի գե-
րեզմանը ծռեցաւ նայեցաւ. 12 Եւ
տեսաւ երկու հրեշտակներ ճեր-
մակ հանդերձներով՝ որ նստեր է-
ին ուր որ Յիսուսի մարմինը դրը-
ուած էր, մէկը գլուխն կողմէն՝
ու միւսը ոտքին կողմէն: 13 Եւ ա-
նոնք իրեն ըսին. Կնիկ՝ ինչու
կու լաս. ըսաւ անոնց. Անոր հա-
մար՝ որ իմ Տէրս գերեզմանէն
վերցուցին, ու չեմ գիտեր ո՛ւր
դրին անիկայ. 14 Ասոր ըսաւ, ետին
դարձաւ՝ և տեսաւ Յիսուսը որ
կայներ էր, ու չէր գիտեր թէ
Յիսուսն է: 15 Յիսուս անոր ըսաւ.
Կնիկ՝ ինչու կու լաս, ո՞վ կը
փնտռես: Ինքը կարծելով թէ
անիկայ պարտիզպանն է, ըսաւ
անոր. Տէր՝ թէ որ դուն վերցու-
ցիր անիկայ, ըսէ ինծի՝ ո՛ւր դը-
րիր ան, որ ես անիկայ առնեմ:
16 Յիսուս ըսաւ անոր. Մարիամ.
ան ալ դարձաւ ու Եբրայեցերէն
անոր ըսաւ, Ռաբբունի. որ
պարտպատ ըսել է: 17 Յիսուս ը-
սաւ անոր. Ինծի մի դպչիր, ին-
չու որ դեռ Հօրս քովը չեմ
չէմ. հապա գնա՛ եղբայրներուս,
և ըսէ անոնց. Ես կ'ելլեմ իմ
Հօրս քովը ու ձեր Հօրը քովը,
և իմ Աստուծոյս քովը ու ձեր
Աստուծոյն քովը: 18 Մարիամ Մագ-
դաղենացին եկաւ՝ ու աշակերտ-
ներուն պատմեց թէ Տէրը

առաւ, և մէկ անիկայ ան բա-
նէրը իրեն դրուցից։
19 Եւ նոյն օրը մէկշաբթի իրի-
կուընը՝ աշակերտանէրուն ժող-
ված տեղին դռնէրը գոց ըլ-
լալով՝ Հրէանէրէն վախնալնուն
համար, Յիսուս եկաւ՝ և անոնց
մէջտեղը կայնեցաւ, ու ըսաւ ա-
նոնց. Խաղաղութիւն ձեզի։
20 Եւ ան ըսելով՝ իր ձեռքերը ու
կողը ցուցուց անոնց. աշակերտ-
նէրն ալ ուրախացան՝ երբոր Տէ-
21 րը տեսան։ Եւ Յիսուս նորէն
ըսաւ անոնց. Խաղաղութիւն ձե-
զի. ինչպէս որ իմ Հայրս զիս
խրկեց, ես ալ ձեզ կը խրկեմ։
22 Եւ ան ըսելով՝ անոնց վրայ փչեց,
ու ըսաւ անոնց. Առէք Հոգին
23 Սուրբը. որոնց որ մեղքերը ներ-
ջաք, ներուած ըլլայ անոնց. և
որոնց որ ջնդիրը ետ բռնէք,
բռնուած ըլլայ։
24 Բայց Թովմաս տասներկու-
քէն մէկը՝ Երկուսրեակ ըսուա-
ծը անոնց հետը չէր՝ երբոր Յի-
25 սուս եկաւ։ Ուրեմն միւս աշա-
կերտները կ՚ըսէին անոր՝ Թէ Տէ-
րը տեսանք. ան ալ ըսաւ ա-
նոնց. Թէ որ իր ձեռքերուն վը-
րայ բևեռներուն նշանը չտես-
նեմ, ու մատս բևեռներուն տե-
ղը չխօթեմ, և իմ ձեռքս անոր
կողը չխօթեմ, չեմ հաւատար։
26 Եւ ութը օրէն եւս դար-
ձեալ աշակերտները ներսն էին,
Թովմասն ալ անոնց հետ. եկաւ
Յիսուս՝ դռնէրը գոց ըլլալով,
ու կայնեցաւ անոնց մէջտեղը՝ և
ըսաւ. Խաղաղութիւն ձեզի։
27 Ետքը ըսաւ Թովմասին. Մատդ
հոս բեր, և նայէ իմ ձեռքերս,
ու բէր քու ձեռքդ՝ և իմ կողս
խօթէ, ու մի ըլլար անհաւատ,
28 հապա հաւատացեալ։ Եւ Թով-
մաս պատասխան տուաւ՝ ու ը-
սաւ անոր. Իմ Տէրս և իմ Աս-
29 տուածս։ Յիսուս ըսաւ անոր.
Որովհետև զիս տեսար, հաւատացիր. երանի անոնց որ
տեսած չեն՝ ու կը հաւատան։
30 Եւ Յիսուս շատ ուրիշ նըշ-
աններ ալ ըրաւ իր աշակերտ-
ներուն առջեւն, որ ան գրքին
մէջ գրուած չեն. 31
Բայց ասոնք գրուեցան, որ հաւատաք Թէ
Յիսուս Քրիստոս է՝ Աստուծոյ Որդին, և որ հաւատալով
կեանք ունենաք անոր անուանովը։

ԳԼ. ԻՆ

Ետկէ ետև Յիսուս նորէն ինք- 1
զինքը իր աշակերտներուն յայտ-
նեց Տիբերիայի ծովուն եզերքը.
և ատանկ յայտնեց։ Սիմոն Պետրոս 2
Սիմոն Գետրա, ու Թովմաս՝ Երկ-
ուսրեակ ըսուածը, և Նաթա-
նայէլ՝ որ Գալիլեայի Կանայ քա-
ղաքէն էր, ու Զեբեդեսի որդիք-
քը՝ և աշակերտներէն ուրիշ եր-
կուք ալ։ Սիմոն Պետրոս ըսաւ 3
անոնց. Ես ձուկ որսալու կ՚եր-
թամ. ըսին անոր. Մենք ալ կ՚ու-
գանք քեզի հետ, ելան և շուտ
մը նաւը մտան, ու ան գիշերը
բան մը չբռնեցին։ Ու երբոր ար- 4
ուտու եղաւ, Յիսուս ծովեզ-
եզերքը կայներ էր, բայց աշա-
կերտները չճանչցան Թէ Յիսուս
է։ Ուստի Յիսուս ըսաւ անոնց. 5
Տղաք՝ ուտելու բան մը ունիք.
պատասխան տուին իրեն. Ոչ։
Եւ ըսաւ անոնց. Ուսկիսանը նա- 6
ւին աջ կողմը ձգեցէք՝ ու պի-
տի գտնէք. ուստի ձգեցին, և
ձուկին բազմութենէն՝ ալ չէ-
ին կրնար զանիկայ քաշել։ Ան 7
առենը ան աշակերտը՝ որն որ
Յիսուս կը սիրէր, ըսաւ Պետրո-
սին. Անիկայ Տէրն է. Սի-
մոն Պետրոս երբոր լսեց Թէ
Տէրն է, վերարկուն վրան ա-
ռաւ, (ինչու որ մերկ էր, ու ձո-
վը նետուեցաւ։ Եւ միւս աշա- 8
կերտները նաւակովը եկան, (ին-
չու որ ցամաքէն հեռու չէին,
միայն Թէ երկու հարիւր կան-
գուն չափ,) և ուսկիսանը ձու-
կերովը կը քաշէին։ Ու երբոր 9
ցամաքը ելան, հոն տեղը վա-
ռած կրակ տեսան, ու վրան
ձուկ դրուած, և հաց։ Յիսուս 10
ըսաւ անոնց, Բերէք ան ձուկե-

բէն որ գուք հիմա բռնեցիք։
11 Սիմոն Պետրոս նաւը մուտ, և
ուռկանը ցամաքը քաշեց՝ հա-
րիւր յիսուներկու խոշոր ձու-
կերով լեցուն. և այնչափ բան
կար, ու չպատռեցաւ ուռկա-
12 նը։ Յիսուս ըսաւ անոնց. Եկէք
ճաշ ըրէք. ու աշակերտներէն
մէկն ալ չէր համարձակեր անոր
հարցընելու՝ թէ Դուն ո՞վ ես.
ինչու որ գիտէին թէ Տէրն է։
13 Ան առնը Յիսուս եկաւ՝ ու ա-
ռաւ հացը և անոնց տուաւ,
14 նոյնպէս ալ ձուկը։ Ա՛ս երրորդ
անգամն է որ Յիսուս իր աշա-
կերտներուն երեցաւ՝ յարուցե-
լէն յետոյ մեռելներէն առնելէն ետև։
15 Ու երբոր ճաշը ըրին, Յի-
սուս ըսաւ Սիմոն Պետրոսին.
Սիմոն՝ Յովհաննէին որդի՛, դու ա-
նոնցմէ աւելի կը սիրե՞ս. անիկ-
կայ ըսաւ անոր. Այո՛ Տէր,
դուն գիտես որ քեզ կը սիրեմ.
ըսաւ անոր. Արածէ իմ գառ-
16 նուկներս։ Նորէն երկրորդ ան-
գամ ըսաւ անոր. Սիմոն՝ Յով-
հաննէին որդի՛, դու կը սիրե՞ս. ը-
սաւ անոր. Այո՛ Տէր, դուն
գիտես որ քեզ կը սիրեմ. ըսաւ
անոր. Արածէ իմ ոչխարներս։
17 Ըսաւ անոր երրորդ անգամ. Սի-
մոն՝ Յովհաննէին որդի՛, դու կը
սիրե՞ս. Պետրոս տրտմեցաւ որ
երրեք անգամ երրէն ըսաւ՝ թէ
Չկա կը սիրե՞ս. և ըսաւ անոր.
Տէր՝ դուն ամէն բան գիտես,
դուն գիտես որ ես քեզ կը սի-
րեմ. ըսաւ անոր Յիսուս. Արա-
18 ծէ իմ ոչխարներս։ Ճշմարիտ
ճշմարիտ կ՚ըսեմ քեզի, որ երբ
դուն պատանի էիր, ինքնիմիդ
գօտի կը կապէիր, ու կ՚երթա-
յիր ուր ուզէիր. բայց երբոր
ծերանաս, ձեռքերդ վեր պիտի
բռնես, և ուրիշը քեզի գօտի
պիտի կապէ, ու պիտի տանի
ուր որ չես ուզեր։ Ա՛ս բանը 19
ըսաւ, ցուցընելով թէ անիկայ
ինչ մահով պիտի փառաւորէ
զԱստուած. ու երբոր ա՛ս գրա-
ցից, ըսաւ անոր. Եկո՛ւր իմ ե-
տևէս։ Եւ Պետրոս դարձաւ՝ ու 20
տեսաւ ան աշակերտը՝ որն որ
Յիսուս կը սիրէր, որ ետևէն
կ՚երթար, (որ նաև ընթրիքին
առեղը անոր կուրծքին վրայ ին-
կեր՝ և ըսեր էր, Տէր՝ ո՞վ է որ
քեզ պիտի մատնէ։) Պետրոս 21
անիկայ տեսնելով, ըսաւ Յի-
սուսին. Տէր՝ հապա ասիկայ
ի՞նչ պիտի ըլայ։ Յիսուս ըսաւ 22
անոր. Թէ որ ես ուզեմ՝ որ ա-
նիկայ կենայ մինչև որ ես գամ,
քեզ ի՞նչ հոգդ է. դուն իմ ե-
տևէս եկո՛ւր։ Ա՛յս ասիս խօսքը երե- 23
ղբայրներուն մէջ, թէ ան աշա-
կերտը պիտի չմեռնի. սակայն
Յիսուս չըսաւ անոր՝ թէ պիտի
չմեռնի, հապա թէ որ ես ու-
զեմ՝ որ ասիկայ կենայ մինչև
որ ես գամ, քեզ ի՞նչ հոգդ է։
Ասիկայ ան աշակերտն է, որ 24
կը վկայէ ասոնց համար,
որ գրեց ալ ասոնց բաները. ու գի-
տենք որ անոր վկայութիւնը ճըշ-
մարիտ է։ Եւ ուրիշ շատ բաներ 25
ալ կան, որ Յիսուս ըրաւ, որոնք
եթէ մէկիկ մէկիկ գրուած ըլա-
յին, կարծեմ թէ աշխարհս ալ
բաւական պիտի չըլար պարու-
նակելու ան գիրքերը որ գրուած
ըլային։

ԳՈՐԾՔ
ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Ա՛ռաջի պատմութիւնը որ ըրի՝ ով Թէոփիլա, ան ամէն բաներուն վրայ որ Յիսուս սկսաւ ընել և սորվեցընել, 2 մինչև ան օրը՝ որ Հոգւովն Սրբոյ միջոցով պատուէր առաւ իր ընտրած առաքեալներուն, ու համբարձաւ։ 3 Որ անոնց ինքզինքը ցուցուց կենդանի իր չարչարանքէն ետև՝ շատ ապացոյցներով, քառասուն օրուան մէջ անոնց երեւնալով, ու Աստուծոյ թագաւորութիւնը վրայ խօսելով։ 4 Եւ անոնց հետ միասին գտնուած առնելը՝ կ՚ապսպրէր անոնց որ Երուսաղէմէն չհեռանան, հապա սպասեն Հօրը խոստումնալին, 5 որ ան ինծմէ լսեցիք ։՚ԸՒՐ։ Ի՛նչու որ իրաւ Յովհաննէս ջրով մկրտեց, բայց դուք առիկ շատ օրերը չանցած՝ Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք։ 6 Անոնք ալ միասին գալով կը հարցընէին իրեն՝ ու կ՚ըսէին. Տէր՝ Իսրայէլի թագաւորութիւնը ատ ժամանակիս մէջ նորէն պիտի հաստատես։ 7 Եւ ըսաւ անոնց. Ձեզի չվերաբերիր ժամերը և ժամանակները գիտնալը, որն որ Հայրը իր իշխանութիւնը մէջ դրաւ, 8 բայց Հոգւովն Սրբոյ ձեր վրայ եկած առնելը զօրութիւն պիտի առնէք, ու ինծի համար վկաներ պիտի ըլլաք Երուսաղէմի մէջ՝ և բոլոր Հրէաստանի ու Սամարիայի մէջ՝ ու մինչև երկրի ծայրերը։ 9 Եւ ատ բաները որ ըսաւ, երբոր անոնք կը նայէին, համբարձաւ, և ամպ մը զանոնք անոնց աչքէն բռնեց։ 10 Ու քանի որ աչքերնին անկած դէպ՚ի երկինքը կը նայէին անոր երթալուն վրայ, ահա երկու մարդ իրենց քովը կայնեցան ճերմակ հանդերձներով, 11 որոնք նաև ըսին. Ո՛վ Գալիլեացի մարդիկ՝ ինչո՞ւ կայներ դէպ՚ի երկինքը կը նայիք. ատ Յիսուսը՝ որ ձեզմէ երկինքը համբարձաւ, ատանկ պիտի պայ՝ ինչպէս որ առաջ անոր երկինք երթալը։ 12 Ան ատենը Երուսաղէմ դարձան Ձիթենեաց բուսած լեռնէն, որ շաբաթի օրուան ճամբու չափ՝ մօտ է Երուսաղէմին։ 13 Ու երբոր ներսը մտան, ելան վերնատունը, ուր որ կը բնակէին Պետրոս և Յակոբոս, Յովհաննէս և Անդրէաս, Փիլիպպոս և Թովմաս, Բարթուղիմէոս և Մատթէոս, Յակոբոս Ալփեայ ու Սիմոն Նախանձայոյզ և Յուդա Յակոբեան։ 14 Անոնք ամէնը միաբանութեամբ միշտ աղօթքի ու աղաչանքի կ՚ընէին կիներուն հետ, և Յիսուսի մօրը Մարիամին ու անոր եղբայրներուն հետ միասին։

15 Եւ ան օրերը հոն Պետրոս աշակերտներուն մէջը, (ուր որ հաւաքուած բոլոր հոգիի չափ ժողովուած բազմութիւնը կար,) ու ըսաւ. 16 Ա՛յրեր եղբայրներ՝ պէտք էր որ կատարուէր ատ պատուէրը, որն որ առաջուց Հոգին Սուրբ Դաւիթի բերնովը ըսաւ Յուդային համար՝ որ Յիսուսը բռնողներուն առաջնորդ եղաւ։ 17 Ինչու որ անիկա մեզի հետ էր մեր համրանքին մէջ, և ատ պաշտօնին ան ալ բաժին ունէր։ 18 Այսիկա անիրաւութեան վարձքով ագարակ մը առացաւ, ու գլխիվար իյնալով՝ մէջտեղէն ճեղքուեցաւ, և իր ամէն փորոտիքը դուրս թափեցաւ։ 19 Ու ատ բանը

Երուսաղէմ բնակելոցն ամենայն յայտնի եղաւ, մինչեւ որ իրենց ընդառաջը ան ագարակին անունը Ակեղդամա դրուեցաւ, այսինքն՝ Արեան ագարակ։ Ինչու որ Սաղմոսաց գրքին մէջ գրուած է թէ, Անոր բնակարանը աւերակ ըլլայ, ու անոր մէջը բնակող մը չըլլայ, և անոր պաշտօնը ուրիշը առնէ։ Պէտի ան մարդիկներէն՝ որ մեր հետը եղան ան բոլոր առեներ, որ Տէր Յիսուս մէջերնիս մտաւ ու ելաւ, Յովհաննէսին մկրտութենէն սկսած՝ մինչեւ ան օրը որ մեզմէ համբարձաւ, առնոցմէ մէկը մեզի հետ վկայ ըլլայ անոր յարութեան։ Եւ երկու հոգի կայնեցուցին, Յովսէփը՝ որ Բարսաբաս կը կոչուէր, որ Յուստոս ալ մականուանուցաւ, ու Մատաթիան. և աղօթք ընելով՝ ըսին. Դուն՝ ով Տէր, որ ամենուն սիրտը գիտես, ան երկուքէն մէկը՝ որն որ ընտրեցիր, ցեղէ յայտնէ. Որ առ պաշտօնիս և առաքելութենան վիճակը առնէ, որ անկէ Յուդան ինկաւ իր տեղը երթալու։ Եւ անոնց համար վիճակ ձգեցին, ու վիճակը Մատաթիային ելաւ. և անիկայ տասնումէկ առաքելոց հետ ալ սեպուեցաւ։

ԳԼ. Բ

Եւ Պենտեկոստէին օրը հասնելուն՝ ամենքն ալ միասին մէկ տեղ էին։ Եւ յանկարծակի երկինքէն ձայն մը եղաւ՝ առաքաշունչ հովի մը չայտին պես, և բոլոր տունը ուր որ նստած էին։ Եւ բաժնուած լեզուներ երեցան իրենց՝ որպէս թէ կրակէ, ու ամէն մէկուն վրայ նստաւ։ Եւ ամենքն ալ Հոգւով Սրբով լեցուեցան, ու սկսան ուրիշ լեզուներով խօսիլ, ինչպէս որ Հոգին իրենց խօսիլ կուտար։ Ու Երուսաղէմի մէջ բնակած Հրեաներ կային՝ առաւելապէս մարդիկ երկիւղածութեան տակը եղած բոլոր ազգերէն հոդեառած։ Ու երբոր ան ձայնը եղաւ, բազմութիւնը միասին եկաւ ու խռովեցաւ, ինչու որ կը լսէին որ անոնք իրենց ամէն մէկուն լեզուովը կը խօսէին։ Ամենքն ալ կը զարմանային և իրարու կ՚ըսէին. Չէ՞ որ ահա ասոնք ամէնն ալ՝ որ կը խօսին, Գալիլեացի են. Եւ ի՞նչպէս կը լսենք մենք մեր ամէն մէկ լեզուովը՝ որ անոր մէջը ծնած ենք. Պարթեւք և Մարք ու Եղամացիք, և անոնք որ կը բնակին Միջագետք մէջ, և Հրէաստանի ու Կապադովկիայի մէջ, Պոնտոսի ու Ասիայի մէջ, Փռիգիայի և Պամփիւլիայի մէջ, Եգիպտոսի մէջ, և Կիւրենէի մօտ Լիբիացւոց կողմերուն մէջ. նաև Հռոմայեցի պանդուխտներ, Հրէաներ և թէ նորահաւատներ, Կրետացիներ և Արաբացիներ, կը լսենք անոնցմէ որ մեր լեզուներով կը խօսին Աստուծոյ մեծամեծ բաներէը։ Կը զարհուրեցան ամենքն ալ ու տարակուսած իրարու կ՚ըսէին. Ի՞նչ պիտի ըլլայ սա։ Ոմանք ալ ծաղր ընելով կ՚ըսէին, Թէ Անոնք նոր գինիով լեցուեր են։

Բայց Պետրոս եղաւ տասնումէկին հետ մէկտեղ, ձայնը վերցուց՝ ու խօսեցաւ անոնց. Ո՛վ Հրէայ մարդիկ և դո՛ւք ամենքդ որ Երուսաղէմ կը բնակիք, սա ձեզի յայտնի ըլլայ, ու ականջ դրէք իմ խօսքերուս։ Քանզի չէ թէ սոյնք գինովցած են, ինչպէս որ դուք կը կարծէք. ինչու որ պէտ օրուան երրորդ ժամն է. Հապա սոսկայ ան է, որ Յովէլ մարգարէին ձեռքովը ըսուեցաւ. Եւ պիտի ըլլայ որ վերջին օրերը՝ կ՚ըսէ Աստուած, իմ Հոգիէս ամէն մարմնոյ վրայ պիտի թափեմ, ու ձեր տղաքը և ձեր աղջիկները պիտի մարգարէանան, ու ձեր երիտասարդները տեսիլքներ պիտի տեսնեն, և ձեր ծերերը երազներ պիտի տեսնեն, Եւ իմ ծառաներս

վեայ ալ՝ ան օրերը իմ Հոգիէս պիտի Թափեմ, և պիտի մար-
19 գարէանան։ Ու վերը երկինքը հրաշքներ պիտի յայտնեմ, ու վարը երկիրը նշաններ, արիւն ու կրակ և ծուխի մառախուղ.
20 Արեւը՝ խաւարի պիտի դառնայ, և լուսինը արիւնի, դեռ Տէրոջը մեծ ու երեւելի օրը չհկած։ Եւ
21 պիտի ըլլայ որ՝ ամէն ով որ Տէրոջը անունը կանչէ, պիտի փրկուի։ Ով Իսրայէլացի մարդիկ՝
22 լսեցէք ա՛ս խօսքերը. Յիսուս Նազովրեցին՝ Աստուծմէ ձեզի ցոյց-ուած մարդ մը զօրութիւններով ու հրաշքներով և նշաններով, որ Աստուած անոր ձեռքովը ըրաւ ձեր մէջը, ինչպէս որ դուք
23 ալ գիտէք. Անիկայ Աստուծոյ որոշած խորհրդովը և կանխագիտութիւնովը մատնուած ըլլալով՝ առիք և անօրէններու ձեռքով փայտի վրայ գամելով սպան-
24 նեցիք. Որն որ Աստուած յարուցի՝ մահուան ցաւերը քակելով, քանի որ հնար չէր որ ինքը անոնց բռնուի։
25 Ինչու որ Դաւիթ անոր համար կ՚ըսէ. Ես միշտ տեսի Տէրը կը առնէի իմ առջեւս. քանի որ իմ աջ կողմն է, որ
26 չսասանիմ. Անոր համար ուրախ եղաւ իմ սիրտս, ու իմ լեզուս ցնծաց, նաեւ իմ մարմինս ալ
27 յուսով պիտի հանգստանայ։ Վասն զի իմ անձս գժոխքին մէջը պիտի չթողուս, ու քու Սուրբիդ ալ ապականութիւն տեսնել պի-
28 տի չտաս։ Կեանքի ճամբաները ինծի ճանչցուցիր. քու երեսիդ ուրախութիւնովը զիս պիտի լե-
29 ցնես։ Արդարեւ եղբայրնե՛ր, ար-ժան է համարձակ ըսել ձեզի Դաւիթ նահապետին համար, թէ մեռաւ ու թաղուեցաւ, և անոր գերեզմանը մինչեւ ա՛ս օրս մեր
30 մէջն է։ Արդ՝ որովհետեւ անիկայ մարգարէ էր, և գիտէր, թէ Աստուած հետտանո երդումով ը-րաւ իրեն, թէ իր երիկամանցը պտուղէն մարմնոյ կողմանէ Քրիս-տոսը պիտի յարուցանէ որ իր
աթոռը նստի. Ինքը կանխատե-սութեամբ խօսեցաւ Քրիստոսի յարութեանը համար, թէ անոր հոգին դժոխքը չթողուեցաւ, և անոր մարմինը ապականութիւն չտեսաւ։ Ա՛ս Յիսուսը Աստուած յարուցի, որուն մենք ամենքս ալ վկայ ենք։ Ուստի Աստուծոյ ա-ջ ձեռքովը բարձրանալով, ու Հո-գւոյն Սրբոյ խոստումնովը Հօրմէն առնելով՝ տարածեց ասիկայ, որ դուք հիմա կը տեսնէք և կը լսէք։ Ինչու որ Դաւիթ երկինքը չելաւ, բայց ինքը կ՚ըսէ. Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ. Նստէ իմ աջ կողմս, Մինչեւ որ քու թշնամիդ նեղդ ոտքերուդ պատուանդան դնեմ։ Ուստի բոլոր Իսրայէլ տունը ճշմարտապէս թող գիտնայ, որ Աստուած անիկայ Տէր ալ ըրաւ՝ Օծեալ ալ, ան Յիսուսը՝ որ դուք խաչեցիք։

Ու ա՛ս որ լսեցին սրտերը-նին կսկծաց, և ըսին Պետրոսին ու միւս առաքեալներուն. Արդեօք եղբայրնե՛ր, ի՞նչ ընենք։ Եւ Պետրոս ըսաւ անոնց. Ապաշխարեցէք, ու ձեզմէ ամէն մէկը Թող մկրտուի Յիսուս Քրիստոսի անունովը՝ մեղաց Թողութեան համար, և Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը պիտի ընդունիք։ Ինչու որ խոստումնովը ձեզի է՝ ու ձեր որդւոցը, և ամէն հեռու եղողնե-րուն՝ որոնք որ մեր Տէր Աստուածը պիտի կանչէ։ Եւ ուրիշ շատ խօսքերով վկայութիւն կու տար, ու կը յորդորէր ըսելով՝ Ա-զատ ազգէն ինքզինքնիդ ա-զատեցէ՛ք։ Եւ անոնք որ սրտանց ընդունեցին անոր խօսքերը, մկրտուեցան. ու ա՛ն օրը իրենց հա-զար հոգիի չափ աւելցան։ Եւ միշտ առաքելոց վարդապետու-թեանը եւեռ էին, ու միաբա-նութիւնը, և հաց կարելութեան, ու աղօթքներուն։

Եւ ամէն մարդու վրայ վախ եկաւ, և առաքելոց ձեռքովը շատ հրաշքներ ու նշաններ կը գործուէին։ Ու բոլոր հաւատա-

ցեալները մեկտեղ էին, և ամէն
45 բանէ ետին հառաջակայ էր։ Ու
առացուածքնին և ունեցած բա-
նէրնին կը ծախէին, ու անոնց
գինը կը բաժնէին ամէնուն, ա-
րուն որ բան մը պէտք ըլլար։
46 Եւ ամէն օր միաբանու թեամբ
տաճարը կը թողնէ ին, և տուներնին հաց կը կոտրէին, ու
կը բաշխուէին ուրախու թեամբ և միամտու թեամբ
47 սրտի։ Աստուած կ'օրհնէին, ու
բոլոր ժողովուրդին առջեւն ալ
շնորհք կը գտնէին։ Եւ Տէրը օրէ
օր միացուածնե րը կ'աւելցնէր
եկեղեցին։

Գ Լ։ Գ

1 Ա յդ՝ Պետրոս ու Յովհաննէս
ննեղտրդ ժամու աղօթքին ա-
տենը մեկտեղ տաճարը կ'երթային։
2 Եւ իր մօրը արգանդէն կաղ
ծնած մարդ մը կը բերուէր, որ
զանիկայ ամէն օր տաճարին գե-
ղեցիկ կոչուած դրանը քով կը
դնէին, որ տաճարը մտնողներէն
3 ողորմու թիւն խնդրէ։ Երբոր
տեսնելով Պետրոսը և Յովհան-
նէսը՝ որ տաճարը մտնելու վրայ
էին, կ'աղաչէր որ ողորմու թիւն
4 առնէ։ Իսկ Պետրոս Յովհաննէ-
սին հետ մեկտեղ անոր նայեցաւ՝
5 ու ըսաւ. Մեզի նայէ. Ան ալ
դէպ ի անոնց դարձաւ, ու կը
յուսար անոնցմէ բան մը առ-
6 նել։ Եւ Պետրոս ըսաւ. Արծաթ
ու ոսկի չունիմ, հապա ինչ որ
ունիմ՝ ան քեզի կու տամ. Նա-
զովրեցի Յիսուս Քրիստոսին ա-
7 նունովը ելիր ու քալէ։ Եւ անոր
աջ ձեռքէն բռնեց՝ վերցուց ըս-
կիզբ, ու իսկոյն անոր ոտքին
և մատիկները զօրացան։
8 Եւ վեր ցատկելով կայնեցաւ,
ու կը քալէր. և անոնց հետ տա-
ճարը մտաւ, քալելով՝ ու ցատ-
կելով՝ և Աստուած օրհնելով։
9 Ու բոլոր ժողովուրդը տեսաւ ա-
նիկայ, որ կը քալէր ու կ'օրհնէր
10 Աստուած։ Եւ կը ճանչնային
թէ անիկայ էր, որ ողորմու թեան
համար տաճարին գեղեցիկ դրանը քով կը նստէր. և
զարմանքով ու ապշու թեամբ լե-
ցուեցան անոր եղած բանին հա-
մար։

Եւ քանի որ անիկայ Պետրոսին 11
ու Յովհաննէսին յարեր էր, բո-
լոր ժողովուրդը զարմացած մեկ-
տեղ վազելով անոնց քովը ան
սրահը՝ որ Սողոմոնինը կ'ըսուէր։
Ա ռեալով Պետրոս, պատաս- 12
խան տուաւ ժողովուրդին. Ա՛վ
Իսրայէլացի մարդիկ՝ ինչու զար-
մացեր էք սորա վրայ, կամ ինչու
աչք բնիդ անկած մեզի կը նայիք,
որպէս թէ մենք մեր զօրու թեամ-
բը կամ բարեպաշտու թեամբը
սորան քալել առած ըլլանք։
Աբրահամին ու Իսահակին և Յա- 13
կոբին Աստուածը՝ մեր հայրերուն
Աստուածը փառաւորեց իր Որ-
դին Յիսուսը, որուն որ դուք մատ-
նեցիք, և ուրացաք Պիղատոսին
առջեւ՝ երբոր ինքը վճռեց որ
արձակէ։ Բայց դուք ան Սուրբը 14
և Արդարը ուրացաք, ու խնդրե-
ցիք որ մարդասպան մարդ մը ձե-
ղի շնորհուի. Եւ կեանց Առա- 15
ջնորդը սպաննեցիք, որ զանիկայ
Աստուած մեռելներէն յարուց,
որուն մենք վկայ ենք. Եւ անոր 16
անուանը հաւատքով, անոր ա-
նունը հաստատեց ասիկայ՝ որն
դուք կը տեսնէք ու գիտէք. և
ան հաւատքը որ անով է՝ ա-
ռողջու թիւնը առոր առաջ ձեր
ամենուն առջեւը։ Եւ հիմա եղ- 17
բայրնե՛ր՝ գիտեմ որ հպատակով
ըրիք, ինչպէս որ ձեր իշխաններն
ալ։ Բայց Աստուած՝ ինչ որ ա- 18
ռաջուց իր բոլոր մարգարէնե-
րուն բերնովը յայտներ էր Քրիս-
տոսի չարչարու թիւնը վրայով,
այսպէս կատարեց։ Ուստի ապաշ- 19
խատեցէ՛ք և դարձի եկէք, որ
մեղքերնիդ ջնջուի. Որպէս զի 20
սիրտերնուց Տէրոջմէ հանգստու թեան
ժամանակներ գան
և առաքէ ձեզի համար նախմանուած Յի-
սուս Քրիստոսը խրկէ։ Որ ա- 21
նիկայ պէտք է որ երկինքը ընդու-

նի մինչև ան առեներդը՝ որ ամէն բաներդը կատարբուին , որոնց համար Աստուած ակիզբէն՝ի վեր իր առաքը մարգարէներուն բերբ-
22 նալը խօսած է : Մովսէս ըսաւ հայրերուն ըսաւ Թէ՝ Զերդ Տէր Աստուածդը ձեր եղբայրներէն ինձի պէս մարգարէ մը պիտի հանէ ձեզի , անոր մտիկ ընէք՝ ամէն ինչ
23 որ ձեզի խօսի : Եւ պիտի ըլլայ Թէ ամէն ով որ ան մարգարէին մտիկ չընէ , ժողովուրդին միջէն
24 պիտի կտրուի : Եւ բոլոր մարգարէներդը՝ որ Սամուելէն՝ի վեր խօսեցան , ասն օրերուս համար
25 ալ խնացուցին : Դուք էք ան մարգարէներուն որդիքը՝ և ան ուխտին , որ Աստուած մեր հայրերուն հետ ըրաւ , ուր ըսաւ Աբրահամին . Եւ քու սերունդովդ պիտի օրհնուին երկրի բոլոր ազ-
26 գերը : Աստուած իր Որդին յառաջացնելով առաջ ձեզի խրկեց զանիկայ որ ձեզ օրհնէ , ամէն մէկերնիդ ձեր չարութիւններէն դարձընելով :

ԳԼ. Դ

1 Եւ երբոր անոնք ժողովուրդին կը խօսէին , քահանաները ու տաճարին իշխանը՝ և սադուկեցիները անոնց վրայ հասան ,
2 Ժաւարելով՝ որ անոնք ժողովուրդին կը սորվեցընէին , և Յիսուսի միջոցովը մեռելներէն յարութիւն առնելը կը քարոզէին .
3 Ու ձեռք զարկին անոնց , և բանտը դրին մինչև հետևեալ օրը . ինչու որ ալ իրիկուն էր :
4 Բայց ան խօսքը լսողներէն շատերը հաւատացին , ու մարդոց թիւը հինգ հազարի չափ եղաւ :
5 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը մեկտեղ Ժողովուրդեան անոնց իշխանները և ծերերը ու դպիրը
6 Երուսաղէմի մէջ , Հանէ Քննա քահանայապետը՝ ու Կայիափան և Յովհաննէսը՝ ու Աղեքսանդրոսը , և ան ամէնը որ
7 քահանայապետի ցեղէ էին , Եւ զանոնք մէջտեղը կոչնեցուցած՝ կը հարցընէին , Ո՞նչ զօրութեամբ կամ ի՞նչ անունով դուք սա բանը :
8 Ան ատենը Պետրոս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ ըսաւ անոնց , Ո՛վ Ժողովուրդին իշխանները և Իսրայէլի ծերերը ,
9 Թէ որ մենք այսօր ակաը մարդոս մը եղած բարիքին համար կը քննուինք , Թէ ինչ միջոցով անիկայ բժշկուեցաւ ,
10 Ձեզի ամէնքնուդ , ու բոլոր Իսրայէլի ժողովուրդին , որ Նազովրեցի Յիսուս Քրիստոսի անունովը՝ որն որ դուք խաչեցիք , և որն որ Աստուած մեռելներէն յարուց , ահա՝ անով սակայ ձեր առջևը բժշկուած կեցեր է :
11 Անիկայ է ան քարը ձեզմէ շինողներէդ անարգուած , որ անկիւնի գլուխ եղաւ . Եւ ուրիշ մէկով
12 մը փրկութիւն չկայ . ինչու որ անկէ՝ի զատ ուրիշ անուն մը չկայ երկինքին տակը մարդոց մէջ տրուած , որ անով կարող ըլլանք փրկուելու :
13 Իսկ անոնք Պետրոսին ու Յովհաննէսին համարձակութիւնը նայելով , և հասկնալով որ ագէտ ու տառնց ուսման մարդիկ են , կը զարմանային . և իմացան որ անոնք Յիսուսին հետ էին .
14 Ու ան բժշկուած մարդը անոնցով՝ որ անոնց հետ կայներ էր , չէին կրնար բան մը խօսիլ :
15 Եւ հրամայելով անոնց՝ որ ատեաննէն դուրս ելլեն , իրարու հետ խորհուրդ ըրին ,
16 Եւ ըսին . Ի՞նչ բնենք սա մարդոյը , ինչու որ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն յայտնի է Թէ տառնց ձեռքով երևելի հրաշք մը եղաւ , ու մենք չենք կրնար ուրանալ :
17 Բայց Թէ ժողովուրդին մէջը ալ աւելի չտարածուելու համար՝ սպառնալիք ընենք անոնց , որ ան անունով մէկուն ալ չըլսեն որ մարդու բան խօսին :
18 Եւ զանոնք կանչելով պատուիրեցին անոնց՝ որ ամենևին չխօսին և չսորվեցընեն Յիսուսի անունովը :
19 Բայց Պետրոս ու Յովհաննէս պատասխան

տուին անոնց՝ ու ըսին. Թէ որ
Աստուծոյ աւետիքը ուղիղ է որ
Աստուծմէ աւելի ձեզի մտիկ ը-
20 նենք, դուք դատեցէք։ Վասն
զի մենք ան որ տեսանք ու լսե-
21 ցինք, չենք կրնար չխօսիլ։ Իսկ
անոնք նորէն սպառնալիք ընելէն
ետև՝ արձակելցին զանոնք, բան
մը չգտնելով թէ ինչպէս պատ-
ժեն զանոնք ժողովուրդին հա-
մար, ինչու որ ամէնքն ալ զՅո-
տուած կը փառաւորէին եղած
22 բանին համար։ Վասն զի ան
մարդը քառասուն տարեկանէն ա-
ւելի էր, որուն վրայ սա բժշկա-
կանութեան հրաշքը եղաւ։
23 Եւ անիկա արձակուելով՝ իրենց-
ներուն քովը եկան, ու պատմե-
ցին ինչ որ քահանայապետները
24 և ծերերը իրենց ըսին։ Անոնք
ալ երբոր լսեցին, միաբանու-
թեամբ ձայնը բարձրացուցին Աստուծոյ
վերցուցին՝ ըսելով. Ո՛վ Տէր,
դուն ես ան Աստուածը որ երկ-
ինքը ու երկիրը և ծովը ու
բոլոր անոնց մէջ եղածները ստեղ-
25 ծեցիր, Որ քու ծառայիդ Դա-
ւիթին բերնովը խօսեցար՝ ին-
չու հեթանոսները խռովութիւն
ըսին, ու ժողովուրդները պա-
26 տակ բաներ մտածեցին. Երկրի
թագաւորները պատրաստ կայնե-
ցան, և իշխանները միասուղ
ժողովեցան Տէրոջը դէմ՝ և ա-
27 նոր Օծեալին դէմ։ Արդարև
ան քաղաքին մէջ ժողովեցան
քու սուրբ Որդւոյդ Յիսուսին
վրայ՝ որն որ դուն օծեցիր, Հե-
րովդէսը և Պոնտացի Պիղատոսը
ազգերուն հետ ու Իսրայէլի ժո-
28 ղովուրդներուն հետ, Ընելէ՝ ինչ
որ քու ձեռքդ և խորհուրդդ
առաջուընէ որոշեց որ ըլլայ։
29 Եւ հիմա ով Տէր՝ նայէ անոնց
սպառնալիքներուն, ու շնորհէ
քու ծառայներուդ որ բոլոր հա-
մարձակութեամբ քու խօսքդ
30 խօսինք, Քու ձեռքդ երկնցնե-
լով բժշկելու, և քու սուրբ
Որդւոյդ Յիսուսին անունովը
նշաններ ու հրաշքներ ըլլալու։
31 Ու երբոր անոնք աղօթք ըրին, Հաբ
ժեցաւ ան տեղը ուր որ ժո-
ղովուած էին, և ամէնքը Հոգւով
Սրբով լեցուեցան, ու Աստուծոյ
խօսքը համարձակ կը խօսէին։
32 Եւ հաւատացեալներուն բազ-
մութիւնը մէկ սիրտ ու մէկ հոգի
ունէին. և անոնցմէ մէկը չէր
բնաւ իր տառցուածներէն մէկուն
համար՝ թէ իրն է, հապա իրենց
ամէն բաները հասարակաց կը ու-
նէին։ Եւ մեծ զօրութեամբ
առաքեալները վկայութիւն կու
տային Տէր Յիսուսին յարութեա-
նը, և անոնց ամէնուն վրայ մեծ
շնորհք կար։ Ու անոնց մէջ կարօ-
տութիւն քաշող մը չկար. վասն
զի անոնք որ ագարակներու կամ
տուներու տէր էին, կը ծախէին,
և ծախուածներուն գիները կը
բերէին, Ու առաքելոց ոտքը կը
դնէին. և ամէն մէկուն իր կարօ-
տութիւնը նայելով կը բաժ-
նուէր։ Եւ Յովսէս՝ որ առա-
քեալներէն Բարնաբաս մակա-
նունեցաւ, (որ կը թարգմա-
նուի՝ Մխիթարութեան որդի,)
Ղեւտացի, ծննդեամբ Կիպրացի,
Ագարակ մը ունենալով՝ ծախեց,
ու սակը բերաւ առաքելոց ոտ-
քը դրաւ։

ԳԼ. Ե

Բայց մէկ մարդ մը Անանիա 1
անուանով իր կնկանը Սափիրային
հետ մէկտեղ ստացուածք մը ծա-
խեց. Եւ անոր գիտնալն խորհեց, 2
որ կնիկն ալ գիտէր, ու մէկ բա-
ժինը բերաւ առաքելոց ոտքը
դրաւ։ Եւ Պետրոս ըսաւ. Ան- 3
նիա՝ ինչու Սատանան քու սիրտդ
լեցուց, որ դուն Հոգւոյն Սրբոյ
սուտ խօսիս, ու ագարակին դի-
նէն խորտուբ. Չէ՞ որ քու կը 4
ան՝ քանի որ կեցեր էր, ու ծա-
խուած ալ քու իշխանութեանդ
տակն էր. ատ ինչ է՝ որ քու
սրտիդ մէջ ատ բանը դրիր. չէ
թէ մարդոց սուտ խօսեցար, հա-
պա Աստուծոյ։ Եւ Անանիա ատ 5
խօսքերը լսելով՝ ինկաւ, ու հո-

գի տուաւ. և մեծ վախ ինկաւ ամենուն վրայ՝ որ առ լսէին։
6 Ու երիտասարդները եկան, ու պատեցին անիկայ, և դուրս
7 հանելով թաղեցին։ Ու երբոր իրեք ժամուան չափ վրան անցաւ, անոր կնիկը չգիտնալով ինչ որ
8 եղեր էր, ներս մտաւ. Եւ Պետրոս ըսաւ անոր. Ըսէ ինծի, ազատականը այնչափ գնով ծախեցիք, ան ալ ըսաւ. Այո, այնչափ։
9 Ու Պետրոս ըսաւ անոր. Ասիկա ինչ է՝ որ դուք միաբանեցաք Տէրոջը Հոգին փորձելու. ահա քու երիկդ թաղողներուն ոտքերը դրան քովն են, քեզ ալ
10 դուրս պիտի հանեն։ Եւ իսկոյն անոր ոտքերուն քովը ինկաւ, ու հոգի տուաւ. և երիտասարդները ներս մտնելով անիկայ մեռած գտան, ու հանելով իր էրկանը քովը թաղեցին։ Եւ մեծ
11 վախ մը ինկաւ բոլոր եկեղեցիին վրայ՝ ու ամենուն վրայ՝ որ առ բաները լսեցին։
12 Եւ առաքեալներուն ձեռքովը շատ նշաններ ու հրաշքներ կ՚ըլլային ժողովուրդին մէջ. և ամէնը միաբանութեամբ Սողոմոնի
13 սրահին մէջն էին։ Եւ ուրիշներէն մեկը չէր համարձակիր առնուց յարիլ. հապա ժողովուրդը
14 զանոնք մեծարէր անոնք։ Եւ Տէրոջը հաւատացողները ալ աւելի կը շատնային, բազմութիւն երիկ
15 մարդոց ու կնիկներու։ Ընտանիք որ հիւանդները հրապարակները կը հանէին, և պառկ պարկներով ու մահճակներով կը դնէին, որ Պետրոսին անցնելու առնէ գոնէ անոր շուքը անոց մեկուն
16 վրայ հասնի։ Ու շրջակայ քաղաքներուն բազմութիւնը երուսաղէմ կը ժողվուէր, հիւանդներ և պիղծ ոգիներէ նեղուած եղողներ բերելով, որոնք ամէնն ալ կը բժշկուէին։
17 Ետք եղաւ քահանայապետը՝ և բոլոր իր հետը եղողները, ո՛րոնք աղանդին
18 էին՝ նախանձով լեցուած. Ու առաքեալները ձեռք զարկին, և հասարակաց բանտը դրին զանոնք։ Բայց Տէրոջը հրեշտակը
19 գիշերով բանտին դռները բացաւ, ու դուրս հանելով ըսաւ
20 անոնք՝ ըսաւ. Գացէք՝ և տաճարին մէջը կայնելով՝ ժողովուրդին խօսեցէք առ կենաց բոլոր խօսքերը։
21 Ու երբոր առ լսեցին, առտուն կանուխ տաճարը մտան ու կը սորվեցընէին. իսկ քահանայապետը եկաւ ու իր հետը եղողները՝ ու ժխտեղ կանչեցին ժողովրդը, ու Իսրայէլի որդւոցը բոլոր ծերակոյտը. և դրկեցին բանտը՝ որ զանոնք բերեն։
22 Ու երբոր սպասաւորները գացին, զանոնք բանտին մէջ չգտնելով՝ ետ դարձան պատմեցին,
23 Եւ ըսին թէ՝ Բանտը ամէն զգուշութիւնով գոցուած գտանք, ու պահապանները դռներուն առջևը կայնած, բայց բանալով՝ ներսը մարդ չգտանք։
24 Ու երբոր Տէր քահանան, և տաճարին իշխանները ու քահանայապետները լսեցին առ խօսքերը, կը զարմանային անոնց համար թէ ինչ պիտի ըլլայ ան։
25 Եւ մեկը եկաւ պատմեց անոնց, թէ Ահա ան մարդիկը որ բանտը դրիք, տաճարը կայներ են և ժողովուրդին կը սորվեցընեն։
26 Ան ատեն իշխանը սպասաւորներովը գնաց զանոնք բերաւ՝ առանց բռնութեան, քանզի ժողովուրդէն կը վախնային որ չքարկոծուին։
27 Ու բերին զանոնք տանը կայնեցուցին. և քահանայապետը անոնց հարցուց,
28 Ըսելով. Չէ որ առատիկ պատուիրեցինք ձեզի, որ առ անունով չսորվեցընէք. և ահա Երուսաղէմը ձեր ուսմունքովը լեցուցիք, և ան մարդուն արիւնը կ՚ուզէք մեր վրայ բերել։
29 Պատասխան առաւ Պետրոս և առաքեալները՝ ու ըսին. Աստուծոյ հնազանդիլ պետք է՝ քան թէ մարդոց։
30 Մեր հայրերուն Աստուա

ծը Յիսուսը յաջուց, որն որ
դաք փայտէն կախելով սպան-
31 նէիք։ Անիկայ Աստուած իր
ազ ձեռքովը Աջակողմն ու փըր-
կիչ ըլլալու բարձրացուց, խրա-
խելին տալու Իսրայէլին ապաշխարութիւն եւ մե-
32 ղայ թողութիւն տալու։ Եւ մենք
ատ բաներուն համար անոր վկա-
ներ ենք, ու Սուրբ Հոգին ալ
որն որ Աստուած իրեն հնազանդ
33 եղողներուն տուաւ։ Եւ անոնք
ատ լսելով՝ խիստ կատղեցան, ու
կը խորհէին որ զանոնք մեռցը-
նեն։
34 Եւ առաքեալին մէջ փարիսեցի
մը ոտքի վրայ ելաւ՝ որուն ա-
նունը Գամաղիէլ էր, օրինաց
վարդապետ մը՝ բոլոր ժողովուր-
դին առջեւը պատուաւոր մէկը,
35 ու հրամայեց բաւ որ առաքեալ-
ները քիչ մը դուրս հանեն։ Եւ
ըսաւ անոնց. Ով Իսրայէլացի
մարդիկ, դուք ձեզի զգուշացէք
ատ մարդոց համար թէ ինչ
36 պիտի ընէք։ Քանզի ատ օրերս
առաջ Թեւդասը ելաւ, իրեն հա-
մար ըսելով՝ թէ էրեւելի մէկ
մըն է, ու թուով շուրջ հարիւրի
չափ մարդիկ իրեն յարեցան, որ
ինքը սպանուեցաւ, և ան ա-
մէնը որ իրեն հնազանդեր էին՝
37 ցրուեցան, ու աչինչ եղան։ Ա-
նոր ետեւէն Յուդա Գալիլեացին
ելաւ աշխարհագիր եղած օրերը,
և շատ ժողովուրդ իր կողմը
ձգեց. ինքն ալ կորսուեցաւ, և ան
ամէնը որ իրեն հնազանդեր էին՝
38 ցիրուցան եղան։ Եւ հիմա ձեզի
կ'ըսեմ. Ատ մարդոցմէ մէկդի կե-
ցէք, ու թող առէք զանոնք, ին-
շուար եթէ ատ խորհուրդը կամ
գործը մարդոցմէ է, պիտի քա-
39 կուի. Հապա թէ որ Աստուծմէ է, չէք կրնար ատիկայ քա-
կել, չըլլայ թէ Աստուծոյ դէմ
40 մարտնչող գտնուիք։ Եւ անոնք
հետեւեցան անոր. ու առաքեալները կանչելով՝ ծեծե-
ցին, և պատուիրելով որ չխօսին
ալ Յիսուսի անունովը՝ արձակեցին զանոնք։
41 Անոնք ալ ժողովրդեան առջեւէն գացին, ու-
րախանալով որ Տէրոջը անունը
համար արժանի եղան անարգուե-
լու։ Եւ ամէն օր տաճարը ու 42
տուներուն մէջ չէին դադրեր
ուսուցանելէն՝ ու Յիսուս Քրիս-
տոսը քարոզելէն։

ԳԼ. Զ

Եւ ան օրերը աշակերտները 1
որ շատցան, Հելլենացւոց կող-
մէն տրտունջ մը եղաւ Եբրա-
յեցւոց դէմ, թէ որ իրենց որ
բնաւորները ամէն օրուան ողոր-
մութեան մատակարարուելուն մէջ
անտես կ'ըլլային։ Եւ տասնեւերկու 2
առաքեալները ժողովուրդը
բազմութիւնը՝ ու ըսին. Մեզի
չվայելեր Աստուծոյ խօսքը ձգել,
ու սեղաններուն ծառայութիւն
ընել։ Ուստի եղբայրնե՛ր, ձեզմէ 3
հօծը հոգի ընտրեցէ՛ք՝ Հոգւով Սրբով և իմաստութիւնով լեցուն, որ զա-
նոնք ատ գործին վրայ դնենք.
Եւ մենք ազօթքի ու Աստուծոյ 4
խօսքին պաշտօնին պարապինք։
Եւ ատ խօսքը բոլոր բազմութեան 5
առջեւը հաճոյ եկաւ. ու ընտ-
րեցին Ստեփաննոսը՝ հաւատքով
և Հոգւով Սրբով լեցուն մարդ
մը, ու Փիլիպպոսը, և Պրոքո-
րոսը, ու Նիկանովրասը, և Տի-
մոնը, ու Պարմենասը, և Նի-
կոդիմոս նորահաւատ Անտիոքա-
ցին. Անոնք առաքեալներուն ա- 6
ջեւը կացուցին, անոնք ալ ա-
զօթք ընելով՝ ձեռքերնին անոնց
վրայ դրին։ Եւ Աստուծոյ խօս- 7
քը կ'աճէր, ու աշակերտներուն
թիւը խիստ կը շատնար Երու-
սաղէմի մէջ, և քահանաներուն
մեծ բազմութիւն հաւատքին կը
հնազանդէին։
Եւ Ստեփաննոս՝ որ շնորհքով 8
ու զօրութիւնով լցուած մարդ
մըն էր, մեծ հրաշքներ և նշան-
ներ կ'ընէր ժողովուրդին մէջ։
Բայց անոնք ատ ժողովարանէն՝ 9
որ Ազատացւոց, և Կիւրենացւոց՝ ու Աղէքսանդրացւոց ժողո-

վարան կ'ըսուէր, և ոմանք որ կիլիկիացին ու Ասիացին էին, կեցան ու Առեփանոսին հետ վիճաբան-
10 նուելիւն կ'ընէին. Եւ չէին կրնար դէմ դնել անոր իմաստութեանը
11 ու հոգիին, որով կը խօսէր։ Ան ատենը հրապուրեցին քանի մը մարդիկ, որ ըսեն թէ՝ Մենք լսեցինք որ ամբիծ հայհոյական խօսքեր կը խօսի Մովսէսին ու
12 Աստուծոյ դէմ։ Եւ գրգռեցին ժողովուրդը՝ ու ծերերը՝ և գրագիրները, ու վրան հասնելով զինքը բռնեցին ու առաջը տա-
13 րին։ Եւ սուտ վկաներ կայնեցուցին, որոնք կ'ըսէին. Ա՛ մարդը չդադարիր հայհոյական բաներ խօսելէն սուրբ տեղին և
14 օրէնքին դէմ. Քանզի լսեցինք ատկէ որ կ'ըսէր, թէ Ա՛ Նազովրեցի Յիսուսը պիտի քակէ տա տեղը, ու պիտի փոխէ Մովսէսին մեզի աւանդած սովորու-
15 թիւնները։ Եւ ատեանը նստողները ամէնքը երբոր անոր նայեցան, անոր երեսը հրեշտակի երեսի պէս տեսան։

ԳԼ. Է

1 Ան ատենը քահանայապետը ըսաւ. Իրաւունք ատ բաները
2 ատո՞նկ են։ Եւ անոնիկայ ըսաւ. Մարդիկ եղբայրնե՛ր ու հայրե՛ր՝ մտիկ ըրէք. Փառաց Աստուածը մեր հօրը Աբրահամին երեւցաւ, քանի որ Միջագետք մէջ էր, դեռ Խառանի մէջ չբնա-
3 կած, և ըսաւ անոր. Ելի՛ քու երկրէդ և քու ազգականներէդ, ու եկո՛ր ան երկիրը որ ես քեզի պիտի ցուցնեմ։
4 Ան ատենը Քաղդեացւոց երկրէն ելլելով՝ Խառանի մէջ բնակեցաւ, և անոր հօրը մեռնելէն ետև՝ անկէ փոխադրեց զանիկայ աս երկիրը,
5 ուրկից դուք հիմա կը բնակիք։ Եւ առոր մէջ անոր ժառանգութիւն չտուաւ, ոչ ալ ոտքի քայլ մը տեղ, բայց խոստացաւ որ ասիկայ իրեն ետք իրմէ ետև իր սերունդին, երբ-
6 որ գեռ ինքը զրկի չունէր։ Եւ Աստուած այսպէս խօսեցաւ՝ թէ Անոր սերունդը օտար երկրի մէջ պանդուխտ պիտի ըլլայ, ու պիտի ծառայեցնեն անիկայ՝ և չարչարեն չորս հարիւր տարի։
7 Եւ ան ազգը որուն պիտի ծառայեն, ես պիտի դատեմ, ըսաւ Աստուած, և անկէ ետև պիտի ելլեն ու աս տեղը ինծի պաշտեն։
8 Եւ անոր թլփատութեան ուխտը տուաւ, ու եաքը Աբրահամ Իսահակը ծնաւ, և թլփատեց զանիկայ ութերորդ օրը. Իսահակն ալ Յակոբը ծնաւ, Յակոբն ալ տասներկու նահապետները։
9 Եւ նահապետները Յովսէփին վրայ նախանձելով՝ Եգիպտոս պարո՛ւ-ելո՛ ծախեցին. բայց Աստուած անոր հետն էր,
10 ու փրկեց զանիկայ իր ամէն նեղութիւններէն, և անոր շնորհք ու իմաստութիւն տուաւ Եգիպտոսի փարաւոն Թագաւորին առջեւը. ան ալ զանիկայ իշխան դրաւ Եգիպտոսի ու իր բոլոր տանը վրայ։
11 Ու Եգիպտոսի և Քանանու բոլոր երկրին վրայ սով մը եկաւ, ու մեծ նեղութիւն, և մեր հայրերը ուտելիք չէին գտներ։
12 Եւ Յակոբ երբոր լսեց թէ Եգիպտոսի մէջ ցորեն կը գտնուի, առջի անգամին մեր հայրերը խրկեց։
13 Եւ երկրորդ անգամին Յովսէփ իր եղբայրներուն ճանչցուց ինքզինքը, ու Յովսէփին ազգը փարաւոնին յայտնի եղաւ։
14 Եւ Յովսէփ խրկեց՝ ու կանչեց իր հայրը Յակոբը՝ ու բոլոր ազգատոհմը, եօթանասունհինգ հոգի։
15 Եւ Յակոբ Եգիպտոս իջաւ, ու մեռաւ, ինքը ու մեր հայրերը։
16 Եւ Սիքեմ տարուելով՝ ան գերեզմանին մէջը դրուեցան, զոր Աբրահամ արծաթի գնով ծախու առեր էր Սիքեմի հօրէն Եմմորի որդիներէն։
17 Ու երբոր մօտեցաւ խոստմնալիքին ատենը, որ Աստուած երդումով խոստացեր էր Աբրահամին, ժողովուրդը աճե-

յաւ ու շատցաւ Եգիպտոսի
18 մէջ, Մինչեւ որ ուրիշ թագա-
ւոր մը եկաւ՝ որ Յովսէփը չէր
19 ճանչնար։ Անիկա հնարք բանե-
ցուց մեր ազգին դէմ՝ ու շար-
չարեց մեր հայրերը, մինչեւ ան-
գամ անոնց ազաքը դուրս ձգել
20 պտղէ որ չապրին։ Ան ժամա-
նակը Մովսէս ալ ծնաւ, և Ա-
ստուծոյ առջեւը գեղեցիկ էր, որ
21 իր հօրը տունը մեծցաւ երեք ա-
միս։ Ու երբոր անիկա դուրս
ձգուեցաւ, փարաւոնին աղջիկը
զանիկայ վերցուց, և իբրեն երբեք
22 որդի մեծցուց։ Ու Մովսէս՝ Ե-
գիպտացւոց բոլոր իմաստութիւ-
նովը վարժուեցաւ, և զօրաւոր
էր իր խօսքերովը ու գործերովը։
23 Ու երբոր քառասուն տարեկան ե-
ղաւ, իր սիրտը բնկաւ իր եղբայր-
ներուն՝ Իսրայէլի որդւոցը այցե-
24 լութիւն բնել։ Ու Իսրայէլացիներ
էն մէկը հարստահարուած տես-
նելով՝ պաշտպանեց, և զրկուած
ծին վրէժը առաւ՝ անոր Եգիպտա-
25 ցին սպաննելով։ Կը կարծէր թէ
իր եղբայրները պիտի իմանային՝
որ Աստուած իր ձեռքովը անոնց
ազատութիւն պիտի տար. բայց
26 անոնք չհմացան։ Ու հետեւեալ
օրը անոնց դիմացը երեւաւ՝ երբոր
կը կռուէին, և խաղաղութիւն
բնելու տախտց զանոնք՝ ըսելով,
Արդիւկ՝ դուք եղբայրներ էք,
27 ինչու միկդմիկ կը զրկէք։ Բայց
ան որ ընկերը կը զրկէր, մերժեց
զանիկայ՝ ու ըսաւ, Ո՞վ քեզ մեր
վրայ իշխան ու դատաւոր դրաւ.
28 չե՞ս ալ սպաննել կ՚ուզես, ինծի
որ երէկ Եգիպտացին սպաննե-
29 ցիր։ Եւ Մովսէս սա խօսքին վը-
րայ փախաւ, ու Մադիամաւ երկ-
րին մէջ պանդուխտ եղաւ, ուր
30 որ երկու որդի ծնաւ։ Եւ քառա-
սուն տարի անցնելէն ետեւ՝ Սի-
նայ լեռանը անապատին մէջ
Տէրոջը հրեշտակը երեւցաւ անոր՝
31 մորենիի կրակի բոցով։ Մովսէս
ալ երբոր տեսաւ՝ զարմացաւ
ան տեսիլքին վրայ. ու երբոր
մօտեցաւ զննելու, Տէրոջը ձայնը
եկաւ անոր՝ որ ՚ըսէր. Ես եմ 32
քու հայրերուդ Աստուածը, Ա-
բրահամին Աստուածը, ու Իսա-
հակին Աստուածը, և Յակոբին
Աստուածը. Մովսէս ալ վախնա-
դողդողալ՝ չէր համարձակիր զննե-
լու։ Եւ Տէրը ըսաւ անոր. Ո՛ա- 33
քերուդ կօշիկները հանէ, ին-
չու որ սուրբ տեղը՝ որ դուն կայ-
ներ ես, սուրբ երկիր է։ Յիւա- 34
ւի Եգիպտոսի մէջ եղող ժողո-
վուրդիս չարչարանքը տեսայ, ու
լսեցի անոնց հառաչանքը, և
ինչուայ զանոնք ազատելու. և հի-
մա եկուր քեզ Եգիպտոս խրկեմ։
Ան Մովսէսը որ ուրացան՝ ու 35
կ՚ըսէին. Ո՞վ քեզ իշխան ու
դատաւոր դրաւ, Աստուած ա-
նիկայ իշխան և փրկիչ խրկեց
ան հրեշտակին ձեռքովը՝ որ մո-
ւռենիին մէջ անոր երեւցաւ։ Ան- 36
կայ հանեց զանոնք՝ հրաշքներ
ու նշաններ ընելով Եգիպտոսի
երկրին ու Կարմիր ծովուն մէջ,
և անապատին մէջ քառասուն
տարի։ Ան Մովսէսն է՝ որ ըսաւ 37
Իսրայէլի որդւոցը. Ձեր Տէր
Աստուածը ձեր եղբայրներէն ին-
ձի պէս մարգարէ մը պիտի հա-
նէ ձեզի, անոր մտիկ ըրէք։ Ա- 38
նիկայ ան է որ անապատը ժո-
ղովքին մէջն էր, Սինայ լեռան
վրայ իրեն խօսող հրեշտակին
հետ ու մեր հայրերուն հետ.
որ կենդանի պատգամներ առաւ
մեզի տալու. Որուն մեր հայրե- 39
րը չուզեցին հնազանդ ըլլալ. հա-
պա մերժեցին, և իրենց սրտե-
րովը Եգիպտոս դարձան։ Եւ ը- 40
սին Ահարոնին. Մեզի աստուած-
ներ շինէ՝ որ մեր առջեւէն եր-
թան. քանզի ան Մովսէսը՝ որ
մեզ Եգիպտոսի երկրէն հանեց,
չենք գիտեր թէ ինչ եղաւ ա-
նոր։ Եւ ան օրերը ոսկի մը շի- 41
նեցին, ու կուռքին զոհ մատու-
ցին, և իրենց ձեռացը գործ-
քերովը կը զուարճանային։ Ա- 42
ստուած ալ երես դարձուց, ու
թողուց զանոնք որ երկինքի զօր-
քը պաշտեն, ինչպէս որ գրուած

է մարդաբէից գրքին մէջ, Մի-
թէ անասպատին մէջ քառասուն
տարի զոհեր ու պատարագներ
մատուցիք Իսրայէլի
43 տունը. Եւ Մողոքին վրանը ա-
ռիք, ու ձեր Հռեմփա աստու-
ծոյն աստղը, այն պատկերները
որ շինեցիք՝ անոնց երկրպագու-
թիւն ընելու. Ես ալ ձեզ Բա-
բիլոնէն անդին պիտի փոխագ-
44 լեմ: Վկայութեան խորանը ա-
նապատին մէջ մեր Հայրերուն
հետ էր, ինչպես որ Մովսէսին
հետ խօսողը հրաման ըրաւ՝ որ
անոր օրինակին պէս շինէ զա-
45 նիկայ. Որ մեր Հայրերն ալ յա-
ջորդաբար առնելով՝ Յեսուին
հետ բերին զանիկայ այն ազգե-
րուն կալուածքը, որոնք Ա-
աուած վռնտեց մեր Հայրերուն
առջևէն մինչև Դաւիթին օրե-
46 րը. Որ Աստուծոյ առջևը շնորհք
գտաւ, և ուզեց որ Յակոբին
Աստուծոյն բնակարան մը գտնէ:
47 Ու Սողոմոն անոր տունը մը շի-
48 նեց: Սակայն Բարձրեալը ձեռ-
քով շինուած տաճարներու մէջ
չբնակիր, ինչպես որ մարգա-
49 րէն կ'ըսէ. Երկինքը իմ աթոռս
է, ու երկիրը իմ ոտքերուս պա-
տուանդանն է. ինծո՞ր տուն պի-
տի շինէք ինձի, կ'ըսէ Տէրը.
կամ ի՞նչ պիտի ըլլայ իմ հան-
50 գըստութեանս տեղը. Չէ՞ որ
ասոնք ամէնը իմ ձեռքս չիներ է:
51 Ո՛վ խստասրտանոցներ՝ ու սրտե-
տով և ականջով չմլիտաուածնե-
ր, դուք ամէն տուներն Հոգւոյն
Սրբոյ հակառակ կը կենաք, ինչ-
պես ձեր Հայրերը՝ անոնք ալ
52 գուք: Մարգարէներէն ո՞րը չհա-
լածեցին ձեր Հայրերը. ու սպան-
նեցին զանոնք՝ որ առաջուց պատ-
մեցին այն Արդարին գալուն հա-
մար, որ գուք հիմա անոր մատ-
նիչներն և սպանողներն եղաք.
53 Դուք որ օրէնքը առիք հրեշտակ-
ներուն միջոցաւորութեամբը՝
ու չպահեցիք:
54 Եւ անոնք այս բաները լսե-
լով՝ սրտերնուն մէջ կը կատղե-
ին ու ակռաներնին անոր վրայ
կը կճռցընէին: Բայց անիկայ 55
Հոգւով Սրբով լեցուած՝ երկին-
քը նայեցաւ և տեսաւ Աստու-
ծոյ փառքը, ու Յիսուսն ալ
որ Աստուծոյ աջ կողմը կայնած
էր, և ըսաւ. Ահա կը տեսնեմ
երկինքը բացուած, ու Որդին
մարդոյ՝ Աստուծոյ աջ կողմը կայ-
նած: Յոկ անոնք մեծաձայն ա- 56
ղաղակելով՝ ականջնին գո-
ցին, և ամէնը միկէն վազեցին
անոր վրայ. Ու քաղաքէն դուրս 57
հանելով կը քարկոծէին զանիկայ.
և վկաները իրենց հանդերձները
պահ կը դնէին երիտասարդի մը
ոտքերուն քովը, որ Սօղոս կ'ը-
սուէր: Եւ կը քարկոծէին Ստե- 58
փաննոսը, որ աղօթք կ'ընէր ու
կ'ըսէր. Տէր Յիսուս՝ ընդունէ
իմ հոգիս: Ու ծնկան վրայ գա- 59
լով՝ բարձրաձայն աղաղակեց,
Տէր՝ այս մեղքը մի սեպեր ա-
նոնց. և այս ըսելով՝ հնջեց. Սօ-
ղոս ալ կամակից էր անոր սպան-
նուելուն:

ԳԼ. Ը

Ն այն օրը մեծ հալածուած 1
եղաւ Երուսաղէմի մէջ եղող ե-
կեղեցիին վրայ, և առաքեալնե-
րէն՝ ի զատ՝ ամէնն ալ ցիրուց-
ան եղան Հրէաստանի ու Սա-
մարիայի երկիրներուն մէջ: Եւ 2
աստուածավախ մարդիկ Ստե-
փաննոսը վերցուցին, ու անոր
վրայ մեծ ողբ լրին: Բայց Սօ- 3
ղոս եկեղեցիին շատ վնաս կը-
տար, տուներըը կը մտնէր, երիկ
ու կնիկ մարդիկները կը քաշէր՝
բանտը գնել կուտար:
Եւ ան ցիրուցան եղածները 4
կը պտըտէին՝ ու խօսքը կը քարո-
զէին: Փիլիպպոս ալ Սամարիայի 5
մէկ քաղաքը իջնելով՝ Քրիստո-
սը կը քարոզէր անոնց: Եւ ժո- 6
ղովուրդները միաբան հետևող-
ներուն ուշադրութիւն կը տային՝
լսելով ու տեսնելով այն նշան-
ները որ կ'ընէր: Վասն զի շատ 7

դիւահարներէն պիղծ ոգիները մեծաձայն աղաղակելով՝ կ'ելլէին։ Եւ շատ անդամալոյծներ 8
ու կաղեր կը բժշկուէին. ՈՒ 9
մեծ ուրախութիւն եղաւ այն քաղաքին մէջը։ Բայց Սիմոն ա-
նունով մարդ մը կար՝ որ առա-
ջուց այն քաղաքին մէջ մոգու-
թիւն կ'ընէր, ու Samարացւոց ազգը կը զարմացընէր, իրեն հա-
մար ըսելով՝ թէ մեծ մէկ մըն է, 10
ՈՐ անոր ուշադրութիւն կու-
տային ամէնն ալ պզտիկէն մին-
չեւ մեծը, և կ'ըսէին. Ասիկայ Աստուծոյ մեծ զօրութիւնն է։ 11
Շատ ժամանակէ՝ ի վեր կախարդութիւններով ա-
նոնք զարմացընելուն համար՝ ի-
րեն ուշադրութիւն կու տային։ 12
Բայց երբոր Փիլիպպոսին հաւա-
տացին՝ որ Աստուծոյ Թագաւո-
րութեանը ու Յիսուս Քրիստո-
սի անուանը վրայով կը քարոզէր, կը մկրտուէին թէ էրիկ մարդիկ 13
և թէ կիներ մարդիկ։ Եւ Սիմոն
ինքն ալ հաւատաց, ու մկրը-
տուելով միշտ Փիլիպպոսին հետ
էր. և տեսնելով այն նշանները,
ու մեծ զօրութիւնները որ կ'ը-
ղային, կը զարմանար։ Հակ 14
առաքեալները երբոր Երու-
սաղէմի մէջ եղող առաքեալնե-
րը լսեցին թէ Samարացիք Աստուծոյ խօսքը ընդուներ են, Պետրոսը ու Յովհաննէսը
անոնց իրկեցին. Որոնք իջնելով՝ 15
աղօթք ըրին անոնց համար որ
Սուրբ Հոգին առնեն. (Վասն- 16
զի գէռ անոնց մէկուն վրայ ի-
ջած չէր, հապա միայն Տէր Յի-
սուսի անունովը մկրտուած էին.)
Ան ատենը ձեռք էին դրին ա- 17
նոնց վրայ, ու Սուրբ Հոգին
կ'առնէին։ Երբոր տեսաւ Սիմոն՝ 18
թէ առաքեալներէն անունդ վրայ ձեռք դնելով՝ Սուրբ Հոգին կը տրուի, անոնց տակ մատուց
ու ըսաւ. Ինծի ալ ասիկայ իշխա- 19
նութիւնը տուէք՝ որպէս զի ո-
րուն վրայ ձեռք դնեմ, անիկայ
Սուրբ Հոգին առնէ. Բայց 20
Պետրոս ըսաւ անոր. Քու ար-
ծաթդ քեզի հետ թող կորսուի.
ինչու որ Աստուծոյ պարգեւը կար-
ծեցիր իւղ տակով կ'առնուի։
Դուն ատ բանին մէջ մաս ու 21
բաժին չունիս. ինչու որ քու սիր-
տդ Աստուծոյ առջեւը շիտակ չէ։
Ուստի ատ քու չարութենդ դէդ- 22
ջի եկուր, ու Աստուծոյ աղաչէ.
գուցէ նէ քու քեզի քու սրտիդ
մտրխորդը։ Ինչու որ ես 23
քեզ մաղձի դառնութեան մէջ,
և անիրաւութեան կապին մէջ
կը տեսնեմ։ Սիմոն պատասխան 24
առաւ ու ըսաւ. Դուք ինծի հա-
մար աղօթք ըրէք Տէրոջը, որ ատ
ձեր ըսածներէն բան մը իմ վրաս
չգայ։ Անոնք ալ վկայութիւն 25
տալով՝ Աստուծոյ խօսքը խօսե-
լէն ետև, դարձան Երուսաղէմ.
և Samարացւոց շատ գեղերուն
մէջ աւետարանը քարոզեցին։
Եւ Տէրոջը հրեշտակը Փիլիպ- 26
պոսին խօսեցաւ՝ ըսելով. Ելիր
ու գնա դէպի հարաւային կողմը՝
այն ճամբան, որ Երուսաղէմէն
Գազա կ'իջնէ, որ անա-
պատ տեղ մըն է։ Ան ալ ելաւ 27
գնաց. և ահա Եթովպացի նե-
քինի մարդ մը՝ Եթովպացւոց
կանդակա թագուհիին մէկ զօրա-
վորը, որ ինքը անոր բոլոր գան-
ձերուն վրայ էր, որ Երուսաղէմ
եկեր էր երկրպագութիւն ընե-
լու. Եւ դառնալ եւս կը գառնար, 28
ու իր կառքը նստած՝ Եսայի մար-
գարէին գիրքը կը կարդար։ Եւ 29
Հոգին բսաւ Փիլիպպոսին. Մո-
տեցիր, և ատ կառքին քովը
գնա։ Փիլիպպոս ալ վազելով 30
մօտ գնաց ու մտիկ կ'ընէր որ Եսայի
մարգարէին գիրքը կը կարդար,
և բսաւ. Կարդացածդ կը հասկը-
նա՞ս արդեօք։ Ան ալ բսաւ. Ին- 31
ծի կրնամ հասկնալ. թէ որ
մէկը ինծի չառաջնորդէ. ու
աղաչեց Փիլիպպոսին՝ որ ելլէ իր
քովը նստի։ Եւ գրքին տեղ կար- 32
գացած տեղը ատ էր. Ոչխարի
պէս մորթուելու տարաւեցաւ.
ու իր խուզողին առջեւը մեղմ
գառնուկի պէս՝ անմունչ իր

33 բերանը չբանար. Իր խոնարհու-
թեանը մէջ իր գատաստանը վեր-
ցուեցաւ. և անոր ազգատոհմը
ո՞վ պիտի պատմէ. ինչու որ ա-
նոր կեանքը երկրէն կը վերցուի։
34 Ներքինին պատասխան տուաւ
Փիլիպպոսին ու ըսաւ. Կ'աղա-
չեմ քեզի, մարգարէն որո՞ւ հա-
մար կ'ըսէ սա. իրե՞ն համար,
35 թէ մէկ ուրիշի մը համար։ Ան-
ակ Փիլիպպոս իր բերանը բացաւ, և
գրքին սա խօսքէն սկսելով՝ Յի-
36 սուսը քարոզեց անոր։ Ու երբոր
իրենց ճամբան կ'երթային, ջուրի
մը քով եկան. ու ըսաւ ներքի-
նին. Ահա ջուր, ա՞ր ի՞նչ բան
37 զիս կ'արգիլէ մկրտուելէն։ (Ե-
Փիլիպպոս ըսաւ անոր. Թէ որ
քու բոլոր սրտովդ կը հաւատաս,
կարելի է. անիկայ պատասխան
տուաւ՝ ու ըսաւ. Կը հաւատամ
Թէ Յիսուս Քրիստոսը Որդի Աս-
38 տուծոյ է։) Ու հրաման ըրաւ որ
կառքը կայնեցնեն. և երկուքը-
նին ալ ջուրը իջան՝ Փիլիպպոսը
ու ներքինին, և մկրտեց զանի-
39 կայ ։ Ու երբոր ջուրէն դուրս
եկան. Տէրոջը Հոգին յափշտակեց
Փիլիպպոսը, և ալ ներքինին
անիկայ չտեսաւ, ու իր ճամբան
40 կ'երթար ուրախութեամբ։ Բայց
Փիլիպպոս Ազոտոսի մէջ գտնուեցաւ. ու պտրտելով բոլոր
քաղաքներուն աւետարանը քա-
րոզեր, մինչև որ ինքը Կեսարիա
եկաւ։

ԳԼ. Թ

1 Բայց Սօղոս տակաւին Տէրոջը
աշակերտներուն դէմ սպառնա-
լիք ու մահ փչելով՝ քահանայա-
2 պետին քովը գնաց. Ես անկէ
Թուղթեր ուզեց Դամասկոս ժո-
ղովարանները, որ եթէ
ան ճամբուն հետևողներ գտնէ
ըլայ, երկուքմէկ կամ
երեքմէկ կապած Երուսա-
3 ղէմ բերէ։ Ու երբոր կ'երթար,
ու Դամասկոսին մօտեցաւ, յան-
կարծ իր բոլորտիքը երկինքէն լոյս
4 մը փայլատակեց. Ես ինքը գե-
տինը իյնալով՝ մէկ ձայն մը լսեց՝
որ իրեն կ'ըսէր. Սաւուղ՝ Սա-
ւուղ, ինչու զիս կը հալածես։
5 Ես անիկայ ըսաւ. Ո՞վ ես դուն
Տէր. և Տէրը ըսաւ. Ես եմ Յի-
սուսը՝ որ դուն կը հալածես.
դժուար բան է քեզի խթանի
դէմ կից զարնել։ Ան ալ դողալով
6 ու ապշութեամբ ըսաւ. Տէր՝
ի՞նչ կ'ուզես որ ընեմ։ Ես Տէրը
7 ըսաւ անոր. Ելիր, ու քաղաքը
մտիր, և քեզի պիտի պատճառի
ինչ որ պարտիս ընես. իսկ ան
մարդիկը որ իր հետը կ'երթային,
սաստիկ կեցան էին. ձայնը միայն
կը լսէին, բայց մէկը չէին տես-
8 ներ։ Ես Սօղոս գետնէն ելաւ,
ու բաց աչքերով մէկը չէր տես-
ներ. ուստի անոր ձեռքէն բռնե-
ցին ու Դամասկոս մտցուցին։
9 Ես երեք օր կուրցաւ ատանց տես-
նելու, և ոչ կերաւ, ոչ ալ խմեց։
10 Ու Անանիա անունով աշա-
կերտ մը կար Դամասկոսի մէջ.
և Տէրը տեսիլքի մէջ անոր ըսաւ.
Անանիա. ան ալ ըսաւ. Տէր՝ ա-
հա հոս եմ։ Ես Տէրը ըսաւ անոր.
11 Ելիր ու գնա ան փողոցը՝ որ Ու-
ղիղ կ'ըսուի, և հոն Յուդային
տանը մէջ փնտռէ Սօղոս անու-
նով Տարսոնացի մը. վասն զի ա-
հա անիկայ աղօթք կ'ընէ. Ու
12 տեսիլքի մէջ մարդ մը տեսաւ
Անանիա անունով՝ ներս մտած,
և ձեռքը իր վրայ դրած, որ
տեսնէ։ Անանիան ալ պատաս-
13 խան տուաւ. Տէր՝ շատերէն լսեցի
ան մարդուն համար՝ թէ որչափ
չարիքներ ըրաւ քու սուրբերուդ
Երուսաղէմի մէջ. Ես հոս ալ
14 քահանայապետներէն իշխանու-
թիւն ունի կապելու ան ամէնը,
որ քու անունդ կը կանչեն։ Ես
15 Տէրը ըսաւ անոր. Գնա՛ դուն.
ինչու որ անիկայ ինծի ընտիր ա-
ման մըն է, իմ անունս կրելու
հեթանոսներուն ու թագաւոր-
ներուն և Իսրայէլի որդւոցը առ-
ջև. Քանզի ես իրեն պիտի ցու-
16 յցնեմ թէ որչափ պէտք է իրեն
իմ անունիս համար նեղութիւն

17 քաշէլ։ Եւ Անանիա գնաց՝ ու
ան տունը մտաւ, և ձեռքը անոր
վրայ դնելով՝ ըսաւ. Սաւուղ
եղբայր՝ Տէրը զիս խրկեց, ան
Յիսուսը որ ճամբուն մէջ քեզի
երեցաւ՝ երբոր կու գայիր, որ-
պէս զի տեսողութիւնդ առնես, ու
18 Հոգւով Սրբով լեցուիս։ Եւ
շուտ մը անոր աչքերէն թեփե-
րու պէս բաներ թռան, և նո-
յնն տեսաւ, ու երթալ մկրտուե-
19 ցաւ. Եւ կերակուր ուտելով՝
ուժը վրան եկաւ. ու քանի մը
օր Դամասկոսի մէջ եղող աշա-
կերտներուն հետը կեցաւ։
20 Եւ անմիջապէս ժողովարաննե-
րուն մէջ կը քարոզէր Յիսուսը,
թէ անիկայ է Աստուծոյ Որդին։
21 Եւ ամէն լսողները մեծապէս
զարմացեր էին, ու կ՚ըսէին. Ա-
կայ այն չէ՝ որ Երուսաղէմի մէջ
կը կործանէր անունը՝ որ ասոնե-
նը կը կանչէին. և հոս ալ ան բա-
նին համար եկած էր, որ անոնք
կապած՝ քահանայապետներուն
22 տանի։ Բայց Սօղոս՝ ալ աւելի կը
զօրանար, և Դամասկոսի մէջ
բնակող Հրեաները կը պապան-
ձեցնէր, ապացուցանելով թէ
23 Քրիստոսը ասիկայ է։ Ու շատ
օրեր անցնելէն ետքը՝ Հրեաները
խորհուրդ ըրին որ անիկայ սպան-
24 նեն։ Բայց Սօղոսին յայտնուեցաւ
անոնց նենգութիւնը. և ցորեկ
ու գիշեր դռները կը սպասէին
25 որ անիկայ սպաննեն։ Իսկ աշա-
կերտները գիշերով առին զանի-
կայ, ու զամբիւղով մը կախելով՝
պատէն վար իջեցուցին։
26 Երբոր Սօղոս Երուսաղէմ ե-
կաւ, կը ջանար աշակերտներուն
յարիլու. բայց ամէնն ալ կը
վախնային անկէ, չհաւատալով
27 թէ անիկայ աշակերտ էր։ Բայց
Բառնաբաս անիկայ առնելով՝
առաքեալներուն տարաւ, ու
պատմեց անոնց՝ թէ ինչպէս ճամ-
բուն վրայ Տէրը տեսաւ, և թէ
անոր հետ խօսեցաւ, և թէ
ինչպէս Դամասկոսի մէջ համար-
ձակ քարոզեց Յիսուսի անու-
նով։ Ու Երուսաղէմի մէջ ա- 28
նոնց հետ կը մտնէր ու կ՚ելլէր,
Տէր Յիսուսին անունովը հա-
մարձակ քարոզելով։ Նաև Հե- 29
լլենացւոց դէմ կը խօսէր՝ և վի-
ճաբանութիւն կ՚ընէր. անոնք
ալ կը փնտռէին անիկայ սպան-
նել։ Իսկ եղբայրները իմանա- 30
լով՝ զանիկայ Կեսարիա իջեցու-
ցին, և անկէ Տարսոն խրկեցին
զանիկայ։
Ան ատենը եկեղեցիները բո- 31
լոր Հրեաստանի և Գալիլեայի
ու Սամարիայի մէջ խաղաղու-
թիւն ունեցան, և շինութիւն
կ՚ընդունէին, ու Տէրոջը երկիւ-
ղովը և Հոգւոյն Սրբոյ մխիթա-
րութիւնովը քալելով կ՚աճէին։
Ու երբոր Պետրոս ամէն տե- 32
կը պտրտէր, Լիւդիա բնա-
կող սուրբերուն քովը ալ իջաւ։
Եւ հոն մէկ մարդ մը գտաւ, 33
որուն անունը Ենէա էր, ութը
տարիէ՝ ի վեր մահիճը պառ-
կած անդամալոյծ. Եւ ըսաւ ա- 34
նոր Պետրոս. Ենէա՝ Յիսուս
Քրիստոս քեզ կը բժշկէ. ելիր՝
ու քու անկողինդ շինակէ. ան
ալ շուտ մը ելաւ։ Եւ Լիւդ- 35
դեայի ու Սարոնի մէջ բնակող
ներուն ամէնը անիկայ տեսան,
ու Տէրոջը դարձան։ Եւ Յոպ- 36
պէի մէջ աշակերտ եղած կինիկ
մը կար՝ անունը Տաբիթա, (որ
թարգմանուելով՝ Այծենիկ կ՚ը-
սուի.) ասիկայ լեցուած էր բա-
րի գործերով ու ողորմութիւն-
ներով, որ ինքը կ՚ընէր։ Ու ե- 37
ղաւ որ ան օրերը ինքը հիւան-
դացաւ ու մեռաւ, լուացին ա-
նիկայ՝ և վերի անհնակ մը դրին։
Ու Լիւդդեա Յոպպէին մօտ էր. 38
ուստի աշակերտները լսելով թէ
Պետրոսը հոն է, անոր երկու
մարդ խրկեցին, աղաչելով որ
չուշանայ իրենց գալու։ Պետրոս 39
ալ ելաւ անոնց հետը եկաւ. ու
երբոր եկաւ, վերի անհնակը հա-
նեցին զանիկայ. և բոլոր սրբե-
ւարիները անոր բողոքելով կայ-
նեցան, կու լային՝ ու կը ցու-

ցընէին ան բառիկներըը և հան-
դիպմանըը՝ որ կ՚ընէր Ա յծեմին-
կը · քանի որ իրենց հետն էր :
40 Պետրոս ալ ամէնը դուրս հա-
նելով՝ ծունկի վրայ եկաւ ու
աղօթք ըրաւ , և դէպ՚ի մար-
մինը դառնալով՝ ըսաւ · Տաբի-
թա՝ ելիր կայնէ · ան ալ իր աչ-
քերը բացաւ , ու Պետրոսը տես-
41 նելով՝ նստաւ հետաւ նստաւ : Ինքն
ալ ձեռքը անոր տուաւ , ու
վերցուց զանիկայ · և սրբերը
ու այրեւարիներըը կանչելով՝ ա-
նոնց առջև կայնեցուց զա-
42 նիկայ : Եւ սա բանը բոլոր Յոպ-
պէին մէջ իմացուեցաւ , ու շա-
43 տերը Տէրոջը հաւատացին : Եւ
եղաւ որ ինքը շատ օրեր Յոպ-
պէ կեցաւ՝ Սիմոն անուռնով կաշի
բանողի մը քով :

ԳԼ · Ժ

1 Կեսարիայի մէջ մարդ մը կար՝
կոռնելիոս անուանով , հարիւրա-
պետ՝ Իտալեայի բուռնած գունդ-
2 ին · Բարեպաշտ ու աստուա-
ծավախ իր բոլոր տունովը · որ
ժողովուրդին շատ ողորմութիւն
նէր կուտար , և ամէն աստէն
3 Աստուծոյ աղօթք կ՚ընէր : Անի-
կայ օրուան ժամու իննին աստէն
նէրը տեսիլքի մէջ Աստուծոյ հր-
եշտակը յայտնի տեսաւ , որ
իր քովը մտաւ՝ և ըսաւ ·
4 Կոռնելիոս · Ան ալ անոր նայե-
լով՝ ու խիստ վախնալով , ըսաւ ·
Ի՞նչ է Տէր · ան ալ ըսաւ ա-
նոր · Քու աղօթքներդ ու ողո-
րմութիւններդ Աստուծոյ առջև
5 եկան յիշատակի համար : Եւ հի-
մա Յոպպէ մարդիկ խրկէ , ու
կանչէ Սիմոն անուռնով մէկը՝ որ
6 Պետրոս մականուանուած է · Ա-
նիկայ իրրև հիւր կը կենայ Սի-
մոն անուռնով կաշի բանողի մը
քով , որուն տունը ծովուն մօտ
7 է : Ու հրեշտակը՝ որ իր հետը կը խօսէր ,
իր դառնալէն երկուքը կան-
չեց , ու իր քովը ապասաղներէն
8 ալ բարեպաշտ զինուոր մը , Եւ
բոլորը անոնց պատմելով՝ Յոպ-
պէ խրկեց զանոնք :

Ու հետևեալ օրը երբոր ա- 9
նոնք ճամբայ երթալով՝ քաղա-
քին մօտեցան , Պետրոս ժամը
վեցին առնելը տանիքը ելաւ
աղօթք ընելու · Եւ խիստ անօ- 10
թեցած ըլլալով՝ կ՚ուզէր ճաշ
ընել · ու քանի որ Հերոդէսի
պատրաստուելուն կը սպասէին ,
իր վրայ մարքի յափշտակութիւն
մը եկաւ · Եւ տեսաւ երկինքը 11
բացուած , ու չորս ծայրէն կա-
պուած սաման մը մեծ կտաւի
մը պէս , որ երկրի վրայ ·
Որուն մէջը կար երկրի բոլոր 12
չորքոտանիներըը ու գազաններըը
և սողուններըը , ու երկինքի թռը-
չուններըը : Եւ ձայն մը եկաւ 13
իրեն · Ելիր Պետրոս՝ մորթէ ու
կեր : Բայց Պետրոս ըսաւ · Ո՛չ 14
լսկի Տէր · ինչու որ ես ամենե-
քեան պիղծ կամ անմաքուր բան
կերած չեմ : Ընդհն ինչպէս ալ 15
ձայն եկաւ իրեն · Ան որ Աս-
տուած մաքրեց , դուն պիղծ մի
սեպեր : Այսպէս երեք անգամ 16
եղաւ , և ամենը երկինքը վեր-
ցաւ : Ու Պետրոս երբոր իր մտա- 17
քին մէջ կը զարմանար՝ թէ
ինչ պիտի ըլլայ ան իր տե-
սած տեսիլքը , ահա Կոռնելիո-
սէն խրկուած մարդիկը Սիմո-
նին տունը հարցուցին , ու դրա-
նը առջևը կայնեցան · Եւ կան- 18
չելով կը հարցնէին , թէ Սի-
մոնը՝ որ Պետրոս կ՚ըսուի , հոն
կը կենայ : Ու երբոր Պետրոս 19
ան տեսիլքին վրայով կը մտա-
ծէր , Հոգին Սուրբ ըսաւ անոր ·
Ահա երեք մարդիկ քեզ կը փնտռ-
ուն · Ուստի ելիր իջիր , և ա- 20
նանց հետը գնա առանց խրձա-
հարութեան , ինչու որ ես խրկե-
ցի անոնք : Պետրոս ալ ան մար- 21
դիկներուն քովը իջնելով՝ ըսաւ ·
Ահա ես եմ անիկայ որ դուք կը
փնտռէք , ի՞նչ պատճառի համար է-
կած էք : Անոնք ալ ըսին · Կոռ- 22
նելիոս հարիւրապետը՝ արդար
և աստուածավախ մարդ՝ բոլոր

Երկից ազգէն վկայուած՝ առաք
հրեշտակէ մը հրաման առաւ,
որ քեզ իր տունը կանչէ, և
23 քեզմէ խօսքեր լսէ։ Ան առ-
նէ նէթա կանչեց անունը, և իր
քաղը վար դրաւ։
Ու հետևեալ օրը Պետրոս ե-
լաւ՝ անոնց հետը գնաց, և քա-
նի մըն ալ Յոպպէէն եղող եղ-
24 բայրներէն իր հետը գացին։ Ու
հետևեալ օրը Կեսարիա մտան.
Կառնելիոս ալ իր ազգականնե-
րը և մտերիմ բարեկամները կան-
25 չած՝ անոնց կը սպասէր։ Ու երբ
որ Պետրոս նէթա կը մտնէր,
Կառնելիոս անոր դիմացը ելաւ,
ու անոր ոտքը իյնալով՝ երկրպա-
26 գութիւն կ'ընէր։ Բայց Պետրոս
անկէակ կանգնեցուց՝ ու ըսաւ.
Ելիր կայնէ. ես ինքնս ալ մարդ
27 եմ։ Ես անոր հետը խօսակից-
լով նէթա մտաւ, ու հոն շատ
28 մարդիկ ժողվուած գտաւ. Ես
ըսաւ անոնց. Դուք գիտէք թէ
ինչպէս սպօրինաւոր բան է
Հրեայ մարդու մը օտարազգիի
հետ հաղորդակցութիւն ընելը
կամ անոր մօտենալը. բայց Ա-
ստուած ինծի ցուցուց որ մար-
դիկներէն մէկուն պիղծ կամ
29 անմաքուր չըսեմ։ Անոր համար
ես ալ որ կանչուելուցս՝ առանց
դէմ խօսելու եկայ. բայց հի-
մա կը հարցնեմ, ինչ բա-
30 նի համար զիս կանչեցիք։ Կոռ-
նելիոս ալ ըսաւ. Չորս օր ա-
ռաջ մինչև աս ժամն ծոմ կը
պահէի, ու ժամը իննին տան
մէջ աղօթք կ'ընէի. և ահա փայ-
լուն հանդերձներով մարդ մը
կայնեցաւ առջևս, ու ըսաւ.
31 Կառնելիոս՝ քու աղօթքդ լսուե-
ցաւ, և քու ողորմութիւններդ
Աստուծոյ առջևը յիշուեցան.
32 ուստի Յոպպէ խրկէ Յոպպէ, ու
կանչէ Սիմոնը՝ որ Պետրոս ալ
կ'ըսուի. անիկայ ծովեզն մէտ
Սիմոն անուռնուն կաշի բանողի մը
տանը մէջ իջած կը կե-
33 նայ. որ երբոր գայ, քեզի պիտի
խօսի։ Ուստի անմիջապես մարդիկ
խրկեցի քեզի. դուն ալ աղեկ
ըրիր որ եկար. և հիմա մենք ա-
մէնքս Աստուծոյ առջևը կեցեր
ենք լսելու ան ամէն բաները, որ
Աստուծմէ հրամայուած է քեզի։
Պետրոս իր բերանը բացաւ՝ ու 34
ըսաւ. Ճշմարտութեամբ կը հաս-
կընամ որ Աստուծոյ քովը աչա-
ռութիւն չկայ. Հապա ամէն 35
ազգի մէջ ան որ անկէ կը վախ-
նայ, ու արդարութիւն կը գոր-
ծէ, անոր ընդունելի է։ Ան 36
խօսքը որ Իսրայէլի որդւոցը խրկ-
կեց Աստուած խաղաղութիւն քա-
րոզելու Յիսուս Քրիստոսի ձեռ-
քովը, (ասիկա է ամէնուն Տէ-
րը.) Դուք աղեկ գիտէք ան 37
բանը, որ բոլոր Հրէաստանի մէջ
եղաւ Գալիլեայէն սկսած՝ ան
մկրտութենէն հետո որ Յովհան-
նէս քարոզեց. Յիսուսը որ Նա- 38
զարէթէն էր, որ Աստուած անի-
կայ օծեց Սուրբ Հոգիով և զո-
րութիւնով, որ պտըտեցաւ բա-
րիք ընելով, ու Սատանային բո-
լոր տանջուածները բժշկելով,
քանզի Աստուած իր հետն էր։
Եւ մենք վկայ ենք ան ամէն բա- 39
ներուն՝ որ ըրաւ Հրէաստանի
երկրին մէջ ու Երուսաղէմի մէջ,
ան որ փայտէն կախուած սպանե-
ցին ալ։ Աստուած անիկայ եր- 40
րորդ օրը յարուց, և յայտնի ը-
րաւ զանիկայ, Ձի թէ բոլոր ժո- 41
ղովուրդին, հապա մեզի առա-
ջուց Աստուծմէ վկայ ըլլալու
ընտրուածներուս. որ մենք ե-
րեն հետ կերանք ու խմեցինք ա՛
անոր յարութենէն յարութիւն
առնելէն հետը։ Եւ ինքը պա- 42
տուիրեց մեզի՝ որ ժողովուրդին
քարոզենք ու վկայութիւն տանք,
թէ անիկայ է Աստուծմէ սահմա-
նուած՝ կենդանիներուն ու մե-
ռելներուն դատաւորը։ Անոր կը 43
վկայեն բոլոր մարգարէները թէ
ամէն հրեն հաւատացողներուն իր
անունովը մեղաց թողութիւն
կ'առնեն։
Ու երբոր Պետրոս այս խօսքերը 44
կը խօսէր, Հոգին Սուրբ ինչ-

ամենուն վրայ, որոնք խօսքը կը
45 լսէին։ Եւ թլփատուածներէն ե-
ղող հաւատացեալները՝ որոնք
Պետրոսին հետը եկած էին, զար-
մացան՝ որ հեթանոսներուն վրայ
ալ Հոգւոյն Սրբոյ պարգեւը կը
46 լեցուէր։ Քանզի կը լսէին անոնց
մէ որ ոտիէ լեզուներով կը խօ-
սէին, և կ'Աստուած կը փառա-
47 ւորէին։ Ան ատենը Պետրոս
պատասխան տուաւ. Կրնա՞յ մէ-
կը ջուրը արգիլել որ ասոնք
չմկրտուին, որոնք Հոգին Սուրբն
48 ալ ընդունեցին մեզի պէս։ Ու
հրամայեց որ Տէրոջը անուա-
նովը մկրտուին. անոնք խնդրե-
ցին որ քանի մը օր հոն
մնայ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Եւ առաքեալները ու եղ-
բայրները որ Հրէաստանի կող-
մերն էին, լսեցին որ հեթանոս-
ներն ալ Աստուծոյ խօսքը ըն-
2 դուներ են։ Բայց երբոր Պետրոս
Երուսաղէմ եկաւ, թլփատուած-
ներէն եղողները անոր հետ կը
3 վիճէին. Ու կ'ըսէին, Թէ դուն
անթլփատ մարդոց քովը մտար,
4 և անոնց հետ հաց կերար։ Պետ-
րոս ալ սկսաւ բանը կարգով
5 պատմել անոնց, ու ըսաւ։ Ես
Յոպպէ քաղաքը ազօթք կ'ընէի,
ու մտքի չտիշատակութեան մէջ
տեսիլք մը տեսայ. մէկ սաւան
մը մեծ կտաւի պէս՝ չորս ծայրե-
րէն երկինքէն կախուած ինձա-
6 ռու մինչև ինծի հասաւ. Որուն
վրայ աչք տնկեր կը նայէի, և
տեսայ երկրի չորքոտանիները, ու
գազանները, և սողուններն, ու
7 երկնից թռչունները։ Եւ ձայն
մը լսեցի որ կ'ըսէր ինծի. Էլիա
8 Պետրոս՝ մորթէ ու կեր։ Բայց
ես ըսի. Ոչ՝ Տէր. ինչու-
որ պիղծ կամ անմաքուր բան մը
բնաւ երբեք մտած չէ իմ բերանս։
9 Պատասխան տուաւ ինծի երկ-
րորդ անգամ ձայնը երկինքէն.
Ան որ Աստուած մաքրեց, դուն
10 պիղծ մի՛ ըներ։ Ա՛յս երեք ան-
գամ եղաւ, ու նորէն բոլորը եր-
կինքը քաշուեցաւ։ Եւ ահա խս- 11
կայն իրեք մարդ Կեսարիայէն ին-
ձի հրկուած՝ էինն իմ եղած տա-
նը առջևը կեցան։ Հոգին ալ 12
ինծի ըսաւ՝ որ անոնց հետը եր-
թամ առանց խղճահարութեան.
աս վեց եղբայրներն ալ ինծի հետ
գացին, ու մտանք այն մարդուն
տունը։ Եւ անոնիկ մեզի պատ- 13
մեց Թէ հնտսոր իր տանը մէջ հր-
եշտակը տեսաւ՝ որ կայներ էր,
և իրեն կ'ըսէր. Մարդ հրկէ
Յոպպէ՝ ու կանչէ Սիմոնը՝ որ
Պետրոս ալ կը կոչուի. Որ ան 14
քեզի խօսքեր պիտի խօսի, ո-
րոնցմով փրկուես դուն և քա-
ղաքտ տունդ։ Ու երբոր սկսայ 15
խօսիլ, Հոգին Սուրբ անոնց վը-
րայ իջաւ, հետտոր որ առաջուց
մեր վրայ ալ։ Ան ատենը յիշեցի 16
Տէրոջը խօսքը՝ որ կ'ըսէր. Յով-
հաննես ջրով մկրտեց, բայց դուք
Սուրբ Հոգիով պիտի մկրտուիք։
Եւտի Թէ որ Աստուած մի և 17
նոյն շնորհքը տուաւ անոնց՝ ինչ-
պես որ մեզի ալ, երբոր Տէր Յի-
սուս Քրիստոսի հաւատացին,
ես ո՞վ էի որ կարենայի Աստու-
ծոյ դէմ դնել։ Ես բաները լս- 18
լավ՝ ձայնները կտրեցին, և Աս-
տուած կը փառաւորէին՝ ու կ'ը-
սէին. Ուրեմն Աստուած հեթա-
նոսներուն ալ կենաց համար ա-
պաշխարութիւն տուաւ։

Եւ Ստեփաննոսին նահատակը 19
վրայ եկած նեղութենէն ցիրու-
ցան եղածները մինչև Փենիկէ
ու Կիպրոս և Անտիոք հասան,
ու մէկու մը Աստուծոյ խօսքը
չէին խօսեր՝ միայն Թէ Հրեաներ-
ուն։ Բայց անոնցմէ ոմանք Կիպ- 20
րացի և Կիւրենացի մարդիկ էին,
որոնք երբոր Անտիոք մտան, Յու-
նաներուն ալ կը խօսէին Տէր Յի-
սուսը քարոզելով։ Ու Տէրոջը 21
ձեռքը անոնց հետ էր, և բազ-
մաթիւ մարդիկ հաւատալով Տէ-
րոջը դարձան։ Եւ անոնց վրայով 22
առաքեալներուն եկեղեցիին
ականջը հասաւ, ու Բառնաբասը

խրկեցին՝ որ մինչև Աղեքսանդրիա երթայ։ 23 Եւ երբոր եկաւ՝ և Աստուծոյ շնորհքը տեսաւ, ուրախացաւ. ու կը յորդորէր ամէնն ալ՝ որ յօժարութեամբ Տէրոջը հետ 24 հաստատ մնան. քանզի Բարնաբաս բարի մարդ էր, ու Սուրբ Հոգիով և հաւատքով լեցուն. ու Տէրոջը շատ ժողովուրդ աւելցաւ։ 25 Եւ Բարնաբաս Տարսոն երթալ Սօղոմոն փնտռելու, և զանիկայ գտնելով՝ Անտիոք բերաւ։ 26 Ու եղաւ որ տարի մը եկեղեցիին հետ մէկտեղ ժողովուրդ սորվեցուցին. ու պիտի առաջ Անտիոքի մէջ աշակերտները Քրիստոնեայ անուանուեցան։

27 Ան օրերը Երուսաղէմէն մարգարէներ իջան Անտիոք։ 28 Եւ անոնցմէ մէկը Ագաբոս անուանով՝ ելաւ յայտնեց Հոգիին զօրութեամբը՝ թէ մեծ սով մը պիտի ըլլայ բոլոր աշխարհ, որ և եղաւ 29 Կղովդիոսին օրերը։ Եւ աշակերտները որոշեցին որ իրենցմէ ամէն մէկը ձեռքին եկածին չափ Հրեաստանի մէջ բնակող եղբայրներուն 30 բան օգնութիւն խրկեն. ու կատարեցին ալ, երկնեալներուն խրկելով Բարնաբասին ու Սօղոմոնին ձեռքովը։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ան առեններուն Հերովդէս թագաւորը ձեռք զարկաւ եկեղեցիին մէկ քանիներուն չարչարելու։ 2 Եւ Յովհաննէսին եղբայրը Յակոբոսը սրով սպաննեց։ 3 Ու տեսնելով որ Հրեաներուն հաճելի է, անոր վրայ Պետրոսն ալ բռնեց, ու բաղարջակերաց օրերն էին։ 4 Զանիկայ երբոր բռնեց՝ բանտը դրաւ, և չորս կարգ չորսական զինուորներու յանձնեց որ պահեն, և կ՚ուզէր զայն Հրեաներուն ժողովուրդին հանել 5 զատիկով։ Ուստի Պետրոս բանտին մէջը պահուած էր, բայց եկեղեցիին անդադար աղօթք կ՚ըլլար Աստուծոյ՝ անոր համար։ 6 Ու երբոր Հերովդէս ուզեց անիկայ դուրս բերել, այն գիշերը Պետրոս երկու զինուորներու մէջտեղը կը քնանար՝ կրկին շղթաներով կապուած. ու պահապանները դրանք առջևը բանտը կը պահպանէին։ 7 Եւ անոնց Տէրոջը հրեշտակը հանկարծ վրան կայնեցաւ, ու տունը մէջ լոյս մը ծագեց, և Պետրոսին կողը խնդելով՝ արթընցուց զանիկայ, ու ըսաւ. Շուտով ելիր. ու շղթաները անոր ձեռքերէն վար ինկան։ 8 Եւ հրեշտակը ըսաւ անոր. Գօտիդ կապէ, ու հողաթափներդ հագիր. անիկայ ալ այնպէս ըրաւ. և ըսաւ անոր. Պատեցիդ վրադ առ՝ ու եկուր իմ ետևէս։ 9 Ան ալ ելլելով անոր ետևէն կ՚երթար, և չէր գիտեր թէ ան հրեշտակին եղած բանը իրաւ է, հապա կը կարծէր թէ տեսիլք կը տեսնէ։ 10 Ու երբոր առաջնոյն ու երկրորդ պահապանելէն անցան, երկաթի դուռը, որ քաղաքին մէջը կը հանէր, որ ան ինքիրմէ բացուեցաւ անոնց. և անկէ ելլելով՝ մէկ փողոց մը անցան. հրեշտակին ալ իսկոյն անկէ պատուհասեաց։ 11 Ու Պետրոս ինքզինքին գալով՝ ըսաւ. Հիմա ճշմարտապէս գիտեմ որ Տէրը իր հրեշտակը խրկեց, և ազատեց զիս Հերովդէսին ձեռքէն, ու Հրեից ժողովուրդին բոլոր ակնկալութենէն։ 12 Եւ մտածելով՝ եկաւ Մարիամ կոչուած Յովհաննէսին մօրը Մարիամին տունը, ուր որ շատերը ժողովուած աղօթք կ՚ընէին։ 13 Եւ դռնին դուռը որ զարկաւ, Հռոդէ անուն աղախին մը գնաց ականջ դնելու. 14 Ու երբոր Պետրոսին ձայնը ճանչցաւ, ուրախութենէն դուռը չբացաւ, հապա ներս վազելով պատմեց, թէ Պետրոս դրանը առջևը կայներ է։ 15 Իսկ անոնք ըսին անոր. Խենթեցեր ես. բայց ինքը կը պնդէր թէ այնպէս է. անոնք ալ կ՚ըսէին.

Անոր հրեշտակը պիտի ըլլայ։
16 Սակայն պետրոս անդադար կը
զարնէր. ու երբոր բացին, զին-
17 քը տեսնելով ապշեցան։ Բայց
անիկայ ձեռքով նշան կ'ընէր
անոնց՝ որ լուռ կենան, ու պատ-
մեց անոնց թէ ինչպես Տէրը
զինքը բանտէն հանեց, և ըսաւ.
Յակոբոսին ու եղբայրը
նեղսրտեցէք. և ելաւ ու
18 գիշ տեղ գնաց։ Ու երբոր առ-
աւօտ եղաւ, մեծ խռովութիւն
կար զինուորներուն մէջ՝ թէ
ինչ եղաւ պետրոսը։
19 Հերովդէս ալ երբոր ուզեց ա-
նիկայ՝ ու չգտաւ, պահապան-
ներուն հարցուփորձ ընելով՝ հր-
ամայեց որ պատիժ տան. և
ինքը Հրէաստանէն կեսարիա ի-
ջաւ, ու հոն կը կենար։
20 Եւ Հերովդէս խիստ բարկա-
ցած էր Տիւրոսացիներուն ու
Սիդոնացիներուն հետ. անոնք
ալ միաբան հասնելով ի
լուր եկան, ու Բլաստոս սենեկապետը համոզելով՝
հաշտութիւն կը խնդրէին. ին-
չու որ իրենց երկիրը թագաւո-
րին ուտելիքէն ապրուստ կ'առնէր։
21 Եւ սկի որոշուած օր մը Հե-
րովդէս թագաւորական հան-
դերձը հագած ու առեւտուր նոս-
տած՝ անոնց առեղծուածներ
22 կ'ընէր։ Ժողովուրդն ալ կ'ագա-
ղակէր, թէ Աստուծոյ
ձայն է, ու չէ թէ մարդու։
23 Եւ իսկոյն Տէրոջը հրեշտակը
զանիկայ զարկաւ, Աստուծոյ
փառք չտալուն համար. և որդ-
նոտից ըլլալով՝ մեռաւ։
24 Եւ Աստուծոյ խօսքը կ'աճէր
25 ու կը շատնար։ Եւ Բառնաբաս
ու Սօղոս երբոր Երուսաղէմէն դարձան
պաշտօնը լմնցուցին՝ Յովհաննէսը
զմէն դարձան, Մարկոս բռնած
ցամբանելան ալ հետերնին առ-
նելով։

ԳԼ. ԺԳ

1 Ե Անտիոքի մէջ եղած ե-
կեղեցիին քանի մը մարգարէ-
նէր ու վարդապետներ կային,
Բառնաբաս, ու Շմաւոն՝ որ
Նիգեր կ'ըսուէր, և Ղուկիա
Կիւրենացի, ու Մանայէն՝ Հե-
րովդես չորրորդապետին սնեցեալ
կիսը, և Սօղոս։ Երբոր առնք 2
Տէրոջը պաշտօնին մէջն էին ու
ծոմ կը պահէին, Հոգին Սուրբ
ըսաւ. Զատեցէք ինծի Բառնա-
բասը և Սօղոսը ան գործին հա-
մար, որուն ես կանչեր եմ ա-
ռնք։ Ան առնէր ծոմ պահե- 3
լով և աղօթք ընելով, ձեռք
դրին անոնց վրայ՝ ու խրկեցին։
Անոնք ալ Սուրբ Հոգիէն 4
խրկուած՝ Սելեւկիա իջան, ու
անկէ նաւով Կիպրոս գացին։
Եւ Սալամիս հասնելով՝ Հր- 5
էից ժողովարաններուն մէջ Ա-
ստուծոյ խօսքը կը քարոզէին, ու
Յովհաննէս ալ իրենց ծառայ
սար ունէին։ Եւ պտըտելով ան 6
բոլոր կղզին մինչև Պափոս, հոն
գտան առաջ մարգարէ՝ Հրէայ
մոգ մը, որուն անունը Բարիես-
ուս էր. Որ ինքը փոխանորդ ըր- 7
դեհլին հետ էր, որ Իւոհէր
Սերգիոս Պօղոս, խելացի մարդ
մը. սոյնիկայ Բառնաբասը և Սօ-
ղոսը հրաւիրելով՝ ուզեց Ա-
ստուծոյ խօսքը լսել։ Սակայն ա- 8
նոնց դէմ կեցաւ Եղիմաս մոգը,
(քանզի այսպէս կը թարգմանուի
անոր անունը) որ կ'ուզէր փո-
խանորդ դրեհլը հաւատքէն դար-
ձընել։ Բայց Սօղոս՝ (որ Պօղոս 9
ալ կ'ըսուի.) Հոգւով Սրբով
լեցուած՝ աչքերը անոր վրայ
անկեց, Ու ըսաւ. Ո՛վ ամէն 10
խաբեբայութիւնով և ամէն խա-
բեպետութիւնով լեցուած Սա-
տանայի որդի՝ թշնամի բոլոր ար-
դարութեան, պիտի չդադրիս
Տէրոջը շիտակ ճամբաները ծռե-
լէն։ Եւ հիմա Տէրոջը ձեռքը 11
ահա քու վրադ է. ու կոյր պի-
տի ըլլաս՝ առանց մը արեւը չտես-
նելով։ Եւ իսկոյն անոր վրայ մէգ
ու խաւար մը իյնալ, ու պտըտե-
լով առաջնորդ կը փնտռէր։ Ան 12
առնք փոխանորդը դրեհլը ա-

եղած բաները որ տեսաւ՝ հաւատաց, մեծապէս զարմանալով
Տէրոջը վարդապետութիւնը վրայ։
13 Եւ Պօղոս ու իր ընկերները Պաֆոսէն ելան, ու եկան Պամփիւլեայի Պերգէն, բայց Յովհաննէս անոնցմէ զատուելով՝ Երուսաղէմ դարձաւ։
14 Անոնք ալ Պերգէէն գացին ու եկան Գիսիդեայի Անտիոքը, և շաբաթի օրը ժողովարանը մտնելով՝ նստան։
15 Ու օրէնքը և մարգարէները կարգացուելէն ետև՝ ժողովրդապետները հղով խրկեցին իրենց ու ըսին. Արդիւնք եղբայրնե՛ր, թէ որ դուք ժողովուրդին խօսելու յորդորական խօսք մը ունիք, խօսեցէք։
16 Անատեն Պօղոս ոտքի վրայ կայնելով, ձեռքը շարժեց ու ըսաւ. Ո՛վ Իսրայէլացի մարդիկ՝ և դուք՝ որ Աստուծմէ կը վախնաք, մտիկ ըրէք։ Ան Իսրայէլացի ժողովուրդին Աստուածը մեր հայրերը ընտրեց, ու ժողովուրդը բարձրացուց Եգիպտոսի երկրին մէջ պանդխտութեան ատեն, և բարձր բազուկով զանոնք անկէ հանեց։ Ու քառասուն տարուան ժամանակի չափ անապատին մէջ կերակրեց զանոնք։
19 Եւ Քանանա երկրին մէջ եօթը ազգ կործանելով, անոնց երկիրը իրենց տուաւ որ ժառանգեն։
20 Եւ անկէ ետև չորս հարիւր յիսուն տարիի չափ դատաւորներ տուաւ անոնց մինչև Սամուէլ մարգարէն։ Ու ետքը խնդրեցին թագաւոր ուզեցին, և Աստուած կխի որդին Սաւուղը տուաւ անոնց՝ Բենիամինի ցեղէն մարդ մը, քառասուն տարի։ Ու երբոր զանիկայ փոխեց, Դաւիթը հանեց իրենց թագաւոր, որուն համար վկայութիւն տալով՝ ըսաւ. Յեսսէի որդին Դաւիթը գտայ իմ սրտիս համեմատ մարդ, որ իմ բոլոր կամքս պիտի կատարէ։
23 Սոր ազգատոհմէն Աստուած իր խոստմունքին պէս Իսրայէլին
24 Փրկիչ Յիսուսը հանեց. Եւ դեռ անոր իր պաշտօնը չկատարած՝ Յովհաննէս առաջուց Իսրայէլի բոլոր ժողովուրդին ապաշխարութեան մկրտութիւնը քարոզեց։
25 Ու երբոր Յովհաննէս իր ընթացքը կը կատարէր, ըսաւ. Ո՞վ կը կարծէք թէ եմ. ես Քրիստոսը չեմ. հապա անկից ետև իմ եւեթ կու գայ, որ ես արժանի չեմ անոր ոտքերուն կօշիկները քակելու։
26 Մարդիկ եղբայրնե՛ր՝ Աբրահամի տոհմին որդիքը, ու անոնք որ ձեր մէջը աստուածավախ են, ասոր փրկութեան խօսքը ձեզի խրկուեցաւ։
27 Քանզի Երուսաղէմ բնակողները՝ և անոնց իշխանները զինք անիկայ ճանչցան, ոչ ալ մարգարէներուն ձայները, որ ամէն շաբաթ օրը կը կարդացուին. հապա պատուհաս կատարելովն ալ դատապարտելով. Եւ մահուան պատճառ մէն ալ չգտած՝ Պիղատոսէն խնդրեցին որ անիկայ սպաննուի։
29 Ու երբոր անոր համար բոլոր գրուած բաները կատարեցին, փայտէն վար իջեցնելով՝ գերեզմանի մէջ դրին. Բայց Աստուած անիկայ յարուցանելէն. որ ինքը շատ օրեր երեւցաւ անոնց, Որ իր հետը Գալիլեայէն Երուսաղէմ ելլողներուն. որոնք հիմա անոր վկաներն են ժողովուրդին առջեւը։
32 Մենք ալ ձեզի կը քարոզենք այն խոստմունքը՝ որ հայրերուն եղած էր.
33 Որ անիկայ Աստուած կատարեց մեզի՝ որ անոնց զաւակներն ենք՝ Յիսուսը յարուցանելով, ինչպէս որ երկրորդ սաղմոսին մէջն ալ գրուած է. Դուն իմ Որդիս ես, ես այսօր քեզ ծնայ։
34 Եւ որ զանիկայ մեռելներէն յարուց, ու մէյմն ալ ապականութիւն պիտի չտեսնէ, ասանկ կ՚ըսէ, Թէ Ձեզի պիտի տամ Դաւիթին հաւատարիմ սուրբ խոստմունքները։
35 Ուստի ուրիշ սաղմոսի մէջ ալ կ՚ըսէ. Քու Սուրբիդ ապականութիւն տեսնել պիտի չտաս։
36 Քանզի որ Դաւիթ իր գա-

բանն մէջ Աստուծոյ կամացը ծա-
ռայելով՝ մեռաւ, ու իր հայ-
րերուն քովը դրուեցաւ, և ա-
37 պականութիւն տեսաւ։ Բայց
ան որ Աստուած յարուց, ապա-
38 կանութիւն չտեսաւ։ Ուրեմն
յայտնի ըլլայ ձեզի՝ մարդիկ եղ-
բայրներ, որ ասոր միջոցով ձեզի
մեղաց թողութիւն կը քարո-
39 զուի. Եւ ան ամէն բանէրէն՝
որ Մովսէսին օրէնքովը չկրցաք
արդարանալ, ասով՝ ամէն ոք
որ հաւատայ, կ՚արդարանայ։
40 Արդ՝ զգուշացէք որ չըլլայ թէ
ձեր վրայ գայ ան որ մարգարէ-
41 ներուն մէջ ըսուած է. Նայե-
ցէք արհամարհողներ՝ և զար-
մացէք, ու աչնչացէք. ինչու որ
գործ մը պիտի ընեմ ձեր օրե-
րուն մէջ, անանկ գործ մը՝ որ
եթէ մէկը ձեզի պատմէ, պիտի
չհաւատաք։
42 Ու երբոր անոնք դուրս ելան,
կ՚աղաչէին որ հետևեալ շաբաթ
ալ նոյն խօսքերը իրենց խօսուի։
43 Եւ ժողովուրդը երբոր արձակե-
ցաւ, Հրեաներէն ու նոր դար-
ձած բարեպաշտներէն շատերը
Պօղոսին ու Բառնաբասին ետևէ-
ն կ՚երթային. որոնք կը խօ-
սէին անոնց հետ, ու կը յորդո-
րէին զանոնք, որ միշտ Աստուծոյ
շնորհքին մէջը հաստատ կենան։
44 Եւ հետևեալ շաբաթ օրը գրե-
թէ բոլոր քաղաքը ժողովուեցաւ
45 Աստուծոյ խօսքը լսելու։ Իսկ
Հրեաները երբոր տեսան այն բազ-
մութիւնը, նախանձով լեցուե-
ցան, ու Պօղոսի դուրցածներուն
դէմ կը խօսէին՝ հակառակելով
46 ու հայհոյութիւն ընելով։ Ան
ատենը Պօղոս ու Բառնաբաս
համարձակեցան ու ըսին. Պէտք
էր որ առաջ ձեզի խօսուի Աս-
տուծոյ խօսքը, բայց որովհետև
դուք անիկայ կը մերժէք, ու
ինքզինքնիդ յաւիտենական կեն-
սոց արժանի չեք սեպեր, ահա
մենք հեթանոսներուն կը դառ-
47 նանք։ Ինչու որ Տէրը ասանկ
պատուիրած է մեզի. Քեզ հե-
թանոսներուն լոյս դրի, որ դուն
փրկութեան պատճառ ըլլաս մին-
չև երկրի ծայրերը։ Այս լսելով 48
հեթանոսները՝ կ՚ուրախանային,
ու Աստուծոյ խօսքը կը փառա-
բէին. և որոնք որ յաւիտենական
կենաց սահմանուած էին, հաւա-
տացին։ Ու Տէրոջ խօսքը բոլոր 49
գաւառը կը տարածուէր։ Բայց 50
Հրեաները դրգռեցին բարե-
պաշտ և ազնիւ կիներուն՝ ու
քաղաքին մեծերը, և Պօղոսին
ու Բառնաբասին վրայ հալածանք
հանելով՝ զանոնք իրենց սահման-
ներէն դուրս քշեին։ Անոնք ալ 51
իրենց ոտքերուն փոշին անոնց
դէմ թօթուելով՝ Իկոնիան եկան։
Ու աշակերտները ուրախու- 52
թեամբ և Հոգւով Սրբով կը
լեցուէին։

ԳԼ. ԺԴ

Ու եղաւ որ Իկոնիոն մէջ ա- 1
նոնք միևնոյն Հրեաներուն ժո-
ղովարանը մտան, և այնպէս խո-
սեցան՝ որ խոտո շատ Հրեաներ
և Յոյներ հաւատացին։ Բայց 2
հնազանդող Հրեաները դրդռե-
ցին ու չարութեան գրգռեցին
հեթանոսներուն սիրտը եղբայր-
ներուն դէմ։ Իսկ անոնք շատ 3
ժամանակ հոն կենալով՝ համար-
ձակ կը քարոզէին Տէրոջմով,
որ իր շնորհաց խօսքին կը վկա-
յէր, և նշաններ ու հրաշքներ
ընել կու տար անոնց ձեռքովը։
Եւ քաղաքին բազմութիւնը մէջ 4
երկպառակութիւն մը եղաւ.
անոնք Հրեաներուն կողմին ե-
ղան, անոնք ալ առաքեալներուն։
Ու երբոր հեթանոսները և Հրե- 5
ները իրենց իշխաններովը վրա-
դիր յարձակեցան՝ զանոնք նա-
խատելու ու քարկոծելու, Ի- 6
րենք իմանալով՝ Իկոնացոց
քաղաքները փախան՝ Լիւստրա
ու Դերբէ, և շրջակայ տեղերը,
ու հոն աւետարանը կը քա-
րոզէին։
Եւ Լիւստրայի մէջ մարդ մը 7
նստեր էր՝ ոտքերովը տկար, որ

մըը որ ալ նեղէ զինքն, որ
8 բնաւ բաւած չէր։ Ասիկա Պօ-
զասին խօսքերը մարկ կ՚ընէր, ա-
նիկա ալ նայեցաւ անոր եւ տես-
նելով թէ բժշկուելու հաւատք
9 ունի, բարձր ձայնով մը ը-
սաւ, Ելիր ոտքերուդ վրայ շի-
տակ կայնէ, ան ալ ցատկելով
10 կը քալէր։ Եւ Ժողովուրդները
երբոր Պօղոսին գործը տեսան՝
ձայնելնին վերցնելով Լիկաո-
նարէն ըսին, Աստուածները մարդ-
ոց նմանութիւնով մեզի իջեր
11 են։ Ու Բառնաբասին Դիա կը
կանչէին, և Պօղոսին Հերմէս,
քանզի որ անիկա էր գլխաւոր
12 խօսողը։ Լոկ քաղաքին առջեը
եղած Դիոսին քահանան ցուլեր և
պսակներ բերելով դռներուն
առջեը, բազմութիւնովը հետ
մտկտուզ կ՚ուզէր որ զոհ ընէ։
13 Բայց Բառնաբաս ու Պօղոս ա-
ռաքեալները երբոր լսեցին, իրենց
հանդերձները պատռելով՝ դուրս
ցատկեցին բազմութիւնը մէջ,
14 կ՚աղաղակէին, Ո՛վ կ՚ըսէին, Մարդ-
կե՛ք, ինչու՞ համար ասա բաները
կ՚ընէք, մենք ալ ձեզի պէս կիր-
քեր ունեցող մարդիկ ենք, ու
կը քարոզենք ձեզի որ ասա վատ
բաներէն կենդանի Աստուծոյն
դառնաք, որ ինքը ստեղծեց եր-
կինքը ու երկիրը և ծովը, ու բո-
15 լոր անոնց մէջի եղածները։ Որ
անցած գարերուն մէջ թող տուաւ
ամէն ազգերուն իրենց ճամբ-
16 բաները երթալու։ Այսու ամե-
նայնիւ ինքզինքը առանց վկայու-
թիւն չձգաց, բարեբարու-
թիւնով երկինքէն ձեզի անձրեւ-
ներ՝ ու պտղաբեր եղանակներ
տալով, կերակրակներով և ու-
րախութիւնով ձեր սիրտերը լե-
17 ցընելով։ Ու ասա բաները ըսելով՝
հազիւ կրցան Ժողովուրդները
զոհ ընծայելնէ, որ իրենց զոհ չը-
18 նեն։ Սակայն Անտիոքէն ու Իկո-
նիոնէն Հրէաներ հասան, ու
Ժողովուրդները համոզելնին, և
Պօղոսը քարկոծելնին, ու քաղա-
քէն դուրս քաշելնին՝ կարծելով
19 թէ մեռած է։ Բայց աշակերտ-
ները երբոր անոր բոլորտիքը պա-
տեցին, եղաւ քաղաքը մտաւ,
ու հետեւեալ օրը Բառնաբասին
20 հետ մեկտեղ Դերբէ եղաւ։ Եւ
անոնք ան քաղաքին մէջ աւետա-
րանը քարոզելով, ու շատերը ա-
շակերտ ընելով՝ Լիւստրա ու Ի-
21 կոնիոն և Անտիոք դարձան, Ա-
շակերտներուն սիրտերը հաստա-
տելով, և յորդորելով որ հաս-
տատ մնան հաւատքի մէջ, և
ըսելով, թէ շատ նեղութիւններ-
ով պէտք է մեզի Աստուծոյ թա-
22 գաւորութիւնը մտնել։ Ու երբ-
որ անոնց ամէն մէկ եկեղեցիին
երէցներ ձեռնադրեցին, ծոմա-
պահութիւնով աղօթք ընելով՝
զանոնք յանձնեցին Տէրոջը, ո-
րուն հաւատացեր էին։ Եւ Պի-
23 սիդիայի մէջէն պտըտելով՝ եկան
Պամփիլիա։ Պերգէի մէջ ալ
24 Տէրոջը խօսքը խօսելէն ետև՝ Ա-
տալիա իջան։ Անկէ ալ նաւով
25 Անտիոք գացին, ուսկից որ Աս-
տուծոյ շնորհքին յանձնուած
էին ան գործին համար՝ որ կա-
տարեցին։ Ու երբոր եկան, եկե-
26 ղեցին մեկտեղ ժողվելով՝ պատ-
մեցին ինչ որ Աստուած բերէ
էր իրենց հետ, և որ հեթա-
նոսներուն հաւատքի դուռ բա-
27 ցեր էր։ Ու հոն շատ ժամա-
նակ աշակերտներուն հետ կե-
ցան։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ մէկ քանիներ Հրէաս-
տանէն իջած՝ եղբայրներուն կը
սորվեցընէին՝ որ եթէ Մովսէսին
սովորութիւնովը չթլպատուիք,
չեք կրնար փրկուիլ։ 2 Ուստի Պօղոս և Բառ-
նաբաս անոնց դէմ շատ մը հա-
կառակութիւն ու վէճ ընելէն
ետքը, վճռեցին որ Պօղոս ու
Բառնաբաս և մէկ քանիներն
ալ անոնցմէ՝ Երուսաղէմ երթան
առաքեալներուն ու երէցներուն
ան խնդրոյս համար։ 3

ևկեզեցիէն Ճամբայ գրաւած՝ փիւնիկէէն ու Յառնբիայէն անց-
նելով, հեթանոսաց գաւթի գալը կը պատմէին, և մեծ ուրա-
խութիւն կու տային բոլոր եղ-
4 բայրներուն: Ու երբոր Երու-
սաղէմ հասան, եկեզեցիէն ու առաքեալներէն և երէցներէն
ընդունելեան, և պատմեցին ինչ որ Աստուած ըրեր էր իրենց
5 հետ: Փարիսեցւոց ազանդէն հա-
ւատացեալներէն ոմանք ելան՝ ու կ'ըսէին, թէ պէտք է Թլփա-
տել անոնք, ու պատուիրել որ Մովսէսի օրէնքը պահեն:
6 Եւ առաքեալները ու երէց-
ները ժողովեցան առ բանիս
7 վերայով խորհելու: Եւ շատ վիճաբանութիւն ըլլալէն ետև՝
Պետրոս ոտքի վրայ ելաւ, ու
ըսաւ անոց. Արդիկ եղբայր-
ներ՝ դուք գիտէք որ առջի օ-
րերէն Աստուած ընտրեց
մեր մէջէն, որ իմ բերնովս հե-
թանոսները աւետարանի խօսքը
8 լսեն՝ ու հաւատան: Եւ սրտա-
գէտ Աստուածը վկայեց անոնց,
Հոգին Սուրբը տալով անոնց՝
9 ինչպէս որ մեզի ալ: Եւ մէկ
իսպառ ինչ մը չբաւ մեր ու ա-
նոնց մէջը, հաւատքով անոնց
10 սիրտերը մաքրելով: Ուստի հի-
մա ինչու Աստուած կը փորձէք,
աշակերտներուն պարանոցին վը-
րայ անանկ լուծ մը դնելով, որ
անկէց ոչ մեր հայրերը՝ ոչ ալ
11 մենք կրցանք վերցնել: Հապա կը
հաւատանք որ Տէր Յիսուսի շը-
նորհքովը կը փրկուինք մենք,
ինչպէս որ անոնք ալ:
12 Եւ բոլոր ժողովուրդը լու-
կեցաւ, ու մտիկ կ'ընէր Բառ-
նաբասին ու Պօղոսին, որոնք կը
պատմէին թէ Աստուած որչափ
նշաններ ու հրաշքներ ըրեր էր
հեթանոսներուն մէջ իրենց ձեռ-
15 քովը: Եւ անոնք խօսքերնին
կտրելէն ետև՝ Յակոբոս պա-
տասխանեաւ՝ ու ըսաւ. Սիր-
գի՛կ եղբայրներ՝ լսեցի՛ մտիկ ը-
14 րէք. Շմաւոն պատմեց, թէ Աս-
տուած ինչպէս առաջ այցելու-
թիւն ըրաւ, որ հեթանոսներէն
ժողովուրդ առնէ իր անուանը
համար: Եւ առ բանիս մարգա- 15
բէից խօսքերն ալ կը միաբանին,
ինչպէս որ գրուած է. Ասկէ ե- 16
տև պիտի դառնամ, ու Դաւիթին ինկած խորանը նորէն պի-
տի շինեմ, և անոր կործանուած
տեղտեղունէը նորէն պիտի շինեմ,
և կանգնեմ անիկա. Որ մնացած 17
մարդիկը Տէրը փնտռեն, և բո-
լոր հեթանոսները՝ որոնց վրայ
իմ անունս կոչուած է, կ'ըսէ
Տէրը՝ որ ասոնք ամէն բաները կ'ը-
նէ: Յայտնի է Տէրոջը իր բոլոր 18
գործքերը աշխարհիս սկիզբէն
հետէ: Ասոր համար ես յորդոր 19
կը դատեմ նեղութիւն չտալ ա-
նոնց՝ որ հեթանոսներէն Աստու-
ծոյ կը դառնան. Հապա թուղթ 20
մը գրել անոնց՝ որ հոս կուռքե-
րուն պղծութիւններէն, և պոռ-
նկութենէ, ու խեղդուածէ,
և արիւնէ: Քանզի որ Մովսէս 21
հին դարերէն՝ ի վեր ամէն քա-
ղաքի մէջ զինքը քարոզողներ ու-
նի, և ժողովարաններու մէջ ա-
մէն շաբաթ օր կը կարդացուի:
Ան ատենը առաքեալներուն 22
ու երէցներուն՝ բոլոր եկեզեցիին
հետ մէկտեղ ազէկ երևցաւ՝ որ
իրենցմէ մարդիկ ընտրելով Ան-
տիոք խրկեն Պօղոսին ու Բառ-
նաբասին հետ, Յուդասը մա-
կանուանեալ Յուդան և Շիղան՝
որոնք գլխաւոր մարդիկ էին եղ-
բայրներուն մէջ. Ու անոնց ձեռ- 23
քովը Բուղէ նը խրկեցին այսպէս
գրած:
Առաքեալներ ու երէցներ և
եղբայրներ՝ Ընտիոքի ու Սիւ-
րիայի և Կիլիկիայի մէջ հեթա-
նոսներէն եղած եղբայրներուն
ողջոյն: Որովհետև լսեցինք՝ թէ
ոմանք մեր մէջէն ելլելով՝ ձեզ
խօսքով խռովեցուցեր են՝ և
ձեր անձերը խախտեր են, բան-
լով թէ պէտք է թլփատուիլ ու
օրէնքը պահել, որ անոնց մենք
այսպէս շպատուիրեցինք. Մեզի՝ 25

միաբանութեամբ ժողովուածներուս ալ ազէկ երեցաւ, որ մարդիկ ընտրելով ձեզի խրկենք մեր սիրելիներուն Բառնաբասին ու
26 Պօղոսին հետ, Որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անուանը համար անձերնին մատնած մարդիկ
27 են: Ուստի խրկեցինք Յուդան և Շիղան, որ իրենք ալ բերնով
28 նոյն բաները ձեզի զուցին: Քանզի որ ազէկ երեցաւ Սուրբ Հոգիին ու մեզի ալ՝ ձեր վրայ ա-
29 ւելի բեռ չդնել, այս հարկաւոր բաներէս զատ, Որ եւս կենաք կուռքերու զոհուածէ, և արիւնէ, ու խեղդուածէ, և պոռնկութենէ, որ ասոնք բաներէն ինքզինքիդ պահելով՝ ազէկ պիտի ընէք: Ողջ եղիք:
30 Անոնք ալ ճամբայ դրուելով՝ Անտիոք գացին, և ժողովուրդը մէկտեղ ժողվելով՝ թուղթը
31 տուին: Ու երբոր կարդացին, ուրախացան անիմաստութեան
32 վրայ: Իսկ Յուդա ու Շիղա՝ որ իրենք ալ մարգարէ էին, շատ խօսքերով մխիթարեցին եղ-
33 բայրները՝ ու հաստատեցին: Եւ ատեն մը հոն կենալէն ետև՝ եղբայրներէն խաղաղութեամբ ճամբայ դրուեցան առաքեալնե-
34 րուն դառնալու: Բայց Շիղային
35 ազէկ երեցաւ հոն մնալ: Պօղոս ու Բառնաբաս ալ Անտիոքի մէջ կը կենային, և ուրիշ շատերու հետ Տէրոջը խօսքը կը սորվեցը-
36 նէին ու կը քարոզէին: Եւ քանի մը օրէն ետև Պօղոս ըսաւ Բառնաբասին. Դառնանք ու այցելութիւն բնենք եղբայրներուն՝ ամէն մէկ քաղաքները, ուր որ Տէրոջը խօսքը քարոզեցինք, և տեսնենք թէ ինչ-
37 պէս են: Իսկ Բառնաբաս կ'ուզէր որ Յովհաննէսն ալ առնեն,
38 որ Մարկոս կ'ըսուէր: Բայց Պօղոս արժան չսեպեց որ Պամփիլիայի մէջ իրենց հետ գործի չերթալը
39 հետեւին առնեն: Ուստի Եղբարներէն անմիաբանութիւն մը եղաւ մինչև որ իրարմէ զատուեցան. և Բառնաբաս առաւ Մարկոսը՝ ու նաւով կիպրոս գնաց: Պօ-
40 զոս ալ Շիղան ընտրեց՝ ու ելաւ, եղբայրներէն Աստուծոյ շնորհացը յանձնուելով: Եւ Սի-
41 րիայի ու Կիլիկիոյ մէջ կը պտրտէր, ու եկեղեցիները կը հաստատէր:

ԳԼ. ԺԶ

Եւ հասաւ Դերբէ ու Լիստրա. և ահա հոն աշակերտ մը կար Տիմոթէոս անուանով, որ հաւատացեալ Հրէայ կնկան մը զաւակ էր, և հայրը Յոյն էր. Որ Լիստրացի ու Իկոնացի եղ-
2 բայրներէն ալ բարի վկայուած էր: Պօղոս ուզեց որ ասիկայ իր
3 հետը ելլէ, և առաւ թլփատեց զանիկայ՝ այն տեղացիներուն համար. քանզի որ ամէնն ալ գիտէին թէ անոր հայրը Յոյն էր: Ու քաղաքներէն
4 անցնելով՝ երբոր ազէկ եղած առաքեալներէն ու երէցներէն պրսպրուած հրամանները կ'աւանդէին անոնց՝ որ պահեն:
5 Եկեղեցիներն ալ հաւատքի մէջ կը հաստատուէին, և օրէ օր անոնց թիւը կ'աւելնար:
6 Եւ Փռիւգիա ու Գաղատացւոց կողմերը պտրտեցան. և Սուրբ Հոգիին արգիլեւելով որ Ասիոյ խօսքը Ըսելի մէջ
7 չխօսին: Միսիայի կողմերը որ եկան, կը ջանային դէպ ի Բիթանիա երթալ. և Յիսուսի Հո-
8 գին թոյլ չտուաւ անոնց: Եւ Միսիայի քովէն անցնելով՝ Տրովագա իջան:
9 Եւ հոն գիշերը Պօղոսին տեսիլք մը երեցաւ. Մակեդոնացի մարդ մը կայներ կ'աղաչէր անոր՝ ու կ'ըսէր. Մա-
10 կեդոնիա անցիր, և օգնէ մեզի: Ու երբոր այն տեսիլքը տեսաւ, շատ մը ուզեցինք Մակեդոնիա ելլել, հասկնալով որ Տէրը մեզ կը հրաւիրէ անոնց աւետարան քարոզելու:
11 Ուստի Տրովագայէն ե-

լանք՝ ու շնաակ Սամոթրակէ գայինք, ու հետեւեալ օրը Նէա-
12 պօլիս. Եւ անկէ ալ փիլիպպէ, որ է Մակեդոնիոյ Ա-ին մեծին գլխաւոր քաղաքը՝ կոչուխոտ, և ան քանի մը օր
13 կեցանք. Ու շաբաթի օրը քաղաքէն դուրս ելանք գետեզերքին քովը՝ ուր որ աղօթք կ'ընէին ու նստեալ՝ ժողվուած կիներուն կը
14 խօսէինք. Եւ Թիւատիր քաղաքէն ծիրանավաճառ կին մը՝ Լիդիա անուն, որ աստուածավախ մէկ մըն էր, մեզի կ'ընդունէր. որուն սիրտը Տէրը բացաւ Պօղոսին ը-
15 նծնելուն ուշադրութիւն ընելու. Ու երբոր մկրտուեցաւ ինքը և իր տունը, աղաչեց ու ըսաւ, Թէ որ զիս Տէրոջը հաւատացեալը կը սեպէք, իմ տունս մը-
մէք բնակեցէք. և ստիպեցաւ մեզ:
16 Ու եղաւ որ երբ մենք աղօթքի կ'երթայինք, աղախին մը պատահեցաւ մեզի, որ Հալցուկ ոգի ունէր, որ գուշակութիւն ընե-
17 լով՝ իր տէրերուն շատ վաստակ կը բերէր. Այն մարդիկը Բարձրեալ Աստուծոյ ծառաներն են, որ մեզի փրկութեան ճամբան կը
18 քարոզեն: Եւ սա բանը շատ օրեր կ'ընէր. խակ Պօղոս վշտանալով՝ դարձաւ ու ըսաւ ան ոգիին, Յիսուս Քրիստոսի անունովը հրամայեմ կ'ընեմ քեզի, Ելիր ատ-
19 կէ. և նոյն ժամուն ելաւ: Երբոր տէրերը անոր տէրերը որ իրենց վաստակին յոյսը կորսնցուցին, Պօղոսը ու Շիղան բռնեցին ու հրապարակը քաշեցին իշխաններ-
20 ուն: Ու տարին զանոնք դատաւորներուն քովը՝ ու ըսին. Այս մարդիկները մեր քաղաքը խառն կ'անցընեն. իրենք
21 Հրեայ են, Եւ անսովոր սովորութիւններ կը քարոզեն, որ մեզի համար չէ մեզի ընդունիլ, ոչ ալ քնել, ինչու որ Հռոմայեցի-

լինք: Եւ բազմութիւնը անոնց 22
վրայ դիմեցաւ. Պօղոսին ալ բռնաւորներն ալ հանդերձները հանեցին, և հրա-
ման ըրին որ գանոնք ծեծեն. Եւ 23
անոնց շատ վէրքեր տալէն հետո՝ բանտը դրին, պատուիրելով բանտապետին ղօրուշութեամբ պահել զանոնք: Ան ալ տանեկ 24
հրաման առնելով՝ զանոնք ներսի բանտը դրաւ, ու ոտքերնին կոճղի մէջ ամուրցուց:
Եւ կէս գիշերին Պօղոս ու Շի- 25
ղա աղօթք կ'ընէին և Աստուած կ'օրհնէին, ու բանտարկեալները ալ անոնց մտիկ կ'ընէին: Եւ 26
յանկարծակի մեծ շարժ մը եղաւ, անոնք որ բանտին հիմերը սասանեցան, և անմիջապէս բոլոր դռնները բացուեցան, ու ա-
մէնուն կապերը արձկուեցան: Եւ բանտապետը երբոր արթնա- 27
ցաւ՝ ու բանտին դռնները բացուած տեսաւ, թուրը քաշեց՝ և ինքզինքը պիտի ազատնէր, կար-
ծելով թէ կապուածները փա-
խեր են: Բայց Պօղոս բարձր 28
ձայնով կանչեց ու ըսաւ, Դուն քու անձիդ վնաս մը մի ընէր, ինչու որ ամէնքս ալ հոս ենք: Եւ 29
անիկայ ճրագ մը ուզեց ու ներս վազեց, և դողդողալով՝ Պօղոսին ու Շիղային առջեւը իյնալու. Եւ ա- 30
նոնք դուրս բերելով՝ ըսաւ. Տէ-
րե՛ր, ինծի ի՞նչ պէտք է ընել, որ փրկուիմ: Անոնք ալ ըսին. 31
Հաւատա՛ Տէր Յիսուս Քրիստոսին, ու պիտի փրկուիս դուն՝ և քու տունդ: Եւ Տէրոջը խօսքը 32
խօսեցան անոր, ու ան ամէնուն որ իր տունը մէջն էին: Եւ ա- 33
նոնք գիշերուան նոյն ժամուն՝ ու անոնց վէրքերը լուացին, և շուտ մը մկրտուեցաւ ինքը ու բոլոր իրենները: Եւ զանոնք իր տունը 34
առնելով, անոնց առջեւ սեղան դրաւ, և բոլոր տունովը ուրախ եղաւ՝ Աստուծոյ հաւատալով: Ու 35
երբոր առաւօտ եղաւ, զօրապետները խրկեցին պատուաւորները ու ըսին. Արձակէ այս մար-

36 դիկը։ Բամասապետան ալ ան խօս-
քերը Պօղոսին պատմեց, Թէ
Ջօրագլուխները խրկեցին որ ա-
ձակուիք, ուստի հիմա ելէք եւ
37 խաղաղութեամբ գացէք։ Բայց
Պօղոս ըսաւ անոնց. Անդ յայտ-
նապէս ծեծելով՝ որ չգատապար-
տուած Հռովմայեցի մարդիկ
ենք, բանտը ձգին, ու հիմա
գաղտնի կը հանեն մեզ. ասանկ
չէ, հապա թող իրենք գան ու
38 մեզ հանեն։ Եւ սպասաւորները
զօրագլուխներուն պատմեցին ան
խօսքերը. անոնք ալ երբոր լսե-
ցին Թէ Հռովմայեցի են, վախ-
ցան, ու եկան քաղցրութեամբ
39 խօսեցան անոնց հետ. Եւ
դուրս հանելով՝ կ՚աղաչէին որ
40 ան քաղաքէն երթան։ Անոնք
ալ բանտէն ելլելով՝ Լիդիային
տունը մտան, ու եղբայրները
տեսան՝ ու մխիթարեցին զանոնք,
և գացին։

ԳԼ. ԺԷ

1 Ե՛ւ Ամփիպողսէն ու Ապո-
ղոնիայէն պարապելով՝ Թեսաղո-
նիկէ եկան, ուր որ Հրէից ժո-
2 ղովարան մը կ՚ունէին։ Պօղոս
ալ իր սովորութիւնը տէս ա-
նոնց մէջը մտաւ, և իրիք շա-
բաթ օր խօսեցաւ անոնց հետ
3 գիրքերէն, Աճխնելով և առջև
նին դնելով, Թէ պէտք էր Քրի-
ստոսի չարչարուիլ, ու մեռնիլ
նորէն յարութիւն առնել, և
Թէ՝ Ան Յիսուս որ ես ձեզի
կը քարոզեմ՛, ըսաւ, Քրիստոսն
4 է։ Եւ անոնցմէ ոմանք հաւա-
տացին, ու Պօղոսին և Շիղային
հետ միացան, առատաձեռնական
Յոյներէն ալ մեծ բազմութիւն,
ու երեւելի կիներէն ալ հետ-
5 պոյդներէը քիչ որ չէին։ Բայց
չհաւատացող Հրէաները նա-
խանձելցան, և քանի մը գառաս-
կապտու անօրէն մարդիկ առնե-
լով՝ ազմուկ հանեցին, ու քաղա-
քը ամբոխավարդ ըրին. և Յասոնին
տունը վրայ յարձակելով՝ կ՚ուզէին
զանոնք ժողովքին առջևը տա-
նել։ 6 Ու երբոր զանոնք չգտան,
Յասոնը ու մէկ քանի եղբայր-
ները քաշկռտով տարին քաղաքա-
պետներուն առջևը, կանչուռտե-
ալով՝ Թէ անոնք որ աշխարհը
ամբոխավարդ ըրին, հոս ալ հա-
սեր են. 7 Որոնք Յասոնը ըն-
դուներ է. և ասոնք ամէնը
կայսրին հրամանացը դէմ՝ կը
գործեն, ըսելով Թէ՝ ուրիշ Թա-
գաւոր մը կայ Յիսուս։ 8 Եւ խր-
ատիցուին ժողովուրդը ու քա-
ղաքապետները, որ ասը բանին
կը լսէին։ 9 Բայց երբոր Յասոնէն
և ուրիշներէն երաշխաւորու-
Թիւն առին, արձակեցին զա-
նոնք։ 10 Իսկ եղբայրները շուտ մը
գիշերով Պօղոսը և Շիղան Բե-
րիա խրկեցին. որոնք հոն հաս-
նելով՝ Հրէից ժողովարանը գա-
ցին։ 11 Ասոնք Թեսաղոնիկէի մէջ
եղողներէն աւելի ազնիւ մար-
դիկ էին, որ Աստուծոյ խօսքը
կատարեալ յօժարութեամբ ըն-
դունեցին, և ամէն օր Գիրքերը
կը քննէին՝ Թէ ասը բաները ա-
սանկ էն։ 12 Ուստի անոնցմէ շատե-
րը հաւատացին. և պատուա-
ւոր Յոյն կիներէն ու մարդիկ-
ներէն հաւատացողներն ալ քիչ էր
չէին։ 13 Բայց երբոր իմացան Թե-
սաղոնիկեցի Հրէաները Թէ Բե-
րիայի մէջ ալ Աստուծոյ խօսքը
քարոզուեցաւ Պօղոսէն, հոն ալ
եկան՝ ու ժողովուրդը գրգռե-
ցին։ 14 Ան ատենը եղբայրները
շուտ մը Պօղոսը խրկեցին՝ որ մին-
չև ծովեզերքը երթայ. բայց Շի-
զա ու Տիմոթէոս հոն մնացին։
15 Եւ անոնք որ Պօղոսը կը տանէին,
մինչև Աթենք բերին անոնց,
և իրմէն հրաման առնելով Շիղա-
յին ու Տիմոթէոսին համար՝ որ
շուտով իրեն գան, գացին։
16 Եւ Պօղոս Աթենքի մէջ ա-
նոնց սպասելով՝ իր հոգին ան-
հանգիստ էր նեղուի դիմ,
վասն
զի քաղաքը բոլորովին կռապաշ-
տութեան մէջ ընկղմած կը տես-
նէր։ 17 Ուստի ժողովարանին մէջ
կը խօսէր Հրէաներուն ու բարե-

պաշտ մարդոց, և ամէն օր հը-
բառարանեբաւն մէջ որոնց որ
18 պառաւէը։ Ու Եպիկուբեան և
Սոյիկեան փիլիսոփաներէն մէկ
քանիները իրեն հետ հակաճա-
ռաբանիլ կ'ընէին. և ոմանք կ'ը-
սէին. Ա՛ռ սերմնաբաքաղը ի՞նչ
բան կ'ուզէ. ուրիշներն ալ ՝ն-
պէին. կ'երևի թէ դանի մը օտար
աստուածներու քարոզիչ է. ին-
չու որ Յիսուսը ու յարութիւնը
19 կ'աւետարանէր անոնց։ Եւ ա-
ռնին անիկայ Արիսպագոսը տա-
րին, ու կ'ըսէին. Կրնա՞նք իմա-
նալ թէ ինչ է այս նոր վարդա-
պետութիւնը՝ որ դուն կը զրու-
20 ցես. Քանզի մեր ականջները
օտար բաներ կը բերես. ուրմեն
կ'ուզենք իմանալ թէ ինչ պիտի
21 ըլլան անոնք. (Ինչու որ Աթե-
նացիները ամէնն ալ, ու հոն կե-
ցող օտարականները ուրիշ բա-
նի չէին պարապիր, բայց միայն
նոր բան զրուցելու կամ լսելու։)
22 Ան ատենը Պօղոս Արիսպա-
գոսին մէջը կայնեցաւ՝ ու ըսաւ.
Ո՛վ Աթենացի մարդիկ՝ ամէն
կողմանէ խիստ կրօնասէր կը տես-
23 նեմ ձեզ։ Քանզի ես պտըտելով
ու ձեր պաշտամունքը ննիելով՝
մէկ սեղան մը գտայ, որուն վրայ
գրուած էր՝ ԱՆԱՆՈՅ ԱՍՏՈՒԾՈՑՆ.
ուստի անիկայ որ դուք չճանչ-
նալով կը պաշտեք, ես նոյնը ձե-
24 զի կը քարոզեմ։ Աստուած որ
աշխարհը ստեղծեց, և անոր մէջ
եղած բաները, անիկայ երկ-
նից ու երկրի Տէրը ըլլալով, ոչ
ձեռագործ տաճարներու մէջ կը
25 բնակի. Ո՛չ ալ մարդոց ձեռքը-
վը կը պաշտուի՝ բանի մը կարօտ
պէս. քանզի ինքը կուտայ ամե-
նուն կեանք ու շունչ՝ և ամէն
26 բան. Ու բոլոր մարդոց ազգերը
մէկ արիւնէ մը բրաւ՝ որ բոլոր
երկրի երեսին վրայ բնակին. և
որոշած ժամանակներ հաստա-
տեց, ու անոնց բնակութեան
սահմանները, զԱստուած փնտ-
27 տըռեն. Որ ըստ էի թէ խոր-
խրատելով զինքը գտնեն. թէ-
պէտև մեր ամէն մէկուն ալ հե-
ռու չէ. Ինչու որ անով կ'ապ- 28
րինք և կը շարժինք ու կանք,
ինչպէս որ ձեր բանաստեղծնե-
րէն մէկ քանիներն ալ ըսին,
Քանզի մենք անոր ցեղէն ալ ենք։
Ուստի՝ որովհետև Աստուծոյ ցե- 29
ղէն ենք, պէտք չէ որ անանկ
սեպնինք թէ Աստուածութիւնը
նման ըլլայ ոսկիի կամ արծաթի
կամ քարի, որ մարդուս վարպե-
տութիւնովը ու խելքովը քան-
դակուած է։ Արդ՝ Աստուած 30
ապիտութեան ատենները անտես
ընելով, հիմա ամէն տեղ կը պա-
տուիրէ բոլոր մարդոց՝ որ ապաշ-
խարեն։ Ինչու որ հինգ 31
մը սահմանեց, որուն մէջ աշ-
խարհս արդարութեամբ պիտի
դատէ ան մարդուն ձեռքովը,
որն որ որոշեց, ու ամենուն հա-
ւատացուց՝ զանիկայ մեռելներէն
յարուցանելով։
Երբոր մեռելներէն յարու- 32
թիւնը լսեցին, ոմանք ծաղր կ'ը-
նէին, ոմանք ալ կ'ըսէին. Ա-
նիկայ համար ուրիշ անգամ
մըկի պիտի լսենք քեզի։ Եւ 33
այսպէս Պօղոս անոնց մէջէն ե-
լաւ։ Սակայն քանի մը մարդիկ 34
իրեն յարիլով հաւատացին, ո-
րոնց մէջն էր Դիոնեսիոս Արիս-
պագացին, և Դամարիս անու-
նով կնիկ մը, ու անոնց հետ ու-
րիշներ ալ։

ԳԼ. ԺԸ

Ասկէ ետև Պօղոս Աթենքէն 1
զաստուելով՝ կորնթոս եկաւ։ Եւ 2
մէկ Հրեայ մը գտաւ Ակիւղաս
անունով Պոնտոսացի,
որ իր Պրիսկիլլա կնկանը հետ
նոր եկեր էր Իտալիայէն, (Կլօ-
դիոսին հանած հրամանին հա-
մար որ բոլոր Հրեաները Հռոմ-
մէն հեռանան.) ու անոնց քո-
վը գնաց։ Եւ որովհետև ինքը 3
արհեստակից էր՝ անոց քովը կե-
ցաւ, և կը բանէր. (ինչու որ ար-
հեստով վրանագործ էին։) Ու 4
ամէն շաբաթ օրերը Ժողովարա-

նին մէջ կը խօսէր, և Յրէանե-
5 րը ու Յոյները կը համոզէր։ Ու
երբոր Շիղա և Տիմոթէոս Մակե-
դոնիայէն իջան, Պօղոսին հոգին
եռանդով վառուած ըլլալով,
Յրէաներուն վկայութիւնով կը
հաստատէր՝ թէ Յիսուս Քրիս-
6 տոս է։ Անոնք ալ երբոր դէմ
կեցան ու կը հայհոյէին, ինքը
հանդիմանելով թօթուելով՝ ըսաւ
անոնց. Ձեր արիւնը ձեր գլուխ-
նիդ, ես անպարտ եմ, այսկէս ե-
տև հեթանոսներուն պիտի եր-
7 թամ։ Եւ անկէ երթալով՝ մուտ
մէկու մը տուն, որուն անունը
Յուստոս էր՝ աստուածավախ
մարդ մը, որուն տունը ժողով-
8 րանին կից էր։ Եւ ժողովքա-
պետը Կրիսպոս իր բոլոր տունը-
վը հաւատաց Տէրոջը. և Կորնթ-
ացիներէն շատերը լսելով՝ հա-
9 ւատացին ու մկրտուեցան։ Եւ
գիշերը տեսիլքի մէջ Տէրը ըսաւ
Պօղոսին. Մի վախնար՝ հապա
10 խօսէ, և լուռ մի կենար, Ընչու-
որ ես քեզի հետ եմ, և մէկը
քեզի դէմ պիտի չելլէ՝ քեզի
վնաս մը հասցնելու. քանզի ա-
ռաքելքս մէջ ես շատ ժողովուրդ
11 ունիմ։ Եւ հոն տարի մը ու վեց
ամիս կեցաւ, ու Աստուծոյ խօս-
քը անոնց մէջ կը սորվեցնէր։
12 Եւ Աքայիայի փոխանորդ ըլ-
լալէն Գաղիոնին օրերը Յրէ-
այք միաբանելով՝ Պօղոսին դէմ
եկան, և դատիկայ առնելու տա-
13 րին, Ըսելով, Թէ Աստիկայ կը հր-
թադարձ մարդիկը օրէնքին դուրս
14 Աստուած պաշտելու։ Ու երբոր
Պօղոս իր բերանը բանալու պատ-
րաստ էր, Գաղիոն ըսաւ Յրէա-
ներուն. Թէ որ անիրաւութեան
մը կամ չար գործքի մը համար
ըլլար՝ ով Յրէաներ, արժան էր
15 ինձի որ ձեզի մտիկ ընէի։ Բայց
թէ որ վէճը խօսքի ու անուն-
ներու և ձեր օրէնքին վրայով է,
դուք ձեզմէն տեսէք. ինչու որ
ես աստանկ բաներու դատա-
16 ւոր ըլլալ չեմ ուզեր։ Եւ զա-
17 նոնք առնելէն վռնտեց։ Ան
ատենը բոլոր Յոյները Սոսթենէս
ժողովրդապետը բռնելին ու
առնէին առջևը կը ծեծէին.
և սա բաներուն վրայով Գաղիոն
բնաւ հոգ չէր ընէր։

Պօղոս ալ տակաւին խել մը 18
օրեր հոն մնալէն ետքը՝ եղբայր-
ներէն հրաժարելով, նաւով դէպ
ի Սիւրիա գնաց. ու իր հետ
ալ Պրիսկիլլան և Ակիւղասը,
ասոնք կէնքրէայի մէջ էր գլուխը
փոքրած, ինչու որ ուխտաւոր
էր։ Ու Եփեսոս որ հասաւ, ա- 19
նոնք հոն ձգեց, և ինքը ժողո-
վարանը մտնելով՝ Յրէաներուն
հետ կը խօսէր։ Եւ իրեն կ'ա- 20
ղաչեին որ ալ աւելի ժամանակ
իրենց քովը մնայ. բայց չհան-
նաւս. Հապա հրաժա- 21
րելու ատեննիմ ըսելով. Պէտք
է որ անպատճառ սա առաջի-
կայ տօնը Երուսաղէմի մէջ ը-
նեմ. բայց Աստուծոյ կամքովը
նորէն ձեզի կը դառնամ. ու
Եփեսոսէն նաւով ճամբայ ելաւ.
Եւ Կեսարիա հասնելով՝ երթ- 22
ալով ելաւ, ու եկեղեցին բա-
րեւ տուաւ, ու Անտիոք. Եւ ատեն մը հոն կենա- 23
լէն ետև՝ ելաւ, ու կարգով Գա-
ղատացւոց երկիրը և Փռեգիա
կը պտըտէր, ու բոլոր աշա-
կերտները կը հաստատէր։

Եւ Ապողոս անունով Յրէայ 24
մը, ծննդեամբ Ալեքսանդրացի՝
ճարտասան մարդ մը՝ եկաւ Հա-
սաւ Եփեսոս. որ ինքը զօրաւոր
էր սուրբ գիրքերով։ Այսկէս Տէ- 25
րոջը ճամբուն մէջ վարժուած
էր, և ջերմեռանդ հոգի ունե-
նալով, կը խօսէր ու կը սորվե-
ցնէր ճշդութեամբ Տէրոջը վե-
րայով. բայց Յովհ
հաննէսին մկրտութիւնը գիտէր։
Այսկէս սկսաւ ժողովարանին մէջ 26
համարձակ խօսիլ. ու երբոր Ա-
կիւղաս ու Պրիսկիլլա լսեցին
անկէ, ալ զանիկայ իրենց քովը
առին, և աւելի ճշդիւ Աստու-
ծոյ ճամբան անոր հասկցուցին։
Ու երբոր անկէ ուզեց Ա- 27

չիա երթալ, եղբայրները քա-
ջալերեցին զանիկայ, ու հիւր գրե-
ցին ան թէղէ աշակերտներուն՝
որ զանիկայ ընդունին. որ հան
հասնելով՝ շատ օգտակար եղաւ
շնորհքով հաւատացեալներուն.
28 Քանի հրապարակաւ ասոնիկ
կը յանդիմանէր Հրէաները,
ուժգին գրքերէն ցուցնելով Թէ
Յիսուսը Քրիստոս է։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Եւ քանի որ Ապողոս Կորն-
թոսի մէջ էր, Պօղոս վերի կող-
մերը պտրտելով՝ Եփեսոս եկաւ.
և քանի մը աշակերտներ գտնե-
2 լով, Ըսաւ անոնց. Երբոր հա-
ւատացիք՝ Սուրբ Հոգին առիք
արդեօք. անոնք ալ ըսին իրեն.
Բայց մենք լսած ալ չենք Թէ
3 Սուրբ Հոգի կայ։ Եւ ըսաւ ա-
նոնց. Հապա ինչով մկրտուե-
ցաք. անոնք ալ ըսին. Յովհան-
4 նէսին մկրտութիւնով։ Պօղոս
ալ ըսաւ. Յովհաննէս ապաշխա-
րութեան մկրտութիւնով մկրը-
տեց ժողովուրդին ըսելով՝ Թէ
ան որ իրմէ ետքը պիտի գայ՝ ա-
նոր հաւատան, այսինքն Յիսուս
5 Քրիստոսին։ Ու երբոր ասիկա լսե-
ցին, Տէր Յիսուսի անունովը
6 մկրտուցան։ Եւ Պօղոս երբոր
անոնց վրայ ձեռք դրաւ, Սուրբ
Հոգին անոնց վրայ եկաւ, և լե-
զուներ կը խօսէին ու կը մարգա-
7 րէներ կը տեսնէին։ Եւ ան բոլոր մար-
դիկը տասներկուքի չափ էին։
8 Ու ժողովարանը մտնելով՝ երեք
ամիս համարձակութեամբ Ա-
ստուծոյ Թագաւորութեանը վրա.
յով կը խօսէր, ու կը համոզէր։
9 Իսկ երբոր մէկ քանիները կը յա-
մառէին՝ ու դէմ կը դնէին բազ-
մութեան առջեւը ան ճամբան
բամբասելով, ինքը անոնցմէ հե-
ռացաւ, և աշակերտները ա-
տեց, ու ամէն օր Տիրան անուն
մէկու մը դպրատունը մէջ կը խո-
10 սէր։ Եւ սա երկու տարի գշեց՝
մինչեւ որ բոլոր Ասիոյ մէջ բնա-
կող Հրէաները ու Յոյները Տէ-
րոջը խօսքը լսեցին։ Եւ Աստուած 11
նշանաւոր հրաշքներ կ'ընէր Պօ-
ղոսին ձեռքովը. Անոնիկ որ ա- 12
նոր մարմինէն թաշկինակներ ու
գոգնոցներ կը առնէին հիւանդ-
ներուն, և իրենց յաւերժն կը
բժշկուէին, ու չար ոգիները կ'ել-
լէին։ Բայց աստանդական Հրէ- 13
րէ մէկ քանիներն ալ՝ որ երթ-
ուեկտացիչ էին, յանդգնեցան
Տէր Յիսուսի անունը կանչել ա-
նոնց վրայ՝ որոնք չար ոգիներ ու-
նէին, և կ'ըսէին, Ձեզ կ'երդ-
ւեցընենք Յիսուսով, որն որ Պօ-
ղոս կը քարոզէ։ Եւ սա բանը ը- 14
նողները Սկեւա անուն Հրէայ
քահանայապետի մը եօթը որ-
դիքն էին։ Իսկ չար ոգին պա- 15
տասխան տուաւ՝ ու ըսաւ. Յի-
սուսը կը ճանչնամ՝ ու Պօղոսը
գիտեմ, բայց դուք ով էք։ Եւ 16
ան մարդը որուն նէրսի չար
ոգին էր՝ անոնց վրայ ցատկե-
լով՝ բռնեց զանոնք ու յաղթեց,
մինչեւ որ անոնք մերկ ու վի-
րաւորուած դուրս փախան։ Եւ 17
սա բանը Եփեսոսի մէջ բնակող
բոլոր Հրէաներուն ու Յոյներուն
յայտնի եղաւ, և անոնց ամէնուն
վրայ վախ մը ինկաւ, ու Տէր
Յիսուսի անունը կը մեծարուէր։
Եւ հաւատացեալներէն շատերը 18
կու գային, ու կը խոստովանէին
ու կը պատմէին իրենց գործ-
ները։ Եւ կախարդութիւն հե- 19
ւանողներուն շատերը գիրքերնին
միասին բերելով՝ ամէնուն առ-
ջեւը կ'այրէին, և անոնց գինը
հաշուեցին, ու գտան հազար
արծաթի պահեղան գաան։ Այս- 20
պէս Տէրոջը խօսքը մեծապէս
կ'աճէր և կը զօրանար։
Ո երբոր սա բաները լմնց- 21
ան, Պօղոս միտքը դրաւ որ
Մակեդոնիայէն ու Աքայիայէն
պտրտելով՝ Երուսաղէմ երթայ,
ու կ'ըսէր, Թէ Հոն երթալէս
ետքը պէտք է ինծի որ Հռոմ
ալ տեսնեմ։ Եւ իրեն սպասա- 22
րութիւն ընողներէն երկուքը՝
Տիմոթէոսը ու Երաստոսը թո-

ելից Մակեդոնիա, ու ինքը առնն մնն ալ Ասիոյի մէջ կեցաւ։
23 Եւ ան առենները շատ խռո-
վութիւն եղաւ Տէրոնէ ճամբուն
24 համար։ Քանզի Դեմետրիոս ա-
նուն ոսկեգործ մը՝ Արե-
միսին էոտրէն տաճարներ կը
շինէր արծաթէ, ու քիչ շահ չեր
25 բերեր վարպետներուն. Ասոնք
ասիկայ մեկտեղ ժողվեց նոյն ար-
հեստին բանուորներուն հետ, ու
ըսաւ. Արդիկ, դուք գիտէք որ
26 աս գործէս է մեր շահը. Եւ կը
տեսնէք ու կը լսէք որ աս Պօղոսը
չէ թէ միայն Եփեսացւոց, հա-
պա գրեթէ բոլոր Ասիացւոց շատ
ժողովուրդները համոզելով՝ մըտ-
քերնին դարձուց, ըսելով թէ՝
Չեռքով շինուածները աստու-
27 ածներ չեն։ Ասոր վտանգ կայ
որ չէ թէ միայն աս մեր կոզմը
պիտի նախատուի, հապա մե-
ծաստուածուհւոյն Արտեմիսին
տաճարն ալ ոչինչ պիտի սեպուի,
և անոր մեծափառութիւնը պի-
տի խափանուի, որն որ բոլոր
Ասիա ու աշխարհք կը պաշտեն։
28 Ու երբոր սա լսեցին, բարկու-
թեամբ լեցուած կը գոչուըտ-
ային ու կ՚ըսէին. Մեծ է Եփե-
29 սացւոց Արտեմիսը։ Եւ բոլոր
քաղաքը խռովութեամբ լեցուե-
ցաւ. և յարձակեցան Գայիոս ու
Արիստարքոս Մակեդոնացիները՝
Պօղոսին ճանապարհորդակիցնե-
րը, ամէնը միկէն թէատրոնը վա-
30 զեցին։ Իսկ Պօղոս երբոր ուզեց
ժողովուրդին մէջը մտնել, աշա-
կերտները թոյլ չտուին զինքը։
31 Ասիոյ պետերէն ալ ոմանք՝ որ իր
բարեկամներն էին, մարդ խրկե-
լով իրեն կ՚աղաչէին որ չհամար-
32 ձակի թէատրոնը երթալու։ Ու-
րիշ մէկը մէկ կերպ՝ ու մէկալը
ուրիշ կերպ բան կը կանչուըտ-
տէին. Քանի որ ժողովը շփո-
թութեան մէջ էր, և շատերը
չէին գիտեր թէ ինչ բանի հա-
33 մար ժողոված էին։ Եւ բազ-
մութեանը մէջէն առաջ բերին
Աղեքսանդրոսը, որն որ Հրեայք
առաջ քշեցին. Աղեքսանդրոս
ալ ձեռքը շարժելով՝ կ՚ուզեր որ
ժողովուրդին պատասխան տայ։
34 Իսկ երբոր գիտցան թէ անիկայ
Հրեայ է, ամէնքը մէկ բերան և-
ղած՝ երկու ժամու շափ կը կան-
չեըտտային, թէ Մեծ է Եփե-
35 սացւոց Արտեմիսը։ Սակայն ա-
նուագպետը բազմութիւնը հան-
դարտցնելով՝ ըսաւ. Ո՛վ Եփե-
սացի մարդիկ՝ ո՞ր մարդն է որ
չգիտնայ թէ Եփեսացւոց քա-
ղաքը մեծ Արտեմիսին և Դիո-
սէն ինկած կուռքին տաճարին
պաշտօնեան է։ Անկարելի աս որ
36 անվիճելի բան մըն է, պէտք է
ձեզի հանդարտ կենալ, և չան-
դգուշութեամբ բան մը չընել։
37 Քանզի դուք աս մարդիկը հոս
բերիք, որոնք ո՛չ տաճար կողոպ-
տողներ են, ո՛չ ալ ձեր աստուա-
ծուհւոյն հայհոյողներ։
38 Ուստի թէ որ Դեմետրիոս և իր
հետը եղած վարպետները մէկու
մը հետ բան մը ունին, առեւտը
բաց է, ու փոխադարձ դռնէնին
կայ, թող իրարու դէմ տարա-
39 տութիւն ընեն. Հապա թէ
որ ուրիշ բաներու համար է ձեր
պահանջմունքը, օրինաւոր ժո-
ղովքի մէջ թող որոշուի։
40 Ինչու որ մենք ալ սա օրուան երթ-
նեկին համար երբեք խռովայոյզ մարդիկ
տարտատանելու վտանգի մէջ
ենք. քանզի պատճառ մը չկայ
որով կարող ըլլանք սա խռովու-
թիւնը համար պատասխան տալ։ Եւ առանկ ը-
սելով՝ ժողովը արձակեց։

ԳԼ. Ի

1 Երբ աղմուկը դադրեցաւ ե-
րեւ՝ Պօղոս աշակերտները իրեն
կանչեց, ու հրաժարականն ա-
ջոն առնելով երթալ որ Մակեդոնիա
2 երթայ։ Եւ ան կողմերը պար-
տեզեն ու շատ խօսքերով անոնք
մխիթարելէն ետեւ՝ Եղբայրա է-
3 կաւ։ Եւ հոն երեք ամիս կենալ-
լէն ետքը, Հրեաներէն իրեն դէմ
դաւադրութեան խորհուրդ ըլլան՝

երբոր կ'ուզէր Սիբիա ելլել. անոր համար որոշեց Մակեդոնիայի
4 վրայէն դառնալ։ Ու մինչև Ասիա իր հետը կ'երթար Բերիացի Պիռոսի որդին Սոպատրոսը, և Թեսաղոնիկեցիներէն Արիստարքոսը ու Սեկունդոսը, և Գայիոս Դերբացին ու Տիմոթէոսը, և Ասիացի Տիւքիկոսը ու Տրոփիմոսը։ Անոնք առաջ գացին ու
5 Տրոադացի մէջ մեզի կը սպասէին։ Մենք ալ բաղարջակերաց օրերէն ետև Փիլիպպէէն նաւեցինք. և հինգ օրուան մէջ Տրոադա եկանք անոնց քովը, ու հոն եօթը օր կեցանք։
7 Եւ Միշաբթի օրը երբոր ժողվուած էինք հաց կոտրելու, Պօղոս անոնց կը քարոզէր, ինչու որ հետևեալ օրը ճամբայ պիտի ելլէր. և խօսքը երկարեցուց մինչև
8 կէս գիշեր։ Ու շատ լապտերներ կային ան վերի ատենակը՝ ուր որ
9 մենք ժողվուած էինք։ Եւ մէկ երիտասարդ մը Եւտիքոս անուն՝ պատուհանին վրայ նստած՝ խոր քունէ քնոյ մէջ մնաւ էր. երբոր Պօղոս խօսքը երկարեցուց, անիկայ խորունկ քնով բռնուած՝ երրորդ գահլիճէն վար ինկաւ, ու ղա-
10 նիկայ մեռած վերցուցին։ Եւ Պօղոս վար իջնելով՝ անոր վրայ ինկաւ, ու գրկելով ըսաւ՝ Մի խռովիք, ինչու որ
11 ասոր հոգին իր մէջն է։ Եւ վեր ելլելով՝ հացը կոտրեց ու կերաւ, ու երկար խօսելով մինչև առ-
12 աւոտ, հաքը ելաւ գնաց։ Եւ ան պատանին ողջ բերին, ու մեծա-
13 պէս մխիթարուեցան։ Մենք նաւը մտնելով՝ Ասոս երթանք գէպ՝ ի Ասոս, որ անկէ Պօղոսը պիտի առնէինք. ինչու որ անոնց ապագրեր էր, որովհետև ինքը ցամաքով պիտի երթար։ Ու
14 երբոր Ասոսի մէջ մեզի հանդիպեցաւ, առինք անկէց և Միտիլենէ եկանք։ Անկէ ալ նաւ-
15 ելով՝ հետևեալ օրը Քիոսին դիմացը հասանք. և մէկալ օրը Սամոս հասանք. ու Գիւերը Տրոգիլեան կեղտալով՝ միւս օրը Միլետոս եկանք. Ինչու որ Պօղոս միտքը 16
դրեր էր որ նաւով անցնի Եփեսոսին քովէն, որ չըլլայ թէ Ասիայի մէջ ժամանակ անցընէ, ա-
րագհետև կ'արագարար՝ որ եթէ կարելի է իրեն, Պենտեկոստէին օրը Երուսաղէմ ըլլայ։

Եւ Միլետոսէն դարձ իրկից 17
Եփեսոս՝ ու եկեղեցիին երէցները կանչեց։ Ու երբոր իրեն եկան, 18
ըսաւ անոնց. Դուք գիտէք որ ան առջի օրէն հետ որ ես Ասիա եկայ, ձեր հետը վարուեցայ բոլոր ժամանակը. Ամէն խո- 19
նարհութիւնով Տէրոջը ծառայելով, և շատ արցունքով ու փորձութիւններով, որ Հրեից նենգութիւններէն ինծի պատահեցան. Հնարը վախնալով եօ չինց 20
ձեզի օգտակար բաներուն բնաւ մէկը ձեզի ըսուցանելէն, ու ձեզի հրապարակաւ և տան մէջ սովրեցնելէն. Վկայութիւն տալով 21
Հրեից և Յունաց ապաշխարութիւն Աստուծոյ՝ և Յիսուս Քրիստոսի վրայ հաւատքին համար։ Եւ հիմա՝ ահա ես 22
հոգիով կապուած՝ Երուսաղէմ կ'երթամ, և հոն ինչ որ ինծի պիտի պատահի՝ չեմ գիտեր. Միայն թէ Հոգին Սուրբ ամէն 23
քաղաքի մէջ ինծի կը վկայէ ու կ'ըսէ թէ՝ կապեր ու նեղութիւն ինծի կը սպասեն։ Բայց ես 24
բանի մը համար հոգ չեմ ըներ, և իմ անձս պատուական չեմ սեպեր, միայն թէ իմ ընթացքս ուրախութեամբ կատարեմ, և ան պաշտօնը՝ որ Տէր Յիսուսէն առի՝ Աստուծոյ շնորհացը աւետարանին վկայ ըլլալու։ Եւ հի- 25
մա ահա ես գիտեմ որ ալ իմ երեսս պիտի չտեսնէք դուք ամէնդ, որ մէջերնիդ պատարագեցայ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզելով։ Ուստի ես օրս կը 26
վկայեմ ձեզի, որ ես անպատճառ եմ ամէնուն արիւնէն. Ինչու որ 27
ես չհեցայ Աստուծոյ բոլոր կամ-

28 քը ձեզի յայտնելէն։ Ուրիմն
ղղուշացէք ձեր անձերուն և բո-
լոր հօտին, որուն վրայ Հոգին
Սուրբ ձեզ տեսուչ դրաւ՝ Ա-
ստուծոյ եկեղեցին հովուելու,
որն որ իր արիւնովը ստացաւ։
29 Գիտեմ գիտեմ որ իմ գառնա-
լէս ետքը ձեր մէջը յափշտակող
գայլեր պիտի մտնեն, որ պիտի
30 չխնայեն հօտին։ Եւ ձեզմէ ալ
անանձ մարդիկ պիտի ելլեն՝ որ
ծուռ բաներ պիտի խօսին, ա-
շակերտները իրենց ետևէն քա-
31 շելու համար։ Ուստի արթուն
կեցէք, և միտքերնիդ բերէք՝
որ երեք տարի գիշեր ու ցորեկ
չդադրեցայ ամէն մէկը ար-
32 ցունքով խրատելէն։ Եւ հիմա
եղբայրնե՛ր կը յանձնեմ ձեզ
Աստուծոյ, ու անոր շնորհացը
խօսքին, որ կարող է շինելու՝
ու բոլոր սրբուածներուն հետ
ձեզի ժառանգութիւն տալու։
33 Մէկու մը արծաթին՝ կամ ոս-
կիին՝ կամ հագուստին չցանկա-
34 ցայ։ Դուք ձեզմէ գիտէք՝ որ
ինծի և իմ հետս եղողներուն
պէտք եղածը ա՛ս ձեռքերս հո-
35 գացին։ Ամէն բան ձեզի ցու-
ցուցի, թէ ասանկ պէտք է աշ-
խատիլ, ու ակամներուն օգնու-
թիւն ընել, և միտք բերել Տէր
Յիսուսին խօսքը, որ ինքը ը-
սաւ. Առնելէն երանելի է տալը՝
36 քան թէ առնելը։ Եւ ա՛ս որ
բսաւ, անոնց ամէնուն հետ ծընդ-
կան վրայ գալով՝ աղօթք ըրաւ։
37 Ամէնքն ալ ա՛ռատիկ կու լային,
ու Պօղոսին պարանոցին վրայ
ինկնալով՝ զանիկայ կը համբու-
38 րէին։ Մանաւանդ աւելի կը ցա-
ւէր ան խօսքին համար, որ ի՛ը-
ռեր՝ թէ ալ պիտի չտեսնեն իր
երեսը, և զանիկայ ձամբայ դրին
մինչև նաւը երթալու։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու երբոր եղանք ու անոնց-
մէ զատուեցանք՝ շիտակ նաւե-
լով՝ Կոլ եկանք, և միւս օրը
Հռոդոս, ու անկէ Պատարա։
2 Եւ նաւ մը գտանք որ Փինիկէ
կ՚երթար, ու անոր մէջը մտնե-
3 լով՝ ճամբայ ելանք։ Եւ Կիպ-
րոս որ երևցաւ, զանիկայ ձախ
կողմերնիս թողլով՝ դէպ՚ի
Սիրիա նաւեցինք, և Տիւրոս
եկանք. ինչու որ նաւը հոն պիտի
4 թափէր էր բեռը։ Եւ աշակերտ-
ները գտնելով՝ եօթը օր հոն
կեցանք, որոնք Սուրբ Հոգիով
կ՚ըսէին Պօղոսին որ Երուսաղէմ
5 չելլե։ Ու երբոր ան օրերը ան-
ցուցինք, եկանք ու կ՚երթայինք,
ամէնն ալ կիներովնիս ու տղոք-
ներով մինչև քաղաքէն դուրս
մեզ ճամբայ դրին. և ծովեզե-
րքը ծնկան վրայ գալով՝ ա-
6 ղօթք ըրինք։ Ու իրարու հրա-
ժարական տալով՝ մենք
նաւը ելանք, անոնք ալ տուները
7 դարձան։ Յետ մենք Տիւրոսէն
ալ ըսպասելով՝ և ծովեզերքը
բոլորովին լմընցնելով՝ Պտո-
ղեմայիս հասանք, ու եղբայրնե-
րը բարևելով՝ օր մը քովերնին
8 կեցանք։ Եւ հետևեալ օրը ան-
ելանք՝ ու Կեսարիա եկանք, և
փիլիպպոս աւետարանչին տունը
մտնելով, որ ինքը եօթնէն մէկն
էր, անոր քովը կեցանք։ Անոր
9 կայ չորս հատ կոյս աղջիկ ու-
նէր, որ մարգարէութիւն կ՚ը-
10 նէին։ Եւ հոն շատ օրեր որ կե-
ցանք, Հրէաստանէն մարգարէ
11 մը իջաւ Ագաբոս անունով։ Ու
երբոր մեզի եկաւ, Պօղոսին գո-
տին առնելով իր ձեռքերը ու
ոտքերը կապեց, և ըսաւ. Սուրբ
կ՚ըսէ Հոգին Սուրբ, Այն մարդը՝
որուն են ա՛ս գօտին, ասանկ պի-
տի կապեն Հրէաները Երուսա-
ղէմի մէջ, ու հեթանոսներուն
12 ձեռքը պիտի մատնեն։ Ու երբոր
ա՛ս լսեցինք, ուզուեցինք մենք
ալ և ա՛ն տեղացիք ալ՝ որ Երուսա-
13 ղէմ չելլե։ Յետ Պօղոս պատաս-
խան տուաւ, Ի՞նչ կ՚ընէք, ին-
չո՞ կու լաք ու իմ սիրտս կը
ձմլէք. քանդի ես չէ թէ միայն
Երուսաղէմի մէջ կապուելու, հա-
պա նաև մեռնելու ալ պատրաստ

եմ Տէր Յիսուսի անուանը հա-
14 մար։ Եւ ինքը որ մոխիկ չըրաւ,
լաւ կէցանք, ու ըսինք Տէրոջը
կամքը թող ըլլայ։
15 Եւ ան օրերէն ետև պատ-
րաստուելով՝ Երուսաղէմ ելանք։
16 Կեսարացի աշակերտներէն ալ
Ֆէլիպոսին տունը հետը եկան,
և Ղը տարին առջի աշակերտի
մը՝ Ակպարացի Մնասոնին, որուն
17 քովը պիտի կենայինք։ Ու եր-
բոր Երուսաղէմ մտանք, եղբայր-
ներէն ուրախութեամբ մեզ ըն-
18 դունեցին։ Եւ հետևեալ օրը
Պօղոս մեզի հետ Յակոբոսին
քովը գնաց, ու բոլոր երէցներն
19 ալ եկան։ Եւ զանոնք բարևե-
լով՝ մի քայ մինչէ կը պատմէր
ինչ որ Աստուած հեթանոսնե-
րուն մէջը ըրաւ իր ծառայու-
20 թիւնովը։ Անոնք ալ լսելով՝
փառք կու տային Աստուծոյ. և
ըսին իրեն, Կը տեսնես եղբայր՝
քանի բիւրաւոր հաւատացեալ
Հրեաներ կան, ու ամէնն ալ
21 օրէնքին նախանձաւոր են։ Բայց
քու վրայդդ լսածնան՝ թէ դուն
բոլոր հեթանոսներուն մէջ ե-
ղած Հրեաներուն Մովսէսէն ա-
պրատամբիլ կը սորվեցնես ու
ըսելով որ զաւակներն չթլփատեն,
և սովորութիւններուն համե-
22 մաո չվարուին։ Արդ՝ ինչ պի-
տի ըլլայ, անշուշտ բազմութիւն
պիտի ժողվուի, ինչու որ պիտի
23 լսեն թէ եկեր ես։ Ուստի ա-
նանք ըսէ որ քեզի կ'ըսենք.
24 Մեր քովը չորս մարդ կայ, ո-
րոնք իրենց վրայ ուխտ դրած են.
անոնք առ՝ իրենց հետը մաք-
րուէ, և անոնց համար ծախք
ըրէ, որ իրենց գլուխը ածիլեն,
որպէս զի ամէնն ալ գիտնան
թէ քու վրայդդ լսածնան բա-
ներնին ոչինչ է, հապա դուն ալ
ինչ հետը կը քալես օրէնքը պա-
25 հելու մէջ։ Բայց հաւատացեալ հե-
թանոսներուն համար մենք
թուղթ խրկեցինք՝ հնարած որ որե-
ւէնչ բան չընեն, որ անոնք բնաւ ասանկ
բաներ չպահեն, միայն թէ զգու-
շանան կուռքերու զոհուածէ, ու արիւնէ, և խեղդուածէ,
ու պոռնկութենէ։ Ան առտնը 26
Պօղոս ան մարդիկը առաւ, ու
հետևեալ օրը անոնց հետ մաքրուած՝ տաճարը մտաւ, մաքրու-
թեան օրերը լմընցնելը յայտնե-
լու համար, մինչև որ անոնց ա-
մէն մէկուն համար պատարագ
մատուցուեցաւ։
Ու երբոր եօթը օրերը լմըն- 27
նալու վրայ էին, Ասիայի Հրեա-
ները զանիկայ տաճարին մէջը
տեսնելով՝ բոլոր բազմութիւնը
խռովեցուցին, և անոր ձեռք
զարկած՝ կը կանչըռտէին, Իս- 28
րայէլացի մարդիկ՝ օգնութեան
հասէք. սա ան մարդն է՝ որ ա-
մէն տեղ ժողովուրդին, և օրէն-
քին, ու սա տեղին դէմ բան կը
սորվեցնէ ամէնուն. մինչև որ
տաճարին մէջը Յոյներ ալ մըտ-
ցուց, և սա սուրբ տեղը պղծե-
ծէց։ (Ինչու որ առաջուց Եփե- 29
սացի Տրոփիմոսը իրեն հետ քա-
ղաքին մէջը տեսեր էին, և կը
կարծէին թէ՝ Պօղոս անիկայ տա-
ճարը մտցուց։) Ու բոլոր քաղա- 30
քը շարժեցաւ, և ժողովուրդը
դիպուեցաւ, ու բռնեցին Պօղո-
սը տաճարէն դուրս քաշեցին.
և շուտ մը դռները գոցուեցաւ։
Ու երբոր անոնք կ'ուզէին անի- 31
կայ սպաննել, լուր հասաւ գունդ-
ին հազարապետին՝ թէ բոլոր
Երուսաղէմը իրար անցեր է։ Ան 32
ալ անմիջապէս զինուորներ, և
հարիւրապետներ առած՝ անոնց
վրայ վազեց. անոնք ալ հազարա-
պետը ու զինուորները տեսնելով՝
Պօղոսը ձեռքէն դադրեցուցին։
Ան առնը հազարապետը մօտե- 33
նալով՝ բռնեց զանիկայ, և կը-
տաւան ըրաւ որ կրկին շղթայով
կապեն, ու կը հարցընէր թէ ա-
նիկայ ո՞վ է, ու ի՞նչ բրեր է։
Եւ բազմութենէն մէջէն մէկը 34
մէկ կերպ՝ ու մէկալը ուրիշ կերպ
բան կը կանչըռտէին. իսկ երբո-
ր չկրցաւ ան շփոթութենէն
ստոյգը գիտնալ, հրաման ըրաւ

35 որ զանիկայ բերդը տանին։ Ու երբոր տանդաւը հասաւ, անոնք պատահեցաւ որ զինուորները վեր վերցընեն անիկայ՝ Ժողովուրդին
36 բռնաւթեանը համար. Ինչու որ Ժողովուրդին բաղմաւթիւնը եւ ան կ'երթար, ու կ'ըսէին.
37 Վերցուր առիկայ։ Ու երբոր Պօղոս բերդը մտնելու վրայ էր, հարցուցանէին թաւ. Արդեօք կարելի է որ քեզի բան մը խօսիմ։
38 Ան ալ ըսաւ. Յունարէն գիտես. Չի՞ որ դուն ան Եգիպտացին չես, որ առ օրերս առաջ չորս հազար սրիկայ մարդիկ տարտաւմբեցուցիր, ու անապատը հա-
39 նեցիր։ Պօղոս ալ ըսաւ. Ես Հրեայ մարդ մըն եմ՝ Կիլիկիոյ Տարսոնէն, չէ թէ անհնշան քաղաքի մը քաղաքացի, ու կ'աղաչեմ քեզի՝ ինծի հրամայես տալ որ Ժողովուրդին խօսիմ։
40 Ու երբոր անիկայ հրաման տուաւ, Պօղոս սանդուղին վրայ կայնելով՝ ձեռքը շարժեց Ժողովուրդին, ու երբոր ամէկ մը լռութիւն եղաւ, Եբրայական լեզուով խօսեցաւ անոնց, ու ըսաւ։

ԳԼ. ԻԲ

1 Արդիկ եղբայրնե՛ր և հայրե՛ր՝ ինծի մեկիկ ըրէք որ հիմա
2 ձեզի պատասխան կու տամ։ Երբոր լսեցին որ Եբրայական լեզուով կը խօսէր ըլլնց, ալ աւելի լուռ կեցան. Եւ անիկայ ըսաւ։
3 Ես Հրեայ մարդ մըն եմ՝ Կիլիկիոյ Տարսոնին մէջ ծնած՝ և առ քաղաքիս մէջ Գամաղիէլին ոտքը մեծցած, ու ճշդիւ հայրենի օրէնքին ճշդութիւնը պէս կրթութուած, նախանձաւոր էի Աստուծոյ՝ ինչպէս որ այսօր դուք
4 ամէնդ էք։ Որ ես էրկի մարդիկ ու կիներ մարդիկ կապելով, ու բանտերու մտնելով առ Ճամբան հալածեցի մինչև ի մահ,
5 Ինչպէս որ քահանայապետն ալ կը վկայէ ինծի համար՝ և բոլոր ծերակոյտը, որ իրենցմէ թուղթեր ալ առնելով եղբայրներուն՝ Դամասկոս կ'երթայի, որ հոն եղածներն ալ կապուած Երուսաղէմ բերեմ՝ որ պատժուին։
6 Ու եղաւ որ երբ կ'երթայի ու Դամասկոսին մօտեցայ, կէս օրուան դէմ յանկարծակի երկինքէն մեծ լոյս մը փայլատակեց իմ բոլորտիքս։
7 Եւ գետինը ինկայ, ու ձայն մը լսեցի՝ որ ինծի կ'ըսէր. Սաւուղ՝ Սաւուղ, ինչո՞ւ զիս կը հալածես։
8 Ես ալ պատասխան տուի թէ Դուն ո՞վ ես՝ Տէր, ան ալ ինծի ըսաւ. Ես Յիսուս Նազովրեցին եմ, որ դուն կը հալածես։
9 Բայց անոնք որ իմ հետս էին՝ լոյսը տեսան, ու վախով լեցուեցան, սակայն ինծի խօսողին ձայնը չլսեցին։
10 Եւ ըսի. Ի՞նչ ընեմ՝ Տէր. և Տէրը ինծի ըսաւ. Ելլէր դնա Դամասկոս, ու հոն քեզի պիտի ըսուցանեն ան ամէն բաները՝ որ կանոնուած է որ ընես։
11 Ու երբոր չէի տեսներ ան լոյսին փառքէն, հետս եղողները ձեռքէս բռնած՝ Դամասկոս մտայ։
12 Եւ Անանիա անուն մարդ մը՝ օրէնքին համեմատ առաքեալ մը, ու Դամասկոս բնակող բոլոր Հրեաներէն էաւ վկայուած,
13 Ինծի եկաւ, ու քով կայնելով ինծի ըսաւ. Սաւուղ եղբայր, վեր նայէ։ Ես ալ նոյն ժամուն վեր նայեցայ իրեն։
14 և անիկայ ըսաւ. Մեր հայրերուն Աստուածը առաջուց քեզ ընտրեց, որ իր կամքը ճանչնաս՝ ու ան Արդարը տեսնես, և ան-
15 նոր բերնէն ձայն լսես։ Քանի որ բոլոր մարդոց առջեւ անոր վկայ պիտի ըլլաս ան բաներուն համար, որ տեսար ու լսեցիր։
16 Եւ հիմա՝ ալ ի՞նչ կ'ուշանաս, ելլէր մկրտուէ՝ ու մեղքերդ լուա՝ անոր անունը կանչելով։
17 Եւ եղաւ որ երբոր Երուսաղէմ դարձայ՝ ու տաճարին մէջ աղօթք կ'ընէի, մարթի չափուտիւն մը եկաւ վրաս։
18 Եւ զինքը տե-ես՝ որ ինծի կ'ըսէր. Արագ

ցիր՝ շուտով երեսաղեմէն ե-
լիր. ինչու որ քու ինծի համար
ըսած վկայութիւնդ պիտի չըն-
19 դունին: Ես ալ ըսի. Տէր՛ ի-
նկնք պղէն գիտեն թէ ես էի որ
քեզի հաւատացողները բանտը
կը գնէի, և ժողովարանները
20 մէջ կը ծեծէի. Ու երբոր քու
Ստեփաննոս վկայիդ արիւնը կը
թափուէր, ես ինքնս ալ ներկայ
էի, և համակից էի անոր սպան-
նուելուն, ու զանիկայ սպան-
նողներուն հանդերձները ես կը
21 պահէի: Եւ ինծի ըսաւ. Գնա,
ինչու որ ես քեզ հեռաւոր հե-
թանոսներուն պիտի խրկեմ:
22 Եւ անոնք մինչև ան խօսքս
ականջ դրին իրեն, ետքը ձայ-
ներնին վերցուցին ու ըսին. Վեր-
ցուր աշխարհէն ասանկ մարդը,
քանզի չվայելեր ասոր ողջ մնալ:
23 Ու երբոր կը կանչուրտուէին,
ու հանդերձներնին կը նետէին, և
փոշին դէպ՝ ի օդը կը ցանէին,
24 հազարապետը հրաման ըրաւ որ
զանիկայ բերդը մտցնեն, ու ը-
ան ալ որ ծեծով հարցուփորձ ը-
նեն անոր, որ գիտնայ թէ ինչ
յանցանքի համար անոր դէմ ա-
25 նանկ կը կանչուրտուէին: Ու ե-
րբոր կաշի կապերով պինդը կա-
պեցին, Պօղոս վերակացու հա-
րիւրապետին ըսաւ. Արժանե՞ ե
ձեզի Հռովմայեցի ու չդատա-
պարտուած մարդ մը ծեծել:
26 Հարիւրապետը երբոր ասս լսեց,
գնաց հազարապետին պատմեց՝
ու ըսաւ. Ի՞նչ պիտի ընես, ին-
չու որ ան մարդը Հռովմայեցի
27 է: Հազարապետն ալ քովը գը-
նաց՝ ու ըսաւ անոր. Ըսէ ինծի,
գուն Հռովմայեցի՞ ես. ան ալ
28 ըսաւ. Այ՛ս: Հազարապետը պա-
տասխան տուաւ. Ես շատ
մեծակով ձեռք բերի ան քաղա-
քացիութեան իրաւունքը. և
Պօղոս ըսաւ. Ես բուն ծննդե-
29 ծնած եմ: Ու անոնք որ իրեն
հարցուփորձ պիտի ընէին, շուտ
մը ետ կեցան իրմէն. և հազա-
րապետն ալ վախցաւ, երբոր
իմացաւ թէ Հռովմայեցի է, և
որովհետև զանիկայ կապեր էր:
Ու հետևեալ օրը ուզելով որ 30
շիտակը գիտնայ թէ ինչ է Հր-
եհանելուն ըրած ամբաստանու-
թիւնը անոր դէմ, արձակեց ա-
նիկայ, և հրաման ըրաւ որ քա-
հանայապետները ու բոլոր ժո-
ղովքը մէկտեղ գան, և Պօղո-
սը իջեցնելով անոնց առջևը
կայնեցուց:

ԳԼ. ԻԳ.

Եւ Պօղոս իր աչքերը ժողով- 1
քին վրայ դարձնելով ըսաւ.
Արդիկ եղբայրնե՛ր, ես բոլոր-
վին բարի խղճմտանքով կեանք
վարեր եմ Աստուծոյ առջևը
մինչև այս օրս: Անանիա քահա- 2
նապետն ալ հրաման ըրաւ իր
քովը կայնողներուն՝ որ անոր
բերնին զարնեն: Ան առենը Պօ- 3
ղոս ըսաւ անոր. Աստուած քե-
զի պիտի զարնէ՝ ծեփած պատ,
որ գուն նստած ես օրէնքին հա-
մեմատ զիս դատելու, և օրէն-
քին դէմ հրաման կ՚ընես որ
ինծի զարնեն: Եւ բոլորտիքը 4
կայնողները ըսին. Աստուծոյ քա-
հանայապետը կը նախատե՞ս: Պօ- 5
ղոս ալ ըսաւ. Ե՛ղբայրնե՛ր, չէի
գիտեր որ քահանայապետ է. ին-
չու որ գրուած է. Քու ժողո-
վուրդիդ իշխանին դէմ չարախօ-
սութիւն մի ըներ: Եւ Պօղոս 6
գիտնալով որ մէկ կողմը սադու-
կեցիներէ էն, ու մէկալը փարիսե-
ցիներէ, կ՚աղաղակէր ժողովքին
մէջ. Արդիկ եղբայրնե՛ր, ես
փարիսեցի եմ՝ փարիսեցիի որդի,
մեռելոց յոյսին Համան կը դատուիմ: Ու երբոր 7
ան բանը ըսաւ, փարիսեցւոց և սա-
դուկեցւոց մէջը երկպառակու-
թիւն ինկաւ, և բազմութիւնը
բաժնուեցաւ: Քանզի սադու- 8
կեցիք կ՚ըսեն թէ յարութիւն
չկայ, և ո՛չ հրեշտակ, ո՛չ ալ հո-
գի. բայց փարիսեցիք երկուքն
ալ կը դաւանին: Եւ մեծ աղա- 9
ղակ մը եղաւ, ու փարիսեցւոց

կողմէն եղող գոմիներուը ոտքի վրայ ելլելով՝ դէմ կը կենային ու
կ'ըսէին. Մենք աս մարդուն վրայ շարաթեթեն մը չենք գտներ,
հապա թէ որ հոգի մը կամ հրեշտակ մը աստր խօսած է, ի՞նչ:
10 Ու երբոր ազմուկը շատցաւ, հարյարապետը վախնալով որ չըլլայ թէ Պօղոս անոնցմէ փառասէր, գնդապետին հրաման ըրաւ որ իջնէն զանիկայ անոնց մէջէն յափշտակէն՝ ու բերդը
11 բերէն: Եւ հետևեալ գիշերը Տէրը անոր քովը կայնեցաւ ու ըսաւ. Քաջալերուա եղիր Պօղոս, վասն զի ինչպէս որ Երուսաղէմի մէջ ինծի համար վկայեցիր, անանկ պէտք է քեզի որ Հռոմի մէջ ալ վկայես:
12 Ու երբոր առաւօտ եղաւ, հրեաներէն ամանք միաբանեցան, ու ինքզինքնին անէծքի տակ դրին, բանալ որ չուտեն ու չխմեն՝ մինչև որ Պօղոսը սպանեն:
13 Նէն: Եւ քառասունէն աւելի էին որ աս երդումը իրարու հետ ը-
14 րին. Ու ասոնք քահանայապետներուն և ծերերուն գացին ու ըսին. Անէծքով անիծեցինք մեզ ձերինիս՝ որ բան մը չուտենք մին-
15 չև որ Պօղոսը սպաննենք: Ուրեմն դուք ժողովով հարցնելին հետ մեկտեղ հարյարապետին խնդրեցէք որ վաղը անոր ձեզի իջեցնէ, որպէս թէ դուք աւելի ճիշդ քննութիւն ընել կ'ուզէք անոր վրայով. և մենք անոր մօտ գալէն առաջ պատրաստ ենք զանիկայ սպաննելու:
16 Երբոր քրոջը որդին երբոր աս դաւաճանութիւնը լսեց, եկաւ բերդը մտաւ, ու Պօղոսին պատմեց: Պօղոս ալ հարյուրապետներուն մեկը իրեն կանչելով՝ ըսաւ. Այս պատանին հարյարապետին տար, ինչու որ բան մը ունի անոր ի-
18 մացնելու: Ան ալ առաւ զանիկայ և տարաւ հարյարապետին՝ ու ըսաւ. Բանտարկեալ Պօղոսը ինծի կանչեց, և աղաչեց որ աս պատանին քեզի բերեմ՝ որ քեզի խօսելիք ունի: Եւ հարյարապետը ձեռքէն բռնելով մեկդի գնաց, ու հարցուց թէ Ի՞նչ բան ունիս ինծի իմացնելու: Եւ անիկայ ըսաւ. Հրեաները միաբանեցան քեզի աղաչելու՝ որ վաղը Պօղոսը առաջնորդ իջեցնես, որպէս թէ կ'ուզեն աւելի ճիշդ քննութիւն մը ընել անոր վրայով. Բայց դուն անոնց մտիկ չընես. ինչու որ անոնցմէ քառասունէն աւելի մարդիկ դարանամուտ եղած են անոր համար, որոնք ինքզինքնին անէծքի տակ դրին՝ որ չուտեն ու չխմեն, մինչև որ անիկայ սպաննեն. ու հիմա պատրաստ են, և քու հրամանիդ կը սպասեն: Ան ատենը հարյարապետը պատուիրեց ձամբէն, պատուիրելով թէ Մեկուն մը մի բանէր՝ որ աս բանը ինծի իմացուցիր:
23 Եւ հարիւրապետներէն երկուքը կանչեց՝ ու ըսաւ. Երկու հարիւր զինուոր պատրաստեցէք, ու եօթանասուն ձիաւոր, և երկու հարիւր գեղարդաւոր, որ մինչև Կեսարիա երեքմասն գիշերուան ժամը իրեքին. Եւ գրաստներ պատրաստեցէք, 24
որ Պօղոսը հեծցնելին ու ապահովութեամբ փելիքս կուսակալին տարին: Եւ թուղթ մը գրե- 25
26 ցաւ աս օրինակին պէս: Կղեդիոս Լիսիաս՝ պատուական փելիքս կուսակալիդ ողջոյն: Այս 27
մարդը հրեաներէն բռնուելէր, և անոնցմէ պիտի սպաննուելէր. հիմա ես զինուորներով վրայ հասայ՝ ազատեցի զանիկայ, իմանալով որ Հռոմայեցի է: Եւ 28
ուզելով պատճառը գիտնալ՝ ո-
րուն համար անոր վրայ ամբաստանութիւն կ'ընէին, իջեցուցի անիկայ անոնց առաջը. Որ գըտայ որ անոր ամբաստանուած իրանց օրէնքին վէճերուն համար. և մեռնելու կամ կապուելու արժանի յանցանք մը չունէր: Ու երբոր լուր առի որ 30
Հրեայք աս մարդուն համար ո-

բազմաթիւ պիտի լսէին, խոկցին քէզի խրկեցի, հրաման ընդունիլ ամբաստանողներուն ալ՝ որ քու առջեւդ խօսին առար վրայով. Ո՛ղջ եղիր։

31 Զի հնարաւոր էր ալ իրենց հրամայած՝ ու դիշերով Անտիպատրոս
32 տարին։ Եւ հետեւակ օրը թողուցին ձիաւորները անոր հետը երթալու, ու իրենք բերդը դար-
33 ձան։ Անոնք ալ կեսարիա մտան, ու նամակները կեսարին տուին, և Պօղոսը անոր առջեւը
34 կանգնեցուցին։ Երբոր կարդաց, հարցուց թէ՝ որ գաւառէն է, և իմանալով որ Կիլիկիայէն է՝ ը-
35 սաւ. Պիտի լսեմ քեզի՝ երբոր քու ամբաստանողներդ ալ գան. և հրամայեց զայն պալատը պահել։

ԳԼ. ԻԴ

1 Յե հինգ օրէն եղաւ Ա նանիա քահանայապետը ծերակուտի հետ՝ ու Տերտիւղոս անուն ճարտասանի մը հետ իջաւ. և առնեք կեսարի խնդուցին իրենց ամբաստա-
2 նութիւնը Պօղոսին դէմ։ Ու երբոր կանչեցին անիկա, Տերտիւղոս սկսաւ ամբաստանել՝ ու ը-
ռնել. Որովհետեւ քու ձեռքդ շատ խաղաղութիւն, ու քու խնամքդ ատ ազգին բանեցաւ
3 ալեկ կարգադրութիւնը կը վա-
յելենք, Ամեն կերպով ու ամեն տեղ բոլորովին գոհ ընդունելով՝ շնորհակալ ենք մեծ պատուական
4 փելիքս։ Բայց չընդհատ որ ալ աւելի ձանձրութիւն տամ քեզի, կ՝աղաչեմ որ քու քաղցրութեամբդ մեզի ականջ գնես, որ հանուա-
5 տաբար պիտի խօսիմ։ Քանզի որ մենք այս մարդը գտանք ապականիչ և խռովարար բոլոր Հրեաներուն՝ որ աշխարհիս մէջ են, և Նազովրեցւոց պատճառին առաջ-
6 նորդ. Որ տաճարն ալ ուզեց պղծել. որն որ բռնեցինք, ու մեր օրէնքին համեմատ ուզեցինք
7 դատաստանը ընել. Բայց Լիւ-
սիաս հազարապետը եկաւ մեծ բռնութեամբ մեր ձեռքէն առաւ, Եւ հրամայեց բոլոր՝ որ
8 անոր դատախազները քեզի գան, որն որ դուն քննելով՝ կարող պիտի ըլլաս անդրկանալ այն ամէն բաներուն, որոնց համար մենք ամբաստանութիւն կ՝ընենք անոր
9 վրայ։ Հրեաներն ալ ամէնը մէկ եղած՝ ըսին թէ այդպէս է։

10 Պատասխան տաւաւ Պօղոս՝ (Լրբոր կեսարակացը անոր աչք ըրաւ որ խօսի.) Գիտնալով որ շատ տարիներէ հետէ դուն այս ազգին դատաւորն ես, աւելի յօժարութեամբ ինծի վերաբերեալ բանեցաւ հանար պատասխան կու տամ. Որովհետեւ կրնաս
11 գիտնալ որ ես տասներկու օրէն աւելի չէ՝ քանի որ երթալէմ եղայ երկրպագութիւն ընելու։
12 Եւ զիս տաճարին մէջ մէկու մը հետ վիճաբանութիւն ընելը գտան, կամ բազմութիւնը մէկտեղ ժողված չգտան, ոչ ալ ժո-
13 ղովարանութեանց մէջ. Եւ ոչ քաղաքին մէջ. ոչ ալ կրնան ապացուցանել այն բաները, որոնց համար հիմա ամբաստանութիւն կ՝ընեն ինծի դէմ։
14 Բայց այս կը խոստովանիմ քեզի՝ թէ այն ճամբուն համեմատ՝ որ աստուած կ՝ըսեն, ես անանկ կը պաշտեմ իմ հայրենի Աստուածս, հաւատալով այն ամէն բաներուն՝
15 որ օրինաց և մարգարէից մէջ գրուած են։ Եւ յոյս ունիմ առ Աստուած՝ (նոյնպէս որ այնոնք ալ անկասկած ունին), որ մեռելոց յարութիւն պիտի ըլլայ, թէ՛
16 արդարներուն և թէ մեղաւորներուն։ Եւ ես այս բանիս հա-
մար կը ջանամ, որ ամէն ատեն մաքուր խղճմտանք ունենամ Աստուծոյ առջեւ՝ ու մարդոց առջեւը։
17 Արդ՝ ես շատ տարիներէ ետեւ եկայ իմ ազգիս ողորմութիւններ բերելու, ու ընծաներ պատրաստելու. Ասոնցով բանի մը Գալիլացի
18 Հրեաներ զիս տաճարին մէջը մաքրած գտան՝ ոչ բազմու-

19 Թիւնալ և ոչ ամբոխալ, որ ա-
նոնց պէտք էր առջեւդ գալ՝ ու
ամբաստանութիւն ընել, թէ որ
իմ վրայով ըսելու բան մը ու-
20 նէին. Կամ թէ ասոնք իրենք
Յոզ ըսեն՝ ինչ անիրաւութիւն
գտան իմ վրաս, երբոր առանց
21 կայնելը էի. Միայն թէ ա՛ս մէկ
խօսքս համար՝ որ երբ մէջերնին
կայներ էի, կանչեցի, թէ Մա-
ռելոյ յարութիւնը համար ես
22 այսօր ձեզմէ կը դատուիմ. Եւ
փելիքս ուրիշ անգամ Յողուց
անոնք, ինչու որ ապէկ աւելի
Թիւն ունէր ան ճամբուն վրա-
յով, ու ըսաւ. Երբոր Լիսիաս
հազարապետը հոս իջնէ, պիտի
23 քննեմ ձեր գործը: Եւ հարիւ-
րապետին հրաման ըրաւ որ պա-
հակ պահէ, և ընդարձակու-
թիւն տայ, ու իրենցմէ մէկը
չարգիլէ անոր ազատասրտու-
թիւն ընելէն կամ անոր քովը երթալէն:
24 Եւ քանի մը օրէն հասե փե-
լիքս եկաւ իր Դրուսիլա կնկանը
հետ՝ որ Հրէայ էր, ու Պօղոսը
կանչել տուաւ, և լսեց անկէ ան
հաւատքին համար՝ որ Քրիստոս
25 Յիսուսի վրայ է: Ու երբոր ա-
նկայ արդարութեան՝ ու ժուժ-
կալութեան՝ և գալու դատաս-
տանին վրայով կը խօսէր, փե-
լիքս զարհուրելով պատասխան
տուաւ. Դուն հիմա գնա, ու
երբոր ժամանակ ունենամ՝ ես
26 քեզ նորէն կը կանչեմ: Նաև
յոյս ունէր՝ որ Պօղոսին դրամէն
իրեն տակ տրուի, անոր համար
շատ անգամ կանչել կուտար
զանկայ՝ ու հետը կը խօսակցէր:
27 Բայց երկու տարի որ եղաւ,
փելիքսին տեղը Պորկիոս Փես-
տոս եկաւ. փելիքս ալ Հրէա-
ներուն շնորհք ընել ուզելով,
Պօղոսը կապուած թողուց:

ԳԼ. ԻԵ

1 Ա՛յդ՝ երբոր Փեստոս էր իշ-
խանութիւնը գտաւ, երեք օրէն հոս Կեսարիայէն
2 Երուսաղէմ ելաւ: Եւ քահա-
նայապետը ու Հրէից գլխաւոր-
ները անոր իմացուցին իրենց ա՛ղ
բողոքները Պօղոսին դէմ,
3 և կ՚աղաչէին իրմէն՝ ու շնորհք
կը խնդրէին անոր դէմ, որ զա-
նիկայ Երուսաղէմ բերել տայ,
ու իրենք դարան կը պատրաս-
տէին ճամբուն մէջ զանիկայ
4 սպաննելու: Բայց Փեստոս պա-
տասխան տուաւ, որ Պօղոսը Կե-
սարիայի մէջ պահուի, և որ ինքը
շատ չանցած հոն պիտի երթար:
5 Ուստի ձեզմէ որոնք որ կարող
են՝ ըսաւ, իմ հետս թող իջնեն,
և թէ որ ան մարդուն վրայ յան-
ցանք մը կայ, թող անոր դէմ
6 ամբաստանութիւն ընեն: Եւ հոն
ութը կամ տասը օրէն աւելի
չկենալով, Կեսարիա իջաւ. ու
հետեւեալ օրը առանց նստելով՝
հրաման ըրաւ որ Պօղոսը բերեն:
7 Ու երբոր անիկայ եկաւ, երու-
սաղէմէն իջնող Հրէաները անոր
բոլորտիքը կայնելով, շատ ու
ծանր ամբաստանութիւններ կը
բերէին Պօղոսին դէմ, որոնք
8 չէին կրնար ապացուցանել. ին-
չու որ Պօղոս պատասխան կու-
տար, թէ ես ոչ Հրէականերուն
օրէնքին՝ և ոչ տաճարին՝ ոչ ալ
կայսրին դէմ յանցանք մը գործած
9 եմ: Բայց Փեստոս ուզելով որ
Հրէականերուն շնորհք ընէ, պա-
տասխան տուաւ Պօղոսին ու ը-
սաւ. Կ՚ուզես երուսաղէմ երթալ,
և հոն այս բաներուն վրայ
իմ առջեւս դատուիլ: Պօղոս
10 ալ ըսաւ. Կայսրին աստանդ կայ-
ներ եմ, ուր որ պէտք է ինծի
դատուիլ. ես Հրէականերուն ան-
իրաւութիւն մը գործած չեմ, ինչ-
պէս որ դուն ալ աղէկ գիտես:
11 Զանազի թէ որ անիրաւութիւն
մը և մահուան արժանի բան մը
գործած եմ, ես մեռնելէն չեմ քա-
շուիր, բայց թէ որ չկայ իմ ըսա-
ծներուն մէկին ալ՝ որմէ հա-
մար ասոնք ինծի դէմ ամբաստա-
նութիւն կ՚ընեն, մէկը չկրնար
զիս ասոնց շնորհել. կայսրին կը
բողոքեմ: Ան ատենը Փեստոս 12

խորհրդականաց հետը խօսելով՝ պատասխան առաւ, թէ կայսրին բողոքելիք, կայսրին պիտի երթար։
13 Եւ քանի մը օր անցնելէն ետեւ՝ Ագրիպպաս թագաւորը եւ Բերենիկէն Կեսարիա եկան Փեստոսը ողջունելու։
14 Եւ շատ օրեր որ հոն անցուցին, Փեստոս՝ Պօղոսին համար թագաւորին խնդրեց՝ ու ըսաւ. Հոս մարդ մը կայ՝ որն որ Փելիքս բանտարկեալ
15 կուտայ թողացեր է, Որուն վրայով՝ երբոր Երուսաղէմ գացի, քահանայապետները ու Հրէից ծերերը խնդացուցին ինծի, ու կը խնդրէին ոչ անոր դէմ դատապարտութեան վճիռ տրուի։
16 Որոնց պատասխան ետի՝ թէ Հռոմայեցւոց սովորութիւնը չէ մարդ մը կորսուեան չհարհել, մինչեւ որ ամբաստանուածը ամբաստանողները դիմացը չունենայ, ու անոնք ամբաստանութիւնը պատասխան տալու պատեհութիւն
17 չառնուի իրենց։ Ուստի երբոր ա՛նոնք հոս հաւաքուեան, առանց երկարելու չտարհեցայ, մինչեւ որ հետեւեալ օրը առտուընէ՝ դատաստանի աթոռը նստելով՝
18 Անոր պատասխանէրն ալ նեղկայանալով, իմ կասկած ըրած չարագործներէս մէկին ալ առաջ
19 չէին բերեր։ Հապա մէկ քանի խնդիրներ ունէին անոր հետ իրենց կրօնքին վրայ, ու Յիսուս անուանով մեռած մէն վրայ, որուն Պօղոս կ'ըսէր թէ կեն-
20 դանի է։ Ու երբոր տարակուսանքի մէջ կը մտնէի քննութիւնը վրայով, ըսի թէ՝ կ'ուզո՞ն Երուսաղէմ երթալ, ու հոն այս բաներուն համար դատուիլ։
21 Բայց Պօղոս երբոր բողոքեց՝ որ պահուի վեհափառ կայսրին դիմացը երթալու, հրամայեցի որ պահեն՝ մինչեւ որ կայսրին
22 ղրկեմ։ Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Փեստոսին. Ես ալ կ'ուզեի այս մարդը մտիկ ընել. ան ալ ըսաւ, վաղը մտիկ կ'ընես։

23 Ու հետեւեալ օրը երբոր Ագրիպպաս ու Բերենիկէ մեծ հանդէսով եկան՝ ու առեւանը մտան հազարապետներով՝ ու քաղաքին պատուաւոր մարդիկ ներսը մտան, Փեստոս ալ հրաման ընելով՝ բերին Պօղոսը։ 24 Եւ ըսաւ Փեստոս. Ագրիպպաս արքայ՝ ու դուք ալ բոլոր մարդիկ որ մեր հետ էք, տեսիկայ կը տեսնէք. ասոր վրայով Հրէից բոլոր բազմութիւնը ինծի նեղութեան երեսաղէմի մէջ ու հոս ալ՝ ու կ'աղաղակեին՝ թէ պէտք չէ որ ալ աւելի ողջ մնայ։ Բայց ես որ հասկցայ թէ 25 անկից մեռնելու արժանի բան մը գործած չէ, ու ինքը որ վեհափառ կայսրին բողոքեց, որոշեցի որ ղրկեմ զանիկայ։ Որուն հա- 26 մար մէկ հաստատ բան մը չունիմ գրելու իմ տիրոջս. ուստի աւելի ձեր առջեւը բերի, ու մանաւանդ քու առջեւդ՝ ով Ագրիպպաս արքայ, որպէս զի քննութիւն ըլլալէն ետեւ՝ գրելու բան մը ունենամ։ Ինչու որ 27 ինծի անխոհեմ կ'երեւնայ՝ որ մէկ բանտարկեալ մը ղրկեմ, ու անոր վրայ դրուածք չյանցանքները չհամցնեմ։

ԳԼ. Ի.Զ

1 Եւ Ագրիպպաս ըսաւ Պօղոսին. Հրաման կ'քեզի՝ որ դուն քեզի համար խօսիս. ան ատենը Պօղոս ձեռքը երկնցընելով՝ ինքն համան պատասխան առաւ։
2 Հրեաներուն իմ վրաս ըրած բոլոր ամբաստանութիւններուն համար՝ ով Ագրիպպաս արքայ՝ ես պիտ երանելի կը սեպեմ՝ որ այսօր քու առջեւդ պատասխան պիտի տամ։ Մանաւանդ որ դուն
3 Հրեաներուն բոլոր սովորութիւնները եւ խնդիրները ազէկ գիտես. անոր համար կ'աղաչեմ որ երկայնմտութեամբ ինծի մտիկ ընես։ Արդ՝ իմ մանկութենէս
4 ի վեր իմ ինչպէս ապրելուս՝ սկիզբէն Երուսաղէմ իմ ազգիս մէջը ըլլալով, բոլոր Հրեաները

5 տեղեակ են։ Քանզի առաջուց
'ի վեր գիս գիտեն, (Թէ որ ու-
զեն վկայել,) որ մեր կրօնքին
պիտա զգուշաւոր ճամբուն պէս՝
6 վարիմ։ ապրեր եմ։ Եւ հի-
մա ոտքիս կեցեր կը դատուիմ՝
Առաջմէ մեր հայրերուն եղած
խոստմունքին յոյսին համար.
7 Որ մեր տասներկու ցեղը ան-
դադար գիշեր ու ցորեկ պաշ-
տելով՝ կը յուսան անոր հաս-
նելու. ես ա՛ս յոյսին համար
Հրեաներէն կ՚ամբաստանուիմ՝
8 ո՛վ Ագրիպպա արքայ։ Ի՞նչ.
չհաւատացո՛ւր բան կ՚երևնայ ձե-
զի՝ Թէ Աստուած մեռելները կը
9 յարուցանէ։ Ես ինքնս ալ ինծի
պարտք կը սեպէի Յիսուս Նա-
զովեցիին անուանը դէմ շատ
10 բաներ ընել. Որ ըրի ալ Երու-
սաղէմ մէջ. և քահանայա-
պետներէն իշխանութիւն առած՝
սուրբերին շատերը բանտարկե-
ցի, ու անոնց սպանուած ա-
11 տենը հաւանութիւն տուի։ Եւ
բոլոր ժողովարաններուն մէջը
շատ անգամ պատժե-
լով՝ կը բռնադատէի որ հայ-
հոյեն, և անոնց դէմ սաստիկ
կատղած՝ մինչև օտար քաղաք-
12 ներ կը հալածէի։ Ասոնցով
երթով Դամասկոս ալ կ՚երթայի
քահանայապետներէն իշխանու-
13 թիւն ու հրաման առած, կէս
օրուան առենը ճամբուն վրայ՝
ո՛վ արքայ, երկինքէն լոյս մը
տեսայ արևին լուսատուութենէն
աւելի՝ բոլորտիքս ծագած, նաև
անոնց բոլորտիքը՝ որ իմ հետս
14 կ՚երթային։ Ու երբոր մենք ա-
մէնքս գետինը ինկանք, ձայն մը
լսեցի որ Եբրայական լեզուով
ինծի կ՚ըսէր. Սաւուղ, Սաւուղ,
ինչո՞ւ ինծի կը հալածես. դժուար
բան է քեզի խթանի դէմ կից
15 գալնել։ Ես ալ ըսի. Դուն ո՞վ
ես՝ Տէր. և անիկայ ըսաւ. Ես
եմ Յիսուսը՝ որ դուն կը հալա-
16 ծես. Բայց երթի՝ ու ոտքիդ վը-
րայ կայնէ. ինչու որ ասոր հա-
մար քեզի երևցայ, որ քեզ
ձեռք առնեմ պաշտօնեայ և
վկայ ընելու ան բաներուն՝ որ
տեսար, ու ան բաներուն որոնց
մով պիտի երևնամ քեզի, Քեզ 17
ազատելով ասա ժողովուրդին ու
հեթանոսներէն, որոնց հիմա քեզ
կը խրկեմ, Անոնց աչքերը բա- 18
նալու, խաւարէն՝ լոյսի, ու Սա-
տանայի իշխանութենէն՝ Աստու-
ծոյ դարձնելու, որ անոնք մե-
ղաց թողութիւն առնեն, և սուրբ
բերուն հետ մասնակից ըլլան՝ ին-
ծի հաւատալով։ Ուստի Ագրիպ- 19
պա՛ արքայ՝ ան երկնայինէ տեսի-
քին անհնազանդ չեղայ ես. Հա- 20
պա առաջ Դամասկոս ու Երու-
սաղէմ եղողներուն, և բոլոր Հր-
եաստանի երկիրը ու հեթանոս-
ներուն քարոզեցի որ ապաշխա-
րեն, ու Աստուծոյ դառնան, և
ապաշխարութեան արժանաւոր
գործեր գործեն։ Ա՛ս պատճա- 21
ռով Հրեաները զիս տաճարին մէջ
բռնեցին, և կը ջանային որ
սպաննեն։ Սակայն Աստուծմէ 22
օգնութիւն հասնելով՝ մինչև ա՛ս
օրս ոդջ մնացի, պզտիկին ու մե-
ծին վկայութիւն տալով, բան
մը չգրեցի զատ անոնցմէ որ
մարգարէներն ու Մովսէս խո-
սեցան Թէ պիտի ըլլային. Թէ 23
Քրիստոս պիտի չարչարուէր, և
Թէ անիկա պիտի առաջ մեռե-
լներէն յարութիւն առած՝ լոյս
պիտի քարոզէր ժողովուրդին ու
հեթանոսներուն։

Եւ քանի որ անիկա ա՛սպէս 24
պատասխան կուտար իրեն հա-
մար, Փեստոս բարձր ձայնով մը
ըսաւ. Կը խելագարիս Պօղոս.
շատ կարդացուածութիւնդ քեզ կը
յիմարեցնէ։ Պօղոս ալ ըսաւ. 25
Ես չեմ խելագարիր՝ ո՛վ պատուա-
կան Փեստոս, հապա ճշմարտու-
թեան և զգաստութեան խօսքեր
կը զրուցեմ։ Քանզի ա՛ս բաները 26
թագաւորը գիտէ, որուն առջևը
ես ալ համարձակ կը խօսիմ. ին-
չու որ չեմ կարծեր Թէ ասոնցմէ
մէկ բան մը անկէ ծածկուած ըլ-
լայ. վասն զի ա՛ս բանը մէկ ան-

27 կիւնի մը մէջ եղած չէ։ Մարգա-
րէնները կը հաւատան Ագրիպ-
պայս ալ, բայց՝ գիտեմ որ կը հա-
28 ւատաս։ Եւ Ագրիպպաս ըսաւ
Պօղոսին, Քիչ մնաց որ զիս հա-
29 մոզես քրիստոնեայ ըլլալու։ Պօ-
ղոս ալ ըսաւ, Աստուծմէ կը
խնդրեմ որ թէ՛ քիչով և թէ՛
շատով՝ չէ թէ միայն դուն, հա-
յտնի ամէնքն ալ՝ որ այսօր ինծի
կը լսեն, անանկ ըլլան ինծմով որ
ես եմ, սա կապերէս ի զատ։
30 Ոտքի վրայ եղաւ թագաւորը
և կուսակալը ու Բերնիկէն, և
անոնք որ իրենց հետը նստեր էին։
31 Ու դուրս ելլելէն ետև, իրարու
հետ խօսեցան ու ըսին, Թէ Ա-
մպրդը մեռնելու կամ կապուե-
32 լու արժանի բան մը չըներ։ Ագ-
րիպպաս ալ Փեստոսին ըսաւ,
Կարելի էր սա մարդը արձակել,
թէ որ կայսրին բողոքած չըլլար։

ԳԼ. ԻԷ

1 Երբոր որոշուեցաւ որ նաւով
Իտալիա երթանք, Պօղոսը և ու-
րիշ քանի մը կապուածներ յանձ-
նեցին հարիւրապետի մը՝ որուն
անունը Յուլիոս էր, Սեբաստեան
2 գունդէն։ Եւ մեկ Ադրամիտի
տացի նաւ մը մտնելով՝ ձգեցինք
երթալ, ու Ասիայի կողմերէն պի-
տի նաւերթինք։ Թեսաղոնիկեցին Ա-
րիստարքոս Մակեդոնացին
3 ալ մեր հետն էր։ Եւ հետևեալ
օրը Սիդոն իջանք։ ու Յուլիոս
մարդասիրութիւն ցուցնելով
Պօղոսին՝ հրաման տուաւ որ բա-
րեկամներուն երթայ, ու գոր-
4 ման գտնէ։ Եւ անկէ ելլելով՝
Կիպրոսին վարի կողմէն նաւե-
ցինք՝ հովը դէմ ըլլալուն համար։
5 Եւ Կիլիկիայի ու Պամփիւլիայի
ծովուն միջտեղէն նաւելով՝ Լի-
6 կիայի Միւռա քաղաքը իջանք։
Հարիւրապետը հոն Ալեքսանդ-
րացի նաւ մը գտնելով՝ որ Իտա-
լիա կ'երթար, մեզ անոր մէջ
7 մտցուց։ Եւ շատ օրեր կամաց
կամաց նաւելով՝ հազիւ Կնի-
դոսին քովերը հասանք, և հովը
մեզի դէմ ըլլալով՝ կրետէին վարի
կողմէն Սաղմոնեայի քովէն նաւե-
ցինք։ Եւ դժուարաւ անկէ անց
8 նելով՝ մեկ տեղ մը եկանք, որ
Գեղեցիկ նաւահանգիստ կ'ը-
սուէր, որուն մօտ էր Լասեա
քաղաքը։
9 Ու երբոր շատ ժամանակ ան-
ցաւ, և նաւելն ձամբայ ելլելն ալ
վտանգաւոր էր, ծոմին առնուն
ալ արդէն անցած ըլլալով, Պօղոս
10 խրատ կուտար, Եւ ըսաւ ա-
նոնց, Պարոնայք, ես կը տեսնեմ որ
սա նաւելս ձամբայ բնելը տուժա-
նքով ու շատ վնասով պիտի
ըլլայ, չէ թէ միայն բեռներն ու
նաւերն՝ հապա մեր անձերուն ալ։
11 Բայց հարիւրապետը աւելի նա-
ւապետին և նաւավարին միտքն
կ'ընէր, քան թէ Պօղոսին խօս-
քերուն։ Եւ որովհետև ան նա-
12 ւահանգիստը յարմար չէր ձմեռը
հոն անցընելու, շատերը խորհե-
ցան անկէ երթալ, որ գուցէ
կարող ըլլան Փենիկէ հասնելու
ու ձմեռը հոն կենալու, որ Կրե-
տէի նաւահանգիստ մըն է, ու
դէպ՝ ի հարաւ և արևմտեան
հիւսիս կը նայի։ Ու երբոր հա-
13 րաւային մեղմ հով մը փչեց,
կարծելով թէ իրենց դիտաւո-
րութիւնը հասեր են, ճամբայ
ելան՝ ու Կրետէին քովերէն
կ'անցնէին։ Եւ շատ առեն չան-
14 ցած՝ մրրկաքից հով մը ելաւ անոր
դէմ, որ Եւրակիղոն կ'ըսուի։
15 Երբոր նաւը յափշտակուեցաւ, և
հովին դէմ չկրցաւ դիմանալ,
ձգտ տուած կ'երթայինք ու կու
գայինք։ Եւ դէպ՝ ի մեկ փոքր
16 կղզեակ մը եկանք կողմը դիմելով՝
որ Կլօդա կ'ըսուէր, հազիւ կրը-
ցանք մակոյկը բռնել։ Որն որ
17 առին՝ ու օգնութիւններ գոր-
ծածելով նաւը տակէն կապեցին,
և վախնալով որ չըլլայ թէ յոր-
ձանուտը իյնան, առագաստը ի-
ջեցուցած՝ անանկ կ'երթայինն ու
կու գային։ Եւ աստիկ ալեկո-
18 ծոհութեան մէջ որ էինք, հետև-
եալ օրը բեռները դուրս նետե-

19 ցին։ Ու երբորդ օրը նաւին գոր-
ծիքները ձեռքերնիս դուրս նե-
20 տեցինք։ Ու երբոր շատ օրեր
ոչ արեւ՝ ոչ ալ աստղեր կ'երեւ-
նային, և փոթորիկը քիչ չէր
վռնտիս, ալ բոլորովին մեր ա-
21 զատութեան յոյսը վերցաւ։ Եւ
որովհետեւ շատ օրերէ ի վեր
անօթի էին, ան ատենը Պօղոս
անոնց մէջը կայնելով՝ ըսաւ.
Ո՛վ մարդիկ, պէտք էր ձեզի որ
ինծի մտիկ ընէիք, ու Կրետէն
չեղեիք, և ասանկ տարապանքը ու
22 վնասը չքաշէիք։ Ու հիմա ձեզ
կը յորդորեմ որ սիրտ առնէք,
քանզի ձեզմէ մէկուն անձին վը-
նաս մը պիտի չըլլայ՝ բայց միայն
23 նաւին. ինչու որ ասոր գիշեր երե-
ցաւ ինծի ան Աստուծոյն հրեշ-
տակը, որ ես անոր եմ՝ ու պա-
24 շտելայ կը պաշտեմ. Եւ ըսաւ.
Մի՛ վախնար Պօղոս՝ կայսրին դի-
մացը պէտք է որ երթաս դուն. և
ահա Աստուած քեզի շնորհեց ան
ամէնը՝ որ քու հետդ նաւին մէջէն
25 են։ Ուստի մարդիկ՝ սիրտ առէք.
ինչու որ ես կը հաւատամ Ա-
ստուծոյ՝ որ ասանկ պիտի ըլլայ,
ինչպէս որ ինծի դրուցուեցաւ.
26 Միայն թէ պէտք է որ մեկ կղզի
մը իյնանք։

27 Ու երբոր տասնուչորսերորդ
գիշերն էր որ Ադրիական ծովուն
մէջ կը տարուբերէինք, կէս գի-
շերին նաւավարները կը կարծէ-
ին թէ մեկ երկրի մը մօտիկը
28 են. Եւ գնահակը ձգելով՝ քսան
դրկաչափ գտան, ու քիչ մըն ալ
առաջ երթալով՝ նորէն ձգե-
ցին, և տասնուհինգ դրկաչափ
29 գտան. Ու վախնալով՝ որ չըլ-
լայ թէ քարտ առնուանք իյ-
նան, ետեւի կողմէն չորս խա-
րիսխ ձգեցին, և առտու ըլլա-
30 լուն կը փափաքէին։ Իսկ նաւա-
վարները նաւէն փախչիլ ուզե-
լով՝ մակոյկը ծովը իջեցուցին,
պատճառելով որպէս թէ առա-
ջեւի կողմէն ալ խարիսխներ պի-
31 տի ձգեն։ Բայց Պօղոս բուռ
հարիւրապետին ու զինուորնե-
րուն. Թէ որ ասոնք նաւին մէ-
ջը չկենան՝ դուք չէք կրնար ա-
զատիլ։ Ան ատենը զինուորները 32
մակոյկին չուանները կտրեցին,
և թողլուցին որ դուրս իյնայ։ Ու 33
երբոր առտուընչելու վրայ էր,
Պօղոս կ'աղաչէր ամենուն որ կե-
րակուր առնեն, ըսելով. Այ-
սօր տասնուչորս օր է՝ որ դուք
սպասելով անօթի մնացեր էք,
ու բան մը կերած չէք։ Ուստի 34
կ'աղաչեմ ձեզի որ կերակուր ա-
ռէք. Ինչու որ ասոր ալ ձեր ա-
զատութեանը համար է, քան-
զի ձեզմէ մէկուն գլուխէն մազ մը
պիտի չկորսուի։ Եւ այսպէս ը- 35
ռնելով, հաց առաւ, ու ամենուն
առջեւը Աստուծմէ գոհացաւ, և
կտրելով սկսաւ ուտել։ Եւ 36
ամէնն ալ սիրտ առնին, ու ի-
նկնք ալ կերակուր կերան։ Եւ 37
նաւին մէջը ամէնքս երկու հա-
րիւր եօթանասունեուվեց հոգի
էինք։ Երբոր կշտացան կերակու- 38
րալ՝ նաւը թեթեւցուցին՝ ցորե-
նը ծովը թափելով։

Ու երբոր առտուընչեզաւ, ցա- 39
մաքը չէին ճանչնար, միայն թէ
մեկ ծոց մը կը նշմարէին որ ծո-
վեզերք ունէր, ու կը խորհէին
որ եթէ կարելի է նաւը անոր
մէջը մտնեն։ Եւ խարխիններուն 40
կտրելով՝ ծովը ձգեցին, ու զե-
կերուն կապերը թողլուցին, և
առագաստը հովին բանալով՝
դէպ ի ան ծովեզերքը կ'երթա-
յին։ Եւ անանկ տեղ մը իյնա- 41
լով որ երկու կողմը ծով էր,
նաւը նստեցուցին, և նաւին առ-
ջեւի կողմը խրելով՝ անշարժ մը-
նաց, ու ետեւի կողմը ալիքներուն
սաստկութենէն կը քակուէր։
Զինուորներն ալ խորհուրդ ըրին 42
որ կապուածները սպաննեն, որ
չըլլայ թէ մեկը լողայ՝ ու փախ-
չի։ Բայց հարիւրապետը որ Պօ- 43
ղոսը ազատել կ'ուզէր, արգի-
լեց զանոնք ան խորհուրդին, և
հրամայեց որ՝ թէ որոնք որ կրնան լողալ, թռչ անոնք առաջ
նետուին ու ցամաքը ելլեն. Եւ 44

մնացածներըդ՝ ամենք տախտակներ-
բով, և ամենք նաւին ոտիքը բա-
նեցրածը. և այսպէս ամէնը ազա-
տեցան՝ ցամաքը ելան։

ԳԼ. ԻԸ

1 Եւ երբոր ազատեցան՝ գիտ-
ցան որ ան կղզին անունը Մե-
լաւէ էր. և բարբարոսները քիչ
2 մարդասիրութիւն չցոյց մեզ-
ի. Ինչու որ կրակ վառեցին,
և մեզ ամէնքս ալ ընդունեցին՝
վրանիս հասած անձրեւին համար,
3 ու ցուրտին համար։ Ու երբոր
Պօղոս շատ մը խռիւ ժողվեց, և
կրակին վրայ դրաւ, տաքութե-
նէն իժ մը ելաւ՝ անոր ձեռքը
4 բռնեց։ Բարբարոսներն ալ երբ-
որ ան գազանը տեսան անոր
ձեռքէն կախուած՝ իրարու կ'ը-
սէին. Ընշուշտ սպիկայ մարդաս-
պան մըն է, որ թէպէտ ծովէն
ազատեցաւ, Էայց իրաւունքը
5 թող չտուաւ որ ապրի։ Իսկ ա-
նոնիկայ գազանը կրակին մէջը
թօթվեցաւ՝ իրեն մէկ վնաս մը
6 չեղաւ։ Ու անոնք կը սպասէին
որ անիկայ ուռնայ՝ կամ յան-
կարծակի մեռած իյնայ. բայց
երբոր շատ մը սպասեցին, ու
տեսան որ իրեն վնաս մը չեղաւ,
կարծքնին փոխելով՝ կ'ըսէին
7 թէ աստուած մըն է։ Եւ ան
տեղին բոլորտիքը կղզիին գլխա-
ւոր մարդուն ագարակները կա-
յին, որուն անունը Պուղիոս էր,
որ մեզ ընդունեց՝ և իրիք
օր հիւրասիրութեամբ իր քովը
8 պահեց։ Ու եղաւ որ Պուղիոսին
հայրը ջերմով և թանչքով հի-
ւանդացած պառկած էր. ու Պօ-
ղոս անոր քովը մտաւ, և աղօթք
ընելով՝ ձեռքերը վրան դրաւ,
9 ու բժշկեց զանիկայ։ Ու երբոր ա-
նիկայ եղաւ, ուրիշ հիւանդներ
որ ան կղզիին մէջն էին, կու-
10 գային և կը բժշկուէին. Որոնք
շատ պատիւներով ալ մեզ պա-
տուեցին, ու երթալու ատեննիս
պէտք եղած բաներըդ տուին։
11 Եւ իրիք ամիսէն ետև Աղէք-
սանդրացի նաւով մը ձմեռնա-
նիք, որ ձմեռը ան կղզին ան-
ցուցեր էր, ու Դիոսկուրացոց
նշանը ունէր։ Եւ Սիրակուսա 12
իջնելով՝ իրիք օր հոն կեցանք։
Անկէ ալ պտոյտ մը ընելով՝ Ռէ- 13
գիոն հասանք. և մէկ օրէն
ետև որ հարաւ փչեց, երկրորդ
օրը Պատէողոս եկանք։ Ու հոն 14
եղբայրներ գտանք, որոնք աղա-
չեցին որ եօթը օր իրենց քովը
մնանք. ու ետքը Հռոմ՝ երթանք։
Եւ անկէ եղբայրներըդ երբոր մեր 15
վրայով լսեցին, մեզ դիմաւորե-
լու եկան մինչև Ապիոսի վաճա-
ռանոցը՝ ու Իրիք պանդոկներըդ,
և Պօղոս անոնք տեսնելով, գո-
հութիւն տուաւ Աստուծոյ, և
սիրտ առաւ։
Ու երբոր Հռոմ մտանք, հա- 16
րիւրապետը կատարածները զօ-
րապետին յանձնեց, իսկ Պօղոսին
հրաման եղաւ որ իր պահապան
զինուորին հետ զատ կենայ։ Ու 17
եղաւ որ իրիք օրէն ետև անիկայ
Հրէից գլխաւորները կանչեց. ու
երբոր մէկտեղ եկան՝ ըսաւ ա-
նոնց. Արդիկ եղբայրներ՝ ես
ժողովուրդին կամ հայրենական
սովորութեանց դէմ բան մը չը-
րած, Երուսաղէմէն կապուած՝
Հռովմայեցւոց ձեռքը մատնուե-
ցայ. Որոնք երբոր պնս քննեցին, 18
ուզեցին որ արձակեն. ինչու որ
մահու վրաս մեռնելու յանցանք մը
չկար։ Բայց երբոր Հրէաները 19
հակառակ կեցան, ստիպուեցայ
որ կայսրին բողոքեմ, չէ թէ իմ
ազգիս դէմ ամբաստանութիւն
մը ունենալով պէս։ Ուստի ան 20
պատճառով աղաչեցի որ ձեզ
տեսնեմ՝ ու ձեզի խօսիմ. ինչու
որ Իսրայէլի յոյսին համար ես ան
շղթան վրաս ունիմ։ Անոնք ալ 21
ըսին իրեն. Մենք քու վրայովդ
Հրէաստանէն ոչ թուղթեր ա-
ռինք, և ոչ եղբայրներէն մէկը
հոս գալով՝ քու վրայովդ չարու-
թիւն մը պատմեց կամ խօսե-
ցաւ։ Բայց կ'ուզենք որ քեզմէ 22
լսենք՝ թէ դուն ինչ միտքի վրայ

էս. ինչու որ մենք առ աղանդին վրայով առղկացած ենք՝ որ ամեն
23 տեղ առար դեմ կը խօսին։ Ու մկ օր մը առնն դնելով անոր՝ շառերը անոր գացին իր բնական տեղը, որանց Աստուծոյ Թագաւորութիւնը կը ծանուցանէր վըկայութիւնով, և կը համոզէր զանոնք Յիսուսի վրայով Մովսեսին օրէնքէն ու մարգարէներէն՝
24 առաւօտեն մինչև իրիկուն։ Եւ ոմանք կը հաւատային ըսածներուն, ու ոմանք չէին հաւատար։
25 Եւ իրարու հետ շիտաբանած գացին՝ երբոր Պօղոս մկ խօսք մը ըսաւ, Թէ Հոգին Սուրբ աղեկ խօսեցաւ մեր հայրերուն՝ Եսայի
26 մարգարէին ձեռքովը, Եւ ըսաւ. Գնա առ ժողովուրդին՝ ու ըսէ. Լսելով պիտի լսէք՝ ու չիմանաք, և տեսնելով պիտի տեսնէք՝ ու
27 չհասնիք. Ինչու որ առ ժողովուրդին սիրտը թանձրացաւ, և իրենց ականջներովը ծանր լսին, ու աչքերնին գոցեցին, որ չըլլայ Թէ իրենց աչքերովը տեսնեն, ու ականջներովը լսեն, և սրտերովը խելանան, ու դարձի գան, և ես բժշկեմ զանոնք։
28 Ուստի յայտնի ըլլայ ձեզի՝ որ Աստուծոյ փրկութիւնը հեթանոսներուն խրկուեցաւ, և անոնք մտիկ պիտի ընեն։
29 Ու երբոր առ ըսուցեալ, Հրէաները գացին և իրարու հետ շատ վիճաբանութիւն ունենալով մէկզմէկնին։

30 Եւ ամբողջ երկու տարի իր վարձքով բռնած տունը կեցաւ. Եւ
31 իրեն եկողներուն ամենը կ'ընդունէր. կը քարոզէր Աստուծոյ Թագաւորութիւնը, և Տէր Յիսուս Քրիստոսի վրայով առանց արգիլուելու կը ապրիցըներ բոլոր համարձակութիւնով։
32

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՀՈՒՈՎՄԱՆՑԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ՝ առաքեալ ըլլալու կանչուած, Աստուծոյ աւետարանին
2 համար որոշուած, (Ան որ առաջուց իր մարգարէներուն ձեռքովը սուրբ գիրքերով խոստացաւ)
3 Իր Որդւոյն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին վրայով՝ որ մարմնոյ կողմանէ Դաւիթի սերմանէն եղաւ,
4 Ան որ սրբութեան հոգիին կողմանէ Որդի Աստուծոյ յայտնուեցաւ զօրութեամբ, մեռելներէն յարութեան առնելով, Յիսուս
5 Քրիստոս մեր Տէրոջմէն՝ որով շնորհք և առաքելութիւն առինք՝ հաւատքի հնազանդութեան համար բոլոր ազգերուն մէջ, անոր անունը համար.
6 Որ անոնց մէջը դուք ալ Յիսուս Քրիստոսի կանչուածք էք. Ձեր ամենուն որ Հռոմի մէջ էք՝ Աստուծոյ սիրելիներ, սուրբ ըլլալու կանչուածներուդ՝ շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
7
8 Նախ կը գոհանամ իմ Աստուծմէս Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը ձեր ամենուն համար, որ ձեր հաւատքը բոլոր աշխարհ կը պատմուի։
9 Քանզի վկայ ինծի Աստուած, որն որ ես

կը պաշտեմ իմ հոգիս առ
10 Ընդունի աւետարանին մէջ, թէ
ինչպէս անդադար ձեզ կը յի-
շեմ, ամէն ատեն իմ աղօթքնե-
րուս մէջ խնդրելով՝ որ գուցէ
անգամ մը Աստուծոյ կամքով
11 ձեզի գալու։ Քանզի կը փափաքիմ
ձեզ տեսնելու, որ ձեզի հոգե-
12 որ շնորհք մը հաղորդեմ՝ որ-
պէս զի հաստատուիք։ Այսինքն՝
ձեր հետ ես ալ միմիթարակից
13 ըլլամ իմ ու ձեր փոխադարձ
հաւատքին միջոցով։ Սակայն
չեմ ուզեր որ չգիտցող ըլլաք
եղբայրնե՛ր որ շատ անգամ ու-
զեցի գալ ձեզի, (և մինչև հի-
մա արգիլուեցայ,) որ ձեր մէջն
ալ պտուղ մը ունենամ, ինչպէս
որ ուրիշ հեթանոսաց մէջ ալ։
14 Յոյներուն ու Բարբարոսներուն,
իմաստուններուն ու անմիտնե-
15 րուն ալ պարտական եմ։ Ուս-
տի պատրաստ եմ ձեզի ալ
որ Հռոմիս մէջ եք՝ աւետա-
րանը քարոզելու։
16 Ինչու որ ես ամենևին չեմ ամչնար
աւետարանէ՝ վասն զի Աստու-
ծոյ զօրութիւնն է ան՝ բոլոր
հաւատացեալներուն փրկութեան
համար, առաջ Հրէային ու Հե-
17 լլէնին։ Ինչու որ անով Աս-
տուծոյ արդարութիւնը՝ որ է
հաւատքէն, հաւատքի համար
կը յայտնուի. ինչպէս որ գրուած
է, թէ Արդարը հաւատքէն պի-
տի ապրի։
18 Քանզի Աստուծոյ բարկու-
թիւնը երկինքէն կը յայտնուի
մարդոց բոլոր ամբարշտութիւն-
նը և անիրաւութիւնը վրայ,
որոնք ճշմարտութիւնը անիրա-
19 ւութեամբ բռներ են։ Վասն
զի Աստուծոյ վրայով գիտնալու
բանը իրենց մէջը յայտնի է, ա-
յովհետև Աստուած անոնց յայտ-
20 նեց։ Ինչու որ իր անտեսանելի
բաները աշխարհի սկիզբէն ըս-
տեղծուածներով կ'իմացուին
կը տեսնուին, այսինքն է իր
յաւիտենական զօրութիւնը և
աստուածութիւնը, որպէս զի
անպատասխանելի ըլլան։ Ինչու որ 21
իրենք Աստուած ճանչնալով՝ Ա-
ստուծոյ պէս չփառաւորեցին,
կամ շնորհակալ եղան, հապա
իրենց խորհուրդներուն մէջ ու-
նայնացան, և տգիտացեալ անմի-
տութիւնով խաւարեցաւ։ Իրենք 22
իմաստուն ենք՝ ըսելով, յիմա-
րեցան, և անեղց Աստուծոյ 23
փառքը փոխեցին՝ նմանցնելով
եղծանելի մարդու, և թռչուն-
ներու, ու չորքոտանիներու, և
սողուններու պատկերին։ Անոր 24
համար Աստուած ալ պղծու-
թեան մատնեց զանոնք իրենց
սիրտերուն ցանկութիւններով՝
իրենց մարմինները իրենց ան-
ձերուն մէջ խայտառակելու, Որոնք 25
Աստուծոյ ճշմարտութիւնը սու-
տի հետ փոխեցին, ու երկրպա-
գութիւն և պաշտօն մատուցին
ստեղծուածներուն՝ քան թէ
Ստեղծողին, որ յաւիտեան
օրհնեալ է. ամէն։ Անոր համար 26
Աստուած զանոնք անարգ կիրքե-
րու մատնեց, որ իրենց էգերը
անգամ բնական պէտքը բնա-
թիւնն գէմ եղող պէսպէս փոխե-
ցին։ Նոյնպէս ալ արուները 27
կանն բնական պէտքը թողուցած՝ ի-
րենց ցանկութիւնովը իրարու հետ
վառուեցան, արուները արուներ-
ու հետ խայտառակութիւն կը
գործեին, և իրենց մոլութիւնը
վայել հատուցումը իրենց վրայ
կ'ընդունէին։ Եւ որովհետև չու- 28
զեցին գԱստուած ճանչցո՛ղ գիտու-
թիւնը մէջ պահել, Աստուած ալ
զանոնք անարգ խորհուրդներու
մատնեց՝ անվայել բաներ ընելու,
Որոնք լեցուած էին ամէն ան- 29
իրաւութիւնով, պոռնկութիւ-
նով, անզգամութիւնով, ագա-
հութիւնով, չարութիւնով, նա-
խանձով լեցուն, մարդասպանու-
թիւնով, հակառակութիւնով,
նենգութիւնով, չարասրտութի-
նով, և էին բամբասք, Չարախօս 30
ներ, Աստուած ատողներ, նա-

խաոսղներ, հպարտներ, ամբարտաւաններ, չար բաներ հնարողներ, ծնողաց անհնազանդներ, 31 նենգ, անմիտներ, ուխտ չպահողներ, անգութներ, անհաշտ, 32 նենգ, անողորմներ. Որոնք գիտնալով Աստուծոյ դատաստանը, թէ անոնք որ ասանկ բաներ կ'ընեն՝ մահուան արժանի են, չէ թէ միայն ան բաները կ'ընեն, հապա ընողներուն հաւանութիւն ալ կը տան։

ԳԼ. Բ

1 Ասոր համար մարդ՝ ով որ ըլլաս դուն որ կը դատես, պատճառ չունիս ազատ. քանզի ինչ բանով որ ուրիշը կը դատես, անով քու անձդ կը դատապարտես. վասն զի դուն ալ որ կը դատես, նոյն բաները կ'ընես։ 2 Բայց գիտենք որ Աստուծոյ դատաստանը ճշմարտութիւնով կ'ըլլայ անոնց վրայ, որ անանկ բաներ կը գործեն։ 3 Արդ՝ ով մարդ, դուն որ ասանկ բաներ ընողները կը դատես, և դուն նոյն բաները կ'ընես, աս միտքդ կ'անցընես, թէ դուն Աստուծոյ դատաստանէն ազատ պիտի ըլլաս. 4 կամ թէ անոր անչափ քաղցրութիւնը՝ և համբերութիւնը ու երկայնմտութիւնը կ'արհամարհես, չգիտնալով որ Աստուծոյ քաղցրութիւնը քեզ դէպ ի ապաշխարութիւն կ'առաջնորդէ։ 5 Բայց դուն քու խստութիւնովդ և անզղջ սրտովդ քու անձիդ բարկութիւն կը դիզես՝ բարկութեան և Աստուծոյ արդար դատաստանին յայտնութեան օրուանը համար. 6 Ան որ ամէն մէկուն իր գործքերուն վարձքերը պիտի հատուցանէ. 7 Յաւիտենական կեանքը անոնց՝ որ բարի գործքերու մէջ համբերութեամբ յարատեւելով, փառք ու պատիւ և անմահութիւն կը խնդրեն. 8 բայց անոնց որ հակառակ են, և ճշմարտութեան անհնազանդ՝ ու անիրաւութեան հնազանդած, բարկութիւն և սրտմտութիւն՝ 9 ուտանկք պիտի ըլլայ ամէն մարդու վրայ՝ որ չար կը գործէ, առաջ Հրէային ու եղբը Յոյնին, 10 փառք ու պատիւ և խաղաղութիւն ան ամէնուն՝ որ բարի կը գործէ, առաջ Հրէային՝ ու եղբը Յոյնին։ 11 Ինչու որ Աստուծոյ քովը աչառութիւն չկայ։ 12 Քանզի անոնք որ առանց օրէնքի մեղք գործեցին, առանց օրէնքի պիտի կորսուին. և անոնք որ օրէնքի տակ մեղք գործեցին, օրէնքով պիտի դատուին. (13 Ինչու որ չէ թէ օրէնքը լսողները Աստուծոյ առջեւը արդար են, հապա օրէնքը կատարողները պիտի արդարանան։ 14 Ուստի հեթանոսները որ օրէնք չունին՝ երբոր բնականաբար օրէնքին գործքերը կը գործեն, օրէնք չունենալով՝ իրենց անձերուն օրէնքը բուն իրենք կ'ըլլան. 15 Որ օրէնքին գործքը իրենց սրտին մէջը գրուած կը ցուցնեն իրենց խղճմտանքին վկայութեամբ, և իրենց խորհուրդներուն իրար յանդիմանելով՝ կամ իրաւունք տալով.) 16 Ան օրը որ Աստուած մարդոց ծածուկ բաները պիտի դատէ Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը՝ իմ հռչակած աւետարանիս համեմատ։

17 Ահա դուն Հրէայ կոչուիս, և օրէնքին կը յենիս, ու Աստուծով կը պարծենաս, 18 և անոր կամքը կ'իմանաս, ու առաքինի բաները կը զատարձես՝ օրէնքէն խրատուած ըլլալով. 19 Ես քու անձիդ վրայ վստահութիւն ունիս թէ կոյրերուն առաջնորդ ես, խաւարածներուն լոյս, 20 միամիտներուն խրատ տուող, տղայոց վարժապետ. և թէ գիտութեան ու ճշմարտութեան կերպարանքը օրէնքին մէջ ունիս։ 21 Ուրեմն դուն որ ընկերիդ կը սորվեցնես, քու անձիդ չե՞ս սորվեցներ. որ կը քարոզես գողութիւն չընել, կը գողնա՞ս. 22 Որ կ'ըսես շնութիւն չընել, շնու-

թիւն կ'ընէս, որ կը զգուխս
23 կառքերէն, պրպտղծութիւն
կ'ընէս. Որ օրէնքով կը պարծե-
նաս, օրինազանց ըլլալով՝ զԱ-
24 ստուած կ'անարգես: Ինչու որ
Աստուծոյ անունը ձեր պատճա-
ռավը հեթանոսաց մէջ կը հայ-
հոյուի, ինչպէս որ գրուած է:
25 Արդ՝ թլփատութիւնը շահ
կ'ունենայ, թէ որ օրէնքը պա-
հես. իսկ թէ որ օրէնքին դէմ
յանցաւոր ես, քու թլփատու-
թիւնդ անթլփատութիւն եղաւ:
26 Ուստի թէ որ անթլփատու-
թիւնը օրէնքին իրաւունքները
պահէ, չէ որ անոր անթլփա-
տութիւնը թլփատութիւն պի-
27 տի սեպուի. Եւ ի բնէ եղած
անթլփատութիւնը օրէնքը կա-
տարելով՝ պիտի դատապարտէ
քեզ, որ գիրով ու թլփատու-
թիւնով օրէնքին յանցաւոր ես:
28 Ինչու որ Հրեայ չէ ան՝ որ
դրսուանց է, և թլփատութիւն
չէ ան՝ որ դրսուանց մարմնով
29 է. Հապա Հրեայ ան է՝ որ ներ-
սուանց է, և թլփատութիւն
սրտին՝ հոգիով, ու չէ թէ գի-
րով. որուն գովութիւնը չէ թէ
մարդկանէ՛ն է, հապա Ա-
ստուծմէ:

ԳԼ. Գ

1 Ուրեմն Հրեան ի՞նչ աւելի
բան ունի, կամ թլփատութենէն
2 ի՞նչ շահ կայ: Շատ՝ ամէն կեր-
պով. պէտք առաջ ան՝ որ Ա-
ստուծոյ պատգամները անոնց հաւ-
3 տացուեցան: Ուրեմն թէ որ
անոնցմէ ոմանք չհաւատացին,
ի՞նչ. միթէ անոնց անհաւատու-
թիւնը Աստուծոյ հաւատքը կը
4 խափանէ՛. քա՛ւ լեցի: Սակայն
Աստուած ճշմարիտ թող ըլլայ,
և բոլոր մարդիկ՝ սուտ. ինչպէս
որ գրուած է. Որ քու խօսքե-
րուդ մէջ արդար ըլլաս, և դա-
տուելու առնես դուն յաղթես:
5 Ուրեմն թէ որ մեր անիրաւու-
թիւնը Աստուծոյ արդարութիւնը
յայտնի կը ցուցնէ, ի՞նչ ըսենք.
արդեօք անիրաւ է Աստուած՝ որ
իր բարկութիւնը վրա՛ն կը բերէ. 6
(Մարդկօրէն կ'ըսեմ.) քա՛ւ լեցի.
հապա թէ չէ՝ ի՞նչպէս Աստուած
պիտի դատէ աշխարհը: Ինչու որ 7
եթէ Աստուծոյ ճշմարտութիւնը
իմ սուտութենովս կ'աւելնայ իր
փառքին համար, ալ ես ինչու
մեղաւորի մը պէս կը դատուիմ:
Եւ ինչու համար պէտք չէ ըսել, 8
ինչպէս որ ոմանք մեր վրայ հա-
մախօսութիւն ընելով կ'ըսեն՝
թէ մենք կ'ըսենք, Չարը գոր-
ծենք՝ որ բարին գայ. որոնց դա-
տապարտութիւնը իրաւունքով
է:

Ուստի ալ ի՞նչ ըսենք. բանով 9
մը աւելի՛ ենք հեթանոսներէն. ի-
րա՛ւ որ բանով մըն ալ չէ. ին-
չու որ առաջուց մեղադրեցինք
Հրեաներն ու հեթանոսները՝ թէ
ամէնքը մեղայ տակ են. Ինչ- 10
պէս որ գրուած է, Թէ Արդար
մը չկայ՝ ո՛չ մէկ հատ մը. Ա՛մէկը 11
չկայ որ հասկընայ, մէկը չկայ
որ Աստուած փնտռէ: Ամէնքը 12
խոտորեցան, միասի՛ն անպիտան
եղան. աղեկութիւն ընող մը
չկայ, մէկ մըն ալ չկայ: Անոնց 13
կոկորդը բաց գերեզման է. լե-
զուներնով նենգաւորեցին. իժե-
րու թոյն կայ անոնց շրթունք-
ներուն տակը. Անոնց բերանը 14
անէծքով ու դառնութեամբ լե-
ցուն է. Անոնց ոտքերը շուտ են 15
արիւն թափելու. Կործանում 16
և թշուառութիւն կայ իրենց
ճամբաներուն մէջը. Եւ խաղա- 17
ղութեան ճամբան չճանչցան: Աս- 18
տուծոյ վախը չկայ անոնց աչ-
քերուն առջեւ: Սակայն գիտենք 19
որ օրէնքը ինչ որ կ'ըսէ, անոնց
կ'ըսէ՝ որ օրէնքին տակն են.
որպէս զի ամէն բերան գոցուի,
և բոլոր աշխարհ դատապար-
տուած ըլլայ Աստուծոյ առջեւը:
Ինչու որ անոր առջեւը մէկ մար- 20
մին մը պիտի չարդարանայ օրէն-
քին գործքերովը. քանզի օրէն-
քով է մեղքը ճանչնալը:

Բայց հիմա առանց օրէնքի 21

Աստուծոյ արդարութիւնը յայտնուած է, օրէնքէն և մարգարէներէն
22 բխելով վկայուած ըլլալով. Այսինքն Աստուծոյ արդարութիւնը՝ որ Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն է, ամենուն յայտնուած է, ու ամենուն վրայ՝ որ
23 կ'ընէ. և խորութիւն չկայ: Ինչու որ ամէնքը մեղք գործեցին, և Աստուծոյ փառքէն պակսած են:
24 Եւ անոր շնորհքովը ձրի կ'արդարանան Յիսուս Քրիստոսով
25 եղած փրկութեամբը. Որ զանիկայ առաջուց սահմանեց Աստուած՝ հաւատքով քաւութիւն ըլլալ անոր արիւնովը, Աստուծոյ երկայնմտութեան առնելը առաջուց գործուած մեղքերուն քաւութիւն տալովը՝ իր արդարութիւնը ցուցնելու հա-
26 մար. Այսինքն իր արդարութիւնը ատ ժամանակիս մէջ ցուցնելու համար, որ ինքը արդար ըլլայ, և արդարացնէ Յիսուսի
27 հաւատքէն եղողը: Ուրեմն ո՞ւր ձնոց պարծենալը. խափանեցաւ. ո՛ր օրէնքէն, գործքնե՞րն օրէնքէն. չե՛, հապա հաւատքի օ-
28 րէնքէն: Ինչու որ կը սեպենք թէ մարդը հաւատքով կ'արդարանայ՝ առանց օրէնքին գործքե-
29 րուն: Միթէ Աստուած միայն Հրեաներո՞ւն է, ու հեթանոսներուն չէ. այո՛, հեթանոսներուն
30 ալ: Որովհետև Աստուած մէկ է՝ որ թլփատութիւնը հաւատքէն կ'արդարացնէ, և անթլփատութիւնը նոյն հաւատ-
31 քով: Ուստի մենք հաւատքով օրէնքը կը խափանենք. քա՛ւ լիցի. հապա օրէնքը կը հաստատենք:

ԳԼ. Դ

1 Ուրեմն ի՞նչ պիտի ըսենք թէ գտաւ Աբրահամ մեր նահապե-
2 ր մարմնոյ կողմանէ: Ինչու որ եթէ Աբրահամ գործքով արդարացած ըլլար, իրաւունք պարծանք կ'ունենար, բայց չէ թէ
3 Աստուծոյ առջեւը: Քանի գիրքը ի՞նչ կ'ըսէ. Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց, և ան իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ:
4 Բայց ան որ գործ մը կ'ընէ, վարձքը՝ շնորհքէ եղած չսեպուիր անոր, հապա պարտքէ:
5 Իսկ ան որ չգործեր, բայց կը հաւատայ անոր՝ որ ամբարիշտը կ'արդարացընէ, անոր հաւատքը իրեն արդարութիւն կը սեպուի:
6 Ինչպէս որ Դաւիթ ալ կը ղրկէ ան մարդուն երանութիւնը, որուն Աստուած արդարութիւն կը սեպէ՝ առանց գործքերու:
7 Երանի՛ անոնց՝ կ'ըսէ, որոնց անօրէնութիւնները ներուեցան, և որոնց մեղքերը ծածկուեցան:
8 Երանի՛ այն մարդուն՝ որ Տէրը մեղք չսեպեր անոր:
9 Ուրեմն այս երանութիւնը թլփատութիւնո՞ւն վրայ է, թէ անթլփատութեան վրայ ալ. քանի կ'ըսենք՝ թէ Հաւատքը Աբրահամին արդարութիւն սեպուեցաւ:
10 Ուրիշ ինչո՞ր սեպուեցաւ. թլփատութեա՞ն մէջ եղած ատենը, թէ անթլփատութեան մէջ. չէ թէ թլփատութեան մէջ, հապա անթլփատութեան:
11 Ու ե՛ր թլփատութեան նշանը առաւ՝ իբր անթլփատութեան առնուին ունեցած հաւատքին արդարութիւնը մէկ կնիք մը, որ ինքը հայր ըլլայ այն բոլոր հաւատացողներուն՝ որոնք անթլփատութեան են, (անոնց ալ արդարութիւն սեպուելու համար,)
12 Եւ հայր թլփատութեան՝ չէ թէ միայն թլփատութենէ եղողներուն, հապա անոնց ալ՝ որ մեր հօրը Աբրահամին անթլփատութեան առնուին հաւատքին շաւիղներուն մէջը կը քալեն:
13 Ինչու որ Աբրահամին և անոր սերունդին՝ աշխարհը ժառանգելու համար չէր ո՛չ խոստումնովը չէ թէ օրէնքով եղաւ, հապա հաւատքին արդարութիւնովը:
14 Քանզի եթէ թէ օրէնքէն եղողները ժառանգ ըլլան, հաւատքը փուճ պիտի ըլլար, և խոստումնովը պիտի

15 վանեալէր։ Վասն զի օրէնքը բար-
կութիւն կը գործէ. քանզի ուր
որ օրէնք չկայ, օրինազանցու-
16 թիւն ալ չկայ։ Ասոր համար
ՅԱՒԱՆՆԷՍ ԸՆԼՈՒԸ հաւատքէն է,
որ շնորհքով եղած ըլլայ, խոստ-
մունքը հաստատուն ըլլալու հա-
մար բոլոր սերունդին. չէ թէ
միայն անոր՝ որ օրէնքէն է, հա-
պա անոր ալ՝ որ Աբրահամին
հաւատքէն է. որ մեր ամենուն
17 հայրն է, (ինչպէս որ գրուած
է, թէ զքեզ շատ ազգերու հայր
ըրի,) Աստուծոյ առջեւը, որուն
ինքը հաւատաց, ան որ մեռելը
նորը կ՚աղբնացընէ, և չեղած բա-
ներըը եղածներու պէս կը կանչէ։
18 Որ հուսացաւելու բանին յու-
սով հաւատաց՝ թէ ինքը շատ
ազգերու հայր պիտի ըլլայ, (ինչ-
պէս որ բսուեցաւ ալ, թէ քու
սերունդդ ասանկ պիտի ըլլայ.)
19 Եւ ինքը հաւատքի մէջ չտկարա-
ցած, չնայեցաւ իր մարմինին
արդէն մեռածի պէս ըլլալուն,
(որովհետեւ ինքը հարիւր տա-
րեկանի չափ էր.) ոչ ալ Սառա-
յին արգանդին մեռած ըլլալուն։
20 Եւ անհաւատութեամբ չտարա-
կուսեցաւ Աստուծոյ խոստմանը
քեն, հապա հաւատքով զօրացած՝
21 Աստուծոյ փառք տուաւ, Եւ իր
մտքին մէջ հաստատ պահեց՝ թէ
ան որ խոստ տուաւ, ինքը կա-
22 րող է ընելու ալ։ Ասոր համար
իրեն արդարութիւն սեպուե-
ցաւ։
23 Բայց չէ թէ միայն ասոր
համար գրուեցաւ՝ որ իրեն սեպ-
24 ուեցաւ. Հապա մեզի համար
ալ՝ որոնց պիտի սեպուի, որ կը
հաւատանք անոր՝ որ մեռելնե-
րէն յարուց մեր Տէր Յիսուսը,
25 Ան որ մեր յանցանացը համար
մատնուեցաւ, և մեզի արդարա-
ցընելու համար յարութիւն ա-
ռաւ։

ԳԼ. Ե

1 Մեսաի մենք հաւատքով ար-
դարացած ըլլալով՝ խաղաղու-
թիւն ունինք Աստուծոյ հետ՝
մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի
ձեռքով. Որուն միջոցով ըն- 2
դունեցինք հաւատքով ասոր շնորհ-
քին մտնելուն ալ, որուն մէջը
կեցեր ենք, և Աստուծոյ փա-
ռացը յուսով կը պարծինք։ Եւ 3
ոչ միայն այսպէս, հապա նաև
նեղութիւններու մէջ կը պար-
ծինք. քանզի գիտենք՝ թէ
նեղութիւնը համբերութիւն կը
գործէ, Եւ համբերութիւնը՝ 4
փորձառութիւն, ու փորձառու-
թիւնը՝ յոյս. Եւ յոյսը ամօթով 5
չձգեր. քանզի Աստուծոյ սէրը
մեր սրտերուն մէջը տարածուած
է Հոգւոյն Սրբոյ ձեռքով, որ
մեզի տրուեցաւ։ Վասն զի երբ 6
որ մենք դեռ տկար էինք, յարմար
ժամանակին Քրիստոս ամբարիշտ-
ներուն համար մեռաւ։ Քանզի 7
որ արդարի մը համար հազիւ
կ՚ըլլայ որ մեռնի. (բայց
մեկ բարի հոգով մը համար՝ կա-
րելի է որ մեկը համարձակի մեռ-
նելու։) Սակայն Աստուած իր 8
սէրը որ մեր վրայ ուներ՝ յայտնեց,
որ երբ դեռ մեղաւոր էինք,
Քրիստոս մեզի համար մեռաւ։ 9
Ուրեմն հիմա որ իր արիւնովը ար-
դարացանք, որչափ աւելի իրմով
պիտի ազատինք բարկութենէն։
Վասն զի թէ որ թշնամի եղած 10
ատենիս Աստուծոյ հետ հաշ-
տեցանք իր Որդւոյն մահովը,
որչափ աւելի մեր հաշտուած ա-
տենը պիտի ազրինք անոր կեան-
քովը։ Եւ ոչ միայն ա՛ս, հապա 11
Աստուծով ալ կը պարծենանք
մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսին
ձեռքովը, որով հիմա հաշտու-
թիւնը ընդունեցինք։
Վասն զի ինչպէս որ մեկ մար- 12
դէ մը մեղքը աշխարհը մտաւ,
և ան մեղքէն մահը, և այնպէս
ամէն մարդոց վրայ տարածուե-
ցաւ մահը, քանզի ամէնքը մե-
ղանչեցին։ (Վասն զի մինչեւ օ- 13
րէնքին ատենը աշխարհի մէջ
մեղք կար. բայց մեղք չհա-
պուի՝ ուր որ օրէնք չկայ։ Սա- 14

կայն մահը Ադամէն մինչև Մովսէսը թագաւորեց, նաև Ադամին յանցանքին նման չմեղանչողներուն վրայ ալ, որ ան օրինակ էր անոր՝ որ եկեղն պիտի գար։
15 Բայց չէ թէ ինչպէս յանցանքը՝ անանկ ալ շնորհքն է. ինչու որ եթէ մեկուն յանցանքովը շատերը մեռան, ալ աւելի առատացաւ Աստուծոյ շնորհքը և ան պարգեւը որ Յիսուս Քրիստոս մեկ մարդուն շնորհքովն է, շատերուն
16 վրայ առատացաւ։ Եւ չէ թէ ան պարգեւը անոնկ է՝ ինչպէս մեկէ մը որ մեղանչեց. ինչու որ դատապարտութիւնը մեկ հատիկովն դատապարտութեան մէջ եկաւ, բայց շնորհքը շատ մեղքերէն արդա-
17 րութեան պատճառ։ Վասն զի եթէ որ մեկ մարդուն մեղքովը մահը թագաւորեց ան մեկովը, աւելի առատապէս ալ արդարութեան պարգեւին առատութիւնը կ'առնեն, կենաց մէջ պիտի թագաւորեն՝ մեկ Յիսուս
18 Քրիստոսին ձեռքովը։) Ուրեմն ինչպէս որ մեկուն յանցանքովը բոլոր մարդոց դատապարտութեան եկաւ, անանկ ալ մեկուն արդարութիւնովը բոլոր մարդոց կենաց արդարութեան
19 շնորհք եղաւ. վասն զի ինչպէս որ մեկ մարդուն անհնազանդութիւնովը շատերը մեղաւոր եղան, անանկ ալ մեկուն հնազանդութիւնովը շատերը արդար պիտի
20 ըլլան։ Սակայն օրէնքը մէջտեղը եկաւ՝ որ յանցանքը շատնայ. բայց ուր որ աւելի եղաւ մեղքը,
21 ալ աւելի եղաւ շնորհքը. որ ինչպէս մեղքը թագաւորեց մահուամբ, անանկ ալ շնորհքը թագաւորէ արդարութեամբ մինչև յաւիտենական կեանքը մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը։

ԳԼ. Զ

1 Ա՛լ հիմա ի՞նչ պիտի ըսենք. մեղքերու մէջ մնանք որպէսզի
2 որ շնորհքը շատնայ։ Քաւ լիցի. մենք որ մեղքին մեռանք, ի՞նչ
պէս դեռ անոր մէջը կենանք։
3 Չէ՞ք գիտեր, թէ մենք որ Յիսուս Քրիստոսով մկրտուեցանք, անոր մահուանը մկրտուեցանք։
4 Անոր հետ թաղուեցանք մկրտութեամբ մահուան համար, որ ինչպէս Քրիստոս Հօրը փառքովը յարութեան առաւ մեռելներէն, անանկ ալ մենք կենաց նորոգութեան մէջ պտրտինք։ Ինչու որ
5 եթէ մենք անկակից եղանք անոր մահուանը նմանութեամբ, նաև անոր յարութեանը նմանութեամբ ալ իրեն պիտի ըլլանք։ Ա-
6 գիտնանք՝ որ մեր հին մարդը անոր հետ խաչուեցաւ, որ մեղաց մարմինը վճանայ, որ ան-
7 կէ մեղքի չծառայենք։ Վասն զի ան որ մեռաւ է՝ մեղքէն արդարացած է։
8 Արդ՝ թէ որ մենք Քրիստոսի հետ մեռանք, կը հաւատանք որ անոր հետ պիտի
9 ապրինք ալ։ Գիտնալ գիտենք որ Քրիստոս մեռելներէն յարութեան առած ըլլալով՝ ետին չմեռնիր, ալ մահը անոր վրայ իշխանութիւն չունի։ Վասն
10 զի որ մեռաւ՝ մեղքին մեռաւ մեկ անգամ, և որ կենդանի է՝ Աստուծոյ կենդանի է։
11 Այսպէս ալ դուք ձեր անձերը մեղքին մեռած սեպեցէք, բայց Աստուծոյ կենդանի՝ մեր Տէրոջը Քրիստոս
12 Յիսուսին ձեռքովը։ Ուստի ալ մեղքը չթագաւորէ ձեր մահկանացու մարմինին վրայ, որ անոր ցանկութիւններուն հնազանդիք։
13 Եւ ձեր անդամները անիրաւութեան գործիք ըլլալու մի ընծայէք մեղքին, հապա ձեր անձերը Աստուծոյ ընծայեցէք՝ որպէս թէ մեռելներէն ողջնցած. և ձեր անդամները արդարութեան գործիքներ Աստուծոյ։ Քանի մեղ-
14 քը վրանիդ պիտի չիշխէ. ինչու որ օրէնքի տակ չէք, հապա շնորհքի տակ։

Ուրեմն ի՞նչ. մեղք գործենք՝
15 որ օրէնքի տակ չենք, հապա շնորհքի տակ. քաւ լիցի։ Չէ՞ք
16 գիտեր՝ թէ որուն որ անձերնիդ

ծառայ կ'ընծայէք հնազանդելու, ծառայ էք անոր՝ որուն որ կը հնազանդիք, թէ մեղքի՝ որ մահուան կը տանի, եւ թէ հնազան-
17 դելու՝ որ արդարութեան։ Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ ըլլա-
դաք մեղքի ծառայ էիք, սա-
կայն սրտանց հնազանդեցաք այն
վարդապետութեան կաղապար-
18 բին՝ որ ձեզի յանձնուեցաւ։ Ազա-
տուած մեղքէն՝ աղատ ըլլալով՝
արդարութեան ծառայ եղաք,
19 Մարգարէ ոչ[ը]-ԸՆԵՑՔ պէս կ'ը-
սեմ՝ ձեր մարմնին տկարու-
թեանը համար. քանի որ ինչպէս
որ ձեր անդամները անօրէնու-
թեան համար ընծայեցիք՝ պղ-
ծութեան եւ անօրէնութեան ծա-
ռաներ ըլլալու, նոյնպէս ձեր անդամները արդարութեան հա-
մար ընծայեցէք՝ սրբութեան
20 ծառաներ ըլլալու։ Վասն զի
երբոր մեղքի ծառաներ
էիք, արդարութենէն ազատ էիք։
21 Ուրեմն ան ժամանակը ի՞նչ պըտուղ ունէիք ան բաներէն՝ ո-
րոնցմով հիմա կ'ամչնաք. ինչու-
22 որ անոնց վերջը՝ մահ է։ Բայց հիմա մեղքէն ազատուած եւ Աստուծոյ ծառաներ եղած՝ ձեր պտուղը ունիք սրբութիւն, ու վերջը յաւիտենական կեանք։
23 Քանզի մեղքի վարձքը մահ է, բայց Աստուծոյ ձրի պարգեւը յաւիտենական կեանք՝ մեր Տէրո-
ջմէ Յիսուս Քրիստոսի միջոցով։

Գ Լ. Է

1 Ա՛ղէկ չէք գիտեր եղբայր-
ներ, (քանզի ես օրէնքը գիտ-
ցողներուն կը խօսիմ,) որ օրէն-
քը մարդուս վրայ կ'իշխէ՝ ո-
2 չաի ժամանակ որ ապրի է։ Ինչու-
որ էրիկ ունեցող կինիկը իր ապրի էրկանը կապուած է օրէնքով, բայց թէ որ էրիկը մեռնի, ա-
զատակուած է էրկանը օրէնքէն։
3 Ուրեմն քանի որ էրիկը ապրի է, շուն պիտի բսուի՝ թէ որ ուրիշ էրկան մը ըլլայ, բայց թէ որ է-
րիկը մեռնի, ան օրէնքէն ա-
զատ կ'ըլլայ, անոնք որ չնա-
յողը չըլլար, թէ որ ուրիշ էր-
կան մը ըլլայ։ Ասոր պէս ալ
4 իմ եղբայրնե՛ր, Քրիստոսի մար-
մինովը օրէնքին մեռաք, որ ու-
րիշի մը ըլլաք, անոր՝ որ մեռել-
նեկէն յարութիւն առեր է, որ
Աստուծոյ պտուղ բերող ըլ-
լանք. Քանզի քանի որ մենք
5 մարմնաւ էինք՝ մեզմէ կիրքերը որ օրէնքով կ'ըլլային, մեր ան-
դամներուն մէջը կը նեղգործէին, որ մենք մահուան պտուղ բե-
րինք։ Բայց հիմա ան օրէնքէն
6 ազատուեցանք. ինչու որ մե-
ռանք անոր՝ որով բռնուած է-
ինք, որ մենք ծառայինք հոգիին նորոգութեամբը, եւ չէ թէ գրո-
յին հնութեամբը։
7 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. օրէնքը մեղք է. քաւ լիցի. բայց ես մեղքը չէի ճանչնար, եթէ ոչ օրէնքով. ինչպէս ցանկութիւնն ալ չէի գիտեր, թէ որ օրէնքը ը-
սած չըլլար. Մի՛ ցանկար։ Բայց
8 մեղքը պատուիրանէն առիթ առնելով՝ իմ մէջս բոլոր ցանկու-
թիւնները գործեց. ինչու որ առանց օրէնքի մեղքը մեռած
9 է։ Ես ալ առանց օրէնքի առեն մը կենդանի էի. բայց երբոր պա-
տուիրանքը գալաւ հասաւ, մեղ-
քը աղբիւրեցաւ, Եւ ես մեռայ,
10 ու ան պատուիրանքը որ կենաց համար էր, նոյնը ինծի մահուան համար եղաւ։ Ինչու որ մեղքը
11 պատուիրանէն առիթ առնելով՝ ինծի խաբեց, ու անով մեռուցց,
12 Ուստի օրէնքը սուրբ է, ու պա-
տուիրանքը սուրբ՝ եւ արդար ու բարի։
13 Ուրեմն բարին ինծի մահ եղաւ. քաւ լիցի. հապա մեղքը. որպէս զի երեւնայ մեղքը որ ան բարի բանով ինծի մահ գործեց, որ մեղքը պատուիրանքով աւելի մեղաւոր ըլլայ։ Վասն զի գիտենք
14 որ օրէնքը հոգեւոր է, բայց ես մարմնաւոր եմ՝ մեղքի տակ ծախ-
ուած։ Քանզի ինչ որ կ'ընեմ՝
15 չեմ ճանչնար. չէ թէ ինչ որ

կ՚ուզեմ՝ ան կ՚ընեմ, հապա
ինչ որ կ՚ուզեմ՝ ան կ՚ընեմ։
16 Բայց թէ որ շուշաձս կ՚ընեմ,
հաւանութիւն կուտամ օրէն-
17 քին թէ բարի է։ Իսկ արդ՝ չէ
թէ ես կ՚ընեմ անիկայ, հապա
մեզքը որ իմ՚ներսի դիս կը բը-
18 նակի։ Գիտեմ որ իմ
ներսի դիս՝ այսինքն իմ մարմ-
նիս մէջ մեկ բարի բան մը չը-
բնակիր. ինչու որ կամեցողու-
թիւն կայ քովս, բայց բարին
19 ՚ի գործ դնելը չեմ գտներ։ Քան-
զի չէ թէ բարին որ կ՚ուզեմ՝
կ՚ընեմ, հապա չարը որ չեմ ու-
20 զեր՝ ան կ՚ընեմ։ Իսկ թէ որ
շուշաձ բանս կ՚ընեմ, ալ չէ թէ
ես կ՚ընեմ անիկայ, հապա մեզ-
քը՝ որ իմ՚ներսի դիս բնակած
21 է։ Ուստի ես կը գտնեմ օրէնք
մը՝ որ երբ բարին ընելը կը կա-
22 մենամ, չարը իմ՚քովս է։ Ուան
զի ներսի մարդուն նայելով՝ Ա-
ստուծոյ օրէնքին կը հաւնիմ.
23 Բայց ուրիշ օրէնք մը կը տեսնեմ
իմ անդամներուս մէջ՝ որ իմ
մտքիս օրէնքին դէմ կը պատե-
րազմի, և զիս գերի կ՚ընէ մեզ-
քիս օրէնքին՝ որ իմ անդամնե-
24 րուս մէջն է։ Ո՛վ ինձ խղճալի մարդ
եմ ես. ո՞վ զիս պիտի ազատէ
25 այս մահացու մարմինէն։ Գոհու-
թիւն Աստուծոյ՝ մեր Տէրոջը
Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը։ ու-
րեմն ես ինքնս մտքով Աստու-
ծոյ օրէնքին կը ծառայեմ, ու
մարմնով՝ մեղքիս օրէնքին։

ԳԼ. Ը

1 Իսկ արդ՝ դատապարտութիւն
չկայ Քրիստոս Յիսուսով եղող-
ներուն՝ որոնք մարմնաւոր կեր-
2 պով չեն վարուիր։ Ինչու որ
Քրիստոս Յիսուսով կենաց հո-
գիին օրէնքը զիս ազատեց մե-
ղքիս և մահուան օրէնքէն։
3 Ուան զի ան որ անկարելի էր օ-
րէնքին՝ որովհետև տկար էր
մարմնով, Աստուած իր Որդին
խրկեց մեղանչական մարմնի նը-
մանութեամբ, ու մեղքի հա-
մար, և դատապարտեց մեղքը
ան մարմնին մէջ. Որ օրէնքին 4
արդարութիւնը կատարուի մեր
մէջը, որ մարմնաւորապէս չենք
քալեր՝ հապա հոգևորապէս։
Ինչու որ մարմնաւոր եղողները 5
մարմնին բաներուը կը մտածեն,
ու հոգևոր եղողները՝ հոգիին
բաներուը։ Ուան զի մարմնաւոր 6
խորհուրդը մահ է, և հոգևոր
խորհուրդը կեանք ու խաղաղու-
թիւն։ Քանզի մարմնաւոր խոր- 7
հուրդը Աստուծոյ դէմ թշնա-
մութիւն է. ինչու որ Աստուծոյ
օրէնքին չհնազանդիր, մանա-
ւանդ չկրնար ալ։ Ուան զի մար- 8
մնով եղողները, չեն կրնար Ա-
ստուծոյ հաճոյ ըլլալ։ Բայց դուք 9
մարմնով չէք, հապա հոգով,
թէ որ Աստուծոյ Հոգին ձեր
մէջը բնակած է. իսկ թէ որ
մէկը Քրիստոսի Հոգին չունի,
անիկայ անորը չէ։ Եւ թէ որ 10
Քրիստոս ձեր մէջն է, ալ մար-
մինը մեռած է մեղքի հա-
մար, ու հոգին կենդանի է ար-
դարութեան համար։ Իսկ թէ 11
որ Յիսուսը մեռելներէն յա-
րուցանողին Հոգին ձեր մէջը
բնակած է, ալ անիկայ՝ որ
Քրիստոսը մեռելներէն յարուց,
պիտի կենդանացնէ ձեր մահ-
կանացու մարմիններդ իր հոգի-
ովը որ ձեր մէջը կը բնակի։

Ապա ուրեմն եղբայրնե՛ր՝ պար- 12
տապան ենք, չէ թէ մարմինին՝
մարմնաւորապէս ապրելու. Ին- 13
չու որ եթէ մարմնաւորապէս
ապրելու ըլլաք, պիտի մեռնիք.
բայց թէ որ Հոգիով մարմինին
գործքերը սպաննէք, պիտի ապ-
րիք։ Ուան զի որոնք որ Աստու- 14
ծոյ Հոգիովը կ՚առաջնորդուին,
անոնք Աստուծոյ որդիքն են։ Ին- 15
չու որ դուք ծառայութեան հո-
գին չառիք կրկին վախնալու,
հապա որդեգրութեան հոգին
առիք, որ անով կը կանչենք Ա-
բբա Հայր։ Նոյն ինքն Հոգին 16
վկայութիւն կուտայ մեր հոգի-
ին, թէ մենք Աստուծոյ որդիքն

17 ինք. Եւ թէ որ արդեք, ուրեմն ժառանգներ, Աստուծոյ ժառանգներ՝ ու Քրիստոսի ժառանգակիցներ. որ եթէ իր չարչարանացը կցորդ ըլլանք, իր փառային ալ հաղորդ ըլլանք:

18 Վասն զի ես այսպէս կը դատեմ՝ որ աս ժամանակիս չարչարանքները բան մը չեն՝ գալու փառքին քովը, որ մեզի պիտի

19 յայտնուի: Ինչու որ ստեղծուածոց եռանդուն ակնկալութիւնը Աստուծոյ որդւոցը յայտնուելուն կը սպասէ: Ինչու որ ունայնութեան հնազանդեցան ստեղծուածները՝ (չէ թէ իրենց կամքովը, հապա անոր համար՝

21 որ հնազանդեցուց.) Ան յոյսով՝ որ ստեղծուածներն իրենք ալ ապականութեան ծառայութենէն ազատուելով Աստուծոյ որդւոցը փառաւոր ազատութեանը

22 հասնին: Քանի գիտենք որ ամէն ստեղծուածները միասին հիմա մինչեւ հիմա կը հառաչեն ու ծնանելու

23 ցաւ կը քաշեն: Եւ ոչ միայն այսուհան, հապա մենք ալ որ Հոգիին առջի պտուղը ունինք, մենք մեզմէ մեր անձերուն մէջ կը հառաչենք որդեգրութեան՝ այսինքն մեր մարմինին ազատու-

24 թեանը սպասելով: Ինչու որ յոյսով փրկուեցանք. բայց յոյսը որ կը տեսնուի՝ յոյս չէ. վասն զի ան բանը որ կը տեսնէ մէկը՝

25 ալ ինչու պիտի յուսայ: Հապա եթէ որ չտեսած բանին յուսանք՝ ալ համբերութեամբ կը

26 կը սպասենք անոր: Նմանակ ալ Հոգին օգնութեան կը հասնի մեր տկարութիւններուն. քանզի ինչ բանի համար աղօթելու ենք ըստ արժանւոյն, չենք գիտեր. բայց ինքը Հոգին բարեխօս կ'ըլլայ մեզի համար անբարբառ հառա-

27 չանքներով: Եւ սիրտերը քննողը գիտէ Հոգիին ինչ խորհուրդը. քանզի Աստուծոյ կամաց համեմատ բարեխօսութիւն կ'ընէ սուրբերուն համար:

28 Մանաւանդ գիտենք որ ամէն բա-

ները բարիի գործակից կ'ըլլան անոնց՝ որ Աստուած կը սիրեն, որոնք անոր նախասահմանու-

թեամբը կանչուած են: Վասն 29
զի անոնք որ առաջ կը ճանչնար, առաջուց ալ սահմանեց իր Որդւոյն պատկերին կերպարանակից ըլլալու. որ անիկայ անդրանիկ ըլլայ շատ եղբայրներու մէջ:
Եւ որոնք որ առաջուց սահմա- 30
նեց, նաեւ կանչեց զանոնք. և որոնք որ կանչեց, նաեւ արդարացուց զանոնք. և որոնք որ արդարացուց, նաեւ փառաւորեց զանոնք: Ուրեմն ի՞նչ բանիք սա 31
բաներուս համար. թէ որ Աստուած մեր կողմն է՝ ո՞վ պիտի ըլլայ մեզի հակառակ: Ան որ 32
իր Որդւոյն չխնայեց, հապա մեր ամենուն համար մատնեց զանիկայ, ալ ի՞նչպէս անոր հետ ամէն բաները մեզի չպարգեւէ:
Ո՞վ է որ Աստուծոյ ընտրածնե- 33
րուն գէմ մեղադիր ըլլայ. Աստուած է որ կ'արդարացնէ.
Ո՞րէ՞ն ով է որ կը դատապարտէ. 34
Քրիստոս է որ մեռաւ, մանաւանդ թէ յարութիւն ալ առաւ, ու Աստուծոյ աջ կողմն է. որ նաեւ մեզի համար բարեխօսութիւն կ'ընէ. Ո՞րէ՞ն ով պի- 35
տի զատէ մեզ Քրիստոսի սիրէն. տառապանքը, կամ նեղութիւնը, կամ հալածանքը, կամ սովը, կամ մերկութիւնը, կամ վտանգը, կամ սուրը.
(Ինչպէս որ գրուած է. Ձեզի հա- 36
մար կը սպանուինք ամբողջ օր, մորթուելու ոչխարի պէս կը սեպուինք:) Հապա աս ամէն բա- 37
ներուն մէջ՝ ալ աւելի յաղթող կ'ըլլանք անով՝ որ մեզ սիրեց:
Ինչու որ ես համոզուած պիտի՝ 38
թէ ոչ մահը, և ոչ կեանքը, ու ոչ հրեշտակները, և ոչ իշխանութիւնները, ու ոչ ներկայ բաները, և ոչ գալու բաները, ու ոչ զօրութիւնները,
Եւ ոչ բարձրութիւնը, ու ոչ 39
խորութիւնը, և ոչ մէկ ուրիշ արարած մը կրնայ մեզ զա-

տել Աստուծոյ սերմն՝ որ Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմամբ է։

ԳԼ. Թ

1 Ապագը կ'ըսեմ Քրիստոսով, ոչ չեմ սուտ, (իմ խիղճս ալ ինծի կը վկայէ Հոգւով Սրբով,)
2 Որ մեծ տրտմութիւն է ինծի, ու իմ սրտիս անդադար ցաւ։
3 Քանզի ես ինքնս կը խնդրէի նզոված ըլլալ Քրիստոսէն՝ իմ մարմնոյ կողմանէ եղբայրներուս ու
4 ազգականներուս համար, Որոնք Իսրայէլացի են, որ իրենցն է որդեգրութիւնը, ու փառքը, և ուխտերը, ու օրինադրութիւնը, և պաշտօնը, ու խոստումները։
5 Նոքա. Իրենցն են նահապետները, իրենցմէ ելաւ Քրիստոս ալ մարմնոյ կողմանէ, որ ինքն է ամենուն վրայ Աստուած օրհնեալ յաւիտեան. ամէն։ Բայց ոչ իբր թէ Աստուծոյ խօսքը գետնիզ ինկած է. քանզի չէ թէ ամէն Իսրայէլէն եղողները Իսրայէլի են. Եւ չէ թէ Աբրահամի սերունդ ըլլալնուն համար՝ ամէնը անոր զաւակ են. հապա Իսահակով քեզի սերունդ պիտի կոչուի։ Այսինքն՝ չէ թէ անոնք որ մարմնի որդիք են, Աստուծոյ որդիք ալ են. հապա խոստումնին որդիքը սերունդ կը սեպուին։
9 Ինչու որ խոստումնիդին խօսքը ասա էր, թէ Ես առնոս պիտի գամ, ու Սառան որդի պիտի
10 ունենայ։ Եւ ոչ միայն այսքան, հապա Ռեբեկային ալ յայտնի է՝ որ յղացաւ մեկէ մը, այսինքն մեր
11 Իսահակ հօրմէն. Ինչու որ զաւակը գոն չծնած, և գոն մեկ ազեկ կամ գէշ բան մը չգործած, (որպէս Աստուծոյ ներհատնմանող թիւնը հաստատ մնայ ընտրութեամբը
12 պէս՝ Ոչ թէ գործերէն, հապա անկէ որ կանչող,) իրեն ըսաւ թէ մեծը պղտիկին պիտի ծառայէ. ինչպէս որ գրուած է, թէ Յակոբը սիրեցի, բայց Եսաւըատեցի։

Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. միթէ Աստուծոյ քովը անիրաւութիւն կայ. քան լեցի։ Ինչու որ Մովսէսին կ'ըսէ. Որուն որ պիտի ողորմիմ՝ կ'ողորմիմ, ու որուն վրայ որ պիտի գթամ՝ կը գթամ։ Ուրեմն ոչ անոկէ է որ կը կամի, ու ոչ անոկէ է որ կը վազէ, հապա Աստուծմէն՝ որ կ'ողորմի։ Քանզի գիրքը Փարաւոնին կ'ըսէ, Ասոր համար քեզ վիրցուցի, որ իմ զօրութիւնս քեզմով ցուցնեմ, ու բոլոր երկրի մէջ իմ անունս պատմուի։ Ուստի որուն որ կ'ուզէ կ'ողորմի, և որն որ կ'ուզէ՝ կը խստացնէ։ Ուրեմն ինծի պիտի ըսես. Թէ Ալ ինչու մեզադիր կ'ըլլայ. վասն զի ո՞վ անոր կամքը դէմ դրաւ։ Բայց դուն ով ես մարդ՝ որ Աստուծոյ պատասխան կու տաս. միթէ ըստեղծուածը իր ստեղծողին կրնայ ըսել, Թէ Ինչու ասանկ շինեցիր։ Բրուտը իշխանութիւն չունի՞ կաւին վրայ՝ նոյն շաղուածքէն ասանի շինելու. մեկը պատուոյ, և միւսը անարգանոց համար։ Հապա ի՞նչ ըսելէ՞ ոտի Թէ որ Աստուած իր բարկութիւնը ցուցնել՝ ու իր զօրութիւնը յայտնել ուզելով, շատ երկայնմտութեամբ հանդիսացեալ կորսուելու պատրաստուած բարկութեան անօթներուն։ Եւ նաև որ իր փառքին մեծութիւնը յայտնի ընէ ողորմութեան անօթներուն վրայ, որոնք որ փառքի համար առաջուց պատրաստեց. Այսինքն մեզ՝ որ կանչեց, չէ թէ միայն Հրեաներէն, հապա հեթանոսներէն ալ. Ինչպես Ովսեէին մէջ ալ կ'ըսէ. Իմ ժողովուրդս չեզոքին իմ ժողովուրդս պիտի կանչեմ, ու սիրելի չեզոքին՝ սիրելի։ Եւ պիտի ըլլայ թէ ան տեղը որ անոնց ըսաւ թէ՝ Դուք իմ ժողովուրդս չէք, հոն անոնք Կենդանի Աստուծոյն որդիքը պիտի ըսուին։ Եսայի ալ Իսրայէլին համար կը կանչէ. Թէև Իսրայէլի որդւոցը

թիւը ծովու աւազին պէս ըլլայ, դէպի մեացորդ մը պիտի ազատի։
28 Քանզի Տէրը համառօտ և կարճ բան մը կ՚ընէ երկրի վրայ։
29 Եւ ինչպէս որ Եսային առաջուց ըսաւ. Թէ որ զօրաց Տէրը մեզի սերունդ մը թողուցած չըլլար, մենք Սոդոմի պէս պիտի ըլլայինք, ու Գոմորրայի պիտի նմանէինք։
30 Ուրեմն ի՞նչ ըսենք. Թէ հեթանոսները որ արդարութեան չէին հետեւեր՝ արդարութեան հասան, այն արդարութիւնը՝ որ
31 հաւատքէն է. Բայց Իսրայէլը որ արդարութեան օրէնքին կը հետեւէր, արդարութեան օրէնքին չհասաւ։
32 Ինչո՞ւ համար. վասն զի չի թէ հաւատքէն, հապա որպէս թէ օրինաց գործքերէն ուրիշ արդարանալ. ինչպէս որ գայթակղութեան վէմին վրայ
33 գրուեցաւ. Ինչպէս որ գրուած է. Ահա Սիոնի մէջ գայթակղութեան քար մը կը դնեմ, ու գայթակղութեան վէմ մը, և ամեն ոմն որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ։

ԳԼ. Ժ

1 Այրեր՝ իմ սրտիս փափաքը ու աղօթքը աս Աստուած անոնց փրկութեան համար է։
2 Ինչու որ ես կը վկայեմ անոնց համար, թէ Աստուծոյ նախանձաւորութիւնը ունին, բայց ոչ
3 թէ գիտութեամբ։ Վասն զի անոնք Աստուծոյ արդարութիւնը չգիտնալով, ու իրենց արդարութիւնը հաստատել ուզելով, Աստուծոյ արդարութեանը չհնա-
4 զանդեցան։ Քանզի օրէնքին վախճանը Քրիստոս է՝ ամեն հաւատացեալին արդարութեան համար։
5 Ինչու որ Մովսէս օրէնքէն եղած արդարութիւնը կը ստորագրէ, թէ զանոնք կատարող մարդ
6 գը անոնցմով պիտի ապրի։ Բայց հաւատքէն եղած արդարութիւնը ասանկ կ՚ըսէ. Մի ըսեր քու սրտիդ մէջը. Ո՞վ պիտի ելլէ երկինքը, (այսինքն՝ Քրիստոսը իջեցնելու.) կամ թէ՝ Ո՞վ պիտի 7
իջնէ անդունդը, (այսինքն՝ Քրիստոսը մեռելներէն հանելու։)
8 Հապա ի՞նչ կ՚ըսէ. Խօսքը մօտ է, քու բերնիդ մէջը, և քու սրտիդ մէջն է, այսինքն՝ հաւատքին խօսքը՝ որ մենք կը քարոզենք։ Ինչու որ եթէ քու բերդ 9
նովդ Յիսուսը Տէր խոստովանիս, ու քու սրտիդ մէջը հաւատաս թէ Աստուած անոր մեռելներէն յարուցած, պիտի փրկուիս. (Վասն զի սրտով կը հա- 10
ւատայ մէկը արդարանալու, ու բերնով կը խոստովանի փրկուելու։) Քանզի գիրքը կ՚ըսէ. Ամեն 11
ոմն որ անոր հաւատայ՝ պիտի չամչնայ։ Ինչու որ խտրութիւն 12
չկայ Հրեային ու Յունին մէջ, վասն զի ամենուն Տէրը նոյնն է, քու ական ամենուն՝ որ իրեն կը կանչեն։ Քանզի ոմն որ 13
Տէրոջը անունը կանչէ՝ պիտի փրկուի։
Ուրեմն ի՞նչպէս պիտի կանչեն 14
անոր՝ որուն որ չհաւատացին. կամ ի՞նչպէս պիտի հաւատան անոր՝ որուն վրայով չլսեցին. կամ ինա՞ր պիտի լսեն առանց մէկու մը քարոզելուն. Կամ 15
ի՞նչպէս պիտի քարոզեն՝ թէ որ չխրկուին. ինչպէս որ գրուած է. Ինա՛ր գեղեցիկ են խաղաղութիւն աւետարանողներուն՝ ո՛ր բարի բաներու աւետիս առողներուն առքերը։ Բայց ամենը 16
հնազանդ չեղան աւետարանին. քանզի Եսայի կ՚ըսէ. Տէր՝ ո՞վ հաւատաց մեր պատգամը լսելին։
Ուրեմն հաւատքը լսելէն է, ու 17
լսելը Աստուծոյ խօսքէն։ Բայց 18
կ՚ըսեմ. Միթէ չլսեցին. մանաւանդ Բոլոր երկիրը ելաւ անոնց հնչիւնը, ու անոնց խօսքը մինչեւ աշխարհի ծայրերը։ Բայց կ՚ը- 19
սեմ. Միթէ Իսրայէլը չգիտցա՞ւ, առաջ Մովսէս կ՚ըսէ. Ես ձեզ նախանձի պիտի գրգռեմ անգիտաց ժողովուրդով մը, ու անմիտ

ապրով մը ձեզ պիտի բարկացը-
20 նեմ։ Բայց Եսային կը համար-
ձակի, ու կ՚ըսէ. Ես անոնց գըտ-
նուեցայ՝ որ զիս չէին փնտռեր,
21 յայտնի եղայ անոնց՝ որ զիս չէին
հարցըներ։ Սակայն Իսրայէլին
վերաբով կ՚ըսէ. Բոլոր օրը իմ
ձեռքերս երկրպագութեան անհնա-
զանդ ու հակառակող ժողո-
վուրդի մը։

ԳԼ. ԺԱՆ

1 Ուրեմն կ՚ըսեմ. Մի՞թէ Աս-
տուած իր ժողովուրդը մերժեց.
քան լեցի. ինչպէս որ ես ալ Ի-
սրայէլացի եմ, Աբրահամի սե-
րունդէն՝ Բենիամինի ցեղէն։
2 Չմերժեց Աստուած իր ժողո-
վուրդը՝ որն որ ինքը առաջուց
ճանչցաւ. միթէ չէք գիտեր Ե-
ղիայէին պատմութիւնը մէջ՝ գիրքը
ի՞նչ կ՚ըսէ. ինտրոր անկէակ Ի-
սրայէլին համար գանգատ կ՚ընէ
3 Աստուծոյ ըսելով. Տէր՝ քու մար-
գարէներդ մեռցուցին, ու քու
սեղաններդ փլցուցին, ու միայն
ես մնացեր եմ, և իմ անձս կը
4 փնտռեն։ Բայց ի՞նչ կ՚ըսէ անոր՝
աստուածային պատասխանը.
Ինծի թողու յի՛նքն, եօթը հա-
զար մարդիկ, որոնք Բահաղին
5 ծնրադրութիւն չըրին։ Ասոնք
ալ ասանկ ընտրեալ շնորհքին ընտրու-
թիւնը համեմատ մնացորդ մը
6 կայ. Եւ թէ որ շնորհքով, ար-
դէն ալ գործքերուն չէ. ապա
թէ ոչ՝ շնորհքը ալ շնորհք չըլ-
լար. իսկ թէ որ գործքերուն է,
ալ շնորհք չէ. ապա թէ ոչ՝
7 գործը ալ գործ չըլլար։ Ուրեմն
ի՞նչ. Իսրայէլը չհասաւ ան բա-
նին որ կը փնտռէր. բայց ընտ-
րուածները հասան, ու միւսնե-
8 րը կուրցան. Ինչպէս որ գը-
րուած է. Աստուած անոնց թմրու-
թիւնի ոգի տուաւ. աչքեր՝
որ չտեսնեն, ու ականջներ՝ որ չլսեն,
9 մինչև աս օրուան օրս։ Եւ Դա-
ւիթ կ՚ըսէ. Անոնց սեղանը ի-
րենց որոգայթ ու որս և գայ-
թակղութիւն ու հատուցում
ըլլայ. Անոնց աչքերը մթնանան՝ 10
որ չտեսնեն, ու անոնց կռնակը
միշտ վար ծռէ։ Ուրեմն կ՚ըսեմ. 11
Միթէ անոր համար անկան՝ որ
ցանք ըլլին. որ կործանին. քան
ի՛նչ. հապա իրենց յանցանքովը
հեթանոսաց փրկութիւն եղաւ,
որ զիրենք նախանձի գրգռէ։
Ուստի թէ որ անոնց յանցանքը 12
աշխարհի մեծութիւն եղաւ, ու
անոնց նուաստութիւնը հեթա-
նոսներուն մեծութիւն, ալ որ-
չափ աւելի անոնց լրութիւնը։
Բայց ձեզի կ՚ըսեմ հեթանոսնե- 13
րուդ. Ուրեմն ես հեթանոսնե-
րուն առաքեալ եմ՝ իմ պաշտօնս
կը մեծարեմ. Որ գուցէ իմ մար- 14
մինս եղողները նախանձի գրգռե-
ցնեմ, ու անոնցմէ մէկ քանի-
սները ապրեցընեմ։ Վասն զի թէ 15
որ անոնց մերժուիլը աշխարհին
հաշտութիւն է, հապա անոնց
ընդունուիլը ի՞նչ պիտի ըլլայ,
բայց եթէ՝ մեռելներէն կենդանի
ըլլալ։ Արդ՝ թէ որ երախայրին 16
սուրբ է, նաև զանգուածը. և
թէ որ արմատը սուրբ է, ոտիճ
ճիւղերն ալ։ Թէ որ ան ճիւղե- 17
րէն մէկ քանիներըը կտրուցան,
ու դուն որ վայրենի ձիթենի
էիր՝ անոնց մէջ պատուաստուար,
ու ձիթենիին արմատին և պա-
տրաստութեանը հաղորդ եղար,
ճիւղերուն դէմ մի պարծենար. 18
հապա թէ որ պարծենաս, չէ թէ
դուն արմատը վերը բռներ ես,
հապա արմատը քեզ։ Ուրեմն 19
պիտի ըսես. Ճիւղերը կտրուե-
ցան՝ որ ես պատուաստուիմ։
Ըզէկ, անոնք անհաւատութեա- 20
նով կտրուցան, ու դուն հա-
ւատքով հաստատուեցար. մի՛
հպարտանար, հապա վախցիր.
Ինչու որ եթէ Աստուած բուն 21
ճիւղերուն չխնայեց, գուցէ քե-
զի ալ չխնայէ։ Ուստի տես Աս- 22
տուծոյ քաղցրութիւնը ու խըս-
տութիւնը, կործանուածներուն
վրայ խստութիւնը՝ և քու վը-
րադ քաղցրութիւնը, թէ որ ան

քաղցրութիւնը մէջ կ'ելնան. ա-
պա թէ ոչ՝ դուն ալ պիտի կըտ-
23 րուիս: Եւ անոնք ալ՝ թէ որ
իրենց անհաւատութիւնը մէջ
չհիմնան, պիտի պատառատին.
ինչու որ կարող է Աստուած
անոնք նորէն պատուաստելու:
24 Քանզի եթէ դուն ձիթենի բնական
էղոլվայրենի ձիթենիէն կտրուե-
ցար, ու ան բարի ձիթենիին
վրայ՝ որ ձէի բնական չէր, պա-
տուաստուեցար, ալ որչափ աւելի
անոնք՝ որ բնական ճիւղեր են,
պիտի պատուաստուին իրենց ձի-
25 թենիին վրայ: Վասն զի չեմ
ուզեր եղբայրնե՛ր, որ չդիտնաք
այս խորհուրդս, (որպէս զի ինք-
զինքնիդ իմաստուն չսեպէք.) որ
քար մասին կուրութիւն եղաւ
Իսրայէլին, մինչև որ հեթանոս-
26 ներուն լրութիւնը մտնէ. Եւ
այսպէս բոլոր Իսրայէլը պիտի
փրկուի. ինչպէս որ գրուած է.
Սիոնէն պիտի գայ Փրկիչը, ու
Յակոբէն ամբարշտութիւնները
27 մէկդի պիտի դարձընէ. Եւ սա
է իմ ուխտս անոնց, երբոր անոնց
28 մեղքերը վերցընեմ: Աւետարա-
նին նայելով՝ անոնք թշնամի են
ձեր սիրոյն համար, բայց ընտ-
րութիւնը նայելով՝ սիրելի են
29 իրենց հարցը սիրոյն համար: Ին-
չու որ Աստուծոյ պարգեւները
ու կոչումը առանց ղղջանալու
30 են: Վասն զի ինչպէս որ դուք
ալ առաջ մը Աստուծոյ չհլիք հա-
ւատացաք, ու հիմա ողորմութիւն
գտաք անոնց անհաւատութեան
31 առնելը, Նմանակ ալ անոնք հիմա
անհաւատ եղան ձեր ողորմու-
թիւն գտած առնելնիդ՝ որ անոնք
32 ալ ողորմութիւն գտնեն: Ինչու
որ Աստուած ամէնն ալ անհա-
ւատութեան մէջ ապրիլից, որ
ամէնուն ողորմի:

33 Ո՛վ Աստուծոյ հարստութեան ու
իմաստութեան և գիտութեան
խորութեղութիւնը, հնարք անքըն-
նելի են իր դատաստանները, ու
անքննելի են իր ճամբաները:
34 Վասն զի ո՞վ գիտցաւ Տէրոջը
միտքը, կամ ո՞վ անոր խորհրդա-
կից եղաւ. 35 կամ ո՞վ առաջուց
անոր բան մը տուաւ, որ փոխա-
րէնը իրեն տրուի: 36 Ինչու որ ա-
մէն բաներէն անիկ, ու անով, և
անոր համար են, իրեն փառք
յաւիտեան. ամէն:

ԳԼ. ԺԲ

1 Այրդ՝ կ'աղաչեմ ձեզի եղբայր-
նե՛ր Աստուծոյ ողորմութեամբը,
որ ձեր մարմինները ընծայէք
կենդանի սուրբ ու հաճելի Աստու-
ծոյ հաճելի, որ է ձեր բանաւոր
պաշտօնը. 2 Եւ մի կերպարանիք
այս աշխարհիս կերպարանքովը,
հապա ձեր միտքին նորոգութեամբ
նորոգուեցէք, որ քննէք թէ
ինչ է Աստուծոյ կամքը, ան որ
բարի ու հաճելի և կատարեալ
է: 3 Քանզի ինծի տրուած Աս-
տուծոյ շնորհքովը ամէն ումկ'ըսեմ
ձեր մէջը եղող ամէն մէկուն, որ
պիտի չհպարտնայ աւելի քան զինուած է. հապա զգաստ կե-
նայ մտածէ. ինչպէս որ Աստուած
ամէն մէկուն չափ հաւատ-
քին չափը: 4 Վասն զի ինչպէս որ
մէկ մարմինի մէջ շատ անդամներ
ունինք, ու ան ամէն անդամներն
ալ նոյն գործը չունին. 5 Նմանակ
ալ մենք շատ ըլլալնիս մէկ մարմին
մին ենք Քրիստոսով, և ամէն
մէկիմնիս իրարու անդամներ
ենք: 6 Ուստի մենք զանազան
պարգեւներ ունենալով՝ ան շնոր-
հքին համեմատ որ մեզի տրուած
է, թէ որ մարգարէութիւն՝ հա-
ւատքին չափովը գործածենք. 7 թէ
որ սպասաւորութիւն՝ սպասա-
ւորութեան մէջ ըլլանք. թէ ան
որ կը սորվեցընէ՝ սորվեցընելու
հետևէ ըլլայ. 8 թէ ան որ կը յոր-
դոր՝ յորդորելու հետևէ. ան որ
կը բաշխէ՝ առատաձեռնութեամբ
բաշխէ ընէ. ան որ վերակացու է՝
ջանքով. ան որ կ'ողորմի՝ յօժա-
րութեամբ. 9 Սէրը առանց կեղ-
ծաւորութեան ըլլայ. չարին զզա-
ռելով՝ բարիին յարիլով. 10 Եղ-
բայրասիրութեան մէջ իրարու վը-

բայ գերակայից եղիք. պատուե-
11 լու մէջ իրարմէ անցէք. Ջանքի
մէջ Թուլասիրտ չըլլաք. Հոգիով
բորբոքեցէք. Տէրոջը ծառայե-
12 ցէք. Յուսով ուրախ եղիք. Նե-
զլաեւան մէջ համբերեցէք.
13 աղօթքի կեցէք. Սուրբե-
րուն պիտոյից հաղորդեցէք.
հիւրասիրութեան եռանդ եղիք.
14 Ձեզ հալածողները օրհնեցէք.
15 օրհնեցէք՝ ու մի անիծէք. Խըն-
գացողներուն հետ խնդացէք, և
16 լացողներուն հետ լացէք. Իրա-
րու վրայ մի և նոյն խորհուրդը
ունեցէք. ամբարտաւանութիւն
մի ընէք, հապա խոնարհներուն
հետ խոնարհեցէք. ինքզինքնիդ ի-
17 մաստուն մի դնէք. Չա-
րութեան փոխարէն մէկուն չա-
րութիւն մի հատուցանէք. ամէն
մարդոց առջեւ բարի բաներ
18 ընելու հոգ տարէք: Ա՛րչափ որ
կարելի է ձեզի՝ ամէն մարդոց
հետ խաղաղութիւն ունեցէք:
19 Սի՛րելիք՝ վրէժխնդրութիւն մի
ընէք ձեր անձերուն համար,
հապա բարկութեան տեղ տուէք.
ինչու որ գրուած է. Վրէժխնդ-
րութիւնը իմն է, ես պիտի հա-
20 տուցանեմ՝ կ՚ըսէ Տէրը: Ա՛րա մի
թէ որ քու թշնամիդ անօթե-
ցնը է՝ հայ տուր անոր, և թէ
որ ծարաւ է՝ ջուր տուր անոր,
քանզի ասով ընելով՝ անոր գլ-
խուն վրայ կրակի կայծեր պի-
21 տի դիզես: Չարէն մի՝ յաղ-
թուիր, հապա բարիով յաղթէ
չարին:

ԳԼ. ԺԹ

1 Այժմ մարդ իր վրան եզած
իշխանութիւններուն ենթ հըն-
նազանդի. վասն զի չկայ իշխա-
նութիւն մը որ Աստուծմէ չըլ-
լայ. և անոնք որ կան՝ Աստուծ-
2 մէ կարգուած են. Ուրեմն ով որ
իշխանութեան գէմ կը կենայ,
Աստուծոյ հրամանին գէմ կը կե-
նայ. և անոնք որ գէմ կը կենան,
անձինքնուն դատապարտութիւն
3 կ՚ընդունին: Վասն զի իշխան-

ները բարի գործերու վախ պատճառ
չեն, հապա չարերու. կ՚ուզես
չվախնալ իշխանութենէն, բարի
գործէ, ու անկէ գովութիւն պի-
տի ընդունիս. Ինչու որ անիկայ 4
Աստուծոյ ծառան է քեզի
բարիի համար. բայց թէ որ դուն
չար կը գործես, վախցիր. Ին-
չու որ գաւազան տեղը մէջերը
ծուռ չէ կապեր. քանզի Աստու-
ծոյ ծառան է, և վրէժխնդիր
բարկութիւն հատուցանելու անոր
վրայ՝ որ չար կը գործէ: Ասոր 5
համար պէտք է հնազանդ ըլլալ,
չէ թէ միայն բարկութենէն հա-
մար՝ հապա խղճմտանքի համար
ալ: Ա՛ս պատճառով է որ տուրք 6
ալ կու տաք. Ինչու որ Աստու-
ծոյ ծառաներն են ան նոյն
բանին հոգ տանելու: Ուստի 7
հատուցէք պէտք եղածը ամե-
նուն. որուն որ տուրքը պարտ-
է՝ տուրքը, որուն որ մաքս՝ մաք-
սը, որուն որ վախ՝ վախնալը,
որուն որ պատիւ՝ պատիւը:

Բնաւ մէկուն պարտական մի 8
գտնուիք, միայն թէ միմիայն սի-
րելու. վասն զի ով որ ընկերը
կը սիրէ, օրէնքը կը կատարէ.
Ինչու որ ան Մի շնար, Մի ըս- 9
պանանիր, Մի գողնար, Սուտ
վկայութիւն մի ընէր, Մի ցան-
կար, և ուրիշ ինչ պատուէր
որ կայ՝ բոլորը ասո խօսքին մէջ
կը բովանդակուի, թէ Քու ըն-
կերդ սիրես քու անձիդ պէս:
Սիրը ընկերին գեշութիւն չընէր, 10
ասկից օրէնքին լրումը սիրն է:

Եւ այսպէս ըլլա՝ գիտնալով 11
ասանիկա, որ հիմա ժամանակ
է մեզի քունէ արթննալու. ին-
չու որ հիմա մեր է մեզի փրկու-
թիւնը՝ քան թէ ան առեն որ
հաւատացինք: Գիշերը շատ ան- 12
ցած է, ու ցորեկը մօտեցած.
ասոր մեզի ընենք խաւարին
գործքերը, ու վրանիս հագնինք
լուսոյ պէնքերը: Ինչպես թէ ցո- 13
րեկ ասեն պարկեշտութեամբ
պարտինք. չէ թէ անառակու-
թիւններով, ու գինովութիւններ-

թամբ, և չէ թէ խառնուի անկողնեցելոց, ու պղծութիւնեցեալ, և չէ թէ հակառակութիւնեալ ու
14 նախանձալ. Հապա Լրո՛ւր Տէր Յիսուս Քրիստոսը, ու մարմնոյ խնամքը մի՛ ընէք ցանկութիւնները:

ԳԼ. ԺԴ

1 Հաւատքի մէջ տկար եղողը ընդունեցէք՝ չէ թէ տարակու-
2 սանաց պատճառներով: Մէկը կը հաւատայ որ ամէն բան կրնայ ուտել. և ան որ տկար է՝
3 կանանձեղէն կ'ուտէ: Ան որ կ'ուտէ՝ շուտով Թող չանարգէ, ու ան որ չուտէր՝ ուտողը Թող չդատէ. Քանզի որ Աստուած ա-
4 նիկայ ընդուներ է: Դուն ով ես որ ուրիշին ծառան կը դատես. իր Տէրոջը կը կենայ կամ կ'իյնայ. բայց պիտի կենայ, Քանզի որ Տէրը կարող է զանիկայ կե-
5 ցնելու: Մէկը՝ մէկ օրը մէկալ օրէն աւելի կը սեպէ, ու մէկալը ամէն օրը Թէ կը սեպէ. Թող ամէն մարդ իր միտքը հաստկցը-
6 նէ: Ան որ կը հոգայ օրը, Տէրոջը կը հոգայ, և ան որ չհոգար օրը, Տէրոջը չհոգար, ու ան որ կ'ուտէ, Տէրոջը կ'ուտէ, քանզի Աստուծմէ կը գոհանայ. և ան որ չուտեր, Տէրոջը չուտեր, ու Աստուծմէ կը գոհանայ:
7 Քանզի որ մեզմէ մէկը իր անձին համար չապրիր, ու մէկը ինք-
8 զինքին համար չմեռնիր: Քանզի եթէ որապրինք, Տէրոջը համար կ'ապրինք, և Թէ որ մեռնինք, Տէրոջը համար կը մեռնինք. ուրեմն Թէ ապրինք՝ և Թէ մեռնինք, մենք Տէրոջն ենք:
9 Վասն զի Քրիստոս ալ անոր համար մեռաւ ու ապրեցաւ, որ ա՛ռ հասարակ մեռելներուն ու
10 կենդանիներուն իշխէ: Իսկ դուն ինչու՞ քու եղբայրդ կը դատես, կամ դուն ինչու՞ քու եղբայրդ կ'անարգես. վասն զի ամէնքս ալ Քրիստոսի առեանին առ-
11 ջև պիտի կայնինք: Քանզի որ

գրուած է. Ես կենդանի եմ՝ կ'ըսէ Տէրը, որ ամէն ծունկ ինձի պիտի ծռի, և ամէն լեզու Աստուծոյ պիտի խոստովանի:
12 Ուրեմն մեզմէ ամէն մէկը Աստուծոյ հաշիւ պիտի տայ իր անձին
13 համար: Ուստի ալ իրար չդատենք. հապա աւելի աս որոշեցէք մի ըրէք մարդուն մէջ՝ խոչընդոտ կամ գայթակղութիւն չդնել եղբօրը: Ա՛ռ գիտեմ՝ ու հաստատուած եմ Տէր Յիսուսով, որ մէկ բան մը ինքնիմն պիղծ չէ, բայց ով որ պիղծ կը սեպէ մէկ բան մը, անոր պիղծ է ան:
15 Իսկ Թէ որ կեբակուբի համար քու եղբայրդ տրտմի, ալ դուն սիրով չվարուեցար. քու կեբակուբովդ մի կորնչցնեք անիկայ՝ որուն համար որ Քրիստոս մեռաւ:
16 Արդ՝ չըլլայ որ ձեր բա-
17 րին համար չար խօսին: Քանզի որ Աստուծոյ արքայութիւնը կերակուր ու խմելիք չէ, հապա արդարութիւն և խաղաղութիւն ու ինդութիւն Հոգւով Սրբոյ:
18 Քանզի Թէ որ մէկը ասոնցմով Քրիստոսի կը ծառայէ, անիկայ Աստուծոյ հաճելի է՝ ու մարդոց գովելի:
19 Ասկա ուրեմն խաղաղութեան և իրարու շինութեան եաւէ բլլանք:
20 Ըլլայ որ կեբակուբի պատճառով Աստուծոյ գործը քակես. ամէն բան մաքուր է, միայն Թէ ան մարդուն է գէշ՝ որ ուրիշին գայթակղութիւն տալով կ'ուտէ:
21 Աղեկ է միս չուտել, և գինի չխմել, ուշ ալ բան մը ընել, որով քու եղբայրդ կը գլորի՝ կամ կը գայթակղի՝ կամ կը տկարանայ:
22 Դուն հաւատք ունիս. անիկայ քեզի պահէ Աստուծոյ առջևը. երանի անոր որ իր անձը չդատապարտէր անով՝ որ ինքը կ'ընդունի:
23 Բայց ան որ խիղճ կ'ընէ, Թէ որ ուտէ կը դատապարտուի. վասն զի չէ Թէ հաւատքով կ'ուտէ. քանզի ինչ բան որ հաւատքով չէ, մեղք է:

ԳԼ. ԺԵ

1 Պէտք է մեզի՝ որ կարող ենք, տկարութեան տկարութիւնը վերցնել, և չ՚ի թէ ինքե՛ն մեր ան-
2 ձին հաճոյ լլլալ. Հապա մեզմէ ամէն մէկը շինութեան համար իր ընկերին հաճոյ լլլայ բարի
3 բանի մէջ։ Քանզի Քրիստոս ալ չ՚ի թէ իր անձին հաճոյ եղաւ, հապա ինչպէս որ գրուած է. Քէզ նախատողներուն նախա-
4 տինքները իմ վրաս իյնան։ Վասն զի ինչ որ առաջուց գրուեցաւ, մեր սորվելուն համար գրուեցաւ, որ համբերութեան ու Գիրքերուն մխիթարու-
5 թիւնովը յոյս ունենանք։ Եւ համբերութեան ու մխիթարութեան Աստուածը տայ ձեզի իրարու հետ մի և նոյն խորհուրդը ունենալ Քրիստոս Յիսուսի
6 ոտքերուն պէս. Որ մէկ պատով ու մէկ բերնով փառաւորէք Աստուած՝ ու մեր Տէրոջը Յիսուս
7 Քրիստոսի Հօրը։ Ասոր համար միմեանց ընդունեցէ՛ք, ինչպէս որ Քրիստոս ալ ձեզ ընդունեց Աստուծոյ փառքին համար։
8 Բայց կ՚ըսեմ թէ Յիսուս Քրիստոս թլփատութեան պաշտօնեայ լլլաւ Աստուծոյ ճշմարտութեանը համար էր, որ նախահայրերուն տրուած խոստ-
9 մունքները հաստատէ. Սակայն հեթանոսները ողորմութեան համար զԱստուած փառաւորեն. ինչպէս որ գրուած է. Ասոր համար ազգերուն մէջը քեզ պիտի գովեմ, և քու անունդ պիտի
10 երգեմ։ Եւ դարձեալ կ՚ըսէ՝ թէ Ո՛վ ազգեր՝ անոր ժողովուրդին
11 ուրախացէ՛ք։ Եւ դարձեալ՝ թէ Օրհնեցէ՛ք Տէրը՝ ով բոլոր ազգե՛ր, ու գովեցէ՛ք անիկա՝ ով
12 բոլոր ժողովուրդնե՛ր։ Եւ դարձեալ Եսային կ՚ըսէ. Յեսսեին մէկ արմատը պիտի լլլայ, ու ան որ ազգերուն իշխան պիտի կանգնի, ազգերը անոր պիտի յուսան։
13 Արդ՝ յուսոյ Աստուածը ձեզ լեցընէ բոլոր ուրախութիւնով ու խաղաղութիւնով հաւատալու մէջ, որ առատանաք յուսով՝ Հոգւոյն Սրբոյ զօրութեամբը։

14 Եւ ինքնա՛ն ալ համոզուած եմ ձեզի համար՝ իմ եղբայրնե՛րս, որ դուք լեցուն էք բարութիւնով, լեցուած էք ամէն գիտութիւնով, և կրնաք միկզմիկ
15 խրատել։ Սակայն մէկ կողմանէ համարձակաբար գրեցի ձեզի՝ իմ եղբայրնե՛րս, որպէս թէ միտքերնիդ ձգեմ՝ ա՛ս շնորհքին պատճառովը՝ որ Աստուծմէ
16 տրուած է, որ ես Յիսուս Քրիստոսի սպասաւորը լլլամ հեթանոսներուն մէջ, և Աստուծոյ աւետարանը մատակարարեմ, որպէս զի հեթանոսաց ընծայութիւնը ընդունելի լլլայ՝ Սուրբ Հոգիով սրբուելով։ Ուստի Աստու-
17 ծոյ քովը պարծանք ունիմ Քրիստոս Յիսուսով։ Ինչու որ չեմ
18 համարձակիր խօսելու ան բաներէն մէկը, որ Քրիստոս իմ ձեռքովս գործած չէ հեթանոսները հնազանդեցընելու համար՝ խօսքով ու գործով,
19 նշաններու ու հրաշքներու զօրութիւնով, Սուրբ Հոգւոյն զօրութիւնովը. անոնկ որ ես Երուսաղէմէն սկսած՝ և շրջան ընելով մինչև Իլլիւրիկացւոց կողմերը Քրիստոսի
20 աւետարանը լեցուցի։ Անանկ չանցայի աւետարանը քարոզելու, չէ թէ ուր որ Քրիստոսի անունը յիշուած էր, որ շինուածի մը վրայ շինեմ. հապա ինչպէս որ գրուած է. Թէ որոնց որ չտարածուեցաւ
21 անոր վրայով՝ պիտի տեսնեն, ու որոնք որ չլսեցին՝ պիտի խորհին։
22 Ասոր համար ալ շատ ար-
23 գիլուեցայ ձեզի գալէն։ Բայց հիմա որ ա՛ս կողմերը ալ ինծի տեղ չկայ, ու շատ տարիներէ՝ ի վեր խիստ կը փափաքիմ ձեզի գալու,
24 երբոր դէպ՝ ի Սպանիա երթամ, կը յուսամ որ անցնելա՛ս ձեզ տեսնեմ, ու ձեզմէ յետոյ հոն երթա-

լռե՛, թէ որ առաջ քիչ մը ձեզ-
25 մով լեցուիմ։ Բայց հիմա երթա-
ցաղէմ կ՚երթամ առ բերեր-
26 պառաւ որդեր։ Վասն զի Մակե-
դոնացիք և Աքայեցիք յօժարե-
ցան՝ որ երուսաղէմի մէջ եղած
աղքատ առ բերեր քիչ մը հա-
27 զորդութիւն ընեն. յօժարեցան,
ինչու որ անոնց պարտական ալ
են. վասն զի թէ որ անոնց հո-
գևոր բաներէն հաղորդ եղան
հեթանոսները, կը պարտաւորին
որ հաղորդութիւն ընեն անոնց՝
28 մարմնաւոր բաներու մէջ ալ։ Ու
րբ ին ասիկայ կատարելով՝ ու
կնքելով անոնց առ պտուղը, ձեզ-
29 մէ Սպանիա պիտի անցնիմ։ Եւ
աս գիտեմ որ իմ ձեզի գալս
առնեն՝ Քրիստոսի աւետարանին
լեցուն օրհնութիւնովը պիտի
գամ։
30 Ձեզի կ՚աղաչեմ եղբայրնե՛ր՝
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով, ու
Հոգւոյն սիրովը, որ ինծի հետ
պատերազմակից ըլլաք յԱ-
ղօթքներուն մէջ առ Աստուած
31 ինծի համար, որ Հրէաստանի
մէջ հաւատքի չհնազանդողնե-
րէն ազատուիմ, ու իմ Երուսա-
ղէմը ընծա-
32 սութիւնս ընդունելի ըլլայ, որ-
պէս զի Աստուծոյ կամքովը ուրա-
խութեամբ ձեզի գալով՝ ձեզի
33 հետ հանգչիմ։ Եւ խաղաղու-
թեան Աստուածը ձեր ամենուն
հետը ըլլայ. ամէն։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ձեզի կը յանձնեմ մեր քոյրը, որ կենքրեայ եկեղեցիին
2 պատասխան է. որ անոր ընդունիք Տէրոջմով՝ ինչպէս որ սուրբերուն պատշաճ է, և անոր ինչ
նամք տանիք ինչ բանի մէջ որ ձեր օգնականը կարօտի. քանզի
ինքն ալ շատերուն հնարք տա-
րաւ, ու ինծի ալ։
3 Բարև ըրէք Պրիսկիլին ու Ա-
կիւղասին՝ Քրիստոս Յիսուսով
4 իմ գործակիցներուս. (Որոնք իմ
կեանքիս համար իրենց պարանոց-
նե՛րը տուին, որ անոնցմէ չէ միայն
մինակ ես շնորհակալ կ՚ըլլամ,
հապա հեթանոսներուն բոլոր ե-
կեղեցիներն ալ.) Եւ անոնց տա- 5
նը մէջի եկեղեցին ալ։ Բարև
ըրէք ինծի սիրելիս իմ Եպենետոս
Աքայիոն առջի պտուղ մըն է
Քրիստոսի։ Բարև ըրէք Մարիա- 6
մին, որ մեր վրայ շատ աշխատե-
ցաւ։ Բարև ըրէք Անդրոնիկոսին 7
ու Յունիայիի՝ իմ ազգականներ-
ուս, և գերութեան ընկերներ-
ուս, որոնք առաքեալներուն
մէջը երևելիներ են, որոնք ինձ-
մէ ալ առաջ Քրիստոսի եղան։
Բարև ըրէք Ամպղիա իմ սիրելիիս 8
Տէրոջմով։ Բարև ըրէք Ուրբանոս 9
մեր գործակիցին Քրիստոսով, ու
Ստաքիս իմ սիրելիս։ Բարև ը- 10
րէք Ապելլեսին՝ որ ընտրեալ է
Քրիստոսով։ Բարև ըրէք անոնց՝ 11
որ Արիստոբուղոսի տունէն են։
Բարև ըրէք Հերովդիոն իմ ազ-
գականիս։ Բարև ըրէք անոնց՝ որ
Նարկիսսին տունէն են Տէրոջմով։
Բարև ըրէք Տրիփենային ու Տրի- 12
փոսային՝ Տէրոջմով աշխատողնե-
րուն։ Բարև ըրէք Պերսիդ սի-
րելիին, որ շատ աշխատեցաւ Տէ-
րոջմով։ Բարև ըրէք Ռուփոսին՝ 13
Տէրոջմով ընտրեալին, ու անոր
մօրը՝ և իմին։ Բարև ըրէք Ասին- 14
կրիտոսին, Փլեգոնին, Երմասին,
Պատրոբասին, Երմեսին, ու ա-
նոնց հետը եղող եղբայրներուն։
Բարև ըրէք Փիղողոգոսին, ու 15
Յուլիային, Նէրեսսին, ու անոր
քրոջը, և Ողիմպասին, ու անոնց
հետը եղող բոլոր սուրբերուն։
Բարև ըրէք իրարու սրբու թեան 16
համբուրով։ Բարև կ՚ընեն ձեզի
Քրիստոսի բոլոր եկեղեցիները։
Կ՚աղաչեմ ձեզի եղբայրնե՛ր, 17
որ դիտէք անոնք՝ որոնք
որ պատճառ վարդապետութեանն
դէմ հերձուածողութիւններ
ու գայթակղութիւններ կ՚ընեն,
և անոնցմէ հեռու կեցէք. Ինչու որ 18
անոնք՝ մեր Տէրոջը Քրիստո-
սին չեն ծառայեր, հապա իրենց
որովայնին, և անուշ խօսքերով

ու գովեմիւնեբով պարզամիա-
նեբուն սիրտերը կը խաբեն։
19 Քանզի ձեր հնազանդութիւնը
ամենուն հասած է, ուստի ձեր
վրայ ուրախ եմ. բայց կ՚ուզեմ
որ գուք իմաստուն ըլլաք բա-
20 րիին, ու միամիտ՝ չարին։ Եւ
խաղաղութեան Աստուածը խոր-
տակէ Սատանան շուտով ձեր
ոտքին տակը։ Մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքը ձեր հետը
ըլլայ։
21 Բարև կ՚ընէ ձեզի Տիմոթէոս՝
իմ գործակիցս, և Ղուկիոս՝ ու
Յասոն՝ և Սոսիպատրոս՝ իմ ազ-
22 գականներս։ (Բարև կ՚ընեմ
ձեզի Տէրթիոսս՝ ես ալ Տերտիոս,
23 որ սա էջերուն գրեցի։) Բարև
կ՚ընէ ձեզի Գայիոս՝ իմ ու բոլոր
եկեղեցիին հիւրընկալը։ Բարև
կ՚ընէ ձեզի Երաստոս՝ քաղաքին
գանձապետը, ու Կուարտոս եղ-
բայրը։ Մեր Տէր Յիսուս Քրիս- 24
տոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը
ըլլայ։ ամէն։

Աստ՝ անոր՝ որ կարող է ձեզ 25
հաստատել իմ աւետարանիս պէս,
ու Յիսուս Քրիստոսի քարոզու-
թիւնը պէս, ան խորհուրդին
յայտնութեան պէս, որ յաւիտե-
նական ատենները՝ ի վեր ծած-
կուած էր, և հիմա յայտնուե- 26
ցաւ, ու մարգարէական գիրքե-
րով յաւիտենական Աստուծոյ
հրամանովը բոլոր հեթանոսնե-
րուն ճանչցուեցաւ հաւատքի հը-
նազանդելու համար, Մի միայն 27
իմաստուն Աստուծոյն՝ Յիսուս
Քրիստոսի միջոցով, փառք յա-
ւիտեան։ ամէն։

ԱՌԱՔԻՆ ԹՈՒՂԹ

ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՆ,

ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Աստուծոյ կամքովը
Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ ըլ-
լալու կանչուած, ու Սոսթենէս
2 եղբայրը, կոչնականի մէջ եղած
Աստուծոյ եկեղեցիին՝ Քրիստոս
Յիսուսով սրբացածներուն՝ սուրբ
բերելու ըլլալու կանչուածներուն,
ան ամենուն հետ՝ որ ամէն տեղ
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ա-
նունը կը կանչեն, իրենցը ու
3 մերը. Ձեզի շնորհք և խաղա-
ղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝
ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
4 Ամէն առեն իմ Աստուծմէս
ձեզի համար կը գոհանամ՝ Աս-
տուծոյ շնորհքին վրայ, որ ձեզի
տրուած է Քրիստոս Յիսուսով.
5 Որ գուք անով ամէն բանի մէջ
հարստացաք ամէն խօսքով, ու
ամէն գիտութիւնով. Ինչպէս որ
6 Քրիստոսի վկայութիւնը ձեր մէջը
հաստատուեցաւ. Որ գուք բնաւ
7 մէկ շնորհքով մըն ալ չնուազիք՝
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յայտ-
նութիւնը ապասելով. Որ նաև
8 ձեզ պիտի հաստատէ մինչև վեր-
ջը՝ անմեղադրելի ըլլալու մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի օրը։ Հա-
9 ւատարիմ է Աստուած, որ իր-
մով կանչուեցաք հաղորդ ըլլալու

իր Երուսա՛ղէմ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին։
10 Ձեզի կ՚ազաչեմ եղբայրնե՛ր՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ա՛նունովը, որ մի և նոյն խօսքը ունենա՛ք ամէնքդ, ու երկպառակութիւններ չըլլայ ձեր մէջը. հապա դո՛ք մէկ միտքի ու մէկ խորհո՛ւրդի վրայ հաստատուած
11 ըլլա՛ք։ Ինչու որ ձեզի համար ինծի լա՛ւ հասաւ եղբայրնե՛ր՝ Քղոէի պո՛ռնէն եղողներէն, թէ ձեր մէջը հակառակութիւններ
12 կան։ Հիմա ասիկա կ՚ըսեմ, որ ձեզմէ ամէն մէկը կ՚ըսէ եղեր՝ թէ Ես Պօղոսեան եմ, ու Ես՝ Ա՛պողոսեան, և ո՛րիշը՝ թէ Ես Կեփասեան, ու Ես՝
13 թէ Ես Քրիստոսեան։ Միթէ Քրիստոս բաժնուած է. միթէ Պօղո՞ս խաչը եղաւ ձեզի համար, կամ թէ Պօղոսի՞ անունովը մկրըտուեցա՛ք։
14 Կը գոհանամ Աստուծմէ, որ ձեզմէ մէկը չմկրըտեցի, միայն թէ Կրիսպոսը ու
15 Գայիոսը. որ մէկը չըսէ, թէ իմ
16 անունովս մկրտեցի։ Իրաւ Ստեփաննեսին ընտանիքին ալ մկրտեցի. ալ ուրիշ մէկը չեմ գիտեր ամէնեւին թէ մկրտեցի։
17 Ինչու որ Քրիստոս զիս մկրտելու չղրկեց, հապա աւետարանը քարոզելու. չէ թէ խօսքերու ճարտարութիւնով, որ Քրիստոսի խաչը ոչինչ չըլլայ։
18 Քանզի խաչին քարոզութիւնը կորսուածներուն յիմարութիւն է. բայց մեզի փրկուածներուս
19 Աստուծոյ զօրութիւն է։ Վասն զի գրուած է. Իմաստուններուն իմաստութիւնը պիտի կորսնցնեմ, ու հանճարեղներուն հանճարը պիտի խափանեմ։
20 Ո՞ւր է իմաստունը, ո՞ւր է գրիչը, ո՞ւր է աս աշխարհիս քննողը. չէ՞ որ Աստուած յիմարցուց աս աշխարհիս իմաստութիւնը։
21 Քանզի որովհետեւ Աստուծոյ իմաստութեանը մէջ աշխարհ չճանչցաւ զԱստուած իր իմաստութիւնովը, Աստուած հաճեցաւ քարոզութեան յիմարութիւնովը հաւատացեալները ապրեցնել։
22 Քանզի Հրեաները նշան կ՚ուզեն, և Յոյները իմաստութիւն կը փնտռեն։
23 Մենք կը քարոզենք խաչեալ Քրիստոսը՝ Հրեաներուն գայլմակզութիւն, ու Յոյներուն յիմարութիւն։
24 Բայց անոնց՝ որ կանչուած են, թէ Հրեաներուն և թէ Յոյներուն, Քրիստոսը՝ Աստուծոյ զօրութիւնը, և Աստուծոյ իմաստութիւնը։
25 Ինչու որ Աստուծոյ յիմարը մարդկներէն աւելի իմաստուն է, և Աստուծոյ ակարը մարդկներէն աւելի զօրաւոր է։
26 Ուրդարև դուք ձեր կոչումը կը տեսնէք՝ եղբայրնե՛ր, որ չէ թէ մարմնոյ կողմանէ շատ իմաստուններ, և չէ թէ շատ զօրաւորներ, և չէ թէ շատ ազնուականներ էանէ-էղան։
27 Բայց Աստուած աշխարհիս յիմարները ընտրեց, որ ամօթով բերէ իմաստուններըը. ու աշխարհիս ակաբներըը ընտրեց Աստուած, որ ամօթով բերէ զօրաւորները։
28 Ու աշխարհիս ցածոցներըը ու անարգներըը ընտրեց Աստուած՝ և չգիտցներըը, որ բան մը եղողներըը խափանէ։
29 Որպէս զի մեկ մարմին մը չպարծի Աստուծոյ առջեւ։
30 Իսկ դուք անկէ էք Քրիստոս Յիսուսով, որ ան մեզի Աստուծմէ իմաստութիւն՝ արդարութիւն սրբութիւն և փրկութիւն եղաւ։ Որ ինչպէս գրուած է, Ան
31 որ կը պարծենայ՝ Տէրոջմով թող պարծենայ։

ԳԼ. Բ

1 Ու ես եղբայրնե՛ր՝ որ ձեզի եկայ, չէ թէ խօսքի կամ իմաստութեան գերազանցութիւնով մը Աստուծոյ վկայութիւնը ձեզի յայտնելու եկայ։ 2 Վասն զի ես միտք չդրի ձեր մէջը ուրիշ բան մը գիտնալ, բայց միայն Յիսուս Քրիստոսը, ու ան՝ խաչը եղած։ 3 Ես ալ ակարութիւնով ու վախով և շատ դողով ձեր քովը կեցայ։ 4 Ու իմ խօսքս և քարոզու-

թիւնս չէ թէ մարդկային խոհեմութեան համոզիչ խօսքերով էր, հապա Հոգւոյն եւ զօրութեան 5 ապացուցադրութեամբ. որպէս զի ձեր հաւատքը մարդոց իմաստութեան չըլլայ, հապա Աստուծոյ զօրութեամբ։ Սակայն կատարելեալներուն հետ կը խօսինք, բայց ոչ այս աշխարհիս իմաստութիւնը, եւ ոչ այս աշխարհիս 7 ոչնչանալու իշխանութիւններուն. հապա Աստուծոյ ծածուկ իմաստութիւնը կը խօսինք խորհրդով, որ աշխարհէն առաջ սահմանեց Աստուած մեր փառքին համար. որ 8 գիտցիկայ այս աշխարհիս իշխաններէն մէկը չճանչցաւ. քանզի թէ որ ճանչցած ըլլային, ալ փառաց Տէրը խաչը չէին հաներ. 9 հապա ինչպէս որ գրուած է. Ան բաները որ աչք չէ տեսեր, եւ ականջ չէ լսեր, ու մարդու սրտին մէջ չէ բնկեր, Աստուած իր սիրելիներուն պատրաստեց։ 10 Բայց Աստուած մեզի յայտնեց իր Հոգիովը. քանզի Հոգին ամէն բան կը քննէ, Աստուծոյ խորունկ 11 բաներն ալ։ Վասն զի մարդկներէն ո՞վ գիտէ մարդուն բաները, բայց միայն մարդուն հոգին որ իր մէջն է. անանկ ալ Աստուծոյ բաները մէկը չգիտեր, բայց 12 միայն Աստուծոյ Հոգին։ Իսկ մենք չենք ստացեր աշխարհիս հոգին, հապա այն Հոգին՝ որ Աստուծմէ է, որ մենք ճանչնանք այն բաները որ Աստուծմէ տրուեցան. 13 զորս եւ մենք՝ ոչ թէ մարդկային իմաստութեան սորվեցուցած խօսքերով, հապա Հոգիին սորվեցուցածներով, եւ հոգեւոր բաները հոգեւորին հետ կը յարմարցնենք։ 14 Իսկ շնչաւոր մարդը Աստուծոյ Հոգիին բաները չընդունիր. ինչու որ անոնք իրեն յիմարութիւն են, ու չկրնար ալ գիտնալ, ինչու որ հոգեւոր կերպով կը քննուին։ 15 Բայց ան որ հոգեւոր է՝ ամէն բան կը քննէ, ու ինքը մէկէ մը չքննուիր։ Քանզի ո՞վ գիտցաւ 16 Տէրոջը միտքը, որ անոր խրատուցուցած ալ ըլլայ. բայց մենք Քրիստոսի միտքը ունինք։

ԳԼ. Գ

Ու ես եղբայրնե՛ր, չկրցայ խօսիլ ձեզի՝ որպէս թէ հոգեւորներու, հապա որպէս թէ մարմնաւորներու, որպէս թէ Քրիստոսով մանուկներու։ Ձեզի կաթ կերցուցի, եւ չէ թէ կերակուր. ինչու որ դեռ կարող չէիք, ու հիմա ալ տակաւին կարող չէք. վասն զի դեռ մարմնաւոր էք։ Որովհետեւ տակաւին ձեր մէջը նախանձ ու հակառակութիւն եւ բաժանումներ կան, չէ՞ որ մարմնաւոր էք, ու մարդկօրէն կը քալէք։ Քանզի երբոր ՅԷՆՔ մէկը կ՚ըսէ՝ Թէ Ես Պօղոսինն եմ, և մէկալը՝ Թէ Ես Ապողոսինը, չէ՞ որ մարմնաւոր էք։ Ուրեմն ո՞վ է Պօղոսը՝ կամ ո՞վ է Ապողոսը. Պաշտօնեաներ են, որոնցմով հաւատացիք. և իւրաքանչիւրուն Տէրը տուաւ անոնց ամէն մէկուն։ Ես 6 անկեցի, Ապողոսը ջուր տուաւ, բայց Աստուած աճեցուց։ Ուստի 7 ոչ անկեցողը բան մըն է, և ոչ ջուր տուողը, հապա Աստուած՝ որ աճեցուց։ Տնկողը ու ջուր 8 տուողը մէկ են, և ամէն մէկը իր վարձքը պիտի առնէ իր աշխատութեանը չափովը։ Քանզի որ 9 մենք Աստուծոյ գործակիցներ ենք, գուք Աստուծոյ մշակութիւնն էք. Աստուծոյ շինութիւնն էք։ Աստուծոյ շնորհացը չափովը՝ որ 10 ինձի տրուեցաւ, իմաստուն ճարտարապետի մը պէս հիմ դրի, բայց ուրիշ վրայ շինողը ուրիշ է. միայն թէ ամէն մէկը թող զգուշանայ՝ թէ ինչպէս կը շինէ։ Քանզի 11 որ մէկը՝ ալ ուրիշ հիմ չկրնար դնել զատածէն՝ զի զատ՝ որ է Յիսուս Քրիստոս։ Թէ որ մէկը 12 այս հիմին վրայ կը շինէ ոսկի՝ արծաթ՝ պատուականքարեր՝ փայտ՝ խոտ՝ եղէգ, Ամէն մէկուն գործը 13 յայտնի պիտի ըլլայ. քանզի օրը՝

երեան պիտի հանէ, ինչու որ կրակով պիտի յայտնուի. և ա-
մէն մէկուն գործին ինչ տեսակ
14 ըլլալը կրակը պիտի փորձէ: Թէ
որ մէկուն շինած գործը մնայու-
ըլլայ, ինքը վարձք պիտի առնէ.
15 Եւ թէ որ մէկուն շինածը այ-
րուելու ըլլայ, անիկայ վնաս պիտի
քաշէ. բայց ինքը պիտի ազատի,
սակայն անանկ՝ իբր թէ կրակի
16 միջէն: Չէք գիտեր որ Աստուծոյ
տաճար էք դուք՝ և Աստուծոյ
Հոգին ձեր մէջը բնակած է:
17 Թէ որ մէկը Աստուծոյ տաճարը
կ'ապականէ, Աստուած անիկայ
պիտի ապականէ. ինչու որ Աս-
տուծոյ տաճարը սուրբ է, որ
դուք էք:
18 Ձրլայ որ մէկը ինքզինքը խա-
բէ. Թէ որ ձեզմէ մէկը զինքը
իմաստուն կը սեպէ աս աշխար-
հիս մէջ, թող յիմար ըլլայ՝ որ
19 իմաստուն ըլլայ. Ինչու որ աս
աշխարհիս իմաստութիւնը Ա-
ստուծոյ առջեը յիմարութիւն
է. վասն զի գրուած է, Թէ
Անիկայ իմաստուններըը իրենց
խորամանկութեանը մէջ կը
20 բռնէ: Եւ դարձեալ՝ Թէ Տէ-
րը գիտէ իմաստուններուն խոր-
21 հուրդները, որ ունայն են: Ու-
րեմն մէկը թող չպարծենայ մարդ-
22 կոցմով. Ինչու որ ամէն բան ձերն
է, Թէ Պօղոսը, Թէ Ապողոս,
Թէ Կեփաս, Թէ աշխարհը, Թէ
կեանքը, Թէ մահը, Թէ ներկայ
բաները, և Թէ գալիքները՝ ա-
23 մէն բան ձերն է. Դուք ալ
Քրիստոսինն էք, և Քրիստոս
Աստուծոյ:

ԳԼ. Դ

1 Մարդիկ մեզ առանձ ա-
պէն՝ պահես Թէ Քրիստոսի սպա-
սաւորները, ու Աստուծոյ խոր-
2 հուրդներուն անտեսներըը: Ուս-
տի անտեսներուն մէջ կը փնրն
պահանջի, որ մէկը հաւատարիմ
3 գտնուի: Բայց ինձի սիրելի ո-
չինչ բան մըն է, որ ձեզմէ գա-
տաստի՝ կամ մարդոց դատաստա-
նէ, մանաւանդ որ ես ալ
իմ անձս չեմ գատեր. (Վասն զի 4
ես իմ անձիս վրայով ոչ գիտցած
չեմ գիտեր. բայց ես Թէ ատով
կ'արդարանամ.) Հապա ինձ դա-
տողը Տէրն է: Ուրեմն ժամանա- 5
կէն առաջ գատաստան մի
ընէք, մինչև որ գայ Տէրը՝ որ
խաւարին գաղտնիքը՝ ի լոյս պի-
տի հանէ, ու սրտերուն խոր-
հուրդները յայտնի պիտի ընէ.
և ան ատենը ամէն մէկուն գո-
վեստիւնը Աստուծմէ պիտի ըլ-
լայ:
Ասանք օրինակ ըերի ձեզմէ. 6
նեը՝ իմ վրաս ու Ապողոսին վրայ
ձեզի հասնար, որ դուք մեզմէ
սորվիք Հարդող Էրայով գրուածէն
ասելն բան մը չհպարհիլ, որ ըլ-
լայ Թէ ձեզմէ մէկը հպարտանայ
մէկուս մը համար ուրիշի մը դէմ:
Քանդի ո՞վ է ան՝ որ քեզ տար- 7
բեր կ'ընէ. ո՞ւր ինչ ունիս՝ որ
առեր չես առեր. և ինչ
ունիս՝ որ չես առեր դուն. և
Թէ որ առեր՝ ինչու չառածի
պես կը պարծենաս:
Արդէն կշտացած էք, ար- 8
դէն հարստացած էք, առանց մեզի
թագաւորելէք. և երանի Թէ
թագաւորելէք, որ մենք ալ ձեր հե-
տը թագաւորէինք: Քանզի կար- 9
ծեմ Թէ Աստուած յետնեներ ը-
րաւ մեզ առաքեալներս՝ մահա-
պարտներու նման. ինչու որ ան-
տարան եղանք աշխարհի, և հրեշ-
տակներուն ու մարդիկներուն:
Մենք յիմարներ ենք Քրիստոսի 10
համար, և դուք խմաստուններ
Քրիստոսով. մենք տկար՝ և դուք
զօրաւոր. դուք փառաւորեալ՝
ու մենք անարգեալ: Մինչև աս 11
օրուան տակնը կ'անօթեւնանք
ալ, կը ծարաւինք ալ, մերկ ալ
կը մնանք, կը ծեծուինք ալ,
աստանդական ալ կը պտըտինք.
Եւ մեր ձեռքերովը կ'աշխատինք. 12
Երբոր մեզ կը բամբասեն՝ կ'օրհ-
նենք. երբոր կը հալածեն՝ կը
համբերենք. Երբոր պեշ կը 13
խօսին՝ կ'ապաշխենք. իբրև աշ-
խարհի ազատութիւնը՝ ամենուն

անարդը ըլլալով մինչև հիմա։
14 Ա՛ւ բանէրը կը գրեմ՝ չէ թէ
ձեզ ամչցնելու համար, հապա
կը խրատեմ ինծի սիրելի որպէս
15 նեռուս պէս։ Վասն զի թէ և
դուք տասը հազար վարժապետ
նէր ունենաք Քրիստոսով, բայց
չէ թէ շատ հայրեր ոնդէ. ինչ-
ու որ Քրիստոս Յիսուսով ես
16 ձեզ ծնայ աւետարանով։ Ուրեմն
կ՚ազաչեմ ձեզի՝ ինծի նմանող
17 եղէք։ Ասոր համար ձեզի խրկե-
ցի Տիմոթէոսը, որ իմ սիրելի
որդիս է՝ ու Տէրոջմով հաւա-
տարիմ. որ անիկայ ձեր միտքը
պիտի ձգէ Քրիստոսով իմ ճառնած
Ճամբաներս, ինչպէս որ ամէն
տեղ ամէն եկեղեցիներուն մէջ
18 կը սորվեցնեմ։ Մեկ քանիները
հպարտացան, որպէս թէ ես պի-
19 տի չգամ ձեզի։ Բայց շուտով
պիտի գամ ձեզի՝ թէ որ Տէրը
կամենայ, և պիտի հասկընամ՝
չէ թէ հպարտացողներուն խօս-
20 քերը, հապա զօրութիւնը։ Վասն
զի Աստուծոյ Թագաւորութիւնը
չէ թէ խօսքով է, հապա զո-
21 րութիւնով։ Ի՞նչպէս կ՚ուզէք,
գաւազանո՞վ գամ ձեզի, թէ սի-
րով և հեզութեան հոգիով։

ԳԼ. Ե

1 Ա՛ւ հասարակ կը լսուի ձեր
մէջը պոռնկութիւն ըլլալ, և
անանկ պոռնկութիւն՝ որ հե-
թանոսներուն մէջ ալ չկայ, որ-
պէս թէ մէկը իր հօրը կնիկը
2 ունենայ։ Ու դուք հպարտացեր
էք, և ո՛չ մանաւանդ սուգ
ըրիք, որ ձեր մէջէն վերցուի ա-
3 նոր գործը ըրողը։ Ինչու որ թէպէտ
ես մարմնով հեռու եմ, բայց
հոգիով ներկայ եմ, ասոնք հիմա
որպէս թէ ներկայ ըլլալով որո-
4 շեցի, որ ասոր գործը ըրողը Երու-
սաղէմ ձեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ա-
նունովը մեկտեղ ժողովիք դուք
ու իմ հոգիս ձեր Տէր Յիսուս
5 Քրիստոսի զօրութիւնովը, Ա-
նունիկ Սատանայի մատնէք մար-
մինը կորուստը համար, որ հո-
գին փրկուի Տէր Յիսուսի օրը։
6 Ձեր պարծանքը ապիկ չէ. Ձեք գիտէք որ քիչ մը խմորը
բոլոր գանգուածը կը խմորէ։
7 Սաքրեցէք հին խմորը մեկդի, որ ըլլաք նոր գանգուած, ինչուր
որ անխմոր էք. ինչու որ Քրիս-
տոս մեր զատիկը մեզի համար
8 զոհուեցաւ։ Ուստի ասոր պա-
տիր՝ չէ թէ հին խմորով, և չէ
թէ չարութիւնն ու անպատմու-
թիւնն խմորովը, հապա անկեղ-
ծութիւնն ու ճշմարտութիւնն
անխմոր հացովը։ Գրեցի ձեզի
9 թուղթիս մէջ, որ պոռնիկնե-
րուն հետ խառնուիլը։ Եւ ըսածս՝
10 չէ թէ ասոր աշխարհիս պոռնիկ-
ներուն հետ, կամ ագահներուն
հետ, կամ յափշտակողներուն
հետ, կամ կռապաշտներուն հետ. հապա թէ չէ՝ պէտք էր
որ դուք աշխարհէս դուրս ել-
լէիք։ Բայց հիմա ձեզի գրեցի
11 խառնուիլ, այսինքն՝ թէ որ մէ-
կը եղբայր ըսուած՝ կամ պոռ-
նիկ ըլլայ, կամ ագահ, կամ
կռապաշտ, կամ նախատող,
կամ գինով, կամ յափշտակող,
անանկին հետ հաց ալ չուտել։
12 Վասն զի ինչ պէտք է ինծի
դատաստանելու ալ դատել. չէ՞ որ
դուք ներսիններդը կը դատէք.
13 Իսկ դուրսիններդը Աստուած պի-
տի դատէ. ոսոխէ հարը ձեր մէ-
ջէն վերցուցէք։

ԳԼ. Զ

1 Ձեզմէ մեկը՝ թէ որ մեկ բան
մը ունենայ իր ընկերին հետ,
կը համարձակի՞ անիրաւներուն
առջեր դատուիլ, ու չէ թէ
սուրբերուն առջեր։ Ձեք գի-
2 տեր որ սուրբերը պիտի դա-
տեն աշխարհը. ու թէ որ աշ-
խարհս ձեզմէ կը դատուի, ու-
րեմն արժանի չէք դուք չնչին
գատեր դատելու։ Ձեք գիտեր
3 որ մենք հրեշտակներն պիտի դա-
տենք. ուր կը մնան հապա աշ-
խարհայինն բաները։ Ուրեմն թէ
4 որ ձեր մէջը աշխարհայինն գա-

տեր ունիք, եկեղեցիին մեռոդ-
5 նելը ձեզի գոռալու պիտի չըլլա։ Ձեզ
ամչցնելու համար կը զրուցեմ.
այնչափ հզաւ որ ձեր մէջը մէկ
իմաստուն մը չկայ, որ կարող
ըլլայ իրաւունքը որոշել իր եղ-
6 բայրներուն մէջ, Հապա եղբայր
եղբօրը հետ գոռի կը մտնէ,
ան ալ անհաւատներուն առջեը։
7 Արդարև բոլորովին յանցանք
մըն է ա՛ռ ձեր մէջը, որ իրարու
հետ գոռեր ունիք. ինչու՞ մա-
նաւանդ գոռ անիրաւութիւն
չեր կրեր, ինչու՞ մանաւանդ գոռ
8 զրկուիք չեր քաշեր։ Հապա
դո՛ւք անիրաւութիւն ու զրկանք
կ'ընէք, և ա՛ն ալ եղբայրներուն։
9 Չէք գիտեր որ անիրաւները Աս-
տուծոյ արքայութիւնը պիտի
չժառանգեն. մի խաբուիք, ո՛չ
պոռնիկները՝ ո՛չ կռապաշտները՝
10 ո՛չ շնացողները՝ ո՛չ իգացեալնե-
րը՝ ո՛չ արուադիմները՝ ո՛չ գո-
ղերը՝ ո՛չ ագահները՝ ո՛չ գինով-
ները՝ ո՛չ նախատողները՝ ո՛չ ո՛չ
յափշտակողները Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը պիտի չժառան-
11 գեն։ Եւ դուք ոմկ քանիներդ
այսպիսիներ էիք. բայց լուացաք
ձեզ, բայց սրբուեցաք, բայց
արդարացաք Տէր Յիսուս Ա-
նուամբ, ու մեր Աստուծոյ Հո-
գիովը։
12 Ամէն բան ինձի օրինաւոր է,
բայց չէ թէ ամէն բան օգտա-
կար. ամէն բան ինձի օրինաւոր
է, բայց ես մէկ բանի մը չը-
խառնուիմ ան ատկ պիտի չըլլամ։
13 Կերակուրները փորին համար է,
փորն ալ կերակուրներուն. բայց
Աստուած ասոնք ալ՝ անոնք ալ պի-
տի խափանէ։ Իսկ մարմինը
պոռնկութեան համար չէ, հա-
պա Տէրոջը, ու Տէրը՝ մարմինին
14 համար։ Եւ Աստուած որ Տէրը
յարուցց, մեզ ալ պիտի յարու-
15 ցանէ իր զօրութիւնովը։ Չէք
գիտեր որ ձեր մարմինները Քրիս-
տոսի անդամներն են. ուրեմն
Քրիստոսի անդամները առնե-
լո՞վ պոռնիկի անդամներ ընեմ.
քա՛ւ լիցի։ Չէք գիտեր թէ ան 16
որ պոռնիկին կը մօտենայ, անոր
հետ մէկ մարմին կ'ըլլայ. քանզի
ըսէ՛ր է, Երկուքը մէկ մար-
մին պիտի ըլլան։ Իսկ ան որ Տէ- 17
րոջը կը մօտենայ, անոր հետ մէկ
հոգի կ'ըլլայ։ Պոռնկութենէն 18
փախէք. ամէն մեղք որ մարդ
կը գործէ՝ իր մարմինէն դուրս
է. բայց ան որ կը պոռնկի՝ իր
մարմինին դէմ կը մեղանչէ։
Չէք գիտեր որ ձեր մարմին- 19
ները տաճար են Սուրբ Հոգիին՝
որ ձեր մէջն է, որ անկից Աս-
տուծմէ ունիք, ու դուք ձեր
անձին պէտը չէք. Քանզի գնով 20
ծախուա՛ ստացաք, ուստի փա-
ռաւորեցէ՛ք զԱստուած ձեր մար-
միններուն ու հոգիներուն մէջը,
որ Աստուծոյ են։

ԳԼ. Է

Արդ՝ ան բաներուն համար 1
որ գրած էիք դուք ինծի, աղէկ է
մարդուս՝ որ կնկան չմօտենայ։
Բայց պոռնկութիւնը պատճառ- 2
համար ամէն մարդ թող իր կնիկը
ունենայ, ու ամէն կնիկ իր էրկիկը
թող ունենայ։ Էրկիկը իր կնկանը 3
թող պարտքը վճարէ, նոյնպէս
կնիկն ալ իր էրկանը։ Կնիկը իր 4
մարմինին չիշխեր, հապա էրկիկը.
անանկ ալ էրկիկը իր մարմինին
չիշխեր, հապա կնիկը։ Իրարմէ 5
մի զրկէք, եթէ ոչ միաբանու-
թեամբ առժն մը՝ աղօթքի պա-
տրաստուելու համար, ու նորէն իրա-
րու գաք, որ Սատանան ձեզ
չփորձէ ձեր անժուժկալութեանը
համար։ Ա՛ս կը զրուցեմ թոյլ տա- 6
լով, և չէ թէ հրամայելով։
Կ'ուզեմ ի՛ւրեք որ ամէն մարդիկ 7
ինծի պէս ըլլային, բայց ամէն մէ-
կը իր պարգեւը ունի Աստուծմէ.
մէկը ասանկ, ու մէկալը անանկ։
Բայց չամուսնացածներուն ու 8
այրեւմնիներուն կ'ըսեմ. Աղէկ
է անոնց՝ թէ որ ինծի պէս կե-
նան։ Հապա թէ որ ժուժկա- 9
լութիւն չունին, թող ամուս-
նանան. քանզի որ աղէկ է ամու-

նանալը քան թէ բարբոքիլը։
10 Բայց ամուսնացածներուն կը պատսպարեմ՝ չէ թէ ես, հապա Տէրը, որ կնոջը երկիդն չզատուի,
11 (իսկ թէ որ զատուի ալ՝ առանց ամուսնանալու մնայ, կամ իր երկանքը հետ հաշտուի,) ու երի-
12 կը իր կնոջը թող չձգէ։ Բայց ուրիշներուն ես կ'ըսեմ՝ չէ թէ Տէրը. Թէ որ մէկ եղբայր մը անհաւատ կնոջ մը ունենայ, ու ա-նոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնա-
13 կիլը, թող չձգէ զանիկայ։ Եւ կնոջ մը որ անհաւատ երկիդ ունենայ, ու անոր հաճելի ըլլայ իրեն հետ բնակիլը՝ թող չձգէ
14 զանիկայ։ Քանզի որ անհաւատ երկիդը սրբուած է կնոջմով, և անհաւատ կինը սրբուած է երկիդովը. ապա թէ ոչ՝ ձեր որդիքը պիղծ պիտի ըլլային, բայց հիմա
15 սուրբ են։ Իսկ թէ որ անհաւատը զատուի, թող զատուի. եղբայր մը կամ քոյր մը անանկ պարագաներու մէջ գերի չէ. ապա կայն Աստուած խաղաղութեան
16 կանչեց մեզ։ Քանզի ի՞նչ գիտես դուն կնիկ՝ գուցէ քու երկիդ պիտի ապրեցնես. կամ դուն ի՞նչ գիտես երիկ՝ գուցէ քու կնիկդ պիտի ապրեցնես։
17 Միայն թէ ամէն մէկուն ինչպէս որ Տէրը բաժնեց, ամէն մէկը ինչպէս որ Աստուած կանչեց, ա-նանկ թող երթայ։ Ու ամէն եկեղեցիներուն մէջ ես սոյնպէս կու տամ։
18 Թլփատուած մէկը հասա՞վ կանչուեցաւ, թող նորէն անթլփատ չըլլայ. հրէութեան մէջ կանչուեցաւ, թող
19 չթլփատուի։ Ինչո՞ւ որ թլփատութիւնը բան մը չէ, ու անթլփատութիւնը բան մը չէ. հապա Աստուծոյ պատուիրանքներուն պահ-
20 պանութիւնը ոչ՞ինչ է։ Բայց ա-մէն մէկը ինչ կոչումի մէջ որ կանչուեցաւ, թող անոր մէջը կենայ։
21 Ծառայ կանչուեցար, հոգ չընես քեզի. բայց թէ որ կրնաս ազատ
22 ըլլալ, ան ընտրէ։ Վասն զի ան ծառան որ Տէրոջմով կանչուած է, Տէրոջը ազատացեալն է անիկայ. նոյնպէս ալ ան ազատը որ կանչուած է, Քրիստոսի ծառան է։ Գնով գնուած էք 23
ցաք. մարդոց ծառայ մի՛ ըլլաք։
Եղբայրնե՛ր՝ ամէն մէկը ինչ կո- 24
չումի մէջ որ կանչուեցաւ, թող անոր մէջը կենայ Աստուծոյ առջևը։
Բայց կոյսերուն համար Տէ- 25
րոջմէն հրաման մը չունիմ, միայն թէ Տէրոջմէն հաւատարիմ ըլլալու ալ խորհուրդ տուած մը պէս խօսած կու տամ։ Ուրեմն ես կը 26
սեպեմ որ ասիկայ աղէկ է հիմա կուտան նեղութեան համար, այսինքն աղէկ է մարդուս որ ատանկ ըլլայ։ Կապուած ես կնոջ, մի՛ 27
փնտռեր արձակուիլ. արձակուած ես կնոջ, մի՛ փնտռեր կնիկ։ Իսկ թէ որ ամուսնանաս՝ 28
չես մեղանչեր. և թէ որ կոյսը ամուսնանայ՝ չմեղանչեց. բայց անանկներուն մարմնոյ նեղութիւն պիտի ունենան, ասկայն ես ձեզի կը խնայեմ։ Բայց սա կ'ըսեմ՝ եղ- 29
բայրնե՛ր, որ ժամանակը կարճցած է. ալ անոնք որ կնիկ ունին, անանկ ըլլան որպէս թէ չունին. Եւ անոնք որ կու լան, որպէս թէ 30
չլնէին. ու անոնք որ կը խնդան, որպէս թէ չէն խնդար. և անոնք որ ծախու կ'առնեն, որպէս թէ բան մը չունին. Եւ անոնք որ աշ- 31
խարհս կը գործածեն՝ որպէս թէ գործածած չըլլան զայն. վասն զի այս աշխարհիս ձեւը կ'անցնի։ Բայց ես 32
կ'ուզեմ որ դուք անհոգ ըլլաք. ամուսնացած մարդը Տէրոջը բաներուն կը հոգայ, թէ ինչպէս Տէրոջը հաճելի ըլլայ. Իսկ ամուսնացածը աշխարհիս 33
բաներուն կը հոգայ, թէ ինչպէս կնոջը հաճելի ըլլայ։ Եւ ամուս- 34
նացած կինը՝ ու կոյսը կը տարբերի իրարմէ. կինը որ կոյսը Տէրոջը բաներուն կը հոգայ, որ մարմնով ու հոգիով սուրբ ըլլայ. իսկ ամուսնացած կը-

Նիկը աշխարհիս բաներըը կը հո-
գայ, թէ ինծմէ իր էրկանը հա-
35 ճելի ըլլայ: Բայց ան բանը ձեր
օգուտին համար կը գործեմ, չէ
թէ ձեր վրայ խեղդ մը ձգելու,
հապա պարկեշտութեան համար՝
ու առանց զբաղումով Տէրոջը
36 ծառայելու համար: Իսկ թէ որ
մէկը ամօթ կը սեպէ իր կոյսին
համար՝ թէ որ չափը անցեր է,
ու պէտք է անանկ ըլլալ, ինչ
որ կ'ուզէ՝ թող բնէ, մեղք չգոր-
37 ծէ. թող ամուսնանան: Բայց
ան որ իր սրտին մէջ հաստատ կը
կենայ, ու իր վրայ հարկ մըն ալ
չկայ, հապա իր կամքին վրայ
իշխանութիւն ունի, ու իր սրբ-
ոյին մէջ այսպէս որոշեր է՝ որ
իր կոյսը պահէ, աղեկ կ'ընէ:
38 Ուստի ան որ իր կոյսը կ'ամուս-
նացնէ, աղեկ կ'ընէ. ու ան որ
չամուսնացնիր, աւելի աղեկ
39 կ'ընէ: Կինիկը կապուած է՝ որ-
չափ ժամանակ որ իր էրիկը ողջ
է. հապա թէ որ իր էրիկը մեռ-
նի, ազատ է ամուսնանալու որու
որ ուզէ, միայն թէ Տէրոջմով:
40 Բայց իմ դատողութեամբս ա-
ւելի երանելի է՝ թէ որ անանկ
կենայ. և կարծեմ թէ ես ալ
Աստուծոյ Հոգին ունիմ:

ԳԼ. Ը

1 Բայց կուռց զոհերուն վրայով՝
գիտենք որ ամէնքս ալ գիտու-
թիւն ունինք. գիտութիւնը կը
հպարտացնէ, բայց սէրը շինու-
2 թիւն կ'ընէ: Եւ թէ որ մէկը կը
կարծէ թէ բան մը գիտէ, դեռ
չնաւ մէկ բան մը չգիտեր՝ ինչ-
3 պէս որ պէտք է գիտնալ: Իսկ
թէ որ մէկը Աստուած կը սիրէ,
4 ինքը անկէ ճանչցած է: Ուս-
ոի կուռց զոհուածներուն ուտելու
վրայով՝ գիտենք որ կուռքը աշ-
խարհս մէջ է, և որ մէկ
Աստուած մը
5 կայ: Քանզի թէև ըլլան ալ ա-
նուանով աստուածներ՝ թէ եր-
կինքը, և թէ երկրիս վրայ, (ինչ-
պէս որ կան շատ աստուածներ,
ու շատ տէրեր.) 6 Բայց մենք մէկ
Աստուած ունինք Հայրը, ուս-
կից են ամէն բաները, և մենք
ալ անոր. ու մէկ Տէր
Յիսուս Քրիստոս, որ անոր են ամէն բա-
ները, ու մենք ալ անոր: 7 Բայց
ամէնուն քովը գիտութիւն չկայ.
և ամանք կուռքի վրայով խրդճ-
մտութիւն ունենալով՝ մինչև հի-
մա կ'ուտեն կուռց զոհուածի
պէս, և իրենց խղճմտանքը որով-
հետև տկար է՝ կը պղծուի: 8 Սա-
կայն կերակուրը մեզ Աստուծոյ
առջևը չհեղցընէր. քանզի չէ թէ
որ ուտենք՝ կ'առելնանք, և չէ թէ
որ չուտենք՝ կը պակսինք: 9 Բայց
դիշէ կեցէք, որ չըլլայ թէ ատ
ձեր իշխանութիւնը տկարներուն
գայթակղութիւն ըլլայ: 10 Քանզի
եթէ մէկը տեսնէ քեզ՝ որ գի-
տութիւն ունիս, կուռքի մէջ
ուղղուն նստած, չէ՞ որ ան տկար
մարդուն խղճմտանքը համարձա-
կութիւն պիտի առնէ կուռց զո-
հուածը ուտելու. 11 Եւ քու գի-
տութեամբդ ան տկար եղբայրը
կորսուի, որուն համար որ Քրիս-
տոս մեռաւ: 12 Եւ այսպէս եղ-
բայրներուն դէմ մեղանչելով՝ ու
անոնց տկար խղճմտանքը վիրա-
ւորելով, Քրիստոսի դէմ կը մե-
ղանչէք: 13 Ուստի թէ որ կերակուրը
կը գայթակղեցնէ իմ եղբայրս,
միս պիտի չուտեմ յաւիտեան՝
որ իմ եղբայրս չգայթակղեցը-
նեմ:

ԳԼ. Թ

1 Չէ՞ որ ես ազատ եմ. չէ՞ որ
ես առաքեալ եմ. չէ՞ որ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսը աչքովս տե-
սայ. չէ՞ որ դուք էք իմ գործս
Տէրոջմով: 2 Թէպէտ ուրիշներուն
առաքեալ չըլլամ ալ, բայց ան-
շուշտակայս ձեզի եմ. ինչու որ իմ
առաքելութեանս կնիքը դուք
էք Տէրոջմով: 3 Իմ պատասխանս
անոնց որ զիս կը քննեն՝ ասիկա է.
4 Միթէ մենք իշխանութիւն չու-
նինք ուտելու ու խմելու: 5
Թէ մենք իշխանութիւն չունինք

Քրէսպոսով քոյր եղող կնիկ մը
Ղր հեթ պատրաստելս, ինչպես
որ սերիշ առաքեալները, ու
Տէրոջը եղբայրները, ու Կեփա-
6 սը Յ՚ընէ։ Միթէ ես ու Բառ-
նաբասը միայն իշխանութիւն
7 չունինք չգործելու։ Ո՞վ իր ար-
բառատովը զինուորութիւն կ՚ընէ.
ո՞վ այդպէս կը տնկէ, ու անոր պատ-
ղէն չուտեր. ո՞վ ոչխարներ կ՚ա-
րածէ, ու ոչխարներուն կաթէն
8 չուտեր։ Միթէ մարդկօրէն կը
զրուցեմ աս բաները, կամ չէ
որ օրէնքն ալ նոյնը կը զրուցէ։
9 Քանզի Մովսէսին օրէնքին մէջն
ալ գրուածէ, Կալի մէջ աշխա-
տող եզին գունչը չկապես։ Մի-
թէ եզերուն համար Աստուծոյ
10 հոգն էր. Ընդ որ մանաւանդ մե-
զի համար կ՚ըսէ. վասն զի մեզի
համար գրուեցաւ. որովհետև
ան որ կը հերկէ՝ պէտք է որ
յուսով հերկէ, և ան որ ցորե-
նը կը ձեռնէ՝ պէտ է որ վայելէ
11 յուսով ընէ։ Թէ որ մենք
ձեզի հոգևոր բաներ սերմանե-
ցինք, մեծ բան մըն է՝ թէ որ
ձեզմէ մարմնաւոր բաներ հնձենք։
12 Թէ որ ուրիշները ձեր վրայ աս
իշխանութիւնը ունին, չէ՞ որ
ալ աւելի մենք. բայց մենք աս
իշխանութիւնը չգործածեցինք.
հապա ամէն բանի կը համբե-
րենք, որ Քրիստոսի աւետարա-
13 նին արգելք մը չըլլանք։ Չէ՞ք
գիտեր որ տաճարին մէջ աշխա-
տողները տաճարէն կ՚ուտեն. ու
անոնք որ սեղանին պաշտօնեա-
ներն են, սեղանէն բաժին կ՚ու-
14 տեն։ Նոյնպէս ալ Տէրը հրաման
տուաւ, որ աւետարանը քա-
րոզողները աւետարանէն ապ-
15 րին։ Բայց ես աս բաներուն
մէկը չգործածեցի, ոչ ալ աս
բաները գրելնիս որ ինծի ասանկ
ըլլայ. քանզի աւելի ապրիլ է
ինծի որ մեռնիմ, քան թէ մէկը
իմ պարծանքս պարապ հանէ։
16 Վասն զի թէ որ ես աւետարա-
նը քարոզեմ, ինծի պարծանք
մը չկայ, ինչուս որ իմ վրաս հարկ
մըն է. մանաւանդ վայ է ինծի՝
թէ որ աւետարանը չքարոզեմ։
17 Ինչուս որ եթէ ասիկայ կամաւ
ընեմ, վարձք կ՚ունենամ. խոկ
եթէ ակամայ, ան ինծի յանձ-
նուած տնտեսութիւն մըն է։
18 Ուրեմն ի՞նչ վարձք կ՚ըլլայ ին-
ծի. աս Յ՚ընէ որ քարոզելս
առնեմ Քրիստոսի աւետարանը
ձրի տամ, որ չըլլայ թէ աւե-
տարանին մէջ իմ իշխանութիւնս
գէշ կերպով գործածեմ։ Քան-
19 զի թէև ես ամենէն ազատ էի,
իմ անձս ամենուն ծառայ ըրի,
որ շատերը շահիմ։ Հրեաներուն
20 հետ Հրեայի պէս եղայ՝ որ Հրեա-
ները շահիմ. Օրէնքի տակ ե-
21 ղողներուն հետ՝ օրէնքի տակ է-
ղողի պէս եղայ, (չէ թէ ես օ-
րէնքի տակ էի,) որ օրէնքի տակ
եղողներն ալ շահիմ. օրէնքի տակ
չեղողներուն հետ՝ օրէնքի տակ
չեղողի պէս եղայ, (չէ թէ ես
Աստուծմէ օրէնք չունէի, հա-
պա Քրիստոսի օրէնքին տակն
էի,) որ օրէնք չունեցողներն ալ
22 շահիմ. Տկարներուն հետ տկարի
պէս եղայ, որ տկարները շա-
հիմ. ամենուն հետ ամէն բան
եղայ, որ ըլլայ թէ մէկ քանի-
23 ները ապրեցնեմ։ Եւ ասիկայ
աւետարանին համար կ՚ընեմ, որ
անոր կարգ ըլլամ։ Չէք գիտեր
24 որ առաքելին մէջ վազողները՝
իրաւ կը վազեն ամէնը, բայց
մէկը կ՚առնէ մրցանակը. անանկ
վազեցէք որ հանէք։ Եւ ամէն
25 ոք որ կը մրցի՝ ամէն բանի մէջ
չափաւորութիւն կը պահէ. ա-
նոնք եղծանելի պսակը առնելու
համար, ու մենք՝ անեղծանելին։
26 Ուստի ես անանկ կը վազեմ,
չէ թէ որպէս թէ անստուգու-
թեամբ. ես անանկ բռնամար-
տութիւն կ՚ընեմ, չէ թէ որպէս
27 թէ հովը ծեծելով. Բայց իմ
մարմինս կը ճնշեմ՝ ու կը նուա-
ճեմ, որ չըլլայ թէ ուրիշներուն
քարոզելէս ետև ես ինքս խո-
տելի գտնուիմ։

ԳԼ. Ժ.

1 Զեմ ուղիք որ չգիտցող ըլ-
լաք եղբայրնե՛ր, որ մեր հայրե-
րը ամէնքն ալ ամպին տակն էին,
2 ու ամէնքն ալ ծովէն անցան,
և ամէնքն ալ Մովսէսով մկրը-
տուեցան ամպին ու ծովին մէջը.
3 եւ ամէնքն ալ նոյն հոգևոր կե-
4 րակուրը կերան. ու ամէնքն
ալ նոյն հոգևոր խմիլքը խմե-
ցին. (քանզի որ կը խմէին ան հո-
գևոր վէմէն որ անոնց հետը
կ'երթար. ան վէմը Քրիստոս
5 էր։ Բայց չէ թէ անոնցմէ շա-
տերուն հաճեցաւ Աստուած.
(քանզի որ անապատին մէջ փը-
6 ռուած ինկան։ Ու ան բաները
մեզի օրինակ եղան, որ չար բա-
ներու ցանկացող չըլլանք, (ինչպէս
7 որ անոնք ցանկացան։ Ո՛չ ալ
կուռապաշտ ըլլաք, (ինչպէս որ ա-
նոնցմէ ոմանք. (քանզի որ գրուած
է. Ժողովուրդը նստաւ ուտելու
ու խմելու, ու ելան խաղալու։
8 Եւ պոռնկու(թիւն չընենք, (ին-
պէս որ անոնցմէ ոմանք պոռնը-
կեցան, ու մէկ օրուան մէջ
քսաներեք հազար հոգի ինկան։
9 Եւ Քրիստոսը չփորձենք, (ինչ-
պէս որ անոնցմէ ոմանք փորձե-
ցին, ու օձերէն կորզուեցան։
10 Եւ տրտնջալ չընենք, (ինպէս որ
անոնցմէ ոմանք տրտնջալ ըրին,
ու սատակիչէն կորզուեցան։
11 Բայց ասոնք ամէն բաները իրենց օ-
րինակ կը պատահէը անոնց. (ինչ
մեզի օրինց գալու վերջը հա-
մար։ (նպատ ըլլալու համար
12 գրուեցան։ Ուստի ան որ կը սե-
պէ թէ հաստատուն կեցած է,
(նող զգուշանայ, որ չըլլայ թէ
13 ինկայ։ Ձեզի մարդկային փորձու-
(թենէ՝ ի զատ՝ ուրիշ չէ պատա-
հած, բայց Աստուած հաւատա-
րիմ է, որ ձեզ սիրտ չ(ողուր
ձեր կարողու(թենէն աւելի փոր-
ձուելու. հապա փորձու(թեանը
հետ ապաստա(թեան մէջից մըն
ալ պիտի տայ, որ կարօղ ըլլաք
համբերելու։

Անոր համար իմ սիրելինե՛ր 14
կուռապաշտու(թենէ փախէ՛ք։ Ու- 15
պէս թէ խնամաուենիս հետ
կը խօսիմ. դո՛ք դատեցէ՛ք ինչ
որ կը պըսցեմ։ Օրհնու(թեան 16
գաւաթը որ մենք կ'օրհնենք,
չէ՞ որ Քրիստոսի արեանը հա-
ղորդու(թիւն է, հացը՝ որ մենք
կը կարենք, չէ՞ որ Քրիստոսի
մարմնոյն հաղորդու(թիւն է։ Մեն- 17
չու որ մենք շատերնիս մէկ հաց՝
մէկ մարմին ենք. վասն զի ա-
մէնքս ալ ան մէկ հացէն կը վա-
յելենք։ Դայեցէ՛ք մարմնաւոր 18
Իսրայէլը. չէ՞ որ ան զոհուած-
ները ուտողները սեղանին հա-
ղորդ են։ Ուրեմն ի՞նչ կ'ըսեմ, 19
թէ կուռքը բան մըն է, կամ
թէ կուռքը զոհուածը բան մըն
է։ Բայց ա՛ս կ'ըսեմ թէ ան բա- 20
ները որ հեթանոսները զոհ կը-
նեն, դեւերուն կը զոհեն, ու
չեմ թէ Աստուծոյ. ու չեմ ու-
զեր որ դուք դեւերուն հաղորդ
ըլլաք. չէք կրնար խմել Տէրոջը
գաւաթը ու դեւերուն գաւա-
թը. Չէք կրնար վայելել Տէրո- 21
ջը սեղանէն, ու դեւերուն սե-
ղանէն։ Դժխամանքի գրգռո՞ւնք Տէ- 22
րը, միթէ մենք անկէ զօրաւո՞ր
ենք։

Ամէն բան ինձի օրինաւոր 23
է, բայց չէ թէ ամէն բան օգ-
տակար. ամէն բան ինձի օրի-
նաւոր է, բայց չէ թէ ամէն
բան շինու(թիւն կ'ընէ։ Ոչ ոք 24
որ մէկը ինքն իր անձին օգուտը
փնտռէ. հապա իր ընկերոջինն ալ։
Ամէն ինչ որ ապառնդանոցին մէջը 25
կը ծախուի կերէք, ու քնու-
թիւն մի ընէք խղճմտանքի հա-
մար. Ինչու որ երկիրը իր լիու- 26
թիւնովը Տէրոջն է։ Եւ թէ որ 27
անհաւատներէն մէկը ձեզ հիւ-
րասիրէ ու ուզէք երթալ, ամէն ինչ որ առջեւնիդ
դրուի՝ կերէք, ու քնու(թիւն
մի ընէք խղճմտանքի համար։
Բայց թէ որ մէկը ձեզի ըսէ՝ 28
թէ Այսիկա կուռքի զոհուած
է, ան ապէնէ իրեն համար՝ որ չերէք

խնացուց, ու խղճմտանքի համար
29 մի ուտէք. Սակայն խղճմտանք
կ'ըսեմ՝ չէ թէ ձերը, հապա ընկերինը: Բայց ինչու իմ ազատու-
թիւնս պիտի դատուի ուրիշին
30 խղճմտանքէն. Թէ որ ես շնորհքով կը վայելեմ, ինչու հայհոյուիմ, որուն համար որ կը գոհա-
31 նամ: Ուրդ՝ թէ ուտէք՝ թէ խըմէք՝ և թէ ինչ գործ որ ընէք, ամէն բան Աստուծոյ փառքին
32 համար ըրէք: Գայլայկրութիւն եղաք, մի ըլլաք, ոչ Հրեաներուն, ոչ հեթանոսներուն և
33 ոչ Աստուծոյ եկեղեցիին. Ինչպէս որ ես ալ ամէն կերպով ամէնուն հաճոյ կ'ըլլամ, ու չեմ փնտռեր իմ անձիս օգուտը, հապա շատերունը՝ որ փրկուին:

ԳԼ. ԺԱ

1 Ինծի նմանող եղէք, ինչպէս
2 որ ես ալ Քրիստոսի: Ուրդ ձեզ կը գովեմ՝ եղբայրնե՛ր, որ ամէն բանի մէջ զիս կը յիշէք, ու ա-
պրատրածներս կը բռնէք՝ ինծոր
3 որ ես ձեզի աւանդեցի: Բայց կ'ուզեմ որ գիտնաք, թէ ամէն էրիկ մարդուն գլուխը Քրիստոս է, ու կնոջը գլուխը՝ էրիկ մարդը, և Քրիստոսի գլուխը՝ Աս-
4 տուած: Ամէն էրիկ մարդ որ գլուխը գոց ագօթքի կը կայնի, կամ մարգարէութիւն կ'ընէ,
5 անպատիւ կ'ընէ իր գլուխը: Եւ ամէն կնիկ որ գլուխը բաց ագօթքի կը կայնի, կամ մարգարէութիւն կ'ընէ, անպատիւ կ'ընէ իր գլուխը. ինչու որ մի և նոյն բան է ասիկա՝ որպէս թէ ածիլուած
6 ը: Վասն զի թէ որ կնիկը չծածկուի, թող իր մազերն ալ կտրէ. Հապա թէ որ ամօթ է կնկան իր մազերը կտրել՝ կամ ածիլուիլ,
7 թող ծածկուի: Էրիկ մարդու պէտք չէ իր գլուխը ծածկել, ինչու որ Աստուծոյ պատկերը ու փառքն է. բայց կնիկը էր էրկան
8 նը փառքն է: Քանզի չէ թէ էրիկ մարդը կնիկէն է, հապա կը-
9 նիկը՝ էրիկ մարդէն: Ինչու որ էրիկ մարդը չստեղծուեցաւ կընկանը համար, հապա կնիկը էրկանը համար: Ուստի պատճառով 10
պէտք է որ կնիկը իր գլուխն շուք ունի՝ հրեշտակներուն համար: Բայց ոչ կնիկը առանց է- 11
րիկ մարդուս կ'ըլլայ, ու ոչ էրիկ մարդը առանց կնկան՝ Տէրոջմով: Վասն զի ինչպէս որ կնիկը էրիկ 12
մարդէն է, ատանկ ալ էրիկ մարդը կնկան միջոցով. բայց ամէնը Աստուծմէ: Դուք ձեզմէ դատե- 13
ցէք. կը վայլէ՞ կնիկ մարդուս գլուխը բաց ագօթքի կայնիլ Աստուծոյ առջեւը. Չէ՞ որ բնու- 14
թիւնն ալ կը սորվեցնէ ձեզի՝ որ էրիկ մարդ մը թէ որ երկար մազ ունի, իրեն անարգանք է. Բայց կնիկը թէ որ երկար մա- 15
զ ունի, իրեն փառք է. ինչու որ մազերը ծածկոցի տեղ արուած են իրեն: Սակայն թէ որ մէ- 16
կը հակառակող ըլլալ կ'ուզէ, մենք ատանկ սովորութիւն չունինք, ոչ ալ Աստուծոյ եկեղեցիները:

Բայց սա պատուիրելով չեղ 17
չեմ գովեր. ինչու որ ձեր ժողովները չեն թէ ապեկ՝ հապա գեշ արդիւնք կ'ունենայ: Քանզի 18
նախ՝ երբոր եկեղեցի կը ժողովիք եկեղեցիին մէջ, կը լսեմ որ բաժանումներնիդ կան ձեր մէջ. և քանմասին կը հաւատամ: Պատճառ պէտք է որ հերձուածներ 19
ձեր մէջը ևս գտնուին, որ ձեր մէջը հաստատուածները երեւան: Ուստի դուք որ 20
եկեղեցի կը ժողովիք, ապիկայ Տէրունական ընթրիքը ուտել չէ. Ինչու որ ուտելու ատեն ամէն 21
մէկը առաջ իր ընթրիքը կ'առնէ, ու մէկը անօթի կը մնայ, ու մէկալը կը գինովնայ: Արդեօք ու- 22
տելու ու խմելու համար տուն չունիք, կամ թէ Աստուծոյ եկեղեցին կ'անարգէք, և ամօթով կ'ընէք չքաւորները. Ձեզի ի՞նչ ըսեմ. ձեզ գովեմ. սա բանին մէջ չեմ գովեր: Ինչու որ ես 23
Տէրոջմէն ընդունեցի այն որ ձեզի

ալ աւանդեցի՝ թէ Տէր Յիսուս
իր մահուամբ գիշերը հաց ա-
24 ռաւ. Եւ գոհանալով՝ կոտրեց
ու բաւս. Առէք՝ ուտեցէք. սա
է իմ մարմինս՝ որ ձեզի համար
կը տրուի. սոյնկայ ըրէք զիս յի-
25 շելու համար: Նոյնպէս ալ գա-
ւաթը ընթրելէն ետև՝ ասաս ու
բաւս. Այս գաւաթը նոր ուխտ
է իմ արիւնովս. սոյնկայ ըրէք
քանի անգամ որ խմելս ըլլաք՝
26 զիս յիշելու համար: Վասն զի
քանի անգամ որ սա հացը ու-
տէք, ու սա գաւաթը խմէք,
Տէրոջը մահը կը պատմէք, մին-
27 չեւ որ ինքը գայ: Ուստի ով որ սա
հացը ուտէ՝ կամ Տէրոջը գաւաթը
խմէ անարժանապէս, պարտա-
կան պիտի ըլլայ Տէրոջը մարմնոյն
28 և արիւնը: Այնուհետև մարդ
իր անձը փորձէ, ու այսպէս ան
հացէն ուտէ, և ան գաւաթէն
29 խմէ: Վասն զի ան որ անարժա-
նապէս կ'ուտէ ու կը խմէ, իր
անձին դատապարտութիւնը կ'ու-
տէ ու կը խմէ. ինչու որ Տէրոջը
30 մարմինը չտրտշեր: Ասոր համար
ձեր մէջը շատ հիւանդներ ու տա-
ժապարներ կան, և շատեր ալ
31 կը նինջեն: Ինչու որ եթէ ինքզինք-
նիս դատեինք՝ պիտի
32 չդատուէինք: Իսկ երբոր կը դա-
տուինք՝ Տէրոջմէ կը խրատուինք,
որ աշխարհի հետ չդատապար-
33 տուինք: Ուստի իմ եղբայրնե՛ր՝
երբոր ուխտի կը ժողվուիք ու-
34 տելու, իրարմէ սպասեցէք: Իսկ
թէ որ մէկը անօթի է, թող Իր
տանը մէջ ուտէ, որ չըլլայ թէ
դատապարտութեան համար ժո-
35 ղովք: Եւ ուրիշ բաներըը՝ Յէնէ
եկած առնես պիտի պատուիրեմ:

ԳԼ. ԺԲ

1 Բայց հոգևոր պարգևներուն
վրայով չեմ ուզեր եղբայրնե՛ր,
2 որ չգիտցուդ ըլլաք: Դուք գի-
տէք, որ երբ հեթանոս էիք,
մունձ կուռքերուն կը տարուէիք՝
ինչպես որ կ'առաջնորդուէիք:
3 Ուստի ես ձեզի կ'իմացնեմ, թէ
մէկը չըլլար որ Աստուծոյ Հո-
գիովը խօսի՝ ու Յիսուսը նզո-
վեալ կանչէ. և մէկն ալ չկրնար
Յիսուսը՝ Տէր կանչել, եթէ ոչ
Հոգւով Սրբով: Իրաւ պարգև- 4
ները զանազան են, բայց նոյն
Հոգին է: Նաև պաշտօնները 5
զանազան են, բայց նոյն Տէրն է:
Նոյնպէս ներգործութիւնները 6
զանազան են, բայց նոյն Աս-
տուածն է՝ որ կը ներգործէ ա-
մէնը ամէն բանի մէջ: Բայց ամէն 7
մէկուն Հոգւոյն յայտնութիւնը
տրուած է՝ օգուտի համար: Որ- 8
կուն մը՝ Հոգիով իմաստութեան
խօսք տրուած է, ուրիշին գի-
տութեան խօսք՝ նոյն Հոգիին
պատճառով. Միւսին հա- 9
ւատք՝ նոյն Հոգիով. ուրիշին
բժշկութեան պարգևներ՝ նոյն
Հոգիովը. Ուրիշին հրաշագոր- 10
ծութիւններ. ուրիշին՝ մարգա-
րէութիւն. ուրիշին՝ հոգւոց ըմբռ-
նութիւն. ուրիշին զանազան լե-
զուներ. ուրիշին լեզուներու
թարգմանութիւն: Բայց սա ա- 11
մէնը մի և նոյն Հոգին կը ներ-
գործէ, և ամէն մէկուն զատ
զատ կը բաժնէ՝ ինչպէս որ
կ'ուզէ:

Քանզի ինչպէս որ մարմինը մէկ 12
է՝ ու շատ անդամներ ունի, և
ան մարմինին բոլոր անդամները
որ շատ են՝ մէկ մարմին են, ա-
նոնցմէ ալ Քրիստոսը: Ինչու որ 13
մենք ամէնքս մէկ Հոգիով մէկ
մարմին ըլլալու մկրտուեցանք,
թէ Հրեաներ, թէ հեթանո-
սներ, թէ ծառաներ, թէ ազատ-
ներ, և ամէնքս ալ մէկ Հոգի
խմեցինք: Ինչու որ մարմինը մէկ 14
անդամ մը չէ, հապա շատ: Թէ 15
որ ոտքը ըսէ. Որովհետև ես
ձեռք չեմ՝ մարմինէն չեմ, չէ՞
թէ անով ան մարմինէն չէ: Եւ 16
թէ որ ականջը ըսէ. Որովհետև
ես աչք չեմ՝ մարմինէն չեմ, չէ՞
թէ անով ան մարմինէն չէ: Թէ 17
որ բոլոր մարմինը աչք ըլլար,
լսելիքը ո՞ւր պիտի ըլլար. Ե թէ
որ բոլորը լսելիք ըլլար, ո՞ւր պի-

18 ոի ըլլար հոտառելիքը։ Բայց հի-
մա Աստուած անդամներըը դրաւ՝
անոնց ամէն մէկը մարմինին մէջ,
19 ինչպէս որ ինքը ուզեց։ Հապա
թէ որ ամէնը մէկ անդամ ըլ-
լար, մարմինը ո՞ւր պիտի ըլլար։
20 Բայց հիմա անդամներըը շատ են,
21 ու մարմինը՝ մէկ։ Չկրնար աչքը
ըսել ձեռքին, Թէ Դուն ինծի
պէտք չես. և ոչ գլուխը ոտքե-
րուն, Թէ Ինծի
22 պէտք չէք։ Մանաւանդ մարմինին
ան անդամներըը՝ որ շատ տկար
կ'երեւնան, աւելի հարկաւոր են.
23 ու մարմինին ան անդամներըը՝ որ
շատ անպատիւ ըլլալ կը սեպենք,
անոնց վրայ աւելի պատիւ կը
դնենք. ու ամօթով մեր անվայել-
ուչ անդամներըը աւելի վայելուչ
24 Թիւն ունին։ Ու մեր վայելուչ
անդամներուն բան մը պէտք չէ.
բայց Աստուած մարմինը բարե-
խառնեց, ու պակասութիւն ու-
նեցողին աւելի պատիւ տուաւ,
25 Որպէս զի մարմինին մէջ երկպա-
ռակութիւն չըլլայ, հապա ան-
դամներըը մի և նոյն հոգը ունե-
26 նան իրարու վրայ։ Ըս Թէ որ
մէկ անդամը տնդութիւն քաշէ,
բոլոր անդամներըը կը տնկցին անոր
հետը. և Թէ որ փառաւորի մէկ
անդամը, բոլոր անդամներըը կ'ու-
27 րախանան անոր հետը։ Ասիկ՝
դուք Քրիստոսի մարմինն էք, ու
մասնաւորապէս անոր անդամնե-
28 րը։ Ըս Աստուած եկեղեցիին
մէջը դրաւ մէկ քանիներըը. նախ՝
առաքեալներ, երկրորդ՝ մարգա-
րէներ, երրորդ՝ վարդապետներ,
ետքը հրաշքներ, ետքը բժշկու-
թիւններու պարգեւներ, օգնու-
թիւններ, կառավարութիւններ,
29 լեզուներու տեսակներ։ Միթէ
ամէնը առաքեալներ են. միթէ
ամէնը մարգարէներ են. միթէ
ամէնը վարդապետներ են. միթէ
30 ամէնը հրաշքներ կը գործեն. Մի-
թէ ամէնը բժշկութիւններու պարգե-
ներ ունին. միթէ ամէնը լեզու-
ներ կը խօսին. միթէ ամէնը
Թարգմանութիւն կ'ընեն։

Բայց դուք նախանձաւորեցէք 31
ան շնորհքներուն՝ որ լաւագոյն
են. և ես՝ ալ աւելի պղէնի ճամ-
բայ մը ցուցնեմ ձեզի։

ԳԼ. ԺԳ

Թէ որ մարդոց ու հրեշտակ- 1
ներուն լեզուները խօսիմ՝ և սէր
չունենամ, ես ձայն ուռուցող պղին-
ձի պէս եղայ, կամ հնչեցող
ծնծղաներու պէս։ Ըս Թէ որ 2
մարգարէութիւն ունենամ, ու
հասկընամ ամէն խորհուրդները
ու ամէն գիտութիւնը, և Թէ
որ ունենամ ամէն հաւատքը մին-
չեւ լեռները տեղափոխելու, ու
սէր չունենամ, ոչինչ եմ։ Ըս 3
Թէ որ իմ բոլոր առոյգութիւնս
աղքատներուն կերցընեմ, ու իմ
մարմինս այրուելու տամ, և սէր
չունենամ, օգուտ մը չունե-
նար։ Սէրը երկայնամիտ է, 4
քաղցր է. սէրը չնախանձիր.
սէրը չպարծենար, չհպարտա-
նար, Անվայել վարմունք չունե- 5
նար, իրերը չիմնաւէր, բարկու-
Թեան չդրգռուիր, չարութիւն
չհաշուիր, Անիրաւութեան վրայ 6
չեւնդար, հապա ճշմարտութեան
հետ ակից կ'ըլլայ. Ամէն բաներ 7
կը դիմանայ, ամէն բաներ կը հաւա-
տայ, ամէն բաներ կը յուսայ, ա-
մէն բաներ կը համբերէ. Սէրը 8
բնաւ չիյնար. բայց Թէ որ մար-
գարէութիւններ ըլլան՝ պիտի խա-
փանին, Թէ որ լեզուներ՝ պիտի
դադրին, Թէ որ գիտութիւն՝
պիտի խափանի։ Ինչու որ շատեն 9
քիչը գիտենք՝ ու շատեն քիչը կը
մարգարէանանք. Բայց երբոր 10
կատարեալը գայ՝ ան ատենը
շատեն քիչը պիտի խափանի։
Երբոր տղայ էի՝ տղայի պէս կը 11
խօսէի, տղայի պէս կը խորհէի,
տղայի պէս հասկցող էի. բայց երբոր այր եղայ, տղայու-
Թեան բաները մէկդի ձգեցի։
Ցանզի հիմա մենք պղպէս Թէ 12
հայելիի մէջ կը տեսնենք անյայտ
կերպով, բայց ան ատենը երես
առ երես. հիմա շատեն քիչ մը

ակնկալ եմ, բայց ան առնեղ անանկ պիտի ձանձրանամ՝ ինչպէս
15 որ ձանձրացեցայ։ Ըստոյն հիմա կը մնայ հաւատք՝ յոյս՝ սէր, ա-
յս երեքը. ու աոնց մեծագոյնը սէրն է։

ԳԼ. ԺԴ

1 Սիրոյ հետեւեցէք, ու հո-
գիով պարգեւներուն նախանձա-
ւոր եղէք, մանաւանդ մարգա-
2 բէութիւն ընելու։ Վասն զի ան
որ օտար լեզուով կը խօսի՝ չի մար-
գոց կը խօսի, հապա Աստուծոյ. ի-
նչեր որ մէկը չկայ որ լսնէ, բայց
անիկայ Հոգիով
3 խորհուրդներ կը խօսի։ Ասկայն
ան որ կը մարգարէանայ, մարդ-
ոց կը խօսի՝ շինուածքի ու յոր-
դորանք եւ մխիթարութիւն պա-
4 տ։ Ան որ օտար լեզուով կը
խօսի, իր անձին շինուածքին կ'ը-
նէ, ու ան որ կը մարգարէա-
նայ, եկեղեցիին շինուածքին կ'ը-
5 նէ։ Կ'ուզեմ որ դուք ամէնքդ
լեզուներով խօսիք, բայց մանա-
ւանդ որ մարգարէութիւն ընէք,
ինչու որ աւելի է ան՝ որ կը
մարգարէանայ, քան թէ ան՝ որ
լեզուներով կը խօսի, մէյն թէ
թարգմանելու ըլլայ, որ եկե-
ղեցին ալ շինուածքն առնէ։
6 Եւ հիմա ղբայրնե՛ր, թէ որ
ես ձեզի գամ լեզուներով խօսելով,
ի՞նչ օգուտ պիտի ընեմ ձեզի՝
թէ որ չխօսիմ ձեզի կամ յայ-
տնութեամբ, կամ գիտութիւնով,
կամ մարգարէութիւնով, կամ
7 վարդապետութիւնով։ Եւ ձայն
առանց անկենդան բաներուն՝ ան-
գամ, թէ սրինգ և թէ քնար,
եթէ ձայներու զանազանութիւն
չընեն, ի՞նչպէս պիտի ճանչցուի
սրինգով կամ քնարով հնչուածը։
8 Ինչու որ եթէ փողն ալ անորոշ
ձայն հանէ, ո՞վ պիտի պատրաս-
9 տաւի պատերազմի։ Անանկ ալ
դուք՝ թէ որ լեզուով բացայայտ
խօսք չտուջիք, խօսուածը ին-
ձի պիտի հասկցուի, ինչու որ
օդին խօսողներ պիտի ըլլաք։
Աշխարհի մէջ այնքան տե-
սակ ձայներ կան, և անոնց մէկը
առանց նշանակութեան չէ։
11 Ըստոյն եթէ ան ձայնին զօրու-
թիւնը չգիտնամ, ես խօսողին
բարբարոս մը պիտի ըլլամ, խօ-
սողն ալ ինձի բարբարոս մը պիտի
ըլլայ։ Անանկ ալ դուք՝ որով-
հետեւ հոգեւոր պարգեւներու նա-
խանձաւոր էք, ելլեզեցիին շի-
նուածքին համար խնդրեցէք՝ որ
առիւնաք նոյն պարգեւներէն։ Ա-
13 նոր համար ան որ օտար լեզուով
կը խօսի, աղօթէք թող ընէ որ
թարգմանէ ալ։ Քանի թէ որ
14 ես աղօթք ընեմ օտար լեզուով,
իմ հոգիս աղօթք կ'ընէ, բայց
միտքս անպտուղ է։ Ուրեմն ի՞նչ
15 է, աղօթք ընեմ հոգիով, ա-
ղօթք ընեմ մտածութեամբ ալ,
սաղմոս երգեմ հոգիով, սաղմոս
երգեմ մտածութեամբ ալ։ Հա-
16 պա թէ չէ՝ թէ որ դուն հոգիով
օրհնութիւն ընես, անիկայ որ
ապէտի տեղ կայնէ է՝ ինչպէս
Ամէն պիտի ըսէ քու գոհութիւն
տալուդ առնէդ, ինչու որ ան
քու ըսածդ չհմանար։ Որ
17 թէպէտ դուն ալէկ գոհութիւն
կ'ընես, բայց միւսը շինութիւն
չառներ։ Աստուծմէ կը գոհա-
18 նամ, որ ձեր ամէնէն աւելի լե-
զուներով կը խօսիմ. Բայց եկե-
19 ղեցիին մէջ կ'ուզեմ հինգ խօսք
մտածութեամբս խօսիլ, որ ու-
րիշներուն ալ սորվեցնեմ, քան
թէ բիւրաւոր խօսքեր օտար լե-
զուով։
Ե՛ղբայրնե՛ր միտքով տղայ մի՛ 20
ըլլաք. հապա չարութեան գիւ-
տով երեխայ տղայ եղէք, ու միտ-
քով հասկցող եղէք։ Օրէնքին 21
մէջ գրուած է թէ՝ Օտար լեզու-
ներով՝ ու օտար շրթունքներով
ասոր ժողովուրդին հետ պիտի խո-
սիմ, ասկայն և այնպէս ինձի
մտիկ պիտի չընեն, կ'ըսէ Տէրը։
Ուրեմն լեզուները նշանի համար 22
են՝ չի թէ հաւատացեալներուն,
հապա անհաւատներուն, բայց
մարգարէութիւնը չի թէ անհա-

ազանելուն , հապա հաւատա-
23 ցեալնելուն : Արդ՝ թէ որ բոլոր
եկեղեցին միկասդ գայ , ու ամէնն
ալ օթար լեզուներով խօսելու ըլ-
լան , և հոն մտնեն ապերաներ
կամ անհաւատաներ , պիտի չըսե՞ն
24 թէ դուք խենթեցեր էք : Իսկ
թէ որ ամէնն ալ մարգարէանան ,
ու հոն մէկ անհաւատ մը կամ
ապէտ մը մտնէ , ամէնէն ալ կը
յանդիմանուի , ամէնէն ալ կը
25 քննուի , ու անոր սրտին ծա-
ծուկ բաները յայտնի կ՚ըլլան ,
և այսպէս երեսի վրայ իյնած՝
Աստուծոյ երկրպագութիւն պի-
տի ընէ , ու խոստովանի թէ ի-
րաւցընէ Աստուած ձեր մէջն է :
26 Ուստի ի՞նչ է՝ եղբայրնե՛ր ,
երբոր միկտեղ կը ժողովիք ,
ձեզմէ ամէն մէկը սաղմոս ունի ,
վարդապետութիւն ունի , լե-
զու ունի , յայտնութիւն ունի ,
հարցմունքով ունի , ամէնը
շինութեան համար թող ըլլայ :
27 Թէ որ մէկը օթար լեզու կը խո-
սի , երկու հոգի , և թէ շատը՝
երեք հոգի ըլլան , և ան ալ մէկիկ
մէկիկ , ու մէկը թարգ-
28 մանէ : Բայց թէ որ թարգմանող
չըլլայ , եկեղեցիին մէջ լռեն
թող կենայ , և ինքնիրեն ու Աս-
29 տուծոյ թող խօսի : Իսկ մարգա-
րէները երկու կամ երեք հոգի
թող խօսին , ու մնացեալները թող
30 քննութիւն ընեն : Հապա թէ որ
նստողներէն ուրիշ մէկուն ալ
բան մը յայտնուելու ըլլայ , առա-
31 ջինը թող լռէ : Ինչու որ ամէնքդ
ալ կրնաք մէկիկ մէկիկ մարգա-
րէանալ , որ ամէնն ալ սորվին ,
32 ու ամէնն ալ մխիթարուին : Եւ
մարգարէներուն հոգիները մար-
33 գարէներուն հնազանդ են : Ինչու
որ Աստուած խռովութեան Աս-
տուած չէ , հապա խաղաղու-
թեան , ինչպէս որ սուրբերուն
բոլոր եկեղեցիներուն մէջը :
34 Ձեր կիներնիդը եկեղեցիներուն
մէջ լռեն կենան . ինչու որ անոնց
հրաման չկայ խօսելու , հապա
հնազանդ ըլլալու , ինչպէս որ
օրէնքն ալ կ՚ըսէ : Բայց թէ որ
35 բան սորվիլ կ՚ուզեն , տունը ի-
րենց էրիկներուն թող հարցընեն .
քանզի կնիկներուն անվայել է
եկեղեցւոյ մէջ խօսիլը : Միթէ
36 Աստուծոյ խօսքը ձեզմէ՞ ելաւ ,
կամ թէ միայն ձեզի՞ հասաւ :
37 Թէ որ մէկը կը կարծէ թէ ինքը
մարգարէ է , կամ հոգևոր , թող
հասկնայ գրածնայ՝ թէ ինչ որ
ձեզի գրեցի՝ Տէրոջը պատուէր-
38 ներն են . Բայց թէ որ մէկը ալ
գիտէ , թող տգիտ ըլլայ : Ուս-
39 տի եղբայրնե՛ր՝ մարգարէութիւն
ընելու նախանձաւոր եղէք , ու
լեզուներ խօսիլն ալ մի արգիլէք :
40 Եւ ամէն բան վայելչութեամբ
և կարգաւ թող ըլլայ :

ԳԼ. ԺԵ

1 Ե՛ղբայրնե՛ր՝ ձեզի կ՚իմացնեմ
այն աւետարանը՝ որ ես ձեզի քա-
րոզեցի , որ նաև ընդունեցիք ,
ու անոր վրայ հաստատուած էք .
2 Որով կը փրկուիք ալ , թէ որ
ամուր բռնէք այն խօսքը որ ես
ձեզի քարոզեցի , միայն եթէ պա-
տահաբար հաւատացած չէք :
3 Ինչու որ սկիզբ ես ձեզի
աւանդեցի անիկայ՝ որն որ ես
ալ ընդունեցի , թէ Քրիստոս
մեր մեղքերուն համար մեռաւ
գիրքերուն ըստ գրի համեմատ ,
4 Եւ թէ թաղուեցաւ , ու յարու-
թիւն առաւ երրորդ օրը գիրքե-
րուն ըստ գրի համեմատ . 5 Եւ թէ
երեւցաւ Կեփասին , ու ետքը
տասներկուքերուն . 6 Ետքը հինգ
հարիւրէն աւելի եղբայրներուն
միկտեղ երեւցաւ , որոնցմէ շա-
տերը մինչև հիմա կան , և ոմանք
ալ նիջեցին . 7 Ու ետքը երեւցաւ
Յակոբոսին , ետքը բոլոր առա-
քեալներուն : 8 Ամէնէն ետքը՝ որ-
պէս թէ վիժածի մը՝ ինծի ալ
երեւցաւ : 9 Վասն զի ես առա-
քեալներուն ամէնէն յետինն եմ ,
որ արժանի ալ չեմ առաքեալ
բառուելու , ինչու որ Աստուծոյ
եկեղեցին հալածեցի : Միայն թէ 10
Աստուծոյ շնորհքն եմ՝ ինչ որ

եմ. և անոր շնորհքը որ իմ վը-
րաս է, պարապ բան մը չեղաւ,
հապա ես անոնց ամենեն աւելի
աշխատեցայ. և չէ թէ ես, հա-
սյա Աստուծոյ շնորհքը՝ որ իմ
11 հետս էր: Ուստի թէ ես և թէ
անոնք ասանկ կը քարոզենք, ու
դուք ասանկ հաւատացիք:
12 Ուրեմն թէ որ Քրիստոս կը
քարոզուի՝ որ մեռելներէն յա-
րութիւն առած է, ինչպէս
ձեզմէ մէկ քանիներդ կ'ըսեն,
թէ Մեռելոց յարութիւն չկայ:
13 Թէ որ մեռելոց յարութիւն չը-
կայ, ուրեմն Քրիստոս ալ յա-
14 րութիւն առած չէ. Եւ թէ որ
Քրիստոս յարութիւն առած չէ,
ուրեմն մեր քարոզութիւնը պա-
րապ է, ու ձեր հաւատքն ալ
15 պարապ է. Եւ մենք ալ Աստու-
ծոյ սուտ վկաներըդառնուած
կ'ըլլանք. որովհետև Աստուծոյ
համար վկայութիւն տուինք,
թէ Ինքը Գերեզմանէն յարուց Քրիս-
տոսը. որ իրաւ չյարուց անի-
կայ, թէ որ մեռելները յարու-
16 թիւն չունին. Վասնզի թէ
որ մեռելները յարութիւն չունին
առնէր, Քրիստոս ալ յարու-
17 թիւն առած չէ. Եւ թէ որ
Քրիստոս յարութիւն առած չէ,
ձեր հաւատքը պարապ է, դուք
18 տակաւին ձեր մեղքերուն մէջն
19 էք. Նոյնպէս ալ Քրիստոսով
ննջածները կորսուած են: Թէ որ
միայն այս կեանքիս համար Քրիս-
տոսի յուսացած ենք, մենք
բոլոր մարդկանցմէն աւելի խղճ-
20 ալի ենք: Բայց հիմա Քրիստոս
մեռելներէն յարութիւն առած
է՝ ննջեցեալց առջի պտուղը:
21 Վասնզի որովհետև մարդով ե-
կաւ մահը, մարդով ալ մեռե-
22 լոց յարութիւնը: Վասն զի ինչ-
պէս որ Ադամով ամենը կը մեռ-
նին, անանկ ալ Քրիստոսով ա-
մենը կենդանի պիտի ըլլան.
23 Բայց ամեն մէկը իր կարգովը,
առջի պտուղը Քրիստոս, ետքը
Քրիստոսինները՝ իր գալուս ա-
24 տենը. Ապա հոս գայ վախ-
ճանը, երբոր թագաւորութիւ-
նը պիտի տայ Աստուծոյ ու Հօ-
րը ձեռքը, երբոր խափանէ ա-
մեն իշխանութիւնը, և ամեն պե-
տութիւնը ու զօրութիւնը: Ին- 25
չուան որ անոր պետք է թագաւո-
րութիւն ընել, մինչև որ բոլոր
թշնամիները իր ոտքերուն տա-
կը դնէ: Վերջին թշնամին որ 26
պիտի խափանի, մահն է, վասն
զի ամեն բան անոր ոտքերուն տակը հնազանդե-
ցուց. Բայց երբոր կ'ըսէ, թէ 27
Ամեն բան անոր հնազանդած է,
յայտնի է թէ բաց ի անկէ՝ որ
ամենը անոր հնազանդեցուց: Ու 28
երբոր ամենը անոր հնազանդ ը-
լայ, ան ատենը Որդին ինքն ալ
պիտի հնազանդի անոր, որ իրեն
հնազանդեցուց ամենը, որպէս
զի Աստուած ըլլայ ամենը՝ ա-
մեն բանի մէջ: Հապա թէ չէ, 29
ինչ պիտի ընեն անոնք՝ որ մե-
ռելներուն համար կը մկրտուին,
թէ որ մեռելները բնաւ յարու-
թիւն չառնեն, ինչո՞ւ ուրեմն ա-
նոնց համար կը մկրտուին. Ին- 30
չո՞ւ համար մենք ալ վտանգի
մէջ կը մտնենք ամեն ժամ: Ես 31
կայ կը բերեմ՝ ան պարծանքը՝ որ
ձեր վրայ ունիմ Քրիստոս Յի-
սուսս մեր Տէրոջմով, որ ես ա-
մեն օր կը մեռնիմ: Թէ որ Եփե- 32
սոսի մէջ մարդոց նման գազան-
ներու հետ մարտնչեցայ, ինչ օ-
գուտ է ինձի, թէ որ մեռելնե-
րը յարութիւն չառնեն, ուտենք
ու խմենք, ինչու որ վաղը կը
մեռնինք: Մի խաբուիք. չար 33
ընկերակցութիւնները բարի բոլո-
րը կ'ապականեն: Արդարութիւ- 34
նով զգաստացէք, ու մեղք մի
գործէք. ինչու որ Աստուծոյ գիտութիւնը չունին.
ձեզ ամչցընելու համար կը զրու-
ցեմ:
Բայց պիտի ըսէ մէկը, թէ 35
Ինծո՞ր մեռելները յարութիւն
կ'առնեն, կամ թէ ինչ մարմնով
կու գան: Ո՛հմտա՛ գուն անիկա 36
որ կը սերմանես, թէ որ չմեռ-

37 նի՛ չկենդանանար. ու ան որ
կը սերմանես, չէ թէ ան մար-
մինը որ պիտի բուսանի՝ կը սեր-
մանես, հապա մերկ հատ մի՝
թէ ցորենի ըլլայ, և թէ մէկ
38 ուրիշ սերմ։ Ու Աստուած անոր
մարմին կու տայ ինչպէս որ կա-
մեր, և ամէն մէկ սերմին իր յա-
39 տուկ մարմինը։ Ամէն մարմին՝ մէկ
մարմին չէ. հապա մարդոց
մարմինը ուրիշ է, ու անաս-
նոց մարմինը ուրիշ, ձուկերունն
ալ ուրիշ, և թռչուններունը
40 ուրիշ։ Երկնաւոր մարմիններ ալ
կան, երկրաւոր մարմիններ ալ.
բայց երկնաւորներուն փառքը
ուրիշ է, ու երկրաւորներունը
41 ուրիշ։ Արեւին փառքը ուրիշ
է, ու լուսնին փառքը ուրիշ, և
աստղերուն փառքը ուրիշ. ու
Ճի աստղը Ճի՝ աստղէն տարբեր
42 է փառքով։ Նոյնպէս ալ է մե-
ռելոց յարութիւնը. Տրփինը ա-
պականութիւնով կը սերմանուի,
ու անապականութիւնով յարու-
43 թիւն կ'առնէ. Անարգութիւ-
նով կը սերմանուի, ու փառքով
յարութիւն կ'առնէ. տկարու-
թիւնով կը սերմանուի, ու զօ-
րութիւնով յարութիւն կ'առնէ.
44 կը սերմանուի շնչաւոր մարմին,
և յարութիւն կ'առնէ հոգեւոր
մարմին. շնչաւոր մարմին կայ,
45 հոգեւոր մարմին ալ կայ։ Եւ այս-
պէս գրուած է. Առաջին մարդը
Ադամ՝ կենդանի շունչ եղաւ,
վերջին Ադամը՝ կենդանի հոգի։
46 Բայց չէ թէ առաջ հոգեորը,
հապա շնչաւորը, ու ետքը հո-
47 գեորը. Առաջին մարդը երկրէն է՝
հողեղէն, բայց երկրորդ մարդը՝
48 Տէրը է՝ երկինքէն։ Ինչպէս էր
հողեղէնը, անանկ ալ հողեղէն-
ները. ու ինչպէս երկնաւորը,
49 անանկ ալ երկնաւորներըը. Եւ
ինչպէս որ հողեղէնին կերպա-
րանքը հագեր ենք, երկնաւորին
կերպարանքն ալ պիտի հագնինք։
50 Բայց աս կ'ըսեմ՝ եղբայրնե՛ր,
որ մարմինը ու արիւնը Աստու-
ծոյ թագաւորութիւնը չեն կըր-
նար ժառանգել. ոչ ալ ապա-
կանութիւնը կը ժառանգէ անա-
պականութիւնը։

Ահա ձեզի խորհուրդ մը կը 51
պատմեմ. Ամէնքս պիտի չննջենք,
բայց ամէնքս ալ պիտի փո-
խուինք, Ցանկարծակի աչք գո- 52
յնել բանալու մէջ՝ վերջին փողին
հնչելուն առնէն, որովհետև
փողը պիտի հնչէ, ու մեռելնե-
րը յարութիւն պիտի առնեն
առանց ապականութեան. և
մենք ալ պիտի փոխուինք։ Վասն 53
զի պէտք է որ այս ապականացու
մարմինը անապականութիւն հագ-
նի, ու այս մահկանացուս անմա-
հութիւն հագնի։ Բայց երբոր 54
այս մահկանացուս մարմինը անմա-
հութիւն հագնի, և այս ապա-
կանացուս անապականութիւն
հագնի, ան ատենը պիտի կա-
տարուի ան խօսքը որ գրը-
րուեցաւ. Թէ մահը յաղթու-
թեան մէջ կլկզմեցաւ։ Ո՞ւր է 55
ով մահ՝ քու խայթոցդ, ո՞ւր է
ով գերեզման՝ քու յաղթու-
թիւնդ։ Մահուն խայթոցը մեղքն 56
է, ու մեղքին ոյժը՝ օրէնքը։
Բայց գոհութիւն Աստուծոյ, որ 57
մեզի յաղթութիւն կու տայ մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով։
Ուստի իմ սիրելի եղբայրնե՛ր, 58
հաստատո՛ւն եղէք, անշա՛րժ ԼԵՅԵ,
և ամէն ատեն առատ Տէրոջը
գործին մէջ, գիտնալով որ ձեր
աշխատութիւնը պարապ չէ Տէ-
րոջմով։

ԳԼ. Ժ.Զ

Բայց սուրբերուն համար ողոր- 1
մութիւն ժողվելուս վրայով, ին-
ծի որ պատուիրեր էք Գաղա-
տացւոց եկեղեցիներուն, դուք
ալ անանկ ըրէք։ Ամէն մէկշաբ- 2
թի օրերը ձեզմէ ամէն մէկը իր
քովը թող դիզէ ինչ որ կը յա-
ջողի, որ չըլլայ թէ երբոր գամ,
ան ատենը ժողովութիւններ ըլլան.
ու երբոր գամ, որոնց որ դուք 3
հաճիք, էս զրկեր թուղթերով
պիտի խրկեմ՝ ձեր պարգեւները

4 Երեսաղէմ տանելու։ Եւ թէ
որ իմ երթալս ալ արժան սե-
պուի, իմ հետս երթայ։
5 Պահեցէք ես ձեզի պիտի գամ՝
երբոր Մակեդոնիայէն անցնիմ.
(քանզի Մակեդոնիայէն կ՚անց-
6 նիմ.) Եւ կարելի է որ ձեր քովը
մնամ, կամ ձմեռն ալ անցընեմ.
որ դուք զիս ճամբայ դնէք, ուր
7 որ ես պիտի երթամ։ Քանզի ոչ
ուզեմ ձեզ հիմա հարեւանցի
մը տեսնել. բայց յոյս ունիմ որ
տասն մը ձեր քովը կենամ, թէ
8 որ Տէրը հրամայէ ասոր։ Սակայն
հիմնա ես Եփեսոս պիտի մնամ
9 մինչեւ Պենտեկոստէ. քանզի որ
ինծի մեծ ու արդիւնաւոր դուռ
մը բացուած է. ու շատ հա-
կառակորդներ կան։
10 Ան որ թէ որ Տիմոթէոսը գայ,
նայեցէք որ ձեր քովը առանց
վախի ըլլայ. քանզի անիկայ Տէ-
րոջը գործը կը գործէ, ինչպէս
11 որ ես ալ։ Ուրեմն ոչոք որ մե-
կը անարգայ արհամարհէ. հապա
խաղաղութեամբ անիկայ ճամ-
բայ դրէք, որ ինծի գայ. քանզի
որ անոր կը սպասեմ եղբայրնե-
12 րով միասին։ Իսկ Ապողոս եղ-
բօրը հարցուր, շատ աղաչեցի
անոր՝ որ ձեզի գայ եղբայրնե-
րուն հետ միասին. ու բնաւ
կամք չունեցաւ որ հիմա գայ.
բայց պիտի գայ՝ երբոր յարմար
ժամանակ գտնէ։

Արթո՛ւն կեցէք, հաւատքի 13
մէջ հաստատ կեցէք, ժիր ե-
ղէք, զօրացէք։ Ձեր ամէն բան- 14
երը սիրով ըլլան։

Կ՚աղաչեմ ձեզ՝ եղբայրնե՛ր, 15
(գիտէք զուք Ստեփանեսին ըն-
տանիքը թէ Աքայիոյ առջի պըտ-
ուղն է, ու անձնւիրեցին սուրբե-
րուն պատարտութեան նուիր-
ված.) որ հնազանդ ըլլաք ա- 16
նոնց եւ ամէնուն՝ որ ձեր
հետը միասին կը գործէ ու կ՚աշ-
խատի։ Ուրախ եմ ես Ստեփան- 17
եսին ու Փորտունատոսին ու
Աքայիկոսին գալուն վրայ, որ
ձեր պակասութիւնը անոնք լեցու-
ցին. Քանզի հանգստացուցին 18
իմ հոգիս ու ձերը. ուստի ա-
նանկիներուն ճանչցէ՛ք։

Բարեւ կ՚ընեն ձեզի Ասիոյ 19
եկեղեցիները. շատ բարեւ կ՚ը-
նեն ձեզի Տէրոջմով Ակիւլաս
ու Պրիսկիլան՝ իրենց տանը մէ-
ջի եկեղեցիով միասին։ Բարեւ 20
կ՚ընեն ձեզի բոլոր եղբայրնե՛րը.
բարեւ տուէք իրարու սուրբ համ
բուրվով։

Ես Պաւղոս իմ ձեռքիս՝ Ող- 21
ջոյնն եմ։ Թէ որ մեկը Տէր Յի- 22
սուս Քրիստոսը չսիրէ, նզովեա՛լ
ըլայ՝ Երէ մեր Տէրը գայ։
Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը 23
ձեր հետը։ Իմ սէրս ձեր ամե- 24
նուն հետը ըլլայ Քրիստոս Յի-
սուսով. ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒՅՆ,
ԸՆԴ ԿՈՐՆԹՈՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի՝ Աստուծոյ կամքովը, ու Տիմոթէոս Եղբայրը. Կորնթոսի մէջ եղած Աստուծոյ եկեղեցիին, և բոլոր Աքայիոյի մէջ եղող ամէն սուրբերուն.
2 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն, ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն:
3 Օրհնեալ ըլլայ Աստուած՝ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, գթութեանց Հայրը՝ և ամէն մխիթարութեան Աստուածը.
4 Ան որ մեզ կը մխիթարէ մեր ամէն նեղութեանց մէջ, որ մենք կարող ըլլանք մխիթարել զանոնք՝ որ ամէն նեղութեանց մէջ են, ան մխիթարութեամբ՝ որով մենք Աստուծմէ կը մխիթարուինք:
5 Զանզի ինչպէս որ Քրիստոսի չարչարանքները մեր վրայ շատ եղան, նմանապէս Քրիստոսի ձեռքովը մեր մխիթարութիւնն ալ շատ կ՚ըլլայ:
6 Եւ թէ նեղութիւն քաշենք, ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է, և թէ մխիթարուինք, ձեր մխիթարութեանը ու փրկութեանը համար է, որ կը յաջողի համբերելով այն չարչարանքներուն՝ որ մենք ալ կը չարչարուինք.
7 Եւ մեր յոյսը հաստատուն է ձեզի համար, ինչու որ գիտենք՝ թէ ինչպէս որ չարչարանքներուն հաղորդ էք, անանկ ալ մխիթարութեան
8 հաղորդ պիտի ըլլաք: Վասն զի Ասիոյ մէջ մեզի պատահած նեղութիւնները կ՚ուզենք որ գիտնաք՝ եղբայրներ, թէ Ձեր կարողութենէն շատ աւելի ծանրաբեռնեցանք, մինչև որ կեանքէն յուսահատ ալ անցայտ եղանք:
9 Բայց մահուան վճիռը մենք վրանիս պահեցինք, որ ինքզինքնուս չհաւատ ընենք, հապա Աստուծոյ՝ որ մեռելները կը յարուցանէ.
10 Որ ինքը անանկ մեծ մահուանէ մեզ փրկեց ու կը փրկէ. Որուն կը յուսանք թէ
11 տակաւին պիտի փրկէ, մեզի հետ ձեր ըղձալի աղօթքին օգնակցելով թէ՝ որ շատերուն աղօթքին պատճառովը մեզի եղած շնորհքին համար՝ շատերն գոհութիւն տան մեզի համար:
12 Քանզի մեր պարծանքը այս է, մեր խղճմտանքին վկայութիւնը՝ թէ մենք Աստուծոյ սրբութեամբ ու անկեղծութեամբ, և չէ թէ մարմնաւոր իմաստութիւնով մը, հապա Աստուծոյ շնորհքովը աշխարհի մէջ վարուեցանք, բայց աւելի քեզի:
13 Քանզի ուրիշ բան չենք գրեր ձեզի, հապա ան որ դուք կը կարդաք՝ ու կը ճանչնաք, և կը յուսամ թէ մինչև վերջը պիտի ճանչնաք.
14 Ինչպէս որ քիչ շատ ճանչցաք մեզ, որ ձեր պարծանքն ենք, ինչպէս որ դուք ալ մերը՝ Տէր Յիսուսի օրը:
15 Եւ այս վստահութիւնով կ՚ուզէի առաջ ձեզի գալ, որ դուք երկրորդ անգամ շնորհք ընդունիք,
16 Եւ ձեզմէ անցնիլ դէպ՚ի

Մակեդոնիա , և գայցելոյ Մա-
կեդոնիայէն ձեզի գալ , ու ձեզմէ
Ճամբայ դրուիլ դեպ՝ ի Հրէաս-
17 տան : Ուստի այս որ ես մտածելի ,
միթէ թեթեւութիւնով շարժե-
ցայ . կամ թէ ան որ ես կը
խորհիմ , մարմնաւորապէս կը
խորհիմ , որ իմ կողմանէս այո
18 այո և ոչ ոչ ըլլայ : Սակայն հա-
ւատարիմ է Աստուած , որ մեր
խօսքը ձեզի որ հաստատ , այն և
19 ոչ չէր : Ինչու որ Աստուծոյ Որ-
դին Յիսուս Քրիստոսը՝ որ մեզ
մով ձեզի քարոզուեցաւ , (ինձ-
մով և Սիղուանոսով ու Տիմո-
թէոսով ,) այն ու ոչ չեզաւ ,
հապա իր մէջը եղաւ այոն .
20 Քանզի որչափ որ Աստուծոյ
խոստումներն՝ որչափ կան , իր մէջը
Այո՛ են , ու իր մէջը Ամէն են
Աստուծոյ փառքին համար մեր
21 ձեռքով : Բայց ան որ մեզ ձեզի
հետ մէկտեղ Քրիստոսով հաս-
տատեց , ու մեզ օծեց , Աս-
22 տուած է . Որ մեզ կնքեց ալ ,
և Հոգւոյն առաջին պտուղը
23 մեր սրտերուն մէջը : Բայց ես
զԱստուած վկայ կը կանչեմ իմ
անձիս , որ ձեզ խնայելուս համար
տակաւին Կորնթոս չեկայ . աս-
ինչն չէ թէ ձեր հաւատքին վրայ
կը տիրապետենք , հապա գործա-
կից ենք ձեր ուրախութեանը .
ինչու որ դուք հաւատքով կը
կենաք :

ԳԼ. Բ

1 Սակայն ես ինծի աս որո-
շեցի , որ նորէն տրտմութիւնով
2 չգամ ձեզի : Ինչու որ եթէ ես
ձեզ տրտմեցնեմ , ալ ով է որ
ինծի պիտի ուրախացնէ , թէ չէ
3 ան՝ որ ինծմէ կը տրտմի : Ու աս
գրեցի , որ չըլլայ թէ երբոր
գամ՝ տրտմութիւն մը կրեմ
անոնցմէ , ուսկից որ պիտք է
ինծի ուրախ ըլլալ . քանզի ձեր
ամենուն վրայ վստահ եմ , որ
իմ ուրախութիւնս ձեր ամենուն
4 է : Ինչու որ շատ նեղութիւնէ և
սրտի տագնապէ ես ձեզի գրեցի
շատ արցունքով . չէ թէ որ դուք
տրտմիք , հապա որ գիտնաք ան սէ-
րը՝ որ ես աւելի ձեր վրայ :
5 Բայց թէ որ մէկը տրտմե-
ցուց , չէ թէ ինծ տրտմեցուց ,
հապա քանի մասին (որ խօսք
ձգելը չընեմ) ձեզ ամէնքդ : Հե-
6 րիք է անոնիկ մարդուն ան պա-
տիժը , որ շատերէն եղաւ : Ուս-
7 տի ընդհակառակն պէտք է աւելի
ներել անոր , ու մխիթարել , որ
չըլլայ թէ անոնիկը աւելի սրբա-
մտութենէն ընկղմի : Ուստի կ՚ա-
8 զաչեմ ձեզ , որ անոր վրայ յեր
սէրը հաստատէք . (Ասոր համար
9 ալ գրեցի , որ ձեզ փորձելով՝
գիտնամ թէ ամէն բանի մէջ
հնազանդ եք : Եւ որուն որ
10 դուք բան մը կը ներէք , ես ալ
կը ներեմ . ինչու որ եթէ ես ալ
նեցի , ինչ որ նեցի՝ ձեզի հա-
մար է Քրիստոսի կողմանէ) Որ
11 չըլլայ թէ զրկանք մը կրենք Սա-
տանայէն . քանզի անոր խորհուրդ-
ները չգիտցող չենք :
12 Աւդ՝ երբոր ես Տրոադա հա-
սայ Քրիստոսի աւետարանը տ-
րոպէլը , և ինծի դուռ մը բաց
13 եր Տէրոջմով , Իմ հոգւոյս մէջ
հանգստութիւն չունեցի , ինչու
որ իմ Տիտոս եղբայրս հոն չգը-
տայ . հապա անոնցմէ հրաժարե-
լով՝ Մակեդոնիա գացի :
14 Բայց գոհութիւն Աստուծոյ՝
որ միշտ յաղթող ակընե մեզ
Քրիստոսով , ու զինքը ճանչնալուն
հոտը մեզմով յայտնի կընե ամէն
տեղ . Ինչու որ մենք Աստուծոյ
15 առջեւը Քրիստոսին անուշ հոտն
ենք՝ փրկուածներուն մէջ և կոր-
սուածներուն մէջ . Ոմանց մա-
16 հուան հոտ դէպ՝ ի մահ , և ո-
մանց կենդանութեան հոտ դէպ
՝ի կեանք . և աս բաներուն ով
բաւական է : Քանզի մենք շա-
17 տերուն պէս չենք , որ Աստուծոյ
խօսքին խարդախութիւն կ՚ը-
նեն . հապա որպէս թէ անկեղ-
ծութենէ , հապա որպէս թէ
Աստուծմէ՝ Աստուծոյ առջեւը
Քրիստոսով կը խօսինք :

ԳԼ. Գ

1 ԵՒս ասի՛նք նոցին անձնբնիս
յանձն ընել. կամ թէ ամենց
պէս պիտ է մեզի յանձնապա-
րտութեան Թուղթէն՝ ձեզի, կամ
2 ձեզմէ։ Հապա մեր Թուղթը
գուք էք՝ մեր սրտերուն մէջը
գրուած, ճանչցուած ու կար-
դացուած ամէն մարդկունկերէն.
3 Յայտնի ըլլալով որ գուք Քրիս-
տոսի Թուղթն էք մեր պատա-
սխուածովը. չէ թէ մելա-
նով գրուած, հապա կենդանի
Աստուծոյ Հոգիովը. չէ թէ քա-
րեզէն տախտակներուն վրայ, հա-
պա սրտին մարմնեղէն տախտակ-
4 ներուն վրայ։ Եւ այսպէս վստա-
հութիւն ունինք մենք Աստու-
ծոյ վրայ՝ Քրիստոսի ձեռքովը.
5 Ոչ թէ մենք ինքիրենիս բաւա-
կան ենք բան մը խորհելու՝ որ-
պէս թէ մեզմէ. հապա մեր բա-
վականութիւնը Աստուծմէ է.
6 Որ մեզ բաւական ալ ըրաւ նոր
կտակարանին պաշտօնեաներ ըլ-
լալու՝ չէ թէ գիրին, հապա հո-
գիին. ինչու որ գիրը կը սպան-
նէ, բայց հոգին կ՚ապրեցընէ։
7 Իսկ թէ որ քարէրու վրայ գրով
փորուած մահուան պաշտօնը
փառքով եղաւ, որ Իսրայէլի
որդիքը կարող չէզան Մովսէսին
երեսը նայելու՝ անոր երեսին
փառացը համար, որ պիտի խա-
փանուէր. Որչափ հոգիին պաշ-
տօնը ի՛նչպէս աւելի փառքով
9 պիտի չըլլայ։ Ինչու որ եթէ
դատապարտութեան պաշտօնը
փառքով էր, ո՛րչափ աւելի ար-
դարութեան պաշտօնը փառքով
10 պիտի ըլլայ։ Վասն զի ան որ
փառաւոր էր, առ մտոին փա-
ռաւոր չէ, գերազանց փառքին
11 պատճառովը։ Քանզի եթէ ան որ
պիտի խափանուէր՝ փառքով էր,
ո՛րչափ աւելի ան որ կը կենայ՝
12 փառքով պիտի ըլլայ։ Ուստի
տանելով յոյս որ ունինք, շատ հա-
մարձակութեամբ կը վարուինք
13 Եր խօսքին Հէջ. Եւ չէ թէ ինչ
պէս որ Մովսէս իր երեսին վրայ
ծածկոց կը ձգէր, որ Իսրայէլի
որդիքը չնային ան խափանուելը
14 բանէրուն վախճանին։ Սակայն ա-
նոնց միտքերը կուրցան. ինչու
որ մինչև այսօրուան օրս նոյն
ծածկոցը ձգուած է հին կտա-
կարանին ընթերցմանը վրայ,
ան չվերնար, (ինչու որ Քրիստո-
սով կը խափանուի.) Հապա մին-
15 չև այսօր երբոր Մովսէսին գիրքը
կը կարդան, անոնց սրտին վրայ
ծածկոց մը կը կենայ։ Բայց երբ
16 որ Տէրոջը դառնան, ան ատենը
պիտի վերնայ ան ծածկոցը.
17 Վասն զի Տէրը Հոգին է. և ուր
որ Տէրոջը Հոգին կայ, հոն ազա-
տութիւն կայ։ Բայց մենք ա-
18 մենքս բաց երեսով Տէրոջը փառ-
քը սպէս թէ հայելիի մէջ տես-
նելով, նոյն պատկերին կը նորո-
գուինք փառքէ՛ ի փառք, որ-
պէս թէ Տէրոջը Հոգիէն։

ԳԼ. Դ

1 Ուստի ան պաշտօնը ունենա-
լով, ինչպէս որ ողորմութիւն
գտանք, չենք ձանձրանար. Հա-
2 պա հրաժարեցանք ամօթալի ծա-
ծուկ բաներէն, ու խորամանկու-
թիւնով չենք վարուիր, և խար-
դախութիւն չենք բներ Աստու-
ծոյ խօսքին մէջ. Հապա ճշմար-
տութիւնը յայտնելով՝ անձնբնիս
մարդոց ամէն խղճմտանքին կ՚ըն-
դայնինք Աստուծոյ առջեը։ Իսկ 3
թէ որ մեր աւետարանը ծած-
կուած ալ է, կորսուածներուն
մէջ ծածկուած է. Որոնց մէջ 4
աս աշխարհիս աստուածը անհա-
ւատներուն միտքերը կուրցուց,
որ Քրիստոսի փառաց աւետա-
րանին լոյսը անոնց վրայ չծագէ.
որ ինքն է Աստուծոյ պատկերը։
Ինչու որ չենք թէ անձնբնիս կը 5
քարոզենք, հապա Քրիստոս Յի-
սուս Տէրը, ու մեզ՝ ձեր ծառա-
ները Յիսուսի համար։ Վասն զի 6
Աստուած՝ որ հրամայեց լուսու
ելլէն լոյս ծագիլ, ինքը մեր
սրտերուն մէջ ծագեց՝ Աստուծոյ

վառաց գիտութեան լոյսը առ-
լու համար Յիսուս Քրիստոսի
7 անձնուէր: Արդ՝ մենք առ գանձը
հոգի առնելու մէջ ունինք,
որ զօրութեան առաւելութիւնը
Աստուծմէ ըլլայ, ու չէ թէ
8 մեզմէ: Ամէն կողմանէ վշտացած
ենք, բայց նեղը չենք. կասկածել ենք, բայց յուսահատ-
9 ած չենք. Հալածուած ենք,
բայց երեսէ ձգուած չենք. վար
ձգուած ենք, բայց կորսուած
10 չենք. Ամէն առեն Յիսուսի մահը
մեր մարմիններուն մէջը կը կը-
րենք, որ Յիսուսի կեանքն ալ
մեր մարմիններուն մէջը յայտ-
11 նուի: Վասն զի մենք որ կենդանի
ենք՝ Յիսուսի համար միշտ մա-
հուան կը մատնուինք, որ Յի-
սուսի կեանքն ալ մեր մահկանա-
ցու մարմիններուն մէջը յայտնի
12 ըլլայ: Ուստի մահը մեր մէջը կը
նեղութիւն, և կեանքը ձեր մէջը:
13 Բայց հաւատքին նոյն հոգին ու-
նինք, ինչպէս որ գրուած է.
Հաւատացի, անոր համար խօ-
սեցայ. մենք ալ կը հաւատանք,
14 ու անոր համար կը խօսինք. Ա-
գիտնալով՝ թէ ան որ Տէր Յի-
սուսը յարուցց, մեզ ալ Յիսու-
սով պիտի յարուցանէ, ու ան-
առջեւը պիտի կայնեցնէ ձեզ
15 մով մեկտեղ. Ինչու որ ամէն
բան ձեզի համար է, որ ան շը-
նորհքը առատացած՝ շատերուն
գոհութիւն ընելովը աւելնայ Ա-
ստուծոյ փառքին համար:

16 Վասն որոյ չենք ձանձրանար,
բայց թէպէտ ան մեր գուրսի
մարդը կ'ապականի, սակայն մեր
ներսի մարդը օրէ օր կը նորոգուի:
17 Ինչու որ մեր վայրկենական թե-
թեւ նեղութիւնը խիստ մեծ ա-
հաւասիկ յաւիտենա-
կան առաւելութիւն կը գործէ
18 մեզի: Վասն զի մենք երեւցած
բաներուն չենք նայիր, հապա
չերեւցածներուն. ինչու որ ե-
րեւցած բաները ժամանակաւոր են,
բայց չերեւցածները՝ յաւիտենա-
կան:

ԳԼ. Ե

1 Վասն զի գիտենք որ եթէ մեր
երկրաւոր տունը քա-
կուի, մեկ շինուածք մը ունինք
Աստուծմէ, անձեռագործ տուն
մը՝ յաւիտենական՝ երկինքի մէջ:
2 Եւ ասոր երկրորդ պատճառով մէջ կը հա-
ռաչենք, մեր երկնաւոր բնակու-
թիւնը հագնելու փափաքելով.
3 Միայն թէ երբոր ան հագնելու
ըլլանք, մերկ չգտնուինք: Վասն
4 զի մենք որ այս վրանին տակն ենք՝
կը հառաչենք ծանրութիւն քա-
շելով. ինչու որ չենք ուզեր վրա-
նուս հանել, հապա անէից ասոր
վրայէն հագնիլ, որ մահկանացու-
թիւնը կենդանի կեանքէն: Բայց
5 ան որ մեզ այս բանիս կը պատ-
րաստէ՝ Աստուած է, որ նաև
մեզի տուաւ Հոգիին գրաւը:
6 Ուստի ամէն առեն վստահու-
թիւն ունինք, և գիտենք՝ թէ
որչափ որ մարմնի մէջ կը կե-
նանք, Տէրոջմէ հեռու ենք.
7 (Ինչու որ հաւատքով կը քա-
լենք, ու չէ թէ երեւոյթով.)
8 Ուստի վստահութիւն ունինք՝ և
ալ աւելի կ'ուզենք մարմնէն հե-
ռանալ, ու Տէրոջը քովը կենալ:
9 Ասոր համար կը ջանանք ալ, որ
թէ կենանք, և թէ հեռա-
նանք, անոր հաճոյ ըլլանք: Վա-
10 սն զի պէտք է որ ամէնքս ալ
Քրիստոսի առջեւը ներ-
կայանանք, որ ամէն մէկը իր
մարմնովը ըրածներուն փոխա-
րէնը առնէ ինչ որ գործեր է,
թէ բարի և թէ չար:

11 Ուստի Տէրոջը վախը գիտնա-
լով՝ մարդոց միտքը կը համոզը-
նենք. սակայն մենք Աստուծոյ
առջեւ բ յայտնի ենք. և կը յու-
սամ՝ որ ձեր խղճմտանքին մէջն
ալ յայտնի ենք: Չէ թէ նորէն
12 անձերնիս ձեզի կ'ընծայենք, հա-
պա առիթ կու տանք ձեզի՝ մեր
վրայով պարծենալու. որ բան ու-
նենաք պատասխանելու անոնց՝
որ աչքի երեւցածովը կը պարծե-
նան, ու չէ թէ սրտով: Ինչու
13

որ եթէ խելքառած ենք՝ ան Աստուծոյ համար է, և թէ որ ղգաստ ենք՝ ան ձեզի համար է.
14 Ինչու որ Քրիստոսի սէրը մեզ կը սոսկէ, քանզի մեր դատաստանը այս է որ՝ եթէ մէկը ամենուն համար մեռաւ, ուրեմն ամէնն ալ
15 մեռած կ'են. Եւ ամենուն համար մեռաւ, որ կենդանի եղողները՝ ալ իրենց անձերուն կենդանի չըլլան, հապա անոր՝ որ իրենց համար մեռաւ ու յարութիւն ա-
16 ռաւ: Ուստի ասկէ ետև մենք մեկ մը մարմինով չենք գիտեր, ու թէեւ Քրիստոսը մարմինով ճանչցանք, բայց հիմա՝ ալ անանկ
17 չենք ճանչնար: Ուրեմն թէ որ մեկը Քրիստոսի մէջ է, ան նոր ստեղծուած մըն է. հինները անցան, և ահա ամէն բան նոր
18 եղաւ: Սակայն ամէն բան Աստուծմէ է, որ մեզ իրեն հետ հաշտեցուց Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը, ու տուաւ մեզի հաշտութեան պաշտօնը. Այսինքն
19 Աստուած էր, որ Քրիստոսով աշխարհս իրեն հետ հաշտեցուց, և անոնց յանցանքները իրենց չըռնեցուց, ու հաշտութեան խօսքը
20 մեր մէջը գրաւ: Ուրեմն Քրիստոսի կողմանէ դեսպանութիւն կ'ընենք, իբրև թէ Աստուած կը բարեխօսէր մեզմով. կ'աղաչենք Յիսուսի Քրիստոսի կողմանէ, հաշ-
21 տուեցէք Աստուծոյ հետ: Ան՝ որ մեղք չգիտեր Աւետած անձիկայ՝ որ մեղք չէր գիտեր, մեզի համար մեղաւոր ըրաւ, որ մենք անոր միջոցովը Աստուծոյ արդարները ըլլանք:

ԳԼ. Զ

1 Ուստի մենք ալ գործակից ըլլալով՝ կ'աղաչենք որ Աստուծոյ շնորհքը պարապ տեղը ընդունած
2 չըլլաք: Քանզի կ'ըսէ՝ Ընդունելի ժամանակի մը մէջ լսեցի քեզի՝ կ'օգնէ, և փրկութեան օրը օգնեցի քեզի. ահա հիմա է ընդունելի ժամանակը, ահա հիմա է
3 փրկութեան օրը: Բնաւ մեկ բանով մը գայթակղութիւն չենք տար, որ մեր պաշտօնը չարատա-
4 ւարի. Հապց ամէն բանի մէջ մեր անձը կ'ընծայենք Աստուծոյ պատուաւորելու պէս՝ շատ համբերութիւնով վիշտերու մէջ, տառապանքներու, նեղութիւններու, ծեծերու, բանտերու,
5 խռովութիւններու, աշխատութիւններու, հսկումներու, ծոմերու մէջ. Մաքրութիւնով,
6 գիտութիւնով, երկայնամտութիւնով, քաղցրութիւնով, Սուրբ Հոգիով, անկեղծ սիրով,
7 ճշմարտութեան խօսքով, Աստուծոյ զօրութիւնով, արդարութեան զէնքերով՝ որ աջ կողմէն ու ձախ կողմէն է. Փառքով
8 ու անարգութիւնով, պարսաւանքով և գովութիւնով. մոլորցնողներու պէս՝ ու ճշմարիտներ. Անծանօթներու պէս՝ և
9 ծանօթներ, մեռնողներու պէս՝ և ահա կենդանի ենք. պատժուածներու պէս, ու չսպանուածներ. Տրտմածներու պէս՝ ու
10 միշտ ուրախ ենք. աղքատներու պէս՝ ու շատերը կը հարստացընենք. բան մը չունեցողներու պէս՝ և ամէն բան տնօրած ենք:
11 Մեր բերանը ձեզի բացուած է՝ ով Կորնթացիք, և մեր սիրտը լայնցած:
12 Դուք մեր կողմէն չէք նեղուիր, հապա ձեր ուներնուած գթոյն կողմէ կը նեղուիք:
13 Ուստի անոր հատուցումը ընելու համար՝ (իբրև որդիներուս կը խօսիմ յիրէ,) դուք ալ պէտք է ընդ-
14 լայնիք: Անհաւատներուն հետ օտար լծակից մի ըլլաք. քանզի ինչ մասնակցութիւն ունի արդարութիւնը անօրէնութեան հետ. և ինչ հաղորդութիւն
15 ունի լոյսը խաւարին հետ. Եւ ինչ միաբանութիւն ունի Քրիստոս Բելիարին հետ. կամ ինչ բաժին ունի հաւատացեալը անհաւատին հետ.
16 Եւ ինչ յարմարութիւն ունի Աստուծոյ տաճարը կռոց հետ. վասն զի դուք կենդանի Աստուծոյ տաճարն էք,

ինչպէս որ Աստուած ըսաւ, Թէ
Անոնց մէջը պիտի բնակիմ, ու
անոնց մէջը պիտի քալեմ, և ա-
նոնց Աստուած պիտի ըլլամ, ու
անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի
17 ըլլան: Ասոր համար ելէք անոնց
մէջէն, ու զատուեցէք, կ'ըսէ
Տէրը, և պիղծ բանի մի դպչէք.
18 ու ես ձեզ պիտի ընդունիմ, և
ես ձեզի Հայր պիտի ըլլամ, ու
դուք ինծի աղաքներ ու աղջիկ-
ներ պիտի ըլլաք՝ կ'ըսէ Ամէնա-
կալ Տէրը:

Գլ. Է

1 Ասոնք ա՛լ՝ որովհետև
մենք այս խոստումներուն ունինք,
մեր անձերը մաքրենի ու հոգի
ամէն ներքին պղծութենէն մաք-
րենք, և սրբութիւն գործենք
Աստուծոյ վախովը:
2 Ընդունեցէք մեզ. մեկու մը
վնաս չտուինք, ոչ մեկը եղծե-
3 ինք, և ոչ մեկը ղրկեցինք: Չէ՛
թէ ձեզ դատապարտելու համար
այս կը զրուցեմ. որովհետև ես
առաջուց ըսեր եմ, որ դուք մեր
սիրտերուն մէջն էք՝ մեռնելու
4 ու ապրելու ձեզի հետ: Շատ է
իմ համարձակութիւնս ձեր վը-
րայ. շատ է իմ պարծանքս ձեզի
համար. լեցուն եմ մխիթարու-
թիւնով, առեցած եմ ուրախու-
թիւնով մեր ամէն նեղութիւն-
5 ներուն մէջ: Վասն զի երբոր
մենք Մակեդոնիա հասանք, բնու-
մեր մարմինը հանգստութիւն
չունեցաւ. հապա ամէն կողմանէ
նեղութիւն կը քաշեինք. դուրս-
էն պատերազմներ, ներսէն ե-
6 ներուն վախեր: Բայց Աստուած՝
որ խոնարհները կը մխիթարէ,
մեզ մխիթարեց Տիտոսի գալովը:
7 Եւ ձի՛ թէ միայն անոր գալովը,
հապա ան մխիթարութիւնովն
ալ՝ որով ինքը մխիթարուեր էր
ձեզմով, երբոր մեզի պատմեց
ձեր բաղձանքը, ձեր ողբը, ձեր
ինծի համար ջերմեռանդ նախանձա-
ւորութիւնը, անոնք որ ալ աւելի
8 ուրախ եղայ: Ինչու որ եթէ ձեզ
տրտմեցուցի ան թուղթովը, չեմ
զղջար, (թէև զղջացեր եմ.)
քանզի կը տեսնեմ՝ որ ան թուղ-
թը ձեզ տրտմեցուց, թէև քիչ
9 մը ատեն: Արդ՝ ուրախ եմ, չէ՛
թէ որ տրտմեցաք, հապա որ
ապաշխարութեան համար տրտմ-
եցաք. որովհետև դուք Աստու-
ծոյ ոգեշնչին պէս տրտմեցաք,
անոնք որ բնաւ մէնք ալ մեղմէ
վնաս չքաշեք: Ինչու որ Աստու-
10 ծոյ ոգեշնչին պէս եղած տրտմու-
թիւնը՝ փրկութեան համար ապ-
աշխարութիւն կը գործէ, որ
զղջանալու բան չէ. բայց աշ-
խարհի տրտմութիւնը մահ կը
գործէ: Քանզի ահա այս բանը՝
11 որ դուք Աստուծոյ ոգեշնչին պէս
տրտմեցաք, ձեր մէջը որչափ ջանք
գործէց, որչափ չբամեցութիւն,
որչափ տրտմութիւն, որչափ
վախ, որչափ բաղձանք, որչափ
նախանձաւորութիւն, որչափ
վրէժխնդրութիւն. ամէն կեր-
պով ինքզինքնիդ ցուցուցիք թէ
այս բանին մէջ մաքուր էք:
Ուրեմն ան որ ես ձեզի գրեցի,
12 չէ՛ թէ զրկանքը ընողին համար
էր, և չէ՛ թէ զրկանքը կրողին
համար, հապա որ ձեր վրայ մեր
ունեցած հոգը յայտնի ըլլայ ձե-
զի՝ Աստուծոյ առջև: Ուստի
13 ան ձեր մխիթարութեանը համար
մենք մխիթարեցանք. շատ
աւելի ալ ուրախացանք Տիտոսի
ուրախութեանը համար. ինչու
որ անոր հոգին ձեր ամէնէն հան-
դստութիւն գտեր էր: Վասն
14 զի ինչ որ ես անոր առջև ձեզի
համար պարծեցայ՝ ամօթով
չելայ. հապա ինչպէս որ ամէն
բան ճշմարտութեամբ խօսե-
ցանք ձեզի, անոնք ալ Տիտոսին
առջև պարծեցանքնիս ճշմարիտ
եղաւ: Ղաւս անոր սէրը աւելի
15 է ձեր վրայ, երբոր կը յիշէ ձեր
ամէնուն հնազանդութիւնը, թէ
ինչպէս վախով ու դողով անոր
ընդուներ էք: Ուրախ եմ
16 որ ամէն բանի մէջ ձեր վրայ
վստահութիւն ունիմ:

ԳԼ. Ը

1 Ա՛րդ՝ եղբայրնե՛ր՝ ձեզի կը
ծանուցանեմ Աստուծոյ շնոր-
քը, որ Մակեդոնացւոց եկեղե-
2 ցիներուն տրուած է. Որ նեղու-
թեան մեծ փորձին մէջ լրնոյց
ուրախութեանը առատութիւ-
նը երեցաւ. և խրնոյ ծանր աղ-
քատութիւնը առիւծի մեծ առա-
3 տաձեռնութիւն եղաւ: Ինչու
որ ես կը վկայեմ որ իրենց կարո-
ղութեանը չափովը՝ ու կարողու-
4 թենէն ալ աւելի, Իրենց կամ-
քովը շատ աղաչանքով կ՚աղա-
չէին՝ որ տուրքերը, ու տուրքե-
րուն համար եղած պաշտօնին
մասնակցութիւնը ընդունինք:
5 Եւ չէ թէ պչտի որ մենք կը
յուսայինք, հապա անձերնին ալ
տուին՝ առաջ Տէրոջը՝ ու ետ-
6 պէտ Աստուծոյ կամքովը. Որ
Տիտոսին աղաչեցինք՝ թէ ինչպէս
որ անիկայ առաջուց սկսեց, ա-
7 նանկ ալ ձեր մէջը կատարէ աս
շնորհքին ալ: Բայց ինչպէս որ
ամէն բանով առատացած էք
դուք, (հաւատքով՝ ու խօսքով՝
ու գիտութիւնով՝ և ամէն չան-
քով՝ ու ձեզմէ մեր վրայ եղած
սիրովը,) նայեցէ՛ք որ աս շնորհ-
8 քով ալ առատանաք. Չէ թէ
հրամայելով մը կը զրուցեմ, հա-
պա ուրիշներուն չանքին պատ-
ճառով, և որ փորձեմ ձեր սի-
9 բոյն հարազատութիւնը: Քանզի
գիտէք գիտէք մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի շնորհքը, թէ ինքը
ձեզի համար աղքատ եղաւ՝ ան
որ հարուստ էր, որ դուք անոր
10 աղքատանալովը հարստանաք: Եւ
աս բանիս մէջ խրատ մը կու
տամ. ինչու որ ասիկայ ձեր օգ-
տին համար է. դուք որ չէ թէ
միայն ընելը, հապա կամենալն
ալ առաջուց սկսեցիք՝ անցած
11 տարւընէ հետէ. Հիմա
ընէլն ալ կատարեցէք. որ ինչպէս
կամաց յօժարութիւն ցոյց, նոյն-
պէս ալ ընելը ունեցածնեէնուդ
12 չափովը ըլլայ: Վասն զի թէ որ
առաջ յօժարութիւնը ըլլայ՝ պա-
տեր ունեցածին չափովը ընդունելի
է, ու չէ թէ չունեցածին չա-
փովը: Ինչու որ չէ թէ ես ու
րիշներուն հանգստութիւն ի՛ն-
13 ղէմ, ու ձեզի նեղութիւն. Հա-
պա հաւասարութիւնով՝ հիմա-
կուան ատենս ձեր առելին անոնց
պակսութիւնը լեցնէ. որպէս զի
անոնց առելին ալ օր մը ձեր
ըլլայ ձեր պակսութիւնը, որ
հաւասարութիւն ըլլայ. ինչպէս
14 որ գրուած է. Թէ ան որ շատ
ժողվեց, չաւելցաւ. ու ան որ
քիչ, չպակսեցաւ: Բայց գոհու-
15 թիւն Աստուծոյ, որ նոյն հոգը
ձեր վրայ Տիտոսին սիրտը ձգեց.
Ինչու որ ձեր աղաչանքը ընդու-
նեց, և իր յօժարամտութիւնը
շատ ըլլալով՝ իր կամքովը եկաւ
16 ձեզի ջուր: Ու անոր հետ խրկե-
ցինք ան եղբայրը, որուն գովա-
թիւնը աւետարանին մէջն է՝
բոլոր եկեղեցիներուն մէջ. Եւ
19 ոչ միայն այսքան, հապա նաև
եկեղեցիներէն ընտրուեցաւ մեզի
ճամբորդութեան ընկեր ըլլալու
համար տուրքերուն մէջ, որ մենք
կը ծառայենք Տէրոջը փառքին
համար, ու մեր յօժարութեամ-
բը: Բայց աս մասին զգուշա-
20 թիւն կ՚ընենք, որ չըլլայ թէ
մեզի պատահ մը դնէ մեր վրայ աս
առատութեանս մէջ, որուն մենք
21 կը ծառայենք: Քանզի ոչ միայն
Տէրոջը առջեւը, հապա մարդոց
առջեւն ալ բարի բաներ ընելու
22 հոգ կը տանինք: Եւ անոնց հետ
մեր եղբայրը խրկեցինք, որուն
շատ բաներու մէջ փորձելով՝
շատ անգամ յօժարամիտ գտեր
ենք. ու հիմա՝ ալ աւելի յօժա-
րամիտ՝ ան մեծ վստահութիւ-
նովը որ ձեր վրայ ունի: Բայց թէ
23 որ Տիտոսին համար՝ ընկերս է,
անիկայ իմ ընկերս է, և ձեր
գործակիցս. իսկ թէ որ
մեր եղբայրներուն համար, անոնք
եկեղեցիներուն խրկածներն են,
ու Քրիստոսի փառքը: Ուստի
24 ձեր սիրոյն և մեր ձեր վրայով

պարծենալուն ապացոյցը առանց վրայ ցուցուցէք եկեղեցիներուն առջեւը։

ԳԼ. Թ

1 Քանդել առաքելուն ըլլալու պաշտօնին վրայով ինծի եւ Բարնաբա
2 ի ձեզի գրել. Ինչու որ գիտեմ ես ձեր յօժարամտութիւնը, ո՞ր բուն վրայով կը պարծենամ ձեզի համար Մակեդոնացւոց մէջ, թէ Աքայեցիք անցած տարւընէ հետէ պատրաստ են, ու ձեր բարի
3 նախանձը շատերը գրգռեց։ Եւ ահա՛ եղբայրները խրկեցի, որ մեր ձեզի համար պարծենալը ասա մասին մէջ պարապ չելլէ, հապա պատրաստ գտնուիք՝ ինչ
4 պէս որ ըսեր եմ. Որ չըլլայ թէ երբոր Մակեդոնացիք իմ հետս գան՝ ու ձեզ անպատրաստ գտնեն, ալ մենք (որ չըսենք թէ դուք,) ամօթով մնանք ասա պարծանքին վստահութեանը մէջ։
5 Ուստի հարկաւոր սեպեցի եղբայրներուն աղաչել, որ առաջուց ձեզի գան, ու առաջուց կարգի դնեն ան ձեր առաջուց ծանուցուած բնծան՝ որ պատրաստ ըլլայ, անանկ որ բնծայի պէս ըլլայ, ու չի թէ ագահութեան
6 պէս։ Բայց ասիկայ ՚ի ծանուցա՝ ՚ի՛ թէ ան որ խնայելով կը սերմանէ՝ խնայելով պիտի հնձէ, ու ան որ առատութեամբ կը սերմանէ՝ առատութեամբ պիտի
7 հնձէ։ Ամէն մէկը ինչպէս որ իր սրտովը կը յօժարի, ՚ի՛ ոչ թէ տրտունջով կամ ստիպմամբ. ինչու որ Աստուած յօժարակամ տուողը կը սիրէ։
8 Բայց կարող է Աստուած բոլոր շնորհքները ձեզի առատօրէն տալու, որ ամէն բանի մէջ ամէն ատեն բոլոր ձեզի պէտք եղածը ունենալով, ամէն բարի գործ
9 քերով առատանաք. Ինչպէս որ գրուած է. Տարածեց՝ ու աղքատներուն տուաւ, անոր արդարութիւնը յաւիտեան կը մնայ։
10 Եւ անիկայ որ սերմ ցանողին սերմ կը պարգեւէ, և կերակուրի համար հաց, ձեր սերմանիքը պիտի պարգեւէ եւ աւելցնէ, ու ձեր արդարութեան պտուղները պիտի շատցնէ. Որ ամէն բանի 11
մէջ հարստանաք ամէն կերպ առատաձեռնութեան, որ մեր ձեռքովը կը պատճառէ գոհութիւն Աստուծոյ։ Ինչու որ այս պաշտօնեայ 12
մատակարարութիւնը չի թէ միայն սուրբերուն պակսութիւնը լեցնելու համար է, հապա նաեւ աւելի շատցնելու Աստուծոյ գոհութիւն տալը. Երբ- 13
որ այս չէր պաշտօնին փորձովը փառաւորեն զԱստուած՝ Քրիստոսի աւետարանը խոստովանելնուդ հնազանդութեանը համար, և առատաձեռնութենիդ անոնց ու ամէնուն հաղորդելնուդ
համար. Եւ իրենց աղօթքը ձեզի 14
համար մտիկ ընելով, փափաք ունենալով ձեր վրայ՝ Աստուծոյ գերազանց շնորհքին համար՝ որ ձեր մէջն է։ Աստուած անոր 15
պատմելուն համար։

ԳԼ. Ժ

Բայց ես Պօղոս ձեզի կ՚աղաչեմ 1
Քրիստոսի հեզութիւնովը ու քաղցրութիւնովը, որ երես առ երես գոյնոյ ապին՝ խոնարհ եմ ձեր մէջը, բայց հեռուէն կը
համարձակիմ ձեզի. Կ՚աղաչեմ՝ 2
որ չըլլայ թէ մօտէն ալ համարձակիմ ան վստահութիւնովը՝ որով միտք ունիմ յանդգնիլ մեկ քանիներուն վրայ, որոնք որ մեր վրայով անանկ կը կարծեն՝ թէ մարմնաւորապէս կը քալենք։
Քանդի թէպէտ մարմնի մէջ 3
կը քալենք, բայց չի թէ մարմնաւորապէս պիտնաւորութիւն կ՚ընենք. Ինչու որ մեր պիտնաւո- 4
րութեան զէնքերը մարմնաւոր չեն, հապա Աստուծմէ զօրութիւն առած՝ ամրոցները քակելու. մենք խորհուրդներ կը քակենք, Եւ 5
Աստուծոյ գիտութեանը դէմ բարձր հպարտացած բարձր բանները,

ու բոլոր միաքերը Քրիստոսի հնազանդութեանը գերի ի՛ր բնենք.
6 Եւ պատրաստ ունինք վրէժ առնելը ամէն անհնազանդութենէ, երբոր ձեր հնազանդութիւնը կատարեալ ըլլայ։ Դուրսի երեսութիւն կը նայիք. թէ որ մէկը վստահ ըլլայ իր անձին վրայ՝ թէ ինքը Քրիստոսինն է, աս նորէն ինքիմ խորհի՝ որ ինչպես ինքը Քրիստոսինն է, անանկ ալ մենք։
8 Քանզի թէ որ աւելի ալ պարծենալու ըլլամ աս մեր իշխանութեանը վրայով՝ որ Տէրը մեզի տուաւ ձեզ շինելու, ու չի թէ քակելու համար, պիտի չամչնամ։ Որ անանկ չսեպուիմ՝
9 որպէս թէ ես թուղթերովս ձեզ
10 զլ վախ մը կը ձգեմ. Քանզի՝ Անոր թուղթերը (ի՛ըսէ ոմն,) ծանր ու զօրաւոր են, բայց ներկայ մարմնին երեւոյթը ակար է,
11 ու խօսքը անարգ. Անանկ մարդը աս թող խորհի, որ մենք հեռուէն ինչպես որ ենք խօսքով մեր թուղթերովը, մօտէն ալ ա-
12 նանկ պիտի ըլլան գործքով։ Ինչու որ մենք չենք համարձակիր մեր անձը կշռոքի դնել ու բաղդատել ոմանց հետ, որ ինքզինքնին կը գովեն. բայց անոնք իրենցմով իրենց անձերը չափելով, և զիրենք իրենց հետ բաղդատելով՝ չեն հասկընար։
13 Բայց մենք չափէ դուրս բաներով պիտի չպարծենանք. հապա ան կանոնին չափովը, որ Աստուած մեզի բաժին տուաւ՝ մինչև ձեզի հասնելու. Չէ թէ որպէս
14 թէ մենք ձեզի հասած չենք, ու ինքզինքնիս չափին աւելի կ'երկընցընենք. ինչու որ Քրիստոսի աւետարանով
15 նախ մինչև ձեզի հասանք։ Եւ չէ թէ չափէ դուրս բաներով՝ ուրիշներուն աշխատանքովը կը պարծենանք. հապա յոյս ունինք որ ձեր հաւատքը աւելնալուն՝ մեր կանոնին չափովը ձեզ
16 մինչ աւելի ընդարձակինք, Ձեզ մէ անդին կողմերը աւետարանը քարոզելու, և չէ թէ պատրաստ բաներու վրայ պարծենալու ու-
17 րիշի մը կանոնով։ Բայց ան որ կը պարծենայ, թող Տէրոջմով պարծենայ։
18 Վասն զի չէ թէ ան՝ որ իր անձը կը գովէ, անիկայ է ընտրուածը, հապա ան՝ որ Տէրը զանիկայ կը գովէ։

ԳԼ. ԺԱ

1 Երանի թէ քիչ մը ներէիք իմ անմտութեանս. և իրաւցնէ համբերեցէք ինծի։ Վասն զի
2 ձեր վրայ նախանձաւոր եմ Աստուծոյ նախանձովը. ինչու որ ես ձեզ մէկ էրկան նշանեցի՝ մաքուր կոյսի մը պէս Քրիստոսի դիմացը հանելու։ Սկսայն թէ կը
3 վախնամ՝ չըլլայ թէ ինչպէս որ օձը Եւան խաբեց իր խորամանկութենովը, անանկ ալ ձեր միտքերը ապականին Քրիստոսի վրայ եղած միամտութենէն։ Վա-
4 սըն զի թէ որ մէկը գալու ըլլայ՝ և ուրիշ Յիսուս քարոզէ՝ որ մենք ան չքարոզեցինք, կամ ուրիշ հոգի առնէք՝ որ չառնիք, կամ ուրիշ աւետարան՝ որն որ չէք ընդունած, անդնդինէրուն մղկ կը համբերեիք։ Քանզի ես
5 ամանկ կը սեպեմ՝ որ ամենեն գերեզման առաքեալներէն քանով մըն ալ պակաս չեմ։ Եւ թէ
6 պէտ խօսքի կողմէ անկիրթ եմ, բայց չէ թէ գիտութեան կողմէ, ամէն ատեան ամէն բանի մէջ բոլորովին անձերնիս ձեզի յայտնի ըրինք։ Միթէ յանցա՞նք գործած
7 եղայ՝ որ Աստուծոյ աւետարանը ձեզի ձրի քարոզելով իմ անձը խոնարհեցուցի, որ դուք բարձրանաք։ Ուրիշ եկեղեցիները
8 կողոպտեցի՝ անոնցմէ ռոճիկ առնելով ձեզի ծառայելու համար։
9 Ու ձեր քովը գտնուած ատենս՝ երբոր պակասութիւն մը ունեցայ, ձեղմէ մէկուն ձանձրութիւն չտուի. ինչու որ իմ պակասութիւնս լեցուցին Մակեդոնիայէն եկող եղբայրները. և ամէն կերպով ձեզի ծանրութիւն տալէն իմ անձս պահեցի՝ ու պիտի պահեմ

10 ալ։ Քրիստոսի ճշմարտութիւնը
իմ նեղաի դիս է, որ առ իմ պար-
ծեռնալս պիտի չխափանուի ինծի
11 Աքայիայի կողմերը։ Ինչո՞ւ, որ-
պէս թէ չեմ սիրեր ձեզ, ան
12 Աստուած դիտէ։ Բայց ան որ
կ'ընեմ՝ պիտի ընեմ ալ, որ
կարեմ առնոց պատճառը՝ որպէս
պատճառ կը փնտռեն, որ ինչ
բանով կը պարծենան, իրենք
15 ալ մեզի պէս գտնուին։ Ինչու-
որ առաքեալները սուտ առաքեալ-
ներ՝ խաբեբայ բանուորներ ըլլա-
լն։ Քրիստոսի առաքեալներուն
կերպարանքը վառնին կ'առնեն։
14 Եւ զարմանք մը չէ, ինչու որ
ինքը Սատանան ալ լուսաւոր
հրեշտակի կերպարանք կ'առնէ։
15 Ալ մեծ բան մը չէ, որ անոր
պաշտօնեաներն ալ՝ արդարու-
թեան պաշտօնեաներուս նման
կերպարանք կ'առնեն, որոնց
վերջը իրենց գործերուն համե-
16 մատ պիտի ըլլայ։ Դարձեալ
կ'ըսեմ, չըլայ որ մեկը զիս ան-
միտ առնէ, հապա թէ չէ՝ գոնէ
անմիտի մը պէս զիս ընդունեցէք,
որ ես ալ քիչ մը պարծենամ։
17 Ան որ ես կը խօսիմ՝ չէ թէ Տե-
րոջը հրամայած պէս կը խօսիմ, հա-
պա որպէս թէ անմտութեամբ
մը առ պարծենալուն վստահու-
18 թեամբ։ Որովհետև շատերը
մարմնոյ կողմանէ կը պարծե-
նան, ես ալ պիտի պարծենամ։
19 Քանզի դուք իմաստուն ըլլա-
լով՝ յօժարութեամբ կը հան-
20 րերէք անմիտներուն։ Ինչու որ
կը հանդերէք, թէ որ մեկը ձեզ
ծառայեցնէ, թէ որ մեկը ձեր
առաջուածքը ուտէ, թէ որ մե-
կը ձեզմէ բան մը առնէ, թէ որ
մեկը ձեր վրայ հպարտանայ, թէ
որ մեկը ձեզ երեսին զարնէ։
21 Քամահրանքի ձևով կը խօսիմ,
իբր թէ մենք ակար էինք։ Բայց
ինչ բանով որ մեկը պարծենա-
նա կը հարձակի՝ (անմտութեամբ
կը խօսիմ,) ես ալ կը համար-
22 ձակիմ։ Անոնք Եբրայեցի՞ են,
ես ալ։ Իսրայելացի՞ են, ես ալ։
Աբրահամի սերունդ են, ես ալ։
23 Քրիստոսի պաշտօնեաներ են, (յիմարաբար կը խօսիմ՝) ալ ա-
ւելի ես։ աշխատանքներով՝ ա-
ւելի, ծեծերով՝ ալ աւելի, բան-
տարկութիւններով՝ աւելի, մա-
հուան վտանգներով շատ անգամ.
24 Հրեաներէն հինգ անգամ քառա-
սունէն մէկ մը պակաս ծեծ կե-
25 րայ։ Երեք անգամ ձաղկով ծե-
ծուեցայ. մէկ անգամ քարկո-
ծուեցայ. երեք անգամ նաւա-
բեկութեան հանդիպեցայ. գի-
շեր մը ու ցորեկ մը ծովին ան-
դունդը մնայի. Շատ անգամ
26 ճամբորդութեանց մէջ գերգերու-
ներէ, գետերէն վտանգներ, ա-
ւազակներէն վտանգներ, իմ ազգէս
վտանգներ, հեթանոսներէն վտ-
անգներ, քաղաքի մէջ վտանգ-
ներ, անապատի մէջ վտանգներ,
ծովի վրայ վտանգներ, սուտ եղ-
բայրներու մէջ վտանգներ հա-
27 ղեյք։ Ջանքի ու աշխատանքի
մէջ, շատ անգամ քնահատու-
թեան մէջ, անօթութեան ու
ծարաւութեան մէջ, շատ ան-
գամ ծամ կենալու մէջ, ցուրտի
ու մերկութեան մէջ էի։ Զգի
28 արտաքին նեղութիւնները, ամէն
օրուան զբաղմունքը՝ բոլոր եկե-
ղեցիներուն հոգը վրաս կը դի-
29 զուէր։ Ո՞վ կը տկարանայ, ու
ես չեմ տկարանար. ո՞վ կը գայ-
թակղի, ու իմ սիրտս չայրիր։
30 Թէ որ պարծենալ պէտք ըլլայ,
տկարութեանս բաներուն վրայ
31 պարծենամ։ Աստուած և մեր
Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը,
որ յաւիտեան օրհնեալ է, գի-
տէ որ սուտ չեմ ըսեր։ Դա-
32 մասկոսի մէջ Արետա թագա-
ւորին տեղապահը զիս բռնել
ուզելով՝ Դամասկացւոց քաղա-
քը պահապաններ դրեր էր։ Եւ
33 ես պատուհանին մէջէն զամբե-
ղով պատէն վար կախուեցայ,
ու անոր ձեռքէն վախայ։

ԳԼ. ԺԲ

1 Պարծենալ պէտք ըլլայ ալ, բայց չի
2 նպաստիր ինծի անոգուտ է. միայն թէ
Տէրոջը տեսիլքներուն ու յայտ-
3 նութիւններուն գամ։ Մարդ
մը գիտեմ Քրիստոսով տասնու-
չորս տարի առաջ, (եթէ մար-
մինով էր՝ չեմ գիտեր, և եթէ
առանց մարմինի՝ չեմ գիտեր,
Աստուած գիտէ,) որ անանկը
4 յափշտակուեցաւ մինչև երրորդ
երկինքը։ Ու գիտեմ անանկ մարդ
5 մը, (եթէ մարմինով՝ և եթէ ա-
ռանց մարմինի, չեմ գիտեր,
Աստուած գիտէ,) որ դրախտը
յափշտակուեցաւ՝ ու լսեց չը-
պատմուելիք խօսքեր, որ մար-
6 դու արժան չէ խօսիլ։ Ես անոնց
կրնամ հպարտ պիտի պարծենամ,
բայց իմ անձիս համար պիտի
չպարծենամ, հապա միայն ու-
կարութիւններս։ Ինչու որ
եթէ պարծենալ ալ ուզեմ՝ ան-
յիմար պիտի չըլլամ, որովհետև
ճշմարիտը պիտի ըսեցի. բայց
կը խնայեմ՝ խօսքիս որ չըլլայ թէ
մէկը իմ վրաս աւելի համարում
ունենայ, քան որչափ որ իմ վը-
րաս կը տեսնէ, կամ ինծմէ կը
7 լսէ։ Ու որ չըլլայ թէ ես հը-
պարտանամ խիստ շատ յայտ-
նութիւններուն համար, ինծի
մարմինի խայթոց մը տրուեցաւ՝
Սատանայի հրեշտակ մը՝ զիս
նեղելու համար, որ չըլլայ թէ
8 հպարտանամ։ Ասոր համար ի-
րեք անգամ աղաչեցի Տէրոջը,
9 որ ինկէ ինծմէ։ Ու ըսաւ
ինծի. Իմ շնորհքս հերիք է քե-
զի. ինչու որ իմ զօրութիւնս
տկարութեան մէջ կը կատարուի.
ուստի մեծ յօժարութեամբ ա-
ւելի իմ տկարութիւններուս վը-
րայ պիտի պարծենամ, որ Քրիս-
տոսի զօրութիւնը իմ վրաս հան-
10 չի։ Ասոր համար հաւնիմ ես
տկարութիւններու, նախա-
տինքներու, տառապանքներու,
հալածանքներու, ոճնեղութիւն-
ներու՝ Քրիստոսի համար, ինչու
որ երբոր կը տկարանամ, ան ա-
ռենը զօրաւոր եմ։ Ես անիմա 11
եղայ պարծենալով, որ դուք ըս-
տիպեցիք զիս. վասն զի ինծի
պէտք էր ձեղմէ վկայութիւն
առնել. քանզի ես երևելի ա-
ռաքեալներէն բանով մը պակաս
չգտնուեցայ, թէ և ես ոչինչ
եմ։ Յիրաւի ձեր մէջը առաքեալի 12
նշանները գործուեցան ամէն հա-
ւատիքով, նշաններով, և
սքանչելիքներով, ու զօրութիւն-
ներով։ Վասն զի ալ ի՞նչ կայ, 13
որ անով պակաս գտնուեցաք ու-
րիշ եկեղեցիներէն, միայն թէ
անով՝ որ ես ձեզի ձանձրութիւն
չտուի. ներեցէք ինծի այս յան-
ցանքը։

Ահա այս երրորդ անգամ է՝ 14
որ կը պատրաստուիմ ձեզի գա-
լու. և ես ձեզի ձանձրութիւն
պիտի չտամ. ինչու որ ես ձեր
ունեցուածը չեմ փնտռեր, հապա
ձեզ. որովհետև որդիները պար-
տաւոր չեն ծնողքներուն համար
բան դիզել, հապա ծնողքները
որդիներուն համար։ Ու ես մեծ 15
յօժարութեամբ ծախք պիտի
ընեմ, ու ծախք պիտի ըլլամ ալ
ձեր անձերուն համար, թէպետև
ձեզ աւելի սիրելուս չեղնի քիչ
սիրուիմ ալ։

Սակայն թող ըլլայ որ ես ձե- 16
զի ծանրութիւն մը չտուի, բայց
գիտես ինչ որ խորագէտ ըլ-
լալուս նենգութեամբ ձեզ բըռ-
նեցի։ Միթէ իմ ձեզի խրկած 17
ներոյս մէկուն ձեռքովը ձեզմէ
բան մը քաշեցի։ Տիտոսին ա- 18
ղաչեցի, ու անոր հետ ան եղ-
բայրը խրկեցի. միթէ Տիտոս
ձեզմէ բան մը քաշեց. չէ որ ես-
նոյնոգիով քալե-
ցինք, չէ որ նոյն ճամբով պա-
պեցանք։

Դարձեալ կը կարծէք որ ձեր 19
առջին ջատագովութիւն կ՚ընենք
ձեր անձերուն. Աստուծոյ առ-
ջևը Քրիստոսով կը խօսինք. և
ամէն բան սիրելիք՝ ձեր շինու-
թեանը համար է. քանզի կը 20

վանեամ՝ որ չըլլայ թէ՝ երբոր գամ, ձեզ ուզածիս պէս չգտնեմ, և ես ալ ձեզի ձեր չուզածին պէս դառնամ. չըլլայ թէ հէր ունիմ. վէճեր, նախանձներ, սրտմտութիւններ, դրգռութիւններ, չարախօսութիւններ, բանսարկութիւններ, ամբարտաւանութիւններ, խռովութիւններ. Չըլլայ թէ երբոր նորէն գամ՝ իմ Աստուածս ձեզ նեղութեան ենթարկէ ձեր վրայ, ու սուգ ընեմ շատերուն համար՝ որ առաջուց մեղք գործեցին, ու չապաշխարեցին իրենց գործած պղծութեանը՝ և պոռնկութեանը ու գիւտութեանը վրայ։

ԳԼ. ԺԳ

1 Այս երրորդ անգամ է որ ձեզի կու գամ. երկու կամ իրիք վկայութիւն բերնէ պիտի հաստատուի ամէն բան։ Առաջուց ըսեր եմ՝ և նորէն առաջուց կը պատգեմ (որպէս թէ երկրորդ անգամ ներկայ կը գտնուիմ՝ թէ և հիմա հեռուէն ՝ի գրեմ) առջի մեղանչողներուն՝ և ուրիշ ամենուն, որ եթէ նորէն գամ՝ 3 պիտի չխնայեմ։ Որովհետև Քրիստոսի խօսելուն ապացոյցը կը փնտռէք, որ ինքը ձեր վրայ ակարացած չէ, հապա ձեր 4 մէջը զօրացած է. Որ թէպէտ խաչեցաւ ակարութիւնով, բայց կենդանի է Աստուծոյ զօրութիւնովը. քանզի մենք ալ թէ պէտ կը ակարանանք անով, բայց կենդանի պիտի ըլլանք անոր հետ Աստուծոյ զօրութիւնովը ձեր մէջը։ Փորձեցէք ձեր անձերը թէ 5 հաւատքին մէջն էք. քննեցէք ձեր անձերը. չէք գիտեր ինքզինքիդ, որ Յիսուս Քրիստոս ձեր մէջն է, միայն թէ որ խառեւի չըլլաք։ Բայց կը յուսամ 6 որ պիտի գիտնաք թէ մենք խառեւի չենք։ Եւ կը խնդրեմ 7 Աստուծմէ որ դուք մէկ չարութիւն մը չընէք. չէ թէ որ մենք ընտիր երեւինք, հապա որ դուք բարին գործէք, թէ և մենք իբրեւ խառեւի ըլլանք։ Վասն 8 ճշմարտութեան դէմ կարողութիւն մը չունինք, հապա ճշմարտութեան համար։ Որովհետև 9 երբոր մենք կը տկարանանք, ու դուք զօրաւոր կ'ըլլաք, և մենք ալ սա ձեր հաստատութեանը համար կ'աղօթենք։ Որովհետև 10 կը գրեմ ձեզի հեռուէն, որ չըլլայ թէ երբոր գամ՝ խստութիւնամբ վարուիմ ան իշխանութեանը համեմատ, որ Տէրը ինծի տուաւ շինելու՝ ու չքակելու համար։

Ա յսուհետև եղբայրնե՛ր՝ ուրախ 11 եղէք, հաստատուեցէք, մխիթարուեցէք, միաբան եղէք, խաղաղութիւն ըրէք. և սիրոյ ու խաղաղութեան Աստուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ։ Բարեւ տուէք 12 իրարու սուրբ համբուրով. բոլոր սուրբերը կ'ընեն ձեզի բարեւ։ Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ 13 և Աստուծոյ սէրը՝ ու Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդութիւնը ձեր ամենուն հետը ըլլայ, ամէն։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ ԳԱՂԱՏԱԿԱՆ ԵՏՔԵՐՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս առաքեալ Եղեռնքով՝ չէ
Թէ մարդոցմէ, ու չէ թէ մար-
դու ձեռքով, հապա Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը, և Հօր Ա-
ստուծոյ՝ որ զանիկայ մեռելներէն
2 յարուցի, Եւ բոլոր եղբայրները
որ իմ հետս են Գաղատիոյ եկե-
3 ղեցիներուդ. Շնորհք և խաղա-
ղութիւն ձեզի Հօր Աստուծմէ
ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսէն,
4 Ան որ իր անձը տուաւ մեր մեղ-
քերուն համար, որ մեզ փրկէ
հիմակուան չար աշխարհէն՝ Ա-
ստուծոյ ու մեր Հօրը կամացը
5 համեմատ, Որուն փառք յաւի-
տեանս յաւիտենից, ամէն:
6 Կը զարմանամ որ այդպէս շու-
տով ուրիշ աւետարանի կը փո-
խուիք անկէ՝ որ ձեզ Քրիստոսի
7 շնորհացը կանչեց. Որ չկայ ու-
րիշ աւետարան, միայն թէ կան
մարդիկ՝ որ ձեզ կը խռովեցընեն,
ու կ'ուզեն Քրիստոսի աւետա-
8 րանը խանգարել: Բայց թէ որ
մենք՝ կամ երկինքէն հրեշտակ մը
գայ աւետարանէ ձեզի անկէ ու-
րիշ՝ որ մենք աւետարանեցինք
9 ձեզի, նզովեալ ըլլայ: Ինչպէս
որ առաջ ըսինք, հիմա ալ նորէն
կ'ըսեմ. Թէ որ մեկը ձեր ընդու-
նածէն ուրիշ աւետարան քարո-
զէ ու ըլլայ ձեզի, նզովեալ ըլլայ:
10 Քանի հիմա մարդիկները կը
համոզեմ՝ թէ Աստուած,
կամ մարդոց հաճելի ըլլալ կը
փնտռեմ. ինչու որ եթէ ես տա-
կաւին մարդոց հաճելի ըլլայի,
ալ Քրիստոսի ծառայ չէի ըլլար:
11 Կը ծանուցանեմ ձեզի եղբայր-
ներ՝ ան աւետարանը՝ որ ինծմէ
քարոզուեցաւ, թէ անիկայ մար-
դու բան չէ: Որովհետև ես ալ
12 մարդէ չառի անիկայ, և չսո-
ւրվեցայ, հապա Յիսուս
Քրիստոսի յայտնութենէն: Վա-
13 սին դի լսած եք դուք իմ առջի
ժամանակի վարմունքս Հրէու-
թեան մէջ, ինաւոր չափէ դուրս
կը հալածէի Աստուծոյ եկեղեցին
ու կը կործանէի զանիկայ. Եւ
14 իմ հայրենի աւանդութիւններուս
նախանձաւոր ըլլալով՝ իմ ազգիս մէջ հասակակիցներէս աւելի յառա-
ջադէմ կի Հրէութեան մէջ:
15 Բայց երբոր ուզեց Աստուած՝ (որ
որոշեց զիս իմ մօրս որովայնէն,
16 և իր շնորհքովը ինծի կանչեց, Ին-
ծի իր որդին յայտնել, որ զանի-
կայ հեթանոսաց մէջ քարոզեմ,
մեկէն՝ ի մեկ բան մը չմտայսել
17 մարմինին ու արիւնին, Ո՛չ ալ
երուսաղէմ ելայ՝ ինծմէ առաջ
առաքեալ եղողներուն քովը,
հապա Արաբիա գացի, ու նորէն
Դամասկոս դարձայ. Ետքը երեք
18 տարիէն հետո երուսաղէմ ելայ՝
պետրոսը տեսնելու, և տասնու-
հինգ օր անոր քովը կեցայ. Ա-
19 կայն առաքեալներէն ուրիշ մեկը
չտեսայ, բայց միայն Յակոբոս՝
Տէրոջը եղբայրը: Բայց ան որ կը
20 գրեմ ձեզի՝ ահա Աստուծոյ առ-
ջեւը չեմ հաստատէր, որ սուտ չեմ
21 գրուցեր: Անկէ ետքը եկայ Սի-
րիայի ու Կիլիկիայի կողմերը:

22 Եւ զիս դէմ առ դէմ չէին ճանչնար ան եկեղեցիները՝ որ Հրէաստանի մէջ էին Քրիստոսով։
23 Միայն թէ անոնք լսած էին, թէ Ան որ առնօք մեզ կը հալածէր, հիմա ինքը ան հաւատքը կը քարոզէ՝ որ առեն մը կը կործանէր։
24 Ու ինծմով կ'Աստուած կը փառաւորէին։

ԳԼ. Բ

1 Յետքը տասնուչորս տարիէն եւս նորէն Երուսաղէմ եկայ Բառնաբասին հետ՝ Տիտոսն ալ
2 միկտեղ առնելով։ Ու եկայ յայտնութիւնով, եւ անոնց ի մօտոյն ան աւետարանը՝ որ հեթանոսներուն մէջ կը քարոզեմ, բայց առանձին անոնց՝ որ երեւելիներ էին, որ չըլլայ թէ պարապ աեղը վազեմ կամ վազած ըլլամ։ Բայց չէ թէ իմ
3 հետս եղող Տիտոսն ալ՝ որ Յոյն էր, պարտաւորեցաւ թլփատուիլ։ Մանաւանդ ներս սկըզբուդ սուտ եղբայրներուն համար՝ որոնք սահելով ներս մտան Քրիստոս Յիսուսով մեր ունեցած ազատութիւնը լրտեսելու համար, որ մեզ ծառայեցնեն,
5 Ո՛ր անոնց քիչ մը առեն անդամ մտիկ չըրինք հնազանդելու, որ աւետարանին ճշմարտութիւնը
6 հաստատուն մնայ ձեր մէջը։ Բայց անոնք որ կը կարծուէին բան մը ըլլալ, որոնք ինչ որ էին՝ ան իմ հոգս չէ. Աստուած մարդոց աչառութիւն չընէր. վասն զի անոնք կարծուածները բան մը չեն
7 մասուցին ինծի։ Հապա անոր հակառակը՝ երբոր առածն որ անթլփատներուն աւետարանը ինծի յանձնուած է, ինչպէս Պետրոսին ալ թլփատուածներուն.
8 (Վասն զի ան որ Պետրոսին յաջողեց թլփատուածներուն առաքելութիւն ընելու, ինծի ալ
9 յաջողեց հեթանոսներուն.) Ու երբոր ինծի տրուած շնորհքը գիտցան Յակոբոս ու Կեփաս և Յովհաննէս՝ որոնք սիւներ ան-

սուած էին, ալ ձեռք ընին տուին ինծի ու Բառնաբասին՝ Նշան հաղորդակցութեան, որ մենք հեթանոսներուն մէջը էրթանք, ու անոնք՝ թլփատուածներուն։ Միայն թէ ինչ որ 10
աղքատները յիշենք, որ ես ալ յօժարեցայ ան բանը ընելու։
Բայց երբոր Կեփաս 11
եկաւ, ես անոր դէմ կեցայ, ո՛րովհետեւ ինքը մեղադրեւելի էր։
Քանզի որ գեռ Յակոբոսին քով 12
էին մէկ քանի հոգի չեկած, ինքը հեթանոսներուն հետ անխտրաբար կ'ուտէր, բայց երբոր եկան՝ մէկդի կը քաշուեր, ու ինքզինքը կը զատէր, վախնալով անոնցմէ՝ որ թլփատուածներէն էին։ Ես ա- 13
նոր հետ կեղծաւորութեան մէկալ Հրեաներն ալ, անանկ որ Բառնաբաս ալ անոնց կեղծաւորութեանը ծուխեցաւ։ Բայց ես երբոր 14
տեսայ որ աւետարանին ճշմարտութեանը մէջ շիտակ չեն քալեր, ամենուն առջեւն Կեփասին զըուցի, Եթէ գուն որ Հրեայ ես, հեթանոսի պէս՝ ու չէ թէ Հրեայի պէս կ'ապրիս, ինչպէս հեթանոսները կը ստիպես Հրեայի պէս վարուելու։
Մենք որ բուն Հրեայ ենք, և 15
չէ թէ հեթանոսներէն մեղաւորներ, Ա գիտնալով որ մարդ 16
օրէնքին գործերէն չկրնար արդարանալ, հապա Յիսուս Քրիստոսի հաւատքէն, մենք ալ Քրիստոս Յիսուսի հաւատացինք՝ որ արդարանանք Քրիստոսի հաւատքէն, և չէ թէ օրէնքին գործերէն, որովհետեւ օրէնքին գործերէն մէկ մարմին մը պիտի չարդարանայ։ Իսկ եթէ մենք՝ 17
որ կ'ուզենք Քրիստոսով արդարանալ, մեզմէ գտնուինք, ուրեմն Քրիստոս մեղսոյ պաշտօնեայ եղաւ։ Քան լեցի։ Քանի- 18
զի եթէ որ ես իմ քակած բաներս նորէն կը շինեմ, իմ անձս յանցաւոր կը ցուցնեմ։ Ին- 19
շու որ ես օրէնքով մեռայ օրէնքին, որ Աստուծոյ կենդանի

ըլլամ։ Քրիստոսի հետ խաչը կ-
20 լայ. Բայց կենդանի եմ, չէ թէ
ես՝ հապա Քրիստոս կենդանի է
իմ մէջս. բայց ես որ հիմա մար-
մինովս կ'ապրիմ՝ Աստուծոյ Որդ-
ւոյն հաւատքովը կ'ապրիմ, ան
որ ինծի սիրեց, ու իր անձը ին-
21 ծի համար մատնեց։ Ես Աստու-
ծոյ շնորհքը չեմ անարգեր. ին-
չու որ եթէ արդարութիւնը օ-
րէնքէն էր, ուրեմն Քրիստոս
պարապ տեղը մեռաւ։

ԳԼ. Գ

1 Ով անմիտ Գալատացիք՝ ո՞վ
ձեզ հրապուրեց, որ ձեր աչքե-
րուն առջևը Յիսուս Քրիստոս
ձեր մէջը խաչը ելած նկարագ-
2 րուեցաւ։ Ասիկայ միայն կ'ու-
զեմ ձեզմէ տարվիլ. Օրէնքին
գործքերովը Հոգին առիք՝
3 թէ հաւատքին լսելովը։ Այդ-
չափ անմիտ էք. հոգիով սկսե-
ցիք, ու հիմա մարմինով կը վեր-
4 ջանաք։ Այնչափ դիպուածներդ
պարա՞պ տեղը ձեր վրայէն ան-
ցան, (թէ որ պարապ ըլլայ
5 ալ։) Ուստի ան որ ձեզի Հոգին
բաշխեց, և ձեր մէջը զօրութիւն
ներ գործեց, օրէնքի՞ն գործքե-
րովն էր՝ թէ հաւատքին լսե-
6 լովը։ Ինչպէս որ Աբրահամ Աս-
տուծոյ հաւատաց, ու անոր ար-
7 դարութիւն անպատկառ։ Ու-
րեմն գիտցէք՝ թէ անոնք որ հա-
ւատքէն են, անոնք են Աբրա-
8 համի որդիքը։ Եւ գիրքը՝ ան-
Ջուց գիանալով թէ Աստուած
հեթանոսները հաւատքով կ'ար-
դարացնէ, առաջուց աւետա-
րանեց Աբրահամին, թէ Քեզ-
մով պիտի օրհնուին բոլոր ազ-
9 գերը։ Ուստի անոնք որ հաւատ-
քէն են՝ կ'օրհնուին հաւատա-
10 ցեալ Աբրահամին հետ։ Վասն
զի անոնք որ օրէնքին գործքե-
րէն են, անէծքի տակ են. ին-
չու որ գրուած է՝ թէ Անիծեալ
ըլլայ ամէն մարդ՝ որ օրէնքին գիր-
քը ամէն գրուածներուն մէջ չը-
11 կենայ՝ որ զանոնք կատարէ։ Ես
թէ օրէնքով մէկը չկրնար ար-
դարանալ Աստուծոյ առջևը,
ան յայտնի է. քանզի Արդարը
հաւատքէն պիտի ապրի։ Բայց 12
օրէնքը հաւատքէն չէ. հապա
Ան որ կը կատարէ ան բաներըե՝
անոնցմով պիտի ապրի։ Քրիս- 13
տոս մեզ ձախսեաց առաւ օրէն-
քին անէծքէն՝ ինքը մեզի համար
անէծք ըլլալով. (ինչու որ գը-
րուած է թէ Անիծեալ է ան ա-
մէնը որ փայտէ կը կախուի.)
Որ Աբրահամին օրհնութիւնը հե- 14
թանոսներուն վրայ ըլլայ Քրիս-
տոս Յիսուսով. որ մենք ալ Հո-
գւոյն խոստումնիերը առնենք հա-
ւատքով։ Մարդա- աւէրուիչան 15
պես կը ղրուցեմ՝ Երդուցեալներ.
իրաւ որ մարդու մը հաստա-
տած կտակը մէկը չհետխանէր,
ան ալ անոր վրայ ոչինչ պատա-
ուէրմ կ'ուելցնէ։ Արդ՝ խոստ- 16
մունքները Աբրահամին ու անոր
սերունդին եղան. չըսեր՝ Եւ
սերունդներուդ՝ որպէս թէ
շատերու համար, հապա որպէս
թէ մէկու մը համար՝ Ես քու
սերունդիդ, որ ան Քրիստոսն է։
Բայց սա կը ղրուցեմ. Ան կոտ- 17
կը՝ որ առաջուց Աստուծմէ հաս-
տատուեցաւ Քրիստոսով, օրէն-
քը չորս հարիւր երեսուն տարի-
էն ետև որ գրուեցաւ, չկրնար
խափանել՝ խոստումնիերը խափանե-
լու համար։ Վասն զի թէ որ 18
ժառանգութիւնը օրէնքէն կ'ըլ-
լայ, ուրեմն ալ խոստումնիերէն
չէ. բայց Աբրահամին խոստ-
մունքով շնորհեց Աստուած։
Հապա ինչո՞ւ համար է օրէնքը. 19
յանցանաց համար վրայ աւելց-
աւ, (մինչև որ գայ ան սե-
րունդը՝ որուն որ խոստացուեր
էր,) հրեշտակներով ձեռամբ՝ մէջ
նորդի մը ձեռքով։ Բայց մէջնոր- 20
դը մէկու մը չէ՝ բայց Աստուած
կայն Աստուած մէկ է։ Ուրեմն 21
օրէնքը հակառակ բա՞ն է Աս-
տուծոյ խոստումնիերուն. քա-
զա՛յ. քանզի թէ որ տրուած
ըլլար անոնկ օրէնք մը՝ որ կարող

ըլլար կենդանի ընելու , ան ա-
22 պէնը իրաւցնէ արդարութիւնը
օրէնքէն կ'ըլլար : Բայց գիրքը ա-
մէնը մեղքի տակ գոցեց , որ
խոստմունքը Յիսուս Քրիստոսի
23 հաւատքովը տրուի հաւատացո-
ղներուն : Բայց քանի որ հա-
ւատքը չէր եկած , օրէնքին տա-
կը գոցուած կը պահուէինք , ը-
24 պասիկով ան հաւատքին՝ որ պի-
տի յայտնուէր : Ուրեմն օրէն-
քը մեր դաստիարակը եղաւ՝ մեզ
Քրիստոսի բերելու , որ մենք հա-
25 ւատքով արդարանանք : Բայց եր-
բոր հաւատքը եկաւ , ալ դաս-
26 տիարակի տակ չենք : Ինչու որ
անմիջապէս ալ Աստուծոյ որդիք
էք՝ Քրիստոս Յիսուսի վրայ ե-
27 զած հաւատքով : Քանզի դուք ա-
մէնքդ որ Քրիստոսով մկրտուե-
ցաք , Քրիստոսը վրաննիդ հա-
28 գած էք . Այսուհետև ոչ Հրէայ
կայ , ոչ ալ Յոյն , ոչ ծառայ կայ ,
ոչ ալ ազատ , ոչ արու կայ , ոչ
ալ էգ . ինչու որ դուք ամէնքդ
29 ալ մէկ էք Քրիստոս Յիսուսով :
Հապա թէ որ դուք Քրիստոսինն
էք , ուրեմն Աբրահամին սե-
րունդն էք , ու խոստմունքին նա-
յելով ժառանգներ :

Գ Լ . Դ

1 Բայց ասկէ զատ կ'ըսեմ , երբ
ժամանակ որ ժառանգը տղայ է՝
ծառային տարբերութիւն մը
չունի , թէև ամէնուն տէրն է .
2 հապա խնամակալներու ու հո-
գաբարձուներու տակ է՝ մինչև
3 հօրը որոշած ժամանակը : Ասանկ
ալ մենք երբոր տղայ էինք , աշ-
խարհիս սկզբունքներուն տակը
4 ծառայ եղած էինք : Բայց երբոր
ժամանակը լեցուեցաւ , իրկնց
Աստուած իր Որդին՝ որ կնիկէ
մը եղաւ , ու օրէնքի տակ մնաւ ,
5 Որպէս զի օրէնքի տակ եղողները
փրկէ , որ մենք որդեգրութիւնը
6 ընդունինք : Եւ որովհետև դուք
որդիք էք , Աստուած իր Որդիին
Հոգին ձեր սիրտերուն մէջը իրկ-
եց , որ կ'աղաղակէ Աբբա՝
Հայր : Ուստի ալ ծառայ չես , 7
հապա որդի , և թէ որ որդի , ալ
Աստուծոյ ժառանգը Քրիստոս-
ով : Բայց այն ատենը որ չէիք 8
դիտէր զԱստուած , կը ծառա-
յէիք անոնց՝ որոնք ի բնէ Աս-
տուածներ չէին : Սակայն հիմա 9
որ ճանչցած զԱստուած՝ մանա-
ւանդ որ դուք Աստուծմէ ճանչ-
ցուեցաք , ինչո՞ւ նորէն կը դաս-
նաք այն տկար ու չքաւոր սկզբ-
մունքներուն , որոնց նորէն կ'ու-
զէք ծառայութիւն ընել : Օրերը 10
կը զգուշանաք , ու ամիսները ,
և ժամանակները ու տարիները :
Կը վախնամ ձեզմէ , որ գուցէ 11
պարապ տեղը ձեր վրայ աշխա-
տած ըլլամ :

Ինծի պէս եղէք , ինչու որ ես 12
ալ ձեզի պէս էի . եղբայրնե՛ր՝
ձեզի կ'աղաչեմ . դուք ինծի վնաս
մը հասուցած չէք : Գիտէք դուք՝ 13
որ մարմնոյս տկարութեամբը ձե-
զի առջի անգամ աւետարանը
քարոզեցի . և իմ մարմինիս վը-
րայ նրած փորձութիւնս Ձա- 14
նարհացիք ու չարհամարհեցիք .
հապա Աստուծոյ հրեշտակի մը
պէս զիս ընդունեցիք՝ Քրիստոս
Յիսուսի պէս : Ուրեմն ո՞ւր է ան 15
ձեր երանութիւնը . քանզի ես
կը վկայեմ ձեզի , որ եթէ կարե-
լի էր՝ ձեր աչքերը պիտի հանէ-
իք ու ինծի տայիք : Ուստի ձեր 16
թշնամի՞ եղայ ձեզի ճշմարիտը
խօսելուս համար : Ջեզ նախանձ 17
ձի կը գրգռեն անոնք՝ չէ թէ
բարիին , և կ'ուզեն ձեզ արգի-
լել , որ իրենց նախանձաւոր ը-
լլաք : Սակայն ազեկ է ամէն ա- 18
տեն բարիին նախանձաւոր ըլ-
լալ , ու չէ թէ միայն երբոր ձեր
մէջը ըլլամ : Իմ որդեակներա՛ 19
որ ձեզմով նորէն ծնունդի ցաւ
կը քաշեմ , մինչև որ Քրիստոս
ձեր մէջը ձեւակերպի : Կուզէի 20
հիմա ձեր մէջը ներկայ ըլլալ , ու
փոխել իմ ձայնս . ինչու որ ես
ձեր վրայով տարակուսած եմ :

Ըսէք ինծի , դուք որ օրէն- 21
քին տակը կ'ուզէք ըլլալ , օրէնք

22 քը չէք լսեր։ Ո՛չ ոք ձեզ դրաւած է Թէ՝ Աբրահամ երկրա- պրպ
23 ռնէք, մէկը՝ աղախնէն, ու մէ- կալը՝ ազատ կնիկէն։ Բայց ան
24 որ աղախնէն էր՝ մարմնոյ կողմանէ ծնած էր, իսկ ան որ ա- զատ կնիկէն՝ խոստմունքին հա- մեմատ։ Որ առ բաներըն այլաբա- նօրէն կը մեկնուին. քանզի որ ա- նոնք են երկու կտակարանները, մէկը՝ Սինայ լեռնէն որ ծառա- յութեան համար կը ծնանի, որ
25 է Հագար։ Քանզի որ Հագարը Արաբիոյ մէջ Սինայ լեռն է, և կը համեմատի հիմակուան Երուսաղէմին՝ որ իր զաւակնե-
26 րովը մէկտեղ կը ծառայէ։ Բայց վերի Երուսաղէմը ազատ է, որ
27 մեր ամենուն մայրն է։ Քանզի որ գրած է, Ո՛վ չծնանող ամուլ ցնծա՛. ով ծննդական ցաւ չքաշող՝ գոչէ և աղաղակէ. քանզի աւերակ ձգուածին զաւակները՝ երիկ ունեցողին զաւակներէն շատ
28 պիտի ըլլան։ Բայց մենք եղ- բայրնե՛ր՝ Իսահակին պէս խոստ-
29 մունքին որդիներն ենք։ Բայց ինչպէս որ այն ատենը մարմնոյ կողմանէ ծնածը կը հալածէր հոգիին կողմանէ եղը, նոյնպէս
30 անանկ ալ հիմա։ Սակայն գիր- քը ի՞նչ կ'ըսէ. Դո՛ւրս հանէ առ աղախինը ու անոր որդին. քանզի որ աղախնին որդին ազատ կրնայ ըլլալ հետ ժառանգե-
31 լու։ Ուստի եղբայրնե՛ր՝ մենք աղախնին զաւակները չենք, հապա ազատին։

ԳԼ. Ե

1 Ուստի անո՛ր կեցէք այն ազա- տութեամբ՝ որով Քրիստոս մեզ ազատեց, և նորէն ծառայու- թեան լուծի տակ մի՛ մտնէք։
2 Ահա ես Պօղոս կը ըսեմ ձեզի, որ եթէ թլփատուի՛ք, Քրիս-
3 տոս ձեզի օգուտ մը չընէր։ Եւ դարձեալ ամէն թլփատուողմարդու կը վկայեմ, թէ պարտական է բոլոր օրէնքը կատարելու։
4 Խափանած էք դուք Քրիս- տոսմէն, որ օրէնքով արդարանալ կ'ուզէք, ո՛ր շնորհքէն ինկած
5 էք։ Քանզի որ մենք Հոգիով կը ապասնք՝ արդարութեան յոյսին
6 հաւատքովը։ Ա՛ստն ալ Քրիս- տոս Յիսուսի քով ո՛չ թլփա- տութիւնը բան մը կընայ, ո՛չ ալ անթլփատութիւնը, հապա հա- ւատքը՝ որ սիրով՝ ի գործ կը
7 դրուի։ Դուք աղէկ կը վազէիք. ո՞վ ձեզ հոս կտրեց՝ որ ճշմար-
8 տութեան չհնազանդիք։ Այդ դրդ- մունքը անկէ չէ՝ որ ձեզ կան-
9 չէց։ Քիչ մը խմորը բոլոր զանգուածը կը խմորէ։ Բայց ես յոյս
10 ունիմ ձեր վրայ Տէրոջմով, որ ուրիշ միտք բան մը պիտի չհո- լիք. և ան որ ձեզ կը խռովե- ցընէ, դատապարտութիւն պի- տի կրէ՝ ո՛վ որ ըլլայ։ Սակայն
11 եղբայրնե՛ր՝ թէ որ ես տակաւին թլփատութիւն կը քարոզեմ, ա՛լ ինչո՞ւ կը հալածուիմ. ուրեմն խաչին գայթակղութիւնը խա- փանուած է։ Երանի՛ թէ բոլո-
12 րովին կտրուէին անոնք որ ձեզ կը խռովեցընեն։
13 Վա՛ռն դուք ազատութեան կանչուած էք՝ եղբայրնե՛ր. միայն թէ չէր ազատութիւնը մարմնոյ յանի՞ռ-ի՞ռնէրու պատճառ ըլլայ. հապա սիրով իրարու ծառա-
14 յութիւն ըրէք։ Քանզի որ բոլոր օրէնքը առ մէկ խօսքիս մէջ կը կատարուի, թէ՝ Դուն ընկերդ սիրես քու անձիդ պէս։
15 Հապա թէ որ իրար խածնէք և ուտէք, զգո՛ւշ կեցէք՝ որ չըլլայ թէ ի- րարմէ ոչնչանաք։
16 Սիայն թէ ես կը զուցեմ. Հոգիով գացէք, ու մարմինին ցանկութիւնը պի-
17 տի չկատարէք։ Քանզի որ մարմի- նը կը ցանկայ հոգիին հակառակ, ու հոգին մարմինին հակառակ. և առնք իրարու հակառակ են, որ չըլլայ թէ ինչ որ կ'ուզէք
18 ան ընէք։ Բայց թէ որ Հոգիէն կ'առաջնորդուիք. ա՛լ օրէնքին տակը չէք։
19 Արդ՝ մարմինին գործ- քերը յայտնի են, որ առնք են, շնութիւն, պոռնկութիւն, պղծ-

20 ծառեթեան, գինեսիրեան, կառավարչաց թեան, կախարդութեան, շինամոլեթեանները, կռիւներ, նախանձներ, բարկութեիւնները, հակառակութեիւնները, երկպառակութեիւնները, բաժանութիւնները,
21 Շար նախանձքներ, մարդասպանութեիւնները, գինովութեիւնները, անառակութեիւնները, ու ինչ որ ասոնց նման են. որ հիմակուց ես ձեզի կը զգուշեմ, ինչպես առաջուց ալ կը զգուշեի, որ ասանկ բաներ գործողները Աստուծոյ արքայութիւնը պիտի չժառանգեն: Բայց Հոգիին պտուղը սա է, սէր, խնդութիւն, խաղաղութիւն, երկայնմտութիւն,
23 քաղցրութիւն, բարութիւն, հաւատարմութիւն, հեզութիւն, ժուժկալութիւն. ասոնց դէմ օրէնք չկայ: Եւ ասոնք որ Քրիստոսինները են՝ իրենց մարմինը խաչ հանեցին մեղաւոր կիրքերով ու ցանկութիւն
25 նեերով միասին: Թէ որ Հոգիով կ'ապրինք, Հոգիին հետևնանք
26 քալենք: Մեռապարծ չըլլանք՝ միմեանք գրգռելով, ու իրարու վրայ նախանձելով:

ԳԼ. Ջ

1 Ա՛ղբայրնե՛ր, թէ որ մէկը յանկարծ ինչ և իցէ յանցանքով բռնուելու ըլլայ, դուք որ հոգեւոր էք՝ անանկը հեզութեան հոգիով ուղղութեան բերէք. քու անձիդ ալ զգուշութիւն ըրէ որ չըլլայ թէ փորձութեան
2 մէջ ինյնաս: Իրարու նեղութիւն ները կրեցէք, ու անանկ Քրիս-
3 տոսի օրէնքը կատարեցէք: Քանզի թէ որ մէկը ինքզինքը բան մը ըլլալ կը սեպէ՝ ու չէ, անկ-
4 կայ իր անձը կը խաբէ: Բայց ամէն մարդ իր գործը թող կրնայ, ու նորը միայն իր անձին վրայ պարծանք ունենայ, և չէ
5 թէ ուրիշին վրայ: Ինչու որ ամէն մէկը իր բեռը պիտի կրէ:
6 Խօսքին աշակերտութիւն ընողը իր վարդապետը ամէն բարի բաներու մասնակից ընէ: Մի խա-
7 բուիք՝ Աստուած ծաղր չըլլար: Ո՛ւր ոեւ մարդ մը
8 կը սերմանէ՝ նոյնը պիտի հնձէ, ան որ իր մարմինին կը սերմանէ՝ ան մարմինէն ապականութիւն պիտի հնձէ, ու ան որ Հոգիին կը սերմանէ, ան Հոգիէն յաւիտենական կեանք պիտի հնձէ: Բայց բարի գործելէն
9 չձանձրանանք, քանզի յարմար ժամանակին պիտի հնձենք՝ թէ
10 որ չհուսահատինք: Ուստի քանի որ ժամանակը ձեռք կ'ելնէ, բարիք ընենք ամենուն՝ մանաւանդ հաւատքին ընտանեկանաց:
11 Նայեցէք՝ ինչպես գիրերով
12 գրկի ձեռքս իմ ձեռքովս: Ուրոնք որ կ'ուզեն մարմնոյ կողմանէ բարի երեւնալ, անոնք ձեզ կը ստիպեն որ թլփատուիք, միայն որ Քրիստոսի խաչին համար չհալածուին: Քանզի անոնք ալ որ
13 թլփատուած են, իրենք օրէնքը չեն պահեր, հապա կ'ուզեն որ դուք թլփատուիք, որ իրենք ձեր մարմինովը պարծենան: Բայց ես
14 քանի մեկի որ պարծենամ, հապա միայն մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի խաչովը, որ անով աշխարհ ինծի խաչը եղած է, ես ալ աշխարհի: Ինչու որ Քրիս-
15 տոսով ոչ թլփատութիւնը բան մըն է, ոչ ալ անթլփատութիւնը, հապա նոր ստեղծուած ըլլալն է բանը: Եւ ան ամէնը որ
16 սա կանոնիս համեմատ կը քալեն, խաղաղութիւն ու ողորմութիւն ըլլայ անոնց վրայ, ու Աստուծոյ Իսրայէլին վրայ: Ուրիշ հար-
17 մ՛ոք պիտի չտրտնջցնէ. ինչու որ ես Տէր Յիսուսին վերքին նշանները իմ մարմնոյս վրայ կը կրեմ: Ա՛ղբայրնե՛ր, մեր
18 Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր հոգիին հետ ըլլայ. ամէն:

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱՑՆ
ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը, Եփեսոսի մէջ եղած սուրբերուն՝ եւ Քրիստոս Յիսուսի հաւատացեալներուն. 2 շնորհք եւ խաղաղութիւն ձեզի՝ Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։ 3 Օրհնեալ է Աստուած՝ եւ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ մեզ օրհնեց ամէն հոգեւոր օրհնութիւններով երկնաւորներուն 4 մէջ Քրիստոսով. ինչպէս որ մեզ անով աշխարհիս սկիզբէն առաջ ընտրեց, որ մենք սուրբ ու անարատ ըլլանք իր առջեւը 5 սիրով. եւ առաջուց մեզ սահմանեց իրեն որդեգիր ըլլալու Յիսուս Քրիստոսի ձեռքով իր 6 կամքին հաճութիւնը ունենալ, իր փառաւոր շնորհացը գովութիւնը հասնի, որով մեզ ազատեց 7 սիրելիին ձեռքով. որ անով փրկութիւն ունենք մենք իր արեանը միջոցով, մեղաց թողութիւնը՝ իր շնորհքին ճոխութիւնը չափովը. 8 որ մեր վրայ առատցուց բոլոր իմաստութիւնով 9 ու գիտութիւնով. Անդի յայտնեցուց իր կամքին խորհուրդը իր հաճութիւնը պէս, որն որ նախասահմաներ էր անով ձեռքովը. 10 որ ժամանակաց լրանալուն արձակութիւնը մէկ ամէն բան քովանդակուի Քրիստոսով՝ ինչ որ երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ կայ, անով՝ որով մենք ալ ժառանգութիւն առինք՝ առաջուց 11 որոշուած ըլլալով անոր նախասահմանութիւնովը, որ ամէն բան իր կամքին խորհրդովը՝ ի գործ կը դնէ. որ մենք անոր 12 փառքին գովութիւն ըլլանք՝ առաջուց Քրիստոսի վրայ յուսացողներս. Որուն վրայ դուք ալ 13 յոյսով՝ երբոր լսեցիք ճշմարտութեան խօսքը՝ ձեր փրկութեան աւետարանը, որուն նաեւ հաւատալով՝ խոստացեալ Սուրբ Հոգիին կնիքովը կնքուեցաք. որ ան՝ մեր ժառանգութեան 14 գրաւն է մինչեւ առացուածքին փրկութիւնը՝ իր փառացը գովութիւնը համար։

Ասոր համար ալ երբոր լսեցի 15 Տէր Յիսուսին վրայ ունեցած հաւատքնիդ, ու բոլոր սուրբերուն վրայ ձեր սիրէն, Չեմ դադարիր ձեզի համար գո- 16 հութիւն ընելէն՝ ձեզ իմ աղօթքներուս մէջ յիշելով. որ մեր 17 Տէր Յիսուս Քրիստոսի Աստուածը՝ փառաց Հայրը ամէն ձեզի իմաստութիւն ու յայտնութիւն հոգին իր գիտութիւնովը. Լուսաւորելով 18 աչքերը ձեր սրտերնուդ՝ գիտնաք թէ ինչ է անոր յոյսին կանչումը, ու ինչ է անոր ժառանգութիւնը փառքին ճոխութիւնը սուրբերուն մէջ, Եւ 19 ինչ է իր զօրութիւնը պետական մեծութիւնը հաւատացեալներուս մէջ իր կարող զօրութիւնը գործադրութիւնովը, Որն որ 20 Քրիստոսի վրայ՝ ի գործ գրաւ, երբոր զանիկայ մեռելներէն յա-

բուց, ու նստեցուց իր աջ կողմը
21 երկինքին մէջ Ամէն իշխանու-
թեան ու պետութեան և զո-
րութեան ու տէրութեան վրայ՝
և ամէն անուանի վրայ որ կ'ա-
նուանի, չէ թէ միայն այս աշ-
խարհս մէջ, հապա գալիքին
22 մէջ ալ։ Եւ ամէն բան անոր
ոտքերուն տակը հնազանդեցուց,
և զանիկայ ամէն բանէրու վրայ՝
23 եկեղեցիին գլուխ դրաւ, Որ ան
անոր մարմինն է, անոր լրումը,
որ կը լեցնէ ամէնը ամէն բանի
մէջ։

ԳԼ. Բ

1 Ձեզ ալ որ յանցանքներու
ու մեղքերու մէջ մեռած էիք,
2 Ինչ որ ժամանակ կ'երթայիք
անոնց մէջը ըստ աշ-
խարհս բուն ճամբան, ըստ
օդուս իշխանութեան իշխանին
ոգիին որ հիմա ապստամբու-
3 թեան որդւոց մէջ կ'ներգործէ։ Որ
առնոք մենք ամէնքս ալ անոնց
մէջը կը պտրտէինք մեր մարմի-
նին ցանկութիւններով, և մար-
մինին ու միտքին ուզածը կը կա-
տարէինք։ և բնութեամբ բար-
կութեան որդիք էինք՝ ինչպէս
4 ուրիշներըը։ Բայց Աստուած որ
հուժ է ողորմութիւնով՝ իր ա-
ռատ սիրոյն համար՝ որով մեզ
5 սիրեց, Երբոր յանցանքներու
մէջ մեռած էինք, մեզ Քրիստոսի
հետ կենդանացուց, (շնորհքով փրկուած
6 ըստ էք,) Եւ
անոր հետ մեզ յարուցց, ու անոր
հետ նստեցուց երկնաւորներուն
7 մէջ Քրիստոս Յիսուսով, Որ
գալու դարերուն մէջը ցուցնէ
իր շնորհքին գերազանց մեծու-
թիւնը՝ Քրիստոս Յիսուսով մեզի
ցոյց տրուած քաղցրութիւնովը։
8 Վասն զի շնորհքով փրկուած
էք դուք հաւատքի միջոցով. և
ա՛ս չէ թէ ձեզմէ է, հապա Ա-
9 ստուծոյ պարգեւն է. Ո՛չ թէ
գործերէն, որ մէկը չպարծի։
10 Ինչու որ մենք անոր ձեռագործն
ենք, Քրիստոս Յիսուսով ստեղ-
ծուած բարի գործերու համար,
որոնց Աստուած առաջուց պատ-
րաստեց դէղ, որ անոնց մէջը քա-
լենք։

Ուստի միտքերնիդ բերէք, որ 11
դուք առեն մը մարմինով հեթա-
նոսներ էյիք, (որոնք անթլփատու-
թիւն կ'րսուին անոնցմէ՝ որ թլփատութիւն կ'րսուին մարմի-
նի մէջ ձեռքով եղած,) Որ ան 12
առենը դուք առանց Քրիստոսի
էիք, ու հեռացած էիք Իսրայէ-
լի քաղաքակցութենէն, և օտա-
րացած խոստումներուն ուխտերէն,
ու յոյս մը ալ չունէիք, և աշ-
խարհի մէջ անաստուած էիք։
Բայց հիմա Քրիստոս Յիսուսով 13
դուք՝ որ առեն մը հեռաւոր էիք,
մերձաւոր եղաք Քրիստոսի արիւ-
նովը։ Վասն զի անիկայ է մեր 14
խաղաղութիւնը, որ երկուքը
մէկ ըրաւ, ու մէջ տեղի բաժա-
նող պատը՝ այսինքն իրարու հետ
եղած թշնամութիւնը իր մարմի-
նովը քակեց, Եւ հրամանները՝ 15
եղած պատուիրանքներուն օրէն-
քը խափանեց, որ իրմով ան երկ-
կուքը մէկ նոր մարդ մը հաս-
տատէ, ու այսպէս խաղաղու-
թիւն ընէ. Եւ երկուքն ալ մէկ 16
մարմին եղած հաշտեցնէ Աստու-
ծոյ հետ իր խաչովը. ինչու որ
անով ատելութիւնը թշնամութիւնը։
Եւ եկաւ խաղաղութիւն քարո- 17
զեց ձեզի՝ որ հեռուն էիք, ու
անոնց՝ որ մօտ էին։ Քանզի ա- 18
նոր ձեռքովը մենք երկուքնիս
ալ մէկ Հոգիով Հօրը մօտենա-
լու արտօնութիւնը ունինք։ Ու- 19
րեմն ալ ատկէ ետև դուք օտար
ու պանդուխտ չէք, հապա սուրբ-
երուն քաղաքակիցներըը, և Աս-
տուծոյ ընտանիքը, Առաքեալ- 20
ներուն ու մարգարէներուն հի-
մին վրայ շինուած, որ անոր ան-
կիւնին գլուխը Յիսուս Քրիս-
տոսն է. Որով բոլոր շինքը մէկ- 21
տեղ յարմարուելնուն կապ-
ուած՝ կ'աճի սուրբ տաճար մը
կ'ըլլայ Տէրոջմով. Որ անով դուք 22

ալ մեկուկէ կը շինուի՝ Աստուծոյ բնակարան ըլլալու Հոգւով Սրբով։

ԳԼ. Գ

1 Ուստի ես Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի կապուածը ձեզի հեթանոսներուդ համար.
2 Որ գուք անշուշտ լսած էք Աստուծոյ շնորհքին պատուիրակութիւնը, որ տրուած է ձեզի համար.
3 Թէ իմացի ան խորհուրդը յայտնութեամբ ինծի յայտնուեցաւ, (ինչպէս առաջուց ալ ձեզի համառօտաբար գրեցի,
4 Որով կրնաք կարդալ ու միտք առնել իմ ըղեակ ըլլալս Քրիստոսի խորհուրդին
5 դէմ վայով.) Որ ուրիշ դարերուն մէջ մարդոց որդիներուն չէր ըսուած, ինչպէս որ հիմա Հոգւով Սրբով յայտնուեցաւ իր առաքեալներուն ու մարգարէներուն.
6 Որ հեթանոսները Քրիստոսով Աւետարանէն ու մարմնակից և անոր խոստմանը հաղորդ ըլլան աւետարանով.
7 Որուն ես ազատուր եղայ՝ Աստուծոյ շնորհքի պարգեւին համեմատ՝ որ ինծի տրուեցաւ՝ իր զօրութեամբ ներգործութեամբ.
8 (Ինծի՝ որ ամէն սուրբերուն պզտիկին եմ՝ այս շնորհքը տրուեցաւ,) հեթանոսներուն մէջ Քրիստոսի անքննելի ճոխութիւնը քարոզելու,
9 Եւ ամէնը լուսաւորելու, որ գիտնան թէ ինչ է ան խորհուրդին անօրէնութիւնը, որ՝ ի յաւիտենից ծածկուած էր Աստուծոյ մով, որ ամէն բաները ստեղծեց.
10 Որ հիմա Աստուծոյ բազմատեսակ իմաստութիւնը եկեղեցիին ձեռքով յայտնի ըլլայ երկինքը եղող իշխանութիւններուն ու պետութիւններուն.
11 Ըստ յաւիտենական նախատահմանութեան՝ որ ըրաւ մեր Տէրոջը Քրիստոս Յիսուսի ձեռքով.
12 Որով մենք ալ համարձակութիւն ու մօտենալու արծծուխին ունինք վստահութեամբ՝ իրեն հաւատալով։
13 Ուստի կ'աղաչեմ որ չհանձնառնաք իմ նեղութիւններուս պատճառով, որ ձեզի համար են, և որ ձեր փառքն են։
14 Այս համար ծնկան վրայ գալով մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հօրը առջեւը,
15 Որմէ որ բոլոր աղգատոհմը երկինքի մէջ ու երկրի վրայ անուն կ'առնէ,
16 կ'աղաչեմ որ ձեզի իր փառաց ճոխութենէն շափով զօրութիւնով հաստատուիլ իր Հոգիովը ներսի մարդուն մէջ.
17 Որ Քրիստոս հաւատքով ձեր սրտերուն մէջը բնակի, և գուք սիրով արմատացած ու հաստատուած ըլլաք,
18 Որ կարենաք հասկընալ բոլոր սուրբերուն հետ մեկտեղ, թէ ինչ է լայնութիւնը ու երկայնութիւնը՝ և խորութիւնը ու բարձրութիւնը.
19 Այսինքն ճանչնալ Քրիստոսի սէրը որ գիտութենէ դէպի անդին է, որ լցուիք Աստուծոյ ամէն լրութիւնովը։
20 Արդ անոր՝ որ կարող է առատութեամբ բնել ամէն բաներէն աւելի՝ որ մենք կը խնդրենք կամ կը խորհինք, ան զօրութիւնովը՝ որ մեր մէջը կը ներգործէ.
21 Իրեն փառք եկեղեցիին մէջ՝ Քրիստոս Յիսուսով բոլոր դարերուն մէջ յաւիտեան յաւիտենից. ամէն։

ԳԼ. Դ

1 Ուստի կ'աղաչեմ ձեզի՝ ես որ Տէրոջը համար կապուած եմ, որ գուք արժանի քալէք՝ ինչպէս որ կը վայլէ ան կոչումին՝ որով կանչուեցաք,
2 Բոլոր խոնարհութիւնով ու հեզութիւնով, երկայնմտութեամբ, սիրով իրարու նեղութիւնը տանելով.
3 Ջանալով Հոգւոյն միութիւնը խաղաղութեան կապովը պահել.
4 Մէկ մարմին ու մէկ Հոգի, ինչպէս որ կանչուեցաք ձեր կոչումին մէկ յոյսովը.
5 Տէրը մէկ է, հաւատքը մէկ, մկրտութիւնը մէկ.
6 Մէկ է Աստուած և ամենուն Հայրը, որ ամենուն վրայ ու ամենուն հետ, և մեր ամէ-

7 նաեւ մէջն է : Բայց մեր ամէն
մէկուն ալ շնորհք տրուած է
Քրիստոսի պարգեւին չափովը :
8 Ասոնք համար կ'ըսէ թէ՝ Բարձրը
ելաւ , գերութիւնը գերի ըրաւ
նէց , ու մարդոց պարգեւներ
9 տուաւ : Ան ելաւ ըսելը ի՞նչ է ,
միայն թէ՝ որ իջեր առաջ երկրին
10 վերի կողմերը իջաւ : Ան որ ի-
ջաւ՝ նոյն ինքն է , որ բոլոր եր-
կինքներէն վեր ելաւ , որ ամէն
11 բան լեցնէ :) Եւ ինքը մէկ քա-
նին տուաւ առաքեալներ ըլլա-
լու , մէկ քանին մարգարէներ ,
մէկ քանին աւետարանիչներ ,
մէկ քանին հովիւներ ու վարդա-
12 պետներ . Սուրբերուն հասաս-
տութեանը համար , պաշտօնին
գործին համար , Քրիստոսի մար-
13 մինին շինութեանը համար . Մին-
չեւ որ ամէնքս ալ հասնինք հա-
ւատքին ու Աստուծոյ Որդին
ճանչնալուն միաբանութեանը ,
կատարեալ մարդ ըլլալու , Քրիս-
տոսի լման հասակին չափը ու-
14 նենալու . Որ ալ տակէ հոս
տղայ չըլլանք երթած ու վար-
դապետութեան ամէն հովերէն
տպին անդին տարուելուած՝
մարդոց խաբեութիւնովը , ու
խորամանկութեամբ կը խաբեն
15 մոլորցնելու . Հապա սիրով
ճշմարտութեան հետեւելով՝ ա-
մէն բան Անով աճեցընենք՝ որ
16 գլուխ է՝ այսինքն Քրիստոս . Որ
անկէ բոլոր մարմինը մէկտեղ
կապուած՝ և ամէն յօդուած-
նէրը իրարու հաղորդակցով
կցուած՝ ամէն մէկ մասին չափով
նէրգործելով՝ մարմինին աճում
կու տայ՝ իրեն շինութեանը հա-
մար՝ սիրով :
17 Ասոր համար կ'ըսեմ ու Տէրոջ-
մով վկայութիւն կ'ընեմ , որ
դուք ալ՝ հոգին ալ անանկ չքալէք ,
ինչպէս որ միւս հեթանոսները
կը քալեն իրենց մտքին ունայնու-
18 թեանը մէջ . Որոնց խնայողա-
թիւնը խաւարած է , ու օտարա-
ցած են Աստուծոյ կեանքին , ի-
րենց մէջը եղած տգիտութեան
պատճառովը՝ իրենց սրտին կա-
րութիւնը համար . Որոնք ան- 19
զգայ ըլլալով , ինքզինքնին ան-
առակութեան տուին , ամէն
կերպ պղծութիւն գործելու՝ ա-
գահութիւնով : Բայց դուք ա- 20
նանկ չսորվեցաք Քրիստոսը . Թէ 21
որ անոր վրայով լսեցիք՝ ու անկէ
սորված էք , ինչպէս որ ճշմար-
տութիւնը Յիսուսի մէջ է . Որ 22
ձեր վրայէն մէկդի դնէք ան յեր-
առջի վարմունքին պէս հինցած հին
մարդը՝ խաբեբայ ցանկութիւն-
ներով ապականուածը . Եւ ձեր 23
միտքին հոգիովը նորոգուիք . Եւ 24
նոր մարդը հագնիք , ան
որ Աստուծոյ պատկերին պէս ըս-
տեղծուած է , արդարութիւնով
ու ճշմարիտ սրբութիւնով : Ուս- 25
ի տուութիւնը մէկդի ձգելով ,
ճշմարտութիւն խօսեցէք ամէն
մէկերնիդ իր ընկերին հետ . ին-
չու որ մենք իրարու անդամներ
ենք : Թէ որ բարկանաք՝ մեղք 26
մի գործէք . արեւը ձեր բարկու-
թեան վրայ մնայ չմտնէ : Ու 27
Սատանային տեղ մի տաք : Ան 28
որ գողութիւն կ'ընէր , ալ գող
չգտնայ , այլ մանաւանդ ազէկ
գործի մը պարապելով՝ իր ձեռ-
քերովը աշխատի , որ կարող
ըլլայ տալ կարօտ եղողին : Բնաւ 29
ձեր բերնէն ապականեալ խօսք
մը չելլէ , հապա ինչ որ շինէկ
է՝ պէտք եղած շինութեանը հա-
մար , որ լսողներուն շնորհք տայ :
Եւ Աստուծոյ Սուրբ Հոգին մի 30
տրտմեցընէք , որով դուք կնքուե-
ցաք փրկութեան օրուանը հա-
մար : Ամէն դառնութիւն՝ և 31
բարկութիւն՝ ու սրտմտութիւն
և աղաղակ՝ ու հայհոյութիւն
վերցուի ձեզմէ ամէն չարու-
թիւնովը միասին : Եւ իրա- 32
րու հետ քաղցր եղէք , գթած ,
նէրելով իրարու , ինչպէս ու Ա-
ստուած Քրիստոսով նէրեց ձեզի :

ԳԼ. Ե

Ա՛րդ՝ Աստուծոյ նմանող եղէք 1
սիրելի զաւակներու պէս . Եւ 2

սիրով վարուեցէք՝ ինչպէս որ Քրիստոս ալ մեզ սիրեց, ու իր անձը մեզի համար մատնեց՝ անուշահոտ պատարագ ու զոհ Աստուծոյ։ 3 Բայց պոռնկութիւն եւ ամէն տեսակ պղծութիւն՝ կամ ագահութիւն անունը անգամ շնչուիր ձեր մէջը, (ինչպէս որ կը վայլէ սուրբերուն,) 4 եւ գարշելի բաներ՝ կամ յիմարական խօսքեր՝ կամ խեղկատակութիւն, որ չվայլեր, այլ մանաւանդ գոհաբանութիւն։ 5 Ասիկա ձեզի յայտնի գիտցէք, որ ամէն պոռնիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ՝ որ կուռապաշտ է, Քրիստոսի ու Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ ժառանգութիւն չունի։ 6 Ձեզ ոեւէ մէկը ձեզ խաբէ փուճ խօսքերով, ինչու որ սոս բաներուն համար Աստուծոյ բարկութիւնը կու գայ անհնազանդութեան որդւոց վրայ։ 7 Ուստի անոնց հաղորդ մի ըլլաք։ 8 Քանի մը անգամ դուք խաւար էիք, բայց հիմա լոյս էք Տէրոջմով. լուսոյ որդիներու պէս քալեցէք. 9 (Լոյսին պտուղը ամէն տեսակ բարութիւնով, եւ արդարութիւնով ու ճշմարտութիւնով է։) 10 Քննեցէք թէ ինչ է Տէրոջը հաճելին. 11 ու մի կցորդ ալ խաւարին անպտուղ գործերուն, այլ մանաւանդ յանդիմանեցէք։ 12 Ինչու որ անոնց մէջը գաղտուկ գործուած բաները խօսիլն ալ ամօթ է։ 13 Բայց ամէն բան յանդիմանուած՝ լուսով յայտնի կ'ըլլայ. ինչու որ ամէն բան որ յայտնի կ'ըլլայ, լոյս է։ 14 Անոր համար կ'ըսէ. Արթնցիր դուն՝ որ կը քնանաս, եւ կանգնէ մեռելներէն, ու Քրիստոս քեզի լոյս պիտի տայ։

15 Ուստի նայեցէք թէ ինչպէս զգուշութեամբ պիտի քալէք, չէ թէ անմտանալու պէս, հապա իմաստունանալու պէս. 16 ժամանակը ձեռքէ առէք, ինչու որ օրերս չար են։ 17 Անոր համար անմիտ մի ըլլաք, հապա իմացէք թէ ինչ է Տէրոջը կամքը։ 18 Եւ մի գինովցաք գինիով, որուն մէջ անառակութիւն կայ. հապա Հոգիով լեցուեցէք։ 19 Եւ սաղմոսներով ու օրհնութիւններով եւ հոգեւոր երգերով միջնորդ խօսակցելով, երգեցէք ու սաղմոսեցէք Տէրոջը՝ ձեր սրտերուն մէջ։ 20 Ամէն ատեն ամէն բանի համար գոհութիւն տուէք Աստուծոյ ու Հօրը՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը։

21 Իրարու հնազանդ եղէք Քրիստոսի վախովը։ 22 Կիներնէրը իրենց էրիկներուն հնազանդ ըլլան՝ որպէս թէ Տէրոջը. 23 Ինչու որ էրիկը կինկանը գլուխն է, ինչպէս որ Քրիստոս ալ եկեղեցիին գլուխն է, ու ինքը մարմնին Փրկիչն է։ 24 Ուստի ինչպէս որ եկեղեցին հնազանդ կ'ըլլայ Քրիստոսին, անանկ ալ կիներնէրը ամէն բանի մէջ իրենց էրիկներուն։ 25 Էրիկներ՝ սիրեցէք ձեր կիներնէրը, ինչպէս որ Քրիստոս ալ սիրեց եկեղեցին, ու իր անձը մատնեց անոր համար։ 26 Որ զայն նիկայ սրբէ ու մաքրէ աւազանին ջրովը խօսքով։ 27 Որ ինքը իր դիմացը փառաւոր կեցնէ եկեղեցին, որ մէկ արատ մը կամ խոշտանգութիւն կամ ասոնց պէս բան մը չունենայ. հապա որ սուրբ ու անարատ ըլլայ։ 28 Այնպէս ալ պէտք է որ էրիկները իրենց կիներնէրը սիրեն իրենց մարմիններուն պէս. ան որ իր կինը կը սիրէ՝ իր անձը կը սիրէ. 29 Ինչու որ մէկը բնաւ իր անձը չատեր, հապա կը սնուցանէ ու կը խնամէ զանիկայ, նոյնպէս Քրիստոս ալ եկեղեցին. 30 վասն զի մենք անոր մարմինին անդամներն ենք՝ անոր մարմինէն ու անոր ոսկորներէն։ 31 Ասոր համար մարդը պիտի ձգէ իր հայրը ու մայրը, ու իր կինկանը պիտի յարի. ու երկուքը մէկ մարմին պիտի ըլլան։ 32 Այս խորհուրդը մեծ է, բայց ես կը պատգամեմ Քրիստոսի ու եկեղեցիին վրայով։ 33 Սա

կայն ձեզմէ ամէն մէկին ալ իր կիսիկը անանկ սիրէ՝ որպէս թէ իր անձը, ու կիսիկը իր երիկնի թող վախնայ։

ԳԼ. Ջ

1 Որովք՝ ձեր ծնողացը հնազանդեցէք Տէրոջմով, որ ան է 2 արժանը։ Պատուէ քու հայրդ ու մայրդ, (որ առջի պատուիրանքն է խոստումնովք,) 3 որ քեզի բարի ըլայ, ու երկար կեանք 4 ունենաս երկրի վրայ։ Եւ դո՜ւք հայրեր՝ ձեր որդիները մի բարկացնէք. հապա անոնք ուժգուցէք Տէրոջը վարժութիւնովը 5 ու խրատովը։ Ծառաներ՝ հնազանդեցէք ձեր մարմնաւոր տէրերուն անով ու դողով՝ ձեր սրտին միամտութիւնովը, որպէս 6 թէ Քրիստոսին. Ձէ թէ մարդահաճոյի պէս աչքի առջեւ ծառայելով, հապա Քրիստոսի ծառաներու պէս՝ սրտանց Աստուծոյ կամքը ընելով. 7 Յօժարութիւնով ծառայելով՝ որպէս թէ 8 Տէրոջը, ու չէ թէ մարդոց. Գիտնալով որ ամէն մէկը ինչ բարիք որ գործէ, նոյնը Տէրոջմէն պիտի գտնուի, թէ ծառայ ըլլայ և թէ ազատ։ Դո՜ւք ալ տէրեր՝ նոյնը ըրէք անոնց, ու սպառնալիքը թող տաբէք, գիտնալով որ անոնց ալ ձեր ալ Տէրը երկինքն է, ու անոր քովը աչառութիւն չկայ։

10 Ան ատկէ ետև եղէայրնեռ՝ զօրացէք Տէրոջմով, ու անոր զօ- 11 րութեան կարողութիւնովը։ Զգեցէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որ կարող ըլլաք Սատանային հնարքներուն 12 դէմ դնելու։ Ինչու որ մեր պատերազմը արիւնի ու մարմինի հետ չէ, հապա իշխանութիւններո՞ւ պետութիւններու հետ, և աս խաւարի աշխարհիս իշխաններուն հետ, երկնաւորներուն մէջը եղող չար ոգիներուն հետ։ 13 Ասոր համար վերնիդ առէք Աստուծոյ սպառազինութիւնը, որ կարող ըլլաք չարութեան օրը դէմ դնելու, ու ամէն բանը լմընցնելէն ետև՝ հաստատուն կայնելու։ Ուստի չէր պէղէ կայնեցէք, մէկդիներնիդ ճշմարտութեամբ ամրացնելով, ու արդարութեան զրահը հագնելով, 15 ու ոտքերնուդ հագցնելով խաղաղութեան աւետարանին պատրաստութիւնը. Եւ ամէն բանին 16 վրայ հաւատքին վահանը առէք, որով կարող պիտի ըլլաք չարին ամէն կրակոտ նետերը մարելու. Եւ փրկութեան սաղաւարտը առէք, ու Հոգիին սուրը՝ որ Աստուծոյ խօսքն է. Ամէն աղօթքով ու 18 խնդրուածքով ամէն ատեն աղօթք ընէք Հոգիով, ու սա բանիս վրայ հսկեցէք կատարելապատասխանութեամբ ու զգաստութեամբ՝ բոլոր սրբերուն համար, Ինձի համար ալ, որ 19 ինձի խօսք տրուի որ բերանս բանամ համարձակութեամբ աւետարանին խորհուրդը յայտնելու, Որուն համար ես դեսպանու- 20 թիւն կ՚ընեմ կապանքով, որ աստ համարձակութիւն ունենամ խօսելու՝ ինչպէս որ պէտք է։

Բայց որ դուք ալ գիտնաք իմ 21 վրայով՝ թէ ինչ կ՚ընեմ ես, ամէն բանը պիտի յայտնէ ձեզի Տիւքիկոս սիրելի եղբայրը ու հաւատարիմ պաշտօնեան Տէրոջմով. Որն որ յատկապէս սա 22 բանին համար ձեզի խրկեցի, որ գիտնաք դուք մեր վրայով, ու նրբը ձեր սիրտերը մխիթարէ։

Խաղաղութիւն եղբայրներուն 23 և սէր հաւատքով Հիսուս Քրիստոսէն Աստուծմէն ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։ Շնորհք ան ամենուն 24 հետ՝ որոնք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը անկեղծութեամբ կը սիրեն. ամէն։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ
ԱՌ ՓԻԼԻՊՊԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Տիմոթէոս՝ Յիսուս
Քրիստոսի ծառաները, Քրիստոս
Յիսուսով բոլոր սուրբերուն՝ որ
Փիլիպէացւոց կողմերն են՝ եպիս-
կոպոսներով ու սարկաւագնե-
2 րով. Շնորհք ու խաղաղութիւն
ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու
Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։
3 Կը գոհանամ իմ Աստուծմէս
ամէն անգամ՝ որ ձեզ կը յիշեմ,
4 (Միշտ իմ ամէն խնդրուածքիս
մէջ ձեր ամէնուն համար ուրա-
5 խութեամբ աղօթք կ՚ընեմ,) Ա-
ւետարանին հաղորդ ըլլալնուդ
համար առջի օրուընէ մինչև հի-
6 մա. Ա՛ս մասին վստահ ըլլալով՝
թէ ան որ ձեր մէջը բարի գործ
մը սկսեց, մինչև Յիսուս Քրիս-
7 տոսի օրը պիտի կատարէ. Ինչ-
պէս որ ինծի արժան ալ է ձեր
ամէնուն վրայ այս բանը խորհիլ՝
ձեզ իմ սրտիս մէջը ունենալուս
համար իմ կապերուս մէջ, և ա-
ւետարանին չաստգոված թեանը
ու հաստատութեանը մէջ, և
ամէնքդ ինծի եղած շնորհքին
8 հաղորդ ըլլալնուդ համար։ Քան-
զի վկայ է ինծի Աստուած, որ
ինչպէս փափաք ունիմ ձեր ամէ-
նուն վրայ Քրիստոս Յիսուսի
9 գութովը։ Եւ այս աղօթքը կ՚ը-
նեմ, որ ձեր սէրը հետզհետէ
աւելի շատնայ գիտութիւնով
10 ու բոլոր ընտրութիւնով, որ
դուք տարբեր բաները զանազա-
նէք, որպէս զի Քրիստոսի
օրը անկեղծ և առանց դոյզն ակ-
զութեան ըլլաք. Արդարութեան 11
պտուղներով լցուած Յիսուս
Քրիստոսի ձեռքովը՝ Աստուծոյ
փառքին ու գովեստին համար։
Կ՚ուզեմ որ գիտնաք՝ եղբայր- 12
նե՛ր, թէ ինչ որ ինծի պատահե-
ցաւ՝ ալ աւելի աւետարանին յա-
ռաջդիմութեանը պատճառ ե-
ղաւ. Մինչև իմ կապերս՝ որ 13
Քրիստոսի համար էն, բոլոր պա-
լատին մէջը և ուրիշ ամէնուն
ալ յայտնի եղան. Եւ տէրունա- 14
եղբայրներուն շատերը սիրա ա-
ռին իմ կապերիս՝ ալ աւելի հա-
մարձակիլ Աստուծոյ խօսքը խօ-
սելու առանց վախի։ Ոմանք նա- 15
խանձէ ու հակառակութենէ, և
ոմանք բարեսիրութենէ քարոզեն
Քրիստոսը կը քարոզեն. Ասոնք 16
սիրոյ համար, ինչու որ գիտեն
թէ ես աւետարանին համար պա-
տասխան տալու կեցեր եմ. Իսկ 17
անոնք հակառակութեան համար
Քրիստոսը կը պատմեն, չէ թէ
անկեղծութեամբ, կարծելով
վիշտ աւելցնել իմ կապերուս
վրայ։ Բայց ի՞նչ է. որ կերպով 18
որ ըլլայ՝ թէ պատճառաբանքով՝ և
թէ ճշմարտութիւնով՝ Քրիստոս
կը պատմուի. ու սորա վրայ ու-
րախ եմ, և ուրախ ալ պիտի ըլ-
լամ։ Քանզի գիտեմ որ սորա 19
վախճանը իմ փրկութեանս հա-
մար պիտի ըլլայ ձեր խնդրուած-
քովը, ու Յիսուս Քրիստոսի
Հոգւոյն օգնականութեամբը,
Իմ ետնապնդուն ակնկալութեանս 20
ու իմ յոյսիս համեմատ, որ բա-
նով մը ամօթով պիտի չըլլամ,

հապա կատարեալ համոզմամբ
Թիւնով՝ ինչպէս որ ամէն առն
անդի ալ հիմա Քրիստոս իմ
մարմնիս մէջ պիտի փառաւորի
Թէ ապրելով և Թէ մեռնելով։
21 Ինչու որ ինծի համար՝ ապրիլը
Քրիստոս է, ու մեռնիլը օգուտ։
22 Հապա Թէ որ մարմնիս մէջ ապ-
րիլը իմ գործոյս պտուղ կը բերէ,
23 ալ չեմ գիտեր ո՛րը ընտրեմ։ Երկ-
կու կողմանէ ալ նեղի մէջ եմ,
մեկնելու ու Քրիստոսի հետ ըլ-
լալու փափաք ունենալով. քանի-
դի ան՝ շատ աւելի աղեկ է.
24 Բայց մարմնիդ մէջ կենալը՝ ձեզի
25 համար աւելի հարկաւոր։ Եւ
այս բանիս համոզուած ըլլալով՝
գիտեմ որ ձեր ամենուն հետը
պիտի կենամ ու մնամ, որ դուք
ջերմեռանդ և ուրախ ըլլաք հա-
26 ւատքով. Որ ձեր պարծանքը իմ
վրայիս աւելի ըլլայ Քրիստոս
Յիսուսով, իմ նորէն ձեզի գա-
լուս պատճառովը։
27 Միայն Թէ Քրիստոսի աւե-
տարանին ինչպէս որ կը վայլէ՝
անանկ վարուեցէք, որ եթէ
գամ ու ձեզ տեսնեմ, և կամ
հեռու ըլլամ, ձեր վրայով լու-
սեմ որ դուք հաստատուն կը
կենաք մէկ հոգիով, ու մէկ
շունչով պատերազմելով հաւատքին համար,
28 Եւ մէկ բանով մըն ալ մի՛ զար-
հուրիք հակառակորդներէն, որ
անոնց կորստեան ապացոյց մըն
29 է, ու ձեզի՝ փրկութեան. Ան
ալ Աստուծմէ է. Ինչու որ ձեզի
տրուեցաւ Քրիստոսի համար՝ չ'
Թէ միայն անոր հաւատալ, հա-
պա անոր համար չարչարուիլ
30 ալ. Նոյն պատերազմը ունենա-
լով՝ որ իմ վրաս տեսաք, ու հի-
մա իմ վրայիս կը լսէք։

ԳԼ. Բ

1 Ուստի Թէ որ Քրիստոսով
մխիթարութիւն մը կայ, Թէ
սիրոյ սիրտանք մը, Թէ Հոգիի
հաղորդութիւն մը, Թէ գթու-
2 Թիւն ու ողորմութիւն մը, Իմ
ուրախութիւնս դուք լեցուցէք,
նոյն խորհուրդը ունենալով, մի և
նոյն սէրը ունենալով, միակ հոգի, միակ միտքով.
3 Բան մը գործելով կամ ունայնասիրութիւնով մի՛ ընէք. Հա-
պա խոնարհութիւնով միկուսիկ
ձեր անձէն լաւ սեպեցէք. Մի-
4 նակ անձերնուդ շահը մի նայիք.
հապա ամէն մէկը իր ընկերին
ալ։ Զեզի ամէն մէկը նոյն
5 միտքը Թող ունենայ, որ Քրիս-
տոս Յիսուսի մէջն էր. Որ Աս-
6 տուծոյ կերպարանքը ունենալով,
յափշտակութիւն մը չսեպեց Աս-
7 տուծոյ հաւասար ըլլալը. Հա-
պա անձը ունայնացուց ծառայի
կերպարանք առնելով՝ մարդոց
նման ըլլալով. և կերպարան-
քովը մարդու պէս գտնուելով,
Ինքզինքը խոնարհեցուց՝ մինչև
8 մահուան հնազանդ եղաւ, ու
ան ալ խաչին մահուանը։ Ասոր
9 համար Աստուած ալ անոր
խիստ բարձրացուց, ու անոր
անուն մը տուաւ՝ որ ամէն անու-
նէն վեր է. Որ Յիսուսի անունին
10 ամէն ծունկ չոքի, երկնաւորնե-
րուն, ու երկրաւորներուն, և
անդրերկրեայներուն. Եւ
11 ամէն լեզու դաւանի՝ Թէ Յիսուս
Քրիստոս Տէր է՝ Հօր Աստուծոյ
փառքին համար։ Ուստի իմ սի-
12 րելիներս՝ ինչպէս որ ամէն առն
հնազանդ եղաք՝ ոչ միայն իմ ներ-
կայութեանս, հապա ալ աւելի
հիմա՝ իմ բացակայութեանս ա-
տենը, ահով ու դողով անձերնուդ փրկութիւնը գործեցէք.
13 Ինչու որ Աստուած է՝ որ ձեր
մէջը կը նեղգործէ կամենալը ու
ընելը իր հաճութեանը համար։
14 Ամէն բան առանց տրտունջներ-
ու վիճաբանութիւններու
ընէք. Որ ըլլաք ամրիծ ու ան-
15 արատ՝ Աստուծոյ որդիներ ա-
նարատ մեղքերնի՝ կամակոր ու
խոտորեալ ազգին մէջ, որոնց
մէջը դուք լուսաւորներու պէս
16 կը փայլիք աշխարհիս մէջ, Կե-
նաց խօսքը առնելով՝ ինձ

ձէ պարծանք ըլլալու համար
Քրիստոսի օրը, թէ պարապ
տեղը չքաղեցի, եւ պարապ տեղը
17 չաշխատեցայ։ Բայց թէպէտ եւ
ձեր հաւատքին պատարագ ըլլ ու
պաշտօնին վրայ ընծայուիմ, կ'ու-
րախանամ եւ ձեր ամէնուն հետը
18 ուրախակից կ'ըլլամ. Նոյնպէս
ալ դուք ուրախացէք ու իմ
հետս ուրախակից եղէք։
19 Ապր՝ կը յուսամ Տէր Յիսու-
սով, որ Տիմոթէոսը շուտով
ձեզի խրկեմ, որ իմ սիրտս ալ
հանգչի, երբոր ձեր վիճակը գիտ-
20 նամ։ Ինչու որ ոեւէ նմանը սրտա-
կից մէկը չունիմ, որ մտերմաբար
21 ձեզի համար հոգ տանի։ Քանզի
ամէնը իրենցը կը փնտռեն, ու
չէ թէ Յիսուս Քրիստոսինը։
22 Բայց դուք անոր փորձը գիտէք,
որ ինչպէս որդի մը հօրը հետ՝
անանկ ինծի հետ ծառայութիւն
23 ըրաւ աւետարանին մէջ։ Ուստի
կը յուսամ անմիջապէս խրկել, շուտ
մը իմ ինչպէս ըլլալիքս տեսնելով
24 ձիս պէս։ Բայց վստահութիւն
ունիմ Տէրոջմով՝ որ ես ալ քիչ
25 ատենէն պիտի գամ։ Սիայն թէ
հարկաւոր սեպեցի Հիմա ձեզի
խրկել Եպափրոդիտոս իմ եղ-
բայրս եւ գործակիցս ու զինուո-
րակիցս՝ ձեր խրկածը ու իմ
26 պիտոյից ծառայողը։ Որովհետեւ
ինքն ալ շատ փափաք ունէր ձեր
ամէնն ալ տեսնելու, ու կը
տրտմէր, որ դուք լսած էիք
27 թէ ինքը հիւանդացաւ։ Եւ ի-
րաւի ինքը հիւանդացաւ մա-
հուան մօտ, բայց Աստուած ո-
ղորմեցաւ անոր. չէ թէ միայն
անոր՝ հապա ինծի ալ, որ տրտու-
մութեան վրայ տրտունութիւն չու-
28 նենամ։ Ասոր համար աւելի
փութով խրկեցի որ դուք զանգ-
կայ տեսնելով նորէն ուրախ ըլ-
լաք, ու ես առանց տրտմու-
29 թեան ըլլամ։ Ուրեմն ընդունե-
ցէք անոր Տէրոջմով ամէն ու-
րախութեամբ, ու անանկներուն
պատուական կարգը բռնե-
30 ցէք, քանզի Քրիստոսի գործին
համար մինչեւ մահուան մօտեցաւ՝
իր կեանքը վտանգի մէջ ձգելով,
որ ձեր ինծի ծառայելու պակա-
սութիւնը ինքը լեցնէ։

ԳԼ. Գ

1 Ասկէ յետոյ եղբայրնե՛ր, ուրախ
եղէք Տէրոջմով. նոյն բաները
ձեզի գրելը ինծի ձանձրութիւն
չէ, ու ձեզի ապահովութիւն է։
2 Զգուշացէք շուներէն, զգուշա-
ցէք չար մշակներէն, զգուշացէք
3 կրճատութենէն։ Ինչու որ թլփա-
տութիւնը մենք ենք, որ Հոգիով
Աստուած կը պաշտենք, ու կը
պարծենանք Քրիստոս Յիսու-
սով, եւ մարմինի վրայ չէ պար-
ծանքնիս։ Թէպէտ ես ալ նոյն
4 վստահութիւնը ունիմ մարմինի
վրայ. թէ որ ուրիշ մէկը կը
կարծէ թէ վստահութիւն ունի
մարմինի վրայ, ալ աւելի ես.
5 Ութ օրուան թլփատուած, Իս-
րայէլի ազգէն, Բենիամինի ցե-
ղէն, Եբրայեցի Եբրայեցիներէ,
օրէնքին նայելով փարիսեցի. Դա-
6 խանձաւոր ըլլալու կողմանէ՝ ե-
կեղեցին կը հալածէի, օրէնքին
արդարութեանը կողմանէ անա-
7 րատ էի։ Բայց ինչ որ ինծի շահ
էր, անիկայ Քրիստոսի համար
8 վնաս սեպեցի։ Եւ իրաւ բոլոր
բաները ալ վնաս կը սեպեմ իմ
Տէրոջս Քրիստոս Յիսուսի գե-
րագանց գիտութիւնը համար.
որուն համար ամէն բաներն ալ
ուրացայ, եւ աղբերութիւն կը
սեպեմ, որ Քրիստոսը շահիմ,
9 ու իր մէջը գտնուիմ. չէ թէ իմ
արդարութիւնս ունենամ որ օ-
րէնքէն է, հապա Քրիստոսի հա-
ւատքով եղած արդարութիւնը՝
որ Աստուծմէ է հաւատքով.
10 Ճանչնալու անոր յա-
րութեանը զօրութիւնը՝ ու անոր
չարչարանքներուն հաղորդ ըլլա-
լը, անոր մահուան կերպարանքը
առնելով. Որ ըլլայ թէ մեռե-
11 ներուն յարութիւնը հասնիմ։
12 Որ չէ թէ ես արդէն առած եմ,
կամ արդէն կատարեալ եղեր եմ,

հաստա եւեւէ ինկած եմ որ բըրնեմ մըշանակը, որուն համար ալ բռնուեցայ Քրիստոս Յիսուսէն։
13 Ե՛ղբայրնե՛ր, ես չեմ սեպեր որ բռներ եմ. բայց մէկ բան մը կայ, որ եւեւի եղածներըը մոռցած եմ, ու առջեւի եղածնե-
14 րուն կը դիմեմ. նպատակը գիտելով՝ Քրիստոս Յիսուսով երկնաւոր վէրժին կոչմանը
15 մրցանակին կը վազեմ։ Ուստի մենք ամէնքս՝ որ կատարեալ ենք, այսիկայ խորհինք, և թէ որ բան մը ուրիշ կերպով խորհելու ըլլաք, անիկայ ալ Աստուած
16 յայտնէ ձեզի։ Միայն թէ՝ ինչ որ հասեր ենք՝ նոյն կանոնին համեմատ քալենք,
17 նոյն խորհուրդը ունենանք։ Ինծի նմանող եղէք՝ եղբայրնե՛ր, ու նայեցէ՛ք անոնց որ այնպէս կը քալեն, ինչպէս որ մեզ ձեւ օրի-
18 նակ ունիք։ Ինչու որ շատերը կը քալեն, որոնց համար շատ անգամ ձեզի կ՚ըսէի, և հիմա լալով ալ կը պըսկեմ, այսինքն Քրիստոսի խաչին թշնամիներուն հա-
19 մար. Որ անոնց վերջը կորուստ է, որոնց աստուածը էրեւոյ որովայնն է, ու անոնց փառքը իրենց ամօթին է, որոնք դիւրն երկրաւոր
20 բաներըը կը մտածեն։ Բայց մեր քաղաքականութիւնը երկինքն է, ուսկից Փրկիչը կը սպասենք՝ Տէր
21 Յիսուս Քրիստոսը. Որ պիտի նորոգէ մեր խոնարհ մարմինը՝ իր փառաւոր մարմինին կերպարանակից ըլլալու, ան զօրութիւնովը՝ որ կարող է ամէնը իր առ կը հնազանդեցնելու։

ԳԼ. Դ

1 Ուստի իմ սիրելի ու բաղձալի եղբայրնե՛ր իմ ուրախութիւնս ու պսակս, սանկ հաստատուն կեցէ՛ք Տէրոջմով՝ սիրելինե՛ր։
2 Եւոդիային կ՚աղաչեմ, ու Սինտիքին կ՚աղաչեմ՝ որ մի և նոյն խորհուրդը ունենան Տէրոջ-
3 մով։ Իրաւ քեզի ալ կ՚աղաչեմ՝ իմ հաւատաց ընկերս, դուն ալ օգնական եղիր անոնց, որոնք իմ հետս աշխատեցան աւետարանին մէջ կռուելուն՝ և իմ ուրիշ գործակիցներուս հետ, որոնց անունները կենաց գրքին
4 մէջն են։ Ուրախ եղէք Տէրոջմով ամէն ատեն. դարձեալ կ՚ըսեմ՝ ուրախ եղէք։
5 Ձեր քաղցրութիւնը ամէն մարդոց յայտնի ըլլայ. Տէրը մօտ է։
6 Բանի մը համար հոգ մի ընէք. հապա ամէն բանի մէջ աղօթքով ու աղաչանքով, գոհութիւնով մեկուսէք ձեր խնդրուածքը Աստուծոյ
7 յայտնի ըլլայ։ Եւ Աստուծոյ խաղաղութիւնը որ ամէն միտքէ վեր է, ձեր սիրտերը ու միտքերը Քրիստոս Յիսուսով պիտի պահպանէ։
8 Այսուհետև եղբայրնե՛ր, ինչ որ ճշմարտութիւնով է, ինչ որ պարկեշտութիւնով, ինչ որ արդարութիւնով, ինչ որ մաքրութիւնով, ինչ որ սիրով, ինչ որ բարի համբաւով, ինչ առաքինութիւն և ինչ գովութիւն որ կայ, ան բաները խորհեցէ՛ք։
9 Ինչ որ առիք և ընդունեցաք ու առաք՝ և լսեցիք ու տեսաք իմ վրաս, ան ըրէ՛ք. և խաղաղութեան Աստուածը ձեր հետը պիտի ըլլայ։
10 Սենծապէս ուրախացայ Տէրոջմով, որ իմ վրաս ունեցած հոգածութիւնդ հիմա նորոգուեցաւ. ինչպէս որ կը հոգայիք ալ. միայն թէ պատեհութիւն չունեցաք։
11 Ձէ թէ կարօտութենէն համար կ՚ըսեմ. ինչու որ ես սորվեցայ գոհ ըլլալ իմ գտնուած վիճակիս
12 մէջ։ Գիտեմ չքաւորութիւն քաշելը, գիտեմ շատը ունենալը. ամէն բանի մէջ ամէն կերպով սորվեր եմ թէ կշտանալը, թէ անօթենալը, թէ շատ ունենալը, և թէ պակասութիւն քաշելը։
13 Ամէն բանի կարող եմ անով՝ որ զիս զօրացուց։
14 Բայց ազէկ ըրիք, որ իմ նեղութենանս մէջ ինծի հաղորդ եղաք։
15 Դուք ալ գիտէք Փիլիպպեցիներ, որ

աւետարանին սկիզբը երբոր ես Մակեդոնիայէն եկայ, մէկ եկեղեցի մըն ալ հետս հաղորդութիւն չբռնաւ տալու և առնելու
16 կողմէ, հապա միմակ դուք. Որ Թեսաղոնիկեի մէջ ալ մէկ երեսու անգամ ինծի պէտք եղածը ղրկիք:
17 Ձի թէ ես տուրք կը փնտռեմ, հապա պտուղ կը փնտռեմ՝ որ ձեր հաշուին վրայ
18 աւելնայ: Բայց ես ամէն բան առած եմ, ու առատութիւն ունիմ. լցուած եմ, Եպափրադիտոսէն ձեռքով ձեր խրկածներուն ընդունելով, որ անուշ հոտ մըն է՝ ընդունելի պատարագ՝ Աստուծոյ հաճելի: Եւ իմ Աստուածս ձեր ամէն պետքը պիտի լեցնէ իր ճոխութիւնովը շնորհքով՝ փառք, Քրիստոս Յիսուսի ձեռքով: Ալ Աստուծոյ
20 ու մեր Հօրը փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Բարև ըսէք բոլոր սուրբերուն՝ Քրիստոս Յիսուսով: Ձեզ
22 դի բարև կ՚ընեն իմ հետս եղող եղբայրները: Ձեզի բարև
23 կ՚ընեն բոլոր սուրբերը, մանաւանդ անոնք՝ որ կայսրին տանէն են: Տէր Յիսուս Քրիստոսի
24 շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ. ամէն:

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը Աստուծոյ կամքովը, և Տիմոթէոս եղբայրը, Կողոսացիի մէջ եղող սուրբերուն ու հաւատացեալ եղբայրներուն Քրիս-
3 տոսով. Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն:

Ամէն առեն ձեզի համար աղօթք ընելով կը գոհանանք Աստուծմէ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին
4 Հօրմէն, լսելով ձեր հաւատքը՝ որ Քրիստոս Յիսուսի վրայ, և ան սէրը՝ որ բոլոր սուրբերուն
5 վրայ ունիք. Ան լոյսին համար որ երկինքը կը պահուի ձեզի,
6 որուն վրայով առաջուց լսեցիք աւետարանին ճշմարտութեան խօսքովը. Որ ձեզի հասաւ, ինչպէս որ բոլոր աշխարհ, ու պտղաբերը ըլլալով կ՚աճի, ինչպէս ձեր մէջն ալ, ան օրէնքէն որ դուք լսեցիք ու ճանչցաք Աստուծոյ շնորհքը ճշմարտութեամբ.
7 Ինչպէս որ ուղիեցաք մեր սիրելի ծառայակիցին՝ Եպափրասէն, որ ձեզի համար հաւատարիմ պաշտօնեայ մըն է Քրիստոսի.
8 Որ ինքն ալ մեզի պատմեց ձեր սէրը հոգիով:

9 Անոր համար մենք ալ ան օրէնքէն որ լսեցինք՝ չենք դադարիր ձեզի համար աղօթք ընելէն ու խնդրուածք մատուցանելէն,

որ կատարեալ ըլլաք ամեն կամ-
քին գիտութեամբը՝ բոլոր իմաս-
տութեամբ ու հոգեւոր հանճա-
10 րով· Որ գուք Տէրոջը արժանի
կերպով քալէք ամէն բանի մէջ
պիտոյք հաճեցնելով, ամէն բա-
րի գործքերու մէջ պտղաբերը
ըլլալով, ու աճեցաւն Աստուծոյ
11 գիտութիւնովը· Ամէն ուժով
ուժացած՝ իր փառաւոր զօրու-
թեանը չափովը՝ բոլոր համբե-
րութեան ու երկայնմտութեան՝
12 ուրախութեամբ· Գոհանալով
Հօր Աստուծոյն, որ մեզ լոյսի
մէջ բնակող սուրբերուն վիճակին
մասնակից ըլլալու արժանացուց·
13 Որ մեզ աղատեց խաւարին իշ-
խանութենէն, ու իր սիրելի Որ-
դւոյն թագաւորութեանը փո-
14 խադրեց· Որ անով մենք փրկու-
թիւն ունինք իր արիւնովը, այ-
15 սինքն մեղաց թողութիւն· Որ
ինքը անեղական Աստուծոյ պատ-
կերն է՝ բոլոր առեղծուածներուն
16 անդրանիկը· Քանզի որ անով ա-
մէն բան ստեղծուեցաւ, ինչ որ
երկինքը ու ինչ որ երկրի վրայ,
անտես որ կ'երեւնան՝ և անտես
որ չեն երեւնար, թէ՛ աթոռ-
ներըը՝ թէ տէրութիւններըը՝ թէ
պետութիւններ՝ թէ իշխանու-
թիւններըը· բոլոր բաներըը ա-
նով՝ ու անոր համար ստեղ-
17 ծուեցան· Ու անիկայ ամէն բա-
ներէն առաջ է, և ամէն բան ա-
18 նով հաստատ կը կենայ· Եւ ա-
նիկայ է մարմնին՝ այսինքն եկե-
ղեցիին գլուխը· որ ինքը սկիզբն
է՝ մեռելներէն անդրանիկը· որ
ինքը ըլլայ ամէն բանի մէջ նա-
19 խապատիւ· Քանզի որ Հայրը հա-
ճեցաւ որ Աստուածութիւնն բոլոր
լեցնուութիւնը անոր մէջը բնա-
20 կի· Եւ անով ամէնը հաշտեցնել
երկնի հետ, խաղաղութիւն ընե-
լով անոր խաչին վրայ նախճիր ա-
րիւնովը, թէ՛ երկրի վրայ և թէ՛
երկինքի մէջ եղողներըը·
21 Եւ ձեզ ալ՝ որ առաջ մը օ-
տարացած եիք, ու չար գործ-
քերով թշնամիներ էիր խոր-
հուրդներով, Հիմա հաշտեցուց 22
բուն իր մարմինովը՝ մահուամբ,
որ ձեզ անար դիմացը սուրբ ու
անբիծ և անարատ կացնեցընէ·
Թէ որ կենաք հաւատքին մէջ 23
հիմնուած՝ ու հաստատ՝ և ա-
նանց խախտելու աւետարանին
յոյսէն՝ որ լսեցիք, որ երկինքի
տակը եղած բոլոր առեղ-
ծուածներուն քարոզուեցաւ, ո-
րուն ես Պօղոս սպասաւոր ե-
ղայ· Հիմա ուրախ եմ՝ իմ ձե- 24
զի համար չարչարանքներս-
ուս վրայ, ու Քրիստոսի չարչ
նեղութիւններուն պակասու-
թիւնը իմ մարմինիս մէջը կը լ-
ցընեմ՝ անոր մարմինին համար,
որ եկեղեցին է· Որուն ես ըս- 25
պասաւոր եղայ Աստուծոյ անաս-
տութիւնովը՝ որ ինձի տուաւ
ձեզի համար՝ Աստուծոյ
խօսքը լման քարոզելու· Այն 26
խորհուրդը՝ որ ծածկուած էր
ամէն դարերէն ու ազգերէն հե-
տէ, ու հիմա իր սուրբերուն
յայտնուեցաւ· Որոնց ուզեց 27
Աստուած գիտցընել, թէ ինչ է
այս խորհուրդին փառաւոր ճո-
խութիւնը հեթանոսներուն մէջ·
որ ան Քրիստոս է ձեր մէջը՝
փառաց յոյսը· Որ անոր մենք 28
կը քարոզենք, ու ամէն մարդ
կը խրատենք, և կը սորվեցընենք
ամէն մարդ բոլոր իմաստու-
թիւնով, որ ամէն մարդ կա-
տարեալ կերպով Քրիստոս Յի-
սուսով· Որուն համար ես ալ 29
կ'աշխատիմ՝ ջանք բնելով իր
ներգործութեամբ՝ որ զօրու-
թիւնով իմ մէջս՝ ի գործ
կը գործէ·

ԳԼ· Բ

Քանզի կ'ուզեմ որ գիտնաք՝ 1
թէ ինչպէս մեծ անձկութիւն
ունիմ ձեզի համար ու Լաւոդի-
կեցւոց համար, ու ամէն անոնց
համար՝ որ իմ երեսս մարմինով
չեն տեսեր· Որ անոնց սիրտերը 2
միխիթարուին՝ սիրով միացած,
ու կատարեալ իմացողութեան

բոլոր ձոխութիւնը հասնի, այս-
ինքն Հօր Աստուծոյ և Քրիստո-
սի խորհուրդին գիտութիւնը.
3 Որուն մէջը իմաստութեան ու
գիտութեան բոլոր գանձերը
4 պահուած են: Եւ սա կ'ը-
սեմ, որ չըլլայ թէ մէկը հրա-
պարակեան խօսքերով ձեզ մո-
5 լորցնէ: Որ թէպէտ մարմ-
նով հեռու եմ, բայց հոգ-
ւով ձեզի հետ եմ, և կ'ուրախա-
նամ երբոր ձեր բարեկարգու-
թիւնը կը տեսնեմ, ու ձեր
հաստատութիւնը
6 Քրիստոսի վրայ: Որուն ինչ-
պէս որ ընդունեցիք Քրիստոս
Յիսուս Տէրը՝ անով քալեցէք,
7 Արմատ կապած՝ ու անոր վրայ
շինուած՝ և հաստատի մէջ հաս-
տատուած՝ ինչպէս որ սորվեցաք,
և անոր մէջը աճեցէք գոհու-
8 թիւնով: Զգուշացէք չըլլայ որ
մէկը ձեզ կողոպտէ փիլիսոփա-
յութիւնով ու փուճ խաբեու-
թիւնով, որ մարդոց աւանդու-
թեան պէս է՝ ո՛ր աշխարհիս սկզբ-
նաւորութեան պէս, և չէ թէ Քրի-
ստոսի վարդապետութեան պէս.
9 Ինչու որ անոր մէջը կը բնակի
Աստուածութեան բոլոր լեցու-
10 նութիւնը՝ մարմնապէս: Եւ
դուք ալ անով լցուած էք, որ
ինքը գլուխ է բոլոր իշխանու-
11 թեան ու պետութեան: Որ անով
դուք անձեռագործ թլփատու-
թիւնով թլփատուեցաք՝ մեղաց
մարմինը մերկանալով Քրիստոսի
12 թլփատութիւնովը. Թաղուելով
անոր հետ մկրտութիւնով, որով
նաև անոր հետ յարութիւն ա-
ռիք Աստուծոյ զօրութիւնը հա-
ւատալով, որ ինքը զանիկայ մե-
13 ռելներէն յարուցց: Եւ ձեզ՝ որ
առնն մը յանցանքներու մէջ ու
ձեր մարմինին անթլփատութեա-
նը մէջ մեռած էիք, կենդանա-
ցուց անոր հետը. մեր ամէն
14 յանցանքները ներելց մեզի, Ո-
հրամաններով եղած մեզի հա-
կառակ եղող ձեռագիրը՝ որ մե-
զի դէմ կը կենար. Ջնջեց, զա-
նիկայ մէջ առնէն վերցուց՝ ու
խաչափայտին վրայ գամեց. Եւ
իշխանութիւնները ու պետու-
թիւնները մերկացուց, ու յայտ-
նապէս խայտառակեց՝ յաղթե-
լով անոնց անով:

Ասոր ալ մէկը թող չդատէ 16
ձեզ ուտելու կամ խմելու՝ կամ
տօնելու՝ կամ ամսագլուխներու՝
կամ շաբաթներու կողմանէ. Ո- 17
րոնք գալու բաներուն շուքն են,
բայց իսկն մարմինը Քրիստոսինն
է: Ձըլլայ որ մէկը գրկէ ձեզ 18
մրցանակէն, որ ուզէ խոնարհու-
թիւնով ու հրեշտակներու պաշ-
տամով չտեսած բաներուն միջա-
մուխ ըլլալ, իր մարմինին միա-
մտքով փուճ տեղը հպարտանալով.
Եւ չբռնէ գլուխը՝ ուսկից որ 19
բոլոր մարմինը յօդուածներով
ու խաղերով հաղորդուած ու
միակտուղ կցուած՝ Աստուծոյ ա-
ճումովը կ'ածի: Թէ որ դուք 20
Քրիստոսի հետ աս աշխարհիս
սկզբունքներէն մեռաք, ալ ին-
չու համար աշխարհիս մէջ կեն-
դանի եղողներու պէս ուռնդ կա-
նոններու կը հնազանդիք, ըսելով.
Մի մօտենար, համը մի առներ, 21
մի դպչիր. (Որոնց ամէնը ապա- 22
կանութեան համար են գործա-
ծութեամբ,) մարդոց պատուի-
րանքներուն ու սորվեցուցածնե-
րուն համեմատ. Որոնք իմաս- 23
տութեան կերպարանք մը ունին
ինքնակամ կրօնքով, ու խոնար-
հութիւնով, և մարմինին չխնայե-
լով, բայց չէ թէ պատիւի մը ար-
ժանի են, հապա մարմինը յագե-
ցնելու ետ ծառայեն:

ԳԼ. Գ

Ըլլայ՝ թէ որ Քրիստոսի հետ 1
յարութիւն առիք, ուրեմն վերի
բաները փնտռեցէք, ուր որ
Քրիստոս կը նստի Աստուծոյ աջ
կողմը: Վերի բաները մտածե- 2
ցէք, չէ թէ աս երկրիս վրայինե-
րը: Ինչու որ դուք մեռաք, 3
ու ձեր կեանքը պահուած է Ա-
ստուծոյ քովը Քրիստոսի հետ:

4 Երբոր Քրիստոս՝ մեր կեանքը
յայտնուի, ան ատենը դուք ալ
անոր հետ փառքով պիտի յայտ-
նուիք։
5 Ուստի ձեր երկրաւոր անդամ-
ները սպաննեցէք. պոռնկու թիւ-
նը, պղծութիւնը, անոնդ կիրքը,
չար յանկութիւնը, ու ագահու-
թիւնը՝ որ կռապաշտութիւն է.
6 որուն համար Աստուծոյ բարկու-
թիւնը անհնազանդութեան որդ-
7 ւոց վրայ կու գայ. որ ատեն մը
դուք ալ անոնց մէջը կը քալէիք,
երբոր անոնց մէջը կ՚ապրէիք։
8 Բայց հիմա մեկդի ձգեցէք դուք
ալ ան ամէնը. բարկութիւնը,
սրտմտութիւնը, չարութիւնը,
հայհոյութիւնը, անհամաոտ խօս-
9 քերը ձեր բերանէն։ Իրարու
սուտ մի ըսէք. հին մարդը
իր գործքերովը ձեր վրայէն հա-
10 նեցէք. եւ հագէք ան նորը
որ գիտութիւնով նորոգուած՝ իր
11 Ստեղծողին պատկերին պէս. Ուր
որ Յոյն ու Հրեայ, թլփատու-
թիւն ու անթլփատութիւն,
Բարբարոս, Սկիւթացի, ծառայ
կամ ազատ չկայ. հապա Քրիս-
տոս է ամէնը՝ ու ամէնն բոլոր
12 մէջ։ Ուստի Աստուծոյ ընտրեալ-
ներ սուրբեր ու սիրելիներ պէս՝
գթասիրտ հագէք գութը, ողոր-
մութիւնը, քաղցրութիւնը, խո-
նարհութիւնը, հեզութիւնը, եր-
13 կայմտութիւնը. Իրարու հան-
դուրժելով եւ իրարու ներելով՝ եթէ
որ մէկը մէկու մը դէմ պատճառ
մը ունենայ. ինչպէս որ Քրիստոս
ձեզի ներեց, անանկ ալ դուք։
14 Եւ աս ամէն բաներուն վրայ
սէրը հագէք, որ կատարելու-
15 թեան կապն է. Ու Քրիստոսի
խաղաղութիւնը ձեր սրտերուն
մէջը թագաւորէ, որ դուք անոր
կանչուելուքնուր մէկ մարմինով. ու
16 գոհացող եղէք։ Քրիստոսի խօս-
քը ձեր մէջը բնակի առատապէս
ամէն իմաստութիւնով իրար ար-
վեյրներու ու խրատելու, սաղ-
մոսներով, ու օրհնութիւններով,
ու հոգեւոր երգերով՝ ձեր սրտե-
րուն մէջը շնորհքով Աստուծոյ
17 օրհնելու։ Ու ամէն ինչ որ կ՚ը-
նէք թէ խօսքով եւ թէ գործքով,
բոլորը Տէր Յիսուսին անունովը
ըրէք, Աստուծոյ ու Հօրը գո-
հութիւն մատուցանելով անոր
ձեռքովը։
18 Կիներնէ՝ հնազանդ եղէք ձեր
երկիներուն, ինչպէս որ կը վայել՝
Տէրոջմով։ Երկիներ՝ սիրեցէք
19 ձեր կիներնիդը, ու դառն մի ըլ-
լաք անոնց։ Որդիներ՝ ամէն բա-
20 ներու մէջ հնազանդ եղէք ձեր ծը-
նողքներուն, ինչու որ ան է Տէ-
րոջը սիրելը հաճելի։ Հայրեր՝
21 ձեր որդիները մի բարկացնէք,
որ չհասնին։ Ծառաներ՝ ամէն
22 բանի մէջ հնազանդ եղէք ձեր
մարմնաւոր տէրերուն. չի թէ
աչքի առջեւ ծառայելով՝ մարդա-
հաճոյներու պէս, հապա սրտի
միամտութեամբ՝ Տէրոջմէ վախ-
նալով. Ինչ որ կ՚ընէք՝ սրտանց
23 ըրէք, որպէս թէ Տէրոջը՝ ու չի
թէ մարդոց, Գիտնալով որ ժա-
24 ռանգութեան հատուցումը Տէ-
րոջմէ պիտի առնէք. ինչու որ
Տէր Քրիստոսին կը ծառայէք.
25 Բայց անօրէնը իր անօրէնութեա-
նը պատիժը պիտի ընդունի, ու
աչառութիւն չկայ։

ԳԼ. Դ

1 Տէրեր՝ ձեր ծառաներուն ի-
րաւունք ու հաւասարութիւն
տուէք, գիտնալով որ դուք ալ
Տէր ունիք երկինքը։
2 Յարատեւակ աղօթքի եղէք ե-
ղէք, անոր մէջը արթուն մնալով
գոհութեամբ։ Աղօթք ըրէք նաեւ
3 մեզի համար, որ Աստուած խօս-
քին դուռը բանայ մեզի Քրիս-
տոսի խորհուրդը խօսելու, որուն
համար կապուած ալ եմ. Որ 4
յայտնի ընեմ զանիկայ՝ ինչպէս
որ հնձի կը վայլէ խօսիլ։ Իմաս- 5
մութեամբ վարուեցէք դուրսինե-
րուն հետ, ժամանակը ձախող
առնելով։ Ձեր խօսքը ամէն ա- 6
տեն շնորհքով՝ որպէս թէ ազով
համեմուած ըլլայ, ու գիտնաք թէ

ինչպէս կը վայլէ ձեզի ամէն մէկուն պատասխան տալ։
7 Ալ իմ վրայովս բոլորը պիտի խնայենէ ձեզի Տիւբիկոս սիրելի եղբայրը եւ հաւատարիմ պաշտօնեան ու ծառայակիցը Տէրոջ
8 մով, որն որ ատ բանին համար ձեզի խրկեցի, որ գիտնաք դուք մեր վրայով, ու իրեր սիրտերը մխիթարէ, Ընեսիմոս հաւատարիմ ու սիրելի եղբօրը հետ մկոտեղ՝ որ ձեզմէ ինն է. իրենք ամէն բանը ձեզի պիտի խնայը-
10 նեն՝ ինչ որ հոս կայ։ Բարեւ կ'ըն-նէ ձեզի Արիստարքոս՝ իմ գերբանեան ընկերս, եւ Մարկոս՝ Բառնաբասին եղբօրորդին, (որուն համար պատուէր առիք, թէ որ ձեզի գայ ըլլայ, ըն-
11 դունեցէք անիկայ,) Եւ Յիսուսը որ Ցուստոս կոչուած է, որոնք թլփատութենէն են. ասոնք միայն ինծի գործակից եղան Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ, որոնք ինծի միխիթարութիւն ե-
12 ղան։ Բարեւ կ'ընէ ձեզի Եպաֆրաս՝ որ ձեզմէ ծառան՝ Քրիստոսի ծառան, որ ձեզմէ դին է, ամէն ատեն աղօթքի մէջ ձեզի համար ջանք ընելով, որ դուք կատարեալ ու լման կեր-նաք Աստուծոյ բոլոր կամացը մէջ։ Քանդի անոր վրայով հոս կը 13 վկայեմ, թէ շատ նախանձաւորութիւն ունի ձեզի համար՝ ու Լաւոդիկէի և Յիերապօլիսի մէջ եղողներուն համար։ Բարեւ կ'ը- 14 նէ ձեզի սիրելի Ղուկաս բժիշկը, ու Դեմասը։ Բարեւ ըրէք եղ- 15 բայրներուն՝ որ Լաւոդիկիա են, և Նիմփասին, ու անոր տանը մէջի եկեղեցիին։ Ու երբոր ատ 16 թուղթը ձեր մէջը կարդացուի, Լաւոդիկեացոց եկեղեցիին մէջն ալ կարդալ տուէք. և դուք ալ Լաւոդիկիայէն եկածը կարդացէք։ Ու ըսէք Արքիպպոսին. 17 Զգոյշ եղիր քու պատասխանատուութեանդ՝ որ Տէրոջմով առիր, որ անիկայ կատարես։ Ա՛ բարեւը 18 իմ ձեռքիս Պօղոսինն է. իմ կապերս միաբերնիդ թող ըլլան։ Շնորհքը ձեզի հետ. ամէն։

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ԱՌ ԹԻՄԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս և Սիղուանոս ու Տիմոթէոս՝ Թեսաղոնիկեացոց եկեղեցիին Հայր Աստուծով՝ ու Տէր
2 Յիսուս Քրիստոսով. Շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս Քրիստոսէն։

Կը գոհանանք Աստուծմէ ամէն ատեն ձեր ամէնուն համար՝ անդադար ձեզ յիշելով մեր աղօթքներուն մէջը. Յիշելով ձեր 3 հաւատարիմ գործը ու սիրոյ աշխատութիւնը և մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի յոյսին համբերութիւնը՝ Աստուծոյ ու մեր Հօրը առջեւը. Եւ գիտնալով Աստուծմէ 4

սիրեաց եղբայրներ՝ ձեր ընտրու-
5 թիւնը. Որ մեր աւետարանը չէ
թէ միայն խօսքով եղաւ ձեզի,
հապա զօրութիւնով՝ ու Հոգւով Սրբով, ու շատ ապդուու-
թիւնով, ինչպէս որ գիտէք ալ,
թէ ինսոր կեցանք ձեր մէջը ձե-
6 զի համար: Դուք ալ մեզի ու
Տէրոջը նմանող եղայիք՝ ընդու-
նեցիք խօսքը շատ նեղութեան
մէջ Հոգւոյն Սրբոյ ուրախու-
7 թիւնով. Անոնք որ դուք օրի-
նակ եղայք բոլոր հաւատացեալ-
ներուն՝ որոնք Մակեդոնիոյի
8 ու Աքայիոյի մէջ են: Ընչու-
որ ձեզմէ հռչակուեցաւ Տէրոջը
խօսքը, չէ թէ միայն Մակեդո-
նիայի ու Աքայիոյի մէջ, հա-
պա նաև ամէն տեղ ձեր հա-
ւատքը որ դէպ ի Աստուած է՝
տարածուեցաւ, անանկ որ ալ
պէտք չէ մեզի բան մը խօսիլ:
9 Քանզի իրենք կը պատմեն մեզի
համար, թէ ինչպէս եղաւ մեր
ձեր քովը մտնելը, և ինչպէս
դուք կոուքերէն Աստուծոյ դար-
ձաք՝ կենդանի ու ճշմարիտ Աս-
10 տուծոյ ծառայելու, և սպա-
սելու անոր Որդւոյն՝ երկինքէն,
որ ինքը մեռելներէն յարուց զա-
նիկայ՝ այսինքն Յիսուսը, որ կա-
ղատէ մեզ գալուքարկուելենէն:

ԳԼ. Բ

1 Քանզի եղբայրնե՛ր՝ դուք
ինքնիրենիդ գիտէք ձեր մէջը
մտնելնիս՝ որ պարապ տեղը չէ-
2 զաւ. Հապա առաջ, Փիլիպպէի
մէջ չարչարանք քաշելով ու ա-
նարգուելով՝ ինչպէս որ գիտէք,
համարձակուեցանք մեր Աս-
տուածովը՝ ձեզի պատմելու Աս-
տուծոյ աւետարանը մեծ հակա-
3 ռակութեան մէջ: Ընչու որ մեր
յորդորանքը ո՛չ մոլորութենէ է,
ու ո՛չ պղծութենէ, և ո՛չ խա-
4 բեբութեամբ. Հապա ինչպէս որ
մենք Աստուծմէ ընտրուեցանք
ու աւետարանը դէմ հաւատաց-
ուեցաւ, այնպէս կը խօսինք, չէ
թէ մարդոց հաճոյ ըլլալու հա-
մար, հապա Աստուծոյ՝ որ մեր
սիրտերը կը քննէ. Ընչու որ մենք 5
բնաւ շողոքորթութեան խօսքեր
չգործածեցինք, ինչպէս որ դի-
տէք, ո՛չ ալ ագահութեան պատ-
ճառանք, Աստուած վկայ է,
Եւ մարդոցմէ փառք չփնտռե- 6
ցինք, ո՛չ ձեզմէ, ո՛չ ալ ուրիշնե-
րէն, թէ և կրնայինք իբրև Քրի-
ստոսի առաքեալներ՝ ծանրու- 7
թիւն տալ. բայց մենք հեզ ե-
ղանք ձեր մէջը, ինսոր որ դա-
դեակ մը իր երախաներուը կը խնա-
մէ: Ընդունիս ալ մենք ձեր վրայ 8
փափաք ունենալով կը յօժարէ-
ինք, ո՛չ միայն Աստուծոյ աւե-
տարանը ձեզի տալ, հապա մեր
անձերն ալ. ինչու որ դուք մե-
զի սիրելիներ եղաք: Քանզի կը 9
յիշէք եղբայրնե՛ր՝ մեր աշխա-
տութիւնը ու ջանքը. որ ձեզմէ
մէկու մը ծանրութիւն չտալու
համար՝ գիշեր ու ցորեկ գործե-
լով, ձեզի Աստուծոյ աւետարա-
նը քարոզեցինք: Դուք վկայ էք, 10
և Աստուած ալ թէ ինչպէս սրբու-
թութեամբ ու արդարութեամբ
և անարատութեամբ վարուե-
ցանք ձեզի հետ՝ որ հաւատացիք. 11
Ինչպէս գիտէք ալ, որ ձեզմէ ա-
մէն մէկը՝ ինսոր հայր մը իր
որդիները՝ Ընդունկ կը յորդորէինք 12
ու կը մխիթարէինք, և վկայու-
թիւն կը դնէինք որ դուք Աս-
տուծոյ վայելածին պէս քալէք,
ան որ ձեզ իր թագաւորութեա-
նը ու փառքին կանչեց: Ասոր 13
համար մենք ալ անդադար կը
գոհանանք Աստուծմէ, որ մեզ-
մէ Աստուծոյ խօսքը լսելով ըն-
դունեցիք, չէ թէ իբրև մարդ-
ոց խօսք, հապա ինսոր որ ճըշ-
մարտապէս է, Աստուծոյ խօսք,
որ նաև կը ներգործէ ձեր մէ-
ջը որ կը հաւատաք: Քանզի 14
դուք եղբայրնե՛ր՝ նմանող եղաք
Աստուծոյ եկեղեցիներուն՝ որ
Հրէաստանի մէջ են Քրիստոս
Յիսուսով, ինչու որ դուք ալ
նոյն չարչարանքները կրեցիք
ձեր համազգիներէն, ինչպէս որ

15 անունք ալ Հրէանեըն, որոնք
Տէր Յիսուսն ալ մեռցուցին՝ մար-
գարէներն ալ, և մեզ հալածե-
ցին, ու Աստուծոյ անհաճոյ՝ և
բոլոր մարդոց հակառակ են.
16 որ մեզ կ'արգիլեն հեթանոսնե-
րուն խօսելէն՝ անոնց փրկու-
թիւնար համար, որ իրենց մեղ-
քերուն լիքը լեցնեն ամէն ա-
տեն. և բարկութիւնը անոնց
վրայ հասեր է մինչև վերջը։
17 Իսկ մենք եղբայրնե՛ր, երա-
քիչ մը առեն ձեզմէ որբ մնա-
ցինք երեսով, ու հոգիով չենք
երեսք ամէնուն ձեր
երեսը տեսնելու մեծ փափաքով։
18 Վասն հասար ես Պօղոս մէկ ան-
կոս անգամ ուզեցի ձեզի գալ,
բայց Սատանան մեզ արգիլեց։
19 Ինչու որ ո՞վ է մեր յոյսը, կամ
ուրախութիւնը՝ կամ Ջեր պար-
ծանքին պսակը, եթէ ոչ դուք
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առ-
20 ջև՝ անոր գալուն առեն։ Ո-
րովհետև դուք էք մեր փառքը
և ուրախութիւնը։

ԳԼ. Գ

1 Ուստի ալ չկրնալով աւելի
համբերել, ազէկ երևցաւ մեզի
2 մնալ Աթենք միայն. Եւ Տիմո-
թէոս մեր եղբայրը ու Աստու-
ծոյ պաշտօնեան և մեր գործա-
կիցը Քրիստոսի աւետարանին
մէջ խրկեցինք ձեզ հաստատելու
ու մխիթարելու ձեր հաւատքին
3 համար, Որ ոս նեղութիւննե-
րուն մէջ չեղնի մեկը վհատի.
ինչու որ դուք ինքնիրենիդ գի-
տէք որ մենք սա բաներուն հա-
4 մար կեցեր ենք։ Քանզի երբոր
մենք ձեր քովն էինք, առաջուց
ձեզի կը ըսէինք թէ նեղու-
թիւններու պիտի հանդիպինք,
ինչպէս որ եղաւ ալ, ու գիտէք։
5 Ասոր համար ես ալ չկրնալով ա-
ւելի համբերել, Ղարդ խրկեցի
ձեր հաւատքը գիտնալու, որ
չըլլայ թէ փորձողը ձեզ փորձած
ըլլայ, և մեր աշխատութիւնը
6 պարապ ըլլայ։ Բայց հիմա եր-
բոր Տիմոթէոս ձեզմէ մեզի ե-
կաւ, ու ձեր հաւատքին և սի-
րոյն աւետիսը մեզի տուաւ, որ
ամէն ժամանակ մեր բարի յի-
շատակը գոհերիդ ունիք, և կը
փափաքիք մեզ տեսնելու, ինչ-
պէս որ մենք ալ ձեզ։ Ասոր հա- 7
մար եղբայրնե՛ր, ձեր վրայ մեր
թարուեցանք մեր բոլոր վիշտե-
րուն ու նեղութիւններուն վրայ՝
ձեր հաւատքովը. Ինչու որ հի- 8
մա կենդանի ենք մենք, թէ որ
դուք հաստատուն կենաք Տէ-
րոջմով։ Քանզի ինչ գոհութիւն 9
կրնանք մատուցանել Աստուծոյ
ձեր վրայով՝ ան ամէն ուրախու-
թիւնին համար՝ որ կ'ուրախա-
նանք ձեզի համար մեր Աստու-
ծոյ առջև, Եւ գիշեր ու յա- 10
րեկ խիստ շատ աղաչանք կ'ընենք
ձեր երեսը տեսնելու, ու ձեր
հաւատքին պակասութիւնները լ-
ցընելու։ Բայց ինքը Աստուած 11
ու մեր Հայրը՝ և մեր Տէրը Յի-
սուս Քրիստոս մեր ճամբան
դեպ ի ձեզի յայտնէ։ Եւ Տէ- 12
րը ձեզ ճանչցնէ ու աւելցընէ ձեր սի-
րը իրարու վրայ՝ ու ամենուն վր-
րայ, ինչպէս որ մենք ալ ձեր
վրայ ունինք, Հաստատելով ձեր 13
սիրտերը անարատ՝ սրբութեան
մէջ Աստուծոյ և մեր Հօրը առ-
ջև՝ մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիս-
տոսի գալուն առեն իր բոլոր
սուրբերուն հետ միասին։

ԳԼ. Դ

Ուստի եղբայրնե՛ր՝ ձեզի 1
կ'աղաչենք, ու կը յորդորենք
Տէր Յիսուսով, որ ինչպէս ուս-
ուցիք թէ ինծմէ պէտք է ձեզի
քալել ու Աստուծոյ հաճոյ ըլ-
լալ, ալ աւելի անոր չափ
նայ։ Քանզի գիտէք թէ ինչ 2
պատուէրներ տուինք ձեզի Տէր
Յիսուսով։ Ինչու որ Աստուծոյ 3
կամքը սա է՝ այսինքն ձեր սուրբ
ըլլալը, որ դուք հեռու կենաք
պոռնկութենէն. Ձեզմէ ամէն 4
մէկը գիտնայ իր անոթը սրբու-
թիւնով ու պատիւով առնել.

5 Չէ թէ յանկուցեան կիրքով՝ ինչպէս հեթանոսները՝ որոնք Աս-
6 տուած չեն ճանչնար։ Զըլայ որ ոչ բանին մէջ չափէ անցնի ոեւէ՝ ու իր եղբայրը զրկէ. ինչու որ Տէրը սա բոլոր բաներուն համար վրէժխնդիր է. ինչպէս առաջուց ըսինք ձեզի, ու վկայութիւն
7 տուինք։ Ինչու որ Աստուած մեզ պղծութեան չկանչեց, հա-
8 պա սրբութեան։ Ուստի ան որ կ'անարգէ, չէ թէ անիկայ մարդ մը կ'անարգէ, հապա Աստուած՝ որ իր Սուրբ Հոգին ալ ձեզի տուաւ։

9 Բայց եղբայրսիրութեան վրայով պէտք չէ ձեզի բան գրել. ինչու որ դուք ինքներնիդ Աստուծմէ սորված էք միմիդմէկ
10 սիրել. եւ իրաւ ատ բանը կ'ընէք դուք բոլոր Մակեդոնիայի մէջ եղող ամէն եղբայրներուն, սակայն կ'աղաչենք ձեզի եղբայրնե՛ր՝ որ աւելի առատանաք,
11 եւ ջանք ընէք որ հանդարտ կեանաք, ու ամէն մէկդնիդ իր գործը գործէ, ու ձեր ձեռքերովը աշխատիք, (ինչպէս որ ձեզի պատուիրեցինք,) որ դուրսինները-
12 ուն հետը պարկեշտութեամբ վարուիք, ու բանի մը կարօտ չըլլաք։

12 Ձենք ուզեր եղբայրնե՛ր՝ որ տգէտ ըլլաք ննջեցեալներուն վրայով, որ չտրտմիք ինչպէս ու-
13 րիշները որոնք յոյս չունին։ Քանի որ կը հաւատանք թէ Յիսուս մեռաւ ու յարութիւն առաւ, անանկ ալ Աստուած ննջեցեալները Յիսուսով պիտի բե-
14 րէ անոր հետ։ Վասն զի ան որ կը դրուցենք ձեզի Տէրոջը խօսքովը, թէ մենք որ մնանք Տէրոջը գալուստը ողջ կը մնանք, բնաւ ննջեցեալներէն առաջ պիտի չանց-
15 նինք։ Ինչու որ ինքը Տէրը աղաղաւոյով՝ հրեշտակապետին ձայնովը ու Աստուծոյ փողովը երկինքէն պիտի իջնէ, և Քրիստոսով մեռածները առաջ յարութիւն պիտի առ-
16 նեն։ Եւրքը մենք ալ որ ողջ մնա-
ցած ենք՝ անոնցմով միասին պիտի յափշտակուինք ամպերով Տէրոջը առջեւը ելլելու օդին մէջը. և անանկ յաւիտեան Տէրոջը հետ պիտի ըլլանք։ Ուստի միմիդմէկ 17
մխիթարեցէք սա խօսքերով։

ԳԼ. Ե

Բայց ա՛ն ժամերուն ու ժա- 1
մանակներուն համար եղբայրնե՛ր՝ պէտք չէ բան մը գրել ձեզի. Քանզի դուք ինքներնիդ ապէկ 2
գիտէք՝ թէ Տէրոջը օրը գիշերուան գողի պէս անանկ կը հասնի։ Երբոր ըսելու ըլլան՝ թէ 3
խաղաղութիւն ու ապահովութիւն է, ան ատենը կորուստը յանկարծակի անոնց վրայ պիտի հասնի՝ յղիին երկանցը պէս, ու պիտի չազատին։ Բայց դուք եղ- 4
բայրնե՛ր՝ խաւարի մէջ չէք, որ ա՛ն օրը գողի մը պէս ձեր վրայ հասնի. Ինչու որ դուք ամէնդդ 5
լուսոյ որդիք էք, ու ցորեկուան որդիք. գիշերուան չենք, խաւարինը չենք։ Ուրեմն չքնանանք 6
ինչպէս որ ուրիշները, հապա արթնուն ու զգաստ ըլլանք։ Քանի 7
որ անոնք որ կը քնանան՝ գիշերը կը քնանան, և անոնք որ կ'արբենան՝ գիշերը կ'արբենան։ Բայց 8
մենք որովհետեւ ցորեկուան ենք, զգաստ ըլլանք, և հաւատքին ու սիրոյն զրահը վրանիս հագնինք, ու փրկութեան յուսոյն սաղաւարտը Ϧնդնիփ։ Ինչու 9
որ Աստուած մեզ բարկութեան համար չարաչեց, հապա փրկութիւն ստանալու համար մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով ձեռքովը. Որ ինքը մեզի համար մեռաւ. 10
որպէս զի թէ արթնան ըլլանք և թէ քնանանք, իր հետը միասին ապրինք։ Անոր համար 11
միմիդմէկ մխիթարեցէք, և իրար շինութիւն տուէք, ինչպէս որ կ'ընէք ալ։

Եւ ձեզի կ'աղաչենք եղբայ- 12
րնե՛ր՝ որ ճանչնաք ձեր աշխատաւորները ու վերակացուները Տէրոջմով, ու ձեզի խրատ տուող

13 նեղը, եւ զանոնք մեծապէս
պատուեցէք սիրով՝ իբրեւ գործ-
քին համար, իրարու հետ խա-
14 զաղութիւն ունեցէք. եւ ձեզի
կ՚աղաչենք եղբայրնե՛ր՝ անկարգ
վարմունք ունեցողները խրատե-
ցէք, վատասիրտները մխիթա-
րեցէք, տկարները ձեռնտու
եղէք, ամենուն ալ երկայնամիտ
15 եղէք: Զգուշացէ՛ք չըլլայ որ
մէկը չարութեան փոխարէն չա-
րութիւն հատուցանէ մէկուն մը.
հապա ամէն առեն բարիք ընելու
եւեւէ եղէք թէ իրարու, և թէ
16 ամենուն: Ամէն առեն ուրախ
17 եղէք: Անդադար աղօթք ըրէք:
18 Ամէն բանի մէջ գոհութիւն
առէք. ինչու որ ասիկա է Աստու-
ծոյ կամքը Քրիստոս Յիսուսով
19 ձեր վրայ: Սուրբ Հոգին մի մա-
րէք: Մարգարէութիւնները մի
20 արհամարհէք: Ամէն բան փորձե-
21 ցէք, բարին ամուր բռնեցէք:
22 Ամէն տեսակ գէշ բաներէն ետ
կեցէք: Եւ ինքը խաղաղութեան
23 Աստուածը ձեզ բոլորովին սուրբ
ընէ, ու ձեր բոլոր հոգին և
շունչը ու մարմինը անարատ պա-
հուի գալուստը մեր Տէր Յիսուս
24 Քրիստոսի գալուստին: Հա-
ւատարիմ է ան՝ որ ձեզ կանչեց,
որ ինքը պիտի կատարէ ալ:
25 Եղբայրնե՛ր՝ աղօթք ըրէք մե-
26 ղի համար: Բարեւ տուէք բոլոր
եղբայրներուն սուրբ համբու-
27 րով: Կ՚երդմնցնեմ ձեզ Տէրոջ
մով, որ այս թուղթը բոլոր սուրբ
եղբայրներուն կարդացուի: Մեր
28 Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը
ձեր հետը ըլլայ. ամէն:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԸՍ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս եւ Սիղուանոս ու Տի-
մոթէոս՝ Թեսաղոնիկեցւոց եկե-
ղեցիին մէջ Հայր Աստուծմով ու
2 Տէր Յիսուս Քրիստոսով. Շնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի Աստուծ-
մէ մեր Հօրմէն՝ ու Տէր Յիսուս
Քրիստոսէն:
3 Պարտինք ամէն առեն Աս-
տուծմէ գոհանալ ձեզի համար՝
եղբայրնե՛ր, ինչպէս որ կը վայլէ.
քանզի ձեր հաւատքը շատ աճե-
լու վրայ է, և ձեր ամէն մէկուն
սէրը իրարու վրայ կը շատնայ.
4 Անոնք որ մենք ալ ձեզմով կը
պարծենանք Աստուծոյ եկեղեցի-
ներուն մէջ՝ ձեր համբերու-
թիւնը ու հաւատքին համար
ձեր բոլոր հալածանքներուն ու
նեղութիւններուն մէջ, որոնց որ
դուք կը համբերէք. 5 Ու է Աս-
տուծոյ արդար դատաստանին ա-
պացոյցը՝ որ դուք արժանանաք
Աստուծոյ Թագաւորութեանը,
որուն համար ալ նեղութիւն կը
քաշէք. 6 Քանզի Աստուծոյ առ-
ջեւը իրաւունք է՝ ձեզի նեղու-
թիւն տուողներուն նեղութիւն
հատուցանել, եւ ձեզի նեղու- 7

թիւն քաշողներուդ՝ մեզի հետ
հանգիստ։ Տէր Յիսուսին երկին-
քէն յայտնուելուն առնչը իր ըզ-
8 բաւոր հրեշտակներովը՝ Բոլոր-
քած կրակով վրէժ առնելուն ա-
նոնցմէ՝ որ Աստուած չեն ճանչ-
նար՝ և որ մեր Տէր Յիսուս
Քրիստոսի աւետարանին չեն հը-
9 նազանդիր։ Որոնք պիտի պատ-
ժուին յաւիտենական սատակու-
մով՝ Տէրոջը երեսէն ու անոր
10 զօրութեանը փառքէն, Երբոր
ինքը գայ փառաւորուելու իր
սրբերուն մէջը, և հիանալի
ըլլալու բոլոր հաւատացեալնե-
րուն մէջը, (ինչու որ մեր վկա-
յութիւնը ձեր մէջը հաւատաց-
11 ուեցաւ,) ան օրը։ Ա՛ր պատ-
ճառով ալ ամէն ատեն ձեզի
համար աղօթք կ՚ընենք, որ մեր
Աստուածը ձեզ արժանի ընէ
Իր կոչումին, և Իր բարութեան
բոլոր հաճութիւնը կատարէ, ու
հաւատքին գործը զօրութեամբ.
12 Որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին
անունը փառաւորուի ձեր մէջը,
և դուք ալ անոր մէջը՝ մեր Ա-
ստուծոյն ու Տէր Յիսուս Քրիս-
տոսին շնորհացը համեմատ։

ԳԼ. Բ

1 Կ՚աղաչենք ձեզի եղբայրնե՛ր՝
մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի գա-
լստեանը՝ ու մեր անոր քովը
2 ժողովուելուն համար, Ըրլայ որ
շուտ մը խախտիք Իրմէ միաբէնի,
ու չըլլայ որ խռովիք՝ ոչ հոգիով
ու ոչ խօսքով, ոչ ալ թուղթով
մը իբր թէ մեզմէ գրուած, որ-
պէս թէ Տէրոջը օրը եկած հա-
3 սած ըլլայ։ Ձըլայ որ մեկը ձեզ
խաբէ մեկ բանով մը. Ինչու որ
ան օրը պիտի չգայ, ու
յայտնուի մեզմէ մարդը՝ կորուս-
4 տեան որդին, Ան հակառակոր-
դը հպարտացած ամէնուն վրայ՝
որ Աստուած կ՚ըսուի՝ կամ կը
պաշտուի, մինչև անիկայ Ա-
ստուծոյ տաճարին մէջ պիտի նըս-
տի, և ինքզինքը ցուցընէ թէ
Աստուած է։ Չէք յիշեր՝ որ
5 երբ ձեր քովը էի, ասո բաներըը
կ՚ըսէի ձեզի։ Եւ հիմա դուք
6 ինքնիրենիդ գիտէք ինչ է ան որ
կ՚արգիլէ, որ ինքը իր ատենին
յայտնուի։ Ինչու որ անօրէնու-
7 թեան խորհուրդը հիմակուընէ
կը զօրանայ, բայց ան որ հիմա
կ՚արգիլէ, պիտի արգիլէ՝ մինչև
8 որ ինքը միջնեղէնէն վերնայ։ Ու
հետը պիտի յայտնուի ան անօրէ-
նը, որն որ Տէր Յիսուս իր բե-
րնէն հոգիովը պիտի սպաննէ, ու
իր գալուն յայտնուելովը պիտի
կործանցընէ։ Որուն գալը Սատա-
9 նայի ազդեցութիւնովն է՝ բոլոր
զօրութիւնով և նշաններով ու
սուտ հրաշքներով, Եւ կորս-
10 տեալներուն վրայ անիրաւու-
թեան բոլոր խաբէութիւնովը,
որովհետև անոնք ճշմարտու-
թեան սէրը չընդունեցին՝ որ
փրկուին, անոր համար Աստուած
ալ պիտի խրկէ անոնց ուժով
մոլորութիւն մը՝ որ սուտին
հաւատան, Որ դատապարտուին
11 ամէն անոնք՝ որ չհաւատացին
ճշմարտութեան, հապա անօրէ-
նութեան յօժարեցան։

Բայց մեզի պէտք է միշտ Ա-
12 ստուծմէ գոհանալ ձեզի համար՝
Տէրոջմէ սիրուած եղբայրնե՛ր,
ինչու որ Աստուած առաջուց
ձեզ ընտրեց փրկուելու Հոգիին
սրբելովը ու ճշմարտութեան հա-
ւատքովը, Որուն ձեզ կանչեց
13 մեր աւետարանելովը՝ մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսի փառքը տա-
նելու։

Ուստի եղբայրնե՛ր՝ հաստատ
14 կեցէ՛ք, ու պինդ բռնեցէ՛ք ան
աւանդութիւնները որ սորվեցաք՝
թէ խօսքով ու թէ մեր թուղ-
թովը։ Եւ ինքը մեր Տէր Յիսուս
15 Քրիստոսը՝ ու մեր Հայրը Ա-
ստուած, որ մեզ սիրեց՝ ու տու-
աւ մեզի յաւիտենական մխիթա-
րութիւն՝ և բարի յոյս շնոր-
հքով, Ձեր սիրտերը մխիթարէ՝
16 և յԷնչ հաստատէ ամէն բարի
խօսքի ու գործի մէջ։

ԳԼ. Գ

1 Վ եղբայրնե՛ր՝ մեզի համար աղօթք ըրէք, որ Տէրոջ խօսքը յառաջանայ, ու փառաւոր ըլլայ, ինչպէս որ ձեր մէջը,
2 եւ որ անիրաւ ու չար մարդիկ ներէն ազատինք. ինչու որ ամեն
3 ը հաւատք չունին. Բայց Տէրը հաւատարիմ է, որ ձեզ պիտի հաստատէ, ու չարէն պահէ:
4 Եւ ձեր վրայ վստահութիւն ունինք Տէրոջմով, թէ ինչ որ ձեզի պատուիրեցինք՝ կ՚ընէք,
5 ու պիտի ընէք ալ: Եւ Տէրը ձեր սիրտերը Աստուծոյ սիրոյն ու Քրիստոսի համբերութիւնը ուղղէ:
6 Եւ ձեզի կը պատուիրենք եղբայրնե՛ր՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի անունովը, որ հեռու քաշուիք ամէն եղբօրմէ՝ որ անկարգութեամբ կը վարուի, ու չի թէ ան աւանդութիւնը պէս՝ որ
7 մեզմէ առաւ: Ինչու որ դուք ինքներնիդ գիտէք թէ ինչպէս պարտիք մեզի նմանող ըլլալ, քանի մենք ձեր մէջը անկարգ-
8 գութեամբ չվարուեցանք, Ո՛չ ալ մէկուն հացը ձրի կերանք, հապա ջանքով և աշխատանքով գիշեր ու ցորեկ կը գործէինք՝ ձեզմէ մէկուն ծանրութիւն չըլ-
9 լա համար, Չի թէ որ մենք իշխանութիւն չունէինք, հապա որ անձերնիս ձեզի օրինակ ընենք՝ որ մեզի նմանող ըլլաք: Վասն
10 զի երբոր մենք ձեր քովն էինք՝ սա ձեզի կը պատուիրէինք, թէ ան որ չուզեր գործ գործել, հաց ալ թող չուտէ: Ասիկա՝ կը լսենք
11 որ ձեր մէջէն ոմանք անկարգութեամբ կը վարուին, ու գործ մը չեն գործեր, հապա հետաքրքիր կը պտըտին:
12 Անոնցմէ պատուէր կու տանք, ու կ՚աղաչենք մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսով, որ հանդարտութեամբ գործեն, և իրենց հացը ուտեն:
13 Բայց դուք եղբայրնե՛ր՝ մի՛ ձանձրանաք բարիք գործելէն:
14 Իսկ թէ որ մէկը չհնազանդիր մեր խօսքին ա՛ն թղթովով, գուք նշանակեցէք անիկայ, ու անոր հետը մի՛ խառնուիք, որ ամչնայ:
15 Բայց չըլայ թէ թշնամի պէս սեպէք անիկայ, հապա եղբօր պէս խրատեցէք:
16 Եւ ինքը խաղաղութեան Տէրը՝ ամէն կերպով ձեզի խաղաղութիւն տայ ամէն առեն. Տէրը ձեր ամենուն հետը ըլլայ:
17 Ա՛ ողջոյնը իմ ձեռքիս՝ Պօղոսիս է, որ ամէն թուղթի մէջ նշան է, սանկ կը գրեմ:
18 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը ձեր ամենուն հետը ըլլայ, ամէն:

ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ,
ԸՍ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալը մեր Փրկիչ Աստուծոյ և մեր յոյսը եղող Քրիստոս Յիսուսի հրամանով,
2 Տիմոթէոսի՝ իմ հարազատ որդւոյս հաւատքով. շնորհք՝ ողորմութիւն՝ ու խաղաղութիւն Աստուծմէ մեր Հօրմէն և Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջմէն։
3 Ինչպէս որ քեզի աղաչեցի երթալու ատեն Մակեդոնիա կ'երթայի, որ պատուիրես մէկ քանիներուն օտար
4 ուսմունք չսորվեցընել, եւ չհետեւիլ առասպելներու, ու ազգաբանութեանց՝ որ վերջ չունին, որոնք աւելի վէճեր կը պատճառեն, քան թէ Աստուծոյ հաճելի կենցաղավարութիւնը՝ որ
5 է՛ւլայ հաւատքով։ Ինչու որ պատուիրանքին վախճանը սէր է՝ սուրբ սրտով ու բարի խղճմտանքով և անկեղծ հաւատքով,
6 որոնցմէ խոտորելով ոմանք փուճ
7 խօսքերու եռեւէ գացին. Օրէնսոյց վարդապետ ըլլալ կ'ուզեն, բայց իրենք չեն հասկնար ինչ որ կը խօսին, ոչ ալ ան բաները որոնց համար ամբ կը կոխեն։
8 Արդ՝ գիտենք որ օրէնքը աղէկ է, թէ որ մէկը անիկայ օրինաւոր կերպով գործածելու ըլլայ։
9 Բայց աս ըմռռ գիտնայ՝ որ արդարին համար չէ օրէնքը, հապա անօրէններուն՝ ու անհնազանդներուն համար, ամբարիշտներուն և մեղաւորներուն, անսուրբներուն՝ և պիղծներուն, հայր ու մայր զարնողներուն, մարդասպաններուն,
10 պոռնիկներուն, արուագիտներուն, մարդ գողցողներուն, սուտ ըսողներուն, սուտ երդում ընդունողներուն, և թէ ուրիշ ինչ որ հակառակ է ողջմիտ վարդապետութեանը,
11 որ երանելի Աստուծոյ փառաւոր աւետարանին համեմատ է, ան որ ինծի յանձնուեցաւ։
12 Եւ շնորհակալ եմ անոր՝ որ զիս զօրացուց, այսինքն Քրիստոս Յիսուս մեր Տէրոջը, որ հաւատարիմ սեպեցաւ զիս՝ ան պաշտօնատարութեանը մէջ դրած.
13 որ առաջուց հայհոյիչ էի՝ ու հալածող և թշնամանող, բայց ողորմութիւն գտայ, ինչու որ անհաւատութեան մէջ չգիտնալով ըրի.
14 եւ մեր Տէրոջը շնորհքը խիստ շատ եղաւ ինծի հաւատքով ու սիրով՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է։
15 Այս խօսքը հաւատարիմ է՝ ու բոլորովին ընդունելութեան արժանի, որ Քրիստոս Յիսուս աշխարհք եկաւ մեղաւորները փրկելու, որոնց գլխովը ես եմ. Բայց անոր համար ողորմութիւն գտայ, որ
16 ինծի առաջ Յիսուս Քրիստոս իր վրաս յաւերժական երկայնմտութիւնը՝ օրինակ ըլլալու անոնց՝ որ պիտի հաւատային իրեն՝ յաւիտենական կենաց համար։
17 Բայց յաւիտենական թագաւորին՝ որ անեղծ ու անտեսանելի է, մի միայն Աստուծոյն՝ փառք ու պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։
18 Այս պատուէրը կ'աւանդեմ

քեզի՝ իմ որդեակս Տիմոթէոս, քու վրայիդ առաջուց եղած մարգարէութիւնեդ համեմատ, որ անոնցմով պատերազ-
19 միս ան բարի պատերազմը, եւ ունենաս հաւատք ու մաքուր խղճմտանք, զոր մէկ քանի-նեը խլեցնելէ մէկդի ձգելով՝ նաւահատութիւն կրեցին հաւատ-
20 քին կազմանէ. որոնցմէ են Հիմենէոսը ու Աղէքսանդրոսը, ո-րոնք ես Սատանային մատնեցի, որ սորվին հայհոյութիւն չընել:

ԳԼ. Բ

1 Աղօ՛թ՝ կ՚ապաչեմ՝ ամէն բա-նէն առաջ ազօթք ընել, խնդրա-ծաք, աղաչանք, գոհա-ութիւն՝ ամէն մարդոց համար,
2 Սահաստանդ թագաւորներուն եւ բոլոր իշխանաւորներուն համար, որ խաղաղ ու հանգարտ կեանք վարենք՝ բոլորովին աստուած-պաշտութիւնով ու պարկեշտու-
3 թիւնով: Ընչու որ ան է աղեկը ու ընդունելին մեր Փրկիչ Աս-
4 տուծոյն առջեը. Որ կ՚ուզէ թէ ամէն մարդիկ փրկուին՝ ու ճըշ-մարտութիւնը ճանչնալու գան:
5 Քանզի մէկ Աստուած մը կայ, ու մէկ միջնորդ մը Աստուծոյ ու մարդոց մէջը՝ Քրիստոս Յի-
6 սուս մարդը. Որ իր անձը ամե-նուն տեղը փրկանք տուաւ՝ իր առնելին վկայութիւնն ըլլալու-
7 Որ ես անոր քարոզիչ ու առաք-եալ դրուեցայ, (Ճշմարիտ կ՚ը-սեմ Քրիստոսով՝ Նաւատ չեմ խօ-սիր,) Հեթանոսներուն վարդա-պետ եղայ հաւատքով ու ճըշ-
8 մարտութիւնով: Աղօ՛թ կ՚ուզեմ որ էրիկ մարդիկ ամէն տեղ ա-ղօթք ընեն՝ սուրբ ձեռքեր վեր ցցնելով առանց բարկութեան
9 ու երկմտութեան: Նոյնպէս ալ կիներդը վայելուչ հագուստով, ամօթխածութեամբ եւ պարկեշ-տութեամբ ինքզինքնին պարգա-բեն. չէ թէ հիւսուածքներով կամ ոսկիով՝ կամ մարգարիտներ-ով՝ կամ մեծագին հանդերձներ-
10 ով. Հապա բարի գործերով՝ ինչ-պէս որ կը վայլէ աստուածպաշ-տութիւնը դաւանող կիներուն:
11 Կիրկ մարդը թող սորվի լռու-թեամբ՝ ամէն հնազանդութիւնով:
12 Բայց կիրկ մարդու հրամայել չեմ տար սորվեցընելու, ոչ ալ էրիկ մարդուն իշխելու, հապա լռու-
13 կեցնելու: Ընչու որ առաջ Ադամը ստեղծուեցաւ, ո՛ետքը Եւան:
14 Եւ Ադամը չխաբուեցաւ, հա-պա կինը խաբուեցաւ՝ ու յան-ցանք գործեց. Սակայն պիտի
15 փրկուի աղուհացով որդեծնութեամբ, թէ որ կենան հաւատքի և սիրոյ ու սրբութեան մէջ պարկեշտու-թիւնով:

ԳԼ. Գ

1 Այս խօսքը հաւատարիմ է, թէ որ մէկը եպիսկոպոսութեան կը ցանկայ՝ աղեկ գործի կը ցան-կայ: Ուստի պէտք է եպիս-
2 կոպոսին անարատ ըլլալ, մէկ կնկան մը էրիկ, զգաստ, խոհեմ, պարկեշտ, հիւրասէր, սորվեցընող. Ո՛չ գինեմոլ,
3 ոչ զարնող, հապա հանդարտ, ոչ կռուող, ոչ արծաթասէր.
4 Որ իր տանը աղեկ վերակացու-թիւն ընող ըլլայ, իր զաւակնե-րը հնազանդութեան մէջ պա-հելով բոլոր ծանրաբարոյու-
5 թեամբ. (Հապա թէ որ մէկը իր տանը վերակացութիւն ընե-լը չգիտնայ, ինչպէս Աստուծոյ եկեղեցին հոգաբարձու պիտի
6 ըլլայ.) Ո՛չ ալ նորահաւատ ըլ-լայ. որ չըլլայ թէ հպարտա-նալով Սատանային դատապար-
7 տութեանը մէջ իյնայ: Հապա պէտք է անոր գործն ալ գովնե-լին ալ բարի վկայութիւն ունե-նայ, որ չըլլայ թէ նախատինքի մէջ ու Սատանային որոգայթին մէջը իյնայ:
8 Նոյնպէս ալ սարկաւագները ընդհանրապէս, ոչ երկլեզու, ոչ գինեսէր, ոչ անարգ շահա-խնդրութեան եռանդ ունե-
9 ցող. Հապա հաւատքին խորհուրդը

պահէն մարգը խղճմտանքով։
10 Եւ առանք ալ առաջ Թզոյ փոր-
ձուին, եւարբ՝ թէ որ անմեղա-
բարոյ գանուին, առիւծապա-
11 թեան պաշտօնը կատարեն։ Ա-
նոնցմէ ալ աղոտ կիսկիներ՝ ծանրա-
բարոյ ըլլան, ոչ հարթախօս, հապա
երկատող, ամէն բանի մէջ հաւա-
12 տարիմ։ Սարկաւագներն ալ մէկ
կիսկան մը երկու ըլլան, որ իրենց
գաւակներուն ու իրենց տանը
ազէկ վերակացութիւն ընող ըլ-
13 լան։ Քանզի անոնք որ սարկա-
ւագութեան պաշտօնը ազէկ կը
կատարեն, բարի աստիճան մը
իրենց կը շահին՝ ու Քրիստոս
Յիսուսի վրայ եղած հաւատքին
մէջ շատ համարձակութիւն։
14 Ա՛ս բաները կը գրեմ քեզի
յուսալով մօտիկս քեզի գալ.
15 Բայց եթէ ուշանալու ըլլամ,
որ գիտնաս թէ ինչպէս պէտք
է քեզի Աստուծոյ տանը մէջ
պարտիլ, որ կենդանի Աստու-
ծոյ եկեղեցին է, Ճշմարտու-
թեան սիւնը ու հաստատու-
16 թիւնը։ Եւ յայտնապէս մեծ
է աստուածպաշտութեան խոր-
հուրդը. Աստուած մարմինով
յայտնուեցաւ, Հոգիով արդա-
րացաւ, Հրեշտակներուն երե-
ցաւ, հեթանոսաց մէջ քարոզ-
ուեցաւ, աշխարհի մէջ հաւա-
տացուեցաւ, ու փառքով համ-
բարձաւ։

Գ.Ե. Գ

1 Բայց Հոգին յայտնի կ'ըսէ,
թէ ետքի առանները մէկ քանիներ
կը հաւատքէ պիտի ապստամբին,
ու մոլորեցուցիչ ոգիներուն ու դե-
ւաց ուսմունքներուն ուշադրու-
2 թիւն պիտի տան, Սատանայա-
բարոյ կեղծաւորութեամբը, ու
բանց խղճմտանքը խանձուած է.
3 Որոնք արմ ւնանալէն պիտի ար-
գիլեն, ու էտ պիտի պահեն կե-
րակուրներէն՝ որ Աստուած ըս-
տեղծէր է որ հաւատացեալներս
եւ Ճշմարտութիւնը ճանչցողներս
4 գոհաբանութեամբ վայելեն։ Ինչու
որ Աստուծոյ ամէն ստեղծածը
բարի է՝ ու մերժելու բան մը
չկայ, թէ որ գոհաբանութեամբ ըն-
դունուի. Քանզի Աստուծոյ խօս-
5 քովը ու աղօթքով կը սրբուի։
Ա՛ս բաները եղբայրներուն յիշե-
6 ցնելով՝ Յիսուս Քրիստոսի բա-
րի պաշտօնեայ մը պիտի ըլլաս,
ու պիտի սնանիս հաւատքին խօս-
քերովը եւ ան բարի վարդապե-
տութիւնովը, որուն հետեւող
7 եղար։ Բայց պիղծ ու պառաւա-
կան առասպելներէն էտ կեցիր.
եւ քու անձդ աստուածպաշտու-
8 թեան վարժեցնէր։ Ինչու որ
մարմինին վարժութիւնը քիչ բա-
նի օգտակար է, բայց աստուած-
պաշտութիւնը ամէն բանի օգ-
տակար է, որ թէ ներկայ եւ թէ
ապառնի կեանց խոստումները ու-
նի։ Ա՛ս խօսքը հաւատարիմ է՝ եւ
9 բոլորովին ընդունելու արժա-
նի։ Ինչու որ բուն ասոր համար
10 կ'աշխատինք՝ ու նախատինք կը
կրենք, վասն զի կենդանի Աստու-
ծոյ յուսացեր ենք, որ ամէն
մարդոց Փրկիչն է, մանաւանդ
հաւատացեալներուն։ Ա՛ս բաներ-
11 րը պատուիրէ ու ասրվեցուր։
12 Ձըլլայ որ մէկը քու ջանիդ-
թիւնդ անարգէ. հապա դուն
օրինակ եղիր հաւատացեալնե-
րուն՝ խօսքով, վարմունքով, սի-
րով, հաւատքով եւ մաքրու-
13 թեամբ։ Մինչեւ որ ես գամ՝ մին-
ջոր դիր կարդալուս, յորդորե-
լուս, ասրվեցնելուս։ Անհոգ մի
14 ըլլար քու վրադ եղած պարգեւին
վրայով, որ մարգարէութեամբ
քեզի տրուեցաւ՝ երէցներուն
ձեռքերը դնելովդ վրադ։
15 Ասոնց վրայ խորհէ՝ ու առնոյ
մէջը պարապէ, որ քու յառաջա-
դիմութիւնդ ամենուն յայտնի
16 ըլլայ։ Զգուշացիր քու անձիդ
ու վարդապետութեանդ՝ ու միշտ
առնոյ մէջը կեցիր. քանզի այդ-
պէս ընելով, քեզ ալ պիտի ազա-
տեցնես, ու անոնք ալ՝ որ քեզի
մտիկ կ'ընեն։

ԳԼ. Ե

1 Ո՛Ւ երբ առաքիչ մը յանդիման
նէր, հապա հօր պէս յորդորէ
անիկա. երիտասարդները՝ նոյն
2 բարքերուս պէս, պառաւները՝
մայրերու պէս, դեռահասակ
կիներները՝ քոյրերու պէս՝ ամէն
3 ներո մաքրութիւնով։ Որբևայրի
նէրը պատուէ՝ անոնք որ ճշմար-
4 տապէս որբևայրի են։ Հապա
թէ որ մէկ որբևայրի մը զաւակ-
ներ կամ թոռներ ունենայ, թող
անոնք առաջ ոտքին իրենց տա-
նը մէջ որդիական գութ ցուցը-
նել, ու փոխարէն հատուցանել
իրենց ծնողացը. ինչու որ ան կ
բարի և ընդունելի Աստուծոյ
5 առջեւը։ Բայց ան որ ճշմարտա-
պէս որբևայրի կ՝ ու մինակ ձնա-
ցած, իր յոյսը Աստուծոյ վրայ
դրած կ, և գիշեր ցորեկ աղօթքի
6 ու աղաչանքի կը պարապի. Բայց
փափկասէրը՝ երբեմն՝ կենդանւոյն
7 մեռած կ։ Եւ ասոնք բաները պա-
8 տուիրէ՛ որ անարատ ըլլան։ Բայց
թէ որ մէկը իրենները՝ ու մա-
նաւանդ իր ընտանեացը հոգ
չտանիր, անիկայ հաւատքը ու-
րացած կ, ու անհպատակ մէն
9 ալ գէշ կ։ Որբևայրին՝ որ թուի-
նէրուն կարգը թող տնպաւի, որ
վեցտասն տարուընէ պակաս չէ,
10 մէկ երկան մը կնիկ եղած, Բարի
գործերով վկայուած. Թէ զա-
ւակներ մեծցուցած ըլլայ, Թէ
հիւրեր ընդունած ըլլայ, Թէ
սուրբերուն ոտքերը լուացած ըլ-
լայ, Թէ նեղեալներուն օգնու-
թիւն բրած ըլլայ, Թէ ամէն գե-
ղով բարեգործութեան մէջ յա-
11 րատուած ըլլայ։ Բայց դեռահա-
տակ որբևայրիները մերժէ. քան-
զի երբոր Քրիստոսի դէմ յան-
դուգնելով հիւանդութեան անձ-
նասիրութիւնները կ՝ըլլան, ամուսնանալ
12 կ՝ուզեն, Եւ դատապարտու-
թիւն կ՝ընդունին, ինչու որ առ-
ջի հաւատքնին մեկդի ձգեցին։
13 Դարձ ալ ըլլալ կը սորվին, տու-
նէ տունը պտըտզելը, և ոչ մի-
այն ձոյլ, հապա շահասիրելը,
ու հետաքրքիրելը. և անպատեհ
14 բաներ կը խօսին։ Ուստի կ՝ու-
զեմ որ դեռահասակ կնիկները
ամուսնանան, զաւակներ ծնա-
նին, տնտեսին լլլան, ոչ նախա-
տինաց պատճառ հանն հակա-
15 ռակորդին։ Քանզի արդէն ո-
մանք Սատանային հետեւեր էրկ-
16 սո խոտորեցան։ Թէ որ հաւա-
տացեալ էրկիկ մարդ մը կամ
կնիկ մը որբևայրներ ունենայ,
թող օգնութիւն ընէ անոնց, և
եկեղեցին չծանրաբեռնի, որ ճըշ-
մարտապէս որբևայրները օգ-
նութիւն ընէ։
17 Ազնիկ վերակացութիւն ընող
երիցները կրկին պատուոյ ար-
ժանի թող սեպուին, մանաւանդ
անոնք՝ որ կ՝աշխատին խօսքը և
18 դասէեւ ու սորվեցնելով։ Ինչու
որ գիրքը կ՝ըսէ Թէ՝ Կալի մէջ
աշխատող եզին դունչը կապած.
և Թէ Մշակը իր վարձքին ար-
19 ժանի է։ Երիցի վրայով ամբաս-
տանութիւն մի ընդունիր, բայց
միայն երկու կամ երեք վկայե-
20 լով։ Անոնք որ մեղք կը գոր-
ծեն, ամենուն առջեւը յանդի-
մանէ, որ ուրիշներն ալ վախ-
նան։ Կ՝երդնում քեզի Աս-
21 տուծոյ առջեւը և Յիսուս Քրիս-
տոսի, ու ընտրեալ հրեշտակնե-
րուն, որ առանց նախապաշարման, բան
մը աչառութեամբ չընելով։ Շո-
22 տով մէկուն վրայ ձեռք չդնես,
և ուրիշներուն մեղացը հաղորդ
չըլլաս. զանձդ մաքուր պահէ։
Ակի՛ եւս ջուր չխմես. 23
հապա քիչ մըն ալ գինի գործա-
ծէ քու ստամոքսիդ ու յաճախ
հիւանդութիւններուդ համար։
Կան մարդիկ որ իրենց մեղքե- 24
րը յայտնի են, ու առաջուց
դատաստանի հասած. և կան՝
որ իրենց ետեւէն կ՝երթան։ Ա- 25
նոնցմէ ալ գործերը բարի
յայտնի են. ու անոնք որ ու-
րիշ կերպ բան մըն են, չեն կրնար
ծածուկ մնալ։

ԳԼ. Զ

1 Ո՛ն ամէնը որ ծառայութեան
լուծի տակ են, իրենց տէրերը
ամէն պատուոյ արժանի սեպեն,
որ Աստուծոյ անունը ու վարդա-
2 պետութիւնը չհայհոյուի։ Եւ ա-
նոնք որ հաւատացեալ տէրեր ու-
նին, թող չարհամարհեն եղբայր-
ներ ըլլալնուն պատճառաւ. հա-
պա աւելի ծառայութիւն ընեն,
ինչու որ անոնք հաւատացեալ
են ու սիրելի, որոնք բարերա-
րութիւն ընելու մէջ մասնակից
են. ա՛ս բաները սորվեցո՛ւր ու
3 յորդորէ։ Թէ որ մէկը ուրիշ
կերպ բան մը սորվեցնէ, ու մը-
տիկ չընէ մեր Տէրոջը Յիսուս
Քրիստոսին ողջամիտ խօսքերուն,
և ան վարդապետութեանը՝ որ
Աստուածպաշտութեան համե-
4 մատ է, Ընդունէ հպարտացած է՝
ու բան մը չգիտէ, հապա վէ-
ձերով ու հակառակութիւններ-
ով սխտացած է. որոնցմէ կ'ըլ-
լայ նախանձ, կռիւ, հայհոյու-
5 թիւններ, գէշ կասկածներ, Մըր-
քոտ տզտկտուքներ ու ճշմարտու-
թենէն հեռացած մարդոց զրա-
նութիւնները, որոնք աստ-
ուածպաշտութիւնը շահավաճա-
ռութիւն մը կը սեպեն. անոնկ-
6 ներէն մէկզմէկ կեցիր։ Սակայն
աստուածպաշտութիւնը բաւա-
կանութեամբ մեկտեղ՝ մեծ շա-
7 հավաճառութիւն մըն է։ Ինչու-
որ բան մը չբերինք աշխարհ, ու
յայտնի է որ չենք կրնար անկե
8 բան մը առնել։ Հապա կերա-
կուր ու հանդերձ ունենալով,
9 անոնցմով բաւականանանք։ Բայց
անոնք որ հարստանալ կ'ուզեն,
կ'ինան փորձութեան ու որոգայ-
թի՝ և շատ յիմարական ու վնա-
սակար ցանկութիւններու մէջ,
որոնք ատակու՛մ ու կորստեան
10 մէջ կ'ընկղմեն մարդիկը։ Ին-
չու որ ամէն չարութիւններուն
արմատը արծաթասիրութիւն է.
որուն մէկ քանիները անձնա-
նուէրը ըլլալով՝ հաւատքէն մոլո-
րեցան ու ինքզինքնին շատ ցա-
ւերու մէջ ձգեցին։

Բայց դուն ով մարդ Աստու- 11
ծոյ՝ փախիր ատ բաներէն, ու գը-
նա արդարութեան՝ աստուած-
պաշտութեան՝ հաւատքի՝ սիրոյ՝
համբերութեան՝ ու հեզութեան
ետևէն. Պատերազմէ հաւատքին 12
բարի պատերազմը, բռնէ յաւի-
տենական կեանքը՝ որուն որ կան-
չուեցար, և շատ վկայութիւն ա-
ռիր դուն անոնց բարի դաւանու-
թիւնը։ Կը պատուիրեմ քեզի 13
Աստուծոյ առջևը՝ որ կենդանի
կ'ընէ բոլորը, և Քրիստոս Յի-
սուսի առջևը՝ որ Պոնտացի Պի-
ղատոսին առջևն վկայեց բարի
դաւանութիւնը, Որ դուն ան պա- 14
տուէրը ամբիծ անարատ պահես՝
մինչև մեր Տէրոջը Յիսուս Քրիս-
տոսին յայտնութիւնը. Որն որ 15
իր ատենին պիտի ցուցնէ՝ Երա-
նելին ու միւն Հզորը, Թա-
գաւորներուն թագաւորը ու տէ-
րերուն Տէրը. Որ ինքը միայն 16
ունի անմահութիւն՝ անմատչելի
լոյսի մէջ բնակած, զոր ոչ մարդիկ-
նէրէն մէկը տեսաւ, ոչ ալ տես-
նելու կարող է, որուն պատիւ և
զօրութիւն յաւիտանս. ամէն։

Ա՛ս աշխարհիս մէջ հարուստ 17
եղողներուն պատուէր տուր՝ որ
չհպարտանան, և անստոյգ հա-
րստութեան վրայ յոյսնին չդ-
նեն, հապա կենդանի Աստու-
ծոյ վրայ՝ որ ամէն բանը մեզի ա-
տաւորէն կու տայ վայելելու,
Բարիք գործեն, բարի գործք- 18
րով հարստանան, առատաձեռն
և ուրիշին ինչուն հաղորդ ըլ-
լան. Բարի հիմ գանձեն անձին- 19
նուն՝ հանդերձեալին համար, որ
ճշմարիտ կեանքը ձեռք ձգեն։

Ո՛վ Տիմոթէոս՝ էդի պատուա- 20
ւանդը պահէ, փախչելով
պղծաբանութիւններէն,
և աստանձն գիտութեան հա-
կառակութիւններէն, Որն որ 21
մէկ քանիները դաւանելով՝ հա-
ւատքէն մոլորեցան։ Շնորհքը
քու հետդ ըլլայ. ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ա-
ռաքեալը Աստուծոյ կամքովը կե-
նաց խոստմունքին պէս՝ որ
2 Քրիստոս Յիսուսով է՝ Տիմո-
թէոս իմ սիրելի որդեին՝ շնորհք,
ողորմութիւն և խաղաղութիւն
Հօր Աստուծմէն՝ ու Քրիստոս
Յիսուս մեր Տէրոջմէն։
3 Շնորհակալ եմ Աստուծոյ՝
որն որ կը պաշտեմ իմ նախնիք-
նէրէս մաքուր խղճմտանքով,
(երբոր անոպակաս քեզ իմ ա-
ղօթքներուս մէջ կը յիշեմ գիշեր
4 ու ցորեկ՝ Յանկալով քեզ տես-
նել՝ ու մտոք բերելով քու ար-
ցունքներդ՝ որ ուրախութիւ-
5 նով լեցուիմ.) Առաջելով քու
վրադ եղած անկեղծ հաւատքը՝
որ առաջ քու մեծ մօրդ Լաւ-
դայէին ու քու մօրդ Եւնիկէին
վրայ բնակեցաւ՝ և համոզուած
6 եմ՝ որ քու վրադ ալ ՝այ։ Անոր
համար քու մտոքդ կը ձգեմ որ
արծարծես Աստուծոյ պարգեւը՝
որ քեզի պատուած է իմ ձեռքերուս
7 դոյ վրադ դրուելովը։ Ինչուա որ
Աստուած մեզի երկչոտութեան
հոգի չտուաւ՝ հապա զօրու-
8 թեան՝ ու սիրոյ՝ և ղդաստու-
թեան։ Ուստի ամօթ մի սեպեր
մեր Տէրոջը վկայութիւնը՝ ոչ
ալ զիս անոր համար կապուածը՝
հապա մասնակից եղիր աւետա-
րանին շարչարանքներուն՝ Աս-
տուծոյ զօրութեանը համեմատ՝
9 Որ մեզ փրկեց՝ ու սուրբ կո-
չումով կանչեց՝ ոչ թէ մեր գոր-
ծքերուն նայելով՝ հապա իր պի-
տաւորութեանը ու շնորհքին նա-
յելով՝ որ Քրիստոս Յիսուսով
մեզի տրուեցաւ յաւիտենական
դարերէն առաջ։ Բայց հիմա 10
յայտնուեցաւ մեր Փրկչին Յի-
սուս Քրիստոսին երեւնալովը՝ որ
մահը խափանեց՝ և՝ լոյս հա-
նեց կեանքը ու անմահութիւնը՝
աւետարանին միջոցով։ Որ ես 11
անոր քարոզիչ ու առաքեալ
դրուեցայ՝ ու հեթանոսներուն
վարդապետ։ Անոր համար ա- 12
շարչարանքներուն ալ կը քաշեմ.
բայց ամօթ մը չեմ սեպեր՝ ինչու
որ գիտեմ թէ որու եմ հաւատա-
ցեր՝ և համոզուած եմ՝ որ իմ
իրէն աւանդած բանս կրնայ պա-
հել մինչեւ այն օրը։ Ունե՛ր 13
այն օրինաւոր խօսքերուն օրինակը՝
որ լսեցիր ինձմէ՝ հաւատքով ու
սիրով՝ որ Քրիստոս Յիսուսով է։
Այն բարի աւանդը պահէ Հո- 14
գւոյն Սրբոյ ձեռքովը որ մեր
մէջը բնակած է։ Այս գիտես՝ որ 15
ինծմէ երես դարձուցին ան ա-
մէնը՝ որ Ասիա կիան՝ որոնցմէ
են Փիգելոսը ու Հերմոգինէսը։
Աստուած ողորմութիւն տայ 16
Ընեսիփորոսին տանը՝ ինչու որ
շատ անգամ զիս հանգստացուց՝
ու իմ շղթաս առնելէ չամչեցաւ.
Հապա երբոր Հռոմ եկաւ՝ 17
շատ ջանքով փնտռեց զիս ու
գտաւ։ (Տէրը իրեն տայ՝ որ ան 18
օրը Տէրոջմէն ողորմութիւն գըտ-
նէ.) և Եփեսոսի մէջ ալ ծառայե-
ցաւորութիւնը որ ըրաւ ինծի՝
դուն աւելի գիտես։

ԳԼ. Բ

1 Բայց դուն իմ որդեակ՝ զօրացիր ան շնորհքովը որ Քրիս-
2 տոս Յիսուսով է։ Եւ ան բաները որ ինծմէ լսեցիր շատ վկաներով՝ հաւատարիմ մարդոց յանձնէ, որոնք կարող ըլլան ուրիշներն ալ սորվեցնելու։
3 Ուրեք դուն նեղութիւններու համբերէ Քրիստոս Յիսուսի
4 բարի զինուորի մը պէս։ Մէկ զինուորական մը ան կ՚անքթա գործառնութիւններով չզբաղիր, որ զօրավարին հաճոյ ըլլայ։ Եւ
5 թէ որ մէկը մրցի, չպսակուիր՝
6 թէ որ բան օրինի չմրցի։ Աշխատող երկրագործին պէտք է
7 առաջ պտուղներէն վայելել։ Ի մտքիդ բեր որ կ՚ըսեմ. Տէրը քեզի իմաստութիւն ալ ամէն բա-
8 ներ մէջ. Միտքդ բեր Դաւիթի զերզէն եղող Յիսուս Քրիստոսը մեռելներէն յարութիւն առած՝ իմ աւետարանիս համե-
9 ձայն։ Որուն մէջը չարագործի մը պէս կը չարչարուիմ մինչեւ անգամ կապուիլ. բայց Աստուծոյ խօսքը կապուած չէ։
10 Ասոր ամէն բանի կը համբերեմ ընտրեալներուն համար, որ անոնք ալ հասնին ան փրկութեան, որ Քրիստոս Յիսուսով է յաւիտե-
11 նական փառքով։ Այս խօսքը հաւատարիմ է. վասն զի թէ որ անոր հետ մեռանք, անոր հետ
12 ալ պիտի ապրինք. թէ որ համբերենք, անոր հետ ալ պիտի թագաւորենք. թէ որ ուրանանք, ինքն ալ մեզ պիտի ու-
13 րանայ. թէ որ չհաւատանք, ինքը հաւատարիմ կը մնայ, իր անձը չկրնար ուրանալ։
14 Այս բաները անոնց միտքը ձգէ՝ Տէրոջը առջեւը ակռայաբանութիւն դնելով, խօսքերու վրայ վէճ չընել՝ որ բանի մը օգտակար չէ, հապա լսողները կործանմանը համար է։
15 Ջանա ըլլալ քու անձդ ընտիր ցուցնելու Աստուծոյ առջեւը, անշնորհք բանուոր մը ըլլալու պիտի
չամչնայ, ճշմարտութեան խօսքը
16 ուղիղ բացատրելով։ Բայց պիղծ
ու փուճ խօսքերէն մեկդի կեցիր. քանզի անոնք աւելի առաջ կ՚երթան ամբարշտութեան մէջ.
17 անոնց խօսքը քաղցկեղի պէս կը
18 ճարակի. որոնց կարգն են Հիմենոս ու Փիլետոս. Որոնք ճշմարտութենէն մոլորեցան, ու կ՚ըսեն թէ՝ Արդէն յարութիւնը
19 ըրած է, և կը կործանեն մէկ քանիներուն հաւատքը։ Բայց Աստուծոյ հիմը հաստատուն կը կենայ, ու սա կնիքը ունի՝ Թէ Տէրը կը ճանչնայ անոնք որ իրն են. և Անիրաւութենէ մեկդի թող կենայ ան ամէնը՝ որ Տէրոջը անունը կ՚անուանէ։
20 Սակայն մէկ մեծ տան մը մէջ չէ թէ միայն ոսկիէ ու արծաթէ անօթներ կան, հապա փայտէ ու հողէ անօթներ ալ կան. և ամանք պատուոյ համար են, ու ամանք անպատուոյ համար.
21 Ուստի թէ որ մէկը իր անձը անոնցմէ բաներէն մաքրէ, անիկայ մէկ պատուական անօթ մը պիտի ըլլայ՝ սրբուած ու էր Տէրոջը պիտանի՝ ամէն բարի գործքերու համար պատրաստուած։
22 Երիտասարդական ցանկութիւններէն ալ փախիր, ու գնա արդարութեան հաւատքի՝ սիրոյ՝ խաղաղութեան հետ՝ անոնց հետ՝ որ Տէրոջը անունը կը կանչեն մաքուր սրտով։
23 Բայց յիմարական ու անխիտաս վիճաբանութիւնները մեկդի քաշուէ, գիտնալով որ անոնցմէ կռիւներ կը ծնանին.
24 Ու Տէրոջը ծառային պէտք չէ կռիւ ընել, հապա հեզահոգի ըլլալ ամէնուն, սորվեցնող, ոխ չպահող.
25 Քաղցրութեամբ խրատել հակառակ կեցողները. որ ըլլայ թէ Աստուած ապաշխարութիւն տայ անոնց՝ ճշմարտութիւնը ճանչնալու համար.
26 Եւ սատանային որոգայթէն ազատուին, որ անկէ բռնուած են՝ իր կամքին համար։

ԳԼ. Գ

1 Եւ առ գիտացիր որ ետքի օրերը չար ժամանակներ պիտի
2 գան. ինչու որ մարդիկ պիտի ըլլան անձնասէր, արծաթասէր,
ամբարտաւան, հպարտ, հայհոյիչ, ծնողաց անհնազանդ, ա-
3 պերախտ, անսուրբ, Անգութ,
անհաշտ, բանսարկու, անժուժկալ, դաժանաբարոյ, բարւոյն
4 չսիրող, Մատնիչ, յանդուգն,
գոռոզ, աւելի հեշտասէր՝ քան
5 Թէ առատաձեռնասէր. Որոնք ա-
ստուածպաշտու Թեան կերպարանքը ունին, բայց անոր զօրու-
Թիւնը ուրացած են. և դուն
6 ասոնցմէ մէկդի կեցիր: Ինչու
որ ասոնցմէ են որ տուներուն
Ներս կը մտնեն, ու գերի կ'ընեն մեզքով բեռնաւորուած
տկարամիտ կիներ՝ զանազան
7 ցանկու Թիւններէ վարուած, Որ
միշտ կը սորվին, ու բնաւ Ճշմարտու Թիւնը ճանչնալու չեն կրնար
8 հասնիլ: Հապա ինչպէս որ Յա-
նէս ու Յամբրէս հակառակ կեցան Մովսէսին, անոնք ալ ա-
նանք Ճշմարտու Թեանը հակառակ կը կենան. ապականած
մտքով մարդիկներ, հաւատքի
9 մէջ անյաջողանները են: Բայց ա-
ւելի առաջ պիտի չերթան. Թէ-
չա որ ատոնց անհաս Թիւնը ա-
մենուն յայտնի պիտի ըլլայ,
10 ինչպէս որ անոնցը եղաւ: Իսկ
դուն հետեւողդ եղար իմ վարդապետու Թեանս, վարմունքիս, դիտաւորու Թեանս, հաւատքիս,
երկայնամտու Թեանս, սիրոյս,
11 համբերու Թեանս, Հալածանքներուս, չարչարանքներուս, ինչպէս որ ինծի եղան Անտիոքի
Ե Իկոնիոնի ու Լիւստրայի մէջ
Թնաւոր հալածանքներուս համբերեցի, ու ամենէն կոս ազատեց
12 Տէրը: Եւ ամէն անոնք՝ որ կ'ու-
զեն աստուածպաշտու Թեամբ ապրիլ Քրիստոս Յիսուսով՝ հա-
13 լածանք պիտի կրեն: Բայց չար
ու խաբեբայ մարդիկները չա-
րու Թեան մէջ պիտի յառաջանան՝ մոլորեցնելով ու մոլորելով:
14 Սակայն դուն հաստատուն կեցիր ան բաներուն մէջ որ սորվեցար ու հաւատացիր, Թնչու
որ գիտես Թէ որմէ սորված ես.
15 Նաև որ մանկու Թենէդ՝ ի վեր
սուրբ գիրքերը գիտես, որոնք կրնան իմաստուն ընել քեզ
փրկու Թիւ՝ Քրիստոս Յիսուսի
16 վրայ եղած հաւատքով: Բոլոր
Գիրքը Աստուծոյ շունչն է, և
օգտակար է սորվեցնելու, յանդիմանելու, շիտակելու, ու ար-
դարու Թեան խրատելու համար,
17 Որ Աստուծոյ մարդը կատարեալ ըլլայ՝ ամէն բարի գործերու պատրաստուած:

ԳԼ. Դ

1 Ես վկայու Թիւնը կը գնեմ
Աստուծոյ առջեւը՝ և Յիսուս
Քրիստոսի, որ պիտի դատէ կենդանիները ու մեռելները իր
յայտնու Թիւնն ու Թագաւորու Թիւնը առնելը. խօսքը քարոզէ, 2
մնադրու Թեամբ գործէ պատշաճ առիթին ու առիթէ դուրս,
յանդիմանէ, սաստէ, յորդորէ
ամէն երկայնմտու Թիւնով ու
վարդապետու Թիւնով: Ինչու որ 3
ժամանակ պիտի գայ՝ որ պղծիս վարդապետու Թիւնը պիտի
չհամբերեն. հապա խրէնց ըն-
ծիկին համեմատ վարդապետներ պիտի գիլեն իրենց.
Եւ ճշմարտու Թենէն ականջնին- 4
նին պիտի դարձընեն, ու առասպելներու եռանդ պիտի մոլորին:
Բայց դուն ամէն բանի մէջ ար- 5
Թուն կեցիր, նեղու Թիւններու համբերէ, աւետարանիչի գործ
գործէ, քու պաշտօնդ կատարէ:
Ինչու որ ես արդէն ըմպելիս 6
նուիրուած եմ, ու իմ մեկնելուս առնիր հասեր է: Բարի 7
պատերազմը պատերազմեցայ, ընթացքը կատարեցի, հաւատքը
պահեցի: Ասկէ հետէ կայ կը մը- 8
նայ ինծի արդարու Թեան պսա-

կը, որ Տէրը՝ արդար Դատաւորը պիտի հատուցանէ ինձի ան օրը, ու ձեզ թէ միայնակ ինձի, հապա ան ամէնուն ալ՝ որ անոր յայտնութիւնը սիրեցին։

9 Ջանք ըրէ շուտով ինծի գալ. 10 և գնաց Թեսաղոնիկէ. Կրեսկէս՝ որ Գաղատիա, Տիտոս՝ 11 Դալմատիա. Միայնակ Ղուկաս իմ հետս է. Մարկոսը առնելդ հետդ բերէս. ինչու որ ինծի օգտակար է սպասաւորութեան համար։ 12 Եւ ես Տիւքիկոսը Եփեսոս խրկեցի։ 13 Ուն որ գաս՝ բերէ՝ որ Տրոադա Քսղուզի կարպոսին քովը, երբոր գաս՝ բերէ, գիրքերն ալ, մանաւանդ մագաղաթները։ 14 Դարբին Աղեքսանդրոսը շատ չարութիւն ըրաւ ինծի. Տէրը անոր պիտի հատուցանէ իր գործերուն համեմատ։ 15 Դուն ալ անկէ զգուշացիր, ինչու որ մեր խօսքերուն շատ դէմ կեցաւ։ 16 Առջի անգամ առիւծին առջեը պատասխան տալուս՝ իմ կողմանէս մէկը չկայնեցաւ ինծի հետ, հապա ամէնն ալ զիս թողուցին. հը Ներուի Աստուծմէ որ ան իրենց չանցնի։ 17 Բայց Տէրը իմ քովս կայնեցաւ՝ ու զիս զօրացուց, որ քարոզութիւնը իմ միջոցով լման ըլլայ, ու բոլոր հեթանոսները լսեն. և ես առիւծին բերնէն ազատեցայ։ 18 Եւ Տէրը ամէն չար գործէ պիտի ազատէ զիս, և ապահովութեամբ իր երկնային Թագաւորութեանը պիտի հասցնէ. իրեն փառք յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

19 Բարև տուր Պրիսկէին և Ակիլային, ու Ընեսիփորոսին տունը։ 20 Երաստոսը Կորնթոսի մէջ մնաց. և Տրոփիմոսը Միլետոսի մէջ Թողուցի հիւանդացած։ 21 Ջանք ըրէ ձմեռուն առաջ գալ։ Բարև կ'ընեն քեզի Եւբուղոսը ու Պուդէնս և Լինոսը ու Կղօդիան և բոլոր եղբայրները։ 22 Տէր Յիսուս Քրիստոսը քու հոգիիդ հետ ըլլայ. շնորհքը ձեզի հետ. ամէն։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ ԱՌ ՏԻՏՈՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պօղոս Աստուծոյ ծառայ՝ և Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, Աստուծոյ ընտրեալներուն հաւատքին՝ ու ատոնց ճշմարտութեան գիտութեան հետ կից եղող ճշմարտութիւնին պատճառով. 2 Յաւիտենական կեանքի յոյսով, որ ինքը անսուտ Աստուածը խոստացաւ յաւիտենական դարերէն առաջ. 3 Բայց իր խօսքը իր ժամանակին յայտնեց քարոզութեամբ, որ ինծի յանձնուեցաւ մեր Փրկիչ Աստուծոյ հրամանով. 4 Տիտոսին՝ իմ հարազատ որդւոյս

հաստատակաց հաւատքովը՝ շնորհք
և խաղաղութիւն ձեզի յԱստուծմէ
մեր ու մեր Փրկիչին Տէր Յիսուս
Քրիստոսէն։
3 Ասոր համար ես քեզ կրնամ
թազուցի, որ ինչ պակաս բան
որ կայ, շիտակես, ու ամեն մէկ
քաղաքի մէջ երէցներ կարգես,
ինչպէս որ ես քեզի պատուիրե-
6 ի. թէ որ մէկը անմեղադրելի
ըլլայ՝ մէկ կնոջ մը երիկ, հա-
ւատացեալ զաւակներ ունենայ,
որ անառակութեան համար ամ-
բաստանուած՝ կամ անհնազանդ
7 չըլլան։ Ինչու որ եպիսկոպոսին
պէտք է անմեղադրելի ըլլալ Աս-
տուծոյ տնտեսին պէս, ոչ յան-
գուգն, ոչ բարկացող, ոչ գինե-
մոլ, ոչ զարնող, ոչ անարգ շա-
հախնդրութեան ետեւէ ելլող,
8 հապա հիւրասէր, բարեսէր,
խոհեմ, արդար, սուրբ, ժուժ-
9 կող, հաստատուն նեղելով վարդա-
պետութեան հաւատարիմ խօս-
քը, որ կարող ըլլայ ողջմիտ
վարդապետութիւնով յորդորել,
և հակառակ կեցողները յանդի-
10 մնել։ Քանզի շատ են անհնա-
զանդները, ունայնաբանիչ խօ-
սողները, ու միտք խաբողները,
մանաւանդ անոնք՝ որ թլփատու-
11 թենէն են, որոնք պէտք է պա-
պանձկցնել, որ ամբողջ տու-
ներ կը կործանեն, ու անպատեհ
բաներ կը սորվեցնեն անարգ
12 շահախնդրութեան համար։ Ա-
նոնցմէ մէկը զոհացիր՝ որ իրենց
բուն մարգարէն էր. Կրետացինե-
րը միշտ սուտցուց են, չար գա-
13 զաններ, գառաբկատարաներ։ Ա-
յսպէս թիւնը ճշմարիտ է. անոր
համար սաստիկ յանդիմանէ ա-
նոնք, որ առողջանան հաւատքին
14 մէջ. ու հնոյին Հրեական առա-
պնէներուն, և ճշմարտութենէ
հեռացող մարդոց պատուէր-
15 ներուն։ Ամեն բան մաքուր է
մաքուրներուն, բայց պիղծերուն
ու անհաւատներուն մէկ բան
մը մաքուր չէ. հապա անոնց
միտքն ալ խղճմտանքն ալ պղծա-
ծ են։ Կը խոստովանին թէ 16
ճանչնան, և իրենց
գործքովը կ'ուրանան, պիղծ ու
անհնազանդ ըլլալնուն, և ամեն
բարի գործի անպիտան։

ԳԼ. Բ

Բայց դուն խօսէ ինչ որ կը 1
վայլէ ողջմտիս վարդապետու-
թեանը. Ծերերուն զգաստ ըլ- 2
լալ, ծանրաբարոյ, խոհեմ, ողջ-
միտ՝ հաւատքով, սիրով, համ-
բերութեամբ։ Նոյնպէս ալ պա- 3
ատուական անանկ վարմունք ու-
նենալ, ինչպէս կը վայլէ սրբու-
թեան, ոչ բանսարկու ըլլալ, ոչ
գինեմոլ, հապա բարի խրատա-
տու, Որ խրատուն նորահա- 4
սակ կնիկները երկնչին սիրոջ,
զաւակներն սիրոջ ըլլալ, խո- 5
հեմ, ողջմտուհի, անաչէն, բա-
րեգործ, իրենց երկնչելութեան հը-
նազանդ. որ չըլլայ թէ Աստու-
ծոյ խօսքը հայհոյուի։ Անանկ 6
ալ երիտասարդները յորդորէ խո-
հեմ ըլլալ. Ամեն կողմէ քու 7
անձդ բարի գործերու օրինակ
ցուցընելով, վարդապետութեան
մէջ անեղծութիւն, պարկեշ-
տութիւն, Ողջմիտ ու անմե- 8
ղադրելի խօսք. որ հակառակ
կեցողը ամչնայ, ու մեր վրա-
յով գեշ բան մը չունենայ ըսե-
լու։ Ծառաները ստրկեցու- 9
րենց տերերուն հնազանդ ըլլալ,
և ամեն բանի մէջ հաճելի. ոչ
հակառակախօսներ, Ոչ խոտո- 10
ղներ. հապա բոլորովին բարի հա-
ւատարմութիւն ցուցընեն, որ
մեր Փրկիչ Աստուծոյ վարդապե-
տութիւնը ամեն բանի մէջ զար-
դարեն։ Ինչու որ Աստուծոյ փրկու- 11
կարող շնորհքը բոլոր մարդոց ե-
րեւցաւ. Որ մեզ կը խրատէ՝ 12
որ ամբարշտութիւնը ու աշխարհ-
հային ցանկութիւնները ուրա-
նալնուն, և զգաստութիւնով ու
արդարութիւնով և բարեպաշ-
տութիւնով ապրինք աս աշխարհ-
հիս մէջ. Ու սպասենք այն երա- 13
ջանիկ յոյսին, և մեծ Աստուա-

ծոյ ու մեր փրկիչ Յիսուս Քրիս-
տոսին փառացը յայտնուե-
14 լուն. Որ իր անձը մեզի համար
տուաւ, որ մեզ ամէն անօրէնու-
թենէ ազատէ, ու մաքրէ իրեն
անձնական ժողովուրդ ընէ՝ բարի
15 գործքերու նախանձաւոր։ Ա-
յս բաները խօսէ և յորդորէ ու յան-
դիմանէ բոլորովին սաստելով.
Ձեզի որ մէկը քեզ անարգէ։

Գ Լ. Գ

1 Ընծոյց միտքը ձգէ իշխանու-
թիւններուն և պետութիւն-
ներուն հնազանդիլ, ու հը-
պատակ ըլլալ, ու ամէն բարի
գործքերու պատրաստ գտնուիլ.
2 Մէկու մը հայհոյութիւն չընել,
կռուասէր չըլլալ, հապա հեզա-
գիտ, ամէն մարդոց բոլորովին
3 քաղցրութիւն ցուցընել։ Ինչու-
որ մենք ալ առեն մը անմիտ
էինք, անհնազանդ, մոլորեալ,
և զանազան ցանկութիւններու ու հեշտութիւններու կը ծա-
ռայէինք. չարութիւնով ու նա-
խանձով կը վարուէինք, առեղ-
ծուածոտ կը գտնուէինք։
4 Բայց երբոր մեր Փրկիչ Աստու-
ծոյն քաղցրութիւնը ու մարդա-
5 սիրութիւնը յայտնուեցաւ, Ոչ
թէ արդարութեան գործքերէն՝
որ մենք ըրինք, հապա իր ողոր-
մութեանը համեմատ մեզ փրկեց
նորէն ծնանելու լուացանին մի-
ջոցով՝ ու Սուրբ Հոգիին նորո-
6 գելովը, Որն որ առատօրէն թա-
փեց մեր վրայ Յիսուս Քրիս-
տոս մեր փրկչին ձեռքովը. Որ 7
անոր շնորհքովը արդարացած՝
յաւիտենական կենաց յուսով
ժառանգ ըլլանք։ Ա խօսքը հա- 8
ւատարիմ է. և կ'ուզեմ որ ա-
նոնք հաստատես, որ Աստուծոյ
հաւատացեալները հոգ տանին բա-
րի գործքեր ընելու վրայ ըլլալ.
ասոնք են բարի ու մարդոց օգ-
տակար բաները։ Բայց գուն 9
յիմարական վիճաբանութիւն ու ազգա-
համարնեբէն ու հակառակու-
թիւններէն և օրէնքի վրայով
եղած կռիւներէն մէկդի կեցիր.
վասն զի անօգուտ են ու սնոտի։
Հերձուածող մարդէն՝ առաջին ու 10
երկրորդ անգամ խրատելէն ետև
ետ քաշուէ, գիտնալով որ անոն- 11
կը ծռուած է, և մեղք կը գոր-
ծէ ինքզինքը դատապարտելով։
Երբոր Արտեման կամ Տիւքի- 12
կոսը քեզի խրկեմ, ջանք ըրէ ին-
ձի գալու Նիկոպոլիս. վասն զի
հոն ձմեռը հան անցընե-
լու։ Զենաս օրինակապետը՝ ու Ա- 13
պողոսը փութով ճամբայ դիր,
հոգ տանելով որ անոնց բան մը
չպակսի։ Եւ մեր ինկեր ալ թող 14
սորվին բարի գործքեր ընելու
վրայ ըլլալ հարկաւոր պարագա-
ներու մէջ, որ անպտուղ չըլ-
լան։ Բարև կ'ընեն քեզի ամէն 15
ալ որ իմ հետս են. բարև տուր
անոնց որ մեզ կը սիրեն հաւատ-
քով. շնորհքը ձեր ամէնուն հետ
ըլլայ. ամէն։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՆ
ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

1 Պօղոս՝ Յիսուսի Քրիստոսի
կապեալը և Տիմոթէոս եղբայ-
րը, Փիլեմոնն մեր սիրելիին ու
2 գործակիցին, եւ Ապփիա սիրե-
լիին, ու Աքիպպոս մեր զինա-
ւորակիցին, ու քու տանդ մէջի ե-
3 կեղեցիին. Շնորհք և խաղաղու-
թիւն ձեզի Աստուծմէ մեր Հօր-
մէն և Տէր Յիսուս Քրիստոսէն:
4 Կը գոհանամ միշտ իմ Աս-
տուծմէս, քեզ իմ աղօթքներուս
5 մէջ յիշելով. Երբոր կը լսեմ քու
սէրդ ու հաւատքդ՝ որ ունիս
Տէր Յիսուսին վրայ՝ և բոլոր
6 սուրբերուն վրայ. Որ քու հա-
ւատքդ հաղորդակցութիւնը
գործաբեր ըլլայ՝ Քրիստոս Յիսու-
սով ձեր վրայ եղած ամէն բա-
7 րութիւնը ճանչցուելովը: Քան-
զի շատ ուրախութիւն և մխիթա-
րութիւն ունինք քու սիրոյդ վրայ,
որ սուրբերուն սիրտերը քեզմով
հանգստացած են՝ եղբայր:
8 Ասոր համար թէև շատ հա-
մարձակութիւն ունիմ Քրիստո-
սով քեզի հրա-
9 մայելու. Բայց յաւելա սիրոյ
համար կ'աղաչեմ, անանկ մէկը
ըլլալով հիմա որ եմ ես Պօղոս
ծերացած, ու հիմա Յիսուս
Քրիստոսի համար կապուած ալ:
10 Կ'աղաչեմ քեզի իմ որդւոյս վրա-
նէս ծնած՝ որն որ իմ կա-
11 պանքներուս մէջը ծնայ. Որ ա-
ռաջն մը անպիտան էր քեզի,
բայց հիմա քեզի ալ ինծի ալ
12 պիտանի է. Զրկեցի եւս իրեն-
ցի. դուն ալ ընդունէ անի-
13 կայ՝ որ է իմ սրտիս. Ուզ-
կ'ուզէի իմ քովս պահել, որ քու
տեղդ ինծի սպասաւորութիւն ը-
14 նէ աւետարանին կապանքներուն
մէջը: Բայց առանց քու կամքիդ
չուզեցի բան մը ընել, որ քու
բարեբարութիւնդ ըլլայ ոչ թէ ըս-
15 տիպմամբ եղած չըլլայ, հապա
կամաւ: Գանկը գուցէ ասոր պատ-
ճառով անիկայ քիչ մը ատենն ըս-
տուերայ, որ յաւիտեան
16 ունենաս. Այլ թէ ալ ծառայի
մը պէս, հապա ծառայէն վեր՝
սիրելի եղբօր պէս. Ա՛նէ որ ին-
ձի այսպէս թէրեւս է, որչափ ա-
ւելի պիտի ըլլայ քեզի՝ թէ մարմ-
նով կոմանէ ու թէ Տէրոջը:
17 Ուստի թէ որ դիս ընկերդ
կը սեպես, ընդունէ անիկայ՝ որ-
պէս թէ դիս: Եւ թէ որ քեզի
18 անիրաւութիւն մը ըրած է՝ կամ
պարտք մը ունի, ան իմ հաշի-
ւիս անցուր. Ես Պօղոս իմ
19 ձեռքովս գրեցի. ես կը վճա-
րեմ, որ չըսեմ քեզի՝ թէ դուն
ալ քու անձդ ինծի պարտական
ես: Այո՛ եղբայր՝ թող քեզմէ
20 ունենամ ես օգուտը Տէրոջմով.
հանգչեցուր իմ սրտիս Քրիստո-
սով: Քու հնազանդութեանդ
21 վստահանալով քեզի գրեցի.
քանդի գիտեմ որ ըսածէս ալ
աւելի պիտի ընես:
22 Ամէ՛ն ի գատ ինծի բնակարան
մըն ալ պատրաստէ. Ինչու որ կը
յուսամ թէ ձեր աղօթքներուն
միջոցովը ձեզի պիտի շնորհուիմ:
23 Բարեւ կ'ընէ ձեզի Եպափրաս՝ իմ
գերութեանս ընկերս Քրիստոս
24 Յիսուսով. Նո՛ւնպէս Մարկոս՝ Արիս-
տարքոս՝ Դեմաս՝ Ղուկաս՝ իմ
գործակիցներս:
25 Մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի շնորհքը՝ ձեր հո-
գիին հետը ըլլայ, ամէն:

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ
ԱՌ ԵԲՐԱՅԵՑՍ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Շատ մասնաւոր ու շատ կերպերով առաջուց խօսելով Աստուած հայրերուն հետ մարգարէներով՝ Ա վերջի օրերս ԷՐ ՈՐԴիմը խօսեցաւ մեզ հետը, որ
2 բոլորին ժառանգ դրաւ, որ անով աշխարհքն ալ
3 ստեղծեց։ ՈՐ անիկա էր փառքին լոյսն է, և իր էութեանը բուն պատկերը, ան որ իր զօրաւոր խօսքովը ամէն բան կը բռնէ, իր անձովը մեր մեղքերը սրբելով, բարձրերը՝ Մեծութեանը աջ կողմը նստաւ։
4 Եւ այնչափ աւելի գերազանցելէն, որչափ որ անոնցմէ աւելի անուն ժառանգեց։
5 Քանզի որ հրեշտակներէն որո՞ն բոլոր երբեք՝ Դուն իմ ՈՐԴիս ԷՍ, ես այսօր քեզ ծնայ։ և դարձեալ՝ Ես անոր Հայր պիտի ըլլամ, ու անիկա ինծի ՈՐԴի
6 պիտի ըլլայ։ Եւ դարձեալ՝ երբոր անդրանիկը աշխարհք կը մտցնէ, կ՚ըսէ։ Աստուծոյ բոլոր հրեշտակները թող անոր երկրպագութիւն բերեն։
7 Հրեշտակներուն վրայով կ՚ըսէ. ՈՐ իր հրեշտակները հոգիներ կ՚ընէ, ու իր պաշտօնեաները կրակի
8 բոց։ Սակայն ՈՐԴիին Կ՚ըսէ. Քու աթոռդ մի Աստուած յաւիտեան յաւիտենից է, քու թագաւորութեան գաւազանը՝
9 ուղղութեան գաւազան է. Արդարութիւնը սիրեցիր ու անօրէնութիւնըատեցիր, անոր համար օծեց քեզ Աստուած՝ քու Աստուածդ ուրախութեան եղով օծելէ քու ընկերներէդ աւելի։ Եւ
10 դուն մի՝ Տէր՝ սկիզբէն երկիրն հիմնեցիր, ու երկինքը քու ձեռքերուդ գործն է։ Անոնք
11 պիտի կորսուին, բայց դուն կը կենաս ու կը մնաս. ու ամէնը հագուստի պէս պիտի մաշին, Ու վերարկուի պէս պիտի գալարես զանոնք՝ և պիտի փոխուին. բայց դուն նոյն ինքնն ես, ու քու տարիներդ պիտի չպակսին։
12 Եւ հրեշտակներէն որո՞ն քուա երբեք. Իմ աջ կողմն նստէ, մինչև որ քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատուանդան դնեմ։ Չէ՞ որ
13 անոնք ամէնը պատարագող հոգիներ չե՞ն, որոնք պատարագութեան կը խրկուին անոնց համար՝ որ փրկութիւն պիտի ժառանգեն։

ԳԼ. Բ

Ա Նոր համար պէտք է մեզի
1 աւելի ուշադրութիւն տալ հաստատուածին, որ չըլլայ մէկ երբեք պակսինք։ Վասն զի
2 մէկ որ անի խօսքը՝ որ հրեշտակներուն ձեռքովը պատգամեցաւ, հաստատուն եղաւ, և ամէն յանցաւորութիւն ու անհնազանդութիւն արդար հատուցում առաւ։ Հապա մենք ինչպէս պիտի
3 ազատինք՝ մեզ որ անհոգ ըլլանք այնպիսի մեծ փրկութենէն, որ խօսելուն սկիզբը Տէրոջմէն տուաւ, ու լսողներուն ձեռ-

4 քանը մեղի հատուցուցուք։ Աստուած ոչ միայն նշանակով ու հրաշքներով՝ և զանազան զօրութիւններով՝ ու Սուրբ Հոգիին պարգեւներով՝ ինչպէս որ ինքը կամեցաւ։

5 Ինչու որ չէ թէ հրեշտակներուն հնազանդեցուց այն գալիք աշխարհը, զորուն վրայով 6 մենք կը խօսինք։ Հապա մեկը մեկ տեղ մը վկայեց՝ ու ըսաւ. Մարդը ի՞նչ է՝ որ զանիկայ կը յիշես, կամ մարդու որդին՝ որ 7 անոր այցելութիւն կ՚ընես։ Փիչ մը վար բերիր զանիկայ հրեշտակներէն, փառքով ու պատուով պսակեցիր զանիկայ, և քու ձեռացդ գործերուն վրայ կեցուր. 8 ամէն բան անոր ոտքերուն տակը հնազանդեցուցիր։ Ուստի ամէնը որ անոր հնազանդեցուց, անոր չհնազանդած բան մը չձգեց. բայց հիմա դեռ չենք տեսներ ամէնը 9 անոր հնազանդած. Սակայն Յիսուսը փառքով ու պատուով պսակուած կը տեսնենք՝ որ հրեշտակներէն քիչ մը վար եղած էր՝ մահուան չարչարանքին համար, որ Աստուծոյ շնորհքովը ամէնուն համար մահ ճաշակէ։ 10 Որովհետև կը վայլեր Անոր, (որուն համար ամէնը՝ և անով ամէն բանները կ՚ըլլան,) շատ որդիներ փառքին մէջ մտցնելու առաջնորդը չարչարանքով կատարել։

11 Վասն զի ան որ կը սրբէ՝ ու անոնք որ կը սրբուին, ամէնն ալ մէկէ մըն են. անոր համար ինքը ամօթ չհամարեր եղբայր կոչել 12 զանոնք՝ ըսելով. Քու անունդ եղբայրներուս պիտի պատմեմ, ժողովքին մէջ քեզ պիտի գո- 13 վեմ։ Եւ դարձեալ՝ Ես անոր պիտի յուսամ. ու դարձեալ՝ Ահա ես ու այն զաւակները որ 14 Աստուած ինծի տուաւ։ Ուստի որովհետև զաւակները մսեղէնին ու արիւնին հաղորդ եղան, ինքն ալ նմանապէս անոնց բաժանորդ եղաւ. որ իր մահովը փճացնէ անիկա՝ որ մահուան իշխանութիւնը ունէր, այսինքն՝ Սատանան. 15 և ապատէ զանոնք որ մահուան վախովը միշտ ծառայութեան մէջ կ՚ապրէին։ Քանզի չհետ 16 տակելուն ձեռք չբռնեց, հապա Աբրահամի սերունդին ձեռք կը բռնէ։ Անոր համար պետք 17 էր անոր բոլորովին եղբայրներուն նման ըլլալ, որ ինքը ողորմած ըլլայ ու հաւատարիմ քահանայապետ Աստուծոյ կողմանէ, ժողովուրդին մեղքերը քաւելու համար։ Քանզի ինչ քա- 18 ղաղ որ ինքը չարչարուելուն՝ փորձութիւն կրելով, կրնայ փորձուածներուն ալ օգնական ըլլալ։

ԳԼ. Գ

Ուստի սուրբ եղբայրնե՛ր 1 երկնային կոչումին մասնակիցներ, նայեցէք մեր դաւանութեան Առաքեալին ու Քահանայապետին՝ Քրիստոս Յիսուսին. Որ հաւատարիմ է անոր 2 որ զինքը դրաւ, ինչպէս որ Մովսէս ալ անոր բոլոր տանը մէջ։ Ինչու որ ինքը Մովսէսէն այնչափ 3 աւելի փառքի արժանացաւ, որչափ որ աւելի պատիւ կ՚ունենայ նայ պառը շինողը քան թէ տունը։ Քանզի ամէն տուն որ կը 4 շինուի, մէկէ մը կը շինուի. բայց ան որ ամէն բաները բռնած։ Աստուած է։ Եւ Մովսէս 5 սէս անոր բոլոր տանը մէջ հաւատարիմ էր ծառայի մը պէս՝ պատգամելու բաները որ վերջը պիտի խօսուէին. Բայց Քրիստոս 6 որպէս մը պէս իր տանը վրայ. ու որուն տունը մենք ենք, միայն թէ մեր համարձակութիւնը և յոյսին պարծանքը մինչև վերջը հաստատ բռնենք։

Ուստի ինչպես որ Կ՚ըսէ Հո- 7 գին Սուրբ. Այսօր թէ որ ա- նոր ձայնին պիտի լսէք, Զեր 8 սիրտերը մի խստացնէք բարկա-

ցընելը առնելին պէս անապա-
9 տին մէջ փորձութեան օրը. Ըս-
պր ձեր հայրերը զիս փորձեցին,
քննեցին զիս՝ Ընդէպ և քառասուն
10 տարի իմ գործքերս տեսան. Ա-
նոր համար զզուեցայ ան ազգին,
ու ըսի. Միշտ մոլորած են սրբ-
տութենին, և իմ ճանբաներս չը-
11 ճանչցան անոնք. Ըստոր երդում
ըրի իմ բարկութեանս մէջ թէ
Իմ հանգիստս պիտի չմտնեն։
12 Նայեցէք եղբայրնե՛ր, չըլլայ որ
ձեզմէ մէկուն նեղսիր դիւն անհա-
ւատութեան չար սիրտ ըլլայ՝ ա-
պրատամբ ըլլալու կենդանի Ա-
13 ստուծմէն. Հապա ամէն օր մէկ-
զմէկ յորդորեցէք՝ քանի որ այսօր
կ՚ըսուի. որ չըլլայ թէ ձեզմէ
14 մէկը խաբանայ մեղքին խաբեու-
թիւնովը։ Քանզի մենք Քրիս-
տոսի մասնակից եղած ենք, մի-
այն թէ ան հաստատութեան
սկիզբը մինչև վերջը պիտի բըռ-
15 նենք. Քանի որ կ՚ըսուի, Այսօր
թէ որ անոր ձայնին պիտի լսէք,
ձեր սիրտերը մի խստացընէք
բարկացընելու ատենին պէս։
16 Քանզի ոմանք լսելին ու բար-
կացուցին. բայց չէ թէ ան ա-
մէնը որ Եգիպտոսէն ելած էին
17 Մովսէսին ձեռքովը։ Որոնցմէ՞
զզուեցաւ ան քառասուն տարին.
չէ՞ որ մեղանչողներէն, որոնց ա-
կռնեները անապատին մէջ ինկան։
18 Եւ որո՞նց համար երդում ըրաւ
իր հանգիստը չմտնելու. եթէ
19 ոչ՝ անհաւատներուն համար։ Եւ
կը տեսնենք որ չկրցան մտնել
իրենց անհաւատութեանը հա-
մար։

Գ.Լ. Դ

1 Ուրեմն ալ վախնանք, որ
չըլլայ թէ անոր հանգիստը մըտ-
նելու խոստումնովը որ մեզի մը
նացեր է, ձեզմէ մէկը անոնէ զըր-
2 կուած գտնուի։ Ինչպես որ մենք
ալ անոնց պէս աւետիս առած
ենք. բայց անոնց շահ մը չբերաւ
ան խօսքը լսելը, քանզի հաւատ-
քով խառնուած չէր լսողներուն
3 մէջ։ Իսկ մենք՝ որ հաւատացինք,
հանգիստը կը մտնենք. ինչպես
որ ըսաւ, Ուստի երդում ըրի
իմ բարկութեանս մէջ թէ իմ
հանգիստս պիտի չմտնեն. թէև
4 իր գործքերը աշխարհի սկիզ-
բէն եղած էին։ Ինչպես որ Գիր-
տանկ կ՚ըսէ մէկ տեղ մը՝ Եւ Ա-
ստուած եօթնեւերորդ օրը հանգ-
չեցաւ իր բոլոր գործքերէն.
5 Հոս նորէն՝ թէ իմ հան-
գիստս պիտի չմտնեն։ Ուստի ո-
6 րովհետև ոմանց կը մնայ հոն մըտ-
նել, և անոնք որ առաջուց ա-
ւետիսը առած էին, անհաւա-
տութեան համար չմտան. Նորէն
7 օր մը կը սահմանէ՝ ու կ՚ըսէ Այ-
սօրը Դաւիթին բերնովը այնքան
ժամանակէ ետև, ինչպես որ ը-
սուեցաւ. Այսօր թէ որ անոր
ձայնին պիտի լսէք, ձեր սիր-
տերը մի խստացընէք։ Ինչու որ
8 եթէ Յեսուն հանգչեցուցած ըլ-
լար զանոնք, ալ անկէ ետքը ա-
յլ օրուան համար չէր ըսուիր։
9 Ուրեմն Աստուծոյ ժողովուրդին
պէս հանգիստ մը կը մնայ։ Վասն
10 զի ան որ անոր հանգիստը մը-
տաւ, ալ հանգչեցաւ իր գործ-
քերէն, ինչպես որ Աստուած ալ
իրենինէրէն։ Ուրեմն չանանք ան
11 հանգիստը մտնելու, որ չըլլայ
թէ մէկը նոյն անհաւատութեան
օրինակին պէս իյնայ։ Ինչու որ
12 Աստուծոյ խօսքը կենդանի է ու
զօրեղ, և ամէն երկսայրի սուրէ
կտրուկ, որ կը թափանցէ մինչև
շունչը ու ոգին՝ և յօդուածները
ու ծուծը բաժնելու, և կը քննէ
սրտին խորհուրդները ու մտած-
մունքները. Եւ չկայ մէկ արա-
13 րած մը անոր դիմացը չերեւցած,
հապա ամէն բան բաց ու յայտնի
է անոր աչքերուն առջևը, ո-
րուն պիտի պատասխանենք։
Արդ՝ մենք որ մեծ Քահա-
14 նայապետ մը ունինք երկինքը ան-
ցած, Յիսուս՝ Աստուծոյ Ո-
գին, ամուր բռնենք մեր դաւա-
նութիւնը։ Քանզի չէ թէ ա-
15

նանկ քահանայապետ մը ունինք՝ որ կարող չըլլայ մեր տկարութիւններուն կարեկից ըլլալու. հապա ինքը ամէն կերպով փորձը առած է մեզի նման, բայց ա-
16 ռանց մեղքի: Ուստի ալ համարձակութեամբ մօտենանք շնորհքի աթոռին առջեւ, որ ողորմութիւն ընդունինք՝ ու շնորհք գտնենք պէտք եղած առենը մեզի օգնելու:

ԳԼ. Ե

1 Ինչու որ ամէն քահանայապետ մարդոց միջէն առնուած՝ մարդոց համար կը կենայ Աստուծոյ կողմը, որ պատարագներ ու զոհեր մատուցանէ մեղքերու համար. Եւ կարող է
2 կարեկից ըլլալ անոնց՝ որ տգէտ ու մոլորեալ են. ինչու որ ինքն ալ տկարութիւնով պաշարուած
3 է. Եւ ասոր պատճառով պարտաւոր է ինչպէս ժողովուրդին համար՝ անանկ ալ իր անձին համար մեղքի պատարագ մատուցանել: Եւ չէ թէ մէկը ինքիմքէն
4 պատիւը կ'առնէ, հապա ան որ Աստուծմէ կանչուած է՝ ինչպէս որ Ահարոնը: Ասանկ ալ
5 Քրիստոս՝ չէ թէ իր անձը մեծցուց քահանայապետ ըլլալու, հապա անիկայ՝ որ զրուցեց անոր՝ Թէ Դուն իմ Որդիս ես, ես այ-
6 սօր քեզ ծնայ. Ինչպէս ուրիշ տեղ մըն ալ կ'ըսէ. Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս: Որ իր մարմնին օրերը սաստիկ գոչումով ու արցունքով աղօթք և աղաչանք մատուցանելով՝ որ կարող էր զինքը մահուանէ ազատելու, ու լսուեցաւ՝ իր երկիւղէն ազատ-
8 եցաւ. թէպէտ ինքը Որդի է, բայց իր չարչարանքներէն հնա-
9 զանդութիւն սորվեցաւ. Ու երբոր կատարուեցաւ, բոլոր իրեն հնազանդողներուն յաւիտենական փրկութիւնը պատճառ ե-
10 ղաւ. Ու Աստուծմէ կոչուեցաւ Քահանայապետ Մելքիսեդեկի
կարգին պէս: Որուն վրայով 11
շատ բաներ ունինք, որ դժուարին ալ է մեկնելու, ինչու որ ձեր լսելիքները բթացած են. Որ 12
պէտք էր ձեզի ժամանակին նայելով սորվեցնող ըլլալ. բայց նորէն պէտք է ձեզի սորվիլ թէ ինչ են Աստուծոյ պատգամներուն առջի սկզբունքները, ու դուք կաթի կարօտ եղած, և չէ թէ հաստատուն կերակուրի: Քանզի ան ամէնը որ կաթնակեր 13
է, արդարութեան խօսքին անհմուտ է, որովհետեւ տղայ է: Բայց հաստատուն կերակուրը 14
կատարեալներուն է, որոնց զգայարանքները սովորութեամբ կրթուած են բարին ու չարը զանազանելու:

ԳԼ. Զ

Ուստի Քրիստոսի վրայով առ- 1
ջի սորվելիքները ձգելով՝ կատարեալութեան դանք. առանց նորէն հիմ ձգելու մեռած գործքերէն ապաշխարելու՝ ու դէպ ի Աստուած հաւատք ունենալու, Եւ 2
մկրտութիւններուն վարդապետութիւնը, ու ձեռք դնելուն, և մեռելներուն յարութիւնը, ու յաւիտենական դատաստանին: Եւ ասիկա պիտի ընենք, թէ որ Աս- 3
տուած հրամայ: Ինչու որ 4
անհնար է մեկ անգամ լուսաւորուածներուն՝ որոնք երկնաւոր պարգեւին համը առին, ու Հոգւոյն Սրբոյ հաղորդ եղան, Եւ 5
Աստուծոյ բարի խօսքին ու գալու աշխարհին զօրութիւնները համը առին, Թէ որ խնան, նո- 6
րէն ապաշխարութիւնով նորոգուիլ. որովհետեւ կրկին Աստուծոյ Որդին խաչը կը հանեն իրենց անձին, ու կը խայտառակեն: Ինչու որ անի երկիրը՝ որ իր վրայ 7
շատ անգամ եկած անձրեւը կը խմէ, և արդիւնք կը բերէ պիտանի անոնց՝ որոնց համար որ կը մշակուի, Աստուծմէ օրհնութիւն կ'ընդունի. Բայց ան որ 8
փուշեր ու տատասկներ կը բեր-

քե՝ անպիտան է, ու անէծքի
մօտ. և անոր վերջը այրուիլ է։
9 Իսկ մենք սիրելինե՛ր՝ ձեր վրա-
յով լաւագոյն և փրկութեան
վերաբերեալ բաներ առնինք, թէ
10 և ասանկ կը խօսինք։ Քանզի
Աստուած անիրաւ չէ, որ ձեր
գործը մոռնայ, ու ան սէրը՝ որ
իր անունը համար ցուցուցիք,
որ սրբերուն ծառայեցիք՝ ու
կը ծառայէք։
11 Բայց մենք կը բաղձանք որ
ձեզմէ ամէն մէկը նոյն ջանքը
ցուցընէ յոյսին հաստատու-
12 թեան մինչև վերջը, որ գուք
չհեզգանաք, հապա նմանող ըլ-
լա՛ անոնց՝ որ հաւատքով ու
համբերութեամբ կ՚ունենան խոստումները
13 ը ժառանգեցին։ Վասն զի երբոր
Աստուած Աբրահամին խոստ-
մունք ըրաւ, որովհետև իրմէ
մեծը չկար՝ որ անոր վրայ երդ-
14 նուի՝ երդում ընկալ, իր անձին վրայ եր-
դում ըրաւ՝ ու ըսաւ, Այո՛ օրհ-
նելով պիտի օրհնեմ քեզ, ու
շատցընելով պիտի շատցնեմ
15 քեզ։ Եւ այսպէս համբերութեամբ՝
16 խոստումները հասաւ։ Քանզի
մարդիկ իրենցմէ մեծին վրայ եր-
դում կ՚ընեն, ու անոնց բոլոր
հակառակութեանը հաստատ
17 վճիռ ո՛րոշը երդումն է։ Որ
անով Աստուած իր խորհուրդին
անփոփոխ ըլլալը ալ աւելի յայտ-
նել ուզելով խոստումներին ժա-
ռանգաւորներուն, երդումը մէջ
18 ձգեց։ Որ երկու անփոփոխելի
բաներով՝ որոնցմով անկարելի է
Աստուծոյ սուտ ըսուիլը, հաս-
տատուն մխիթարութիւն ունե-
նանք մենք՝ որ ապաստանեցանք
առջևնիս դրուած յոյսը առնե-
19 լու։ Որ ան յոյսը ունինք
նանք իբրև մեկ հաստատ ու
անշարժ խարիսխ մը մեր անձին,
որ վարագուրին ներսի կողմն
20 ալ կը մտնէ։ Ուր որ Յիսուս
իբրև Առաջնորդ մեզ համար՝ յաւիտենական քահա-
նայապետ ըլլալով՝ Մելքիսեդեկի
կարգին պէս։

ԳԼ. Է

1 Քանզի այս Մելքիսեդեկը որ
Սաղէմի թագաւորն էր՝ Բարձ-
րեալ Աստուծոյ քահանան, որ
ինքը Աբրահամ դիմաւորելէ՝ եր-
բոր անկից թագաւորներուն
կոտորածէն կը դառնար, ու
օրհնեց զանկից։ Որուն Աբ- 2
րահամն ալ ամէնուրք տասա-
բոլոր բաներէն, որ նախ՝ արդա-
րութեան թագաւոր կը թարգ-
մանուի, ետքը Սաղէմի թագա-
ւոր՝ որ է խաղաղութեան թա-
գաւոր։ Առանց հօր՝ առանց 3
մօր՝ ազգականութիւն չունեցող, որ
ոչ անոր օրերուն սկիզբը կայ՝
ոչ ալ կեանքին վերջը։ Եւ Աս-
տուծոյ Որդւոյն նման ըլլալով՝
կը կենայ ու կը մնայ միշտ քա-
հանայ։
Արդ՝ նայեցէք թէ որչափ մեծ 4
մէկ մըն էր ասիկայ, որ անոր
Աբրահամ նահապետն ալ ամ-
ամէնուրք տասանորդ տուաւ։ Եւ 5
Ղեւիի որդիներէն եղողները որ
քահանայութիւնն կ՚առնեն, պա-
տուէր ունին որ ժողովուրդէն
տասանորդ առնեն՝ օրէնքին հա-
մեմատ, այսինքն իրենց եղբայր-
ներէն, թէպէտև անոնք Աբ-
րահամին ազգէն ելլած են։ Բայց 6
անիկա՝ որուն ազգականութիւնը
անոնցմէ չէր, Աբրահամէն ամ-
ամէնուրք տասանորդ առաւ, ու օրհնեց զա-
նիկա՝ որ խոստումներուն ա-
ռած էր։ Անարգ ասիկա անդա- 7
կառակելի բան մըն է, որ պզտի-
կը մեծէն կ՚օրհնուի։
Եւ հոս մահկանացու մարդիկ 8
տասանորդ կ՚առնեն, բայց հոն
անիկա կ՚առնէ, որուն համար
վկայուած է թէ կենդանի է։
Եւ կրնայ ըսուիլ, թէ Ղեւին 9
ալ՝ որ տասանորդ կ՚առնէ, Աբ-
րահամին ձեռքովը տասանորդ
տուաւ, ինչու որ տակաւին իր 10
հօրը ետևն էր, երբոր Մել-
քիսեդեկ դիմաւորեց։
Արդ՝ եթէ որ կատարելութիւնը 11
Ղեւտացւոց քահանայութեան

ձեռքովը ըլլայ (որովհետև ժողովուրդը անոր առնելը օրհնութիւն կը դրաւեցնէ.) ինչպէս էր որ Մելքիսեդեկին կարգին պէս ուրիշ քահանայ մը ելլէ, ու չըսուի Ահարոնին կարգին պէս։
12 Արդ՝ քահանայութիւնը փոխուելուն պէս, հարկ էր որ օրէնքին ալ
13 փոխոխութիւն ըլլայ։ Ե՛ւ էրաւ եղաւ. ինչու որ անի որուն հաւմար սաանկ կ'ըսուի, ուրիշ ցեղի հազըրդութիւն ունեցաւ, որ ան ցեղէն բնաւ մէկը սեղանին չմօտեցաւ։
14 Նին չմօտեցաւ. Քանզի յայտնի է թէ Յուդայի ցեղէն առաջ եկաւ մեր Տէրը, որ ան ցեղին վրայով Մովսէս բան մը չըսաւ քահանայութեան համար։
15 Ու ալ աւելի յայտնի է որ փոխուելու, քանի որ Մելքիսեդեկին նմանութիւնով ուրիշ
16 քահանայ մը կ'ելլէ, Որ ան չէ եղած մարմնաւոր պատուիրի օրէնքին պէս եղաւ, հապա անվախճան կենաց զօրութիւնը
17 պէս։ Ինչու որ կը վկայէ թէ Դաւն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս։
18 Քանզի առջի պատուիրը կը խափանուի իր անզօրութիւնը ու
19 անշահութիւնը համար, (Ինչու որ օրէնքը մէկ բան մը կատարեալ չըրաւ.) և անոր տեղը կը մնայ լաւագոյն յոյս մը՝ որով Աստուծոյ կը մօտենանք։
20 Եւ որքան որ Յիսուս՝ չէ թէ առանց երդումի քահանայ եղաւ.
(ինչու որ անոնք առանց երդումի քահանայ եղած են. Բայց
21 մին քահանայ եղած է՝ որուն ձեռքովը, որ իրեն ըսաւ. Տէրը երդուաւ ըսաւ, ու պիտի չզղջայ. Դուն յաւիտեան քահանայ ես Մելքիսեդեկի կարգին պէս.)
22 Այնքան աւելի ապահ ուխտի մը երաշխաւոր եղաւ Յիսուս։
23 Ու անոնք շատ քահանաներ եղած են, իրենց մէջտեղ մնալուն համար որ պիտի ըլլային համար.
24 Բայց ասիկայ յաւիտեան կենալուն համար՝ անանցանելի ունի
25 քահանայութիւնը. Ուստի կրնայ միշտ ալ ապրեցընել անոնք որ իրմով Աստուծոյ կը գան. որովհետև ինքը միշտ կենդանի է անոնց համար բարեխօսութիւն ընելու։
26 Վասն զի մեզի ձիշդ սաանկ քահանայապետ մը կը վայլէր, սուրբ՝ անմեղ՝ անարատ՝ մեղաւորներէն զատուած՝ ու երկինքէն բարձրացած.
27 Որ անոր պէս ամէն առեն հարկ չէ ինչպէս ուրիշ քահանայապետներուն՝ առաջ իր մեղքերուն համար պատարագ մատուցանել, ու ետքը ժողովուրդին մեղքերուն համար. վասն զի ինքը մէկ անգամ մը ըրաւ ասիկայ, իր անձը պատարագ մատուցանելով։
28 Ինչու որ օրէնքը տկարութիւնով պարսպուած մարդիկը քահանայապետ կը կարգէ. բայց երդումին խօսքը՝ որ օրէնքէն ետև էր, Որդին՝ որ յաւիտեան կատարեալ է։

ԳԼ. Ը

1 Ա՛յս գլուխին խօսքերուս գլխաւորութիւնը սա է. անոնիկ քահանայապետ մը ունինք մենք՝ որ ինքը երկինքը Աստուծոյ մեծութիւնը ամուռին ալ կողմը նստաւ.
2 Սրբարանին պաշտօնեայ, ու ճշմարիտ խորանին՝ որ Տէրը կանգնեց, և չէ թէ մարդ։
3 Քանզի ամէն քահանայապետ պատարագներ ու զոհեր մատուցանելու համար պաշտուած է. ուստի հարկ է որ ասիկայ ալ բան մը ունենայ մատուցանելու։ Որ եթէ երկրի վրայ ըլլար, քահանայ անգամ պիտի չըլլար. ինչու որ կան քահանաներ՝ որոնք պատարագներ կը մատուցանեն օրէնքին համեմատ.
5 (Որ անոնք երկնային բաներուն նմանութիւնովը ու շուքովը կը ծառայեն. ինչպէս որ Մովսէսին ատպատուեցաւ՝ երբոր խորանը պիտի շինէր. քանզի ըսաւ. Դիտէ որ ըլուր բանը ցոյցուած օրինակին պէս շինես ամէնը.)

6 Բայց հիմա Յիսուս ալ աւելի գերազանց պաշտօնի մը հասաւ, որչափ որ լաւագոյն խոստումներու վրայ հաստատուած լաւագոյն ուխտի մը միջնորդ է։

7 Քանզի որ եթէ առաջինը անմեղադրելի ըլլար, ոչինչ երկրորդ

8 դին տեղ չէր փնտռուեր։ Վասն զի կը յանդիմանէ անոնք ու կ'ըսէ. Ահա օրերը կու գան՝ կ'ըսէ Տէրը, որ Իսրայէլի տանը հետ ու Յուդայի տանը հետ նոր

9 ուխտ պիտի ընեմ. Ձեւ թէ ան ուխտին պէս՝ որ անոնց հայրերուն հետ ըրի, ան օրը որ անոնց ձեռքէն բռնեցի զանոնք Եգիպտոսի երկրէն հանելու համար. քանզի որ անոնք իմ ուխտիս մէջ չկեցան, ես ալ անոնց հոգայ ա-

10 նոնց վրայով՝ կ'ըսէ Տէրը։ Քանզի ան է ան ուխտը՝ որ Իսրայէլի տանը հետ պիտի ընեմ ան օրերէն ետքը՝ կ'ըսէ Տէրը. իմ օրէնքներս անոնց միտքին մէջ պիտի դնեմ, և անոնց սրտին վրայ պիտի գրեմ զանոնք, ու ես անոնց Աստուած պիտի ըլլամ, և անոնք ինծի ժողովուրդ պիտի

11 ըլլան։ Ու բնաւ պիտի չսորվեցնեն ամէն մէկը իր քաղաքացիին, և ամէն մէկը իր եղբօրը, ըսելով թէ՝ Տէրը ճանչցէր. քանզի որ անոնց պզտիկէն մինչեւ մեծը ամէնը զիս պիտի ճանչնան,

12 վասն զի ես անոնց անիրաւութիւններուն ներող պիտի ըլլամ, և անոնց մեղքերը ու անօրէնութիւնները ալ պիտի չյիշեմ։

13 Նոր ըսելովը՝ առաջինը հինցուց. ու ան որ կը հիննայ և կը ծերանայ, ալ կորսուեան մօտ է։

ԳԼ. Թ

1 Արդարեւ առաջին ուխտն ալ ունէր պաշտամունքին արարողութիւնները, ու աշխարհային

2 սուրբ տեղը։ Քանզի որ առաջին խորանը որ Սրբութիւն կ'ըսուէր, պատրաստուեցաւ, որուն մէջը՝ մոմակալը՝ ու սեղանը՝

3 և առաջաւորութեան հացը։ Եւ երկրորդ վարագուրին ետեւն ան խորանը՝ որ Սրբութիւն սրբութիւնից կ'ըսուէր.

4 որուն մէջն էր ոսկի բուրվառը, և ուխտին տապանակը՝ ամէն կողմէն ոսկիով պատած. որուն մէջն էր ոսկիէ սափորը մանանայով լեցուն, և Ահարոնին գաւազանը՝ որ ծաղկեցաւ, և ուխտին տախտակները. Եւ անոր վրայէն փա-

5 ռաց քերովբէները՝ որ քաւութիւնին վրայ հովանի կ'ընէին. որոնց համար պէտք չէ հիմա մէկիկ մէկիկ խօսիլ։

Եւ սա բաները այսպէս կար-

6 գադրուած ըլլալով, առաջին խորանը ամէն առեն կը մտնէին քահանաները՝ պաշտամունքը կատարելու. Բայց երկրորդը՝ տա-

7 րին անգամ մը՝ միայն քահանայապետը՝ ինքզինքէն չզատնէր. ան ալ չէ թէ առանց արիւնի, որն որ իրեն համար՝ ու ժողովուրդին սխալմունքներուն համար կը մատուցանէր. Հոգին Սուրբ սա յայ-

8 տնելով՝ թէ սրբարանին ճանապարհը յայտնի եղած չէր, քանի որ առաջին առջի խորանը կը կենար. Որ ան օրինակ մըն

9 էր ան ժամանակին՝ որ պատարագներ ու պահեր կը մատուցանէին, որոնք խղճմտանքի կատարեալ բնել պաշտօն մատուցանողը՝ հապա միայն կեցակերպներով ու ըմպելիքներով, Եւ կեր-

10 պով կերպով լուացումներով՝ մարմնաւոր արարողութիւններ էին, որոնք մինչեւ ուղղութեան առնելը կը կենային։ Բայց Քրիստոս որ եկաւ՝

11 գալու բարիքներուն քահանայապետը՝ աւելի մեծ ու կատարեալ և անձեռագործ խորանով, այսինքն՝ ան որ աս ստեղծուածներէն չէ, Ո՛չ ալ նոխազ

12 ներու ու զուարակներու արիւնով, հապա իր արիւնովը, մէկ անգամ մը սրբարանը մտաւ՝ յաւիտենական փրկութիւն ստանալով։ Վասն զի եթէ որ ցան-

13

քառն ու նոխազինեղջեւն արիւնը՝ եւ երինջին մնխիրը պղծեալներըն կը սրբէր մարմինն
14 մաքրութեան կոչմանէ։ Ալ որ չափ աւելի Քրիստոսի արիւնը՝ որ յաւիտենական Հոգիին ձեռքովը իր անձը անարատ պոպռոջ մատուց Աստուծոյ, պիտի սրբէ ձեր խղճմտանքը մեռած գործերէն կենդանի Աստուածը պաշտելու։
15 Եւ ասոր համար ինքը նոր ուխտին միջնորդն է, որ իր մահը առնելով ուխտին ժամանակը գործոծ յանցանքներուն քաւութիւնը համար եղած ըլլալով, հրաւիրուածները յաւիտենական ժառանգութեան խոստումնըն առնեն։
16 Վասնզի ուր որ կտակ մը ըլլայ, հարկ է որ կտակը ընողին
17 մահը մէջ մտնէ. (Ընչու որ կտակը մեռնելէն ետեւ հաստատ կ'ըլլայ. քանզի բնաւ վաւերականութիւն չունենար, քանի որ
18 կտակը ընողը դեռ կ'ապրի։) Անոր համար առջի ուխտն ալ առանց
19 արիւնի չէր հաստատուեր։ Վասն զի երբոր Մովսէս օրէնքին ամէն պատուիրակը բոլոր ժողովուրդին պատմեց, ցուլերուն ու նոխազինեղջեւներուն արիւնը առնելով՝ ջուրով ու կարմիր բուրդով եւ զոպայով բուն գիրքին եւ բոլոր
20 ժողովուրդին վրայ սրսկեց. Եւ ըսաւ. Ահաւասիկ է այն ուխտին արիւնը, որ Աստուած ձեզի պատուիրեց։
21 Եւ խորանին վրայ, ու պաշտօնին բոլոր գործիքներուն վրայ նոյնպէս սրսկեց ալ
22 արիւնը։ Եւ գրեթէ ամէն բան արիւնով կը մաքրուի օրէնքին նայելով, ու արիւն չթափուած թողութիւն չըլլար։
23 Ուստի հարկ էր որ երկնաւոր բաներուն օրինակները ասոնցմով մաքրուին, բայց բուն երկնաւորները առնցմէ աւելի
24 ազնիւ զոհերով։ Քանզի Քրիստոս չէ մտած ձեռագործ սրբարանը մտաւ, որ ճշմարիտին օրինակն է, հապա բուն երկինքը՝ որ հիմա մեզի համար Աստուծոյ առջեւը ներկայանայ. Ջի թէ որ
25 շատ անգամ իր անձը պոպռոջ մատուցանէ, ինչպէս քահանայապետը՝ որ ամէն տարի սրբարանը կը մտնէ իրը չեզոծ արիւնով. Ապա թէ ոչ՝ պէտք էր ի-
26 րեն աշխարհի սկիզբէն հետէ շատ անգամ չարչարուիլ. բայց հիմա մէկ անգամ մը դարերուն վերջը իր անձին պատարագովը յայտնուեցաւ՝ մեղքը մէկդի
27 ձգելու համար։ Եւ ինչպէս որ մարդոց սահմանուած է մէկ ան-
28 գամ մը մեռնիլ, ու անկէ ետքը դատաստան. Անանկ ալ Քրիս-
տոս մէկ անգամ մը պոպռոջ մատուցուեցաւ՝ շատերուն մեղքերը վերցնելու համար, բայց երկրորդ անգամին առանց մեղքի պիտի յայտնուի փրկութեան համար անոնց՝ որոնք անոր կը սպասեն։

ԳԼ. Ժ

1 Քանզի օրէնքը գալու բարիքներուն շուքը, ու չէ թէ ան բաներուն բուն կերպարանքը ունենալով, միշտ ամէն տարի մատուցուած նոյն զոհերով երբեք չկրնար կատարեալ ընել անոնք որ կը մօտենան։
2 Ապա թէ ոչ՝ պիտի չդադարէին մատուցուելէն, պաշտօն մատուցանողները մէկ անգամ մաքրուելէն ետեւ՝ ալ մեղքի վրայով խղճմտանքի յանդիմանութիւն մը չունենալուն համար. Բայց անոնցմով
3 ամէն տարի մեղաց յիշատակութիւն կ'ըլլայ. Ընչու որ նախատելուն ու ցուլերուն արիւնը
4 չկրնար մեղքերը վերցնել։ Ա-
5 նոր համար իր աշխարհ մտնելուն առնէր՝ կ'ըսէ. Զոհ ու ընծայ չուզեցիր դուն. հապա ինծի մարմին մը պատրաստեցիր. Ող-
6 ջակիզներու ու մեղքի պատարագներուն չհաճեցար։
7 Ան ատենը ըսի. Ահա կու գամ հոս, (գիրքի առնի մէջ ինծի համար գրուած է,) քու կամքդ ընելու՝

8 ով Աստուած : Վէրը բռնելով՝ թէ Ջո՛հ ու բնաջ և ոչնակիգ-
ներ ու մեղքի պատասպագներ
չաղձիկը՝ ու անոնց չհաւնեցար ,
(որոնք օրէնքին համեմատ կը
9 մատուցանեն) Եոթը կ'ըսե . Ահա՛ կու գամ ես քու կամքդ
բնելու՝ ով Աստուած . առջինը
կը հերքե , որ երկրորդը հաս-
10 տատե . Որ ան կամքովը մենք
ալ սրբուեցանք՝ Յիսուս Քրիս-
տոսի մարմինին մէկ անգամ
պատարագուելովը :
11 Եւ ամէն քահանայ օր ըստ
օրէ իր պաշտօնին մէջ կը կենայ ,
և նոյն զոհերը շատ անգամ
կը մատուցանե , որոնք երբեք
չեն կրնար մեղքերը վերցնել .
12 Բայց ասիկա մէկ զոհ մը մա-
տուցանելով մեղքերու համար ,
մշտնջենաւորապէս Աստուծոյ աջ
13 կողմը նստաւ , Եւ սպասե
կը սպասէ՝ մինչև որ իր թշնամի-
ները իր ոտքերուն պատուանդան
14 դրուին : Քանի որ մէկ պատա-
րագով մը մշտնջենաւորապէս
կատարեց սրբուածները :
15 Բայց Հոգին Սուրբ ալ մեզի
վկայութիւն կու տայ , քանզի
16 առաջուց բսելէն ետև , Ահ
է ան ուխտը՝ որ ես անոնց հետ
պիտի բնեմ այն օրերէն ետքը ,
(Ի'բսե Տէրը ,) իմ օրէնքներս
անոնց սրտին մէջը պիտի դնեմ ,
ու անոնց միտքին մէջը պիտի
17 գրեմ զանոնք . Եոթը ի'բսէ , Թէ
Անոնց մեղքերը և անօրի-
նութիւնները ալ պիտի չյի-
18 շեմ : Իսկ ուր որ անոնց թողու-
թիւն կայ , ալ մեղքի համար
պատարագ պէտ չէ :
19 Ուրեմն եղբայրնե՛ր՝ համար-
ձակութիւն ունենալով սուրբ
տեղը մտնելու Յիսուսի արիւ-
20 նովը , Ան նոր ու կենդանի ճամ-
բովը՝ որ բացաւ մեզի վարա-
գոյրին միջէն՝ որ է իր մարմի-
21 նը , Եւ մեծ քահանայ մը ունե-
նալով Աստուծոյ տանը վրայ ,
22 Մօտենանք ճշմարիտ սրտով լե-
ցուն հաւատքով , սիրտերնիս
չար խղճէն մաքրուած , ու մար-
մինիս մաքուր ջրով լուացուած .
Ընթանար պահենք յոյսին դաւա- 23
նութիւնը , ինչու որ հաւատա-
րիմ է անիկա՝ որ խոստացաւ :
Եւ իրարու հոգ տանինք՝ սիրոյ և 24
բարեգործութեան գրդռելով .
Եւ մեկտեղ ժողովելը չմո- 25
ռնանք , ինչպէս սանոնք սովո-
րութիւն ունին , հապա միմեանց
յորդորենք , ու այնչափ աւելի
որչափ որ ան օրուան մօտենալը
կը տեսնեք :
Վասն զի թէ որ ճշմարտու- 26
թեան գիտութիւնը ընդունելէն
ետև՝ կամաւ մեղք գործելու
ըլլանք , ալ անկէ ետև մեղքե-
րու համար ոչխէ զոհ մը չմնար ,
Հապա մեկ զարհուրելի ապասէ- 27
մը գատաստանին , ու կրակի
բարկութիւն մը՝ որ պի-
տի լափե հակառակորդները :
Մեկը թէ որ Մովսէսին օրէնքը 28
անարգէր , առանց ողորմութիւն
երկու կամ երեք վկաներով կը
մեռնէր . Դէ որչափ ասոնցմէ 29
պատժոյ արժանի պիտի սեպուի
անիկա՝ որ Աստուծոյ Որդին
ոտքի տակ առաւ , և ուխտին
արիւնը անմաքուր սեպից ,
որ անով ինքը սրբուեցաւ , և
շնորհաց Հոգին նախատեց :
Քանզի գիտենք անիկա՝ որ ըսաւ , 30
Իմս է վրէժխնդրութիւնը , ես
պիտի հատուցանեմ՝ կ'ըսե Տէ-
րը . և դարձեալ՝ Տէրը պիտի
դատէ իր ժողովուրդը : Սարսա- 31
փելի բան է կենդանի Աստուծոյ
ձեռքը իյնալը :
Այլ՝ միտքերնիդ բերէք ան- 32
առջի օրերը՝ որ լուսաւորուելէն
ետև շատ չարչարանքներու նե-
ղութիւն կրեցիք . Երբեմն նա- 33
խատինքներով ու վշտերով խայ-
տառակուած , երբեմն ալ սոնցի
վիճակի մէջ եղողներուն հպարտ
ըլլալով : Ինչու որ կապուածնե- 34
րուն հետ չարչարուեցաք , ու
ձեր ստացուածքին կողոպտուելը
ուրախութեամբ ընդունեցիք ,
գիտնալով որ լաւագոյն և մնա-

յաւն առացուածքնեը ունիք ձեզ
35 զի երկինքը։ Ըստ այնմ մի՛ ձըգիք ձեր վստահութիւնը, որ մեծ վարձքի հատուցում ունի։
36 Ինչու որ պէտք է ձեզի համբերութիւն, որ Աստուծոյ կամքը ընելով՝ խոստումնըը վայելէք.
37 Քանզի ալ առիկ քիչ մը առնէն ան որ գալու է, պիտի գայ, ու
38 պիտի չուշանայ։ Եւ Արդարը հաւատքէն պիտի ապրի. ու թէ որ ետ քաշուի, իմ հոգիս անոր չհամիր։
39 Բայց մենք ետ չենք քաշուիր որ կորստութիւնք. հապա կը հաւատանք որ հոգին փրկենք։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Արդ՝ հաւատքը յուսացուած բաներուն հաստատութիւնը՝ ու չերեցած բաներուն ապացոյցն է։
2 Վասն զի անով առջինները վկայութիւն ընդունեցին։
3 Հաւատքով կ՚իմանանք թէ աշխարհքը Աստուծոյ խօսքովը հաստատուեցաւ, ու անտեսնելիքէն առ երեցածները եղան։
4 Հաւատքով Աբէլը Կայէնէն առելի պզիկ զոհ մատուց Աստուծոյ, որ անով վկայուեցաւ արդար ըլլալը, ինչու որ իր պատարագներուն վրայ Աստուծմէ վկայութիւն եղաւ իրեն. և ան նով թէպէտ մեռաւ, բայց տակաւին կը խօսի։
5 Հաւատքով Ենովք էրիէ՚ փոխադրուեցաւ, որ մահ չտեսնէ, ու չէ գտնուեր, ինչու որ Աստուած փոխադրեց զանիկայ. քանզի անոր փոխադրուելէն առաջ վկայուեցաւ թէ Աստուծոյ հաճելի էր։ Բայց ա-
6 ռանց հաւատքի անկարելի է Աստուծոյ հաճոյ ըլլալ. վասն զի ան որ Աստուծոյ կը մօտենայ, պէտք է որ հաւատայ՝ թէ Աստուած կայ, և թէ վարձահատոյց կ՚ըլլայ անոնց՝ որ զինքը կը փնտռեն։
7 Հաւատքով Նոյ պատգամուելով անտեսանելիքէ՝ դեռ չերեցած բաներուն համար, վախնալով տապանը շինեց՝ իր տունը փրկելու համար, որով աշխարհս դատապարտեց, և Հաւատքէն եղաւ անոր արդարութեանը՝ որ հաւատքով կ՚ըլլայ։
8 Հաւատքով Աբրահամ երբոր կանչուեցաւ՝ մնիկ ըրաւ ան տեղը երթալու, որն որ ժառանգութիւն պիտի առնէր. և երթալ գիտցաւ, ու չէր գիտեր թէ ուր կ՚երթայ։
9 Հաւատքով պանդխտութեան տարաւ աշխարհը մէջ՝ որպէս թէ օտարութեան մէջ, և վրաններու մէջ բնակեցաւ Իսահակին ու Յակոբին հետ մէկտեղ, որոնք իր հետ ժառանգորդ էին նոյն խոստումներուն. Ինչու որ
10 ինքը կը սպասէր ան հիմերով հաստատուած քաղաքին, որուն ձարտարապետը ու արարիչը Աստուած է։
11 Հաւատքով ինքը Սառան ալ, որ ծերացած հասակին մէջ զօրութիւն ընդունեց, և առնելու տարիքը անցած հասակին մէջ յղութիւն ձգեաց. ինչու որ հաւատարիմ նկատեց զանիկայ՝ որ խոստումնըը ըրեր էր։
12 Ասոնք ան մէկէն ծնան, (ան ալ մեռած պէս,) շատութիւնն կազմի երկինքի աստղերուն պէս, ու ծովեզերքը եղած աւազին պէս առատ համրանքի։
13 Ասոնք ամէնն ալ հաւատքով մեռան՝ խոստումնըները չառած, հապա հեռուէն տեսան զանոնք ու ուրախացան, և խոստովանեցան թէ երկրի վրայ պանդուխտներ են երկիրի վրայ։
14 Քանզի անոնք որ ասանկ բաներ կը խօսին, յայտնի կ՚ընեն թէ
15 մեկ գտնուած մը կը փնտռեն։ Եւ եթէ յիշեին՝ ան որ անկից որ ելան, ժամանակ ունէին հոն դառնալու։
16 Բայց հիմա լաւագոյն գաւառի մը կը փափաքին, այսինքն երկնաւորին. ատոր համար չեն պակսիր Աստուած՝ անոնց Աստուածը բռնելը. ինչու որ երկրը անոնց քաղաք մը պատրաստեց։

17 Հաւատքով Աբրահամ իր փոր-
ձուած առնը Իսահակը պոպո-
րած մատուց. և ան որ խոստ-
մունքները առած էր, իր մէկ
հատիկ որդին կը մատուցանէր.
18 որուն ըսուեցաւ Թէ Իսահա-
կով քեզի սերունդ պիտի կոչուի.
19 Հանդի կը մտածէր, Թէ Աս-
տուած մեռելներէն ալ կարող
է յարուցանել. ուսկից օրինա-
կով մը ընդունեց զանիկայ:
20 Հաւատքով Իսահակ գալու-
բաներուն համար Յարգաբանալով՝
21 օրհնեց Յակոբը ու Եսաւը: Հա-
ւատքով Յակոբ իր մեռնելուա-
ռաջն՝ Յովսեփին որդիներէն ա-
ժէն մէկը օրհնեց, ու երկրպա-
գութիւն ըրաւ իր գաւազանին
22 գլուխն վրայ: Հաւատքով Յով-
սէփ իր վախճանելուառաջը յի-
շեցուց Իսրայէլի որդւոցը Եգիպ-
տոսէն ելլելը, ու իր ոսկորներուն
համար պատուէր առաւ:
23 Հաւատքով՝ երբոր ծնաւ Մով-
սէս, իր ծնողքներուն ձեռքովը
երեք ամիս գաղտուկ պահուե-
ցաւ, ինչու որ տղան գեղեցիկ
տեսան, ու չվախցան Թագաւո-
րին հրամանէն:
24 Հաւատքով Մով-
սէս երբոր մեծցաւ, չընդունեց
փարաւոնի աղջկանը որդի ըսուե-
25 լը: Հանդի աւելի ազէկ սեպեց
Աստուծոյ ժողովուրդին հետ չար-
չարուիլ, քան Թէ մեղայ ժամա-
նակաւոր զուարճութիւնը վայե-
26 լել. Եւ աւելի մեծ հարստու-
թիւն սեպեց Քրիստոսի նախա-
տինքը, քանզի Եգիպտոսի գան-
ձերը. ինչու որ դիտելով կը սպա-
27 սէր վարձքին հատուցմանը: Հա-
ւատքով Եգիպտոսը թողուց, ու
չվախցաւ թագաւորին բարկու-
թենէն, ինչու որ համբերեց՝ որ-
պէս Թէ Անտեսանելին կը տես-
28 նէր: Հաւատքով զատիկը՝
և արիւն սրսկելը, որ անդրանիկ-
ներուն սատկեցնողը իրենց չդպչի:
29 Հաւատքով կարմիր ծովէն ան-
ցան՝ որպէս Թէ ցամաքէ. որուն
փորձը ընկալաւ Եգիպտացիները
ընկղմեցան:

Հաւատքով Երիքովի պարիսպ-
ները իյնան՝ եօթը օր անոնց բո-
լորտիքը պտըտելով:
31 Հաւատքով Ռահաբ պոռնիկը
անհաւատներուն հետ չկորսուե-
ցաւ, որ լրտեսները խաղաղու-
թեամբ ընդուներ էր:
32 Եւ ալ ինչ ըսեմ. ինչու որ
ժամանակը բաւական չէ որ պատ-
մէ Գեդէոնին ու Բարակին ու
Սամփսոնին ու Յեփթայէին ու
Դաւիթին ու Սամուէլին և ու-
րիշ մարգարէներուն համար.
33 որոնք հաւատքով Թագաւորու-
թիւններ յաղթեցին, արդա-
րութիւն գործեցին, խոստմունք-
ներու հասան, առիւծներու բե-
րաններ գոցեցին,
34 կրակի զօրու-
թիւն մարեցին, սուրի բերնէն ա-
զատեցան, տկարութիւնէ ուժով
եղան, պատերազմի մէջ զօրաւոր
եղան, օտարներու բանակներ
յուզեցին,
35 կիներ իրենց մե-
ռելները ըստ յարութեան առած,
ումանք չարչարուեցան՝ և
չընդունեցին ազատութիւնը, որ
լաւագոյն յարութեան հասնին.
36 ուրիշներ ալ նախատինքներու ու
ծեծերու, նաև կապերու ու
բանտերու փորձը առին.
37 քարկոծուեցան, սղոցուեցան, փոր-
ձանքի մէջ իյնան, սրով սպան-
նուելով մեռան, ոչխարի մորթե-
րով ու այծի մորթերով պտըտե-
ցան, կարօտութիւն քաշելով,
նեղը իյնալով, չարչարուելով,
38 (որ անոնց արժանի չէր աշխար-
հը.) անապատներու՝ ու լեռ-
ներու՝ և քարայրներու ու երկրի խո-
ռոչներու մէջ մնալով:
39 Եւ ասոնք ամէնը հաւատքով
վկայուած՝ խոստմունքը չառին.
40 Հանդի Աստուած մեզի համար
աւելի ազէկ բան մը նախատես-
մանեց, որ անոնք առանց մեզի
չկատարեալ ըլլան:

ԳԼ. ԺԲ

1 Ասոր մենք ալ՝ որ այսչափ
վկաներու բազմութիւնը մեր
բոլորտիքը պատած ունինք, ա-

մեն ծանրութիւնը մեր վրայէն
մեկդի ձգենք՝ և ջղղ դիւրա-
պաշարող մեղքը, ու համբերու-
թիւնով վազենք մեր առջեւը դը-
րուած ասպարէզին ընթացքը,
2 Յիսուսի նայինք՝ հէր հաւատքին
առաջնորդին ու կատարողին, որ
ինքը ան ուրախութեան համար՝
որ իր առջեւը կեցած էր, խաչը
յանձն առաւ, ամօթը արհա-
մարհեց, ու Աստուծոյ աթոռին
աջ կողմը նստաւ։
3 Ա՛րդ՝ միտք բերէք անոր
որ ատանկ համբերեց մեղաւորնե-
րուն իրեն դէմ հակառակ խօ-
սելուն, որ չըլլայ թէ ձեր ան-
4 ձավը յոգնիք ու թուլնաք։ Տա-
կաւին արիւն թափելու չափ պա-
տերազմելով հակառակ չհեցաք
5 մեղքին։ Եւ մոռցաք այն յորդո-
րանքը որ ձեր հետը կը խօսի որ-
պէս թէ որդիներու հետ, Ո՛ր-
դեակ իմ՝ Տէրոջը խրատը մի՛ ան-
արգելը, ու անկէ յանդիմանուե-
6 լով՝ մի՛ թուլնար։ Վասն զի Տէ-
րը իր սիրածը կը խրատէ, և կը
ծեծէ ամէն որդին՝ որ ինքը կ՚ըն-
7 դունի։ Թէ որ խրատի համբե-
րէք, Աստուած ձեզի հետ՝ որ-
պէս թէ որդիներու հետ կը վա-
րուի. քանզի ո՞ր որդին է ան՝ որ
8 հայրը չխրատէը զանիկայ։ Իսկ
թէ որ դուք առանց խրատի ըլ-
լաք, որուն ամէնը մասնակից ե-
ղան, ուրեմն խորթ էք դուք ու
9 չէ թէ որդիներ։ Նաև մեր մարմ-
նաւոր հայրերը ծեծէ խրատիչ
ունենալով՝ անոնցմէ կ՚ամչնայինք.
չէ որ ալ աւելի պիտի հնազան-
դինք հոգիներուն Հօրը՝ ու ապ-
10 րինք։ Ինչու որ ասոնք քիչ օրեր
ծեծ կը խրատէին իրենց հաճոյ
երեւցածին պէս. բայց անիկայ
ծեծ օգուտին համար՝ որ իր սրբու-
11 թիւնը հաղորդ ըլլանք։ Եւ ի-
րաւ՝ ամէն խրատ նոյն ատենը ու-
րախարար չթուիր, հապա տրտմա-
կան, բայց ետքը արդարութեան
խաղաղաբար պտուղը կը հատու-
ցանէ անոնց՝ որ վարժուցուին անկէ։
12 Ուստի թուլցած ձեռքերը ու
տկար ծունկերը հաստատեցէք.
13 Եւ շիտակ ճամբաներ ըրէք ձեր
ոտքերուն, որ չըլլայ թէ ան որ
կաղ է՝ գլորի, այլ մանաւանդ
14 բժշկուի։ Խաղաղութեան հետեւ-
եցէք ամէնուն հետ՝ և սրբու-
թեան, որ առանց անոր՝ մէկը
15 պիտի չտեսնէ Տէրը։ Զգուշա-
ցէք, չըլլայ որ մէկը Աստուծոյ
շնորհքին ետեւ մնայ. չըլլայ որ
դառնութեան արմատ մը վեր ե-
լնելով՝ չեղնեցնէ, ու անով շա-
16 տերը պղծուին։ Չըլլայ որ մէկը
պոռնիկ ըլլայ, կամ անառակը՝
եսաւին պէս, որ կերակուրի մը
համար իր անդրանկութիւնը ծա-
17 խեց։ Գիտէք որ թէպէտ
ետքը ուզից օրհնութիւնը ժա-
ռանգել, բայց մերժուեցաւ. քան-
չը որ ապաշխարութեան տեղ
չգտաւ հօրը՝ թէպէտև ար-
ցունքով խնդրեց զանիկայ։
18 Ինչու որ դուք մօտեցած չէք
շօշափելի լեռանը, որ կրակով կը
վառէր, ոչ ալ մէգին և խաւա-
րին ու մրրիկին, Եւ վազին հրե-
19 շտակներուն, ու խօսքերուն ձայնին,
որ անիկայ լսողները եան քաշուե-
ցան՝ աղաչելով որ ան խօսքը չըսուի իրենց. Ինչու որ
20 չէին կրնար տանիլ ան հրամանին.
Թէ որ գազան մըն ալ լեռանը
դպչի՝ պիտի քարկոծուի. Եւ
21 այնպէս ահագին էր ան երեւոյթը՝
որ Մովսէս ըսաւ. Սաստիկ կը
վախնամ ու կը դողամ։ Բայց
22 դուք Սիօն լեռանը մօտեցեր էք՝
ու կենդանի Աստուծոյ քաղա-
քին՝ երկնաւոր Երուսաղէմին, և
բիւրաւոր հրեշտակներուն, Ու
23 երկինքը գրուած անդրանիկնե-
րուն հանդիսաւոր ժողովին ու
եկեղեցիին, և Աստուծոյ՝ որ ա-
մենուն Դատաւորն է, ու արդա-
րոց հոգիներուն՝ որ կատարուեր
են, Եւ Յիսուսի՝ որ նոր ուխտին
24 միջնորդն է, ու արիւնահարու-
թեանը՝ որ Աբելին արիւնէն աւելի
ազդեցիկ կը խօսի։
25 Զգուշացէք՝ չըլլայ որ մերժէք
զանիկայ որ խօսի. վասն

զի ես եմ որ անունը երկրի վրայ Աստուածոյ պատգամիւնը խօսողը մերժելով չազատեցան , մեչափ աւելի մենք՝ եթէ որ երկինքէն 26 խօսողէն երես դարձընենք . Որ անոր ձայնը այն ատենը երկիրը շարժեց . և հիմա խոստացեր է ու կ՚ըսէ . Դարձեալ մի միայն չարժեմ՝ հապա նաև 27 երկինքը : Եւ այն Դարձեալ խօսքը կը ցուցընէ շարժուած բաներուն յեղափոխութիւնը՝ շինուած բաներու պէս , որ անշարժ բա- 28 ները հաստատուն ըլլան : Ուստի անշարժ թագաւորութիւնը ստացած ըլլալով՝ ասոր բանիւնք այն շնորհքը , որով Աստուած պաշտենք հաճոյական կերպով , ակ- 29 նածութիւնով և վախով : Ինչու որ մեր Աստուածը մեշող կրակ է :

ԳԼ. ԺԳ

1 Ի՚ղբայրութիւնը յետ մնայ 2 հաստատ ըլլայ : Հիւրասիրութիւնը մի մոռնաք . ինչու որ անով անոնք հրեշտակներ ընդունեցին 3 չգիտնալով : Միտքերնիդ բոլոն կապուածներուն , որպէս թէ անոնց հետ դուք ալ կապուած էք . և շնչարտուածները , որպէս թէ դուք ալ մարմին ունեցող էք : 4 Ամուսնութիւնը բոլորովին պատուական է , ու անկողինը անարատ է . բայց պոռնիկները ու շնացողները Աստուած պիտի դա- 5 տէ : Բարքերնիդ արծաթասէր չըլլայ , բաւական ունենալով որ- չափ բան որ ձեռք կը կայ . ինչու որ ինքը ըսած է՝ Թէ երբ- նաւ քեզ պիտի չմոռնամ , ու բնաւ քեզ երեսէ պիտի չձգեմ . 6 Անոնկ որ համարձակ ըլլանք ը- սելու . Տէրը իմ օգնականս է , ու ես պիտի չվախնամ , մարդը 7 ինծի ի՚նչ պիտի ընէ : Յիշեցէք ձեր առաջնորդները՝ որ Աստուածոյ խօսքը ձեզի խօսեցան , և անոնց վարուելութեան վախճանին նայելով՝ Իրենց հաւատքին նմա- 8 նեցէք : Յիսուս Քրիստոս նոյն է երեկ ու այսօր , և յաւիտեան :

Կերպ կերպ և օտարաձայն 9 ուսմունքներով մի տարուբերուիք . քանզի ապիկ է որ սիրտը շնորհքով հաստատուի՝ ոչ թէ կերակուրներով , որ անոնցմով օգուտ մը չունեցան անոնք՝ որ անոնով գացին : Մեզան մը ու- 10 նինք մենք՝ ուսկից իշխանութիւն չունին ուտելու անոնք՝ որ խոստանին ծառայութիւն կ՚ընեն : Քանզի որ անասուններուն ա- 11 րիւնը որ սուրբ տեղը կը տարուի մեղաց համար՝ քահանայապետին ձեռքովը , անոնց մարմինները բա- նակէն դուրս կ՚այրուին : Ուստի 12 Յիսուս ալ՝ իր արիւնովը ժողովրդը սրբելու համար , դուռնէն դուրս չարչարուեցաւ : Ուրեմն 13 եկէք՝ իրեն երթանք բանակէն դուրս , վրանիս առնելով անոր նախատինքը : Ինչու որ մենք հոս 14 հաստատուն քաղաք չունինք , հապա հանդերձեալը կը փնտռենք : Ուստի անոր ձեռքովը միշտ ա- 15 նուն Աստուծոյ օրհնութեան պատարագ մատուցանենք՝ այսինքն՝ Իր շրթունքներուն պտուղը՝ որ իր անունը կը դաւանին : Մոռ- 16 նալ բարերարութիւնը , ու պատրաստ ընել՝ ինչ որ կրնայ հաղորդ ըլլալը մի մոռնաք . ինչու որ Աստուած անոնկ պատարագներուն կը հաճի : Ձեր առաջնորդներուն մի- 17 տիք լսեք , ու անոնց հնազանդիք կեցեք . ինչու որ անոնք ձեր հոգիներուն հսկող կը հակին , որպէս թէ հաշիւ պիտի տան . որ խնդութեամբ ընեն այն գործը , և չի թէ հառաչելով , որ այն ձեզի օգտակար չէ : Կեցէք հա- 18 մոզուած ըլլալ մեզի համար . ինչու որ մենք համոզուած ենք՝ թէ ապիկ խղճմտանք ունինք , և ամէն բանի մէջ կ՚ուզենք ապիկ վարուիլ ունենալով : Եւ մանաւանդ կ՚աղա- 19 չեմ որ ասանկ ընէք , որ աւելի շուտով ձեզի դառնամ :

Եւ խաղաղութեան Աստուա- 20 ծը՝ որ մեռելներէն յարուցին մեր

Տէր Յեհուան, որ յաւիտեան-
կան ախոյեան արիւնռվը ոչնաց-
21 նեցուն մեծ հովիւն է, Ձեզ ա-
մէն բարի գործի մէջ հաստատէ՝
իր կամքը ընելու, եւ ձեր մէջը
իր առեալը հաճոյ եղածը ընէ
Յեհուա Քրիստոսի ձեռքովը,
որուն փառք յաւիտեանս յա-
ւիտենից, ամէն։
22 Կ՚ողջուէմ ձեզի եղբայրներ՝
ես յորդորական խօսքիս համ-
բերել։ Ինչու որ համառօտա-
23 բար գրեցի ձեզի։ Գիտցէք որ
մեր եղբայրը Տիմոթէոս արձա-
կուած է, որուն հետ՝ թէ որ
շուտով գայ՝ պիտի տեսնեմ
24 ձեզ։ Բարև ըսէք ձեր բոլոր ա-
ռաքելապետներուն, ու բոլոր սուրբ
երկրին։ Ձեզի բարև կ՚ընեն ա-
25 նոնք որ Իտալիայէն են։ Շնորհք
քը ձեր ամէնուն հետը ըլլայ։
ամէն։

ԲՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ
ՅԱԿՈԲՈՒ ԸՈՒԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յակոբոս՝ Աստուծոյ ու Տէր
Յեհուա Քրիստոսի ծառան, տա-
ս ութ ևէրկու ցեղերուդ՝ որ ա-
ղջիկ երեսէ ցրուած էք, ողջոյն։
2 Եղբայրնե՛ր, բոլորովին ուրա-
խութեան արժանի բան սեպե-
ցէք, երբոր կերպ կերպ փոր-
3 ձանքներու մէջ կ՚իյնաք, Գի-
նալով որ ձեր հաւատքին փոր-
ձառութիւնը համբերութիւն կը
4 գործէ։ Բայց համբերութիւնը
կատարեալ գործ ունենայ, որ
կատարեալ ու ամբողջ ըլլաք,
ու բանի մը պակասութիւն չու-
նենաք։
5 Հապա եթէ որ ձեզմէ մեկը
իմաստութիւնէ պակսած ըլլայ,
Թող խնդրէ Աստուծմէ՝ որ ա-
մենուն առատապէս կու տայ ու
չնախատեր, և անոր պիտի արուի։
6 Միայն թէ հաւատքով Թող
խնդրէ ու չերկմտի, վասն զի
ան որ երկմիտ է, ծովուն հող-
մակածել ու տատանուող պէս
7 նեցուն նման է։ Ան մարդը Թող
չհարցէ որ Տէրոջմէ բան մը պի-
տի առնէ։ Երկմիտ մարդը ան-
8 հաստատ է իր բոլոր ճամբանե-
րուն մէջ։
Խոնարհ եղբայրը իր բարձ-
9 րութիւնը վայել Թող սեպէ,
10 եւ ան որ հարուստ է, իր
խոնարհութիւնը վայել։ Ինչու
որ անիկայ խոտի ծաղիկի մը
պէս պիտի անցնի։ Քանզի ա-
11 րեւը առտուկ տաքութիւնով մը
կը ծագի ու կը ցամքեցնէ խո-
տը, և անոր ծաղիկը կը թափի,
ու անոր երեսպաշտութիւնը գեղեցկու-
թիւնն ալ կը կորսուի։ Ասոնց
պէս հարուստը իր ճամբաներուն
մէջ պիտի թառամի։
12 Երանելի է ան մարդը որ փոր-
ձութիւն կը հանդուրժէ։ Ինչու որ
երբ փորձուելով՝ կեանքի գրա-
նուի, կենաց պսակը պիտի առ-
նէ, որն որ Տէրը գինքը սիրող-
ներուն խոստացաւ։ Չըլլայ որ
13 մեկը որ փորձութիւնի մէջ է՝
ըսէ։ Թէ Աստուծմէ կը փոր-
ձուիմ։ Ինչու որ Աստուած չար
բաներով չփորձուիր, ոչ ալ ին-

14 քը մեկը կը փարձէ։ Սակայն
ամէն մեկը կը փորձուի՝ իր ցան-
կաթխմնեներէն հրապուրուած ու
15 խաբուած։ Ապեկ եւս ցանկա-
թխմնը յղանալով՝ մեղք կը ծնա-
նի, եւ մեղքը որ կատարուի,
16 մահ կը ծնանի։ Մի՛ խաբուիք
17 իմ սիրելի եղբայրնեբս։ Ամէն
բարի տուրք՝ ու ամէն կատար-
եալ պարգեւ վերէն է, եւ լուսոյ
Հօրմէն կ՚իջնէ, որուն մէջ բնաւ
փոխոխութիւն՝ կամ դառնալու
18 շուք մը չկայ։ Իր ուզելովը մեզ
ծնաւ ճշմարտութեան խօսքովը,
որ մենք իր ստեղծածներուն ե-
19 րախայրի մը ըլլանք։ Ասոնք իմ
սիրելի եղբայրնեբս, ամէն մարդ
լսել շուտ ըլլայ լսելու, ու
դանդ՚ խօսելու, եւ դանդ՚ բար-
20 կանալու. Քանզի որ մարդուն
բարկութիւնը Աստուծոյ արդա-
րութիւնը չգործեր։
21 Ասոր համար ամէն պղտորութիւ-
նը ու չարութեան առատութիւ-
նը մէկդի ձգելով, հեզութեամբ
ընդունեցէք ձեր մէջը սերմա-
նուած խօսքը, որ կրնայ ձեր
հոգիները փրկել։
22 Բայց խօսքը կատարողներ ե-
ղէք, ու չի թէ միայն լսողներ՝
23 ինքզինքնիդ խաբելով։ Քանզի
որ եթէ մէկը միայն լսող ըլլայ
խօսքին՝ ու կատարող չըլլայ,
անիկայ նման է մարդու մը՝ որ
հայելւոյ մէջ աչքերը անկած իր
24 բնական երեսը կը դիտէ. Քանզի
որ դիտելով անոնք ինքզինքը՝
ու անցաւ գնաց, ու շուտ մը
մոռցաւ թէ ինծի մէկ մըն էր։
25 Բայց ան որ ազատութեան կա-
տարեալ օրէնքին աչք անկելով
կը նայի, ու անոր մէջը կը կե-
նայ, անիկայ խօսող լսող ո՛ մնա-
յող չըլլալով՝ հապա գործը կա-
տարող, երանելի պիտի ըլլայ
26 իր կատարելութեան մէջ։ Թէ որ
մէկը ինքզինքը կրօնաւոր կը սեպէ՝
ու իր լեզուին սանձ չդնելով,
հապա իր սիրտը կը խաբէ, ա-
նոնցին կրօնաւորութիւնը փուճ
27 է։ Աստուծոյ ու Հօրը քով
մաքուր ու անարատ կրօնասի-
րութիւնը ասո է. Որբևայրիներուն
որբևայրութեանն ատեն երթալ ի-
րենց նեղութեանն ատենը, ու
անձը անարատ պահել աշխար-
հէն։

ԳԼ. Բ

1 Իմ եղբայրնե՛ր՝ չըլլայ որ ա-
ռաւելութեամբ բռնէք մեր Տէր
Յիսուս Քրիստոսին հաւատքը,
2 որ Փառաց Տէրն է։ Քանզի
եթէ որ ձեր ժողովքին մէջ մէկ
մարդ մը մտնելու ըլլայ՝ որ ու-
նեցող ոսկի մատանի, և փառա-
ւոր հանդերձներ, հոն մէկ աղ-
քատ մըն ալ մտնելու ըլլայ աղ-
տոտ հանդերձներով, Եւ նայիք
3 անոր վրայ որ փառաւոր հան-
դերձներ ունի, ու ըսէք՝ Թէ
Դուն հոս նստէ պատուով, և
ան աղքատին ըսէք՝ Թէ Դուն
հոս տոքի վրայ կայնէ, կամ Թէ
Եկուր նստէ պատուանդանիս
քովը, Չէր խղճմտանքը ձեզ
4 չբ՚ամեղադնեներ, ու չար խոր-
հուրդներու դատաւոր չէ՞ր ըլ-
լար։ Մարի՛կ ըսէք՝ սիրելի եղբայր-
5 ներս. չի՞ որ Աստուած աշխար-
հիս աղքատները ընտրեց, որպէս
հաւատքով հարուստ ըլլան, ու ժա-
ռանգաւոր արքայութեանը, որ
կենաց խոստացաւ
6 Բայց դուք աղքատները անարգե-
ցիք. հարուստները չէ՞ն՝ որ ձեզ
կը հարստահարեն, ու ձեզ դատաս-
տանարանները կը քաշեն։ Անոնք
7 չէ՞ն որ կը հայհոյեն այն բարի
անունը՝ որ ձեր վրայ կանչուած
է։ Արդ՝ Թէ որ դուք արքու-
8 նական օրէնքը կը կատարէք
Գրքին ըստ ձեւին համեմատ՝ Թէ
Քու ընկերդ սիրես քու անձիդ
պէս, աղէկ կ՚ընէք. Բայց Թէ
9 որ աչառութիւն կ՚ընէք, մեղք
կը գործէք, ու օրէնքին կը
յանդիմանուիք օրինազանցներու
պէս։ Քանզի ով որ բոլոր օրէն-
10 քը պահէ, ու մէկ բանի մէջ
յանցաւոր ըլլայ, անիկայ ամե-
նուն պարտական կ՚ըլլայ։ Վասն
11

զի ան որ բաւ թէ՝ Մի ոտա-
նանիր, բաւ ալ թէ՝ Շնութիւն
մի ընիր. ուստի թէ որ շնու-
թիւն չընես՝ բայց սպանութիւն
12 ընես, օրինազանց կ'ըլլաս։ Ա-
նանկ խօսեցէք և անանկ ըրէք՝
որպէս թէ ազատութեան օրէն-
15 քովը պիտի դատուիք։ Վասն
զի դատաստանը անողորմ պիտի
ըլլայ անոր, որ ողորմութիւն
չընիր. և ողորմութիւնը կը պար-
ծենայ դատաստանին դիմացը։
14 Ի՞նչ օգուտ է՝ եղբայրնե՛ր,
թէ որ մէկը ըսէ՝ թէ հաւատք
ունի, ու գործք չունենայ. մի-
15 թէ հաւատքը կրնայ փրկել զա-
նիկա։ Թէ որ եղբայր մը կամ
քոյր մը մերկ ըլլայ՝ կամ օրուան
16 կերակուրին կարօտ, ու ձեզմէ
մէկը անոնց ըսէ. Գացէք խա-
ղաղութեամբ, տաքցէք ու կշտա-
ցէք. և մարմինին պէտք եղած
բաները անոնց չտաք, ի՞նչ օ-
17 գուտ է։ Ասանկ ալ հաւատքը՝
թէ որ գործ չունենայ,
18 քա՛ր ինքնին մեռած է։ Նաև
կրնայ մէկը ըսել՝ Թէ դուն հա-
ւատք ունիս, ես ալ գործեր
ունիմ. դուն քա՛ր հաւատքդ
ցուցո՛ր ինծի առանց գործե-
րու, ու ես քեզի ցուցընեմ
իմ հաւատքս իմ գործերէս։
19 Դուն կը հաւատաս որ Աստուած
մէկ է. աղէկ կ'ընես. դեւերն
ալ կը հաւատան՝ և կը սարսա-
20 փին։ Բայց կ'ուզե՞ս գիտնալ
դուն՝ ով անտի մարդ, որ հա-
ւատքը առանց գործերու մե-
21 ռած է։ Աբրահամ մեր հայրը
գործերով չարդարացա՞ւ, երբոր
իր որդին Իսահակը սեղանին վրայ
22 հանեց զո՞հ ընելու։ Կը տեսնե՞ս
որ հաւատքը անոր գործերուն
հետ միասին գործեց. ու ան
գործերով հաւատքը կատարե-
23 ցաւ։ Եւ գիրքին խօսքը
կատարուեցաւ՝ որ կ'ըսէ. Ա-
բրահամ Աստուծոյ հաւատաց, ու
ան իրեն արդարութիւն սե-
պուեցաւ. և Ինչքը Աստուծոյ բա-
24 րեկամ ըսուեցաւ։ Կը տեսնէք
որ մարդս գործերով կ'արդարա-
նայ, ու չէ թէ միայն հաւատ-
քով։ Նոյնպէս ալ Ռահաբ պոռ-
25 նիկը՝ չէ՞ որ գործերով արդա-
րացաւ, երբոր լրտեսները ներս
առաւ, և ուրիշ ճամբայով ար-
ձակեց անոնք։ Քանզի ինչպէս
26 որ մարմինը առանց հոգիի մե-
ռած է, նոյնպէս ալ հաւատքը
առանց գործերու մեռած է։

ԳԼ. Գ

Ա՛ղբայրնե՛ր, շատ վարդապետ-
1 ներ մի ըլլաք. գիտնալով որ ա-
ւելի մեծ դատաստան պիտի կրե-
2 նենք. Քանզի որ ամենքս ալ
շատ յանցանքներ կ'ընենք. Թէ
որ մէկը խօսքով յանցանք չընէ,
անիկա կատարեալ մարդ է, որ
կարող է բոլոր մարմինն ալ սանձ
3 ձեղա։ Տե՛ս որ ձիերուն բերանը
սանձ կը դնենք՝ որ անոնք մեզի
հնազանդին, ու անոնց բոլոր
մարմինը կը կառավարենք. Ահա՛
4 նաւերն ալ որչա՜փ մեծ բաներ
են, և սաստիկ հովերէն կը
քշուին. բայց ամենափոքր ղե-
կալ մը կը կառավարուին՝ ղե-
կավարին կամքը ո՛ր կողմը որ
5 ուզե։ Ասանկ ալ լեզուն մէկ
պզտիկ անդամ մըն է, ու մեծ
բաներ կը խօսի. ահա՛ քիչ մը
կրակը որչա՜փ բան բոցի կու-
տայ։ Լեզուն ալ կրակ մըն է՝
6 անիրաւութեան աշխարհ մը. լե-
զուն մեր անդամներուն մէջ ա-
նանկ դրուած է, որ բոլոր մար-
մինը կ'ապականէ, և բնութեան
շրջանը կը բռնկցընէ, ու ինքը
գեհենանէն կը բռնկի։ Բոլոր 7
գազաններուն ու թռչուններուն
և սողուններուն ու ծովի մէջ
եղածներուն բնութիւնը կը
նուաճի՝ և նուաճած է մարդ-
կային բնութենէն։ Բայց լեզուն 8
մարդոց մէկը չկրնար նուաճել.
անիկա անզսպ չար է, ու
մահաբեր թոյնով լեցուն. Ա- 9
նով կ'օրհնենք զԱստուած ու
Հայրը, և անով կ'անիծենք մար-
դիկ՝ որոնք Աստուծոյ նմանու-

10 Մեռաւ եւ թաղուեցաւ, եւ գերեզմանը մեզի հետ է մինչեւ այսօր։ 11 Անոնք որ Աստուծոյ հետ էին, Ասորեստանի երկիրը կոտորեցին, Բաբելոնի գետերը անցան, եւ հոն ալ ուրիշներ գերեցին։ 12 Ասոնք ալ մեզի հետ են, որ ամէն օր մեր Տէրոջ անունը կը կանչենք։ 13 Ես ալ ինծի ըսի, որ ամէն ազգերէն աւելի ես պիտի պատուուիմ, ու Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն առջեւ Աստուծոյ տունը պիտի երթամ։ 14 Ուստի ես ալ իմ ազգակիցներուս համար աղաչեցի, որ մեր հայրերուն Աստուածը, որ երկինքի Աստուածն է, զանոնք օրհնէ, ու զանոնք իր անունին համար իր երկիրը դարձնէ։ 15 Ես ալ Աստուծոյ տունը շինեցի, որ ոսկիէ ու արծաթէ անօթներ ունի, ու ես ալ ինծի ըսի, որ ամէն ազգերէն աւելի ես պիտի պատուուիմ։ 16 Ես ալ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն առջեւ Աստուծոյ տունը շինեցի, որ ոսկիէ ու արծաթէ անօթներ ունի, ու ես ալ ինծի ըսի, որ ամէն ազգերէն աւելի ես պիտի պատուուիմ։ 17 Ես ալ Երուսաղէմի բոլոր բնակիչներուն առջեւ Աստուծոյ տունը շինեցի, որ ոսկիէ ու արծաթէ անօթներ ունի, ու ես ալ ինծի ըսի, որ ամէն ազգերէն աւելի ես պիտի պատուուիմ։

ԳԼ. Դ

1 Ասիկա է պատուիրանքը, եւ ասիկա կանոնները ձեր մէջ, որ ձեր յաւիտենական անունին մէջ կը պահուին։ 2 Կը ցանկաք ու շատնիք, կը ապաշնորհիք ու կը նախանձիք, եւ չէք կրնար Տէրոջ հասնիլ, կը պատերազմիք ու կը կռուիք, բայց չունիք, ինչու որ չէք խնդրեր։ 3 Կը խնդրէք ու չէք առներ, ինչու որ չարաչար կը խնդրէք, որ ձեր ցանկութիւնները ձեր վրայ ծախսէք։ 4 Ցնծացէք՝ չէք պիտեր որ ամէն աշխարհս սկսաւ Աստուծոյ գէմ ապստամբիլ է, ամէն ոք որ իր ուժովն աշխարհի բարիքամբ ըլլալ, ինքզինքը Աստուծոյ հաշտեցնել կրնայ։ Կամ ինչ կը կարծէք որ 5 գիրքը պարզապէս ակը կ'ըսէ թէ՝ Նախանձի կը փափաքի մեր մէջը բնակող հոգին։ Սակայն աւելի 6 շնորհք կու տայ, անոր համար կ'ըսէ. Աստուած ամբարտաւաններուն հակառակ կը կենայ, բայց խոնարհներուն շնորհք կու տայ։ Ուստի հնազանդեցէք Աս- 7 տուծոյ. յառամեցէք հակառակ կեցէք, եւ անիկայ ձեզմէ պիտի փախչի։ Աստուծոյ մօտեցէք, ու 8 անիկայ ձեզի պիտի մօտենայ. սրբեցէք ձեռքերնիդ մեղաւորներ, եւ մաքրեցէք սրտերնիդ երկմիտներ։ Տառապանք քաշե- 9 ցէք, սուգ ըրէք ու լացէք. ձեր ծիծաղը սուգի դառնայ, ու ձեր ուրախութիւնը՝ տրտմութեան։ Տէրոջը առջեւ խոնարհեցէք, ու 10 ան ձեզ պիտի բարձրացնէ։

Մէկզմէկ մի բամբասէք՝ եղ- 11 բայրներ, ան որ իր եղբայրը կը բամբասէ, կամ իր եղբայրը կը դատէ, օրէնքը կը բամբասէ, ու օրէնքը կը դատէ. հապա թէ որ օրէնքը դատես, ալ դուն օրէնքը կատարող չես՝ հապա դատաւոր։ Մէկը միայն Օրէնսդիր 12 ու Դատաւոր մը կայ, որ ինքը կարող է փրկելու ու կորսնցնելու, դուն ալ ո՞ւր ես որ ուրիշը կը դատես։

Հիմա մանկ ըրէք դուք որ 13 կ'ըսէք. Այսօր կամ վաղը երթանք այս անուն քաղաքը, ու հոն տարի մը կենանք, ու առուտուր ընենք՝ ու վաստկինք. (Դուք որ վաղը չէր գիտեր, 14 Քանի՞ է ձեր կեանքը. ին- 15 քնաւ շոգի մըն է, որ քիչ մը առնէն կ'երեւնայ, ու հազիւ կ'ընչանայ.) անոր տեղը ըսելու կիյք. Թէ որ Տէրը կամենայ՝ ու ապրինք, ասս կամ անս բանը ընենք։ Բայց հիմա ձեր մտքա- 16 տուութեանը կը պարծիք. բոլոր ասանկ պարծանքները չարաչար են։ Ուստի ով 17

որ բարին ընելը գիտայ՝ ու չընէ, ան մեզք է անոր։

ԳԼ. Ե

1 Ազգ հինա հպարտանկը լայնկը ու ոզբայնկը ան իշխանութեան համար՝ որ ձեր վրայ գալու է։ Ձեր հարստութիւնը ապականած է, ա ձեր հանդերձները ցեցի կերակուր 3 եղած։ Ձեր ոսկին ու արծաթը ժանգոտած է. և անոնց ժանգը ձեզի դեմ վկայ պիտի ըլլայ, ու ձեր մարմինը պիտի ուտէ կրակի պէս. վերջին օրերուն համար դանձ դիզեցիք։ 4 Ահա ձեր արածերը հնձող բանուորներուն վարձքը՝ որ ետ պահեցիք, կ՚աղաղակէ, ա հնձողներուն բողոքը զօրութիւնց Տէրոջը ականջները 5 հասաւ։ Երկրի վրայ փափկութեամբ և հեշտութեամբ ապրեցաք, սրտերնիդ մեռուցիք՝ որպէս թէ մորթուելու օրուան 6 համար։ Դատապարտեցիք՝ ու սպաննեցիք արդարը, ու ձեզի հակառակ չէր կենար։

7 Ուստի համբերեցէք եղբայրնե՛ր՝ մինչև Տէրոջը գալուստը. ահա երկրագործը կը սպասէ երկրի պատուական պտուղին, անոր համար համբերելով՝ մինչև որ առջի ու վերջի անձրևը առնէ։ 8 Դուք ալ համբերեցէք, սրտերնիդ հաստատեցուցէք, վասն որ Տէրոջը գալուստը մօտ է։ 9 Իրարու դէմ մի հառաչէք՝ եղբայրնե՛ր, որ չդատապարտուիք. ահա Դատաւորը դրան քովը կայներ է։ 10 Եղբայրնե՛ր՝ չարչարանքնիդ ու համբերութեան օրինակ առէք մարգարէներէն, որոնք Տէրոջը անունովը խօսեցան։ 11 Ահա համբերողները երանի կ՚ըսենք։ Յոբին համբերութիւնը լսեցիք դուք, և Տէրոջը ինչ որ վախճանը տեսաք, որ Տէրը բազմագութ ու ողորմած է։

12 Ա՛ռաջ՝ ամէն բանէն առաջ եղբայրնե՛ր՝ երդում չընէք, ո՛չ երկինքի վրայ՝ ո՛չ երկրի վրայ, ո՛չ ալ մէկ ուրիշ երդում մը. հապա ձեր այո՝ այո՛ ըլլայ, և ո՛չ՝ ո՛չ. որ չըլլայ թէ դատապարտութեան տակ իյնաք։

13 Ով որ ձեզմէ մէկը նեղութեան մէջ է, աղօթք թող ընէ. թէ որ մէկը ուրախ է, սաղմոս թող երգէ։ 14 Ով որ ձեզմէ մէկը հիւանդ է, եկեղեցիին երէցները թող կանչէ, ու անոր վրայ աղօթք թող ընեն, ու Տէրոջը անունովը եղով օծեն զանիկայ. 15 Եւ հաւատքով եղած աղօթքը պիտի փրկէ հիւանդը, ու Տէրը անկիսայ ոտք պիտի հանէ. և թէ որ մեղք ալ գործեր է, պիտի ներուի անոր։ 16 Ձեր յանցանքները իրարու խոստովանեցէք, ու աղօթք ըրէք իրարու համար՝ որ բժշկուիք. արդարին կերմեռանդ աղօթքը շատ բան կրնայ ընել։ 17 Եղիան մեզի պէս կրկեց նեղութիւն մարդ էր, ու աղօթք ըրաւ որ անձրև չգայ, և երկիր տարի ու վեց ամիս երկրի վրայ անձրև չեղաւ։ 18 Եւ նորէն աղօթք ըրաւ՝ ու երկինքը անձրև առաւ, և երկիրը իր պտուղը բուսուցուց։

19 Եղբայրնե՛ր՝ թէ որ ձեզմէ մէկը ճշմարտութենէն մոլորի, ու մէկը զանիկայ դարձի բերէ, 20 գիտցած ըլլայ թէ ան որ մեղաւորը իր մոլորութեան ճամբայէն կը դարձընէ, հոգի մը մահուանէ կ՚ազատէ, ու մեղայ բազմութիւնը կը ծածկէ։

ԱՒԱՂՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ
ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի առաքեալ, օտարականներուդ որ ցրուած էք Պոնտոսի, Գաղատիոյ, Կապադովկիոյ, Ասիոյ, ու Բիւթանիոյ մէջ,
2 ընտրուած՝ Հօր Աստուծոյ կանխագիտութեամբ Հոգիին սրբացնելովը, հնազանդութեան և Յիսուս Քրիստոսի արիւնը ցանելուն համար. շնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ շատնայ։
3 Օրհնեալ է Աստուած՝ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի Հայրը, որ իր առատ ողորմութեանը համաձայն մեզ նորէն ծնաւ կենդանի յոյսին համար՝ Յիսուս Քրիստոսի մեռելներէն յարութեան
4 առնելովը, Ընկեզ ու անպարսպատ և անթառամ ժառանգութեանը համար՝ որ երկինքը պահուած է
5 ձեզի. Որ Աստուծոյ զօրութեամբը պահպանուած էք հաւատքով այն փրկութեանը համար՝ որ պատրաստուած է վերջի ժամանակը
6 յայտնուելու. Որ անով կ՚ուրախանաք, թէև հիմա (ինչպէս որ հարկը կը պահանջէ,) քիչ մը առեն տրտմած էք զանազան
7 փորձութիւններով. Որպէս զի ձեր հաւատքին փորձառութիւնը՝ (որ կորնչական ոսկիէն աւելի պատուական է, թէև անիկայ կրակով կը փորձուի,) գտնուի դովեստիւնով ու պատուով և փառքով Յիսուս Քրիստոսի յայտնուելուն առեթը. Ան որ
8 դուք չտեսած՝ սիրեցիք, որ անկայ հիմա չէք տեսներ, բայց հաւատացիք, և ուրախ էք անպատմելի և փառաւորեալ խընդութեամբ, Ձեր հաւատքին
9 վախճանը ընդունելով, այսինքն հոգիներնիդ փրկութիւնը։ Որ
10 ան փրկութեանը համար մեծապէս հետաքննութիւն ու քննութիւն մարգարէները՝ որոնք մարգարէացան ձեզի ելլելոնչնորհքին համար. Ու կը քննէին
11 թէ երբ կամ ինպսոր առեն կ՚ի մտցնէր իրենց մէջը եղած Քրիստոսի Հոգին՝ որ առաջ կը վկայէր Քրիստոսի չարչարութիւը, ու անկէ ետև փառաւորութիւը։ Որոնց
12 յայտնուեցաւ, որ չէ թէ իրենց՝ հապա մեզի մատակարարելնին այն բաները, որոնք հիմա ձեզի պատմուեցան անոնց ձեռքովը՝ որ աւետարանը քարոզեցին ձեզի Հոգւով Սրբով որ երկինքէն իջեալ։ որ այն բաները՝ հրեշտակները կը ցանկային ակնկատոյց նայիլ։

13 Ասոր ձեր միտքերնուն մէջքը գօտեպատած՝ արթուն կեցած, կատարեալապէս յուսացէք այն ձեր վրայ հասնելիք շնորհացը՝ Յիսուս Քրիստոսի յայտնուելուն
14 առեթը, Հնազանդ զաւակներու պէս, չէ թէ ձեր տգիտութեան առեներն առջի ցանկութիւններ

15 բովը վարուելով. Հապա ձեզ
կանչող Սուրբին պէս՝ դուք ալ
սուրբ եղէք ձեր բոլոր վարմունք-
16 ներուն մէջ. Քանզի որ գրուած
է թէ՝ Սուրբ եղէք, քանզի ես
17 սուրբ եմ: Եւ թէ որ Հայր կը
կոչէք անիկայ՝ որ առանց աչա-
ռութեան կը դատէ ամէն մէ-
կուն գործքին համեմատ, ուրեմն
ձեր պանդխտութեան ժամանա-
18 կը վախով անցուցէք, Գիտնա-
լով որ դուք չէ թէ ապականացու
արծաթով կամ ոսկիով փրկուե-
ցաք ձեր հայրերէն աւանդուած
19 ունայն ճամբանէրէն, Հապա
Քրիստոսի պատուական արիւ-
նովը՝ որպէս թէ ամրիծ ու ա-
20 նարատ գառի մը. Որ առաջուց
ճանչցուած էր աշխարհիս սկիզ-
բէն առաջ, ու եղաւ առնելը
21 յայտնուեցաւ ձեզի համար, Որ
անոր միջոցովը Աստուծոյ հաւա-
տացիք, որ զանիկայ մեռելներէն
յարուցց, և անոր փառաւորու-
թիւն տուաւ. որ ձեր հաւատքը
ու յոյսը Աստուծոյ վրայ ըլլայ:
22 Ձեր անձերը մաքրելով Հոգիին
միջոցովը ճշմարտութեանը հնա-
զանդելով, եղբայրասիրութեան
մէջ անկեղծ ըլլալով, սուրբ սրտով
23 մէկ զմէկ պինա սիրեցէք. Նորէն
ծնած ըլլալով՝ չէ թէ ապակա-
նացու սերմէն, հապա անապա-
կանացուէն Աստուծոյ կենդանի
24 ու յաւիտենական խօսքովը: Վա-
սն զի ամէն մարմին խոտի պէս
է, և մարդուն բոլոր փառաւո-
րութիւնը խոտի ծաղկի պէս.
խոտը կը չորնայ, ու անոր ծա-
25 ղիկը կը թափի թափի. Բայց Տէ-
րոջը խօսքը յաւիտեան կը մնայ,
այսինքն է ան խօսքը՝ որ աւե-
տարանով ձեզի քարոզուեցաւ:

ԳԼ. Բ

1 Ուրեմն ամէն չարութիւնը ու ամէն խաբէու-
թիւնը՝ ու կեղծաւորութիւն-
ները, և նախանձը ու ամէն չա-
2 բախօսութիւնը, Նորածին ման-
կանց պէս՝ բնական ոռ անխաթ-
դաս կաթին փափաքեցէք, (որ
անով մեծնաք միննէ փրկութի-
նը,) Թէ որ Տէրոջը քաղցր ըլ-
3 լալուն համը առիք: Որուն մօտ-
4 նալով՝ ան կենդանի վէմին, որ
թէպէտ մարդիկներէն անար-
գուած է, բայց Աստուծմէ ընտ-
րուած ու պատուական է, Դուք
5 ալ կենդանի քարերու պէս՝ կը
շինուիք հոգևոր տաճար մը,
սուրբ քահանայութիւն մը, Յի-
սուս Քրիստոսի ձեռքովը Ա-
ստուծոյ հաճելի հոգևոր պատա-
րագներ մատուցանելու: Որով 6
հետև գիրքին մէջն ալ կայ՝ Թէ
Ահա Սիոնի մէջ ընտիր՝ պատուա-
կան անկիւնի վէմ մը կը դնեմ.
ու ով որ անոր հաւատայ, չնա-
խատի չամչնայ: Ուստի ձեզի հա- 7
ւատացեալներուդ պատուական
է ան. բայց անհաւատներուն՝ ան
քարը՝ որ շինողներուն անարգելին,
անիկայ անկիւնին գլուխը եղաւ,
Եւ դլդման վէմ ու գայթակղու- 8
թեան քար անանց՝ որ չհաւատա-
լով՝ խօսքին կը գայթակղին, ո-
րուն համար նաև սահմանուած ալ էին: Բայց 9
դուք ընտիր ցեղ մըն էք, թա-
գաւորական քահանայութիւն,
սուրբ ազգ, ուղիղական ժողո-
վուրդ մը, որ քարոզէք անոր
առաքինութիւնները, որ ձեզ
խաւարէն իր սքանչելի լոյսին
կանչեց. Որ առեն մը ժողովուրդ 10
չէիք, բայց հիմա Աստուծոյ ժո-
ղովուրդն էք, որ առանց ողոր-
մութեան էիք, բայց հիմա ողոր-
մութիւն գտաք:

Սիրելիներ՝ կ'աղաչեմ, պան- 11
գոխանէրու ու օտարականնե-
րու պէս մեկուկ կեցէք մարմնա-
ւոր ցանկութիւններէն, որ հո-
գիին դէմ կը պատերազմին,
Ձեր վարմունքը հեթանոսաց 12
մէջ բարի պահելով, որ ինչ բա-
նով որ ձեզ չարագործներու
պէս կը բամբասեն, ձեր բարի
գործքերը տեսնելով՝ փառաւո-
րեն զԱստուած այցելութեան
օրը: Ուստի հնազանդ եղէք ա- 13
մէն մարդկային սահմանադրու-

Քեան չէրամը համար. Քէ Քա-
դաւորն վերնագոյն մեկուս մը
14 պէս. Թէ կաւակալներուն ա-
նոնք կզկէն իրենս ածելու պէս՝
չարագործները պատժելու, ու
բարեգործները գովելու համար։
15 Ինչու որ Աստուծոյ կամքը ասանկ
է, որ բարեգործ ըլլալով անդ-
էք մարդոց տգիտութիւնը
16 պապանձեցնէք։ Ազատներու
պէս ըլլալով, և չէ թէ չէր պա-
տութիւնը չարութեան ծածկոյթ
մը պէս գործածելով. հապա
Աստուծոյ ծառաներու պէս։
17 Ամէնը պատուեցէք. եղբայրու-
թիւնը սիրեցէք. Աստուծմէ
վախցէք. Թագաւորը պատուե-
ցէք։
18 Ծառաները ամէն բանի մէջ
վախով հնազանդ ըլլան իրենց
տէրերուն, չէ թէ միայն բա-
րեբարիներուն ու հեզերուն, հա-
19 պա ժանտաբարոյներուն ալ։ Քան-
զի սա շնորհք մըն է, թէ որ մէկը
ու Աստուած ունեցած խղճմ-
տանքով անիրաւ տեղը կրած
վիշտերուն համբերելու ըլլայ։
20 Վասն զի ինչ գովեստ է ըսել
չէ, թէ որ մեղք գործելով
ծեծուելէք ու համբերէք. հապա
թէ որ բարիք գործելով չար-
չարուելէք ու համբերէք, ասիկայ
Աստուծոյ քովը շնորհք մըն է։
21 Քանզի գուք ասոր համար
կանչուեցաք, որ Քրիստոս ալ
ձեզի համար չարչարուեցաւ, ու
ձեզի օրինակ թողուց՝ որ իր շա-
22 փիւներուն հետևիք. Որ ինչը
մեղք մը չգործեց, ու իր բե-
րանին մէջ նենգութիւն մը չգտնուե-
23 եցաւ. Որ կը նախատուէր, և
փոխարէնը չէր նախատեր. կը
չարչարուէր, ու սպառնալիք չէր
ընէր. հապա ինքզինքը արդա-
րութեամբ դատողին կը յանձ-
24 նէր։ Որ մեր մեղքերը իր մար-
մինովը խաչափայտին վրայ վե-
ցուց. որ մենք մեղքերուն ապա-
րինք, ու արդարութեան հա-
մար ապրինք. որուն վէրքերո-
25 վը դուք բժշկուեցաք։ Ինչու-
որ մոլորեալ ոչխարներու պէս
էիք, բայց հիմա ձեր հոգիներ-
ուն Հովիւին ու Տեսուչին դար-
ձաք։

ԳԼ. Գ

1 Նմանապէս կիներդ իրենց
ամուսնացեալ կիներուն հնա-
զանդ ըլլան. որպէս զի եթէ ոմանք
չհլնան խօսքին հնազանդ
չըլլան ալ, առանց խօսքի շա-
հուին կիներուն վարմունքով
2 ը, Տեսնելով ձեր երկիւղած
3 պարկեշտ վարքը։ Որ ձեր զար-
դարանքը չըլլայ դրսէն մազե-
հիւսուածքներով՝ և ոսկիներու
շորեր հագնելով կամ զգեստ հանդերձներ
4 հագնելով. Հապա զգոյն ծա-
ծուկ մարդը՝ անեղծ եղեամով
հեզ ու հանդարտ հոգիին գործը
եղած ըլլայ, որ Աստուծոյ առջև
5 խիստ պատուական է։ Ինչու-
որ առնուազ առջև կիները՝ որ
իրենց յոյսը Աստուծոյ վրայ դրե-
ած էին, անձերնին այսպէս կը
զարդարէին՝ իրենց երկիւղածութեան
6 հնազանդ ըլլալով. Ինչպէս որ
Սառա հնազանդեր էր Աբրահամ-
ին, և զանիկայ տէր կը կոչեր.
որ գուք բարեգործ ըլլալով ու
մեկ երկիւղ մը չվախնալով
անոր զաւակները կ՚ըլլաք։
7 Նմանապէս երկիւղը խոհե-
մութեամբ անոնց հետ բնակին,
ինչպէս անօթի պէս պատիւ տա-
լով կիներուն, իբրև կենաց
շնորհքին ժառանգակիցներ. որ
ձեր աղօթքներուն արգելք չըլ-
լայ։
8 Վերջապէս ամենքնիդ մէկմէ-
ձի վարժ ըլլաք, կարեկից, եղ-
բայրասէր, ողորմած ու խոնարհ։
9 Ըրլլայ որ չարութեան փոխարէ-
նը չարութիւն հատուցանէք,
կամ նախատանոց փոխարէն նա-
խատինք. այլ ընդհակառակն օրհ-
նեցէք, գիտնալով որ ասոր
համար կանչուեցաք, որ օրհնու-
10 թիւն ժառանգէք։ Վասն զի
ան որ կ՚ուզէ կեանքը սիրել ու
բարի օրեր տեսնել, իր լեզուն
չարէ դադրեցնէ չարախօսելէն,

ու իր շրթունքները նենգու-
11 թիւն խօսելէն. Զարմանիք եթէ քաշուի՛ ու բարութիւն ընէ. խաղաղութիւն փնտռէ,
12 և անոր ետևէն երթայ։ Ինչու որ Տէրոջը աչքերը արդարներուն վրայ է, ու իր ականջները անոնց աղօթքին. բայց Տէրոջը երեսը չարագործներուն
13 վրայ է։ Եւ ո՞վ ձեզի չարիք մը պիտի հասցնէ՝ թէ որ դուք բա-
14 րիին հետևող ըլլաք։ Բայց թէ որ արդարութեան համար չարչարուիք ալ՝ երանելի էք. և անոնց ահէն մի վախնաք՝ ու մի շփո-
15 թիք. Հապա Տէր Աստուածը սրտերնուդ մէջ սուրբ պահեցէք. և միշտ պատրաստ եղիք հեթանոսներուն ու երկիւղածութեամբ պատասխան տալու ամէնուն, որ ձեր ունեցած յոյսին պատճառը
16 ձեզի կը հարցնէ. Եւ բարի խղճմտանք ունենաք, որ ինչ բանով որ ձեզ կը բամբասեն իրենց չարագործներ, ամօթով ձեան անոնք՝ որ Քրիստոսով ե-
17 զած ձեր բարի վարմունքը կը պախարակեն։ Ինչու որ աւելի ազէկ է բարեգործութեամբ ընելով չարչարուիլ՝ թէ որ Աստուծոյ կամքը այն ըլլայ, քան թէ
18 չարագործութեամբ ընելով։ Վասն ալ Քրիստոս ալ մեղքերուն համար մէկ անգամ չարչարուեցաւ, Արդարը անարդարներուն վրայ, որ մեզ Աստուծոյ մօտեցնէ. որ թէպէտ մեռաւ մարմինով, բայց
19 կենդանի է հոգիով. Որով բան-
20 տի մէջ եղած հոգիներուն ալ գնաց՝ ու քարոզեց. Որոնք առաջ մը ապստամբ էին, երբոր Աստուծոյ երկայնմտութիւնը կը համբերէր անոնց օրերը՝ երբոր տապանը կը շինուէր. որուն մէջը քիչ անձինք՝ այսինքն ութը
21 հոգի ջուրէն ապրեցան. Որ մեզ ալ այն օրինակին պէս մկրտութիւնը հիմա կ'ապրեցնէ. (չէ թէ մարմինին աղտը մէկդի ձգելը, հապա բարի խղճմտանքին վկայութիւնը առ Աստուած,)
Յիսուս Քրիստոսի յարութեամբ. 22
որ անիկա երկինք գացած Աստուծոյ աջ կողմն է՝ հրեշտակները ու իշխանութիւնները և զօրութիւնները իրեն հնազանդելով։

ԳԼ. Դ

Աստի Քրիստոս որ մեզի հա- 1
մար չարչարուեցաւ մարմինով, դուք ալ նոյն միտքով զինուեցէք. վասն զի ան որ մարմինով չարչարուեցաւ, մեղքէն դադարած է. Որ ալ չէ թէ մարդոց 2
կանկութիւններուն պէս՝ հապա Աստուծոյ կամքին պէս ապրի՝ մարմնին մէջ մնացած առնելը։ Ինչու որ հերիք է մեզի կեանց 3
անցած ժամանակը, որուն մէջ հեթանոսներուն կամքը կատարեցիք, ու գիւտութիւններով՝ կանկութիւններով՝ գինիմոլութիւններով՝ անառակութիւններով՝ ըմպութիւններով ու անօրէն կռապաշտութիւններով վարուեցայիք։ Որու համար կը զար- 4
մանան՝ որ դուք նոյն չափազանց անառակութեան մէջ անոնց հետ չէք վազեր, ու հայհոյութիւն կ'ընեն. Որոնք պատասխան պի- 5
տի տան անոր՝ որ պատրաստ է դատելու կենդանիները ու մեռելները։ Վասն զի ասոր համար 6
ալ աւետարանը քարոզուեցաւ, որ դատուին մարդոց կողմանէ մարմինով, ու կեն դանի ըլլան Աստուծոյ կողմանէ հոգիով։

Ամէն բանին վախ- 7
ճանը մօտցեր է, ուստի զգաստ եղէք՝ ու աղօթքի մէջ արթուն կեցէք։ Ու ամէն բանէն առաջ 8
իրարու հետ ապահով սէր ունեցէք. Հիւրասիրութիւն կը ծածկէ։ Իրարու 9
հիւրասիրութիւն ցուցուցէք առանց տրտունջ ընելու։ Ամէն 10
մէկը ինչ առատ շնորհք որ առաւ, անիկայով իրարու մատակարարեցէք Աստուծոյ զանազան շնորհքներուն բարի

11 անառնեբաւն պէս : Թէ որ
մէկը խօսի , Աստուծոյ պատգամ
նեբաւն պէս խո՛ղ խօսի , թէ որ
մէկը մառակարարութիւն ընէ ,
որպէս թէ Աստուծոյ շնորհոյ
զօրութիւնէն ի՛ղ ընէ , որ ամէն բա-
նի մէջ Աստուած փառաւորուի
Յիսուս Քրիստոսի ձեռքովը . ո-
րուն փառք և զօրութիւն յա-
ւիտեան յաւիտենից , ամէն :
12 Սիղվիանէ՝ օտար բան մի ա-
պէք ան նէղութիւնին բորբոքը ,
որ ձեզ փորձելու համար կ'ըլլայ ,
որպէս թէ օտար բան մը ձեզի
13 հանդիպած է . Հապա ուրախ
եղէք՝ քանի որ Քրիստոսի չար-
չարանքներուն հաղորդ եղած
էք , որպէսզի փառքին յայտնուե-
լու առեն ալ ցնծութեամբ
14 ուրախանաք : Թէ որ Քրիստոսի
անուանը համար նախատուիք ,
երանելի էք . ինչու որ փառաց
և զօրութեան և Աստուծոյ Հո-
գին ձեր վրայ հանգչած է . ի-
րեարուն անանց կողմանէ կը հայհոյ-
ուի անիկայ , բայց ձեր կողմա-
15 նէ կը փառաւորուի : Ձըլլայ որ
ձեզմէ մէկը չարչարուի իբրև
մարդասպան , կամ գող , կամ
չարագործ , կամ իբրև ուրիշին
16 բաներն խառնուող . Բայց թէ
որ Քրիստոնեայ՝ Թող չամչնայ , հապա այս մեծութիւն
Թող Աստուծոյ փառք տայ :
17 Քանի ժամանակ է որ դատաս-
տանը Աստուծոյ տունէն սկսի ,
և թէ որ առաջ մեզմէ կ'սկսի ,
հապա անոնց վերջը ինչ պիտի
ըլլայ՝ որոնք Աստուծոյ աւետա-
18 բանին չեն հնազանդիր : Եւ թէ
որ արդարը դժուարաւ կը փրը-
կուի , հապա ամբարիշտը ու մե-
ղաւորը ո՞ւր պիտի գտնուի :
19 Ուստի անոնք որ Աստուծոյ կա-
մացը համեմատ կը չարչարուին ,
բարիք գործելով իրենց հոգինե-
րը հոգ հնեւ
Լեզ

Գ Լ . Ե

Ձեր մէջը եղող երէցներուն 1
կ'աղաչեմ՝ ես ալ անոնց պէս
երէց ըլլալով , ու Քրիստոսի
չարչարանացը վկայ , և յայտ-
նուելու հանդիպելիք փառքին
մասնակից . Աստուծոյ հօտը որ 2
ձեր մէջն է՝ արածեցէք , վերա-
կացու ըլլալով չէ թէ ակամայ՝
հապա կամաւ , չէ թէ անարդ
շահախնդրութեամբ , հապա յօ-
ժարութեամբ . Չէ թէ վիճակ 3
նեբաւն վրայ տիրելով , հապա
հօտին օրինակ ըլլալով . Եւ ես 4
վարպետին երեցած առնելը փա-
ռաց անմառամ պսակը պիտի
ընդունիք :
Նմանապէս դուք երիտա- 5
սարդներ՝ հնազանդեցէք ձերե-
րուն . և ամէնքդ իրարու հնա-
զանդ ըլլալով՝ խոնարհութիւն
հագէք . ինչու որ Աստուած
ամբարտաւաններուն հակառակ
կը կենայ , բայց խոնարհներուն
շնորհք կուտայ : Ուրեմն Ա- 6
ստուծոյ հզօր ձեռքին տակը խո-
նարհեցէք , որ ձեզ ժամանակին
բարձրացնէ : Ձեր ամէն հոգը 7
անոր ձգեցէք , վասն զի անիկայ
ձեզի համար կը հոգայ :
Արթուն կեցէք , հակեցէք : 8
ինչու որ ձեր հակառակորդը
Սատանան մռնչող առիւծի պէս
կը պտըտի , ու կը փնտռէ թէ
ով կրնայ ուտել . Որուն դէմ կեցէք հա- 9
ստատուած հաստատուած , գի-
նալով որ ձեր եղբայրներն ալ
աշխարհի մէջ նոյն չարչարանք-
ները կը քաշեն :
Եւ բոլոր շնորհաց Աստուածը՝ 10
որ մեզ իր յաւիտենական փառ-
քին կանչեց Քրիստոս Յիսուսի
ձեռքովը՝ քիչ մը առեն նեղու-
թիւն կրելնէդ ետքը , ինքը ձեզ
կատարեալ ընէ , հաստատէ , զո-
րացնէ ու հիմնէ : Իրեն փառք 11
և զօրութիւն՝ յաւիտեան յաւի-
տենից , ամէն :
Սիղուանոս հաւատարիմ եղ- 12
բօրը ձեռքովը՝ (ինչպէս ես կը

կարծեմ։) համաձայն մը ձեզի գրեցի, յորդորելով՝ ու վկայելով, թէ ան է Աստուծոյ ճշմարիտ շնորհքը, որուն մէջը հաստատ կեցեր էք։ 13 Բարև կ՚ընէ ձեզի Բաբիլոնի մէջ եղած ընտրեալն՝ որ ինձի հետ ընտրուած է, ու իմ որդիս Մարկոսն ալ։ 14 Բարև տուէք իրարու սիրոյ համբոյրով։ Խաղաղութիւն ձեր ամենուն հետ՝ որ Քրիստոս Յիսուսի մէջ էք։ ամէն։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ

ՊԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Շ ԻՄԱՒՈՆ Պետրոս՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառայ և առաքեալ, յիներ՝ որ մեր հետը նոյն պատուական հաւատքին հասաք մեր Աստուծոյն ու Փրկիչին Յիսուս Քրիստոսին արդարութիւնովը։ 2 Շնորհք և խաղաղութիւն ձեր վրայ աւելնայ՝ Աստուծոյ ու մեր Տէրոջը Յիսուսին գիտութիւնովը։

3 Քանի որ իր աստուածային զօրութիւնը կենաց և աստուածապաշտութեան վերաբերեալ ամէն բաները մեզի աստուա անար գիտութիւնովը՝ որ մեզ կոչեց փառքով ու առաքինութիւնով հրաշ- 4 խքեց։ Որոնցմով ամենամեծ ու պատուական խոստումներն ալ բերած են մեզի, որպէս զի անոնցմով աստուածային բնութիւնը հաղորդ ըլլաք՝ աշխարհի մէջ գտնուած ապականութենէն փախչելով։ Եւ 5 ասոր համար բոլոր ջանքը նոյն դուք՝ ձեր հաւատքին վրայ առաքինութիւն աւելցուցէք, ու 6 առաքինութեան վրայ՝ գիտութիւն, Եւ գիտութեան վրայ ժուժկալութիւն, ու ժուժկալութեան վրայ՝ համբերութիւն, և համբերութեան վրայ՝ աստուածապաշտութիւն, 7 Ու աստուածապաշտութեան վրայ՝ եղբայրասիրութիւն, ու եղբայրասիրութեան վրայ՝ սէր։ 8 Վասն զի քանի որ այս բաները ձեր վրայ կը գտնուին ու կ՚աճին, պարապ ու անպտուղ չեն ըներ Յէսու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ճանչնալուն մէջ։ 9 Բայց որու քով որ այս բաները չկայ, անիկայ կոյր է ու կարճատես, որ մոռցեր է իր առջի մեղքերուն մաքրուիլը։ 10 Ասոր համար եղբայրնե՛ր՝ աւելի ջանք ըրէք՝ որ ձեր կոչումը ու ընտրութիւնը հաստատէք. Քանի որ այս ընելով՝ բնաւ պիտի չվիթխիք։ Վասնզի այսպէս ձեզի 11 առատօրէն պիտի շնորհուի մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի յաւիտենական թագաւորութիւնը մտնելը։

Ուստի ես միշտ այս բաները 12 մտքերնիդ ձգելու պիտի չըլլամ, թէև գիտէք՝ և հաստատուած էք ներկայ ճշմարտութեան վրայ։ Եւ 13 իրաւունք կը սեպեմ, թէ քանի

որ աս մարմնիս մէջն եմ՝ մըտքերնիդ ձգելով ձեզ յիշեցընե-
14 լնէմ։ Գիտցի զիտեմ որ ես շուտով աս իմ մարմնիս տիսի մեր-
կանամ, ինչպէս որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը յայտնեց ինծի։
15 Ուստի պիտի ջանամ որ իմ աշխատիմ ելլելէս ետքն ալ միշտ
կարող ըլլաք աս բաները յիշե-
16 լու։ Ինչու որ չէ թէ մենք վար-
պետութեամբ շինուած առաս-
պելներու հետեւիլ՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի զօրու-
թիւնը ու գալուստը ձեզի յա-
յտնելնիս, հապա անոր մեծափա-
ռութիւնը ականատես ըլլալով։
17 Վասն զի ինքը Հօր Աստուծմէ
փառք ու պատիւ առաւ, ան
մեծվայելչութեան փառքէն ա-
նոնակ ձայն մը գալով, թէ Ասի-
կայ է իմ սիրելի Որդիս, որուն
18 հաւնիմ եմ։ Եւ աս երկինքէն
եկած ձայնը մենք լսեցինք, որ
անոր հետ էինք սուրբ լեռանը
19 վրայ։ Եւ մարգարէական խօսքն
ալ աւելի հաստատուն է. ու ուշիկ կ՚ընէք՝ թէ
որ անոր մտադրութիւն ընէք,
որպէս թէ մութ տեղը լոյս
տուող ճրագի մը, մինչեւ որ ցե-
րեկը լուսնայ ու արուսեակը
20 սրտերնուդ մէջը ծագի։ Բայց
առաջ աս գիտցէք, որ գրոց ա-
մէն մարգարէութիւն իր յատուկ
21 մեկնութիւնը չունի։ Ինչու որ
մարգարէութիւն մը երբեք մար-
դոց կամքին պէս չհրաբերեցաւ,
հապա Աստուծոյ սուրբ մարդիկը
Սուրբ Հոգիէն շարժուած՝ խօս-
եցան։

ԳԼ. Բ

1 Բայց սուտ մարգարէներ ալ
կ՚ըլլային ժողովուրդին մէջ, ինչ-
պէս որ ձեր մէջն ալ սուտ վար-
դապետներ պիտի ըլլան, որ
գաղտուկ պիտի մուցնեն կո-
րստաբեր հերձուածոզութիւններ,
ու զիրենք ծախող տէրը
ուրանալով՝ իրենց վրայ պիտի
բերեն արագահաս կորուստը։
2 Եւ շատերը անոնց անառակու-
թիւնները պիտի տեսնեն, որուն համար ճշմարտութեան
ճամբան պիտի հայհոյուի։ Եւ
3 ագահութիւնով՝ խորամանկու-
թեամբ հնարուած խօսքերով
ձեզ վաճառաշահութեան պիտի
դարձնեն, որոնց դատապար-
տութիւնը շատոնցմէ պատրաստ
ըլլալով՝ չուշանար, ու անոնց կո-
րուստը չի քնանար։
4 Վասն զի թէ որ Աստուած
մեղք գործող հրեշտակներուն
չխնայեց, հապա խաւարին կա-
պերով տարտարոսը ձգած՝ դա-
տաստանի պահել տուաւ. Ու
5 աւելի աշխարհին ալ չխնայեց,
միայն թէ Նոյ ութերորդ անձը՝
արդարութեան քարոզիչը պա-
հեց, երբոր ջրհեղեղը աշխա-
րհիս անբիծներուն վրայ բե-
րաւ. Եւ Սոդոմի ու Գոմորի
6 քաղաքները մոխիր դարձնելով
ու կործանելով դատապարտեց,
հոգին ամբարշտութիւն ընելու
մարդոց օրինակ ընելով անոնք.
7 Եւ ապառնց արդար Lոթը՝ որ
անօրէնութեան անառակ վար-
մունքներն ձանձրացեր էր. (Ինչու
8 որ ան արդարը անոնց մէջը հե-
նարով՝ աչքովը տեսնելով ու ա-
կանջովը լսելով՝ օրէ օր իր ար-
դար հոգին կը տանջէր անոնց
անօրէն վարմունքովը.) Տէրը
9 գիտէ բարեպաշտները փրկել
փորձութենէ ատեն, և անիրաւները
տանջանքի համար դատաստանի
օրուան պահելը։
Մանաւանդ անոնք որ պղծու-
10 ցոյց ցանկութեամբ մարմնին կ՚եր-
թեւ կ՚երթան, և տէրութիւնը
կ՚անարգեն. Ինքնահաճ ան-
յանդուգն են, չեն վախնար փա-
ռաւորներուն դէմ հայհոյելու,
Երբոր հրեշտակները՝ որ անոնցմէ
11 շատ մեծ են զօրութիւնով ու
կարողութիւնով, Տէրոջմէ առ-
չեր հայհոյութեամբ դատա-
պարտութիւն չեն բերեր անոնց
վրայ։ Բայց սոքա անբան անա-
12 սունները պէս՝ (որ բնութեան

բար որպէս եւ ապականութեան համար էդպէս էն։) չի խոցած բա-
նիերնուն զեմ կը հոգնին, և իրենց ապականութենովը պիտի
13 ապականին։ Անիրաւութեան վարձքը ընդունելով. որ ցորեկ-
ոյն մէջ հաճոյ զեղխութիւնը կը սեպեն. ա-
րատ ու բիծ են. իրենց խորհ-
ուրդներովը զուարճանալով՝ ձեզի հետ կերակրուելու ատեն
14 աչքեր ունին, որ մեղքէ չեն դադրիր, անհաստատ հոգի-
ները կը խաբեն. սրտոտութեան սովրած սիրտեր ունին. անէծ-
15 եալ զաւակներ են. Ճիտակ ճամ-
բան ձգելով մոլորեցան՝ Բէով-
րեան Բոզասիրին ճամբուն հե-
տեւելով, որ անիրաւութեան
16 վարձքը սիրեց. Բայց իր յան-
ցանքին համար յանդիմանութիւ-
նը առաւ. անխօս էշը մարդ-
կային ձայնով խօսելով՝ մարգա-
րէին յիմարութիւնը արգիլեց։
17 Աղբիւրներ չուր չտնկող աղբիւրներ
են, ու փոթորիկէ քշուած մէգեր,
որոնց համար մանձր խաւարը
18 պահուած է յաւիտեան։ Քան-
զի ունայնութեան հպարտ խօս-
քեր բնութեամբ՝ գիտութիւններով՝
մարմնոյ ցանկութիւններով կը
խաբեն անոնք՝ որ քիչ մը ապա-
զերծեր էին անոնցմէ՝ որ մոլո-
19 րութեան մէջ կը պաղտին. Ա-
նոնց ազատութիւն կը խոստա-
նան, և իրենք ապականութեան
ծառաներ են. վասն զի ինչ
բանէ որ մէկը յաղթուի, անոր
20 ծառայ ալ կ՚ըլլայ։ Ինչու որ
եթէ Տէր ու Փրկիչ Յիսուս
Քրիստոսի գիտութիւնովը աշ-
խարհիս պղծութիւններէն հրա-
ժարեցին եւեւ՝ դարձեալ անոնց
բանտերուն բռնուած յաղթուին,
անոնց վերջը առջինէն գէշ կ՚ը-
21 լայ։ Ինչու որ ուղիղ էր անոնց՝
որ չգնալ արդարութեան ճամ-
բան ճանչցած չըլլային, քան թէ
ճանչնալով ետ դառնային ան
սուրբ պատուիրանէն՝ որ իրենց
յանձնուեցաւ։ Սակայն անոնց 22
հանդ խրեցաւ ան ճշմարիտ ա-
ռակին բանը, թէ՝ Շունը նորէն
իր փսխածին կը դառնայ, ու
լուացուած խոզը ցեխի մէջ թա-
պըտըռկելու։

Գ Լ. Գ

Սիրելիներ՝ ասիկա երկրորդ գրու- 1
թիւն հիմա ձեզի կը գրեմ, որով-
հետ ձեր անկեղծ միտքը կ՚ար-
թնցնեմ յիշելու. Որ առաջ 2
մարգարէներէն ասացուց սրտա-
ռած խօսքերը, և մեր Տէրոջը ու Փրկիչին առաքեալնե-
րուն պատուիրանքը միաբերնիդ
բերէք։ Բայց առաջ ա պիտ- 3
նաք, որ վերջին օրերը արհամար-
հանքով և ծաղր ընողներ պիտի
գան, որոնք իրենց ցանկութիւն-
ներուն համեմատ պիտի քալեն.
Ու պիտի ըսեն. Ո՞ւր է անոր 4
գալուն խոստումնքը. վասն զի
քանի որ հայրերը քնացան, ա-
մէն բան անոնկ կայ կը մնայ ա-
րարածոց սկիզբէն հետէ։ Քանզի 5
զի անոնք (որ իրենց ուզածը ա-
սիկա՛ն) ան բանը մոռցեր են, թէ
երկինքը առաջուց եղաւ, ու եր-
կիրը ջուրերէն և ջուրերով հաս-
տատուած կեցեր է Աստուծոյ խօսքո-
վը. Ուստի հին աշխարհը ջրհե- 6
ղեղով անպատճառած կորսուեցաւ.
Եւ հիմակուան երկինքը ու եր- 7
կիրը նոյն խօսքով պահպանուած
են, միշտ գատաստանին ու
ամբարիշտ մարդոց կորուստն օ-
րը կրակի համար պահուած։ Եւ 8
ասա մէկ բանը ձեզմէ ծածուկ
չմնայ՝ սիրելիներ, որ Տէրոջը քո-
ղը մէկ օրը հազար տարուան
պէս է, ու հազար տարին մէկ
օրուան պէս։ Տէրը չուշացընէր 9
իր խոստումնքը, ինչպէս որ ու-
մանք ուշացուցած կը սեպեն,
հապա մեզի երկայնամիտ կ՚ըլլայ,
ինչու որ չուզեր որ մէկը կոր-
սուի, հապա որ ամէնքը ապաշ-
խարանքի գան։ Սակայն Տէրոջը 10
օրը գողի պէս պիտի գայ, որ ան
առանը երկինքը սաստիկ շառաչ-

չհնազանդիլ պիտի անցնի, ու առաքեալները բռնկած պիտի լսեն, երկիրս ալ ու ինչ գործքեր որ անոր մէջը կը պատահին,
11 պիտի այրուին։ Ուստի ասանկ ամէն բաներուդ որ պիտի լսեն, ձեզի ինչպես մարգիկ ըլլալ կը վայելէ սուրբ վարմունքով ու բարեպաշտութեամբ,
12 ու սպասելով Աստուծոյ օրուանը գալուն, որուն մէջ երկինքը կրակով այրուած պիտի լսեն, ու տարերքները բռնկած պիտի հալին։
[13 Սակայն իր խոստմունքին համեմատ նոր երկինքի մը ու նոր երկրի մը կը սպասենք, որոնց մէջ արդարութիւն կը բնակի։
14 Ուստի սիրելիներ՝ ասոնց սպասելով ջանացէք, որ անարատ ու անարատ գտնէ խաղաղութիւնով.
15 ու մեր Տէրոջը երկայնամտութիւնը փրկութիւն սեպեցէք. ինչպէս որ մեր սիրելի եղբայրը Պօղոս ալ իրեն տրուած իմաստութիւնովը գրեց ձեզի.
16 ինչպէս որ ամէն թուղթերուն մէջն ալ ասանկ բաներուն վրայով կը խօսի. որոնց մէջ քանի մը դժուարիմաց խօսքեր կը գտնուին, որ զանոնք ուղիղ հասկնալը ու անհաստատները ծուռ կողմը կը գարձընեն, ինչպէս ուրիշ գիրքերն ալ իրենց անձին կորուստը համար։
17 Ուրեմն դուք սիրելիներ՝ առաջուց գիտնալով զգոյշ եղէք, որ չքլլայ թէ անօրէններուն խաբեութիւնէն բռնուած՝ ձեր հաստատութիւնէն իյնաք.
18 հապա աճեցէք մեր Տէր ու Փրկիչ Յիսուս Քրիստոսի շնորհքովը ու գիտութիւնովը. անոր փառք հիմա ալ, ու միշտ յաւիտենական օրն ալ. ամէն։

ԱՌԱՋԻՆ
ՐՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Կեսաց բանին վրայով որ սկիզբէն էր, որուն հասնող լսեցինք, որն որ մեր աչքերովը տեսանք, որուն նայեցանք, ու մեր
2 ձեռքերը շօշափեցին. (Եւ կեանքը յայտնուեցաւ, ու տեսանք, եւ կը վկայենք, ու ձեզի կը պատմենք այն յաւիտենական կեանքը, որ Հօրը քովն էր՝ ու մեզի
3 յայտնուեցաւ.) Ան որ տեսանք ու լսեցինք՝ ձեզի կը պատմենք, որ դուք ալ մեզի հետ հաղորդութիւն ունենաք. ու մեր հաղորդութիւնը Հօրը հետ է՝ ու իր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսին հետ։ Եւ ասոնք բաները կը գրենք
4 ձեզի, որ ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ։

5 Եւ ասիկայ է ան պատգամը որ իրմէն լսեցինք՝ ու ձեզի կը պատմենք, թէ Աստուած լոյս է, ու անոր մէջը բնաւ խաւար չկայ։
6 Թէ որ ըսենք թէ Անոր հետ հաղորդութիւն ունինք,

ու խաւարի մէջ պտըտինք, սուտ
կը գործենք՝ եւ ճշմարտութիւնը
7 չենք ըներ։ Հապա թէ որ լոյսի
մէջ քալենք, ինչպէս որ անիկայ
լոյսի մէջ է, իրարու հետ հա-
ղորդութիւն կ՚ունենանք, ու ա-
նոր Որդւոյն Յիսուս Քրիստոսին
արիւնը մեզ ամէն մեղքէ կը
8 պըբէ։ Թէ որ ըսենք՝ թէ Մենք
մեզք մը չունինք, ինքզինքնիս
կը խաբենք, ու մեր մէջը ճշմար-
9 տութիւն չկայ։ Թէ որ խոս-
տովանինք մեղքերնիս, հաւա-
տարիմ ու արդար է անիկայ
մեր մեղքերուն թողութիւն տա-
լու, ու մեզ բոլոր անիրաւութե-
10 նէ պըբէլու։ Թէ որ ըսենք՝ թէ
Մեղք մը չգործեցինք, սուտը-
նայ կ՚ընենք անիկայ, ու անոր
խօսքը մեր մէջը չէ։

ԳԼ. Բ

1 Իմ պզտիկներս՝ ասո բաները
ձեզի կը գրեմ որ մեղք չգոր-
ծէք. և թէ որ մէկը մեղք
գործէ ալ, Հօրը քով բա-
րեխօս ունինք Յիսուս Քրիստոս
2 արդարը. եւ անիկայ մեր մեղ-
քերուն քաւութիւն է, և ոչ
թէ մեզի մեղքերուն, հապա
բոլոր աշխարհին ալ։
3 Ու սորվ պիտի թէ անի-
կայ ճանչցանք, թէ որ անոր
4 պատուիրանքները պահենք։ Ան
որ կ՚ըսէ՝ թէ Ես անիկայ ճանչ-
ցայ, ու անոր պատուիրանքները
չպահէ, սուտաւոր է, և անոր
5 մէջը ճշմարտութիւն չկայ։ Բայց
ան որ անոր խօսքը կը պահէ, ի-
րաւցնէ իր մէջը կատարեալ է
Աստուծոյ սէրը, ասով կը ճանչ-
6 նանք թէ անոր մէջն ենք։ Ան
որ կ՚ըսէ թէ անոր մէջը կը բնա-
կի, անանկ պէտք է որ քալէ՝
ինքնար որ անիկայ քալեց։
7 Սիրելիներ՝ չէ թէ մէկ նոր
պատուիրանք մը կը գրեմ ձեզի,
հապա ան հին պատուիրանքը
որ սկիզբէն ի վեր ունէիք. և
հին պատուիրանքը ան խօսքն է,
8 որ դուք սկիզբէն լսեցիք։ Դարձ-
եալ նոր պատուիրանք մը կը
գրեմ ձեզի, որ ճշմարիտ է անոր
մէջը ու ձեր մէջը. ինչու որ խա-
ւարը կ՚անցնի, ու ճշմարիտ լոյսը
արդէն կ՚երեւնայ։ Ան որ կ՚ըսէ՝ 9
թէ լոյսի մէջ է, ու իր եղբայրը
կ՚ատէ, անիկայ մինչեւ հիմա խա-
ւարի մէջ է։ Ան որ իր եղբայրը 10
կը սիրէ, լոյսի մէջ կը բնակի,
ու իր մէջը գայթակղութիւն
չկայ. Բայց ան որ իր եղբայրը 11
կ՚ատէ, խաւարի մէջ է, ու խա-
ւարի մէջ կը քալէ, և չգիտեր
թէ ո՛ւր կ՚երթայ, ինչու որ խա-
ւարը անոր աչքերը կուրցուցեր
է։
Կը գրեմ ձեզի՝ որդեակներ, 12
ինչու որ ձեր մեղքերը թողուած
են անոր անուանը համար։ Կը 13
գրեմ ձեզի հայրեր, ինչու որ
դուք ճանչցաք անիկայ՝ որ սկիզ-
բէն է։ Կը գրեմ ձեզի՝ երիտա-
սարդներ, ինչու որ դուք յաղ-
թեցիք։ Կը գրեմ ձեզի՝ տղ- 14
ոքներ, ինչու որ դուք ճանչ-
ցաք Հայրը։ Գրեցի ձեզի՝ հայ-
րեր, ինչու որ դուք ճանչցաք
անիկայ՝ որ սկիզբէն է։ Գրեցի
ձեզի՝ երիտասարդներ, ինչու
որ դուք ուժով էք, և Աստուծոյ
խօսքը ձեր մէջը կը բնակի, ու
յաղթեցիք։ Մի սիրէք աշ- 15
խարհս, ոչ ալ ինչ որ աշխարհիս
մէջ է։ Թէ որ մէկը աշխարհը 16
կը սիրէ, անոր հետքն դին Հօրը
սէրը չկայ. քանզի ամէն բան որ
աշխարհի մէջ է, մարմնոյ ցան-
կութիւնը, ու աչաց ցանկու-
թիւնը, և աս կեանքիս ամբար-
տաւանութիւնը, Հօրմէն չէ,
հապա աս աշխարհիս է։ Աշ- 17
խարհս ալ կ՚անցնի, անոր ցան-
կութիւնն ալ. բայց ան որ Աս-
տուծոյ կամքը կը կատարէ, յա-
ւիտեան կը մնայ։
Որդեակներ՝ վերջին ժամա- 18
նակն է. ու ինչպէս որ լսեցիք՝
թէ Հակառակորդը պիտի գայ, և արդէն
շատ հակառակորդներ եղած են. անկէ
կ՚իմանանք թէ վերջին ժամանակ
է։ Մեզմէ ելան անոնք, բայց 19

մեղմ չէին, ինչու որ մեզ մէջ ըլլային, մեր հետը պիտի մնային. հապա պէտք էր՝ որ յայտնի ըլլան՝ թէ ամենք ան-
20 ձը մեզմէ չէին: Բայց դուք օծումը ունիք Սուրբէն, ու
21 ամէն բան գիտէք: Չգրեցի ձեզի՝ իբր թէ ճշմարտութիւնը չէք գիտեր, հապա թէ գիտէք ա-նիկայ, ու նաև թէ ամէն սուտ-
22 թիւն ճշմարտութենէ չէ: Ո՞վ է սուտաւոր, եթէ ոչ ան որ կ'ու-րանայ թէ Յիսուսը Քրիստոս չէ, անիկայ է Հակառակորդը որ կ'ու-րա-
23 նայ Հայրը ու Որդին: Ամէն ոք որ կ'ուրանայ Որդին, անիկայ Հայրն ալ չընդունիր. բայց ան որ կը խոստովանի Որդին, անի-
24 կայ Հայրն ալ կ'ընդունի: Ո-րեմն ինչ որ դուք սկիզբէն լսե-ցիք, թող անիկայ ձեր մէջը բնակի. թէ որ ան սկիզբէն լսածնիդ ձեր մէջը բնակի, դուք ալ Որդիին ու
25 Հօրը մէջ պիտի բնակիք: Ե-ւ ասիկայ է ան խոստումնքը, որ ինքը մեզի խոստացաւ, այսինքն
26 յաւիտենական կեանքը: Ա-յս բա-ներըը ձեզի գրեցի՝ ձեզ մոլորեց-
27 նողներուն համար: Ե-ւ ան օ-ծումնիդ՝ որ դուք իրմէն ըն-դունեցիք, ձեր մէջը կը մնայ, ու պէտք չէ որ մէկը ձեզի սոր-վեցնէ. հապա ինչպէս որ նոյն օծումնիը ձեզի կը սորվեցնէ ամէն բանի վրայով, և ճշմարիտ է՝ ու սուտ չէ, և ինչպէս որ անիկայ ձեզի սորվեցուց, անոր մէջը կեցէք:
28 Ու հիմա որդեակնե՛ր՝ անոր մէջը կեցէք, որ երբ անիկայ յայտնուի, մենք համարձակու-թիւն ունենանք, ու առիկ չա-
29 մբշնանք իր գալուստին: Թէ որ գիտէք թէ անիկայ արդար է, կ'իմանաք թէ՝ ամէն ոք որ արդարութիւն կը գործէ, անկէ ծնած է:

ԳԼ. Գ

1 Տեսէ՛ք՝ Հայրը ինծի ա՛ր ընծայեց մեզի, որ մենք Աստ-ծոյ որդիք կոչուինք. ասոր համար աշխարհ մեզ չճանչնար, ին-չու որ զանիկայ ալ չճանչցաւ:
2 Սիրելինե՛ր՝ հիմա մենք Աստ-ծոյ որդիքն ենք, և տակաւին յայտնի չէ թէ ինչ պիտի ըլլանք. բայց գիտենք որ երբ անիկայ յայտ-նուի, անոր պէս պիտի ըլլանք. վասն զի անիկայ պիտի տեսնենք՝ ինչպէս որ է:
3 Ե-ւ ամէն ոք որ ասոր յոյսը անոր մէջը ունի, ինքզինքը կը մաքրէ, ինչպէս որ անիկայ մաքուր է:
4 Ամէն ոք որ մեղք կը գործէ, անիկայ անօրէնութիւն ալ կը գործէ, և Հոգին մեղքը անօրէ-նութիւն է:
5 Ե-ւ գիտէք որ անիկայ անոր հանար յայտնուեցաւ, որ մեր մեղքերը վերցնէ, ու իր մէջը մեղք չկայ:
6 Ամէն ոք որ անոր մէջը կը կենայ, մեղք չգործեր. ամէն ոք որ մեղք կը գործէ, զանիկայ տեսած չէ, ու զանիկայ ճանչցած չէ:
7 Որդեակնե՛ր՝ մէկը ձեզ չխաբէ. ան որ արդարու-թիւն կը գործէ՝ արդար է, ին-չպէս որ Անիկայ արդար է:
8 Ե-ւ ան որ մեղք կը գործէ՝ Սատա-նայէն է, ինչու որ Սատանան սկիզբէն՝ ի վեր կը մեղանչէ. ա-սոր համար Աստուծոյ Որդին յայտնուեցաւ, որ Սատանային գործերը քակէ:
9 Ամէն ոք որ Աստուծմէ ծնած է, մեղք չգործեր, ինչու որ անոր սերմը իր մէջը կը մնայ, ու չկրնար մեղք գործել, քանզի Աստուծմէ ծնած է:
10 Ասով յայտնի են Աստուծոյ որդիքը ու Սատա-նայի որդիքը:

Ամէն ոք որ արդարութիւն չգործեր, անիկայ Աստուծմէ չէ, և ան ալ որ իր եղբօրը չսիրեր:
11 Ինչու որ ասիկայ ան պատգա-մն է՝ որ դուք սկիզբէն լսե-ցիք, որ միմեանք սիրենք:
12 Չ'ինչպէս Կայենին պէտ՝ որ չարէն էր, ու իր եղբայրը սպաննեց. և ին-չու համար զանիկայ սպաննեց. անոր համար որ իր գործերը չար էին, ու իր եղբօրը գործե-րը

ԳԼ. Դ

Սիրելինե՛ր՝ ամէն հոգիի մի 1
հաւատաք, հապա հոգիները
փորձեցէ՛ք թէ արդեօք Աստու-
մէ՛ են, ինչու որ աշխարհիս մէջ
շատ սուտ մարգարէներ ելած
են։ Ասով կրնաք ճանչնալ Ա- 2
ստուծոյ Հոգին. ամէն հոգի որ
Յիսուս Քրիստոսը մարմնով ե-
կած կը խոստովանի, անիկայ Ա-
ստուծմէ է. եւ ամէն հոգի որ 3
Յիսուս Քրիստոսը մարմնով ե-
կած չխոստովանիր, անիկայ Ա-
ստուծմէ չէ. ու ասիկայ Նեռին
հոգին է, որուն համար լսեցիք՝
թէ պիտի գայ, ու հիմակուընէ
ալ աշխարհիս մէջն է։ Դուք 4
Աստուծմէ էք՝ զաւակներս, ու
անոնց յաղթեցիք, քանզի մեծ
է անիկայ՝ որ ձեր մէջն է, քան
թէ անիկայ՝ որ աշխարհիս մէջն
է։ Անոնք աշխարհէ են. անոր 5
համար աշխարհի վրայով կը խօ-
սին, և աշխարհս մտիկ կ'ընէ ա-
նոնց։ Մենք Աստուծմէ ենք. ան 6
որ զԱստուած կը ճանչնայ, մե-
զի մտիկ կ'ընէ. ան որ Աստուծ-
մէ չէ, մեզի մտիկ չընէր. ա-
սով կը ճանչնանք ճշմարտութեան
Հոգին ու խաբէութեան հոգին։

Սիրելինե՛ր՝ մեկզմեկ սիրենք. 7
ինչու որ սէրը Աստուծմէ է, ու
ամէն ոք որ կը սիրէ, Աստուծմէ
ծնած է, ու կը ճանչնայ զԱ-
ստուած։ Ան որ չսիրեր, զԱս- 8
տուած չճանչնար. ինչու որ Ա-
ստուած սէր է։ Ու բանիս մէջ Ա- 9
ստուծոյ սէրը մեր վրայ յայտնի ե-
ղաւ, որ Աստուած իր միածին
Որդին աշխարհս խրկեց, որ անոր
միջոցով ապրինք։ Ա բանիս 10
մէջն է սէրը, որ չէ թէ մենք սի-
րեցինք զԱստուած, հապա որ
անիկայ մեզ սիրեց, ու իր Որ-
դին խրկեց մեր մեղքերուն քա-
ւութիւն ըլլալու։ Սիրելինե՛ր՝ 11
թէ որ Աստուած մեզ ասանկ սի-
րեց, ուրեմն մենք ալ կը պար-
տաւորինք մեկզմեկ սիրել։ Աստ- 12
ուած երբեք տեսած չէ.

13 ապրած։ Մեր զտրմանով գիտցու-
նենք՝ թէ որ աշխարհը ձեզ սատ։
14 Մենք գիտնք որ մահէն կեանքի
փոխադրեցանք, ինչու որ եղբայր-
ները կը սիրենք, ան որ եղբայրը
չսիրեր, մահուան մէջ կը մնայ։
15 Ամէն ոք որ իր եղբայրը կ'ատէ,
մարդասպան է, ու գիտէք որ
ամէն մարդասպան իր մէջը բնա-
կած յաւիտենական կեանք չու-
16 նի։ Ասով գիտցանք Քրիստոսի
սէրը, որ անիկայ իր կեանքը
մեզի համար դրաւ. մենք ալ
պարտաւոր ենք մեր եղբայրնե-
րուն համար դնել մեր կեանքը։
17 Բայց ան որ աշխարհիս բարիքը
ունի, և իր եղբայրը բանի մը
կարօտ կը տեսնէ, ու իր դո-
ռը անկէ կը գոցէ, ինծո՞ր Ա-
ստուծոյ սէրը անոր մէջը բնակած
18 կ'ըլլայ։ Ո՛րդեակներս՝ չե՛ք թէ
խօսքով ու լեզուով սիրենք, հա-
պա գործքով ու ճշմարտութիւ-
նով։
19 Եւ ասով կը ճանչնանք թէ
ճշմարտութենէն ենք, ու մեր
սրտերուն համարձակութիւնով
անոր առջեւը պիտի երևնանք։
20 Քանզի թէ որ մեր սիրտերը
մեզ կը մեղադրեն, հապա Ա-
ստուած մեր սիրտերէն մեծ է և
21 ամէն բան գիտէ։ Սիրելինե՛ր՝
թէ որ մեր սիրտերը մեզ չմե-
ղադրեն, համարձակութիւն կ'ու-
22 նենանք Աստուծոյ առջեւը. Եւ-
ինչ որ խնդրենք, կ'առնենք ան-
կէ. ինչու որ իր պատուիրաննե-
րը կը պահենք, ու իր առջեւն
հաճոյ եղած բաները կ'ընենք։
23 Եւ ասիկայ է անոր պատուիրա-
բը, որ իր Որդւոյն Յիսուս Քրիս-
տոսին անունը հաւատանք՝ ու
մեկզմեկ սիրենք, ինչպէս որ ան-
24 որ պատուիրեր տուաւ։ Եւ ան որ
անոր պատուիրանները կը պա-
հէ, անոր մէջը կը կենայ, ու
անիկայ ալ անոր մէջը. և ասկէ
գիտնք՝ որ անիկայ մեր մէջը կը
կենայ, այսինքն ան Հոգիէն որ
մեզի տուաւ։

թէ որ միմեանք կը սիրենք , Աստուած միւս մէջը կը բնակի , ու անոր սէրը մեր մէջը կատարեալ է :
13 Ասով գիտենք թէ մենք անոր մէջը կը բնակինք՝ ու անիկայ մեր մէջը , որ իր Հոգիէն մեզի տուաւ : 14 Եւ մենք տեսանք ու կը վկայենք՝ որ Հայրը իր Որդին խրկեց աշխարհի Փրկիչը ըլլալու :
15 Ո՛վ որ կը խոստովանի թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է , Աստուած անոր մէջը կը բնակի , 16 ան ալ Աստուծոյ մէջը : Եւ մենք ճանչցանք ու հաւատացինք այն սէրը որ Աստուած մեր վրայ ունի . Աստուած սէր է , և ան որ սիրոյ մէջ կը բնակի , Աստուծոյ մէջ կը բնակի , ու Աստուած անոր մէջը : 17 Ասով սէրը մեր վրայ կատարեալ կ՚ըլլայ , որ հանգստութիւն ունենանք դատաստանին օրը , վասն զի ինչպէս է ինքը , անոնք ալ մենք ենք աս 18 աշխարհիս մէջ : Սիրոյ մէջ վախ չկայ , հապա կատարեալ սէրը վախը միկտի կը ձգէ . ինչու որ վախը տանջանքի ենթակայ է , ուստի ան որ կը վախնայ , սիրոյ 19 մէջ կատարեալ չէ : Մենք զանիկայ կը սիրենք , ինչու որ առաջ 20 անիկայ մեզ սիրեց : Թէ որ մէկը ըսէ՝ Թէ Ես Աստուած կը սիրեմ , ու իր եղբայրը ատէ , սուտ է . քանզի ան որ իր եղբայրը չսիրէ՝ որ կը տեսնէ , զԱստուած՝ որ չտեսնիր , 21 ինծոր կրնայ սիրել . Եւ անկէ աս պատուէրը ունինք , Թէ ան որ զԱստուած կը սիրէ , իր եղբայրն ալ սիրէ :

ԳԼ· Ե

1 Ամեն ոք որ կը հաւատայ Թէ Յիսուս Քրիստոս է , Աստուծմէ ծնած է . և ամեն ոք որ ծնողը կը սիրէ , անկէ ծնածն ալ 2 կը սիրէ : Ասով կը ճանչնանք Թէ Աստուծոյ որդիները կը սիրենք , երբոր Աստուած սիրենք , ու անոր պատուիրանները պահենք : 3 Վասն զի ասիկայ է Աստուծոյ սէրը , որ անոր պատուիրանքները պահենք . և անոր պատուիրանքները ծանր բան չեն : 4 Վասն զի ան ամէնը որ Աստուծմէ ծնած է , աշխարհին կը յաղթէ . և ասիկայ է յաղթութիւնը՝ որ աշխարհին կը յաղթէ , այսինքն մեր հաւատքը : 5 Ո՞վ է որ աշխարհին կը յաղթէ , եթէ ոչ անիկայ՝ որ կը հաւատայ Թէ Յիսուս Որդի Աստուծոյ է :

6 Ասիկայ է՝ որ եկաւ ջուրով և արիւնով , այսինքն Յիսուս Քրիստոս . ոչ թէ միայն ջուրով , հապա ջուրով ու արիւնով . և Հոգին է որ կը վկայէ . քանզի Հոգին ճշմարտութիւն է : 7 Վասն զի երեք են՝ որ (երկինքի մէջ կը վկայեն , Հայրը՝ Բանը ու Սուրբ Հոգին . և ասոնք երեքը մէկ են : 8 Ու երեք են որ երկրի վրայ) կը վկայեն , Հոգին՝ ջուրը ու արիւնը . և երեքը միաբան են : 9 Թէ որ մարդոց վկայութիւնը կ՚ընդունինք , Աստուծոյ վկայութիւնը աւելի մեծ է . ինչու որ ասիկայ է Աստուծոյ վկայութիւնը՝ որ իր Որդւոյն համար վկայեց : 10 Ան որ Աստուծոյ Որդիին կը հաւատայ , վկայութիւնը իր մէջը ունի . ան որ Աստուծոյ չհաւատար , ստախօս կ՚ընէ անիկայ . ինչու որ չհաւատար ան վկայութեանը՝ որ Աստուած իր Որդւոյն համար վկայեց : 11 Եւ վկայութիւնը ասիկա է , որ Աստուած մեզի յաւիտենական կեանք տուաւ . ու ասիկա անոր Որդւոյն մէջն է : 12 Ան որ Որդին ընդունած է , կեանք ունի . և ան որ Աստուծոյ Որդին ընդունած չէ , կեանք չունի :

13 Ա՛ս բաները գրեցի ձեզի՝ որ գիտնաք Թէ յաւիտենական կեանք ունիք դուք՝ որ Աստուծոյ Որդւոյն անունը կը հաւատաք : 14 Եւ ան համարձակութիւնը որ մենք անոր քովը ունինք՝ աս է , որ ինչ բան որ խնդրենք ըստ իր կամքին համեմատ՝ կը լսէ մեզի : 15 Եւ Թէ որ գիտնանք Թէ

մեղքի կը լսէ, ինչ որ խնդրելու
ըլլանք, ուրիշ կը գիտնանք թէ
կ'առնենք խնդրվըքնիս, որ կը
խնդրենք իրմէն։
16 Ով որ մեկը տեսնէ որ իր ղե-
բայրը մեղք մը գործէ՝ չէ թէ
մահացու, թող խնդրէ, ու Ա-
ստուած անոր կեանք պիտի տայ
ան մահացու չեղած մեղքը գոր-
ծողին. մեղք կայ որ մահացու
է, չեմ ըսեր որ անոր համար
17 խնդրէ։ Ամէն անիրաւութիւն
մեղք է, և մեղք կայ որ մահա-
ցու չէ։
18 Գիտենք որ ան ամէնը որ Ա-
ստուծմէ ծնած է, մեղք չգոր-
ծեր. հապա ան որ Աստուծմէ
ծնած է, իր անձը կը պահէ, ու
չարը իրեն չդպչիր։ Գիտենք որ 19
մենք Աստուծմէ ենք, ու բոլոր
աշխարհք չարի մէջ է։ Եւ գի- 20
տենք որ Աստուծոյ Որդին եկաւ,
ու մեզի միտք տուաւ, որ ճշմա-
րիտը ճանչնանք. և ան ճշմարիւ-
թեան մէջն ենք՝ իր Որդւոյն Յի-
սուս Քրիստոսին մէջը. ասիկայ
է ճշմարիտ Աստուած՝ ու յաւի-
տենական կեանք։ Որդեակներ՝ 21
ինքզինքնիդ կռապաշտութենէ
պահեցէք։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ

1 Երէցէն ընտրեալ Տիկնոջը՝ ու-
իր զաւակներուն, որ ես ճշմար-
տութեամբ կը սիրեմ, (և չէ
թէ միայնակ ես, հապա ամէնքն
ալ՝ որ ճշմարտութիւնը կը ճանչ-
2 նան.) Ան ճշմարտութեանը հա-
մար՝ որ մեր մէջը կը մնայ, ու յա-
ւիտեան մեր հետ պիտի ըլլայ.
3 Շնորհք՝ ողորմութիւն՝ խաղա-
ղութիւն Հայր Աստուծմէն, և
Տէր Յիսուս Քրիստոսէն Հօրը
Որդիէն՝ ձեր հետ ըլլայ ճշմար-
տութիւնով ու սիրով։
4 Շատ ուրախ եղայ ես, որ
քու զաւակներդ գտայ՝ որ ճշմար-
տութեամբ կը քալեն ան պա-
տուիրանքին համեմատ, որ Հօր-
5 մէն առինք։ Եւ հիմա քեզի կ'ա-
ղաչեմ՝ տիկին, ոչ իբրև թէ նոր
պատուիրանք մը քեզի կը գրեմ,
հապա ան որ սկիզբէն առնինք,
6 որ միմեանք սիրենք։ Եւ սէրը
ատ է՝ որ անոր պատուիրանքնե-
րուն համեմատ քալենք. ու պա-
տուիրանքը ատ է՝ որ ինչպէս
սկիզբէն՝ ի վեր լսեցիք, անոր հա-
մեմատ քալէք։ Ինչու որ շատ 7
մոլորեցուցիչներ ելան աշխարհս
մէջ, որոնք Յիսուս Քրիստոսը
մարմնով եկած չեն խոստովա-
նիր. անանկ մեկը մոլորեցուցիչ
ու հակառակ է։ Զգուշացէք ձեր ան- 8
ձերնուն, որ աշխատանքնիս չկոր-
սընցնենք, հապա որ լման վարձք
առնենք։ Ամէն ով որ յառաջանք 9
կը գործէ ու Քրիստոսի վարդա-
պետութեանը մէջ չկենար, ա-
նիկայ Աստուած չունի. ան որ
Քրիստոսի վարդապետութեանը
մէջ կը կենայ, անիկայ Հայրն
ալ ունի՝ Որդին ալ։ Թէ որ 10
մեկը ձեզի գայ ու այս վարդա-
պետութիւնը չբերէ, անիկայ
առնելնիդ մի ընդունիք, և ա-

11 նաև Բարև մի ըսէք, Քանզի
ամէն որ անոր Բարև կ'ըսէ, անոր
չար գործքերուն հաղորդ կ'ըլ-
լայ։
12 Ըստ բան ունէի ձեզի գրե-
լու, բայց չուզեցի թղթով ու
մելանով գրել. ինչու որ յոյս
ունիմ որ ձեզի գամ, ու բերան
առ բերան խօսիմ, որ մեր ու-
րախութիւնը կատարեալ ըլլայ։
13 Բարև կ'ընեն քեզի քոյր ընտ-
րեալ քրոջդ որդիքը։

ԵՐՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԸՆԿԵՐԵԼՈՅՆ

1 Երէցն Գայիոս սիրելիին,
որն որ ես կը սիրեմ ճշմարտու-
2 թեամբ։ Սիրելի՛ աղօթք կ'ը-
նեմ որ ամէն կողմէ յաջողու-
թեան մէջ ու առողջ ըլլաս,
ինչպէս որ քու հոգիդ ալ յաջո-
3 ղութեան մէջ է։ Ինչու որ շատ
ուրախացայ, երբոր քանի մը
եղբայրներ եկան, ու քու ճըշ-
մարտութեանդ վկայութիւն վկայե-
ցին, ինչպէս որ դուն ճշմար-
4 տութեամբ կը քալես։ Ասկէ մեծ
ուրախութիւն մը չունիմ, որ
կը լսեմ թէ իմ որդիներս ճշմար-
5 տութեան մէջ կը քալեն։ Սի-
րելի՛ դուն հաւատարմութիւն կ'ը-
նես, ինչ որ կ'ընես եղբայրնե-
6 րուն ու օտարներուն։ Որոնք
եկեղեցիին առջեւ վկայեցին քու
սիրոյդ վրայով. որ եթէ աս-
տուածահաճոյ կերպով դանոնք
ճամբայ դնես, աղէկ պիտի ը-
7 նես։ Ինչու որ Անոյշ անունը
ներ համար ելան, ու հեթանոս-
8 ներէն բան մը չեն առներ։ Ուս-
տի մենք պարտաւոր ենք անոնք
ներքը ընդունելու, որ ճշմարտու-
թեանը գործակից ըլլանք։
9 Եկեղեցիին գրեցի, բայց Դիո-
տրեփես՝ որ միջնորդին տեղը
ընել կ'ուզէ, մեզ չընդունիր։
10 Ասոր համար՝ թէ որ գամ, անոր
ըրած գործքերը պիտի յիշեմ, որ
մեզի դէմ շարակրտութիւն կ'ընէ. և տակաւ ալ
չհագած՝ ինքը չընդունիր եղ-
բայրները, ու անոնք որ կ'ուզեն
ընդունիլ կ'արգիլէ, ու եկեղե-
ցիէն ալ կը հանէ։ 11 Սիրելի՛ չարին
նմանիլ մի ըլլար, հապա բարու-
թիւն. ան որ բարիք կը գործէ,
Աստուծմէ է. բայց ան որ չարիք
կը գործէ, անիկա զԱստուած
տեսած չէ։ 12 Դեմետրիոսին հա-
մար ամէնն ալ կը վկայեն, բուն
իսկ ճշմարտութիւնն ալ. մենք
ալ կը վկայենք. և դուք գիտէք
որ մեր վկայութիւնը ճշմարիտ
է։
Ըստ բան ունէի գրելու. 13
բայց չեմ ուզեր մելանով ու գրի-
չով քեզի գրել։ Սակայն յոյս 14
ունիմ մօտերս քեզ տեսնելու,
ու բերան առ բերան պիտի խո-
սինք։ Խաղաղութիւն քեզի. բա- 15
րեկամներդ քեզի բարև կ'ընեն.
բարև ըսէ դուն բարեկամներուն
ամէն մէկուն անուամբ։

ԸՆԴՀԱՆՐԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹ
ՅՈՒԴԱՅԻ ԸՈՒՆԿԵԼՈՑՆ

1 Յուդա՝ Յիսուս Քրիստոսի ծառայ ու Յակոբոսին եղբայրը, ձեզի՝ որ Հայր Աստուծմէն սիրուած էք, և Յիսուս Քրիստոսէն պահուած ու կանչուած.
2 Ողորմութիւնը ու խաղաղութիւնը և սէրը ձեր վրայ շատնայ:
3 Սիրելինե՛ր, բոլոր ջանքը վրաս առնելով ձեզի գրելու հասարակաց փրկութենէն համար, էմ անյիս հարկ սեպեցի ձեզի գրել, ու յորդորել, որ միջնիք ան հաւատքին համար՝ որ անգամ մը սուրբերուն աւանդուեցաւ:
4 Քանզի մէկ քանի մարդիկ գաղտուկ մտան, անոնք որ առաջուց սա դատապարտութենէն համար որոշուած էին, ամբարիշտներ, որ մեր Աստուծոյ շնորհքը անառակութեան դարձուցին, և մի միայն Իշխանը՝ ու մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսը ուրացան:
5 Ուրդ՝ կ'ուզեմ միտքերնիդ բերել, թէև արդէն գիտէք ասկայ, թէ Տէրը որ ժողովուրդը Եգիպտոսէ երկրէն ազատեց, ետքը չհաւատացողները կորսընցուց:
6 Եւ ան հրեշտակները՝ որ իրենց իշխանութիւնը չպահեցին, հապա իրենց բնակութիւնը ձգեցին, միանգամընայնոյն կապերով խաւարի մէջ պահեց՝ մեծ օրուան դատաստանին:
7 Ինչպէս Սոդոմ ու Գոմոր՝ և անոնց բովանդակը եղած քաղաքները՝ որոնք ասոնց նման պոռնկեցան ընկերցան մարմնեղէն եւ անէն երթալով, առջևնիս օրինակ կեցեր են յաւիտենական կրակին գատաստանը կրելով:
8 Ասանկայ ալ անոնք երազ տեսնելով՝ մարմինը կը պղծեն, տէրութիւնը կ'անարգեն, փառաւորութեան դէմ կը հայհոյեն:
9 Բայց Միքայէլ հրեշտակապետը երբոր Սատանային դէմ դնելով Մովսէսին մարմինը համար կը վիճէր, չհամարձակեցաւ հայհոյութեան դատապարտութիւն բերել անոր վրայ, հապա ըսաւ, Տէրը յանդիմանէ քեզ:
10 Իսկ ասոնք՝ ան բաները որ չեն հասկընար, հայհոյութիւն կ'ընեն, և ան բաները որ բնականաբար անբան անասուններուն պէս գիտեն, անոնց մէջ կ'ապականին:
11 Վայ անոնց՝ որ Կայենին ճամբովը գացին, ու Բաղաամին մոլորութեամբ վարձքի համար գացին, և Կորխին հակառակութեամբ պէս կորսուեցան:
12 Ասոնք ձեր սիրոյ խնջոյքներուն մէջ արատներ են, ու ձեզի հետ կերուխումի նստած առանց երկիւղ իրենց անձը կը կերակրեն. անջուր ամպեր հովերէն քշուած. պտուղնին կորսընցուցած ձառեր, բերք չտնեցող, երկու անգամ մեռած, արմատէն խլուած.
13 ծովու կատղած ալիքներ, որ իրենց անձերուն ամօթը կը փրփրցընեն, մոլորական աստղեր, որոնց համար խաւարին մէգը պահուած է յաւիտեան:
14 Անոնց վրայ մարգարէացաւ Ենովք ալ՝ որ եօթներորդ էր Ադամէն, ու ըսաւ. Ահա Տէրը իր բիւրաւոր սուրբերովը կուգայ,
15 Ամենուն դատաստան ընելու, ու բոլոր ամբարիշտները յանդի-

մանելու իրենց ըրած ամբարշտութեանը բոլոր գործքերուն համար, և բոլոր խիստ խօսքերուն համար՝ որ ամբարիշտ մեղաւորները անոր դէմ խօսեցան:
16 Ասանք տրտնջողներ ու քրթմնջող ներ են, որոնք իրենց ցանկութիւններուն համեմատ կ'երթան, և իրենց բերանները ամբարտաւան խօսքեր կը զրուցեն, և շահի համար երեսպաշտութիւն կ'ընեն:
17 Բայց դուք սիրելիներ՝ յիշեցէք այն խօսքերը որ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի առաքեալներէն առաջ
18 ըսուցին. Որ ձեզի կ'ըսէին թէ՝ վերջին ժամանակը ծաղր պիտի ըլլան, ոնց որոնք իրենց ամբարիշտ ցանկութիւններուն համեմատ պիտի երթան:
19 Ասանք ինքզինքնին զատող նիւթապաշտներ են, որ Հոգին չունին:
20 Բայց դուք սիրելիներ՝ ձեր սուրբ հաւատքին վրայ, և Սուրբ Հոգիով աղօթք ընելով,
21 ձեզ Աստուծոյ սիրոյն մէջ պահեցէք, մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսի ողորմութիւնը սպասելով յաւիտենական կեանքի համար:
22 Եւ խտրութիւն ընելով՝
23 անոնց ողորմեցէք. և անոնք վախով ազատեցէք՝ կրակէն յափշտակելով դուրս, ատելով մարմինէն աղտոտուած հանդերձն ալ:
24 Եւ անոր՝ որ կարող է ձեզ առանց պահել, և իր փառքին առջեւ անարատ կացնել ցնծութիւնով,
25 միայն Աստուծոյ մեր փրկչին՝ մեր Տէր Յիսուս Քրիստոսին ձեռքով փառք ու մեծութիւն, զօրութիւն ու իշխանութիւն բոլոր դարերէն առաջ, և հիմա ու բոլոր դարերուն մէջ, ամէն:

ԾԱՑՏՆՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ
ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻՆ

ԳԼՈՒԽ Ա

1 Յիսուս Քրիստոսի յայտնութիւնը, որ Աստուած անոր տուաւ իր ծառաներուն ցուցնելու ինչ որ շուտով պէտք է րլլալ. և իր հրեշտակին ձեռքով խրկելով իր Յովհաննէս ծառային իւր
2 մատուց, որ Աստուծոյ խօսքին վկայութիւնը բերաւ, ու Յիսուս Քրիստոսի վկայութիւնը, ինչ որ
3 առաւ: Երանի անոր՝ որ կը կարդայ, ու անոնց՝ որ կը լսեն զմարգարէութեան խօսքերը, և կը պահեն ինչ որ անոր մէջը գրուած է, ինչու որ ժամանակը մօտ է:
4 Յովհաննէս եօթը եկեղեցիներուն՝ որ Ասիոյ մէջն են. շնորհք և խաղաղութիւն ձեզի Ընկէ՝ որ է, և որ էր, և որ պիտի գայ, ու եօթը Հոգիներէն՝ որ անոր աթոռին առջեւն են,
5 Եւ Յիսուս Քրիստոս հաւատա-

քիմ վկայէն , որ մեռելներուն անդրանիկն է , ու երկրի թագաւորներուն իշխանը . անոր՝ որ մեզ սիրեց , ու մեզ իր արիւնո-
6 վը մեր մեղքերէն լուացց , Եւ մեզ թագաւորներ ու քահանաներ ըրաւ Աստուծոյ ու իր Հօրը , անոր փառք և զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :
7 Ահա ամպերով կու գայ . ու ամէն աչք պիտի տեսնէ անիկայ , և անոնք որ զանիկայ խոցեցին , և անոր վրայ կած պիտի լնեն երկրիս բոլոր ազգերը . այո . ա-
8 մէն : Ես եմ Ալֆա և Օմեգա՝ կ'ըսէ Տէր Աստուած , որ է , և որ էր , և որ պիտի գայ՝ Ամենակալը :
9 Ես Յովհաննէս ձեր եղբայրը՝ և Յիսուս Քրիստոսի նեղութեանը ու արքայութեանը և համբերութեանը մէջ ընկերակիցը , Պատմոս բսուած կղզին էի , Աստուծոյ խօսքին համար՝ ու Յիսուս Քրիստոսի
10 վկայութեանը համար : Ես կիրակի օրը Հոգին իմ վրաս եկաւ , ու ետևէս մեծ ձայն մը լսեցի պէս մը հոլն պէս , որ կ'ըսէր ,
11 Ինչ որ կը տեսնես գիրքի մը մէջ գրէ , ու խրկէ եօթը եկեղեցիներուն , որ Եփեսոս , ու Զմիւռնիայ , և Պէրգամոնի , ու Թիւատիրի , և Սարդիկէի , ու Փիլադելփիայի , և Լաւո-
12 դիկիայի մէջ են : Ես դարձայ ան ձայնը տեսնելու՝ որ ինծի կը խօսէր , ու երբոր դարձայ՝ եօ-
13 թը ոսկեղէն աշտանակներ տե-
14 սայ . Ես եօթը աշտանակներուն մէջ Որդւոյ մարդոյ նման՝ սքնապատ պատմուճանի մը հագած , ու կուրծքին վրայ ոսկի գօտի մը կապած . Ես իր գլուխը ու մազերը՝ բուրդի պէս ձերմակ՝ որ ձիւնի պէս , ու իր
15 աչքերը՝ կրակի բոցի պէս . Ես իր ոտքերը՝ սոսկ պղինձի նման՝ որ պէս թէ հնոցի մէջ կրակ գար-
16 ձած , ու իր ձայնը շատ չուրերու ձայնի պէս . Ես իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղ ունէր , ու իր բերնէն սուր երկսայրեան սուր մը կ'ելլէր , և իր երեսը արեւու պէս էր՝ որ իր զօրութեամբը կը փայլի : Ու երբոր անոր տե-
17 սայ , իր ոտքը ինկայ մեռելի պէս , ու իր աջ ձեռքը իմ վրաս դրաւ , ու ըսաւ ինծի . Մի վախնար . Ես եմ առաջինը ու վերջինը , Ես ես կենդանի եմ , ու
18 ես ան եմ որ մեռայ , և ահա կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից , և ես ունիմ մահուան ու դժոխքին բանալիները : Գրէ
19 ինչ որ կը տեսնես , ան որ կայ , ու ան որ ետքը պիտի լլայ ,
20 եօթը աստղերուն խորհուրդը՝ որ իմ աջ ձեռքիս մէջը տեսար , և եօթը ոսկեղէն աշտանակները . ան եօթը աստղերը՝ եօթը եկեղեցիներուն հրեշտակներն են , և եօթը աշտանակները եօթը եկեղեցիներն են :

ԳԼ . Բ

1 Եփեսոսի մէջ եղած եկեղեցիին հրեշտակին դրէ . Այսպէս կ'ըսէ անիկայ՝ որ իր աջ ձեռքին մէջ եօթը աստղերը ունի , ու եօթը ոսկեղէն աշտանակներուն մէջը կը պտըտի . Գիտեմ քու
2 գործերդ , և քու աշխատութիւնդ , ու քու համբերութիւնդ , և որ շարերուն չես կրնար տանիլ , ու փորձեցիր անոնք որ կ'ըսեն՝ թէ իրենք առաքեալ են , ու չեն , և գտար թէ սուտ են , Ու համբերութիւն ունիս
3 լսի՝ իմ անունս համար նեղութիւն կրեցիր , ու չհոգնեցար :
4 Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ , որ քու առաջի սէրդ ձգեցիր :
5 Ուրեմն յիշէ որտեղէն ինկար , ու ապաշխարէ , և առաջի գործերդ ըրէ . եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի , ու քու աշտանակդ իր տեղէն պիտի շարժեմ՝ եթէ ապաշխարես :
6 Բայց սիրելի ունիս , որ Նիկոլայեանց գործերը կ'ատես , որոնք ես ալ կ'ատեմ :
7 Ան որ

ախանջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։ Անոր որ կը յաղթէ՝ կենաց ծառէն ուտել պիտի տամ անոր, որ Աստուծոյ դրախտին մէջն է։

8 Եւ Զմիւռնիոյ մէջ եղած եկեղեցին հրեշտակին գրէ. Այսպէս կ՚ըսէ Առաջինը ու վերջինը, որ մեռաւ՝ ու կենդանացաւ։ 9 Գիտեմ քու գործերդ ու նեղութիւնդ՝ և աղքատութիւնդ, (բայց հարուստ ես։) ու անունց հայհոյութիւնը՝ որ կ՚ըսեն, թէ իրենք Հրեայ են, ու չեն, հապա Սատանայի ժողովք մըն է։ 10 Բնաւ մի վախնար այն բաներէն որ պիտի կրես. ահա Բանտարկուն ձեզմէ ոմանք պիտի ձգէ բանտը պիտի ձգէ, որ փորձուիք, և տասը օր նեղութիւն պիտի ունենաք. մինչև ի մահ հաւատարիմ եղիր, ու քեզի կենաց պսակը պիտի տամ։ 11 Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն. Ան որ կը յաղթէ՝ երկրորդ մահէն պիտի չվնասուի։

12 Եւ Պէրգամոնի մէջ եղած եկեղեցին հրեշտակին գրէ. Այսպէս կ՚ըսէ անիկայ՝ որ սրած երկբերան սուրը ունի. 13 Գիտեմ քու գործերդ, և թէ ուր կը բնակիս՝ այնտեղ Սատանային աթոռն է եղած տեղը, ու իմ անունս կը պահես, և իմ հաւատքս չես ուրացար ան օրերը անգամ՝ որ Անթիպաս իմ հաւատարիմ վկաս սպանուեցաւ ձեր մէջը, ուր որ Սատանան կը բնակի։ 14 Բայց քեզի դէմ քիչ մը բան ունիմ, որ հոն Բաղաամին վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս, որ Բաղակին սովրեցուց խորտիկը որոշուածին առջև գայթակղութիւն դնել, որ ուտեն և պոռնկութիւն ընեն։ 15 Այնպէս դուն ալ Նիկողայտացիներուն վարդապետութիւնը բռնողներ ունիս, 16 որն որ ես կ՚ատեմ։ Ապաշխարէ՝ եթէ ոչ՝ շուտով կու գամ քեզի, ու իմ բերնիս սրովը պիտի պատերազմիմ անոնց հետ։ 17 Ան որ ականջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն, Ով որ կը յաղթէ՝ պահուած մանանայէն ուտել պիտի տամ անոր, ու ձերմակ խիճ մը պիտի տամ անոր, և ան խիճին վրայ նոր անուն մը գրուած, որն որ մէկը չգիտեր, բայց միայն ան՝ որ կ՚ընդունի։

18 Եւ Թիւատիրի մէջ եղած եկեղեցին հրեշտակին գրէ. Այսպէս կ՚ըսէ Աստուծոյ Որդին, որ կրակի բոցի պէս աչքեր ունի, ու իր ոտքերը ոսկեպղինձի նման են. 19 Գիտեմ քու գործերդ, և սէրդ՝ ու հաւատքդ՝ ու քու ծառայութիւնդ ու համբերութիւնդ, և թէ քու վերջին գործերդ առջիններէն շատ են։ 20 Բայց քեզի դէմ բան մը ունիմ, որ թողկու տաս Յեզաբէլ կինը, որ ինքզինքը մարգարէուհի կ՚ուռցնէ, ու իմ ծառաներս մոլորեցնելով՝ կը սովրեցնէ պոռնկութիւն ընել՝ և կուռքի զոհուածները ուտել։ 21 Եւ ես անոր ժամանակ տուի իր պոռնկութիւնը վրայ ապաշխարելու, ու չապաշխարեց։ 22 Ահա ես զանիկայ անկողինը պիտի ձգեմ, ու անոր հետ շնութիւն ընողները մեծ նեղութեան մէջ, թէ որ իրենց գործերուն վրայ չապաշխարեն։ 23 Եւ անոր զաւակները մահով պիտի սպաննեմ. ու բոլոր եկեղեցիները պիտի գիտնան թէ ես ան եմ՝ որ երիկամուններն ու սիրտերը կը քննեմ. և ամէն մէկուդ ձեր գործերուն համեմատ պիտի հատուցանեմ։ 24 Բայց ձեզի կ՚ըսեմ միւսներուդ՝ որ Թիւատիրի մէջ էք, ու սա վարդապետութիւնը չունիք՝ որ չճանչցած Սատանային խորունկ բաները՝ (ինչպէս որ կ՚ըսեն.) Ձեր վրայ ուրիշ ծանրութիւն չեմ ձգեր. 25 Հապա ան որ ունիք՝ պահեցէք մինչև որ ես գամ։ 26 Եւ ան որ կը յաղթէ՝ ու իմ գործերս մինչև վերջը կը պահէ,

անոր իշխանութեան պիտի տամ
27 ազգերուն վրայ։ (Եւ պիտի հո-
վուի գանոնք երկաթէ գաւա-
զանով։ անոնք բրուտի ամանի-
28 ներու պէս պիտի փշրուին։) Ին-
ծմէ որ ես ալ իմ Հօրմէն առի։
ու անոր պիտի տամ առաւօ-
29 տեան աստղը։ Ան որ ականջ
ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ
կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

ԳԼ. Գ

1 Եւ Սարդիսի մէջ եղած
եկեղեցիին հրեշտակին գրէ։
Այսպէս կ՚ըսէ անիկայ՝ որ ու-
նի Աստուծոյ եօթը Հոգիները
ու եօթը աստղերը։ Գիտեմ քու
գործերդ՝ որ դուն անունն ունիս
թէ կենդանի ես ու մեռած ես։
2 Արթնցի՛ր եւ հաստատէ՛ մնացած բաները որ մեռնելու
վրայ էին, ինչու որ քու գործերդ Աստուծոյ առջեւ կատարո-
3 եալ չգտայ։ Հիմա մտածէ թէ
ինչպէս ընդունեցիր ու լսե-
ցիր, ու պահէ, եւ ապաշխարէ։
բայց թէ որ արթնցնալու չըլլաս,
գողի պէս քու վրադ պիտի գամ,
ու չգիտնաս թէ որ
ժամուն քու վրադ պիտի գամ։
4 Սակայն քանի մը անձինք ունիս
Սարդիսի մէջ, որոնք իրենց
հանդերձները չաղտոտեցին, ու
ձերմակներով պիտի պտըտին ինձի հետ, քանզի արժանի են։
5 Ան որ կը յաղթէ՝ ձերմակներով
պիտի հագնի, ու ես անոր ա-
նունը կենաց գիրքէն պիտի
չաւրեմ, ու անոր անունը պի-
տի դաւանիմ իմ Հօրս առջեւը՝
6 ու անոր հրեշտակներուն առ-
ջեւը։ Ան որ ականջ ունի՝ թող
լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկե-
ղեցիներուն։

7 Եւ Փիլադելփիոյ մէջ եղած
եկեղեցիին հրեշտակին գրէ։
Այսպէս կ՚ըսէ ան Սուրբը՝ ան
Ճշմարիտը՝ որ Դաւիթի բանալին
ունի, կը բանայ՝ ու մէկը չկայ
որ գոցէ, եւ կը գոցէ՝ ու մէկը
8 չկայ որ բանայ։ Գիտեմ քու
գործերդ։ ահա քու առջեւդ
բացուած դուռ մը դրի, որ մէկը
չկրնար գոցել։ ինչու որ դուն
քիչ մը կարողութիւն ունիս, ու
իմ խօսքս պահեցիր, ու իմ ա-
նուանս չուրացար։ Ահա ես քեզի 9
կու տամ Սատանային ժողովքին
եղողները՝ որոնք կ՚ըսեն թէ ի-
րենք Հրեայ են ու չեն, հապա
սուտ կ՚ըսեն։ ահա պիտի տամ
պէտ անոնք՝ որ գան ու երկրպա-
գութիւն ընեն քու ոտքերուդ
առջեւը, ու ճանչնան թէ ես
քեզ սիրեցի։ Որովհետեւ իմ 10
համբերութեանս խօսքը պահե-
ցիր, ես ալ քեզ պիտի պահեմ
փորձութեան ժամուանակը, որ
պատրաստ է գալու բոլոր աշ-
խարհի վրայ՝ երկրիս երեսը բնա-
կողները փորձելու համար։ Ահա 11
ես շուտով կու գամ. ունեցածդ
ամո՛ր բռնէ, որ մէկը չառնէ
քու պսակդ։ Ան որ կը յաղթէ՝ 12
անիկայ իմ Աստուծոյս տաճարին
մէջ սիւն մը պիտի ընեմ, ու ալ
դուրս պիտի ելլէ։ ու անոր վրայ
իմ Աստուծոյս անունը պիտի
գրեմ, ու իմ Աստուծոյս քաղա-
քին անունը, այսինքն նոր Երու-
սաղէմին, որ երկինքէն իմ Աս-
տուածէս կ՚իջնէ, ու իմ նոր ա-
նունս։ Ան որ ականջ ունի՝ թող 13
լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկե-
ղեցիներուն։

Եւ Լաւոդիկիոյ մէջ եղած 14
եկեղեցիին հրեշտակին գրէ։
Այսպէս կ՚ըսէ Ամէնը՝ հաւա-
տարիմ ու ճշմարիտ վկան, Աս-
տուծոյ արարածոց Սկիզբը։
Գիտեմ քու գործերդ՝ որ ոչ 15
պաղ ես, ու ոչ տաք։ երանի
թէ պաղ ըլլայիր՝ կամ տաք։
Ուստի դուն որ գաղջ ես, ու 16
ոչ տաք՝ ոչ ալ պաղ, քեզ
բերնէս դուրս փսխելու վրայ
եմ։ Քանզի կ՚ըսես, Ես հա- 17
րուստ եմ՝ ու մեծցայ, ու բա-
նի մը կարօտ չեմ, ու չես գի-
տեր՝ որ դուն խեղճ ու թշուա-
ռական ես՝ ու ազքատ ու կոյր
ու մերկ։ Ես քեզի խորհուրդ 18

կու տամ. ինձմէ կրակի մէջ փորձուած ոսկի ծախուս առ՝ որ հարստանաս, ու ձերմակ հանդերձներ՝ որ հագնիս, որ քու ամօթալի մերկութիւնդ չերեւնայ. և աչքերդ
19 դնդ դիր՝ որ տեսնես։ Ես իմ ամէն սիրածս կը յանդիմանեմ ու կը խրատեմ. ուստի նախանձ
20 ձաւար եղիր ու ապաշխարէ։ Ահա ես գուռը կայներ եմ ու կը զարնեմ. թէ որ մէկը իմ ձայնս լսէ, ու գուռը բանայ, անոր քովը պիտի մտնեմ, և անոր հետ ընթրիք պիտի ընեմ, ան ալ
21 իմ հետս։ Ան որ կը յաղթէ, իմ հետս իմ աթոռս նստիլ պիտի տամ անոր, ինծի որ ես ալ յաղթեցի՝ ու իմ Հօրս հետ ա-
22 նոր աթոռը նստայ։ Ան որ ա-կանջ ունի՝ թող լսէ թէ Հոգին ինչ կ՚ըսէ եկեղեցիներուն։

ԳԼ. Դ

1 Ետ բաներէն հոքը տեսայ, և ահա երկինքի մէջ բացուած դուռ մը կար, և առջի ձայնը որ լսեցի, փողի նման էր, որ ինծի հետ կը խօսէր ու կ՚ըսէր. Ասոր եկիր՝ ու ասկէ հետը ըլլա-
2 լիք բաները քեզի ցուցնեմ։ Եւ շատ մը հոգիի իմ վրաս եկաւ. և ահա աթոռ մը դրուած էր
3 երկինքի մէջ. ու աթոռին վրայ մէկը նստեր էր. և նստողը յասպիս ու սարդիոն քարե-
4 րու երեւոյթին նման էր։ Եւ աթոռին բոլորտիքը ծիածան՝ զմրուխտի երեւոյթի նման. ու աթոռին բոլորտիքը քառասնչորս աթոռներ, և ան աթոռներուն վրայ քառասնչորս երէցներ նստեր էին՝ ձերմակ հանդերձներ հագած, ու գլուխնին ոսկիէ պըս-
5 տակներ առեր էին։ Եւ աթոռէն փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ կ՚ելլէին. ու աթոռին առջեւ եօթը լամպեր կը բռնկին պատրաստած կը-նան, որոնք Աստուծոյ եօթը Հոգիներն են։
6 Եւ աթոռին առջեւը իբրեւ ապա-

կեղէն ծով մը՝ սպիտանիի նման, և աթոռին մէջը՝ ու աթոռին բոլորտիքը չորս կենդանիներ, որ աչքերով լեցուն էին առջեւէն ու ետեւէն։ Եւ առջի կենդանին՝ 7
առիւծի նման էր, ու երկրորդ կենդանին զառապակի նման, և երրորդ կենդանին մարդու երես ունէր, ու չորրորդ կենդանին՝ թռչող արծիւի նման։ Եւ չորս 8
կենդանիներուն ամէն մէկը շա-բաթական վից վից թեւ ունէր. ու ներսէն աչքերով լեցուն էին. ու չէին հանգչեր օր ցորեկը ա-լ գիշերը՝ ըսելով. Սուրբ՝ Սուրբ՝ Սուրբ՝ Տէր Աստուած Ամենակալ, որ էր, և որ է, և որ պիտի գայ։ Ու երբոր ան կեն- 9
դանիները փառք ու պատիւ և գոհութիւն կու տային աթոռին վրայ նստողին՝ որ կենդանի է յաւիտեանս յաւիտենից, Քառա- 10
սունչորս երէցները աթոռին վրայ նստողին առջեւը կ՚իյնային՝ ու երկրպագութիւն կ՚ընէին յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղողին, և իրենց պսակները աթո-ռին առջեւը կը ձգէին՝ ըսելով. Արժանի ես Տէր՝ փառք ու պա- 11
տիւ և զօրութիւն առնելու. ինչու որ ամէն բան դուն ստեղծեցիր, ու քու կամքովդ եղան ու ստեղծուեցան։

ԳԼ. Ե

1 Ես աթոռին վրայ նստողին աջ ձեռքը մէկ գիրք մը տեսայ՝ ներսէն ու դուրսէն գրուած, և եօթը կնիքով կնքուած։ Ու մէկ 2
զօրաւոր հրեշտակ մը տեսայ՝ որ մեծ ձայնով կը կանչէր. Ո՞վ արժանի է այս գիրքը բանալու, ու այդ կնիքները քակելու։ Եւ ոչ երկինքի մէջ ոչ երկրի 3
վրայ՝ ու ոչ երկրի տակը գոհոռե-ղած մէկը՝ որ կարող ըլլար այն գիր-քը բանալու, ոչ ալ անոր նայիլ-լու։ Ես ալ սաստիկ կու լայի՝ 4
որ մէկը արժանի չգտնուեցաւ այն գիրքը բանալու, ոչ ալ անոր նայիլու։ Ու երէցներէն մէկը 5

ըսաւ ինծի. Մի լար. ահա Յովսեփ ծերակոյտին եղող Առիմաթեացի՝ Դաւիթի Աղբատը չարչարելէ ան գիրքը բանալու՝ ու անոր կօճիը կը-
6 նիքները քակելու։ Եւ առաջ որ աճառելու ու չորս կենդանիներուն մէջտեղը և երկցներուն մէջտեղը կայնած Գառնուկ մը կար՝ որպէս թէ մորթուած, որ կօճիը եղջիւր ու կօճիը աչք ունէր, որոնք Աստուծոյ կօճիը Հոգիներն են՝ որ բոլոր երկիրը կը խրկուին։
7 Եւ անիկայ եկաւ՝ ու աճառեին վրայ նստողին աջ ձեռքէն գիրքը
8 առաւ։ Ու երբոր գիրքը առաւ, չորս կենդանիներն ու քառասուն չորս երկցներն Գառնուկին առջեւ իյնան, և ամէնքն ալ քնարներ ունէին, ու ոսկիէ խնկամաններ խառնակած լեցուն, որ սուրբերուն
9 մատն աղօթքն է։ Եւ նոր երգ մը կ'երգեին՝ ըսելով. Արժանի ես դուն առնես գիրքը առնելու՝ ու աճառ կնիքները բանալու. ինչու որ մորթուեցար, ու մեզ Աստուծոյ քու արիւնովդ ամէն ցեղէ ու լեզուէ և ժողովրդէ ու ազգէ։
10 Եւ մեզ մեր Աստուծոյ թագաւորներ ու քահանաներ ըրիր, ու երկրի վրայ
11 պիտի թագաւորեն։ Եւ նայեցայ՝ ու շատ հրեշտակներու ձայն լսեցի, որոնք աճառին՝ ու կենդանիներուն և երկցներուն բոլորտիքն էին. ու անոնց թիւն էր բիւրեր բիւրաց՝ և հազարք հազարաց.
12 որոնք մեծ ձայնով կ'ըսէին. Առնելու մորթուած Գառնուկը արժանի է զօրութիւն՝ ու հարստութիւն՝ և իմաստութիւն՝ ու կարողութիւն՝ և պատիւ ու փառք ու օրհնութիւն առնելու։
13 Եւ բոլոր արարածներն որ երկինքի մէջ ու երկրի վրայ՝ ու երկրի տակը և ծովու մէջ, ու ինչ որ անոնց մէջը կայ՝ լսեցի որ կ'ըսէին. Աճառին վրայ նստողին և Գառնուկին օրհնութիւն ու պատիւ և փառք ու զօրութիւն յաւիտեանս յաւիտենից։
14 Եւ չորս կենդանիները՝ Ամէն. ու երկցները կ'երկրին՝ և երկրպագութիւն ըրին։

ԳԼ. Զ

Եւ աճառեց՝ երբոր Գառնուկը 1
հինգ կնիքներուն մէկը բացաւ, ու չորս կենդանիներուն մէկէն որոտումի պէս ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես։ Ու աճառեց՝ և ա- 2
հա ձի մանուշակ մը. ու անոր վրայ հեծնողը աղեղ մը ունէր. և պսակ մը տրուեցաւ անոր. և անիկայ յաղթող էր, ու յաղթելու էր։

Ու երբոր երկրորդ կնիքը բա- 3
ցաւ, երկրորդ կենդանին լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Եկուր։ Եւ ուրիշ 4
ձի մը ելաւ շառագոյն, ու անոր վրայ հեծնողին իշխանութիւն տրուեցաւ որ երկրէս խաղաղութիւնը առնէ, որ իրար սպանեն, ու անոր մէկ մեծ սուր մը տրուեցաւ։

Ու երբոր երրորդ կնիքը բա- 5
ցաւ, երրորդ կենդանին լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես, ու աճառեց՝ և ահա սեւ ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողը իր ձեռքը կշիռ մը ունէր։ Ու չորս կենդա- 6
նիներուն մէջէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Կաղամբ մը ցորենը մէկ դահեկանի, ու երեք կաղամբ գարին մէկ դահեկանի. և ձէթին ու գինիին վնաս չընես։

Ու երբոր չորրորդ կնիքը բա- 7
ցաւ, չորրորդ կենդանին ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր, Եկուր ու տես։ Ու աճառեց՝ և ահա գունդն 8
ձի մը, ու անոր վրայ հեծնողին անունը Մահ էր, և Դժոխքը անոր կառնէին կ'երթար. ու անոր իշխանութիւն տրուեցաւ երկրի չորրորդ մասին վրայ, որ սրով ու սովով և մահով՝ ու երկրի գազաններով սատկացնէ։

Ու երբոր հինգերորդ կնիքը 9
բացաւ, սեղանին տակը աճառեց ան մարդոց հոգիները, որ սպանուած էին Աստուծոյ խօսքին համար, ու անոր վկայութեանը

10 համար՝ որ լրնդ ունէին. Եւ մեծ ձայնով աղաղակեցին ու ըսին. Ո՛վ տէր՝ ճշմարիտ եւ Ճշմարիտ Տէր՝ մինչեւ երբ չես գատեր, ու մեր արիւնին վրէժը երկրի բնակիչներէն պահանջեր։ 11 Եւ ճերմակ հանդերձներ տրուեցան անոնց, ու ըսուեցաւ անոնց՝ որ քիչ մը առեն ալ հանգչին, մինչեւ որ անոնց ծառայակիցներուն ու անոնց եղբայրներուն լման ըլլան, որոնք իրենց պէս պիտի սպանուէին։

12 Եւ տեսայ՝ երբոր վեցերորդ կնիքը բացաւ, ու մեծ շարժ մը եղաւ, ու արեւը սեւցաւ մազէ քուրձի մը պէս, և լուսինը բո- 13 լորովին արիւնի պէս եղաւ, ու երկինքէն աստղերը գետինը թափեցան, ինչպէս որ առատիկ հովէն շարժուած թզենին իր անցաս պտուղները կը թափէ. 14 Եւ երկինքը գալարուած մանի պէս կը քաշուէր, ու բոլոր լեռներն ու կղզիները իրենց տեղերէն 15 շարժեցան։ Ու երկրի թագաւորները և մեծամեծները ու հարստահարողները և հարուստները և զօրաւորները ու բոլոր ծառաներն ու բոլոր ազատները այրերուն և լերանց ապառաժներուն 16 մէջ պահուըտեցան. Եւ լեռներուն ու ապառաժներուն կ՚ըսէին, Վրանիս թնկէք ու մեզ ծածկեցէք անոր երեսէն՝ որ աթոռին վրայ կը նստի, ու Գառնուկին 17 բարկութենէն. Ինչու որ անոր բարկութեանը մեծ օրը եկաւ, ու ո՞վ կրնայ դիմանալ։

ԳԼՈՒԽ Է

1 Ետեւ ասկէ տեսայ չորս հրեշտակներ՝ որոնք երկրի չորս անկիւնները կեցեր էին, ու երկրի չորս հովերը բռներ էին, որ երկրի վրայ հով չփչէ, ու ոչ ծովու վրայ, ոչ ալ մեկ ծառի մը վրայ։ 2 Եւ մեկ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝ որ արեւելքէն կելլար, ու կենդանի Աստուծոյ կնիքը ունէր. և մեծ ձայնով մը աղաղակեց չորս հրեշտակներուն՝ որոնց իշխանութիւն տրուած էր երկրին ու ծովուն վնասելու, 3 ըսելով. Երկրին վնաս մի ընէք, ոչ ծովուն, ոչ ալ ծառերուն, մինչեւ որ մեր Աստուծոյն ծառաներուն ճակտանները կնքենք։ 4 Եւ կնքուածներուն համրանքը լսեցի՝ որ էր հարիւր քառասունչորս հազար՝ Իսրայելի որդւոցը բոլոր ցեղերէն կնքուած. 5 Յուդայի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, Ռուբենի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, Գադի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, 6 Ասերի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, Նեփթաղիմի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, Մանասէի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, 7 Շմաւոնի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, Ղեւիի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, Իսաքարի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, 8 Զաբուղոնի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, Յովսեփի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած, Բենիամինի ցեղէն տասներկու հազար կնքուած։

9 Ասկէ ետքը տեսայ, և ահա՛ մեծ բազմութիւն՝ որն որ մարդ չէր կրնար համրել, բոլոր ազգերէն՝ ու ցեղերէն և ժողովուրդներէն՝ ու լեզուներէն, որոնք աթոռին առջեւը ու Գառնուկին առջեւը կեցեր էին՝ ճերմակ հանդերձներ հագած, և ձեռքերնին արմաւենիներ բռնած. 10 Եւ մեծաձայն կ՚աղաղակէին ը- սելով. Փրկութիւնը մեր Աստուծոյ՝ որ աթոռին վրայ կը նստի, ու Գառնուկին։ 11 Եւ բոլոր հրեշտակները աթոռին ու երէցներուն և չորս կենդանիներուն բոլորտիքը կեցեր էին, ու իրենց երեսներուն վրայ ու- թոռին առջեւը խնկան՝ ու Աստուծոյ երկրպագութիւն ըրին, 12 Ըսելով. Ամէն. օրհնութիւն ու փառք և իմաստութիւն ու գո-

հուԹիւն և պատիւ ու զօրու-
ԹիւնՆ և կարողուԹիւնն մեր Ա-
ստուծոյն՝ յաւիտեան յաւիտե-
13 նից. ամէն: Ու երեցներէն մէ-
կը պատասխան ատալով՝ ինծի
ըսաւ. Ասոնք որ ճերմակ հան-
գերձներ հագած են՝ ովքե՞ն են,
14 և ուրկից եկան: Ես ալ ըսի ա-
նոր. Տէր իմ՝ դուն գիտես. ու
ըսաւ ինծի. Ասոնք են մեծ նե-
ղուԹենէ եկողները, որ իրենց
հանդերձները լուացին, ու զա-
նոնք Գառնուկին արիւնովը ճեր-
15 մկցուցին. Անոր համար Ա-
ստուծոյ աԹոռին առջեւն են,
և իրեն կը ծառայեն ցորեկ ու
գիշեր իր տաճարին մէջը. և ա-
Թոռին վրայ նստողը իր վրա-
նը պիտի տարածէ անոնց վրայ.
16 Այսուհետեւ ո՛չ պիտի անօթե-
նան՝ ու ո՛չ ծարաւին. ո՛չ ալ
արեգը՝ կամ մեկ տաքուԹիւն մը
17 անոնց վրայ պիտի իյնայ. Վասն
զի Գառնուկը որ Թոռին մէջն
է, պիտի հովուե զանոնք, ու
կենդանի ջուրերու աղբիւրները
պիտի առաջնորդե զանոնք. և
Աստուած բոլոր արցունքները
պիտի սրբէ անոնց աչքերէն:

ԳԼ. Ը

1 Ու երբոր եօԹնեորդ կնիքը
բացաւ, լռուԹիւն եղաւ երկ-
նքին կէս ժամու չափ:
2 Եւ առայ ան եօԹը հրեշ-
տակները, որ Աստուծոյ առջեւը
կը կայնէին. ու անոնց եօԹը
3 փող արուեցաւ: Եւ ուրիշ հր-
եշտակ մը եկաւ ու կեցաւ ան-
ջնեղէն սեղանին առ-
ջեւը կայնեցաւ, ու ոսկեղէն
խնկամաղ մը առնէր. և իրեն
շատ խունկ արուեցաւ, որ բո-
լոր սրբոց աղօԹքներուն հետ
ԹոռիՆ առջեւը եղող ոսկի սե-
4 ղանին վրայ մատուցանէ: Եւ
խունկերուն ծուխը սրբոց ա-
ղօԹքներուն հետ հրեշտակին
ձեռքէն Աստուծոյ առջեւը ելաւ:
5 Ու հրեշտակը առաւ խնկամաղը,
ու զանիկայ անջնեղէն կրակէն լե-
ցուց, և ձգեց երկրին վրայ.
ու եղաւ ձայներ և որոտումներ
ու փայլակներ ու երկրաշարժ:
6 Եւ եօԹը հրեշտակները որ եօ-
Թը փողերը ունէին պատրաս-
տուեցան որ հնչեցնեն:
7 Եւ առջի հրեշտակը փողը
հնչեցուց, ու եղաւ կարկտաւ ու
կրակ արիւնով խառնուած, ու
երկրի վրայ ձգուեցաւ, ու երկրի
երրորդ մասը այրեցաւ, և ծառե-
րուն երրորդ մասը այրեցաւ, ու
ամէն կանանչ խոտը այրեցաւ:
8 Ու երկրորդ հրեշտակը փողը
հնչեցուց, և ասպէս լճի մէկ
մեծ լեռ մը կրակով բորբոքած՝
ծովը ձգուեցաւ, ու ծովուն
երրորդ մասը արիւն եղաւ. Եւ
9 ծովուն մէջի շնչաւոր արարած-
ներուն երրորդ մասը մեռաւ,
ու նաւերուն երրորդ մասը կոր-
ծանեցաւ:
10 Ու երրորդ հրեշտակը փողը
հնչեցուց, ու երկինքէն մէկ մեծ
աստղ մը իյնալով ջահերու պէս
բորբոքած, և գետերուն ու ջու-
րի աղբիւրներուն երրորդ մասին
վրայ իյնաւ: Եւ ան աստղին ա-
11 նունը Օշինդը էր. ու ջուրե-
րուն երրորդ մասը օշինդը ե-
ղաւ, և շատ մարդիկ ջուրերէն
մեռան, քանզի գառն եղան:
12 Եւ չորրորդ հրեշտակը փողը
հնչեցուց, ու արեւին երրորդ
մասը և լուսնին երրորդ մասը
ու աստղերուն երրորդ մասը զար-
նուեցաւ, անոնք որ անոնց եր-
րորդ մասը խաւարի, և օրուան
երրորդ մասը լոյս չտայ, նոյն-
պէս ալ գիշերուան:
13 Եւ նայեցայ՝ ու երկինքի մէջ
թռչող արծիւ մը յոյն լսեցի,
որ մեծ ձայնով կ՚ըսէր, Վա՜յ
վա՜յ վա՜յ երկրի վրայ բնակողնե-
րուն՝ ան միւսացած փողն ձայնե-
լուն համար, որ իրենք հրեշտակ-
ները պիտի հնչեցնեն:

ԳԼ. Թ

1 Եւ հինգերորդ հրեշտակը փո-
ղը հնչեցուց, ու առայ որ եր-
կինքէն աստղ մը իյնաւ երկրի

վայ, և անդունդին գաբիթն
2 բանալին անոր տուաւեցաւ։ Ու
անդունդին գաբը բացաւ, ու
անկից գաբին ծուխ կ'ելլէր մեծ
հնոցի մը ծուխին պէս, ու խա-
ւարեցաւ արևը ու օդը գաբին
ծուխէն։
3 Եւ ծուխէն մարախներ կ'ել-
լէր երկրի վրայ, ու անոնց զօ-
րութիւն տուաւեցաւ երկրի կա-
րիճներուն ունեցած զօրութիւ-
4 նը պէս։ Եւ անոնց ըսուեցաւ՝
որ չվնասեն երկրի խոտին, ոչ
ալ կանաչեղէնի մը և ոչ մէկ
ծառի մը, հապա միայն այն մար-
դոց, որոնք իրենց ձախակողմերուն
վրայ Աստուծոյ կնիքը չունին։
5 Եւ անոնց հրաման տուաւեցաւ, որ
չսպաննեն զանոնք, հապա չար-
չարին զանոնք հինգ ամիս, ու
անոնց պոռաց չարչարանքը կարի-
ճի պոռաց չարչարանքին պէս էր՝
6 երբոր մարդը կը զարնէ։ Եւ այն
օրերը մարդիկ մահը պիտի փնտռե-
ն՝ ու պիտի չգտնեն, և պիտի
ուզեն մեռնիլ, ու մահը անոնց
7 մէջ պիտի փախչի։ Եւ մարախ-
ներուն նմանութիւնը՝ պատե-
րազմի պատրաստուած ձիերու
պէս, ու անոնց գլուխներուն
վրայ ասկեզօծ պսակներու պէս,
և անոնց երեսները մարդոց երես-
8 ներու պէս էր։ Ու անոնք մա-
զեր ունէին կանանց մազերուն
պէս, ու անոնց ականջները ա-
ռիւծներու ականջներուն պէս էր։
9 Եւ զրահներ ունէին՝ երկաթէ
զրահներու պէս, ու անոնց թռչ-
ելուն ձայնը պատերազմի վա-
զող շատ ձիերը չպոռացող կառք-
10 րու ձայնին պէս էր։ Եւ կա-
րիճներու նման պոչեր ունէ-
ին, ու պոչերնուն վրայ խայ-
թոց. և իշխանութիւն ունէին
հինգ ամիս մարդոց վնասելու։
11 Եւ իրենց վրայ թագաւոր ու-
նէին անդունդին հրեշտակը, ո-
րուն անունը Եբրայերէն Ա-
բադան, և Յոյն լեզուով կ'ը-
12 սուի Ապողլիան։ Մէկ վայը ան-
ցաւ, ահա եւս երկու
վայեր ալ կուգան։
13 Եւ վեցերորդ հրեշտակը փո-
ղը հնչեցուց, ու ձայն մը լսեցի
Աստուծոյ առջևը եղող ոսկի
սեղանին չորս եղջիւրներէն, Որ
14 կ'ըսէր վեցերորդ հրեշտակին՝
որ փողը ունէր. Իիրատ մեծ
գետին վրայ կապուած չորս հր-
եշտակները արձակէ։ Եւ ան
15 չորս հրեշտակները արձակուե-
ցան, որ պատրաստուած էին
ժամի՝ ու օրուան՝ և ամիսի՝
ու տարիի համար, որ մարդոց
երրորդ մասը սպաննեն։ Եւ
16 ձիուոր զօրքերուն համրանքը
երկու բիւրք բիւրուց էր, ես
լսեցի անոնց համրանքը։ Եւ տե-
17 սիլքին մէջ այսպէս տեսայ ձիե-
րը, ու անոնց վրայ հեծնողները,
որ ունէին հրեղէն, ու յակինթե-
ղէն և ծծմբեղէն զրահներ. և
ձիերուն գլուխները առիւծնե-
րու գլուխներուն պէս էր. ու
անոնց բերնէն կրակ ու ծուխ
և ծծումբ կ'ելլէր։ Այ իրենք
18 հարուածներէն մարդոց երրորդ
մասը սպաննուեցաւ, այսինքն
կրակէն ու ծուխէն ու ծծումբէն՝ որ
անոնց բերնէն կ'ելլէր։ Վնասը որ
19 անոնց զօրութիւնը բերնոնե-
նուն մէջն է, ու պոչերնուն մէջ
է. քանզի անոնց պոչերը օձե-
րու նման էին, ու գլուխներ ու-
նէին որոնցմով կը վնասէին։ Եւ
20 ուրիշ մարդիկը որ այս հարուած-
ներէն չսպաննուեցան, իրենց
ձեռացը գործերէն չապաշխա-
րեցին, որ երկրպագութիւն չը-
նեն դեւերուն ու ոսկիէ և արծ-
ամիթէ ու պղնձէ և քարէ ու
փայտէ չկրնան տեսնել, ոչ ալ
լսել, ու ոչ քալել. Նաև չա-
21 պաշխարհեցին իրենց մարդասպա-
նութիւններէն, ոչ ալ իրենց կա-
խարդութիւններէն, ոչ ալ ի-
րենց պոռնկութիւնէն, և ոչ ի-
րենց գողութիւններէն։

ԳԼ. Ժ

1 Ա՛ւ տեսայ ուրիշ զօրաւոր հրեշտակ մը՝ որ էջքինքէն կ՚իջնէր, ու ամպ հագած էր, և իր գլխուն վրայ ծիածան կար, ու իր երեսը արեւի պէս էր, և իր ոտքերը կրակի սիւներու պէս։
2 Եւ իր ձեռքը գրքոյկ մը ունէր բացուած. ու իր աջ ոտքը ծովուն վրայ դրաւ, և ձախը՝ ցամաքին վրայ։
3 Եւ մեծ ձայնով աղաղակեց՝ առիւծի մը գոչելուն պէս. ու երբոր աղաղակեց, եօթը պատուհնները իրենց ձայնը տուին։
4 Եւ երբոր եօթը պատուհնները խօսեցան, պատրաստուեցայ գրելու. ու էջքինքէն ձայն մը լսեցի որ կ՚ըսէր. Կնքէ այն բաները որ եօթը պատուհնները խօսեցան, ու զանոնք մի գրեր։
5 Եւ այն հրեշտակը որ ծովուն վրայ ու ցամաքին վրայ կայնած տեսայ, իր աջ ձեռքը երկինքը վերցուց։
6 Ու երդում ըրաւ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղողին վրայ, որ ստեղծեց երկինքը ու ինչ որ անոր մէջն է, ու երկիրը և ինչ որ անոր մէջն է, ու ծովը ու ինչ որ անոր մէջն է, թէ ալ ժամանակ պիտի չըլլայ։
7 Հապա եօթներորդ հրեշտակին ձայնին օրերը՝ երբոր փողը հնչեցնէ, Աստուծոյ խորհուրդը պիտի կատարուի, ինչպէս որ իր ծառաներուն մարգարէներուն աւետած է։
8 Եւ ան ձայնը որ երկինքէն լսեցի, նորէն խօսեցաւ ինծի ու ըսաւ. Գնա՛ առ ան բաց գրքոյկը՝ որ ծովուն ու ցամաքին վրայ կայնող հրեշտակին ձեռքն է։
9 Եւ ես ալ հրեշտակին գացի, ու ըսի անոր. Տուր ինծի առ գրքոյկը. ու ըսաւ ինծի. Առ ասիկա՝ ու կեր. և քու փորիդ մէջ դառնութիւն պիտի պատճառէ, բայց բերնիդ մէջ մեղրի պէս անուշ պիտի ըլլայ։
10 Եւ գրքոյկը հրեշտակին ձեռքէն առի, ու կերայ զանիկա. և իմ բերնիս մէջը մեղրի պէս անուշ էր. և ուտելէս հաքիւ փորիս մէջը դառնութիւն եղաւ։
11 Ու ըսաւ ինծի. Պէտք է որ դառնութիւն, մարգարէութիւն ընես շատ ժողովուրդներու՝ և ազգերու՝ ու լեզուներու՝ և թագաւորներու վրայով։

ԳԼ. ԺԱ

1 Ա՛ւ ինծի եղէգ մը տրուեցաւ գաւազանի պէս, և հրեշտակը կայներ էր՝ ու կ՚ըսէր. Ելիր ու չափէ Աստուծոյ տաճարը ու սեղանը՝ և անոր մէջ երկրպագութիւն ընողները։
2 Ու գաւիթը՝ որ տաճարին դուրսն է, ձգէ և մի չափեր. ինչուս որ ազնիկայ հեթանոսներուն տրուած է, ու անոնք սուրբ քաղաքը պիտի կոխկռտեն քառասուն երկու ամիս։
3 Եւ իմ երկու վկաներուս պիտի տամ, և անոնք քառասուն հագած հազար երկու հարիւր ու վաթսուն օր մարգարէութիւն պիտի ընեն։
4 Անոնք են ձիթենիները ու երկու ճրագներն են, որ երկրին Տէրոջը առջեւը կը կենան։
5 Եւ եթէ որ մէկը ուզէ անոնց վնաս բնել, անոնց բերանները կրակ կ՚ելլէ, ու իրենց թշնամիները կ՚ուտէ. և թէ որ մէկը ուզէ անոնց վնաս ընել, պէտք է որ անիկայ այսպէս սպանուի։
6 Անոնք իշխանութիւն ունին երկինքը գոցելու՝ որ իրենց մարգարէութեան օրերը անձրեւ չգայ, ու ջուրերուն վրայ իշխանութիւն ունին անոնք արիւն դարձնելու, և ամէն տեսակ պատուհասներով երկիրը զարնելու՝ քանի անգամ որ ուզեն։
7 Ու երբոր իրենց վկայութիւնը կատարին, ան գազանը անդունդէն ելլող գազանը անոնց հետ պատերազմ պիտի ընէ, և անոնց պիտի յաղթէ, ու պիտի սպաննէ անոնք։
8 Եւ անոնց դիերը՝ խոշոր պիոխ ճամբուն մէջ, որ

հոգևորապէս կ'ըսուի Սոդոմ
ու Եգիպտոս, ուր որ իրենց
9 Տէրն ալ խաչուեցաւ։ Եւ ժո-
ղովուրդներէն ու ցեղերէն և
լեզուներէն ու ազգերէն պիտի
տեսնեն անոնց դիակը երեք ու
կէս օր, ու Թող պիտի չտան
անոնց դիակը դերեզմաններուս
10 մէջ Թաղելու։ Եւ անոնք որ
երկրի վրայ կը բնակին, ուրախ
պիտի ըլլան ու ննդան անոնց
վրայ, միմեանց նվէրներ
ընծայելով պիտի խրիխին, ինչու-
որ այս երկու մարգարէները երկ-
րի բնակիչները չարչարեցին։
11 Եւ երեք ու կէս օրէն ետև
Աստուծմէ կենդանութեան հո-
գի մտաւ անոնց մէջ, ու երկնց
ոտքերուն վրայ կայնեցան, և
մեծ վախ
12 վախ իննաւ։ Ու երկինքէն մեծ
ձայն մը լսեցին որ կ'ըսէր անոնց,
Վեր եկէք հոս։ Եւ անոնք
ամպով երկինքը վերցան, ու
անոնց թշնամիները զանոնք տես-
13 ան։ Եւ նոյն ժամուն մեծ երկ-
րաշարժ մը եղաւ, ու քաղա-
քին տասնեորդ մասը կործա-
նեցաւ, և այն երկրաշարժէն հօ-
ղին հարուր մարդիկ մեռան, ու
մնացածները վախով լեցուեցան,
ու փառք տուին երկնից Աստու-
14 ծոյն։ Երկրորդ վայը անցաւ,
ահա երրորդ վայը շուտով կու
գայ։
15 Ու հօթևերորդ հրեշտակը փո-
ղը հնչեցուց, ու երկինքի մէջ
մեծ ձայներ եղան որ կ'ըսէին,
Աշխարհին թագաւորութիւնը
մեր Տէրոջը ու իր Օծեալին եղաւ,
և նա պիտի թագաւո-
16 րէ յաւիտեանս յաւիտենից։ Եւ
քսանուչորս երէցները որ իրենց
աթոռներուն վրայ Աստուծոյ առջևը
նստած էին, իրենց երեսնե-
րուն վրայ իյնալով, և Աստու-
ծոյ երկրպագութիւն ըրին ըսե-
17 լով, Քեզի գոհութիւն կը մա-
տուցանենք Ամենակալ Տէր Աս-
տուած՝ որ կաս, և որ եղար, որ
քու մեծ զօրութիւնդ առիր,
ու թագաւորեցիր։ Եւ ազգերը
18 բարկացան, ու քու բարկութիւ-
նդ եկաւ, և մեռելներուն ժա-
մանակը՝ որ դատուին, ու վարձք
տաս քու ծառաներուդ մարգա-
րէներուն և սուրբերուն ու քու
անունդ վախցողներուն պզտիկ-
ներուն ու մեծերուն, և երկրի
ապականիչները ապականես։
19 Ու երկինքի մէջ Աստուծոյ
տաճարը բացուեցաւ, և անոր
ուխտին տապանակը իր տաճարին
մէջը երեցաւ, ու եղան փայլակ-
ներ ու ձայներ, և որոտումներ,
ու երկրաշարժ, և խոշոր կար-
կուտ։

ԳԼ. ԺՒ

Ու երկինքի մէջ մեծ նշան մը
1 երեցաւ, մէկ կնիկ մը արևը իր
վրան առած, ու լուսինը իր ոտ-
քերուն տակը, և իր գլխուն վր-
րայ տասներկու աստղէ պսակ
2 մը։ Եւ յղի էր, ու երկունց մէջ
ըլլալով, և ծնանելու համար շտա
նեղութիւն քաշելով կը պոռար։
3 Ու երկինքի մէջ ուրիշ նշան
մը երեցաւ, և ահա մէկ մեծ
շառագոյն վիշապ մը, որ եօթը
գլուխ ու տասը եղջիւր ունէր,
և իր գլուխներուն վրայ եօթը
թագ։ Եւ անոր պոչը երկինքի
4 աստղերուն երրորդ մասը կը քա-
շէր, ու անոնք երկրի վրայ ձը-
գեց, և վիշապը կեցեր էր ան
կնկանը առջևը՝ որ ծնանելու
վրայ էր, որ երբոր ծնանի, ա-
նոր զաւակը կլլէ։ Ու Իննէ ա-
5 րու զաւակ մը ծնաւ, որ երկա-
թէ գաւազանով պիտի հովուէր
բոլոր ազգերը, և անոր զաւա-
կը յափշտակուեցաւ Աստուծոյ
քովը, ու անոր աթոռին քովը։
6 Եւ կնիկը անապատը փախաւ,
ուր որ անոր տեղ պատրաստ-
ուած էր Աստուծմէ, որ հոն կե-
րակրեն հազար երկու հարիւր
ու վաթսուն օր։
7 Ու երկինքի մէջ պատերազմ
եղաւ, Միքայէլ ու իր հրեշ-
տակները վիշապին հետ պատե-

բազմեցան, վիշապն ալ իր հրեշ-
8 տական զորքը պատերազմեցաւ. Ու
չկրցան դէմ կենալ, ու երկինքի
մէջ ալ տեղ չգտնուեցաւ անոնց:
9 Եւ ձգուեցաւ մեծ վիշապը՝
ան առջի օձը որ Բանաստիւռ ու
Սատանայ կ'ըսուի, որ բոլոր աշ-
խարհ մոլորեցուց. ու իր հրեշ-
տակները իրեն հետ ձգուե-
10 ցան երկրի վրայ: Եւ մեծ ձայն
մը լսեցի երկինքի մէջ որ կ'ը-
սէր. Հիմա եղաւ մեր Աս-
տուծոյ փրկութիւնը ու զօ-
րութիւնը և Թագաւորութիւ-
նը, ու անոր Օծեալին իշխանու-
թիւնը, քանզի որ մեր եղբայրնե-
րուն գէմ չար խօսողը վար ձգ-
ուեցաւ, որ անոնց գէմ չարա-
խօսութիւն կ'ընէր մեր Աստ-
ծոյն առջևը գիշեր ու գիշեր:
11 Եւ անոնք անոր յաղթեցին Գառ-
նուկին արիւնովը, ու իրենց վկա-
յութիւնեն խօսքովը. և իրենց
կեանքը չսիրեցին մինչև ի մահ:
12 Ասոր համար ուրախացէք ով եր-
կինք ու անոր մէջը բնակող-
նեք. վայ երկրին ու ծովուն, որ
Բանաստիւռն ձեզի իջաւ, որ
շատ բարկութիւն ունի՝ գիտ-
նալով որ քիչ ժամանակ ունի
կենայ:
13 Ու երբոր վիշապը տեսաւ որ
ինքը երկրի վրայ ձգուեցաւ,
արու զաւակ ծնանող կնկանը ե-
14 ւեկն հետևը: Եւ ան կնկանը
մեծ արծիւի երկու թևերը տը-
րուեցաւ, որ անապատ իր տեղը
թռչի, ուր որ պիտի կերակրուեր
ժամանակ ու ժամանակներ ու
15 կէս ժամանակ՝ օձին երեսէն: Եւ
օձը իր բերնէն գետի պէս ջուր
ետևցուց կնկանը հետևէն, որ զա-
16 նիկայ հեղեղով ընկղմէ: Ու եր-
կիրը օգնեց կնկանը, ու երկիրը
իր բերանը բացաւ և կլլեց ան
գետը, որ վիշապը իր բերնէն
17 ետևցուց: Ու վիշապը բարկացաւ
կնկանը գէմ, և գնաց պատերազ-
մելու անոր ուրիշ զաւակներուն
հետ, որոնք Աստուծոյ պատուի-
րանքները կը պահեն, ու Յի-
սուսի վկայութիւնը ունին:
18 Եւ կայնեցաւ ծովուն աւազին
վրայ:

ԳԼ. ԺԳ

1 Ու տեսայ որ գազանը
ծովէն կ'ելլէր, և ունէր եօթը գլուխ
ու տասը եղջիւր. և անոր եղ-
ջիւրներուն վրայ տասը թագ,
ու անոր գլուխներուն վրայ հայ-
հոյութիւնան անուններ կային:
2 Եւ ան գազանը որ տեսայ՝ ընձառնման
էր, ու իր ոտքերը արջու պէս,
և իր բերանը առիւծի բերնի
պէս. ու վիշապը անոր տուաւ
իր զօրութիւնը և իր աթոռը ու
մեծ իշխանութիւն:
3 Եւ անոր
գլուխներուն մէկը մահու չափ
վիրաւորուած պէս էր, ու անոր
մահուան վերքը առողջացաւ. և
բոլոր երկիրը գազանին ետևէն
գացին:
4 Եւ երկրպագե-
ցին վիշապին՝ որ պատ-
նէին իշխանութիւն տուաւ, ու
երկրպագութիւն ըրին գազանին՝
ըսելով. Ո՞վ է ան գազանին նը-
մանը, և ով կրնայ անոր հետ
պատերազմ ընել:
5 Եւ անոր մեծ
բաներ ու հայհոյութիւններ խո-
սող բերան տրուեցաւ, և քառա-
սունուերկու ամիս անոր իշխա-
նութիւն տրուեցաւ իր ձամբը ը-
նելու:
6 Ու իր բերանը հայհոյու-
թեամբ Աստուծոյ դէմ բացաւ,
անոր անունը ու անոր խորանը
ու երկինքը բնակողները հայհո-
յելու:
7 Եւ անոր իշխանութիւն
տրուեցաւ սուրբերուն հետ պա-
տերազմ ընելու, ու անոնց յաղ-
թելու. և անոր իշխանութիւն
տրուեցաւ բոլոր ցեղերուն՝ և ժո-
ղովուրդներուն՝ ու լեզուներուն
և ազգերուն վրայ:
8 Եւ անոր եր-
կրպագութիւն պիտի ընեն երկ-
րի վրայ բոլոր բնակողները, որոնց
անունները աշխարհիս սկիզբէն
ի վեր՝ մորթուած Գառնուն կին
կենացը գրքին մէջը գրուած չեն:
9 Ով որ ականջ ունի՝ թող լսէ:
10 Ով որ գերութեան գնի, ինքը
գերի պիտի տարուի. ով որ սո-

զով ազգանէ, պէտք է որ ինքը սրով ազգուեսի, հոս է սուրբե-
ցոյն համբերութիւնը ու հա-
ւատքը։

11 Եւ մէկ ուրիշ գազան մը տե-
սայ՝ որ երկրէն կ'ելլէր, ու գառ-
նուկի նման երկու եղջիւր ու-
նէր, ու կը խօսէր վիշապին պէս։
12 Եւ առջի գազանին բոլոր իշխա-
նութիւնը կը վարէր անոր առ-
ջեւը, ու երկիրը և բոլոր անոր
բնակիչները կը ստիպէր որ եր-
կրպագութիւն ընեն առջի գա-
զանին՝ որուն մահուան վէրքը
13 առողջացաւ։ Եւ մեծ նշաններ
կ'ընէր, ու մինչեւ անգամ երկին-
քէն կրակ կ'իջեցնէր երկրի վը-
14 րայ մարդոց առջեւը։ Ու երկրի
վրայ բնակողները կը մոլորցնէր
անոնց նշաններով, որ իր ձեռքը
որուած էր գազանին առջեւը ը-
նելու, ու երկրի բնակիչներուն
կ'ըսէր՝ որ պատկեր շինեն ան գա-
զանին, որ սրով վիրաւորուած
15 էր՝ ու առողջացաւ։ Եւ իրեն
նուիրուած եղաւ անոր, որ
գազանին պատկերին հոգի տայ,
որ՝ գազանին պատկերը խօսի. և
ամէն որ գազանին պատկերին եր-
կրպագութիւն չընէ, զանիկայ
16 սպաննել տայ։ Եւ կը ստիպէր
ամէնը՝ այսինքն պզտիկներըը ու
մեծերը՝ և հարուստներըը ու աղ-
քատներըը՝ և ազատներըը ու ծա-
ռաներըը, որ իրենց աջ ձեռքին
վրայ կամ իրենց ճակատին վրայ
17 դրոշմ ընդունին։ Եւ որ մէկը
չկրնայ գնել կամ ծախել, բայց
միայն ան՝ որ ունի դրոշմը կամ
գազանին անունը, կամ անոր
18 անուանը թիւը։ Հոս է իմաս-
տութիւնը. ան որ միտք ունի,
թող հաշուէ գազանին թիւը,
քանզի մարդու մը թիւ է, ու
անոր թիւը վեց հարիւր վեհ-
սունեւվեց է։

ԳԼՈՒԽ ԺԴ

1 Նայեցայ ու ահաւասիկ Գառնուկը
կայնէր Սիօն լերանը վրայ,
ու անոր հետը հարիւր քառասուն
ուչտրա հազարը, որոնք ունէին
անոր անունը և անոր Հօրը ա-
նունը իրենց ճակատներուն վը-
րայ գրուած։ 2 Ու երկինքէն ձայն
մը լսեցի՝ շատ ջուրերու ձայնի
պէս, ու մեծ որոտումի ձայնի
մը պէս, ու լսած ձայնս քնարա-
հարներուն իրենց քնարները զար-
նելուն ձայնին կը նմանէր։ 3 Եւ նոր
երգ կ'երգէին աթոռին առջեւը՝
ու չորս կենդանիներուն ու երէց-
ներուն առջեւը, և մէկը չէր կրնար
ան երգը սորվիլ, բայց՝ ի ան հա-
րիւր քառասունչորս հազարէն,
որոնք երկրէն գնուած էին։
4 Ասոնք անոնք են՝ որ կիներէն հետ
չպղծուեցան, քանզի կոյս
են. ասոնք Գառնուկին հետեւին
կ'երթան՝ ուր որ ան երթայ.
ասոնք մարդոց միջէն գնուե-
ցան Աստուծոյ ու Գառնուկին
երախայրի ըլլալու. 5 Եւ անոնց
բերանը սուտ չգտնուեցաւ, ին-
չու որ անբիծ են։

6 Եւ ուրիշ հրեշտակ մը տեսայ՝
որ կը թռչէր երկինքին մէջ, և
ունէր յաւիտենական աւետիքը՝
քարոզելու բոլոր ազգերուն ու
ցեղերուն և լեզուներուն ու
ժողովուրդներուն՝ որ երկրի վրայ
կը բնակին. 7 Եւ մեծ ձայնով
կ'ըսէր. Աստուծմէ վախցէք ու
փառք տուէք անոր, ինչու որ
անոր դատաստանին ժամը ե-
կաւ, ու երկրպագութիւն ըրէք
անոր՝ որ սուզեց երկինքը ու
երկիրը՝ և ծովը ու ջուրերուն
աղբիւրները։

8 Եւ անոր հետեւեցաւ ուրիշ հրեշ-
տակ մը եկաւ՝ ու ըսաւ. Ինկաւ՝
ինկաւ մեծ Բաբիլոնը, ինչու որ
բոլոր ազգերը արբեցուց իր կա-
տաղի պոռնկութեանը գինիէն։
9 Եւ անոնց հետեւեցաւ ուրիշ հրեշ-
տակ մը եկաւ, ու մեծ ձայնով
մը ըսաւ. Ո՛վ որ գազանին ու
անոր պատկերին երկրպագու-
թիւն կ'ընէ, և դրոշմը իր ճա-
կատին վրայ՝ կամ իր ձեռքին
վրայ կ'ընդունի, 10 Անիկայ Աս-
տուծոյ սրտմտութեանը գինիէն

պիտի խմէ՝ որ անխաւսն վը-
ցուսած է անոր բարկութեանը
գաւաթին մէջ. և կրակով ու
ծծումբով պիտի տանջուի սուրբ
հրեշտակներուն առջեւը ու Գառ-
11 նուկին առջեւը: Եւ անոնց տան-
ջանքին ծուխը կ'ելլէ յաւի-
տեանս յաւիտենից. և ցորեկ ու
գիշեր հանգստութիւն չունին
անոնք՝ որ գազանին ու անոր
պատկերին երկրպագութիւն կ'ը-
նեն, և անոր անուանը դրոշմը
12 կ'ընդունին: Հոս է սրբերուն
համբերութիւնը, որոնք Աստու-
ծոյ պատուիրանները ու Յի-
13 սուսի հաւատքը կը պահեն: Ու
երկինքէն ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ը-
սէր, Գրէ՛, Այսուհետեւ երա-
նելի են անոնք՝ որոնք
Տէրոջմով կը ննջեն, այո՝ կ'ըսէ
Հոգին, որ իրենց աշխատութե-
նէն հանգչին. ու իրենց գոր-
ծերը իրենց հետեւէն կ'երթան:
14 Եւ տեսայ՝ և ահա՛ ճերմակ
ամպ մը, ու ամպին վրայ
Որդւոյ մարդոյ
նման. և իր գլուխը ոսկեայ պըս-
տակ մը՝ ու իր ձեռքը սուր մանր
գազ մը ունէր:
15 Եւ տաճարէն ուրիշ հրեշտակ
մը կ'ելլէր, որ ամպին վրայ նըս-
տողին մեծ ձայնով կ'աղաղա-
կէր ու կ'ըսէր. Երկրագործ քու
մանգաղդ ու հնձէ. լինելու որ
հնձելու ժամանակը եկաւ, լին-
չու որ երկրի հունձքը հասուն
16 ցած է: Եւ ան որ ամպին վրայ
կը նստէր, իր մանգաղը երկրին
վրայ երկրագործ, ու երկիրը հըն-
ձուեցաւ:
17 Ու երկինքին մէջի տաճարէն
ուրիշ հրեշտակ մը ելաւ. և ա-
նիկայ ալ սուր մանգաղ մը ու-
18 նէր: Ու սեղանէն ուրիշ հրեշ-
տակ մը ելաւ, որ կրակի վրայ
իշխանութիւն ունէր, ու մեծ
ձայնով կանչեց անոր՝ որ սուր
մանգաղը ունէր, ու ըսաւ. Եր-
կրագործ քու սուր մանգաղդ, ու
երկրի այգիին ողկոյզները կըհէ.
լինելու որ անոր խաղողները հա-
սունցած են: Եւ ան հրեշտակը 19
իր մանգաղը երկրին վրայ երկրա-
գործ, ու երկրին այգիին խաղող-
ները կրհեց, ու Աստուծոյ բար-
կութեանը մեծ հնձանին մէջ
ձգեց: Եւ հնձանը քաղաքին 20
դուրսը կոխուեցաւ, ու հնձա-
նէն արիւն կ'ելլէր, որ մինչեւ
ձիերուն սանձերը, ութ հազար
վեց հարիւր ասպարէզ կը հասնէր:

ԳԼ. ԺԶ

Եւ սրբուհի մեծ ու զարմանալի 1
նշան մը տեսայ երկինքի մէջ,
եօթը հրեշտակներ՝ որոնք եօթը
վերջին հարուածները ունէին.
որովհետեւ անոնցմով կը կատա-
րուէր Աստուծոյ բարկութիւնը:
Ու տեսայ որպէս թէ ապակեղէն 2
ծով մը կրակով խառնուած. և
անոնք որ յաղթեցին գազանին
ու անոր պատկերին և անոր ա-
նուանը թիւին, ապակեղէն ծո-
վուն վրայ կայնէր էին, ու Ա-
ստուծոյ քնարները ունէին. Եւ 3
Աստուծոյ ծառային Մովսէսին
երգը կ'երգէին, ու Գառնուկին
երգը՝ ըսելով. Մեծ ու զարմա-
նալի են քու գործերդ՝ ով Տէր
Աստուած Ամենակալ. ուղիղ
ու ճշմարիտ են քու ճամբաներդ՝
ով թագաւոր ազգաց. Տէր՝ ո՞վ 4
պիտի չվախնայ քեզմէ, ու քու
անունդ չփառաւորէ. լինելու որ
դուն միայն սուրբ ես. քանզի
բոլոր ազգերը պիտի գան՝ ու
քու առջեւդ երկրպագութիւն
պիտի ընեն. լինելու որ քու ար-
դար գատաստաններդ յայտնուե-
ցան:
Եւ ասկէ ետեւ տեսայ՝ ու բա- 5
ցուեցաւ վկայութեան խորանին
տաճարը՝ որ երկինքին էր. Ու 6
եօթը հարուածները ունեցող
եօթը հրեշտակները մաքուր ու
պայծառ կտաւ հագած՝ և ի-
րենց կուրծքերուն վրայօվը ոս-
կեզօծ գօտի կապած՝ տաճարէն
ելան: Եւ չորս կենդանիներէն 7
մէկը եօթը հրեշտակներուն եօ-
թը ոսկեղէն սկաւառակներ սու-

աւ յաւիտեանս յաւիտենից կենդանի եղող Աստուծոյ բարկութեան
8 թիւնովը լեցուն։ Եւ տաճարը Աստուծոյ փառքէն ու անոր զօրութենէն ծուխով լեցուեցաւ. ու մէկը չէր կրնար տաճարը մտնել, մինչեւ որ կատարուին եօթը հրեշտակներուն եօթը հարուածները։

ԳԼ. ԺԶ

1 Եւ տաճարէն մեծ ձայն մը լսեցի որ եօթը հրեշտակներուն կ'ըսէր. Գացէք Աստուծոյ բարկութեան եօթը սկաւառակները երկրի վրայ թափեցէք։
2 Եւ առջի հրեշտակը գնաց, ու իր սկաւառակը երկրի վրայ թափեց. ու չարաշար ցաւեր եղան անոնց մարդոց վրայ, որոնք գազանին դրոշմը ունէին ու անոր պատկերին երկրպագութիւն կ'ընէին։
3 Ու երկրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը ծովուն վրայ թափեց, ու ջուրերը մեռած մարդոյ արիւն դարձան. և ծովուն մէջի բոլոր կենդանիները մեռան։
4 Ու երրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գետերուն և ջուրերու աղբիւրներուն վրայ թափեց, ու
5 անոնք արիւն դարձան։ Եւ ջուրերուն հրեշտակին լսեցի որ կ'ըսէր. Արդար ես դուն, որ ես՝ և որ էիր, և սուրբ ես, որ այսպէս դատաստաններդ ըրիր.
6 Ինչու որ անոնք սուրբերուն ու մարգարէներուն արիւնը թափեցին, և դուն անոնց արիւն խմելու տուիր, քանզի արժանի են։
7 Եւ սեղանէն լսեցի՝ որ կ'ըսէր. Այո՛ Ամենակալ Տէր Աստուած, քու դատաստաններդ ճշմարիտ ու ճշգրիտ են։
8 Եւ չորրորդ հրեշտակը իր սկաւառակը արեւին վրայ թափեց։
9 Ու անոր զօրութիւն տրուեցաւ որ խարշախահար ընէ մարդիկները կրակով. և սաստիկ տաքէն խարշախահար եղան մարդիկ, և հայհոյեցին Աստուծոյ անունը, որ այս հարուածներուն վրայ իշխանութիւն ունի, ու չապաշխարեցին որ անոր փառք տան։
10 Եւ հինգերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը գազանին աթոռին վրայ թափեց, ու անոր թագաւորութիւնը խաւարեցաւ. և ցաւէն լեզուները կը ծամէին.
11 Ու երկինքի Աստուածը հայհոյեցին իրենց ցաւերուն՝ և իրենց պալարներուն պատճառով. ու իրենց գործքերէն չապաշխարեցին։
12 Եւ վեցերորդ հրեշտակը իր սկաւառակը մեծ գետին Եփրատին վրայ թափեց, ու անոր ջուրը ցամքեցաւ, որ արեւելքի թագաւորներուն ճամբան պատրաստուի։
13 Եւ տեսայ որ վիշապին բերնէն ու գազանին բերնէն և սուտ մարգարէին բերնէն իրեք պիղծ ոգիներ ԿԷԼԱԲԻՆ դորեւոր նման. Ինչու որ անոնք
14 դեւերու ոգիներ են՝ որ նշաններ կ'ընեն, ու բոլոր աշխարհին թագաւորներուն կ'երթան, որ զանոնք Ամենակալ Աստուծոյ այն մեծ օրուանը պատերազմին համար ժողվեն. (Ահա գողի պէս կու գամ. երանի անոր՝ որ արթնցած կը կենայ, ու իր հանդերձները կը պահէ, որ մերկ չոտորտի, ու իր ամօթը երեւնայ.)
15 Եւ
16 զանոնք մէկ տեղ մը ժողվեցին, որ Եբրայեցի բերնէն Արմագեդոն կ'ըսուի։
17 Ու եօթներորդ հրեշտակը իր սկաւառակը օդին վրայ թափեց, ու երկինքին տաճարէն՝ աթոռէն մեծ ձայն մը ելաւ՝ ըսելով. Եղաւ։
18 Եւ փայլակներ ու ձայներ և որոտումներ եղան, ու մեծ երկրաշարժ մը եղաւ, անանկ որ մարդոց երկրի վրայ ըլլալէն ի վեր՝ անանկ մեծ երկրաշարժ մը եղած չէր։ Եւ մեծ քաղաքը
19 երեք մասի եղաւ, ու ազգերուն քաղաքները կործանեցան, և մեծ Բաբիլոնը Աստուծոյ առջեւը յիշուեցաւ, որ իր սաստիկ բարկութեան գինիին գաւաթը ա-

20 նոր ասոյ։ Եւ ամէն կղզի վտ-
խաւ, ու լեռներըը չգտնուեցան։
21 Եւ խաշար կարկուտ գլեթէ մէկ
տաղանդի մը կշռով երկինքէն
կ'իջնէր մարդոց վրայ. ու մարդ-
կին հայհոյեցին կարուտած՝ կար-
կտուին հարուածին համար. ին-
չու որ խիստ մեծ էր անոր հա-
րուածը։

ԳԼ. ԺԲ

1 Ու եօթը սկաւառակներըը ու-
նեցող եօթը հրեշտակներէն մէ-
կը եկաւ, ու խնդի հետ խօսե-
ցաւ՝ ըսելով. Եկո՛ւր ու քեզի
ցուցնեմ մեծ պառնիկին
պատաստանը, որ շատ ջուրերուն
վրայ կը նստի։ 2 Որուն հետ երկրի
թագաւորները պոռնկեցան, ու
երկրի բնակիչները անոր պոռնկա-
3 ցման գինովցուցին։ Եւ
զիս անապատը տարաւ
հոգիով. ու տեսայ մէկ կինիկ մը՝
որ կարմիր գազանի մը վրայ նըս-
տեր էր. և անը հայհոյութեան անուններով,
եօթը գլուխ և տասը եղջիւր
4 ունէր։ Եւ կինիկը ծիրանի ու
կարմիր հագած էր, և ոսկիով ու
պատուական քարերով և մարգարիտնե-
րով, և իր ձեռքը ոսկիէ գա-
ւաթ մը ունէր պղծութիւններով ու իր պոռնկութեան անը-
5 մաքրութիւններով լեցուն. Եւ
անոր ճակտին վրայ անուն մը
գրուած էր՝ խորհուրդ. Մեծ Բա-
բիլոն՝ պոռնիկներուն ու երկրի
6 պղծութիւններուն մայրը։ Եւ
տեսայ ան կինիկը՝ որ սուրբերուն
արիւնովը ու Յիսուսի վկաներ-
ուն արիւնովը գինովցած էր.
ու երբոր տեսայ անիկայ, մեծ
7 զարմանքով զարմացայ։ Եւ հրեշ-
տակը ինծի ըսաւ. Ինչու զար-
մացար. ես քեզի խորհուրդը՝ ու ան կի-
նոջ խորհուրդը, ու ան գա-
զանին՝ որ զանիկայ կը կրէ,
ու եօթը գլուխ և տասը եղ-
8 ջիւր ունի։ Ան գազանը որ տե-
սար, կար, ու չկայ, և անդունդը
դէն ելլելու՝ ու կորուստը եր-
թալու վրայ է. ու երկրի վրայ
բնակողները՝ որոնց անուններ-
ը աշխարհի սկիզբէն՝ ի վեր
կենաց գրքին մէջը գրուած
չեն, պիտի զարմանան երբոր
տեսնեն ան գազանը թէ կար,
9 ու չկայ, ու մօտ է։ Հոս միտք
է իմաստութիւն ունեցող միտք
մը. ան եօթը գլուխը եօթը լեռ-
ներ են, ուր որ կինիկը անոնց
վրայ կը նստի. և եօթը թագա-
10 ւորներ են. Հինգը ինկած են՝
մէկը կը կենայ, և միւսը դեռ
եկած չէ, ու երբոր գայ, քիչ
11 առեն պիտի մնայ։ Եւ ան գա-
զանը որ կար, ու չկայ, անիկայ
ալ ութերորդ է, ու եօթներէն է,
ու դէպ՝ ի կորուստը կ'երթայ։
12 Եւ տասը եղջիւրը՝ որ տեսար,
տասը թագաւորներ են, որոնք
դեռ թագաւորութիւն առած
չեն. Հապա գազանին հետ մէկ
ժամու շատ թագաւորներէս
իշխանութիւն կ'առնեն։ Անոնք
13 մէկ կամք ունին, ու իրենց զօրու-
թիւնը և իշխանութիւնը գա-
զանին կու տան։ Անոնք Գա-
14 ռնուիին հետ պիտի պատերազմին,
և Գառնուկը անոնց պիտի յաղ-
թէ, քանզի անիկայ տէրերուն
Տէրն է՝ ու թագաւորներուն թա-
գաւորը. և անոր հետը եղող-
ները՝ կանչուած ու ընտրուած
և հաւատարիմ են։ Ու ըսաւ
15 ինծի. Ան ջուրերը որ տեսար՝
որուն վրայ պառնիկը նստեր է,
ժողովուրդներ են՝ ու բազմու-
թիւններ և ազգեր ու լեզուներ։
16 Եւ տասը եղջիւրները՝ որ տեսար,
ու գազանը, անոնք պիտի առնեն
պառնիկը, ու զանիկայ ամայի ու
մերկ պիտի ընեն, և անոր մար-
մինը պիտի ուտեն, ու զանիկայ
կրակով պիտի այրեն։ Ինչու որ Աս-
17 տուած անոնց սրտին մէջը դրաւ՝
որ իր կամքը կատարեն՝ ու մէկ
կամք ըլլան, և իրենց թագաւո-
րութիւնը գազանին տան, մին-
չեւ որ Աստուծոյ խօսքերը կա-
տարուին։ Եւ կինիկը որ տեսար,
18

ան մեծ քաղաքն է, որ կը թա-
գաւորէ երկրի թագաւորներուն
վրայ։

ԳԼ. ԺԸ

1 Ա՛. առակ եաքը ուրիշ հրեշ-
տակ մը տեսայ որ երկինքէն կ՚ի-
ջնէր, և մեծ իշխանութիւն ու-
նէր, ու երկիրը անոր փառքէն
2 լուսաւորուեցաւ։ Եւ զօրաւոր
ձայնով աղաղակեց՝ ըսելով. Ին-
կաւ՝ ինկաւ մեծ Բաբիլոնը, և
դեւերու բնակարան եղաւ, ու
բոլոր պիղծ ոգիներու արգելա-
նոց, և բոլոր պիղծ ու ատելի
3 թռչուններու վանդակ. Ինչու-
որ անոր կատազի պոռնկութեա-
նէը գինիէն խմեցին բոլոր ազգե-
րը, ու երկրի թագաւորները ա-
նոր հետ պոռնկեցան, և երկրի
վաճառականները անոր չափա-
զանց զեղուութենէն հարստա-
4 ցան։ Ու երկինքէն ուրիշ ձայն
մը լսեցի որ կ՚ըսէր. Ելէք ասոր
միջէն՝ իմ ժողովուրդս, որ ա-
սոր մեղքերուն հաղորդ չըլ-
լաք, ու ասոր հարուածներէն
5 բաժին չառնէք. Ինչու որ ասոր
մեղքերը մինչև երկինքը հասան
կրնան, ու Աստուած ասոր
6 անիրաւութիւնները յիշեց։ Հա-
տուցէք ասոր՝ ինչպէս որ ինքը
հատուց, ու իր գործքերուն հա-
մեմատ կրկնապատիկ փոխարի-
նեցէք ասոր. ան գաւաթը որ
ինքը լեցուց՝ կրկնապատիկ լե-
7 ցուցէք իրեն։ Որչափ որ փառա-
ւորուց զինքը՝ և զեղուութեամբ
ապրեցաւ, այնչափ ալ տանջանք
և սուգ հատուցէք անոր. ինչու-
որ իր սրտին մէջը կ՚ըսէ թէ՝ Ես
թագուհի կը նստիմ, ու որբևարի
չեմ, ու բնաւ սուգ պիտի չը-
8 տեսնեմ։ Անոր համար մէկ օ-
րուան մէջ պիտի գան ասոր հա-
րուածները՝ մահ, ու սուգ, և
սով. և կրակով պիտի այրի. ին-
չու որ հզօր է Տէր Աստուածը՝
9 որ զանիկայ դատեց։ Ու երկրի
թագաւորները՝ որ ասոր հետ
պոռնկեցան ու հեշտացան, որ-
որ լան ու հառչեն ասոր վրայ
երբոր ասոր հրկիզութեան ծու-
խը տեսնեն. Եւ ասոր տանջան- 10
քին վախէն՝ հեռու պիտի կայ-
նեն ու ըսեն. Վա՛յ՝ վա՛յ Բէլէ
մեծ Բաբիլոն քաղաք՝ հզօր քա-
ղաք, որ մէկ ժամու մէջ եկաւ
քու դատաստանդ։ Ու երկրի վա- 11
ճառականները պիտի ողբան ու
սուգ բնեն անոր վրայ. Ինչու-
որ ալ մէկը ծախու չառնէ անոնց
վաճառքը. Ոսկիի՝ ու արծաթի՝ 12
և պատուական քարերու՝ ու մար-
գարիտներու՝ և բեհեզի ու ծի-
րանիի՝ և մետաքսի ու որդան
կարմիրի վաճառքը՝ և ամէն խունկ
կրնան փայտերը՝ ու ամէն փղածոյր
առնելները՝ և ամէն պատուական
փայտէ՝ ու պղնձէ՝ և երկաթէ՝
ու մարմարիոնէ առնելները. Եւ 13
կինամոնը՝ ու առնանը՝ և խունկե-
րը՝ ու անուշահոտ եղը՝ ու
կնդրուկը՝ և գինին ու ձէթը՝ և
նաշխը՝ ու ցորեն՝ և արջառ-
ները՝ ու ոչխարները՝ և ձիերը՝
ու կառքերը՝ ու մարդոց մար-
միններն ու հոգիները։ Եւ քու 14
հոգիիդ ցանկացած պտուղները
քեզմէ գնաց, ու բոլոր շքեղ
ու փայլուն բաները քեզմէ կոր-
ուսեցան, և ալ բնաւ պիտի
չգտնես զանոնք։ Այս բաներուն 15
վաճառականները՝ որ անոնէ հա-
րստացած էին, հեռուն պիտի
կայնին անոր տանջանքին վախէն՝
լալով ու սուգ բնելով. Ու պիտի 16
ըսեն. Վա՛յ՝ վա՛յ մեծ քաղաք՝ որ
բեհեզ՝ ու ծիրանի և որդան
կարմիր հագած էիր, ու ոսկիով՝
և պատուական քարերով՝ ու
մարգարիտներով զարդարուած
էիր. Ինչու որ այնքան հարստու- 17
թիւնը մէկ ժամու մէջ փճացաւ։
Ու ամէն նաւավարները՝ և ան
ամէնը՝ որ նաւով տեղ տեղ կ՚եր-
թան, ու նաւաստիները, և ո-
րքան որ ծովու մէջ կը բանին,
հեռուն կայնեցան. Եւ տեսնե- 18
լով անոր հրկիզութեան ծու-
խը, կ՚աղաղակեին ըսելով. Ո՞վ
նման է այս մեծ քաղաքին. Ու 19

իրենց գլխիկոտն վրայ հաղ
ցանելին, և լալով ու սուգ ը-
նելով կ՚ազազակեին՝ ըսելով.
Վայ՝ վայ ան մեծ քաղաքին, ո-
րուն մէջ իր պատուականու-
նէն հարստացան ամէնքը՝ որ նա-
ւեր ունէին ծովուն վրայ, ինչու
որ մէկ ժամու մէջ ամայացաւ։
20 Ո՛ երկնայի՛ք անոր վրայ երկինք՝
ու սուրբ առաքեալներ և մար-
գարէներ, որ Աստուած ձեր
վրէժը անկէ առաւ։
21 Եւ մէկ զօրաւոր հրեշտակ մը
քար մը առաւ աղօրիքի մեծ թոռի
նման, ու ծովը ձգելով՝ ըսելով.
Ասանկ ուժով պիտի ձգտի
Բաբիլոն մեծ քաղաքը, ու ալ
22 պիտի չգտնուի։ Եւ քիթառահար-
նէրուն ու երաժիշտներուն և
սրնգահարներուն ու փողահա-
րներուն ձայնը ալ պիտի չլսուի
քու մէջդ, և արհեստի վարպետ
մըն ալ բնաւ պիտի չգտնուի քու
մէջդ, ու աղօրիքին ձայնը ալ
23 պիտի չլսուի քու մէջդ։ Եւ
ճրագին լոյսը ալ պիտի չերևնայ
քու մէջդ, ու փեսային ձայնը
և հարսին ձայնը ալ պիտի չլսուի
քու մէջդ. քանի որ քու վաճա-
ռականներդ երկրի մեծամեծներն
էին, ինչու որ քու կախարդու-
թիւնովդ բոլոր ազգերը մոլորե-
24 ցան։ Եւ մարգարէներուն ու
սուրբերուն ու երկրի վրայ բոլոր
սպանուածներուն արիւնը ա-
նոր մէջը գտնուեցաւ։

ԳԼ. ԺԹ.

1 Ե՛ւ անկէ ետքը շատ բազմու-
թեան մեծ ձայն մը լսեցի եր-
կինքը՝ ըսելով. Ալէլուիա. փրկու-
թիւն ու փառք և պատիւ
ու զօրութիւն մեր Աստուծոյն.
2 Ինչու որ ճշմարիտ ու արդար են
անոր դատաստանները, քանի
դատեց ան մեծ պոռնիկը, որ
իր պոռնկութիւնովը երկիրը ա-
պականեց, ու իր ծառաներուն
արեան վրէժը անոր ձեռքէն պա-
3 հանջեց։ Եւ կրկին անգամ ը-
սին. Ալէլուիա. ու անոր ծուխը
յաւիտեան յաւիտենից կ՚ելլէ։
4 Եւ քսանուչորս երիցները ու
չորս կենդանիները իյնան՝ ու
երկրպագութիւն ընին Աստու-
ծոյ՝ որ աթոռը կը նստի, ըսելով.
5 Ամէն, Ալէլուիա։ Եւ աթոռէն
ձայն մը եկաւ՝ ըսելով. Մե՛ր Ա-
ստուծոյն օրհնութիւն տուէ՛ք իր
բոլոր ծառաները, ու դո՛ք որ
իրմէն կը վախնաք՝ պզտիկներ ու
մեծեր։
6 Եւ լսեցի շատ բազմու-
թեան ձայնի պէս՝ ու շատ ջուր-
երու ձայնի պէս, ու սաստիկ որո-
տումներու ձայնի պէս՝ որ կ՚ը-
սէին. Ալէլուիա, ինչու որ մեր
Ամենակալ Տէր Աստուածը թա-
գաւորեց։
7 Ինդանք՝ և ուրախա-
նանք՝ ու փառք տանք անոր,
քանզի Գառնուկին հարսնիքը
հասաւ, ու անոր կինը ինքզինքը
պատրաստեց։
8 Եւ իրեն տրուե-
ցաւ՝ որ մաքուր ու լուսափայլ
բեհեզ հագնի, (որ ան բեհեզը
սուրբերուն արդարութիւնն է։)
9 Եւ ինծի ըսաւ. Գրէ՛. Երանելի
են անոնք որ Գառնուկին հար-
սանեացը ընթրիքին կանչուած
են. ու ինծի ըսաւ. Ասոնք են Ա-
ստուծոյ ճշմարիտ խօսքերը։
10 Ես
ալ անոր առջևը ինկայ՝ որ անոր երկրպագութիւն
ընեմ. ու ըսաւ ինծի. Զգուշա-
ցիր՝ մի՛ ըներ. ինչու որ ես ալ
քու ծառայակիցդ եմ՝ ու քու
եղբայրներուդ, որոնք Յիսուսի
վկայութիւնը ունին. Աստուծոյ
երկրպագութիւն ըրէ. (ինչու-
որ Յիսուսի վկայութիւնը մար-
գարէութեան հոգին է։)
11 Եւ տեսայ երկինքը բացուած, և ահա՛ մէկ ձիավոր մը, ու
անոր վրայ հաւատարիմ՝ Ճշմարիտ կ՚ըսուի, ու ճշմարիտ կռիւ կ՚ընէ։ և
արդարութեամբ դատաստան կը
առնէ ու կը պատերազմի։
12 Եւ
անոր աչքերը կրակի բոցի պես
էր, ու անոր գլխուն վրայ շատ
թագեր կար, ու գրուած անուն
մը ունէր՝ որ մէկը չգիտէր,
բայց միայն ինքը։
13 Եւ արիւնով
ներկուած հանդերձ մը հագեր

էր։ ու անոր անունը Բան Ա-
14 տուծոյ կ՚ըսուի։ Ու երկնից մէջ
եղող զօրքերը անոր ետևէն կ՚եր-
թային ճերմակ ձիերով, ճերմակ
ու մաքուր բեհեզներ հագած։
15 Եւ անոր բերնէն սրած սուր մը
կ՚ելլէր, որ անով ազգերը զար-
նէ. ու ինքը երկաթէ գաւա-
զանով պիտի հսկէ զանոնք։
ու Ամենակալ Աստուծոյ սաս-
տիկ բարկութեանը գինիին հնձ-
16 ձանը ինքը պիտի կոխէ։ Եւ իր
պատմուճանին վրայ ու իր ազդ-
բին վրայ գրուած գիր մը ունէր,
ԹԱԳԱՒՈՐ ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԵՒ ՏԵՐ
ՏԵՐԱՆՑ։
17 Եւ մէկ հրեշտակ մը տեսայ՝
որ արեւին մէջը կայներ էր, ու
մեծ ձայնով աղաղակեց երկինքի
մէջ թռչուն բոլոր թռչունները
ըսելով. Եկէք՝ Աստուծոյ
18 մեծ ընթրիքին ժողվուեցէք, որ
ուտէք թագաւորներուն մարմին-
ները՝ ու հազարապետներուն մար-
միններըը՝ զօրաւորներուն մարմին-
ները՝ ու ձիերուն և անոնց վրայ
հեծնողներուն մարմիններըը՝ ու
ամէնուն մարմիններըը՝ թէ ազատ-
ներուն և թէ ծառաներուն, թէ
պզտիկներուն և թէ մեծերուն։
19 Եւ տեսայ գազանը ու երկրի
թագաւորները ու անոնց զօրքե-
րը մեկտեղ ժողվուած պատե-
րազմ բնելու անոր հետ, որ ձիին
վրայ հեծնէր էր, ու անոր զօրքե-
20 րուն հետ։ Եւ գազանը բռնուե-
ցաւ, ու անոր հետ սուտ մար-
գարէն որ անոր առջևը նշաններ
բրաւ, որովհետև մարգոյց զա-
զանին դրոշմը ընդունողները, և
անոր պատկերին երկրպագո-
ղները բնաղնելը. երկուքն ալ ողջ
ողջ ծծումբով վառուած կրակին
21 լիճը ձգուեցան։ Եւ ուրիշներն
ալ սպաննուեցան ձիին վրայ
հեծնողին սուրէն, որ իր բեր-
նէն կ՚ելլէր, ու բոլոր թռչուն-
ները անոնց մարմիններէն կշտա-
ցան։

ԳԼ. Ի

1 Յե հրեշտակ մը տեսայ՝ որ
երկինքէն կ՚իջնէր, ու անդունդ
դին բանալին և մեծ շղթայ մը
ունէր իր ձեռքը։ Ու բռնեց վի-
2 շապը այսինքն առջի օձը՝ որ Բան-
սպիտուն ու Սատանան է, և
հազար տարիով կապեց զանիկայ
20 Ու անդունդը ձգեց զանիկայ՝ և
3 գոցեց ու վրայէն կնքեց, որ ալ
չմոլորեցնէ ազգերը՝ մինչև որ
հազար տարին լմննայ։ և անկէ
ետքը պէտք է որ արձակուի ան-
կայ քիչ մը ժամանակ։
4 Եւ աթոռներ տեսայ, ու նըս-
տան անոնց վրայ. և անոնց գա-
տաստանութիւն տրուեցաւ. նաև
Յիսուսի վկայութեանը համար
ու Աստուծոյ խօսքին համար գըլ-
խատուածներուն հոգիները ևս-
այ, և անոնք որ երկրպագու-
թիւն չբրին գազանին՝ ոչ ալ ա-
նոր պատկերին, ու անոր դրոշմը
իրենց ճակատներուն վրայ ու
իրենց ձեռքին վրայ չընդունե-
ցին. և ապրեցան՝ ու Քրիստոսի
հետ հազար տարի թագաւորե-
ցին։ Եւ ուրիշ մեռելները չապ-
5 րեցան, մինչև որ հազար տարին
կատարուեցաւ. առին այս
յարութիւնը։ Երանելի և սուրբ
6 է ան՝ որ առջի յարութեանը
մէջ բաժին ունի. անոնց վրայ
երկրորդ մահը իշխանութիւն
չունի. հապա անոնք Աստուծոյ
ու Քրիստոսի քահանաները պի-
տի ըլլան, ու անոր հետ հազար
տարի պիտի թագաւորեն։
7 Եւ հազար տարին լրանալուն
պիտի արձակուի Սատանան իր
բանտէն. և պիտի ելլէ ու մո-
լորեցնէ երկրի չորս անկիւնները
եղող ազգերը՝ Գոգը ու Մագո-
գը, որ պատերազմի ժողո-
վէ, որոնց համրանքը ծովու ա-
ւազին չափ է։ Ու երկրի ընդար-
8 ձակութիւնը մէջ ելան, և սուրբ
բերաները բանակը ու սիրելի քա-
ղաքը չորս կողմէն պատեցին։ Ու
9 երկինքէն Աստուծմէ կրակ իջաւ,

ու ոտառեց զանոնք . և բանուածքան որ անոնք մոլորցուց , ձգուեցաւ կրակին ու ծծուխ ելաւ մէջէն ,
10 ուր որ էր գազանը , Եւ ուտ մարդ պատէն , ու պիտի չարչարուին ցորեկ ու գիշեր յաւ իսկ յաւիտեան յաւիտենից :
11 Եւ միւ ձի թոռնակ սպիտակ մը տեսայ , ու անոր վրայ նստողը , որուն երեսէն երկիրը ու երկինքը փախան , և տեղ չգտնուեցաւ
12 անոնց : Եւ տեսայ պզտիկ ու մեծ մեռելները՝ որ սպասին առջեւը կայնած էին . ու գիրքերը բացուեցան , և ուրիշ գիրք մը բացուեցաւ՝ այսինքն կենաց գիրքը . և գիրքերուն մէջը գրուածներէն մեռելները դատուեցան իրենց գործերուն համեմատ :
13 Եւ ծովը իր մէջի մեռելները տուաւ , ու մահը և դժոխքը իրենց մէջի մեռելները տուին . ու ամէն մէկը իրենց գործերուն
14 համեմատ դատուեցան : Եւ մահը ու դժոխքը կրակի լճին մէջը ձգուեցան . սոսկալի է երկրորդ
15 մահը : Ու ով որ կենաց գիրքին մէջը գրուած չգտնուեցաւ , կրակի լճին մէջը ձգուեցաւ :

ԳԼ . ԻԱ

1 Եւ նոր երկինք մը ու նոր երկիր մը տեսայ . քանզի առջի երկինքը ու առջի երկիրը անցան , ու ալ ծով չկար :
2 Եւ սուրբ քաղաքը նոր Երուսաղէմը տեսայ՝ որ երկինքէն Աստուծմէ կ'իջնէր , իր երիտասարդացուած հարսի մը պէս պատրաստուած :
3 Ու երկինքէն մեծ ձայն մը լսեցի՝ որ կ'ըսէր . Ահա Աստուծոյ խորանը մարդոց մէջը , ու անիկայ անոնց հետ պիտի բնակի . և անոնք անոր ժողովուրդը պիտի ըլլան , և Աստուած ինքը անոնց հետը պիտի ըլլայ
4 իրենց Աստուածը . Եւ ինքը անոնց աչքերէն բոլոր արցունքները պիտի սրբէ , ու ալ մահ պիտի չըլլայ , ոչ սուգ և ոչ աղաղակ և ոչ ցաւ պիտի ըլլայ առաջի եւս . քանզի առաջի բաները անցան :
5 Եւ ան որ աթոռին վրայ կը նստէր , ըսաւ . Ահա ամէն բաները նոր կ'ընեմ . ու ըսաւ ինծի . Գրէ , քանզի որ այս խօսքերը ճշմարիտ ու հաւատարիմ են :
6 Դարձեալ ըսաւ ինծի . Եղաւ . Ես եմ Ա և Օ , Սկիզբը ու վերջը . ես ծարաւին ձրի պիտի տամ կենաց ջուրին աղբիւրէն :
7 Ան որ կը յաղթէ , այս բաները պիտի ժառանգէ , ու ես անոր Աստուած պիտի ըլլամ , ան ալ ինծի որդի պիտի ըլլայ :
8 Բայց վախկոտներուն ու անհաւատներուն և պիղծներուն ու մարդասպաններուն ու պոռնիկներուն և կախարդներուն ու կռապաշտներուն և բոլոր սուտ խօսողներուն բաժինը՝ կրակով ու ծծումբով վառած լճին մէջը պիտի ըլլայ , որ է երկրորդ մահը :
9 Եւ եօթը վերջին հարուածներով լեցուն եօթը սկաւառակները ունեցող եօթը հրեշտակներէն մէկը ինծի եկաւ , և հետս խօսեցաւ ու ըսաւ . Եկո՛ր ցուցնեմ քեզի հարսը՝ Գառնուկին կնիկը :
10 Եւ հոգիով մէկ բարձր ու մեծ լեռան մը վրայ տարաւ զիս , և ցոյց տուաւ ինծի սուրբ Երուսաղէմ քաղաքը , որ երկինքէն Աստուծմէ կ'իջնէր .
11 Աստուծոյ փառքը ունէր . և անոր լուսաւորութիւնը խիստ պատուական քարի նման էր , ակնհայտնի երսպեղով յասպիս քարի պէս :
12 Եւ անոր պարիսպը մեծ ու բարձր էր , և տասներկու դռներ ունէր , ու դռներուն վրայ տասներկու հրեշտակներ կային , և դռներուն անուններ գրուած էր՝ այսինքն Իսրայէլի որդւոց տասներկու ցեղերուն անուանները :
13 Արեւելքէն լեռան կողմէն իրիք դուռ , ու հիւսիսային կողմէն իրիք դուռ , և հարաւային կողմէն իրիք դուռ , ու արեւմտեան կողմէն իրիք

14 դաւթ։ Եւ քաղաքին պարիսպը
տասներկու հիմեր ունէր, ու
անոնց վրայ՝ Գառնուկին տաս-
ներկու առաքեալներուն տաս-
ներկու անուններն գրուած էր։
15 Եւ իմ հետս խօսողը ձեռքը ոս-
կիէ եղէգ մը ունէր, որ քաղաքը
քաղաքը ու անոր դռներուն ու
16 անոր պարիսպը չափէ։ Եւ քա-
ղաքը քառակուսի էր, ու անոր
երկայնութիւնը լայնութեան
չափ էր. և քաղաքը ոտն եղէ-
գով տասներկու հազար աստա-
ղիով չափեց. անոր երկայնու-
թիւնը ու լայնութիւնը և բարձ-
17 րութիւնը հաւասար էր։ Ու-
անոր պարիսպը հարիւր քառա-
սունչորս կանգուն չափեց՝
մարդու չափով, այսինքն հրե-
18 ստակին չափովը։ Եւ անոր պա-
րսպին շինուածքը յասպիս էր.
ու քաղաքը զուտ ոսկի էր՝
19 մաքուր ապակիի նման։ Եւ քա-
ղաքին պարսպին հիմերը ամէն
թանկագին քարերով
զարդարուած էին. առջի հիմը
յասպիս էր, երկրորդը՝ շափիւ-
ղայ, երրորդը՝ քաղկեդոն, չոր-
20 րորդը՝ զմրուխտ, Հինգերորդը՝
եղինգնաքար, վեցերորդը՝ սար-
դիոն, եօթներորդը՝ ոսկեքար,
ութերորդը՝ բիւրեղ, իններորդը՝
ադամանդ, տասներորդը՝ քրիսո-
պրասոս, մեռասաներորդը՝ յա-
կինթ, երկուասաներորդը՝ ամե-
21 թիստոս։ Եւ տասներկու դռները
տասներկու մարգարիտ էին.
ամէն մէկ դուռը մէկմէկ մարգ-
մարիտէ էր. ու քաղաքին
հրապարակը մաքուր ոսկի էր՝
22 թափանցիկ ապակիի նման։ Եւ
անոր մէջը տաճար չտեսայ. Ին-
չու որ Տէր Աստուած Ամենա-
կալը՝ ու Գառնուկը անոր տա-
23 ճարն է։ Եւ քաղաքը արեւի ու
լուսնի պէտք չունի, որ զանի
կայ լուսաւորին. Ինչու որ Աս-
տուծոյ փառքը զանիկայ կը լու-
սաւորէ, ու անոր ճրագը Գառ-
24 նուկն է։ Եւ փրկուածներուն
անոր լուսովը պիտի քալեն, ու
երկրի թագաւորները իրենց
փառքը ու պատիւը անոր մէջը
պիտի բերեն։ Եւ անոր դռները 25
ցորեկը պիտի չգոցուին. (վասն
զի հոն գիշեր պիտի չըլլայ.) Եւ 26
ազգաց փառքը ու պատիւը անոր
մէջը պիտի բերեն։ Եւ հոն բը- 27
նաւ անմաքրութիւն մը պիտի
չմտնէ, ոչ ալ պղծութիւն ու
սուտութիւն գործող մը. Հապա
միայն անոնք՝ որ Գառնուկին կեն-
նաց գրքին մէջը գրուած կ'են։

ԳԼ. ԻԲ

Եւ ինծի կենաց ջուրի գետ 1
մը ցոյց տուաւ ակնեղէնի պէս պայ-
ծառ, որ կ'ելլէր Աստուծոյ ու
Գառնուկին աթոռէն։ Ե՛ւ անոր 2
հրապարակին մէջ, ու
գետին ու մէկ կողմէն ու մէկ
կողմէն կենաց ծառ՝ որ տա-
սներկու պտուղ կը բերէր,
ու ամէն ամիս իր պտուղը կու-
տար. և ան ծառին տերեւները
հեթանոսներուն բժշկութիւն
կ'ըլլար։ Եւ ալ բնաւ նզովք պի- 3
տի չըլլայ. ու անոր մէջը պիտի
ըլլայ Աստուծոյ ու Գառնուկին
աթոռը. և անոր ծառաները
պիտի պաշտեն անիկայ. Եւ ա- 4
նոր երեսը պիտի տեսնեն. ու
անոր անուները իրենց ճակտունե-
րուն վրայ պիտի ըլլայ։ Եւ հոն 5
ալ գիշեր պիտի չըլլայ, և ճրագ
ու արեւու լոյս պէտք չէ. Քան-
զի Տէր Աստուած պիտի լուսա-
ւորէ զանոնք. և յաւիտեանս
յաւիտենից պիտի թագաւորեն։

Ու ըսաւ ինծի. Ա՛յս խօսքերը 6
հաւատարիմ են ու ճշմարիտ.
և սուրբ մարգարէներուն Տէր Աս-
տուածը իր հրեշտակը խրկեց՝
իր ծառաներուն ցուցընելու թէ
որ շուտով պէտք է ըլլալ։ Ահա 7
ես շուտով կու գամ. երանի ա-
նոր՝ որ կը պահէ այս գրքին մար
գարէութեան խօսքերը։

Ու ես Յովհաննէս լսեցի ու 8
տեսայ այս բաները. և երբ լսե-
ցի ու տեսայ, ինկայ որ երկրպա-
գութիւն ընեմ առ հրեշտա-

կին ամբոխն առջև՝ որ առ
9 բանեղը ինձի կը ցուցնէր։ Եւ
բառ ինձի. Չգուշացիր՝ մի ընդ-
ունիր որ ես քուկին՝ ու քու
եղբայրներուդ մարգարէներուն՝
ու առ գրքիս խօսքերը պահող-
ներուն ծառայակից եմ. Աս-
տուծոյ երկրպագութիւն ըսէ։
10 Եւ ըսաւ ինձի. Այս գրքիս մար-
գարէութեան խօսքերը մի կնքեր,
11 ինչու որ ժամանակը մօտ է։ Ան
որ անիրաւութիւն կ՚ընէ՝ ալ
անիրաւութիւն թող ընէ, ու ան
որ ապուռ է՝ ալ ապուռ ըլլայ,
և ան որ արդար է՝ ալ արդար
ըլլայ, ու ան որ սուրբ է՝ ալ
12 սուրբ ըլլայ։ Ահա ես շուտով
կու գամ, և իմ վարձքս իմ
հետս է՝ ամէն մէկուն իր գործ-
քին համեմատ հատուցանելու։
13 Ես եմ Ալֆա ու Օմէգա՝ առա-
ջինը ու վերջինը՝ սկիզբը ու վախ-
14 ճանը։ Երանելի են անոնք՝ որ
անոր պատուիրանքներուն կը կա-
տարեն, որ իշխանութիւն ունե-
նան կեանց ծառին վրայ, և
դռներէններս քաղաքը մտնեն։
15 Բայց դուրս պիտի հան շուներըն
ու կախարդներըն և պոռնիկներ-
ըն՝ ու սպանութիւն ընողներըն՝
և կռապաշտներըն՝ ու ան ամէնը
որ սուտ կը սիրէ ու կ՚ընէ։

16 Ես Յիսուս իմ հրեշտակս
խրկեցի՝ աս բաները ձեզի վկա-
յելու եկեղեցիներուն մէջ. Ես
Դաւթի արմատն ու ցեղն եմ,
ու առաւօտեան պայծառ աստ-
ղը։ 17 Եւ Հոգին ու հարսը կ՚ը-
սեն, Եկիր. և ան որ կը լսէ՝
թող ըսէ, Եկիր. ու ան որ
ծարաւ է՝ թող գայ, ու ան որ
կ՚ուզէ՝ կենաց ջուրը ձրի առնէ։

18 Ես կը վկայեմ ամէնուն՝ որ
աս գրքիս մարգարէութեան
խօսքերը կը լսէ. Թէ որ մէկը
անոնց վրայ բան մը աւելցնէ,
Աստուած ալ անոր վրայ պիտի
աւելցնէ ան հարուածներըն՝ որ
աս գրքիս մէջը գրուած են։ 19 Եւ
թէ որ մէկը աս մարգարէու-
թեան գրքին խօսքերէն բան
մը պակսեցնէ, Աստուած ալ
անոր բաժինը պիտի պակսեցը-
նէ կենաց ծառէն և սուրբ քա-
ղաքէն՝ որ աս գրքիս մէջը գրը-
ուած են։ 20 Ան բաներուն վկա-
յութիւն տուողը կ՚ըսէ. Այո՛
շուտով կու գամ ես։ Ամէն. Ե-
կուր՝ Տէր Յիսուս։ 21 Մեր Տէրոջը
Յիսուս Քրիստոսին շնորհքը
բոլոր սուրբերուն հետ ըլլայ.
Ամէն։

ԳԱՖ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՖԻԼԻԱԼԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ԳԱ Մ. ՄԱՇՏՈՑԻ ԱՆՎԱՆ
ՀԻՄՆԱՐԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ

ՑԱՆԿ

ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՑ ՄԵՋ ՅԻՇՈՒԱԾ

ՉԱՓԵՐՈՒՆ, ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ

1. ԵՐԿԱՑՆՈՒԹԵԱՆ ՉԱՓԵՐ

	Էնտալէ և 100ուրէ
Ուղուկ, չորս մաճանչափ,	·14
Թիլ, 3 ուղուկ,	·43
Կանգուն, 2 թիլ,	·86
Գրկաչափ, 4 կանգուն,	3·46
Եղէկիելի ձէգը, 6 կանգուն,	5·18
Արպարէզ, 100 գրկաչափ,	345·64
Շաբաթ օրուան ճամբայ, 3 արպարէզ,	1·728·20
Մղոն, 10 արպարէզ,	3·456·40

2. ՀԵՂԱՆՈՒԹՈՑ ՉԱՓԵՐ

	Օխս	Տիմ 100
Ճաշակ,	3	
Հիմէն, 12 ճաշակ,	18	
Մար, 6 հիմէն,	180	
Քառ, 10 մար,		

3. ԱՐՄՏԵԱՑ ՉԱՓԵՐ

	Օխս	Տիմ
Կապիճ,	1	
Օմէր, (տաճանորդ,) արդուին 10ուրէ մասը,	1	320
Գրիւ, 6 կապիճ,	6	
Արդու, 3 գրիւ,	18	
Քոռ, կամ խօմէր, 10 արդու,	180	

4. ԿՇԻՌՆԵՐ

Օրը Տրամ և 100-ուրդ

Կեբաա՝			24
Սիկղ՝ 20 կեբաա՝			4 · 86
Մնաա՝ 100 սիկղ՝		1	86 · 10
Տալանդ՝ 30 մնաա՝		56	183

5. ԵՔՐԱՑԵՑԻՈՑ ՍՐԾԱԹ ՈՒ ՈՍԿԻ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ՈՒ ԿՇԻՌՆԵՐՈՒՆ ԱՐԺԵՔԸ

Ադաբէ	Ղրշ	Փող
Կեբաա՝		26
Սիկղ՝		13
Մնաա՝		1 ,300
Տալանդ՝		59 ,000

Ոսէէ	
Սիկղ՝	208
Տալանդ՝	624 ,000

6. ՀՌՈՎՄԱՑԵՑԻՈՑ ԴՐԱՄՆԵՐԸ

Ղրշ Փող և 100-ուրդ

Լումայ՝			1 · 87
Դաքթաքակիա՝ 2 լումայ՝			3 · 75
Դանիկ՝ 4 դաքթաքակիա՝			15
Դահեկան՝ 10 դանիկ՝		3	30
Երկդրամեան՝ 2 դահեկան՝		7	20
Սաաթր՝ 4 դահեկան՝		15	
Մնաա՝ 100 դահեկան՝		375	